This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

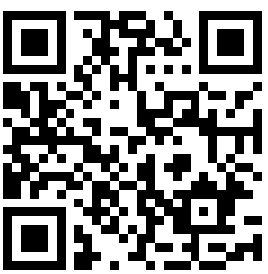

WIDENER LIBRARY
HX 58TP V

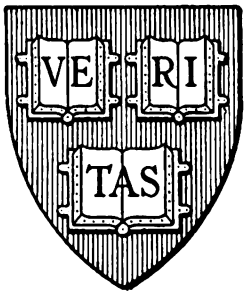

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ՔԻԹԱՊ ԸՍՈՒԳԱՏՏԷՍ

ԵԱ'ՆԻ

՝ԱՀՏԸ ՝ԱԹԻԳ ՎԷ ՝ԱՀՏԸ ՃԷՏԻՏ

ԱՆ ԱՍԸԼ ՄՈՒՀԱԲԲԵԲ ՊՈՒԼՈՒՆՏԸՂԸ

ԻՊՐԱՆԻ ՎԷ ՔԻԼՏԱՆԻ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆԻ ԼԻՍԱՆԼԱԲԸՆՏԱՆ

ՊԻԹ ԹԷՐՃԷՄԷ

PRINTED IN TURKEY

A. B. S.
11,000

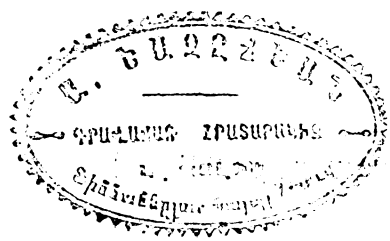

ԻՄԹԱՆՊՕԼՏԱ.

ՅԱԿՈԲ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ՄԱՔՍԱ'ԱՍԸՆՏԱ ՔԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1915

Digitized by Google

WID-LC
MidEast
PL
102
.08
1818x
vol. 1

KITABI MUKADDES

HARVARD UNIVERSITY
LIBRARY
NOV 01 1990

Digitized by Google

՝Ա.ՀՏ Ը ՝Ա.ԹԻԳ ԻՒ.Ի ՝Ա.ՀՏ Ը ՃԻՏԻՏԻՆ ՓԻՀՐԻՍԹԻ

՝Ա.ՀՏ Ը ՝Ա.ԹԻԳ

ԲԻԹԱՊ	Պ–Դ	ԻՐ	–ՀՅՖՖ
Թվրմին իւլ Մախլուպամ	50	.	1
Խատաճ	40	.	51
Ղևվիվիկր	27	.	93
Ա'տատա	36	.	123
Թէանիկ	34	.	164
Յետռ	24	.	201
Հաքիմկր	21	.	225
Հատմ	4	.	249
Մխտաք ը Լվվկ	31	.	252
Մխտաք ը Սանի	24	.	284
Մխտաք ը Սալիա	22	.	311
Մխտաք ը Բատի'	25	.	342
Թվմարիխ ի Լվվկ	29	.	371
Թվմարիխ ի Սանի	36	.	399
Եզրատա	10	.	433
Նվեմիա	13	.	443
Եսթեր	10	.	457
Յոբ	42	.	464
Մզամմր	150	.	495
Լմսալ ը Մխլկման	31	.	577
Վա'իզ	12	.	602
Ազնիկէի իւլ Ազանի	8	.	612
Եաղի	66	.	617
Երեմիա	52	.	680
Երեմիանդն Մկրտիչէվրի	5	,	746
Եզեկիել	48	.	752
Դանիել	12	,	805
Ովսէ	14	.	820
Յովէլ	3	.	830
Ամոս	9	.	834
Աբդիա	1	.	842
Յունան	4	.	843
Միքիա	7	.	845
Նաւում	3	.	851
Ամբակում	3	.	853
Սոփոնիա	3	.	856
Անգէ	2	.	859
Զաքարիա	14	.	861
Մալաքիա	4	.	872

՝Ա.ՀՏ Ը ՃԻՏԻՏ

ԲԻԹԱՊ	Պ–Դ	ԻՐ	–ՀՅՖՖ
Ինձի՝ Մատթէոսն Խաչիկի իւղրկ	28	.	1
» Մարկոսն » »	16	.	34
» Ղուկասն » »	24	.	55
» Յովհաննէսէն » »	21	.	89
Ա'մալ ը Բաւսալ	28	.	117
Պօղոս Իկաւլին			
Բամալըլտատ բիսպէկի	16	.	152
Կոնիմաալըլտատ Ա. բիսպէկի	16	.	167
» Բ. »	13	.	182
Գապատաիալըլտատ »	6	.	192
Եփեսոսլըլտատ »	6	.	197
Փիլիպպէլիկէ »	4	.	203
Կողոսալըլտատ »	4	.	207
Սէլանիքլիկէ Ա. »	5	.	211
» Բ. »	3	.	214
Տիմոթէոս Ա. »	6	.	216
» Բ. »	4	.	221
Տիտոս	3	.	224
Փիլիմոն	1	.	226
Ի'պրանիկէվրկ	13	.	227
Յակոբոս Իկաւլին 'ուժուամի բիսպէկի	5	.	238
Պետրոս » Ա. » »	5	.	242
» » Բ. » »	3	.	247
Յովհաննէս » Ա. » »	5	.	250
» » Բ. »	1	.	254
» » Գ. »	1	.	254
Յուդա » » »	1	.	255
Վահի ի Յովհաննէս	22	.	256

Digitized by Google

Digitized by Google

ԹԷՔՎԻՆ ԻՒԼ ՄԱԽԼՈՒԳԱԹ

ՊԱՊ 1

Սէնաւաթ իւէ զէմինին, 3 վէ նուրըն, 6 վէ լէվհ ի սէմանըն խալգ օլունմասը։ 9 Դաթանըն սուլտանն այրըլմասը։ 11 եէր եիւզինին միւնապիթ զըլընմասը։ 14 կիւնէշ իւէ այ վէ ըլըտըզլարըն, 20 հայվանաթըն, 26 վէ ինսանըն խալգ, 29 վէ մէ՛քիւաթըն Ծա՛ներն օլունմասը։

1 Աստուած իպթիտատէ սէմավաթ ու զէմինի 2 էյլէտի։ Վէ զէմին թէհի վէ խալի վէ տէրեա իւզ-
3 րինտէ զուլմէթ օլուպ՝ սուլար իւզերինտէ տախի Ռուհ
4 Ուլլահ հարէքէթի էտեր իտի։ Վէ Աստուած՝ Նուր օլ-
5 սուն՝ տէտի. վէ նուր օլտու։ Վէ Աստուած նուրըն էյի օլտըղընը կէօրտիւ, վէ Աստուած նուրու զուլմէթտէն այըրտը։ Վէ Աստուած նուրա Կիւնտիւզ վէ զուլմէթէ կէճէ թէսմիյէ էյլէտի. վէ ախշամ վէ սապահ օլտըգտա պիրինճի կիւն օլտու։

6 Վէ Աստուած՝ Սուլարըն արասընտա լէվհ օլսուն, վէ
7 սուլարը սուլարտան այըրսըն՝ տէտի։ Վէ Աստուած լէվհի եափտը, վէ լէվհին ալթընտա պուլունան սուլարը իւսթիւնտէ պուլունան սուլարտան այըրտը.
8 վէ պէօյլէ օլտու։ Վէ Աստուած լէվհէ Սէմա թէսմիյէ էյլէտի. վէ ախշամ վէ սապահ օլտըգտա իքինճի կիւն օլտու։

9 Վէ Աստուած՝ Սէմա ալթընտա պուլունան սուլար պիր եէրէ թօփլանըպ, գարա կէօրիւնսիւն՝ տէտի.
10 վէ պէօյլէ օլտու։ Վէ Աստուած գարայա Զէմին, վէ թօփլանան սուլարա Տէնիզլէր թէսմիյէ էյլէտի. վէ Աստուած էյի օլտըղընը կէօրտիւ։

11 Վէ Աստուած՝ Եէր սէպզէ, եա՛նի թօխում վէրիր նէ-
պաթը վէ եէր իւզերինտէ թօխումը քէնտիսինտէ օլարագ ճինսինէ կէօրէ Մէյվէտար մէյվէ աղաճը հու-
12 սուլէ կէթիրսին՝ տէտի. վէ պէօյլէ օլտու։ Վէ եէր սէպզէյի, եա՛նի ճինսինէ կէօրէ թօխում վէրիր նէպաթը, վէ ճինսինէ կէօրէ թօխումը քէնտիսինտէ օլարագ մէյվէտար աղաճը հասըլ էյլէտի. վէ Աստուած էյի
13 օլտըղընը կէօրտիւ։ Վէ ախշամ վէ սապահ օլտըգտա իւչինճի կիւն օլտու։

14 Վէ Աստուած՝ Կիւնտիւզիւ կէճէտէն այըրմագ, վէ ալամէթլէր վէ վագըթլար վէ կիւնլէր վէ սէնէլէր իչին օլմագ իւզրէ լէվհ ի սէմատա Նէյյիրլէր օլսունլար,
15 վէ պունլար զէմին իւզերինէ զիյա վէրմէք իչին լէվհ ի սէմատա Նէյյիրլէր օլսունլար՝ տէտի. վէ պէօյլէ օլ-
16 տու։ Վէ Աստուած Իքի պէօյիւք Նէյյիր, պէօյիւյինիւ կիւնտիւզէ վէ Քիւչիւյինիւ կէճէյէ հիւքմ իչին եափ-
17 տը. վէ Ներլտըզլարը տախի Խուէ Եյէ։ Վէ Աստուած
18 անլէրի զէմին իւզերինէ զիյա վէրմէք, վէ Կիւնտիւզ վէ կէճէյէ հիւքմ էտէրէք՝ նուրու զուլմէթտէն այըրմագ իւզրէ լէվհ ի սէմայա գօտու. վէ Աստուած էյի օլ-
19 տըղընը կէօրտիւ։ Վէ ախշամ վէ սապահ օլտըգտա տէօրտինճի կիւն օլտու։

20 Վէ Աստուած՝ Սուլար քէսրէթ իւզրէ ճանլը հաշէրաթ հուսուլէ կէթիրսին, վէ զէմին իւզերինտէ՝ լէվհ ի սէ-
21 մատա գուշլար ուչսուն՝ տէտի։ Վէ Աստուած տէրեանըն պէօյիւք հայվանլարընը վէ ճինսլէրինէ կէօրէ սուլարըն քէսրէթլէ հասըլ էյլէտիյի սիւրինէն ճանլը հայվանլարըն քեաֆֆէսինի վէ ճինսինէ կէօրէ գանատլը գուշլարըն ճիւմլէսինի խալգ էյլէտի. վէ Աստուած էյի
22 օլտըղընը կէօրտիւ։ Վէ Աստուած անլէրի միւպարէք գըլարագ՝ Մէյվէտար օլունըզ, վէ չօղալըպ տէրեա-
լարտա օլան սուլարը տօլտուրընըզ, վէ եէրտէ գուշ
23 չօղալսըն՝ տէտի։ Վէ ախշամ վէ սապահ օլտըգտա պէշինճի կիւն օլտու։

24 Վէ Աստուած՝ Եէր ճինսլէրինէ կէօրէ ճանլը հայվանլարը, եա՛նի պէհայիմի վէ հաշէրաթը վէ ճինսինէ կէօրէ եէրին վահշիլէրինի հասըլ էյլէսին՝ տէտի. վէ
25 պէօյլէ օլտու։ Վէ ճինսինէ կէօրէ եէրին վահշիլէրինի վէ ճինսինէ կէօրէ պէհայիմի վէ ճինսինէ կէօրէ եէր հաշէրաթընըն քեաֆֆէսինի Աստուած խալգ էյլէտի. վէ Աստուած էյի օլտըղընը կէօրտիւ։

26 Վէ Աստուած՝ Միւշապէհէթիմիզէ կէօրէ սուրէթիմիզտէ ինսան խալգ էտէլիմ, վէ անլէր Տէնիզին պալընըղընա վէ հավա գուշընա վէ պէհայիմէ վէ պիւթիւն զէմինէ վէ զէմին իւզերինտէ սիւրինէն հաշէրաթընը
27 քեաֆֆէսինէ հիւքմ էյլէյէլէր՝ տէտի։ Վէ Աստուած քէնտի սուրէթի իւզրէ ինսանը խալգ էյլէտի. անը Սուրէթ Ուլլահ իւզրէ խալգ էտիպ Անլէրի էրքէք
28 վէ տիշի օլարագ խալգ էյլէտի։ Վէ Աստուած անլէրի միւպարէք գըլտը, վէ Աստուած անլէրէ՝ Մէյվէտար

- Յովհ. 1. 1, 2։ Իսպր. 1. 10։
ե Մէզ. 8. 3։ 33. 6։ 89. 11, 12։ 102. 25։ 136. 5։ 146. 6։ Ես. 44. 24։ Երեմ. 10. 12։ 51. 15։ Զաք. 12. 1։ Ամոս. 14. 15։ 17. 24։ Կող. 1. 16, 17։
Իսպր. 11. 3։ Ամհ. 4. 11։ 10. 6։
զ Մէզ. 33. 6։ Ես. 40. 13, 14։
է Մէզ. 33. 9։
ը 2 Կոր. 4. 6։
թ Մէզ. 74. 16։ 104. 20։
ժ Ցոր. 37. 18։ Մէզ. 136. 5։ Երեմ. 10. 12։ 51. 15։
ի Իսպր. 6. 7։
լ Ղուկ. 6. 44։
խ Մէզ. 74. 17։ 104. 19։
ծ Թէս. 4. 19։ Մէզ. 74. 16։ 136. 7։
կ Մէզ. 136. 7, 8, 9։ 148. 3, 5։
հ Մէզ. 8. 3։
ձ Ցոր. 38. 7։
Եբեմ. 31. 35։
ճ Պ. 6. 20։ 7. 14։ 8. 19։ Մէզ. 104. 26։
ղ Պ. 8. 17։
ջ Պ. 5. 1։ 9. 6։ Մէզ. 100. 3։ Վա՛. 7. 29։ Ամոս. 17. 20, 28, 29։ 1 Կոր. 11. 7։ Եփես. 4. 24։ Կող. 3. 10։ Յակ. 3. 9։
ն Պ. 9. 2։ Մէզ. 8. 6։
շ 1 Կոր. 11. 7։
ո Պ. 5. 2։ Մտթ. 2. 15։ Մատթ. 19. 4։ Մարկ. 10. 6։
չ Պ. 9. 1, 7։ Ղեւ. 26. 9։ Մէզ. 127. 3։ 128. 3, 4։

Digitized by Google

օլունըզ, վէ չօղալըպ զէմինի տօլտուրընըզ, վէ անա թէսարրուֆ էտիպ, տէնիզ պալըղընա վէ հավա գուշընա վէ եէր իւզէրինտէ եիւրիւյէն հայվանլարընը քեաֆֆէսինէ հիւքմ էյլէյինիզ՝ տէտի։
29 Վէ Ալլահ՝ Իշրէթ պէն պիւթիւն եէր եիւզինտէ թօխում վէրիր նէպաթաթընճհիմլէսինի վէ քէնտիսինտէ թօխում վէրիր աղաճ մէյվէսի պուլունան հէր պիր
30 աղաճը սիզէ վէրտիմ. Ֆսիզէ եէմէք իչիւն օլա։ Վէ եէրին Ւվահշիյէրինին ճհիմլէսինէ վէ հավա Ճգուշընըն քեաֆֆէսինէ վէ զէմինտէ զիրուհ հաշէրաթընը քեաֆֆէսինէ հէր եէշիլ օթ եէմէք իչիւն օլսուն՝ տէտի. վէ
31 պէօյլէ օլտու։ Վէ Ալլահ Ճխալգ էյլէտիյի շէյին քեաֆֆէսինէ նազար էթտի, վէ իշրէթ զիյատէսիյլէ էյի իտի։ Վէ ախշամ վէ սապահ օլտըգտա ալթընճը կիւն օլտու։

ՊԱՊ 2

Իաթիրահաթ կիւնիւնիւն Ֆախախու։ 4 Մէպտէ ի խիզմաթ։ 8 Եդեմ պաղչէսի իլէ նէհրին։ 16 Բապպըն ինսանա օլան Ա֊էվպիհիւ։ 19 Հայվանլարա իսմլէր վէրիլմէսին։ 21 Նիսանըն խալգ օլունմասը վէ էմր ի իզահվաճ։

Իմտի սէմավաթ իլէ զէմինն վէ Ճանլէրին պիւթիւն
2 ճհինուտը իքմալ օլունտու։ Վէ Ա֊Ալլահ իշլէտիյի իշինի եէտինճհի կիւնտէ իթմամ՝ իլէ՝ իշլէտիյի իշին քեաֆֆէսինտէն եէտինճհի կիւնտէ խսթիրահաթ էյլէտի։
3 Վէ Ալլահ խալգ էտէրէք իշլէտիյի իշին քեաֆֆէսինտէն եէտինճհի կիւնտէ խսթիրահաթ էյլէտիյի իչիւն Ա֊Ալլահ անը միւպարէք գըլարագ թագտիս էյլէտի։
4 Սէմավաթ իլէ զէմինին խալգ օլունտըղը վագըթտա, եա՛նի Ր֊ՐԱՊՊ Ալլահ զէմին իլէ սէմավաթը եա-
5 րաթտըղը կիւնտէ անլէրին մէպատիսի պու տըր։ Վէ զէմինտէ վիճճուտէ կէլմէզտէն էվվէլ սահրա Ֆիտանլարընըն քեաֆֆէսինի, վէ պիթմէզտէն էվվէլ սահրա օթրընըն քեաֆֆէսինի Ի֊ուէ Եվէ։ զիրա ՐԱՊՊ Ալլահ եէր իւզէրինէ Ճեաղմուր եաղտըրմամըշ իտի, վէ Ֆթօփրաղը թիմար էթմէք իչիւն ինսան եօգ իտի։
6 Վէ զէմինտէն պուխար չըգըպ պիւթիւն եէր եիւզիւ-
7 նիւ սուլար իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ եէրին Ֆթօփրաղընտան ատէմի թէշքիլ էտիպ, Ֆպուրունընա հայաթ Ֆնէֆէսինի նէֆֆս էյլէմէքլէ՝ Ֆատէմ զիրուհ օլտու։
8 Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ շարգ Ճճանիպիհինտէ Ֆեդեմտէ Ֆպիր պաղչէ թէրթիպլէ՝ թէշքիլ էյլէտիյի ատէմի
9 Ֆօրայա գօտու։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ զէմինտէն կէօրիւնիւշիւ կիւզէլ, վէ եէմէք իչիւն էյի Ճհէր պիր աղաճը,

վէ պաղչէնին օրթասընտա Ֆհայաթ աղաճընը վէ
10 Ճխայր ու շէրրի պիլմէքլիք աղաճընը պիթիրտի։ Վէ պաղչէյի սուլամագ իչիւն եդեմտէն պիր նէհր չըգար իտի, վէ օրատան տէօրթ գօլա թագսիմ՝ օլունուպ,
11 Պիրինճհինին իսմի Փիսոն տըր, քի քէնտիսինտէ ալթուն պուլունան պիւթիւն Ֆեւիլա տիյարընը տօլա-
12 շըր. Վէ օլ տիյարընն ալթունը ա՛լա տըր, վէ օրատա
13 Ֆագ քիւնլիւք՛՛ իլէ Ճագիգ թաշը վար տըր։ Վէ իքինճհի նէհրինն իսմի Գեհոն տըր, քի պիւթիւն Քուշ
14 տիյարընը տօլաշըր։ Վէ իչիւնճհիւ նէհրինն իսմի Ճտիգլէ տիր, քի Ասորեստանընն շարգ ճանիպիհինտէ ճարի
15 տիր։ Վէ տէօրտիւնճհի նէհր Ֆրաթ տըր։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ, եդեմ Ֆպաղչէսինի թիմար վէ մուհաֆազա
16 էթմէք իւզրէ, ատէմի ալարագ օրայա գօտու։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ ատէմէ էմր էտիպ՝ Պաղչէնին աղաճլա-
17 րընըն քեաֆֆէսինտէն իսթէտիյին կիպի եէ. Ամմա Ճխայր ու շէրրի պիլմէքլիք աղաճընտան Ճեէմ. զիրա անտէն եէտիյին կիւնտէ Ճմութլագա էօլիւրսիւն՝ տէտի։
18 Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ՝ Ֆադամընն եալընըզ պուլունմասը էյի տէյիլ տիր. անա քէնտիսինէ միւնասիպ Ֆպիր
19 եարտըմճը խալգ էտէյիմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ւսահրա հայվանլարընըն քեաֆֆէսինի վէ հավա գուշլարընըն ճհիմլէսինի թօփրագտան թէշքիլ էյլէտիքտէ՝ անլէրէ նէ իսմ զօյաճաղընը կէօրմէք իչիւն, անլէրի Ճադամընն հուզուրընա կէթիրտի. վէ Ադամ հէր
20 զիրուհա նէ իսմ գօտու իսէ՝ իսմի օ օլտու։ Վէ Ադամ պէհայիմին քեաֆֆէսինէ վէ հավա գուշլարընա վէ սահրա հայվանլարընն ճհիմլէսինէ իսմլէր գօտու. լաքին Ադամ իչիւն քէնտիսինէ միւնասիպ պիր եար-
21 տըմճը պուլունմատը։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ադամա Ճաղընը պիր ույգու կէթիրմէքլէ, ույուտըգտա՝ անընն էյէյի քէմիքլէրինտէն պիրինի ալարագ՝ եէրինի էթ
22 իլէ տօլտուրտու։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ադամտան ալտըղը էյէյի քէմիյինտէն նիսա եարատըպ՝ Ւանը Ա-
23 դամա կէթիրտի։ Վէ Ադամ՝ Շիմտի պու՝ Ֆքէմիքլէրիմտէն քէմիք վէ էթիմտէն էթ տիր. պու ինսանտան Ֆալընտըղը իչիւն անա Նիսա թէսմիյէ օլունսընն՝
24 տէտի։ Ֆպու ճհիէթլէ ատէմ փէտէր վէ վալիտէսինի թէրք էտէրէք՝ զէվճէսինէ միւլասըզ օլուպ, եէքվիւ-
25 ճուտ օլաճագլար տըր։ Վէ Ադամ իլէ զէվճէսի հէր նէ գատար իքիսի տախի Ճիւրեան իտիլէր իսէ տէ Ֆխէճիլ տէյիլլէր իտի։

ա Պ. 9. 3։ Ցոբ. 36. 31։ Մէզ. 104. 14, 15։ 136. 25։ 146. 7։ Ա՛մոս. 14. 17։
բ Մէզ. 145. 15, 16։ 147. 9։
գ Ցոբ. 38. 41։
դ Մէզ. 104. 24։ 1 Տիմ. 4. 4։ —
ե Մէզ. 33. 6։
զ Խուր. 20. 11։ 31. 17։ Թէս. 5. 14։ Ֆիպր. 4. 4։
է Նէեմ. 9. 14։ Ես. 58. 13։
ը Պ. 1. 1։ Մէզ. 90. 1, 2։
թ Պ. 1. 12։ Մէզ. 104. 14։
ժ Ցոբ. 38. 26-28։
ի Պ. 3. 23։
լ Պ. 3. 19, 23։ Մէզ. 103. 14։ Վա՛. 12. 7։ Ես. 64. 8։ 1 Կոր. 15. 47։
խ Պ. 7. 22։ Ես. 2. 22։
ծ Ցոբ. 33. 4։ Ա՛մոս. 17. 25։
կ 1 Կոր. 15. 45։
հ Պ. 3. 24։
ձ Պ. 4. 16։ 4 Միւլ. 19. 12։ Եզեկ. 27. 23։
ղ Պ. 13. 10։ Ես. 51. 3։ Եզեկ. 28. 13։ Ցովէլ 2. 3։
ճ Այ. 15։
մ Եզեկ. 31. 8։
յ Պ. 3. 22։ Էմս. 3. 18։ 11. 30։ Վահ. 2. 7։
ն Պ. 3. 3, 19։ Բօմ. 6. 23։ 1 Կոր. 15. 56։ Ցակ. 22. 2, 14։
շ Այ. 17։
ո Պ. 25. 28։
չ Ֆիպր. պտօլախ
պ Ա՛տ. 11. 7։
ջ Դան. 10. 4։
ռ Այ. 8։
ս Այ. 9։
վ Պ. 3. 1, 3, 11, 17։
տ Պ. 3. 3, 19։ Բօմ. 6. 23։ 1 Կոր. 15. 56։ Ցակ. 1. 15։ 1 Ցովհ. 5. 16։
ր Ե֊Ն՝ ատէմին
ց Պ. 3. 12։ 1 Կոր. 11. 9։ 1 Տիմ. 2. 13։
ւ Պ. 1. 20, 24։
փ Մէզ. 8. 6։ Պագ Պ. 6. 20։
ք Պ. 15. 12։ 1 Միւլ. 26. 12։
և Էմս. 18. 22։ Ֆիպր. 13. 4։
օ Պ. 29. 14։ Հաբ. 9. 2։ 2 Միւլ. 5. 1։ 19. 13։ Եփես. 5. 30։
ֆ 1 Կոր. 11. 8։

Digitized by Google

ՊԱՊ 3

Իսահանն Ռեբեկկէ օրհնագոգ կ'ուղուհան տիւշմէպու։ 9 Ալլահն հիւքմիւ։ 15 Վա'տ օրհնան նէպու։ 16 Իսահն ձինսինին ճէզասու։ 21 Իսահանն կիսարիւմէսի վէ Եղհանէն Յապտ օրհնհասու։

Վէ ՐԱՊՊ Ալլահրն եարաթտրդը սահրա հայվանլարընըն քեաֆֆէսինտէն [a]զիյատէ զէյրէք օլան [b]ելան իտի. վէ գարըյա՝ Հագիգաթէն Ալլահ՝ Պաղչէնին հէր պիր աղաճընտան եէմէյինիզ՝ տէմիշ մի
2 տիր՝ տէտի։ Գարը տախի ելանա՝ Պաղչէնին աղաճ-
3 լարընըն մէյվէսինտէն եէյէ պիլիրիզ. Անճագ [c]պաղչէնին օրթասընտա պուրունան աղաճըն մէյվէսի հագգընտա Ալլահ՝ Անտէն եէմէյինիզ վէ անա տօգունմայընըզ քի էօլմէյէսինիզ՝ պույուրմըշ տըր՝ տէտի։
4 [d]Ելան տախի գարըյա՝ Մութլագա էօլմէզսինիզ.
5 Զիրա անտէն եէտիյինիզ կիւնտէ [e]կէօզլէրինիզ աչըլըպ, խայր ու շէրրի թանըյարագ՝ իլահլար կիպի օլաճաղընըզ Ալլահրն մա'լիւմու տիր՝ տէտի։
6 Վէ գարը պու աղաճըն եէմէք իչինն էյի, վէ կէօզլէրէ խօշ, վէ ակլայըշլը գըլմագ իչինն արզու էտիլէճէք պիր աղաճ օլտըղընը կէօրտուքտէ, անըն մէյվէսինտէն ալըպ [f]եէտի. վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր
7 օլան զէվճինէ տէ վէրտիյինտէ՝ [g]օ տախի եէտի։ Ո զէման իքիսինին տախի [h]կէօզլէրի աչըլմաղլէ՝ [i]'իւրեան օլտրգլարընը պիլտիւէր, վէ ինճիր եափրագլարընը տիքիպ քէնտիլէրինէ ֆուլա եափտըլար։
8 Վէ կիւնիւն սէրին վագթընտա պաղչէտէ կէզէն ՐԱՊՊ Ալլահրն [j]սէտասընը իշիթմէլէրիյլէ՝ Ադամ իլէ զէվճէսի ՐԱՊՊ Ալլահրն հուզուրընտան պաղչէ-
9 Նին աղաճլարը արասընտա [k]կիզլէնտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ
10 Ալլահ Ադամա նիտա էտիպ՝ Նէ՞րէտէ սին՝ տէտի։ Ո տախի՝ Սէնին սէտանը պաղչէտէ իշիթտիյիմտէ, 'իւրեան օլտրղըմ իչինն [l]գօրգտըմ վէ կիզլէնտիմ՝
11 տէտի։ Վէ Ալլահ՝ 'Իւրեան օլտրղընկը սանա քի՞մ պիլտիրտի. սանա՝ Անտէն եէմէ՝ տէյիւ էմր էյլէտիյիմ՝
12 աղաճտան եէտի՞ն մի՝ տէտի։ Ադամ տախի՝ [m]Պանա րէֆիգ օլմագ իւզրէ վէրտիյին գարը պու աղաճտան
13 պանա վէրտի, պէն տէ եէտիմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ գարըյա՝ Պու սէնին եափտըղրն նէ՞ տիր՝ տէտիքտէ, գարը տախի՝ [n]Ելան պէնի ալտաթտը վէ
14 եէտիմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ ելանա խիթապէն՝ Պունու եափտըղրն իչինն սէն պէհայիմին քեաֆֆէսինտէն վէ սահրա հայվանլարընըն ճիւմլէսինտէն մէ'ուն օլուպ՝ գարնըգ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ [o]թօփրագ եէյէճէքսին։
15 Վէ գարը իլէ սէնին արակա վէ [p]զիւրրիյէթինկ իլէ [q]անրն զիւրրիյէթի արասընա 'ատավէթ պըրագաճաղրմ. [r]օ սէնին պաշընը էզէճէք, սէն տախի անրն
16 թօփուղընը ըսըրագագսրն՝ տէտի։ Վէ գարըյա տախի՝ Համլինկին մէշագգաթընը զիյատէսիյէ չօղալտըրըմ. [s]աղրըյլէ էվլատ տօղուրագագսրն, վէ սէն զէվճինկէ [t]թապի՝ օլաճագսրն, օ տախի [u]սանա հիւքմ
17 էտէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ Ադամա տախի՝ Սէն [v]զէվճինկին սէօզիւնիւ տինկլէյիպ՝ [w]Անտէն եէմէ՝ տէյիւ սանա էմր էյլէտիյիմ՝ [x]աղաճտան եէտիյին իչինն, եէր սէնին սէպէպինտէն [y]մէ'ուն օլուպ, պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ անտէն [z]մէշագգաթլէ եէյէճէքսին.
18 Վէ սէնին իչինն [a]տիքէն վէ չալը հուսուլէ կէթիրէճէք,
19 վէ սէն [b]սահրա նէպաթընը եէյէճէքսին։ Ալընտրդրն թօփրագա տէօնիւնճէյէ գատար [c]ալնրկրն թէրիյլէ էքմէք եէյէճէք սին. զիրա սէն [d]թօփրագ սրն վէ [e]թօփրագա տէօնէճէքսին՝ տէտի։
20 Վէ Ադամ զէվճէսինէ *Եւա թէսմիյէ էյլէտի. զիրա օ հայաթտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինին վալիտէսի
21 օլտու։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ադամ իլէ զէվճէսինէ տէ-
22 րիտէն էլպիսէ եափրագ կիյտիրտի։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ՝ Իշթէ [f]Ադամ խայր ու շէրրի պիլմէքտէ պիզտէն պիրի կիպի օլտու. վէ շիմտի էլինի ուզատրագ [g]հայաթ աղաճընտան տախի ալարագ եէյիպ՝ իլէլէպէտ եա-
23 շամասրն՝ տէտի. Իմտի ՐԱՊՊ Ալլահ անը [h]ալընտրդը թօփրագը թիմար էթմէսի իչինն Եդեմ պաղ-
24 չէսինտէն չրգարտը։ Պէօյլէճէ Ադամը թարտ իլէ՝ հայաթ աղաճընրն եօլընը մուհաֆազա իչինն Եդեմ պաղչէսինին շարգ [i]ճանիպինէ [j]քէրուպիլէր վէ հէր թարաֆա տէօնէր ալէվ գըլըճընը իգամէ էյլէտի։

ՊԱՊ 4

Կայէն իլէ Հաբէլին Ռեվելյատիւ վէ մէշղուլիյէթլերի վէ գուրպանլարը։ 8 Հաբէլին գաթլի։ 11 Կայէնին մէ'ունն գըլընմասը։ 17 Կայէնին նէսլին։ 19 Ղաճէք իլէ զէվճէլերի։ 25 Սէթ, վէ ենովա։

Վէ Ադամ զէվճէսի Եւայը պիլմէքլէ՝ համիլէ օլուպ [k]Կայէնի տօղուրտու. վէ ՐԱՊՊԸՆ [l]ըւէյնիյլէ
2 պիր ատմ գազանտրմ՝ տէտի։ Պա'տէհու գարնտաշը Հաբէլի տօղուրտու. վէ Հաբէլ գօյունն չօպանը օլուպ՝
3 Կայէն տախի [m]էհլ ի զըրա'աթ օլտու։ Վէ պիր վա-

---

[a] Մատթ. 10.16։ 2 Կոր. 11. 3։
[b] Վահ. 12. 9։ 20. 2։
[c] Պ. 2.17։ [1]Տիմ. 2.14։
[d] Այ. 13։ 2 Կոր. 11. 3։
[e] Այ. 7։ Մ'ատթ. 26. 18։
[f] 1 Տիմ. 2. 14։
[g] Այ. 12, 17։
[h] Այ. 5։
[i] Պ. 2. 25։
[j] Յոբ. 38. 1։
[k] Յոբ. 31. 33։ Երեմ. 23. 24։ Ամոս. 9. 3։
[l] Պ. 2. 25։ Խոր. 3. 6։ 1 Յովհ. 3. 20։
[m] Պ. 2.18։ Յոբ. 31.33։ Էսա. 28. 13։
[n] Այ. 4։ 2 Կոր. 11. 3։ 1 Տիմ. 2. 14։
[o] Եա.65.25։ Միք.7.17։
[p] Մատթ. 3. 7։ 13. 38։ 23. 33։ Յովհ. 8. 44։ Ա'մաթ.13.10։ 1 Յովհ. 3. 8։
[q] Մէզ. 132. 11։ Եա.7. 14։ Միք.5.3։ Մատթ. 1. 23, 25։ Ղուկ. 1. 31,34,35։ Գաղ. 4.4։
[r] Բօմ.16.20։ Կող.2.15։ Յայտ. 2. 14։ 1 Յովհ. 5. 5։ Վահ.12. 7, 17։
[s] Մէզ. 48. 6։ Եա. 13. 8։ 21. 3։ Յովհ. 16. 21։ 1 Տիմ. 2. 15։
[t] Պ. 4. 7։
[u] 1 Կոր. 11. 3։ 14. 34։ Եփես. 5. 22։ 23.24։ 1 Տիմ.2.11,12։ Տիտ. 2.5։ 1 Պետ.3.1,5,6։
[v] 1 Մովս. 15. 23։
[w] Այ. 6։
[x] Վա'. 1. 2, 3։ Եա.24. 5, 6։ Բօմ. 8. 20։
[y] Յոբ. 5.7։ Վա'. 2.23։
[z] Յոբ. 31. 40։
[a] Մէզ. 104. 14։
[b] Վա'. 1. 13։ 2 Մել. 3. 10։
[c] Պ. 2. 7։
[d] Յոբ. 21. 26։ 34. 15։ Մէզ. 104. 29։ Վա'. 3. 20։ 12. 7։ Բօմ. 5. 12։ Յայտ. 9. 27։
[e] Ե՛Ն՝ գաղանպրմրչ
[f] Պ. 3. 23։ 9. 20։
[g] Հայաթ
[h] Ա'. 5։ Եա.19.12։ 47. 12, 13։ Երեմ. 22.23։
[i] Պ. 2. 9։
[j] Պ. 4. 2։ 9. 20։
[k] Պ. 2. 8։
[l] Մէզ. 104. 4։ Յայտ. 1. 7։
[m] Ե՛Ն՝ գաղանպրմրչ

Digitized by Google

գըթտան սօկրա Կայէն [f]եէրին մահսուլընտան ՐԱՊ-
4 ՊԱ թագտիմէ կէթիրտի։ Վէ Հաբէլ քէնտիսի տախի
սիւրիւսիւնիւն [g]իլք տօղանլարը իլէ սէմիզլէրինտէն
կէթիրտի. վէ ՐԱՊՊ [h]Հաբէլ իլէ թագտիմէսինէ նա-
5 զար էյլէտի. Լաքին Կայէն իլէ թագտիմէսինէ նազար
էթմէտի. վէ Կայէն զիյատէ ղազապա կէլիպ [i]չէհրէսի
6 պօզուլտու։ ՐԱՊՊ տախի Կայէնէ՝ Նի՞չիւն ղազապա
7 կէլտին, վէ չէհրէկ նի՞չիւն պօզուլտու. Եկէր հիւսն ի
հարէքէթտէ պուլունուր իսէն, մագպուլ տէյի՞լ մի
տիր. վէ էկէր հիւսն ի հարէքէթտէ պուլունմազ իսէն,
կիւնահ գափուտա եաթը յօր. [k]վէ սանա թապի՛ օլուպ,
սէն տախի անըն իւզէրինէ հիւքմ էտէճէքսին՝ տէտի։
8 Վէ Կայէն գարնտաշը Հաբէլէ սէօյլէյիպ, սահ-
րատա պուլունտըգլարընտա Կայէն գարնտաշը Հա-
9 բէլ [l]ալէյհինէ գալգըպ [m]անը գաթլ էյլէտի։ Իմտի
ՐԱՊՊ Կայէնէ՝ [n]Գարնտաշըդ Հաբէլ նէ՞րէտէ տիր՝
տէտիքտէ, [o]Պիլմէմ. պէն գարնտաշըմըն մուհա-
10 ֆըզը՞ մը իմ՝ տէտի։ Վէ Ռաբ՝ Սէն նէ՞ իշլէտին. գա-
րընտաշընըն *[p]գանը թօփրագտան պանա ֆէրեատ
11 էտիյօր։ Վէ շիմտի գարնտաշընըն գանընը սէնին
էլինտէն ալմագ իչիւն աղզընը աչան թօփրագտան
12 մէլ՛ուն սըն։ Թօփրաղը թիմար էյլէտիյիկտէ սանա
պէրէքէթինի արթըգ վէրմէյէճէք տիր, եէրտէ ֆի-
13 րարի վէ սէրսէրի օլաճագսըն՝ տէտի։ Վէ Կայէն ՐԱՊ-
ՊԱ՝ [q]կիւնահըմ՛աֆվ օլունմայաճագ տէրէճէտէ պէօ-
14 յիւք տիր՞։ [r]Իշթէ պու կիւն սէն պէնի եէր եիւզիւն-
տէն թարտ էյլէտին. վէ [s]Հուզուրընկտան կիզլէնմիշ
օլարագ եէրտէ ֆիրարի վէ սէրսէրի օլաճաղըմ. վէ
[t]Հէր քիմ պէնի պուլուրսա, գաթլ էտճէճք տիր՝ տէ-
15 տի։ Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Պունուն իչիւն հէր քիմ Կայէնի
գաթլ էտէրսէ, անտէն [u]եէտի գաթ իննթիգամ ալընա-
ճագ տըր՝ տէտի։ Վէ հէր քիմ անը պուլուրսա, գաթլ
էթմէմէսի իչիւն ՐԱՊՊ Կայէնէ [v]պիր նիշան գօտու։
16 Իմտի Կայէն [w]ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան չըգարագ,
Եդեմին շարգ ճանիպինտէ Նայիդ տիյարընտա սա-
17 քին օլտու։ Վէ Կայէն քէնտի զէվճէսինի պիլմէքլէ,
համիլէ օլուպ Ենովքը տօղուրտու. վէ պիր շէհր ինշա
էթմէքտէ օլուպ՝ շէհրէ [x]օղընընն իսմի կիպի Ենովք
18 թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Ենովքըն Գայիրադ նամընտա
պիր օղու օլտու. վէ Գայիրադ Մայիէլի թէվլիտ էյ-
լէտի. վէ Մայիէլ Մաթուսայէլի թէվլիտ էյլէտի. վէ
19 Մաթուսայէլ Ղամէքի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Ղամէք՝
պիրիսինին իսմի Ադդա վէ տիկէրինին իսմի Սելլա
20 օլարագ՝ իքի զէվճէ ալտը։ Վէ Ադդա Յոբէլի տօղուր-

[e] Ա՛տ. 18. 12։
[f] Ա՛տ. 18. 17։ Էմա. 3. 9։
[g] Իպր. 11. 4։
[h] Պ. 31. 2։
[i] Պ. 3. 16։
[k] Մատթ. 23. 35։ 1Յովհ. 3. 12։ Յուդ. 11։
[l] Մէգ. 9. 12։
[m] Յովհ. 8. 44։
[n] Իպր. գանընընն սէ-ատտը [6. 10։
[o] Իպր. 12. 24։ Վահ.
[p] Եբ-էօթ՝ ձէգամ Քէ-համմիւլտէն զիյատէ տիր
[q] Յոբ. 15. 20-24։
[r] Մէգ. 51. 11։
[s] Պ. 9. 6։ Ա՛տ. 35. 19, 21, 27։
[t] Մէգ. 79. 12։
[u] Եզեկ. 9. 4, 6։
[v] 4 Միւլ. 13. 23։ 24. 20։ Երեմ. 23. 39։
[w] Յոբ. 52. 3։
[x] Մէգ. 49. 11։
[y] Բօմ. 4. 11, 12։
[z] Ամ. 15։
[a] Եբ-էօ՝ պէտէլ
[b] Պ. 5. 3։
[c] Պ. 5. 6։
[d] 3 Միւլ. 18. 24։ Մէգ. 116. 17։ Յովէլ. 2. 32։ Մահ. 3. 9։ 1 Կորնթ. 1. 2։
[e] 1 Թէվ. 1. 1։ Ղուկ. 3. 38։
[f] Պ. 1. 26։ Եփես. 4. 24։ Կող. 3. 10։
[g] Պ. 1. 27։
[h] Եբ-էօ՝ աստմ
[i] Պ. 4. 25։
[k] 1Թէվ. 1. 1, վէ զայլ։
[l] Պ. 1. 28։
[m] Պ. 3. 19։ Իպր. 9. 27։
[n] Պ 4. 26։

տու. չատըրտա օթուրան վէ սիւրիւ սահիպի օլան-
21 լարընն փիրի պու իտի։ Գարնտաշընընն իսմի տախի
Յորալ օլուպ՝ պու զաթ ճիւմլէ թանպուր վէ գավալ
22 չալանլարընն [y]փիրի իտի։ Վէ Սելլա տախի Թորբէլկա-
յէնի տօղուրտու. պագըրտան վէ տէմիրտէն հէր նէվ՛
ալէթ եափան օ իտի. վէ Թորբէլկայէնին գըզ գարընն-
23 տաշը Նաամա իտի։ Վէ Ղամէք զէվճէլէրի Ադդա իլէ
Սելլայա՝ Էյ Ղամէք զէվճէլէրի, սէօզիւմիւ իշիտիպ,
քէլամըմը տիկլէյինիզ. զիրա եարամ իչիւն պիր ա-
տէմ, վէ պէրէմ իչիւն պիր ճիվան գաթլ էյլէտիմ։
24 Իմտի Կայէն իչիւն [z]եէտի գաթ ինթիգամ ալընըրսա,
Ղամէք իչիւն եէթմիշ եէտի գաթ [a]ալընըր՝ տէտի։
25 Վէ Ադամ եինէ զէվճէսինի պիլտի, օ տախի պիր
օղուլ տօղուրուպ, Ալլահ Կայէնին գաթլ էթտիյի Հա-
բէլին եէրինէ պանա տիկէր պիր զիւրրիյէթ վէրտի՝
26 [b]եէրէ անա *Սէթ [c]թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Սէթէ տախի
[d]պիր օղուլ տօղուրտու վէ անա Ենովս թէսմիյէ էյլէտի։
Օլ վագըթ [e]ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՛ա օլունմաղա
պաշլանըլտը։

ՊԱՊ Ե

Ադամէն Նոյա գատար օլան ՆԷպլի, 24 Ալլահա վէ Ենովքէն մագպուլ [f]Էօմրիւ վէ ախիռայա ալընմասը։

Ադամըն [g]նէսլի քիթապը պու տըր։ Ալլահ ին-
սանը խալգ էյլէտիյի կիւնտէ անը [h]սուրէթ Ուլլահ
2 իւզրէ եարատըպ, [i]Անէլերի էրքէք վէ տիշի խալգ էյ-
լէտի. վէ անէլերի միւպարէք գըլըպ՝ խալգ օլունտըգ-
լարը կիւնտէ անէլրէ [k]Ադամ թէսմիյէ էյլէտի։
3 Վէ Ադամ՝ եիւզ օթուզ եաշընա պալիդ օլտըգտա
սուրէթի իւզրէ քէնտինէ պէնգզէր պիր օղուլ թէվլիտ
4 էտիպ՝ [l]անա Սէթ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ [m]Ադամ, Սէ-
թի թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա, կիւնլէրի սէքիզ եիւզ
սէնէ օլուպ՝ [n]օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։
5 Վէ Ադամըն եաշատըղը հէփ կիւնլէր տօգուզ եիւզ
6 օթուզ սէնէ օլուպ՝ [o]վէֆաթ էյլէտի։ Վէ Սէթ եիւզ
պէշ եաշընա պալիդ օլտըգտա [p]Ենովսը թէվլիտ էյ-
7 լէտի։ Վէ Սէթ, Ենովսը թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա,
սէքիզ եիւզ եէտի սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզ-
8 լար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Սէթին հէփ կիւնլէրի տօ-
գուզ եիւզ օն իքի սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
9 Վէ Ենովս տօգսան եաշընա պալիդ օլտըգտա Կայ-
10 նանը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Ենովս Կայնանը թէվլիտ
էթտիքտէն սօնրա, սէքիզ եիւզ օն պէշ սէնէ եաշա-
11 յըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ

Digitized by Google

Ենովսըն հէփ կիւնլէրի տօգուզ եիւզ պէշ սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
12 Վէ Կայնան եէթմիշ եաշընա պալիղ օլտրգտա
13 Մաղաղիէլի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Կայնան, Մաղաղիէլի թէվլիտ էթտիքտէն սօկրա, սէքիզ եիւզ գըրգ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։
14 Վէ Կայնանըն հէփ կիւնլէրի տօգուզ եիւզ օն սէնէ օ-
լուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
15 Վէ Մաղաղիէլ ալթմըշ պէշ եաշընա պալիղ օլ-
16 տրգտա Յարեթի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Մաղաղիէլ, Յարեթի թէվլիտ էթտիքտէն սօկրա, սէքիզ եիւզ օ-
թտուզ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ
17 էյլէտի։ Վէ Մաղաղիէլին հէփ կիւնլէրի սէքիզ եիւզ տօգսան պէշ սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
18 Վէ Յարեթ եիւզ ալթմըշ իքի եաշընա պալիղ օլ-
տրգտա [ր]Ենովքը թէվլիտ էյլէտի։
19 Վէ Յարեթ Ենովքը թէվլիտ էթտիքտէն սօկրա, սէքիզ եիւզ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար
20 թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Յարեդին հէփ կիւնլէրի տօ-
գուզ եիւզ ալթմըշ իքի սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
21 Վէ Ենովք ալթմըշ պէշ եաշընա պալիղ օլտրգ-
22 տա՝ Մաթուսաղայը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Ենովք, Մաթուսաղայը թէվլիտ էթտիքտէն սօկրա, իւչ եիւզ սէնէ [ր]Ալլահ իլէ եիւրիւիւպ, օղուլլար վէ գըզլար
23 թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Ենովքըն հէփ կիւնլէրի իւչ
24 եիւզ ալթմըշ պէշ սէնէ օլտու։ Վէ Ենովք [ր]Ալլահ իլէ եիւրիւտու, վէ Ալլահ անը ալտրդընտան պու-
լունմազ օլտու։
25 Վէ Մաթուսաղա եիւզ սէքսէն եէտի եաշընա պա-
լիղ օլտրգտա՝ Ղամէքի թէվլիտ էյլէտի։
26 Վէ Մաթուսաղա, Ղամէքի թէվլիտ էթտիքտէն սօկրա, եէտի եիւզ սէքսէն իքի սէնէ եաշայըպ՝ օ-
27 ղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Մաթուսա-
ղանըն հէփ կիւնլէրի տօգուզ եիւզ ալթմըշ տօգուզ սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
28 Վէ Ղամէք եիւզ սէքսէն իքի եաշընա պալիղ օլ-
29 տրգտա պիր օղուլ թէվլիտ էյլէտի։ Վէ՝ [ր]ՌԱՊՊԸՆ լա՛նէթ էթտիյի եէր սէպէպիյլէ իշիմիզտէն վէ էլլէրի-
միզին զահմէթինտէն պիզի միւթէսէլլի գըլաճագ տըր՝
30 տէյէրէք անա *Նոյ [ր]թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Ղամէք, Նոյը թէվլիտ էթտիքտէն սօկրա, պէշ եիւզ տօգսան պէշ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ
31 էյլէտի։ Վէ Ղամէքին հէփ կիւնլէրի եէտի եիւզ եէթ-
միշ եէտի սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։
32 Վէ Նոյ պէշ եիւզ եաշընա պալիղ օլտու, վէ Նոյ [ր]Սէմ վէ Քամ վէ [ց]Յաբեթի թէվլիտ էյլէտի։

ՊԱՊ 6

Նէվ՛ի պէշէրտէ ֆէսատըն չօղալմասը։ 8 Նոյ իլէ էվլատը։ 14 Նոյըն ակֆինէսի։ 17 Նէվ՛ի պէշէրին սու Թուֆանըյլէ հէլաք էմի-
լէճէյի խոսաուալնտա խապէր։

Վ[ա] է [ե]եր եիւզիւնտէ ատէմլէր չօղալմաղա պաշ-
2 լայըպ, անլէրէ գըզլար տօղմաղլէ, Ալլահ օղուլլարը ատէմ գըզլարընըն կիւզել օլտրգլարընը կէօրիւպ, [ր]ինթիխապ էթտիքլէրինին ճիւմլէսինտէն քէնտիլէ-
րինէ զէվճէլէր ալտըլար։
3 Վէ ՐԱՊՊ՝ [ր]Պէնիմ րուհըմ իլէլէպէտ ինսանտա *սա-
քին օլմայաճագ տըր՛՛, [ր]զիրա օ պէշէր տիր. վէ անըն կիւնլէրի եիւզ եիրմի սէնէ օլա՝ տէտի։
4 Օլ կիւնլէրտէ զէմինտէ ճէպպարլար վար իտի. վէ պա՛տէհու Ալլահ օղուլլարը ատէմ գըզլարընա թէ-
գարրիւպ էթտիքլէրինտէ, անլէրտէն էվլատլարը օլ-
տու, քի պունլար գատիմ կիւնլէրտէն գուվվէթլի ու շէօհրէթլի սահիպլի իտիլէր։
5 Վէ ՐԱՊՊ զէմինտէ ինսանըն շէրրի արթտըղընը վէ գալպինին ճիւմլէ [ր]թէսավվուր ու էֆքեարը հէր
6 կիւն անճաք շէրիր օլտըղընը կէօրտիւ։ Վէ ՐԱՊՊ զէմինտէ ինսան խալգ էյլէտիյինէ [ր]փէշիման օլուպ՝
7 [ր]գալպինտէ էսէֆ էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ՝ Խալգ էթտիյիմ ինսանը՝ հէմ ինսան վէ հէմ պէհայիմ վէ հաշէրաթ վէ հավա գուշլարընը եէր եիւզիւնտէն մահվ էտէյիմ, զիրա անլէրի եարաթտըղըմա փէշիման օլտըմ՝
8 տէտի։ Ամմա Նոյ [ր]ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա լութֆ պուլտու։
9 Նոյըն նէսլլէրի պունլար տըր. [ր]Նոյ քէնտի աս-
րընտա սալիհ վէ քեամիլ պիր ատէմ օլուպ՝ [ց]Ալլահ
10 իլէ եիւրիւտիւ։ Վէ Նոյ իւչ օղուլ, եա՛նի [ր]Սէմ վէ
11 Քամ վէ Յաբեթի թէվլիտ էյլէտի. Վէ զէմին [ց]Ալլա-
հըն հուզուրընտա [ր]ֆէսատա վարըպ՝ զէմին զուլմլէ
12 տօլտու։ Ալլահ տախի [ց]զէմինէ նազար էթտի, վէ իշլէթ օ ֆասիտ օլտու. զիրա ճիւմլէ պէշէր քէնտի թարիգինի զէմինտէ իֆսատ էթմիշ իտի։
13 Իմտի Ալլահ Նոյա խիթապէն՝ ճիւմլէ պէշէրին [ն]հայէթի հուզուրըմա կէլտի. զիրա անլէրին վա-
սըթասըլէ զէմին զուլմլէ տօլտըղընտան, [հ]իշլէթ պէն զէմին իլէ պէրապէր պունլարը հէլաք էտէճէյիմ։
14 Քէնտիկ իչիւն կօֆէր աղաճընտան պիր սէֆինէ եափ, սէֆինէտէ օտալար ինշա էտիպ, անա իչէրի-

[ր] Ծատ. 14. 15։	* Ե–Նէ՝ յատաք	3. 19, 20։
[ց] Պ. 6. 9։ 17, 1։ 24. 40։ 4 Միւս. 20. 3։ Մէզ. 16. 8։ 116. 9։ 128. 1։ Միք. 6. 8։ Մատ. 2. 6։	[ր] Ղուկ. 3. 36։ [ց]Իպր. 11. 7։ 1 Պետ. 3. 20։	* [ց]Իպր. հիւքմ էմմէյէ-
ճէք տիր
[ր] 4 Միւս. 2. 11։ [ց]Իպր. 11. 5։	[ց] Պ. 6. 10։	[ր] Մէզ. 78. 39։
[ց] Պ. 3. 17։ 4. 11։	[ր] Պ. 10. 21։	[ց] Պ. 8. 21։ Թէս. 29. 19։ Լամ 6. 18։ Մատթ. 15. 19։
	— Պ. 1. 28։	[ր] Գաղ Ա՛տ. 23. 19։ 1 Միւս. 15. 11, 29։
	[ց] Թէս. 7. 3, 4։	[ր] Պ. 7. 1։ եզեկ. 14. 14, 20։ Բամ. 1. 17։
	[ր] Դատ. 5. 16, 17։ 1 Պետ.	[ց] եզեկ. 8. 17։ 28. 16

2 Միւս. 24. 16։ Մաղ. 3. 6։ Ցակ. 1. 17։	[ր]Իպր. 11. 7։ 2 Պետ. 2. 5։	Ամբ. 2. 8, 17։
[ր] Ես. 63. 10։ եփես. 4. 30։	[ց] Պ. 5. 22։	[ր] Պ. 18. 21։ Մէզ. 14. 2։ 33. 13, 14։ 53. 2, 3։
[ց] Պ. 19. 19։ Խուր. 33. 12, 13, 16, 17։ Ղուկ. 1. 30։ Ա՛մալ. 7. 46։	[ր] Պ. 5. 32։	[ց] երեմ. 51. 13։ եզեկ. 7. 2, 3, 6։ Ամոս. 8. 2։ 1 Պետ. 4. 7։
[ր] Պ. 7. 1։ եզեկ. 14. 14, 20։ Բամ. 1. 17։	[ց] Պ. 7. 1։ 10. 9։ 13. 13։ 2 Թէվ. 34. 27։ Ղուկ. 1. 6։ Բամ. 2. 13։ 3. 19։	[հ] Այ. 17։

Digitized by Google

15 տէն վէ տըշարըտան զիֆթ սիւր։ Վէ անը շու սու-
րէթտէ եափասըն. սէֆինէնին ուզունլըղը իչ եիւզ
զըրա՝ վէ էնի էլլի զըրա՝ վէ եիւքսէքլիյի օթուզ
16 զըրա՝ օլաճըգ տըր։ Վէ սէֆինէյէ այտընլըգ իչին
պիր եէր եափըպ, պիր զըրա՝ մ'զգտարը եօգարըտա
թէքմիլ էյլէ, վէ սէֆինէնին գափուսընը եանընա
գօյուպ, անը՝ ալթ վէ օրթա վէ իւսթ գաթլը օլարագ
17 եափ։ Վէ ՝իշթէ պէն սէմա ալթընտա պուլունան հէր
զիրուհ ճէսէտի հէյաք էթմէգ իչին եէր իւզէրինէ սու
թուֆանը կէթիրէճէյիմ. եէրտէ պուլունանընը քեաֆ-
18 ֆէսի էօլէճէք տիր։ Լաքին սէնին իլէ 'ահտըմը սա-
պիթ գըլարըմ, վէ ՝սէն վէ սէնին իլէ պէրապէր օ-
ղուլլարընկ վէ զէվճէնկ վէ օղուլլարընկընն զէվճէյէրի
19 սէֆինէյէ կիրէճէքսինիզ։ Վէ սէնին իլէ պէրապէր
սաղ գալմագ իչին ֆճիւմլէ ճանը օլան ճէսէտ սա-
հիպինին քեաֆֆէսինտէն, հէր ճինստէն՝ էրքէք վէ
տիշի օլարագ՝ չիֆթ չիֆթ սէֆինէ իչինէ կէթիրէ-
20 ճէքսին։ Գուշլարտան քէնտի ճինսինէ կէօրէ, վէ
պէհայիմտէն քէնտի ճինսինէ կէօրէ, վէ եէր հաշէ-
րաթընըն ճիւմլէսինտէն քէնտի ճինսինէ կէօրէ, սաղ
գալմագ իչին՝ հէր ճինստէն չիֆթ չիֆթ օլարագ՝
21 ՛եանընկա կիրէճէք տիր։ Վէ սէն հէր նէվ' եէյէճէք-
տէն ալրպ եանընկտա թօփլայասընը. պու տախի սանա
22 վէ անլէրէ եէմէք իչին օլա՝ տէտի։ Վէ Նոյ՝ ՛Ալլա-
հընը քէնտինէ էմ'ր էյլէտիյի հէր պիր շէյի ՝իճրա վէ
իթմամ էյլէտի։

ՊԱՊ 7

Նոյ իւէ խանէսի խալգընըն վէ հայվանլարընն սէֆինէյէ կիրմէլէրի։ 17 Սու թուֆանը։

Վ է ՐԱՊՊ Նոյա խիթապէն՝ ՞Սէն ճիւմլէ էհլ ի
պէյթինկ իւէ սէֆինէյէ կիր. զիրա ՝սէնի պու՛ ասրտա
2 հուզուրըմտա սալիհ կէօրտիմ։ Պիւթիւն եէր եիւ-
զինտէ նէսլլէրինին սաղ գալմասը իչին ճիւմլէ ՝թա-
հիր հայվանլարտան էրքէք վէ տիշի օլարագ՝ եէտի-
շէր, վէ ՞ղայր ի թահիր հայվանլարտան էրքէք վէ
3 տիշի օլարագ՝ իքիշէր, քէզալիք հավա գուշլարընն-
տան, էրքէք վէ տիշի օլարագ՝ եէտիշէր թանէ եա-
4 նընկա ալ։ Զիրա եէտի կիւնտէն սօկրա եէր եիւ-
զինտէ ՝գըրգ կիւն գըրգ կէճէ եաղմուր եաղտըրըպ՝
եարաթտըղըմ մէվճուտաթըն ճիւմլէսինի եէր եիւ-
5 զինտէն մ'ահվ էտէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ ՞Նոյ՝ ՐԱՊՊԸՆ
քէնտիսինէ էմ'ր էյլէտիյի հէր պիր շէյի իճրա էյլէտի։
6 Վէ եէր իւզէրինտէ սու թուֆանը վուգու'ընտա
7 Նոյ ալթը եիւզ եաշընտա իտի։ Վէ թուֆան սուլարը

ե Այ. 13։ Գ. 7. 4, 21. 22, 23։ 2Գետ. 2, 5։
զ Գ. 7. 1, 7, 13։ 1Գետ. 3. 20։ 2Գետ. 2. 5։
է Գ. 7. 8, 9, 15, 16։
ը Գ. 7. 9, 15։ Գաղ Գ. 2. 19։

ը Ծնդ. 11. 7։ Գաղ Խուր. 40. 16։
թ Գ. 7. 5, 9, 16։ —
ժ Այ. 7, 13։ Մատթ. 24. 38։ Ղուկ. 17. 26։ Ծնդ. 11. 7. 1Գետ. 3. 20։ 2Գետ. 2. 5։
ի Գ. 6. 9։ Մէզ. 33. 18, 19։ Էմս. 10. 9։ 2Գետ. 2. 9։
լ Այ. 8։ Ղեւ. 11։
խ Ղեւ. 10. 10։ Եզեկ. 44. 23։
ծ Այ. 12, 17։

սէպէպինտէն ՝Նոյ՝ օղուլլարը վէ զէվճէսի վէ օղուլ-
լարընըն զէվճէյէրի իլէ պէրապէր սէֆինէյէ կիրտի։
8 Վէ թահիր հայվանլարտան վէ ղայր ի թահիր հայ-
վանլարտան վէ գուշլարտան վէ եէր հաշէրաթընըն
9 քեաֆֆէսինտէն, Ալլահընն Նոյա էմ'ր էյլէտիյինէ կէօրէ,
էրքէք վէ տիշի օլարագ, չիֆթ չիֆթ Նոյընն եանընա
սէֆինէյէ կիրտիլէր։
10 Վէ եէտի կիւնտէն սօկրա թուֆան սուլարը եէր
11 իւզէրինէ կէլտի։ Նոյընն ՝էօմրիւնիւն ալթը եիւզիւն-
ճիւ սէնէսինտէ, իքինճի այընտա, պու այընն օն եէտինճի
կիւնիւնտէ, հէման օլ կիւնտէ, պէօյիւք ՞տէրեանընն
ճիւմլէ մէնպա՛լարը եարըլըպ՝ ՞սէմա փէնճէրէլէրի
12 աչըլտը։ Վէ ՛գըրգ կիւն գըրգ կէճէ եէր իւզէրինէ
13 եաղմուր եաղտը։ Հէման օլ կիւնտէ ՞Նոյ վէ Նոյընն
օղուլլարը՝ Սէմ վէ Քամ վէ Յաբեթ վէ Նոյընն զէվճէսի վէ
օղուլլարընըն իւչ նէֆէր զէվճէյէրի անլէր իլէ պէրա-
14 պէր սէֆինէյէ կիրտիլէր։ Վէ ՝պունլար իլէ ճինսինէ
կէօրէ վիւհուշընն ճիւմլէսի վէ ճինսինէ կէօրէ ճիւմլէ
պէհայիմ, վէ ճինսինէ կէօրէ եէր իւզէրինտէ սիւրիւ-
նէն հէր նէվ' հաշէրաթ, վէ ճինսինէ կէօրէ գուշլարընն
15 ճիւմլէսի, հէր նէվ' գանատը գուշ, եա՛նի քէնտի-
սինտէ հայաթ նէֆէսի պուլունան հէր պիր ճէսէտ-
տէն չիֆթ չիֆթ օլարագ՝ ՞սէֆինէյէ Նոյընն եանընա
16 կիրտիլէր։ Վէ կիրէնլէր, ՛Ալլահընն անա էմ'ր էթտիյի
իւզրէ, ճէսէտ սահիպինին քեաֆֆէսինտէն էրքէք վէ
տիշի օլարագ, Նոյըն ՞ա՛ն՞ա կիրինճէ՝ ՐԱՊՊ ՞է֊ն՞է
իւզէրինէ գափատը։
17 ՞Վէ եէր իւզէրինտէ գըրգ կիւն թուֆան օլմաղէ
սուլար չօղալըպ սէֆինէյի գալտըրտը. օ տախի
18 եէրտէն գալգտը։ Վէ սուլար գուվվէթլէնիպ եէր իւ-
զէրինտէ զիյատէ չօղալմաղէ՝ ՞սէֆինէ սուլարըն եիւ-
19 զինտէ եիւզէր իտի։ Վէ սուլար եէր իւզէրինտէ
ղայէթլէ գուվվէթլէնիպ՝ պիւթիւն սէմա ալթընտա
պուլունան ՝եիւքսէքտաղլարընն քեաֆֆէսի էօրթիւլտիւ։
20 Վէ սուլար օն պէշ զըրա՝ եիւքսէքլիյինէ չըգըպ տաղ-
21 լար էօրթիւլտիւ։ ՞Վէ եէր իւզէրինտէ հարէքէթ էտէն
ճէսէտ սահիպինին ճիւմլէսի, կէրէք գուշլար վէ կէ-
րէք պէհայիմ վէ վիւհուշ վէ եէր իւզէրինտէ սիւրիւ-
նէն հաշէրաթընն քեաֆֆէսի, վէ ինսանընն ճիւմլէսի
22 թէլէֆ օլտըլար։ Գարատա պուլունանլարընն քեաֆ-
ֆէսինտէն ՞պուրնընտա հայաթ նէֆէսի օլանլարընն
23 ճիւմլէսի էօլտիւ։ Վէ եէր եիւզինտէ մէվճուտաթընն
քեաֆֆէսի մ'ահվ օլտու. հէմ ինսան վէ հէմ պէհայիմ
վէ հէմ տէ հաշէրաթ իլէ հավա գուշլարը եէրտէն
մահվ օլուպ, ՛եալընըզ Նոյ վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր

ը Գ. 6. 22։
ճ Այ. 1։
ե Գ. 8. 2։ Էմս. 8. 28։ Եզեկ. 26. 19։ [23։
զ Գ. 1. 7։ 8. 2։ Մէզ. 78։
է Այ. 4. 17։
ը Այ. 1, 7։ Գ. 6. 18։ Ծնդ. 11, 7։ 1Գետ. 3, 20։ 2Գետ. 2. 5։
թ Այ. 2, 3, 8, 9։
ժ Գ. 6. 20։
ի Այ. 2, 3։
լ Այ. 4. 12։
խ Մէզ. 104. 26։

ծ Մէզ. 104. 6։ Եբեմ. 3. 23։
կ Գ. 6. 13, 17։ Այ. 4։ Յոբ. 22. 16։ Մատթ. 24. [39։ Ղուկ. 17. 27։ 2Գետ. 3. 6։
հ Գ. 2. 7։ [5։ 3. 6։
ձ 1Գետ. 3. 20։ 2Գետ. 2.

Digitized by Google

24 սէֆինէտէ պուլունանլար պագը գալտըլար։ ՚Վէ սու-
լար եէր իւզէրինտէ եիւզ էլլի կիւն ղալէպէ էթ-
մէքտէ իտի։

ՊԱՊ 8

*Սուլարըն չէքիլմէսին, 4 Սէֆինէէին Արարատ տաղըպըլընտա օթուր-
մասը։ 7 Նոյըն գուզղունու վէ կէօյէրճինի սալը վէրմէսին 15 Նոյըն սէ-
ֆինէտէն չըգմասը, 20 վէ զէպհէ Յազտիմ էՅմէսին 21 Ալլահըն վա՛տը։*

Վ է Ալլահ ֊Նոյը վէ անըն իլէ պէրապէր սէֆի-
նէտէ պուլունան ճիմլէ վիւհուշ իլէ ճիմլէ պէհայիմի
թէզէքքիւր էյլէտի, վէ ֥Ալլահ եէր իւզէրինէ պիր
2 րիւզկեար կէչիրմէքլէ սուլար չէքիլտի։ Վէ ֦տէրեա-
նըն մէնպա՛լարը իլէ սէմանըն փէնճէրէյէրի գափան-
3 մաղլէ ֧սէմատան եաղմուր քէսիլիպ, Սուլար կիթ-
տիքճէ եէր եիւզիւնտէն չէքիլմէքտէ օլարագ ֨եիւզ
4 էլլի կիւնտէն սօնրա սուլար ազալտը։ Վէ եէտինճի
այտա՝ այրն օն եէտինճի կիւնիւնտէ սէֆինէ Արա-
5 րատ տաղլարը իւզէրինտէ օթուրտու։ Վէ սուլար
օնունճը այա տէյին՝ կիթտիքճէ ազալմագտա օլուպ,
օնունճը ...՝ այրն էվվէլինտէ տաղլարըն թէփէլէրի
կէօրիւնտիւ։
6 Վէ գըրագ կիւն սօնրա Նոյ եափտըղը սէֆինէէին
7 ֩փէնճէրէսինի աչըպ, Գուզղունու սալը վէրտի, օ
տախի սուլար եէրտէն չէքիլինճէյէ գատար էօթէ
8 պէրի տօլաշմագտա իտի։ Վէ եէր եիւզիւնտէն սուլարըն
ազալըպ ազալմատըղընը կէօրմէք իչիւն եանընտան
9 կէօյէրճինի սալը վէրտի։ Կէօյէրճին իսէ այաղընը
պասաճաք եէր պուլամմաղլէ, սէֆինէյէ անըն եա-
նընա տէօնտիւ. զիրա պիւթիւն եէր եիւզիւնտէ սու
վար իտի. իմտի Նո֊ էլինի ուզատըպ անը ալարագ՝
10 եանընա սէֆինէյէ կէթիրտի։ Վէ եէտի կիւն տահա
մէքս էտիպ՝ թէքրար կէօյէրճինի սէֆինէտէն կէօն-
11 տէրտի։ Վէ կէօյէրճին ախշամ իւզէրի անըն եանընա
կէլիպ, իշթէ անըն աղզընտա պիր թազէ զէյթուն
եափրաղը օլմաղլէ՝ Նոյ սուլարըն եէր իւզէրինտէն
12 ազալտըղընը ակլատը։ Վէ եէտի կիւն տահա մէքս
էտիպ կէօյէրճինի թէքրար կէօնտէրտի. պու տախի
արթըք անա կէրի տէօնմէտի։
13 Վէ ալթը եիւզ պիրինճի սէնէսինտէ, էվվէլքի այրն
պիրինճի կիւնիւնտէ սուլար եէր եիւզիւնտէն չէքիլ-
միշ իտի. վէ Նոյ սէֆինէէին էօրթիւսիւնիւ գալտը-
րըպ պագտը, վէ իշթէ եէր եիւզիւնիւն գուրու օլ-
14 տըղընը կէօրտիւ։ Վէ իքինճի այտա այրն եիրմի
15 եէտինճի կիւնիւնտէ եէր գուրումըշ իտի։ Վէ Ալլահ
16 Նոյա խիթապէն տէտի քի, ՚Սէն վէ զէվճէկ վէ օղուլ-

, Պ. 8. 3։ Այ. 11։ Պ. 8. 4 իւէ Քաճպիգ էյլէ։
– Պ. 19. 29։ Խուր. 2. 24։ 1Միւլ. 1. 19։
֥ Խուր. 14. 21։
֦ Պ. 7. 11։
֧ Ցոբ. 38. 37։
֨ Պ. 7. 24։
֩ Պ. 6. 16։
֪ Պ. 7. 13։
֫ Պ. 7. 15։
֬ Պ. 1. 22։
֭ Ղեւ. 11։
֮ Ղեւ_1. 9։ Եզեկ. 20. 41։ 2Կոր. 2. 15։ Եփես. 5. 2։
֯ Պ. 3. 17։ 6. 17։
ְ Պ. 6. 5։ Ցոբ. 14.4։ 15. 14։ Մէզ. 51.5։ Երեմ. 17. 9։ Մատթ. 15. 19։ Րոմ. 1. 21։ 3. 23։
ֱ Պ. 9. 11, 15։
ֲ Ես. 54. 9։
ֳ Երեմ. 33. 20, 25։
– Պ. 1. 28։ Այ. 7,19։ Պ. 10. 32։
֥ Պ. 1. 28։ Ովս.2.18.
֦ Թէս. 12. 15։ 14։ 3, 9, 11։ Ա՛մալ. 10.12, 13։
֧ Րոմ. 14. 14, 20։ 1Կոր. 10. 23, 26։ Կող.2.16։1Տիմ.4.3-4։
֨ Պ. 1. 29։
֩ Ղեւ. 17. 10, 11,14։ 19.26։ Թէս .12.23։ 1Միւլ.14.33.Ա՛մալ. 15. 20, 29։
֪ Խուր. 21. 28։
֫ Պ.4.9,10։Մէզ.9.12։
֬ Ա՛մալ. 17. 26։
֭ Խուր. 21. 12, 14։ Ղեւ. 24. 17։ Մատթ. 26. 52։ Ված. 13.10։

լարըն վէ օղուլլարըն զէվճէլէրի սէնին իլէ պէրապէր
17 օլարագ սէֆինէտէն չըգըպ, ձէսէտ սահիպլէրինին
ճիմլէսինտէն սէնին իլէ պէրապէր պուլունան ֊հայ-
վանլարըն քեաֆֆէսինի, եա՛նի գուշլար վէ պէհայիմ
վէ եէր եիւզիւնտէ սիւրիւնէն հաշէրաթըն ճիմլէսինի
քէնտին իլէ պէրապէր չըգար, վէ եէրտէ արթըպ՝ եէր
18 ֥եիւզիւնտէ մէյվէտար օլարագ չօղալսընլար։ Ո զէ-
ման Նոյ վէ օղուլլարը վէ զէվճէսի վէ օղուլլարընըն
19 զէվճէլէրի քէնտիսի իլէ պէրապէր չըգտը։ Վէ հայ-
վանլարըն քեաֆֆէսի վէ հաշէրաթըն քեաֆֆէսի վէ
գուշլարըն ճիմլէսի, եէր եիւզիւնտէ հարէքէթ էտէն-
լէրին քեաֆֆէսի ճինսլէրինէ կէօրէ սէֆինէտէն
չըգտըլար։
20 Վէ Նոյ ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էյլէյէրէք,
թահիր ֦հայվանլար իլէ թահիր գուշլարըն ճիմլէ-
սինտէն ալըպ՝ մէզպահտա մուհրագա օլմագ իւզրէ
21 թագտիմ էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊ ֧խօշ րա՛իհայը ալա-
րագ գալպինտէ սէօյլէյիպ՝ Արթըգ ինսան սէպէպին-
տէն ֨եէրէ լա՛նէթ էթմէյէճէյիմ, զիրա ինսան ֩գալ-
պինին թէսավվուրը սէպավէթինտէն պէրու շէրիր
տիր. վէ էյլէտիյիմ կիպի ֪արթըգ զիրուհրն քեաֆ-
22 ֫էսինի վուրմայաճաղըմ։ ֬Զէմին տուրտըգճա՝ էքին
իլէ պիչին վէ սօղուգ իլէ սըճագ վէ գըշ իլէ եազ վէ
֭կէճէ իլէ կիւնտուզ քէսիլմէյէճէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

*Նոյըն Ալլահ Թարաֆընտան միւպարէք զըլընմասը։ 5 Դաճիլին
ճէզասը։ 8 Դավաը գուզահ՚ատը։ 18 Նոյըն նէսլի։ 20 Անըն սէր-
խօշ օլմասը, վէ օղուլ Քանըն խաճասը վէ մէլ՚ունը զըլընմասը։ 26
Սէմ իլէ Յաբենին միւպարէք զըլընմասը։ 28 Նոյըն վէֆաթը։*

Վ է Ալլահ Նոյը վէ օղուլլարընը միւպարէք գըլըպ
անլէրէ տէտի քի՝ ֊Մէյվէտար օլունըզ վէ չօղա-
2 լըպ եէրի տօլտուրընըզ։ Վէ ֥խավֆ ու խաշեէթինիզ
եէրին ճիմլէ հայվանլարը վէ ճիմլէ հավա գուշլարը
իւզէրինտէ օլուպ, պունլար եէր իւզէրինտէ հարէքէթ
էտէնին վէ տէնիզ պալըգլարընըն քեաֆֆէսի իլէ պէ-
3 րապէր էլինիզէ թէսլիմ՝ օլունտու։ ֦Հարէքէթ էտէն
զիրուհրն քեաֆֆէսի սիզէ թա՛ամ իչիւն օլսուն.
4 ֧ճիմլէսինի ֨նէպաթ կիպի սիզէ վէրտիմ։ ֩Ղաքին
էթի՝ ճանը օլան գանը իլէ պէրապէր եէմէյէսինիզ։
5 Վէ մութլագա ճանլարընըզ իչիւն սիզին գանընըզը
թալէպ էտիպ, անը ֪հէր հայվան էլինտէն թալէպ
էտէճէյիմ՛. ֫Ինսան էլինտէն տախի, եա՛նի ինսան
ճանընը հէր պիրինին ֬գարնտաշը էլինտէն թալէպ
6 էտէճէյիմ։ ֭Հէր քիմ ինսան գանը տէօքէրսէ, անըն

Digitized by Google

գանը ինսան վասըթասըյլէ տէօքիւլէճէք տիր. ՚զիրա
Ալլահ ինսանը քէնտի սուրէթի իւզրէ խալգ էյլէտի։
7 Իմտի սիզ ՚մէյվէտար օլունըզ վէ չօղալընըզ, վէ
եէրտէ արթըպ անտէ չօղալընըզ։
8 Վէ Ալլահ Նոյա վէ անըն իլէ պէրապէր պուլու-
9 նան օղուլլարընա սէօյլէյէրէք, ՚Իշթէ պէն սիզին
իլէ վէ սիզտէն սօկրա նէսլինիզ իլէ ՚ահտըմը սա-
10 պիթ գըլարըմ. Վէ սիզին իլէ պէրապէր պուլունան՝
՚զիրուհ մէվճուտաթըն քեաֆֆէսի, կէրէք գուշ վէ
կէրէք պէհայիմ վէ եանընըզտա պուլունան եէրին
վահշիլէրինին քեաֆֆէսի, եա՛նի սէֆինէտէն չըգան-
լարըն ճիւմլէսի իլէ զէմինին հէփ հայվանլարը պէ-
11 րապէր օլարագ, ՚Սիզին իլէ ՚ահտըմը սապիթ գըլա-
րըմ՛քի արթըգ հէր պիր ճէսէտ սահիպի թուֆան սու-
լարըյլէ հէլաք օլմայըպ, եէրի խարապ էթմէք իչին
պիր տահա թուֆան վագը՛ օլմայաճագ տըր՝ տէտի։
12 Վէ Ալլահ՝ Իշթէ տէհր պէ տէհր ՚պէնիմ իլէ սիզին
արանըզտա վէ եանընըզտա պուլունան զիրուհ մէվ-
ճուտաթըն քեաֆֆէսի արասընտա գօտըղըմ ՚ահտըն
13 ՚ալամէթի պու տըր. Եա՛նի գավսըմը պուլուրթա գօ-
րըմ. պու տախի պէնիմ իլէ զէմին արասընտա օլան՛ահ-
14 տըն ՚ալամէթի օլաճագ տըր։ Իմտի եէրի պուլուրթլէ
գափլատըղըմ վագըթ՝ պուլուրթտա գավս կէօրիւն-
15 մէքլէ, ՚Պէնիմ իլէ սիզին արանըզտա, վէ հէր պիր ճէ-
սէտէ պուլունան զիրուհ արասընտա օլան ՚ահտըմը
թէզէքքիւր էտէճէյիմ. վէ ճէսէտ սահիպինին քեաֆֆէ-
սինի հէլաք էթմէք իչին արթըգ սուլար թուֆան
16 տէրէճէսինէ վարմայաճագ տըր։ Վէ գավս պուլուրթտա
օլաճագ. վէ ՚Ալլահ իլէ եէր իւզէրինէտէ ճէսէտէ պու-
լունան հէր պիր զիրուհրն արասընտա օլան ՚ահտ ը
էպէտիյի թէզէքքիւր էթմէմ իչին անա նազար էտէ-
17 ճէյիմ՝ տէտի։ Վէ Ալլահ Նոյա՝ Պէնիմ իլէ եէր իւ-
զէրինէտէ պուլունան ճէսէտինի քեաֆֆէսի արասընտա
սապիթ գըլմըշ օլտըղըմ ՚ահտըն ՚ալամէթի պու
տըր՝ տէտի։
18 Վէ Նոյըն սէֆինէտէն չըգան օղուլլարը Սէմ վէ
Քամ վէ Յաբեթ տիր. վէ ՚Քամ Քանանըն փէտէրի
19 տիր։ ՚Պունլար Նոյըն իւչ նէֆէր օղուլլարը օլուպ,
՚պիւթիւն զէմինէ տաղըլան էրէ անըլտէն օլտու։
20 Վէ Նոյ ՚էհլ ի զըրա՛աթ օլմաղա պաշլայըպ պիր
21 պաղ տիքտի. Վէ շէրապընտան իչիպ ՚սէրխօշ օլարագ,
22 չատըրը իչինտէ ՚իւրեան օլտու։ Վէ Քանանըն փէ-
տէրի Քամ՝ քէնտի փէտէրինին ՚իւրեանլըղընը կէօ-
րիւպ, տըշարըրտա իքի գարնտաշընա խապէր վէրտի։
23 Վէ ՚Սէմ իլէ Յաբեթ պիր լիպաս ալարագ՝ իքի օմուզ-
լարընա գօտըլար, վէ կէրի կէրի կիտիպ՝ փէտէրլէրի-

ե Պ. 1. 27։
զ Ա՛յ. 1, 19։ Պ. 1. 28։
է Պ. 6. 18։
ը Եա. 54. 9։
թ Մէզ. 145. 9։
ժ Ես. 54. 9։
ի Պ. 17. 11։
լ Խուր. 28. 12, Դևս. 26. 42, 45։ Ղևկ. 16. 60։
խ Պ. 17. 13, 19։
ծ Պ. 10. 6։
կ Պ. 5. 32։
հ Պ. 10. 32։ 1 Թէվ. 1. 4, վէ պայրխ։
ձ Պ. 3. 19, 23։ 4. 2։ Էմս. 12. 11։ [12։
ղ Լևմ. 20. 1։ 1 Կոր. 10.
ճ Խուր. 20. 12։ Դատ. 6. 1։
մ Թէս. 27. 16։
յ Յեհես. 9. 23։ 3 Մխլ. 9. 20, 21։
ն Պ. 9. 1, 7, 19։
շ Մէզ. 144. 15։ Իսպ. 11. 16։
ո Եհես. 2. 13, 14։ 3. 5։
—
պ Պ. 9. 1, 7, 19։
չ 1 Թէվ. 1. 5, վէ պայրխ։
ռ Մէզ. 72. 10։ Երեմ. 2. 10։ 25. 22։ Սոփ. 2. 11։
ս 1 Թէվ. 1. 8, վէ պայրխ։
վ Պ. 6. 11։
տ Երեմ. 16. 16։ Մ ի ք. 7. 2։
ր Միր. 5. 6։
ց 1 Թէվ. 1. 12։

* Եաֆէթ՝ անլէրէ

նին ՚իւրեանլըղընը սէթը էթտիլէր. վէ եիւզէրի ար-
գայա տօղրու օլմաղէ փէտէրլէրինին ՚իւրեանլըղընը
24 կէօրմէտիլէր։ Վէ Նոյ շէրապընտան այըլըպ քիչիւք
օղլընըն քէնտիսինէ նէ եափտըղընը ակլատըգտա,
25 ՚Քանան մէլ՛ուն օլսուն, գարնտաշլարընա ՚քէօլէ-
26 լէր քէօլէսի օլսուն՝ տէտի։ Վէ Սէմին Ալլահը ՐԱՊՊ
՚միւպարէք օլսուն, վէ Քանան *անա գուլ օլսուն։
27 Ալլահ Յաբեթէ կէնիշլիք վէրսին, վէ ՚Սէմին չատըր-
լարընտա սաքին օլուպ, Քանան տախի անա գուլ
օլսուն՝ տէտի։
28 Վէ Նոյ թուֆանտան սօկրա իւչ եիւզ էլլի սէնէ
29 եաշատը։ Վէ Նոյըն հէփ կիւնլէրի տօգուզ եիւզ էլլի
սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։

ՊԱՊ 10

Նոյըն օղուլլարը օլան Յաբեթ իլէ Քամըն նէսլէրի։ 8 Նեբրովթ։ 21 Սէմին նէսլի։

Վէ Նոյըն օղուլլարը օլան Սէմ վէ Քամ վէ Յաբեթին նէսլէրի պունլար տըր. Թուֆանտան սօկրա
2 ՚անլէրէ օղուլլար տօղարագ, ՚Յաբեթին օղուլլարը՝
3 Գոմեր վէ Մագոգ վէ Մադա վէ Յաւան վէ Թորէլ վէ
4 Մոսոք վէ Թիրաս իտի։ Վէ Գոմերին օղուլլարը՝ Աս-
քանազ վէ Րիփաթ վէ Թորգոմա։ Վէ Յաւանըն օղուլ-
5 լարը՝ Եղիսա վէ Թարսիս վէ Քիթթիմ վէ Տօտանիմ
օլուպ, ՚Միլլէթլէրին ատալարը՝ տիյարլարը իլէ հէր
պիրի լիսանլարընա, վէ միլլէթլէրտէ գապլիլէէ-
րինէ պունլարտան թագսիմ օլունտու։
6 Վէ ՚Քամըն օղուլլարը Քուշ վէ Մեստրեմ վէ Փուդ
7 վէ Քանան, Վէ Քուշըն օղուլլարը Սաբա վէ Եւիլա
վէ Սաբաթա վէ Ռեգմա վէ Սեբեթաքա, վէ Ռեգմա-
8 նըն օղուլլարը Սաբա վէ Դեդան իտի։ Վէ Քուշ Նեբ-
րովթը թէվլիտ էյլէտի. օ տախի եէրտէ գուվվէթի սա-
9 հիպի օլմաղա պաշլատը։ Պու զաթ՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա գուվվէթլի ՚ավճը օլտըղը իչին՝ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա Նեբրովթ կիպի գուվվէթլի ավճը՝ տէ-
10 նիլիր։ ՚Պունուն հիւքիւմէթինին իպթիտասը Սե-
նաար տիյարընտա վագը՝ Բաբելոն վէ Արեք վէ
11 Ագադ վէ Քաղանէ իտի։ Պու տիյարտան Ասորես-
տանա կիտիպ Նինուէ վէ Ռոբովթ շէհրի իլէ Քա-
12 ղայը, Վէ Նինուէ իլէ Քաղա արասընտա Ռէսէն նամ
13 պէօյիւք շէհրի պինա էյլէտի։ Վէ Մեստրեմ Ղուդի-
լէր վէ Անամիլէր վէ Լէհապիլէր վէ Նեփթուքիլէր,
14 Վէ Պաթրուսիլէր վէ Քասլուհիլէրին ՚էշգտրգլարը
Քէլտուհիլէր իլէ Քաֆֆթօրիլէրի թէվլիտ էյլէտի։
15 Վէ Քանան՝ իլք օղլու Սիդոն վէ Քետ, (16) Վէ Յե-
17 բուսի վէ Ամօրի վէ Գերգեսի, Վէ Հիվվի վէ Արուկի

Digitized by Google

18 վէ Ասենի, Վէ Արուադի վէ Սամարի վէ Ամաթիյի
թէվլիտ էյլէտի. պա՛տէհու Քանան գապիլէլէրի պի-
19 րիպիրինտէն այրըլտը: Վէ [b]Քանանլըլարըն հու-
տուտը՝ Սիդոնտան Գերարայա տօղրու Գազայա գա-
տար, վէ Սոգոմ վէ Գոմոր վէ Ադմա վէ Սեբոյիմէ
20 տօղրու Ղասայա գատար տըր: Տիյարլարընտա վէ
միլլէթլէրինտէ՝ գապիլէլէրինճէ վէ լիսանլարընճա
Քամընն օղուլլարը պունլար տըր:
21 Վէ ճիմլէ պէնի Եբերին փէտէրի վէ Յաբեթին
պէօյիւք գարնտաշը օլան Սէմէ տախի օղուլլար տօղ-
22 տու: [c]Սէմին օղուլլարը Եղամ վէ Ասուր վէ Ար-
23 փաքսադ վէ Ղուդ վէ Արամ իտի: Վէ Արամընն
օղուլլարը՝ Հուս վէ Հուլ վէ Գաթեր վէ Մաշ իտի:
24 Վէ Արփաքսադ [d]Սաղայը թէվլիտ էյլէտի. վէ Սաղա
25 Եբերի թէվլիտ էյլէտի: Վէ [e]Եբերէ իքի օղուլ տօ-
ղուպ, պիրինին իսմի Փաղէկ իտի. զիրա եէր անընն
կիւնլէրինտէ թագսիմ օլունտու. վէ գարնտաշընըն
26 իսմի Յեկտան իտի: Վէ Յեկտան Եղմովդադ վէ
27 Սաղափ վէ Ասարմաթ վէ Յարաք, Վէ Ադորամ վէ
28 Ուզալ վէ Դեկղա, Վէ Գեբաղ վէ Աբիմեէլ վէ Սաբա,
29 Վէ Ոփիր վէ Եւիլա վէ Յոբաբը թէվլիտ էյլէտի.
պունլարընն ճիմլէսի Յեկտանընն օղուլլարը օլուպ,
30 Մէսքէնլէրի Մէսատան շարգ տաղը օլան Սոփերէ
31 գատար իտի: Պունլար տիյարլարընտա միլլէթլէ-
րինճէ, լիսանլարընճա, գապիլէլէրինճէ Սէմին օղուլ-
32 լարը տըր: [f]Նոյընն օղուլլարընն գապիլէլէրի միլ-
լէթլէրինտէ նէսիլլէրինէ կէօրէ պունլար օլուպ, թու-
ֆանտան սօնրա եէրտէ միլլէթլէր [g]պունլարտան
տաղրլտրլար:

ՊԱՊ 11

Բաբելոն գուլլէսի վէ լիսանլարըն գարըշմասը: 10 Սէմին նէսլի: 27 Աբրամընն նէսէպի, վէ ղայրիհիւմ

Վէ պիւթիւն տիւնեանընն լիսանը պիր վէ լու-
2 ղէթի պիր իտի: Վէ [h]շարգտան նագլլէրինտէ Սե-
նաար տիյարընտա պիր օվա պուլուպ՝ օրատա սա-
3 քին օլտրլար: Վէ պիրիպիրինէ՝ կէլինիզ, քէրփիճ
քէսէլիմ վէ անլէրի աթէշտէ փիշիրէլիմ՝ տէտիլէր.
վէ քէրփիճ անլէրէ թաշ եէրինէ վէ եէր գաթրանը
4 տախի չամուր եէրինէ օլտու: Վէ՝ կէլինիզ, պիւթիւն
եէր եիւզինէ տաղրլմամագ իչին քէնտիմիզէ պիր
շէհր իլէ [i]թէփէսի սէմայա գատար պիր պուրճ պինա
5 էտիպ՝ քէնտիմիզէ նամ գազանալըմ՝ տէտիլէր: Իմ-
տի [j]ՐԱՊՊ պէնի ատէմին պինա էթտիքլէրի շէհրէ
6 վէ պուրճա նազար էթմէք իչին նազիլ օլտու: Վէ
ՐԱՊՊ՝ Իշթէ [k]պունլար պիր գավմ վէ [l]ճիմլէսինին
լիսանը պիր օլուպ, պունու եափմաղա պաշլատը-
լար. վէ [m]շիմտի եափմագ միւրատ էթտիքլէրի շէյ-
7 լէրին հիչ պիրինտէն մէն՝ օլունմազլար: [n]Կէլինիզ,
նիւզուլ էտիպ՝ [o]պիրիպիրինին լիսանընը ակլայամա-
մալարը իչին, օրատա լիսանլարընը գարըշտրրալըմ՝
8 տէտի: Օլ վագըթ ՐԱՊՊ անլէրի օրատան [p]պիւթիւն
եէր եիւզինէ [q]տաղրթմաղէ՝ շէհրի պինա էթմէք-
9 տէն գալտրլար: Պու սէպէպտէն, եա՛նի ՐԱՊՊԸՆ
[r]օրատա պիւթիւն զէմինին լիսանընը գարըշ-
տրրտրըը իչին՝ շէհրէ Բաբելոն թէսմիյէ օլուն-
տու. վէ ՐԱՊՊ անլէրի օրատան պիւթիւն եէր եիւ-
զինէ տաղրթտը:
10 Սէմին [s]նէսլէրի պունլար տըր. Սէմ եիւզ եա-
շընտա օլուպ, թուֆանտան իքի սէնէ սօնրա Ար-
11 փաքսադը թէվլիտ էյլէտի: Վէ Սէմ, Արփաքսադը
թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա, պէշ եիւզ սէնէ եաշայրպ՝
12 օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի: Վէ Արփաք-
սադ օթուզ պէշ եաշընա պալիղ օլտրգտա՝ [t]Սաղայը
13 թէվլիտ էյլէտի: Վէ Արփաքսադ, Սաղայը թէվլիտ
էթտիքտէն սօնրա, տէօրթ եիւզ իչ սէնէ եաշայրպ՝
14 օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի: Վէ Սաղա
օթուզ եաշընա պալիղ օլտրգտա՝ Եբերի թէվլիտ էյ-
15 լէտի: Վէ Սաղա, Եբերի թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա,
տէօրթ եիւզ իչ սէնէ եաշայրպ՝ օղուլլար վէ գըզլար
16 թէվլիտ էյլէտի: [u]Վէ Եբեր օթուզ տէօրթ եաշընա
17 պալիղ օլտրգտա՝ Փաղէկի թէվլիտ էյլէտի: Վէ Եբեր
Փաղէկի թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա, տէօրթ եիւզ
օթուզ սէնէ եաշայրպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ
18 էյլէտի: Վէ Փաղէկ օթուզ եաշընա պալիղ օլտրգտա՝
19 Ռագաւը թէվլիտ էյլէտի: Վէ Փաղէկ, Ռագաւը թէվ-
լիտ էթտիքտէն սօնրա, իքի եիւզ տօղուզ սէնէ եա-
20 շայրպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի: Վէ
Ռագաւ օթուզ իքի եաշընա պալիղ օլտրգտա՝ Սե-
21 րուգը թէվլիտ էյլէտի: Վէ Ռագաւ, Սերուգը թէվ-
լիտ էթտիքտէն սօնրա, իքի եիւզ եէտի սէնէ եաշա-
22 յրպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի: Վէ Սե-
րուգ օթուզ եաշընա պալիղ օլտրգտա՝ Նաքովրը
23 թէվլիտ էյլէտի: Վէ Սերուգ, Նաքովրը թէվլիտ էթ-
տիքտէն սօնրա, իքի եիւզ սէնէ եաշայրպ՝ օղուլլար·
24 վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի: Վէ Նաքովր երմի տօ-
ղուզ եաշընա պալիղ օլտրգտա՝ [v]Թարայը թէվլիտ
25 էյլէտի: Վէ Նաքովր, Թարայը թէվլիտ էթտիքտէն
սօնրա, եիւզ օն տօղուզ սէնէ եաշայրպ՝ օղուլլար
26 վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի: Վէ Թարա եէթմիշ եա-
շընա պալիղ օլտրգտա՝ [w]Աբրամ վէ Նաքովրը վէ
Առանը թէվլիտ էյլէտի:

[a] Պ. 13·12, 14, 15, 17· 15·18-21· Ա՛տ. 34· 2-12· Յես. 12·7, 8· [b] 1 Թէվ. 1·17, վէ ղայրի· [c] Պ. 11·12· [d] 1 Թէվ. 1·19· [e] Այ. 1· [f] Պ. 9·19· [g] Պ. 13·11· 2 Մնաց. 6·2· 1 Թէվ. 13·6· [h] Թէս. 1·28· [i] Պ. 18·21· [j] Պ. 9·19· Ա՛մաս. 17·26· [k] Այ. 1· [l] Մէզ. 2·1· [m] Պ. 1·26· Մէզ. 2·4· Ա՛մաս 2·4, 5, 6· [n] Պ. 42·23· Թէս. 28·49· Երեմ. 5·15· 1 Կոր. 14·2, 11· [o] Պ. 10·25, 32· [p] Ղուկ. 1·51· [q] 1 Կոր. 14·23· [r] Պ. 10·22· 1 Թէվ. 1·17· [s] Պաղ Ղուկ. 3·35· [t] 1 Թէվ. 1·19· [u] Ղուկ. 3·34· [v] Յես. 24·2· 1 Թէվ. 1·26· [w] Պ. 11·26·

Digitized by Google

27 Վէ Թարանըն նէսլլէրի պունլար տըր. Թարա
Աբրամ վէ Նաքովրը վէ Առանը թէվլիտ էյլէտի.
28 Առան տախի Ղովտը թէվլիտ էյլէտի: Վէ Առան
տօղտըղը տիյարտա, եա՛նի Քաղդէալըլարըն Ուր
ջՀրինտէ փէտէրի Թարանըն հուզուրընտա վէֆաթ
29 էյլէտի: Վէ Աբրամ իլէ Նաքովր քէնտիլէրինէ պի-
րէր զէվճէ ալըպ՝ Աբրամըն զէվճէսինին իսմի ՚Սարա,
վէ Նաքովրըն զէվճէսինին իսմի ՚Մեղքա իտի. պու
տախի Մեղքանըն վէ Յեսքանըն փէտէրի Առանըն
30 գըզը իտի: Վէ ՚Սարա ՚ագիր օլմաղլէ էվլատը օլ-
31 մազ իտի: Վէ Թարա՝ ՚օղլու Աբրամը վէ թօրնը
օլան Առանըն օղլու Ղովտը վէ օղլու Աբրամըն զէվ-
ճէսի օլան կէլինի Սարայը ալըպ, ՚Քանան տիյա-
րընա կիթմէք իչին, պունլար իլէ ՚Քաղդէալըլարըն
Ուր ջՀրինտէն չըգտը. վէ Խառանա կէլիպ օրատա
32 իգամէթ էթտիլէր: Վէ Թարանըն կինլէրի իքի եիւզ
պէշ սէնէ օլուպ՝ Թարա Խառանտա վէֆաթ էյլէտի:

ՊԱՊ 12

Աբրամն ինոխիսալը, 4 վէ Ղովտ իլէ Խառանտան չըգմասը, 6 Քանանա կէլմէսի, վէ րիւյատա քէնտինէ էտիլէն վա՛տ, 10 վէ Մըսրա ֆիրաըը վէ զէվճէսի հագդընտա Փարաւնա էճտիի ղիլէ, վէ պայրիճիմ:

Վէ ՚ՐԱՊՊ Աբրամա խիթապէն՝ Սէն տիյա-
րընդտան վէ ագրապակտան վէ փէտէրինին խանէ-
2 սինտէն սանա կէօսթէրէճէյիմ՝ տիյարա կիթ: ՚Պէն
տախի սէնի պէօյիւք պիր միլլէթ գըլաճաղըմ, ՚վէ
սէնի պէրէքէթլէյիպ՝ իսմինի ՚ագիմ էտէճէյիմ. ՚սէն
3 տախի միւպարէք օլաճագսըն: ՚Վէ պէն սանա խայր-
տու՛ա էտէնլէրի պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ սանա պէտ-
տու՛ա էտէնէ լա՛նէթ էտէճէյիմ. վէ ՚եէրին ճիւմլէ
գապիլէլէրի սէնտէ միւպարէք օլաճագ տըր՝ տէտի:
4 Վէ Աբրամ ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ սէօյլէտիյի կիպի
կիթտի, վէ Ղովտ տախի պէրապէր կիթտի, վէ Աբ-
րամ Խառանտան չըգտըղընտա եէթմիշ պէշ եաշընտա
5 իտի: Իմտի Աբրամ զէվճէսի Սարայը վէ պիրատէր-
զատէսի Ղովտը. վէ գազանտըգլարը պիւթիւն էմվալ
իլէ ՚Խառանտա ՚մալիք օլտըգլարը նուճփուսը ալըպ՝
Քանան տիյարընա կիթմէք իչին չըգտըլար. վէ Քա-
6 նան տիյարընա կէլտիլէր: Վէ Աբրամ օլ տիյարտան
Սիւքէմ ՚նա մահալէ, ՚Մօրէ մէշէսինէ գատար ՚կէչ-
տի. վէ ՚օ զէման օլ տիյարտա Քանանլըլար վար
7 իտի: ՚Վէ ՐԱՊՊ Աբրամա կէօրիւնիւպ՝ ՚Պու տիյարը
սէնին նէսլինէ վէրէճէյիմ՝ տէտի. օ տախի քէնտի-
սինէ կէօրիւնէն ՐԱՊՊԱ օրատա ՚պիր մէզպահ պինա
8 էյլէտի: Վէ օրատան Բեթէլին շարգընտա պուլու-
նան տաղա տօղրու հարէքէթլէ, ղարպընտա Բեթէլ
վէ շարգընտա Գայի օլարագ՝ չատըրընը գուրտու.
օրատա տախի ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էտիպ՝
9 ՚ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՛ա էյլէտի: Վէ Աբրամ պիր
տիւզիյէ ՚ճէնուպէ տօղրու նագլ էթմէքտէ իտի:
10 Վէ ՚օլ տիյարտա գրթլըգ վուգու՛ պուլմաղլէ, Աբ-
րամ իգամէթ էթմէք իչին ՚Մըսրա էնտի, զիրա ՚օլ
11 տիյարտա գրթլըգ շիտտէթլի իտի: Վէ Մըսրա կիր-
մէք իւզրէ իքէն, քէնտի զէվճէսի Սարայա խիթա-
պէն՝ Իշթէ սէն ՚տիտարը կիւզել պիր խաթուն օլ-
12 տըղընը պիլիրիմ. Վէ օլուր քի Մըսըրլըլար սէնի
կէօրտիւքլէրինտէ՝ Պու անըն զէվճէսի տիր՝ տէյէրէք,
13 ՚պէնի գաթլ էտիպ՝ սէնի սաղ պրագաճագլար: Քէ-
րէմ էյլէ՝ սէնին սէպէպինէ պանա խայր կէլմէսի վէ
սէնին էիւզինտէն նէֆսիմին հայաթտա գալմասը
14 իչին՝ ՚Էմշիրէսի իմ տէ՝ տէտի: Վէ Աբրամ Մըսրա
կիրտիքտէ, Մըսըրլըլար խաթունըն ՚ղայէթ կիւզել
15 օլտըղընը կէօրտիւէր: Փարաւնըն րիճալը տախի
անը կէօրտիւքտէ՝ Փարաւնըն հուզուրընտա անը
մէտհ էթտիքլէրինտէն, խաթուն ՚Փարաւնըն սէրա-
16 յընա ալընտը: Վէ ՚անըն սէպէպինէ Աբրամա իքրամ
էթտի. օ տախի գօյուն վէ սըղըր վէ մէրքէպ վէ քէօլէ
վէ ճարիյէ վէ տիշի մէրքէպ վէ տէվէլէրէ մալիք օլ-
17 տու: Ամմա ՐԱՊՊ Աբրամըն զէվճէսի Սարատան
տօլայը Փարաւն իլէ խանէսինի ՚պէօյիւք պէլաարա
18 կիրիֆթար էթմէքլէ, Փարաւն Աբրամը չաղըրըպ՝
՚Պու պանա էթտիյին նէ՞ տիր. պու զէվճէկ օլտըղընը
19 նի՞չիւն պանա պէյան էթմէտին: Նի՞չիւն՝ Էմշիրէմ
տիր՝ տէտին. պէն տախի անը զէվճէ ալմագ իւզրէ
20 իտիմ. շիմտի իշթէ զէվճէկ, ալ տա կիթ՝ տէտի: Օլ
վագըթ ՚Փարաւն անըն հագգընտա ատէմլէրինէ էմր
վէրմէքլէ, անլէր տախի անը վէ զէվճէսինի վէ պիւ-
թիւն էմվալ ու էշեասընը կէօնտէրտիլէր:

ՊԱՊ 13

*Աբրամ իլէ Ղովտըն չօգ մալլէրի օլմասը, վէ պիրիպիրինտէն այ-
րըլմալարը, 10 Ղովտըն Սոդոմ օվասընա կիթմէսի, 14 Աբրամա օլան
վա՛տն Քաճէլէնմէսի, 18 Աբրամն Քեբրոնտա սաքին օլուպ պիր
մէզպահ պինա էթմէսի:*

Օ զէման Աբրամ, քէնտիսի վէ զէվճէսի վէ պիւ-
թիւն էմվալ ու էշեասը վէ Ղովտ պէրապէր օլտըղը
հալտէ, Մըսըրտան Քաճաճէ ՚ճէնուպէ թարաֆընա

ֈ Պ. 17. 15, 20. 12,
։ Պ. 22. 20,
֊ Պ.16.1,2,18.11, 12,
֋ Պ. 12. 1,
֌ Պ. 10. 19,
֍ Նէեմ. 9. 7, Ա՛մալ. 8. 4,
֎ Պ. 15. 7, Նէեմ. 9. 7, Եա. 41. 2, Ա՛մալ. 7. 3, ՚Իպր. 11. 8,
֏ Պ.17.6,18.18, Թէս. 26. 5, 3 Միւլ. 3. 8,
֐ Պ. 24. 35,
֑ Պ. 28. 4, Գալ. 3.14,
֒ Պ. 27. 29, Խուր. 23. 22, Ա՛տ. 24. 9,
֓ Պ.18.18, 22.18, 26. 4, Մէզ.72.17, Ա՛մալ. 3. 25, Գալ. 3. 8,
֔ Պ. 11. 31,
֕ Պ. 14. 14,
֖ Թէս.11.30, Հաք.7.1,
֗ ՚Իպր. 11. 9,
֘ Պ. 10. 18,19, 13.7,
֙ Պ. 17. 1,
֚ Պ.13.15,17.8, Մէզ. 105. 9, 11,
֛ Պ. 13. 4,
֜ Պ. 13. 4,
֝ Պ. 13. 3,
֞ Պ. 26. 1,
֟ Մէզ. 105. 13,
֠ Պ. 43. 1,
֡ Ա՛յ. 14, Պ. 26. 7,
֢ Պ. 20. 11, 26. 7,
֣ Պ. 20. 5,13, Պագ. Պ. 26. 7,
֤ Պ.39.7, Մատ. 5. 28,
֥ Պ. 20. 2,
֦ Պ. 20. 14,
֧ Պ. 20.18, 1Թէվ. 16. 21, Մէզ. 105. 14, ՚Իպր. 13. 4,
֨ Պ. 20. 9, 26. 10,
֩ Ելմս. 21. 1,
֪ Պ. 12. 9,

Digitized by Google

2 չրգտը։ Վէ Աբրամ հայվանաթ վէ կիմիւշ վէ ալ-
3 թուն ճիհէթիլէ ղայէթ զէնկին իտի։ Վէ մէնզիլ պէ
մէնզիլ ճէնուպտան Բեթէլէ, եա՛նի Բեթէլ իլէ Գայի
արասընտա իպթիտատէ չատըրընըն պուլունտրըր
4 մահալէ, Վէ մուգատտէմա մէզպահ պինա էյլէտիյի
եէրէ գատար կիթտի. վէ Աբրամ օրատա ՐԱՊՊԸՆ
իսմինէ տու՛ա էյլէտի։
5 Վէ Աբրամ իլէ պէրապէր կիտէն Ղովտըն տախի
6 գօյուն վէ սրըղը վէ չատըրլարը օլմաղլէ, Պէրապէր
սաքին օլմալարընա օլ եէրին թէհամմիւլու եօգ
իտի. զիրա անլէրին էմվալի չօգ օլտրղընտան պէ-
7 րապէր սաքին օլմալարը միւքին տէյիլ իտի։ Վէ
Աբրամընն սիւրիւսինիւն չօպանլարը իլէ Ղովտըն
սիւրիւսինիւն չօպանլարը արասընտա միւնազա՛ա
վուգու՛ պուլտու. վէ օ զէման օ տիյարտա Քանան-
8 լըլար իլէ Փերեզիլէր սաքին օլմագտա իտի։ Իմտի
Աբրամ Ղովտա խիթապէն՝ Քէրէմ էյլէ, պէնիմ իլէ
սէնին արանտա, վէ չօպանլարըմ իլէ սէնին չօպան-
լարըն արասընտա մինազա՛ա օլմասըն, զիրա պիզ
9 պիրատէր իզ։ Պիւթիւն պու տիյար էօնիւկտէ տէյիլ
մի տիր. քէրէմ էտիպ պէնտէն այրըլ. Էկէր սէն
սօլա կիտէրիմ՝ տէտի։ Իմտի Ղովտ կէօզ-
լէրինի գալտըրըպ՝ Յորդանանըն պիւթիւն սահրա-
սընըն սույու պօլ օլտրղընը կէօրտիւ. ՐԱՊՊ Սո-
դոմ վէ Գոմորը խարապ էթմէզտէն էվվէլ՝ Սեգովրա
վարընճայա գատար, ՐԱՊՊԸՆ ճէննէթի վէ Մըսըր
11 տիյարը կիպի իտի։ Վէ Ղովտ քէնտիսի իչիւն Յոր-
դանանըն պիւթիւն սահրասընը սէչիպ, շարգ թա-
րաֆընա նագլ էթմէքլէ, պիրիպիրինտէն այրըլտը-
12 լար։ Աբրամ Քանան տիյարընտա սաքին օլուպ՝
Ղովտ տախի սահրանըն շէհրլէրինտէ իգամէթլէ
13 չատըրընը Սոդոմա տօղրու գուրար իտի։ Վէ Սո-
դոմ էհալիսի ՐԱՊՊԸՆ ինտինտէ ղայէթ ֆասըգ վէ
կինահքեար իտի։
14 Վէ Ղովտ Աբրամ այրըլտրգտան սօկրա ՐԱՊՊ
Աբրամա խիթապէն՝ Շիմտի կէօզլէրինկի գալտըրըպ
պուլունտրըղըն մահալտէն շիմալէ վէ ճէնուպա վէ
15 շարգա վէ ղարպա նազար էյլէ։ Զիրա կէօրտիյիւն
տիյարըն քեաֆֆէսինի սանա վէ նէսլինկէ էպէտի
16 Դ-ւէ օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ։ Վէ սէնին նէսլինի
եէրին թօզը գատար էտէճէյիմ, շէօյլէ քի պիր քիմ-
սէ եէրին թօզընը սայմաղա մուգթէտիր օլուրսա,

17 սէնին նէսլին տախի սայըլըր։ Գալգ պու տիյարը
էնինէ, պօյընա տօլաշ. զիրա անը սանա վէրէճէյիմ՝
18 տէտի։ Վէ Աբրամ չատըրընը նագլ էթտի, վէ կէլիպ
Քեբրոնտա վագը՝ Մամբրէ մէշէլիյինտէ իգամէթ
էտէրէք, օրատա ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էյլէտի։

ՊԱՊ 14

Տէօրթ մէլիյին պէշ մէլիք իլէ մուհարէպէ էթմէսի։ 12 Ղովտն էօիր ալընըպ Աբրամըն էլիյէ գուրթուլմասը։ 18 Մէլքիսեդեկին Աբրամա պէրէքէթ օգուտասը, վէ Աբրամըն անա 'իւշր վէրմէսի։ 22 Աբրամըն քէնտիսի եաղմատան հիսաէտար օլմագտան իմնինա՝ էմմէսի։

Վէ Սենաար մէլիյի Ամարփաղ վէ Ելլասար
մէլիյի Արիովք վէ Եղամ մէլիյի Քոդողագոմոր վէ
2 Գոյիմ մէլիյի Թադգաղըն կիւնլէրինտէ, Պունլար
Սոդոմ մէլիյի Բարա վէ Գոմոր մէլիյի Բարսա վէ
Ադմա մէլիյի Սենաբ վէ Սեբոյիմ մէլիյի Սիմոբոր
վէ Բաղա, եա՛նի Սեգովր մէլիյի իլէ մուհարէպէ
3 էյլէտիլէր։ Պունլարըն քեաֆֆէսի Սիդդիմ տէրէ-
սինտէ, եա՛նի Թուզլը տէնիզին մէվգի՛ինտէ ճէմ՛
4 օլտրլար։ Պունլար օն իքի սէնէ Քոդողագոմորա
հիթա՛աթ էտիպ՝ օն իւչիւնճիւ սէնէտէ 'ասը օլտրլար։
5 Վէ օն տէօրտիւնճիւ սէնէտէ Քոդողագոմոր քէնտիսի
իլէ պէրապէր պուլունան մէլիքլէր իլէ կէլիպ Աս-
տարովթ-կառնայիմտէ Ռափայիլէրի վէ Համտա
6 Զուզիլէրի վէ Շաւէ Կարիաթեմտէ Էմիմլէրի, Վէ
Հուրիլէրի քէնտի տաղլարը օլան Սէիրտէ, պէրրի-
յէնին քէնարընտա վագը՝ Էլփառանա գատար վուր-
7 տրլար։ Վէ 'ավտէթ էտիպ Ենմասեփաթ, եա՛նի
Կադէսէ կէլիպ, Ամաղէկին պիւթիւն նահիյէսինի վէ
Ասասան-թամարտա սաքին օլան Ամօրիլէրի տախի
8 վուրտրլար։ Իմտի Սոդոմ մէլիյի վէ Գոմոր մէլիյի
վէ Ադմա մէլիյի վէ Սեբոյիմ մէլիյի վէ Բաղա, եա՛նի
Սեգովր մէլիյի չրգրպ Սիդդիմ տէրէսինտէ անլէր իլէ,
9 Եա՛նի Եղամ մէլիյի Քոդողագոմոր վէ Գոյիմ մէլիյի
Թադգաղ վէ Սենաար մէլիյի Ամարփաղ վէ Ելլասար
մէլիյի Արիովք իլէ, տէօրթ մէլիք պէշ մէլիյէ գարշը
10 մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր։ Վէ Սիդդիմ տէրէսինտէ
չօգ գաթրան գույուլարը պուլունմաղլէ, Սոդոմ վէ
Գոմոր մէլիքլէրի ֆիրար էտիպ օրատա տիւշտիւլէր.
11 պագըլարը տախի տաղա ֆիրար էթտիլէր։ Տէ-
Ղ-ւէնլէրէ տախի Սոդոմ իլէ Գոմորըն պիւթիւն էմ-
12 վալ ու էրզագընը ալըպ կիթտիլէր։ Վէ Աբրամըն
գարընտաշը օղլու օլուպ Սոդոմտա սաքին օլան

ե Ղ. 24.35. Մէզ. 112. 3. Լմա. 10. 22.
զ Ղ. 12. 8, 9.
է Ղ. 12. 7, 8.
ը Մէզ. 116. 17.
թ Ղ. 36. 7.
ժ Ղ. 26. 20.
ի Ղ. 12. 6.
լ 1 Կոր. 6. 7.
խ Դագ Ղ. 11. 27, 31. Խուր. 2. 31. Մէզ. 133. 1. Ա'մալ. 7. 26.
ծ Ղ. 20. 15. 34. 10.
կ Բամ. 12. 18. Իպր. 12. 14. Յակ. 3. 17.
հ Ղ. 19. 17. Թէս. 34. 3. Մէզ. 107. 34.
ձ Ղ. 26. 20.
ղ Ղ. 19. 24, 25.
ճ Ղ. 14. 2, 8. 19. 22.
մ Ղ. 2. 10. Ես. 51. 3.
յ Ղ. 19. 29.
ն Ղ. 14. 12. 19. 1. 2 Պետ. 2. 7, 8.
շ Ղ. 18. 20. Եզեկ. 16. 49. 2 Պետ. 2. 7, 8.
ո Ղ. 6. 11.
չ Այ. 11.
պ Ղ. 28. 14.
ջ Ղ. 12. 7. 15. 18. 17. 8. 24. 7. 26. 4. Ա'տ. 34. 12. Թէս. 34. 4. Ա'մալ. 7. 5.
ռ 2 Թէվ. 20. 7. Մէզ. 37. 22, 29. 112. 2.
ս Ղ. 15. 5. 22. 17. 26. 4. 28. 14. 32. 12. Խուր. 32. 13. Ա'տ. 23. 10. Թէս. 1. 10. 3 Մխել. 4. 20. 1 Թէվ. 27. 28. Ես. 48. 19. Երեմ. 33. 22. Բամ. 4. 16, 17, 18. Իպր. 11. 12.
վ Ղ. 35. 27. 37. 14.
տ Ղ. 14. 13. ——
ր Ղ. 10. 10. 11. 2.
ց Ես. 11. 11.
փ Թէս. 29. 23.
ք Ղ. 19. 22.
օ Ա'տ. 34. 12. Թէս. 3. 17. Ցես. 3. 16. Մէզ. 107. 34.
ֆ Ղ. 9. 26.
ք Ցես. 12. 4. 13. 12.
օ Ղ. 15. 20. Թէս. 3. 11.
Թ Թէս. 2. 20.
ֆ Թէս. 2. 10, 11
ե Թէս. 2. 12, 22.
զ Ղ. 21. 21. Ա'տ. 12. 16. 13. 3.
ը 2 Թէվ. 20. 2.
թ Ղ. 11. 3.
ժ Ղ. 19. 17, 30.
ի Այ. 16, 21.
լ Ղ. 12. 5.
խ Ղ. 13. 12.

Digitized by Google

Ղովտը տախի պիւթիւն էմվալը իւէ ալըպ կիթտիլէր։
13 Իմտի պիր ֆիրարի կէլիպ ՚Իպրանի Աբրամա
խապէր վէրտի. ՚ո տախի Եսքողըն վէ Անեղին գա-
րընտաշը օլան Ամօրի Մամբրէնին մէշէլիյինտէ սա-
քին օլուպ՝ ՚պունլար Աբրամ իւէ ՚ահտլաշմըշ իտի-
14 լէր։ Աբրամ տախի ՚պիրատէրինին էսիր օլտըղընը
իշիթտիքտէ, ՚խանէսինտէ տօղուպ թէրպիյէ օլուն-
մըշ օլան իւչ եիւզ օն սէքիզ նէֆէր քէօլէյէրինի չը-
գարըպ՝ ՚Դանէ-էէ Դանա գատար թա՚գիպ էյլէտի։
15 Վէ քէնտիսի իւէ քէօլէյէրի կէճէյէին պէօլիւք պէօ-
լիւք անլէր իւզէրինէ հիւճում էտիպ ՚վուրտու. վէ
Դամասկոսըն շիմալընտա օլան Քորայա գատար
16 անլէրի թա՚գիպ էյլէտի։ Վէ ՚էմվալըն քեաֆֆէսինի
կէրի կէթիրիպ՝ պիրատէրի Ղովտ իւէ մալընը վէ
նիսա իւէ խալգընը տախի կէթիրտի։
17 Վէ ՚Աբրա՚ Քոդողագոմոր իւէ րէֆիգլէրի պու-
լունան մէլիքլէրի գըրտըգտան սօկրա ՚ավտէթ էտէր
իքէն, Սոդոմ մէլիյի Շաւէ տէրէսինէ, եա՚նի ՚մէլիք
18 տէրէսինէ ՚անը իսթիգպալէ չըգտը։ Վէ ՚Սաղէմ
մէլիյի Մելքիսեդեկ էքմէք իւէ շէրապ չըգարտը.
վէ օ՝ ՚Ալլահը միւթա՚ալըն ՚քեահինի օլմաղլէ,
19 Անա պէրէքէթ օգուլսուպ՝ Աբրամ սէմավաթ իւէ զէ-
մինին ՚Սահիպի օլան Ալլահը միւթա՚ալ թարաֆըն-
20 տան ՚միւպարէք օլսուն. Տիւշմէնլէրինի էլինէ թէս-
լիմ էտէն ՚Ալլահը միւթա՚ալ միւպարէք օլսուն՝
տէտի։ Օ տախի անա ՚հէր պիր շէյտէն ՚իւշր վէրտի։
21 Վէ Սոդոմ մէլիյի Աբրամա՝ Նուֆուսը պանա վէր,
22 վէ էմվալ ու էշեայը սէն քէնտինէ ալ՝ տէտի։ Վէ
Աբրամ Սոդոմ մէլիյինէ խիթապէն՝ Սէմավաթ իւէ զէ-
մինին ՚Սահիպի օլան ՚Ալլահը միւթա՚ալ Եհովայա
23 էլիմի գալտըրտըմ քի, Աբրամը պէն զէնկին էթտիմ՝
տէմէմէքլիյինէ իշիւն իփլիքտէն չարըգ պաղընա գա-
24 տար սէնին ՚հիչ պիր շէյինի ալմայայըմ։ Անճաղ
ուշագլարընն եէտիյի վէ ՚պէնիմ իւէ պէրապէր կի-
տէն ատէմլէրին, եա՚նի Աներ իւէ Եսքող վէ Մամբ-
րէնին հիսսէլէրի միւաթէննա օլսուն. անլէր քէնտի
հիսսէլէրինի ալսընլար՝ տէտի։

ՊԱՊ 15

*Աբրամ Բապպէն բէլանըլէ Մելքիսեդեկիպ, 2 վէ րէվրէյէթի օլմասը-
ղընան Թէշէքքի էմմէսի, 4 վէ Բապպէն անա օլան քէրամաթ;*

*վա՚տը ։ 6 Աբրամըն իման իւէ սաղահը ։ 7 Քանան տէյարընըն՝ անա
պիր ՚ալամէթ, 12 վէ պիր բիւ՚յա Թարէպիյէ վա՚տ օլումմասը ։*

Պու վուգու՚աթտան սօկրա Աբրամա ՚րիւ՚յատա
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ՝ էյ Աբրամ, ՚գօրգմա. պէն
՚սանա սիփէր իմ. ՚էճրինկ ղայէթ ՚ազիմ օլաճագ տըր՝
2 տէտի։ Վէ Աբրամ՝ Եա ՐԱՊՊ Եհովա, պանա նէ՞
վէրէճէքսին. ՚պէն էվլատսըզ կէչիյօրըմ, վէ խանէ-
մին միւտիրի շու Դամասկոսլը Եղիազար տըր՝ տէտի։
3 Վէ Աբրամ՝ Իշթէ պանա զիւրրիյէթ վէրմէտիյինկտէն,
Խանէմտէ տօղմուշ օլան քէօլէ պէնիմ վարիսիմ
4 օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ իշթէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
անա կէլիպ՝ Վարիսինկ պու օլմայաճագ տըր. լաքին
՚սուպպընտան կէլէճէք քիմսէ վարիսինկ օլաճագ տըր՝
5 տէտի։ Վէ անը տըշարըյա չըգարըպ՝ Շիմտի սէ-
մայա պագ, վէ ՚եըլտըզլարը ՚սայմաղա մուգթէտիր
իսէն անլէրի սայ՝ տէյէրէք, անա՝ ՚Նէսլինկ պէօյլէ
6 օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Աբրա՚ ՐԱՊՊԱ ՚իման էյ-
լէտի. վէ Բա՚պ պունու ՚անա սալահ ՚ատտ էթտի։
7 Վէ անա՝ ՚Պու տիյարը, միրասընկ օլմագ իւզրէ,
սանա վէրմէք իչիւն սէնի ՚Քաղդէալըլարընն Ուր շէհ-
8 րինտէն ՚չըգարան Եհովա պէն իմ՚ տէտի։ Օ տախի՝
Եա ՐԱՊՊ Եհովա, ՚պունա վարիս օլաճաղըմը նէ՞
9 տէն պիլէյիմ՚ տէտի։ Վէ Բա՚պ անա՝ Պէնիմ իչիւն
իւչ եըլըզգ պիր ինէք վէ իւչ եըլըզգ պիր քէչի, վէ իւչ
եըլըզգ պիր գօչ, վէ պիր գումրու իւէ պիր կէօյէրճինն
10 եավրուսը ալ՝ տէտի։ Օ տախի պունլարընն ճիմլէ-
սինի անընն իչիւն ալըպ՝ ՚անլէրի օրթատան եարա-
րագ, հէր պիր փարչայը տիկէրինին գարշըսընա գօ-
11 տու. ամմա ՚գուշլարը եարմատը։ Վէ ճէսէտլէր իւ-
զէրինէ եըրթըճը գուշլար էնտիքտէ Աբրամ անլէրի
12 գօվտու։ Վէ կիւնէշ պաթմագտա իքէն Աբրամը
՚աղըր պիր ույգու պասմաղլէ իշթէ իւզէրինէ ՚ազիմ
13 պիր զուլմէթ տէչդէթի տիւշտու։ Օ զէման Աբրամա
խիթապէն՝ Թահգիգ պիլէսինկ քի ՚նէսլինկ քէնտիլէ-
րինին օլմայան տիյարտա ղարիպ օլուպ՝ անըն էհա-
լիսինէ քէօլէյիք էտէճէքլէր. պունլար տախի անլէրէ
14 ՚տէօրթ եիւզ սէնէ զուլմ էտէճէքլէր տիր։ Լաքին
քէօլէյիք էտէճէքլէրի թա՚իֆէյի ՚պէն հիւքմ էտէճէ-
յիմ. անտէն սօկրա պիր չօգ ՚էմվալ իւէ չըգաճագ-
15 լար։ Վէ սէն ՚սէլամէթլէ ՚էճտատընկրն եանընա կի-
տէճէքսին, վէ ՚կիւզէլ իհթիյարլըգտա տէֆն օլու-
16 նաճագսըն։ Վէ ՚տէօրտինճի տէվրետ անլէր պու-

ե Ա՚մոս. 7. 5։
զ Պ. 14. 14։
է 2 Մնաց. 7.12։ 16.11։ 2 Թագ. 32. 21։
ը Երեմ. 33. 22։
թ Մէզ. 147. 4։
ժ Պ. 22. 17։ Խուր. 32. 13։ Թէս. 1. 10։ 10. 22։ 1 Թէվ. 27.23։ Բօմ. 4. 18։ ՚Իպր. 11. 12։ Պագ. Պ. 13. 16։
ի Բօմ. 4·3,9,22։ Գալ. 3. 6. Յակ. 2. 23։
լ Մէզ. 106. 31։
խ Մէզ. 105։42,44։ Բօմ. 4. 13։
ծ Պ. 11. 28, 31։
կ Պ. 12. 1։
հ Պագ. Պ. 24. 13, 14։ Հաբ. 6.17,37։ 1 Մնաց. 14. 9, 10։ 4 Մնաց. 20. 8։ Ղուկ. 1. 18։
ձ Երեմ. 34, 18, 19։
ղ Ղևտ. 1. 17։
ճ Պ. 2. 21։ Յոբ. 4.13
մ Խուր. 12.4։ Մէզ. 105. 23։ Ա՚մոս. 7. 6։
յ Խուր. 1.11։ Մէզ. 105. 25։
ն Խուր. 6.6։ Թէս. 6.22.
շ Խուր. 12. 36։ Մէզ. 105. 37։
ո Յոբ. 5. 26։
չ Ա՚մոս. 13. 36։
պ Պ. 25. 8։
ջ Խուր. 12. 40։

Digitized by Google

րայա ’ավտէթ էտէճէքլէր. զիրա ¯Ամօրիլէրին ֆրսագը
17 ¯տահա թէմամ՝ օլմամըշ տըր՝ տէտի: Վէ կիւնէշ
պաթըպ գարանլըգ օլտըգտա՝ իշթէ տիւմանը չըգան
պիր թէննուր, վէ եանան պիր մէշ’ալէ Էօլ փարչա-
18 լարըն արասընտան կէչտի: Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ ¯Աբ-
րամ իլէ ’ահտ էտիպ՝ Պու տիյարը Մրսըր նէհրին-
տէն թա’ազիմ նէհր օլան Ֆրաթ նէհրինէ գատար,
19 Եա’նի Գէ֊նիլէր վէ Կենեզիլէր վէ Կեդմոնիլէր, (20) Վէ
21 Քետլիլէր վէ Փերեզիլէր վէ Ռափայիլէր, Վէ Ամօրի-
լէր վէ Քանանլըլար վէ Գերգեսիլէր վէ Յեբուսիլէ-
րին ¤էյ֊բու֊րըԸ ¦սէնին նէսլինէ վէրտիմ՝ տէտի:

ՊԱՊ 16

*Սարանըն ’ագիր օլուպ Յագիյէսի Հագարը Աբրամա վէրմէսի: 4 Հագարըն բէհտի խանըմլընը Մահգիր էտիպ՝ չէրքէյի ճէֆտանան ատ-
լայը ֆիրար էվէտին: 7 Անըն մէլէք վասըհասըլէ կէրի կէտտէրիլիպ, 11 ատըանագ օղլու Հագըլնտա խապէր ալմասը: 15 Իսմայէլին տօղմասը:*

Վ է Աբրամըն զէվճէսի Սարատան անա ¯էվլատ
օլմազ իտի. վէ Սարանըն ¦Հագա՛ր իսմինտէ ¦Մրսըրլը
2 պիր ճարիյէսի օլմաղլէ, ¯Աբրամա խիթապէն՝ Իշթէ
ՐԱՊՊ պէնի ¦տօղուրմագտան մահրում էթտի.
Փմտի ճարիյէմէ թէգարրիւպ էյլէ, պէլքի անտէն
էվլատա նա’իլ օլուրըմ՝ տէտի. Աբրամ տախի ¦Սա-
3 րանըն սէօզիւնիւ տիկլէտի: Իմտի Աբրամ ¤Քանան
տիյարընտա օն սէնէ իգամէթ էթտիքտէն սօկրա,
Աբրամըն զէվճէսի Սարա Մրսըրլը ճարիյէսի Հա-
գարը ալըպ՝ անը քէնտի զէվճի Աբրամա զէվճէ օլ-
4 մագ իւզրէ վէրտի: Օ տախի Հագարա թէգարրիւպ
էթտիքտէ՝ համիլէ օլտու. վէ համիլէ օլտըղընը ակ-
լայընճա՝ խանըմընա ¦նազար ը հագարէթլէ պագտը:
5 Վէ Սարա Աբրամա խիթապէն՝ Պանա օլան զուլմ
սէնին իւզէրինէ օլսուն. պէն ճարիյէմի սէնին գօյ-
նընա վէրտիքտէն սօկրա, համիլէ օլտըղընը ակ-
լայընճա՝ պանա նաղար ը հագարէթլէ պագըյօր.
¦սէնին իլէ պէնիմ արամտա ՐԱՊՊ հիւքմ էյլէսին՝
6 տէտի: ¦Աբրամ տախի Սարայա՝ ¦Իշթէ ճարիյէկ սէ-
նին էլինտէ տիր. անա միւնասիպ կէօրտիյիւնիւ
իճրա էյլէ՝ տէտի. Սարա տախի անա ճէֆա էյլէ-
մէքլէ, ¦մէրգումէ անըն եիւզիւնտէն ֆիրար էյլէտի:
7 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի անը պէրրիյէտէ պիր սու
փունկարը եանընտա, եա’նի ¦Սուր ¦եօլընտա վագը՝
8 փունկարըն եանընտա պուլուպ, էյ Սարանըն ճարի-

յէսի Հագար, նէ՞րէտէն կէլիպ, նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն
տէտի: Օ տախի ¤¤¤՝ Խանըմըմ Սարանըն եիւզիւն-
9 տէն գաչըյօրըմ՝ տէտի: ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի տախի
անա՝ Խանըմընկըն եանընա ’ավտէթ էտիպ՝ ¦անըն
10 էլի ալթընտա միւթի’ օլ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէ-
լէյի անա՝ ’Նէսլինի՝ չօգլըղընտան սայըլմազ տէրէ
11 ճէտէ զիյատէսիյլէ չօղալտաճաղըմ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ մէլէյի անա՝ Իշթէ սէն համիլէ սին, վէ պիր
օղուլ տօղուրաճագսըն, ¦վէ անա Իսմայէլ թէսմիյէ
էտէսին. զիրա ՐԱՊՊ սանա օլան ճէֆայը իշիթտի:
12 ’Վէ օ վահշի պիր ատէմ օլուպ՝ անըն էլի ճիւմլէնին
’ալէյհինտէ, վէ ճիւմլէնին էլի անըն ’ալէյհինտէ
պուլունաճագ, ’քէնտիսի տախի ճիւմլէ գարնտաշ-
լարընըն հուզուրընտա սաքին օլաճագ տըր՝ տէտի:
13 Իմտի մէրգումէ քէնտիսի իլէ թէքէլլիմ էտէն ՐԱՊ-
ՊԸՆ իսմինէ տու’ա էտէրէք՝ Իլահ ը րու’յէթիմ սէն
սին՝ ¤էֆէ. զիրա՝ *Րու’յէթիմտէն սօկրա պուրատա
14 տահա կէօրի֊յօրմը յրմ՝ տէտի: Պունա պինա’էն օլ
գույու ’Լահայրոյի գույուսը թէսմիյէ օլունտու. ¦իշթէ
օ՝ Կադէս իլէ Բարադ արասընտա վագը՝ տըր:
15 Վէ ¦Հագարտան Աբրամա պիր օղուլ օլուպ՝ Աբրամ
տախի քէնտինէ Հագարտան տօղան օղլընա Իսմա-
16 յէլ թէսմիյէ էյլէտի: Վէ Հագարտան Աբրամա ¯Իս-
մայէլ տօղտըղը վագըթ Աբրամ սէքսէն ալթը եա-
շընտա իտի:

ՊԱՊ 17

*’Անաքն Թէրթպլանմասը: 5 Աբրամըն իսմինին Արրահամա Թէպ-
տիլ օլունմասը: 10 Էմ֊ի խիթան: 15 Սարա իսմինին Սառա իսմինէ
Մէպտիլ օլունմասը: 17 Վա’տ Էտիլէն վարիա Իսահակ: 23 Աբրա-
համ իլէ Իսմայէլին խիթան օլունմալարը:*

Վ է Աբրամ տօգսան տօգուզ եաշընտա իքէն,
ՐԱՊՊ ¯Աբրամա կէօրինիւպ անա խիթապէն՝ ¦Պէն
Ալլահ իւ Գատիր իմ. ¦հուզուրըմտա եիւրիյիւպ
2 ¤քեամիլ օլ: Պէն տախի պէնիմ իլէ սէնին արանտա
’ահտըմը գօյուպ ¦սէնի ղայէթլէ չօղալտաճաղըմ՝
3 տէտի: Օլ վագըթ Աբրամ ¤եիւզիւ իւսթինէ տիւ-
շիպ, Ալլահ անըն իլէ թէքէլլիմ էտէրէք տէտի քի,
4 Իշթէ սէնին իլէ պէնիմ ’ահտըմ օլուպ՝ ¦սէն չօգ միլ-
5 լէթլէրին փէտէյի օլաճագսըն: Վէ պունտան պէօյլէ
իսմինէկ Աբրամ տէնիլմէյիպ՝ պէն ¤սէնի չօգ միլ-
լէթլէրէ փէտէր էթտիյիմ իչիւն՝ ¦իսմինկ Աբրահամ
6 օլաճագ տըր: Վէ սէնի ղայէթլէ մէյվէտար գըլըպ,

— 3 *Միւ.* 21. 26։
- *Դան.*8.23։ *Մատ.*23. 32։ 1 *Մէլ.* 2. 16։
Վ *Երեմ.* 34. 18, 19։
֊ *Պ.* 24. 7։
ր *Պ.*12.7։13.15։ 26.4։ *Խուր.*23.31։*Ա՛տ.*34. 3։ *Թէս.* 1.7։ 11.24։ 34.4։*Յես.*1.4։3*Միւ.* 4. 21։ 2 *Թէվ.* 9.26։ *Նէեմ.*9.8։ *Մէզ.*105. 11։ *Ես.* 27. 12։
——
֊ *Պ.* 15. 2, 3։
բ *Դաղ.* 4. 24։
գ *Պ.* 21. 9։
դ *Պ.* 30. 3։
ե *Պ.*20.18։30.2։1*Միւ.* 1. 5, 6։
զ *Պ.* 30. 3, 9։
է *Պ.* 3. 17։
ը *Պ.* 12. 5։
թ 2 *Միւ.*6.16։*Էմս.*30. 21, 23։
ժ *Պ.*31.53։ 1*Միւ.*24. 12։
ի *Էմս.* 15. 1։ 1 *Պետ.* 3. 7։
լ *Յոբ.*2. 6։ *Մէզ.* 106. 41, 42։ *Երեմ.* 38. 5։
խ *Խուր.* 2. 15։
ծ *Խուր.* 15. 22։
կ *Պ.* 25. 18։
հ *Տիտ.* 2. 9։ 1 *Պետ.*2. 18։
ձ *Պ.*17.20։ 21.18։ 25. 12։
ղ *Պ.*17.19։*Մատ.*1.21։ *Ղուկ.* 1. 13, 31։
ճ *Պ.* 21. 20։
մ *Պ.* 25. 18։
յ *Ե֊՞՝ կէօրմէքլիյիմտէն*
ն *Ա՛տ.* 13. 26։
շ *Դաղ.* 4. 22։
ո *Այ.* 11։
—
պ *Պ.* 12. 1։
չ *Պ.*28.3։35.11։*Խուր.* 6. 3։ *Թէս.* 10. 17։
ռ *Պ.*5.22։48.15։3*Միւ.* 2. 4։ 8. 25։ 4 *Միւ.* 20. 3։
ս *Պ.*6.9։ *Թէս.* 18. 13։
վ *Յոր.* 1. 1։ *Մատ.* 5. 48։
տ *Պ.*12. 2։ 13. 16։ 22. 17։
ր *Այ.* 17։
ց *Բամ.* 4. 11, 12, 16։
ւ *Դադ.* 3. 29։
փ *Բամ.* 4. 17։
ք *Նէեմ.* 9. 7։

Digitized by Google

ևսէնտէն միլլէթլէր հասըլ էտէճէյիմ. վէ ևսէնտէն
7 մէլիքլէր զուհուր էտէճէք տիր: Վէ պէն ևսէնին, վէ
ևսէնտէն սօկրա նէսլինկին Ալլահը օլմագ իչիւն, պէ-
նիմ իլէ սէնին արանտա, վէ սէնտէն սօկրա քէնտի
'ասրլարընտա նէսլինկին արասընտա, 'ահտը էպէտի
8 օլմագ իւզրէ ֊'ահտրմը սապիթ գընլարըմ: Վէ ղուր-
պէթինկին ևտիյարընը, ե'նի պիւթիւն Քանան տի-
յարընը, էպէտի միւք օլարագ, ևսանա վէ սէնտէն
սօկրա նէսլինկէ վէրիպ՝ ևանլէրին Ալլահը օլաճաղըմ:
9 Վէ Ալլահ Աբրահամա խիթապէն՝ Սէն վէ սէնտէն
սօկրա նէսլինկ քէնտի 'ասրլարընտա 'ահտրմը հրֆզ
10 էտէսինիզ: Պէնիմ իլէ սիզին արանընզտա վէ սէնտէն
սօկրա նէսլինկին արասընտա հրֆզ էտէճէյինիզ 'ահ-
տրմ' պու տրը քի՝ ֊Սիզտէն հէր պիր էրքէք խիթան
11 օլունսուն: Իմտի ղուլֆէնիզի խիթան էտէսինիզ.
պու տախի պէնիմ իլէ սիզին արանընզտաքի ֋'ահտրն
12 'ալամէթի օլաճագ տրը: 'Ասրլարընընզտա սիզտէն
սէքիզ կիւնլիւք օլան հէր պիր էրքէք չօճուգ, կէ-
րէք խանէնիզտէ տօղմուշ օլսուն, վէ կէրէք զիւր-
րիյէթինիզտէն օլմայրպ՝ ագչէ իլէ հէր էճնէպիտէն
13 սաթրն ալընմրշ օլսուն, ֋խիթան օլունա: Խա-
նէնկտէ տօղմուշ վէ եախօտ ագչէկլէ ալընմրշ օլսուն՝
մութլագա խիթան օլունաճագ տրը. պու տախի պէ-
տէնինիզտէ, 'ահտը էպէտի օլմագ իւզրէ, պէնիմ
14 'ահտրմ' օլաճագ տրը: Վէ ղուլֆէսինտէ էմր ի խի-
թան իճրա օլունմամրշ խիթանսըզ պիր էրքէք պու-
լունուրսա, օլ քիմսէ 'ահտրմը իպթալ էթմիշ օլա-
ճաղընտան՝ ֋քէնտի գավմընտան գաթ' օլունաճագ
տրը՝ տէտի:
15 Վէ Ալլահ Աբրահամա՝ Զէվճէկ Սարանըն իսմինէ
Սարա տէմէ, զիրա անըն իսմի Սառա օլաճագ տրը:
16 Վէ պէն անը պէրէքէթլէյիպ՝ ֊անտէն տախի սանա
պիր օղուլ վէրէճէյիմ. վէ անը պէրէքէթլէյճէճէյիմ,
շէօյլէ քի ֊միլլէթլէրին ֋Է֋է֋է օլուպ՝ անտէն գավմ-
17 լար մէլիքլէրի զուհուր էտէճէք տիր՝ տէտի: Օլ վագրթ
Աբրահամ եիւզիւ իւսթինէ տիւշիպ՝ ֊կիւլէրէք,
գալպինտէ՝ Եիւզ եաշընտա օլանըն էվլատը օլուր
մը, վէ տօգսան եաշընտա պուլունան Սառանըն չօ-
18 ճուղը օլուր մը՝ տէտի: Վէ Աբրահամ Ալլահա՝ Էէ-
19 ման Իսմայէլ հուզուրընկտա եաշասըն՝ տէտի: Վէ Ալ-
լահ՝ ֆիլհագիգէ ֊զէվճէկ Սառատան սանա պիր
օղուլ օլաճագ տրը, վէ անա Իսահակ թէսմիյէ էտէ-
ճէքսին. պէն տախի, 'ահտը էպէտի օլմագ իւզրէ,
'ահտրմը անըն իլէ վէ անտէն սօկրա նէսլի իլէ սա-
20 պիթ գընլարըմ: Իսմայէլ հագգընտա տախի սէնի

տինկէյիպ՝ իշթէ անը պէրէքէթլէտիմ. վէ անը մէյ-
վէտար գընլարագ ֊ղայէթլէ չօղալտաճաղըմ. վէ օ
֋օն իքի էմիր թէվլիտ էտէճէք, ֊պէն տախի անը
21 պէօյիւք պիր միլլէթ գընլաճաղըմ: Վէ լաքին կէէ-
ճէք սէնէ պու վագրթտա ֊Սառատան սանա տօղա-
ճագ Իսահակ իլէ 'ահտրմը սապիթ գընլարըմ՝ տէտի:
22 Վէ Ալլահ Աբրահամ իլէ թէքէլլիմտէն ֆարիղ
23 օլտրգտա՝ անըն եանընտան եօգարը չրգտը: Աբրա-
համ տախի հէման օլ կիւնտէ քէնտի օղլու Իսմայէլի,
վէ խանէսինտէ տօղանլարըն քեաֆֆէսինի, վէ ագ-
չէ իլէ սաթրն ալտրղընըն ճիւմլէսինի, ե'նի քէնտի
էհլ ի պէյթինտէն հէր պիր էրքէյի ալըպ, Ալլահըն
քէնտիսինէ պույուրտրղը կիպի, ղուլֆէյէրինի խի-
24 թան էյլէտի: Վէ Աբրահամ ղուլֆէսի խիթան օլուն-
25 տրղընտա՝ տօգսան տօգուզ եաշընտա իտի: Վէ օղ-
լու Իսմայէլ ղուլֆէսի խիթան օլունտրղընտա՝ օն
26 իւչ եաշընտա իտի: Հէման օլ կիւնտէ Աբրահամ վէ
27 օղլու Իսմայէլ խիթան օլունտու: Վէ ֋խանէսինտէ
տօղան իլէ էճնէպիտէն ագչէ իլէ սաթրն ալընան
էհլ ի պէյթինին քեաֆֆէսի քէնտիսի իլէ պէրապէր
խիթան օլունտրլար:

ՊԱՊ 18

Աբրահամըն իւչ մէյէյի գապուլ էմմէսի: 9 Սառանըն կիւմմէսի, վէ Ա'գիր օլունմասը: 17 Սոդոմին խապապ օլունաճաղը Աբրահամա պիլտիրիլմէյէլէ, 23 Սոդոմըլլար իչիւն նիյազ էմմէսի:

Վ Է ՐԱՊՊ անա ֊Մամբրէ մէշէլիյինտէ կէօ-
րիւնտիւ: Վէ Աբրահամ կիւնիւն սրճագ վագրընտա
2 չատրը գափուսընտա օթուրուր իքէն, ֋կէօզլէրինի
գալտրրպ պագտրգտա՝ իշթէ գարշըսընտա իւչ քիմսէ
տուրույօր իտի. վէ ևանլէրի կէօրտիյիւ կիպի չատրը
գափուսընտան իսթիգպալէ գօշուպ՝ եէրէ գատար
3 էյիլէրէք, էֆէնտիմ, շիմտի նազարընկտա լութֆա
մազհար օլտրմ իսէ, քէրէմ էտիպ գուլընը կէչմէ.
4 Քէրէմ էթ, ֋պիր մրգտար սու կէթիրիլսին, վէ
այագլարընզը եըյգայրպ, աղաճ ալթընտա իսթի-
5 րահաթ էտինիզ. Պէն տախի ևպիր մրգտար էքմէք
կէթիրէյիմ տէ, ֊եիւրէքլէրինիզէ գուվվէթ վէրտիք-
տէն սօկրա կէչինիզ. ևզիրա գուլունըզըն եանընա
պունսուն իչիւն կէլմիշսինիզ՝ տէտի. անլէր տախի՝
6 Սէօյլէտիյին կիպի եափ՝ տէտիլէր: Օլ վագրթ Աբ-
րահամ չատրրա Սառանըն եանընա գօշուպ՝ Իւչ
էօլչէք խասս ոն եուղուրուպ՝ չար չապուգ քիվ փի-
7 տէսի եափ՝ տէտի: Վէ Աբրահամ սըղըր սիւրիւսինէ
գօշուպ՝ պիր քէօրփէ վէ ա'լա պուզաղը ալարագ ու-

ֈ Պ. 35. 11։
։ Ա՛յ. 16։ Պ. 35. 11։ Մատ.1.6, վէ ղայրի։
֊ Պ. 26. 24։ 28. 13։ Յաք. 11. 16։
֋ Բամ. 9. 8։
֌ Դաղ. 3. 17։
֍ Պ. 23. 4։ 28. 4։
֎ Պ. 12.7։13.15։ Մէզ. 105. 9, 11։
֏ Խուր.6.7։Ղեւ.26.12։ Թէս.4.37։ 14.2։26. 17։ 29. 13։
ա Ա՛ռնվ. 7. 8։
բ Ա՛ռնվ.7.8։ Բամ.4.11։
գ Ղեւ.12.3։Ղուկ.2.21։
դ Յովհ.7.22։ Փիլ.3.5։
ե Խուր. 4. 24։
զ Պ. 18. 10։
է Պ.35.11։Դաղ. 4.31։ 1 Պետ. 3. 6։
ը Պ.18.12։21.6։[4.28։
թ Պ.18.10։21.2։Դաղ. 4.22։
ժ Պ. 16. 10։
ի Պ. 25. 12, 16։
լ — Պ. 21. 18։
խ — Պ. 21. 2։
ծ Պ. 18. 19։ —
կ — Պ. 13. 18։ 14. 13։
հ Յովհ. 13. 2։
ձ Պ. 19.1։1 Պետ. 4.9։
ղ Պ. 19. 2։ 43. 24։
ճ Հաբ. 6. 18։ 13. 15։
մ Հաբ.19.5։Մէզ. 104. 15։
յ Պ. 19. 8։ 33. 10։

Digitized by Google

շաղընա վէրտի. ο տախի անը չապուգ հազըրլատը։
8 Վէ Աբրահամ՝ եթէրէ եաղը վէ սիւթ վէ հազըրլամըշ օլ-
տրդը պուզաղըյը ալըպ էօնէրինէ գօյարագ, քէնտի-
սի տախի աղաճըն ալթընտա եանըարընտա տուրտու,
9 անէր տէ եէտիլէր։ Վէ անա՝ Զէվճէկ Սառա նէրէտէ
տիր՝ տէտիքէրինտէ, Իշթէ չատըրտա տըր՝ տէտի։
10 Ռապպ տախի՝ Եինէ կէլէճէք սէնէ սանա ’ավտէթ
էտէրիմ, վէ զէվճէկ Սառանըն պիր օղլու օլաճագ
տըր՝ տէտի. Սառա իսէ անըն արգասընտա չատըրընն
11 գափուսընտա տինլէյօր իտի։ Վէ Աբրահամ իլէ Սա-
ռա իխթիյար վէ միւսինն օլուպ՝ Սառա ’ատէթտէն
12 քէսիլմիշ իտի։ Սառա տախի տէրունինտէ կիւլիպ՝
ՊՀէն իխթիյար օլտրգտաճն սօկրա մը սէֆաեապ
օլաճաղրմ. էֆէնտիմ տախի իխթիյար օլմուշ տըր՝
13 տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Աբրահամա խիթապէն՝ Սառա,
ՊէՀն իխթիյար օլտրգտան սօկրա հագիգաթէն տօ-
14 ղուրաճաճ մը իմ՝ տէյէրէք նիչիւն կիւլտիւ. ՐԱՊ-
ՊԱ մուհալ պիր շէյ վաճր մը տըր. մու’այյէն վա-
գըթտա կէլէճէք սէնէ սանա ’ավտէթ էտէրիմ, վէ
15 Սառանըն պիր օղլու օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Սառա
գօրգուսընտան նաշի՝ Կիւլմէտիմ՝ տէյէրէք ինչքաեր
էթմէքդէ, Ռապպ տախի՝ Խայր, կիւլտիւն՝ տէտի։
16 Վէ օլ ատէմլէր օրատան գալգըպ՝ Սոդոմ թարա-
ֆընա թէկվէճճիւ էթտիլէր. վէ Աբրահամ ’թէշեի’
17 իչիւն անէր իւէ պէրապէր կիթտի։ Վէ ՐԱՊՊ՝ ’ՊէՀն
եափաճաղրմ շէյի Աբրահամտան խաֆի թուրա-
18 յըմ մը. Զիւնքի Աբրահամ մութլագա ’ազիմ վէ
գավի պիր միլլէթ օլաճագ. վէ տիւնեանըն ճիւմլէ
միլլէթլէրի ’անտէ միւպարէք գըլընաճագ տըր։
19 Զիրա պէն անը պիլիրիմ քի քէնտինտէն սօկրա ’էվ-
լատընա վէ խանէսինէ թէնպիհ էտէճէք. անէր
տախի սալահ վէ հագգը իճրա էթմէք իչիւն ՐԱՊ-
ՊԸՆ թարիգինի հրճզ էտէճէքլէր. թա քի ՐԱՊՊ
Աբրահամա սէօյլէտիյինի եէրինէ կէթիրէ՝ տէտի։
20 Վէ ՐԱՊՊ Սոդոմ վէ Գոմորրն ֆէրեատը չօղալրպ՝
անէրին կիւնահր փէք պէօյիւք օլտրդը իչիւն,
21 ’Շիմտի նիւզուլ էտիպ թէմամիյլէ պանա կէլէն ֆէր-
եատա կէօրէ հարէքէթ էտիպ էթմէտիքլէրինի կէօ-
22 րէյիմ. էթմէտիլէր իսէ, ’պիլէյիմ՝ տէտի։ Վէ օլ
ատէմլէր օրատան ։ Սոդոմա տօղրու տէօնիւպ հա-
րէքէթ էթտիլէր. Աբրահամ իսէ տահա ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա տուրույօր իտի։
23 Ο զէման Աբրահամ ’եագլաշրպ՝ Սալիհի ֆասրգ
24 իւէ պէրապէր հէլաք էտէճէք մի սին. ’Պէլքի շէհրին
իչինտէ էլլի սալիհ քիմսէ պուլունուր. իմտի իչինտէ
պուլունան էլլի սալիհ իչիւն ’աֆվ էթմէյիպ, օլ մա-
25 հալը հէլաք էտէր մի սին։ Հաշա քի սէն պու կիպի
պիր շէյ եափրպ սալիհի ֆասրգ իւէ պէրապէր էօլ-
տիւրէսին, վէ ։սալիհ ֆասրգ կիպի օլա. հաշա սէն-
տէն. ’պիւթիւն տիւնեանըն Հաքիմի ’ատալէթ իճրա
26 էթմէյէճէք մի տիր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ՝ ։Եկէր Սո-
դոմտա շէհրին իչինտէ էլլի սալիհ քիմսէ պուլուր
իսէմ, անէր իչիւն պիւթիւն մահալը ’աֆվ էտէրիմ՝
27 տէտի։ Աբրահամ տախի ճէվապէն՝ Իշթէ շիմտի
։պէն թօփրագ վէ քիվ իքէն՝ ։էֆէնտիմ իւէ միւ-
28 քեալէմէյէ պաշլատրմ. Շայէտ էլլի սալիհ քիմսէտէն
պէշի նօգսան օլսա, օլ պէշ քիմսէ իչիւն շէհրին
քեաֆֆէսինի հէլաք էտէր մի սին՝ տէտի։ Ο տախի՝
Եկէր օրատա գըրգ պէշ ։։էհ քիմսէ պուլուր իսէմ,
29 հէլաք էթմէմ՝ տէտի։ Վէ թէքրար անա սէօյլէյիպ՝
Պէլքի օրատա գըրգ քիմսէ պուլունուր՝ տէտի։ Ռապպ
30 տախի՝ Օլ գըրգ քիմսէ իչիւն տէ էթմէմ՝ տէտի։ Վէ
Աբրահամ՝ էֆէնտիմ ղազապա կէլմէսին, վէ սէօյլէ-
յէյիմ. պէլքի օրատա օթուզ քիմսէ պուլունուր՝
տէտի։ Ռապպ տախի՝ Եկէր օրատա օթուզ պուլուր
31 իսէմ, էթմէմ՝ տէտի։ Վէ Իշթէ շիմտի էֆէնտիմ իւէ
միւքեալէմէյէ պաշլատրմ. պէլքի օրատա եիրմի
քիմսէ պուլունուր, տէտիքտէ, Օլ եիրմի քիմսէ իչիւն
32 տախի հէլաք էթմէմ՝ տէտի։ Թէքրար Աբրահամ՝
’էֆէնտիմ ղազապա կէլմէսին, անճագ պիր տէֆ’ա
տահա սէօյլէյէյիմ. պէլքի օրատա օն քիմսէ պու-
լունուր՝ տէտի։ ։Ռապպ տախի՝ Օն քիմսէ իչիւն հէ-
33 լաք էթմէմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Աբրահամ իւէ միւ-
քեալէմէյէ Թէմամ էթտիյի կիպի կիթտի. վէ Աբրա-
համ տախի եէրինէ ’ավտէթ էյլէտի։

ՊԱՊ 19

Ղովտն իւի մէէյէ գապուլ էթմէսի։ 4 Ֆասրգ Սոդոմլըլարըն քէօրւիւբըլէ վուրուլմասը։ 12 Ղովտն Սոդոմտան գուրթուլմասը։ 17 Տաղա ֆիւար էթմէք իւէգրէ իքէն Անգովրա իւիճնա էթմէք իչիւն բուխսաճ ալմասը։ 24 Սոդոմ վէ Գոմորրն խարապ օլմասը։ 26 Ղովտն զէվճէսինիւն Զուզ ’ատուտընա Քէպտիլ օլունմասը։ 30 Ղովտն քէնտի զըգըսըը իւէ պէրապէր պիր մաղարատա իգամէք էթմէսի։ 31 Մովաբ իւէ Ամմոնը իվլաֆ ը չէյրլ՝ օլարագ Քէվվիտիւ։

Վէ ։օլ իքի մէլէք ագշամ վագթընտա Սոդոմա կէլտիլէր, Ղովտ տախի Սոդոմ գափուսընտա օթու-
րըյօր իտի. վէ ։Ղովտ անէրի կէօրինճէ իսթիգպալէ
2 գալգըպ՝ եիւզիւ եէրէ գատար էյիլէրէք, էֆէնտիլէ-
րիմ, քէրէմ էտինիզ, ։գուլընըզըն խանէսինէ տէօ-

ը Պ. 19. 3։
ը Պ. 24. 67։
ժ 4 Մխլ. 4. 16։
ի Այ. 14։
լ Պ. 17. 19, 21. 21. 2։ Բօմ. 9. 9։
խ Պ. 17. 17։ Բօմ. 4. 19։ Ղալ. 11. 11, 12, 19։
ծ Պ. 31. 35։
կ Պ. 17. 17։
հ Ղուկ. 1. 18։
յ 1 Պետ. 3. 6։
ղ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Մատ. 3. 9, 19, 26։ Ղուկ. 1. 37։
ճ Պ. 17. 21։ Այ. 10։ 4 Մխլ. 4. 16։
մ Բօմ. 15. 24, 3 Յովհ. 6։ Մէզ. 25. 14, Ամոս. 3. 7։ Յովհ. 15. 15։
ն Պ. 12. 3, 22. 18, Ա’մոս. 3. 25։ Դալ. 3. 8։
շ Թվս. 4. 9, 10։ 6. 7։ Յես. 24. 15։ Եփես. 6. 4։
ո Պ. 4. 10, 19. 13։ Յակ. 5. 4։
չ Պ. 11. 5։ Խուր. 3. 8։
պ Թէս. 2. 8։ 13. 3։ Յես. 22. 22, Ղուկ. 16. 15։ 2 Կոր. 11. 11։
ջ Պ. 19. 1։
ռ Այ. 1։
ս ’Իսպ. 10. 22։
վ Ա’տ. 16. 22։ 2 Մխլ. 24. 17։
տ Երեմ. 5. 1։
ր Յոբ. 8. 20։ Ես. 3. 10, 11։
ց Յոբ. 8. 3։ 34. 17։ Մէզ. 58. 11։ 94. 2։ Բօմ. 3. 6։
ւ Երեմ. 5. 1։ Եզեկ. 22. 30։
փ Պ. 3. 19։ Յոբ. 4. 19։ Վա’. 12. 7։ 1 Կոր. 15. 47, 48։ 2 Կոր. 5. 1։
ք Ղուկ. 18. 1։
օ Հաբ. 6. 39։
ֆ Յակ. 5. 16։
— —
— Պ. 18. 22։
բ Պ. 18. 1, վէ պայրի։
գ ’Իսպ. 13. 2։

Digitized by Google

նիւպ պու կէճէ գալընըզ, վէ ՙայագլարընըզը եըյ-
գայընըզ, վէ սապահլայըն էրքէն գալգըպ եօլընըզա
կիտինիզ՝ տէտի. անլէր իսէ՝ Ի՛խայր, կէճէ սօգագտա
3 գալըրըզ՝ տէտիլէր: Ամմա անլէրէ զիյատէսիյլէ իպ-
րամ էյլէմէսիյլէ՝ անլէր անըն եանընա խանէսինէ
կիրտիլէր. Ւօ տախի անլէրէ զիյաֆէթ թէրթիպ
էտիպ՝ ֆէթիր փիտէ փիշիրտի, վէ եէտիլէր:
4 Անլէր եաթմազտան էվվէլ շէհրին ատէմլէրի,
եա՛նի Սոդոմըն ատէմլէրի, կէնճէքն իխթիյարա
գատար, պիւթիւն խալգ հէր եանտան խանէյի գու-
5 շատարագ, ՙՂովտը չաղըրըպ անա՝ Պու կէճէ եա-
նընա կէլէն ատէմլէր նէ՞րէտէ տիր. Ւանլէրի եանը-
6 մըզա չըգար, ՙանլէրի պիլէլիմ՝ տէտիլէր: Իմտի
ՙՂովտ եանլարընա գափույա չըգարագ՝ արգասըն-
7 տան գափույը գափայըպ, էյ պիրատէրլէրիմ, րէճա
8 էտէրիմ, քէօթիւլիւք էթմէյինիզ. ՙԻշթէ պէնիմ
էրքէք պիլմէմիշ իքի գըզըմ վար, անլէրի սիզէ չը-
գարայըմ տա, նազարընըզտա խօշ կէլէնի եափընըզ.
ֆագաթ պու ատէմլէրէ պիր շէյ եափմայընըզ,
Ւչինքի տամըմըն սայէսինէ պունուն իչին կիրտիլէր՝
9 տէտի: Ամմա անլէր՝ Կէրի չէքիլ՝ տէտիլէր. Հէմ՝
ՙՊու ատէմ միւսաֆիր կէլմիշ իքէն ՛քէնտիսինի
հաքիմ՝ ատտ էտիյօր. շիմտի սանա անլէրտէն զի-
յատէ քէօթիւլիւք էտէրիզ՝ տէյիպ, ատէմի եա՛նի
Ղովտը զիյատէսիյլէ թազեիգ էտէրէք, գափույը
10 գըրմաղա եագլաշտըլար: Ֆագաթ օլ ատէմլէր էլ-
լէրինի ուզատըպ, Ղովտը էվին իչինէ եանլարընա
11 չէքիպ՝ գափույը գափատըլար. Վէ Ւխանէ գափու-
սընտա օլան ատէմլէրի, քիւչիւքտէն պէօյիյէ գա-
տար, անիտէ քէօր էթտիլէր, շէօյլէ քի գափույը
12 պուլմագտան ՛աճիզ գալտըլար: Վէ օլ ատէմլէր
Ղովտա խիթապէն՝ Պուրատա տահա քիմի՞կ վար,
տամատ վէ օղուլլարընըզը վէ գըզլարընըզը վէ շէհրտէ
13 հէր քիմինկ վար իսէ՝ ՙպու մահալտէն չըգար. Զիրա
պիզ պու մահալը հէլաք էտէճէյիզ. չինքի ՝ֆէր-
եաթլարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պէօյիւք օլտըղընը-
տան՝ ՙՐԱՊՊ անը հէլաք էթմէք իչին պիզի կէօն-
14 տէրտի՝ տէտիլէր: Օլ վագըթ Ղովտ կիտիպ ՛գըզլա-
րընը ալան տամատլարը իլէ սէօյլէշի՝ ՛Գալգընըզ,
պու մահալտէն չըգընըզ. զիրա ՐԱՊՊ պու շէհրի
հէլաք էտէճէք տիր՝ տէտի: ՛Լաքին տամատլարը նա-
զարընտա լաթիֆէ էտիյօր կիպի կէօրինտիւ:
15 Վէ սէհէր վագթընտա մէլէքլէր՝ ՙԳալգ, զէվճէկի
վէ պուլունան իքի գըզըզնը ալ, քի շէհրին ֆըսգընտա
հէլաք օլմայասըն՝ տէյէրէք Ղովտը աճէլէ էթտիր-
16 տիլէր: Վէ օ օյալանըր իքէն՝ ՙՐԱՊՊ անա շէֆգաթ
էթտիյի իչիւն՝ օլ ատէմլէր անըն վէ զէվճէսինին վէ
իքի գըզըզնըն էլլէրինտէն թութուպ ՙանը չըգարա-
17 րագ շէհրին խարիճինէ պրագտըլար: Վէ անլէրի
խարիճէ չըգարտըգլարընտա, անա՝ ՙՀայաթըն իչիւն
ֆիրար էյլէ, վէ ՙարտընկա պագմա. սահրանըն հիչ
պիր եէրինտէ տուրմա, տաղա ֆիրար էյլէ, քի հէ-
18 լաք օլմայասըն՝ տէտի: Վէ Ղովտ անլէրէ խի-
19 թապէն՝ ՙ Ի՛խայր, էֆէնտիմ, Րէճա էտէրիմ, իշթէ
գուլըկ սէնիւն նազարընտա լութֆ պուլմուշ տրը,
վէ հայաթըմը հրֆզ էթմէքտէ պանա պէօյիւք իհ-
սան էյլէտիւն. ամմա պէն տաղա ֆիրար էթմէյէ
մուգթէտիր տէյիլ իմ, օլմայա քի պէլա պանա էրի-
20 շիպ տէ էօլէյիմ: Իշթէ անա ֆիրար էթմէք իչիւն պու
շէհր եագըն վէ քիւչիւք օլուպ, րէճա էտէրիմ, օրայա
իլթիճա էտէյիմ. քիւչիւք տէյի՞լ մի տիր վէ հայա-
21 թըմ հրֆզ օլունուր՝ տէտի: Վէ անա՝ Իշթէ սէօյլէ-
տիյինկ իշպու շէհրի խարապ էթմէմէք իչիւն՝ պու խու-
22 սուստա տախի ՙնիյազընկը գապուլ էթտիմ. Զապուգ
օրայա իլթիճա էյլէ. զիրա սէն օրայա ՙվասըլ օլմա-
յընճա՝ պէն պիր շէյ եափամամ՝ տէտի: Պու սէպէպ-
23 տէն Ւօլ շէհրէ *Սեգովր թէսմիյէ օլունտու: Կիւնէշ
զէմին իւզէրինէ տօղտըգտա՝ Ղովտ Սեգովրա կիրտի:
24 Օլ վագըթ ՙՐԱՊՊ Սոդոմ վէ Գոմոր իւզէրինէ
ՐԱՊՊ թարաֆընտան սէմատան քիւքիւրթ վէ աթէշ
25 եաղտըրըպ, Օլ շէհրլէրի վէ պիւթիւն սահրայը, վէ
օլ շէհրլէրին պիւթիւն էհալիսինի վէ ՙեէրին նէպա-
26 թաթընը խարապ էյլէտի: Վէ Ղ֊էՂ֊ զէվճէսի, ա-
նընն արգասընտա օլարագ, կէրիյէ պագմաղէ պիր
ՙթուզ ՛ամուտը օլտու:
27 Վէ Աբրահամ սապահլայըն էրքէն գալգըպ՝ ՙՐԱՊ-
28 ՊԸՆ հուզուրընտա տուրտըղը մահալէ Ի՛եէրէ, Սո-
դոմ վէ Գոմորա վէ սահրանըն հէր թարաֆընա
պագտըգտա, օլ եէրտէն ֆքիվխան տիւմանը կիպի
պիր տիւման չըգտըղընը կէօրտիւ:
29 Պէօյլէճէ Ալլահ օլ սահրանըն շէհրլէրինի հէլաք
էյլէտիքտէ՝ Ալլահ ՙԱբրահամը թէզէքքիւր էտիպ՝
Ղովտընն սաքին օլտըղը շէհրլէրի խարապ էթտիյին-
տէ՝ Ղովտը օլ խարապանըն արասընտան չըգարտը:
30 Վէ Ղովտ Սեգովրտան չըգըպ, իքի գըզը իլէ պէ-
րապէր ՛տաղտա սաքին օլտու. զիրա Սեգովրտա
սաքին օլմագտան գօրգուպ, իքի գըզը իլէ պէրա-
31 պէր պիր մաղարատա սաքին օլտու: Վէ պէօյիւք

Ւ Պ. 18. 4։
Ւ Պագ. Ղուկ. 24. 28։
Ւ Պ. 18. 8։
Ւ Նա. 3. 9։
Ւ Հաք.19.22։[Ցուդ.7։
Ւ Պ.4.1։ Բամ.1.24,27։
Ւ Հաք. 19, 23։
Ւ Պագ Հաք. 19. 24։
Ւ Պագ Պ. 18. 5։
Ւ 2 Պետ. 2. 7, 8։
Ւ Խուբ. 2. 14։
Ւ Պագ 4 Մխլ. 6. 18։
Ա՛մոս. 13. 11։
Ւ Պ.7.1։ 2 Պետ.2.7, 9։
Ւ Պ. 18. 20։
Ւ 1 Թէվ. 21. 15։
Ւ Մատ. 1. 18։
Ւ Ա՛տ. 16. 21,45։
Ւ Խուբ.9.21։Ղուկ. 17.
28։ 24. 11։ [18.4։
Ւ Ա՛տ.16.24,26։Վահ.
9. 15, 16։
Ւ Մէզ. 34. 22։
Ւ 3 Մխլ. 19. 3։
Ւ Ա՛ղ. 26։ Մատ.24. 16։
17, 18։ Ղուկ. 9. 62։
Փիլ. 3. 13, 14։
Ւ Ա՛մոս. 10. 14։ [19։
Ւ Յոբ.42.8,9։Մէզ.145.
Ւ Պագ. Պ. 32. 25։ 26։
Խուբ. 32. 10. Թէս.
9. 14։ Մարկ. 6. 5։
Ւ Պ. 13. 10։ 14. 2։
Ւ Ե՛ս՛Ն՛ բիւչիւք
Ւ Թէս. 29. 23։ Եա.
13. 19։Եզեկ.20. 16։
50. 40։ Եզեկ.16.49,
50։Հով.11.8։Ամովս.
4.11։ Սոփ.2.9։Ղուկ.
17. 29։ 2Պետ. 2. 6։
Յուդ. 7։
Ւ Պ.14.3։Մէզ.107.34։
Ւ Ղուկ. 17. 32։
Ւ Պ. 18. 22։
Ւ Վահ. 18. 9։
Ւ Պ. 8. 1։ 18. 23։
Ւ Ագ. 17. 19։

Digitized by Google

գըզ քիւչիւյէ՝ փէտէրիմիզ իխթիյար օլուպ, եէրտէ տախի ֆպիւթիւն տիւնեանըն ’ատէթինէ կէօրէ պիզէ
32 թէգաորրիւպ էտէճէք պիր էր եօգ տըր: Կէլ՝ փէտէրիմիզէ շէրապ իչիրիպ՝ անըն իլէ եաթարագ, ֊փէտէրիմիզտէն զիւրրիյէթ փէյտա էտէլիմ՝ տէտի:
33 Վէ օլ կէճէ փէտէրլէրինէ շէրապ իչիրէրէք, պէօյիւք գըզ կիրպիպ փէտէրի իլէ եաթտը. օ տախի անըն եա-
34 թըպ գալգտրողընը պիլմէտի: Վէ էրթէսի կիւն պէօյիւք գըզ քիւչիւյէ՝ Իշթէ տիւն կէճէ պէն փէտէրիմ իլէ եաթտըմ. պու կէճէ եինէ անա շէրապ իչիրէլիմ տէ, սէն տախի կիրպիպ անըն իլէ եաթ, վէ փէտէրի-
35 միզտէն զիւրրիյէթ փէյտա էտէլիմ՝ տէտի: Վէ օլ կէճէ տախի փէտէրլէրինէ շէրապ իչիրտիլէր. վէ քիւչիւք գըզ գալգըպ անըն իլէ եաթտը. Ղ֊֊֊ տախի
36 անըն եաթըպ գալգտրողընը պիլմէտի: Պէօյլէճէ Ղովտըն իքի գըզը փէտէրլէրինտէն համիլէ օլտըլար:
37 Վէ պէօյիւք գըզ պիր օղուլ տօղուրըպ՝ անա Մովաբ թէսմիյէ էյլէտի. վէ պու կիւնէ տէյին ֊Մովաբլըլարըն
38 րըն փէտէրի օ տըր: Վէ քիւչիւք գըզ տախի պիր օղուլ տօղուրըպ անա Բէնամմի թէսմիյէ էյլէտի. պու կիւնէ տէյին ֊Ամմոնլըլարըն փէտէրի օ տըր:

ՊԱՊ 20

Աբրահամըն Դերարատա իգամէթի: 2 Զէվճէսի հագգընտա օլան ֆիլէպի: 3 Վէ Աբիմելէյին Սառայը ալմասը վէ Ալլահ Թարաֆընտան Ջէբրիլ օլունմասը: 9 Անըն Աբրահամը վէ Սառայը Քա’ֆիլէ մէրդումէյի կէրի վէրմէսի: 17 Աբրահամըն տու’ասըյլէ Աբիմելէք իլէ խանէսի խալգընըն չիֆա պուլմասը:

Վէ Աբրահամ ֊օրատան ճէնուպ Թարաֆընա նագլ էտիպ ֊Կադէս իլէ Սուր արասընտա սագինն
2 օլարագ ֊Գերարատա միւսաֆիր օլտու: Վէ Աբրահամ քէնտի զէվճէսի Սառա հագգընտա՝ ֊Պու պէնիմ էմշիրէմ տիր՝ տէտի. Գերարա մէլիյի Աբիմելէք տախի կէօնտէրիպ ֊Սառայը ալտը:
3 Ամմա ֊Ալլահ Աբիմելէյէ֊ կէճէ րիւ’յասընտա կէլիպ անա՝ Իշթէ ալտրողը խաթուն սէպէպինտէն ֊էօլէճէքսին. զիրա օ՝ պիր էրին զէվճէսի տիր՝ տէտի:
4 Աբիմելէք իսէ մէրգումէյէ Թէգաորրիւպ էթմէմիշ օլմաղլէ՝ Եա ՐԱՊՊ, ֊պիր սալիհ իւմմէթի տախի էօլ-
5 տիւրճէ՞ք մի սին. Օ պանա՝ Պու էմշիրէմ տիր՝ տէ՞մէտի մի. քէնտիսի տախի՝ Օ պէնիմ պիրատէրիմ տիր՝ տէտի. ֊պէն պու շէյի սաֆ եիւրէյիմ վէ փաք
6 էլիմէ եափտըմ՝ տէտի: Վէ Ալլահ անա րիւ’յատա՝ Պէն տախի պու շէյի սաֆ եիւրէքլէ եափտըրընը պիլտիմ տէ, սէնի անա տօգունմաղա պրագմա-
7 մաղլէ, ֊պանա Կիւնահ էթմէքտէն մէն՝ էյլէտիմ. Վէ շիմտի պու ատէմին զէվճէսինի կէրի վէր. ֊զիրա օ փէյղամպէր օլմաղլէ սէնին իչիւն տու’ա էտէճէք, սէն տախի եաշայաճագսըն. վէ էկէր կէրի վէրմէզ իսէն, սէն ֊վէ սանա միւթէ’ալլիգ օլանլարընն ճիմլէսի, ֊մութլագա հէլաք օլաճաղընըզ մա’լիւմիւնկ օլսուն՝ տէտի:
8 Իմտի Աբիմելէք սապահլայըն էրքէն գալգըպ՝ խատէմէսինին ճիմլէսինի չաղըրտը, վէ պու շէյլէրին քեաֆֆէսինի անլէրէ նագլ էթտիյինտէ՝ օլ ատէմլէր
9 զիյատէսիյլէ գօրգտրլար: Վէ Աբիմելէք Աբրահամը չաղըրըպ անա խիթապէնն՝ Պիզէ էթտիյին նէ֊ տիր. պէն սանա նէ֊ գապահաթ էթտիմ, քի ֊պէնիմ վէ մէմլէքէթիմ իւզէրինէ ’ազիմ կիւնահ տա’վէթ էթ-
10 տին. պանա ֊յայրգսըզ իշլէր եափտըն՝ տէտի: Վէ Աբիմելէք Աբրահամա՝ Նէ֊ կէօրտիւն քի պու իշի
11 իշլէտին, տէտի: Աբրահամ տախի տէտի քի՝ ֊Պուրատա էլպէթթէ Ալլահ գօրգուսը եօգ տըր, վէ ֊զէվ-
12 ճէմ սէպէպիյլէ պէնի գաթլ էտէրլէր՝ տէտիմ: Վէ ֆիլհագիգէ պու փէտէրիմին գըզը ֊հէմշիրէմ տիր. վէ լաքին վալիտէմին գըզը օլմամաղլէ պէնիմ զէվ-
13 ճէմ օլտու: Վէ ֊Ալլահ պէնի փէտէրիմին խանէսինտէն ղուրպէթէ չըգարտըղը զէման, անա խիթապէնն՝ Պանա էտէճէյինն լութֆ պու օլսուն քի՝ կիտէճէյիմիզ հէր պիր մահալտէ ֊պէնիմ իչիւն՝ Պիրատէրիմ տիր՝
14 տէյէսին, տէտիմ: Օլ վագըթ Աբիմելէք ֊գօյուն վէ սըղըր վէ քէօլէ վէ ճարիյէլէր ալըպ Աբրահամա վէ-
15 րէրէք, զէվճէսի Սառայը անա կէրի վէրտի: Վէ Աբիմելէք՝ ֊Իշթէ տիյարըմ էօնիւկտէ տիր, պէյէնտի-
16 յինկ եէրտէ իգամէթ էյլէ՝ տէտի: Վէ Սառայա խիթապէնն՝ Իշթէ ֊պիրատէրինկէ պինկ գրթ’ա կիւմիւշ վէրտիմ. պու պիւթիւն սէնին իլէ պէրապէր պուլունանլարըն վէ ճիմլէնին նէզտինտէ ֊սանա Կէօզ էօրթիւսիւ օլսուն՝ տէտի. պէօյլէճէ Ս֊֊֊ թա’զիր
17 օլունտու: Վէ Աբրահամ ֊Ալլահա տու’ա էթտի, վէ Ալլահ Աբիմելէյէ վէ զէվճէսի իլէ ճարիյէլէրինէ շիֆա
18 վէրմէսիյլէ չօճուգլարը օլտու: Զիրա ՐԱՊՊ Աբրահամըն զէվճէսի Սառա սէպէպիյլէ ֊Աբիմելէյին էճլի պէյթինտէն հէր պիրինին րահմինի գափամըշ իտի:

ՊԱՊ 21

Իսահակըն տօղմասը: 4 Անըն խիթանը: 6 Սառանըն մէսէլըմ: 9 Հաքար իլէ Իսմայէլին Թապա օլունմասը: 15 Հագարըն մէտպանդը վէ մէլէք վասըթապըլէ Ալահէլի պուլմասը: 22 Աբրահամըն Աբիմելէք իլէ Բերսաբէէտ ֊անտ էմմոխ

ֆ Պ. 16. 2, 4; 38. 8, 9; Թէս. 25. 5;
֊ Մաթկ. 12. 19;
Բ Թէս. 2. 9;
֍ Թէս. 2. 19;
—
֊ Պ. 18. 1;
Բ Պ. 16. 7, 14;
֍ Պ. 26. 6;
֎ Պ. 12. 13; 26. 7;
֏ Պ. 12. 15;
֐ Մէզ. 105. 14;
֑ Յոբ. 33. 15;
֒ Այ. 7;
֓ Պ. 18. 23; Այ. 18;
֔ 4 Միւլ. 20. 3; 2Կար. 1. 12;
֕ Պ. 39. 9; Ղևտ. 6. 2; Մէզ. 51. 4;
֖ Պ. 31. 7; 35. 5; Խուր. 34. 24; 1 Միւլ. 25. 26, 34;
֗ 1 Միւլ. 7. 5; 4 Միւլ. 5. 11; Յոբ. 42. 8;
֘ Յակ. 5. 14, 15; 1 Յովհ. 5. 16;
֙ Ա՛տ. 16. 32, 33;
֚ Պ. 2. 17;
֛ Պ. 26. 10; Խուր. 32. 21; Ցեռ. 7. 25;
֜ Պ. 34. 7;
֝ Պ. 42. 18; Մէզ. 36. 1; Էսթ. 16. 6;
֞ Պ. 12. 12; 26. 7;
֟ Գաղ Պ. 11. 29;
֠ Պ. 12. 1, 9, 11, վ; գործ Իպր. 11. 8;
֡ Պ. 12. 13;
֢ Պ. 12. 16;
֣ Պ. 13. 9;
֤ Այ. 5;
֥ Պ. 26. 11;
֦ Պ. 24. 65;
֧ Յոբ. 42. 9, 10;
֨ Պ. 12. 17;

Digitized by Google

Վէ ՐԱՊՊ սէօյլէտիյի կիպի Սառայը զիյարէթ
էտիպ, ՐԱՊՊ պույուրտրողը վէճհվէ Սառայա իճրա
2 էյլէտի: Վէ Սառա համիլէ օլուպ՝ անտէն Աբրահա-
մըն իխթիյարլըղընտա, Ալլահըն անա տէտիյի վա-
3 գըթտա պիր օղլու օլտու: Վէ Աբրահամ քէնտինէ
տօղան, եա՛նի Սառատան քէնտիսինէ օլան օղլանա
4 *Իսահակ թէսմիյէ էյլէտի: Վէ Աբրահամ, Ալլա-
հըն քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի, օղլու Իսահակը
5 սէքիզ կինլիւք օլտըղը հալտէ խիթան էյլէտի: Վէ
Աբրահամ՝ օղլու Իսահակըն տօղտըղընտա եիւզ
6 եաշընտա իտի: Վէ Սառա՝ Ալլահ պանա կիւլմէք
վէսիլէսի վէրտի. հէր իշիտէն պէնիմ իլէ պէրապէր
7 կիւլէճէք տիր՝ տէտի: Վէ՝ Աբրահամա քիմ տէր իտի
քի՝ Սառա չօճուգլար էմզիրէճէք տիր. հալ պու քի
իխթիյար օլտըղը հալտէ պէնտէն անըն պիր օղլու
8 օլտու՝ տէտի: Վէ չօճուգ պէօյիւտիւքտէ սիւթտէն
քէսիլտի. վէ Աբրահամ Իսահակըն սիւթտէն քէսիլ-
տիյի կիւնտէ ազիմ պիր զիյաֆէթ էյլէտի:
9 Վէ Սառա Աբրահամըն Մըսըրլը Հագարտան օլան
10 օղլընըն իսթիհզա էյլէտիյինի կէօրտիւքտէ, Աբրա-
համա՝ Պու ճարիյէ իլէ օղլընը թարտ էթ, զիրա
պու ճարիյէնին օղլու պէնիմ օղլըմ Իսահակ իլէ վա-
11 րիս օլմայաճագ տըր՝ տէտի: Վէ պու շէյ օղլըն-
տան տօլայը Աբրահամըն դայէթ կիւճինէ կիթտի:
12 Ֆագաթ Ալլահ Աբրահամա խիթապէն՝ Չօճուգ վէ
ճարիյէն իչին պու խուսուս կիւճինէկ կիթմէսինի,
Սառանըն սանա սէօյլէտիյի սէօզինն ճիմլէսինի
տինլէ. զիրա սէնին նէսլին Իսահակ իլէ եատ օլու-
13 նաճագ տըր: Վէ ճարիյէնին օղլընը տախի սէնին
նէսլին օլտըղը էճլտէն պիր միլլէթ էտէճէյիմ՝ տէտի:
14 Աբրահամ տախի սապահլայըն էրքէն գալգըպ, էք-
մէք վէ պիր թուվում սու ալըպ՝ Հագարըն օմուզընա
գօյարագ ... վէրտի. վէ չօճուղը տախի Վէհէ անը
կէօնտէրտի. վէ Հ-բ կիտիպ Բերսաբէէ պէրրիյէ-
15 սինտէ տօլաշմագտա իտի: Վէ թուվումտա սու տիւ-
քէնտիքտէ չօճուղը պիր չալը ալթընտա պրագըպ,
16 Չօճուղըն էօլիմինիւ կէօրմէյէյիմ՝ տէյէրէք, վարըպ
պիր օգ աթրմը գատար մէսաֆէտէ գարշըտա օթուր-
տու. վէ գարշըտա օթուրուր իքէն եիւքսէք սէսլէ
17 աղլատը: Վէ Ալլահ չօճուղըն սէսինի իշիթմէքլէ,
Ալլահըն մէլէյի սէմատան Հագարա նիտա էտիպ,
անա՝ էյ Հագար, սանա նէ օլտու. գօրգմա, զիրա
Ալլահ չօճուղըն պուլունտրող եէրտէն սէսինի իշիթ-
18 տի. Գալգ, չօճուղը գալտըր, վէ էլինկլէ անա եարտըմ
էյլէ, զիրա անը պէօյիւք պիր միլլէթ էտէճէյիմ՝
19 տէտի: Վէ Ալլահ անըն կէօզլէրինի աչմաղլէ՝ օ պիր
սու գույուսը կէօրտիւքտէ, կիտիպ թուվումը սու իլէ
20 տօլտուրարագ չօճուղա իչիրտի: Վէ Ալլահ չօճուգ
իլէ իտի. օ տախի պէօյիւյիւպ պէրրիյէտէ սաքին օլա-
21 րագ քէմանքէշ օլտու: Վէ Փառան պէրրիյէսինտէ
սաքին օլուպ, վալիտէսի անա Մըսըր տիյարընտան
պիր զէվճէ ալտը:
22 Օլ վագըթ տախի Աբիմելէք վէ սէր'ասքէրի Փի-
քօղ Աբրահամ իլէ միւքեալէմէ էտիպ՝ Ալլահ հէր իշ-
23 լէտիյինկ շէյտէ սէնին իլէ տիր: Վէ շիմտի պու-
րատա պանա Ալլահ հագգը իչինն եէմինն էթ քի,
պանա վէ նէսլիմէ վէ զիւրրիյէթիմէ ղատր էթմէյիպ՝
պանա վէ շու միւսաֆիր օլտըղընկ տիյարա՝ հէման
սանա էթտիյիմ լութֆ միսիլլու մու'ամէլէ էտէճէք-
24 սին՝ տէտի: Աբրահամ տախի՝ Եէմին էտէրիմ՝ տէտի:
25 Վէ Աբրահամ Աբիմելէքյինն քէօլէլէրինին ճէպլէն ալ-
տրգալարը սու գույուսընտան տօլայը Աբիմելէյի թա'-
26 զիր էյլէտի: Աբիմելէք տախի՝ Պունու քիմ եափտը-
ղընը պիլմէմ, հէմ սէն տէ պանա խապէր վէրմէտին,
պէն տախի պու կինէ գատար իշիթմէմիշ իտիմ՝
27 տէտի: Օլ վագըթ Աբրահամ՝ գօյուն վէ սըղըր ալըպ
Աբիմելէյէ վէրէրէք, արալարընտա Ահտ էյլէտի-
28 լէր: Վէ Աբրահամ գօյունալարտան եէտի տիշի գու-
29 զու այրը գօմաղլէ, Աբիմելէք Աբրահամա՝ Պու
այրը գօտրըղըն եէտի տիշի գուզու նէ տիր՝ տէտիքտէ,
30 Աբրահամ՝ Պու գույույը պէնիմ գազմըշ օլտըղըմա
պէնիմ իչինն շէհատէթ օլմագ իւզրէ, պու եէտի տիշի
31 գուզույը էլիմտէն ալասըն՝ տէտի: Վէ իքիսի օրատա
եէմին էթտիքլէրի սէպէպլէյէ օլ մահալէ Բերսա-
32 բէէ թէսմիյէ էյլէտի: Վէ Բերսաբէէտէ Ահտ էթտիք-
տէն սօնկրա, Աբիմելէք իլէ սէր'ասքէրի Փիքօղ գալ-
գըպ Ֆիլիսթիլէրին տիյարընա Ավտէթ էթտիլէր:
33 Աբրահամ իսէ Բերսաբէէտէ աղաճլար տիքիպ օրա-
տա Իլահ ը սէրմէտի օլան Եհովանըն իսմինէ տու'ա
34 էյլէտի: Վէ Աբրահամ Ֆիլիսթիլէրին տիյարընտա
խայլը զէման միւսաֆիր օլտու:

ՊԱՊ 22

*Աբրահամըն Իսահակը գուրպան էթմէսի խուսուսընտա Ալլահ Ք-
րսթիքընտան Քէճիպէք օլունմասը: 3 Անըն իման վէ թա'աթը: 11 Իսա-
հակին գուրթուլմասը: 14 Ո մահալըն Եհովա-յիրէ Քէսմիյէ էտիլմէսի:
15 Աբրահամա օլան պէրէքէթին Քէբէրլիւրիւ: 20 Նաքովրըն Ռե-
քեկայատէք օլան նէսլին:*

Վէ պու շէյլէրտէն սօնկրա Ալլահ՝ Աբրահամը

- 1 Միւլ. 2. 21:
- Բ Գ. 17. 19: 18. 10, 14: Գաղ. 4. 23, 28:
- Գ Ա'մալ. 7. 8: Գաղ. 4. 22: Ղամ. 11, 11:
- Դ Գ. 17. 21:
- Ե Գ. 17. 19:
- Զ Ե-Նէ՝ կիւլիւշ
- Է Գ. 17. 10, 12:
- Ը Ա'մալ. 7. 8:
- Թ Գ. 17. 1, 17:
- Ժ Մէգ. 126. 2: Ես. 54. 1: Գաղ. 4. 27:
- Ի Ղուկ. 1. 58:
- Լ Գ. 18. 11, 12:
- Խ Գ. 16. 1:
- Ծ Գ. 16. 15:
- Կ Գաղ. 4. 29:
- Հ Դաղ. 4. 30: Գաղ Գ. 25. 6: 36. 6, 7:
- Ձ Գ. 17. 18:
- Ղ Բօմ. 9. 7, 8: Ղամ. 11. 18:
- Մ Ա'յ. 18: Գ. 16. 10: 17. 20:
- Յ Ցովհ. 8. 35:
- Ն Խուր. 3. 7:
- Շ Ա'յ. 13:
- Ո Ա'տ. 22. 31: Գաղ 4 Միւլ. 6. 17, 18, 20: Ղուկ. 24. 16, 31:
- Չ Գ. 28. 15: 39. 2, 3, 21:
- Պ Գ. 16. 12:
- Ջ Գ. 24. 4:
- Ռ Գ. 20. 2: 26. 26:
- Ս Գ. 26. 28:
- Վ Ցես. 2. 12: 1 Միւլ. 24. 22:
- Տ Գաղ Գ. 26. 15, 18, 20, 21, 22:
- Ր Գ. 26. 31:
- Ց Գ. 33. 8:
- Ւ Գ. 31. 48, 52:
- Փ Գ. 26. 33:
- Ք Ե-Նէ՝ եէմին գույուսը
- Օ Թէս. 33. 27: Ես. 40. 28: Բօմ. 16. 26: 1 Տիմ. 1. 17:
- Ֆ Գ. 4. 26:

- 1 Կոր. 10. 13: Գաղ. 11. 17: Ցակ. 1. 12: 1 Պետ. 1. 7:

Digitized by Google

թէհրիպէ էտէրէք անա, էյ Աբրահամ, տէտի. օ
2 տախի՝ Էլպպէյք, տէտի: Վէ Սառ՝ Շիմտի պիրիճիք
ըօղլըկը, եա՛նի սէվտիյիկ Իսահակը ալըպ, ըՄօրիա
տիյարընա կիթ, վէ անը օրատա սանա սէօյլէյէճէ-
յիմ տաղլարըն պիրիսի իւզէրինտէ մուհրագա թագ-
3 տիմ էյլէ՝ տէտի: Իմտի Աբրահամ սապահլայըն էր-
քէն գալգրպ, մէրքէպինէ սէմէր վուրարագ, ուշագ-
լարընտան իքի նէֆէր իլէ օղլու Իսահակը պէրապէր
ալտը, վէ մուհրագա իչին օտուն եարտըգտան սօկ-
րա չըգրպ, Ալլահրն սէօյլէտիյի մահալէ կիթտի:
4 Վէ իւչինճիւ կիւնտէ Աբրահամ կէօզլէրինի գալտը-
5 րըպ ուզագտան օլ մահալի կէօրտիւ: Վէ Աբրահամ
ուշագլարընա՝ Սիզ պուրատա մէրքէպ իլէ գալընըզ,
վէ պէն չօճուգ իլէ օրայա կիտիպ՝ սէճտէ էթտիքտէն
6 սօկրա սիզէ ՚ավտէթ էտէճէյիզ՝ տէտի: Իմտի Աբ-
րահամ մուհրագա օտունընը ալըպ՝ ըօղլու Իսահակա
եիւքլէթմէքլէ, էլինէ աթէշ վէ պըչագ ալարագ՝
7 իքիսի պէրապէր կիթտիլէր: Վէ Իսահակ փէտէրի
Աբրահամա սէօյլէյիպ՝ էյ փէտէր, տէտիքտէ՝ Էպ-
պէյք, էյ օղլըմ՝ տէտի: Օ տախի՝ Իշթէ աթէշ վէ
օտուն, վէ լաքին մուհրագա իչին գուզու նէ՞րէտէ
8 տիր՝ տէտի: Աբրահամ տախի՝ էյ օղլըմ, Ալլահ
քէնտիսինէ մուհրագա իչին գուզույը թէտարիք էտէ-
ճէք տիր՝ տէտի. պէօյլէճէ իքիսի պէրապէր կիթտիլէր:
9 Վէ Ալլահրն քէնտիսինէ սէօյլէտիյի մահալէ կէլ-
տիքլէրինտէ, Աբրահամ օրատա պիր մէզպահ պինա
էթտի, վէ օտունու տիզտիքտէն սօկրա՝ օղլու Իսա-
հակը պաղլայըպ ըմէզպահա օտունլար իւզէրինէ գօ-
10 տու: Վէ Աբրահամ օղլընը պօղազլամագ իչին էլինի
11 ուզատըպ՝ պըչաղը ալտըգտա, ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի՝ Աբ-
րահամ, Աբրահամ՝ տէյիւ սէմատան անա նիտա
12 էյլէտի. օ տախի՝ Էպպէյք, տէտի: Մէ՛+ տախի՝
ՙէլինի չօճուղա ուզաթմա, վէ անա պիր շէյ եափմա.
զիրա պիրիճիք օղլընը պէնտէն տիրիղ էթմէտիյինի-
տէն՝ ըԱլլահտան գօրգար իտիյինի շիմտի պիլտիմ՝
13 տէտի: Վէ Աբրահամ կէօզլէրինի գալտըրըպ արգա-
սընտա վէ սըգ չալըլըգ արասընտա պույնուզընտան
թուխուլմըշ պիր գօչ կէօրտիւքտէ, Աբրահամ՝ կիտիպ
գօչու ալարագ՝ անը օղլու եէրինէ մուհրագա թագ-
14 տիմ էյլէտի: Օ զէման Աբրահամ օլ մահալէ ԵՀովա-
յիրէ թէսմիյէ էյլէտի. հաթթա պու կիւն՝ Տաղտա
15 ԵՀովա կէօրիւնիւր՝ տէնիլիր: Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի
իքինճի տէֆ՚ա օլարագ՝ սէմատան Աբրահամա նի-
16 տա էտիպ, ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ ըԶաթըմ հագգը
իչիւն եէմին էթտիմ, սէն պու նէսնէյի իշլէյիպ՝ պի-
17 րիճիք օղլընը պէնտէն տիրիղ էթմէտիյինի իչիւն, Պէն

սէնի զիյատէսիյլէ պէրէքէթլէյիպ՝ նէսլինի ըսէմա
եըլտըզլարը վէ ՚տէնիզ սահիլինտէքի գում գատար
ղայէթլէ չօղալտաճաղըմ. ՚նէսլինի տախի ՚տիւշմէն-
18 լէրինին գափուսընա վարիս օլաճագ տըր: ըՎէ սէօ-
զիւմիւ տինլէտիյինի իչիւն ՚տիւնեանընն ճիւմլէ միլ-
լէթլէրի սէնին նէսլինէ միւպարէք գըլընաճագ տըր՝
19 տէտի: Վէ Աբրահամ ուշագլարընն եանընա ՚ավ-
տէթ էթտիքտէն սօկրա, գալգրպ պէրապէր ՙԲեր-
սաբէէյէ կիթտիլէր. վէ Աբրահամ՝ Բերսաբէէտէ
սաքին օլտու:
20 Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա Աբրահամա՝ Իշթէ
ՙՄեղքատան տախի գարնտաշընկ Նաքովրըն օղուլ-
21 լարը, Եա՛նի իլք օղլու ՚Հուս վէ գարնտաշը Բուզ վէ
22 ՙԱրամրն փէտէրի Կամուէլ, Վէ Քազադ վէ Ասաւ վէ
Փաղդաս վէ Յեդլափ վէ Բաթուէլ օլտու՝ տէյիւ խա-
23 պէր վէրիլտի: Վէ ՚Բաթուէլ ՙՌեբեկայը թէվլիտ էյ-
լէտի: Աբրահամրն գարնտաշը Նաքովրըն իշպու սէ-
24 քիզ նէֆէրի Մեղքատան օլտու: Վէ քէզալիք անըն
Ռէումա՝ իսմինտէ օլան օտալըզընտան Տէբաք վէ
Գաամ՝ վէ Թաքաս վէ Մաաքան օլտու:

ՊԱՊ 23

*Սառանըն միւտտէթ ի ՚էօմրիւ վէ վէֆաթը: 3 Աբրահամըն Մաք-
փելա մաղարասընը սաձրն ալըպ, 19 Սառայը տէֆն էթմէսի:*

Վ է Սառանրն միւտտէթ ի ՚էօմրիւ եիւզ եիրմի
եէտի՝ սէնէ օլտու. Սառանրն միւտտէթ ի ՚էօմրիւ պու
2 գատար օլուպ, Սառա Քանան տիյարընտա վագը՛
՝Քեբրոն տէնիլէն ըԿարիաթ-արբատա վէֆաթ էթտի.
վէ Աբրահամ Սառա իչիւն մաթէմ թուխուպ աղլա-
3 մագ իւզրէ կէլտի: Վէ Աբրահամ ճէնազէսի եանընն-
4 տան գալգրպ՝ Քետ օղուլլարընա խիթապէն, ըՊէն
եանընըզտա ղարիպ վէ միւսաֆիր իմ. հուզուրըմ-
տան ճէնազէմի տէֆն էթմէմ իչիւն պանա եանը-
նըզտա միւլք օլմագ իւզրէ պիր ՚գապրիսթան վէ-
5 րինիզ՝ տէտի: Քետ օղուլլարը տախի Աբրահամա
6 ճէվապէն, էյ էֆէնտիմ, պիզի տինլէ. սէն ара-
մըզտա Ալլահ թարաֆընտան ՚էմիր սին. ճէնազէնկի
գապրիսթանլարըմըզըն էն ա՛լասընտա տէֆն էյլէ.
ճէնազէնկի տէֆն էթմէք իչիւն՝ պիզտէն պիր քիմսէ
7 գապրընը սէնտէն տիրիղ էթմէզ՝ տէտիլէր: Օլ վա-
գըթ Աբրահամ գալգրպ օ տիյարըն էհալիսի օլան
8 Քետ օղուլլարընա թէմէննա էտէրէք, Անլէրէ խի-
թապէն՝ Եկէր հուզուրըմտան ճէնազէմի տէֆն էթ-
մէքլիյիմէ րազի իսէնիզ, պէնի տինլէյինիզ, Սահառ
9 օղլու Եփրոնա պէնիմ իչիւն րէճա էյլէյինիզ, Քի

ե ՚Իպր. 11. 17։
ը 2 Թէվ. 3. 1։
թ Յովճ. 19. 17։ [21։
ժ ՚Իպր. 11. 17։ Յակ. 2.
ի 1 Մխ. 15. 22։ Միք.
6. 7, 8։
լ Ղ. 13. 16։
խ Ղ. 26. 5։ Յակ. 2. 22։
ծ Մէզ. 105. 9։ Ղուկ.
1. 75։ ՚Իպր. 6. 13, 14։
կ Ղ. 15. 5։ Երեմ. 33. 22։
հ Ա՛մաղ. 3. 25։ Գաղ. 3. 8,
9, 16, 18։
ձ Ղ. 21. 31։
ղ Ղ. 11. 29։
ճ Յոբ. 1. 1։
մ Յոբ. 32. 2։
յ Ղ. 24. 15։
ն Բօմ. 9. 10։ ——
շ Ղ. 13. 18։ Ա՛մաղ. 19։
ո Յես. 14. 15։ Հաբ. 1. 10։
չ Ղ. 17. 8։ 1 Թէվ. 29.
15։ Մէզ. 105. 12։
՚Իպր. 11. 9, 13։
պ Ա՛մաղ. 7. 5։ [35։
ջ Ղ. 13. 2։ 14. 14, 24

Digitized by Google

թարլասընըն քէնարընտա պուլունան Մաքփելա մաղարասընը, արանըզտա պանա գապրիսթան օլ-
մագ իւզրէ տէյէր պէհասըյլէ միւք օլարագ վէրսին՝
10 տէտի: Եփրոն իսէ Քետ օղուլլարը արասընտա օ-
թուրույօր իտի: Օլ վագրթ Քետլի Եփրոն՝ Հէնտի
շէհրինին գափուսընտան կիրէն ճիամլէ Քետ օղուլ-
11 լարը տինկլէր իքէն՝ Աբրահամա ճէվապէն, Խայր,
էֆէնտիմ, պէնի տինկլէ. թարլայը սանա վէրիրիմ.
անտէ օլան մաղարայը տախի վէրիրիմ. անը գավ-
մըմ օղուլլարընըն կէօզլէրի էօնիւնտէ սանա վէրի-
12 րիմ. ճէնազէնկի տէֆն էյլէ՝ տէտի: Օլ վագրթ Աբ-
րահամ տինկարընն էհալիսի էօնիւնտէ թէմէննա էյ-
13 լէտի: Վէ օլ տինկարընն էհալիսի տինկլէր իքէն Եփրո-
նա խիթապէն՝ Էօյլէ իսէ, րէճա էտէրիմ, պէնի
տինկլէ, թարլանընն պէհասընը վէրէյիմ. պէնտէն ալ.
անտէն սօկրա ճէնազէմի օրատա տէֆն էտէյիմ՝
14 տէտի: Եփրոն տախի Աբրահամա ճէվապէն,
15 Էֆէնտիմ, պէնի տինկլէ, սէնին իլէ պէնիմ արամտա
տէօրթ եիւզ մըսգալ կիւմիւշլիւք եէր նէ տիր. ճէ-
16 նազէկի տէֆն էյլէ՝ տէտի: Աբրահամ տախի Եփ-
րոնը տինկլէյիպ, Աբրահամ Եփրոն իչիւն Քետ օղուլ-
լարը հուզուրընտա սէօյլէտիյի կիւմիւշիւ, եա՛նի
թիւճճար արասընտա ճարի օլտըղը կիպի, տէօրթ
17 եիւզ մըսգալ կիւմիւշիւ թարթտը: Վէ Եփրոնընն
Մամբրէ գարշըսընտա Մաքփելատա վագը՝ թար-
լասը, եա՛նի թարլա իլէ անտէ օլան մաղարա վէ
թարլանընն էթրաֆընտա վէ պիւթիւն հուտուտը տա-
18 խիլինտէ պուլունան հէփ աղաճլար, Շէհրին գափու-
սընտան կիրէնլէրին, եա՛նի Քետ օղուլլարընընն
քեաֆֆէսինին կէօզլէրի էօնիւնտէ Աբրահամա միւք
19 էտիլտի: Պա՛տէհու Աբրահամ զէվճէսի Սառայը
Մամբրէ գարշըսընտա Մաքփելա թարլասընտա վա-
գը՝ մաղարատա տէֆն էյլէտի. պու մահալ Քանան
20 տիյարընտա օլան Քեբրոն տըր: Վէ թարլա իլէ
իչինտէ պուլունան մաղարա Քետ օղուլլարը թա-
րաֆընտան Աբրահամա գապրիսթան օլմագ իւզրէ
միւք էտիլտի:

ՊԱՊ 24

*Աբրահամընն քէնտի պէնտէսինէ՝ Իսահակա պիր զէվճէ ալմագ խուսուսընտա ԼԷՄին ԷՁմիյրէսի: 10 Պէնտէնին սէֆէրի վէ տու՛սըն: 15 Ռեբեկանըն անա գույունընն եանընտա ՔԷսատուֆիս, 25 վէ փէ-
տէրինին խանէսինէ տա՛վէթ ԷՁմէսի: 29 Լաբանընն իւթրամը: 34 Պէն-
տէնին քէնտի կէլմէսինին սէպէպինի պէյան ԷՁմէսի: 50 Անընն Քէթ-
լիֆինին գապուլ օլունմասը: 58 Ռեբեկանընն պէնտէ իլէ կիՁմէյէ
բազի օլմասը: 62 Իսահակընն անը իսհիգպալ ԷՁմէսի:*

Իմտի Աբրահամ ՚իխթիյար վէ միւսինն օլուպ, ՐԱՊՊ ՚Աբրահամը հէր խուսուստա պէրէքէթլէտի:
2 Վէ Աբրահամ ՚քէնտի խանէսինին իխթիյարը պու-
լունան վէ ՚պիւթիւն էմվալը իւզէրինէ նազըր օլան
պէնտէսինէ խիթապէն՝ կէլ, ՚էլինկի ույլուղըմ ալ-
3 թընա գո, վէ սէմանընն Ալլահը վէ զէմինին Ալլահը
օլան Եհովա հագգը իչիւն՝ արալարընտա սաքին օլ-
տըղըմ՝ ՚քանանլըլարընն գըզլարընտան օղլըմա զէվ-
4 ճէ ալմայաճաղըկա, ֆագաթ ՚պէնիմ տիյարըմա վէ
ագրապամա ՚կիտիպ, օղլըմ Իսահակա պիր զէվճէ
ալաճաղըկա ՚սանա եէմին էթտիրիրիմ՝ տէտի:
5 Պէնտէսի տախի անա՝ Շայէտ գըզ պէնիմ իլէ պէրա-
պէր պու տիյարա կէլմէք իսթէմէզսէ, օղլըկը չըգ-
տըղըդ տիյարա կէրի կէօթիւրսէմ օլո՞ւր մը՝ տէտի:
6 Աբրահամ տախի անա՝ Սագընն, օղլըմը օրայա կէրի
7 կէօթիւրմէյէսին: ՚Պէնի փէտէրիմին խանէսինտէն
վէ տ օղտըղըմ տիյարտան ալըպ՝ պէնիմ իլէ թէքէլ-
լիմ էտէրէք՝ ՚Պու տիյարը նէսլինկէ վէրէճէյիմ՝ տէ-
յիւ եէմին էտէն սէմանընն Ալլահը Եհովա՝ ՚քէնտիսի
մէլէյինի սէնին էօնիւնճէ իրսալ էտէճէք, սէն տախի
8 օրատան օղլըմա պիր զէվճէ ալաճագընն: Վէ էկէր
գըզ սէնին իլէ պէրապէր կէլմէք իսթէմէզսէ, ՚պու
եէմինիմտէն պէրի օլուրսըն. ամմա օղլըմը օրայա
9 կէրի կէօթիւրմէյէսին՝ տէտի: Օլ վագրթ պէնտէ
էֆէնտիսի Աբրահամընն ույլուղը ալթընա էլինի գօ-
10 յարագ, անա պու խուսուստա եէմին էթտի: Վէ
պէնտէ ՚էֆէնտիսինին պիւթիւն էմվալը էլինտէ օլ-
մագ հասէպիյլէ, էֆէնտիսինին տէվէլէրինտէն օն
ըՀս տէվէ ալարագ, գալգըպ Արամը նէհրէյնէ՝
11 ՚նաքովրընն շէհրինէ ՚ազիմլէք էյլէտի: Վէ ախշամ
իւսթիւ ՚նիսվանընն սու չէքմէյէ չըգտըգլարը վա-
գրթտա՝ շէհրին խարիճինտէ պուլունան սու գույու-
12 սընընն եանընտա տէվէլէրի չէօքտիւրտիւ: Վէ՝ ՚Էյ
էֆէնտիմ Աբրահամընն Ալլահը ՐԱՊՊ, նիյազ էտէ-
րիմ, ՚պու կիւն իշիմի րասթ կէթիր, վէ էֆէնտիմ
13 Աբրահամա լութֆ էյլէ: Իշթէ ՚պէն սու չէշմէսի եա-
նընտա տուրույօրըմ, վէ ՚շէհրին էհալիսի գըզլարը
14 սու չէքմէյէ չըգըյօրլար: Վէ օլսուն քի՝ Տէսթինկի
էնտիր տէ սու իչէյիմ տէտիյիմտէ՝ Իչ, վէ տէվէլէ-
րինկի տախի սուվարայըմ՝ տէյէճէք օլան գըզ, գու-
լընկ Իսահակա նասիպ էյլէտիյին օ օլա, վէ ՚պու-
նունլէ էֆէնտիմէ լութֆ էյլէտիյինկի պիլէյիմ՝ տէտի:
15 Վէ օ՝ սէօզիւնիւ թէմամ էթմէզտէն էվվէլ իշթէ Աբ-

Ա. Պ. 34. 20, 24։ Հռութ. 4. 4։
Բ Պաղ 2 Մնաց. 24. 21-24։
Գ Խուր. 30. 13։ Եզեկ. 45. 12։
Դ Երեմ. 32. 9։
Ե Պ. 25. 9։ 49. 30, 31, 32։ 50. 13։ Ա՛մալ. 7. 16։
Զ Պաղ Հռութ. 4. 7-10։ Երեմ. 32. 10, 11։
Է Պ. 18. 11։ 21. 5։
Ը Պ. 13. 2։ Այ. 35։ Մէզ. 112. 3։ Էմմ. 10. 22։
Թ Պ. 15. 2։
Ժ Այ. 10։ Պ. 39. 4, 5, 6։
Ի Պ. 47. 29։ 1 Թագ. 29. 24։ Մէրս. 5. 6։
Լ Պ. 26. 35։ 27. 46։ 28. 2։ Խուր. 34. 16։ Թէս. 7. 3։
Խ Պ. 12. 1։
Ծ Պ. 28. 2։
Կ Պ. 14. 22։ Թէս. 6. 13։ Ցեսու. 2. 12։
Հ Պ. 12. 1։
Ձ Պ. 12. 7։ 13. 15։ 15. 18։ 17. 8։ Խուր. 32. 13։ Թէս. 1. 8։ 34. 4։ Ա՛մալ. 7. 5։
Ղ Խուր. 23. 20, 23։ 32. 2։ Ի՛պր. 1. 14։
Մ Ցեսու. 2. 17, 20։
Յ Այ. 2։
Ն Պ. 27. 43։
Շ Խուր. 2. 16։ 1 Միւել. 9. 11։
Ո Այ. 27։ Պ. 26. 24։ 28. 13։ 32. 9։ Խուր. 3. 6, 15։
Չ Նէեմ. 1. 11։ Մէզ. 37. 5։
Պ Այ. 43։
Ջ Պ. 29. 9։ Խուր. 2. 16։
Ռ Պաղ Հաբ. 6. 17, 37։ 1 Միւել. 6. 9։ 14. 10։ 20. 7։

Digitized by Google

րահամին գարնտաշը Նաքովրըն զէվճէսի Մեղքա-
նըն օղլու Բաթուէլէ տօղան Ռեբեկա, տէսթիսի օմու-
16 զընտա օլարագ, չըգըյօր իտի: Վէ գըզ՝ ղայէթլէ
կիւզէլ պիր պաքիրէ օլուպ՝ քէնտիսինի էրքէք պիլ-
մէմիշ իտի. իմտի մէրգումէ չէշմէյէ էնէրէք՝ տէսթի-
17 սինի տօլտուրուպ չըգտը: Օլ վագրթ պէնտէ գօշուպ
մէրգումէյի գարշըլայարագ՝ Քէրէմ էյլէ, տէսթինկ-
18 տէն պանա պիր ազ սու իչիր՝ տէտի: Օ տախի՝ Իչ,
էֆէնտիմ, տէյէրէք, չապուգ տէսթիսինի էլինէ էն-
19 տիրիպ՝ անա իչիրտիքտէն սօկրա՝ Տէվէյէրինկ իչիւն տախի գանընճայա գատար սու չէ-
20 քէյիմ՝ տէտի: Վէ չապուգ տէսթիսինի թէքնէյէ պօ-
շալտըպ, սու չէքմէք իչիւն թէքրար գույույա գօշուպ
21 տէվէյէրինկն քեաֆֆէսի իչիւն չէքտի: Վէ օլ ատէմ
Քէնտի եօլընը ՐԱՊՊ միւյէսսէր էտիպ էթմէտիյինի
պիլմէք իչիւն սիւքիւթ էտէրէք տիգգաթլէ անա պա-
22 գար իտի: Վէ տէվէյէր իչիպ պիթիրտիքտէ՝ օլ ատէմ
եարըմ մըսգալ վէզնինտէ ալթուն պիր հալգա, վի
մէրգումէնկն գօլլարը իչիւն օն մըսգալ վէզնինտէ
23 պիր չիֆթ ալթուն պիլէզիք չըգարըպ, Սէն քիմ՞ն
գըզը սըն, լուֆթկէն պանա սէօյլէ, սէնկի փէտէրի-
նինկ խանէսինտէ պիզիմ իչիւն կէճէլէյէճէք եէր վա՞ր
24 մը տըր՝ տէտի: Օ տախի անա՝ Պէն Նաքովրըն Մեղ-
քատան օլան օղլու Բաթուէլինկ գըզը իմ՝ տէտի:
25 Վէ եինէ անա՝ Պիզտէ հէմ սաման՝ հէմ եէմ չօգ տըր.
26 հէմ տէ կէճէլէյէճէք եէր վար տըր՝ տէտի: Օլ վա-
27 գըթ օ ատէմ Էյիլիպ ՐԱՊՊԱ սէճտէ էտէրէք, էֆէն-
տիմ Աբրահամըն Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն
քի Կուֆֆ ու հագիգաթընը էֆէնտիմտէն տիրիդ էթ-
մէյիպ, պէն եօլտա իքէն ՐԱՊՊ պէնի էֆէնտիմինկ
28 գարնտաշլարընըն խանէսինէ կէթիրտի՝ տէտի: Օլ
վագրթ գըզ գօշուպ՝ պու վուգու՛աթըն ճիմէյէսինի
վալիտէսինկն խանէսինէ հիքեայէ էյլէտի:
29 Վէ Ռեբեկանըն Լաբան իսմինտէ պիր գարնտաշը
վար իտի, վէ Լաբան չըգըպ օլ ատէմինկ եանընա
30 չէշմէյէ տօղրու գօշտու. Ճինքի հալգայը վէ հէմշի-
րէսինկն գօլլարընտաքի պիլէզիքլէրի կէօրիպ հէմ-
շիրէսի Ռեբեկանընկ՝ Օլ ատէմ պանա պէօյլէ սէօյ-
լէտի՝ տէտիյի սէօզլէրի իշիթմէքլէ, օլ ատէմինկ եա-
նընա կիթտի. վէ իշթէ օ՝ տէվէյէրինկ եանընտա չէշ-
31 մէտէ տուրույօր իտի: Վէ՝ Էյ ՐԱՊՊԸՆ միւպարէյի,
նիչիւն տըշարըրտա տուրույօրսընկ. իչէրի կէլ. պէն
խանէյի վէ տէվէյէրէ եէր հազըրլատըմ՝ տէտի:
32 Վէ օլ ատէմ խանէյէ կիրտիքտէ, օ՝ տէվէյէրի չէօ-
զիպ, անէյէրէ սաման իլէ եէմ, վէ անընկ այագլա-
ընընկ վէ անընկ իլէ պէրապէր օլան ատէմէրինկ այագ-
33 լարընը եըյգամագ իչիւն սու վէրտի: Վէ էօնիւնէ
թա՛ամ գօնուլտուգտա՝ Սէօզիւմիւ սէօյլէմէյինճէ
34 եէմէմ՝ տէտի: Լաբան տախի՝ Սէօյլէ տէտի: Օ տախի
35 տէտի քի՝ Պէն Աբրահամընկ պէնտէսի իմ: Վէ ՐԱՊՊ
էֆէնտիմի զիյատէսիյլէ պէրէքէթլէմէքլէ, պէօյիւք
պիր ատէմ օլտու. վէ անա սիւրիւ վէ սըղըր վէ կիւ-
միւշ վէ ալթուն վէ քէօյէլէր վէ ճարիյէլէր վէ տէվէյէր
36 վէ մէրքէպլէր վէրտի: Վէ էֆէնտիմինկ զէվճէսի Սա-
ռատան իխթիյարլըղընտա էֆէնտիմինկ պիր օղլու
37 օլտու. վէ պիւթիւն էմվալընը անա վէրտի: Վէ է-
֊֊֊

եօլա կէթիրէն էֆէնտիմ Աբրահամըն Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն՝ տէյէրէք, Էյիլիկ ՐԱՊՊԱ սէճտէ
49 էյլէտիմ: Վէ շիմտի էկէր էֆէնտիմէ Լուլթֆ ու հագիգաթ իճրասընտա պուլունաճագ իսէնիզ, պանա խապէր վէրինիզ. պուլունմայաճագ իսէնիզ տախի՝ պանա խապէր վէրինիզ. պէն տախի սաղա եախօտ սօլա տէօնէյիմ:
50 Օլ վագըթ Լաբան իլէ Բաթուէլ ճէվապէն՝ Պու շէյ ՐԱՊՊ թարաֆընտան սատըր օլմուշ տըր. Պիզ սանա էյի եա քէօթիու տէմէյէ մուգթէտիր տէյիլ իզ:
51 Իշթէ Ռեբեկա Սէնին էօնիւնտէ տիր, ալ տա կիթ. վէ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը կիպի սէնին էֆէնտինին
52 օղլընա զէվճէ օլսուն՝ տէտիլէր: Վէ Աբրահամըն պէնտէսի անլէրին քէլամընը իշիթտիքտէ՝ եէրէ Եէհովա
53 ՐԱՊՊԱ սէճտէ էյլէտի: Վէ պէնտէ Կիւմիւշ թագըմլար վէ ալթուն թագըմլար վէ էլպիսէ չըգարըպ, Ռեբեկայա վէրտի. պիրատէրինէ վէ վալիտէսինէ
54 տախի Զիգըյմէթ հէդիյէլէր վէրտի: Վէ քէնտիսի վէ պէրապէրինճէ օլան ատէմլէր եէյիպ իչիպ կէճէլէտիլէր, վէ սապահլայըն գալգտըգլարընտա՝ Պէնի էֆէնտիմէ կէօնտէրինիզ՝ տէտի: Վէ գըզըն գարնտաշը վէ վալիտէսի՝ Գըզ Պիր ազ վագըթ, հիչ օլմազսա օն կիւն եանընմըզտա գալսըն տա, անտէն սօկրա կիթ-
56 սին՝ տէտիլէր: Օ տախի անլէրէ՝ ՐԱՊՊ եօլըմը միւյէսսէր գըլտըգտան սօկրա՝ պէնի կէճիքտիրմէյինիզ,
57 պէնի կէօնտէրինիզ, էֆէնտիմէ կիտէյիմ՝ տէտի: Վէ անլէր՝ գըզը չաղըրըպ աղզընտան ճէվապ ալալըմ՝
58 տէյէրէք, Ռեբեկայը չաղըրըպ անա՝ Պու ատէմ իլէ պէրապէր կիտէ՞ր մի սին՝ տէտիքլէրինտէ, կիտէրիմ՝ տէտի:
59 Անտէն սօկրա հէմշիրէլէրի Ռեբեկայը վէ Սընըն տայէսինի վէ Աբրահամըն պէնտէսի իլէ ատէմլէրինի
60 կէօնտէրտիլէր: Վէ Ռեբեկայա խայր տու՛ա էտիպ, անա՝ Սէն պիզիմ հէմշիրէմիզ սին, Պինլէրճէ պինլէրին Լէյէհէ օլասըն, վէ Նէսլինի տիւշմէնլէրինին գափուսընա վարիս օլսուն՝ տէտիլէր:
61 Օլ վագըթ Ռեբեկա ճարիյէլէրի իլէ գալգըպ տէվէլէրէ պինէրէք, օլ ատէմին արտը սըրա կիթտիլէր.
62 պէնտէ տախի Ռեբեկայը ալըպ կիթտի: Վէ Իսահակ ճէնուպ տիյարընտա սաքին օլմաղլէ, Լահայրոյի
63 գույուսը եօլընտան կէլիյօր իտի: Վէ Իսահակ Նախշամ իւզէրի միվահազա իչին սահրայա չըգմըշ օլմաղլէ, կէօզլէրինի գալտըրտըգտա՝ հէման տէվէլէ-
64 րին կէլտիյինի կէօրտիւ: Ռեբեկա տախի կէօզլէրինի գալտըրըպ Իսահակը կէօրտիւքտէ՝ Տէվէտէն էնտի:
65 Վէ պէնտէյէ խիթապէն՝ Գարշըմըզտա սահրատա պիզէ տօղրու կէլէն ատէմ քիմ՝ տիր՝ տէտի. պէնտէ տախի՝ էֆէնտիմ տիր՝ տէտիքտէ, մէրգումէ նիգապը
66 ալըպ էօրթիւնտիւ: Վէ պէնտէ իճրա էթտիյի շէյլէ-
67 րին ճիմլէսինի Իսահակա նագլ էթտի: Վէ Իսահակ Ռեբեկայը վալիտէսի Սառանընն չատըրընա կէօթիւրիւպ՝ անը ալտը, մէրգումէ տախի անըն զէվճէսի օլտու. վէ Իսահակ անը սէվմէքլէ, վալիտէսինին էֆէնտինտան տօլայը միւթէսէլլի օլտու:

ՊԱՊ 25

Աբրահամըն Քետուրատան օլան էվլատը: 5 Էմվալընը էվլատընա Յագոպմա: 7 Անըն միւտտէթ ի Հէմրու, վէճաճը վէ տէֆնի: 12 Իսմայէլին նէսլի. 17 անըն միւտտէթ ի Հէմրու վէ վէճաճը: 19 Ռեբեկա Յագիր օլուպ Իսահակըն տու՛ապըյլէ համիլէ օլմասը: 24 Եսաւ վէ Յակոբըն Քէվէլլիատու, 27 վէ էվսաֆ ը զաթիյէլէրի: 29 Եսաւըն քէնտի պիւքիւրիյէթ հագգընը սաթմասը:

Վէ Աբրահամ Քետուրա իսմինտէ տիկէր պիր
2 զէվճէ ալտը: Մէրգումէտէն տախի անա Զեմրան վէ Հէկսան վէ Մադան վէ Մադիան վէ Հեսբոկ վէ Սո-
3 վէն տօղտու: Վէ Հէկսան Սաբան իլէ Դեդանը թէվլիտ էյլէտի. վէ Դեդանըն օղուլլարը տախի Աշու-
4 րիլէր վէ Էթթուշիլէր վէ Լէումիլէր, Վէ Մադիանըն օղուլլարը Գեփա վէ Ափէր վէ Ենովք վէ Աբիդա վէ Ելդագա իտի. պունլարըն ջեաֆֆէսի Քետուրա էվլատը իտիլէր:
5 Վէ Աբրահամ պիւթիւն էմվալընը Իսահակա
6 վէրտի: Լաքին Աբրահամ քէնտի օտալըգլարընըն օղուլլարընա Աթիյէլէր վէրիպ, Քէնտիսի հայաթտա իքէն անլէրի օղլու Իսահակըն եանընտան Շարգա տօղրու շարգ տիյարընա կէօնտէրտի:
7 Վէ Աբրահամըն միւտտէթ ի Հէմրու եիւզ եէթմիշ
8 պէշ սէնէտէն Իպարէթ իտի: Վէ Աբրահամ Կիւզէլ իհթիյարլըգլէ իհթիյար վէ կիւնլէրէ տօյմուշ օլտըղը հալտէ, թէսլիմի րուհլէ վէճաթ էտիպ Գավմընա
9 միւնզամմ օլտու: Վէ Օղուլլարը Իսահակ վէ Իսմայէլ անո Մամբրէ էօնիւնտէ պուլունան Քետլի Սահառ օղ-
[illegible]փրոնըն թարլասընտա վագը՝ Մաքփելա մաղա-
10 [illegible]ընտա, Եա՛նի Աբրահամըն Քետ օղուլլարընտան սօյթըն ալտըղը թարլատա տէֆն էթտիլէր. Օլ մահալտէ Աբրահամ վէ զէվճէսի Սառա տէֆն օլունտըլար:
11 Վէ Աբրահամըն վէֆաթընտան սօկրա Ալլահ ա-
նըն օղլու Իսահակը պէրէքէթլէտի. վէ Իսահակ Լահայրոյի գույուսու ճիվարընտա սաքին օլտու:
12 Վէ Աբրահամըն՝ Սառանըն Մըսըրլը ճարիյէսի Հագարտան օլան օղլու Իսմայէլ իպն ի Աբրահամըն

Ա Այ. 26:
Բ Պ. 47. 29։ Ցես. 2. 14։
Գ Մէզ. 118. 23։ Մատ. 21. 42։ Մարկ. 12. 11։
Դ Պ. 31. 24։
Ե Պ. 20. 15։
Զ Այ. 26։
Է Խուր. 3. 22։ 11. 2։ 12. 35։
Ը 2 Թէվ. 21. 3։ Եզր. 1. 6։
Թ Այ. 56, 59։
Ժ Հաբ. 14. 8։
Ի Պ. 35. 8։
Լ Պ. 17. 16։
Խ Պ. 22. 17։
Ծ Պ. 16. 14։ 25. 11։
Կ Ցես. 1. 8։ Մէզ. 1. 2։ 77. 12։ 119. 15։ 143. 5։
Հ Ցես. 15. 18։
Ձ Պ. 38. 12։
Ղ 1 Թէվ. 1. 32։
Մ Պ. 24. 36։
Յ Պ. 21. 14։
Ն Հաբ. 6. 3։
Շ Պ. 15. 15։ 49. 29։
Ո Պ. 35. 29։ 49. 33։
Չ Պ. 35. 29։ 50. 13։
Պ Պ. 23. 16։
Ջ Պ. 49. 31։
Ռ Պ. 16. 14։ 24. 62։
Ս Պ. 16. 15։

Digitized by Google

13 Նէսլի պու տըր։ Վէ Իսմայէլ օղուլլարընըն նէսլ
ի՛թիպարըլլէ եատ օլունտըգլարը իսմլէր պունլար
տըր. Իսմայէլին իլք օղլու Նաբէօթ, անտէն սօկրա
14 Կեդար վէ Ադբեել վէ Մաբսամ, Վէ Մասմա վէ Դու-
15 մա, վէ Մասսէ, Վէ Հադադ վէ Թեմա վէ Յետուր վէ
16 Նափէս վէ Կեդմա օլտու։ Իսմայէլին օղուլլարը
պունլար օլուպ, օպալարընճա վէ քէօյլէրինճէ իսմ-
լէրի պունլար տըր. Գապիլէլէրինճէ օն իքի էմիր
17 իտիլէր։ Իսմայէլին միւտտէթ ի՛էօմրու եիւզ օթուզ
եէտի սէնէտէն՝ իպարէթ օլուպ՝ Թէսլիմ ի րուէլէ վէ-
18 ֆաթ էտիպ գավմընա միւնզամմ օլտու։ Վէ Ե՛Նէ
Իսմայէլ Եվիլատան Ասորեստան եօլընտա, Մրսըր
գարշըսընտա վագը՝ Սուրա գատար սագին օլտըլար.
վէ անըն նասիպի Ճիմլէ պիրատէրլէրինին էօ-
նիւնտէ օլտու։

19 Վէ Իսահակ իպն ի Աբրահամըն նէսլի պու տըր.
20 Աբրահամ Իսահակը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Իսահակ
Փատտան – արամտան Արամի Բաթուէլին գրզը,
Արամի Լաբանըն հէմշիրէսի Ռեբեկայը քէնտիսինէ
21 զէվճէ ալտրղընտա գրզգ եաշընտա իտի։ Վէ զէվճէսի
՚ագիր օլտըղընտան, Իսահակ անըն իչիւն ՐԱՊՊԱ
տու՛ա էյլէտիքտէ, ՐԱՊՊ անըն տու՛ասընը գապուլ
22 էթմէքլէ Զէվճէսի Ռեբեկա համիլէ օլտու։ Վէ չօ-
ճուգլար անըն րահմինտէ չէքիշմէլէրիյլէ՝ Եկէր պէօյլէ
իսէ նի՞չիւն պու հալտէ օլտըմ՝ տէյէրէք, ՐԱՊՊԱ
23 սիւ՛ալ էթմէյէ կիթտի։ Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Սէնին րահ-
մինտէ իքի միլլէթ վար տըր. վէ սէնին գարնընտան
իքի գավմ՝ այրըլըպ Ուիրի տիկէրինտէն գուվվէթլի
օլաճագ, վէ Պէօյիւիւ քիչիյիւինէ խրտմէթ էտէճէք
24 տիր՝ տէտի։ Վէ տօղուրաճագ կիւնլէրի թէմամ օլ-
25 տրգտա՝ իշթէ րահմինտէ իքիզ օլարագ, Իլք տօղան
գըրմըզը վէ Ուէր թարաֆը թիյլիւ հարվանի կիպի
26 օլմաղլէ, անա *Եսաւ թէսմիյէ էյլէտիլէր։ Անտէն
սօկրա գարնտաշը՝ Էլի Եսաւըն թօփուղընը թուռ-
տրղը հալտէ տօղտրղընտան, անա †Յակոբ թէսմիյէ
օլունտու. վէ պունլարըն տօղտրգլարը վագըթտա
27 Իսահակ ալթմըշ եաշընտա իտի։ Վէ չօճուգլար պէօ-
յիւտիւքլէրինտէ Եսաւ Ամահիր ավճը վէ սահրա ատէ-
մի օլուպ, Յակոբ տախի Հալիմ պիր ատէմ օլմաղ-
28 լէ, Չատրրլարտա սագին օլուր իտի։ Վէ Իսահակ
՚ավ եէտիյի իչիւն Եսաւը սէվէր իտի. Լագին Ռեբեկա
Յակոբը սէվէր իտի։

29 Վէ Յակոբ չօրպա փիշիրիր իքէն՝ Եսաւ Ա՞ԼԸՓԱՆ
30 պայըլմըշ օլտրղը հալտէ սահրատան կէլտի։ Վէ
Եսաւ Յակոբա՝ Րէճա էտէրիմ՛, շու գըզըլ չօրպատան
վէր, եէյէյիմ. զիրա պայըլըյօրըմ՝ տէտի. պու ճի-
31 հէթլէ Եդովմ թէսմիյէ օլունտու։ Յակոբ տախի՝ Պու
կիւն պիւքիուրիյյէթ հագգընը պանա սաթ՝ տէտի։
32 Վէ Եսաւ՝ Իշթէ պէն էօլմէք իւզրէ իքէն՝ պիւքիուրիյ-
33 յէթ հագգը պանա նէ՞ ֆա՛իտէ էտէր՝ տէտիքտէ, Յա-
կոբ՝ Պանա պու կիւն եէմին էթ՝ տէմէսի իւզէրինէ,
օ տախի անա եէմին էտիպ՝ պիւքիուրիյյէթ Հագ-
34 գընը Յակոբա սաթտը։ Վէ Յակոբ Եսաւա էքմէք իլէ
մէրճիմէք չօրպասը վէրտի. Օ տախի եէյիպ իչտի,
վէ գալգրպ կիթտի. պու վէճճէլէ Եսաւ պիւքիուրիյ-
յէթ հագգընը թահգիր էյլէտի։

ՊԱՊ 26

Գրթլըգ սէպէպինտէն Իսահակըն Գերարայա կիտիպ պէրէքէթլէն-
մէսի, 7 Զէվճէսի հագգընտա եալանընտան տօղայը Քա՛զիր օլուն-
մասը, 12 Անըն սէրվէթի, 18 Աչտրղը գույուլար, 26 վէ անըն Աբի-
մելէք իլէ Բերսաբէէտէ ՚ահտ էֆմէսի, 34 Եսաւըն զէվճէէլէրի։

Վէ Աբրահամըն վագթընտա վագը՝ օլան Էվ-
վէլքի գրթլըգտան մա՛տա, օլ տիյարտա պիր գրթ-
լըգ զուհուր էթտիյինտէն, Իսահակ Գերարայա, Ֆի-
լիսթիլէրին մէլիյի Աբիմելէյին եանընա կիթտի։
2 Վէ ՐԱՊՊ անա կէօրինիւպ՝ Մրսրա էնմէ, սանա
3 տէյէճէյիմ եէրտէ սագին օլ. Պու տիյարտա միւսա-
ֆիր օլ, պէն տախի սէնին իլէ օլուպ՝ սէնի պէրէ-
քէթլէյէճէյիմ. զիրա պու տիյարլարըն քեաֆֆէ-
սինի սանա վէ նէսլինկէ վէրէրէք, փէֆէրիկ Աբրա-
4 համա էթտիյիմ եէմինի սապիթ գըլաճաղըմ։ Վէ
սէնին նէսլինի սէմա երլտըզլարը գատար չօղալ-
տրպ, պու տիյարլարըն քեաֆֆէսինի սէնին նէսլինէ
վէրէճէյիմ. վէ տինեանըն Ճիմլէ միլլէթլէրի սէ-
նին զիւրրիյէթինտէ միւպարէք գըլընաճագլար տըր։
5 Զինքի Աբրահամ սէօզիւմիւ տինկլէյիպ թէնպհիլէր
վէ էմրլէր վէ գանունլար վէ շէրի՛աթլարըմը հրֆգ
էթտի՝ տէտի։

6 Վէ Իսահակ Գերարատա իգամէթ էտիպ, (7) Օլ
մահալըն էհալիսի զէվճէսինի Ա՞Ա սիւ՛ալ էթտիքլէ-
րինտէ, Ռեբեկա կիւզել օլմաղլէ, օլ եէրին էհալիսի
մէրգումէնին սէպէպինէ պէնի էօտիւրիւրլէր տէյիւ՝
Զէվճէմ տիր՝ տէմէյէ գօրգարագ՝ Հէմշիրէմ տիր՝
8 տէտի։ Վէ օրատա խայլը միւտտէթ իգամէթինտէն
սօկրա, Ֆիլիսթիլէրին մէլիյի Աբիմելէք փէնճէրէտէն
պագրպ՝ Իսահակը զէվճէսի Ռեբեկա իլէ օյնաշտրղը
9 հալտէ կէօրտիւ։ Վէ Աբիմելէք Իսահակը չաղըրրպ՝

Լ 1 Թէվ. 1. 29։
Խ 1 Թէվ. 1. 30։
Ծ Պ. 17. 20։
Կ Այ. 8։
Հ 1 Միւլ. 15. 7։
Ձ Պ. 16. 12։
Ղ Մատ. 1. 2
Ճ Պ. 22. 23։
Մ Պ. 24. 29։
Յ 1 Թէվ. 5. 20։ 2 Թէվ. 33. 13։ Եզր. 8. 23։
Ն Բօմ. 9. 10։
Շ 1 Միւլ. 9. 9, 10, 22։
Ո Պ. 17. 16։ 24. 60։
Չ 2 Միւլ. 8. 14։
Պ Պ. 27. 29։ Մալ. 1. 3։
Բօմ. 9. 12։
Ջ Պ. 27. 11, 16, 23։
Ռ ԵՆԷ՝ Քիւլլիւ
Ս Ովս. 12. 4։
Վ Պ. 27. 36։
† ԵՆԷ՝ Քօփուղ Քուանն, էօէօ՝ ալտատտան
Տ Պ. 27. 3, 5։
Ր Յոբ. 1. 1, 8։ 2. 3։ Մէզ. 37. 37։
Ց Իպր. 11. 9։
Ւ Պ. 27. 19, 25, 31։
Փ Պ. 27. 6։
‡ ԵՆԷ՝ գըզըլ
֊ Իպր. 12. 16։
Ք Վա՛. 8. 15։ Եա. 22. 13։ 1 Կոր. 15. 32։ ——
Օ Պ. 12. 10։
Ֆ Պ. 20. 2։
Ա Պ. 12. 1։ Իպր. 11. 9։
Բ Պ. 20. 1։ Մէզ. 39. 12։
Գ Պ. 28. 15։
Դ Պ. 12. 2։
Ե Պ. 13. 15։ 15. 18։
Զ Պ. 22. 16։ Մէզ. 105. 9։
Է Պ. 15. 5։ 22. 17։
Ը Պ. 12. 3։ 22. 18։
Թ Պ. 22. 16, 18։
Ժ Պ. 24. 16։
Ի Լմս. 29. 25։
Լ Պ. 12. 13։ 20, 2, 13։

Digitized by Google

Իշթէ հագիգաթէն օ սէնին զէվճէն տիր. սէն նաֆսըլ՝ Հէմշիրէմ տիր՝ տէտին, տէտիքտէ, Իսահակ տախի՝ Անըն սէպէպինէ էօլմէյէյիմ տէյիւ ‡էօյլէ ‡էօյլէ՛ս՝
10 տէտի։ Աբիմելէք տախի՝ Սէնին պու պիզէ էթտիյին նէ՞ տիր. ազ գալտը խալգտան պիրի զէվճէն իլէ եաթա իտի, վէ սէն ¦իւզէրիմիզէ ճիւրմ կէթիրմիշ օլուր իտին՝
11 տէտի։ Վէ Աբիմելէք՝ Հէր քիմ ՙպու ատէմէ, եախօտ զէվճէսինէ տօգունուրսա, մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր՝ տէյէրէք, գավմընըն ճիւմլէսինէ թէնպիհ էյլէտի։
12 Վէ Իսահակ օլ տիյարտա զըրա՛թէ էտիպ, օլ սէնէտէ ՝եիւզ գաթլ մահսուլը օլտու. վէ ՐԱՊՊ ՙանը
13 պէրէքէթլէտի։ Վէ պու ատէմ ‡պէօյիւտիւ, վէ ղայէթ պէօյիւք օլունճայա գատար, պէօյիւքլիւքտէ թէ-
14 րագգը պուլտու. Շէօյլէ քի անըն գօյունլարը վէ սըղըրլարը վէ նիչէ պէնտէյէրի օլմաղլէ, Ֆիլիսթիլէր
15 անա ՙհասէտ էթտիլէր։ Վէ փէտէրի Աբրահամըն կիւնլէրինտէ, ՝փէտէրինին պէնտէյէրինին գազմըշ օլտըգլարը գույուլարըն քեաֆֆէսինի Ֆիլիսթիլէր
16 գափայըգ՝ թօփրագլէ տօլտուրտըլար։ Վէ Աբիմելէք Իսահակա՝ Եանըմըզտան կիթ. զիրա ՝պիզտէն
17 չօգ գուվվէթլի օլտըն՝ տէտի։ Իսահակ տախի օրատան կիտիպ՝ Գերարա տէրէսինտէ չատըրըն գու-
18 րուպ՝ օրատա իգամէթ էյլէտի։ Վէ Իսահակ փէտէրի Աբրահամըն կիւնլէրինտէ գազտըգլարը վէ Աբրահամըն վէֆաթընտան սօկրա Ֆիլիսթիլէրին գափատըգլարը սու գույուլարընը թէքրար աչըպ՝ ՝փէտէրինին անլէրէ գօտըղը իսմլէրլէ անլէրէ թէսմիյէ
19 էյլէտի։ Վէ Իսահակընն պէնտէյէրի օլ տէրէտէ գազըպ՝ օրատա պիր տիրի սու գույուսը պուլտըլար։
20 Վէ Գերարա չօպանլարը՝ Սու պիզիմ տիր՝ տէյէրէք, Իսահակընն չօպանլարը իլէ միւնազա՛ա էթտիլէր. վէ քէնտիսի իլէ ՙմիւնազա՛ա էյլէտիքլէրի իչիւն Իւհով
21 գույույա *Էսէք թէսմիյէ էյլէտի. Վէ տիկէր պիր գույու գազտըգլարընտա, անըն իւզէրինէ տախի նիզա՛ էթտիքլէրի իչիւն, անա †Սիդնա թէսմիյէ էյլէտի։
22 Վէ օրատան նագլ էտիպ՝ տիկէր պիր գույու տահա գազտըգտա, պունուն իւզէրինէ նիզա՛ էթմէտիքլէրի իչիւն՝ անա ‡Ռոբովթ թէսմիյէ էյլէտի. զիրա՝ ՐԱՊՊ շիմտի պիզէ կէնիշլիք վէրտի, վէ ՝պու տիյարտա մէյվէտար օլաճաղըզ՝ տէտի։
23 Վէ օրատան Բերսաբէէյէ չըգտը։ (24) Վէ ՐԱՊՊ օլ կէճէ անա կէօրիւնիւպ՝ ՙՊէն փէտէրինկ Աբրահամըն Ալլահը իմ, ՝գօրգմա. զիրա ՙսէնին իլէ իմ, վէ գույըմ Աբրահամըն սէպէպիյլէ սէնի պէրէքէթլէյիպ,
25 զիւրրիյէթինկի չօղալտաճաղըմ՝ տէտի։ Իմտի Իւհով օրատա ՙպիր մէզպահ պինա էյլէյիպ՝ ՝ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՛ա էյլէտի. վէ չատըրընը օրատա գուրուպ՝ անըն պէնտէյէրի օրատա պիր գույու գազտըլար։
26 Վէ Աբիմելէք քէնտի մահրէմի Ոքոզաթ վէ ՙսէր՛ասքէրի Փիքօղ իլէ Գերարատան անըն եանընա կէլ-
27 տի։ Իսահակ տախի անլէրէ՝ ՙՊանա պուղզ էտիպ՝ ՝պէնի եանընըզտան կէօնտէրտիքտէն սօկրա, նիչիւն
28 եանըմա կէլտինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի՝ ՐԱՊՊԸՆ ՙսէնին իլէ իտիյինի աշիքեարէ կէօրմէքլէ՝ Արամըզտա, եա՛նի պիզիմ իլէ սէնին արանտա եէմին
29 օլսուն. Վէ պիզ սանա տօգունմայըպ՝ սանա խայրտան պաշգա պիր շէյ եափմայարագ՝ սէնի սէյամէթլէ կէօնտէրտիյիմիզ կիպի, սէն տախի պիզէ պիր ֆէնալըգ էթմէմէք իչիւն սէնին իլէ պիր մու՛ահէտէ էտէլիմ՝տէտիք, զիրա ‡սէն ՐԱՊՊԸՆ միւպարէյի
30 սին՝ տէտիլէր։ ‘Օ տախի անլէրէ պիր զիյաֆէթ թէր-
31 թիպ էտիպ՝ անլէր տէ եէյիպ իչտիլէր։ Վէ սապահլայըն էրքէն գալգըպ ‘պիրիպիրինէ եէմին էթտիքտէն սօկրա՝ Իսահակ անլէրի կէօնտէրտի. անլէր տախի
32 եանընտան սէյամէթլէ կիթտիլէր։ Վէ օլ կիւնտէ Իսահակըն պէնտէյէրի կէլիպ՝ գազտըգլարը գույուտան անա խապէր վէրէրէք՝ Սու պուլտըգ՝ տէտիլէր։
33 Վէ անա ‖Սափէէ թէսմիյէ էյլէտի. ‡պունուն իչիւն շիմտիյէ տէյին օ շէհրին իսմի § Բերսաբէէ տիր։
34 Վէ ՙԵսաւ գըրգ եաշընտա իքէն՝ Քետլի Բէերի նամ քիմսէնին գըզը Յուդիթ իլէ Քետլի Ելօնըն գըզը
35 Բասեմաթը զէվճէ օլմագ իւզրէ ալտը։ Վէ պունլար Իսահակ իլէ Ռեբեկայա ‡քէտէրէ սէպէպ օլտըլար։

ՊԱՊ 27

Իսահակըն Եսաւը ավա կէօնտէրմէսին։ 6 Յակոբըն՝ վալիտէյնին Թէշվիգիյէ 25 փէտէրինին պէրէքէթինի հիւէ իլէ ալմասը։ 30 Եսաւըն իզնիտապը։ 33 Փէտէրինին տէհշէթի։ 34 Եսաւըն պիր պէրէքէթէ նա՛իլ օլմասը։ 41 Յակոբա պուղզ էմէսին։ 43 Ռեբեկանըն Յակոբը Եսաւըն էլինաէն զուրթարմասը։

Վ է Իսահակ իխթիյար օլուպ՝ ՙկէօզլէրի կէօրմէքտէն ’աճիզ օլտըգտա, պէօյիւք օղլու Եսաւը չաղըրըպ անա՝ էյ օղլըմ՛ տէտիյինտէ, էպպէյ՛ տէտի։
2 Օ տախի՝ Իշթէ պէն իխթիյար օլտըմ, ‡էօլէճէյիմ
3 կիւնիւ պիլմէյօրըմ։ ‡Շիմտի սէն սիլահլարընը, թիրքէշինկի վէ եայընը ալ տա, սահրայա չըգ, պանա
4 պիր ավ ավլա. Վէ սէվտիյիմ վէճհլէ թա՛մ թէրթիպ էտիպ պանա կէթիր. պէն տախի եէյիպ, էօլմէզտէն էվվէլ ‡ճանըմ սանա պէրէքէթլի օգուսուն՝

¦ Պ. 20. 9։	՛ Պ. 37. 11։ Վա՛. 4. 4։	՚ Պ. 17. 6։ 28. 3։ 41. 52։ Խուր. 1. 7։	՝ Մկ. 116. 17։
ՙ Մկ. 105. 15։	՝ Պ. 21. 30։	՞ Պ. 17. 7։ 24. 12։ 28. 13։ Խուր. 3. 6. Ա՛մալ. 7. 32։	՟ Պ. 21. 22։
՚ Մատ. 13. 8։ Մարկ. 4. 8։	՞ Խուր. 1. 9։	՟ Պ. 15. 1։	ՠ Հաբ. 11. 7։
՛ Այ. 3։ Պ. 24. 1, 35։ Յոբ. 42. 12։	՟ Պ. 21. 31։	ՠ Այ. 3, 4։	ա Այ. 16։
՝ Պ. 24. 35։ Մկ. 112. 3։ Էմս. 10. 22։	ՠ Պ. 21. 25։	ա Պ. 12. 7։ 13. 18։	բ Պ. 21. 22, 23։
՞ Ե՛նէ՛ նիզա՛	* Ե՛նէ՛ ’ատտավ.Ա		գ Պ. 24. 31։ Մէզ. 115. 15։
՟ Ե՛նէ՛ կէնիշլիք	† Ե՛նէ՛ կէնիշլիք		դ Պ. 19. 3։

ե Պ. 21. 31։	ՠ Պ. 48. 10։ 1 Մխ. 3. 2։	
‖ Ե՛նէ՛ եէվին	ՠ Էմս. 27. 1։ Յակ. 4. 14։	
ՠ Պ. 21. 31։	ՠ Պ. 25. 27, 28։	
§ Ե՛նէ՛ եէվին գուլույուպ	ՠ Այ. 27։ Պ. 48. 9, 15։ 49. 28։ Թէս. 33. 1։	
ՠ Պ. 36. 2։		
ՠ Պ. 27. 46։ 28. 1, 8։		

Digitized by Google

5 տէտի: Վէ Իսահակ՝ օղլու Եսաւա պ...ն սէօյլէր
իքէն Ռեբեկա տինկլէյօր իտի. Եսաւ տախի ավը ավ-
լայըպ կէթիրմէք իչին սահրայա կիթտի:
6 Օ զէման Ռեբեկա՝ օղլու Յակոբա խիթապէն՝ Իշթէ
7 փէտէրինկին՝ գարնտաշըդ Եսաւա, Պանա ավ կէթի-
րիպ թա՛ամ թէրթիպ էյլէ, պէն տախի եէյիպ, էօլ-
մէզտէն էվվէլ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սանա պէրէ-
8 քէթ օգույայըմ՝ տէտիյինի իշիթտիմ. Վէ շիմտի,
էյ օղլըմ, սանա էմ՛ր էտէճէյիմ խուսուսլարտա Ւսէօ-
9 զիւմիւ տինկլէ: Շիմտի սիւրիյէ կիթթ, վէ օրատան
պանա քէչիլէրտէն իքի ա՛լա օղլագ կէթիր. պէն
տախի Ւփէտէրինկէ սէվտիյի վէճհլէ անլէրի թէրթիպ
10 էտէճէյիմ. Սէն տէ փէտէրինկէ կէօթիւր. օ տախի եէ-
յիպ, Ւվէճաթընտան էվվէլ սանա պէրէքէթ օգու-
11 սուն՝ տէտի: Վէ Յակոբ վալիտէսի Ռեբեկայա՝ Իշթէ
Ւպիրատէրիմ Եսաւ թիւյլիւ պիր ատէմ տիր, պէն
12 իսէ թիւյսիւզ ատէմ իմ. Շայէտ փէտէրիմ Ւպանա
էլիյլէ տօգունուր, պէն տէ ՚ինտինտէ ալտատրճը
կիպի օլուրըմ, վէ պէրէքէթ եէրինէ Ւքէնտիմէ լա՛նէթ
13 տա՛վէթ էտէրիմ՝ տէտի: Վալիտէսի տախի անա՝
էյ օղլըմ, Ւլա՛նէթինկ պէնիմ իւզէրիմէ օլսուն. ան-
ճագ սէօզիւմիւ տինկլէյիպ կիթթ, պանա կէթիր՝ տէ-
14 մէսի իւզէրինէ, Օ տախի կիտիպ ալտը, վէ վալիտէ-
սինէ կէթիրտիքտէ վալիտէսի Ւփէտէրինկին սէվտիյի
15 վէճհլէ թա՛ամ թէրթիպ էյլէտի: Վէ Ռեբեկա՝ պէօ-
յիւք օղլու Եսաւըն խանէտէ եանընտա պուլունան
Ւա՛լա էլպիսէսինի ալըպ՝ քիչիւք օղլու Յակոբա
16 կիյտիրէրէք, էլլէրինէ վէ պօյունընըն թիւյսիւզ եէր-
17 լէրինէ օղլագլարըն տէրիլէրինի գօտու: Վէ թէր-
թիպ էյլէտիյի թա՛ամ իլէ էքմէյի օղլու Յակոբըն
էլինէ վէրտի:
18 Վէ փէտէրինկին եանընա կիտիպ՝ էյ փէտէրիմ,
տէտիքտէ՝ Լէպպէյք, սէն քի՞մ սին, էյ օղլըմ՝ տէտի:
19 Յակոբ տախի փէտէրինէ՝ Պէն սէնին իլք օղլըն Եսաւ
իմ. պանա սէօյլէտիյինկ կիպի եափտըմ. քէրէմ էտիպ
գալգ օթուր, վէ ավրմտան եէ, քի ՚ճանընկ պանա
20 պէրէքէթ օգույա՝ տէտի: Վէ Իսահակ օղլընա՝ էյ
օղլըմ, նա՞սըլ պէօյլէ չապուգ պուլտըն՝ տէտիքտէ,
օ տախի՝ Ալլահընկ ՐԱՊՊ պանա բասթ կէթիրտի՝
21 տէտի: Վէ Իսահակ Յակոբա՝ էյ օղլըմ, եանըմա կէլ,
սէն պէնիմ օղլըմ Եսա՞ւ մը սըն, եօգսա տէյի՛լ մի
22 սին, Ւսանա էլ իլէ տօգունայըմ՝ տէտիքտէ, Յակոբ
փէտէրի Իսահակըն եանընա կէլմէքլէ, օ անա տօ-
գունուպ՝ Սէս Յակոբըն սէսի, ամմա էլլէր Եսաւըն էլ-
23 լէրի տիր՝ տէտի: Վէ ՚էլլէրի գարնտաշը Եսաւըն էլլէրի
կիպի թիւյլիւ օլտըղընտան անը թանըյամայըպ՝
24 անա պէրէքէթ օգուտու: Վէ՝ Սէն օղլըմ Եսա՞ւ մը
25 սըն՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Պէն իմ՝ տէտի: Օլ վա-
գըթ՝ Եանըմա կէթիր, օղլըմըն ավրնտան եէյէյիմ,
քի ՚ճանըմ սանա պէրէքէթ օգույա՝ տէտի: Օ տախի
եանընա կէթիրտիքտէ, եէտի. վէ անա շէրապ տախի
26 կէթիրտիքտէ իչտի: Վէ փէտէրի Իսահակ անա՝ էյ
օղլըմ, շիմտի եանըմա կէլ, պէնի էօփ՝ տէմէսիյլէ,
27 Եագլաշըպ անը էօփտու. օ տախի անընն էլպիսէսինին
րա՛հասընը գօգլայըպ, անա պէրէքէթ օգույարագ՝
Պագ, Ւօղլըմընն րա՛հասը՝ ՐԱՊՊԸՆ պէրէքէթլէ-
28 տիյի թարլանընն րա՛հասը կիպի տիր: Վէ ՚Ալլահ
սանա ՚սէմանընն չիյինտէն վէ ՚զէմինին ֆէյզ ու պէ-
րէքէթինտէն վէ Ւպուղտայ իլէ շէրապ քէսրէթինի
29 վէրսին: Ւսանա գավմլար խրտմէթ էտիպ՝ միլլէթ-
լէր սանա պաշ էյսինլէր. գարնտաշլարընկա էֆէնտի
օլ, վէ Ւվալիտէկին օղուլլարը սանա պաշ էյսինլէր.
Ւսանա լա՛նէթ օգույան մէլ՛ուն, վէ սանա պէրէքէթ
օգույան միւպարէք օլսուն՝ տէտի:
30 Վէ Իսահակ Յակոբա պէրէքէթ օգումաղը թէմամ
էյլէտիքտէ, Յակոբ փէտէրի Իսահակընն հուզուրընն-
տան չըգտրդը սըրատա՝ գարնտաշը Եսաւ ավրնտան
31 կէլտի: Պու տախի թա՛ամ թէրթիպ էտիպ, փէտէ-
րինէ կէթիրէրէք անա՝ փէտէրիմ գալգսընն, վէ Ւօղ-
լընըն ավրնտան եէսին, քի ճանընկ պանա պէրէքէթ
32 օգույա՝ տէտիքտէ, փէտէրի Իսահակ անա՝ Սէն քի՞մ
սին՝ տէմէսի իւզէրինէ՝ Պէն սէնին իլք օղլըն Եսաւ
33 իմ՝ տէտի: Օլ վագըթ Իսահակ իզթիրապընտան
ֆէվգ էլ ղայէ թիթրէյէրէք՝ էյ վա՛հ, քի՞մ տիր օլ
ավ ավլայըպ պանա կէթիրէն, քի սէն կէլմէզտէն
էվվէլ ճիմլէսինտէն եէյիպ անա պէրէքէթ օգուտըմ.
34 Ւվէ օ միւպարէք օլաճագ տըր՝ տէտի: Եսաւ տախի
փէտէրինին քէլամընը իշիթտիքտէ՝ Ըգիյատէսիյլէ
՚ազիմ վէ ածը ֆիղանլէ ֆէրեատ էտէրէք, փէտէ-
րինէ՝ էյ փէտէրիմ, պանա, պանա տա պէրէքէթ
35 օգու՝ տէտի: Օ տախի՝ Գարնտաշընկ հիլէ իլէ կէ-
36 լիպ սէնին պէրէքէթինի ալտը՝ տէտի: Վէ՝ անա Ըյա-
կոբ թէսմիյէ օլունտըղընտա՞ն մը իքի տէֆ՛ա տըր
պէնի ալտաթտը. պիւքիւրիյէրէք Ւհագգըմը ալտըգ-
տան պաշգա, շիմտի տէ պէրէքէթիմի ալտը՝ տէտիք-
տէն սօկրա՝ Պէնիմ իչիւն պիր պէրէքէթ ալը գօ՞մա-
37 տրն մը՝ տէտի: Իսահակ տախի ճէվապէն՝ Եսաւա
տէտի քի՝ Ըիշթէ պէն անը սանա էֆէնտի էյլէյիպ՝
գարնտաշլարընըն ճիմլէսինի անա պէնտէ էթտիմ,
Ըանը պուղտայ վէ շէրապլէ գուվվէթլէնտիրտիմ, վէ
38 շիմտի սանա, էյ օղլըմ, նէ՞ եափայըմ: Վէ Եսաւ
փէտէրինէ՝ էյ փէտէրիմ. սէնին պէրէքէթին անճագ

Ե Այ. 13։
Ը Այ. 4։
Թ Այ. 4։
Ժ Պ. 25. 25։
Ի Այ. 22։

Լ Պ. 9. 25։ Թէս. 27. 18։
Խ Պ. 43. 9։ 1 Միւլ. 25.
24։ 2 Միւլ. 14. 9։
Մտթ. 27. 25։
Կ Այ. 4, 9։

Հ Այ. 27։
Ձ Այ. 4։
Ղ Այ. 12։
Ճ Այ. 16։
Մ Այ. 4։

Յ Ովս. 14. 6։
Ն Դատ. 11. 20։ [1. 21։
Շ Թէս. 33. 13, 28։ 2 Միւլ.
Պ. 45. 18։
Չ Թէս. 33. 28։

Ջ Պ. 9. 25։ 25. 23։
Ռ Պ. 49. 8։
Ս Պ. 12. 3։ Ա՛տ. 24. 9։
Վ Այ. 4։ [29։
Տ Պ. 28. 3, 4։ Բտմ. 11.

Ր Դատ. 12. 17։
Ց Պ. 25. 26։
Ւ Պ. 25. 33։
Փ 2 Միւլ. 8. 14։ Այ. 29։
Ք Այ. 28։

Digitized by Google

պէ՞ր մի տիր. էյ փէտէրիմ, պանա, պանա տա պէ-
րէքէթ օգու՝ տէտի. վէ Եսաւ եիւքսէք սէսլէ ՚աղ-
39 լատը: Փէտէրի Իսահակ տախի անա ճէվապչն՝ Իշթէ
՚սէնին մէսքէնին զէմինին ֆէյզ ու պէրէքէթի վէ եո-
40 գարըտան սէմանըն չիյի իլէ օլսուն. Վէ գըլըճնկլէ
կէչինիպ ⁴գարնտաշընկա գուլլուգ էտէսին. վէ լաքին
՚քէնտի քէյֆինճէ կէզտիյինկ զէման, անըն պօյուն-
տըրըղընը սէնին պօյունընտան գըրասըն՝ տէտի:
41 Իմտի փէտէրինին անը պէրէքէթլէտիյի իչիւն՝ Եսաւ
Յակոբա ՚քին թուրթուպ գալպինտէ՝ փէտէրիմ իչիւն
⁵մաթէմ կիւնլէրի եագըն տըր. ՚օլ վագըթ գարնտա-
42 շըմ Յակոբը գաթլ էտէրիմ՝ տէտի: Վէ պէօյիւք օղ-
լու Եսաւըն սէօզիւ Ռեբեկայա խապէր վէրիլմէքլէ,
քիւչիւք օղլու Յակոբը չաղըրտարագ՝ Իշթէ գարնտա-
շընկ Եսաւ ⁶սէնի գաթլ էթմէք գաստըյլէ սէնտէն
43 տօլայը միւթէսէլլի օլույօր: Վէ շիմտի, էյ օղլըմ,
սէօզիւմիւ տինկլէ, վէ գալգըպ ⁷Խառանա՝ գարնտա-
44 շըմ Լաբանըն եանընա ֆիրար էյլէ. Վէ գարնտա-
շընկըն հիտտէթի կէչինճէյէ տէյին, անըն եանընտա
45 պիր գաչ կիւն, Եա՛նի գարնտաշընկըն ղազապը
թէսքին օլուպ՝ անա սէնին եափտըղընը ունուտըն-
ճայա տէյին մէքս էյլէ. օլ վագըթ պէն սէնի օրա-
տան կէթիրտիրիմ. նի՞չիւն իքինիզտէն պիր կիւնտէ
մահրում գալայրմ՝ տէտի:
46 Վէ Ռեբեկա Իսահակա՝ Քետ գըզլարը սէպէպին-
տէն ⁸ճանըմտան պիզար օլտրմ. ⁹էկէր Յակոբ պուն-
լար կիպի Քետ գըզլարընտան, եա՛նի պու տիյարըն
գըզլարընտան պիր զէվճէ ալըրսա, ¹⁰էօմրիւն պանա
նէ՞ ֆա՛իտէսի վար տըր՝ տէտի:

ՊԱՊ 28

Իսահակըն Յակոբա պէրէքէթ օգուլուպ՝ անը Փատտան-արամա կէօնտէրմէքլէ, 6 Եսաւըն Իսմայէլին գըզլընը ալմասը, 10 Յակոբըն րիւ՚յասը, 18 Բեթել Թաշը, 20 Յակոբըն նէզրի:

Օ՛լ վագըթ Իսահակ Յակոբը չաղըրըպ՝ ՚անա
պէրէքէթ օգուտու. վէ էմ՚ր էտէրէք, ²Քանան գըզ-
2 լարընտան զէվճէ ալմա.³Գալգ, ⁴փատտան-արամա,
⁵վալիտէկին փէտէրի Բաթուէլին խանէսինէ կիթ, վէ
օրատան ⁶վալիտէկին պիրատէրի Լաբանըն գըզլա-
3 րընտան քէնտինէ պիր զէվճէ ալ: ⁷Վէ Ալլահ իվ
Գատիր սէնի միւպարէք գըլսըն, վէ սէնի մէչվէտար
գըլըպ չօղալթսըն, սէն տախի չօգ գավմ՚ար օլասըն.
4 Վէ ⁸Աբրահամա օլան պէրէքէթի, սանա վէ սէնին
իլէ նէսլինկէ վէրսին քի Ալլահըն Աբրահամա վէր-

տիյի ղուրպէթ ⁹տիյարընը միրաս ալասըն՝ տէտի:
5 Վէ Իսահակ Յակոբը կէօնտէրմէքլէ, օ տախի Փատ-
տան-արամա Յակոբ իլէ Եսաւըն վալիտէսի Ռեբե-
կանըն պիրատէրի Արամի Բաթուէլ օղլու Լաբանըն
եանընա կիթտի:
6 Իմտի Եսաւ՝ Իսահակըն Յակոբա պէրէքէթ օգու-
յուպ՝ անը Փատտան-արամա, օրատան քէնտինէ
զէվճէ ալմագ իւզրէ կէօնտէրտիյինի, վէ անա պէ-
րէքէթ օգույարագ՝ Քանան գըզլարընտան զէվճէ
7 ալմա՝ տէյիւ թէնպիհ էթտիյինի, Յակոբըն տախի
փէտէր վէ վալիտէսինի տինկլէյիպ՝ Փատտան-արամա
8 կիթտիյինի կէօրմէքլէ, Վէ ¹⁰Քանան գըզլարընըն՝
փէտէրի Իսահակըն նազարընտա քէօթիւ օլտըղընը
9 ակլամաղլէ, Եսաւ Իսմայէլէ կիտիպ՝ զէվճէլէրի իւ-
զէրինէ Իսմայէլ իպն ի Աբրահամըն գըզը վէ ¹¹Նաբէ-
օթըն հէմշիրէսի ¹²Մայէլէթի քէնտիսինէ զէվճէ ալտը:
10 Յակոբ տախի ¹³Բերսաբէէտէն չըգըպ ¹⁴Խառան թա-
11 րաֆընա կիթտի: Վէ պիր մահալէ վասըլ օլուպ՝ կիւ-
նէշ պաթմըշ օլտըղընտան օրատա կէճէլէտի, վէ օ
մահալընն թաշլարընտան ալըպ պաշը ալթընա գօ-
12 յարագ՝ օ մահալտէ եաթտը: Վէ ¹⁵րիւ՚յասընտա՝ պա-
շը սէմայա էէթիշիր, եէր իւզէրինտէ տիքիլի պիր
նէրտիւպան, վէ իշթէ անտէն ¹⁶Ալլահըն մէլէքլէրինի
13 չըգըպ էնմէքտէ կէօրտի: ¹⁷Վէ իշթէ ՐԱՊՊ անըն
իւզէրինտէ տուրուպ՝ ¹⁸Պէն փէտէրիկ Աբրահամըն
Ալլահը վէ Իսահակըն Ալլահը Եհովա իմ. ¹⁹իւզէ-
րինտէ եաթտըղընկ եէրի սանա վէ սէնին նէսլինէ վէ-
14 րէճէյիմ: Վէ ²⁰սէնին նէսլին եէրին թօզու գատար
օլուպ՝ ²¹ղարպ վէ շարգ վէ շիմալ վէ ճէնուպա եայը-
լաճագընը. վէ տիւնեանընն ²²ճիւմլէ գապիլէյէրի սէնտէ
15 վէ զիւրրիյէթինկտէ միպարէք գըլընաճագ տըր: Վէ
իշթէ ²³պէն սէնին իլէ օլուպ, ²⁴հէր նէրէյէ կիտէրսէն՝
սէնի մուհաֆազա էտէրէք, ²⁵սէնի պու տիյարա կէրի
կէթիրէճէյիմ. զիրա ²⁶սանա սէօյլէտիյիմի իճրա էթ-
մէտիքճէ ²⁷սէնի թէրք էթմէմ՝ տէտի:
16 Վէ Յակոբ ույգուարընտան ույանըպ՝ Հագիգաթէն
Եհովա ²⁸պու մահալտէ տիր, վէ պէն պիլմէտիմ՝
17 տէտի: Վէ խաֆվ էտիպ՝ Պու նէ՞ հէյպէթլի մահալ
տըր. պու պաշգա պիր շէյ տէյիլ, անճագ պէյթ
18 Ուլլահ տըր. վէ սէմանըն գափուսը տըր՝ տէտի: Վէ
Յակոբ սապահլայըն էրքէն գալգըպ, պաշը ալ-
թընա գօտըղը թաշը ալըպ՝ ³⁰անը տիրէք տիքէրէք՝
19 Վէթէիէսինէ զէյթ եաղը տէօքտիւ. Վէ ³¹օ մահալէ
Բեթել թէսմիյէ էյլէտի, ամմա օ շէհրին իսմի Մու-

ֆ Պ. 11. 31։
ր Պ. 26. 35։ 28. 8։
ֆ Պ. 24. 3։

ա Պ. 27. 33։
բ Պ. 24. 3։
գ Ով. 12. 13։
դ Պ. 25. 20։
ե Պ. 22. 23։

զ Պ. 24. 29։
է Պ. 17. 1, 6։
ը Պ. 12. 2։
թ Պ. 17. 8։
ժ Պ. 24. 3։ 26. 35։
ի Պ. 25. 13։
լ Պ. 36. 3։
խ Ով. 12. 13։
ծ Ա՛մաս. 7. 2։

կ Պ. 41. 1։ Յոբ. 33. 15։
հ Յովհ. 1. 51։ ՚Իպր. 1. 14։
ձ Պ. 35. 1։ 48. 3։
ղ Պ. 26. 24։
ճ Պ. 13. 15։ 35. 12։
մ Պ. 13. 16։
յ Պ. 13. 14։ Թէս. 12. 20։

ն Պ. 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 26. 4։
շ Պագ Այ. 20, 21։ Պ. 26. 24։ 31. 3։
ո Պ. 48. 16։ Մէզ. 121. 5, 7, 8։
չ Պ. 35. 6։
պ Ա՛տ. 23. 19։
ջ Թէս. 31. 6, 8։ Յեսս. 1. 5։ 3 Միւլ. 8. 57։ ՚Իպր. 13. 5։
ռ Թուր. 3. 5։ Յեսս. 5. 15։
ս Պ. 31. 13, 45։ 35. 14։
վ Ղեւ. 8. 10—12։ Ա՛տ. 7. 1։
տ Հաբ. 1. 23, 26։ Ովս. 4. 15։

Digitized by Google

20 գատտէմա Լուզ իտի։ Վէ ՙՅակոբ նէզը էտիպ՝ Էկէր
ՙԱլլահ պէնիմ իլէ օլուպ, պու կիթտիյիմ եօլտա
պէնի մուհաֆազա էտէրէք, պանա ¯եէմէք իչիւն էք-
21 մէք, վէ կիյմէք իչիւն էլպիսէ վէրիրսէ, Վէ պէն ՙփէ-
տէրիմին խանէսինէ սէլամէթլէ ՚ավտէթ էտէրսէմ,
22 ՙԵհովա պանա Ալլահ օլաճագ, Վէ պու տիրէք տիք-
տիյիմ թաշ ՙպէյթ Ուլլահ օլաճագ տըր. ՙպէն տախի
պանա վէրէճէյինկ հէր շէյին ՚իւշրիւնիւ սանա վէ-
րիրիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 29

Յակոբըն Խառան գույուսընա վպլմասը։ 9 Ռաքէլի պուլուպ, 13 Լաբանըն խանէսինէ գապուլ օլունմասը։ 15 Յակոբըն Ռաքէլէ օլան մուհապպէթի վէ Լաբան իլէ մուգավէլէսի։ 21 Հիւէ իլէ Լիանըն անա վէրիլմէսի։ 28 Ռաքէլի տախի ալմասը վէ եէտի սէնէ տանա խըտ-մէթի։ 32 Ռուբէն վէ Շմաւն վէ Ղեւի վէ Յուդանըն տօղմալարը։

Անտէն սօկրա Յակոբ հարէքէթլէ ¯շարգ էհա-
2 լիսի տէյարընա կիթտի։ Վէ իշթէ սահրատա պիր
գույու, վէ պունուն եանընտա իւչ սիւրիւ գօյուն եաթ-
տըղընը կէօրտիւ. զիրա սիւրիւլէրի օ գույուտան
սուվարըրլար իտի. վէ գույունըն աղզընտա պէօյիւք
3 պիր թաշ վար իտի։ Վէ սիւրիւլէրին ճիւմլէսի օրայա
ճէմ՝ օլտրգտա, գույունըն աղզընտան թաշը եուվար-
լայրպ գօյունլարը սուվարտրգտան սօկրա, եինէ
4 թաշը եէրինէ, գույունըն աղզընա գօրլար իտի։ Վէ
Յակոբ անլէրէ՝ Էյ պիրատէրլէրիմ, սիզ նէ՞րէլի սի-
նիզ՝ տէտիքտէ, անլէր տախի՝ Պիզ Խառանլը իզ՝
5 տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Նաքովը օղլու Լաբանը
6 պիլի՞ր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Պիլիրիզ՝ տէտիլէր։ Վէ
անլէրէ՝ ՙՍաղ սալի՞մ մի տիր՝ տէտիյինտէ՝ Սաղ սա-
լիմ տիր, վէ իշթէ գըզը Ռաքէլ գօյունլար իլէ կէլի-
7 յօր՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Իշթէ ախշամա տահա չօգ
վագըթ վար, սիւրիւլէրի թօփլայաճագ վագըթ տէ-
յիլ տիր. գօյունլարը սուվարընըզ վէ կիտիպ օթլա-
8 տընըզ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Անլէր տախի՝ Սիւրիւլէ-
րին ճիւմլէսի թօփլանմատրգճա վէ գույունըն աղ-
զընտան թաշ եուվարլանմատրգճա՝ էտէմէյիզ, ան-
ճագ օլ վագըթ գօյունլարը սուվարըրըզ՝ տէտիլէր։
9 Վէ օ անլէր իլէ սէօյլէշիր իքէն՝ ՙՌաքէլ փէտէրինին
գօյունլարը իլէ կէլտի. զիրա մէրգումէ անլէրի կիւ-
10 տէր իտի։ Վէ Յակոբ տայրսը Լաբանընն գըզը Ռա-
քէլի, վէ տայրսը Լաբանընն գօյունլարընը կէօրտիւք-
տէ, Յակոբ եագլաշրպ վէ ՙգույունըն աղզընտան
թաշը եուվարլայարագ, տայրսը Լաբանընն գօյուն-
11 լարընը սուվարտը։ Վէ Յակոբ Ռաքէլի ՙէօփիւպ
12 եիւքսէք սէսլէ աղլատը։ Վէ Յակոբ Ռաքէլէ՝ ՙփէտէ-
րինին պիրատէրի վէ Ռեբեկանընն օղլու իտիյինի խա-
պէր վէրտիյինտէ, ՙմէրգումէ գօշուպ փէտէրինէ խա-
13 պէր վէրտի։ Վէ Լաբան՝ հէմշիրէսինին օղլու Յակո-
բընն խապէրինի իշիթտիյի կիպի, ՙանը իսթիգպալէ
գօշուպ՝ պօյունընա սարըլարագ անը էօփտիւ, վէ
խանէսինէ կէթիրտի. օ տախի Լաբանա պու վուգու՚-
14 աթընն քեաֆֆէսինի հիքեայէ էյլէտի։ Վէ Լաբան
անա՝ ՙՅիլհագիգէ սէն պէնիմ քէմիյիմ վէ էթիմ սին՝
տէտի. օ տախի պիր այ միւտտէթ անընն եանընտա
սաքին օլտու։
15 Վէ Լաբան Յակոբա՝ Սէն պէնիմ պիրատէրիմ օլ-
տրղրնկ իչիւն պանա մէճճա՞նէն մի խըրտմէթ էտէճէք-
սին. իւճրէթինկ նէ օլաճաղընը պանա պէյան էյլէ՝
16 տէտի։ Վէ Լաբանընն իքի գըզը օլուպ՝ պէօյիւյիւնիւն
17 իսմի Լիա վէ քիւչիւյիւնիւն իսմի Ռաքէլ իտի։ Վէ
Լիանընն կէօզլէրի զա՚իֆ օլուպ՝ Ռաքէլին իսէ էն-
18 տամը կիւզել վէ տիտարը կիւզել իտի։ Վէ Յակոբ
Ռաքէլի սէվմէքլէ՝ ՙՔիւչիւք գըզընկ Ռաքէլ իչիւն
19 սանա եէտի սէնէ խըրտմէթ էտէրիմ՝ տէտի։ Լաբան
տախի՝ Անը պաշգա ատէմէ վէրմէքտէն իսէ սանա
վէրմէք տահա էյի տիր. եանըմտա իգամէթ էյլէ՝
20 տէտի։ Վէ Յակոբ ՙՌաքէլ իչիւն եէտի սէնէ խըրտմէթ
էտիպ, անա օլան մուհապպէթինտէն նաշի, նազա-
րընտա պիր գաչ կիւն կիպի կէօրիւնտիւ։
21 Վէ Յակոբ Լաբանա՝ Կիւնլէրիմ թէմամ օլտու.
զէվճէմի պանա վէր, անա ՙթէգարրիւպ էտէյիմ՝
22 տէտի։ Լաբան տախի օ մահալընն ճիւմլէ էհալիսինի
23 ճէմ՝ էտիպ՝ ՙպիր զիյաֆէթ վէրտի։ Վէ ախշամ
օլտրգտա գըզը Լիայը ալըպ անա կէօթիւրտիւ, օ
24 տախի մէրգումէյէ թէգարրիւպ էյլէտի։ Վէ Լաբան
ճարիյէսի Զեղփայը գըզը Լիայա ճարիյէ օլմագ իւզրէ
25 վէրտի։ Վէ սապահ օլտրգտա՝ իշթէ Լիա իտի. օլ
վագըթ Լաբանա՝ Պու պանա էթտիյին նէ՞ տիր. եա-
նընկտա էյլէտիյիմ խըրտմէթ Ռաքէլ իչիւն տէյի՞լ մի
26 իտի. նի՞չիւն պէնի ալտաթտրն՝ տէտի։ Վէ Լաբան՝
Պիզտէ քիւչիյիւ պէօյիւքտէն էվվէլ վէրմէք օլմազ։
27 ՙՊունուն հաֆթասընը թէքմիլ էթ. վէ եանըմտա եէտի
սէնէ տահա էտէճէյինն խըրտմէթէ մուգապիլ անը տախի
28 սանա վէրիրիզ՝ տէտի։ Յակոբ տախի պէօյլէ էյլէ-
յիպ, անըն հաֆթասընը թէքմիլ էթտիքտէն սօկրա,
Լաբան՝ գըզը Ռաքէլի անա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրտի.
29 Գըզը Ռաքէլէ տախի ճարիյէ օլմագ իւզրէ՝ ճարիյէսի
30 Բաղղայը վէրտի։ Վէ Յակոբ Ռաքէլէ տախի թէգար-
րիւպ էտիպ՝ ՙՌաքէլի Լիատան զիյատէ սէվմտի. վէ
Լաբանընն եանընտա ՙեէտի սէնէ տահա խըրտմէթ էթտի։
31 Վէ ՐԱՊՊ ՚Լիանըն սէվիլմէտիյինի կէօրտիւքտէ՝
Ղանըն րահմինի աչտը, ամմա Ռաքէլ ՚ագիր իտի։

ե՞ Պ. 31. 13։ Հաբ. 11. 30։ 2 Միւլ. 15. 8։
ը Այ. 15։
ժ 1 Տիմ. 6. 8։
ի Հաբ. 11. 31։ 2 Միւլ. 19. 24, 30։
լ Թէս. 26. 17։ 2 Միւլ. 15. 8։ 4 Միւլ. 5. 17։
խ Պ. 35. 7, 15։
ծ Ղեւ. 27. 30։
կ Ա՚տ. 23. 7։ Ովս. 12. 13։
հ Պ. 43. 27։
ձ Խուր. 2. 16։
ղ Խուր. 2. 17։
ն՞ Պ. 33. 4։ 45. 14, 15։
շ Պ. 13. 8։ 14. 14, 16։
ն Պ. 24. 28։
չ Պ. 24. 29։
պ Պ. 2. 23։ Հաբ. 9. 2։ 2 Միւլ. 5. 1։ 19. 12, 13։
ջ Պ. 31. ։41։ 2 Միւլ. 3. 14։
ռ Պ. 30. 26։ Ովս. 12. 13։
ս Հաբ. 15. 1։
վ Հաբ. 14. 10։ Յով. 2. 1, 2։
տ Հաբ. 14. 12։
ր Այ. 20։ Թէս. 21. 15։
ց Պ. 30. 26։ 31. 41։ Ովս. 12. 13։
ւ Մէգ. 127. 3։
փ Պ. 30. 1։

Digitized by Google

32 Վէ Լիա համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու, վէ՝ [1]ՐԱՊՊ քէտէրիմէ պագտը. շիմտի զէվճիմ պէնի
սէվէճէք տիր՝ տէյէրէք, անա *Ռուբէն թէսմիյէ էյ-
33 լէտի: Վէ ենէ համիլէ օլտու, վէ պիր օղուլ տօղուրտրգտա՝ ՐԱՊՊ սէվիլմէտիյիմի իշիտիպ՝ պանա պու-
նու տախի վէրտի՝ տէյէրէք, անա [2]Շմաւոն թէսմիյէ
34 էյլէտի: Վէ ենէ համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու, վէ՝ Շիմտի պու տէֆ'ա զէվճիմ պանա 'ալագա
էտէճէք տիր. զիրա պէնտէն անըն իչ օղլու օլտու՝ տէտի. պունուն իչիւն անա [3]Ղեւի թէսմիյէ օլուն-
35 տու: Վէ թէքրար համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու. վէ՝ Պու քէրրէ ՐԱՊՊԱ համտ էտէրիմ՝ տէտի. պունուն իչիւն անա [4]Յուդա թէսմիյէ էյլէտի. ան-
տէն սօկրա տօղուրմագտան գալտրը:

ՊԱՊ 30

*Ռաքէլ 'ագիր օլտըղընտան ճարիյէսինի Յակորա վէրմէսի: 5 Դա-
նըն վէ Նեփթալիմին տօղմալարը: 9 Դադ իլէ Ասերին Լիանըն ճա-
րիյէսինտէն տօղմալարը: 14 Ռուբէնին լիւֆֆանը: 17 Իսաքար վէ
Զաբուղոն վէ Դինանըն Քէվէլլեատը: 22 Յովսէփին Ռաքէլտէն տօղ-
մասը: 25 Յակորըն բէնտի վաՃանընա 'ավտէթ էՃմէք արզուսը,
27 վէ եէնիտէն Լաբան իլէ մուգավէլէ էտիպ, 37 բէսպ ի սէրվէթ
էՃմէսի:*

Վէ Ռաքէլ [5]քէնտիսինտէն Յակորըն չօճուղը օլմատրղընը կէօրտիւքտէ, [6]հէմշիրէսինի գըզգանա-
րագ, Յակոբա՝ Պանա էվլատ վէր, [7]եօգսա էօլիւ-
2 րիւմ՝ տէտի: Վէ Յակոբ Ռաքէլէ զիյատէսիյլէ հիտ-
տէթլէնիպ՝ Պէն բահմին [8]մէյվէսինտէն սէնի մահ-
րում էթմիշ օլան Աղլահ մագամընտա՞ մը իմ՝ տէտի:
3 Մէրգումէ տախի՝ Իշթէ [9]ճարիյէմ Բաղղա, անա թէ-
գարրիպ էյլէ. [10]օ տախի՝ գուճաղըմտա տօղուրսրն,
պէօյլէճէ [11]պէն տէ անըն վասըթասը յլէ էվլատ սահի-
4 պի օլուրըմ՝ տէյէրէք, ճարիյէսի Բաղղայը անա [12]զէվ-
ճէ օլմագ իւզրէ վէրտի. Յակոբ տախի անա թէգար-
5 րիպ էյլէտի: Վէ Բաղղա համիլէ օլուպ, Յակոբըն
6 անտէն պիր օղլու օլտու: Օլ վագըթ Ռաքէլ՝ Աղլահ
[13]տա՛վամը կէօրիպ սէսիմի իշիթմէքթլէ, պանա պիր
օղուլ վէրտի՝ տէյէրէք, անա *Դան թէսմիյէ էյլէտի:
7 Վէ Ռաքէլին ճարիյէսի Բաղղա ենէ համիլէ օլուպ՝
8 անտէն Յակորըն պիր օղլու տահա օլտու: Վէ Ռաքէլ՝
Հէմշիրէմ իլէ փէք պէօյիւք կիւրէշ էթտիմ վէ ղալիպ
օլտըմ՝ տէյէրէք, անա [14]Նեփթաղիմ թէսմիյէ էյլէտի:
9 Վէ Լիա տօղուրմագտան գալտրղընը կէօրմէքթլէ,
ճարիյէսի Զեղփայը ալըպ՝ [15]Յակոբա զէվճէ օլմագ իւզ-
10 րէ վէրտի: Վէ Լիանըն ճարիյէսի Զեղփատան Յակո-
11 բըն պիր օղլու օլտու: Վէ Լիա՝ Պու պախթ տըր՝ տէ-
12 յէրէք, անա [16]Գադ թէսմիյէ էյլէտի: Վէ Լիանըն ճա-
րիյէսի Զեղփատան Յակոբըն պիր օղլու տահա օ-
13 տու: Վէ Լիա՝ Պու սա՛ատէթիմ իչիւն տիր. զիրա նի-
սա պէնի [17]թէպրիք էտէճէքլէր՝ տէյէրէք, անա [18]Ասեր
թէսմիյէ էյլէտի:
14 Վէ Ռուբէն պուղտայ պիչիմի վագթընտա թար-
լատա լիւֆֆահ պուլարագ, վալիտէսի Լիայա կէ-
թիրտիքտէ, Ռաքէլ Լիայա՝ [19]Լուֆֆէն օղլընկըն լիւֆ-
15 ֆահընտան պանա վէր՝ տէտի: Օ տախի անա՝ [20]Զէվ-
ճիմի ալտրղընկ ազ կէլտի տէ՝ օղլըմընն լիւֆֆահընը
տա մը ալաճագընն՝ տէտիքտէ, Ռաքէլ՝ Էօյլէ իսէ
օղլընկընն լիւֆֆահընա մուգապիլ պու կէճէ սէնին իլէ
16 եաթսընն՝ տէտի: Վէ Յակոբ ախշամ թարլատան կէլ-
տիքտէ՝ Լիա անը իսթիգպալ էտիպ՝ Պանա կէլէճէք-
սին, զիրա օղլըմընն լիւֆֆահրյլէ սէնի իսթիճար
էյլէտիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, օլ կէճէ անընն իլէ եաթտը:
17 Վէ Աղլահ Լիայը տինկլէյէրէք մէրգումէ համիլէ
օլուպ, պէշինճիսի օլարագ՝ անտէն Յակոբըն պիր
18 օղլու օլտու: Օլ վագըթ Լիա՝ Ճարիյէմի զէվճիմէ
վէրտիյիմ իչիւն Աղլահ էճրիմի վէրտի՝ տէյիպ, անա
19 [21]Իսաքար թէսմիյէ էյլէտի: Վէ Լիա ենէ համիլէ
օլուպ, ալթընճըսը օլարագ՝ անտէն Յակոբըն պիր
20 օղլու օլտու: Վէ Լիա՝ Աղլահ պանա պիր կիւզել 'ա-
թիյէ իհսան էյլէտի, վէ զէվճիմին պէնտէն ալթը
օղլու օլտըղը իչիւն շիմտի պէնիմ իլէ սագին օլա-
ճագ տըր՝ տէյէրէք, [22]անա Զաբուղոն թէսմիյէ էյ-
21 լէտի: Անտէն սօկրա պիր գըզ տօղուրուպ, անա Դի-
նա թէսմիյէ էյլէտի:
22 Վէ Աղլահ Ռաքէլի [23]թէզէքքիւր էթտի, վէ Աղլահ
23 անը տինկլէյէրէք [24]րահմինի աչտը: Վէ մէրգումէ հա-
միլէ օլմաղլէ, պիր օղուլ տօղուրուպ՝ Աղլահ պէնիմ
24 [25]հագարէթիմի տէֆ' էյլէտի՝ տէտի: Վէ՝ [26]ՐԱՊՊ պա-
նա տիկէր պիր օղուլ տահա իհսան էտէճէք տիր՝
տէյէրէք, անա [27]Յովսէփ թէսմիյէ էյլէտի:
25 Վէ Ռաքէլ Յովսէփի տօղուրտրգտան սօկրա, Յա-
կոբ Լաբանա՝ [28]Պանա իզն վէր, [29]մէքեանըմա վէ տի-
26 յարըմա կիտէյիմ. [30]Քէնտիլէրի իչիւն սանա խրտմէթ
էթտիյիմ զէվճէէլէրիմի վէ օղուլլարըմը պանա վէր՝
կիտէյիմ, զիրա սանա էթտիյիմ խրտմէթի սէն պի-
27 լիրսին՝ տէտի: Լաբան տախի անա՝ Նազարընկտա
լութֆ պուլտըմ իսէ, բէճա էտէրիմ, [31]ՅԷՀՈՎԱ
[32]սէնին սէպէպինէ պէնի պէրէքէթլէտիյինի [33]թէճրիպէ
28 իլէ ակլատըմ՝ տէտի: Վէ հէմ՝ [34]Իւճրէթինկի պանա

[1] Խուր.3.7, 4.31, Թէս. 26.7, Մէզ. 25.18, 106.44:
[2] Ե՟նէ՝ իշէմ պիր օղուլ:
[3] Ե՟նէ՝ իշիտիլմիշ
[4] Պագ Ա՛տ. 18.2, 4:
[5] Ե՟նէ՝ 'ալագա
[6] Խուր.3.7, 4.31, Թէս. 26.7, Մէզ. 25.18, 106.44:
[7] Ե՟նէ՝ իշէմ պիր օղուլ:
[8] Ե՟նէ՝ իշիտիլմիշ
[9] Պագ Ա՛տ. 18.2, 4:
[10] Ե՟նէ՝ 'ալագա
[11] Մատ. 1.2:
[12] Ե՟նէ՝ համա
[13] Ե՟նէ՝ պախթ
[14] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[15] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[16] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[17] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[18] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[19] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[20] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[21] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[22] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[23] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[24] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[25] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[26] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[27] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[28] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[29] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[30] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[31] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[32] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[33] Ե՟նէ՝ սա՛ատ
[34] Ե՟նէ՝ սա՛ատ

Digitized by Google

29 պէյան էյլէ, վէրէյիմ՝ տէտիքտէ, Օ տախի՝ Սանա
էթտիյիմ խըտմէթ նէ օլտըղընը վէ հայվանլարընկ պէ-
30 նիմ իլէ նասըլ պուլունտըղընը պիլիրսին. Զիրա պէն
կէլմէզտէն էվվէլ մալիկ ազ օլուպ՝ շիմտի զիյատէ-
սիյլէ չօղալտը, վէ գատէմիմէ ՐԱՊՊ սէնի պէրէ-
քէթլէտի. վէ շիմտի պէն խանէմ իչիւն նէ վագըթ
31 չալըշաճաղըմ՝ տէտի: Օ տախի՝ Սանա նէ վէրէյիմ՝
տէտիքտէ, Յակոբ տախի՝ Պանա պիր շէյ վէրմէ.
էկէր շունու պէնիմ իչիւն եափար իսէն, թէքրար սիւ-
32 րիվէրիկի կիւտիւպ պէքլէրիմ. Շէօյլէ քի պու կիւն
սիւրիվէրիկին քեաֆֆէսի արասընտան կէչիպ, ան-
լէրտէն հէր պիր նօգթալը վէ պէնէքլի գօյունը, վէ
գօյունլար իչինտէն հէր սիյահ օլանը, վէ քէչիլէր իչին-
տէն տախի պէնէքլի վէ նօգթալը պուլունանլարը
33 այըրայըմ, վէ իւաբէթիմ պու օլսուն: Վէ պիր կիւն
օլուր տա իւաբէթիմ իչիւն հուզուրընկա կէլինիրսէ,
Ասատագաթըմ պանա շէհատէթ էտէնէք տիր. վէ
եանըմտա քէչիլէր արասընտա հէր նօգթալը վէ պէ-
նէքլի օլմայան, վէ գօյունլար արասընտա սիյահ
պուլունմայան՝ սըրգաթ օլունմըշ սայըլսըն՝ տէտի:
34 Լաբան տախի՝ Իշթէ հէման սէօյլէտիյինկ վէճճվլէ օլ-
35 սուն՝ տէյէրէք, Օլ կիւնտէ ալաճա վէ պէնէքլի էր-
կէճլէրի, վէ ճիւմլէ նօգթալը վէ պէնէքլի քէչիլէրի,
եա՛նի քէնտիսինտէ պէյազ պուլունան վէ սիյահ գօ-
յունլարընն ճիւմլէսինի այըրըպ՝ օղուլլարընընն էլինէ
36 թէսլիմ էյլէտի: Վէ քէնտիսի իլէ Յակոբընն արա-
սընտա իչ կիւնլիւք եօլ մէսաֆէ պրագրպ՝ Յակոբ
Լաբանընն պագը գալան սիւրիւսինիւ կիւտէր իտի:
37 Օլ վագըթ Յակոբ թազէ գավագ վէ պատմ վէ
չընար աղաճլարընտան չըպուգլար ալըպ, անլէրտէ
չըզկըլար չըզարագ գապուգլարընը սօյմաղլէ՝ չը-
38 պուգլարտա օլան ագ րէնք կէօրինտիւ: Վէ սիւրիւ-
լէրին կէլիպ սու իչէճէքլէրի թէքնելէրէ չըզտըղը չը-
պուգլարը գօտու, թա քի գօյունլար սու իչմէյէ կէլ-
տիքլէրինտէ, էօնլէրինտէ օլտըղը հալտէ՝ գըզըպ կէ-
39 պէ օլալար: Վէ սիւրիւլէր չըպուգլարընն էօնիւնտէ կէ-
պէ օլմալարը յլէ, անլէրին ալաճա վէ նօգթալը վէ
40 պէնէքլի եավրուլարը օլուր իտի: Վէ Յակոբ գուզու-
լարը այըրըպ, սիւրիվէրին եիւզիւնիւ՝ Լաբանըն սիւ-
րիվէրինտէ պուլունան ալաճա վէ հէր սիյահ օլանա
տօղրու չէվիրիր իտի. վէ քէնտի սիւրիվէրինի այրը
գօյուպ, անլէրի Լաբանըն սիւրիվէրի եանընա գօ-
41 մազ իտի: Վէ գուվվէթլի գօյունլար գըզտըգլարը
վագըթ, Յակոբ գօյունլարընն չըպուգլար արասընտա
կէպէ օլմալարը իչիւն, չըպուգլարը թէքնելէրէ գօ-
42 յունլարընն կէօզլէրի էօնիւնէ գօր իտի: Վէ գօյունլար
զա՛իֆ պուլունտըգլարընտա գօմազ իտի. պէօյլէճէ
զա՛իֆլէր Լաբանընն վէ գուվվէթլիլէր Յակոբընն օլուր
43 իտի: Վէ պու ատէմ զիյատէսիյլէ սէրվէթ քէսպ
էտիպ, ինչէ սիւրիւ վէ ճարիյէ վէ քէօլէ վէ տէվէ վէ
մէրքէպլէրէ մալիք օլտու:

ՊԱՊ 31

*Յակոբըն կիզլիճէ կնամէսու 19 Ռաքէլին բէնտի փէտէրինին փուճ-
լապընը սըրգաթ էթմէսու 22 Լաբանըն Յակոբը քա՛գիպ վէ անտէն
քէշէքքի էթմէսու 34 Ռաքէլին տէսիմէսու 36 Յակոբընն շիքեայէթու
43 Յակոբ իլէ Լաբանըն Դապաագաա՝ ատա էթմէլէրու*

Վէ Յ֊ւ֊ք Լաբանըն օղուլլարընընն սէօճիւնիւ, եա՛նի՝ Յակոբ, փէտէրիմիզին պիւթիւն էմվալընը
ալըպ, պու սէրվէթին քեաֆֆէսինի փէտէրիմիզին
մալընտան գազանտը՝ տէյիւ սէօյլէտիքլէրինի իշիթ-
2 տի: Վէ Լաբանընն քէնտիսինէ էվվէլքի կէօզլէ պագ-
3 մատըղընը կէօրտիւ: Վէ ՐԱՊՊ Յակոբա՝ էհատա-
տընկըն տիյարընա վէ ագրապակընն եանընա՛ավ-
տէթ էյլէ, պէն տախի սէնինի իլէ օլուրըմ՝ տէտի:
4 Վէ Յակոբ Ռաքէլ իլէ Լիայը սահրայա քէնտի
5 սիւրիվէլէրինին եանընա չաղըրտրպ, Անլէրէ խիթա-
պէն՝ պէն փէտէրինիզին պանա էվվէլքի կէօզլէ պագ-
մատըղընը կէօրիյօրըմ, լաքին փէտէրիմին Ալլահը
6 պէնիմ իլէ օլտու: Վէ սիզ՝ պիւթիւն գուվվէթիմիլէ
7 փէտէրինիզէ խըտմէթ էթտիյիմի պիլիրսինիզ. Ֆա-
գաթ փէտէրինիզ պէնիմ իւաբէթիմի օն տէֆ՛ա
թէպտիլ էտէրէք՝ պանա ղատը էթտի իսէ տէ, Ալ-
լահ անըն պանա պիր ֆէնալըգ էթմէսինէ միւսա-
8 ՛ատէ էյլէմէտի: Իւաբէթինկ նօգթալըլար օլսուն՝ տէ-
տիյի հալտէ, ճիւմլէ գօյունլար նօգթալը տօղուրըր
իտի. վէ՝ իւաբէթինկ ալաճա օլանլար օլսուն՝ տէտիյի
հալտէ, ճիւմլէ գօյունլար ալաճա տօղուրըր իտի:
9 Պու վէճճվլէ Ալլահ փէտէրինիզին մալընը ալըպ պա-
10 նա վէրտի: Վէ սիւրիվէր գըզտըգլարը մէվսիմտէ
րի՛յատա կէօզլէրիմի գալտըրըպ, իշթէ սիւրիվէրէ
աշան էրկէճ վէ գօչլարընն ալաճա վէ նօգթալը վէ
11 պէնէքլի օլտըղընը կէօրտիմ: Վէ Ալլահընն մէլէյի
պանա րի՛յատա՝ էյ Յակոբ, տէտիքտէ, պէն՝ Էպ-
12 պէյ՛ք՝ տէտիմ: Օ տախի՝ Շիմտի կէօզլէրինկի գալտը-
րըպ սիւրիվէլէրէ աշան էրկէճ վէ գօչլարա պագ, ճիմ-
լէսի ալաճա վէ նօգթալը վէ պէնէքլի տիր. զիրա Լա-
13 բանընն սանա հէր պիր եափտըղընը կէօրտիմ: Պէն
Բեթէլ Իլահը իմ, հքի սէն օրատա տիրէք մէսճ էտիպ՝
պանա պիր նէզր էթտին. շիմտի գալգ, պու տիյար-
տան չըգ վէ տօղտըղընկ տիյարա՛ավտէթ էյլէ՝ տէտի:
14 Վէ Ռաքէլ իլէ Լիա անա ճէվապէն՝ Տահա փէտէ-
րիմիզին խանէսինտէ պիզիմ իչիւն հիսսէ վէ միրաս

֊ Պ. 31. 6, 38, 39, 40։ Մաա. 24. 45։ Տիտ. 2. 10։
֊ Ա՛յ. 43։
֊ 1 Տիմ. 5. 8։
֊ Պ. 31. 8։
֊ Մէզ. 37. 6։
֊ Պագ Պ. 31. 9-12։
֊ Ա՛յ. 30։
֊ Պ. 13. 2։ 24. 35։ 26. 13, 14։ ——
֊ Մէզ. 49. 16։
֊ Թէս. 28. 54։
֊ 1 Մին. 19. 7։
֊ Պ. 4. 5։
֊ Պ. 28. 15, 20. 21։ 32. 9։
֊ Ա՛յ. 2։ 4. 12։ Յոբ. 19. 3։ Զար. 8. 23։ [14։
֊ Ա՛յ. 3։
֊ Ա՛յ. 38-41։ Պ. 30. 29։
֊ Ա՛յ. 41։
֊ Ա՛տ. 14. 22։ Նէհ.
֊ Պ. 48. 16։
֊ Խուր. 3. 7։
֊ Պ. 28. 18, 19, 20։
֊ Ա՛յ. 3։ Պ. 32. 9։
֊ Պ. 2. 24։

Digitized by Google

15 վա՛ր մը. Ո պիզի ՙսաթրպ պահամըզը տախի քիվ-
լիյէն եէտիյի իչիւն անըն ՚ինտինտէ էճնէպի սայըլմա-
16 տրգ մը. Զիրա Ալլահըն փէտէրիմիզտէն ալտըղը
սէրվէթին քեաֆֆէսի պիզիմ վէ էվլատըմըզըն տըր.
շիմտի Ալլահըն սանա հէր սէօյլէտիյինի իճրա էթ՝
տէտիլէր:
17 Օլ վագըթ Յակոբ գալգըպ՝ էվլատը իլէ զէվճէլէ-
18 րինի տէվէլէրէ պինտիրէրէք, ճիմլէ հայվանաթընը
վէ գազանմըշ օլտըղը պիւթիւն էմվալընը, եա՚նի
փատտան-արամտա գազանտըղը հայվանաթընը Քա-
նան տիյարընա փէտէրի Իսահակըն եանընա կիթմէք
19 իչիւն սիւրտիւ: Վէ Լաբան գօյունլարընը գըրգմաղա
կիթմիշ օլմաղլէ, Ռաքէլ փէտէրինին ՚թէրաֆիմինի
20 սըրգաթ էյլէտի: Վէ Յակոբ գաչաճաղընը Արամի
Լաբանա պիլտիրմէքսիզին՝ անտէն կիզլիճէ սավու-
21 շարագ, Պիւթիւն էմվալը իլէ ֆիրար էյլէտի. շէօյլէ
քի գալգըպ Նէհրտէն կէչէրէք՝ Գաղաադ տաղընա
՛թէվէճճիւհ էթտի:
22 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Յակոբըն ֆիրարը Լաբանա
23 խապէր վէրիլտիքտէ, ՚Գարնտաշլարընը պէրապէր
ալըպ, արգասը սըրա եէտի կիւնլիւք եօլ կիտիպ՝
24 Գաղաադ տաղընտա անա եէթիշտի: Վէ Ալլահ
Արամի Լաբանա ՚կէճէ րիւյասընտա կէլիպ՝ Սէն Յա-
կոբա ՚կէրէք էյի վէ կէրէք քէօթիւ պիր շէյ սէօյլէ-
25 մէքտէն սաքընը՝ տէտի: Վէ Լաբան Յակոբա եէթիշտի,
վէ Յակոբ չատըրընը տաղտա գուրմուշ օլտըղընտան,
Լաբան տախի գարնտաշլարը իլէ պէրապէր Գաղաադ
տաղընտա չատըրընը գուրտու:
26 Վէ Լաբան Յակոբա՝ Նէ՞ եափտըն. պէնտէն կիզ-
լիճէ սավուշարագ՝ ՚գըզլարըմը գըլըճլէ ալընմըշ էսիր
27 կիպի կէօթիւրտիւն: Նի՞չիւն պանա խապէր վէրմէ-
տին տէ, կիզլիճէ պէնտէն սավուշըպ կիթտին. պէն
սէնի շատըգ վէ թէրէննիմ վէ տէֆ վէ թանպուրէ
28 կէօնտէրիր իտիմ. Վէ ՚օղուլլարըմը վէ գըզլարըմը
էօփմէյէ պէնի պրագմատըն. ՚Շիմտի պու էթտիյինի
29 համագաթ տըր: Սիզէ ֆէնալըգ էթմէյէ իգթիտարըմ
վար տըր. Ֆագաթ ՚փէտէրինիզին Ալլահը ՚տիւն
կէճէ պանա սէօյլէյիպ՝ Յակոբա կէրէք էյի, կէրէք
30 քէօթիւ պիր շէյ սէօյլէմէքտէն սագընը՝ տէտի: Վէ
շիմտի սէն փէտէրինկին խանէսինէ օլան զիյատէ իշ-
թիյագրկ հասէպիյլէ չըգըպ կիթտին իսէ, նի՞չիւն
31 ՚իլահլարըմը սըրգաթ էյլէտին՝ տէտի: Յակոբ տա-
խի Լաբանա ճէվապէն՝ Գօրգտրըղըմ իչիւն՝ ֆէբ ԷՒՒՏ.
զիրա՝ Շայէտ գըզլարընկը ճէպրէն պէնտէն ալըրսընը՝
32 տէտիմ: Իլահլարընկը քիմտէ պուլուր իսէն, ՚օ եա-
շամասընը. գարնտաշլարըմըզըն հուզուրընտա թէֆ-
թիշ էյլէ, վէ եանըմտա հէր նէ շէյին վար իսէ ալ՝
տէտի. Յակոբ իսէ Ռաքէլին անէէրի սըրգաթ էթտի-
յինի պիլմէզ իտի:
33 Վէ Լաբան Յակոբըն չատըրընա վէ Լիանըն չա-
տըրընա վէ իքի ճարիյէնին չատըրընա կիրտի.
ֆագաթ պուլամատը. վէ Լիանըն չատըրընտան չը-
34 գարագ Ռաքէլին չատըրընա կիրտի: Ռաքէլ իսէ թէ-
րաֆիմի ալըպ տէվէ հէվտէճի իչինէ գօմուշ օլուպ,
անըն իւզէրինէ օթուրմըշ իտի. վէ Լաբան պիւթիւն
35 չատըրը եօգլատը իսէ տէ պուլամատը: Մէրգումէ
տախի փէտէրինէ՝ Ատէթիմի կէօրիյօրըմ. պունուն
իչիւն ՚հուզուրըկտա գալգամատըղըմա էֆէնտիմ կիւ-
ճէնմէսին՝ տէտի. վէ Լաբան թէրաֆիմի արատը
իսէ տէ, պուլամատը:
36 Օլ վագըթ Յակոբ ղազապա կէլիպ՝ Լաբան իլէ
միւնազա՚ա էյլէտի. վէ Յակոբ Լաբանա խիթապէն՝
ճիւրմիւմ նէ՞ տիր, վէ խաթամ նէ՞ տիր քի արտըմճա
37 հիտտէթլէ գօշտըն: Էշեամըն քեաֆֆէսինի եօգլա-
տրգտան սօկրա՝ սէնին խանէնին էշեասընտան նէ՞
պուլտըն. պուրայա գարնտաշլարըմըն վէ գարնտաշ-
լարընկըն էօնիւնէ գօ. իքիմիզին արասընտա հիւքմ
38 էթսինլէր: Եիրմի սէնէտէն պէրու պէն սէնին եա-
նընտա իմ. գօյունլարընկ վէ քէչիլէրինկ եավրու տիւ-
շիւրմէտիլէր. վէ սէնին սիւրիւնիւն գօչլարընը եէ-
39 մէտիմ: ՚Վահշի հայվանլարըն փարէլէտիյինի սանա
կէթիրմէյիպ՝ զիյանընը պէն չէքէր իտիմ. ՚կէրէք
կիւնտիւզ՝ կէրէք կէճէ սըրգաթ օլունանը պէնիմ
40 էլիմտէն թալէպ էտէր իտին: Հալըմ պէօյլէ իտի,
կիւնտիւզիւն սըճագ վէ կէճէլէյին սօղուգ պէնի խա-
րապ էտէր վէ կէօզլէրիմտէն ույգում գաչար իտի:
41 Եիրմի սէնէ խանէկտէ պու հալ իւզրէ պուլունուպ՝ ՚օն
տէօրթ սէնէ իքի գըզըն իչիւն, վէ ալթը սէնէ սիւ-
րիվէրինկ իչիւն սանա խրտմէքթ էյլէտիմ. սէն տախի
42 ՚իւճրէթիմի օն տէֆ՚ա թէպտիլ էյլէտին: ՚Էկէր փէ-
տէրիմին Ալլահը, եա նի ՚Իսահակըն Գօրգտրըղը՝
Աբրահամըն Ալլահը պէնիմ իլէ օլմասա իտի, սէն
պէնի մուֆլագա շիմտի պօշ կէօնտէրիր իտին. ՚Ա-
լլահ պէնիմ քէտէրիմէ վէ էլիմին էմէյինէ նազար
էթմէքլէ տիւն կէճէ ՚ԷՒՒՏ սագընտըրտը՝ տէտի:
43 Վէ Լաբան Յակոբա ճէվապէն՝ Պու գըզլար պէնիմ
գըզլարըմ, վէ պու օղուլլար պէնիմ օղուլլարըմ, վէ
պու սիւրիւէր պէնիմ սիւրիւէրիմ, վէլհասըլ կէօր-
տիյիկ շէյլէրին ճիմլէսի պէնիմ տիր. իմտի պու
կիւն պու գըզլարըմա վէ եա անէլէրին տօղուրտըգ-
44 լարը չօճուգլարա նէ՞ եափա պիլիրիմ: Շիմտի կէլ,
պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ ՚շահիտ օլմագ իւզրէ

ֆ Պ. 29. 15, 27։
ֆ Հաբ. 17. 5։ 1 Միւլ. 19. 13։ Ովս. 3· 4։ Պ. 35. 2։
ֆ Պ. 46. 28։4 Միւլ.12. 17։ Ղուկ. 9.51, 53։
ֆ Պ.13.8։ [Մատ.1.20։
ֆ Պ.20. 3։Ցոբ. 33.15։
ֆ Պ. 24. 50։
ֆ 1 Միւլ. 30. 2։
ֆ Այ. 55։ Հռութ. 1.9, 14։ 3 Միւլ. 19. 20։ Ա՚մաղ. 20. 37։
ֆ 1Միւլ.13.13։ 2Թէվղ. 16. 9։
ֆ Այ. 53։ Պ. 28. 13։
ֆ Այ. 24։
ֆ Այ. 19։ Հաբ. 18.24։
ֆ Պաղ Պ. 44. 9։
ֆ Խուր. 20. 12։ Ղեւ.
19. 32։
ֆ Խուր.22.10,վէ ղայլիի
ֆ Խուր. 22. 12։
ֆ Պ. 29. 27, 28։
ֆ Այ. 7։
ֆ Մէգ. 124. 1, 2։
ֆ Այ. 53։ Ես. 8. 13։
ֆ Պ. 29. 32։Խուր.3.7
ֆ Ցես. 24. 27։

Digitized by Google

45 ⁴պիրիպիրիմիզ իլէ ’ահտ էտէլիմ՝ տէտի։ Օլ վագըթ
46 Յակոբ ⁵պիր թաշ ալըպ անը տիրէք տիքտի։ Վէ
Յակոբ գարնտաշլարընա՝ Թաշ տէվշիրինիզ՝ տէտի.
անլէր տախի թաշ թօփլայըպ պիր երղընթը եափ-
տըլար, վէ օլ երղընթը իւզէրինտէ թա’ամ էթտիլէր։
47 Վէ Լաբան անա Եէկար-սահատուԹա թէսմիյէ էյ-
լէտի. ամմա Յակոբ անա Գաղաադ թէսմիյէ էյլէտի։
48 Վէ Լաբան՝ ⁶Պու երղընթը պու կիւն պէնիմ իլէ սէ-
նին պէյնինտէ շահիտ տիր՝ տէտի. պու ճհէթլէ Գա-
49 ղաադ թէսմիյէ օլունտու։ Էէմ տէ Մասփա ⁷Ռ֊ոյնե
օլ֊ոսա. զիրա՝ Պիրիպիրիմիզտէն ղա’իպ օլտըղը-
մըզտա, ՐԱՊՊ պէնիմ իլէ սէնին պէյնինի կէօզէթ-
50 սին։ Էկէր գըզլարըմը ինճիտիրսէն, վէ էկէր գըզլա-
րըմըն իւզէրինէ զէվճէլէր ալըր իսէն, արամըզտա
պիր քիմսէ եօգ տըր. պագ, պէնիմ իլէ սէնին պէյ-
51 նինտէ շահիտ Այլահ տըր՝ տէտի։ Վէ Լաբան Յա-
կոբա՝ Իշթէ պու երղընթը, վէ իշթէ պէնիմ իլէ սէ-
52 նին պէյնինտէ տիքտիյիմ տիրէք. Պու երղընթը շա-
հիտ, վէ պու տիրէք շահիտ օլսուն քի սու’ի գաստէ
պէն պու երղընթըտան սէնին թարաքընա կէչմէյէ-
յիմ. սէն տէ պու երղընթը վէ պու տիրէքտէն պէնիմ
53 թարաքըմա կէչմէյէսին։ Աբրահամըն Իլահը վէ Նա-
քովրըն Իլահը վէ անլէրին էճտատընըն Իլահը ⁸պի-
զիմ արամըզտա հիւքմ էյլէսինլէր՝ տէտի։ Վէ Յա-
կոբ տախի ⁹փէտէրի Իսահակընն Օղրաղտրողը Այլահը
54 հագգը իչինն ¹⁰եէմին էյլէտի։ Վէ Յակոբ տաղտա
գուրպան զէպհ էտիպ գարնտաշլարընը թա’ամ էթ-
մէյէ տա’վէթ էյլէտի, վէ թա’ամ էթտիքտէն սօկրա՝
55 կէճէ տաղտա գալտըլար։ Վէ Լաբան սապահլայընն
էրքէն գալգարագ օղուլլարընը վէ գըզլարընը էօ-
փիւպ, ¹ անլէրէ խայր տու’ա էյլէտիքտէն սօկրա
¹²եօլա չըգըպ՝ քէնտի մահալընա ’ավտէթ էյլէտի։

ՊԱՊ 32

Յակոբըն Մանայիմտէ կէօրտիւյիւ լիւ’յատ 3 Եսաւա խապէրճիլէր կէօնտէրմէսի։ 7 Եսաւըն կէլիշինտէն գօրգմասը։ 9 Դուրթուլմագ իչին տու’ասը։ 13 Եսաւա հէտիյէլէր կէօնտէրմէսի։ 24 Մէլէք իլէ Փանուէլտէ կիւրէշմէսի, վէ Իսրայէլ Թէսմիյէ օլունմասը։ 31 վէ ադաամասը։

1 Վէ Յակոբ եօլընա կիտէր իքէն ¹Այլահըն մէ-
2 լէքլէրի անըն իլէ միւլագաթ էթտի։ Վէ Յակոբ ան-
լէրի կէօրտիյինտէ՝ Պու Այլահըն ²օրտուսը տըր՝
տէյիպ, օ մահալէ Մանայիմ թէսմիյէ էյլէտի։
3 Վէ Յակոբ քէնտի էօնիւնճէ ³Եդովմ թօփրաղը
օլան ⁴Սէիր տիյարընա՝ գարնտաշը Եսաւա խապէր-
4 ճիլէր կէօնտէրէրէք, ⁵էճէնտիմ Եսաւա պու սուրէթլէ,
եա’նի՝ Պէնտէկ Յակոբ տէյօր քի, Լաբանըն եանընտա միւսաֆիր օլուպ շիմտիյէ տէյին մէքս էյլէտիմ.
5 Վէ Ֆըղըր վէ մէրքէպ վէ սիւրիւ վէ պէնտէ վէ ճա-
րիյէլէրէ մալիք օլտըմ, վէ էճէնտիմէ՝ ⁶Հուզուրընտա
լութֆ պուլմագ իւզրէ խապէր վէրմէյէ ⁷֊ոյէճհլէր
կէօնտէրտիմ, տէյճէքսինիզ՝ տէյիւ անլէրէ էմր
6 էթտի։ Վէ խապէրճիլէր Յակոբա ’ավտէթլէ՝ Գա-
րընտաշընկ Եսաւա կիթտիք. ⁸օ տախի տէօրթ եիւզ
նէֆէր իլէ սէնի գարշըլամաղա կէլիյօր՝ տէտիլէր։
7 Օլ վագըթ Յակոբ զիյատէսիյլէ խավֆ էտիպ,
⁹միւզթարիպ օլարագ, եանընտա պուլունան խալգը
վէ սիւրիւ վէ սըղըր վէ տէվէլէրի իքի պէօլիյէ թագ-
8 սիմ էթտի, Վէ էկէր Եսաւ պիր պէօլիյէ կէլիպ անը
վուրուրսա, պագը գալան պէօլիւք գուրթուլուր՝
9 տէտի։ ¹⁰Վէ Յակոբ տէտի քի՝ ¹¹Էյ փէտէրիմ Աբրահա-
մըն Այլահը վէ փէտէրիմ Իսահակըն Այլահը, Էյ
պանա՝ Տիյարընկա վէ ագրապակա ’ավտէթ էյլէ,
10 պէն տէ սանա էյիլիք էտէյիմ՝ տէյէն Եհովա, Պէն
պու գուլընկա կէօսթէրտիյինկ ¹²ճհիմլէ լութֆընկա վէ
ճհիմլէ հագիգաթընկա լայըգ տէյիլ իմ. զիրա պու
Յորդանանը ¹³’ասամ իլէ կէչտիմ, վէ շիմտի իքի պէօ-
11 լիւք ֊֊հէ֊ոյէ օլտըմ. Նիյազ էտէրիմ, պիրատէրիմին
էլինտէն, Եսաւըն էլինտէն, ¹⁴պէնի խէլաս էյլէ. զիրա
անտէն գօրգարըմ, օլմայա քի կէլիպ պէնի վէ ¹⁵էվ-
12 լատ իլէ վալիտէյի վուրա։ Վէ ¹⁶սէն՝ ՄուԹլագա սա-
նա էյիլիք էտիպ, նէսլինկի քէսրէթինտէն սայըլմազ
տէնիզ գումու գատար էտէճէյիմ՝ տէտին։
13 Վէ օլ կէճէ օրատա գալըպ, էլինտէ պուլունան-
14 տան պիրատէրի Եսաւ իչին ¹⁷հէտիյէ օլարագ, Իքի
եիւզ քէչի վէ եիրմի էրկէճ վէ իքի եիւզ տիշի գօյուն
15 իլէ եիրմի գօչ, Վէ եավրուպարը իլէ օթուզ էմզիքլի
տէվէ վէ գըրգ ինէք վէ օն պուղա վէ եիրմի տիշի
16 մէրքէպ վէ օն սըփա ալըպ, Սիւրիւէրին հէր պի-
րինի պաշգա պաշգա պէնտէլէրինին էլինէ վէրէրէք,
պէնտէլէրինէ՝ Էօնիւմէ կէչինիզ վէ սիւրիւ իլէ սիւրիւ
արասընտա պիր մըգտար արալըգ պրագընըզ՝ տէտի։
17 Վէ էօնտէ կիտէնէ Թէնպիհ էտիպ՝ Պիրատէրիմ Եսաւ
սանա Թէսատիւֆ էտիպ տէ՝ Սէն քիմ֊ի֊սին, վէ նէ֊
րէյէ կիտիյօրսըն, վէ պու էօնիւկտէ օլանլար քիմ֊ի֊ն
18 տիր՝ տէյիւ սիւ’ալ էտէրսէ, Պէնտէկ Յակոբըն օլուպ,
էֆէնտիմ Եսաւա կէօնտէրիլմիշ հէտիյէ տիր, վէ իշթէ
19 քէնտիսի տախի կէրիտէ տիր, տէյէսին՝ տէտի։ Վէ
իքինճիյէ վէ իւչինճիյէ վէ սիւրիւլէրին արտընճա
կիտէնլէրին ճհիմլէսինէ տախի՝ Եսաւը պուլտըղը-
20 նըզտա անա պու մինվալ իւզրէ սէօյլէյիհզ. Վէ՝
Իշթէ պէնտէկ Յակոբ կէրիտէ տիր, տէյէսինիզ տէյիւ
Թէնպիհ էյլէտի. զիրա՝ ¹⁸էօնիւմտէ կիտէն հէտիյէ

ե Գ. 26. 28։
զ Գ. 28. 18։
է Ցես. 24. 27։ [7.5։
ը Հաք. 11. 29։ 1Մնաց. 2. Գ. 16. 5։
թ Այ. 42։
ժ Գ. 21. 23։
ի Գ. 28. 1։
լ Գ.18.33։30.25։——Մէզ.91.11։Իպր.1.14։
խ Ցես. 5.14։Մէզ.103. 21։148.2։Ղուկ.2.13։
ծ Գ.36.6,7, 8։Թէս.2. 5։Ցես. 24. 4։
կ Գ. 33. 14, 16։
հ Էմս. 15. 1։
ձ Գ. 30. 43։
ղ Գ. 33. 8, 15։
ճ Գ. 33. 1։
մ Գ. 35. 3։
յ Մէզ. 50. 15։
ն Գ. 28. 13։
շ Գ. 31. 3, 13։
ո Գ. 24. 27։
չ Ցոբ. 8. 7։
պ Մէզ. 59. 1, 2։
ռ Ովս. 10. 14։
ս Գ. 28. 13, 14, 15։
վ Գ.43.11։Էմս.18.16։
տ Էմս. 21. 14։

Digitized by Google

իլէ անըն խաթրընը խօշ էթիքտէն սօկրա եիւզիւնու կէօրիւրիմ, պէյքի պէնի գապուլ էտէր՝ տէտի։
21 Պէօյլեճէ հէտիյէ էօնիւնէ կէչիպ քէնտիսի տախի օլ
22 կէճէ չատըր գուրտրգլարը մահալտէ կէճէլէտի։ Վէ
կէճէլէյին գալգըպ իքի զէվճէսի վէ իքի ճարիյէսի
իլէ օն պիր օղուլլարընը ալըպ՝ Յաբոկ կէչիտինտէն
23 կէչտի։ Վէ անլէրի ալըպ ըրմագտան կէչիրտիքտէն
սօկրա՝ էմվալընը տախի կէչիրտի։
24 Վէ Յակոբ քէնտիսի եալընըզ գալմաղլէ, Ապիր ատէմ
սէհէր վագթընա տէյին անըն իլէ կիւրէշիր իտի։
25 Վէ անա ղալիպ կէլէմէյճէյինի կէօրտիւքտէ՝ ույ-
լուղը պաշընա տօգունտու, վէ Ընընըն իլէ կիւրէշմէ-
սինտէ Յակոբըն ույլուգ պաշըսը եէրինտէն չըգտը։
26 Օ տախի՝ Պէնի պրագ, զիրա սէհէր վագթը օլտու՝
տէտիքտէ, Յ-ե-բ՝Սէն պէնի միւպարէք գըլմատըգճա
27 սէնի պրագմամ՝ տէտի։ Վէ անա՝ Իսմինկ նէ՞ տիր՝
28 տէտիքտէ, Յակոբ տըր՝ տէտի։ Վէ անա՝ Իսմինկ
պունտան պէօյլէ Յակոբ տէյիլ, անճագ Իսրայէլ տէ-
նիլսին. զիրա Աղլահ վէ Ինսան իլէ միւճահէտէ էտիպ
29 ղալիպ օլտըն՝ տէտի։ Վէ Յակոբ սիւալ էտիպ՝ Լութ-
ֆէն իսմինկի պէյան էյլէ՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Նի՞-
չիւն իսմիմի սիւալ էտիյօրսըն՝ տէյէրէք անը օրատա
30 միւպարէք գըլտը։ Յակոբ տախի՝ Պէն Աղլահը եիւզ
եիւզէ կէօրտիմ, վէ ճանըմ գուրթուլտու՝ տէյէրէք,
օլ մահալէ Փանուէլ թէսմիյէ էյլէտի։
31 Վէ Փանուէլտէն կէչտիյինտէ անըն իւզէրինէ կիւ-
նէշ տօղտու. օ տախի ույլուղը իւզէրինտէ ագսայօր
32 իտի։ Պու ճիհէթտէն Օ՝ Յակոբըն ույլուգ պաշըսը-
նըն ույուշըգ սինիրինէ տօգունտըղընտան, պէնի Իս-
րայէլ պու կիւնէ տէյին ույլուգ պաշը իւզէրինտէ օլան
ույուշըգ սինիրի եէմէզլէր։

ՊԱՊ 33

Յակոբ իլէ Եսաւըն մուհապպէթլէ միւլագաթը։ 16 Եսաւըն Սէիրէ՝ վէ Յակոբըն Սոկքովթա կիթմէկի։ 18 Սալէմաէ իգամէթի վէ պիր մէզպահ պինա էթմէսի։

Վէ Յակոբ կէօզլէրինի գալտըրըպ, Եսաւըն
տէօրթ եիւզ նէֆէր ատէմ իլէ կէլմէքտէ իտիյինի
կէօրտիւքտէ՝ էվլատընը Լիա վէ Ռաքէլ վէ իքի ճա-
2 րիյէյէ թագսիմ էտէրէք, ճարիյէլէր իլէ էվլատլա-
րընը իլէրիյէ, վէ անլէրին արգասընա Լիա իլէ էվ-
լատընը, վէ անլէրին արգասընա Ռաքէլ իլէ Յով-
3 սէփի գօտու։ Վէ քէնտիսի էօնլէրինէ կէչիպ պիրատէ-
րինէ եագլաշընճայա տէյին եէտի քէրրէ Երէրէ գատար
4 էյիլտի։ Եսաւ տախի անը իսթիգպալէ գօշտու, վէ
անը գուճագլայըպ Պօյունընա սարըլարագ անը էօփ-

5 տիւ, վէ աղլաշտըլար։ Վէ Ե՜՜՜ կէօզլէրինի գալ-
տըրըպ նիսա իլէ չօճուգլարը կէօրտիւքտէ՝ Պուն-
լար սէնին նէ՞ն տիր՝ տէտի. օ տախի՝ Պէնտէկէ Աղ-
6 լահըն իհսան էյլէտիյի էվլատ տըր՝ տէտի։ Օլ վա-
գըթ ճարիյէլէր իլէ էվլատլարը եագլաշըպ՝ թէսմէննա
7 էյլէտիլէր։ Վէ Լիա իլէ էվլատը տախի եագլաշըպ
թէսմէննա էյլէտիլէր. նիհայէթ Ռաքէլ իլէ Յովսէփ
8 եագլաշըպ թէսմէննա էյլէտիլէր։ Օ տախի՝ Բասթ կէլ-
տիյիմ Պու գատար գալապալըղընկ նէ՞ տիր, տէ-
տիքտէ՝ Էֆէնտիմին նազարընտա լութֆ պուլմամ
9 իչիւն տիր՝ տէտի։ Վէ Եսաւ՝ Էյ պիրատէրիմ, պէնիմ
10 չօգ տըր. սէնինքի սէնին օլսուն՝ տէտի։ Յակոբ
տախի՝ Խայր, նազարընկտա մազհար ը լութֆ օլտըմ
իսէ, րէճա էտէրիմ էլիմտէն հէտիյէմի գապուլ էտէ-
սին. զիրա Սէնին տիտարընը Աղլահըն տիտարընը
կէօրիւր կիպի կէօրտիւմ, սէն տախի պէնտէն րազի
11 օլտըն։ Սանա րէճա էտէրիմ, կէթիրիլէն հէտիյէմի
գապուլ էտէսին, զիրա Աղլահ պանա իհսան էյլէտի,
վէ Հէր շէյիմ վար՝ տէյէրէք Անա իպրամ էյլէ-
տիքտէ՝ գապուլ էթտի։
12 Վէ՝ Գալգըպ կիտէլիմ, պէն տախի սէնին էօնիւնճէ
13 կիտէյիմ՝ տէտի։ Օ տախի անա՝ Չօճուգլարըն նա-
զիկ, վէ եանըմտա պուլունան գօյուն վէ սըղըրլարըն
եավրուլը օլտըղը էֆէնտիմին մա՛լիմիւ տիր. էկէր
անլէրի պիր կիւն զիյատէճէ սիւրէրլէրսէ, սիւրիւնիւն
14 քեաֆֆէսի հէլաք օլուր։ Էֆէնտիմ պէնտէսինին էօ-
նիւնէ կէչսին. պէն տախի Սէիրէ էֆէնտիմին եա-
նընա կէլինճէյէ տէյին եանըմտա օլան հայվանա-
թընը վէ չօճուգլարընը այադը իլէ եավաշ եավաշ կէ-
15 լէյիմ՝ տէտի։ Վէ Եսաւ՝ Էօյլէ իսէ եանըմտա պու-
լունան ատէմլէրտէն եանընկա պրագայըմ, տէտիքտէ՝
Նէ՞ լազըմ. Էֆէնտիմին Ինտինտէ մազհար ը լութֆ
16 օլայըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Եսաւ օլ կիւն Սէիրէ
տօղրու քէնտի եօլընա տէօնտու։
17 Վէ Յակոբ Սոկքովթա նագլ էտիպ՝ քէնտիսինէ
պիր խանէ պինա էյլէտի. հայվանաթընա տախի
աղըլլար եափտը. պունուն իչիւն օ մահալէ Սոկքովթ
թէսմիյէ օլունտու։
18 Վէ Յակոբ Փատտան-արամտան Ավտէթ էթտի-
յինտէ Քանան տիյարընտա վագը Սիւքէմին շէհրի
օլան Սաղէմէ կէլիպ՝ շէհրին էօնիւնտէ չատըրընը
19 գուրտու։ Վէ չատըրընը գուրտըղը Թարլա գըթ՝ա-
սընը Սիւքէմին փէտէրի Եմովրընն օղուլլարընըն
20 էլինտէն եիւզ գըթ՝ա կիւմիւշ պէտէլինէ ալտը։ Վէ
օրատա պիր մէզպահ պինա էտիպ, անա էլէօհէ-
Իսրայէլ Թէսմիյէ էյլէտի։

1 Թէս. 3. 16։ [6. 12։
2 Ովս. 12. 3,4։ Եփես.
3 Պագ Մատ. 26. 41։
2 Կոր. 12. 7։
4 Պագ Ղուկ. 24. 28։
5 Ովս. 12. 4։
6 Պ. 35. 10։ 4 Միւլ. 17. 34։
7 Ովս. 12. 3, 4։
8 Պ. 25. 31։ 27. 33։
9 Հաբ. 13. 18։
10 Պ. 16. 13։ Խուբ. 24.
11. 33. 20։ Թէս. 5. 24։
Հաբ. 6. 22։ 13. 22։ Ես.
6. 5։ [վու
11 Եե՜Է՝ Աղլահըն Եիւ-
12 Պ. 32. 6։
13 Պ. 18. 2։ 42. 6։ 43. 25։
14 Պ. 32. 28։
15 Պ. 45. 14, 15։ [8. 18։
16 Պ. 48. 9։ Մէզ. 127. 3։ Ես.
17 Պ. 32. 16։
18 Պ. 32. 5։
19 Պ. 43. 3։ 2 Միւլ. 3. 13։
14. 24, 28, 32։ Մատ.
18. 10։
20 Փիլ. 4. 18։
21 4 Միւլ. 5. 23։
22 Պ. 32. 3։ [2. 13։
23 Պ. 34. 11։ 47. 25։ Հռոմ.
24 Ծն. 13. 27։ Հաբ. 8.
5։ Մէզ. 60. 6։
25 Ծն. 24. 1։ Հաբ. 9. 1։
26 Ծսփ. 3. 23։
27 Ծն. 24. 32։ Ծսփ. 4. 5։
28 Պ. 35. 7։

Digitized by Google

ՊԱՊ 34

Սիւքէմին Դինայը զէլիլ էՅՒէսի, 4 վէ մէրդումէյի ալմագ պըզուսը վէ Հէքլիֆի, 14 Յակոբըն օղուլլարընըն խիվան խուսուսընտա Հէքլիֆի, 20 Պու Հէքլիֆին եմովր իլէ Սիւքէմ Հաթաֆընտան գապը օլունմասը, 25 Յակոբըն օղուլլարընըն ինթիգամ ալմալարը, 30 վէ փէտէլէրի Հաթաֆընտան Յա'զիր օլունմալարը։

1 Վէ Յակոբըն Լիատան օլան գըզը Դինա օլ
մէմլէքէթին գըզլարընը կէօրմէյէ չըգտըղընտա,
2 Օլ մէմլէքէթին հիւքմտարը Հիվվի Եմովրըն օղլու
Սիւքէմ մէրգումէյի կէօրմէքլէ, ալըպ անըն իլէ
3 եաթարագ անը զէլիլ էյլէտի։ Վէ Յակոբըն գըզը
Դինայա ճանտան ալագա էտիպ, մուհապպէթ էտէ-
4 րէք անը թալթիֆ էյլէտի։ Վէ Սիւքէմ փէտէրի
Եմովրա՝ Պու գըզը պանա զէվճէ օլմագ իւզրէ ալ՝
5 տէտի։ Վէ Յակոբ գըզը Դինայը Սը-եէ լէքէտար
էթտիյինի իշիթտի իսէ տէ, օղուլլարը հայվանաթ
իլէ պէրապէր սահրատա պուլունտըղընտան անլէր
կէլինճէյէ տէյին սիւքիւթ էյլէտի։
6 Վէ Սիւքէմին փէտէրի Եմովր տախի գօնուշմագ ի-
7 չին Յակոբըն եանընա կիթտի։ Վէ Յակոբըն օղուլլարը
պը-նա իշիթտիքլէրի կիպի սահրատան կէտիլէր.
վէ պու ատէմլէր՝ անըն Յակոբըն գըզը իլէ եաթըպ՝
Իսրայէլտէ ճա՛իզ օլմայան խապասէթի իրթի-
քեապ էթտիյի իչին կիճէնիպ՝ զիյատէսիյլէ ղա-
8 զապա կէտիլէր։ Վէ Եմովր անլէր իլէ գօնուշարագ՝
Օղլըմ Սիւքէմ գըզընըզա թէ՛աշշիւգ էթմիշ տիր.
մէրգումէյի անա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրմէնիզի սիզ-
9 տէն րէճա էտէրիմ. Գըզլարընըզը պիզէ վէրիպ, գըզ-
լարըմըզը տախի ալարագ պիզիմ իլէ ագրապալըգ
10 էտինիզ։ Վէ պիզիմ իլէ պէրապէր սաքին օլընըզ,
տիյար էօնիւնիւզտէ տիր. անտէ սաքին օլուպ էթի-
11 ճարէթ էտինիզ վէ միւլք էտինինիզ՝ տէտի։ Սիւքէմ
տախի գըզըն փէտէրինէ վէ պիրատէրլէրինէ խիթա-
պէն՝ Նազարընըզտա լութֆ պուլայըմ, վէ պանա
12 նէ տէրսէնիզ, վէրիրիմ։ Պէնտէն փէք չօգ մէհր վէ
աթիյէ թալէպ էտինիզ, վէ պանա թէքլիֆ էթտի-
յինիզ գատար վէրիրիմ, անճագ գըզը պանա զէվճէ
13 օլմագ իւզրէ վէրինիզ՝ տէտի։ Յակոբըն օղուլլարը
իսէ՝ Սիւքէմ իլէ փէտէրի Եմովրա, Հէմշիրիէլլերի Դի-
նայը լէքէտար էթտիյի իչուն, հիլէ իլէ ճէվապ վէ-
14 րէրէք, Պու շէյի էթմէյէ, եա'նի Հէմշիրէմիզի խի-
թաննըզ պիր ատէմէ վէրմէյէ մուգթէտիր տէյիլ իզ.
15 զիրա պիզէ պար տըր. Անճագ պու շարթիէ սիզէ
րազի օլուրըզ, եա'նի Հէր պիր էրքէյինիզ խիթան
16 օլունարագ պիզիմ կիպի օլուրսանըզ, Օլ վագթը
գըզլարըմըզը սիզէ վէրիպ՝ գըզլարընըզը ալըրըզ.
վէ սիզին իլէ պէրապէր սաքին օլուպ՝ պիր գավմ
17 օլուրըզ։ Վէ էկէր պիզէ տիկլէմէյիպ խիթան օլուն-
մազսանըզ, գըզըմըզը ալըպ կիտէրիզ՝ տէտիլէր։
18 Իմտի պունլարըն քէլամը Եմովրըն նազարընտա վէ
Եմովրըն օղլու Սիւքէմին նազարընտա խօշ կէօրիւն-
19 տիւ։ Վէ օլ ճիվան Յակոբըն գըզընը զիյատէ սէվ-
տիյինտէն պու շէյին իճրասընը կէճիքտիրմէտի.
քէնտիսի տախի փէտէրինին խանէսինտէ ճիւմլէ-
սինտէն միւթէպէր իտի։
20 Վէ Եմովր իլէ օղլու Սիւքէմ շէհրլէրինին գա-
21 փուսընա կէլիպ, շէհրին էհալիսինէ խիթապէն, Պու
ատէմլէր պիզիմ իլէ սուլհ իւզրէ օլտըղընտան՝ տի-
իրտա սաքին օլուպ անտէ թիճարէթ էթսինլէր.
չինքի իշթէ էօնլէրինտէ տիյար կէնիշ տիր. պիզ
անլէրին գըզլարընը զէվճէ օլմագ իւզրէ ալըպ, գըզ-
22 լարըմըզը անլէրէ վէրէլիմ։ Լաքին պու ատէմլէր եա-
լընըզ պու շարթիէ, եա'նի քէնտիլէր մախթուն օլ-
տըգլարը կիպի՝ Հէր էրքէյիմիզին խիթան օլունմա-
սը յէ պիզիմ իլէ պէրապէր սաքին օլուպ պիր գավմ
23 օլմաղա րազի օլուրլար։ Սիւրիւէլերի վէ մալլէրի վէ
ճիւմլէ Հայվանլարը պիզիմ օ'լմայաճագ մը. անճագ
պիզ անլէրէ րազի օլալըմ տա պիզիմ իլէ պէրապէր
24 սաքին օլսունլար՝ տէտիլէր։ Իմտի շէհրինին գափու-
սընտան չըգանլարըն ճիւմլէսի՝ Եմովրը վէ օղլու
Սիւքէմի տիկլէտիլէր. վէ շէհրինին գափուսընտան
չըգան Հէր էրքէք խիթան օլունտու։
25 Վէ իւչինճիւ կիւնտէ անլէր եարալը իքէն՝ Յակոբըն
իքի օղլու, եա'նի Դինանըն գարնտաշլարը Շիմաւն
վէ Ղեւի Հէր պիրի գըլըճընը ալըպ պիփէրվա շէհրէ
26 կիրէրէք՝ ճիւմլէ էրքէքլէրի գաթլ էթտիլէր։ Վէ
Եմովր իլէ օղլու Սիւքէմի տախի գըլըճտան կէչիրիպ,
Սիւքէմին խանէսինտէն Դինայը ալարագ չըգտըլար։
27 Յակոբըն օղուլլարը տախի մագթուլլար իւզէրինէ
կէտիլէր վէ Հէմշիրէլէրինի լէքէտար էթտիքլէրի
28 իչուն շէհրի եաղմա էտիպ, Սիւրիւ վէ սըղըր վէ մէր-
քէպլէրինի վէ շէհրտէ վէ սահրատա օլանը զապթ
29 իլէ, Անլէրին ճիւմլէ էմվալընը վէ չօճուգ իլէ նիս-
վանըն քեաֆֆէսինի էսիր ալարագ խանէլէրինտէ
30 պուլունանըն ճիւմլէսինի եաղմա էթտիլէր։ Օլ վա-
գըթ Յակոբ Շիմաւնն իլէ Ղեւիյէ խիթապէն՝ Պու տի-
յարըն էհալիսի օլան Քանանլըլար իլէ Փերեզիլէրին
'ինտինտէ պէնի մէնֆուր էթմէքլէ պէլայա կիրիֆ-
թար էթտինիզ. վէ եանըմտա ազ ատէմ օլարագ,
անլէր պանա գարշը թօփլանըպ պէնի վուրաճագլար,
պէն տախի էվիմ իլէ պէրապէր հէլաք օլաճաղըմ՝
31 տէտի։ Անլէր տախի՝ Հէմշիրէմիզէ ֆահիշէյէ մա՛-ճէլէ
էտէր կիպի մու՛ամէլէ էթմէլի՞ մի իտի՝ տէտիլէր։

ա Պ. 30. 21։
բ Տիտ. 2. 5։
գ Պ. 6. 2։ Հաբ. 14. 1։
դ Պ. 20. 2։
ե Թէս. 22. 29։
զ Պաղ եա. 40. 2։ Ովս. 2. 14։
է Հաբ. 14. 2։
ը 1Միւլ. 10.27։2Միւլ. 13. 22։
թ Թէս. 23.17։ 2Միւլ. 13. 12։
ժ Ցեա.7.15։Հաբ.20.6։
ի Պ. 49.7։ 2Միւլ. 13. 21։
լ Պ. 13. 9։ 20. 15։
խ Պ. 42. 34։
ծ Պ. 47. 27։
կ Խուր.22.16,17,Թէս. 22.29։1Միւլ.18.25։
հ Պաղ 2 Միւլ. 13. 24, վէ պայմի։
ձ Ցեա. 5. 9։
ղ 1 Թէվ. 4. 9։
ճ Պ. 23. 10։
մ Պ. 49. 5, 6, 7։
յ Խուր. 5. 21։ 1Միւլ. 13. 4։
ն Թէս. 4. 27։ Մէզ. 105. 12։

Digitized by Google

ՊԱՊ 35

Ալլահըն Յակոբը Բեթէլէ կէծատէրմէսիւ, 2 Յակոբըն թէնտի խառնէսնտէն վուռնլսլրը տէֆ' էյմէսիւ 6 Բեթէլտէ պիր մէզպահ պինա էյմէսիւ 8 Դեբօրանըն վէֆաքը։ 9 Ալլահըն Յակոբը Բեթէլտէ վիւպարէք գըլմասը։ 16 Բենիամինին տօղմասը իլէ Ռաքէլին վէֆաքը։ 22 Ռուբէնին ֆի'իլ ի շէնի' իւ։ 23 Յակոբըն օղուլլարը։ 27 Յակոբըն Քեբրոնա վէտէրինին նանընա կէլմէսիւ. 28 Իսահակըն միւտտէթ ի 'էօմրիւ վէ վէֆաքը իլէ տէֆնի։

1 Իմտի Ալլահ Յակոբա խիթապէն Գալգ, -Բեթէլէ չըգըպ օրատա իգամէթ էյլէ, վէ պիրատէրինկ Եսաւըն եիւզինտէն ֆիրար էթտիյինկ վագըթ սանա կէօրիւնէն Ալլահա օրատա պիր մէզպահ պինա էյլէ' տէտի։
2 Օլ վագըթ Յակոբ էհլ ի պէյթինէ վէ եանընտա պուլունանլարըն ճիմլէսինէ խիթապէն՝ Արանըզտա պուլունան ղարիպ իլահլարը տէֆ' էտինիզ, վէ քէնտինիզի թաթհիր, վէ էլպիսէնիզի թէպտիլ էտինիզ։
3 Վէ գալգըպ Բեթէլէ չըգալըմ. վէ մուզայագամ կիւնինտէ պէնի միւսթէճապ գըլըպ՝ կիթտիյիմ եօլտա պէնիմ իլէ օլան Ալլահա օրատա պիր մէզպահ պինա
4 էտէյիմ' տէտի։ Անլէր տախի էլլէրինտէ պուլունան ղարիպ իլահլարըն ճիմլէսինի, վէ գուլագլարընտա օլան քիւփէլէրի Յակոբա վէրտիլէր. Յակոբ տախի անլէրի Սիւքէմ գուրպինտէ վագը' պութմ աղաճը
5 ալթընտա կիզլէտի։ Վէ նագլ էթտիքլէրինտէ էթրաֆտա օլան շէհրլէր իւզէրինէ Ալլահ թարաֆընտան պիր գօրգու տիւշմէքլէ, Յակոբըն օղուլլարընը
6 թա'գիպ էթմէտիլէր։ Վէ Յակոբ եանընտա պուլունան խալգըն ճիմլէսի իլէ պէրապէր Քանան տիյա-
7 րընտա վագը' Լուզա, ե՛նի Բեթէլէ կէլիպ, Օրատա պիր մէզպահ պինա էտէրէք՝ պիրատէրինկն եիւզինտէն ֆիրար էթտիյի վագըթ Ալլահ քէնտինինէ կէօրինտիյիւ իչիւն, օլ մահալէ էլ-Բեթէլ թէսմիյէ էյլէտի։
8 Վէ Ռեբեկանըն տայէսի Դեբօրա վէֆաթ էթտի. վէ Բեթէլին աշաղը թարաֆընտա մէշէնին ալթընտա տէֆն օլունուպ, օլ մահալէ *Ալօնպախութ թէսմիյէ օլունտու։
9 Վէ Ալլահ Յակոբա փատտան-արամտան 'ավտէթինտէն սօկրա, պիր տահա կէօրինիպ անը միւ-
10 պարէք գրլտը։ Վէ Ալլահ անա՝ Իսմինկ Յակոբ տրր, պունտան պէօյլէ իսմինկ Յակոբ տէնիլմէյիպ՝ Իսմինկ Իսրայէլ օլսուն՝ տէյէրէք, անա Իսրայէլ թէսմիյէ էյ-
11 լէտի։ Վէ Ալլահ անա խիթապէն՝ Պէն Ալլահ իւլ Գատիր իմ. մէյվէտար օլուպ չօղալասընն. սէնտէն միլլէթ վէ միլլէթլէր ճիմհուրը օլաճագ, վէ սուլ-
12 պընկտան մէլիքլէր զուհուր էտէճէք տիր։ Վէ Աբրահամա վէ Իսահակա վէրտիյիմ տիյարը սանա վէրէճէյիմ, վէ սէնտէն սօկրա պու տիյարը նէսլինկէ վէ-
13 րէճէյիմ' տէտի։ Վէ Ալլահ անընն իլէ թէքէլլիմ էյլէտիյի մահալտէ, նանընն եանընտան եօգարը չըգ-
14 տրգտա, Յակոբ Աստէղը քէնտիսի իլէ թէքէլլիմ էյլէտիյի մահալտէ նթաշտան պիր տիրէք տիքիպ, իւզէրինէ մէշրուպաթ թագտիմէսի տէօքտիւ, վէ իւ-
15 զէրինէ եաղ տախի տէօքտիւ։ Վէ Յակոբ Ալլահընն քէնտիսի իլէ թէքէլլիմ էյլէտիյի մահալտէ -Բեթէլ թէսմիյէ էյլէտի։
16 Վէ Բեթէլտէն նագլ էտիպ՝ Եփրաթայա վասըլ օլմաղա տահա պիր մէսաֆէ գալտրգտա, Ռաքէլ տօղուրտու, վէ տօղուրտրղընտա չօգ զահմէթ չէքտի։
17 Վէ տօղուրտրղընտա չօգ զահմէթ չէքտիյի զէմման էպէ անա՝ Գօրգմա, զիրա իշլէթ նսէնին պիր օղլընն
18 տահա օլտու՝ տէտի։ Վէ թէսլիմի րուհ էթտիյի զէման (զիրա վէֆաթ էթտի) նանա Բենօնի թէսմիյէ էյլէտի. ամմա փէտէրի անա Բենիամին թէսմիյէ էյ-
19 լէտի։ Պէօյլէճէ -Ռաքէլ վէֆաթ էտիպ Եփրաթա եօ-
20 լընտա տէֆն օլունտու. պու տախի Բեթլէհէմ տիր։ Վէ Յակոբ անընն գապրընա պիր տիրէք տիքտի. օ տախի -պու կիւնէ տէյին Ռաքէլին գապրընըն տիրէյի տիր։
21 Վէ Իսրայէլ նագլ էտիպ չատրրընը -Միկտալ-եդե-
22 րին էօթէ թարաֆընտա գուրտու։ Վէ Իսրայէլ օլ տիյարտա սաքին օլմագտա իքէն՝ Ռուբէն կիտիպ Փէտէրինին օտալըղը Բաղղա իլէ եաֆտը. Իսրայէլ տախի իշիթտի։
23 Իմտի Յակոբընն օղուլլարը օն իքի իտի. Լիանընն օղուլլարը, -Յակոբընն իլք օղլու Ռուբէն վէ Շմաւոն
24 վէ Ղեւի վէ Յուդա վէ Իսաքար վէ Զաբուղոն. Ռա-
25 քէլին օղուլլարը Յովսէփ վէ Բենիամին· Վէ Ռաքէլին ճարիյէսի Բաղղանընն օղուլլարը Դան վէ Նեփ-
26 թաղիմ. Վէ Լիանընն ճարիյէսի Զեղփանընն օղուլլարը Գադ վէ Ասեր իտի։ Յակոբընն փատտան-արամտա տօղան օղուլլարը պունլար տրր։
27 Վէ Յակոբ Մամբրէյէ Կարիաթ-արբայա, ե՛նի Աբրահամ վէ Իսահակընն միւսաֆիր օլտրգլարը Քեբ-
28 րոնա՝ փէտէրի Իսահակընն եանընա կէլտի։ Վէ Իսահակըն միւտտէթի 'էօմրիւ եիւզ սէքսէն սէնէ իտի։
29 Վէ Իսահակ իխթիյար վէ կիւնլէրէ տօյմուշ օլտրղը հալտէ, թէսլիմի րուհլէ վէֆաթ էտիպ՝ -գավմընա միւնզամմ օլտու. վէ նօղուլլարը Եսաւ իլէ Յակոբ անը տէֆն էթտիլէր։

ա Պ. 28. 19։
բ Պ. 27. 43։
գ Պ. 28. 13։
դ Պ. 18. 19։ Ցես. 24. 15։
ե Պ. 31. 19, 34։ Ցես. 24. 2, 23։ 1 Մնաց. 7. 3։
զ Թուր. 19. 10։
է Պ. 32. 7, 24։ Մէղ. 107. 6։
ը Պ. 28. 20։ 31. 3, 42։
թ Ովս. 2. 13։
ժ Ցես. 24. 26։ Հաբ. 9. 6։
ի Թուր. 15. 16։ 23. 27։ 34. 24։ Թես. 11. 25։ Ցես. 2. 9։ 5. 1։ 1 Մնաց. 14. 15։ 2 Թէվ. 14. 14։
լ Պ. 28. 19, 22։
խ Վա'. 5. 4։
ծ Պ. 28. 13։
կ Պ. 24. 59։
հ Ես՝ մահէմ մէշէսի
ձ Ովս. 12. 4։
ղ Պ. 17. 5։
ճ Պ. 32. 28։
մ Պ. 17. 1։ 48. 3, 4։ Թուր. 6. 3։
յ Պ. 17. 5, 6, 16։ 28. 3։ 48. 4։
ն Պ. 12. 7։ 13. 15։ 26. 3, 4։ 28, 13։
շ Պ. 17. 22։
ո Պ. 28. 18։
չ Պ. 28. 19։
պ Պ. 30. 24։ 1 Մնաց. 4. 20։
ջ Պ. 48. 7։
ռ Հռութ. 1. 2։ 4. 11։ Միք. 5. 2։ Մատ. 2. 6։
ս 1 Մնաց. 10. 2։ 2 Մնաց. 18. 18։
վ Միք. 4. 8։
տ Պ. 49. 4։ 1 Թէվ. 5. 1։ Պագ 2 Մնաց. 16. 22։ 20. 3։ 1 Կոր. 5. 1։
ր Պ. 46. 8։ Թուր. 1. 2։
ց Պ. 13. 18։ 23. 2, 19։
ւ Ցես. 14. 15։ 15. 13։
փ Պ. 15. 15։ 25. 8։
ք Պագ Պ. 25. 9։ 49. 31։

† Ես՝ հիւզնիւմ օղլու
‡ Ես՝ սաղ էլիմ օղլու

Digitized by Google

ՊԱՊ 36

Եսաւըն զէվճէէլէրի։ 6 Սէյրէ կիտիպ օրատա իգամէթի. 9 անըն նէսլի. 15 անըն օղուլլարընտան օլան էմիրլէր։ 20 Սէյրին օղուլլարը վէ էմիրլէրի։ 31 Եդովմ մէլիրլէրի։ 40 Եսաւտան զուհուր էտէն էմիրլէր։

1 Վ է Եսաւ, ՙեա՛նի Եդովմին նէսլէրի պունլար
2 տըր։ ՚Եսաւ Քանան գըզլարընտան Քետլի Ելօնըն գըզը Ադդայը վէ Հիվվի Սեբեգօնըն գըզը Անանըն
3 գըզը ՚Ողիբամայը, Վէ Իսմայէլին գըզը վէ Նաբէօ-
4 թըն հէմշիրէսի օլան ՚Բասեմաթը զէվճէ ալտը։ Վէ
5 ՚Ադդատան Եսաւա Եղիփազ տօղտու. վէ Բասեմաթ-
տան Ռագուէլ տօղտու։ Վէ Ողիբամատան Յեուս վէ Յեգղոմ վէ Կորխ տօղտու. պունլար Եսաւըն Քանան տիյարընտա տօղան օղուլլարը տըր։

6 Վէ Եսաւ զէվճէէլէրինի վէ օղուլլարընը վէ գըզլա-
րընը վէ խանէսինտէ օլան ճիմլէ նուֆուսը վէ սի-
րիլէրինի վէ ճիմլէ հայվանլարընը, վէ Քանան տի-
յարընտա գազանտըղը էմվալընը քեաֆֆէսինի ալըպ,
պիրատէրի Յակոբըն հուզուրընտան ՚պ՚ուէ պիր տի-
7 յարա կիթտի. ՚Զիրա մալլէրի չօգ օլմաղլէ պիրլիքտէ
սաքին օլամայըպ, սիւրիւէրի սէպէպիյլէ ՚միւսաֆիր
օլտըգլարը տիյար անլէրէ թէհամմիւլ էտէմէզ իտի։
8 Վէ Եսաւ ՚Սէիր տաղընտա իգամէթ էթտի ՚Եսաւ
Եդովմ տըր։

9 Վէ Սէիր տաղընտա օլան Եդովմլըլարընն փէտէրի
10 Եսաւըն նէսլէրի պունլար տըր։ Եսաւըն օղուլլարը-
նըն իսմլէրի պունլար տըր. Եսաւըն զէվճէէսի Ադդա-
նըն օղու ՚Եղիփազ, վէ Եսաւըն զէվճէէսի Բասեմա-
11 թըն օղու Ռագուէլ, Վէ Եղիփազըն օղուլլարը Թե-
ման վէ Օմար վէ Սեփով վէ Գոթամ վէ Կենէզ տիր։
12 Վէ Թաննա Եսաւըն օղու Եղիփազըն օտալըղը օլուպ,
անտէն Եղիփազա ՚Ամաղէկ տօղտու. պունլար Եսա-
13 ւըն զէվճէէսի Ադդանըն օղուլլարը տըր։ Վէ Ռագուէ-
լին օղուլլարը պունլար տըր. Նահաթ վէ Զարա վէ
Սամմա վէ Մէզա օլուպ, պունլար Եսաւըն զէվճէէսի
14 Բասեմաթըն օղուլլարը տըր։ Վէ Եսաւըն զէվճէէսի
օլան Սեբեգօնըն գըզը Անանըն գըզը Ողիբամանըն
օղուլլարը պունլար տըր. անտէն Եսաւա Յեուս վէ
Յեգղոմ վէ Կորխ տօղտըլար։

15 Պէնի Եսաւտան օլան էմիրլէր պունլար տըր. Եսա-
ւըն իլք օղու Եղիփազըն օղուլլարը՝ էմիր Թեման,
16 էմիր Օմար, էմիր Սեփով, էմիր Կենէզ, Վէ էմիր
Կորխ, էմիր Գոթամ, էմիր Ամաղէկ. պունլար Եդովմ
տիյարընտա Եղիփազտան օլան էմիրլէր օլուպ՝ Ադ-
17 դանըն օղուլլարը տըրլար։ Վէ Եսաւըն օղու Ռա-
գուէլին օղուլլարը պունլար տըր. էմիր Նահաթ, էմիր
Զարա, էմիր Սամմա, էմիր Մէզա. պունլար Եդովմ
տիյարընտա Ռագուէլտէն օլան էմիրլէր օլուպ՝ Եսա-
18 ւըն զէվճէէսի Բասեմաթըն օղուլլարը տըրլար։ Վէ
Եսաւըն զէվճէէսի Ողիբամանըն օղուլլարը պունլար տըր. էմիր Յեուս, էմիր Յեգղոմ, էմիր Կորխ օլուպ, Եսաւըն զէվճէէսի Անանըն գըզը Ողիբամատան օլան
19 էմիրլէր պունլար տըր։ Եսաւըն, եա՛նի Եդովմըն օղուլլարը վէ անլէրին էմիրլէրի պունլար տըր։

20 Օլ տիյարտա սաքին օլան ՚Հօրի ՚Սէիրին օղուլ-
լարը պունլար տըր. Ղոտան վէ Սոբաղ վէ Սեբեգօն
21 վէ Անա, Վէ Դիսօն վէ Եսեր վէ Դիսան օլուպ, պունլար Եդովմ տիյարընտա Հօրիլէրին էմիրլէրի Սէիրին
22 օղուլլարը տըրլար։ Վէ Ղոտանըն օղուլլարը Հօրի վէ Հեմամ օլուպ, Ղոտանըն հէմշիրէսի Թաննա իտի։
23 Վէ Սոբաղըն օղուլլարը պունլար իտի. Գաղուան վէ
24 Մանաքաթ վէ Գեբաղ վէ Սեփով վէ Օնամ։ Վէ Սե-
բեգօնըն օղուլլարը պունլար իտի. Այիա վէ Անա. փէտէրի Սեբեգօնըն մէրքէպլէրինի կիւտէր իքէն չէօլտէ
25 ըլըճա սուլարը պուլան Անա պու տըր։ Վէ Անանըն էվլատը պունլար իտի. Դիսօն վէ Անանըն գըզը Ողի-
26 բամա։ Վէ Դիսօնըն օղուլլարը պունլար իտի. Ամա-
27 դան վէ Եսբան վէ Յեթրան վէ Քառան։ Վէ Եսերին օղուլլարը պունլար իտի. Բաղղան վէ Զաաւան վէ
28 Ական։ Վէ Դիսանըն օղուլլարը պունլար իտի. Հուս
29 վէ Առան։ Հօրիլէրին էմիրլէրի պունլար իտի. էմիր Ղոտան, էմիր Սոբաղ, էմիր Սեբեգօն, էմիր Անա,
30 էմիր Դիսօն, էմիր Եսեր, էմիր Դիսան. Սէիր տիյա-
րընտա էմիրլիքլէրինէ կէօրէ Հօրիլէրին էմիրլէրի պունլար տըր։

31 Վէ պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ պիր մէլիք հիւքիւմէթ
էթմէզտէն էվվէլ՝ ՚Եդովմ տիյարընտա հիւքիւմէթ
32 էտէն մէլիքլէր պունլար տըր։ Բաղա իպն ի Բէօվր
Եդովմտա հիւքիւմէթ էյլէտի. շէհրինին իսմի տախի
33 Դէննաբա իտի։ Վէ Բաղանըն վէֆաթընտան սօկրա
եէրինէ Բօսրալը Զարանըն օղու Յոբաբ մէլիք օլտու։
34 Վէ Յոբաբըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Թեման-
35 լըլար տիյարընտան Հուսամ մէլիք օլտու։ Վէ Հուսամըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Մովաբ սահ-
րասընտա Մադիանլըլարը գըրան Ադադ իպն ի Բա-
դադ մէլիք օլտու. շէհրինին իսմի տախի Աւիթ իտի։
36 Վէ Ադադըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Մասրե-
37 կալը Սամաղա մէլիք օլտու։ Վէ Սամաղանըն վէֆա-
թընտան սօկրա եէրինէ Նէհրին ճիվարընտա վագը՝
38 Ռոբովթտան օլան Սաուղ մէլիք օլտու։ Վէ Սաու-
ղըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Բաաղանան իպն ի
39 Աքոբոր մէլիք օլտու։ Վէ Բաաղանան իպն ի Աքո-
բորըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ ՚Ադադ մէլիք օլ-
տու. վէ շէհրինին իսմի Փոգով, վէ զէվճէէսինին իսմի Մետաբեէլ օլուպ, պու տախի Մէզաաբըն գըզը Մատ-
րեթին գըզը իտի։

40 Իմտի գապիլէլէր վէ մէքթանլար վէ իսմլէրինճէ

ա Գ. 25. 30։ բ Գ. 26. 34։ գ Ա՛յ. 25։ դ Գ. 28. 9։ ե 1 Թէվ. 1. 35։ զ Գ. 13. 6, 11։ է Գ. 17. 8։ 28. 4։ ը Գ. 32. 3։ Թէս. 2. 5։ Ցեսս. 24. 4։ թ Ա՛յ. 1։ ժ 1 Թէվ. 1. 35, վէ պայրի վր. պայրի։ [22։ ի 1 Թէվ. 1. 43։ լ Խուր. 17. 8, 14։ Ա՛տ. 24. 20։ 1 Մխ. 15. 2, 3, խ 1 Թէվ. 1. 38։ ծ Գ. 14. 6։ Թէս. 2. 12, կ 1 Թէվ. 1. 50։

Digitized by Google

Եսաւան օլան ՙէմիրլէրին իսմլէրի պունլար տըր.
41 էմիր Թամնա, էմիր Գաղուա, էմիր Յեթաթ, էմիր
42 Ողիբամա, էմիր Էլա, էմիր Փինօն: Էմիր Կենէզ,
43 էմիր Թեման, էմիր Մաբզար, էմիր Մագեդիէլ, էմիր
Իրամ. Թէմէլլիւք էթիքլէրի տիյարտա մէսքէնլէ-
րինճէ Եդովմ էմիրլէրի պունլար տըր. Եդովմլըլարըն
փէտէրի Եսաւ պու տըր:

ՊԱՊ 37

Յովսէփին քէնտի գարնտաշլարը Թաւաքընտան պուղզ օլունմասը. 5 անըն իքի րիւ՛յասը. 13 գարնտաշլարընըն եանընա կէօնտէրիլմէսի. 18 գարնտաշլարընըն անըն ՙալէյհինտէ օլան աւե՛ի գաատը. 21 Ռուբէնին շէֆգաաքը. 26 Յովսէփին իսմայէլիլէրէ սաթըլմասը. 31 Փէտէրինին ալտանմասը վէ մաճէմի. 36 Յովսէփին Մըսըա կէօնդէրիլմէսի.

Վ 1 Յակոբ ՙփէտէրինին միւսաֆիր օլտըղը տի-
յարտա, եա՛նի Քանան տիյարընտա սաքին օլտու:
2 Յակոբըն նէսլէրի պունլար տըր. Յովսէփ օն եէտի
եաշընտա իքէն պիրատէրլէրի իլէ պէրապէր սիւրիւ-
լէրի կիւտէր իտի, վէ Յովսէփ կէնճ օլուպ՝ փէտէրի-
նին զէվճէլէրի Բաղղանըն օղուլլարը վէ Զեղփանըն
օղուլլարը իլէ պէրապէր պուլունուր, վէ ՙանլէրին
3 ֆէնալըգլարընը փէտէրլէրինէ նագլ էտէր իտի: Վէ
Իսրայէլ Յովսէփի, ՙիխթիյարլըղընտա թէվլիտ էթ-
միշ օլտըղը իչիւն, ճիւմլէ օղուլլարընտան զիյատէ
4 սէվիպ՝ անա պիր ալաճա էնթարի եափտը: Պիրա-
տէրլէրի տախի փէտէրլէրինին անը ճիւմլէ պիրատէր-
լէրինտէն զիյատէ սէվտիյինի կէօրմէյէրիյլէ, ՙանա
ՙատավէթ էտիպ՝ անա տօսթանէ սէօյլէյէմէզլէր իտի:
5 Վէ Յովսէփ պիր րիւ՛յա կէօրիւպ անը պիրատէր-
լէրինէ նագլ էթտիքտէ, անա օլան ՙատավէթլէրի
6 տահա զիյատէ օլտու: Չիւնքի անլէրէ խիթապլէն՝
Րէճա էտէրիմ, պու կէօրտիյիմ՝ րիւ՛յայը տիկլէյի-
7 նիզ: ՙԻշթէ պիզ թարլատա տէմէթ պաղլար իքէն
պէնիմ տէմէթիմ՝ տիքիլիպ տուրտու. սիզին տէմէթ-
լէրինիզ տախի պէնիմ տէմէթիմի գուշատըպ՝ անա
8 ՙուպուտիյէթ ՙարզ էթտիլէր՝ տէտի: Վէ պիրատէր-
լէրի անա՝ Ֆիլհագիգէ իւզէրիմիզէ մէլիք մի օլաճագ-
սըն, եախօտ Ֆիլհագիգէ իւզէրիմիզէ հիւքիմ՞թ մի
էտէճէքսինի՝ տէյէրէք, րիւ՛յալարը վէ սէօզլէրի սէ-
պէպինտէն անա տահա զիյատէ ՙատավէթ էթտիլէր:
9 Վէ պիր րիւ՛յա տահա կէօրիւպ՝ անը պիրատէրլէրինէ
նագլ էտէրէք՝ Պէն տիկէր պիր րիւ՛յա կէօրտիմ, վէ
իշթէ ՙկինէշ վէ այ վէ օն պիր եըլտըզ պանա ՙարզը
10 ՙուպուտիյէթ էթտիլէր՝ տէտի: Վէ պունու փէտէրինէ
վէ պիրատէրլէրինէ նագլ էթտիյինտէ, փէտէրի անը
թա՛զիր էտիպ, անա՝ Պու սէնին կէօրտիյիւն րիւ՛յա
նէ՞ օլաճագ. պէն վէ վալիտէն վէ ՙպիրատէրլէրին
ֆիլհագիգէ եէրէ գատար սանա ՙարզը ՙուպուտիյէթ
11 էթմէյէ՞մի կէլէճէյիզ՝ տէտի: ՚Պիրատէրլէրի տախի
անա հասէտ էթտիլէր. լաքին փէտէրի պու սէօզիւ
ՙԽ֊ՐԸԸ֊ հրֆզ էթտի:
12 Վէ պիրատէրլէրի փէտէրլէրինէն սիւրիւլէրինի
Սիւքէմտէ օթլաթմաղա կիթմիշ օլուպ, Իսրայէլ Յով-
13 սէփէ՝ Պիրատէրլէրինկ Սիւքէմտէ սիւրիւլէրի օթլաթ-
մայօրլար մը. կէլ, սէնի անլէրին եանընա կէօնտէրէ-
յիմ՝ տէտիքտէ, օ տախի անա՝ Հազըր ըմ՝ տէտի:
14 Վէ անա՝ Կիթ, պիրատէրլէրինկ ՙսաղ սալի՞մ մի տիր,
վէ սիւրիւլէր սաղ մը տըր, պագ տա պանա խապէր
կէթիր՝ տէյէրէք, անը ՙՔեբրոն տէրէսինտէն կէօն-
15 տէրտի. օ տախի Սիւքէմէ վասըլ օլտու: Վէ իշթէ օ՝
սահրատա էօթէ պէրի տօլաշմագտա իքէն, անա պիր
ատէմ րասթ կէլիպ՝ Նէ՞ արայօրսըն՝ տէյիւ սիւ՛ալ
16 էթտի: Օ տախի՝ Պիրատէրլէրիմի արայօրըմ. լութ-
ֆէն՝ սիւրիւլէրի նէ՞րէտէ օթլատըյօրլար, ՙպանա խա-
17 պէր վէր՝ տէտիքտէ, Օլ ատէմ տախի՝ Պուրատան
կիթտիլէր. զիրա ՙԴօթայիմէ կիտէլիմ տէտիքլէրինի
իշիթտիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Յովսէփ պիրատէրլէրի-
նին արտը սըրա կիտիպ՝ անլէրի Դօթայիմտէ պուլ-
18 տու: Վէ անլէր անը ուզագտան կէօրտիւքլէրինտէ,
տահա եանլարընա կէլմէզտէն ՙանըն գաթլինէ գաստ-
19 լէ, Պիրիպիրինէ՝ Իշթէ րիւ՛յա սահիպի կէլիյօր:
20 ՙՇիմտի կէլինիզ, անը գաթլ էտիպ՝ գույուլարըն պի-
րինէ աթալըմ տա, Անը պիր եըրթըճը հայվան եէ-
միշ տէյէլիմ, վէ պագալըմ, անըն րիւ՛յալարը նէ՞
21 օլաճագ՝ տէտիլէր: Ֆագաթ ՙՌուբէն պունու իշիթ-
տիյինտէ՝ ձանընա գըյմայալըմ՝ տէյէրէք, անը էլ-
22 լէրինտէն խէլաս էթտի: Չիւնքի Ռուբէն անը էլլէ-
րինտէն խէլաս էտիպ փէտէրինէ կէրի կէօնտէրմէք
իչիւն, անլէրէ՝ Գան տէօքմէյինիզ, անը չէօլտէ պու-
լունան շու գույույա աթընըզ, վէ անա տօգունմաս-
րընըզ՝ տէտի:
23 Վէ Յովսէփ պիրատէրլէրինէն եանընա կէլտիյինտէ,
Յովսէփինէ էնթարիսինի, եա՛նի իւզէրինտէ օլան
24 ալաճա էնթարիյի չրգարտըլար. Վէ անը թուքուպ
գույույա աթտըլար. գույու տախի պօշ օլուպ իչինտէ
25 սու եօգ իտի: ՙՎէ թա՛մ էթմէյէ օթուրտըգլարընտա՝
կէօզլէրինի գալտըրըպ Գաղաադ թարաֆընտան կէլ-
մէքտէ օլան ՙԻսմայէլիլէրին պիր քէրպանընը կէօր-
տիվէր, պունլարընն տէվէյէլերի տախի պահարլար վէ
՚պէլէսան վէ միւրր ի սաֆիյլէ եիւքիւ օլարագ, Մը-
26 սըրա էնտիրմէք իւզրէ կիտիյօրլար իտի: Օլ վագըթ
Յուդա պիրատէրլէրինէ խիթապլէն՝ Պիրատէրիմիզի
գաթլ իլէ ՙգանընը կիզէմէմիզտէն նէ՞ ֆա՛իտէ ՙվար

ՙ 1 Թէվ. 1. 51։
— Պ. 17. 8։ 23. 4։ 28. 4։ 36. 7։ ՚Իպր. 11. 9։
՚ 1 Միւս. 2. 22, 23, 24։
ՙ Պ. 44. 20։
՚ Պ. 27. 41։ 49. 23։
ՙ Պ. 42. 6, 9։ 43. 26։ 44. 14։
ՙ Պագ Պ. 46. 29։
ՙ Պ. 27. 29։
ՙ Ա՛մալ. 7. 9։
ՙ Դան. 7. 28։ Ղուկ. 2. 19, 51։
ՙ Պ. 29. 6։
ՙ Պ. 35. 27։
ՙ Այն. 1. 7։
ՙ 4 Միւս. 6. 13։
ՙ 1 Միւս. 19. 1։ Մէգ. 31. 13։ 37. 12, 32։ 94. 21։
Մատ. 27. 1։ Մարկ. 14. 1։ Յովհ. 11. 53։ Ա՛մալ. 23. 12։ [27. 4։
ՙ Էմս. 1. 11, 16։ 6. 17։
ՙ Պ. 42. 22։
ՙ Էմս. 30. 20։ Ամովս. 6. 6։
ՙ Պագ Այ. 28, 36։
ՙ Երեմ. 8. 22։ [16. 18։
ՙ Պ. 4. 10։ Այ. 20։ Յոբ.

Digitized by Google

27 տըր. Կէլինիզ, անը Իսմայէլիլէրէ սաթալըմ, Էլի-
միզ տախի անա տօգունմասըն. գիրա օ Պիրատէ-
րիմիզ վէ Թէքնիմիզ տիր՝ տէտի. պիրատէրլէրի տախի
28 անըն սէօզինիւ տինկլէտիլէր: Վէ Մադիանլը թա-
ճիրլէր կէչէր իքէն՝ Յովսէփի գույուտան չէքիպ չը-
գարտըլար, վէ Յովսէփի Իսմայէլիլէրէ Հերմի գը-
թ'ա կիւմիւշէ պէտէլ սաթտըլար. անլէր տախի Յով-
29 սէփի Մըսրա կէօթիւրտիւլէր: Վէ Ռուբէն գույույա
'ավտէթ էտիպ, Յովսէփ գույուտա պուլունմատըղըն-
30 տան, Էլպիսէսինի երրթարագ, Պիրատէրլէրինին
եանընա տէօնիւպ՝ Զօճուգ Եօգ տըր. վէ պէն, պէն
նէ՞րէյէ կիտէյիմ՝ տէտի:
31 Իմտի Յովսէփին էնթարիսինի ալըպ՝ պիր էրկէճ
32 քէսէրէք գանընա էնթարիյի պաթըրտըլար: Վէ ալա-
ճա էնթարիյի փէտէրլէրինէ կէօնտէրիպ՝ թագտիմ
էթտիրէրէք՝ Պունու պուլտըգ. պագ պու էնթարի օղ-
33 լընկ՞ն մը տըր, եօգսա տէյի՞լ մի տիր՝ տէտիլէր: Օ
տախի անը թանը յրպ՝ Օղլըմըն էնթարիսի տիր.
Վանը պիր եըրթրճը հայվան եէմիշ օլմալը. Յովսէփ
34 մուրթլագա փարէլէնմիշ տիր՝ տէտի: Վէ Յակոբ Քէն-
տի էլպիսէսինի եըրթրըպ, պէլինէ չուլ պաղլայարագ,
35 օղլու իչիւն խայլը կիւնլէր մաթէմ էթտի: Վէ ճիւմլէ
օղուլլարը իլէ ճիւմլէ գըզլարը Եանա թէսէլլի վէրմէյէ
գալգտըլար իսէ տէ, օ միւրթէսէլլի օլմագտան իմթի-
նա՝ էտէրէք՝ Գապրա՝ օղլըմըն եանընա մաթէմլէ
էնէճէյիմ՝ տէտի: Պէօյլէճէ փէտէրի անըն իչիւն աղ-
36 լատը: Վէ Մադիանլըլար անը Մըսրա՝ Փարաւոնըն
խատըմը վէ մա'իյէթէ 'ասքէրի րէ'իսի պուլունան
Պետափրէսէ սաթտըլար:

ՊԱՊ 38

Յուդանըն օղուլլարը՝ 6 էրին Թամար իլէ էվլէնտէսի՝ 8 Օնանըն կիւնահը՝ 11 Թամարըն Սելօմ իչիւն պէքլէմէսի՝ 13 անըն տէսթաէսի՝ 27 Փարէս իլէ Զարանըն տօղմասը:

Վէ օ զէման Յուդա պիրատէրլէրինին եանընտան էնիպ՝ Իրաս իսմինտէ պիր Ադողոմլընըն Եա-
2 նընա կիթտի: Վէ օրատա Յուդա Շաւա իսմինտէ պիր Քանանլընըն գըզընը կէօրիպ, անը ալարագ
3 անա թէգաւրրիպ էյլէտի: Օ տախի համիլէ օղուպ՝ պիր օղուլ տօղուրարագ, անա Էր թէսմիյէ էյլէտի:
4 Վէ եինէ համիլէ օղուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտըգտա,
5 անա Օնան թէսմիյէ էյլէտի: Վէ թէքրար պիր օղուլ տահա տօղուրուպ, անա Սելօմ թէսմիյէ էյլէտի. վէ անը տօղուրտըղը վագըթ Յ...ը Քեզիբտէ իտի:
6 Վէ Յուդա իլք օղլու Էրէ Թամար իսմինտէ պիր
7 Էզվճէ ալտը: Վէ Յուդանըն իլք օղլու Էր ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօթիւ օլտըղընտան՝ ԷՐԱՊՊ անը էօլ-
8 տիւրտիւ: Վէ Յուդա Օնանա՝ Պիրատէրինկին զէվճէ-սինէ թէգաւրրիպ էտիպ, անա գայըն հագգընը իճրա էտէրէք՝ պիրատէրինէ զիւրրիյէթ փէյտա էյլէ՝ տէտի:
9 Վէ Օնան՝ զիւրրիյէթ Քէնտինին օլմայաճաղընը պիլ-մէքլէ, պիրատէրինին զէվճէսինէ թէգաւրրիպ էթ-տիքճէ, պիրատէրինէ զիւրրիյէթ վէրմէմէք իչիւն,
10 եէրէ տէօքէր իտի: Վէ անըն պու Ֆի'իլի ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօթիւ կէօրիւնտիյիւնտէն Եանը տախի
11 էօլտիւրտիւ: Վէ Յուդա կէլինի Թամարա՝ Օղլըմ Սելօմ պէօյիյիւնճէյէ տէյին փէտէրինկին խանէսինտէ տուպ օթուր՝ տէտի. գիրա պու տախի պիրատէրլէրի կիպի վէֆաթ էթմէսին՝ տէյիւ տիւշիւնտիւ. պէօյլէճէ Թամար կիտիպ՝ Փէտէրինին խանէսինտէ օթուրտու:
12 Վէ չօգ վագըթ կէչտիքտէն սօկրա Շաւանըն գըզը, Յուդանըն զէվճէսի վէֆաթ էյլէտի. վէ Յուդա ...ը-...ը-ն ...ը՝ միւթէսէլլի օլտըգտա՝ տօսթը Ադողոմլը Իրաս իլէ պէրապէր սիւրիւսիւնիւ գըրգանլարըն եա-
13 նընա Թամնայա չըգտը: Վէ Թամարա խապէր վէ-րիլիպ՝ Իշթէ գայըն փէտէրինկ սիւրիւսիւնիւ գըրգմագ
14 իչիւն Թամնայա չըգը յօր՝ տէնիլտիքտէ, Մէզպուրէ տուպլըգ էլպիսէսինի իւզէրինտէն չըգարըպ նիգապլէ էօրթիւնտիւ, վէ սարընըպ Թամնա եօլընտա օլան Ենայիմ գափուսընտա Օթուրտու. գիրա Սելօմ պէօ-յիւտիւ իսէ տէ, քէնտիսինին անա զէվճէ օլմագ իւզրէ
15 վէրիլմէտի՝ինի կէօրտիւ: Վէ Յուդա անը կէօրտիւ-յինտէ՝ եիւզինիւ սէթր էթմիշ օլտըղընտան կէլինի օլտըղընը պիլմէյէրէք, անը ֆահիշէ զանն էթմէ-
16 սիյլէ, Եօլտա տէօնիւպ անա՝ Կէլ, սանա թէգաւրրիպ էտէյիմ՝ տէտի: Օ տախի՝ Պանա թէգաւրրիպիւնկ
17 իչիւն նէ՞ վէրիրսին՝ տէմէքլէ, Սիւրիւտէն պիր օղլագ կէօնտէրիրիմ՝ տէտի. մէզպուրէ տախի՝ Կէօնտէրին-ճէյէ տէյին պիր րէհին վէրի՞ր մի սին՝ տէմէքլէ,
18 Սանա նէ՞ րէհին վէրէյիմ՝ տէտի. վէ մէզպուրէ անա՝ Մէօհրիւնկիւ վէ շէրիտինկի վէ էլինտէքի 'ասայը վէր՝ տէտիքտէ, օ տախի վէրիպ՝ անա թէգաւրրիպ էյլէտի.
19 մէզպուրէ տախի անտէն համիլէ օլարագ, Գալգրպ կիթտի, վէ Նիգապընը իւզէրինտէն չըգարըպ՝ տուլ-
20 ըգ էլպիսէսինի կէյտի: Վէ Յուդա, գարընըն էլին-տէն րէհինի ալմագ իչիւն, տօսթու Ադողոմլընըն վասըթասըյլէ օղլաղը կէօնտէրտի. լաքին օ մէզպու-
21 րէյի պուլամատը: Վէ օլ մահալընն ատէմլէրինէ՝ Ենա-յիմտէ եօլ քէնարընտա օլան ֆահիշէ նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէրէք սիւ՛ալ էյլէտիքտէ, անլէր՝ Պուրատա ֆա-

ֆ 1 Միւլ. 18. 17։
ֆ Պ. 42. 21։
ֆ Պ. 29. 14։
ֆ Հաք. 6.3։ Պ.45. 4,5։
ֆ Մէզ. 105.17։Ա'մալ. 7, 9։
ֆ Պագ Մատ. 27. 9։
ֆ Յուդ. 1. 20։
ֆ Պ. 42. 13. 36։ Երեմ. 31. 15։
ֆ Այ. 23։
ֆ Այ. 20։ Պ. 41. 28։
ֆ Այ. 29։ 2 Միւլ.3.31։
ֆ 2 Միւլ. 12. 17։
ֆ Պ. 42.38։ 44.29,31։
ֆ Պ. 39. 1։
ֆ Պ.19.3։ 4 Միւլ. 4.8։
ֆ 1 Թէվ. 2. 3։
ֆ Պ. 34. 2։
ֆ Պ.46.12։Ա'տ.26.19։
ֆ Պ.46.12,Ա'տ.26.19։
ֆ Պ.46.12,Ա'տ.26.20։
ֆ Պ. 21. 21։
ֆ Պ.46.12։Ա'տ.26.19։
ֆ 1 Թէվ. 2. 3։
ֆ Թէս.25.5։ Մատ.22. 24։
ֆ Թէս. 25. 6։
ֆ Պ.46.12։Ա'տ.26.19։
ֆ Հուա. 1. 13։
ֆ Ղևտ. 22. 13։
ֆ 2 Միւլ. 13. 39։
ֆ Յես.15.10,57։ Հաք. 14. 1։
ֆ Էմս. 7. 12։
ֆ Այ. 11, 26։
ֆ Եզեկ. 16. 33։
ֆ Այ. 20։
ֆ Այ. 25։
ֆ Այ. 14։

Digitized by Google

22 հիշէ եօգ իտի՝ տէտիլէր: Ο տախի Յուդանըն եա-
նընա տէօնիւպ՝ Անը պուլամատըմ, վէ հէմ օլ մա-
հալըն ատէմլէրի տախի՝ Պուրատա ֆահիշէ եօգ իտի՝
23 տէտիլէր, տէտիքտէ, Յուդա տախի՝ Քէնտինին օլ-
սուն, օլմայա քի րիւավայ օլալըմ, իշթէ օղլաղը
կէօնտէրտիմ, վէ սէն պուլամատըն՝ տէտի:
24 Վէ իւչ այ գատար կէչտիքտէն սօկրա, Յուդայա՝
Կէլինինկ Թամար Ւզինա էտիպ, իշթէ զինատան տախի
համիլէ օլտու՝ տէյիւ խապէր վէրիլտի. Յուդա տախի՝
25 Անը չըգարընըզ, ՚վէ եագըլսըն՝ տէտի: Ամմա մէզ-
պուրէ չըգարըլըը իքէն, գայըն փէտէրինէ ւեւէ կէօն-
տէրիպ՝ Պէն պու շէյլէրին սահիպի օլան ատէմտէն
համիլէ օլտըմ. րէճա էտէրիմ, Ւպագ ՚պու մէօհր վէ
26 շէրիտ վէ ՚ասա քիմի՞ն տիր՝ տէտի: Վէ Յուդա ՚՚ւէւէ
Ւթանը յրպ՝ ՚Ο պէնտէն սալիհ տիր. զիրա ՚անը օղ-
լըմ Սելօմա վէրմէտիմ՝ տէտի. վէ Ւարթըգ անը պիր
տահա պիլմէտի:
27 Վէ տօղուրտըղը զէման իշթէ րահմինտէ իքիզ վար
28 իտի: Վէ տօղուրտըղընտա պիրի էլինի չըգարտըգտա,
էպէ անըն էլինէ պիր գըրմըզը իփլիք պաղլայըպ՝
29 Եվվէլ պու չըգտը՝ տէտի: Լաքին էլինի կէրի չէք-
մէքլէ՝ իշթէ գարնտաշը չըգտը. վէ Եւէ անա՝ Նէյէ՞
կէտիք աչտըն. կէտիք իւզէրինկէ օլսուն՝ տէտի. պու
30 ճիհէթտէն անա ՚*փարէս թէսմիյէ էյլէտի: Վէ ան-
տէն սօկրա էլինտէ գըրմըզը իփլիք օլան գարնտաշը
չըգտը, վէ Զարա թէսմիյէ օլունտու:

ՊԱՊ 39

Յովսէփին Պետափրէսին խանէսինտէ լուծք պուլմասը. 7 անըն Զէղիպէսի. 13 անըն ՚ալէյհինէ օլան իֆնիրա. 20 անըն զընտանա աթըլմասը, 21 վէ մազհար ը ՚ինայէթ օլմասը:

Վէ Յովսէփ Մըսրա կէօթիւրիլտիւքտէ՝ փարա-
ւոնըն խատըմը վէ մա՚իյէթ ՚ասքէրի րէ՚իսի պու-
լունան ՚Պետափրէս իսմինտէ պիր Մըսըրլը անը օրա-
յա կէօթիւրէն Իսմայէլիէրին էլինտէն ՚սաթըն ալտը:
2 Վէ ՚ՐԱՊՊ Յովսէփ իլէ օլտրղընտան՝ իշինտէ մու-
վաֆֆագ պիր ատէմ օլարագ, էֆէնտիսի օլան Մը-
3 սըրլընըն խանէսինտէ պուլունուր իտի: Վէ ՐԱՊՊ
անըն իլէ օլուպ՝ ՚հէր թուլթտրղը իշտէ ՐԱՊՊ անը
մուվաֆֆագ գըլտրղընը էֆէնտիսի կէօրտիւքտէ,
4 Յովսէփ Ւանըն նազարընտա լուծք պուլուպ՝ անա
խրտմէթ էտէր իտի. օ տախի ՚անը խանէսի իւզէ-
րինէ քէթխիւտա թա՚եին էտէրէք՝ պիւթիւն էմվալընը
5 էլինէ թէսլիմ էյլէտի: Վէ անը խանէսինէ վէ պիւ-
թիւն էմվալը իւզէրինէ քէթխիւտա թա՚եին էթտիք-
տէն սօկրա, ՚ՐԱՊՊ Յովսէփին սէպէպինտէն Մըսըր-
լընըն խանէսինի պէրէքէթլէտի. վէ ՐԱՊՊԸՆ պէրէ-
քէթի կէրէք խանէտէ վէ կէրէք թարլատա պիւթիւն
6 էմվալը իւզէրինտէ օլտու: Պէօյլէճէ պիւթիւն էմվալընը
Յովսէփին էլինէ թէրքլէ, եէտիյի էքմէքտէն պաշգա
անընն եանընտա նէ շէյի պուլունտրղընը պիլմէզ իտի.
վէ Յովսէփ ՚էնտամը կիւզէլ վէ տիտարը կիւզէլ իտի:
7 Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա էֆէնտիսինին զէվճէսի
8 Յովսէփէ կէօզ աթըպ՝ ՚պէնիմ իլէ եաթ՝ տէտի: Ο
տախի իմթինա՚ էտիպ, էֆէնտիսինին զէվճէսինէ՝
Իշթէ էֆէնտիմ խանէտէ եանընմտա նէ շէյի պուլուն-
տրղընը պիլմէզ. վէ պիւթիւն էմվալընը էլիմէ թէս-
9 լիմ էթմիշ տիր: Պու խանէտէ պէնտէն պէօյիւք եօգ
տրը. վէ զէվճէսի պուլունտրղընկ ճիհէթլէ անճագ սէնի
պէնտէն մէն՝ էթմիշ տիր. ՚իմտի պէն նաըսըլ պու
պէօյիւք քէօթիւկիւյիւ իշլէմէքլէ ՚Ալլահա գարշը կիւ-
10 նահ էտէյիմ՝ տէտի: Վէ մէզպուրէ կիւնտէն կիւնէ
Յովսէփէ սէօյլէր իտի իսէ տէ, անըն իլէ եաթմագ վէ
11 անըն իլէ օլմագ իչիւն անը տիկկլէմէզ իտի: Վէ պիր
կիւն խրտմէթիւնին իֆսաը իչիւն խանէյէ կէլտիքտէ,
խանէ խալգընտան տախի խանէտէ քիմսէ պուլուն-
12 մատրղը հալտէ, ՚Մէզպուրէ անըն լիպասընտան թու-
թարագ՝ Պէնիմ իլէ եաթ՝ տէտի. օ տախի լիպասընը
անըն էլինտէ պրագարագ գաչըպ տըշարը չըգտը:
13 Վէ մէզպուրէ անըն քէնտի լիպասընը պրագըպ տը-
14 շարը գաչտրղընը կէօրտիւքտէ, Խանէ խալգընը չա-
ղըրըպ անլէրէ խիթապէն՝ Պագընըզ, պիզի իսթիհզա
էթմէք իչիւն պիզէ պիր ՚Իպրանի կէթիրտի. օ տախի
պէնիմ իլէ եաթմագ իւզրէ եանընմա կէլտի. պէն տախի
15 եիւքսէք սէսլէ չաղըրտրմ. Վէ եիւքսէք սէսլէ չաղըր-
տրղըմը իշիթտիյի կիպի, լիպասընը եանընմտա պրա-
16 գարագ գաչըպ տըշարը չըգտը՝ տէտի: Վէ էֆէնտիսի
խանէյէ կէլինճէյէ տէյինն լիպասընը քէնտի եանընտա
17 ալը գօտու: Վէ ՚անա պու մինվալ իւզրէ սէօյլէյէրէք՝
Պիզէ կէթիրտիյինկ ՚Իպրանի քէօլէ պէնի իսթիհզա
18 էթմէք իչիւն եանընմա կէլտի: Պէն տախի եիւքսէք
սէսլէ չաղըրտրղըմ կիպի, լիպասընը եանընմտա պրա-
գըպ տըշարըյա գաչտը՝ տէտի:
19 Վէ էֆէնտիսի զէվճէսինինկ՝ Քէօլէկ
պանա պէօյլէ էյլէտի՝ տէյէրէք սէօյլէտիյի քէլամը
20 իշիթտիյի կիպի ՚Ղայէթ ղազապա կէլտի: Վէ Յով-
սէփին էֆէնտիսի անը թուլթուպ մէլիյին մահպուս-
լարընըն հապս օլունտրգլարը ՚զընտանա աթտը.
21 տախի օրատա զընտանտա գալտը: Ֆագաթ ՐԱՊՊ
Յովսէփ իլէ օլուպ՝ անա ՚ինայէթ էտէրէք, ՚զընտան

ւ Հաք. 19. 2։
ա Ղեւ. 21. 9։ Թէս. 22. 21։
ը Պ. 37. 32։
գ Ա՛յ. 18։
դ Պ. 37. 33։
ե 1 Մխ. 24. 18։
զ Ա՛յ. 14։
է Ցաք. 34. 31, 32։
ը Պ. 46. 12։ Ա՛տ. 26. 20։ 1 Թէվ. 2. 4։ Մատ. 1. 3։
թ Եւէ՝ կ՛տիր
ժ Պ. 37. 36։ Մէզ. 105. 17։
ի Պ. 37. 28։
լ Ա՛յ. 21։ Պ. 21. 22։ 26. 24, 28։ 28. 15։ 1 Մխ. 16. 18։ 18. 14, 28։ Ա՛մոզ. 7. 9։
խ Մէզ. 1. 3։
ծ Պ. 18. 3։ 19. 19։ Ա՛յ. 21։ 2 Մխ. 12. 13։ Մէզ. 51. 4։
կ Պ. 24. 2։
հ Պ. 30. 27։
ձ 1 Մխ. 16. 12։
ղ 2 Մխ. 13. 11։
ճ Լեւ. 6. 29, 32։
մ Պ. 20. 6։ Ղեւ. 6. 2։ 2 Մխ. 12. 13։ Մէզ. 51. 4։
յ Լեւ. 7. 13, վէ զայրե։
ն Խուր. 23. 1։ Մէզ. 120. 3։
շ Լեւ. 6. 34, 35։
ո Մէզ. 105. 18։ 1 Պե
2. 19։ Գաղ Պ. 40. 3
15։ 41. 14։
չ Խուր. 3. 21, 11. 3։ 12
36։ Մէզ. 106. 46։ Լեւ
16. 7։ Դան. 1. 9։ Ա՛մոզ
7. 9, 10։

Digitized by Google

միւտիրինին նազարընտա անը մազհար ը լութֆ գըլ-
22 տը: Վէ զընտան միւտիրի ՝զընտանտա պուլունան
մահպուսլարըն ճիմլէսինի Յովսէփին էլինէ թէսլիմ
էթտի. վէ օրատա իճրա օլունան իշին քեաֆֆէսինի
23 կէօրէն օ իտի: Վէ զընտան միւտիրի անըն էլինտէ
պուլունան հիչ պիր շէյէ պագմազ իտի. զիրա ՚ՐԱՊՊ
անըն իլէ օլուպ, հէր նէ իշլէտի իսէ՝ ՐԱՊՊ անը մու-
վաֆֆագ գըլար իտի:

ՊԱՊ 40

*Փարաւոնըն սագիսի իլէ էքմէքճիսինին հապսխանէյէ աճըլըպ, 4 Յովսէփին Ռահճ ը իտարէսինէ պուլունմալարը, 5 Յովսէփին՝ անլէ-
րէ րիւ՚եալարընը Ռա՚պիւ էթմէսի. 20 անըն Ռա՚պիւրինին իճմամ օլունմասը, 23 վէ սագինին նահքէօրլիւյիւ:*

Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա Մրսըր մէլիյինին
՚սագիսի վէ էքմէքճիսի էֆէնտիլէրի օլան Մրսըր մէ-
2 լիյինէ գարշը խաճատա պուլունտըլար: Վէ Փարա-
տն ՝պու իքի նէֆէր խատէմէսինէ, եա՚նի սագիլէր
3 րէ՚իսի իլէ էքմէքճիլէր րէ՚իսինէ ղազապա կէլիպ, ՝Ան-
լէրի մա՚իյէթ ՚ասքէրի րէ՚իսինին խանէսինտէքի
հապսխանէյէ, եա՚նի Յովսէփին մահպուս օլտրղը
4 զընտանա աճտը: Վէ մա՚իյէթ ՚ասքէրի րէ՚իսի՝
Յովսէփի անլէրին եանընա թա՚եին էտիպ, օ տախի
անլէրէ խրտմէճ էտէր իտի. անլէր տախի պիր միւտ-
էթ հապսխանէտէ գալտըլար:
5 Վէ Մրսըր մէլիյինին զընտանտա մահպուս օլան
սագիսի իլէ էքմէքճիսի, իքիսի պիր կէճէտէ, հէր
պիրինին րիւ՚յասընըն թա՚պիր ի մախսուսը օլարագ
6 պիրէր րիւ՚յա կէօրտիւլէր: Վէ Յովսէփ սապահլայըն
եանլարընա կէլիպ՝ միւքէտտէր օլտրղլարընը կէօր-
7 տիւքտէ, էֆէնտիսինին խանէսինտէքի հապսխանէտէ
քէնտիսի իլէ պէրաբէր պուլունան Փարաւոնըն խա-
տմէսինէ՝ ՝Նիչ՚ սէպէպտէն պու կիւն չէհրէնիզ պօ-
8 զուգ տըր՝ տէյիւ սիւ՚ալ էյլէտի: Անլէր տախի անա՝
՝Րիւ՚յա կէօրտիւք վէ թա՚պիր էտէն եօգ տըր՝ տէտիլէր.
վէ Յովսէփ անլէրէ՝ ՚թա՚պիրաթ Ալլահա մախսուս
տէյլի՚ մի տիր. լութֆէն պանա նագլ էտինիզ՚ տէտի:
9 Վէ սագիլէր րէ՚իսի քէնտի րիւ՚յասընը Յովսէփէ
հիքեայէ էտիպ՝ Րիւ՚յամտա իշլէթ էօնիւմտէ պիր ասմա
10 վար իտի: Վէ օ ասմատա իւչ չըպուգ պուլունարագ՝
ֆիլիզլէնտիյի կիպի չիչէյի աչըլըպ՝ սալգըմլարը իւ-
11 զիւմ եէթիշտիրտի: Վէ Փարաւոնըն քեասէսի էլիմտէ
պուլունուպ՝ պէն իւզիւմիւ ալարագ Փարաւոնըն քեա-
սէսինէ սըգտըմ, վէ քեասէյի Փարաւոնըն էլինէ վէր-
12 տիմ՚ տէտի: Օլ վագըթ Յովսէփ անա խիթապէն՝
13 ՝թա՚պիրի պու տըր. իւչ չըպուգ ՝իւչ կիւն տիր. Իւչ

կիւն սօնրա Փարաւոն ՝*սէնի հապսխանէտէն չըգա-
րըպ՚՚ եինէ սէնի մագամընկա ի՚ատէ էտէճէք տիր.
սէն տախի սագիսի իքէն էվվէլքի ՚ատէթինին իւզրէ
14 Փարաւոնըն քեասէսինի էլինէ վէրէճէքսինին: Վէ լաքին
սանա խայր օլտրղը զէման ՝պէնի խաթըրընկա կէթիր,
վէ րէճա էտէրիմ՚, պանա ՝լութֆ էտէրէք, պէնի Փա-
րաւոնա զիքր էթմէքլէ՚ պէնի պու խանէտէն չըգար:
15 Զիրա ֆիլհագիգէ ՚Իպրանիլէրին տիյարընտան սըր-
գաթ օլունտրմ՚, ՚վէ պուրատա տախի պիր շէյ եափ-
մատրմ՚ քի պու գույույա աթըլայրմ՚՝ տէտի:
16 Վէ էքմէքճիլէր րէ՚իսի անըն կիւզէլ թա՚պիր էթ-
տիյինի կէօրտիւքտէ, Յովսէփէ խիթապէն՝ Պէն տախի
րիւ՚յամտա կէօրտիւմ՚ քի պաշըրմտա իւչ պէյազ սէ-
17 փէթ վար իտի. Վէ էն իւսթտէքի սէփէթտէ էքմէքճի
իշի օլարագ, Փարաւոնըն հէր նէմ՚ թա՚մընտան
պուլունուպ՝ գուշլար տախի անլէրի պաշըրմտաքի սէ-
18 փէթտէն եէրլէր իտի՝ տէտի: Վէ Յովսէփ ճէվապէն՝
՝Պունուն թա՚պիրի պու տըր. իւչ սէփէթ իւչ կիւն
19 տիր. ՝Իւչ կիւն սօնրա Փարաւոն սէնին պաշընը իւ-
զէրինկտէն գալտըրրպ՝ սէնի պիր աղաճա ասաճագ,
վէ գուշլար էթինկի իւզէրինկտէն եէյէճէքլէր՝ տէտի:
20 Վէ իւչինճիւ կիւն Փարաւոնըն ՝վէլատէթի կիւնիւ
օլմաղլէ, ճիմլէ պէնտէլէրինէ ՝պիր զիյաֆէթ թէր-
թիպ էթտի. վէ պէնտէլէրի արասընտա սագիլէր րէ՚-
իսինի վէ էքմէքճիլէր րէ՚իսինի ՝՚հապսխանէտէն չը-
21 գարարագ՚՚, Յովսէփին անլէրէ թա՚պիր էթտիյինէ
կէօրէ ՝սագիլէր րէ՚իսինի սագիլիյինէ ի՚ատէ էտիպ, ՝օ
22 տախի քեասէյի Փարաւոնըն էլինէ վէրտի: Ամմա էք-
23 մէքճիլէր րէ՚իսինի ՚աստը: Լաքին սագիլէր րէ՚իսի
Յովսէփի խաթըրընա կէթիրմէյիպ՝ ՚անը ունութտու:

ՊԱՊ 41

Փարաւոնըն րիւ՚յալարը, 25 Յովսէփին անլէրի Ռա՚պիւ էթմէսի. 33 վաճիպ օլանը Փարաւոնա պէյան էթմէսի. 38 անըն րիֆ՚ատ պուլմասը, 50 Մանասէ իլէ Եփրեմին տօղմալարը. 54 Դընքլըղըն պաշլամասը:

Վէ թէմամ իքի սէնէ սօնրա Փարաւոն րիւ՚յա-
2 սընտա նէհրինին քէնարընտա տուրույօր իտի: Վէ իշլէթ
նէհրտէն ղայէթ կիւզէլ վէ սէմիզ եէտի ինէք չըգրպ՝
3 չայըրտա օթլայօրլար իտի: Վէ իշլէթ անլէրինին ար-
գասընտան նէհրտէն ղայէթ չիրքին վէ զապուն եէտի
ինէք տահա չըգրպ, նէհրին քէնարընտա օլ պիր
4 ինէքլէրինին եանընտա տուրտրլար: Վէ օլ չիրքին վէ
զապուն ինէքլէր կիւզէլ վէ սէմիզ օլան եէտի ինէքյի
5 եէտիլէր: Վէ Փարաւոն ույանտը: Վէ ույգույա վա-
րրպ՝ իքինճի տէֆ՚ա րիւ՚յասընտա իշլէթ պիր սափտա
6 սէմիզ վէ կիւզէլ եէտի պաշագ չըգտը: Վէ իշլէթ ան-

ֆ Գ.40. 3, 4։
ղ Ել. 2, 3։
՚ Նէհեմ. 1. 11։
ֆ Էս. 16. 14։
ֆ Գ. 39. 20, 23։
՚ Նէհեմ. 2. 2։
ֆ Գ. 41. 15։
՚ Պտգ Գ.41. 16։ Դան. 2. 11, 28, 47։
ֆ Ել.18։Գ. 41· 12,25։ Հաբ.7.14։Դան.2.36։ 4. 19։
ֆ Գ. 41. 26։
ֆ 4 Միւլ. 25.27։ Մէզ. 3. 3։ Երեմ. 52. 31։
* ՚Իպր. սէնին պաշընը րէֆ՚ էտիպ
ֆ Դ.ուկ. 23. 42։
ֆ Ծնս.2.12։1 Միւլ.20. 14, 15։ 2 Միւլ. 9·1։ 3 Միւլ. 2. 7։
՚ Գ. 39. 20։
ֆ Ել. 12։
՚ Ել. 13։
՚ Մատ. 14. 6։
՚ Մարկ. 6. 21։
՚ Ել.13,19։ Մատ. 25. 19։
† ՚Իպր.պաշլարընը րէֆ՚ էտէրէք
՚ Ել. 13։
՚ Ծոբ. 19.14։ Մէզ.31. 12։ Վա՚. 9. 15, 16։ Ամմս. 6. 6։

Digitized by Google

լէրտէն սօկրա ինճէ վէ րիւզկեարտան եանմըշ եէտի
7 պաշագ պիթտի. Վէ օլ ինճէ պաշագլար սէմիզ վէ տո-
լու եէտի պաշագլարը եուխտըլար: Վէ Փարաւոն ու-
8 յանտը. վէ իշթէ օ րիւ՛յա իտի: Վէ սապահ օլտըգտա
՚անըն ճանը միւզթարիպ օլմաղլէ, Մըսըրըն ՚սիհր-
պազլարը իւէ ՚հիքմէթ սահիպլէրինին քեաֆֆէսինի
չաղըրըպ, Փարաւոն րիւ՛յալարընը անլէրէ հիքեայէ
էթտի իսէ տէ, Փարաւոնա թա՛պիր էտէն պուլունմատը:
9 Օ զէման սագիլէր րէ՛իսի Փարաւոնա խիթապէն՝
Պէն պու կիւն խաթալարըմը տէրխաթըր էտիյօրըմ:
10 Փարաւոն պէնտէլէրինէ ՚ղազապա կէլիպ՝ ՚պէնի վէ
էքմէքճիլէր րէ՛իսինի մա՛իյէթ ՚ասքէրի րէ՛իսինին
11 խանէսինտէքի հապսխանէյէ աթտը: Վէ պիր կէճէ-
տէ ՚իքիմիզ պիրէր րիւ՛յա կէօրտիւք. հէր պիրիմիզ՝
րիւ՛յամըզընն թա՛պիր ի մախսուսը օլարագ, րիւ՛յա
12 կէօրտիւք: Վէ օրատա պիզիմ իւէ պէրապէր ՚մա՛իյ-
յէթ ՚ասքէրի րէ՛իսինին քէօլէսի պիր ՚Իպրանի ճիվան
պուլունուպ, րիւ՛յալարըմըզը անա հիքեայէ էթտիյի-
միզտէ, ՚անլէրի պիզէ թա՛պիր էթտի. հէր պիրիմիզէ
13 րիւ՛յասընա կէօրէ թա՛պիր էթտի: Վէ ՚պիզէ թա՛-
պիր էթտիյի կիպի վագը՛ օլտու. պէնի մագամըմա
ի՛ատէ էտիպ, անը աստը՝ տէտի:
14 ՚Օլ վագըթ Փարաւոն Յովսէփի չաղըրթմաղլէ
՚՛աճէլէթթէն անը զընտանտան չըգարտըլար. օ տախի
թըրաշ օլուպ վէ էլպիսէսինի թէպտիլ էտէրէ՛ք՝ Փա-
15 րաւոնըն հուզուրընա կէլտի: Վէ Փարաւոն Յովսէփէ
խիթապէն՝ Պիր րիւ՛յա կէօրտիւմ, վէ անը թա՛պիր
էտէն եօգ տըր. ՚վէ սէնին հագգընտա՝ Պիր րիւ՛յայը
տինլէտիյի կիպի թա՛պիր էտէր՝ տէյիւ սէօյլէտիքլէ-
16 րինի իշիթտիմ՛՝ տէտի: Յովսէփ տախի Փարաւոնա
ճէվապէն՝ ՚Պէն տէյիլ, անճագ ՚Աւլահ Փարաւոնա
խայըրլը ճէվապը վէրէճէ՛ք տիր՝ տէտի:
17 Վէ Փարաւոն Յովսէփէ տէտի քի՝ ՚Իշթէ պէն րիւ՛-
18 յամտա նէհրին քէնարընտա տուրույօր իտիմ: Վէ իշ-
թէ նէհրտէն սէմիզ վէ ղայէթ կիւզել եէտի ինէ՛ք չը-
19 գըպ՝ չայըրտա օթլայօրլար իտի: Վէ իշթէ անլէրին
արգասընտան պաշգա զա՛իֆ վէ զիյատէսիյլէ չիր-
քին վէ զապուն վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա չիր-
քինլիք ճիհէթիյլէ էմսալընը կէօրմէտիյիմ՛ եէտի ինէ՛ք
20 տահա չըգտը: Վէ օլ զապուն վէ չիրքին ինէ՛քլէր էվ-
21 վէլքի եէտի սէմիզ ինէ՛յի եէտիլէր: Վէ անլէրին գա-
րընլարընա կիրտիքլէրինտէ՝ գարնլարընա կիրտիք-
լէրի պէլլի օլմայըպ, անճագ անլէրին կէօրինիւճիւ
22 էվվէլքի կիպի չիրքին իտի: Վէ ույանտըմ: Վէ ՚՚է-
՚՚ր րիւ՛յամտա կէօրտիւմ՛ քի, իշթէ պիր սափտա
23 տօլու վէ կիւզել եէտի պաշագ չըգտը: Վէ անլէրտէն
սօկրա՝ իշթէ գուրու վէ ինճէ վէ րիւզկեարտան եան-
24 մըշ եէտի պաշագ պիթտի: Վէ պու ինճէ պաշագ-
լար եէտի կիւզել պաշագլարը եուխտըլար: Վէ ՚սիհր-
պազլարա սէօյլէտիմ՛ իսէ տէ, պանա թա՛պիր էտէն
պուլունմատը:
25 Վէ Յովսէփ Փարաւոնա տէտի քի՝ Փարաւոնըն
րիւ՛յասը պիր տիր. ՚Աւլահ նէ եափաճաղընը Փարա-
26 ւոնա պէ՛յան էյլէտի: Եէտի կիւզել ինէ՛ք եէտի սէնէ
տիր. վէ եէտի կիւզել պաշագ եէտի սէնէ տիր. պու
27 րիւ՛յալար պիր տիր: Վէ անլէրին արգասընտան չը-
գան եէտի զապուն վէ չիրքին ինէ՛ք եէտի սէնէ տիր.
վէ պօշ վէ րիւզկեարտան եանմըշ եէտի պաշագ ՚՚է-
28 տի սէնէ գընթլըգ տըր: ՚Փարաւոնա սէօյլէտիյիմ՛ շէյ
պու տըր քի՝ Աւլահ քէնտի եափաճաղընը Փարաւոնա
29 իզհար էյլէտի: Իշթէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա
30 ՚եէտի սէնէ զիյատէ պօլլուգ օլաճագ տըր: Վէ ան-
լէրտէն սօկրա ՚եէտի սէնէ գընթլըգ օլաճագ, վէ Մը-
սըր տիյարընտա օլան ճիւմլէ պօլլուգ ունուտուլուպ՝
31 գընթլըգ ՚տիյարը թէլէֆ էտէճէ՛ք տիր: Վէ պու սօկ-
րատան վուգու՛ պուլաճագ գընթլըգ զիյատէսիյլէ շիտ-
տէթլի օլաճաղընտան, տիյարտա օլան պօլլուգ պի-
32 լինմէյէճէ՛ք տիր: Վէ Փարաւոնա րիւ՛յանըն իքի
տէ՛ֆ՛ա թէ՛քրարլանմասընըն սէպէպի պու տըր քի՝
՚պու էմր Աւլահ թարաֆընտան մուգարրէր օլուպ,
33 Աւլահ պունուն իճրասընա ՚աճէլէ էտէճէ՛ք տիր: Վէ
շիմտի Փարաւոն ՚ագիլ վէ հիքմէթ սահիպի պիր
ատէմ՛ պուլուպ՝ անը Մըսըր տիյարը իւէզերինէ թա՛-
34 եին էթսին: Փարաւոն ՚՚էյլէ եափսըն, տիյար իւզէ-
րինէ նազըրլար թա՛եին էտիպ, եէտի սէնէ պօլլուգ
վագթընտա Մըսըր տիյարընըն հասըլաթընտան
35 ՚պէշտէ պիրինի ալսըն: Վէ օլ կէլէճէ՛ք էյի սէնէլէրին
՚հէփ զախիրէսինի թօփլայըպ, Փարաւոնըն թահթը
իտարէսինտէ պուտտայ երղարագ՝ շէհրլէրտէ զախիրէ
36 սագլասընլար: Վէ տիյարըն ՚գընթլըգ սէպէպիյլէ խա-
րապ օլմամասը իչին՝ պու զախիրէ Մըսըր տիյարընը-
տա վուգու՛ պուլաճագ եէտի սէնէ գընթլըգտա՝ տիյար
իչին պիր թէտարիք օլսուն:
37 Վէ ՚պու քէլամ Փարաւոնըն նազարընտա վէ ճիւմ-
38 լէ պէնտէլէրինին նազարընտա մագպուլ օլտու: Վէ
Փարաւոն պէնտէլէրինէ՝ ՚՚քէնտիսինտէ Աւլահըն Ռու-
հու պուլունան, պու միսիլլու պիր զաթ պուլա պի-
39 լի՞ր մի իզ՝ տէտի: Վէ Փարաւոն Յովսէփէ՝ Աւլահ
պունուն ճիւմլէսինի սանա պիլտիրտիքտէն սօկրա,
40 սէնին կիպի ՛ագիլ վէ էհլի հիքմէթ եօգ տըր: ՚՚Սէն

– Դան. 2. 1։ 4. 5, 19։
բ Խուբ. 7. 11, 22։ Ես. 29. 14։ Դան. 1. 20։ 2. 2։ 4. 7։
գ Մատ. 2. 1։
դ Պ. 40. 2, 3։
ե Պ. 39. 20։
զ Պ. 40. 5։
է Պ. 37. 36։
ը Պ. 40. 12, վէ զայրի։ Պ. 40. 22։
թ Մկ. 105. 20։
ժ Դան. 2. 25։ 1 Միւս. 2. 8։ Մէզ. 113. 7. 8։
ի Այ. 12։ Մկ. 25. 14։ Դան. 5. 16։
լ Դան. 2. 30։ Ա՛մաղ. 3. 12։ 2 Կոր. 3. 5։
խ Պ. 40. 8։ Դան. 2. 22։ 28. 47։ 4. 2։
ծ Այ. 1։
կ Այ. 8։ Դան. 4. 7։
հ Դան. 2. 28, 29, 45։ Ա՛ած. 41. 1։
ձ 4 Միւս. 8. 1։
ղ Այ. 25։
ճ Այ. 47։
մ Այ. 54։
յ Պ. 47. 13։
ն Ա՛ած. 23. 19։ Ես. 46. 10, 11։
շ Լեւ. 6. 6, 7, 8։
ո Այ. 48։
չ Պ. 47. 15, 19։
պ Մէզ. 105. 19։ Ա՛մաղ. 7. 10։
ջ Ա՛ած. 27. 18։ Ծոթ. 32. 8։ Լեւ. 2. 6։ Դան. 4. 8, 18։ 5. 11, 14։ 6. 3։
ռ Մէզ. 105. 21, 22։ Ա՛մաղ. 7. 10։

Digitized by Google

պէնիմ խանէմ իւզէրինտէ օլուպ զավմըմըն ճիւմլէսի
սէնին էմրինէ միւթի՛ օլսուն, անճագ թախթ խու-
41 սուսընտա պէն սէնտէն պէօյիւք օլայըմ՝ տէտի։ Պէօյ-
լէճէ Փարաւոն Յովսէփէ՝ Իշթէ պէն Աստուծոյ պիւթիւն
Մըսըր տիյարը իւզէրինէ նասպ էյլէտիմ՝ տէյէրէք,
42 Փարաւոն քէնտի էլինտէն եիւզիյիւնիւ *չըգարըպ՝
Յովսէփին էլինէ գօտու, վէ *անա ա՛լա քէթէն էլպիսէ
կիյտիրիպ՝ *պօյունընա պիր ալթուն կէրտանըլըգ
43 թագտը։ Վէ անը քէնտինին իքինճի արապասընա
պինտիրիպ՝ Տիզ չէօքիւնիւզ՝ տէյիւ -էօնիւնճէ նիտա
էթտիրէրէք, *անը պիւթիւն Մըսըր տիյարը իւզէրինէ
44 նասպ էյլէտի։ Վէ Փարաւոն Յովսէփէ՝ Պէն Փարա-
տն իմ, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա պիր քիմ-
սէ, իզնինկ օլմատըգճա, էլինի եա այաղընը գալ-
45 տըրմայաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Փարաւոն Յովսէփէ
Փսոմփթոմփանէ թէսմիյէ էտիպ, Արեգ Նահ չէհրէն
քեահինի Պետափրանըն գըզը Ասանէթի տախի անա
զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրտի. վէ Յովսէփ Մըսըր տի-
յարընը տէվրէ չըգտը։
46 Վէ Յովսէփ Մըսըր մէլիյի Փարաւոնըն *հուզու-
րընա չըգտրըը վագըթ օթուզ եաշընտա իտի. վէ
Յովսէփ Փարաւոնըն հուզուրընտան չըգըպ՝ պիւթիւն
47 Մըսըր տիյարընը տէվր էյլէտի։ Վէ զէմին օլ եէտի
48 պօլլուգ սէնէսինտէ ղայէթ չօգ մահսուլ վէրտի։ Ո
տախի Մըսըր տիյարընտա եէտի սէնէնին հէփ զա-
խիրէսինի թօփլայըպ, զախիրէյի շէհրլէրէ տէրան-
պար էթտի. հէր շէհրին էթրաֆընտա օլան թարլա-
լարընը զախիրէսինի օլ շէհրտէ տէրանպար էյլէտի։
49 Վէ Յովսէփ *տէնիզ գումու գատար փէք չօգ պուղ-
տայ եըղտը, շէօյլէ քի պիհիսապ օլտըղը իչինն հի-
սապ էթմէյի թէրք էյլէտի։
50 Վէ գըթլըգ սէնէլէրի կէլմէզտէն էվվէլ *Յովսէփին
իքի օղլու օլտու. պունլար Արեգ Նահ չէհրէն -քեահինի
51 Պետափրանըն գըզը Ասանէթտէն տօղտու։ Վէ Յով-
սէփ՝ Ալլահ հէփ զահմէթիմի վէ փէտէրիմին պիւթիւն
խանէսինի պանա ունութտըրտը՝ տէյէրէք, իլք օղ-
52 լընա *Մանասէ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ մէշագգաթըմընն
տիյարընտա Ալլահ պէնի *մէյվէտար գըլտը՝ տէյէ-
րէք իքինճիսինէ †Եփրեմ թէսմիյէ էյլէտի։
53 Վէ Մըսըր տիյարընտա օլան եէտի պօլլուգ սէնէսի
54 թէմամ օլուպ, *Յովսէփին սէօյլէտիյի կիպի եէտի
*գըթլըգ սէնէսի կէլմէյէ պաշլատը. վէ ճիւմլէ տի-
յարլարտա գըթլըգ օլուպ, անճագ պիւթիւն Մըսըր
55 տիյարընտա էքմէք վար իտի։ Վէ պիւթիւն Մըսըր
տիյարը գըթլըգ չէքիպ, էհալի էքմէք իչինն Փարա-
տնա ֆէյրեատ էթտիյինտէ, Փարաւոն ճիւմլէ Մըսըր-

լըլարա՝ Յովսէփէ կիտինիզ, սիզէ նէ սէօյլէրսէ, անը
56 եափընըզ՝ տէտի։ Վէ պիւթիւն եէր եիւզիւնտէ գըթ-
լըգ օլմաղլէ՝ Յովսէփ ճիւմլէ անպարլարը աչըպ՝
*Մըսըրլըլարա զախիրէ սաթար իտի. վէ գըթլըգ Մը-
57 սըր տիյարընտա շիտտէթլէնտի։ Վէ հէր եէրտէ գըթ-
լըգ շիտտէթլի օլտըղընտան *պիւթիւն տիւնեա զա-
խիրէ սաթըն ալմագ իւզրէ Մըսրա՝ Յովսէփին եա-
նընա կէլիր իտի։

ՊԱՊ 42

Յակոբըն քէնտի օղուլլարընը Մըսրա զախիրէ իչիւն կէօնտէրմէսի։ 16 Յովսէփին սէրի մահ*ամէլէսի։ 18 Բենիամինի կէթիրմէք շարթըլըէ սալը վէրիլմէյէրի. 21 անլէրին նէտաամէթի. 24 Շմաւոնըն իէհին տէ-
յիւ ալը գօնուլմասը. 25 տիկէյլէրինին *սաոէթի, 29 վուգու՛ի հալը Յակոբա հիքայէ էթմէէլէրի. 36 Յակոբըն՝ Բենիամինի կէօնտէրմէք-
տէն իմթինա՛ էթմէսի։

1 Վէ -Յակոբ Մըսըրտա զախիրէ պուլունտրըղընը
2 անկլատըգտա, օղուլլարընա խիթապէն՝ Պիրիպիրլէ-
րինիզէ նէ պագը յօրսընըզ. Մըսըրտա զախիրէ պու-
լունտրըղընը իշիթտիմ. օրայա էնիպ՝ պիզէ օրատան
զախիրէ սաթըն ալընըզ քի *սաղ գալալըմ վէ էօլմէ-
3 յէլիմ՝ տէտի։ Վէ Յովսէփին պիրատէրլէրինտէն օն
նէֆէրի, Մըսըրտան պուղտայ սաթըն ալմագ իւզրէ
4 էնտիլէր։ Վէ Յակոբ՝ Յովսէփին գարնտաշը Բենիա-
մինի՝ *Շայէտ պիր գազայա օղրար միւսահազասը յլէ,
պիրատէրլէրի իլէ պէրապէր կէօնտէրմէտի։
5 Վէ *Քանան տիյարընտա գըթլըգ օլտըղընտան
Մըսր կիտինլէր իլէ պէրապէր Իսրայէլին օղուլլարը
6 տախի զախիրէ սաթըն ալմաղա կիթտիլէր։ Վէ Յով-
սէփ *օլ տիյարըն վալիսի օլուպ՝ տիյարըն պիւթիւն
էհալիսինէ քէնտիսի զախիրէ սաթար իտի. վէ Յով-
սէփին պիրատէրլէրի կէլիպ՝ -եհուզէրինի եէրէ սիւ-
7 րէրէք անա *արզը *ուպուտիյէթ էթտիլէր։ Վէ Յով-
սէփ պիրատէրլէրինի կէօրտիւքտէ՝ անլէրի թանըրտը.
ամմա քէնտիսինի անլէրէ թանըրթմայըպ՝ անլէր իլէ
սէրթ սէօյլէյէրէք՝ Սիզ նէ՞րէտէն կէլտինիզ՝ տէտիք-
տէ, Զախիրէ սաթըն ալմագ իչիւն Քանան տիյարընն-
8 տան *եէլտիկ՝ տէտիլէր։ Վէ Յովսէփ պիրատէրլէրինի
9 թանըրտը իսէ տէ, անլէր անը թանըրմատըլար։ Վէ
Յովսէփ *անլէրին հագգընտա կէօրտիյիւ բիւ*յալարը
խաթրընա կէթիրէրէք անլէրէ՝ Սիզ ճասուս սընըզ,
տիյարըն զա՛ֆընը կէօրմէք իչիւն կէլտինիզ՝ տէտի։
10 Անլէր տախի անա՝ Խայր, էֆէնտիմ, անճագ պէն-
11 տէյէրինկ զախիրէ սաթըն ալմաղա կէլտիք։ Ճիւմլէմիզ
պիր ատէմին օղուլլարը իզ. պիզ տօղրու -ոհմէէ իզ.
12 պէնտէյէրինկ ճասուս տէյիլլէր տիր՝ տէտիլէր։ Վէ օ
անլէրէ՝ Խայր, իլլա տիյարըն զա՛ֆընը կէօրմէք իչիւն

Ա Դան 6. 3։
* ԵսՁ. 3. 10։ 8. 2, 8։
բ ԵսՁ. 8. 15։
ց Դան. 5. 7, 29։
- ԵսՁ. 6, 9։

ե Պ. 42, 6։ 45. 8, 26։ Ա՛մալ. 7. 10։
զ 1Միւլ. 16.21։3Միւլ. 12. 6,8։ Դան. 1. 19։
ը Պ. 22.17։ Հաք.7.12։
թ 1Միւլ.13.5։Մէգ.78. 27։
ժ Պ. 46. 20։ 48։ 5։
ի Այ. 45։
ժա Ե՞Ն՝ ունեՁութրան Պ.49.22։
ժբ †Ե՞Ն՝ մէյվէտար
ժգ Այ. 30։ [11։
ժդ Մէգ.105.16։Ա՛մալ.7։
ժե Պ. 42. 6։ 47. 14, 24։
ժզ Թէս.9.28։
ժէ Ա՛մալ. 7. 12։
ժը Պ.43.8։Մէգ.118.17։ Ես. 38. 1։
ժթ Այ. 38։
ի Ա՛մալ. 7. 11։
իա Պ.41. 41։
իբ Պ. 37. 7։
իգ Պ. 37. 5, 9։

Digitized by Google

13 կէլտինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի՝ Պէնտէլէրինկ Քանան տիյարընտա պիր ատէմին օղուլլարը իզ վէ օն իքի գարնտաշ իզ, վէ իշթէ քիւչիւյիւմիւզ պու կիւն փէտէ-
14 րիմիզին եանընտա օլուպ, պիրիսի տէ ղա՛իպ տիր՝ տէտիլէր։ Վէ Յովսէփ անլէրէ խիթապէն՝ Սիզէ
15 տէտիյիմ կիպի տիր. սիզ ճասուս սընըզ։ Պունունլէ թէճրիպէ օլունաճագ սընըզ. ըփարաւոնըն հայաթը
16 հագգը իչիւն, քիւչիւք գարնտաշընըզ պուրայա կէլմէ-
17 տիքճէ պուրատան չըգմայաճագսընըզ։ Սիզտէն պի-
18 րիսինի գարնտաշընըզը կէթիրմէք իչիւն կէօնտէրի-
19 նիզ. սիզ տախի մահպուս գալաճագ սընըզ, թա քի սիզտէ տօղրուլըզ պուլունուպ պուլունմատըզը իչիւն՝ քէլամընըզ թէճրիպէ օլունա. վէ իլլա Փարաւոնըն հայաթը հագգը իչիւն սիզ ճասուս սընըզ՝ տէյէրէք,
17 Անլէրի իչ կիւն հապսխանէյէ աթտը։
18 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Յովսէփ անլէրէ խիթապէն՝ Պէօյլէ եափընըզ, վէ սաղ գալասընըզ. ըպէն Աւլահ-
19 տան գօրգարըմ։ Էկէր տօղրու ասէվլէր իսէնիզ, պի-
րատէրլէրինիզտէն պիրի հապս օլունտըղընըզ խա-
նէտէ մահպուս գալսըն, սիզ տախի կիտիպ էհլի պէյթինիզին աճլըզը իչիւն զախիրէ կէօթիւրիւնիւզ։
20 Վէ ՝քիւչիւք պիրատէրինիզի պանա կէթիրինիզ քի քէլամընըզ տօղրու չըգըպ տա էօլմէյէսինիզ՝ տէտի։
21 Անլէր տախի էօյլէ եափտըլար։ Վէ պիրիպիրինէ՝ ՝Հագիգաթէն պիզ պիրատէրիմիզ խուսուսընտա գա-
պահաթլը իզ. զիրա օ պիզտէն մէրհամէթ տիլէտի-
յինտէ, ճանընըն իզթիրապընը կէօրտիւք իսէ տէ տիկ-
լէմէտիք. ՝անըն իչիւն պու իզթիրապ իւզէրիմիզէ
22 կէլտի՝ տէտիլէր։ Վէ Ռուբէն անլէրէ ճէվապէն՝ Զօ-
ճուղա ղատը էթմէյինիզ՝ տէյիւ ՝պէն սիզէ սէօյլէմէ-
տիմ մի. ամմա սիզ տինկլէմէտինիզ. վէ իշթէ շիմտի
23 անըն գանը ՝թալէպ օլունույօր՝ տէտի։ Վէ անլէր Յովսէփին անկլատըղընը պիլմէտիլէր. զիրա արալա-
24 րընտա թէրճիւման վար իտի։ Օ տախի եանլարընտան պիր թարաֆա չէքիլիպ աղլատը. վէ անլէրէ տէօնիւպ անլէր իլէ միւքեալէմէ էյլէտիքտէն սօկրա, Շմաւունը անլէրտէն ալարագ կէօզլէրի էօնիւնտէ պաղլատը։
25 Վէ Յովսէփ անլէրին չուվալլարընըն պուղտայլէ տօլտուրուվմասընը, վէ հէր պիրինին ագչէսինին քէն-
տի չուվալընա գօնուվմասընը, վէ անլէրէ եօլ ազըզը վէրիլմէսինի էմր էյլէտի. վէ ՝պէօյլէ իճրա օլունտու։
26 Անլէր տախի զախիրէլէրինի մէրքէպլէրինէ եիւքլէ-
27 տիպ՝ օրատան կիթտիլէր։ Վէ անլէրտէն ՝պիրիսի մէնզիլտէ մէրքէպինէ եէմ վէրմէք իչիւն չուվալընը աչտըղընտա՝ ագչէսինի չուվալըն աղզընտա կէօրմէք-
28 լէ, Գարնտաշլարընա՝ Ագչէմ կէրի վէրիլտի, վէ իշթէ չուվալըմտա տըր՝ տէտիքտէ, գալալէրի միւզթարիպ

օլտու. վէ գօրգարագ պիրիպիրինէ՝ Ալլահըն պու պիզէ էթտիյի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։
29 Վէ անլէր Քանան տիյարընա փէտէրլէրի Յակոբընա եանընա կէլիպ՝ քէնտիլէրէ վուգու՛ պուլան շէյլէրին
30 ճիւմլէսինի անա խապէր վէրէրէք, Օլ տիյարընը ամիրի օլան ատէմ պիզէ ՝սէրթ սէօյլէյիպ պիզի մէմլէքէթ
31 ճասուսլարը զանն էյլէտի։ Պիզ տախի անա՝ Պիզ տօղ-
32 րու ասէվլէր իզ, ճասուս տէյիլ իզ։ Պիզ փէտէրիմիզին օղուլլարը, օն իքի գարնտաշ օլարագ, պիրի ղա՛իպ վէ քիւչիւյիւմիւզ պու կիւն Քանան տիյարընտա փէ-
33 տէրիմիզին եանընտա՛ տըր՝ տէտիք։ Վէ օլ տիյարընը ամիրի օլան ատէմ պիզէ՝ ՝Տօղրու օլտըղընըզը պուն-
տան պիլէճէյիմ. պիրատէրլէրինիզտէն պիրինի եա-
նըմտա պրագընըզ, վէ էհլի պէյթինիզին աճլըզը
34 իչիւն ըէէէ ալըպ կիտինիզ։ Վէ սիզին քիւչիւք պի-
րատէրինիզի պանա կէթիրինիզ. օլ վագըթ ճասուս օլմայըպ՝ տօղրու օլտըղընըզը պիլմէքլէ, պիրատէ-
րինիզի սիզէ թէսլիմ էտէրիմ. սիզ տէ տիյարտա ՝թի-
35 ճարէթ էտինիզ՝ տէտի, տէտիլէր։ Վէ չուվալլարընը պօշալթտըգլարը վագըթ իշթէ ՝հէր պիրինին ագչէ չըգընը քէնտի չուվալընտա իտի. վէ անլէր իլէ փէտէ-
լէրի ագչէ չըգընլարընը կէօրտիւքլէրինտէ գօրգտը-
36 լար։ Օլ վագըթ փէտէրլէրի Յակոբ՝ ՝Պէնի էվլատըզ պրագտընըզ. Յովսէփ եօգ, Շմաւուն եօգ, Բենիամինի տախի ալաճագսընըզ. պու շէյլէրին ճիւմլէսի պաշը-
37 մա կէլտի՝ տէտի։ Վէ Ռուբէն փէտէրինէ՝ Էկէր անը սանա կէթիրմէզսէմ, սէն իքի օղլըմը էօլտիւր. անը էլիմէ թէսլիմ էթ, պէն տէ անը սանա կէրի կէթիրի-
38 րիմ՝ տիտի։ Օ տախի՝ Օղլըմ սիզին իլէ էնմէյէճէք տիր. զիրա ՝գարնտաշը էօլմիւշ տիր. վէ պու եալը-
նըզ գալտը. վէ ՝էկէր կիտէճէյինիզ եօլտա պիր գա-
զայա օղրարսա, ՝ագ սաչըմը քէտէրլէ գապրա էն-
տիրէճէք սինիզ՝ տէտի։

ՊԱՊ 43

*Յակոբըն Բենիամինի կէօնտէրմէյէ իգնա՝ էտիլմէսին։ 15 Յովսէփին գարնտաշլարընը գապսւ էյմէսի. 31 անլէր իչիւն պիր զիյաֆէթ պէր-
միլ էթմէսին։*

Վ է գըթլըգ եէրտէ ՝շիտտէթլէնտի։ (2) Վէ Մը-
սըրտան կէթիրտիքլէրի զախիրէյի եէյիպ տիւքէթ-
տիքտէն սօկրա, փէտէրլէրի անլէրէ՝ Եինէ կիտիպ պի-
3 զէ պիր մրգտար զախիրէ սաթըն ալընըզ՝ տէտի։ Վ
Յուդա անա ճէվապէն՝ Օլ ատէմ պիզէ՝ ՝Պիրատէրի-
նիզ սիզին իլէ պէրապէր օլմատըգճա եիւզիւմիւ կէօր-
4 մէյէճէքսինիզ՝ տէյիւ էքիտէն պույուրտու։ Էկէր պի-
րատէրիմիզի պիզիմ իլէ պէրապէր կէօնտէրիր իսէն-
5 սանա զախիրէ սաթըն ալմաղա էնէրիզ։ Վէ էկէ

ը Պագ 1Մովս.1.26,17. 55, |15, թ Ղևտ. 25.43,Նէեմ. 5. ժ Այ.34,Պ.43.5,44.23, ի Յոբ.36.8,9,Ովս.5.15, լ Լևտ.21.13,Մատ.7.2, խ Պ. 37. 21. ծ Պ. 9.5, 3Մովս. 2.32, կ 2Թէվ.24.22,Մէզ.9. 12, Դտն. 11.50,51, հ Պագ Պ. 43. 21. յ Այ. 7. ղ Այ. 15, 19, 20, ճ Պ. 34. 10, մ Պագ Պ. 43. 21. |28, ն Այ.13, Պ.37.33, 44. շ Այ. 4, Պ. 44. 29, ո Պ. 37. 35, 44. 31, — Պ. 41. 54, 57. պ Պ. 42. 20, 44. 23

Digitized by Google

կէօնտէրմէզսէն, պիզ էնմէյիզ, զիրա օլ ատէմ պիզէ՝ Պիրատէրինիզ սիզին իլէ պէրապէր օլմատըգճա եիւ-
6 զիւմիւ կէօրմէյէճէքսինիզ՝ պույուրտու, տէտի։ Օ զէ-
ման Իսրայէլ՝ Օլ ատէմէ պիր պիրատէրինիզ տահա
օլտըղընը խապէր վէրմէքլէ՝ նէ՞յին պանա ղատր էթ-
7 տինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի՝ Օլ ատէմ պիզտէն վէ
ագրապամըզտան տիգգաթլէ սիւ՛ալ էտիպ՝ փէտէրի-
նիզ հալա սաղ մը տըր, եէէե պիրատէրինիզ վար մը՝
տէտիքտէ, անա պու քէլամա կէօրէ ճէվապ վէրտիք։
Պիրատէրինիզի կէթիրինիզ՝ տէյէճէյինի հիչ պիլմը
8 մի իտիք՝ տէտիլէր։ Վէ Յուդա փէտէրի Իսրայէլէ խի-
թապէն՝ Զօճուղը պէնիմ իլէ պէրապէր կէօնտէր, վէ
գալգըպ կիտէլիմ, քի պիզ վէ սէն վէ էհլ ի պէյթի-
9 միզ սաղ գալալըմ, վէ էօլմէյէլիմ։ Անըն իչիւն պէն
քէֆիլ օլուրըմ. անը պէնիմ էլիմտէն թալէպ էյլէ.
՚անը սանա կէթիրիպ էօնիւկէ գօմազ իսէմ, ՚ին-
10 տինտէ իլէլէպէտ գապահաթլը օլայըմ։ Զիրա էկէր
մէքս էթմէսէ իտիք, շիմտիյէտէք իքինճի տէֆ՚ա
11 տէօնմիւշ օլուր իտիք՝ տէտի։ Օլ վագըթ փէտէրլէրի
Իսրայէլ անլէրէ խիթապէն՝ էօյլէ իսէ շիմտի պունու
եափընըզ. գապլարընըզտա տիյարըն ա՛լա մէյվէլէ-
րինտէն ալըպ՝ ՚օլ ատէմէ հէտիյէ օլարագ, պիր մըգ-
տար ՚պէլէսան վէ պիր մըգտար պալ վէ պահար վէ
միւրր ի սաֆի վէ ֆըստըգ իլէ պատէմ կէօթիւրիւ-
12 նիւզ։ Վէ էլլէրինիզտէ իքի գաթ ագչէ ալըպ՝ չուվալ-
լարընըզըն աղզընտա Ուկէրի կէթիրիլէն ագչէյի էլի-
նիզլէ կէրի կէօթիւրինիւզ. պէլքի պիր սէհվ օլմուշ
13 տըր։ Վէ պիրատէրինիզի ալարագ՝ գալգընըզ, վէ օլ
14 ատէմէ թէքրար կիտինիզ։ Վէ Ալլահ իւ Գատիր օլ
ատէմին ՚ինտինտէ սիզի մազհար ը լութֆ էյլէյէ,
քի օ պիր գարնտաշընըզը վէ Բենիամինի սիզին իլէ
կէօնտէրէ. վէ ՚պէն էվլատըզ գալըրսամ, էվլատըզ
գալայըմ՚՝ տէտի։
15 Վէ օլ ատէմլէր պու հէտիյէյի ալտըլար, վէ էլլէ-
րինտէ իքի գաթ ագչէ վէ Բենիամինի տախի ալա-
րագ, գալգըպ Մըսըր էնտիլէր. վէ Յովսէփին հու-
16 զուրընա չզգտըլար։ Յովսէփ տախի Բենիամինի ան-
լէր իլէ պէրապէր կէօրտիւքտէ, ՚խանէսինին քէթ-
խիւտասընա՝ Պու ատէմլէրի էվէ կէօթիւր, վէ ՚տա-
վար քէսիպ հազըր էյլէ, զիրա պու ատէմլէր էօյլէ
վագթը պէնիմ իլէ պէրապէր թա՛մ էտէճէքլէր՝ տէ-
17 տի։ Օ տախի Յովսէփին էմրի իւզրէ իճրա էտիպ՝ օլ
18 ատէմլէրի Յովսէփին խանէսինէ կէօթիւրտիւ։ Վէ օլ
ատէմլէր Յովսէփին խանէսինէ կէօթիւրիւլմէլէրինտէն
տօլայը գօրգարագ, Ագտէմճէ չուվալլարըմըզա կէրի
գօնուլան ագչէ սէպէպինտէն կէօթիւրիվիյօրըզ, քի
՚իւզէրիմիզէ հիւճում էտիպ տիւշէրէք՝ պիզի քէօլէլիյէ

ալըպ մէրքէպլէրիմիզի տախի զապթ էտէ՝ տէտիլէր։
19 Վէ Յովսէփին խանէ քէթխիւտասը օլան ատէմէ եագ-
20 լաշըպ՝ խանէ գափուսընտա անա սէօյլէյէրէք, Ամմա՛ն
էֆէնտիմ, ՚ագտէմճէ զախիրէ սաթըն ալմագ իչիւն
21 էնմիշ իտիք, Վէ ՚՚ՀԷՒԵՒՏԸՒԵ մէնզիլէ վարըպ չու-
վալլարըմըզը աչտըղըմըզտա՝ ագչէմիզ իշթէ թէմամ
թարթըսը իւզրէ, հէր պիրիմիզին ագչէսի չուվալընընը
աղզընտա պուլունտու. պիզ տախի անը էլիմիզէ կէրի
22 կէթիրտիք։ Վէ զախիրէ սաթըն ալմագ իւզրէ էլի-
միզտէ պաշգա ագչէ տախի կէթիրտիք. ագչէմիզի
չուվալլարըմըզա քիմ գօտըղընը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։
23 Օ տախի՝ Էմին օլունըզ, գօրգմայընըզ. Ալլահընըզ
վէ փէտէրինիզին Ալլահը չուվալլարընըզտա սիզէ
խազինէ վէրտի. ագչէնիզ պանա վասըլ օլտու՝ տէ-
տիքտէն սօնրա անլէրէ Շմաւոնը չզգարտը։
24 Վէ օլ քիմսէ պու ատէմլէրի Յովսէփին խանէսինէ
կէօթիւրիւպ՝ ՚այագլարընը եըյգամալարը իչիւն սու
25 վէրտի, Հէմ՛տէ մէրքէպլէրինէ եէմ վէրտի։ Իմտի
օրատա թա՛մ էտէճէքլէրինի իշլիթմիշ օլմալարըյլէ,
Յովսէփին էօյլէ վագթընտա կէլմէսինէ գատար հէ-
26 տիյէլէրինի հազըրլատըլար։ Վէ Յովսէփ խանէյէ
կէլտիյինտէ՝ էլլէրինտէ պուլունան հէտիյէյի խանէտէ
անա թագտիմ էտիպ, ՚՚ԵՂԸՐԵ անա
27 ՚արզը ՚ուպուտիյէթ էթտիլէր։ Օ տախի անլէրէ ՚սէ-
լամէթլէրինտէն սիւ՛ալ էտիպ՝ Օ ՚տէտիյինիզ իխթի-
յար փէտէրինիզ հալա սաղ ու սալիմ՛մի տիր՝ տէ-
28 տիքտէ, փէտէրիմիզ գուլըկ հալա սաղ ու սալիմ՛տիր՝
29 տէյէրէք ՚էյիլիպ ՚արզը ՚ուպուտիյէթ էթտիլէր։ Օ
տախի կէօզլէրինի գալտըրըպ ՚վալիտէսինին օղլու
օլան գարնտաշը Բենիամինի կէօրտիւքտէ՝ ՚Պանա
տէտիյինիզ քիչիւք պիրատէրինիզ պո՞ մը տըր տէ-
տիքտէն սօնրա՝ Ալլահ սանա ՚ինայէթ էյլէյէ, էյ
30 օղլըմ՚՝ տէտի։ Վէ Յովսէփ, ՚գալպի գարնտաշը իչիւն
հարէքէթէ կէլմէքլէ, ՚աճէլէ էտիպ աղլամագ իչիւն
եէր արայարագ՝ իչ օտայա կիրտի. վէ ՚օրատա աղ-
31 լատը։ Վէ եիւզիւնիւ եըյգայըպ տըշարը չզգտը, վէ
32 քէնտիսինի զապթլէ՝ ՚էքմէք կէթիրինիզ՝ տէտի։ Վէ
քէնտինէ պաշգաճա, վէ անլէրէ պաշգա, վէ եանընտա
թա՛մ էտէն Մըսըրլըլարա պաշգա գօտըլար. զիրա Մըսըրլըլար ՚Իպրանիլէր իլէ էքմէք եէյէմէզլէր
իտի. չիւնքի ՚Մըսըրլըլար ՚ինտինտէ պու մէքրուհ
33 իտի։ Վէ անըն հուզուրընտա անլէրին պէօյիւյիւ քէն-
տի պիւքիւրիյյէթինէ կէօրէ, վէ քիչիյիւ քիչիւք-
լիյինէ կէօրէ օթուրմալարընտա, օլ ատէմլէր պի-
34 րիպիրինէ պագարագ թէ՛ աճճիւպ էտէրլէր իտի։ Վէ
օ քէնտի էօնիւնտէն անլէրէ հիսսէլէր կէօնտէրտի.
ֆագաթ Բենիամինին հիսսէսի օ պիրլէրինտէն հէր

ե Պ.44.32, Փիլիմ. 18. 19։
զ Պ.32.20, Էմմ.18.16։
է Պ.37.25, Երեմ.8.22։
ը Պ. 42. 25, 35։
թ Եսա. 4. 16։
ժ Պ.24.2։ 39.4։ 44. 1։
ի 1 Մին. 25. 11։
լ Յար. 30. 14։
խ Պ. 42. 3, 10։
ծ Պ. 42. 27, 35։
կ Պ. 18. 4։ 24. 32։
հ Պ. 37. 7, 10։
ձ Պ. 37. 14։
ղ Պ. 42. 11, 13
ճ Պ. 37. 7, 10։
մ Պ. 35. 17, 18։
յ Պ. 42. 13։
ն 3 Մին. 3. 26։
շ Պ. 42. 24։
ո Ես. 25։
չ Պ. 46. 34, Խուր. 8. 26։

Digitized by Google

պիրինին հիսսէսինին ¯պէշ գաթը իտի. պէօյլէճէ իչտիլէր Ւվէ անըն իլէ պէրապէր շատման օլտըլար։

ՊԱՊ 44

Յովսէփին ֆէննին 14 Յուդանըն ըէնաասը։

Վէ խանէ քէթխիւտասընա՝ Պու ատէմլէրին չուվալլարընը կէօթիւրէ պիլտիքլէրի գատար զախիրէ իլէ տօլտուրըպ, հէր պիրինին ագչէսինի քէնտի չուվալը
2 աղզընա գօ։ Վէ քիչիսիւն չուվալը աղզընա պէնիմ քեասէմի, կիմիւշ քեասէյի վէ քէնտի զախիրէ ագչէսինի գօ՝ տէյիւ էմր էյլէտի։ Օ տախի Յովսէփին սէօյլէտիյի կիպի իճրա էյլէտի։
3 Վէ սապահ այտընլըզընտա օլ ատէմլէր մէրքէպ-
4 լէրի իլէ սալը վէրիլտիլէր։ Անլէր շէհրտէն չըգըպ տահա ուզագլաշմատան՝ Յովսէփ խանէ քէթխիւտասընա խիթապէն՝ Գալգ, օլ ատէմլէրին արտը սըրա գօշ, վէ անլէրէ եէթիշտիյինկտէ՝ Նիչինն էյիլիյէ պէտէլ քէմ-
5 լիք էթտինիզ. Պու՝ էֆէնտիմին իչտիյի վէ անընլէ թէֆա՛իլ էթտիյի ւեաե տէյի՞լ մի տիր. պունու եափ-
6 տըղընըզա ֆէննա եափտընըզ՝ տէյէսին, տէտի։ Օ տա-
7 խի անլէրէ եէթիշտիքտէ պու քէլամը սէօյլէտի։ Վէ անլէր անա՝ Նիչինն էֆէնտիմ պու միսիլլու քէլամ սէօյլէր. հաշա քի պէնտէլէրինկ պէօյլէ շէյ եափսընլար։ Իշթէ ¯չուվալլարըմըզըն աղզընտա պուլտըղըմըզ ագչէյի Քանան տիյարընտան սանա կէրի կէ-
8 թիրտիյիմիզ հալտէ՝ էֆէնտինկին խանէսինտէն կիւմիւշ
9 վէ ալթուն սըրգաթ էթմէմիզ նաճըլ օլապիլիր։ Պէնտէլէրինկտէն քիմին եանընտա պուլունուրսա, ¯օ գաթլ օլունսըն, պիզ տախի էֆէնտիմէ քէօլէ օլալըմ՝ տէ-
10 տիլէր։ Օ տախի՝ Փէք էյի, տէտիյինիզ կիպի օլսուն. քիմին եանընտա պուլունուրսա, օ պանա քէօլէ օլսուն,
11 վէ սիզ գապահաթսըզ օլաճագսընըզ՝ տէտի։ Օլ վա-
12 գըթ հէր պիրի ՚աճէլէթէն չուվալընը եէրէ էնտիրիպ՝ հէր պիրի չուվալընը աչտը։ Օ տախի պէօյիւքտէն պաշլայըպ քիչիյէ վարընճայա գատար արատըգտա, քեասէ Բենիամինին չուվալընտա պուլունտու։
13 Օլ վագըթ ¯էլպիսէլէրինի եըրթըպ հէր պիրի մէր-
14 քէպինի եիւքլետէրէք՝ շէհրէ կէրի տէօնտիւլէր։ Վէ Յուդա իլէ պիրատէրլէրի Յովսէփին խանէսինէ կէլ-
15 տիքլէրինտէ՝ օ տահա օրատա իտի. վէ ¯անընն հու-
15 զուրընտա եէրէ գափանտըլար։ Յովսէփ տախի անլէրէ՝ Պու իշլէտիյինիզ իշ նէ՞ տիր. պէնիմ կիպի պիր ատէմին ¯թէֆա՛իլ էթմէյէ մուգթէտիր օլտը-
16 ղը մա՛լիւմիւնիւզ տէյի՞լ մի տիր՝ տէտիքտէ, Յուդա՝ էֆէնտիմէ նէ՞ տէյէլիմ, նէ՞ սէօյլէյէլիմ, վէ նէ՞ իլէ թէպրիյէ ի զիմմէթ էտէլիմ. Ալլահ պէնտէլէրինկին գապահաթընը պուլտու. իշթէ հէմ ¯պիզ, վէ հէմ էլինտէ քեասէ պուլունան քիմսէ էֆէնտիմին քէօ-
17 լէլէրի իզ՝ տէտի։ Օ տախի՝ ¯Հաշա, պէն պէօյլէ շէյ եափմամ. ¯ՆՃ էլինտէ քեասէ պուլունան քիմսէ պանա քէօլէ օլաճագ տըր. սիզ իսէ սէլամէթլէ փէ-տէրինիզէ կիտինիզ՝ տէտի։
18 Օ զէման Յուդա եագընն կէլիպ անա խիթապէն՝ Ամանն էֆէնտիմ, պու գուլընկ պիր սէօզ սէօյլէյէյիմ տէ էֆէնտիմ տինկլէսին, վէ գուլընա ¯զիյատէ ղազապա կէլմէսին. զիրա սէն Փարաւոն մագամընտա սընն
19 էֆէնտիմ պէնտէլէրինէ՝ Փէտէրինիզ ես պիրատէրինիզ
20 վաՓր մը՝ տէյէրէք սի՛ալ էյլէտի։ Պիզ տախի էֆէնտիմէ՝ Իսթիյար պիր փէտէրիմիզ վար տըր. վէ ¯իսթիյարլըղընտա պիր քիչիւք օղլու օլտու, վէ պունուն գարնտաշը վէֆաթ էթմէսիյլէ՝ վալիտէսինտէն եալընըզ օ գալտը. փէտէրի տախի անը սէվէր՝ տէ-
21 տիք։ Վէ պէնտէլէրինկէ՝ ›Անը պանա կէթիրինիզ, կէօ-
22 զիմէ կէօրէյիմ՝ տէտիյինկտէ, Պիզ էֆէնտիմէ՝ Զօճուգ փէտէրինի պրագամազ, զիրա պրագընըսա, փէտէրի
23 վէֆաթ էտէր՝ տէտիք։ Օ զէման պէնտէլէրինկէ՝ ›Եկէր քիչիւք պիրատէրինիզ սիզին իլէ պէրապէր կէլմէզսէ,
24 պիր տահա եիւզիւմիւ կէօրմէյէճէքսինիզ՝ տէտին։ Վէ փէտէրիմ գուլընկըն եանընա կիթտիյիմիզտէ, անա
25 էֆէնտիմին քէլամընը խապէր վէրտիք։ Վէ ›փէտէրիմիզ՝ Եինէ կիտինիզ, վէ պիզէ պիր մըգտար զա-
26 խիրէ սաթընն ալընըզ՝ տէտիյինտէ, Պիզ՝ էնէմէյիզ. քիչիւք պիրատէրիմիզ պէրապէր օլուրսա, էնէրիզ. զիրա քիչիւք պիրատէրիմիզ պիզիմ իլէ պէրապէր օլմատըգճա, օլ ատէմին եիւզինիւ կէօրէմէյիզ՝ տէտիք։
27 Օլ վագըթ փէտէրիմ գուլընկ պիզէ խիթապէն՝ Մա՛-
28 լիմինիւզ տիր քի ¯զէվճէմտէն իքի օղլըմ օլտու։ Պիրի եանըմտան կիթտի, վէ պէն՝ ›Մուխլագա փարէլէնտի՝ տէտիմ. վէ շիմտիյէ տէյին անը կէօրմէտիմ։
29 Վէ ¦պունու տախի եանըմտան ալըրսանըզ, վէ օ տա
պիր գազայա օղրարսա, պէնիմ ագ սաչըմը քէտէրէլ
30 գապրա էնտիրիրսինիզ՝ տէտի։ Վէ շիմտի փէտէրիմ գուլընկըն եանընա վարտըղըմտա, չօճուգ պիզիմ իլէ պէրապէր օլմազսա, ¦ճանը չօճուղընն ճանընա պաղլը
31 օլմաղլէ, Օլուր քի չօճուղըն պուլունմատըղընը կէօրտիւքտէ՝ էօլէճէք տիր. վէ պէնտէլէրինկ փէտէրիմ գուլընկըն ագ սաչընը քէտէրէլ գապրա էնտիրէճէյիզ։
32 Զիրա գուլընկ չօճուգ իչինն փէտէրիմէ քէֆիլ օլուպ՝ ›Եկէր անը սանա կէթիրմէզսէմ, փէտէրիմ ’ինտինտէ
33 իլէլէպէտ գապահաթլը օլայըմ՝ տէտիմ։ Վէ շիմտի րէճա էտէրիմ, ¦չօճուղընն եէրինէ գուլընկ էֆէնտիմէ քէօլէ օլարագ գալայըմ, չօճուգ տախի պիրատէրլէրի
34 իլէ պէրապէր կիթսինն. Զիրա չօճուգ պէնիմ իլէ պէ-

ա Պ. 45. 22։
բ Ածգ. 1. 6։ Յովհ. 2. 10։
—
գ Պ. 43. 21։
դ Պ. 31. 32։
ե Պ. 37. 29, 34։ Ա՛ած. 14. 6։ 2 Մ՛լ. 1. 11։
զ Պ. 37. 7։
է Այ. 5։
ը Այ. 9։
թ Ելս. 17. 15։ [22։
ժ Պ. 18. 30, 32։ Խուր. 32.
ի Պ. 37. 3։
լ Պ. 42. 15, 20։
խ Պ. 43. 3, 5։
ծ Պ. 43. 2։
կ Պ. 46. 19։
հ Պ. 37. 33։
ձ Պ. 42. 36, 38։
ղ 1 Մ՛լ. 18. 1։
ճ Պ. 43. 9։
մ Խուր. 32. 32։

Digitized by Google

թապէր օլմատըգճա, փէտէրիմին եանընա նամըլ չը-
դայըմ. օլմայա քի փէտէրիմէ իսապէթ էտէճէք պէյա-
յը կէօրէյիմ" տէտի։

ՊԱՊ 45

*Յովսէփին քէնտիսինի պիրատէրլէրինէ Թանըթմասը. 5 անլէրի
Քէրլիյէ Էմմէսի. 9 փէտէրինի կէնիրմէք պապընտա միւրատը. 16
Փարաւոնըն պու շէյէ լրիզասը. 21 Յովսէփին պիրատէրլէրինէ ազգ
վէրմէսիյլէ Նասհիաձը. 25 Յակորըն մէռժատ իլէ մէռֆէդրան օլմասը.*

Օ զէման Յովսէփ՝ հուզուրընտա տուրանլարըն
ճիմլէսի էօնիւնտէ քէնտիսինի զապթ էտէմմէմքլէ՝
Եանըմտան հէր քէսի տըշարը չըգարընըզ՝ տէյիւ
նիտա էյլէտի. վէ Յովսէփ քէնտիսինի պիրատէրլէ-
րինէ Թանըթտրդը զէման եանընտա հիչ պիր քիմսէ
2 տուրմատը։ Վէ ¯օ եիւքսէք սէսլէ աղլատը. վէ Մը-
սըրլըլար իլէ փարաւոնըն խանէսի խալգը իշիթտի-
3 լէր։ Վէ Յովսէփ պիրատէրլէրինէ՝ Պէն ՙՅովսէփ իմ.
փէտէրիմ տահա սաղ մը տըր՝ տէտիքտէ, պիրատէր-
լէրի, անըն հուզուրընտա ՙքէնտիլէրինէ տէհշէթ կէ-
4 լէրէք, անա ճէվապ վէրէմմէտիլէր։ Յովսէփ տախի
պիրատէրլէրինէ՝ Պանա եագլաշընըզ՝ տէտիքտէ,
եագլաշտըլար. վէ օ անլէրէ խիթապէն՝ Պէն ՚Մըսրա
5 սաթտրդընըզ պիրատէրինիզ Յովսէփ իմ։ Վէ շիմտի
պէնի պուրայա սաթտրդընըզա ՙէսէֆ էթմէյինիզ,
վէ սիզէ կիւճ կէլմէսին. ՚զիրա Ալլահ պէնի հայաթ
մուհաֆազասը իչիւն էօնիւնիւզտէն կէօնտէրտի։
6 Չիւնքի զէմինտէքի գըթլըդըն շիմտի իքինճի սէնէսի
օլուպ, պէշ սէնէ տահա էքին վէ պիչին օլմայաճագ
7 տըր։ Վէ Ալլահ զէմինտէ սիզին նէսլինիզի հրֆզ էթ-
մէք, վէ սիզի ՚ազիմ խէլասլէ հայաթտա սագլամագ
8 իչիւն՝ պէնի էօնիւնիւզտէն իրսալ էյլէտի։ Վէ շիմտի
պէնի պուրայա կէօնտէրէն սիզ տէյիլ սինիզ, անճագ
Ալլահ տըր. վէ ՙպէնի փարաւոնա փէտէր, վէ պիւ-
թիւն խանէսինէ էֆէնտի, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյա-
9 րընա ամիր նասպ էյլէտի։ Չապուգ փէտէրիմին եա-
նընա չըգարպ, անա սէօյլէյինիզ քի՝ Օղլըն Յովսէփ
պէօյլէ տէյօր. Ալլահ պէնի պիւթիւն Մըսրա հաքիմ
10 նասպ էյլէտի. կէճիքմէյիպ եանըմա կէլ։ Վէ սէն
վէ օղուլլարըդ վէ օղուլլարընըզն օղուլլարը վէ սիւ-
րիւլէրինդ վէ սըղըրլարընդ վէ պիւթիւն էմվալընդ իլէ
ՙԳեսեմ էյալէթինտէ սաքին օլուպ՝ պանա եագըն
11 օլասըն։ Վէ գըթլըդ պէշ սէնէ տահա օլաճաղընտան,
սէն վէ խանըդ վէ սանա միւթէ՚ալլըդ օլանըն քեաֆ-
ֆէսի զարուրէթ չէքմէմէնիզ իչիւն պէն սէնի օրատա
12 պէսլէրիմ։ Վէ իշթէ կէօզլէրինիզ վէ գարնտաշըմ
Բենիամինին կէօզլէրի կէօրիւյօր քի ՙսիզէ սէօյլէյէն
13 պէնիմ աղզըմ տըր։ Վէ Մըսըրտա օլան ՚ազամէթի-
մին քեաֆֆէսինի, վէ հէր կէօրտիւյինիւզիւ փէտէ-
րիմէ հիքեայէ էտինիզ, վէ չապուգ ՚փէտէրիմի պու-
14 րայա էնտիրինիզ՝ տէտի։ Վէ գարնտաշը Բենիամի-
նին պօյունընա սարըլըպ աղլատը. Բենիամին տախի
15 անըն պօյունընտա աղլատը։ Վէ ճիմլէ գարնտաշ-
լարընը էօփիւպ պօյունլարընտա աղլատը. անտէն
սօկրա գարնտաշլարը անըն իլէ սէօյլէշտիլէր։
16 Վէ Յովսէփին պիրատէրլէրինին կէլտիքլէրինին
խապէրի Փարաւոնըն խանէսինտէ իշիտիլմէքլէ, Փա-
րաւոնըն նազարընտա վէ պէնտէլէրինին նազարընտա
17 ՙխոշ կէօրինտիւ։ Վէ Փարաւոն Յովսէփէ խիթապէն՝
Պիրատէրլէրինէ սէօյլէ քի՝ Պէօյլէ եափընըզ, եա՚նի
հայվանլարընըզը եիւքլէտինիզ, վէ չգրպ Քանան
18 տիյարընա կիտինիզ։ Վէ փէտէրինիզ իլէ էհլի պէյ-
թինիզի ալըպ՝ եանըմա կէլինիզ, վէ սիզէ Մըսըր
տիյարընըն ա՚լասընը վէրէյիմ, վէ ՙտիյարըն ֆէյզինի-
19 տէն եէյէսինիզ։ (Իշթէ սանա էմր օլունտու։) Պէօյլէ
իճրա էյլէյինիզ. էվլատընըզ վէ զէվճէլէրինիզ իչիւն
Մըսըր տիյարընտան արապալար պէրապէր ալընըզ,
20 վէ փէտէրինիզի պինտիրիպ կէլինիզ։ Վէ կէօզինիւզ
էշեանըզտա օլմասըն. զիրա պիւթիւն Մըսըր տիյա-
րընըն ա՚լա շէյլէրի սիզին տիր՝ տէտի։
21 Իմտի Իսրայէլին օղուլլարը պէօյլէ եափտըլար.
Յովսէփ տախի Փարաւոնըն ՙէմրի իւզրէ անլէրէ արա-
պալար վէրտի. վէ եօլ իչիւն անլէրէ ազըգ տախի
22 վէրտի։ Վէ հէր պիրինէ պիրէր գաթ էլպիսէ վէրիպ՝
Բենիամինէ իսէ իւչ եիւզ գրթ՚ա կիւմիւշ իլէ ՙպէշ գաթ
23 էլպիսէ վէրտի։ Վէ փէտէրինէ պէօյլէճէ, օն մէրքէպ
եիւքիւ Մըսրըն ա՚լա շէյլէրինտէն վէ եօլ իչիւն տախի
փէտէրինէ պուղտայ վէ էքմէք վէ թա՚ամ իլէ եիւքլիւ
24 օլարագ օն տիշի մէրքէպ կէօնտէրտի։ Վէ պիրատէր-
լէրինի սալը վէրտիքտէ, անլէրէ՝ Եօլտա պօզուշմա-
յընըզ՝ տէտի. անլէր տախի կիթտիլէր։
25 Վէ անլէր Մըսըրտան չըգրպ՝ Քանան տիյարընա
26 փէտէրլէրի Յակոբըն եանընա կէլտիլէր։ Վէ անա՝
Յովսէփ հալա սաղ տըր, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյա-
րընըն ամիրի տիր՝ տէյիւ խապէր վէրտիքլէրինտէ,
անլէրէ ինանմատըղընտան ՙանըն գալպի պայըլտը։
27 Վէ անլէր Յովսէփին քէնտիլէրինէ սէօյլէտիյի ճիմլէ
սէօզլէրի անա հիքեայէ էթտիքլէրինտէ, փէտէրլէրի
Յակոբ քէնտինի կէօթիւրմէք իչիւն Յովսէփին կէօն-
տէրտիյի արապալարը կէօրմէսիյլէ, փէտէրլէրի Յա-
28 կոբըն րուհու եէնիտէն հայաթ պուլտու։ Վէ Իսրա-
յէլ՝ Քիֆայէթ էտէր. օղլըմ Յովսէփ հայաթտա տըր.
կիտէյիմ վէ էօլմէզտէն էվվէլ անը կէօրէյիմ՝ տէտի։

ա Ա՚տ. 14. 1։
բ Ա՚մալ. 7. 13։
գ Յոբ.4.5։23.15։Մատ. 14. 26։Մարկ. 6.50։
դ Պ. 37. 28։
ե Ես.40. 2։2Կոր. 2. 7։
զ Պ. 50. 20։Մէգ. 105. 16,17։Պագ2Միւլ.18. 10,11։Ա՚մալ. 4. 27, 28։
է Պ.41.43։Հաք.17.10։Յոբ. 29. 16։
ը Պ. 47. 1։
թ Պ. 42. 23.
ժ Ա՚մալ. 7.14։
ի Պ. 41. 37։
լ Պ.27.28։Ա՚տ. 18.12, 29։
խ Ա՚տ. 3.16։
ծ Պ. 43. 34։
կ Յոբ.29.24։Մէգ.126. 1։Ղուկ. 24. 11, 41։

Digitized by Google

ՊԱՊ 46

Յակորբն Բեերսաբէէտ Աստուածնուտան Զէսէլի պատմութիւնը. 5 պիւՅինի խանէսի խալգը իլէ Մըսրա կիՅմէտի. 8 Մըսրա կիտէնէլերին անունները 29 Ցովսէփին քէնտի փէտերի Յակորը խաթիգպալը. 31 պիրաուէրլերինէ՝ Փարաւոնա վէրէ ճէքլերի ճէվապը Ցա՛լիմ էՅմէսի.

Իմտի Իսրայէլ քէնտինէ միւթ՚ալլըգ օլանըն քեաֆֆէսի իլէ գալգըպ ՚Բերսաբէէյէ կելէրէք, ՚փէտերի Իսահակըն Աստուածնա գուրպանլար զէպհ էյլէ-
2տի: Վէ Աստուած Իսրայէլէ ՚կէճէ րիւյասընտա սէօյլէյիպ՝ Էյ Յակոբ, Յակոբ՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Լէպ-
3պէյք, տէտի: Վէ ՚Ան՝ Պէն ՚սէնին փէտէրինին Իլահը օլան Աստուած իմ. Մըսրա Էնմէյէ գօրգմա. զիրա ՚պէն սէնի օրատա պէօյիւք պիր միլլէթ էտէճէյիմ:
4 ՚Պէն սէնին իլէ Մըսրա Էնիպ՝ ՚սէնի մուԹլագա երինէ չըգարըրըմ, վէ ՚սէնին կէօզլէրին իւզէրինէ էլինի Յով-
5սէփ գօյաճագ տըր՝ տէտի: Վէ ՚Յակոբ Բերսաբէէտէն գալգտը. վէ Իսրայէլին օղուլլարը անը կէօԹիւրմէք իչհին ՚փարաւոնըն կէօնտէրտիյի արապալարա փէ-
6տէրլերի Յակոբը վէ չօճուգլարընը վէ զէվճէլէրինի պինտիրիպ, Հայվանլարընը վէ Քանան տիյարընտա գազանտըգլարը էմվալը ալըպ ՚Յակոբ վէ ճիւմլէ զիւր-
7րիյէԹի պէրապէր օլարագ՝ Մըսրա կէլտիլէր: Օղուլլարը իլէ օղուլլարընըն օղուլլարընը, վէ գըզլարը իլէ օղուլլարընըն գըզլարընը, վէլհասըլ ճիւմլէ զիւրըիյէԹինի պէրապէր Մըսրա կէօԹիւրտիւ:
8 Վէ Մըսրա կիտէն Իսրայէլ օղուլլարընըն իսմլէրի պունլար տըր. Յակոբ վէ օղուլլարը. ՚Յակոբըն իլք
9օղլու Ռուբէն. Վէ Ռուբէնին օղուլլարը Էնովք վէ
10 Փաղղուս վէ Եսրոն վէ Քարմի իտի. Վէ ՚Շիմաւնըն օղուլլարը Յամուէլ վէ Յամին վէ Ոհադ վէ Յաքին վէ ՚Սահաւ վէ Քանանլը գարընըն օղլու Սաւուղ իտի:
11 Վէ ՚Ղեւիինին օղուլլարը Գերսոն վէ ԿահաԹ վէ Մերարի.
12 Վէ ՚Յուդանըն օղուլլարը Էր վէ Օնան վէ Սելօմ վէ Փա-
րէս վէ Զարա. ՚Էր վէ Օնան իսէ Քանան տիյարընտա վէճաԹ էԹտիլէր. վէ ՚Փարէսին օղուլլարը Եսրոն վէ
13 Համուլ իտի: Վէ ՚Իսաքարընն օղուլլարը Թովղա վէ
14 Փուա վէ Յոբ վէ Սամրօն, Վէ Զաբուղոնըն օղուլլարը
15 Սարեդ վէ Ելօն վէ Յաղէլ իտի: Փատտան-արամտա գըզը Դինա իլէ պէրապէր Յակոբըն Լիատան տօղան օղուլլարը պունլար տըր. անըն ճիւմլէ օղուլլարը վէ
16 գըզլարը օԹուզ իչ նէֆէր իտի: Վէ Գադրն օղուլլարը ՚Սափոն վէ Անգի վէ Սունի վէ Եսբօն վէ Էրի վէ Արո-
17 դի վէ Արելի, Վէ ՚Ասերին օղուլլարը Յեմնա վէ Յեսուա վէ Յեսուի վէ Բարիա վէ Հէմշիրէլէրի Սարա վէ
18 Բարիանըն օղուլլարը Քաբեր վէ Մեղքիէլ իտի: Պունլար օն ալԹը նէֆէր օլարագ Յակոբըն օղուլլարը տըր
19 քի, ՚Լաբանըն քէնտի գըզը Լիայա վէրտիյի ՚Զեղ-
փատան տօղմըշ տըրլար: Վէ ՚Յակոբըն զէվճէսի Ռա-
20 քէլին օղուլլարը Յովսէփ վէ Բենիամին օլուպ, ՚Մը-
սըր տիյարընտա Յովսէփէ Արեգ ՚Նահ շէհրէն քեահինի Պետափրանըն գըզը ԱսանէԹտէն Մանասէ վէ Եփրեմ
21 տօղտու: ՚Վէ Բենիամինին օղուլլարը Բաղա վէ Բո-
քոր վէ Ասբէլ վէ Գերա վէ Նէեման վէ ՚Էհի վէ Ռովս
22 վէ ՚Մուփիմ վէ Ուփիմ վէ Արեդ օլուպ, Պունլարըն ճիւմլէսի օն տէօրԹ նէֆէր օլարագ՝ Յակոբըն Ռաքէլ-
23 տէն տօղան օղուլլարը տըր: Վէ ՚Դանըն օղլու ՚Հու-
24 սիմ, ՚Վէ ՆեփԹաղիմին օղուլլարը Յասիէլ վէ Գունի
25 վէ Յասեր վէ Սիլլեմ իտի: Պունլարըն ճիւմլէսի եէտի նէֆէր օլարագ՝ Յակոբըն օղուլլարը տըր քի, ՚Լաբանըն քէնտի գըզը Ռաքէլէ վէրտիյի ՚Բաղղատան տօղ-
26 մուշ տըրլար: Յակոբըն օղուլլարընըն զէվճէլէրինտէն մա՛տա ՚Յակոբըն սուլպընտան կէլիպ, ՚անըն իլէ Մը-
սըրա կիտէն Նուֆուսըն ճիւմլէսի ալԹմըշ ալԹը նէ-
27 ֆէր իտի: Վէ Մըսըրտա Յովսէփէ տօղան օղուլլար իքի նէֆէր օլուպ, Մըսրա կիտէն պէչԹ ի Յակոբըն ՚ճիւմլէ Նուֆուսը եէԹմիշ նէֆէրտէն ՚իպարէԹ իտի:
28 Վէ Յուդա, ՚Գեսեմի քէնտիսինէ կէօսԹէրմէք իւզ-
րէ, Յուդայը էօնիւնտէն Յովսէփէ կէօնտէրտի. վէ ՚Գե-
29 սեմ էյալէԹինէ կէլտիլէր: Վէ Յովսէփ արապասընը հազըրլատըպ՝ փէտէրի Իսրայէլի իսԹիգպալ իչհին Գեսեմէ չըգտը, վէ հուզուրընա կէլտիքտէ ՚պօյունընա սարըլըպ՝ պօյունընտա խայլը միւտէԹ աղլատը:
30 Վէ Իսրայէլ Յովսէփէ՝ ՚ԱրԹըգ վէճաԹ էտէյիմ, մա-
տամ քի սէնին եիւզիւնիւ կէօրտիւմ վէ տահա սաղ
31 սընը՝ տէտի: Վէ Յովսէփ պիրատէրլէրինէ վէ փէտէրի-
նին խանէսի խալգընա խիԹապէն՝ ՚Պէն չըգըպ՝ Քա-
նան տիյարընտա օլան պիրատէրլէրիմ վէ փէտէրի-
32 մին խանէսի խալգը պանա կէլտիլէր. Վէ պու ատէմ-
լէր սիւրիւ սահիպի չօպան օլուպ, գօյունլարընը վէ սըղըրլարընը վէ պիւԹիւն մալլէրինի կէԹիրտիլէր՝
33 տէյիւ Փարաւոնա խապէր վէրէյիմ: Վէ Փարաւոն սիզի չաղըրըպ՝ ՚Սէն՚աԹընըզ նէ՞ տիր՝ տէյէճէք
34 օլուրսա, Պէնտէլէրիկ ՚սէպավէԹիմիզտէն պէրու կէ-
րէք պիզ վէ կէրէք էճատտըմըզ ՚հայվանաԹ սահիպ-
լէրի իզ՝ տէյէսինիզ, քի Գեսեմ տիյարընտա սաքին օլասընըզ. զիրա հէր պիր չօպան Մըսըրլըլարընը ՚մէն-
ֆուրը տըր՝ տէտի:

– Պ. 21. 31,33։ 28. 10։
բ Պ. 26. 24,25։ 28. 13։ 31. 42։
գ Պ. 15. 1։ Ծոր. 33. 14,15։
դ Պ. 28. 13։
ե Պ. 12. 2։ Թէս. 26. 5։
զ Պ. 28. 15։ 48. 21։
է Պ. 15. 16։ 50. 13, 24. 25։ Խուր. 3. 8։
ը Պ. 50. 1։
թ Ա՛մոս. 7. 15։
ժ Պ. 45. 19, 21։
ի Թէս. 26. 5։ Ցես. 24. 4։ Մէզ. 105. 23։ Ես. 52. 4։
լ Խուր. 1. 1։ 6. 14։
խ Ա՛տ. 26. 5։ 1Թէվ. 5. 1։
ծ Խուր. 6. 15։ 1Թէվ. 4. 24։
կ 1 Թէվ. 4. 24։
հ 1 Թէվ. 6. 1, 16։
ձ 1 Թէվ. 2. 3։ 4. 21։
ղ Պ. 38. 3, 7, 10։
ճ Պ. 38. 29։ 1Թէվ. 2. 5։
մ 1Թէվ. 7. 1։
յ Ա՛տ. 26. 15. վէ զայրն
ն 1 Թէվ. 7. 30։
շ Պ. 29. 24։
ո 1 Թէվ. 7. 13։
չ Պ. 29. 29։
պ Պ. 30. 5, 7։
ջ Պ. 35. 11։
ռ Խուր. 1. 5։
ս Թէս. 10. 22։ Պագ Ա՛մոս. 7. 14։
վ Պ. 31. 21։
տ Պ. 47. 1։
ր Պ. 30. 10։
ց Պ. 44. 27։
ւ Պ. 41. 50։
փ 1 Թէվ. 7. 6։ 8. 1։
ք Ա՛տ. 26. 38։
օ Ա՛տ. 26. 39։ 1 Թէվ. 7. 12։
ֆ 1 Թէվ. 7. 12։
և Ա՛տ. 26. 42։
Ա Պ. 45. 14։
Բ Պագ Ղ՚ա. 2. 29,30։
Գ Պ. 47. 1։
Դ Պ. 47. 2, 3։
Ե Պ. 30. 35։ 34. 5։ 37. 12։
Զ Այ. 32։
Է Պ. 43. 32։ Խուր. 8. 26։

Digitized by Google

ՊԱՊ 47

Յովսէփին պէշ գայնտաշը իւր փէտէրինի Փարաւոնըն հուզուրըննա չըգարմասը. 11 ագրարպասները խաթանդէ Թէ'այլիշդէրինէ պագմասը. 13 Մըսըրլըլարըն ագչէսինի, 16 հայվանաՔները 19 վէ պարավէդէրինի Փարաւոն իչիւն ալմասը. 22 Քահինիդէրին պարավէդէրինին ալընմասը. 23 Ագարդինին իճմալէ ի'աաէսի. 28 Յակոբըն միւտտէԹ ի 'էօմբրիս. 29 էճտատը իւէ աէֆինի պագընտա Յովսէփէ նէվինն էՔաիրմէսի.

Վ է Յովսէփ ¯կիտիպ Փարաւոնա՝ փէտէրիմ վէ պիրատէրլէրիմ վէ անլէրին սիւրիւլէրի վէ սըղըրլարը վէ պիլԹիւն էմվալլէրի Քանան տիյարընտան կէլտիլէր, վէ իշԹէ ²Գեսեմ էյալէԹինտէ տիրլէր՝ տէյիւ
2 խապէր վէրտի: Վէ պիրատէրլէրինտէն պէշ քիշի ալըպ՝ ³անլէրի Փարաւոնըն հուզուրընա չըգարտը:
3 Վէ Փարաւոն անըն պիրատէրլէրինէ՝ ⁴Սէն'աԹընըզ նէ՞ տիր՝ տէտիքտէ, անլէր Փարաւոնա՝ ⁵Գուլլարընկ կէրէՔ պիզ վէ կէրէՔ էճտատըմըզ չօպան ըզ՝ տէտի-
4 լէր: Վէ Փարաւոնա՝ ⁶Քանան տիյարընտա գըԹլըզ շիտտէԹլէնմիշ օլտրղընտան, գուլլարընկըն սիւրիւէրինէ մէր'ա պուլունմամաղլէ, ⁷պու տիյարտա միւսաֆիր օլմագ իչիւն կէլտիՔ. վէ շիմտի լուԹֆ էյլէ, գուլլարընկ ⁸Գեսեմ էյալէԹինտէ սաքին օլալըմ՝ տէ-
5 տիլէր: Օլ վագԹը Փարաւոն Յովսէփէ խիթապէն՝
6 Փէտէրինկ վէ պիրատէրլէրինկ եանընկա կէլտիլէր. ⁹Մըսըր տիյարը էօնիւնտէ տիր. փէտէրինկի վէ պիրատէրլէրինկի տիյարըն ա'լա մահալընտա իսքեան էյլէ. ¹⁰Գեսեմ էյալէԹինտէ սաքին օլսունլար: Վէ արալարընտա միւսԹա'իտ քիմսէլէր պուլունտրղընը պիլիր իսէն, անլէրի պէնիմ սիւրիւէրիմ իւզէրինէ նազըր
7 Թա'եին էյլէ՝ տէտի: Վէ Յովսէփ փէտէրի Յակոբը կէԹիրիպ՝ Փարաւոնըն հուզուրընա չըգարտը. Յակոբ
8 տախի Փարաւոնա խայր տու'ա էյլէտի: Վէ Փարաւոն Յակոբա՝ ՄիւտտէԹ ի 'էօմրիւկիւն կիւնլէրի նէ՞
9 գատար տըր՝ տէտիքտէ, Յակոբ Փարաւոնա՝ ¹¹ՄիւտտէԹ ի ղուրպէԹիմին կիւնլէրի եիւզ օԹուզ սէնէ օլուպ՝ ¹²միւտտէԹ ի 'էօմրիւմիւն կիւնլէրի ազ վէ քէտէրլի օլարագ, ¹³էճտատըմըն ղուրպէԹլէրի կիւնլէրինտէ օլան միւտտէԹ ի 'էօմրլէրինկն կիւնլէրինէ պալիղ օ-
10 մատը՝ տէտի: Վէ Յակոբ ¹⁴Փարաւոնա խայր տու'ա էտիպ, Փարաւոնըն հուզուրընտան չըգտը:
11 Իմտի Յովսէփ ¹⁵Փարաւոնըն էմրի իւզրէ փէտէրինէ վէ պիրատէրլէրինէ Մըսըր տիյարընտա, տիյարըն ա'լա մահալընտա ¹⁶Ռամսէս էյալէԹինտէ միւլք վէ-
12 րէրէՔ՝ անլէրի իսքեան էյլէտի: Վէ Յովսէփ փէտէրինի վէ պիրատէրլէրինի վէ փէտէրինին պիլԹիւն խանէսի խալգրնը, ¹⁷էհլ ի պէյԹլէրինկն մըգտարընա կէօրէ, էքմէքլէ պէսլէր իտի:
13 Վէ գըԹլըզ զիյատէսիյլէ շիտտէԹլէնտիյինտէն՝ պիլԹիւն զէմինտէ էքմէՔ պուլունմազ իտի. ¹⁸վէ գըԹ-

— Գ. 46. 31։
ᵇ Գ. 45. 10։ 46. 28։
ᵍ Ա'մոս. 7. 13։
ᵈ Գ. 46. 33։
ᵉ Գ. 46. 34։
ᶻ Գ. 43.1։ Ա'մոս.7.11։
ᵏ Գ.15.13։ Թէս. 26.5։
ᵗ Գ. 46. 34։
ᵐ Գ. 20. 15։
ᵑ Այ. 4։
ᵒ Մէզ.39.12։ Ի'պր.11. 9, 13։
ᵖ Յոբ. 14. 1։
ᵡ Խուր. 1. 11։ 12. 37։
ᵛ Գ. 25. 7։ 35. 28։
ᵜ Գ. 50. 21։
ᵟ Այ. 7։
ᵠ Գ.41.30։Ա'մոս.7.11։
ᵋ Այ. 6։
ᵌ Գ. 41. 56։
ᵎ Այ. 19։
ᵏ եզր. 7. 24։
ᵔ Գ. 41. 45։
ᵕ Գ. 33. 15։

Digitized by Google

լըգ սէպէպիյլէ Մըսըր տիյարը վէ Քանան տիյարը
14 'աճիզ գալտըլար: ¹⁹Վէ Յովսէփ Մըսըր տիյարընտա վէ Քանան տիյարընտա մէվճուտ օլան ագչէսինի քեաֆֆէսինի՝ սաթըն ալտրգլարը զախիրէյէ պէտէլ Թօփլատը. վէ Յովսէփ ագչէյի Փարաւոնըն խանէ-
15 սինէ կէօԹիւրտիւ: Վէ Մըսըր տիյարընտա վէ Քանան տիյարընտա ագչէ տիւքէնտիքտէ՝ ճիմլէ Մըսըրլըլար Յովսէփէ կէլիպ՝ Պիզէ էքմէՔ վէր. ագչէ գալմատըղընտան ²⁰Նի՞չիւն հուզուրընկտա էօլէլիմ՝ տէտի-
16 լէր: Վէ Յովսէփ՝ Ագչէ գալմատը իսէ սիւրիւէրինիզի կէԹիրինիզ, վէ սիզէ սիւրիւէրինիզէ պէտէլ վէրէյիմ՝
17 տէտի: Պէօյլէճէ Յովսէփէ հայվանլարընը կէԹիրտիլէր. Յովսէփ տախի անլէրէ աՔլարը վէ գօյուն սիւրիւէրի վէ սըղըր սիւրիւէրի վէ մէրքէպլէրինէ պէտէլ էքմէՔ վէրէրէՔ, օլ սէնէ հէփ հայվանլարընա պէտէլ անլէրի էքմէՔլէ պէսլէտի:
18 Վէ օլ սէնէ ԹէմամՔ օլտրգտա, էրԹէսի սէնէտէ եանընա կէլիպ՝ Ագչէմիզ տիւքէնտիյինի, հայվանաՔըմըզ տախի էֆէնտիմիզին օլտրղընը վէ էֆէնտիմիզին հուզուրընտա ճէսէտլէրիմիզ իւէ Թօփրաղըմըզտան մա'տա պիր շէյիմիզ գալմատըղընը էֆէնտիմիզտէն
19 խաֆի ԹուԹամայըզ: Պիզ Թօփրաղըմըզ իւէ պէրապէր նի՞չիւն հուզուրընկտա հէլաՔ օլալըմ. էքմէյէ պէտէլ պիզի վէ Թօփրաղըմըզը սաթըն ալ. վէ պիզ Թօփրաղըմըզ իւէ Փարաւոնա քէօլէ օլալըմ. վէ պիզէ Թօխում վէր քի, սաղ գալալըմ վէ էօլմէյէլիմ, Թօփ-
20 րաղըմըզ տախի խարապ օլմասըն՝ տէտիլէր: Վէ Մըսըրլըլար իւզէրինէ գըԹլըզ շիտտէԹլէնմիշ օլտրղը իչիւն, հէր պիրի Թարլասընը սաթմասըյլէ, Յովսէփ պիւԹիւն Մըսըր Թօփրաղընը Փարաւոնա սաթըն
21 ալտը. պէօյլէճէ Թօփրագ Փարաւոնըն օլտու: Վէ էհալիյի՝ Մըսըր հուտուտընըն պիր ուճընտան օ պիր ու-
22 ճընա գատար շէհրտէն շէհրէ նագլ էԹտի: ²¹Անճագ ²²քեահինլէրին Թօփրաղընը սաթըն ալմատը. զիրա քեահինլէրին Փարաւոն Թարաֆընտան Թա'եինլէրի օլմաղլէ, Փարաւոնըն քէնտիլէրէ վէրտիյի Թա'եինի
23 եէտիքլէրի իչիւն Թօփրագլարընը սաթմատըլար: Վէ Յովսէփ էհալիյէ խիթապէն՝ ԻշԹէ պու կիւն պէն սիզի վէ Թօփրաղընըզը Փարաւոն իչիւն սաթըն ալտըմ.
24 իշԹէ սիզէ Թօխում ²²Եէեէ՛, եէրէ էքինիզ: Վէ մահսուլաԹտան պէշտէ պիրինի Փարաւոնա վէրէճէՔսինիզ, վէ տէօրԹ գըսմը Թարլա Թօխումը, վէ սիզին իւէ խանէյլէրինիզտէ օլանլարա զախիրէ, վէ չօճուգլարընըզըն Թէ'այլիշու իչիւն սիզին օլաճագ տըր՝
25 տէտի: Անլէր տախի՝ Պիզի իհեա էյլէտին. ²³Էֆէնտիմին նազարընտա լուԹֆ պուլալըմ, վէ Փարաւոնա
26 քէօլէ օլալըմ՝ տէտիլէր: Պէօյլէճէ Յովսէփ, պէշտէ

պիրի փարաւոնըն օլմագ իւզրէ, պու կիւնէ գատար Մըսըր տիյարընա գանուն գօտու. ¹անճագ քեահինլէրին թօփրաղը Փարաւոնըն օլմատը:
27 Վէ Իսրայէլ Մըսըր տիյարընտա վագը՝ Գեսեմ էյալէթինտէ ²սաքին վէ օրատա էմլաք սահիպի օլուպ ³մէյվէտար օլարագ զիյատէսիյէ չօղալտըլար:
28 Վէ Յակոբ Մըսըր տիյարընտա օն եէտի սէնէ եաշայարագ, Յակոբըն ⁴միւտտէթ ի՝էօմրիւ եիւզ գըրգ
29 եէտի սէնէ օլտու: Վէ Իսրայէլին վէֆաթը զէմանը ⁵եագլաշտըգտա, օղլու Յովսէփի չաղըրըպ անա խիթապէն՝ էկէր նազարընկտա լութֆ պուլտըմ իսէ, րէճա էտէրիմ, ⁶էլինի ույլուղրմ ալթընա գօ, վէ ⁷պանա լութֆ ու հագիգաթ էտիպ, րէճա էտէրիմ, ⁸պէնի Մը-
30 սըրտա տէֆն էթմէ. Ֆագաթ ⁹էճտատըմ իլէ եաթայրմ, պէնի Մըսըրտան կէօթիւրիւպ՝ ¹⁰անէլէրին գապրընա տէֆն էյլէ՝ տէտի: Օ տախի՝ Սէօյլէտիյինկ կիպի իճրա
31 էտէրիմ՝ տէտի: Վէ՝ Պանա եէմին էյլէ՝ տէտիյինտէ, անա եէմին տախի էյլէտի: Օլ վագըթ ¹¹Իսրայէլ տէօշէյի պաշընտա սէճտէ էյլէտի:

ՊԱՊ 48

Յովսէփին քէնտի օղուլլարընը պէրապէր ալարագ փէտէրինի զիյարէթ էմէսի: 3 Յակոբըն քէնտինէ օլան վա՛տը զիքր էմէսի. 5 Մանասէ վէ Եփրեմի քէնտի էվլատը սըրասընա գօմասը. 7 Ռաքէլին գապրընըն մէվգի՛ինի զիքր էմէսի. 8 Եփրեմ իլէ Մանասէյէ պէրէքէթ օգուտասը. 17 քիւչիւթ պէօյիւչ մուգատէմ Թուէմասը. 21 քէնտի զիւրիյէթինին Քանաան ¹²ավտէնի հազրընտա խապէր վէրմէսի:

Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա Յովսէփէ՝ փէտէրինկ խասթա տըր՝ տէնիլտիքտէ, օ տախի իքի օղլընը,
2 ե՛նի Մանասէ իլէ Եփրեմի պէրապէր ալտը: Վէ Յակոբա՝ Իշթէ օղլընկ Յովսէփ եանընկա կէլիյօր՝ տէյիւ խապէր վէրիլտիքտէ, Իսրայէլ քէնտինի թօփլայըպ
3 տէօշէյի իւզէրինտէ օթուրտու: Վէ Յակոբ Յովսէփէ խիթապէն՝ Ալլահ իւլ Գատիր Քանան տիյարընտա ¹³Լուզտա պանա կէօրինիւպ՝ պէնի միւպարէք գըլա-
4 րագ, Պանա՝ Իշթէ սէնի մէյվէտար գըլըպ չօղալտաճաղրմ. վէ սէնի միլլէթլէր ճիւմհուրը գըլարագ՝ պու տիյարը սէնտէն սօնրա զիւրրիյէթինկէ, էպէտի ¹⁴միւլք
5 օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ՝ տէտի: Վէ շիմտի պէն Մըսրա եանընկա կէլմէզտէն էվվէլ՝ Մըսըր տիյարընտա սանա տօղան ¹⁵իքի օղլընկ պէնիմ տիր. Ռուբէն վէ Շմաւն կիպի Եփրեմ վէ Մանասէ պէնիմ օլաճագ տըր:
6 Ֆագաթ պունլարտան սօնրա սանա տօղաճագ էվլատրկ սէնին օլուպ, միրասլարընտա գարնտաշլարը-
7 նըն իսմլէրիյլէ եատ օլունսունլար: Վէ պէն Փատտան–արամտան կէլտիյիմտէ, Քանան տիյարընտա Եփրաթայա եէթիշմէյէ տահա պիր ազ մէսաֆէ գալմըշ իքէն, ¹⁶Ռաքէլ եօլտա եանըմտա վէֆաթ էյլէտի. պէն տախի անը օրատա Եփրաթա, ե՛նի Բեթլէհէմ եօլընտա տէֆն էյլէտիմ՝ տէտի:
8 Վէ Իսրայէլ Յովսէփին օղուլլարընը կէօրտիւքտէ՝
9 Պունլար քիմ տիր՝ տէտի: Յովսէփ տախի փէտէրինէ՝ ¹⁷Պունլար Ալլահըն պանա պուրատա վէրտիյի օղուլլարըմ տըր՝ տէտիքտէ՝ Լութֆ էյլէ, անլէրի եանըմա
10 կէթիր, ¹⁸անլէրէ խայր տու՛ա էտէյիմ՝ տէտի: Վէ ¹⁹Իսրայէլին կէօզլէրի իխթիյարլըգտան նաշի կէօրէմէզ տէրէճէտէ զա՛իֆլէնմիշ իտի. վէ Յ֊ՀՀ֊ անլէրի անա
11 եագլաշտըրտըգտա՝ ²⁰անլէրի էօփիւպ գուճագլատը: Վէ Իսրայէլ Յովսէփէ՝ ²¹Պէն եիւզիւնիւ կէօրմէյէ իւմիտ էթմէզ իքէն, իշթէ Ալլահ պանա զիւրրիյէթինկի պիլէ
12 կէօսթէրտի՝ տէտի: Վէ Յովսէփ անլէրի անըն տիզլէրի էօնիւնտէն ալըպ՝ եիւզիւնիւ եէրէ գատար Է֊ԲԲ֊՝
13 սէճտէ էյլէտի: Վէ Յովսէփ իքիսինի ալըպ Եփրեմի քէնտի սաղ էլիյլէ, Իսրայէլին սօլընտա, վէ Մանասէյի քէնտի սօլ էլիյլէ, Իսրայէլին սաղընտա օլարագ, անա
14 եագլաշտըրտը: Օլ վագըթ Իսրայէլ սաղ էլինի ուզատըպ քիւչիւք օլան Եփրեմին պաշը իւզէրինէ, վէ սօլ էլինի Մանասէնին պաշը իւզէրինէ գօտու. Մանասէ իլք տօղմուշ իտի իսէ տէ, ²²օ էլլէրինի գաստէն տէ-
15 յիշտի: Վէ ²³Յովսէփէ պէրէքէթ օգույուպ՝ ²⁴Հուզուրընտա փէտէրլէրիմ Աբրահամ վէ Իսահակըն եիւրիւտիւքլէրի Ալլահ, վէ պէնի վիւճուտէ կէլէլիտէն պու կիւնէ
16 գատար պէսլէյէն Ալլահ, ²⁵վէ պէնի հէր պէլատան խէյաս էտէն Մէլէք պու չօճուգլարը միւպարէք գըլա, վէ պէնիմ ²⁶իսմիմ, վէ փէտէրլէրիմ Աբրահամ վէ Իսահակըն իսմլէրիյլէ եատ օլունսունլար, վէ զէմինտէ
17 ²⁷զիյատէսիյլէ չօղալսընլար՝ տէտի: Վէ Յովսէփ՝ փէտէրինին ²⁸սաղ էլինի Եփրեմին պաշը իւզէրինէ գօտրղընը կէօրտիւքտէ ²⁹խօշընա կիթմէտիյինտէն, Եփրեմին պաշընտան Մանասէնին պաշընա նագլ էթմէք
18 իւզրէ փէտէրինին էլինի թուէտտու: Վէ Յովսէփ փէտէրինէ՝ Էյ փէտէրիմ, պէօյլէ տէյիլ, զիրա պու իլք տօղմուշ տըր, սաղ էլինկի անընն պաշը իւզէրինէ գօ՝
19 տէտիքտէ, փէտէրի իմթինա՛ էտիպ՝ ³⁰Պիլիրիմ, օղլըմ, պիլիրիմ, պու տախի գավմ օլաճագ, վէ պու տախի պէօյիւք օլաճագ. լաքին ³¹քիւչիւք գարնտաշը անտէն տահա պէօյիւք օլուպ՝ նէսլի ղայէթ պէօյիւք միլլէթ
20 օլաճագ տըր՝ տէտի: Վէ օլ կիւն անլէրէ պէրէքէթ օգույուպ՝ Ալլահ սէնի Եփրեմ կիպի վէ Մանասէ կիպի էյլէյէ՝ տէյիւ, ³²Իսրայէլ սէնինլէ պէրէքէթ օգույաճագ տըր՝ տէտի. վէ Եփրեմի Մանասէտէն իլէրի թուէտտու:

- Այ. 22։
- Այ. 11։
- Պ. 46. 3։
- Պագ Այ. 9։
- Թէս. 31.14։ 3 Միւլ. 2. 1։
- Պ. 24. 2։
- Պ. 24. 49։
- Պագ Պ. 50. 25։
- 2 Միւլ. 19. 37։
- Պ. 49. 29։ 50. 5, 13։
- Պ.48.2։ 3Միւլ.1.47։ Իպր. 11. 21։
- Պ.28.13,19։ 35. 6,9, վէ զայրն։
- Պ. 17. 8։
- Պ.41.50։46.20։ Ցեա. 13. 7։ 14. 4։
- Պ. 35. 9, 16, 19։
- Պ. 33. 5։
- Պ. 27. 4։
- Պ. 27. 1։
- Պ. 27. 27։
- Պ. 45. 26։
- Այ. 19։
- Իպր. 11. 21։
- Պ. 17. 1։ 24. 40։
- Պ. 28. 15։ 31. 11, 13, 24։ Մէգ. 34. 22։ 121. 7։
- Ամով.9.12։Ա՛մալ.15. 17։
- Պագ Ա՛տ.26.34, 37։
- Այ. 14։
- Պ. 28. 8։
- Այ. 14։
- Ա՛տ.1.33,35։ 2. 19, 21։Թէս.33.17։Ղ.ահ. 7. 6, 8։
- Հռուա. 4. 11, 12։

Digitized by Google

21 Վէ Իսրայէլ Յովսէփէ՝ Իշթէ պէն էօլիւօրըմ. լա-
քին Աւլլահ սիզին իլէ օլուպ՝ սիզի էճտատընըզըն
22 տիյարընա կէրի կէօթիւրէճէք տիր: Պէն տախի սա-
նա պիրատէրլէրինկտէն պիր հիսսէ զիյատէ, եա՛նի
Ամօրիլէրին էլինտէն գըլըճըմ վէ եայըմլէ ալտըղըմ
եէրի վէրտիմ՝ տէտի:

ՊԱՊ 49

Յակոբըն բէնոի օղուլլարընա պէրէքէն օգուտաբը. 29 Քէնոի տէֆնի խուսուսընտա վասիյէթլի վէ վէֆաթը:

Վէ Յակոբ օղուլլարընը չաղըրըպ անլէրէ խի-
թապէն տէտի քի՝ ձէմ՛ օլունըզ, վէ սօն կիւնլէրտէ
սիզէ նէ վագը՛ օլաճաղընը սիզէ խապէր վէրէյիմ:
2 Էյ պէնի Յակոբ, ճէմ՛ օլուպ տինկլէյինիզ,
Վէ փէտէրինիզ Իսրայէլի իսթիմա՛ էտինիզ:
3 Էյ Ռուբէն, սէն իլք օղլըմ,
Գուվվէթիմ վէ գուտրէթիմին իպթիտասը,
Շէրէֆին ֆազիլէթի վէ ՛իզզէթին ֆազիլէթի սին:
4 Սու կիպի գայնայրճը օլտըղընկ հալտէ,
Էֆզալ օլմայաճագսըն.
Զիրա փէտէրինկին եաթաղընա չըգտըն,
Օլ վագըթ նէ թէլվիս էթտին: (Տէօշէյիմէ չըգտը:)
5 Շմաւոն վէ Ղեւի գարնտաշլար տըր.
Գըլըճլարը զուլմ ալէթլէրի տիր:
6 Ձանըմ անլէրին մէճլիսինէ կիրմէսին,
Իզզէթիմ անլէրին ճէմ՛իյյէթի իլէ իթթիհատ էթ-
մէսին.
Զիրա ղազապլարընտա ինսան գաթլ էթտիլէր,
Վէ ՛ինատլարընտա սըղըր սինիրի քէստիլէր:
7 Ղազապլարը մէլ՛ուն օլսուն, զիրա շիտտէթլի իտի.
Վէ հիտտէթլէրի զալըմ օլսուն, զիրա սէրթ իտի.
Անլէրի Յակոբտա թագսիմ էտէճէյիմ,
Վէ Իսրայէլտէ տաղրտաճաղրմ:
8 Էյ Յուդա, պիրատէրլէրինկ սէնի մէտհ էտէճէքլէր.
Էլինկ տիւշմէնլէրինկին էնկսէսինտէ օլաճագ տըր.
Փէտէրինկին օղուլլարը սանա ՛ուպուտիյէթ ՛արզ էտէ-
ճէք տիր:
9 Յուդա արսլան եավրուսը տըր.
Էյ օղլըմ, շիքեարտան գալգտըն.
Արսլան կիպի վէ տիշի արսլան կիպի չէօքիւպ եաթտը.
Անը քիմ ույանտըրաճագ տըր:
10 Սալթանաթ ՛ասասը Յուդատան,

ջ Պ. 46. 4։ 50. 24։
ղ Ցես. 24. 32։ 1 Թէվ. 5. 2։ Յովհ. 4. 5։
ղ Պ. 15. 16. 34. 28։ Ցես. 17. 14, վէ զայլն։
թ Թէս. 4. 30։ Ա՛տ. 24. 14։ Ես. 2. 2։ 39. 6։ Եզեկ. 23. 20։ Դան. 2. 28, 29։ Ա՛մսլ. 2. 17։ Յայր. 1. 2։
ծ Թէս. 33. 1։ Ամով. 3. 7։
ի Մէզ. 34. 11։
ր Պ. 29. 32։
ռ Թէս. 21. 17։ Մէզ. 78. 51։
ս 1 Թէվ. 5. 1։
վ Պ. 35. 22։ 1 Թէվ. 5. 1։ Թէս. 27. 20։
տ Պ. 29. 33, 34։
ր Լամ. 18. 9։
ց Պ. 34. 25։
ւ Լամ. 1. 15, 16։
փ Մէզ. 16. 9։ 30. 12։ 57. 8։
ք Մէզ. 26. 9։ Եվես. 5. 11։
օ Պ. 34. 26։
ֆ Ցես. 19. 1։ 21. 5, 6, 7։ 1 Թէվ. 4. 24, 39։
հ Պ. 29. 35։ Թէս. 33. 7։
յ Մէզ. 18. 40։
ղ Պ. 27. 29։ 1 Թէվ. 5. 2։
ճ Ովս. 5. 14։ Վահ. 5. 5։
մ Ա՛տ. 23. 24։ 24. 9։
յ Ա՛տ. 24. 17։ Երեմ. 30. 21։ Զաք. 10. 11։
* Ե՛ւ՝ բէ՛խին տէյ-
նէլի
ն Մէզ. 60. 7։ 108. 8։ Ա՛տ. 21. 18։
շ Թէս. 28. 57։
ո Ես. 11. 1։ 62. 11։ Եզեկ. 21. 27։ Դան. 9. 25։ Մատ. 21. 9։ Ղուկ. 1. 32, 33։
չ Ես. 2. 2։ 11. 10։ 42. 1, 4։ 49. 6, 7, 22, 23։ 55. 4, 5։ 60. 1, 3, 4, 5։ Անգ. 2. 7։ Ղուկ. 2. 30-32։
պ Մէզ. 132. 2, 5։ 21։
ռ Թէս. 33. 24։ Ցես. 19. 24։
ս Թէս. 33. 23։
վ Պ. 37. 4, 24, 28։ 39. 20։ 42. 21։ Մէզ. 118. 13։
տ Յոբ. 29. 20։ Մէզ. 37. 15։
ր Մէզ. 132. 2, 5։ 21։
ց Պ. 45. 11։ 47. 12։ 50. 5. 18։
ւ Թէս. 33. 24։ Ցես. 19. 24։
փ Թէս. 33. 23։
ք Պ. 37. 4, 24, 28։ 39. 20։ 42. 21։ Մէզ. 118. 13։
օ Յոբ. 29. 20։ Մէզ. 37. 15։
ֆ Մէզ. 132. 2, 5։ 21։
հ Պ. 45. 11։ 47. 12։ 50. 5. 18։
յ Մէզ. 80. 1։
ղ Ես. 28. 16։

Վէ *շէրի՛աթ գօյան՝ այագլարը արասընտան
Սելով կէլինճէյէ տէյին զա՛իլ օլմայաճագ տըր.
Իւմմէթլէր տախի անա իթա՛աթ էտէճէք տիր:
11 Սրփասընը ասմայա,
Վէ մէրքէպինին եավրուսընը ասմանըն ա՛լասընա
պաղլայըպ,
Էլպիսէսինի շէրապլէ
Վէ էսվապընը իւզիւմ գանը յլէ եըյգայաճագ տըր:
12 Կէօզլէրի շէրապտան գըրմըզը,
Վէ տիշլէրի սիւթտէն պէյազ օլաճագ տըր:
13 Զաբուղոն տէնիզ սահիլինտէ սաքին,
Վէ սէֆինէլէրէ լիման օլուպ,
Հուտուտը Սիդոնա գատար օլաճագ տըր:
14 Իսաքար գուվվէթլի պիր մէրքէպ օլուպ՝
Աղըլլար արասընտա եաթար:
15 Րահաթըն էյի՝
Վէ եէրին կիւզէլ օլտըղընը կէօրէրէք,
Օմուզընը եիւքէ էյիպ
Խարաճկիւզար գուլ օլտու:
16 Դան Իսրայէլ սըպթլարընտան պիրի կիպի
Քէնտի գավմընա հիւքմ էտէճէք տիր:
17 Դան թարիգ իւզէրինտէ եըլան,
Վէ եօլ իւզէրինտէ էնկէրէք օլուպ,
Աթը էօքչէսինտէն սօգար,
Վէ րաքիպի արգայա տիւշէր:
18 Եա ՐԱՊՊ, խէլասընկա մունթազըր օլտըմ:
19 Գադը ՛ասքէր պասաճագ իսէ տէ,
Նիհայէթ պասան օ օլաճագ տըր:
20 Ասերին էքմէյի եաղլը օլուպ՝
Փատիշահա լայըգ լէզզէթլի թա՛ամլար վէրէճէք տիր:
21 Նեփթաղիմ սալը վէրիլմիշ կէյիք օլուպ՝
Կիւզէլ սէօզլէր սէօյլէր:
22 Յովսէփ մէյվէտար պիր տալ տըր,
Փունկար եանընտա մէյվէտար պիր տալ օլարագ՝
Ֆիլիզլէրի տիվար իւզէրինէ չըգտը:
23 Քէմանքէշլէր անը ինճիթտիլէր,
Վէ օգ աթըպ անը րէնճիտէ էթտիլէր իսէ տէ,
24 Եինէ անըն եայը գուվվէթլի գալտը,
Էլլէրինին պազուլարը՝
Յակոբըն Գատիրինին էլլէրիյլէ քէսպ ի գուվվէթ էյ-
լէտի.
Իսրայէլին չօպանը էն գայասը անտէն տիր:

Digitized by Google

25 [ր]Փետերինկին Ալլահը թարաֆընտան սանա եարտըմ
օլաճագ տըր,
[ս]Վէ Գատիր սէնի եօգարըտան սէմանըն պէրէքէթլէ-
րիյլէ,
Վէ աշաղըտա օլան տէրեանըն պէրէքէթլէրիյլէ,
Մէմէ վէ բահմ պէրէքէթլէրիյլէ [տ]միպարէք գըլաճագ
տըր.
26 Փետերինկին պէրէքէթլէրի
Էճատատըմըն պէրէքէթլէրինտէն
[ի]Էպէտի պայըրլար թէփէլէրինէ գատար ղալէպէ
էտէրէք՝
[ն]Յովսէփին պաշը իւզէրինէ
Վէ պիրատէրլէրինին միւմթազընըն պաշը իւզէրինէ
օլաճագ տըր:
27 Բենիամին [ե]ըրթընը գուրթ օլուպ՝
Սապահլայըն շիքեար եյէճէք,
[ե]Վէ ախշամ ղանիմէթ թագսիմ էտէճէք տիր:
28 Պունլարըն ճիւմլէսի Իսրայէլին օն իքի սըղթը տըր.
վէ փետերլէրինին անլէրէ պէրէքէթ օգույուպ՝ անլէ-
րէ սէօյլէտիյի պու տըր, հէր պիրինէ մախսուս օլան
29 պէրէքէթլէ անլէրէ պէրէքէթ օգուտու: Վէ անլէրէ
վասիյէթ էտիպ՝ Պէն [գ]ավմըմա միւնզամ՝ օլմագ իւզ-
րէ իմ. պէնիմ [փ]փետերլէրիմին եանընա՝ [ե] Քետլի Եփ-
30 րոնըն թարլասընտա վագը՝ մաղարայա, Եա՛նի Քա-
նանա տիյարընտա Մամբրէ էօնիւնտէ օլան Մաքփէլա
թարլասընտա օլուպ՝ [ն]Աբրահամըն գապրիսթան
իչին միւլք օլմագ իւզրէ Քետլի Եփրոնտան թար-
լասը իլէ պէրապէր սաթըն ալտըղը մաղարայա տէփն
31 էյլէյինիզ: [ե]Աբրահամ իլէ զէվճէսի Սառայը օրատա
տէփն էթտիլէր. [զ]Իսահակ իլէ զէվճէսի Ռեբեկայը օրա-
տա տէփն էթտիլէր. պէն տախի Լիայը օրատա տէփն
32 էյլէտիմ: Թարլա վէ իչինտէ օլան մաղարա Քետ
33 օղուլլարընտան սաթըն ալընտը՝ տէտի: Վէ Յակոբ
օղուլլարընա վասիյէթինի թէմամ էտինճէ, այագլա-
րընը տէօշէյէ թօփլայըպ թէսլիմ [ի] րուհ էտէրէք
[գ]ավմընա միւնզամ՝ օլտու:

ՊԱՊ 50

*Յակոբ իչին մանէմ. 4 անըն տէփնի իչին Յովսէփին փարաւոն-
տան րուխսաթ ալմասը: 7 Յակոբըն ճէնազէսի ալայը: 15 Յովսէփին
պիրատէրլէրինին իզնիլասը վէ անըն անլէրէ Ռահէլլի վէրմէսի: 22
Յովսէփին միւտաֆ ի Էգիպէս. 23 անըն զիւրրէյէնի. 24 պիրատէրլէ-
րինէ Քանանա ՝ավտէճլէրինի խասէր վէրմէսի. 25 բէնտի բէմիքլէրի
խոսաուալտընտա անլէրէ եէմին էթտիրմէսի. 26 վէֆաճը վէ մումեա
էտիլմէսի:*

Օլ վագըթ Յովսէփ [փ]փետերինին եիւգիւ իւզէրինէ
2 տիւշիւպ՝ [բ]իւզէրինտէ աղլայարագ անը էօփտիւ: Վէ
Յովսէփ պէնտէլէրի օլան Թապիպլէրէ՝ [ր]փետերինի
մումեա էթմէլէրինի էմր էյլէտի. Թապիպլէր տախի
3 Իսրայէլի մումեա էյլէտիլէր: Վէ գըրդ կիւնիւ թէ-
մամ՝ օլտու. զիրա մումեա էթմէնին կիւնլէրի պէօյլէ
թէքմիլ օլուր իտի. վէ Մըսըրլըլար [տ]անըն իչին եէթ-
4 միշ կիւն մաթեմ էյլէտիլէր: Վէ մաթեմ կիւնլէրի
կէչտիքտէն սօկրա՝ Յովսէփ [ֆ]փարաւոնըն խանէսինէ
խիթապէն՝ էկէր նազարընըզտա մազհար ը լութֆ
օլտըմ իսէ, ըէճա էտէրիմ, Փարաւոնա [բ]արաճքմա-
5 [ս]փետերիմ՝ պանա եէմին վէրիպ՝ Իշթէ պէն էօլիյօ-
րըմ, պէնի [ֆ]քանան տիյարընտա քէնտիմ իչիւն գազ-
տըրտընըմ գապրա տէփն էյլէ՝ տէտիյինտէն, քէրէմ
էթ, շիմտի փետերիմի տէփն էթմէյէ կիտէյիմ վէ
6 սօկրա տէօնէյիմ՝ տէյինիզ, տէտի: Փարաւոն տախի՝
Սանա եէմին էթտիրտիյի կիպի կիթ, փետերինկի
տէփն էյլէ՝ տէտի:
7 Վէ Յովսէփ փետերինի տէփն էթմէյէ իչիւն կիթ-
տիյինտէ, Փարաւոնըն ճիւմլէ պէնտէլէրի վէ խանէ-
սինին իխթիյարլարը, վէ Մըսըր տիյարընըն ճիւմլէ
8 իխթիյարլարը, Վէ Յովսէփին խանէսի խալգընըն
ճիւմլէսի իլէ պիրատէրլէրի վէ փետերինին խանէսի
խալգը անըն իլէ պէրապէր կիթտիլէր. Գեսեմ էյա-
լէթինտէ անճագ էհլ ու ՝այալլարը վէ սիւրիւլէրի իլէ
9 սըղըրլարընը պրագտըլար: Վէ անըն իլէ պէրապէր
արապալար վէ աթլըլար տախի չըգարագ՝ ղայէթ
10 պէօյիւք պիր ալայ օլտու: Վէ Յորդանանըն էօթէ եա-
գասընտա վագը՝ Ատադ խարմանընա կէչտիքլէրինտէ՝ օրատա [զ]զիյատէսիյլէ ՝ազիմ վէ հազին ֆէրեատ
ու ֆիղան էթտիլէր. [ր]վէ փետերինէ եէտի կիւն մա-
11 թեմ էյլէտի: Վէ օլ տիյարընն էհալիսի օլան Քանան-
ըլար Ատադ խարմանընտա պու մաթեմի կէօրտիւք-
լէրինտէ՝ Պու Մըսըրլըլարա հազին պիր մաթեմ օլ-
մալը տըր՝ տէտիլէր. պունուն իչին օրասը Աբէլմիս-
րաիմ թէսմիյէ օլունտու. պու տախի Յորդանանընն
12 էօթէ եագասընտա տըր: Վէ անընն օղուլլարը՝ քէն-
13 տիլէրէ վասիյէթ էյլէտիյի կիպի իճրա էտիպ, [օ]Օղուլ-
լարը անը Քանան տիյարընա կէօթիւրէրէք Մամբրէ
էօնիւնտէ Քետլի Եփրոնտան գապրիսթան իչիւն [մ]միւլք
օլմագ իւզրէ թարլասը իլէ պէրապէր Աբրահամընն սա-
թընն ալտըղը Մաքփելա թարլասընընն մաղարասընտա
14 տէփն էյլէտիլէր: Վէ Յովսէփ քէնտիսի վէ պիրատէր-
լէրի վէ փետերինի տէփն էթմէք իւզրէ անընն իլէ պէ-
րապէր չըգանլարընն ճիւմլէսի փետերինի տէփն էթ-
տիքտէն սօկրա Մըսրա ՝ավտէթ էթտիլէր:
15 Վէ Յովսէփին պիրատէրլէրի փետերլէրինին վէֆաթ

[բ] Գ. 28. 13, 21; 35. 3; 43. 23.
[գ] Գ. 17. 1; 35. 11.
[դ] Թէս. 33. 13.
[ե] Թէս. 33. 15; Ամբ. 3. 6.
[զ] Թէս. 33. 16.
[է] Հաբ. 20. 21, 25; Եզեկ. 22. 25, 27.
[ը] Ա՛տ. 23. 24; Եսա. 8. 11; Եզեկ. 39. 10; Զաք. 14. 1, 7.
[թ] Գ. 15. 15; 25. 8.
[ժ] Գ. 47. 30; 2 Մխ. 19. 37.
[ի] Գ. 50. 13.
[լ] Գ. 23. 16.
[խ] Գ. 23. 19; 25. 9.
[ծ] Գ. 35. 29.
[կ] Այ. 29.
[հ] Գ. 46. 4.
[ձ] 4 Մխ. 13. 14.
[ղ] Այ. 26; 2 Թէվ. 16. 14; Մատ. 26. 12; Մարկ. 14. 8; 16. 1; Ղուկ. 24. 1; Յովհ. 12. 7; 19. 39, 40.
[ճ] Ա՛տ. 20. 29; Թէս. 34. 8; Եսա. 4. 2.
[մ] Գ. 47. 29.
[յ] 2 Թէվ. 16, 14; Ես. 22. 16; Մատ. 27. 60.
[ն] 2 Մխ. 1. 17; Ա՛տ. 8. 2; [2. 13
[շ] 1 Մխ. 31. 13; Յոբ
[ո] Գ. 49. 29, 30; Ա՛տ. 7, 16;
[չ] Գ. 23. 16;

Digitized by Google

էթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ՝ ՙհրթիմալ քի Յովսէփ պիզէ քին թուրթուպ, անա էթտիյիմիզ քէօթիւլիւյիւն
16 քեաֆֆէսինի պաշըմըզա տէօնտէրիր՝ տէյէրէք, Յովսէփէ ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ փէտէրինկ վէֆաթ էթմէզ-
17 տէն էվվէլ, Յովսէփէ՝ Պիրատէրլէրին Ըսանա ֆէնալըգ էյլէտիլէր իսէ տէ, անլէրին գապահաթ վէ խաթա-
լարընը ՚ավֆ էյլէ՝ տէյէսինիզ տէյիւ վասիյէթ էյլէ-
տի. վէ շիմտի րէճա էտէրիզ, ՚փէտէրինկին Ալլահը-
նըն գուլլարընըն գապահաթլարընը ՚ավֆ էյլէ՝ տէ-
տիլէր: Վէ անլէր պունու սէօյլէտիքլէրինտէ Յովսէփ
18 աղլատը: Վէ պիրատէրլէրի տախի կէլիպ ՙէօնիւնէ
19 տիւշէրէք՝ Իշթէ պիզ գուլլարընկ ըզ՝ տէտիլէր: Յով-
սէփ տախի անլէրէ՝ ՙԳօրգմայընըզ. ՚պէն Ալլահ
20 մագամընտա՞ մը իմ. ՙՍիզ պանա ֆէնալըգ գաստ
էթտինիզ իսէ տէ, ՙԱլլահ անը խայր իչիւն միւ-
րատ էյլէտի. թա քի պու կիւն էյլէտիյի կիպի պէօ-
21 յիւք պիր գավմ՚ սաղ սագլայա: Վէ շիմտի գօրգմայը-
նըզ. ՙպէն սիզի վէ էհլ ի պէյթինիզի պէսլէյէճէյիմ՝

Ը Յար. 15. 21, 22։ Թ Լմա. 28. 13։ Ժ Գ. 49. 25։ Ի Գ. 37. 7, 10։ Ծ Գ. 45. 5։ Կ Թէս. 32.35։ 4 Միւլ. 5.7։ Յար.34.29։ Բամ. 12.19։ Դպր. 10. 30։ Հ Մէգ.56. 5։ Ես. 10.7։ Ղ Գ. 45.5,7։ Ա՛մալ. 3. 13-15։ Ճ Գ.47.12։ Մատ.5.44։ Մ Գ. 34. 3։ Յ Յար. 42. 16։ Ն Ա՛ս. 32. 39։ Շ Գ. 30. 3։ Ո Գ.15.14։ 46. 4։ 48. 21։ Խուր. 3. 16, 17։ Դպր. 11. 22։ Պ Գ.15.18։26.3։35.12։ 46. 4։ Ջ Խուր.13.19։ Յես.24. 32։ Ա՛մալ. 7. 16։ Ռ Այ. 2։

ԽՈՒՐՈՒՃ

ՊԱՊ 1

Յովսէփին վէֆաձընտան սօնրա պէնի Իսրայէլին չօղալմասը։ 8 ԵԷնի մէլխին անլէրէ էզիյէթ վէրմէսի։ 15 Էպէլէրին էյրէքլէրի սաղ պրագմալարը։ 22 Փարաւոնըն զալիմանէ էմրի։

Վ Է Յակոբ իլէ պէրապէր ՙՄըսրա կիթմիշ օլան պէնի Իսրայէլին իսմլէրի պունլար տըր. հէր ատմ՚
2 քէնտի խանէսի խալգը իլէ կիթտի: Ռուբէն, Շմաւոն,
3 Ղեւի վէ Յուդա, Իսաքար, Զաբուղոն վէ Բենիամին,
4 Դան վէ Նեփթազիմ, Գադ վէ Ասեր: (5) Վէ Յակոբդն
սուպղընտան կէլէն նուֆուսըն քեաֆֆէսի ՚եէթմիշ նէ-
6 ֆէր իտի. լաքին Յովսէփ Մըսըրտա իտի: Վէ ՚Յով-
սէփ իլէ գարնտաշլարընըն ճիւմլէսի վէ օլ ՚ասրըն
7 ատէմլէրինին քեաֆֆէսի վէֆաթ էթտի: ՚Վէ պէնի
Իսրայէլ մէյվէտար օլուպ արթտը, վէ չօղալարագ
զիյատէսիյէ քէսպի գուվվէթթ էյլէտի. վէ օլ տիյար
անլէրէլէ տօլտու:
8 Վէ ՙՄըսըրտա Յովսէփի թանընմայան պիր եէնի
9 մէլիք զուհուր էտիպ, Քէնտի գավմընա խիթապէն՝

Ե Թէք. 46. 8։ Գ.6. 14։ Զ Թէք. 46.26, 27։ Այ. 20։ Թէս. 10. 22։ Է Թէք. 50. 26։ Ա՛մալ. 7.15։ Ը Թէք. 46.3։ Թէս.26. 5։Մէգ.105.24։Ա՛մալ. 7. 18։ Թ Ա՛մալ. 7. 18։ Ժ Մէգ. 105. 24։ Ի Մէգ.10. 2։ 83. 3, 4։ Ծ Յար.5.13։ Մէգ. 105. 25։Լմա.16.25։ 21.30։ Ա՛մալ. 7. 19։ Կ Թէք. 15. 13։ Գ.3.7։ Հ Գ. 2. 11։ 5.4,5։ Մէգ. 81. 6։ Ղ Գ. 2. 23։ 6. 9։ Ա՛մ. 20. 15։Ա՛մալ. 7. 19, 34։ Ճ Թէք. 47. 11։ Մ Մէգ. 81. 6։

Իշթէ պէնի Իսրայէլ ՙգավմը պիզտէն չօգ վէ գուվ-
10 վէթլի տիր: Ըկէլինիզ, ՚անլէր իլէ ՚ագիլանէ հարէ-
քէթ էտէլիմ. օլմայա քի անլէր չօղալալար, վէ մու-
հարէպէ վուգու՚ընտա՝ անլէր տախի տիւշմէնլէրիմիզ
իլէ պիրլէշիպ պիզիմ իլէ մուհարէպէ էտէլէր, վէ պու
11 տիյարտան չըգալար՝ տէտի: Իմտի անլէրէ ՚աղըր իշ-
լէրլէ ՙէզիյէթ էթմէք իւզրէ՝ իւզէրլէրինէ անկարեա
մէ՚մուրլարը նասպ էթտիլէր. անլէր տախի Փարաւոն
իչիւն Փիթօմ՚ վէ ՚Ռամսէս նամ ամպար շէհրլէրինի
12 եափտըլար: Վէ անլէրէ նէ գատար էզիյէթ էթտիլէր
իսէ, օլ գատար չօղալըպ արթմալարը յլէ՝ անլէր պէ-
13 նի Իսրայէլտէն պիզար օլտըլար: Վէ Մըսըրլըլար պէ-
14 նի Իսրայէլի զուլմլէ չալըշտըրտըլար: Վէ ՚պալչըգտա
վէ քէրփիճլէրտէ վէ սահրանըն հէր նէմ՚ իշինտէ աղըր
խըտմէթլէ ՚էօմրլէրինի աճը էտէրլէր իտի. անլէրէ
էթտիրտիքլէրի հէր պիր խըտմէթ զուլմլէ իտի:
15 Վէ Մըսըր մէլիյի՝պիրինին իսմի Սեփրա վէ տիկէրի-
նին իսմի Փուա օլան ՚Իպրանիյէլէրին էպէլէրինէ խի-

16 թապէն, ՚Իպրանիյէլերին չօճուգլարընը ալտրղընըզ-
տա՝ անլէր տահա իսքէմլէտէ իքէն պագընըզ, էկէր
օղլան իսէ, անը էօլտիւրիւնիւզ, վէ էկէր գրզ իսէ,
17 սաղ գալսըն՝ տէտի: Վէ լաքին էպէլէր Ալլահտան
ֲգօրգտրգլարընտան ՚Մրսըր մէլիյինին քէնտիլէրէ տէ-
տիյի կիպի եափմայրպ, էրքէքլէրի սաղ պրագըրլար
18 իտի: Օլ վագըթ, Մրսըր մէլիյի էպէլէրի չաղըրըպ ան-
լէրէ՝ Նիֆիւին պու շէյի եափրպ էրքէքլէրի սաղ պրագ-
19 տընըզ՝ տէտի: ՚Էպէլէր տախի Փարաւոնա ֆէվղէ՝
՚Իպրանիյէլէր Մրսըր գարըլարը կիպի օլմատրգլարը
իչիւն տիր. զիրա անլէր գուվվէթլի օլմաղլէ, էպէլէր
20 եէթիշմէզտէն էվվէլ տօղուրըրլար՝ տէտիլէր: ՚Իմտի
Ալլահ էպէլէրէ ՚ինայէթ էյլէտի. գավմ տախի չօղա-
21 լըպ՝ զիյատէսիյլէ քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի: Վէ էպէ-
լէր Ալլահտան գօրգտրգլարը իչիւն ֲանլէրին խանէ-
22 լէրինի մա՛մուր էյլէտի: Վէ Փարաւոն գավմընըն
ճիւմլէսինէ՝ ֲՀէր տօղան օղլանը նէհրէ աթընըզ, վէ
հէր գրզը սաղ պրագընըզ՝ տէյիւ էմր էյլէտի:

ՊԱՊ 2

Մովսէսին տօղմասը վէ պիր ակիպէթ իչինէ սազլըդըգ պրագըլմասը: 5 *Փարաւոնըն զըլընըն անը պուլուպ՝ քէնտիսինէ օղուլ էվմէսի:* 11 *Մովսէսին պիր Մըսըրլըյը գաթլ:* 13 *վէ պիր ՚Իպրանիյի Ա՛զիր էվմէսի.* 15 *վէ Մադիան տիյարընտա ֆիրարը:* 21 *Սեպիօրայը ալմասը վէ Դերսամընն Ակվէլիւտիւ:* 22 *Գինի Իսրայէլին Ալլահտա ֆէրեսալարը:*

Վ էպէյթ ի Ղեւիտէն օլան պիր ատէմ կիտիպ
2 պիր Ղեւիլի գրզ ալտը: Վէ գարը համիլէ օլուպ պիր
օղուլ տօղուրտու, վէ ֲկիւզել օլտրղընը կէօրմէքլէ՝
3 անը իչ այ կիզլէտի: Վէ արթըգ անը կիզլէյէմէտի-
յինտէն՝ անըն իչինն սազտան պիր սէփէթ ալըպ,
գաթրան վէ զիֆթիլէ սրվատրգտան սօկրա, չօճուղը
անըն իչինէ գօյուպ՝ նէհր քէնարընտա օլան սազլըգ
4 արասընա պրագտը: ֲՎէ անըն հէմշիրէսի անա նէ
5 օլաճաղընը պիլմէք իչիւն ուզագտա տուրտու: Վէ
ֲֲՓարաւոնըն գրզը եըյգանմագ իչիւն նէհրէ էնտի, վէ
ճարիյէլերի նէհրինն քէնարընտա կէզէր իքէն, քէնտիսի
սազլըգ արասընտա սէփէթի կէօրմէքլէ, ճարիյէսինի
6 կէօնտէրիպ անը ալտը: Վէ աչտրգտա չօճուղը կէօր-
տու, վէ իշթէ մա՛սում՝ աղլայօր իտի, վէ անա շէֆ-
գաթ էտիպ՝ Պու ՚Իպրանիլէրին չօճուգլարընտան տըր՝
7 տէտի: Օլ վագըթ անըն հէմշիրէսի Փարաւոնըն գը-
զընա՝ Պու չօճուղը էմզիրմէք իչիւն՝ կիտիպ սանա
՚Իպրանիյէլէրտէն պիր էմզիքլի գարը չաղըրայըմ մը՝
8 տէտի: Վէ Փարաւոնըն գրզը անա՝ Կիթ, տէտիքտէ,
9 գրզ կիտիպ չօճուղրն վալիտէսինի չաղըրտը: Վէ Փա-
րաւոնըն գրզը անա՝ Պու չօճուղը ալ տա պէնիմ իչիւն
էմզիր, պէն տախի սէնին իւճրէթինի վէրիրիմ՝ տէտի.
10 վէ գարը չօճուղը ալըպ էմզիրտի: Վէ չօճուգ պէօյիւ-
տիւքտէ՝ անը Փարաւոնըն գրզընա կէօթիւրտու, վէ
ֲանա օղուլ օլտու. օ տախի՝ Անը սուտան չըգարտրմ՝
տէյէրէք, անա Մովսէս թէսմիյէ էյլէտի:
11 Վէ օլ կիւնլէրտէ ֲՄովսէս պէօյիւպ պիրատէր-
լէրինին եանընա չըգտը վէ անլէրին ֲաղըր իշլէրինէ
նազար էյլէտիքտէ, Մրսըրլըլարտան պիրինին՝ պի-
րատէրլէրինտէն օլան պիր ՚Իպրանիյի տէօյտիւյինու
12 կէօրտու: Վէ էօթէյէ պէրիյէ պագրպ քիմսէ օլ-
մատրղընը կէօրտուքտէ, ֲՄրսըրլըլը գաթլ էթտի,
13 վէ անը գում իչինէ կէօմտու: Վէ ֲէրթէսի կիւն չըգրպ
իշթէ իքի նէֆէր ՚Իպրանի պիրիպիրի իլէ միւնազա՛ա
էտէր իքէն, ղատր էտէնէ՝ Նիֆիւին արգատաշընկա վու-
14 րույօրսըն՝ տէտիքտէ, Օ տախի՝ ֲֲՔիմ սէնի իւզէրի-
միզէ րէ՛իս վէ գատը նասպ էյլէտի. Մրսըրլըլը գաթլ
էյլէտիյինկ կիպի պէնի՞ տէ մի գաթլ էթմէ՞ք գաստըն-
տա սըն՝տէտի: Օլ վագըթ Մովսէս գօրգուպ՝ Հագի-
գաթէն պու վագը՛ա մա՛լիմ օլմուշ տըր՝ տէտի:
15 Վէ Փարաւոն իշպու վագը՛այը իշիթտիքտէ Մով-
սէսի գաթլ էթմէք իսթէտի, լաքին ֲՄովսէս Փարա-
ւոնըն եիւզիւնտէն ֆիրար էտիպ Մադիան տիյարընը-
տա գալտը, վէ ֲպիր գույունըն եանընտա օթուրտու:
16 ֲՎէ Մադիան քեահիհինհին եէտի գրզը վար իտի,
ֲվէ պունլար կէլիպ սու չէքէրէք, փէտէրլէրինին
ֲսիւրիվլէրինի սուվարմագ իչիւն թէքնէլէրի տօլտուր-
17 տրլար. Լաքին չօպանլար կէլիպ անլէրի գօվտրգլա-
րընտա, Մովսէս գալգրպ անլէրէ եարտրմ՝ էտէրէք
18 սիւրիվլէրինի սուվարտը: Վէ փէտէրլէրի ֲՌագուէլին
եանընա կէլտիքլէրինտէ՝ Պու կիւն նէտէ՞ն չապուգ
19 կէլտինիզ՝ տէտի: Վէ անլէր՝ Մրսըրլը պիր ատէմ պի-
զի չօպանլարրն էլինտէն գուրթարտը, հէմ տէ պիզէ
20 խայլը սու չէքիպ սիւրիյիւ սուվարտը՝ տէտիլէր: Օ
տախի գրզլարընա՝ Նէ՞րէտէ տիր. Նիֆիւին օլ ատէմի
պէօյլէ պրագտրնըզ. անը չաղըրընըզ, ՚էքմէք եէսին՝
21 տէտի: Վէ Մովսէս օլ ատէմին եանընտա սաքին օլ-
մաղա րազի օլտու. օ տախի ֲգրզը Սեպփօրայը Մով-
22 սէսէ վէրտի: Վէ մէրգումէ պիր օղուլ տօղուրտրգտա,
Մ՚էնե՝ ՚Տիյար ը ղուրպէթտէ միւսաֆիր օլտրմ՝ տէ-
յէրէք, անա ՛*Գերսամ թէսմիյէ էյլէտի:
23 Վէ չօգ ՚կիւնլէրտէն սօկրա Մրսըր մէլիյի վէֆաթ
էթտի, վէ պէնի Իսրայէլ ֲէսարէթ սէպէպինտէն ահ
ու ֆիղան էթտիլէր, վէ էսարէթ սէպէպինտէն օլան

ֲ Լեմ. 16. 6։
ֱ Դան. 3.16,18։ 6.13։ Ա՛մալ. 5. 29։
ֲ Պագ ՃԵս. 2. 4։ վէ ղայրի՝ 2Մխլ.17.19, 20։
ֳ Լեմ. 11. 18։ Վա՛. 8. 12։ ԵՍ. 3. 10։ ՚Իպր. 6. 10։
ֵ Պագ 1 Մխլ. 2. 35։ 2Մխլ. 7.,11, 13,27, 29։ 3 Մխլ. 2. 24։11. 38։ Մէզ. 127. 1։
ֶ Ա՛մալ. 7. 19։
——
ֹ Պ.6.20։Ա՛տ. 26. 59։
1 Թէվ. 23. 14։
ֺ Ա՛մալ.7.20։՚Իպր.11. 23։
ֻ Պ. 15. 20։ Ա՛տ. 26. 59։
ֽ Ա՛մալ. 7. 21։
ֿ Ա՛մալ. 7. 21։
ֵ Ա՛մալ.7.23,24։՚Իպր. 11. 24, 25, 26։
ֶ Պ. 1. 11։
ֲ Ա՛մալ. 7. 24։
ֳ Ա՛մալ. 7. 26։
ֵ Ա՛մալ. 7. 27, 28։
ֶ Ա՛մալ. 7. 29։ ՚Իպր. 11. 27։
ֹ Թէք. 24. 11։ 29. 2։
ֺ Պ. 3. 1։
ֻ Թէք. 24. 11։ 29.10։ 1 Մխլ. 9. 11։
ֽ Թէք. 29. 10։
ֿ Ա՛տ.10.29։Պ.3.1։ 4. 18։ 18. 1, վէ ղայրի։
ֲ Թէք.31. 54։ 43. 25։
ֳ Պ. 4. 25։ 18. 2։
ֵ Ա՛մալ.7.29։՚Իպր.11. 13, 14։
ֶ Պ. 18. 3։
* Ե՛՚Է՝ օրատա մխա-սաֆիր։
ֲ Պ. 7. 7։ Ա՛մալ. 7.30։
ֳ Ա՛տ.20.16։ Թէս.26. 7։ Մէզ. 12. 5։

Digitized by Google

24 ֊ֆէրեատլարը Ալլահըն հուզուրընա չըգտը։ Վէ Ալ-
լահ ֊անկէրին ֆիղանընը իշիթտի. վէ Ալլահ Աբրա-
համ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ օլան ֊'ահտրնը ֊թէ-
25 զէքքիւր էյլէտի։ Վէ Ալլահ ֊պէնի Իսրայէլէ նազար
գըլտը, վէ Ալլահ հալլարընը ֊պիլտի։

ՊԱՊ 3

*Մովսէսին եանան չալը իչինտէ Ալլահը կէօրմէսի։ 9 Իսրայէլին խէլասը իչին Ալլահընը անը Մըսըրա իրսալ էթմէսի։ 14 Ալլահընը իս-
մի, 15 վէ պէնի Իսրայէլէ կէօնտէրտիյի խապէր։*

Վ է Մովսէս ֊Մադիան քեահինի օլան գայն փէ-
տէրի ֆոթորընը սիւրիւսիւնիւ կիւտէր իտի. վէ սիւրիւ-
յիւ պէրրիյէնին էօթէ թարաֆընա սիւրէրէք. ֊Ալլա-
2 հընն տաղը օլան Քորեբէ կէլտի։ Վէ անա ֊ՐԱՊՊԸՆ
մէլէյի չալը իչինտէ աթէշ ալէվի իլէ կէօրիւնտիւ օ
տախի կէօրտիւ քի իշթէ չալը աթէշլէ եանար իտի
3 իսէ տէ, եինէ չալը թէլէֆ օլմազ իտի։ Օլ վագըթ
Մովսէս՝ Շիմտի տէօնիւպ պու ֊ազիմ ֊մէնզարէյի կէօ-
4 րէյիմ. նիչինն չալը թէլէֆ օլմայօր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ
անընն նազար էթմէք իչինն տէօնտիւրիւնիւ կէօրտիւք-
տէ, Ալլահ ֊չալընըն իչինտէն անա՝ Մովսէս, Մով-
սէս՝ տէյիւ չաղըրտը. օ տախի՝ Լէպպէյք՝ տէտի։
5 Վէ Ալլահ՝ Պուրայա եագլաշմա. ֊այագլարընկտան
այագ գապլարընկը չըգար. զիրա տուրտըղընկ եէր մու-
6 գատտէս թօփրագ տըր՝ տէտի։ Վէ տախի՝ ֊Պէնն փէ-
տէրինկին Ալլահը, Աբրահամին Ալլահը. Իսահակին
Ալլահը, վէ Յակոբըն Ալլահը իմ՝ տէտի. վէ Մովսէս
֊Ալլահա նազար էթմէյէ գօրգտրղընտան եիւզիւնիւ
սէթթր էյլէտի։
7 ՐԱՊՊ տախի տէտի քի՝ Հագիգաթէն պէն Մը-
սըրտա օլան գավմըմըն ճէֆֆասընը կէօրտիւմ, վէ
֊անկարեաճըլարընն եիւզիւնտէն օլան ֊ֆէրեատլարընը
իշիթտիմ. զիրա ֊տէրտ ու քէտէրլէրինի պիլիրիմ.
8 Վէ անէրի Մըսըրլըլարընն էլինտէն ֊խէլաս էթմէք
վէ անէրի օլ տիյարտան չըգարըպ ֊էյի վէ կէնիշ
պիր տիյարա, ֊սիւթ վէ պալ ագան տիյարա, եա՛նի
֊Քանանը վէ Քետի վէ Ամօրի վէ Փերեզի վէ Հիվ-
վի վէ Յեբուսիլէրին մէսքէնինէ կէօթիւրմէք իչին
9 ֊նիւզուլ էթտիմ։ Վէ իշթէ շիմտի ֊պէնի Իսրայէ-
լին ֆէրեատը պանա վասըլ օլուպ, ֊Մըսըրլըլարընն
10 անէրէ էթտիքլէրի զուլմու տախի կէօրտիւմ։ ֊Վէ
շիմտի կէլ, սէնի Փարաւընա իրսալ էտէյիմ, վէ գավ-
մըմ՝ պէնի Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարաճագսըն։
11 Վէ Մովսէս Ալլահա՝ ֊Պէն քիմ իմ քի Փարաւընա
կիտիպ, պէնի Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարայըմ՝ տէ-
12 տի։ Օ տախի՝ ֊Պէն մութլագա սէնին իլէ օլուրըմ, վէ
պէնիմ սէնի իրսալ էյլէտիյիմէ ֊'ալամէթ պու օլսուն.
գավմը Մըսըրտան չըգարտըղընկտա, Ալլահա պու
13 տաղ իւզէրինտէ ֊'իպատէթ էտէճէքսինիզ՝ տէտի։ Վէ
Մովսէս Ալլահա՝ Իշթէ պէն պէնի Իսրայէլէ կի-
տիպ, անէրէ՝ Եճատտընըզըն Ալլահը պէնի սիզէ իր-
սալ էյլէտի՝ տէտիյիմ՛տէ, պանա՝ Իսմի նէ՞ տիր՝ տէր-
14 լէրսէ, անէրէ նէ՞ սէօյլէյէյիմ՝ տէտի։ Վէ Ալլահ
Մովսէսէ խիթապլէ՝ ՊԷՆ ՎԱՃԻՊ ԻՒԼ ՎԻՒՃՈՒՏ իմ.
պէնի Իսրայէլէ պու վէճճէյէ. եա՛նի ֊ՄԷՎՃՈՒՏ ՕԼԱՆ
15 պէնի սիզէ իրսալ էյլէտի՝ տէյէճէքսին, տէտի։ Վէ
եինէ Ալլահ Մովսէսէ տէտի քի՝ Պէնի Իսրայէլէ պու
վէճճէյէ, եա՛նի՝ Եճատտընըզըն Ալլահը, Աբրահամըն
Ալլահը, Իսահակըն Ալլահը վէ Յակոբըն Ալլահը
ԵՀՈՎԱ պէնի սիզէ իրսալ էյլէտի՝ տէյէճէքսին.
֊իլէյէպէտ իսմիմ պու տըր, վէ տէվր պէ տէվր զիք-
16 րիմ պու տըր։ Կիթ, ֊Իսրայէլին իխթիյարլարընը
ճէմ՛ էթ, վէ անէրէ խիթապէն՝ Եճատտընըզըն Ա-
լլահը, Աբրահամըն, Իսահակըն վէ Յակոբըն Ալլահը
Եհովա պանա կէօրիւնիւպ՝ Սիզէ վէ Մըսըրտա սիզէ
17 եափտըգլարընա հագիգաթէն ֊նազար գըլտըմ։ Վէ
տէտիմ քի՝ ֊Սիզի Մըսըրն ճէֆֆասընտան Քանանը
վէ Քետի վէ Ամօրի վէ Փերեզի վէ Հիվվի վէ Յեբու-
սիլէրին տիյարընա, սիւթ վէ պալ ագան տիյարա չը-
18 գարաճաղըմ, տէտի՝ տէյիւ սէօյլէյէսին։ Վէ ֊անէր
քէլամընկը տինկլէյէճէքլէր. ֊սէն տախի Իսրայէլին
իխթիյարլարը իլէ պէրաբէր Մըսըր մէլիյինէ կիտիպ,
անա խիթապէն՝ ֊'Իպրանիլէրին Ալլահը Եհովա ֊պիզէ
թէսսատիֆ էյլէտի. վէ շիմտի քէրէմ էթ, պէրրիյէտէ
իւչ կիւնլիւք եօլ կիտէլիմ, վէ Ալլահըմըզ Եհովայա
19 զէպիհէ թագտիմ էտէլիմ՝ տէյէճէքսինիզ։ Վէ պէն՝
Մըսըր մէլիյինին, վէլէվ գուտրէթլի էլ իլէ օլսուն,
֊եինէ սիզի կիթմէյէ գօյ վէրմէյէճէյինի պիլիրիմ։
20 Պէն տախի ֊էլիմի ուզատըպ Մըսըր իչինտէ իճրա
էտէճէյիմ ֊ճիմլէ միւ֊ճիւզէլէրիմլէ անը վուրաճաղըմ,
21 վէ ֊անտէն սօկրա սիզի գօյ վէրէճէք տիր։ Վէ ֊պու
գավմը Մըսըրլըլարընն նազարընտա մազհար ը լութֆ
էտէճէյիմ, վէ չըգտըղընըզտա էլի պօշ չըգմայա-
22 ճագսընըզ։ ֊Ֆագաթ հէր գարը քէնտի գօնշըսընն-

ա Թէք. 18. 20։ Պ.3.9։ 22. 23,27։ Թէս. 24. 15։ Յակ. 5. 4։
բ Պ. 6. 5։
գ Թէք. 15. 14։ 46. 4։
դ Պ. 6.5։ Մէզ. 105.8, 42։ 106. 45։
ե Պ. 4. 31։ 1Միւլ. 1. 11։ 2Միւլ. 16. 12։ Ղուկ. 1. 25։
զ Պ. 3. 7։ ——
է Պ. 2. 16։
ը Պ.18.5։ 3Միւլ.19.8։ 1,5,
թ Թէս. 33.16։ Ես. 63։ 9։ Ա'մալ. 7.30։ 31։
ժ Մէզ.111.2։Ա'մալ.7. 7. 34։
ի Թէս. 33. 16։
լ Պ.19. 12։ Յես.5.15։ Ա'մալ. 7. 33։
խ Թէք. 28.13։ Այ.15։ Պ.4.5։ Մատ. 22.32։ Մարկ. 12. 26։ Ղուկ. 20.37։ Ա'մալ. 7.32։
ծ 3Միւլ. 19.13։ Ես.6. 8. 31։
կ Թէք. 15. 18-21։
հ Թէք.11.5,7։ 18.21։ 50. 24։
ձ Պ. 2. 23։
ղ Պ. 1. 11,13,14,22։
ճ Մէզ. 105. 25։ Միք. 6. 4։
մ Պաղ.Պ.6.12։ 1Միւլ. 18. 18։ Ես. 6. 5,8։ Երեմ. 1. 6։
յ Թէք. 31.3։ Թէս.31. 23։ Յես. 1. 5։ Բամ. 8. 31։
ն Պ. 6.3։ Յոմն. 8.58։ 2Կորր.1,20։ Իպր.13։ 8։ Վահ. 1. 4։ [6։
շ Մէզ.135·13։Ովս.12. 4. 29։
ո Թէք.50.24։ Պ.2.25։ 4. 31։ Ղուկ. 1. 68։
չ Թէք.15. 4,16։ Այ.8։
պ Պ. 4. 31։
ջ Պ. 5. 1,3։
ռ Ա'տ. 23. 3,4.15,16։
ս Պ. 5. 2։ 7. 4։
վ Պ. 6. 6։ 7. 5։ 9. 15։
տ Պ.7.3։ 11.9։ Թէս.6։ 22։Նէհեմ.9.10։ Մէզ. 105.27։135.9։Երեմ. 32.20։ Ա'մալ. 7.36։ Պաղ. Պ. 7. 13։
ր Պ. 12. 31։
ց Պ.11.3։ 12.36։ Մէզ. 106. 46։ Լմա.16. 7։
ւ Թէք.15.14։ Պ.11.2։ 12. 35,36։

Digitized by Google

տան վէ խանէսինին միւսաֆիրինտէն կիւմիւշ թագըմլար վէ ալթուն թագըմլար վէ լիպասլար թալէպ էտիպ, ՚՚Լէռէ օղուլլարընըզա վէ գըզլարընըզա թագարագ ՚Մըսըր սօյաճագսընըզ։

ՊԱՊ 4

Մովսէսին ՚աասաընըն եըլան, 6 վէ էլինին ճիւգամըը օլմասը. 10 Մըսրա կլիմէքտէն չէքինէսի, 14 Ալլահըն Ահարոնը անա մու՚ալին ծա՚եին էմէսի, 18 Մովսէսին քէնտի գայն փէտէրլինտէն այրըլմասը. 21 վէ Ալլահըն Փարաւոնա կէտնէգտիյի էմրւ 24 Սեպիօրանըն քէնտի օղլընը խիթան, 27 վէ Ահարոնը Մովսէսի խանիգպալ էմէսի, 31 վէ գավմըն ինանմասը։

Վէ Մովսէս ճէվապ վէրիպ՝ Լաքին իշլէթ անլէր՝ ՐԱՊՊ սանա կէօրիւնմէտի՝ տէյէրէք պանա ինանմա-
2 յըպ քէլամըմը տինկլէմէյճէքլէր՝ տէտի։ ՐԱՊՊ տա-
խի անա՝ Շու էլինտէքի նէ՞ տիր՝ տէտիյինտէ՝ ՚՚Ասա
3 տըր՝ տէտի։ Օ տախի՝ Անը եէրէ աթ՝ տէտիքտէ,
եէրէ աթտըղը կիպի երլան օլտու. վէ Մովսէս անըն
4 էօնիւնտէն գաչտը։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ էլինկի ուզա-
տըպ անը գույրուղընտան թուլթ՝ տէտի. օ տախի
էլինի ուզատըպ անը թուլթտու. վէ էլինտէ ՚ասա օլ-
5 տու. ՚Թա քի էճդատլարընըն Ալլահը, Աբրահամըն
Ալլահը, Իսահակըն Ալլահը վէ Յակոբըն Ալլահը
Եհովա սանա կէօրիւնտիւյինէ ՚ինանալար՝ ՚՚եւէ։
6 Վէ ՐԱՊՊ եինէ անա՝ Շիմտի էլինկի գօյնըկա գօ՝
տէտիքտէ, օ տախի էլինի գօյնընա գօտու, վէ չըգար-
տըգտա, իշլէթ էլի ՚գար կիպի ՚՚եւէ ճիւգամըը իտի։
7 Վէ՝ էլինկի թէքըրար գօյնըկա գօ՝ տէտիքտէ, օ տախի
էլինի գօյնընա թէքըրար գօտու, վէ անը գօյնընտան
չըգարտըգտա, իշլէթ ՚ենէ ՚՚ըե թէնի կիպի օլտու։
8 Վէ սանա ինանմայըպ էվվէլքի ՚ալամէթին սէտասը-
նը տինկլէմէյճէք օլուրլար իսէ, սօկրաքի ՚ալամէ-
9 թին սէտասընա ինանաճագլար։ Վէ լաքին իշպու
իքի ՚ալամէթէ տախի ինանմայրպ, սէնին քէլամընը
տինկլէմէտիքլէրի հալտէ, նէհրին սույընտան ալրպ
գարայա տէօքէճէքսին, վէ նէհրտէն ալտըղընկ ՚՚սու
գարատա գան օլաճագ տըր՝ ՚՚եւէ։
10 Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԱ՝ Ամէն, եա Րապպ, պէն
*էվվէլտէն պէրու՚՚, վէ եախօտ գունըղ իլէ սէօյլէշտի-
յինկ վագըթտան պէրու քէլամ սահիպի տէյիլիմ. ան-
ճագ ՚քէլամը վէ լիսանը աղըր պիր ատէմ իմ՚՚ տէ-
11 տի։ ՐԱՊՊ տախի անա տէտի քի՝ ՚Ատէմէ աղըզ վէ-
րէն եախօտ տիլսիզի եախօտ սաղըրը եախօտ կէօ-
զիւ կէօրէնի եախօտ քէօր օլանը խալգ էտէն քի՞մ
12 տիր. պէն ՐԱՊՊ տէյի՞լ մի իմ։ Վէ շիմտի կիթ, պէն
՚աղզընկ իլէ օլուպ՝ նէ սէօյլէյէճէյինկի սանա թա՚լիմ
13 էտէճէյիմ։ Օ տախի՝ Ամա՞ն, եա Րապպ, ՚քէրէմ էյ-
լէ, քիմին էլիյլէ կէօնտէրիր իսէն կէօնտէր՝ տէտիք-
14 տէ, ՐԱՊՊԸՆ ղազապը Մովսէսէ ալէվվէնիպ տէտի
քի՝ Ղեւիլի Ահարոն գարնտաշընկ տէյի՞լ մի տիր. պի-
լիրիմ քի օ էյի քէլամ իրատ էտէր. հէմ տէ իշլէթ ՚սէ-
նի խութիգպալէ չըգըյօր, վէ սէնի կէօրտիւքտէ գալ-
15 պինտէ ֆէրահլանաճագ տըր։ Սէն անա ՚սէօյլէյէսին
վէ ՚՚աղզընա սէօզլէր գօյասըն. պէն տախի սէնին վէ
անըն աղզը իլէ օլուպ նէ եափաճաղընըզը ՚՚սիզէ թա՚-
16 լիմ էտէճէյիմ։ Վէ սէնին եէրինէ գավմա օ սէօյլէյէ-
ճէք. օ սանա աղզը եէրինէ, ՚սէն տախի անա Ալլահ
17 եէրինէ օլաճագսըն։ Վէ անընլէ ՚ալամէթլէր իզհար
էտէճէյինկ ՚պու ՚ասայը էլինկէ ալ։
18 Վէ Մովսէս կիտիպ գայն փէտէրի Յոթորընն եանը-
նա ՚ավտէթ էթտի, վէ անա խիթապէն՝ Շիմտի պա-
նա րուխսաթ վէր, Մըսըրտա օլան պիրատէրլէրիմին
հայաթտա օլուպ օլմատըգլարընը կէօրմէք իչինն ան-
լէրին եանընա ՚ավտէթ էտէյիմ՚՚ տէտիքտէ, Յո-
19 թոր տախի Մովսէսէ՝ Սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի։ Վէ
ՐԱՊՊ Մադիանտա Մովսէսէ՝ կիթ, Մըսրա ՚ավտէթ
էյլէ. գիրա ՚ճանընկա սու՚ի գաստ էտէն ատէմլէրին
20 քեաֆֆէսի վէֆաթ էթտիլէր՝ տէտի։ Իմտի Մովսէս
զէվճէսի իլէ օղուլլարընը ալրպ՝ անլէրի մէրքէպէ պին-
տիրէրէք, Մըսըր տիյարընա ՚ավտէթ էյլէտի. վէ Մով-
21 սէս ՚՚Ալլահընն ՚ասասընը էլինէ ալտը։ Վէ ՐԱՊՊ Մով-
սէսէ խիթապէն՝ Մըսրա ՚ավտէթ էտիպ կիթտիյինկտէ,
էլինկէ թէսլիմ էյլէտիյիմ ՚միւ՚ճիզէլէրին քեաֆֆէսինի
փարաւոնըն հուզուրընտա իճրա էթմէյէ տիգգաթ էյ-
լէ. ՚պէն տախի անըն գալպինի գաթրլաշտըրըրըմ,
22 վէ գավմը սալը վէրմէյէճէք տիր։ Վէ փարաւոնա խի-
թապէն՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. ՚Իսրայէլ օղլըմ
23 տըր, ՚իլքիմ տիր։ Իմտի սանա՝ Օղլըմը պանա ՚իպա-
տէթ էթմէք իչինն սալը վէր՝ տէրիմ. լաքին անը սալը
վէրմէքտէն իմթինա՚ էտէրսէն, իշլէթ ՚պէն սէնին օղ-
լընը, եա՚նի իլքինկի էօլտիւրիւրիմ՚՚ տէյէսէն, տէտի։
24 Վէ եօլտա մէնզիլտէ իքէն, ՐԱՊՊ ՚՚անա թէսա-
25 տիւֆ էտիպ՝ անը ՚գաթլ էթմէք իսթէմէքլէ, Սեպ-
փօրա ՚՚պիր քէսքին թաշ ալրպ օղլընըն խիթան տէ-
րիսինի քէստի, վէ Մովսէսէ այագլարընա պրագա-
26 րագ՝ Սէն պանա գան գօճասը սըն՝ տէտի։ Պէօյլէճէ
Բոպպ անը գօյ վէրտի. օ զէման խիթան սէպէպինտէն մէզպուրէ՝ Սէ՞ պանա գան գօճասը սըն՝ տէտի։
27 Վէ ՐԱՊՊ Ահարոնա՝ Պէրրիյէյէ ՚Մովսէսի իս-

+ Յոբ. 27.17։ Լմա.13.22։ Եզեկ. 39. 10։
— Ել. 17, 20։
բ Պ. 3. 15։
գ Պ. 19. 9։
դ Ա՚տ. 12. 10։ 4 Միւլ. 5. 27։
ե Ա՚տ.12.13,14։ Թէս. 32.39։ 4 Միւլ. 5.14։ Մատ. 8. 3։
զ Պ. 7. 19։
* *Իպր. տիւն վէ էօվէ կիւնաէն պէրու*
է Պ. 6. 12։ Երեմ. 1. 6։
ը Մէզ. 94. 9։
թ Ես.50. 4։ Երեմ.1. 9։ Մատ. 10.19։ Մարկ. 13.11։ Ղուկ. 12.11, 12։ 21. 14, 15։
ժ Պագ Յովե. 1. 3։
ի Ել. 27։ 1 Միւլ.10.2, 3, 5։
լ Պ. 7. 1, 2։
խ Ա՚տ. 22. 38։ 23. 5, 12, 16։ Թէս. 18. 18։ Ես.51.16։ Երեմ.1.9։
ծ Թէս. 5. 31։
կ Պ. 7. 1։ 18. 19։
հ Ել. 2։
ձ Պ. 2.15,23։ Մատ.2. 20։
ղ Պ.17.9։ Ա՚տ.20.8,9։
ճ Պ. 3. 20։
մ Պ.7.3, 13։ 9.12, 35։ 10. 1։ 14. 8։ Թէս. 2. 30։ Յես. 11. 20։ Ես. 63.17։ Յովե. 12. 40։ Բսմ. 9. 18։
յ Ովա.11.1։ Բսմ. 9. 4։
ն 2 Կոր. 6. 18։
շ Երեմ. 31. 9։ Յակ. 1. 18։
ո Պ. 11. 5։ 12. 29։
չ Ա՚տ. 22. 22։
պ Թէք. 17. 14։
ջ Յես. 5. 2, 3։
ռ Ել. 14։

Digitized by Google

թիգպալէ կիթ՝ տէտիքտէ, օ տախի կիտիպ՝ անա Ալ-
28 լահրն ~տաղընտա րասթ կէլէրէք անը էօփտիւ: Մով-
սէս տախի քէնտինի իրսալ էտէն ՐԱՊՊԸՆ հէփ սէօզ-
լէրինի վէ քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի ~'ալամէթլէրին
քեաֆֆէսինի Ահարոնա ՙհիքեայէ էյլէտի:
29 Վէ Մովսէս վէ Ահարոն ~կիտիպ պէնի Իսրայէլին
30 իխթիյարլարընըն քեաֆֆէսինի ճէմ'էտէրէք, ՙԱհա-
րոն ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ սէօյլէտիյի քէլամընը քեաֆ-
ֆէսինի սէօյլէյիպ՝ 'ալամէթլէրի գավմընն կէօզլէրի
31 էօնիւնտէ իզհար էյլէտի: Գավմ տախի ~ինանտը,
վէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլի ~զիյարէթ էտիպ՝ ՙճէֆա-
լարընա նազար էթտիյինի իշիթտիքլէրինտէ, ՙեւզ
իւթիւ գափանըպ սէճտէ էթտիլէր:

ՊԱՊ Ե

*Փարաւոնըն Մովսէս իլէ Ահարոնը Ա՛ստիր էՁէսէի, 6 վէ պէնի Իս-
րայէլին իշինի չօղալՁամասը, 15 վէ Թէշլէթքիլէրինի բէտտ էՁէսէի,
20 Իսրայէլլիլէրին Մովսէս իլէ Ահարոն 'ալէյհինաէ շիքեայէԹլէրիս,
22 Մովսէսին Ալլահա նիյազը:*

Անտէն սօնրա Մովսէս իլէ Ահարոն Փարաւո-
նըն նէզտինէ կիտիպ, անա խիթապէն՝ Իսրայէլին Ալ-
լահը Եհովա՝ Պէրրիյէտէ պանա ~պայրամ էթմէլէրի
իշին գավմըմը սալը վէր, տէյիւ պույուրուր՝ տէտի-
2 լէր:Փարաւոն տախի՝ ՙԵհովա քիմ տիր քի քէլամը-
նը տինլէյիպ Իսրայէլի սալը վէրէյիմ. Եհովայը թա-
3 նըմամ, ՙԻսրայէլի տախի սալը վէրմէմ՝ տէտի: Վէ
անլէր՝ ՙ'Իպրանիլէրին Ալլահը պիզէ թէսսատիւֆ էյ-
լէտի. քէրէմ էյլէ, պէրրիյէտէ իչ կինլիւք եօլ կի-
տիպ՝ Ալլահըմըզ Եհովայա զէպիհէ թագտիմ էտէլիմ,
օլմայա քի վէպա եա գըլըճլէ պիզէ գարշը չըգա՝
4 տէտիլէր: Վէ Մըսըր մէլիյի անլէրէ՝ էյ Մովսէս վէ
Ահարոն, նիՀշին գավմը իշլէրինտէն կէրի պրագըր-
5 սընըզ. ՙիշինիզէ կիտինիզ՝ տէտի: Վէ Փարաւոն՝
Իշթէ շիմտի տիյարըն գավմը ~չօգ տըր, վէ սիզ ան-
լէրի իշլէրինտէն ալը գօյույօրսընըզ՝ տէտի:
6 Վէ օլ կիւնտէ Փարաւոն գավմընն ՙանկարեաճըլա-
7 րընա վէ մէ'մուրլարընա էմր էտիպ, էվվէլքի կիւնլէր
կիպի քէրփիճ եափմագ իչին արթըգ գավմա սաման
վէրմէյինիզ. քէնտիլէր կիտիպ քէնտիլէրի իչին սա-
8 ման թօփլասընլար: Վէ էվվէլքի կիւնլէրտէ եափտըգ-
լարը քէրփիճլէրին մըգտարընը իւզէրլէրինէ հիսապ
էտիպ, անտէն թէնզիլ էթմէյինիզ. զիրա անլէր թէն-
պէլ օլտըգլարընտան նաշի՝ կիտիպ Իլահրմըզա զէ-
9 պիհէ թագտիմ էտէլիմ՝ տէյիւ պաղըրըր յօրլար: Խըտ-
մէթի պու ատէմլէր իւզէրինէ աղըրլաշտըրընըզ, վէ
անընլէ մէշղուլ օլարագ պօշ լագըրտըլարա գուլագ
10 վէրմէսինլէր՝ տէտի: Վէ գավմընն անկարեաճըլարը վէ

մէ'մուրլարը չըգըպ՝ գավմա խիթապէն՝ Փարաւոն պու-
11 յուրը յօր քի՝ Պէն սիզէ սաման վէրմէյէճէյիմ. Սիզ
կիտիպ պուլտըղընըզ եէրտէ քէնտինիզ սաման թէ-
տարիք էտինիզ. լագին իշինիզտէն ասլա պիր շէյ
12 թէնզիլ օլունմայաճագ տըր՝ տէտիլէր: Պէօյլէճէ գավմ,
սաման եէրինէ ակըզ արամագ իչիւն, Մըսըր տիյա-
13 րընըն հէր թարաֆընա տաղըլտըլար: Վէ անկար-
եաճըլար՝ Հէր կիւնքի իշինիզի՝ սաման պուլունտըղը
վագըթտա էՁ-ՁէՁէ կիպի թէքմիլ էտինիզ՝ տէյէրէք
14 անլէրի սըգըշտըրըրըլար իտի: Իմտի Փարաւոնըն ան-
կարեաճըլարը պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ նասպ էթտիք-
լէրի մէ'մուրլարը տէօյիւպ՝ ՆիՀշիւն տիւն վէ պու կիւն
էվվէլքի կիւնլէր կիպի քէրփիճ եափմագ վազիֆէնի-
զի թէմամ էթմէյտինիզ՝ տէտիլէր:
15 Վէ պէնի Իսրայէլին մէ'մուրլարը կիտիպ Փարա-
ւոնա ֆէրեատ էտէրէք՝ ՆիՀշիւն գուլլարընկա պէօյլէ
16 էտիյօրսըն. Գուլլարընկա սաման վէրմէյօրլար, վէ պի-
զէ՝ Քէրփիճլէր եափընըզ՝ տէրլէր. վէ իշթէ գուլլարընկ
տարպ օլունտու, գապահաթ իսէ սէնինի գավմընըն
17 տըր՝ տէտիլէր: Օ տախի՝ Սիզ թէնպէլ սինիզ, թէն-
պէլ. անընն իչիւն՝ Կիտիպ Եհովայա զէպիհէ թագտիմ
18 էտէլիմ՝ տէյօրսընըզ: Վէ շիմտի կիտիպ իշլէյինիզ,
սիզէ սաման վէրիլմէյէճէք տիր, եինէ օ մըգտար քէր-
19 փիճ վէրէճէքքսինիզ՝ տէտի: Վէ պէնի Իսրայէլին մէ'-
մուրլարը քէնտիլէրինէ՝ Քէրփիճլէրին եէվմի մըգտա-
րընտան թէնզիլ օլունմայաճագ տըր՝ տէնիլտիյինտէ,
20 քէնտիլէրինի պէլայա տիւշար օլմուշ կէօրտիւլէր: Վէ
Փարաւոնընն նէզտինտէն չըգար իքէն քէնտիլէրինի
գարշըլամագ իչիւն տուրան Մովսէսէ վէ Ահարոնա
21 թէսսատիւֆ էտիպ, ՙԱնլէրէ խիթապէն՝ ՐԱՊՊ սիզէ
նազար էտիպ հիւքմ էյլէսինն. զիրա ՙրա'իհամըզը Փա-
րաւոնընն հուզուրընտա վէ պէնտէլէրի հուզուրընտա
մէքրուհ էթմէքլէ, գաթլիմիզ իչիւն էլլէրինէ գըլըճ
վէրտինիզ՝ տէտիլէր:
22 Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԱ միւրաճա'աթլէ՝ Եա ՐԱՊՊ,
ՆիՀշիւն պու գավմը պէլայա տիւշար էթտին, վէ նի-
23 Հշիւն պէնի իրսալ էյլէտին. Զիրա իսմինլէ Փարաւոնա
սէօյլէմէք իչիւն պէն կէլէլիտէն պէրու, պու գավմա
ճէֆա էթտի, սէն տէ գավմընը պիր վէճհլէ խէլաս
էթմէտին՝ տէտի:

ՊԱՊ 6

*Ալլահընն՝ Եհովա իսմինի պէյանլէ վա'տընը Թէքրարլամասը, 14
Ռուբէնին, 15 վէ Շմաւոնըն նէսլի, 16 վէ Մովսէս իլէ Ահարոնըն
նէտտի օլան Ղևսինին նէսլի:*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Փարաւոնա նէ եա-
փաճաղըմը շիմտի կէօրէճէքսինն. զիրա անլէրի ~գուտ-

ր Պ. 3. 1։
ս Այ. 15, 16։
վ Այ. 8, 9։
տ Պ. 3. 16։
ր Այ. 16։
ց Պ. 3. 18։ Այ. 8, 9։
ւ Պ. 3. 16։
փ Պ. 2. 25։ 3. 7։
ք Թէք. 24. 26։ Պ. 12. 27։ 1 Թէվ. 29. 20։
օ Պ. 10. 9։
ֆ 4 Մխ. 18. 35։ Ծոբ. 21. 15։
և Պ. 1. 11։
ջ Պ. 1. 7, 9։
ռ Պ. 1. 11։
ս Պ. 6. 9։
վ Թէք. 34. 30։ 1 Մխ. 13. 4։ 27. 12. 2 Մխ. 10. 6։ 1 Թէվ. 19. 6։
տ Պ. 3. 19։

Digitized by Google

ըէթլի էլ ե֊պուրյլէ սալը վէրիպ, անլէրի գուտրէթլի էլ իլէ տիյարընտան ֥թարտ էտէճէք տիր՝ տէտի։
2 Վէ Ալլահ Մովսէսէ խիթապէն՝ պէն Եհովա իմ.
3 վէ Աբրահամա, Իսահակա վէ Յակոբա ֦Ալլահ իլ Գատիր իսմիյլէ զահիր օլտըմ իսէ տէ, անլէրէ ֧Եհո-
4 վա իսմիմէ մա՛լիմ օլմատըմ։ ֨Վէ տախի իչինտէ ղարիպ պուլունտըգլարը տիյար ը ղուրպէթլէրի օլան Քանան տիյարընը անլէրէ վէրմէյէ՝ ֩անլէր իլէ ՚ահ-
5 տըմը ՚ագտ էթտիմ։ Էչմ տէ պէն Մըսըրլըլարընն էսարէթ ալթընա ալտըգլարը ֪պէնի Իսրայէլին ֆի-
6 ղանընը իշիտիպ՝ ՚ահտըմը թէզէքքիւր էթտիմ։ Իմտի պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ֫պէն Եհովա իմ, վէ սիզի Մըսըրլըլարընն աղըր իշլէրի ալթընտան չըգարաճաղըմ, վէ ֬սիզի անլէրին գուլլըղընտան ազատ էտիպ՝ ֭սիզի ուզանմըշ գօլ իլէ վէ ՚ազիմ հիւքմլէրլէ խէլաս
7 էտէճէյիմ։ Վէ ֮սիզի քէնտիմէ գավմ իթթիխազ էտիպ՝ սիզէ ֯Ալլահ օլաճաղըմ, սիզ տախի սիզի ֱՄըսըր-լըլարընն աղըր իշլէրի ալթընտան չըգարան Ալլահը-
8 նըզ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ։ Վէ Աբրահամա, Իսահակա վէ Յակոբա վէրմէյէ ֲեէմին էթ-տիյիմ տիյարա սիզի կէօթիւրիւպ, անը սիզէ միրաս
9 օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ. ՐԱՊՊ պէն իմ՝ տէտի։ Վէ լաքին Մովսէս պէնի Իսրայէլէ պէօյլէ սէօյլէտի իսէ տէ, ֳանլէր ճան սըգընթըսը վէ աղըր գուլլըգ սէպէ-պինտէն Մովսէսի տինլէմէտիլէր։
10 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (11) կիտիպ Մը-սըր մէլիյի փարաւոնա սէօյլէ քի՝ պէնի Իսրայէլի
12 քէնտի տիյարընտան սալը վէրսին՝ տէտի։ Մովսէս տախի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ Իշթէ պէնի Իսրայէլ ִպէնի տինլէմէտիյի հալտէ, փարաւոն նաՓսըլ պէնի տինլէյէճէք տիր. ֵպէն տախի *լիսանը աղըր՚՚ պիր
13 ատէմ իմ՚՚ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա սէօյլէյիպ, պէնի Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան չը-գարմագ իչիւն պէնի Իսրայէլէ վէ Մըսըր մէլիյի փա-րաւոնա ՚՚ՐՈՆԴԵՐԻՆ էմր էյլէտի։
14 Խանէտանլարընըն րէ՚իսլէրի պունլար տըր։ ֶԻս-րայէլին իլք օղլու Ռուբէնին օղուլլարը Ենովք, Փաղ-ղուս, Եսրոն վէ Քարմի օլուպ, Ռուբէնին գապիլէլէրի
15 պունլար տըր։ Վէ ֹՇմաւոնըն օղուլլարը Յամուէլ վէ Յամին վէ Ոհադ վէ Յաքին վէ Սահաւ վէ Քանանլը գարընըն օղլու Սաւուղ օլուպ, Շմաւոնըն գապիլէլէրի
16 պունլար տըր։ Վէ ֺՂեւիինին օղուլլարընըն իսմլէրի նէսլլէրինէ կէօրէ պունլար տըր, եա՛նի Գերսոն վէ
17 եիւզ օթուզ եէտի սէնէ իտի։ Վէ ֻԳերսոնըն օղուլլա-
18 րը գապիլէլէրինէ կէօրէ Ղոբենի վէ Սեմէի իտի։ Վէ ֽԿահաթընն օղուլլարը Ամրամ վէ Իսահառ վէ Քեբ-րոն վէ Ողիէլ իտի. վէ Կահաթընն միւտտէթ ի ՚էօմրիւ
19 եիւզ օթուզ իւչ սէնէ իտի։ Վէ ֿՄերարինին օղուլլարը Մոողի վէ Մուսի իտի. Ղեւինին գապիլէլէրի նէսլլէ-
20 րինէ կէօրէ պունլար տըր։ Վէ ֹԱմրամ խալասը Յո-քաբեդ իլէ էվլէնտի. մէրգումէտէն տախի անա Ահա-րոն վէ Մովսէս տօղտու. վէ Ամրամընն միւտտէթ ի
21 ՚էօմրիւ եիւզ օթուզ եէտի սէնէ իտի։ Վէ ֆԻսահառընն
22 օղուլլարը Կորխ վէ Նափեկ վէ Զեքրի իտի։ Վէ ֈՈզի-էլին օղուլլարը Միսայէլ վէ Եղիսափան վէ Սեթրի
23 իտի։ Վէ Ահարոն ։Ամինադաբընը գըզը Նաասոնըն հէմ՚շիրէսի Եղիսաբեթ իլէ էվլէնիպ, մէրգումէտէն տա-խի անա֊Նադաբ վէ Աբիուդ վէ Եղիազար վէ Իթա-
24 մար տօղտու։ Վէ ֊Կորխըն օղուլլարը Ասիր վէ Եղ-կանա վէ Աբիասափ օլուպ, Կորխիլէրին գապիլէլէրի
25 պունլար տըր։ Վէ Ահարոնըն օղլու Եղիազար Փու-տիելին գըզլարընտան պիրի իլէ էվլէնիպ, ֋մէրգու-մէտէն տախի անա փենէհէս տօղտու. գապիլէլէրինէ կէօրէ Ղեւիլիլէրին խանէտան րէ՚իսլէրի պունլար տըր։
26 Պէնի Իսրայէլի ֌ճիւնուտլէրի հասէպիյլէ, Մըսըր տիյարընտան չըգարընըզ՝ տէյիւ ֍ՐԱՊՊԸՆ քէնտիլէ-րինէ էմր էյլէտիյի Ահարոն իլէ Մովսէս պունլար
27 տըր։ Պէնի Իսրայէլի ֎Մըսըրտան չըգարմագ իչիւն ֏Մըսըր մէլիյի փարաւոնա սէօյլէյէնլէր պու Մովսէս վէ Ահարոն տըրլար։
28 Վէ Մըսըր տիյարընտա ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ սէօյ-
29 լէտիյի կիւնտէ, ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ ֐պէն Եհովա իմ. սանա ֑հէր տէտիյիմի Մըսըր մէլիյի փա-
30 րաւոնա սէօյլէ՚ տէտի։ Մովսէս տախի ՐԱՊՊԸՆ հու-զուրընտա՝ Իշթէ ՚պէն լիսանը աղըր պիր ատէմ իմ, վէ փարաւոն պէնի ՆաՓսըլ տինլէյէճէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 7

Ալլահըն Մովսէսի եւ Ահարոնի հրամայելը։ 7 Մովսէս իւր Ահարոնըն սիննէրի։ 8 Ասասըննըն էժտերէ տէօնմէսի։ 11 Սիհրպազլարըն սիհրլիս։ 13 Փարաւոնըն գալպինին գաթըլաշմասը։ 19 Նէհրին սույունըն գանա վէպտիլ օլմասը։

Վ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ Պագ, պէն սէնի ֒փարաւոնա իլահ թա՚եին էթտիմ, վէ գարնտաշընկ
2 Ահարոն ֓սէնին փէյղամպէրին օլաճագ տըր։ Սէն,

֥ Պ.11.1։12.31,33,39։ ֦ Թէք. 17.1։ 35.11։ 48.3։ ֧ Պ.3.14։ Մէզ. 68.4։ 83.18։ Յոփ. 8.58։ Վահ. 1.4։ ֨ Թէք. 17.8։ 28.4։ ֩ Թէք.15.18։ 17.4,7։ ֪ Պ. 2.24։ ֫ Այ. 2, 8, 29։ ֬ Պ.3.17։7.4։Թէս.26.8։ Մէզ. 81.6։ 136.11, 12։ ֭ Պ. 15.13։ Թէս.7.8։ 1 Թէվ. 17.21։ Նէեմ. 1.10։ ֮ Թէս.4.20։7.6։ 14.2։ 26.18։ 2 Մխ. 7.24։ ֯ Թէք. 17.7, 8։ Պ. 29.45,46։ Թէս. 29.13։ Վահ. 21.7։ ֱ Պ.5.4,5։ Մէզ.81.6։ ֲ Թէք. 15.18։ 26.3։ 28.13։ 35.12։ ֳ Պ. 5.21։ ֵ Այ. 9։ [1.6։ ֶ Այ.30։Պ.4.10։ Երեմ. ַ Ելից. տուտագլարը խիմանսըզ [5.3։ ָ Թէք. 46.9։ 1 Թէվ. 37, 38։ ֹ Ղեւ.10.4։ Ա՛տ.3.30։ ֺ Հռութ. 4. 19, 20։ 1 Թէվ.2.10։ Մատ.1.4։ ֻ Ղեւ.10.1։ Ա՛տ. 3.2։ 26.60։ 1 Թէվ. 6.3։ 24.1։ ֽ Ա՛տ. 26.11։ [33։ ֿ Ա՛տ.25.7,11։ Յեսա.24.։ ׀ Պ. 7.4։ 12.17,51։ ׁ Թէք. 46.10։ 1 Թէվ. 4.24։ ׂ Թէք. 46.11։ Ա՛տ. 3.17։ 1 Թէվ. 6.1, 16։ ׃ 1 Թէվ. 6.17։ 23.7։ ׄ Ա՛տ. 26.57։ 1 Թէվ. 6.2, 18։ ׅ 1 Թէվ.6.19։ 23.21։ ׆ Պ.2.1,2։ Ա՛տ.26.59։ ׇ Ա՛տ.16.1։ 1 Թէվ. 6. Ա՛տ. 33.1։ ׈ Այ. 13։ ׉ Այ.13։Պ.32.7։ 33.1։ Մէզ. 77.20։ ׊ Այ. 2։ ׋ Այ. 11։ Պ. 7.2։ ׌ Այ.12։Պ.4.10։ —— ׍ Պ. 4.16։ Երեմ. 1.10։ ׎ Պ. 4.16։

Digitized by Google

հէր նէ քի սանա էմր էտէրսէմ, ֊սէօյլէյէսին. վէ
պէնի Իսրայէլի տիյարընտան սալը վէրմէսի իչհին՝ փա-
3 րաւնա գարնտաշընն Ահարոն սէօյլէյէճէք տիր: Պէն
տախի ֊փարաւոնըն գալպինի գաթըլաշտըրըպ,֊՝ալա-
մէթլէրիմի վէ միւ՚ճիզէլէրիմի Մըսըր տիյարընտա
4 ֊չօղալտաճաղըմ: Վէ փարաւոն սիզի տինկլէմէյէճէք.
֊պէն տախի էլիմի Մըսըր իւզէրինէ գօյարագ, ճիւ-
նուտըմ, եա՚նի գավմըմ պէնի Իսրայէլի Մըսըր տիյա-
5 րընտան ֊՚ազիմ հիւքմլէրլէ չըգարաճաղըմ: Վէ ֊՚էլի-
մի Մըսըր իւզէրինէ ուզատըպ՝ պէնի Իսրայէլի արա-
լարընտան չըգարտըղըմտա, Մըսըրլըլար ֊՚ՐԱՊՊ պէն
6 իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր: Վէ Մովսէս իլէ Ահարոն
֊՚ՐԱՊՊՈՆ քէնտիլէրէ էմր էթտիյինէ իմթիսալէն հա-
7 րէքէթ էյլէտիլէր: Վէ փարաւոնա սէօյլէտիքլէրի վա-
գըթտա Մովսէս սէքսէն ֊եաշընտա վէ Ահարոն սէք-
սէն իւչ եաշընտա իտի:
8 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն,
9 փարաւոն սիզէ՝ ֊՚պիր միւ՚ճիզէ կէօսթէրինիզ՝ տէյիւ
սէօյլէտիքտէ, Ահարոնա՝ ֊՚Ասանկը ալըպ փարաւոնըն
էօնիւնտէ եէրէ աթ՝ տէյէսին. օ տախի էժտէր օլա-
10 ճագ տըր՝ տէտի: Իմտի Մովսէս իլէ Ահարոն փարա-
ւոնըն նէզտինէ կիրիպ՝ ֊՚ՐԱՊՊՈՆ էմր էթտիյի կիպի
եափտըլար, վէ Ահարոն ՚ասասընը փարաւոնըն էօ-
նիւնտէ վէ պէնտէլէրինին էօնիւնտէ եէրէ աթտրգտա՝
11 ֊՚էժտէր օլտու: Փարաւոն տախի հիքմէթ սահիպլէրի-
նի վէ ֊՚էֆսունճըլարը ֊՚չաղըրտը. Մըսըրըն սիհրպազ-
լարը տախի ֊՚քէնտի սիհրլէրիյլէ էօյլէ եափտըլար:
12 Վէ հէր պիրի ՚ասասընը աթտրգտա էժտէրհա օլտը-
լար. լաքին Ահարոնըն ՚ասասը անլէրին ՚ասալարը-
13 նը եութտու: Վէ ՚ՐԱՊՊՈՆ տէտիյի կիպի փարաւո-
նըն գալպի գաթըլաշընպ անլէրի տինկլէմէտի:
14 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ ֊՚փարաւոնըն գալ-
պի գաթըլաշմաղլէ՝ գավմը սալը վէրմէքտէն իմթի-
15 նա՚ էտիյօր: Սապահլայըն փարաւոնա կիթ. իշթէ
սույա տօղրու չըգըյօր. վէ ֊՚ելանա տէօնէն ՚ասայը
էլինկէ ալարագ նէհր քէնարընտա անընն իլէ միւա-
16 գաթ իչհին տուր: Վէ անա՝ ֊՚Իպրանիլէրին Ալլահը
Եհովա՝ ֊՚պէրրիյէտէ պանա ՚իպատէթ էթմէլէրի իչհին
գավմըմը սալը վէր՝ տէյէրէք պէնի սանա կէօնտէր-
17 տի. վէ իշթէ շիմտիյէ գատար տինկլէմէտին: Եհովա
պէօյլէ պույուրուր՝ ֊՚պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պունունլէ
պիլէճէքսին. իշթէ պէն էլիմտէ օլան ՚ասա իլէ նէհր-
տէ պուղունան սույա վուրաճաղըմ, վէ ֊՚գանա ֊՚տէօ-
18 նէճէք տիր. Վէ նէհրտէ օլան պալըգլար էօլիւպ՝ նէհր
տախի թէ՚աֆֆիւն էտէճէք, վէ Մըսըրըլըլար նէհրտէն

սու իչմէքտէն ֊՚նէֆրէթ էտէճէքլէր տիր՝ տէյէսին:
19 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Ահարոնա, ՚Ասանկը
ալ, վէ գանա տէօնմէսի իչհին Մըսըրըն սուլարը իւ-
զէրինէ՝ նէհրլէրի, ճէտվէլլէրի վէ կէօլլէրի վէ ճիւմլէ
սուլարընըն պիրիքինթիլէրի իւզէրինէ ֊՚էլինկի ուզաթ,
վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա կէրէք աղաճ կէրէք
20 թաշ գապլարընտա գան օլսուն՝ տէյէսին, տէտի: Վէ
Մովսէս իլէ Ահարոն հէման ՐԱՊՊՈՆ էմր էյլէտիյի
կիպի իճրա էյլէտիլէր. վէ ֊՚՚ասայը գալտըրըպ՝ փա-
րաւոնըն կէօզլէրի էօնիւնտէ վէ պէնտէլէրինին կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ նէհրին սուլարընա վուրտու, վէ նէհր-
21 տէ օլան ֊՚սույըն քեաֆֆէսի գանա տէօնտիւ: Վէ նէ-
հրըտէ օլան պալըգլար էօլտիւ, վէ նէհր թէ՚աֆֆիւն
էթմէքլէ Մըսըրըլըլար ֊՚նէհրտէն սու իչէմէտիլէր. վէ
22 պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա գան վար իտի: ֊՚Վէ
Մըսըրըն սիհրպազլարը տախի քէնտի սիհրլէրիյլէ հէ-
ման պէօյլէ եափտըգլարընտա՝ փարաւոնըն գալպի
գաթըլաշտը, վէ ֊՚ՐԱՊՊՈՆ տէտիյի կիպի անլէրի
23 տինկլէմէտի: Վէ փարաւոն տէօնիւպ խանէսինէ կէլտի,
24 վէ պունու տախի վազիֆէ էտինմէտի: Վէ ճիւմլէ Մը-
սըրլըլար նէհրին սույընտան իչէմէտիքլէրինտէն, նէհ-
րին քէնարընը, իչէճէք սու պուլմագ իչհին գազտը-
25 լար: Վէ ՐԱՊՊ նէհրի վուրտրգտան սօկրա եէտի կիւն
թէմամ օլտու:

ՊԱՊ 8

Մըսըր իւզէրինէ գուրպաղալարընն կէօնտէրիլմէսին: 8 Փարաւոնըն Մովսէսատէն իչ՚նասը: 12 Մովսէսին տու՚ասըլէ գուրպաղալարընն ատֆ՚ին: 16 Թաճարընըգ հասըլ օլարակ, վէ սիհրպազլարըն զա՚ֆըլ: 20 Ա՛ծ սինէյլինին կէլմէսի: 25 Փարաւոնըն գալպինին պիր ազ եումշա-մասը: 32 Պա՚տէհու գաթըլաշմասը:

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ փարաւոնըն նէզ-
տինէ կիթ, վէ անա սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րուր. Գավմըմը ֊պանա ՚իպատէթ էթմէլէրի իչհին
2 սալը վէր: Վէ էկէր սէն ֊՚սալը վէրմէքտէն իմթինա՚
էտէրսէն, իշթէ պէն հուտուտըկընն տախիլինտէ օլա-
3 նընն քեաֆֆէսինի ֊՚գուրպաղալարլէ վուրաճաղըմ: Վէ
նէհր քէսրէթլէ գուրպաղա հուսուլէ կէթիրմէքլէ, ան-
լէր չըգըպ սէնին խանէնէ վէ ֊՚եաթագ օտանա վէ տէօ-
շէյինէ վէ պէնտէլէրինին խանէլէրինէ վէ գավմընա վէ
ֆուրունլարընա վէ խամուր թէքնէլէրինէ կիրէճէքլէր:
4 Վէ սէնին իւզէրինէ վէ գավմընն վէ ճիւմլէ պէնտէլէ-
րին իւզէրինէ գուրպաղալար չըգաճագլար:
5 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Ահարոնա
սէօյլէ քի՝ Նէհրլէր, ճէտվէլլէր վէ կէօլլէր իւզէրինէ
՚ասանկ իլէ ֊՚էլինկի ուզաթ, վէ Մըսըր տիյարը իւզէրի-

ֆ Պ. 4. 15։
ֆ Պ. 4. 21։
ֆ Պ. 4. 7։
ֆ Պ. 11. 9։
ֆ Պ. 10. 1։ 11. 9։
ֆ Պ. 6. 6։
ֆ Պ. 3. 20։
ֆ Այ.17, Պ.8.22։ 14.4, 18։ Մէզ. 9. 16։
ֆ Այ. 2։
ֆ Թէս.29.5։ 31.2։ 34. 7։ Ա՚մոս. 7. 23, 30։
ֆ Եա.7.11։ Յովհ.2.18։ 6. 30։
ֆ Պ. 4. 2, 17։
ֆ Այ. 9։
ֆ Պ. 4. 3։
ֆ 2 Տիմ. 3. 8։
ֆ Թէք. 41. 8։
ֆ Այ. 22։ Պ. 8. 7, 18։
ֆ Պ. 4. 21։ Այ. 4։
ֆ Պ.8.15։ 10.1,20,27։
ֆ Պ. 4. 2, 3։ Այ. 10։
ֆ Պ. 3. 18։
ֆ Պ. 3. 12, 18։ 5.1, 3։
ֆ Պ. 5. 2։ Այ. 5։
ֆ Վաւ. 16. 4, 6։
ֆ Պ. 4. 9։
ֆ Այ. 24։
ֆ Պ. 8. 5, 6, 16։ 9.22։ 10.12,21։ 14.21,26։
ֆ Պ. 17. 5։
ֆ Մէզ.78.44։ 105.29։
ֆ Այ. 18։
ֆ Այ. 11։
ֆ Այ. 3։
——
ֆ Պ. 3. 12, 18։
ֆ Պ. 7. 14։ 9. 2։
ֆ Վաւ. 16. 13։
ֆ Մէզ. 105. 30։
ֆ Պ. 7. 19։

Digitized by Google

6 նէ գուրպաղալարը չըգար՝ տէտի։ Վէ Ահարոն Մըսըր
սուլարը իւզէրինէ էլինի ուզաթմաղլէ, Ղուրպաղա-
7 լար չըգըպ, Մըսըր տիյարընը գափլատըլար։ Ւ Վէ սի-
հրըպազլար քէնտի սիհրլէրինէ պէօյլէ իճրա էտիպ,
Մըսըր տիյարը իւզէրինէ գուրպաղալար չըգարտըլար։
8 Օլ վագըթ Փարաւոն Մովսէս իլէ Ահարոնը չաղը-
րըպ՝ Գուրպաղալարը պէնտէն վէ գավմըմտան տէֆ'
էթմէսի իչիւն Ւեհովայա նիյազ էտինիզ. պէն տախի
գավմը Եհովայա զէպիհէ թագտիմ էթմէլէրի իչիւն
9 սալը վէրիրիմ՝ տէտի։ Վէ Մովսէս Փարաւոնա՝ Սէն-
տէն վէ խանէլէրինկտէն գուրպաղալար քէսիլիպ՝ ե-
լընըզ նէհրտէ գալմալարը պապընտա, սէնին վէ պէն-
տէլէրին վէ գավմընն իչիւն նէ զէման նիյազ էտէճէյի-
10 մի պանա թա'եին էյլէ՝ տէտիքտէ, Օ տախի՝ Եարընն,
տէմէսի իւզէրինէ, Մ-է-է՝ Սէնին տէտիյին կիպի օլ-
սուն, թա քի Ւ Ալլահրմըզ Եհովանընն միսլի օլմա-
11 տրընընը պիլէսին։ Վէ գուրպաղալար սէնտէն վէ խա-
նէլէրինկտէն վէ պէնտէլէրինկտէն վէ գավմընկտան տէֆ'
օլուպ, եալընըզ նէհրտէ գալաճագլար՝ տէտի։
12 Վէ Մովսէս իլէ Ահարոն Փարաւոնըն նէզտինտէն
չըգտըլար, վէ Մովսէս Ւ ՐԱՊՊԱ՝ Փարաւոն իւզէրինէ
կէթիրտիյի գուրպաղալարտան տօլայը ֆէրեատ էյ-
13 լէտի։ ՐԱՊՊ տախի Մովսէսին քէլամընա կէօրէ իճրա
էյլէտի. վէ խանէլէրտէ, հավլուլարտա վէ թարլա-
14 լարտա գուրպաղալար էօլմէքլէ, Անլէրի քիւմէ քիւմէ
15 թօփլատըլար. վէ տիյար թէ'աֆֆիւն էթտի։ Ֆագաթ
Փարաւոն Ւ րահաթ պուլտըրընը կէօրտիւքտէ, Ղալ-
պինի գաթըլաշտըրըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ պուլյուրտրըը կիպի՝
անլէրի տինկլէմէտի
16 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Ահարոնա
սէօյլէ քի՝ 'Ասանկը ուզաթ վէ եէրին թօզընա վուր,
վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա թաթարճըգ հասըլ
17 օլսուն՝ տէտի։ Անլէր տախի պու վէճճլէ եափտըլար.
շէօյլէ քի Ահարոն 'ասասըյլէ էլինի ուզատըպ՝ եէրին
թօզընա վուրտրգտա, Ւ ինսան վէ հայվան իւզէրինտէ
թաթարճըգ օլտու. պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա եէ-
18 րին թօզընըն քեաֆֆէսի թաթարճըգ օլտու։ Վէ Ւ սի-
հրըպազլար թաթարճըգ չըգարմագ իչիւն՝ սիհրլէրինյլէ
պէօյլէ եափտըլար իսէ տէ, Ւ մուգթէտիր օլմատըլար.
իմտի ինսան վէ հայվան իւզէրինտէ թաթարճըգլար
19 վար իտի։ Վէ սիհրպազլար Փարաւոնա՝ Պու՝ Ւ Ալլա-
հընն փարմաղը տըր՝ տէտիլէր. լաքին Փարաւոնըն
Ւ գալպի գաթըլաշըպ ՐԱՊՊԸՆ պուլյուրտրըը կիպի
անլէրի տինկլէմէտի։
20 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ Ւ Սապահլայընը էր-
քէն գալգ, վէ Փարաւոնըն հուզուրընտա տուր. (իշ-
թէ օ՝ սուլա տօղրու չըգըյօր.) վէ անա սէօյլէ քի,
Եհովա պէօյլէ պուլյուրուր. Ւ Գավմըմը պանա 'իպա-
21 տէթ էթմէլէրի իչիւն սալը վէր. Եօգսա գավմըմը
սալը վէրմէզսէն, իշթէ պէն սէնին իւզէրինէ վէ պէն-
տէլէրին վէ գավմընն վէ խանէլէրին իւզէրինէ աթ
սինէյի կէօնտէրէճէյիմ, վէ Մըսըրլըլարընն խանէ-
լէրի վէ իւզէրինտէ պուլունտրգլարը թօփրագ տախի
22 աթ սինէյի իլէ տօլաճագ տըր։ Վէ օլ կիւնտէ գավ-
մըմընն իգամէթ էթտիքլէրի Ւ Գեսեմ տիյարընը թէֆ-
րիգ էտէճէյիմ, վէ օրատա աթ սինէյի պուլունմա-
տրղընտան՝ տիյար իչինտէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պի-
23 լէսին։ Վէ պէնիմ գավմըմը սէնին գավմընտան թէֆ-
րիգ էտէճէյիմ. եարընն պու 'ալամէթ վուգու' պուլա-
24 ճագ տըր։ Վէ ՐԱՊՊ պէօյլէ եափտր. վէ Փարաւոնըն
խանէսինէ վէ պէնտէլէրինին խանէլէրինէ վէ պիւթիւն
Մըսըր տիյարընա Ւ փէք չօգ աթ սինէյի կէլմէքլէ՝
աթ սինէյինտէն տօլայը տիյար խարապ օլտու։
25 Օլ վագըթ Փարաւոն Մովսէս իլէ Ահարոնը չաղը-
րըպ՝ Կիտինիզ, Ւ տիյարտա Ալլահընըզա զէպիհէ
26 թագտիմ էտինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Մովսէս տախի՝
Պէօյլէ էթմէմիզ միւնասիպ տէյիլ տիր. զիրա Ալլա-
հրմըզ Եհովայա Ւ Մըսըրլըլար 'ինտինտէ մէքրուհ օլան
զէպիհէյի թագտիմ էտէճէյիզ. էկէր Մըսըրլըլարըն
կէօզլէրի էօնիւնտէ անլէրէ մէքրուհ օլան զէպիհէյի
27 թագտիմ էտէրսէք, պիզի թաշլամազլա՞ր մը։ Պէրրի-
յէտէ Ւհուչ կիւնլիւք եօլ կիտիպ՝ Ալլահրմըզ Եհովայա
Ւպիզէ էմր էտէճէյի կիպի զէպիհէ թագտիմ էտէճէ-
28 յիզ՝ տէտի։ Օլ վագըթ Փարաւոն՝ Պէն Ալլահրնըզ
Եհովայա պէրրիյէտէ զէպիհէ թագտիմ էթմէք իչիւն
սիզի սալը վէրիրիմ, լաքին փէք ուզագ կիթմէյինիզ.
29 Ւպէնիմ իչիւն տէ տու'ա էտինիզ՝ տէտի։ Վէ Մովսէս՝
Իշթէ պէն սէնին նէզտինտէն չըգըպ Եհովայա նիյազ
էտէրիմ. վէ եարընն Փարաւոնտան Ւէ պէնտէլէրինտէն
վէ գավմընտան աթ սինէյի տէֆ' էտիլճէք տիր. վէ
լաքին Փարաւոն Ւպիր տահա գավմը՝ Եհովայա զէ-
պիհէ թագտիմ էթմէլէրի իչիւն սալը վէրմէմէքլէ ալ-
30 տաթմասընն՝ տէտի։ Վէ Մովսէս Փարաւոնըն նէզտինն-
31 տէն չըգըպ՝ Ւ ՐԱՊՊԱ նիյազ էթտի։ Վէ ՐԱՊՊ Մով-
սէսին տէտիյինէ կէօրէ իճրա էտիպ՝ Փարաւոնտան
Ւէ պէնտէլէրինտէն վէ գավմընտան աթ սինէյինի
32 տէֆ' էյլէտի. պիր տանէ պիլէ գալմատը։ Լաքին
պու տէֆ'ա տախի Փարաւոն Ւգալպինի գաթըլաշ-
տըրըպ գավմը սալը վէրմէտի։

ը Մէզ.78.45։ 105.30։
թ Պ. 7. 11։
ժ Պ.9.28։ 10.17։ Ա'տ.
21. 7։ 3 Միւլ. 13. 6։
Ա'մաղ. 8. 24։
ի Պ.9.14։ Թէս.33.26։
լ 2 Միւլ.7. 22։ 1 Թէվ.
17.20։ Մէզ.86.8։ Եա-
46.9։ Երեմ. 10. 6,7։
խ Ել. 30։ Պ. 9. 33։ 10.
18։32.11։ Ճակ.5.16,
17, 18։
ծ Վտ'. 8. 11։
կ Պ. 7. 14։
հ Մէզ. 105. 31։
ձ Ել. 15։
ղ Պ. 7. 15։
ճ Ել. 1։
մ 1 Միւլ. 6.3, 9։ Մէզ.
8. 3։ Մատ. 12. 28։
Ղուկ. 11. 20։
յ Ել. 15։
ն Պ. 9.4,6,26։ 10. 23։
11. 6, 7։ 12. 13։
շ Մէզ.78.45։ 105.31։
ո Թէբ. 43.32։ 46. 34։
Թէս.7.25,26։12.31։
չ Պ. 3. 18։
պ Պ. 3. 12։ [13. 6։
ջ Ել.8։Պ.9.28։ 3 Միւլ.
ռ Ել. 15։
ս Ել. 12։
վ Ել. 15։ Պ. 4. 21։

Digitized by Google

ՊԱՊ 9

Հայվանաձըն Ջելէֆիւ 8 ձէրահէՋ հասըլ էտէն չըպանլար 13 Բապըլըն Փարաւոնա Ջհահտիւ 22 Տօլու եաղմասըլ 27 Փարաւոնըն Մովսէստէն լէճասը, 35 գալպինին եվրէ գաՋըլաշմասը։

1 Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ «Փարաւոնա կիտիպ սէօյլէ քի՝ 'Իպրանիլէրին Ալլահը Եհովա պէօյլէ պույուրուր. Գավմըմը պանա 'իպատէթ էթմէլէրի իչիւն
2 սալը վէր. Զիրա էկէր սէն Ֆաէլէէ սալը վէրմէքդտէն իմթինա՝ էտիպ, տահա անլէրի սըգը թուրթաճագ
3 օլուր իսէն, Իշթէ սահրատա օլան սիւրիւլէրինկին, եա'նի աթ վէ մէրքէպ վէ տէվէ վէ սըղըր վէ գօյունլարընկ իւզէրինէ Ֆ ՐԱՊՊԸՆ էլի օլուպ, ղայէթ աղըր
4 պիր գըրղընն կէլէճէք տիր։ Վէ «ՐԱՊՊ Իսրայէլին սիւրիւլէրի իլէ Մըսրըն սիւրիւլէրինի թէֆրիգ էտէճէք. վէ պէնի Իսրայէլին հայվանլարընտան պիրի էօլ-
5 մէյճէք տիր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ վագրէթ թա'ինէն էտիպ՝ Եարըն ՐԱՊՊ պու շէյի տիյարտա իճրա էտէ-
6 ճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի էրթէսի կիւն ՐԱՊՊ պու շէյի իճրա էթմէքդէ, Մըսրըն Ֆհայվանաթընըն քեաֆֆէսի թէլէֆ օլտու. լաքին պէնի Իսրայէլին հայվանա-
7 թընտան հիչ պիրի թէլէֆ օլմատը։ Վէ փարաւոն ատէմ կէօնտէրտի, վէ իշթէ Իսրայէլին սիւրիւլէրինտէն պիրի պիլէ թէլէֆ օլմամըշ իտի. վէ «փարաւոնըն գալպի գաթըլաշըպ գավմը սալը վէրմէտի։
8 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն՝ Քիւլխան քիւլինտէն ավուճլարընըզ տօլուսը ալընըզ, վէ Մովսէս անը փարաւոնըն հուզուրընտա կէօյէ տօղրու
9 սաչսընն։ Վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարը իւզէրինտէ թօզ օլաճագ, վէ Մըսըր տիյարընըն քեաֆֆէսինտէ ինսան վէ հայվան իւզէրինտէ Ֆճէրահէթ հասըլ էտէն
10 չըպանլար զուհուր էտէճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի քիւլխան քիւլինիւ ալըպ, փարաւոնըն հուզուրընտա տուրտըլար. Մովսէս տախի անը կէօյէ տօղրու սաչմաղէ ինսան վէ հայվան իւզէրինտէ Ֆճէրահէթ հասըլ էտէն
11 չըպանլար օլտու։ Վէ Ֆսիհրպազլար չըպանլար սէպէպինտէն Մովսէսին հուզուրընտա տուրամատըլար. զիրա սիհրպազլար վէ Մըսըրլըլարըն ճիւմլէսի իւզէ-
12 րինտէ չըպանլար վար իտի։ Վէ ՐԱՊՊ փարաւոնըն գալպինի գաթըլաշտըրտը. շէօյլէ քի Ֆ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ պույուրտըղը կիպի՝ անլէրի տինկլէմէտի։
13 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Ֆ Սապահլայըն էրքէն գալգըպ փարաւոնըն հուզուրընտա տուր, վէ անա սէօյլէ քի՝ 'Իպրանիլէրին Ալլահը Եհովա պէօյլէ պույուրուր. Գավմըմը պանա 'իպատէթ էթմէլէրի իչիւն
14 սալը վէր. Զիրա պու քէրրէ պէն ճիւմլէ պէլալարըմը սէնին գալպինէ, վէ պէնտէլէրինկ իլէ գավմըկա կէօն-

տէրէճէյիմ, «թա քի պիւթիւն տիւնեատա պէնիմ միս-
15 լիմ օլմատըղընը պիլէսին։ Զիրա շիմտի Ֆէլիմի ուզատըպ՝ սէնի վէ գավմըկը վէպա իլէ վուրուրըմ, վէ
16 եէրտէն մահվ օլաճագսըն։ Վէ Ֆհագիգաթէն սէնի հէման պունուն իչիւն, եա'նի սէնտէ գուտրէթիմի իզհար էթմէք, վէ իսմիմ պիւթիւն տիւնեատա ի'լան
17 օլունմագ իչիւն իգամէ էյլէտիմ։ Սէն տահա գավմը-
18 մա գարշը տուրուպ՝ անը սալը վէրմէ՞զ մի սին։ Իշթէ պէն եարըն պու վագրէթ ղայէթ աղըր տօլու եաղտըրաճաղըմ, քի Մըսըրըն թէ՛սիսի կիւնիւնտէն շիմտիյէ
19 գատար անտէ միսլի օլմամըշ տըր։ Վէ շիմտի կէօնտէրիպ սիւրիւնկիւ վէ սահրատա նէկ վար իսէ թօփլա. սահրատա պուլունուպ խանէլէրէ ճէմ՛ օլմայան ատէմլէր վէ հայվանլարըն քեաֆֆէսի իւզէրինէ
20 տօլու եաղմասըյլէ անլէր էօլճէճքլէր՝ տէտի։ Փարաւոնըն պէնտէլէրինտէն օլուպ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընտան գօրգանլար գուլլարը իլէ սիւրիւլէրինի խանէ-
21 լէրէ գաչըրտըլար։ Ամմա ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը վազիֆէ էտինմէյէնլէր գուլլարընը վէ սիւրիւլէրինի սահրատա պրագտըլար։
22 Իմտի ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Էլինկի սէմայա տօղրու ուզաթ, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա օլան ինսան վէ հայվան իւզէրինէ, վէ Մըսըր տիյարընտա պուլունան սահրա օթրընըն քեաֆֆէսի իւզէրինէ Ֆտօլու եա-
23 ղաճագ տըր՝ տէտիքտէ, Մովսէս 'ասասընը սէմայա տօղրու ուզաթտը. ՐԱՊՊ տախի կէօք կիւրիւլթիւսիւ վէ տօլու կէօնտէրտի, վէ եէր իւզէրինտէ աթէշ եիւրիւտիւ. վէ ՐԱՊՊ Մըսըր տիյարը իւզէրինէ տօլու
24 եաղտըրտը։ Վէ տօլու օլուպ՝ տօլու արասընտա տախի աթէշ գարըշմըշ իտի. շէօյլէ քի պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա միլլէթ օլալըտան պէրու պու միսիլլիւ
25 ղայէթ աղըր պիր շէյ օլմամըշ իտի։ Վէ տօլու պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա, ատէմտէն հայվանա վարընճա, սահրատա պուլունանըն քեաֆֆէսինի վուրտու. վէ տօլու Ֆսահրա օթրընըն քեաֆֆէսինի վուրուպ՝
26 սահրա աղաճլարընըն ճիմլէսինի գըրտը։ «Անճագ պէնի Իսրայէլին պուլունտըղը Գեսեմ տիյարընտա տօ-
27 լու օլմատը։ Վէ փարաւոն Մովսէս իլէ Ահարոնը չաղըրտարագ, անլէրէ՝ «Պու տէֆ'ա պէն կիւնահ էթտիմ. «Եհովա 'ատիլ տիր, ամմա պէն վէ գավմըմ շէրիր իզ։
28 «Սիզ Եհովայա տու'ա էտինիզ տէ Ալլահըն կէօք կիւրիւլթիւսիւ վէ տօլու քէսիլսին. վէ սիզի սալը վէրէ-
29 յիմ, վէ արթըգ տուրմայաճագսընըզ՝ տէտի։ Մովսէս տախի անա՝ Շէհրտէն չըգտըղըմ կիպի «Էլէրիմի ՐԱՊՊԱ ուզատըրըմ, վէ «զէմին ՐԱՊՊԸՆ իտիյինի պիլմէկ իչիւն կէօք կիւրիւլթիւսիւ քէսիլիպ՝ արթըգ

ա Պ. 8. 1։
բ Պ. 8. 2։
գ Պ. 7. 4։
դ Պ. 8. 22։
ե Մէզ. 78. 50։
զ Պ. 7. 14։ 8. 32։
է Վահ. 16. 2։
ը Թէս. 28. 27։
թ Պ. 8.18,19։2Տիմ.3.9։ 17։ Լմն.16.4։ 1Պետ. 2. 9։
ժ Պ. 4. 21։
ի Պ. 8. 20։
լ Պ. 8. 10։
խ Պ. 3. 20։
ծ Բամ.9.17։ Պսղ Պ.14. 13։ 78. 47։ 105. 32։ 148. 8։ Ես. 30. 30։ Եզեկ. 38. 22։ Վահ. 8. 7։
կ Մէզ. 105. 33։
հ Պ. 8. 22։ 9. 4,6։ 10. 23։ 11.7։ 12.13։ Ես. 32. 18, 19։
ձ Պ. 10. 16։
ղ 2 Թէվ. 12. 6։ Մէզ. 129.4։145.17։ Մէրմ. 1. 18։ Դան. 9. 14։
ճ Պ. 8. 8, 28։ 10. 17։ Ա'մոզ. 8. 24։
ն 3 Մխլ. 8. 22, 38։ Մէզ.143.6։Ես.1.15։
շ Մէզ.24.1։ 1 Կոր.10. 26, 28։

Digitized by Google

30 տօլու օլմայաճագ տըր: Ամմա ՙսէն վէ պէնտէլէրինկ
ՐԱՊՊ Ալլահըն հուզուրընաան տահա գօրգմայաճա-
ղընըզը պիլիրիմ՝ տէտի:
31 Վէ քէթէն վէ արփա վուրուլտու. ՙզիրա արփա
պաշագլանմըշ, վէ քէթէն թօխումա կէլմիշ իտի:
32 Ամմա պուղտայ վէ չավտար վուրուլմատը. զիրա ան-
33 լէր կէճ եէթիշիր: Վէ Մովսէս Փարաւընըն նէզտին-
տէն, շէհրտէն տրշարը չգրգպ, ՙէլլէրինի ՐԱՊՊԱ
տօղրու ուզաթտրգտա՝ կէօք կիւրիւլթիւսիւ վէ տօլու
34 քէսիլիպ, եէր իւզէրինէ եաղմուր տէօքիւլմէտի: Վէ
Փարաւըն եաղմուր վէ տօլու վէ կէօք կիւրիւլթիւսիւ-
նիւն քէսիլտիյինի կէօրտիւքտէ, կէրէք քէնտիսի կէ-
րէք պէնտէլէրի թէքքրար կիւնահ էտիպ գալպէրինի
35 գաթըլաշտրրտըլար: Պէօյլէճէ ՙՓարաւընըն գալպի
գաթըլաշտը, վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս վասըթասըյլէ
պույուրտրդը կիպի՝ պէնի Իսրայէլի սալը վէրմէտի:

ՊԱՊ 10

Զէքիրկէ կէօնահրէճէյինէ տա՛իր Ալլահընը Ա֊հաֆտոն: 7 Փարաւընըն Իսրայէլլիէրի սալը վէրմէյէ պիր ազ մէյլի: 12 Զէքիրկիէլէրին կէլմէսի: 16 Պունըսընըն տէֆ՛ի իչին Փարաւընըն ըչնաալը: 21 Լէյմա օլունուր զարանըզգ: 24 Փարաւընըն ըչնաալը: 27 Վէ գալպինին գաթըլաշմասը:

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Փարաւընըն նէզ-
տինէ կիթ. ՙզիրա պէն անընը գալպինի վէ պէնտէլէ-
րինին գալպինի գաթըլաշտըրտըմ, ՚քի պու ՚ալա-
մէթլէրիմի անլէրին միյանէլէրինտէ կէօսթէրէյիմ:
2 Սէն տախի Մըսըրտա էթտիյիմ վէ արալարընտա
իճրա էյլէտիյիմ ՚ալամէթլէրի ՚հիքեայէ էտէսին, օղ-
լըն վէ օղլընկընը օղլու տախի տինկլէսին. վէ ՐԱՊՊ
պէն իտիյիմի պիլէսինիզ՝ տէտի:
3 Օլ վագըթ Մովսէս իլէ Ահարոն Փարաւընըն նէզ-
տինէ կիտիպ, ՚Իպրանիլէրին Ալլահը Եհովա պէօյլէ
պույուրուր. Նէ՞ վագթա գատար ՚հուզուրըմտա թէ-
վազու՝ էթմէքտէն իմթինա՝ էտէրսին. գավմըմը՝
4 պանա ՚իպատէթ էթմէլէրի իչին սալը վէր: Զիրա
էկէր գավմըմը սալը վէրմէքտէն իմթինա՝ էտէրսէն,
իշթէ պէն եարընը սէնին հուտուտընընը իչէրիսինէ ՚չէ-
5 քիրկէլէր կէթիրէճէյիմ: Վէ եէր եիւզիւնիւ գափլայա-
ճագլար, շէօյլէ քի եէր կէօրինմէյէճէնէք տիր. վէ տօ-
լուտան գուրթուլուպ սիզէ գալան պագիյյէյի ՙեէյէ-
ճէքլէր, վէ սահրատա պիթէն աղաճլարընըզընը ճիւմ-
6 լէսինի տախի եէյէճէքլէր: Վէ ՚սէնին խանէլէրինի
վէ ճիւմլէ պէնտէլէրինկին խանէլէրինի վէ ճիւմլէ Մը-
սըրլըլարընն խանէլէրինի տօլտուրաճագլար. շէօյլէ
քի էճատընկ վէ էճատընկընն էճատը եէր իւզէրինտէ
պուլունտըգլարը կիւնտէն պու կիւնէ տէյին պունուն

- Եա. 26. 10։
- Հուպ. 1. 22։ 2. 23։
- Այ. 29։ Պ. 8. 12։
- Պ. 4. 21։

——

- Պ. 4. 21։ 7. 14։
- Պ. 7. 4։
- Թէս.4.9։ Մէգ.44.1։ 71.18։78.5, վէ ղայ-
  րի Յովէլ. 1. 3։
- 3 Միսլ.21.29։2Թէվ. 7.14։34.27։ Յոբ.42. 6։ Եբևմ.13.18։ Յակ. 4. 10։ 1 Պետ. 5. 6։
- Լամ. 30. 27։ Վահ. 9. 3։
- Պ. 9.32։ Յովէլ. 1. 4։ 2. 25։
- Պ. 8. 3, 21։
- Պ. 23. 33։ Յետ. 23. 13։ 1 Միսլ. 18. 21։ Վա՛. 7. 26։ 1 Կոր.7. 35։
- Պ. 5. 1։
- Պ. 7. 19։
- Այ. 4, 5։
- Մէգ.78.46։ 105.34։
- Յովէլ. 2. 2։
- Այ. 5։
- Մէգ. 105. 35։
- Պ. 9. 27։
- ՚Իգր. էօլիւմիւ
- Պ.9.28։ 3Միսլ.13.6։
- Պ. 8. 30։

Digitized by Google

19 յազ էյլէտիքտէ, ՐԱՊՊ փէք շիտտէթլի պիր ղարպ
րիւզկեարը կէօնտէրտի, օ տախի չէքիրկէյէրի գալ-
տըրըպ՝ անլէրի ՙՊահր ը Ահմէրէ սիւրտիւ. Մրսըրն
պիւթիւն հուտուտը տախիլինտէ պիր չէքիրկէ գալ-
20 մատը: Ամմա ՐԱՊՊ փարաւոնըն գալպինի ՙգաթը-
լաշտրրտը. օ տախի պէնի Իսրայէլի սալը վէրմէտի:
21 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Մրսըր տիյարը իւզէրինէ լէմս
օլունա պիւիր պիր գարանլըգ պասմասը իչիւն ՙէլիկի
22 սէմայա տօղրու ուզաթ՝ տէտի: Վէ Մովսէս էլինի սէ-
մայա տօղրու ուզաթտը. վէ պիւթիւն Մրսըր տիյա-
23 րընտա իւչ կիւն ՙգօյու գարանլըգ օլտու. Իւչ կիւն
պիրիպիրինի կէօրէմէտիլէր, վէ պիր քիմսէ եէրինտէն
գալգմատը. ՙվէ լաքին պիւթիւն պէնի Իսրայէլ իչիւն
քէնտի մէսքէնէէրինտէ այտընլըգ վար իտի:
24 Օլ վագըթ Փարաւոն Մովսէսի չաղըրըպ՝ ՙԿիտի-
նիզ, Եհովայա ՚իպատէթ էտինիզ. անճագ սիւրիւէ-
րինիզ վէ սրղըրլարընըզ գալսըն. ՙէհլի պէյթինիզ
25 տախի սիզին իլէ պէրապէր կիթսինլէր՝ տէտի: Վէ
Մովսէս՝ Սէն Ալլահըմըզ Եհովայա թագտիմ էթմէք
իչիւն էլիմիզէ զէպիհէլէր վէ մուհրագալար տախի
26 վէրմէլի սին: Վէ սիւրիւէրիմիզ տախի պիզիմ իլէ
պէրապէր կիտէճէք, վէ պիր թըրնագ պիլէ կէրի գալ-
մայաճագ տըր. զիրա Ալլահըմըզ Եհովայա ՚իպատէթ
էթմէք իչիւն անլէրտէն ալմալը յըզ, վէ օրայա վար-
մայընճա, Եհովայա նէ իլէ ՚իպատէթ էտէճէյիմիզի
27 պիլմէյիզ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊ Փարաւոնըն գալպինի
ՙգաթը լաշտրրմագլէ՝ անլէրի սալը վէրմէք իսթէ-
28 մէտի: Վէ Փարաւոն անա՝ Եանըմտան կիթ, քէն-
տինի սագրն, պիր տահա եիւզիւմիւ կէօրմէյէսին.
զիրա եիւզիւմիւ կէօրտիյիւկ կիւնտէ, էօլէճէքսին՝
29 տէտի: Մովսէս տախի՝ Էյի սէօյլէտին. ՙպիր տահա
եիւզիւկիւ կէօրմէյէճէյիմ՝ տէտի:

ՊԱՊ 11

Գըյամէթլի շէյլէր Քալէպի խուսուսընտա Ալլահըն պէնի Իսրայէլէ էմրի: 4 Իլք տօղանլարընն էօլիւմինէ առ՚իր Մովսէսին Փարաւոնա Քէհտիտի:

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Փարաւոն իւզէրինէ վէ Մր-
սըր իւզէրինէ պիր պէլա տահա կէթիրէճէյիմ, ան-
տէն սօկրա սիզի պուրատան ՙսալը վէրէճէք տիր.
Ը սալը վէրտիյինտէ՝ հէփ պիրտէն սիզի պուրատան
2 թարտ էտէճէք տիր: Շիմտի *գավմա սէօյլէ քի հէր
էրքէք՝ գօնշըսընտան, հէր գարը տախի գօնշըսըն-
տան ՖկիւմիւշՖ թագրմլար վէ ալթունն թագրմլար թա-
3 լէպ էյլէսին՝ տէտի: ՖՎէ ՐԱՊՊ գավմը Մրսըրլըլա-
րըն նազարընտա մազհար ը լուրֆ էթտի. ՖՄովսէս

տախի Մրսըր տիյարընտա փարաւոնըն պէնտէլէրի
նազարընտա վէ գավմըն նազարընտա ղայէթ պէօ-
4 յիւք պիր ատէմ իտի: Իմտի Մովսէս՝ Եհովա պէօյլէ
պույուրուր. ՙՊէն կէճէ եարըսընտա Մրսըր իչինտէ
5 զահիր օլաճաղըմ: Վէ Մրսըր տիյարընտա Ֆիլք տօ-
ղանլարընն քեաֆֆէսի՝ թախթ իւզէրինտէ օթուրան
փարաւոնըն իլքինտէն տէյիրմէնին արտընտա օլան
ճարիյէնին իլքինէ վարընճայա տէյին, վէ հայվանա-
թըն իլք տօղանլարընն քեաֆֆէսի էօլէճէք տիր:
6 Վէ պիւթիւն Մրսըր տիյարընտա միսլի օլմամըշ վէ
միսլի օլմայաճագ ՚ազիմ պիր ֆէրեատ օլաճագ տըր:
7 ՖՎէ ՐԱՊՊԸՆ՝ Իսրայէլի Մրսըրլըլարտան թէֆրիգ
էթտիյինի պիլմէնիզ իչիւն ՖինսանտանՖ հայվանա
վարընճա պէնի Իսրայէլտէն պիրի ՚ալէյհինէ պիր
8 քէլպ պիլէ տիլինի գրմըլտաթմայաճագ տըր: Վէ
՚շու պէնտէլէրիկին ճիւմլէսի էնիպ պանա կէլէճէք-
լէր, վէ եէրէ գափանարագ՝ Սէն վէ ՖսանաՖ թապի՚
օլան պիւթիւն խալգ չրգընըզ՝ տէյէճէքլէր, վէ ան-
տէն սօկրա չրգաճաղըմ՝ տէյէրէք, Մ՚էֆ շիտտէթլի
ղազապլէ Փարաւոնըն նէզտինտէն չրգտը
9 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Մրսըր տիյարընտա Ֆմի՚ճի-
զէլէրիմին չօղալմասը իչիւն ՖփարաւոնՖ սիզի տինլէ-
10 մէյէճէք տիր՝ տէտի: Իմտի Մովսէս իլէ Ահարոն պու
մի՚ճիզէլէրին ճիւմլէսինի Փարաւոնըն հուզուրընտա
իզհար էթտիլէր, ՖվէՖ լաքին ՐԱՊՊ Փարաւոնըն գալ-
պինի գաթըլաշտրրմագլէ՝ պէնի Իսրայէլի քէնտի
տիյարընտան սալը վէրմէտի:

ՊԱՊ 12

Հանկը այ պիրինճի Ի՚Քիպար օլունաճալը: 3 Պաեքրին Ջա՚ֆինի ուսուլը Իճթասը: 15 Ճէքիր խուսուսընտա օլան էմր: 29 Իլք տօղանլարընն էօլիւմի: 31 Մրսըրլըլարտան պէնի Իսրայէլի Ջա՚ճիլ էքվէսի: 37 Պէնի Իսրայէլին Սոկրովա վիւսուլը: 43 Պասեքի տա՚իր Քէնպիհէր:

Վէ ՐԱՊՊ Մրսըր տիյարընտա Մովսէս իլէ Ահա-
2 րոնա սէօյլէյիպ տէտի քի, ՖՊու այ սիզէ այլարընն
պիրինճիսի, սիզէ սէնէ այլարընըն պիրինճիսի օլ-
3 սուն: Իսրայէլ ճէմա՚աթընըն քեաֆֆէսինէ սէօյլէյի-
նիզ քի՝ Պու այրն օնընտա խանէտանլարա կէօրէ հէր
ատէմ քէնտիսի իչիւն պիրէր գուզու, Ե՚Ն խանէ
4 պաշընա պիրէր գուզու ալսըն: Վէ էկէր պիր խանէ
պիր գուզու իչիւն քիւչիւք օլուր իսէ, օլ քիմսէ խա-
նէսինէ եագըն օլան գօնշըսը իլէ պէրապէր նուֆու-
սըն մրգտարը իւզրէ ալըպ, գուզույր հէր պիրինին
5 եէյէճէյինէ կէօրէ հիսապ էտէսինիզ: Գուզունըզ Ֆգու-
սուրսըզ վէ էրքէք վէ Ֆպիր եըլլըգ օլուպ, գօյուն-
6 լարտան եախօտ քէչիլէրտէն ալասընըզ: Վէ պու այրն

Ա՚մով.5.17։
7 Պ.12.12,29։ Ա՚մով.
4. 10։
8 Պ.12.30։Ա՚մով.5.17։
9 Պ. 8. 22։
10 Ցես. 10. 21։
11 Պ. 12. 33։
12 Հաբ.4.10։8.5։3Միւլ.
20. 10։ 4 Միւլ. 3. 9։
13 Պ. 7. 3։
14 Պ. 3. 19։7. 4։ 10. 1։
15 Պ.10.20,27։Բօմ.2.5։
9. 22։ ——
16 Պ. 13. 4։ Թէս. 16.1։
17 Ղեւ. 22. 19, 20, 21։
Ա՚մալ.1.8,14։ ՚Իպր.
9. 14։ 1 Պետ. 1. 19։
18 Ղեւ. 23. 12։

Digitized by Google

ר օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ տէյին եանընըզտա գալ-
սըն, վէ Իսրայէլ ճէմա՛աթը ճիւմհուրընըն քեաֆֆէսի
7 ախշամ իւսթիւ անը զէպհ էթսինլէր։ Վէ գանտան
ալըպ՝ անը իչինտէ եէյէճէք օլտըգլարը խանէլէրինին
գափուսընըն իքի սէօյէսինէ վէ իւսթ էշխյինէ սիւր-
8 սինլէր։ Վէ էթի օլ կէճէ եէսինլէր. անը աթէշտէ
քէպապ օլմուշ օլարագ՝ ֊ֆէթիր էքմէք վէ աճը օթ-
9 լար իլէ եէսինլէր։ Անտէն չիյ եախօտ սուտա խաշ-
լանմըշ տէյիլ, ֊անճագ աթէշտէ քէպապ օլմուշ օլ-
տըղը հալտէ՝ պաշը, փաչալարը վէ իչլէրի իլէ պէ-
10 րապէր եէյէսինիզ։ ֊Վէ անտէն սապահա գատար պիր
շէյ պրագմայասընըզ, վէ անտէն սապահա գատար
11 գալանը աթէշէ եագասընըզ։ Վէ անը պու վէճճլէ եէ-
յէճէքսինիզ. պէլլէրինիզ գուշանմըշ, այագ գապլա-
րընըզ այագլարընըզտա, վէ ՚ասալարընըզ էլլէրի-
նիզտէ օլարագ՝ ՚աճէլէ իլէ եէյէճէքսինիզ. ֊պու՝ ՐԱՊ-
12 ՊԸՆ պասեքի տիր։ Վէ ֊պու կէճէտէ պէն Մրսըր
տիյարընտան կէչէճէյիմ, վէ Մրսըր տիյարընտա ին-
սանտան հայվանա վարընճա հէր իլք տօղմուշը վու-
րաճաղըմ, վէ ֋Մրսըրն ֋իլահլարընըն ճիւմլէսի իւ-
զէրինէտ հիւքմլէր իճրա էտէճէյիմ. ֋պէն Եհովա իմ։
13 Վէ իչինտէ պուլունտրղընըզ խանէլէր իւզէրինէտ գան
սիզէ ՚ալամէթ իչին օլաճագ. վէ գանը կէօրտիւյիւմտէ
իւզէրինիզտէն կէչէճէյիմ, վէ Մրսըր տիյարընը վուր-
տրղրմտա՝ հէլաք էտիճի պիր պէլա սիզէ իսապէթ
14 էթմէյէճէք տիր։ Վէ օլ կիւն սիզէ ֋թէզքեար իչին
օլուպ, անը ֋ՐԱՊՊԱ պայրամ էտէսինիզ. անը ՚ասր-
լարընըզճա ֋ֆարզ ը էպէտի տէյիւ պայրամ էտէսի-
15 նիզ։ ֋Եէտի կիւն ֆէթիր եէյէսինիզ. էվվէլքի կիւնտէ
խանէլէրինիզտէն մայայը տէֆ՝ էտէսինիզ. գիրա իլք
կիւնտէն եէտինճի կիւնէ գատար հէր քիմ՝ մայալը էք-
մէք եէրսէ, ֋օլ ճան Իսրայէլտէն գաթ՝ օլունաճագ
16 տըր։ Վէ պիրինճի կիւնտէ սիզէ ֊մուգատտէս ճէմա՛-
աթ օլուպ, եէտինճի կիւնտէ տախի մուգատտէս ճէ-
մա՛աթ օլաճագ տըր. հէր քէսին եէյէճէյինտէն մա՛-
տա օլ ֊֊ՆէրտԷ պիր իշ իշլէնմէսին, եալընըզ անը
17 հազըր էտինիզ։ Վէ ֆէթիր պայրամը հրֆզ էտէսի-
նիզ, գիրա ճիւնուտընըզը Մրսըր տիյարընտան ֋հէ-
ման օլ կիւնտէ չրգարտրմ. իմտի ՚ասրլարընըզճա
ֆարզ ը էպէտի օլմագ իւզրէ՝ օլ կիւնիւ հրֆզ էտէսի-
18 նիզ։ ֋Պիրինճի այտա, այըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ-
նիւն ախշամընտան այըն եիրմի պիրինճի կիւնիւնիւն
19 ախշամընա տէյին, ֆէթիր եէյէսինիզ։ ֋Եէտի կիւն

խանէլէրինիզտէ մայա պուլունմայա. գիրա հէր քիմ՝
մայալը եէրսէ, ղարիպ օլսուն, եէրլի օլսուն, ֊օլ ճան
Իսրայէլին ճէմա՛աթընտան գաթ՝ օլունաճագ տըր։
20 Մայալը պիր շէյ եէմէյէսինիզ, մէսքէնէլէրինիզին
քեաֆֆէսինտէ ֆէթիր եէյէսինիզ։
21 Վէ Մովսէս Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարընը
չաղըրըպ, անլէրէ տէտի քի՝ ՔԷնտիլէրինիզ իչին
֊էհլ ի պէյթինիզէ կէօրէ գուզու սէչիպ ալընըզ, վէ
22 պասեքի զէպհ էյլէյինիզ։ ֊Վէ պիր տէմէթ զուֆա
օթու ալըպ՝ թաստա օլան գանա պաթըրարագ թաս-
տա օլան գանտան ֊գափունըն իւսթ էշխյինէ վէ իքի
սէօյէսինէ սիւրիւնիւզ, վէ սապահա գատար սիզտէն
հիչ պիր քիմսէ խանէսի գափուսընտան չրգմասըն։
23 ֊Զիրա ՐԱՊՊ Մրսըր վուրմագ իչին կէչիպ, գափու-
նըն իւսթ էշխյինտէ վէ իքի սէօյէսինտէ գանը կէօր-
տիւյինտէ՝ ՐԱՊՊ գափունըն իւսթինտէն կէչէճէք
տիր, վէ վուրմագ իչին ֊էհլաք էտիճիյի խանէլէրի-
24 նիզէ կիրմէյէ ֊գօյ վէրմէյէճէք տիր։ Վէ պու շէյի,
քէնտիկէ վէ օղուլլարընկա ֆարզ օլմագ իւզրէ իլէլէ-
25 պէտ հրֆզ էտէսինիզ։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ ֊պույուրտրղը
կիպի սիզէ վէրէճէյի տիյարա վարտրղընըզտա, պու
26 ՚իպատէթի իճրա էտէսինիզ։ ֊Վէ օղուլլարընըզ սիզէ՝
27 Պու ՚իպատէթինիզ նէ֊ տիր՝ տէտիքլէրինտէ, ֊Պու
ՐԱՊՊԸՆ պասեք գուրպանը տըր, քի Ր֊֊ Մրսըր
վուրտրղը զէման Մրսըրտա պուլունան պէնի Իսրա-
յէլին խանէլէրի իւսթինտէն կէչիպ, խանէլէրիմիզի
խէլաս էյլէտի՝ տէյէսինիզ։ Օլ վագըթ գավմ ֋էյի-
28 լիպ սէճտէ էթտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ կիտիպ,
֋ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս իլէ Ահարոնա էմր էթտիյի կիպի
իճրա էյլէտիլէր։
29 ֊Վէ կէճէ եարըսընտա ֋ՐԱՊՊ Մրսըր տիյարընտա
իլք տօղմուշլարըն քեաֆֆէսինի, թախթը իւզէրինէ
օթուրան ֋փարաւընըն իլքինտէն զընտանտա օլան
էսիրին իլքինէ վարընճայա գատար, վէ հայվանըն հէր
30 իլք տօղմուշընը վուրտու։ Վէ փարաւն վէ ճիւմլէ պէն-
տէլէրի վէ հէփ Մրսըրլըլար կէճէլէյին գալգտրլար,
վէ Մրսըրտա ՚ազիմ պիր ֆէրեատ զուհուր էթտի.
գիրա իչինտէ էօլու պուլունմայան պիր խանէ եօգ իտի։
31 Վէ ֋կէճէլէյին Մովսէս իլէ Ահարոնը չաղըրըպ՝
Գալգրնըզ, ֊սիզ վէ պէնի Իսրայէլ պէնիմ գավմրմրն
արասընտան չրգընըզ, վէ տէտիյինիզ կիպի կիտիպ
32 Եհովայա ՚իպատէթ էյլէյինիզ։ Տէտիյինիզ կիպի՝
֋սիւրիվէրինիզի վէ սրղրլարընըզը տախի ալըպ կի-

ר Ղև.23.5։ Ա՛տ. 9.3։ 28.16։ Թէս.16.1,6։
֊ Պ.34.25։ Թէս. 16.3։ Ա՛տ.9.11։ 1Կոր.5.8։
֊֊ Թէս. 16. 7։
֊֊ Պ. 23. 18։ 34. 25։
֊֊ Թէս. 16. 5։
֋ Պ.11.4, 5։ Ամովս. 5. 17։
֋ Ա՛տ. 33. 4։
֋ Պ.21.6։ 22.28։ Մէզ. 82.1,6։ Ցովհ 10.34, 35։
֋ Պ. 6. 2։
֋ Պ. 13. 9։
֋ Ղև.23. 4,5։ 4 Մխլ. 23. 21։
֋ Ա՛յ.24,43։ Պ. 13. 10։
֋ Պ.13.6,7։ 23.15։34. 18,25։ Ղև. 23.5, 6։
Ա՛տ.28.17։ Թէս.16. 3, 8։ 1 Կոր. 5. 7։
֋ Թէս.17.14։Ա՛տ.9.13։
֋ Ղև.23.7,8։Ա՛տ.28. 18, 25։
֋ Պ. 13. 3։
֋ Ղև.23.5։Ա՛տ.28.16։
֋ Պ.23.15։34.18։Թէս. 16. 3։ 1 Կոր. 5. 7, 8։
֋ Ա՛տ. 9. 13։
֋ Ա՛յ.3։ Ա՛տ. 9.4։ Յես. 5.10։ 4 Մխլ. 23.21։ Եզր.6.20։ Մատ. 26. 18, 19։ Մարկ. 14. 12-16։ Ղուկ. 22. 7, վէ զայրի։
֋ ՚Իպր. 11. 28։
֋ Ա՛յ. 7։
֋ Ա՛յ. 12, 13։
֋ 2 Մխլ.24.16։ 1 Կոր. 10.10։ ՚Իպր. 11. 28։
֋ Եզկ.9.6։ Վահ.7.3։ 9. 4։
֋ Պ. 3. 8, 17։
֋ Պ.13.8,14։ Թէս.32. 7։Յես.4.6։Մէզ.78.6։
֋ Ա՛յ. 11։
֋ Պ. 4. 31։
֋ ՚Իպր. 11. 28։
֋ Պ. 11. 4։
֋ Ա՛տ.8.17։33.4։Մէզ. 78. 51։ 105.36։ 135. 8։ 136. 10։
֋ Պ. 4. 23։ 11. 5։
֋ Պ.11.6։ Էմս. 21. 13։ Ամովս. 5. 17։ Յակ. 2. 13։
֋ Պ.11.1։Մէզ.105.30։
֋ Պ. 10. 9։
֋ Պ. 10. 26։

Digitized by Google

տինիզ. վէ ᵉպանա տա խայր տու՛ա էյլէյինիզ՝ տէտի։
33 ᶠՄըսըրլըլար տախի գավմա իպրամ էտիպ՝ անլէրի
տիյարտան չըգարմագ իչիւն ՚աճէլէ էթտիրիրլէր իտի.
34 զիրա՝ ᵍձիւմլէմիզ էօլմէքտէ իզ՝ տէտիլէր։ Վէ գավմ
խամուրլարընը մայայա կէլմէզտէն էվվէլ, ʰխամուր
թէքնէլէրի էլպիսէլէրիյլէ սարըլմըշ օլտընը հալաէ՝
35 օմուզլարը իւզէրինէ գալտըրտըլար։ Վէ պէնի Իսրա-
յէլ Մովսէսին էմր էթտիյի կիպի եափրպ՝ Մըսըրլը-
լարտան ⁱկիւմիւշ թագըմլար վէ ալթուն թագըմլար
36 վէ էլպիսէ թալէպ էթտիլէր։ ᵏՎէ ՐԱՊՊ գավմը Մը-
սըրլըլարընն նազարընտա մազհար ը լուրթք էթմէքլէ,
անլէրէ թալէպ էթտիքլէրինի վէրտիլէր, վէ ˡանլէր
Մըսըրլըլարը սօյտուվար։
37 Վէ ᵐպէնի Իսրայէլ, գարը իլէ չօճուգլարտան մա՛-
տա, ⁿալթը եիւզ պիկ գատար փիյատէ օլարագ,
38 ᵒՌամսէստէն Սոկքովթա նագլ էթտիլէր։ ᵖԱնլէր իլէ
պէրապէր չօգ գարըշըգ խալգ տախի չըգտը, վէ ղա-
39 յէթ չօգ գօյուն վէ սըղըր սիւրիւլէրի վար իտի։ Վէ
Մըսըրտան չըգարտըգլարը խամուրընն մայասը կէլմէ-
միշ օլտըրընտան, մայասըգ քիվ փիտէլէրի փի-
շիրտիլէր. զիրա ᵠՄըսըրտան թարտ օլունտըգլա-
րընտան՝ կէճիքէմէյիպ քէնտիլէրէ ազըգ տախի թէ-
տարիք էտէմէտիլէր։
40 Վէ պէնի Իսրայէլին Մըսըրտա իգամէթ էթտիք-
41 լէրի միւտտէթ ʳտէօրթ եիւզ օթուզ սէնէ իտի։ Վէ
տէօրթ եիւզ օթուզ սէնէնին նիհայէթինտէ՝ հէման օլ
կիւնտէ ˢՐԱՊՊՐԸՆ պիւթիւն ճիւնուտը Մըսըր տիյա-
րընտան չըգտը։
42 ՐԱՊՊ անլէրի Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղը
իչիւն, պու րի՛այէթ օլունաճագ պիր կէճէ տիր. պու
պէնի Իսրայէլին քեաֆֆէսի թարաֆընտան ՚ասըլա-
րընճա ᵗՐԱՊՊ իչիւն րի՛այէթ օլունաճագ կէճէ տիր։
43 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա տէտի քի՝ ᵘՊա-
սեքին ֆէրիզէսի շու տըր. հիչ պիր էճնէպի անտէն
44 եէմէյէճէք տիր. Լաքին պիր քիմսէնին ագչէ իլէ
ալընմըշ գուլու, ᵛխիթան օլունտըգտան սօկրա, ան-
45 տէն եէսին։ ᵂԵապանճը վէ իւճրէթլի անտէն եէմէյէ-
46 ճէք տիր։ Պիր խանէտէ եէնիլսին, էթինտէն խանէ-
տէն տըշարը չըգարմայասըն, ˣվէ անըն պիր քէմի-
47 յինի գըրմայասընըզ։ ʸՊիւթիւն Իսրայէլ ճէմա՛աթը
48 անը իճրա էյլէսին։ Վէ ᶻեանընկտա պիր ղարիպ սա-
քին օլուպ՝ ՐԱՊՊ իչիւն Պասեքի իճրա էտճէճէք օլուր
իսէ, անըն հէր էրքէյի խիթան օլունսուն, վէ անտէն
սօկրա անը իճրա էյլէմէյէ եագլաշսըն, վէ տիյարըն
եէրլիսի կիպի օլսուն. վէ հիչ պիր խիթանսըզ անտէն
49 եէմէյէճէք տիր։ Եէրլի վէ արանըզտա սաքին օլան
ղարիպ հագգընտա ᵃշէրի՛աթ պիր տիր։
50 Վէ պէնի Իսրայէլին քեաֆֆէսի ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս
իլէ Ահարոնա էթտիյի էմրէ իմթիսալէն հարէքէթ
51 էյլէտիլէր։ ᵇՎէ հէման օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ պէնի Իսրա-
յէլի ᶜճիւնուտլէրինճէ Մըսըր տիյարընտան չըգարտը։

ՊԱՊ 13

Իլք տօղանլարընն Ալլահ իչիւն Թագտախի։ 3 Վէ խուրուճ կիւնիւնիւն պայրամ Թուէղումաըն։ 11 Հայվանաաէնի իլք տօղմուշլարընըն Ալլահա Թախախի։ 17 Պէնի Իսրայէլին խուրուճը վէ Ցովսէվին քէմիքլէրինին կէօճխուրիւվէսի։ 20 ՈՁոմ պէղղիչխնիճ վիւասէլէրիւ 21 Պուլութաան վէ սաճէշտէն տիրէքլէ Ալլահընն պէնի Իսրայէլի հիտաա էձմէսի։

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (2) ᶜՀէր իլք տօղանը, եա՛նի պէնի Իսրայէլտէ կէրէք ինսանտան վէ կէրէք հայվանտան րահմընն իլք տօղմուշը օլանլարընն քեաֆֆէսինի պէնիմ իչիւն թագտիս էյլէյէ-
3 սին. օ պէնիմ տիր՝ տէտի։ Մովսէս տախի գավմա տէտի քի՝ ᵈսարէթ խանէսի օլան Մըսըրտան ᵉպու չըգտըղընըզ կիւնիւ խաթրընըզտա թուէղունըզ, զիրա ՐԱՊՊ սիզի պուրատան ᶠգուտրէթլի էլ իլէ չըգարտը.
4 ᵍվէ մայալը էքմէք եէնիլմէսին։ ʰՍիզ պու կիւն, Ապիպ
5 այընտա չըգտընըզ։ Վէ ՐԱՊՊ սանա վէրմէք իչիւն ᶦէճատընըկա եէմին էթտիյի սիւթ վէ պալ ագան տի-
յարա, եա՛նի Քանանլը վէ Քետլի վէ Ամօրի վէ Հիվվի վէ Յեբուսիլէրին տիյարընա ʲսէնի կէթիրտիյի վա-
գըթտա, ᵏպու ՚իպատէթի պու այտա իճրա էտէսին։
6 ˡԵէտի կիւն ֆէթիր եէյէճէքսին, վէ եէտինճի կիւնտէ
7 ՐԱՊՊԱ պայրամ օլսուն։ Օլ եէտի կիւնտէ ֆէթիր եէնիլիպ՝ եանընկտա ᵐմայալը էքմէք էօրիւնմէսին. վէ եանընկտա պիւթիւն հուտուտընըզն տախիլինտէ
8 մայա կէօրիւնմէսին։ Վէ ᵗօլ կիւնտէ օղլընկա հիքեայէ էտէրէք՝ ʷՊու ˣյէ, Մըսըրտան չըգտըղըմտա ՐԱՊՊԸՆ
9 պանա էթտիյի իչիւն տիր՝ տէյէսին։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթը աղզընկտա օլմագ իչիւն՝ պու սանա էլիկ իւզէրինտէ ʸնիշան, վէ կէօզլէրիդ արասընտա եատի-
կեար օլա. զիրա ՐԱՊՊ սէնի Մըսըրտան գուտրէթլի
10 էլ իլէ չըգարտը։ ᶻՎէ պու ֆէրիզէյի սէնէ պէ սէնէ
11 քէնտի վագթընտա հըֆզ էտէսին։ Վէ ՐԱՊՊ սանա վէ էճատընկա եէմին էթտիյի կիպի՝ սէնի Քանանլը-
լարընն տիյարընա կէթիրիպ, անը սանա վէրտիյի
12 զէման, ᵃՐահմընն իլք տօղմուշը օլանլարընն քեաֆ-

ᵉ Թէք. 27. 34։
ᶠ Գ. 11. 8։ Մէզ. 105. 38։
ᵍ Թէք. 20. 3։
ʰ Գ. 8. 3։
ⁱ Գ. 3. 22։ 11. 2։
ʲ Գ. 3. 21։ 11. 3։
ᵏ Թէք. 15. 14։ Գ. 3. 22։ Մէզ. 105. 37։
ˡ Ա՛տ. 33. 3, 5։
ᵐ Թէք. 12. 2։ 46. 3։ Գ. 38. 26։ Ա՛տ. 1. 46։ 11. 21։
ⁿ Թէք. 47. 11։
ᵒ Ա՛տ. 11. 4։
ᵖ Գ. 6. 1։ 11. 1։ Այ. 33։
ᵠ Թէք. 15. 13։ Ա՛մոս. 7. 6։ Դատ. 3. 17։
ʳ Գ. 7. 4։ Այ. 51։
ˢ Թէս. 16. 6։
ᵗ Ա՛տ. 9. 14։
ᵘ Թէք. 17. 12, 13
ᵛ Ղեւ. 22. 10։
ʷ Ա՛տ. 9. 12։ Յովհ. 19. 33, 36։
ˣ Այ. 6։ Ա՛տ. 9. 13։
ʸ Ա՛տ. 9. 14։
ᶻ Ա՛տ. 9. 14։ 15. 15, 16։ Գատ. 3. 28։
ᵃ Այ. 41։
ᵇ Գ. 6. 26։

— Այ. 12, 13, 15։ Գ. 22. 29, 30։ 34. 19։ Ղեւ. 27. 26։ Ա՛տ. 3. 13։ 8. 16, 17։ 18. 15։ Թէս. 15. 19։ Ղուկ. 2. 23։
ᶜ Գ. 12. 42։ Թէս. 16. 3։
ᵈ Գ. 6. 1։
ᵉ Գ. 12. 8։
ᶠ Գ. 23. 15։ 34. 18։ Թէս. 16. 1։
ᵍ Գ. 6. 8։
ʰ Գ. 3. 8։
ⁱ Գ. 12. 25, 26։
ʲ Գ. 12. 15, 16։
ᵏ Գ. 12. 19։
ˡ Այ. 14։ Գ. 12. 26։
ᵐ Գաղ Այ. 16։ Գ. 12. 14։ Ա՛տ. 15. 39։ Թէս. 6. 8։ 11. 18։ Լամ. 1. 9։ Ես. 49. 16։ Երեմ. 22. 24։ Մաա. 23. 5։
ⁿ Գ. 12. 14, 24։
ᵒ Այ. 2։ Գ. 22. 29, 34. 19։ Ղեւ. 27. 26։ Ա՛տ. 8. 17։ 18. 15։ Թէս. 15. 19։ Եզեկ. 44. 30։

Digitized by Google

ֆէսինի ՐԱՊՊԱ թախսիս էտէսին. վէ հայվանաթըկ-
տան իլք տօղան էրքէքլէրին քեաֆֆէսի ՐԱՊՊԸՆ
13 օլաճագ տըր: Վէ ¹մէրքէպտէն հէր իլք տօղան իչիւն
պիր գօյուն ֆիտիյէ օլարագ վէրէսին, վէ էկէր ֆի-
տիյէսինի վէրմէզսէն, պօյնընը գըրասըն, վէ օղուլ-
լարըկ արասընտա ինսանըն հէր իլք տօղմուշը իչիւն
14 ²ֆիտիյէ վէրէսին: ³Վէ եարըն օղլըկ սանա՝ Պու նէ՞
տիր՝ տէյիւ սիւ՛ալ էտէրսէ, անա՝ ⁴ՐԱՊՊ պիզի էսա-
րէթ խանէսի օլան Մըսըրտան գուտրէթլի էլ իլէ չը-
15 գարտը: Վէ Փարաւոն պիզի սալը վէրմէքտէն իմթի-
նա՛տա իսրար էյլէտիյինտէ, ⁵ՐԱՊՊ Մըսըր տիյա-
րընտա ինսանըն իլք տօղմուշընտան հայվանըն իլք
տօղանընա վարընճա հէր իլք տօղմուշը հէյաք էյ-
լէտի. անըն իչիւն պէն հէր իլք տօղան էրքէյի ՐԱՊ-
ՊԱ զէպհ էտէրիմ, վէ օղուլլարըմտան իլք տօղան
16 իչիւն ֆիտիյէ վէրիրիմ՝ տէյէսին: Պու տախի էլիկ
իւզէրինտէ ⁶նիշան, վէ կէօզլէրինկ արասընտա ալըն
պաղը իչիւն օլա, զիրա ՐԱՊՊ պիզի Մըսըրտան
գուտրէթլի էլ իլէ չըգարտը:
17 Վէ Փարաւոն գավմը սալը վէրտիյինտէ՝ Ֆիլիսթի-
լէր տիյարը եօլու եագընն իտի իսէ տէ, Ալլահ անլէրի
օրատան կէօթիւրմէտի. զիրա Ալլահ՝ Օլմայա քի
գավմ մուհարէպէ կէօրմէքլէ ⁷փէշիման օլուպ ⁸Մըս-
18 րա ՚ավտէթ էտէ՝ տէտի: Վէ Ալլահ ¹գավմը Պահրը
Ահմէր պէրրիյէսի եօլընտան տօլաշտըրտը. վէ պէնի
Իսրայէլ Մըսըր տիյարընտան պէօլիւք պէօլիւք չըգ-
19 տըլար: Վէ Մովսէփին Յովսէփին քէմիքլէրինի պէրա-
պէր ալտը. զիրա՝ ²Ալլահ սիզի մութլագա զիյարէթ
էտէճէք տիր, օլ վագըթ պէնիմ քէմիքլէրիմի պուրա-
տան պէրապէր չըգարասընըզ՝ տէյէրէք, պէնի Իս-
րայէլէ էքիտէն եէմին էթտիրմիշ իտի:
20 Վէ ³Սոկքովթտան նագլ էտիպ՝ Ոթոմտա պէրրի-
21 յէնին քէնարընտա գօնտըլար: Վէ կէճէ կիւնտիւզ
կիթմէլէրի իչիւն, ⁴ՐԱՊՊ՝ անլէրէ եօլու կէօսթէրմէք
իւզրէ՝ կիւնտիւզիւն պուլութտան պիր տիրէք իչինտէ,
վէ անլէրէ այտընըզգ վէրմէք իւզրէ՝ կէճէլէյին աթէշ-
տէն պիր տիրէք իչինտէ, անլէրին էօնիւնտէն կիտէր
22 իտի: Գավմընն էօնիւնտէն կիւնտիւզ պուլութ տիրէյի
վէ կէճէ աթէշ տիրէյի էքսիք օլմատը:

ՊԱՊ 14

*Պէնի Իսրայէլին սէֆէրլէրինէ Ալլահընն էմիւ, 5 Փարաւոնըն անլէրի
Քա՛պիպի, 10 վէ պէնի Իսրայէլին Քէչէքքի էմիւսիւ, 13 Մովսէսին
նասիհաթը, 15 վէ Ալլահ Քարաքիտտան այտընը էմիւ 19 Պուլութըն
օրտու արզասընա նագլ էմիւսիւ, 21 վէ պէնի Իսրայէլին Պահրը Ահ-
մէրտէն սալմէն կէչմէսիւ, 23 վէ Մըսըրլըլարըն զարպ էտիլմէսիւ:*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (2) Պէնի Իս
րայէլէ սէօյլէ քի ¯տէօնիւպ ˙փհաիրօթ էօնիւնտէ
˙Մագդող իլէ տէնիզին արասընտա գօնսունլար. Բէ-
եղսեփոնըն էօնիւնտէ վէ անըն գարշըսընտա տէնի-
3 զին քէնարընտա գօնասընըզ: Փարաւոն տախի պէնի
Իսրայէլ հագգընտա՝ Անլէր ¯տիյարտա Է֊օ֊ շաշըր-
մըշլար, էթրաֆլարընը պէրրիյէ գափատը՝ տէյէճէք
4 տիր: Վէ պէն ˙Փարաւոնըն գալպինի գաթըլաշտը-
րաճաղըմ, վէ անլէրի թա՛գիպ էտէճէք տիր. վէ պէն
Փարաւոն վէ՚ասքէրինին քեաֆֆէսի սէպէպիյլէ Ն֊մու֊
ազզէզ օլաճաղըմ. վէ ˙Մըսըրլըլար պէն ՐԱՊՊ իտի-
յիմի պիլէճէքլէր՝ տէտի: Վէ անլէր պէօյլէ եափտըլար:
5 Վէ գավմ՚ գաչտը՝ տէյիւ Մըսըր մէլիյինէ խապէր
վէրիլտիքտէ, ˙Փարաւոնըն վէ պէնտէյէրինին գալպ-
լէրի գավմըն հագգընտա տէյիշիպ՝ Նէ՞ եափտըգ տա
Իսրայէլի խըրմէթիմիզտէն սալը վէրտիք՝ տէտիլէր:
6 Իմտի արապասընը հազըրլատըպ գավմընը պէրապէր
7 ալտը: Վէ ճիմլէսի իւզէրինտէ զապթան օլտրը
հալտէ՝ ˙ալթը եիւզ սէչմէ արապա իլէ Մըսըր արա-
8 պալարընըն քեաֆֆէսինի ալտը: Վէ ՐԱՊՊ ˙Մըսըր
մէլիյի Փարաւոնըն գալպինի գաթըլաշտըրտը. օ տա-
խի պէնի Իսրայէլի թա՛գիպ էյլէտի. ˙պէնի Իսրայէլ
9 իսէ եիւքսէք էլ իլէ չըգտը: Վէ ˙Մըսըրլըլար անլէրի
թա՛գիպ էթտիլէր. վէ անլէր տէնիզ քէնարընտա
Փհաիրօթ եանընտա Բէեղսեփոնըն էօնիւնտէ գօնմըշ
օլտրգլարը հալտէ, Փարաւոնըն ճիմլէ աթլարը վէ
արապալարը վէ սիւվարիլէրի վէ ՚ասքէրի անլէրէ
եէթիշտիլէր:
10 Վէ Փարաւոն եագլաշտըգտա, պէնի Իսրայէլ կէօզ-
լէրինի գալտըրըպ՝ Մըսըրլըլարըն քէնտի արտլա-
րընտան կէլտիքլէրինի կէօրմէլէրիյլէ ղայթէլէ գօրգ-
տըլար. վէ պէնի Իսրայէլ ˙ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտի:
11 ˙Վէ Մովսէսէ՝ Մըսըրտա գապրլար պուլունմատըղընը-
տա՞ն մը պիզի պէրրիյէտէ էօլմէք իչիւն կէթիրտին.
պիզի Մըսըրտան չըգարմագլէ պիզէ պու եափտըղընն
12 նէ՞ տիր: ¹Պիզի պրագ, Մըսըրլըլարա գուլլըգ էտէ-
լիմ՝ տէյէրէք Մըսըրտա սանա սէօյլէտիյիմիզ քէլամ
պու տէյիլի մի իտի. զիրա Մըսըրլըլարա գուլլըգ
էթմէք պէրրիյէտէ էօլմէքտէն պիզէ խայրլը օլուր
13 իտի՝ տէտիլէր: Մովսէս տախի գավմա՝ ²Գօրգմա-
յընըզ, տուրուպ պու կիւն ՐԱՊՊԸՆ սիզին իչիւն իզ-
հար էտէճէյի խէլասը կէօրիւնիւզ. զիրա պու կիւն
կէօրտիյիւնիւզ Մըսըրլըլարը արթըգ էպէտէն կէօր-
14 մէյէճէքսինիզ: ³ՐԱՊՊ սիզին իչիւն մուհարէպէ էտէ-

ա Պ. 34. 20։ Ա՛տ. 18. 15, 16։
գ Ա՛տ.3.46,47։18.15, 16։
դ Պ.12.26։ Թէս. 6.20։ Յես. 4. 6, 21։
ե Այ. 3։
զ Պ. 12. 29։
է Այ. 9։
ը Պ.14.11,12։Ա՛տ.14. 1-4։
թ Թէս. 17. 16։
ժ Պ. 14. 2։ Ա՛տ. 33. 6, վէ պայրի։
ի Թվ.բ.50.25։ Յես.24. 32։ Ա՛մպ. 7. 16։
լ Ա՛տ. 33. 6։
խ Պ.14. 19,24։ 40. 38։ Ա՛տ. 9. 15։ 10. 34։ 14. 14։ Թէս. 1. 33։ Նէեմ.9.12,19։ Մէգ. 78.14։99.7։105.39։ Ես.4.5։ 1 Կոր. 10.1։
ծ Մէգ. 105. 25։
կ Պ. 15. 4։
հ Այ. 4։
ձ Պ. 6. 1։ 13. 9։ Ա՛տ. 33. 3։
ղ Պ. 15. 9։ Յես. 24. 6։
ճ Յես.24.7։ Նէեմ.9.9։ Մէգ. 34. 17։ 107. 6։
մ Մէգ. 106. 7, 8։
յ Պ. 5. 21։ 6. 9։
ն 2 Թէվ.20.15,17։ Ես. 41. 10, 13, 14։
շ Այ.25։ Թէս.1.30։ 3. 22։20.4։ Յես.10.14, 42։23.3։2Թէվ.20-29։ Նէեմ.4.20։ Ես.31.4։

Digitized by Google

ճէք տիր, վէ սիզ ˇսիւքիւթ էտէճէքսինիզ՝ տէտի։
15 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ Պանա նիշինն ֆէր-
եատ էտէրսին. պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի իլէրի կիթ-
16 սինլէր։ Վէ ˈսէն ՚ասանկը գալտըրըպ՝ էլինկի տէնիզ
իւզէրինէ ուզատարագ, անը շագգ էյլէ, վէ պէնի Իս-
րայէլ տէնիզին օրթասընտա գուրու եէրտէն կիթսին։
17 Վէ իշթէ պէն ՚Մըսըրլըլարըն գալպէրինի գաթըլաշ-
տըրաճաղըմ, վէ անլէրին արտը սըրա կէլճէճքէր.
վէ պէն ˊՓարաւոն վէ ճիմլէ ՚ասքէրլէրի վէ արապա-
լարը վէ սիվարիլէրի սէպէպիյլէ մու՚ազզէզ օլաճա-
18 ղըմ։ Վէ Փարաւոն վէ արապալարը վէ սիվարիլէրի
սէպէպիյլէ մու՚ազզէզ օլտըղըմ վագըթտա, Մըսըր-
լըլար ˇպէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլճճէքլէր տիր։
19 Օլ վագըթ ˇԻսրայէլ օրտուսը էօնիւնտէն կիտէն
Ալլահըն մէլէյի նագլ էտիպ՝ արգալարընտան կիթ-
տի, պուլութ տիրէյի տախի էօնլէրինտէն նագլ էտիպ
20 արգալարընտա տուրտու։ Վէ Մըսըրլըլարըն օրտուսը
իլէ Իսրայէլլիլէրին օրտուսը արասընա կէլմէքլէ,
Մըսըրլըլար ˇպուլութ վէ գարանլըգ օլտու, ամմա
Իսրայէլէլէրէ կէճէյի այտընլատըր իտի. վէ պիւթիւն
կէճէ պիրիպիրինէ եագլաշմատըլար։
21 Վէ Մովսէս ˇտէնիզ իւզէրինէ էլինի ուզաթտըգտա,
ՐԱՊՊ պիւթիւն օլ կէճէ շիտտէթլի շարգ րիւզկեա-
րըյլէ տէնիզի կէրի չէքտի. ˜վէ տէնիզի գարայա
22 տէօնտէրտի, վէ սուլար ˈեարըլտը։ Օլ վագըթ ˜պէնի
Իսրայէլ տէնիզին օրթասընտա գուրու եէր իւզէրինտէ
կիտիպ, սուլար սաղ վէ սօլլարընտա ˜տիվար ˈէ՚է
23 օլտու։ Մըսըրլըլար տախի ˜՚ՆԷՐԷ թա՚գիպ էտէրէք,
Փարաւոնըն ճիմլէ աթլարը վէ արապալարը վէ սիւ-
վարիլէրի անլէրին արտը սըրա տէնիզին օրթասընա
24 կիրտիլէր։ Վէ սապահ նէվպէթինտէ ˈՐԱՊՊ աթէշ
վէ պուլութ տիրէյինտէն Մըսըրլըլարըն օրտուսընա
պագըպ, Մըսըրլըլարըն օրտուսընը իզթիրապա տիւ-
25 շիւրտիւ։ Վէ արապալարընըն թէքէրլէքլէրինի չը-
գարմասըյլէ, անլէրի կիւճլիւքլէ սիւրիյօրլար իտի.
վէ Մըսըրլըլար՝ Իսրայէլին էօնիւնտէն գաչալըմ, գի-
րա ԵՀովա ˜անլէր իչին Մըսըրլըլար ՚ալէյհինէ մու-
հարէպէ էտիյօր՝ տէտիլէր
26 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ Սուլարըն
Մըսըրլըլար իւզէրինէ վէ արապալարը իլէ սիվարի-
լէրի իւզէրինէ տէօնմէլէրի իչին ˜էլինկի տէնիզ իւզէ-
27 րինէ ուզաթ՝ տէտի։ Մովսէս տախի էլինի տէնիզ իւ-
զէրինէ ուզաթտըգտա, սապահա գարշը ˇտէնիզ քէն-
տի հալը ասլիսինէ տէօնտիւ. վէ Մըսըրլըլար անա
գարշը ֆիրար էտէր իքէն՝ ՐԱՊՊ ˜Մըսըրլըլարը տէ-
28 նիզ օրթասընա աթտը։ Վէ ˈսուլար տէօնիւպ՝ ˈարա-
պալարը վէ սիվարիլէրի վէ արգալարընտան տէնիզէ
կիրէն Փարաւոնըն ՚ասքէրինին քեաֆֆէսինի էօրթ-
29 տիւ. անլէրտէն պիր նէֆէր պիլէ գալմատը։ Ամմա
՚պէնի Իսրայէլ տէնիզ օրթասընտա գուրու եէրտէն
եիւրիյիւպ, սուլար սաղ վէ սօլլարընտա տիվար ՚է՚է
30 իտի։ Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ Իսրայէլի Մըսըրլըլարըն
էլինտէն ˈխէլաս էտիպ, Իսրայէլ տէնիզ քէնարընտա
31 ˜Մըսըրլըլարը էօլմիւշ կէօրտիւլէր։ Վէ Իսրայէլ ՐԱՊ-
ՊԸՆ Մըսըրլըլար հագգընտա իզհար էթտիյի ՚ազիմ
գուտրէթի կէօրտիւքտէ գավմ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգուպ
ˈՐԱՊՊԱ վէ գուլու Մովսէսէ իման էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

*Մովսէսին իլահիսի։ 22 Դավմ իչին սու պուլունմատըղը։ 23 Մե-
ռանըն սաղը սուլարը վէ անլէրին Քաթըլանմասը։ 27 Ելիմին փու-
նարլարը վէ խուրմա ագաճլարը։*

Օլ վագըթ ˜Մովսէս վէ պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԱ
պու իլահիյլէ թէրէննիւմ էտէրէք տէտիլէր քի՝
ˈՐԱՊՊԱ իլահի օգույայըմ, զիրա ղայէթլէ մու՚ազ-
զամ օլտու.
Աթը վէ րաքիպինի տէնիզէ աթտը։
2 ՐԱՊՊ գուվվէթիմ վէ ˈթէսպիհիմ տիր
Վէ պէնիմ խէլասըմ օլտու.
Ալլահըմ օ տըր, անը թէմճիտ էտէճէյիմ. ˈփէտէրի-
մին Ալլահը տըր, ˈանը թա՚զիմ էտէճէյիմ։
3 ՐԱՊՊ պէօյիւք պիր ˇճէնկեավէր տիր,
Անըն ˈԻսմի ԵՀովա տըր։
4 ˈՓարաւոնըն արապալարընը վէ ՚ասքէրինի տէնիզէ
աթտը,
Վէ ˈանըն միւնթէխապ զապըթանը Պահր ը Ահմէրտէ
ղարգ օլտըլար։
5 ˈԱնլէրի տէրեալար էօրթտիւ,
ˈԹաշ կիպի տէրին եէրլէրէ էնտիլէր։
6 ˇԵա ՐԱՊՊ, սաղ էլինկ գուտրէթէլ ճէլիլ օլտու.
Եա ՐԱՊՊ, սաղ էլինկ տիւշմէնի էզտի։
7 Վէ ՚ազամէթինկին ˈքէսրէթինյլէ սանա մուգավէմէթ
էտէնլէրի եըգտըն.
Ղազապընը կէօնտէրտին, անլէրի ˇսաման կիպի ˈթէ-
լէֆֆ էթտի։
8 Վէ ˁպուրընըն նէֆէսինյլէ սուլար պիրիքտի,

ֆ *Մէզ.* 106. 8, 10։
– *Մէզ.* 58. 10։ 59. 10։
բ Պ. 4. 31։ 19. 9։ *Մէզ.* 106. 12։ *Յաճ.* 2. 11։ 11. 45։

– *Հաբ.* 5. 1։ *2Միւլ.* 22. 1։ *Մէզ.* 106. 12։
բ *ԵՒյ.* 21։
ֆ *Թէս.* 10. 21։ *Մէզ.* 18. 2։ 22. 3։ 59. 17։ 62. 6։ 109. 1։ 118. 14։ 140. 7։ *Ես.* 12. 2։ *Ամր.* 3. 18, 19։
գ Պ. 3. 15, 16։
ե 2 *Միւլ.* 22. 47։ *Մէզ.* 99. 5։ 118. 28։ *Ես.* 25. 1։
զ *Մէզ.* 24. 8։ *Վահ.* 19. 11։
է Պ. 6. 3։ *Մէզ.* 83. 18։
ը Պ. 14. 28։
թ Պ. 14. 7։
ժ Պ. 14. 28։
ի Նէհ. 9. 11։
լ *Մէզ.* 118. 15, 16։
խ *Թէս.* 33. 26։
ծ *Ես.* 5. 24։ 47. 14։
կ *Մէզ.* 59. 13։
հ Պ. 14. 21։ *2Միւլ.* 22. 16։ *Յոբ.* 4. 9։ *2 Մկ.* 2. 8։

Digitized by Google

ՙԱգընթըլար երդըն կիպի տուրտըլար.
Տէնիզ օրթասընտա տէրեալար տօնտու:
9 ՚Տիւշմէն՝ թա՛գիպ էտիպ եէթիշէճէյիմ,
ՙԵաղմայը թագսիմ էտիպ՝
Անլէրտէն ճանըմ տօյաճագ տըր.
Գրլըճըմը չէքէճէյիմ
Էլիմ անլէրի հէլաք էտէճէք տիր՝ տէտիյինտէ,
10 ՚Սէն րիւզկեարըկլէ իւֆիւրտիւն,
ՙՏէնիզ անլէրի էօրթտիւ,
Ձէսիմ սուլարա գուրշուն կիպի պաթտըլար:
11 Եա ՐԱՊՊ, ՚իլահլար արասընտա միսլինկ քիմ տիր,
Սէնին կիպի ՚գուտսիյէթտէ ճէլիլ, թէսպիհաթտա
հէյպէթլի,
՚՚Ա՛ճիպ շէյլէր իզհար էտէն քիմ տիր:
12 ՚Սաղ էլինկի ուզաթտըն,
Եէր անլէրի եուլթտու:
13 Ֆիտիյէ իլէ խէյաս էյլէտիյինկ պու գավմը ՚ինայէթինկլէ
՚հիրշատ էթտին,
ՙՄուգատտէս մէսքէնինկէ գուտրէթինկլէ իհտա էյլէտին:
14 ՚՚Միլլէթլէր իշիտիպ թիթրէյճէճքլէր,
Ֆիլիսթին էհալիսինի ՚՚աղրը թուլթաճագ տըր:
15 Օլ վագըթ ՙԵդովմըն էմիրլէրի միւզթարիպ օլուպ,
՚՚Մովաբըն գահրէմանլարը լէրզան օլաճագլար.
՚Քանան էհալիսինին քեաֆֆէսի էրիյէճէք տիր:
16 ՚Իւզէրլէրինէ գօրգու վէ տէհշէթ տիւշիւպ,
Գավմընկ կէչինճէյէտէք, եա ՐԱՊՊ,
Պու ՚՚էտինտիյինկ գավմընկ կէչինճէյէտէք,
Պազուկընն ՚ազամէթիյլէ ՚թաշ քէսիլէճէքլէր տիր
17 Եա ՐԱՊՊ, անլէրի կէթիրիպ՝ միրասընկըն տաղընտա,
Սաքին օլմագ իչինն քէնտինկէ եափտըրընկ մէքեանտա,
Եա ՐԱՊՊ, սէնին էլլէրինին պինա էթտիյի ՚մագ-
տիստէ անլէրի ՚*իսքեան էտէճէքսին:
18 ՚ՐԱՊՊ իլէյէպէտ սալթանաթ էտէճէք տիր:
19 Զիրա ՚՚Փարաւոնըն աթլարը՝ արապալարը վէ սիւ-
վարիլէրի իլէ տէնիզէ կիրտի, վէ ՚ՐԱՊՊ իւզէրլէ-
րինէ տէնիզին սուլարընը տէօնտէրտի. վէ պէնի Իս-
րայէլ տէնիզ օրթասընտա գուրու եէր իւզէրինտէ եիւ-
րիւտիւլէր:
20 Իմտի ՚Ահարոնըն գրզ գարնտաշը ՚՚նէպիյէ Մա-
րիամ ՚տէֆի էլինէ ալըպ, նիսվանըն քեաֆֆէսի տա-
խի ՙտէֆլէրլէ վէ րագս էտէրէք անըն արտը սըրա
21 չըգտըլար: Վէ Մարիամ՝ անլէրէ,

ՙԻրաղա թէրէննիւմ էտինիզ. զիրա ղայէթլէ մու՚-
ազզամ օլտու,
Աթը վէ րաքիպինի տէնիզէ աթտը՝ տէյիւ ՚՚ճէվապ
վէրտի:
22 Վէ Մովսէս Իսրայէլի Պահրը Ահմէր եանընտան
նագլ էյլէտի, վէ ՚Սուր պէրրիյէսինէ չըգտըլար, վէ
իչ կիւն պէրրիյէտէ եիւրիւյիւպ՝ սու պուլմատըլար:
23 Վէ ՚Մեռայա կէլտիքլէրինտէ, Մեռանըն սույու աճը
օլտըղը ճիհէթլէ անտէն իչէմէզլէր իտի. անըն իչիւն
24 անա Մեռա թէսմիյէ էթտիլէր: Վէ գավմ՝ Նէ իչէ-
25 լիմ՝ տէյէրէք ՚Մովսէս ՚ալէյհինտէ սէօյլէնտիլէր: Ո
տախի ՙՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիքտէ, ՐԱՊՊ անա պիր
աղաճ կէօսթէրտի, ՚վէ ՚՚ընէ սույա աթտըգտա սու
թաթլը օլտու. օրատա ՚անլէրէ գանուն վէ հիւքմ
թա՛եին էտիպ, օրատա անլէրի ՚իմթիհան էյլէտի:
26 Վէ՝ ՙէկէր սէն ՐԱՊՊ Ալլահընկըն քէլամընը տիգ-
գաթլէ տինկլէյիպ, ՚ինտինտէ տօղրու օլանը իճրա
էտէրէք, էմրլէրինէ գուլագ վէրիր վէ ճիւմլէ գա-
նունլարընը հըֆզ էտէրսէն, Մըսըը իւզէրինէ կէ-
թիրտիյիմ ՚մարագլարըն հիչ պիրիսինի սէնին իւզէ-
րինէ կէթիրմէյճէճէյիմ. զիրա պէն սանա ՙշիֆա վէրէն
ՐԱՊՊ իմ՝ տէտի
27 ՚՚վէ Եղիմէ կէլտիլէր, վէ օրատա օն իքի սու փու-
կարը վէ եէթմիշ խուրմա աղաճը պուլունմաղլէ
օրատա սուլարընն եանընտա գօնտըլար:

ՊԱՊ 16

*Պէնի Իսրայէլին Սին պէրրիյէսինէ վիւսուլը, 2 վէ Ծա՛ատմ խուսու-
սընտա սէօյլէնտիլէրին 4 Ալլահընն սէմաւատի էքմէք կէօնտէրէճէյինէ
տա՛րր վա՛սը 13 Պրլտրդ՚ընկ պրլմէսի, 14 վէ մէննին իհսան
օլունմասը 16 Մէննն տէվրլրմէք խուսուսընտա գանուն 25 ՍէպՊ
կիւնիւնտէ մէննն կէլմէտիյի 32 Պիր օմէր մէննին հըֆզը*

Վ է ՙ՚եղիմտէն նագլ էտիպ, պէնի Իսրայէլ ճէմ՚աթընըն քեաֆֆէսի Մըսըր տիյարընտան չըգ-
տըգտան սօկրա իքինճի այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ
Եղիմ իլէ Սինանըն արասընտա օլան ՚Սին պէրրիյէ-
2 սինէ կէլտիլէր: Վէ պիւթիւն պէնի Իսրայէլ ճէմ՚-
աթը պէրրիյէտէ Մովսէս վէ Ահարոն ՚ալէյհինտէ
3 ՚սէօյլէնտիլէր: Վէ պէնի Իսրայէլ անլէրէ՝ Քեաշ
՚՚Մըսըր տիյարընտա էթ գազանլարը պաշընտա օ-
թուրուպ՝ տօյունճայա գատար էքմէք եէտիյիմիզտէ,
ՐԱՊՊԸՆ էլիյէ էօլէ իտիք. զիրա պու ճէմ՚աթրն

՚ Մէզ. 78. 13։ Ամ. 3. 10։
՚՚ Հաբ. 5. 30։
՚՚՚ Թէք. 49. 27։ Ես. 53. 12։ Ղուհ. 11. 22։
՚՚՚՚ Պ. 14. 21։ Մէզ. 147. 18։
՚՚՚՚՚ Այ. 5։ Պ. 14. 28։
՚՚՚՚՚՚ 2 Միլ. 7. 22։ 3 Միլ. 8. 23։ Մէզ. 71. 19։ 86. 8։ 89. 6, 8։ Երեմ. 10. 6։ 49. 19։
՚՚՚՚՚՚՚ Ես. 6. 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 77. 14։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 77. 15, 20։ 78. 52։ 80. 1։ 106. 9։ Ես. 63. 12, 13։ Երեմ. 2. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 78. 54։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՛տ. 14. 14։ Թէս. 2. 25։ Ցես. 2. 9, 10։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 48. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէք. 36. 40։ Թէս. 2. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՛տ. 22. 3։ Ամ. 3. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցես. 5. 1։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 2. 25։ 11. 25։ Ցես. 2. 9։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 19. 5։ Թէս. 32. 9։ 2 Միլ. 7. 23։ Մէզ. 74. 2։ Ես. 43. 1, 3։ 51. 10։ Երեմ. 31. 11։ Տիտ. 2. 13։ 1 Պետ. 2. 9։ 2 Պետ. 2. 1։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 1 Միլ. 25. 37։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 78. 54։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 44. 2։ 80. 8։

՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Ելք. տիքէճէքսին
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 10. 16։ 29. 10։ 146. 10։ Ես. 57. 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 14. 23։ Հմս. 21. 31։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 14. 28, 29։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՛տ. 26. 59։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հաբ. 4. 4։ 1 Միլ. 10. 5։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 1 Միլ. 18. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հաբ. 11. 34։ 21. 21։ 2 Միլ. 6. 16։ Մէզ. 68. 11, 25։ 149. 3։ 150. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚

քեաֆֆէսինի աճլըգլէ էօլտիւրմէք իչին պիզի պու պէրըիյէյէ չըգարտընըզ՝ տէտիլէր։
4 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Իշթէ պէն սիզէ սէմատան
էքմէք եաղտըրաճաղըմ, վէ գավմ չըգըպ հէր կիւն
օլ կիւնէ Ելազըմ օլանը տէվշիրտէճքլէր, թա քի շէ-
րի՛աթըմտա եիւրիյիւպ եիւրիւմէյէճքլէրինի Եթէճ-
5 րիպէ էտէյիմ։ Վէ ալթընճը կիւնտէ կէթիրտիքլէրինի
հազըրլասընլար, վէ Ըմէտ հէր կիւն տէվշիրտիք-
լէրինին իքի գաթը օլաճագ տըր՝ տէտի։
6 Վէ Մովսէս իլէ Ահարոն ճիւմլէ պէնի Իսրայէլէ
խիթապէն՝ Ոու ախշամ սիզի Մըսըր տիյարընտան
7 չըգարան՝ ՐԱՊՊ իտիյինի պիլէճէքսինիզ։ Վէ ՐԱՊՊ
քէնտինին՝ ալէյհինտէ սէօյլէնտիյինիզի իշիթտիյին-
տէն, սապահլայըն ՈՐԱՊՊԸՆ ճէլալընը կէօրէճէքսի-
նիզ. վէ Նպիզ քիմ իզ քի՝ ալէյհիմիզտէ սէօյլէնիրսի-
8 նիզ՝ տէտիլէր։ Վէ Մովսէս՝ ՐԱՊՊ քէնտի՝ ալէյհինտէ
սէօյլէնտիյինիզի իշիթմիշ օլտընընտան, ՐԱՊՊ սիզէ
ախշամտա եէյէճէք էթ վէ սապահտա տօյունճայա
գատար էքմէք վէրտիքտէ, Ըէէ՜ Ըէէ։ վէ պիզ քիմ
իզ. սէօյլէնմէնիզ պիզիմ՝ալէյհիմիզտէ տէյիլ, ան-
9 ճագ ՈՐԱՊՊ՝ալէյհինտէ տիր՝ տէտի։ Վէ Մովսէս
Ահարոնա խիթապէն՝ Պիւթիւն պէնի Իսրայէլ ճէմա՛-
աթընա սէօյլէ քի՝ ՈՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա եագլաշը-
նըզ, զիրա սէօյլէնմէնիզի իշիթմիշ տիր՝ տէտի։
10 Վէ Ահարոն պէնի Իսրայէլ ճէմա՛աթընըն քեաֆ-
ֆէսինէ սէօյլէմէքտէ իքէն, անլէր պէրրիյէյէ տօղ-
րու թէվէճճիւհ էթտիլէր. վէ իշթէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը
11 Նպուլութտա զահիր օլտու։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խի-
12 թապէն, Ցպէնի Իսրայէլին սէօյլէնմէլէրինի իշիթտիմ.
անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՈԱխշամ իւսթիւ էթ եէյիպ Նսա-
պահլայըն էքմէքլէ տօյաճագսընըզ. վէ պէն Ալլահը-
նըզ Եհովա իտիյիմի պիլէճէքսինիզ՝ տէտի։
13 Վէ ախշամլայըն Ցպլտրրճընլար չըգըպ օրտու-
կեահը գաիլատրլար. վէ սապահտա օրտուկեահրն
14 էթրաֆընտա Ջչյ տիւշմիւշ իտի. Վէ տիւշմիւշ օլան
չյ գալգընճա իշթէ պէրրիյէ եիւգիւնտէ, եէր իւզէ-
րինտէ գըրաղը կիպի ուֆագ վէ ՈՒինճէ փուլ կիպի պիր
15 շէյ վար իտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ անը կէօրտիւքտէ
պիրիպիրինէ՝ Պու նէ՞ տիր՝ տէտիլէր. զիրա նէ օլտը-
ղընը պիլմէզլէր իտի։ Վէ Մովսէս անլէրէ՝ Ննու՝ ՐԱՊ-
16 ՊԸՆ սիզէ եէմէք իչին վէրտիյի էքմէք տիր։ ՐԱՊ-
ՊԸՆ էմր էթտիյի շէյ պու տըր. հէր քէս եէյէճէյինէ
կէօրէ անտէն տէվշիրիպ, հէր պիրինիզ չատըրընտա
պուլունանլար իչին նուֆուսընըզ մըգտարը իւզրէ
17 ատէմ պաշընա Նպիրէր օմէր ալասընըզ՝ տէտի։ Պէնի
Իսրայէլ տախի էօյլէ եափըպ, քիմի չօգ՝ քիմի ազ
18 տէվշիրտի։ Վէ օմէրլէ էօլչտիւքլէրինտէ Ջչօգ տէվշի-
րէնէ արթմատը, վէ ազ տէվշիրէնէ էքսիլմէտի. հէր
19 քէս եէյէճէյինէ կէօրէ տէվշիրմիշ իտի։ Վէ Մովսէս
անլէրէ՝ Պիր քիմսէ սապահա գատար անտէն ալը գօ-
20 մասըն՝ տէտի իսէ տէ, Մովսէսի տինկլէմէյիպ պա՛զը-
լարը անտէն սապահա գատար ալը գօտըլար, վէ
գուրթլանըպ գօգտու. Մովսէս տախի անլէրէ ղա-
21 զապլանտը։ Իմտի անը հէր քէս հէր սապահ քէնտի
եէյէճէյի գատար տէվշիրիր իտի, վէ կիւնէշ գըզ-
տըգտա էրիր իտի
22 Վէ ալթընճը կիւնտէ հէր պիրի իչին իքիշէր օմէր
օլարագ՝ իքի գաթ էքմէք տէվշիրտիլէր. վէ ճէմա՛աթ
րէ՛իսլէրինին քեաֆֆէսի կէլիպ Մովսէսէ խապէր վէր-
23 տիքլէրինտէ, Օ անլէրէ տէտի քի՝ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէ-
տիյի պու տըր. Եարըն ՐԱՊՊ իչին Նսէպթ օլան
մուգատտէս ըահաթ կիւնիւ տիր. փիշիրէճէյինիզի
փիշիրինիզ, վէ խաշլայաճաղընըզը խաշլայընըզ, վէ
ֆազլա գալանըն հէփսինի սապահա հրֆզ օլունմագ
24 իչին եանընըզտա ալը գօյունըզ։ Անլէր տախի Մով-
սէսին էմր էյլէտիյի կիպի անը սապահա ալը գօտը-
25 լար, վէ նէ Ցգօգտու, նէ տէ գուրթլանտը։ Վէ Մով-
սէս՝ Անը պու կիւն եէյինիզ. զիրա պու կիւն ՐԱՊ-
ՊԸՆ ըահաթ կիւնիւ օլմաղէ անը պու կիւն սահրա-
26 տա պուլմայաճագսընըզ։ Նանը ալթը կիւն տէվշիրէ-
ճէքսինիզ, վէ լաքին ըահաթ կիւնիւ օլան եէտինճի
27 կիւնտէ պուլունմայաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ եէտինճի
կիւնտէ գավմտան պա՛զըլարը տէվշիրմէյէ չըգտը-
28 լար, ամմա պուլմատըլար։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Նէ՞
վագթա գատար էմրլէրիմի վէ շէրի՛աթըմը հրֆզ էթ-
29 մէքտէն Ցիմթինա՛ էտէճէքսինիզ։ Պագընըզ, ՐԱՊՊ
սիզէ ըահաթ կիւնիւնիւ վէրտի, օլ սէպէպտէն ալ-
թընճը կիւնտէ Օ սիզէ իքի կիւնլիւք էքմէք վէրիր.
հէր պիրինիզ մէքեանընտա օթուրսըն, եէտինճի
30 կիւնտէ պիր քիմսէ եէրինտէն չըգմասըն՝ տէտի։ Վէ
31 գավմ եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ էյլէտի։ Իմտի
պէյթ ի Իսրայէլ անա Մէննն թէսմիյէ էյլէտի. Ցպու
տախի քիշնիշ թօխումու կիպի պէյազ վէ լէզզէթլի
պալլը եուֆգա կիպի իտի։
32 Վէ Մովսէս՝ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի շէյ պու տըր,
եա՛նի՝ ասրլարընըզճա հրֆզ օլունմագ իւզրէ պուն-
տան պիր օմէր տօլտուրընըզ, քի անլէր սիզի Մըսըր
տիյարընտան չըգարտըղըմ զէման սիզէ պէրրիյէտէ
33 եետիրտիյիմ էքմէքյի կէօրէյէր՝ տէտի։ Վէ Մովսէս
Ահարոնա՝ Ննիր տէսթի ալըպ իչինէ պիր օմէր տօ-

Ա Մէզ.78.24,25։ 105.
40։ Յով.ն. 6. 31, 32։
1 Կոր. 10. 3։
Բ Էմս. 30. 8։ Մատ. 6.
11։
Գ Պ. 15.25։ Թէս. 8.2,
16։
Դ Պագ Այ.22։ Ղևտ. 25.
21։
Ե Պագ Այ.12,13։ Պ. 6.
7։ Ա՛տ.16.28,29,30։
Զ Պագ Այ.10։ Ես.35.2։
40.5։ Յովն.11.4,40։
Է Ա՛տ. 16. 11։
Ը Պագ 1Մխլ.8.7։ Ղուկ.
10. 16։ Բօմ. 13. 2։
Թ Ա՛տ. 16. 16։
Ժ Այ. 7։ Պ.13.21։ Ա՛տ.
16. 19։ 3Մխլ. 8. 10.
11։
Ի Այ. 8։
Լ Այ. 6։
Խ Այ. 7։
Ծ Ա՛տ.11.31։ Մէզ.78.
27, 28։ 105. 40։
Կ Ա՛տ. 11. 9։
Հ Ա՛տ.11.7։ Թէս.8.3։
Նէհմ.9.15։ Մէզ.78.
24։ 105. 40։
Ձ Յովն. 6. 31, 49, 58։
1 Կոր. 10. 3։
Ղ Այ. 36։
Ճ 2 Կոր. 8. 15։
Մ Թէր.2.3։ Պ.20.8։31.
15։ 35. 3։ Զհ.23.3։
Յ Այ. 20։
Ն Պ. 20. 9, 10։
Շ 4 Մխլ. 17.14։ Մէզ.
78. 10, 22։ 106. 13։
Ո Ա՛տ. 11. 7, 8, 9։
Չ Ղպր. 9.4։

Digitized by Google

լուսը մէնն գօյարագ, անը 'ասրլարընըզճա հրֆզ
34 օլունմագ իչիւն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա գօ՝ տէտի: Վէ
Ահարոն, ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի,
անը հրֆզ էթմէչ իչիւն՝ ֊շէհատէթ ը֊պ֊ը էօնիւնէ
35 գօտու: Վէ պէնի Իսրայէլ ֊մէսքիւն տիյարա կէլինճէյէտէք՝ զըրգ սէնէ ֊մէնն եէտիլէր. Քանան տիյարընընն հուտուտընա կէլինճէյէ տէյին մէնն եէտիլէր:
36 Վէ օմէր էֆանընն օնտա պիրի տիր:

ՊԱՊ 17

Սու իչիւն գավմընն նիգա՛սը, 5 Գայատան սու չըգմասընա տա՛իր Ալլահըն էմրիւ, 8 Մովսէս էլինի գալտըրմասընչէ Ամաղէկին մալտուսդ օլմասը, 15 Մովսէսին պիր մէզպահ պինա՝ վէ Թէսմիյէ էթմէսի:

Վէ ֊պէնի Իսրայէլ ճէմա՛աթընընն քեաֆֆէսի ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ մէնզիլ պէ մէնզիլ Սին պէրրիյէսինտէն նագլ էտիպ Ռափիդիմտէ գօնտըլար. վէ
2 գավմ իչիւն իչէճէք սու եօգ իտի: ֊Օլ վագըթ գավմ Մովսէս իլէ միւնազա՛ա էտիպ՝ Պիզէ իչմէք իչիւն սու վէր՝ տէտի. Մովսէս տախի անլէրէ՝ Պէնիմ իլէ նի֊չիւն միւնազա՛ա էտիյօրսընըզ. ֊ՐԱՊՊԸ նի֊չիւն թէճ-
3 րիպէ էտիյօրսընըզ՝ տէտի: Վէ գավմ օրատա սուսատըղընտան գավմ ֊Մովսէս 'ալէյհինտէ սէօյլէնիպ՝ Պիզի վէ էվլատրմըզը վէ սիւրիւլէրիմիզի սուսըզլըգէ էօլտիւրմէք իչիւն պիզի Մըսըրտան նի֊չիւն չըգարտընը՝ տէտիլէր:
4 Վէ Մովսէս ֊ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտիպ՝ Պու գավմա նէ֊ եափայըմ. Հէման պէնի ֊թաշլամաղա հազըր
5 տըրլար՝ տէտի: Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ ֊Գավմընն էօնիւնէ կէչիպ Իսրայէլ իխթիյարլարընընտան պա՛զըլարընը պէրապէր ալ, վէ ֊նէհրէ վուրտըղընկ
6 'ասանը էլինկէ ալըպ կիթ: ֊Իշթէ պէն Քորեբտէ գայանըն իւզէրինտէ օրատա սէնին էօնիւնտէ տուրուրըմ, սէն տախի գայայա վուրաճագսընը, վէ անտէն սու չըգըպ, գավմ իչէճէք տիր՝ տէտի: Վէ Մովսէս Իսրայէլլին իխթիյարլարընըն հուզուրընտա պու վէճհլէ
7 իճրա էյլէտի: Վէ պէնի Իսրայէլ միւնազա՛ա էտիպ՝ ՐԱՊՊ արամըզտա՞ մը տըր, տէյիլ մի տիր՝ տէյէրէք, ՐԱՊՊԸ թէճրիպէ էթտիքլէրի իչիւն օլ մահալէ ֊Մասսա վէ Մերիպա թէսմիյէ էյլէտի:
8 ֊Օլ վագըթ Ամաղէկ կէլիպ Ռափիդիմտէ Իսրայէլ
9 իլէ մուհարէպէ էթտի: Վէ Մովսէս ֊Յեսույա՝ Պիզէ ատէմլէր սէչիպ Ամաղէկ իլէ մուհարէպէյէ չըգ. պէն տախի ֊Ալլահըն 'ասասը էլիմտէ օլարագ՝ եարրն
10 թէփէնին պաշընտա տուրաճաղըմ՝ տէտի: Վէ Յեսու

֏ Պ. 25.16,21։ 40. 20։ Ա՛տ.17.10։ Թէս.10. 5։ 3 Մխ. 8. 9։
ր Ցես.5.12։ Նէեմ.9.15։
ց Պագ Ա՛տ.33.38։Թէս. 8. 2, 3։ Նէեմ. 9. 20, 21։ Ցովհ. 6. 31, 49։

— 12, 14։
ք Ա՛տ. 20. 3, 4։
ֆ Թէս. 6. 16։ Մէզ.78. 18,41։Ես.7.12։Մատ. 4. 7։ 1 Կոր. 10. 9։
ֆ Պ. 16. 2։
ֆ Պ. 14. 15։
ղ 1 Մխ. 30. 6։ Ցովհ. 8. 59։ 10. 31։

ֆ Պագ եզեկ. 2. 6։
ը Պ. 7. 20։ Ա՛տ. 20. 8։
ր Ա՛տ.20.10,11։ Մէզ. 78. 15, 20։ 105. 41։ 114. 8։ 1 Կոր. 10. 4։
ֆ Ա՛տ.20.13։ Մէզ.81. 7։ 95. 8։ 'Իպր. 3. 8։
ֆ Թէք.36.12։ Ա՛տ.24. 20։Թէս.25.17։1Մխ 15. 2։
ֆ Պագ Հաբ. 6. 24։
ֆ Ա՛մալ.7.45։'Իպր.4.8։
ֆ Պ. 4. 20։
ֆ Ցակ. 5. 12։
ֆ Պ. 34. 27։
ֆ Ա՛տ.24.20։ Թէս.25. 19։ 1 Մխ. 15. 3, 7։ 30. 1, 17։ 2 Մխ. 8. 12։ Եզր. 9. 14։

ֆ Պագ Հաբ. 6. 24։
* ԵՈՒԽ՝ Եհովա պայտալմ ալը
† 'Իպր. Թախի իւզէրինէ էլ

— —
ֆ Պ. 2. 16։ 3. 1։
ֆ Մէզ. 44. 1։ 77. 14, 15։ 78. 4։ 105. 5, 43։ 106. 2, 8։
ֆ Ա՛մալ. 7. 29։
ֆ Պ. 2. 22։
ֆ Պ. 3. 1, 12։
ֆ Թէք. 14. 17։ 18. 2։ 19. 1։ 3 Մխ. 2. 19։
ֆ Թէք. 29. 13։ 33. 4։
ֆ Թէք. 43. 27։ 2Մխ. 11. 7։

Ամաղէկ իլէ մուհարէպէ էթմէք իչիւն Մովսէսին էմրի
իւզրէ հարէքէթ էյլէտի. վէ Մովսէս վէ Ահարոն վէ
11 Ովր թէփէնին պաշընա չըգտըլար: Վէ Մովսէս ֊էլինի գալտըրտըգճա Իսրայէլ ղալէպէ էտէր իտի, վէ էլինի
12 էնտիրտիքճէ Ամաղէկ ղալէպէ էտէր իտի: Վէ Մովսէսին էլլէրի աղըրլաշտըղընտա՝ անլէր պիր թաշ ալըպ գօտըլար, օ տախի իւզէրինէ օթուրտու. վէ Ահարոն իլէ Ովր պիրի պիր եանտան վէ տիկէրի օլ պիր եանտան անըն էլլէրինի գալտըրտըգլարընտան կիւնէշ պաթընճայա տէյին էլլէրի սապիթ տուրուր
13 իտի: Վէ Յեսու Ամաղէկ իլէ գավմընը գըլըճտան կէ-
14 չիրտի: Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ ֊Պունու թէզքեար օլմագ իւզրէ քիթապա եազըպ՝ Յեսույա ակլաթ քի ֊Ամաղէկին զիքրինի սէմա ալթընտան պիլ քիւլլիյէ մահվ
15 էտէճէյիմ՝ տէտի: Օլ վագըթ Մովսէս պիր մէզպահ պինա էյլէյիպ՝ անա ֊*ԵՀովանիսի թէսմիյէ էտէրէք,
16 Ամաղէկ իլէ տէվրտէն տէվրէ ՐԱՊՊԸՆ մուհարէպէսի օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ †եէմին էթտի՝ տէտի:

ՊԱՊ 18

Յոթորըն Մովսէսէ՝ զէվճէսի իլէ օղուլլարընը կէթիւմէսի, 7 Մովսէսին անը իլթիֆաթլէ գապուլ, 13 վէ նասիհաթընա բի՛այէթ էյլէմէսի, 27 Յոթորըն 'ավաէթի:

Վէ Մովսէսին գայն փէտէրի ֊Մադիան քեահինի Յոթոր ֊Ալլահըն Մովսէսէ վէ քէնտի գավմը Իսրայէլէ իճրա էթտիյի շէյլէրին քեաֆֆէսինի վէ ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարտըղընը իշիթտի:
2 Օ զէման Մովսէսին գայն փէտէրի Յոթոր Մովսէսին
3 կէրի կէօնտէրմիշ օլտըղը զէվճէսի Սեպֆօրայը, վէ ֊իքի օղլընը ալտը, քի պունլարտան ֊պիրինին իսմի Գերսամ իտի, (զիրա՝ Տիյար ը ղուրպէթտէ ղարիպ
4 օլտըմ՝ տէմիշ իտի.) վէ տիկէրինին իսմի Եղիազար իտի. (զիրա՝ Փէտէրիմին Ալլահը պանա իմտատ էտիպ՝ պէնի փարաւոնըն գըլըճընտան խէլաս էյլէտի՝
5 ֊*Եքճ է֊ը.) Պէօյլէճէ Մովսէսին գայն փէտէրի Յոթոր վէ անըն օղուլլարը իլէ զէվճէսի Մովսէսին եանընա
ե֊ա՛նի գօնտըղը պէրրիյէյէ՝ ֊Ալլահըն տաղընա կէլ-
6 տիլէր: Վէ Մովսէսէ՝ Պէն գայն փէտէրինկ Յոթոր վէ զէվճէսկ, իքի օղլու տախի պէրապէր օլարագ, սանա
7 կէլիյօրրզ՝ տէյիւ խապէր վէրտի: Վէ Մովսէս գայն փէտէրինի ֊իսթիգպալէ չըգրպ, թէմէննա էտէրէք ֊անը էօփտիւ, վէ պիրիպիրինին ֊սէլամէթինի սիւ՛ալ
8 էթտիքտէն սօնրա չատրրա կիրտիլէր: Վէ Մովսէս գայն փէտէրինէ ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլ սէպէպինտէն

փարաւոնա վէ Մըսըրլըլարա եափտըղը շէյլէրին
ճիւմլէսինի, վէ եօլտա [r]չէքտիքլէրի մէշագգաթըն
քեաֆֆէսինի, վէ ՐԱՊՊԸՆ [s]քէնտիլէրի խէլաս էյլէ-
9 տիյինի հիքեայէ էթտի: Վէ Յոթոր ՐԱՊՊԸՆ Իսրա-
յէլի Մըսըրլըլարըն էլինտէն խէլաս էթմէքլէ անա
էթտիյի էյիլիյին քեաֆֆէսինտէն տօլայը մէսրուր
10 օլտու: Վէ Յոթոր տէտի քի՝ Սիզի Մըսըրլըլարըն
էլինտէն վէ փարաւոնըն էլինտէն գուրթարըպ, գավմը
Մըսըրլըլարըն էլի ալթընտան խէլաս էտէն [t]ԵՀովա
11 միւպարէք օլսուն: Շիմտի պիլիրիմ քի ԵՀովա [u]ճիմլէ
իլահլարտան ա՛զամ տըր. [v]զիրա [w]թէքէպպիւր էթ-
12 տիքլէրի շէյտէ անլէրէ ֆա՛իգ օլտու: Վէ Մովսէսին
գայն փէտէրի Յոթոր Ալլահ իչիւն մուհրագա վէ զէ-
պիհէյէր կէշիրտի, վէ Ահարոն վէ Իսրայէլին ճիմլէ
իխթիյարլարը Մովսէսին գայն փէտէրի իլէ պէրապէր
[x]Ալլահրն հուզուրընտա էքմէք եէմէյէ կէլտիլէր:
13 Վէ էրթէսի կիւնտէ Մովսէս գավմա հիւքմ էթմէք
իչիւն օթուրտու. գավմ տախի սապահտան ախշամա
14 գատար Մովսէսին եանընտա տուրույօր իտի: Օլ վա-
գըթ Մովսէսին գայն փէտէրի անրն գավմա եափտը-
ղընրն քեաֆֆէսինի կէօրտիւքտէ՝ Գավմ իչիւն պու
եափտըղընկ շէյ նէ տիր. նիչիւն սէն եալընըզ օթու-
րուպ՝ պիւթիւն գավմ սապահտան ախշամատէք եա-
15 նընկտա տուրույօր՝ տէտի: Մովսէս տախի գայն փէ-
տէրինէ՝ [y]Գավմ Ալլահտան սիւ՛ալ էթմէք իչիւն պանա
16 կէլտիքլէրինտէն տիր: Անլէրին [z]պիր մասլահաթը
օլտրգտա պանա կէլիրլէր, վէ պէն արալարընտա
հիւքմ էտիպ՝ [aa]Ալլահրն գանունլարընը վէ շէ-
17 րի՛աթընը պիլտիրիրիմ՝ տէտի: Մովսէսին գայն փէ-
տէրի տախի անա տէտի քի՝ Սէնին պու եափտըղընը՝
18 էյի պիր շէյ տէյիլ տիր. Հագիգաթէն սէն վէ սէնին
իլէ պուլունան պու գավմ տախի գուվվէթտէն տիւ-
շէրսինիզ, զիրա պու իշ սանա ղայէթ աղըր տըր.
19 [ab]սէն եալընըզ եափամազ սըն: Շիմտի սէօզիւմիւ տինկ-
լէ, պէն սանա նասիհաթ էտէրիմ, վէ [ac]Ալլահ սէնին
իլէ օլաճագ տըր. [ad]սէն գավմ իչիւն Ալլահրն հուզու-
րընտա օլուպ՝ [ae]մասլահաթլարը Ալլահա սէն [af]արզ
20 էյլէ. Վէ [ag]անլէրէ գանունլարը վէ շէրի՛աթը թա՛լիմ,
վէ [ah]կիտէճէքլէրի եօլու վէ [ai]իշլէյէճէքլէրի իշի թա՛-
21 րիֆ էյլէ: Վէ սէն պիւթիւն գավմտան [aj]միւսլըմա՛տան
վէ [ak]Ալլահտան գօրգար, վէ [al]տօղրու սէօյլէր, վէ [am]թա-
մա՛տան իքրահ էտէր քիմսէյէր իւնթիխապ էտիպ
[an]դօնէճէք պիլկէր, եիւզէր, էլլիշէր վէ օնար քիշիտէն
22 [ao]էպուբէր ճէմա՛ըլըդ րէ՛իս նասպ էյլէ: Պունլար տախի
[ap]հէր վագըթ գավմա հիւքմ էտէրէք, հէր [aq]պէօյիւք
մասլահաթը սանա կէթիրիպ՝ հէր քիւչիւք մասլա-
հաթը քէնտիլէր ֆասլ էթսինլէր. պէօյլէճէ պունլար
սէնին իլէ պէրապէր [ar]էէ-էէ գալտըրտրգտա, [as]սէնին
23 իւզէրինտէն խաֆիֆլէնէճէք տիր: Էկէր պունու իճրա
էտէրսէն, վէ Ալլահ սանա էմր էտէրսէ, [at]թէհամմիւլ
էտէ պիլիրսին. վէ պու գավմրն քեաֆֆէսի տախի
սէլամէթլէ [au]մէքեանլարընա կիտէճէք տիր:
24 Վէ Մովսէս գայն փէտէրինին սէօզիւնիւ տինկլէյիպ՝
25 տէտիյի շէյլէրին քեաֆֆէսինի իճրա էյլէտի: Վէ
[av]Մովսէս Իսրայէլին քեաֆֆէսինտէն միւսթա՛իտ ա-
տէմլէր ինթիխապ էտիպ, պունլարը գավմրն իւզէրինէ
պիկէր, եիւզէր, էլլիշէր վէ օնար քիշիտէն [aw]էպուբէր ճէ-
26 մա՛ըլըդ րէ՛իս նասպ էթտի: Վէ [ax]պունլար հէր վա-
գըթ գավմա հիւքմ էտիպ, [ay]միւշքիլ մասլահաթլարը
Մովսէսէ կէթիրէրէք՝ հէր քիւչիւք մասլահաթը քէն-
27 տիլէր ֆասլ էտէրլէր իտի: Վէ Մովսէս գայն փէտէրինի
սալը վէրտի, օ տախի [az]քէնտի տիյարընա կիթտի:

ՊԱ՛Պ 19

*Գավմրն Սինա պէրրիյէսինէ վիւսուլը: 3 Ալլահրն Մովսէս վասը-
թասըլէ տաղտան գավմա կէօնտէրտիյի խապէրլէր: 8 Գավմրն ճէ-
վապլընը Մովսէսին Ալլահա կէօնիւրմէսի: 10 Գավմրն իչիւնճիւ կիւն
իչիւն Ջագտիս օլունմասը: 12 Սադրնաճագլարը շէյլէր: 16 Թունր ի
Սինանրն մաթաճ հալը, վէ զայրի:*

Պէնի Իսրայէլ Մըսըր տիյարընտան չըգմալարը-
նրն իչիւնճիւ այրնտա հէման օլ կիւնտէ [a]Սինա պէր-
2 րիյէսինէ կէլտիլէր: Վէ [b]Ռափիդիմտէն նագլ էտիպ,
Սինա պէրրիյէսինէ կէլէրէք պէրրիյէտէ գօնտըլար.
վէ օրատա Իսրայէլ [c]տաղրն գարշըսրնտա գօնտու:
3 Վէ [d]Մովսէս Ալլահրն հուզուրընա չըգտը, վէ ՐԱՊՊ
[e]անա տաղտան նիտա էտիպ՝ Սէն պէյթի Յակոբա
պու վէճճլէ սէօյլէյէրէք պէնի Իսրայէլէ խապէր վէ-
4 րէսին: [f]Սիզ Մըսըրլըլարա նէ եափտըղըմը կէօր-
տիւնիւզ, վէ պէն [g]սիզի գարթալ գանատլարը իւզէ-
5 րինտէ թաշը յարագ եանըմա կէթիրտիմ: Վէ շիմտի
[h]հագիգաթէն սէօզիւմիւ տինկլէյիպ [i]ահտըմը հրֆզ
էտէրսէնիզ, գավմլարրն ճիմլէսի արասրնտա [j]պանա
խասս [k]մլճ օլաճագսրնըզ. զիրա [l]պիւթիւն տիւնեա

[r] Ա՛տ. 20. 14։
[s] Մէզ. 78. 42։ 81. 7։ 106. 10։ 107. 2։
[t] Թէք. 14. 20։ 2Մնաց. 18. 28։ Ղուկ. 1. 68։
[u] 2Թագ. 2. 5։ Մէզ. 95. 3։ 97. 9։ 135. 5։
[v] Գ. 1. 10, 16, 22։ 5. 2, 7։ 14. 8, 18։
[w] 1Մնաց. 2. 3։ Նէեմ. 9. 10, 16, 29։ Յոբ. 40. 11, 12։ Մէզ. 31. 23։ 119. 21։ Ղուկ. 1. 51։
[x] Թէս. 12. 7։ 1Թագ. 29. 22։ 1Կոր. 10, 18, 21, 31։
[y] Ղեւ. 24. 12։ Ա՛տ. 15. 34։
[z] Ա՛տ. 27. 5։
[aa] Գ. 23. 7։ 24. 14։ Թէս. 17. 8։ 2Մնաց. 15. 3։ Յոբ. 31. 13։ Ա՛մոս. 18. 15։ 1 Կոր. 6. 1։
[ab] Ղեւ. 24. 15։ Ա՛տ. 15. 35։ 27. 6, վէ զայրի։ 36. 6-9։
[ac] Ա՛տ. 11. 14, 17։ Թէս. 1. 9, 12։
[ad] Գ. 3. 12։
[ae] Գ. 4. 16։ 20. 19։ Թէս. 5. 5։
[af] Ա՛տ. 27. 5։
[ag] Թէս. 4. 1, 5։ 5. 1։ 6. 1, 2։ 7. 11։
[ah] Մէզ. 143. 8։
[ai] Թէս. 1. 18։
[aj] Այ. 25։ Թէս. 1. 15, 16։ 16. 18։ 2Թագ. 19. 5-10։ Ա՛մոս. 6. 3։
[ak] Թէք. 42. 18։ 2Մնաց. 23. 3։ 2 Թագ. 19. 9։
[al] Եզեկ. 18. 8։
[am] Թէս. 16. 19։
[an] Այ. 26։
[ao] Այ. 26։ Ղեւ. 24. 11։ Ա՛տ. 15. 33։ 27. 2։ 36. 1։ Թէս. 1. 17։ 17. 8։
[ap] Ա՛տ. 11. 17։
[aq] Այ. 18։
[ar] Թէր. 18. 33։ 30. 25։ Գ. 16. 29։ 2Մնաց. 19. 39։
[as] Թէս. 1. 15։ Ա՛մոս. 6. 5։
[at] Այ. 22։
[au] Յոբ. 29. 16։
[av] Ա՛տ. 10. 29, 30։
— — —
[aw] Ա՛տ. 33. 15։
[ax] Գ. 17. 1, 8։ 17. 8։
[ay] Գ. 3. 1, 12։
[az] Գ. 20. 21։ Ա՛մոս. 7. 38։
[ba] Գ. 9. 29։ Թէս. 10. 14։ Յոբ. 41. 11։ Մէզ. 24. 1։ 50. 12։ 1 Կոր. 10. 26, 28։
[bb] Թէս. 5. 2։
[bc] Թէս. 4. 20։ 7. 6։ 14. 2, 21։ 26. 18։ 32. 8, 9։ 3Մնաց. 8. 53։ Մէզ. 135. 4։ Ածն. 8. 12։ Ես. 41. 8։ 43. 1։ Երեմ. 10. 16։ Մաղ. 3. 17։ Տիտ. 2. 13։

Digitized by Google

6 պէնիմ տիր։ Վէ սիզ պանա [a]քեահինլէրտէն միւրէթ-
թէպ պիր մէլէքիւթ վէ [b]մուգատտէս պիր իմմէթ
օլաճագսընըզ. պէնի Իսրայէլէ սէօյլէյճէյիկ սէօզլէր
պունլար տըր՝ տէտի։
7 Պունուն իւզէրինէ Մովսէս կէլիպ գավմըն իխթի-
յարլարընը չաղըրարագ, ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր
էթտիյի պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի հուզուրլարընտա
8 պէյան էյլէտի։ Վէ [c]պիւթիւն գավմ պիրլիքտէ ճէ-
վապ վէրիպ, ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի շէյին քեաֆֆէ-
սինի իճրա էտէրիզ՝ տէտիլէր. վէ Մովսէս գավմըն
սէօզլէրինի ՐԱՊՊԱՆ կէօթիւրտիւ։
9 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Իղթէ պէն [d]գօյու պու-
լումթ իչինտէ սանա կէլիրիմ՝ քի [e]գավմ սէնին իլէ
միւքեալէմէ էյլէտիյիմի իշտիէլէր, հէմ տախի [f]սանա
իլէլէպէտ ինանալար՝ տէտի։ Մովսէս տախի գավմըն
10 սէօզլէրինի ՐԱՊՊԱՆ նագլ էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Մով-
սէսէ տէտի քի՝ Գավմա կիթթ վէ [g]անլէրի պու կիւն վէ
եարըն թագտիս էյլէ, վէ [h]լիպասլարընը երյգայըպ,
11 Իւչիւնճիւ կիւնէ հազըր օլսունլար. զիրա իւչիւնճիւ
կիւնտէ ՐԱՊՊ պիւթիւն գավմըն կէօզլէրի էօնիւնտէ
12 Թուր ի Սինա իւզէրինէ [i]նիւզուլ էտէճէք տիր։ Վէ
սէն՝ Տաղա չըգմագտան, եախօտ անըն քէնարընա
տօգունմագտան սագընընըզ՝ տէյէրէք, գավմա հէր
թարաֆտա հուտուտ թա՛եին էտէսին. [j]տաղա հէր
13 տօգունան մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր։ Անա
պիր էլ տօգունմասըն, զիրա [k]օճըաճան մութլագա
րէհմ՝ օլունաճագ, եախօտ օգ իլէ վուրուլաճագ տըր.
հայվան օլսուն՝ ինսան օլսուն՝ եաշամայաճագ տըր.
[l]պօրունըն սէտասը ուզունճա չալընտըգտա անլէր
տաղ թարաֆընա չըգսընլար։
14 Վէ Մովսէս տաղտան գավմա էնիպ, [m]գավմը թագ-
տիս էյլէտի. անլէր տախի լիպասլարընը երյգատը-
15 լար։ Օ տախի գավմա՝ [n]իւչիւնճիւ կիւնէ հազըր օղու-
նըզ, [o]նիսայա թէգարրիպ էթմէյինիզ՝ տէտի։
16 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ՝ սապահ օլտըգտա [p]կէօք
կիւրիւլթիւլէրի վէ շիմշէքլէր վէ տաղըն իւզէրինտէ
պիր [q]գօյու պուլութ օլտու, վէ զիյատէսիյլէ շիտ-
տէթլի [r]պօրու սէտասը վուգու՝ պուլտու. վէ օրտու-
17 կեահտա օլան գավմըն քեաֆֆէսի [s]թիթրէտտի։ Վէ
[t]Մովսէս Ալլահա միւլագաթ էթմէք իչին գավմը օր-
տուկեահտան չըգարտը. անլէր տախի տաղըն ալ-
18 թընտա տուրտըլար։ Վէ [u]Թուր ի Սինա՝ ՐԱՊՊ անըն
իւզէրինէ [v]աթէշլէ նագիլ օլտըղընտան, պիլ քիւլլիյէ
թիւթէր իտի. վէ [w]տիմանը քիւլխան տիմանը կիպի
չըգարագ՝ [x]պիւթիւն տաղ զիյատէսիյլէ թիթրէր իտի։
19 Վէ [y]պօրունըն սէտասը կիթտիքճէ զիյատէ քէսպ ի
շիտտէթ էթմէսիյլէ [z]Մովսէս սէօյլէտի, [a]Ալլահ տախի
20 անա պիր սէտա իլէ ճէվապ վէրտի։ Վէ ՐԱՊՊ Թուր ի
Սինա իւզէրինէ՝ տաղըն պաշընա նիւզուլ էյլէտի, վէ
ՐԱՊՊ Մովսէսի տաղըն պաշընա չաղըրտը. Մովսէս
21 տախի չըգտը։ Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթա-
պէն՝ Աշաղը էնիպ գավմա թէնպիհ էյլէ քի [b]կէօրմէք
իչին ՐԱՊՊԱՆ տօղրու հուտուտը թէճավուզ էթմէյէ-
22 լէր, օլմայա քի անլէրտէն չօղու տիւշէլէր։ Վէ ՐԱ-
ՊՊԱՆ եագլաշան քեահինլէր տախի քէնտիլէրինի [c]թագ-
տիս էթսինլէր, օլմայա քի [d]ՐԱՊՊ անլէր իւզէրինէ
23 հիւճում էտէ՝ տէտի։ Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԱՆ [e]ճէվապ՝
Գավմ Թուր ի Սինայա չըգամազ. զիրա սէն՝ [f]Տաղա
հուտուտ թա՛եին վէ անը թագտիս էյլէ՝ տէյէրէք,
24 պիզէ էմր էյլէտին՝ տէտի։ ՐԱՊՊ տախի անա՝ Կիթ,
աշաղը էն, վէ սէն Ահարոն իլէ պէրապէր չըգ. ամմա
քեահինլէր վէ գավմ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա չըգմագ
իչիւն հուտուտը թէճավուզ էթմէսինլէր, օլմայա քի
25 անլէր իւզէրինէ հիւճում էտէ՝ տէտի։ Օլ վագըթ Մով-
սէս գավմըն եանընա էնիպ՝ անլէրէ սէօյլէտի։

ՊԱՊ 20

*Մն էմրլէր։ 18 Գավմըն զօրդուսու։ 20 Մովսէսին անլէրի Թէսլիյէ էթ-
մէսու։ 22 Փուճիւէրէանլիյին նէհի էտիլմէսու։ 34 Մէզպահընն սուրէթ ի
ինշասը։*

Վ է Ալլահ [g]պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէ-
յիպ տէտի քի,
2 Պէն սէնի [h]էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր տիյա-
րընտան չըգարան [i]Ալլահընկ Եհովա իմ։
3 Հուզուրըմտա սէնին [j]ղայրի իլահլարըն օլմասըն։
4 [k]Քէնտինկ իչիւն փուճ եափմայասըն. նէ եօգարըտա
սէմատա՝ նէ աշաղըտա զէմինտէ՝ նէ զէմին ալթընտա
սուլարտա պուլունան շէյլէրտէն հիչ պիրինին սուրէ-
5 թինի էֆմայաճը։ [l]Անլէրէ սէճտէ ու [m]իպատէթ էթ-
մէյէսին. զիրա պէն սէնին Ալլահըն Եհովա՝ պանա
պուղզ էտէնլէրտէն՝ [n]փէտէրլէր կինահընը օղուլլար-
տա իչիւնճիւ վէ տէօրտինճիւ նէսլէ գատար արայան

[a] Թէս. 33. 2-4։ 1Պետ. 2. 5, 9։ Վահ. 1. 6։ 5. 10։ 20. 6։
[b] Ղեւ. 20. 24, 26։ Թէս. 7. 6։ 26. 19։ 28. 9։ Ես. 62. 12։ 1 Կոր. 3. 17։ 1 Սէլ. 5. 27։
[c] Պ. 24. 3, 7։ Թէս. 5. 27։ 26. 17։
[d] Այ. 16։ Պ. 20. 21։ 24. 15, 16։ Թէս. 4. 11։ Մէզ. 18. 11, 12։ 97. 2։ Մատ. 17. 5։
[e] Թէս. 4. 12, 36։ Յովհ. 12. 29, 30։
[f] Պ. 14. 31։
[g] Ղեւ. 11. 44, 45։ Իպր. 10. 21։
[h] Այ. 14։ Թէր. 35. 2։ Ղեւ. 15. 5։
[i] Այ. 16, 18։ Պ. 34. 5։ Թէս. 33. 2։
[j] Իպր. 12. 20։
[k] Այ. 16, 19։
[l] Այ. 10։
[m] Այ. 11։
[n] 1Միւլ. 21. 4, 5։ Զաք. 7. 3։ 1 Կոր. 7. 5։
[o] Մէզ. 77. 18։ Իպր. 12. 18, 19։ Վահ. 4. 5։ 8. 5։ 11. 19։
[p] Այ. 9։ Պ. 40. 34։ 2Թէվ. 5. 14։
[q] Վահ. 1. 10։ 4. 1։
[r] Իպր. 12. 21։
[s] Թէս. 4. 10։
[t] Թէս. 4. 11։ 33. 2։ Նահ. 5. 5։ Մէզ. 68. 7, 8։ Ես. 6. 4։ Ամր. 3. 3։
[u] Պ. 3. 2։ 24. 17։ 2Թէվ. 7. 1-3։
[v] Թէր. 15. 17։ Մէզ. 114. 5։ Վահ. 15. 8։
[w] Մէզ. 68. 8։ 77. 18։ 114. 7։ Երեմ. 4. 24։ Իպր. 12. 26։
[x] Այ. 13։
[y] Իպր. 12. 21։
[z] Նէեմ. 9. 13։ Մէզ. 81. 7։
[a] Պագ Պ. 3. 5։ 1 Միւլ. 6. 19։
[b] Ղեւ. 10. 3։
[c] 2 Միւլ. 6. 7, 8։
[d] Այ. 12։ Յես. 3. 4։
[e] Թէս. 5. 22։
[f] Պ. 13. 3։
[g] Ղեւ. 26. 1, 13։ Թէս. 5. 6։ Մէզ. 81. 10։ Մաղ. 13. 4։
[h] Թէս. 5. 7։ 6. 14։ 4 Միւլ. 17. 35։ Երեմ. 25. 6։ 35. 15։
[i] Ղեւ. 26. 1։ Թէս. 4. 16։ 5. 8։ 27. 15։ Մէզ. 97. 7։
[j] Պ. 23. 24։ Յես. 23. 7։ 4Միւլ. 17. 35։ Ես. 44. 15, 19։
[k] Պ. 34. 7։ Ղեւ. 20. 5։ 26. 39, 40։ Ա՛տ. 14. 18, 33։ 3Միւլ. 21. 29։ Յով. 5. 4։ 21. 19։ Մէզ. 79. 8։ 109. 14։ Ես. 14. 20, 21։ 65. 6, 7։ Երեմ. 2. 9։ 32. 18։

Digitized by Google

6 ղայուր Ալլահ իմ. վէ պէնի սէվիպ էմրլէրիմի հրճզ
էտէնլէրէ պին նէսլէ գատար ի՛նայէթ էտէրիմ։
7 Ալլահըն օլան Եհովանըն իսմինի պիհուտէ եէրէ
զիքր էթմէյէսին. զիրա Եհովա քէնտի իսմինի պի-
հուտէ եէրէ զիքր էտէնի թէպրիյէ էթմէզ։
8 Րահաթ կիւնիւնիւ թագտիս էթմէք իչիւն, անը
9 խաթրընկտա թուրթասըն։ Էվթը կիւն չալըշըպ հէր
10 իշինկի իշլէյէսին. Ֆագաթ էէտինճի կիւն սէնին Ալ-
լահըն օլան Եհովանըն րահաթ կիւնիւ տիր. նէ սէն,
նէ օղլըկ, նէ գըզըկ, նէ գուլըկ, նէ ճարիյէկ, նէ հայ-
վանըկ, նէ տէ գափուլարընկըն տախիլինտէ օլան
11 միւսաֆիրինկ հիչ պիր իշ իշլէմէյէսինիզ. Զիրա Եհո-
վա ալթը կիւնտէ սէմայը վէ գէմինի վէ տէնիզի վէ
անլէրտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի խալգ էտիպ,
եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ էյլէտի. պու ճիհէթլէ
Եհովա րահաթ կիւնիւնիւ միւպարէք գըլըպ թագ-
տիս էյլէտի։
12 Փէտէրինկէ վէ վալիտէյէ հիւրմէթ էտէսին. թա քի
սէնին Ալլահըն օլան Եհովանըն սանա վէրտիյի տի-
յար իւգէրինտէ էօմրիւկ ուզուն օլա։
13 Գաթլ էթմէյէսին։
14 Զինա էթմէյէսին։
15 Սըրգաթ էթմէյէսին։
16 Գօնշըկըն ալէյհինտէ եալան շէհատէթ էթ-
մէյէսին։
17 Գօնշըկըն խանէսինէ թամա՛ էթմէյէսին. գօն-
շըկըն զէվճէսինէ եա գուլընա եա ճարիյէսինէ եա էօ-
քիւզինէ եա մէրքէպինէ վէ գօնշըկըն հիչ պիր շէ-
յինէ թամա՛ էթմէյէսին։
18 Վէ պիւթիւն գավմ կէօք կիւրիւլթիւլէրինի վէ շիմ-
շէքլէրի վէ պօրունըն սէտասընը վէ տաղըն թիւթ-
տիւյինիւ կէօրտիւլէր, վէ գավմ կէօրտիւքտէ՝ կէրի
19 չէքիլիպ ուզագտան տուրարագ, Մովսէսէ՝ Պիզիմ
իւլէ սէն միւքեալէմէ էյլէ, վէ տինկլէրիզ. ամմա պի-
զիմ իւլէ Ալլահ միւքեալէմէ էթմէսինն, օլմայա քի
20 էօլէյիմ՝ տէտիլէր։ Մովսէս տախի գավմա՝ Գօրգմա-
յընըզ. զիրա Ալլահ սիզի թէճրիպէ էթմէք վէ կիւ-
նահ էթմէյէսինիզ տէյիւ ան՛ընն գօրգուսը էօնիւ-
21 նիւզտէ օլմագ իչիւն կէտի՝ տէտի։ Վէ գավմ ուզագ-
տա տուրտու. Մովսէս տախի Ալլահըն պուլունտրդը
գարա պուլուրթա եագլաշտը։

ը Պ.34.14։ Թէս. 4.24։ 6. 15։ Ցճս. 24. 19։ Նաա. 1. 2։
ր Պ. 34.7։ Թէս. 7.9։ Մէզ. 89. 34։ Բօմ.11. 28։
ս Պ. 23.1։ Ղէւ. 19.12։ Թէս. 5.11։ Մէզ. 15. 4։ Մատ. 5. 33։
ե Մ՚իք. 6. 11։
ւ Պ.31.13,14։Ղէւ.19. 3,30։26.2։Թէս.5.12։
ը Պ. 23.12։ 31.15։ 34. 21։ Ղէւ.23.3։ Եզեկ. 20.12։ Ղուկ. 13.14։
ժ Թէք.2.2,3։Պ.16.26։ 31. 15։
ի Նէհեմ. 13. 16-19։
լ Թէք. 2. 2։
խ Պ.23.26։ Ղէւ. 19.3։ Թէս. 5.16։ Ելսմ.35. 7,18,19։ Մատ.15.4։ 19.19։ Մարկ. 7. 10։ 10.19։ Ղուկ. 18. 20։ Եփես. 6. 2։
ծ Թէս. 5.17։ Մատ. 5. 21։ Բօմ. 13. 9։ [27։
կ Թէս. 5.18։ Մատ. 5.
հ Ղէւ. 19. 11։ Թէս.5. 19։Մատ.19.18։Բօմ. 13. 9։ 1 Մէկ. 4. 6։
ձ Պ. 23. 1։ Թէս.5.20։ 19. 16։ Մատ.19.18։
ղ Թէս.5.21։ Մ՚իք.2.2։ Ամբ. 2. 9։ Ղուկ. 12. 15։Ա՚մոս.20.33։Բօմ. 7.7։ 13. 9։ Եփես. 5. 3, 5։ Ի՚ակ. 13. 5։
ճ Յոր.31.9։ Էսթ.6.29։ Ելսմ.5.8։Մատ.5.28։
մ Ի՚ակ. 12. 18։
յ Պ. 19. 18։
ն Վաճ. 1. 10, 12։
շ Թէս. 5. 27։ 18. 16։ Դատ. 3.19,20։ Ի՚ակ. 12. 19։
ո Թէս. 5. 25։ [10,13։
չ 1 Մ՚իւ.12.20։ Եա.41.
պ Թէք.22.1։Թէս.13.3։
ջ Թէս. 4. 10։ 6.2։ 10. 12։17.13,19։ 19.20։ 28.58։ Էսթ. 3.7։ 16. 6։ Եա. 8. 13։
ռ Պ.19. 16։ Թէս. 5. 5։ 3 Մ՚իւ. 8. 12։ [13։
ս Թէս. 4. 36։ Նէեմ.9. 7. 10, 12։
վ Պ. 32. 1,2,4։ 1 Մ՚իւ. 5.4,5։ 4 Մ՚իւ.17.33։ Եզեկ. 20. 39։ 43. 8։ Դան.5.4,23։ Ռոմ.1. 5։ 2 Կոր. 6. 14-16։
տ Ղէւ. 1. 2։
ր Թէք.22.1։Թէս.13.3։
ց Թէս.12.5,11,21։14. 23։ 16. 6, 11։ 26. 2։ 3 Մ՚իւ. 8. 43։ 9. 3։ 2 Թէվ.6.6։7. 16։ 12. 13։ Եզր.6.12։ Նէեմ. 1.9։ Մէզ.74.7։ Երեմ. 7. 10, 12։
ւ Թէք.12.2։Թէս.7.13։
փ Թէս.27.5։Ցճս.8.31։
ք Պ.24.3,4։Թէս.4.14։ 6. 1։
օ Ղէւ. 25.39-41։ Թէս. 15.12։ Երեմ. 34. 14։
ֆ Թէս. 15. 16, 17։
ա Պ. 12. 12։ 22. 8, 28։
• և-է՚ա՛ Ալլահ հիւքմ-
ւիւնէ
բ Մէզ. 40.6։
գ Նէեմ. 5. 5։
դ Այ. 2, 3։

Digitized by Google

22 Օ զէման ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ Պէնի Իսրա-
յէլէ պէօյլէ սէօյլէ. Սիզ ա՛սէմատան սիզին իլէ թէքէլ-
23 լիմ էթտիյիմի կէօրտիւնիւզ. Պանա շէրիք օլմագ
իւզրէ կիւմիւշտէն իլահլար եափմայասընըզ, վէ քէն-
տինիզ իչիւն ալթունտան իլահլար եափմայասընըզ։
24 Պանա թօփրագտան պիր մէզպահ եափասըն, վէ իւ-
զէրինտէ մուհրագալարընկը վէ սէլամէթ գուրպանլա-
րընկը, ֆգօյունլարընկը վէ սըղըրլարընկը զէպհ էտէսին.
իսմիմի հէր զիքր էթտիրէճէյիմ՝ մահալտէ պէն սանա
25 կէլիպ սէնի միւպարէք գըլաճաղըմ։ Վէ ֆէկէր պանա
թաշտան պիր մէզպահ եափար իսէն, անը եօնմա
թաշտան պինա էթմէյէսին. զիրա անա գալէմ վուր-
26 տրղընտա՝ անը մուրտար էտէրսին։ Վէ մէզպահըմտա
ի՚ւրեանլըղընկ աչըլմամագ իչիւն՝ անըն իւզէրինէ նէր-
տիւպանլէ չըգմայասըն։

ՊԱՊ 21

Քէօլէէր, 7 ճարիյէէր, 12 գաթիլ, 16 վէ ինսան խըրսըզը, 17 վէ վալիտէյնէ չէմմ էտինէէր հագգընտա, 18 վէ պիրինի տարպ էթմէք, 22 եա պիրինէ զիյան վէրմէք խուսուսընտա, 28 հէմ տախի ինսան էօլտիւրէն էօքիւզ, 33 վէ պիր կէօնէ զարար վէրէն ատէմ հագգընտա գանունլար։

Վէ ա՛նլէրին էօնիւնէ գօյաճաղընկ ահքեամ պուն-
2 լար տըր։ ֆՊիր ի՚սրանի քէօլէ սաթըն ալտրղընկտա՝
ալթը սէնէ խրտմէթ էտիպ, եէտինճի սէնէտէ մէճճա-
3 նէն հուրր օլարագ չըգսըն։ Էկէր եալընըզ կէլտի իսէ,
եալընըզ չըգաճագ, էկէր զէվճէլի ւէ՚ւէ իսէ, զէվճէսի
4 տախի անըն իւէ պէրապէր չըգաճագ տըր։ Էկէր
էֆէնտիսի անա զէվճէ վէրիպ տէ՝ մէզպուրէտէն անըն
օղուլլարը եա գըզլարը օլտու իսէ, գարը իւէ չօճուգ-
լարը էֆէնտիսինին օլուպ՝ օ եալընըզ չըգաճագ տըր։
5 ֆՎէ լաքին էկէր քէօլէ աչըգտան աչրղա՝ էֆէնտիմի
վէ զէվճէմի վէ օղուլլարըմը սէվէրիմ, ազատ օլմագ
6 իսթէմէմ՝ տէրսէ, Օլ վագըթ էֆէնտիսի անը ֆ*հա-
քիմլէրէ կէօթիւրիւպ, անը գափույա եախօտ սէօյէյէ
եագլաշտըրսըն, վէ էֆէնտիսի ֆանըն գուլաղընը պիզէ
տէյսին, վէ օ անա տա՛իմա խրտմէթ էտէճէք տիր։
7 Վէ պիր քիմսէ ֆգըզընը ճարիյէ օլմագ իչիւն սաթ-
տրգտա, օ՝ ֆքէօլէյէլէրին չըգտրղը կիպի չըգմայաճագ
8 տըր։ Էկէր անը քէնտինէ նիշանլայան էֆէնտիսինին
նազարընտա նախօշ կէօրիւնիւրսէ, անըն ֆիտիյէ-

Digitized by Google

սինի գապուլ էթսին. անա ղատը էթտիյի իչիւն անը
էճնէպի թա՛ֆէչէ սաթմաղա մուգթէտիր օլմայա-
9 ճագ տըր: Վէ էկէր անը քէնտի օղլընա նիշանլատը
իսէ, անա գըզ էվլատ հուգուգընը իճրա էտէճէք տիր:
10 Էկէր քէնտիսի իչիւն տիկէր պիրինի ալըր իսէ, անըն
թա՛ամընը վէ լիպասընը ՚վէ վէճիպէսինի նօգսան
11 էթմէսին: Վէ էկէր անըն հագգընտա պու իւչ շէյի
իճրա էթմէզսէ, օլ վագըթ մէճճանէն, ագչէսիզ չը-
գաճագ տըր:
12 ՚Հէր քիմ քի պիր ատէմի տարպ էտիպ էօլտիւ-
13 րիւրսէ, մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր: ՚Վէ լա-
քին գաստէն օլմայըպ՝ էլինէ Ալլահ ՚րասթ կէթիրտի
իսէ, իլթիճասը իչիւն ՚սանա պիր մէքեան թա՛եին
14 էտէճէյիմ: Լաքին պիր քիմսէնին ՚գօնշըսընա ղա-
րազը օլուպ՝ անը հիլէ իլէ էօլտիւրիւրսէ, գաթլ օլուն-
մասը իչիւն անը ՚մէզպահրմտան ՚էէ ալաճագսընն:
15 Փէտէրինի եախօտ վալիտէսինի տէօյէն՝ մութլագա
գաթլ օլունաճագ տըր:
16 Վէ ատէմ ՚սըրգաթ էտէն, ՚անը սաթմըշ օլսուն
եախօտ ՚էլինտէ պուլունսընն, մութլագա գաթլ օլու-
նաճագ տըր:
17 ՚Փէտէրինէ եախօտ վալիտէսինէ շէթմ էտէն՝ մութ-
լագա գաթլ օլունաճագ տըր:
18 Վէ ատէմլէր նիզա՛ էտէր իքէն՝ պիրի արգատա-
շընա թաշ եախօտ եումրուգ վուրտրգտա, օ էօլմէ-
19 յէրէք եաճաղա տիւշէրսէ, Գալգրպ ՚տէյնէքլէ թաշ-
րատա կէզտիյի թագտիրտէ, անը վուրան թէպրիյէ
օլունուր իսէ տէ, թա՛թիլի միւտտէթինին պէտէլի իլէ
մու՛ալէճէսինին իւճրէթինի վէրէճէք տիր:
20 Վէ պիր ատէմ քէօլէսինի եախօտ ճարիյէսինի տէյ-
նէքլէ տէօյիւպ տէ՝ էլի ալթընտա էօլիւր իսէ, անտէն
21 մութլագա ինթիգամ՝ ալընաճագ տըր: Լաքին էկէր
պիր կիւն եա իքի կիւն եաշար իսէ, ինթիգամ՝ ալըն-
մայաճագ տըր. զիրա անըն ՚մալը տըր:
22 Վէ ատէմլէր ղավղա էթտիքլէրի էսնատէ, պիր
համիլէ գարըյա վուրուրլար տա, սըգթ վագը՛ օլուր
իսէ, ՚ըէյ պիր զարար օլմատըղը սուրէթտէ, օլ
գարընըն զէվճինին թագտիր էթտիյի տիյէթի ՚հա-
23 քիմլէրին րէյիյլէ էտա էտէճէք տիր: Վէ էկէր զարար
24 հասըլ օլուր իսէ, ճանա՛ ճան, ՚կէօզ՝ կէօզ, տիշ՝
25 տիշ, էլ՝ էլ, այաղա՛ այագ, Եանըղա՛ եանըգ, եա-
րայա՛ եարա, պէրէյ՝ պէրէ գըսաս էտէճէքսինն:
26 Վէ պիր ատէմ քէօլէսինին կէօզիւնէ եախօտ ճա-
րիյէսինին կէօզիւնէ վուրուպ, քէօր էտէրսէ, անը կէօ-
27 զիւնէ պէտէլ ազատ էտէճէք տիր: Վէ էկէր քէօլէսի-
նին տիշինի եախօտ ճարիյէսինին տիշինի տիւշիւ-
րիւրսէ, անը տիշինէ պէտէլ ազատ էտէճէք տիր:
28 Վէ պիր էօքիւզ պույնուզըյլէ պիր էրքէք եա գա
րըյը վուրուպ էօլտիւրիւրսէ, ՚էօքիւզ մութլագա րէճմ
օլունաճագ, վէ էթի եէնիլմէյէճէք տիր. ամմա էօ-
29 քիւզինն սահիպի զիմմէթտէն պէրի գալըր: Լաքին
էկէր էօքիւզ էվվէլտէն պէրու վուրուճը օլուպ, սա-
հիպինէ տախի խապէր վէրիլմիշ իքէն՝ անը զապթ
էթմէէտիյինտէն, պիր էրքէք եախօտ պիր գարըյը
էօլտիւրիւրսէ, էօքիւզ րէճմ օլունուպ՝ սահիպի տախի
30 գաթլ օլունաճագ տըր: Էկէր իւզէրինէ տիյէթ թա՛-
եին օլունուր իսէ, ՚ճանընըն ֆիտիյէսի իչիւն հէր նէ
մըգտար թա՛եին օլունուր իսէ, անը էտա էտէճէք
31 տիր: Եախօտ պիր օղլան վէ եախօտ պիր գըզ վու-
րուր իսէ, անա պու հիւքմ մուճէպինճէ իճրա օլու-
32 նաճագ տըր: Էկէր էօքիւզ պիր քէօլէ եախօտ ճարիյէ
վուրուր իսէ, անըն էֆէնտիսինէ ՚օթուզ մըսգալ կիւ-
միւշ վէրէճէք, ՚էօքիւզ տախի րէճմ օլունաճագ տըր:
33 Վէ պիր ատէմ պիր չուգուր աչարսա, եախօտ պիր
ատէմ չուգուր գազըպ տա անը էօրթմէզ իսէ, անըն
իչինէ պիր էօքիւզ եախօտ պիր մէրքէպ տիւշտիւյիւ
34 թագտիրտէ, Զուգուրըն սահիպի թազմին էտիպ՝
անըն սահիպինէ ագչէ վէրէճէք, լաշէ իսէ քէնտիսինէ
տիւշէճէք տիր:
35 Վէ պիր ատէմին էօքիւզիւ գօնշըսընըն էօքիւզիւ-
նիւ վուրուպ էօլտիւրտիւքտէ, տիրի էօքիւզիւ սաթըպ
պէտէլինի թագսիմ, վէ լաշէյի տախի թագսիմ էթ-
36 սինլէր: Լաքին էօքիւզինն էվվէլտէն պէրու վուրուճը
օլտըղը մա՛լիմ օլուպ, սահիպի անը զապթ էթմէտի
իսէ, մութլագա էօքիւզ իչիւն էօքիւզ թազմին էյլէ-
յէճէք, վէ լաշէ անըն օլաճագ տըր

ՊԱՊ 22

*Սըրգաթ, 5 վէ ախէրին միւլքինէ զարար, 14 վէ ՚արիյէքէն ալը-
նան հայվան, 16 վէ զինա, 18 վէ սիհր, 19 վէ հայվան իլէ խէպաեէք,
20 վէ փուճփուրէաճլըք, 21 ղարիպ վէ աուլ վէ էէճիմէ էզկյէք էճմէք,
25 վէ էօտիւնճ վէրիլէն ագչէ, 26 վէ ալընան իչինն, 28 վէ հաքիմ-
լէրէ շէճմ էճմէմէք, 29 վէ ֆուրֆանտալար խուսուսընտա գանուէնլար*

Պիր ատէմ պիր էօքիւզ եախօտ պիր գօյուն սըր-
գաթ էտիպ, պօղազլար եախօտ սաթարսա, պիր էօ-
քիւզէ պէտէլ պէշ էօքիւզ, վէ պիր գօյունա պէտէլ
2 ՚տէօրթ գօյուն վէրէճէք տիր: Էկէր պիր խըրսըզ
՚ըէվէ տէլէր իքէն պուլունուր, վէ վուրուլարագ էօ-
3 լիւրսէ, ՚անըն իչիւն գան եօգ տըր: Էկէր իւզէրինէ
կիւնէշ տօղմուշ իսէ, անըն իչիւն գան վար տըր. թէ-
մամըյլէ էտա էտէ պիլիր իտի. էկէր պիր շէյի եօգ
իսէ, օլ վագըթ սըրգաթ էթտիյի շէյ իչիւն ՚սաթըլա

ը 1 Կոր. 7. 5։
ր Թէք. 9. 6։ Ղեւ. 24. 17։ Ա՛տ. 35. 30, 31։ Մատ. 26. 52։ [4, 5։
ր Ա՛տ. 35. 22։ Թէս. 19.
ե 1 Մխլ. 24. 4, 10, 18։
ը Ա՛տ. 35. 11։ Թէս. 19. 3։ Յես. 20. 2։
ի Ա՛տ. 15. 30։ 35. 20։ Թէս. 19. 11, 12։ Նպար. 10. 26։
ձ 3 Մխլ. 2. 28 - 34։ 4 Մխլ. 11. 15։
ղ Թէս. 24. 7։
ճ Թէք. 37. 28։
յ Պ. 22. 4։
ն Ղեւ. 20. 9։ Էմս. 20. 20։ Մատ. 15. 5։ Մարկ.
7. 10։
շ 2 Մխլ. 3. 29։
ո Ղեւ. 25. 45, 46։
չ Ել. 30։ Թէս. 22. 18, 19։
պ Ղեւ. 24. 20։ Թէս. 19. 21։ Մատ. 5. 38։
ջ Թէք. 9. 5։
ռ Ել. 22։ Ա՛տ. 35. 31։
ս Պագ Զաք. 11. 12, 13։ Մատ. 26. 15։ Փիլ. 2. 7։
վ Ել. 28։
տ 2 Մխլ. 12. 6։ Ղուկ. 19. 8։ Պագ մա. 6. 31։
ր Մատ. 24. 43։
ց Ա՛տ. 35. 27։
ւ Պ. 21. 2։

Digitized by Google

4 պիւիր իտի: Էկէր սըրգաթ էթտիյի էօքիւզ եախօտ
մէրքէպ եախօտ գօյուն տիրի օլարագ Էէլինտէ պու-
լունուր իսէ, Վիքի գաթընը էտա էյլէյէճէք տիր:
5 Պիր ատմ՝ հայվանընը օթլամագ իչիւն ախէրին
միւգքիւնէ սալը վէրիպ տէ, պիր թարլայա վէ եախօտ
պիր պաղա զարար վէրիրսէ, քէնտի թարլասընըն էն
էյիսիյլէ վէ պաղընըն ա՛լասըյլէ թազմին էտէճէք
6 տիր: Աթէշ չըգըպ տիքէնլէրէ սիրայէթ էտէրէք՝ տէ-
մէթ եըղընը եա էքին եախօտ թարլա եանար իսէ,
աթէշի եագան՝ թէմամը յլէ թազմին էտէճէք տիր:
7 Պիր ատմ՝ գօնշըսընա, հրֆզ էթմէք իչիւն ագչէ
եախօտ էշեա վէրտիքտէ, օլ քիմսէնին խանէսինտէն
սըրգաթ օլունուր իսէ, Խըրսըզ պուլունտըղը հալտէ
8 իքի գաթ էտա էտէճէք տիր: Խըրսըզ պուլունմատըղը
հալտէ՝ խանէ սահիպի գօնշըսընըն մալընա էլինի
ուզատըպ ուզաթմատըղընը Ըաֆիէէ իչիւն Հաքիմլէրէ
9 կէօթիւրիւլսիւն: Հէր նէվ՝ հագգսըզլըզ հագգընտա,
կէրէք էօքիւզ՝ կէրէք մէրքէպ՝ կէրէք գօյուն՝ կէրէք
լիպաս հագգընտա, ԱէրԸէ՝ Պու պէնիմ տիր՝ տէտիյի
հէր ղա՛իպ օլմուշ նէսնէ հագգընտա, Ըթարաֆէյնին
տա՛վասը հաքիմլէրէ ՛արզ օլունուպ, ՛ալէյհինէ հա-
քիմլէրին հիւքմ էթտիքլէրի քիմսէ գօնշըսընա իքի
գաթ էտա էտէճէք տիր:
10 Պիր ատմ՝ գօնշըսընա, հրֆզ էթմէք իչիւն մէր-
քէպ եախօտ էօքիւզ եախօտ գօյուն վէ եախօտ նէ
հայվան օլուր իսէ օլսուն, թէսլիմ էթտիյի հալտէ,
հայվան էօլիւր եախօտ սագաթլանըր եախօտ քիմսէ
կէօրմէքսիզին *տիւշմէն թարաֆընտան սիւրիւլիւր՚՚
11 իսէ, Գօնշըսընըն մալընա էլինի ուզաթմատըղընա
իքիսինին արասընտա ՛ՐԱՊՊԸՆ եէմինի օլսուն. վէ
մալ սահիպի անը գապուլ էտէճէք, օ տախի էտա
12 էթմէյէճէք տիր: Լաքին Էէկէր անըն եանընտան
սըրգաթ օլունտու իսէ, սահիպինէ էտա էյլէյէճէք
13 տիր: Էկէր փարէլէնտի իսէ, իսպաթ իչիւն անը մէյ-
տանա կէթիրէճէք վէ փարէլէնմիշին պէտէլինի էտա
էթմէյէճէք տիր:
14 Վէ պիր ատմ՝ գօնշըսընտան ՛արիյէթէն պիր հայ-
վան ալըպ տա՝ սահիպի պէրապէր տէյիլ իքէն սա-
գաթլանըր եա էօլիւր իսէ, մուԸլագա պէտէլինի էտա
15 էտէճէք տիր: Սահիպի պէրապէր իսէ, էտա էթմէյէ-
ճէք տիր. Էկէր քիրա իլէ թուԸուլմըշ իսէ, †անճագ
քիրասընը վէրէճէք տիր՚՚:
16 Վէ Ըպիր ատմ՝ նիշանլը օլմայան պիր պաքիրէյի
ալտատրպ՝ անըն իլէ եաթար իսէ, մուԸլագա մէհ-
րինի թա՛ինէ էտիպ քէնտիսինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ
17 ալաճագ տըր: Էկէր մէրգումէնին փէտէրի անա վէր-
մէքտէն իմթինա՛ էտէրսէ, պաքիրէլէր Ըմէհրինէ կէօրէ
ագչէ վէրէճէք տիր
18 ՛Սիհրպազ գարըյը սաղ պրագմայասընն:
19 Ըհայվանա թէգարրիւպ էտէն քիմսէ մուԸլագա
գաթլ օլունաճագ տըր:
20 Ըեալընըզ Եհովատան ղայրի իլահլարա գուրպան
էտէն հէլագ էտիլէճէք տիր
21 ՛Վէ ղարիպէ էզիյէթ վէրմէյէսին վէ անը թազեիգ
էթմէյէսին. զիրա սիզ Մըսըր տիյարընտա ղարիպ
22 իտինիզ: ՚Տուկ գարըյա վէ եէթիմէ ասլա էզիյէթ
23 էթմէյէսինիզ: Էկէր սէն անլէրէ պիր վէճհլէ էզիյէթ
էտէրսէն, ՛պանա ֆէրեատ էթտիքլէրի զէման ՛ֆէր-
24 եատլարընը մուԸլագա իշիտիպ, ՛Ղազապըմ քէսպ ի
շիտտէթ էթտիյինտէ՝ սիզի գըլըճլէ գաթլ էտէճէյիմ՚
վէ ՚զէվճէլէրինիզ տուլ, վէ էվլատընըզ եէթիմ օլա-
ճագլար տըր:
25 ՚Էկէր գավմըմտան եանընկտա պուլունան պիր ֆա-
գիրէ էօտունճ վէրիր իսէն, անա մու՛ամէլէճի կիպի
26 օլմայըպ՝ իւզէրինէ ֆա՛իզ գօմայասընըզ: ՚Էկէր գօն-
շընկըն լիպասընը րէհին իչիւն ալըր իսէն, անը կիւնէշ
27 պաթմազտան էվվէլ անա կէրի վէրէսին: Զիրա օ՝
անըն թէք էօրթիւսիւ տիր. ճէսէտինին լիպասը տըր,
նէ՞ իւզէրինտէ եաթսընը. վէ Ըպանա ֆէրեատ էտէրսէ,
իշիտէճէյիմ, զիրա պէն Ըրահիմ իմ:
28 ՚Հաքիմլէրէ շէթմ էթմէյէսին, վէ գավմընկտա րէ՛իս
օլանա լա՛նէթ էթմէյէսին:
29 Զախիրէ իլէ շիրէլէրինկին ՚թուրֆանտալարընընն
Ըֆէէէ կէճիքտիրմէյէսին. օղուլլարընկընն ՚իլք տօղ-
30 մուշլարընը պանա վէրէսին: ՚Սըղըրընկ վէ գօյունընկ
իչիւն պու վէճհլէ եափասըն. ՚եէտի կիւն անասը իլէ պէ-
րապէր օլուպ՝ սէքիզինճի կիւնտէ անը պանա վէրէսին:
31 Իմտի պանա ՚մուգատտէս ատմլէր օլասընըզ. վէ
՚սահրատա փարէլէնմիշին էթինի եէմէյէսինիզ, անը
քէլպլէրէ աթասընըզ:

ՊԱՊ 23

Ղըյպէթ վէ եալան շէհատէթ, 3 վէ հագգը Ծաղիր էթմէմէք, 5 վէ տիւշմինի սէվմէք, 10 վէ լաճամ էտէճէք ախէզ վէ սէպէթ կիւնիւ, 14 վէ իւչ պայրամլար, 18 վէ գուրպանլարին գանը վէ եաղը հագգընտա գանունլարը 20 պիր մէէյինի իլտալը, վէ իթա՛ատ շարԸըյլէ պէրէքէթ վա՛տը.

† ՛Իգր. քիւսալընա կի-
լիր
Ը Թէս. 22. 28, 29,
Է Թէր.34.12, Թէս.22.
29, 1Միւլ. 18. 25,
Ը Ղեւ. 19. 26, 31. 20.
27, Թէս. 18. 10, 11,
1Միւլ. 28. 3, 9,
Թ Ղեւ. 18. 23, 20. 15,
Ժ Ա՛տ. 25.2,7,8, Թվ.
13. 1, 2, 5, 6, 9, 13,
14, 15, 17. 2, 3, 5,
Ի Պ. 23.9, Ղեւ. 19.33,
25. 35, Թէս. 10.19,
Երեմ.7.6, Զաք.7.10,
Մատ. 3. 5,
Լ Թէս. 10.18, 24.17,
27. 19, Մէզ. 94. 6,
Նա. 1. 17, 23, 10. 2,
Եզեկ. 22.7, Զաք. 7.
10, Յակ. 1. 27,
Խ Թէս. 15. 9, 24. 15,
Ծ Պ. 21. 16,
Կ Պաղ Ա՛յ. 1,7, Էմս. 6.
31,
Հ Ա՛յ. 4,
Ձ Պ. 21. 6, Ա՛յ. 28,
Ղ Թէս. 25. 1, 2 Թվ.
19. 10,
Մ ՛Իգր. էապէէՆէ կէօ-
Ձիւրիւլիւր
Յ ՛Իպր. 6. 16,
Ն Թվ.թ. 31. 39,
Շ Պ. 23. 16, 19, Լ՛ևս.
3. 9,
Ո Պ. 13. 2, 12, 34. 19,
Չ Թէս. 15. 19,
Պ Ղեւ. 22. 27,
Ջ Պ. 19. 6, Ղեւ. 19. 2,
Թէս. 14. 21,
Ռ Ղեւ. 22. 8, եզեկ. 4.
14, 44. 31,
Ս Ծոբ.35.9, Ղուկ.18.7,
Վ Ծոբ. 34. 28, Մէզ.
18. 6, 145. 19, Յակ.
5. 4,
Տ Ծոբ.31.23, Մ՛զ. 69.
24,
Ր Մէզ. 109. 9, Մ՛ևս.
5. 3,
Ց Ղեւ.25.35-37, Թէս.
23. 19, 20, Նէեմ. 5.
7, Մէզ. 15. 5, եզեկ.
18. 8, 17,
Ւ Թէս. 24. 6, 10, 13,
17, Ծոբ. 22.6, 24.3,
9, Լ՛ևս. 20. 16, 22.
27, եզեկ. 18. 7, 16,
Ամովս. 2. 8,
Փ Ա՛յ. 23,
Ք Պ.34.6, 2Թվ.30. 9,
Մ՛զ. 86. 15,
Օ Վա՛. 10. 20, Ա՛մոլ.
23. 5, Յուդ. 3,

5*

Digitized by Google

Եալան խապէրի նէշը էթմէյէսին. հագգսըզ շահիտ օլմագ իչին շէրիը իլէ իթթիֆագ էյլէմէյէսին: 2 Շէրը իչին խալգըն չօգլըղընա թապի՝ օլմայասըն, վէ տա՛վատա ֆէսատ իչին՝ էքսէրիյէթէ թարաֆկիր օլարագ՝ ճէվապ վէրմէյէսին: 3 Վէ տա՛վասընտա ֆագիրէ միսա՛ատէ էթմէյէսին: 4 Տիւշմէնիկին ղա՛իպ օլան էօքիւզիւնէ եախօտ մէրքէպինէ րասթ կէլիրսէն, անը մուխլագա անա կէրի 5 կէօթիւրէճէքսին: Սանա պուղզ էտէնին մէրքէպինի եիւք ալթընտա չէօքմիւշ կէօրիւագ տէ՝ անը գուրթարմագտան իմթինա՛ էտէճէք տախի օլուրսան, մուխլագա ֆէրէճէ անըն իլէ պէրապէր գուրթարաճագսըն: 6 Ֆագիրինկին հագգընը տա՛վասընտա թահրիֆ 7 էթմէյէսին: Եալան սէօզտէն ուզագ օլասըն, սուչսըզը վէ սալիհի գաթլ էթմէյէսին. զիրա ալէն շէրիրի թէպրիյէ էթմէմ:

8 Վէ իրիշվէթ ալմայասըն. զիրա րիշվէթ կէօզիւ կէօրէն քիմսէյէրի քէօր էտէր, վէ սալիհլէրին սէօզլէրինի իֆսատ էյլէր:

9 Վէ ղարիպի թագէվիգ էթմէյէսին. զիրա սիզ Մըսըր տիյարընտա ղարիպ օլտըղընըզտան՝ ղարիպին գալպինի պիլիրսինիզ:

10 Վէ Թօփրաղընկը ալթը սէնէ զըրա՛աթ էտիպ մահ-
11 սուլընը թօփլայաճագսըն. Ամմա եէտինճի սէնէտէ անը պօշ պրագըպ թէրք էտէսին, քի զավմընկըն փուգարասը եէյիպ, ֆագլասընը ալահրա հայվանլարը եէսին. պաղընկա վէ զէյթունլըղընկա տախի պու վէճճլէ եափասըն:

12 Ալթը կիւն իշինկի իշլէյէսին, վէ եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ էտէսին, քի էօքիւզիւնկ վէ մէրքէպինկ րահաթ էտիպ՝ ճարիյէկին օղլու վէ ղարիպ տախի թէնէֆֆիւս էտէ:

13 Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի հրֆզ էտէսինիզ, վէ ղայրի իլահլարընը իսմինի զիքը էթմէյէսինիզ. աղըընըզտան իշիտիլմէսին:

14 Սէնէտէ իչ տէֆ՛ա պանա պայրամ էտէսին:
15 Ֆէթիր պայրամընը հրֆզ էտէսին. Ապիպ այընտա, ես՛նի մու՛այյէն վագըթտա սանա էմր էթտիյիմ կիպի եէտի կիւն ֆէթիր եէյէսին. զիրա օլ տա Մըսըրտան չըգտընը. վէ հուզուրըմտա էլէրէ պօշ կէօրիւնմէսինէր: 16 Վէ թարլատա էքտիյինկին *մահսուլընկըն թուրֆանտասը, ես՛նի հասատ պայրամընը, վէ սէնէտ սօնունտա մահսուլընկը թարլատան տէվշիրտիյինկէտ 17 տէվշիրմէ պայրամընը հբֆզ էէ: Սէնէտէ իչ տէֆ՛ա էրքէքլէրինկին ճիւմլէսի ՐԱՊՊ ԵՀովանընն հուզուրընտա կէօրիւնսիւն:

18 Գուրպանըմընն գանընը մայալը էքմէք իլէ թագտիմ էթմէյէսին, վէ պայրամըմընն եաղը սապահա 19 գատար գալմասընն: Թօփրաղընկըն իլք թուրֆանտալարընը Ալահընկ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ կէթիրէսին:

Օղլաղը անասընընն սիւտիյլէ փիշիրմէյէսին:

20 Եօլտա սէնի մուհաֆազա էյլէմէք վէ սէնի հազըրլատըղըմ մահալէ կէթիրմէք իչին, հիլէթ պէն էօ-
21 նինճէ պիր մէյէք իրսալ էտէրիմ: Անտէն սագընըպ քէլամընը տինլէ, անա մուխալէֆէթ էթմէ. զիրա հիսեանընը աֆվ էթմէզ. չինքի պէնիմ իսմիմ անտէ
22 տիր: Ամմա էկէր անըն քէլամընը տիգգաթլէ տինլէյիպ՝ պէնիմ սէօյլէտիյիմին քեաֆֆէսինի իճրա էտէրսէն, պէն տիւշմէնլէրինկէ տիւշմէն վէ խասիմլէրինկէ
23 խասիմ օլուրըմ: Զիրա մէյէյիմ սէնին էօնիւնտէն կիտիպ, սէնի Ամորի վէ Քետլի վէ Փերեզի վէ Քանանըը վէ Հիվվի վէ Յեբուսիլէրէ կէօթիւրէճէք, վէ
24 պէն անլէրի հէլաք էտէճէյիմ: Անլէրին իլահլարընա սէճտ ու իպատէթ էթմէյէսին, վէ անլէրին ամէլլէրի կիպի հարէքէթ էթմէյէսին, անճագ անլէրի պիլքիւլլիյէ հէլաք էտիպ փուլթլարընը փարէլէյէսին:
25 Վէ Ալահընըզ ՐԱՊՊԱ իպատէթ էտէսինիզ. Օ տախի էքմէյինկի վէ սույունը պէրէքէթլէյէճէք տիր.
26 վէ արանըզտան մարազլարը տէֆ՛ էտէճէյիմ: Տիյարընտա նէ չօճուգ տիւշիւրէն, նէ աղիր օլաճագ. սէնին կիւնլէրինին միւտէթինի թէքմիլ էտէճէյիմ:
27 Էէյպէթիմի սէնին էօնիւնճէ կէօնտէրիպ, իւզէրլէրինէ կիտէճէյինկ՝ թա՛իֆէլէրին քեաֆֆէսինի գըրըպ՝ ճիւմլէ տիւշմէնլէրինկին արգասընը սանա չէվիրէճէ-

---

Այ. 7։ Ղևտ. 19.16։ Մէզ. 15.3։ 101.5։ Լմա. 10. 18։ Պապ 2 Մխ. 19. 27։ 16. 3։

Գ Գ. 20. 16։ Թվս. 19. 16-18։ Մէզ. 35. 11։ Էմա. 19. 5,9,28։ 24. 28։ Պապ 3 Մխ. 21. 10, 13։ Մատ. 26. 59-61։ Ա՛մոս. 6. 11, 13։

Դ Թէք. 7. 1։ 19. 4, 7։ Գ. 32. 1,2։ Ցես. 24. 15։ 1 Մխ. 15. 9։ 3 Մխ. 19. 10։ Յոբ. 31. 34։ Էմա. 1. 10,11,15։ 4. 14։ Մատ. 27. 24,26։ Մպսկ. 15. 15։ Ղուկ. 23. 23,24։ Ա՛մոս. 24. 27։ 25. 9։

Ե Այ. 6,7։ Ղևտ. 19. 15։ Թվս. 1. 17։ Մէզ. 72. 2։

Զ Թվս. 22. 1։ Յոբ. 31. 29։ Էմա. 24. 17։ 25. 21։ Մատ. 5. 44։ Բսհ. 12. 20։ 1 Սէլ. 5. 15։

Է Թվս. 22. 4։

Ը Այ. 2։ Թէս. 27. 19։ Յոբ. 31. 13, 21։ Վա՛. 5. 8։ Եզ. 10. 1, 2։ Երեմ. 5. 28։ 7. 6։ Ամոս. 5. 12։ Մատ. 3. 5։

Թ Այ. 1։ Ղևտ. 19. 11։ Դան. 3. 14։ Եփես. 4. 25։

Ժ Թվս. 27. 25։ Մէզ. 94. 21։ Էմա. 17. 15, 26։ Երեմ. 7. 6։ Մատ. 27. 4։

Ի Գ. 34. 7։ Բսհ. 1. 18։

Լ Թվս. 16. 19։ 1 Մխ. 8. 3։ 12. 3։ 2 Թվ. 19. 7։ Մէզ. 26. 10։ Էմա. 15. 27։ 17. 8, 23։ 29. 4։ Եզ. 1. 23։ 5. 23։ 33. 15։ Եզեկ. 22. 12։ Ամոս. 5. 12։ Ա՛մոս. 24. 26։

Խ Գ. 34. 23։ Ղևտ. 23. 4։ Թէս. 16. 16։

Ծ Գ. 12. 15։ 13. 6։ 34. 18։ Ղևտ. 23. 6։ Թվս. 16. 8։

Կ Գ. 34. 20։ Թվս. 16. 16։

Հ Գ. 34. 22։ Ղևտ. 23. 10։

Ձ Իպր. Լավկնին

Ղ Թվս. 16. 13։

Ճ Գ. 34. 23։ Թվս. 16. 16։

Մ Գ. 12. 8։ 34. 25։ Ղևտ. 2. 11։ Թվս. 16. 4։

Յ Գ. 22. 29։ 34. 26։ Ղևտ. 23. 10, 17։ Ա՛մ. 18. 12, 13։ Թվս. 26. 10։ Նէհեմ. 10. 35։

Ն Գ. 34. 26։ Թվս. 14. 21։

Շ Գ. 14. 19։ 32. 34։ 33. 2, 14։ Ա՛մ. 20. 16։ Յես. 5. 13։ 6. 2։ Մէզ. 91. 11։ Եա. 63. 9։

Ո Ա՛մ. 14. 11։ Մէզ. 78. 40, 56։ Եփես. 4. 30։ Իպր. 3. 10, 16։

Չ Գ. 32. 34։ Ա՛մ. 14. 35։ Թվս. 18. 19։ Յես. 24. 19։ Երեմ. 5. 7։ Իպր. 3. 11։ 1 Յովհ. 5. 16։

Պ Եա. 9. 6։ Երեմ. 23. 6։ Յովհ. 10. 30, 38։

Ջ Թէք. 12. 3։ Թվս. 30. 7։ Երեմ. 30. 20։

Ռ Այ. 20։ Գ. 33. 2։

Ս Ցես. 24. 8, 11։

Վ Գ. 20. 5։

Տ Ղևտ. 18. 3։ Թվս. 12. 30, 31։

Ր Գ. 34. 13։ Ա՛մ. 33. 52։ Թվս. 7. 5, 25։ 12. 3։

Ց Թվս. 6. 13։ 10. 12, 20։ 11. 13, 14։ 13. 4։

Ու Ցես. 22. 5։ 24. 14, 15, 21, 24։ 1 Մխ. 7. 3։ 12. 20, 24։ Մատ. 4. 10։

Փ Թվս. 7. 13։ 28. 5, 8։

Ք Գ. 15. 26։ Թվս. 7. 15։

Օ Թվս. 7. 14։ 28. 4։ Յոբ. 21. 10։ Մաղ. 3. 10, 11։

Ֆ Թէք. 25. 8։ 35. 29։ 1 Թվ. 23. 1։ Յոբ. 5. 26։ 42. 17։ Մէզ. 55. 23։ 90. 10։

Ք Թէք. 35. 5։ Գ. 15. 14, 16։ Թվս. 2. 25։ 11. 25։ Ցես. 2. 9, 11։ 1 Մխ. 14. 15։ 2 Թվ. 14. 14։

Թվս. 7. 23։

Ֆ Մէզ. 18. 40։

Digitized by Google

28 յիմ: ՈՎէ սէնին էօնիւնճէ էշէք արըսընը կէօնտէրէ-
ճէյիմ, օ տախի Հիվվի վէ Քանանլը վէ Քետլիէրի
29 սէնին էօնիւնտէն թարտ էտէճէք տիր: ԻԱնլէրի էօ-
նիւկտէն պիր սէնէտէ թարտ էթմէյէճէյիմ, օլմայա
քի տիյար խարապ օլուպ սէնին 'ալէյհինտէ սահրա
30 ճանվէրլէրի չօղալա: Սէն մէյվէտար օլուպ տիյարը
թէմէլլիւք էտինճէյէ գատար՝ անլէրի հուզուրընկտան
31 թէտրիճլէ թարտ էտէճէյիմ: ՈՎէ հուտուտրկը Պահր ը
Ահմէրտէն Ֆիլիսթիլէր տէնիզինէ վէ պէրրիյէտէն
Նէհրէ գատար գօյաճաղըմ. զիրա Բօլ տիյարըն սէ-
քէնէսինի էլլէրինիզէ թէսլիմ էտէճէյիմ, սէն տախի
32 անլէրի էօնիւկտէն թարտ էտէճէքսին: ԻԱնլէր իլէ վէ
33 իլահլարը իլէ 'ահտ էթմէյէսին: Սէնին տիյարընտա
սաքին օլմասընլար, օլմայա քի սէնին պանա գարշը
կիւնահ էթմէկէ սէպէպ օլալար. զիրա էկէր իլահ-
լարընա 'իպատէթ էտէրսէն, Բօ մուխլագա սանա
տուզագ օլուր:

ՊԱՊ 24

*Մովսէսին տաղա չայրըլմասը: 3 Գավմըն ինա'ամ իչիւն վա'տը: 4 Մովսէսին պիր մէզպահ պինա էթմէսին, վէ օն իքի տիրէք տիւքէսին: 6 'Ահտ գանընը սէրփմէսին: 9 Ալլահըն ճէլալընըն իզհարը: 14 Գավ-
մըն իտապէսինին Ահարոն իլէ Ովիս իհալէսին: 15 Մովսէսին զըրգ կիւն զըրգ կէճէ տաղտա գալմասը:*

Վէ Մովսէսէ խիթապէն՝ Սէն վէ Ահարոն վէ
-Նադաբ վէ Աբիուդ Բվէ Իսրայէլին իխթիյարլարընը-
տան եէթմիշ քիշի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա չրգրպ՝ ու-
2 զագտան սէճտէ էտինիզ: Վէ Բեալընրզ Մովսէս ՐԱ-
ՊՊԱ եագլաշսընն, վէ անլէր եագլաշմասընլար, գավմ
տախի անրն իլէ պէրապէր չրգմասրն՝ տէտի:
3 Իմտի Մովսէս կէլիպ ՐԱՊՊԸՆ ճիամլէ սէօզլէրինի
վէ ճիամլէ ահքեամընը գավմա նագլ էթտիքտէ, պիւ-
թիւն գավմ պիր աղըզտան ճէվապ վէրիպ՝ ԲՐԱՊՊԸՆ
սէօյլէտիյի սէօզլէրին քեաֆֆէսինի իճրա էտէրիզ՝
4 տէտիլէր: Վէ Մովսէս ԻՐԱՊՊԸՆ սէօզլէրինին քեաֆ-
ֆէսինի եազտը, վէ սապահլայըն էրքէն գալգըպ տա-
ղընն էթէյինտէ պիր մէզպահ պինա էթտի. վէ Իսրա-
յէլին օն իքի սըպթը իչիւն օն իքի Ըտիրէք ԽԷԽԷ:
5 Վէ պէնի Իսրայէլտէն կէնճլէր կէօնտէրտի. պունլար
տախի մուհրագալար թագտիմիյլէ ՐԱՊՊԱ սէլամէթ
գուրպանլարը օլմագ իւզրէ՝ տանալար զէպհ էթտի-
6 լէր: Վէ Մովսէս Իգանընն նրսֆընը ալրպ լէյհնլէրէ
7 գօտու, վէ գանընն նրսֆընը մէզպահա սէրփտի: Վէ
Ը'ահտ քիթապընը ալրպ՝ գավմ իշիտիր իքէն օգու-

Ը թէս.7. 20։ ցես. 24. 12։
Թ թէս. 7. 22։
Ժ թէք.15.18։ Ա'տ.34. 3։ թէս. 11.24։ ցես. 1. 4։ 3 Մխլ. 4. 21, 24։ Մէզ. 72. 8։
ՃԱ ցես.21.44։Հաք.1.4։ 11. 21։
ՃԲ Պ. 34. 12, 15։ թվս. 7. 2։
ՃԳ Պ.34.12։ թէս.7.16։ 12. 30։ ցես. 23. 13։ Հաք. 2.3։ 1Մխլ.18. 21։ Մէզ. 106. 36։
ՃԴ Պ.28.1։ Ղեւ.10.1,2։
ՃԵ Պ. 1. 5։ Ա'տ. 11. 16։
ՃԶ Ա.յ. 13, 15, 18։
ՃԷ Ա.յ.7։ Պ. 19. 8։ թվս. 5. 27։ Գալ. 3. 19, 20։
ՃԸ թէս. 31. 9։
ՃԹ թէք. 28.18։ 31. 45։
Ի Բպր. 9. 18։
ԻԱ Բպր. 9. 19։
ԻԲ Ա.յ. 3։
ԻԳ Բպր. 9. 20։ 13. 20։ 1 Պետ. 1. 1։
ԻԴ Ա.յ. 1։

տու. անլէր տախի՝ ԲՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյինին քեաֆ-
8 ֆէսինի իճրա վէ ...ա իթա'աթ էտէրիզ՝ տէտիլէր: Վէ
Մովսէս գանը ալրպ գավմըն իւզէրինէ սէրփէրէք՝
Իշթէ պու քէլամըն քեաֆֆէսինէ կէօրէ, Բսիզին իլէ
ՐԱՊՊԸՆ 'ագտ էյլէտիյի 'ահտըն գանը տըր՝ տէտի:
9 Օլ վագրթ ԲՄովսէս վէ Ահարոն, Նադաբ վէ Աբի-
ուդ, վէ Իսրայէլին իխթիյարլարընտան եէթմիշ քիշի
10 եօգարը չրգտը: Վէ ԻԻսրայէլին Ալլահընը կէօրտիւ-
լէր, վէ անրն այագլարը ալթընտա ԻԿէօք եագութ
թուղլա տէօշէմէսի կիպի վէ սաֆվէթ ճիհէթինլէ Բա-
11 սրլ սէմայա պէկզէր ...էէ ...վար իտի: Օ տախի պէնի
Իսրայէլին էշրաֆընա ԻԷլինի ուզաթմատը, վէ անլէր
ՀԱլլահը կէօրտիւլէր վէ Իեէյիպ իչտիլէր:
12 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն՝ ԻՏաղա եանրմա
չրգրպ օրատա տուր, վէ Բսանա թաշ լէվհալարը հէմ
անլէրէ թա'լիմ իչիւն եազտրղրմ շէրի'աթ իլէ էմր-
13 լէրի վէրէճէյիմ՝ տէտիքտէ, Մովսէս Բխրտմէթքեարը
Յեսու իլէ գալգտը, վէ Մովսէս Ալլահրն Բտաղրնա
14 չրգտը: Վէ իխթիյարլարա՝ Պիզ սիզէ 'ավտէթ էտին-
ճէյէ գատար պուրատա պիզի պէքլէյինիզ, վէ իշթէ
Ահարոն վէ Ովր սիզին իլէ պէրապէր օլմաղլէ, պիր
քիմսէնին տա'վասը օլուր իսէ, անլէրէ միւրաճա'աթ
էյլէսին՝ տէտի:
15 Վէ Մովսէս տաղա չրգտրգտա՝ Ըպուլութ տաղը
16 գափլատը: Վէ ԻՐԱՊՊԸՆ ճէլալը Թուր ի Սինա իւ-
զէրինտէ սաքին օլուպ, ալթը կիւն պուլութ անը
գափլատը, վէ եէտինճի կիւնտէ Բ...պ պուլութ իչտին-
17 տէն Մովսէսի չաղըրտը: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալընըն
մէնզարէսի տաղըն թէփէսինտէ՝ պէնի Իսրայէլին նա-
18 զարընտա Բիֆնա էտէր աթէշ կիպի իտի: Վէ Մովսէս
պուլութ իչտինէ կիրիպ տաղա չրգտը, վէ ԻՄովսէս
գըրգ կիւն գըրգ կէճէ տաղտա պուլունտու:

ՊԱՊ 25

*Մէսաքէնին եավրլմասը իչիւն պէնի Իսրայէլին վէրէճէյլի հէտիյէլէր: 10 Թապութ իլ Ըտանըն սուրէթ ի ինշասը: 17 Քէֆթպէթ կէտահ իլէ քէ-
րութպիլէր: 23 Մաֆտա իլէ Ռազմըր: 31 Շէմ'տան իլէ էտէվանը:*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի,
2 Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ, պանա թագտիմէ կէթիրսին-
լէր. Ըկէօնիլտէն վէրէն հէր ատէմտէն թագտիմէմի
3 ալասընրզ: Վէ անլէրտէն ալաճաղընրզ թագտիմէ
4 պունլար, եա'նի ալթուն վէ կիւմիւշ վէ պագըր, Վէ
լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշ վէ

Ը Պագ թէք. 32. 30։ Պ. 3.6։ Հաք.13.22։ ես. 6.1, 5։ Պ.33. 20,23։ ցովհ. 1.18։ 1 Տիմ.6. 16։ 1 ցովհ. 4. 12։
Ժ եզեկ. 1. 26։ 10. 1։ վահ. 4. 3։
ԺԱ Մատ. 17. 2։
ԺԲ Պ. 19. 21։
ԺԳ Ա.յ.10։Պ.33.20։թէք. 16. 13։ 32.30։ թվս. 4. 33։ Հաք. 13. 22։
ԺԴ թէք.31.54։Պ.18.12։ 1 Կոր. 10. 18։
ԺԵ Ա.յ. 2, 15, 18։
ԺԶ Պ.31.18։ 32.15, 16։ թվս. 5. 22։
ԺԷ Պ. 32. 17։ 33. 11։
ԺԸ Ա.յ. 2։
ԺԹ Պ. 19. 9, 16։ Մատ. 17. 5։
Ի Պ.16.10։Ա'տ.14.10։
ԻԱ Պ.3.2։19.18։թէս.4. 36։ Բպր. 12.18, 29։
ԻԲ Պ. 34. 28։ թէս. 9.9։
ԻԳ Պ.35.5,21։1Թվ.29. 3,5,9,14։ եզր.2.68։ 3.5։ 7.16։ Նէհ. 11 2։ 2Կոր. 8. 12։ 9. 7։

Digitized by Google

5 Ե՛լա քէթէն վէ քէչի գըլը, վէ գըրմըզը պօյալը գօչ
6 տէրիլէրի վէ թէհաշ տէրիլէրի, վէ սէնթ աղաճը, վէ
Ը գանտիլ իչիւն եաղ, վէ մէսհ եաղը իչիւն վէ Ը խօշ
7 րա՛հալը պուխուր իչիւն Ը պահարաթ, Վէ Ը ագիգ
թաշլարը վէ Ը էֆօտ իլէ Ը կէօյիւսլիւյիւ տօնատաճագ
թաշլար տըր։
8 Վէ պանա Ը պիր մագտիս եափսընլար քի Ը արալա-
9 րընտա սաքին օլայըմ։ Մէսքէնին նիւմունէսինէ վէ
ճիւմլէ էտէվաթընըն նիւմունէսինէ կէօրէ վէ սանա
Ը հէյի կէօսթէրմէքտէ օլտըղըմ վէճհ իւզրէ եափասընըզ։
10 Ուզունլըղը իքի պուչուգ վէ էնի պիր պուչուգ վէ
եիւքսէքլիյի պիր պուչուգ զըրա՛ օլարագ՝ Ը սէնթ
11 աղաճընտան պիր թապութ եափսընլար։ Վէ անը
խալիս ալթունլէ գափլայասըն, անըն իչինի տըշընը
գափլայասըն, վէ իւսթ թարաֆընա պիր ալթուն
12 փէրվազ եափասըն։ Վէ անըն իչիւն ալթունտան
տէօրթ Ը ատէտ հալգա տէօքիւպ, տէօրթ քէօշէսինէ՝
պիր թարաֆընա իքի վէ տիկէր թարաֆընա իքի
13 հալգա գօյասըն։ Վէ սէնթ աղաճընտան գօլլար եա-
14 փըպ անլէրի ալթունլէ գափլայասըն, Վէ գօլլարը
թապութընը Ը+Ը եանլարընտա օլան հալգալարա կէ-
15 չիր քի թապութ անլէրլէ թաշընսըն։ Ը գօլլար թա-
պութընը հալգալարընտա գալսըն, վէ անտէն չըգա-
16 րըլմասըն։ Վէ օլ թապութ իչինէ սանա վէրէճէյիմ
Ը շէհատէթի գօյասըն։
17 Վէ ուզունլըղը իքի պուչուգ զըրա՛ վէ էնի պիր
պուչուգ զըրա՛ օլարագ՝ խալիս ալթունտան պիր Ը քէ-
18 ֆարէթկեահ եափասըն։ Վէ ալթունտան իքի Ը ատէտ
քէրուպի եափըպ, անլէրի * եէքփարէ օլարագ քէֆա-
19 րէթկեահըն իքի ուճունտա եափասըն։ Վէ պիր քէ-
րուպիյի պիր ուճունտա վէ տիկէր քէրուպիյի օլ պիր
ուճունտա եափըպ, քէրուպիլէրի իքի ուճունտա քէ-
20 ֆարէթկեահ իլէ Ե+Ե օլարագ եափասըն։ Վէ Ը քէ-
րուպիլէր գանատլարընը անըն իւզէրինէ եայըպ՝ գա-
նատլարը յլէ քէֆարէթկեահը էօրթսիւնլէր, վէ եիւզ-
լէրի պիրիպիրինէ գարշը օլսուն. քէրուպիլէրին եիւզ-
21 լէրի քէֆարէթկեահա տօղրու օլսուն։ Ը վէ քէֆարէթ-
կեահը թապութ իւզէրինէ գօյուպ՝ Ը սանա վէրէճէյիմ
22 շէհատէթի տախի թապութ իչինէ գօյասըն։ Պէն
տախի Ը սէնին իլէ օրատա միւլագաթ էտէճէյիմ, վէ
պէնի Իսրայէլ հագգընտա սանա էմր էտէճէյիմին
քեաֆֆէսի խուսուսընտա՝ քէֆարէթկեահ իւսթիւն-
տէն շէհատէթ թապութը իւզէրինէտ օլան Ը իքի քէ-
րուպի արասընտան սէնին իլէ սէօյլէշէճէյիմ։
23 Ը վէ ուզունլըղը իքի վէ էնի պիր վէ եիւքսէքլիյի
պիր պուչուգ զըրա՛ օլարագ, սէնթ աղաճընտան պիր
24 սօֆրա եափասըն։ Վէ անը խալիս ալթունլէ գափլա-
յըպ՝ էթրաֆընա պիր ալթուն փէրվազ եափասըն։
25 Վէ անըն էթրաֆընա տէօրթ փարմագ էնինտէ պիր
քէնար եափասըն, վէ քէնարըն էթրաֆընա պիր ալ-
26 թուն փէրվազ եափասըն։ Վէ անա տէօրթ ալթուն
հալգա եափըպ՝ հալգալարը տէօրթ այաղընտա պու-
27 լունան տէօրթ քէօշէյէ գօյասըն։ Հալգալար քէնա-
րընն եանընտա օլուպ, սօֆրայը թաշընմագ իչիւն գօլ-
28 լարա խանէ օլալար։ Վէ գօլլարը սէնթ աղաճընտան
եափըպ՝ անլէրի ալթունլէ գափլայասըն, վէ սօֆրա
29 անլէրլէ կէօթիւրիւլսիւն։ Վէ Ը անըն թէփսիլէրինի վէ
պուխուր գապլարընը վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի
իչիւն քեասէլէրինի վէ թասլարընը եափասըն. ան-
30 լէրի խալիս ալթունտան եափասըն։ Վէ Ը հուզուր է-
մէյինի տա՛իմա հուզուրըմտա սօֆրանըն իւզէրինէ
գօյասըն։
31 Վէ Ը խալիս ալթունտան պիր շէմ՛տան եափասըն
սագը վէ տալլարը, գատէհլէրի, եումրուլարը վէ չի-
չէքլէրի քէնտինտէն օլարագ՝ շէմ՛տանը էէքփարէ
32 եափասըն։ Վէ եանլարընտան ալթը Ը ատէտ տալ չը-
գրպ՝ պիր եանընտան շէմ՛տանըն իւչ տալը վէ տի-
33 կէր եանընտան շէմ՛տանըն իւչ տալը օլսուն։ Պիր
տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ Ը ատէտ գատէհ իլէ պիր
եումրու վէ պիր չիչէք, վէ տիկէր տալտա պատէմ
շէքլինտէ իւչ Ը ատէտ գատէհ իլէ պիր եումրու վէ պիր
չիչէք օլսուն. շէմ՛տանտան չըգան ալթը տալլար
34 պէօյլէ օլսուն։ Շէմ՛տանտա տախի պատէմ շէքլինտէ
տէօրթ Ը ատէտ գատէհ իլէ եումրուլարը վէ չիչէքլէրի
35 օլսուն։ Վէ շէմ՛տանտան չըգան ալթը Ը ատէտ տա-
լըն իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր եումրու
վէ իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր եումրու
վէ իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր եումրու
36 օլսուն։ Եումրուլարը վէ տալլարը քէնտիսինտէն
օլուպ՝ ճիւմլէսի եէքփարէ օլարագ, խալիս ալթուն-
37 տան օլսուն։ Վէ անա եէտի Ը ատէտ գանտիլ եափա-
սըն, վէ Ը գանտիլլէր եագըլտըղընտա Ը գարշըսընա
38 զիյա վէրէճէք տիր։ Վէ մում մագասլարը իլէ թէփ-
39 սիլէրի խալիս ալթունտան օլսուն։ Պունու վէ պու
էտէվաթըն քեաֆֆէսինի պիր թալանթ խալիս ալ-
40 թունտան եափասըն։ Վէ Ը սանա տաղտա կէօսթէ-
րիլէն նիւմունէյէ կէօրէ եափմաղա տիգգաթ էյլէ։

Ե Թէք. 41. 42։
Զ Գ. 27. 20։
Է Գ. 30. 34։
Ը Գ. 30. 23։
Թ Գ. 28. 4, 6։
Ժ Գ. 28. 15։
Ի Գ. 36. 1,3,4; Ղեւ.4. 6։10.4։21.12։ Ի'սպ. 9. 1, 2։
Լ Գ. 29. 45։ 3Մնաց. 6. 13։ 2Նոր.6.16։Ի'սպ. 3. 6։ Վահ. 21. 3։
Խ Ելս. 40։ [Ի'սպ. 9. 4։ Ի'սպ. 9. 5։
Ծ Գ. 37.1։ Թէս. 10. 3։
Կ 3Մնաց. 8. 8։
Հ Գ. 16. 34։ 31. 18։ Թէս. 10.2,5։ 31.26։ 3Մնաց. 8. 9։ 4Մնաց. 11. 12։ Ի'սպ. 9. 4։
Ձ Գ. 37. 6։ Բօմ. 3. 26։ Ի'սպ. 9. 5։
Ղ Ելս. 25. 10։ 37. 1։
Մ Ելս. 30. 34։
Յ Ելս. 16։
Ն Գ. 29. 42, 43։ 30. 6, 36։ Ղեւ. 16. 2։ Ա'տ. 17. 4։
Շ Ա'տ.7.89։ 1Մնաց. 4. 4։2Մնաց.6.2։ 4Մնաց. 19. 15։ Մ'Ղ. 80. 1։ 99. 1։ Ես. 37. 16։
Ո Գ. 37. 10։ 3Մնաց. 7. 48։ 2Թէվ.4.8։ Ի'սպ. 9. 2։
Չ Գ. 37. 16։ Ա'տ. 4.7։
Պ Ղեւ. 24. 5, 6։
Ջ Գ.37.17։3Մնաց.7.49։ Զաք. 4.2։ Ի'սպ.9.2։ Վահ. 1. 12։ 4. 5։
Ռ Գ. 27.21։ 30.8։ Ղեւ. 24.3,4։ 2Թէվ.13.11։
Ս Ա'տ. 8. 2։
Վ Գ. 26. 30։ Ա'տ. 8.4։ 1 Թէվ. 28. 11, 19։ Ա'մաս.7.44։ Ի'սպ.8.5։

Digitized by Google

ՊԱՊ 26

Մէսքէնին օն փէրտէէրիւ 7 Քէչի գըլընտան եափըլան օն պիր փէրտէ, 14 Ջաղըրըն էօրթիւլէրիւ 15 Մ'էսքէնին Յախնալարը, գա'իտէլերի վը սիւրիւլէրիւ 31 Թէֆրիգ փէրտէիւ 36 Դաիռե փէրտէիւ

1 Վէ ⁻մէսքէնի պիւքիւմիւշ ա'լա քէթէնտէն վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան օն 'ատէտ փէրտէ օլարագ եափըպ, անլէրի ուսթատ իշի
2 քէրուպի Նաֆըզ եափասըն: Պիր փէրտէնին ուզունլըղը երիմի սէքիզ վէ էնի տէօրթ զըրա' օլսուն. փէր-
3 տէլէրին քեաֆֆէսի պիր գըյաս իւզրէ օլսուն: Փէրտէլէրտէն պէշ 'ատէտի պիրիպիրինէ րապը օլունա, վէ տիկէր պէշ փէրտէ պիրիպիրինէ րապը օլունա:
4 Վէ պիրինճի փէրտէնին քէնարընտա րապը օլունան թարաֆտա լաճիվէրտի իլիքլէր եափասըն. իքինճի թագըմըն պիրինճի փէրտէսինին քէնարընտա, օ պի-
րինէ րապը օլունան թարաֆտա տախի պէօյլէ եա-
5 փասըն: Պիր փէրտէտէ էլլի 'ատէտ իլիք եափասըն, վէ իքինճի թագըմըն ⁻էէՌ-ին փէրտէսինին քէնարընտա էլլի իլիք եափասըն. իլիքլէր եէքտիկէրինէ գարշը
6 օլսունլար: Վէ էլլի 'ատէտ ալթուն գօփչա եափըպ, փէրտէլէրի գօփչալարլէ եէքտիկէրինէ րապը էտէսին, վէ մէսքէն պիր օլսուն:
7 Վէ մէսքէն իւզէրինէ չատըր իչին ⁻քէչի գըլընտան փէրտէլէր եափըպ, օն պիր 'ատէտ փէրտէ եափասըն:
8 ՀէՌ պիր փէրտէնին ուզունլըղը օթուզ զըրա', վէ էնի տէօրթ զըրա' օլարագ, օն պիր փէրտէ պիր գըյաս
9 իւզրէ օլսուն: Վէ պէշ փէրտէյի այրըճա, ալթը փէրտէյի տախի այրըճա պիրիպիրինէ րապը էտիպ, ալթընճը փէրտէյի չատըրըն էօն թարաֆընտա գաթ-
10 լայասըն: Վէ պիր փէրտէնին քէնարընտա րապը օլունան թարաֆտա էլլի 'ատէտ իլիք, վէ իքինճի թագըմըն ⁻էէՌ-ին փէրտէսինին քէնարընտա էլլի 'ա-
11 տէտ իլիք եափասըն: Վէ պագըրտան էլլի 'ատէտ գօփչա եափըպ, գօփչալարը իլիքլէրէ կէչիրէրէք,
12 չատըր պիր օլմագ իւզրէ՝ րապը էտէսին: Վէ չատըրըն փէրտէլէրինտէն ֆազլասը, Է՝Ն-ին փէրտէնին նըս-
13 ֆը մէսքէնին արգասընտան սարգսըն: Վէ չատըրըն փէրտէլէրինին ուզունլըղընտան ֆազլասը, պիր թա-
րաֆտա պիր զըրա' վէ տիկէր թարաֆտա պիր զըրա', մէսքէնի էօրթմէք իչին եանլարընա պիր թարաֆտան
14 վէ օ պիր թարաֆտան սարգսըն: Վէ ⁻չատըրա գըր-
մըզը պօյալը գօչ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ, վէ իս-
թիւնտէն թէՀաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ եափասըն:
15 Վէ մէսքէն իչին սէնթ աղաճընտան տիք տուրա-
16 ճագ թախթալար եափասըն: ՀէՌ պիր թախթանըն
17 ուզունլըղը օն, վէ էնի պիր պուչուգ զըրա' օլա: Հէր պիր թախթանըն պիրիպիրինէ մուխապզգ իքի զէ-

18 վանէսի օլարագ՝ մէսքէնին թախթալարընըն քեաֆ-
ֆէսինի պէօյլէ եափասըն: Վէ մէսքէն իչիւն թախ-
թալար եափասըն. ճէնուպ թարաֆը իչիւն երը-
19 մի 'ատէտ թախթա օլսուն: Վէ երիմի 'ատէտ թախ-
թանըն ալթընտա կիւմիւշտէն գըրգ 'ատէտ գա'ի-
տէ եափասըն. պիր թախթանըն ալթընտա իքի զէ-
վանէսի իչիւն իքի 'ատէտ գա'իտէ, վէ օ պիր թախ-
թանըն ալթընտա իքի զէվանէսի իչիւն իքի 'ատէտ
20 գա'իտէ օլսուն: Վէ մէսքէնին տիկէր թարաֆը իչիւն
21 շիմալ թարաֆընա երիմի 'ատէտ թախթա, Վէ կիւ-
միւշտէն գըրգ 'ատէտ գա'իտէսի, պիր թախթանըն
ալթընտա իքի 'ատէտ գա'իտէ վէ օ պիր թախ-
22 թանըն ալթընտա իքի 'ատէտ գա'իտէ օլսուն: Վէ
մէսքէնին արգասը իչիւն ղարպ թարաֆընա ալթը
23 'ատէտ թախթա եափասըն: Վէ մէսքէնին արգա-
սընտա օլան քէօշէլէրի իչիւն իքի թախթա եափա-
24 սըն: Վէ աշաղըտան պիրլէշիպ եօգարըտան պիր
հալգա իլէ պիթիշէրէք պիր օլսունլար. իքիսի պէօյլէ
25 եափըլարագ իքի քէօշէ իչիւն օլսունլար: Վէ սէքիզ
'ատէտ թախթա՝ վէ կիւմիւշ գա'իտէլերի պիր թախ-
թանըն ալթընտա իքիշէր գա'իտէ, վէ տիկէր թախ-
թանըն ալթընտա իքիշէր գա'իտէ օլարագ, օն ալթը
26 գա'իտէ օլսուն: Վէ սէնթ աղաճընտան սիւրկիւլէր
եափասըն. մէսքէնին պիր եանընըն թախթալարը
27 իչիւն պէշ 'ատէտ, Վէ մէսքէնին տիկէր եանընըն
թախթալարը իչիւն պէշ 'ատէտ, վէ մէսքէնին ղարպ-
տա օլան արտ թարաֆընըն թախթալարը իչիւն պէշ
28 'ատէտ սիւրկիւ օլսուն: Վէ թախթալարըն օրթա-
սընտա օլան օրթա սիւրկիւ պաշտան պաշա կէչսին:
29 Վէ թախթալարը ալթունլէ գափլայասըն, վէ հալ-
գալարը սիւրկիւլէրէ խանէ օլմագ իւզրէ՝ ալթունտան
եափասըն, վէ սիւրկիւլէրի ալթունլէ գափլայասըն:
30 Վէ մէսքէնի սանա տաղտա կէօսթէրիլէն ⁻րէսմինէ
կէօրէ գուրասըն:
31 Վէ ⁻լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշ-
տան վէ պիւքիւմիւշ ա'լա քէթէնտէն պիր փէրտէ
եափըպ, ուսթատանէ քէրուպի Նագըշլը եափըլսըն:
32 Վէ անը սէնթ աղաճընտան ալթունլէ գափլը օլան
տէօրթ 'ատէտ տիրէք իւզէրինէ գօյասըն. չէնկէլլէրի
տախի ալթունտան օլուպ՝ տէօրթ 'ատէտ կիւմիւշ
33 գա'իտէ իւզէրինտէ օլալար: Վէ փէրտէյի գօփչալար-
տան ասըպ՝ օրայա, եա'նի փէրտէնին իչէրիսինէ ⁻չէ-
հատէթ թապուլընըն կէթիրէսին. վէ օ փէրտէ սիգէ
⁻գուտս իլէ գուտս իւ ագտասը պիրիպիրինտէն թէֆ-
34 րիգ էյլէյէ: Վէ ⁻քէֆարէթկեահը գուտս իւ ագտաս-
35 տա չէհատէթ թապուլը իւզէրինէ գօյասըն: Վէ
⁻փէրտէնին տըշարըսընա սօֆրայը, վէ ⁻սօֆրանըն

ա Պ. 36. 8։
բ Պ. 36. 14։
գ Պ. 36. 19։
դ Պ. 25. 9, 40։ 27. 8։ Ա'մալ. 7. 44։ Ելք. 8. 5։
ե Պ. 36. 35։ Դևտ. 16. 2։ 2 Թվ. 3. 14։ Մատ. 27. 51։ Ելք. 9. 3։
զ Պ. 25. 16։ 40. 21։
է Պ. 25. 21։ 40. 20։ Ելք. 9. 5։
ը Դևտ. 16. 2։ Ելք. 9. 2, 3։
թ Պ. 40. 24։
ժ Պ. 40. 22։ Ելք. 9. 2։

Digitized by Google

գարշըսընտա մէսքէնին ճէնուպ թարաֆընա շէմ՚-
տանը գոյարագ՝ սօֆրայը շիմալ թարաֆընա գոյասըն։
36 Վէ չատրըրն գափուսընա լաճիվէրտի վէ էրղէվանի
վէ գըրմըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա՚լա քէ-
թէնտէն իյնէ իշի օլարագ ՚պիր գափու փէրտէսի եա-
37 փասըն։ Վէ գափու փէրտէսի իչիւն սէնթ ...ՙպէշ ՚ատէտ տիրէք եափասըն, վէ անլէրի ալթունլէ
գափլայասըն. չէնկէլլէրի ալթունտան օլսուն, վէ ան-
լէր իչիւն պէշ ՚ատէտ պագըր գա՚իտէ տէօքէսինն։

ՊԱՊ 27

*Մուհրագա մէզպահը իլէ էտէվանը։ 9 Մէսքէնին հավլուսը, փէր-
տէլէրի վէ տիրէքլէրի։ 18 Հավլունըն ուզունլըղը վէ էնի։ 20 Ըշըղ
իչիւն եաղ։*

Վ Է ուզունլըղը պէշ վէ էնի պէշ զըրա՚ օլարագ,
՚մէզպահը սէնթ աղաճընտան եափասըն. մէզպահ
միւրէպպա՚ օլարագ՝ եիւքսէքլիյի իչ զըրա՚ օլսուն։
2 Վէ պույնուզլարընը տէօրթ քէօշէսինտէ եափասըն.
պույնուզլարը քէնտիսինտէն օլուպ՝ ՚պանը պագըրլէ
3 գափլայասըն։ Վէ քիւլիւ գալտըրաճագ գապլարընը
վէ քիւրէքլէրինի վէ լէյլէնլէրինի վէ չաթալլարընը վէ
աթէշ գապլարընը եափասըն. էտէվաթընըն քեաֆ-
4 ֆէսինի պագըրտան եափասըն։ Վէ անա պագըրտան
շէպէքէլի պիր ըսկարա եափասըն, վէ շէպէքէնին
տէօրթ քէօշէսինտէ պագըրտան տէօրթ ՚ատէտ հալգա
5 եափասըն։ Վէ անը մէզպահըն փէրվազը ալթընա
աշաղըտա գոյասըն. շէպէքէ մէզպահըն օրթասընա
6 գատար օլսուն։ Վէ մէզպահ իչիւն գօլլար եափասըն.
գօլլար սէնթ աղաճընտան օլարագ՝ անլէրի պագըրլէ
7 գափլայասըն։ Վէ գօլլարը հալգալարա կէչիրիլսին,
վէ անը թաշըմագ իչիւն գօլլար մէզպահըն իքի եա-
8 նընտա օլսուն։ Մէղրաֆը թախթալարտան իչի պօշ
օլարագ եափասըն. ՚տաղտա սանա կէօսթէրիլտիյի
կիպի եափսընալար։
9 Վէ ՚մէսքէնին հավլուսընը եափասըն. սաղ՝ եա՚նի
ճէնուպ թարաֆը իչիւն հավլուսընըն փէրտէլէրի պիւ-
քիւլմիւշ ա՚լա քէթէնտէն օլարագ՝ պիր եանընըն ու-
10 զունլըղը եիւզ զըրա՚ օլսուն։ Վէ եիրմի ՚ատէտ տի-
րէյի վէ անլէրին եիրմի ՚ատէտ գա՚իտէսի պագըր-
տան օլուպ՝ տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ անլէրին գու-
11 շագլարը կիւմիւշտէն օլսուն։ Վէ պու գըյաս իւզրէ՝
շիմալ թարաֆը իչիւն պօյընա փէրտէլէրին ուզուն-
լըղը եիւզ ղըր՚ օլուպ, եիրմի ՚ատէտ տիրէյի վէ ան-
լէրին եիրմի գա՚իտէսի պագըրտան վէ տիրէքլէրին
12 չէնկէլլէրի վէ գուշագլարը կիւմիւշտէն օլսուն։ Վէ
հավլունըն ղարպ թարաֆընտա օլան էնի իչիւն փէր-
տէլէր էլլի զըրա՚ օլուպ՝ տիրէքլէրի օն վէ գա՚իտէ-
13 լէրի օն ՚ատէտ օլսուն։ Վէ հավլունըն շարգ թարա-
14 ֆընտա օլան էնի՝ էլլի զըրա՚ օլսուն։ Գ...ՙէ պիր
եանընըն փէրտէլէրի օն պէշ զըրա՚ օլուպ՝ տիրէքլէրի
15 իչ ՚ատէտ վէ գա՚իտէլէրի իչ ՚ատէտ օլսուն։ Վէ տի-
կէր եանընըն փէրտէլէրի օն պէշ զըրա՚ օլուպ, տի-
րէքլէրի իչ ՚ատէտ վէ գա՚իտէլէրի իչ ՚ատէտ օլսուն։
16 Վէ հավլունըն գափուսընա լաճիվէրտի վէ էրղէվանի
վէ գըրմըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա՚լա քէ-
թէնտէն իշլէմէ օլարագ եիրմի զըրա՚ պիր փէրտէ
օլուպ, տիրէքլէրի տէօրթ վէ գա՚իտէլէրի տէօրթ
17 ՚ատէտ օլսուն։ Հավլունըն էթրաֆընտա օլան տի-
րէքլէրին ճիւմլէսինին գուշագլարը կիւմիւշտէն օլուպ,
չէնկէլլէրի կիւմիւշտէն վէ գա՚իտէլէրի պագըրտան
18 օլսուն։ Հավլունըն ուզունլըղը եիւզ զըրա՚ վէ էնի
հէր եէրտէ էլլի, վէ եիւքսէքլիյի պէշ զըրա՚ պիւքիւլ-
միւշ ա՚լա քէթէնտէն օլուպ, գա՚իտէլէրի պագըրտան
19 օլսուն։ Մէսքէնին հէր նէվ՚ իշինտէ գուլլանըլան էտէ-
վաթըն քեաֆֆէսի իլէ ճիւմլէ գազըգլարը վէ հավլու-
նըն հէփ գազըգլարը պագըրտան օլսուն։
20 Վէ ՚սէն պէնի Իսրայէլէ էմր էյլէ, գանտիլլէրին
տա՚իմա եանըպ զիյա վէրմէլէրի իչիւն սանա տէօյիւլ-
միւշ զէյթունտան ...ՙ խալիս եաղ կէթիրսինլէր։
21 Ձէմ՚աթ չատրըրընտա ՚շէհատէթին էօնիւնտէքի փէր-
տէնին խարիճինտէ ՚Ահարոն վէ անըն օղուլլարը ախ-
շամտան սապահատէք ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա անը
թէրթիպ էթսինլէր. ՚պու պէնի Իսրայէլ թարաֆըն-
տան ՚ասրլարընճա էպէտի ֆէրիզէ օլսուն

ՊԱՊ 28

*Ահարոն իլէ օղուլլարընըն թահինլիք իչիւն այրըլմալարը վէ մու-
գաասաէա էլլիսէ։ 6 Էֆոթը, 15 վէ հիւքմ կէօյիւսլիյինէ աու-
րլա լ ինչասը։ 30 Ուրիմ վէ Թումմիմ։ 31 Էֆոթըն էնձարխի վէ
նարլար իլէ չընարագլարը։ 36 Ալմանն լէվհան։ 39 Նազըշլը կէօնլէք
40 վէ Ահարոնըն օղուլլարընըն էլպիսէսի։*

Վ Է սէն, պէնի Իսրայէլ արասընտան պանա քեա-
հինլիք էթմէլէրի իչիւն, ՚գարնտաշըկ Ահարոնը վէ
անըն իլէ պէրապէր օղուլլարընը, եա՚նի Ահարոն վէ
Ահարոնըն օղուլլարը Նադաբ վէ Աբիուդ վէ Եղիա-
2 զար վէ Իթամարը եանըկա ճէլպ էյլէ։ Վէ ՚գարնտա-
շըկ Ահարոնա ՚իզզէթ վէ զիյնէթ իչիւն մուգատտէս
3 էլպիսէ եափասըն։ Իմտի սէն՝ ՚հիքմէթ րուհը յլէ մէմ-
լու գըլտըղըմ ՚հինէր սահիպի օլանլարընն քեաֆֆէ-
սինէ սէօյլէ քի, Ահարոնըն պանա քեահինլիք էթմէսի
իչիւն՝ անը թագտիս էթմէք իւզրէ էլպիսէսինի եափ
4 սընլար։ Վէ եափաճագլարը էլպիսէ պունլար, եա՚նի
՚կէօյիւսլիւք վէ ՚էֆօտ վէ ՚էնթարի վէ ...նագըշլը

ե Պ. 36. 37։
զ Պ. 36. 38։
— Պ. 38. 1։ Եզեկ. 43. 13։
է Պսղ Ա՚տ. 16. 38։
ը Պ. 25. 40։ 26. 30։
թ Պ. 38. 9։
ժ Ղևտ. 24. 2։
ի Պ. 26. 31, 33։
լ Պ.30.8։ 1Մնաց. 3. 3։ 2 Թագ. 13. 11։
խ Պ. 28. 43։ 29. 9, 28։ Ղևտ.3.17։16.34։24. 9։Ա՚տ.18.23։19.21։ 1 Մնաց. 30. 25։
— Ա՚տ. 18. 7։ Ի՚սպ. 5. 1, 4։
կ Պ. 29. 5, 29։ 31. 10։ 39.1,2։ Ղևտ.8.7,30։ Ա՚տ. 20. 26, 28։
հ Պ. 31. 3։ 35. 30, 31։
ձ Պ. 31. 6։ 36. 1։
ղ Ես. 15։
ճ Ես. 6։
մ Ես. 31։
յ Ես. 39։

Digitized by Google

կէօմլէք վէ սարըգ վէ գուշագ տըր. պանա քեահին-
լիք էթմէք իչիւն գարնտաշըն Ահարոնա վէ օղուլլա-
րընա մուգատտէս էլպիսէ եափսընլար:
5 Վէ ալթունը վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըր-
6 մըզը գումաշը վէ ա՛լա քէթէնի ալըպ, Ալթունտան
վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան
վէ պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն էֆօտը ուսթատանէ
7 եափսընլար: Անը պաղլամագ իչիւն իքի ուճընտա
8 պաղլանաճագ իքի օմուզլըղը օլսուն: Վէ էֆօտըն
իւզէրինտէ օլան շէրիտ անըն իշի կիպի վէ անտէն
օլարագ՝ ալթուն վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըր-
մըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն օլ-
9 սուն: Վէ իքի ՚ատէտ ՚ագիգ թաշը ալըպ, իւզէրլէրինէ
10 պէնի Իսրայէլին իսմլէրինի հէքք էտէսին: Անլէրին
իսմլէրինտէն վէլատէթլէրինէ կէօրէ ալթը իսմի պիր
թաշտա, վէ տիկէր ալթը իսմի օ պիր թաշտա օլ-
11 սուն: Օլ իքի թաշըն իւզէրինէ պէնի Իսրայէլին իսմ-
լէրինի միւհր նագշը կիպի հէքքեաք մա՛րիֆէթիյլէ
12 գազտըրըպ, անլէրի ալթուն խանէլէրէ գօյասըն: Վէ
օլ իքի թաշը պէնի Իսրայէլէ թէզքեար թաշլարը օլ-
մագ իւզրէ էֆօտըն օմուզլըգլարը իւզէրինէ գօյասըն.
վէ Ահարոն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թէզքեար իչիւն
իքի օմուզու իւզէրինտէ իսմլէրինի թաշըսըն:
13 Վէ խանէլէրի ալթունտան եափասըն: (14) Վէ
խալիս ալթունտան պիւքիւլմիւշ իքի էօրմէ զէնճիր
եափրպ՝ էօրմէ զէնճիրլէրի խանէլէրէ կէչիրէսին:
15 Վէ պիր հիւքմ կէօյիւսլիյիւ ուսթատանէ եափրպ՝
էֆօտըն իշի կիպի եափասըն. անը ալթուն վէ լաճի-
վէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան վէ պիւ-
16 քիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն եափասըն: Միւրէպպա՛ էֆ
իքի գաթլը օլարագ՝ ուզունլըղը պիր գարըշ վէ էնի
17 պիր գարըշ օլսուն: Վէ անը թաշլարէ տօնատա-
րագ՝ տէօրթ սըրա թաշ օլսուն. պիր սըրասը գըր-
մըզը ՚ագիգ վէ սարը եագութ վէ զիւմրիւտ օլսուն.
18 պու պիրինճի սըրա տըր: Վէ իքինճի սըրա շէպչի-
19 րաղ վէ կէօք եագութ վէ էլմաս օլսուն: Վէ իւչիւճիւ
սըրա մօր եագութ վէ ՚այնիւկհիրր վէ ճէպէլլէգում
20 օլսուն: Վէ տէօրտինճի սըրա զէպէրճէտ վէ ՚ագիգ
վէ եէշէմ օլսուն. անլէրի տօնաթմագ իչիւն ալթուն
21 խանէլէր օլսուն: Վէ պու թաշլար պէնի Իսրայէլին
իսմլէրի իւզրէ օլարագ՝ իսմլէրինէ կէօրէ օն իքի ՚ատէտ
օլսուն, հէր պիրինին իսմի միւհր նագշըյլէ օն իքի
22 սըպթ իչիւն պուլունսուն: Վէ կէօյիւսլիւք իւզէրինէ
խալիս ալթունտան էօրմէ վէ պիւքիւլմիւշ զէնճիրլէր
23 եափասըն: Վէ կէօյիւսլիւք իւզէրինտէ իքի ալթունն
հալգա եափասըն. վէ իքի հալգալարը կէօյիւսլիյիւն
24 իքի ուճընա գօյասըն: Վէ օլ իքի ալթուն էօրմէ զէն-

ճիրլէրի կէօյիւսլիյիւն եանլարընտա օլան իքի հալ-
25 գալարա թագասըն: Վէ իքի էօրմէ զէնճիրլէրին ՚էնէ
իքի ուճլարընը օլ իքի խանէյէ թագըպ, էօն թարա-
ֆընտան էֆօտըն օմուզլըգլարը իւզէրինէ գօյասըն:
26 Վէ իքի ալթուն հալգա եափրպ, անլէրի կէօյիւսլիւ-
յիւն իքի եանլարընա՝ իչէրիտէն էֆօտ թարաֆընտա
27 օլան քէնարընա գօյասըն: Վէ իքի ալթուն հալգա
եափրպ, անլէրի աշաղըտան էֆօտըն իքի օմուզլըգ-
լարընա՝ էօն թարաֆընտան էֆօտըն շէրիտի իւզէ-
28 րինտէն անըն պաղլանտըղը եէրէ թագասըն: Վէ կէօ-
յիւսլիյիւ հալգալարըյլէ էֆօտըն հալգալարընա լա-
ճիվէրտի գայթանլէ պաղլասընլար, քի էֆօտըն շէ-
րիտի իւզէրինտէ օլուպ՝ կէօյիւսլիւք էֆօտտան այ-
29 րըլմայա: Վէ Ահարոն մագտիսէ կիրտիյինտէ տա՛իմա
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚թէզքեար իչիւն հիւքմ կէօ-
յիւսլիյիւնտէ՝ գալպի իւզէրինտէ պէնի Իսրայէլին
30 իսմլէրինի թաշըսըն: Վէ ՚հիւքմ կէօյիւսլիյիւնտէ
*Ուրիմի վէ Թումմիմի՚՚ գօյասըն. վէ Ահարոն ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա կիրտիյինտէ՝ պունլար գալպի իւզէ-
րինտէ օլսունլար. վէ Ահարոն տա՛իմա ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա գալպի իւզէրինտէ պէնի Իսրայէլին
հիւքմիւնիւ հա՚միլ օլսուն:
31 Վէ ՚էֆօտըն էնթարիսինի պիւսպիւթիւն լաճի-
32 վէրտի գումաշտան եափասըն: Վէ օրթասընտա պա-
շընն ՚էնէ՚է իչիւն՝ պիր աղըզ օլուպ, պու աղըզըն էթ-
րաֆընտա երրթըլմամասը իչիւն՝ զըրհ աղըզ կիպի
33 տօգումա իշի քէնարը օլսուն: Վէ էթէքլէրինտէ լա-
ճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան
էթէքլէրին էթրաֆընտա նարլար՝ վէ անլէրին ապա-
սընտա, էրեյէ էթրաֆընտա ալթուն չընղըրագլար
34 եափասըն. էնթարինին էթէքլէրի էթրաֆընտա պիր
ալթուն չընղըրագ վէ պիր նար, պիր ալթուն չընղը-
35 րագ վէ պիր նար օլսուն: Վէ ՚իպատէթ վագթընտա
Ահարոնըն իւզէրինտէ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա
մագտիսէ կիրտիյինտէ վէ չըգտըղընտա էօլմէմէսի
իչիւն անըն սէտասը իշիտիլսին:
36 Վէ ՚խալիս ալթունտան պիր լէվհա եափրպ, իւ-
զէրինէ միւհր նագշըյլէ †ԳՕՏԷՇ ԼԱ ԵՀՈՎԱ՚՚ գազ-
37 տըրասըն: Վէ անա պիր լաճիվէրտի շէրիտ թա-
գասըն. սարըգ իւզէրինէ գօնուլուպ՝ սարըղըն էօն
38 թարաֆընտա օլսուն: Վէ Ահարոնըն ալնը իւզէ-
րինտէ օլսուն, վէ Ահարոն պէնի Իսրայէլին թագ-
տիս էթտիքլէրի ՚սուգաստէս ՚աթիյէլէրինին քեաֆ-
ֆէսինին կիւնահրնը համիլ օլսուն, վէ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա ՚մագպուլ օլմալարը իչիւն տա՛իմա ալնը
իւզէրինտէ օլսուն:
39 Վէ կէօմլէյի ա՛լա քէթէնտէն նագըշըը տօգուտա-

ը Պ. 39. 2։
ա Այ. 29։ Պ. 39. 7։
բ Պագ ՅԵՒ. 4. 7։ Զաք. 6. 14։
գ Պ. 39. 8։
դ Պ. 39. 10, վէ ապագ։
ե Այ. 12։
զ Ղևտ.8.8։ Ա՛տ.27.21։
է Ել.ս.33.8։1Մնաց.28. 6։Ղևտ.2.63։Նէեմ.7. 65։
* ե՚՚Ն՝ Նաև վէ Թէ-
մամիյէթ
ը Պ. 39. 22։
թ Պ.39.30։Զաք.14.20։
ժ Ել. 43։ Ղևտ. 10. 17։ 22. 9։ Ա՛տ.18.1։ Ես. 53.11։ Եզեկ. 4.4-6։
† ե՚՚Ն՝ ՐԱՊՊԱ Ասպ-
տիս օլունմըշ
ի Ել. 43։ Ղևտ. 10. 17։ 22. 9։ Ա՛տ.18.1։ Ես. 53.11։ Եզեկ. 4.4-6։
ժամիյէթ
ի Ել. 43։ Ղևտ. 10. 17։ 22. 9։ Ա՛տ.18.1։ Ես. 53.11։ Եզեկ. 4.4-6։
Յովհ. 1.29։ Հպր. 9. 28։ 1 Պետ. 2. 24։
լ Ղևտ.1. 4։ 22.27։ 23. 11։ Ես. 56. 7։

Digitized by Google

սըն, վէ սարըղը ա՛լա քէթէնտէն եափըպ՝ գուշաղը իյնէ իշի եափասըն
40 ՛Վէ Ահարոնըն օղուլլարը իչիւն կէօմլէքլէր վէ գուշագլար եափըպ՝ ՛իզզէթ վէ զիյնէթ իչիւն անլէրէ
41 սէրփուշլար եափասըն։ Վէ անլէրի գարնտաշըղ Ահարոնա վէ անըն իլէ պէրապէր օղուլլարընա կիյտիրիպ, ՛անլէրի մէսհլէ ՝թա՛եին վէ պանա քեահինլիք էթմէլէրի իչիւն անլէրի թագտիս էյլէյէսին։
42 Վէ ճէսէտլէրինին ՛իւրեանլըղընը էօրթմէք իչիւն անլէրէ ՝քէթէն պէզինտէն պէլտէն տիզէ գատար եէ-
43 թիշէճէք տօնլար եափասըն։ Վէ ճէմա՛աթ չատըրընա կիրտիքլէրինտէ, եախօտ մագտիստէ խըտմէթ իչիւն ՝մէզպահա եագլաշտըգլարընտա, Ահարոն վէ օղուլլարը իւզէրինտէ օլսունլար, օլմայա քի ՝կիւնահը համիլ օլուպ էօլէլէր. ՝քէնտիսինէ վէ քէնտիսինտէն սօկրա զիւրրիյէթինէ էպէտի ֆէրիզէ օլսուն։

ՊԱՊ 29

Քեահին Մագտիսի իչիւն զէպհիէլէր վէ անլէրին ֆէրիզէսիւ 38 Տա՛իմի մուհրագաո 45 Ալլահընն պէնի Իսրայէլ արասընտա ապքին օլմագ խուսուսընտա վա՛տը։

Վ է պանա քեահինլիք իճրասը իչիւն անլէրի թագտիս էթմէք զըմընտա, անլէրէ եափաճաղընկ շէյ պու տըր. սըղըրլարտան ՝պիր տանա վէ իքի
2 գուսուրսըզ գօչ, Վէ ՝մայասըզ էքմէք վէ եաղլէ եօղրուլմըշ մայասըզ փիտէլէր վէ եաղ սիւրիւլմիւշ մայասըզ եուֆգալար ալասըն. պունլարը խասս պուղ-
3 տայ ունունտան եափասըն։ Վէ անլէրի պիր սէփէտէ գօյուպ՝ անլէրի սէփէթի իչինտէ, տանայը վէ իքի գօ-
4 չը տախի կէթիրէսին։ Վէ Ահարոն իլէ օղուլլարընը ճէմա՛աթ չատըրընըն գափուսընա եագլաշտըրըպ,
5 ՝անլէրի սու իլէ եըյգայասըն։ ՝Վէ էլպիսէյի ալըպ՝ Ահարոնա կէօմլէյի վէ էֆօտըն էնթարիսինի վէ էֆօտը վէ կէօյիւլիւյիւ կիյտիրէրէք, անա ՝էֆօտըն շէրի-
6 տինի պաղլայասըն։ ՝Վէ սարըղը անըն պաշընա գօ-
յուպ՝ մուգատտէս թաճը սարըգ իւզէրինէ գօյասըն։
7 Վէ ՝մէսհ եաղընը ալըպ՝ պաշը իւզէրինէ տէօքէրէք
8 անը մէսհ էտէսին։ Վէ ՝օղուլլարընը եագլաշտըրըպ՝
9 անլէրէ կէօմլէքլէր կիյտիրէսին։ Վէ անլէրէ, եա՛նի Ահարոն իլէ օղուլլարընա գուշագլար գուշատըպ անլէրէ սէրփուշլար սարասըն. վէ ՝քեահինլիք անլէրէ էպէտի ֆէրիզէ օլմագ իւզրէ ՛Ահարոն իլէ օղուլլարընը թախսիս էտէսին։
10 Վէ տանայը ճէմա՛աթ չատըրընըն էօնիւնէ եագլաշտըրըպ, ՝Ահարոն վէ օղուլլարը էլլէրինի տանա-
11 նըն պաշընա գօտրգտան սօկրա, Տանայը ճէմա՛աթ չատըրընըն գափուսընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
12 զէպհ էտէսին։ Վէ ՝տանանըն գանընտան ալըպ՝ փարմաղընկլէ մէզպահընն ՝պոյնուզլարը իւզէրինէ սիւրիւպ, պոյնը տալա գանըն հէփսինի մէզպահընն աշա-
13 ղըսընա տէօքէսին։ Վէ ՛իչլէրի գափլայան եաղընն քեաֆֆէսի իլէ գարա ճիյէրին իւսթ թարաֆընտա օլան զարը վէ իքի պէօյրէք իլէ իւզէրլէրինտէ օլան
14 եաղը ալըպ մէզպահ իւզէրինտէ եագասըն։ Լաքին ՝տանանըն էթի վէ տէրիսի վէ թէզէյինի օրտու խարիճինտէ աթէշէ եագասըն. պու կիւնահ գուրպանը տըր։
15 Վէ ՛գօչընն պիրինի ալասըն, վէ Ահարոն իլէ օղուլ-
16 լարը ՝էլլէրինի գօչընն պաշը իւզէրինէ գօտրգտա, Գօչու զէպհ էտիպ՝ գանընը ալարագ մէզպահընն հէր
17 թարաֆընա սէրփէսին։ Վէ գօչու փարչալայըպ իչլէրինի վէ փաչալարընը երյգայարագ, պունլարը
18 փարչալար իլէ պաշը իւզէրինէ գօյասըն։ Վէ պիւթիւն գօչու մէզպահտա եագասըն. պու՝ ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլուպ, ՝խօշ րա՛հհա օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան տըր։
19 ՛Վէ տիկէր գօչու ալասըն, վէ Ահարոն իլէ օղուլլարը էլլէրինի գօչընն պաշը իւզէրինէ գօտրգտան սօկ-
20 րա, Օլ գօչու զէպհ էտիպ, գանընտան ալարագ Ահարոնընն սաղ գուլաղընընն եումշաղը իւզէրինէ վէ օղուլլարընընն սաղ գուլագլարընընն եումշագլարը իւզէրինէ վէ սաղ էլլէրինին վէ սաղ այագլարընընն պաշ փարմագլարը իւզէրինէ գօտրգտան սօկրա, գանը մէզ-
21 պահընն հէր թարաֆընա սէրփէսին։ Վէ մէզպահ իւզէրինտէ օլան գանտան վէ ՛մէսհ եաղընտան ալըպ՝ Ահարոն վէ էլպիսէսի իւզէրինէ վէ անըն իլէ պէրապէր օղուլլարը վէ օղուլլարընըն էլպիսէլէրի իւզէրինէ սէրփէսին, քի ՛քէնտիսի իլէ էլպիսէսի վէ օղուլլարը վէ օղուլլարընըն էլպիսէլէրի անըն իլէ պէրապէր
22 թագտիս օլունա։ Վէ գօչընն իչ եաղընը վէ գույրուղը վէ իչլէրի գափլայան եաղը վէ գարա ճիյէրին [illegible] օլան զարը վէ իքի պէօյրէք իլէ իւզէրլէրինտէ օլան եաղը վէ սաղ պուտու ալասըն. զիրա
23 պու գօչ [illegible] թագտիսի իչիւն տիր։ ՝Վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մայասըզ էքմէք սէփէտինտէն պիր սօմուն էքմէք վէ պիր եաղը էքմէք փիտէսի վէ
24 պիր եուֆգա ալասըն։ Վէ ճիամլէսինի Ահարոնըն էլինէ վէ օղուլլարընըն էլլէրինէ գօյուպ, ՝անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սալլամա գուրպանը օլարագ թագտիմ
25 էտէսին։ ՝Վէ անլէրի էլլէրինտէն ալըպ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա խօշ րա՛հհա օլմագ իւզրէ, մէզպահ

ա Ել. 4։ Պ. 39. 27-29, 41։ Եզեկ. 44.17, 18։
բ Պ. 29. 7։ 30. 30։ 40. 15։ Ղեւ. 10. 7։
գ Պ. 29. 9, վէ պայրի։ Ղեւ. 8։ Իսպ. 7. 28։
դ Պ. 39. 28։ Ղեւ. 6. 10։ 16. 4։ Եզեկ. 44. 18։
ե Պ. 20. 26։
զ Ղեւ. 5. 1, 17։ 20. 19, 20։ 22. 9։ Ա՛տ. 9. 13։ 18. 22։
է Պ. 27. 21։ Ղեւ. 17. 7։
ը Պ. 28. 41։ Ղեւ. 8. 8։
թ Ղեւ. 8. 9։
ժ Պ. 28. 41։ 30. 25։ Ղեւ. 8. 12։ 10. 7։ 21. 10. Ա՛տ. 35. 25։
ի Ղեւ. 8. 13։
լ Ա՛տ. 18. 7։
խ Պ. 28. 41։ Ղեւ. 8. 22, վէ պայրի։ Իսպ. 7. 28։
ծ Ղեւ. 1. 4։ 8. 14։
կ Ղեւ. 8. 15։
հ Պ. 27. 2։ 30. 2։
ձ Ղեւ. 3. 3։ [13. 11։
ղ Ղեւ. 4. 11, 12, 21։ Իսպ.
ճ Ղեւ. 8. 18։
մ Ղեւ. 1. 4-9։
յ Թէք. 8. 21։
ն Ել. 3։ Ղեւ. 8. 22։ [30.
շ Պ. 30. 25, 31։ Ղեւ. 8.
ո Ել. 1։ Իսպ. 9. 22.
չ Ղեւ. 8. 26։
պ Ղեւ. 7. 30։
ջ Ղեւ. 8. 28։

Digitized by Google

իւզէրինտէ մուհրագա իւսթինտէ եագասըն. պու՝
26 ՐԱՊՊԱ գուրպան տըր: Վէ Ահարոնըն թախսիսի
իչին օլան գօչըն Ւտէօշինիւ ալըպ՝ անը ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա սալլամա գուրպանը օլարագ թագտիմ
27 էտէսին. վէ օ Ըսէնին նասիպին օլա: Վէ Ահարոնըն
վէ օղուլլարընըն թախսիսի իչին օլան գօչտան պու
Ւսալլամա տէօշինիւ վէ րէֆ'իյէ պուտընը թագտիս
28 էտէսին: Վէ պու պէնի Իսրայէլ թարաֆընտան Ահա-
րոնա վէ օղուլլարընա Ըէպէտի ֆէրիզէ օլա, զիրա
պու րէֆ'իյէ թագտիմէսի տիր. վէ պէնի Իսրայէլ
թարաֆընտան սէլամէթ զէպիհէլէրինտէն Ըրէֆ'իյէ
թագտիմէսի օլարագ, ՐԱՊՊ իչին րէֆ'իյէ թագտի-
մէլէրի օլաճագ տըր:
29 Վէ Ահարոնըն մուգատտէս էլպիսէսի՝ քէնտիսին-
տէն սօկրա Ւանլէր իլէ մէսհ ու թախսիս օլունմա-
30 լարը իչին Ըօղուլլարընըն օլսուն: ԸՕղուլլարընտան
անըն եէրինէ մուգատտէս մահալտէ խրտմէթ էթմէք
իչին ճէմա'աթ չատըրընա կիրէճէք օլան քեահին
31 անլէրի Ըեէտի կիւն կիյսին: Վէ Ըէհէն թախսիսի իչին
օլան գօչը ալըպ՝ Ըէթինի մուգատտէս մահալտէ
32 խաշլայասըն: Վէ Ահարոն իլէ օղուլլարը գօչըն էթի-
նի վէ Ըսէպէթէտէ օլան էքմէյի ճէմա'աթ չատըրընըն
33 գափուսը եանընտա Ըեէսինլէր: Վէ անլէրին թախսիս
ու թագտիսի իչին քէֆարէթ վասըթասը օլան շէյ-
լէրի եէսինլէր, վէ Ըախէր պիր քիմսէ եէմէսին, զիրա
34 անլէր մուգատտէս տիր: Վէ էկէր թախսիս Ըէ՜ՀԷՊ՜
ՆԸՆԸ էթինտէն վէ էքմէյինտէն սապահա գատար գա-
լըր իսէ, Ըպագր գալանը աթէշէ եագաճագսըն. մու-
գատտէս օլտրղընտան եէնիլմէսին:
35 Իմտի Ահարոնա վէ օղուլլարընա հէման պու վէճճլէ
սանա էմր էթտիյիմին քեաֆֆէսինէ կէօրէ իճրա է-
տիպ, Ըանլէրին էմր ի թախսիսինի եէտի կիւն իճրա
36 էտէսին: Վէ քէֆարէթ իչին Ըհէր կիւն կիւնահ գուր-
պանը տէյիւ պիր տանա թագտիմ էտէսին, վէ մէզ-
պահ իչին էթտիյինկ քէֆարէթլէյէ անը թաթհիր վէ
37 անըն թագտիսի իչին Ըմէսհ էտէսին: Մէզպահ իչին
եէտի կիւն քէֆարէթ էտիպ՝ անը թագտիս էտէսին,
Ըվէ մէզպահ ագտէս օլուպ, Ըմէզպահա տօգունան
հէր շէյ մուգատտէս օլաճագ տըր:
38 Վէ մէզպահ իւզէրինտէ թագտիմ՝ էտէճէյինկ պու
տըր. Ըհէր կիւն տէվամ իւզրէ Ըպիրէր եաշընտա իքի
39 գուզու. Պիր գուզույը Ըսապահլայընը վէ օ պիր գու-
40 զույը ախշամ իւսթիւ թագտիմ էտէսին: Վէ գուզու-
նընը պիրի իլէ պիր րուպ՝ ը հին տէօյիւվիւշ զէյթուն-

տան ՙփԱ եաղլէ եուղրուվմըշ պիր 'իւշր խասս ուն,
վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի իչին պիր րուպ՝ ը հին
41 շէրապ օլսուն: Վէ տիկէր գուզույը Ըախշամ իւսթիւ
թագտիմ էտիպ, անա սապահ թագտիմէսի կիպի վէ
անըն մէշրուպաթ թագտիմէսի կիպի իճրա էտէսին.
պու խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան տըր:
42 Պու սէնին իլէ թէքէլլիմ էթմէք իչին՝ Ըսիզին իլէ
միւլագաթ էտէճէյիմ ճէմա'աթ չատըրընըն գափու-
սընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա 'ասրլարընըզճա Ըտա'-
43 իմ մուհրագա օլաճագ տըր: Վէ պէնի Իսրայէլ իլէ
օրատա միւլագաթ էտէճէյիմ, վէ օ Ըմահալ ՙճէլլըմա
44 թագտիս օլունաճագ տըր: Վէ ճէմա'աթ չատըրը իլէ
մէզպահը թագտիս էտիպ, Ահարոն իլէ օղուլլարընը
պանա քեահինլիք էթմէլէրի իչին Ըթագտիս էտէճէ-
45 յիմ: Վէ Ըպէնի Իսրայէլ արասընտա սաքին օլուպ,
46 անլէրէ Ալլահ օլաճաղըմ: Վէ արալարընտա սաքին
օլմագ իչին, անլէրի Մրսըր տիյարընտան չրգարան
Ըքէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր.
անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ պէն իմ:

ՊԱՊ 30

*Պուխուր մէզպահը: 11 Վէրիլէճէք ֆիտիյէ: 17 Պագըրտան գուր-
նաս: 22 Մուգատտէս մէսհ եապըր: 34 Մուգատտէս պուխուրընն սու-
րէթ ի Թէրքիյէ:*

Վ է՜ պուխուր եագմագ իչին պիր Ըմէզպահ եափ.
2 անը սէնէթ աղաճընտան եափաճագսընը: Միւրէպպա'
օլարագ ուզունլըղը պիր վէ էնի պիր զըրա' վէ եիւք-
սէքլիյի իքի զըրա' օլսուն. պույնուզլարը տախի քէն-
3 տիսինտէն օլսուն: Վէ անը, Ը՜Նէ իւսթինիւ վէ եան-
լարընը վէ պույնուզլարընը խալիս ալթունլէ գափ-
4 լայըպ՝ էթրաֆընա պիր ալթուն թաճ եափասընը: Վէ
անա իքի եանլարընտա թաճընն ալթընտա իքի'ատէտ
ալթուն հալգա եափ. վէ անլէրի իքի թարաֆընտան
եափաճագսընը, քի անը թաշրմագ իչին անլէր գօլ-
5 լարա խանէլէր օլա: Վէ գօլլարը սէնէթ աղաճընտան
6 եափրպ անլէրի ալթունլէ գափլայասընն: Վէ անը սէ-
նին իլէ միւլագաթ էտէճէյիմ՝ շէհատէթ իւզէրինտէ
պուլունան Ըքէֆարէթլէկեահ էօնիւնտէ, եա'նի շէհա-
տէթ թապութը էօնիւնտէ օլան փէրտէնին խարիճինէ
7 գօյասընն: Վէ Ահարոն անըն իւզէրինտէ Ըխօշ րա'ի-
հալը պուխուր եագսընը. հէր սապահ Ըգանտիլլէրի
8 տիւզէլթտիյինտէ անը եագսընը: Վէ Ըախշամ իւս-
թիւ Ահարոն գանտիլլէրի եագտըղը զէման անը եագ-
սընն. 'ասրլարընըզճա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տա'իմի

ե Ղեւ. 8. 29։
ղ Պագ Մէզ. 99. 6։
ը Ղեւ. 7. 31, 34։ Ա'տ. 18.11,18։ Թէս.18.3։
– Ղեւ. 10. 15։
– Ղեւ. 7. 34։
ի Ա'տ. 18. 8. 35. 25։
ժ Ա'տ. 20. 26, 28։
ր Ա'տ. 20. 28։
ց Ղեւ. 8. 35։ 9. 1, 8։
– Ղեւ. 8. 31։
ւ Մատ. 12. 4։
ր Ղեւ. 10. 14, 15, 17։
ո Ղեւ. 22. 10։
ֆ Ղեւ. 8. 32։ [33-35։
– Պ. 40. 12։ Ղեւ. 8.
բ 'Իսպր. 10. 11։ [10։
գ Պ. 30. 26,28,29։ 40.
դ Պ. 40. 10։ [19։
ե Պ. 30. 29։ Մատ. 23.
զ Դան. 9. 27։ 12. 11։
է Ա'տ.28.3։ 1Թէվ.16. 40։ 2 Թէվ. 2. 4։ 13. 11։ 31. 3։ եզր. 3. 3։
ը 4Միւլ. 16. 15։ Եզեկ. 46. 13-15։
թ 3 Միւլ. 18. 29, 36։ 4Միւլ. 16. 15։ եզր. 9. 4,5։ Մէզ. 141. 2։ Դան. 9. 21։
ժ Պ. 25. 22։ 30. 6, 36։ Ա'տ. 17. 4։
ի Ալ.38։ Պ. 30.8։ Ա'տ. 28.6։ Դան. 8.11-13։
լ Պ. 40. 34։ 3Միւլ. 8. 11։ 2 Թէվ. 5. 14։ 7. 1-3։ Եզեկ.43.5։ Անգ. 2. 7, 9։ Մալ. 3. 1։
խ Ղեւ.21.15։22.9,16։
ծ Պ. 25.8։ Ղեւ. 26.12։ Ջաք. 2.10։ Յովհ.14. 17. 23։ 2 Կոր. 6. 16։ Վահ. 21. 3։
կ Պ. 20. 2։
հ Պագ Ալ.7.8,10։ Ղեւ. 4. 7, 18։ Վահ. 8. 3։
ձ Պ. 37. 25։ 40. 5։
ղ Պ. 25. 21, 22։
ճ Ալ. 34։ 1Միւլ. 2.28։ 1 Թէվ. 23.13։ Ղուկ. 1. 9։
ն Պ. 27. 21։
շ Պ. 12. 6։

Digitized by Google

9 պուխուր օլաճագ տըր։ Անըն իւզէրինտէ ե եապանճը
պուխուր եախօտ մուհրագա եախօտ էքմէք թագտի-
մէսի թագտիմ էթմէյէսինիզ. վէ անըն իւզէրինտէ
10 մէշրուպաթ թագտիմէսի տէօքմէյէսինիզ։ Վէ զԱհա-
րոն սէնէտէ պիր քէրրէ անըն պույնուզլարը իւզէ-
րինտէ քէֆարէթ էտիպ՝ սէնէտէ պիր տէֆ՚ա քէֆա-
րէթ իչիւն օլան կիւնահ գուրպանըներն գանը յլէ ՚ասր-
լարընըզճա անըն իւզէրինտէ քէֆարէթ էտէ. պու՝
ՐԱՊՊԱ ագտէս տիր։
11 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (12) էՍա-
յըլարընա կէօրէ պէնի Իսրայէլին մըգտարըներ ալտը-
ղընկ վագըթտա, անլէրի սայտըղընկտա հէր պիրի
ՐԱՊՊԱ ժնէֆսինին ֆիտիյէսինի վէրսին, քի անլէրի
13 սայտըղընկտա անլէրէ ՚պէյա կէլմէյէ։ ՚Սայրտան կէ-
չէնլէրին հէր պիրինին վէրէճէյի պու տըր, ե՚նի
մագտիս մըսգալը իւզրէ եարըմ մըսգալ տըր. (էպիր
մըսգալ երիմի գըրաթ տըր.) ՐԱՊՊ իչիւն թագտիմէ
14 ՝եարըմ մըսգալ օլաճագ տըր։ Երիմի եաշընը կէչկին
օլուպ՝ սայրտան կէչէն հէր ատէմ ՐԱՊՊԱ թագտիմէ
15 վէրսին։ ՝Ձանլարընըզըն քէֆարէթի իչիւն ՐԱՊՊԸՆ
թագտիմէսինի վէրտիքտէ, ՝զէնկին եարըմ մըսգալ-
տան զիյատէ վէ ֆագիր ՝-ըբ՚ ՝ըֆէլա՚ էքսիք վէր-
16 մէսին։ Վէ պէնի Իսրայէլտէն քէֆարէթ ագչէսինի
ալըպ՝ անը ՝ճէմ՚աթ չատըրընըն խրտմէթինէ վէրէ-
սին, վէ ճանլարընըզըն քէֆարէթի իչիւն ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա ՝պէնի Իսրայէլին թէզքեարը օլսուն։
17 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (18) ՝Եը յ-
գանմագ իչիւն տախի պագըրտան վէ գա՚իտէսի պա-
գըրտան օլարագ պիր գուրնա եափասըն. վէ անը
՚ճէմ՚աթ չատըրը իլէ մէզպահ արասընա գօյուպ
19 իչինէ սու գօյասըն։ Վէ Ահարոն իլէ օղուլլարը ան-
20 տէն ՚էլլէրինի վէ այագլարընը եըյգասընլար։ Անլէր
ճէմ՚աթ չատըրընա կիրտիքլէրինտէ, եախօտ խրտ-
մէթ էթմէք վէ ՐԱՊՊԱ գուրպան եագմագ իւզրէ
մէզպահա եագլաշտրգլարընտա, էօլմէմէլէրի իչիւն
21 սու իլէ եըյգանսընլար։ Իմտի էօլմէմէլէրի իչիւն էլ-
լէրինի վէ այագլարընը եըյգասընլար, վէ ՝պու ան-
լէրէ, ե՚նի անա վէ անըն նէսլինէ ՚ասրլարընճա
էպէտի ֆէրիզէ օլսուն։
22 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (23) Սէն
քէնտինկէ Ա՚լա պահարլարտան մագտիս մըսգալը
իւզրէ պէշ եիւզ ՝-ըֆէլ՚միւրը ի սաֆի վէ անըն եա-
րըսը օլարագ իքի եիւզ էլլի ՝-ըֆէլ պահար ը տարչին
24 վէ իքի եիւզ էլլի ՝-ըֆէլ Խօշ րա՚հալը գամըշ, Վէ

պէշ եիւզ ՝-ըֆէլ Խը յարշէնպէր վէ պիր Հին զէյթուն
25 եաղը ալըպ, Անը ՚մուգատտէս մէսհ եաղը, ՚ըթըրճը
սէն՚աթըյլէ թէրքիպ օլունմըշ պիր թէրթիպ եափա-
26 սըն. պու մուգատտէս մէսհ եաղը օլաճագ տըր։ Վէ
՚անընլէ ճէմ՚աթ չատըրընը վէ շէհատէթ թապու-
27 թընը, Վէ սօֆրա իլէ էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի վէ
շէմ՚տան իլէ էտէվաթընը վէ պուխուր մէզպահընը,
28 Վէ մուհրագա մէզպահը իլէ էտէվաթընըն քեաֆֆէ-
29 սինի վէ գուրնա իլէ գա՚իտէսինի մէսհ էտէսին։ Վէ
անլէրի թագտիս էտէսին քի ագտէս օլալար ՝անլէրէ
30 տօգունան հէր շէյ մուգատտէս օլաճագ տըր։ ՚Ահա-
րոն իլէ օղուլլարընը տախի մէսհ էտիպ՝ պանա քեա-
հինլիք էթմէյէրի իչիւն՝ անլէրի թագտիս էտէսին։
31 Վէ պէնի Իսրայէլէ խիթապէն տէյէսին քի՝ Պու պանա
՚ասրլարընըզճա մուգատտէս մէսհ եաղը օլաճագ տըր։
32 Ինսան ճէսէտի իւզէրինէ տէօքիլմէսին, վէ անըն
թէրթիպի իւզրէ անըն միսլինի եափմայասընըզ.
՚պու մուգատտէս տիր. սիզին ՚ինտինիզտէ մուգատ-
33 տէս օլսուն։ ՝Անըն միսլինի թէրքիպ էտէն, վէ եա-
խօտ անտէն եապանճը իւզէրինէ գօյան հէր քիմսէ
՚գավմընտան գալ՚ օլունաճագ տըր։
34 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, ՝Քէնտինկէ ՚ըթըր-
լարտան գարա քինլիւք վէ կիւզէլ գօգուլու պահար-
լար վէ գանսի ՝ւըզ, ՝՚՚ ՚ըթըրլարը վէ միւսավի
35 մրգտարտա խալիս քինլիւք ալըպ, Անը ՝՚ըթըրճը
սէն՚աթըյլէ թէրթիպ վէ թէրպիյէ օլունմուշ թահիր
36 վէ մուգատտէս պուխուր եափասըն։ Վէ պիր մրգտա-
րընը ինճէ տէօյիւպ՝ ՝սէնին իլէ միւլագաթ էտէճէյիմ
ճէմ՚աթ չատըրընտա օլան շէհատէթ էօնիւնէ գօ-
37 յասըն. ՝սիզին ՚ինտինիզտէ ագտէս օլաճագ տըր։ Վէ
եափաճաղընկ պուխուրըն թէրթիպի իւզրէ ՚քէնտինիզ
իչիւն եափմայասընըզ. պու՝ ՚ինտինկտէ ՐԱՊՊ իչիւն
38 մուգատտէս օլաճագ տըր։ ՝Գօգլամագ իչիւն անըն
միսլինի եափան քիմսէ քէնտի գավմընտան գալ՚
օլունաճագ տըր։

ՊԱՊ 31

*Մագտիսին ինշասը իչիւն Բեսալիէլ իլէ Ոողիաբըն ինձխասագ օլուն-
մալարը։ 12 Բահաթ կիւնիւնէ տա՚իր օլան էմրին Ձէ՚քիտիւ։ 18 Մով-
սէսէ իքի լէվհանըն վէրիլմէսի։*

Վ, է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի,
2 ՚Իշիթէ Յուդա սըպէրընտան ՝Բեսալիէլ իպն ի Ուրի
3 իպն ի Ողրը իսմիյլէ չաղըրըպ, Անը հիքմէթի վէ ֆէհմ
վէ մա՚րիֆէթի վէ հէր կէօնա սէն՚աթ խուսուսընտա

ե Ղեւ. 10. 1։
զ Ղեւ. 16. 18։ 23. 27։
է Գ. 38. 25։ Ա՚տ. 1. 2, 5։ 26. 2։ 2Մխ. 24. 2։
ը Ցոբ. 33. 24։ 36. 18։ Մէզ. 49. 7։ Մատ. 20. 28։ Մարկ. 10. 45։ 1Տիմ. 2. 5։ 1Պետ. 1. 18, 19։
թ 2Մխ. 24. 15։
ժ Մատ. 17. 24։
ի Ղեւ. 27. 25։ Ա՚տ. 3. 47։ Եզեկ. 45. 12։
լ Գ. 38. 26։
խ Այ. 12։
ծ Ցոբ. 34. 19։ Էմս. 22. 2։ Եփես. 6. 9։ Կող. 3. 25։
կ Գ. 38. 25։
հ Ա՚տ. 16. 40։
ձ Գ. 38. 8։ 3Մխ. 7. 38։
ղ Գ. 40. 7, 30։
ճ Գ. 40. 31, 32։ Մէզ. 26. 6։ ես. 52. 11։ Ցովհ. 13. 10։ Իպր. 10. 21։
մ Գ. 38. 26։
յ Ա՚տ. 7. 1։
ն Մէզ. 45. 8։ Էմս. 7. 17։
շ Այն. 4. 14։ Երեմ. 6. 20։
ո Մէզ. 45. 8։
չ Գ. 29. 40։
պ Գ. 37. 29։ Ա՚տ. 35. 25։ Մէզ. 89. 20։ 133. 2։
ջ Գ. 40. 9։ Ղեւ. 8. 10։ Ա՚տ. 7. 1։
ռ Գ. 29. 37։
ս Գ. 29. 7, վէ զայրիս Ղեւ. 8. 12, 30։
վ Այ. 25, 37։
տ Այ. 38։
ր Թէք. 17. 14։ Գ. 12. 15։ Ղեւ. 7. 20, 21։
ց Գ. 25. 6։ 37. 29։
ւ Այ. 25։
փ Գ. 29. 42։ Ղեւ. 16. 2։
ք Այ. 32։ Գ. 29. 37։ Ղեւ. 2. 3։
և Այ. 32։
֏ Այ. 33։
Գ. 35. 30։ 36. 1։
1Թէվ. 2. 20։

Digitized by Google

4 ՝Ալլահըն րուհը յլէ մէմ|ու գրլտրմ, Քի ուսթատ իշ-
լէրի լճատ էտիպ, ալթուն վէ կիւմիւշ վէ պագըր իշի
5 իշլէյէ. Վէ տօնաթմա իչիւն թաշ նագշընտա վէ աղաճ
6 օյմասընտա հէր կէօնէ իշտէ իշլէյէ: Վէ իշթէ պէն
Դան սրպթընտան ՞Ռողիաբ իայնի Աքիսամայը անըն
իլէ պէրապէր գօտրմ. վէ ՝հիւնէր սահիպի օլանլա-
րըն հէր պիրինին գալպինէ հիքմէթ գօտրմ, քի սանա
7 էմր էթտիյիմին քեաֆֆէսինի եափալար: ՞Ձէմա՛աթ
չատրրընը վէ ՝շէհատէթ թապութընը վէ իւզէրինտէ
օլան ՞քէֆարէթկեահը վէ չատրրըն էտէվաթընըն
8 քեաֆֆէսինի, Վէ ՝սօֆրա իլէ էտէվաթընը վէ ՝խա-
լիս ՞Ը՞ շէմ՛տան իլէ ճիւմլէ էտէվաթընը վէ պու-
9 խուր մէզպահրնը, Վէ ՝մուհրագա մէզպահը իլէ ճիւմլէ
10 էտէվաթընը վէ ՝գուրնա իլէ գա՛իտէսինի, Վէ ՝խըտ-
մէթ էլպիսէսինի վէ քեահինլիք էթմէլէրի իչիւն քեա-
հին Ահարոնրն մուգատտէս էլպիսէսինի վէ օղուլա-
11 րընըն էլպիսէլէրինի, Վէ ՝մէսհ եաղընը վէ մագտիս
իչիւն ՝խօշ րա՛իհալը պուխուրը սանա հէփ էմր էթ-
տիյիմէ կէօրէ եափսընլար:
12 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (13) Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ՞Րահաթ կիւնլէրիմէ մուխլագա
րի՛այէթ էտէճէքսինիզ. զիրա պու պէնիմ իլէ սիզին
արանըզտա, պէն սիզի թագտիս էտէն ՐԱՊՊ իտի-
յիմի պիլմէնիզ իչիւն ՛ասրլարընըզճա պիր ՛ալամէթ
14 տիր: ՝Իմտի րահաթ կիւնիւնէ րի՛այէթ էտէսինիզ,
զիրա սիզին իչիւն մուգատտէս տիր. անը նագզ էտէն
քիմսէ մուխլագա գաթլ օլունաճագ տըր. զիրա ՞հէր
քիմ անտէ պիր իշ իշլէրսէ, օլ քիմսէ գավմը արա-
15 սընտան գաթ՛ օլունաճագ տըր: ՝Ալթը կիւն իշ իշ-
լէնսին, ամմա ՛եէտինճի կիւնտէ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս
օլան րահաթ սէպթի օլսուն. րահաթ կիւնիւնտէ հէր
քիմ քի իշ իշլէրսէ, մուխլագա գաթլ օլունաճագ տըր:
16 Պունա պինա՛էն, պէնի Իսրայէլ րահաթ կիւնիւնիւ
՛ասրլարընճա էպէտի ՛ահտ էթմէք իւզրէ՝ րահաթ
17 կիւնիւնէ րի՛այէթ էթսինլէր: Պէնիմ իլէ պէնի Իսրա-
յէլ արասընտա օ ՝իլէլէպէտ պիր ՛ալամէթ տիր. զիրա
ՐԱՊՊ սէմավաթ իլէ զէմինի ՞ալթը կիւնտէ եափրպ,
եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ վէ թէնէֆֆիւս էյլէտի:
18 Իմտի Մովսէս իլէ Թուր ի Սինատա միւքեալէմէյի
թէմամ էթտիքտէ, Ալլահրն փարմաղրյլէ եազըլմըշ
թաշ լէվհալարը օլան ՝հքի ՛ատէտ շէհատէթ լէվհա-
լարրնը անա վէրտի:

ՊԱՊ 32

Ահարոնրն պիր պուզաղը եափմասը 7 Պու սէպէպտէն Ալլահրն
ղազապը: 11 Մովսէսին պու խուսուսատա նիյազը: 15 Իքի լէվհա էթ-
լինտէ օլարագ տաղտան էնմէսի վէ անլէրի վարէլէմէսի: 20 Պուզա-
ղրյը Քօզ էՔմէսի: 22 Ահարոնրն ՝էօզրլու: 25 ՓուՔվէրէսՔալէրին
գաՔլի իչիւն Մովսէսին էմրի: 31 Դավմ իչիւն ՝նիյազը:

Վէ գավմ Մովսէսին տաղտան էնմէքտէ ՞կէ-
ճիքտիյինի կէօրտիւքտէ, գավմ Ահարոնրն եանրնա
թէճէմմիւ՛ էտիպ, անա՝ ՞Գալգ, պիզէ ՝էօնիւմիւզճէ
կիտէճէք իլահլար եափ, զիրա շու պիզի Մրսըր տի-
յարընտան չրգարան Մովսէսէ նէ օլտրղրնը պիլմէ-
2 յիզ՝ տէտիլէր: Վէ Ահարոն անլէրէ՝ Գարըլար վէ
օղուլլար վէ գրզլարընըզրն գուլագլարընտա օլան
՞ալթուն քիւփէլէրի չրգարրպ պանա կէթիրինիզ՝
3 տէտիքտէ, Պիւթիւն գավմ գուլագլարընտա օլան ալ-
թուն քիւփէլէրի չրգարրպ Ահարոնա կէթիրտիլէր:
4 ՝Օ տախի էլլէրինտէն ալրպ, պիր *գալրպլէ եափա-
րագ, անտէն պիր տէօքմէ պուզաղը եափտը. վէ ան-
լէր՝ էյ Իսրայէլ, սէնի Մրսըր տիյարընտան չրգարան
5 իլահլարրնկ պունլար տրր՝ տէտիլէր: Վէ Ահարոն ՞Ը՞-
Ն՞ կէօրտիւքտէ՝ անրն էօնիւնէ պիր մէզպահ եափտը.
վէ Ահարոն՝ Եարրն ՐԱՊՊ իչիւն պայրամ տրր՝ տէ-
6 յէրէք ՞ի՛լան էթտի: Վէ էրթէսի կիւնտէ էրքէն գալ-
գրպ մուհրագլար թագտիմ էթտիլէր, վէ սէլամէթ
գուրպանլարը կէթիրտիլէր. վէ ՝գավմ եէմէյէ վէ իչ-
մէյէ օթուրտրլար, վէ օյնամաղա գալգտրլար:
7 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ ՞կիթ, աշաղը էն,
զիրա Մրսըր տիյարընտան չրգարտրղրն գավմրկ
8 ՞ֆէսատա վարտը: ՝Անլէրէ էմր էթտիյիմ թարիգտէն
չապուգ սափրպ՝ քէնտիլէրինէ պիր տէօքմէ պուզաղը
եափտրլար. վէ անա սէճտէ էտիպ անա գուրպանլար
զէպհ էտէրէք՝ էյ Իսրայէլ, ՝սէնի Մրսըր տիյարրն-
տան չրգարան իլահլարրնկ պունլար տրր՝ տէտիլէր:
9 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ ՝Պէն պու գավմը կէօր-
10 տիմ. վէ իշթէ սէրքէշ պիր գավմ տրր: Վէ շիմտի
՞պէնի պրագ, ՞անլէրին ՛ալէյհինէ ղազապըմ ալէվ-
լէնիպ անլէրի թէլէֆ էտէյիմ, վէ ՝սէնի պէօյիւք պիր
11 միլլէթ էտէյիմ: ՞Մովսէս տախի Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա նիյազ էտիպ տէտի քի՝ Եա ՐԱՊՊ,
՛ազիմ գուվվէթլէ վէ գուտրէթլի էլ իլէ Մրսըր տիյա-
րընտան չրգարտրղրկ գավմրնկրն ՛ալէյհինէ նի՞չիւն
12 ղազապրկ ալէվլէնիր: ՝Նի՞չիւն Մրսըրլրլար սէօյլէ-
յիպ՝ Անլէրի տաղլարտա էօլտիւրմէք վէ անլէրի եէր

Ֆ Պ.35.31,3Միւլ.7.14։
Ֆ Պ. 35. 34։
Ֆ Պ. 28. 3, 35. 10, 35, 36. 1։
Ղ Պ. 36. 8։
Ֆ Պ. 37. 1։
Ը Պ. 37. 6։
Ը Պ. 37. 10։
Ֆ Պ. 37. 17։
Ֆ Պ. 38. 1։
Լ Պ. 38. 8։
Ֆ Պ.39.1,41, Ա՛տ.4.5, 6, վէ ւյայրի։
Ֆ Պ. 30.25,31, 37. 29։
Ֆ Պ. 30. 34, 37. 29։
Հ Ղեւ. 19.3,30, 26. 2։ Եզեկ. 20.12, 20, 44. 24։
Յ Պ. 20.8, Թէս. 5.12։ Եզեկ. 20. 12։
Ղ Պ.35.2, Ա՛տ.15. 35։
Ճ Պ. 20. 9։
Ֆ Թէք. 2. 2, Պ.16. 23; 20. 10։ [20։
Յ Այ. 13։ Եզեկ. 20.12, Թէք. 1. 31։ 2. 2։
Ղ Պ.24.12, 32.15, 16; 34.28,29, Թէս.4.13; 5.22,9.10,11; 2Կոր. 3. 3։
Ր Պ. 24.18, Թէս. 9. 9։
Ֆ Ա՛մալ. 7. 40։
Ֆ Պ. 13. 21։
Ֆ Հաբ. 8. 24-27։
Ֆ Պ.20.23, Թէս. 9.16։ Հաբ. 17.3,4, 3Միւլ. 12. 28, Նէեմ. 9. 18։ Մէգ.106.19, Ես.46. 6, Ա՛մալ. 7. 41։ Բօմ. 1. 23։
* Ե՞ՒՕՐ՝ օյմանը գալ-լէվվլէ։
Ղ Ղեւ. 23. 2, 4, 21, 37։
Ֆ Պ. 13. 21։
4Միւլ.10.20։ 2Թէվ. 30. 5։
Ֆ 1 Կոր. 10. 7։
Ը Թէս. 9. 12։ Այ.1։ Պ. 33. 1։ Դան. 9. 24։
Ֆ Թէս. 9. 14, 19։
Ֆ Պ. 22. 24։
Ֆ Ա՛տ. 14. 12։
Հ Թէս. 9. 18, 26-29։ Մէգ.74.1,2։106.23։
Յ Ա՛տ. 14. 13։ Թէս.9. 28։ 32. 27։
Լ Պ.33.3,5։34.9։Թէս. 9.6,13։31.27։2Թէվ. 30.8։Ես.48.4։Ա՛մալ. 7. 51։
Ֆ Թէս. 9. 14, 19։
Ֆ Պ. 22. 24։
Ֆ Ա՛տ. 14. 12։
Հ Թէս. 9. 18, 26-29։ Մէգ.74.1,2։106.23։
Յ Ա՛տ. 14. 13։ Թէս.9. 28։ 32. 27։

Digitized by Google

եւզիւնտէն մահվ էթմէք իւզրէ պէլա իչիւն չրգարտը՝ տէսիւլէր. ղազապըկրն հիտտէթինտէն տէօն, վէ գավ-
մըկա օլաճագ պէլատան տօլայը ·մէրհամէթէ կէլ։
13 Գուլարըն Աբրահամը, Իսահակը վէ Իսրայէլի թէ-
զէքքիւր էյլէ, քի ՙԶաթըկրն հագգը իչիւն անլէրէ եէ-
մին էտիպ՝՛ Նէսլինիզի սէմա եըլտըզլարը գատար չօ-
ղալտաճաղըմ, վէ սէօյլէտիյիմ պու պլութիւն տիյարը
նէսլինիզէ վէրէճէյիմ, վէ ··նը իւէլէպէտ թէմէլլիւք
14 էտէճէքլէր՝ տէտին։ Իմտի ՐԱՊՊ՝ քէնտի գավմը-
նա՝ կէթիրէճէյիմ տէտիյի պէլատան տօլայը ·մէր-
համէթէ կէլտի։
15 Վէ ·Մովսէս տէօնիւպ տաղտան էնտի, վէ իքի՛ատէտ
շէհատէթ լէվհասը էլինտէ իտի, լէվհալարըն իքի եիւ-
զիւ եազըլը օլարագ՝ պիր թարաֆը վէ օ պիր թարա-
16 ֆը եազըլը իտիլէր։ Վէ ·լէվհալար Աւլահըն իշի իտի-
լէր, վէ լէվհալար իւզէրինտէ նագշ օլունմըշ եազը Ա-
17 լահրն եազըսը իտի։ Վէ գավմ չաղրըշտըգլարընտա,
Յեսու սէտալարընը իշիտիպ Մովսէսէ՝ Օրտուտա մու-
18 հարէպէ սէտասը վար՝ տէտի։ Օ տախի՝ Պու ղալիպ
օլանլարրն *սէտասը տէյիլ, վէ մաղլուպ օլանլարրն
*սէտասը տէյիլ տիր. պէն թէրէննիւմ սէտասը իշի-
19 տիյօրըմ՝ տէտի։ Վէ օրտուլա եագլաշտրղընտա ·պու-
զաղըյը վէ րագա էթմէլէրինի կէօրմէքլէ. Մովսէսին
ղազապը ալէվլէնիպ՝ լէվհալարը էլինտէն աթարագ
20 անլէրի տաղրն աշաղրսընտա փարէլէտի։ ··Վէ եափ-
տրգլարը պուզաղրյը ալըպ աթէշէ եագտը, վէ թօզ
օլունճայա տէյին էզտի. վէ սու իւզէրինէ սաչրպ պէ-
նի Իսրայէլէ իչիրտի։
21 Վէ Մովսէս Ահարոնա՝ ·Պու գավմ սանա նէ՞ եափ-
տը քի անրն իւզէրինէ պէօյիւք պիր կիւնահ կէթիր-
22 տին՝ տէտի։ Ահարոն տախի տէտի քի՝ Էֆէնտիմին ղա-
զապը ալէվլէնմէսին. Նսէն պու գավմը պիլիրսին քի
23 շէրրէ մէյյալ տըր։ Վէ՝ ·Պիզէ էօնիւմիւզճէ կիտէճէք
իլահլար եափ. զիրա շու պիզի Մրսըր տիյարընտան
չրգարան Մովսէսէ նէ օլտրղընը պիլմէյիզ՝ տէյիւ պա-
24 նա սէօյլէտիլէր։ Պէն տախի անլէրէ՝ Քիմին ալթունը
վար իսէ չրգարսընլար՝ տէտիմ. վէ պանա վէրտիլէր,
պէն տախի աթէշէ աթտըմ, վէ ·պու պուզաղը չրգտը։
25 Վէ Մովսէս գավմը զապթ օլունմամըշ կէօրտիւ-
յինտէ, (զիրա Ահարոն տիւշմէնլէրի օրթասընտա իս-
թիհզա օլունմագ իւզրէ ·անլէրի զապթ էթմէմիշ իտի,)
26 Օ զէման Մովսէս օրտունըն գափուսընտա տուրուպ՝
Քիմ քի ՐԱՊՊ թարաֆընտան իսէ եանրմա կէլսին,
տէտի. վէ պէնի Ղեւինին ճիւմլէսի անրն եանրնա ճէմ՛
27 օլտրլար։ Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Իսրայէլին Ա-
լլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր։ Հէր քէս գըլըճրնը
պէլինէ գուշանրպ, օրտուտա գափուտան գափույա
կէչիպ տօլաշսրն, վէ ··հէր պիրի գարնտաշընը վէ հէր
պիրի գօնշըսրնը վէ հէր պիրի ագրապասրնը գաթլ
28 էյլէսին։ Վէ պէնի Ղեւի Մովսէսին սէօգիւնէ կէօրէ՝ իճրա
էյլէտիլէր, վէ օլ կիւնտէ գավմտան իւչ պինկ գատար
29 ատէմ տիւշտու։ ·Զիրա Մովսէս՝ Պու կիւն հէր պիրի-
նիզ քէնտի օղլու ՛ալէյհինտէ վէ քէնտի գարնտաշը
՛ալէյհինտէ քէնտինիզի ՐԱՊՊԱ թագտիս էտինիզ, քի
պու կիւն սիզէ պէրէքէթ իհսան էտէ՝ տէտիւ իտի։
30 Վէ էրթէսի կիւն Մովսէս գավմա՝ ·Սիզ պէօյիւք
պիր կիւնահ իշլէտինիզ. վէ շիմտի ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընա չրգայրմ՝ ··պէլքի կիւնահրնըզ իչիւն ·քէֆարէթ
31 էտէ պիլիրիմ՛՝ տէտի։ Վէ Մովսէս ·ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընա տէօնէրէք՝ Ա՛հ, պու գավմ պէօյիւք պիր կիւ-
նահ իշլէյիպ, ·քէնտիլէրինէ ալթունտան իւահլար
32 եափտրլար։ Ամմա շիմտի էկէր կիւնահլարընը ՛աֆվ
էտէրսէն՝ էր, եօգ իսէ րէճա էտէրիմ, ·եազտրղրկ քի-
33 թապրկտան ··պէնի մահվ էյլէ՝ տէտի։ ՐԱՊՊ տախի
Մովսէսէ խիթապէն՝ ·Պանա կիւնահ էտէն քիմ իսէ,
34 քիթապըմտան անը մահվ էտէրիմ։ Վէ շիմտի կիթ,
գավմը սանա տէտիյիմ մահալէ կէօթիւր. ·իշրէթ մէ-
լէյիմ սէնին էօնիւնտէն կիտէճէք տիր. լաքին ··եօգ-
լայաճաղըմ կիւնտէ անլէրին կիւնահրընը ·ֆէլաքէ իւ-
35 զրլէրինէ կէթիրէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ ·Ահա-
րոնրն եափտրղը պուզաղրյը եափտրգլարը իչիւն
գավմը վուրտու։

ՊԱՊ 33

*Բապպէն պէնի Իսրայէլ իլէ կիթմէք իաթէվէմէսի։ 4 Գավմըն քէ-
տէրի։ 7 Զաւտըրըն օլտու խապրճինտէ գուրուլմասը։ 9 Բապպէն Մով-
սէս իլէ եիւզ եիւզէ սէօյլէշմէսի։ 12 Ալլահրն Թապրգինի պիլմէք վէ
ճէլալընը կէօրմէք իչիւն Մովսէսին նէյազը։*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ Սէն վէ ··Մրսըր
տիյարընտան չրգարտրղրն գավմ պուրատան կիտիպ,
Աբրահամա, Իսահակա վէ Յակոբա՝ ·Նէսլինէ անր
2 վէրէճէյիմ՛՝ տէյիւ եէմին էթտիյիմ տիյարա չրգ։ ·Վէ
սէնին էօնիւնտէն պիր մէլէք իրսալ էտիպ, ··Քանանլը
վէ Ամորի վէ Քետլի վէ Փերեզի վէ Հիվվի վէ Յեբու-
3 սիլէրի թարտ էտէճէյիմ։ ·Սիւթ վէ պալ ագան տի-
յարա ··ըճ···ը. զիրա սէն ··սէրքէշ պիր գավմ օլտը-

Ա՛յ. 14։ [6.13։ 3. 10։ 4. 2։
Թէք. 22. 16։ ՛Իպր. 12. 7։ 13. 15։ 15. 7, 18։ 26. 4։ 28. 13։ 35. 11, 12։
Թէս. 32.26։ 2 Միւլ. 24. 16։ 1 Թէվ. 21. 15։ Մէգ. 106. 45։ Երեմ. 18. 8։ 26. 13, 19։ Յովէլ. 2.13։ Յովհ. 3. 16։
Ա՛յ. 1։
Թէս. 9. 15։
Գ. 31. 18։ [սը
՛Իպր. չսպըրրըշ սէտաս-
Թէս. 9. 16, 17։
Թէս. 9. 21։
Թէք. 20. 9։ 26. 10։
Գ. 14. 11։ 15. 24։ 16. 2, 20, 28։ 17. 2, 4։
Ա՛յ. 1։
Ա՛յ. 4։
2 Թէվ. 28. 19։
Ա՛տ. 25. 5։ Թէս. 33. 9։
Ա՛տ. 25. 11, 12, 13։ Թէս. 13. 6-11։ 33. 9, 10։ 1 Միւլ. 15. 18, 22։ Էմս. 21. 3։ Յաք. 13. 3։ Մ՛ատթ. 10. 37։
1 Միւլ. 12, 20, 23։ Ղուկ. 15. 18։
2 Միւլ. 16. 12։ Ամով. 5. 15։
Ա՛տ. 25. 13։
Թէս. 9. 18։
Գ. 20. 23։
Մէգ. 56. 8։ 139. 16։ Դան. 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ Վահ. 3. 5։ 13. 8։ 17. 8։ 20 12, 15։ 21. 27։ 22. 19։
Մէգ. 69. 28։ Բօմ. 9. 3։
Ղեւ. 23. 30։ եզեկ. 18. 4։
Գ. 33.2, 14, վէ ղայրի։ Ա՛տ. 20. 16։
Թէս. 32. 35։ Ամով. 3. 14։ Բօմ. 2. 5, 6։
2 Միւլ. 12. 9։ Ա՛մալ. 7. 41։

Գ. 32. 7։ [13։
Թէք. 12. 7։ Գ. 32.
Գ. 32. 34։
Գ. 34. 11։ Թէս. 7. 22։ Յես. 24. 11։
Գ. 3. 8։
Գ. 32.9։ 34. 9։ Թէս. 9. 6, 13։

Digitized by Google

ղընկտան՝ ⁴արանըզտա չըգմայաճաղըմ, օլմայա քի ⁵սէնի եօլտա մահվ էտէյիմ։
4 Իմտի գավմ պու աճը քէլամը իշխիթտիքտէ ⁶եաս չէքլիպ, ⁷հիչ պիր քիմսէ զիյնէթինի իւզէրինէ գօմատը։
5 Զիրա ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ⁸Սիզ սէրքէշ պիր գավմ սընըզ. պիր ան ⁹սիզին արանըզտա չըգաճագ օլուր իսէմ, սիզի մահվ էտէրիմ. վէ շիմտի զիյնէթլէրինիզի իւզէրինիզտէն գալտըրընըզ.
6 պէն տախի ¹⁰սիզէ նէ եափաճաղըմը պիլէյիմ՝ տէմիշ իտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ Քորեր տաղը եանընտա զիյնէթլէրինի չըգարտըլար
7 Վէ Մովսէս չատըրը ալըպ՝ օրտունըն խարիճինտէ օրտուտան ուզագ պէր ⁱհաւէ գուրարագ, ²ան ձէմ՚աթ չատըրը թէսմիյէ էյլէտի. վէ ³ՐԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէրին ճիմլէսի օրտու խարիճինտէ օլան ճէմ՚աթ
8 չատըրընա չըգար իտի։ Վէ Մովսէս չատըրա չըգտըգտա՝ պիւթիւն գավմ գալգըպ, հէր քէս ⁴քէնտի չատըրը գափուսընտա տուրարագ, Մովսէս չատըրա կիրինճէյէ գատար անըն արտընճա պագարլար իտի։
9 Վէ Մովսէս չատըրա կիրտիյի կիպի՝ պուլութ տիրէյի էնիպ չատըրըն գափուսընտա տուրուր իտի. վէ Ր֊պպ
10 ⁵Մովսէս իլէ թէքէլլիմ էտէր իտի։ Վէ պիւթիւն գավմ պուլութ տիրէյինին՝ չատըրըն գափուսընտա տուրտուղընը կէօրիւնճէ, պիւթիւն գավմ գալգըպ հէր պիրի քէնտի չատըրընըն գափուսընտա ⁶սէճտէ էտէր
11 իտի։ Պիր ատէմ տօսթու իլէ սէօյլէշիր կիպի՝ ⁷ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ եիւզ եիւզէ սէօյլէշիր իտի. վէ Մ֊ւէ֊ օրտույա ⁸ավտէթ էտէր իտի. ամմա ⁹խրտմէթքեարը Յեսու իպն ի Նաւէ նամ նէվճիվան չատըրընն իչինտէն չըգմազ իտի։
12 Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԱ տէտի քի՝ Իշթէ ¹⁰սէն պանա՝ Պու գավմը չըգար տէրսին, վէ սէն պէնիմ իլէ պէրապէր քիմի կէօնտէրէճէյինկի պանա պիլտիրմէտին. սէն տախի՝ ¹¹Սէնի իսմինկլէ պիլիրիմ, վէ ¹²ինտիմտէ
13 լութֆ պուլտըն՝ տէտին։ Վէ շիմտի, րէճա էտէրիմ, ¹³սէնին ¹⁴ինտինտէ լութֆ պուլտըմ իսէ, ¹⁵թարիգինկի պանա պիլտիր քի սէնի պիլէյիմ, վէ ¹⁶ինտինկտէ լութֆ պուլայըմ. վէ պագ պու իւմմէթ ¹⁷սէնին գավմընն տըր։
14 Վէ Ր֊պպ՝ ¹⁸Հուզուրըմ ¹⁹էր֊պէր կիտէճէք, վէ պէն
15 սանա ²⁰րահաթ վէրէճէյիմ՝ տէտի։ Օ տախի անա՝ ²¹Էկէր հուզուրընկ ²²էր֊պէր կիթթմէզ իսէ, պիզի պու-
16 րատան չըգարմա։ Զիրա պէնիմ վէ գավմընկընն սէնին ²³ինտինտէ լութֆ պուլմամըզ նաՒսըլ մա՚լիմ օլուր.

¹ Այ. 15, 17։
² Գ. 23. 21։ 32. 10։ Ա՛տ. 16. 21, 45։
³ Ա՛տ. 14. 1, 39։
⁴ Ղեւ.10.6։2Միւլ.19. 24։ 3 Միւլ. 21. 27։ 4 Միւլ. 19. 1։ Եսթ. 4. 1, 4։ Եզր. 9. 3։ Յոբ 1. 20։ 2. 12։ Ես. 32.11։ Եզեկ.24. 17, 23։ 26. 16։
⁵ Այ. 3։
⁶ Ա՛տ. 16.45,46։ [23։
⁷ Թէս.8.2։ Մէզ. 139.
⁸ Գ. 29. 42, 43։
⁹ Թէս. 4. 29։ 2Միւլ. 21. 1։
¹⁰ Ա՛տ. 16. 27։ [99. 7։
¹¹ Գ.25.22։31.18։Մէզ.
¹² Գ. 4. 31։
¹³ Թէք. 32. 30։ Ա՛տ. 12. 8։ Թէս. 34. 12։
¹⁴ Գ. 24. 13։
¹⁵ Գ. 32. 34։
¹⁶ Այ. 17։ Թէք. 18.19։ Մէզ. 1. 6։ Երեմ. 1. 5։ Յովհ. 10, 14, 15։ 2Տիմ. 2. 19։
¹⁷ Գ. 34. 9։
¹⁸ Մէզ. 25. 4։ 27. 11։ 86. 11։ 119. 33։
¹⁹ Թէս. 9. 26, 29։ Յովէլ 2. 17։
²⁰ Թէք. 19. 21։ Յակ. 5. 16։
²¹ Այ. 12։
²² Այ.20. 1.Տիմ. 6.16։
²³ Գ. 34.5-7։ Երեմ.31. 14։
²⁴ Ռօմ. 9. 15, 16, 18։
²⁵ Գաղ Թէք. 32. 30։ Թէս. 5. 24։ Հաբ.6. 22։ 13. 22։ Ես. 6. 5։ Վահ. 1. 16, 17։
Գ. 24. 10։
²⁶ Ես. 2. 21։
²⁷ Մէզ. 91. 1, 4։
²⁸ Այ. 20։ Յովհ. 1. 18։

²⁹ Գ. 32. 16, 19։ Թէս. 10. 1։ [4։
³⁰ Այ. 28։ Թէս. 10. 2, 3։
³¹ Գ. 19. 20։ 24. 12։
³² Գ. 19. 12, 13, 21։
³³ Գ.33.19։Ա՛տ.14.17։

ՊԱՊ 34

Թէքրար Իքի լէվհա Քէտուրէքի։ 5 Բապպէն քէնտի իսմինի նիտա էՁմէսի։ 8 Քէնտիէր իլէ պէրապէր կիՁմէսի իչիւն Մովսէսին Ալլահա նիյազը։ 10 Ալլահըն պու նիյազը գապուլ էտիպ պա՚զը էմրլէր վէրմէսի։ 28 Մովսէսին տաղտա զըրգ կիւն գալտըգտան սօնրա եէհնի լէվհալարը կէՁիրմէսի, 29 վէ եիւզիւնէ նիգապ գօմասը։

Վ ԷՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Քէնտիկ իչիւն էվվէլգիլէր կիպի թաշտան ¹իքի գրթ՚ա լէվհա եօնասրն, ²վէ փարէլէտիյինկ էվվէլգի լէվհալար իւզէրինտէ օլան
2 սէօզլէրի օլ լէվհալարա եազայրմ։ Վէ սապահա հազըր օլ. վէ սապահլայըն Թուր ի Սինայա չըգըպ՝
3 օրատա ³տաղըն պաշընտա հուզուրըմտա տուր։ Ամմա սէնին իլէ պէրապէր քիմսէ ⁴չըգմասըն. վէ հէմ պիւթիւն տաղտա քիմսէ կէօրիւլմէսին. հէմ տախի պու տաղըն էթէյինտէ գօյուն վէ սըղըր օթլանմասըն՝ տէտի։
4 Վէ թաշտան էվվէլգիլէր կիպի իքի գրթ՚ա լէվհա եօնտու. վէ Մովսէս սապահլայրն էրքէն գալգըպ՝ ԲԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էթտիյի կիպի Թուր ի Սինայա չըգտը, վէ իքի գրթ՚ա թաշ լէվհայը էլինէ ալտը։
5 Վէ ԲԱՊՊ պուլութլէ նազիլ օլուպ, օրատա անըն եանընտա տուրտու, վէ ⁵ԵՀովա իսմինի նիտա էյլէտի։
6 Վէ ԲԱՊՊ անըն էօնիւնտէն կէչիպ, ԵՀովա, ԵՀովա,

³ Թէք. 19. 21։ Յակ. 5. 16։
⁴ Այ. 12։
⁵ Այ.20. 1.Տիմ. 6.16։
⁶ Գ. 34.5-7։ Երեմ.31. 14։
⁷ Ռօմ. 9. 15, 16, 18։
⁸ Գաղ Թէք. 32. 30։ Թէս. 5. 24։ Հաբ.6. 22։ 13. 22։ Ես. 6. 5։ Վահ. 1. 16, 17։
Գ. 24. 10։
⁹ Ես. 2. 21։
¹⁰ Մէզ. 91. 1, 4։
¹¹ Այ. 20։ Յովհ. 1. 18։

¹² Գ. 32. 16, 19։ Թէս. 10. 1։ [4։
¹³ Այ. 28։ Թէս. 10. 2, 3։
¹⁴ Գ. 19. 20։ 24. 12։
¹⁵ Գ. 19. 12, 13, 21։
¹⁶ Գ.33.19։Ա՛տ.14.17։

Digitized by Google

Աղլահը րահիմ վէ րա՛ուֆ վէ սասլուր, ՚ինայէթ վէ
7 Հագիգաթը չօգ, ՚Պինկլէրէ ՚ինայէթ էտէր, վէ ՚գա-
պահաթ վէ ՚իսեան վէ կիւնահը ՚աֆվ էյլէր, ամմա
ՙէլէ-նահէ-ոէրը ասլա թէպրիյէ էթմէյիպ, փէտէրլէր կիւ-
նահրնը օղուլլարտա վէ օղուլլար օղուլլարընտա իւ-
չինճիւ վէ տէօրտինճիւ նէսլէ գատար արար՝ տէյիւ
8 Նիտա էյլէտի: Վէ Մովսէս ՚աճէլէթէն Ուերէ էյիլիպ
9 սէճտէ էտէրէք, Եա Րապպ, էկէր ՚ինտիկտէ լութֆ
պուլտըմ իսէ, րէճա էտէրիմ, ՚Րապպ պիզիմ իլէ
պէրապէր կէլսին, ղիրա ՚պու սէրքէշ պիր գավմ տրր
վէ գապահաթ վէ կիւնահրմրզը ՚աֆվ էտիպ՝ պիզի
ՙմիրաս տէյիւ գապուլ էյլէ՝ տէտի:
10 Օ տախի տէտի քի՝ Իշթէ ՙպէն ՚ահտ էտէրիմ. սէ-
նին գավմընըն քեաֆֆէյի էօնիւնտէ, պիւթիւն եէրտէ
վէ ճիւմլէ թա՛իֆելէրտէ վուգու՝ պուլմամըշ ՚միւ՛ճի-
զելէր իզհար էտէճէյիմ, վէ արասընտա պուլունտը-
ղընզ գավմրն քեաֆֆէյի ՐԱՊՊԸՆ իշինի կէօրճէճէք
տիր. զիրա ՚սէնին իլէ իզհար էթմէչտէ օլտրղըմ շէյ
11 հէյպէթլի տիր: ՙՊու կիւն սանա էմր էթտիյիմի սէն
հրֆզ էյլէ. իշթէ ՙպէն Ամօրի վէ Քանանլը վէ Քետլի
վէ Փերեզի վէ Հիվվի վէ Յեբուսիլէրի սէնին էօնիւն-
12 տէն թարտ էտէճէյիմ: Կիտէճէյինզ տիյարրն էհա-
լիսի իլէ ՚ահտ էթմէչտէն սագրն, օլմայա քի պու
13 շէյ սէնին արանտա ՚տուզագ օլա: Անճագ ՚անլէրին
մէզպահլարընը երգըպ, սանէմլէրինի փարէլէյէրէք՝
14 ՚Աշէրա փութլարընը քէսէսինիզ. (Զիրա ՚ղայրի իլա-
հա սէճտէ էթմէմէլիսին, չիւնքի ՚իսմի Ղայուր օլան
15 Եհովա ՚ղայուր Աղլահ տրր.) ՚Օլմայա քի օլ տիյա-
րրն էհալիսի իլէ մու՛ահէտէ էտէսին, անլէր տախի
՚իլահլարընա թապի՛ օլմագլրգլէ զինա վէ իլահլա-
րընա զէպհ էթտիքլէրինտէ ՚ուէէ ՚նէնի տա՛վէթ էտէ,
16 սէն տախի ՚զէպիհէսինտէն եէյէսին: Վէ օլմայա ՙէ
՚անլէրին գրզլարընտան սէնին օղուլլարընա ալասրն,
վէ գրզլարը ՚իլահլարընա թապի՛ օլմագլրգլէ զինա
էտէրլէր իքէն՝ օղուլլարընզը տա իլահլարընա թապի՛
17 էթմէքլէ անլէրէ զինա էթտիրէլէր: ՚Քէնտինզ իչինի
տէօքմէ իլահլար եափմայասրն:
18 ՙՁէթթիր պայրամընը հրֆզ էտէսին. սանա էմր էթ-
տիյիմ՝ կիպի ՙԱպիպ այընտա մու՛այյէն վագրթտա
եէտի կիւն ֆէթթիր եէյէսին. զիրա Ապիպ այընտա
Մրսըրտան չրգտրն:
19 ՚Հէր իլք տօղան պէնիմ տիր. սըղրը վէ գօյուն
օլարագ սիւրիւկիւն իլք տօղան էրքէքլէրինինզ քեաֆ-
20 ֆէսի պուէ՛ ուէէ: Ամմա ՙմէրքէպինզ իլք եավրուսը
իչինի ֆիտիյէ օլարագ պիր գուզու վէրէսինզ. վէ էկէր
ֆիտիյէ վէրմէզսէն, պօյունընըն գրրասրն. օղուլլա-
րընզըն հէր իլքի իչինի ֆիտիյէ վէրէսինզ, վէ հուզու-
րըմտա հիչ քիմսէ ՚էլի պօշ կէօրիւնմէյսինզ:
21 ՙԱլթը կիւն իշլէյիպ, եէտինճի կիւնտէ իսթիրա-
հաթ էտէսինզ, կէրէք էքինզ կէրէք պիչինզ վագթընտա
իսթիրահաթ էտէսինզ:
22 ՙՎէ քէնտինզ իչինի հաֆթալար պայրամընը, Է՛՚նէ
պուտտայ պիչինի թուրֆանտալարը պուէ՛ընը, վէ
սէնէ սօնընտա տէվշիրմէ պայրամընը հրֆզ էտէսինզ:
23 ՚Սէնէտէ իչ տէֆ՛ա էրքէքլէրինզինզ քեաֆֆէսի Իս-
րայէլինզ Աղլահը ՐԱՊՊ ԵՀովանրն հուզուրընտա կէօ-
24 րինսինզ: Զիրա ՙէօնիւնտէն թա՛իֆելէր թարտ էտիպ,
՚Հուտուտրնը կէնիշլէտէճէյիմ. վէ սէնէտէ իչ տէֆ՛ա
Աղլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա կէօրիւնմէքք իչինի
չրգտրղընզտա ՙսէնինզ տիյարրնա քիմսէ թամա՛ էթ-
մէյէճէք տիր:
25 ՚Զէպիհէմինզ գանրնը մայա իլէ թագտիմ էթմէյէ-
սինզ, ՚վէ պասէք պայրամընըն զէպիհէսի սապահա
26 գատար գալմասրն: ՙԹօփրաղընզրն իլք թուրֆան-
տալարընը Աղլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ կէթիրէսինզ:
՚Օղլաղը անասրնըն սիւտիյլէ փէշիրմէյէսինզ:
27 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Քէնտինզ իչինի ՙպու սէօզլէրի
եազ. զիրա սէնինզ իլէ վէ Իսրայէլ իլէ պու սէօզլէրէ
28 կէօրէ ՚ահտ էյլէտիմ՝ տէտի: ՚Իմմի օրատա ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա գրրգ կիւն գրրգ կէճէ տուրուպ՝ էքմէք
եէմէտի վէ սու իչմէտի, վէ ՚էլվհալար իւզէրինէ ՚ահ-
տրն սէօզլէրի օլան օն էմրլէրի եազտը:
29 Վէ Մովսէս Թուր ի Սինատան էնէր իքէն, ՙՄով-
սէսինզ էլինտէ իքի ՚ատէտ շէհատէթ լէվհասը օլտրղը
հալտէ էնէր իտի. վէ Մովսէս Բ՚՚պէ՚ քէնտիսի իլէ
թէքէլլիմ էթտիյինտէ՝ ՙեիւզինիւն տէրիսինզին փար-
30 լագ օլտրղընզը պիլմէտի: Վէ Ահարոն վէ պիւթիւն
պէնի Իսրայէլ Մովսէսի կէօրտիւքլէրինտէ՝ իշթէ եիւ-

ը Ա՛տ. 14. 18։ 2Թէվ. 30. 9։ Նէեմ. 9. 17։ Մէզ. 86. 15։ 103.8։ 111. 4։ 112. 4։ 116. 5։ 145. 8։ Յովէլ 2. 13։
ե Մէզ.31.19։Բսմ.2.4։
զ Մէզ. 57.10։ 108. 4։
է Պ. 20.6։ Թէս. 5.10. Մէզ. 86. 15։ Երեմ. 32. 18։ Դան. 9. 4։
ը Մէզ. 103. 3։ 130.4։ Դան. 9. 9։ Եփես. 4. 32։ 1Յովհ. 1. 9։
թ Պ. 23. 7, 21։ Ցես. 24. 19։ Յոբ. 10.14։ Միք.6.11։ Նաւ.1.3։
ժ Պ. 4. 31։
ի Պ. 33. 15, 16։
լ Պ. 33. 3։
խ Թէս.32.9։ Մէզ.28. 9։ 33. 12։ 78. 62։ 94.14։ Երեմ. 10.16։ Զաք. 2. 12։
ծ Թէս.5.2։ 29. 12,14։
կ Թէս. 4. 32։ 2 Միւլ. 7. 23։ Մէզ. 77. 14։ 78. 12։ 147. 20։
հ Թէս. 10. 21։ Մէզ. 145. 6։ Ես. 64. 3։
ձ Թէս.5.32։ 6. 3, 25։ 12. 28, 32։ 28. 1։
ղ Պ. 33. 2։
ճ Պ. 23. 32։ Թէս. 7. 2։ Հաբ. 2. 2։
մ Պ. 23. 33։
յ Պ. 23, 24։ Թէս. 12. 3։ Հաբ. 2. 2։
ն Թէս. 7. 5։ 12. 2։ Հաբ. 6. 25։ 4 Միւլ. 18.4։ 23.14։ 2Թէվ. 31. 1։ 34. 3, 4։
շ Պ. 20. 3, 5։
ո Ես. 9. 6։ 57. 15։
չ Պ. 20. 5։
պ Ալ. 12։
ջ Թէս. 31. 16։ Հաբ. 2. 17։ Երեմ. 3. 9։ Եզեկ. 6. 9։
ռ Ա՛տ. 25. 2։ 1 Կոր. 10. 27։
ս Մէզ. 106. 28։ 1Կոր. 8. 4, 7, 10։
վ Թէս. 7. 3։ 3 Միւլ. 11.2։ Եզր.9.2։ Նէեմ. 13. 25։
տ Ա՛տ.25. 1,2. 3Միւլ. 11. 4։
ր Պ.32.8։ Ղեւ. 19. 4։
ց Պ. 12. 15։ 23. 15։
ւ Պ. 13. 4։
փ Պ. 13. 2,12։ 22.29։ Եզեկ. 44, 30։ Ղուկ. 2. 23։
ք Պ.13.13։Ա՛տ.18.15։
օ Պ. 23. 15։ Թէս. 16. 16։ 1 Միւլ. 9, 7, 8։ 2 Միւլ. 24. 24։
ֆ Պ. 20.9։ 23.12։ 35. 2։ Թէս. 5. 12, 13։ Ղուկ. 13, 14։
ա Պ. 23. 16։ Թէս. 16. 10, 13 [16. 16։
բ Պ. 23. 14, 17։ Թէս. 16. 16։
գ Պ. 33. 2։ Ղեւ. 18. 24։ Թէս. 7. 1։ Մէզ. 78. 55։ 80. 8։
դ Թէս. 12. 20։ 19. 8։
ե Թէք. 35. 5։ 2 Թէվ. 17. 10։ Լմա. 16. 7։ Ա՛մալ. 18. 10։
զ Պ. 23. 18։
է Պ. 12, 10։
ը Պ. 23. 19։ Թէս. 26. 2, 10։ [21։
թ Պ. 23. 19։ Թէս. 14. 31. 9։ [18։
ժ Ալ. 10։ Թէս. 4. 13։
ի Պ. 24. 18։ Թէս. 9. 9, 16։ Մատթ. 17.2։ 2 Կոր. 3. 7, 13։

Digitized by Google

զինչին տէրիսի փարլագ օլտըղընտան, անա եագ-
31 լաշմաղա գօրգտըլար: Վէ Մովսէս անլէրի չաղըր-
տըգտա Ահարոն վէ պիւթիւն ճէմա՛աթ ըէ՛իսլէրի
անըն եանընա կէրի կէլտիլէր, վէ Մովսէս անլէր իլէ
32 սէօյլէշտի: Վէ պունտան սօնկրա պիւթիւն պէնի Իս-
րայէլ եագլաշտըգլարընտա՝ ՝ՐԱՊՊԸՆ Թուր ի Սի-
նատա քէնտիսինէ սէօյլէտիյինին ճիւմլէսինի անլէրէ
33 թավսիյէ էյլէտի: Վէ Մովսէս անլէր իլէ սէօյլէշմէյի
34 պիթիրինճէյէ գատար Ւեիւզինէ նիգապ գօտու: Լա-
քին ՙՄովսէս ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա անըն իլէ թէքել-
լիւմ էթմէք իչիւն կիրտիքտէ, չըգընճայա գատար
նիգապը գալտըրըր իտի. վէ չըգրպ էմր օլունան շէյի
35 պէնի Իսրայէլէ թէպլիղ էտէր իտի: Վէ պէնի Իսրա-
յէլ Մովսէսին եիւզիւնիւ կէօրտիւքլէրինտէ եիւզիւնիւն
տէրիսի փարլագ իտի. վէ Մովսէս Բ-ղ իլէ թէքել-
լիւմ էթմէյէ կիրինճէյէ գատար քէնտի եիւզինէ
նիգապ գօր իտի:

ՊԱՊ 35

Բահաթ կիւնիւնէ տա՛իր Քէնպիղլէր։ 4 Մագտիսին ինշասը իչիւն կէթիրիլէճէք Թագտիմլէր։ 20 Դավմըն կէօնիւլ իլէ վէրմէլէրի։ 30 Մագտիսին ինշասը իչիւն Բեսելիէլ իլէ Ողհաբըն ինթիխապը։

Վ է Մովսէս պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՛ա-
թընը ճէմ՛ էտիպ, անլէրէ՝ ՙՐԱՊՊԸՆ իճրասընը էմր
2 էթտիյի շէյլէր պունլար տըր. ՚Ալթը կիւն իշ իշլէն-
սին, ամմա եէտինճի կիւնտէ սիզին իչիւն ՐԱՊՊԱ
մուգատտէս օլան բահաթ սէպթի օլսուն. անտէ հէր
3 քիմ իշ իշլէրսէ, գաթլ օլունաճագ տըր: ՚Բահաթ
կիւնիւնտէ մէքքէնլէրինիզին հիչ պիրինտէ աթէշ եագ-
մայասընըզ՝ տէտի:
4 Վէ Մովսէս պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՛ա-
թընա խիթապէն տէտի քի՝ ՙՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի
5 պու տըր. Եա՛նի արանըզտան ՐԱՊՊԱ թագտիմէ
օլմագ իւզրէ ՚-ֆ-՚-ֆ ալասընըզ. ՙկէօնիւլտէն վէրէն
հէր պիր քիմսէ թագտիմէ օլարագ ՐԱՊՊԱ ալթուն
6 վէ կիւմիւշ վէ պագըր, Վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի
վէ գըրմըզը գումաշ վէ ա՛լա քէթէն վէ քէչի գըլը,
7 Վէ գըրմըզը պօյալը գօչ տէրիլէրի վէ թէչհաշ տէրի-
8 լէրի վէ սէնթ աղաճը, Վէ գանտիլ իչիւն եաղ, վէ
ՙմէսհ եաղը իչիւն վէ խօշ րա՛իհալը պուխուր իչիւն
9 պահարլար, Վէ ՚ագիգ թաշլարը վէ էֆօտ իլէ կէօ-
10 յիւսլիւք իչիւն տօնաթմա թաշլարը կէթիրսին. Վէ
ՙարանըզտա հիւնէրլի օլանլարրն ճիւմլէսի կէլիպ
ՐԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի շէյլէրին քեաֆֆէսինի եափ-
11 սընլար. ՙՄէքքէնի վէ անըն չատըրընը վէ էօրթիւ-
սիւնիւ վէ գօփչալարընը վէ թախթալարընը, սիւր-

յ Պ. 24. 3։
ղ 2 Կոր. 3. 13։
ճ 2 Կոր. 3. 16։
— Պ. 34. 32։
բ Պ. 20. 9։ 31. 14,15։ Ղեւ. 23. 3։ Ա՛տ. 15. 32, վէ ղայրի։ Թէս. 5. 12։ Ղուկ. 13. 14։
է Պ. 16. 23։
ը Պ. 25. 1, 2։
թ Պ. 25. 2։
ժ Պ. 25. 6։
ի Պ. 31. 6։
լ Պ. 26.1,2, վէ ղայրի։
խ Պ. 25. 10, վէ ղայրի։
ծ Պ. 25. 23։ [5, 6։
կ Պ. 25. 30։ Ղեւ. 24.
հ Պ. 25.31, վէ ղայրի։

12 կիվէրինի վէ տիրէքլէրի իլէ գա՛իտէլէրինի, Վէ ՙթա-
պութ իլէ անըն գօլլարընը վէ քէֆարէթկեահը վէ
13 թէֆրիգ փէրտէսինի, ՚Սօֆրա իլէ գօլլարընը վէ
14 ճիւմլէ էտէվաթընը ՙվէ հուզուր էքմէյինի, Վէ ՙզիյա
իչիւն օլան շէմ՛տանը վէ էտէվաթընը վէ գանտիլլէ-
15 րինի վէ գանտիլ եաղընը, ՚Վէ պուխուր մէզպահընը
վէ անըն գօլլարընը վէ ՚մէսհ եաղընը վէ ՙխօշ րա՛ի-
հալը պուխուրը վէ մէքքէնին գափուսը իչիւն փէր-
16 տէյի, ՙՄուհրագա մէզպահընը վէ անըն պագըր ըս-
գարասընը վէ գօլլարընը վէ ճիւմլէ էտէվաթընը վէ
17 գուրնա իլէ գա՛իտէսինի, ՚Չավլու փէրտէլէրինի վէ
անըն տիրէքլէրի իլէ գա՛իտէլէրինի վէ հավլու գա-
18 փուսընըն փէրտէսինի, Մէսքէնին գազըգլարընը վէ
19 հավլունըն գազըգլարը իլէ իփլէրինի, Վէ մագտիստէ
խըտմէթ էթմէք իչիւն ՙխըտմէթ էլպիսէսինի, վէ
քեահինլիք էթմէլէրի իչիւն քեահին Ահարոնըն մու-
գատտէս էլպիսէսինի վէ օղուլլարընըն էլպիսէլէ-
րինի ե-ֆ-ըե-ը:
20 Վէ պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՛աթը Մովսէ-
21 սին հուզուրընտան չըգտըլար: Վէ ՚քէնտի գալպլէ-
րինտէն թէշվիգ օլունանլարընն վէ րուհու իսթէքլի
օլանլարրն ճիւմլէսի կէլիպ՝ ճէմա՛աթ չատըրընըն իշի
վէ պիւթիւն խըտմէթի իչիւն վէ մուգատտէս էլպիսէ
22 իչիւն ՐԱՊՊԱ թագտիմէ կէթիրտիլէր: Վէ կէօնիւլ-
տէն վէրէն կէրէք էրքէքլէրին վէ կէրէք նիսանընն
քեաֆֆէսի կէլիպ, թօգալար վէ քիւփէլէր վէ եիւ-
զիւքլէր վէ կէրտանլըգլար վէ ալթունտան օլան հէր
նէմ՛ թէզեհինաթ կէթիրտիլէր. վէ թագտիմէ թագ-
23 տիմ էտէն հէր ատէմ ՐԱՊՊԱ ալթուն ե-ը-ե-ֆ: Վէ
՚հէր քիմին եանընտա լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ
գըրմըզը գումաշ վէ ա՛լա քէթէն վէ քէչի գըլը վէ
գըրմըզը պօյալը գօչ տէրիլէրի վէ թէչհաշ տէրիլէրի
24 պուլունտու իսէ, կէթիրտի: Կիւմիւշ վէ պագըր թագ-
տիմէսինի թագտիմ էտէն հէր քիմսէ ՐԱՊՊԱ թագ-
տիմէսինի կէթիրտի. վէ խըտմէթին հէր իշի իչիւն
հէր քիմին եանընտա սէնթ աղաճը պուլունտու իսէ,
25 կէթիրտի: Վէ ՚հիւնէրլի օլան գարըլարրն քեաֆֆէսի
քէնտի էլլէրիյլէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըր-
մըզը գումաշ վէ ա՛լա քէթէնի էյիրիպ՝ էյիրտիքլէ-
26 րինի կէթիրտիլէր: Վէ գալպլէրինտէն թէշվիգ օլու-
նան մա՛րիֆէթլի գարըլարրն ճիւմլէսի քէչի գըլընը
27 էյիրտիլէր: Վէ ՙրէ՛իսլէր ՚ագիգ թաշլարընը վէ էֆօտ
28 իլէ կէօյիւսլիւք իչիւն տօնաթմա թաշլարընը, Վէ
գանտիլ վէ մէսհ եաղը վէ խօշ րա՛իհալը պուխուր
29 իչիւն ՙպէհարլար իլէ եաղը կէթիրտիլէր: Պէնի Իս-
րայէլ, եա՛նի ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս վասըթասըյլէ եա-

ի Պ. 30. 1։
ա Պ. 30. 23։
ե Պ. 30. 34։
ձ Պ. 27. 1։
ն Պ. 27. 9։
շ Պ. 31. 10։ 39. 1,41։ Ա՛տ.4.5,6,վէ ղայրի։ Այ. 5, 22, 26, 29։ Պ. 25. 2։ 36. 2։ 1 Թէվ. 28. 2, 9։ 29.9։ Եզր. 7.27։2Կոր.8.12։9.7։
ո 1 Թէվ. 29. 8։
չ Պ. 28. 3։ 31. 6։ 36. 1։ 4Միւլ.23.7։ Էմս. 31. 19, 22, 24։
պ 1 Թէվ. 29. 6։ Եզր. 2. 68։
ջ Պ. 30. 23։

Digitized by Google

փըլմասընը էմր էթտիյի հէր պիր իշ իչին կէթիրմէյէ
գալպինտէն թէշվիգ օլունան հէր պիր էրքէք վէ գարը
ՐԱՊՊԱ միւթէպէրրի'էն թագտիմէ կէթիրտիլէր։
30 Վէ Մովսէս պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝ Իշթէ ՙՐԱՊՊ
Յուդա սըպթընտան Բեսելիէլ իպն ի Ուրի իպն ի Ովրը
31 իսմիյլէ չաղըրըպ, Անը հիքմէթ վէ ֆէհմ վէ մա'րի-
ֆէթ վէ հէր սէն'աթ իչին Ալլահրն րուհը յլէ մէմլու
32 գըլտը։ Քի ուսթատ իշլէրի իճատ էտիպ՝ ալթուն վէ
33 կիւմիւշ վէ պագըր իշի իշլէյէ. Վէ տօնաթմա իչին
թաշ նագշընտա վէ աղաճ օյմասընտա, ե'նի հէր
34 ուսթատ իշինի իշլէմէք իչին, Անըն գալպինէ, վէ
ՙԴան սըպթընտան Ոողիաբ իպն ի Ահիսամանընն
35 գալպինէ տախի թա'լիմ էթմէյի գօտու։ Անլէրի
ՙհիքմէթ ի գալպլէ մէմլու էյլէտի քի հէր նէվ' իշ իշ-
լէյիպ՝ վէ ուսթատ իշլէրինի իճատ էտէրէք, օյմաճը
իլէ ուսթատրն ՙէէ՚ե վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ
գըրմըզը գումաշ վէ ա'լա քէթէն իշինտէ նագգաշ վէ
ճուլահա մախսուս իշլէրի եափսընլար

ՊԱՊ 36

*Ուսթատլըրն իշլէմէսի վէ թագտիմլէրին կէթիրմէսի։ 5 Թագ-
տիմէլէրին քէտրէճինտէն նուշի Մովսէսին էմրի։ 8 Քէրուպի նագըշլը
փէրտէլէր։ 14 Քէչի զըլընտան փէրտէլէր։ 19 Տէրիտէն էօրթիւլէր։
20 Թախթալար իլէ գա'իտէլէր։ 31 Միւրկիւլէր։ 35 Թէֆրիգ փէր-
տէսի։ 37 Դափու փէրտէսի։*

Վէ Բեսելիէլ իլէ Ոողիաբ վէ ՙմագտիս խըտմէ-
թինին հէր նէվ' իշինի իշլէմէյի պիւմէք իչուն ՐԱՊ-
ՊԸՆ հիքմէթ վէ ֆէհմ վէրտիյի հէր հիւնէր ՚սահիպի
ՐԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի վէճհ իւզրէ հէր շէյի եափտըլար։
2 Վէ Մովսէս Բեսելիէլ իլէ Ոողիաբը վէ գալպինէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հիքմէթ վէրտիյի հէր հիւնէր սահիպինի, ե'նի
իշլէմէք իչուն իշի տէր'իւտէ էթմէյէ ՚քէնտի գալ-
պինտէն թէշվիգ օլունան հէր քիմսէյի չաղըրտը։
3 Վէ անլէր պէնի Իսրայէլին մագտիս խըտմէթի իչուն
եափըլաճագ իշէ մախսուս ՙկէթիրտիքլէրի թագտի-
մէլէրին քեաֆֆէսինի Մովսէստէն ալտըլար. անլէր
իսէ եինէ անա հէր սապահ միւթէպէրրի' թագտիմէ-
լէր կէթիրմէքտէ իտիլէր։
4 Վէ մագտիսին հէր իշինի իշլէյէն հիւնէրլիլէրին
ճիւմլէսի հէր քէս քէնտի իշլէտիյի իշինտէն կէլիպ,
5 Մովսէսէ խիթապէն՝ ՙԳավմ ՐԱՊՊԸՆ եափըլմասընը
էմր էթտիյի շէյլէրին իշի իչուն լազըմ օլանտան զի-
6 յատէ կէթիրմէքտէ տիր՝ տէտիլէր։ Ο զէման Մովսէ-
սին էմրի իւզէրինէ՝ էրքէք վէ գարը արթըգ մագտի-
սին թագտիմէսի իչուն իշ իշլէմէսին՝ տէյիւ օրտու-
կեահտա նիտա օլունտրղընտան գավմ կէթիրմէքտէն
7 ֆէրաղէթ էթտի։ Վէ օլ շէյլէր եափաճագլարը իշին
քեաֆֆէսինէ քիֆայէթ էտիպ՝ արթար իտի։
8 ՙՕլ վագըթ մէսքէնին իշինի իշլէյէնլէրտէն հիւ-
նէրլիլէրին ճիւմլէսի պիւքիւմիւշ ա'լա քէթէնտէն վէ
լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան օն
'ատէտ փէրտէ եափըպ՝ անլէրի քէրուպիլէր իլէ ուս-
9 թատանէ եափտըլար։ Պիր փէրտէնին ուզունլըղը
երիմի սէքիզ վէ փէրտէնին էնի տէօրթ զըրա' օլուպ
10 փէրտէլէրին քեաֆֆէսի պիր էօլչիւտէ իտի։ Վէ փէր-
տէլէրտէն պէշ 'ատէտինի պիրիպիրինէ րապթ էյ-
լէտի, վէ ՙէէե պէշ 'ատէտ փէրտէյի պիրիպիրինէ
11 րապթ էյլէտի։ Վէ պիր թագըմընն պիրինճի փէրտէ-
սինին քէնարընտա լաճիվէրտի իլիքլէր եափտը.
իքինճի թագըմընն պիրինճի փէրտէսինին քէնարըն-
տա, օ պիրինէ րապթ օլունաճագ թարաֆտա տախի
12 պէօյլէ եափտը։ ՙՊիր փէրտէտէ էլլի 'ատէտ իլիք
եափտը, վէ իքինճի թագըմընն փէրտէսինին րապթ
օլունաճաղը քէնարտա էլլի 'ատէտ իլիք եափտը.
13 իլիքլէր եէքտիկէրինէ գարշը իտիլէր։ Վէ էլլի 'ատէտ
ալթուն գօփչա եափտը. վէ փէրտէլէրի գօփչալարլէ
եէքտիկէրինէ րապթ էթմէսիյլէ մէսքէն պիր օլտու։
14 ՙՎէ մէսքէն իւզէրինէ չատըր իչուն քէչի գըլընտան
փէրտէլէր եափտը, վէ եափտըղը օն պիր 'ատէթ
15 փէրտէ իտի։ Պիր փէրտէնին ուզունլըղը օթուզ վէ
փէրտէնին էնի տէօրթ զըրա' օլարագ՝ օն պիր փէրտէ
16 պիր էօլչիւտէ իտի։ Վէ պէշ փէրտէյի այրըճա վէ
17 ալթը փէրտէյի այրըճա րապթ էյլէտի։ Վէ ՙէէե-ին
թագըմտա պիրինճի փէրտէնին քէնարընտա էլլի 'ա-
տէտ իլիք եափըպ՝ իքինճի թագըմընն ՙէէե-ին փէր-
18 տէսինին քէնարընտա էլլի 'ատէտ իլիք եափտը։ Վէ
չատըր եէքփարէ օլմասը իչուն փէրտէլէրի րապթ
էթմէք իւզրէ՝ պագըրտան էլլի 'ատէտ գօփչա եափտը։
19 ՙՎէ չատըրա գըրմըզը պօյալը գօչ տէրիլէրինտէն
պիր էօրթիւ, վէ իւսթիւնտէն թէհաշ տէրիլէրինտէն
ՙէէե պիր էօրթիւ եափտը
20 ՚Վէ մէսքէնին թախթալարընը սէնթ աղաճընտան
21 'ամուտի եափտը։ Պիր թախթանընն ուզունլըղը օն
զըրա' վէ թախթանընն էնի պիր պուչուգ զըրա' իտի։
22 Էէր պիր թախթանընն պիրիպիրինէ մուրթապըգ իքի
զէվանէսի օլուպ՝ մէսքէնին էէփ թախթալարընը
23 պէօյլէ եափտը։ Վէ մէսքէնին թախթալարընը եա-
փըպ անընն ճէնուպ թարաֆը իչուն երիմի 'ատէտ
24 թախթա ե-է-ը։ Վէ երիմի թախթանընն ալթընտա
կիւմիւշտէն գըրգ 'ատէտ գա'իտէ եափըպ՝ պիր թախ-
թանընն ալթընտա իքի զէվանէսի իչուն իքի 'ատէտ
գա'իտէ վէ օ պիր թախթանընն ալթընտա իքի զէվա-
25 նէսի իչուն իքի 'ատէտ գա'իտէ վար իտի։ Վէ մէս-
քէնին տիկէր թարաֆը իչուն շիմալ թարաֆընա
26 երիմի 'ատէտ թախթա, Վէ պիր թախթանընն ալ-

ա Այ. 21, 1Թէվ. 29.9։ | ը Այ. 23, Պ. 31. 3, 6։ | ժ Պ. 25. 8։
ե Պ. 31, 2, վէ ղայրի։ | 3Միւլ.7.14։2Թվ.2. | ի Պ. 28. 3։ 31. 6։ 35.
զ Պ. 31. 6։ | 14, Ես. 28.26։ —— | 10, 35։

ւ Պ. 35.21,26։ 1Թվ. | խ 2 Կար. 8. 2, 3։
29. 5։ | ծ Պ. 26. 1։
կ Պ. 35. 27։ | հ Պ. 26. 5։

ձ Պ. 26. 7։
ղ Պ. 26. 14։
ճ Պ. 26. 15։

Digitized by Google

թընտա իքի գա'իտէ վէ օ պիր թախթանըն ալթընտա
իքի գա'իտէ օլարագ, կիւիւշտէն գըրգ 'ատէտ գա'ի-
27 տէլէրինի եափտը: Վէ մէսքէնին արգասը իչին ղարպ
28 թարաֆընա ալթը 'ատէտ թախթա եափտը: Վէ մէս-
քէնին արգասընտա օլան քէօշէլէրի իչին իքի 'ա-
29 տէտ թախթա եափտը: Վէ աշաղըտան պիրլէշիպ
եօգաըրտան տախի պիր հալգայլէ պիթիշէրէք պիր
օլտու. իքիսի պէօյլէ եափըլարագ իքի քէօշէ իչին
30 օլտըլար: Վէ սէքիզ 'ատէտ թախթա օլուպ՝ կիւիւշ
գա'իտէլէրի հէր պիր թախթանըն ալթընտա իքիշէր
31 գա'իտէ օլարագ օն ալթը գա'իտէ վար իտի: Վէ
[ս]սէնթ աղաճընտան սիւրկիւլէր, մէսքէնին պիր եա-
32 նընըն թախթալարը իչին պէշ 'ատէտ սիւրկիւ, վէ
մէսքէնին տիկէր եանընըն թախթալարը իչին պէշ
'ատէտ սիւրկիւ, վէ մէսքէնին ղարպ ճիհէթինտէ պու-
լունան արգասընըն թախթալարը իչին պէշ 'ատէտ
33 սիւրկիւ եափտը: Վէ թախթալարըն օրթասընտա
պաշտան պաշա կէչմէք իչին օրթա սիւրկիւ իւ եափ-
34 տը: Վէ թախթալարը ալթունլէ գափլայըպ՝ սիւրկիւ-
լէրէ խանէ օլմագ իւզրէ հալգալարը ալթունտան եա-
փարագ սիւրկիւլէրի տախի ալթունլէ գափլատը:
35 [ս]Վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշ-
տան վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէնտէն փէրտէյի եա-
փըպ՝ անը ուսթատանէ քէրուպի նագըշլը եափտը:
36 Վէ անըն իչին սէնթ աղաճընտան տէօրթ 'ատէտ
տիրէք եափըպ՝ անլէրի ալթունլէ գափլատը. չէնկէլ-
լէրի ալթուն օլարագ անլէր իչին կիւմիւշտէն տէօրթ
37 'ատէտ գա'իտէ տէօքտիւ: Վէ չատըրըն գափուսընա
լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան վէ
պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէնտէն իչնէ իւպիր գափու
38 փէրտէսի, Վէ անըն պէշ 'ատէտ տիրէքլէրի իլէ չէն-
կէլլէրինի եափտը, վէ պաշլըգլարընը վէ գուշագլա-
րընը ալթունլէ գափլատը. ամմա անլէրին պէշ 'ա-
տէտ գա'իտէսի պագըրտան իտի:

ՊԱՊ 37

Թապուք իւլ 'ահտ։ 6 Քէֆարէթկեահ իլէ քէրուպիլէր։ 10 Սօֆրա իլէ Քագըմը։ 17 Շէմ'տան իլէ էտէվանը։ 25 Պուխուր մէզպահը։ 29 Մէհո եաղը իլէ խօշ բա'հիալը պուխուրւ։

Վէ Բեսելիէլ ուզունլըղը իքի պուչուգ վէ էնի
պիր պուչուգ վէ եիւքսէքլիյի պիր պուչուգ ղըրա'
2 օլարագ՝ [ս]սէնթ աղաճընտան թապուլթը եափտը: Վէ
անըն իչինի տըշընը խալիս ալթունլէ գափլայըպ՝
3 էթրաֆընա պիր ալթուն փէրվազ եափտը: Վէ անըն
իչին պիր թարաֆընա իքի 'ատէտ հալգա, վէ տիկէր
թարաֆընա իքի 'ատէտ հալգա, եա'նի տէօրթ քէօ-
4 շէսի իչին տէօրթ ալթուն հալգա տէօքտիւ: Վէ սէնթ
աղաճընտան գօլլարը եափըպ՝ անլէրի ալթունլէ գափ-
5 լատը: Վէ թապուլթը թաշըմագ իչին գօլլարը թա-
պուլթըն եանլարընտա օլան հալգալարա կէչիրտի:
6 Վէ ուզունլըղը իքի պուչուգ վէ էնի պիր պուչուգ
ղըրա' օլարագ՝ [ե]խալիս ալթունտան քէֆարէթկեահը
7 եափտը: Վէ ալթունտան իքի քէրուպի եափտը. ան-
լէրի *եէքփարէ օլարագ քէֆարէթկեահրն իքի ու-
8 ճընտա եափտը: Պիր քէրուպիյի պիր ուճընտա՝ վէ
տիկէր քէրուպիյի օ պիր ուճընտա [ե]-[է]՝ քէրուպի-
լէրի քէֆարէթկեահ իլէ [է]-[է] օլարագ իքի ուճըն-
9 տա եափտը: Վէ քէրուպիլէր գանատլարընը եօգա-
րըյա տօղրու աչըպ՝ գանատլարըյլէ քէֆարէթկեահը
էօրթէր, վէ եիւզլէրի պիրիպիրինէ գարշը օլարագ
քէրուպիլէրին եիւզլէրի քէֆարէթկեահա տօղրու իտի:
10 Վէ ուզունլըղը իքի վէ էնի պիր վէ եիւքսէքլիյի
պիր պուչուգ զըրա' օլարագ [ս]սէնթ աղաճընտան սօֆ-
11 րայը եափտը: Վէ անը խալիս անթունլէ գափլայըպ՝
12 էթրաֆընա պիր ալթուն փէրվազ եափտը: Վէ անըն
էթրաֆընա տէօրթ փարմագ պիր քէնար եափտը,
վէ քէնարըն էթրաֆընա պիր ալթուն փէրվազ եափ-
13 տը: Վէ անա տէօրթ ալթուն հալգա տէօքիւպ՝ հալ-
գալարը տէօրթ այաղընտա պուլունան տէօրթ քէօ-
14 շէյէ գօտու: Հալգալար քէնարըն եանընտա օլուպ
15 սօֆրայը թաշըմագ իչին գօլլարա խանէ իտիլէր: Վէ
սօֆրայը թաշըմագ իչին գօլլարը սէնթ աղաճըն-
16 տան եափըպ՝ անլէրի ալթունլէ գափլատը: Վէ սօֆրա
իւզէրինտէ օլան գապլարը, եա'նի [ե]թէփսիլէրի վէ պու-
խուր գապլարընը վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի իչին
թասլարը վէ քեասէլէրի խալիս ալթունտան եափտը:
17 Վէ շէմ'տանը [ե]խալիս ալթունտան եափտը. շէմ'
տանը *եէքփարէ եափտը. սագը վէ տալլարը, գա-
տէհլէրի վէ եումրուլարը վէ չիչէքլէրի քէնտիսինտէն
18 իտի: Վէ շէմ'տանըն պիր եանընտան իւչ տալ, վէ
շէմ'տանըն տիկէր եանընտան իւչ տալ, եա'նի եան-
19 լարընտան ալթը 'ատէտ տալ չըգար իտի: Պիր տալ-
տա պատէմ շէքլինտէ իւչ 'ատէտ գատէհ իլէ եում
րու վէ չիչէք, վէ տիկէր տալտա պատէմ շէքլինտէ
իւչ 'ատէտ գատէհ իլէ եումրու վէ չիչէք օլուպ՝ շէմ'-
20 տանտան չըգան ալթը տալլար պէօյլէ իտի: Շէմ'-
տանտա տախի պատէմ շէքլինտէ տէօրթ 'ատէտ գա-
21 տէհ իլէ եումրուլարը վէ չիչէքլէրի վար իտի: Վէ ան-
տէն չըգան ալթը 'ատէտ տալըն իքիսինին ալթընտա
քէնտիսինտէն պիր եումրու, վէ իքիսինին ալթընտա
քէնտիսինտէն պիր եումրու, վէ իքիսինին ալթընտա
22 քէնտիսինտէն պիր եումրու վար իտի: Եումրուլարը
վէ տալլարը քէնտիսինտէն օլուպ՝ ճիւմլէսի *եէք-
23 փարէ օլարագ խալիս ալթունտան իտի: Վէ անըն
եէտի գանտիլինի վէ մում մագասլարընը վէ թէփսի-

[ե] Գ. 26. 26։ | [ե] Գ. 26. 36։ | [ը] Գ. 25. 10։
[ի] Գ. 26. 31։ | [ե] Գ. 25. 17։
* Ըե-է-ը՝ չէրիճ իչի | [ը] Գ. 25. 29։
[ե] Գ. 25. 23։ | [ի] Գ. 25. 31։

Digitized by Google

24 լէրինի խալիս ալթունտան եափտը: Պունու վէ էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի պիր թալանթ խալիս ալթունտան եափտը:
25 Վէ Ւպուխուր մէզպահընը սէնթ աղաճընտան եափտը. պու տախի միւրէպպա՝ օլուպ՝ ուզունլըղը պիր վէ էնի պիր վէ եիւքսէքլիյի իքի զըրա՝ օլարագ
26 պույնուզլարը քէնտիսինտէն իտի: Վէ անը, է՚ն իւսթինիւ վէ եանլարընը վէ պույնուզլարընը խալիս ալթունլէ գափլայըպ՝ էթրաֆընա պիր ալթուն
27 թաճ եափտը: Վէ անը թաշըմագ իչինն գօլլարա խանէլէր օլմագ իւզրէ իքի եանլարընտա թաճըն ալթընտան իքի թարաֆա իքի ՚ատէտ ալթուն հալգա
28 եափտը: Վէ գօլլարը սէնթ աղաճընտան եափըպ՝
29 անլէրի ալթունլէ գափլատը: Վէ Ւմուգատտէս մէսհ եաղընը վէ խալիս խօշ րա՚իհալը պուխուրը ՚ընթըրմը սէն՚աթըյլէ եափտը:

ՊԱՊ 38

Մուհրագա մէզպահին: 8 Պագըր գունտա: 9 Հավլու: 21 Դավմըն կէթիրտիյի Յագտհմէլէրին եէքլինիւ:

Վէ ուզունլըղը պէշ զըրա՝ վէ էնի պէշ զըրա՝, եա՚նի միւրէպպա՝ վէ եիւքսէքլիյի իչ զըրա՝ օլարագ
՚սէնթ աղաճընտան մուհրագա մէզպահընը եափտը:
2 Վէ պույնուզլարընը տէօրթ քէօշէսինտէ եափըպ՝ պույ-
նուզլարը քէնտիսինտէն իտի. վէ անը պագըրլէ գափ-
3 լատը: Վէ մէզպահընն ճիւմլէ էտէվաթընը, Ւէ-Լ գապ-
լարը վէ քիւրէքլէրի վէ լէյլէնլէրի վէ չաթալլարը վէ
աթէշ գապլարընը եափըպ՝ էտէվաթընըն քեաֆֆէ-
4 սինի պագըրտան եափտը: Վէ մէզպահա, անըն փէր-
վազը ալթընա, օրթասընա գատար օլմագ իւզրէ,
շէպէքէլի օլարագ պագըրտան պիր ըսգարա եափտը:
5 Վէ պագըր ըսգարա իչինն գօլլարա խանէ օլմագ
իւզրէ տէօրթ քէօշէսինտէ տէօրթ ՚ատէտ հալգա
6 տէօքտիւ: Վէ գօլլարը սէնթ աղաճընտան եափըպ՝
7 անլէրի պագըրլէ գափլատը: Վէ անը անլէրլէ թա-
շըմագ իչինն գօլլարը մէզպահընն եանլարընտա օլան
հալգալարա կէչիրտի. անը՝ իչի պօշ օլարագ թախ-
թալարտան եափտը:
8 Վէ Ւպագըր գուրնայը վէ անըն պագըր գա՚իտէ-
սինի ճէմ՚աթ չատրընըն գափուսընա Ւթէճէմմիւ՚
էտէն նիսանընն այինէլէրինտէն եափտը:
9 Վէ Ւհավլույը եափտը. ճէնուպ թարաֆը իչինն
հավլունըն փէրտէլէրի եիւզ զըրա՝ օլուպ՝ պիւքիւ-
10 միւշ ա՚լա քէթէնտէն իտի: Երիմի ՚ատէտ տիրէյի
վէ անլէրին երիմի ՚ատէտ գա՚իտէսի պագըրտան,
վէ տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ գուշագլարը կիւմիւշ-
11 տէն իտի: Վէ շիմալ թարաֆը իչինն օլան Ւէէրէեէ
եիւզ զըրա՝ իտի. երիմի ՚ատէտ տիրէյի վէ անլէրին
երիմի ա՚տէտ գա՚իտէսի պագըրտան վէ տիրէքլէրին
12 չէնկէլլէրի վէ գուշագլարը կիւմիւշտէն իտի: Վէ
ղարպ թարաֆը իչինն օլան փէրտէլէր էլլի զըրա՝
օլուպ՝ տիրէքլէրի օն վէ անլէրին գա՚իտէլէրի օն ՚ա-
տէտ իտի. տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ գուշագլարը
13 կիւմիւշտէն իտի: Վէ շարգ թարաֆը իչինն օլան
14 Ւէէրէեէ էլլի զըրա՝ իտի: Պիր եանընն փէրտէլէրի օն
պէշ զըրա՝ օլուպ՝ տիրէքլէրի իչ վէ գա՚իտէլէրի իչ
15 ՚ատէտ իտի: Վէ տիկէր թարաֆընն, եա՚նի հավլու
գափուսընընն պիր թարաֆընտան վէ օ պիր թարա-
ֆընտան փէրտէլէրի օն պէշ զըրա՝ օլուպ՝ տիրէքլէրի
16 իչ վէ գա՚իտէլէրի իչ ՚ատէտ իտի: Հավլունըն էթ-
րաֆընտա օլան փէրտէլէրին քեաֆֆէսի պիւքիւլմիւշ
17 ա՚լա քէթէնտէն իտի: Վէ տիրէքլէրին գա՚իտէլէրի
պագըրտան, տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ գուշագլարը
կիւմիւշտէն, վէ պաշլըգլարը կիւմիւշլէ գափլը օլա-
րագ, հավլունըն տիրէքլէրինէն քեաֆֆէսինին կիւ-
18 միւշ գուշագլարը վար իտի: Վէ հավլու գափուսընըն
փէրտէսի իչինէ իշի լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըր-
մըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա՚լա քէթէնտէն
օլուպ՝ ուզունլըղը երիմի զըրա՝ վէ էնի, եա՚նի եիւք-
սէքլիյի հավլունըն փէրտէսինէ կէօրէ պէշ զըրա՝
19 իտի: Վէ անըն տիրէքլէրի տէօրթ վէ անլէրին գա՚ի-
տէլէրի տէօրթ ՚ատէտ օլարագ պագըրտան վէ չէն-
կէլլէրի կիւմիւշտէն վէ պաշլըգլարընըն գափլամասը
20 վէ գուշագլարը կիւմիւշտէն իտի: Վէ մէսքէն իլէ հավ-
լունըն էթրաֆընտա օլան Ւգազըգլարըն քեաֆֆէսի
պագըրտան իտի:
21 Քեահին Ահարոնըն օղլու ՒԻթամարըն էլիյլէ Ղե-
ւիլիլէրին խըտմէթի իչինն Մովսէսին էմրի իւզրէ մէս-
քէնին, եա՚նի Ւշէհատէթ մէսքէնինին մահսուպ օլան
22 հիսապը պու տըր: Վէ Ցուդա սըպթընտան ԲԵսեղիէլ
իպն ի Ուրի իպն ի Ովր ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էթ-
23 տիյի շէյլէրին քեաֆֆէսինի եափտը: Վէ Դան սըպ-
թընտան օյմաճը վէ ուսթատ վէ լաճիվէրտի վէ էր-
ղէվանի վէ գըրմըզը գումաշ վէ ա՚լա քէթէն իշինտէ
նագգաշ Ոողիաբ իպն ի Ախիսամաք անըն իլէ պէ-
րապէր իտի:
24 Թագտիմ՝ օլունան ալթուն, եա՚նի մագտիսին պիւ-
թիւն հինշասընտա պու խըտմէթի իչինն սարֆ օլունան
ալթունըն քեաֆֆէսի Ւմագտիս մըսգալը իւզրէ, երիմի
տօգուզ թալանթ վէ եէտի եիւզ օթուզ մըսգալ իտի:
25 Վէ ճէմ՚աթտան սայըլանլարընն կիւմիւշու, մագտիս
մըսգալը իւզրէ, եիւզ թալանթ վէ պիկ եէտի եիւզ
26 եէթմիշ պէշ մըսգալ իտի: Երիմի եաշընը կէչկին օլա-

Ը Գ. 30. 1:
Թ Գ. 30. 23, 34:
ժ Գ. 27. 1:
ի Գ. 30. 18:
լ 1 Մխ. 2. 22:
խ Գ. 27. 9:
ծ Գ. 27. 19:
կ Ա՚տ. 4. 28, 33:
հ Ա՚տ. 1. 50, 53: 9. 15: 10. 11: 17. 7, 8: 18. 2: 2 Թէվ. 24. 6:
Ա՚մուէ. 7. 44:
ձ Գ. 31. 2, 6:
ղ Գ. 30. 13, 24: Ղևւ. 5. 15: 27. 3, 25: Ա՚տ. 3. 47: 18. 16:

Digitized by Google

րագ տէֆթէրէ գայտ օլունանլար ՝ալթը եիւղ իւչ պինկ պէշ եիւզ էլլի նէֆէր իտի. ատէմ պաշընա հէր քէս
՝պիրէր պէգա՛, ե՛նի մագտիս մրսգալը իւզրէ եարըմ
27 մրսգալ ՝էբ-՝է: Վէ եիւզ թալանթ կիւմիւշ մագտիսին
՝գա՛իտէլէրինի վէ փէրտէնին գա՛իտէլէրինի տէօքմէք
իչիւն օլուպ՝ գա՛իտէ պիրէր թալանթ օլարագ եիւզ
28 թալանթտան եիւզ գա՛իտէ օլտու: Վէ պինկ եէտի եիւզ
եէթմիշ պէշ ՝բ-՝է-լտան տիրէքլէրին չէնկէլլէրինի եա-
փրպ՝ անլէրին պաշլըգլարընը գափլատը վէ անլէրի
29 գուշաթտը: Վէ թագտիմ օլունան պագըր եէթմիշ
30 թալանթ վէ իքի պինկ տէօրթ եիւզ մրսգալ իտի: Վէ
անտէն ճէմ՛աթ չատըրընըն գափուսընըն գա՛իտէ-
լէրինի վէ պագըր մէզպահը վէ անըն պագըր ըսգա-
րասընը վէ մէզպահըն էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի,
31 Վէ հավլունըն էթրաֆընտա օլան գա՛իտէլէրի վէ
հավլու գափուսընըն գա՛իտէլէրինի վէ մէսքէնին գա-
զըգլարընըն ճիւմլէսինի վէ հավլունըն էթրաֆընտա
օլան գազըգլարըն քեաֆֆէսինի եափտը:

ՊԱՊ 39

*Խըտմէթ էլպիսէսի իլէ մուգատտէս էլպիսէ: 2 Էֆօտ: 3 Կէօյիւս-
լիւք: 22 Էֆօտըն Էնթարիսի: 27 Կէօհլէք, սապըգ, սէլփուշ վէ սա՛լ-
ըէ: 30 Ալթունն լէվհաս: 32 Եաիըլան շէյլէրի Մովսէսին պէյէնմէսի:*

Վ է մագտիստէ խըտմէթ էթմէք իչիւն ՝լաճի-
վէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան ՝խըտ-
մէթ էլպիսէսինի եափտըլար. վէ ՝ՐԱՊՊԸՆ Մով-
սէսէ էմր էթտիյի կիպի Ահարոնա մուգատտէս էլ-
պիսէ եափտըլար:
2 ՝Վէ էֆօտը ալթունն վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի
վէ գըրմըզը գումաշտան վէ պիւքիւմիւշ ա՛լա քէ-
3 թէնտէն եափտը: Վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ
գըրմըզը գումաշընն վէ ա՛լա քէթէնտին արասընա ուս-
թատանէ օլարագ ՝-՝է-ը իշլէմէք իչիւն ալթունը տէօ-
յէրէք ինճէ լէվհալար եափրպ՝ թէլլէր քէստիլէր:
4 Անա պաղլանաճագ օմուզլըգլար եափտըլար, վէ իքի
5 ուճընտա պաղլանըր իտի: Վէ էֆօտ իւզէրինտէ օլան
շէրիտ անտէն օլուպ անըն իշի կիպի, ալթունն վէ լա-
ճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան վէ
պիւքիւմիւշ ա՛լա քէթէնտէն իտի, Նիթէքիմ ՐԱՊՊ
Մովսէսէ էմր էյլէտի:
6 ՝Վէ ալթունն խանէլէրլէ գուշանրպ, պէնի Իսրայէ-
լին իսմլէրի՝ իւզէրլէրինէ միւհր նագշը կիպի հէքք
7 օլունմըշ օլան ՝ագիգ թաշլարընը եափտըլար: Վէ
պէնի Իսրայէլէ ՝թէզքեար թաշլարը օլմագ իւզրէ՝
ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էթտիյի կիպի անլէրի էֆօ-
տընն օմուզլըգլարը իւզէրինէ գօտու:
8 ՝Վէ կէօյիւսլիւյիւ ուսթատանէ էֆօտ իշի կիպի

ալթունն վէ լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գու-
մաշտան վէ պիւքիւմիւշ ա՛լա քէթէնտէն եափտը
9 Կէօյիւսլիւյիւ միւրէպպա՛ օլարագ իքի գաթլը եափ-
տըլար. ուզունլըզը վէ էնի պիրէր գարըշ օլարագ իքի
10 գաթլը իտի: ՝Վէ անը տէօրթ սըրա թաշլէ տօնաթ-
տըլար. պիր սըրա գըրմըզը ՛ագիգ վէ սարը եագութ
11 վէ զիւմրիւտ օլուպ՝ պու իլք սըրա տըր: Վէ իքինճի
12 սըրա շէպչիրաղ, կէօք եագութ վէ էլմաս իտի: Վէ
իւչինճիւ սըրա մօր եագութ, ՛այնիւկհիրը վէ ճէպլէ-
13 լէգուա իտի. Վէ տէօրտինճիւ սըրա զէպէրճէտ, ՛ա-
գիգ վէ եէշէմ իտի. տօնատըլմալարընտա ալթունն խա-
14 նէլէրլէ գուշանմըշ իտիլէր: Վէ թաշլար պէնի Իս-
րայէլին իսմլէրի իւզրէ օլարագ, անլէրին իսմլէրինէ
կէօրէ օն իքի ՛ատէտ օլուպ՝ հէր պիրի օն իքի սըպթ-
տան պիրինին իսմինէ միւհր նագշը կիպի ՀԷ-՛՛ օլուն-
15 մըշ իտի: Վէ կէօյիւսլիւք իւզէրինտէ խալիս ալթուն-
16 տան պիւքիւմիւշ էօրմէ զէնճիրլէր եափտըլար: Վէ
իքի ՛ատէտ ալթուն խանէ վէ իքի ՛ատէտ ալթուն
հալգա եափրպ՝ իքի հալգայը կէօյիւսլիւյինն իքի ու-
17 ճընա գօտըլար: Վէ օլ իքի ալթունն էօրմէ զէնճիր-
լէրի կէօյիւսլիւյինն իքի ուճլարընտա օլան իքի հալ-
18 գայա թագտըլար: Վէ իքի էօրմէ զէնճիրլէրին ՝՛-՝է
իքի ուճլարընը օլ իքի խանէյէ թագըպ՝ անլէրի էօն
թարաֆընտան էֆօտըն օմուզլըգլարը իւզէրինէ գօ-
19 տըլար: Վէ իքի ՛ատէտ ալթուն հալգա եափրպ՝ կէօ-
յիւսլիւյինն եանլարընա իչ եէրինտէն էֆօտ թարա-
20 ֆընտա օլան իքի քէնարընա գօտըլար: Վէ իքի ՛ա-
տէտ ալթուն հալգա եափրպ՝ անլէրի աշաղըտան
էֆօտըն իքի օմուզլարընա՝ էօն թարաֆընտան էֆօ-
տըն շէրիտի իւզէրինտէն անըն պաղլանտըղը եէրէ
21 թագտըլար: Վէ կէօյիւսլիւյիւ հալգալարը իլէ էֆօ-
տըն հալգալարընա լաճիվէրտի գայթանլէ պաղլատը-
լար., քի էֆօտըն շէրիտի իւզէրինտէ օլուպ՝ կէօյիւս-
լիւք էֆօտտան այրըլմայա Նիթէքիմ ՐԱՊՊ Մով-
սէսէ էմր էյլէտի:
22 ՝Վէ էֆօտըն Էնթարիսինի տօգումա օլարագ պիւս-
23 պիւթիւն լաճիվէրտի գումաշտան եափտը, Վէ Էնթա-
րինին օրթասընտա զըրհ աղզը կիպի պիր աղզ վար
իտի. աղզըն էթրաֆը երրթըլմամասը իչիւն պիր քէ-
24 նարը վար իտի: Վէ Էնթարինին էթէքլէրինտէ լա-
ճիվէրտի վէ էրղէվանի գումաշտան վէ պիւքիւմիւշ
25 գըրմըզը ՝է-՝է-տէն նարլար եափտըլար: Վէ խալիս
ալթունտան ՝չընղըրագլար եափրպ՝ չընղըրագլարը
նարլարըն արասընա Էնթարինին էթէքլէրինին էթ-
26 րաֆընտա օլան նարլարըն արասընա գօտըլար: Խըտ-
մէթ իչիւն Էնթարինին էթէքլէրի էթրաֆընտա պիր
չընղըրագ վէ պիր նար, պիր չընղըրագ վէ պիր նար

ֆ Ա՛տ. 1. 46.	32. —	է Պ. 28. 4.
ֆ Պ. 30. 13, 15.	ֆ Պ. 35. 23.	ֆ Պ. 28. 6.
ֆ Պ. 26. 19. 21. 25.	ֆ Պ. 31. 19, 35. 19.	ֆ Պ. 28. 9.
ֆ Պ. 28. 12.		ֆ Պ. 28. 31.
ֆ Պ. 28. 15.		ֆ Պ. 28. 33.
ֆ Պ. 28. 17. վէ ղայրի.		

Digitized by Google

վար իտի, նիթէքիմ ՐԱՊՊ Մովսէսէ էմր էյլէտի։
27 Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի՝ ՙԱհա-
րոն իչիւն վէ օղուլլարը իչիւն կէօմլէքլէրի ա՛լա քէ-
28 թէնտէն տօգումա եափտըլար։ ՚Վէ սարըղը ա՛լա քէ-
թէնտէն, վէ զիյնէթ սէրփուշլարընը ա՛լա քէթէն-
տէն, վէ ՛քէթէն տօնլարը պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէն-
29 տէն, ՚Վէ գուշաղը պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն, վէ
լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան
իյնէ իշի ե֊ֈ֊ԸԼ֊Ը։
30 ՙՎէ մուգատտէս թաճըն լէվհասընը խալիս ալ-
թունտան եափըպ՝ իւգէրինէ միւռ նագշըյլէ ԳՕՏԷՇ
31 ԼԱ ԵՀՈՎԱ գազտըլար։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր
էյլէտիյի կիպի՝ սարըգ իւգէրինէ գօնուլմասը իչիւն
իւգէրինէ պիր լաճիվէրտի շէրիտ թագտըլար։
32 Պէօյլէճէ մէսքէնին, ե՛նի ճէմ՛աթ չատըրընըն
իշինին քեաֆֆէսի թէքմիլ օլտու. վէ պէնի Իսրայէլ,
ՙՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր նէ քի էմր էթտի իսէ, անա
33 կէօրէ թէմամըյլէ եափտըլար։ Վէ մէսքէնի, ե՛նի
չատըր իլէ հէփ էտէվաթընը, գօփչալարընը, թախ-
թալարընը, սիւրկիւլէրինի վէ տիրէքլէրինի վէ գա՛ի-
34 տէլէրինի, Վէ գըրմըզը պօյալը գօչ տէրիլէրինտէն
էօրթիւյիւ վէ թէհաշ տէրիլէրինտէն օլան էօրթիւյիւ
35 վէ թէֆրիգ փէրտէսինի, Շէհատէթ թապուրը իլէ
36 գօլլարընը վէ քէֆարէթկեահը, Սօֆրայը վէ հէփ
37 էտէվաթընը վէ հուզուր էքմէյինի, Խալիս ֊ֈ֊Ը֊Ե
շէմ՛տանը, գանտիլլէրինի, ե՛նի տիզիլէճէք գան-
տիլլէրինի վէ հէփ էտէվաթընը վէ գանտիլ եաղընը,
38 Վէ ալթուն մէզպահը վէ մէսհ եաղընը վէ խօշ րա՛ի-
հալը պուխուրը վէ չատըրըն գափուսը իչիւն փէր-
39 տէյի, Պագըր մէզպահ իլէ պագըր ըսգարասընը, գօլ-
լարընը վէ հէփ էտէվաթընը վէ գուրնայը վէ գա՛ի-
40 տէսինի, Հավլու փէրտէլէրինի, անըն տիրէքլէրինի
վէ գա՛իտէլէրինի վէ հավլու գափուսընըն փէրտէ-
սինի, իփլէրինի վէ գազըգլարընը վէ մէսքէնին, ե՛նի
ճէմ՛աթ չատըրընըն խըտմէթի իչիւն հէփ էշեայը,
41 Մագտիստէ խըտմէթ էթմէք իչիւն խըտմէթ էլպիսէ-
սինի վէ քեահինլիք էթմէլէրի իչիւն քեահին Ահարո-
նընն մուգատտէս էլպիսէսինի վէ օղուլլարընըն էլպի-
42 սէլէրինի Մովսէսէ կէթիրտիլէր։ ՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր
նէ քի էմր էյլէտի իսէ, անա կէօրէ պէնի Իսրայէլ
պիւթիւն իշի ՝եափտըլար։
43 Իմտի Մովսէս պիւթիւն իշէ պագտը, վէ իշթէ անը
ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի կիպի թէմամըյլէ եափմըշլար
իտի. վէ Մովսէս անլէրէ ՚պէրէքէթ օգուտու։

ՊԱՊ 40

*Ալլահըն Մովսէսէ՝ մէսքէնի գուրմասընա, 9 վէ անը մէտհ էթմէ-
սինէ, 13 վէ Ահարոն իլէ օղուլլարընը քեահին Քագտիս էյլէվէսինէ
տա՛իր էմրի։ 16 Պու էմրլէրէ Մովսէսին իՔա՛աթ էթմէսի։ 34 Պուլու-
Քըն մէսքէնի գավլամասը։*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի,
2 ֊Պիրինճի այտա այըն պիրինճի կիւնիւնտէ ֈմէս-
3 քէնի, ե՛նի ճէմ՛աթ չատըրընը գուրասընն։ Վէ
ֈօրայա շէհատէթ թապուրընը գօյուպ՝ թապուրը
4 փէրտէ իլէ սէթր էտէսին։ Վէ ֈսօֆրայը իչէրի կէ-
թիրիպ՝ ֈանըն իւգէրինէ տիզիլէճէք ե֊ֈ֊Ը տիզէսին
՚Վէ շէմ՛տանը իչէրի կէթիրիպ՝ գանտիլլէրինի ե-
5 գասընն։ ֈՎէ շէհատէթ թապուրը էօնիւնտէ պուխուր
իչիւն ալթուն մէզպահը գօյուպ՝ մէսքէնն գափուսընընն
6 փէրտէսինի թագասընն։ Վէ մէսքէնին, ե՛նի ճէմ՛աթ
չատըրընըն գափուսընընն էօնիւնէ մուհրագա մէզպա-
7 հընը գօյասընն։ Վէ ֈճէմ՛աթ չատըրը իլէ մէզպահրն
արասընա գուրնայը գօյուպ՝ անըն իչինէ սու գօյա-
8 սընն։ Վէ անլէրին էթրաֆընա հավլույը թէշքիլ էտիպ՝
9 հավլու գափուսընընն փէրտէսինի թագասընն։ Վէ մէսհ
եաղընը ալըպ՝ մէսքէնի վէ անտէ օլան շէյլէրին
քեաֆֆէսինի ֈմէսհ էտէրէք, անը վէ հէփ էտէվա-
10 թընը թագտիս էտէսին քի մուգատտէս օլա։ Վէ
մուհրագա մէզպահընը վէ հէփ էտէվաթընը մէսհ
էտէրէք, մէզպահր թագտիս էտէսին, քի ֊մէզպահ
11 ագտէս օլա։ Վէ գուրնայը վէ գա՛իտէսինի մէսհ էտէ-
12 րէք անը թագտիս էտէսին։ ՙՎէ Ահարոն իլէ անըն
օղուլլարընը ճէմ՛աթ չատըրընըն գափուսընա եագ-
13 լաշտըրըպ՝ անլէրի սու իլէ եըյգայասընն։ Վէ Ահա-
րոնա մուգատտէս լիպասլարը կիյտիրիպ՝ ՝անը մէսհ
էտէրէք, պանա քեահինլիք էթմէսի իչիւն անը թագ-
14 տիս էտէսին։ Անընն օղուլլարընը տախի եագլաշտը-
15 րըպ՝ անլէրէ կէօմլէքլէր կիյտիրէսին։ Վէ անլէրին
փէտէրինի մէսհ էթտիյիկ կիպի անլէրի մէսհ էտէսին
քի պանա քեահինլիք էտէլէր, վէ անլէրին մէսհլէրի
անլէրէ ՚ասրլարընընա ՚էպէտի քեահինլիք իչիւն օլա։
16 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր նէ քի էմր էթտի իսէ, անա
կէօրէ թէմամըյլէ եափտը։
17 Վէ իքինճի սէնէնին պիրինճի այընտա, այըն պի-
18 րինտէ ֊մէսքէն գուրուլտու։ Վէ Մովսես ՐԱՊՊԸՆ
քէնտինէ էմր էյլէտիյի կիպի մէսքէնի գուրտու, վէ
գա՛իտէլէրինի գօյարագ թախթալարընը տիքտի վէ
սիւրկիւլէրինի թագտը վէ տիրէքլէրինի տիքտի։
19 Վէ մէսքէն իւգէրինէ չատըրը եայրպ եօգարըտան ա-
20 նըն իւգէրինէ չատըրըն էօրթիւսինիւ գօտու։ Վէ
ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ֈշէհատէթի

ֈ Պ. 28. 39, 40։
֊ Պ. 28. 4, 39։ եզեկ. 44. 18։
ֈ Պ. 28. 42։
՚ Պ. 28. 39։
ֈ Պ. 28. 36, 37։
֊ Այ. 42, 43։ Պ. 25. 40։
՝ Պ. 35. 10։
՚ Ղեւ. 9. 22, 23։ Ա՛տ. 6. 23։ ցես. 22. 6։
2 Մ՛ել. 6. 18։ 3 Մ՛ել. 8. 14։ 2 Թէվ. 30. 27։
— Պ. 12. 2։ 13. 4։
֊ Այ. 17։ Պ. 26. 1, 30։
֊ Այ. 21։ Պ. 26. 33։ Ա՛տ. 4. 5։
֊ Այ. 22։ Պ. 26. 35։
֊ Այ. 23։ Պ. 25. 30։ Ղեւ. 24. 5, 6։
֊ Այ. 24, 25։
֊ Այ. 26։
֊ Այ. 30։ Պ. 30. 18։
֊ Պ. 30. 26։
֊ Պ. 29. 36, 37։
֊ Ղեւ. 8. 1-13։
֊ Պ. 28. 41։
֊ Ա՛տ. 25. 13։
֊ Այ. 1։ Ա՛տ. 7. 1։
֊ Պ. 25. 16։

Digitized by Google

ալըպ՝ թապուԹըն իչինէ գօտու. վէ թապուԹա գօլ-
լարը թագըպ՝ թապուԹ իւսԹիւնէ քէֆարէԹկեահը
21 գօտու: Վէ թապուԹը մէսքէնին իչինէ կէԹիրիպ՝
ՙԹէֆրիճ փէրտէսինի գօյարագ շէհատէԹ թապու-
22 Թընը էօրԹիւ: Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի
կիպի ՚սօֆրայը ճէմա՛աԹ մէսքէնինտէ, մէսքէնին
շիմալ Թարաֆընա՝ փէրտէնին խարիճինէ գօտու:
23 ՚Վէ իւզէրինտէ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տիզիլէճէք
24 էքմէյի տիզտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի
կիպի ՚շէմ՛տանը ճէմա՛աԹ չատըրընտա, սօֆրանըն
գարշընսընտա մէսքէնին ճէնուպ Թարաֆընա գօտու:
25 Վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚գանտիլլէրի եագը:
26 Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ՚ալԹունն
մէզպահը ճէմա՛աԹ չատըրընտա փէրտէնին էօնիւնէ
27 գօտու. ՚Վէ անըն իւզէրինտէ խօշ րա՛իհալը պուխուր
28 եագը: ՚Վէ մէսքէն գափուսընըն փէրտէսինի Թագը:
29 Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ՙմէսքէ-
նին, եա՛նի ճէմա՛աԹ չատըրընըն գափուսը եանընա
մուհրագա մէզպահընը գօտու, վէ Իւզէրինտէ մուհ-
30 րագա վէ էքմէք Թագտիմէսի Թագտիմ էյլէտի: ՙՎէ
եըյգանմագ իչիւն ճէմա՛աԹ չատըրը իլէ մէզպահ

31 արասընա գուրնայը գօյուպ՝ իչինէ սու գօտու: Վէ
Մովսէս իլէ Ահարոն վէ անըն օղուլլարը էլլէրինի վէ
32 այագլարընը անտէն եըյգարլար իտի: ՃէմՃա՛աԹ չա-
տըրընա կիրտիքլէրինտէ վէ մէզպահա եագլաշտըգ-
լարընտա ՚ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի
33 եըյգանըրլար իտի: ՙՎէ մէսքէնին վէ մէզպահըն էԹ-
րաճընտա հավլուլը Թէշքիլ էտիպ՝ հավլու գափու-
սընըն փէրտէսինի Թագտը. պու վէճհլէ Մովսէս իշի
Թէքմիլ էյլէտի:
34 ՙՕ զէման պուլուԹ ճէմա՛աԹ չատըրը իւզէրինտէ
տուրտու, վէ մէսքէն ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը յլա մէմլու օլ-
35 տու: Վէ Մովսէս ճէմա՛աԹ չատըրընա ՚կիրէմէտի.
զիրա պուլուԹ անըն իւզէրինտէ տուրուպ՝ մէսքէն
36 ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը յլա մէմլու իտի: ՙԻմտի անլէրին
հէր նագլինտէ պուլուԹ մէսքէնտէն եօգարը չէքիլ-
37 տիքտէ՝ պէնի Իսրայէլ նագլ էտէր իտի: Վէ ՚պուլուԹ
չէքիլմէտիքճէ՝ չէքիլտիյի կիւնէ գատար նագլ էԹ-
38 մէզլէր իտի: Զիրա պէյԹ ի Իսրայէլին քեաֆֆէսինին
կէօզլէրի էօնիւնտէ անլէրին հէր նագլինտէ՝ կիւնտիւզ
մէսքէն իւզէրինտէ ՚ՐԱՊՊԸՆ պուլուԹը, կէճէ տախի
անըն իւզէրինտէ աԹէշ վար իտի:

ճ Պ. 26. 33, 35. 12.
յ Պ. 26. 35.
չ Այ. 4.
ճ Պ. 26. 35.
ՃՃ Այ. 4, Պ. 25. 37.
յ Այ. 5, Պ. 30. 6.
ն Պ. 30. 7.
չ Այ. 5, Պ. 26. 36.
շ Այ. 6.
չ Պ. 29. 38, վէ պայքն.
ՃՃ Այ. 7, Պ. 30. 18.
ՃՃ Պ. 30. 19, 20.
ր Այ. 8, Պ. 27. 9, 16, 7. 2, ԵՒ. 6:4, Ածգ. 2. Ա՛տ. 9. 17, 10. 11.
ս Պ. 29. 43, Ղեւ. 16. 2, Ա՛տ. 9. 15, 3 Միւլ. 8. 10, 11, 2 Թէվ. 5. 13. 7, 9, Վահ. 15. 8. Ղեւ. 16. 2, 3 Միւլ. 8. 11, 2 Թէվ. 5. 14. Նէեմ. 9. 19.
վ Ա՛տ. 9. 19-22.
տ Պ. 13. 21, Ա՛տ. 9. 15

ՂԵԻԼԻԼԷՐ

ՊԱՊ 1

*Սըղըրլարտան, 10 սիւրիւլէրտէն, 14 վէ գուշլարտան օլան մուհ-
րագալար:*

1 Վ Է ՐԱՊՊ ՙՄովսէսի չաղըրըպ՝ ՚ճէմա՛աԹ չա-
2 տըրընտան անա խիԹապէն տէտի քի՝ Պէնի Իսրա-
յէլէ սէօյլէյիպ անլէրէ տէյէսին քի՝ ՚Սիզտէն պիր ա-
տէմ հայվանլարտան ՐԱՊՊԱ պիր գուրպան Թագ-
տիմ էտէճէք օլուրսա, գուրպանընըզը սըղըրլարտան
եախօտ սիւրիւլէրտէն Թագտիմ էտէճէքսինիզ:
3 Էկէր մուհրագա օլաճագ գուրպանը սըղըրլարտան
իսէ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մագպուլ օլմագ իչիւն
էրքէք վէ ՙգուսուրսըզ օլանը Թագտիմ էյլէսին. հէմ
տէ անը ճէմա՛աԹ չատըրընըն գափուսընտա Թագ-
4 տիմ էԹսին: ՚Վէ էլինի մուհրագանըն պաշը իւզէ-
րինէ գօսուն, վէ քէնտիսի իչիւն ՚քէֆարէԹ օլմագ
5 իւղրէ՝ ՚գապուլ օլունաճագ տըր: Վէ ՚տանայը ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա զէպհ էԹսին, վէ պէնի Ահարոն
օլան ՚քեահինլէր գանը եագլաշտըրըպ՝ գանը ճէ-
մա՛աԹ չատըրընըն գափուսընտա պուլունան մէզ-
6 պահ իւսԹիւնէ՝ հէր Թարաֆա ՚սէրփսինլէր: Վէ մուհ-
7 րագայը եիւզիւպ՝ անը փարչա փարչա էԹսին: Վէ
Ահարոն քեահինին օղուլլարը մէզպահ իւզէրինէ ա-
8 ԹէշՃ գօյուպ՝ ՚աԹէշ իւզէրինէ օտունն տիզսինլէր: Վէ
պէնի Ահարոն օլան քեահինլէր փարչալարը, պաշը
վէ իչ եաղընը մէզպահտա օլան աԹէշին իւսԹիւն-
9 տէքի օտունլար իւզէրինէ տիզսինլէր: Ամմա իչինի

ճ Խուր. 19. 3.
յ Խուր. 40. 34, 35, Ա՛տ. 12. 4, 5.
չ Պ. 22. 18, 19.
ՃՃ Խուր. 12. 5, Պ. 3. 1, 22. 20, 21, Թէս. 15. 21, Մաղ. 1. 14, Եփես. 5. 27, ՚Իպր. 9. 14.
ն 1 Պետ. 1. 19.
շ Պ. 4. 20, 26, 31, 35, 9. 7, 16. 24, Ա՛տ. 15. 25, 2 Թէվ. 29. 23, 24, Րօմ. 5. 11.
չ Պ. 22. 21, 27, ԵՒ. 56. 7, Րօմ. 12. 1, Փիլ. 4. 18, Միք. 6. 6, 2 Թէվ. 35. 11, ՚Իպր. 10. 11.
ՃՃ Պ. 3. 8, ՚Իպր. 12. 24, 1 Պետ. 1. 1, Թէք. 22. 9.

Digitized by Google

վէ փաչալարը սու իլէ եըյգայրպ՝ ՐԱՊՊԱ Խօշ
րա՛ինալը պիր գուրպան օլմագ իւզրէ, քեահին ճիւմ-
լէսինի մուհրագա օլարագ մէզպահտա եագսըն։
10 Վէ էկէր գուրպանը մուհրագա իչիւն սիւրիւլէր-
տէն, եա՛նի գօյուն եախօտ քէչիլէրտէն իսէ, էրքէք
11 վէ Գուսուրսըզ օլանը թագտիմ էթսին։ Վէ անը
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէզպահըն շիմալ ճանիպինտէ
զէպհ էյլէսին, վէ պէնի Ահարոն օլան քեահինլէր
անըն գանընը մէզպահ իւսթիւնէ հէր թարաֆա սէրփ-
12 սինլէր։ Վէ անը փարչա փարչա էտիպ՝ ՚ՈՒԷՒ պաշը
վէ իչ եաղը իլէ պէրապէր ՚ՄԸՔ, վէ քեահին անլէրի
մէզպահտա օլան աթէշին իւսթիւնտէքի օտունլար
13 իւզէրինէ տիզսին։ Վէ իչէրի իլէ փաչալարը սու իլէ
եըյգայրպ՝ ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛ինալը գուրպան օլմագ
իւզրէ, քեահին ճիւմլէսինի կէթիրիպ՝ մուհրագա օլա-
րագ մէզպահտա եագսըն։
14 Վէ էկէր ՐԱՊՊ իչիւն մուհրագա օլաճագ գուր-
պանը գուշլարտան իսէ, գուրպանընը Ղումրուլար-
տան ետ կէօյէրճին եավրուլարընտան թագտիմ էթ-
15 սին։ Վէ քեահին անը մէզպահա եագլաշտըրըպ՝ պա-
շընը քէսէրէք մէզպահտա եագսըն, վէ գանը մէզպա-
16 հընն եանընա ագըտրլսըն։ Վէ գուրսաղը իլէ իչինտէ-
քինի չրգարըպ՝ անը Մէզպահընն շարգ ճանիպինտէ
17 օլան քիվ մահալընա աթսըն։ Վէ անը Յայրըմայա-
րագ գանատլարը արասընտան եարսըն, վէ մուհ-
րագա օլարագ ՚ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛ինալը գուրպան օլ-
մագ իւզրէ քեահին անը մէզպահտա, աթէշտէ օլան
օտուն իւզէրինտէ եագսըն։

ՊԱՊ 2

Էքմէք Թագտիմէսինին ուսուլը Թագտիմ։ 4 Ֆուրունտա, 5 եա Թավատա, 7 եա Քէնճէրէտէ փիշմիշ, 12 եախօտ Մուրֆանտատան օլան Թագտիմէ։

Վէ պիր քիմսէ ՐԱՊՊԱ ՚էքմէք թագտիմէսի
Թագտիմ էտէճէք օլուրսա, թագտիմէսի խասս ունտան օլուպ՝ իւզէրինէ եաղ տէօքսիւն վէ իւսթիւնէ
2 քիւնլիւք գօսուն։ Վէ անը պէնի Ահարոն օլան քեա-
հինլէրէ կէթիրսին, վէ անտէն քիւնլիւյիւն հէփսի իլէ
պէրապէր ունընտան վէ եաղընտան պիր ավուճ տօ-
լուսը ալսըն, վէ քեահին, ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛ինալը
գուրպան օլմագ իւզրէ, անը ՚Թէզքեար օլարագ մէզ-
3 պահտա եագսըն։ Վէ ՚էքմէք թագտիմէսինտէն պա-
գիւյէսի Ահարոն իլէ օղուլլարընըն օլսուն։ ՚ՐԱՊ-
ՊԸՆ գուրպանլարընտան օլարագ ագտէս տիր։
4 Վէ ֆուրունտա փիշմիշ էքմէք թագտիմէսի Թագ-

տիմ էտէճէք օլուր իսէն, խասս ունտան եաղլէ եուղ-
րուլմըշ, մայասըզ փիտէէր եախօտ Ֆեաղ սիւրիւլ-
միւշ մայասըզ եուֆգալար օլսունլար։
5 Վէ էկէր Թագտիմէկ Թավատա ՚ԷՒՂԷ Թագտիմէ
իսէ, եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ունտան մայասըզ օլ-
6 սուն. Անը փարչա փարչա էտիպ՝ իւզէրինէ եաղ տէօ-
քսինն. պու էքմէք Թագտիմէսի տիր։
7 Վէ էկէր Թագտիմէկ Քէնճէրէտէ ՚ԷՒՂԷ Թագտիմէ
8 իսէ, խասս ունտան եաղլէ եափըլսըն։ Վէ պունլար-
տան եափըլան Թագտիմէյի ՐԱՊՊԱ կէթիրիպ՝ քեա-
հինէ Թէսլիմ էթտիքտէ, անը մէզպահա եագլաշտըր-
9 սըն. Վէ քեահին Թագտիմէտէն ՚Թէզքեարընը ալըպ՝
ՐԱՊՊԱ ՚Խօշ րա՛ինալը գուրպան օլմագ իւզրէ մէզ-
10 պահտա եագսըն։ Վէ ՚Թագտիմէնին պագիյէսի Ահա-
րոն իլէ օղուլլարընըն օլսուն. ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլա-
րընտան օլարագ ագտէս տիր։
11 ՐԱՊՊԱ Թագտիմ էտէճէյինիզ էքմէք Թագտի-
մէէրինին հիչ պիրի ՚Մայալը եափըլմասըն, զիրա
ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ ասլա մայա եախօտ
12 պալ եագմայաճագսընըզ։ ՚Պունլարը՝ Թուրֆանտա
հէտիյէսի օլարագ ՐԱՊՊԱ Թագտիմ էտէճէքսինիզ.
ամմա մէզպահ իւզէրինտէ՝ խօշ րա՛ինա օլմագ իւզրէ
եագըլմայաճագ տըր։
13 Վէ հէր էքմէք Թագտիմէսինէ ՚Թուզ գօյասըն, վէ
էքմէք Թագտիմէսինտէն ՚Ալլահընըն ՚ահտընըն Թու-
զունը էքսիք էթմէյիպ՝ ՚հէր պիր գուրպանըկ իլէ
Թուզ Թագտիմ էտէսին։
14 Վէ էկէր ՐԱՊՊԱ Թուրֆանտա Թագտիմէսինի
Թագտիմ էտէճէք օլուր իսէն, ՚Թուրֆանտանընը Թագ-
տիմէսի իչիւն՝ աթէշտէ գավրուլմըշ Թազէ ՚պաշագ-
լարտան տէօյիւլմիւշ պուղտայ Թագտիմ էտէսին։
15 ՚Վէ իւզէրինէ եաղ տէօքիւպ քիւնլիւք գօյասըն. պու
16 էքմէք Թագտիմէսի տիր։ Վէ ՐԱՊՊԱ գուրպան օլ-
մագ իւզրէ, քեահին տէօյիւլմիւշ պուղտայ իլէ եա-
ղընտան պիր մըգտարընը՝ քիւնլիւյիւնիւն ճիւմլէսի
իլէ ՚Թէզքեարընը եագսըն։

ՊԱՊ 3

Սըղըրտան 6 վէ սիւրիւտէն, 7 կէրէք գուզու 12 կէրէք քէչի օլան սէլամէթ զէպհիհէսինին գանունը։

Վէ էկէր գուրպանը ՚սէլամէթ զէպհիհէսի օլուպ
տա սըղըրլարտան Թագտիմ էտէճէք օլուրսա, կէրէք
էրքէք, կէրէք տիշի օլսուն, անը ՚Գուսըրսըզ օլա-
2 րագ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա Թագտիմ էյլէսին։ Վէ
՚էլինի գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ գօյուպ՝ անը

ե Թէք. 8.21։ եզեկ.20. 28, 41։ 2 Պար. 2. 15։ Եփես.5.2։ Փիլ.4.18։
զ Այ. 3։
է Այ. 5։ [2. 24։
ը Պ. 5. 7։ 12. 8։ Ղուկ. 15։ 24. 7։ Ես. 66. 3։ Ա'մալ. 10. 4։
թ Թէք. 15. 10։
ժ Այ. 9, 13։ ——
ի Պ. 6. 14։ 9.17։ Ա'տ. 15. 4։
լ Այ. 9։ Պ. 5. 12։ 6.
խ Պ. 6. 10։
ծ Թուր. 29. 18։
կ Այ. 3։
հ Պ.7.9։10.12, 13։ [9։
ձ Թուր. 29.37։ Ա'տ. 18.
ղ Խուր. 29. 2։
ճ Այ. 2։
մ Խուր. 22. 29։ Պ. 23։ 10, 11։
յ Մարկ.9.49։Կող.4.6։
ն Ա'տ. 18. 19։
շ Եզեկ. 43. 24։
ո Պ. 23. 10, 14։
չ 4 Միւլ. 4. 42։
պ Այ. 1։
ջ Այ. 2։ ——
ռ Պ. 7.11, 29։ 22. 21։ [10։
ս Պ. 1. 3։
վ Պ. 1. 4, 5։ Խուր. 29.

Digitized by Google

ճէմա՛աթ չատրրընըն գափուսընտա զէպհ էյլէսին.
վէ պէնի Ահարոն օլան քեահինլէր գանը մէզպահրն
3 իւսթինէ՝ հէր թարաֆա սէրփսինլէր։ Վէ սէլամէթ
զէպհիհէսինտէն ՐԱՊՊԱ պիր գուրպան թագտիմ էտէ-
րէք ՚իչլերի գափլայան եաղ իլէ իչլերին իւզէրինտէ
4 օլան եաղըն քեաֆֆէսինի, Վէ իքի պէօյրէյի վէ
պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ պուլունան եաղը վէ գարա ճի-
յէրին իւսթ թարաֆընտա օլան զարը պէօյրէքլէր
5 իլէ պէրապէր այըրրպ՝ ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛իհալը գուր-
պան օլմագ իւզրէ, պէնի Ահարոն պունլարը մէզպահ-
տա օլան աթէշ իւզէրինտէքի օտունլար իւսթինտէ
պուլունան մուհրագա իլէ պէրապէր Ւեագսընլար։
6 Վէ էկէր գուրպանը ՐԱՊՊ իչհին սէլամէթ զէպի-
հէսի օլուպ տա սիւրիվէրտէն օլուրսա, կէրէք էր-
քէք, կէրէք տիշի օլսուն, անը Ւգուսուրսըզ օլարագ
7 թագտիմ էյլէսին։ Եկէր գուրպանը իչհին գուզու
թագտիմ էտէճէք օլուր իսէ, անը ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
8 րընա կէթիրիպ՝ Էլինի գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ
գօսուն, վէ ճէմա՛աթ չատրրընըն էօնիւնտէ զէպհ
էթսին. վէ պէնի Ահարոն անըն գանընը մէզպահրն
9 իւսթինէ հէր թարաֆա սէրփսինլէր։ Վէ սէլամէթ
զէպհիհէսինտէն ՐԱՊՊԱ պիր գուրպան թագտիմ էտէ-
րէք, եաղընը գույրուգ սօգումընտան այըրարագ
պիւթիւն գույրուղը, վէ իչլերի գափլայան եաղ իլէ
10 իչլերին իւզէրինտէ օլան եաղըն քեաֆֆէսինի, Վէ
իքի պէօյրէյի վէ պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ պուլունան
եաղը վէ գարա ճիյէրին իւսթ թարաֆընտա օլան
11 զարը պէօյրէքլէր իլէ պէրապէր այըրրպ՝ Ւ*ՐԱՊՊԱ
գուրպան օլմագ իւզրէ, քեահին պունլարը մէզպա-
հրն իւզէրինտէ եագսրն։
12 Վէ էկէր գուրպանը քէչի իսէ, Բանը ՐԱՊՊԸՆ հու-
13 զուրընա կէթիրիպ՝ Էլինի անըն պաշը իւզէրինէ գօ-
սուն, վէ անը ճէմա՛աթ չատրրընըն էօնիւնտէ զէպհ
էթսին. վէ պէնի Ահարոն մէզպահրն իւսթինէ գա-
14 նընը հէր թարաֆա սէրփսինլէր։ Վէ անտէն իչլերի
գափլայան եաղ իլէ իչլերին իւզէրինտէ օլան եաղըն
քեաֆֆէսինի ՐԱՊՊԱ գուրպան օլարագ գուրպա-
15 նընը թագտիմ էթսին։ Վէ իքի պէօյրէյի վէ պէլտէ՝
իւզէրլէրինտէ պուլունան եաղը վէ գարա ճիյէրին
իւսթ թարաֆընտա օլան զարը պէօյրէքլէր իլէ պէ-
16 րապէր այըրսըն. Վէ խօշ րա՛իհալը գուրպան օլմագ
իւզրէ, քեահին անլերի մէզպահտա եագսրն. Ւիչ եա-
17 ղընըն քեաֆֆէսի ՐԱՊՊԸՆ տըր։ Ասրլարընըզճա
ճիմլէ մէսքէնլէրինիզտէ Ւիչ եաղը վէ Ւգան եէմէմէք
սիզէ Ւէպէտի ֆէրիզէ օլաճագ տըր

ՊԱՊ 4

Քեահինին 13 վէ ճէմա՛աթըն 22 վէ իէ՛խոին 27 վէ գավմտան պիր քիմսէնին պիլմէյէրէք էթտիքլէրի կիւնահ իչհին օլան գուրպանն։

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի,
2 Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Ւ-Պիր քիմսէ պիլմէյէրէք
կիւնահ էտիպ ՐԱՊՊԸՆ նէհի էթտիյի հէփ շէյլէրտէն
3 պիրինի իշլէրսէ, Մէ-Ել-, Ւմէսհ օլունան քեահին
գավմըն գապահաթ էթմէսինէ պա՛իս պիր կիւնահ
իշլէյէճէք օլուր իսէ, օլ վագըթ իշլէտիյի կիւնահ
իչհին ՐԱՊՊԱ, կիւնահ գուրպանը օլմագ Ւիւզրէ,
Ւսրղըրլարտան պիր գուսուրսըզ տանա թագտիմ էյ-
4 լէսին։ Վէ տանայը Ւճէմա՛աթ չատրրընըն գափու-
սընա՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէթիրիպ՝ էլինի տա-
նանըն պաշը իւզէրինէ գօյարագ տանայը ՐԱՊՊԸՆ
5 հուզուրընտա զէպհ էյլէսին։ Վէ մէսհ օլունան քեա-
հին Ւտանանըն գանընտան ալըպ՝ անը ճէմա՛աթ չա-
6 տրրընա կէթիրսին։ Վէ քեահին փարմաղընը գանա
պաթըրրպ՝ օլ գանտան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մագ-
տիսին փէրտէսինին էօնիւնտէ եէտի քէրրէ սէրփսին։
7 Վէ քեահին գանտան ճէմա՛աթ չատրրընտա ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա պուլունան խօշ րա՛իհալը պուխուր մէզ-
պահրընըն պույնուզլարը իւզէրինէ Ւսիւրսիւն, վէ տա-
նանըն Ւգանընըն *պագիյէսինի ճէմա՛աթ չատրրը-
նըն գափուսընտա օլան մուհրագա մէզպահրընըն ալ-
8 թընա տէօքսին։ Վէ կիւնահ գուրպանը օլան տա-
նանըն եաղընըն քեաֆֆէսինի, ե՛նի իչլերի գափ-
լայան եաղը վէ իչլերին իւզէրինտէ օլան եաղըն քեաֆ-
9 ֆէսինի անտէն գալտըրսըն։ Վէ իքի պէօյրէյի վէ
պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ պուլունան եաղը վէ գարա ճի-
յէրին իւսթ թարաֆընտա օլան զարը պէօյրէքլէր իլէ
պէրապէր, Ւսէլամէթ զէպհիհէսի սրղըրընտան գալ-
10 տըրըլտըղը միսիլլիւ, այըրսըն. Վէ քեահին անլերի
11 մուհրագա մէզպահը իւզէրինտէ եագսրն։ Ւ*Վէ տա-
նանըն տէրիսինի վէ պաշը վէ փաչալարը վէ իչլերի
12 վէ թէրսի իլէ ճիմլէ էթինի, Եա՛նի պիւթիւն տա-
նայը օրտուտան տըշարը Ւ*քիւլ տէօքիւլէն թահիր
պիր մահալէ չըգարըպ՝ անը Ւօտունլար իւզէրինտէ ա-
թէշէ եագսրն. քիւլ տէօքիւլէն եէրտէ եագըլսրն։
13 Վէ Ւէկէր Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՛աթը Ւ*պիլմէ-
յէրէք կիւնահ էտիպ տէ, քէյֆիյէթ տախի ճէմա՛ա-
թըն կէօզլէրինտէն կիզլէնէրէք, ՐԱՊՊԸՆ հէփ նէհի
էթտիյի շէյլէրտէն պիրինի իշլէմէքլէ սուչլու օլաճագ
14 օլուր իսէ, Օլ էթտիքլէրի կիւնահ մա՛լիւմ օլտըգտա,
ճէմա՛աթ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ՝ սըղըրլար-

ד Խուր. 29. 13, 22։ Գ. 4. 8, 9։
ה Գ. 6. 12։ Խուր. 29. 13։
ו Այ. 1, վէ ղայրի։
ז Գագ Գ. 21. 6, 8, 17, 21, 22։ 22. 25։ Եզեկ. 44. 7։ Մաղ. 1. 7, 12։
ח *Իպր. գուրպան քա՛ա-
ט Այ. 1, 7, վէ ղայրի։
י Գ. 7. 23, 25։ 1 Միւլ. 2. 15։ 2 Թէվ. 7. 7։
כ Այ. 16։ Գ. 7. 23։ Թէս. 32. 14։ Նէեմ. 8. 10։
ל Թէք. 9. 4։ Գ. 7, 26։ 17. 10, 14։ Թէս. 12. 16։ 1 Միւլ. 14. 33։ Եզեկ. 44. 7, 15։
מ Գ. 6. 18։ 7. 36։ 17. 7։ 23. 14։ ——
נ Գ. 5. 15, 17։ Ա՛տ. 15, 22, վէ ղայրի։ 1 Միւլ. 14. 27։ Մէզ. 19. 12։
ס Գ. 8. 12։
ע Գ. 9. 2։
פ Գ. 1. 3, 4։
צ Գ. 16. 14։ Ա՛տ. 19. 4։
ק Գ. 8. 15։ 9. 9։ 16. 18։
ר Գ. 5. 9։
ש *Իպր. քեաֆֆէսինի
ת Գ. 3. 3-5։
א Խուր. 29. 14։ Ա՛տ. 19. 5։
ב Գ. 6. 11։
ג Իպր. 13. 11։
ד Ա՛տ. 15. 24։ Յես. 7. 11։
ה Գ. 5. 2, 3, 4, 17։

Digitized by Google

տան պիր տանա թագտիմ էթսին, վէ անը ճէմա՛աթ
15 չատրրընըն էօնիւնէ կէթիրսին: Վէ ճէմա՛աթըն իխ-
թիյարլարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚էլլէրինի տա-
նանըն պաշը իւզէրինէ գօսունլար, վէ ՐԱՊՊԸՆ հու-
16 զուրընտա զէպհ օլունսուն. ՚Վէ մէսհ օլունան քեա-
հին տանանըն գանընտան ճէմա՛աթ չատրրընա կէ-
17 թիրսին: Վէ քեահին փարմաղընը գանա պաթըրըպ՝
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա փէրտէնին էօնիւնտէ եէտի
18 քէրրէ սէրփսին: Վէ գանտան ճէմա՛աթ չատրրընտա
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մէզպահընը պույնուզ-
լարը իւզէրինէ սիւրիւպ գանըն *պագիյյէսինի ճէ-
մա՛աթ չատրրընըն գափուսընտա օլան մուհրագա
19 մէզպահը ալթընա տէօքսին: Վէ իչ եաղընըն քեաֆ-
20 ֆէսինի անտէն գալտրրըպ մէզպահտա եագսըն: Վէ
պու տանայա՝ թէմամը յլէ ՚կիւնահ գուրպանը օլան
տանայա եափտրողը կիպի եափսըն. ՚Վէ քեահին ան-
լէր իչին էմր ի քէֆարէթի իհրա էտէճէք, վէ անլէրէ
21 ՚աֆվ օլունաճագ տրր: Վէ տանայը օրտուտան տրշա-
րը յա չրգարըպ՝ անը էվվէլքի տանայը եագտրողը կիպի
եագսըն. պու՝ ճէմա՛աթ իչին կիւնահ գուրպանը տրր:
22 Րէ՚իսլէրտէն պիրի կիւնահ էտիպ տէ ՚պիլմէյէրէք
Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ նէհի էյլէտիյի շէյլէրտէն պիրինի
23 իշլէմէսիյլէ սուչլու օլաճագ օլուր իսէ, ՚Օլ էթտիյի
կիւնահ քէնտինէ պիլտիրիլտիքտէ, գուրպանը իչին
24 էրկէճլէրտէն պիր գուսուրսրզ էրքէք կէթիրսին: Վէ
՚էլինի էրկէճին պաշը իւզէրինէ գօյուպ, անը ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա՝ մուհրագանըն զէպհ օլունտրողը
մահալտէ զէպհ էյլէսին. պու կիւնահ գուրպանը տրր:
25 ՚Վէ քեահին փարմաղընյլէ կիւնահ գուրպանընըն գա-
նընտան ալըպ՝ մուհրագա մէզպահընըն պույնուզ-
լարը իւզէրինէ սիւրսին, վէ գանընը մուհրագա մէզ-
26 պահը ալթընա տէօքսին: Վէ իչ եաղընըն քեաֆֆէ-
սինի սէլամէթ զէպհիէսինին ՝եաղը կիպի մէզպահտա
եագսըն, ՚վէ քեահին կիւնահընտան տօլայը անըն
իչին էմր ի քէֆարէթի իհրա էտէճէք, վէ անա ՚աֆվ
օլունաճագ տրր:
27 Վէ ՚էկէր տիյարըն գավմընտան պիր քիմսէ պիլ-
մէյէրէք կիւնահ էտիպ տէ ՐԱՊՊԸՆ նէհի էյլէտիյի
շէյլէրին պիրինի իշլէմէքլէ սուչլու օլաճագ օլուր
28 իսէ, ՚Օլ իշլէտիյի կիւնահ քէնտինէ պիլտիրիլտիքտէ,
գուրպանը իչին իշլէտիյի կիւնահընտան տօլայը քէ-
29 չիլէրտէն պիր գուսուրսրզ տիշի քէչի կէթիրսին: ՚Վէ
էլինի կիւնահ գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ գօյուպ՝
կիւնահ գուրպանընը մուհրագա մահալընտա զէպհ
30 էյլէսին: Վէ քեահին փարմաղընյլէ անըն գանընտան
ալըպ՝ մուհրագա մէզպահընըն պույնուզլարը իւզէ-
րինէ սիւրսին, վէ գանըն *պագիյյէսինի մէզպահընն
31 ալթընա տէօքսին: Վէ իչ եաղընըն քեաֆֆէսինի սէ-
լամէթ զէպհիէսինին ՝եաղը այրընտրող կիպի ՚այրը-
սըն, վէ քեահին անը ՐԱՊՊԱ՚խօշ րա՛հհա օլմագ
իւզրէ, մէզպահտա եագսըն. ՚Վէ քեահին անըն իչին
էմր ի քէֆարէթի իհրա էտէճէք, վէ անա ՚աֆվ օլու-
32 նաճագ տրր: Վէ էկէր կիւնահ գուրպանը իչին գու-
զու կէթիրէճէք օլուր իսէ, պիր գուսուրսրզ ՚տիշի
33 կէթիրիպ՝ էլինի կիւնահ գուրպանընըն պաշը իւզէ-
րինէ գօյարագ անը մուհրագանըն զէպհ օլունտրողը
մահալտէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ զէպհ էյ-
34 լէսին: Վէ քեահին փարմաղընյլէ կիւնահ գուրպանը-
նըն գանընտան ալըպ՝ մուհրագա մէզպահընըն պույ-
նուզլարը իւզէրինէ սիւրսին, վէ գանըն *պագիյյէ-
35 սինի մէզպահընը ալթընա տէօքսին: Վէ իչ եաղընըն
քեաֆֆէսինի՝ սէլամէթ զէպհիէսի գուզուսընըն եաղը
այրտրողը կիպի այրըսըն, վէ քեահին անը մէզպահ-
տա ՚ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարը իլէ պէրապէր եագսըն.
վէ ՚քեահին անըն իչին էթտիյի կիւնահընտան տօ-
լայը էմր ի քէֆարէթի իհրա էտէճէք, վէ անա ՚աֆվ
օլունաճագ տրր:

ՊԱՊ Ե

*Պիլտիյինի խապէր վէրմէյէնին, 2 նափաք շէյէ տօգունանընըն, 4 եէ-
մին խուսուրընտա գուսուր էտէնին, 6 սիւրիւտէն, 7 եախօտ գուշլար-
տան, 11 եախօտ խասս ունտան օլան սուչ գուրպանը, 14 Մուգատ-
տա շէյլէր խուսուրընտա, 17 եախօտ պիլմէյէրէք կիւնահ իշլէյէնին
սուչ գուրպանը:*

Վէ պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյիպ՝ ՚եէմին թէքլի-
ֆինի իշիտէրէք, կէօրմիւշ վէ եախօտ պիլմիշ իքէն՝
շահիտ օլտրողը հալտէ, խապէր վէրմէզսէ, ՚կիւնահը-
2 նըն ՚ճէզասընը չէքճէք տիր: Եախօտ ՚պիր քիմսէ նա-
փաք պիր շէյէ, կէրէք նափաք ճանվէր լաշէսինէ,
կէրէք նափաք հայվան լաշէսինէ, կէրէք նափաք հա-
շէրաթ լաշէսինէ տօգունուպ տա, քէնտիսի անը պիլ-
3 մէտի իսէ պիլէ՝ նափաք վէ ՚սուչլու օլուր: Եախօտ
քէնտիսի պիլմէյէրէք ՚ինսանըն նափաքլիյինէ, եա՛նի
նափաք էտէն հէր կէօնէ նափաքլիյէ տօգունուր իսէ,
4 անը պիլտիյի զէման սուչլու օլուր: Եախօտ պիր
քիմսէ, ատէմլէրին միւլահազասրզ սէօյլէյէրէք եէ-
մին էթտիքլէրի կիպի, քէնտիսի պիլմէյէրէք ՚քէմ-
լիք եախօտ ՚էյրիլիք էթմէք իչին աղըրյլէ միւլահա-
զասրզ սէօյլէյէրէք եէմին էտէրսէ, ՚՚նը պիլտիյի զէ-
5 ման՝ պունլարրն պիրինտէ սուչլու օլուր: Վէ պունլա-
րրն պիրինտէ սուչլու օլտրողընտա, հագգընտա ՚կիւնահ

ֆ Պ. 1. 4։
ֆ Ել. 5։ Դպր. 9. 12, 13, 14։
* Դպր. քեաֆֆէսինի
հ Ել. 3։
յ Ա՛տ. 15.25։ Դան. 9. 24։ Բամ. 5.11։ Դպր. 2. 17։ 10.10,11,12։ 1 Յովհ. 1. 7։ 2. 2։
չ Ել. 2, 13։
ճ Ել. 14։
տ Ել. 4, վէ պայրն։
յ Ել. 30։
ն Պ. 3. 5։
շ Ել. 20։ Ա՛տ. 15. 28։
ո Ել. 2։ Ա՛տ. 15. 27։
չ Ել. 23։
պ Ել. 4, 24։
ջ Պ. 3. 3։
ռ Պ. 3. 14։
ս Խուր. 29.18։ Պ.1.9։
վ Ել. 26։
տ Ել. 28։
ր Պ. 3. 5։
ց Ել. 26, 31։
— 3 Միւլ. 8. 31։ Մատ. 26, 63։
ֆ Ել. 17։ Պ. 7.18։ 17. 16։ 19. 8։ 20. 17։ Ա՛տ. 9. 13։
ք Պ. 11. 24, 28, 31, 39։ Ա՛տ. 19. 11, 13, 16։
օ Ել. 17։
ֆ Պ. 12 վէ 13 վէ 15։
և Պագ 1 Միւլ. 25. 22։ Ա՛մոս. 23. 12։
ֆ Պագ Մարկ. 6. 23։
ը Պ. 16. 21։ 26. 40։ Ա՛տ. 5. 7։ Եզր. 10 11, 12։

Digitized by Google

6 իշլէտիյի շէյի իգրար էյլէսին։ Վէ էթտիյի կիւնահ
իչին, կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ, սիւրիւլէրտէն
պիր տիշի գուզու, եախօտ քէչիլէրտէն պիր տիշի օղ-
լագ՝ սուչ գուրպանը օլարագ ՐԱՊՊԱ կէթիրսին.
քեահին տախի անըն իչիւն կիւնահընտան տօլայը
էմր ի քէֆարէթի իճրա էյլէսին։
7 Վէ ե՛կէր գօյուն եախօտ քէչի կէթիրէմէզ իսէ, էթ-
տիյի սուչ իչիւն, պիրի կիւնահ գուրպանը վէ պիրի
մուհրագա օլմագ իւզրէ, ՐԱՊՊԱ ի՛չքի գումրու եա
8 իքի կէօյէրճին եավրուսը կէթիրսին։ Վէ անլէրի քեա-
հինէ կէթիրսին. օ տախի էվվէլա կիւնահ գուրպանը
իչիւն օլանը, պաշընը այրըմայարագ ե՛պօյունընտան
9 քէսիպ թագտիմ էյլէսին։ Վէ կիւնահ գուրպանընըն
գանընտան մէզպահընն ա՛էր թարաճընա սէրփսին, վէ
ե՛գանըն պագիյյէսի մէզպահընն ալթընա ագրտըլսըն.
10 պու կիւնահ գուրպանը տըր։ Վէ տիկէրինի ե՛գանուն
իւզրէ մուհրագա էյլէսին, ի՛վէ քեահին անըն իչիւն՝
էթտիյի կիւնահտան տօլայը էմր ի քէֆարէթի իճրա
էտէճէք, վէ անա ’աֆվ օլունաճագ տըր։
11 Վէ էկէր իքի գումրու եա իքի կէօյէրճին եավրուսը
կէթիրէմէզսէ, կիւնահ իշլէյէն ատէմ՝ գուրպան օլ-
մագ իւզրէ կիւնահ գուրպանը տէյիւ խասս ունտան
էճանըն պիր ’իւշրիւնիւ կէթիրսին, վէ կիւնահ գուր-
պանը օլտրղը իչիւն՝ ի՛ւզէրինէ եաղ վէ եախօտ քիւն-
12 լիւք գօմասըն։ Վէ անը քեահինէ կէթիրսին, քեա-
հին տախի ի՛թէզքեարը իչիւն անտէն պիր ավուճ տօ-
լուսը ալըպ՝ մէզպահտա ՐԱՊՊԸՆ ե՛գուրպանլարը իլէ
13 պէրապէր եագսընն. պու կիւնահ գուրպանը տըր։ Ե՛վէ
քեահին անըն իչիւն՝ պու նէմսնէլէրին պիրինտէ էթ-
տիյի կիւնահընտան տօլայը էմր ի քէֆարէթի իճրա
էտէճէք, վէ անա ’աֆվ օլունաճագ տըր, վէ ե՛պէյ-
ճէ՛ էքմէք թագտիմէսի կիպի քեահինին օլսուն։
14 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (15) ի՛պիր
քիմսէ թէճավուզ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ մուգատտես շէյ-
լէրի հագգընտա պիլմէյէրէք կիւնահ իշլէյճէք օլուր
իսէ, ՐԱՊՊԱ սուչ գուրպանընը, ի՛մագտիս մրսգալը
իւզրէ, թագտիր էթտիյինկ կիւմիւշ մրսգալլար գըյ-
մէթինտէ՝ ե՛սիրիւլէրտէն պիր գուսուրսըզ գօչ կէթիր-
16 սին։ Վէ մուգգատտես շէյլէրտէ էթտիյի զիյանը,
անընն իւզէրինէ ե՛պէշտէ պիրինի զամմ էտէրէք էտա
էյլէսին, վէ անը քեահինէ վէրիպ՝ ե՛քեահին տախի ա-
նընն իչիւն սուչ գուրպանը օլան գօչլէ էմր ի քէֆարէթի
իճրա էտէճէք, վէ անա ’աֆվ օլունաճագ տըր։
17 Վէ էկէր ե՛պիր քիմսէ կիւնահ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ նէհի
էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինտէն պիրինի իշլէյճէք

օլուր իսէ, ե՛պիլմէզսէ տէ ե՛սուչլու օլուր, վէ կիւնա-
18 հընընն ե՛ճէզասընը չէքէճէք տիր։ Վէ սէնին թագտիր
էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ, քեահինէ սուչ գուրպանը
օլմագ իւզրէ, սիւրիւլէրտէն ե՛պիր գուսուրսըզ գօչ
կէթիրսին. ե՛քեահին տախի անըն իչիւն անըն պիլ-
մէյէրէք սէհվ էթտիյինտէն տօլայը էմր ի քէֆարէթի
19 իճրա էտէճէք, վէ անա ’աֆվ օլունաճագ տըր։ Պու
սուչ գուրպանը տըր. ե՛օ հագիգաթէն ՐԱՊՊԱ սուչ-
լու օլմուշ տըր։

ՊԱՊ 6

Պիլէրէք կիւնահ իշլէյէնին սուչ գուրպանը։ 8 Մուհրագա 14 վէ էքմէք Թագտիմէսի գանունը։ 19 Քեահին մէհի Թագտիմէսի։ 24 Կիւ-նահ գուրպանը գանունը։

Վ ե ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պիր
քիմսէ կիւնահ իշլէյիպ՝ ՐԱՊՊԱ գարշը ե՛իսեան էտէ-
րէք ե՛էմանէթ, եախօտ քէնտի էլինէ թէսլիմ օլունմըշ
վէ եախօտ ղասպ էտիլմիշ պիր շէյ խուսուսընտա
գօնշըսընա ե՛եալան սէօյլէր, եա ե՛գօնշըսընա տէսիսէ
3 էտէրսէ, Եախօտ ե՛ղա՛իպ օլմուշ պիր շէյ պուլուպ
տա, անը ինքեար վէ ե՛եալան եէրէ եէմին էտէճէք
օլուրսա, հաթթա ինսանըն էտէ պիլէճէյի ճիւմլէ
4 շէյլէրին պիրինտէ կիւնահ իշլէյճէք օլուրսա, Օլ
վագըթ կիւնահ էտիպ սուչլու օլտրղը իչիւն՝ ղասպ
էթտիյի եա տէսիսէյլէ ալտրղը շէյի, եա քէնտինէ
թէսլիմ օլունան էմանէթի, եա պուլտրղը ղա՛իպ նէս-
5 նէյի կէրի վէրսին. Եախօտ խուսուսընտա եալան
եէրէ եէմին էթտիյի հէր շէյի, իւզէրինէ պէշտէ պիր
զամմ էտէրէք անը թէմամըյլէ ե՛կէրի վէրսին. սահի-
պինէ քէնտի սուչ գուրպանը կիւնիւնտէ թէսլիմ էյ-
6 լէսին։ Վէ սուչ գուրպանը օլմագ իւզրէ, սէնին թագ-
տիր էթտիյինէ կէօրէ ՐԱՊՊԱ՝ քեահինին եանընա
սուչ գուրպանընը սիւրիւլէրտէն ե՛պիր գուսուրսըզ գօչ
7 կէթիրսին։ Ե՛Վէ քեահին անըն իչիւն ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք, վէ հէր
հանկը խուսուստա թէճավուզ էթտի իսէ, անա ’աֆվ
օլունաճագ տըր
8 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (9) Ահա-
րոն իլէ օղուլլարընա էմր էտիպ սէօյլէ քի՝ Մուհրա-
գանըն գանունը պու տըր, ե՛այնի մուհրագա պիլթիւն
կէճէ սապահա գատար, մէզպահտաքի աթէշ իւզէ-
րինտէ օլուպ՝ մէզպահըն աթէշի իւզէրինտէ եան-
10 մագտա օլսուն։ Ի՛Վէ քեահին քէթէճէն էնթարիսինի
կիյիպ՝ ճէսէտի իւզէրինէ քէթէճէն տօնընը կիյէրէք ա-
թէշտէ եանմըշ օլան մուհրագանըն քիւլիւնիւ մէզ-

ը Ած. 12. 8։ 14. 21։
ժ Պ. 1. 14։
ի Պ. 1. 15։
ժա Պ. 4. 7, 18, 30, 34։
ժբ Պագ Պ. 1. 14։
ժգ Պ. 4. 26։
Ա՛տ. 5. 15։
ի Պ. 2. 2։
ժդ Պ. 4. 35։
ժե Պ. 4. 26։
ժզ Պ. 2. 3։
ժէ Պ. 22. 14։ [25։
ժը Խուր. 30. 13։ Գ. 27.
ժթ Եզր. 10. 19։
ի Պ.6.5։ 22.14։27.13,
15,27,31։ Ա՛տ.5.7։
ի Պ. 4. 26։
ի Պ. 4. 2։
ի Ած. 15։ Պ. 4. 2, 13,
22, 27։ Մէգ.19. 12։
Ղուկ 12. 48։
ա Ած. 1, 2։
ի Ած. 15։
ի Ած. 16։
ի Եզր. 10. 2։
ի Ա՛տ. 5. 6։
ի Խուր. 22. 7, 10։
ի Պ. 19. 11։ Ա՛մպ. 5.
4, Կող. 3. 9։
ի Էմս. 24. 28։ 26. 19։
ի Թէս. 22. 1, 2, 3։
ի Խուր. 22. 11։ Պ. 19.
12։ Երեմ. 7. 9։ Զաք.
5. 4։
ի Պ. 5. 16։ Ա՛տ. 5. 7։
2 Մ՛ել. 12. 6։ Ղուկ.
19. 8։
ի Պ. 5. 15։
ի Պ. 4. 26։
ի Պ. 16. 4։ Խուր. 28.
39, 40, 41, 43։ Եզեկ.
44. 17, 18։

Digitized by Google

պահ իւզէրինտէն գալտըրըպ՝ ⁱմէզպահըն եանընա
11 գօսուն։ Վէ ʲէլպիսէսինի չրգարըպ պաշգա էլպիսէ
կիյէրէք, քիւլիւ օրտու խարիճինտէ ᵏթահիր պիր մա-
12 հալէ չրգարսըն։ Վէ մէզպահըն իւզէրինտէ օլան ա-
թէշ հիչ սէօնմէյէրէք եանմագտա օլսուն, վէ քեա-
հին հէր սապահ անըն իւզէրինտէ օտուն եագըպ՝ ա-
նըն իւզէրինէ մուհրագայը տիզսին. վէ անըն իւզէ-
րինտէ ˡսէլամէթ գուրպանլարընըն եաղընը եագսըն։
13 Աթէշ հիչ սէօնմէ յէրէք մէզպահըն իւզէրինտէ տա՛իմա
եանմագտա օլսուն։
14 ⁱՎէ էքմէք թագտիմէսինին գանունը պու տըր,
եա՛նի պէնի Ահարոն անը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
15 մէզպահըն էօնիւնտէ թագտիմ էթսինլէր։ Վէ անտէն,
եա՛նի էքմէք թագտիմէսինին խասս ունընտան վէ
եաղընտան պիր մրգտարընը, վէ էքմէք թագտիմէսի
իւզէրինտէ օլան քիւնլիւյիւն քեաֆֆէսինի ավուճըյլէ
գալտըրըպ՝ ʰանըն թէզքեարընը, ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛հ-
16 հա օլմագ իւզրէ, մէզպահտա եագսըն։ Վէ ʲպագիյ-
յէսինի Ահարոն իլէ օղուլլարը եէսինլէր։ պու՝ մու-
գատտէս մահալտէ ᵏմայասըզ եէնիլսին. անը ճէմա՛աթ
17 չատըրընըն հավլուսընտա եէսինլէր։ ˡՄայալը փիշի-
րիլմէսին. պունու ᵐգուրպանլարըմտան՝ նասիպլէրի
օլմագ իւզրէ վէրտիմ. ⁿկիւնահ վէ սուչ գուրպանլարը
18 կիպի պու ագտէս տիր։ ᵒԱհարոն էվլատընտան օլան
հէր էրքէք անտէն եէսին. ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարը
հագգընտա ᵖասրլարընըզճա ᵍէպէտի ֆէրիզէ օլսուն,
ʳանլէրէ հէր տօգունան մուգատտէս օլաճագ տըր։
19 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (20) Ա-
հարոն վէ օղուլլարընըն մէսհ օլունտըգլարը կիւնտէ
ՐՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճքլէրի թագտիմէ շու տըր,
եա՛նի նըսֆը սապահ վէ նըսֆը ախշամ. եէվմի էք-
մէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ ʳէֆանըն պիր ՚իւշրու
21 մրգտարը խասս ուն օլաճագ տըր։ Թավա իչինտէ
եաղլէ եափըլսըն, վէ անը մախլութ կէթիրէճքսին,
վէ էքմէք թագտիմէսինին փիշմիշ փարչալարընը,
ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛հհա օլմագ իւզրէ, թագտիմ էտէ-
22 ճէքսին։ Վէ անըն օղուլլարընտան ˢեէրէնէ մէսհ
օլունան քեահին անը թագտիմ էյլէսին. պու՝ ՐԱՊՊԱ
էպէտի ֆէրիզէ օլարագ ᵗթէմամըլլէ եագըլաճագ
23 տըր։ Վէ քեահինին հէր էքմէք թագտիմէսի թէմա-
մըլլէ եագըլաճագ վէ եէնիլմէյէճէք տիր։
24 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (25) Ա-
հարոնա վէ օղուլլարընա սէօյլէ քի՝ ᵘԿիւնահ գուրպա-
նընընն գանունը շու տըր, եա՛նի կիւնահ գուրպանը
ᵛմուհրագանըն զէպհ օլունտըղը մահալտէ, ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա զէպհ օլունսուն. ʷպու ագտէս տիր։
26 ˣԿիւնահ գուրպանընը թագտիմ էտէն քեահինին անը
եէսին. ʸմուգատտէս մահալտէ՝ ճէմա՛աթ չատըրընըն
27 հավլուսընտա եէնիլսին։ ᶻԱնըն էթինէ հէր տօգունան
մուգատտէս օլաճագ, վէ անըն գանընտան պիր լի-
պաս իւզէրինէ սըչրար իսէ, իւզէրինէ սէրփիլէնի մու-
28 գատտէս պիր մահալտէ եըյգայաճագսըն։ Վէ իչինտէ
փիշտիյի թօփրագ գապ ᵃգըրըլսըն. ամմա էկէր պա-
գըր գապտա փիշտի իսէ, օղուլուպ սու իլէ եըյգան-
29 սըն։ ᵇՔեահինլէրտէն հէր պիր էրքէք անտէն եէսին.
30 ᶜպու ագտէս տիր։ ᵈՎէ գանընտան մուգատտէս մա-
հալտէ քէֆարէթ էթմէք իչին ճէմա՛աթ չատըրընա
կէթիրիլէն հէր կիւնահ գուրպանը եէնիլմէյիպ աթէշէ
եագըլաճագ տըր։

ՊԱՊ 7

Սուչ գուրպանը 12 վէ կէրէք շիւքր իչուն, 16 կէրէք նէզր, վէ կէրէք միւթէպէրրի՝ Թագտիմէ իչուն օլան սէլամէթ զէպհինէսի գա-նունը։ 22 Եաղ իլէ գանըն նէհի էտիլմէսի։ 28 Սէլամէթ զէպհինէլէ-րինտէ քեահինլէրին հիսաէլէրի։

Վէ ᵉսուչ գուրպանընըն գանունը շու տըր. ᶠօ
2 ագտէս տիր. ᵍՍուչ գուրպանընը մուհրագայը զէպհ
էթտիքլէրի մահալտէ զէպհ էթսինլէր վէ գանընը մէզ-
3 պահըն իւսթիւնէ հէր թարաֆա սէրփսին։ Վէ անըն
ʰպիւթիւն եաղընը, եա՛նի գույրուղը վէ իչէրի գափ-
4 լայան եաղը թագտիմ էթսին։ Վէ իքի պէօյրէյի, վէ
պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ օլան եաղը, վէ գարա ճիյէրին
իւսթ թարաֆընտա օլան զարը պէօյրէքլէր իլէ պէ-
5 րապէր այրըսըն։ ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ
քեահին անլէրի մէզպահտա եագսըն. պու սուչ գուր-
6 պանը տըր։ ⁱԱնը քեահինլէրտէն հէր էրքէք եէսին.
մուգատտէս մահալտէ եէնիլճէք տիր. ʲպու ագտէս
7 տիր։ Կիւնահ գուրպանը նասըլ իսէ, ᵏսուչ գուրպանը
տախի էօյլէ տիր. անլէրին գանունը պիր տիր. ˡօ՝
8 անընլէ քէֆարէթ էտէն քեահինինո օլաճագ տըր։ Վէ
պիր քիմսէնին մուհրագասընը թագտիմ էտէն քեա-
հին՝ թագտիմ էթտիյի մուհրագանըն տէրիսինի քէն-
9 տիսի ալսըն։ Վէ ᵐֆուրունտա փիշմիշ վէ թէնճէրէտէ
վէ թավատա եափըլմըշ էքմէք թագտիմէլէրինին
քեաֆֆէսի անը թագտիմ էտէն քեահինին օլաճագ
10 տըր։ Վէ հէր եաղլէ եուղրուլմըշ վէ գուրու էքմէք
թագտիմէսի՝ պէնի Ահարոնըն ճիւմլէսինէ միւսավաթ
իւզրէ թագտիմ օլունաճագ տըր։

ե Պ. 1. 16։
զ Եզեկ. 44. 19։
ի Պ. 4. 12։
ը Պ. 3. 3, 9, 14։
թ Պ. 2. 1։ Ա՛տ. 15. 4։
ժ Պ. 2. 2, 9։
ի Պ.2.3։ Եզեկ. 44. 29։
լ Այ. 26։ Պ.10.12,13։
խ Ա՛տ. 18. 10։
ծ Պ. 2. 11։
կ Ա՛տ. 18. 9, 10։
հ Այ. 25։ Պ. 2. 3։ 7. 1։ Խուր. 29. 37։
ձ Այ. 29։ Ա՛տ. 18. 10։
ղ Պ. 3. 17։ [37։
մ Պ. 22.3-7։ Խուր.29.
շ Խուր. 29. 2։
ն Խուր. 16. 36։
չ Պ. 4. 3։
պ Խուր. 29. 25։
ջ Պ. 4. 2, վէ գայլի։
ռ Պ. 1. 3, 5, 11։ 4.24, 29, 33։
ս Այ. 17։ Պ. 21. 22։
վ Պ. 10. 17, 18։ Ա՛տ. 18. 9, 10։ Եզեկ. 44. 28, 29։
տ Այ. 16։
ր Խուր. 29.37։30. 29։
ց Պ. 11. 33։ 15. 12։
ւ Այ. 18։ Ա՛տ. 18.10։
փ Այ. 25։
ք Պ.4.7,11,12, 18,21։ 10.18։ 16. 27։ Ի՛սպ. 13. 11։ ——
օ Պ. 5 վէ 6. 1-7։
ֆ Պ. 6.17, 25։ 21. 22։
և Պ. 1. 3, 5,11։ 4. 24, 29, 33։
ա Պ. 3. 4, 9, 10, 14, 15,16։ 4.8,9։ Խուր 29. 13։
բ Պ.6.16, 17, 18։ Ա՛տ. 18. 9, 10։
գ Պ. 2. 3։
դ Պ. 6. 25, 26։ 14.
ե Պ. 2,3, 10։ Ա՛տ. 9։ Եզեկ. 44. 29։

Digitized by Google

11 Վէ ՚ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէյի սէլամէթ զէպի-
12 հէսինին գանունը շու տըր. Էկէր անը շիւքր իչին
թագտիմ էտէրսէ, օ զէման շիւքր զէպիհէսի իլէ պէ-
րապէր եաղլէ եուղրուլմըշ մայասրզ փիտէլէր վէ ՛եաղ
սիւրիւլմիւշ մայասրզ եուֆգալար, վէ խասս ունտան
մախլութ վէ եաղլէ եուղրուլմըշ փիտէլէր թագտիմ
13 էթսին: Շիւքր իչին օլան սէլամէթ զէպիհէսի փի-
տէլէրինտէն մա՛տա ՚մայալը էքմէք թագտիմէսի
14 տախի թագտիմ էյլէսին: Վէ անտէն, եա՛նի ճիմլէ
թագտիմէլէրտէն պիրէր տանէ, ՐԱՊՊԱ րէֆ՛իյէ օլ-
մագ իւզրէ, թագտիմ էյլէսին. ՚պու՝ սէլամէթ գուր-
պանլարընըն գանընը սէրփէն քեահինին օլաճագ
15 տըր: Վէ շիւքր իչին օլան ՚սէլամէթ զէպիհէսինին
էթի, թագտիմ օլունտրդը կիւնտէ եէնիլիպ՝ անտէն
16 սապահա գատար պիր շէյ պրագըլմասընն: Վէ ՛էկէր
զէպհ էթտիյի գուրպան նէզր, եախօտ միւթէպէրրի՛
թագտիմէ օլուրսա, զէպիհէսի թագտիմ օլունտրդը
կիւնտէ եէնիլիպ՝ արթանը էրթէսի կիւն եէնիլսին:
17 Վէ զէպիհէնին էթինտէն իւչինճիւ կիւնէտէք գալան՝
18 աթէշէ եագրլաճագ տըր: Վէ էկէր անըն սէլամէթ
զէպիհէսինին էթինտէն իւչինճիւ կիւնտէ պիր վէճհլէ
եէնիլէճէք օլուր իսէ, մագպուլ օլմազ վէ անը թագ-
տիմ էտէնէ ՚սայրլմազ. ՛մէքրուհ տըր, վէ անտէն եէ-
19 յէն քիմսէ կիւնահընընն ՛ճէշմէճէք տիր: Վէ
հէր ՚ՆԷՎ՝ նափաք շէյէ տօգունան էթ եէնիլմէյիպ ա-
թէշէ եագրլսընն. լաքին ՚ճէշմէճ չէքէճէք էթինտէն
20 հէր փաք օլան քիմսէ եէսին: Ամմա էկէր պիր քիմսէ
՝քէնտի նափաքլիյի իւզէրինտէ իքէն՝ ՐԱՊՊ իչին
օլան սէլամէթ զէպիհէսինին էթինտէն եէյէճէք օլուր
իսէ, օլ քիմսէ ՚գավմը արասընտան գաթ՛ օլունա-
21 ճագ տըր: Վէ հէր կէօնէ նափաքլիյէ, կէրէք ՛ինսան
նափաքլիյինէ, կէրէք ՛նափաք հայվանա վէ կէրէք
՛հէր կէօնէ մէքրուհ նափաք շէյէ տօգունան քիմսէ
ՐԱՊՊ իչին օլան սէլամէթ զէպիհէսինին էթինտէն
եէյէճէք օլուր իսէ, օլ քիմսէ ՚գավմը արասընտան
գաթ՛ օլունաճագ տըր:
22 Վէ ԲԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (23) Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ՚Սըղըրըն եա գօյունըն եա քէչի-
24 նին ի՛ եաղընը հիչ եէմէյէսինիզ: (Վէ ՚էօլմիւշ վէ
եախօտ փարէլէնմիշ հայվանըն ի՛ եաղը հէր իշտէ
25 գուլլանըլըը, ամմա անտէն ասլա եէմէյէսինիզ:) Զիրա
հէր քիմ ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ թագտիմ
օլունան հայվանըն ի՛ եաղընտան եէրսէ, օլ եէյէն
քիմսէ գավմը արասընտան գաթ՛ օլունաճագ տըր:
26 ՚Վէ ճիմլէ մէսքէնէլէրինիզտէ կէրէք գուշըն, կէրէք
27 հայվանըն գանընը պիր վէճհլէ եէմէյէսինիզ: Հէր
քիմ քի պիր վէճհլէ գան եէրսէ, օլ քիմսէ գավմը ա-
րասընտան գաթ՛ օլունաճագ տըր:
28 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (29) Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ՚ՐԱՊՊԱ քէնտի սէլամէթ զէպի-
հէսինի թագտիմ էտէն քիմսէ սէլամէթ զէպիհէսին-
30 տէն թագտիմէսինի ՐԱՊՊԱ կէթիրսին: ՚ՐԱՊՊԸՆ
գուրպանընը քէնտի էլիյլէ կէթիրսին. տէօշ իլէ ի՛
եաղընը կէթիրսին, քի ՚տէօշ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
31 սալլամա գուրպանը օլա: ՚Վէ քեահին եաղը մէզ-
պահտա եագրպ՝ ՚տէօշ Ահարոնըն վէ օղուլլարընըն
32 օլսուն: Վէ սէլամէթ զէպիհէլէրինիզտէն ՚սաղ պու-
տու րէֆ՛իյէ թագտիմէսի տէյիւ քեահինէ վէրէսինիզ:
33 Պէնի Ահարոնտան սէլամէթ զէպիհէսինին գանընը
վէ ի՛ եաղընը հէր քիմ թագտիմ էտէրսէ, սաղ պուտ
34 անըն հիսսէսի օլաճագ տըր: Զիրա սէլամէթ զէպի-
հէլէրինտէն ՚սալլամա տէօշիւ իլէ րէֆ՛իյէ պուտունը
պէնի Իսրայէլտէն ալըպ՝ անլէրի էպէտի ֆէրիզէ օլ-
մագ իւզրէ, պէնի Իսրայէլ թարաֆընտան քեահին
35 Ահարոն իլէ օղուլլարընա վէրտիմ: Ահարոնը վէ
օղուլլարընը՝ քեահինլիք էթմէք իչին ՐԱՊՊԱ թագ-
տիմ էյլէտիյի կիւնտէ, ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարընտան
36 մէսհ հագգլարը պու իտի, Քի ՐԱՊՊ անլէրէ պէնի
Իսրայէլ թարաֆընտան վէրիլմէսինի՝ ՚անլէրի մէսհ
էթտիյի կիւնտէ ՚ասրլարընճա էպէտի ֆէրիզէ օլմագ
իւզրէ էմր էյլէտի:
37 Սինա պէրրիյէսինտէ ՐԱՊՊԱ ՚գուրպանլարընը
թագտիմ էթմէլէրինի պէնի Իսրայէլէ պույուրտրդը
38 կիւնտէ, ՐԱՊՊԸՆ Թուր ը Սինատա Մովսէսէ էմր էյ-
լէտիյի ՚մուհրագա ՚վէ էքմէք թագտիմէսի ՚վէ կիւնահ
գուրպանը ՚վէ սուչ գուրպանը ՚վէ թախսիս գուրպանը
՚վէ սէլամէթ զէպիհէլէրինին գանունը պու տըր:

ՊԱՊ 8

Մովսէսին Ահարոն իլէ օղուլլարընը Քաւտիս էթմէսին: 14 Անլէրին կիւնահ գուրպանը: 18 Անլէրին մուհրագասը: 22 Թախսիս գօչու: 31 Անլէրին թախսիի վագթը վէ մէքանը:

Վ ԷՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Ա-
հարոնը վէ անըն իլէ պէրապէր օղուլլարընը վէ ՚լի-
պասլարը վէ ՚մէսհ եաղընը վէ կիւնահ գուրպանը տա-
նասընը վէ իքի գօչ իլէ մայասրզ էքմէք սէփէտինի
3 ՚ալըպ՝ Պիւթիւն ճէմա՛աթը ճէմա՛աթ չատրրընըն գա-
4 փուսընա ճէմ՛ էթ: Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ քէնտինէ
էմր էյլէտիյի կիպի եափտը. ճէմա՛աթ տախի ճէ-
5 մա՛աթ չատրրընըն գափուսընա ճէմ՛ էտիլտի: Վէ

ր Պ. 3. 1։ 22. 18, 21։
ս Պ. 2. 4։ Ա՛տ. 6. 15։
ե Ամովս. 4. 5։
ւ Ա՛տ. 18. 8, 11, 19։
ր Պ. 22. 30։
ց Պ. 19. 6-8։
ւ Ա՛տ. 18. 27։
հ Պ.11.10,11,41։19.7։
յ Պ. 15. 3։
ղ Թէք. 17. 14։
ճ Պ.12 վէ 13 վէ 14։15
մ Պ. 11. 24, 28։
յ եզեկ. 4. 14։
ն Ա՛յ. 20։
շ Պ. 3. 17։
- Պ. 17. 15։ Թէս. 14. 21։եզեկ.4.14։44.31։
չ Թէք. 9. 4։ Պ. 3.17։ 17. 10-14։
ղ Պ. 3. 1։
ղ Պ. 3. 3, 4, 9, 14։
- Խուր.29.24,27։Պ.8. 27։ 9.21։ Ա՛տ.6.20։
- Պ. 3. 5, 11, 16։
վ Ա՛յ. 34։
տ Ա՛յ.34։ Պ.9.21։ Ա՛տ. 6. 20։
ր Խուր. 29. 28։ Պ. 10. 14,15։ Ա՛տ. 18. 18, 19։ Թէս. 18. 3։
ց Պ. 8. 12, 30։ Խուր. 40. 13, 15։
ւ Պ. 1. 2։
փ Պ. 6. 9։
ք Պ. 6. 14։
օ Պ. 6. 25։
ֆ Ա՛յ. 1։
- Պ.6. 20։ Խուր. 29.1։
Բ Ա՛յ. 11։ ——
- Խուր. 28. 2, 4։
Բ Խուր. 30. 24, 25։
Ք Խուր. 29. 1-3։

Digitized by Google

Մովսէս ճէմա՛աթա՝ ֏ՐԱՊՊԸՆ իճրասըները էմր էյլէ-
6 տիյի շէյ պու տըր՝ տէյէրէք, Մովսէս Ահարոնը վէ
օղուլլարընը եագլաշտըրըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ ֏Մովսէսէ էմր
7 էյլէտիյի կիպի ֏անլէրի սու իլէ երլցգատը. ֏Վէ անա
֏կէօմլէյի կիյտիրիպ՝ պէլինէ գուշաղը պաղլատը, վէ
անա էնթարիյի կիյտիրիպ՝ իւզէրինէ էֆօտը գօտու.
վէ անը էֆօտըն շէրիտիյլէ սարըպ՝ անընլէ գուշաթտը:
8 Վէ անըն իւզէրինէ կէօյիւլիւյիւ գօյուպ՝ ֏կէօյիւլիւք
9 իչինէ Ուրիմի վէ Թումիմի գօտու: ֏Վէ պաշը իւզէ-
րինէ սարըղը գօյուպ՝ սարըգըն էօն թարաֆընա ալ-
թուն լէվհայը ե՛նի մուգատտէս թաճը գօտու:
10 ֏Վէ Մովսէս մէսհ եաղընը ալըպ՝ մէսքէնի վէ իչին-
տէ օլան շէյլէրին քեաֆֆէսինի մէսհ էտիպ՝ անլէրի
11 թագտիս էյլէտի: Վէ մէզպահրն իւզէրինէ անտէն
եէտի քէրրէ սէրփիպ՝ թագտիս էթմէք իւզրէ, մէզ-
պահրը վէ ճիւմլէ էտէվաթընը վէ գուրնա իլէ գա՛իտէ-
12 սինի մէսհ էյլէտի: Վէ Ահարոնըն պաշընա ֏մէսհ
եաղընտան տէօքիւպ՝ անը թագտիս էթմէք իչիւն
13 մէսհ էյլէտի: ֏Վէ Մովսէս Ահարոնըն օղուլլարընը
եագլաշտըրըպ՝ անլէրէ ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էյ-
լէտիյի կիպի, կէօմլէքլէրինի կիյտիրիպ անլէրէ գու-
շաղ պաղլայարագ սէրփուշլար կիյտիրտի:
14 ֏Վէ կիւնահ գուրպանը տանասընը կէթիրիպ՝ Ա-
հարոն իլէ օղուլլարը ֏էլլէրինի կիւնահ գուրպանը
15 տանասընըն պաշը իւզէրինէ գօտըլար: Վէ ֏֏ը զէպհ
էթտի. վէ ֏Մովսէս գանը ալըպ՝ փարմաղը յլէ մէզ-
պահրն պույնուզլարընըն հէր թարաֆընա սիւրէրէք
մէզպահրը թաթհիր էյլէտի. վէ գանը մէզպահրն ալ-
թընա տէօքիւպ՝ իւզէրինէ քէֆարէթ էթմէք իչիւն
16 անը թագտիս էյլէտի: ֏Վէ իչէրին իւզէրինէ օլան
եաղրն քեաֆֆէսինի վէ գարա ճիյէրին զարընը վէ
իքի պէօյրէք իլէ եաղլարընը ալըպ՝ Մովսէս մէզպահ-
17 տա եագտը: Լաքին տանայը, ե՛նի տէրիսինի վէ
էթինի վէ թէրսինի, ՐԱՊՊԸՆ ֏Մովսէսէ էմր էյլէ-
տիյի կիպի, օրտունըն խարիճինտէ աթէշէ եագտը:
18 ֏Վէ մուհրագա գօչընը կէթիրիպ՝ Ահարոն իլէ օղուլ-
19 լարը էլլէրինի գօչրն պաշը իւզէրինէ գօտըլար: Վէ
֏֏ը զէպհ էտիպ՝ Մովսէս գանը մէզպահրն իւսթինէ
20 հէր թարաֆա սէրփտի: Վէ գօչու փարէ փարէ էտիպ՝
Մովսէս պաշը վէ փաչալարը վէ իչ եաղընը եագտը:
21 Վէ իչէրի իլէ փաչալարը սու իլէ երլգայրպ՝ ՐԱՊ-
ՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի, պիւթիւն գօչու
մէզպահտա եագտը. պու մուհրագա վէ խօշ րա՛իհա
օլարագ ՐԱՊՊԱ գուրպան իտի:
22 Վէ ֏տիկէր գօչու, ե՛նի ֏֏ը թախսիսի գօչրնը
կէթիրտի. վէ Ահարոն իլէ օղուլլարը էլլէրինի գօչրն
23 պաշը իւզէրինէ գօտըլար: Վէ ֏֏ը զէպհ էտիպ՝ Մով-
սէս անըն գանընտան ալարագ Ահարոնըն սաղ գու-
լաղընըն եումշաղը վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը
վէ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ սիւրտիւ:
24 Վէ Մովսէս Ահարոնըն օղուլլարընը կէթիրիպ՝ գան-
տան անլէրին սաղ գուլագլարընըն եումշաղը վէ սաղ
էլլէրինին պաշ փարմագլարը վէ սաղ այագլարընըն
պաշ փարմագլարը իւզէրինէ սիւրտիւ, վէ Մովսէս
գանը մէզպահրն իւսթինէ հէր թարաֆա սէրփտի:
25 ֏Վէ իչ եաղը իլէ գույրուղը վէ իչէրին իւզէրինտէ
օլան եաղրն քեաֆֆէսինի վէ գարա ճիյէրին զարընը
վէ իքի պէօյրէք իլէ եաղլարընը վէ սաղ պուտու ալտը:
26 Վէ ֏ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մայասըզ էքմէք
սէփէտինտէն պիր մայասըզ փիտէ իլէ պիր եաղլը
էքմէք փիտէսի վէ պիր եուֆգա ալըպ՝ եաղլարընն իւ-
27 զէրինէ վէ սաղ պուտրն իւզէրինէ գօտու: Վէ ճիւմլէ-
սինի ֏Ահարոնըն էլինէ վէ օղուլլարընըն էլլէրինէ վէ-
րիպ՝ անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սալլամա գուր-
28 պանը օլմագ իւզրէ թագտիմ էյլէտի: ֏Վէ Մովսէս
անլէրի էլլէրինտէն ալըպ՝ մէզպահտա մուհրագա իւ-
զէրինտէ եագտը. պունլար թախսիս գուրպանը օլա-
29 րագ՝ խօշ րա՛իհա իչիւն ՐԱՊՊԱ գուրպան իտի: Վէ
Մովսէս տէօշիւ ալըպ՝ անը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝
սալլամա գուրպանը օլմագ իւզրէ թագտիմ էյլէտի.
պու՝ թախսիս գօչընտան ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյ-
30 լէտիյի կիպի՝ Մովսէսին ֏հիսսէսի օլտու: Վէ ֏Մով-
սէս մէսհ եաղընտան վէ մէզպահ իւզէրինտէ օլան
գանտան ալըպ՝ Ահարոն իւզէրինէ վէ լիպասլարը իւ-
զէրինէ վէ անըն իլէ պէրապէր օղուլլարը իւզէրինէ վէ
օղուլլարընըն լիպասլարը իւզէրինէ սէրփէրէք, Ահա-
րոնը վէ լիպասլարընը վէ անըն իլէ պէրապէր օղուլլա-
րընը վէ օղուլլարընըն լիպասլարընը թագտիս էյլէտի:
31 Վէ Մովսէս Ահարոն իլէ օղուլլարընա խիթապէն՝
֏էթի ճէմա՛աթ չատրրընըն գափուսընտա խաշլայը-
նրզ, վէ՝ Ահարոն իլէ օղուլլարը եէսինլէր՝ տէյիւ
պանա էմր օլունտրղը կիպի, օրատա թախսիս գուր-
պանընըն սէփէտինտէ օլան էքմէքլէր իլէ անը եէյէ-
32 սինիզ: ֏Վէ էթ իլէ էքմէքտէն արթանը աթէշէ եա-
33 գընըզ: Վէ եէտի կիւն, ե՛նի թախսիսինիզ կիւնլէրի-
նին սօկ կիւնիւնէտէք ճէմա՛աթ չատրրընըն գափու-
սընտան տրշարը չրգմայասընըզ. զիրա ֏թախսիսի-
34 նիզ եէտի կիւնտէ թէքմիլ օլուր: Սիզին իչիւն քէֆա-
րէթ օլմագ իւզրէ՝ ֏պու կիւն օլտրղր կիպի իճրա
35 օլունմասընը ՐԱՊՊ էմր էյլէտի: Իմտի էօլմէմէնիզ

֏ Խուր. 29. 4։
֏֏ Խուր. 28-37, վէ գայրի։
֏֏ Խուր. 29. 4։
֏ Խուր. 29. 5։
֏֏ Խուր. 28. 4։
֏֏ Խուր. 28. 30։
֏ Խուր. 29. 6։
֏֏ Խուր. 30. 26-29։
֏֏ Ղ. 21. 10, 12։ Խուր. 29. 7։ 30. 30։ Մէզ. 133. 2։
֏֏ Խուր. 29. 8, 9։
֏֏ Խուր. 29. 10։ Եզեկ. 43. 19։
֏֏ Ղ. 4. 4։
֏֏ Խուր. 29. 12, 36։ Ղ. 4. 7։ Եզեկ. 43. 20, 26։ Ա'ըպ. 9. 22։
֏֏ Խուր. 29.13։ Ղ. 4.8։
֏֏ Ղ. 4. 11, 12։ Խուր. 29. 14։
֏֏ Խուր. 29. 15։
֏֏ Խուր. 29. 18։
֏֏ Խուր. 29. 19, 31։
֏֏ Խուր. 29. 22։
֏֏ Խուր. 29. 23։
֏֏ Խուր. 29.24, վէ գայրի։
֏֏ Խուր. 29. 25։
֏֏ Խուր. 29. 26։
֏֏ Խուր. 29.21։ 30.30։
Ա'տ. 3. 3։
֏֏ Խուր. 29. 31, 32։
֏֏ Խուր. 29. 34։
֏֏ Խուր. 29. 30, 35։ Եզեկ. 43. 25, 26։
֏֏ Ա'ըպ. 7. 15, 16։

Digitized by Google

իչիւն կէձէ կիւնտիւզ եէտի կիւն ճէմա՛աթ չատրըրնըն
գափուսընտա օթուրուպ՝ ⁴ՐԱՊՊԸՆ թէնպիհաթընը
հրճվզ էտինիզ. զիրա պանա պէօյլէ էմր օլունտու՝
36 տէտի: Վէ Ահարոն իլէ օղուլլարը ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս
վասըթասը յլէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին քեաֆֆէսինի
իճրա էթտիլէր:

ՊԱՊ 9

*Ահարոնըն քէնտիսի վէ զավմ իչիւն Քագտիմ էթտիյի իլք գուրպան-
լար. 8 քէնտիսի իչիւն կիւնահ գուրպանը 12 վէ մուհրագաւ 15 Դավմ
իչիւն օլան գուրպանլարը 23 Մովսէս իլէ Ահարոնըն գավմա պէրէ-
քէթ օգումլարը 24 Բապպ Քարաճընտան անէշին մէզպահ իւզէ-
րինէ կէլմէսի:*

Վ է ²սէքիզինճի կիւնտէ Մովսէս Ահարոն իլէ
օղուլլարընը վէ Իսրայէլին իխթիյարլարընը չա-
2 ղըրտը: Վէ Ահարոնա տէտի քի՝ ³քէնտինէ կիւնահ
գուրպանը իչիւն գուսուրսըզ օլարագ սըղըրլարտան
պիր պուզաղը, ⁴վէ մուհրագա իչիւն պիր գօչ ալըպ՝
3 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա եագլաշտըր: Վէ պէնի Իսրա-
յէլէ խիթապէն սէօյլէ քի՝ ⁵կիւնահ գուրպանը իչիւն
քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, վէ մուհրագա իչիւն պիրէր
երլլըգ գուսուրսըզ պիր պուզաղը իլէ պիր գուզու:
4 Վէ սէլամէթ գուրպանը օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա զէպհ էթմէք իչիւն պիր պուղա վէ պիր
գօչ, վէ ⁶եաղլէ եուղրուվմըշ էգմէք թագտիմէսի ալա-
սընըզ. զիրա ⁷պու կիւն ՐԱՊՊ սիզէ կէօրիւնէճէք տիր:
5 Իմտի Մովսէսին էմր էթտիյի շէյլէրի ճէմա՛աթ չա-
տրըրնըն էօնիւնէ կէթիրտիլէր, վէ պիւթիւն ճէմա՛աթ
6 եագլաշըպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրտու: Վէ
Մովսէս՝ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի պու տըր. պունու
իճրա էյլէյինիզ, վէ ⁸ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը սիզէ կէօրիւ-
7 նէճէք տիր՝ տէտի: Վէ Մովսէս Ահարոնա՝ ՐԱՊՊԸՆ
էմր էյլէտիյի կիպի մէզպահա եագլաշըպ՝ ⁹քէնտի
կիւնահ գուրպանըկը վէ մուհրագակը ՚արզ էյլէ, վէ
քէնտիկ իչիւն վէ գավմ իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա
էտիպ՝ ¹⁰գավմըն գուրպանընը ՚արզ էտէրէք անլէր
8 իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էթ՝ տէտիքտէ, Ահարոն
մէզպահա եագլաշըպ՝ քէնտիսի իչիւն կիւնահ գուր-
9 պանը օլան պուզաղըյը զէպհ էյլէտի: ¹¹Վէ Ահարո-
նըն օղուլլարը տախի գանը անա կէթիրտիլէր, օ
տախի փարմաղընը գանա պաթըրարագ ¹²մէզպահըն
պույնուզլարընա սիւրտու, վէ գանը մէզպահըն ալ-
10 թընա տէօքտու: ¹³Վէ կիւնահ գուրպանընըն իչ եաղը
իլէ պէօյրէքլէրինի վէ գարա ճիյէրին զարընը մէզ-
պահտա՝ ¹⁴ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի՝
11 եագտը: ¹⁵Վէ էթ իլէ տէրիյի օրտու խարիճինտէ ա-
12 թէշէ եագտը: Վէ մուհրագայը զէպհ էթտի, վէ Ահա-
րոնընն օղուլլարը գանը անա կէթիրտիլէր. օ տախի
անը ¹⁶մէզպահըն իւսթիւնէ հէր թարաճա սէրփտի:
13 ¹⁷Վէ մուհրագայը, փարչա փարչա օլարագ, պաշը իլէ
պէրապէր անա կէթիրտիքլէրինտէ, մէզպահըն իւզէ-
14 րինտէ եագտը: ¹⁸Վէ իչլէրի իլէ փաչալարը եըյգայըպ
մէզպահտաքի մուհրագա իւզէրինտէ եագտը:
15 ¹⁹Վէ գավմընն գուրպանընը կէթիրիպ՝ գավմ իչիւն
կիւնահ գուրպանը օլան էրկէճի ալտը. վէ անը զէպհ
էտիպ՝ անը, էվվէլքի կիպի կիւնահ գուրպանը օլմագ
16 իւզրէ ՚արզ էյլէտի: Վէ մուհրագայը կէթիրիպ՝ անը
17 ²⁰գանուն իւզրէ ՚արզ էյլէտի: Անտէն սօկրա ²¹էգմէք
թագտիմէսինի կէթիրիպ՝ պիր ավուճ տօլուսը ալա-
րագ ²²սապահ մուհրագասընտան մա՛տա մէզպահտա
18 եագտը: Վէ գավմընն ²³սէլամէթ զէպհիհէսի օլան պու-
ղայը վէ գօչու զէպհ էթտի, վէ Ահարոնըն օղուլլարը
գանը անա կէթիրտիլէր. օ տախի անը մէզպահըն
19 իւսթիւնէ հէր թարաճա սէրփտի: Վէ պուղատան իչ
եաղլարը վէ գօչտան գույրուղը վէ էւէէ գափլայան
է՚՚ը վէ պէօյրէքլէրի վէ գարա ճիյէրին զարընը չէ-
20 ²⁴էէ: Վէ եաղլարը տէօշլէրին իւզէրինէ գօտրգ-
լարընտան սօկրա՝ ²⁵եաղլարը մէզպահտա եագտը:
21 Վէ Ահարոն տէօշլէր իլէ սաղ պուտու, Մովսէսին էմր
էյլէտիյի կիպի, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, ²⁶սալլամա
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ թագտիմ էյլէտի:
22 Վէ Ահարոն գավմընն իւզէրինէ էլինի գալտըրարագ
²⁷անլէրէ պէրէքէթ օգուտու. պէօյլէճէ կիւնահ գուրպա-
նընը վէ մուհրագայը վէ սէլամէթ գուրպանընը թագ-
23 տիմ էթտիքտէն սօկրա էնտի: Վէ Մովսէս իլէ Ահա-
րոն ճէմա՛աթ չատրըրնա կիրտիլէր. վէ չըգտըգլարըն-
տա գավմա պէրէքէթ օգուտըլար. ²⁸վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը
24 պիւթիւն գավմա կէօրիւնտիւ: Վէ ³ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտան աթէշ չըգըպ՝ մէզպահըն իւզէրինտէ օլան մուհ-
րագա իլէ եաղլարը եագտը. վէ պիւթիւն գավմ պունու
կէօրտիւքտէ՝ ²⁹նիտա էտիպ եիւզ իւսթիւ տիւշտիվէր:

ՊԱՊ 10

*Նադաբ իլէ Աբիուդը կիւնահ վէ ճէզվալարը. 6 անլէր իչիւն մա-
ԹԷմ էՒՃմէք պույրնտա Ահարոն իլէ օղուլլարընա օլան էմր. 8 Քեա-
հինլերին մէսքինէ կիրտիլերինտէ չէրապ իչմէմէլերի. 12 Ագտէս շէյ-
լերի եէմէք գանունըն. 16 Ահարոնըն Մէճաւուզը վէ ³էօզրիւ.*

Վ է ²Ահարոնըն օղուլլարը Նադաբ վէ Աբիուդ
³հէր պիրի պուխուրտանընը ալարագ իչլէրինէ աթէշ,

¹ Ա՛տ. 3. 7, 9. 19, Թէս. 11. 1, 3 Մխլ. 2. 3,	10. 19,	⁴ Պ. 8. 15,	7. 30. 34,
² եզեկ. 43. 27,	³ Պ. 2. 4, [43,	⁵ Պագ Պ. 4. 7,	⁶ Այ. 3, եա. 53. 10, Իպր. 2. 17, 5. 3,
³ Պ. 4. 3, 8. 14, Խուր. 29. 1,	⁴ Այ. 6, 23, Խուր. 29.	⁶ Պ. 8. 16,	⁷ Պ. 1. 3, 10,
⁴ Պ. 8. 18,	⁵ Այ. 23, Խուր. 24. 16,	⁷ Պ. 4. 8,	⁸ Այ. 4, Պ. 2. 1, 2,
⁵ Պ. 4. 23, եզր. 6. 17,	⁶ Պ. 4. 3, 1 Մխլ. 3. 14, Իպր. 5. 3, 7. 27, 9. 7, [5. 1,	⁸ Պ. 4. 11, 8. 17,	Խուր. 29. 38,
	⁷ Պ. 4. 16, 20, Իպր.	⁹ Պ. 1. 5, 8. 19,	⁹ Պ. 3. 1, վէ զայրի.
		¹⁰ Պ. 8. 20,	¹⁰ Պ. 3. 5, 16,
		¹¹ Պ. 8. 21,	¹¹ Խուր. 29. 24, 26, Պ.

7. 30. 34,	20. 3,	¹ Ա՛տ. 6. 23, Թէս. 21. 5, Ղուկ. 24. 50,	² Այ. 6, Ա՛տ. 14. 10, 16. 19, 42,
³ Ա՛տ. 6, Ա՛տ. 14. 10, 16. 19, 42,	⁴ Թէք. 4. 4, Հաք. 6. 21, 3 Մխլ. 18. 38, 2 Թէվ. 7. 1, Մէգ.	⁵ Պ. 16. 1, 22. 9, Ա՛տ. 3. 3, 4, 26. 61, 1 Թէվ. 24. 2, [18,	⁶ Պ. 16. 12, Ա՛տ. 16.

Digitized by Google

վէ անըն իւզէրինէ պուխուր գօյարագ՝ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա քէնտիլէրինէ էմր օլունմամըշ ֊եապանճը
2 աթէշ թագտիմ էթտիլէր։ Օ զէման ֊ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտան աթէշ չըգըպ՝ անլէրի թէլէֆ էթմէսիյլէ,
3 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էօլտիլէր։ Վէ Մովսէս Ահա-
րոնա տէտի քի՝ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտրդը պու տըր քի,
֊Պանա եագլաշանլարտա գուտտուս պիլինիպ՝ պիւ-
թիւն գավմըն էօնիւնտէ ֊մու՛ազզէզ օլաճաղըմ. ֊Ահա-
4 րոն տախի սիւքիւթ էյլէտի։ Վէ Մովսէս Ահարոնըն
՚ամուճասը ֊Ոզիէլին օղուլլարը Միսայէլ իլէ Եղիսա-
բանը չաղըրըպ, անլէրէ խիթապէն՝ Եագլաշըպ ֊պի-
րատէրլէրինիզի մագտիսին էօնիւնտէն օրտու խարի-
5 ճինէ գալտըրընըզ՝ տէտիքտէ, Անլէր եագլաշըպ՝ Մով-
սէսին էմրի իւզրէ, անլէրի կէօմլէքլէրիյլէ օրտունըն
խարիճինէ գալտըրտըլար։
6 Վէ Մովսէս Ահարոնա վէ օղուլլարը Եղիազար իլէ
Իթամարա՝ ֊Պաշընըզը աչմայընըզ վէ էլպիսէնիզի
եըրթմայընըզ, քի էօլմէյէսինիզ, վէ պիւթիւն ճէ-
մա՛աթ իւզէրինէ ֊ղազապ կէյմէյէ. ֆագաթ պիրա-
տէրլէրինիզ օլան պիւթիւն պէյլի ի Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ
թուլթուշտըրտըղը եանընըն իւզէրինէ աղլասընլար։
7 ֊Սիզ իսէ ճէմա՛աթ չատըրընըն գափուսընտան չըգ-
մայընըզ, քի էօլմէյէսինիզ. ֊զիրա ՐԱՊՊԸՆ մէսհ
եաղը իւզէրինիզտէ տիր՝ տէտի. անլէր տախի Մովսէ-
սին սէօյլէտիյի կիպի եափտըլար։
8 Վէ ՐԱՊՊ Ահարոնա խիթապէն տէտի քի, (9) ֊Սէն
վէ սէնին իլէ օղուլլարընկ ճէմա՛աթ չատըրընա կիր-
տիյինիզտէ, շէրապ վէ միւսքիր իչմէյինիզ, քի էօլ-
մէյէսինիզ. պու՝՚ասրլարընըզճա էպէտի ֆէրիզէ տիր.
10 Թա քի մուգատտէսի ղայր ի մուգատտէստէն վէ նա-
11 փաքը թահիրտէն ֊թէֆրիգ էտիպ, Մովսէսին էլիյլէ
ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլէ ֊պույուրտրդը ահքեամընն
քեաֆֆէսինի անլէրէ թա՛լիմ էտէսինիզ։
12 Վէ Մովսէս Ահարոն իլէ պագը գալան օղուլլարը
Եղիազարա վէ Իթամարա տէտի քի՝ ֊ՐԱՊՊԸՆ գուր-
պանլարընտան արթան էքմէք թագտիմէսինի ալըպ՝
մէզպահընն եանընտա մայասրզ օլարագ եէյինիզ.
13 զիրա ֊պու ագտէս տիր։ Անը մուգատտէս մահալտէ
եէյինիզ, չինքի պու՝ ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարընտան
սէնին հագգընն վէ օղուլլարընկն հագգը տըր. զիրա
14 ֊պանա պէօյլէ էմր օլունտու։ Վէ ֊սալլամա տէօշու
իլէ րէֆ՚իյէ պուտընը սէն վէ սէնին իլէ օղուլլարընկ վէ
դըզլարընկ պիր թահիր մահալտէ եէյէսինիզ, զիրա
անլէր պէնի Իսրայէլին սէլամէթ զէպհէյէրինտէն վէ-

15 րիլէն հագգընկ վէ օղուլլարընկն հագգը տըր։ ֊Ինչ եա-
ղընըն գուրպանլարը իլէ րէֆ՚իյէ պուտընը վէ սալ-
լամա տէօշիւնիւ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, սալլամա
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ, թագտիմ էթմէք իչինն կէ-
թիրսինլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ էպէտի ֆէրիզէ
օլարագ սէնին վէ սէնին իլէ պէրապէր օղուլլարընկն
օլաճագ տըր։
16 Վէ Մովսէս ֊կինահ գուրպանը էրկէճինի տիգ-
գաթլէ արատըգտա՝ իշթէ եանմըշ իտի. պունուն իւ-
զէրինէ Ահարոնըն պագը գալան օղուլլարը Եղիազարա
17 վէ Իթամարա ղազապա կէլիպ տէտի քի, ֊կինահ
գուրպանընը մուգատտէս մահալտէ նիչինն եէմէտի-
նիզ. ղիրա պու ագտէս օլարագ ճէմա՛աթըն ՚իսեա-
նընը գալտըրըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա անլէր իչինն
էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ սիզէ վէրիլտի։
18 Իշթէ ֊անընն գանը մագտիսին իչինէ կէթիրիլմէտի.
անը ֊էմր էթտիյիմ կիպի մութլագա մագտիստէ եէ-
19 մէլի իտինիզ։ Օլ վագըթ Ահարոն Մովսէսէ՝ Իշթէ
֊պու կինն կինահ գուրպանլարը իլէ մուհրագալարընը
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա թագտիմ էթտիլէր, վէ պանա
պու միսիլլիւ շէյլէր իսապէթ էթտի. վէ պու կինն
20 կինահ գուրպանընը եէմիշ օլսա իտիմ, ֊ՐԱՊՊԸՆ
նազարընտա խօշ օլ՞ուր մը իտի՝ տէտի։ Վէ Մովսէս
պունու իշիթտիքտէ՝ նազարընտա խօշ կէօրինտիւ։

ՊԱՊ 11

Թահիր վէ նախագ պէհայիմ, 9 վէ պալըգլար, 13 վէ գուշլար, 29 վէ հաշէրաձ։

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ վէ Ահարոնա խիթապէն
2 տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէյինիզ քի՝ Զէմին իւ-
զէրինտէ պուլունան հէփ հայվանլարտան ֊եէյճէյի-
3 նիզ հայվանլար պունլար տըր։ Հայվանլարտան հէր
պիր չաթալ վէ եարըգ թըրնագը օլուպ՝ կէվիշ կէ-
4 թիրէնի եէյէսինիզ։ Ֆագաթ կէվիշ կէթիրէնլէրտէն
եախօտ չաթալ թըրնագը օլանլարտան՝ տէվէյի եէ-
մէյէսինիզ. զիրա կէվիշ կէթիրիր իսէ տէ, չաթալ
5 թըրնագը օլմատրդը իչինն սիզէ նափաք տըր։ Ատա
թավշանընը տախի ԷԷԷ-էէ, չինքի կէվիշ կէթի-
րիր իսէ տէ, չաթալ թըրնագը օլմատրդը իչինն սիզէ
6 նափաք տըր։ Թավշանը տախի ԷԷԷ-էէ, զիրա կէ-
վիշ կէթիրիր իսէ տէ, չաթալ թըրնագը օլմատրդը
7 իչինն ֊սիզէ նափաք տըր։ Վէ տօկուզը տախի ԷԷ-
ԷԷ, չինքի չաթալ վէ եարըգ թըրնագը իսէ տէ,
8 կէվիշ կէթիրմէտրյի իչինն սիզէ նափաք տըր։ Պուն-

Տիտ. 1. 7։
ֆ Թուր. 30. 9։
գ Պ. 9. 24։ Ա՛տ. 16. 35։ 2 Մխլ. 6. 7։
ե Թուր. 19. 22։ 29. 43։ Պ. 21. 6, 17, 21։ Ես. 52. 11։ Եզեկ. 20. 41։ 42. 13։
զ Ես. 49. 3։ Եզեկ. 28. 27։ Յովհ. 13. 31, 32։ 14. 13։ 2 Մէկ. 1. 10։
է Մէկ. 39. 9։
ը Թուր. 6. 18, 22։ Ա՛տ. 3. 19, 30։
թ Ղուկ. 7. 12։ Ա՛տ. 5. 6, 9, 10։ 8. 2։
ժ Թուր. 33. 5։ Պ 13. 45։ 21. 1, 10։ Ա՛տ. 6. 6, 7։ Թէս. 33. 9։ Եզեկ. 24. 16, 17։
ի Ա՛տ. 16. 22, 46։ Յհս. 7. 1։ 22. 18, 20։ 2 Մխլ. 24. 1։
լ Պ. 21. 12։
խ Թուր. 28. 41։ Պ. 8. 30։
ծ Եզեկ. 44. 21։ Ղուկ. 1. 15։ 1 Տիմ. 3. 3։ Տիտ. 1. 7։
կ Պ. 11. 47։ 20. 25։ Երեմ. 15. 19։ Եզեկ. 22. 26։ 44. 23։
հ Թէս. 24. 8։ Նէեմ. 8. 2, 8, 9, 13։ Երեմ. 18. 18։ Մատ. 2. 7։
ձ Թուր. 29. 2։ Պ. 6. 16։ Ա՛տ. 18. 9, 10։ Պ. 21. 22։
ղ Պ. 2. 3։ 6. 16։
ճ Թուր. 29. 24, 26, 27։ Պ. 7. 31, 34։ Ա՛տ. 18. 11։
յ Պ. 7. 29, 30, 34։
ն Պ. 9. 3, 15։
շ Պ. 6. 26, 29։
ո Պ. 6. 30։ Պ. 6. 26։
չ Պ. 9. 8, 12։
պ Երեմ. 6. 20։ 14. 12։ Յով. 9. 4։ Մատ. 1. 10, 13։
ջ Թէս. 14. 4։ Ա՛տ. 10. 12, 14։
ռ Ես. 65. 4։ 66. 3, 17։

Digitized by Google

լարըն էթինտէն եէմէ յէսինիզ, վէ լաշէլէրինէ տօ-
գունմայասընըզ, [ե]անլէր սիզէ նափաք տըր:
9 [ը]Սուտա օլանլարըն ճիւմլէսինտէն շունլարը եէյէ-
սինիզ, ե՛նի սուտա՝ կէրէք տէնիզլէրտէ՝ կէրէք ըր-
մաղլարտա գանատլը վէ փուլլու օլանլարըն ճիւմլէ-
10 սինի եէյէսինիզ: Վէ տէնիզլէրտէ վէ ըրմաղլարտա
պուլունան ճիւմլէ գանատսըզ վէ փուլսըզ օլարագ
սուտա օլան հաշէրաթըն քեաֆֆէսի վէ սուտա օլան
տիրի հայվանլարըն քեաֆֆէսի [ի]սիզէ մէքրուհ տըր:
11 Իմտի անլէր սիզէ մէքրուհ օլտըղը իչիւն էթլէրին-
տէն եէմէ յէսինիզ, լաշէլէրինտէն իքրահ էտէսինիզ:
12 Սուտա գանատսըզ վէ փուլսըզ օլանլարըն քեաֆֆէսի
սիզէ մէքրուհ օլսուն:
13 [ւ]Վէ գուշլարտան մէքրուհ թուլթաճաղընըզ պուն-
լար տըր. մէքրուհ օլտըղալարը իչիւն եէնիլմէսինլէր.
14 գարթալ վէ թավշանճիլ վէ գարա գուշ, Վէ չայլագ
15 վէ ագ պապա նէվ՛լէրիյլէ, ճիւմլէ գարղա նէվ՛լէրիյլէ,
16 Վէ տէվէ գուշու վէ պուհու գուշու վէ գուգու գուշու
17 վէ տօղան նէվ՛լէրիյլէ, Վէ պայգուշ վէ գարա պա-
18 թագ վէ գարա լէյլէք, Վէ գուգու վէ սագա գուշու վէ
19 թօյ, Վէ լէյլէք վէ պալըգչին նէվ՛լէրիյլէ, վէ հիւտ-
հիւտ վէ եարասա:
20 Տէօրթ այագ իւզէրինտէ եիւրիւյէն գանատլը հա-
21 շէրաթըն քեաֆֆէսի սիզէ մէքրուհ տըր: Ֆագաթ
տէօրթ այագ իւզէրինտէ եիւրիւյէն գանատլը հաշէ-
րաթըն ճիւմլէսինտէն պունլարը, ե՛նի եէր իւզէ-
րինտէ սըչրամագ իչիւն այագլարընտան եօգարը պա-
22 ճաղը օլանլարը եէյէսինիզ: Անլէրտէն պունլարը,
ե՛նի [չ]էքիրկէյի նէվ՛լէրիյլէ, վէ ճիւտճիւտիւ նէվ՛լէ-
րիյլէ, վէ հարղօլի նէվ՛լէրիյլէ, վէ ճիւնտիւպիւ նէվ՛-
23 լէրիյլէ եէյէսինիզ: Լաքին պօնլըդան պուշ տէօրթ
այագլը վէ գանատլը հաշէրաթըն ճիւմլէսի սիզէ մէք-
24 րուհ տըր: Վէ պունլարլէ նափաք օլուրսընըզ. լաշէ-
լէրինէ հէր քիմ՛ քի տօգունուրսա, ախշամատէք նա-
25 փաք օլաճագ տըր: Վէ լաշէլէրինի հէր քիմ՛ քի գալ-
տըրըրսա, [է]լպիսէսինի եըյգայրպ՝ ախշամա գատար
26 նափաք օլաճագ տըր: Զաթալ թըրնագլը օլուպ տա՝
թըրնաղը եարըգ օլմայան վէ կէվիշ կէթիրմէյէն հայ-
վանլարըն քեաֆֆէսի սիզէ նափաք տըր. լաշէլէրինէ
հէր տօգունան նափաք օլաճագ տըր:
27 Վէ տէօրթ այագ իւզէրինտէ եիւրիւյէն հայվան-
լարըն ճիւմլէսինտէն փէնչէլէրի իւզէրինտէ եիւրիւ-
յէնլէրին քեաֆֆէսի սիզէ նափաք օլաճագ տըր. լա-
շէլէրինէ հէր քիմ՛ քի տօգունուրսա, ախշամա գա-
28 տար նափաք օլաճագ տըր: Վէ լաշէլէրինի գալտըր-
րան՝ [է]լպիսէսինի եըյգայրպ՝ ախշամա գատար նա-
փաք օլաճագ տըր. պունլար սիզէ նափաք տըր:
29 Վէ եէր իւզէրինտէ սիւրիւնէն հաշէրաթ արասըն-
տա շունլար սիզէ նափաք տըր, ե՛նի սանսար վէ
30 [ը]սըչան վէ զապ նէվ՛լէրիյլէ, Վէ քէլէր վէ վէրէլ վէ
31 վէզաղա վէ քէրթէնքէլէ վէ պուգալէմուն: Ճիւմլէ հա-
շէրաթ արասընտա պունլար սիզէ նափաք օլուպ՝ լա-
շէլէրինէ հէր քիմ՛ տօգունուրսա, ախշամա գատար
նափաք օլաճագ տըր:
32 Վէ լաշէլէրինտէն պիրի իշէ գուլլանըլան պիր կէօնէ
գապ, ե՛նի հէր տիւրլիւ աղաճ գապ եախօտ լիպաս
եախօտ տէրի եախօտ չուվ օլսուն, հէր նէ շէյ իւզէ-
րինէ տիւշէրսէ, նափաք օլաճագ տըր. [ս]սույա պա-
թըրըլըպ ախշամա գատար նափաք, վէ անտէն սօկրա
33 փաք օլաճագ տըր: Վէ պունլարըն պիրի հէր հանկը
թօփրագ գապ իչինէ տիւշէրսէ, իչինտէ օլանըն քեաֆ-
34 ֆէսի նափաք օլուպ՝ [ե]անը տա գըրաճագսընըզ: Իչին-
տէ սու պուլունան թա՛ամ իւզէրինէ [ա]-շէ-շէ-յէ- հ-ւ-ւ-ե՝
նափաք օլաճագ տըր. վէ պիր նէվ՛ գապտա օլան իչի-
լէճէք մէշրուպաթըն քեաֆֆէսի նափաք օլաճագ տըր:
35 Վէ պունլարըն լաշէսի հէր հանկը շէյ իւզէրինէ տիւ-
շէրսէ, նափաք օլուպ՝ ֆուրուն եախօտ օճագ օլսուն,
երգըլաճագ տըր. նափաք տըրլար, վէ սիզէ նափաք
36 օլաճագլար տըր: Ֆագաթ իչինտէ սույը չօգ պուլու-
նան փունկար վէ գույու թահիր գալաճագ, լաքին լա-
37 շէլէրինէ տօգունան՝ նափաք օլուր: Վէ էկէր լաշէ-
լէրինտէն պիրի պիր նէվ՛ էքիլէճէք թօխում իւզէրինէ
38 տիւշէրսէ, օ թահիր տիր: Ֆագաթ թօխումըն իւզէ-
րինէ սու գօնուլտըգտան սօկրա, իւզէրինէ լաշէլէրին-
տէն պիրի տիւշէրսէ, օ սիզէ նափաք օլաճագ տըր:
39 Վէ եէմէսի սիզէ հէյլալ օլան հայվանլարտան պիրի
էօլիւրսէ, լաշէսինէ տօգունան՝ ախշամա գատար
40 նափաք օլաճագ տըր: Վէ [լ]աշէսինտէն եէյէն քիմսէ
լիպասլարընը եըյգայրպ՝ ախշամա գատար նափաք
օլաճագ տըր. վէ լաշէսինի գալտըրան քիմսէ լի-
պասլարընը եըյգայրպ՝ ախշամա գատար նափաք
օլաճագ տըր:
41 Վէ եէր իւզէրինտէ սիւրիւնէն հաշէրաթըն քեաֆ-
42 ֆէսի մէքրուհ օլուպ՝ եէնիլմէյէճէք տիր: Եէր իւզէ-
րինտէ սիւրիւնէն հաշէրաթըն քեաֆֆէսինտէն գարնը
իւզէրինտէ սիւրիւնէն, վէ տէօրթ այագտա կէզէն, վէ
չօգ այագլը օլանլարըն հիչ պիրինի եէմէյէճէքսինիզ.
43 զիրա մէքրուհ տըրլար: Սիւրիւնէն հաշէրաթըն [հ]հիչ
պիր նէվ՛իյլէ նէֆսլէրինիզի մուրտար էթմէյէսինիզ.
վէ անլէրլէ, ղայր ի թահիր օլմագ իւզրէ, քէնտինիզի
44 նափաք էթմէյէսինիզ: Զիրա Ալլահրընըզ ՐԱՊՊ պէն
իմ. իմտի քէնտինիզի թագտիս էտիպ՝ [մ]ուգատտէս
օլունըզ, զիրա պէն գուտտուս իմ. վէ եէր իւզէրինտէ
սիւրիւնէն հիչ պիր նէվ՛ հաշէրաթլէ քէնտինիզի նա-

[ե] Ես. 52. 11։ Մատ. 15. 11,20։ Մարկ. 7. 2, 15, 18։ Ա'մաղ. 10. 14, 15։ 15. 29։ Բօմ. 14. 14, 17։ 1 Կոր. 8. 8։ Կող. 2. 16, 21։ Իպր. 9. 10։
[զ] Թէս. 14. 9։
[է] Պ. 7. 18։ Թէս. 14. 3։
[ը] Թէս. 14. 12։
[ե] Մատ. 3. 4, Մարկ. 1. 6։
[ը] Պ. 14. 8։ 15. 5։ Ա'տ. 19. 10, 22։ 31. 24։
[է] Պ. 6. 28։ 15. 12։
[լ] Պ. 17. 15։ 22. 8։ Թէս. 14. 21։ Եզեկ. 4. 14։ 44. 31։
[ե] Պ. 20. 25։
[զ] Խուր. 19. 6։ Պ. 19. 2։ 20. 7, 26։ 1 Սէլ. 4. 7։ 1 Պետ. 1. 15, 16։

Digitized by Google

45 փաք էթմէչէսինիզ։ [1]Զիրա պէն սիզէ Ալլահ օլմագ
իչիւն սիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարան Եհովա իմ.
հիմտի մուգատտէս օլունըզ, զիրա պէն գուտտուս իմ։
46 [2]Նափաքը փաքտան վէ եէնիլիր հայվանը եէնիլ-
47 մէզտէն թէֆրիգ իչիւն, Պէհայիմ վէ գուշլար վէ սու-
տա հարէքէթ էտէն հէր նէվ' զիրուհ վէ եէր իւզէրինտէ
սիւրինէն հէր նէվ' հայվանա տա'իր գանուն պու տըր։

ՊԱՊ 12

Վալիտէյնին Քաֆիրիր, 6 Քաֆիրիր իչիւն գուրպանլար։

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2)Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ [3]Պիր գարը համիլէ օլուպ պիր
էրքէք չօճուգ տօղուրտրգտա, հայզը [4]կինլէրինտէ
այրըլտրդը կիպի նափաք օլաճագ. [5]եէտի կիւն նափաք
3 օլսուն։ Վէ [6]սէքիզ ինճի կիւնտէ ըՙ-ըղը ղուլֆէսի
4 խիթան օլունսուն։ Մէրգումէ տախի տէմ'ի Նէֆ-ըՙ-ըն
Քաֆիրիր իչիւն օթուզ իւչ կիւն օթուրուպ՝ Քաֆիր-
րի կինլէրի թէմամ՝ օլմայընճա պիր նէվ' մուգատ-
5 տէս շէյէ տօգունմայրպ, մագտիսէ կիրմէսին։ Վէ
էկէր գըզ տօղուրուր իսէ, հայզընտա օլտրդը կիպի
իքի հաֆթա նափաք օլուպ՝ ալթմըշ ալթը կիւն տէմ'ի
Նէֆ-ըՙ-ըն Քաֆիրիր իչիւն օթուրսուն։
6 Վէ [7]օղուլ եախօտ գըզ իչիւն Քաֆիրիր կինլէրի
թէմամ՝ օլտրգտա, քեահինէ՝ ճէմ'աաթ չատրըրընըն
գափուսընա մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր եըլլըգ պիր
գուզու, վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր կէօ-
յէրճին եավրուսը եախօտ պիր գումրու կէթիրսին։
7 Օ տախի անը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա Քաֆիրիր
մէրգումէ իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէսիյլէ,
մէրգումէ տէմ'ի նիֆասընտան Քահիր օլա. էրքէք
եախօտ գըզ էվլատ տօղուրան հագգընտա գանուն
8 պու տըր։ [8]Վէ էկէր գուզու կէթիրէմէզ իսէ, պիրի
մուհրագա վէ տիկէրի կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ,
իքի գումրու եախօտ իքի կէօյէրճին եավրուսը ալըպ՝
[9]քեահին տախի անըն իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա
էյլէմէսիյլէ՝ օ Քահիր օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 13

Ճիւզամ 'իլլէթինին Քէշխիսի 'ալամէթլէրի։

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն
2 տէտի քի, Պիր ատէմին ճէսէտինին տէրիսինտէ շիշ
եա [10]ույուզ եա փարլագ լէքէ օլուպ՝ ճէսէտինին տէ-
րիսինտէ ճիւզամ 'իլլէթի կիպի պիր շէյ զուհուր
էտէրսէ, [11]օլ վագըթ քեահին Ահարոնա եախօտ անըն
օղուլլարընտան օլան քեահինլէրին պիրինէ կէօթիւ-
3 րիսիւն։ Վէ քեահին ճէսէտին տէրիսինտէ օլան 'իլլէ-
թէ պագտրգտա, 'իլլէթտէ օլան գըլլար պէյազ օլուպ՝
'իլլէթ ճէսէտին տէրիսինտէն տէրին կէօրինիւրսէ,
ճիւզամ 'իլլէթի տիր. վէ քեահին անը կէօրտիւքտէ՝
4 անը նափաք տէյիւ հիւքմ էտէճէք տիր։ Ամմա էկէր
ճէսէտին տէրիսինտէ պուլունան լէքէ ագ օլուպ՝ տէ-
րիտէն տէրին կէօրինմէյօր, գըլը տախի պէյազ օլ-
մուշ տէյիլ իսէ, օլ վագըթ քեահին 'իլլէթլիյի եէտի
5 կիւն գափասըն։ Վէ եէտինճի կիւնտէ քեահին անա
պագտրգտա, 'իլլէթ հալը իւզրէ տուրուպ՝ տէրիյէ
եայըլմամըշ իսէ, օլ վագըթ քեահին անը եէտի կիւն
6 տահա գափասըն։ Վէ եէտինճի կիւնտէ քեահին անա
թէքրար պագտրգտա, էկէր 'իլլէթ սօլմուշ օլուպ՝
տէրիյէ եայըլմամըշ օլուրսա, օլ վագըթ քեահին անը
թահիր տէյիւ հիւքմ էտէճէք տիր. պու ույուզ տըր.
7 Վէ [12]լիպասլարընը եըղայրպ փաք օլսուն։ Լաքին
թաթհիրի իչիւն քեահինէ կէօսթէրիլտիքտէն սօնրա՝
տէրի իւզէրինէ ույուզ եայըլաճագ օլուր իսէ, օլ վա-
8 գըթ եինէ քեահինէ կէօսթէրիլսին։ Վէ քեահին անա
պագտրգտա՝ էկէր տէրի իւզէրինէ ույուզ եայըլմըշ
իսէ, օլ վագըթ քեահին անը նափաք տէյիւ հիւքմ
էտէճէք տիր. պու ճիւզամ տըր։
9 Պիր ատէմտէ ճիւզամ 'իլլէթի օլտրգտա քեահինէ
10 կէօթիւրիւլսիւն։ [13]Վէ քեահին պագտրգտա՝ էկէր տէ-
րիտէ պէյազ շիշ վար իսէ, պու տախի գըլը պէյազ
էթմիշ, վէ շիշտէ զիյատէ էթ պիթմէզ նիշանէսի
11 պուլունըրսա, Պու անըն ճէսէտինին տէրիսինտէ էս-
քիմիշ ճիւզամ օլմաղլէ, քեահին անը նափաք տէյիւ
հիւքմ էտիպ՝ անը գափամայաճագ, զիրա նափաք տըր։
12 Վէ էկէր ճիւզամ տէրիտէ եայըլմըշ օլուպ՝ ճիւզամ
'իլլէթի տէրիսինին քեաֆֆէսինի, եա'նի քեահինին
կէօզլէրինին կէօրտիյիւ եէրին ճիւմլէսինի պաշտան
13 այաղա գատար գափլամըշ օլուրսա, Քեահին պագ-
տրգտա՝ էկէր ճիւզամ պիւթիւն ճէսէտինի գափլամըշ
օլուրսա, օ զէման 'իլլէթլիյի Քահիր տէյիւ հիւքմ
էտէճէք տիր. քիւլլիյէն պէյազ օլտրդը իչիւն Քահիր
14 տիր։ Լաքին իւզէրինտէ զիյատէ էթ պիթմէսի կէօ-
15 րինտիյիւ կինտէ՝ օլ ատէմ նափաք օլաճագ։ Վէ
քեահին էթ պիթմէսինի կէօրտիւքտէ՝ անը նափաք
տէյիւ հիւքմ էտէճէք տիր, զիյատէ էթ նափաք օլուպ՝
16 ճիւզամ տըր։ Վէ էկէր պիթէն էթ թէպէտտիւլ էթմիշ
օլուպ՝ պէյազ օլուր իսէ, օլ վագըթ քեահինէ կէլսին.
17 Վէ քեահին անա պագտրգտա, էկէր 'իլլէթ պէյազ
օլմուշ իսէ, օլ վագըթ քեահին 'իլլէթլիյի Քահիր
տէյիւ հիւքմ էտէճէք. օ Քահիր տիր։
18 Վէ ճէսէտին տէրիսինտէ [14]չըպան օլուպ՝ սաղալ-
19 տրգտա, Զըպանըն եէրինտէ պէյազ շիշ, եախօտ գըր-

[1] Խուր. 6. 7։
[2] Ած. 44։
[3] Պ. 10. 10։
[4] Պ. 15. 19։
[5] Պ. 15. 19։
[6] Ղուկ. 2. 22։
[7] Թէք. 17. 12։ Ղուկ. 1. 59։ 2. 21։ Յովհ. 7. 22, 23։
[8] Ղուկ. 2. 22։
[9] Պ. 5. 7։ Ղուկ. 2. 24։
[10] Պ. 4. 26։
[11] Թիւ. 28. 27։
[12] Թէս. 17. 8, 9, 24. 8։ Ղուկ. 17. 14։
[13] Պ. 11. 25։ 14. 8։
[14] Ած. 12. 10, 12։ 4 Մլխ. 5. 27։ 2 Թէվ. 26. 20։
[15] Խուր. 9. 9։

Digitized by Google

մըզըյա մա՛իլ պէյազ փարլագ լէքէ օլուր իսէ, օլ
20 վագըթ քեահինէ կէօսթէրիլսին։ Վէ քեահին պագ-
տըգտա՝ էկէր տէրիտէն տէրին կէօրիւնիւր, վէ գըլը
պէյազ օլմուշ օլուր իսէ, օլ վագըթ քեահին անը
նափաք տէյիւ հիւքմ էտէճէք. պու՝ չըպանտա զու-
21 հուր էթմիշ ճիւզամ ՚իլլէթի տիր։ Վէ քեահին անա
պագտըգտա, էկէր գըլ իչինտէ պէյազ պուլունմայըպ՝
տէրիտէն տախի տէրին օլմայարագ սօլմուշ իսէ, օլ
22 վագըթ քեահին անը եէտի կիւն գափասըն։ Վէ էկէր
տէրի իւզէրինէ եայըլմըշ իսէ, օլ վագըթ քեահին
անը նափաք տէյիւ հիւքմ էտէճէք. պու ՚իլլէթ տիր.
23 Ամմա փարլագ լէքէ եէրինտէ տուրուպ՝ եայըլմամըշ
իսէ, չըպանըն էսէրի օլուպ՝ քեահին անը թահիր
տէյիւ հիւքմ էտէճէք տիր։
24 Եախօտ ճէսէտին տէրիսինտէ աթէշ եանըրը օլուպ՝
եանըզ նիշանը գըրմըզըյա մա՛իլ պէյազ եախօտ պէ-
25 յազ փարլագ լէքէ օլուր իսէ, Քեահին անա պագ-
տըգտա, էկէր լէքէտէ օլան գըլ պէյազ օլուպ տա՝
տէրիտէն տէրին կէօրիւնիւր իսէ, օ եանըգտա զուհուր
էթմիշ ճիւզամ օլմաղլէ՝ քեահին անը նափաք տէյիւ
26 հիւքմ էտէճէք. պու ճիւզամ ՚իլլէթի տիր։ Լաքին
քեահին անա պագտըգտա, էկէր փարլագ լէքէտէ
գըլլար պէյազ օլմայըպ՝ տէրիտէն տէրին օլմայարագ
սօլմուշ իսէ, օ զէման քեահին անը եէտի կիւն գա-
27 փասըն։ Վէ եէտինճի կիւնտէ քեահին անա պագտըգ-
տա, էկէր տէրիյէ եայըլմըշ իսէ, օլ վագըթ քեահին
անը նափաք տէյիւ հիւքմ էտէճէք. պու ճիւզամ ՚իլ-
28 լէթի տիր։ Վէ էկէր փարլագ լէքէ եէրինտէ տուրուպ՝
տէրիյէ եայըլմըշ օլմայարագ սօլմուշ իսէ, պու եա-
նըզ շիշի օլմաղլէ՝ քեահին անը թահիր տէյիւ հիւքմ
էտէճէք. զիրա եանըզ էսէրի տիր։
29 Վէ պիր էրքէք եախօտ գարընըն պաշընտա եա
30 չէնէսինտէ ՚իլլէթ օլուր իսէ, Քեահին ՚իլլէթէ պագ-
տըգտա, էկէր տէրիտէն տէրին կէօրիւնիւպ՝ անտէ
ինճէ սարը գըլ պուլունուրսա, օլ վագըթ քեահին
անը նափաք տէյիւ հիւքմ էտէճէք. պու քէլ օլուպ՝
31 պաշ եախօտ չէնէ ճիւզամը տըր։ Վէ քեահին պու
քէլ ՚իլլէթինէ պագտըգտա, էկէր տէրիտէն տէրին
կէօրիւնմէյիպ՝ իչինտէ սէյահ գըլ օլմազ իսէ, քեահին
32 ՚իլլէթի օլանը եէտի կիւն գափասըն։ Վէ եէտինճի
կիւնտէ քեահին ՚իլլէթիյէ պագտըգտա, էկէր քէլ
եայըլմայըպ՝ անտէ սարը գըլ պուլունմազ իսէ, վէ
33 քէլ տէրիտէն տէրին կէօրիւնմէզ իսէ, Օլ վագըթ օ
թըրաշ օլսուն, լաքին քէլի թըրաշ էթմէսէին. վէ քեա-
հին քէլ ՚իլլէթի օլանը եինէ եէտի կիւն գափասըն։
34 Վէ եէտինճի կիւնտէ քեահին քէլ ՚իլլէթի օլանա պագ-
տըգտա, էկէր քէլ տէրիյէ եայըլմըշ օլմայըպ՝ տէրի-
տէն տէրին կէօրիւնմէզ իսէ, քեահին անը թահիր
տէյիւ հիւքմ էտէճէք. օ տախի էլպիսէսինի եըյգա-
35 յըպ՝ թահիր օլաճագ տըր։ Ամմա թաթհիրինտէն
36 սօկրա քէլ տէրիյէ եայըլաճագ օլտըղը հալտէ, Քեահին
անա պագսըն. վէ քէլ տէրիյէ եայըլմըշ պուլունուր
իսէ, քեահին սարը գըլ արամասըն. օ նափաք տըր։
37 Լաքին էկէր քէլ հալը իւզրէ տուրուպ՝ իչինտէ սիյահ
գըլ պիթմիշ օլսա, քէլ էյի օլմուշ օլմաղլէ՝ օլ քիմ-
սէ թահիր տիր. վէ քեահին անը թահիր տէյիւ հիւքմ
էյլէյճէք տիր։
38 Վէ պիր էրքէք եախօտ գարընըն ճէսէտի տէրիսին-
տէ փարլագ լէքէլէր. եա՛նի պէյազ փարլագ լէքէլէր
39 օլտըղը հալտէ, Քեահին պագսըն, վէ ճէսէտլէրինին
տէրիսինտէ փարլագ լէքէլէր սօլուպ աղարմըշլար
իսէ, տէրիտէ զուհուր էթմիշ չիլ տիր. օ թահիր տիր։
40 Վէ պիր ատէմին պաշընըն սաչը տէօքիւլէճէք օլուր
41 իսէ, օ թաս պաշլը օլուպ՝ փաք տըր։ Վէ էկէր եիւզիւ
թարաֆընտան պաշընըն սաչը տէօքիւլէճէք օլուր իսէ,
42 ասլա՛ օլուպ թահիր տիր։ Ամմա էկէր թաս եախօտ
ասլա՛տա գըրմըզըյա մա՛իլ ագ եարա պուլունուր
իսէ, պու թաս պաշլը եախօտ ասլա՛ օլանտա զու-
43 հուր էթմիշ ճիւզամ տըր։ Վէ քեահին անա պագ-
տըգտա, էկէր անըն թասընտա եախօտ ասլա՛ընտա
եարանըն շիշի գըրմըզըյա մա՛իլ ագ օլուր տա, ճէ-
սէտին տէրիսինտէ օլան ճիւզամ կիպի կէօրիւնիւր
44 իսէ, Օլ քիմսէ ճիւզամլը օլուպ՝ նափաք տըր. քեա-
հին տախի անը մուԹլագա նափաք տէյիւ հիւքմ էյ-
լէյճէք տիր. ՚իլլէթի պաշընտա տըր։
45 Վէ ճիւզամ ՚իլլէթինէ տիւչար օլան քիմսէնին էլ-
պիսէսի երրԹըգ վէ պաշը աչըգ օլուպ՝ [1]տուտագլարը
տախի էօրԹիւլմիւշ օլարագ, [2]Նափաք, նափաք՝ տէ-
46 յիւ նիտա էյլէսին։ ՚Իլլէթ քէնտի իւզէրինտէ պու-
լունտըղը հէփ կիւնլէրտէ նափաք սայըլաճագ տըր.
օ նափաք օլտըղը իչիւն եալընըզ օԹուրուպ՝ [3]մէսքէնի
օրտու խարիճինտէ օլաճագ տըր։
47 Վէ իչինտէ ճիւզամ ՚իլլէթի պուլունան լիպաս, կէ-
48 րէք եիւն լիպաս, կէրէք քէԹէն լիպաս օլսուն, կէ-
րէք քէԹէն, կէրէք եիւն արըշը եախօտ արղաճը օլ-
սուն, վէ կէրէք տէրիտէ եախօտ տէրիտէն եափըլմըշ
49 հէր հանկը շէյտէ, Եա՛նի էկէր լիպաս եախօտ տէ-
րիտէ եախօտ արըշտա եախօտ արղաճտա վէ եախօտ
տէրիտէն օլան հէր հանկը շէյտէ եէշիլճէ եա գըր-
մըզըճա ՚իլլէթ օլուր իսէ, պու ճիւզամ ՚իլլէթի օլուպ՝
50 քեահինէ կէօսթէրիլսին։ Վէ քեահին ՚իլլէթէ պա-
51 գըպ՝ ՚իլլէթի շէյի եէտի կիւն գափասըն։ Վէ եէ-
տինճի կիւնտէ ՚իլլէթի շէյէ պագտըգտա, էկէր լի-
պաստա՝ կէրէք արըշտա՝ կէրէք արղաճտա վէ եա-
խօտ տէրիտէ եա իսԹի՛մալ իչիւն տէրիտէն եափըլ-
մըշ հէր հանկը շէյտէ ՚իլլէթ եայըլմըշ պուլունուրսա,
52 պու ՚իլլէթ [4]ազըղըն ճիւզամ օլուպ՝ նափաք տըր։ Իմտի
իչինտէ պու ՚իլլէթ պուլունտըղը լիպասը, արըշը եա-

[1] եզեկ. 24. 17, 22։ Միք. 3. 7։ | [2] Մէսր. 4. 15։ | [3] Ա՛տ. 5. 2; 12. 14։ | [4] Մրկ. 7. 3։ 15. 5։ 2 Թէվ. 26. 21։ Ղուկ. 17. 12։ | [5] Պ. 14. 44։ ——

Digitized by Google

խօտ արղաճը՝ կէրէք եիւն օլսուն, կէրէք քէթէն օլսուն, վէ եախօտ տէրիտէն եափըլմըշ հէր շէյի եագսըն. ազըրն ճիւզամ՝ տըր. աթէշէ եագըլաճագ տըր:
53 Վէ քեահին պագտըգտա, էկէր ՚իլլէթ լիպաստա եա արըշտա եա արղաճտա վէ եախօտ տէրիտէն օլան
54 հէր հանկը շէյտէ եայըլմամըշ իսէ, Քեահին ՚իլլէթլի շէյին եըյգանմասընը էմր էտիպ եինէ եէտի կիւն
55 գափասըն: Վէ ՚իլլէթլի շէյ եըյգանտըգտան սօկրա քեահին անա պագտըգտա՝ էկէր ՚իլլէթ եայըլմամըշ վէ ըէնկինի տէյիշտիրմէմիշ իսէ, նափաք օլուպ՝ անը աթէշէ եագասըն. իչէրիսինտէ եախօտ եիւզիւնտէ
56 չիւրիւքլիւք վար տըր: Վէ եըյգանտըգտան սօկրա քեահին անա պագտըգտա, էկէր ՚իլլէթ սօլմուշ իսէ, անը լիպաստան եա տէրիտէն եա արըշտան եախօտ
57 արղաճտան երրթսըն: Վէ էկէր լիպաստա եա արըշտա եա արղաճտա վէ եախօտ տէրիտէն օլան հէր հանկը շէյտէ թէքրար զուհուր էտէճէք օլուր իսէ, պու տաղըլմըշ ՙէ-ըմ՚ օլուպ՝ իւզէրինտէ ՚իլլէթ օլան շէյի ա-
58 թէշէ եագասըն: Վէ լիպասը եա արըշը վէ եա արղաճը վէ եախօտ տէրիտէն օլան հէր հանկը շէյտէ եըյգատըգտան սօկրա՝ իւզէրինտէն ՚իլլէթ կիթմիշ պուլունտըղը հալտէ թէքրար եըյգանըպ թահիր օլաճագ
59 տըր: Եիւն եա քէթէն լիպաստա եա արըշ եա արղաճտա վէ եախօտ տէրիտէն օլան հէր հանկը շէյտէ անըն թահիր եախօտ նափաք հիւքմ օլունմասը իչիւն՝ ճիւզամ՚ իլլէթի հագգընտա օլան գանուն պու տըր:

ՊԱՊ 14

Ճիւզամլընըն թահիրի իչիւն գուրպանլար վէ սա՚իրէ: 33 պիր խանէտէ զուհուր էտէն ճիւզամ վէ անըն թահիրի:

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) ճիւզամլընըն թահիրի կիւնիւնտէ անըն հագգընտա իճրա օլունաճագ գանուն պու տըր. օ ֵքեահինէ կէօթիւ-
3 րիւսիւն. Քեահին տախի օրտուկեահրն խարիճինէ չըգաճագ, վէ քեահին պագտըգտա՝ էկէր ճիւզամլը
4 քիմսէ ճիւզամ՚իլլէթինտէն շիֆա պուլմուշ իսէ, Քեահին թահիր օլունաճագ քիմսէյէ իքի տիրի վէ թահիր գուշ վէ ֶէրզ աղաճը վէ ֵգըրմըզը ֱ-ֆ-ըէ վէ ֶզուֆա օթու ալընսըն՝ տէյիւ էմր էտէճէք տիր: Վէ քեահին գուշլարըն պիրինին պիր թօփրագ գապտա փուկար սույու իւզէրինտէ պօղազլանմասընը էմր էտէ-
6 ճէք տիր: Վէ տիրի գուշ իլէ էրզ աղաճընը վէ գըրմըզը ֱ-ֆ-ըէյէ վէ զուճա օթընը ալըպ՝ անլէրի տիրի գուշ իլէ պէրապէր փունկար սույու իւզէրինտէ պօ-
7 ղազլանմըշ գուշընն գանընա պաթըրաճագ տըր: Վէ ճիւզամտան թահիր օլունաճագ քիմսէ իւզէրինէ Ֆէէտի քէրրէ ֶսէրփէրէք անը թահիր էտէճէք, վէ տիրի գուշու սահրայա տօղրու սալը վէրէճէք տիր:
8 Վէ թահիր օլունաճագ քիմսէ Ֆէլպիսէսինի եըյգայըպ վէ գըլլարընըն ճիւմլէսինի թըրրաշ էտիպ՝ ֶսու իլէ եըյգանաճագ վէ փաք օլաճագ տըր. անտէն սօկլա օրտույա կիրիպ՝ եէտի կիւն ֶչատրընըն տըշարը-
9 սընտա օթուրսուն: Վէ եէտինճի կիւնտէ գըլլարընըն ճիւմլէսինի թըրրաշ էթսին. պաշընը վէ սագալընը վէ գաշլարընը, եա՚նի հէփ գըլընը թըրրաշ էտիպ՝ էլպիսէսինի եըյգասըն, վէ ճէսէտինի սու իլէ եըյգայաճագ վէ թահիր օլաճագ տըր:
10 Վէ սէքիզինճի կիւնտէ ֶիքի գուսուրսըզ էրքէք գուզու, վէ պիր եըլլըգ գուսուրսըզ պիր տիշի գուզու, վէ ֶէքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ՝ եաղլէ
11 եուղրուպմըշ իչ՚իշըր խասս ուն վէ պիր լօճ եաղ ալաճագ տըր: Վէ թահիր էտէն քեահին թահիր օլունան ատէմի պունլար իլէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ճէմա՚աթ չատրընըն գափուսընտա տուրտուրաճագ
12 տըր: Վէ քեահին էրքէք գուզուպարտան պիրինի ալըպ՝ ֶանը սուչ գուրպանը օլմագ իւզրէ եագլաշտըրաճագ. վէ մէզքիւր լօճ եաղը ֶ-ըէ՝ անէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա. ֶսալլամա թագտիմէսի օլարագ, ՚արզ
13 էյլէյճէք տիր: Վէ գուզույը, ֵկինահ գուրպանընը վէ մուհրագայը զէպհ էյլէտիյի մահալտէ, եա՚նի մուգատտէս մահալտէ զէպհ էտէճէք տիր. զիրա սուչ գուրպանը ֶկինահ գուրպանը կիպի քեահինին տիր-
14 ֶպու ագտէս տիր: Վէ քեահին սուչ գուրպանընըն գանընտան ալըպ՝ թահիր օլունան քիմսէնին ֵսաղ գուլաղընըն եումշաղը վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իլէ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ սիւրէ-
15 ճէք տիր: Վէ քեահին մէզքիւր լօճ եաղտան ալըպ՝
16 քէնտինին սօլ ավուճընա տէօքէճէք: Վէ քեահին սաղ փարմաղընը սօլ ավուճընտա օլան եաղա պաթըրըպ՝ օլ եաղտան փարմաղը յլէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա եէտի-
17 քէրրէ սէրփէճէք տիր: Վէ քեահին ավուճընտա գալան եաղտան թահիր օլունան քիմսէնին սաղ գուլաղընըն եումշաղը վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իլէ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինտէ օլան
18 սուչ գուրպանընըն գանը իւսթինէ սիւրէճէք: Վէ քեահին ավուճընտա գալան եաղը թահիր օլունան քիմսէնին պաշը իւզէրինէ գօյուպ՝ ֶանըն իչիւն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք
19 տիր: Վէ քեահին ֵկինահ գուրպանընը ՚արզ էթմէսիյլէ, նափաքլիյինտէն թահիր օլունան քիմսէ իչիւն էմր ի քէֆարէթի էճրա էթտիքտէն սօկրա, մուհրա-
20 գայը զէպհ էյլէյճէք տիր: Վէ քեահին մուհրագա իլէ էքմէք թագտիմէսինի մէզպահրն իւզէրինտէ թագ-

---

ա Մատ. 8. 2,4, Մարկ. 1. 40, 44, Ղուկ. 5. 12, 14, 17. 14։
բ Ա՛տ. 19. 6։
գ ՚Իպր. 9. 19։
դ Մէզ. 51. 7։
ե 4 Միւլ. 5. 10, 14։
զ ՚Իպր. 9. 13։
է Պ. 13. 6։
ը Պ. 11. 25։
թ Ա՛տ. 12. 15։
ժ Մատ. 8. 4։ Մարկ. 1. 44, Ղուկ. 5. 14։
ի Պ. 2. 1։ Ա՛տ. 15. 4, 15։
լ Պ. 5. 2, 18։ 6. 6, 7։
խ Խուր. 29. 24։
ծ Խուր. 29. 11։ Պ. 1-5, 11։ 4. 4, 24։
կ Պ. 7. 7։
հ Պ. 2. 3։ 7. 6։ 21. 22
ձ Խուր. 29. 20։ Պ. 8. 23
ղ Պ. 4. 26։
ճ Պ. 5. 1, 6։ 12. 7.

Digitized by Google

տիմէէ անըն իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էթտիքտէ, օ թահիր օլաճագ տըր։

21 Վէ ՙէկէր ֆագիր օլուպ տա ՚-- է---ը կէթիրէմէզսէ, քէնտիսի իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ՝ սալլամա թագտիմէսի տէյիւ, սուչ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր գուզու, վէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ՝ եաղլէ եուղրուլմըշ պիր ՚իւշը խասս ուն
22 վէ պիր լօճ եաղ ալըպ, Պուլա պիլտիյինէ կէօրէ, ՙիքի գումրու վէ եախօտ իքի կէօյէրճինի եավրուսը ալսըն. պիրի կիւնահ գուրպանը վէ օ պիրի մուհրագա օլա-
23 րագ, ՚Թաթհիրի իչիւն անլէրի սէքիզինճի կիւնտէ ճէմ՚աթ չատրըրնըն գափուսրնտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրրնա քեահինէ կէթիրսին։ ՙՎէ քեահին սուչ գուրպանը օլան գուզույը վէ պիր լօճ եաղը ալրպ՝ անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրրնտա սալլամա թագտիմէսի օլա-
25 րագ, ՚արզ էտէճէք տիր։ Վէ սուչ գուրպանը օլան գուզույը զէպհ էթսին. ՙվէ քեահին սուչ գուրպանընըն գանընտան ալրպ՝ թաթհիր օլունան քիմսէնին սաղ գուլաղրնըն եումշաղրնա վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իլէ սաղ այաղրնըն պաշ փարմաղը իւզէ-
26 րինէ սիւրէճէք։ Վէ քեահին եաղտան քէնտինին սօլ
27 ավուճրնա տէօքէճէք տիր։ Վէ քեահին սաղ փարմաղրչյէ սօլ ավուճրնտա օլան եաղտան ՐԱՊՊԸՆ հու-
28 զուրրնտա եէտի քէրրէ սէրփէճէք տիր. Վէ քեահին ավուճրնտա օլան եաղտան՝ թաթհիր օլունան քիմսէնին սաղ գուլաղրնըն եումշաղրնա վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իլէ սաղ այաղրնըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ՝ սուչ գուրպանը գանրնըն ՚է-էէ-ը՚է-էէ- մա-
29 հալէ սիւրէճէք տիր։ Վէ քեահին ավուճրնտա գալան եաղը թաթհիր օլունան քիմսէնին պաշը իւզէրինէ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրրնտա, անըն իչիւն էմր ի քէֆարէ-
30 թի իճրա էթմէք իւզրէ, գօյաճագ տըր։ Վէ պուլա պիլտիյինէ կէօրէ ՙգումրուլարտան եախօտ կէօյէրճինի
31 եավրուլարրնտան պիրինի, Եա՚նի պուլտըղը է---ըը պիրինի կիւնահ գուրպանը վէ տիկէրինի մուհրագա օլմագ իւզրէ, էքմէք թագտիմէսի իլէ պէրապէր թագտիմ էտիպ՝ քեահին թաթհիր օլունան քիմսէ իչիւն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրրնտա էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէ-
32 ճէք տիր։ Քէնտիսինտէ ճիւզամ՚իլլէթի օլուպ՝ ՚թաթհիրի իչիւն իգթիտարը օլմայան քիմսէ հագգրնտա գանունն պու տըր։

33 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ վէ Ահարոնա խիթապէն տէտի
34 քի, ՙՍիզէ միւքք օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ Քանան տիյարրնա կիրտիյինիզտէ, միւքքինիւզ օլան տիյարտա պիր խանէյէ ճիւզամ՚իլլէթի կէօնտէրտիյիմ հալտէ,
35 Խանէ սահիպի կէլիպ, Պանա՝ ՙխանէմտէ՚իլլէթ վար կիպի կէօրինիյօր՝ տէյէրէք քեահինէ խապէր վէր-
36 սին։ Պունուն իւզէրինէ քեահին քէնտիսի ՚իլլէթի կէօրմէք իչիւն կիրմէզտէն էվվէլ խանէտէ պուլունան էշեատան պիր շէյ նափաք օլմամագ իչիւն, խանէյի պօշալթմալարընը էմր էտէճէք. պա՚տէհու քեահին
37 խանէյի կէօրմէք իչիւն կիրէճէք տիր։ Վէ ՚իլլէթէ պագտրգտա, էկէր ՚իլլէթ խանէնին տիվարլարընտա եէշիլճէ եախօտ գըրմըզրճա չուգուրլար օլուպ՝ անլէր
38 տիվարրն եիւզինտէն տէրին կէօրինիւրսէ, Քեահին խանէտէն խանէ գափուսրնա չզգրպ՝ խանէյի եէտի
39 կիւն գափայաճագ։ Վէ եէտինճի կիւնտէ քեահին ՚ավտէթ էտիպ պագտրգտա, էկէր ՚իլլէթ խանէ տի-
40 վարլարընտա եայրլմըշ իսէ, Քեահին՝ իւզէրլէրինտէ ՚իլլէթ պուլունան թաշլարը չզգարրպ՝ շէհրին խարիճինտէ նափաք պիր մահալէ աթմալարընը էմր էտէ-
41 ճէք տիր։ Վէ խանէնին պիւթիւն իչ թարաֆլարընը գազրտրպ՝ գազրտրգլարը թօփրաղը շէհրին խարի-
42 ճինէ, նափաք պիր մահալէ աթտրգտան սօնրա, Տիկէր թաշլար ալրպ օ պիր թաշլարընն եէրինէ գօսունլար,
43 վէ տիկէր թօփրագ ալրպ՝ խանէյի սրվասընլար։ Վէ էկէր թաշլարը չզգարտրգտան վէ խանէ ՚է-էը-էէ-ը գազըյարագ սրվատրգտան սօնրա. խանէտէ ՚իլլէթ
44 թէքրար զուհուր էտէճէք օլուր իսէ, Քեահին կէլիպ պագտրգտա, էկէր խանէտէ ՚իլլէթ եայրլմըշ իսէ,
45 ՙխանէտէ ազրընն ճիւզամ վար. նափաք տըր։ Վէ խանէյի երգրպ՝ թաշլարընը վէ աղաճլարընը վէ խանէնին պիւթիւն թօփրաղընը շէհրին խարիճինտէ, նա-
46 փաք պիր մահալէ չզգարաճագ տըր։ Վէ գափալը օլտրղը կիւնլէրին ճիւմլէսինտէ՝ օլ խանէյէ կիրէն հէր պիր քիմսէ ախշամատէք նափաք օլաճագ տըր։
47 Վէ օլ խանէտէ եաթան քիմսէ էլպիսէսինի երյգայաճագ տըր, վէ օլ խանէտէ թա՚ամ էտէն քիմսէ էլպի-
48 սէսինի երյգայաճագ տըր։ Լաքին քեահին կէլիպ պագտրգտա, էկէր խանէ սրվանտրգտան սօնրա ՚իլլէթ խանէյէ եայրլմամըշ իսէ, ՚իլլէթ զա՚իլ օլտրղը իչիւն՝ քեահին օլ խանէյի թահիր տէյիւ հիւքմ էտէճէք տիր։
49 Վէ խանէյի թաթհիր իչիւն ՙիքի գուշ վէ էրզ աղաճը
50 վէ գըրմըզը է--է-ըէ վէ զուճա օթու ալարագ, Գուշլարտան պիրինի պիր թօփրագ գապտա փունկար սու-
51 յու իւզէրինտէ պօղազլայաճագ տըր։ Վէ էրզ աղաճը իլէ զուճա օթընը վէ գըրմըզը է--է-ըէյը վէ տիրի գուշու ալրպ՝ անլէրի պօղազլանմըշ գուշընն գանընա վէ օլ փունկար սույրնա պաթըրրպ՝ խանէյէ եէտի քէրրէ
52 սէրփէճէք տիր։ Վէ խանէյի գուշընն գանը վէ փունկար սույու վէ տիրի գուշ վէ էրզ աղաճը վէ զուճա օթու
53 վէ գըրմըզը է--է-ըէյլէ թաթհիր էյլէյճէք տիր։ Վէ տիրի գուշու շէհրին խարիճինէ, սահրայա տօղրու սալը վէրիպ՝ ՙխանէ իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէ-
ճէք, օ տախի թահիր օլաճագ տըր։
54 Հէփ ճիւզամ՚իլլէթի վէ ՙքել, (55) Վէ ՚էլպիսէ վէ

ր Պ. 5. 7։ 12. 8։ Ղ. 12. 8։ 15. 14, 15։ ր Այ. 11։ | ղ Այ. 12։ ո Այ. 14։ ղ Այ. 22։ Պ. 15. 15։ | դ Այ. 10։ ղ Թէք. 17. 8։ Ա՚տ 32. 22։ Թէս. 7. 1։ 32. 49։ ո Էմս. 3. 33։ Ջաք. 5. 4։ | ո Պ 13. 51։ Ջաք. 5. 4։ ղ Այ. 4։ ո Այ. 20։ | ր Պ. 13. 30։ ր Պ. 13. 47։

Digitized by Google

56 -խանէ ճիւզամը, վէ ⁺շիշ վէ ույուզ վէ փարլագ լէքէ
57 խուսուսընտա գանուն պու օլուպ, Նէ զէման նափաք
օլտըղընը վէ նէ զէման թահիր օլտըղընը *թա՛լիմ
իչին՝ ճիւզամըն գանունը պու տըր։

ՊԱՊ 15

*Ատէմէրին սէյէլան վագթընտա օլան նափաքլիքլէրի, 13 վէ անլէ-
րին Քաճհիրի, 19 Նիւվանըն սէյէլան վագթընտա օլան նափաքլիք-
լէրի, 28 վէ անլէրին Քաճհիրի։*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն
2 տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէյինիզ քի՝ -Պիր քիմ-
սէնին թէնինտէն սէյէլան վագը՛ օլտըգտա՝ *սէյէլանը
3 նափաք տըր։ Վէ սէյէլանը միւտտէթինտէ նափաք-
լըյի շու տըր քի՝ կէրէք թէնինտէ սէյէլան տէվամ
էթտիյի հալտէ, կէրէք թէնինտէ սէյէլան քէսիլտիյի
4 հալտէ, անըն նափաքլըյի տիր։ Սէյէլանը օլան քիմ-
սէնին եաթտըղը հէր տէօշէք նափաք օլուպ՝ իւզէ-
5 րինտէ օթուրտըղը հէր շէյ նափաք օլուր։ Վէ անըն
տէօշէյինէ տօգունան քիմսէ էլպիսէսինի եըյգայըպ՝
⁺քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգանաճագ, վէ ախշամա գա-
6 տար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ սէյէլանը օլան քիմ-
սէնին օթուրտըղը շէյին իւզէրինէ օթուրան քիմսէ
էլպիսէսինի եըյգայըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգա-
նաճագ, վէ ախշամա գատար նափաք օլաճագ տըր։
7 Վէ սէյէլանը օլան քիմսէնին թէնինէ տօգունան քիմսէ
էլպիսէսինի եըյգայըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգանա-
8 ճագ, վէ ախշամա գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ
սէյէլանը օլան քիմսէ պիր թահիր քիմսէ իւզէրինէ
թիւքիւրիւրսէ, օլ քիմսէ էլպիսէսինի եըյգայըպ՝ քէն-
տիսի տէ սու իլէ եըյգանաճագ, վէ ախշամա գատար
9 նափաք օլաճագ տըր։ Վէ սէյէլանը օլան քիմսէնին
10 պինտիյի հէր պիր էյէր նափաք օլաճագ տըր։ Վէ
անըն ալթընտա օլան պիր շէյէ հէր տօգունան քիմսէ
ախշամա գատար նափաք օլուպ՝ անլէրի գալտըրան
քիմսէ տախի էլպիսէսինի եըյգայըպ՝ քէնտիսի տէ
սու իլէ եըյգանաճագ, վէ ախշամա գատար նափաք
11 օլաճագ տըր։ Վէ սէյէլանը օլան քիմսէ էլինի սույա
պաթըրմազտան, տօգունտըղը հէր քիմսէ էլպիսէ-
սինի եըյգայըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգանա-
12 ճագ, վէ ախշամա գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ
սէյէլանը օլան քիմսէնին տօգունտըղը ⁺թօփրագ
գապ գըրըլըպ՝ հէր պիր աղաճ գապ սու իլէ չալգա-
նաճագ տըր։
13 Վէ սէյէլանը օլան քիմսէ սէյէլանընտան թաթհի-
րինտէն սօնրա՝ ⁺թաթհիրի իչին քէնտինէ եէտի կիւն
սայըպ՝ էլպիսէսինի եըյգայարագ թէնինի փուկար
14 սույու իլէ եըյգատրգտա թահիր օլաճագ տըր։ Վէ
սէքիզինճի կիւնտէ քէնտիսինէ ⁺իքի գումրու եաթօտ
իքի կէօյէրճին եավրուսը ալսըն վէ ճէմա՛աթ չատը-
րընըն գափուսընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէլիպ՝
15 անլէրի քեահինէ վէրսին։ Քեահին տախի -անլէրին
պիրինի կիւնաճ գուրպանը վէ տիկէրինի մուհրագա
օլմագ իւզրէ՛արզ էտէրէք, ⁺քեահին անըն իչիւն ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա սէյէլանընտան տօլայը էմր ի քէ-
ֆարէթի իճրա էտէճէք տիր։
16 Վէ ⁺պիր քիմսէտէն մէնի չզտըգտա, պիւթիւն թէ-
նինի սու իլէ եըյգայաճագ, վէ ախշամա գատար նա-
17 փաք օլաճագ տըր։ Վէ իւզէրինէ մէնի տէօքիւլէն հէր
պիր լիպաս վէ հէր պիր փօսթ սու իլէ եըյգանաճագ,
18 վէ ախշամա գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ պիր
էրքէք պիր գարը իլէ միւճամա՛ա իչիւն եաթար իսէ,
էւէ տէ սու իլէ եըյգանաճագ վէ ⁺ախշամա գատար
նափաք օլաճագլար տըր։
19 Վէ ⁺պիր գարընըն սէյէլանը օլուպ՝ թէնինինի սէ-
յէլանը գան օլտըղը հալտէ, եէտի կիւն այրը տուրուպ՝
անա հէր տօգունան քիմսէ ախշամա գատար նափաք
20 օլաճագ տըր։ Վէ այրը տուրտըղը միւտտէթտէ՝ իւզէ-
րինտէ եաթտըղը հէր շէյ նափաք օլուպ՝ իւզէրինտէ
21 օթուրտըղը հէր շէյ նափաք օլաճագ տըր։ Վէ անըն
տէօշէյինէ հէր տօգունան քիմսէ էլպիսէսինի եըյգա-
յըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգանաճագ, վէ ախշամա
22 գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ մէզպուրէնին օթուր-
տըղը հէր շէյէ տօգունան քիմսէ էլպիսէսինի եըյգա-
յըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգանաճագ, վէ ախշամա
23 գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ տէօշէյինէ եաթօտ
իւզէրինտէ օթուրտըղը պիր շէյէ տօգունան քիմսէ
24 ախշամա գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ ⁺էկէր պիր
քիմսէ մէրգումէ իլէ պէրապէր եաթտըգտա, անըն
նափաքլըյի օլ քիմսէյէ տօգունուր իսէ, օ եէտի կիւն
նափաք օլուպ՝ իւզէրինտէ եաթտըղը հէր եաթագ նա-
փաք օլաճագ տըր։
25 Վէ -պիր գարընըն հայզը վագթը տէյիլ իքէն՝ գա-
նընըն սէյէլանը պիր չօգ կիւն սիւրէր իսէ, եաթօտ
հայզը վագթընտան զիյատէ ագաճագ օլուր իսէ, նա-
փաքլըյինին սէյէլանընըն հէփ կիւնլէրի հայզընըն
26 կիւնլէրի կիպի օլարագ նափաք օլաճագ տըր։ Սէյէ-
լանընըն հէփ կիւնլէրինտէ մէրգումէնին եաթտըղը
հէր եաթագ քէնտինէ հայզը եաթաղը կիպի օլուպ՝
իւզէրինտէ օթուրտըղը հէր պիր շէյ հայզը նափաք-
27 լըյի կիպի նափաք օլաճագ տըր։ Վէ անլէրէ հէր տօ-
գունան քիմսէ նափաք օլմաղլէ՝ էլպիսէսինի եըյգա-
յըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըյգանաճագ վէ ախշամա
28 գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ ⁺սէյէլանընտան
թահիր օլտըգտա, քէնտինէ եէտի կիւն սայըպ՝ ան-

- *Այ.* 34.
- ⁺ *Ղ.* 13. 2։
- * *Թէս.* 24. 8։ *Եզեկ.* 44. 23։ —
- - *Ղ.* 22. 4։ *Ա՛տ.* 5. 2։ 2 *Մխլ.* 3. 29։ *Մատ.* 9. 20։ *Մարկ.* 5. 25։ *Ղուկ.* 8. 43։
- * *Եբրայեցի սէյէլանը -եր-ղէքնէրէն օ*
- *Ղ.* 11. 25։ 17. 15։
- *Ղ.* 6. 28։ 11. 32, 33։
- *Այ.* 28։ *Ղ.* 14. 8։
- *Ղ.* 14. 22, 23։
- *Ղ.* 14. 30, 31։
- *Ղ.* 14, 19, 31։
- *Ղ.* 22. 4։ *Թէս.* 23. 10։
- 1 *Մխլ.* 21. 4։
- *Ղ.* 12. 2։
- *Ղագ Ղ.* 20. 18։
- *Մատ.* 9. 20։ *Մարկ.* 5. 25։ *Ղուկ.* 8. 43։
- *Այ.* 13։

Digitized by Google

29 տէն սօկրա թահիր օլաճագ տըր: Վէ սէքիզինճի
կիւնտէ քէնտիսի իչիւն իքի գումրու եախօտ իքի կէօ-
յէրճին եավրուսը ալըպ՝ անլէրի ճէմա՛աթ չատըրընըն
30 գափուսընա քեահինէ կէօթիւրսիւն: Քեահին տախի
պիւրինի կիւնահ գուրպանը վէ տիկէրինի մուհրագա
օլմագ իւզրէ ՚արզ էտէրէք, քեահին անըն իչիւն ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա նափաքլիյինին սէյէլանընտան
տօլայը էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք տիր:
31 Պէօյլէճէ պէնի Իսրայէլի՝ ›նափաքլիքլէրինտէն սա-
գընտըրասընընզ քի՝ արալարընտա օլան ꞉մէնքէնիմի
նէճիս էթմէյէրիյլէ նափաքլիքլէրինտէ էօլմէյէյէր:
32 ՙՍէյէլանը օլան վէ ꞉մէնի չըգմասըյլէ նափաք օլան
33 քիմսէ հագգընտա, ՚՚վէ հայզընտա խասթա գարը, վէ
սէյէլանը օլան (կէրէք էրքէք, ꞉կէրէք գարը օլսուն)
՛վէ նափաք գարը իլէ եաթան էրքէք հագգընտա գա-
նուն պու տըր:

ՊԱՊ 16

Քեահին ի ա՛զամլըն գուտս իւլ ազտասա կիրմէսինէ տա՛իր գանուն:
11 *Քէնտիսի իչիւն օլան կիւնահ գուրպանը:* 15 *Գավմ իչիւն կիւնահ*
գուրպանը: 20 *Սալը վէրիլէճէք էրկէճ:* 29 *Սէնէվի քէֆարէթ կիւնիւ.*

Վէ ՚՚Ահարոնընը՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա եագլա-
շարագ վէֆաթ էտէն իքի օղուլլարընըն վէֆաթընա-
2 տան սօկրա ՐԱՊՊ Մովսէսէ սէօյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ
Մովսէսէ տէտի քի՝ Գարնտաշընկ Ահարոնա սէօյլէ քի,
էօլմէմէսի իչիւն մագտիսէ՝ փէրտէնին իչէրիսինէ,
՚թապութընը իւղէրինտէ օլան քէֆարէթկեահ էօնիւնէ
հէր վագըթ կիրմէսին. զիրա ꞉քէֆարէթկեահ իւզէ-
3 րինտէ պուլութտա կէօրինէճէյիմ: Ահարոն մագտիսէ
շու վէճհլէ, եա՛նի ՚կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ
պիր տանա իլէ վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր գօչ
4 իլէ ꞉կիրէճէք տիր: ՚՚Մուգատտէս քէթէն կէօմլէյի
կիյսին, վէ թէնի իւզէրինտէ քէթէն տօն օլարագ քէ-
թէն գուշագ գուշանըպ՝ քէթէն սարըգ սարսընը. պուն-
լար մուգատտէս էլպիսէ տիր. վէ ꞉թէնինի սու իլէ եը-
5 գայըպ՝ անլէրի կիյէճէք տիր: ՚՚վէ պէնի Իսրայէլ ճէ-
մա՛աթընտան կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ՝ քէչի-
լէրտէն իքի էրկէճ վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ՝ պիր գօչ
6 ալաճագ: Վէ Ահարոն քէնտիսի իչիւն կիւնահ գուր-
պանը օլան տանայը թագտիմ էտիպ՝ ꞉քէնտիսի վէ
խանէսի իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք տիր:
7 Վէ օլ իքի էրկէճի ալըպ՝ ճէմա՛աթ չատըրընըն գա-
փուսընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրտըրաճագ:
8 Վէ Ահարոն՝ պիրի ՐԱՊՊ իչիւն, վէ տիկէրի ֊ԵԵԵԵԵ

տէֆ՝ էտիլէճէք էրկէճ իչիւն՝ իքի էրկէճլէր իւզէրինէ
9 գուր՛ա ալաճագ տըր: Վէ իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ գու-
ր՛ասը չըգան էրկէճի Ահարոն եագլաշտըրարագ, անը
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ ՚արզ էտէճէք տիր:
10 Վէ տէֆ՝ էտիլմէք իչիւն իւզէրինէ գուր՛ա չըգան էր-
կէճի, ꞉անընլէ էմր ի քէֆարէթի իճրա էտիպ՝ անը
տէֆ՝ էտիլմէք իւզրէ պէրրիյէյէ կէօնտէրմէք իչիւն
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տիրի տուրտըրաճագ տըր:
11 Վէ Ահարոն քէնտիսի իչիւն կիւնահ գուրպանը
օլան տանայը եագլաշտըրըպ քէնտիսի վէ խանէսի
իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէրէք, քէնտիսի իչիւն
կիւնահ գուրպանը օլան տանայը զէպհ էտէճէք տիր:
12 Վէ ꞉պուխուրտանը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մէզ-
պահ իւզէրինտէն աթէշ գօրլարըյլէ տօլտուրարագ,
վէ ՙինճէ տէօյիւլմիւշ խօշ րա՛հալը պուխուր իլէ ա-
վուճլարը տօլուսընը ալըպ՝ փէրտէնին իչէրիսինէ կէօ-
13 թիւրճէք տիր: ꞉՚վէ պուխուրը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընը-
տա աթէշ իւզէրինէ գօյաճագ քի պուխուրըն տիւ-
մանը շէհհատէթ իւզէրինտէ օլան ›քէֆարէթկեահը
14 գափլայա, վէ քէնտիսի էօլմէյէ: Վէ ꞉տանանըն գա-
նընտան ալըպ՝ ꞉փարմաղըյլէ քէֆարէթկեահ իւզէ-
րինէ՝ շարգ թարաֆընա տօղրու սէրփէճէք, վէ փար-
մաղըյլէ գանտան քէֆարէթկեահըն էօնիւնէ եէտի
քէրրէ սէրփէճէք տիր:
15 ՚՚վէ գավմ իչիւն կիւնահ գուրպանը օլան էրկէճի
զէպհ էտիպ՝ գանընը ՚՚փէրտէնին իչէրիսինէ կէօթիւր-
սիւն վէ տանանըն գանը յլէ եափտրը կիպի պունուն
գանըյլէ պէօյլէ եափարագ, անը քէֆարէթկեահ իւ-
զէրինէ վէ քէֆարէթկեահըն էօնիւնէ սէրփէճէք տիր:
16 Վէ պէնի Իսրայէլին նափաքլիքլէրի սէպէպինտէն վէ
ճիւմլէ կիւնահլարը իլէ ՛իսեանլարը սէպէպինտէն՝
꞉մագտիս իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք տիր.
վէ նափաքլիքլէրի հէր իլէ պէրապէր տու-
րան ճէմա՛աթ չատըրը իչիւն տախի պու մինվալ
17 իւզրէ իճրա էյլէյէճէք տիր: Վէ էմր ի քէֆարէթի
իճրա էթմէք իւզրէ մագտիսէ կիրիպ՝ քէնտիսի վէ
խանէսի վէ պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա՛աթը իչիւն էմր ի
քէֆարէթի իճրա էթսին, վէ տըշարը չըգընճայատէք
՛ճէմա՛աթ չատըրընտա պիր ատէմ պուլունմասընը:
18 Վէ չըգըպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մէզպահա
֊ԵԵԵԵ վէ ՚անընն իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէ-
րէք տանանըն գանընտան վէ էրկէճին գանընտան
ալըպ՝ մէզպահըն պույնուզլարընըն հէր թարաֆընա
19 սիւրճէք. Վէ փարմաղըյլէ գանտան անըն իւզէրինէ

Ա՛տ. 5.3։ 19. 13,20։ Եզեկ. 5. 11։ 23. 38։ Պ. 11. 46։ Թէս. 24. 8։ Եզեկ. 44. 23։ Այ. 2։ Այ. 16։ Այ. 19։ Այ. 25։

꞉ Այ. 24։ — Պ. 10. 1, 2։ ꞉ Խուր. 30. 10։ Պ. 23. 27։ ՚Իպր. 9. 7։ 10. 19, 20։ ꞉ Խուր. 30. 20։ Պ. 8. ꞉ Խուր. 25. 22։ 40. 34։ ꞉ Պագ Պ. 4. 14։ Ա՛տ. 3 Մ՚խլ. 8. 10-12։ ꞉ Պ. 4. 3։

꞉ ՚Իպր. 9.7,12,24,25։ ꞉ Խուր. 28. 39,42,43։ Պ. 6. 10։ Եզեկ. 44 17, 18։ [6, 7։ ꞉ Խուր. 30. 20։ Պ. 8. ꞉ Պագ Պ. 4. 14։ Ա՛տ. 29. 11։ 2 Թէվ. 29. 21։ Երր.6.17։ Եզեկ 45. 22, 23։ ꞉ Պ. 9. 7։ ՚Իպր. 5 2։ 7. 27, 28։ 9. 7։ ꞉ 1 Յովհ. 2. 2։ ꞉ Պ. 10. 1։ Ա՛տ. 16. 18, 46։ Վահ. 8. 5։ ꞉ Խուր. 30. 34։ ꞉ Խուր. 30. 1, 7, 8։

Ա՛տ. 16. 7, 18, 46։ Վահ 8. 3, 4։ ꞉ Խուր. 25 21։ ꞉ Պ. 4. 5։ ՚Իպր. 9. 13, 25։ 10. 4։ ꞉ Պ 4. 6։ [7, 28։ ꞉ ՚Իպր. 2. 17։ 5. 2։ 9. ꞉ Այ. 2։ ՚Իպր. 6. 19։

9. 3, 7,12։ ꞉ Պագ Խուր. 29. 36։ Եզեկ. 45. 18։ ՚Իպր. 9. 22, 23։ ꞉ Պագ Խուր. 34. 3։ Ղուկ. 1. 10։ ꞉ Խուր. 30. 10։ Պ. 4. 7,18։ ՚Իպր.9.22,23։

Digitized by Google

եւտի քէրրէ սէրփիպ՝ անը պէնի Իսրայէլին նափաք-
լիքլէրինտէն թաթհիր վէ ՝թագտիս էյլէյէճէք տիր։
20 Վէ մագտիս իլէ ճէմա՛աթ չատըրը վէ մէզպահ իչիւն
էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէյի թէքմիլ էթտիքտէ,
21 տիրի էրկէճի եագլաշտըրագագ։ Վէ Ահարոն իքի էլլէ-
րինի տիրի էրկէճին պաշը իւզէրինէ գօյուպ՝ պէնի Իս-
րայէլին ճիւմլէ թէճավուզաթը իլէ ճիւմլէ ՚իսեան վէ
կիւնահլարընը անըն իւզէրինտէ իգրար էթմէքլէ,
՚անլէրի էրկէճին պաշընա գօտրգտան սօկրա՝ անը պիր
միւնասիպ քիմսէնին էլիյլէ պէրրիյէյէ կէօնտէրէճէք
22 տիր։ Վէ էրկէճ ՚անլէրին թէճավուզաթընըն քեաֆ-
ֆէսինի քէնտէ իւզէրինտէ՝ պէեապանա կէօթիւրէճէք
տիր. պէօյլէճէ էրկէճի պէրրիյէյէ սալը վէրէճէք տիր։
23 Վէ Ահարոն ճէմա՛աթ չատըրընա կիրէճէք, ՚վէ
մագտիսէ կիրտիյի զէման կիյտիյի քէթէն էլպիսէյի
24 չրգարրպ՝ անլէրի օրատա պրագաճագ։ Վէ թէնինի
մուգատտէս մահալտէ սու իլէ եըյգայրպ՝ քէնտի էլ-
պիսէսինի կիյտիքտէն սօկրա, ՚չրգարպ քէնտի մուհ-
րագասընը վէ գավմըն մուհրագասընը թագտիմ էթ-
մէքլէ՝ քէնտիսի իչիւն վէ գավմ իչիւն էմր ի քէֆարէթի
25 իճրա էտէճէք տիր։ Վէ ՚կիւնահ գուրպանընըն իչ եա-
ղընը մէզպահըն իւզէրինտէ եագաճագ տըր։
26 Վէ տէֆ՚ էտիլմէք իչիւն էրկէճի սալը վէրէն քիմսէ
էլպիսէսինի եըյգայրպ՝ ՚թէնինի տախի սու իլէ եըյ-
գատրգտան սօկրա օրտույա կիրէճէք տիր։
27 ՚Վէ քէֆարէթի իճրասը իչիւն գանըլարը մագտիսէ
կէթիրիլմիշ կիւնահ գուրպանը օլան տանա իլէ կիւ-
նահ գուրպանը օլան էրկէճի օրտուտան չրգարմաղլէ,
տէրիլէրինի վէ էթլէրինի վէ թէրսլէրինի աթէշէ եա-
28 գաճագլար։ Վէ անլէրի եագան քիմսէ էլպիսէսինի
եըյգայրպ՝ թէնինի տախի սու իլէ եըյգատրգտան
սօկրա օրտույա կիրէճէք տիր։
29 Վէ պու սիզէ էպէտի ֆէրիզէ օլսուն քի ՚եէտինճի
այտա այրն օնունտա քէսր ի նէֆս էյլէյէրէք կէրէք
եէրլի, կէրէք արանըզտա մուգիմ օլան ղարիպ հիչ
30 պիր իշ իշլէմէյէսինիզ։ Զիրա ճիւմլէ կիւնահլարը-
նըզտան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚թահհիր օլմանըզ
իչիւն ՚Է֊ՀԷ֊ սիզի թաթհիր էթմէք իւզրէ՝ սիզին իչիւն
31 օլ կիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք տիր։ ՚Օլ ՚Է֊
սիզէ րահաթ սէպթի օլարագ էպէտի ֆէրիզէ օլմագ
32 իւզրէ՝ քէսր ի նէֆս էտէճէքսինիզ։ Վէ փէտէրի եէրին-
տէ քեահինլիք էթմէք իչիւն ՚մէսհ վէ ՚թախսիս օլու-
նան քեահին էմր ի քէֆարէթի իճրա էյլէյիպ՝ մու-
գատտէս էլպիսէ օլան ՚քէթէն լիպասլարընը կիյէ-
33 ճէք։ ՚Վէ գուտս իւլ ագտաս իչիւն էմր ի քէֆարէթի
իճրա էտիպ՝ ճէմա՛աթ չատըրը իւլէ մէզպահ իչիւն
տախի էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք, վէ քեահին-
լէր վէ ճէմա՛աթընն պիւթիւն գավմը իչիւն էմր ի քէ-
34 ֆարէթի իճրա էյլէյճէք տիր։ ՚Վէ սէնէտէ պիր
տէֆ՚ա պէնի Իսրայէլ իչիւն ճիւմլէ կիւնահլարընտան
տօլայը էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ, ՚պու
սիզէ էպէտի ֆէրիզէ օլսուն։ Ո տախի ՐԱՊՊԸՆ Մով-
սէսէ էմր էյլէտիյի կիպի իճրա էյլէտի։

ՊԱՊ 17

*Զէպիհէլէրին գանընըն մէսքէն գափուսընտա Քագտիմի։ 7 Ճիննլէրէ
զէպհ էթմէնին նէհի էտիլմէսի, 10 Գանըն, 15 վէ քէնտիլիյինտէն է-
լէնին, եախօտ փարէլէնէնին եէնիլմէմէսինէ տա՛իր գանուն։*

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Ա-
հարոնա վէ օղուլլարընա վէ պէնի Իսրայէլին ճիմ-
լէսինէ սէօյլէ քի, անլէրէ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի պու
3 տըր. Եա՛նի պէյթ ի Իսրայէլտէն պիր քիմսէ ՚պիր
սըղըր եա գօյուն եա քէչի ՝ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնի էօ-
նինտէ, ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ, ճէմա՛աթ
4 չատըրընըն գափուսընա կէթիրմէքսիզին, կէրէք օր-
տու իչինտէ, կէրէք օրտու խարիճինտէ պօղազլայա-
ճագ օլուրսա օլ քիմսէ իւզէրինէ գան ՚ատտ օլունուպ
գան տէօքմիշ օլտըղընտան օլ ատէմ ՝գավմը արա-
5 սընտան գաթթ օլունաճագ տըր. Թա քի պէնի Իսրա-
յէլ ՚սահրատա զէպհ էթտիքլէրի գուրպանլարը կէ-
թիրէլէր, եա՛նի անլէրի ՐԱՊՊԱ ճէմա՛աթ չատը-
րընըն գափուսընա քեահինէ կէթիրիպ՝ անլէրի ՐԱՊ-
ՊԱ սէլամէթ զէպհիհէլէրի օլմագ իւզրէ զէպհ էտէլէր
6 Քեահին տախի ՝գանը ճէմա՛աթ չատըրընըն գափու-
սընտա ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը իւզէրինէ սէրփիպ՝ ՚վ
եաղընը ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛իհա օլմագ իւզրէ եագաճագ
7 Վէ արթըգ զէպհիհէլէրինի՝ ՝թապհ՚ օլմագլըգլէ զինս
էթտիքլէրի ՝ճիննլէրէ զէպհ էթմէսինլէր. պու անլէր
ասրլարընճա էպէտի ֆէրիզէ օլսուն։
8 Վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝ Պէյթ ի Իսրայէլտէն եախօտ
արանըզտա մուգիմ օլան ղարիպլէրտէն հէր քի
՚մուհրագա եախօտ գուրպան թագտիմ էտէճէք օլուս
9 տա, Անը ՝ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթմէք իչիւն ճէմա՛աթ
չատըրընըն գափուսընա կէթիրմէզ իսէ, օլ ատէ՛
գավմը արասընտան գաթթ՚ օլունաճագ տըր։
10 ՚Վէ պէյթ ի Իսրայէլտէն եախօտ արանըզտա մու-

Ն Եզեկ. 43. 20։
Ո Այ. 16։ Եզեկ. 45. 20։
Պ Ես. 53. 6։
Ր Ես. 53.11,12։ Յովհ. 1. 29։ Ղևտ. 9. 28։ 1 Պետ. 2. 24։
Ս Եզեկ. 42.14։ 44. 19։
Տ Այ. 3, 5։
Ու Պ. 4. 10։
Փ Պ. 15. 5։
Ք Պ. 4. 12, 21։ 6. 30։ Ղևտ. 13. 11։
Օ Խուր. 30. 10. Պ. 23. 27։ Ա՛տ. 29. 7։ Ես. 58. 3, 5։ Դան. 10. 3, 12։
Ֆ Մէզ. 51. 2։ Երեմ. 33. 8։ Եփես. 5. 26։ Ղևտ. 9. 13, 14։ 10. 1, 2։
Ա 1 Յովհ. 1. 7, 9։
Բ Պ. 23. 32։
Գ Պ. 4. 3, 5, 16։
Դ Խուր. 29. 29, 30։ Ա՛տ. 20. 26, 28։
Ե Այ. 4։
Զ Այ. 6, 16, 18, 19։ 24։
Է Խուր. 30. 10։ Ղևտ. 9. 7, 25։
Ը Պ. 23.31։ Ա՛տ. 29. 7։ 28. 4։ Եզեկ. 20. 28։ 22. 9։
Թ Պագ Թէս. 12. 5, 15, 21։
Ժ Թէս. 12. 5, 6, 13, 14։
Ի Թէք. 17. 14։
Լ Թէք. 21. 33։ 22, 2։ 31. 54։ Թէս. 12. 2։ 3 Մխլ. 14.23։ 4 Մխլ. 16.4։ 17.10։ 2 Թէվ.
Խ Պ. 3. 2։
Ծ Խուր. 29. 18։ Պ. 3. 5, 11, 16։ 4.31։ Ա՛տ. 18. 17։
Կ Խուր. 34. 15։ Պ. 20. 5։ Թէս. 31.16։ Եզեկ. 23. 8։
Հ Թէս. 32. 17։ 2 Թէվ. 11.15։ Մէզ. 106.3։ 1 Կոր. 10. 20։ Վս. 9. 20։
Ձ Պ. 1. 2, 3։
Ղ Այ. 4։
Ճ Թէք. 9. 4։ Պ. 3.11։ 7. 26, 27։ 19. 2։ Թէս. 12. 16, 23։ 15. 23։ 1 Մխլ. 14. 33։ Եզեկ. 44. 7։

Digitized by Google

գիմ օլան ղարիպլէրտէն հէր քիմ պիր նէվ՝ գան եէրսէ,
Ւօլ գան եէյէն ատէմին ՝ալէյհինէ եիւզիմիւ չէվիրիպ՝
11 անը գավմը արասընտան գաթ՝ էտէճէյիմ։ ՒԶիրա ճէ-
սէտին ճանը գանտա տրը. պէն տախի անը՝ մէզպահ
իւզէրինտէ ՝ճանլարընըզ իչին քէֆարէթ իճրա էթ-
մէք իւզրէ սիզէ վէրտիմ, զիրա Ւճան իչին քէֆարէթ
12 էտէն գան տրը։ Պու էճլտէն պէնի Իսրայէլէ տէտիմ՝
քի՝ Սիզտէն պիր քիմսէ գան եէմէսին, արանըզտա
13 մուգիմ օլան ղարիպ տախի գան եէմէսին։ Վէ պէնի
Իսրայէլտէն եախօտ արանըզտա մուգիմ օլան ղա-
րիպլէրտէն պիրի Ւեէնիր հայվան եախօտ գուշ ավա-
տրգտա, ՝անըն գանընը ագրտրպ Ւթօփրագլէ էօրթ-
14 սիւն։ ՒԶիրա հէր ճէսէտին ճանը անըն գանը օլուպ՝
ասըլ հայաթը օ տրը. պու սէպէպտէն պէնի Իս-
րայէլէ տէտիմ՝ քի՝ Հիչ պիր ճէսէտին գանընը եէմէ-
յէսինիզ. զիրա հէր ճէսէտին ճանը անըն գանը օլուպ՝
անը եէյէն ատէմ գաթ՝ օլունաճագ տրը։
15 ՝Վէ լաշէ եախօտ փարէլէնմիշ օլանը եէյէն հէր
քիմսէ, եէրլի օլսուն, ղարիպ օլսուն, ՝էլպիսէսինի եր-
գայրպ՝ Ւքէնտիսի տէ սու իլէ երգանաճագ. վէ ախ-
շամա գատար նափաք օլուպ՝ անտէն սօկրա թահիր
16 օլաճագ տրը։ Լաքին էկէր Ելէէ-է-է երգամայրպ՝
ճէսէտինի տախի երգամազ իսէ, Ւկիւնահրնըն ՀԷՂ-
ՈՒԸ չէքճէք տիր։

ՊԱՊ 18

Խիւսֆ ը շէր՝ իզտիհամ։ 19 Շէնի՝ան։

Վ ԷՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2)Պէնի
3 Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Ւ-Ալլահրնըզ Եհովա պէն իմ։ Ւ-Սա-
քին օլտրղրնըզ Մրսըր տիյարրնըն ՝ամէլլէրիյլէ ՝ա-
միլ օլմայասրնըզ, վէ սիզի կէօթիւրէճէյիմ Ւ-Քանան
տիյարրնըն ՝ամէլլէրիյլէ ՝ամիլ օլմայասրնըզ, վէ գա-
4 նունլարը իւզրէ եիւրիւմէյէսինիզ։ Անլէրտէ եիւրիւ-
մէք իւզրէ՝ Ւահքեամրմը իճրա վէ գանունլարրմը
5 հրֆզ էտէսինիզ. Ալլահրնըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։ Իմտի
գանունլարրմը վէ ահքեամրմը հրֆզ էտէսինիզ. Ւզի-
րա անլէրի իճրա էտէն ատէմ՝ անլէրլէ եաշայաճագ
տրը. Ւ-ՐԱՊՊ պէն իմ։
6 Հիչ պիր ատէմ՝ քէնտի եագրն ագրապասրնտան
պիրինէ՝ ՝իւրեանլըղրնը աչմագ իչին եագլաշմասրն.

ե Պ. 20. 3, 5, 6, 26, 17։ Երեմ. 44. 11։ Եզեկ. 14. 8։ 15. 7։
ը Այ. 14։
թ Մատ. 26.28։ Մարկ. 14. 24։ Բօմ. 3. 26։ 5. 9։ Եփես. 1. 7։ Կող. 1. 14,20։ Ի՝որ. 13. 12։ 1 Պետ. 1. 1։ 1 Յովհ.1.7։Վահ.1.5։
ժ ՝Որ. 9. 22։
ի Պ. 7. 26։ [23։
լ Թէս. 12. 16,24։ 15.
խ Եզեկ. 24. 7։
կ Այ. 11, 12։ Թէք. 9. 4։ Թէս. 12. 23։
հ Խուր. 22. 31։ Պ. 22. 8։ Թէս.14.21։ Եզեկ. 4. 14։ 44. 31։
ձ Պ. 11. 25։
ղ Պ. 15. 5։
ճ Պ. 5. 1։ 7. 18։ 19. 8։ Ա՝տ. 19. 20։

—

մ Այ. 4։ Խուր. 6. 7։ Պ. 11. 44։ 19. 4, 10, 34։ 20. 7։ Եզեկ.20. 5, 7, 19, 20։
յ Եզեկ. 20.7, 8։ 23.8։
ն Խուր. 23. 24։ Պ. 20. 23։Թէս.12.4,30,31։
շ Թէս. 4. 1, 2։ 6. 1։ Եզեկ. 20. 19։
ո Եզեկ. 20. 11,13,21։ Ղուկ. 10. 28։ Բօմ. 10. 5։ Գաղ. 3. 12։
չ Խուր. 6. 2, 6, 29։ Մատ. 3. 6։
պ Պ. 20. 11։
ջ Թէք. 49. 4։ Պ. 20. 11։ Թէս.22. 30։ 27. 20։ Եզեկ. 22. 10։
ռ Պ. 20. 18։ Եզեկ.18. 6. 22 10։
ս Պ. 20. 10։ Խուր. 20. 14։ Թէս. 5. 18։ 22. 22։ Էսթ. 6. 29, 32։ Մատ. 3. 5։ Մատ.5. 27։ Բօմ.2.22։ 1Կոր. 6. 9։ Ի՝որ. 13. 4։
վ 3 Մհլ. 11. 7, 33։ Ա՝տ. 7. 43։
տ Պ. 20. 2։ 4 Մհլ.16. 3։ 21. 6։ 23. 10։ Երեմ. 19. 5։ Եզեկ. 20. 31։ 23. 37, 39։
ր Պ. 19. 12։ 20.3։ 21. 6։ 22. 2, 32։ Եզեկ. 36. 20, վէ պայրն Մայ. 1. 12։
ց Պ. 20. 13։ Բօմ. 1. 27։ 1 Կոր. 6. 9, 10։ 1 Տիմ. 1. 10։
ւ Պ. 20. 15, 16։ Խուր. 22. 19։
փ Պ 20. 12։
ք Այ 30։ Մատ. 15. 18-20։ Մարկ. 7. 21-23։ 1 Կոր. 3. 17։
և Պ.20.23։Թէս.13.12։

Ամոս 2. 7։ 1 Կոր 5. 1։
բ Պ. 20.17։ 2 Մհլ 13. 12։ Եզեկ. 22. 11։
գ Պ. 20. 19։
դ Պ. 20. 20։
ե Թէք. 38. 18, 26։ Պ. 20.12։ Եզեկ. 22.11։
զ Պ. 20. 21։ Պայ Թէս. 25. 5։ Մատ. 14. 4։ Մատ.22. 24։ Մարկ. 12. 19։
է Պ. 20. 14։
ը 1 Մհլ. 1. 6, 8։

Digitized by Google

25 րըն ճիւմլէսիյլէ նափաք օլտըլար։ Վէ ⁻տիյար նափաք
օլմաղլէ, ՙպէն քէօթիւլիւյինիւն ճէզասընը վէրէճէ-
յիմ, վէ օլ տիյար սէքէնէսինի ⁻իսթիֆրաղ էտէճէք
26 տիր։ ⁻Իմտի սիզ գանունլարըմը վէ ահքեամըմը հէֆզ
էտիպ՝ նէ եէրլի, նէ արանըզտա մուգիմ ղարիպ պու
27 մէքրուհաթըն հիչ պիրինի իշլէմէյէսինիզ։ (Զիրա տի-
յարըն սիզտէն էվվէլ օլան էհալիսի պու մէքրուհա-
թըն քեաֆֆէսինի եափմալարը յլէ, օլ տիյար նափաք
28 օլտու։) Օլմայա քի տիյար սիզտէն էվվէլ օլան թա՛ի-
ֆէլէրի իսթիֆրաղ էթտիյի կիպի, ՙսիզի տախի, անը
29 նափաք էթտիյինիզտէ, իսթիֆրաղ էտէ։ Զիրա հէր
քիմ պու մէքրուհաթտան պիրինի իրթիքեապ էտէ-
ճէք օլուր իսէ, անը իրթիքեապ էտէնլէր քէնտի գավմ-
30 լարը արասընտան գաթ՛ օլունաճագ տըր։ Իմտի ⁻սիզ-
տէն էվվէլ իշլէնիլէն մէքրուհ՛ատէթլէտրտէն հիչ պիրի-
նի իշլէմէյէճէք վէ անլէրլէ ՙնափաք օլմամագ իչիւն թէն-
պիհաթըմը հրֆզ էտինիզ։ ՚Ալլահրնըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։

ՊԱՊ 19

Պա՛զը գանունլարըն Թէքէրլիւրիւ։

1 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պէնի
Իսրայէլիւն պիւթիւն ճէմա՛աթընա սէօյլէ քի՝ ⁻Մու-
գատտէս օլունըզ. զիրա պէն Ալլահրնըզ Եհովա գուտ-
տուս իմ։
3 ՚Հէր ատէմ վալիտէսինտէն վէ փէտէրինտէն գօրգ-
սուն. վէ ՙսէպթլէրիմի հրֆզ էտինիզ. Ալլահրնըզ
ՐԱՊՊ պէն իմ։
4 ⁻Պաթըլ մա՛պուտլարա մէյլ էթմէյինիզ, ՙվէ քէն-
տիլէրինիզէ տէօքմէ իլահլար եափմայընըզ. Ալլահր-
նըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։
5 Վէ ⁻ՐԱՊՊԱ սէլամէթ գուրպանը զէպհ էթտիյի-
նիզտէ, մագպուլ օլաճագ թարզտա զէպհ էյլէյինիզ։
6 Զէպհ էյլէտիյինիզ կիւնտէ վէ էրթէսի կիւնտէ եէնիլսին,
7 վէ իչիւնճիւ կիւնէ գալանը աթէշէ եագըլսըն։ Վէ էկէր
անտէն իչիւնճիւ կիւնտէ եէնիլէճէք օլուր իսէ, մէք-
8 րուհ օլմաղլէ մագպուլ տէյիլ տիր։ Վէ անտէն եէյէն՝
կիւնահրնըն ⁵եէ֊֊ըը չէքէճէք տիր. զիրա ՐԱՊՊԸՆ
մուգատտէս նէսնէսինէ նագզ ը հիւրմէթ էթմիշ օլ-
տըղընտան, օլ քիմսէ գավմը արասընտան գաթ՛ օ-
լունաճագ տըր։
9 Վէ ⁵տիյարընըզըն մահսուլընը պիչտիյինիզ վա-
գըթ՛ թարլակըն քէնարընը թէմամլյլէ պիչմէյէսին
վէ պիչինիկտէն տիւշէն պաշագլարը տէվշիրմէյէսին։
10 Վէ պաղ պօզումրկըն պագիյէսինի տէվշիրմէյէսին,
եա՛նի պաղրկտա գալան իւզիւմլէրի տէվշիրմէյիպ՝
անլէրի ֆագիր վէ ղարիպ իչիւն պրագասընն. Ալլա-
հրնըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։
11 ⁵Սըրգաթ էթմէյէսինիզ, եալան սէօյլէմէյէսինիզ,
12 ⁵վէ պիրիպիրինիզի ալտաթմայասընըզ։ Վէ ⁵իսմինլէ
եալան եէրէ եէմին էյլէմէյէսինիզ. ⁵վէ Ալլահրնըզըն
իսմինէ նագզ ը հիւրմէթ էթմէյէսինիզ. ՐԱՊՊ պէն իմ։
13 ⁵Գօնշըրկա զուլմ էթմէյէսին, վէ անտէն ⁻էէ չէ ղասպ
էյլէմէյէսին. ⁵իւճրէթլիւնին իւճրէթի սէնին եանընտա
պիր կէճէ սապահատէք գալմասընն։
14 Սաղըրա շէթմ էթմէյէսին, վէ ⁵քէօր օլանըն էօ-
նիւնէ թէօքէզ գօմայասընն. անճագ ՙԱլլահրնտան գօր-
գասընն. ՐԱՊՊ պէն իմ։
15 ⁵Հիւքմտէ հագգսըզլըգ էթմէյէսին. ֆագիրին խաթ-
րընա րի՛այէթ վէ քէպիրէ միւտահանէ էյլէմէյէսին.
գօնշըրկա ՚ատալէթլէ հիւքմ էտէսին։
16 ՝Գավմրկ արասընտա դայպէթ էթմէք իւզրէ կէզ-
մէյէսին. ⁵գօնշըրկրն գանընա կիրմէյէսին. ՐԱՊՊ պէն
17 իմ։ ՝Գարնտաշրկա եիւրէյիկտէ պուղ էթմէյէսին.
՝գօնշըրկրն սէպէպիյլէ կիւնահա կիրմէմէք իչիւն ՚անը
18 մութլագա թա՛զիր էտէսին։ Ինթիգամ ⁵ալմայասընն,
վէ գավմրկրն օղուլլարընա քին թուրմայասընն, ⁵ան-
ճագ գօնշըրկը քէնտին կիպի սէվէսին. ՐԱՊՊ պէն իմ։
19 Գանունլարըմը հրֆզ էտինիզ. հայվանրկրն պիր
ճինսինի պաշգա պիր ճինսի իլէ չիֆթլէշտիրմէյէսին,
⁻թարլակա իքի նէվ՛ թօխում էքմէյէսին. ⁵վէ իքի
մուխթէլիֆ ճինստէն տօգունմըշ լիպաս կիյմէյէսին։
20 Վէ պիր ատէմ նիսատան պիրի իլէ եաթըպ ճիմա՝
էտէրսէ, վէ մէզպուրէ պիր քիմսէյէ նիշանլանմըշ
ճարիյէ օլուպ՝ ֆիտիյէսի վէրիլմէմիշ վէ ազատ էտիլ-
մէմիշ իսէ, թէ՛տիպ օլունսընլար. ֆագաթ գաթլ
օլունմասընլար զիրա մէզպուրէ հուրր տէյիլ իտի։
21 Վէ ⁻քէնտիսի իչիւն սուչ գուրպանը օլմագ իւզրէ
ՐԱՊՊԱ ճէմա՛աթ չատրրընրն գափուսընա պիր սուչ
22 գուրպանը գօչը կէթիրսին. Վէ քեահրին անրն իչիւն
էթտիյի կիւնահտան տօլայը սուչ գուրպանո գօչը յլէ
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էմր ի քէֆարէթի իճրա էթ-

ղ Ա՛տ. 35. 34։ Երեմ. 2. 7։ 16. 18։ Եզեկ. 36. 17։
ղ Մէզ. 89. 32։ Ես. 26. 21։ Երեմ. 5. 9, 29։ 9. 9։ 14. 10։ 23. 2։ Ովս. 2. 13։ 8. 13։ 9. 9։
ր Այ. 28։
ռ Այ. 5, 30։ Պ. 20. 22, 23։
ս Պ. 20. 22։ Երեմ. 9. 19։ Եզեկ. 36. 13, 17։
տ Այ. 3, 26։ Պ. 20, 23։ Թէս. 18. 9։
ր Այ. 24։
ց Այ. 2, 4։
—
ւ Պ. 11. 44։ 20. 7, 26։ 1 Պետ. 1. 16։
փ Խուր. 20. 12։
ք Խուր. 20. 8։ 31. 13։
օ Խուր. 20. 4։ Պ. 26։ 1։ 1 Կոր. 10. 14։ 1 Յովհ. 5. 21։
ֆ Խուր. 34. 17։ Թէս. 27. 15։
ղ Պ. 7. 16։
ծ Պ. 23. 22։ Թէս. 24. 19-21։ Հուդ. 2. 15, 16։
ձ Խուր. 20. 15։ 22. 1, 7, 10։ Թէս. 5. 19։
ղ Պ. 6. 2։ Եփես. 4. 25։ Կող. 3. 9։
ճ Խուր. 20. 7։ Պ. 6. 3։ Թէս. 5. 11։ Մատ. 5. 33։ Յակ. 5. 12։
յ Պ. 18. 21։
ն Մարկ. 10. 19։ 1 Մէլ. 4. 6։
շ Թէս. 24. 14, 15։ Մատ. 3. 5։ Յակ. 5. 4։
ո Թէս. 27. 18։ Բօմ. 14 13։
չ Այ. 32։ Պ. 25. 17։ Թէք. 42. 18։ Վտ. 5. 7։ 1 Պետ. 2. 17։
պ Խուր. 23. 2, 3։ Թէս. 1. 17։ 16. 19։ 27. 19։ Մէզ. 82. 2։ Էմս. 24. 23։ Յակ 2. 9։
ջ Խուր. 23. 1։ Մէզ. 15 3։ 50. 20։ Էմս. 11. 13։ 20. 19։ Եզեկ. 22. 9։
ռ Խուր. 23. 1, 7։ 3 Միխ 21. 13։ Մատ. 26 60, 61։ 27. 4։
վ 1 Յովհ. 2. 9, 11։ 3. 15։
տ Պագ Բօմ. 1. 32։ 1 Կոր 5. 2։ 1 Տիմ. 5. 22։ 2 Յովհ 11։
ր Մատ. 18. 15։ Ղուկ. 17. 3։ Գաղ. 6. 1։ Եփես. 5. 11։ 1 Տիմ. 5. 20։ 2 Տիմ. 4. 2։ Տիտ. 1. 14։ 2. 15։
ց 2 Մխլ. 13. 22։ Էմս. 20. 22։ Բօմ. 12. 17, 19։ Գաղ. 5. 20։ Եփես. 4. 31։ Յակ. 5. 9։ 1 Պետ. 2. 1։
ւ Մատ. 5. 43։ 22. 39։ Բօմ. 13. 9։ Գաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։
փ Թէս. 22. 9, 10։
ք Թէս. 22. 11։
օ Պ. 5. 15։ 6. 6։

Digitized by Google

մէսիյլէ, էթտիյի կիւնահ անա ՚աֆվ օլունաճագ տըր։
23 Վէ օլ տիյարա կիրիպ՝ մէյվէսի եէնիլիր հէր հանկը
նէվ՚ աղաճ տիքտիյինիզտէ, անըն մէյվէսինի խի-
թանսըզ կիպի նափաք թուլթասընըզ. սիզէ իւչ սէնէ
24 խիթանսըզ օլարագ եէնիլմէսին։ Վէ տէօրտիւնճիւ
սէնէտէ մէյվէսինին քեաֆֆէսի ։ՐԱՊՊԱ սէնա իչիւն
25 մուգատտէս օլսուն։ Վէ պէշինճի սէնէտէ մէյվէսինի
եէյէսինիզ, քի սիզին իչիւն մահսուլընը արթըրա.
Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։
26 ՚Գանալը էր եէմէյէսինիզ. ՚թէֆա՚իւլ էթմէյէսինիզ.
27 միւնէճճիմլիք էյլէմէյէսինիզ։ ։Պաշընըզընը էթրա-
ֆընտաքի սաչը գըրգմայասընըզ, վէ սէնին սագալ
28 պաշընը պօզմայասըն։ Վէ մաթէմ իչիւն ՚թէնինիզտէ
եարա աչմայասընըզ, վէ թէնինիզտէ նագշ տէօյտիւր-
մէյէսինիզ. ՐԱՊՊ պէն իմ։
29 ։Գրըզընը ֆահիշէ էտէրէք րէզիլ էթմէյէսին, օլ-
մայա քի տիյար ղինաքեար օլա, վէ տիյար խապա-
սէթլէ մէմլու օլա։
30 ։Սէպէթլէրիմի հրֆզ էտիպ՝ ՚մագտիսիմէ հիւրմէթ
էտէսինիզ. ՐԱՊՊ պէն իմ։
31 Սէպէպլէրիյլէ նափաք օլմագ իւզրէ ։ճիննճիլէրէ
թապի՚ վէ պագըճըլարա թալիպ օլմայասընըզ. Ալ-
լահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։
32 ։Ագ սայլընըն հուզուրընտա այաղա գալգասըն վէ
իխթիյարա հիւրմէթ էյլէյէսին, վէ ։Ալլահընկտան
գօրգասըն. ՐԱՊՊ պէն իմ։
33 ։Վէ տիյարընըզտա սիզին իլէ պիր ղարիպ սաքին
34 օլուր իսէ, անը թազեիգ էթմէյէսինիզ։ ՚Եանընըզտա
սաքին օլան ղարիպ սիզէ եէրլինիզ կիպի օլուպ՝ ։անը
քէնտինկ կիպի սէվէսին. զիրա սիզ տախի Մրսըր տի-
յարընտա ղարիպ իտինիզ. Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։
35 Արշըն, վէզն վէ էօլչէք խուսուսընտա ։հիւքմտէ
36 հագգսըզըզ էթմէյէսինիզ։ ։Թէրազինիզ թէմամ՝
թաշլարընըզ թէմամ՝ էֆանըզ թէմամ՝ վէ հինինիզ
թէմամ օլսուն. սիզի Մրսըր տիյարընտան չըգարան
37 Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։ ։Իմտի ճիւմլէ գանունլա-
րըմը վէ ահքեամըմըն քեաֆֆէսինի հրֆզ ու իճրա
էտինիզ. ՐԱՊՊ պէն իմ։

ՊԱՊ 20

*Մողոքա էվլատ Յագտիմ էթմէմէք, 4 վէ պէօյլէ իշէ եիւզ վէրմէ-
մէք, 6 վէ ֆիննճիլէրէ տանընշմագ հագգընտա էմր։ 7 Մուգատտէս
օլմագ իչիւն էմր։ 9 Վալիտէյնէ չէթմ էթմէք, 10 վէ զինա վէ շէ-
նի՚տաթ ը սաղիրէ հագգընտա գանունն։ 22 Ալլահա խա՚տան։ 27 ֆիննճիլէրին գաթլի։*

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2)՝Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ։Պէնի Իսրայէլտէն վէ Իսրայէլ ա-
րասընտա մուգիմ ղարիպլէրտէն հէր քիմ քի քէնտի զիւրրիյէթինտէն Մողոքա վէրիրսէ, մուճլագա գաթլ
օլունաճագ տըր. տիյարընն գավմը անը թաշլարլէ
3 րէճմ էտէճէք տիր։ ։Պէնն տախի եիւզիւմիւ օլ ատէմ
՚ալէյհինէ չէվիրիպ, ՚մագտիսիմի նէճիս էթմէք վէ
։մուգատտէս իսմիմէ նագզ ը հիւրմէթ էյլէմէք իչիւն
քէնտի զիւրրիյէթինտէն Մողոքա վէրտիյի էճլտէն՝
4 անը գավմընտան գաթ՚ էտէճէյիմ։ Վէ էկէր տիյա-
րընն գավմը օլ քիմսէ զիւրրիյէթինտէն Մողոքա վէր-
տիյի վագըթտա ։-ո-ո-ը-ը-ա կէօզլէրինի գափայըպ
5 տա, ՚անը գաթլ էթմէզ իսէ, Օլ վագըթ պէն օլ քիմ-
սէյէ գարշը վէ ։՚ա՚իէսինէ գարշը ՚եիւզիւմիւ չէվիրիպ՝
կէրէք անը, կէրէք ։Մողոքա թապի՚ օլմագլըգլէ՝ զինա
էթմէք իչիւն օլ քիմսէյէ թապի՚ օլանլարընն ճիւմլէ-
6 սինի գավմ՚արընտան գաթ՚ էտէճէյիմ։ Վէ ։ճիննճի-
լէր իլէ պագըճըլարընն արտընճա ֆահշիյաթ իչիւն
մէյլ էտէն քիմսէ իւզէրինէ տախի եիւզիւմիւ չէվիրիպ՝
7 անը քէնտի գավմընտան գաթ՚ էտէճէյիմ։ ։Իմտի քէն-
տիլէրինիզի թագտիս էտիպ՝ մուգատտէս օլունըզ.
8 զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։ ։Վէ գանունլարըմը
հրֆզ էտիպ՝ անլէրի իճրա էյլէյինիզ. ։սիզի թագ-
տիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ։
9 ։Փէտէրինէ եախօտ վալիտէսինէ հէր քիմ շէթմ
էտէրսէ, մուճլագա գաթլ օլունաճագ տըր. փէտէրինէ
եա վալիտէսինէ շէթմ էթտի. ։գանը քէնտի իւզէրինէ
10 օլաճագ տըր։ Վէ ։պիր ատէմին զէվճէսի իլէ հէր քիմ
զինա էտէրսէ, գօնշըսընըն զէվճէսի իլէ զինա էտէն,
եա՚նի զանի վէ զանիյէ մուճլագա գաթլ օլունաճագ
11 տըր։ ։Վէ պիր ատէմ փէտէրինին զէվճէսի իլէ եա-
թարագ փէտէրինին ՚իւրեանլըզընը աչմըշ օլուրսա,
մուճլագա իքիսի տէ գաթլ օլունաճագ տըր. գան-
12 լարը քէնտի իւզէրլէրինտէ օլաճագ տըր։ ։Վէ պիր
ատէմ կէչինի իլէ եաթար իսէ, մուճլագա իքիսի տէ
գաթլ օլունաճագ. ։խապասէթ էթտիքլէրի իչիւն գան-
13 լարը քէնտի իւզէրլէրինտէ օլաճագ տըր։ Վէ ։պիր
ատէմ գարը իլէ եաթար կիպի էրքէք իլէ եաթար իսէ,
իքիսի տէ մէքրուհաթ իշլէտիքլէրի իչիւն մուճլագա
գաթլ օլունաճագ տըր. գանլարը քէնտի իւզէրլէրինտէ

Լ *Թէս.* 12. 17, 18։ *Էսթ.* 3. 9։
— *Պ.* 17. 10, վէ ղայրի։ *Թէս.* 12. 23։
— *Թէս.* 18. 10,11, 14։ 1 *Մխլ.* 15.23։ 4 *Մխլ.* 17.17։ 21.6։ 2 *Թէվ.* 33. 6։ *Մտ.* 3. 5։
Լ *Պ.* 21. 5։ *Երեմ.* 9. 26։ 48.37։ *Ես.* 15.2։
ր *Պ.* 21. 5։ *Թէս.* 14.1։ *Եզեկ.* 16. 6։ 48. 37։
ր *Թէս.* 23. 17։
ց *Ալ.* 3։ *Պ.* 26. 2։
— *Վտ՚.* 5. 1։
ւ *Խուբ.* 22. 18։ *Պ.* 20. 6, 27։ *Թէս.* 18. 10։ 1 *Մխլ.* 28.7։ 1 *Թէվ.* 10. 13։ *Ես.* 8. 19։ *Ա՚մաղ.* 16. 16։
ւ *Էսթ.* 20. 29։ 1 *Տիմ.* 5. 1։
ո *Ալ.* 14։
ջ *Խուբ.* 22. 21։ 23. 9։
— *Խուբ.* 12. 48, 49։
չ *Թէս.* 10. 19։
ւ *Ալ.* 15։
ր *Թէս.* 25. 13, 15։ *Էսթ.* 11. 1։ 16. 11։ 20. 10։
Ր *Պ.* 18. 4, 5։ *Թէս.* 4. 5, 6։ 5. 1։ 6. 25։
— *Պ.* 18, 21։
բ *Պ.* 18. 21։ *Թէս.* 12. 31։ 18. 10։ 4 *Մխլ.* 17.17։ 23.10։ 2 *Թէվ.* 33. 6։ *Եզեկ.* 7. 31։ 32. 35։ *Եզեկ.* 20.26, 31։
գ *Պ.* 17. 10։ [39։
դ *Եզեկ.* 5. 11։ 23. 38։
ե *Պ.* 18. 21։
զ *Թէս.* 17. 2, 3, 5։
է *Խուբ.* 20. 5։
ը *Պ.* 17. 10։
թ *Պ.* 17. 7։
ժ *Պ.* 19. 31։
ի *Պ.* 11. 44։ 19. 2։ 1 *Պետ.* 1. 16։
լ *Պ.* 19. 37։
խ *Խուբ.* 31. 13։ *Պ.* 21. 8։ *Եզեկ.* 37. 28։
ծ *Խուբ.* 21. 17։ *Թէս.* 27. 16։ *Եմս.* 20.20։
Մատ. 15. 4, 5։
կ *Ալ.* 11, 12, 13, 16, 27։ 2 *Մխլ.* 1. 16։
հ *Պ.* 18. 20։ *Թէս.* 22. 22։ *Յովհ.* 8. 4, 5։
ձ *Պ.* 18. 8։
ղ *Պ.* 18. 15։
ճ *Պ.* 18. 23։
մ *Պ.* 18. 22։ *Թէս.* 23. 17։ *Պաղ Թէք.* 19։ 5։ *Հաք.* 19. 22։

Digitized by Google

14 օլաճագ տըր։ ՚Վէ պիր ատէմ գրզը վալիտէսիյլէ պէ-
րապէր ալըրսա, պու խապասէթ օլմաղլէ, անը վէ
մէզգիւրէլէրի աթէշէ եագսընլար քի սիզտէ խապա-
15 սէթ պուլունմայա։ ՚Վէ հայվանա թէգարրիւպ էտէն
ատէմ մութլագա գաթլ օլունուպ՝ հայվանը տախի
16 էօլտիւրէճէքսինիզ։ Վէ պիր գարը պիր հայվանա ճի-
մա՛ իչիւն թէգարրիւպ էտէրսէ, գարը իլէ հայվանը
էօլտիւրէճէքսինիզ. անլէր մութլագա գաթլ օլունուպ
17 գանլարը քէնտի իւզէրլէրինտէ օլաճագ տըր։ ՚Վէ պիր
ատէմ փէտէրէնին գրզը եա վալիտէսինին գրզը օլան
հէմշիրէսինի ալըպ՝ անըն ՚իւրեանլըղընը կէօրիւպ,
մէզպուրէ տախի անըն ՚իւրեանլըղընը կէօրիւր իսէ,
պու րէզալէթ օլմաղլէ անլէր գավմ՚արընըն կէօզլէրի
էօնիւնտէ գաթլ օլունաճագլար տըր. հէմշիրէսինին
՚իւրեանլըղընը աչմըշ օլմաղլէ կիւնահրընըն ֆեղ֊ըէ
18 չէքէճէք տիր։ ՚Վէ պիր ատէմ հայզընտա օլան պիր
գարը իլէ եաթրպ անըն ՚իւրեանլըղընը աչարագ մէճ-
րա՛ընը քէշֆ էտէրսէ, մէզպուրէ տախի քէնտի մէճ-
րա՛ի տէմինի աչմըշ օլմաղլէ, իքիսի տէ գավմ՚արը
19 արասընտան գաթ՛ օլունաճագլար տըր։ ՚Վէ թէյզէ-
կինի, եա հալանըն ՚իւրեանլըղընը աչմայասըն, ՚զիրա
պէօյլէ եաէ քէնտի եագընընըն ՚իւրեանլըղընը աչմըշ
20 տըր. կիւնահլարընըն ֆեղ֊ըէ չէքէճէքլէր տիր։ ՚Վէ
պիր քիմսէ ՚ամուճասընըն զէվճէսի իլէ եաթրպ՝ ՚ա-
մուճասընըն ՚իւրեանլըղընը աչարսա, անլէր կիւնահ-
լարընըն ֆեղ֊ըէ չէքիպ էվլատսըզ էօլէճէքլէր տիր։
21 ՚Վէ պիր ատէմ քէնտի գարնտաշընըն զէվճէսինի ալըր
իսէ, պու մուրտարլըգ տըր. գարնտաշընըն ՚իւրեան-
լըղընը աչմըշ օլուր. էվլատլարը օլմայաճագ տըր։
22 Իմտի ՚ճիւմլէ գանունլարըմը վէ ահքեամըմընն
քեաֆֆէսինի հրճզ էտիպ՝ անլէրի իճրա էյլէյէսի-
նիզ, քի սաքին օլմանըզ իչիւն սիզի կէօթիւրէճէյիմ
23 տիյար ՚սիզի իսթիֆրաղ էթմէյէ։ ՚Վէ էօնիւնիւզտէն
թարտ էտէճէյիմ թա՛իֆէլէրին ՚ատէթլէրի իւզրէ հա-
րէքէթ էթմէյէսինիզ. զիրա անլէր պու շէյլէրին
ճիւմլէսինի իճրա էթտիքլէրի իչիւն ՚պէն անլէրտէն
24 իքրահ էյլէյէրէք, ՚Սիզէ տէտիմ՚ քի՝ Անլէրին տի-
յարընը միրաս ալաճագսընըզ. պէն տախի անը, եա՛-
նի օլ սիւթ վէ պալ ագան տիյարը սիզէ միւլք օլմագ
իւզրէ վէրէճէյիմ. ՚սիզի գավմ՚արտան թէֆրիք էտէն
25 Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։ ՚Իմտի սիզ թահիր իլէ
նափաք հայվանլարը, հէմ նափաք իլէ թահիր գուշ-
լարը թէֆրիք էտինիզ. ՚վէ նափաք թուլմանըզ ի-
չիւն թէֆրիք էթտիյիմ՝ հայվանլար վէ գուշլար վէ
հաշէրաթընը քեաֆֆէսիյլէ քէնտիլէրինիզի մուրտար
26 էթմէյէսինիզ։ Վէ պանա մուգատտէս օլաճագսընըզ.
՚զիրա պէն ՐԱՊՊ գուտտուս իմ, վէ պէնիմ՝ օլմագ
իւզրէ ՚սիզի գավմ՚արտան թէֆրիճ էյլէտիմ։
27 ՚Պիր ատէմ եախօտ նիսատան պիրի ճինճի եա
պագրճը պուլունուր իսէ, մութլագա գաթլ օլունա-
ճագ տըր. անլէրի թաշլարլէ րէճմ էթսինլէր. ՚գան-
լարը իւզէրլէրինտէ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 21

Քեահինլէրին մաՁէմի. 6 անլէրին մուգատտէս օլմալարը. 7 անլէ-
րին էվլէնմէլէրի. 17 Նօգսանլը օլան քեահինլէրին մագտիստէ խըտ-
մէթ էթմէմէլէրի։

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, Ահարոնըն օղուլ-
լարը օլան քեահինլէրէ սէօյլէ քի՝ ՚Սէֆֆէն պիրի ճէ-
նազէ իչիւն գավմը արասընտա նափաք օլմասընն.
2 Ֆագաթ եագըն ագրապասը, եա՚նէ վալիտէսի վէ փէ-
3 տէրի վէ օղլու վէ գրզը վէ գարնտաշը իչիւն, Վէ նի-
քեահ օլմամըշ քէնտինէ եագըն պագիրէ գրզ գարընն-
4 տաշը իչիւն տախի նափաք օլա պիլիր։ ՚Գավմը արա-
սընտա րէ՚իս օլտրղընտան՝ քէնտիսինի մուրտար վէ
5 նափաք էթմէսէն։ ՚Պաշլարընը թաս վէ սագալ պաշ-
լարընը թըրաշ էթմէյիպ՝ թէնէլէրինտէ եարա աչմա-
6 սընլար։ Քէնտիլէրինին Ալլահընա մուգատտէս օլ-
սունլար. վէ ՚քէնտիլէրինին Ալլահընըն իսմինէ նագզ ը
հիւրմէթ էթմէսինլէր. զիրա ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլա-
րընը՝ քէնտիլէրինին Ալլահընըն էգմէյինի թագտիմ
էտէնլէր օլմալարը հասէպիյլէ մուգատտէս օլմալը
7 տըրլար։ ՚Զանիյէ եախօտ լէքէտար էտիլմիշ օլանը
ալմասընլար, վէ ՚պօշանմըշ գարը ալմասընլար, զի-
8 րա ՚էահէն Ալլահընա մուգատտէս տիր։ Իմտի անը
թագտիս էտէսին, զիրա սէնին Ալլահընըն էգմէյինի
թագտիմ՚էտէն օ տըր. օ սանա մուգատտէս օլա. ՚չիւն-
քի պէն սիզի թագտիս էտէն ՐԱՊՊ գուտտուս իմ։
9 ՚Վէ քեահին օլան քիմսէնին գրզը զինայլէ լէքէտար
օլուր իսէ, փէտէրինի լէքէտար էթտիյի իչիւն աթէշէ
եագըլաճագ տըր։
10 Վէ պաշը իւզէրինէ մէսհ եաղը տէօքիւլմիւշ վէ
՚լիպասլարը կիյմէք իչիւն թագտիս օլունմըշ ՚՚վէ
գարնտաշլարը արասընտա քեահին ի ա՛զամ օլան
գաթ ՚պաշընը աչմասըն, վէ էլպիսէսինի երրթմա-
11 սըն։ ՚Վէ հիչ պիր ճէնազէ եանընա կիթմէյիպ՝ փէ-
տէրի վէ եախօտ վալիտէսի իչիւն նափաք օլմասըն։
12 Վէ Ալլահընըն մագտիսինի մուրտար էթմէմէք իչիւն
՚մագտիստէն չըգմասըն. զիրա ՚քէնտի Ալլահընըն
մէսհ եաղընըն թահը՝ իւզէրինէ տիր. ՐԱՊՊ պէն իմ։

ג Պ.18.17։ Թէս.27.23։
ד Պ.18.23։Թէս.27.21։
ה Պ.18.9։ Թէս.27.22։ Պագ Թէք. 20. 12։
ו Պ.18.19։Պագ Պ.15.24։
ז Պ. 18. 12, 13։
ח Պ. 18. 6։
ט Պ. 18. 14։
י Պ. 18. 16։
כ Պ. 18. 26։ 19. 37։
ל Պ. 18. 25, 28։
מ Պ. 18. 3, 24, 30։
נ Պ.18. 27։ Թէս. 9.5։
ס Խուր. 3. 17։ 6. 8։
ע Այ. 26։ Խուր. 19. 5։ 33. 16։ Թէս. 7. 6։ 14. 2. 3 Մխել. 8.53։
פ Պ.11.47։ Թէս.14.4։
צ Պ. 11. 43։ [1. 16։
ק Այ.7։ Պ.19.2։ 1 Պետ.
ר Այ. 24։ Տիտ. 2. 13։
ש Պ. 19. 31։ Խուր. 22. 18։ Թէս. 18.10,11։ 1 Մխել. 28. 7, 8։
ת Այ. 9։ —— Պագ Թէս. 14. 1։ Եզեկ. 44. 20։
א Պ. 18. 21։ 19. 12։
ב Եզեկ. 44. 22։
ג Պագ Թէս. 24. 1, 2։
ד Պ. 20. 7, 8։
ה Թէք. 38. 24։
ו Խուր.28.2։ Պ.16.32։
ז Խուր. 29. 29. 30։ Պ. 8. 12։ 16. 32։ Ա՛տ 35. 25։
ח Պ. 10. 6։ [1, 2։
ט Ա՛տ.19.14։ Պագ Այ.
י Պ. 10. 7։ [12. 30։
כ Խուր. 28. 36։ Պ 8, 9.

Digitized by Google

13 [1]Ու զաթ քէնտիսինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ պաքիրէ
14 ալսըն: Տուլ եախօտ պօշանմըշ եախօտ լէքէտար
էտիլմիշ [2]ը զանիյէ ալմայըպ՝ անճագ զէվճէ օլմագ
իւզրէ գավմընտան պիր պաքիրէ ալսըն, քի նէսլինի
15 քէնտի գավմընտա լէքէտար էթմէյէ: Զիրա [3]անը
թագտիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ:
16 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (17) Ա-
հարոնա սէօյլէ քի՝ Սէնին նէսլինտէն [4]ասրլարընճա
գուսուրը օլան քիմսէ Ալլահընըն էքմէյինի [5]թագ-
18 տիմ էթմէք իչիւն եագլաշմասըն: Զիրա գուսուրը
19 օլան ատէմ ասլա եագլաշմամալը տըր: Քէօր եա-
խօտ թօփալ եախօտ պուրնու եասսը եախօտ [6]ը-
[7]ը [8]զիյատէլիք օլան, եախօտ այաղը եախօտ էլի
20 գըրըգ օլան քիմսէ, Եա գանպուր եա ճիւճէ եա կէօ-
զինտէ լէքէի օլան, եա ույուզը եա թէմրէյիլի եա
21 **գասըղը եարըգ[9] օլան քիմսէ, Եա՛նի քեահին Ահա-
րոնըն նէսլինտէն պիր նէվ՝ գուսուրը օլան քիմսէ
[10]ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարընը թագտիմ էթմէք իչիւն
եագլաշմասըն. գուսուրը օլտրդը իչիւն Ալլահընըն
էքմէյինի թագտիմ էթմէք իւզրէ եագլաշմասըն:
22 [11]Ագտսլէրտէն եախօտ [12]մուգատտէլէրտէն Ալլահը-
23 նըն էքմէյինի եէսին. Ֆագաթ գուսուրը օլտրդընտան՝
[13]մագտիսիմի մուրտար էթմէմէք իչիւն՝ փէրտէնին
եանընա կիրմէսին, վէ մէզպահա եագլաշմասըն.
24 զիրա անլէրի թագտիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ: Վէ
Մովսէս Ահարոն իլէ օղուլլարընա վէ պէնի Իսրայէ-
լին քեաֆֆէսինէ [14]սէօյլէտի:

ՊԱՊ 22

*Քեահինլէրին նափաքլիքլէրի վագթընտա մուգատտէս շէյլէրէ եագ-
լաշմամալարը. 6 անլէրին Թանհիրիւ 10 Քեահինին խանէսի խալզը-
նըն մուգատտէս շէյլէրտէն եէմէլէրին 17 Զէպհ էտիլճէք հայվանլա-
րըն գուսուրսուզ օլմալարը 26 Գուրպան իչիւն օլան հայվանլարըն
ուսուլը [15]Ինհիսապը 29 Շուքր զուրպանըզընն եէնիլմէսին:*

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Ա-
հարոնա վէ օղուլլարընա սէօյլէ քի՝ Պէնի Իսրայէլին
[16]պանա թագտիս էթտիքլէրի մուգատտէս շէյլէրտէն
[17]չէքինէրէք [18]մուգատտէս իսմիմէ նագզ ը հիւրմէթ
3 էթմէյէլէր. ՐԱՊՊ պէն իմ: Անլէրէ սէօյլէ քի՝ [19]Ասըր-
լարընըզճա ճիւմլէ նէսլինիզտէն հէր քիմ [20]նափաք-
լիյի իւզէրինտէ իքէն՝ պէնի Իսրայէլին ՐԱՊՊԱ թագ-
տիս էթտիքլէրի մուգատտէս շէյլէրէ եագլաշըր իսէ,
օլ քիմսէ հուզուրըմտան գաթ՝ օլունաճագ տըր. ՐԱՊՊ
4 պէն իմ: Ահարոնըն նէսլինտէն հէր քիմ ճիւզամը եա
[21]սէյէլանը օլուր իսէ, [22]թահիր օլմայընճա մուգատ-
տէս շէյլէրտէն եէմէսին. վէ [23]հէր քիմ ճէնազէ սէպէ-
պիյլէ նափաք օլմուշ պիր շէյէ տօգունըրսա, եախօտ
5 [24]քէնտինտէն մէնի չրգան քիմսէ, Եախօտ [25]սէպէպիյլէ
նափաք օլա պիլէճէյի պիր նէվ՝ հաշէրաթա, եախօտ
հէր հանկը նէվ՝ նափաքլիյի օլուր իսէ օլսուն, [26]սէ-
պէպիյլէ նափաք օլա պիլէճէյի պիր ատէմէ տօգու-
6 նան, Եա՛նի պունլարա տօգունան քիմսէ ախշամա գա-
տար նափաք օլուպ՝ [27]ճէսէտինի սու իլէ եըյգամայըն-
7 ճա մուգատտէս նէսնէլէրտէն եէմէսին: Վէ կիւնէշ
պաթտրըղընտա թահիր օլուպ՝ անտէն սօկրա մու-
գատտէս նէսնէլէրտէն եէսին. զիրա [28]անըն էքմէյի տիր:
8 [29]Էօլիւ եախօտ փարէլէնմիշ օլանը եէյիպ՝ քէնտինի
9 անընէլէ նափաք էթմէսին. ՐԱՊՊ պէն իմ: Վէ թէն-
պիհաթըմը հրֆզ էթսինլէր, [30]քի սէպէպիյլէ կիւնահ
չէքմէյէլէր, վէ անլէրէ նագզ ը հիւրմէթ էթտիքլէրի
իչիւն էօլմէյէլէր. անլէրի թագտիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ:
10 [31]Վէ հիչ պիր եապանճը մուգատտէս նէսնէլէրտէն
եէմէսին. քեահինին միւսաֆիրի վէ իւճրէթլիսի մու-
11 գատտէս նէսնէլէրտէն եէմէսին: Ամմա քեահինին
քէնտի ագչէսիյլէ սաթըն ալտրդը քիմսէ վէ խանէ-
սինտէ տօղան անտէն եէսին. [32]պունլար անըն էքմէ-
12 յինտէն եէյէճէքլէր տիր: Վէ քեահինին գըզը պիր եա-
պանճը յա նիքեահ օլունուրսա, մէրգումէ մուգատտէս
13 թագտիմէտէն եէմէսին: Ամմա քեահինին գըզը տուլ
եախօտ պօշանմըշ օլուպ՝ էվլատը օլմայարագ [33]փէ-
տէրինին խանէսինէ տէօնտիւյու հալտէ, [34]սէպավէ-
թինտէ օլտրդը կիպի, փէտէրինին էքմէյինտէն եէսին.
լագին հիչ պիր եապանճը անտէն եէմէսին:
14 [35]Վէ էկէր պիր քիմսէ սէհվէն մուգատտէս նէսնէ-
լէրտէն եէր իսէ, իւզէրինէ պէշտէ պիր [36]իլավէ էտէրէք
15 մուգատտէս նէսնէ իլէ քեահինէ վէրսին: Վէ պէնի
Իսրայէլին ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթտիյի [37]մուգատտէս
16 նէսնէլէրէ նագզ ը հիւրմէթ էթմէսինլէր. Վէ մուգատ-
տէս նէսնէլէրինի եէմէքլէ [38]սուչ վէ գապահաթը քէնտի
իւզէրլէրինէ կէթիրմէսինլէր. զիրա անլէրի թագտիս
էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ:
17 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (18) Ա-
հարոնա վէ օղուլլարընա վէ պէյթ ի Իսրայէլին քեաֆ-
ֆէսինէ խիթապ էտէրէք անլէրէ սէօյլէ քի՝ [39]Պէյթ ի
Իսրայէլտէն, եախօտ Իսրայէլտէ պուլունան ղարիպ-
լէրտէն հէր քիմ մուհրագա օլմագ իւզրէ՝ ՐԱՊՊԱ
թագտիմ էթտիյի հէր նէվ՝ նէզրլէրի իչիւն վէ հէր նէվ՝
միւթէպէրրի՝ թագտիմէլէրի իչիւն գուրպան թագտիմ
19 էտէճէք օլուր իսէ, Սիզին իչիւն մագպուլ օլմագ իւզ-
րէ [40]սըղրըլարտան եա գօյունլարտան եա քէչիլէրտէն

[1] Այ. 7։ Եզեկ. 44. 22։
[2] Այ. 8։
[3] Գ. 10. 3։ Ա՛տ. 16.5։ Մէզ. 65. 4։
[4] Գ. 22. 23։
[5] Թէս. 23. 1։
[6] Ե՛թէ՝ Խուսիյէսի է-
զվիվշ
[7] Այ. 6։
[8] Գ. 2. 3, 10։ 6. 17, 29։ 7. 1։ 24. 9։ Ա՛տ. 18. 9։ [18. 19։
[9] Գ. 22. 10-12։ Ա՛տ. 18. 9։
[10] Այ. 12։ ——
[11] Խուր. 28. 38։ Ա՛տ 18.32։ Թէս. 15 19։
[12] Ա՛տ. 6. 3։
[13] Գ. 18. 21։
[14] Գ. 7. 20։
[15] Գ. 15. 2։
[16] Գ. 14 2։ 15. 13։
[17] Ա՛տ. 19 11, 22։
[18] Գ. 15. 16։
[19] Գ. 11. 24, 43, 44։ 15. 7, 19։
[20] Գ. 15. 5։ Ի՛սպր. 10. 21։ [11, 13։
[21] Գ 21. 22։ Ա՛տ 18.
[22] Խուր. 22. 31։ Գ. 17. 15։ Եզեկ. 44. 31։
[23] Խուր 28։ 43։ Ա՛տ. 18. 22, 32։
[24] Գաղ 1 Մ՛իւլ. 21. 6։
[25] Ա՛տ 18. 11, 13։
[26] Թէք. 38. 11։
[27] Գ. 10. 14։ Ա՛տ. 18. 11, 19։
[28] Գ 5. 15, 16։
[29] Ա՛տ. 18. 32։
[30] Այ. 9։ [15. 14։
[31] Գ. 1 2, 3, 10։ Ա՛տ. 1. 3։

Digitized by Google

20 գուսուրսըզ էրքէք օլսուն: *Գուսուրը օլանը ասլա
թագտիմ էթմէյէնէքսինիզ. զիրա սիզին իչիւն մագ-
21 պուլ օլմազ: Վէ Նպիր ատմ'նէզը լիֆասը եա միւ-
թէպէէրրի' թագտիմէ իչիւն Շսըղըրլարտան եախօտ
գօյունլարտան ՐԱՊՊԱ սէլամէթ զէպիհէսի թագտիմ
էտէճէք օլուր իսէ, մագպուլ օլմասը իչիւն գուսուր-
սըզ օլսուն. անտէ հիչ պիր գուսուր պուլունմասըն:
22 Նքէօր եա գըրըգ եա սագաթ եա չրպանը եա ույուզը
եա թէմրէչիլի օլանլարտան ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթ-
մէյէսինիզ, վէ Շպունլարտան ՐԱՊՊԱ գուրպան օլ-
23 մագ իւզրէ մէզպահրն իւզէրինէ գօմայասրնըզ: Վէ
Ա'ղաբնա Շզիյատէ եա նօգսանը օլան սըղըրը եա գօ-
յունը միւթէպէէրրի' թագտիմէ օլմագ իւզրէ թագտիմ
էտէ պիլիրսին. լաքին նէզը իչիւն մագպուլ օլմազ:
24 Խ...էյէ տէօյիւլմիւշ եա էզիլմիւշ եա գօփարըլմըշ
եախօտ քէսիլմիշ օլանը ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթմէյէ-
սինիզ. վէ տիյարրնըզտա Ղէօյէ չէյ եափմայասրնըզ:
25 Վէ պունլարտան հիչ պիրինի ՆԱլլահրնըզա *գուր-
պան օլմագ իւզրէ Շէնէպինին էլինտէն Ղէտ թագ-
տիմ էթմէյէսինիզ. զիրա Շանլէրտէ 'այպ վէ գուսուր
պուլունմաղլէ սիզին իչիւն մագպուլ օլմազլար:
26 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (27) Նսը-
ղըը եա գօյուն եա քէչի տօղտրգտա, եէտի կիւն ա-
նասրնըն եանրնտա օլսուն. վէ սէքիզինճի կիւնտէ,
վէ անտէն սօկրա ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ
28 թագտիմի ճա'իզ օլուր: Վէ ինէչի եա գօյունը պիր
կիւնտէ Շեավրուսը իլէ պէրապէր զէպհ էթմէյէսինիզ:
29 Վէ ՐԱՊՊԱ Նշիւքր զէպհիհէսի զէպհ էթտիյինիզ-
տէ, սիզին իչիւն մագպուլ օլաճագ վէճճէլէ թագտիմ
30 էյլէյինիզ. Չէման օլ կիւնտէ եէնիլսին, Նանտէն սա-
պահա գատար պրագմայասրնըզ. ՐԱՊՊ պէն իմ:
31 Նիմտի էմրլէրիմի հրճզ ու իճրա էյլէյինիզ, ՐԱՊՊ
32 պէն իմ: Նվէ մուգատտէս իսմիմէ նագզ ը հիւրմէթ
էթմէյէսինիզ, քի Շպէնի Իսրայէլ արասրնտա պէն
գուտտուս պիլինէյիմ. Նսիզի թագտիս էտէն ՐԱՊՊ
33 պէն իմ: Նսիզէ Նալլահ օլմագ իչիւն սիզի Մրսըր տի-
յարրնտան չրգարտրմ. ՐԱՊՊ պէն իմ:

ՊԱՊ 23

*Բապպէն պայրամլարը: 3 Սէպթ կիւնիւ: 4 Պասեք պայրամը: 9 Թուրֆանտա Թագտիմի: 15 Պէնտէկոստէ պայրամը: 22 Պչինին վէ պաղրն պայդյէսինին ֆուգարայա Քէրք էտիլմէսի: 23 Պօղուվար պայ-
րամը: 26 Քէֆարէթ կիւնիւ: 33 Խայմէ պայրամը:*

* Թէս. 15. 21: 17. 1: Մաղ. 1. 8, 14: Եփես. 5. 27: Նայր. 9. 14: 1 Պետ. 1. 19:
Ղ Պ. 7. 16: Ա'տ. 15. 3, 8: Թէս. 23. 21, 23: Մէզ. 61. 8: 65. 1: Վա'. 5. 4, 5:
ֆ Պ. 3. 1, 6:
Ղ Այ. 20: Մաղ. 1. 8:
– Պ. 1. 9, 13: 3. 3, 5: 4. 5:
• Պ. 21. 18:
Ղ Պ. 21. 6, 17:
* Նայր. էքմէք
ֆ Ա'տ. 15. 15, 16:
ր Մաղ. 1. 14:
ց Խուր. 22. 30:
– Թէս. 22. 6:
ֆ Պ. 7. 12: Մէզ. 107. 22: 116. 17: Ամով. 4. 5:
+ Պ. 7. 15:
ο Պ. 19. 37: Ա'տ. 15. 40: Թէս. 4. 40:
ֆ Պ. 18. 21:
– Պ. 10. 3: Մատ. 6. 9: Ղուկ. 11. 2:
ք Պ. 20. 8:
ֆ Խուր. 6. 7: Պ. 11. 45: 19. 36: 25. 38: Ա'տ. 15. 41:

—

– Այ. 4, 37:
ք Խուր. 32. 5: 4 Միւլ. 10. 20: Մէզ. 81. 3:
ֆ Խուր. 20. 9: 23. 12: 31. 15: 34. 21: Պ. 19. 3: Թէս. 5. 13: Ղուկ. 13. 14: [14:
Ր Այ. 2, 37: Խուր. 23: 34. 22, 26: Ա'տ. 15. 2, 18: 28. 26: Թէս. 16. 9: Ցճա. 3. 15:
ը Բօմ. 11. 16: 1 Կոր. 15. 20: Ցակ. 1. 18: Վահ. 14. 4:
Ր Խուր. 29. 24:
ֆ Պ. 2. 14-16:
ֆ Խուր. 34. 22: Պ. 25 8: Թէս. 16. 9:
Ղ Ա'մալ. 2. 1:
Ֆ Ա'տ. 28. 26:

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Շ ՐԱՊՊԸՆ պայրամլարընա կէ-
լինճէ, Նմուգատտէս ճէմա'աթըն թէճէմմիւ'ինի ի'լան էտէճէյինիզ պէնիմ պայրամլարըմ պունլար տրր.
3 Նալթը կիւն իշ իշլէնիլսին, լաքին եէտինճի կիւն րա-
հաթ սէպթի վէ մուգատտէս ճէմա'աթ օլուպ՝ ասլա իշ իշլէմէյէսինիզ. մէսքէնլէրինիզին ճիւմլէսինտէ ՐԱՊՊԱ սէպթ տիր:
4 Վագըթլարընտա՝ մուգատտէս ճէմա'աթըն թէ-
ճէմմիւ'ինի ի'լան էտէճէյինիզ Շ ՐԱՊՊԸՆ պայրամ-
5 լարը պունլար տրր. Նէվվէլքի այտա այրն օն տէօր
6 տիւնտէ ախշամ իւսթիւ ՐԱՊՊԸՆ պասեքի տիր: Վէ պու այրն օն պէշինճի կիւնիւնտէ ՐԱՊՊԱ ֆէթիր
7 պայրամը տրր. եէտի կիւն ֆէթիր եէյէսինիզ: Նէվ-
վէլքի կիւնտէ սիզին մուգատտէս ճէմա'աթրնըզ օ-
8 լուպ՝ իշ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասրնըզ: Վէ եէտի կիւն ՐԱՊՊԱ գուրպանլար թագտիմ էտէսինիզ. եէ-
տինճի կիւնտէ մուգատտէս ճէմա'աթ օլուպ՝ իշ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասրնըզ
9 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (10) Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Նսիզէ վէրէճէյիմ տիյարա կի-
րիպ մահսուլրնը պիչտիյինիզտէ՝ Նմահսուլրնըզտան թուրֆանտա օլարագ պիր տէմէթ քեահինէ կէթիրէ-
11 սինիզ: Ո տախի պու տէմէթի սիզին իչիւն՝ մագպուլ օլմագ իւզրէ ՆրԱՊՊԸՆ հուզուրրնտա սալլասրն. քեահին անը սէպթ էրթէսի կիւնիւնտէ թագտիմ էթ-
12 սին: Վէ տէմէթի թագտիմ էթտիյինիզ կիւնտէ, ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ, պիր եըլլըգ պիր
13 գուսուրսըզ գուզու թագտիմ էտէսինիզ: Վէ ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհալը գուրպան օլմագ իւզրէ, Նանըն էքմէք թագտիմէսի եաղլէ եուղրուլմըշ իքի 'իւշր խասս ուն օլսուն, վէ անըն մէշրուպաթ թագտիմէսի պիր րուպ'ը
14 հին շէրապ օլսուն: Վէ Նալլահրնըզա գուրպան կէթի-
րէճէյինիզ հէման օլ կիւնէ գատար էքմէք եա գավ-
րուլմըշ պուղտայ եա թազէ պաշագլար եէմէյէսինիզ. 'ասրլարընըզճա մէսքէնլէրինիզին ճիւմլէսինտէ էպէ-
տի ֆէրիզէ օլաճագ տրր:
15 Վէ սալլամա տէմէթինի կէթիրտիյինիզ Նսէպթ էր-
թէսի կիւնիւնտէն ի'թիպարէն՝ քէնտինիզէ թէմմա
16 եէտի հաֆթա սայասրնըզ. Թա եէտինճի սէպթինի էր-
թէսի կիւնիւնէ գատար Նէլլի կիւն սայտրգտան սօկրա
17 ՐԱՊՊԱ եէնի Նթագտիմէ թագտիմ էյլէյինիզ: Սալ-
լամա թագտիմէսի օլմագ իւզրէ մէսքէնլէրինիզտէն

Digitized by Google

իքի էքմէք կէթիրէսինիզ. պունլար տախի իքի 'իւշը
խասս ունտան մայալը փիշիրիլմիշ օլարագ ›ՐԱՊՊԱ
18 թուրֆանտա օլսուն: Վէ էքմէք իլէ պէրապէր պիրէր
երլլըզ եէտի գուսուրսըզ գուզու իլէ պիր տանա վէ
իքի գօչ թագտիմ էտէսինիզ. պունլար ՐԱՊՊԱ մուհ-
րագա օլարագ էքմէք վէ մէշրուպաթ թագտիմէլէրի
19 իլէ ՐԱՊՊԱ խօշ րա'հալը գուրպան օլաճագ տըր: Վէ
¦կինահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր
էրկէճ, վէ ʿսէլամէթ զէպհհէսի օլմագ իւզրէ պի-
20 րէր երլլըզ իքի գուզու թագտիմ էտէսինիզ: Քեահհին
տախի անլէրի թուրֆանտա էքմէչի իլէ սալլամա
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ՝ իքի գուզու իլէ պէրապէր
ՐԱՊՊԵՆ հուզուրընտա թագտիմ էտէրէք ›ՐԱՊՊԱ
21 մուգատտէս օլուպ՝ քեահհինին օլաճագ տըր: Վէ հէ-
ման օլ կիւնտէ սիզէ մուգատտէս ճէմ'աթըն թէճէմ-
միւ'հնի ի'լան էտիպ՝ անտէ իշ իլէ մէշղուլ պուլուն-
մայասընընզ. 'ասրլարընընզճա մէսքէնէլէրինիզին ճիմ-
լէսինտէ էպէտի ֆէրիզէ օլաճագ տըր:
22 Վէ ›տիյարընընզըն մահսուլընը պիչտիյինիզ վագըթ
թարլակըն քէնարընը թէմամըյլէ պիչմէյէսին, ¦վէ
պիչինիկտէն տիւշէն պաշագլարը տէվշիրմէյէսին.
անլէրի ֆագիր վէ ղարիպ իչհին պրագասըն. Ալլա-
հընընզ ՐԱՊՊ պէն իմ:
23 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (24) Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ʿԵէտինճի այտա՝ այըն պիրինճի
¦¦-նէ- սիզէ րահաթ կինիւ, վէ ›պօրու սէտասըյլէ
թէզքեար վէ մուգատտէս ճէմ'աթէ օլաճագ տըր:
25 Անտէ իշ իլէ մէշղուլ պուլունմայըպ՝ ՐԱՊՊԱ գուր-
պան թագտիմ էտէսինիզ:
26 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (27) ›Պու
եէտինճի այըն օնունտա տախի քէֆարէթի կինիւ օլ-
մասըյլէ, սիզէ մուգատտէս ճէմ'աթէ օլարագ քէսր ի
նէֆս էտէսինիզ, վէ ՐԱՊՊԱ գուրպան թագտիմ
28 էտէսինիզ: Վէ հէման օ կիւնտէ հիչ պիր իշ իշլէմէյէ-
սինիզ, զիրա Ալլահընընզ ՐԱՊՊԵՆ հուզուրընտա սի-
զին իչհին էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ պու
29 քէֆարէթ կինիւ տիր: Զիրա հէման օլ կիւնտէ հէր
քէսր ի նէֆս էթմէյէն քիմսէ ›գավմը արասընտան
30 գաթ' օլունաճագ տըր: Վէ հէման օլ կիւնտէ հէր քիմ
պիր իշ իշլէյէճէք օլուր իսէ, օլ քիմսէյի ›գավմընըն
31 արասընտան գաթ' էտէճէյիմ: Հիչ պիր իշ իշլէմէ-
յէսինիզ. 'ասրլարընընզճա մէսքէնէլէրինիզին ճիմլէ-
32 սինտէ էպէտի ֆէրիզէ օլսուն: Պու սիզէ րահաթ
սէպթի տիր, վէ քէսր ի նէֆս էտիպ՝ այըն տօղուզընը-
տա ախշամ'վագթը, ախշամտան ախշամա գատար,
սէպթինիզի թուլթաճագսընընզ:

33 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (34) Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ›Պու եէտինճի այըն օն պէշինճի
կինինտէ ՐԱՊՊԱ եէտի կիւն խայմէ պայրամը օլսուն:
35 Պիրինճի կիւնտէ մուգատտէս ճէմ'աթէ օլարագ իշ
36 իլէ մէշղուլ պուլունմայասընընզ, Եէտի կիւն ՐԱՊՊԱ
գուրպան թագտիմ էտիպ՝ ›սէքիզինճի կիւն սիզէ
մուգատտէս ճէմ'աթէ օլարագ ՐԱՊՊԱ գուրպան
թագտիմ էտէսինիզ. ›պու պէօյիւք պայրամ օլմաղլէ՝
37 իշ իլէ մէշղուլ պուլունմայասընընզ: ›ՐԱՊՊԸՆ սէպթ-
լէրինտէն վէ թագտիմէլէրինիզտէն վէ ճիմլէ նէզրլէ-
րինիզտէն վէ ՐԱՊՊԱ 'արզ էտէճէյինիզ ճիմլէ միւ-
38 թէպէրրի' թագտիմէլէրտէն մա'տա, ›ՐԱՊՊԱ կինիւ
կինինտէ գուրպան, եա'նի մուհրագա, վէ էքմէք
թագտիմէսի վէ զէպհէ վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի
թագտիմ էթմէք իւզրէ մուգատտէս ճէմ'աթըն թէ-
ճէմմիւ'հնի ի'լան էտէճէյինիզ ՐԱՊՊԸՆ պայրամլարը
39 պունլար տըր: Վէ եէտինճի այըն օն պէշինտէ տախի
›տիյարըն մահսուլընը տէվշիրտիյինիզ վագըթտա՝
պիրինճիսի սէպթ վէ սէքիզինճիսի սէպթ օլարագ՝
40 եէտի կիւն ՐԱՊՊԱ պայրամ թուլթաճագսընընզ: Վէ
›պիրինճի կինտէ քէնտիլէրինիզէ կիւզէլ աղաճլար
մէյվէսինի, խուրմա տալլարը վէ սըգ եափրագլը ա-
ղաճ տալլարը վէ տէրէ սէօյիւտլէրի ալըպ՝ Ալլահընընզ
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա եէտի կիւն ›շէնլիք էտէսինիզ:
41 ›Վէ սէնէտէ եէտի կիւն ՐԱՊՊ իչհին պու պայրամը
թուլթաճագսընընզ. 'ասրլարընընզճա էպէտի ֆէրիզէ
օլուպ՝ պունու եէտինճի այտա թուլթաճագսընընզ:
42 ›Եէտի կիւն խայմէլէրտէ սաքին օլուպ՝ Իսրայէլտէ
եէրլի օլանլարըն քեաֆֆէսի խայմէլէրտէ սաքին
43 օլաճագլար տըր. Քի պէնի Իսրայէլի Մըսըր տիյա-
րընտան չըգարտըղըմտա անլէրի խայմէլէրտէ իս-
քեան էյլէտիյիմի ¦նէսլլէրինիզ պիլէյէր. Ալլահընընզ
44 ՐԱՊՊ պէն իմ: Մովսէս տախի ›ՐԱՊՊԸՆ պայրամ-
լարընը պէնի Իսրայէլէ պէյան էյլէտի:

ՊԱՊ 24

Դանտիլլէր իչհին եաղ. 5 Հուզուր էքմէյի. 10 Քիւֆր ու սէպպ էտէնին վէ գաֆիլին ճէզասըլը.

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի,
2 -Պէնի Իսրայէլէ էմր էյլէ քի՝ գանտիլլէրին տա'իմա
եանընպ զիյա վէրմէյէրի իչհին՝ սանա տէօյիւլմիւշ զէյ-
3 թունտան -ճ- խալիս եաղ կէթիրսինլէր: ՃէմմԱ'աթ
չատըրընտա շէհատէթին ե-նէ-ո-է-է փէրտէնին խա-
րիճինտէ Ահարոն, ախշամտան սապահատէ է-ա-հ-ճ
է-ղէ տա'իմա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա անը թէրթիպ

ʾ Խուր. 22.29, 23.16, 19, 34.22, 26, Ա'տ. 15.17, վէ գայրի 28.26, Թէս. 26.1, վէ գայրի [30,
¦ Պ.4.23,28, Ա'տ. 28.
‡ Պ.3.1: [18.4,
§ Ա'տ. 18.12, Թէս.
¶ Պ. 19.9,
# Թէս. 24.19,
† Ա'տ. 29.1,
‖ Պ. 25.9,
‽ Պ.16.30, Ա'տ.29.7,
⁂ Թէք. 17.14,
⁑ Պ. 20.3, 5, 6,
⁎ Խուր. 23.16, Ա'տ. 29.12, Թէս. 16.13, Եզր.3.4, Նէեմ.8.14,
⁓ Զաբ. 14.16, Յովհ. 7.2,
⁘ Ա'տ. 29.35, Նէեմ. 8.18, Յովհ. 7.37,
⁙ Թէս. 16.8, 2 Թվ. 7.9, Նէեմ. 8.18,
⁚ Յովէլ 1.14, 2.15,
⁛ Ա'տ. 29.39,
※ Այ. 2, 4, [13,
‼ Խուր.23.16, Թէս.16.
⁇ Նէեմ. 8.15,
⁈ Թէս. 16.14, 15,
⁉ Ա'տ. 29.12, Նէեմ. 8.18,
‒ Նէեմ.8.14-16, [5,6,
⁒ Թէս.31.13, Մէգ.78.
⁓ Այ. 2,
⁔ Խուր. 27.20, 21,

Digitized by Google

էթսին. պու ասըլարընըզճա էպէտի ֆէրիզէ օլա-
4 ճագ տըր: ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա գանտիլլէրի [f]խա-
լիս ա[g]ըե՜ շէմ՚տան իւզէրինտէ տա՚իմա թէրթիպ
էտէճէք տիր:
5 Վէ խասս ուն ալըպ՝ անտէն հէր պիր փիտէ իքի-
6 շէր ՚իւշր օլարագ՝ օն իքի [h]փիտէ փիշիրէսին: Վէ ան-
լէրի հէր պիր սըրատա ալթըշար օլարագ իքի սըրա
իլէ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա [i]թահիր սօֆրա իւզէրինէ
7 գօյասընն: Էքմէք իւզէրինէ թէզքեար իչիւն ՐԱՊՊԱ
գուրպան օլմագ իւզրէ, հէր սըրանընն իւսթիւնէ սաֆի
8 քիւնլիւք գօյասընն: Անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
պէնի Իսրայէլ թարաֆընտան էպէտի ՚ահտ իւզրէ
[k]հէր սեպթ կիւնիւնտէ տա՚իմա թէրթիպ էթսին:
9 [l]Պու տախի Ահարոն իլէ օղուլլարընըն օլուպ [m]անը
մուգատտես մագամտա եէսինլէր. զիրա պու՝ ՐԱՊ-
ՊԸՆ գուրպանլարընտան օլուպ՝ էպէտի ֆէրիզէ իւզ-
րէ անա ագտես տիր:
10 Վէ պէնի Իսրայէլ արասընտա փէտէրի Մըսըրըը
օլարագ պիր Իսրայէլլի գարընըն օղլու չըգրպ պու
Իսրայէլլի գարընըն օղլու օրտուկեահտա պիր Իսրա-
11 յէլլի ատէմ իլէ միւնազա՚ա էյլէտի. Վէ Իսրայէլլի գա-
րընըն օղլու Բ[n]ըդը իսմինէ [o]քիֆր ու [p]սեպպ էյլէ-
մէսինլէ՝ անը [q]Մովսէսէ կէթիրտիլէր. վէ վալիտէսի
Դան սրպճընտան Դաբրինին գրզը օլուպ՝ իսմի Սա-
12 ղօմիթ իտի: Վէ [r]քէնտիլէրինէ ՐԱՊՊԸՆ էմրի մա-
13 լիւ՚ օլունճայա գատար [s]անը հապս էթտիլէր: Վէ
14 ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, Օլ սեպպ էտէն
քիմսէյի օրտուկեահընն խարիճինէ չըգար, վէ իշի-
տէնլէրինն ճիւմլէսի [t]էլլէրինի անընն պաշը իւզէրինէ
գօսունլար, վէ պիւթիւն ճէմ՚աթ անը րէճմ էթսին-
15 լէր: Վէ պէնի Իսրայէլէ խիթապէն սէօյլէ քի՝ Հէր
քիմ Ալլահընա սեպպ էտէրսէ, [u]քէնտի կիւնահընընն
16 [v]ճեզասընը չէքճէք տիր: Վէ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ [w]քիֆր
էտէն մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր. անը պիւթիւն
ճէմ՚աթ մութլագա րէճմ էտէճէքլէր, կէրէք ղարիպ
կէրէք եէրլի օլսուն, Բ[x]ըդը իսմինէ քիֆր էթտիյի
թագտիրտէ գաթլ օլունաճագ տըր:
17 Վէ [y]հէր քիմ քի պիր ատէմ էօլտիւրիւր իսէ, մութ-
18 լագա գաթլ օլունաճագ տըր: Վէ [z]պիր հայվան էօլ-
տիւրսէ՝ հայվան եէրինէ հայվան վէրէրէք թազմին
19 էտէճէք տիր: Վէ պիր քիմսէ գօնշըսընը սագաթ
էտէրսէ, [a]անըն էթտիյի կիպի քէնտիսինէ էտիլսին:
20 Գըրըղա՝ գըրըգ, կէօզէ՝ կէօզ, տիշէ՝ տիշ օլարագ
պիր ատէմէ էթտիյի սագաթլըգ կիպի քէնտինէ էտիլ-

[b] Խուր. 31. 8։ 39. 37։
[c] Խուր. 25. 30։
[d] 3Միւլ. 7. 48։ 2Թէվ. 4. 19։ 13. 11։ ՚Իպր. 9. 2։
[e] Ա՚տ. 4. 7։ 1Թէվ. 9. 32։ 2 Թէվ. 2. 4։
[f] 1Միւլ. 21. 6։ Մատ. 12. 4։ Մարկ. 2. 26։ Ղուկ. 6. 4։
[g] Խուր. 29. 33։ Պ. 8. 3։ 21. 22։
[h] Այ. 16։
[i] Ծոր. 1. 5, 11, 22։ 2. 5, 9, 10։ Եա. 8. 21։
[k] Խուր. 18. 22, 26։
[l] Խուր. 18. 15, 16։ Ա՚տ. 27. 5։ 36. 5, 6։
[m] Ա՚տ. 15. 34։
[n] Թէս. 13. 9։ 17. 7։
[o] Պ. 5. 1։ 20. 17։ Ա՚տ. 9. 13։
[p] 3 Միւլ. 21. 10, 13։ Մէզ. 74. 10, 18։

21 սին: Իմտի ՚հայվան էօլտիւրէն անըն պէտէլինի վէ-
րէճէք, ՚վէ ատէմ էօլտիւրէն գաթլ օլունաճագ տըր:
22 ՚Հիւքմիւնիւզ պիր օլսուն. եէրլիյէ նասըլ իսէ, ղա-
րիպէ պէօյլէ օլսուն. զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ:
23 Վէ Մովսէս ՚սեպպ էտէն ատէմի օրտուկեահընն
խարիճինէ չըգարըպ րէճմ էթմէլէրինի պէնի Իսրա-
յէլէ էմր էյլէտի. պէնի Իսրայէլ տախի ՐԱՊՊԸՆ
Մովսէսէ էմր էթտիյի կիպի իճրա էյլէտիլէր:

ՊԱՊ 25

Եէտինճի սէնէ սեպթի՝ 8 Հէր էլլինճի սէնէսին ցորել օլմասը՝ 14 Ղատր ու զուլմըն նէհի էտիլմէսի՝ 18 Իթա՚աթընն պէրէքէթի՝ 23 Թօփրաղըն վէ խանէլէրին ֆիտիյէ իլէ ալընմասը՝ 35 Ցուգարայա չէֆգաթ՝ 39 Բէօլէլէրէ տա՚իր գանուն՝ 47 Բէօլէլէրին ֆիտիյէ իլէ ալընմասը՝

1 Վէ Թուր ի Սինատա ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթա-
2 պէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Սիզէ վէ-
րէճէչիմ տիյարա կիրտիյինիզտէ, տիյար ՐԱՊՊԱ
3 [a]պիր սեպթ րահաթը թուրթսընն: Թարլակը ալթը
սէնէ էքէսին, վէ պաղրկը ալթը սէնէ պուտայըպ՝
4 մահսուլընը տէվշիրէսին. Լաքին եէտինճի սէնէ եէր
իչիւն րահաթ սեպթի, Ե՜՚էյ ՐԱՊՊԱ սեպթ օլսուն.
թարլակը էքմէյէսին վէ պաղրկը պուտամայասընն:
5 [b]* Թարլակտա քէնտիլիյինտէն՚՚ պիրէնի պիչմէյէ-
սին, վէ պուտամատըղրկ պաղընն իւզիւմլէրինի տէվ-
6 շիրմէյէսին. եէրէ րահաթ սէնէսի օլաճագ տըր: Վէ
եէրին սեպթի սիզէ, եա՚նի սանա վէ գուլըղկա վէ ճա-
րիյէկէ վէ իւճրէթլիկէ վէ եանընկտա միւսաֆիր պու-
7 լունան ղարիպէ թա՚ամ իչիւն օլաճագ տըր: Վէ անընն
ճիւմլէ մահսուլաթը տավարլարընկա վէ տիյարընկտա
պուլունան հայվանլարա եէյէճէք օլաճագ տըր:
8 Վէ քէնտինէկէ եէտի սէնէ հաֆթասընը, Ե՜՚էյ եէտի
քէրրէ եէտի սէնէ հիսապ էտիպ՝ եէտի սէնէ հաֆթա-
սընընն կիւնլէրի սանա գըրգ տօգուզ սէնէ օլաճագ
9 տըր: Վէ եէտինճի այտա այընն օնընտա ի՚լան պօ-
րուսընը չալասընն. [c]քէֆարէթ կիւնիւնտէ պիւթիւն
10 տիյարընըզտա պօրու չալասընըզ: Վէ պու էլլինճի
սէնէյի թագտիս էտիպ՝ տիյարտա պիւթիւն էհալիյէ
[d]հուրրիյէթ նիտա էտէսինիզ. պու սիզէ Յոբել օլուպ՝
[e]սիզտէն հէր պիրի քէնտի միլքինէ՚ավտէթ, վէ սիզ-
տէն հէր պիրի քէնտի գապլէսինէ՚ավտէթ էտէճէք
11 տիր: Իշպու էլլինճի սէնէ սիզէ Յոբել սէնէսի օլուպ՝
Ե՚քինն էքմէյէսինիզ, վէ քէնտինտէն պիճմէյէ-
սինիզ, վէ պուտամատըղրնըզ պաղտան տէվշիրմէ-

[a] 4Միւլ. 19. 29։
[b] *Իգր. Մահսուլընտան
[c] Պ. 23. 24, 27։
[d] Ես. 61. 2։ 63. 4։ Երեմ. 34. 8, 15, 17։ Ղուկ. 4. 18։
[e] Այ. 13։ Ա՚տ. 36. 4։
[f] Այ. 5։
[g] Խուր. 21. 33։ Այ. 18։
[h] Այ. 17։
[i] Խուր. 12. 49։ Պ. 19. 34։ Ա՚տ. 15. 16։
[k] Այ. 14։ ——
[l] Խուր. 23. 10, վէ գայրի։ Պագ Պ. 26. 34, 35։ 2 Թէվ. 36. 21։
[m] Մատ. 12. 31։ Մարկ. 3. 28, 29։ Ցակ. 2. 7։
[n] Խուր. 21. 12։ Ա՚տ. 35. 31։ Թէս. 19. 11, 12։
[o] Այ. 21։
[p] Խուր. 21. 24։ Թէս. 19. 21։ Մատ. 5. 38, 7. 2։

Digitized by Google

12 յէսինիզ: Զիրա Յորել օլուպ՝ սիզէ մուգատտէս տիր.
13 Թարլանըն վէրտիյինի եէյէճէքսինիզ: Պու Յորել
սէնէսինտէ սիզտէն հէր պիրի քէնտի միլքինէ 'ավ-
տէթ էտէճէք տիր:
14 Վէ գօնշընկա պիր շէյ սաթտըղընկտա՝ եախօտ
գօնշընկըն էլինտէն սաթըն ալտըղընկտա՝ պիրիպի-
15 րինիզէ ղատր էթմէյէսինիզ: Գօնշընկտան Յորելտէն
սօնրա օլան սէնէլէր հիսապընճա սաթըն ալասըն. օ
տախի մահսուլ սէնէլէրի հիսապը իւզրէ սանա սա-
16 թաճագ տըր: Սէնէլէրին զիյատէլիյինէ կէօրէ գըյմէ-
թինի չօղալտրպ՝ սէնէլէրին ազլըղընա կէօրէ գըյմէ-
թինի ազալտասըն. զիրա օ սանա մահսուլաթըն հի-
17 սապընճա սաթար: Սիզտէն պիր քիմսէ գօնշըսընա
ղատր էթմէսին. Անճագ Ալլահընկտան գօրգասըն.
զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ:
18 Վէ ֆէրիզէլէրիմի իճրա էտիպ՝ ահքեամըմը հրֆզ
ու իճրա էտինիզ, վէ օլ տիյարտա էմնիյէթ իւզրէ սա-
19 քին օլաճագսընըզ: Վէ եէր քէնտի մահսուլընը վէրիպ՝
տօյունճայատէք եէյէճէքսինիզ. վէ անտէ էմնիյէթ
20 իւզրէ սաքին օլաճագսընըզ: Վէ՝ Իշթէ էքմէյիպ տէ
մահսուլըմըզը տէվշիրմէտիյիմիզ հալտէ Եէտինճի սէ-
21 նէտ նէ՞ եէյէճէյիզ՝ տէր իսէնիզ, Պէն պէրէքէթիմի
Ալթընճը սէնէտէ իւզէրինիզէ իրսալ էտէրիմ, վէ էէր
22 իչ սէնէլիք մահսուլ վէրէճէք տիր: Վէ սէքիզինճի
սէնէտէ էքիպ՝ էսքի մահսուլտան տօգուզընճը սէնէյէ
գատար եէյէճէքսինիզ. անընճ մահսուլը եէթիշինճէյէ
գատար էսքիսինտէն եէյէճէքսինիզ:
23 Վէ եէր գաթ'իյէն սաթըլմասընը, զիրա եէր պէնիմ
տիր. վէ սիզ եանըմտա Ղարիպ վէ միւսաֆիր սինիզ:
24 Վէ միլքինիւզ օլան պիւթիւն տիյարտա եէր իչինճ
25 ֆիտիյէ վէրէճէքսինիզ: Պիրատէրինկ ֆագիր տիւշիպ՝
միլքիւնտէն սաթմըշ իսէ, Անընճ վէլիսի կէլիպ՝ պի-
26 րատէրինին սաթտըղընընճ ֆիտիյէսինի վէրսին: Ամմա
պիր քիմսէնին վէլիսի եօգ իսէ, վէ իգթիտարը օլուպ
27 ֆիտիյէ մըգտարընը պուլուր իսէ, Սաթըլտըղը սէ-
նէլէրի հիսապ էտիպ՝ պագիյյէսինի սաթտըղը ատէմէ
28 կէրի վէրէրէք քէնտի միլքինէ 'ավտէթ էյլէսին. Լա-
քին էկէր անա կէրի վէրմէք իչինճ քիֆայէթ մըգտարը
պուլամազսա, օլ վագըթ սաթտըղը շէյ սաթընճ ալա-
նընճ էլինտէ Յորել սէնէսինէ գատար գալըպ՝ Յորել-
տէ չըգսընճ, օ տախի միլքինէ 'ավտէթ էտէճէք տիր:
29 Վէ պիր քիմսէ սուրլու շէհրտէ պիր խանէ սաթա-

ճագ օլուր իսէ, անընճ սաթմասընտան պիր սէնէ խի-
թամընա գատար անընճ ֆիտիյէսինի վէրէ պիլիր. ֆի-
30 տիյէսի պիր սէնէ զարֆընտա օլսուն: Վէ էկէր թէմամ
սէնէ խիթամընատէք ֆիտիյէսի վէրիլմէզսէ, օլ սու-
րէթտէ սուրլու շէհրտէ օլան խանէ անընճ սաթընճ ալան-
տա 'ասրլարընճա գաթ'իյէն գալաճագ տըր. Յո-
31 բելտէ չըգմասընճ: Լաքին էթրաֆընտա սուրու օլմա-
յան գարիյէլէրինկ խանէլէրի տիյարընճ թարլալարը
մագամընտա թուրթուլըպ՝ ֆիտիյէլէրի վէրիլէ պիլիր,
32 վէ Յորելտէ չըգաճագլար: Անճագ Ղեւիլիլէրինկ շէ-
հիրլէրինտէ միլքլէրի օլան շէհրլէրինկ խանէլէրի ի-
չինճ Ղեւիլիլէր հէր վագըթ ֆիտիյէ վէրէ պիլէճէքլէր:
33 Վէ պիրի Ղեւիլիլէրտէն սաթընճ ալաճագ օլտըգտա,
միլքլէրի պուլունան շէհրտէ սաթընճլան խանէ Յո-
բել Եէ-Էտէ չըգաճագ տըր. զիրա պէնի Իսրայէլ
արասընտա Ղեւիլիլէրինկ շէհրլէրինկին խանէլէրի քէն-
34 տիլէրինկին միլքիւ տիր: Լաքին շէհրլէրինկին մէր'ա-
լարընտա օլան թարլալար անլէրէ էպէտի միլք օլ-
մասըյլէ սաթընճլամազ:
35 Վէ պիրատէրինկ ֆագիր տիւշիպ՝ սէնինկ եանընտա
գուտրէթսիզ գալըր իսէ, ղարիպ վէ միւսաֆիրէ Եա-
Եա Եաէ Էէպէ անա Եէարտըմ էյլէ, քի եանընկտա եա-
36 շայա: Անտէն ֆա'իզ վէ մուրապահա ալմայասըն,
վէ Ալլահընկտան գօրգասըն, թա քի պիրատէրինկ
37 սէնինկ եանընտա եաշայա: Ագչէկի անա ֆա'իզլէ
վէրմէյէսինկ, վէ թա'ամընկը մուրապահայլէ վէրմէյէ-
38 սին: Սիզէ Քանան տիյարընը վէրիպ՝ Ալլահընըզ
օլմագ իւզրէ սիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարան
Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ:
39 Վէ էկէր պիրատէրինկ եանընկտա ֆագիր տիւշիպ՝
քէնտիսինի սանա սաթմըշ օլուր իսէ, Անը գուլ մա-
40 գամընտա գուլլանմայրպ, Եանընկտա իւճրէթլի եա-
խօտ միւսաֆիր կիպի օլարագ սանա Յորել սէնէսինէ
41 գատար խրտմէթ էթսին: Պա'տէհու քէնտիսի էվլատը
իլէ Պէրապէր եանընկտան չըգրպ՝ քէնտի գապիլէսինէ
42 'ավտէթլէ Եճատտընըն միլքինէ տէօնսիւն: Զիրա
անլէր Մըսըր տիյարընտան չըգարտրղըմ Պէնիմ
գուլլարըմ օլտրգլարընտան՝ գուլ սաթընլտրղը կիպի
43 սաթընլմայաճագլար: Անա զուլմէ Թէսալլիւթ էթ-
44 մէյսին, վէ Ալլահընկտան գօրգասըն: Վէ գուլլարընկ
վէ ճարիյէլէրինկ էթրաֆընըզտա օլան թա'իֆէլէրտէն
օլսուն. գուլլարը վէ ճարիյէլէրի անլէրտէն սաթընճ

Ե Ալ. 6. 7։
Ը Ալ. 10։ Պ. 27. 24։
Ա'տ. 36. 4։
Թ Ալ. 17։ Պ. 19. 13։
1 Մխ. 12. 3, 4։ Մխ.
2. 2։ 1 Կոր. 6. 8։
Ժ Պ. 27. 18, 23։
Ի Ալ. 14։
Լ Ալ. 43։ Պ. 19. 14, 32։
Խ Պ. 19. 37։
Ծ Պ. 26. 5։ Թէս. 12.
10։ Մէզ. 4. 8։ Էսթ.
1. 33։ Երեմ. 23. 6։
Կ Պ. 26. 5։ Եզեկ. 34.
25, 27, 28։
Հ Ալ. 4, 5։
Յ Մատ. 6. 25, 31։
Ղ Թէս. 28. 8։ Պագ
Խուր. 16. 29։
Մ 4 Մխ. 19. 29։
Ն Ցես. 5. 11, 12։
Շ Թէս. 32. 43։ 2 Թէվ.
7. 20։ Մէզ. 85. 1։
Յովէլ 2. 18։ 3. 2։
Պ 1 Թէվ. 29. 15։ Մէզ.
39. 12։ 119. 19։ 1 Պետ
2. 11։
Ջ Հռոմ 2. 20։ 4. 4, 6։
Ռ Պագ Հռոմ. 3. 2, 9,
12։ Երեմ. 32. 7, 8։
Ս Ալ. 50-52։
Վ Ալ. 13։
Տ Պագ Ա'տ. 35 2։ Ցես
21. 2. վէ գայլի։
Ր Ալ. 28։
Ց Պագ Ա'մալ. 4. 36, 37։
Ւ Թէս. 15. 7, 8։ Մէզ.
37. 26։ 41. 1։ 112.
5, 9։ Էմս. 14. 31։
Ղուկ 6. 35։ Ա'մալ.
11. 29։ Բօմ. 12. 13։
1 Ցովհ. 3. 17։
Փ Խուր. 22. 25։ Թէս.
23. 19։ Նէեմ. 5. 7։
Մէզ. 15. 5։ Էսթ. 28.
8։ Եզեկ. 18. 8, 13,
17։ 22. 12։
Ք Ալ. 17։ Նէեմ. 5. 9։
Օ Պ. 22. 32, 33։
Ֆ Խուր. 21. 2։ Թէս.
15. 12։ 3 Մխ. 9. 22։
4 Մխ. 4. 1։ Նէեմ.
5. 5։ Երեմ. 34. 14։
Ֆ Ալ. 46։ Խուր. 1. 14։
Երեմ. 25. 14։ 27. 7։
30. 8։
Ֆ Խուր. 21. 3։
Օ Ալ. 28։
Ֆ Ալ. 55։ Բօմ. 6. 22։
1 Կոր. 7. 22
Ա Ալ. 46։ Խուր. 1. 13։
Բ Եփես. 6. 9։ Կող. 4. 1։
Գ Ալ. 17։ Խուր. 1. 17,
21։ Թէս. 25. 13։
Մաղ. 3. 5։

Digitized by Google

45 ալա պիլիրսինիզ: Հէմ տախի ֊եանընըզտա միւսաֆիր ղարիպլէրին էվլատընտան կէրէք անլէրտէն՝ կէրէք տիյարընըզտա թէվլիտ էթտիքլէրի վէ եանընըզտա օլան գապիլէլէրինտէն՝ քէնտի միլքիւնիզ
46 օլմագ իւզրէ՝ սաթըն ալա պիլիրսինիզ: Վէ անլէր ֊տա՛իմա գուլընըզ օլուպ՝ անլէրի ֊սիզտէն սօկրա էվլատընըզա միրաս միլքիւ օլմագ իւզրէ թէրք էտէսինիզ. ամմա պիրատէրինիզ օլան պէնի Իսրայէլ խուսուսընտա ֊հիչ պիրի պիրատէրինէ զուլմէ թէսալլուլթ էթմէսին:
47 Վէ եանընկտա օլան ղարիպ եա միւսաֆիր զէնկինլէնիպ՝ անըն եանընտա օլան ֊պիրատէրինկ ֆագիր տիւշէրէք, սէնին եանընտա միւսաֆիր օլան ղարիպէ, եախօտ ղարիպին նէսլինտէն օլան քիմսէյէ քէնտի-
48 սինի սաթտըգտա, Քէնտիսինի սաթտըգտան սօկրա ֆիտիյէսի վէրիլէ պիլիր. պիրատէրլէրինտէն պիրի
49 ֊անըն ֆիտիյէսինի վէրէ պիլիր: ՚Ամուճասը եա ՚ամուճազատէսի անըն ֆիտիյէսինի վէրսին եա գապիլէսինտէ եագըն ագրապասընտան պիրի անըն ֆիտիյէսինի վէրսին եախօտ ֊իգիթտարը օլտըղը հալ-
50 տէ՝ քէնտիսի քէնտի ֆիտիյէսինի վէրսին: Ո տախի քէնտինի սաթըն ալան քիմսէ իլէ սաթըլտըղը սէնէտէն Յոբել սէնէսինէ գատար հիսապ էտիպ՝ ֆիտիյէ ագչէսի սէնէլէրին մըգտարընճա ֊իւճրէթլինին կիւ-
51 տէլիյի հիսապը իւզրէ անըն իլէ հ֊֊֊ օլունա: Էկէր տահա չօգ սէնէ վար իսէ, անլէրէ մահսուպէն սաթըլ-
52 տըղը գըյմէթտէն ֆիտիյէսինի վէրէմէէք տիր: Վէ էկէր Յոբել սէնէսինէ ազ սէնէ գալըր իսէ, անընլէ հիսապ էտիպ՝ սէնէլէրինէ մահսուպէն ֆիտիյէսինի վէրէմէէք
53 տիր: Անըն եանընտա սէնէվի իւճրէթլի կիպի օլաճագ, սէնին հուզուրընտա անա զուլմէ թէսալլուլթ
54 էթմէսին: Վէ էկէր պու եօլլարէ ֆիտիյէսի վէրիլմէզ իսէ, ֊Յոբել սէնէսինտէ քէնտիսի վէ օղուլլարը անըն
55 իլէ պէրապէր չըգաճագ տըր: Զիրա ֊պէնի Իսրայէլ պէնիմ գուլլարըմ օլուպ՝ անլէր Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ գուլլարըմ տըր. Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ:

ՊԱՊ 26

Փուֆէրէսթիյին նէհի էտիլմէսի: 2 Թագվա: 3 Էմրլէրին հըֆզը իւզրինէ պէրէքէթ: 14 Վէ էմրլէրին նազզը իւզէրինէ լա՛նէթ: 40 Ալլահըն Թէվֆիգնաբա մէրհամէթ էյմէսի:

Քէնտինիզէ ֊պաթըլ մա՛պուտլար իլէ փուլթլար եափմայըպ՝ քէնտինիզէ սանէմլէր իգամէ էթմէյէսինիզ, վէ տիյարընըզտա անա սէճտէ էթմէք իչին մուսավվէր տիքիլի թաշ նասպ էթմէյէսինիզ. զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ:

2 ֊Սէպթլէրիմի հըֆզ էտինիզ, վէ մագտիսիմէ հիւրմէթ էյլէյինիզ. ՐԱՊՊ պէն իմ:
3 ֊Էկէր գանունլարըմա մուվաֆըգ հարէքէթլէ էմր-
4 լէրիմի հըֆզ ու իճրա էտէրսէնիզ, ֊Պէն տախի եաղմուրլարընըզը մէվսիմլէրինտէ վէրէճէյիմ, վէ ֊եէր՝ մահսուլընը, սահրա աղաճլարը տախի մէյվէլէրինի
5 վէրէճէքլէր: Վէ ֊խարմանընըզ պաղ պօզումընա գատար, վէ պաղ պօզումը էքինի վագթընա գատար եէթիշէճէք տիր, վէ ֊էքմէյինիզի տօյունճայատէք եէյէրէք՝ ֊տիյարընըզտա էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլա-
6 ճագսընըզ: Վէ եէրէ ֊սէլամէթ իհսան էթմէմլէ, գօրգու վէրէն օլմայարագ ֊եաթաճագսընըզ. վէ տիյարտան ֊մուզիրը վիւհուշը մահվ էյտէճէյիմ, վէ տիյա-
7 րընըզտան ֊գըլըճ կէչմէյէճէք տիր: Սիզ տախի տիւշմէնլէրինիզի թա՛գիպ էտէճէքսինիզ, վէ անլէր էօ-
8 նինիւզտէ գըլըճատան տիւշէճէքլէր: Վէ ֊սիզտէն պէշ քիշի եիւզ քիշիյի թա՛գիպ էտէճէք, վէ սիզտէն եիւզ քիշի օն պինկ քիշիյի թա՛գիպ էտէճէք տիր, վէ տիւշմէնլէրինիզ էօնիւնիւզտէ գըլըճատան տիւշէճէքլէր:
9 Պէն տախի ֊սիզէ նազար էտիպ՝ ֊սիզի մէյվէտար գըլարագ չօղալտաճաղըմ, վէ սիզին իլէ ՚ահտըմը
10 սապիթ գըլաճաղըմ: Վէ սիզ ֊էսքի զախիրէյի եէյիպ՝ եէնիյէ եէր թէտարիք էթմէք իչին էսքիյի չըգարա-
11 ճագսընըզ. ֊Վէ մէսքէնիմի արանըզտա գօյաճաղըմ. րուհըմ տախի ֊սիզտէն նէֆրէթ էթմէյէճէք տիր:
12 ֊Վէ արանըզտա կէզէճէյիմ վէ ՚սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ. սիզ տախի պէնիմ գավմըմ օլաճագսընըզ:
13 Մըսըրլըլարըն գուլլարը օլմագտան սիզի ֊ըրըբըզ՝ անլէրին տիյարընտան չըգարան վէ ՚պօյունտըրըղընըզըն պէնտլէրինի գըրըպ՝ սիզի պաշընըզ եօգարը կէզտիրէն ֊Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ:
14 ֊Վաքին էկէր պէնի տինկլէմէյիպ՝ պու էմրլէրիմին
15 քեաֆֆէսինի իճրա էթմէզսէնիզ, Վէ էկէր ճիւմլէ էմրլէրիմի իճրա էթմէյիպ՝ ահտըմը նագզ էթմէք իւզրէ ֊գանունլարըմը թահգիրլէ ճանընըզ ահքեամ՚ըմտան
16 նէֆրէթ էտէրսէ, Պէն տախի սիզէ պու շէյլէրի եափաճաղըմ, եա՛նի իւզէրինիզէ ֊կէօզլէրի պօզան վէ ճանը թէլէֆ էտէն ֊տէհշէթի, ֊վէրէմի վէ հիմմայը

ת Ես. 56. 3, 6։
א Այ. 39։
ב Ես. 14. 2։
ג Այ. 43։
ד Այ. 25. 35։
ה Նէհ. 5. 5։
ו Այ. 26։ [21. 16։
ז Յոր. 7. 1։ Ես. 16. 14։
ח Այ. 41։ Խուր. 21. 2, 3։
ט Այ. 42։

י Խուր. 20. 4, 5։ Թէս. 5. 8։ 16. 22։ 27. 15։ Մէզ. 97. 7։
כ Պ. 19. 30։ [1-14։
ל Թէս. 11. 13-15։ 28։
מ Ես. 30. 23։ Եզեկ. 34. 26։ Յովէլ. 2. 23, 24։
נ Մէզ. 67. 6։ 85. 12։ Եզեկ. 34. 27։ 36. 30։ Զաք. 8. 12։
ס Ամովս. 9. 13։

ע Պ. 25. 19։ Թէս. 11. 15։ Յովէլ. 2. 19, 26։
פ Պ. 25. 18։ Յոբ. 11. 18։ Եզեկ. 34. 25, 27, 28։
צ 1 Թէվ. 22. 9։ Մէզ. 29. 11։ 147. 14։ Ես. 45. 7։ Ամգ. 2. 9։
ק Յոբ. 11. 19։ Մէզ. 3. 5։ 4. 8։ Ես. 35. 9։ Երեմ. 30. 10։ Եզեկ. 34. 25։ Ովս. 2. 18։ Սոփ. 3. 13։
ר 4 Մէլ. 17. 25։ Եզեկ. 5. 17։ 14. 15։
ש Եզեկ. 14. 17։
ת Թէս. 32. 30։ Ջես. 23. 10։

א Խուր. 2. 25։ 4 Մէլ։ 13. 23։
ב Թէք. 17. 6, 7։ Նէհեմ. 9. 23։ Մէզ. 107. 38։

ג Պ. 25. 22։
ד Խուր. 25. 8։ 29. 45։ Ջես. 22. 19։ Մէզ. 76. 2։ Եզեկ. 37. 26, 27, 28։ Վահ. 21. 3։
ה Պ. 20. 23։ Թէս. 32. 19։
ו 2 Կոր. 6. 16։
ז Խուր. 6. 7։ Երեմ. 7. 23։ 11. 4։ 30. 22. Եզեկ. 11. 20։ 36. 28։

ח Երեմ. 2. 20։ Եզեկ. 34. 27.
ט Պ. 25. 38, 42, 55։
י Թէս. 28. 15։ Մէլա. 2. 17։ Մաղ. 2. 2։
כ Այ. 43։ 4 Մէլ. 17. 15.
ל 1 Մէլ. 2. 33։
מ Թէս. 28. 65-67։ 32. 25։ Երեմ. 15. 8։
נ Թէս. 28. 22։

Digitized by Google

կէօնտէրէէյիմ, վէ ⁻թօխումընըզը պիհուտէ եէրէ էքզէքքսինիզ, վէ անը տիւշմէնլէրինիզ եէյէճէք տիր։
17 Պէն տախի ⁻՚ալէյհինիզէ եիւզիւմիւ չէվիրէճէյիմ վէ ⁴տիւշմէնլէրինիզին էօնիւնտէ գըրըլաճագսընըզ, վէ ⁻սիզէ պուղը էտէնլէր սիզէ մուսալլաթ օլուպ՝ ⁻սիզի
18 թա՚գիպ էտէն եօգ իքէն ֆիրար էտէճէքսինիզ։ Վէ էկէր պունլարլէ տախի պէնի տինկլէմէյճէք օլուր իսէնիզ, կիւնահլարընըզ իչիւն սիզի ⁹եէտի գաթ տահա
19 թէ՚տիպ էտէճէյիմ։ Վէ ⁻սէպէպ ի ինֆթիխարընըզ օլան գուվվէթի գըրըպ՝ ⁴կէօյիւնիւզիւ տէմիր վէ եէրինիզի
20 պագըր կիպի էտէճէյիմ։ Վէ ⁴գուվվէթինիզ պիհուտէ եէրէ սարֆ օլունուպ՝ ⁴եէրինիզ մահսուլընը, վէ եէրին աղաճլարը մէյվէլէրինի վէրմէյճէքլէր տիր։
21 Վէ ⁵պանա մուխալիֆ հարէքէթ էտիպ՝ պէնի տինկլէմէյտիյինիզ հալտէ, կիւնահլարընըզա կէօրէ իւզէրի-
22 նիզէ եէտի գաթ պէյա զամմ էտէճէյիմ։ Վէ ⁻իւզէրինիզէ սահրա վիւհուշընը կէօնտէրէճէյիմ, վէ պունլար սիզի էվլատսըզ պրագաճագլար, վէ հայվանաթընըզը գըրըպ սիզի ազալտաճագլար, վէ ⁵եօլլարընըզ պէեապանա տէօնէճէք տիր։
23 Վէ էկէր ⁵պունլարլէ տախի պէնիմ թարաֆըմտան օլան թէ՚տիպի գապուլ էթմէյիպ՝ պանա մուխալիֆ
24 հարէքէթ էտէրսէնիզ, ⁻Օլ վագըթ պէն տախի սիզէ մուխալիֆ հարէքէթ էտիպ՝ սիզի կիւնահլարընըզ
25 իչիւն եէտի գաթ տահա ՚ազապ վէրէճէյիմ։ ⁵Վէ իւզէրինիզէ ՚ահտըն ինթիգամընը ալան գըլըճը եօլլայըպ՝ շէհրլէրինիզէ ճէմ՚ օլտըղընըզտա արանըզա ⁻թա՚ուն կէօնտէրէճէյիմ, վէ տիւշմէնին էլինէ թէսլիմ
26 օլունաճագսընըզ։ ⁵Էքմէյինիզին ՚ասասընը գըրտըղըմտա, էքմէյինիզի օն գարը պիր ֆուրունտա փիշիրիպ՝ էքմէյինիզի թարթըյլէ վէրէճէքլէր, վէ ⁹եէյիպ տէ տօյմայաճագսընըզ։
27 Վէ ⁵էկէր պունլարլէ տախի պէնի տինկլէմէյիպ՝
28 պանա մուխալիֆ հարէքէթ էտէրսէնիզ, Օլ վագըթ պէն տախի ⁴ղազապա կէվէրէքէ սիզէ մուխալիֆ հարէքէթ էտիպ՝ սիզի կիւնահլարընըզ իչիւն եէտի գաթ
29 թէ՚տիպ էտէճէյիմ։ Վէ ⁴օղուլլարընըզըն էթինի եէյէճէքսինիզ, վէ գըզլարընըզըն էթինի եէյէճէքսինիզ։
30 Վէ ⁻միւրթէֆէ՚ալարընըզը խարապ էտիպ՝ կիւնէշ

սուրէթլէրինիզի փարէլէյճէյիմ, վէ ⁵լաշէլէրինիզի փութլարընըզըն լաշէլէրի իւզէրինէ աթաճաղըմ, վէ
31 րուհըմ սիզտէն ⁵նէֆրէթ էտէճէք տիր։ ⁴Վէ շէհրլէրինիզի խարապ, վէ ⁵մագտիսլէրինիզի վիրան էտէճէյիմ, վէ սիզին խօշ րա՚հանըզը գօգլամայաճաղըմ։
32 ⁵Վէ պէն օլ տիյարը վիրան էթմէքլէ, անտէ սաքին օլաճագ տիւշմէնլէրինիզ անըն իւզէրինէ ⁻հայրէթտէ
33 գալաճագլար։ Վէ ⁴սիզի թա՚իֆլէէր արասընա տաղրտրպ՝ արանըզտան գըլըճ չէքէճէյիմ. վէ տիյարընըզ վիրան օլուպ՝ շէհրլէրինիզ խարապ օլաճագ տըր։
34 ՚Օ զէման տիյար, խարապիյէթինին հէփ կիւնլէրինտէ սիզ տիւշմէնլէրինիզին տիյարընտա իքէն, սէպէթլէրինէ նա՚իլ օլաճագ տըր. տիյար օ զէման իսթիրահաթ էտիպ՝ քէնտի սէպէթլէրինէ նա՚իլ օլաճագ տըր։
35 Սիզ իւզէրինտէ սաքին օլտըղընըզտա ⁹սէպէթլէրինիզտէ իսթիրահաթ էթմէտիյի իչիւն, խարապիյէթինին
36 հէփ կիւնլէրինտէ իսթիրահաթ էտէճէք տիր. Վէ սիզտէն պագը գալանլարընը ⁻գալպլէրինէ՝ տիւշմէնլէրինին տիյարլարընտա՝ գօգու պրագաճաղըմ, վէ ⁻ԷԷ-Ի-ԱԲԳԴԱՆ սիւրիւչէն եափրաղընը սէտասը անլէրի թա՚գիպ էտէճէք. վէ գըլըճտան գաչար ՚Ի-ՈՒՒ ֆիրար էտիպ՝
37 թա՚գիպ էտէն եօգ իքէն՝ տիւշէճէքլէր։ Վէ թա՚գիպ էտէն եօգ իքէն՝ գըլըճ էօնիւնտէն ՖՈՒՔ կիպի ⁻պիրիպիրի իւզէրինէ երգըլըպ՝ ⁻տիւշմէնլէրինիզէ մուգավէ-
38 մէթ էտէմէյճէքսինիզ։ Վէ թա՚ֆլէէր արասընտա հէյաք օլաճագսընըզ, վէ տիւշմէնլէրինիզին տիյարը
39 սիզի թէլէֆ էտէճէք տիր։ Վէ սիզտէն պագը գալանլար ⁻ֆըսգլարը սէպէպինտէն տիւշմէնլէրինիզին տիյարլարընտա մահվ օլունուպ՝ հէմ՚ տախի էճտատլարընըն ֆըսգլարը սէպէպինտէն անլէր իլէ պէրապէր մահվ օլունաճագլար տըր։
40 Վէ պանա էթտիքլէրի ՚իսեանլարը իլէ ֆըսգլարընը վէ էճտատլարընըն ֆըսգլարընը, վէ պանա մուխալիֆ
41 հարէքէթ էթտիքլէրինի, Պէնիմ տախի անլէրէ մուխալիֆ հարէքէթ էթտիյիմի վէ քէնտիլէրինի տիւշմէնլէրինէ տիյարընա կէթիրտիյիմի ⁵իգրար էտիպ՝ ⁻խիթանսըզ գալպլէրի տախի ⁻թէվազու՚ էտէրէք,
42 ճէզալարընա րազի օլուրլար իսէ, Օլ վագըթ ⁴Յակոբ իլէ օլան ՚ահտըմը թէզէքքիւր էտիպ՝ Իսահակ իլէ

- Թէս. 28. 33, 51։ Ցոբ. 31. 8։ Երեմ. 5. 17։ 12. 13։ Միք. 6. 15։
- Պ. 17. 10։
- Թէս. 28. 25։ Հաք. 2. 14։ Երեմ. 19. 7։
- Մէզ. 106. 41։
- Ալ. 36։ Մէզ. 53. 5։ Էմս. 28. 1։
- 1 Միւլ. 2. 5։ Մէզ. 119.164։ Էմս.24.16։
- Ես. 25. 11։ 26. 5։ Եզեկ. 7. 24։ 30. 6։
- Թէս. 28. 23։
- Մէզ.127.1։Ես.49.4։
- Թէս. 11. 17. 28. 18։ Ածգ. 1. 10։
- Ալ. 24։
- Թէս.32. 24։ 4 Միւլ. 17. 25։ Եզեկ. 5. 17։ 14. 15։
- Հաք. 5. 6։ 2 Թէվ. 15. 5։ Ես. 33. 8։ Մէրս. 1. 4։ Զաք. 7. 14։
- Երեմ. 2. 30։ 5. 3։ Ամովս. 4. 6-12։
- 2 Միւլ. 22. 27։ Մէզ. 18. 26։
- Եզեկ.5. 17. 6.3։ 14. 17։ 29. 8։ 33. 2։
- Ա'տ. 14. 12։ Թէս. 28. 21։ Երեմ. 14.12։ 24. 10։ 29. 17, 18։ Ամովս. 4. 10։
- Մէզ. 105. 16։ Ես.3. 1։ Եզեկ.4. 16։ 5.16։ 14. 13։
- Ես. 9. 20։ Միք. 6. 14։ Ածգ. 1. 6։
- Ալ. 21. 24։
- Ես. 59. 18։ 63. 3. 66. 15։ Երեմ. 21. 5։ Եզեկ. 5. 13, 15։ 8։ 18։
- Թէս. 28. 53։ 4Միւլ. 6. 29։ Մէրս. 4. 10։ Եզեկ. 5. 10։
- 2 Թէվ. 34. 3, 4, 7։ Ես. 27. 9։ Եզեկ. 6. 3-6, 13։
- 4Միւլ.23.20։ 2Թէվ. 34. 5։
- Պ. 20. 23։ Մէզ. 78. 59։ 89.38։ Երեմ.14. 19։
- Նէեմ. 2. 3։ Երեմ. 4. 7։ Եզեկ. 6. 6։
- Մէզ. 74. 7։ Մէրս. 1. 10։ Եզեկ. 9. 6։ 21. 2։ [18։
- Երեմ. 9. 11։ 25 11, 18։
- Թէս. 28. 37։ 3Միւլ. 9. 8։ Երեմ. 18. 16։ 19. 8։ Եզեկ. 5. 15։
- Թէս. 4. 27։ 28. 64։ Մէզ. 44. 11։ Երեմ. 9. 16։ Եզեկ. 12.15։ 20. 23։ 22.15։ Զաք. 7. 14։
- 2 Թէվ. 36. 21։
- Պ. 25. 2։
- Եզեկ. 21. 7, 12, 15։
- Ալ. 17։ Ցոբ. 15. 21։ Էմս. 28. 1։
- Ես. 10. 4։ Պաղ Հաք. 7. 22։ 1 Միւլ. 14. 15. 16։ [2. 14։
- Յես. 7. 12, 13։ Հաք.
- Թէս. 4. 27։ 28. 65։ Նէեմ. 1. 8։ Երեմ. 3. 25։ 29. 12,13։ Եզեկ. 4. 17։ 6. 9։ 20. 43։ 24. 23։ 33. 10։ 36. 31։ Ովս. 5.15։ Զաք. 10. 9։
- Ա'տ. 5. 7։ 3 Միւլ. 8. 33, 35, 47։ Նէեմ. 9. 2։ Դան. 9. 3, 4։ Էմս. 28. 13։ Ղուկ. 15. 18։ 1 Ցովհ. 1. 9։
- Պաղ Երեմ. 6. 10։ 9. 25, 26։ Եզեկ. 44. 7։ Ա'մալ. 7. 51։ Բօմ. 2. 29։ Կող. 2. 11։
- 3Միւլ.21.29։2 Թէվ. 12. 6, 7, 12։ 32.26։ 33. 12, 13։
- Խուր. 2. 24։ 6. 5։ Մէզ. 106. 45։ Եզեկ. 16.60։

Digitized by Google

օլան ’ահտըմը վէ Աբրահամ իլէ օլան ’ահտըմը տախի թէզէ֊քքիւր, ¬օլ տիյարը տախի թէզէ֊քքիւր էտէճէ֊յիմ։
43 Վէ ¬տիյար անլէր թարաֆընտան մէթրուք օլուպ՝ անլէր թարաֆընտան վիրան օլտըգտա՝ սէպթէրինէ նա՛իլ օլաճագ, քէնտիլէր տախի ճէզալարընա րազի օլաճագլար. չինքի ¬ահ֊քեամըմը թահգիր վէ ճան-
44 լարը գանունալարըմտան նէֆրէթ էթտի։ Պունունլէ պէրապէր՝ տիւշմէնլէրինին տիյարընտա իքէն ¬անլէրի րէտտ էթմէմ, վէ անլէրի քիւլլիյէն հէլաք վէ անլէր իլէ օլան ’ահտըմը իպթալ էթմէ֊քք իչիւն անլէրտէն նէֆրէթ էթմէմ. զիրա անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ
45 պէն իմ։ Ամմա անլէրէ Ալլահ օլմագ իւզրէ ¬թա՛ֆէլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ ¬Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ ’էճտատլարընըն ’ահտընը անլէր իչիւն թէզէ֊քքիւր էտէրիմ. ՐԱՊՊ պէն իմ։
46 Մովսէսին էլիյլէ ¬Թուր ի Սինատա ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսի իլէ պէնի Իսրայէլ արասընտա գօտրըը ¬գանունլար վէ ահքեամ ու շէրի’աթ պունլար տըը։

ՊԱՊ 27

Պիր ատէմին նէզր էթմէսի խուսուսընտա գանուն։ 2 Ինսանընըն Թագտիր ի գըյմէթի։ 9 Նէզր իլէ Թագտիմ օլունան հայվանլար, 14 վէ խանէ, 16 վէ արագի հագգընտա գանուն։ 28 Նէզր օլունանըն ֆիտիյէ իլէ կէրի ալընմամաը։ 32 ’Իւշրիւն տէյիշտիրիլմէսի։

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի֊քի, (2) Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ֊քի՝ ¬Պիր քիմսէ նէզր էթտիյինտէ՝ հէր֊քէս սէնին Թագտիր էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ
3 ՐԱՊՊԸՆ օլաճագ տըը։ Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ պու օլաճագ տըը, ե՛նի եիրմի եաշընտան ալթմըշ եաշընա գատար օլան էրքէ֊քք իչիւն Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ՝ ¬մագտիս մըսգալը իւզրէ էլլի մըսգալ
4 կիւմիւշ օլաճագ տըը։ Ամմա նիսատան օլտըրը հալտէ Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ օթուզ մըսգալ օլաճագ
5 տըը։ Վէ պէշ եաշընտան եիրմի եաշընա գատար օլտըրը հալտէ, էրքէ֊քք իչիւն Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ եիրմի մըսգալ, վէ նիսատան պիրի իչիւն օն
6 մըսգալ օլաճագ տըը։ Վէ պիր այըգտան պէշ եաշընա գատար օլտըրը հալտէ, էրքէ֊քք իչիւն Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ պէշ մըսգալ կիւմիւշ վէ նիսատան պիրի իչիւն Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ իւչ մըսգալ
7 կիւմիւշ օլաճագ տըը։ Վէ ալթմըշ եաշընը կէչմիշ օլտըրը հալտէ, էրքէ֊քք իչիւն Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթ օն պէշ մըսգալ վէ նիսատան պիրի իչիւն օն
8 մըսգալ օլաճագ տըը։ Վէ էկէր Թագտիր էտէճէ֊յին գըյմէթէ իգթիտարը եօգ իսէ, քեահինին հուզուրընա կէթիրիլէրէ֊քք, անընը գըյմէթինի֊քեահին Թագտիր էտէճէ֊քք տիր, քեահին նէզր էտէնին իգթիտարընա կէօրէ գըյմէթինի֊քեահին Թագտիր էյլէ֊յէճէ֊քք տիր։
9 Վէ էկէր ¬անը Նէզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան Թագտիմ օլունուր հայվանլարտան օլուրսա, անլէրտէն ՐԱՊՊԱ
10 վէրէճէ֊յի հէր շէյ մուգատտէս օլուր։ Անը տէյիշտիրմէսին, վէ էյիյի քէօթիւ իլէ, եա քէօթիւ֊յիւ էյի իլէ թէպտիլ էթմէսին. վէ հայվանը հայվան իլէ պիր վէճլէ թէպտիլ տէճէ֊քք օլուրսա, օլ ¬հայվանը իլէ պէ-
11 տէլի տախի մուգատտէս օլաճագ տըը։ Վէ էկէր Նէզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան Թագտիմ օլունմայան պիր նէվ’ նափաք հայվանտան օլուր իսէ, օլ հայվանը քեահի-
12 նին հուզուրընա կէթիրսինի։ Քեահին տախի անա էյիլիյինէ եա քէօթիւլիյինէ կէօրէ գըյմէթ Թագտիր էտէճէ֊քք տիր. քեահինին հէման Թագտիր էթտիյի
13 գըյմէթէ կէօրէ օլաճագ տըը։ ¬Վէ էկէր պիր վէճլէ անընն ֆիտիյէսինի վէրիրսէ, անա Թագտիր էթտիյին գըյմէթէ պէշտէ պիր իլավէ էյլէսինի։
14 Վէ պիր ատէմ խանէսինի ՐԱՊՊԱ *Թագտիս էտէրսէ, քեահին անընն էյիլիյինէ եա քէօթիւլիյինէ կէօրէ գըյմէթ Թագտիր էտէճէ֊քք. քեահին անա նէ
15 գըյմէթ Թագտիր էտէրսէ, էօյլէ գալաճագ տըը։ ¬Վէ էկէր Թագտիս էտէն քիմսէ խանէսինին ֆիտիյէսինի վէրէճէ֊քք օլուր իսէ, Թագտիր էթտիյին գըյմէթին ագչէսինէ պէշտէ պիր ’իլավէ էթմէսիյլէ անընն օլաճագ տըը։
16 Վէ էկէր պիր ատէմ միւլքիւ օլան Թարլատան ՐԱՊՊԱ Թագտիս էտէրսէ, օլ վագըթ Թագտիր էթտիյին գըյմէթ Թօխումընա կէօրէ օլաճագ. պիր հօմէր Թօխումընըգ արփա իչիւն էլլի մըսգալ կիւմիւշ
17 օլաճագ տըը։ Էկէր Թարլասընը Յոբել սէնէսինտէն ի’թիպարէն Թագտիս էտէրսէ, Թագտիր էթտիյին
18 գըյմէթէ կէօրէ գալաճագ տըը։ Վէ էկէր Թարլասընը Յոբելտէն սօնրա Թագտիս էտէրսէ, քեահին ագչէյի Յոբել սէնէսինէ գատար գալան սէնէլէրէ կէօրէ անընէ ¬հիսապ էտէրէ֊քք՝ Թագտիր էթտիյին գըյմէթտէն Թէն-
19 զիլ գըլընաճագ տըը։ ¬Վէ էկէր Թարլայը Թագտիս էտէն՝ պիր վէճլէ անընն ֆիտիյէսինի վէրէճէ֊քք օլուր իսէ, անա Թագտիր էթտիյին գըյմէթին ագչէսինէ պէշտէ պիր ’իլավէ էթմէսիյլէ՝ անա իպգա օլունաճագ
20 տըը։ Վէ էկէր Թարլանըն ֆիտիյէսինի վէրմէզսէ եախօտ Թարլայը պիր պաշգա քիմսէյէ սաթտը իսէ,
21 արթըգ ֆիտիյէսի գապուլ օլունմայաճագ տըը։ Ամմա Թարլա ¬Յոբելտէ չըգտըղընտա՛ ՐԱՊՊԱ ¬վագֆ Թարլասը կիպի մուգատտէս օլուպ ¬միւլք քեահինին օլաճագ տըը։
22 Վէ էկէր ¬քէնտի միւլքիւ օլան Թարլատան օլմա-

¬ *Մէզ.* 136. 23։
՝ *Այ.* 34, 35։
՞ *Այ.* 15։
¬ *Թէս.* 4. 31։ 4 *Միւլ.* 13. 32։ *Իսմ.* 11. 2։
¬ *Մէզ.* 98. 2։ *Եզեկ.* 20. 9, 14, 22։
¬ *Պ.* 22. 33։ 25. 38։
¬ *Իսմ.* 11. 28։
¬ *Պ.* 25. 1։
¬ *Պ.* 27. 34։ *Թէս.* 6. 1։12. 1։ 33. 4։ *Յովհ.* 1. 17։
¬ *Ա՛տ.* 6. 2։ *Պազ Հաք.* 11. 30, 31, 39։1 *Միւլ.* 1. 11. 28։
¬ *Խուր.* 30. 13։
¬ *Այ.* 15. 19։
¬ *’Իպր.-մուգատտէս տէ֊յիմ Թագտիս*
¬ *Այ.* 13։
¬ *Պ.* 25. 15, 16։
¬ *Այ.* 13։
¬ *Պ.* 25. 10, 28, 31։
¬ *Այ.* 28։
¬ *Ա՛տ.* 18. 14։ *Եզեկ.* 44. 29։
¬ *Պ.* 25. 10, 25։

Digitized by Google

յըպ՝ սաթըն ալտըղը թարլայը ՐԱՊՊԱ թագտիս
23 էտէրսէ, Էքեահին՝ թագտիր էթտիյին գըյմէթին մէպ-
լաղընը Յորել սէնէսինէ գատար հիսապ էտիպ՝ թագ-
տիր էթտիյին գըյմէթի ՐԱՊՊԱ մուգատտէս օլմագ
24 իւզրէ օլ կիւնտէ վէրսին։ Թարլա՝ քէնտիսինտէն սա-
թըն ալընմըշ օլան միւլք սահիպինէ Յորել սէնէսինտէ
25 կէրի վէրիլէճէք տիր։ Վէ թագտիր էթտիյին գըյ-
մէթլէրին ճիմլէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ օլաճագ.
Էմըսգալ եիրմի գըրաթ տըր։
26 Անճագ Էհայվանլարըն իլքինի, իլք տօղտըղը իչիւն
ՐԱՊՊԸՆ օլմաղլէ, պիր քիմսէ թագտիս էթմէ յէճէք.
27 կէրէք սըղըր՝ կէրէք գօյուն օլսուն, ՐԱՊՊԸՆ տըր։ Վէ
նափաք հայվանլարտան օլտըղը հալտէ, անը թագտիր
էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ Իւզէրինէ պէշտէ պիր Իլավէ
իլէ Ֆիտիյէսինի վէրսին. վէ էկէր ֆիտիյէսի վէրիլ-
մէզսէ, թագտիր էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ սաթըլըսըն։
28 Էվէ լաքին պիր քիմսէնին ճիմլէ էմվալընտան,
եա՛նի կէրէք ատէմ, կէրէք հայվան վէ կէրէք միւլքիւ
օլան թարլա օլսուն, ՐԱՊՊԱ վագֆ ու թագտիս էթ-

տիյի վագֆ նէ սաթըլըր վէ Էնէ ֆիտիյէսի վէրիլիր.
29 ճիմլէ վագֆ ու թագտիս ՐԱՊՊԱ ագտէս տիր։ Ատէմ-
լէր թարաֆընտան վագֆ ու թագտիս օլունանլարըն
ֆիտիյէսի գապուլ օլունմայրպ՝ մուխլագա էօլտիւրիւ-
լէճէք տիր։
30 Վէ Էեէրին ճիմլէ Իւշրիւ, եէրին էքինինտէն օլ-
սուն, աղաճլարըն մէյվէսինտէն օլսուն, ՐԱՊՊԸՆ
31 օլուպ՝ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս տիր։ Վէ Էկէր պիր ատէմ
Իւշրլէրինտէն պիր մըգտարընըն ֆիտիյէսինի վէրէ-
ճէք օլուր իսէ, իւզէրինէ պէշտէ պիր Իլավէ էթսին։
32 Վէ սըղըր վէ գօյունըն ճիմլէսինին օնունճըսը, եա՛-
նի Էտէյնէք ալթընտան կէչէնին ճիմլէսինին օնուն-
33 ճըսը ՐԱՊՊԱ մուգատտէս օլաճագ տըր։ Էյի իլէ քէօ-
թիւ արասընտա ֆարգ էթմէ յիպ՝ Էանը թէպտիլ էթ-
մէսին, վէ պիր վէճհլէ անը թէպտիլ էթտիյի հալտէ,
օ հայվան իլէ պէտէլի տախի մուգատտէս օլուպ՝ ֆիտի-
յէսի գապուլ օլունմայաճագ տըր։
34 ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ իչիւն Թուր ի Սինատա
Մովսէսէ էմր էթտիյի էմրլէր պունլար տըր։

ե Ել. 18։	45. 12։	է Ել. 11-13։	7. 14։
զ Պ. 25. 28։	ը Թուր. 13. 2, 12։ 22.	ը Ել. 21։ Ցես. 6. 17-	ժ Ել. 10։
թ Թուր. 30. 13։ Ա՛տ.	30։Ա՛տ.18.17։ Թես.	19։	ի Պաղ Երեմ. 33. 13։
3. 47։ 18. 16։ Եզեկ.	15. 19։	ժ Ա՛տ. 21. 2, 3։	Եզեկ. 20. 37։ Միք.
			7. 14։
			ձ Ել. 10։
			ղ Ել. 10։
			ն Պ. 26. 46։

Ա՛ Տ Ա Տ

ՊԱՊ 1

*Գավմըն սայըլմասը իչիւն Մովսէսէ կէլէն էմր ի իւահի։ 5 Սըպթ-
լարըն րէ՛իսլէրի, 17 նուֆուսլարըլը։ 47 Ղեւիլիլէրին մուգատտէս խըտ-
մէթէ այրըլմալարը։*

Վ Էե ՐԱՊՊ-Սինա պէրրիյէսինտէ Էճէմա՛աթ չա-
տըրընտա Մըսըր տիյարընտան չըգմալարընըն իքին-
ճի սէնէսինտէ իքինճի այրն իպթիտասընտա Մովսէսէ
2 խիթապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլ Էճէմա՛աթընըն
ճիմլէսինի, գապլիլէլերի վէ խանէտանլարընճա, էր-
քէքլէրին ճիմլէսինի իսմլէրինին՛ատէտինէ կէօրէ պի-
3 րէր պիրէր սայրնըզ։ Եիրմի եաշընը կէչկին պուլունուպ
Իսրայէլտէ հարպէ մուգթէտիր օլանլարըն քեաֆֆէ-
սինի սէն վէ Ահարոն ճիւնուտլերի հիսապընճա սայը-
4 նըզ։ Վէ սիզին իլէ պէրապէր հէր սըպթտան պիրէր
ատէմ օլուպ՝հէր պիրի խանէտանընըն րէ՛իսի օլսուն։
5 Վէ սիզին իլէ պէրապէր տուրաճագ ատէմլէրին
իսմլէրի պունլար տըր, եա՛նի Ռուբէնտէն Եղիսուր
6 իպն ի Սեդիուր, Շմաւոնտան Սաղամիէլ իպն ի Սու-
7 րիսադա, Յուդատան Նաասոն իպն ի Ամմինադաբ,
8 Իսաքարտան Նաթանայէլ իպն ի Սողգար, (9) Զա-
10 բուղոնտան Եղիաբ իպն ի Քեղոն, Յովսէփին օղուլ-
լարընտան եա՛նի Եփրեմտէն Եղիսամա իպն ի Ամի-
ուդ, վէ Մանասէտէն Գամաղիէլ իպն ի Փադասուր,
11 Բենիամինտէն Աբիդան իպն ի Գեդէոնի (12) Դան-
13 տան Աքիեզեր իպն ի Ամիսադա, Ասերտէն Փա-
14 գիէլ իպն ի Եքրան, Գադտան Եղիասափ իպն ի
15 Դագուէլ, Նեփթաղիմտէն Աքիրէ իպն ի Ենան տըր։
16 Ընտիլար ճէմա՛աթըն մէշհուրլարը, փէտէրլէրի
սըպթլարընըն էշրաֆը, Իսրայէլ պինկլէրինին րէ՛-
իսլէրի իտի։
17 Օ զէման Մովսէս վէ Ահարոն իսմլէրիյլէ զիքր
18 օլունան պու ատէմլէրի ալըպ՝ Իքինճի այրն իպթի-
տասընտա ճէմա՛աթըն քեաֆֆէսինի ճէմ՛ էտէրէք,
եիրմի եաշընը կէչկին պո-լո-ճա-լա՛ իսմլէրինին՛ատէ-

- Թուր.19.1։ Պ.10.11,12։| Թուր.25.22։| Թուր.30.12։38.26։ Պ.26.2, 63,64։2Մխլ.24.2։1Թէվ.21.2։| Պ.7.2։1 Թէվ.27.16։| Թուր.18.21,25։

Digitized by Google

տինէ կէօրէ գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա՝ պի-
19 րէր պիրէր եաղըլտըլար։ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյ-
լէտիյի կիպի՝ անլէրի Սինա պէրրիյէսինտէ սայտը։
20 Վէ պէնի Ռուբէնին, եա'նի Իսրայէլին իլք օղլընըն
նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա՝ իսմլէ-
րինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընը կէչկին վէ
հարպէ մուգթէտիր օլան էրքէքլէրին ճիւմլէսի պիրէր
21 պիրէր ...։ Ռուբէն սրպէրընտան սայըլանլար
գըրգ ալթը պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։
22 Պէնի Շմաւոնըն նէսլլէրի, գապիլէլէրի, վէ խանէ-
տանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլան էրքէք-
23 լէրին ճիւմլէսի պիրէր պիրէր սայըլտըլար։ Շմաւոն
սրպէրընտան սայըլանլար էլլի տօղուզ պիկ իւչ եիւզ
նէֆէր իտի։
24 Պէնի Գադըն նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէտան-
լարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընը
25 կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի Գադ
սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի գըրգ պէշ պիկ
ալթը եիւզ էլլի նէֆէր իտի։
26 Պէնի Յուդանըն նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէ-
տանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
27 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Յուդա սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի եէթմիշ
տէօրթ պիկ ալթը եիւզ նէֆէր իտի։
28 Պէնի Իսաքարըն նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէ-
տանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
29 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Իսաքար սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի էլլի
տէօրթ պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
30 Պէնի Զաբուղոնըն նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խա-
նէտանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
31 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Զաբուղոն սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի էլլի
եէտի պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
32 Յովսէփին օղուլլարընտան, եա'նի պէնի Եփրեմին
նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա՝ իսմլէ-
րինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընը կէչկին վէ
33 հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի Եփրեմ սրպ-
թընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի գըրգ պիկ պէշ
եիւզ նէֆէր իտի։
34 Պէնի Մանասէին նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խա-
նէտանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
35 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Մանասէ սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի օթուզ
իքի պիկ իքի եիւզ նէֆէր իտի։
36 Պէնի Բենիամին նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խա-
նէտանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
37 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Բենիամին սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի օ-
թուզ պէշ պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
38 Պէնի Դանըն նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէտան-
լարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընը
39 կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի Դան
սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի ալթմըշ իքի
պիկ եէտի եիւզ նէֆէր իտի։
40 Պէնի Ասերին նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խանէ-
տանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
41 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Ասեր սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի գըրգ
պիր պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։
42 Պէնի Նեփթալիմին նէսլլէրի, գապիլէլէրի վէ խա-
նէտանլարընճա՝ իսմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի
43 եաշընը կէչկին վէ հարպէ մուգթէտիր օլանլար, Եա'նի
Նեփթալիմ սրպէրընտան սայըլանլարըն ճիւմլէսի
էլլի իւչ պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
44 Մովսէս վէ Ահարոնըն վէ խանէտանլարընտան
պիրէր ատմ օլարագ Իսրայէլին օն իքի էշրաֆընըն
45 սայտըգլարը նուֆուս պունլար իտի։ Իմտի պէնի Իս-
րայէլին սայըլանլարընըն քեաֆֆէսի՝ խանէտանլա-
րընճա եիրմի եաշընը կէչկին վէ Իսրայէլտէ հարպէ
46 մուգթէտիր օլանլարըն ճիւմլէսի, Եա'նի սայըլանլա-
րըն քեաֆֆէսի ալթը եիւզ իւչ պիկ պէշ եիւզ էլլի
նէֆէր իտի։
47 Ամմա Ղեւիլիլէր քէնտի փէտէրլէրի սրպէրընճա
48 անլէրին արասընտա սայըլմատըլար։ Զիւնքի ՐԱՊՊ
49 Մովսէսէ խիթապէն տէմիշ իտի քի, Անճագ Ղեւի
սրպէրընը սայմա, վէ պէնի Իսրայէլ արասընտա ան-
50 լէրին հիսապընը գօմա։ Լաքին Ղեւիլիլէրի շէհատէթ
մէսքէնի իւզէրինէ վէ անըն էտէվաթընըն քեաֆֆէսի
իւզէրինէ թա'ենի էթ. մէսքէնի վէ էտէվաթընըն քեաֆ-
ֆէսինի անլէր թաշը յըպ՝ անա խըտմէթ էտէրլէր մէս-
51 քէնին էթրաֆընտա գօնաճագլար։ Վէ մէսքէն նագլ
օլունտըգտա՝ Ղեւիլիլէր անը էնտիրէճէք, վէ մէս-
քէն գօնտըգտա՝ Ղեւիլիլէր անը գուրաճագ. վէ ...
եապանճը եագլաշտըղը հալտէ գաթլ օլունաճագ տըր։
52 Վէ պէնի Իսրայէլ ճիւնուտլէրինճէ հէր պիրի քէնտի
օրտուսընտա վէ հէր պիրի քէնտի սանճաղը եանընտա
53 գօնաճագ տըր։ Ամմա պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթը իւզէ-
րինէ ղազապ կէլմէմէսի իչին Ղեւիլիլէր շէհատէթ
մէսքէնի էթրաֆընտա գօնաճագլար. վէ Ղեւիլիլէր
շէհատէթ մէսքէնի ումուրընա մուգայէտ օլաճագլար
54 տըր։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր նէ քի էմր էթտի իսէ,
պէնէ Իսրայէլ անա կէօրէ'ամէ ու հարէքէթ էթտիլէր։

Ը Պ. 26. 64։
Թ Խուր. 38. 26. Պագ Խուր. 12. 37։ Պ. 2. 32։ 26. 51։
Ժ Պ. 2. 33։ Պագ Պ. 3 վէ 4 վէ 26.57։ 1Թէվ. 6 վէ 21. 6։
Ի Պ. 2. 33։ 26. 62։
Լ Խուր. 38. 21։ Պ. 3. 7, 8։ 4. 15, 25, 26, 27, 33։
Խ Պ. 3. 23. 29, 35, 38։ 10. 17, 21։ 16.46։ 18. 5։ 1Մհլ. 6. 19։
Ծ Պ. 3. 10, 38։ 18. 22։
Կ Պ. 2. 2, 34։
Հ Ես. 50։
Ձ Ղեւ. 10. 6։ Պ. 8.19։ Պ. 3. 7, 8։ 8. 24-26։ 18. 3-5։ 31. 30, 47։ 1Թէվ. 23. 32. 2Թէվ. 13. 10։

Digitized by Google

ՊԱՊ 2

Սըպ֍ալարըն նէ սըրա իւէ գօնաճ֍ագլարը։

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէս իւէ Ահարոնա խիթապէն տէտի քի, -Պէնի Իսրայէլտէն հէր պիրի խանէտանընընն 'ալամէթիյլէ քէնտի սանճաղը եանընտա գօնսունն. ᵖճէմա'աթ չատրրընա մուգապիլ օլարագ էթրաֆընտա գօնաճագլար տրր։

3 Վէ էօն, եա'նի շարգ թարաֆընտան քէնտի ճիւնուտլէրինէ կէօրէ Յուդա օրտուսընընն սանճաղը գօնսուն, վէ պէնի Յուդանընն րէ'իսի ᵗՆաասոն իպն ի
4 Ամինադաբ օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը 'ասքէրի էթ-
5 միշ տէօրթ պիկ ալթը եիւզ նէֆէր իտի։ Վէ անընն եանընտա Իսաքար սըպթը գօնուպ՝ պէնի Իսաքարընն
6 րէ'իսի Նաթանայէլ իպն ի Սովգար օլաճագ։ Վէ ա-
նընն սայրլը 'ասքէրի էլլի տէօրթ պիկ տէօրթ եիւզ
7 նէֆէր իտի։ Անէ եանընտա Զաբուլոն սըպթը օլուպ՝ պէնի Զաբուլոնընն րէ'իսի տախի Եղիաբ իպն ի Քե-
8 ղոն օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը 'ասքէրի էլլի եէտի
9 պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։ Յուդա օրտուսընտա սայրլանլարընն ճիւմլէսի ճինուտլէրինճէ եիւզ սէքսէն ալթը պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի. ᵗպունլար էվվէլա նագլ էթսինլէր։

10 Ճէնուպ թարաֆընտա ճինուտլէրինճէ Ռուբէն օր-
տուսընընն սանճաղը օլսուն. վէ պէնի Ռուբէնին րէ'իսի
11 Եղիսուր իպն ի Սեդիուր օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը
12 'ասքէրի գըրգ ալթը պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։ Վէ անընն եանընտա Շմաւոն սըպթը գօնսուն. վէ պէնի Շմաւոնընն րէ'իսի Սաղամիէլ իպն ի Սուրիսադա օլա-
13 ճագ։ Վէ անընն սայրլը 'ասքէրի էլլի տօգուզ պիկ իւչ
14 եիւզ նէֆէր իտի։ Անընն եանընտա Գադ սըպթը օլուպ՝ պէնի Գադընն րէ'իսի Եղիասափ իպն ի Դագուէլ օլա-
15 ճագ։ Վէ անընն սայրլը 'ասքէրի գըրգ պէշ պիկ ալթը
16 եիւզ էլլի նէֆէր իտի։ Ռուբէնն օրտուսընտա սայրլանլարընն ճիւմլէսի ճինուտլէրինճէ եիւզ էլլի պիր պիկ տէօրթ եիւզ էլլի նէֆէր իտի. ᵛվէ իքինճի սըրատա պունլար նագլ էթսինլէր։

17 ᵜՊա'տէհու օրտուլարընն օրթասընտա Ղեւիլիլէրինն օրտուսը իւէ ճէմա'աթ չատրրը նագլ օլունուպ՝ հէր քէս քէնտի եէրինտէ սանճաղը եանընտա գօնտրգլարը կիպի նագլ էթսինլէր։

18 Ղարպ թարաֆընտա ճինուտլէրինճէ Եփրեմ օր-
տուսընընն սանճաղը օլսուն. վէ պէնի Եփրեմին րէ'իս
19 Եղիսամա իպն ի Ամիուդ օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը
20 'ասքէրի գըրգ պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։ Վէ անընն եանընտա Մանասէ սըպթը օլուպ՝ պէնի Մանասէնին
21 րէ'իսի Գամաղիէլ իպն ի Փադասուր օլաճագ։ Վէ
22 անընն սայրլը 'ասքէրի օթուզ իքի պիկ իքի եիւզ նէ-
ֆէր իտի։ Անընն եանընտա Բենիամին սըպթը օլուպ՝ պէնի Բենիամինին րէ'իսի Աբիդան իպն ի Գեդէոնի
23 օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը 'ասքէրի օթուզ պէշ պիկ
24 տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։ Եփրեմ օրտուսընտա սայրլանլարընն ճիւմլէսի ճինուտլէրինճէ եիւզ սէքիզ պիկ եիւզ նէֆէր իտի. ᵛվէ իւչինճի սըրատա պունլար նագլ էթսինլէր։

25 Շիմալ թարաֆընտա ճինուտլէրինճէ Դան օրտու-
սընընն սանճաղը օլսուն. վէ պէնի Դանընն րէ'իսի Աքի-
26 եզեր իպն ի Ամիսադա օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը 'աս-
27 քէրի ալթմըշ իքի պիկ եէտի եիւզ նէֆէր իտի։ Վէ ա-
նընն եանընտա Ասէր սըպթը գօնսուն. վէ պէնի Ասերին
28 րէ'իսի Փագիէլ իպն ի Եքրան օլաճագ։ Վէ անընն սա-
յրլը 'ասքէրի գըրգ պիր պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։
29 Անընն եանընտա Նեփթաղիմ սըպթը օլուպ՝ պէնի
30 Նէփթաղիմին րէ'իսի Աքիրէ իպն ի Ենան օլաճագ։ Վէ անընն սայրլը 'ասքէրի էլլի իւչ պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր
31 իտի։ Դան օրտուսընտա սայրլանլարընն ճիւմլէսի եիւզ էլլի եէտի պիկ ալթը եիւզ նէֆէր իտի. ᵛպունլար սան-
ճաղլարընճա էն սօկրա նագլ էթսինլէր։

32 Պէնի Իսրայէլտէն խանէտանլարընճա սայրլանլար պունլար տրր. ᵛճինուտլէրինճէ օրտուլարընտա սա-
յրլը օլանլարընն ճիւմլէսի ալթը եիւզ իւչ պիկ պէշ եիւզ
33 էլլի նէֆէր իտի։ Ամմա ᵜՂեւիլիլէր՝ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէ-
սէ էմր էյլէտիյի կիպի՝ պէնի իսրայէլ արասընտա
34 սայրլմատլար։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր նէ քի էմր էթտի իսէ, պէնի Իսրայէլ անա կէօրէ 'ամէլ ու հարէ-
քէթ էտիպ՝ ᵗսանճագլարընճա գօնարլար իտի. վէ պու վէճհ իւզրէ հէր քէս գապիլէսի վէ խանէտանընընա կէօրէ նագլ էտէրլէր իտի։

ՊԱՊ 3

*Ահարոնըն օղուլլարը։ 5 Ղեւիլիլէրին իւէ տօղանլար եէրինէ մէս-
քէն խըտմէթի իչին քեահինլէրէ վէրիլմէսին։ 14 Ղեւիլիլէրին սա-
յրլմասը։ 21 Գերսոնլըլարըն, 27 Կահաթիլէրին, 33 վէ Մերարիլէրին
'ատէտի վէ խըտմէթի։ 38 Մովսէս իւէ Ահարոնըն մէքեան վէ խըտ-
մէթի։ 40 Իւէ տօղանլարըն Ղեւիլիլէրէ վէրիլմէսի, 44 վէ անէէրին պագիյյէսինին ֆիտիյէսի։*

Վ Է ՐԱՊՊ Թուր ի Սինատա Մովսէս իւէ թէ-
քէլլիմ էթտիյի կիւնտէ Մովսէս իւէ Ահարոնըն նէսլ-
2 լէրի պունլար տրր։ Վէ Ահարոնըն օղուլլարընընն իսմ-
լէրի պունլար, եա'նի ᵇիլք օղլու Նադաբ, վէ Աբիուդ
3 վէ Եղիազար վէ Իթամար տրր։ Ահարոնըն օղուլլարը, եա'նի քեահինլիք էթմէկ իչիւն թախսիս ու մէսհ
4 օլունան ᵗքեահինլէրին իսմլէրի պունլար տրր։ ᵗՎէ Նադաբ իւէ Աբիուդ Սինա պէրրիյէսինտէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա եապանճը աթէշ թագտիմ էթտիքլէ-

ᵃ Ղ. 1. 52։
ᵇ ՃԼս. 3. 4։
ᵗ Ղ.10.14։ Հռուք.4.20.
1 Թէվ. 2. 10։ Մատ. 1. 4։ Ղուկ.3. 32,33։
ᵜ Ղ. 10. 14։
ᵛ Ղ. 10. 18։
ᵝ Ղ. 10. 17, 21։
ᵞ Ղ. 10. 22։
ᵟ Ղ. 10. 25։ [11.21։
ᵋ Խուր. 38.26։Ղ.1.46։
ᶻ Ղ. 1. 47։
ᶼ Ղ. 24. 2։ 5. 6։
——
ᶽ Խուր. 6. 23։
ᶾ Խուր. 28. 41. Ղեւ.8։
ᶿ Ղեւ. 10.1։ Ղ. 26. 1։ 1 Թէվ. 24. 2։

Digitized by Google

րինտէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էվլատսըզ էօլտիվէր. վէ Եղիազար վէ Իթամար փէտէրլէրի Ահարոնըն հուզուրընտա քեահինլիք իճրա էթտիլէր:

5 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (6) ՚Ղեւի սըպթընը եագլաշտըրըպ՝ անլէրի քեահին Ահարոնըն հուզուրընտա տուրտուր, վէ անա խըտմէթ էթսինլէր:
7 Վէ անըն իչխին նէվպէթ վէ ճէմա՛աթ չատըրը էօնիւնտէ պիւթիւն ճէմա՛աթ իչխին նէվպէթ պէքլէյէրէք
8 ՚մէսքէնին խըտմէթինի իճա էյլէսինլէր: Վէ ճէմա՛աթ չատըրընըն էտէվաթընըն քեաճճէսինի հրճզլէ պէնի Իսրայել իչխին օլան նէվպէթի պէքլէյիպ՝ մէս-
9 քէնին խըտմէթինի իճա էթսինլէր: Վէ Ղեւիլիլէրի ՚Ահարոն իլէ օղուլլարընա վէրէսին. պէնի Իսրայել-
10 տէն անլէր քիւլլիյէն անա վէրիւմիշլէր տիր: Վէ Ահարոն իլէ օղուլլարընը՝ ՚քեահինլիքլէրինի իճրա իչխին թա՛երն էտէսին. ՚վէ եապանճը եագլաշտըղը հալտէ գաթլ օլունաճագ տըր:
11 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (12) Իշթէ պէն ՚Ղեւիլիլէրի պէնի Իսրայել արասընտան պէնի Իսրայէլտէ րահմտան իլք տօղմըշ օլանլարըն քեաճճէսինէ պէտէլ ալտըմ. վէ Ղեւիլիլէր պէնիմ օլաճագ
13 տըր: Զիրա ՚իլք տօղանլարըն ճիւմլէսի պէնիմ տիր. ՚Մըսըր տիյարընտա իլք տօղանլարըն ճիւմլէսինի վուրտըղըմտա, Իսրայէլտէ իլք տօղանլարըն, կէրէք ինսան կէրէք հայվանաթըն ճիւմլէսինի քէնտիմէ թագտիս էյլէտիմ. անլէր պէնիմ օլաճագ տըր. ՐԱՊՊ պէն իմ:
14 Վէ ՐԱՊՊ Սինա պէրրիյէսինտէ Մովսէսէ խիթա-
15 պէն տէտի քի, Պէնի Ղեւիի խանէտան վէ գապիլէ-
16 լէրինճէ սայ. ՚պիր այլըգտան եօգարը հէր էրքէյի սայասընն: Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ քէլամը մուճէպինճէ՝
17 քէնտինէ էմր օլունտրըղը կիպի անլէրի սայտը: ՚Վէ Ղեւինին օղուլլարը իսմլէրինճէ պունլար տըր. Գեր-
18 սոն վէ Կահաթ վէ Մերարի: Վէ պէնի Գերսոնըն իսմլէրի գապիլէլէրինճէ պունլար, եա՛նի ՚Ղոբենի վէ
19 Սեմէյի տիր: Վէ պէնի Կահաթ գապիլէլէրինճէ ՚Ամրամ
20 վէ Իսահառ վէ Քեփրոն վէ Ոզիէլ տիր: ՚Վէ պէնի Մերարի գապիլէլէրինճէ Մոողի վէ Մուսի տիր. Ղեւիլէրին գապիլէլէրի խանէտանլարընճա պունլար տըր:
21 Գերսոնտան Ղոբենիլէր գապիլէսի վէ Սեմէյիլէր գապիլէսի օլուպ՝ ՝Գերսոնիլէրին գապիլէլէրի պուն-
22 լար տըր: Սայլըանլարը, ե՛՚նէ պիր այլըգտան եօգարը պուլունան ճիւմլէ էրքէքլէր հիսապընճա սայը-
23 լանլարը եէտի պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի: Գերսոնիլէրին գապիլէլէրի մէսքէնին արգասընտա ղարպ թա-
24 րաֆընտա գօնսունլար: Վէ Գերսոնիլէրին խանէտան
25 րէ՚իսի Եղիասափ իպն ի Լայէլ օլաճագ տըր: Ճէմա՛աթ չատըրընտա ՚պէնի Գերսոնա մուհաֆազասը ՚ե-է օլ-ան չէյլէր ՚մէսքէն վէ ՚չատըր վէ ՚անըն էօրթիւսիւ
26 վէ ճէմա՛աթ չատըրընըն ՚գափու փէրտէսի, Վէ մէս-
քէն իլէ մէզպահ էթրաֆընտա օլան ՚հավլունըն փէր-
տէլէրի, վէ ՚հավլունըն գափու փէրտէսի, վէ անըն հէր խըտմէթի իչխին օլան ՚իփլէր տիր:
27 ՚Վէ Կահաթտան Ամրամիլէր գապիլէսի վէ Իսա-
հառիլէր գապիլէսի վէ Քեբրոնլըլար գապիլէսի վէ Ոզիէլիլէր գապիլէսի օլուպ՝ Կահաթիլէրին գապիլէ-
28 լէրի պունլար տըր: Պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր հիսապընճա սէքիզ պիկ ալթը եիւզ նէֆէր օլարագ, անլէր մագտիսին ումուրընա մուգատտէս
29 օլուրլար իտի: ՚Պէնի Կահաթըն գապիլէլէրի մէսքէ-
30 նին ճէնուպ թարաֆընտա գօնսունլար: Վէ Կահաթիլէրին գապիլէլէրինին խանէտան րէ՚իսի Եղիսա-
31 փան իպն ի Ոզիէլ օլաճագ տըր: Վէ ՚անլէրէ մուհաֆազասը ե-է օլ-ան չէյլէր ՚թապութ ե-է՚-ահ վէ Կօֆրա վէ ՚շէմ՚տան վէ ՚մէզպահլար վէ մագտիսին խըտմէթինէ լազըմ օլան էտէվաթ վէ ՚փէրտէ վէ անա
32 միւթէ՚ալլըգ ճիւմլէ շէյլէր տիր: Վէ Ղեւիլիլէրին րէ՚իսլէրինին րէ՚իսի քեահին Ահարոնըն օղու Եղիազար օլուպ՝ մագտիսին ումուրընա մուգայյէտ օլանլար իւզէրինէ նազըր օլաճագ տըր:
33 Մերարիտէն Մոողիլէր գապիլէսի վէ Մուսիլէր գապիլէսի օլուպ՝ Մերարինին գապիլէլէրի պունլար տըր:
34 Վէ պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր հիսապընճա սայլանլարը ալթը պիկ իքի եիւզ նէֆէր իտի:
35 Վէ Մերարի գապիլէլէրինին խանէտան րէ՚իսի Սուրիէլ իպն ի Աբիքէլ օլուպ՝ ՚պունլար մէսքէնին շի-
36 մալ թարաֆընտա գօնսունլար: Վէ ՚պէնի Մերարիյէ մուհաֆազասը իհալէ օլունան չէյլէր մէսքէնին թախթալարը վէ սիւրկիլէրի վէ տիրէքլէրի վէ գա՛իտէլէրի վէ ճիւմլէ էտէվաթը վէ անա միւթէ՚ալլըգ օլան
37 ճիւմլէ շէյլէր, Վէ հավլունըն էթրաֆընտա օլան տիրէքլէրի վէ անլէրին գա՛իտէլէրի վէ գազըգլարը վէ իփլէրի տիր:
38 ՚Վէ մէսքէնին էօնիւնտէ շարգ թարաֆընտա ճէմա՛աթ չատըրընըն էօն թարաֆընտա պէնի ՚Իսրա-յէլին մուհաֆըզլըգ էթմէլէրի եէրինէ, ՚մագտիսի մուհաֆազա էթմէք իւզրէ Մովսէս իլէ Ահարոն վէ անըն օղուլլարը գօնսունլար, վէ ՚եապանճը եագլաշտըրը
39 հալտէ գաթլ օլունաճագ տըր: ՐԱՊՊԸՆ քէլամը իւզրէ Մովսէս իլէ Ահարոնըն սայտըգլարը ՚Ղեւիլի-

ד Պ. 8. 6: 18. 2:
ה Պաղ Պ. 1. 50: 8. 11, 15, 24, 26:
ו Պ. 8. 19: 18. 6:
ז Պ. 18. 7: [40:
ח Այ. 38: Պ. 1. 51: 16.
ט Այ. 41: Պ. 8. 16: 18. 6:
י Խուր. 13. 3: Ղեւ. 27. 26: Պ. 8. 16: Ղուկ. 2. 23: [8. 17:
כ Խուր. 13. 12, 15: Պ.
ל Այ. 39: Պ. 26. 62:
מ Թէք. 46. 11: Խուր. 6. 16: Պ. 26. 57: 1 Թէվ. 6. 1, 16: 23. 6:
נ Խուր. 6. 17:
ס Խուր. 6. 18:
ע Խուր. 6. 19:
פ Պ. 1. 53:
צ Պ. 4. 24-26:
ק Խուր. 25. 9: 26. 1:
ר Խուր. 26. 7:
ש Խուր. 26. 14:
ת Խուր. 26. 36:
א Խուր. 27. 9:
ב Խուր. 27. 16:
ג Խուր. 35. 18:
ד 1 Թէվ. 26. 23:
ה Պ. 1. 53:
ו Պ. 4. 15:
ז Խուր. 25. 10:
ח Խուր. 25. 23:
ט Խուր. 25. 31:
י Խուր. 27. 1: 30. 1:
כ Խուր. 26. 32:
ל Պ. 1. 53:
מ Պ. 4. 31, 32:
נ Պ. 1. 53:
ס Այ. 7, 8:
ע Պ. 18. 5:
פ Այ. 10:
צ Պաղ Պ. 26. 62:

Digitized by Google

լէրին հէփ սայըլանլարը՝ անլէրին գապիլէլէրինճէ պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր եիրմի իքի պիկ նէֆէր իտի։
40 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, ՝Պէնի Իսրայէլտէն պիր այլըգտան եօգարը պուլունան ճիւմլէ իլք տօղմուշ էրքէքլէրի սայըպ՝ իսմլէրինին ՚ատէտինի ալ։
41 Վէ պէնի Իսրայէլտէն ճիւմլէ իլք տօղմուշլարա պէտէլ ՝Ղեւիլիլէրի պէնիմ իչիւն ալասըն. ՐԱՊՊ պէն իմ։ վէ պէնի Իսրայէլին հայվանլարընտան օլան ճիւմլէ իլք տօղանլարա պէտէլ Ղեւիլիլէրին հայվանլարընը
42 ՚լ՚ըն։ Իմտի Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ քէնտինէ էմր էյլէտիյի կիպի, պէնի Իսրայէլին իլք տօղմուշլարընըն
43 ճիւմլէսինի սայտը։ Վէ ճիւմլէ իլք տօղան էրքէքլէր, իսմլէրի հիսապընճա պիր այլըգտան եօգարը օլանլար սայըլարընա կէօրէ եիրմի իքի պիկ իքի եիւզ եէթմիշ իւչ նէֆէր իտի։
44 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի՝ (45) ՝Պէնի Իսրայէլտէ ճիւմլէ իլք տօղանլարա պէտէլ Ղեւիլիլէրի վէ անլէրին հայվանլարընա պէտէլ Ղեւիլիլէրին հայվանլարընը ալ. վէ Ղեւիլիլէր պէնիմ օլաճագլար
46 տըր. ՐԱՊՊ պէն իմ։ Վէ պէնի Իսրայէլին իլք տօղմուշլարընտան ՚Ղեւիլիլէր իւզէրինէ զիյատէ կէլէն իքի եիւզ եէթմիշ իւչ նէֆէրին ՝ֆիտիյէսի իչիւն,
47 Մագտիս մրսգալը իւզրէ ատէմ պաշընա ՚պէշէր մրս-
48 գալ ալասըն. ՝պիր մրսգալ եիրմի գըրաթ տըր։ Վէ անլէրտէ զիյատէ կէլէնլէրին ֆիտիյէլէրինէին ագչէ-
49 սինի Ահարոն իլէ օղուլլարընա վէրէսին։ Վէ Մովսէս Ղեւիլիլէր իլէ ֆիտիյէլէրի ալընանլարտան զիյատէ
50 կէլէնլէրին ֆիտիյէ ագչէսինի ալտը։ Ե՚՚նէ պէնի Իսրայէլին իլք տօղմուշլարընտան՝ մագտիս մրսգալը իւզրէ ՝պիկ իւչ եիւզ ալթմըշ պէշ ՚ը՚՚է՚՚կիւմիւշ ալտը։
51 Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ՐԱՊՊԸՆ քէլամը մուճէպինճէ ՝ֆիտիյէլէրի ալընանլարընն ագչէսինի Ահարոն իլէ օղուլլարընա վէրտի։

ՊԱՊ 4

Ղեհիլէրին միւտտէթի ի խըտմէթի։ 4 Մէսքէնին նագլը վուգու՚ընտա կահաթիլէրէ իհտալէ օլունան շէյլէր։ 16 Եալնագլարըն մէ՚մուրլիյէթի։ 17 Քեահինլէրէ ՔէնԹիին։ 21 Գերսոնիլէրէ, 29 վէ Մերարիլէրէ իհտալէ օլունան շէյլէր։ 34 Կահաթիլէրին, 38 վէ Դերսոնիլէրին, 42 վէ Մերարիլէրին ՚ատէտի։

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն
2 տէտի քի, Պէնի Ղեւի արասընտան պէնի Կահաթըն
3 գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա, ՚Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եաշընա տէյին ճէմա՚աթ չատըրընտա խըտմէթի էթմէք իչիւն զիւմրէյէ տախիլ օլան-
4 լարընն ճիւմլէսինին հիսապընը ալ։ Ճէմա՚աթ չատը-

ը Այ. 15։
թ Այ. 12, 45։
ժ Այ. 12, 41։
ի Այ. 39, 43։
լ Խուր. 13. 13։ Գ. 18. 15։
խ Ղհ.27.6։ Գ. 18.16։
ծ Խուր. 30. 13։ Ղհ. 27. 25։ Գ. 18. 16։ Եզեկ. 45. 12։
կ Այ. 46, 47։
հ Այ. 48։ ——
ձ Գաղ Գ. 8.24։ 1 Թէվ. 23. 3, 24, 27։
ղ Այ. 15։
ճ Այ. 19։
մ Խուր. 26. 31։
յ Խուր. 25. 10, 16։

րընտա ՝պէնի Կահաթըն խըտմէթի ՝ագտէս շէյլէրտէ
5 օլսուն։ Վէ օրտու նագլ էտէճէք օլտրգտա, Ահարոն վէ օղուլլարը կէլիպ՝ ՝թէֆիրիգ փէրտէսինի էնտիրտիքտէն սօկրա, անընլէ ՝շէհատէթ թապուլընը
6 էօրթսիւնլէր։ Վէ անըն իւզէրինէ թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ գօյուպ՝ անըն իւզէրինէ պիւս պիւթիւն լաճիվէրտի պիր պէզ սէրէրէք ՝գօլլարընը թագ-
7 սընլար։ Վէ ՝հուզուր է֊ֆէյէ սօֆրասը իւզէրինէ լաճիվէրտի պիր պէզ սէրէրէք իւզէրինէ թէփսիլէրի վէ պուխուր գապլարընը վէ թասլարը, վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի իչիւն քեասլէրի գօսունլար. վէ տա՚իմի
8 պուլունաճագ էքմէք անըն իւզէրինտէ օլսուն։ Վէ անլէր իւզէրինէ գըրմըզը պիր պէզ սէրիպ՝ անը թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւյլէ էօրթտիւքտէն
9 սօկրա գօլլարընը թագսընլար։ Վէ լաճիվէրտի պիր պէզ ալըպ՝ ՝զիյա իչիւն օլան շէմ՚տանը ՝վէ գանտիլէրինի վէ մագասլարընը վէ թէփսիլէրինի վէ խըտմէթինէ իսթի՚մալ օլունան ճիւմլէ եաղ գապլարընը
10 էօրթսիւնլէր։ Վէ անը էտէվաթընըն քեաֆֆէսի իլէ պէրապէր թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիյէ սա-
11 րըպ՝ պիր սըրրղա թագսընլար։ Վէ ՝ալթուն մ՚զպահ իւզէրինէ լաճիվէրտի պիր պէզ սէրիպ՝ անը թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիյլէ էօրթէրէք գօլլարընը
12 թագսընլար։ Վէ մագտիստէ խըտմէթէ իսթի՚մալ օլունան ճիւմլէ էտէվաթը ալըպ՝ լաճիվէրտի պիր պէզէ սարարագ անլէրի թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիյլէ էօրթտիւքտէն սօկրա սըրրղա թագսընլար։
13 Վէ մէզպահտան քիւլիւ գալտըրրպ՝ անըն իւզէ-
14 րինէ էրղէվանի պիր պէզ սէրէրէք, Անըն իւզէրինէ խըտմէթինէ իսթի՚մալ օլունան ճիւմլէ էտէվաթընը, եա՚նի աթէշ գապլարընը, չաթալլարը վէ քիւրէքլէրի վէ լէյլէնլէրի, մէզպահըն ճիւմլէ ալէթլէրինի անըն իւսթինէ գօյուպ՝ իւզէրինէ թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ սէրտիքտէն սօկրա գօլլարընը թագսընլար։
15 Վէ օրտու նագլ էտէճէք օլտրգտա, Ահարոն վէ օղուլլարը մագտիսի վէ ճիւմլէ մագտիս էտէվաթընը էօրթմէյի թէմամ էթտիքտէն սօկրա, ՝պէնի Կահաթանը թաշըմագ իչիւն կէլսինլէր. ՝ֆագաթ էօլմէմէլէրի իչիւն մուգատտէս շէյլէրէ տօղունմասընլար. ՝պէնի Կահաթըն ճէմա՚աթ չատըրընտա եիւքլէրի պունլար օլաճագ տըր։
16 Վէ քեահին Ահարոնըն օղլու Եղիազարըն նազարէթի ՝գանտիլ եաղը վէ ՝խօշ րա՚իհալը պուխուր վէ ՝տա՚իմի էքմէք թագտիմէսի վէ ՝մէսհ եաղը իւզէրինէ օլուպ՝ պիւթիւն մէսքէնէ վէ իչինտէ պուլունան հէր շէյէ, մագտիսէ վէ էտէվաթընա նազըր օլաճագ տըր։

ղ Խուր. 25. 13։
ճ Խուր. 25.23, 29,30։ Ղե։ 24. 6, 8։
ը Խուր. 25. 31։
թ Խուր. 25. 37, 38։
ժ Խուր. 30. 1, 3։
ի Գ. 7. 9։ 10.21։ Թէս. 31. 9։ 2 Մհ։. 6.13։ 1 Թէվ. 15. 2, 15։ 2 Մհ։.6.6,7։ 1 Թէվ. 13. 9, 10։
լ Գ. 3. 31։
խ Խուր.25.6։Ղհ.24.2։
ծ Խուր. 30. 3։
կ Խուր. 29. 40։
հ Խուր.30.23,վէ ղայբի։

Digitized by Google

17 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն տէտի
18 քի, Ղեւիլիլէր արասընտան Կահաթիլէր գապիլէէ-
19 րինին սրպթրնը հէլաք էթտիրմէ յէսինիզ. Լաքին ան-
լէրէ պունու էտինիզ քի ՚ագտէս շէյլէրէ եագլաշտրգ-
լարընտա սաղ գալալար վէ էօլմէյէլէր. Ահարոն իլէ
20 օղուլլարը կէլիպ՝ անլէրին հէր պիրինի խրտմէթի վէ
եիւքիւ իւզերինէ թա'ենին էթսինլէր: ՚Վէ էօլմէմէլէրի
21 իչին *մուգատտէս շէյլէր սարըլտրգարը վագըթտա
պագմագ՚՚ իւզրէ իչէրի կիրմէսինլէր:
Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (22) Պէնի
Գերսոնըն տախի խանէտանլարը իլէ գապիլէլէրինճէ
23 հիսապընը ալ: ՚Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եա-
շընա տէյինն ճէմա'աթ չատըրընտա խրտմէթ էթմէք
իչին զիմրէյէ տախիլ օլանլարըն ճիւմլէսինէ սայ:
24 Գերսոնիլէր գապիլէլէրինին խրտմէթ էթմէք վէ թա-
25 շըմագ իչին խրտմէթլէրի պու օլաճագ տըր, ՚Եա'նի
մէսքէնին փէրտէլէրինի, վէ ճէմա'աթ չատըրը իլէ
էօրթիսիւնիւ վէ իւզէրինտէքի թէչհաշ էօրթիսիւնիւ
26 վէ ճամա'աթ չատըրընըն գափու փէրտէսինի, Վէ
հավլու փէրտէլէրինի վէ մէսքէն իլէ մէզպահ էթրա-
ֆընտա օլան հավլունըն գափու փէրտէսինի վէ անլէ-
րին իփլէրինի վէ խրտմէթինին ճիւմլէ էտէվաթընը
թաշըսընլար. վէ անլէր իչին էտիլճէք խրտմէթ նէ
27 իսէ, պունլար եափսընլար: Պէնի Գերսոնըն եիւք վէ
խրտմէթինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ խրտմէթլէրինին
ճիւմլէսի Ահարոն իլէ օղուլլարընըն էմրի իւզրէ օլուպ՝
սիզ անլէրին մէ՚մուր օլաճագլարը եիւքլէրինին ճիւմ-
28 լէսինի անլէրէ թա'ենին էտէսինիզ: Պէնի Գերսոն գա-
պիլէլէրինին ճէմա'աթ չատըրընտա խրտմէթի պու օ-
լուպ՝ անլէրին մուհաֆըզլըգ մէ՚մուրիյէթի քեահին Ա-
հարոնըն օղու Իթամարընը իտարէսինտէ օլաճագ տըր:
29 Պէնի Մերարիյի *ՙէէ գապիլէլէրի իլէ խանէտան-
30 լարընճա սայ: Անլէրի, ՚եա'նի օթուզ եաշընտան
եօգարը էլլի եաշընա տէյինն ճէմա'աթ չատըրընըն
խրտմէթինի իֆա էթմէք իչին զիմրէյէ տախիլ
31 օլանլարըն ճիւմլէսինի սայ: Վի ճէմա'աթ չատը-
րընտա խրտմէթլէրինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ ՚մէ՚մուր
օլաճագլարը եիւքլէր պունլար, եա'նի *մէսքէնին
թախթալարը վէ սիւրկիւլէրի վէ տիրէքլէրի վէ գա'ի-
32 տէլէրի, Վէ հավլունըն էթրաֆընտաքի տիրէքլէրի
վէ անլէրին գա'իտէլէրի, վէ գազըգլարը վէ իփլէրի
վէ անլէրին ճիւմլէ էտէվաթը իլէ անլէրին խրտմէթի-
նին քեաֆֆէսի տիր. մէ՚մուր օլաճագլարը եիւքլէրի
33 օլան ՚էտէվաթը իսմլէրիյլէ թա'ենին էտէսինիզ: Պէնի
Մերարի գապիլէլէրինին ճէմա'աթ չատըրընտա ճիւմլէ
խրտմէթլէրինէ կէօրէ քեահին Ահարոնըն օղու Իթա-
մարընը իտարէսինտէ օլան խրտմէթի պու օլաճագ տըր:
34 ՚Իմտի Մովսէս իլէ Ահարոն վէ ճէմա'աթընըն ըէ'իս-
լէրի պէնի Կահաթը, եա'նի գապիլէլէրի իլէ խանէ-
35 տանլարընճա՝ Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եա-
շընա տէյինն ճէմա'աթ չատըրընտա խրտմէթ էթմէք
իչինն զիմրէյէ տախիլ օլանլարընն քեաֆֆէսինի սայ-
36 տըլար: Վէ սայըլը օլանլարը գապիլէլէրինճէ իքի
37 պինկ եէտի եիւզ էլլի նէֆէր իտի: ՐԱՊՊԸՆ՝ Մովսէս
վասըթասը յլէ օլան էմրինէ կէօրէ Մովսէս իլէ Ահա-
րոնընն սայտրգլարը պէնի Կահաթ գապիլէլէրինտէն
ճէմա'աթ չատըրընտա ճիւմլէ խրտմէթ էտինլէրին
'ատէտի պու տըր:
38 Վէ պէնի Գերսոնըն գապիլէլէրի վէ խանէտանլա-
39 րընճա՝ Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եաշընա տէ-
յինն ճէմա'աթ չատըրընտա խրտմէթ էթմէք իչինն
զիմրէյէ տախիլ օլմագ իւզրէ ճիւմլէ սայըլանլարընն
40 'ատէտի՝ Գապիլէլէրի իլէ խանէտանլարընճա իքի պինկ
41 ալթը եիւզ օթուզ նէֆէր օլուպ, ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ
կէօրէ Մովսէս իլէ Ահարոնըն սայտրգլարը ՚պէնի
Գերսոն գապիլէլէրինտէն ճէմա'աթ չատըրընտա
ճիւմլէ խրտմէթ էտինլէրին 'ատէտի պու տըր:
42 Վէ պէնի Մերարի գապիլէլէրինտէն գապիլէլէրի իլէ
43 խանէտանլարընճա՝ Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի
եաշընա տէյինն, ճէմա'աթ չատըրընտա խրտմէթ էթմէք
իչինն զիմրէյէ տախիլ օլմագ իւզրէ ճիւմլէ սայըլանլա-
44 րընն 'ատէտի՝ Գապիլէլէրինճէ իւչ պինկ իքի եիւզ նէֆէր
45 իտի: ՚ՐԱՊՊԸՆ՝ Մովսէս վասըթասը յլէ օլան էմրինէ
կէօրէ Մովսէս իլէ Ահարոնըն սայտրգլարը պէնի Մե-
րարի գապիլէլէրինին սայըլը օլանլարը պունլար տըր:
46 Մովսէս իլէ Ահարոն վէ Իսրայէլին ըէ'իսլէրինին՝
Ղեւիլիլէրտէն գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա սայ-
47 տըգլարը սայըլըլարընն քեաֆֆէսի, ՚Օթուզ եաշըն-
տան եօգարը էլլի եաշընա տէյինն ճէմա'աթ չատը-
րընտա խրտմէթ էթմէյէ վէ եիւք խրտմէթինի կէօր-
48 մէյէ՝ ճիւմլէ կիրէնլէրին 'ատէտի սէքիզ պինկ պէշ եիւզ
49 սէքսէն նէֆէր իտի: Անլէր ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ
Մովսէսին էլիյլէ ՚հէր քէս քէնտի խրտմէթի իւզրէ
վէ քէնտի եիւքիւ իւզրէ սայըլըպ՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ Մով-
սէսէ էմր էթտիյի կիպի սայըլտրլար:

ՊԱՊ Ե

Նափաք օլանլարըն օրտուտան չըգարըլմասը: 5 Զիյանա մուգապիլ Թագվինաթ: 11 Գըզգանճըզ խուսուսընտա գանունլար:

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (2) Պէնի Իս-
րայէլէ էմր էյլէ քի՝ Հէր ՚ճիւզամը իլէ ՚սէյէլանը
օլանը վէ ՚ճէննազէ իչին նափաք օլանլարըն քեաֆ-
3 ֆէսինի օրտուտան չըգարասընըզ: Կէրէք էրքէք, կէ-

ղ Այ. 4:
ֆ Պագ Խուր. 19. 21: 1 Միւլ. 6. 19:
* ԵՒՕՓ՚ պիր ան մու- գատտէս շէյլէրէ պագմագ
ՀՀ Այ. 3:
ՂՂ Պ. 3. 36, 37:
ՃՃ Այ. 3:
ՄՄ Պ. 3. 25, 26:
ՅՅ Խուր. 26. 15:
ՇՇ Խուր. 38. 21:
ՉՉ Այ. 2:
ՋՋ Այ. 22:
ՌՌ Այ. 29:
ՍՍ Այ. 3. 23, 30:
ՎՎ Այ. 15. 24, 31:
ՏՏ Այ. 1, 21:
ՐՐ Ղեւ. 13. 3, 46: Պ. 12. 14:
ՑՑ Ղեւ. 15. 2:
ՈՈ Ղեւ. 21. 1: Պ. 9. 6, 10:19.11,13:31.19

Digitized by Google

րէք գարը օլսուն, չըգարասընըզ. ᵃարանըզտա սա-
քին օլտըղըմ օրտուլարընը նափաք էթմէմէլէրի իչիւն
4 անլէրի օրտուտան չըգարասընըզ՝ տէտի: Իմտի պէնի
Իսրայէլ պէօյլէ իճրա էյլէյիպ՝ անլէրի օրտուտան
չըգարտըլար. ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի,
պէնի Իսրայէլ պու վէճհլէ իճրա էյլէտիլէր:
5 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (6) Պէնի Իսրա-
յէլէ սէօյլէ քի՝ ᵇՊիր քիմսէ կէրէք էրքէք, կէրէք
գարը օլսուն՝ ատէմին ճիւմլէ կիւնահլարընտան պի-
րինի իշլէյիպ՝ ՐԱՊՊԱ գարշը ՚իսեան էթմէքլէ սուչ-
7 լու օլտըղը հալտէ, ᶜԻշլէտիյի կիւնահը իգրար էտիպ՝
էթտիյի զարարը ᵈթազմինն էտէրէք, իւզէրինէ պէշտէ
պիր զամմլէ զարարա օղրաթտըղը քիմսէյէ վէրսին:
8 Վէ էկէր ըբբ ᵉէէէբ թազմինաթ ալաճագ ագրա-
պասը եօգ իսէ, օլ թազմինաթ՝ ᶠանըն իչիւն քէֆա-
րէթ օլմագ իւզրէ քէֆարէթ գօչընտան մա՚տա քեա-
հինէ ըբբէէբէ ՐԱՊՊԱ թագտիմ օլունսուն:
9 Վէ պէնի Իսրայէլին քեահինէ կէթիրտիքլէրի մու-
գատտէս շէյլէրին ճիւմլէսի իլէ ᵍթագտիմէլէրին
10 քեաֆֆէսի անըն օլսուն: Վէ հէր քիմսէնին մուգատ-
տէս շէյլէրի անըն օլուպ՝ պիր ատէմ քեահինէ պիր
շէյ վէրիրսէ, ʰանըն օլսուն՝ տէտի:
11 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (12) Պէնի Իսրայէլէ
խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ Պիր ատէմին զէվճէսի
13 ֆաճիրէ օլուպ՝ անա խըյանէթ էտէրսէ, Վէ պիր
քիմսէ ᵏանըն իլէ եաթըպ ճիմա՚ էթմիշ, վէ ˀէյֆէէբ
զէվճինին նազարընտան կիզլէնմիշ իսէ, մէրգումէ
տախի կիզլիճէ նափաք օլուպ՝ ՚ալէյհինէ շահիտ եօգ
14 իսէ, վէ քէնտիսի տախի թուխթուլմազ իսէ, Օլ ատէմէ
*գըզգանճլըգ կէլիպ՝ զէվճէսի նափաք օլտըղը հալտէ
գըզգանընը իսէ, եախօտ անա գըզգանճլըգ կէլիպ՝
15 զէվճէսի նափաք օլմատըղը հալտէ գըզգանընը իսէ, Օլ
ատէմ զէվճէսինի քեահինէ կէօթիւրիպ՝ անըն իչիւն
թագտիմէսինի արփա ունունտան պիր էֆա ՚իւշրիւ
կէթիրսին. իւզէրինէ եաղ տէօքմէսին, նէ տէ իւզէ-
րինէ քիւնլիւք գօսուն, զիրա պու գըզգանճլըգ թագ-
տիմէսի վէ կիւնահրն թէզէքքիւրիւ իչիւն թէզ քեար
16 թագտիմէսի տիր: Օլ վագըթ քեահին մէրգումէյի
եագլաշտըրըպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրտուրա-
17 ճագ տըր: Վէ քեահին պիր թօփրագ գապլէ մուգատ-
տէս սու ալաճագ, վէ քեահին մէսքէնին տէօշէմէ-
18 սինտէ օլան թօզտան ալըպ՝ օ սույա գօյաճագ: Վէ
քեահին գարըյը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրտու-
րըպ՝ գարընըն պաշընը աչարագ թէզ քեար թագտի-
մէսինի, ե՚նի գըզգանճլըգ թագտիմէսինի անըն
էլինէ վէրէճէք, վէ լա՚նէթ կէթիրէն ճաը սու քեահինին

ᵉ Ղեւ.26.11,12։ 2Կոր. 6. 16։
ᶠ Ղեւ. 6. 2, 3։
ᵍ Ղեւ. 5. 5։ 26. 40։ Ցես. 7. 19։
ʰ Ղեւ.
ᶦ Ղեւ. 6. 6, 7։ 7. 7։
ᵏ Խուր. 29. 28։ Ղեւ. 6. 17, 18, 26։ 7. 6, 7, 9, 10, 14։ Գ. 18. 8, 9, 19։ Թէս. 18. 3,4։ Եզեկ.44.29,30։
ˀ Ղեւ. 10. 13։
ˁ Ղեւ. 18. 20։
* ՚Իպր. գըզգանճլըգ բուճհու.
˂ 3 Մնաց. 17.18։ Եզեկ. 29. 16։

19 էլինտէ օլաճագ տըր: Վէ քեահին գարըյա եէմին վէ-
րիպ, անա՝ էկէր սէնին իլէ պիր ատէմ եաթմատը
իսէ, վէ էկէր զէվճինէ խա՚ին օլուպ նափաք օլմատըն
իսէ, լա՚նէթ կէթիրէն պու աճը սույըն ըբբ՚էէրինտէն
20 պէրի օլասըն. Լաքին էկէր զէվճինէ խա՚ին օլուպ
նափաք օլտըն իսէ, վէ զէվճինէտէն ղայրի պիր ատէմ
21 սէնին իլէ եաթտը իսէ, (Օլ վագըթ քեահին ᵇգարըյա
լա՚նէթ եէմինիյէ եէմին վէրիպ՝ քեահին գարըյա,)
ՐԱՊՊ սէնին պուտրնը տիւշիւրիպ գարընըզը շիշիր-
մէքլէ՝ ᶜՐԱՊՊ սէնի գավմընըն արասընտա լա՚նէթ
22 վէ եէմին իչիւն ՚ըբբէ էթսին: Վէ պու լա՚նէթ կէթի-
րէն սու գարընըզը շիշիրմէք վէ պուտրնը տիւշիւրմէք
իւզրէ ՚պաղըրսագլարընա կիրէճէք տիր՝ տէտիքտէն
23 սօնրա, ՚գարը՝ Ամին, ամին՝ տէյէճէք տիր: Վէ քեա-
հին պու լա՚նէթլէրի պիր քիթապա եազըպ օլ աճը
24 սու իլէ մահվ էտէրէք, Լա՚նէթ կէթիրէն աճը սույու
գարըյա իչիրէճէք, վէ աճըլըգ իչիւն լա՚նէթ սույու
25 անըն գարընընա կիրէճէք տիր: Վէ քեահին գարընընը
էլինտէն գըզգանճլըգ թագտիմէսինի ալըպ՝ թագտի-
մէյի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚սալլայարագ անը մէզ-
26 պահտա թագտիմ էտէճէք տիր: ՚Վէ քեահին թագ-
տիմէտէն թէզ քեարը օլարագ պիր ավուճ տօլուսը
ալըպ՝ մէզպահտա եագտրգտան սօնրա սույու գարըյա
27 իչիրէճէք տիր: Վէ սույու անա իչիրտիքտէ, էկէր
նափաք պուլունըպ զէվճինէ խըյանէթ էթմիշ իսէ,
աճըլըգ իչիւն լա՚նէթ սույու գարընընա կիրտիքտէ,
գարընը շիշիպ պուտու տիւշէճէք տիր, վէ պու գարը
28 ᵈգավմընըն արասընտա մէյ՚ուն օլաճագ տըր: Վէ
էկէր գարը նաւիաք օլմայըպ փաք իսէ, լ՚նէբ՚էէ
29 պէրի օլուպ էվլատը օլաճագ տըր: ՚Զէվճինէ սատըգ
պուլունմայըպ նափաք օլան գարը հագգընտա գըզ-
30 գանճլըգ շէրի՚աթը պու տըր: Եախօտ պիր ատէմէ
գըզգանճլըգ կէլիպ՝ զէվճէսինի գըզգանտըգտա, գա-
րըյը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրտուրըպ՝ քեահին
31 մէզպուրէյէ ճիմլէ պու շէրի՚աթը իճրա էյլէսին: Օ
զէման օլ ատէմ գապահաթտան պէրի օլուպ՝ օ գարը
ˀքէնտի կիւնահրընը ըբբէէբէ չէքճէճէք տիր:

ՊԱՊ 6

Նէգրի հագգընտա գանունն 22 Դավմա պէրէք քէթ օգուանընն սուրէթիւ

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (2) Պէնի Իսրա-
յէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ պիր էրքէք եախօտ
պիր գարը ᶜքէնտինի ՐԱՊՊԱ թագտիս իչիւն նէզիր
3 նէզրինի իֆա էթմէյի վա՚տ էտէճէք օլուր իսէ, ᵉՇէ-
րապ վէ միւսքիրտէն չէքինսին, վէ շէրապ սիրքէսի

ᵉ ՅԱես. 6. 26։ 1 Մնաց. 14. 24։ Նէեմ.10.29։
ᶜ Երեմ. 29. 22։
ᶠ Մաղ. 109. 18։
ᵍ Թէս. 27. 15։
ʰ Ղեւ. 8. 27։
ᶦ Ղեւ. 2. 2, 9։
ᵏ Թէս. 28. 37։ Մէզ. 83. 9, 11։ Երեմ. 24. 9։ 29. 18, 22։ 42. 18։ Զաք. 8. 13։
ˀ Այ. 19։
ˁ Ղեւ. 20. 17, 19, 20։
* Ղեւ. 27. 2։ Հաք. 13. 5։ Ա՚նաղ.21.23։ Բօմ. 1. 2։ [1. 15։
˂ Ամովս. 2. 12։ Ղուկ.

Digitized by Google

եախօտ միւսքիր սիրքէսի իչմէսին, վէ ասլա իւզիւմ խօշապընը իչմէյէրէք՝ եաշ եախօտ գուրու իւզիւմ եէ-
4 մէսին։ Քէնտինի թագտիս էյլէտիյի կիւնլէրին քեաֆֆէսինտէ ասմատան՝ չէքիրտէքլէրտէն գապուղընա
5 գատար՝ հասըլ օլան հիչ պիր շէյ եէմէսին։ Քէնտինի թագտիս էյլէտիյի նէզրինին ճիւմլէ կիւնլէրինտէ պա-
շընտան ուսթուրա կէչիրմէսին, ՐԱՊՊԱ քէնտինի թագտիս էյլէտիյի կիւնլէր թէմամ՝ օլունճայա գատար մուգատտէս օլուպ՝ պաշընըն սայլարընը պրագսըն,
6 ուզասընլար։ ՐԱՊՊԱ քէնտինի թագտիս էթտիյի կիւնլէրին քեաֆֆէսինտէ պիր էօլիւ ճէսէտինէ եագ-
7 լաշմասըն։ Փէտէրի վէ վալիտէսի վէ պիրատէրի վէ եախօտ հէմշիրէսի վէֆաթ էթտիքլէրինտէ անլէր իչին նափաք օլմայաճագ տըր. զիրա Ալլահընա թագտիս օլունմասընըն ալտըրէ անըն պաշընտա
8 տըր։ Ո քէնտինի թագտիս էյլէտիյի կիւնլէրին քեաֆ-
9 ֆէսինտէ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս տիր։ Վէ էկէր պիր քիմսէ պիր վէճճլէ եանընտա անսըզըն էօլիւպ՝ թագ-
տիս օլունմըշ պաշը նափաք օլուր իսէ, թաթհիրի կիւնիւնտէ պաշընը թըրաշ էթսին. անը եէտինճի
10 կիւնտէ թըրաշ էթսին։ Վէ սէքիզինճի կիւնտէ ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա քեահինէ իքի գում-
11 րու, եախօտ իքի կէօյէրճին եավրուսը կէթիրսին։ Վէ քեահին՝ պիրինի կիւնահ գուրպանը վէ տիկէրինի մուհրագա օլմագ իւզրէ արզ էյլէյիպ՝ անա ճէննագէ սէպէպինտէն տիւշար օլտըղը կիւնահտան տօլայը
էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէրէք ո կիւնտէ պաշընը
12 թագտիս էյլէսին։ Վէ թագտիսինին կիւնլէրինի ՐԱՊ-ՊԱ թագտիս էտիպ՝ սուչ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր եաշընտա պիր գուզու կէթիրսին. վէ թագտիսի նափաք օլտըղը իչին էվվէլքի կիւնլէր սայըլմայաճագ տըր։
13 Վէ նէզիր հագգընտա շէրի'աթ պու տըր. թագ-
տիսի կիւնլէրի թէքմիլ օլտըղը կիւնտէ ճէմա'աթ
14 չատըրընըն գափուսընա կէթիրիլսին. Վէ գուրպանը տէյիւ ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր եաշընտա գուսուրսըզ պիր էրքէք գուզու, վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր եաշընտա գուսուրսըզ պիր տիշի գուզու վէ սէլամէթ գուրպանը օլմագ իւզրէ գուսուր-
15 սըզ պիր գօչ թագտիմ էյլէսին։ Վէ խասս ունտան եաղլէ եուղրուլմըշ ֆէթիր փիտէլէր վէ եաղլէ եաղ-
լանմըշ ֆէթիր եուֆգալար վէ անլէրին էքմէք վէ մէզրուպաթ թագտիմէլէրինի պիր սէփէթտէ ՝
16 Քեահին ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա թագտիմ էտէ-
ճէք, վէ անըն կիւնահ գուրպանընը վէ մուհրագա-
17 սընը արզ էյլէյճէճէք տիր։ Վէ գօչու ֆէթիրին սէփէ-
թիյլէ ՐԱՊՊԱ սէլամէթ գուրպանը օլմագ իւզրէ թագ-

տիմ էտէճէք. քեահին անըն էքմէք թագտիմէսի իլէ մէշրուպաթ թագտիմէսինի տախի թագտիմ էյլէյէ-
18 ճէք տիր։ Վէ նէզիր ճէմա'աթ չատըրընըն գափու-
սընտա քէնտի թագտիս օլունմըշ պաշընը թըրաշ էտիպ՝ թագտիս օլունմըշ պաշընըն սայընը ալարագ սէլամէթ զէպիհէսինին ալթընտա օլան աթէշ իւզէ-
19 րինէ գօյաճագ տըր։ Վէ քեահին գօչտան փիշմիշ գօ-
լու վէ սէփէթտէն պիր ֆէթիր փիտէ վէ պիր ֆէթիր եուֆգա ալուպ՝ պաշընը թըրաշ էթտիքտէն սօկրա,
20 նէզիրին էլլէրինէ գօյաճագ տըր։ Վէ քեահին անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ սալլամա թագտիմէսի օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէճէք. պունլար սալլամա տէօշու վէ րէֆ'իյէ պուտու իլէ քեահին իչինն մուգատտէս տիր, վէ պունտան սօկրա նէզիր շէրապ իչէ պիլիր։
21 Նէզիր հագգընտա վէ էլինտէն կէլէն գ-ըէպէրէ՝ ը-
պէդէլէրինտէն մա'տա անըն ՐԱՊՊԱ թագտիս օլուն-
մասը իչին օլան թագտիմէսի հագգընտա շէրի'աթ պու տըր. օ նէզր էյլէտիյի նէզրէ կէօրէ թագտիս օլունմասընըն շէրի'աթը իւզրէ իճրա էյլէսին։
22 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (23) Ա-
հարոն իլէ օղուլլարընա սէօյլէ քի՝ պէնի Իսրայէլէ պէրէքէթ օգուտըղընըզ հալտէ՝ անլէրէ պու վէճճլէ
24 տէյէսինիզ. ՐԱՊՊ սէնի միւպարէք գըլսըն, վէ սէնի
25 հրճզ էյլէսին. ՐԱՊՊ եիւզիւնիւ սանա նուրպախշ
26 էթսին, վէ սանա մէրհաւէթ էյլէսին. ՐԱՊՊ եիւ-
զիւնիւ սէնին իւզէրինէ գալտըրսըն, վէ սանա սէլա-
27 մէթ իհսան էյլէսին։ Վէ պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ իս-
միմի զիքր էթսինլէր, վէ պէն անլէրի միւպարէք գըլաճաղըմ։

ՊԱՊ 7

Սըպթլարըն րէ'իսլէրինին մէսքէնին Թագտիմէսի իչիւն, 10 վէ մէզ-պահրն Թագտիսի իչիւն օլան Թագտիմէլէրի։ 89 Ալլահըն Մովսէսէ քէֆարէթկեահտան սէօյլէմէսի։

Վէ Մովսէս մէսքէնին գուրուլմասընը թէմաս էթտիյի վէ անը վէ ճիւմլէ էտէվաթընը մէսհ իլէ Թագտիս էթտիյի վէ մէզպահ իլէ էտէվաթընըն ճիւմ-
2 լէսինի մէսհ ու Թագտիս էյլէտիյի կիւնտէ, Իսրայէ-
լին րէ'իսլէրի, եա'նի խանէտան րէ'իսլէրի օլուպ՝ սա-
յըլանլար իւզէրինէ մէ'մուր օլան սըպթլէ րէ'իսլէրի
3 Թագտիմէլէր կէթիրտիլէր։ Վէ Թագտիմէլէրինի, եա'-
նի ալթը ատէթ էօրթիւլիւ արապա վէ օն իքի րէ'ս էօքիւզ, հէր իքի րէ'իս պիր արապա, վէ հէր պիրի պիրէր էօքիւզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէթիրտիլէր. վէ
4 անլէրի մէսքէնին էօնիւնէ եագլաշտրըրտըլար։ Վէ
5 ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, Պունլարը ճէմա'աթ չա-

ե Հաք. 13. 5։ 16. 17։ 1 Միւլ. 1. 11։
զ Ղեւ. 21. 11։ Գ. 19. 11, 16։ [Գ. 9. 6։
է Ղեւ. 21. 1, 2, 11։
ը Ա'մալ. 18. 18։ 21. 24։
թ Ղեւ. 5. 7։ 14. 22։ 15. 14, 29։
ժ Ղեւ. 5. 6։
ի Ա'մալ. 21. 26։
լ Ղեւ. 4. 2, 27, 32։
խ Ղեւ. 3. 6։
ծ Ղեւ. 2. 4։
կ Խուր. 29. 2։
հ Գ. 15. 5, 7, 10։
ձ Ա'մալ. 21. 24։
ղ 1 Միւլ. 2. 15։
ճ Խուր. 29. 23, 24։
մ Խուր. 29. 27, 28։
յ Ղեւ. 9. 22։ 1 Թէվ. 23. 13։ [17. 11։
ն Մէզ. 121. 7։ Յովհ. 17. 15։
շ Մէզ. 31. 16։ 67. 1։ 80. 3, 7, 19։ 119. 135։ Դան. 9. 17։
ո Թէք. 43. 29։
չ Մէզ. 4. 6։ [3. 16։
պ Յովհ. 14. 27։ 2 Սէլ. 7. 14։ Ես. 43. 7։
ջ Թէս. 28. 10։ 2 Թէվ.
ռ Դան. 9. 18, 19։
ս Մէզ. 115. 12։
վ Խուր. 40. 18։ Ղեւ. 8. 10, 11։
տ Գ. 1. 4, վէ զայրի։

տըրընըն խրտմէթինտէ գուլլանըլմագ իչիւն անլէր-
տէն ալըպ՝ Ղեւիլիլէրէ հէր պիրինէ խրտմէթի իգթի-
6 զասընա կէօրէ վէրէսին՝ տէտի։ Վէ Մովսէս արա-
պալար իլէ էօքիւզէրի ալըպ՝ անլէրի Ղեւիլիլէրէ
7 վէրտի։ Իքի ՚ատէտ արապա իլէ տէօրթ էօքիւզիւ
խրտմէթլէրի իգթիզասընա կէօրէ ՚պէնի Գերսոնա
8 վէրտի։ ՚Վէ տէօրթ ՚ատէտ արապա իլէ սէքիզ էօ-
քիւզիւ ՚քեահին Ահարոնընըն օղլու Իթամարընըն իտարէ-
սինտէ պուլունան պէնի Մերարիյէ՝ խրտմէթլէրինին
9 իգթիզասընա կէօրէ՝ վէրտի։ Ամմա պէնի Կահաթա
վէրմէտի. զիրա ՚մագտիսին խրտմէթի իւզէրլէրինտէ
օլմաղլէ, ՚օմուզլարը իւզէրինտէ թաշըրլար իտի։
10 Վէ մէզպահըն մէսհի կիւնիւնտէ ՚անընն թագտիսի
իչիւն րէ՚իսլէր թագտիմէ կէթիրտիլէր. վէ րէ՚իսլէր
քէնտի թագտիմէլէրինի մէզպահըն էօնիւնէ եագլաշ-
11 տըրտըլար։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ Մէզպահըն թագ-
տիսի իչիւն թագտիմէլէրինի կիւնտէ պիրէր րէ՚իս
թագտիմ էյլէսին՝տէտի։
12 Իմտի էվվէլքի կիւնտէ թագտիմէսինի թագտիմ
էտէն՝ Յուդա սըպթընտան ՚Նաասոն իպն ի Ամինա-
13 դաբ իտի։ Վէ անընն թագտիմէսի ՚մագտիս մըսգալը
իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ
եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն օլուպ՝ իքիսի տէ
՚էքմէքք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ եուղրուլմըշ
14 խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ ՚պուխուրլէ տօլու օն
15 ֊ը֊֏֊Լ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա
օլմագ իւզրէ ՚պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր եաշընտա
16 պիր գուզու, ՚Կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչի-
17 լէրտէն պիր էրկէճ, Վէ ՚սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ
իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր
եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Նաասոն իպն ի Ամի-
նադաբընն թագտիմէսի պու իտի։
18 Իքինճի կիւնտէ Իսաքարընն րէ՚իսի Նաթանայէլ
19 իպն ի Սովգար թագտիմ էյլէտի։ Թագտիմ էյլէտիյի
թագտիմէ մագտիս մ՚ըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ
պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ
լէյէն, իքիսի տէ էքմէքք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ
20 եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պու-
խուրլէ տօլու օն ֊ը֊֏֊Լ պիր ալթուն պուխուր գապը,
21 Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ
22 պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը
23 օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէ-
պիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էր-
կէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Նաթա-
նայէլ իպն ի Սովգարընն թագտիմէսի պու իտի։
24 Իւչինճի կիւնտէ պէնի Զաբուղոնընն րէ՚իսի Եղիաբ
25 իպն ի Քեղոն ֊ը֊֏֊Լ։ Անընն թագտիմէսի մագ-
տիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ
թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պեր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի
տէ էքմէքք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ եուղրուլ-
26 մըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ տօլու
27 օն ֊ը֊֏֊Լ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա
օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր եաշընտա
28 պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէ-
29 չիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ
իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր ե-
աշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Եղիաբ իպն ի Քեղոնըն
թագտիմէսի պու իտի։
30 Տէօրտինճի կիւնտէ պէնի Ռուբէնին րէ՚իսի Եղի-
31 սուր իպն ի Սեդիուր ֊ը֊֏֊Լ։ Անընն թագտիմէսի
մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւ-
միւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն,
իքիսի տէ էքմէքք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ
32 եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ
33 տօլու օն ֊ը֊֏֊Լ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ
մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր
34 եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ
35 իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի
օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պի-
րէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Եղիսուր իպն ի Սե-
դիուրընն թագտիմէսի պու իտի։
36 Պէշինճի կիւնտէ պէնի Շմաւոնընն րէ՚իսի Սաղա-
37 միէլ իպն ի Սուրիսադա ֊ը֊֏֊Լ։ Անընն թագ-
տիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ
պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ
լէյէն, իքիսի տէ էքմէքք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ
38 եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ
պուխուրլէ տօլու օն ֊ը֊֏֊Լ պիր ալթուն պուխուր
39 գապը, Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր
40 գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուր-
41 պանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէ-
լամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ,
պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Սա-
ղամիէլ իպն ի Սուրիսադանընն թագտիմէսի պու իտի։
42 Ալթընճը կիւնտէ պէնի Գադըն րէ՚իսի Եղիասափ
43 իպն ի Դագուէլ ֊ը֊֏֊Լ։ Անընն թագտիմէսի
մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր
կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն,
իքիսի տէ էքմէքք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ
44 եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ
45 տօլու օն ֊ը֊֏֊Լ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ
մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ
46 պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը
47 օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ

ֆ Պ. 4. 25։
ֆ Պ. 4. 31։
ֆ Պ. 4. 28, 33։
Ը Պ. 4. 15։
Ը Պ. 4. 6, 8, 10, 12, 14։ 2 Մխլ. 6. 13։
Ը Պագ Թէս. 20. 5։ 3 Մխլ. 8. 63։ 2 Թվ. 7. 5, 9։ Եզր. 6. 16։
Նէեմ. 12. 27։ Մէզ. 30. սէր քէլամ։
ֆ Խուր. 30. 13։
ֆ Ղեւ. 2. 1։
Ը Խուր. 30. 34։
Ֆ Ղեւ. 1. 2։
Ֆ Ղեւ. 4. 23։
Ֆ Ղեւ. 3. 1։

Digitized by Google

զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Եղիասափ իսն ի Դագուէլին թագտիմէսի պու իտի։

48 Եէտինճի կիւնտէ պէնի Եփրեմին րէ՛իսի Եղիսամա
49 իսն ի Ամիուդ ըւֆուխ եյէ։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ
50 եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ
51 տօլու օն ըւֆու պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր
52 եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ
53 իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Եղիսամա իսն ի Ամիուդն թագտիմէսի պու իտի։

54 Սէքիզինճի կիւնտէ պէնի Մանասէնին րէ՛իսի Գա-
55 մաղիէլ իսն ի Փադասուր ըւֆուխ եյէ։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ
56 եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ տօլու օն ըւֆու պիր ալթուն պուխուր
57 գապը, Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր
58 գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուր-
59 պանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Գամաղիէլ իսն ի Փադասուրըն թագտիմէսի պու իտի։

60 Տօգուզընճը կիւնտէ պէնի Բենիամինին րէ՛իսի
61 Աբիդան իսն ի Գեդէոնի ըւֆուխ եյէ։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ
62 եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ տօլու օն ըւֆու պիր ալթուն պուխուր գապը,
63 Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ
64 պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը
65 օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պիր գուզու օլուպ՝ Աբիդան իսն ի Գեդէոնինին թագտիմէսի պու իտի։

66 Օնունճը կիւնտէ պէնի Դանըն րէ՛իսի Ահիեզեր
67 իսն ի Ամիսադա ըւֆուխ եյէ։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ
68 եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ
69 տօլու օն ըւֆու պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր
70 եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ
71 իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պիր գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Ահիեզեր իսն ի Ամիսադանըն թագտիմէսի պու իտի։

72 Օն պիրինճի կիւնտէ պէնի Ասերին րէ՛իսի Փագիէլ
73 իսն ի Եքրան ըւֆուխ եյէ։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ եուղրուլ-
74 մըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ տօլու
75 օն ըւֆու պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր եաշընտա
76 պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէ-
77 չիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Փագիէլ իսն ի Եքրանըն թագտիմէսի պու իտի։

78 Օն իքինճի կիւնտէ պէնի Նեփթաղիմին րէ՛իսի
79 Ահիրէ իսն ի Ենան ըւֆուխ եյէ։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղլէ
80 եուղրուլմըշ խասս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուրլէ
81 տօլու օն ըւֆու պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր
82 եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ
83 իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ՝ Ահիրէ իսն ի Ենանըն թագտիմէսի պու իտի։

84 Մէզպահըն մէսհի կիւնիւնտէ Իսրայէլ րէ՛իսլէրի թա-
րաֆընտան անըն թագտիսի պու իտի. օն իքի կիւ-
միւշ թէփսի, օն իքի ՝ատէտ կիւմիւշ լէյէն վէ օն իքի
85 ՝ատէտ ալթուն պուխուր գապը. Հէր պիր կիւմիւշ
թէփսի եիւզ օթուզ ըւֆու, վէ հէր պիր լէյէն եէթ-
միշ ըւֆու օլարագ, գապլարըն կիւմիւշիւնին քեաֆ-
ֆէյի մագտիս մըսգալը իւզրէ իքի պինկ տէօրթ եիւզ
86 ըւֆու իտի։ Պուխուրլէ տօլու օն իքի ՝ատէտ ալթուն
պուխուր գապը, Հէր պիրի մագտիս մըսգալը իւզրէ
օնար ըւֆու օլարագ, պուխուր գապլարընըն ալթու-
87 նընըն քեաֆֆէյի եիւզ եիրմի ըւֆու իտի։ Մուհրագա
օլմագ իւզրէ էքմէք թագտիմէլէրի իլէ պէրապէր սը-
ղըրլարըն ճիւմլէսի օն իքի րէ՛ս տանա վէ օն իքի
գօչ, պիրէր եաշընտա օն իքի գուզու, վէ կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն օն իքի էրկէճ
88 իտի. Վէ սէլամէթ զէպիհէլէրինին ճիւմլէ սըղըրլարը
եիրմի տէօրթ րէ՛ս տանա վէ ալթմըշ գօչ վէ ալթմըշ

Digitized by Google

էրկէճ վէ պիրէր եաշընտա ալթմըշ գուզու իտի։ [1]Մէզ-
պահ մէսհ օլունտրգտան սօկրա թագտիսի պու իտի։
89 Վէ Մովսէս [2]Անըն իլէ թէքէլլիմ էթմէք իւզրէ ճէ-
մա՛աթ չատըրընա տախիլ օլտըղը հալտէ, [3]ք֊էնտի-
սինէ խիթապ էտէն սէսի իքի քէրուպիինին արասընտան, եա՛նի շէհատէթ թապութը իւաթիւնտէ օլան քէֆարէթկեահ իւզէրինտէն իշիտիր իտի, վէ օ Անըն իլէ թէքէլլիմ էտէր իտի։

ՊԱՊ 8

Գանտիլլերի եագմանըն ուսուլը։ 5 Ղեւիլիլերին մուգաատէս խըտմէթ իչիւն Քահանա օլունմալարը։ 23 Անլերին մուատէթ ի խըտմէթլ։

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (2) Ահարոնա խիթապէն անա սէօյլէ քի՝ [4]-Գանտիլլերի եագտըղըգտա եէտի գանտիլլեր շէմ՛տանըն էօն թարաֆընա
3 զիյա վէրսինլէր։ Վէ Ահարոն պէօյլէ եափտը. ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի շէմ՛տանըն գան-
4 տիլլերինի անըն էօն թարաֆընտա եագտը։ [5]Վէ շէմ՛տանըն եափուսը պու իտի, եա՛նի եէքփարէ ալ-
թունտան օլուպ՝ սագընտան չիչէքլերինէ վարընճա [6]եէքփարէ իտի. շէմ՛տանը [7]ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ կէօս-
թէրտիյի նիւմունէյէ կէօրէ եափտը
5 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (6) Պէնի Իսրայէլին արասընտան Ղեւիլիլերի ալ, վէ անլերի
7 թաթհիր էյլէ։ Վէ անլերի թաթհիր էթմէք իչիւն անլերէ պու վէճհլէ եափասընն [8]իւզէրլերինէ թաթհիր սույու սէրփէսին. վէ [9]պիւթիւն ճէսէտլերինի թըրաշ էթսինլէր, վէ լիպասլարընը եը֊յգայարագ քէնտիլէ-
8 րինի թաթհիր էթսինլէր։ Պա՛տէհու պիր տանա վէ եաղլէ եուղրուվմըշ խասս ունտան [10]անընն էքմէք թագ-
տիմէսինի ալսընլար, սէն տախի կիւնահ գուրպանր
9 իչիւն պիր տանա տահա ալ։ [11]Վէ Ղեւիլիլերի ճէմա՛աթ չատըրընընն էօնիւնէ եագլաշտըրըպ՝ [12]պէնի Իսրայէլ
10 ճէմա՛աթընընն քեաֆֆէսինի ճէմ՛ էյլէյէսին։ Վէ սէն Ղեւիլիլերի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա եագլաշտըրըպ՝
պէնի Իսրայէլ [13]էլլերինի Ղեւիլիլէր իւզէրինէ գօսունլար։ Վէ Ահարոն պէնի Իսրայէլ թարաֆընտան Ղե-
11 փիլիլերի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա թագտիմէ օլարագ թագտիմ էյլէսին. վէ անլեր ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթինինն
12 իֆասընտա պուլունսընլար։ [14]Վէ Ղեւիլիլեր էլլերինի տանալարընն պաշլարը իւզէրինէ գօսունլար. վէ սէն Ղեւիլիլեր իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք
13 մուհրագա օլարագ, [15]արզ էտէսին։ Վէ Ղեւիլիլերի Ահարոն իլէ օղուլլարընընն հուզուրընտա տուրտուրըպ՝
անլերի ՐԱՊՊԱ թագտիմէ օլարագ թագտիմ էտէսին։
14 Պու վէճհլէ Ղեւիլիլերի պէնի Իսրայէլ արասընտան այրըասընն. վէ Ղեւիլիլեր [16]պէնիմ օլաճագլար տըր։
15 Վէ պունտան սօկրա Ղեւիլիլեր ճէմա՛աթ չատըրընընն խըտմէթի իչիւն կիրսինլէր։ Պէօյլեճէ սէն անլերի թաթհիր էտիպ՝ թագտիմէ օլարագ [17]թագտիմ էտէսին։
16 Զիրա պէնի Իսրայէլ արասընտան անլեր պանա պիլ-
քիվլիյէ վէրիլմիշ օլարագ, անլերի [18]ռահմտան իլք տօղմուշ օլանլարընն քեաֆֆէսինէ, եա՛նի պէնի Իս-
րայէլին ճիւմլէ իլք տօղանլարընա պէտէլ քէնտիմէ
17 ալտըմ։ [19]Զիրա պէնի Իսրայէլտէ կէրէք իննսանտան կէրէք հայվանտան հէր իլք տօղան պէնիմ տիր. Մը-
սընր տիյարընտա հէր իլք տօղանը վուրտրղըմ կիւնտէ
18 անլերի քէնտիմէ թագտիս էյլէտիմ։ Վէ պէնի Իսրա-
յէլտէ պուլունան ճիւմլէ իլք տօղանլարա պէտէլ Ղե-
19 փիլիլերի ալտըմ։ Վէ [20]պէնի Իսրայէլ արասընտան Ղեւիլիլերի Ահարոն իլէ օղուլլարընա հիպէ էթտիմ, թա քի ճէմա՛աթ չատըրընտա պէնի Իսրայէլ խըտ-
մէթինի իֆա էտէրէք, պէնի Իսրայէլ մագտիսէ եագ-
լաշմալարը յէ [21]անլերէ պէլա կէլմէմէք իւզրէ պէնի Իսրայէլ իչիւն քէֆարէթէ իճրա էտէյէր։
20 Իմտի Մովսէս իլէ Ահարոն վէ պէնի Իսրայէլ ճէ-
մա՛աթընըն քեաֆֆէսի ՐԱՊՊ Մովսէսէ Ղեւիլիլէր հագգընտա հէր նէ քի էմր էթտի իսէ, Ղեւիլիլէրէ
անը եափտըլար. պէնի Իսրայէլ անլերէ օլ վէճհլէ
21 իճրա էյլէտիլէր։ [22]Վէ Ղեւիլիլեր քէնտիլէրինի թաթ-
հիր էտիպ լիպասլարընը եը֊յգատըլար. [23]վէ Ահարոն անլերի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թագտիմէ օլարագ թագտիմ էյլէտի, վի Ահարոն անլերի թաթհիր էթ-
մէք իւզրէ անլեր իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էյ-
22 լէտի. [24]Վէ պունտան սօկրա Ղեւիլիլեր Ահարոն իլէ օղուլլարընընն հուզուրընտա քէնտի խըտմէթլէրինինն իֆասը իչիւն ճէմա՛աթ չատըրընա կիրտիլէր. [25]ՐԱՊ-
ՊԸՆ Ղեւիլիլեր հագգընտա Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի անլերէ էօյլէ եափտըլար։
23 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, Ղե-
24 փիլիլերէ [26]էօ֊էա օլան պու տըր. [27]Եիրմի պէշ եաշընը կէչկինի օլանլար ճէմա՛աթ չատըրընընն խըտմէթի իչիւն
25 զիմրէյէ տախիլ օլուպ, էլլի եաշընտան սօկրա խա-
տէմէ զիմրէսինտէն չէքիլէրէք արթըգ խըտմէթ էթ-
26 մէսինլէր։ Ամմա ճէմա՛աթ չատըրընտա պիրատէր-
լէրի իլէ [28]նէվպէթ պէքլէմէքտէ մու՛ավէնէթ էթսին-
լէր, անճագ խըտմէթ էթմէսինլէր. Ղեւիլիլէրէ մէ՛-
մուրիյէթլէրի խուսուսընտա պու վէճհլէ եափասընն։

[1] Այ. 1։
[2] Գ. 12. 8։ Խուր. 33. 9, 11։
[3] Խուր. 25. 22։
[4] Խուր. 25.37։ 40.25։
[5] Խուր. 25. 31։
[6] Խուր. 25. 18։
[7] Խուր. 25. 40։
[8] Գ. 19. 9, 17, 18։
[9] Ղևւ. 14. 8, 9։
[10] Ղևւ. 2. 1։
[11] Պագ Խուր. 29. 4։ 40. 12։
[12] Ղևւ. 8. 3։
[13] Ղևւ. 1. 4։
[14] Խուր. 29. 10։
[15] Գ. 3. 45։ 16. 9։
[16] Այ. 11, 13։
[17] Գ. 3. 12, 45։
[18] Խուր. 13. 2, 12, 13, 15։ Գ. 3. 13։ Ղուկ. 2. 23։
[19] Գ. 3. 9։
[20] Գ. 1. 53։ 16. 46։ 18. 5։ 2 Թէվ. 26. 16։
[21] Այ. 7։
[22] Այ. 11, 12։
[23] Այ. 15։
[24] Այ. 5, վէ գայլբ։
[25] Պագ Գ. 4. 3։ 1 Թէվ. 23. 3, 24, 27։
[26] Գ. 1. 53։
[27] —
[28] —

Digitized by Google

ՊԱՊ 9

Պասեք պայրամը հաղգընտա օլան էմրին Ջէքէրիւրիւ 6 Նափաք եախօտ զուրպէնտէ օլանլար իչին պասեքի Ջումնաղ պապընտա բուխասաձ 15 Պէնի Իսրայէլին պուլութ տէլալէթիյլէ նազլ էտիպ գօնմալարը։

Վ 1 Էր Մըսըր տիյարընտան չըգմալարընըն իքինճի սէնէսինտէ պիրինճի այտա ՐԱՊՊ Սինա պէրրիյէ-
2 սինտէ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլ
3 պասեքի ⁻վագթընտա իճրա էթսինլէր։ Պու այրն օն տէօրտինճի կիւնիւնտէ ⁼ախշամ իւսթիւ անը ճիւմլէ գանուն վէ ահ.քեամը իւզրէ վագթընտա իճրա էտէ-
4 սինիզ։ Իմտի Մովսէս՝ պասեքի իճրա էթմէլէրի իչիւն
5 պէնի Իսրայէլէ սէօյլէտի։ Վէ անլէր ⁼պիրինճի այրն օն տէօրտինճի կիւնիւնտէ ախշամ՝ իւսթիւ Սինա պէրրիյէսինտէ պասեքի իճրա էյլէտիլէր. ՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր նէ քի էմր էյլէտի իսէ, պէնի Իսրայէլ անը իճրա էյլէտիլէր։
6 Վէ ⁼ինսան ճէնազէսի սէպէպիյլէ նափաք օլմուշ պա'զր քիմսէլէր պուլունուպ՝ օլ կիւնտէ պասեքի իճրա
7 էտէմէտիքլէրինտէն ⁼օլ կիւնտէ Մովսէս վէ Ահարոնըն հուզուրընա եագլաշտըլար։ Վէ պու ատէմլէր անա
8 պիզ ինսան ճէնազէսի սէպէպիյլէ նափաք օլարագ. նիչիւն պէնի Իսրայէլ արասընտա ՐԱՊՊԱ վագթընտա գուրպան թագտիմ էթմէքտէն մէն՝ օլունալըմ՝ տէտի-
8 լէր։ Վէ Մովսէս անլէրէ՝ Տուրընըզ, ⁼վէ ՐԱՊՊ սիզին հագգընըզտա նէ էմր էտէճէյինի տինլէյէյիմ՝ տէտի
9 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (10) Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ կէրէք սիզտէն, կէրէք նէսլինիզ-տէն հէր քիմ ճէնազէ սէպէպիյլէ նափաք օլուր իսէ, եախօտ ուզագ սէֆէրտէ պուլունուր իսէ, ՐԱՊՊԱ
11 պասեքի օ տախի իճրա էյլէսինն։ ⁼Անը իքինճի այրն օն տէօրտինճի կիւնիւնտէ ախշամ իւսթիւ իճրա էտէրէք, ⁼անը ֆէթիր էքմէք իլէ վէ աճր օթլար իլէ
12 եէսինլէր։ ⁼Անտէն սապահա գատար պրագմայրպ ⁼պիր քէմիյինի գըրմասընլար. ⁼պասեքին գանունլա-
13 րընըն քեաֆֆէսի իւզրէ իճրա էյլէսինլէր. Լաքին թահիր օլան վէ սէֆէրտէ պուլունմայան քիմսէ պասեքին իճրասընտան կէրի տուրուրսա, օլ քիմսէ ⁼քէնտի գավմընտան գաթ՝ օլունաճագ, ⁼ՐԱՊՊՐՆ գուրպանընը վագթընտա թագտիմ էթմէտիյի իչիւն՝ օլ ատէմ ⁼քէնտի կիւնահընըն ⁼ելըընը չէքէճէք տիր։
14 Վէ եանընըզտա միւսաֆիր օլան պիր էճնէպի ՐԱՊՊԱ պասեքի իճրա էտէճէք օլուր իսէ, անը հէմման պասեքին գանուն վէ ահ.քեամը իւզրէ իճրա էյլէսինն. կէրէք էճնէպի, կէրէք եէրլի իչիւն ⁼գանուն պիր օլսուն։
15 Վէ ⁼մէսքէն գուրուլտըղը կիւնտէ պուլութ շէհա-

տէթ չատըրը իւզէրինտէ մէսքէնի գափլայրպ՝ ⁼ախշամտան սապահա գատար մէսքէն իւզէրինտէ աթէշ
16 կէօրիւնիւշիւ կիպի օլտու։ Տէվամ իւզրէ պէօյլէ իտի. ⁼էֆ-էֆ-ֆէ պուլութ, վէ կէճէլէյինն աթէշ կէօրիւ-
17 նիւշիւ անը գափլար իտի։ Վէ պուլութ ⁼չատըրընն իւզէրինտէն գալգտըգտա՝ պէնի Իսրայէլ անտէն սօկ-րա նագլ էտէրլէր իտի. վէ պուլութըն տուրտըղը
18 եէրտէ՝ պէնի Իսրայէլ օրատա գօնարլար իտի։ Պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ նագլ էտէրլէր իտի, վէ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ գօնարլար իտի. ⁼պուլու-թըն մէսքէն իւզէրինտէ տուրտըղը կինլէրինն քեաֆ-
19 ֆէսինտէ չատըրլարընտա գալըրլար իտի։ Վէ պու-լութ մէսքէն իւզէրինտէ պիր չօգ կինլէր տուրտը-ղընտա, պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ թէնպիհաթընը
20 հրֆզ էտէրլէր վէ նագլ էթմէզլէր իտի։ Քէզալիք պուլութ մէսքէն իւզէրինտէ ազ կինն տուրտըղը հալ-տէ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ գօնարլար, վէ ՐԱՊՊԸՆ
21 էմրինէ կէօրէ նագլ էտէրլէր իտի։ Վէ պուլութ ախ-շամտան սապահա գատար գալտըղը հալտէ՝ պուլութ սապահտան գալգտըղը կիպի նագլ էտէրլէր իտի. կինտիւզ օլսուն, կէճէ օլսուն, պուլութ գալգտըղը
22 վագթտա նագլ էտէրլէր իտի։ Պուլութ մէսքէն իւ-զէրինտէ էյլէնիպ տուրտըգճա, կէրէք իքի կինն, կէ-րէք պիր այ, կէրէք պիր սէնէ օլսուն, պէնի Իսրայէլ ⁼չատըրլարընտա գալըրլար վէ նագլ էթմէզլէր իտի.
23 ամմա գալգտըղը կիպի նագլ էտէրլէր իտի։ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ գօնարլար, վէ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ նագլ էտէրլէր իտի. ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս վասըթասըյլէ օլան էմրի մուճէպինճէ ⁼ՐԱՊՊԸՆ թէնպիհաթընը հրֆզ էտէրլէր իտի։

ՊԱՊ 10

Կիւմիւշ պօրուլարընն սուրէճ ի իսթի'մալը։ 11 Պէնի Իսրայէլին Թուր ի Սինատան Փառան պէրրիյէսինէ նագլի։ 14 Հարէքէճլէրինին սըրասը։ 29 Մովսէսին քէնտի գայնը ՃոթաբաԹ քէնտիլէր իլէ պէրա-պէր կիճէյէսի իչիւն րէճասը։ 33 Թապուճ իլ 'ահտըն նագլ վէ մէքսի վագճընտա Մովսէսին պուլուտըղը քէլամ։

Վ 1 Էր ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Քէնտինիկէ կիւմիւշտէն իքի 'ատէտ պօրու եափ. անլէրի եէքփարէ եափասընն, վէ սանա ⁻ճէմա'աթրն չաղրըլ-մասը իչիւն վէ օրտուլարընն նագլինի ⁼'ըն իչիւն օլ-
3 սունլար։ Վէ անլէր ⁼չալընտըգլարը վագթ՝ ճէմա'-աթրն քեաֆֆէսի եանընկա՝ ճէմա'աթ չատըրընըն գա-
4 փուսընտա ճէմ՝ օլսուն։ Վէ պիրի չալընտըղը վագթ եանընկա ⁼իսրայէլ պինկլէրինին րէ'իսլէրի օլան րու'-
5 էսա ճէմ՝ օլսուն։ Վէ եիւքսէք սէսլէ չատըրընըզտա

- Խուր. 12.1, վէ պայրի Ղեւ. 23.5։ Թ. 28.16։ Թէս. 16. 1, 2։
- Խուր. 12. 6։
- Ցես. 5. 10։
- Թ. 5. 2։ 19. 11, 16։
- Պագ Յովհ. 18. 28։
- Խուր. 18.15, 19,26։ Թ. 27. 2։
- Թ. 27. 5։
- 2 Թէվ. 30. 2, 15։
- Խուր. 12. 8։
- Խուր. 12. 10։
- Խուր. 12. 46։ Յովհ. 19. 36։
- Խուր.12.43, վէ պայրի։ Թէք. 17. 14։ Խուր. 12. 15։
- Այ. 7։
- Թ. 5. 31։
- Խուր. 12. 49։
- Խուր. 40. 34։ Նէեմ 9. 12, 19։ Մէզ. 78. 14։
- Խուր. 13.21։ 40.38։
- Խուր. 40. 36։ Թ.10. 11,33,34։ Մէզ.80.1։
- 1 Կոր. 10. 1։
- Թ. 1. 53։ 3. 8։
- Խուր. 40. 36, 37։
- Այ. 19։

- Ես. 1. 13։ [15։
- Երեմ. 4. 5։ Յովէլ. 2.
- Խուր. 18. 21։ Թ. 1. 16։ 7. 2։

Digitized by Google

շարգ ᵀճանիպինտէ գօնան օրտուլար նագլ էթսինլէր։
6 Վէ թէքրար եիւքսէք սէսլէ չալտըղընըզտա՝ ճէնուպ
ᵁճանիպինտէ գօնան օրտուլար նագլ էթսինլէր. նագլ-
7 լէրի իչինն եիւքսէք սէսլէ չալսընլար։ Վէ ճէմա՛աթը
ճէմ՚ էթտիյինիզտէ ᵛչալասընըզ, ֆագաթ ᵂեիւքսէք
8 սէսլէ օլմասըն։ ˣՎէ պէնի Ահարոն քեահինլէր պօ-
րուլարը չալսընլար, վէ սիզէ պունլար ՚ասրլարը-
9 Նրզճա էպէտի ֆէրիզէ օլսուն։ Վէ տիյարընըզտա ʸսիզի
թագեիգ էտէն տիւշմէն իւզէրինէ ᶻմուհարէպէյէ կիթ-
տիյինիզտէ՝ պօրույը եիւքսէք սէսլէ չալտըրընըզ. վէ
ᴬԱլլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա զիքր օլունուպ՝
10 տիւշմէնլէրինիզտէն խէլաս պուլաճագսընըզ։ Վէ ᴮշէն-
լիք կիւնիւնիւզտէ վէ պայրամլարընըզտա վէ այ պա-
շընլարընըզտա մուհրագալարընըզ վէ սէլամէթ զէպի-
հէլէրինիզ իւզէրինէ պօրուլարը չալասընըզ. պու
տախի սիզէ Ալլահընըզըն հուզուրընտա ᴰթէզքեար
իչիւն օլաճագ տըր. Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ։
11 Վէ իքինճի սէնէտէ իքինճի այտա այըն եիրմի-
սինտէ ᴱշէհատէթ մէսքէնի իւզէրինտէն պուլուսթ գագլ-
12 տը։ Վէ պէնի Իսրայէլ ᶠՍինա պէտրիյէսինտէն ᴳնագլ-
լէրի ուսուլընճա նագլ էթտիլէր. վէ պուլուսթ ᴴփառան
13 պէտրիյէսինտէ տուրտու։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս վա-
սրթասըյլէ օլան ᴵէմրի մուճէպինճէ իլք տէֆ՚ա օլա-
14 րագ նագլ էթտիլէր։ ᴶՎէ էվվէլա պէնի Յուդա օրտու-
սրնըն սանճաղը ճինուտլէրինէ կէօրէ նագլ էթտի.
վէ ճինուտրնըն ըե՛ե՛ ᴷՆաասոն իպն ի Ամինադաբ
15 իտի։ Վէ պէնի Իսաքար սրպթրնըն ճինուտրնըն ըե՛-
16 ե՛ Նաթանայել իպն ի Սովգար իտի։ Վէ պէնի Զա-
բուղոն սրպթրնըն ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Եղիաբ իպն ի
17 Քեղոն իտի։ Վէ ՚մէսքէն էնտիրիլտի, վէ ՙմէսքէնի
թաշըյան պէնի Գերսոն վէ պէնի Մերարի նագլ էթ-
18 տիլէր։ Վէ ᴸՌուբէն օրտուսընըն սանճաղը ճինուտ-
լէրինէ կէօրէ նագլ էթտի. վէ ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Եո-
19 սուր իպն ի Սեդիուր իտի։ Վէ պէնի Շմաւոն սրպթը-
նըն ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Սաղամիէլ իպն ի Սուրիսադա
20 իտի։ Վէ պէնի Գադ սրպթրնըն ճինուտրնըն ըե՛ե՛
21 Եղիասափ իպն ի Դագուէլ իտի։ Վէ ᴺմագտիսի թա-
շըյան պէնի Կահաթ նագլ էթտի. պունլար կէլինճէ յէ
22 գատար մէսքէն գուրուլըր իտի։ Վէ ᴻպէնի Եփրեմ օր-
տուսրնըն սանճաղը ճինուտլէրինէ կէօրէ նագլ էթտի.
վէ ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Եղիսամա իպն ի Ամիուդ իտի։
23 Վէ պէնի Մանասէ սրպթրնըն ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Գա-
24 մաղիէլ իպն ի Փադասուր իտի։ Վէ պէնի Բենիամին
սրպթրնըն ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Աբիդան իպն ի Գեդէ-
25 ոնի իտի։ Վէ ᴼպէնի Դան օրտուսրնըն սանճաղը ճի-
նուտլէրինէ կէօրէ ճիմլէ օրտուլարրն տիւմտարը
օլարագ նագլ էթտի, վէ ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Աքիեզեր
26 իպն ի Ամիսադա իտի։ Վէ պէնի Ասեր սրպթրնըն
27 ճինուտրնըն ըե՛ե՛ Փագիէլ իպն ի Եքրան իտի։ Վէ
պէնի Նեփթաղիմ սրպթրնըն ճինուտրնըն ըե՛ե՛
28 Աքիրէ իպն ի Ենան իտի։ ᴾՊէնի Իսրայէլ նագլ էթ-
տիքլէրինտէ՝ ճինուտլէրինէ կէօրէ նագլլէրինին ու-
սուլը պու իտի։
29 Վէ Մովսէս քէնտի գայն փէտէրի Մադիանը ᴽՌա-
գուէլին օղլու Յոբաբա՝ Պիզ ՐԱՊՊԸՆ, ᴽՍիզէ վէրէճէ-
յիմ՚ տէտիյի մահալէ նագլ էտիյօրըզ. պիզիմ իլէ
պէրապէր կէլ, վէ ᴽսանա էյիլիք էտէրիզ զիրա ᴽՐԱՊՊ
30 Իսրայէլ հագգընտա խայր սէօյլէտի՝ տէտի։ Օ տախի
անա՝ Կիթմէմ՚, անճագ տիյարըմա վէ ՚աշիրէթիմէ կի-
31 տէրիմ՝ տէտի։ Վէ Մ՚ՎՀ անա՝ Րէճա էտէրիմ՚, պիզի
պրագմա զիրա պէրրիյէտէ մէնզիլլէրիմիզի պիլմէքլէ՝
32 պիզէ *գըլաղուզ օլուրսըն։ Վէ էկէր պիզիմ իլէ պէ-
րապէր կիտէրսէն, ᴽՐԱՊՊԸՆ պիզէ իհսան էտճէյի
էյիլիքտէն սէնի տախի հիսսէտար էտէրիզ՝ տէտի։
33 Վէ անլէր ᴽՐԱՊՊԸՆ տաղընտան իչ կիւնլիւք եօլ
նագլ էթտիլէր. վէ ՐԱՊՊԸՆ թապուլթ իլ ՚ահտը ան-
լէրէ իսթիրահաթ եէրի պուլմագ իչիւն ᵀօլ իչ կիւն
34 զարֆընտա էօնլէրինտէ կիտէր իտի։ Վէ օրտուկեահ-
տան նագլ էթտիքլէրինտէ՝ ᵁՐԱՊՊԸՆ պուլուսթը կիւն-
տիւզիւն իւզէրլէրինտէ իտի։
35 Վէ թապուլթ իլ ՚ահտ նագլ էթտիքտէ Մովսէս՝ Եա
ՐԱՊՊ, ᵛգալգ վէ տիւշմէնլէրինկ փէրիշան օլսունլար
վէ սանա պուղզ էտէնլէր հուզուրընկտան ֆիրար էթ-
36 սինլէր՝ տէր իտի։ Վէ գօնտրղընտա՝ Եա ՐԱՊՊ, Իս-
րայէլին պինկլէրճէ պինկլէրինէ տէօն՝ տէր իտի։

ՊԱՊ 11

*Մովսէսին իւճսաը իւզէրինէ Տաբեռա Քա՛ունընըն տէֆ՚ օլմասը։ 4 Գաւմըն ՚ենտէն օսանարագ էթ իչիւն հապրէթ չէքմէսի։ 10 Մով-
սէսին Քեշէքքիսի. 16 անըն սայը խըլսունճինին եէթմիշ իհթիյարլարա
Քազսիմ էտիլմէսի։ 31 Բապգընը՝ անլէրէ պուզուպ էտէրէք պըլտըրընը-
լար կէօնտէրմէսի։*

Վ է ᴽգավմ ՐԱՊՊ *՚ալէյհինտէ ֆէնա սուրէթլէ
սէօյլէնտիյինտէ՝ ՐԱՊՊ իշիտիպ ᵛղազապա կէլէրէք,
ᵁՐԱՊՊԸՆ աթէշի արալարընտա եանրպ՝ օրտու քէ-
2 նարընտա պուլընանլըրը թէլէֆ էյլէտի։ Վէ գավմ

ᵀ Պ. 2. 3։
ᵁ Պ. 2. 10։
ᵛ Այ. 3։
ᵂ Յովել. 2. 1։
ˣ Պ. 31. 6։ Ցես. 6. 4։ 1 Թէվ. 15. 24։ 2 Թէվ. 13. 12։
ʸ Հաք. 2. 18։ 4. 3։ 6. 9։ 10. 8, 12։ 1 Մխ. 10. 18։ Մէզ. 106. 42։
ᶻ Պ. 31. 6։ Ցես. 6. 5։ 2 Թէվ. 13. 14։ [4։
ᴬ Թէք. 8. 1։ Մէզ. 106.
ᴮ Պ. 29. 1։ Ղեւ. 23. 24։ 1 Թէվ. 15. 24։ 2 Թէվ. 5. 12։ 7. 6։ 29. 26։ Եզր. 3. 10։ Նէեմ. 12. 35։ Մէզ. 81. 3։
ᴰ Այ. 9։
ᴱ Պ. 9. 17։
ᶠ Խուր. 19. 1։ Պ. 1. 1։ 9. 5։
ᴳ Թէք. 32. 12։ Խուր. 3. 8։ 6. 7, 8։
ᴴ Ելք. 40. 36։ Պ. 2. 9, 16, 24, 31։
ᴵ Թէք. 21. 21։ Պ. 13. 1, 4, 27։ Թէս. 1. 1։
ᴶ Այ. 5, 6։ Պ. 2. 34։
ᴷ Պ. 2. 3, 9։
ᴸ Պ. 1. 7։
ᴹ Պ. 1. 51։
ᴺ Պ. 4. 24, 31։ 7. 6-8։
ᴻ Պ. 2. 10, 16։
ᴼ Պ. 4. 4, 15։ 7. 9։
ᴾ Պ. 2. 18, 24։
ᴽ Պ. 2. 25, 31։ Ցես. 6. 9։
ᵀ Պ. 2. 34։
ᵁ Խուր. 2. 18։
ᵛ Թէք. 12. 7։
ᵂ Հաք. 1. 16։ 4. 11։
ˣ Թէք. 32. 12։ Խուր. 3. 8։ 6. 7, 8։
ʸ ՙիպր. կէօզլէր
ᶻ Հաք. 1. 16։
ᴬ Պագ Խուր. 3. 1։
ᴮ Թէս. 1. 33։ Ցես. 3. 3, 4, 6։ Մէզ. 132. 8։ Երեմ. 31. 2։ Եզեկ. 20. 6։
ᴰ Խուր. 13. 21։ Նէեմ. 9. 12, 19։
ᴱ Մէզ. 68. 1, 2։ 132. 8։
ᶠ Թէս. 9. 22։
ᴳ ՙիպր. սէմ՚ինէ
ᴴ Մէզ. 78. 21։
ᴵ Ղեւ. 10. 2։ Պ. 16. 35։ 4 Մխ. 1. 12։ Մէզ. 106. 18։

Digitized by Google

Մովսէսէ ֆէրեատ էթմէքլէ, Մովսէս ՚ՐԱՊՊԱ տու՛ա
3 էյլէտի, վէ աթէշ սէօնտիւ։ Իմոի օլ մահալէ, արա-
լարընտա ՐԱՊՊԸՆ աթէշի եանտըղը իչիւն, Տաբերա
թէսմիյէ էյլէտի։
4 Վէ արալարընտա օլան ՝գարըշըգ խալգ զիյատէ-
սիյլէ իշթիհալաշտըլար. պէնի Իսրայէլ տախի թէք-
5 րար աղլայըպ՝ ՚Պիզէ քիմ էթ եէտիրիր. ՝Մըսըրտա
մէճճանէն եէտիյիմիզ պալըգ վէ խըյար վէ գավուն վէ
փըրասա վէ սօղան վէ սարմըսագլար խաթրըմըզա
6 կէլիյօր։ Վէ շիմտի ՚ճանըմըզ գուրուտու. կէօզլէրի-
միզ էօնիւնտէ պու մէննտէն ղայրի հիչ պիր շէյ եօգ
7 տըր՝ տէտիլէր։ ՚Մէննն իսէ քիշնիշ թօխումը կիպի
8 օլուպ՝ րէնկի ՚ագ քիւնլիւք րէնկի կիպի իտի։ Գավմ
տօլաշըպ տէվշիրիր իտի, վէ տէյիրմէնտէ իյիւտիւպ
եախօտ հավանտա տէօյէրէք թէննճէրէյէրտէ փիշի-
րիրլէր իտի. վէ անտէն փիտէ եափարլար իտի. վէ
՚անըն լէզզէթի եաղլը պօղաչա լէզզէթի կիպի իտի։
9 Վէ կէճէլէյին ՝օրտուկեահ իւզէրինէ չիյ տիւշտիւքտէ՝
մէննն անըն իլէ պէրապէր տիւշէր իտի։
10 Վէ Մովսէս գավմընն՝ գապիլէյէրինճէ հէր քէս քէն-
տի չատըրը գափուսընտա աղլատըղընը իշիթտի. վէ
՚ՐԱՊՊ զիյատէսիյլէ ղազապա կէյտի. Մովսէսին նա-
11 զարընտա տախի ֆէննա կէօրիւնտիւ։ ՚Վէ Մովսէս
ՐԱՊՊԱ տէտի քի՝ Նիչիւն պու գուլընկա ճէֆա էյլէ-
տին, վէ նիչիւն ՚ինտիկտէ լութֆ պուլմատըմ, քի պու
գավմընն ճիւմլէսինին եիւքիւնիւ իւզէրիմէ եիւքլէթ-
12 տին։ Պու գավմընն ճիւմլէսինէ պէՙն մի համիլէ օլ-
տըմ, եախօտ անը պէՙն մի թէվլիտ էյլէտիմ, քի
պանա՝ Հէման ՝լալա մա՛սումը կէօթիւրիւր կիպի,
էճտատլարընա ՚եէմինլէ վա՛տ էթտիյիմ տիյարա ՝անը
13 գուճաղընտա կէօթիւր՝ տէրսին։ ՚Պէն նէՙրէտէն էթ
պուլուպ տա պու գավմընն ճիւմլէսինէ վէրէյիմ, զիրա
եանըմտա աղլայըպ՝ Պիզէ էթ վէր, եէյէլիմ՛ տէյօր-
14 լար։ ՚Պիւթիւն պու գավմը պէն եալընըզ թաշըմաղա
գատիր տէյիլ իմ, զիրա պանա ղայէթ աղըր տըր։
15 Վէ էկէր պանա պէօյլէ էտէր իսէն, րէճա էտէրիմ,
՚ինտիկտէ լութֆ պուտըմ իսէ, պէնի պիրտէն ՚գաթլ
էյլէ, քի ՚ճէֆամը կէօրմէյէյիմ։
16 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի՝ Պանա
՝Իսրայէլին իխթիյարլարընտան գավմընն իխթիյար-
լարը վէ ՚միւ՛թէպէրանը թանըտըղընն քիմսէյէրտէն
եէթմիշ քիշի ճէմ՛ էյլէ. վէ անլէրի ճէմա՛աթ չատը-
րընա կէթիր, վէ օրատա սէնին իլէ պէրապէր տուր-
17 սունլար։ Վէ պէն ՚նազիլ օլուպ՝ օրատա սէնին իլէ
միւքեալէմէ էտէճէյիմ, վէ ՝սէնին իւզէրինտէ օլան
Րուհտան ալըպ իւզէրլէրինէ գօյաճաղըմ, քի գավմընն
եիւքիւնիւ սէնին իլէ պէրապէր թաշըսընլար, վէ սէն
18 եալընըզ թաշըմայասընն։ Վէ գավմա սէօյլէ քի՝ ՚Եա-
ըրն իչիւն քէնտինիզի թաթհիր էյլէյինիզ վէ էթ եէ-
յէճէքսինիզ. զիրա՝ Պիզէ քիմ էթ եէտիրիր, չիւնքի
՝Մըսըրտա հալըմըզ էյի իտի՝ տէյէրէք, ՐԱՊՊԸՆ
՚*հուզուրընտա աղլատընըզ. իմոի ՐԱՊՊ սիզէ էթ
19 վէրճէք վէ եէյէճէքսինիզ։ Պիր կիւն վէ իքի կիւն
20 վէ պէշ կիւն վէ օն կիւն վէ երմի կիւն տէյիլ, ՚Ան-
ճագ պուրնունընզտան կէլիպ սիզ նէֆրէթ էտինճէյէ
գատար թէմամ պիր այ եէյէճէքսինիզ. զիրա արա-
նըզտա օլան ՐԱՊՊԸ թահգիր էտիպ՝ ՝Մըսըրտան նի-
չիւն չըգտըգ՝ տէյէրէք անըն հուզուրընտա աղլատընըզ։
21 Մովսէս տախի՝ ՚Արասընտա պուլունտըղըմ գավմ
ալթը եիւզ պիկ փիյատէ օլուպ տա, սէն՝ Անլէրէ էթ
վէրճէճէյիմ, վէ թէմամ պիր այ եէյէճէքլէր տիր՝ տէ-
22 տին։ ՚Անլէրէ քեաֆի օլմագ իւզրէ գօյունլար վէ սը-
ղըրլմ՚ր մը պօղազլանաճագ. եախօտ անլէրէ քեաֆի
օլմագ իւզրէ տէնիզ պալըղընըն քեաֆֆէյէսի մի թօփ-
23 լանաճագ՝ տէտի։ ՐԱՊՊ տախի Մովսէսէ՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ
էլի գըսալտը մը, ՚սէօզիմ եէրինի պուլուր մը, պուլ-
մազ մը, շիմտի կէօրիւրսիւն՝ տէտի։
24 Վէ Մովսէս չըգըպ՝ գավմա ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
սէօյլէյէրէք, գավմընն իխթիյարլարընտան ՚եէթմիշ
քիշի ճէմ էտիպ՝ անլէրի չատըրըն էթրաֆընտա
25 տուրտուրտու։ Վէ ՐԱՊՊ ՚պուլութտա նազիլ օլուպ՝
անըն իլէ միւքեալէմէ էյլէտի, վէ անըն իւզէրինտէ
օլան Րուհտան ալըպ՝ եէթմիշ իխթիյարըն իւզէրինէ
գօտու. վէ ՚Րուհ անլէրին իւզէրինտէ սաքին օլտըղը
կիպի, ՚իլհամլէ սէօյլէտիլէր, ամմա թէքրար սէօյլէ-
26 մէտիլէր։ Վէ պիրինին իսմի Ելդադ վէ տիկէրինին
իսմի Մովդադ օլան իքի քիմսէ օրտուտա գալտը, վէ
անլէր իւզէրինտէ Րուհ սաքին օլտու. անլէր եազըլմըշ
պուլունանլարտան իտի, ֆագաթ ՚չատըրա չըգմա-
մըշլար իտի. վէ օրտուտա իլհամլէ սէօյլէտիլէր իտի։
27 Վէ պիր ճիվան գօշուպ՝ Ելդադ վէ Մովդադ օրտուտա
իլհամլէ սէօյլէյօրլար՝ տէյէրէք Մովսէսէ խապէր
28 վէրտի։ Վէ Մովսէսին միւնթէխապլարընտան օլան
խըտմէթքարը Յեսու իպն ի Նաւէ ճէվապ վէրիպ՝ էյ
29 էֆէնտիմ Մովսէս, ՚անլէրի մէն՛ էթ՝ տէտի։ Մովսէս
տախի՝ Պէնիմ ղայրէթիմի՛ մի չէքէրսին. ՚քեաշքի

ֆ Ցակ. 5. 16։
ե Խուր. 12. 38։
զ Մէզ. 78. 18։ 106. 14։ 1 Կոր. 10. 6։
ե Խուր. 16. 3։
ը Պ. 21. 5։
ը Խուր. 16. 14, 31։
ժ Թէք. 2. 12։
ի Խուր. 16. 31։
լ Խուր. 16. 13, 14։
խ Մէզ. 78. 21։
ծ Թէս. 1. 12։
կ Ես. 49. 23։ 1 Մէլ. 2. 7։
հ Թէք. 26. 3։ 50. 24։ Խուր. 13. 5։
ձ Ես. 40. 11։
ղ Մատ. 15.33։ Մարկ. 8. 4։
ճ Խուր. 18. 18։
մ Պագ 3 Միւլ. 19. 4։ Յովս. 4. 3։
յ Սամ. 3. 15։
ն Պագ Խուր. 24. 1 9։
շ Թէս. 16. 18։
ո Ալ. 25։ Թէք. 11. 5։ 18. 21։ Խուր. 19. 20։
չ 1 Միւլ. 10. 6։ 4 Միւլ. 2. 15։ Նէեմ. 9. 20։
պ Պագ 4 Միւլ. 7. 2։ Մատ. 15.33։ Մարկ. 8. 4։ Յովհ. 6. 7, 9։
ջ Ես. 50. 2։ 59. 1։
ռ Պ. 23. 19։ Եզեկ.12. 25։ 24. 14։
ս Ալ. 16։
վ Պագ 4 Միւլ. 2. 15։
տ Պագ 1 Միւլ. 10. 5։ 6, 10։ 19.20, 21,23։ Յովէլ. 2. 29։ Ա'մոս. 2. 17, 18։ 1 Կոր. 14. 1, վէ ղայրիս
ր Պագ 1 Միւլ. 20. 26։ Երեմ. 36. 5։
ց Պագ Մարկ. 9. 38։ Ղուկ. 9. 49։ Յովհ. 3. 26։
ւ 1 Կոր. 14. 5։

Digitized by Google

ՐԱՊՊԸՆ գավմընըն ճիամլէսի փէյղամպէրլէր օլուպ՝
30 ՐԱՊՊ Րուհընը իւզէրլէրինէ գօյա իտի՝ տէտի: Վէ
Մովսէս քէնտիսի վէ Իսրայէլ իխթիյարլարը օր-
տուկա չէքիլտի:
31 Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան ᵗպիր րիւզկեար չըգըպ՝
տէնիզտէն պըլտըրճընլար սէվգ էտէրէք, օրտուկեա-
հրն էթրաֆընտա պու թարաֆտա պիր կիւնլիւք եօլ
գատար, վէ օլ թարաֆտա պիր կիւնլիւք եօլ գատար
եէր եիւզինտէ իքի զըրա՝ մըգտարը էէ-ւէէ օլարագ,
32 օրտուկեահրն ճիվարընա սէրտի: Վէ գավմ գալգըպ
պիւթիւն օլ կիւն վէ պիւթիւն կէճէ վէ պիւթիւն էր-
թէսի կիւն պըլտըրճընլարը թօփլատըլար. ազ թօփ-
լայան օն հօմէր թօփլատը, վէ ՙՙէէէ քէնտիլէրի իչիւն
33 օրտուկեահրն էթրաֆընտա սէրտիլէր: Վէ էէթ տահա
տիշլէրի արասընտա օլուպ՝ չիյնէնմէզտէն էվվէլ ՐԱՊ-
ՊԸՆ ղազապը գավմ իւզէրինէ ալէվլէնէրէք, ՐԱՊՊ
գավմը զիյատխիյլէ շիտտէթլի պիր պէյայա տիւշար
34 էյլէտի: Վէ օլ մահալէ Ւկիբրօթ–հաթթավա թէսմիյէ
օլունտու. զիրա իշթիհա էտէն գավմը օրատա տէֆն
35 էթտիլէր: Ւկիբրօթ–հաթթավատան գավմ Ասերով-
թա նագլ էտիպ՝ Ասերովթտա գալտըլար:

ՊԱՊ 12

*Մարիամ իւէ Ահարոնըն Քէշէքքիլէրի վէ Քէրպիյէլէրի: 10 Մովսէ-
սին տու՝ասըյլէ Մարիամին ճիւզամտան շիֆա պուլմասը. 14 անըն
օրտուտան եէտի կիւն չըգարըլմասը:*

Վէ Մարիամ իւէ Ահարոն Մովսէսին ալտըղը
Հապէշի գարը խուսուսընտա անըն ՙալէյհինտէ սէօյ-
լէնտիլէր. չիւնքի ᵘՀապէշի պիր գարը ալմըշ իտի:
2 Վէ՝ ՐԱՊՊ եալընըզ Մովսէ՞ս վասըթասըյլէ մի սէօյ-
լէտի. ᵉպիզիմ վասըթամըզէ տախի սէօյլէ՞մէտի մի՝
3 տէտիլէր. վէ ՐԱՊՊ ᵎիշիթտի: (Վէ Մովսէս եէր իւէ-
րինտէ օլան ատէմլէրին ճիւմլէսինտէն զիյատէ հալիմ
4 պիր զաթ իտի:) ᵗՎէ ՐԱՊՊ տէր՝ագապ Մովսէս վէ
Ահարոն վէ Մարիամա՝ Իւչինիւզ ճէմա՝աթ չատը-
5 րընա չըգընըզ՝ տէտի. իւչու տէ չըգտըլար: ᵎՎէ ՐԱՊՊ
պուլութ տիրէյինտէ նագիլ օլուպ՝ չատըրըն գափու-
սընտա տուրարագ Ահարոն իւէ Մարիամը չաղըրտը.
6 անլէրին իքիսի տախի չըգտըգտա՝ ՙՙէէ, Շիմտի
քէլամըմը իշիտինիզ. սիզտէ պիր փէյղամպէր վար
իսէ, պէն ՐԱՊՊ քէնտիմի անա ՙրիՙյատա պիլտի-
7 րիպ՝ անըն իւէ ᵎտիւշտէ միւքեալէմէ էտէրիմ: ᵉԳօւլըմ
Մովսէս էօյլէ տէյիլ. օ ᵖպիւթիւն պէյթիմտէ ᶠսատըղ
8 տըր. Անըն իւէ ᵎեիւզ եիւզէ ՙաշիքեարէ միւքեալէմէ
էտէրիմ, վէ րէմզ իւէ տէյիլ. անճագ ᵗօ ՐԱՊՊԸՆ
սուրէթինէ նազար էտէր. իմտի նի՞չիւն ᵇգուլըմ Մով-
9 սէս ՙալէյհինտէ սէօյլէմէյէ գօրգմատընըզ՝ տէտի: Վէ
ՐԱՊՊԸՆ ղազապը անլէր իւզէրինէ ալէվլէնմէքլէ
10 կիթտի: Վէ պուլութ չատըրըն իւէրինտէն չէքիլինճէ,
ᵎիշթէ Մարիամ գար կիպի ՙճիւզամըը օլտու, վէ Ահա-
11 րոն Մարիամա պագտըգտա՝ իշթէ ճիւզամըը իտի: Վէ
Ահարոն Մովսէսէ՝ Ամա՞ն էֆէնտիմ, քէրէմ էյլէ, հա-
մագաթըմըզըէ իշլէտիյիմիզ կիւնահը ՙիւզէրիմիզէ
12 գօմա. Քէրէմ էյլէ, վալիտէ րահմընտան չըգտըրը
վագրթ էթինին եարըսը թէլէֆի օլմուշ ՙէօլիւ կիպի
13 օլմասըն՝ տէտի: Մովսէս տախի՝ Նիյազ էտէրիմ, եա
Ալլահ, շիմտի անա շիֆա վէր՝ տէյէրէք ՐԱՊՊԱ ֆէր-
14 եատ էյլէտի: Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ ᵎէկէր
փէտէրի անըն եիւզինէ թիւքիւրմիւշ օլսայտը, եէտի
կիւն մահճուպ օլմա՞զ մը իտի. ՙեէտի կիւն օրտունըն
խարիճինտէ թէվգիֆ էտիլսին, վէ սօկրա կէրի ալըն-
15 սըն: ՙԻմտի Մարիամ օրտունըն խարիճինտէ եէտի
կիւն թէվգիֆ էտիլտի. վէ Մարիամ կէրի ալընըն-
16 ճայա գատար գավմ նագլ էթմէտի: Անտէն սօկրա
գավմ ᵗԱսերովթտան նագլ էտիպ՝ փառան պէրրիյէ-
սինտէ գօնտըլար:

ՊԱՊ 13

*Քանան տիյարընը Քէճէսիւս էտէնլէրին խաիէրի: 17 Անլէրէ վէրի-
լէն էմրլէր: 21 Անլէրին հարէքէթլէրի, 26 վէ կէնիթարլէրի խապէր:*

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պէնի
Իսրայէլէ վէրէճէյիմ Քանան տիյարընը ᵘթէճէսսիւս
էթմէք իւզրէ ատէմլէր իրսալ էյլէ, վէ հէր պիրի ա-
րալարընտա րՙիս օլարագ փէտէրլէրի սըպթըլարըն-
3 տան պիրէր ատէմ իրսալ էտինիզ: Վէ Մովսէս ան-
լէրի ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ ᵉՓառան պէրրիյէսինտէն
իրսալ էթտի. օլ քիմսէլէրին քեաֆֆէսի պէնի Իսրա-
4 յէլին րՙիսլէրինտէն իտի: Վէ անլէրին իսմլէրի պուն-
լար տըր. Ռուբէն սըպթընտան Սամուա իպն ի Զա-
5 քուր. Շմաւոն սըպթընտան Սափատ իպն ի Քոռի.
6 ᵎՅուդա սըպթընտան ᵗՔաղէբ իպն ի Յեփոնէ. (7) Իսա-
8 քար սըպթընտան Իքաղ իպն ի Յովսէփ Եփրեմ սըպ-
9 թընտան ᵎՕսէա իպն ի Նաւէ. Բենիամին սըպթընտան
10 Փաղտի իպն ի Ռափու. Զաբուղոն սըպթընտան Գեղ-
11 դիէլ իպն ի Սուդի. Յովսէփ սըպթընտան, էՙՙէ Մա-
12 նասէ սըպթընտան Գադդի իպն ի Սուսի. Դան սըպ-
13 թընտան Ամիէլ իպն ի Գամաղի. Ասեր սըպթըն-

ᵀ *Թուր. 16. 13; Մէզ. 78. 26-28; 105. 40;*
ᵁ *Մէզ. 78. 30, 31;*
ᵂ *Թէս. 9. 22;*
ᵃ *Պ. 33. 17;*
ᵇ *Խուր. 2. 21;*
ᶜ *Խուր. 15. 20; Միք. 6. 4;*
ᵈ *Թէբ. 29. 33; Պ. 11. 1; 4 Մխ. 19. 4; Ես. 37. 4; Եզեկ. 35. 12, 13;*
ᵉ *Մէզ. 76. 9;*
ᶠ *Պ. 11. 25; 16. 19;*
ᵍ *Թվ. 15. 1; 46. 2; Յոր. 33. 15; Եզեկ. 1. 1; Դան. 8. 2; 10. 8, 16, 17; Դուկ. 1. 11, 22; Ա'մոս. 10. 11, 17; 22. 17, 18;*
ʰ *Թէբ. 31. 10, 11; 3 Մխ. 3. 5; Մատ. 1. 20;*
ⁱ *Մէզ. 105. 26;*
ʲ *1 Տիմ. 3. 15;*
ᵏ *Իպր. 3. 2, 5;*
ˡ *Խուր. 33. 11; Թէս. 34. 12;*
ᵐ *1 Կոր. 13. 12;*
ⁿ *Խուր. 33. 19;*
ᵒ *2 Պետ. 2. 10; Յուդ. 8;*
ᵖ *Թէս. 24. 9;*
ᵠ *4 Մխ. 5. 27; 15. 5; 2 Թէվ. 26. 19, 20;*
ʳ *2 Մխ. 19. 19; 24. 10; Լուս. 30. 32;*
ˢ *Մէզ. 88. 4;*
ᵗ *Գաղ Իպր. 12. 9;*
ᵘ *Դևտ. 13. 46; Պ. 5. 2, 3;*
ᵛ *Թվ. 24. 9; 2 Թվ. 26. 20, 21;*
ʷ *Պ. 11. 35; 33. 18;*
ˣ *Պ. 32. 8; Թէս. 1. 22;*
ʸ *Պ. 12. 16; 32. 8; Թէս. 1. 19; 9. 23;*
ᶻ *Պ. 34. 19; 1 Թվ. 4. 15;*
ᵃᵃ *Ես. 30; Պ. 14. 6, 30; Յես. 14. 6, 7, 13, 14; Յար. 1. 12;*
ᵃᵇ *Ես. 16;*

Digitized by Google

14 տան Սաթուր իսկ ի Միքայէլ. Նեփթաղիմ սրպերընտան
15 տան Նաբի իսկ ի Վափսի. Գադ սրպերընտան Գուէլ
իսկ ի Մաքքի։
16 Տիյարը թէճէսսիս էթմէք իւզրէ Մովսէսին իրսալ
էթտիյի ատէմլէրին իսմլէրի պունլար իտի. վէ Մով-
17 սէս Օսէս իսկ ի Նաւէյէ Յեսու թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ
Մովսէս անլէրի Քանան տիյարընը թէճէսսիս էթմէք
իւզրէ իրսալ էտիպ, անլէրէ խիթապէն՝ Պուրատան
Քանանըն ճէնուպ թարաֆընա տօղրու կիտիպ տաղա
18 չըգընըզ. Վէ օլ տիյարա պագընըզ, նաւսըլ տըր. վէ
անտէ սաքին օլան գավմ գուվվէթլի՛ մի, եախօտ զա'իֆ
19 մի, ազ մը, եախօտ չօգ մը տըր. Վէ անըն սաքին օլ-
տըղը եէր նէ՞ հալտէ տիր. էյի՛ մի, եախօտ ֆէնա մը,
վէ սաքին օլտըգլարը շէհրլէր նաւսըլ տըր, չատըր-
20 լարտան մը 'իպարէթ, եախօտ միւսթահքէմ մի. Վէ
թօփրագ նաւսըլ տըր. միւնպէթ մի, տէյիլ մի. իչինտէ
աղաճ վար մը, եօգ մը. ճէսուր օլուպ՝ օլ եէրին մէյ-
վէսինտէն ալընըզ՝ տէտի։ Վէ օլ կիւնլէր իւզիւմիւն
21 թուրֆանտա վագթը իտի։ Իմտի անլէր չըգըպ՝ Սին
պէրրիյէսինտէն Եմաթ եօլընտա պուլունան Րոոբա
22 տէյին օլ տիյարը թէճէսսիս էթտիլէր։ Վէ ճէնուպ
թարաֆընա չըգըպ՝ Քեբրոնա գատար կէյտիլէր, վէ
օրատա Ենակ օղուլլարը Աքիման վէ Սէսի վէ Թոլմի
ատէն իտի. (վէ Քեբրոն Մըսրըն Տայանիս շէհրին-
23 տէն եէտի սէնէ էվվէլ պինա օլունմըշ իտի.) Վէ ես-
քող տէրէսինէ տէյին կիտիպ՝ օրատան չըպուղը իլէ
պիր իւզիւմ սալգըմը քէսէրէք՝ անը իքի քիշի պիր
սըրրգլէ կէթիրտիլէր. վէ նար իլէ ինճիր տախի ետէ-
24 տէլէր։ Պէնի Իսրայէլին օրատան քէստիքլէրի սալգըմ
միւնասէպէթիյլէ օլ մահալէ Եսքող տէրէսի թէսմիյէ
25 օլունտու։ Վէ գըրգ կիւն խիթամընտա տիյարը թէ-
26 ճէսսիս էթմէքտէն տէօնտիլէր։ Վէ վարըպ փաուան
պէրրիյէսինէ, կադէսէ, Մովսէս իլէ Ահարոնըն վէ
պիւթիւն պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն եանընա կէլ-
տիլէր. վէ անլէրէ վէ ճէմա'աթըն ճիւմլէսինէ խապէր
վէրէրէք, տիյարըն մէյվէսինի անլէրէ կէօսթէրտիլէր։
27 Վէ անա հիքեայէ էտէրէք՝ Պիզի իրսալ էթտիյին տի-
յարա կիթտիք, վէ հագիգաթէն սիւթ վէ պալ ագար,
28 վէ անըն մէյվէսի պու տըր։ Լաքին օլ տիյարտա
սաքին օլան գավմ գուվվէթլի տիր. վէ շէհրլէր սուր-
լու վէ ղայէթ պէօյիւք տիր. հէմ տախի օրատա Ենակ
29 օղուլլարընը կէօրտիւք. Ամաղէկլիլէր տիյարըն ճէ-
նուպ թարաֆընտա սաքին տիր, վէ Քեթիլիլէր վէ Յե-
բուսիլէր վէ Ամօրիլէր տաղլարտա սաքին տիր. վէ
Քանանլըլար տէնիզ թարաֆընտա վէ Յորդան անըն
30 քէնարընտա սաքին տիր՝ տէտիլէր։ Վէ Քաղէք Մով-
սէսին հուզուրընտա գավմը սիւքիւթ էթտիրիպ՝ Հէ-
ման չըգալըմ, վէ անը զապթ էտէլիմ, զիրա պիզ
31 անը ֆէթհ էթմէյէ մուգթէտիր իզ՝ տէտի։ Վաքին
անըն իլէ պէրապէր չըգան ատէմլէր՝ Պիզ օլ գավմ
իւզէրինէ չըգմաղա մուգթէտիր տէյիլ իզ զիրա պիզ-
32 տէն գուվվէթլի տիր՝ տէտիլէր։ Վէ Թէճէսսիս էթ-
տիքլէրի տիյար հագգընտա պէնի Իսրայէլէ ֆէնա
խապէր վէրէրէք՝ Թէճէսսիս էթմէք իչին իչինտէն
կէչտիյիմիզ օլ տիյար քէնտի էհալիսինի թէլէֆ էտէն
պիր տիյար տըր, վէ իչինտէ կէօրտիյիմիւզ գավմընը
33 ճիմլէսի ուզուն պօյլու քիմսէյէր տիր։ Վէ օրատա
ճէպպարլարտան օլան Ենակ օղուլլարը ճէպպար-
լարը կէօրտիւք, վէ պիզ քէնտի նազարըմըզտա էճ-
քիրկէ կիպի օլուպ՝ անլէրին նազարընտա տախի
պէօյլէ իտիք՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 14

Ձաուսլարըն խապէրի իւզէրինէ գավմըն աղլամասը։ 6 Քեռու իլէ Քաղէբին էյի հարէքէթի։ 11 Ալլահըն Քէհտիտի։ 13 Մովսէսին րէճասըլէ Ալլահըն գավմա շէֆգաճ էյմէսի։ 26 Շիքեայէթ էտէն գավմըն վա'տա օլունան տիյարա կիրմէքտէն մահրում զըլընմամասը։ 36 Ֆէնա խապէր կէթիրէնլէրին պիր 'ափէթլէ էօլմէլէրի։ 40 Միւճէճասըրմանէ չըգան գավմըն վուրուլմասը։

Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ սէսլէրինի գալտըրըպ
2 ֆէրեատ էյլէտի, վէ գավմ օլ կէճէ աղլատը։ Վէ
պիւթիւն պէնի Իսրայէլ Մովսէս իլէ Ահարոն 'ալէյ-
հինէ սէօյլէնիպ՝ ճէմա'աթըն ճիւմլէսի անլէրէ՝ Քեաշ
պիզ Մըսըր տիյարընտա էօլէ իտիք, եախօտ՝ էքեաշ
3 պու պէրրիյէտէ էօլէ իտիք։ Վէ նիչին ՐԱՊՊ պիզի
պու տիյարա կէթիրտի, քի գըլըճտան տիւշէլիմ տէ
գարըլար վէ չօճուգլարըմըզ եաղմա օլալար. Մըսրա
4 տէօնմէմիզ տահա էյի տէյիլ մի տիր՝ տէտիլէր։ Վէ
եէքտիկէրինէ՝ Պիր բէ'իս նասպ էտիպ Մըսրա 'ավ-
5 տէթ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ Օ զէման Մովսէս իլէ Ահա-
րոն պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն պիւթիւն ճիւմլու-
6 րընըն հուզուրընտա եիւղիւ գօյուն տիւշտիւլէր։ Վէ
տիյարը թէճէսսիս էտէնլէրտէն Յեսու իսկ ի Նաւէ
իլէ Քաղէբ իսկ ի Յեփոնէ էլսիսէլէրինի երրիթըլար։
7 Վէ պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթընա խիթա-
պէն՝ Թէճէսսիս էթմէք իչին իչինտէն կէչտիյիմիզ
8 օլ տիյար զիյատէսիյլէ էյի պիր տիյար տըր։ Եկէր
ՐԱՊՊ պիզտէն րազի օլուր իսէ, պիզի օլ տիյարա
կէօթիւրիւպ՝ անը, ե'նի օլ սիւթ վէ պալ ագան տի-

ճ Այ. 23։
ի Թէք. 14. 10։ Հաբ. 1. 9, 19։ [34. 14։
ձ Նէեմ. 9. 25, 35։ եզեկ. 13, 14։ Հաբ. 1. 10։
ղ Յես. 21. 11։
ճ Մէզ. 78. 12։ Ես. 19. 11։ 30. 4։
մ Թէս. 1. 24, 25։ Պ. 32. 9։
յ Այ. 3։
ն Պ. 20. 1, 16։ 32. 8։ 33. 36։ Թէս. 1. 19։ Յես. 14. 6։
շ Խուր. 3. 8։ 33. 3։
ո Թէս. 1. 25։
չ Թէս. 1. 28։ 9. 1, 2։ Այ. 33։
պ Խուր. 17. 8։ Պ. 14. 43։ Հաբ. 6. 3։ 1 Մխ. 14. 48։ 15. 3, վէ պայրի։
ջ Պագ Պ. 14. 6, 24։ Յես. 14. 7։
ռ Պ. 32. 9։ Թէս. 1. 28։ Յես. 14. 8։
ս Պ. 14. 36, 37
վ Ամով. 2. 9։ [2։
տ Թէս. 1. 28։ 2. 10։ 9. Ես. 40. 22։
ր 1 Մխ. 17. 42։ — Պ. 11. 4։
ց Խուր. 16. 2։ 17. 3։ Պ. 16. 41։ Մէզ. 106. 25։
ւ Պագ Այ. 28, 29։
փ Նէեմ. 9. 17։
ք Պագ Թէս. 17. 16։ Ա'մալ. 7. 39։
և Պ. 16. 4, 22։
ֆ Այ. 24, 30, 38։ Պ. 13. 6, 8։
ա Պ. 13. 27։ Թէս. 1. 25։
բ Թէս. 10. 15։ 2 Մխ. 15. 25, 26։ 22. 20։ 3 Մխ. 10. 9։ Մէզ. 22. 8։ 147. 10, 11։ Ես. 62. 4։
գ Պ. 13. 27։

Digitized by Google

9 յարը պիզէ վէրէճէք տիր։ Անճագ ՝ՐԱՊՊԱ ՚ասը օլ-
մայընըզ, ՝վէ սիզ օլ տիյարըն գավմընտան գօրգմա-
յընըզ, զիրա ՝անլէր էքմէյիմիզ տիրլէր. հիմայէլէրի
իւզէրլէրինտէն կիթմիշ օլուպ ՝ՐԱՊՊ պիզիմ իլէ տիր.
10 անլէրտէն գօրգմայընըզ՝ տէտիլէր։ ՚Լաքին պիւթիւն
ճէմ՚աթ՝ Անլէրի թաշլարլէ թաշլայալըմ՝ տէտիլէր.
ամմա ՝ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը ճէմ՚աթ չատըրընտա պէնի
11 Իսրայէլին ճիւմլէսինէ կէօրիւնտիւ։ Վէ ՐԱՊՊ Մով-
սէսէ՝ Նէ՞ վագթա գատար պու գավմ ՚պէնի թահգիր
էտէճէք տիր, վէ նէ՞ վագթա գատար արալարընտա
կէօսթէրտիյիմ ՚ալամէթլէրին ճիւմլէսիյէ ՝պանա
12 ինանմազլար։ Պէն անլէրի թա՚ունէ վուրուպ հէյաք
էտէճէյիմ, վէ ՚սէնի անլէրտէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի
13 պիր միլլէթ էտէճէյիմ՝ տէտի։ ՚Մովսէս տախի ՐԱՊ-
ՊԱ տէտի քի՝ Օ զէման պու գավմը գուվվէթինկէ
արալարընտան չրգարտրըղՀ Մրսըրլըլար իշիտճէք-
14 լէր. Վէ պու տիյարըն էհալիսինէ սէօյլէյճէճքլէր,
՝էէ՜ե անլէր, եա ՐԱՊՊ, սէնին պու գավմըն արա-
սընտա պուլունտըղընը վէ, եա ՐԱՊՊ, սէնին եիւզ
եիւզէ կէօրիւնտիւյինիւ, վէ ՝սէնին պուլութընըն ան-
լէր իւզէրինտէ տուրտըղընը, վէ կիւնտիւզիւն պուլութ
տիրէյինտէ վէ կէճէլէյին աթէշ տիրէյինտէ էօնլէ-
15 րինճէ կիթմիյինկի իշիթմիշլէր տիր։ Իմտի պու գավմը
պիր ատէմի ՚օ՜է՜ր՜է՜ր կիպի էօլտիւրէճէք օլուր իսէն,
սէնին շէօհրէթինի իշիթմիշ օլան թա՚իֆէլէր սէօյլէ-
16 յիպ, ՐԱՊՊ պու գավմը ՝անլէրէ եէմին էթմիյի տի-
յարա կէօթիւրմէյէ մուգթէտիր օլմատըղընտան ան-
17 լէրի պէրրիյէտէ էօլտիւրտիւ՝ տէյճէճքլէր։ Վէ շիմտի,
18 Րապպըմընը գուտրէթի մու՚ազզամ օլսուն, Նիթէքիմ՝
ՐԱՊՊ ՝սապուր տրր, վէ մէրհամէթի չօգ տրր, վէ
կիւնահ ու ՚իսեանը ՚աֆվ էտէր, ամմա ՚է՜ն՜ահ՜է՜ըէ
ասլա թէպրիյէ էթմէյիպ ՚էճտատրն կիւնահլարընը
օղուլլարտան իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ նէսլէ գատար
19 թալէպ էտէր՝ տէյիւ սէօյլէտին։ ՝Րէճա էտէրիմ,
՚ինայէթինկէն քէսրէթինէ կէօրէ, վէ Մրսըրտան չը-
գալըտան պէրու պու անէ տէյին ՝պու գավմը ՚աֆվ
էթտիյին կիպի՝ պու գավմըն կիւնահլարընը ՚աֆվ
20 էյլէ։ Վէ ՐԱՊՊ տէտի քի՝ ՝Սէօզիւնկէ կէօրէ ՚աֆվ էյ-
21 լէտիմ. Վէ լաքին հայաթըմ հագգը իչիւն Կպիւթիւն
22 զէմին ՐԱՊՊԸՆ ճէլալըյլէ մէմլու օլաճագ տրր. ՝Զիւն-
քի պէնիմ ճէլալըմը վէ Մրսըրտա վէ պէրրիյէտէ կէօս-
թէրտիյիմ ՚ալամէթլէրիմի կէօրիւպ՝ պէնի շիմտի ՝օն
տէֆ՚ա թէճրիպէ էտէրէք սէօզիւմիւ տիկկէմէյէն պու
23 ատէմլէրին քեաֆֆէսի, Էճտատլարընա եէմին էթտի-
յիմ՝ տիյարը ՚ասլա կէօրմէյէճէքլէր. պէնի թահգիր
24 էտէնլէրտէն հիչ պիրի անը կէօրմէյէճէք տիր։ Ամմա
գուլըմ ՝Քաղէբտէ պաշգա պիր բուհ պուլունուպ՝
՝պանա քեամիլէն թապի՚ օլտըղը էճլտէն պէն տէ անը
կիթտիյի տիյարա կէօթիւրէճէյիմ, անըն նէսլի տախի
25 անը միրաս ալաճագ տրր։ Վէ Ամաղէկլիլէր վէ Քա-
նանըլլար տէրէլէրտէ սաքին տիր. եարըն սիզ տէօ-
նիւպ ՝պէրրիյէյէ Պահր ը Ահմէր եօլընա նագլ էտինիզ։
26 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն տէտի
27 քի, ՝Անէյհիմէ սէօյլէնէն պու շէրիր ճէմ՚աթա նէ՞
վագթա գատար ը՜է՜հ՜ա՜ղ՜ը՜լ է՜ա՜յ՜է՜ր. ՝պէնի Իսրայէլին
28 ՚ալէյհիմէ օլան սէօյլէնմէսինի իշիթիմ։ Անլէրէ
սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր՝ ՝Հայաթըմ
հագգը իչիւն ՝*պանա սէօյլէտիյինիզ կիպի սիզէ հէ-
29 ման էօյլէ էտէճէյիմ։ Լաշէլէրինիզ պու պէրրիյէտէ
տիւշէճէք տիր. Վէ թէմամ հիսապընըզա կէօրէ երիմի
եաշընը կէչկին օլուպ ՚ալէյհիմէ սէօյլէնէն ՝սայըլը-
30 լարընըզըն ճիւմլէսի, ՝Քաղէբ իչն ի Յեփոնէ վէ Յե-
սու իչն ի Նաւէտէն մա՚տա՝ սիզի իչինտէ իսքեան
էթմէք իչիւն ՝եէմին էթտիյիմ տիյարա մութլագա
31 կիրմէյէճէքլէր։ ՝Ամմա օլ՝ Եաղմա օլաճագ՝ տէտիյի-
նիզ չօճուգլարընըզը պէն կէօթիւրէճէյիմ, վէ ՝թահ-
32 գիր էթտիյինիզ տիյարը անլէր պիլէճէքլէր։ Լաքին
33 ՝սիզին լաշէլէրինիզ պու պէրրիյէտէ տիւշէճէք։ Վէ
լաշէլէրինիզ պէրրիյէտէ թէլէֆ օլունճայա տէյին,
օղուլլարընըզ պու պէրրիյէտէ ՝գըրգ սէնէ ՝ավարէ
34 օլուպ՝ ՝ֆիւճուրընըզը էճզասընը չէքէճէքլէր։ ՝Տի-
յարը թէճէսսիւս էթտիյինիզ կիւնլէրին, եա՜նի ՝գըրգ
կիւն հիսապընա կէօրէ, հէր կիւնէ մուգապիլ պիր
սէնէ օլարագ, գըրգ սէնէ կիւնահլարընըզը էճզա-
սընը չէքիպ՝ պէնիմ ՝է՜է թէրք էթտիյիմի պիլէճէք-
35 սինիզ։ ՝Պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ. ՚ալէյհիմէ ճէմ՚ աթ՝ օլան
՝պու շէրիր ճէմ՚աթըն ճիւմլէսինէ պուննու մութլագա
իճրա էտէճէյիմ. անլէր պու պէրրիյէտէ թէլէֆ օլուպ՝
36 անտէ էօլէճէքլէր։ ՝Վէ տիյարը թէճէսսիւս էթմէք
իչիւն Մովսէսին կէօնտէրտիյի վէ տէօնիւպ տիյար
հագգընտա ֆէնա խապէր կէթիրմէյէրիյլէ պիւթիւն
ճէմ՚աթըն անըն ՚ալէյհինէ սէօյլէնմէսինէ սեպեպ

ե Թէս. 9. 7, 23, 24։ Թէս. 7. 18։ 20. 3։ Դ. 24. 8։
զ Թէբ. 48. 21։ Խուր. 33. 16։ Թէս. 20. 1-4։ 31. 6, 8։ Ցես. 1. 5։ Հաբ. 1. 22։ 2 Թէվ. 13. 12։ 15. 2։ 20. 17։ 32. 8։ Մէզ. 46. 7, 11։ Ես. 41. 10։ Ամով. 5. 14։ Զաք. 8. 23։
է Խուր. 17. 4։
ը Խուր. 16. 10։ 24. 16, 17։ 40. 34։ Ղևտ. 9. 23։ Դ. 16. 19, 42։ 20. 6։
թ Այ. 23։ Թէս. 9. 7, 8, 22։ Մէզ. 95. 8։ ՚Իպր. 3. 8, 16։
ժ Թէս. 1. 32։ 9. 23։ Մէզ. 78. 22, 32, 42։ 106. 24։ Յոհ. 12. 37։ ՚Իպր. 3. 18։
ի Խուր. 32. 10։
լ Խուր. 32. 12։ Մէզ. 106. 23։ Թէս. 9. 26-28։ 32. 27։ Եզեկ. 20. 9, 14։
խ Խուր. 15. 14։ Ցես. 2. 9, 10։ 5. 1։
ծ Խուր. 13. 21։ 40. 38։ Դ. 10. 34։ Նէեմ. 9. 12։ Մէզ. 78. 14։ 105. 39։
կ Թէս. 9. 28։ Ցես. 7. 9։
հ Խուր. 34. 6, 7։ Մէզ. 103. 8։ 145. 8։ Յոել. 4. 2։
ձ Խուր. 20. 5։ 34. 7։
ղ Խուր. 34. 9։
ճ Մէզ. 106. 45։
մ Մէզ. 78. 38։
յ Մէզ. 106. 23։ Յակ. 5. 16։ 1Յովհ. 5. 14-16։
ն Մէզ. 72. 19։
շ Թէս. 1. 35։ Մէզ. 95. 11։ 106. 26։ ՚Իպր. 3. 17, 18։
ո Թէբ. 31. 7։ [15։
չ Դ. 32. 11։ Եզեկ. 20. –
պ Թէս. 1. 36։ Ցես. 14. 6, 8, 9, 14։
ջ Դ. 32. 12։
ռ Թէս. 1. 40։
ս Այ. 11։ Խուր. 16. 28։ Մատ. 17. 16։
վ Խուր. 16. 12։
տ Այ. 23։ Դ. 26. 65։ 32. 11։ Թէս. 1. 35։ ՚Իպր. 3. 18։
ր Պաղ Այ. 2։
ց *՚Իպր. գուլաղըմա
ւ Դ. 1. 45։ 26. 64։
փ Այ. 38։ Դ. 26. 65։ 32. 12։ Թէս. 1. 36, 38։
ք Թէբ. 14. 22։
օ Թէս. 1. 39։
ֆ Մէզ. 106. 24։
ա 1 Կոր. 10. 5։ ՚Իպր. 3. 17։
բ Պաղ Թէս. 2. 14։
գ Դ. 32. 13։ Մէզ. 107. 40։
դ Եզեկ. 23. 35։
ե Դ. 13. 25։ [4. 6։
զ Մէզ. 95. 10։ Եզեկ. –
է Դ. 23. 19։
ը Այ. 27, 29։ Դ. 26. 65։ 1 Կոր. 10. 5։
թ Դ. 13. 32, 33։

Digitized by Google

37 օլան ատէմլէր, Հէման տիյար հագգընտա ֆէնա խա-
պէր չրգարան ատէմլէր ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՝պիր
38 աֆէնթ իսապէթիյլէ էօլտիւլէր: ՚Ամմա տիյարը թէ-
ճէսիւս էթմէք իչին կիտէն ատէմլէրտէն Յեսու իպն ի
39 Նաւէ վէ Քաղէբ իպն ի Յեփոնէ սաղ գալտըլար: Վէ
Մովսէս պու սէօզլէրի պիւթիւն պէնի Իսրայէլէ սէօյ-
40 լէտիքտէ ՙգավմ զիյատէսիյլէ քէտէր էթտի: Վէ սա-
պահլայըն էրքէն գալգըպ տաղըն թէփէսինէ չրգարագ՝
Իշվթէ ՙպիզ հ-ղբբ ըՂ. ՐԱՊՊԸՆ տէտիյի մահալէ չրգա-
41 րըզ, զիրա կիւնահ իշլէտիք՝ տէտիլէր: Մովսէս տա-
խի տէտի քի՝ ՚Նիչիւն ՐԱՊՊԸՆ էմրինի պու վէճճվլէ
42 թէճավուզ էտէրսինիզ. պու իշ միյէսսէր օլմազ: ՚Զրգ-
մայընըզ, զիրա ՐԱՊՊ արանըզտա տէյիլ տիր, օլ-
մայա քի տիւշմէնլէրինիզին էօնիւնտէ գըրըլասընըզ:
43 Զիրա Ամաղէկլիլէր վէ Քանանլըլար օրատա էօնիւ-
նիւզտէ օլուպ՝ գըլըճտան տիւշէրսինիզ. ՚սիզ ՐԱՊՊ-
ՏԱՆ տէօնտիյինիւզ իչիւն ՐԱՊՊ սիզին իլէ օլմա-
44 յաճագ տըր: ՚Լաքին անլէր իսրար էտիպ տաղըն թէ-
փէսինէ չրգտըլար. ֆագաթ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իվ
՚ահտը վէ Մովսէս օրտուկեահտան այրըլմատըլար:
45 ՚Օ զէման օլ տաղտա սաքին օլան Ամաղէկլիլէր վէ
Քանանլըլար էնիպ՝ անլէրի գըրարագ ՚Հօրմայա գա-
տար պօզտըլար:

ՊԱՊ 15

Էքմէք Թագտիմէսի վէ մէշրուպաթ Թագտիմէսի գանունը՝ 13 վէ 29 Էճնէպիյինին տախի պու գանուն իւզրէ Թագտիմ էթմէսի՝ 17 Խամուրտան րէֆ'իյէ Թագտիմէսի գանունը՝ 22 Սէհվէն իշլէնիլէն կիւնահ իչիւն գուրպան՝ 30 Միւնէճճասըրպանէ հարէքէթ էտէնին ճէզասը՝ 32 Սէպթի նագզ էտէնին րէճմ էտիլմէսի՝ 37 Սաչագլար գանունը:

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (2) ՚Պէնի Իսրա-
յէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ Սաքին օլմանըզ իչիւն
3 սիզէ վէրէճէյիմ տիյարա կիրտիյինիզտէ, Վէ ՐԱՊՊԱ
գուրպան, եա'նի մուհրագա վէ եախօտ ՚նէզր իֆասը
իչիւն զէպիհէ եախօտ միւթէէլլերրի՝ թագտիմէ եախօտ
՚պայրամ՝ արընըզտա պիր գուրպան էտիպ՝ ՐԱՊՊԱ
՚խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ ՚սըղըր եախօտ սիւրիւ-
4 լէրտէն 'արզ էյլէտիյինիզ հալտէ, Օլ վագըթ ՚ՐԱՊ-
ՊԱ գուրպանընը թագտիմ էտէն քիմսէ ՚պիր րուա'ը
հին եաղլէ եուղրուլմըշ պիր 'իւշը խասս ուն ՚էքմէք
5 թագտիմէսի օլարագ թագտիմ էյլէսին: Վէ մուհրագա
եախօտ գուրպան իլէ հէր պիր գուզու իչիւն մէշրու-
պաթ թագտիմէսի օլարագ ՚պիր րուա'ը հին շէրապ
6 'արզ էյլէյէսին: ՚Եախօտ պիր գօչ իչիւն պիր սիւլս ի
հին եաղլէ եուղրուլմըշ իքի 'իւշը խասս ուն էքմէք
7 թագտիմէսի օլարագ 'արզ էյլէյէսին: Վէ մէշրուպաթ
Թագտիմէսի իչիւն պիր սիւլս ի հին շէրապ ՐԱՊՊԱ
8 խօշ րա'հա օլմագ իւզրէ թագտիմ էյլէյէսին: Վէ
ՐԱՊՊԱ մուհրագա եախօտ նէզր իֆասը իչիւն զէ-
պիհէ եախօտ ՚սէլամէթ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր
9 պուզաղը կէթիրտիյինկտէ, Օլ վագրթ ՚պուզաղը իլէ
պէրապէր պիր նըսֆը հին եաղլէ եուղրուլմըշ իչ
'իւշը խասս ուն էքմէք թագտիմէսի օլարագ 'արզ
10 էտէսին. Վէ մէշրուպաթ Թագտիմէսի օլարագ պիր
նըսֆը հին շէրապ կէթիրէսին, խօշ րա'իհա օլմագ
11 իւզրէ ՚-- ՐԱՊՊԱ գուրպան տըր: Հէր պիր սըղըր
եախօտ հէր պիր գօչ իչիւն եախօտ գօյուն եա քէչի
12 իչիւն պէօյլէ իճրա օլունսուն: Հազըրլայաճաղընըզ
մըգտարա նազարէն անլէրին 'ատէտինէ կէօրէ հէր
13 պիրինէ օլ վէճճվլէ իճրա էտէսինիզ: Եէրլի օլան հէր
քիմսէ՝ խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան
Թագտիմ էթտիքտէ՝ պունլարը պու վէճճվլէ իճրա էյ-
14 լէսին: Վէ եանընըզտա միւսաֆիր օլան էճնէպի, եա-
խօտ 'ասրլարընըզճա արանըզտա պուլունան քիմսէ,
խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան էտէճէք
օլուր իսէ, սիզ նասըլ եափար իսէնիզ, օ տա էօյլէ
15 եափսընը: Էյ ճէմա'աթ, ՚սիզին իչիւն վէ միւսաֆիր
օլան էճնէպի իչիւն ֆէրիզէ պիր օլուպ՝ 'ասրլարը-
նըզճա էպէտի ֆէրիզէ օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա սիզ նասըլ իսէնիզ՝ էճնէպի տախի էօյլէ օլ-
16 սուն: Սիզին իչիւն վէ արանըզտա միւսաֆիր օլան էճ-
նէպի իչիւն շէրի'աթ պիր վէ ահքեամ պիր օլսուն:
17 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (18) ՚Պէնի Իսրա-
յէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ Պէնիմ սիզի կէօ-
19 թիւրէճ յիմ տիյարա կիրտիյինիզտէ, Վէ ՚օլ տիյարըն
էքմէյինտէն եէտիյինիզտէ, ՐԱՊՊԱ րէֆ'իյէ Թագ-
20 տիմէսինի Թագտիմ էտէսինիզ: ՚Խամուրընըզըն իլ-
քինտէն պիր փիտէ րէֆ'իյէ Թագտիմէսի տէյիւ Թագ-
տիմ էտիպ՝ ՚Խարման րէֆ'իյէ Թագտիմէսի կիպի պու-
21 նու տախի օլ վէճճվլէ Թագտիմ էտէսինիզ: Խամուրը-
նըզըն իլքինտէն 'ասրլարընըզճա ՐԱՊՊԱ րէֆ'իյէ
Թագտիմէսի վէրէսինիզ:
22 Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ սէօյլէտիյի պու էմրլէրին
23 ճիւմլէսինի, Եա'նի ՐԱՊՊԸՆ Մովսէս վասրթասը յլէ
սիզէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի, ՐԱՊՊԸՆ
էմր էյլէտիյի կիւնտէն ի'թիպարէն ՚սէհվէն 'ասրլա-
24 րընըզճա իճրա էթմէտիյինիզ հալտէ, ՙձէմա'աթրն
կէօզլէրինտէն խաֆի օլարագ պիր սէհվ վուգու' պու-
լաճագ օլուր իսէ, օլ վագրթ պիւթիւն ճէմա'աթ,
ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհալը մուհրագա օլարագ, ՙգանունը
իւզրէ էքմէք վէ մէշրուպաթ Թագտիմէսի իլէ սըղըր-

ՃԱՆՈՒՆՆԵՐ

ՃԱՆՈՒՆՆԵՐ

ՃԱՆՈՒՆՆԵՐ

Digitized by Google

լարտան պիր տանա վէ կիւնահ գուրպանը իչիւն ՚քէչիլէրտէն պիր էրկէճ՚արզ էյլէսին։ ՝Վէ քեահին պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՚աթը իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք, վէ անլէրէ ՚աֆվ օլունաճագ տըր. զիրա պու սէհվ տիր, վէ անլէր սէհվլէրի իչիւն թագտիմէլէրինի ՐԱՊՊԱ գուրպան, վէ կիւնահ գուրպանլարընը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէթիրսինլէր։ Վէ պիւթիւն գավմա սէհվ վուգու՚ պուլտըղընտան, պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՚աթընա վէ արալարընտա միւսաֆիր օլան էճնէպիլէրէ ՚աֆվ օլունաճագ տըր։ ՝Վէ էկէր պիր քիմսէ սէհվէն կիւնահ էթմիշ օլուր իսէ, օլ վագըթ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր եաշընտա պիր տիշի քէչի կէթիրսին։ ՝Վէ քեահին օլ սէհվէն կիւնահ էտէն քիմսէ իչիւն՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սէհվէն կիւնահ էթտիյինտէ էմր ի քէֆարէթի իճրա էթսին, վէ անըն իչիւն քէֆարէթ իճրա էթմէսիյլէ, անա ՚աֆվ օլունաճագ տըր։ ՝Սէհվէն կիւնահ էտէն իչիւն պէնի Իսրայէլտէ, եէրլի օլսուն վէ արալարընտա միւսաֆիր օլան էճնէպի օլսուն, շէրի՚աթընըզ պիր օլաճագ տըր։

՝Ֆագաթ պիր քիմսէ, եէրլի օլսուն՝ էճնէպի օլսուն, միւթէճասիրանէ հարէքէթ էտէճէք օլուր իսէ, ՐԱՊՊԸ թահգիր էթմիշ օլուր. օլ քիմսէ գավմը ա-
՝ րասընտան գաթ՚ օլունաճագ։ ՝ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը թահգիր էտիպ էմրինի նագզ էթտիյի իչիւն՝ օլ քիմսէ մութլագա գաթ՚օլունաճագ տըր. ՝վէպալը պօյունընա։

՝Վէ պէնի Իսրայէլ պէրրիյէտէ իքէն ՝սէպէթ կիւնինտէ պիր ատէմի օտուն տէվշիրմէքտէ պուլտրլար։ Վէ անը օտուն տէվշիրմէքտէ իքէն պուլանլար անը Մովսէս վէ Ահարոնա վէ պիւթիւն ճէմա՚աթընն հուզուրընա կէթիրտիքտէ, ՝Անը հապսա գօտրլար, զիրա անա նէ եափրլաճաղը պէյան օլունմամըշ իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ ՝Օլ քիմսէ մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր. պիւթիւն ճէմա՚աթ անը օրտունընն խարիճինտէ ՝թաշլարլէ րէճմ էյլէսին՝ տէտի։ Վէ պիւթիւն ճէմա՚աթ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի վէճհէվէ անը օրտուտան տրշարը չրգարրպ թաշլարլէ րէճմ էթտիլէր. օ տախի էօլտիւ։

՝Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (38) Պէնի Իսրայէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՚քէնտիլէրինէ ՚ասրլարընճա լիպասլարընըն էթէքլէրինէ սաչագլար եափսընլար. վէ էթէքլէրինին սաչաղը իւզէրինէ պիր լաճիվէրտի շէրիտ գօսունլար։ Վէ օ սաչագ սիզէ ՚Ըէչէ էչէ՝ օլուպ՝ անը կէօրտիյինիւզտէ ՐԱՊՊԸՆ ճիմլէ էմրլէրինի խաթրընըզա կէթիրիպ՝ անլէրի իճրա էտէսինիզ. վէ անլէրէ թապի՚ օլմաղլէ ՝ֆիճուր էթտիյինիզ ՝գալպինիզին վէ կէօզլէրինիզին հէվասընտա կէզմէյէսինիզ. Թա քի էմրլէրիմին ճիմլէսինի խաթրընըզա կէթիրիպ իճրա էտէրէք Ալլահընըզա ՝մուգատտէս օլասընըզ։ Սիզէ Ալլահ օլմագ իչիւն սիզի Մըսըր տիյարընտան չրգարան Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէնի իմ. Ալլահընըզ Եհովա պէնի իմ։

ՊԱՊ 16

Կորխ վէ Դաթան իլէ Աբիրոնըն իխթիլալը։ 23 Մովսէսին գավմը ՚ասըլսարըն մէաքէնինտէն կէրի չէքմէսի։ 31 Կորխ իլէ Քէ՚ալիւգաթընըն զէմինէ եուտուլմասը վէ րէֆիդէրինին իհրագ էտիլմէսի։ 36 Պուխարատանըլարըն մէզպահը գաիլայատագ էլէվհա եափըլմասը։ 41 Մէօյլէնէն խալգըն Քա՚ունէլէ էօլմէսի։ 46 Հահարոնըն իճրա ի քէֆարէթիյլէ Քա՚ունընըն քէսիլմէսի։

՝Վէ՝ Կորխ իպն ի Իսահաո իպն ի Կահաթ իպն ի Ղեւի վէ պէնի Ռուբէնտէն Եղիաբ օղուլլարը Դաթան վէ Աբիրոն վէ Փաղէթ օղլու Օն միւթէճասիր օլտըլար,
2 վէ պէնի Իսրայէլտէ ճէմա՚աթ րէ՚իսլէրի վէ ՝ճէմա՚աթ արասընտա մէշհուր վէ նամտար օլան իքի եիւզ էլլի քիմսէ իլէ Մովսէսին հուզուրընտա այագլանըպ,
3 ՝Մովսէս վէ Ահարոն ՚ալէյհինէ թօփլանտըլար, վէ անլէրէ խիթապէն՝ Սիզէ եէթէր. զիրա ՝պիւթիւն ճէմա՚աթ քեաֆֆէթէն մուգատտէս տիր, ՝վէ ՐԱՊՊ անլէրին արասընտա տրր. իմտի ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՚աթը իւզէրինէ նի՞չիւն քէնտինիզի եիւքսէլտիրսինիզ՝ տէտի-
4 լէր։ Վէ Մովսէս պունու իշիթտիքտէ ՝եիւզիւ իւզէրինէ տիւշտիւ։ Վէ Կորխ իլէ ճիմլէ րէֆիգլէրինէ սէօյլէյիպ՝ Սապահլայըն ՐԱՊՊ քէնտինինքի քիմ, վէ ՝մուգատտէս քիմ օլտըղընը պէյան էտիպ քէնտինէ եագըն գըլաճագ տրր. վէ ՝հինթիխապ էթտիյի
6 քիմսէյի ՝քէնտինէ եագըն գըլաճագ տրր։ Էյ Կորխ, վէ ճիմլէ րէֆիգլէրի, պունու եափընըզ, եա՚նի քէնտիլէրինիզէ պուխուրտանլար ալընըզ. Վէ եարըն իչլէրինէ աթէշ, վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա իւզէրլէրինէ պուխուր գօյընըզ. վէ ՐԱՊՊԸՆ հնթիխապ էթտիյի քիմսէ մուգատտէս օլսուն. էյ Ղեւի օղուլլարը, սիզէ
8 եէթէր՝ տէտի։ Վէ Մովսէս Կորխա տէտի քի՝ Էյ պէնի
9 Ղեւի, տինլէյինիզ. ՝Սիզէ ՚ազ մը տրր քի ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնինին խրտմէթինի վէ ճէմա՚աթըն էօնիւնտէ տուրուպ անլէրին ՚էպ-էէ խրտմէթինի իճա էթմէնիզ իչիւն, Իսրայէլին Ալլահը սիզի քէնտիսինէ եագըն գըլմագ իւզրէ ՝Իսրայէլին ճէմա՚աթընտան թէֆրիգ
10 էյլէտի. Վէ սէնի վէ սէնին իլէ պէրապէր պէնի Ղեւի

ՊՄագ Ղեւ.4.23։Պ.28. 15։ Եզր. 6.17։ 8.35։
Ղ Ղեւ. 4. 20։
Ղեւ. 4. 27, 28։
Ղեւ. 4. 35։
Այ. 15։
Թէս. 17. 12։ Մէգ. 19.13։ ՚Իպր. 10. 26։
2 Պետ. 2. 9։
Ը 2 Միւլ. 12. 9։ Էմա. 13. 13։ [20։
— Ղեւ. 5. 1։ Եզեկ. 18։
- Խուր. 31. 14,15։ 35. 2, 3։
Լ Ղեւ. 24. 12։
Խուր. 31. 14, 15։
Ղեւ. 24. 14։ 3 Միւլ. 21. 13։ Ա՚մագ. 7.58։
Թէս. 22. 12։ Մատ. 23. 5։
— Մէգ. 73. 27։ 106. 39։ Յակ. 4. 4։
Պագ Թէս. 29. 19։ Յոբ. 31. 7։ Երեմ. 9. 14։ Եզեկ. 6. 9։
+ Ղեւ. 11. 44,45։ Բօմ. 12. 1։ Կող. 1. 22։ 1 Պետ. 1. 15, 16։
——
— Խուր. 6. 21։ Պ. 26. 9։ 27. 3։ Յուգ. 11։
Ք Պ. 26. 9։
Ֆ Մէգ. 106. 16։
Խուր. 19. 6։
Խուր. 29. 45։ Պ. 14. 14։ 35. 34։
Պ. 14. 5։ 20. 6։
Ֆ Այ. 3։ Ղեւ. 21. 6, 7, 8, 12, 15։
Ը Խուր. 28. 1։ Պ. 17. 5։ 1 Միւլ. 2.28։ Մէգ. 105. 26։
Պ. 3. 10։ Ղեւ. 10.3։ 21. 17, 18։ Եզեկ. 40. 46։ 44. 15, 16։ [13։
Ֆ 1 Միւլ.18.23։ Ես.7.
Պ. 3. 41, 45։ 8. 14։
Թէս. 10. 8։

Digitized by Google

օլան գարնտաշլարընկըն ճիւմլէսինի եագըն գըլտը. վէ սիզ քեահինլիյի՞ մի տախի թալէպ էտէրսինիզ:
11 Պու էճլտէն սէն վէ ճիւմլէ րէֆիգլէրինկ ՐԱՊՊԸՆ 'ալէյհինէ թէճէմմիւ' էթտինիզ. Ահարոն իսէ քի՞մ տիր քի
12 անըն 'ալէյհինէ սէօյլէնիրսինիզ: Վէ Մովսէս եղիաբ օղուլլարը Դաթան վէ Աբիրոնը չաղըրմագ իչիւն
13 —ո՞ կէօնտէրտիքտէ, անլէր՝ Կէլմէյիզ. Պիզի պէրրիյէտէ էօլտիւրթմէք իչիւն պիզի սիւթ վէ պալ ագան տիյարտան չըգարտըղըն Ճազ մը տըր, քի տահա Ճիւզէրիմիզէ հիւքմտար օլուպ հիւքիմէթ էթմէք իս-
14 թէրսինի: Չէմ տախի պիզի սիւթ վէ պալ ագան տիյարա կէօթիւրմէտին, վէ պիզէ միւլք օլարագ թարլա վէ պաղ վէրմէտին. պու ատէմլէրին կէօզլէրինի՞ մի
15 չըգարաճագսըն. պիզ կէլմէյիզ՝ տէտիլէր: Վէ Մովսէս ղայէթլէ ղազապա կէլիպ, ՐԱՊՊԱ՝ Թագտիմէլէրինէ նազար գըլմա. Անլէրտէն պիր մէրքէպ պիլէ ալմատըմ վէ անլէրտէն պիրինէ քէօթիւլիւք էթմէտիմ՝
16 տէտի: Վէ Մովսէս Կորխա՝ Եարըն սէն վէ ճիւմլէ րէֆիգլէրինկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, սէն վէ անլէր
17 վէ Ահարոն հազըր օլունըզ: Վէ հէր պիրինիզ քէնտի պուխուրտանընը ալըպ իչինէ պուխուր գօյունըզ. վէ հէր պիրինիզ քէնտի պուխուրտանընը, իքի եիւզ էլլի պուխուրտան օլարագ, սէն տախի Ահարոն իլէ, հէր պիրինիզ պուխուրտանընը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէ-
18 թիրինիզ՝ տէտի: Վէ հէր քէս քէնտի պուխուրտանընը ալըպ՝ իչինէ աթէշ գօտըլար վէ իւզէրլէրինէ պուխուր գօյուպ՝ Մովսէս վէ Ահարոն իլէ պէրապէր ճէմա'աթ
19 չատըրընըն գափուսընտա տուրտըլար: Վէ Կորխ պիւթիւն ճէմա'աթընը անլէրին 'ալէյհինէ ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընա ճէմ' էթտիքտէ՝ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը պիւթիւն ճէմա'աթա կէօրիւնտիւ:
20 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա խիթապէն,
21 Պու ճէմա'աթընը արասընտան այրըլընըզ, քի Ան-
22 լէրի պիր անտէ հէլաք էտէյիմ՝ տէտի: Լաքին անլէր Եիւզ իւսթիւ գափանըպ՝ Եա Ալլահ, Ճիւմլէ պէշէրին րուհլարընըն Ալլահը, պիր ատէմ կիւնահ էթտիյի հալտէ պիւթիւն ճէմա'աթի՞ մը ղազապ էտէրսինի՝ տէտիլէր:
23 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (24) Ձէմա'աթա խիթապէն՝ Կորխ վէ Դաթան վէ Աբիրոնընն մէսքէն-
25 լէրինկն էթրաֆընտան չէքիլինիզ՝ տէյիւ սէօյլէ: Վէ Մովսէս գալգըպ Դաթան վէ Աբիրոնընն եանընա տօղրու կիթտի, վէ արգասընտան Իսրայէլլին իխթիյար-
26 լարը կիթտիլէր: Վէ ճէմա'աթա սէօյլէյիպ՝ Շիմտի

պու ֆասըգ ատէմլէրին չատըրլարը եանընտան այրըլընըզ, վէ էշեալարընտան հիչ պիր շէյէ տօգունմայընըզ, քի անլէրին ճիւմլէ կիւնահլարը սէպէպլիյլէ
27 հէլաք օլմայասընըզ՝ տէտի: Իմտի անլէր Կորխ վէ Դաթան վէ Աբիրոնընն մէսքէնլէրինկն էթրաֆընտան չէքիլտիլէր. վէ Դաթան իլէ Աբիրոն վէ անլէրին զէվճէլէրի վէ օղուլլարը վէ էհլ ի պէյթլէրի չըգըպ չա-
28 տըրլարընըն գափուսընտա տուրտըլար: Օլ վագըթ Մովսէս տէտի քի՝ Պու իշլէրի քէնտի նէֆսիմտէ իճրա էթմէյիպ՝ Անճագ ճիւմլէսինի իշլէմէք իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի կէօնտէրտիյինի պունտան պիլէսի-
29 նիզ. Էկէր պունլար հէր ատէմին վէֆաթը կիպի վէֆաթ էտէրլէրսէ, վէ ճիւմլէ ատէմլէրէ վագը՝ օլան պունլար իւզէրինտէ վուգու՝ պուլուր իսէ, ՐԱՊՊ պէնի
30 կէօնտէրմէմիշ տիր. Լաքէն էկէր ՐԱՊՊ Խարիգ իչ 'ատէ պիր շէյ եափմասըյլէ զէմին քէնտի աղզընը աչարագ անլէրի վէ անլէրէ միւթէ'ալլըգ օլանըն քեաֆֆէսինի եուտար իսէ, վէ Տիրի տիրի հավիյէյէ էնէրլէրսէ, օլ վագըթ սլու ատէմլէրին ՐԱՊՊԸ թահ-
31 գիր էթտիքլէրինի պիլէճէքսինիզ: Վէ պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէմէյի թէքմիլ էթտիքտէ՝ անլէրին
32 ալթընտա օլան զէմին եարըլտը: Վէ զէմին աղզընը աչըպ անլէրի վէ խանէլէրինի վէ Կորխըն ճիւմլէ
33 ատէմլէրինի վէ սլիւթիւն էմվալընը եուտտու: Վէ անլէր վէ թէ'ալլիւգաթլարընըն ճիւմլէսի տիրի տիրի հավիյէյէ էնտիլէր, վէ եէր անլէրի էօրթմէքլէ ճէմա'-
34 աթ արասընտան նապէտիտ օլտըլար: Վէ էթրաֆլարընտա օլան Իսրայէլլին ճիւմլէսի անլէրին ֆէրեատընտան ֆիրար էթտիլէր. զիրա՝ Օլմայա քի զէմին
35 պիզի եութսուն՝ տէրլէր իտի: Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան աթէշ չըգըպ՝ պուխուրը թագտիմ էտէն օլ իքի եիւզ էլլի քիմսէյի թէլէֆ էթտի:
36 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (37) Քեահին Ահարոնընն օղլու Եղիազարա սէօյլէ քի՝ եանընընէն իչինտէն պուխուրտանլարը ալըպ աթէշի էօթէյէ տաղըթսըն. Զիրա անլէր մուգատտէս օլտըլար:
38 Քէնտի ճանլարը 'ալէյհինէ կիւնահ էտէն պու քիմսէյէրին պուխուրտանլարընը ուըպ՝ անլէրտէն մէզպահը գափլամագ իչիւն լէվհալար եափսընլար. զիրա անլէր ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թագտիմ օլունմալարընյլէ մուգատտէս օլտըլար, վէ պէնի Իսրայէլէ 'ալա-
39 մէթ օլսունլար: Վէ քեահին Եղիազար ՐԱՊՊԸՆ քէնտինէ Մովսէս վասըթասըյլէ էմր էթտիյի կիպի օլ եանմըշ քիմսէյէրին թագտիմ էթտիքլէրի պագըր պու-

ե Խուր. 16. 8։ 1 Կոր. 3. 5։
զ Այ. 9։
է Խուր. 2. 14։ Ա'մալ. 7. 27, 35։ [24։
ը Խուր. 3. 8։ Ղեւ. 20.
թ Թէք. 4. 4, 5։
ժ 1 Միւլ. 12.3։ Ա'մալ. 20. 33։ 2 Կոր. 7. 2։
ի Այ. 6, 7։
լ 1 Միւլ. 12. 3, 7։
խ Այ. 42։ Խուր. 16. 7, 10։ Ղեւ. 9. 6, 23։ Պ. 14. 10։
ծ Այ. 45։ Թէք.19. 17, 22։ Երեմ.51.6։ Ա'մալ. 2. 40։ Վահ. 18. 4։
կ Այ. 45։ Խուր.32.10։ 33. 5։
հ Այ. 45։ Պ. 14. 5։
ձ Պ. 27. 16։ Ցոր. 12. 10։ Վա'. 12. 7։ Ես. 57. 16։ Զաք. 12. 1։ Ի'պր. 12. 9։
ղ Թէք.19. 12, 14։ Ես. 52. 11։ 2 Կոր. 6. 17։ Վահ. 18. 4։
ճ Պ. 24. 13։ Երեմ. 23. 16։ Եզեկ. 13. 17։ Յովհ. 5, 30։ 6. 38։
մ Խուր. 3. 12։ Թէս. 18. 22։ Զաք. 2. 9, 11։ 4.9։ Յովհ. 5.36։
յ Ցոր. 31. 3։ Ես. 28. 21։
ն Այ. 33։ Մէզ. 55.15։
շ Պ.26.10։ 27.3։ Թէս. 11.6։ Մէզ. 106. 17։
ո Պաղ Այ. 17։ Պ. 26. 11։ 1 Թէվ. 6.22,37։
չ Ղեւ. 10. 2։ Պ. 11. 1։ Մէզ. 106. 18։
պ Այ. 17։
ջ Պաղ Ղեւ. 27. 28։
ռ Էմս. 20. 2։ Ամբ. 2. 10։
ս Պ. 17. 10։ 26. 10։ Եզեկ. 14. 8։

Digitized by Google

խուրտանլարընը ալըպ՝ մէզպահը գափլամագ իչին
40 անլէրի լէվհալար եափարագ, պէնի Իսրայէլէ թէզ-
քեար եյէ՜ե, քի կորխ վէ անըն ըէֆիգլէրի կիպի
օլմամագ իչին ·Ահարոն նէսլինտէն օլմայան եա-
պանճը քիմսէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պուխուր եագ-
մագ իչին եագլաշմայա։
41 Վէ էրթէսի կիւնտէ ⁴պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէ-
մա՛աթը՝ Սիզ ՐԱՊՊԸՆ գավմընը գաթլ էթտինիզ՝
տէյէրէք Մովսէս վէ Ահարոն ՚ալէյհինէ սէօյլէնտի-
42 լէր։ Վէ ճէմա՛աթ Մովսէս վէ Ահարոն ՚ալէյհինէ թէ-
ճէմմիւ՚ էթտիքլէրինտէ ճէմա՛աթ չատըրընա տօղրու
պագտըլար, վէ իշթէ ⁻պուլութ անը գափլայըպ՝
43 ⁴ՐԱՊՊԸՆ ճէյալը կէօրիւնտիւ։ Վէ Մովսէս իլէ Ահա-
44 րոն ճէմա՛աթ չատըրընըն էօնիւնէ կէլտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ
45 Մովսէսէ խիթապէն, ⁴Պու ճէմա՛աթ արասընտան չը-
գընըզ, քի անլէրի պիր անտէ հէլաք էտէյիմ՚ տէտի.
46 ամմա ⁴անլէր եիւզ իւսթիւ գափանտըլար։ Վէ Մով-
սէս Ահարոնա՝ Պուխուրտանընկը ալ, վէ իչինէ մէզ-
պահտան աթէշ գօտրգտան սօկրա պուխուր գօ, վէ
չապուգ ճէմա՛աթա կիտիպ անլէր իչիւն քէֆարէթ
իճրա էյլէ. ⁴զիրա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան ղազապ
47 զուհուր էտիպ թա՛ուն պաշլատը՝ տէտի։ Վէ Ահարոն
Մովսէսին տէտիյի կիպի պ-ե-ե-դ-ա-ը ալըպ ճէմա՛ա-
թըն իչինէ գօշտու. (վէ իշթէ գավմտա թա՛ուն պաշ-
լամըշ իտի,) վէ պուխուր գօյուպ գավմ՚ իչիւն քէֆա-
48 րէթ իճրա էտէրէք, էօլիւէր իլէ տիրիլէր արասընտա
49 տուրտու. Վէ թա՛ուն քէսիլտի։ Վէ Կորխ մատտէսի
իչիւն էօլէնլէրտէն մա՛տա թա՛ունտան էօլէնլէր օն
50 տէօրթ պինկ եէտի եիւզ քիշի իտի։ Վէ Ահարոն ճէ-
մա՛աթ չատըրընըն գափուսընա Մովսէսէ ՚ավտէթ
էթտի, վէ թա՛ուն քէսիլտի։

ՊԱՊ 17

*ՍըպՁլարըն ՚ասալարը արասընտա Ահարոնըն ՚ասասընըն ֆիլիզլէն-
մէսի։ 10 ՚Ասըլսըզ ՚ալէյհինտէ Թէզքեար օլմագ իւզրէ անըն հրֆգ
էտիլմէսի։*

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պէ-
նի Իսրայէլէ սէօյլէ վէ անլէրտէն խանէտանլարընա
կէօրէ պիրէր ՚ասա, եա՛նի խանէտանլարընըն ճիւմլէ
րէ՚իսլէրինտէն օն իքի ՚ասա ալըպ՝ հէր պիրինին իս-
3 մինի ՚ասասը իւզէրինէ եազասըն։ Վէ Ղեւինին ՚ասասը
իւզէրինէ Ահարոնըն իսմինի եազասըն. զիրա խանէ-
4 տան ըէ՚իսլէրի իչիւն պիրէր ՚ասա օլաճագ տըր։ Վէ
անլէրի ճէմա՛աթ չատըրընտա ⁻սիզին իլէ միւլագաթ
5 էտէճէյիմ եէրէ շէհատէթ էօնիւնէ գօյասըն։ Վէ ⁴պէ-
նիմ իւնթիխապ էթտիյիմ՚ քիմսէնին ՚ասասը ֆիլիզլէ-

• Պ. 3. 10։ 2 Թէվ. 26. 18։ [25։
ֆ Պ. 14. 2։ Մէզ. 106.
⁻ Խուր. 40. 34։
ֆ Այ. 19։ Պ. 20. 6։
ֆ Այ. 21, 24։
ֆ Այ. 22։ Պ. 20. 6։
ֆ Ղեւ. 10. 6։ Պ. 1. 53։ 8. 19։ 11. 33։ 18. 5։ 1 Թէվ. 27. 24։ Մէզ. 106. 29։
— Խուր. 25. 22։ 29. 42, 43։ 30. 36։
ֆ Պ. 16. 5։
ֆ Պ. 16. 11։
ֆ Խուր. 38. 21։ Պ. 18. 2։ Ա՛մոլ. 7. 44։

նէճէք տիր. պու վէճճէլէ պէնի Իսրայէլին ⁴՚ալէյհինիզէ
սէօյլէնմէլէրինի հուզուրըմտան թէսքին էտէճէյիմ։
6 Վէ Մովսէսին պէնի Իսրայէլէ սէօյլէմէսի իւզէրինէ
րէ՚իսլէրին ճիւմլէսի անա պիրէր ՚ասա, եա՛նի հէր
րէ՚իս իչիւն պիր ՚ասա, խանէտանլարընա կէօրէ օն
իքի ՚ասա վէրտիլէր. վէ Ահարոնըն ՚ասասը անլէրին
7 ՚ասալարը արասընտա իտի։ Վէ Մովսէս ՚ասալարը
ⁿշէհատէթ չատըրընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա գօտու։
8 Վէ էրթէսի կիւն Մովսէս շէհատէթ չատըրընա կիրտի,
վէ իշթէ պէյթ ի Ղեւի իչիւն օլան Ահարոնըն ՚ասասը
կէօզլէնիպ վէ ֆիլիզլէնիպ չիչէք աչարագ պատմըլէր
9 եէթիշտիրտի։ Վէ Մովսէս ճիւմլէ ՚ասալարը ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտան պիւթիւն պէնի Իսրայէլին էօնիւնէ չը-
գարտը, անլէր տախի կէօրիւպ հէր քէս քէնտի ՚ասա-
10 սընը ալտը։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ ⁴Ահարոնըն ՚ասա-
սընը, ⁻էհյ ի ՚իսեանա նիշան օլարագ հրֆգ օլունմագ
իւզրէ շէհատէթ էօնիւնէ թէքրար կէօթիւր, վէ ⁴անլէ-
րին սէօյլէնմէլէրինի պէնտէն տէֆ՚ էթ, քի էօլմէյէլէր՝
11 տէտի։ Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ քէնտինէ էմր էյլէտիյի
12 կիպի իճրա էյլէտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ Մովսէսէ սէօյ-
լէյիպ՝ Իշթէ պիզ էօլտիւք, հէլաք օլտըգ, ճիւմլէմիզ
13 հէլաք օլտըգ. ⁻ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնինէ եագլաշանլար-
տան հէր պիրի էօլիւր. քիւլլիյէն հէլաք օլաճաճ մը
իզ՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 18

*Քեահինլէր իւէ Ղեւիլիէրին խըտմէքի։ 9 Քեահինլէրին հիսսէսի։
21 Ղեւիլիէրին հիսսէսի։ 25 Ղեւիլիէրին հիսսէսինտէն րէֆ՚իյէ Քագ-
տիմէսինին քեահինլէրէ վէրիլմէսի։*

Վ Է ՐԱՊՊ Ահարոնա տէտի քի, ⁻Սէն վէ սէնին
իւէ պէրապէր օղուլլարընկ վէ սէնին խանէտանըն
ⁿմագտիս հագգընտա էտիլէն կիւնահը չէքէճէքսինիզ,
վէ սէն վէ օղուլլարընկ սէնին իւէ պէրապէր քեահին-
լիյինիզին իճրասընտա էտիլէն կիւնահը չէքէճէքսի-
2 նիզ։ Հէմ տախի գարնտաշլարընկը, եա՛նի փէտէրինկին
սըպթը օլան Ղեւի սըպթընը ⁴սէնին իւէ պէրապէր
եագլաշտըր, վէ ⁻սանա միւլագէմէթլէ սանա խըտմէթ
էթսինլէր. ⁴սէն տախի վէ սէնին իւէ պէրապէր օղուլ-
լարընկ շէհատէթ չատըրընըն էօնիւնտէ պուլունասը-
3 նըզ. Վէ սէնին խըտմէթինի վէ պիւթիւն ⁻չատըրընն
խըտմէթինի իճա էթսինլէր, ⁴ճագաթ անլէր մագ-
տիսին էտէվաթընա վէ մէզպահա եագլաշմասընլար,
4 ⁴քի հէմ անլէր հէմ տէ սիզ էօլմէյէսինիզ։ Իմտի ան-
լէր սանա միւլագէմէթլէ չատըրընն հէր իշինտէ ճէ-
մա՛աթ չատըրընըն խըտմէթինի իճա էյլէսինլէր,
5 ⁵վէ սիզէ եապանճը եագլաշմասընն։ Վէ ⁴արընըգ պէնի

ֆ ՚Իպր. 9. 4։
ֆ Պ. 16. 38։
ֆ Այ. 5։
ֆ Պ. 1. 51, 53։ 18. 4, 7։
— Պ. 17. 13։
ֆ Խուր. 28. 38։
ֆ Գագ Թէր. 29. 34։
ֆ Պ. 3. 6, 7։
ֆ Պ. 3. 10։
ֆ Պ. 3. 25, 31, 36։
ֆ Պ. 16. 40։
ֆ Պ. 4. 15։
ֆ Պ. 3. 10։
ֆ Պ. 16. 46։

Digitized by Google

Իսրայէլ իւզէրինէ ղազապ օլմամասը իչիւն սիզ ե մագ-
տիսին խըտմէթինի վէ մէզպահըն խըտմէթինի իֆա
6 էտէսինիզ։ Վէ իշլէթ պէն ը գարնտաշլարընըզ Ղեւիլի-
լէրի պէնի Իսրայէլ արասընտան ալտըմ. ը անլէր ճէ-
մա'աթ չատըրընըն խըտմէթինի էթմէք իւզրէ ՐԱՊՊ
7 իչիւն սիզէ 'աթիյէ օլարագ վէրիլմիշ տիր։ Վէ ը սէն
վէ սէնին իլէ պէրապէր օղուլլարընկ մէզպահրն ճիամլէ
շէյլէրի իչիւն վէ ե֊թ֊թ֊ե֊ փէրտէսինին իչէրիսինտէ
օլան շէյլէր իչիւն քեահինլիյինիզի հրֆզ էտիպ խըտ-
մէթ էտէսինիզ. ե֊ե֊ քեահինլիք խըտմէթինիզի 'աթիյէ
օլարագ վէրտիմ, վէ եագլաշան եապանըը գաթլ
օլունաճագ տըր։
8 Վէ ՐԱՊՊ Ահարոնա տէտի քի, Իշլէթ պէն թագ-
տիմէլէրիմին մուհաֆազասընը սանա վէրտիմ. ը պէնի
Իսրայէլին մուգատտէս շէյլէրինին ճիամլէսինի սանա
վէ օղուլլարընկա էպէտի ֆէրիզէ օլմագ իւզրէ ը մէսհ
9 հագգը իչիւն վէրտիմ։ Ամէնշտէն գալան նէմնէլէրտէն
պունլար ագտէս շէյլէր օլարագ սէնին օլսուն. պանա
'արզ էթտիքլէրի թագտիմէլէրին ճիամլէսի, եա'նի
ե֊էքմէք թագտիմէլէրինին ճիամլէսի վէ ը կիւնահ գուր-
պանլարընըն ճիամլէսի վէ ը սուչ գուրպանլարընըն
ճիամլէսի ագտէս օլարագ սէնին վէ սէնին օղուլլարը-
10 նըն օլսուն։ ը Անը ագտէս մահալտէ եէյէսին. անը հէր
11 էրքէք եէսին, սանա մուգատտէս օլսուն։ Պու տախի
սէնին օլուպ ե֊թագտիմէլէրի օլան րէֆ'իյէ թագտիմէ-
սինի վէ պէնի Իսրայէլին ճիամլէ սալլամա թագտիմէ-
լէրինի, էպէտի ֆէրիզէ օլմագ իւզրէ ե֊սանա վէ սէնին
իլէ պէրապէր սէնին օղուլլարընա վէ գըզլարընա վէր-
տիմ. ը֊սէնին խանէնտէ հէր թահիր օլան անտէն եէ-
12 սին։ ե֊Եաղրն ա'լասընըն քեաֆֆէսինի վէ շէրապ վէ
պուղտայըն ա'լասընըն քեաֆֆէսինի, եա'նի ը֊ՐԱՊ-
13 ՊԱ. վէրէճէքլէրի իլք մէյվէլէրի սանա վէրտիմ։ Տի-
յարլարընտա պուլունանըն ճիամլէսինտէն ը֊ՐԱՊՊԱ
կէթիրէճէքլէրի թուրֆանտալարը սէնին օլսուն. ը֊խա-
14 նէկտէ հէր թահիր օլան անտէն եէսին։ ը֊Իսրայէլտէ
15 հէր վագֆ օլունմըշ շէյ սէնին օլսուն։ Հէր ճէսէտտէն,
կէրէք ինսան վէ կէրէք հայվանտան, ՐԱՊՊԱ թագ-
տիմ էտէճէքլէրի հէր իլք տօղան սէնին օլսուն.
անճագ ը֊ինսանըն իլք տօղանընըն ֆիտիյէսինի վէ
թահիր օլմայան հայվանըն իլք տօղանընըն ֆիտիյէ-
16 սինի տախի մուճլագա գապուղ էտէճէքսին։ Վէ պիր
այլըգ օլանըն ֆիտիյէսինի թագտիր էթտիյին գըյ-
մէթէ կէօրէ, մագտիս մըսգալը իւզրէ (քի ը֊եիրմի գը-

ե Խուր. 27. 21։ 30. 7։ Ղեւ. 24. 3։ Գ. 8. 2։
զ Գ. 3. 12, 45։
է Գ. 3. 9։ 8. 19։
ը Այ 5։ Գ. 3. 10։
թ ՚Էպր. 9. 3, 6։
ժ Ղեւ. 6. 16, 18, 26։ 7. 6, 32։ Գ. 5. 9։
ի Խուր. 29. 29։ 40. 13, 15։
լ Ղեւ.2.2,3։10.12,13։
խ Ղեւ. 4. 22, 27։ 6. 25, 26։ [14. 13։
ծ Ղեւ.5.1։7.7։ 10.12։
կ Ղեւ. 6. 16, 18, 26, 29։ 7. 6։
հ Խուր. 29. 27, 28։ Ղեւ. 7. 30, 34։ [3։
ձ Ղեւ.10.14։ Թիւ.18.
ղ Ղեւ.22.2,11,12,13։
ճ Այ.29։ Խուր. 23.19։ Թէս. 18. 4։ Նէեմ. 10. 35, 36։
մ Խուր. 22. 29։
յ Խուր. 22.29։ 23.19։ 34. 26։ Ղեւ. 2. 14։ Գ.15.19։ Թէս.26.2։
ն Այ. 11։
շ Ղեւ. 27. 28։
ո Խուր. 13. 2։ 22. 29։ Ղեւ.27.26։ Գ. 3.13։
չ Խուր. 13. 13։ 34.20։
պ Խուր. 30. 13։ Ղեւ. 27. 25։ Գ. 3. 47։ Եզեկ. 45. 12։
ջ Ղեւ. 27. 6։ Գ.3.47։
ռ Թիւ. 15. 19։
ս Ղեւ. 3. 2, 5։
վ Խուր. 29. 26, 28։ Ղեւ. 7. 31, 32, 34։
տ Այ. 11։ [5։ 5, 8, 9։
ր Խուր. 13. 13։ 34.20։
ց Ղեւ.2.13։2 Թէվ.13.
ւ Թէս. 10. 9։ 12. 12։ 14. 27, 29։ 18. 1,2։ Ցնս. 13. 14, 33։ 14. 3։ 18. 7։ Մէգ. 16. 5։ Եզեկ. 44. 28։
փ Այ. 24, 26։ Ղեւ. 27. 30, 32։ Նէեմ. 10. 37։ 12. 44։ ՚Իպր. 7.
ք Գ. 3. 7, 8։
օ Ղեւ. 22. 9։
ֆ Գ. 1. 51։
և Գ. 3. 7։
ա Այ. 21։
բ Այ. 20։ Թէս. 10. 9։ 14. 27, 29։ 18. 1։
գ Նէեմ. 10. 38։
դ Այ. 30։

Digitized by Google

րաթ տըր) ը֊պէշ մըսգալ կիւմիւշ գապուղ էտէճէքսին
17 ը֊Լաքլն ինէչին իլք տօղանընըն եախօտ գօյունըն իլք
տօղանընըն եախօտ քէչինին իլք տօղանընըն ֆիտի-
յէսինի գապուղ էթմէյէսին. անլէր մուգատտէս տիր.
ը֊անլէրին գանընը մէզպահ իւզրինէ սէրփիպ իչ եա-
ղընը, խօշ րա'իհա օլմագ իչիւն, ՐԱՊՊԱ գուրպան
18 օլմագ իւզրէ եագաճագսընն։ Վէ անլէրին էթի սէնին
օլուպ ե֊սալլամա տէօղիւ վէ սաղ պուտ կիպի սէնին
19 օլսուն։ ը֊Պէնի Իսրայէլին ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթտիք-
լէրի մուգատտէս րէֆ'իյէ թագտիմէլէրինին ճիամլէ-
սինի, էպէտի ֆէրիզէ օլմագ իւզրէ սանա վէ սէնին
իլէ պէրապէր օղուլլարընկա վէ գըզլարընկա վէրտիմ.
ը֊ՐԱՊՊՆ հուգուրընտա սանա վէ սէնին իլէ պէրա-
20 պէր նէսլինկէ էպէտի թուզ 'ահտը տըր։ Վէ ՐԱՊՊ
Ահարոնա տէտի քի՝ Անլէրին տիյարընտա միրաս ալ-
մայաճագսըն, վէ արալարընտա սէնին հիսսէն օլմա-
յաճագ տըր. ը֊պէնի Իսրայէլ արասընտա սէնին հիս-
սէն վէ միրասըն պէն իմ։
21 Վէ ը֊պէնի Ղեւիյէ իշլէթ խըտմէթլէրինէ, եա'նի ե֊էճ-
մա'աթ չատըրընըն իֆա էտէճէքլէրի խըտմէթինէ
'իվազէն միրաս օլմագ իւզրէ Իսրայէլտէ 'իւշրիւն
22 քեաֆֆէսինի վէրտիմ։ Վէ ե֊կիւնահրն ճէզասընը չէ-
քիպ էօլմէմէլէրի իչիւն՝ ը֊պէնի Իսրայէլ արթըգ ճէ-
23 մա'աթ չատըրընա եագլաշմասընլար։ ե֊Հէմ ճէմա'աթ
չատըրընըն խըտմէթինի իֆա էտէնլէր Ղեւիլիլէր
օլուպ՝ կիւնահլարընը քէնտիլէր չէքսինլէր, վէ 'ասր-
լարընըզճա էպէտի ֆէրիզէ օլմագ իւզրէ պէնի Իսրա-
24 յէլ արասընտա միրաս ալմասընլար։ ը֊Զիրա պէնի Իս-
րայէլին ՐԱՊՊԱ րէֆ'իյէ թագտիմէսի օլմագ իւզրէ
թագտիմ էտէճէքլէրի 'իւշրիւ Ղեւիլիլէրէ միրաս եէ-
րինէ վէրտիմ. պու էճլտէն անլէրին հագգընտա՝ ը֊պէնի
Իսրայէլ արասընտա միրաս ալմասընլար՝ տէտիմ։
25 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (26) Ղեւիլիլէրէ խի-
թապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ Պէնի Իսրայէլտէն անլէրին
թարաֆընտան սիզէ միրաս եէրինէ վէրտիյիմ 'իւշրիւ
ալտըղընըզտա անտէն ը֊'իւշրիւն 'իւշրիւնիւ ՐԱՊՊԱ
րէֆ'իյէ թագտիմէսի օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։
27 ը֊Վէ պու րէֆ'իյէ թագտիմէնիզ սիզէ խարման պուղ-
28 տայը կիպի վէ մա'սէրէ շիրէսի կիպի սայըլսըն։ Պէօյ-
լէճէ սիզ տախի պէնի Իսրայէլտէն ալտըղընըզ 'իւշ-
րիւն քեաֆֆէսինտէն ՐԱՊՊԱ րէֆ'իյէ թագտիմէսինի
թագտիմ էտէսինիզ. վէ անտէն ՐԱՊՊԸՆ րէֆ'իյէ
29 թագտիմէսինի քեահին Ահարոնա վէրէսինիզ։ Սիզէ

վէրիլէն թագտիմէլէրին ՝ճիւմլէսինին էն ա՛լասընտան
մուգատտես հիսսէ օլարագ ՐԱՊՊԱ ըէֆ՛իյէ թագտի-
30 մէսինի թագտիմ էտէսինիզ։ Վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝
Անըն ա՛լասընտան թագտիմ էթտիյինիզտէ, ՝պ՝ռ՝էյ-
յե՛է Ղեվիլիէրէ խարման մահսուլը կիպի վէ մա՛սէրէ
31 մահսուլը կիպի սայըլսըն։ Վէ անը սիզ վէ էհլ ի պէյ-
թինիզ հէր մահալտէ եէյէսինիզ. զիրա ճէմա՛աթ չա-
տըրընտա օլան ՝խրտմէթինիզէ մուգապիլ իւճրէթի-
32 նիզ տիր։ Վէ անըն ա՛լասընտան թագտիմ էթտի-
յինիզտէ ՝անըն սէպէպիյլէ կիւնահ չէքմէյէճէքսի-
նիզ, վէ ՝պէնի Իսրայէլին մուգատտես նէսնէլէրինի
նափաք էթմէյէսինիզ, քի էօլմէյէսինիզ։

ՊԱՊ 19

*Ալ ինէյին քիւլիւնտէն եաիըլան Քաֆիր սույու։ 11 Նափաք օլա-
նըն Քաֆիրի իչին պու սույըն խաթի՛մալը։*

Վ՝է ՐԱՊՊ Մովսէսէ վէ Ահարոնա խիթապէն
2 տէտի քի, ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի շէրի՛աթըն գա-
նունը պու տըր. Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի սանա՝
հիչ պիր գուսուրը օլմայըպ ՝իւզէրինէ պօյունտրրդգ
գօնուլմամըշ սաղլամ, ալ պիր ինէք կէթիրսինլէր։
3 Վէ սիզ անը քեահին Եղիազարա վէրէսինիզ. օ տախի
անը ՝օրտուկեահըն խարիճինէ չրգարտրգտա անըն
4 էօնիւնտէ պօղազլանսըն։ Վէ քեահին Եղիազար փար-
մաղըյէ անըն գանընտան ալըպ՝ անըն գանընտան
ճէմա՛աթ չատրրընըն էօն թարաֆընա տօղրու ՝եէտի
5 քէրրէ սէրփսին։ Վէ ինէք անըն կէօզէրի էօնիւնտէ
եագրլսըն. ՝տէրիսի վէ էթի վէ գանը վէ թէրսի եա-
6 գրլսըն։ Վէ քեահին ՝էրզ աղաճը վէ զուֆա օթու վէ
գըրմըզը ե՛է՛ալը ալըպ ինէյին եագրլտըղը աթէշին
7 օրթասընա աթսըն։ ՝Վէ քեահին էլպիսէսինի վէ ճէ-
սէտինի սու իլէ երյգասըն, վէ անտէն սօնրա օր-
տուկեահա կիրսին, վէ քեահին ախշամա գատար
8 նափաք օլաճագ տըր։ Վէ անը եագան քիմսէ էլպի-
սէսինի վէ ճէսէտինի սու իլէ երյգասըն, վէ ախշամա
9 գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ պիր թահիր ատէմ
՝ինէյին քիւլիւնիւ թօփլայըպ՝ օրտուկեահըն խարի-
ճինտէ պիր թահիր մահալէ գօսուն. վէ պէնի Իսրա-
յէլ ճէմա՛աթը իչիւն ՝թաթհիր սույու օլմագ իւզրէ
հրճզ օլունսուն. պու կիւնահրն թաթհիրի իչիւն տիր։
0 Վէ ինէյին քիւլիւնիւ թօփլայան քիմսէ էլպիսէսինի
երյգայըպ՝ ախշամա գատար նափաք օլաճագ տըր.
պու տախի պէնի Իսրայէլէ վէ արալարընտա միւսա-
ֆիր օլան էճնէպիյէ էպէտի ֆէրիզէ օլսուն։

11 ՝Պիր ինսան ճէնազէսինէ տօգունան քիմսէ եէտի
12 կիւն նափաք օլաճագ տըր։ ՝Օլ քիմսէ իչիւնճիւ
կիւնտէ քէնտիսինի օլ ---- իլէ թաթհիր էթմէքլէ՝ եէ-
տինճի կիւնտէ թահիր օլաճագ տըր. ամմա իչիւն-
ճիւ կիւնտէ քէնտիսինի թաթհիր էթմէտիյի հալտէ
13 եէտինճի կիւնտէ թահիր օլմազ։ Ինսան ճէնազէսինէ
տօգունուպ տա քէնտիսինի թաթհիր էթմէյէն հէր
քիմսէ ՝ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնինի նէճիս էտէր, վէ օլ քիմսէ
Իսրայէլտէն գաթ՛ օլունաճագ տըր. անըն իւզէրինէ
՝թաթհիր սույու սէրփիլմէտիյի իչիւն օ նափաք օ-
14 լուպ՝ ՝նափաքլիյի տահա իւզէրինտէ տիր։ Չատրրտա
էօլէն ատէմ՛ հագգընտա շէրի՛աթ պու տըր. օլ չա-
տըրա կիրէնլէրին ճիւմլէսի վէ չատրրտա պուլունան-
լարըն քեաֆֆէսի եէտի կիւն նափաք օլաճագ տըր։
15 Վէ իւզէրինէ էօրթիւսիւ պաղլը օլմայան հէր ՝աչըգ
16 գապ նափաք օլուր։ Վէ ՝հէր քիմ՛ քի սահրա եիւ-
զիւնտէ գըլըճլէ գաթլ օլունանա եախօտ վէֆաթ էթ-
միշ օլանա եա ատէմ՛ քէմիյինէ եա գապրա տօգու-
17 նուր իսէ, եէտի կիւն նափաք օլաճագ տըր։ Վէ նա-
փաք քիմսէնին կիւնահտան թաթհիրի իչիւն ՝եան-
մըշ ե՛է՛ քիւլիւնտէն ալըպ՝ պիր գապ իչինէ ֆ՛օ՛էֆ-
18 ---- իւզէրինէ ՝փունար սույու գօսունլար. Վէ
պիր թահիր քիմսէ ՝զուֆա օթու ալըպ օլ սույա պա-
թրրարագ, չատրր իւզէրինէ վէ գապլարըն քեաֆ-
ֆէսի իւզէրինէ վէ օրատա պուլունան քիմսէլէր իւզէ-
րինէ, վէ օլ քէմիյէ եա գաթլ օլունանա եախօտ վէ-
ֆաթ էթմիշ օլանա եա գապրա տօգունան քիմսէ իւ-
19 զէրինէ սէրփսին։ Վէ օլ թահիր ---՛ նափաք օլա-
նըն իւզէրինէ իչիւնճիւ կիւնտէ վէ եէտինճի կիւնտէ
սէրփէրէք՝ ՝անը եէտինճի կիւնտէ թաթհիր էյլէսին.
օ տախի քէնտի էլպիսէսինի երյգայըպ՝ քէնտիսի
տախի սու իլէ երյգանսըն, վէ ախշամլայըն թահիր
20 օլաճագ տըր։ Ամմա նափաք օլուպ տա քէնտինի
թաթհիր էթմէյէն ատէմ՛ ՝ՐԱՊՊԸՆ մագտիսինի նէ-
ճիս էթտիյի իչիւն, օլ քիմսէ ճէմա՛աթ արասընտան
գաթ՛ օլունաճագ տըր. անըն իւզէրինէ թաթհիր սու-
21 յու սէրփիլմէտի, օ նափաք տըր։ Վէ անլէրէ էպէտի
ֆէրիզէ օլսուն քի՝ թաթհիր սույունը սէրփէն ատէմ՛
էլպիսէսինի երյգասըն. վէ թաթհիր սույունա տօ-
գունան ատէմ՛ ախշամա գատար նափաք օլաճագ
22 տըր։ ՝Վէ նափաք օլան քիմսէնին տօգունտրղը հէր
շէյ նափաք օլաճագ. վէ ՝անա տօգունան քիմսէ ախ-
շամա գատար նափաք օլաճագ տըր։

Ա՛յ. 12։
Ա՛յ. 27։
Մ՛տաո. 10. 10։ *Ղ՛ուկ.* 10. 7։ 1 *Կոր.* 9. 13։ 1 *Տիմ.* 5. 18։ *Ղեւ.* 19. 8։ 22. 16։ *Ղեւ.* 22. 2, 15։ —— — *Թէս.* 21. 3։ 1 *Մ՛խլ.* 6. 7։
ե *Ղեւ.* 4. 12, 21։ 16. 27։ *Ի՛սպ.* 13. 11։
զ *Ղեւ.* 4. 6։ 16. 14, 19։ *Ի՛սպ.* 9. 13։
է *Խուր.* 29. 14։ *Ղեւ.* 4. 11, 12։
ը *Ղեւ.* 14. 4, 6, 49։
թ *Ղեւ.* 11. 25։ 15. 5։ *Ի՛սպ.* 9. 13։
ժ *Ա՛յ.* 13, 20, 21։ *Պ.* 31. 23։
ի *Ա՛յ.* 16։ *Ղեւ.* 21. 1։
ժ *Պ.* 5. 2։ 9. 6, 10։ 31. 19։ *Մ՛էրս.* 4. 14։ *Անգ.* 2. 13։
ի *Պ.* 31. 19։
լ *Ղեւ.* 15. 31։
խ *Ա՛յ.* 9։ *Պ.* 8. 7։
ծ *Ղեւ.* 7. 20։ 22. 3։
կ *Ղեւ.* 11. 32։ *Պ.* 31. 20։
հ *Ա՛յ.* 11։
ձ *Ա՛յ.* 9։
ղ *Ի՛ր.* 26. 19։
ճ *Մ՛էզ.* 51. 7։
մ *Ղեւ.* 14. 9։
յ *Ա՛յ.* 13։
ն *Անգ.* 2. 13։
շ *Ղեւ.* 15. 5։

Digitized by Google

ՊԱՊ 20

Պէնի Իսրայէլին Սին պէրրիյէսինտէ վիւսուլը, վէ Մարիամըն վէֆաձը։ 2 Սու իչիւն գավմըն սէօյլէնմէսի։ 7 Մովսէսին զազապը վէ Մերիպատա գայատան սու չըգարմասը։ 12 Անըն Բապպ Քարաֆընտան Ձէքտիր էտիլմէսի։ 14 Մովսէսին եդովմ մէլիյինէ՝ լէճասը։ 22 Հովր տաղընտա Ահարոնըն վէֆաձըլէ օղլու Եղիազարըն քեահին ի ա'զամ Քա'ենին էտիլմէսի։

Վ է [a]պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը պիրինճի այտա Սին պէրրիյէսինէ կէլիպ՝ գավմ կադէստէ գօնտու վէ [b]օրատա Մարիամ վէֆաձ էտիպ օրատա տէֆն օլունտու։

2 [c]Վէ ճէմա'աթ իչիւն սու պուլունմատըղընտան [d]Մովսէս իլէ Ահարոն 'ալէյհինէ թէճէմմիւ' էթմիլէր։

3 Վէ գավմ [e]Մովսէս իլէ նիզա՝ էտէրէք՝ Քեաշքի [f]պիրատէրլէրիմիզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էօլտիւքլէ-

4 րինտէ պիզ տէ էօլէ իտիք. Վէ [g]նիչիւն ՐԱՊՊԸՆ ճէմա'աթընը պու պէրրիյէյէ կէթիրտինիզ, քի պիզ վէ

5 հայվանլարըմըզ պուրատա էօլէլիմ։ Վէ նիչիւն պիզի պու քէօթիւ մահալէ կէթիրմէք իչիւն պիզի Մըսըրտան չըգարտընըզ. էքին վէ ինճիր վէ պաղ վէ նար մահալը տէյիլ տիր. իչէճէք սու պիլէ եօգ տըր՝ տէտիլէր։

6 Իմտի Մովսէս իլէ Ահարոն ճէմա'աթընը եիւզիւնտէն ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընա կիտիպ՝ [h]եիւզ իւսթիւ տիւշտիլէր, վէ [i]ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը անլէրէ կէօ-

7 րինտիւ։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (8) [j]'Ասայը ալ, վէ սէն գարնտաշընկ Ահարոն իլէ ճէմա'աթը թօփլա, վէ սույընը վէրմէսի իչիւն անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ գայայա սէօյլէյինիզ, վէ [k]սէն անլէրէ գայատան սու չըգարըպ ճէմա'աթա վէ հայվանլարընա

9 իչիր՝ տէտի։ Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի, [l]անըն հուզուրընտան 'ասայը ալտը։

10 Վէ Մովսէս իլէ Ահարոն ճէմա'աթը գայանըն էօնիւնէ թօփլայըպ անլէրէ՝ [m]էյ 'ասըլար, շիմտի տինկլէյինիզ.

11 սիզէ պու գայատաՙն մը սու չըգարալըմ՝ տէտի։ Վէ Մովսէս էլինի գալտըրըպ 'ասասըյլէ գայայա իքի տէֆ'ա վուրտու, վէ [n]չօգ սու չըգտը, վէ ճէմա'աթ վէ հայվանլարը տախի իչտի։

12 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ Ահարոնա՝ [o]պէնի Իսրայէլին նազարընտա պէնի թագտիս իչիւն [p]պանա իման էթմէտիյինիզ էճլտէն, պու ճէմա'աթը անլէրէ վէրտիյիմ

13 տիյարա սիզ կէօթիւրմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ [q]Մերիպա սուլարը պունլար տըր. զիրա պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊ իլէ նիզա՝ էթտիլէր, օ տախի անլէրտէ թագտիս օլունտու։

14 [r]Վէ Մովսէս կադէստէն Եդովմ մէլիյինէ էլչիլէր

[a] Պ. 33. 36։ [59։
[b] Խուր. 15. 20։ Պ. 26.
[c] Խուր. 17. 1։
[d] Պ. 16. 19, 42։
[e] Խուր. 17.2։ Պ.14. 2։
[f] Պ. 11. 1, 33։ 14.37։ 16. 32, 35, 49։
[g] Խուր. 17. 3։
[h] Պ.14.5։ 16.4,22,45։
[i] Պ. 14. 10։
[j] Խուր. 17. 5։
[k] Նէմ. 9. 15։ Մէզ. 78. 15, 16։ 105. 41։ 114. 8։ Ես. 43. 20։ 48. 21։
[l] Պ. 17. 10։
[m] Մէզ. 106. 33։
[n] Խուր. 17. 6։ Թվ. 8. 15։ 1Կոր. 10. 4։
[o] Ղևտ. 10. 3։ Եզեկ. 20. 41։ 36. 23։ 38. 16։ 1Պետ. 3. 15։
[p] Պ. 27. 14։ Թվ. 1. 37։ 3. 26։ 32. 51։
[q] Խուր. 17. 7։ Թվ. 33. 8։ Մէզ. 95. 8։ 106. 32, վ. դայրի։
[r] Հայր.11. 16, 17։
[s] Թվ. 2. 4, վ. դայրի։ 23. 7։ Աբդ. 10, 12։
[t] Խուր. 18. 8։
[u] Թէր. 46. 6։ Ա'մալ. 7. 15։
[v] Խուր. 12. 40։
[w] Խուր.1.11,վ. դայրի։ Թվ. 26. 6։ Ա'մալ. 7. 19։
[x] Խուր. 2. 23։ 3. 7։
[y] Խուր. 3. 2։ 14. 19։ 23. 20։ 33. 2։
[z] Պազ Պ. 21. 22։ Թվ. 2. 27։
[a] Թվ. 2. 6, 28։
[b] Հաբ. 11. 17։
[c] Պազ Թվ. 2. 27, 29, Թվ. 2.4, 5,8։ Հաբ. 11. 18։
[d] Պ. 21. 4։
[e] Պ. 33. 37։
[f] Թէր. 25. 8։ Պ. 27. 13։ 31. 2։ Թվ. 50։
[g] Ա.յ. 12։
[h] Պ.33.38։Թվ.32.
[i] Խուր. 29. 29, 30։
[j] Պ. 33. 38։ Թվ. 6։ 32. 50։
[k] Թվ. 34. 8։

Digitized by Google

ՊԱՊ 21

Գէհի Իսրայէլին Քանանլըլարը հէլաք էՔմէսին, 4 Սօյլէնէն գավմըն եագըճը ելլանլար վասըՔասըլէ ըսըրըլըպ, 7 Մովսէսին եէհոյլէ եիւքսէլմիշ ելլանա պագմալէ շիֆա պուլմալարը։ 10 Գէհի Իսրայէլին նագլէրին։ 21 Ամօրի Սեհոնըն, 33 վէ Բաասա մէլիյի Ովգըն մաղլուպիյէՔին։

Վ է ճէնուպտա սաքին օլան Արադ մէլիյի Քանանլը՝ Իսրայէլին Աթարիմ եօլընտան կէլտիյինի իշիտիպ՝ Իսրայել իլէ ճէնք էտէրէք անլէրտէն էսիր ալտը։
2 Վէ Իսրայել ՐԱՊՊԱ՝ էկէր պու գավմը մութլագա էլիմէ թէսլիմ էտէրսէն, անլէրին շէհրլէրինի քիւլլիյէն խարապ էտէճէյիմ՝ տէյէրէք պիր նէզր էթտի։
3 Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլին սէսինի իշիթտի. վէ Քանանլըլարը ... թէսլիմ էյլէտի, օ տախի անլէրի հէլաք վէ շէհրլէրինի խարապ էթտի. վէ օլ մահալէ Հօրմա թէսմիյէ էյլէտի։
4 Վէ Եդովմ տիյարընը տօլաշմագ իչիւն Հովր տաղընտան Պահր ը Ահմէր եօլընա նագլ էթտիլէր. վէ
5 եօլտա խալգըն Ճանլարը սըգրլտը։ Վէ գավմ Ալլահա գարշը վէ Մովսէսէ գարշը ԱԹօյԼԷԲԷԼ՝ Պէրրիյէտէ էօլմէմիզ իչիւն նէյէ պիզի Մըսըրտան չըգարտընըզ. զիրա էքմէք եօգ վէ սու եօգ տըր, վէ պու
6 էտնա էքմէքտէն ճանըմըզ պըգտը՝ տէտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ գավմըն իւզէրինէ Հեագրճը ելլանլար կէօնտէրտի, վէ գավմը ըսըրտըլար. վէ Իսրայէլտէն պիր
7 չօգ խալգ էօլտու։ Վէ գավմ Մովսէսէ կէլիպ՝ ՐԱՊՊԱ վէ սանա գարշը սէօյլէմէքլէ կիւնահ էթտիք. ՐԱՊՊԱ տու՝ա էյլէ, քի իւզէրիմիզտէն պու ելլանլարը տէֆ՝ էյլէյէ՝ տէտիլէր. վէ Մովսէս գավմ իչիւն տու՝ա
8 էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ Սէն պիր եագրճը ելլան եափըպ պիր սըրըգ պաշընա գօ. վէ հէր պիր ըսըրըլմըշ քիմսէ անա պագտըղընտա շիֆա
9 պուլաճագ տըր։ Վէ Մովսէս պագըրտան պիր ելլան եափըպ՝ անը պիր սըրըգ պաշընա գօտու. վէ պիր ելլան պիր ատէմի ըսըրտըղը հալտէ՝ օլ քիմսէ պագըր ելլանա պագտըղը կիպի շիֆա պուլուր իտի։
10 Վէ պէնի Իսրայէլ նագլ էտիպ՝ Ոբովթտա գօնտը-
11 լար։ Վէ Ոբովթտան նագլ էտիպ՝ շարգ թարաճրընտա Հյէաբարիմտէ, Մովաբըն գարշըսընտա օլան
12 պէրրիյէտէ գօնտըլար։ Օրատան նագլ էտիպ՝ Զարեդ վատիսինտէ գօնտըլար։
13 Օրատան նագլ էտիպ՝ Ամօրիլէրին հուտուտընըն խարիճինտէ վագը՝ պէրրիյէտէ պուլունան Առնոն էօթէսինտէ գօնտըլար, զիրա Մովաբ իլէ Ամօրիլէր ա-
14 րասընտա Առնոն Մովաբըն հուտուտը տըր։ Պու էճլտէն ՐԱՊՊԸՆ մուհարէպէլէրի քիթապընտա՝

Սուճատա օլան Վահէպ
Վէ Առնոն տէրէլէրի,
15 *Վէ Ար մէսքէնինէ վարըր,*
Վէ Մովաբ հուտուտընա վասըլ օլուր,
Տէրէլէրին սէյլլէրի՝ տէնիր։
16 Վէ օլատան Գույույա կէլտիլէր, քի ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ՝ Գավմը ճէմ՝ էյլէ, վէ անլէրէ սու վէրէյիմ՝ տէ-
17 տիյի գույու տըր։ Օ զէման Իսրայել պու շի՝րի օգուտու.
Էյ գույու, նէպ՝ան էյլէ.
Անա թէղանննի էյլէյինիզ.
18 *Գույույը էշրաֆ գազտը.*
Անը գավմըն րէ՝իսլէրի
Շէրի՝աթ գօյանըն էմրի իւզրէ
Ասալարըյլէ՝ գազտըլար։
19 Վէ պէրրիյէտէն Մաթանայա վէ Մաթանատան
20 Նաալիէլէ վէ Նաալիէլտէն Բամօթա, Վէ Բամօթտան Մովաբ սահրասընտա պէրրիյէյէ պագան փասգա թէփէսինտէ վագը՝ վատիյէ Նէֆէ ԷՐԷԼ։
21 Վէ Իսրայել Ամօրիլէրին մէլիյի Սեհոնա էլչիլէր
22 կէօնտէրիպ, Սէնին տիյարընտան կէչէլիմ. թարլայա եախօտ պաղա կիրմէյիզ, գույուլարըն սույընտան իչմէյիզ, հուտուտընը կէչինճէյէ գատար մէլիք ճատ-
23 տէսինտէն կիտէճէյիզ՝ տէտի։ Ֆագաթ Սեհոն Իսրայէլի քէնտի հուտուտընտան կէչիրմէտի, լաքին Սեհոն ճիւմլէ խալգընը ճէմ՝ էտիպ՝ պէրրիյէյէ Իսրա-
24 յէլին գարշըսընա չըգըպ Յասսայա կէլտի, վէ Իսրայել իլէ մուհարէպէ էթտի։ Վէ Իսրայել անը գըլըճտան կէչիրիպ՝ անըն տիյարընը Առնոնտան Յաբոկա գատար, եա՝նի պէնի Ամմոնա վարընճայա գատար զապթ էթտի, զիրա պէնի Ամմոն հուտուտու
25 միւսթահճէմ իտի։ Վէ Իսրայել պու շէհրլէրին ճիւմլէսինի ալտը. վէ Իսրայել Ամօրիլէրին շէհրլէրինին ճիւմլէսինտէ, Եսեբոնտա վէ անըն հէփ քէօյլէրինտէ
26 սաքին օլտու։ Զիրա Եսեբոն Ամօրիլէրին մէլիյի Սեհոնըն շէհրի իտի, չինքի օ՝ Մովաբըն էվվէլքի մէլիյի իլէ ճէնք էտիպ՝ Առնոնա գատար պիւթիւն տի-
27 յարընը էլինտէն ալմըշ իտի։ Պու էճլտէն էմսալ սէօյլէյէնլէր տէրլէր քի,
Եսեբոնա կէլինիզ.
Սեհոնըն շէհրի պինա վէ թէհիյէ օլունա.
28 *Զիրա Եսեբոնտան աթէշ,*
Սեհոնըն շէհրինտէն ալէվ չըգտը,
Մովաբըն Ար չէհրէ,
Առնոն միւրթէֆէ՝ալարընըն սահիպլէրինի եագտը։
29 *Վայ սանա, էյ Մովաբ.*

1 Թէս. 2. 13։ [18։
2 Պ. 22. 36։ Հաբ. 11.
3 Թէս. 2. 18, 29։
4 Հաբ. 9. 21։
5 Խուր. 15. 1։ Մէզ. 105. 2։ 106. 12։
6 Ես. 33. 22։
7 Խուր. 8. 8, 28։ 1 Մհլ. 12. 19։ 3 Մհլ. 13. 6։ Ա՛մոս. 8. 24։
8 4 Մհլ. 18. 4։ Ցովհ. 3. 14, 15։
9 Պ. 33. 43։
10 Պ. 33. 44։
11 Մէզ. 78. 19։
12 Խուր. 16. 3։ 17. 3։
13 Պ. 11. 6։
14 1 Կոր. 10. 9։
15 Թէս. 8. 15։
16 Մէզ. 78. 34։
17 Այ. 5։
18 Պ. 33. 40։ Պազ Հաբ. 1. 16։ [30։ Թէք. 28. 20։ Հաբ. 11. Ես՝Նէ՝ մէլ՝ուն Հաբ. 11. 18։
19 Պ. 20. 22։ 33. 41։ Խուր. 6. 9։
20 Թէս. 2. 13։ [18։
21 Պ. 22. 36։ Հաբ. 11.
22 Թէս. 2. 18, 29։
23 Հաբ. 9. 21։
24 Խուր. 15. 1։ Մէզ. 105. 2։ 106. 12։
25 Ես. 33. 22։
† Ես՝Նէ՝ Ասաս իլէ վէ տէյինէ էրէյիլէ
26 Պ. 23. 28։ [11. 19։
27 Թէս. 2. 26, 27։ Հաբ.
28 Պ. 20. 17։
29 Թէս. 29. 7։ [20։
30 Թէս. 2. 32։ Հաբ. 11.
31 Թէս. 2. 33։ 29. 7։ Յես. 12. 1, 2։ 24. 8։ Նէհ. 9. 22։ Մէզ. 135. 10, 11։ 136. 19։ Ա՛մով. 2. 9։
32 Երեմ. 48. 45, 46։ [1։
33 Թէս. 2. 9, 18։ Ես. 15.

Digitized by Google

ՙԷյ Քամովս իմմէթի, հէլաք օլտըն.
Ֆիրար էտէն օղուլլարը իլէ գըզլարընը,
Ամօրիլէր մէլիյի Սեհռնա էսիրլիյէ թէսլիմ էթտի.
30 Անլէրի օգլարլէ վուրտըգ.
Եսեբռն ՚Դեբռնա գատար խարապ օլտու.
Վէ անլէրի ՚Մեդաբայա գատար,
Նօփայատէք խարապ էյլէտիք:
31 Պէօյլէնէ Իսրայէլ Ամօրիլէրին տիյարընտա սաքին
32 օլտու: Վէ Մովսէս ՙՅազերի թէնէսսիւս իչին ՛՛ռէմէթ
կէօնտէրտի, վէ անըն քէօյլէրինի զապթ էտիպ՝ օրա-
տա օլան Ամօրիլէրի թարտ էթտիլէր:
33 ՚Վէ տէօնիւպ Բասան եօլընա չըգտըգարընտա,
Բասան մէլիյի Ովգ, քէնտիսի վէ պիւթիւն գավմը,
34 ՚Եդրայիտէ անլէրէ գարշը մուհարէպէյէ չըգտը: Վէ
ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի՝ ՙԱնտէն գօրգմա, զիրա
անը վէ պիւթիւն գավմընը վէ տիյարընը սէնին էլինէ
թէսլիմ էթտիմ. վէ ՚՚անա Եսեբռնտա սաքին օլան
Ամօրիլէր մէլիյի Սեհռնա եափտըղըն կիպի եափ:
35 ՙԻմտի անը վէ օղուլլարընը վէ պիւթիւն գավմընը,
պիր քիմսէ պիլէ գալմայընճայա գատար, վուրուպ
տիյարընը զապթ էթտիլէր:

ՊԱՊ 22

Բաղակընն նէգտինէ կիմմըտէն Բաղաամընն էվվէլա իմթինա'ը, 15 վէ սօնրա իգնա'ը. 22 քէնտի մէրքէպի վասըթասըյլէ Բապպընն մէլէյինին զըլընճընտան գուրթուլմասը, 36 Անընն Բաղակ Յարաֆընտան գապուլ օլունմասը:

Վ է ՙպէնի Իսրայէլ նագլ էտիպ՝ Մովաբ սահրա-
լարընտա Յորդանանընն էօթէսինտէ Երիքով ՚՚ըշը-
՚՚նա գօնտրլար:
2 Վէ ՚Բաղակ իպն ի Սեպփօր Իսրայէլին Ամօրիլէրէ
3 եափտըղը շէյլէրին քեաֆֆէսինի կէօրտի: Վէ գավմ
չօգ օլտըղը իչին ՚Մովաբ անընն հուզուրընտան զիյա-
տէսիյէ գօրգտու, վէ Մովաբ պէնի Իսրայէլ սէպէ-
4 պինտէն միւզթարիպ օլտու: Վէ Մովաբ ՙՄադիան
իխթիյարլարընա՝ Շիմտի, սըղըր սահրա օթրընը եէ-
տիյի կիպի պու ճէմա՛աթ էթրաֆըմըզընն քեաֆֆէ-
սինի եէյէճէք տիր՝ տէտի: Վէ օլ վագըթ Բաղակ
5 իպն ի Սեպփօր Մովաբ մէլիյի իտի: Օ տախի գավմը
օղուլլարընըն տիյարընտա Նէհր քէնարընտա վագը՛
՚՚փաթուր չհրէ՚՚ Բաղաամ իպն ի Բէովրա խիթապէն՝
Իշթէ Մըսըր տիյարընտան պիր գավմ չըգըպ՝ եէր
եիւզինիւ գափլայարագ գարշըմտա գօնմուշ տըր:
6 Վէ շիմտի, րէճա էտէրիմ, կէլ, ՚պէնիմ իչին պու
գավմա լա՛նէթ օգու, զիրա օ պէնտէն գուվվէթլի
տիր. պէլքի անը վուրմաղա մուգթէտիր օլուպ՝ անը

տիյարտան թարտ էտէրիմ. զիրա պիլիրիմ՝ քի պէրէ-
քէթը օգուտըղրկ քիմսէ միւպարէք, վէ լա՛նէթը օգու-
տըղրկ քիմսէ մէ՛ուն օլուր՝ տէմէք վէ անը տա՛վէթ
էթմէք իւզրէ էչիլէր կէօնտէրտի:
7 Իմտի Մովաբ իխթիյարլարը վէ Մադիանընն իխ-
թիյարլարը ՚սիհր իւճրէթլէրի էլլէրինտէ օլարագ
կիթտիլէր. վէ Բաղաամընն եանընա կէլիպ՝ անա Բա-
8 ղակընն սէօզլէրինի սէօյլէտիլէր: Օ տախի անլէրէ
՚՚պու կէճէ պուրատա գալընըզ, վէ Եհովանընն պանա
սէօյլէտիյինէ կէօրէ սիզէ ճէվապ վէրէյիմ՛՛ տէտի. իմտի
Մովաբ րէ՛իսլէրի Բաղաամընն եանընտա գալտըլար:
9 ՚Վէ Ալլահ Բաղաամա կէլիպ՝ Եանընդտա գալան
10 ատէմլէր քի՛մ տիր՝ տէտի: Վէ Բաղաամ Ալլահա տէտի
քի՝ Մովաբ մէլիյի Բաղակ իպն ի Սեպփօր պանա
11 կէօնտէրիպ, Իշթէ Մըսըրտան չըգան շու գավմ եէ-
ելուզինիւ գափլատը. շիմտի կէլ, պէնիմ իչին անա
լա՛նէթը էյլէ, պէլքի իւզէրինէ ղալիպ օլուպ՝ անը
12 թարտ էտէ պիլիրիմ՛՛ տէտի: Վէ Ալլահ Բաղաամա
Անլէր իլէ կիթմէյէսին. սէն օլ գավմա լա՛նէթ օգու-
13 մայասըն, զիրա ՚միւպարէք տիր՛ տէտի: Վէ Բա-
ղաամ սապահլայընը գալգըպ Բաղակընն րէ՛իսլէրինէ
Տիյարընըզգա կիտինիզ, զիրա Եհովա պանա սիզի
14 իլէ կիթմէյէ իզն վէրմէյօր՛ տէտի: Վէ Մովաբ րէ՛իս-
լէրի գալգըպ Բաղակա կէլէրէք՝ Բաղաամ պիզիմ իլէ
կէլմէք իսթէմէտի՛՛ տէտիլէր:
15 Վէ Բաղակ թէքրար անլէրտէն տահա զիյատէ վէ
16 տահա միւ՛թէպէր րէ՛իսլէր կէօնտէրտի: Վէ անլէր
Բաղաամա կէլիպ՝ անա, Բաղակ իպն ի Սեպփօր տէր
քի՝ Րէճա էտէրիմ, պանա կէլմէքտէն իմթինա՛ էթմէ
17 Զիրա սանա ղայէթ չօգ իքրամ էտէճէյիմ, վէ պանա
հէր նէ տէյէճէք օլուր իսէն՝ էտէճէյիմ. միմտի րէճա
էտէրիմ, կէլ, պու գավմա պէնիմ իչին լա՛նէթ էյլէ
18 տէտիլէր: Վէ Բաղաամ Բաղակընն պէնտէլէրինէ ճէ-
վապէն՝ ՚Բաղակ պանա խանէսի տօլուսը կիւմիւշ վէ
ալթընն վէրսէ պիլէ, քիւչիւք եա պէօյիւք պիր շէ
եափմագ իչին՝ ՚՚Ալլահըմ՛ Եհովանընն քէլամընը թէ
19 ճավուզ էտէմէմ: Վէ շիմտի, րէճա էտէրիմ, ՚պու կէճ
սիզ տախի պուրատա գալընըզ, քի Եհովանընն պանա
20 տահա նէ սէօյլէյէճէյինի պիլէյիմ՛՛ տէտի: ՚Վէ կէճէ
լէյին Ալլահ Բաղաամա կէլիպ անա՝ Էկէր օլ ատէմ
լէր սէնի տա՛վէթ էթմէյէ կէլիրլէր իսէ, գալգ անլէ
իլէ կիթ, ՚՚ֆագաթ հէման պէնիմ սանա սէօյլէյէճէ
յիմ շէյի եափասընն՛ տէտի:
21 Վէ Բաղաամ սապահլայընը գալգըպ մէրքէպինի սէ
մէրլէյէրէք՝ Մովաբ րէ՛իսլէրի իլէ պէրապէր կիթտի
22 Վէ կիթտիյի իչին Ալլահընն ղազապը ալէվլէնիա

ՙ Հաթ. 11. 24։ 3 Մ՚իւլ. 11. 7,33։ 4 Մ՚իւլ. 23. 13։ ԵրեմՀ. 48. 7, 13։
՚ ԵրեմՀ. 48. 18, 22։
՛ Ես. 15. 2։
՛՛ Պ. 32. 1։ ԵրեմՀ. 48. 32։
՚՚ Թէս. 3. 1։ 29. 7։
՚՚՚ Ցես. 13. 12։
՚՚՚՚ Թէս. 3. 2։
՚՚՚՚՚ Այ. 24։ Մէզ. 135. 10, 11։ 136. 20։
՚՚՚՚՚՚ Թէս. 3. 3, 4, վէ զայրի։
՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 33. 48։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Հաթ. 11. 25։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 15. 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 31. 8։ Ցես. 13. 21։ Պագ Պ. 23. 7։ Թէս. 23. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 23. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 1 Մ՚իւլ. 9. 7, 8։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 19։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէք. 20. 3։ Այ. 20։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 23. 20։ Պագ Բօմ. 11. 29։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 24. 13։ [18. 1
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 3 Մ՚իւլ. 22. 14։ 2Թէ
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 8։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 9։ [24. 1
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 35։ Պ. 23. 12, 2

Digitized by Google

Ւանա մուգավէմէթ էթմէք իւզրէ ՐԱՊՊՐՆ մէլէյի եօլ
իւզէրինտէ տուրտու. օ տախի մէրքէպի իւզէրինէ
23 պինմիշ, վէ իքի ուշաղը անըն իլէ պէրապէր իտի: Վէ
՚մէրքէպ՝ ՐԱՊՊՐՆ մէլէյինին եօլ իւզէրինտէ էլինտէ
եալըն գըլըճլէ տուրտըղընը կէօրտիւքտէ, մէրքէպ
եօլտան սափրպ թարլայա կիրտի. վէ Բաղաամ եօլա
24 տէօնտէրմէք իչիւն մէրքէպի տէօյտիւ: Վէ ՐԱՊՊՐՆ
մէլէյի պաղլարըն իքի թարաֆը տիվար պուլունան
25 տար եօլընտա տուրույօր իտի: Վէ մէրքէպ ՐԱՊ-
ՊՐՆ մէլէյինի կէօրտիւքտէ տիվարըն եանընա սըգը-
շըպ՝ Բաղաամըն այաղընը տիվարա գըստըրտը. օ
26 տախի անը թէքրար տէօյտիւ: Վէ ՐԱՊՊՐՆ մէլէյի
իլէրի կէչիպ՝ սաղա եա սօլա սափաճագ եօլու պու-
27 լունմայան պիր տար եէրտէ տուրտու: Վէ մէրքէպ՝
ՐԱՊՊՐՆ մէլէյինի կէօրիւնճէ Բաղաամըն ալթընտա
չէօքտիւ. վէ Բաղաամըն ղազապը ալէվլէնիպ՝ մէր-
28 քէպի տէյնէքլէ տէօյտիւ: Վէ ՐԱՊՊ ՚մէրքէպին աղ-
զընը աչտը, օ տախի Բաղաամա՝ Սանա նէ՞ եափտըմ,
29 քի պէնի պէօյլէ իւչ քէրրէ տէօյտիւն՝ տէտի: Բաղաամ
տախի մէրքէպէ՝ Զիւնքի պէնի զէվզէնտին. քեաշքի
էլիմտէ պիր գըլըճ ՚օլա իտի, քի շիմտի սէնի էօլ-
30 տիւրէ իտիմ՝ տէտի: Ւիմտի մէրքէպ Բաղաամա՝ Պէն
սէնին մէրքէպին տէյի՞ մի իմ, վէ սէնին օլալըտան
պէրու թա պու կիւնէտէք իւզէրիմէ պինտին. սանա
պէօյլէ էթմէք հիչ ՚ատէթի՞մ մի իտի՝ տէտի. օ տախի՝
31 Խայր, տէտի: Օ զէման ՐԱՊՊ Բաղաամըն ւկէօզլէ-
րինի աչտը, վէ ՐԱՊՊՐՆ մէլէյինին էլինտէ եալըն
գըլըճլէ եօլ իւզէրինտէ տուրտըղընը կէօրիւնճէ՝ ՞եիւզ
32 իւսթիւ գափանըպ սէճտէ էյլէտի: Վէ ՐԱՊՊՐՆ մէ-
լէյի անա՝ Նի՞չիւն պէօյլէ իւչ քէրրէ մէրքէպիկի տէօյ-
տիւն. իշթէ պէն ---- մուգավէմէթ էթմէք իչիւն չըգ-
33 տրմ, զիրա եօլըկ ՚էյրի տիր: Վէ մէրքէպ
պէնի կէօրմէքլէ պու իւչ քէրրէ էօնիւմտէն սափտը.
էկէր էօնիւմտէն սափմասա իտի, շիմտի սէնի մութ-
լագա էօլտիւրիւր, վէ անը սաղ պրագըր իտիմ՝ տէտի:
34 Բաղաամ տախի ՐԱՊՊՐՆ մէլէյինէ խիթապէն՝ ւկիւ-
նահ էթտիմ, զիրա եօլտա պանա գարշը տուրտը-
ղընկը պիլմէտիմ. իմտի էկէր նազարընկտա նամագ-
35 պուլ իսէ, կէրի տէօնէյիմ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊՐՆ մէ-
լէյի Բաղաամա՝ Պու ատէմլէր իլէ կիթ, ւֆագաթ հէ-
ման սանա սէօյլէյէճէյիմ քէլամը սէօյլէյէսին՝ տէտի.
վէ Բաղաամ Բաղակըն րէ՚իսլէրի իլէ կիթտի:

36 Վէ Բաղակ Բաղաամըն կէտիյինի իշթիթտիքտէ՝
՞անը իսթիգպալէ հուտուտընըն նիհայէթինտէ վագը՚
՞Առնոն հուտուտընտա պուլունան Մովաբըն պիր շէհ-

37 րինէ չըգտը: Վէ Բաղակ Բաղաամա՝ Մէնի մախսու-
սէն տա՚վէթ էթմէք իչիւն կէօնտէ՞րմէտիմ մի. Նի՞չիւն
պանա կէլմէտին. հագիգաթէն Ւսանա իքրամ էթմէյէ
38 գատիր տէյի՞լ մի իմ՝ տէտի: Վէ Բաղաամ Բաղակա՝
Իշթէ սանա կէլտիմ, եա շիմտի հիչ պիր շէյ սէօյլէ-
մէյէ գատի՞ր մի իմ. ՞Ալլահ աղզըմա նէ քէլամ գօ-
39 յաճագ օլուրսա, անը սէօյլէյէճէյիմ՝ տէտի: Վէ Բա-
ղաամ Բաղակ իլէ կիտիպ Կարիաթ-Հուսովթա կէլտի-
40 լէր: Վէ Բաղակ սըղըր վէ գօյուն զէպհ էտիպ Բաղաա-
մա վէ անըն իլէ պէրապէր օլան րէ՚իսլէրէ կէօնտէրտի:
41 Վէ սապահ օլունճա, Բաղակ Բաղաամը ալըպ անը
՞Բահաղ միւրթէֆէ՚ալարընա չըգարտը. վէ օրատան
*օրտունըն նիհայէթինի կէօրտիւ:

ՊԱՊ 23

1, 13, 28 *Բաղակին մուհրագալպարը:* 7, 18 *Բաղաամըն փէյղամ-
պէրանէ մէսէլ իլէ սէօյլէմէսի:*

Վ է Բաղաամ Բաղակա՝ -Պանա պուրատա եէտի
մէզպահ պինա էյլէ, վէ պանա պուրատա եէտի տանա
2 վէ եէտի գօչ հազըրլա՝ տէտի: Բաղակ տախի Բա-
ղաամըն տէտիյի կիպի եափըպ՝ Բաղակ իլէ Բաղաամ
՞հէր մէզպահտա պիրէր տանա իլէ պիրէր գօչ թագ-
3 տիմ էթտիլէր: Վէ Բաղաամ Բաղակա՝ ՞Մուհրագա-
կընը եանընտա տուր պէն տախի կիտէյիմ. շայէտ
Եհովա ՞պանա թէսատիֆ էտէ. վէ պանա պույու-
րաճաղը քէլամ նէ իսէ սանա խապէր վէրիրիմ՝ տէ-
4 յէրէք պիր թէփէյէ չըգտը, ՞Վէ Ալլահ Բաղաամա
թէսատիֆ էթտիքտէ, Բաղաամ անա՝ Եէտի մէզպահ
թէրթիպ էտիպ՝ ՞էր մէզպահտա պիրէր տանա իլէ
5 պիրէր գօչ թագտիմ էյլէտիմ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊ
ւԲաղաամըն աղզընա քէլամ գօյարագ՝ Բաղակա՚ավ-
6 տէթ էտիպ պէօյլէ սէօյլէյէսին՝ տէտի: Իմտի եա-
նընա ՚ավտէթ էթտիքտէ՝ իշթէ քէնտիսի վէ Մովա-
բըն րէ՚իսլէրինին ճիմլէսի մուհրագասընըն եանըն-
7 տա տուրույօր իտի: Վէ Բաղաամ ՞քէնտի մէսէլինէ
պաշլայրպ տէտի քի՝

Մովաբ մէլիյի Բաղակ պէնի Արամտան
Շարգ տաղլարընտան կէթիրիպ՝
՞Կէլ, պէնիմ իչիւն Յակոբա լա՚նէթ օգու,
Վէ կէլ, Իսրայէլէ պէտտու՚ա էյլէ՝ -Եէ՞:

8 Ալլահրն լա՚նէթ էթմէտիյինէ ՞նաՓսըլ լա՚նէթ
էտէյիմ,
Վէ Եհովանըն պէտտու՚ա էթմէտիյինէ նաՓսըլ պէտ-
տու՚ա էտէյիմ.

9 Զիրա անը գայալար պաշընտան կէօրիւրիւմ,

3 Միլ. 22. 14, 2 Թէվ. 18. 13:
՚ Թէս. 12. 2:
* Ի՞պր. գալմըն

— Այ. 29:
՚ Այ. 14, 30:
՚ Այ. 15:
՚ Պ. 24. 1:
՚ Այ. 16:
՚ Այ. 16: Պ. 22. 35: Թէս. 18. 18: Երեմ. 1. 9:
՚ Այ. 18: Պ. 24. 3, 15, 23: Ծոբ. 27. 1: 29. 1: Մէզ. 78. 2: Եզեկ. 17. 2: Միք. 2. 4: Ամբ. 2. 6:
՚ Պ. 22. 6, 11, 17:
՚ Ես. 47. 12, 13:

Խուր. 4. 24:
Պատ 4 Միլ. 6. 17: Դան. 10. 7: Ա՚մալ. 22. 9: 2 Պետ. 2. 16: Յուդ. 11:
2 Պետ. 2. 16:
Էմս. 12. 10:
՚ 2 Պետ. 2. 16:
՚ Պատ Թէք. 21. 19: 4 Միլ. 6. 17: Ղուկ. 24. 16, 31:
՚ Խուր. 34. 8:
՚ 2 Պետ. 2. 14, 15:
՚ 1 Միլ. 15. 24, 30: 26. 21: 2 Միլ. 12. 13: Ծոբ. 34. 31, 32:
՚ Այ. 20:
՚ Պատ Թէք. 14. 17:
՚ Պ. 21. 13:
՚ Այ. 17: Պ. 24. 11:
՚ Պ. 23. 26: 24. 13:

Digitized by Google

Վէ անա թէփէլէրտէն նազար էտէրիմ.
ԽԻշթէ պիր գավմ քի եալընըզ սաքին օլաճագ,
Վէ Ըթա՛իֆէլէր իլէ սայըլմայաճագ տըր։
10 Ցակոբըն թօզընը քիմ սայա պիլիր,
Վէ Իսրայէլին րուպ՚ը մըգտարընը Ըէ՞ հիսապ էտէ պիլիր.
Պէն Ըսալիհլէրին էօլիմիյլէ էօլէյիմ,
Վէ ՚ագրպէթիմ անլէրինքի կիպի օլսուն։
11 Վէ Բաղակ Բաղաամա՝ Պանա նէ՞ եափտրն. Ըպէն սէնի տիւշմէնլէրիմէ լա՛նէթ օգումագ իչիւն կէթիրտիմ, վէ իշթէ սէն անճագ պէրէքէթ օգուտրն՝ տէտի։
12 Օ տախի ճէվապ վէրիպ՝ Ըեհովա աղզընա նէ գօր իսէ, անը սէօյլէմէյէ տիգգաթ էթմէլի տէյի՞լ մի իմ՝ տէտի։
13 Բաղակ տախի անա՝ Քէրէմ էթէ, պէնիմ իլէ պէրապէր պաշգա պիր մահալէ կէլ, անլէրի օրատան կէօրէսին, եալընըզ պիր ուճունը կէօրէսին վէ ճիմլէսինի կէօրմէյէսին. վէ պէնիմ իչիւն օրատան անա
14 լա՛նէթ օգու՝ տէյէրէք, Անը Սօփիմ թարլասընա՝ Փասգա թէփէսինէ կէօթիւրտիւ. Ըվէ եէտի մէզպահ պինա էտէրէք՝ հէր մէզպահտա պիրէր տանա իլէ պի-
15 րէր գօչ թագտիմ էյլէտի։ Օ տախի Բաղակա՝ Սէն պուրատա մուհրագնէրն եանընտա տուր, պէն տէ
16 շուրատա Բ֊ը֊ը իսթիգպալ էտէյիմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Բաղաամա թէսատիւֆ էտիպ վէ ՚աղզընա քէլամ գօյարագ՝ Բաղակա ՚ավտէթ էտիպ պէօյլէ սէօյլէյէսին՝
17 տէտի։ Օ տախի անըն եանընա կէլտի, վէ իշթէ Մովաբըն րէ՛իսլէրի անըն իլէ պէրապէր օլարագ՝ մուհրագասընըն եանընտա տուրույօր իտի. վէ Բաղակ
18 անա՝ Եհովա նէ՞ սէօյլէտի՝ տէտիքտէ, Օ տախի քէնտի մէսէլինէ պաշլայըպ տէտի քի՝
Ըէյ Բաղակ, գալգ վէ տինկլէ,
Էյ Սեպփօր օղլու, պանա գուլագ վէր։
19 ԸԱլլահ ինսան տէյիլ քի եալան սէօյլէյէ,
Վէ ատէմ օղլու տէյիլ քի փէշիման օլա.
Օ սէօյլէր տէ իճրա էթմէ՞զ մի,
Եախօտ Օ սէօզ վէրիր տէ իֆա էյլէմէ՞զ մի։
20 Իշթէ պէն պէրէքէթ օգումաղա մէ՛մուր օլտըմ.
՚Օ միպարէք գըլտը վէ պէն կէրի չէվիրէմէմ։
21 ՚Ցակոբտա քէօթիւլիւք կէօրմէտի,
Նէ տէ Իսրայէլտէ շէրարէթ կէօրտիւ.
ԸԱլլահը օլան Եհովա անըն իլէ տիր.
Անտէ նիտա ի միւլիւքեանէ վար։
22 Ըանլէրի Մըսըրտան չըգարան Ալլահ տըր,
Ըեապան սըղըրը կիպի գուվվէթի վար։
23 Զիրա Ցակոբ ՚ալէյհինէ ֆալ օլմազ,

Վէ Իսրայէլ ՚ալէյհինէ սիհր իշլէմէզ.
Վագթընտա Ցակոբ վէ Իսրայէլ հագգընտա ԸԱլլահ նէլէր եափտը՝ տէնիլէճէք տիր։
24 Իշթէ պիր գավմ քի Ըտիշի արսլան կիպի գալգար
Վէ արսլան կիպի եիւքսէլիր,
Ըվէ շիքեար եէմէյինճէ
Վէ մագթուլլարըն գանընը իչմէյինճէ եաթմայաճագ տըր։
25 Բաղակ օլ վագթթ Բաղաամա՝ Անա նէ լա՛նէթ վէ
26 նէ տէ պէրէքէթ օգու՝ տէտի։ Բաղաամ տախի Բաղակա ճէվապէն՝ Ըեհովա պանա հէր նէ տէր իսէ, անը եափաճաղըմ տէյիւ սանա սէօյլէ՞մէտիմ մի՝ տէտի։
27 Բաղակ տախի Բաղաամա՝ Րէճա էտէրիմ, Ըկէլ, սէնի պաշգա պիր մահալէ կէօթիւրէյիմ, պէլքի պէնիմ իչիւն օրատան անա լա՛նէթ էթմէքլիյինն Ալլա-
28 հըն նազարընտա խօշ կէլիր՝ տէտի։ Վէ Բաղակ Բաղաամը Ըպէրրիյէյէ պագան փոգովր թէփէսինէ կէօ-
29 թիւրտիւ։ Վէ Բաղաամ Բաղակա՝ Ըպանա պուրատա եէտի մէզպահ պինա էյլէ, վէ պուրատա եէտի տանա
30 իլէ եէտի գօչ հազըրլա՝ տէտիքտէ, Բաղակ Բաղաամըն տէտիյի կիպի եափըպ՝ հէր մէզպահտա պիրէր տանա իլէ պիրէր գօչ թագտիմ էյլէտի։

ՊԱՊ 24

Պէնի Իսրայէլին միւպարէք հալը հագգընտա Բաղաամըն վահիյէ խապէր վէրմէսի։ 10 Բաղակըն զազապա կէլիպ անը սապը վէրմէսի։ 15 Բաղաամըն Ցակոբտան Քուլու՝ էտէճէք եըլտըզ հագգընտա, վէ պա՛զը միլէ՞թլէրին հէյաթը խուսուսընտա վահիյէ սէօյլէմէսի։

Վէ Բաղաամ Իսրայէլի միւպարէք գըլմագ ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա խօշ օլտըղընը կէօրտիւքտէ, Ըօ պիր տէֆ՚ալար կիպի ՚ալամէթլէր արամագ իչիւն
2 կիթմէյիպ՝ եիւգիւնիւ պէրրիյէյէ չէվիրտի։ Վէ Բաղաամ կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ Իսրայէլի սըպթլարը թէրթիպիյլէ Ըգօնմուշ կէօրտիւքտէ՝ իւզէրինէ ԸԱլլա-
3 հըն Րուհու կէլտի։ Ըվէ մէսէլինէ պաշլայըպ տէտի քի՝
Բաղաամ իպն ի Բէովրըն քէլամը
Վէ կէօզիւ աչըգ ատէմին քէլամը.
4 ԸԵէրէ տիւշիւպ կէօզլէրի աչըգ օլարագ,
Գատիրին էՀ֊ը եվ֊էյէ րիւ՚յայը կէօրիւպ՝
Ալլահրն սէօզլէրինի իշիտէնին քէլամը
5 Էյ Ցակոբ, սէնին չատըրլարըն,
Վէ, էյ Իսրայէլ, մէսքէնլէրիդ նէ՞ կիւզէլ տիր
6 Տէրէլէր կիպի եայըլտըլար
Ըրմագլար եանընտա օլան պաղչէլէր կիպի,
Ըեհովանըն տիքտիյի Ը՚ուտ աղաճլարը կիպի,

Ը Թէս. 33. 28։
Թ Խուր. 33. 16։ Եզր. 9. 2։ Եփես. 2. 14։
Ժ Թէք. 13. 16։ 22. 17։
Ի Մէզ. 116. 15։
Ծ Պ. 22. 11, 17։ 24. 10։
Կ Պ. 22. 38։
Հ Ել. 1, 2։
Ձ Ել. 5։ Պ. 22. 35։
Ղ Հար. 3. 20։
Մ 1 Միւլ. 15. 29։ Մաղ. 3. 6։ Բօմ. 11. 29։ Տիտ. 1. 2։ Յակ. 1. 17։
Յ Թէք. 12. 2։ 22. 17։
Պ. 22. 12։
Ն Բօմ. 4. 7, 8։
Շ Խուր. 13. 21։ 29. 45, 46։ 33. 14։
Ո Պ. 24. 8։
Չ Թէս. [33. 17։ Յոբ. 39. 10, 11։
Պ Ել. 31. 19։ 44. 1։
Ջ Թէք. 49. 9։
Ռ Թէք. 49. 27։
Ս Ել. 12։ Ղ. 22. 38։ 3 Միւլ. 22. 14։
Վ Ել. 13։
Տ Ղ. 21. 20։
Ր Ել. 1։ —
Ց Պ. 23. 3, 15։
Ւ Պ. 2. 2, վէ դայրի։
Փ Պ. 11. 25։ 1 Միւլ. 10. 10։ 19. 20, 23։ 2 Թէվ. 15. 1։
Ք Պ. 23. 7, 18։
Օ Պագ 1 Միւլ. 19. 2։ եզեկ. 1. 28։ Դան. 8. 18։ 10. 15, 16։ 2 Կոր. 12. 2, 3, 4։ Վահ. 1. 10, 17։
Ֆ Մէզ. 104. 16։ [
Ը Մէզ. 1. 3։ Երեմ. 1

Digitized by Google

Սուլար քէնարընտա էրզ աղաճլարը կիպի տիրլէր։
7 Անըն գօվալարընտան սու տէօքիւլիւպ,
Թօխումը՝ ⁼պօլ սուպարտա ⁼ե+է֊ե֊ե+ ⁼ու֊է.
Վէ մէլիյի ⁼Ագագտան ա՛լա օլուպ՝
⁼Սալթանաթը րիֆ՛աթ պուպաճագ տըր
8 ⁼Անը Մըսըրտան չրգարան Ալլահ տըր.
Եապան սըղըրը կիպի գուվվէթի վար.
⁼Տիւշմէնի օլան թա՛իֆէլէրի թէլէֆ էտէճէք,
⁼Քէմիքլէրինի գըրարագ՝ ⁼օգլարըլյէ վուրաճագ տըր։
9 ⁼Արսլան կիպի, տիշի արսլան կիպի չէօքտիւ, եաթտը.
Անը քի՞մ ույանտըրա պիլիր.
⁼Սանա պէրէքէթ օգույանլար միւպարէք,
Վէ սանա լա՛նէթ օգույանլար մէլ՛ուն օլսուն։
10 Օլ վագըթ Բաղակըն ղազապը Բաղաամա ալէվլէ-
նիպ ⁼էլլէրինի պիրիպիրինէ չարփտը. վէ Բաղակ Բա-
ղաամա՝ ⁼ՊՂՆ սէնի տիւշմէնլէրիմէ լա՛նէթ օգումագ
իչիւն չաղըրտըմ, վէ իշթէ շիմտի իւչ տէֆ՛ա տըր քի
11 պէրէքէթ օգույօրսըն։ Վէ շիմտի քէնտի մահալըկա
գաչ. ⁼սանա չօգ իքրամ էտէյիմ՝ տէտի, ամմա իշթէ
12 Եհովա սէնի իքրամտան մահրում էթտի՝ տէտի։ Վէ
Բաղաամ Բաղակա տէտի քի՝ Պանա կէօնտէրտիյին
13 էլչիլէրինկէ տախի սէօյլէյիպ, ⁼Բաղակ պանա խա-
նէսի տօլուսը կիւմիւշ վէ ալթուն վէրսէ պիլէ, Եհո-
վանըն էմրինի թէճավուզ էտիպ՝ քէնտիլիյիմտէն էյի
եախօտ քէօթիւ պիր շէյ էտէմէմ. Եհովա նէ սէօյ-
14 լէրսէ, անը սէօյլէյճէյիմ՝ տէմէտիմ մի։ Վէ շիմտի
իշթէ պէն *վաթանըմա կիտիյօրըմ. կէլ, շու գավ-
մըն սէնին գավմընա ⁼սօկ կիւնլէրտէ նէ եափաճա-
15 ղընը ⁼սանա խապէր վէրէյիմ։ ⁼Օլ վագըթ մէսէլինէ
պաշլայըպ տէտի քի՝
Բաղաամ իպն ի Բէովրընն
Վէ կէօգիւ աչըգ ատէմին րիւ՛յասը,
16 Ալլահրն սէօզլէրինի իշիտէնին,
Վէ Միւթա՛ալըն ՚իլմինի պիլէնին՝
Եէրե տիւշիւպ կէօզլէրի աչըգ օլարագ,
Գատիրին է֊ե֊ու է֊է֊է րիւ՛յայը կէօրէնին քէլամը
պու տըր.
17 ⁼Անը կէօրիւրիւմ, ամմա շիմտի տէյիլ,
Անա նազար էտէրիմ, ամմա եագընտա տէյիլ.
⁼Յակոբտան պիր Եըլտըզ թուլու՛ էտէճէք,
Վէ Իսրայէլտէն հե֊է֊ե֊ռե ⁼՚ասասը զուհուր էյլէ-
յէճէք.
Մովաբըն րէ՛իսլէրինի վուրաճագ,
Վէ ճիւմլէ ⁼պէնի Սէթի՛ հէլաք էտէճէք տիր։
18 Վէ ⁼Եդովմ զապթ օլունուպ՝
Սէիր տիւշմէնլէրի թարաֆընտան զապթ օլունա-
ճագ տըր,
Ամմա Իսրայէլ շէճի՛անէ հարէքէթ էտէճէք տիր.
19 Վէ ⁼Յակոբ Նե֊է֊տէն պիրի սալթանաթ էտէճէք,
Վէ շէհրտէն պագը գալանը հէլաք էյլէյճէք տիր։
20 Վէ Ամաղէկէ պագըպ՝ մէսէլինէ պաշլայարագ
տէտի քի,
Ամաղէկ ⁼թա՛իֆէլէրին պիրինճիսի իտի,
Ճագաթ ՚ագըպէթի ⁼հէման հէլաք տըր։
21 Վէ Գէյնիյէ պագըպ՝ մէսէլինէ պաշլայարագ
տէտի քի,
Սաքին օլտըղընկ եէր մէթին տիր,
Վէ եուվակը գայատա եափմըշսըն.
22 Լաքին Ասուր սէնի էսիր էտինճէյէ տէյին
⁼Գէյնի խարապ օլմագտա օլաճագ տըր։
23 Վէ մէսէլինէ պաշլայըպ տէտի քի,
Ա֊հ, Ալլահ պու շէյլէրի իճրա էթտիյինտէ քի՞մ
հայաթտա գալըր։
24 Վէ ⁼Քիթթիմ սահիլլէրինտէն կէմիլէր ⁼է֊է֊ե,
Ասուրա ճէֆճա, ⁼Եբերէ տախի ճէֆճա էտէճէքլէր.
Օ տախի հէլաք օլաճագ տըր։
25 Վէ Բաղաամ գալգըպ կիտէրէք՝ ⁼քէնտի մահա-
լընա ՚ավտէթ էյլէտի. Բաղակ տախի քէնտի եօ-
լընա կիթտի։

ՊԱՊ 25

*Պէնի Իսրայէլին Սատիմտէ Մովաբլըլար իլէ շէհի՛ռաքը։ 6 Փինէ-
հէսին՝ Զամբրի իլէ Քազբիյի գաձլ էՁմէսի. 10 վէ պու իշ իչիւն էպէ-
տի քահինլիյէ նա՛իլ օլմասը։ 16 Մադիանլըլարընն տիւշմէն ՚ատտ
օլունմալարը։*

Վ է Իսրայէլ ⁼Սատիմտէ սաքին օլմագտա իքէն,
⁼գավմ՝ Մովաբ գըզլարը իլէ զինա էթմէյէ պաշլատը։
2 Վէ գավմը ⁼քէնտի իլահլարընըն գուրպանլարընա
⁼տա՛վէթ էթմէլէրիյլէ, գավմ եէյիպ ⁼անլէրին իլահ-
3 լարընա սէճտէ գլուտըլար։ Վէ Իսրայէլ Բէլփոգվրա
թէ՛այլիւգ էթտի. պու էճլտէն Իսրայէլ ՚ալէյհինէ
4 ⁼ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ալէվլէնտի։ Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝
⁼Գավմընն րէ՛իսլէրինին ճիւմլէսինի պէրապէր ալըպ՝
անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա կիւնէշէ գարշը աս,
քի ⁼ՐԱՊՊԸՆ խըշմ ու ղազապը Իսրայէլտէն տէօն-
5 սիւն՝ տէտի։ Մովսէս տախի ⁼Իսրայէլին հաքիմլէրինէ՝

երեմ. 51. 13։ Վաո. 17. 2, 15։
1 Միւ. 15. 9։ [14. 2։
2 Միւ. 5. 12։ 1 Թէվ. Պ. 23. 22։
Պ. 14. 9։ 23. 24։
Մէզ. 2. 9։ Ես. 38. 13։ երեմ. 50. 17։
Մէզ. 45. 5։ երեմ. 50. 9։
‡ Թէք. 49. 9։
* ՚Իպր. գավմմա
§ Թէք. 12. 3։ 27. 29։
ֈ Եզեկ. 21. 14, 17։ 22. 13։
ֆ Պ. 23. 11։ Թէս. 23. 4, 5։ ցես. 24. 9, 10։ Նէեմ. 13. 2։
ֆ Պ. 22. 17, 37։
ֆ Պ. 22. 18։
* ՚Իպր. գավմմա
§ Թէք. 49. 1։ Դան. 2. 28։ 10. 14։
ֈ Միք. 6. 5։ Վաո. 2. 14։
ֆ Այ. 3, 4։
ֆ Վաո. 1. 7։ [22. 16։
ֆ Մատ. 2. 2։ Վաո
ֆ Թէք. 49. 10։ Մէզ. 110. 2։
ֆ 2 Միւ. 8. 2։ երեմ. 48. 45։ [Քիլալը
ֆ Թէք. 10. 4։ Դան. 11։
ֆ Թէք. 10, 21, 25։
ֆ Պաղ Պ. 31. 8։
ֆ Պ. 33. 49։ ցես. 2. 1։ Միք. 6. 5։ [8։
ֆ Պ. 31. 16։ 1 Կոր. 10. 15. 3, 8։
ֆ Թէք. 15. 19։ [30։
ֆ Թէք. 10. 4։ Դան. 11։
ֆ Թէք. 10, 21, 25։
ֆ Պաղ Պ. 31. 8։
ֆ Խուր. 34. 15, 16։ 1 Կոր. 10. 20։
ֆ ցես. 22. 17։ Մէզ. 106. 28։ Ովս. 9. 10։
ֆ Խուր. 20. 5։
ֆ Մէզ. 106. 29։ [17։
ֆ Թէս. 4. 3։ ցես. 22.
ֆ Այ. 11։ Թէս. 13. 17։
ֆ Խուր. 18. 21, 25։

Digitized by Google

ֈՀէր պիրինիզ քէնտի ատէմլէրինիզի, եա'նի Բել–փեգովրա թէ'ալլիւգ էտէնլէրի գաթլ էտինիզ՝ տէտի:
6 Վէ իշլէթ պէնի Իսրայէլտէն պիրի կէլիպ՝ քէնտի պիրատէրլէրինէ Մովսէսին կէօզլէրի էօնիւնտէ վէ պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթլէրնէն կէօզլէրի էօնիւնտէ, ւանլէր ճէմա'աթ չատըրընէն գափուսընտա
7 աղլար իքէն, Մադիանլը պիր գարը կէթիրտի: Վէ քեահին Ահարոնըն օղլու Եղիազարըն օղլու ֏փենէհէս պոնա կէօրմէքլէ ճէմա'աթլէն արասընտան գալգըպ՝
8 էլինէ պիր մըզրագ ալարագ, Օլ Իսրայէլլինին արտընճա խալվէթկեահա կիրիպ իքիսինէ, եա'նի Իսրայէլլի իլէ գարընըն գարնընա սափլատը. օլ վագըթ
9 ֏թա'ուն պէնի Իսրայէլտէն տէֆ' օլտու: Վէ ֏թա'ունտան էօլէնլէր երմի տէօրթ պինկ նէֆէր իտի:
10 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (11) Քեահին Ահարոնըն օղլու Եղիազարըն օղլու ֏փենէհէս ղազապըմը պէնի Իսրայէլ իւզէրինտէն տէօնտէրտի. զիրա անլէրին արասընտա ֏պէնիմ իչիւն ղայրէթ չէքտի. վէ պէն ֏ղայրէթիմտէ պէնի Իսրայէլի թէլէֆ
12 էթմէտիմ: Պու էճլտէն սէօյլէ քի՝ ֏Իշլէթ պէն անա սէ-
13 լամէթ 'ահտըմը վէրիրիմ. Վէ անա վէ անտէն սօնկրա ֏նէսլինէ էպէտի 'քեահինլիք 'ահտը օլա. զիրա ֏Ալլահը իչիւն ղայրէթ չէքիպ՝ ֏պէնի Իսրայէլ իչիւն քէ-
14 ֆարէթ իճրա էյլէտի: Վէ Մադիանլը գարը իլէ պէրաբէր վուրուլան Իսրայէլլինին իսմի Սալու օղլու Զամբրի օլուպ՝ Շմաւոնիլէրին խանէտան րէ'իսլէրին-
15 տէն իտի: Վէ վուրուլան Մադիանլը գարընըն իսմի Քազբի պինթ ի֏Սուր օլուպ՝ պու ատէմ Մադիանտա քէնտի 'աշիրէթինին պիր խանէտան րէ'իսի իտի:
16 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (17) ֏Մադիանլըլարա խուսումէթ էտիպ անլէրի վուրընըզ.
18 Զիրա անլէր Փոգովր մատտէսինտէ սիզէ թէրթիպ էթտիքլէրի ֏հիլէլէրիյլէ վէ Փոգովր սէպէպիյլէ օլան թա'ուն կինինտէ վուրուլան հէմշիրէլէրի Մադիանը պէյին գըզը Քազբինին մատտէսիյլէ սիզէ խուսումէթ էթտիլէր:

ՊԱՊ 26

Պէնի Իսրայէլին Մովաբ սահրալարընտա եինէ սայըլմասը: 52 Տիւյարըն անլէրէ միւսա օլմագ իւզրէ Թագսիմի գանունը: 57 Ղեւիլիէրին գապիլէլէրի վէ 'սատէտլո: 63 Մինա պէրրիյէսինտէ սայըլանլարտան եալընըզ ցեսու իլէ Քաղէբին սաղ գալմասը:

Վէ թա'ունտան սօնկրա ՐԱՊՊ Մովսէսէ վէ Ահա-
2 րոնըն օղլու քեահին Եղիազարա խիթապէն, Պէնի
ֈ Պագ 2 Կոր. 11. 2։
։ Թուր. 32. 27։ Թէս. 13. 6, 9, 13, 15։
֊ Յովէլ. 2. 17։
֋ Թուր. 6. 25։
֌ Մէզ. 106. 30։
֍ Մէզ.106. 30։ [10.8։
֎ Թէս. 4. 3։ 1 Կոր.
֏ Մէզ. 106. 30։
ՠ Պագ 2 Կոր. 11. 2։
ՠ Թուր. 20. 5։ Թէս. 32. 16, 21։ 3 Միւլ. 14. 22։ Մէզ. 78.58։ Եզեկ. 16. 38։ Սոփ. 1. 18։ 3. 8։
ՠ Մալ. 2. 4, 5. 3. 1։
ՠ Պագ 1 Թէվ. 6. 4, վէ
ՠ պայրի։
ՠ Թուր. 40. 15։ [2։
ՠ Ա'մալ.22.3։ Բօմ.10.
ՠ 'Իպր. 2. 17։
ՠ Պ.31.8։ Ցես. 13. 21։
ՠ Պ. 31. 2։
ՠ Պ.31.16։ Վահ. 2.14։

֊ Թուր. 30. 12։ 38. 25, 26։ Պ. 1. 2։
֋ Պ. 1. 3։
֌ ԵՒմ. 63։ Պ. 22.1։ 31. 12։ 33. 48։ 35. 1։
֍ Պ. 1. 1։
֎ Թէր. 46. 8։ Թուր. 6. 14։ 1 Թէվ. 5. 1։
ՠ Պ. 16. 1, 2։
ՠ Պ. 16. 32, 35։
ՠ Պ.16.38։ Պագ 1 Կոր. 10. 6։ 2 Պետ. 2. 6։
ՠ Թուր. 6. 24։ 1 Թէվ. 6. 22։ [6. 15։
ՠ Թէր. 46 10։ Թուր.
ՠ 1 Թէվ. 4. 24։ ֏ա-
ՠ ըիր ֏ենէէր։
ՠ Թէր. 46. 10։ Սօհ...
֏ենէէր։
ՠ Թէր. 46. 16։
ՠ Պագ Թէր. 46. 16։
ՠ Թէր.46.16։ [46.12
ՠ Թէր. 38.2, վէ ղայրի
ՠ 1 Թէվ. 2. 3։

Digitized by Google

րէս, Եսրոնտան՝ Եսրոնիլէր գապիլէսի, Համովտան՝
22 Համովիլէր գապիլէսի օլուպ, Յուդա գապիլէլէրի
պունլար օլարագ, սայրլանլարը եէթմիշ ալթը պիկ
պէշ եիւզ նէֆէր իտի։
23 ՚Պէնի Իսաքար գապիլէլէրինճէ, Թօվղատան՝ Թօվ-
ղայիլէր գապիլէսի, Փուատան՝ Փուայիլէր գապիլէսի,
24 Յասուբտան՝ Յասուբիլէր գապիլէսի, Սամրօնտան՝
25 Սամրօնիլէր գապիլէսի օլուպ, Իսաքար գապիլէլէրի
պունլար օլարագ, սայրլանլարը ալթմըշ տէօրթ պիկ
իւչ եիւզ նէֆէր իտի։
26 ՚Պէնի Զաբուլոն գապիլէլէրինճէ, Սարեդտէն՝ Սա-
րեդիլէր գապիլէսի, Ելօնտան՝ Ելօնիլէր գապիլէսի,
27 Յաղելտէն՝ Յաղելիլէր գապիլէսի օլուպ, Զաբուլոն
գապիլէլէրի պունլար օլարագ, սայրլանլարը ալթմըշ
պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։
28 ՚Պէնի Յովսէփ գապիլէլէրինճէ Մանասէ վէ Եփրեմ
29 իտի։ Պէնի Մանասէ, ՚Մաքիրտէն՝ Մաքիրիլէր գա-
պիլէսի, վէ Մաքիր Գաղաադը թէվլիտ էտիպ՝ Գա-
30 ղաադտան՝ Գաղաադլըլար գապիլէսի օլտու։ Պէնի
Գաղաադ պունլար օլուպ՝ ՚Իեզերտէն՝ Իեզերիլէր գա-
31 պիլէսի, Քեղեգտէն՝ Քեղեգիլէր գապիլէսի, Վէ Աս-
րիյէլտէն՝ Ասրիյէլիլէր գապիլէսի, վէ Սիւքէմտէն՝
32 Սիւքէմիլէր գապիլէսի, Վէ Սեմիդատան՝ Սեմիդայի-
լէր գապիլէսի, վէ Ոփերտէն՝ Ոփերիլէր գապիլէսի
33 օլտու։ Վէ Ոփեր օղլու ՚Սալպաադըն օղուլլարը օլ-
մայըպ՝ ամնագ գըզլարը վար իտի, վէ Սալպաադըն
գըզլարընըն իսմլէրի Մաալա վէ Նուա վէ Էգղա վէ
34 Մէղքա վէ Թերսա իտի։ Մանասէ գապիլէլէրի պուն-
լար օլուպ՝ սայրլանլարը էլլի իքի պիկ եէտի եիւզ
նէֆէր իտի։
35 Պէնի Եփրեմ գապիլէլէրինճէ պունլար օլուպ, Սու-
տաղատան՝ Սուտաղայիլէր գապիլէսի, Բոքորտան՝
Բոքորիլէր գապիլէսի, Թաանտան՝ Թաանիլէր գա-
36 պիլէսի օլտու։ Վէ պէնի Սուտաղա պունլար օլուպ,
37 Էրանտան՝ Էրանիլէր գապիլէսի օլտու։ Պէնի Եփրեմ
գապիլէլէրի պունլար օլարագ, սայրլանլարը օթուզ
իքի պիկ պէշ եիւզ նէֆէր իտի։ Պէնի Յովսէփ գա-
պիլէլէրինճէ պունլար տըր։
38 ՚Պէնի Բենիամին գապիլէլէրինճէ, Բաղատան՝ Բա-
ղայիլէր գապիլէսի, Ասբէլտէն՝ Ասբէլիլէր գապիլէսի,
39 Ա֊քիրամտան՝ Ա֊քիրամիլէր գապիլէսի, Սուփամտան՝
Սուփամիլէր գապիլէսի, Ոփիմտէն՝ Ոփիմիլէր գա-
40 պիլէսի օլտու։ Վէ Բաղանըն օղուլլարը Արեդ վէ
Նէեման օլուպ, Ա֊է֊ա֊է՝ Արեդիլէր գապիլէսի վէ
41 Նէեմանտան՝ Նէեմանիլէր գապիլէսի օլտու։ Պէնի
Բենիամին գապիլէլէրինճէ պունլար օլարագ, սա-
յրլանլարը գըրգ պէշ պիկ ալթը եիւզ նէֆէր իտի։
42 Պէնի Դան գապիլէլէրինճէ պունլար օլուպ, ՚Սու-
համտան՝ Սուհամիլէր գապիլէսի օլտու. Դան գապի-
43 լէլէրի գապիլէլէրինճէ պունլար տըր։ Սուհամիլէրին
ճիւմլէ գապիլէլէրինին սայրլանլարը ալթմըշ տէօրթ
պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
44 ՚Պէնի Ասեր գապիլէլէրինճէ, Յեմնատան՝ Յեմնա-
յիլէր գապիլէսի, Յեսուիտէն՝ Յեսուիլէր գապիլէսի,
45 Բարիատան՝ Բարիայիլէր գապիլէսի, Պէնի Բարիա
Գաբերտէն՝ Գաբերիլէր գապիլէսի, Մեղքիէլտէն՝ Մեղ-
46 քիէլիլէր գապիլէսի օլտու։ Վէ Ասերին գըզըընըն իսմի
47 Սարա իտի։ Պէնի Ասեր գապիլէլէրի պունլար օլուպ՝
սայրլանլարը էլլի իւչ պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
48 ՚Պէնի Նեփթաղիմ գապիլէլէրինճէ, Յասիյէլտէն՝
Յասիյէլիլէր գապիլէսի, Գունիտէն՝ Գունիլէր գապի-
49 լէսի, Յասերտէն՝ Յասերիլէր գապիլէսի, Սիլլեմտէն՝
50 Սիլլեմիլէր գապիլէսի օլտու։ Նեփթաղիմ գապիլէ-
լէրի՝ գապիլէլէրինճէ պունլար օլուպ, սայրլանլարը
գըրգ պէշ պիկ տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
51 ֊Պէնի Իսրայէլին սայրլանլարը պունլար օլուպ՝
ալթը եիւզ պիր պիկ եէտի եիւզ օթուզ նէֆէր իտի։
52 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (53) ֊Օլ
տիյար միրաս օլմագ իւզրէ իսմլէրին ՚ատէտինէ կէօրէ
54 պունլարա թագսիմ օլունսուն։ Քէնտի սայրլան-
լարընա կէօրէ հէր քէսէ միրասը վէրիլիպ՝ ՚չօգլըգ
օլանա միրասընը չօգ, վէ ազլըգ օլանա միրասընը
55 ազ վէրէսին։ Ֆագաթ եէր ֊գուր՚այլէ թագսիմ օլու-
նուպ՝ էճատլարը սըպթլարընըն իսմլէրինէ կէօրէ
56 ՚՚ը միրաս ալսընլար։ Չօգ իլէ ազ պէչինտէ միրաս
գուր՚այլէ թագսիմ օլունսուն։
57 ֊Վէ Ղեհիլիլէրին սայրլանլարը գապիլէլէրինճէ
պունլար տըր. Գերսոնտան՝ Գերսոնիլէր գապիլէսի,
Կահաթտան՝ Կահաթիլէր գապիլէսի, Մերարիտէն՝
58 Մերարիլէր գապիլէսի օլտու։ Ղեհիլիլէրին գապիլէ-
լէրի պունլար տըր. Ղոբենիլէր գապիլէսի, Քեբրոնի-
լէր գապիլէսի, Մոողիլէր գապիլէսի, Մուսիլէր գա-
պիլէսի, Կորխիլէր գապիլէսի իտի. վէ Կահաթ Ամ-
59 րամը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Ամրամըն զէվճէսի ֊Ղե-
հինին գըզը օլուպ՝ իսմի Յոքաբեդ իտի. օ տախի Ղե-
հիյէ Մըսըրրտա տօղմուշ օլուպ՝ անտէն Ամրամա Ահա-
րոն վէ Մովսէս վէ հէմշիրէլէրի Մարիամ տօղտըլար։
60 ֊Վէ Ահարոնա Նադաբ վէ Աբիուդ վէ Եղիազար վէ
61 Իթամար տօղտըլար։ Ամմա ֊Նադաբ իլէ Աբիուդ
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա եապանճը աթէշ թագսիմ էթ-
62 տիքլէրինտէ էօլտիլէր։ ֊Իմտի անլէրին սայրլանլարը,
եա՚նի եաշլարը պիր այտան եօգարը օլան էրքէքլէրին

ֈ Թէր. 46. 13։ 1 Թէվ. 7. 1։
ֆ Թէր. 46. 14։
ֶ Թէր. 46. 20։
ֵ Յես. 17. 1։ 1 Թէվ. 7. 14, 15։
ֲ Յես. 17. 2։ Հաթ. 6. 11, 24, 34֊ե Աբիհեզեր ֊եհէլէր։
ֱ Պ. 27. 1։ 36. 11։
ֳ Թէր. 46. 21։ 1 Թէվ. 7. 6։
ֲ Թէր. 46. 23֊ե Հուսիմ ֊եհէլէր։ [7. 30։
ֹ Թէր. 46. 17։ 1 Թէվ. 7. 13։
ֺ Պագ Պ. 1. 46։
ֻ Յես. 11. 23։ 14. 1։
ֽ Պ. 33. 54։ 34. 13։ Յես. 11. 23։ 14. 2։
ֿ Թէր. 46. 11։ Խուր. 6. 16-19։ 1 Թէվ. 6. 1, 16։
ׁ Խուր. 2. 1, 2։ 6. 20։
ׂ Պ. 3. 2։
ׄ Ղեհ. 10. 1, 2։ Պ. 3. 4։ 1 Թէվ. 24. 2։
ׅ Պագ Պ. 3. 39։

Digitized by Google

քեաֆֆէսի եիրմի իւչ պիկ նէֆէր իտի, զիրա 'անլէրէ պէնի Իսրայէլ արասընտա միրաս վէրիլմէտիյի իչիւն՝ ֊պէնի Իսրայէլ արասընտա սայըլմատըլար

63 -Մովաբ սահրալարընտա Երիքով ֊ըշը-ը֊ Յորդանանըն եանընտա պէնի Իսրայէլի սայան Մովսէս վէ քեահին Եղիազարըն սայտըգլարը պունլար տըր։

64 ֊Վէ Մովսէս իլէ քեահին Ահարոնըն Սինա պէրրիյէսինտէ սայտըգլարը պէնի Իսրայէլ սայըլանլարընտան պունլարըն արասընտա պիր քիմսէ պուլունմատը։ Զիրա ՐԱՊՊ անլէրին հագգընտա՝ ֊Մութլագա պէրրիյէտէ վէֆաթ էտէճէքլէր՝ տէմիշ իտի. իմտի ֊Քաղէբ իպն ի Յեփոն վէ Յեսու իպն ի Նաւէտէն մա'տա անլէրտէն պիր ատէմ գալմատը։

ՊԱՊ 27

Սալպաադըն գըզլարընըն միրաս իչիւն օլան րէճալարը։ 6 Միրաս գանուռնը։ 12 Մովսէս քէնտի վէֆաթը հագգընտա խապէր ալըպ խալէֆի իչիւն րէճասը։ 18 Անըն խալէֆի օլմագ իւգրէ Յեսունըն Քաէնին։

Վէ Մանասէ իպն ի Յովսէփ գապիլէյէրինտէն օլան ֊Սալպաադ իպն ի Ոփեր, իպն ի Գաղաադ, իպն ի Մաքիր, իպն ի Մանասէնին Մասլա վէ Նուա վէ Էգղա վէ Մեղքա վէ Թերսա իսմլէրինտէ օլան

2 գըզլարը հուզուրա կէլտիլէր։ Վէ անլէր Մովսէսին վէ քեահին Եղիազարըն վէ րէ'իսլէրին վէ պիւթիւն ճէմա'աթըն հուզուրընտա ճէմա'աթ չատըրընըն գա-

3 փուսընտա տուրարագ, Փէտէրիմիզ ֊պէրրիյէտէ վէֆաթ էթտի, վէ ՐԱՊՊ 'ալէյհինտէ ճէմ" օլան զիւմրէնին արասընտա, եա'նի ֊Կորխընը զիւմրէսի իլէ պուլունմայարագ՝ անճագ քէնտի կիւնահրլէ վէֆաթ

4 էյլէտի. օղուլլարը տախի եօգ իտի։ Փէտէրիմիզին օղլու օլմատըղընտան գապիլէսի արասընտան իսմի նի՞չիւն ղա՛իպ օլսուն. ֊պիզէ փէտէրիմիզին գարընտաշլարը արասընտա միրաս վէրինիզ՝ տէտիլէր։ Վէ

5 Մովսէս ֊անլէրին տա'վասընը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա

6 'արզ էյլէտիքտէ, ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի

7 քի, Սալպաադըն գըզլարը հագգը սէօյլէտիլէր. ֊Հէր վէճճէլէ փէտէրլէրինինն գարնտաշլարը արասընտա անլէրէ միրաս օլմագ իւգրէ միւլք վէրիպ՝ փէտէրլէրի-

8 նին միրասընը անլէրէ նագլ էթտիրէսինիզ։ Վէ պէնի Իսրայէլէ խիթապէն սէօյլէ քի՝ Պիր քիմսէ օղլու օլմայարագ վէֆաթ էտէր իսէ, միրասընը գըզընա նագլ

9 էթտիրէսինիզ։ Էկէր անըն գըզը տախի եօգ իսէ, օ

10 զէման միրասընը գարնտաշլարընա վէրէսինիզ. Էկէր գարնտաշլարը տախի եօգ իսէ, միրասընը փէտէրի-

11 նին գարնտաշլարընա վէրէսինիզ։ Վէ փէտէրինին գարնտաշլարը օլմատըղը սուրէթտէ, միրասընը գապիլէսինտէն էն եագըն օլան խրսըմընա վէրէսինիզ, օ տախի անա վարիս օլա. վէ պու, ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի, պէնի Իսրայէլէ ֊Հիւքմ գանունը օլսուն։

12 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, ֊Շու Աբարիմ տաղընա չըգըպ՝ պէնի Իսրայէլէ վէրէճէյիմ տիյարա

13 նագար գըլ։ Վէ անը կէօրտիւքտէն սօնրա, գարընտաշընկ Ահարոն միւնզամմ օլտըղը կիպի, ֊սէն տախի

14 գավմընկա միւնզամմ օլաճագսըն։ Զիրա Սին պէրրիյէսինտէ ճէմա'աթ նիզա՝ էթտիքլէրի վագըթ սուտա պէնի հուզուրլարընտա թա'զիզ էթմէյիպ՝ ֊էմրիմէ 'ասը օլտընըզ. Սին պէրրիյէսինտէ Կադէստէքի ֊Մերիպա սույը պու տըր.

15 Վէ Մովսէս ՐԱՊՊԱ խիթապէն, (16) ֊ձիւմլէ պէշէրին րուհլարընըն Ալլահը ՐԱՊՊ պու ճէմա'աթ հա-

17 զէրինէ պիր ատէմ նասպ էյլէսին. ֊Ո տախի անլէրին էօնլէրինճէ չըգըպ կիրսին, վէ անլէրի չըգարսըն վէ իչէրի կէթիրսին, քի ՐԱՊՊԸՆ ճէմա'աթը ֊չօպանը օլմայան սիւրիւ կիպի օլմասըն՝ տէտի։

18 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, ֊Քէնտիսինտէ Րուհ պուլունան Յեսու իպն ի Նաւէյի ալըպ՝ ֊իւզէրինէ

19 էլինկի գօյարագ, Անը քեահին Եղիազարըն վէ պիւթիւն ճէմա'աթըն հուզուրընտա տուրտուր. վէ ֊անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ անա թէնպիհ էտէրէք,

20 Պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն գանա իթա'աթ էթմէյէրի իչիւն ֊սէնին շանընտան անըն իւզէրինէ գօ։

21 ֊Ո տախի քեահին Եղիազարըն հուզուրընտա տուրուպ՝ անտէն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ֊Ուրիմ հիւքմինիւ սի՛ալ էյլէսին. քէնտիսի վէ անըն իլէ պէրապէր պէնի Իսրայէլին քեաֆֆէսի տախի վէ պիւթիւն ճէմա'աթ ֊պունսուն սէօզիյլէ չըգսընլար, վէ պունսուն

22 սէօզիւ իլէ կիրսինլէր։ Իմտի Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էթտիյի կիպի հարէքէթ էյլէյիպ Յեսույը ալտը, վէ անը քեահին Եղիազարըն վէ պիւթիւն ճէ-

23 մա'աթըն հուզուրընտա տուրտուրարագ, Մովսէս վասըթասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի կիպի, էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօյուպ ֊անա թէնպիհ էյլէտի։

ՊԱՊ 28

Թագտիվէլէրին մա'այէն վագըթտա Թագտիմի։ 3 Տա'իմի մուհրագա։ 9 Ակպտոմ, 11 այ պաշլարընտա, 16 պասեք պայրամընտա, 26 վէ Թուրֆանտա կէմիրլտիյինտէ օլան մուհրագա։

ֆ Պ. 18. 20, 23, 24։ Թէս. 10. 9։ Ցես. 13. 14, 33։ 14. 3։
ֆ Պ. 1. 49։
– Այ. 3։
Բ Պ. 1։ Թէս. 2. 14, 15։
ֆ Պ. 14. 28, 29։ 1 Կոր. 10 5, 6։
ֆ Պ. 14. 30։ —
– Պ. 26. 33։ 36. 1, 11։ Ցես. 17. 3։
Բ Պ. 14. 35։ 26. 64, 65։
ֆ Պ. 16. 1, 2։
ֆ Ցես. 17. 4։
Ե Խուր. 18. 15, 19։
Ղ Պ. 36. 2։
Ե Պ. 35. 29։
Ը Պ. 33. 47։ Թէս. 3. 27։ 32. 49։ 34. 1։
Ը Պ. 20. 24, 28։ 31. 2։ Թվ. 10. 6։
Ի Պ. 20. 12, 24։ Թէս. 1. 37։ 32. 51։ Մէգ. 106. 32։
Լ Խուր. 17. 7։
Լ Պ. 16. 22։ Ի'պր. 12. 9։
Խ Թէս. 31. 2։ 1 Մխլ. 8. 20։ 18. 13։ 2 Թէվ. 1. 10։
Ծ 3 Մխլ. 22. 17։ Զաբ. 10. 2։ Մատ. 9. 36։ Մարկ. 6. 34։
Կ Թվ. 41. 38։ Հաբ. 3. 10։ 11. 29։ 1 Մխլ. 16. 13, 18։
Հ Թէս. 34. 9։
Յ Թէս. 31. 7։
Ղ Ցես. 1. 16, 17։
Ճ Պաղ Պ. 11. 17, 28։ 1 Մխլ. 10. 6, 9։ 4 Մխլ. 2. 15։
Մ Պաղ Ցես. 9. 14։ Հաբ. 1. 1։ 20. 18, 23, 26։ 1 Մխլ. 23. 9։ 30. 7։
Յ Խուր. 28. 30։
Ն Ցես. 9. 14։ 1 Մխլ. 22. 10, 13, 15։
Շ Թէս. 3. 28։ 31. 7։ —

Digitized by Google

Վ է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պէնի
Իսրայէլէ էմր էտիպ անլէրէ սէօյլէ քի պանա խօշ րա-
'իհալը գուրպանլարըմ իչին -թագտիմէ օլան էքմէչի
պանա վագթընճա թագտիմ էթմէչէ տիգգաթ էտէլէր:
3 Վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէյլինիզ
գուրպանլար պունլար տըր, եա'նի հէր կիւն պիրէր
երլլըգ իքի գուսուրսըզ գուզու, տա'իմի մուհրագա
4 օլմագ իւզրէ. Պիր գուզույը սապահլայընն վէ օ պիր
5 գուզույը ախշամ իւսթիւ թագտիմ էյլէյէսին: Վէ
պիր ռուա'ը հին խալիս զէյթ եաղըյլէ եուղրուլմըշ
պիր էֆա 'իւշրիւ խասս ուն էքմէք թագտիմէսի
6 տէյիւ 'արզ օլունսուն: Պու՝ Սինա տաղընտա էմ-
օլունմըշ տա'իմի մուհրագա օլուպ, ՐԱՊՊԱ խօշ
7 րա'իհա օլմագ իւզրէ գուրպան տըր: Վէ մէշրուպաթ
թագտիմէսի օլարագ հէր պիր գուզու իչին պիր
րուա'ը հին օլսուն, մագտիստէ ՐԱՊՊ իչին միւս-
8 քիրի եէրէ տէօքէսին: Վէ օ պիր գուզույը ախշամ
իւսթիւ թագտիմ էյլէյէսին. սապահ էքմէք թագ-
տիմէսի կիպի վէ անըն մէշրուպաթ թագտիմէսի
կիպի էյլէյէսին. ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ
գուրպան տըր:
9 Վէ սէպէթ կիւնիւնտէ պիրէր երլլըգ իքի գուսուր-
սըզ գուզու վէ եաղլէ եուղրուլմըշ իքի 'իւշր խասս
ուն էքմէք թագտիմէսի վէ անըն մէշրուպաթ թագ-
10 տիմէսի օլսուն: Տա'իմի մուհրագա վէ անըն մէշրու-
պաթ թագտիմէսինտէն մա'տա հէր սէպէթին մուհ-
րագասը օլսուն:
11 Վէ այ պաշլարընտա ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ
իւզրէ իքի տանա վէ պիր գօչ վէ պիրէր երլլըգ եէտի
12 գուսուրսըզ գուզու, Վէ հէր պիր տանա իչին եաղլէ
եուղրուլմըշ իւչ 'իւշր խասս ուն էքմէք թագտիմէսի,
վէ պիր գօչ իչին եաղլէ եուղրուլմըշ իքի 'իւշր խասս
13 ուն էքմէք թագտիմէսի, Վէ հէր պիր գուզու իչին
պիրէր 'իւշր եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ուն էքմէք
թագտիմէսի տէյիւ թագտիմ էտէսինիզ. ՐԱՊՊԱ խօշ
14 րա'իհալը մուհրագա իչին գուրպան տըր: Վէ անլէ-
րին մէշրուպաթ թագտիմէսի հէր պիր տանա իչին
նըսֆը հին, վէ պիր գօչ իչին պիր սիւս ի հին, վէ
հէր պիր գուզու իչին պիր րուա'ը հին շէրապ օլսուն.
այտան այա սէնէ այլարընըն մուհրագասը պու տըր:
15 Վէ տա'իմի մուհրագատան մա'տա, մէշրուպաթ թագ-
տիմէսի իլէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ, ՐԱՊՊԱ
քէչիլէրտէն պիր էրկէճ թագտիմ օլունսուն:
16 Վէ պիրինճի այտա այըն օն տէօրտինճիւ կիւ-
17 նինտէ ՐԱՊՊԸՆ պասեքի օլուր: Վէ օլ այըն օն
սէչինճի կիւնիւնտէ պայրամ օլուպ՝ եէտի կիւն ֆէթիր
18 եէնիլէճէք տիր: Պիրինճի կիւնտէ մուգատտես ճէ-
մա'աթ օլուպ՝ իշ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ:
19 Վէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա գուրպանը օլմագ իւզրէ իքի
տանա վէ պիր գօչ վէ պիրէր երլլըգ եէտի գուզու
թագտիմ էտէսինիզ. անլէր սիզէ գուսուրսըզ օլսուն-
20 լար: Վէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի եաղլէ եուղ-
րուլմըշ խասս ուն օլսուն. հէր պիր տանա իչին իւ-
չէր 'իւշր, վէ հէր պիր գօչ իչին իքիշէր 'իւշր թագ-
21 տիմ էյլէյէսինիզ: Եէտի րէ'ս գուզուլարընն հէր պիրի
22 իչին պիրէր 'իւշր թագտիմ էյլէյէսին: Վէ սիզին
իչին, քէֆարէթ օլմագ իւզրէ, պիր էրկէճ կիւնահ
23 գուրպանը օլսուն: Պունլարը տա'իմի մուհրագա օլան
սապահ մուհրագասընտան մա'տա թագտիմ էյլէյէ-
24 սինիզ: Պու վէճհէ օլ եէտի կիւնլէրին հէր պիրինտէ,
ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ գուրպան թագ-
տիմ էտէսինիզ. տա'իմի մուհրագատան մա'տա պու
վէ անըն մէշրուպաթ թագտիմէսի թագտիմ օլունա-
25 ճագ տըր: Վէ եէտինճի կիւնտէ սիզէ մուգատտես ճէ-
մա'աթ օլուպ՝ իշ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ:
26 Վէ թուրֆանտա կիւնիւնտէ՝ հաֆթալար պայրամ-
նըզտա ՐԱՊՊԱ եէնի էքմէք թագտիմէսի թագտիմ
էթտիյինիզ վագթէ սիզէ մուգատտես ճէմա'աթ օլուպ՝
27 իշ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ: Վէ ՐԱՊՊԱ խօշ
րա'իհալը մուհրագա օլմագ իւզրէ իքի տանա, պիր
գօչ վէ պիրէր երլլըգ եէտի գուզու թագտիմ էտէսի-
28 նիզ: Վէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի եաղլէ եուղ-
րուլմըշ խասս ուն օլուպ՝ պիր տանա իչին իչէր
29 'իւշր վէ պիր գօչ իչին իքիշէր 'իւշր, Վէ եէտի գու-
30 զուլարընն հէր պիրի իչին պիրէր 'իւշր օլսուն: Վէ
սիզին իչին քէֆարէթ օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր
31 էրկէճ ըֆըէ եուէըէը: Պունլարը տա'իմի մուհրագա
վէ անըն էքմէք թագտիմէսինտէն մա'տա մէշրուպաթ
թագտիմէլէրի իլէ սիզէ գուսուրսըզ օլարագ թագ-
տիմ էյլէյէսինիզ:

ՊԱՊ 29

Պօրու չայրամընտա, 7 բէսը ի նէֆթա օլտըղընտա, 13 վէ խայմէ պայրամընըն սէքիզ կիւնիւնտէ, Թագտիմ օլունմագ մուհրագալար իլէ Թագտիմէլէր:

Վ է եէտինճի այտա այըն պիրինտէ մուգատտես
ճէմա'աթընըզ օլուպ՝ իշ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայա-
սընըզ. սիզէ պօրու սէտասը կիւնիւ օլաճագ տըր:
2 Վէ ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհալը մուհրագա օլմագ իւզրէ
պիր տանա, պիր գօչ վէ պիրէր երլլըգ եէտի գու-
3 սուրսըզ գուզու Թագտիմ էտէսինիզ: Վէ անլէրին էք-

ա Ղեւ. 3. 11։ 21. 6, 8։ Մատ. 1. 7, 12։
բ Խուր. 29. 38։
գ Խուր. 29. 40։
դ Խուպ. 16. 36։ Գ. 15. 4։
ե Ղեւ. 2. 1։
զ Խուր. 29. 42։ Գագ Ամովս. 5. 25։
է Եզեկ. 46. 4։
ը Գ. 10. 10։ 1 Միւլ. 20. 5։ 1 Թէվ. 23. 31։ 2 Թէվ. 2. 4։ Եզր. 3. 5։ Նէեմ. 10. 33։ Ես. 1. 13, 14։ Եզեկ. 45. 17. 46. 6։ Ովս. 2. 11։ Կող. 2. 16։
թ Գ. 15. 4-12։
ժ Այ. 22։ Գ. 15. 24։
ի Խուր. 12. 6, 18։ Ղեւ. 23. 5։ Գ. 9. 3։ Թէս. 16. 1։ Եզեկ. 45. 21։
լ Ղեւ. 23. 6։ [23. 7։
խ Խուր. 12. 16։ Ղեւ.
ծ Այ. 31։ Ղեւ. 22. 20։ Գ.29.8։ Թէս. 15.21։ 23. 5։ Գ. 9. 3։ Թէս. 16. 1։ Եզեկ. 45. 21։
կ Այ. 15։ [Մկիւնի
հ Ղեւ. 23. 6։ [23. 7։
ձ Խուր. 12. 16։ 13. 6։ Ղեւ. 23. 8։
ղ Խուր. 23. 16։ 34։
ճ Ղեւ. 23. 24։
մ Ելից. գուրպան Լր-
յ Խուր. 12. 16։ 13. 6։ Ղեւ. 23. 8։
ն Գ. 19։
շ Պագ Ղեւ. 23. 18, 19։
ո Այ. 19։ ——
չ Ղեւ. 23. 10, 15։ Թէս. 16. 10։ Ա'մալ. 2. 1։

Digitized by Google

մէք թագտիմէսի տէյիւ եաղլէ եուղրուլմըշ խասս
4 ուն՝ տանա իչիւն իւչ ՚իւշը, վէ գօչ իչիւն իքի ՚իւշը,
վէ եէտի գուզուլարըն հէր պիրի իչիւն պիրէր ՚իւշը
5 օլսուն. վէ սիզին իչիւն քէֆարէթ օլմագ իւզրէ քէ-
չիլէրտէն պիր էրկէճ կիւնահ գուրպանը օլարագ Ըճ-
6 ռՀ եահէնէդ: Պահլը ՚այ պաշը մուհրագասը վէ ա-
նըն էքմէք թագտիմէսինտէն վէ ՚տա՛իմի մուհրագա
վէ ՚գանունը իւզրէ անըն էքմէք թագտիմէսի իւէ
մէշրուպաթ թագտիմէլէրինտէն մա՛տա, ՐԱՊՊԱ խօշ
րա՛իհա օլմագ իւզրէ գուրպան օլաճագ տըր:
7 Վէ ՚պու եէտինճի այըն օնունտա մուգատտէս ճէ-
մա՛աթընըզ օլուպ՝ հիչ պիր իշ իշլէմէյէրէք ՚քէսր ի
8 նէֆս էտէսինիզ: Վէ ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛իհալը մուհ-
րագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիրէր
եըլլըզ եէտի գուզու, ՚սիզէ գուսուրսըզ օլարագ,
9 թագտիմ էտէսինիզ: Վէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի
եաղլէ եուղրուլմըշ խասս ուն, պիր տանա իչիւն իւչ
10 ՚իւշը, պիր գօչ իչիւն իքի ՚իւշը, Վէ եէտի գուզուլա-
11 րըն հէր պիրի իչիւն պիրէր ՚իւշը օլսուն: Վէ քէֆա-
րէթ ՚գուրպանընտան վէ տա՛իմի մուհրագա վէ էք-
մէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ թագտիմէլէրինտէն
մա՛տա, կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն
պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
12 Վէ ՚եէտինճի այըն օն պէշինտէ մուգատտէս ճէ-
մա՛աթընըզ օլուպ, իշ իւէ ասլա մէշղուլ օլմայարագ,
13 ՐԱՊՊԱ եէտի կիւն պայրամ էտէսինիզ: Վէ ՛ՐԱՊՊԱ
խօշ րա՛իհալը մուհրագա օլմագ իւզրէ գուրպան տէ-
յիւ օն իւչ տանա, իքի գօչ վէ պիրէր եըլլըզ օն տէօրթ
14 գուզու, գուսուրսըզ օլարագ թագտիմ էտէսինիզ: Վէ
անլէրին էքմէք թագտիմէսի եաղլէ եուղրուլմըշ խասս
ուն, օն իւչ տանալարըն հէր պիրի իչիւն իւչէր ՚իւշը,
15 իքի գօչլարըն հէր պիրի իչիւն իքիշէր ՚իւշը, Վէ օն
տէօրթ գուզուլարըն հէր պիրի իչիւն պիրէր ՚իւշը օլ-
16 սուն. Վէ տա՛իմի մուհրագա վէ անըն էքմէք թագ-
տիմէսի իւէ մէշրուպաթ թագտիմէսինտէն մա՛տա,
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էր-
կէճ Ըճռհ եահէնէդ:
17 Վէ իքինճի կիւնտէ օն իքի տանա, իքի գօչ վէ պի-
18 րէր եըլլըզ գուսուրսըզ օն տէօրթ գուզու, Վէ ՚գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրի՝ տանալար, գօչլար վէ գուզու-
19 լար իչիւն սայըլարընա կէօրէ օլսուն: Վէ տա՛իմի
մուհրագա վէ էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ
թագտիմէլէրինտէն մա՛տա, կիւնահ գուրպանը օլ-
մագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
20 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ օն պիր տանա, իքի գօչ վէ
21 պիրէր եըլլըզ օն տէօրթ գուսուրսըզ գուզու, Վէ ՚գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրի՝ տանալար, գօչլար վէ գուզու-
22 լար իչիւն սայըլարընա կէօրէ օլսուն: Վէ տա՛իմի
մուհրագա վէ անըն էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէսինտէն մա՛տա, կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
23 Վէ տէօրտինճիւ կիւնտէ օն տանա, իքի գօչ վէ
24 պիրէր եըլլըզ օն տէօրթ գուսուրսըզ գուզու, Վէ գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրի՝ տանալար, գօչլար վէ գուզու-
25 լար իչիւն սայըլարընա կէօրէ օլուպ, Տա՛իմի մուհ-
րագա վէ անըն էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ
թագտիմէսինտէն մա՛տա, կիւնահ գուրպանը տէյիւ
քէչիլէրտէն պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
26 Վէ պէշինճի կիւնտէ տօգուզ տանա, իքի գօչ վէ
27 պիրէր եըլլըզ օն տէօրթ գուսուրսըզ գուզու, Վէ գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրի՝ տանալար, գօչլար վէ գուզու-
28 լար իչիւն սայըլարընա կէօրէ օլուպ, Տա՛իմի մուհ-
րագա վէ անըն էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ
թագտիմէսինտէն մա՛տա, կիւնահ գուրպանը օլմագ
իւզրէ պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
29 Վէ ալթընճը կիւնտէ սէքիզ տանա, իքի գօչ վէ
30 պիրէր եըլլըզ օն տէօրթ գուսուրսըզ գուզու, Վէ գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրի՝ տանալար, գօչլար վէ գուզու-
31 լար իչիւն սայըլարընա կէօրէ օլուպ, Տա՛իմի մուհ-
րագա վէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէսինտէն մա՛տա, կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
32 Վէ եէտինճի կիւնտէ եէտի տանա, իքի գօչ վէ պի-
33 րէր եըլլըզ օն տէօրթ գուսուրսըզ գուզու, Վէ գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրի՝ տանալար, գօչլար վէ գուզու-
34 լար իչիւն սայըլարընա կէօրէ օլուպ, Տա՛իմի մուհ-
րագա վէ անըն էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ
թագտիմէսինտէն մա՛տա, կիւնահ գուրպանը օլմագ
իւզրէ պիր էրկէճ Ըճռհ եահէնէդ:
35 Սէքիզինճի կիւնտէ ՚պէօյիւք պայրամընըզ օլա-
36 րագ իշ իւէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ: Վէ ՐԱՊՊԱ
խօշ րա՛իհալը մուհրագա օլմագ իւզրէ գուրպան տէ-
յիւ պիր տանա, պիր գօչ վէ պիրէր եըլլըզ եէտի գու-
37 սուրսըզ գուզու թագտիմ էտէսինիզ: Վէ գանունը
իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ
թագտիմէլէրի՝ տանա, գօչ վէ գուզուլար իչիւն սայը-
38 լարընա կէօրէ օլուպ, Տա՛իմի մուհրագա վէ անըն
էքմէք թագտիմէսի իւէ մէշրուպաթ թագտիմէսինտէն

բ Պ. 28. 11։
գ Պ. 28. 3։
դ Պ. 15. 11, 12։
ե Ղեւ. 16. 29։ 23. 27։
զ Մէզ. 35. 13։ Ես. 58. 5։
է Պ. 28. 19։
ը Ղեւ. 16. 3, 5։
թ Ղեւ. 23. 33, վէ պայրի։ Թէս. 16. 13։
ժ Եզեկ. 45. 25։
ի Եզր. 3. 4։
լ Ամ. 3. 4, 9, 10։ Պ. 15. 12։ 28. 7, 14։
խ Ղեւ. 23. 36։

Digitized by Google

մա՛տա, կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր էրկէճ
ըագբա՛ էաէ-ընէչ։
39 »Պայրամլարընըզտա ¹նէզրլէրինիզ վէ միւթէպէրրի՛
թագտիմէլէրինիզ, եա՛նի մուհրագա վէ էքմէք թագ-
տիմէսի վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի վէ սէլամթի գուր-
պանլարընըզտան մա՛տա, ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէ-
յինիզ պունլար տըր։
40 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ հէր նէ քի էմր էյլէտի իսէ,
Մովսէս անլէրի պէնի Իսրայէլէ սէօյլէտի։

ՊԱՊ 30

Նէզրլէրին նագզ էտիլմէսի։ 3 Պաքիրէնին, 6 գէվճէնին, 9 վէ տուլ գադընընն նէզրինին միւաճէնա Ցուծուլմասը վէ իֆա օլունմասը գանունը։

Վէ Մովսէս պէնի Իսրայէլ ¯սըպթլարընըն րէ՛իս-
լէրինէ խիթապէն տէտի քի՝ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի
2 շէյ պու տըր. Եա՛նի ²պիր քիմսէ ՐԱՊՊԱ նէզր էտէր,
եախօտ ³եէմին էտէրէք նէֆսինէ ֆարզ գըլարսա,
⁴քէլամընը նագզ էթմէյիա՝ ⁵աղզընտան չըգանըն
քեաֆֆէսինի իճրա էյլէսին։
3 Վէ Նիսատան պիրի ՐԱՊՊԱ պիր նէզր էտէրսէ,
վէ սէպավէթինտէ փէտէրինին խանէսինտէ պիր շէյ
4 ֆարզ գըլար իսէ, փէտէրի տախի անըն նէզրինի
վէ նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը շէյի իշիտիր տէ փէ-
տէրի անա սիւքիւթ էտէրսէ, օլ վագըթ նէզրլէրինին
քեաֆֆէսի սապիթ օլուպ՝ նէֆսինէ հէր ֆարզ գըլ-
5 տըղը շէյ սապիթ օլուր։ Ամմա էկէր փէտէրի իշիթ-
տիյի կիւնտէ նէհի էտէրսէ, անըն նէզրլէրի վէ նէֆ-
սինէ ֆարզ գըլտըղը շէյլէրին հիչ պիրի սապիթ օլ-
մազ. ՐԱՊՊ տախի փէտէրի անա նէհի էթտիյի իշիւն
անը ՚աֆվ էտէճէք տիր։
6 Վէ էկէր *նէզր էթմիշ, եախօտ պէր-չէյէ նէֆսինէ
ֆարզ գըլմագ իւզրէ աղզընտան միւահազասըզ պիր
7 սէօզ չըգմըշ օլտըղը հալտէ էվլէնիր", Վէ զէվճի խա-
պէր ալըր տա՝ խապէր ալտըղը կիւնտէ անա սիւ-
քիւթ էտէրսէ, օլ վագըթ նէզրլէրի սապիթ օլուպ՝
8 նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը շէյլէր սապիթ օլուր։ Ամմա
էկէր զէվճի ¹խապէր ալտըղը կիւնտէ անա նէհի էտէր-
սէ, օլ վագըթ անըն իւզէրինտէ օլան նէզրինի վէ
աղզընտան չըգրպ նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը միւա-
հազասըզ սէօզիւ իպթալ էտէր. ՐԱՊՊ տախի անը
՚աֆվ էտէճէք տիր։
9 Լաքին տուլ իլէ պօշանմըշընն նէզրի վէ նէֆսինէ
ֆարզ գըլտըղը հէր շէյ անըն իւզէրինէ սապիթ օլուր։
10 Վէ էկէր օ զէվճինին խանէսինտէ օլուպ՝ նէզր էյլէտի
իսէ, եախօտ եէմինէլէ նէֆսինէ պիր շէյ ֆարզ գըլտը
11 իսէ, Վէ զէվճի իշիտիպ՝ անա սիւքիւթ էթմէքլէ անա
նէհի էթմէտի իսէ, օլ վագըթ ճիւմլէ նէզրլէրի սա-
պիթ օլուր, վէ նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը հէր շէյ սա-
12 պիթ օլուր։ Ամմա զէվճի իշիթտիյի կիւնտէ անլէրի
պիր վէճճլէ իպթալ էթտի իսէ, նէզր էթմէք վէ նէֆ-
սինէ պիր շէյ ֆարզ գըլմագ իշիւն աղզընտան չըգան
սէօզ սապիթ օլմագ. զէվճի անլէրի իպթալ էթմիշ
13 տիր. ՐԱՊՊ տախի անը ՚աֆվ էտէր։ Հէր նէզր վէ
քէսրի նէֆս էթմէք իւզրէ ֆարզ գըլտըղը եէմինի զէվճի
14 սապիթ, վէ զէվճի իպթալ էտէ պիլիր։ Վէ էկէր զէվճի
կիւնտէն կիւնէ անա սիւքիւթ էտէրսէ, օլ վագըթ
նէզրլէրինին եախօտ իւզէրինտէ օլան ֆարզլարընըն
քեաֆֆէսինի սապիթ էթմիշ օլուր, խապէր ալտըղը
կիւնտէ անա սիւքիւթ էթտիյի իշիւն անլէրի սապիթ
15 էթմիշ օլուր։ Ամմա էկէր անլէրի իշիթտիքտէն սօկրա
պիր վէճճլէ իպթալ էտէրսէ, օլ վագըթ անըն կիւնա-
հընըն ¹ճէզասընը քէնտիսի չէքէճէք տիր։
16 Զէվճ իլէ զէվճէսի պէյնինտէ, վէ փէտէր իլէ սէ-
պավէթինտէ օլուպ՝ փէտէրի խանէսինտէ պուլունան
գըզ պէյնինտէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի ֆէ-
րիզէլէր պունլար տըր։

ՊԱՊ 31

Մադիանլըլարըն գըրլընը վէ Բաղասանըն գաձլի։ 13 Մովսէսին նիւանը սաղ պրագմալարը իչիւն զապիճանա զոզապա կէլմէսի։ 19 ՚Աձէրլէր իլէ էսիրլէրինին վէ ալտըղլարը էշհանըն ուսուլը Քաճ-հիրի։ 25 Եաղմանըն ուսուլը Թագտիմի։ 48 Բապպա ՚տրզ օլունան միւճէպէրրի՛ Քագտիմէ։

Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն, (2)Պէնի Իսրա-
յէլ իչիւն ¯Մադիանլըլարտան ինթիգամ ալ. ²անտէն
3 սօկրա գավմընկա միւնզամմ օլաճագընըն՝ տէտի։ Մով-
սէս տախի գավմա խիթապէն՝ Սիզտէն պա՛զըլարը
ճէնք իչիւն սիլահլանըպ՝ Մադիան ՚ալէյհինէ կիթ-
մէքլէ Մադիանտան ՐԱՊՊԸՆ ինթիգամընը ալընը-
4 լար։ Իսրայէլին սըպթլարընըն քեաֆֆէսինտէն, հէր
սըպթտան պինկէր նէֆէր ճէնկէ կէօնտէրէսինիզ՝ տէտի։
5 Վէ Իսրայէլին պինկլէրինտէն, հէր սըպթտան պինկէր
նէֆէր ճէնք իչիւն սիլահլանմըշ օլարագ՝ օն իքի պինկ
6 նէֆէր ինթիխապ օլունուպ, Մովսէս անլէրի, հէր
սըպթտան պինկէր նէֆէր օլարագ, վէ անլէր իլէ պէ-
րապէր քեահին Եղիազարընն օղլու Փենէհէս, մուգատ-
տէս ալէթլէր վէ ³ի՛լան պօրուվարը տախի էլինտէ
7 պուլունարագ, ճէնկէ կէօնտէրտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մով-
սէսէ էմր էյլէտիյի կիպի Մադիանլըլար ՚ալէյհինէ
ճէնք էթմէքլէ ⁴էրքէքլէրինին քեաֆֆէսինի ⁵գաթլ էթ-

---

¹ Ղեւ. 23. 2։ 1 Թէվ. 23. 31։ 2 Թէվ. 31. 3։ Եզր. 3. 5։ Նէհմ. 10. 33։ Ես. 1. 14։
² Ղեւ. 7. 11, 16։ 22. 21, 23։ —
³ Դ. 1. 4, 16։ 7. 2։
⁴ Ղեւ. 27. 2։ Թէս. 23. 21։ Հաբ. 11. 30, 35։ Վա՛. 5. 4։
⁵ Ղեւ. 5. 4։ Մատ. 14. 9։ Ա՛մոլ. 23. 14։
⁶ Մէզ. 55. 20։
⁷ Ծոր. 22. 27։ Մէզ. 22 25։ 50. 14։ 66. 13, 14։ 116. 14, 18։ Նաւ. 1. 15։
* Ե-ԼՕՐ՝ էվլէնիր տէ

նէզր էթմիշ եախօտ պիր չէյէ նէֆսինէ ֆարզ գըլմագ իւզրէ աղզընտան միւահազասըզ պիր սէօզ չըգմըշ օլուր
⁸ Թէք. 3. 16։ —
⁹ Դ. 25. 17։
¹⁰ Դ. 27. 13։
¹¹ Դ. 10. 9։
¹² Պադ Հաբ. 6. 1, 2, 33։
¹³ Թէս. 20. 13։ Հաբ. 21. 11։ 1 Միւլ. 27. 9։ 3 Միւլ. 11. 15, 16։

Digitized by Google

8 տիլէր: Վէ մագթուլլար արասընտա Մադիան մէլիք-
լէրինի, եա՛նի Եւի վէ Րոկոմ վէ Սուր վէ Ուր վէ Ռո-
բէյի, եա՛նի Մադիանըն պէշ մէլիքլէրինի գաթլ էթ-
տիլէր. Բաղաամ իպն ի Բէովրը տախի գըլըճլէ գաթլ
9 էթտիլէր: Վէ պէնի Իսրայէլ Մադիանըլլարըն գարը-
լարընը վէ չօճուգլարընը էսիր էտիպ՝ անլէրին հայ-
վանլարընըն վէ սիւրիւլէրինին վէ էմվալընըն քեաֆ-
10 ֆէսինի եաղմա էթտիլէր: Վէ սաքին օլտըգլարը
ճիւմլէ շէհրլէրի իլէ հէփ քէօյլէրինի աթէշէ եագ-
11 տըլար: Վէ կէրէք ինսան, կէրէք հայվան օլսուն,
12 Եաղմա վէ ղանիմէթին քեաֆֆէսինի ալըպ, Էսիր-
լէրի վէ ղանիմէթի վէ եաղմայը Մովսէսէ վէ քեահին
Եղիազարա վէ պէնի Իսրայէլ ճէմա՛աթընա՝ Երիքովա
եագրն Յորդանանըն եանընտաքի Մովաբ սահրալա-
րընտա օլան օրտույա կէթիրտիլէր:
13 Վէ Մովսէս իլէ քեահին Եղիազար վէ ճէմա՛աթըն
հէփ րէ՛իսլէրի օրտուտան տըշարը անլէրի իսթիգ-
14 պալէ չըգտըլար: Վէ Մովսէս ճէնք սէֆէրինտէն՝ ավ-
տէթ էտէն՝ ասքէրին նազըրլարընա՝ պին պաշը վէ
15 եիւզ պաշըլարա ղազապա կէլտի: Վէ Մովսէս անլէրէ
տէտի քի՝ Նիսանըն քեաֆֆէսինի սաղ մը պրագ-
16 տընըզ: Իշթէ Բաղաամըն քէլամը յլէ պունլար պէնի
Իսրայէլէ փոգովր մատտէսինտէ ՐԱՊՊԱ գարշը՝ իս-
եանա սէպէպ օլարագ, ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընտա
17 թա՛ուն վագը՝ օլտու: Վէ շիմտի Չօճուգլարտան հէր
էրքէյի գաթլ էտիպ՝ էրքէք իլէ եաթմագլէ էրքէք
18 պիլմիշ հէր գարըյը գաթլ էտինիզ: Վէ նիսատան
կէնճ օլուպ՝ էրքէք եաթաղընը պիլմէմիշ օլանլարընը
19 ճիւմլէսինի քէնտինիզէ սաղ պրագընըզ: Սիզ տախի
եէտի կիւն օրտուկեահրն խարիճինտէ գալըպ՝ պիր
քիմսէյի գաթլ էթմիշ օլան վէ մագթուլա տօգուն-
մըշ օլանլարընն ճիւմլէսի՝ քէնտինիզի վէ էսիրլէրի-
նիզի իչիւնճիւ կիւնտէ ույէ եէտինճի կիւնտէ թաթհիր
20 էտինիզ: Վէ հէր լիպաս վէ տէրիտէն օլան հէր գապ,
վէ քէչի գըլընտան եափըլմըշ օլան հէր շէյի, վէ ա-
ղաճ գապլարըն քեաֆֆէսինի թաթհիր էտինիզ:
21 Վէ քեահին Եղիազար ճէնկէ կիթմիշ օլան ասք-
քէրէ տէտի քի՝ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի ֆէ-
22 րիզէ ի շէր՛իյէ պու տըր. Եալընըզ ալթուն վէ կիւ-
միւշ վէ պագըր վէ տէմիր վէ գալայ վէ գուրշուն,
23 Աթէշտէն կէչէ պիլէն հէր շէյի աթէշտէն կէչիրինիզ,
վէ թահիր օլուր, ֆագաթ թաթհիր սույու իլէ թաթ-
հիր օլունաճագ տըր. վէ աթէշտէն կէչէմէյէն շէյլէ-
24 րին քեաֆֆէսինի սուտան կէչիրինիզ: Վէ եէտինճի
կիւնտէ լիպասլարընըզը երյգայրպ թահիր օլասը-
նըզ. անտէն սօկրա օրտույա կիրէճէքսինիզ:
25 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (26) Սէն
վէ քեահին Եղիազար վէ ճէմա՛աթըն խանէտաճն րէ-
՛իսլէրի, կէրէք ինսանտան կէրէք հայվանտան, ախզ
27 ու եաղմա էտիլէնին հիսապընը ալասընըզ: Վէ Եաղ-
մայը ճէնկէկ կիթմիշ ասքէր իլէ պիւթիւն ճէմա՛աթըն
28 արասընտա եարը եարըյա թագսիմ էտէսին: Վէ ճէնկէկ
կիթմիշ ասքէրլէրէ Էյ-ղե Էլ-ղտան կէրէք ատէմ, կէ-
րէք սըղըր վէ կէրէք մէրքէպ վէ կէրէք գօյուն օլսուն.
ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի օլմագ իւզրէ պէշ եիւզտէ պիրէր
29 ճան ալասըն: Անլէրէ Էյ-ղե նըսֆտան անը ալըպ՝
ՐԱՊՊԱ թագտիմէ օլմագ իւզրէ քեահին Եղիազարա
30 վէրէսին: Վէ պէնի Իսրայէլէ Էյ-ղե նըսֆտան, կէ-
րէք ատէմ, կէրէք սըղըր վէ կէրէք մէրքէպ վէ կէ-
րէք գօյուն օլսուն, հայվանաթըն քեաֆֆէսինտէն
Էլլիտէ պիրէր րէ՛ս ալըպ՝ անլէրի ՐԱՊՊԸՆ մէսքէ-
նինին մուհաֆազասընա մէ՛մուր օլան Ղեփլիլէրէ վէ-
31 րէսին: Վէ Մովսէս իլէ քեահին Եղիազար ՐԱՊՊԸՆ
Մովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի եափտըլար:
32 Վէ ճէնկէկ կիտէն ասքէրին եաղմա էթտիքլէրի
եաղմա վէ ղանիմէթին մրգտարը ալթը եիւզ եէթ-
33 միշ պէշ պին գօյուն, Վէ եէթմիշ իքի պին սըղըր,
34 Վէ ալթմըշ պիր պին մէրքէպ, (35) Վէ ինսան օլա-
րագ էրքէք եաթաղը պիլմէմիշ նիսանըն ճիւմլէսի
օթուզ իքի պին նուֆուս իտի:
36 Վէ ճէնկէկ չըգանլարըն հիսսէսի օլան նըսֆ՝ իչ
եիւզ օթուզ եէտի պին պէշ եիւզ րէ՛ս գօյուն իտի;
37 Վէ գօյունլարտան ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի ալթը եիւզ եէթ-
38 միշ պէշ իտի: Վէ սըղըր օթուզ ալթը պին օլուպ՝
39 ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի եէթմիշ իքի, Վէ մէրքէպլէր օթուզ
պին պէշ եիւզ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի ալթմըշ պիր,
40 Վէ ատէմլէրին մրգտարը օն ալթը պին օլուպ՝ ՐԱՊ-
41 ՊԸՆ հիսսէսի օթուզ իքի նուֆուս իտի: Վէ Մովսէս
ՐԱՊՊԱ թագտիմ օլունան հիսսէյի՝ ՐԱՊՊԸՆ քէն-
տինսինէ էմր էյլէտիյի կիպի քեահին Եղիազարա վէրտի:
42 Վէ պէնի Իսրայէլին օլմագ իւզրէ Մովսէսին ասք-
քէրլէրտէն ալտըղը նըսֆտան Բաղդը հէաէնէ ալտը:
43 Վէ ճէմա՛աթըն հիսսէսի օլան նըսֆ՝ իչ եիւզ օթուզ
44 եէտի պին պէշ եիւզ գօյուն, Վէ օթուզ ալթը պին սը-
45 ղըր, Վէ օթուզ պին պէշ եիւզ մէրքէպ, (46) Վէ օն
47 ալթը պին նէֆէր ատէմ իտի: Վէ Մովսէս պէնի Իս-
րայէլին հիսսէսի օլան նըսֆտան, կէրէք ինսան կէ-
րէք հայվան օլսուն, ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի
կիպի, էլլիտէ պիրէր ալըպ՝ անը ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնի-
նին մուհաֆազասընա մէ՛մուր օլան Ղեփլիլէրէ վէրտի:
48 Վէ ճինսուտըն պին՝ղէրինէ նազըր օլան պին պա-
49 շըլար վէ եիւզ պաշըլար Մովսէսէ եագլաշըպ, Անա
տէտիլէր քի՝ Գուլլարընգ էլիմիզտէ մէվճուտ օլան ասք-
քէրի սայտըգ, վէ պիզտէն պիր քիմսէ էքսիք տէյիլ

ա Ցեա. 13. 21:
բ Ցես. 13. 22:
գ Թէս. 20. 14:
դ Պագ Թէս. 20. 13:
ե 1 Մխ. 15. 3:
զ Պ. 24. 14: 2 Պետ. 2. 15: Վահ. 2. 14:
է Պ. 25. 2:
ը Պ. 25. 9:
թ Հաբ. 21. 11:
ժ Պ. 5. 2:
ի Պ. 19. 11, վէ ղայրի։
լ Պ. 19. 9, 17:
խ Ղեւ. 11. 25:
ծ Ցես. 22. 8: 1 Մխ. 30. 24:
կ Պագ Ես. 30, 47: Պ. 18. 26:
հ Պագ Ես. 42-47:
ձ Պ. 3. 7, 8, 25, 31, 36: 18. 3, 4:
ղ Պագ Պ. 18. 8, 19:
ճ Ես. 30:

Digitized by Google

50 տիր: Պու էճլտէն պիզտէն հէր պիրի նէ քի պուլտու
իսէ, ալթուն թէզեհինաթ, զէնճիրլէր վէ պիլէզիքլէր,
եիւզիւքլէր, քիւփէլէր վէ կէրտանլըգլար, ՐԱՊՊՐՆ
հուզուրընտա ճանլարրմըզ իչիւն քէֆարէթ օլմագ
51 իւզրէ, ՐԱՊՊԱ թագտիմէ տէչիւ կէթիրտիք: Վէ
Մովսէս իլէ քահին Եղիազար՝ քեաֆֆէսի իշլէնմիշ
թէզեհինաթ օլարագ ալթունը անլէրտէն գապուլ էտիպ,
52 Պին պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլար թարաֆընտան
ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթտիքլէրի թագտիմէ ալթունըննըն
քեաֆֆէսի օն ալթը պին եէտի եիւզ էլլի մըսգալ իտի:
53 Ա'Ասքէրլէրտէն հէր պիրի քէնտիսի իչիւն եաղմա էթ-
54 միշ իտի: Վէ Մովսէս իլէ քահին Եղիազար պին
պաշըլարտան վէ եիւզ պաշըլարտան ալթունը գա-
պուլ էտիպ՝ անը ՐԱՊՊՐՆ հուզուրընտա պէնի Իս-
րայէլէ թէզքեար օլմագ իւզրէ ճէմա'աթ չատըրընա
կէթիրտիլէր:

ՊԱՊ 32

Ռուբէն իլէ Գադ սըպՁլարընըն ցորդանանըն էօթէսինտէ միրաս խաՄէմէլէրին: 6 Մովսէսին անլէրի Ցա'զիր, 16 վէ սօնրա անլէրին ՍէրլիֆաՁընը գապուլ էՁմէսի, 33 վէ օլ տիյարը անլէրէ վէրիլմէսի: 39 Տիյարը զապթ էՁմէլէրին:

Վէ պէնի Ռուբէն իլէ պէնի Գադրն հայվանաթը
զիյատէնիյլէ չօգ իտի. վէ Ցազեր իլէ Գաղաադ տի-
յարլարընը կէօրտիւէր, վէ իշրէթ օլ եէր հայվանաթա
2 ԴԱՆԱՆ պիր մահալ իտի: Վէ պէնի Գադ իլէ պէնի
Ռուբէն կէլիպ՝ Մովսէս վէ քեահին Եղիազար իլէ ճէ-
3 մա'աթ րէ'իսլէրինէ խիթապէն, Ատարովթ վէ Դեբոն
վէ Յազեր վէ Նամրա վէ Եսբոն վէ Եղէաղէ վէ Սե-
4 բամա վէ Նաբաւ վէ ԲԷան, Իսրայէլ ճէմա'աթը էօ-
նիւնտէ ՐԱՊՊՐՆ վուրտրդը տիյար՝ հայվանաթա ԴԱ-
ՆԱՆ եէր տիր, գուլլարընկընն տախի հայվանաթը վար՝
5 տէտիլէր. Իմտի նազարընկտա լութֆ պուլտրգ իսէ,
պու տիյար գուլլարընկա միլք օլմագ իւզրէ վէրիլիպ,
պիզի Յորդանանտան կէչիրմէ՝ տէտիլէր
6 Մովսէս տախի պէնի Գադ իլէ պէնի Ռուբէնէ տէտի
քի՝ Պիրատէրլէրինիզ ճէնկէ կիտիպ տէ սիզ պուրատա
7 օթուրաճաՁ մը սընընըզ: Վէ նիչիւն պէնի Իսրայէլի
ՐԱՊՊՐՆ քէնտիլէրէ վէրտիյի տիյարա կէչմէքտէն
8 եիւրէքսիզ էտէրսինիզ: Եճտատընըզ Ցանլէրի Կադէս-
բառնեատան տիյարը մու'այէնէ էթմէչէ կէօնտէր-
9 տիյիմ զէման պէօյլէ էթտիլէր: Զիրա ԵԷշքող վատի-
սինէ գատար չրգրպ՝ տիյարը կէօրտիւքլէրինտէ,
ՐԱՊՊՐՆ քէնտիլէրէ վէրտիյի տիյարա կիրմէքտէն
10 պէնի Իսրայէլի եիւրէքսիզ էթտիլէր: ԵՎէ ՐԱՊՊՐՆ
11 ղազապը օլ կիւն ալէվլէնիպ՝ եէմին էտէրէք, Մըսըր-

տան չրգմըշ օլուպ, Ֆէրմի եաշընը կէչկին օլան
ատէմլէր Ֆպանա քեամիլէն թապի' օլմատրգլարը
իչիւն՝ Աբրահամա, Իսահակա վէ Յակոբա ՀԷՐԴԷՆ եէ-
12 մին էթտիյիմ տիյարը ասլա կէօրմէյէճէքլէր. Եալը-
նըզ կենեզի Քաղեբ իպնի Յեփոնէ վէ Յեսու իպնի
Նաւէ ՐԱՊՊԱ քեամիլէն թապի' օլտրգլարը իչիւն
13 ՀԷՐԴԷՆ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊՐՆ ղազապը Իսրայէլ
'ալէյհինէ ալէվլէնիպ՝ անլէրի Ցգրրգ սէնէ, թա ՐԱՊ-
ՊՐՆ հուզուրընտա օլ քէօթիւլիւք իշլէյէն նէսլինի
ճիմլէսի թէլէֆ օլունճայա գատար, պէրրիյէտէ տօ-
14 լաշտըրտը: Վէ իշրէթ սիզ կիւնահքեար ատէմլէրին
պիւրւրիյէթի օլարագ, փէտէրլէրինիզին եէրինէ գալ-
գրպ՝ ՐԱՊՊՐՆ Ֆխըշմ ու ղազապընը Իսրայէլ իւզէ-
15 րինէ տահա արթտրըրըսընըզ: Զիրա Ցանա թապի'
օլմագտան տէօնէրսէնիզ, օ տախի անլէրի պէ թէք-
րար պէրրիյէտէ պրագաճագ տըր. սիզ տախի պու
գավմըն քեաֆֆէսինի հէլագ էթմիշ օլուրսընըզ:
16 Անլէր տախի անա եագլաշրպ տէտիլէր քի, Պիզ
պուրատա հայվանաթրմըզ իչիւն աղրլլար, վէ էհլ ի
17 պէյթիմիզ իչիւն շէհրլէր պինա էտէլիմ. Լաքին Ֆպիզ
թա անլէրի եէրլէրինէ կէօթիւրինճէյէ գատար՝ սի-
լահլանմըշ օլարագ՝ պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէն կի-
տէճէյիզ. էհլ ի պէյթիմիզ տախի պու տիյարըն էհա-
լիսի եիւզինտէն միւաթահքէմ շէհրլէրտէ տուրաճագ-
18 լար. Վէ Ֆպէնի Իսրայէլին հէր պիրի քէնտի միրասընա
մալիք օլունճայա գատար խանէլէրիմիզէ տէօնմէյէ-
19 ճէյիզ: Զիրա Ֆմիրասըմըզ Յորդանանըն պէրի թա-
րաֆընտա շարգ թարաֆընա տիւշմիւշ օլմաղէ,
պիզ անլէր իլէ պէրապէր Յորդանանըն էօթէ թարա-
ֆընտա միրաս ալմայաճաղըզ:
20 Վէ 'Մովսէս անլէրէ տէտի քի՝ Եկէր պու շէյի իճրա
էտիպ ՐԱՊՊՐՆ հուզուրընտա ճէնք իչիւն սիլահլան-
մըշ օլարագ, սիզտէն սիլահը օլանըն քեաֆֆէսի,
21 ՐԱՊՊՐՆ հուզուրընտա՝ թա Օ տիւշմէնլէրինի էօնիւն-
տէն թարտ էտինճէյէ գատար Յորդանանտան կէչէր
22 իսէ, Վէ 'օլ տիյար ՐԱՊՊՐՆ հուզուրընտա ֆէթհ օլու-
նուպ տա Ցանտէն սօկրա տէօնէրսէնիզ, օ զէման
ՐԱՊՊՐՆ 'ինտինտէ վէ Իսրայէլ 'ինտինտէ սուչսուզ
օլուրսընըզ. Ֆպու տիյար տախի ՐԱՊՊՐՆ հուզու-
23 րընտա միւքիւնիւզ օլուր: Ամմա էկէր պէօյլէ էթ-
մէզսէնիզ, իշրէթ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթմիշ օլուր-
սընըզ, վէ մա'լիւմիւնիւզ օլսուն քի Ֆկիւնահրնըզ սիզի
24 պուլաճագ տըր: Ֆէհլ ի պէյթինիզ իչիւն շէհրլէր,
վէ սիւրիւլէրինիզ իչիւն աղրլլար եափրպ՝ աղզընըզ-
տան չրգան սէօզիւ իճրա էյլէյինիզ:

- Խուր. 30. 12, 16:
- Թէս. 20. 14:
- Խուր. 30. 16:

- Դ. 21. 32: Ցես. 13. 25: 2 Մխ. 24. 5:
- Այ. 36:
- Այ. 38:
- Այ. 38:
- Դ. 21. 24, 34:
- Դ. 13. 3, 26:
- Թէս. 1. 22:
- Դ. 13. 23, 24: Թէս. 1. 24, 28:
- Դ. 14. 11, 21: Թէս. 1. 34:
- Դ. 14. 28, 29: Թէս. 1. 35:
- Դ. 14. 24, 30:
- Դ. 14. 24: Թէս. 1. 36: Ցես. 14. 8, 9:
- Դ. 14. 33-35:
- Դ. 26. 64, 65:
- Թէս. 1. 34:
- Թէս. 30. 17: Ցես. 22. 16, 18: 2 Թվ. 7. 19: 15. 2:
- Ցես. 4. 12, 13:
- Ցես. 22. 4:
- Այ. 33: Ցես. 12. 1: 13. 8:
- Թվ. 3. 18: Ցես. 1. 14: 4. 12, 13:
- Թէս. 3. 20: Ցես. 11. 23: 18. 1:
- Ցես. 22. 4:
- Թվ. 3. 12, 15, 16, 18: Ցես. 1. 15: 13. 8, 32: 22. 4, 9:
- Թէք. 4. 7: 44. 16: Ես. 59. 12:
- Այ. 16, 34, վէ ղայրհ:

Digitized by Google

25 Իմտի պէնի Գադ իլէ պէնի Ռուբէն Մովսէսէ խի-
թապէն՝ Գուլլարընկ էֆէնտիմիզին էմրի մուճպինճէ
26 հարէքէթ էտէճէքլէր։ ¬Զօճուգլարըմըզ վէ նիսվանը-
մըզ վէ սիւրիւլէրիմիզ իլէ հայվանլարըմըզըն քեաֆ-
ֆէսի պուրատա Գաղաադ շէհրլէրինտէ տուրուպ,
27 ¦Գուլլարընկըն ճիմլէսի էֆէնտիմիզին էմրի մուճէ-
պինճէ ճէնք իչիւն սիլահլանմըշ օլարագ, ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա մուհարէպէյէ Յորդանանտան կէչէճէք-
լէր՝ տէտիլէր։
28 ¬Օվ վագըթ Մովսէս՝ քեահին Եզիազար վէ Յեսու
իպն ի Նաւէ վէ պէնի Իսրայէլ սըպթլարընըն խանէ-
տան րէ՛իսլէրինէ անլէրին հագգընտա էմր էտիպ,
29 Մովսէս անլէրէ տէտի քի՝ Էկէր պէնի Գադ իլէ պէնի
Ռուբէն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ճիմլէսի ճէնք իչիւն
սիլահլանմըշ օլարագ սիզին իլէ Յորդանանտան կէ-
չէրէք, օվ տիյար էօնիւնիւզտէ ֆէֆհ օլունուր իսէ,
օ զէման անլէրէ Գաղաադ տիյարընը, միւլք օլմագ
30 իւզրէ վէրէճէքսինիզ. Ամմա էկէր սիլահլանմըշ օլա-
րագ սիզին իլէ կէչմէզլէր իսէ, անլէրին միւլքիւ սի-
31 զին իլէ պէրապէր Քանան տիյարընտա օլսուն։ Վէ
պէնի Գադ իլէ պէնի Ռուբէն ճէվապ վէրիպ, ՐԱՊ-
ՊԸՆ՝ գուլլարընկա էմր էթտիյի կիպի հարէքէթ էտէ-
32 րիզ։ Պիզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սիլահլանմըշ օլա-
րագ Քանան տիյարընա կէչէճէյիզ, վէ պիզիմ միրա-
սըմըզըն միւլքիւ Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա
33 օլսուն՝ տէտիլէր ¬Իմտի Մովսէս անլէրէ, եա՛նի պէնի
Գադ իլէ պէնի Ռուբէն վէ Յովսէֆին օղլու Մանասէ-
նին նըսֆը սըպթընա Ամորիլէր մէլիյի ¦Սեհոնըն
մէմլէքէթինի վէ Բասան մէլիյի Ովգըն մէմլէքէթինի,
եա՛նի տիյար իլէ շէհրլէրի վէ էթրաֆ տիյարըն շէհր-
լէրինին հուտուտը տախիլինտէ օլան եըլէրի վէրտի։
34 Վէ պէնի Գադ, ¬Դիբոն վէ Ատարովթ վէ ¦Արոէր,
35 Վէ Ատրոթ–սովփան վէ Յազեր վէ Յոգբէհան, (36) Վէ
¦Բեթ՛նամրան վէ Բեթարան ¬միւսթահկէմ շէհրլէրի
վէ սիւրիւ աղըլլարընը եափտըլար։
37 Պէնի Ռուբէն տախի ¦Եսբոն վէ Եղէաղէ վէ Կա-
38 րիաթեմ, Վէ ¦Նաբաւ վէ ¦Բէէլմօն, (¦քի պունլարըն
իսմլէրինի թէպտիլ էթտիլէր,) վէ տախի Սէբամա
պինա էթտիլէր վէ պինա էթտիքլէրի շէհրլէրէ *¦էնոէ
իսմլէրիյլէ՝ թէսմիյէ էթտիլէր։
39 Վէ ¬պէնի Մաքիր իպն ի Մանասէ Գաղաադա կի-
տիպ անը ֆէթհ էտէրէք՝ իչինտէ պուլունան Ամորի-
40 լէրի թարտ էթտիլէր։ Վէ Մովսէս ¦Գաղաադը Մա-
քիր իպն ի Մանասէյէ վէրմէքլէ, օ օրատա սաքին օլ-
41 տու։ ¦Վէ Յայիր իպն ի Մանասէ կիտիպ անլէրին
գասապալարընը ֆէթհ էտէրէք, անլէրէ Հաւօթ–յա-
42 յիր թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Նոբահ կիտիպ՝ Կանաթ իլէ
քէօյլէրինի ֆէթհ էտէրէք՝ անա քէնտի իսմիյլէ Նո-
բահ թէսմիյէ էյլէտի։

ՊԱՊ 33

Պէնի Իսրայէլին նագլէրի։ 50 Քանանլըլարընը մահվը իչիւն օլան էմր։

Մովսէս իլէ Ահարոնըն վասըթասըյլէ Մըսըր
տիյարընտան ճիւնուտլէրի իլէ չըգան պէնի Իսրայէ-
2 լին մէնզիլլէրի պունլար տըր։ Մովսէս տախի ՐԱՊ-
ՊԸՆ էմրիյլէ անլէրին նագլէրինի մէնզիլ պէ մէնզիլ
եազտը վէ նագլէրինէ կէօրէ մէնզիլլէրի պունլար
3 տըր. ¬Պիրինճի այտա՝ պիրինճի այըն օն պէշինճի
կիւնիւնտէ ¦Ռամսէստէն նագլ էտիպ՝ պասեք էրթէ-
սինտէ պէնի Իսրայէլ ¦եիւքսէք էլ իլէ ճիմլէ Մըսըր-
4 լըլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ չըգտըլար։ Վէ Մըսըր-
լըլար՝ ¦ՐԱՊՊ անլէրին իլահլարը՛ալէյհինտէ հիւքմ
իճրա էյլէյէրէք, ¦իչլէրինտէ թէլէֆֆ էթտիյի իլք տօղ-
մուշլարըն ճիմլէսինի տէֆն էտիյօրլար իտի։
5 ¬Պէնի Իսրայէլ տախի Ռամսէստէն նագլ էտիպ՝
6 Սոկքովթտա գօնտըլար։ Վէ ¦Սոկքովթտան նագլ
էտիպ՝ պէրրիյէնին քէնարընտա վագը՛ Ոթոմտա գօն-
7 տըլար Վէ ¦Ոթոմտան նագլ էտիպ՝ Բէեղսեփոն գար-
շըսընտա վագը՛ Փիահիրոթա տօղրու տէօնիւպ՝ Մագ-
8 թող էօնիւնտէ գօնտըլար։ Վէ Փիահիրոթ էօնիւնտէն
նագլ էտիպ՝ ¦տէնիզին օրթասընտան պէրրիյէյէ կէչ-
տիլէր. վէ Ոթոմ պէրրիյէսինտէ իչ կիւնլիւք եօլ կի-
9 տիպ՝ Մեռատա գօնտըլար։ Վէ Մեռատան նագլ
էտիպ՝ ¦Եղիմէ կէլտիլէր. վէ Եղիմտէ օն իքի սու փու-
կարը վէ եէթմիշ խուրմա աղաճը պուլունմաղլէ՝ օրա-
10 տա գօնտըլար։ Վէ Եղիմտէն նագլ էտիպ՝ Պահր ը
11 Ահմէր սահիլինտէ գօնտըլար։ Վէ Պահր ը Ահմէրտէն
12 նագլ էտիպ՝ ¦Սին պէրրիյէսինտէ գօնտըլար։ Վէ Սին
պէրրիյէսինտէն նագլ էտիպ՝ Դափկատա գօնտըլար։
13 Վէ Դափկատան նագլ էտիպ՝ Եղուստա գօնտըլար։
14 Վէ Եղուստան նագլ էտիպ՝ ¬Ռափիդիմտէ գօնտըլար,
վէ օրատա գավմ իչիւն իչէճէք սու պուլունմատը։
15 Վէ Ռափիդիմտէն նագլ էտիպ՝ ¦Սինա պէրրիյէսինտէ
16 գօնտըլար։ Վէ Սինա պէրրիյէսինտէն նագլ էտիպ՝
17 ¦Կիբրոթ–հաթթաավատա գօնտըլար։ Վէ Կիբրոթ–
հաթթաավատան նագլ էտիպ՝ ¦Ասերովթտա գօնտը-
18 լար։ Վէ Ասերովթտան նագլ էտիպ՝ ¬Ռաթամատա
19 գօնտըլար։ Վէ Ռաթամատան նագլ էտիպ՝ Ռեմօն–
20 փարէստէ գօնտըլար։ Վէ Ռեմօն–փարէստէն նագլ

ա Ցես. 1. 14։
բ Ցես. 4. 12։
գ Ցես. 1. 13։
դ Թէս. 3. 12-17։ 29. 8։ Ցես. 12. 6։ 13.8։ 22. 4։
ե Պ. 21. 24, 33, 35։
զ Պ. 33. 45, 46։
է Թէս. 2. 36։
ը Ել.յ. 3։
թ Ել.յ. 24։
ժ Պ. 21. 27։
ի Ես. 46. 1։
լ Պ. 22. 41։
խ Պագ Ել.յ. 3։ Խուր. 23. 13։ Ցես. 23. 7։
* Ե–Խօ՝ վայէէ իսմլէրէլէ
ծ Թէք. 50. 23։
կ Թէս. 3. 12, 13, 15։ Ցես. 13. 31։ 17. 1։
հ Թէս. 3. 14։ Ցես. 13. 30։ 1 Թէվ. 2. 21-23։
ձ Խուր. 12. 2։ 13. 4։
ղ Խուր. 12. 37։
ճ Խուր. 14. 8։
մ Խուր. 12. 12։ 18. 11։ Ես. 19. 1։ Վահ. 12. 8։
յ Խուր. 12. 29։
ն Խուր. 12. 37։
շ Խուր. 13. 20։
ո Խուր. 14. 2, 9։
չ Խուր. 14. 22։ 15. 22, 23։
պ Խուր. 15. 27։
ջ Խուր. 16. 1։
ռ Խուր. 17. 1։ 19. 2։
ս Խուր. 16. 1։ 19.1,2։
վ Պ. 11. 34։
տ Պ. 11. 35։
ր Պ. 12. 16։

Digitized by Google

21 էտիպ՝ Լեբնատա գօնտրլար: Վէ Լեբնատան նագլ
22 էտիպ՝ Ռէսսատա գօնտրլար: Վէ Ռէսսատան նագլ
23 էտիպ՝ Կէէլաթատա գօնտրլար: Վէ Կէէլաթատան
24 նագլ էտիպ՝ Սօփար տաղընտա գօնտրլար: Վէ Սօ-
փար տաղընտան նագլ էտիպ՝ Քարադատա գօնտը-
25 լար: Վէ Քարադատան նագլ էտիպ՝ Մակեղօթտա
26 գօնտրլար: Վէ Մակեղօթտան նագլ էտիպ՝ Թաաթտա
27 գօնտրլար: Վէ Թաաթտան նագլ էտիպ՝ Թարատա
28 գօնտրլար: Վէ Թարատան նագլ էտիպ՝ Մատեկատա
29 գօնտրլար: Վէ Մատեկատան նագլ էտիպ՝ Հասմօ-
30 նատա գօնտրլար: Վէ Հասմօնատան նագլ էտիպ՝
31 Մօսերօթտա գօնտրլար: Վէ Մօսերօթտան նագլ
32 էտիպ՝ Բանէ–յականտա գօնտրլար: Վէ [1]Բանէ–յա-
կանտան նագլ էտիպ՝ [2]Հորգադգադտա գօնտրլար:
33 Վէ Հորգադգադտան նագլ էտիպ՝ Ետեբաթատա գօն-
34 տրլար: Վէ Ետեբաթատան նագլ էտիպ՝ Եբրօնատա
35 գօնտրլար: Վէ Եբրօնատան նագլ էտիպ՝ [3]Գասիոն-
36 գաբերտէ գօնտրլար: Վէ Գասիոն–գաբերտէն նագլ
էտիպ՝ [4]Սին պէրրիյէսինտէ, եա՛նի Կադէստէ գօնտը-
37 լար: Վէ [5]Կադէստէն նագլ էտիպ՝ Եդովմ տիյարընըն
քէնարընտա օլան Հովր տաղընտա գօնտրլար:
38 Վէ [6]քեահին Ահարոն ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ Հովր
տաղընա չրգրպ՝ օրատա պէնի Իսրայէլին Մըսըր տի-
յարընտան խուրուճլարընըն գըրգընճը սէնէսինտէ պէ-
39 շինճի այտա՝ այըն իլքինտէ վէֆաթ էյլէտի: Վէ
Ահարոն Հովր տաղընտա վէֆաթ էթտիյինտէ եիւզ
եիրմի իւչ եաշընտա իտի:
40 Վէ Քանան տիյարընըն ճէնուպինտէ սաքին օլան
[7]Արադ մէլիյի Քանանի պէնի Իսրայէլին կէտիյինի
իշիթտի:
41 Վէ [8]Հովր տաղընտան նագլ էտիպ՝ Սելմօնատա
42 գօնտրլար: Վէ Սելմօնատան նագլ էտիպ՝ Փունոնտա
43 գօնտրլար: Վէ Փունոնտան նագլ էտիպ՝ [9]Ոբովթտա
44 գօնտրլար: Վէ [10]Ոբովթտան նագլ էտիպ՝ Մովաբ հու-
45 տուրնտա վագը՝ [11]Իյէ–աբարիմտէ գօնտրլար: Վէ
Իյէ–[12]քէզէյմէն նագլ էտիպ՝ [13]Դեբոն–գադտա գօնտը-
46 լար: Վէ Դեբոն–գադտան նագլ էտիպ՝ [14]Գելմոն–
47 դէբլաթէյմտէ գօնտրլար: Վէ Գելմոն–դէբլաթէյմտէն
նագլ էտիպ՝ Նաբաւ էօնիւնտէ [15]Աբարիմ տաղլա-
48 րընտա գօնտրլար: Վէ Աբարիմ տաղլարընտան նագլ
էտիպ՝ Երիքով [16]քէզէյմէն Յորդանանըն եանընտա
49 [17]Մովաբ սահրալարընտա գօնտրլար: Վէ Յորդանա-
նըն եանընտա Բեթեսիմօթտան [18]Աբէլսատիմէ գա-
տար Մովաբ սահրալարընտա գօնտրլար:
50 Վէ ՐԱՊՊ Մովաբ սահրալարընտա Երիքով [16]քէզէյ-
մէն Յորդանանըն եանընտա Մովսէսէ տէտի քի,
51 Պէնի Իսրայէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ [19]Յորդա-
52 նանտան Քանան տիյարընա կէչտիյինիզտէ, [20]Օլ տի-
յարըն ճիւմլէ էհալիսինի էօնիւնիւզտէն թարտ էտի-
նիզ, վէ հէփ մուսավվէր տիքիլի [21]շլարընը վէ տէօքմէ
փութլարըն քեաֆֆէյսինի մահվ էտիպ՝ միւրթէքֆէ՛ա-
53 լարընըն քեաֆֆէյսինի խարապ էտինիզ: Վէ օլ տի-
յարը զապթ էտիպ՝ անտէ սաքին օլունըզ. զիրա օլ
54 տիյարը սիզէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիմ: Վէ [22]տի-
յարը գապիլէլէրինիզէ կէօրէ գուր՛այլէ միրաս ալընըզ.
չօգլըգ օլանա միրասընը չօգ, վէ ազլըգ օլանա մի-
րասընը ազ վէրինիզ. հէր պիրինին գուր՛ասը հանկը
եէրէ չըգար իսէ, օլ եէր անըն օլուպ՝ փէտէրլէրինի-
55 զին սըպթլարընա կէօրէ միրաս ալաճագսընըզ. Ամմա
էկէր օլ տիյարընն էհալիսինի թարտ էթմէզսէնիզ, օլ
վագըթ անլէրտէն պրագտրգլարընըզ [23]կէօզլէրինիզէ
տիքէն վէ եանլարընըզա շէվք օլուպ՝ սաքին օլտը-
ղընըզ տիյարտա սիզէ թէ՛ատտի էտէճէքլէր տիր:
56 Վէ վագը՝ օլա քի անլէրէ նասըլ մու՛ամլէէ էթմէյէ նի-
յէթ էթտիմ՛ իսէ, սիզէ օլ վէճհլէ մու՛ամլէէ էտէճէյիմ:

ՊԱՊ 34

Քանան տիյարընըն հուտուտը: 16 Տիյարը Թագսիմ էթմէյէ Ռա՛ենն օլունանլարընն խամէրին:

Վ Է ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (2) Պէնի Իսրայէլէ էմր էտիպ անլէրէ սէօյլէ քի՝ [1]Քանան տի-
յարը, եա՛նի հուտուտընա կէօրէ սիզէ միրաս տիւշէն տիյարա, եա՛նի Քանան տիյարընա կիրտիյինիզտէ,
3 ճէնուպի [2]հուտուտընըզ Սին պէրրիյէսինտէն Եդովմա գատար օլուպ՝ ճէնուպի հուտուտընըզ շարգա տօղ-
4 րու [3]Թուզ տէնիզինին քէնարընտան օլսուն: Վէ հու-
տուտընըզ ճէնուպ Թարաֆընտան [4]Ակրաբիմ եօգու-
շընա տէօնիւպ՝ Սինէ տօղրու կէչէրէք, անըն նիհա-
յէթի [5]կադէս–բառնեանըն ճէնուպինտէն օլսուն. վէ
5 [6]Ասար–ադդարտան չրգարագ Ասեմոնա կէչսին: Վէ
պու հուտուտ Ասեմոնտան Մըսըր [7]վատիսինէ տէօ-
նիւպ՝ նիհայէթի տէնիզտէ օլսուն:
6 Ղարպի հուտուտ իսէ, պէօյիւք տէնիզ սիզէ հու-
տուտ օլուպ՝ ղարպի հուտուտընըզ պու օլաճագ տըր:
7 Վէ շիմալի հուտուտընըզ պու օլսուն, եա՛նի պէօ-
յիւք տէնիզտէն [8]Հովր տաղընա գատար նիշան գօ-
8 յուպ, Հովր տաղընտան [9]Եմաթ մէտխէլինէ գատար
նիշան գօյասընըզ, վէ օլ հուտուտըն նիհայէթի [10]Սե-

---

1 Պագ Թէր. 36. 27։ Թէս. 10. 6։ 1 Թէվ. 1. 42։
2 Թէս. 10. 7։
3 Թէս. 2. 8։ 3 Մլխ. 9. 26։ 22. 49։
4 Գ. 20. 1։ 27. 14։ Գ. 20. 22, 23։ 21. 4։
5 Գ. 20. 25, 28։ Թէս. 10. 6։ 32. 50։
6 Գ. 21. 1, վէ զայլն։
7 Գ. 21. 4։
8 Գ. 21. 10։
9 Գ. 21. 11։
10 Գ. 21. 11։
11 Գ. 32. 34։
12 Երեմ. 48. 22։ [49։ Վ. 21. 20։ Թէս. 32.
13 Գ. 22. 1։
14 Գ. 25. 1։ Ցես. 2. 1։ Թէս. 7. 1, 2։ 9. 1։ Ցես. 3. 17։
15 Խուր. 23. 24, 33։ 34. 13։ Թէս. 7. 2, 5։ 12. 3։ Ցես. 11. 12։ Հաբ. 2. 2։
16 Գ. 26. 53-55։
17 Ցես. 23. 13։ Հաբ. 2. 3։ Մէզ. 106. 34, 36։ Պագ Խուր. 23. 33։ Եզեկ. 28. 24։
18 Թէր. 17. 8։ Թէս. 1. 7։ Մէզ. 78. 55։ 105. 11։ Եզեկ. 47. 14։
19 Ցես. 15. 1։ Պագ Եզեկ. 47. 13, վէ զայլն։
20 Թէր. 14. 3։ Ցես. 15. 2։
21 Ցես. 15. 3։
22 Գ. 13. 26։ 32. 8։
23 Պագ Ցես. 15. 3, 4։
24 Թէր. 15. 18։ Ցես. 15. 4, 47. 3 Մլխ. 8. 65։ Ես. 27. 12։
25 Գ. 33, 37։
26 Գ. 13. 22։ 4 Մլխ. 14. 25։
27 Եզեկ. 47. 15։

Digitized by Google

9 դաղ օլուպ, Օլ հուտուտ Զեփրոնա չրգարագ նիհա-
յէթի Ասար–ենանտա օլսուն. շիմալի հուտուտընըզ
պու օլաճագ տըր:
10 Վէ քէնտինիզէ շարգի հուտուտընըզ իչին Ասար–
11 ենանտան Սեփամա գատար նիշան գօյուպ, Պու հու-
տուտ Այինին շարգ թարաֆընտան՝ Սեփամտան
Ռեբղայա էնսին, վէ պու հուտուտ շարգա տօղրու
էնէրէք Քենեռեթ տէնիզինին քէնարընա վասըլ օ-
12 սուն: Վէ պու հուտուտ Յորդանանա էնսին, վէ նի-
հայէթի Թուզ տէնիզինտէ օլսուն. տիյարընըզ էթ-
րաֆ հուտուտըյլէ պու օլաճագ տըր:
13 Վէ Մովսէս պէնի Իսրայէլէ էմր էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ
տօգուզ սըպթա վէ նըսֆը սըպթա վէրիլմէսինի էմր
էթտիյի վէ Կուր'այլէ միրաս ալաճաղընըզ տիյար
14 պու տըր՝ տէտի: Զիրա պէնի Ռուբէն սըպթը խա-
նէտանլարընա կէօրէ վէ պէնի Գադ սըպթը խանէ-
տանլարընա կէօրէ միրասլարընը ալըպ՝ Մանասէնին
նըսֆը սըպթը տախի քէնտի Երէոնըրդընը ալտըլար:
15 Պու իքի սըպթ իլէ պու նըսֆը սըպթ միրասլարընը
Երիքով Երդընդոս Յորդանանըն պէրի թարաֆըն-
տա, եա'նի շարգ թարաֆընտա ալտըլար:
16 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն տէտի քի, (17) Սիզէ
օլ տիյարը՝ միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էտէճէք ա-
տէմլէրին իսմլէրի պունլար, եա'նի Քեահին Եղիա-
18 զար վէ Յեսու իպն ի Նաւէ օլուպ, Տիյարը թագսիմ
իչին հէր պիր սըպթտան պիրէր Երէիս ալասընըզ:
19 Վէ օլ ատէմլէրին իսմլէրի պունլար տըր. Յուդա սըպ-
20 թընտան Քաղէբ իպն ի Յեփոնէ, Վէ պէնի Շմաւոն
21 սըպթընտան Սամուէլ իպն ի Ամիուդ, Բենիամին
22 սըպթընտան Ելդադ իպն ի Քասղօն, Վէ պէնի Դան
23 սըպթընտան Երէիս Բոկկի իպն ի Եգղի, Վէ պէնի Յով-
սէփտէն օլուպ՝ Մանասէ սըպթընըն Երէիսի Անիէլ
24 իպն ի Եփօտ, Վէ պէնի Եփրեմ սըպթընտան Երէիս
25 Կամուէլ իպն ի Սափաթան, Վէ պէնի Զաբուլոն սըպ-
26 թընտան Երէիս Եղիսափան իպն ի Փառնակ, Վէ պէնի
Իսաքար սըպթընտան Երէիս Փաղտիէլ իպն ի Ազան,
27 Վէ պէնի Ասեր սըպթընտան Երէիս Աքիուդ իպն ի
28 Սելօմի, Վէ պէնի Նեփթաղիմտէն Երէիս Փադայէլ
29 իպն ի Ամիուդ տըր: ՐԱՊՊԸՆ՝ պէնի Իսրայէլէ Քա-
նան տիյարընտա միրասլարընըն թագսիմինի էմր Էյ-
լէտտիյի Էլիազար պունլար տըր:

ՊԱՊ 35

*Դըրդ սէրիզ շէհր իւէ Լեւիլիլէրէ Քախսիս էտիլ-
մէսին: 6 Ալնըը մէշճա՝ շէհրլէրին: 9 Դաթիլ հագգընտա գանուն: 31 Գա-
թիլին մա'ասֆ Քուզուլմամասը:*

Վ Է ՐԱՊՊ Մովաբ սահրալարընտա Երիքով
Երդընդոս Յորդանանըն գուրպինտէ Մովսէսէ խի-
2 թապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ էմր էյլէ քի միլք-
լէրի օլան միրաստան Ղեւիլիլէրէ սաքին օլմագ իչին
շէհրլէր վէրսինլէր. շէհրլէրին էթրաֆընտա օլան
3 մէր'ալարընը տախի Ղեւիլիլէրէ վէրէսինիզ: Պու շէ-
հիրլէր տախի անլէրէ մէսքէն օլուպ՝ մէր'ալարը տախի
անլէրին պէհիմէլէրի վէ սիւրիւլէրի վէ ճիւմլէ հայ-
4 վանլարը իչին օլսունլար: Վէ Ղեւիլիլէրէ վէրէճէյի-
նիզ շէհրլէրին մէր'ալարը շէհրին սուրընտան տըշարը
5 հէր թարաֆտա պինկէր զըրա' օլսուն: Վէ շէհրին խա-
րիճինտէ շարգ թարաֆընտան իքի պինկ զըրա' վէ
ճէնուպ թարաֆընտան իքի պինկ զըրա' վէ ղարպ թա-
րաֆընտան իքի պինկ զըրա' վէ շիմալ թարաֆընտան
իքի պինկ զըրա', շէհր մէրքէզտէ օլարագ, էօլչէսինիզ.
6 շէհրլէրինին մէր'ալարը պէօյլէ օլսուն: Վէ Ղեւիլի-
լէրէ վէրէճէյինիզ շէհրլէրտէն, գաթիլլէրին օրայա
ֆիրարը իչին Մէլճա՝ օլմագ իւզրէ ալթը շէհր թա'-
եին էտէսինիզ. վէ պունլարտան մա'տա զըրգ իքի
7 շէհր վէրէսինիզ: Ղեւիլիլէրէ վէրէճէյինիզ շէհրլէրին
քեաֆֆէսի, մէր'ալարը իլէ պէրապէր Կըրգ սէքիզ
8 շէհր օլսուն: Վէ Պէնի Իսրայէլ միլքիւնտէն վէրէ-
ճէյինիզ շէհրլէրի, Չօգլըգ օլանտան չօգ, վէ ազլըգ
օլանտան ազ ալասընըզ. հէր պիրի քէնտի միրաս
ալտըղը միրասընըն մըգտարընա կէօրէ շէհրլէրին-
տէն Ղեւիլիլէրէ վէրսին:
9 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ տէտի քի, (10) Պէնի Իսրա-
յէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ Յորդանանտան
11 Քանան տիյարընա կէչտիյինիզտէ, Պիր քիմսէյի սէհ-
վէն վուրմուշ օլան գաթիլ օրայա ֆիրար իչին, Սիզէ
իլթիճա շէհրլէրի օլմագ իւզրէ, քէնտինիզէ շէհրլէր
12 թա'եին էտէսինիզ: Վէ օլ շէհրլէր սիզէ վէլի ի Գէ-
ուլ–Ըէտան մէլճա՝ օլուպ՝ գաթիլ մուհաքէմէ իչին
13 մէճլիս հուզուրընտա տուրմատըգճա էօլմէսին: Վէ
վէրէճէյինիզ շէհրլէրտէն Ալթըսը սիզէ իլթիճա շէհրի
14 օլուպ, Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա Իչ շէհր վէ-
րէսինիզ, վէ Քանան տիյարընտա իչ շէհր վէրէսինիզ
15 պունլար իլթիճա շէհրլէրի օլսուն: Պու ալթը շէհր
պէնի Իսրայէլ իլէ Եէճնէպի վէ արանըզտա միւսաֆիր
օլան իչին Մէլճա՝ օլուպ՝ պիր քիմսէյի սէհվէն վուր-
մուշ օլան օրայա ֆիրար էթսին:
16 Ամմա էկէր պէէ Էֆճէ տիկէրինի պիր տէմիր ալէթ-
լէ վուրուպ տա օ էօլիւրսէ, գաթիլ տիր. գաթիլ մուրթ-
17 լագա գաթիլ օլունաճագ տըր: Վէ եախօտ էկէր գաթլէ
սէպէպ օլա պիլէճէք պիր էլ թաշըյլէ անը վուրուր
տա՝ օ էօլիւրսէ, գաթիլ տիր. գաթիլ մուրթլագա գաթլ

ե Եզեկ. 47. 17:
զ 4 Միւլ. 23. 33, երեմ. 39. 5, 6:
է Թէս. 3. 17, ցես. 11. 2: 19. 35: Մատ. 14. 34: Դատ. 5. 1:
ը Այ. 3:
թ Այ. 2: ցես. 14. 1, 2:
ժ Գ. 32. 33: ցես. 14. 2, 3:
ի ցես. 14. 1: 19. 51:
լ Գ. 1. 4, 16: —— ցես. 14. 3, 4: 21. 2: Պագ եզեկ. 45. 1, վէ պայրի 48. 8, վէ պայրի Այ. 13: Թէս. 4. 41:
ցես. 20. 2, 7, 8: 21. 3, 13, 21, 27, 32, 36, 38:
խ ցես. 21. 41:
ծ ցես. 21. 3:
կ Գ. 26. 54:
հ Թէս. 19. 2: ցես. 20. 2:
ձ Խուր. 21. 13:
ղ Թէս. 19. 6: ցես. 20. 3, 5, 6:
ճ Այ. 6:
մ Թէս. 4. 41: ցես. 20. 8:
յ Գ. 15. 16:
ն Խուր. 21. 12, 14: Ղեւ. 24. 17: Թէս. 19. 11, 12:

Digitized by Google

18 օլունաճագ տըր: Եախօտ գաթիլէ սէպէպ օլա պիլէ-
ճէք՝ էլտէ գուլլանըլըր աղաճ ալէթիլէ վուրուր տա՝ օ
էօլիւրսէ, գաթիլ տիր. գաթիլ մութլագա գալ օլու-
19 նաճագ տըր: Գաթիլի վէլի ի տէմ գալ էթսին.
20 րասթ կէլտիյի վագըթ անը գալ էյլէսին: Վէ էկէր
անը պուղզտան նաշի իթի վէրմէքլէ, եախօտ գաս-
21 տէն իւզէրինէ էէր չէ աթմագլէ՝ օ էօլիւրսէ, Եախօտ
ատավէթտէն նաշի, անը էլիյլէ վուրուր տա՝ օ էօ-
լիւրսէ, վուրան՝ գաթիլ օլմաղլէ, մութլագա գալ
օլունաճագ. վէլի ի տէմ գաթիլէ րասթ կէլտիքտէ,
անը գալ էյլէսին:
22 Ամմա էկէր անը ատավէթի օլմայարագ անսը-
զըն իթի վէրիր իսէ, եա գաստէն օլմայարագ անըն
23 իւզէրինէ պիր կէօնէ ալէթ աթար իսէ, Եախօտ անը
կէօրմէքսիզին իւզէրինէ գալէթ սէպէպ օլա պիլէճէք
պիր թաշ տիւշիւրիւր տէ՝ օ էօլիւրսէ, (մատամ քի
տիւշմէնի օլմայրպ՝ անա քէօթիւլիւք իսթէմէտի,)
24 Օլ վագըթ մէճլիս՝ վուրան իլէ վէլի ի տէմ արա-
25 սընտա պու ահքեամ մուճէպինճէ հիւքմ էյլէսին: Վէ
մէճլիս գաթիլի վէլի ի տէմ էլինտէն գուրթարըպ՝
մէճլիս անը ֆիրար էյլէտիյի իլթիճա շէհրինէ կէրի
կէօնտէրսին. օ տախի մուգատտես եաղլէ մէսհ օլուն-
մըշ քեահին ի ա՛զամըն վէֆաթընա գատար օրատա
26 սաքին օլսուն: Ամմա էկէր գաթիլ օլ ֆիրար էթտիյի
իլթիճա շէհրինին հուտուտընտան պիր սուրէթլէ չը-
27 գար իսէ, Վէ վէլի ի տէմ անը մէճա՛ շէհրինին հու-
տուտը խարիճինտէ պուլուպ՝ վէլի ի տէմ գաթիլի
28 գալ էտէրսէ, գանլը սայըլմասրն. Զիրա քեահին ի
ա՛զամըն վէֆաթընա տէյին մէճա՛ը օլան շէհրտէ
օթուրմալը իտի, վէ քեահին ի ա՛զամըն վէֆաթըն-
տան սօկրա՝ գաթիլ քէնտի միւլքիւ պուլունան տի-
29 յարա ավտէթ էտէ պիլիր իտի: Իմտի պունլար սիզէ
ասրլարընըզճա ճիմլէ մէսքէնէլէրինիզտէ հիւքմ գա-
նունը օլսուն:
30 Հէր քիմ քի պիր քիմսէյի էօլտիւրիւր իսէ, գաթիլ
շահիտլէրին թագրիրիյլէ գալ օլունսուն. ամմա
պիր քիմսէյի գալ իչիւն պիր շահիտին շէհատէթի
31 քիֆայէթ էթմէզ: Վէ գալէթ միւսթահագգ օլան գաթի-
լին նէֆսի իչիւն տիյէթ գապուլ էթմէյէսինիզ. զիրա
32 մութլագա գալ օլունաճագ տըր: Վէ իլթիճա շէհ-
րինէ ֆիրար էտէն իչիւն, քեահին վէֆաթ էթմէյինճէ
մէմլէքէթինէ ավտէթ էտիպ սաքին օլմագ իւզրէ տի-
33 յէթ գապուլ էթմէյէսինիզ: Իմտի պուլունտըղընըզ
տիյարը մուրտար էթմէյէսինիզ. զիրա տիյարը գան
մուրտար էթմէքլէ իչինտէ տէօքիւլէն գան իչիւն,
անը տէօքէնին գանը տէօքիւլմէտիքճէ տիյարա քէ-

34 ֆարէթ օլմագ: Իմտի իչինտէ պէնիմ սաքին օլտը-
ղըմ սիզին իգամէթկէահրընըզ օլան տիյարը նափաք
էթմէյէսինիզ. զիրա պէնի Իսրայէլ արասրնտա սա-
քին օլան ՐԱՊՊ պէն իմ:

ՊԱՊ 36

Միւսա սահիպի օլան գըզըն, քէնանի սըպթընտան օլան իլէ էվլէնմէսի, 7 վէ միրասըն սըպթան սըպթա նագլ էտիլմէսէի, 10 Սալպաադըն գըզլարընըն էվլէնմէսի:

Վէ պէնի Յովսէփ գապիլէլէրինտէն օլան պէնի Գաղաատ իան ի Մաքիր իան ի Մանասէնին խանէ-
տան րէ՛իսլէրի եագլաշըպ՝ Մովսէսին հուզուրընտա
վէ պէնի Իսրայէլ րէ՛իսլէրինին, եա՛նի խանէտան
2 րէ՛իսլէրի հուզուրընտա սէօյլէյիպ, Տէտիլէր քի՝ Եհ-
ֆէնտիմիզէ, պէնի Իսրայէլէ տիյարը միրաս օլմագ
իւզրէ գուր՛այլէ վէրմէսինի ՐԱՊՊ էմր էյլէտի. վէ
Էֆէնտիմիզէ, ՐԱՊՊ թարաֆընտան պիրատէրիմիզ
Սալպաադրն միրասրնրն անրն գրզլարընա վէրիլմէսի
3 էմր օլունտու: Իմտի անլէր պէնի Իսրայէլին ա՛՛էէ
սրպթլարընըն օղուլլարընա զէվճէլէր օլուրլար իսէ,
անլէրին միրասը էճտատրմրզրն միրասրնտան ալը-
նրպ՝ զէվճէ օլմագ իւզրէ վարտրգլարը քիմսէլէրին
սրպթընըն միրասրնա զամմ օլունաճագ, վէ գուր՛այլէ
4 օլան միրասրմրզտան ալընաճագ տըր: Վէ պէնի Իս-
րայէլէ Յորէլ էէէէ օլտրգտա, անլէրին միրասը
վարտրգլարը քիմսէլէրին սրպթընըն միրասրնա զամմ
օլունուպ՝ անլէրին միրասը էճտատրմրզրն սրպթընըն
միրասրնտան ալընաճագ տըր:
5 Մովսէս տախի ՐԱՊՊԸՆ քէլամրնա կէօրէ, պէնի
Իսրայէլէ էմր էտիպ տէտի քի՝ Պէնի Յովսէփին սրպթը
6 հագգլը սէօյլէյօր: Սալպաադրն գրզլարը հագգընտա
ՐԱՊՊԸՆ էմր էտիպ տէտիյի շէյ պու տըր, եա՛նի
անլէր զէվճէ տէյիւ կէօզլէրինէ խօշ կէօրիւնէնէ վար-
սրնլար, անճագ զէվճէ օլմագ իւզրէ փէտէրլէրի սրպ-
7 թընտան օլանլարա վարսրնլար: Պէնի Իսրայէլին մի-
րասը սրպթտան սրպթա նագլ օլունմասրն, զիրա
պէնի Իսրայէլտէն պիր քիմսէ փէտէրինին սրպթը-
8 նրն միրասրնտան այրրլմայաճագ տըր: Վէ պէնի Իս-
րայէլ սրպթլարընտան միրասա մալիք օլան էհէր
գրզ զէվճէ տէյիւ փէտէրինին սրպթընտան օլանլարա
վարսրն, քի պէնի Իսրայէլտէն հէր քէս էճտատրնրն
9 միրասրնա վարիս օլսուն: Վէ միրաս պիր սրպթ-
տան տիկէր պիր սրպթա ինթիգալ էթմէսին, անճագ
պէնի Իսրայէլ սրպթլարընտան հէր քէս քէնտի մի-
րասրնտա գալսրն:

Ա Այ. 21, 24, 27։ Թէս. 19. 6, 12։ Ցես. 20. 3, 5։
Բ Թէք. 4. 8։ 2 Մխլ. 3. 27։ 20. 10։ 3 Մխլ. 2. 31, 32։
Գ Խուր. 21. 14։ Թէս. 19. 11։
Դ Խուր. 21. 13։
Ե Այ. 12։ Ցես. 20. 6։
Զ Խուր. 29. 7։ Ղեւ. 4. 3։ 21. 10։
Է Ցես. 20. 6։
Ը Պ. 27. 11։
Թ Թէս. 17. 6։ 19. 15։ Մատ. 18. 16։ 2 Կոր. 13. 1։ Ոպր. 10. 28։
Ժ Մէզ. 106. 38։ Միք. 4. 11։
Ի Թէք. 9. 6։
Լ Ղեւ. 18. 25։ Թէս. 21. 23։
Խ Խուր. 29. 45, 46։
Ծ Պ. 26. 29։
Կ Պ. 26. 55։ 33. 54։ Ցես. 17. 3։
Հ Պ. 27. 1, 7։ Ցես. 17. 3, 4։
Ձ Ղեւ. 25. 10։
Ղ Պ. 27. 7։
Ճ Այ. 12։
Մ 3 Մխլ. 21. 3։
Յ 1 Թէվ. 23. 22։

Digitized by Google

10 Սալպաադրն գըզլարը ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյ-
11 լէտիյի կիպի հարէքէթ էյլէտիլէր: [ր]Զիրա Սալ-
պաադրն գըզլարը Մաալա, վէ Թերսա վէ Հգղա վէ
Մեղքա վէ Նուա [ա]ամուճալարը օղուլլարը իլէ էվ-
12 լէնտիլէր: Յովսէփի օղլու Մանասէ օղուլլարընըն
գապիլէլէրինտէն օլանլարա զէվճէ օլուպ՝ անլէրին

ր Գ. 27. 1։

միրասը էճտատլարընըն գապիլէսինին սըպթընտա
գալտը
13 ՐԱՊՊԸՆ՝ [բ]Մովաբ սահրալարընտա Երիքով ե-
ղեանց Յորդանանըն գուրպինտէ Մովսէսին վասը-
թասը յլէ պէնի Իսրայէլէ էմր էթտիյի էմրլէր վէ ահ-
քեամ պունլար տըր:

ԹԷՍՆԻՑԷ

ՊԱՊ 1

Մովսէսին զըրգընճը սէնէ նախայէվինտէ պէնի Իսրայէլէ 6 Աղլահըն վա'տընը, 13 վէ քէնանինն րէ'իլէր նասպ էթտիյինի, 19 վէ տիյարը Քէճէսհւս իչիւն ատէմլէր կէօնտէրտիյինի, 34 վէ իհանըզըզլարը սէպէպիյլէ Աղլահըն դուզաղընը, 41 վէ իհա'անըզըզլարընը մուխ-Քաասրէն հիքայէ էյնէսի:

Մովսէսին պիւթիւն Իսրայէլէ [գ]Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա պէրրիյէտէ Սուփրն գարշըսընտա Փառան իլէ Տոփէլ վէ Ղոբան վէ Ասերովթ վէ Տիզահապըն արասընտա օլան սահրատա սէօյլէտիյի
2 սէօզլէր պունլար տըր: (Քորեբտէն Սէիր տաղը թա-
րիգիյլէ [դ]Կադէս–բառնեայա գատար օն պիր կիւն
3 տիր:) Իմտի [ե]գըրգընճը սէնէտէ վէ օն պիրինճի այըն պիրինտէ՝ Մովսէս պէնի Իսրայէլէ ՐԱՊՊԸՆ անլէր իչիւն քէնտինէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի
4 սէօյլէտի: [զ]Եսեբոնտա սաքին օլան Ամորիլէրին մէ-
լիյի Սեհոնը վէ Աստարովթտա, [է]Եդրայիտէ սաքին
5 օլան Բասան մէլիյի Ովգը վուրտըգտան սօկրա, Յոր-
դանանըն պէրի թարաֆընտա Մովաբ տիյարընտա Մովսէս պու Թէվրաթը պէյանա պաշլայըպ տէտի քի,
6 Աղլահըմըզ ՐԱՊՊ [ը]Քորեբտէ պիզէ էմր էտիպ՝ պու
7 տաղտա օթուրտըղընըզ [թ]քիֆայէթ էտէր. Տէօնիպ նագլ էտինիզ, վէ Ամորիլէրին տաղընա, վէ սահ-
րատա, տաղտա վէ օվատա վէ ճէնուպ թարաֆընտա վէ տէնիզ քէնարընտա օլան անըն ճիւմլէ էթրաֆ մահալլարընա՝ Քանանլըլարըն տիյարընա վէ Լիբա-
նանա, թա պէօյիւք նէհր օլան Ֆրաթ նէհրինէտէք
8 կիտինիզ: Իշթէ օլ տիյարը էօնիւնիզէ գօտըմ. կի-
տիպ ՐԱՊՊԸՆ էճտատընըզ [ը]Աբրահամ, Իսահակ վէ Յակոբա վէ անլէրտէն սօկրա նէսլլէրինէ վէրէճէ-

ա Ծես. 9. 1, 10։ 22. 4, 7։
բ Ա'տ. 13.27։ Պ.9.23։
գ Ա'տ. 33. 38։
դ Ա'տ. 21. 24, 33։
ե Ա'տ. 21. 33։ Ծես. 13. 12։
զ Թուր. 3. 1։
է Պտգ Թուր. 19. 1։ Ա'տ. 10. 11։
ը Թէք. 12. 7։ 15. 18։ 17. 7, 8։ 26. 4։ 28. 13։ [11. 14։
թ Թուր. 18. 18։ Ա'տ. 15. 5։ Պ. 10. 22։ 28. 62։
ժ 2 Մխլ. 24. 3։
ի Թէք. 15. 5։ 22. 17։ 26. 4։ Թուր. 32. 13։
լ 3 Մխլ. 3. 8, 9։
խ Պտգ Թուր. 18. 21։ Ա'տ. 11. 16, 17։
ծ Թուր. 18. 25։
կ Ղեւ. 24. 22։ [24։
հ Պ. 16. 18։ Յովհ. 7. 53։
ձ Ղեւ.19.15։Պ.16։ 1 Մխլ. 16. 7։ 24. 23։ Ցակ. 2. 6։
ղ 2 Թէվ. 19. 6։
ճ Թուր. 18. 22, 26։

յինէ եէմին էթտիյի տիյարը զապթ էտինիզ՝ տէտի
9 Պէն տախի [ժ]օ զէման սիզէ սէօյլէյիպ՝ Պէն սիզ
10 եալընըզ թաշըմաղա մուգթէտիր տէյիլ իմ. Ալա-
հընըզ ՐԱՊՊ սիզի չօղալթմազլէ իշթէ [ի]պու կի
քէսրէթ ճիհէթիյլէ կէօյիւն ելտըզլարը կիպի սինիզ
11 [լ]Էճտատընըզըն Աղլահը ՐԱՊՊ սիզի շիմտի օլտըը-
նըզտան պիկ գաթ զիյատէ էտիպ՝ [խ]սիզէ սէօյլէտի
12 կիպի սիզի պէրէքէթլէյէ: [ծ]Պէն եալընըզ՝ զահմէթի
նիզէ վէ եիւքիւնիզէ վէ նիզա'լարընըզա նամըլ թէ
13 համմիլ էտէյիմ: [կ]Սըպթլարընըզտան քէնտինի
իչիւն'ագիլ վէ'ալիմ վէ պէյլի ատէմլէր կէօսթէրինիզ
պէն տախի անլէրի րի'յասէթինիզէ նասպ էտէյիմ
14 տէտիմ: Սիզ տախի պանա ճէվապէն՝ Պույուրտըղը
15 շէյի իճրա էթմէք էյի տիր՝ տէտինիզ: Իմտի սըպթ
լարընըզըն րիճալընտան 'ագիլ վէ պէյլի ատէմլէ
ալըպ՝ [ղ]անլէրի իւզէրլէրինիզէ րէ'իս, ե'նի սըպթ
լարընըզտա պիկէր վէ եիւզէր վէ էլլիշէր վէ օնա
քիշիտէն 'էպրէթ ճէմա'ըլըպ րէ'իսլէր վէ հէմ նազը
16 լար նասպ էյլէտիմ: Վէ օ զէման հաքիմլէրինիզէ էն
էտէրէք տէտիմ քի՝ Պիրատէրլէրինիզին տա'վալ
րընը տինլէյիպ, հէր քէսին կէրէք [ճ]պիրատէրի իլ
կէրէք էճնէպի իլէ օլան տա'վասընը [ղ]ատալէթի իւզ
17 հիւքմ էյլէյինիզ: [ճ]Մուհաքէմէտէ խաթրա [ղ]ի'այէ
էթմէյիպ՝ պէօյիսիւ [ճ]ինէ կիպի քիւչիսիւ տէ տի
լէյէրէք, ինսան եիւզինտէն գօրգմայասընըզ. գիր
[ճ]հիւքմ Աղլահընը տըր. վէ սիզէ միւշքիլ կէլէն մա
տէյի [ճ]պանա կէթիրինիզ, պէն տախի անը տինլէյ
18 յիմ՝ տէտիմ: Վէ էտէճէյինիզ շէյլէրին քեաֆֆէսի
օ զէման սիզէ էմր էյլէտիմ:

Digitized by Google

19 Վէ Քորեբտէն նագլ էտիպ՝ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ
պիզէ էմր էյլէտիյի կիպի, Ամօրիլէրին տաղընա ։Ե-
ռէ եօլտան՝ օլ կէօրտիւյինիւզ ։պէօյիւք վէ հէյպէթլի
պէրրիյէնին քեաֆֆէսինի կէչէրէք, ։Կադէս–բառ-
20 Նեայա վասըլ օլտրգ: Պէն տախի սիզէ խիթապէն՝
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ պիզէ վէրտիյի Ամօրիլէրին տա-
21 ղընա կէլտինիզ: Իշթէ Ալլահընկ ՐԱՊՊ օլ տիյարը
սէնին էօնիւնէ գօտու. էճատտըկընն Ալլահը ՐԱՊՊ
սանա տէտիյի կիպի՝ չըգըպ զապթ էյլէ. ։խավֆ ու
22 խէշեէթ էթմէ՝ տէտիմ: Ձիւմլէնիզ տախի պանա եա-
նաշըպ՝ Տիյարը պիզիմ իչիւն թէճէսսիւս էտիպ, չը-
գաճաղըմընը եօլ վէ վարաճաղըմընը շէհրլէր հագգընտա
պիզէ խապէր կէթիրմէք իչիւն էօնիւմիւզտէն ատէմ-
23 լէր կէօնտէրէլիմ՝ տէտինիզ: Պու քէլամ տախի պանա
մագպուլ կէօրիւնիւյ՝ հէր սըպթտան պիրէր նէֆէր
24 օլարագ ։սիզտէն օն իքի ատէմ ալտըմ: Վէ ։անլէր կի-
տիպ՝ տաղ թարաֆընա չըգտըլար, վէ Եաքող վատի-
25 սինէ գատար կիտէրէք՝ անը թէճէսսիւս էթտիլէր: Վէ
էլլէրինտէ օլ տիյարըն մէյվէսինտէն ալըպ պիզէ կէ-
թիրտիլէր, վէ՝ ՐԱՊՊԸՆ պիզէ վէրտիյի ։տիյար էյի
26 տիր՝ տէյէրէք պիզէ խապէր կէթիրտիլէր: ։Ֆագաթ
սիզ չըգմագ իսթէմէտինիզ, վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
27 էմրինէ ’ասը օլտընըզ: Վէ չատըրլարընըզտա սէօյլէ-
նիպ՝ ՐԱՊՊ ։պիզէ պուղզ էթտիյինտէն պիզի հէլաք
էթմէք իչիւն՝ Ամօրիլէրին էլինէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ՝
28 պիզի Մըսըը տիյարընտան չըգարտը: ։Պիզ նէրէյէ
չըգալըմ. պիրատէրլէրիմիզ՝ ։Օրատա պիզտէն պէօ-
յիւք վէ պօյլու պիր գավմ վէ սուրլարը կէօյէտէք
եիւքսէլմիշ ճէսիմ շէհրլէր վէ ։Ենակ օղուլլարընը
տախի կէօրտիւք՝ տէմէլէրիյլէ ։գալպիմիզի էրիթտի-
29 լէր՝ տէտինիզ: Պէն տախի սիզէ տէտիմ քի՝ Տէհշէթտէ
30 օլմայընըզ վէ անլէրտէն գօրգմայընըզ. ։Էօնիւնիւզ-
տէն կիտէն Ալլահընըզ ՐԱՊՊ քէնտիսի սիզին իչիւն
մուհարէպէ էտէճէք տիր, նէթէճքիմ սիզին իչիւն Մը-
31 սըրտա կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ եափտը: Վէ պէրրի-
յէտէ տախի Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ ։պիր ատէմ քէնտի
օղլընը թաշընտըղը միսիլլիւ, պու մահալէ կէլինճէ-
յէտէք, պու կիթտիյին եօլընն քեաֆֆէսինտէ սէնի օ
32 սուրէթլէ թաշընտըղընը կէօրտիւն: Երինէ շու խու-
սուստա՝ ։սիզէ իգամէթինիզ իչիւն եէր պուլմագ իւզրէ,
33 Սիզէ կիտէճէյինիզ եօլու կէօսթէրմէք իչիւն կէճէ
աթէշ վէ կիւնտիւզ պուլութլէ ։եօլտա էօնիւնիւզտէն
34 կիտէն ։Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ իման էթմէյտինիզ: Վէ
ՐԱՊՊ սէօզլէրինիզին սէսինի իշիտիպ՝ ղազապա
35 կէլտի, վէ ։եէմին էտէրէք, ։Պու ատէմլէրտէն՝ պու
եարամազ նէսլտէն պիր քիմսէ էճատտընըզա վէրմէյէ
36 եէմին էթտիյիմ էյի տիյարը կէօրմէյէճէք տիր. ։Ան-
ճագ Քաղէբ իսկի Յեփոնէ անը կէօրէճէք տիր, վէ
։ՐԱՊՊԱ թէմամըյլէ միւթի՝ օլտընը իչիւն այագլա-
րընըն պաստընը տիյարը անա վէ անըն օղուլլարընա
37 վէրէճէյիմ՝ տէտի: ։Սիզին սէպէպինիզտէն ՐԱՊՊ
պանա տախի ղազապա կէլիպ՝ Սէն տէ օրայա կիրմէ-
38 յէճէքսին. ։Հուզուրընտա տուրան ։Յեսու իսկի Նաւէ
օրայա կիրէճէք տիր. ։անը գուվվէթլէյէնտիր. զիրա օ
անը Իսրայէլէ միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էտէճէք
39 տիր: Վէ՝ ։Եաղմա օլաճագ՝ տէտիյինիզ ։չօճուգլա-
րընըզ վէ պու կիւն ։խայր ու շէրրի պիլմէյէն օղուլ-
լարընըզ օրայա կիրէճէք, վէ պէն անը անլէրէ վէրէ-
40 ճէյիմ, անլէր տախի անը միրաս ալաճագլար: ։Ամմա
սիզ տէօնիւպ Պահր ը Ահմէր եօլընտան պէրրիյէյէ
տօղրու նագլ էտինիզ՝ տէտի:
41 Վէ սիզ պանա ճէվապ վէրիպ՝ ։ՐԱՊՊԱ կիւնահ
էթտիք, պիզ չըգըպ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ պիզէ հէ-
ման էմր էյլէտիյի կիպի մուհարէպէ էտէրիզ՝ տէյէ-
րէք հէր պիրինիզ հարպ սիլահլարընը գուշանըպ
42 տաղա չըգմագ իւզրէ խաֆիֆլիք էթտինիզ: Վէ ՐԱՊՊ
պանա՝ Սէն անլէրէ խիթապէն, ։Չըգմայընըզ վէ մու-
հարէպէ էթմէյինիզ, օլմայա քի տիւշմէնլէրինիզին
էօնիւնտէ գըրըլասընըզ, զիրա պէն արանըզտա տէ-
43 յիլ իմ, տէյիւ սէօյլէյէսին՝ տէտի: Պէն տախի սիզէ
սէօյլէտիմ իսէ տէ, տինլէմէտինիզ, անճագ ՐԱՊՊԸՆ
էմրինէ ’ասը օլարագ՝ ։մաղրուրանէ տաղա չըգտընըզ:
44 Վէ օլ տաղտա սաքին օլան Ամօրիլէր սիզէ գարշը
չըգըպ՝ ։արըլար կիպի սիզի գօվալայարագ Սէիրտէ՝
45 թա Հօրմայա գատար վուրտըլար: Օ զէման տէօնիւպ
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աղլատընըզ, ֆագաթ ՐԱՊՊ
սէսինիզի տինլէմէտի, վէ գովաղընը սիզէ մէյլ էթ-
46 տիրմէտի: Վէ ։Կադէստէ օթուրտըղընըզ զէմանա
կէօրէ պիր չօգ կիւնլէր իգամէթ էթտինիզ:

ՊԱՊ 2

*Մովսէսին քէնտի քէլտանընա տէվամ էտէրէք Ալլահընն պէնի Իս-
րայէլի եղովմլըլար, 9 վէ Մովաբլըլար, 17 վէ Ամմոնիլէր իւէ մու-
հարէպէտէն մէն՝ էթտիյինի, 24 վէ Ամօրիլէրին զըրըլմասընը հիք-
եայէ էթմէսի:*

Օ զէման տէօնիւպ՝ ։ՐԱՊՊԸՆ պանա սէօյլէտիյի
կիպի Պահր ը Ահմէր եօլընտան պէրրիյէյէ տօղրու
նագլ էտիպ՝ պիր չօգ կիւնլէր Սէիր տաղընը տօլաշ-

Ա՛տ. 10. 12։ Պ. 8. 15։ Բրնմ. 2. 6։ Ա՛տ. 13. 27։ Յես. 1. 9։ Ա՛տ. 13. 4։ Ա՛տ. 13. 23-25։ Ա՛տ. 13. 28։ Ա՛տ. 14. 1-4։ Մէզ. 106. 24, 25։
— Պ. 9, 28։
- Ա՛տ. 13. 29,32, 33, 34։ Պ. 9. 1, 2։
է Ա՛տ. 13. 28։
ր Յես. 2. 11։
ը Խուր. 14. 14, 25։ Նէեմ. 4. 20։
ց Խուր. 19. 4։ Պ. 32. 11, 12։ Ես. 46. 3,4։ 63. 9։ Ովս. 11. 3։ Գաղ Ա՛մոլ. 13. 18։
— Ա՛տ. 10. 33։ Եզեկ. 20. 6։ [78. 14։
ի Խուր. 13. 21։ Մէզ.
ւ Մէզ.106.24։Յես.5։ 4։ Մէզ. 106. 32։
• Պ. 2. 14, 15։
ն Ա՛տ.14.22,23։ Մէզ. 95. 11։]14. 9։
խ Ա՛տ. 14. 24։
ծ Ա՛տ. 20. 12։ 27.14։ Պ. 3. 26։ 4. 21։ 34.
կ Ա՛տ. 14. 24։
հ Ա՛տ. 14. 3։
ձ Խուր. 24.13։ 33.11։ Գաղ 1 Մխ. 16. 22։
ղ Ա՛տ. 14. 30։ [7,23։
ջ Ա՛տ.27.18,19։ Պ.31.
ռ Ա՛տ. 14. 31։ [9. 11։
ն Ես. 7. 15, 16։ Բօմ. 4։ Մէզ. 106. 32։
շ Ա՛տ. 14. 25։
ո Ա՛տ. 14. 40։
չ Ա՛տ. 14. 42։
պ Ա՛տ. 14. 44, 45։
ջ Մէզ. 118. 12։
ռ Ա՛տ.13.26,վէ գայրի։ 20.1,22։Հաք.11.17։
— Ա՛տ.13.25։ Պ. 1.40։

Digitized by Google

2 տրգ։ Վէ ՐԱՊՊ պանա խիթապէն, (3) ՝Պու տաղը
տօլաշտըղընըզ սիզէ քիֆայէթ էտէր. շիմալ ճանի-
4 պինէ տէօնիւնիւզ։ Գավմա տախի էմր էտիպ՝ ՝Սիզ
Սէիրտէ սաքին օլան պիրատէրլէրինիզ պէնի Եսաւըն
հուտուտընը կէչէճէքսինիզ. անլէր սիզտէն գօրգա-
5 ճագլար. լաքին սիզ զիյատէսիյլէ սագընըպ Անլէր
իլէ ղավղա էթմէյինիզ, զիրա պէն սիզէ անլէրին տի-
յարընտան այագ թապանը պասաճագ գատար ՝էր
պիլէ վէրմէմ. ՝չինքի Սէիր տաղընը Եսաւ միրաս
6 օլմագ իւզրէ վէրտիմ։ Եէյէճէյի անլէրտէն ագչէյլէ
սաթըն ալըպ եէյէսինիզ. սույու տախի անլէրտէն
7 ագչէյլէ սաթըն ալըպ իչէսինիզ։ Զիրա Ալլահրնկ
ՐԱՊՊ սէնին պու պէօյիւք պէրրիյէտ կէզտիյինկի
պիլէրէք էլինկին հէր իշինտէ սէնի պէրէքէթլէտի.
՝պու գըրգ սէնէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնին իլէ օլտու,
վէ պիր շէյէ միւհթաճ օլմատըն՝ տէտի։
8 ՝Վէ Սէիրտէ սաքին օլան պիրատէրլէրիմիզ պէնի
Եսաւտան սահրա եօլընտան ՝Ելաթ վէ Գասիոն–գա-
բերտէն կէչտիքտէն սօնրա, տէօնիւպ Մովաբ պէր-
9 րիյէսի եօլընտան կէչտիք։ Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի
քի՝ Մովաբլըլարա ՚ատավէթ էթմէ, վէ անլէր իլէ
ղավղա էյլէմէ. զիրա անլէրին տիյարընտան սանա
միրաս վէրմէմ, չինքի ՚Ար Հէ+էրէ՚ ՝պէնի Ղովտա
10 միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիմ։ (Մուգատէմա պէօ-
յիւք վէ վաֆիր վէ Ենակիլէր կիպի պօյլու պիր գավմ
11 օլան էմիլէր անտէ սաքին իտի։ Անլէր տախի ՝Ենա-
կիլէր կիպի ճէպպար սայլըլըպ՝ Մովաբլըլար անլէրէ
12 ՝Էմիլէր թէսմիյէ էտէրլէր իտի։ Վէ Սէիրտէ մուգատ-
տէմա ՝Հուրիլէր սաքին օլուպ՝ Իսրայէլին քէնտիլէ-
րինէ ՐԱՊՊԸՆ վէրտիյի միրասընըն տիյարընա եափ-
տըղը կիպի պէնի Եսաւ տախի պունլարը էօնլէրին-
տէն թարտ ու հէլաք էտիպ՝ եէրլէրինտէ սաքին օլտը-
13 լար։) Շիմտի գալգըպ ՝Զարեդ վատիսինտէն կէչինիզ՝
ուէռէ. պիզ տախի Զարեդ վատիսինտէն կէչտիք։
14 Վէ ՝Կադէս–բառնեատան Նէֆէ Եռէպ՝ Զարեդ վա-
տիսինտէն կէչինճէյէտէք, եա՞նի ՝օրտունըն իչինտէն
օլ նէսլին մուհարիպլէրինին քեաֆֆէսի ՚ՐԱՊՊԸՆ
անլէրէ եէմին էթտիյի կիպի, թէլէֆ օլունճայա գա-
տար՝ կէզտիյիմիզ կինլէր օթուզ սէքիզ սէնէ օլտու։
15 Վէ անլէրի օրտունըն իչինտէն մահվ էթմէք իչիւն՝ թա
անլէր թէլէֆ օլունճայա գատար ՝ՐԱՊՊԸՆ էլի տախի
անլէրին իւզէրինտէ իտի։
16 Վէ մուհարիպլէրին քեաֆֆէսի գավմընն արասընա-
17 տան քեամիլէն թէլէֆ օլտըգտա, ՐԱՊՊ պանա խի-
18 թապէն տէտի քի, Պու կինն սէն Մովաբ հուտուտընա-
19 տա վագը՝ Արտան կէչէճէքսինն. Վէ պէնի Ամմոն
գարշըսընա եագլաշտըղընկտա անլէրէ՚ատավէթ էթմէ,
վէ անլէր իլէ ղավղա էյլէմէ, զիրա պէնի Ամմոն տի-
յարընտան սանա միրաս վէրմէմ, չինքի անը ՝պէնի
20 Ղովտա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիմ։ (Պու տախի
ճէպպարլար տիյարը սայլըլըպ՝ մուգատտէմա անտէ
ճէպպարլար սաքին օլարագ Ամմոնիլէր անլէրէ ՝Զամ-
21 զումիլէր թէսմիյէ էտէրլէր իտի. Պունլար տախի ՚պէօ-
յիւք վէ վաֆիր վէ Ենակիլէր կիպի պօյլու պիր գավմ
իտի. ամմա ՐԱՊՊ անլէրի պունլարրն էօնիւնտէն
հէլաք էթտի, վէ անլէրի թարտ էթմէքլէ եէրլէրինտէ
22 սաքին օլտրլար. Նասըլ քի ՚Հուրիլէրի էօնլէրինտէն
հէլաք էթտիյինտէ, ՝Սէիրտէ սաքին օլան պէնի Եսաւ
իչիւն տախի պէօյլէ էյլէտի. պունլար անլէրի թարտ
էտիպ՝ պու կինէ տէյին եէրլէրինտէ սաքին օլտրլար։
23 Վէ ՝Գազայա գատար գասապլարտա սաքին օլան
՝Ավվիլէրի Կափթորտան չրգան ՝Կափթորիլէր հէլաք
24 էտիպ՝ անլէրին եէրինտէ սաքին օլտրլար։) Գալգըպ
նագլ էտինիզ, վէ ՝Ռնոն վատիսինտէն կէչինիզ.
իշթէ Եսեփոն մէլիյի Ամորի Սեհոնը վէ անրն տիյա-
րընը էլինէ թէսլիմ էթտիմ. թէմէլլիւք էթմէյէ պաշ-
25 լա, անրն իլէ մուհարէպէ աչ։ ՝Պու կինն սէնին խավֆ
ու խէշեէթինի պիւթիւն կէօյիւն ալթընտա օլան գավմ-
լար իւզէրինէ պրագմաղա պաշլայաճաղըմ. անլէր
տախի սէնին խապէրինի իշիտիպ՝ էօնիւկտէն թիթ-
րէյէրէք միւզթարիպ օլաճագլար տրր։
26 Օլ վագըթ կադեմօթ պէրրիյէսինտէն Եսեփոն մէ-
լիյի Սեհոնա ՝սուլհ քէլամըյլէ էչիլէր կէօնտէրտիմ.
27 Վէ՝ ՝Տիյարընկտան, եալընըզ ճատտէտէն կիտիպ՝ սաղա
28 եա սօլա սափմայարագ կէչէյիմ։ Եէյէճէյի պանա
ագչէյլէ սաթ, եէյէյիմ, վէ սույու պանա ագչէյլէ
վէր, իչէյիմ. թա պէն Յորդանտան Ալլահրմըզ
ՐԱՊՊԸՆ պիզէ վէրտիյի տիյարա կէչինճէյէտէք ՝եա-
29 լընըզ այագլարըմլէ կէչէյիմ. ՝Սէիրտէ սաքին օլան
պէնի Եսաւ վէ Արտա սաքին օլան Մովաբլըլարրն
30 պանա եափտրգլարը կիպի Եռէպ՝ տէտիմ։ ՝Ամմա
Եսեփոն մէլիյի Սեհոն քէնտի եանընտան կէչմէյիզ
րազի օլմատը. զիրա ՝Ալլահրնկ ՐԱՊՊ անը պու կինն
օլտրղը կիպի, սէնին էլինէ թէսլիմ էթմէք իչիւն,
՝անրն րուհրնը սէրթլէչտիրիպ՝ գալպինի գաթը-
31 լաշտըրմըշ իտի։ Վէ ՐԱՊՊ պանա՝ Իշթէ ՝Սեհոնը
վէ տիյարընը սանա թէսլիմ էթմէյէ պաշլատրմ,
տիյարընը թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ զապթ էյլէմէյէ
պաշլա՝ տէտի։
32 ՝Իմտի Սեհոն քէնտիսի գավմընն քեաֆֆէսի իլէ

Ք Պաղ Այ. 7, 14։
Ֆ Ա՛տ.20.14,վէ դպրլիս։
Ղ Թէք.36.8։ՁԵս.24.4։
Ճ Պ. 8. 2-4։
Մ Հաբ. 11. 18։
Յ 3 Մխլ. 9. 26։
Ն Ա՛տ. 21. 28։
Շ Թէք. 19. 36, 37։
Ո Ա՛տ.13.23,34։Պ.9.2։
Չ Թէք. 14. 5։ [36.20։
Պ Այ. 22։ Թէք. 14. 6։
Ջ Ա՛տ. 21. 12։
Ռ Ա՛տ. 13. 27։
Ս Ա՛տ. 14. 33։ 26.64։
Վ Ա՛տ.14. 35։ Պ.1.34, 35։ Եզեկ. 20. 15։
Տ Մէզ.78.33։ 106.26։
Ր Թէք. 19. 38։
Ց Պաղ Թէք. 14. 5։
Ւ Պաղ Այ. 10։
Փ Թէք. 14. 6։ 36. 20-30։ Այ. 12։
Ք Թէ.ք. 36. 8։
Ֆ Երեմ. 25. 20։
Ղ ՁԵս. 13. 3։ |9.7։
Ճ Թէք. 10.14։ Ամով. 1.
Մ Ա՛տ.21.13,14։ Հաբ. 11. 18, 21։
Յ Խուր. 15. 14, 15։ Պ. 11. 25։ ՁԵս. 2.9,10։
Ն Պ. 20. 10։
Շ Ա՛տ.21.21,22։ Հաբ. 11. 19։
Ո Ա՛տ. 20. 19։
Չ Պաղ Ա՛տ. 20. 18։ Պ. 23. 3, 4։ Հաբ. 11. 17, 18։
Պ Ա՛տ. 21. 23։
Ջ ՁԵս. 11. 20։
Ռ Խուր. 4. 21։
Ս Պ. 1. 8։
Վ Ա՛տ. 21. 23։

Digitized by Google

33 Յաստատա մուհարէպէ իչիւն պիզէ գարշը չըգտը։ Վէ
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ անը պիզէ թէսլիմ էյլէյիպ՝ պիզ
քէնտինի վէ օղուլլարընը վէ ճիւմլէ գավմընը վուր-
34 տըգ։ Օլ վագըթ շէհրլէրինին քեաֆֆէսինի տախի
ֆէթհ էտիպ՝ ճիւմլէ շէհրլէրինտէ պուլունան էրքէք
վէ գարը վէ չօճուգլարը թէլէֆ էտիպ՝ պիր քիմսէ
35 պիլէ պրագմատըգ։ Եալընըզ հայվանլարը վէ ֆէթհ
36 էթտիյիմիզ շէհրլէրին էմվալընը եաղմա էթտիք։ Ա-
նոն վատիսինին քէնարընտա օլան Արոէրտէն վէ վա-
տիտէ պուլունան շէհրտէն թա Գաղաադա գատար
պիզէ մուգավէմէթ էտէճէք պիր շէհր պուլունմայըպ՝
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ ճիւմլէսինի պիզէ թէսլիմ էթտի։
37 Եալընըզ պէնի Ամմոնըն տիյարընա վէ Յաբոկ վա-
տիսինին հիչ պիր թարաֆընա վէ տաղ շէհրլէրինէ վէ
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ պիզէ նէհի էթտիյի մահալընը
հիչ պիրինէ եագլաշմատըն։

ՊԱՊ 3

Մովսէսին՝ Բասան մէլհյի իլէ գավմընըն զըրըլմասը, 12 վէ Սեհոն իլէ Ովգընը մէմալիքինի Ռուբէնիլէր վէ Գադիլէր վէ Մանասէհին նըսֆ ը սըպթընտա վէրտիյինի, 23 վէ Քանանը կէօրմէք իչիւն քէնտի-սինին Այլահտան նիյազընը, 26 վէ պատըզը ճէվապը հիքմայէ էմմէսի։

Օ զէման տէօնիւպ Բասան եօլընա չըգտըգ, վէ
Բասան մէլհյի Ովգ՝ քէնտիսի պիւթիւն գավմը իլէ
պէրապէր եդրայիտէ մուհարէպէ իչիւն պիզէ գարշը
2 չըգտը։ Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝ Անտէն գօրգմա,
զիրա անը վէ ճիւմլէ գավմընը վէ տիյարընը սէնին
էլինէ թէսլիմ էտէրիմ. սէն տախի անա Ամօրիլէրին
Եսեբհոնտա սաքին օլան մէլհյի Սեհոնա եափտըղընգ
3 կիպի եափասընը։ Վէ Այլահըմըզ ՐԱՊՊ Բասան մէ-
լհյի Ովգը տախի վէ պիւթիւն գավմընը էլիմիզէ թէս-
լիմ էթտի, վէ պիզ պիր քիմսէսի պիլէ գալմայըն-
4 ճայա գատար անը վուրտըգ։ Վէ օ զէման անընն շէ-
հրլէրինին քեաֆֆէսինի ֆէթհ էյլէտիք. անլէրտէն
ալմատըղըմըզ պիր շէհր գալմայարագ, ալթմըղ շէ-
հրտէն յիպարէթ պիւթիւն Արգովբ էօլքէսինի, եա՛նի
Բասանտա պուլունան Ովգընն մէմլէքէթինի։
5 Պունլարընն ճիւմլէսի, սուրու օլմայան փէք չօգ շէհր-
լէրտէն մա՛տա, եիւքսէք սուր վէ գափու վէ սիւրկիւ-
6 լէրլէ միւսթահքէմ շէհրլէր իտի։ Վէ Եսեբոն մէլհյի
Սեհոնա եափտըղըմըզ կիպի անլէրի խարապ էթտիք.
շէհրլէրին ճիւմլէսի իլէ էրքէք վէ գարը վէ չօճուգլարը
7 թէլէֆ էթտիք։ Ամմա հայվանլարընն քեաֆֆէսինի
8 վէ շէհրլէրին էմվալընը եաղմա էթտիք։ Վէ օ զէման
Յորդանանընն պէրի թարաֆընտա օլան տիյարը՝ Ա-

նոն վատիսինտէն Հէրմոն տաղընա տէյին Ամօրի-
9 լէրին իքի մէլհյինին էլինտէն ալտըգ։ Սիդոնլըլար
Հէրմոնա Սարիօն թէսմիյէ էտէրլէր, վէ Ամօրիլէր
10 անա Սանիր թէսմիյէ էտէրլէր իտի։ Սահրանընն
ճիւմլէ շէհրլէրինի վէ պիւթիւն Գաղաադը վէ Բասա-
նընն քեաֆֆէսինի՝ թա Սելքայա վէ Եդրայիյէ գատար
Բասանտա օլան Ովգընն մէմլէքէթինինն շէհրլէրինի
11 ։ Զիրա ճէպպարլար պագիյյէսինտէն Եալընըզ
Բասան մէլհյի Ովգ գալմըշ իտի. իշթէ անընն քէրէ-
վէթի տէմիր քէրէվէթը օլուպ՝ ուզունլըղը ատէմ զը-
րա՛ը իւզրէ տօգուզ վէ էնի տէօրթ զըրա՛ օլարագ
պէնի Ամմոնըն Ռաբբա չէհրինտէ տիր։
12 Վէ օ զէման պիզիմ զապթ էթտիյիմիզ պու տի-
յարը՝ Առնոն վատիսի իւզէրինտէ օլան Արոէրտէն
վէ Գաղաադ տաղընըն նըսֆընը շէհրլէրի իլէ պէրա-
13 պէր Ռուբէնիլէրէ վէ Գադիլէրէ վէրտիմ։ Վէ Գաղա-
ադընն պագիյյէսինի վէ Ովգընն մէմլէքէթի օլան պիւ-
թիւն Բասանը, եա՛նի ճէպպարլար տիյարը տէնիլէն
պիւթիւն Բասան իլէ Արգովբ էօլքէսինին քեաֆֆէ-
14 սինի Մանասէհին նըսֆ ը սըպթընա վէրտիմ։ Յայիր
իպն ի Մանասէ Գեսուրիլէր իլէ Մաքաթիլէրին հու-
տուտընա գատար պիւթիւն Արգովբ էօլքէսինի ալըպ՝
անլէրէ քէնտի իսմինէ կէօրէ Բասան–Հաւօթ–յայիր
թէսմիյէ էյլէտի, ։ պու կինէտէք պէյլէ ՚ՀՀ ՀՀՀՀՀ։
15 Քէզալիք Մաքիրէ Գաղաադը վէրտիմ։ (16) Վէ Ռու-
բէնիլէր իլէ Գադիլէրէ Գաղաադտան թա Առնոն վա-
տիսինէ, վէ պէնի Ամմոն հուտուտը օլան Յաբոկ
վատիսինէ գատար, պու վատինին օրթասը հուտուտ
17 օլարագ, վէ հուտուտը Յորդանան օլան սահրայը
Քենէրեթտէն թա սահրա տէնիզինին, եա՛նի Թուզ
տէնիզինին շարգ թարաֆընտա օլան Ասեդովթ–փաս-
գանընն էթէյինէտէք վէրտիմ։
18 Վէ օ զէման սիզէ էմր էտիպ՝ Այլահընըզ ՐԱՊՊ
սիզէ պու տիյարը միրասընըզ օլմագ իւզրէ վէրմիշ
տիր, իմտի գուվվէթի թսահիալէրի սիլահլանըպ՝ պի-
19 րատէրլէրինիզ պէնի Իսրայէլ էօնիւնէ կէչինիզ. Ան-
ճագ նիսա իլէ չօճուգլարընըզ վէ սիւրիւվէրինիզ (սիւ-
րիւվէրինիզին չօգ օլտըղընը պիլիրիմ) սիզէ վէրտիյիմ
20 շէհրլէրինիզտէ գալսընլար, Թա օլ վագթա գատար
քի, ՐԱՊՊ սիզէ չէրէէյէ կիպի սիզին պիրատէրլէրի-
նիզէ տախի րահաթ վէրէ. անլէր տախի Ալլահընըզ
ՐԱՊՊԸՆ քէնտիլէրէ Յորդանանընն էօթէ թարաֆընտա
վէրտիյի տիյարը թէմէլլիւք էտէլէր. անտէն սօկրա չէր
պիրինիզ սիզէ վէրտիյիմ միւլքինէ տէօնսիւն՝ տէտիմ։
21 Վէ օ զէման Յեսույա էմր էտիպ՝ Այլահընըզ ՐԱՊ-

• Պ. 7. 2։ 20. 16։
‡ Ա՛տ.21.24։ Պ. 29.7։
– Պ. 7. 2, 26։ [13. 9։
† Պ. 3. 12. 4. 48։ Յեսու. 13. 29։
‡ Մէզ. 44. 3։
† Թէսբ. 32. 22. Ա՛տ. 21. 24։ Պ. 3. 16։
† Այ. 5, 9, 19։ ——
– Ա՛տ.21.33, վէ ղայրի։ Պ. 29. 7։
† Պ. 1. 4։
‡ Ա՛տ. 21. 24։
† Ա՛տ. 21. 35։
† 3 Միւլ. 4. 13։
† Պ. 2. 24, Մէզ. 135. 10-12, 136. 19-21։
† Պ.4. 48։ Մէզ. 29. 6։
† 1 Թէվ. 5. 23։
† Պ. 4. 49։
† Յեսու. 12. 5։ 13. 11։
† Թէսբ. 14. 5։
† Ամովս. 2. 9։
† 2 Միւլ.12.26։ Երեմ. 49. 2։ Եզեկ. 21. 20։
† Պ. 2. 36։ Յեսու. 12.2։
† Ա՛տ.32.33։ Յեսու. 12. 6։ 13. 8, վէ ղայրի։
† 1 Թէվ. 2. 22։
† Յեսու. 13. 13։ 2 Միւլ. 3. 3։ 10. 6։
† Ա՛տ. 32. 41։
† Ա՛տ. 32. 39։
† 2 Միւլ. 24. 5։
† Ա՛տ.21.24։Յեսու.12.2։
† Ա՛տ. 34. 11։
– Պ. 4. 49։ Ա՛տ. 34. 11։ Յեսու. 12. 3։
† Թէսբ. 14. 3։
† Ա՛տ.32.20, վէ ղայրի։
† Յեսու. 22. 4։
– Ա՛տ. 27. 18։

Digitized by Google

ՊՐՆ պու իքի մէլիյէ էթտիյինին ճիւմլէսինի կէօզլէրինկ միւշահէտէ էյլէտի. սէնին շօլ կէչէճէյին մէմլէքէթլէրին ճիւմլէսինէ ՐԱՊՊ պէօյլէ էտէճէք տիր։
22 Անլէրտէն գօրգմայասրնըզ. գիրա ֊սիզին իչիւն Ալ-
լահրնըզ ՐԱՊՊ քէնտիսի մուհարէպէ էտէճէք տիր՝
23 տէտիմ։ Վէ ֊օ զէման ՐԱՊՊԱ նիյազ էտիպ, (24) Եա
Բապպ Եհովա, սէն գուլրնա ֊՚ազամէթինկի վէ գուտ-
րէթլի էլինկի կէօսթէրմէյէ պաշլատրն. գիրա ֊սէմա
իլէ զէմինտէ սէնին իշլէրինին միսլինի իշլէր վէ
սէնին գուվվէթինին միսլինի ֊էօ֊ըէրէ հաՒնկը իլահ
25 վար տրը։ Քէրէմ էյլէ, կէչիպ ֊Յորդանանրն էօթէ
թարաֆրնտա օլան օլ էյի տիյարը, օլ էյի տաղը վէ
26 Լիբանանը կէօրէյիմ՝ տէտիմ։ Լաքին ՐԱՊՊ ֊սիզին
սէպէպինիզտէն պանա ղազապ էտէրէք րէճամը գա-
պու էթմէտի. վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝ Սանա
քեաֆի տիր. արթըգ պու խուսուս իչիւն պանա պիր
27 շէյ սէօյլէմէ։ ֊Փասգա թէփէսինէ չըգրպ՝ ղարպա վէ
շիմալա վէ ճէնուպա վէ շարգա կէօզլէրինկի գալտըրա-
րագ կէօզլէրինկէ նազար էյլէ. գիրա սէն պու Յորդա-
28 նանտան կէչմէյէճէքսինն։ Ամմա ֊Յեսույա էմր էտիպ՝
անը գուվվէթլէնտիր վէ անա ղայրէթ վէր. գիրա պու
գավմրն էօնիւնէ կէչէճէք վէ օլ կէօրէճէյին տիյարը
անլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էտէճէք քիմսէ
29 օ տրը։ Իմտի ՚օլ տէրէտէ Բեթֆեգովր գարշըսընտա
օթուրտրգ։

ՊԱՊ 4

Մովսէսին՝ պէկի Իսրայէլէ Ալլահա իթա՚ատ խուսուսընտա նասի-հաՒնը, 41 վէ Յորդանանրն շարգընտա մէլճա՚ օլմագ իւզրէ իւչ շէհր այըրմասը վէ սա՚իրէ։

Վէ շիմտի, էյ Իսրայէլ, ֊սիզէ թա՚լիմ էթտի-
յիմ գանունլարը վէ ահքեամը տինկէ, քի ֊՚անլէրէ իթրա
էտիպ եաշայասրնըզ, վէ կիտիպ էճտատրնըզրն Ալ-
լահը ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի տիյարը թէմէլլիւք
2 էտէսինիզ։ ֊Պէնիմ սիզէ թէպլիղ էթտիյիմ քէլամա
՚իլավէ էթմէյիպ վէ անտէն չըգարմայրպ, Ալլահը-
նըզ ՐԱՊՊԸՆ՝ պէնիմ սիզէ թէպլիղ էթտիյիմ էմրլէ-
3 րինի հրճզ էտէսինիզ։ ֊Բեղփեգովր մատտէսինտէ
ՐԱՊՊԸՆ եափտրղրնը կէօզլէրինիզ կէօրտու, զիրա
Բեղփեգովրա թապա՚ օլան ատէմլէրին ճիւմլէսինի Ալ-
4 լահրնկ ՐԱՊՊ օրթանրզտան հէլաք էյլէտի։ Վէ սիզ
քի Ալլահրնըզ ՐԱՊՊԱ սատրգ գալտրնըզ, ճիւմլէ-
5 նիզ պու կիւն հայաթտա սրնըզ։ Իշլէթ Ալլահրմ
ՐԱՊՊԸՆ պանա էմր էթտիյի կիպի՝ գանունլարը վէ
ահքեամը թէմէլլիւք էթմէյէ կիտէճէյինիզ տիյար
իչինտէ իթրա էթմէնիզ իչիւն սիզէ թա՚լիմ էթտիմ։
6 Իմտի ֊՚անլէրէ հրճզ ու իթրա էտինիզ, զիրա գավմա-
րրն նազարրնտա ֊՚ագլ ու տիրայէթինիզ պու տրը,
վէ անլէր պու գանունլարրն քեաֆֆէսի հագգրնտա
իշիթմէլլէ՝ Հագիգաթէն պու պէօյիւք միլլէթ ՚ագիլ
7 վէ տիրայէթլի պիր գավմ տրը՝ տէյէճէքլէր։ Զիրա
Ալլահրմրզ ՐԱՊՊ քէնտիսինտէն նիյազ էյլէտիյիմիզ
շէյլէրին քեաֆֆէսի խուսուսրնտա պիզէ ֊֊էօ֊֊
տրղը կիպի՝ ֊իլահլարը քէնտինէ եագրն օլան ֊հաՒնկը
8 պէօյիւք միլլէթ վար տրը։ Վէ պէնիմ պու կիւն սիզէ
թագտիմ էթտիյիմ պու շէրի՚աթրն քեաֆֆէսի կիպի
՚ատալէթլի գանունլարը վէ ահքեամը օլան հաՒնկը
9 պէօյիւք միլլէթ վար տրը։ Անճագ սագրնըպ ֊քէն-
տինկի էյիճէ կէօզլէթ, օլմայա քի ֊կէօզլէրինկին կէօր-
տիյիւ շէյի ունուտուպ՝ պիւթիւն միւտէթէ ի ՚էօմ-
րիւնտէ գալպինտէն չըգալար. լաքին ֊՚անլէրի օղոկ-
լարրնկա վէ օղուլլարրնկրն օղուլլարրնա թա՚լիմ էտէ-
10 սին։ ֊Քորեբտէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրրնտա
տուրտրղրնկ կիւնտէ, ՐԱՊՊ պանա՝ Գավմը հուզու-
րրմա ճէմ՚՚ էյլէ, պէն տախի անլէրէ քէլամմրը իշիթ-
տիրէյիմ, թա քի զէմինի իւզրինտէ եաշատրգլարը
կիւնլէրին քեաֆֆէսինտէ պէնտէն գօրգմաղը էօյրէ-
նէյլէր, վէ քէնտի օղուլլարրնա տախի անը էօյրէտէ-
11 լէր՝ տէյիւ պույուրտրղրնտա, Սիզ եագլաշրպ տա-
ղրն էթէյինտէ տուրուր իքէն, ֊գարանլրգ վէ պուլութ
վէ տիման պուլունարագ՝ տաղ սէմայա տէյինի ա-
12 թէշլէ եանար իտի։ ֊՚Վէ ՐԱՊՊ սիզէ աթէշ իչինտէն
սէօյլէյիպ՝ ֊սիզ քէլամ սէտասրնը իշիթտինիզ, ամ-
մա պիր սուրէթ կէօրմէտինիզ, ֊՚անճագ պիր սէտա
13 էչէ֊֊էչէ։ Վէ իթրա էթմէք իչինի սիզէ էմր էթտիյի
֊՚ահտրնը, եա՚նի ֊՚օն էմրլէրի սիզէ պիլտիրիպ՝ ֊՚ան-
14 լէրի իքի թաշ լէվհա իւզէրինէ եազտը։ ֊՚Օ զէման
տախի ՐԱՊՊ պանա էմր էթտի քի թէմէլլիւք էթ-
մէք իւզրէ կէչէճէյինիզ տիյարտա իթրա էթմէնիզ իչ-
չինի սիզէ գանունլար վէ ահքեամ թա՚լիմ էտէյիմ։
15 ֊՚Իմտի քէնտինիզէ զիյատէսիյլէ տիգգաթ էտինիզ,
զիրա ՐԱՊՊ սիզէ Քորեբտէ աթէշ իչինտէն սէօյլէ-
16 տիյի կիւնտէ հիչ պիր ֊՚սուրէթ կէօրմէտինիզ. Օլմայա
քի ֊՚ֆէսատա վարրպ քէնտինիզէ ֊փուլթ եա պիր կէօնէ
17 սուրէթ, ֊՚էրքէք եա տիշի թասվիրինի, Եէրտէ պու-
լունան պիր կէօնէ հայվան թասվիրինի, հավատա ու-
18 չան պիր կէօնէ գանատը գուշ թասվիրինի, Եէրտէ
պիր կէօնէ հաշէրաթ թասվիրինի, եէրին ալթընտաքի

֊ Խուր. 14. 14։ Պ. 1. 30։ 20. 4։
֊՚ Պագ 2 Կոր. 12. 8, 9։
֊֊ Պ. 11. 2։
֊֊՚ Խուր. 15. 11։ 2 Մխլ. 7. 22։ Մէզ. 71. 19։ 86. 8։ 89. 6, 8։
֊֊֊ Խուր. 3. 8։ Պ. 4. 22։
֊֊֊՚ Ա՚տ. 20. 12։ 27. 14։ Պ. 1. 37։ 31. 2։ 32. 51, 52։ 34. 4։ Մէզ. 106. 32։
֊֊֊֊ Ա՚տ. 27. 12։
֊֊֊֊՚ Ա՚տ. 27. 18, 23։ Պ. 1. 38։ 31. 3, 7։
֊֊֊֊֊ Պ. 4. 46։ 34. 6։ —— Ղեւ. 19. 37։ 20. 8։ 22. 31։ Պ. 5. 1։ 8. 1։ եզեկ. 20. 11։ Բօմ. 10. 5։
֊֊֊֊֊՚ Պ. 12. 32։ ցեա. 1. 7։ Էմս. 30. 6։ Վա՚. 12. 13։ Վահ. 22. 18, 19։
֊֊֊֊֊֊ Ա՚տ. 25. 4, վէ զայրի։ ցեա. 22. 17։ Մէզ. 106. 28, 29։
֊֊֊֊֊֊՚ Ծոր. 28. 28։ Մէզ. 19. 7։ 111. 10։ Էմս. 1. 7։ Մէզ. 46. 1։ 145. 18։ 148. 14։ ես. 55. 6։
֊֊֊֊֊֊֊ 2 Մխլ. 7. 23։
֊֊֊֊֊֊֊՚ Էմս. 4. 23։
֊֊֊֊֊֊֊֊ Էմս. 3. 1, 3։ 4. 21։
֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Թէք. 18. 19։ Պ. 6. 7։ 11. 19։ Մէզ. 78. 5, 6։ եփես. 6. 4։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Խուր. 19. 9, 16։ 20. 18։ Իսպ. 12. 18, 19։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Խուր. 19. 18։ Պ. 5. 23։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Պ. 5. 4, 22։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Ես. 33, 36։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Խուր. 20. 22։ 3 Մխլ. 19. 12։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Պ. 9. 9, 11։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Խուր. 34. 28։ Խուր. 24. 12։ 31. 18։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Խուր. 21. 1։ Պ. 22 վէ 23։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ ցեա. 23. 11։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Ես. 40. 18։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Խուր. 32. 7։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊՚ Խուր. 20. 4, 5։ Այ 23։ Պ. 5. 8։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Բօմ. 1. 23։

Digitized by Google

սուլարտա օլան պիր կէօնէ պալըգ թասվիրինի եա-
19 փասընըզ. Վէ օլմայա քի ֊կէօզլէրինի կէօյէ գալտը-
րըպ տա Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ պիւթիւն սէմա ալթընտա
օլան ճիւմլէ գավմլար իչիւն թա՛նէն էյլէտիյի կիւնէշ
վէ այ վէ ելտըզլարա, ֊կէօյիւն պիւթիւն ճիւնուտընա
պագտըղընկտա, զէլալէթէ տիւշիւպ ֊անլէրէ սէճէ ու
20 ՚իպատէթ գընասընն: Ամմա սիզի ՐԱՊՊ ալրպ՝ պու
կիւն օլտըղընըզ կիպի, ՚քէնտինէ խասս գավմ օլմագ
իւզրէ֊սիզի տէմիր ֆուրուն օլան Մընսըրտան չրգարտը:
21 Վէ ֊ՐԱՊՊ սիզին սէպէպինիզտէն պանա ղազապ
էտիպ՝ Յորդանանտան կէչմէմէք վէ Ալլահընկ ՐԱՊ-
ՊԸՆ միրաս օլմագ իւղրէ սանա վէրտիյի օլ էյի տի-
22 յարա կիրմէմէք քլիյիմ իչիւն եէմին էյլէտի: Իմտի ֊պէն
պու տիյարտա վէֆաթ էտէճէյիմ, վէ ֊Յորդանան-
տան կէչմէյէճէյիմ. ամմա սիզ կէչիպ՝ ֊օլ էյի տիյարը
23 թէմէլլիւք էտէճէքսինիզ: Սագընընըզ, ֊օլմայա քի
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզին իլէ ՚ագտ էյլէտիյի ՚ահտը
ունուտասընըզ, ֊վէ քէնտինիզէ փուԹ, եա՛նի Ալլա-
հընկ ՐԱՊՊԸՆ սանա նէհի էյլէտիյի շէյլէրին պիրի-
24 նին սուրէթինի եափասընըզ: Զիրա ֊Ալլահընկ ՐԱՊՊ
իֆնա էտէր աթէշ վէ ՚ղայուր Ալլահ տըր:
25 Օղուլլար վէ օղուլլարընն օղուլլարընըզ թէվլիտ
էտիպ՝ օլ տիյարտա խայըը իգամէթինիզտէն սօկրա,
՚էկէր ֆէսատա վարըպ՝ պիր փուԹ եա պիր շէյնի սու-
րէթինի եափար իսէնիզ, վէ ֊Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ ղա-
զապա կէթիրմէք իչիւն՝ անընն ՚ինտինտէ քէօթիու
26 օլանը իշլէրսինիզ, ֊Պու կիւն սէմա իլէ զէմինի ՚ալէյ-
հինիզէ շահիտ թուԹարըմ քի, Յորդանանտան կէչիպ
թէմէլլիւք էտէճէյինիզ տիյարտա մուԹլագա չապուգ
հէլաք օլաճագսընըզ. օրատա ՚էօմրինիւզ ուզուն օլ-
27 մայըպ քիւլլիյէն թէլէֆ օլաճագսընըզ: Վէ ՐԱՊՊ
֊սիզի թա՛իֆէլէր արասընտա տաղըտաճագ տըր.
վէ ՐԱՊՊԸՆ սիզի սիւրէճէյի թա՛իֆէլէր արասընտա
28 մըգտարընըզ ազ գալաճագ տըր: Վէ ֊օրատա ինսան
էլինին իշի օլուպ՝ ֊կէօրմէյէն վէ իշիթմէյէն վէ եէ-
մէյէն վէ գօգլամայան աղաճ վէ թաշտան իլահլարա
29 ՚իպատէթ էտէճէքսինիզ: ֊Վէ օրատա Ալլահընկ ՐԱՊ-
ՊԸ թալէպ էտէճէքսին. վէ անը պիւթիւն գալպինկ վէ
պիւթիւն ճանընկլէ թալէպ էթտիյին թագտիրտէ պու-
30 լաճագսընն: ֊Սօն կիւնլէրտէ սանա մուզայագա վէ պու
շէյլէրին քեաֆֆէսի վագը՝ օլտրգտա՝ ֊Ալլահընկ
31 ՐԱՊՊԱ տէօնիւպ քէլամընը տինկլէրսէն, Ալլահընկ
ՐԱՊՊ ֊րահիմ Ալլահ օլտրղը իչիւն՝ սէնի թէրք էթ-
մէզ վէ սէնի հէլաք էթմէզ, վէ սէնին էճտատընա եէ-
մին էթտիյի ՚ահտը ունուԹմագ:
32 Իմտի ֊սէնտէն մուգատտէմ օլուպ՝ Ալլահ եէր եիւ-
զիւնտէ ինսան խալգ էյլէտիյի կիւնտէն պէրու ֊սէմա-
նընն պիր ուճընտան օլ պիր ուճընա գատար գատիմ
կիւնլէրէ տա՛իր սիւ՛ալ էթ. պունուն կիպի պէօյիւք
պիր շէյ օլտո՛ւ մը, եախօտ անընն միսլի իշիտիլտի՞
33 մի: ֊Պիր գավմ, սէնին իշիթտիյին կիպի, աթէշ իչինտէն
թէքէլլիւմ էտէն Ալլահընն սէտասընը իշիտիպ
34 հայաթտա գալտը՞ մը: Եախօտ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
Մընսըրտա կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ սիզէ հէր եափտըղը
կիպի, Ալլահընն պիր գավմ արասընտան քէնտինէ
պիր գավմ ալմագ իչիւն ֊թէճրիպէլէրլէ, ֊՚ալամէթ-
լէր վէ ՚աճա՛իպաթլէ վէ ճէնք իլէ վէ ֊՚գուտրէթլի էլ
վէ ֊ուզանմըշ գօլ իլէ վէ ֊պէօյիւք հէյպէթլէրլէ կէլ-
35 մէյէ էլ վուրտըղը վա՛ր մը տըր: Եալընըզ Եհովա Ալ-
լահ օլուպ՝ ֊անտէն ղայրիսի օլմատըղընը պիլմէկ
36 իչիւն պու սանա կէօսթէրիլտի: ֊Սէնի թէրպիյէ էթ-
մէք իչիւն սանա կէօքտէն սէսինի իշիթտիրտի, վէ
եէր իւզէրինտէ սանա պէօյիւք աթէշինի կէօսթէրտի.
սէն տախի անընն սէօզլէրինի աթէշին օրթասընտան
37 իշիթտին: Վէ ֊սէնին էճտատընը սէվտիյի իչիւն ան-
լէրտէն սօկրա նէսլէրինի ինթիխապ էտիպ՝ սէնի
հուզուրըյլէ վէ ֊՚ազիմ գուվվէթիյլէ Մընսըրտան չը-
38 գարտը. ֊՚Թա քի սէնին էօնիւնտէն սէնտէն պէօյիւք
վէ գուվվէթլի թա՛իֆէլէր թարտ էտիպ սէնի կէօթիւ-
րէրէք, պու կիւն օլտրղը կիպի տիյարլարընը սանա
39 միրաս օլմագ իւզրէ վէրէ: Իմտի պու կիւն պիլ վէ
գալպինկտէ տիւշիւն քի եօգարրտա սէմատա վէ աշա-
ղրտա զէմինտէ եալընըզ ֊Եհովա Ալլահ օլուպ՝ ղայ-
40 րիսի եօգ տըր: ֊Վէ պէնիմ պու կիւն սանա թէպլիղ
էթտիյիմ անընն գանունլարընը վէ էմրլէրինի հրֆզ
էտէսին, ֊թա քի սանա վէ սէնտէն սօկրա օղուլլա-
րընկա խայր կէլիպ՝ Ալլահընն ՐԱՊՊԸՆ իլէլէպէտ սանա
վէրտիյի տիյար իւզէրինտէ ՚էօմրինիւզ ուզուն օլա:
41 Օ զէման Մովսէս Յորդանանընն պէրի թարաֆընա
42 տա, եա՛նի շարգընտա ֊իչ շէհր այըրտը, ֊Քի քէնտի
գօնշըսընա էվվէլտէն ՚ատավէթի օլմայարագ, անը
պիլա գաստ էօլտիւրէն գաթիլ օրայա ֆիրար էտէ,
վէ պու շէհրլէրին պիրիսինէ ֆիրար էթմէսիյլէ սաղ
43 գալա: Ռուբէնլիլէր իչիւն սահրա տիյարընտա պէր-

- Պ. 17. 3; Յոբ. 31. 26, 27;
- Թէր. 2. 1; 4 Միւլ. 17. 16; 21. 3;
- Բամ. 1. 25;
- Խուր. 19. 5; Պ. 9. 29; 32. 9;
- 3 Միւլ. 8. 51; Երեմ. 11. 4;
- Ա՛տ. 20. 12; Պ. 1. 37; 3. 26;
- Պագ 2 Պետ. 1. 13-15;
- Պ. 3. 27;
- Պ. 3. 25;
- Այ. 9;
- Այ. 16; Խուր. 20. 4, 5;
- Խուր. 24. 17; Պ. 9. 3; Ես. 33. 14; Ի՛սպ. 12. 29;
- Խուր. 20. 5; Պ. 6. 15; Ես. 42. 8;
- Այ. 16;
- 4 Միւլ. 17. 17, վէ ղայրի-
- Պ. 30. 18, 19; Ես. 1. 2; Միք. 6. 2;
- Ղեւ. 26. 33; Պ. 28. 62, 64; Նէեմ. 1. 8;
- Պ. 28. 64; 1 Միւլ. 26. 19; Երեմ. 16. 13;
- Մէզ. 115. 4, 5; 135. 15, 16; Ես. 44. 9; 46. 7;
- Ղեւ. 26. 39, 40; Պ. 30. 1-3; 2 Թէվ. 15. 4; Նէեմ. 1. 9; Ես. 55. 6, 7; Երեմ. 29. 12-14;
- Թէր. 49. 1; Պ. 31. 29; Երեմ. 23. 20; Ովս. 3. 5;
- Յովէլ. 2. 12;
- 2 Թէվ. 30. 9; Նէեմ. 9. 31; Մէզ. 116. 5; Յովս. 4. 2;
- Յոբ. 8. 8;
- Մատ. 24. 31;
- Խուր. 24. 11; 33. 20;
- Պ. 5. 24, 26;
- Պ. 7. 19; 29. 3;
- Խուր. 7. 3;
- Խուր. 13. 3;
- Խուր. 6. 6;
- Պ. 26. 8; 34. 12;
- Պ. 32. 39; 1 Միւլ. 2. 2; Ես. 45. 5, 18, 22; Մարկ. 12. 29, 32;
- Խուր. 19. 9, 19, 20. 18, 22; 24. 16; Ի՛սպ. 12. 18;
- Պ. 10. 15;
- Խուր. 13. 3, 9, 14;
- Պ. 7. 1; 9. 1, 4, 5;
- Այ. 35; Ցեն. 2. 11;
- Ղեւ. 22. 31;
- Պ. 5. 16; 6. 3, 18; 12. 25, 28; 22. 7; Եփես. 6. 3;
- Պաղ Ա՛տ. 35. 6, 14;
- Պ. 19. 4;

Digitized by Google

րիյէտէ օլան Ւ Բոսորը, վէ Գադիլէր իչիւն Գաղաադտա Ռամովթը, վէ Մանասէվիլէր իչիւն Բասանտա Գովղանը ը՞նէն եյլեաւէ։
44 Վէ Մովսէսին պէնի Իսրայէլէ պէյան էյլէտիյի շէ-
45 րի՛աթ պու տրը։ Մովսէսին պէնի Իսրայէլէ Մըսըրտան չըգտրգլարը վագրթտա սէօյլէտիյի շէհատէթ-
46 լէր վէ գանունլար վէ ահքեամ պունլար տրը։ Անէէ Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա Բեթփեգովրըն գարշըսընտա օլան տէրէտէ՝ Մովսէս իլէ պէնի Իսրայէլին Մըսըրտան չըգտրգլարընտա վուրտրգլարը Ամօրիլէրին Եսեբոնտա սաքին օլան մէլիյի Սեհոնըն
47 տիյարընտա եյլեաւէ։ Վէ անըն տիյարընը վէ Բասան մէլիյի Ովգըն տիյարընը՝ Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա, եա՛նի շարգընտա օլան Ամօրիլէրին
48 իքի մէլիյինին, Առնոն վատիսինին քէնարընտա օլան Արոէրտէն Սիօն տաղընա, եա՛նի Հեր-
49 մոնա գատար, վէ Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա, եա՛նի շարգընտա օլան պիւթիւն սահրայը, թա սահրա տէնիզինէ Ասեդովդ-փասգանըն էթէյինէ գատար թէմէլլիւք էթտիլէր։

ՊԱՊ Ե

Քորեբտէ էտիլէն ՚ահտ 6 Օն էմրլէր 22 Գաւմըն նէյտզը վէ Ալլահ Թարաֆընտան շէրի՛աթըն վէրիլմէսի։

Վէ Մովսէս պիւթիւն ՚ը՞ Իսրայէլի չաղըրըպ անլէրէ տէտի քի՝ էյ Իսրայէլ, պէնիմ պու կիւն *սիզէ սէօյլէտիյիմ գանունլարը վէ ահքեամը տիկկէյինիզ, քի անլէրի էօյրէնիպ իճրասընա տիգգաթ էտէսինիզ։
2 Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ Քորեբտէ պիզիմ իլէ ՚ահտ էյ-
3 լէտտի։ ՐԱՊՊ պու ահտը էճտատըմըզ իլէ տէյիլ անճագ պիզիմ իլէ ՚ագտ էյլէտի քի ճիւմլէմիզ պու կիւն
4 պուրատա հայաթտա իզ։ ՐԱՊՊ տաղտա աթէշ
5 իչինտէն սիզին իլէ եիւզ եիւզէ սէօյլէշտի (ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը սիզէ իխպար էթմէք իչիւն պէն օ զէման ՐԱՊՊ իլէ սիզին արանըզտա տուրտըմ, զիրա աթէշտէն գօրգուպ տաղա չըգմատընըզ.) վէ տէտի քի,
6 Մէնի էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր տիյարընտան չըգարան Ալլահըն Եհովա պէն իմ։
7 Հուզուրըմտա սէնին զայրի իլահլարըն օլմասըն։
8 Քէնտինէ իչիւն փուճ եափմայասըն, նէ եօգրըտա սէմատա, նէ աշաղըտա զէմինտէ, նէ զէմին ալճընտա սուլարտա պուլունան շէյլէրտէն հիչ պի-
9 րինին սուրէթինի եափմայասըն։ Անլէրէ սէճտէ ու՚ի-

պատէթ էթմէյէսին, զիրա պէն սէնին Ալլահըն Եհովա պանա պուզը էտէնլէրտէն փէտէրլէր կիւնահընը օղուլլարտա իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ նէսլէ գա-
10 տար արայան զայուր Ալլահ իմ. վէ պէնի սէվիպ՝ էմրլէրիմի հրճզ էտէնլէրէ պիկ նէսլէ գատար ՚ինայէթ էտէրիմ։
11 Ալլահընկ օլան Եհովանըն իսմինի պիհուտէ եէրէ զիքր էթմէյէսին. զիրա Եհովա քէնտի իսմինի պիհուտէ եէրէ զիքր էտէնի թէպրիյէ էթմէզ։
12 Ալլահընկ օլան Եհովանըն սանա էմր էյլէտիյի կիպի, թագտիս էթմէք իչիւն, բահաթ կիւնիւնիւ
13 հրճզ էտէսին։ Ալթը կիւն չալըշըպ հէր իշինկի իշ-
14 լէյէսին. ճագաթ եէտինճի կիւն սէնին Ալլահըն օլան Եհովանըն բահաթ կիւնիւ տիր. նէ սէն, նէ օղլընկ, նէ գըզընկ, նէ քէօլէնկ, նէ ճարիյէնկ, նէ էօքիւզիւնկ, նէ մէրքէպինկ, նէ տէ հայվանլարընկտան պիրի, վէ նէ գափուլարընկըն տախիլինտէ օլան միւսաֆիրինկ հիչ պիր իշ իշլէմէյէսինիզ, քի քէօլէնկ վէ ճարիյէնկ սէնին
15 կիպի իսթիրահաթ էտէլէր։ Վէ Մըսըր տիյարընտա գուլ օլմուշ իտիյինկի վէ Ալլահընկ օլան Եհովա սէնի օրատան գուտուրէթի էլ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ չըգարտըղընը խաթրընկտա հրճզ էյլէյէսին. պու էճլետէն Ալլահընկ օլան Եհովա սանա բահաթ կիւնիւնիւ հրճզ էթմէյի էմր էյլէտի։
16 Ալլահընկ օլան Եհովա սանա էմր էթտիյի կիպի, փէտէրինկէ վէ վալիտէնկէ հիւրմէթ էտէսին, թա քի ՚էօմրինկ ուզուն օլա, վէ Ալլահընկ օլան Եհովանըն սանա վէրտիյի տիյար իւզէրինտէ սանա խայր կէլէ։
17 Գաթլ էթմէյէսին։
18 Վէ զինա էթմէյէսին։
19 Վէ սըրգաթ էթմէյէսին։
20 Վէ գօնշընկ ՚ալէյհինտէ եալան շէհատէթ էթմէյէսին։
21 Վէ գօնշընկընը զէվճէսինէ թամա՚ էթմէյէսին. վէ գօնշընկըն խանէսինէ եա թարլասընա եա քէօլէսինէ եա ճարիյէսինէ եա էօքիւզիւնէ եա մէրքէպինէ վէ գօնշընկընը հիչ պիր շէյինէ թամա՚ էթմէյէսին։
22 ՐԱՊՊ պու քէլամլարը պիւթիւն ճէմա՚աթընըզա տաղտա աթէշ վէ պուլութ վէ տիւման իչինտէն եիւքսէք սէսլէ սէօյլէյիպ՝ պիր շէյ ՚իլավէ էթմէտի. վէ անլէրի՚իքի թաշ լէվհա իւզէրինէ եազըպ պանա վէր-
23 տի։ Վէ գարանլըղընը իչինտէն օլ սէսի իշիթտիյինիզտէ, տաղ տախի աթէշտէ եանար իքէն, սըպլարընըզընը րէ՚իսլէրինին քեաֆֆէսի իլէ իխթիյարլարընըզ

Ը ցնս. 20. 8։
— Պ. 3. 29։
ա Ա՚տ. 21. 24։ Պ. 1. 4։
Ե Ա՚տ. 21. 35։ Պ. 3. 3, 4։
գ Պ. 2. 36։ 3. 12։
ը Պ. 3. 9։ Մէզ 133. 3։
ը Պ. 3. 17։ ——
* ՚Իպր. գուլազլարը-նըզդա
ա Խուր. 19. 5։ Պ. 4. 23։
բ Գաղ Մատ. 13. 17։ ՚Իսպր. 8. 9։
գ Խուր. 19. 9, 19։ 20. 22։ Պ. 4. 33, 36։ 34. 10։ [3. 19։
դ Խուր. 20. 21։ Գաղ.
ե Խուր. 19. 16։ 20. 18։ 24. 2։
զ Խուր. 20. 2, վէ զայրի։ Ղևտ. 26. 1։ Պ. 6. 4։ Մէզ. 81. 10։
է Խուր. 20. 3։
ը Խուր. 20. 4։
թ Խուր. 34. 7։ [9. 4։
ժ Երեմ. 32. 18։ Դան.
ի Խուր. 20. 7։ Ղևտ. 19. 12։ Մատ. 5. 33։
լ Խուր. 20. 8։
խ Խուր. 23. 12։ 35. 2։ Եզեկ. 20. 12։
ծ Թէք. 2. 2։ Խուր. 16. 29, 30։ ՚Իսպր. 4. 4։
կ Պ. 15 15։ 16. 12։ 24. 18, 22։
հ Պ. 4. 34, 37։
ձ Խուր. 20. 12։ Ղևտ. 19. 3։ Պ. 27. 16։ Եփես. 6. 2, 3։ Կող. 3. 20։
ղ Պ. 4. 40։
ճ Խուր. 20. 13։ Մատ. 5. 21։
մ Խուր. 20. 14։ Ղուկ. 18. 20։ Յակ. 2. 11։
յ Խուր. 20. 15։ Բամ. 13. 9։
ն Խուր. 20. 16։
շ Խուր. 20. 17։ Միք. 2. 2։ Ամբ. 2. 9։ Ղուկ. 12. 15։ Բամ. 7. 7։ 13. 9։
ո Խուր. 24. 12։ 31. 18. Պ. 4. 13։
չ Խուր. 20. 18, 19։

Digitized by Google

24 պանա եանաշըսպ, Իշթէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ պիզէ ճէ-
լալ ու 'ազամէթինի կէօսթէրտի, պիզ տախի ֊անըն
սէսինի աթէշ իչինտէն իշիթտիք. պու կիւն Ալլահ
ինսան իլէ թէքէլլիմ էթտիքտէն սօկրա, ընաան ֊սաղ
25 գալտրղընը կէօրտիւք: Վէ շիմտի պիզ նիչիւն էօլէ-
ճէյիզ. (զիրա պու 'ազիմ աթէշ պիզի թէլէֆ էտէճէք
տիր.) ֊էկէր պիզ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ սէսինի պիր
26 տահա իշիտիրսէք, էօլիւրիւզ: ֊Զիրա ճիւմլէ պէշէր-
տէն աթէշ իչինտէն թէքէլլիմ էտէն հայյ Ալլահըն
սէսինի պիզիմ կիպի քիմ իշիթտի տէ, սաղ գալտը:
27 Սէն եագլաշըպ՝ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէյէճէյի
֊եօղլէրը քեաֆֆէսինի տինկէ, վէ ֊Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ
սանա հէր նէ սէօյլէրսէ, սէն պիզէ սէօյլէ, պիզ տախի
28 տինկէրը վէ իճրա էտէրիզ՝ տէտինիզ: Վէ պանա սէօյ-
լէտիյինիզտէ՝ ՐԱՊՊ սէօզլէրինիզի իշիթտի, վէ ՐԱՊՊ
պանա՝ Պու գավմըն սանա սէօյլէտիյի սէօզլէրի իշիթ-
29 տիմ. ֊ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրի տօղրու տըր: ֊Քեաճըզի
գալպլէրի տախի պէօյլէ օլա իտի տէ, պէնտէն գօրգ-
մագլէ՝ ֊քէնտիլէրինէ վէ օղուլլարընա իլ էլ էպէտ խայր
կէլմէք իւզրէ ֊տա'իմա հէփ էմրլէրիմին իճրասընտա
30 պուլունա իտիլէր: Կիթ, անլէրէ՝ Զատըրլարընըզա'ավ-
31 տէթ էտինիզ՝տէ: Ամմա սէն պուրատա եանըմտա տուր,
֊վէ միրաս օլմագ իւզրէ անլէրէ վէրտիյիմ տիյարտա
իճրա իչիւն անլէրէ թա'լիմ էտէճէյինկ հէփ էմրլէր իլէ
գանունլարը վէ ահքեամը սանա սէօյլէյէյիմ՝ տէտի:
32 Իմտի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր էյլէտիյի կիպի
հարէքէթ էթմէյէ տիգգաթ էտիպ՝ ֊սաղա եա սօլա
33 սափմայասընըզ: ֊Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր էթ-
տիյի թարիգլէրինին քեաֆֆէսինտէ եիւրիյիւնիւզ,
քի սաղ գալասընըզ, ֊վէ սիզէ խայր կէլէրէք՝ թէմէլ-
լիւք էտէճէյինիզ տիյարտա 'էօմրինիւզ ուզուն օլա:

ՊԱՊ 6

Շէրի'աթա իթա'աթ խուսուսընտա Մովսէսին նասիհաթը:

Վէ թէմէլլիւք էթմէյէ կէչէճէյինիզ տիյարտա՝
իճրասը իչիւն սիզէ թա'լիմ էթմէք իւզրէ ֊Ալլահընըզ
ՐԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի էմրլէր իլէ գանունլար վէ ահ-
2 քեամ պունլար տըր. ֊Թա քի Ալլահըն ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգուպ՝ սանա թէպլիղ էթտիյիմ ճիւմլէ գանունլար
վէ էմրլէրինի քէնտին իլէ օղլըն տա, օղլընըն օղլու
տա 'էօմրինիւն հէփ կիւնլէրինտէ հրֆզ էտէսին, ֊վէ
3 'էօմրինիւ ուզուն օլա: Իմտի, էյ Իսրայէլ, տինկէ վէ
իճրայա տիգգաթ էյլէ, քի սանա խայր կէլիպ՝ ֊էճտա-
տըկրն Ալլահը ՐԱՊՊ սանա սէօյլէտիյի կիպի՝ ֊սիւթ
իլէ պալ ագան տիյարտա զիյատէսիյլէ չօղալասընըզ:
4 ֊Էյ Իսրայէլ, տինկէ, Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ՝ ՐԱՊՊ ը
5 վահիտ տիր: Վէ ֊Ալլահընկ օլան ՐԱՊՊԸ ֊պիւթիւն
գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընկտան վէ պիւթիւն գուվ-
6 վէթինտէն սէվէսին: Վէ ֊պէնիմ սանա պու կիւն թէպ-
լիղ էթտիյիմ պու սէօզլէր սէնին գալպինտէ օլուպ,
7 ֊Անլէրի օղուլլարընկա տիգգաթլըճա թա'լիմ էտէսին,
վէ խանէնկտէ օթուրտըղընկտա վէ եօլտա կէզտիյինկտէ
վէ եաթտըղընկտա վէ գալգտըղընկտա անլէրին հագ-
8 գընտա սէօյլէյէսին, ֊Վէ անլէրի էլինկին իւզէրինէ նի-
շան օլարագ պաղլայասընը, վէ կէօզլէրինկին արասընը-
9 տա ալընը պաղը օլսունլար: ֊Վէ անլէրի խանէնկին գա-
փու սէօյէլէրինէ վէ գափուլարընկ իւզէրինէ եազասընը:
10 Վէ Ալլահընկ ՐԱՊՊ էճտատընկ Աբրահամա, Իսա-
հակա վէ Յակոբա՝ սանա վէրմէք իչինն եէմինն էթտիյի
տիյարա վէ ֊պինա էթմէտիյինկ պէօյիւք վէ կիւզէլ
11 շէհրլէրէ, Վէ տօլտուրմատըղընն հէր նի'մէթլէ տօլու
խանէլէրէ, վէ գազմատըղընն գազըլմըշ գույուլարա
վէ տիքմէտիյինկ պաղլարա վէ զէյթունլըգլարա սէնի
12 կէթիրտիյի զէման ֊եէյիպ տօյտըղընկտա, Սագընն,
օլմայա քի սէնի էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր տիյա-
13 րընտան չըգարան ՐԱՊՊԸ ունուտասընն: ֊Ալլահընկ
ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգուպ՝ անա 'իպատէթ վէ ֊անընն իս-
14 մինկլէ եէմինն էտէսինն: ֊Էթրաֆընըզտաքի միլլէթլէ-
րինն իլահլարընտան օլան Ղայրի իլահլարա թապի'
15 օլմայասընըզ. (Զիրա ֊արանըզտա օլան Ալլահընկ
ՐԱՊՊ ղայուր Ալլահ տըր.) ֊օլմայա քի 'ալէյհինտէ
Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ալէվլէնիպ տէ սէնի եէր
եիւզինտէն հէլաք էտէ:
16 ֊Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ Մասսատա ֊թէճրիպէ էթտի-
17 յինիզ կիպի թէճրիպէ էթմէյէսինիզ: ֊Ալլահընըզ
ՐԱՊՊԸՆ էմրլէրինի վէ սիզէ էմր էթտիյի շէհատէթ-
լէր իլէ գանունլարընը տիգգաթլէ հրֆզ էտէսինիզ:
18 Վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու վէ խօշ օլանը իշլէ-
յէսին, թա քի սանա խայր կէլէ, վէ ՐԱՊՊԸՆ սէնին
էճտատընա եէմին էթտիյի օլ էյի տիյարա կիրէսին:
19 Վէ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի կիպի ֊սէնին էօնիւնտէն
տիւշմէնլէրինկին քեաֆֆէսինի թարտ էթմէքլէ՝ թէ-
մէլլիւք էտէսին:

֊ Խուր. 19. 19։
֊ Պ.4.33։ Հաք. 13.22։
֊ Պ. 18. 16։
֊ Պ. 4. 33։ [12. 19։
֊ Խուր. 20. 19։ 'Իպր.
֊ Պ. 18. 17։
֊ Պ. 32. 29։ Մէզ. 81.
13։ Ես.48.18։ Մատ.
23. 37։ Ղուկ.19.42։
֊ Պ. 4. 40։
֊ Պ. 11. 1։
֊ Դաղ. 3. 19։
֊ Պ. 17. 20։ 28. 14։
Ցես.1.7։ 23. 6։ Էմս.
4. 27։
֊ Պ. 10. 12։ Մէզ.119.
6։ Երեմ.7. 23։ Ղուկ.
1. 6։
֊ Պ. 4. 40։ ——
֊ Պ. 4. 1։ 5.31։ 12. 1։
֊ Խուր. 20. 20։ Պ.10.
12,13։ Մէզ. 111.10։
128. 1։ Վա'. 12.13։
֊ Պ.4.40։ Էմս. 3.1,2։
֊ Թէք. 15. 5։ 22. 17։
֊ Խուր. 3. 8։
֊ Ես. 42. 8։ Մարկ.
12. 29, 32։ Ցովհ.
17. 3։ 1 Կոր. 8. 4,6։
֊ Պ. 10. 12։ Մատ.22.
37։ Մարկ. 12. 30։
Ղուկ. 10. 27։
֊ 4 Միւլ. 23. 25։
֊ Պ. 11. 18։ 32. 46։
Մէզ. 37. 31։ 40. 8։
119. 11, 98։ Էմս. 3.
3։ Ես. 51. 7։
֊ Պ. 4. 9։ 11.19։ Մէզ.
78. 4-6։ Եփես. 6. 4։
֊ Խուր. 13. 9, 16։ Պ.
11 18։ Էմս. 3. 3։
6. 21։ 7. 3։
֊ Պ. 11. 20։ Ես. 57.8։
֊ Ցես. 24. 13։ Մէզ.
105. 44։
֊ Պ. 8. 10, վէ զայրի։
֊ Պ. 10. 12, 20։ 13.
4։ Մատ.4.10։ Ղուկ.
4. 8։
֊ Մէզ. 63. 11։ Ես.45
23։ 65. 16։ Երեմ. 4.
2։ 5. 7։ 12. 16։
֊ Պ. 13. 7։
֊ Պ. 8. 19։ 11. 28։
Երեմ. 25. 6։
֊ Խուր. 20. 5։ Պ.4.24։
֊ Պ. 7. 4։ 11. 17։
֊ Խուր. 17. 2, 7։ Ա'տ.
20. 3, 4։ 21. 4, 5։
1 Կոր. 10. 9։ [12։
֊ Մատ. 4. 7։ Ղուկ. 4.
֊ Պ. 11. 13, 22։ Մէզ.
119. 4։
֊ Խուր. 15. 26։ Պ. 12.
28։ 13. 18։
֊ Ա'տ. 33. 52, 53։

Digitized by Google

20 Եարըն օղլըկ սանա սիւ՛ալ էտիպ՝ Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր էթտիյի շէհատէթլէր իլէ գանուն-
21 լար վէ ահքեամ նէ՞ տիր՝ տէր իսէ, Օղլընա տէ քի՝
Պիզ Մըսըրտա Փարաւընըն էսիրլէրի իտիք, վէ ՐԱՊՊ
22 պիզի Մըսըրտան Ւգուտրէթլի էլ իլէ չըգարտը: Վէ
ՐԱՊՊ կէօզլէրիմիզին էօնիւնտէ Մըսըր իւզէրինէ վէ
Փարաւըն վէ անըն պիւթիւն խանէսի իւզէրինէ ՚ա-
զիմ վէ տէհշէթլի ՚ալամէթլէր վէ միւ՛ճիզէլէր իզհար
23 էյլէտի: Վէ օրատան պիզի չըգարտը, քի կէօթիւ-
րիւպ էճտատըմըզա եէմինլէ Լ՚՚ էթտիյի տիյարը
24 պիզէ վէրէ: Վէ ՐԱՊՊ պու գանունլարըն քեաֆֆէ-
սինին իճրասընը պիզէ էմր էթտի, քի ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգմագլէ Ւպիզէ հէր վագըթ խայր կէլիպ՝ պու կիւն
25 օլտըղը կիպի Ւպիզի սաղ սագլայա: Վէ Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, պու էմրլէրին ճիւմլէսինի
պիզէ էմր էթտիյի կիպի իճրա էթմէյէ տիգգաթ էթ-
տիյիմիզ թագտիրտէ, Ւօ պիզէ սալահ ՚ատտ օլու-
նաճագ տըր:

ՊԱՊ 7

Թա՛իֆէլէր իլէ ՚ալագա էթմէնին մէն՝ էտիլմէսի. 9 վէ Ալլահընն շէֆիգ վէ ՚ատիլ օլմասը, 12 վէ մուհարէպէլէրինտէ պէնի Իսրայէլէ եարտըմընըն վա՛տ օլունմասը:

Ալլահըմ ՐԱՊՊ՝ թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ կի-
տէճէյլին տիյարա սէնի կէօթիւրիւպ՝ չօգ թա՛իֆէլէր,
եա՛նի Ւսէնտէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի եէտի թա՛իֆէ
օլան ՒՔետլի վէ Գերգեսի վէ Ամ՚որի վէ Քանանըը վէ
Փերեզի վէ Հիվվի վէ Յեբուսիլէրի սէնին էօնիւնտէն
2 թարտ էթտիյինտէ, Վէ Ալլահընն ՐԱՊՊ Ւանլէրի
սանա թէսլիմ՝ էթտիյինտէ, սէն անլէրի վուրուպ
Ւքիւլլիյէն թէլէֆ էտէսին. Ւանլէր իլէ ՚ահտ էթմէյէ-
3 սին վէ անլէրէ շէֆգաթ էյլէմէյէսին: Վէ Ւանլէր իլէ
ագրապալըգ էտիպ՝ գըզըկը անըն օղլընա վէրմէյէ-
սին, վէ անըն գըզըընը սէնին օղլընա ալմայասըն:
4 Զիրա օղուլլարընը՛ղ ղայրի իլահլարա ՚իպատէթ էթ-
մէլէրի իչիւն պանա միւթի՛ օլմագտան չէվիրէճէք-
լէր, Ւվէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ՚ալէյհինիզէ ալէվլէնիպ՝
5 սիզի չապուգ հէլագ էտէճէք տիր: Լագին անլէրէ
պէօյլէ եափասընըզ. Ւմէզպահլարընը երգըպ՝ մու-
սավվէր տիգիւի թաշլարընը գըրասընըզ, վէ Աս-
տարովթ փուլթլարընը քէսէսինիզ, վէ օյմա փուլթա-
6 րընը աթէշէ եագասընըզ: Ւ՛Զիրա սէն Ալլահընն ՐԱ-
ՊՊԸՆ մուգատտէս գավմը սըն. Ւ՛Ալլահընն ՐԱՊՊ եէր

եիւզիւնտէ պուլունան ճիւմլէ գավմլարտան, քէնտինէ
խասս գավմ՝ օլմագ իւզրէ սիզի ինթիխապ էյլէտի:
7 Ձիւմլէ գավմլարտան չօգ օլտըղընըզ իչիւն ՐԱՊՊ
սիզի սէվիպ՝ սէչմէտի, զիրա սիզ Ւճիւմլէ գավմլար-
8 տան ազ իտինիզ. Անճագ Ւ՛ՐԱՊՊ սիզի սէվտիյի
իչիւն վէ Ւ՛էճտատընըզա էթտիյի եէմինի հրճզ էյլէ-
մէք իւզրէ Ւ՛ՐԱՊՊ սիզի գուտրէթլի էլ իլէ չըգարըպ՝
էսարէթ խանէսինտէն Ւէ Մըսըր մէլիյի Փարաւընըն
9 էլինտէն խէլաս էյլէտի: Պունա պինա՛էն մա՛լիմիզ
օլսուն քի, Ալլահընզ օլան ԵՀՈՎԱ հոսէ Ալլահ տըր.
Ւքէնտինի սէվէնլէրէ վէ էմրլէրինի հրճզ էտէնլէրէ
պին՝ նէսլէ գատար ՚ահտ ու ՚ինայէթ հրճզ էտէն Ւսա-
10 տրգ Ալլահ տըր: Ամմա Ւքէնտինէ պուղզ էտէնլէրէ,
անլէրի հէլագ էթմէք իչիւն, ճէզալարընը եիւզլէրինէ
գարշը վէրիր Ւքէնտինէ պուղզ էտէնէ ճէզասընը եիւ-
11 զինէ գարշը վէրմէյի կէճիքտիրմէզ: Իմտի պէնիմ
սանա պու կիւն իճրասընը թէնպիհ էթտիյիմ էմրլէր
իլէ գանունլարը վէ ահքեամը հրճզ էտէսին:
12 Ւ՛Վէ սիզ պու ահքեամը տինկլէյիպ անլէրի հրճզ ու
իճրա էթտիյինիզ թագտիրտէ, Ալլահընզ ՐԱՊՊ տախի
Ւսէնին էճտատընա եէմին էթտիյի ՚ահտ ու ՚ինայէթի
13 սէնին իչիւն հրճզ էտէճէք տիր: Վէ Ւսէնի սէվիպ պէ-
րէքէթլէյէրէք սէնի չօղալտաճագ տըր, վէ սանա
վէրմէք իչիւն էճտատընա եէմին էթտիյի տիյարտա
Ւպաթընընըզն սէվէրէսինի վէ թօփրաղընըզն մահսու-
լընը, պուղտայընըզ վէ շէրապընըզ վէ զէյթուն եա-
ղընը, սըղըրլարընըզն եավրուլարընը վէ գօյուն սիւ-
14 րիւլէրինի պէրէքէթլէյէճէք տիր: Ճիւմլէ գավմլար-
տան զիյատէ միւպարէք օլաճագսընը. արանըզտա վէ
հայվանլարընըզ արասընտա Ւ՚ագիմ վէ ՚ագիր օլմա-
15 յաճագ տըր: Վէ ՐԱՊՊ սէնտէն հէր մարազը րէֆ՚
էտիպ՝ Ւմըսըրըն օլ պիւտիյին ֆէնա ՚իլլէթլէրինին հիչ
պիրինի սէնին իւզէրինէ կէթիրմէյիպ՝ անլէրի սանա
պուղզ էտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ կէթիրէճէք տիր:
16 Ւ՚Սէն տախի Ալլահընզ ՐԱՊՊ սանա թէսլիմ՝ էթտիյի
գավմլարընը ճիւմլէսինի հէլագ էտիպ՝ Ւկէօզինէ անլէրի
էսիրկէմէսին, վէ իլահլարընա ՚իպատէթ էթմէյէսին,
17 զիրա պու Ւ՚սանա տուզագ օլուր: Էկէր գալպինտէ՝
Պու թա՛իֆէլէր պէնտէն չօգ տըրլար, անլէրի նա՛սըլ
18 թարտ էտէ պիլիրիմ՝ տէրսէն, Ւ՚Անլէրտէն զօրգմա.
Ալլահընզ ՐԱՊՊԸՆ փարաւընա վէ պիւթիւն Մըսրա
19 եափտըղընը, Վէ Ւկէօզլէրինկին կէօրտիյիւ օլ պէօյիւք

3 Բուր. 13. 14։
Ը Բուր. 3. 19։ 13. 3։
Ը Բուր. 7. 8, 9, 10, 11, 12։ Մէզ. 135. 9։
ժ Ա՚յ. 2։
Ի Պ. 10. 13։ Յոբ. 35. 7, 8։ Երեմ. 32. 39։
Լ Պ. 4. 1։ 8. 1։ Մէզ. 41. 2։ Ղուկ. 10. 28։
խ Ղեւ. 18. 5։ Պ. 24. 13։ Բօմ. 10. 3, 5։
ծ Պ. 31. 3։ Մէզ. 44. 2, 3։
Կ Պ. 4. 38։ 9. 1։
Հ Թէք. 15. 19, վէ ղայրի Բուր. 33. 2։
Ձ Ա՚յ. 23։ Պ. 23. 14։
Ղ Ա՚տ. 33. 52։ Պ. 20. 16, 17։ Յես. 6. 17։ 8. 24։ 9. 24։ 10. 28, 40։ 11. 11, 12։
Ճ Բուր. 23. 32։ 34. 12, 15, 16։ Հաբ. 2. 2։ Պագ Պ. 20. 10, վէ ղայրի։ Յես. 2. 14։ 9. 18։ Հաբ. 1. 24։
Մ Յես. 23. 12։ 3 Միւել. 11. 2։ Եզր. 9. 2։
Յ Պ. 6. 15։
Ն Բուր. 23. 24։ 34. 13։ Պ. 12. 2, 3։
Շ Բուր. 19. 6։ Պ. 14. 2։ 26. 19։ Մէզ. 50 5։ Երեմ. 2. 3։
Ո Բուր. 19. 5։ Ամոս. 3. 2։ 1 Պետ. 2. 9։
Չ Պ. 10. 22։
Պ Պ. 10. 15։
Ջ Բուր. 32. 13։ Մէզ. 105. 8-10։ Ղուկ. 1. 54, 72, 75։
Ռ Բուր. 13. 3, 14։
Ս Բուր. 20. 6։ Պ. 5. 10։ Նէեմ. 1 5։ Դան. 9. 4։
Վ Ես. 49. 7։ 1 Կոր. 1. 9։ 10. 13։ 2 Կոր. 1. 18։ 1 Սէլ. 5. 24։ 2 Սէլ. 3. 3։ 2 Տիմ. 2. 13։ Ռիպր. 11. 11։ 1 Յովհ. 1. 9։ [2։
Տ Ես. 59. 18։ Նաե. 1. 6։
Ր Պ. 32. 35։
Ց Ղեւ. 26. 3։ Պ. 28. 1։ Մէզ. 105. 8, 9։ Ղուկ. 1. 54, 72, 75։
Ւ Յովհ. 14. 21։
Փ Պ. 28. 4։
Ք Բուր. 23. 26, վէ ղայրի։ Ղ Բուր. 9. 14։ 15. 26։ Պ. 28. 27, 60։
Ֆ Ա՚յ. 2։
Ֆ Պ. 13. 8։ 19. 13, 21։ 25. 12։
Ֆ Բուր. 23. 33։ Պ. 12. 36։ Հաբ. 8. 27։ Մէզ. 106. 36։
Ֆ Պ. 31. 6։
Ֆ Պ. 4. 34։ 29. 3։

Digitized by Google

թէճրիպէլէրի, վէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊՐՆ սէնի վասրթա-
լարըլէ չրգարտրղը ՚ալամէթլէր վէ ՚ահիպ իշլէր վէ
գուտրէթլի էլի վէ ուզանմըշ գօլու ՚տա՚իմա խա-
թըրտա սագլա. Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնին օլ եիւզլէրին-
տէն գօրգտրղրնկ գավմլարրն քեաֆֆէսինէ պէօյլէ եա-
20 փահագ տրը: ՚Հէմ տախի Ալլահրնկ ՐԱՊՊ անլէր իւ-
զէրինէ, պագը գալանլար վէ էօնիւնտէն սագլանան-
լար հէյագ օլունճայատէք, էշէք արըսրնը կէօնտէրէ-
21 ճէք տիր: Եիւզլէրինտէն սանա տէհշէթ կէլմէսին,
զիրա Ալլահրնկ ՐԱՊՊ՝ ՚օլ ՚ազիմ վէ հէյպէթլի Ալլահ
22 ՚արանրզտա տրը: ՚Վէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ օլ թա՚իֆէ-
լէրի սէնին էօնիւնտէն թէտրիճլէ թարտ էտճէք տիր.
սահրա վուհուշը ՚սէնին իւզէրինէ չօղալմամասը իչին
23 անլէրի թէզ մահվ էտմէյէճէքսին: Վէ Ալլահրնկ
ՐԱՊՊ անլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ էտիպ՝ թա ճիամ-
լէսի թէլէֆ օլունճայա գատար պէօյիւք գըրղընլէ հէ-
24 լաք էտճէք տիր: ՚Անլէրին մէլիքլէրինի տախի էլինկէ
թէսլիմ էտճէք. սէն տէ անլէրին իսմլէրինի ՚կէօք
ալթընտան մահվ էտէսին. սէն անլէրի եօգ էտինճէյէ
գատար, ՚հիչ պիր քիմսէ սէնին էօնիւնտէ տուրամա-
25 յաճագ տրը: Անլէրին իլահլարընըն օյմա թասվիր-
լէրինի ՚աթէշէ եագասընրզ, վէ ՚իւզէրլէրինտէ օլան
կիւմիւշէ վէ ալթունա՝ քէնտինկէ ալմագ իւզրէ թամա՚
էթմէյէսին, օլմայա քի անրնլէ ՚տուզաղա թուրթու-
լասրն, զիրա օ ՚Ալլահրնկ ՐԱՊՊՐՆ ՚ինտինտէ մէք-
26 րուհ տրը: Իմտի անրն կիպի մէլ՚ուն օլմամագլրղրնկ
իչինն. մէքրուհ շէյի խանէկէ կէօթիւրմէյէսին. ան-
տէն ղայէթլէ նէֆրէթ էտէսին, վէ անտէն ղայէթլէ
իքրահ էտէսին, ՚զիրա օ մէլ՚ուն տրը:

ՊԱՊ 8

*Ալլահրն քէրէմլէրինի զիքր էտէրէք անա իթա՚աթ էմմէլէրի պա-
պընտա Մովսէսին պէնի Իսրայէլէ նասիհաթը:*

Պէնիմ պու կիւն սիզէ թէսլիղ էթտիյիմ ճիամլէ
էմրլէրին իճրասընա ՚տիգգաթ էյլէյէսինիզ, թա քի
եաշայրագ չօղալարագ Ջէրե՚էյէե ՐԱՊՊՐՆ էճտատը-
նըզա եէմին էթտիյի տիյարա կիրիպ՝ անր թէմէլլիւք
2 էտէսինիզ: Իմտի Ալլահրնկ ՐԱՊՊ, քէնտի էմրլէրինի
հրֆզ էտիպ էթմէյէճէյինկ խուսուսընտա՝ ՚սէնին գալ-
պինտէ նէ օլտրղընը պլիմէք իչինն, ՚սէնի թէզլիլ ու
թէճրիպէ էթմէք իւզրէ, շու գըրգ սէնէ ՚պէրրիյէտէ
տօլաշտրրտրղը եօլլարրն ճիամլէսինի խաթրընկա կէ-
3 թիր: Վէ սէնի զէլիլ էտիպ ՚ած պըրագարագ սէնին
իլէ էճտատրկրն պլիմէտիյինիզ ՚մէնինի սանա եէ-
տիրտի, թա քի ՚ինսան եալընրզ էքմէքլէ եաշամագ,
անճագ ՐԱՊՊՐՆ աղզընտան սատրը օլանրն քեաֆ-
4 ֆէսիյլէ եաշար օլտրղընը սանա պիլտիրէ: ՚Շու գըրգ
սէնէ սէնին իւզէրինտէ օլան էլպիսէն էսքիմէյիպ՝
այաղրն տախի գապարմատը:
5 ՚Սէն տախի՝ պիր ատէմ քէնտի օղլընը թէ՚տիպ
էթտիյի կիպի, Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնի թէ՚տիպ էթտի-
6 յինի գալպինկտէ պիլէսին: Իմտի ՚Ալլահրնկ ՐԱՊՊՐՆ
թարիգլէրինտէ եիւրիյիպ՝ անտէն գօրգմագ իչին
7 էմրլէրինի հրֆզ էտէսին: Զիրա Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնի
էյի պիր տիյարա, ՚եա՚նի օվալար վէ տաղլարտան
չրգան ըրմագլարը, սու փունկարլարը վէ տէրին սու-
8 լարը օլան պիր տիյարա, Պուղտայ վէ արփա վէ ասմա
վէ ինճիր վէ նար աղաճլարը օլան պիր տիյարա, եաղ
վէրէն զէյթունն աղաճը վէ պալը օլան պիր տիյարա,
9 էքմէյի էսիրկէմէյէրէք եէյէճէյինն վէ անտէ հիչ պիր
շէյէ միւհթաճ օլմայաճաղրն պիր տիյարա, ՚թաշ-
լարը տէմիր օլուպ՝ տաղլարրընտան պագըր չրգարա-
ճաղրն պիր տիյարա կէօթիւրիւր:
10 ՚Իմտի եէյիպ տօյտրղրնկտա, Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ՝
սանա վէրտիյի էյի տիյար իչինն համտ ու սէնա էյ-
11 լէյէսին: Քէնտինկի սագրն, օլմայա քի պէնիմ սանա
պու կիւն թէսլիղ էթտիյիմ Ալլահրնկ ՐԱՊՊՐՆ էմր-
լէրինի վէ ահքեամ իլէ գանունլարրընը հրֆզ էթմէ-
12 մէքլէ անր ունուտասրն, Օլմայա քի ՚եէյիպ տօյտր-
ղրնկտա վէ կիւզէլ էվլէր պինա էտիպ իչինէ սաքին
13 օլտրղրնկտա, Վէ սըղըր վէ սիւրիւլէրինկ չօղալըպ՝
կիւմիւշ իլէ ալթունրնկ չօղալարագ՝ էմվալրնկրն քեաֆ-
14 ֆէսի արթտրղրնտա, ՚Գալպինկ մաղրուր օլուպ տա
սէնի էսարէթ խանէսի օլան Մրսըր տիյարրնտան չր-
15 գարրպ, Սէնի ՚եագրճր եըլան վէ ՚ագրէպ պօ-ը-ՖՈՒԸ
օլ պէօյիւք վէ հէյպէթլի, գուրու վէ սուսրզ պէրրի-
16 յէտէ, ՚Սօնրնտա սանա էյիլիք էթմէք իչինն՝ սէնի
թէզլիլլէ թէճրիպէ էթմէք իւզրէ ՚տօլաշտրրրպ՝ ՚սէ-
նին իչինն սէրթ գայատան սու չրգարարագ սանա
պէրրիյէտէ էճտատրկրն պլիմէտիյի ՚մէնինի եէտիրէն
17 ՚Ալլահրնկ ՐԱՊՊՐ ունուտասրն: ՚Վէ օլմայա քի գալ-
պինկտէ՝ Պու սէրվէթի պէնիմ գուտրէթիմ վէ էլիմին
18 գուվվէթի պանա գազանտրրտը՝ տէյէսին. Անճագ
Ալլահրնկ ՐԱՊՊՐ խաթըրտա սագլայասրն, զիրա
՚էճտատրկա եէմինլէ էթտիյի՚ահտը՝ պու կիւն օլտրղը

ד Մէզ. 105. 5։
ה Խուր. 23. 28։ Յես. 24. 12։
ו Պ. 10. 17։ Նէեմ. 1. 5։ 4. 14։ 9. 32։
ז Ա՚տ. 11. 20։ 14. 9, 14, 42։ 16. 3։ Յես. 3. 10։
ח Խուր. 23. 29, 30։
ט Այ. 2։
י Յես. 10. 24, 25, 42։ 12. 1, վէ պայրի։
כ Խուր. 17. 14։ Պ. 9. 14։ 25. 19։ 29. 20։
ל Պ. 11. 25։ Յես. 1. 5։ 10. 8։ 23. 9։
מ Այ. 5։ Խուր. 32. 20։ Պ. 12. 3։ 1 Թէվ. 14. 12։
נ Յես. 7. 1, 21։
ס Յես. 16. 4։ Պ. 13. 3։
ע Հաբ. 8. 27։
פ Պ. 17. 1։
צ Ղևտ. 27. 28։ Պ. 13։ 17։ Յես. 6 17, 18։ 7. 1։
ק Պ. 4. 1։ 5. 32, 33։ 6. 1-3։
ר 2 Թէվ. 32. 31։ Յովհ. 2. 25։
ש Խուր. 16. 4։ Պ. 13. 3։
ת Պ. 1. 3։ 2. 7։ 29. 5։ Մէզ. 136. 16։ Ամով. 2. 10։
א Խուր. 16. 2, 3։
ב Խուր. 16. 12, 14, 35։
ג Մէզ. 104. 29։ Մատ. 4. 4։ Ղուկ. 4. 4։
ד Պ. 29. 5։ Նէեմ. 9. 21։
ה 2 Միւլ. 7. 14։ Մէզ. 89. 32։ Էմս. 3. 12։ Իպր. 12. 5, 6։ Վահ. 3. 19։
ו Պ. 5. 33։
ז Պ. 11. 10-12։
ח Պ. 33. 25։
ט Պ. 6. 11, 12։
י Պ. 28. 47։ 32. 15։ Էմս. 30. 9։ Ովս. 13. 6։
כ 1 Կոր. 4. 7։
ל Ա՚տ. 21. 6։ Ովս. 13. 5։
מ Երեմ. 24. 5, 6։ Իպր. 12. 11։
נ Ես. 63. 12-14։ Երեմ. 2. 6։
ס Ա՚տ. 20. 11։ Մէզ. 78. 15։ 114. 8։
ע Այ. 3։ Խուր. 16. 15։
פ Մէզ. 106. 21։
צ Պ. 9. 4։ 1 Կոր. 4. 7։
ק Պ. 7. 8, 12։

Digitized by Google

կիպի՝ սապիթ էթմէք իւզրէ ՝սանա քէսպ ի սէրվէթ իչիւն գուվվէթ վէրէն 0 տըր։
19 Վէ էկէր պիր վէճհլէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸ ունուտուպ՝ ղայրի իլահլարա թապի՝ օլաճագ վէ անլէրէ ՝իպատէթ էտիպ սէճտէ գըլաճագ օլուր իսէն, Ւպու կիւն սիզէ շէհատէթ էտէրիմ՝ քի քիւլլիյէն հէլաք օլաճագ-
20 սընըզ։ Ալլահրնըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէտքյինիզ իչիւն, ՐԱՊՊԸ՝ էօնիւնիւզտէն հէլաք էտճէյի թա՝իֆէլէր կիպի ՞սիզ տախի հէլաք օլաճագսընըզ։

ՊԱՊ 9

Մովսէս պէնի Իսրայէլին պա՝զը ՝խաճանընը զիքր էտէրէք, անլէրէ հազիգի հալէրինի պիլտիրմէսին։

Է՛յ Իսրայէլ, տինկլէ. ՞Սէնտէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի թա՝իֆէլէր վէ պէօյիւք վէ ՞սուրլարը կէօյէտէք
2 եիւքսէլմիշ շէհրլէր, Եա՝նի պիլտիյին վէ հագգլարընտա՝ ՞պէնի Ենակ հուզուրընտա քի՞մ տուրա պիլիր՝ տէնիլտիյինի իշիթտիյին պէօյիւք վէ պօյլու գավմ օլան պէնի Ենակը կիտիպ զապթ էթմէք իչիւն
3 ՞պու կիւն Յորդանտան կէչիյօրսըն։ Իմտի պու կիւն մա՝լիւմիւկ օլսուն քի Ալլահրնկ ՐԱՊՊ ՝իֆնա էտէր աթէշ օլարագ քէնտիսի ՝սէնին էօնիւնճէ կէչէր, ՝քէնտիսի անլէրի մահվ էտիպ՝ սէնին էօնիւնտէ մաղլուպ էտէճէք ՞վէ սէն ՐԱՊՊԸՆ սանա տէտիյի կիպի, անլէրի թարտ վէ չապուգ հէլաք էտէճէքսին։
4 Ալլահրնկ ՐԱՊՊ անլէրի սէնին էօնիւնտէն տէֆ՝ էյլէտիյինտէ, ՝քէնտի գալպինտէ սէօյլէյիպ՝ ՐԱՊՊ սալահրմ՝ իչիւն պու տիյարը թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ պէնի կէթիրտի՝ տէմէյէսին. ՞զիրա ՐԱՊՊ պու թա՝իֆէլէրի քէնտի քէօթիւլիւքլէրի իչիւն սէնին էօնիւն-
5 տէն թարտ էտիյօր։ Սէնին՝ անլէրին տիյարընը թէմէլլիւք էթմէյէ կէլմէքլիյինկ ՝սալահրնկ վէ գալպինկին իսթիգամէթի իչիւն տէյիլ անճագ պու թա՝իֆէլէրին քէօթիւլիւքլէրի իչիւն, վէ էճատընկ ՝Աբրահամա վէ Իսահակա վէ Յակոբա ՐԱՊՊԸՆ եէմին էթտիյի քէլամը սապիթ գըլմագ իչիւն Ալլահրնկ ՐԱՊՊ անլէրի
6 սէնին էօնիւնտէն թարտ էտիյօր։ Իմտի մա՝լիւմիւկ օլսուն քի Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սանա պու էյի տիյարը սալահրնկ իչիւն թէմէլլիւք էթտիրմէյօր. ՞զիրա սէն սէրքէշ պիր գավմ սընն։
7 Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸ պէրրիյէտէ նասըլ ղազապա կէթիրտիյինկի խաթրընկտա թուլթուպ՝ ունուԼմայասընն. ՝Մըսըր տիյարընտան չըգտըղընկ կիւնտէն պու մա-

---

- Լեմ.10.22։ Ովս.2.8։
- Պ. 4. 26. 30. 18։
- Դան. 9. 11, 12։

- Պ.4.38։ 7.1։ 11 23։
- Պ. 1. 28։ [34։
- Ա՛տ. 13. 23, 29, 33,
- Պ. 11. 31։ Յես. 3. 16։ 4. 19։
- Պ.4.24։ Ի՛սպ.12.29։
- Պ. 31. 3։ Յես. 3.11։
- Պ. 7. 23։ [24։
- Խուր. 23. 31։ Պ. 7.
- Պ. 8. 17։ Բօմ. 11. 6, 20։ 1 Կոր. 4. 4, 7։
- Թէք. 15. 16։ Դևւ. 18. 24,25։ Պ.18.12։
- Տիտ. 3. 5։
- Թէք. 12. 7։ 13. 15։ 15. 7։ 17. 8։ 26. 4։ 28. 13։
- ԵՒյ. 13։ Խուր. 32. 9։ 33. 3։ 34. 9։
- Խուր. 14. 11։ 16. 2։ 17. 2։ Ա՛տ. 11. 4։ 20.2։25.2։ Պ.31.27։
- Խուր. 32. 4։ Մէզ. 106. 19։
- Խուր. 24. 12, 15։
- Խուր. 24.18։ 34.28։
- Խուր. 31. 18։
- Խուր. 19. 17։ 20. 1։ Պ. 4. 10։ 10. 4։ 18. 16։
- Խուր. 32. 7։
- Պ.31. 29։ Հաբ.2.17։
- Խուր. 32. 9։
- ԵՒյ. 6։ Պ. 10. 16։ 31. 27։ 4 Մխլ. 17. 14։
- Խուր. 32. 10։
- Պ. 29. 20։ Մէզ. 9. 5։ 109. 13։
- Ա՛տ. 14. 12։
- Խուր. 32. 15։
- Խուր. 19. 18։ Պ. 4. 11։ 5. 23։
- Խուր. 32. 19։
- Խուր. 34. 28։ Մէզ. 106. 23։
- Խուր. 32. 10, 11։
- Խուր. 32.14։ 33.17։ Պ. 10.10։ Մէզ. 106. 23։ [31. 7։
- Խուր. 32. 20։ Ես.

Digitized by Google

22 սույա աթոռմ։ Վէ՞ Տաբերատա վէ ⁱՄասսատա վէ
ʲԿիպրօթ–Հաթթավատա տախի ՐԱՊՊԸ ղազապա
23 կէթիրտինիզ։ Վէ ՐԱՊՊ՝ Զրգընըզ, սիզէ վէրտիյիմ՝
տիյարը զապթ էտինիզ՝ տէյէրէք, ˙սիզի Կադէս–
բառնեատան կէօնտէրտիքտէ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
էմրինէ ՚ասը օլուպ՝ ⁱհանա իման էթմէտինիզ վէ քէ-
24 լամընը տինկլէմէտինիզ։ ՞Սիզի պիլտիյիմ կիւնտէն
պէրու ՐԱՊՊԱ ՚ասը քիմսէյէր սինիզ։
25 ⁱԻմտի գըրգ կիւն գըրգ կէճէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընը-
տա եէրէ գափանտըմ. վէ պու եէրէ գափանտըղըմա
սէպէպ ՐԱՊՊԸՆ՝ Սիզի հէլաք էտէճէյիմ՛ տէտիյի
26 իտի։ ⁱՎէ ՐԱՊՊԱ նիյազ էտիպ տէտիմ՛քի՝ Եա Բապպ
Եհովա, ՚ազամէթինկլէ խէլաս էտիպ՝ գուտրէթլի էլ իլէ
Մըսըրտան չըգարտըղընն գավմընկը վէ միրասընկը հէ-
27 լաք էթմէ։ Գուլլարընկ Աբրահամ՝ վէ Իսահակ վէ Յա-
կոբը թէզէքքիւր էտիպ՝ պու գավմընն սէրքէշլիք վէ
28 քէօթիւլիւք վէ կիւնահընա պագմա. Օլմայա քի պիզի
իչինտէն չըգարտըղընկ տիյարընն էճալէ՝ ⁱՐԱՊՊ ան-
լէրէ վա՛տ էթտիյի տիյարա կէօթիւրմէյէ գատիր օլ-
մատըղընտան, եախօտ անլէրէ պուղզ էթտիյի իչինն
անլէրի պէրրիյէտէ էօտիւրմէք իւզրէ չըգարտը՝ տէ-
29 սինլէր։ ⁱՉինքի անլէր սէնին ՚ազիմ գուվվէթինլէ
վէ ուզանմըշ գօլընլէ չըգարտըղընն գավմընն վէ մի-
րասընն տըր։

ՊԱՊ 10

*Ալլահընն քէնտի շէրի՚աթընը տիկէր իրի լէվհալարա եազդըղընը Մովսէսին հիքեայէ էթմէսի։ 6 Ֆեահինիլիյին տէվամէթի։ 8 Ղեւի սըպ-
ղընն այրըլմասը։ 10 Մովսէսին նիյազը, 12 վէ իթ՚ա՚աթ խուսու-
սընտա նասիհաթընը։*

Օ զէման ՐԱՊՊ պանա խիթապէն՝ ՞Սէն էվվէլ-
քիլէր կիպի թաշտան իքի գրթ՚ա լէվհա եօնուպ՝ տա-
ղա հուզուրըմա չըգ, վէ ⁱսէն աղաճտան պիր թա-
2 պութ եափ։ Պէն տախի պու լէվհալար իւզէրինէ օլ էվ-
վէլքի փարէլէտիյինկ լէվհալար իւզէրինտէ օլան սէօզ-
լէրի եազարըմ, վէ ⁱսէն անլէրի թապութա գօյասըն՝
3 տէտի։ Իմտի ՞սէնթ աղաճընտան պիր թապութ եափ-
տըմ, ⁱվէ էվվէլքի կիպի թաշտան իքի գրթ՚ա լէվհա
եօնուպ՝ օլ իքի գրթ՚ա լէվհա էլիմտէ օլարագ տաղա
4 չըգտըմ։ Վէ ՐԱՊՊ էվվէլքի թահրիրի կիպի՝ ˙թէ-
ճէմմիւ՛ կիւնիւնտէ տաղտա աթէշ իչինտէն ⁱՐԱՊՊԸՆ
սիզէ սէօյլէտիյի օն էմրլէրի ⁱօլ լէվհալար իւզէրինէ
5 եազդպ՝ անլէրի պանա վէրտի։ Պէն տախի տէօնիւպ

ⁱտաղտան էնտիմ, վէ ՐԱՊՊԸՆ պանա էմր էյլէտիյի
կիպի լէվհալարը, ʲիչինտէ գալմալարը իչիւն ⁱեափ-
տըղըմ թապութա գօտըմ։
6 Վէ պէնի Իսրայէլ Բերոթ–Բանէ–յականտան Մո-
սէրայա նագլ էթտիլէր, վէ ⁱԱհարոն օրատա վէֆաթ
էտիպ՝ օրատա տէֆն օլունտու. վէ օղլու Եղիազար
7 անընն եէրինէ քեահին օլտու։ ʲՕրատան Գադգադա
վէ Գադգադատան սու տէրէլէրի տիյարը օլան Ետե-
բաթանա նագլ էթտիլէր։
8 Օ զէման ⁱՐԱՊՊԸՆ թապութ իւ ՚ահտընը թաշը-
մագ իչիւն, վէ թա պու կիւնէտէք ʲՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա տուրարագ՝ անա խըտմէթ էթմէք վէ ՚անընն
իսմիյլէ պէրէքէթ օգումագ իչիւն, ՐԱՊՊ ՂեւիԹ
9 սըպթընը այըրտը։ ⁱՊու սէպէպտէն Ղեւինին քէնտի
պիրատէրլէրի իլէ պէրապէր հիսսէսի վէ միրասը եօգ
տըր. Ալլահընկ ՐԱՊՊ անա տէտիյի կիպի՝ անընն մի-
րասը ՐԱՊՊ տըր։
10 ʲՊէն տախի տաղտա էվվէլքի կիւնլէր կիպի գըրգ
կիւն գըրգ կէճէ գալտըմ, ʲպու տէֆ՚ա տախի ՐԱՊՊ
պէնի տինկլէտի, վէ սէնի հէլաք էթմէք իսթէմէտի։
11 ՞ՐԱՊՊ տախի պանա խիթապէն՝ Գալգըպ գավմընն
էօնիւ սըրա կիթ, անլէր տախի կիտիպ՝ քէնտիլէրէ
վէրմէյի էճատալարընա եէմին էթտիյիմ՝ տիյարը թէ-
մէլլիւք էթսինլէր՝ տէտի։
12 Վէ շիմտի, էյ Իսրայէլ, ՚Ալլահընկ օլան ՐԱՊՊԸՆ
սէնտէն թալէպ էթտիյի նէ՞ տիր. անճագ ՞Ալլահընկ
ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգասըն, վէ ՚անընն թարիգլէրինին
ճիմլէսինտէ եիւրիմէքլէ ՞անը սէվէսին, վէ Ալլահընկ
ՐԱՊՊԱ պիւթիւն գալպինկտէն վէ պիւթիւն ճանընկ-
13 տան ՚իպատէթ էտէսին։ Վէ ՚սանա խայր կէլմէք
իւզրէ պէնիմ սանա պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ՝
ՐԱՊՊԸՆ էմրլէրի իլէ գանունլարընը հրֆզ էտէսին։
14 Իշթէ ՞սէմավաթ իլէ սէմա իւս սէմավաթ վէ ՞զէմին
իլէ անտէ պուլունանընն քեաֆֆէսինին սահիպի՝ Ա-
15 լահընկ ՐԱՊՊ տըր։ ⁱԱնճագ ՐԱՊՊ էճատընըզտան
խօշլանմաղլէ՝ անլէրի սէվտի. վէ անլէրտէն սօկրա
նէսլլէրինի, ե՛նի սիզի պու կիւն ⁱօ՞ՐԸ կիպի, ճիմլէ
16 գավմլար իչինտէն ինթիխապ էյլէտի։ Իմտի ՞գալպ-
լէրինիզին ղուլֆէսինի խիթան էտիպ՝ արթըգ ՞սէր-
17 քէշ օլմայընըզ. Զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ ʲիլահլարընն
Ալլահը վէ ՞Բապպ իւ էրպապ, ՚ազիմ վէ ⁱգատիր
վէ հէյպէթլի Ալլահ օլուպ՝ խաթրա ՚րի՚այէթ էթմէզ,

– Ա՚տ. 11. 1, 3, 5։
ⁱ Խուր. 17. 7։
ˊ Ա՚տ. 11. 4, 34։
˙ Ա՚տ. 13. 3։ 14. 1։
ʲ Մէզ. 106. 24, 25։
ˇ Պ. 31, 27։
ˆ Այ. 18։
ˉ Խուր. 32 11, վէ ղայրի։
˘ Խուր. 32. 12։ Ա՚տ. 14. 16։
˙ Պ. 4. 20։ 3 Միւլ. 8. 51։ Նէեմ. 1. 10։ Մէզ. 95. 7։

– Խուր. 34. 1, 2։
ˊ Խուր. 25. 10։
˙ Խուր. 25. 16, 21։
˚ Խուր. 25. 5, 10։ 37. 1։
˛ Խուր. 34. 4։
˝ Խուր. 19. 17։ Պ. 9. 10։ 18. 16։
ˇ Խուր. 20. 1։
ˆ Խուր. 34. 28։
ˉ Խուր. 34. 29։
˘ 3 Միւլ. 8. 9։
˙ Խուր. 40. 20։
˚ Ա՚տ. 33. 31։
˛ Ա՚տ. 20. 28։ 33. 38։
˝ Ա՚տ. 33. 32, 33։
ˇ Ա՚տ. 3. 6։ 4. 4։ 8. 14։ 16. 9։
ˆ Ա՚տ. 4. 15։
ˉ Պ. 18. 5։
˘ Ղեւ. 9. 22։ Ա՚տ. 6. 23։ Պ. 21. 5։
˙ Ա՚տ. 18. 20, 24։ Պ. 18. 1, 2։ Եզեկ. 44. 28։
˚ Խուր. 34. 28։ Պ. 9. 18, 25։
˛ Խուր. 32. 14, 33, 34։ 33. 17։ Պ. 9. 19։
˝ Խուր. 32. 34։ 33. 1։
ˇ Միւր. 6. 8։
ˆ Պ. 6. 13։
ˉ Պ. 5. 33։
˘ Պ. 6. 5։ 11. 13, 30 16, 20։ Մատ. 22. 37։
˙ Պ. 6. 24։
˚ 3 Միւլ. 8. 27։ Մէզ 115. 16։ 148. 4։
˛ Թէք. 14. 19։ Խուր. 19 5։ Մէզ. 24. 1։
˝ Պ. 4. 37։
ˇ Ղեւ. 26. 41։ Պ. 30. 6։ Երեմ. 4. 4։ Բօմ. 2. 28, 29։ Կող. 2. 11։
ˆ Պ. 9. 6, 13։
ˉ Յես 22. 22։ Մէզ 136. 2։ Դան. 2. 47։ 11 36։
˘ Վահ. 17. 14։ 19 16։
˙ Պ. 7. 21։
˚ 2 Թէվ. 19. 7։ Յար. 34. 19։ Ա՚մոս. 10. 34։ Բօմ. 2. 11։ Դպղ. 2 6։ Եփես. 6. 9։ Կող. 3. 25։ 1 Պետ. 1. 17։

Digitized by Google

18 վէ րիշվէթ գապուվ էյլէմէզ. Եէթիմ իլէ տուվ գարը-
նըն հագգընը իհգագ էտէր, վէ ղարիպի սէվիպ՝ անա
19 էքմէք վէ էլպիսէ վէրիր: Իմտի ղարիպի սէվէսինիզ.
զիրա սիզ տէ Մրսըր տիյարընտա ղարիպ իտինիզ:
20 Ալլահընկ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմագլէ՝ անա իպատէթ
էտէսին, վէ անըն իս-
21 միյլէ եէմին էտէսին: Սէնին ֆախրընն վէ Ալլահըն
օ տըր, քի սէնին իչիւն կէօզլէրինկին կէօրտիյիւ պու
22 ազիմ վէ հէյպէթլի շէյլէրի եափտը: Էճատընկ
եէթիմիզ քիշի օլարագ՝ Մրսրա էնտիլէր, վէ շիմտի
Ալլահընկ ՐԱՊՊ սէնի էկէօք եըլտըզլարը գատար
չօղալըմտը:

ՊԱՊ 11

Ալլահընն պէօյիւք իշլէրինի, 8 պէրէքէթ իչիւն վա՛տլարընը, 16 վէ Իսհան իչիւն զազապընը զիրր էտէրէք՝ Մովսէսին պէնի Իսրայէլէ իՁա՛ան խոտսուրընտա նասիհաՁր, 18 Ալլահընն քէլամընը նէ եօլտա հընգզ էտէճէլքէրինի պէյանլէ, 26 վէ պէրէքէթ իլէ լա՛նէթի էճլէ-րինէ գօմասը:

Իմտի Ալլահընկ ՐԱՊՊԸ սէվիպ՝ անըն թէնպիհ-
լէրինի վէ գանունլարընը վէ ահքեամընը վէ էմրլէրինի
2 տա՛իմա հընգզ էտէսին: Վէ պու կիւն մա՛լիւմիւնիւզ
օլսուն քի, ՚էօվ-՚օղուլլարընըզա տէյիլ տիր. (չիւնքի
անլէր Իսրայէլընըզ ՐԱՊՊԸՆ թէ՛տիպինի վէ ՚ազա-
մէթինի վէ Իգուտրէթլի էլինի վէ ուզանմըշ գօլընը,
3 վէ Մրսըր օրթասընտա Մրսըր մէլիյի Փարաւոն իլէ
պիւթիւն տիյարընա էյլէտիյի Ա՛ալամէթլէր իլէ ՚ամէ-
4 լէրինի, վէ Մրսըրն ՚ասքէրի վէ սիւվարիսի վէ արա-
պալարընա էթտիյինի, եա՛նի անլէր սիզի թա՛գիպ
էթտիքլէրինտէ, Իպահր ը Ահմէր սուվարընը անլէր իւ-
զէրինէ պաստըրըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ անլէրի պու կիւնէ տէ-
5 յին մահվ էթտիյինի, վէ սիզ պու մահալէ վասըլ
6 օլունճայա գատար սիզէ պէրրիյէտէ եափտըղընը, վէ
Ռուբէնին օղլու Եղիաբընը օղուլլարը Դաթան իլէ
Աբիրոնա եափտըղընը, եա՛նի եէր աղզընը աչըպ՝
անլէրի էհլ ի պէյթլէրի իլէ վէ չատըրլարը իլէ վէ ան-
լէրին ճիւմլէ թէ՛ալիւգաթը իլէ պիւթիւն Իսրայէլին
օրթասընտա եութտըղընը պիւմէտիւէր վէ կէօրմէտի-
7 լէր.) Անճագ ՐԱՊՊԸՆ իճրա էթտիյի պէօյիւք իշ-
լէրին քեաֆֆէսինի սիզին կէօզլէրինիզ կէօրտիւ:
8 Իմտի պու կիւն պէնիմ սիզէ թէպլիղ էթտիյիմ էմր-
լէրին քեաֆֆէսինի հընգզ էտինիզ, քի ՚գուվվէթլէ-
նիպ՝ թէմէլլիւք էթմէք իչիւն կէչէճէյինիզ տիյարա
9 կիրիպ անը թէմէլլիւք էտէսինիզ: Վէ ՚սիւթ վէ պալ
22,
Ղ Թիւր. 46. 27։ Խուր. 1. 5։ Ա՛մոս. 7. 14։
Ե Թիւր. 15. 5։ Պ. 1. 10։ 28. 62։
— Պ. 10.12։ 30. 16,20։
Բ Զար. 3. 7։
Է Պ. 8. 5։
Թ Պ. 5. 24։
Ը Պ. 7. 19։
Ժ Մէզ. 78.12։ 135. 9։
Ի Խուր. 14.27,28։ 15. 9, 10։ Մէզ. 106.11։
Լ Ա՛տ. 16. 1, 31։ 27. 3։ Մէզ. 106. 17։
Խ Պ. 5. 3։ 7. 19։
Ծ Յես. 1. 6, 7։
Կ Խուր. 3. 8։
Հ Պ. 9. 5։

ագան պիր տիյար օլուպ, ՐԱՊՊԸՆ՝ էճատընըզա
անլէրէ վէ նէսլլէրինէ վէրէճէյինէ եէմին էյլէտիյի տի-
յար իւզէրինտէ ՚էօմրինիւզ ուզուն օլա:
10 Զիրա անը թէմէլլիւք իչիւն կիթմէքտէ օլտրընկ
տիյար՝ չըգտրընկ Մրսըր տիյարը կիպի տէյիլ տիր,
Քի օրատա թօխսումընկը էքսիքտէն սօկրա անը սէպ-
զէվաթ պօսթանը կիպի այաղընկլէ սուվար իտին.
11 Նաքին անը թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ կէչէճէյինիզ
տիյար տաղլը վէ օվալը վէ կէօք եաղմուրընն սույու
12 իլէ սուվանընը պիր տիյար տըր: Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ
կէօզէթտիյի պիր տիյար տըր քի՝ Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ
նազարը տա՛իմա սէնէնին իպթիտասընտան սէնէնին
13 սօնընա գատար անըն իւզէրինտէ տիր: Իմտի էկէր
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ սէվիպ՝ անա պիւթիւն գալպի-
նիզտէն վէ պիւթիւն ճանընըզտան ՚իպատէթ էթմէք
իւզրէ պու կիւն սիզէ թէպլիղ էթտիյիմ էմրլէրիմի
14 Տիգգաթլէ տինկլէրսէնիզ, Օլ վագըթ Եէրինիզին
եաղմուրընը քէնտի մէվսիմինտէ՝ ՚իլք վէ սօկ եաղ-
մուրը վէրէճէյիմ, թա քի պուղտայընկը վէ շէրապընկը
15 վէ եաղընկը թօփլայասըն: Վէ ՚եէյիպ տօյմագլըղընկ
իչիւն Հայվանլարընկա թարլակտա օթ վէրէճէյիմ:
16 Սագընընըզ, Օլմայա քի գալպինիզ ալտանըպ զէլա-
լէթէ տիւշէսինիզ, վէ ղայրի իլահլարա ՚իպատէթ
17 էտիպ՝ անլէրէ սէճտէ գըլասընըզ, Վէ ՚ալէյհինիզէ
ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ալէվլէնիպ՝ կէօքլէրի գափայա,
վէ եաղմուր եաղմայըպ՝ եէր քէնտի մահսուլընը վէր-
մէյէ, վէ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի օլ էյի տիյարտան
չապուգ մահվ օլունասընըզ:
18 Վէ պու սէօզլէրիմի գալպինիզէ վէ ճանընըզա
գօյուպ՝ անլէրի էլինիզ իւզէրինէ նիշան օլարագ
պաղլայընըզ, վէ կէօզլէրինիզին արասընտա ալըն
19 պաղը օլսունլար: Անլէրի օղուլլարընըզա թա՛լիմ
էտիպ խանէկտէ օթուրտըղընկտա վէ եօլտա կէզտի-
յինկտէ վէ եաթտըղընկտա վէ գալգտըղընկտա անլէրին
20 հագգընտա սէօյլէյէսին: Վէ անլէրի խանէկին գա-
փու սէօյլէրինէ վէ գափուլարընկ իւզէրինէ եազասըն.
21 Թա քի ՐԱՊՊԸՆ՝ վէրէճէյինէ էճատընըզա եէմին
էթտիյի տիյարտա Իկինլէրինիզ վէ օղուլլարընըզըն
կինլէրի եէր իւզէրինտէ ՚սէմա կինլէրի կիպի չօգ օլա:
22 Զիրա Էկէր իճրասը իչիւն սիզէ թէպլիղ էթտիյիմ
պու էմրլէրին քեաֆֆէսինի տիգգաթլէ հընգզ էտէրէք,
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ սէվիպ անըն թարիգլէրինին ճիւմ-
լէսինտէ եիւրիւմէքլէ Իանա սատըգ օլուրսանըզ,

ո Մէզ. 68. 5, 146. 9։
Ֆ Ղևտ. 19. 33, 34։
Ա Պ. 6. 13։ Մատ. 4. 10։ Ղուկ. 4. 8։
Բ Պ. 11. 22։ 13. 4։
Գ Մէզ. 63. 11։
Դ Խուր. 15. 2։ Մէզ. 22. 3։ Երեմ. 17. 14։
Ե 1 Միւլ. 12.24։2Միւլ. 7. 23։ Մէզ. 106. 21,
Զ Պ. 4. 40։ 5. 16։ Էմս. 10. 27։
Է Զար. 14. 18։
Ը Պ. 8. 7։
Թ 3 Միւլ. 9. 3։
Ժ Պ. 10. 12։
Ի Ել. 22։ Պ. 6. 17։
Լ Ղևտ.26.4։ Պ. 28.12։
Խ Յովել. 2. 23։ Յակ. 5. 7։
Ծ Պ. 6. 11։ Յովել. 2. 19։
Կ Մէզ. 104. 14։
Հ Պ.29.18։ Յոր.31.27։
Ձ Պ. 8. 19։ 30. 17։
Ղ Պ. 6. 15։
Ճ 3 Միւլ.8.35։ 2Թէվ. 6. 26։ 7. 13։
Մ Պ. 4. 26։ 8. 19, 20։ 30. 18։ Յես. 23.13, 15, 16։
Յ Պ. 6. 6։ 32. 46։
Ն Պ. 6. 8։
Շ Պ. 4. 9, 10։ 6. 7։
Ո Պ. 6. 9։
Չ Պ. 4. 40։6.2։ Էմս. 3. 2։ 4. 10։ 9. 11։
Պ Մէզ. 72. 5։ 89. 29։
Ջ Ել. 13։ Պ. 6. 17։
Ռ Պ. 10. 20։ 30. 20։

Digitized by Google

23 ՐԱՊՊ տախի ՝պու թա՛ֆէլէրին ճիմլէսինի էօնիւ-
նիւզտէն թարտ էտիպ՝ ՝սիզտէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի
24 թա՛ֆէլէրին եէրէ՛ թէմէլլիւք էտէճէքսինիզ։ ՝Այա-
ղընըզըն թապանը պաստըղը մահալլէրին ճիմլէսի
սիզին օլուպ՝ հուտուտընըզ ՝պէրրիյէտէն վէ Լիբա-
նանտան վէ նէհրտէն, ե՛նի Ֆրաթ նէհրինտէն թա
ղարպ թարաֆտա օլան տէնիզէ գատար օլաճագ տըր։
25 ՖԷօնիւնիւզտէ պիր քիմսէ տուրամայըպ՝ ՝Ալլահընըզ
ՐԱՊՊ սիզէ սէօյլէտիյի կիպի, ՠպաստըղընըզ տի-
յարըն քեաֆֆէսինէ սիզին հէյպէթ վէ խավֆընըզը
պրագաճագ տըր։
26 ՝Իշթէ պէն պու կիւն պէրէքէթի վէ լա՛նէթի սի-
27 զին էօնիւնիւզէ գօրըմ։ Պէնիմ պու կիւն սիզէ թէպ-
լիղ էթտիյիմ Ալլահընըզ ՐԱՊՊՕՆ էմրլէրինէ իթա՛աթ
28 էթտիյինիզ թագտիրտէ ՠպէրէքէթի, վէ Ալլահընըզ
ՐԱՊՊՕՆ էմրլէրինէ իթա՛աթ էթմէյէրէք, պէնիմ
սիզէ պու կիւն կէօսթէրտիյիմ թարիգտէն սափըպ՝
պիլմէտիյինիզ ղայրի իլահլարա թապի՛ օլտըղընըզ
29 թագտիրտէ ՝լա՛նէթի էօրըմ։ Իմտի թէմէլլիւք էթմէյէ
կիթտիյին տիյարա Ալլահընկ ՐԱՊՊ սէնի կէօթիւր-
տիւքտէ, ՠպէրէքէթի Գարիզին տաղը, վէ լա՛նէթի
30 Գեբաղ տաղը իւզէրինտէ գօյասընն։ Իշթէ պունլար
Յորդանանընն էօթէսինտէ, ղարպ թարիգինտէ սահ-
րատա սաքին օլան Քանանլըլարընն տիյարընտա,
ՠՄօրէ մէշէլիյինին եանընտա վէ Գաղգաղանընն գար-
31 շընտա տըր։ ՝Զիրա սիզ Ալլահընըզ ՐԱՊՊՕՆ սիզէ
վէրտիյի տիյարը թէմէլլիւք իչինն կիրմէք իւզրէ Յոր-
դանանտան կէչէճէքսինիզ, վէ անը թէմէլլիւք էտիպ՝
32 անտէ իգամէթ էտէճէքսինիզ։ Իմտի պէնիմ պու կիւն
սիզին էօնիւնիւզէ գօտըրըմ գանունլար իլէ ահքեա-
մընն քեաֆֆէսինի ՝իճրայա տիգգաթ էյլէյէսինիզ։

ՊԱՊ 12

Փուֆփէրէսի նիշանէլէրինին մահվ էտիլմէսի։ 6 Մուհրագա վէ Քագտիմէլէրինն ինթիխապ օլունան մահալտէ ՝արզը։ 15, 23 Դան նէ-մէք մէյնու՝։ 17, 20, 26 Մուգատտաս շէյլէրին մուգատտաս մահալտէ եէնիլմէսի։ 19 Ղևիլյի Քէլբ էթմէմէք, 29 վէ փուֆփէրէսիլէրին մէս-լէյինէ կիթմէմէք խուսուսընտա Քէնպհանա։

1 Եճատընըն Ալլահը ՐԱՊՊ՝ թէմէլլիւք էթմէք
իւզրէ սանա վէրտիյի տիյարտա ՠեէր իւզէրինտէ սաղ
գալտըղընըզ կիւնլէրին քեաֆֆէսինտէ Ֆիճրասընա
տիգգաթ էտէճէյինիզ գանունլար վէ ահքեամ պուն-
2 լար տըր։ ՝Տէյ՝ՠէրէ՛ Թէմէլլիւք էտէճէյինիզ թա՛ի-
ֆէլէրին ՠեիւքսէք տաղլար իւզէրինտէ վէ պայըրլար
իւզէրինտէ վէ հէր նէվ՛ եէշիլ աղաճ ալթընտա քէնտի
3 քիւլլիյէն խարապ էտէսինիզ։ Վէ ՝մէզպահլարընը
երգըպ մուսավվէր տիքիլի թաշլարընը փարէլէյէրէք,
Աստարովթ փուռթլարընը աթէշէ եագասընըզ վէ
իլահլարընըն թասվիրլէրինի գըրասընըզ. վէ իսմլէ-
րինի օլ մահալտէն մահվ էտէսինիզ։
4 ՠԱլլահընըզ ՐԱՊՊԱ պէօյլէ շէյլէր եափմայասը-
5 նըզ. Անճագ Ալլահընըզ քէնտի իսմինի գօ-
մագ իւզրէ ՝ճիմլէ սըպթլարընըզտան ինթիխապ
էթտիյի մահալը, ե՛նի անըն մէսքէնինի թալէպ
6 էտիպ օրայա կիտէսինիզ. ՠՎէ մուհրագալարընըզ իլէ
գուրպանլարընըզը, վէ ՠ՝իւշրինիւզիւ վէ էլինիզին
րէֆ՛իյէ թագտիմէլէրինի, վէ նէզրլէրինիզ իլէ մի-
թէպէրրի՛ թագտիմէլէրինիզի, վէ սըղըր վէ սիւրիւ-
լէրինիզին իլէ տօղանլարընը օրայա կէօթիւրէսինիզ.
7 ՝Օրատա տախի Ալլահընըզ ՐԱՊՊՕՆ հուզուրընտա
եէյիպ՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊՕՆ սիզի պէրէքէթլէմէսիյլէ,
էլ ուզաթտըղընըզ ճիմլէ իշլէրտէն տօլայը ՝սիզ վէ
էհլ ի պէյթինիզ շատման օլասընըզ։
8 Պու կիւն պուրատա եափտըղըմըզ շէյլէրին քեաֆ-
ֆէսինէ կէօրէ, ե՛նի ՠհէր քէս քէնտի նազարընտա
9 խօշ օլանը եափմայասընըզ։ Զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊ-
ՊՕՆ սիզէ վէրտիյի րահաթա վէ միրասա շիմտիյէ
10 գատար վասըլ օլմատընըզ։ Լաքին ՝Յորդանանտան
կէչիպ՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊՕՆ սիզէ միրաս օլմագ իւզրէ
վէրտիյի տիյարտա սաքին օլաճագսընըզ. վէ էթրա-
ֆընըզտա օլան ճիմլէ տիւշմէնլէրինիզտէն սիզէ րա-
հաթ վէրէճէք տիր, սիզ տախի էմնիյէթ իւզրէ սա-
11 քին օլաճագսընըզ. Ո զէման ՝Ալլահընըզ ՐԱՊՊՕՆ
քէնտի իսմինի իսքեան իչին ինթիխապ էթտիյի մա-
հալտէ սիզէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին քեաֆֆէսինի,
ե՛նի մուհրագալարընըզ իլէ զէպհէյէրինիզի, ՝իւշ-
րինիւզիւ վէ էլինիզին րէֆ՛իյէ թագտիմէլէրինի, վէ
ՐԱՊՊԱ էտէճէյինիզ ա՛լա նէզրլէրինիզին քեաֆֆէ-
12 սինի օրայա կէօթիւրէսինիզ. Վէ ՝Ալլահընըզ ՐԱՊ-
ՊՕՆ հուզուրընտա սիզ վէ սիզին իլէ պէրապէր օղուլ-
լարընըզ վէ գըզլարընըզ վէ քէօլէյէրինիզ վէ ճարիյէ-
լէրինիզ վէ գափուլարընըզտա սաքին օլան Ղևիլի
տախի շատ օլասընըզ, զիրա ՠսիզին իլէ անըն հիսսէ
վէ միրասը եօգ տըր։
13 ՝Սագըն մուհրագալարընը հէր կէօրտիյին մա-
14 հալտէ թագտիմ էթմէյէսին. ՠԱնճագ մուհրագալ-
րընը սըպթլարընըն պիրինտէ ՐԱՊՊՕՆ ինթիխապ

+ Պ. 4. 38։ 9. 5։
• Պ. 9. 1։
‡ Յես. 1. 3։ 14. 9։
‡ – Թէք. 15. 18։ Խուր. 23. 31։ Ա՛տ. 34. 3, վէ ղայրի։
ՖՊ. 7. 24։
÷ Խուր. 23. 27.
ՠՊ. 2. 25։
Ր Պ. 30. 1, 15, 19։
Ղ Պ. 28. 2։
Ի Պ. 28. 15։ [8. 33։
Ը Պ. 27. 12, 13։ Յես. Ր Թէք. 12. 6։ Հաք. 7. 1։
Ւ Պ. 9. 1։ Յես. 1. 11։
Ւ Պ. 5. 32։ 12. 32։ ——
ՠ Պ. 4. 10։ 3 Մխլ. 8. 40։
Բ Պ. 6. 1։
Գ Խուր. 34. 13։ Պ. 7. 5։
Դ 4 Մխլ. 16 4։ 17. 10, 11։ երեմ. 3. 6։
Ե Ա՛տ. 33. 52։ Հաք. 2. 2։
Զ Ա՛յ. 31։
Է Ա՛յ. 11։ Պ. 26. 2։ Յես. 9. 27։ 3 Մխլ. 8. 29։ 2 Թվ. 7. 12։ Մէզ. 78. 68։
Ը Ղևւ. 17. 3, 4։
Թ Ա՛յ. 17։ Պ. 14. 22, 23։ 15. 19, 20։
Ժ Պ. 14. 26։
Ի Ա՛յ. 12, 18։ Ղևւ. 23. 40։ Պ. 16. 11, 14, 15։ 26. 11։ 27. 7։
Լ Հաք. 17. 6։ 21. 25։
Խ Պ. 11. 31։
Ծ Ա՛յ 5, 14, 18, 21, 26։ Պ. 14. 23։ 15. 20։ 16. 2, վէ ղայրի։
Կ Ա՛յ. 11։ 17. 8։ 18. 6։ 23. 16։ 26. 2։ 31. 11։ Յես. 18. 1։ 3 Մխլ. 8. 29։ Մէզ. 78. 68։
Հ Ա՛յ. 7։
Ձ Պ. 10. 9։ 14. 29։
Ղ Ղևւ 17. 4։
Ճ Ա՛յ. 11։

Digitized by Google

էթտիյի մահալտէ թագտիմ էտիպ՝ պէնիմ սանա էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի օրատա իճրա էյլէյէ-
15 սին։ Վէ լաքին ֊սէնին ճիւմլէ գափուլարընտա, Ալ-լահրնզ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի պէրէքէթէ կէօրէ, ճանընկըն իսթէտիյի հէր նէ իսէ, անը պօղազլայըպ էթինի եէյէսին. ՛անը նափաք վէ թահիր օլան քիմսէ
16 ՛ճէյրան վէ կէյիք եէնիլտիյի կիպի եէսին։ ՝Անճագ գանը եէմէյիպ՝ անը սու կիպի եէրէ տէօքէսինիզ։
17 Պուղտայրնկըն վէ շէրապընկըն վէ զէյթուն եաղ-նկըն ՛իշրիւ իլէ սըղըր վէ սիւրիւլէրինկին իլք տօղան-լարընը, վէ էթտիյին նէզրլէրին քեաֆֆէսինի վէ միւ-թէպէրրի՛ թագտիմէլէրինկի վէ էլինկին րէֆ՛իյէ թագ-
18 տիմէլէրինի գափուլարընկտա ասլա եէմէյէսին. ՝Վա-քին անլէրի Ալլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, Ալլա-հրնզ ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի մահալտէ քէնտին իլէ օղլընզ վէ գրզընզ վէ քէօլէնզ վէ ճարիյէնզ վէ գափու-լարընկտա պուլունան Ղեւիլի եէյիպ՝ Ալլահրնզ ՐԱՊ-ՊԸՆ հուզուրընտա էլ ուզաթտրղընզ իշլէրին քեաֆֆէ-
19 սիյլէ շատման օլասըն։ ՝Սագընն, սէնին եէրին իւզէրին-տէ պիւթիւն ՛էօմրիւկտէ Ղեւիլիյի թէրք էթմէյէսին։
20 Ալլահրնզ ՐԱՊՊ ֊սանա տէտիյի կիպի հուտուտրնկը կէնիշլէթտիյինտէ, ճանընկըն էթ եէմէյէ իշթիհասը օլմաղլէ, էթ եէյէյիմ՝ տէրսէն, ճանընկըն հէր իսթէ-
21 տիյինէ կէօրէ էթ եէյէսին։ Էկէր Ալլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի գօմագ իչին ինթիխապ էթտիյի մա-հալ սէնտէն ուզագ իսէ, ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի սըղըր վէ սիւրիւլէրինկտէն սանա էմր էթտիյիմ՛ կիպի՝ պօղազլայըպ ճանընկըն հէր իսթէտիյինէ կէօրէ շէհիր-
22 լէրինկտէ եէյէսին։ ՝Հէման ճէյրան վէ կէյիք եէնիլ-տիյի կիպի անլէրի եէյէսին. անլէրի նափաք վէ թա-
23 հիր քիմսէ միւսավաթ իւզրէ եէսինլէր։ Վաքին զի-յատէսիյլէ սագընն, գանը եէմէյէսին, ՝զիրա գան ճան
24 տըր. վէ ճանը էթ իլէ պէրապէր եէմէյէսին։ Անը եէ-
25 մէյիպ՝ սու կիպի եէրէ տէօքէսին։ Անը եէմէյէսին, քի ՝ՐԱՊՊԸՆ ՛ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտիյինկ-տէն, Նսանա վէ սէնտէն սօնրա օղուլլարընկա խայր
26 կէլէ։ Անճագ ՝թագտիս էտէճէյին շէյլէրինկի վէ ֊նէզր-լէրինկի կէօթիւրէրէք ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի
27 մահալէ կիտէսին. Վէ ֊մուհրագալարընկը՝ էթի վէ գանը Ալլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը իւզէրինտէ թագ-տիմ՛ էտէսին, լաքին զէպիհէլէրինկին գանը Ալլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընա տէօքիւսիւն, վէ էթինի եէյէսին։
28 Տիգգաթ էյլէ քի սանա թէպլիղ էթտիյիմ՛ հէփ պու սէօզլէրի տինկլէյէսին, ՝թա քի Ալլահրնզ ՐԱՊՊԸՆ ՛ինտինտէ էյի վէ տօղրու օլանը իշլէտիյինկտէն, սանա վէ սէնտէն սօնրա օղուլլարընկա իլէտէպէտ խայր կէլէ։
29 Եէէ֊էէ֊ թէմէլլիւք իչին թարաֆլարընտա կիթ-մէքտէ օլտըղընզ թա՛իֆէլէրի ֊Ալլահրնզ ՐԱՊՊ սէնին էօնիւնտէն հէլաք էթտիյինտէ, սէն տախի անլէրին էէ֊էէ֊ թէմէլլիւք էտիպ՝ տիյարլարընտա սաքին օլ-
30 տըղընկտա, Սագընն, ֊օլմայա քի անլէրի սէնին էօ-նիւնտէն հէլաք էթտիքտէն սօնրա, անլէրին եօլընտա կիտիպ՝ տուզաղա տիւշէսին. վէ օլմայա քի՝ Պու թա՛իֆէլէր քէնտի իլահլարընտա նա՞սըլ ՛իպատէթ էթտիլէր. պէն տախի էօյլէ էտէրիմ՝ տէյէրէք, ան-
31 լէրին իլահլարը հագգընտա սիւ՛ալ էտէսին։ ֊Ալլահրնզ ՐԱՊՊԱ պէօյլէ էթմէյէսին. զիրա անլէր քէնտի իլահ-լարընա ՐԱՊՊԸՆ իքրահ էթտիյի մէքրուհաթըն քեաֆֆէսինի իշլէտիլէր. հաթթա ֊իլահլարընա է֊է֊-դէ քէնտի օղուլլարընը վէ գրզլարընը աթէշէ եագար-
32 լար իտի։ Սանա էմր էթտիյիմ՛ շէյլէրին քեաֆֆէսինի իճրայա տիգգաթ էտէսին. ՝նէ անա ՛իլավէ էտէսին, նէ տէ անտէն չրգարասըն։

ՊԱՊ 13

Փուֆփէրէաճլիի գայտալ էտէնլէրին, 6 էն եագընն ագրապատան պիլէ օլաս, 9 բէճմ օլունճաճաղը։ 12 Փուֆփէրէաճլէրին շէհրլէրինի խարապ էթմէք խուսուսընտա էմր։

Էկէր արանըզտա պիր փէյղամպէր եա պիր ՝րիւ՛յա կէօրիւճիւ գալգըպ՝ ֊սիզէ պիր ՛ալամէթ եա միւ՛ճիզէ
2 վէրիրսէ, վէ՛ Պիլմէտիյինիզ դայրի իլահլարա թապի՛ օլուպ անլէրէ ՛իպատէթ էտէյիմ՛ տէյէրէք, ֊սիզէ սէօյլէտիյի օլ ՛ալամէթ եա միւ՛ճիզէ վուգու՛ա կէ-
3 լիրսէ, Օլ փէյղամպէրին եախօտ օլ րիւ՛յա կէօրիւ-ճիւնիւն սէօզլէրինի տինկլէմէյէսինիզ. զիրա Ալլահը-նըզ ՐԱՊՊԸ պիւթիւն գալպինիզտէն վէ պիւթիւն ճա-նընըզտան սէվիպ սէվմէտիյինիզի պիլմէք իչին՝ Ալ-
4 լահընըզ ՐԱՊՊ ֊սիզի թէճրիպէ էտիյօր։ ֊Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէ եիւրիւյիւպ՝ անտէն գօրգասը-նըզ, վէ անըն էմրլէրինի հրճզ էտէրէք, քէլամընը տինկլէյիպ՝ անա ՛իպատէթ էտէսինիզ, ՝վէ անա սա-
5 տըգ օլասընըզ։ Վէ ֊օլ փէյղամպէր եախօտ օլ րիւ՛յա կէօրիւճիւ գաթլ օլունսըն. զիրա սիզի Մրսըր տի-յարընտան չրգարըպ՝ էսարէթ խանէսինտէն խէլաս էտէն Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ ֊է֊է֊-դէ սափտըրաճագ սէօզ սէօյլէտի, թա քի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ անտէ եիւրիւմէնիզ իչին, սիզէ էմր էթտիյի թարիգտէն սիզի

֍ Այ. 21։
֎ Այ. 22։
֏ Պ. 14. 5։ 15. 22։
ֈ Թէք. 9. 4։ Ղեւ. 7. 26։ 17. 10։ Պ. 15. 23։ Այ. 23, 24։
։ Այ. 11, 12։ Պ. 14. 23։
֊ Պ. 14. 27։
։ Թէք. 15.18։ 28.14։ Խուր. 34. 24։ Պ. 11. 24։ 19. 8։
֊ Այ. 15։
։ Այ. 16։
֊ Թէք. 9. 4։ Ղեւ. 17. 11, 14։
֊ Խուր. 15.26։ Պ. 13. 18։ 3 Միւլ. 11. 38։
։ Պ. 4. 40։ Ես. 3. 10։
֊ Ա՛ա. 5. 9, 10։ 18. 19։
։ 1 Միւլ. 1. 21,22,24։
։ Ղեւ. 1. 5, 9, 13։ 17. 11։
֊ Այ. 25։
։ Խուր. 23. 23։ Պ. 19. 1։ Ցեւ. 23. 4։
։ Պ. 7. 16։
։ Այ. 4։ Ղեւ. 18. 3, 26, 30։ 4 Միւլ. 17. 15։
։ Ղեւ. 18. 21։ 20. 2։ Պ. 18. 10։ Երեմ. 32. 35։ Եզեկ. 23. 37։
֊ Պ. 4. 2։ 13. 18։ Ցեւ. 1.7։ Էմս.30.6։ Վահ. 22. 18, 19։

֊ Զաք. 10. 2։
։ Մատ. 24. 24։ 2 Սէլ. 2. 9։
։ Պաղ Պ. 18.22։ Երեմ. 28. 9։ Մատ. 7. 22։
֊ Պ. 8. 2։ Պաղ Մատ. 24. 24։ 1 Կոր. 11. 19։2 Սէլ.2.11։ Վահ. 13. 14։
։ 4 Միւլ. 23.3։ 2Թէվ. 34. 31։
։ Պ 10. 20։ 30. 20։
։ Պ. 18. 20։ Երեմ.14. 15։ Զաք. 13. 3։

Digitized by Google

իզլալ էտէ. ըպէօյլէճէ քէօթիւլիւյիւ արանըզտան տէֆ' էտէսինիզ։
6 ՚Եկէր վալիտէկին օղլու օլան գարնտաշըն եախօտ օղլըն եախօտ գըզըն եախօտ ՛գօյնըկտաքի զէվճէկ եախօտ ՚ճանըն կիպի օլան տօսթըն սէնի կիզլիճէ իղվա էտիպ՝ սէնին իլէ էճտատըկըն պիլմէտիյինիզ,
7 Եա՚նի էթրաֆընըզտա պուլունուպ՝ եէրին պիր ուճրնտան թա օ պիր ուճրնա գատար սիզէ եագըն եախօտ սիզտէն ուզագ օլան թա՚իֆէյէրին իլահլարընտան պիրի հագընտա՝ Կիտէլիմ, ղայրի իլահլարա
8 ՚իպատէթ էտէլիմ՝ տէրսէ, ՚Անա բազի օլմայըպ՝ սինը տիկլէմէյէսին, վէ կէօզիւկ անա մէրհամէթ էթ-
9 մէսին վէ շէֆգաթ էթմէյիպ անը կիզլէմէյէսին. Լաքին անը ՚մութլագա գաթլ էտէճէքսին. անը էօլտիւրմէք իչին, ՚էվվէյա սէնին էլին վէ անտէն սօկրա
10 պիւթիւն գավմըն էլի անըն իւզէրինտէ օլարագ, Անը թաշլարլէ րէճմ՝ էտէսին, վէ էօլսիւն. զիրա սէնի էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր տիյարընտան չրգա-
րան Ալլահրն ՐԱՊՊՏԱՆ սէնի իզլալ էթմէյէ չա-
11 լըշտը։ Վէ ՝պիւթիւն Իսրայէլ իշիտիպ գօրգմագլէ, արանըզտա պունուն կիպի քէօթիւլիւյիւ պիր տահա իշլէմէսինլէր։
12 ՚Եկէր Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ՝ իգամէթ էթմէք իչիւն սանա վէրտիյի շէհրլէրինկին պիրի հագգընտա, ՝ա-
13 րանըզտան ՚եարամազ քիմսէլէր չըգրպ, ՚Կիտէլիմ վէ պիլմէտիյինիզ ղայրի իլահլարա ՚իպատէթ էտէլիմ՝ տէյէրէք, շէհրլէրինկին էհալիսինի ՚իզլալ էթ-
14 տիլէր՝ տէյիւ իշիտիր իսէն, Օլ վագըթ էյիճէ թէֆթիշ վէ թէֆահհուս էտիպ՝ սիւ՚ալ էտէսին, վէ քէյֆիյէթ մուհագգագ օլուպ՝ արանըզտա պու մէգրու-
15 հաթըն վագը՚ օլտըղընը կէօրիւր իսէն, Օլ շէհրին էհալիսինի մութլագա գըլըճտան կէչիրէճէքսին. ՚անը վէ իչինտէ պուլունանըն ճիւմլէսինի մէյ՚ուն սայըպ՝
16 հայվանլարընը տախի գըլըճլէ թէլէֆ էտէսին։ Վէ անըն ճիւմլէ էշեասընը մէյտանընըն օրթասընա թօփ-
լայըպ՝ ՚օլ շէհրի վէ էշեասընըն քեաֆֆէսինի քիւլ-
լիյէն Ալլահրն ՐԱՊՊ իչիւն աթէշէ եագասրն. վէ ՚էպէտի վիրանէ գալըպ՝ արթըգ պէնա օլունմասրն։
17 Վէ ՚օլ մէյ՚ուն շէյտէն հիչ պիր շէյ էլինկէ իլիշմէսին, թա քի սէն Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ-
յիպ՝ սանա պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ ՚էմրլէրի-
նին քեաֆֆէսինի հրֆզ էտիպ Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ
18 ՚ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտիյինկ հալտէ, ՐԱՊՊ ՚ղազապընըն շիտտէթինտէն տէօնիւպ՝ սանա մէր-
համէթ վէ շէֆգաթ կէօսթէրէ, վէ ՚էճտատըկա եէ-
մին էթտիյի կիպի սէնի չօղալտա։

ՊԱՊ 14

Վիւճուտտէ եագա աչմագ մէմնու՚։ 3 Պէհայիմաէն, 9 պալըզլար-տան, 11 վէ գուշլատան եէնիլմէսի ՚ամիլ օլան վէ օլմայան։ 21 Լաշէ եէմէք մէմնու՚։ 22 ՚Իշլը խաւատաբընտա էմիլէր։

Սիզ ՚Ալլահրնըզ ՐԱՊՊԸՆ օղուլլարը սընըզ. ՚ճէնազէ իչիւն վիւճուտընըզտա եարա աչմայըպ՝ գաշ-
2 լարընըզընը արասընը եօլմայասընըզ. ՚Զիրա սէն Ալ-լահրն ՐԱՊՊԱ մուգատտէս պիր գավմ՚ սրն. վէ ՐԱՊՊ եէր եիւզիւնտէ պուլունան գավմլարընն ճիւմլէսինտէն քէնտինէ խասս գավմ՝ օլմագ իւզրէ սէնի ինթիխապ էյլէտի։
3 ՚Հիչ պիր մէքրուհ շէյ եէմէյէսին։ (4) ՚Եէյէճէյլինիզ հայվանլար պունլար տըր. սըղըր վէ գօյուն վէ
5 քէչի, Կէյիք վէ ճէյրան վէ եահմուր վէ գարաճա վէ
6 ահու վէ սըղըն վէ զիւրաֆէ, Վէ հայվանլարտան հէր չաթալ վէ եարըգ թըրնագլը կէվիշ կէթիրէն հայվանը
7 եէյէսինիզ. Ֆագաթ կէվիշ կէթիրէնլէրտէն եախօտ չաթալ թըրնագլը օլանլարտան տէվէյի վէ թավշանը վէ ատա թավշանընը եէմէյէսինիզ. զիրա կէվիշ կէ-թիրիրլէրսէ տէ, եարըգ թըրնագլը ոէյիլ տիրլէր.
8 անլէր սիզէ նափաք տըրլար։ Վէ տօնուզ եարըգ թըր-նագլը իսէ տէ, կէվիշ կէթիրմէտիյինտէն՝ սիզէ նա-փաք տրլր. անլէրին էթէնտէն եէմէյէսինիզ, ՚վէ լա-շէլէրինէ տօգունմայասընըզ։
9 ՚Սուտա օլանլարըն ճիւմլէսինտէն պունլարը եէ-յէսինիզ. հէր գանատը վէ փուլլու օլանը եէյէսինիզ.
10 Ամմա հէր գանատը վէ փուլու օլմայանը եէմէյէսի-նիզ. պունլար սիզէ նափաք տրը։
11 Հէր թահիր գուշու եէյէսինիզ. (12) ՚Ֆագաթ եէ-մէյէճէյինիզ պունլար տրը. գարթալ վէ թավշանճիլ
13 վէ գարա գուշ, Վէ չայլագ վէ ագպապա վէ չագըր՝
14 նէվ՚լէրի իլէ, Վէ ճիւմլէ գարղա՝ նէվ՚լէրի իլէ, (15) Վէ տէվէ գուշու վէ պուհու գուշու վէ գուգու գուշու վէ
16 տօղան՝ նէվ՚լէրի իլէ, Պայգուշ վէ գարա լէյլէք վէ
17 գուղու, Վէ սագա գուշու վէ թօյ վէ գարա պաթագ,
18 Վէ լէյլէք վէ պալըգչին՝ նէվ՚լէրի իլէ, վէ հիւտհիւտ
19 վէ եարասա, Վէ ՚ուչան հաշէրաթրն քեաֆֆէսի սիզէ
20 նափաք օլուպ՝ ՚եէնիլմէյէճէք տիր։ Հէր թահիր գու-շու եէյէ պիլիրսինիզ։
21 ՚Հիչ պիր լաշէ եէմէյէսինիզ. եէմէսի իչիւն անը գափուլարընտա օլան ղարիպէ վէրէսին, եախօտ էճ-

ը Պ. 17. 7։ 22. 21,22, 24. 1 Կոր. 5. 13։
ր Պ. 17. 2։
ց Պտգ Թէք. 16. 5։ Պ. 28. 54։ Էմ. 5. 20։ Մ՚թք. 7. 5։
ւ 1 Մ՚խ. 18. 1,3։ 20. 17։
ք Էմ. 1. 10։
օ Պ. 17. 5։ [58։
ֆ Պ. 17. 7։ Ա՚մալ. 7.
ա Պ. 17. 13։ 19. 20։
բ Ցեա. 22. 11, վէ պայ-րի Հաբ. 20. 1, 2։
գ 1 Ցով՚. 2. 19։ Յուդ. 19։
դ Պտգ Հաբ. 19. 22։ 1 Մ՚խ. 2. 12։ 25. 17, 25։ 3 Մ՚խ. 21. 10, 13։ 2 Կոր. 6. 15։
ե Ա՚յ. 2. 6։
զ 4 Մ՚խ. 17. 21։
է Խուբ. 22. 20։ Ցեա. 6. 17, 21։
ը Ցեա. 6. 24։
թ Ցեա. 8. 28։ Ես. 17. 1։ 25. 2։ Երեմ. 49. 2։
ժ Պ. 7. 26։ Ցեա. 6. 18։ Երեմ. 16. 6։ 41. 5։
ի Պ. 12. 25, 28, 32։ 47. 5։ 1 Մ՚խ. 4. 13։
լ Ցեա. 6. 26։
խ Թէք. 22. 17։ 26. 4, 24։ 28. 14։ ——
ծ Բամ. 8. 16։ 9. 8, 26։ Պտգ. 3. 26։
կ Ղեւ. 19. 28։ 21. 5։
հ Ղեւ. 11. 2, վէ պայրի
ձ Ղեւ. 11. 26, 27։
ղ Ղեւ. 11. 9։
ճ Ղեւ. 11. 13։
մ Ղեւ. 11. 20։
յ Պտգ Ղեւ. 11. 21։
ն Ղեւ. 17. 15։ 22. 8։
շ Ղեւ. 11. 26, 27։ [13, 14։
ո Եզեկ. 4. 14։ Ա՚մոս. 10. Եզեկ. 4. 14։

Digitized by Google

նէպիյէ սաթասըն. Ւզիրա սէն Ալլահրվ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս գավմ սըն:

Էօղլաղը անասընըն սիւտիյլէ փիշիրմէյէսին:

22 ԺՍէնէ պէ սէնէ էքինիկին թարլատան չըգան մահսուլընըն քեաֆֆէսինտէն մութլագա 'իւշը վէրէճէք-
23 սին: Վէ պուղտայընկըն վէ շէրապընկըն վէ զէյթուն եաղընկըն 'իւշրիւ իլէ Ւսըղըր վէ սիւրիւլէրինկին իլք տօղանլարընը ՀԱլլահրվ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա քէնտի իսմինի իսքեան իչին ինթիխապ էթտիյի մահալտէ եէյէսին, քի Ալլահրվ ՐԱՊՊՏԱՆ տա'իմա
24 խավֆ էթմէյի էօյրէնէսին: Ամմա էկեր եօլրվ ուզագ օլուպ՝ Ալլահրվ ՐԱՊՊ սէնի պէրէքէթլէտիյինտէն՝ ԺԱլլահրվ ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի գօմագ իչին ինթիխապ էթտիյի մահալ սէնտէն ուզագ օլմաղլէ, ան-
25 լէրի կէթիրմէյէ գատիր տէյիլ իսէն, Օլ վագըթ անլէրի ագչէ էտիպ՝ ագչէյի չըգըն էտէրէք, Ալլահրվ
26 ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էյլէտիյի մահալէ կիտէսին, Վէ օլ ագչէյի ճանընկըն արզու էթտիյի հէր շէյէ, եա'նի սըղըր եախօտ գօյուն եախօտ շէրապ եախօտ միւսքիր, վէ ճանընկ հէր նէ իսթէրսէ, անա վէրէրէք, Ւօրատա Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սէն էհլ ի
27 պէյթինկ իլէ եէյիպ շատման օլասըն: Վէ Ւգափուլարընկտա օլան Ղեւիլիյի թէրք էթմէյէսին. զիրա Ւսէնին իլէ պէրապէր անըն հիսսէսի վէ միրասը եօգ տըր:
28 ՀՀէր իւչ սէնէ նիհայէթինտէ օ սէնէնին մահսուլընըն պիւթիւն 'իւշրինիւ չըգարըպ՝ գափուլարընկտա
29 տէրանպապ էտէսին: Ւվէ Ղեւիլի (Ւսէնին իլէ պէրապէր հիսսէ վէ միրասը օլմատրըղ իչին) վէ գափուլարընկտա օլան ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուվ գարը կէլսինլէր, վէ եէյիպ տօյսընլար, քի ՀԱլլահրվ էլինկին իշլէտիյի իշին քեաֆֆէսինտէ սէնի պէրէքէթլէյէ:

ՊԱՊ 15

Իպրա սէնինսի: 12 'Իպրանի գուվ վէ ճարիյէնին եէտինճի սէնէտէ սաղը վէրիլմէսի, 16 ֆագաթ արզու էտէնլերին՝ էֆէնտիլերի եանընտա գալմասը: 19 Սիւրիւլէրտէն հէր իլք տօղան էրքէյին՝ Բապպա Ֆագթիա օլունմասը:

Հէր ՀԵէտինճի սէնէտէ իպրա իճրա էտէսին: (2)Վէ իպրա գանունը պու տըր քի՝ Գօնշըսընա էօտիւնճ վէրմիշ օլան հէր ալաճագը ալաճաղընը ալմայրպ՝ գօնշըսընտան եա գարնտաշընտան թալէպ էթմէյէճէք տիր. զիրա ՐԱՊՊ իչին իպրա նիտա օլունտու:
3 ԲԷճնէպիտէն թալէպ էտէ պիլիրսին, ֆագաթ գարընա-
4 տաշընկտա օլան ալաճաղընկը ալմայաճագսըն. Մէկէր քի արանկտա ֆագիր պուլունմայա. Ւզիրա թէմէլլիւք էթմէկ իչին Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարտա ՐԱՊՊ սէնի հագիգաթէն
5 պէրէքէթլէյէճէք տիր: Անճագ սէն ԻԱլլահրվ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տիգգաթլէ տիկլէյիպ՝ սանա պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ պու էմրլէրին քեաֆֆէսինի հընֆզ
6 ու իճրա էթտիյին թագտիրտէ, Ալլահրվ ՐԱՊՊ սանա տէտիյի կիպի սէնի պէրէքէթլէյէճէք, վէ Ւսէն չօգ թա'իֆէլէրէ էօտիւնճ վէրէճէքսին, լագին էօտիւնճ ալմայաճագսըն. վէ Ւսէն չօգ թա'իֆէլէրէ թէսալլուսթ էտէճէքսին, ֆագաթ անլէր սանա թէսալլուսթ էթմէյէճէքլէր տիր:
7 Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի տիյարտա շէհիրլէրինկին պիրինտէ գարնտաշլարընկտան պիրի ֆագիր օլուր իսէ, Ւգալպինկի գաթըլաշտըրմայրպ՝ ֆա-
8 գիր գարնտաշընկա էլինկի գափամայասըն. ԻԱնճագ անա էլինկի աչրպ միւհթաճ օլտըղը մըգտարը անա
9 մութլագա էօտիւնճ վէրէճէքսին: Սագըն, օլմայա քի գալպինկտէ քէօթիւ պիր ֆիքր օլմաղլէ՝ Եէտինճի սէնէ, Է՝՚Ղէ իպրա սէնէսի եագըն տըր՝ տէյէրէք, Ւֆագիր գարնտաշընկա սու'ի նազար էտիպ՝ անա վէրմէյէսին. Ւօ տախի սէնին 'ալէյհինտէ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէյէ
10 տէ, Ւսանա կիւնահ սայըլա: Մութլագա անա վէրէճէքսին, վէ անա վէրտիյինկտէ գալպինկ ՚թէ'էսսիֆ էթմէսին. զիրա հէման Ւպու շէյ սէպէպինտէն Ալլահրվ ՐԱՊՊ ճիւմլէ իշլէրինկտէ վէ էլ ուզաթտըղընկ հէր
11 շէյտէ սէնի պէրէքէթլէյէճէք տիր: Զիւնքի Ժտիյարըն իչինտէն ֆագիր էքսիք օլմայաճագ. պու էճլտէն տիյարընկտա եօգսուլ վէ ֆագիր օլան գարնտաշընկա էլինկի աչրգ թուլթասըն՝ տէյիւ պէն սանա էմր էտիյօրըմ:
12 ՚Գարնտաշլարընկտան պիր 'Իպրանի եախօտ 'Իպրանիյէ սանա սաթըլըր իսէ, սանա ալթը սէնէ խըրտմէթ էթսին, վէ եէտինճի սէնէտէ անը եանընկտան
13 հուրր օլարագ սալը վէրէճէքսին: Վէ անը եանընկտան հուրր օլարագ սալը վէրտիյինկտէ, անը պօշ կէօնտէր-
14 մէյէսին: Անա սիւրիւլէրինկտէն վէ խարմանընկտան վէ մա'սէրէկտէն մութլագա 'աթիյէ վէրէճէքսին. Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ Ւսէնի պէրէքէթլէտիյի նէսնէլէր-
15 տէն անա վէրէսին: Վէ Ւսէնին Մըսըր տիյարընտա գուվ օլուպ՝ Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ սէնի խէլաս էյլէտիյինի խաթրընկա կէթիրէսին. պու էճլտէն պէն պու
16 կիւն սանա պու շէյի թէնպիհ էտէրիմ: Լագին էկեր սէնի վէ խանէկի սէվտիյի վէ սէնին եանընտա րահաթ օլտըղը իչին սանա՝ ԻԵանընկտան չըգմամ՝ տէյճէճէք
17 օլուր իսէ, Օլ վագըթ պիր պիզ ալըպ անը գուլաղընտան ՚Ե՚էէէ գափույա սափլայասըն, վէ իլէլէպէտ

Ա Այ. 2։
Բ Թուր. 23.19։ 34. 26։
Գ Ղեւ. 27.30։ Պ. 12.6, 17։ Նէեմ. 10. 37։
Դ Պ. 15. 19, 20։
Ե Պ. 12.5, 6, 7,17,18։
Զ Պ. 12. 21։
Է Պ. 12.7, 18, 26. 11։
Ը Պ.12. 12,18,19։ |2։
Թ Ա'տ. 18.20։ Պ.18.1,
Ժ Պ.26.12։ Ամովս.4.4։
Ի Պ. 26. 12։
Լ Այ. 27։ Պ. 12. 12։
Խ Պ. 15. 10։ Էսթ. 3. 9. 10։ Պագ Մաղ. 3.10։

—

Ծ Թուր. 21. 2։ 23. 10, 11։ Ղեւ. 25. 2,4։ Պ. 31.10։ Երեմ.34. 14։
Կ Պագ Պ. 23. 20։
Հ Պ. 28. 8։
Ձ Պ. 28. 1։
Ղ Պ. 28. 12, 44։
Ճ Պ.28.13։ Էսթ. 22. 7։
Մ 1 Ցովհ. 3. 17։
Յ Ղեւ. 25.35։ Մատ.5. 42։ Ղուկ. 6. 34, 35։
Ն Պ. 28. 54, 56։ Էսթ. 23. 6։ 28.22։ Մատ. 20. 15։
Շ Պ. 24. 15։
Ո Մատ. 25. 41, 42։
Չ 2 Կոր. 9. 5, 7։
Պ Պ.14.29։ 24.19։ Մէզ. 41. 1։ Էսթ. 22. 9։
Ջ Մատ. 26.11։ Մարկ. 14. 7։ Ցովհ. 12. 8։
Ռ Թուր.21.2։ Ղեւ. 25. 39։ Երեմ. 34. 14։
Ս Էսթ. 10. 22։
Վ Պ. 5. 15։ 16. 12։
Տ Թուր. 21. 5, 6։

Digitized by Google

սանա գուլ օլաճագ տըր վէ ճարիյէկէ տախի պէօյլէ
18 եափասըն: Անը եանըկտան հուրը օլարագ սալը վէր-
տիյիկ սանա կիւճ կէլմէսին. զիրա սանա ալթը սէնէ
խըտմէթթ էյլէմէսի ֊պիր իւճրէթլինին իքի գաթ իւճ-
րէթթի ֊ըդըրըլըրսա տիր. Ալլահրնկ ՐԱՊՊ տախի սէնի
ճիւմլէ իշինկտէ պէրէքէթլէյէճէք տիր:
19 ֊Ընդրլարընկտա վէ սիւրիւէրինկտէ իլք տօղան հէր
էրքէյի Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ թագտիս էտէսին. սրդրը-
լարրնկրն իլք տօղանընը իշէ գօշմայասրն, վէ սիւ-
20 րիւնտէ իլք տօղանը գըրգմայասրն: ֊Անը սէնէ պէ
սէնէ՝ էհլ ի պէյթինկ սէնին իլէ պէրապէր օլարագ,
Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ ՐԱՊՊԸՆ ինթի-
21 խապ էյլէտիյի մահալտէ եէյէսին: ֊Ամմա անտէ պիր
գուսուր օլուպ թօփալ եախօտ քէօր, եա պիր կէօնէ
քէօթիւ գուսուր օլտրդը սուրէթտէ անը Ալլահրնկ
22 ՐԱՊՊԱ զէպհ էթմէյէսին: Անը գափուլարընկտա եէ-
յէսին. ֊Նափաք վէ թահիր օլան քիմսէ, պիլա ֆարգ,
23 ճէյրան վէ կէյիք ըէըէլըէյէ կիպի ըէըէ: ֊Անճագ գա-
նընը եէմէյիպ՝ անը սու կիպի եէրէ տէօքէսին:

ՊԱՊ 16

Պասեք, 9 վէ հաֆթալար, 13 վէ խայմէ պայրամլարը, 16 Պու իւչ պայրամլարտա հէր էրքէյնն Բապպա հէտիյէ կէթիրմէսի, 18 Հաքիմ-լէրէ վէ հիւքմէ տա՛իր էմրլէր, 21 Աշէրա տիքմէք վէ սանէմ իդամէ էթմէք մէմնու՛:

֊Ա.պիպ այընը հրֆզ էտիպ՝ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ
պասեքի իճրա էտէսին. ֊զիրա Ալլահրնկ ՐԱՊ սէնի
Ապիպ այընտա ֊կէճէլէյինն Մրսըրտան չրգարտը:
2 Վէ ՐԱՊՊԸՆ՝ քէնտի իսմինի իսքեան իչինն ֊ինթի-
խապ էթտիյի մահալտէ, Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ պասեք
օլմագ իւզրէ, գօյունլար վէ ֊սրդրդրլար զէպհ էտէսին.
3 ֊Անրն իլէ պէրապէր մայալը էքմէք եէմէյէսին. Մր-
սըր տիյարընտան ՚աճէլէ՝ իլէ չրգտրդրնկ սէպէպտէն՝
անրն իլէ եէտի կիւն մէշագգաթ էքմէյի օլան ֆէթհիր
եէյէսին, թա քի Մրսըր տիյարընտան չրգտրդրնկ
կիւնիւ պիւթիւն միւտտէթ ի ՚էօմրինկտէ թէզէքքիւր
4 էտէսին: ֊Վէ եէտի կիւն պիւթիւն հուտուտրնկրն տա-
խիլինտէ եանըկտա մայա կէօրիւնմէսին. ֊վէ իլք
կիւնտէ ախշամ զէպհ էթտիյինկ էթտէն սապահա տէ-
5 յին գալմասրն: Պասեք գուրպանընը Ալլահրնկ ՐԱՊ-
ՊԸՆ սանա վէրտիյի շէհրլէրինկին հէր պիրինտէ զէպհ
6 էթմէմէլի սէն. Անճագ պասեք գուրպանընը Ալլահրնկ
ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի իսքեան իչինն ինթիխապ
էթտիյի մահալտէ, ֊ախշամ կիւնէշ պաթմագ իւզրէ
իքէն, Մրսըրտան չրգտրդրնկ վագըթտա զէպհ էտէ-
7 սին: Վէ ֊Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի մա-
հալտէ ֊փիշիրիպ եէյէսին. վէ սապահլայընն տէօ-
8 նիւպ՝ մէսքէնինկէ կիտէսին: Ալթը կիւն ֆէթհիր եէյէ-
սին, վէ ֊եէտինճի կիւնտէ Ալլահրնկ ՐԱՊ իչինն ֊մու-
գատտէս ճէմմա՛աթ օլմաղէ պիր իշ իշլէմէյէսին:
9 ֊Քէնտինկէ եէտի հաֆթա սայասրն. էքինի պիչ-
մէյէ պաշլատրդրնն վագըթտան ի՛թիպարէն եէտի
10 հաֆթա սայասրն: Վէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ հաֆթալար
պայրամը էտիպ՝ ֊Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի
պէրէքէթթէ վէ էլինտէն կէտրէյինէ կէօրէ միւթէպէրրի՛
11 թագտիմէ վէրէսին: Վէ սէն վէ օղլընկ վէ գըզընկ վէ
քէօլէնկ վէ ճարիյէնկ վէ գափուլարընկրն տախիլինտէ
օլան Ղեւիլի վէ արանրզտա պուլունան միւսաֆիր վէ
եէթիմ վէ տուլ գարը ֊Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իս-
մինի իսքեան իչինն ինթիխապ էթտիյի մահալտէ
Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա շատման օլասընրզ:
12 ֊Վէ Մրսըրտա գուլ օլտրդրնկը խաթրա կէթիրէրէք,
պու ֆէրիզէյէրի հրֆզ ու իճրա էտէսին:
13 ֊Խարմանընկտան վէ մա՛սէրէկտէն մահսուլը տէվ-
շիրտիքտէն սօկրա, եէտի կիւն խայմէ պայրամը
14 էտիպ, ֊Սէն վէ օղլընկ վէ գըզընկ վէ քէօլէնկ վէ ճարի-
յէնկ վէ գափուլարընկրն տախիլինտէ օլան Ղեւիլի վէ
միւսաֆիր վէ եէթիմ վէ տուլ գարը պայրամընկտա
15 շատման օլասընրզ: Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնի ճիւմլէ
մահսուլընկտա վէ էլլէրինկին հէր պիր իշինտէ պէրէ-
քէթլէյտիյի իչինն ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էտէճէյի մա-
հալտէ ֊Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ եէտի կիւն պայրամ՝ էտիպ՝
շատման օլասրն:
16 ֊Սէնէտէ իչ տէֆ՛ա, եա՛նի ֆէթհիր պայրամրն-
տա վէ հաֆթալար պայրամրնտա վէ խայմէ պայ-
րամրնտա էրքէքլէրինկին քեաֆֆէսի Ալլահրնկ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա՝ ինթիխապ էտէճէյի մահալտէ
հազըր պուլունսուն. վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էլի
17 պօշ կէօրինմէսին: Հէր քէս ֊Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ
սանա վէրտիյի պէրէքէթթէ, վէ ֊էլինտէն կէտրէյինէ
կէօրէ ֊ըէըէ
18 Սրպթլարընկ իչինն Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէր-
տիյի շէհրլէրինն ճիւմլէսինտէ քէնտինկէ ֊հաքիմլէր վէ
նազըրլար նասպ էտէսին, վէ գավմը ՚ատալէթլի
19 հիւքմլէ հիւքմ էթսինլէր: ֊Հիւքմիւ թահրիֆ էթմէ-
յէսին. խաթրա ֊րի՛այէթ էթմէյէսին. ֊վէ րիշվէթ
գապուլ էյլէմէյէսին, զիրա րիշվէթ ՚ալիմլէրին կէօզ-
լէրինի քէօր էտէր, վէ տօղրու օլանլարընն քէլամընը

ճ *Պաղ եա.*16·14։21·16։
ւ *Խուր.* 13. 2։ 34. 19։ *Ղեւ.* 27. 26։ *Ա՛տ.* 3. 13։
ւ *Պ.* 12. 5, 6, 7, 17։ 14. 23։ 16. 11, 14։
ն *Ղեւ.* 22.20։ *Պ.*17.1։
շ *Պ.* 12. 15, 22։
ո *Պ.* 12. 16, 23։
—
ո *Խուր.*12.2, վէ զայրիւ։
պ *Խուր.* 13. 4։ 34. 18։
չ *Խուր.* 12. 29, 42։
ռ *Պ.* 12. 5, 26։
ս *Ա՛տ.* 28. 19։
վ *Խուր.* 12. 15,19,39։ 13. 3, 6, 7։ 34. 18։
տ *Խուր.* 13. 7։
ր *Խուր.* 12.10։ 34.25։
ց *Խուր.* 12. 6։
ւ 4 *Մխլ.*23.23։ *Յոխ.* 2. 13, 23։ 11. 55։
փ *Խուր.*12.8,9։ 2 *Թէվ.* 35. 13։
ք *Խուր.* 12.16։ 13. 6։ *Ղեւ.* 23. 8։
և *Ղեւ.* 23. 36։
օ *Խուր.* 23.16։ 34. 22։ *Ղեւ.* 23.15։ *Ա՛տ.*28. 26։ *Ա՛ռա.* 2. 1։
ֆ *Այ.* 17։ 1 *Կոր.* 16. 2։
հ *Պ.*12.7,12,18։ *Այ.*14։
յ *Պ.* 15. 15։
ն *Խուր.* 23. 16։ *Ղեւ.* 23. 34։ *Ա՛տ.* 29. 12։
շ *Նէհմ.* 8.9, վէ *զայրիւ։ Ղեւ.* 23. 39,40։ [33։
ո *Խուր.*23. 14,17։ 34.
պ *Խուր.* 23.15։ 34.20։
չ *Այ.* 10։
ռ 2 *Կոր.* 8. 12։
ս *Պ.* 1. 16։ 1 *Թէվ.*23. 4։ 26.29։ 2 *Թէվ.*19. 5, 8։ [19. 15։
վ *Խուր.* 23. 2, 6։ *Ղեւ.*
տ *Պ.*1.17։ *Էմս.* 24.23։
ր *Խուր.* 23.8։ *Էմս.* 17. 23։ *Վա՛.* 7. 7։

Digitized by Google

20 էյրիլտիր։ 'Ատալէթէ, 'ատալէթէ թապի' օլ, քի "հա-
յաթտա գալըպ՝ Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի
տիյարը միրաս ալասըն։
21 Ալլահրկ ՐԱՊՊԱ եափաճաղըն մէզպահրն եա-
նընտա քէնտինէ հիչ պիր կլօնէ աղաճտան աշէրա
22 տիքմէյէսին։ Վէ քէնտինէ Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ իքրահ
էթտիյի "սանէմ իգամէ էթմէյիսին

ՊԱՊ 17

*Զէպհինէին գուաուրալը օլմասը, 2 վէ փուճփէրէսանէլէրին գանչ էտիլմէսին 8 Միւշրիկ ՝էօ՛էլէէրտաէ քեահինլէրէ վէ հարիմլէրէ մու-
բաձա՛աձ, 12 Վէրիլէճէք հիւքմէ մուհայէֆէյ էտէնին ճէզասը, 14 Մէլիք ինձիխասը, վէ իճրա էտէճէյի ֆէրիզէլէր։*

Ալլահրկ ՐԱՊՊԱ "գուսուր եափօտ պիր նէվ' 'այալը
օլան սըղըր եափօտ գօյուն զէյահ էթմէյէսին. զիրա
պու շէյ Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր։
2 Էկէր արանըզտա Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէր-
տիյի շէհրլէրինկին պիրինտէ Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ ՝'ահ-
տընը թէճաւուզ էտէրէք անըն 'ինտինտէ քէօթիւ
օլանը իշլեր պիր էրքէք եափօտ պիր գարը պուլու-
3 նուպ տա, "Կիտիպ էմրիմին խիլաֆը օլարագ դայրի
իլահլարա, եա՛նի Ել'կինէշէ եափօտ այա եափօտ ճիւ-
նուտ ը սէմավիյէնին պիրինէ 'իպատէթ վէ սէճտէ
4 էտէրսէ, "Վէ քէյֆիյէթ սանա պիլտիրիլտիքտէ, սէն
իշինթմէքլէ էյինճէ թէֆթիշ էթտիյինկտէ՝ իշթէ քէյֆի-
յէթ հագիգաթէն սահիհ օլուպ՝ պու միսիլլիւ մէքրուհ
5 շէյ Իսրայէլտէ իշլէնիլտի իսէ, Օլ վագըթ պու քէօ-
թիւլիսիւ իշլէմիշ օլան էրքէյի եափօտ գարըյը գափու-
լարընկա չըգարըպ՝ հէման օլ էրքէյի եափօտ գարըյը
6 Ել'թաշլարլէ ըէճմ էտէսին, վէ էօլսինլէր "էօլիւմէ միւս-
թահագգ օլան քիմսէ իքի ևա իւչ շահիտին շէհատէ-
թիյլէ գաթլ օլունաճագ տըր. պիր շահիտին շահատէ-
7 թիյլէ գաթլ օլունմայաճագ տըր։ "Անըն գաթլի իչին
էվվէլա շահիտլէրին էլի՝ վէ անտէն սօնրա պիւթիւն
գավմըն էլի անըն իւզէրինէ օլաճագ, պէօյլէճէ Ել'քէօ-
թիւլիսիւ արանըզտան տէֆ' էտէսինիզ։
8 Էկէր շէհրլէրինկտէ վուգու' պուլան տա'վալարտան
Ել'գան իլէ գան, եափօտ տա'վա իլէ տա'վա, եափօտ
տարպ իլէ տարպ արասընտա Ել'սէնին իչին հիւքմիւ
զիյատէ միւշքիլ պիր մատտէ օլուրսա, օլ վագըթ
գալգըպ Ել'Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ ինձիխասը էթտիյի մա-
9 հալէ չըգասըն. Վէ Ել'ղեւիլի օլան քեահինլէրէ վէ Ել'օլ
կիւնլէրտէ հաքիմ օլանըն եանընա կիտիպ սիւ'ալ
էտէսին. Ել'անլէր տախի սանա տա'վանըն հիւքմինիւ
10 պէյան էտէլէր։ Սէն տախի ՐԱՊՊԸՆ ինձիխասը էթ-
տիյի մահալտէն սանա պէյան էթտիքլէրի հիւքմ
մուճէպինճէ 'ամէլ էտիպ՝ սանա թա'լիմ էթտիքլէրի-
11 նին քեաֆֆէսինի հրֆզ ու իճրա էտէսին։ Սանա թա'-
լիմ էթտիքլէրի շէհրի'աթ մուճէպինճէ վէ սանա տէ-
տիքլէրի հիւքմէ կէօրէ 'ամէլ էտիպ՝ սանա պէյան
էթտիքլէրի հիւքմտէն սաղա ևա սօլա սափմայասըն։
12 Ամմա Ել'հէր քիմ' քի մաղրուրանէ հարէքէթ էտիպ՝
"Ալլահրկ ՐԱՊՊԱ օրատա խրտմէթ էթմէք իչինն
տուրան քեահինի եափօտ հաքիմի տինլէմէզ իսէ, օլ
քիմսէ էօլէճէք տիր. վէ Ել'Իսրայէլտէն քէօթիւլիսիւ
13 տէֆ' էտէսին։ Ել'վէ պիւթիւն գավմ իշտիպ խավֆ
էտէրէք՝ արթըգ մաղրուրանէ հարէքէթ էթմէսինլէր։
14 Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի տիյարա կիրիպ՝
անը թէմէլլիւք վէ իչինտէ թէմէքքիւն էթտիյինկտէ՝
Ել'էթրաֆըմտա օլան թա'իֆէլէրին քեաֆֆէսի կիպի
իւզէրիմէ պիր մէլիք նասպ էտէյիմ" տէյէճէք օլուր
15 իսէն, Հէր վէճհլէ "Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ ինձիխասը էթ-
տիյինի իւզէրինկէ մէլիք նասպ էտէսին. Ել'իւզէրինկէ
պիրատէրլէրինկ արասընտան մէլիք նասպ էտէսին.
սէնին իւզէրինէ պիրատէրինկ օլմայան պիր էճնէպիյի
16 թա'նին էտէմէյէճէքսին։ Ֆագաթ "քէնտինէ պիր
չօգ աթլար թէտարիք էթմէսին, վէ պիր չօգ աթլա-
րըն թէտարիքի իչին "գավմը Մըսրա կէրի տէօնտէր-
մէսին. չինքի "ՐԱՊՊ սիզէ՝ "Արթըգ օ թարիգտէն
17 պիր տահա 'ավտէթ էթմէյէսինիզ՝ տէտի։ Վէ քէն-
տինէ չօգ գարը ալմասըն, օլմայա քի "գալպի զէ-
լալէթէ տիւշէ. վէ զիյատէսիյլէ քէնտինէ կիւմիւշ
18 վէ ալթուն չօղալթմասըն։ "Վէ հիւքիւմէթինին թախ-
թընա ճիվուս էթտիյինտէ՝ Ել'ղեւիլի օլան քեահին-
լէրին եանընտա պուլունան պու թէվրաթըն պիր
19 նուսխէսինի քէնտինի իչինն թահրիր էթսին։ "Պու
տախի անըն եանընտա պուլունուպ՝ պիւթիւն միւտ-
տէթ ի 'էօմրինտէ անը միւթալա'ա էյլէսին, քի Ալ-
լահը ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմաղը էօյրէնիպ՝ պու թէվրա-
թըն հէվի սէօզլէրինի վէ պու գանունլարը հրֆզ ու
20 իճրա էտէ. Վէ գալպի քէնտի պիրատէրլէրի իւզէրինէ
թէքէպպիւր էթմէյիպ՝ վէ "պու էմրլէրտէն սաղա ևա
սօլա սափմամաղըէ, Իսրայէլին արասընտա քէնտինի
վէ օղուլլարը ուզուն միւտտէթ հիւքմտար օլա։

ա Եզեկ. 18. 5, 9։
բ Խուր. 34.13։ 3 Մխլ. 14.15։16.33։ 4 Մխլ. 17. 16։ 21.3։ 2Թէվ. 33. 3։
գ Ղեւ. 26. 1։

դ Պ. 15. 21։ Մաղ. 1. 8, 13, 14։
ե Պ. 13. 6։
զ Յես.7.11,15։ 23.16։
է Հաբ. 2. 20։ 4 Մխլ. 18. 12։ Ովս. 8. 1։
ը Երեմ. 7. 22, 23, 31։ 19. 5։ 32. 35։
թ Պ.4. 19։ Յար. 31.26։
ժ Պ. 13. 12, 14։
ի Ղեւ. 24. 14, 16։ Պ. 13. 10։ Յես. 7. 25։
լ Ա'ա. 35. 30։ Պ. 19. 15։ Մատ. 18. 16։ Յովհ. 8. 17։ 2 Կոր. 13. 1։ 1 Տիմ. 5. 19։ Ժամր. 10. 28։
խ Պ 13. 9։ Ա'մաղ. 7. 58։ [19։
ծ Այ. 12։ Պ. 13. 5։ 19.
կ Պաղ Խուր. 21. 13։ 20, 22, 28։ 22. 2։ Ա'ա. 35. 11, 16, 19։ Պ. 19. 4, 10, 11։
հ 2 Թէվ. 19. 10։ Ա'նգ. 2. 11։ Մաղ. 2. 7։
ձ Պ. 12. 5։ 19. 17։ Մէզ. 122. 5։
ղ Պաղ երեմ. 18. 18։
ճ Պ. 19. 17։
մ Եզեկ. 44. 24։
յ Ա'ա. 15.30։ Եզր.10. 8։ Ովս. 4. 4։
ն Պ. 18. 5, 7։
շ Պ. 13. 5։
ո Պ. 13. 11։ 19. 20։
չ 1 Մխլ. 8. 5, 19, 20։
պ Պաղ 1 Մխլ. 9. 15։ 10.24։ 16.12։ 1Թէվ. 22. 10։
ջ Երեմ. 30. 21։
ռ 3 Մխլ. 4. 26։ 10. 26, 28։ Մէզ. 20. 7։
ս Ես. 31. 1։ Եզեկ. 17. 15։
վ Խուր. 13. 17։ Ա'ա 14. 3, 4։
տ Պ. 28. 68։ Ովս. 11. 5։ Պաղ երեմ. 42.15։
ր Պաղ 3 Մխլ. 11.3,4։
ց 4 Մխլ. 11. 12։
ւ Պ. 31. 9, 26։ Պաղ 4 Մխլ. 22. 8։
փ Յես. 1. 8։ Մէզ.119. 97, 98։
ք Պ. 5. 32։ 3 Մխլ. 15. 5։

Digitized by Google

ՊԱՊ 18

Քեահինէլեր իւէ Ղեվիլիէրին միրասը Բապպ խոխյի։ 3 Քեահինէլերին հագգը։ 6 Ղեվիլիէրին հիսաէսի։ 9 Թա՛ֆիքէլէրին մէքրուհաքընտան սագընմագ։ 15 Զուհուր էտնէք Մէսիհ փէյղամպէրէ իա՛սաի։ 20 Միւնէճասիր փէյղամպէրին ճէզասը։

Ղեւիլի օլան քեահինէլերին վէ պիւթիւն Ղեւի սըպթընըն Իսրայել իլէ հիսսէ վէ միրասը օլմայաճագ. ԲՌԱՊՊԸՆ գուրպանլարընը վէ անըն միրասընը
2 եէյէճէքլէր տիր։ Իմտի պիրատէրլէրի արասընտա անլէրին միրասը օլմայաճագ. ՌԱՊՊ անլէրէ պույուրտըղը կիպի միրասլարը քէնտիսի տիր։
3 Վէ գավմտան, եա՛նի սըղըր եախօտ գօյուն զէպհ էտճնլէր թարաֆընտան քեահինլէրին հագգը պու տըր. Քեահինէ գօլու վէ չէնկէլէրի վէ իշքէմպէյի
4 վէրսինլէր։ Պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղընկընն թուրֆանտալարընը վէ գօյունլարընկընն իլ եափաղըսընը
5 անա վէրէսին. Զիրա կէրէք քէնտիսի կէրէք օղովլարը տա՛իմա ՌԱՊՊԸՆ իսմինտէ խըտմէթ իչիւն տուրմագ իւզրէ Աղլահընկ ՌԱՊՊ ճիւմլէ սըպթլարընկ արասընտան անը ինթիխապ էյլէտի։
6 Վէ պիր Ղեւիլի ճիւմլէ Իսրայէլտէն՝ միւսաֆիր օտըղը շէհրլէրինին պիրինտէն չըգըպ ճանընընն պիւթիւն արզուսըյլէ ՌԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի մա-
7 հալէ կէլիրսէ, Օլ վագըթ օրատա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրան Ղեւիլի պիրատէրլէրինին քեաֆֆէսի կիպի Աղլահը ՌԱՊՊԸՆ իսմինտէ խըտմէթ էյ-
8 լէսին։ Միրաս գալան էմվալընը ագչէսի սայըլմայարագ՝ միւսավաթ իւզրէ հիսսէ ուղ եէսինլէր։
9 Աղլահընկ ՌԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի տիյարա կիրտիյինկտէ, օլ թա՛ֆիքէլէրին մէքրուհաթընա կէօրէ
10 հարէքէթ էթմէյի էօյրէնմէյէսին։ Արանըզտա օղլընը եա գըզընը աթէշտէն կէչիրէն եա սիհրպազ,
11 եա միւնէճճիմ, եա ֆալճը, եա էֆսունճը, եա պիւյիւճիւ եախօտ ճինճի եա պագըճը, եա էօլիւլէրէ
12 տանըշան պուլունմասընն. Զիրա պու շէյլէրի եափանլարընն ճիւմլէսի ՌԱՊՊԸՆ ինտինտէ մէքրուհ տըր. Վէ հէման պու մէքրուհաթընն սէպէպինտէն Աղլահընկ
13 ՌԱՊՊ անլէրի էօնիւկտէն թարտ էտէր։ Աղլահընկ
14 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա քեամիլ օլասընն. Զիրա իւզէրլէրինէ ղալէպէ էտճէյինկ պու թա՛ֆիքէլէր միւնէճճիմլէրի վէ սիհրպազլարը տինկլէրլէր. լաքին Աղլահընկ ՌԱՊՊ սանա պէօյլէ եէֆֆաղա իղն վէրմէտի։
15 Աղլահընկ ՌԱՊՊ սանա իչինիզտէն պիրատէրլէրինիզտէն սիզէ պէնիմ կիպի պիր փէյղամպէր զու-
16 հուրա կէթիրէճէք տիր, անը տինկլէյէսինիզ. Նիթէքիմ ճէմա՛աթ կիւնիւնտէ Քորեբտէ՝ Աղլահըմ ՌԱՊՊԸՆ սէտասընը պիր տահա իշիթմէյէյիմ, վէ պու պէօյիւք աթէշի թէքրար կէօրմէյէյիմ, օլմայա քի էօլէյիմ՝ տէյէրէք Աղլահընկ ՌԱՊՊՏԱՆ տիլէտին։
17 ՌԱՊՊ տախի պանա տէտի քի՝ Սէօյլէտիքլէրի էյի
18 տիր. Անլէրէ՝ պիրատէրլէրի իչինտէն սէնին կիպի պիր փէյղամպէր զուհուրա կէթիրէճէյիմ. վէ էքլամըմը անըն աղզընա գօյաճաղըմ, օ տախի քէնտինէ էմր էտէճէյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի անլէրէ սէօյլէ-
19 յէճէք տիր։ Վէ պէնիմ իսմիմտէ սէօյլէյէճէյի քէլամը տինկլէմէյէն քիմսէյի պէն քէնտիմ մէսնուլ թուռթաճաղըմ։
20 Լաքին պիր փէյղամպէր՝ սէօյլէմէսինի էմր էթմէտիյիմ քէլամը պէնիմ իսմիմլէ սէօյլէմէյէ միւթէճասիր օլուրսա, եա Ղայրի իլահլարընն իսմիյլէ սէօյ-
21 լէրսէ, օլ փէյղամպէր էօլճէճէք տիր։ Վէ էկէր սէն գալպինտէ՝ ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէմէտիյի քէլամը նաՓսըլ
22 պիլէյիմ՝ տէրսէն, ՌԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պիր փէյղամպէր սէօյլէտիյինտէ՝ օլ շէյ օլմազ վէ վիճնուտէ կէլմէզսէ, ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէմէտիյի քէլամ տըր. օլ փէյղամպէր անը միւթէճասիրանէ սէօյլէմիշ տիր. անտէն գօրգմայասըն։

ՊԱՊ 19

Մէլճա՛ շէհրլէրի։ 4 Գաթիլին նէ չափէլէ անլէրտէն պիրինէ ֆիրար էտէճէյի։ 14 Հուտուտ նիշանընը գալտրմամագ։ 15 Հէր հիւքմ իչին ագալի իթի շահիտին լիւզումը։ 16 Եալանճը շահիտին ճէզասը։

Աղլահընկ ՌԱՊՊԸՆ՝ տիյարլարընը սանա վէրտիյի թա՛ֆիքէլէրի Աղլահընկ ՌԱՊՊ մահվ էտիպ՝ սէն տախի անլէրի թարտ էտէրէք անլէրին շէհրլէրինտէ
2 վէ խանէլէրինտէ սագին օլտրղընտա, Աղլահընկ ՌԱՊՊԸՆ սանա թէմէլլիւք իչիւն վէրտիյի տիյարընկընն օր-
3 թասընտա քէնտինկէ իւչ շէհր այրասընն։ Քէնտինկէ եօլ հազըրլայըպ՝ Աղլահընկ ՌԱՊՊԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարընընն հուտուտընը իւչէ թագսիմ էտէսին քի հէր գաթիլ օրայա ֆիրար էտէ։
4 Վէ սաղ գալմագ իչիւն օրայա ֆիրար էտէն գաթիլ հագգընտա գանուն պու տըր. էվվէլտէն գօնշրսընա ատավէթի օլմայարագ անը պիլա գաստ էօլտիւրէն,
5 Մէսէլա գօնշրսը իլէ օտուն քէսմէք իչիւն օրմանա կիտէն պիր ատմ օտունը քէսմէք իւզրէ էլինի պալթա իլէ էնտիրիրքէն, տէմիր սափտան չըգըպ՝ գօնշրսընա իսապէթ էտէր տէ, օ վէֆաթ էտէրսէ, պու քիմսէ օլ

ա Ա՛տ. 18. 20։ 26. 62։ Պ. 10. 9։
բ Ա՛տ. 18. 8,9։ 1 Կոր. 9. 13։
գ Ղեւ. 7. 30-34։
դ Խուր. 22. 29։ Ա՛տ. 18. 12, 24։ [10։
ե Խուր. 28. 1։ Ա՛տ. 3.
զ Պ. 10. 8։ 17. 12։
է Ա՛տ. 35. 2, 3։
ը Պ. 12. 5։
թ 2 Թէվ. 31. 2։
ժ 2 Թէվ. 31. 4։ Նէեմ. 12. 44, 47։
ի Ղեւ. 18. 26, 27,30։ Պ. 12. 29, 30, 31։
լ Ղեւ.18.21։ Պ.12.31։
խ Ղեւ. 19. 26, 31։ 20. 27։ Ես. 8. 19։
ծ Ղեւ. 20. 27։
կ 1 Միւել. 28. 7։
հ Ղեւ. 18. 24, 25։ Պ. 9. 4։
ձ Թէք. 17. 1։
ղ Այ. 18։ Յով. 1. 45։ Ա՛մոս. 3. 22։ 7. 37։
ճ Պ. 9. 10։
մ Խուր. 20. 19։ Իպր. 12. 19։
յ Պ. 5. 28։
ն Այ. 15։ Յով. 1. 45։ Ա՛մոս. 3. 22։ 7. 37։
շ Ես.51.16։Յով.17.8։ Յամ. 4. 25։ 8. 28։ 12. 49, 50։
ո Ա՛մոս. 3. 23։
չ Պ. 13. 5։ Երեմ. 14. 14, 15։ Զաք. 13. 3։
պ Պ.13.1,2։ Երեմ.2.8։ Ա՛մոս. 3. 22։ 7. 37։
ջ Երեմ. 28. 9։
ռ Պաղ Պ. 13. 2։
վ Այ. 20։
տ Պ. 12. 29։
ր Խուր.21.13։Ա՛տ.35. 11, 14։ Ցես. 20. 2։
ց Ա՛տ. 35. 15։ Պ. 4. 42։

Digitized by Google

6 շէհրլէրին պիրինէ ֆիրար էտէրէք սաղ գալա. ᵗՕլ-
մայա քի վէլի ի տէմ հէրարէթտէ իքէն գաթիլին ար-
տընճա գօշուպ՝ եօլ ուզագ օլմաղլէ անա եէթիշէ, վէ
էվվէլտէն ՚ատավէթի օլմամագ հասէպիյլէ, գաթլէ
7 միւսթահագգ օլմատըղը հալտէ անը գաթլ էտէ: Պու
էճլտէն պէն սանա էմր էտէրիմ քի քէնտինէ իչ շէհր
այըրասըն:
8 Վէ էկէր Ալլահրնկ ՐԱՊՊ էճատընկա եէմին էթ-
տիյի կիպի ᵉսէնին հուտուտընը կէնիշլէտիպ՝ էճատ-
տընկա վէրմէյի վա՚տ էյլէտիյի պիւթիւն տիյարը սանա
9 վէրիրսէ, (Ալլահրնկ օլան ՐԱՊՊԸ սէվէրէք վէ տա՚իմա
անընն թարիգլէրինտէ եիւրիւյէրէք, սանա պու կիւն
թէպլիղ էթտիյիմ էմրլէրին քեաֆֆէսինի հրֆզ ու
իճրա էթտիյինկ թագտիրտէ վէրէճէ ՚ոէր,) ᵗօլ վագըթ
պու իչ շէհր իւզէրինէ քէնտինէ իչ շէհր տահա ՚իլավէ
10 էտէսին. Թա քի Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ միրաս օլմագ
իւզրէ սանա վէրտիյի տիյարընկընը իչինտէ սուչսըզ գան
տէօքիւվմէյէ, վէ իւզէրինկտէ գան օլմայա:
11 Ամմա ᵉպիր քիմսէնին քէնտի գօնշըսընա ՚ատա-
վէթի օլուպ՝ անընն իչինն փուսուտա օթուրուր, վէ իւ-
զէրինէ գալգարագ անը վուրուր, օ տախի վէֆաթ
էտէրսէ, օլ ատէմ պու շէհրլէրին պիրինէ ֆիրար էթ-
12 տիյինտէ, Օլ վագըթ քէնտի շէհրինինն իխթիյարլարը
կէօնտէրիպ՝ անը օրատան ճէլպլէ վէլի ի տէմին էլինէ
13 թէսլիմ էթսինլէր, վէ էօլսին: ᵉԿէօզինկ անա մէր-
համէթ էթմէսին. ᵇԻսրայէլտէն սուչսըզ գան ᵃէօ+ճէ
ճէ-էդ-ՆԷ- տէֆ՝ էտէսին, քի սանա խայր կէլէ:
14 ᵈԱլլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա թէմէլլիւք իչինն վէր-
տիյի տիյարտա մալիք օլտըղընկ միվ քինկտէ գօնշը-
նընն էճատընըզ թարաֆընտան գօնուլան հուտուտ
նիշանընը եէրինտէն գալտըրմայասըն:
15 ᵈՊիր քիմսէ ՚ալէյհինտէ իշլէտիյի միւմքին օլան
հէր նէվ՚ խաթա վէ կիւնահ իչինն եալընըզ պիր շա-
հիտ գալգմասըն. մատտէ իքի շահիտին շէհատէթի, եա
իչ շահիտին շէհատէթիյլէ սապիթ գըլընմագ տըր:
16 ᵉՊիր քիմսէ ՚ալէյհինտէ գապահաթ էթտի՝ տէյիս
շէհատէթ էթմէք իչինն պիր եալանճը շահիտ գալ-
17 գար իսէ, Օլ վագըթ տա՚վալարը օլան ատէմլէրին
իքիսի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ᵉօլ կիւնլէրտէ պուլու-
նան քեահինլէրին վէ հաքիմլէրին էօնիւնտէ տուր-
18 սունլար. Հաքիմլէր տախի տիգգաթլէ թէֆահհուս
էթտիքտէ, էկէր օլ շահիտ եալանճը շահիտ օլուպ՝
պիրատէրի հագգընտա եալան շէհատէթ էթտի իսէ,
19 ᵇՕլ վագըթ քէնտի պիրատէրինէ եափմաղը գաւտ
էթտիյի կիպի անա եափասընըզ. ᵍվէ արանըզտան
20 քէօթիւվիյիւ տէֆ՝ էտէսինիզ. ᵍԹա քի սա՚իրլէր
տախի իշլիթմէքլէ խավֆ էտիպ՝ արանըզտա պու
21 ֆէնա շէյհին միսլինի պիր տահա իշլէմէյէլէր: ᵍԿէօ-
զիւկ մէրհամէթ էթմէսին. ᵉճանա՝ ճան, կէօզէ՝ կէօզ,
տիշէ՝ տիշ, էլէ՝ էլ, այաղա՝ այագ էբ-ոս օլ-ճ-ֆ ոէբ:

ՊԱՊ 20

*Մուհարէպէ վագթընտա քեահինին նասիհաթը։ 5 Նէ կէօռէ քիմ-
սէլէրին մուհարէպէտէն մա՚զուր Ռուհուլաճաղը։ 10 Սուլհը գապուլ
եափօտ ըէտտ էտէն շէհր իչէ օլունաճագ մա՚ամէլէ։ 16 Հահկը շէ-
հիրլէրին խարապ էտիլէճէյի, 19 վէ մուհարէպէ էհնասընտա մէյվէ-
տաթ ալաճլարը քէսէմէյէ տա՚իր գանունլար։*

Տիւշմէնլէրինկէ գարշը մուհարէպէյէ չըգտըղընկտա, վէ ᵉաթլար վէ արապալար վէ նուֆուսճա սէնտէն պէօյիւք պիր գավմ կէօրտիյիւնկտէ, անլէրտէն գօրգ-
մայասըն. զիրա ᵉսէնի Մըսըր տիյարընտան չըգա-
2 րան Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնին իլէ տիր: Վէ ճէնկէ կիրէ-
ճէյինիզ զէման քեահին եագլաշըպ՝ գավմա խիթա-
3 պէն, Տինկէ, էյ Իսրայէլ, սիզ պու կիւն տիւշմէնլէ-
րինիզ իլէ ճէնք էթմէէ իւզրէ սինիզ. եիւրէյինիզ կէվ-
շէմէսին, խավֆ ու հայրէթէ տիւշմէյինիզ, եիւզլէ-
4 րինտէն սիզէ տէհշէթ կէլմէսին. Զիրա Ալլահընըզ
ՐԱՊՊ սիզի գուրթարմագ իւզրէ ᵉսիզին իչինն տիւշ-
մէնլէրինիզէ գարշը ճէնք էթմէյէ սիզին իլէ պէրա-
պէր կիթմէքտէ տիր, տէսին:
5 Զապիթլէր տախի գավմա խիթապէն՝ Եէնի խանէ
պինա էթմիշ օլուպ տա՝ ᵗրէսմ ի թագտիսինի էթ-
մէմիշ պիր ատէմ վար իսէ, կիտիպ խանէսինէ ՚ավտէթ
էթսին, օլմայա քի ճէնքտէ վէֆաթ էթմէսիյլէ րէսմ ի
6 թագտիսինի պաշգա պիր ատէմ էտէ: Վէ պիր պաղ
տիքմիշ օլուպ տա՝ մէյվէսինտէն ᵉեէմէմիշ պիր ատէմ
վար իսէ, կիտիպ խանէսինէ ՚ավտէթ էթսին, օլմայա
քի ճէնքտէ վէֆաթ էթմէսիյլէ, իլք մէյվէսինի պաշգա
7 պիր ատէմ եէյէ: ᵉՎէ քէնտիսինէ պիր գըզ նիշան-
լայըպ տա անը ալմամըշ պիր ատէմ վար իսէ, կի-
տիպ խանէսինէ ՚ավտէթ էթսին, օլմայա քի ճէնքտէ
վէֆաթ էթմէսիյլէ, անը պաշգա պիր ատէմ ալա՝ տէ-
8 սինլէր: Վէ զապիթլէր եինէ գավմա խիթապէն՝ ᵍՕօր-
գագ վէ եիւրէյի կէվշէք պիր ատէմ վար իսէ, կիտիպ
խանէսինէ ՚ավտէթ էթսին, վէ քէնտի եիւրէյի կիպի
պիրատէրլէրինին եիւրէյինի էրիթմէսին՝ տէսինլէր:
9 Վէ զապիթլէր գավմա սէօյլէմէյի թէմամ էթտիքտէ,
գավմ իւզէրինէ ՚ասքէր րէ՚իսլերի նասպ էթսինլէր:
10 Պիր շէհրէ ճէնք իչինն եագլաշտըղընկտա ᵉանը
11 սուլհա տա՚վէթ էտէսին: Վէ էկէր սանա սուլհ ճէվա-

ᵗ Ա՚տ. 35. 12։ [20։
ᵇ Թէր. 15. 18։ Պ. 12.
ᵍ Յեա. 20. 7, 8։
ᵉ Խուր. 21. 12, վէ պայ-
բու Ա՚տ. 35. 16, 24։
Պ 27 24։ Էմս. 28. 17։
ᵈ Պ. 13. 8։ 25. 12։
ᵇ Ա՚տ. 35. 33, 34։ Պ. 21. 9։ 3 Միւլ. 2. 31։
ᵍ Պ. 27. 17։ Յոբ. 24. 2։ Էմս. 22. 28։ Ովս. 5. 10։
ᵉ Ա՚տ. 35. 30։ Պ. 17. 6։ Մատ. 18. 16։ Յովհ. 8. 17։ 2 Կոր. 13. 1։ 1 Տիմ. 5. 19։ ՙիպր. 10. 28։
ᵈ Մէգ. 27. 12։ 35. 11։
ᵉ Պ. 17. 9։ 21. 5։
ᵍ Էմս. 19. 5, 9։ Դան. 6. 24։
ᵍ Պ. 13. 5։ 17. 7։ 21. 21։ 22. 21, 24։ 24 7։
ᵉ Պ. 17. 13։ 21. 21։
ᵍ Այ. 13։
ᵉ Խուր. 21. 33։ Դեւ. 24. 20։ Մատ. 5. 38։
— Պագ Մէգ. 20. 7։ Ես. 31. 1։
ᵇ Ա՚տ. 23. 21։ Պ 31. 6, 8։ 2 Թէվ 13. 12։ 32. 7, 8։
ᵈ Պ. 1. 30։ 3. 22։ Յես. 23. 10։
ᵗ Պագ Նէեմ. 12. 27։ Մէգ. 30, սէր քէլամ։
ᵉ Պագ Դեւ. 19. 23, 24։ Պ. 28. 30։
ᵉ Պ. 24. 5։
ᵍ Հաբ. 7. 3։
ᵇ 2 Միւլ. 20. 18, 20։

Digitized by Google

պընը վէրիպ՝ սանա ֆոֆոլոբընը աչար իսէ, իչինտէ պուլունան գավմրն քեաֆֆէսի սանա խարաճկիուզար
12 օլուպ՝ խրտմէթ էթսինլէր: Լաքին էկէր սէնին իլէ միւսալէհէ էթմէյիպ ճէնք էտէրսէ, անը մուհասէրէ
13 էտէսին: Վէ Ալլահրկ ՐԱՊՊ անը սէնին էլինէ թէսլիմ էթտիքտէ, [r]էրքէքլէրինին ճիամլէսինի գըլըճտան
14 կէչիրէսին. Ամմա նիսվան իլէ չօճուգլարը վէ [s]հայվանլարը վէ պիւթիւն ղանիմէթինի, ե՛նի օլ շէհրտէ պուլունանրն քեաֆֆէսինի եաղմա էտիպ՝ [t]Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի տիւշմէնլէրինկին ղանիմէ-
15 թինի եէյէսին: Պու թա՛իֆէլէրին շէհրլէրինտէն օլմայրպ՝ սէնտէն փէք ուզագ օլան շէհրլէրին ճիամլէ-
16 սինէ էօյլէ եափասըն: Ամմա [u]Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի պու գավմլարրն շէհրլէրինտէն հիչ պիր ճան սաղ պրագմայասըն.
17 Անճագ անլէրի, ե՛նի Քետլիլէրի վէ Ամօրիլէրի վէ Քանանլըլարը վէ Փերեզիլէրի վէ Հիվվիլէրի վէ Յեբուսիլէրի Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ սանա էմր էյլէտիյի
18 կիպի քիւլլիյէն թէլէֆ էտէսին. Օլմայա քի լյահլարընա էթտիքլէրի [v]ճիամլէ մէքրուհաթլարընա կէօրէ էթմէյի սիզէ էօյրէթմէլէրիյլէ սիզ [w]Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէյէսինիզ:
19 Պիր շէհր իլէ ճէնք էտիպ անը ֆէթհ էթմէք իչիւն չօգ վագըթ մուհասէրէ էտէրսէն, աղաճլարընա պալթա վուրուպ անլէրի պօզմայասըն, չիւնքի անլէրտէն եէյէճէքսին. իմտի *անլէրի քէսմէյէսին, զիրա սահրանըն աղաճը ատէմ մի տիր քի թարաֆընկտան մու-
20 հասէրէ օլունա": Լաքին [x]մէյվէտար օլմատըգլարընը պիլտիյին աղաճլարը քէսիպ պօզասըն, վէ սէնին իլէ մուհարէպէ էտէն շէհրին գարշըսընա՝ ֆէթհ օլունճայա գատար մէթէրիսլէր եափասըն:

ՊԱՊ 21

Գաֆիլի մա՛լիմ օլմայան գաճլ իչիւն էտիլէճէք քէֆարէթ: 10 Ալլահնան էօյր զէվճէ իլէ օլունաճագ մու՛ամէյէ: 15 Մէնֆուրէտէն օլան իլք օղլընն պիւքիւրիյլէք հագգը: 18 [y]Ինսանըն օղլընն ճէզասը, 22 վէ [z]թ՛տաւմ էտիլէն մուճրիմին ճէսէտիւճ տա՛լր գանունլարը:

Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ՝ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարտա պիր մագթուլ սահրատա տիւշմիւշ պուլունուր իսէ, անը վուրան մա՛լիմ օլմատըղը թագ-
2 տիրտէ, Իսթիյարլարրկ վէ հաքիմլէրինկ չըգըպ՝ մագթուլըն էթրաֆընտա վագը՛ շէհրլէրէ օլան [a]ղ-ֆէչէ
3 էօլչսինլէր. Վէ մագթուլէ եագըն պուլունան շէհրին իսթիյարլարը՝ սըղըրլարտան իշէ գօշուլմայըպ պօ-
4 յունտրրըղա կիրմէմիշ պիր կէնճ ինէք ալսընլար. Վէ օլ շէհրին իսթիյարլարը ինէյի սիւրիւլմէմիշ վէ էքիլմէմիշ օլան պիր սարփ տէրէյէ էնտիրիպ՝ ինէյին պօ-
5 յունընը օլ տէրէտէ գըրսընլար: Վէ պէնի Ղեւի քեահինլէր եագլաշսընլար. (չիւնքի [b]Ալլահրկ ՐԱՊՊ անլէրի քէնտինէ խրտմէթ էթմէք վէ ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պէրէքէթ օգումագ վէ հէր տա՛վա վէ հէր միւտարէպէ խուսուսընտա [c]հիւքմ էյլէմէք իչիւն [d]ինթիխապ էթ-
6 միշ տիր.) Վէ օլ մագթուլէ եագընն օլան շէհրին ճիամլէ իսթիյարլարը տէրէտէ պօյունու գըրրլան ին-
7 էյին իւզէրինտէ [e]էլլէրինի եըյգայարագ, էլլէրիմիզ
8 պու գանը տէօքմէտի վէ կէօզլէրիմիզ կէօրմէտի. Եա ՐԱՊՊ, խէլաս էթտիյին գավմրկ Իսրայէլի՛ աֆվ էյլէ, [f]վէ գավմրկ Իսրայէլ իչինտէ սուչսըզ գան [g]ճէ-ըդ-նէ- պրագմա՝ տէյիւ ճէվապ էթսինլէր. վէ օլ
9 գան [h]ճէ-ըդ- անլէրէ՛ աֆվ օլունաճագ տրր: Վէ ՐԱՊՊԸՆ՝ [i]ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտիյիկինտէ՝ [j]սուչսըզ գան [k]ճէ-ըդ-նէ- իչինտէն տէֆ՛ էտէսին:
10 Տիւշմէնլէրինկէ գարշը ճէնկէ չըգտըղրկ վէ Ալլահրկ ՐԱՊՊԸՆ տախի սէնին էլինէ թէսլիմ էթմէսիյէ ան-
11 լէրի էսիր էթտիյինտէ, էսիրլէր արասընտա նիսատան կիւզէլ չէհրէլի պիրինի կէօրիւպ թէ՛աշշիւգէլ անը
12 քէնտինկէ զէվճէ ալմագ իսթէրսէն, Օլ վագըթ անը խանէնկէ կէթիրէճէքսին, օ տախի պաշընը թըրաշ
13 էտէրէք՝ թըրնագլարընը քէսսին: Վէ էսիրլիք լիպասընը չըգարըպ՝ սէնին խանէնտէ օթուրարագ [l]փէտէր վէ վալիտէսի իչիւն թէմամէն պիր այ մաթէմ էյլէսին. վէ անտէն սօկրա սէն անա թէգարրիւպ էտիպ զէվճի
14 օլասըն, օ տախի սէնին զէվճէն օլսուն: Լաքին էկէր անտէն խօշնուտ օլմագ իսէն, անը՝ հուրը օլարագ սալը վէրէճէքսին. անը ագչէյլէ սաթմամալըսըն, վէ անը գուվ էթմէմէլիսին. զիրա [m]անը զէլիլ էթտին:
15 Պիր ատէմին իքի զէվճէսի օլուպ՝ պիրի մահպուպէ [n]վէ տիկէրի մէնֆուրէտ օլտրղը հալտէ, հէմ մահպուպէ հէմ տէ մէնֆուրէտէն անրն էվլատը օլուր տա՝ իլք
16 տօղան օղուվ մէնֆուրէտէն օլուրսա, [o]էմմալըրը էվլատընա թէվզի՛ էթտիյի կիւնտէ, մահպուպէնին օղլընը մէնֆուրէնին իլք տօղան օղլընա թէրճիհ էտիպ՝ պիւքիւրիյլէք հագգընը անա վէրմէյէ սէլահիյէթի
17 օլմայաճագ տրր Անճագ մէնֆուրէնին օղլընը իլք տօղան պիլիպ՝ էմվալընրն քեաֆֆէսինտէն անա [p]իքի հիսսէ վէրսին. չիւնքի [q]գուվվէթինին իպթիտասը օլմասըյլէ՝ [r]պիւքիւրիյլէք հագգը անա տիւշէր:
18 Պիր քիմսէնին փէտէր վէ վալիտէսինին սէօզիւնիւ տինկլէմէզ՝ [s]ինսանը վէ [t]աս պիր օղլու օլուպ տա՝ անը թէ՛տիպ էթտիքլէրինտէն սօկրա՝ անլէրի տինկլէ-
19 մէզսէ, Օլ վագըթ փէտէրի իլէ վալիտէսի անը թուԹուպ՝ շէհրինին իսթիյարլարընա վէ մահալը գա-

[a] Ա՛տ. 31. 7։
[b] Ցես. 8. 2։
[c] Ցես. 22. 8։
[d] Ա՛տ. 21. 2,3,35։33. 52։ Պ. 7. 1, 2։ Ցես. 11. 14։
[e] Պ. 7. 4, 12, 30, 31։ 18. 9։
[f] Խուր. 23. 33։
[g] ե-էօ-՝ անլերի մուհասէրէտէ գուլլանմագ իչիւն քէսմէյէսին, զիրա սահրանընն աղաճը ատէմ իչիւն տիր։
[h] Ծ՛ոդ. 3ա՛ամ իչիւն
[i] Պ. 10. 8։ 1 Թէվ. 23. 13։
[j] Պ. 17. 8, 9։
[k] Պաղ Մէզ. 19. 12։ 26. 6։ Մաաոհ. 27. 24։
[l] Յոնվ. 1. 14։
[m] Պ. 19. 13։
[n] Պաղ Մէզ. 45. 10։
[o] Թէք. 34. 2։ Պ. 22. 29։ Հաք. 19. 24։
[p] Թէր. 29. 33։
[q] 1 Թէվ. 5. 2։ 26. 10։ 2 Թէվ. 11 19, 22։
[r] Պաղ 1 Թէվ. 5. 1։
[s] Թէք. 49. 3։
[t] Թէք. 25. 31, 33։

Digitized by Google

20 փուսընա չըգարսընլար։ Վէ շէհրինին իխթիյարլա-
րընա՝ Պու օղլըմըզ ՚ինատճը վէ ՚ասը տըր. սէօզիւ-
միւիւ տինկլէմէզ, միւսրիֆ վէ պէգրի տիր՝ տէսինլէր։
21 Վէ շէհրինին ատէմլէրինին ճիւմլէսի անը թաշլարլէ
րէճմ էյլէսին, վէ էօլսիւն. Ⱶպէյլէճէ արանըզտան
քէօթիւլիւյիւ տէֆ՚ էտէսին. ᵡճիւմլէ Իսրայէլ տախի
իշխտիպ գօրգսունլար։
22 Վէ պիր քիմսէյին ⁱգաթլէ միւսթահագգ ճիւրմիւ
օլուպ՝ գաթլ օլունաճաղը վագըթ անը աղաճ իւզէ-
23 րինէ ասար իսէն, ʲձէսէտի աղաճ իւզէրինտէ կէճէ
գալմայըպ՝ անը հէման օլ կիւնտէ տէֆն էտէսին.
զիրա ᵏասըլմըշ օլան քիմսէ ˡԱլլահ թարաֆընտան
մէ՚ուն տըր. վէ Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս օլ-
մագ իւզրէ վէրտիյի ᵐտիյարընկը նափաք էթմէյէսին։

ՊԱՊ 22

*Ղա՚իպ օլանը սահիպլինէ տէօհտէլմէք, 5 էրքէք վէ նիսա եէքտի-
կէրինին էլպիսէսինի կիյմէմէք, 6 եավրուլար իլէ պէրապէր ամայը
ալմաճաղ, 8 տաճրն էՅրաֆընա սիփէր եավմագ, 9 գարըշըպ Յօխում
էթմէմէք, 12 լիպաստա ասչագ եավմագ, 13 պիր տաէմ քէնտի զէվ-
ճէսի ՚ալէյինտէ իֆՅիրա էՅմէմէք խուսուսլարընտա Յէնպինլէր,
20 Ջանի վէ գանիյէլէրին ճէզասը։*

Պիրատէրինկին ղա՚իպ օլան էօքիւզինիւ եախօտ գօյունընը կէօրտիւյիւն զէման, կէօրմէմէքլիք էթմէ-
յէրէք՝ մուԹլագա անլէրի պիրատէրինկէ կէրի կէօթիւ-
2 րէսին։ Վէ էկէր պիրատէրինկ սանա եագրն տէյիլ իսէ, եախօտ անը պիլմէզսէն, անը սէնին խանէնին իչինէ
ալըպ՝ պիրատէրին անը թալէպ էտինճէյէ գատար սէնին եանընտա պուլունսըն, վէ սօկրա անա կէրի
3 վէրէսին։ Վէ անըն մէրքէպի վէ լիպասը հագգընտա, պէօյլէ եափասըն. հէմ տէ պիրատէրինկին եանընտան ղա՚իպ օլուպ՝ հէր ղայպ էթտիյի շէյ հագգընտա անը պուլտըղընկ թագտիրտէ պէօյլէ եափասըն, կէօրմէ-
մէքլիք էթմէմէլիսին։
4 Պիրատէրինկին մէրքէպինի եախօտ էօքիւզինիւ եօլտա տիւշմիւշ կէօրտիւյինկտէ, կէօրմէմէքլիք էթ-
մէյէրէք անլէրի մուԹլագա անըն իլէ պիրլիքտէ գալտըրաճագսընն։
5 Նիսվան իւզէրինտէ էրքէք էսվապը պուլունմասըն, վէ էրքէք նիսա էլպիսէսինի կիյմէսին. զիրա հէր քիմ՚
քի պունու եափար իսէ, Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր։
6 Էկէր եօլտա էֆէր էէն պիր աղաճտա եախօտ եէր իւզէրինտէ եավրուլ արը իլէ եախօտ եումուրԹալարը իլէ պիր գուշ եուվասընա րասԹ կէլիրսէն, անա տախի եավրուլար ես եումուրԹալար իւզէրինտէ եաԹմագտա իսէ, ᵗեավրուլար իլէ պէրապէր անայը ալմայասընն.
7 Եավրուլարը ալըպ՝ անայը մուԹլագա սալը վէրէճէք-
սին, ᵘքի սանա խայր կէլիպ ՚էօմրիւնկ ուզուն օլա։
8 Եէնի պիր խանէ եափտըղընկ վագըթ տամրկընն էԹ-
րաֆընա պիր սիփէր եափասընն, քի պիր ատէմին անտէն աշաղը տիւշմէսիյէ խանէնկ իւզէրինէ գան ՚էէ-ըէ-ՀէՀ կէԹիրմէյէսին։
9 ᵛՊաղընկա իքի նէվ՚ ԹօխումՀ էքմէյէսին, քի էքտի-
յինկ ԹօխումՀընկընն մահսուլը վէ պաղընկըն մահսուլը պօզուլմայա։
10 ՙմէրքէպ իլէ էօքիւզիւ պիրլիքտէ գօշտուրարագ չիֆԹ սիւրմէյէսին։
11 ˣԵիւն իլէ քէԹէն գարըշըգ եափըլմըշ էսվապ կիյմէյէսին։
12 ԷօրԹինտիյինկ լիպասըն տէօրԹ քէօշէսինտէ ʸսաչագլար եափասըն։
13 Պիր քիմսէ նիսատան պիրի իլէ էվլէնսիպ՝ անա ᶻԹէգարրիւպ էթտիքտէն սօկրա, անա պուղզ էտէրսէ,
14 վէ անա իֆԹիյայէ անը պէտնամ էտէրէք՝ Պէն պու գըզը ալտըմ, ամմա անա Թէգարրիւպ էթտիյիմտէ
15 անը պաքիրէ պուլմատըմ՝ տէյէճէք օլուր իսէ, Օլ վագըթ գըզըն փէտէրի վէ վալիտէսի գըզըն պէքեա-
րէԹինին նիշանէսինի ալըպ՝ գափույա շէհրին իխթի-
16 յարլարընա չըգարսընլար։ Վէ գըզըն փէտէրի իխթի-
յարլարա խիթաապէն՝ Գըզըմըր պու ատէմէ զէվճէ օլ-
17 մագ իւզրէ վէրտիմ, վէ անա պուղզ էտէր. Վէ իշԹէ՝ Գըզընկը պաքիրէ պուլմատըմ՝ տէյէրէք անա իֆԹիրա էտիյօր. ամմա իշԹէ գըզըմընն պէքեարէԹինինն նի-
շանէսի՝ տէյիւ օլ պէզի շէհրին իխթիյարլարընն էօ-
18 նիւտէ աչսընլար։ Օլ վագըթ օլ շէհրին իխթիյար-
19 լարը ատէմի ԹուԹուպ Թէ՚տիպ էԹսինլէր։ Վէ Իս-
րայէլի պաքիրէյի պէտնամ էԹտիյի իչինն անտէն եիւզ ՀըՀըԼ կիւմիւշ ճէրիմէ ալըպ՝ գըզըն փէտէրինէ վէրսինլէր. մէրգումէ տախի անըն զէվճէսի օլուպ՝ պիւԹիւն ՚էօմրիւնտէ անը պօշայամայագ տըր։
20 Ամմա էկէր քէյֆիյէԹ սահիհ օլուպ՝ գըզտա պէքեա-
21 րէԹ նիշանէսի պուլունմատը իսէ, Գըզը փէտէրի խա-
նէսինին գափուսընա չըգարսընլար, վէ փէտէրի խա-
նէսինտէ զինա էթմէքլէ ᵇԻսրայէլտէ խապասէԹի իր-
ԹիքեապՀ էթմիշ օլտըղընտան, շէհրինին ատէմլէրի անը թաշլարլէ րէճմ էթսինլէր տէ, էօլսիւն. ʰպէյ-
լէճէ քէօթիւլիւյիւ արանըզտան տէֆ՚ էտէսին։
22 ՙՊիր ատէմ ԹէէԷ պիր ատէմին զէվճէսի իլէ եաԹ-
մագտա պուլունուր իսէ, կէրէք գարը իլէ եաԹան ատէմ՝ կէրէք գարը՝ իքիսի տէ էօլսիւնլէր. պէօյլէճէ Իսրայէլտէն քէօթիւլիւյիւ տէֆ՚ էտէսին։
23 Պիր պաքիրէ ʰպիր էրէ նիշանը օլուպ տա, պիր

ᵇ Պ. 13. 5։ 19. 19, 20։ 22. 21, 24։
ᵡ Պ. 13. 11։
ᵍ Պ. 19, 6։ 22. 26։ Ա՚մալ. 23. 29։ 25։
ᵈ 11, 25։ 26. 31։
ᵋ Ցեա. 8. 29։ 10. 26, 27։ Ցովհ. 19. 31։
ᵎ Դատ. 3. 13։
ᵏ Գաղ. Ա՚ա. 25. 4։ 2 Միւլ. 21. 6։
ˡ Ղեւ. 18. 25։ Ա՚տ 35. 34։
ᵐ Խուր. 23. 4։
ᵒ Խուր. 23. 5։
ᵖ Ղեւ. 22. 28։
ᵗ Պ. 4. 40։
ᵘ Ղեւ. 19. 19։
ᵛ Պաղ 2 Կոր. 6.14-16։
ˣ Ղեւ. 19. 19։
ʸ Ա՚տ. 15. 38։ Մատ. 23. 5։
ᶻ Թէք.29.21։Հաբ.15.1։
ᵃ Թէք. 34. 7։Հաք.20. 6, 10։ 2 Միւլ. 13. 12, 13։
ᵇ Պ. 13. 5։
ᶜ Ղեւ.20.10։Ցովհ.8 .5։
ᵈ Մատ. 1. 18, 19։

Digitized by Google

ատէմ՝ անը շէհրտէ պուլարագ անըն իլէ եաթար իսէ,
24 Իքիսինի տախի օլ շէհրին գափուսընա չըգարըպ, գըզը՝ շէհրտէ պուլունտըղը հալտէ ֆէրեատ էթմէ-
տիյի իչին, վէ էրքէյի [b]գօնշըսընըն զէվճէսինի զէլիլ էթտիյի իչին, անլէրի թաշլարէ րէճմ՝ էտէսինիզ, վէ
էօլսիւնլէր. [c]պէօյլէճէ քէօթիւլիւիւ արանըզտան տէֆ՝ էտէսին:
25 Ամմա էկէր պիր ատէմ պիր նիշանը գըզը սահ-
րատա պուլուպ՝ [d]ճէպրէն անըն իլէ եաթար իսէ, եա-
26 լընըզ անըն իլէ եաթան ատէմ էօլսիւն: Գըզա իսէ պիր շէյ եափմայասըն. գըզըն գաթէ միւսթահագգ պիր ճիւրմիւ եօգ տըր. զիրա պու քէյֆիյէթ պիր քիմսէնին գօնշըսը [e]ալէյհինէ գալգըպ՝ անը գաթէ էյ-
27 լէտիյի կիպի տիր: Զիւնքի անը սահրատա պուլտըղը հալտէ, նիշանը գըզ ֆէրեատ էթտի իսէ տէ, անը խէլաս էտէճէք քիմսէ պուլունմատը:
28 [f]Պիր ատէմ նիշանը օլմայան պիր պաքիրէ պու-
29 լուպ՝ ճէպրէն անըն իլէ եաթար իսէ, Քէյֆիյէթ մա՛-
լիւմ օլտըղը հալտէ, անըն իլէ եաթան ատէմ գըզըն փէտէրինէ էլլի [g]ղուֆլէ կիւմիւշ վէրէճէք տիր. գըզ տախի անա զէվճէ օլսուն. [h]անը զէլիլ էթտիյի իչին՝ [i]ղէղէ պիւթիւն [j]էօմրիւնտէ անը պօշայամայաճագ տըր:
30 [k]Պիր քիմսէ փէտէրինին զէվճէսինի ալմասըն, վէ [l]փէտէրինին էթէյինի աչմասըն:

ՊԱՊ 23

*Բապպըն ճէմա՛աթընա կիրմէյէ սէլահիյէթլէրի օլմայանլար, 9 Օր-
տուկեահատա նափաքլիքտէն իճթինապ, 15 Էֆէնտիսինտէն գաչան գուլ, 17 վէ զինա, 18 վէ մէքրուհ Քազտիմէլէր, 19 վէ ֆա՛իզ, 21 վէ նէզր, 24 վէ սըրգաճա տա՛իր Քէնպիրլէր:*

Իսայաղը էզիլմիշ եախօտ մէճպուպ օլան քիմսէ
2 ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա կիրմէսին: Վէլէտ ի զինա ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա կիրմէսին, օնունճը նէսլինէ գատար տախի քիմսէսի ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա կիրմէսին:
3 [m]Ամմոնի վէ Մովաբըը ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա կիր-
մէսին. օնունճը նէսլէ գատար տախի անլէրտէն քիմսէ
4 ասլա ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա կիրմէսին. [n]Զիրա Մը-
սըրտան չըգտըղընըզ զէմանի՝ եօլտա էքմէք վէ սու իլէ սիզի իսթիգպալէ չըգմատըլար, վէ Արամ՝ը նէհ-
րէյնին փաթուր [o]ճէհրինտէն [p]Բաղաամ իպն ի Բէովրը սանա լա՛նէթ օգումագ իչին՝ [q]ալէյհինէ իւճրէթլէ
5 թուլթտըլար: Լաքին Ալլահընդ ՐԱՊՊ Բաղաամը տիկ-
լէմէք իսթէմէտի, վէ Ալլահընդ ՐԱՊՊ սանա պու լա՛-
նէթի պէրէքէթլէ թէպտիլ էյլէտի, չիւնքի Ալլահընդ
6 ՐԱՊՊ սէնի սէվտի: [r]Հէվի կիւնլէրինտէ էպէտէն ան-
լէրին սէլամէթինի վէ խայրընը թալէպ էթմէյէսին:
7 Եդովմլըտան իքրահ էթմէյէսին, [s]զիրա պիրատէ-
րինդ տիր. Մըսըրլըտան իքրահ էթմէյէսին, զիրա [t]անընը
8 տիյարընտա միւսաֆիր իտին: Անլէրէ տօղան էվլատ իւչիւնճիւ նէսլտէ ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա կիրսին:
9 Տիւշմէնլէրինդ իւզէրինէ օրտու իլէ չըգտըղընդտա՝
10 հէր նէվ՝ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտէսին: [u]Արա-
նընզտա իհթիլամ սէպէպիյլէ նափաք օլմուշ պիր ատէմ պուլունուր իսէ, օրտուկեահտան տըշարը չըգ-
11 սըն վէ օրտունընն իչինէ կիրմէսին: Վէ ախշամ իս-
թիւ [v]սու իլէ եըյգանընպ՝ կիւնէշ պաթտըգտա օրտու-
12 կեահընն իչինէ կիրսին: Վէ թաշրայա չըգմագ իչիւն՝
13 օրտուկեահտան տըշարը պիր մահալընդ օլսուն: Վէ թագըմընդըն արասընտա պիր գազըգ պուլունուպ՝ թաշրատա օթուրտըղընդտա անընլէ գազասընը, վէ
14 տէօնիւպ նէճասէթինդի էօրթէսին: Զիրա Ալլահընդ ՐԱՊՊ սէնի խէլաս էտիպ տիւշմէնլէրինդի սանա թէս-
լիմ էթմէք իչիւն [w]սէնին օրտուկեահընընն իչինտէ կէ-
զէր. պու էճլտէն օրտուկեահընդ մուգատտէս օլսուն, քի սէնտէ [x]այպ պիր շէյ կէօրմէքլէ՝ սէնտէն տէօ-
նիւպ կիթմէսին:
15 [y]Էֆէնտիսինտէն գաչըպ՝ սանա կէլէն գուլու էֆէն-
16 տիսինէ թէսլիմ էթմէյէսին: Քէնտի պէյէնտիյի կիպի սէնին շէհրլէրինին պիրինտէ քէնտի սէչտիյի մա-
հալտէ՝ արանըզտա սէնին իլէ սաքին օլսուն, [z]սէն տախի անա էզիյէթ էթմէյէսին:
17 [aa]Իսրայէլ գըզլարընտան ֆահիշէ, վէ պէնի Իսրա-
18 յէլտէն [ab]մէ՛պուն օլմասըն: Հիչ պիր նէզր իչիւն Ալ-
լահընդ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ ֆահիշէ իւճրէթի եախօտ քէօփէք պէհասը կէօթիւրմէյէսին, զիրա Ալլահընդ ՐԱՊՊԸՆ [ac]ինտինտէ իքիսի տէ մէքրուհ տըր:
19 [ad]Պիրատէրինդէ նէ ֆա՛իզէ ագչէ, նէ ֆա՛իզէ զա-
խիրէ, [ae]ղուֆլէ ֆա՛իզէ վէրիլմէն հիչ պիր շէյի ֆա՛-
20 իզէ վէրմէյէսին: [af]Էճնէպիյէ ֆա՛իզէ վէրէ պիլիրսին, ամմա պիրատէրինդէ ֆա՛իզէ վէրմէյէսին, [ag]թա քի թէմէլլիւք իչիւն կիթտիյին տիյար իւզէրինտէ Ալլահընդ ՐԱՊՊ էլ ուզաթտըղընդ հէր շէյտէ սէնի պէրէքէթլէյէ:
21 [ah]Ալլահընդ ՐԱՊՊԱ նէզր էթտիյին վագըթ անըն իֆասընտա կէճիքմէյէսին. զիրա Ալլահընդ ՐԱՊՊ անը սէնտէն մութլագա թալէպ էտէր. սանա տախի
22 կիւնահ սայըլըր: Ամմա նէզր էթմէք իսթէմէզսէն,
23 սանա կիւնահ սայըլմազ: [ai]Աղըզընդէ վա՛տ էտիպ՝ Ալ-
լահընդ ՐԱՊՊԱ կէօնիւլլէ նէզր էթտիյինդ կիպի՝ հէման տուտագլարընդտան չըգանը հընճզ ու իճրա էտէսին:

[a] Պ. 21. 14։
[b] Ել. 21, 22։
[c] 2 Մնաց. 13. 14։
[d] Խուր. 22. 16, 17։
[e] Ել. 24։
[f] Ղևտ. 18. 8։ 20. 11։
Պ. 27. 20։ 1 Կոր. 5. 1։
[g] Պագ Հռուժ 3. 9։
Եզեկ. 16. 8։
[h] Նէեմ. 13. 1, 2։
[i] Պագ Պ. 2. 29։
[j] Ա՛տ. 22. 5, 6։
[k] Եզր. 9. 12։
[l] Թէք. 25. 24-26։
Աբդ. 10. 12։
[m] Խուր. 22. 21։ 23. 9։
Ղևտ. 19. 34։ Պ. 10. 19։
[n] Ղևտ. 15. 16։
[o] Ղևտ. 15. 5։
[p] Ղևտ. 26. 12։
[q] 1 Մնաց. 30. 15։
[r] Խուր. 22. 21։
[s] Ղևտ. 19. 29։ Պագ Իսա. 2. 16։ [23. 7։
[t] Թէք. 19. 5։ 4 Մնաց. 25. 36, 37։ Նէհեմ. 5 2, 7։ Մէղ. 15. 5։ Ղուկ. 6. 34, 35։
[u] Պագ Ղևտ. 19. 34։ Պ. 15. 3։
[v] Պ. 15. 10։
[w] Ա՛տ. 30. 2։ Վա՛տ. 5. 4, 5։
[x] Ա՛տ. 30 2։ Մէղ. 66. 13, 14։

Digitized by Google

24 Գօնշըկըն պաղընա կիրտիյին վագըթ՝ ճանըկըն
իսթէտիյի կիպի տօյունճայա գատար իւզիւմ եէյէ պի-
25 լիրսին, ամմա գապըկա գօմայասըն: Գօնշըկըն էքի-
նինէ կիրտիյին վագըթ ֊պաշագլարը էլինկլէ գօփարա
պիլիրսին, ամմա գօնշըկըն էքինի իւզէրինէ օրագ
սալմայասըն:

ՊԱՊ 24

Զէվճէնին պօշանմասը, 5 Եէնի էվլէնէն ատէմին մու՝աֆիյէթի, 6, 10 Րէհինլեր, 7 Ինսան իւլլուզընըն ճէզասը, 8 Ճիւզամ՝իլլէթին-տէն սագընմագ, 14 Իւնրէվլինին իւնրէվինէ, 16 վէ հագգ հիւքմէ, 19 վէ մէրհամէթլի օլմադա տա՝իր Քէնպհիլեր:

¯Պիր ատէմ նիսատան պիրինի ալըպ՝ էվլէն-
տիքտէ, էկէր անտէ ՚այպ պիր շէյ պուլտըղընտան
մէզպուրէ անըն նազարընտա մագպուլ օլմազսա,
անա թալագնամէյի եազըպ էլինէ վէրէրէք՝ անը խա-
2 նէսինտէն սալը վէրսին: Ո տախի անըն խանէսինտէն
3 չըգըպ՝ տիկէր պիր էրէ վարա պիլիր: Վէ սօկրաքի
զէվճի տախի անտէն իքրահ էտիպ՝ թալագնամէյի
եազարագ էլինէ վէրիր վէ անը քէնտի խանէսինտէն
կէօնտէրիրսէ, եախօտ անը զէվճէ ալան սօկրաքի
4 ատէմ վէֆաթ էտէրսէ, ֊Անը սալը վէրմիշ օլան իլք
զէվճի՝ գարը նափաք օլտրգտան սօկրա՝ թէքքրար
քէնտինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ ալամայաճագ տըր. զիրա
պու ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր. սէն տախի
Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէր-
տիյի տիյար իւզէրինէ կինահ տա՚վէթ էթմէյէսին:
5 ֊Պիր ատէմ եէնի էվլէնմիշ իսէ, ճէնկէ չըգմասընը,
վէ անա հիչ պիր իշ թէքլիֆ օլունմասընը. պիր սէնէ
գատար խանէսինտէ մու՚աֆ օլուպ՝ ֊ալտրղը զէվ-
ճէսինի մէսրուր էթսին:
6 Պէր ֊էմ֊է տէյիրմէնի եախօտ իւսթ թաշընը րէհին
ալմասըն. զիրա հայաթը րէհին ալմըշ օլուր:
7 ֊Պիր քիմսէ պիրատէրլէրի օլան պէնի Իսրայէլտէն
պիրինի սըրգաթ էթմիշ, վէ անը գուվ էթմիշ, եախօտ
անը սաթմըշ պուլունուր իսէ, օլ խըրսըզ էօլսիւն.
Ղպէօյլէճէ արանըզտան քէօթիւլիւյիւ տէֆ՚ էտէսին:
8 ֊Ձիւզամ՚իլլէթի խուսուսընտա չօգ տիգգաթ էտէ-
սինիզ, քի Ղեւիլի քեահինլէրին սիզէ թա՚լիմ էթտիք-
լէրի շէյլէրին ճիւմլէսինի հրֆզ ու իճրա էտէսինիզ,
անլէրէ էմր էյլէտիյիմէ կէօրէ անլէրի հրֆզ ու իճրա է-
9 տինիզ: Մրսըրտան չըգտըղընըզ զէման Ալլահընկ ՐԱՊ-
ՊԸՆ ֊եօլտա Մարիամա եափտըղընը ֊տէրխաթըը էյլէ:
10 Գօնշըկա պիր շէյ էօտունճ վէրիրսէն, րէհինինի
11 ալմագ իչին անըն խանէսինէ կիրմէյէսին: Սէն խա-

րիճատ տուր, էօտունճ վէրտիյինկ քիմսէ տախի րէհինի
12 սանա չըգարսըն: Վէ էկէր օլ քիմսէ ֆագիր իսէ,
13 րէհինի իլէ եաթմայասըն. ֊Կինէչ պաթտըղը կիպի
րէհինի անա մութլագա կէրի վէրէճէքսին, օ տախի
քէնտի.էսվապընտա եաթըպ՝ ֊սանա խայր տու՚ա էյ-
լէյէ, վէ ֊սանա Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
սալահ ա՚տտ օլունա:
14 Կէրէք պիրատէրլէրինկտէն՝ կէրէք տիյարընկտա,
շէհրլէրինկտէ պուլունան ղարիպլէրտէն օլսուն, ֊ֆա-
գիր վէ միւհթաճ օլան իւճրէթլիյէ զուլմ էթմէյէսին.
15 Հէման օլ կինտէ ֊կինէչ պաթմազտան էվվէլ իւճրէ-
թինի վէրէսին, զիրա ֆագիր օլուպ ճանը անա ար-
զուքէշ տիր. ֊օլմայա քի ՚ալէյհինկտէ ՐԱՊՊԱ ֆէր-
եատ էթմէսիյլէ սանա կինահ սայըլա:
16 ֊Փէտէրլէր էվլատ իչին վէ էվլատ փէտէրլէր իչին
գաթլ օլունմայաճագ, հէր քէս քէնտի կինահը իչին
գաթլ օլունաճագ տըր:
17 ֊Ղարիպ վէ եէթիմ հագգընտա հիւքմիւ թահրիֆ
էթմէյէսին. ֊վէ տուլ գարընըն էլպիսէսինի րէհին
18 ալմայասըն: Վէ Մրսըրտա գուվ օլտրղընկը վէ Ալլա-
հընկ ՐԱՊՊԸՆ սէնի օրատան խէլաս էթտիյինի ֊տէր-
խաթըը էտէսին. պու էճլտէն պէն պու շէյլին իճրա-
սընը սանա էմր էտէրիմ:
19 ֊Թարլանկտա մահսուլընկը պիչտիյին զէման թար-
լատա պիր տէմէթլի ունուտըը իսէն, անը ալմագ իւզրէ
տէօնմէյէսին. ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարընըն
օլսուն, քի Ալլահընկ ՐԱՊՊ սէնի ֊էլլէրինկին ճիւմլէ
20 իշլէրինտէ պէրէքէթլէյէ: Զէյթուն աղաճլարընկը
սիլքտիյին զէման, ֊ֆալանը տալտան տալա արաշտըր-
մայասըն. ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարընըն օլսուն:
21 Պաղընկը պօզտըղընկտա՝ գալան իւզիւմլէրի տէվշիր-
մէյէսին. ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարընըն օլսուն:
22 ֊Մրսըը տիյարընտա գուվ օլտրղընկը տէրխաթըը էյլէ.
պու էճլտէն պու շէյլին իճրասընը սանա էմր էտէրիմ:

ՊԱՊ 25

Դըրգ տէյնէքտէն գիյասէ վուրմամաղա, 4 վէ էօքիւզիւն աղգընը պաղլամամաղա, 5 վէ գարնասաշ իչիւն գիւրրիյէթ վէյտա էթմէյէ տա՚իր էմրլէր: 11 Խրլաֆ ը էտէպ հարէքէթէտ պուլունան գարընըն Քէք-տիրի: 13 Հիլէլի Ցարթըլար մէյմու՝: 18 Ամագէկին մահվընա տա՚իր էմր:

¯Ատէմլէր արասընտա տա՚վա օլուպ՝ մուհաքէ-
մէյէ կիթտիքլէրինտէ, ֊ֆէյսէլէ տա՚վալարընա պա-
գըպ՝ ֊սալիհ օլանը թէպրիյէ վէ գապահաթը օլանըն
2 ՚ալէյհինէ հիւքմ էթսինլէր: Վէ էկէր գապահաթը
օլան ֊տէօյիւլմէյէ միւսթահագգ իսէ, հաքիմ անը

֍ Մատ. 12. 1։ Մարկ. 2. 23. Ղուկ. 6. 1։
֎ Մատ. 5. 31։ 19. 7։ Մարկ. 10. 4։
֏ Երեմ. 3. 1։
֐ Պ. 20. 7։
֑ Լմս. 5. 18։
֒ Խուր. 21. 16։
֓ Պ. 19. 19.
֔ Ղեւ. 13. 2, 14. 2։
֕ Ա՚տ. 12. 10։
֖ Պագ Ղուկ. 17. 32, 1 Կոր. 10. 6։
֗ Խուր. 22. 26։
֘ Ցոր. 29. 11, 13։ 31. 20։ 2 Կոր. 9. 13։ 2 Տիմ. 1. 18։
֙ Պ. 6. 25։ Մէզ. 106. 31։112.9։Դան.4.27։
֚ Մաղ. 3. 5։
֛ Ղեւ. 19. 13։ Երեմ. 22. 13։ Ցակ. 5. 4։
֜ Ցակ. 5. 4, 4Միւլ. 14. 6։ 2Թէվ. 25. 4։ Երեմ. 31. 29։ 30։ Եզեկ. 18. 20։
֝ Խուր. 22. 21, 22։ Լմս. 22. 22։ Ես. 1. 23։ Երեմ. 5. 28։ 22. 3։ Եզեկ.22.29։ Զաք. 7. 10։ Մաղ. 3. 5։
֞ Խուր. 22. 26։
֟ Ալ. 22։ Պ. 16. 12։
֠ Ղեւ. 19.9,10։23.22։
֡ Պ. 15. 10։ Մէզ. 41. 1։ Լմս. 19. 17։
֢ Ալ. 18։
֣ Պ.19.17։Եզեկ.44.24։
֤ Պագ Լմս. 17. 15։
֥ Ղուկ. 12. 48։

Digitized by Google

եաթըրըպ՝ [r]հուզուրընտա գապահաթընա կէօրէ հի-
3 սապ իլէ տէօյտիւրսիւն: Անա [s]գըրգ տէ յնէքտէն զի-
յատէ վուրտըրմասըն, օլմայա քի պունլարտան տահա
զիյատէ անա վուրմաղլէ, պիրատէրիկ [t]սէնին նազա-
րընտա թահգիր օլունմըշ օլա:
4 [u]Խարման տէօյէն էօքիւզիւն աղգընը պաղլա-
մայասըն:
5 [v]Գարնտաշլար պէրապէր սաքին օլտըգլարը հալ-
տէ, անլէրտէն պիրի չօճուգսըզ վէֆաթ էտէրսէ, վէ-
ֆաթ էտէնին զէվճէսի տըշարրտա եապանճըյա վար-
մասըն. [w]գայնը անա թէգարրիւպ էտէրէք՝ քէնտինէ
զէվճէ օլմագ իւզրէ ալըպ՝ անա գայընլըգ հագգընը
6 իճրա էթսին: Վէ մէրգումէտէն օլան իլք չօճուգ, [x]վէ-
ֆաթ էտէն գարնտաշընըն իսմի Իսրայէլտէն մահվ
7 օլմամագ իչիւն, [y]անըն իսմիյլէ եէրինէ կէչսին: Վէ
էկէր օլ քիմսէ [z]գարնտաշընըն զէվճէսինի ալմաղա
րազի տէյիլ իսէ, գարնտաշընըն զէվճէսի գափույա
իխթիյարլարըն եանընա չդգըպ՝ Գայնըմ՝ Իսրայէլտէ
գարնտաշընըն իսմինի իպգա էթմէ՛քտէն չէ՛քինիյօր.
պանա գայնլըգ հագգընը իճրա էթմէ՛ք իսթէմէ՛յօր՝
8 տէսին: Օլ վագըթ շէհրինին իխթիյարլարը անը չա-
ղըրըպ՝ անա սէօյլէյէճէ՛քլէր, վէ օ իսրար էտէրէ՛ք՝
9 [a]Անը ալմաղա րազի տէյիլ իմ՝ տէրսէ, Գարնտաշը-
նըն զէվճէսի իխթիյարլարըն հուզուրընտա անա եագ-
լաշըպ՝ [b]անըն այաղընտան փափուշընը չդգարարագ,
վէ անըն եիւգինէ թիւ՛քիւրէ՛ք, անա խիթապէն՝
[c]գարնտաշընըն խանէսինի պինա էթմէ՛յէն ատէմէ
10 պէօյլէ մու՛ամէլէ օլունաճագ տըր՝ տէսին: Վէ անա
Իսրայէլտէ՝ փափուշը չդգարըլանըն խանէսի թէս-
միյէ օլունսուն:
11 Ատէմլէր եէ՛քտիկէրի իլէ միւնազա՛ա էթտի՛քլէ-
րինտէ՝ պիրինին զէվճէսի քէնտի զէվճինի անա վու-
րանըն էլինտէն գուրթարմագ իչիւն եագըն կէլիպ տէ,
էլինի ուզատարագ անը [d]՛ավրէթ եէրլէրինտէն թուրթար
12 իսէ, Օ զէման անըն էլինի քէսէսին. [e]՛կէօզիւն մէր-
համէթ էթմէսին:
13 [f]Քէսէ՛կտէ պէօյիւ՛ք վէ քիւչիւ՛ք իքի տիւրլիւ թարթը
14 թաշը օլմասըն: Խանէ՛կտէ սէօյիւ՛ք վէ քիւչիւ՛ք իքի
15 տիւրլիւ էֆա էօլչէ՛քլէրինկ օլմասըն: Սէնին թարթը
թաշըն թէմամ՛ վէ հագգ օլսուն. էֆա էօլչէյինկ թէմամ՛
վէ հագգ օլսուն, քի Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէր-
16 տիյի տիյարտա իւզէրինտէ [g]՛էօմրիւկ ուզուն օլա: Ջիրա
[h]՛պու շէյլէրի եափըպ հագգսըզլըգ էտէնլէրին ճիամլէսի
Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ [i]՛ինտինտէ մէ՛քրուհ տըր:
17 [j]՛Մրսըրտան չդգտըղրն զէման եօլտա Ամաղեկին
18 սանա էթտիյինի խաթըրնկտա թուէ՛. Նասըլ քի [k]՛Ալ-
լահտան գօրգմայարագ եօլտա սէնի գարշըլայըպ՝ սէն
եօրդուն վէ թագաթսըզ իքէն սէնին արտընճա [l]՛նէ՛-
19 զա՛ֆիլէրին ճիամլէսինի գըրտը: Իմտի [m]՛Ալլահրնկ ՐԱՊ-
ՊԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ թէմէլլիւ՛ք իչիւն վէր-
տիյի տիյարտա էթրաֆտա օլան տիւշմէնլէրինկին
ճիամլէսինտէն սանա րահաթ վէրտիյի զէման, [n]՛Ամա-
ղեկին նամ՛ ու շանընը սէմա ալթընտան մահվ էտէ-
սին. ունութմայասըն:

ՊԱՊ 26

Թուրֆանտա կէ՛թիրէնին ի՛թիյաֆը: 12 [o]Իւշր կէ՛թիրէնին տու՛ասը: 16 Ալլահ իլէ գավմը արասընտա [p]ահտ:

Վէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարա կիրիպ՝ անը թէմէլլիւ՛ք վէ իչինտէ
2 իգամէթ էթտիյինկտէ, [q]՛Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա
վէրտիյի տիյարընկտան թօփլատըղրն թօփրագ մահ-
սուլաթընըն ճիամլէ թուրֆանտալարընտան ալըպ՝
պիր սէփէտէ գօյարագ, [r]՛Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ քէնտի
իսմինի իսքեան իչիւն ինթիխապ էտէճէյի մահալէ
3 կիտէսին. Վէ օլ կիւնլէրտէ պուլունան քեահինին
եանընա կիտիպ՝ Պէն պու կիւն Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ
ի՛թիրաֆ էտէրիմ՛ քի ՐԱՊՊԸՆ պիզէ վէրմէ՛ք իչիւն
էճատտըմըզա եէմին էթտիյի տիյարա կէ՛լտիմ՛ տէ՛յէ-
4 սին, Քեահին տախի սէփէտի սէնին էլինտէն ալըպ՝
5 Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ մէզապահր էօնիւնէ գօսուն: Սէն
տախի Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սէօյլէ՛յիպ՝
փէտէրիմ՛ փէրիշանհալ պիր [s]՛Արամի իտի. վէ [t]՛Մրսըր
էնիպ՝ օրատա [u]՛ազ նէֆէր իլէ միւսաֆիր օլտու, վէ
օրատա պէօյիւ՛ք վէ գուվվէթլի վէ նուֆուսը չօգ պիր
6 միլլէթ օլտու: Վէ [v]՛Մրսըրլըլար պիզէ պէտ մու՛ամէլէ
էտիպ ճէֆա է՛յլէ՛յէրէ՛ք՝ իւզէրիմիզէ աղըր խրտմէթ
7 գօտըլար. [w]՛Պիզ տախի էճատտըմըզըն Ալլահր ՐԱՊ-
ՊԱ ֆէրեատ էթմէ՛քլէ, ՐԱՊՊ սէսիմիզի իշիտիպ՝
ճէֆամըզ վէ զահմէթիմիզ վէ մուզայագամըզա նազար
8 է՛յլէտի: [x]՛Վէ ՐԱՊՊ պիզի գուտրէթլի էլ վէ ուզանմըշ
գօլ իլէ վէ [y]՛պէօյիւ՛ք վէ հէ՛յապէթլի շէ՛յլէր վէ ՛ալա-
9 մէթլէր վէ մի՛ճիզէլէրլէ Մրսըրտան չդգարտը. Վէ
պիզի պու մահալէ կէթիրիպ՝ պիզէ պու տիյարը,
10 [z]՛սիւթ վէ պալ ագան տիյարը վէրտի: Վէ իշթէ, եա
ՐԱՊՊ, պանա վէրտիյին թօփրաղըն մահսուլաթընըն
թուրֆանտասընը կէթիրտիմ՛՝ տէ՛յէսին. վէ անը Ալ-
լահրնկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա գօյուպ՝ Ալլահրնկ ՐԱՊ-
11 ՊԸՆ հուզուրընտա սէճտէ գըլասըն: Սէն, Ղեւիլի վէ

[a] Մատ. 10. 17։
[b] 2 Կոր. 11. 24։
[c] Յոբ 18. 3։
[d] Էմա. 12. 10։ 1 Կոր. 9. 9։ 1 Տիմ. 5. 18։
[e] Մատ. 22. 24։ Մարկ. 12. 19։ Ղուկ. 20. 28։
[f] Թէբ. 38. 8։ Հռուա. 1. 12. 13։ 3. 9։
[g] Հռութ 4. 10։
[h] Թէբ. 38. 9։
[i] Հռութ. 4. 1, 2։
[j] Հռութ. 4. 6։
[k] Հռութ. 4. 7։
[l] Հռուա. 4. 11։
[m] Պ. 19. 13։
[n] Ղևտ. 19. 35, 36։ Էմա. 11. 1։ Եզեկ. 45. 10։ Միք. 6. 11։
[o] Խուր. 20. 12։
[p] Էմա. 11. 1։ 1 Մէլ. 4. 6։
[q] Խուր. 17. 8։
[r] Մէզ. 36. 1։ Էմա. 16. 6։ Բամ. 3. 18։
[s] 1 Միլ. 15. 3։
[t] Խուր. 17. 14։
[u] ——
[v] Խուր. 23. 19։ 34. 26։ Ա՛տ. 18. 13։ Պ. 16. 10։ Էմա. 3. 9։
[w] Պ. 12. 5։
[x] Ովս. 12. 12։
[y] Թէբ. 46. 1, 6։ Ա՛մաս. 7. 15։
[z] Թէբ. 46. 27։ Պ. 10. 22։
[a] Խուր. 1. 11, 14։
[b] Խուր. 2. 23-25։ 3. 9։ 4. 31։
[c] Խուր. 12. 37, 51։ 13. 3, 14, 16։ Պ. 5. 15։
[d] Պ. 4. 34։
[e] Խուր. 3. 8։

Digitized by Google

արանըզտա պուլունան ղարիպ իլէ պէրապէր, ¹Ալ-
լահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա վէ խանէկէ իհսան էթտիյի
նի'մէթլէրին ճիմլէսինտէն մէսրուր օլասըն:
12 ²Իւշը սէնէսի օլան իւչհունճիւ սէնէտէ ³մահսուլընկըն
'իւշրլէրինին քեաֆֆէսինի թէմամըյլէ այըրըպ Ղե-
ւիլի վի ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարըյա վէրտի-
յինտէ, անլէր տախի սէնին գափուպարընտա եէյիպ
13 տօյտրգլարընտա, Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
⁴եօլէյէ՝ Խանէմտէն մուգատտես շէյլէրի թէմամըյլէ
չրգարտըմ, վէ անլէրի սէնին պանա վէրտիյին ճիմլէ
էմրլէրինէ իմթիսալէն Ղեւիլի վէ ղարիպ վէ եէթիմ վէ
տուլ գարըյա վէրտիմ. սէնին էմրլէրինտէն չրգմա-
14 տըմ, ⁵վէ ⁶անլէրէ ունութմատըմ: ⁷Մաթէմ էյ⁸անլէրէ
անտէն եէմէտիմ վէ *նափաք իշ իչհին՝՝ անտէն իս-
թի'մալ էթմէտիմ, ճէնազէ իչհին անտէն վէրմէտիմ.
Ալլահըմ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյիպ՝ պանա էմր
15 էթտիյի շէյլէրին ճիմլէսինի իճրա էյլէտիմ: ⁹Մու-
գատտես մէսքէնիկ օլան սէմատան նազար էյլէ, վէ
գավմընկ Իսրայէլի վէ էճտատըմըզա եէմին էթտիյին
կիպի սիւթ վէ պալ ագան տիյար օլուպ՝ պիզէ վէր-
տիյին եէրի միւպարէք գըլ՝ տէյէսին:
16 Պու կիւն Ալլահրն ՐԱՊՊ սանա պու գանունլարընը
վէ ահքեամընն իճրասընը էմր էտէր. իմտի անլէրի
պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընկտան հրֆզ
17 ու իճրա էյլէյէսին: Սէն ¹⁰պու կիւն ՐԱՊՊԱ թէ'ահ-
հիւտ էտէրսին, քի օ սէնին Ալլահրն օլաճագ, վէ սէն
անընն թարիգլէրինտէ եիւրիյէճէքսին վէ գանունլար
իլէ էմրլէրինի վէ ահքեամընը հրֆզ էտիպ՝ քէլամընը
18 տինլէյէճէքսին. ¹¹ՐԱՊՊ տախի սանա պու կիւն թէ-
'ահհիւտ էտէր քի տէտիյի կիպի քէնտինէ խասս գավմ
19 օլուպ՝ ճիմլէ էմրլէրինի հրֆզ էտէսին. Վէ ¹²խալգ էյ-
լէտիյի թա'իֆէլէրին ճիմլէսինէ մէտհ ու շէօհրէթ վէ
'իզզէթ իլէ սէնի ֆա'իգ էյլէյէ, վէ տէտիյի կիպի՝
¹³Ալլահրն ՐԱՊՊԱ մուգատտես պիր գավմ օլասըն:

ՊԱՊ 27

Էմրլէրի Ճաշլար իւզէրինէ եազմագ, 5 վէ իչլէնիլմէմիշ Ճաշլարտան պիր մէզպահ ինչա էՃմէլէրի խուռուալտաա Մովսէսին էմրի, 11 վէ Դարիզին իլէ Դեբաղ տաղլարը իւզէրինտէ տուրաճագ սլպՃլարը Ճա'ներն էՃմէսի, 14 Դեբաղ տաղը իւզէրինտէ օգունաճագ լա'նէՃլէր:

Վ է Մովսէս Իսրայէլին իխթիյարլարը իլէ պէ-
րապէր, գավմա թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Սիզէ պու
կիւն թէպլիղ էթտիյիմ էմրլէրին ճիմլէսինի հրֆզ
2 էտէսինիզ: Վէ ¹⁴Յորդանանտան Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ
սանա վէրտիյի տիյարա կէչտիյինիզ կիւնտէ, ¹⁵քէն-
տինէ պէօյիւք թաշլար տիքիպ՝ անլէրի քիրէճլէ սը-
3 վայասըն: Վէ էճտատընկըն Ալլահը ՐԱՊՊ սանա սէօյ-
լէտիյի կիպի օլ սիւթ վէ պալ ագան տիյարա, եա'նի
Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի տիյարա կիրմէք
իչհուն կէչտիյինտէ, անլէրին իւզէրինէ պու շէրի'աթըն
4 հէփ սէօզլէրինի եազասըն: Վէ Յորդանանտան կէչ-
տիյինտէ՝ պէնիմ սանա պու կիւն թէնպիհ էթտիյիմ
պու թաշլարը ¹⁶Գեբաղ տաղընտա տիքիպ՝ անլէրի քի-
5 րէճլէ սըվայասըն: Օրատա տախի Ալլահրն ՐԱՊՊԱ
պիր մէզպահ, եա'նի ¹⁷իւզէրլէրինէ տէմիր տօգուն-
տըրմայըպ՝ թաշլարտան պիր մէզպահ եափասըն:
6 Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընը *իշլէնիլմէմիշ թաշ-
լարտան եափըպ՝ անըն իւզէրինտէ Ալլահրն ՐԱՊՊԱ
7 մուհրագալար թագտիմ էտէսին: Վէ սէլամէթ գուր-
պանլարը զէպհ էտիպ՝ օրատա եէյէրէք, Ալլահրն
8 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէսրուր օլասըն. Վէ պու շէ-
րի'աթըն հէփ սէօզլէրինի թաշլարընը իւզէրինէ ղայէթ
վազըհ պիր թարզլէ եազասըն:
9 Վէ Մովսէս վէ Ղեւիլի քեահինլէր պիւթիւն Իսրա-
յէլէ սէօյլէյիպ՝ էյ Իսրայէլ, սիւքիւթ էտիպ տինլէ.
10 ¹⁸պու կիւն սէն Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ գավմը օլտըն. Իմտի
Ալլահրն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյիպ՝ սանա պու
կիւն թէպլիղ էթտիյիմ էմրլէր վէ գանունլարընը
իճրա էյլէյէսին՝ տէտի:
11 Վէ օլ կիւնտէ Մովսէս գավմա թէնպիհ էտիպ տէտի
12 քի, Յորդանանտան կէչտիյինիզտէ՝ ²⁰գավմա պէրէքէթ
օգումագ իչհուն, Գարիզին տաղը իւզէրինտէ պունլար,
եա'նի Շմաւոն վէ Ղեւի վէ Յուդա վէ Իսաքար վէ Յով-
13 սէփ վէ Բենիամին տուրսունլար: Վէ ²¹լա'նէթ օգումագ
իչհուն, Գեբաղ տաղընտա պունլար, եա'նի Ռուբէն, Գադ
վէ Ասեր վէ Զաբուղոն, Դան վէ Նեփթաղիմ տուր-
14 սունլար: ²²Ղեւիլիլէր տախի Իսրայէլ ատէմլէրինին
քեաֆֆէսինէ խիթապէն՝ եիւքսէք սէսլէ տէսինլէր քի,
15 ²³Սէն'աթքեար իշի օլարագ, ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
մէքրուհ օլան օյուլմըշ եախօտ տէօքիւլմիւշ փութ
եափըպ՝ կիզլիտէ նասպ էտէն քիմսէ մէզ'ուն օլսուն.
²⁴վէ պիւթիւն գավմ ճէվապէն՝ Ամին տէսին:
16 ²⁵Փէտէր վէ վալիտէսինէ շէրմ էտէն՝ մէզ'ուն օլսուն.
վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին:
17 ²⁶Գօնշըսընըն հուտուտ նիշանընը եէրինտէն գալտը-
րան՝ մէզ'ուն օլսուն. վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին:
18 ²⁷Քէօր օլանը եօլտան սափտըրան՝ մէզ'ուն օլսուն.
վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին:

ե Պ. 12. 7, 12, 18։ 16. 11։
զ Պ. 14. 28, 29։
է Ղեւ. 27. 30։ Ա'տ. 18. 24։
ը Մէզ. 119. 141, 153, 176։
թ Ղեւ. 7. 20։ 21. 1, 11։ Ովս. 9. 4։
ժ Եւ-էօ՛ Նավաք օլ-տըղըմ հալսէ
ի Ես. 63. 15։ Զաք. 2. 13։
լ Խուր. 20. 19։
խ Խուր. 6. 7։ 19. 5։ Պ. 7. 6։ 14. 2։ 28. 9։
ծ Պ. 4. 7, 8։ 28. 1։ Մէզ. 148. 14։
կ Խուր. 19. 6։ Պ. 7. 6։ 28. 9. 1 Պետ. 2. 9։
հ Ես. 63. 15։ Զաք. 2. 13։
ձ Յես. 4. 1։
ղ Յես. 8. 32։
ճ Պ. 11. 29։ Յես. 8. 30։
մ Խուր. 20. 25։ Յես. 8. 31։
յ Իդր. պիւՄիւն
ն Պ. 26. 18։
շ Պ. 11. 29։ Յես. 8. 33։ Հաբ. 9. 7։
ո Պ. 11. 29։ Յես. 8. 33։
չ Պ. 33. 10։ Յես. 8. 33։ Դան. 9. 11։
պ Խուր. 20. 4, 23։ 34. 17։ Ղեւ. 19. 4։ 26. 1։ Պ. 4. 16, 23։ 5. 8։ Ես. 44. 9։ Ովս. 13. 2։
ջ Պաղ Ա'տ. 5. 22։ Երեմ. 11. 5։ 1 Կոր. 14. 16։
ռ Խուր. 20. 12։ 21. 17։ Ղեւ. 19. 3։ Պ. 21. 18։
ս Պ. 19. 14։ Էմս. 22. 28։
վ Ղեւ. 19. 14։

Digitized by Google

19 ⁽Ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարը հագգընտա հիւք-
միւ թահրիֆ էտէն՝ մէ՛ուն օլսուն. վէ պիւթիւն
գավմ՝ Ամին տէսին։
20 ⁽ֆէտէրինին զէվճէսի իլէ եաթան՝ մէ՛ուն օլսուն.
զիրա ֆէտէրինին էթէյինի աչար. վէ պիւթիւն գավմ՝
Ամին տէսին։
21 ⁽Հայվանլարտան պիրինէ թէգարրիւպ էտէն՝ մէ-
՛ուն օլսուն. վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին։
22 ⁽ֆէտէրինին եախօտ վալիտէսինին գըզը օլան հէմ-
շիրէսի իլէ եաթան՝ մէ՛ուն օլսուն. վէ պիւթիւն
գավմ՝ Ամին տէսին։
23 ⁽Գայն վալիտէսի իլէ եաթան՝ մէ՛ուն օլսուն. վէ
պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին։
24 ⁽Գօնշըսընը կիզլիճէ էօլտիւրէն՝ մէ՛ուն օլսուն.
վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին։
25 ⁽Սուչսըզ ատէմի գաթլ իչին րիշվէթ ալան՝ մէ ուն
օլսուն. վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին։
26 ⁽Պու շէրի՛աթըն սէօզլէրինին իճրասընտա գավի
տուրմայան՝ մէ՛ուն օլսուն. վէ պիւթիւն գավմ՝
Ամին տէսին։

ՊԱՊ 28

*Իթա՛աթ իչիւն վա՛տ էտիլէն պէրէքէթլէր։ 15 Իթա՛աթսըզլըգ իչիւն
Թէհտիտ էտիլէն լանէթլէր։*

Վէ ⁽էկէր Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տիգ-
գաթլէ տինվլէյիպ՝ պէնիմ սանա պու կիւն թէպլիղ
էթտիյիմ էմրլէրինին քեաֆֆէսինի հրճզ ու իճրա
էտէրսէն, Ալլահրվ ՐԱՊՊ ⁽սէնի տիւնեանընը ճիւմլէ
2 թա՛իֆէլէրինէ ֆա՛իգ էյլէյճէնք տիր։ Վէ Ալլահրվ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինվլէտիյին թագտիրտէ՝ պու
պէրէքէթլէրին քեաֆֆէսի սէնին իւզէրինէ կէլիպ
3 ⁽սանա եէթիշճէնք տիր։ ⁽Շէհրտէ միւպարէք վէ
4 ⁽սահրատա միւպարէք օլաճագընը։ ⁽Պաթընընկրն
սէմէրէսի վէ թօփրաղընկրն մահսուլը վէ հայ-
վանլարընկրն սէմէրէսի, սըղըրլարընկրն եավրուլարը
վէ գօյունլարընկրն սիւրիւլէրի միւպարէք օլաճագ
5 տըր։ Սէփէտինվ վէ թէքնէվ միւպարէք օլաճագ տըր։
6 ⁽Կիրտիյինկտէ միւպարէք վէ չըգտըղընկտա միւպարէք
7 օլաճագընը։ ⁽Ալէյհինկէ գալգան տիւշմէնլէրինկի
ՐԱՊՊ սէնին էօնիւնտէ գըրաճագ տըր. սանա գարշը
պիր եօլտան չըգրպ՝ էօնիւնվտէն եէտի եօլտան ֆիրար
8 էտէճէքլէր։ ⁽ՐԱՊՊ սանա ⁽անպարլարընկտա վէ ⁽էլինկի
ուզաթտըղընը հէր իշտէ պէրէքէթ վէրիպ՝ Ալլահրվ
ՐԱՊՊ սանա վէրտիյի տիյարտա սէնի պէրէքէթլէյէ-
9 ճէք տիր։ Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ էմրլէրինի հրճզ էտիպ՝
թարիգլէրինտէ եիւրիւտիւյին թագտիրտէ, ՐԱՊՊ
սանա եէմին էթտիյի կիպի՝ սէնի քէնտիսինէ մու-
10 գատտէս գավմ նասպ էտէճէք տիր։ Վէ տիւնեանընը
թա՛իֆէլէրինին ճիւմլէսի ⁽ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եատ
օ՛ունտըղընկը կէօրմէլէրիյլէ ⁽սէնտէն գօրգաճագլար։
11 Վէ ՐԱՊՊ սանա վէրմէք իչիւն էճտատընկա եէմին
էթտիյի եէրին իւզէրինտէ ⁽պաթընընկրն սէմէրէսինտէ
վէ հայվանլարընկրն սէմէրէսինտէ վէ թօփրաղընկրն
մահսուլընտա ՐԱՊՊ սանա նի՛մէթլէրի պօլ էտէճէք,
12 ՐԱՊՊ սանա նի՛մէթ խազինէսինի, եա՛նի կէօքլէրի
աչըպ ⁽թօփրաղընկ իչիւն եաղմուրը մէվսիմինտէ վէ-
րէրէք, ⁽էլինկին հէր պիր իշինի պէրէքէթլէյէճէք տիր.
⁽սէն տախի չօգ թա՛իֆէլէրէ էօտիւնճ վէրէճէքսինվ.
13 ամմա սէն էօտիւնճ ալմայաճագսընվ։ Վէ պէնիմ սանա
պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ էմր-
լէրինի հրճզ ու իճրա իչիւն տինվլէտիյին թագտիրտէ,
14 ⁽Վէ ղայրի իլահլարա թապի՛ օլուպ՝ անլէրէ ՛իպատէթ
էթմէք իչիւն պէնիմ սիզէ պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ
հէփ սէօզլէրտէն սաղա եա սօլա սափմատըղընը թագ-
տիրտէ, ՐԱՊՊ սէնի գույրուգ էթմէյիպ՝ ⁽պաշ էտէ-
ճէք տիր. սէն տախի հէր հալտէ իւսթէ չըգաճագսընվ
վէ ալթ էտինվմէյէճէքսինվ։
15 Վէ լաքին էկէր պէնիմ պու կիւն սանա թէպլիղ
էթտիյիմ ճիւմլէ էմրլէր վէ գանունլարընկրն հրճզ ու
իճրասը իչիւն ՛Ալլահրվ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինվլէ-
մէյէճէք օլուր իսէն, օլ վագթթ սէնին իւզէրինէ պու
լա՛նէթլէրին ճիւմլէսի կէլիպ՝՝ սանա իսապէթ էտէճէք
16 տիր։ ⁽Շէհրտէ մէ՛ուն վէ սահրատա մէ՛ուն օլաճագ-
17 սընվ. Սէփէտինվ վէ թէքնէվ մէ՛ուն օլաճագ տըր։
18 Պաթընընկրն սէմէրէսի վէ թօփրաղընկրն մահսուլը վէ
սըղըրլարընկրն եավրուլարը վէ գօյունլարընկրն սիւ-
19 րիւլէրի մէ՛ուն օլաճագ տըր։ Կիրտիյինկտէ մէ՛ուն
20 վէ չըգտըղընկտա մէ՛ուն օլաճագսընվ։ Քէօթիւ իշլէր
իշլէմէքլէ պէնի թէրք էթտիյին իչիւն էլինկի ուզաթ-
տըղընը հէր իշտէ սէն թէզ հէլաք օլուպ մահվ օլուն-
ճայա տէյին, ՐԱՊՊ սանա ⁽լա՛նէթ վէ ⁽իզթիրապ վէ
21 ⁽թէքքտիր կէօնտէրէճէք տիր։ Թէմէլլիւք էթմէք իչիւն
կիտճէյին եէր իւզէրինտէն ՐԱՊՊ սէնի մահվ էտինվ-
ճէյէ տէյին՝ ⁽իւզէրինէ տա՛իմի թա՛ուն կէթիրէճէք
22 տիր։ ⁽ՐԱՊՊ սէնի վէրէմ վէ հիւմմա վէ սըղըմա վէ

ա Խուր. 22. 21, 22։ Պ. 10. 18։ 24. 17։ Մաղ. 3. 5։
բ Ղեւ. 18. 8։ 20. 11։ Պ. 22. 30։
գ Ղեւ. 18. 23։ 20. 15։
դ Ղեւ. 18. 9։ 20. 17։
ե Ղեւ. 18. 17։ 20. 14։
զ Խուր. 20. 13։ 21. 12, 14։ Ղեւ. 24. 17։
է Ա՛տ. 35. 31։ Պ. 19. 11։
ը Խուր. 23. 7, 8։ Պ. 10. 17։ 16. 19։ Եզեկ. 22. 12։
թ Պ. 28. 15։ Մէգ. 119. 21։ Երեմ. 11. 3։ Գաղ. 3. 10։ —— Խուր. 15. 26։ Ղեւ. 26. 3։ Ես. 55. 2։
ժ Պ. 26. 19։
ի Այ. 15։ Ջաք. 1. 6։
լ Մէգ. 128. 1, 4։
խ Թէք. 39. 5։
ծ Այ. 11։ Թէր. 22. 17։ 49. 25։ Պ. 7. 13։ Մէգ. 107. 38։ 127. 3։ 128. 3։ Էմո. 10. 22։ 1 Տիմ. 4. 8։
կ Մէգ. 121. 8։
հ Ղեւ. 26. 7, 8։ 2 Մնաց. 22. 38, 39, 41։ Մէգ. 89. 23։ Պաղ Այ. 25։
ձ Ղեւ. 25. 21։
ղ Էմո. 3. 10։
ճ Պ. 15. 10։
մ Խուր. 19. 5, 6։ Պ. 7. 6։ 26. 18, 19։ 29. 13։
յ Ա՛տ. 6. 27։ 2 Թէվ. 7. 14։ Ես. 63. 19։ Դան. 9. 18, 19։
ն Պ. 11. 25։ [10. 22։
շ Այ. 4։ Պ. 30. 9։ Էմո. 3. 10։
ո Ղեւ. 26. 4։ Պ. 11. 14։
չ Պ. 14. 29։
պ Պ. 15. 6։
ջ Պ. 5. 32։ 11. 16։
ռ Ես. 9. 14, 15։ Ղեւ. 26. 14։ Մէրմ. 2. 17։ Դան. 9. 11, 13։ Մաղ. 2. 2։
ս Այ. 2։
վ Պաղ Այ. 3, վէ գայլիւ
տ Մաղ. 2. 2։
ր Ջաք. 14. 13։
ց Մէգ. 80. 16։ Ես. 30. 17։ 51. 20։ 66. 15։
ւ Ղեւ. 26. 25։ Երեմ. 24. 10։
փ Ղեւ. 26. 16։

Digitized by Google

շիտտէթլի հէրարէթ վէ զօրագլըզ վէ ˙սամ եէլի վէ
եարագանլէ վուրուպ, անլէր սէնի՝ հէլաք օլունճայա
23 տէյին թա՛գիպ էտէճքլէր տիր: Վէ ՚պաշըն իւզէ-
րինտէ օլան կէօքլէր պագըր վէ այաղըն ալթընտա
24 օլան եէր տէմիր օլաճագ տըր: ՐԱՊՊ եէրինին եաղ-
մուրընը թօզ թօփրագ էտիպ՝ սէն մահվ օլունճայա
տէյին պունլար կէօքտէն իւզէրինէ էնէճէք տիր:
25 ՚ՐԱՊՊ սէնի տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ գըրրաճագ,
վէ անլէրէ գարշը պիր եօլտան չըգրպ՝ էօնլէրինտէն
եէտի եօլտան ֆիրար էտէճքսին. վէ ՚տիւնեանընը
26 ճիւմլէ մէմլէքէթլէրինտէ սէրսէրի օլաճագսընը: Վէ ՚ճէ-
սէտինէ հավա գուշլարընընը ճիւմլէսինէ, վէ եէրին վահ-
շիլէրինէ եէմէք իչիւն օլուպ՝ ՚՚Նէրէ գաչըրան պուլունա-
27 մայաճագ տըր: ՐԱՊՊ սէնի ՚՚Մըսըր չըպանլարը վէ
՚մայասըլ վէ ույուղ վէ կիճիքլէ վուրաճագ, վէ ան-
28 լէրտէն շիֆա պուլամայաճագսընը: ՐԱՊՊ սէնի ճիւ-
նուն վէ քէօրլիւք վէ ՚շաշգընլըգլէ վուրաճագ տըր:
29 Սէն տախի քէօրիւն գարանլըգտա էլիյլէ եօգլատընը
կիպի ՚էօյլէ վագթընտա պէօյլէ եօգլայաճագսընը, վէ
եօլլաընընկտա ֆէլահ պուլմայըպ վէ խէլաս էտէն պու-
լունմայըպ՝ տա՛իմա զուլմ ու ղատրա օղրայաճագսընը:
30 ՚Պիր գըզ իլէ նիշանլանաճագսընը, վէ անա տիկէր
պիրի թէգարրիւպ էտէճէք տիր. ՚՚պիր խանէ ինշա
էտէճէքսին, ամմա իչինտէ սագին օլմայաճագսընը.
՚պիր պաղ տիքէճէքսին, վէ իւզիւմիւնիւ տէվշիրմէ-
31 յէճէքսին: Սըղըրընկ կէօզլէրինկ էօնիւնտէ պօղազլա-
նաճագ, ամմա սէն անտէն եէմէյէճէքսին. մէրքէպկինկ
սէնին էօնիւնտէն գափըլըպ՝ սանա կէրի վէրիլմէյէ-
ճէք, սիւրիւլէրինկ տիւշմէնլէրինկէ վէրիլէճէք, վէ սէ-
նին իչիւն ՚՚Նէրէ գուրթարան պուլունմայաճագ տըր:
32 Օղուլլարընկ վէ գըզլարընկ տիկէր պիր գավմա թէսլիմ
օլունաճագ, վէ կէօզլէրինկ կէօրիւպ ՚պիւթիւն կիւն
անլէր իչիւն ՚՚ֆըրղէ պօզուլաճագ. վէ էլինկտէն պիր
33 շէյ կէլմէյէճէք տիր: ՚Թօփրաղընըն մահսուլընը վէ
ճիւմլէ էմէյինկի պիլմէտինկին պիր գավմ եէյէճէք. սէն
տախի տա՛իմա անճագ զուլմ չէքիպ էզիլէճէքսին:
34 Վէ ՚կէօզլէրինկին կէօրէճէյի շէյլէրտէն տիվանէ օլա-
35 ճագսընը: ՐԱՊՊ ՚՚սէնի տիզլէրինկտէ վէ պալտըրլա-
րընկտա՝ այաղընկըն թապանընտան թա պաշընկըն թէ-
փէսինէ տէյին քէօթիւ չըպանա միւպթէյա էտէճէք,
36 վէ անլէրտէն շիֆա պուլամայաճագսընը: ՐԱՊՊ ՚սէնի
վէ իւզէրինէ նասպ էտէճէյին մէլիյի քէնտին իլէ էճ-
տատըրընը պիլմէտինկի պիր թա՛իֆէյէ կէօթիւրէճէք
տիր, վէ ՚՚օրատա աղաճ վէ թաշտան օլան ղայրի

37 իլահլարա ՚իպատէտ էտէճէքսին: Վէ ՐԱՊՊԸՆ սէնի
կէօթիւրէճէյի գավմլարընը ճիւմլէսի արասընտա ՚՚հայ-
րէթ վէ մէսէլ ՚՚վէ իսթիհզայա պա՛իս օլաճագսընը:
38 ՚՚Թարլայա չօգ թօխտում չըգարըպ՝ ազ թօփլայաճագ-
39 սընը. զիրա անը ՚՚չէքիրկէլէր եէյէճէք տիր: Պաղլար
տիքիպ թիմար էտէճէքսին, ամմա շէրապ իչմէյէճէք-
սին, վէ ՚՚-ղէ-՚ տէվշիրմէյէճէքսին. զիրա անը գուրթա-
40 լար եէյէճէք տիր: Պիւթիւն հուտուտընկըն տախիլին-
տէ զէյթունն աղաճլարը պուլունաճագ, վէ սէն եաղլէ
մէսհ օլունմայաճագսընը. զիրա զէյթունընկ տէօքիւլէճէք
41 տիր: Օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էտէճէքսին, ամմա
սանա գալմայաճագ տըր. զիրա ՚էսարէթէ կիտէճէք-
42 լէր. Աղաճլարընկըն ճիւմլէսինի վէ թօփրաղընկըն մէյ-
43 վէլէրինի չէքիրկէ զապթ էտէճէք: Արանըզտա պու-
լունան ղարիպ չըգա չըգա սանա ֆա՛իգ օլաճագ, սէն
44 իսէ էնէ էնէ էտնա օլաճագսընը: ՚Օ սանա էօտիւնճ
վէրէճէք, լաքին սէն անա էօտիւնճ վէրէմէյէճէքսին.
՚օ պաշ օլաճագ, վէ սէն գույրուգ օլաճագսընը:
45 Վէ ՚պու լա՛նէթլէրին ճիւմլէսի սէնին իւզէրինէ
կէլիպ՝ թա սէն հէլաք օլունճայա տէյին՝ սէնի թա՛-
գիպլէ սանա իսապէթ էտէճէքլէր, զիրա սանա էմր
էթտիյի էմրլէր վէ գանունլարընը հրֆզ իչիւն Ալլա-
46 հընկ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէտին: Վէ անլէր սէ-
նին իլէ նէսլինկ իւզէրինտէ իլէլէպէտ ՚յալամէթ վէ
47 միւ՛ճիզէ իչիւն օլաճագ տըր: ՚՚Մատամ քի ՚՚հէր շէ-
յին պօլլուղը իչիւն Ալլահընկ ՐԱՊՊԱ մէսէլրէթ վէ
48 խօշնուտինյլէ խրտմէթ էթմէտին, Սէն աճլըգ վէ սու-
սըգլըգ վէ չըփլագլըգ վէ հէր շէյին նօգսանը յլէ
ՐԱՊՊԸՆ սէնին իւզէրինէ կէօնտէրէճէյի տիւշմէնլէ-
րինկէ խրտմէթ էտէճէքսին, օ տախի սէնի հէլաք էտին-
ճէյէ տէյին ՚պօյունընկ իւզէրինէ տէմիր պօյունտըրըգ
49 գօյաճագ տըր: ՚ՐԱՊՊ սէնին իւզէրինէ ուզագտան
զէմինին միւնթէհասընտան ՚գարթալ կիպի ուչան
պիր թա՛իֆէ, լիսանընը ակլամատըղընը պիր թա՛ի-
50 ֆէ, ՚՚Իսթիյարլարընը խաթրընա պագմայան վէ չօ-
ճուգլարա մէրհամէթ էթմէյէն՝ եիւզիւ սէրթ պիր
51 թա՛իֆէ կէթիրէճէք տիր: Օ տախի սէն հէլաք օլուն-
ճայա տէյին ՚՚սէնին հայվանլարընըն սէմէրէսինի վէ
թօփրաղընըն մահսուլընը եէյէճէք, վէ սէնի մահվ
էտինճէյէ տէյին սանա պուղտայ, շէրապ վէ եաղ վէ
սըղըրլարընկըն եավրուլարընը վէ գօյունլարընկըն սիւ-
52 րիւէրինի պրագմայաճագ տըր: Վէ պիւթիւն տէյա-
րընկտա ի՛թիմատ էթտիյին եիւքսէք վէ մէթին սուր-
լարընկ երգըլընճայա տէյին՝ սէնի ճիւմլէ շէհրլէրինկտէ

- Ամոս. 4. 9։
Ղեւ. 26. 19։
՚ Այ. 7։ Ղեւ. 26. 17, 37։ Պ. 32. 30։ Եռ. 30. 17։
՚՚ Երեմ. 15. 4։ 24. 9։ Եզեկ. 23. 46։
՚՚՚ 1 Միւլ. 17. 44, 46։ Մէզ. 79. 2։ Երեմ. 7. 33։ 16. 4։ 34. 20։
՚՚՚՚ Այ. 35։ Խուր. 9. 9։ 15. 26։ [66։
՚՚՚՚՚ 1 Միւլ. 5. 6։ Մէզ. 78. 4։ Երեմ. 4. 9։
՚՚՚՚՚՚ Ծոր. 5. 14։ Եռ. 59. 10։
՚՚՚՚՚՚՚ Ծոր. 31. 10։ Երեմ. 8. 10։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Ծոր. 31. 8։ Երեմ. 12. 13։ Ամոս. 5. 11։ Միք. 6. 15։ Սոփ. 1. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 20. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 119. 82։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 51։ Ղեւ. 26. 16։ Երեմ. 5. 17։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 67։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 27։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 4 Միւլ. 17. 4, 6։ 24. 12, 14։ 25. 7, 11։ 2 Թէվ. 33. 11։ 36. 6, 20։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 4. 28։ Այ. 64։ Երեմ. 16. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 3 Միւլ. 9. 7, 8։ Երեմ. 24. 9։ 25. 9։ Զաք. 8. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 44. 14։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Միք. 6. 15։ Անգ. 1. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Յովէլ. 1. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզր. 1. 5։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 12.
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 13։ Մէզր. 1. 5։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 15։ [8։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եռ. 8. 18։ Եզեկ. 14։ 8. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Նէեմ. 9. 35-37։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 32. 15.
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 28. 14։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 5. 15։ 6. 22, 23։ Ղեւ. 19. 43։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 48. 40։ 49. 22։ Մէզր. 4. 19։ Եզեկ. 17. 3, 12։ Ովս. 8. 1։ [47. 6։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 2 Թէվ. 36. 17։ Եռ. Այ. 33։ Եռ. 1. 7։ 62. 8։

Digitized by Google

մուհասէրէ էտէճէք. Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ սանա վէր-
տիյի պիւթիւն տիյարընկտա Նսէնի ճիւմլէ շէհրլէրինկտէ
53 մուհասէրէ էտէճէք տիր: Վէ մուհասէրէտէ վէ սէնին
տիւշմէնին սէնի թազեիգ էթտիյի մուզայագա էսնա-
սընտա ՚պաթնընկրն սէմէրէսինի, եա՛նի Ալլահրնկ
ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի օղուլլարրնկրն վէ գըզլարը-
54 նրն էթինի եէյէճէքսին: Սէնտէ նազիք վէ ղայէթ զա-
րիֆ ատմ՚քէնտի գարնտաշընա վէ ՚գօյնընտաքի գէվ-
ճէսինէ վէ սաղ պրագտրղը պագը էվլատընա ՚սու՛ի
55 նազար էտիպ, ճիւմլէ շէհրլէրինկտէ մուհասէրէտէ վէ
տիւշմէնինկին սէնի թազեիգ էթտիյի մուզայագա էս-
նասընտա քէնտիսինէ պիր շէյ գալմատրղը իչին՝ ան-
լէրին պիրիսինէ քէնտի եէյէճէյի էվլատընրն էթինտէն
56 վէրմէյէճէք տիր: Սէնտէ զէրաֆէթ վէ նէզաքէթին-
տէն նաշի՝ այաղընրն թապանը եէրէ պասմաղա ալըշ-
մամրղ օլան զարիֆ վէ նազիք խաթուն քէնտի գօյ-
57 նընտաքի զէվճինէ, օղլընա վէ գըզընա, վէ ՚այագլարը
արասընտան չրգան մէշիմէսինէ՝ վէ տօղուրտրղը օ-
ղուլլարընա Նսու՛ի նազար էտէճէք տիր. զիրա մու-
հասէրէտէ վէ տիւշմէնկին սէնին շէհրլէրինտէ սէնի
թազեիգ էթտիյի մուզայագա էսնասընտա՝ հէր շէյին
նօգսանընտան նաշի պունլարը կիզլիճէ եէյէճէք տիր:
58 Էկէր ՚պու ճէլիլ վէ հէյպէթլի իսմտէն, եա՛նի
ԱԼԼԱՀԸՆ ԵՀՈՎԱ Էոդէն գօրգմագ իւզրէ՝ պու քի-
թապտա եազրլմրղ օլան պու շէրի՛աթրն հէփ սէօզ-
59 լէրինի հրֆզ ու իճրա էթմէզսէն, ՐԱՊՊ տախի սէնի
վէ նէսլինկի ՚՚աճիպ պէլալարա, պէօյիւք վէ տա՛իմի
պէլալարա վէ ֆէնա վէ տա՛իմի մարազլարա տիւչար
60 էտէճէք տիր: Վէ գօրգտրղընկ ՚՚Մրսըր ՚իլլէթլէրի-
նէն ճիւմլէսինի եինէ սէնին իւզէրինէ կէթիրէճէք, վէ
61 անլէր սանա եափրշաճագ տրր: Սէն հէլաք օլուն-
ճայա տէյին պու շէրի՛աթ քիթապընտա եազրլմրղ
օլմայան հէր մարազ վէ հէր պէլայը տախի ՐԱՊՊ
62 սէնին իւզէրինէ կէթիրէճէք տիր: Սիզ տախի ՚՚քէս-
րէթտէ կէօյինն եըլտրզլարը գատար պուլունմրղ ի-
քէն, ՚՚սայրտա ազ ատէմ գալաճագսընրզ, զիրա
63 Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէտինն: Վէ ՐԱՊՊ
սիզէ էյիլիք էթմէք վէ սիզի չօղալթմագ իչինն ՚հագ-
գընրզտա մահզուզ օլտրղը կիպի, պէօյլէճէ սիզի
մահվ ու հէլաք էթմէք իչինն ՚հագգընրզտա մահզուզ
օլաճագ տրր, վէ թէմէլլիւք իչինն կինթմէքտէ օլտր-
64 ղընրզ տիյարտան սէօքիւլէճէքսինիզ: Վէ ՐԱՊՊ զէ-
մինին պիր ուճընտան օ պիր ուճընա գատար սէնի
գավմլարրն ՚՚ճիւմլէսի արասընա տաղրտաճագ, սէն
տախի ՚՚օրատա կէրէք քէնտինկին, կէրէք էճատրնկրն

պիլմէտիյի աղաճ վէ թաշտան օլան ղայրի իլահլարա
65 իպատէթ էտէճէքսին: Վէ ՚՚օլ միլլէթլէրտէ իսթի-
րահաթ էտմէյէճէքսին, վէ այաղընկրն թապանընա
րահաթ եէրի օլմայաճագ, ՚՚վէ օրատա ՐԱՊՊ սանա
գալպ իզթիրապը վէ կէօզ պօզղունըղը վէ ՚՚ճան
66 պայղընըլրղը վէրէճէք տիր: Վէ հայաթրնկ սէնին էօ-
նինտէ մու՛ալլագտա օլաճագ, վէ հայաթրնկ իչինն
էՇինյէթինկ օլմատրղընտան կէճէ կինտիւզ գօրգա-
67 ճագսրն: Գալպինկին գօրգտրղը գօրգու վէ ՚՚կէօզ-
լէրինկին կէօրտիւյու շէյլէր սէպէպինլէ ՚՚սապահ՝
Քեճրքի ախշամ օլայտը, վէ ախշամ՝ Քեճրքի սա-
68 պահ օլայտը՝ տէյէճէքսին: Վէ պէնիմ սանա՝ ՚՚Ար-
թրգ պիր տահա անը կէօրմէյէճէքսին՝ տէտիյիմ եօլ-
տան ՐԱՊՊ սէնի ՚՚կէմիլէրլէ Մրսրա տէօնտէրէճէք.
սիզ տախի օրատա տիւշմէնլէրինիզէ քէօլէ վէ ճարի-
յէլէր օլմագ իւզրէ միւշթէրի գալմայընճայա գատար
սաթրլաճագսընրզ:

ՊԱՊ 29

Մովսէսին՝ պէնի Իսրայէլէ՝ միւշահէտէ էթտիքլէրի ՚ազիմ շէյլէրի զիքր իլէ իթա՛աթ իչին նասիհաթը։ 10 Պիւթիւն Իսրայէլին Ալլահ իլէ օլան ՚ահտը։ 18 Քէօթիւլիւյինտէ իսրար էտէնին ճէզասը։ 29 Խաֆի շէյլէրին Ալլահա մախսուս իտիյի։

ՐԱՊՊԸՆ ՚՚պէնի Իսրայէլ իլէ Քորեբտէ ՚ագտ էյ-
լէտիյի ահտտան պաշգա, Մովաբ տիյարընտա ան-
լէր իլէ ՚ագտընը Մովսէսէ էմր էթտիյի ՚ահտրն սէօզ-
լէրի պունլար տրր:
2 Իմտի Մովսէս պիւթիւն Իսրայէլի չաղըրրպ՝ ան-
լէրէ տէտի քի, ՚՚Սիզ՝ Մրսըր տիյարընտա փարաւոն
իլէ գուլլարընըն ճիւմլէսինէ վէ պիւթիւն տիյարընա
կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ ՐԱՊՊԸՆ հէփ եափտրղընը,
3 եա՛նի ՚՚կէօզլէրինիզին միւշահէտէ էթտիյի օլ պէօյիւք
թէճրիպէլէրի, օլ ՚ալամէթլէր իլէ պէօյիւք միւ՚ճիզէ-
4 լէրի կէօրտիւնիւզ: Վէ լաքին ՚՚ՐԱՊՊ սիզէ պու կինէ
տէյինն ֆէհմ էտէր պիր գալպ վէ կէօրիւր կէօզլէր վէ
5 իշիտիր գուլագլար վէրմէտի: ՚՚Պէն տախի սիզի գըրգ
սէնէ պէրրիյէտէ կէզտիրտիմ. ՚՚իւզէրինիզտէ էսվա-
պընրզ էսքիմէյիպ՝ այաղընկտա այագ գապըկ էսքի-
6 մէտի: ՚՚Էքմէք եէմէտինիզ վէ շէրապ եախօտ միւսքիր
իչմէտինիզ, թա քի Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի
7 պիլէսինիզ: Վէ պու մահալէ կէլտիյինիզ վագըթ՝
՚՚Եսեբոն մէլիյի Սեհոն վէ Բասան մէլիյի Ովգ պիզէ
գարշը մուհարէպէյէ չրգտրգլարընտա, անլէրի գըր-
8 տրգ. Վէ տիյարլարընր ալրպ՝ ՚՚անը Ռուբէնիլէրէ վէ
Գադիլէրէ վէ Մանասէնին նրսֆը սրպթընա միրաս

---

4 Միւլ. 25. 1, 2, 4։ Ղեւ. 26. 29։ 4 Միւլ. 6. 28, 29։ երեմ. 19. 9։ Մէքա. 2. 20։ 4. 10։ Պ. 13. 6։ Պ. 15. 9։ Թէք. 49. 10։

Ա Այ. 54։ Խուր. 6. 3։ Դան. 9. 12։ Պ. 7. 15։ [23։ Պ. 10. 22։ Նէեմ. 9. Պ. 4. 27։ [41։ Պ. 30. 9։ երեմ. 32.

Էմո. 1. 26։ Ես. 1. 24։ Ղեւ. 26. 33։ Պ. 4. 27, 28։ Նէեմ. 1. 8։ երեմ. 16. 13։ Ա՛յ. 36։ Ամովս. 9. 4։ Ղեւ. 26. 36։

Ղեւ. 26. 16։ Այ. 34։ Պ. 4. 34։ 7. 19։ Ցոբ. 7. 4։ Պ. 17. 16։ Ովս. 8. 13։ 9. 3։ Պ. 5. 2, 3։

Խուր. 19. 4։ Պ. 4. 34։ 7. 19։ Պագ Ես. 6. 9, 10։ 63. 17։ Ցովն. 8. 43։ Ա՛մալ. 28. 26, 27։ Եփես. 4. 18։ 2 Սէլ. 2. 11, 12։

Պ. 1. 3։ 8. 2։ Պ. 8. 4։ Պագ Խուր. 16. 12։ Պ. 8. 3։ Մէգ. 78. 24, 25։ Ա՛տ. 21. 23, 24, 33։ Պ. 2. 32։ 3. 1։ [13։ Ա՛տ. 32. 33։ Պ. 3. 12,

Digitized by Google

9 օլմագ իւզրէ վէրտիք։ ՙԻմտի իշպու ’ահտրն սէօզլէ-
րինի հրֆզ էտիպ՝ անլէրի իճրա էտինիզ, քի ՙհէր իշ-
լէյէճէյինիզ իշտէ մուվաֆֆագ օլասընըզ։
10 Սրպթ րէ՛իսլէրինիզ, իխթիյարլարընըզ վէ նա-
11 զըրլարընըզ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ րիճալը, Զօճուգ-
լարընըզ, նիսվանընըզ վէ օրտունկըն իչինտէ պուլու-
նան ղարիպինկ, ՙօտունըկը եարանտան սույունկը չէ-
12 քէն քիմսէյէ վարընճայա տէյին, Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ
պու կիւն սէնին իլէ ’ագտ էթտիյի Ալլահրնկ ՐԱՊ-
ՊԸՆ ’ահտ ու ՙեէմինինէ կիրմէք իչիւն պու կիւն սիզ
ճիւմլէնիզ Ալլահրնըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տու-
13 րույօրսընըզ, Թա քի ՙսանա տէտիյի կիպի, վէ Կճ-
տատրնկ Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբա եէմին էթ-
տիյի կիպի՝ ՙպու կիւն սէնի քէնտինէ գավմ նասպ
14 էտէ, օ տախի սանա Ալլահ օլա։ Պէն տախի ՙպու
’ահտը վէ պու եէմինի եալընըզ սիզին իլէ տէյիլ.
15 Անճագ Ալլահրմըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրուպ
պիզիմ իլէ պէրապէր պու կիւն պուրատա օլանլար
իլէ, ՙվէ հէմ տէ պու կիւն պիզիմ իլէ պուրատա պու-
16 լունմայանլար իլէ ’ագտ էտիյօրըմ. Զիրա Մրսըր տի-
յարընտա նէ հալտէ սաքին օլտրղրմըզը վէ կէչտիյի-
նիզ Թա՛ֆէլէր արասընտան նասըլ կէչտիյիմիզի սիզ
17 պիլիրսինիզ։ Վէ անլէրին մէքրուհաթընը վէ եանլա-
րընտա պուլունան աղաճ վէ թաշ վէ կիւմիւշ վէ ալ-
18 թուն փութլարընը կէօրտինիւզ։ Օլմայա քի պու
կիւն արանըզտա օլ Թա՛ֆէլէրին իլահլարընա թապի՛
օլուպ՝ ՙԱլլահրմըզ ՐԱՊՊՏԱՆ գալպի սափմըշ օլան
պիր էրքէք եախօտ գարը եախօտ գապիլէ եախօտ
սրպթ պուլունա, ՙվէ օլմայա քի սիզտէ զէհիր վէ
19 փէլին հասըլ էտէն պիր քէօք պուլունա. Վէ օլմայա
քի պու լա՛նէթին սէօզլէրինի իշիթտիքտէ՝ ՙՀէր նէ
գատար գալպիմին ’ինատընտա եիւրիւրսէմ՛ տէ,
պանա սէլամէթ օլուր՝ տէյէրէք, գալպինտէ քէնտինէ
պէրէքէթ օգումաղլէ ՙսուսըզլըղա սէրխօշլըղը ’իլավէ
20 էտէ։ ՙՐԱՊՊ անը ’ավֆ էթմէք իսթէմէյէճէք, ան-
ճագ օ զէման ՙՐԱՊՊԸՆ ղազապը վէ ՙղայրէթի
օլ քիմսէ’ալէյհինէ ալէվլէնիպ, պու քիթապտա եա-
զըլմըշ օլան լա՛նէթլէրին ճիւմլէսի անըն իւզէրինէ
կէլէճէք. վէ ՐԱՊՊ ՙանըն իսմինի կէօք ալթընտան
21 մահվ էտճէք տիր։ Վէ ՐԱՊՊ պու շէրի՛աթ քիթա-
պընտա եազըլմըշ ’ահտըն լա՛նէթլէրինին ճիւմլէսի
մուճէպինճէ՝ անը ՙԻսրայէլին հէր սրպթընտան պէյա
22 իչիւն այրրաճագ տրր։ Վէ կէլէճէք նէսլ, եա՛նի եէ-
րինիզէ կէլէճէք օղուլլարընըզ վէ ուզագ տիյարտան
կէլէն էճնէպի պու տիյարընն պէյալարընը վէ անըն
23 իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ կէթիրտիյի մարազլարը, Վէ
ՐԱՊՊԸՆ խըշմ ու ղազապըլյէ խարապ էթտիյի ՙՍո-
ղոմ վէ Գոմոր վէ Ադմա վէ Սեբոյիմին խարապ օլուն-
մալարը կիպի պիւթիւն տիյարըն քիւքիւրթ վէ ՙթուզ
վէ եանըզ օլուպ՝ էքիլմէտիյինի վէ մահսուլ վէրմէյէ-
րէք հիչ պիր օթ պիթմէտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ,
24 Թա՛ֆէլէրին քեաֆֆէսի տախի սէօյլէյիպ՝ ՙՐԱՊՊ
պու տիյարա նի՞չիւն պէօյլէ եափտը. պու ’ազիմ ղա-
25 զապըն շիտտէթի նի՞ տիր՝ տէյճէք քլէր։ Վէ ՙՆէբէ
ճէվապէն՝ էճտատլարընըն Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ անլէրի
Մրսըր տիյարընտան չըգարտըղընտա քէնտիլէրի իլէ
26 ’ագտ էթտիյի ’ահտը թէրք էյլէտիքլէրի, Վէ կիտիպ
պիլմէտիքլէրի ղայրի իլահլարա, եա՛նի քէնտիլէրինէ
նասիպ գրլմատղը ղայրի իլահլարա, խրտմէթ էտիպ՝
27 անլէրէ սէճտ էթտիքլէրի իչիւն տիր։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ
ղազապը ՙպու քիթապտա եազըլմըշ օլան լա՛նէթ-
լէրին քեաֆֆէսինի պու տիյար իւզէրինէ կէթիրմէք
28 իչիւն անա ալէվլէնիպ, ՐԱՊՊ պու կիւն ՙօբուր կիպի
խըշմ ու ղազապլէ վէ ’ազիմ հիտտէթլէ ՙանլէրի եէր-
լէրինտէն սէօքիւպ պաշգա պիր տիյարա աթտը՝ տէ-
29 յճէք քլէր։ Խաֆի օլան շէյլէր Ալլահրմըզ ՐԱՊՊԱ
մախսուս տրր, վէ քէշֆ օլունան շէյլէր իլէլէպէտ
պիզիմ վէ օղուլլարըմըզ իչիւն տիր, քի պու շէրի՛ա-
թրն հէփ սէօզլէրինի իճրա էտէլիմ։

ՊԱՊ 30

Թէվկէքեարըն ՙնա՛իլ օլաճաղը ’ազիմ մէրհամէթլէր։ 11 Ալլահրն էմրլէրինին միւշքիլ օլմատղը։ 15 Հայաթ վէ էօլիւմիւն գավմրն էօ-նիւնէ գծնուլմասը։

Վ է ՙէօնիւնէ գօտրղրմ պու շէյլէրին ճիւմլէսի, եա՛նի պէրէքէթ վէ լա՛նէթ իւզէրինէ կէլտիքլէրի վագըթ՝ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնի իչլէրինէ սիւրտիւյիւ հէփ Թա՛ֆէլէր արասընտա պուլունտրղրկտա ՙՆա-
2 ՙէէ խաթրրնա կէթիրիպ, ՙԱլլահրնկ ՐԱՊՊԱ րիճաու՝ էթտիյինկ հալտէ, կէրէք սէնկ կէրէք օղուլլարրնկ, պու կիւն սանա թէպլիղ էթտիյիմ՝ շէյլէրին քեաֆֆէսինէ կէօրէ, անրն քէլամընը պիւթիւն գալպինիզտէն վէ
3 պիւթիւն ճանրնըզտան տինկլէտիյինիզ հալտէ, ՙԱլ-լահրնկ ՐԱՊՊ տախի սէնի էսարէթտէն կէրի կէթիրիպ՝ սանա մէրհամէթ էտէրէք, Ալլահրնկ ՐԱՊՊ տաղրթ-տրղը գավմլարրն ճիւմլէսինտէն ՙթէքրար սէնի ճէմ՛
4 էտէճէք տիր։ ՙԷկէր կէօյիւն ուճրնա գատար սիւրիւ-լիւր իսէն տէ, Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնի օրատան ճէմ՛

ե Պ. 4. 6։ Յես. 1. 7։ 3 Միւլ. 2. 3։
զ Յես. 1. 7։
է Պագ Յես. 9. 21, 23, 27։
ը Նէեմ. 10. 29։
թ Խուր. 6. 7։
ժ Թէք. 17. 7։
ի Պ. 28. 9։
լ Երեմ. 31. 31-33։ ՙիպր. 8. 7, 8։
խ Պագ Ա՛մալ. 2. 39։
ծ Պ. 11. 16։
կ Ա՛մալ. 8. 23։ ՙիպր. 12. 15։
հ Ա՛տ.15.39։Վա՛.11.9։
ձ Ես. 30. 1։
ղ Եզեկ. 14. 7, 8։
ճ Մէզ. 74. 1։
մ Մէզ. 79. 5։ Եզեկ. 23. 25։
յ Պ. 9. 14։
ն Մատթ. 24. 51։
շ Թէք. 19. 24, 25։
Երեմ. 20. 16։
ո Մէզ 107.34։ Երեմ. 17. 6։ Սոփ. 2. 9։
չ 3Միւլ. 9.8, 9։ Երեմ. 22. 8, 9։
պ Դան. 9. 11, 13, 14։
ջ 3Միւլ.14.15։ 2Թէվ. 7. 20։ Մէզ. 52. 5։
Լմս. 2. 22։
—
ռ Ղեւ. 26. 40։ Պ. 28։
ս Պ.4. 29, 30։ 3 Միւլ. 8. 47, 48։
վ Նէեմ.1.9։ Ես. 55.7։ Մէրս. 3. 40։ Յովէլ. 2. 12, 13։
տ Մէզ. 106. 45։ 126. 1, 4։ Երեմ. 29. 14։ Մէրս. 3. 22, 32։
ր Մէզ. 147. 2։ Երեմ. 32. 37։ Եզեկ.34.13։ 36. 24։
ց Պ.28.64։ Նէեմ. 1.9։

Digitized by Google

5 էտիպ՝ օրատան ճէլպ էտէճէք տիր։ Վէ Ալլահրնկ
ՐԱՊՊ սէնի էճատտրնկրն թէմէլլիւք էթտիյի տիյարա
կէրի կէթիրէճէք, վէ սէն անը թէմէլլիւք էտէճէքսին.
6 օ տախի սանա էյիլիք էտիպ՝ սէնի էճատտրնկտան
զիյատէ չօղալտաճագ տրը։ Վէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸ
պիւթիւն գալպինկտէն վէ պիւթիւն ճանրնկտան սէվ-
մէնկ իչինն Ալլահրնկ ՐԱՊՊ գալպինկի վէ նէսլինկին
գալպինի խիթան էտէճէք տիր, քի հայաթտա գա-
7 լասրն։ Վէ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ պու լա՛նէթլէրին ճիմ-
լէսինի տիւշմէնլէրինկ իւզէրինէ վէ սանա պուղզ էտիպ
8 թէ՛ատտի էտէնլէր իւզէրինէ կէթիրէճէք տիր։ Սէն
տախի րիւճու՝ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամրնը տինկլէյէ-
ճէքսին, վէ պու կիւն սանա թէպլիղ էթտիյիմ էմրլէ-
9 րինին ճիմլէսինի իճրա էտէճէքսին։ Վէ պու շէ-
րի՛աթ քիթապրնտա եազըլմըշ օլան էմրլէրինի վէ
գանունլարրնը հրճզ իչիւն, Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամրնը տինկլէտիյինկտէ վէ պիւթիւն գալպինկտէն վէ
պիւթիւն ճանրնկտան Ալլահրնկ ՐԱՊՊԱ րիւճու՝ էթ-
10 տիյինտէ, Ալլահրնկ ՐԱՊՊ տախի սէնի էլլէրինկին
ճիւմլէ իշինտէ, պաթնրնկրն սէմէրէսինտէ վէ հայ-
վանլարրնկրն սէմէրէսինտէ վէ թօփրաղրնկրն մահսու-
լրնտա սանա նի՛մէթլէրի պօլ էտէճէք տիր. զիրա
ՐԱՊՊ սէնին էճատտրն հագգրնտա մահզուզ օլտրղր
կիպի, սէնին հագգրնտա խայր իչիւն թէքքրար մահ-
զուզ օլաճագ տրը։

11 Զիրա պու կիւն սանա թէպլիղ էթտիյիմ պու էմր
սէնին իչիւն միւշքիլ տէյիլ տիր. վէ սէնտէն ուզագ
12 տէյիլ տիր։ Կէօքտէ տէյիլ տիր քի՝ Պիզիմ իչիւն
կէօյէ քիմ չըգրպ՝ անը պիզէ կէթիրէճէք, պիզ տախի
13 տինկլէյիպ իճրա էտէլիմ՝՝ տէյէսին։ Վէ տէնիզին էօ-
թէսինտէ տէյիլ տիր քի՝ Պիզիմ իչիւն քիմ տէնիզին
էօթէսինէ կէչիպ՝ անը պիզէ կէթիրէճէք, պիզ տախի
14 տինկլէյիպ իճրա էտէլիմ՝՝ տէյէսին. Հալ պու քի՝ պու
քէլամ սանա դայէթ եագրն տրը. իճրա էթմէկ իչիւն
աղզրնկտա վէ գալպինկտէ տիր։

15 Իշթէ Պու կիւն հայաթը վէ խայրը, հէմ մէվթի վէ
16 շէրրի էօնիւկէ գօտրմ. Զիրնքի պու կիւն սանա Ալլա-
հրնկ ՐԱՊՊԸ սէվիպ՝՝ թարրիգլէրինտէ եիւրիյէրէք էմր-
լէրի իլէ գանունլարրնը վէ ահքեամրնը հրճզ էթմէկի
թէնպահ էտէրիմ, քի հայաթտա գալրպ չօղալասրն.
Ալլահրնկ ՐԱՊՊ տախի թէմէլլիւք իչիւն կիթտիյինկ
17 տիյարտա սէնի պէրէքէթլէյէճէք տիր։ Ամմա էկէր
գալպինկ սաիրպ տա իթա՛աթ էթմէզսէն, վէ իզլալ
օլունուպ՝ դայրի իլահլարա խրտմէթ էտէրէք՝ անլէրէ
18 սէճէտ գրլար իսէն, Սիզէ պու կիւն խապէր վէրիրիմ
քի՝ մուժլագա հէլաք օլաճագսրնրզ. թէմէլլիւք իչիւն
Յորդանանտան կէչիպ կիթտիյինիզ եէրտէ՛էմրիւ-
19 նիւզ ուզուն օլմայաճագ տրը։ Պու կիւն սէմա իլէ զէ-
մինի սիզէ շահիտ թուԹարրըմ քի՝ Հայաթը վէ մէվթի,
պէրէքէթի վէ լա՛նէթի էօնիւնիւզէ գօտրմ. իմտի հա-
յաթը ինթիխապ էթ, քի կէրէք սէն կէրէք նէսլինկ հա-
20 յաթտա գալասրնըզ. Շէօյլէ քի Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸ սէ-
վիպ՝ անրն քէլամրնը տինկլէյէսին վէ անա սատրգ
գալասրն. (զիրա Հայաթրնկ վէ կիւնլէրինկի ուզատան
պու տրը,) թա քի էճատտրն Աբրահամ, Իսահակ վէ
Յակոբա, անլէրէ վէրմէք իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ եէմին էթ-
տիյի տիյարտա սաքին օլասրն։

ՊԱՊ 31

Մովսէսին՝ զավմը, 7 վէ Յեսուայը եիւրէթլէնտիրմէսին։ 9 Շէրի՛աթը զավմա օգումալարը իչիւն քեահինլէրէ Քէպլիմ, 14 Ալլահրնն տախի Յեսուայա էմր, 19 վէ պէնի Իսրայէլէ պիր իւհի ի՛ճա էվլմսին։ 24 Մովսէսին Ղեւիլիլէրէ՝ շէրի՛աթ քիթապրնը հրճզ էվմէլէրի իչիւն Քէպ-լիմէ, 28 վուգու՛ պուլաճագ շէյլէրի իխթիյարլարա խապէր վէրմէսին։

Վէ Մովսէս կիտիպ՝ պու սէօզլէրի պիւթիւն Իս-
2 րայէլէ սէօյլէյէրէք անլէրէ տէտի քի, Պու կիւն պէն
եիւզ եիրմի եաշրնտա իմ. արթըզ էչրգրպ կիրմէյէ
գատիր տէյիլ իմ. ՐԱՊՊ տախի պանա՝ Պու Յորդա-
3 նանտան կէչմէյէճէքսին՝ տէտի։ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ
քէնտիսի էօնիւնճէ կիտէրէք՝ պու թա՛իֆէլէրի սէնին
էօնիւնտէն քէնտիսի հէլաք էտէճէք, սէն տախի թէ-
յօղլարրնը թէմէլլիւք էտէճէքսին. ՐԱՊՊԸՆ պու-
յուրտրղր վէճհ իւզրէ սէնին էօնիւնճէ Յեսու կիտէճէք
4 տիր։ Վէ ՐԱՊՊ՝ հէլաք էթտիյի Ամորիլէրին մէլիք-
լէրի Սեհոն իլէ Ովգա վէ տիյարլարրնա եափտրղր
5 կիպի՝ անլէրէ տախի եափաճագ տրը։ Վէ ՐԱՊՊ ան-
լէրի էլինիզէ թէսլիմ էտէճէք տիր. սիզ տախի անլէրէ՝
սիզէ վէրտիյիմ էմրլէրին ճիմլէսինէ կէօրէ հարէքէթ
6 էյլէյէսինիզ։ Գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլունրզ. էեիզ-
լէրինտէն խավֆ ու խէշեէթ էթմէյինիզ. զիրա Ալլա-
հրնկ ՐԱՊՊ քէնտիսի սէնին իլէ պէրաբէր կիտիպ՝
սէնի պրագմազ վէ սէնի թէրք էթմէզ։

7 Վէ Մովսէս Յեսույը չաղրրրպ, պիւթիւն Իսրայէլին
հուզուրրնտա անա տէտի քի՝ Գուվվէթլէնիպ ճէսուր
օլ. զիրա պու գավմը՝ ՐԱՊՊԸՆ անլէրէ վէրմէք իւզրէ
էճատտլարրնա եէմին էթտիյի տիյարա սէն կէօթիւրէ-
ճէքսին. վէ անլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էտէ-
8 ճէքսին։ Վէ ՐԱՊՊ քէնտիսի սէնին էօնիւնճէ կիտէճէք
տիր. Օ սէնին իլէ օլուպ՝ սէնի պրագմայաճագ վէ սէնի
թէրք էթմէյէճէք տիր. սէն խավֆ ու խէշեէթ էթմէ։
9 Իմտի Մովսէս պու շէրի՛աթը եազըպ՝ հանը ՐԱՊ-
ՊԸՆ թահապութ իւլ ահտրնը թաշրյան պէնի Ղեւի

ե Պ. 10. 16։ երեմ. 32. 39։ եզեկ. 11. 19։ 36. 26։
ը Պ. 28. 11։ [41։
ը Պ. 28. 63։ երեմ. 32.
ժ Ես. 45. 19։
ի Բամ. 10.6, վէ դայրի։
լ Այ. 1,19։ Պ. 11.26։
խ Պ. 4. 26։ 8. 19։
ծ Պ. 4. 26։ 31. 28։
կ Այ. 15։
հ Մէզ. 27. 1։ 66. 9։
ձ Ղովհ. 11. 25։

— Խուր. 7.7։ Պ. 34. 7։
ղ Ա՛տ. 27. 17։ 3 Միւլ. 3. 7։ [3. 27։
ճ Ա՛տ.20.12։27.13։ Պ.
տ Պ. 9. 3։
ի Ա՛տ. 27.21։ Պ.3.28։
լ Ա՛տ. 21. 24, 33։
խ Պ. 3. 21։
ծ Պ. 7. 2։ [22. 13։
կ Ես. 10. 25։ 1 Թէվ.
հ Պ. 1. 29։ 7. 18։
ձ Պ. 20. 4։
ղ Ես.1.5։ Նպր. 13.5։
ճ Այ. 23։ Պ.1. 38։ 3. 28։ Ես. 1. 6։
մ Խուր. 13.21,22։ 33. 14։ Պ. 9. 3։
յ Ես. 1.5,9։ 1 Թէվ. 28. 20։
ն Այ. 25։ Պ. 17. 18։
շ Ա՛տ. 4. 15։ Ես. 3. 3։ 1 Թէվ. 15. 12,15։

Digitized by Google

քեահինլէրէ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարընա
10 թէսլիմ էյլէտի: Վէ Մովսէս անլէրէ էմր էտիպ տէտի
քի՝ Հէր եէտինճի սէնէտէ, ⁺իպրա սէնէսինտէ, *խայ-
11 մէլէր պայրամընտա, Իսրայէլին քեաֆֆէսի ՚Ալլա-
հրնկ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա կէօրիւմէք իւզրէ իննի-
խապ էթտիյի մահալէ կէտիքլէրի զէման, ՚Իսրայէլին
քեաֆֆէսի հազըր օլուպ՝ գուլագլարը իշիտիր իքէն
12 պու շէրի՚աթը օգույաճագսընն: Գավմը, եա՚նի էրքէք
իլէ նիսա վէ չօճուգլարը վէ շէհրլէրինկտէ օլան ղարիպի
ճէմ՚ էյլէյէսին, թա քի իշիտիպ էօյրէնէրէք՝ Ալլա-
հընըզ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգալար, վէ պու շէրի՚աթըն հէփ
13 սէօզլէրինի հրֆզ ու իճրա էտէլէր: ՝Պիխապէր օլան
էվլատլարը տախի իշիտիպ՝ թէմէլլիւք էթմէք իչին,
Յորդանանտան կէչէճէյինիզ տիյարտա պիւթիւն
միւտէթթ ի ՚էօմրինիւզտէ ՝Ալլահրնըզ ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգմաղը էօյրէնէլէր:
14 Վէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ՝ ՝Իշթէ վէֆաթ էտէճէյինկ կիւն-
լէր եագլաշտը. Յեսույը չաղըրըպ՝ սիզ ճէմ՚աթ չա-
տրրընտա տուրընըզ, ՝պէն տախի անա էմր էտէյիմ՝
տէտի. Մովսէս տախի Յեսու իլէ կիտիպ՝ ճէմ՚աթ
15 չատրրընտա տուրտըլար: Վէ ՝ՐԱՊՊ չատրրտա պու-
լութ տիրէյինտէ կէօրինտիւ. վէ պուլութ տիրէյի
16 չատրրըն գափուսը իւզէրինտէ տուրտու: Վէ ՐԱՊՊ
Մովսէսէ տէտի քի՝ Իշթէ սէն էճատտըկ իլէ ՝ու-
յույաճագսըն. պու գավմ տախի ՝գալգըպ կիթմէք-
տէ օլտրգլարը ՝տիյարըն էճնէպի իլահլարընա թա-
պի՚ օլմագլըգլէ զինա էտէրէք՝ ՝պէնի թէրք վէ ՝անըն
17 իլէ ՚ագտ էթտիյիմ ՚ահտըմը նագզ էտէճէք տիր: Վէ
օլ կիւնտէ ղազապըմ անլէրէ ալէվլէնէրէք, ՝պէն ան-
լէրի թէրք էտիպ՝ ՝եիւգիւմիւ անլէրտէն սէթր էտէճէ-
յիմ, անլէր տախի թէլէֆ օլուպ չօգ պէլալարա վէ
միւսիպէթթէրէ տիչար օլտրգլարը կիւնտէ՝ ՝Պիգիմ
պու պէլալարա տիչար օլտրղրմըզ՝ Ալլահրմըզ ⁺ա-
րամըզտա պուլունմատրդը իչիւն տէյիլ մի՝ տէյէճէք-
18 լէր տիր: Պէն տախի ղայրի իլահլարա մէյլ էտիպ՝
էթտիքլէրի քէօթիւլիյիւն ճիւմլէսի իչիւն ՝օլ կիւնտէ
19 մութլագա եիւգիւմիւ սէթր էտէճէյիմ: Վէ շիմտի պու
իլահյի թահրիր էտինիզ, վէ անը պէնի Իսրայէլէ
թա՚լիմ էտէրէք, պու իլահյի, ՚պանա պէնի Իսրայէլ
հագգընտա շահիտ օլմագ իւզրէ աղըզլարընա գօյը-
20 նըզ: Զիրա պէն անլէրի էճատտլարընա եէմին էթտի-
յիմ սիւթ վէ պալ ագան տիյարա կէօթիւրէճէյիմ, ան-
լէր տախի եէյիպ տօյարագ ⁺սէմիրտիքտէն սօկրա,
՝ղայրի իլահլարա մէյլ էտիպ՝ անլէրէ խրտմէթ էտէ-
ճէքլէր, վէ պէնի թահգիր էտիպ՝ ՚ահտըմը նագզ էտէ-
21 ճէքլէր տիր: Վէ ⁺չօգ պէլալար իլէ միւսիպէթթէրէ տիւ-
չար օլտրգլարընտա, պու իլահի անլէրէ շահիտ օլա-
ճագ տըր, չինքի անլէրին նէօլինին աղզընտան ունու-
տըլմայաճագ տըր. զիրա անլէրի եէմին էթտիյիմ տի-
յարա կէօթիւրմէզտէն էվվէլ՝ ⁺պու կիւն տիւշիւնտիւք-
22 լէրի ֆիքրի ՝պիլիրիմ: Իմտի Մովսէս օլ կիւնտէ պու
իլահյի եագըպ՝ անը պէնի Իսրայէլէ թա՚լիմ էյլէտի:
23 ՝Վէ Ր–պ Յեսու իպն ի Նաւէյէ էմր էտէրէք՝ ՝Գուվ-
վէթլէնիպ ճէսուր օլ, զիրա պէնի Իսրայէլի՝ անլէրէ
Վէրէճէ եէմին էթտիյիմ տիյարա սէն կէօթիւրէճէքսին.
պէն տախի սէնի իլէ օլաճաղրմ՝ տէտի:
24 Վէ Մովսէս պու շէրի՚աթըն սէօզլէրինի պիթ թէ-
մամ ⁺պիր քիթապա եագմաղը թէքմիլ էթտիքտէն
25 սօկրա, Մովսէս ՐԱՊՊԸՆ թապութ իլ ՚ահտընը թա-
26 շըյան Ղեւիլիլէրէ էմր էտիպ տէտի քի, Պու շէրի՚աթ
քիթապընը ալըպ՝ ՝Ալլահրնըզ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իլ
՚ահտընըն եանընա գօյունըզ, ⁺վէ սէնին հագգընտա
27 շահիտ օլմագ իւզրէ օրատա օլսուն. *Զիրա պէն սէ-
նին ՚իսեանընը վէ պօյունընըն սէրթ օլտրղընը պի-
լիրիմ. իշթէ պէն պու կիւն տահա ⁺եանընըզտա սաղ
իքէն ՐԱՊՊԱ ՚ասը օլտրնըզ. պէնիմ վէֆաթըմտան
28 սօկրա նէ գատար զիյատէ օլաճագսընըզ: Սրպթլա-
րընըզըն իխթիյարլարընըն ճիւմլէսինի վէ նագզրլա-
րընըզը եանըմա ճէմ՚ էտինիզ, պէն տախի գուլագ-
լարը իշիտիր իքէն պու սէօզլէրի սէօյլէյէյիմ, ՝վէ
29 սէմա իլէ զէմինի անլէրէ շահիտ թուսթայըմ. Զիրա
վէֆաթըմտան սօկրա սիզ մութլագա ⁺ֆէսատա վա-
րըպ՝ սիզէ թէնպիհ էթտիյիմ թարիգտէն սափաճագ-
սընըզ. վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա քէօթիւլիւք իշլէ-
յիպ՝ անը էլլէրինիզին ՚ամէլլէրիյլէ ղազապա կէթիր-
մէքլէ ⁺սօկ կիւնլէրտէ ⁺պէլայա տիչար օլաճաղընըզը
30 պիլիրիմ: Իմտի Մովսէս Իսրայէլին պիւթիւն *ճէ-
մ՚աթը իշիտիր իքէն՝, պու իլահինին սէօզլէրինի
թէմամըյլէ սէօյլէտի:

ՊԱՊ 32

Ալլահրն շէֆգաթ վէ հիստէճինի պէյան իչիւն պիր իլահի: 46 Մովսէսին պու իլահի խուսուսընտա պէնի Իսրայէլէ նասիհաթը: 48 Վա՚տ օլունան տիյարը կէօրմէք իւզրէ Մովսէսին Նաբաւ տաղընա կէօնտէրիլմէսի.

1 -Էյ սէմավաթ, իսթիմա՚ էտինիզ, պէն տախի
սէօյլէյէյիմ.
Զէմին տախի աղզըմընն սէօզլէրինի տինկլէսին:

2 Ղուլագլարընա
——
3 Պ. 4. 26, 30. 19; 31.
28; Մէգ. 50. 4; Եա.
1. 2; Երեմ. 2. 12;
6. 19;

ա Պ. 15. 1։
բ Ղևտ. 23. 34։
գ Պ. 16. 16։
դ Յեսու. 8. 34, 35։ 4 Միւս.
23. 2։ Նէհմ. 8. 1-3,
Վէ. պսալմ։
ե Պ. 11. 2։
զ Մէգ. 78. 6, 7։
է Ա՚տ. 27. 13։ Պ. 34. 5։
ը Ել. 23։ Ա՚տ. 27. 19։
թ Խուր. 33. 9։
ժ 2 Միւս. 7. 12։
ի Խուր. 32. 6։
լ Խուր. 34. 15։ Հաբ.
2. 17։
խ Պ. 32. 15։ Հաբ. 2.
12։ 10. 6, 13։
ծ Հաբ. 2. 20։
կ 2 Թէվ. 15. 2։
հ Պ. 32. 20։ Մէգ. 104
29։ Եա. 8. 17։ 64. 7։
Եզեկ. 39. 23։
ձ Հաբ. 6. 13։
ղ Ա՚տ. 14. 42։
ճ Այ. 17։
մ Այ. 26։
յ Պ. 32. 15։ Նէհմ. 9
25, 26։ Ովս. 13. 6։
ն Այ. 16։
շ Այ. 17։
ո Ամովս. 5. 25, 26։
չ Ովս. 5. 3։ 13. 5, 6։
պ Այ. 14։
ջ Այ. 7։ Ցեւս. 1. 6։
ռ Այ. 9։
ս Պաղ 4 Միւս. 22. 8։
վ Այ. 19։
տ Պ. 9. 24։ 32. 20։
ր Խուր. 32. 9։ Պ. 9. 6։
ց Պ. 30. 19։ 32. 1։
ւ Պ. 32. 5։ Հաբ. 2. 19։
Ովս. 9. 9։
փ Թէք. 49. 1։ Պ. 4. 30։
ք Պ. 28. 15։
օ Ել. 19։
ֆ Պ. 9. 24։ 32. 20։
* ՚Իպր. ճէմ՚աթընըն

Digitized by Google

2 [b]Թա՛լիմիմ եաղմուր կիպի տամլայաճագ,
Քէլամըմ չէյ կիպի տիւշէճէ՛ք տիր.
[c]Զիմէն իւզէրինէ եավաշ եաղմուր,
Վէ օթ իւզէրինէ պօլ եաղմուր կիպի [d]ելեճեհ-ոէ:
3 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ իսմինի ի՛լան էտէրիմ.
[e]Ալլահրմըզա թա՛զիմ էտինիզ:
4 [f]Օ Գայա տըր, [g]ֆի՛իլի քեամիլ տիր.
Զիրա [h]ճիւմլէ թարիգլէրի ՚ատալէթ տիր.
[i]Սատըգ վէ [j]զուլմտան միւպէրրա Ալլահ տըր,
՚Ատիլ վէ հագգ օլան Օ տըր:
5 [k]Անլէր ֆասիտ օլտըլար, ՚այպլարը անըն էվլա-
տընա ՚ա՛իտ տէյիլ տիր.
Պիր [l]էյրի վէ ՚աքսի նէսլ տիր:
6 Էյ սէֆիհ վէ ՚ագըլսըզ գավմ,
[m]ՐԱՊՊԱ էտա էթտիյինիզ պո՞ւ մը տըր.
[n]Սէնին փէտէրին վէ [o]Սահիպին,
[p]Սէնի խալգ էտիպ՝ վիճուտէ կէթիրէն Օ տէյի՞լ մի տիր:
7 Գատիմ կիւնէէրի խաթըրընդա կէթիր,
՚Ասրլարըն սէնէլէրինի միւլահազա էյլէ.
[q]Փէտէրիհնտէն սիւ՛ալ էթ, սանա հիքեայէ էթսին.
Իխթիյարլարրնկտան [r]է-՛ւ-էր, սանա սէօյլէսինլէր:
8 Միւթա՛ալ [s]միլլէթլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ [t]ե-ոէ
թագսիմ էտիպ՝
[u]Պէնի ատէմի թէֆրիգ էթտիյինտէ,
Պէնի Իսրայէլ ՚ատէտի հիսապընճա,
Գավմլարըն հուտուտրնը թա՛եին էյլէտի:
9 Զիրա [v]ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի քէնտի գավմը տըր.
Յակոբ՝ միրասընըն գըսմը տըր:
10 Անը [w]պէեապան եէրտէ,
Վէ խալի վէ գօրգունճ պէրրիյէտէ պուլտու,
Անը իհաթէ վէ [x]թէրպիյէ էթտի,
Վէ [y]կէօզիւնիւն պէպէյի կիպի անը մուհաֆազա
էյլէտի:
11 [z]Գարթալ քէնտի եուվասընը թահրիք էտիպ՝
Եավրուլարը իւզէրինտէ թէփրէնտիյի,
Վէ գանատլարընը եայարագ
Անլէրի ալրպ գանատլարը իւզէրինտէ կէօթիւրտիւ-
յիւ կիպի,
12 Եալընըզ ՐԱՊՊ անա հատի օլտու,
Վէ անըն իլէ պէրապէր ղարիպ պիր իլահ եօգ իտի:
13 [a]Անը եէրին եիւքսէ՛ք մահալլարընա չըգարտը,
Քի թարլա մահսուլաթը եէյէ,
Վէ անա [b]գայատան պալ,
Վէ չագմագ թաշընտան եաղ էմզիրթտի:
14 Ինէ՛ք եաղը վէ գօյուն սիւտիւ,
Գուզուլարընն վէ Բասան գօչլարընըն վէ թէ՛քէլէրին
եաղընը,
Վէ [c]պուղտայըն ա՛լասընը եէ-ոէ,
Վէ Կիւզիւմ գանը օլան շէրապ իչտին:
15 Վէ *Յեսուրուն սէմիրինճէ [d]թէփտի.
(՛Սէմիրտին, գալընլաշտըն, եաղ պաղլատըն.)
Վէ [e]անը խալգ էտէն Ալլահը [f]թէրք,
Վէ [g]խէլասընըն Գայասընը թահգիր էյլէտի:
16 Անը էճնէպի եէ-հ-ւէ ՚ղայրէթէ կէթիրտիլէր
Մէ՛քրուհաթլէ անը ղազապա կէթիրտիլէր:
17 Ալլահտան իսէ [h]ճիննլէրէ,
Քէնտիլէրինին պիլմէտիքլէրի,
Եէնի վէ եագընտա զուհուր էտէն,
Վէ էճտատընըզըն գօրգմատրգլարը իլահլարա զէպհ
էթտիլէր:
18 [i]Սէնի վիճուտէ կէթիրէն Գայայը խաթըրտան
չըգարտըն,
՚Սէնի խալգ էտէն Ալլահը ունուԹտըն:
19 ՐԱՊՊ տախի կէօրտիւ,
[j]Վէ օղուլլարը վէ գըզլարը [k]է-ոէ ղազապա կէթիր-
տիքլէրի իչիւն
Ա-ե-ոէ նէֆրէթ էյլէտի:
20 Վէ տէտի քի՝ [l]Տիտարըմը անլէրտէն սէթր էտէյիմ՛,
՚Ագրպէթլէրի նէ օլաճաղընը կէօրէյիմ՛,
Զիրա անլէր էյրի պիր նէսլ,
Վէ [m]վէֆասըզ էվլատ տըրլար:
21 [n]Իլահ օլմայանլարլէ պէնի ղայրէթէ կէթիրտիլէր,
[o]փուլթլարընյլէ ղազապա կէթիրտիլէր.
[p]Պէն տախի անլէրի գավմ օլմայանլէ ղայրէթէ կէ-
թիրէճէյիմ՛,
Վէ ֆէհմսիզ պիր թա՛իֆէ իլէ ղազապա կէթիրէճէյիմ՛:
22 Զիրա [q]ղազապընմտան աթէշ թուլթուշտու,
Վէ էն տէրին հավիյէյէ գատար եանաճագ.
Վէ զէմին իլէ մահսուլընը թէլէֆ էտէճէ՛ք,
Վէ տաղլարրն թէմէլլէրինի թուլթուշտըրաճագ տըր:
23 [r]Իւզէրլէրինէ պէլալար եըղաճաղըմ՛,
Հէչի [s]օգլարըմը անլէրէ գարշը սարֆ էտէճէյիմ՛:

[a] Ես. 55.10,11; 1 Կոր. 3. 6-8:
[b] Մէզ.72.6; Միք.5.7:
[c] 1 Թէվ. 29. 11:
[d] 2 Միւլ. 22.3; 23. 3; Մէզ. 18. 2, 31, 46; Ամբ. 1. 12:
[e] 2 Միւլ. 22. 31:
[f] Դան 4.37; Վահ.15.3:
[g] Երեմ. 10. 10:
[h] Յոբ. 34. 10; Մէզ. 92. 15:
[i] Պ. 31. 29:
[j] Մատթ.17.16; Ղուկ. 9. 41; Փիլ. 2. 15:
[k] Մէզ. 116. 12:
[l] Ես. 63. 16:
[m] Մէզ. 74. 2; [44. 2:
[n] Այ. 15; Ես. 27. 11:
[o] Խուր. 13. 14; Մէզ. 44. 1; 76. 3, 4:
[p] Զաք. 9. 2; Ա՛մալ. 17. 26:
[q] Թէք. 11. 8:
[r] Խուր. 15. 16; 19.5; 1 Միւլ. 10. 1; Մէզ. 78. 71:
[s] Պ. 8. 15; Երեմ. 2.6; Ովս. 13. 5:
[t] Պ. 4. 36:
[u] Մէզ. 17. 8; Էմս. 7. 2; Զաք. 2. 8:
[v] Խուր. 19.4; Պ.1. 31; Ես. 31.5; 46. 4; 63. 9; Ովս. 11. 3:
[w] Պ. 33. 29; Ես. 58. 14; Եզեկ. 36. 2:
[x] Յոբ. 29. 6; Մէզ. 81. 16:
[y] Մէզ.81.16; 147.14:
[z] Թէք. 49. 11:
[a] Ես՝ Իսրայէլ; Պ. 33. 5, 26; Ես. 44.2:
[b] Պաղ 1Միւլ. 2. 29:
[c] Պ. 31. 20; Նէեմ. 9. 25; Մէզ. 17. 10; Երեմ. 2. 7; 5. 7, 28; Ովս. 13. 6:
[d] Այ. 6; Ես. 51. 13:
[e] Պ. 31. 16; Ես. 1. 4:
[f] 2 Միւլ. 22.47; Մէզ. 89. 26; 95. 1:
[g] 3 Միւլ.14.22; 1Կոր. 10. 22:
[h] Դէւ. 17. 7; Մէզ. 106. 37; 1 Կոր. 10. 20; Վահ. 9. 20:
[i] Ես. 17. 10:
[j] Երեմ. 2. 32:
[k] Հաբ. 2. 14:
[l] Ես. 1. 2:
[m] Պ. 31. 17:
[n] Ես. 30. 9; Մատթ. 17. 16:
[o] Այ. 16; Մէզ. 78.58:
[p] 1 Միւլ.12.21; 3Միւլ. 16.13, 26; Մէզ. 31. 6; Երեմ. 8. 19; 10. 8; 14. 22; Յովել.2.8; Ա՛մալ. 14. 15:
[q] Հպր. պաթըլ չէյլէրլէ [19:
[r] Ովս. 1. 10; Բօմ. 10.
[s] Երեմ. 15. 14; 17. 4; Մէկաս. 4. 11:
[t] Ես. 26. 15:
[u] Մէզ. 7.12,13; Եզեկ. 5. 16:

Digitized by Google

24 Անլըգտան թէլէֆ,
Վէ [ր]հիմմա վէ շէտիտ թա՛ունլէ մահվ էտիլէճէքլէր.
Պէն տախի [ա]նլէրէ ճանվէրլէրին տիշլէրինի
Վէ թօփրագտա սիւրիւնէնլէրին զէհրինի կէօն-
տէրէճէյիմ:
25 [բ]Տըշարըտան գըլըճ,
Վէ իչէրիտէն տէհշէթ,
Նէվճիվան իլէ պաքիրէյի,
Մէմէ էմէն մա՛սում իլէ փիրի թէլէֆ էտէճէք տիր:
26 [գ]ՐԱՊՊ պու շէյլէրին ճիւմլէսինի եափմատը,
Եիւճէ էլիմիզ [դ]-է-ը՝ տէյէրէք,
Տիւշմէնին իղզապընտան,
Վէ խասիմլէրին ինքեարընտան գօրգմասա իտիմ,
27 [ե]Անլէրի հէր թարաֆա տաղրտայրմ,
Վէ ատէմլէր արասընտան իսմլէրինի մահվ էտէյիմ՝
տէր իտիմ:
28 Զիրա անլէր թէտպիրտէն մահրում պիր միլլէթ տիր.
[զ]Վէ անլէրտէ ֆէհմ եօգ տըր:
29 [է]Քեաճքի՛ ՚ագիլ օլուպ՝ պունու ակլայա իտիլէր,
[ը]Ագրպէթլէրինի տիւշինէ իտիլէր:
30 Անլէրին Գայասը [թ]անլէրի սաթմամըշ,
Վէ ՐԱՊՊ անլէրի թէսլիմ էթմէմիշ օլսա իտի,
[ժ]Պիր նէֆէր պիկ նէֆէրի նա՛սըլ թա՛գիպ էթմիշ,
Վէ իքի նէֆէր օն պիկ նէֆէրի նա՛սըլ գաչըրմըշ օ-
լուր իտի:
31 Զիրա [ի]անլէրին գայասը պիզիմ Գայամըզ կիպի տէ-
յիլ տիր,
[ժա]Վէլէվ տիւշմէնլէրիմիզ հաքիմ օլսա:
32 Զիրա [իա]անլէրին ասմասը Սոդոմ ասմասընտան,
Վէ Գոմոր թարլալարընտան,
Վէ իւզիւմլէրի զէհրլի իւզիւմ տիր,
Սալգըմլարը աճը տըր.
33 Անլէրին շէրապը [իբ]էժտէրլէր աղուսը,
Վէ [իգ]էնկէրէքլէրին հէլաք էտիճի զէհրի տիր:
34 Պու շէյ [իդ]եանըմտա մահֆուզ,
Վէ մախզէնլէրիմտէ միւհրլէնմիշ տէյի՛լ մի տիր:
35 [իե]Ինթիգամ վէ ճէզա պէնիմ տիր,
Վագթընտա այագլարը գայաճագ տըր.
Զիրա անլէրին հէլաք [իզ]կինու եագընն տըր,
Վէ անլէրէ իսապէթ էտէճէք շէյլէր ՚աճլէ էթ-
մէքտէ տիր:
36 Զիրա գուվվէթ զա՛իլ օլտըղընը,
Վէ [իէ]էսիր եա ազատ գալմատըղընը կէօրտիւյիւնտէն
[իը]ՐԱՊՊ գավմընա հիւքմ էտէճէք,
[իթ]Գուլլարընա մէրհամէթ էյլէյճէք տիր:
37 Գուրպանլարընըն եաղընը եէյէն,
Վէ մէշրուպաթ թագտիմէլէրինին շէրապընը իչէն,
38 [իժ]Սըղընտըգլարը գայա օլան իլահլարը նէ՞րէտէ տիր.
Գալգընըլար, սիզէ եարտըմ էթսինլէր.
Սիզի հիմայէ էթսինլէր՝ տէյճէք տիր:
39 Հալա կէօրիւնիւզ քի պէն, [իի]պէն Օ ԻՄ,
Վէ [իժա]պէնտէն ղայրի Ալլահ եօգ տըր.
[իժբ]Պէն էօտիւրիւրիմ վէ տիրիլտիրիմ,
Եարալարըմ վէ շիֆա վէրիրիմ.
Վէ պէնիմ էլիմտէն գուրթարան եօգ տըր:
40 [իժգ]Զիրա էլիմի սէմայա տօղրու գալտըրըպ տէրիմ քի,
Իլէէպէտ Հայյ օլան պէն իմ.
41 [իժդ]Եկէր շիմշէք կիպի օլան գըլըճըմը պիլէրսէմ,
Վէ [իժե]հիւքմիւ էլիմէ ալաճագ օլուր իսէմ,
Տիւշմէնլէրիմտէն ինթիգամ ալաճաղըմ,
Վէ պանա պուղզ էտէնլէրին ճէզասընը վէրէճէյիմ:
42 Մագթուլլէրին վէ էսիրլէրին գանըյլէ,
Վէ [իժզ]տիւշմէնլէրին սէրտարլարընըն պաշընտան
[իժէ]Օգլարըմը գանէ մէսթ էտէճէյիմ,
Վէ գըլըճըմ էթ եէյճէք տիր:
43 Էյ թա՛իֆէլէր, [իժը]անըն գավմը էլէ մէսրուր օլունըզ.
Զիրա [իժթ]գուլլարընըն գանընըն ինթիգամընը ալըպ՝
[իժժ]Տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալարագ,
[իժի]Տիյարընա վէ գավմընա քէֆարէթ էտէճէք տիր:
44 Վէ Մովսէս, Յեսու իպն ի Նաւէ քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր օլտըղը հալտէ, կէլիպ գավմ իշիտիր իքէն՝
45 պու իլահինին ճիւմլէ սէօզլէրինի սէօյլէտի: Վէ Մով-
սէս պիւթիւն Իսրայէլէ պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի
46 սէօյլէմէյի թէմամ էթտիքտէ, անլէրէ տէտի քի, [իլ]Պու
կիւն սիզէ շէհատէթ էթտիյիմ՝ հէփ սէօզլէրէ էյի տիգ-
գաթ էտինիզ, վէ պու շէրի՛աթըն սէօզլէրինինն քեաֆ-
ֆէսինի հրֆզ ու իճրա էթմէլէրի իչիւն էվլատընըզա
47 էմր էյլէյինիզ: Զիրա պու սիզին իչիւն պաթըլ պիր
էմր օլմայըպ՝ [իլա]անճագ հայաթընըզ տըր. վէ թէմէլ-
լիւք էթմէք իչիւն Յորդանանտան կէչէճէյինիզ եէր
իւզերինտէ պու էմր վասըթասըյլէ ՚էօմրիւնիւզ ու-
զուն օլաճագ տըր:
48 [իլբ]Վէ հէման օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ Մովսէսէ խիթապէն
49 տէտի քի, Իշպու [իլգ]Աբարիմ տաղընա, եա՛նի Մովաբ

[ր] Ամբ. 3. 5։
[ց] Ղեւ. 26. 22։
[ւ] Մէբա. 1.20։ եզեկ.7. 15։ 2 Կոր. 7. 5։
[փ] Մէզ. 140. 8։
[ք] եզեկ. 20. 13,14,23։
[օ] Ես. 27. 11։ երեմ. 4. 22։
[ֆ] Պ. 5. 29։ Մէզ. 81. 13։ 107. 43։ Ղուկ. 19. 42։
[ա] Ես.47.7։ Մէբա.1.9։
[բ] Մէզ. 44.12։ Ես.50. 1։ 52. 3։
[գ] Ղեւ. 26. 8։ Ցես. 23. 10։ 2 Թէվ. 24. 24։ Ես. 30. 17։
[դ] 1 Միւլ. 2. 2։
[ե] 1 Միւլ. 4. 8։ երեմ. 40. 3։
[զ] Ես. 1. 10։
[է] Մէզ. 58. 4։
[ը] Մէզ. 140. 3։ Բօմ. 3. 13։
[թ] Յոբ. 14. 17։ Երեմ. 2. 22։ Ովս. 13. 12։ Բօմ. 2. 5։
[ժ] Մէզ. 94. 1։ Բօմ. 12. 19։ Ւհպր. 10. 30։
[ի] 2 Պետ. 2. 3։
[իա] 3 Միւլ. 14. 10։ 21. 21։ 4 Միւլ. 9. 8։ 14. 26։
[իբ] Մէզ. 135. 14։
[իգ] Հաբ. 2. 18։ Մէզ. 106. 45։ երեմ. 31. 20։ Յովէլ. 2. 14։
[իդ] Հաբ. 10. 14։ երեմ. 2. 28։
[իե] Մէզ. 102. 27։ Ես. 41. 4։ 48. 12։
[իզ] Պ. 4. 35։ Ես. 45. 5, 18, 22։
[իէ] 1 Միւլ. 2.6։ 4 Միւլ. 5.7։ Յոբ.5.18։ Մէզ. 68. 20։ Ովս. 6. 1։
[իը] Թէք. 14. 22։ Խուր. 6. 8։ Ա՛տ. 14. 30։
[իթ] Ես. 27. 1։ 34. 5։ 66. 16։ եզեկ. 21. 9, 10, 14, 20։
[իժ] Ես. 1. 24։ Նաւ.1.2։
[ի] Յոբ. 13. 24։ երեմ. 30. 14։ Մէբա. 2. 5։
[իա] երեմ. 46. 10։
[իբ] Բօմ. 15. 10։
[իգ] Վահ. 6. 10։ 19. 2։
[իդ] Այ. 41։
[իե] Մէզ. 85. 1։ [40. 4։
[իզ] Պ.6.6։ 11.18։ Եզեկ.
[իէ] Պ. 30. 19։ Ղեւ. 18. 5։ Էմս. 3. 2, 22։ 4. 22։ Բօմ. 10. 5։
[իը] Ա՛տ. 27. 12, 13։
[իթ] Ա՛տ. 33. 47, 48։ Պ. 34. 1։

Digitized by Google

տիյարընտա վագը՝ վէ երիքով գարշըսընտա օլան
Նաբաւ տաղընա չըգ, վէ պէնի Իսրայէլէ միւլք իչիւն
50 վէրտիյիմ Քանան տիյարընա նազար գըլ, Վէ ՚գա-
րընտաշընկ Ահարոն Հովր տաղընտա վէֆաթ էտիպ
գավմընա միւնզամմ օլտրդր կիպի, սէն տախի չրգտը-
ղընն տաղտա վէֆաթ էտիպ գավմընկա միւնզամմ օլա-
51 սըն. Զիրա պէնի Իսրայէլ արասընտա Յին պէրրիյէ-
սինտէ՝ Կադեսին Մէրիպա սուլարընտա ՚պանա՚իսեան
էտիպ՝ ՚պէնի Իսրայէլ արասընտա պէնի թագտիս էթ-
52 մէտինիզ: ՚Իմտի օլ տիյարը գարշըտան կէօրէնէքսին.
ամմա պէնի Իսրայէլէ վէրտիյիմ տիյարա կիրմէյէ-
ճէքսին:

ՊԱՊ 33

Ալլահրն 'ազամէթի, 6 վէ Մովսէսին օն իքի սըյթլարըն հէր պիրինէ պէրճէքէթ օգումասը, 26 Իսրայէլին միւպարէք հալի:

Վ է -Ալլահ ատէմի Մովսէսին քէնտի վէֆաթընտան էվվէլ պէնի Իսրայէլէ օգուտրդր ՚պէրէքէթ պու
2 տըր: Իմտի տէտի քի՝
՚ՐԱՊՊ Սինատան կէլտի,
Վէ անլէրէ Սէիրտէն զուհուր էյլէտի,
Փառան տաղընտան թէճէլլի էթտի,
՚Օն պինկլէրճէ մուգատտէսլէր իլէ կէլտի.
Անլէրէ Անըն սաղ էլինտէն շէրի՚աթրն աթէշի ւէ՚ՒԸ:
3 Պէլի, ՚իմմէթլէրի սէվէր,
՚Մուգատտէսլէրինին քեաֆֆէսի սէնին էլինտէ տիր.
Անլէր տախի ՚այագլարընկըն եանընտա օթուրդրլար
Վէ ՚սէօզլէրինկի գապով էտէրլէր:
4 ՚Մովսէս Յակոբ ճէմ՚աթընա պիր միրաս,
՚Պիզէ պիր շէրի՚աթ թէպլիղ էյլէտի:
5 Վէ գավմրն րէ՚իսլէրի
Իսրայէլին սրպթլարը իլէ թէճէմմիւ՚ էթտիքլէրինտէ,
Օ ՚Յեսուրունտա ՚մէլիք իտի:
6 Ռուբէն եաշասրն վէ էօլմէսին,
Վէ անրն ատէմլէրի ազ օլմասրն:
7 Վէ Յուդա հագգընտա շունու սէօյլէտի.
Եա ՐԱՊՊ, Յուդանրն սէսինի տինկլէ,
Վէ անը քէնտի գավմընա կէթիր.
՚Էլլէրի քէնտիսինէ քեաֆի օլսուն,
Վէ ՚տիւշմէնլէրի՚ալէյհինտէ սէն անա եարտըմճը օլ:
8 Վէ Ղեւի հագգընտա տէտի քի՝
՚Սէնին Թումիմ՚ վէ Ուրիմին ՚Մասսատա թէճրիպէ
Վէ Մէրիպա սույընտա միւնազա՚ա էյլէտիյինկ թագվա
սահիպի ատէմինտէ օլսուն:

Ը Ա՚տ. 20. 25,28; 33. 38; [14:
Ժ Ա՚տ. 20. 11-13; 27.
Ի Պագ Ղեւ. 10. 3:
Լ Ա՚տ. 27.12; Պ.34.4:
— Մէգ. 90, սէրքէլամ:
Ծ Թէք. 49. 28:
Ձ Խուր.19.18,20; Հաբ. 5.4,5; Ամբ. 3. 3:
Ղ Պագ Մէգ. 68. 17; Դան. 7. 10; Ա՚մալ. 7. 53; Գաղ. 3. 19; ՚Իպր. 2. 2; Վահ. 5. 11; 9. 16:
Խ Խուր. 19. 5; Պ. 7. 7, 8; Մէգ. 47. 4; Ովս. 11. 1; Մաղ. 1. 2:
Ծ Պ. 7. 6; 1 Միւլ. 2. 9; Մէգ. 50. 5:
Կ Ղուկ. 10. 39; Ա՚մալ. 22. 3:
Հ Էմս. 2. 1:
Ձ Մէգ. 119. 111:
Ղ Յովհ. 1. 17; 7. 19:
Ճ Պ. 32. 15:
Մ Պագ Թէք. 36. 31; Հաբ. 9. 2; 17. 6:
Յ Թէք. 49. 8:
Ն Մէգ. 146. 5:
Շ Ամբ. 3. 6:
Ո Խուր. 3. 2,4; Ա՚մալ. 7. 30,35:
Չ Թվր. 49. 25:
Պ Թվր. 49. 26:
Ջ 1 Թվ. 5. 1:
Ռ Ա՚տ. 23. 22; Մէգ. 92. 10; [44. 5:
Ս 3 Միւլ. 22. 11; Մէգ.
Վ Թէք. 48. 19:

90 քի պապասը վէ անասը հագգընտա՝
Անը կէօրմէտիմ՚ տէտի,
՚Վէ գարնտաշլարընը թանըրմատը, վէ օղուլլարընը պիլմէտի,
Անճագ ՚սէնին քէլամընը հրֆզ վէ ՚ահտընը վիգայէ էթտիլէր:
10 ՚Յակոբա սէնին ահքեամընը,
Վէ Իսրայէլէ շէրի՚աթընը թա՚լիմ էյլէյէճէք.
Վէ ՚սէնին հուզուրընտա պուխուր,
՚Վէ մէզպահրնկն իւզէրինտէ մուհրագալար թագտիմ էտէճէքլէր տիր:
11 Եա ՐԱՊՊ, անրն գուվվէթինի միւպարէք գրլ,
Վէ ՚էլլէրինին ՚ամէլինի գապով էյլէ.
Անա գարշը այագլանանլարընն վէ անա պուզղ էտէնլէրին պէլլէրինի գընր,
Քի արթըզ գալգմայալար:
12 Բենիամին հագգընտա՝
ՐԱՊՊԸՆ սէվկիւլիւսիւ էմնիյէթ իւզրէ անրն եանընտա սաքին օլաճագ,
Օ տախի անը տա՚իմա մուհաֆազա էտէճէք,
Վէ անրն *օմուզլարը արասընտա սաքին օլաճագ տրր՝ տէտի:
13 Վէ Յովսէփ հագգընտա տէտի քի
Կէօյիւն նի՚մէթի վէ ՚չիյ իլէ,
Վէ աշաղրտա եաթան տէրեալարլէ,
14 Վէ կիւնէշին հուսուլա կէթիրտիյի նէֆիս նի՚մէթլէրլէ,
Վէ այլարրն եէթիշտիրտիյի նէֆիս նի՚մէթլէրլէ,
15 Վէ ՚գատիմ տաղլարրն նէֆիս նի՚մէթլէրիյլէ,
Վէ ՚էպէտի պայըրլարրն նէֆիս նի՚մէթլէրիյլէ,
16 Վէ զէմին վէ անտէ պուլունանրն քեաֆֆէսինին նէֆիս նի՚մէթլէրիյլէ,
՚Վէ չալըտա սաքին օլանրն րիզասրյլէ,
՚Անրն տիյարը ՐԱՊՊ թարաֆընտան պէրէքէթլէնսին.
Պ...ՒԼ՚Յովսէփին պաշընա,
Վէ պիրատէրլէրինին միւմթազրընն պաշը իւզէրինէ կէլսին:
17 Սրղրրընն ՚իլք տօղանը ՚ՒՒ զիյնէթի վար.
Վէ պույնուզլարը ՚եապան սրղրրը պույնուզլարը տրր.
՚Անլէրլէ գավմլարը զէմինին միւնթէհասընա տէյին սիւրէճէք տիր.
՚Եփրեմին օն պինկլէրի,
Վէ Մանասէնին պինկլէրի պունլար տրր:
18 Վէ Զաբուլոն հագգընտա

Ի Խուր. 28. 30;
Հ Խուր. 17. 7; Ա՚տ.20. 13; Պ. 8. 2,3,16; Մէգ. 81. 7;
Յ Խուր. 32. 26-28;
Ն Պագ Երեմ. 18. 18; Մաղ. 2. 5,6;
Շ Ղեւ. 10. 11; Պ. 17. 9-11; 24. 8; Եզեկ. 44.23,24; Մաղ.2.7;
Ո Խուր. 30. 7,8; Ա՚տ. 16.40; 1 Միւլ.2.28; Ղեւ.1.9,13,17; Մէգ. 51.19; Եզեկ.43.27;
Չ 2 Միւլ. 24.23; Մէգ. 20. 3; Եզեկ. 20. 40, 41; 43. 27;
Պ Ղեւ. 1. 11; Պ. 17. 9-11; 24. 8; Եզեկ. 44.23,24; Մաղ.2.7;
Ջ ԵՒՈՒ՚ հուտուտը
Ռ Թէք. 27. 28;
Ս Թէք. 49. 26;

Digitized by Google

ե Էյ Զաբուղոն, չըգըշընկտա,
Վէ սէն, էյ Իսաքար, չատըրլարընկտա մէսրուր օլունըզ։
19 Գավմլարը տաղա տա՛վէթ էտիպ՝
Օրատա ժսալահ գուրպանլարը զէպհ էտէճէքլէր.
Զիրա տէնիզլէրին ֆէյզինի
Վէ գումտա կէօմիւլիւ տէֆինէլէրինի էմէճէքլէր՝ տէտի։
20 Վէ Գադ հագգընտա՝
ժԳադը կէնիշլէտէն միւպարէք օլսուն.
Տիշի արսլան կիպի օթուրուր,
Գօլ իլէ պաշը փարչլէր։
21 Վէ ժքէնտինէ իլք միւքիւ ինթիխապ էթտի,
Զինքի շէրի՛աթ գօյան թարաֆընտան օլան հիսսէ տախի մահֆուզ օլտու.
Վէ ժգավմըն րէ՛իսլէրի իլէ կէլտի,
Վէ Իսրայէլ իլէ պէրապէր ՐԱՊՊԸՆ հագգընը
Վէ ահ՛քեամընը իճրա էյլէտի՝ տէտի։
22 Դան հագգընտա տէտի քի՝
Դան արսլան եավրուսը տըր.
ժԲասանտան աթլայաճագ տըր։
23 Վէ Նեփթաղիմ հագգընտա տէտի քի՝
Նեփթաղիմ ժիհսանտան թօզ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ պէրէքէթինտէն մէմլու օլուպ՝
ժՂարպ իլէ ճէնուպը թէմէլլիւք էտէճէք տիր։
24 Վէ Ասեր հագգընտա տէտի քի՝
ժԱսեր՝ օղուլլարըյլէ միւպարէք օլսուն,
Գարնտաշլարընա մագպուլ օլուպ՝
ժԱյաղընը եաղըն իչինէ պաթըրսըն։
25 Այագ գապլարընկ ժտէմիր վէ պագըր օլուպ՝
Գուվվէթինկ՝ կիւնլէրինկ գատար օլսուն։
26 ժՅեսուրունըն ժԱլլահընըն միսլի եօգ տըր.
ժԱնա իմտատ իչինն սէմավաթ իւզէրինէ,
Վէ ճէլալընյլէ պուլութլար իւզէրինէ պինէր։
27 Գատիմ Ալլահ ժփէնակեահ տըր.
Վէ ժէէ ալթընտան էպէտի պազուպար վար
Վէ ժտիւշմէնի սէնին էօնիւնտէն թարտ էտէճէք,
Վէ՝ Ա՛ռ հէլաք էթ՝ տէյէճէք տիր։
28 Վէ ժԻսրայէլ էմնիյէթ իւզրէ եալընըզ իգամէթ էտէճէք.
ժՅակոբընը չէշմէսի պուղտայ վէ շէրապ տիյարընտա օլաճագ,
ժԿէօքլէրինտէն տախի չիյ տամլայաճագ տըր։
29 ժԷյ Իսրայէլ, նէ միւպարէք սին.
Էյ ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էթտիյի գավմ, ժսէնին միսլին քի՞մ տիր.

ե Թէք. 49. 13-15։
– Ես. 2. 3։
ը Մէզ. 4. 5։
թ Պագ Յես. 13. 10, վէ ղայրի։ 1 Թէվ. 12. 8, վէ ղայրի։ [ղայրի։
ժ Ա՛տ. 32. 16,17, վէ
ի Յես. 4. 12։ [27։
լ Յես.19. 47։ Հաք.18. 104. 3։ Ամբ. 3. 8։
խ Թէք.49. 21։ [ղայրի։
ծ Պագ Յես. 19. 32, վէ
կ Պագ Թէք. 49. 20։
հ Պագ Յոբ. 29. 6։
ձ Պ. 8. 9։
ղ Պ. 32. 15։
ճ Խուր. 15. 11։ Մէզ. 86. 8։ Երեմ. 10. 6։
մ Մէզ. 68. 4, 33, 34։
յ Մէզ. 115. 9-11։
ն 2 Մի՛ւլ. 22.45։ Մէզ. 18.44։ 66.3։ 81.15։
շ Պ. 32. 13։ —— Ա՛տ. 27.12։ 33. 47։ Պ. 32. 49։
ո Թէք. 14. 14։
չ Պ. 11. 24։
պ Հաբ. 1. 16։ 3. 13։
ջ 2 Թէվ. 28. 15։
ռ Պ. 3. 27։
ս Թէք. 12. 7։ 13. 15։ 15.18։ 26.3։ 28.13։ [2։
վ Պ. 3. 27։ 32. 52։
տ Պ. 32. 50։ Յես. 1. 1, 2։
ր Յուդ. 9։
ց Պ. 31. 2։
ւ Պագ Թէք. 27. 1։ 48 10։ Յես. 14. 10. 11։
փ Պագ Թէք. 50. 3,10։ Ա՛տ. 20. 29։
ք Ես. 11. 2։ Դան. 6. 3։
և Ա՛տ. 27. 18,23։
օ Պ. 4. 34։ 7. 19։
ֆ Խուր. 33. 11։ Ա՛տ. 12. 6,8։ Պ. 5. 4։
ն Պագ Պ. 18. 15, 18։

ժՍէնին իմտատընըն գալգանը վէ միւզաֆֆէրիյէթինկին գըլըճը 0 տըր.
ժՏիւշմէնլէրինկ սէնին հուզուրընտա ալչագլանաճագլար,
Սէն ժտախի անլէրին եիւքսէք եէրլէրինի այագ ալթընա ալաճագսըն։

ՊԱՊ 34

Մովսէսին Նաբաւ տաղընտան Քանանը կէօրմէսի, 5 վէ Քաճաք վէ տէֆնի, վէ միւտտէթ ի Էօմրիւ, 8 վէ գավմըն մաճէմի։ 9 Մովսէսին եէրինէ Յեսուընըն կէչմէսի։ 10 Մովսէս հագգընտա մէտհիյէ։

Վէ Մովսէս Մովաբ սահրալարընտան ժՆաբաւ տաղընա Երիքով գարշընտա օլան Փասգանըն թէփէսինէ չըգտը. վէ ՐԱՊՊ՝ ժԴանա գատար պիւթիւն
2 Գաղաադ տիյարընը, Վէ պիւթիւն Նեփթաղիմ վէ Եփրեմ իլէ Մանասէ տիյարընը, վէ ժղարպ տէնիզինէ
3 տէյին պիւթիւն Յուդա տիյարընը, Վէ ճէնուպ իլէ ժԽուրմալընգ շէհրի օլան Երիքով տէրէսինին օվասընը
4 թա Սեգովբա տէյին ժանա կէօսթէրտի։ Վէ ՐԱՊՊ անա՝ ժԱբրահամ, Իսահակ վէ Յակոբա՝ Անը սէնին նէսլինէ վէրէճէճիմ՝ տէյէրէք, եէմին էթտիյիմ տիյար պու տըր. պէն անա ժկէօզլէրինկլէ նազար էթտիրտիմ, ամմա օրայա կէչմէյէճէքսին՝ տէտի։
5 ժԻմտի ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէս օրատա Մովաբ
6 տիյարընտա ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ վէֆաթ էթտի։ Վէ անը Մովաբ տիյարընտա Բեթփեգովրընը գարշընսընտա վագը՛ տէրէտտէ տէֆնի էթտի. վէ ժթա պու կիւնէ տէյինէ
7 գապրընը քիմսէ պիլմէզ։ ժՎէ Մովսէս վէֆաթ էթտիյինտէ եիւզ եիրմի եաշընտա իտի իսէ տէ, ժկէօզլէրի
8 զա՛իֆլէնմէյիպ՝ տինճլիյի կէչմէմիշ իտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ Մովաբ սահրալարընտա Մովսէս իչիւն ժօթուզ կիւն աղլատըլար. վէ Մովսէս իչիւն աղլատըգլարը մաթէմ կիւնլէրի թէքմիլ օլտու։
9 Վէ Յեսու իպն ի Նաւէ ժհիքմէթը րուհընյլէ մէմլու իտի, զիրա ժՄովսէս էլլէրինի անընն իւզէրինէ գօմուշ իտի. վէ պէնի Իսրայէլ անա իթա՛աթ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էթտիյի կիպի հարէքէթ էթտիլէր։
10 Վէ Մընսըր տիյարընտա Փարաւոն իլէ ճիմլէ գուլլարընա վէ պիւթիւն տիյարընա ՐԱՊՊԸՆ անլէրի իպրաղ էթմէք իչիւն՝ Մովսէսի իրսալ էյլէտիյի ժճիմլէ
11 ժալամէթլէր վէ միւ՛ճիզլէր խուսուսընտա, Վէ անընն Իսրայէլ հուզուրընտա կէօսթէրտիյի գուտրէթլի էլ վէ պէօյիւք հէյպէթլէրին քեաֆֆէսի խուսուսընտա,
12 ժՐԱՊՊԸՆ եիւզ եիւզէ թանըտրդը Մովսէս կիպի ժպիր փէյղամպէր արթըղ Իսրայէլտէ զուհուր էթմէտի։

ե Մէզ. 115. 9-11։
ղ 2 Մի՛ւլ. 22.45։ Մէզ. 18.44։ 66.3։ 81.15։
ը Պ. 32. 13։ —— Ա՛տ. 27.12։ 33. 47։ Պ. 32. 49։
թ Թէք. 14. 14։
ժ Պ. 11. 24։
ի Հաբ. 1. 16։ 3. 13։
լ 2 Թէվ. 28. 15։
խ Պ. 3. 27։
ծ Թէք. 12. 7։ 13. 15։ 15.18։ 26.3։ 28.13։ [2։
կ Պ. 3. 27։ 32. 52։
հ Պ. 32. 50։ Յես. 1. 1, 2։
ձ Յուդ. 9։
ղ Պ. 31. 2։
ճ Պագ Թէք. 27. 1։ 48 10։ Յես. 14. 10. 11։
մ Պագ Թէք. 50. 3,10։ Ա՛տ. 20. 29։
յ Ես. 11. 2։ Դան. 6. 3։
ն Ա՛տ. 27. 18,23։
շ Պ. 4. 34։ 7. 19։
ո Խուր. 33. 11։ Ա՛տ. 12. 6,8։ Պ. 5. 4։
չ Պագ Պ. 18. 15, 18։

Digitized by Google

ՅԵՍՈՒ

ՊԱՊ 1

Մովսէսէ խալէֆ օլմագ իւզրէ Յեսունըն Քա՛ենին։ 3 Վա՛տ օլունան տիյարըն հուտուտը։ 5 Յեսունըն եիւրէքլէնտիրիլմէսի։ 10 Յեսունըն Յորդանանտան կէչմէլէրի իչին գավմը հազըրլամասը. 12 անըն Ռուբէնիլէրէ վէ Գադիլէրէ վէ Մանասէնին նըսֆ ը սրպէքնա վա՛տլարընը տէր խաթըր էձտիրմէսի, 16 անլէրին վա՛տլարը։

Վէ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէսին վէֆաթընտան սօկրա ՐԱՊՊ Մովսէսին [a]խըտմէթքեարը Յեսու իպն ի
2 Նաւէյէ խիճապէն տէտի քի, [b]Գուլըմ Մովսէս վէֆաթ
էթտի, վէ շիմտի գալգ, սէն վէ պու գավմըն քեաֆ-
ֆէսի պու Յորդանանտան անլէրէ, եա՛նի պէնի Իս-
3 րայէլէ վէրտիյիմ տիյարա կէչինիզ։ Մովսէսէ սէօյլէ-
տիյիմ կիպի [c]այաղընըզըն թապանընըն պասաճաղը
4 հէր պիր եէրի սիզէ վէրտիմ՝։ [d]Հուտուտընըզ պէրրի-
յէտէն վէ պու Լիբանանտան պէօյիւք նէհրէ, եա՛նի
Ֆրաթ նէհրինէ գատար, Քետլիլէրին պիւճիւն տի-
յարընը հավի օլարագ, ղարպա տօղրու Պէօյիւք Տէ-
5 նիզէ տէյին օլսուն։ [e]Պիւճիւն միւտտէթ ի՛էօմրիւկտէ
հիչ պիր քիմսէ սանա մուգավէմէթ էտէմէյէճէք տիր.
[f]Մովսէս իլէ օլտըղըմ կիպի [g]սէնին իլէ տախի օլա-
ճաղըմ. [h]սէնի պրագմամ վէ սէնի թէրք էթմէմ։
6 [i]Գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլ. զիրա վէրմէք իչին էճ-
տատլարընա եէմին էթտիյիմ տիյարը սէն պու գավմա
7 միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էտէճէքսին։ Անճագ
գուվվէթլէնիպ ղայէթլէ ճէսուր օլ, [j]քի գուլըմ Մովսէ-
սին սանա էմր էթտիյի պիւճիւն շէրի՛աթը, [k]սաղա եա
սօլա տէօնմէքսիզին հրֆզ ու իճրա էտէսին, թա քի
կիթտիյին եէրլէրին [l]ճիմլէսինտէ մուվաֆֆագ օլա-
8 սըն։ [m]Պու շէրի՛աթ քիթապը աղզընտան այրըլմասըն,
անճագ [n]կէճէ կիւնտիւզ անը միւթալա՛ա էթ, քի անտէ
եագըլմըշ օլան շէյլէրին ճիմլէսինի հրֆզ ու իճրա
էտէսին. զիրա օ զէման եօլրնտա պէրխօրտար օլա-
ճագսըն, վէ օ զէման [o]մուվաֆֆագ օլաճագսըն։
9 [p]Սանա էմր [q]էթմէտիմ մի. գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլ,
[r]խավֆ ու խէշեէթ էթմէ. զիրա կիթտիյին եէրլէրին
ճիմլէսինտէ Ալլահրնգ ՐԱՊՊ սէնին իլէ տիր։
10 Օ զէման Յեսու գավմրնն նագըրլարընա էմր էտիպ,
11 Օրտունըն օրթասընտան կէչէրէք գավմա էմր էտիպ՝
Քէնտինիզէ էրզագ թէտարիգ էտինիզ. զիրա Ալլա-
հընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի տիյարա կիրիպ անը
թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ [s]Իւչ կիւն սօկրա պու Յոր-
դանանտան կէչէճէքսինիզ տէյիւ սէօյլէյինիզ՝ տէտի։
12 Վէ Յեսու Ռուբէնիլէր իլէ Գադիլէրէ վէ Մանասէ-
13 նին նըսֆ ը սրպէքնա խիճապէն տէտի քի, Ալլահը-
նըզ ՐԱՊՊ պու տիյարը սիզէ պախշ էթմէքլէ րահաթ
վէրտի՝ տէյէրէք ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէսին սիզէ էմր
14 էթտիյի [t]քէլամը խաթրա կէթիրինիզ։ Գարըլարընըզ
իլէ չօճուգլարընըզ վէ սիւրիւլէրինիզ Յորդանանըն
պու թարաֆընտա Մովսէսին սիզէ վէրտիյի տիյարտա
15 սաքին օլսունլար։ ՐԱՊՊ պիրատէրլէրինիզէ՝ սիզէ
[u]էէ՞էէ կիպի րահաթ վէրիպ՝ անլէր տախի Ալլահը-
նըզ ՐԱՊՊԸՆ անլէրէ վէրտիյի տիյարը թէմէլլիւք
էտինճէյէ տէյին, սիզ ճիւմլէ գուվվէթի սահիպլէրի,
սիլահլանմըշ օլարագ, պիրատէրլէրինիզին էօնիւ-
տէն կէչիպ անլէրէ եարտըմ էտինիզ. [v]անտէն սօկրա
միւլքիւնիւզ օլան տիյարա տէօնիւպ՝ ՐԱՊՊԸՆ գուլու
Մովսէսին սիզէ Յորդանանըն պէրի, եա՛նի շարգ թա-
րաֆընտա վէրտիյի [w]էէ՞էէ թէմէլլիւք էտէճէքսինիզ։
16 Անլէր տախի Յեսույա ճէվապէն՝ Պիզէ էմր էթտի-
յինկին քեաֆֆէսինի իճրա էտէրիզ, վէ պիզի հէր նէ-
17 րէյէ կէօնտէրիրսէն կիտէրիզ։ Մովսէսի հէր խու-
սուստա տինկէտիյիմիզ միսիլլիւ, սէնի տախի տինկ-
լէրիզ. անճագ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ Մովսէս իլէ օլտըղը
18 կիպի [x]սէնին իլէ տախի օլսուն։ Հէր քիմ քի սէնին
էմրինէ [y]ասը օլուպ՝ անա էթտիյին հէր պիր էմրտէ
սէօզինկիւ տինկլէմէզսէ, գաթլ օլունաճագ տըր. ան-
ճագ սէն գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլասրն՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 2

*Ռախաբ Թարաֆընտան ճասուսլարըն գապուլը. 8 անըն իլէ անլէ-
րին [z]ահտը. 23 անլէրին [a]ավտէթի վէ կէթիրտիքլէրի խապէր։*

Վէ Յեսու իպն ի Նաւէ՝ կիտինիզ, տիյարա վէ
Երիքովա պագընըզ՝ տէյէրէք [b]էէ՞էէ կիզլիճէ թէճէս-
սիւս իչին [c]Սատիմտէն իքի ատէմ կէօնտէրտի. ան-
լէր տախի կիտիպ՝ [d]Ռախաբ իսմինտէ պիր [e]ֆահի-
2 շէնին խանէսինէ կիրէրէք, օրատա գօնտրլար։ Վէ
[f]Երիքով մէլիյինէ՝ Իշթէ պու էճէ պէնի Իսրայէլ թա-
րաֆընտան՝ տիյարը թէճէսսիւս էթմէք իչին պու-
3 րայա ատէմլէր կէլտի՝ տէյիւ խապէր վէրիլտի։ Վէ

[a] Խուր. 24. 13։ Թէս. 1. 38։
[b] Թէս. 34. 5։
[c] Թէս. 11.24։ Գ.14.9։
[d] Թէք. 15-18։ Խուր. 23. 31։ Ա՛տ. 34. 3-12։
[e] Թէս. 7. 24։
[f] Խուր. 3. 12։
[g] Թէս. 31. 8, 23։ Այ. 9,17։ Գ.3. 7։ 6. 27։ Ես. 43. 2,5։ [13. 5։
[h] Թէս. 31. 6,8։ Իպր.
[i] Թէս. 31. 7,23։
[j] Ա՛տ. 27. 23։ Թէս. 31. 7։ Գ. 11. 15։
[k] Թէս. 5. 32։ 28. 14։
[l] Թէս. 29. 9։
[m] Թէս. 17. 18,19։
[n] Մէզ. 1. 2։
[o] Այ. 7։
[p] Թէս. 31. 7,8,23։
[q] Մէզ. 27. 1։ Երեմ. 1. 8։
[r] Գ. 3. 2։ Պագ Թէս. 9. 1։ 11. 31։
[s] Ա՛տ. 32. 20-28։ Գ. 22. 2,3,4։
[t] Գ. 22. 4, վէ դայրի։
[u] Այ. 5։ 1 Միւլ. 20. 13։ 3 Միւլ. 1. 37։
[v] Ա՛տ. 25. 1։
[w] Մ՛ատթ. 1. 5։
[x] Իպր. 11. 31։ Յակ. 2. 25։
[y] Մէզ. 127. 1։ Էմս. 21. 30։
[z] Ա՛տ. 25. 1։
[a] Մ՛ատթ. 1. 5։
[b] Իպր. 11. 31։ Յակ. 2. 25։
[c] Մէզ. 127. 1։ Էմս. 21. 30։

Digitized by Google

Երիքով մէլիյի Ռախաբա ⁻ոռե֊ կէօնտէրիպ տէտի քի՝
Սանա կէլիպ խանէկէ կիրէն ատէմլէրի չըգար. զիրա
անլէր պիւթիւն տիյարը թէճէսիւս էթմէք իչիւն կէ֊
4 տիլէր: ՝Վէ գարը օլ իքի ատէմի ալըպ սագլատըգ֊
տան սօկրա՝ Վագա՛ա օլ ատէմլէր պանա կէլտի,
5 ֆագաթ նէրէտէն օլտըգլարընը պիւմէտիմ. Վէ գա֊
րանլըգտա գափուար գափանաճաղը սըրատա, օլ
ատէմլէր չըգտը, վէ նէրէյէ կիթտիքլէրինի պիւմէմ.
անլէրի չար չապուգ թա՛գիպ էտէնիզ, անլէրէ եէթի֊
6 շիրսինիզ՝ տէտի: ֊Մէրգումէ իսէ, անլէրի տամա չը֊
գարրպ՝ տամըն իւզէրինտէ իսթիֆ էթմիշ օլտըղը
7 քէթէն սափլարը իչինէ սագլամըշ իտի: Պունուն իւ֊
զէրինէ օլ ատէմլէր Յորդանան եօլընտան կէչիտլէրէ
տէյինն անլէրի թա՛գիպ էթտիլէր. վէ թա՛գիպ էտէն֊
լէր չըգտըգլարը կիպի գափույը գափատըլար:
8 Վէ անլէր եաթմազտան էվվէլ մէրգումէ տամա՝
9 եանլարընա չըգտը, Վէ օլ ատէմլէրէ տէտի քի՝ ՐԱՊ֊
ՊԸՆ պու տիյարը սիզէ վէրտիյինի, վէ ֊սիզին հէյ֊
պէթինիզ իւզէրիմիզէ տիւշտիւյինիւ, վէ սիզին սէ֊
պէպինիզտէն պու տիյարըն ճիւմլէ էհալիսի ֊էրիտի֊
10 յինի պիլիրիմ. Զիրա Մըսըրտան չըգտըղընըզ վագըթ՝
էօնիւնիւզտէ ֊Պահր ը Ահմէր սուլարընը ՐԱՊՊԸՆ
նասըլ գուրութտրղընը, վէ ֊Յորդանանըն էօթէ թա֊
րաֆընտա Ամօրիլէրին իքի մէլիյինէ, եա՛նի Սեհոն
վէ Ովգա նէ եափտրղընըզը վէ անլէրի հէլաք էյլէ֊
11 տիյինիզի իշիթտիք: Վէ ֊պո֊նէրէ իշիթտիյիմիզտէ
֊գալպիմիզ էրիտի, վէ սիզին սէպէպինիզտէն արթըգ
հիչ քիմսէտէ ճան գալմատը. զիրա ֊Ալլահընըզ Եհո֊
վա եօգարըտա սէմատա վէ աշաղըտա զէմինտէ Ալ֊
12 լահ օ տըր: Վէ շիմտի րէճա էտէրիմ, պանա ֊ՐԱՊՊ
հագգը իչիւն եէմին էտինիզ, քի պէնիմ սիզէ շէֆգաթ
էթտիյիմ կիպի սիզ տախի ֊փէտէրիմին խանէսինէ
13 շէֆգաթ էտէսինիզ. Վէ ֊պանա պիր տօղրու նիշան
վէրինիզ, քի փէտէրիմ իլէ վալիտէմի վէ պիրատէր֊
լէրիմ իլէ հէմշիրէլէրիմի վէ անլէրին ճիւմլէ թէ՛ալ֊
լիւգաթընը սաղ պրագըպ, նէֆսլէրիմիզի էօլիւմտէն
14 գուրթարասընըզ՝ տէտի: Օլ ատէմլէր տախի անա՝
էկէր պու իշիմիզի պիլտիրմէզսէնիզ, սիզին եէրինիզէ
ճանըմըզ ֆէտա օլսուն. վէ ՐԱՊՊ պու տիյարը պիզէ
թէսլիմ էթտիյինտէ՝ ֊սանա շէֆգաթ վէ տօղրուլըգլէ
15 մու՛ամլէ էտէրիզ՝ տէտիլէր: Իմտի անընն խանէսի
գալ՛ա տիվարընտա օլուպ՝ քէնտիսի տիվար իւզէ֊
րինտէ սագին օլմաղլէ, ֊անլէրի պիր իփլէ փէնճէրէ֊
16 տէն էնտիրտի: Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Թա՛գիպ էտէն֊
լէր սիզէ րասթ կէլմէմէսի իչիւն տաղա տօղրու կիտիպ՝
օրատա թա թա՛գիպ էտէնլէր ՛ավտէթ էտինճէյէ տէ֊

յինն՝ իւչ կիւն կիզլէնինիզ, անտէն սօկրա եօլընըզա
17 կիտինիզ: Օլ ատէմլէր անա ֊ՏԷՎՏԷ՝ ֊Պիզէ վէրտիյինն
18 եէմինտէն շա֊ եօշա֊ պէրի օլմուշ օլուրըզ. ՛Իշթէ պիզ
տիյարա կիրտիյիմիզտէ էօրիվմիւշ շու գըրմըզը իփի,
պիզի էնտիրտիյինն փէնճէրէյէ պաղլայըպ՝ ֊փէտէրինկ
իլէ վալիտէնկի վէ պիրատէրլէրինկի վէ փէտէրինկինն
էհլ ի պէյթինինն քեաֆֆէսինի եանընկա, խանէկինն
19 իչինէ ճէմ՛ էթ: Վէ վագը՛ օլա քի՝ հէր քիմ սէնինն խա֊
նէնինն գափուսընտան տըշարը չըգար իսէ, անընն գանը
քէնտի պաշը իւզէրինէ օլսուն, վէ պիզ պէրի օլու֊
րըզ. ամմա սէնինն իլէ խանէտէ պուլունանլարա պիր
էլ տօգունուր իսէ, ֊գանը պիզիմ պաշըմըզ իւզէրինէ
20 օլսուն: Ֆագաթ պու իշիմիզի պիլտիրիրսէն, օլ վա֊
գըթ պիզէ վէրտիյինն եէմինտէն պէրի օլուրըզ՝ տէտի֊
21 լէր: Մէրգումէ տախի՝ Քէլամընըզա կէօրէ օլսուն՝
տէյէրէք, անլէրի սալը վէրտի, վէ անլէր կիթտիլէր.
օ տախի գըրմըզը իփի փէնճէրէյէ պաղլատը:
22 Վէ անլէր կիտիպ տաղա վասըլ օլտըլար, վէ թա՛֊
գիպ էտէնլէր ՛ավտէթ էտինճէյէ տէյինն՝ իչ կիւն
օրատա մէքս էթտիլէր. թա՛գիպ էտէնլէր տախի ան֊
լէրի պիւթիւն եօլտա արատըլար իսէ տէ, պուլամա֊
23 տըլար: Օ զէման օլ իքի ատէմ տէօնիւպ տաղտան
էնտիլէր, վէ կէչիպ Յեսու իպնի Նաւէնին եանընա
կէլտիլէր. վէ քէնտիլէրէ վագը՝ օլանըն քեաֆֆէ֊
24 սինի նագլ էտէրէք, Յեսույա՝ Հագիգաթէն ֊ՐԱՊՊ
պիւթիւն տիյարը էլիմիզէ թէսլիմ էթտի. հէմ տախի
տիյարընն պիւթիւն էհալիսի պիզիմ սէպէպիմիզտէն
֊էրիտի՝ տէտիլէր:

ՊԱՊ 3

Յեսու իւլէ պէնի Իսրայէլին Յորդանանա կէլմէլէրին: 2 Նազըրլարըն Յորդանանտան նասըլ կէչէճէքլէրինի գավմա Թա՛լիմ էթմէլէրին: 7 Րապպընն՝ Յեսույը, 9 վէ Յեսունըն գավմը եհուդէքլէնտիրմէսին: 14 Յորդանան սուլարընըն շագգ էտիլմէսին:

Վէ Յեսու սապահլայըն էրքէն գալգըպ՝ պիւթիւն
պէնի Իսրայէլ իւլէ պիրլիքտէ ֊Սատիմտէն նագլ իւլէ,
Յորդանանա վասըլ օլտըլար, վէ կէչմէզտէն էվվէլ
2 օրատա գօնտըլար: Վէ ֊իւչ կիւն սօկրա նազըր֊
3 լար օրտունըն օրթասընտան կէչէրէք, Գավմա էմր
էտիպ՝ ֊Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ ՛ահտընը
վէ ֊Ղեւիլի քեահինլէրի, անը կէօթիւրիւր իքէն,
կէօրտիյիւնիւզ կիպի եէրինիզտէն նագլ էտիպ անընն
4 արտը սըրա կիտինիզ. ֊Վէ լաքին անա եագլաշմա֊
յընըզ. անընն իւլէ սիզին արանըզտա էօյնիւ իւլէ իքի
պիկ զըրա՛ մէսաֆէ օլսուն, թա քի կիտէճէյինիզ եօլու
պիլէսինիզ. զիրա պու եօլտան պունտան էվվէլ կէչ֊

ե Պագ 2 Միւլ. 17. 19, 20:
զ Պագ Խուր. 1. 17: 2 Միւլ. 17. 19:
է Թէք. 35. 5: Խուր. 23. 27: Թէս. 2. 25: 11. 25:
ը Խուր. 15. 15: [23:
թ Խուր. 14. 21: Պ. 4.
ժ Ա՛տ. 21. 24,34,35:
ի Խուր. 15. 14,15:
լ Պ.5.1: 7.5: Ես.13.7:
խ Թէս. 4. 39: [15,17:
ծ Պագ 1 Միւլ. 20. 14,
կ Ա՛մ. 5. 8:
հ Այ. 18: [5. 7:
ձ Հաբ. 1. 24: Մատթ.
ղ Ա՛մալ. 9. 25:
ճ Խուր. 20. 7:
մ Այ. 12:
յ Պ. 6. 23:
ն Մատթ. 27. 25:
շ Խուր. 23. 31: Պ. 6. 2: 21. 44:
ո Այ. 9:
չ Պ. 2. 1:
պ Պ. 1. 10,11:
ջ Պագ. Ա՛տ. 10. 33:
ռ Թէս. 31. 9,25:
ս Խուր. 19. 12:

Digitized by Google

5 մէտինիզ՝ տէտիլէր։ Վէ Յեսու գավմա՝ ֊Քէնտինիզի
թագտիս էտինիզ, զիրա եարըն ՐԱՊՊ արանըզտա
6 միւ՚ճիզէլէր իզհար էյլէյլեճէք տիր՝ տէտի։ Վէ Յեսու
քեահինլէրէ խիթապէն՝ ֊թապութ իւլ ՚ահտը գալ֊
տըրըպ՝ գավմըն էօնիւնճէ կէչինիզ՝ տէտի. անլէր
տախի թապութ իւլ ՚ահտը գալտըրըպ՝ գավմըն էօ֊
նիւնճէ կիթտիլէր։
7 Վէ ՐԱՊՊ Յեսույա՝ Պու կիւն պէն ֊պիւթիւն Իս֊
րայէլին էօնիւնտէ սէնի մու՚ազզամ գըլմաղա պաշլա֊
յաճաղըմ, թա քի անլէր ֊Մովսէս իլէ օլտըրըմ կիպի՝
8 սէնին իլէ օլաճաղըմը պիլէյէր։ Իմտի սէն ֊թապութ
իւլ ՚ահտը թաշըյան քեահինլէրէ, Յորդանանըն սու֊
յու քէնարընա կէյտիյինիզտէ՝ ֊Յորդանանտա տուրը֊
նըզ տէյիւ էմր էյլէ՝ տէտի։
9 Վէ Յեսու պէնի Իսրայէլէ՝ Պուրայա կէլինիզ, վէ
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ՝ տէտի։
10 Վէ Յեսու՝ ֊Հայյ օլան Ալլահընն արանըզտա օլտըղընը
վէ ֊Քանանլըլարը վէ Քետլիլէրի վէ Հիվվիլէրի վէ
Փերեզիլէրի վէ Գերգեսիլէրի վէ Ամօրիլէրի վէ Յեբու֊
սիլէրի էօնիւնիւզտէն պիլ քիւլլիյէ թարտ էտէճէյինի
11 պունտան պիլէսինիզ. Իշթէ ֊պիւթիւն զէմինին Սա֊
հիպինին թապութ իւլ ՚ահտը էօնիւնիւզտէն Յորդա֊
12 նան իչինէ կիրէճէք տիր։ Վէ շիմտի սիզ ֊Իսրայէլ
սըպթըլարընտան, հէր սըպթտան պիրէր ատէմ օլա֊
13 րագ, օն իքի ատէմ ալընըզ։ Վէ ֊պիւթիւն զէմինին
Սահիպի Եհովանըն ֊թապութ իւլ ՚ահտընը թաշը֊
յան քեահինլէրին այագլարընըն թապանլարը Յոր֊
դանանըն սույունա կիրտիյի կիպի, Յորդանանըն
սույու, է֊՚է եօգարըտան էնէն սու քէսիլիպ ֊ելըղըն
կէլ֊ւէ տուրաճագ տըր՝ տէտի։
14 Իմտի գավմ Յորդանանտան կէչմէք իչիւն չատըր֊
լարընտան նագլ էթտիքլէրինտէ ֊թապութ իւլ ՚ահտը
թաշըյան քեահինլէր գավմըն էօնիւնտէ օլարագ,
15 ֊թապութը թաշըյանլար Յորդանանա վասըլ օլուպ՝
թապութը թաշըյան քեահինլէրին այագլարը սույըն
քէնարընա պաթընճա, (֊Յորդանան իսէ հասատ
16 ֊վագթընտա պիւթիւն քէնարլարընը պասար,) եօ֊
գարըտան էնէն սու տուրարագ, ֊Սարթան ճանի֊
պինտէ օլան Ադամ նամ շէհրտէն ղայէթ ուզագտա,
եըղըն կիպի տուրտու, վէ ֊սահրա տէնիզի օլան
֊Թուզ տէնիզինէ էնէն ... պիւթիւն պիւթիւն քէ֊
սիլտի, գավմ տախի Երիքովրն գարշըսընա կէչտի։
17 Վէ ֊պիւթիւն Իսրայէլ գուրու եէրտէն կէչմէքտէ ի֊
քէն, ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ ՚ահտընը թաշըյան քեա֊
հինլէր, պիւթիւն գավմ Յորդանանտան թէմամըլլէ
կէչինճէյէ տէյին, Յորդանանըն օրթասընտա գու֊
րու եէրտէ գավի տուրտըլար։

ՊԱՊ 4

Թէզքեար օլմագ իւզրէ օն իքի Քաշըն Յորդանանտան ալընմասը։ 9 Ոն իքի Քաշըն Յորդանան իչինտէ տիքիլմէսի։ 10, 19 Գավմըն կէչ֊մէսի։ 14 Բաղպըն Յեսույը մու՚ազզամ գըլմասը։ 20 Ալընան օն իքի Քաշըն Գաղգաղատա տիքիլմէսի։

Վ է գավմըն քեաֆֆէսի ֊Յորդանանտան կէչմէյի
թէմամ՝ էթտիքլէրի կիպի, ՐԱՊՊ Յեսույա խիթա֊
2 պէն՝ Հէր պիրի պիրէր սըպթտան օլարագ՝ ֊սիզ
3 գավմտան օն իքի ատէմ ալընըզ. Վէ անլէրէ՝ Պուրա֊
տան, եա՚նի Յորդանընն օրթասընտան՝ ֊քեահին֊
լէրին այագլարը տուրտըղը եէրտէն օն իքի թաշ գալ֊
տըրըպ՝ անլէրի քէնտինիզ իլէ պէրապէր կէօթիւրէ֊
րէք, ֊պու կէճէ գօնաճաղընըզ մահալէ գօյընըզ, տէ֊
4 յիւ էմր էյլէյինիզ՝ տէտի։ Իմտի Յեսու հէր պիրի պի֊
րէր սըպթտան օլարագ, պէնի Իսրայէլտէն թա՚էին
5 էթմիշ օլտըղը օն իքի ատէմի չաղըրտը. Վէ Յեսու
անլէրէ տէտի քի՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ թապութընըն
էօնիւնճէ Յորդանանըն օրթասընա գատար վարըպ՝
պէնի Իսրայէլ սըպթլարը ՚ատէտինէ կէօրէ, հէր պի֊
6 րինիզ օմուզընըզ իւզէրինէ պիրէր թաշ ալընըզ, թա
քի արանըզտա նիշան օլա. վէ ֊եարըն օղուլլարը֊
նըզ՝ Պու թաշլար սիզին իչիւն նէյէ֊ տէյալէթ տիր՝
7 տէյիւ սի՚ալ էթտիքլէրինտէ, Անլէրէ՝ ՐԱՊՊԸՆ թա֊
պութ իւլ ՚ահտընըն հուզուրընտա ֊Յորդանանըն սու֊
յու քէսիլտի. վէ Յորդանտան կէչտիյի էնատէ
Յորդանանըն սույու քէսիլտի, վէ պու թաշլար ֊պէնի
8 Իսրայէլէ իլէլէպէտ թէզքեար տըր՝ տէյէսինիզ։ Իմտի
պէնի Իսրայէլ Յեսունըն էմրինէ իմթիսալ էտիպ՝
ՐԱՊՊԸՆ Յեսույա սէօյլէտիյի իւզրէ պէնի Իսրայէլ
սըպթլարը ՚ատէտինէ կէօրէ Յորդանանըն օրթա֊
սընտան օն իքի թաշ գալտըրըպ՝ քէնտիլէրի իլէ պէ֊
րապէր գօնաճագլարը մահալէ կէօթիւրէրէք, օրայա
9 գօտրլար։ Վէ Յեսու թապութ իւլ ՚ահտը թաշըյան
քեահինլէրին այագլարը Յորդանանըն օրթասընտա
տուրտըղը մահալտէ օն իքի թաշ տիքտի. պունլար
10 տախի թա պու կիւնէ գատար օրատա տըր։ Վէ Մով֊
սէսին Յեսույա էմր էթտիյինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ
ՐԱՊՊԸՆ գավմա սէօյլէմէսինի Յեսույա էմր էթտիյի
հէր սէօզ թէմամ օլունճայա տէյին, թապութը թա֊
շըյան քեահինլէր, Յորդանանըն օրթասընտա տուր֊
11 տըլար, վէ գավմ՚աճէլէթէն կէչտի։ Վէ պիւթիւն գավմ
թէմամիյլէ կէչտիքտէ, ՐԱՊՊԸՆ թապութը իլէ քեա֊
հինլէր գավմըն էօնիւնէ կէչտիլէր։

Ղև. 19. 10,14,15։ Ղև. 20. 7։ Ա՚տ. 11. 18։ Պ. 7.13։ 1 Մխլ. 16. 5։ Յովէլ. 2. 16։
Ա՚տ. 4. 15։
Պ. 4. 14։ 1 Թէվ.29. 25։ 2 Թէվ. 1. 1։
Պ. 1. 5։
Այ. 3։
Այ. 17։
Թէս. 5. 26։ 1 Մխլ. 17.26։ 4 Մխլ.19.4։ Ովս. 1. 10։ Մատթ. 16. 16։ 1 Սէլ. 1. 9։
Խուր. 33. 2։ Թէս. 7. 1։ Մէզ. 44. 2։
Այ. 13։ Միք. 4. 13։ Զաք. 4. 14։ 6. 5։
Պ. 4. 2։
Այ. 11։
Այ. 15,16։
Մէզ. 78.13։ 114. 3։
Ա՚մալ. 7. 45։
Այ. 13։
1 Թէվ. 12.15։ Երեմ. 12. 5։ 49. 19։
Պ. 4. 18։ 5. 10,12։
3 Մխլ. 4. 12։ 7.46։
Թէս. 3. 17։
Թէզ. 14. 3։ Ա՚տ. 34. 3։
Պագ Խուր. 14. 29.
Թէս. 27. 2։ Պ. 3.17։
Պ. 12։
Պ. 3. 13։
Այ. 19,20։
Այ.21։ Խուր. 12.26։ 13. 14։ Թէս. 6. 20։ Մէզ. 44. 1։ 78. 3-6։
Պ. 3. 13,16։ 40։
Խուր.12.14։ Ա՚տ.16.

Digitized by Google

12 Վէ ըպէնի Ռուբէն իլէ ՝պէնի Գադ վէ Մանասէնին
նըսֆը սըպթը, Մովսէսին անլէրէ տէտիյի կիպի,
13 պէնի Իսրայէլին էօնիւնճէ սիլահլը կէչտիլէր։ Գըրգ
պինկ գատար սիլահլը ատէմլէր ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
մուհարէպէ իչիւն երիքով սահրասընա կէչտիլէր։
14 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ պիւթիւն Իսրայէլին կէօզլէրի
էօնիւնտէ Յեսույը մու՛ազզամ գրլտը. վէ Մովսէստէն
գօրգտրգլարը կիպի՝ պիւթիւն միւտտէթ ի ՚էօմրիւնտէ
15 անտէն գօրգարլար իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Յեսույա խիթա-
16 պէն, ՛Շէհատէթ թապութընը թաշընյան քեահինլէրէ
17 Յորդանանտան չըգմալարընը էմր էթ՝ տէտի։ Իմտի
Յեսու քեահինլէրէ՝ Յորդանանտան չըգընըզ՝ տէյիւ
18 էմր էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ ՚ահտընը թա-
շընյան քեահինլէր Յորդանանըն օրթասընտան չըգըպ՝
քեահինլէրին այագլարընըն թապանլարը գարայա
պաստըղը կիպի, Յորդանանըն սույու քէնտի եէրինէ
տէօնիւպ՝ ՚էվվէլքի կիպի ճիւմլէ քէնարլարը իւզէ-
րինէ եիւրիւտիւ։
19 Վէ գավմ պիրինճի այըն օնունտա Յորդանանտան
չըգըպ՝ Երիքովընն շարգ թարաֆընտա վագը՝ ՝Գաղ-
20 գաղատա գօնտըլար։ Վէ Յորդանանտան ալտըգլարը
21 ՝օլ օն իքի թաշը Յեսու Գաղգաղատա տիքիպ, Պէնի
Իսրայէլէ խիթապէն տէտի քի՝ ՚Եարընն էվլատընըզ
փէտէրլէրինէ՝ Պու թաշլար նէյէ՞ տէլալէթ տիր՝ տէյիւ
22 սիւ՛ալ էթտիքլէրինտէ, Էվլատընըզա խապէր վէրիպ՝
՝Իսրայէլ պու Յորդանանը գուրու ՚էէտէն կէչտի՝ տէ-
23 յէսինիզ։ Զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ Պահր ը Ա.հմէրի
՛թա պիզ կէչինճէյէ գատար էօնիւմիւզտէ գուրութ-
տրղը կիպի, պէօյլէ տախի Ալլահընըզ ՐԱՊՊ Յոր-
դանանըն սուլարընը սիզ կէչինճէյէ տէյին էօնիւնիւզ-
24 տէ գուրութտու. Թա քի ՝զէվինին ճիւմլէ գավմլարը
ՐԱՊՊԸՆ էլինին ՚գուտրէթլի օլտրղընը պիլէյէր. սիզ
տախի տա՛իմա ՛Ալլահընըզ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգասընըզ։

ՊԱՊ Ե

*Քանանլըլար իւզէրինէ տէհշէթ կէլմէսի։ 2 Էմր ի խիթանըն Թէ-
քէրրիւրիւ։ 10 Պասեք պայրամընընն Գաղգաղատա Թուխուլմասը։
12 Մէննին քէսիլմէսի։ 13 Պիր մէլէյին Յեսույա կէօրիւնմէսի։*

Վէ Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա ղարպ-
տա օլան Ամօրիլէրին ճիւմլէ մէլիքլէրի վէ ՚տէնիզ
սահիլինտէ օլան Քանանլըլարընն ճիւմլէ մէլիքլէրի
ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէ, թա անլէր կէ-
չինճէյէտէք, Յորդանանըն սույունը գուրութտը-
ղընը ՚իշիթտիքլէրինտէ, գալպլէրի էրիյիպ՝ ՚արթըգ
պէնի Իսրայէլ սէպէպինտէն անլէրտէ ճան գալմատը։
2 Օլ վագըթտա ՐԱՊՊ Յեսույա խիթապէն՝ Սէն
թաշտան պըչագլար եափրպ թէքրար պէնի Իսրայէլի
3 խիթան էյլէ՝ տէտի։ Վէ Յեսու թաշտան պըչագլար
եափրպ՝ պէնի Իսրայէլի ձիպ՛աթ–՚արալօթտա խի-
4 թան էյլէտի։ Վէ Յեսունըն ՚՚Նէրէ խիթան էյլէմէսի-
նին սէպէպի պու իտի քի՝ ՚Մըսըրտան չըգան պիւ-
թիւն գավմընն էրքէքլէրի, եա՛նի մուհարիպլէրին
քեաֆֆէսի Մըսըրտան չըգտըգտան սօկրա՝ եօլտա
5 իքէն պէրրիյէտէ վէֆաթ էթմիշլէր իտի։ Զիրա չըգան
գավմընն քեաֆֆէսի խիթան օլմուշ իտի, ֆագաթ
Մըսըրտան չըգտըգտան սօկրա եօլտա իքէն՝ պէր-
րիյէտէ տօղմուշ օլան գավմտան հիչ պիր քիմսէյի
6 խիթան էթմէմտիլէր. Զինքի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինկլէմէյէն պիւթիւն գավմ, եա՛նի Մըսըրտան չը-
գան մուհարիպլէր հէլաք օլունճայա տէյին պէնի Ի-
սրայէլ ՚գըրգ սէնէ պէրրիյէտէ տօլաշտըլար. զիրա
պիզէ վէրմէք իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ էհտատլարընա եէմին
էթտիյի տիյարը, ՚օլ սիւթ վէ պալ ագան տիյարը
՝անլէրէ կէօսթէրմէյէճէյիմ՛՝ տէյիւ ՐԱՊՊ անլէրէ
7 եէմին էյլէտի։ Վէ ՚անլէրին եէրինէ նասպ էյլէտիյի
օղուլլարընը Յեսու խիթան էթտի. զիրա անլէրի
եօլտա խիթան էթմէտիքլէրինտէն խիթանսըզ իտի-
8 լէր։ Իմտի պիւթիւն խալգըն խիթան օլունմասը թէ-
մամ՝ օլտրգտան սօկրա, ՚թա շիֆա պուլունճայա
9 տէյին օրտուկեահտա, եէրլէրինտէ օթուրտրլար։ Օ
զէման ՐԱՊՊ Յեսույա՝ Պու կիւն ՛Մըսրըն ՚այպընը
իւզէրինիզտէն տէֆ՛ էյլէտիմ՛՝ տէտի. վէ օլ մահալէ
10 թա պու կիւնէտէք ՝Գաղգաղա թէսմիյէ օլունտու։ Վէ
պէնի Իսրայէլ Գաղգաղատա գօնուպ՝ ՝այըն օն տէօր-
տիւնտէ ախշամլայըն Երիքով սահրասընտա պա-
11 սեքի իճրա էթտիլէր։ Վէ պասեքին էրթէսի կիւնիւնտէ
օլ տիյարըն մահսուլընտան մայասըզ էքմէք, վէ հէ-
12 ման օլ կիւնտէ գավրուվմըշ պուղտայ եէտիլէր։ Վէ
օլ տիյարըն մահսուլընտան եէտիքլէրի կիւնիւն էր-
թէսիւնտէ ՚մէննն քէսիլտի, վէ անտէն սօկրա պէնի
Իսրայէլ իչիւն մէննն եօգ իտի. ֆագաթ օլ սէնէ Քա-
նանան տիյարընըն մահսուլընտան եէտիլէր։
13 Վէ Յեսու Երիքով ՚՚էրէհոե իքէն կէօզլէրինի գալ-
տըրըպ՝ իլթէ գարշըսընտա ՝էլինտէ եալըն գըլըճը
օլան ՝պիր զաթրն տուրտրղընը կէօրտիւ. իմտի Յե-
սու անընն եանընա կիտիպ անա՝ Պիզիմ թարաֆտան
մը սընն, եօգ իսէ տիւշմէնլէրիմիզ թարաֆընտան մը
14 սընն՝ տէտի։ Օ տախի՝ Խայր, անճագ պէն ՛ՐԱՊՊԸՆ

ը Ա՛տ. 32. 20,27,28։
ր Պ. 3. 7։
ո Խուր. 25. 16,22։
ի Պ. 3. 15։
լ Պ. 5. 9։
խ Այ. 3։
ծ Այ. 6։
կ Պ. 3. 17։
հ Խուր. 14. 21։
յ 3 Միւլ. 8. 42, 43։ 4 Միւլ. 19.19։ Մէզ. 106. 8։
ղ Խուր. 15. 16։ 1 Թէվ. 29.12։ Մէզ. 89. 13։
ճ Խուր. 14. 31։ Թէս. 6. 2։ Մէզ. 89. 7։ Երեմ. 10. 7։
մ Ա՛տ. 13. 29։
յ Խուր. 15. 14,15։ Պ. 2. 9-11։ Մէզ. 48. 6։ Եզեկ. 21. 7։
ն 3 Միւլ. 10. 5։
շ Ա՛տ. 14. 29։ 26. 64, 65։ Թէս. 2. 16։
ո Ա՛տ. 14. 33։ Թէս. 1. 3։ 2. 7,14։ Մէզ. 95. 10։
չ Խուր. 3. 8։
պ Ա՛տ. 14. 23։ Մէզ. 95. 11։ ՚Իպր. 3. 11։
ջ Ա՛տ. 14. 31։ Թէս. 1. 39։
ռ Պաղ Թէք. 34. 25։
ս Թէք. 34.14։ 1 Միւլ. 14. 6։ Պաղ Ղեւ. 18. 3։ Պ. 24. 14։ Եզեկ. 20. 7։ 23. 3,8։
վ Պ. 4. 19։ [5։
տ Խուր. 12. 6։ Ա՛տ. 9. 1։
ր Խուր. 16. 35։
ց Ա՛տ. 22. 23։
ւ Թէք. 18. 2։ 32. 24։ Խուր. 23. 23։ Զաք. 1. 8։ Ա՛մալ. 1. 10։
փ Պաղ Խուր. 23. 20։ Դան. 10. 13,21։ 12. 1։ Վահ. 12. 7։ 19. 11,14։

Digitized by Google

ճիւնուտրնըն սէրտարը իմ, շիմտի կէլտիմ՝ տէտի-
յինտէ, Յեսու Նեւիզ իսրէիւ եէրէ գափանըպ՝ սէճտէ
էյլէտի. վէ անա՝ էֆէնտիմ գուլունա նէ պույուրուր՝
15 տէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճիւնուտրնըն սէրտարը Յեսույա
խիթապէն՝ Այագ գապըկը այաղընկտան չըգար. զիրա
իւզէրինտէ տուրտրղըն եէր մուգատտէս տիր՝ տէտի.
Յեսու տախի պէօյլէ եափտը:

ՊԱՊ 6

Երիքովըն միւհքէմճէ գափանմասը. 2 անըն մուհասէրէսինէ տա՛իր Յեսուննըն Բապպ Քարաքընտան Քա՛լիմ էտիլմէսի, 12 Պէնի Իսրայէ-լին՝ շէհրին էթրաֆընը տօլաշմալարը. 17 շէհրին մէլ՛ուն գըլընմասը. 20 սուրընըն եըգըլմասը, 22 Ռախաբըն գուրթուլմասը, 26 Երիքովը պինա էտէճէք քիմսէ մէլ՛ուն:

Վէ Երիքով պէնի Իսրայէլ սէպէպինտէն միւհ-
քէմճէ գափանմըշ օլուպ՝ չըգան վէ կիրէն եօգ իտի:
2 Վէ ՐԱՊՊ Յեսույա տէտի քի՝ Իշթէ պէն Երիքով իլէ
Մէլիյինի, վէ գուվվէթը սահիպլէրինի Սէնին էլինէ
3 թէսլիմ էթտիմ: Իմտի մուհարիպլէրին քեաֆֆէսի
շէհրին էթրաֆընը տօլաշըպ՝ շէհրի պիր քէրրէ տէվր
4 էտինիզ. ալթը կիւն պէօյլէ էտէսին: Վէ եէտի նէֆէր
քեահին թապութ Ե-Ա-Հ-Ռ-ըն էօնիւնճէ եէտի Յոբէլ
պօրուլարընը թաշըսընլար, վէ Քեահինլէր պօրու-
լարը չալարագ, եէտինճի կիւնտէ շէհրին էթրաֆընը
5 եէտի քէրրէ տօլաշընըզ: Վէ Յոբէլ պօրուսը ուզունճա
չալընտըգտա, պօրու սէսինի իշիթտիյինիզ կիպի, պիւ-
թիւն գավմ պէօյիւք սէտա իլէ կիւպանք չէքսինլէր.
վէ շէհրին սուրու երգըլըպ՝ եէր իլէ պէրապէր օլա-
ճագ, վէ գավմտան հէր պիր քիմսէ քէնտի գարշը-
սընա չԷհրե չըգսընն:
6 Վէ Յեսու իպնի Նաւէ քեահինլէրի չաղըրըպ ան-
լէրէ՝ Թապութ իւ Ահտը գալտըրընըզ. վէ եէտի
քեահին ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւ Ահտը էօնիւնճէ եէտի
7 Յոբէլ պօրուլարը թաշըսընլար՝ տէտի: Վէ գավմա
խիթապէն՝ Կէչիպ շէհրին էթրաֆընը տօլաշընըզ, վէ
սիլահլը օլանլար ՐԱՊՊԸՆ թապութը էօնիւնճէ կիթ-
8 սինլէր՝ տէտի: Վէ Յեսունըն գավմա սէօյլէտիյի կիպի,
ՐԱՊՊ հուզուրընտա եէտի Յոբէլ պօրուսընը թաշը-
յան եէտի քեահին կէչիպ՝ պօրուլարը չալար, վէ ՐԱ-
ՊՊԸՆ թապութ իւ Ահտը անլէրին արտը սըրա կի-
9 տէր իտի: Վէ սիլահլը օլանլար պօրու չալան քեա-
հինլէրին էօնիւնտէ, Ետիմտար տախի թապութընն
արտը սըրա կիթմէքտէ իտի. վէ պօրու չալընարագ
10 կիտիյօրլար իտի: Վէ Յեսու գավմա էմր էտիպ տէտի
քի՝ Կիւպանք չէքինիզ տէյճէմ կիւնէ տէյին՝ կիւ-
պանք չէքմէյինիզ, վէ սէսինիզ իշիտիլմէսին, վէ աղ-
զընըզտան սէօզ չըգմասըն. անճագ օլ կիւն կիւպանք
11 չէքինիզ: Իմտի ՐԱՊՊԸՆ թապութ Ե-Ա-Հ-Ռ-ը շէհրին
էթրաֆընը տօլաշըպ՝ պիր տէֆ՛ա տէվր էթտիքտէն
սօնրա օրտուկեահա տէօնիւպ՝ օրատա կէճէյէտիլէր:
12 Վէ Յեսու սապահլայընն էրքէն գալգտը, Ետվէ քեա-
13 հինլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութընը գալտըրտըլար: Վէ
ՐԱՊՊԸՆ թապութը էօնիւնճէ եէտի Յոբէլ պօրուսընը
թաշըյան եէտի քեահին հարէքէթլէ պօրու չալարագ
կիտէրլէր իտի. վէ սիլահլը օլանլար էօնիէրինտէ,
տիւմտար տախի ՐԱՊՊԸՆ թապութընըն արտը սըրա
կիթմէքտէ իտի. վէ պօրու չալընարագ կիտիյօրլար
14 իտի: Վէ իքինճի կիւնտէ շէհրին էթրաֆընը պիր
տէֆ՛ա տօլաշըպ՝ օրտուկեահա տէօնտիւէր. վէ պէօյ-
15 լէճէ ալթը կիւն հարէքէթ էթտիլէր: Վէ եէտինճի
կիւնտէ սէհէր վագթընտա գալգըպ՝ շէհրին էթրաֆընը
պէօյլէճէ եէտի տէֆ՛ա տօլաշտըլար. եալընըզ օլ կիւն
16 շէհրին էթրաֆընը եէտի տէֆ՛ա տօլաշտըլար: Վէ
եէտինճի տէֆ՛ասընտա քեահինլէր պօրու չալտըգտա,
Յեսու գավմա տէտի քի՝ Կիւպանք չէքինիզ, զիրա
17 ՐԱՊՊ շէհրի սիզէ թէսլիմ էթտի: Վէ շէհր իլէ իչինտէ
պուլունանընը քեաֆֆէսի ՐԱՊՊ թարաքընտան մէլ-
՛ուն օլսուն. անճագ ֆահիշէ Ռախաբ՝ Կէօնտէրտի-
յիմիզ ճասուսլարը կիզլէտիյի իչիւն քէնտիսի վէ անընն
իլէ պէրապէր խանէսինտէ պուլունանընն ճիւմլէսի սաղ
18 գալսընն: Վէ լաքին սիզ Հէր վէճճլէ մէլ՛ուն շէյտէն
սագընընըզ, օլմայա քի մէլ՛ուն շէյտէն ալմաղլէ մէլ-
՛ուն օլասընըզ, վէ Իսրայէլին օրտուսընա լա՛նէթ
19 կէթիրէրէք՝ Ետանը պէլայա տիւշար էտէսինիզ: Վէ կիւ-
միւշ վէ ալթուն վէ պագըր վէ տէմիր գապլարընն
ճիւմլէսի ՐԱՊՊ իչիւն մուգատտէս օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ
խազինէսինէ կիրէճէք տիր:
20 Վէ գավմ կիւպանք չէքտի. չիւնքի պօրուլար չա-
լընտը. վէ գավմ պօրու սէսինի իշիթտիյի կիպի պէօ-
յիւք սէտա իլէ կիւպանք չէքտի, վէ Ետսուր երգըլըպ
եէր իլէ պէրապէր օլտու. գավմ տախի հէր քէս քէնտի
21 գարշըսընա շէհրէ չըգըպ՝ շէհրի ֆէթհ էթտիլէր: Վէ
Ետշէհրտէ պուլունանընն քեաֆֆէսինի, էրքէք վէ նիսա,
քիւչիւք վէ պէօյիւք, սըղըր վէ գօյուն վէ մէրքէպի
22 գըլըճլէ հէլաք էթտիլէր: Վէ Յեսու օլ տիյարը թէ-
ճէսսիւս էտէն իքի ատէմէ՝ Օլ ֆահիշէնինն խանէսինէ
կիրիպ, Ետանա եէմին էթտիյինիզ կիպի քէնտիսինի վէ
ճիւմլէ թէ՛ալլիւգաթընը օրատան չըգարընըզ՝ տէտի:
23 Վէ օլ ճասուս նէվճիվանլար կիրիպ՝ Ռախաբ իլէ Ետէ-
տէր վէ վալիտէսինի վէ գարնտաշլարընը վէ հէր նէսի
վար իտի իսէ, քեաֆֆէսինի չըգարտըլար. ճիւմլէ
ագրապասընը չըգարըպ՝ անլէրի Իսրայէլ օրտուսընըն
24 խարիճինէ գօտըլար: Վէ շէհրի վէ իչինտէ պուլու-
նանընն քեաֆֆէսինի աթէշէ եագտըլար, Ետֆագաթ

Ե Թէք. 17. 3։ [7. 33։ | Ա Թէս. 7. 24։ | Ը Ա՛տ. 10. 25։
Ձ Խուր. 3. 5։ Ա՛մալ. | Բ Պ. 2. 9,24։ 8. 1։ | Թ Թէս. 31. 25։
Ժ Ա՛տ. 10. 8։ | Ի Պ. 2. 4։

Լ Թէս. 7. 26։ 13. 17։ | 17,18։ Յոփն. 1. 12։ | Խ Պ. 2. 14։ Ետպր. 11. 31։
Պ. 7. 1,11,12։ | Ծ Այ. 5։ Ետպր. 11. 30։ | Կ Պ. 2. 13։
Ճ Պ. 7. 25։ 3 Միւլ. 18. | Հ Այ. 19։

Digitized by Google

կիւմիւշիւ վէ ալթունը վէ պագըր վէ տէմիր գապլարը
25 պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէսինէ գօտրլար։ Վէ Յեսու՝ ֆահիշէ Ռախաբ իլէ փէտէրինին խանէտանընը վէ ճիւմլէ թէ'ալլիւգաթընը, Յեսունըն Երիքովը թէճէսիւս էթմէյէ կէօնտէրտիյի ատէմլէրի կիզլէտիյի իչին, սաղ պրագտը. ²ο տախի թա պու կիւնէտէք Իսրայէլին արասընտա սաքին օլուր։
26 Վէ օլ վագըթտա Յեսու եէմին էտիպ՝ ¹Պու Երիքով շէհրինի գալգըպ պինա էտէն քիմսէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէլ'ուն օլսուն. անըն թէմէլլէրինի իլք օղլու իլէ գուրուպ՝ գափուլարընը քիւչիւք օղլու իլէ տուրտըրաճագ տըր՝ տէտի։
27 ²Վէ ՐԱՊՊ Յեսու իլէ օլուպ՝ ³շէօհրէթի պիւթիւն տիյարա եայըլտը։

ՊԱՊ 7

Աքարըն խըյանէթի։ 2 Պէյնի Իսրայէլին Գայի էհալիսի Թարաֆընտան վուրուլմալարը։ 6 Յեսուընըն իգնիրապը, 10 վէ Ալլահ Թարաֆընտան Ձա'լիմի։ 16 Աքարըն գուր'ա իլէ Թուճուլմասը. 19 անըն իգրարը. 22 քէնտիսի իլէ Թէ'ալլիւգաթընըն հէլաքը։

Ա մմա պէնի Իսրայէլ մէլ'ուն շէյ խուսուսընտա խըյանէթ էթտիլէր. զիրա Յուդա սըպթընտան -Աքար իպն ի Քարմի իպն ի Զաբդի իպն ի Զարա մէլ'ուն շէյտէն ալտը, վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ ալէվլէնտի։
2 Վէ Յեսու Երիքովտան Բեթաւանընն եանընտա Բեթէլին շարգընտա վագը' Գայի Թարաֆընա ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ անլէրէ խիթապէն՝ Զրգրպ օլ տիյարը թէճէսիւս էտինիզ՝ տէտի. օլ ատէմլէր տախի չզգրպ՝
3 Գայիյի թէճէսիւս էթտիլէր։ Վէ Յեսունըն եանընա տէօնիւպ, անա՝ Գավմրն քեաֆֆէսի չզգմասրն. իբի իւչ պինկ նէֆէր գատար ատէմ չզգրպ՝ Գայիյի վուրսունլար. գավմրն քեաֆֆէսինի օրայա գատար եօր-
4 մա, զիրա անլէր ազլրգ տըր՝ տէտիլէր։ Իմտի գավմտան օրայա իւչ պինկ նէֆէր գատար ատէմ չզգտր. ³ամմա Գայի էհալիսինին էօնիւնտէն գաչտրլար։
5 Գայի էհալիսի տախի անլէրտէն օթուզ ալթը քիշի գատար վուրտու, վէ անլէրի գափու էօնիւնտէն Սեբարիմէ գատար թա'գիպ էտիպ՝ էնիշտէ վուրտրլար. իմտի ⁴գավմրն գալպի էրիյիպ սու կիպի օլտու։
6 Վէ Յեսու ⁵էլպիսէսինի եըրթտը, վէ Իսրայէլին իխթիյարլարը իլէ պէրապէր ՐԱՊՊԸՆ թապութ է-Լ ՝ահդը էօնիւնտէ, ախշամա գատար եիւզ իւսթիւ եէրէ
7 գափանըպ՝ ⁶պաշլարընա թօփրագ սաչտրլար։ Վէ Յեսու տէտի քի՝ Ա՜հ, եա Բապպ Եհովա, պիզի Ամօրիլէրին էլինէ թէսլիմ էտիպ՝ պիզի հէլաք էթմէք իւզրէ՝ ⁷նիչին պու գավմը Յորդանանտան կէչիրտին. քեաշքի րազի օլուպ՝ Յորդանանընն էօթէսինտէ գալա
8 իտիք։ Ա՜հ, եա Բապպ, Իսրայէլ տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէն արգա չէվիրտիքտէն սօկրա պէն նէ՞ տէյէ-
9 յիմ. Զիւնքի Քանանլըլար իլէ տիյարընն ճիւմլէ սէքէնէսի իշիտինճէ պիզի իհաթէ էտիպ՝ ⁸իսմիմիզի եէրտէն մահվ էտեճէքլէր, վէ ⁹սէնին 'ազիմ իսմինէ նէ՞ էյլէյէճէքսին։
10 Վէ ՐԱՊՊ Յեսույա տէտի քի՝ Գալգ, նիչին պէօյլէ
11 եիւզիւ գօյուն տիւշտիւն. ¹⁰Իսրայէլ կիւնահ իշլէտի. հէմ տախի պէնիմ անլէրէ պույուրտրդրմ'ահտրմը թէճավուզ էթտիլէր, հէմ ¹¹մէլ'ուն շէյտէն ալտրլար, հէմ սըրգաթ էթտիլէր, հէմ ¹²եալան սէօյլէտիլէր, հէմ
12 տէ էշեալարը արասընա գօտրլար։ ¹³Պու էճլտէն պէնի Իսրայէլ, տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ տուրամայրպ, ¹⁴մէլ-'ուն օլտրգլարընտան տիւշմէնլէրի էօնիւնտէն արգա չէվիրէճէքլէր. սիզ արանրզտան մէլ'ուն օլանը տէֆ' էթմէյինճէ, արթրգ պէն սիզին իլէ օլմայաճաղրմ։
13 Գալգ, ¹⁵գավմը թագտիս էյլէ վէ ¹⁶ֆէյէ խիթապէն՝ ¹⁷քէնտինիզի եարըն իչիւն թագտիս էյլէյինիզ, զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ՝ Էյ Իսրայէլ, արանրզտա մէլ'ուն շէյ վար. մէլ'ուն շէյի արանրզտան տէֆ' էթմէյինճէ տիւշմէնլէրինկին էօնիւնտէ տուրամայա-
14 ճագսրն՝ տէյիւ պույուրրր։ Իմտի սապահլայրն սրպթլարընրզճա եագլաշընրզ, վէ ՐԱՊՊԸՆ թուճտրդը սրպթրն գապիլէլէրի եագլաշսրն. սօկրա ՐԱՊՊԸՆ թուճտրդը գապիլէնին խանէլէրի եագլաշսրն, պա'-
15 տէհու ՐԱՊՊԸՆ թուճտրդը խանէնին ատէմլէրի եագլաշսրնլար։ ¹⁸Վէ մէլ'ուն շէյ իլէ թուճուլան քիմսէ ՐԱՊՊԸՆ 'ահտրնը ¹⁹թէճավուզ էտիպ՝ Իսրայէլտէ ²⁰քէօթիւլիւք էթտիյի իչիւն քէնտիսի վէ ճիւմլէ թէ-'ալլիւգաթը աթէշէ եագըլսրն՝ տէյէսին։
16 Իմտի Յեսու սապահլայրն էրքէն գալգրպ՝ Իսրայէլի սրպթ սրպթ եագլաշտրրտրգտա, Յուդա սրպ-
17 թը թուճուլտու։ Վէ Յուդա գապիլէլէրինի եագլաշտրրտրգտա, Զարայիլէր գապիլէսի թուճուլտու. վէ Զարայիլէր գապիլէսինին ատէմլէրինի եագլաշտրր-
18 տրգտա, Զաբդի թուճուլտու։ Վէ անրն խանէսինին ատէմլէրինի եագլաշտրրտրգտա, Յուդա սրպթրնտան Աքար իպն ի Քարմի իպն ի Զաբդի իպն ի Զարա
19 ²¹թուճուլտու։ Օլ վագրթ Յեսու Աքարա՝ Էյ օղլըմ, ²²շիմտի Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ համտ էյլէ. վէ ²³անա իգրար էտէրէք՝ ²⁴նէ եափտրդրնը պանա պէյան
20 էյլէ, վէ պէնտէն սագլամա՝ տէտի։ Վէ Աքար Յեսույա ճէվապէն՝ Հագիգաթէն պէն Իսրայէլին Ալլահը

---

¹ Պագ Մատթ. 1. 5։
² 3 Միւլ. 16. 34։
³ Պ. 1. 5։
⁴ Պ. 9. 1,3։
⁵ Պ. 22.20։ 1Թէվ.2.7։ Ղեւ. 26. 17։ Թէս. 28. 25։
⁶ Պ. 2. 9,11։ Ղեւ. 26. 36։ Մէզ. 22. 14։ Թէք. 37. 29,34։
⁷ 1 Միւլ.4.12։ 2 Միւլ. 1.2։ 13.19։ Նէեմ.9. 1։ Յոբ.2.12։ Խուր. 5. 22։ 3Միւլ. 3. 10։
⁸ Մէզ. 83. 4։
⁹ Պագ Խուր. 32. 12։ Ա'տ. 14. 13։
¹⁰ Այ. 1։
¹¹ Պ. 6. 17,18։
¹² Պագ Ա'մալ. 5. 1,2։
¹³ Պագ Ա'տ. 14. 45։ Հաբ. 2. 14։
¹⁴ Թէս. 7. 26։ Պ.6.18։
¹⁵ Խուր. 19. 10։
¹⁶ Պ. 3. 5։
¹⁷ Էմս. 16. 33։
¹⁸ Պագ 1 Միւլ. 14. 38, 39։
¹⁹ Այ. 11։ [6։
²⁰ Թէք. 34.7։ Հաբ.20. 1 Միւլ. 14. 42։
²¹ Պագ 1 Միւլ. 6. 5։ Երեմ. 13. 16։ Յովհ. 9. 24։
²² Ա'տ. 5. 6,7։ 2 Թէվ. 30. 22։ Մէզ. 51. 3։ Դան. 9. 4։
²³ 1 Միւլ. 14. 43։

Digitized by Google

ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիմ, պէօյլէ վէ պէօյլէ
21 եափտըմ. Եաղմատա կիւզէլ պիր Շին'արի ըրտա վէ
իքի եիւզ մըսգալ կիւմիւշ վէ էլլի մըսգալ աղըրլը-
ղընտա պիր քիւչէ ալթուն կէօրմէքլէ, անլէրէ թամա'
էտիպ ալտըմ. վէ իշլէթ անլէր չատըրըմընն օրթա-
սընտա եէրէ կէօմիւլիւ օլուպ՝ կիւմիւշ տախի բէ-
ալթընտա տըր՝ տէտի:
22 Իմտի Յեսու ատէմլէր կէօնտէրտի, անլէր տախի
չատըրա սէյիրթտիքտէ՝ իշլէթ չատըրընտա բէ-
կէօմիւլիւ վէ անըն ալթընտա կիւմիւշ պուլունմաղլէ,
23 Անլէրի չատըրըն իչինտէն ալըպ՝ Յեսույա վէ պիւ-
թիւն պէնի Իսրայէլէ կէօթիւրէրէ ք ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընա գօտըլար:
24 Օ զէման Յեսու Իսրայէլին քեաֆֆէսի քէնտիսի իլէ
պէրապէր օլարագ՝ Ա֊քար իպն ի Զարայը վէ կիւմիւ-
շիւ վէ րիտա իլէ ալթուն քիւչէսինի վէ օղուլլարը իլէ
գընզլարընը վէ սըղըր վէ մէրքէպ վէ գօյունլարընը վէ
չատըրընը վէ պիւթիւն էմվալընը ալըպ՝ Ա֊քովր տէ-
25 րէսինէ կէօթիւրտիւլէր: Վէ Յեսու՝ Ն֊ինչիւն պիզի
միւզթարիպ էյլէտին. ՐԱՊՊ սէնի պու կիւն միւզ-
թարիպ էտէճէք տիր՝ տէտի. Ո֊իմտի պիւթիւն Իսրա-
յէլ անը թաշլարլէ րէճմ էթտիլէր, վէ անլէրի թաշ-
26 լարլէ րէճմ էթտիքտէն սօնրա աթէշէ եագտըլար: Ն֊Վէ
իւզէրինէ թա պու կիւնէ գատար Ե֊ըլ֊ պէօյիւք պիր
թաշ եըղընը եըղտըլար. Ո֊ՐԱՊՊ տախի ղազապընընն
շիտտէթինտէն ֆէրաղէթ էյլէտի. պու սէպէպտէն թա
պու կիւնէ գատար օլ մահալէ Ա֊քովր տէրէսի տէնիլիր:

ՊԱՊ 8

*Ալլահըն Յեսույը եիւրէքլէնտիրմէսի, 3 Գայի շէհրինին ֆէնն իլէ
ալընմասը. 29 անըն մէվկիինին ասըլմասը, 30 Յեսունըն պիր մէզ-
պահ պինա էթմէսի, 32 վէ շէրի'աթը Թաշլար իւզէրինէ եազմասը,
33 վէ շէրի'աթըն պէրէքէթ վէ լա'նէթլէրինի օգումասը:*

Վ Է ՐԱՊՊ Յեսույա տէտի քի՝ Ո֊խավֆ ու խէշնէթ
էթմէ. մուհարիպլէրին քեաֆֆէսինի քէնտին իլէ պէ-
րապէր ալըպ՝ գալգ, Գայիյէ չըգ, Բ֊իշլէթ Գայի մէ-
կիյինի վէ գավմընը վէ շէհրինի վէ տիյարընը սէնին
2 էլինէ թէսլիմ էթտիմ. Սէն տախի Գ֊երիքով իլէ մէկի-
յինէ եափտըղըն կիպի Գայիյէ վէ մէկիյինէ եափ. ան-
ճագ Դ֊ղանիմէթինի վէ հայվանաթընը քէնտինիզէ
եաղմա էտինիզ. սէն շէհր իչին անըն արգասըն-
3 տան պիր փուսու գուր: Վէ Յեսու իլէ մուհարիպլէրին
քեաֆֆէսի Գայիյէ չըգմագ իւզրէ գալգտըլար. վէ Յե-
սու օթուզ պիկ եիյիթ ատէմլէր սէչիպ՝ անլէրի կէճէ-
4 լէյին կէօնտէրտի. Վէ անլէրէ էմր էտիպ տէտի քի՝
Պագընըզ, Ե֊սիզ շէհրին արգասընտան շէհր իչին
փուսուտա օթուրուպ՝ շէհրտէն փէք ուզագլանմայա-
5 րագ ճիմլէնիզ հազըր օլունըզ. Պէն տախի եանըմտա
օլան խալգըն քեաֆֆէսի իլէ շէհրէ եագլաշըրըմ, վէ
էվվէլքի կիպի պիզէ գարշը չըգտըգլարընտա՝ Ֆ֊պիզ
6 էօնլէրինտէն գաչաճաղըզ: Անլէր տախի, թա պիզ
անլէրի շէհրտէն այըրընճայա գատար արտըմըզ սըրա
չըգաճագլար. չինքի՝ Է֊օնիւմիւզտէն էվվէլքի կիպի
7 գաչտըլար՝ տէյէճէքլէր: Իմտի էօնլէրինտէն գաչտը-
ղըմըզ վագըթ սիզ փուսուտան գալգըպ շէհրի զապթ
էտինիզ. զիրա Ա֊լլահընըզ ՐԱՊՊ անը էլինիզէ թէսլիմ
8 էտէճէք տիր: Վէ շէհրի ֆէթհ էթտիյինիզ կիպի, շէհրի
աթէշէ վէրիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ հարէքէթ
9 էյլէյինինիզ. Ի֊շլէթ սիզէ էմր էյլէտիմ: Վէ Յեսու ան-
լէրի կէօնտէրտիքտէ, կիտիպ Գայինին ղարպ թարա-
ֆընտա Բեթէլ իլէ Գայի արասընտա փուսուտա օթուր-
տըլար. վէ Յեսու օլ կէճէ գավմընն եանընտա գալտը:
10 Վէ Յեսու սապահլայընն էրքէն գալգըպ գավմը եօգ-
լատը. քէնտիսի տախի Իսրայէլին իխթիյարլարը իլէ
11 գավմընն էօնիւնճէ Գայիյէ չըգտը: Ի֊Վէ անըն իլէ պէ-
րապէր օլան մուհարիպլէրին քեաֆֆէսի տախի չը-
գըպ՝ շէհրին գարշըսընա եագլաշարագ Գայինին շի-
մալ թարաֆընտա գօնտըլար. վէ քէնտիլէրի իլէ
12 Գայի արասընտա պիր տէրէ վար իտի: Վէ պէշ պինկ
գատար նէֆէր ալըպ՝ անլէրի Բեթէլ իլէ Գայի արա-
սընտա շէհրին ղարպ թարաֆընտան փուսույա գօ-
13 տու: Իմտի գավմ շէհրին շիմալ թարաֆընտա օլան
պիւթիւն օրտույը վէ շէհրին ղարպ թարաֆընտա
օլան Բ֊փուսույը թէրթիպ էթտիքտէն սօնրա, Յեսու
օլ կէճէ տէրէնին իչինէ կիրտի:
14 Վէ Գայի մէկիյի պունու կէօրտիւքտէ՝ քէնտիսի իլէ
գավմընն քեաֆֆէսի սապահլայընն ՚աճէլէ իլէ գալգըպ՝
շէհրին ճիմլէ էհալիսի իլէ մու՚այյէն վագըթտա սահ-
րայա տօղրու Իսրայէլէ գարշը մուհարէպէյէ չըգտը-
լար. ամմա Ֆ֊քէնտիսի իչինն շէհրին արգասընտա
15 փուսու պուլունտըղընը պիլմէզ իտի: Վէ Յեսու իլէ
պիւթիւն Իսրայէլ Բ֊անլէրին էօնիւնտէ պօզղունլըգ
կէօսթէրէրէք, պէրրիյէ եօլընա ֆիրար էթտիլէր:
16 Շէհրտէ պուլունան գավմընն ճիմլէսի տախի անլէրի
թա'գիպ էթմէյէ թօփլանտըլար, վէ Յեսույը թա'գիպ
17 էթմէքլէ շէհրտէն այրըլտըլար: Վէ Գայի իլէ Բեթէլ
իչինտէ Իսրայէլի թա'գիպ էթմէյէ չըգմամըշ ատէմ
գալմատը, շէօյլէ քի շէհրի աչըգ պրագարագ Իսրա-
յէլի թա'գիպ էթտիլէր:
18 Վէ ՐԱՊՊ Յեսույա՝ Էլինկտէքի մըզրաղը Գայիյէ
տօղրու ուզաթ. զիրա անը էլինկէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝
տէտի. վէ Յեսու էլինտէ օլան մըզրաղը շէհրէ տօղ-
19 րու ուզաթտը: Վէ փուսուտա օլանլար ՚աճէլէ իլէ
եէրլէրինտէն գալգըպ՝ Յե֊֊֊ էլինի ուզաթտըղը կիպի՝

- *Այ.* 26, *Պ.* 15. 7,
- Ղ *Պ.* 6. 18, 1 *Թէվ.* 2. 7, *Դաղ.* 5. 12,
- Ֆ *Թէս.* 17. 5,
- Ղ *Պ.* 8. 29, 2 *Մխլ.* 18. 17, *Մէրս.* 3. 53,
- *Թէս.* 13. 17, 2 *Մխլ.* 21. 14,
- *Այ.* 24, *Ես.* 65. 10, *Ովս.* 2. 15,
- *Թէս.* 1. 21, 7. 13, 31. 8, *Պ.* 1. 9,
- Բ *Պ.* 6. 2,
- Ֆ *Պ.* 6. 21,
- Ֆ *Թէս.* 20. 14,
- Ֆ *Հաբ.* 20. 29,
- Ղ *Հաբ.* 20. 32,
- Ֆ 2 *Մխլ.* 13. 28,
- Ը *Այ.* 5,
- Ր *Այ.* 4,
- Ֆ *Հաբ.* 20. 34, *Վա'.* 9. 12,
- Ֆ *Հաբ.* 20. 36, *վէ ղայրի.*

Digitized by Google

գօշարագ շէհրէ կիրիպ անը ալտըլար, վէ չար չա-
20 պուգ շէհրի աթէշէ վէրտիլէր: Վէ Գայի էհալիսի տէօ-
նիւպ արգալարընա պագտրգալարընտա, իշթէ շէհրին
թիւթիւնիւ կէօյէ տօղրու չըգը յօր իտի. վէ պուրայա
եախօտ օրայա ֆիրար էտէհէք մէճալլարը գալմատը.
վէ պէրրիյէյէ գաչմըշ օլան գավմ տախի քէնտիլէ-
21 րինի թա'գիպ էտէնլէր իւզէրինէ տէօնտիւ: Վէ Յեսու
իլէ պիւթիւն Իսրայէլ փուսուտաքիլէրին շէհրի ալ-
տրգալարընը վէ շէհրին տիւմանընընն չրգտրղընը կէօր-
22 մէ.քլէ՝ տէօնիւպ Գայի էհալիսինի վուրտրլար: Օլ պիր-
լէրի տախի շէհրտէն գարշըլարընա չրգմաղլէ, պուն-
լար պիր թարաֆտան վէ շունլար օլ պիր թարաֆտան
օլարագ Իսրայէլին օրթասընտա գալտրլար, վէ ան-
լէրի վուրտրլար, շէօյլէ քի ՙգաչաճագ վէ գուրթու-
23 լաճագ քիմսէ գալմատը: Վէ Գայի մէլիյինի տիրի
թուրթուպ Յեսունըն եանընա կէթիրտիլէր:
24 Իմտի Իսրայէլ Գայի էհալիսինտէն սահրատա վէ
պէրրիյէտէ քէնտիլէրինի թա'գիպ էտէնլէրին ճիւմլէ-
սինի գըրտրլար, շէօյլէ քի պունլարընն քեաֆֆէսի
գըլրճտան կէչիրիլէրէք տիւքէնտիքտէ՝ պիւթիւն Իս-
րայէլ Գայիյէ տէօնիւպ անը գըլրճտան կէչիրտիլէր:
25 Վէ օլ կիւնտէ կէրէք էրքէք, կէրէք նիսա, գաթլ
օլունանլարընն ճիւմլէսի, ե՛նի Գայի էհալիսինին
26 քեաֆֆէսի օն իքի պիկ նէֆէր իտի: Վէ Յեսու Գա-
յինին պիւթիւն էհալիսինի հէլաք էտինճէյէտէք մըզ-
27 րագ ուզաթտրղը էլինի կէրի չէքմէտի: Ֆագաթ ՐԱ.Պ-
ՊԸՆ ՙՅեսույա էմր էթտիյի քէլամընա կէօրէ՝ ՚հայ-
վանլարը վէ շէհրին ղանիմէթինի Իսրայէլլիլէր եաղմա
28 էթտիլէր: Վէ Յեսու Գայիյի եագրպ՝ ՙէպէտի խարապէ
եըղընթրսը էյլէտի, վէ թա պու կիւնէ տէյին պէօյէ ուէր:
29 ՙՎէ Գայի մէլիյինի աղաճա ասըպ ախշամա գատար
պրագտը, ՚վէ կիւնէշ պաթտրղը վագրթտա Յեսուընն
էմրիյլէ լաշէսինի աղաճտան էնտիրէրէք, շէհրին գա-
փուսը էօնիւնէ աթրպ՝ ՚իւզէրինէ պու կիւնէ տէյին
պուլունան պէօյիւք պիր թաշ եըղընը եըղտրլար:
30 Օ զէման Յեսու Իսրայէլին Ալլահը ՐԱ.ՊՊԱ ՙԳե-
31 բաղ տաղընտա պիր մէզպահ, Ե՛նի ՐԱ.ՊՊԸՆ գու-
լու Մովսէսին պէնի Իսրայէլէ էմր էթտիյի, վէ ՙՄով-
սէսին շէրի'աթ քիթապընտա եազրլմըշ օլտրղը վէճհ
իւզրէ, իւզէրլէրինէ տէմիր տօգունմատրգ վէ իշլէն-
մէմիշ թաշլարտան պիր մէզպահ պինա էտիպ՝ ՚իւ-
զէրինտէ ՐԱ.ՊՊԱ մուհրագալար թագտիմ վէ սէլա-
32 մէթ գուրպանլարը զէպհ էթտիլէր: Վէ օրատա Մով-
սէսին պէնի Իսրայէլէ հուզուրընտա եազմըշ օլտրղը
շէրի'աթընն պիր սուրէթինի ՙթաշլար իւզէրինէ եազտը:
33 Վէ ՙՐԱ.ՊՊԸՆ գուլու Մովսէսին Իսրայէլ գավմընա
պէրէ.քէթ օգումագ իչինն էվվէլտէն էմր էթտիյինէ
կէօրէ, պիւթիւն Իսրայէլ վէ իխթիյարլարը վէ նա-
զըրլարը իլէ հաքիմլէրի, կէրէք ՙղարիպ, կէրէք *Իս-
րայէլլի ՙՐԱ.ՊՊԸՆ թապութ իւ 'ահտընը թաշը յան
Ղեւիլի քեահինլէրին հուզուրընտա թապութընն պիր
եանընտա վէ օլ պիր եանընտա օլարագ՝ պիր նըսֆը
Գարիզին տաղը վէ տիկէր նըսֆը Գեբաղ տաղը թա-
34 րաֆընտա տուրտրլար: Անտէն սօկրա ՙշէրի'աթ
սէօզլէրինինն քեաֆֆէսինի, ե՛նի ՙհէմ պէրէ.քէթ վէ
հէմ լա'նէթլէրի շէրի'աթ քիթապընտա եազըլմըշ
35 օլտրղընա կէօրէ օգուտու: Մովսէսին էմր էթտիյի
շէյլէրին քեաֆֆէսինտէն պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա-
'աթը՝ ՙգարը վէ չօճուգլար վէ արալարընտա կէզէն
ՙղարիպլէրին հուզուրընտա Յեսունըն օգումատրղը
պիր քէլամ գալմատը:

ՊԱՊ 9

*Պէնի Իսրայէլ 'ալէյհինէ մէլիքլէրին իթթիֆագը: 3 Գաբաւոնլըլա-
րըն տէսիսէպ 16 անլէրին քէօլէ էտիլմէլէրի:*

Վէ Յորդանընըն պէրի թարաֆընտա տաղտա վէ
օվատա վէ Պէօյիւք ՙՏէնիզին պիւթիւն սէվահիլինտէ
Լիբանանա գատար պուլունան ճիւմլէ մէլիքլէր, ե՛նի
ՙՔետլիլէր վէ Ամօրիլէր, Քանանլըլար, Փերեզիլէր,
Հիվվիլէր վէ Յեբուսիլէր ՙ՚-՚-՚-՚ խապէրտար
2 օլտրգլարընտա, Յեսու վէ Իսրայէլէ գարշը ճէնք էթ-
մէք իւզրէ ՙպիլիթթիֆագ թէճէմմիւ՝ էթտիլէր:
3 Ամմա ՙԳաբաւոն էհալիսի Յեսունըն Երիքով վէ
4 Գայիյէ եափտրղընը ՙիշհիթտիքլէրինտէ, Քէնտիլէր
հիլէյլէ հարէ.քէթ էթտիլէր, վէ կիտիպ քէնտիլէրինէ
ազրգ թէտարիք էտէրէք, մէրքէպլէրինէ էսքի չուլլար
վէ էսքի վէ եըրթրգ վէ ՙՀՀՀՀ պաղլը շէրապ թու-
5 լումլարը ալտրլար: Այագլարընտա տախի էսքի վէ
եամալը այագ գապլարը, վէ իւսթլէրինտէ էսքիմիշ
էսվապ օլարագ, եէյէհէք էքմէ.քլէրինին քեաֆֆէսի
6 գուրումըշ վէ քիփլէնմիշ իտի: Վէ ՙԳաղգաղատա
վագը՝ օրտուկեահա Յեսունըն եանընա վարրպ, անա
վէ Իսրայէլ րիճալընա՝ Պիզ ուզագ տիյարտան կէլտիք,
7 վէ շիմտի պիզիմ իլէ'ահտ էտինիզ՝ տէտիլէր: Իսրա-
յէլ րիճալը տախի օլ ՙՀիվվիլէրէ տէտիլէր քի՝ Շայէտ
սիզ արամըզտա սաքին իսէնիզ, ՙսիզին իլէ նաֆսըլ
8 'ահտ էտէ պիլիրիզ: Անլէր տախի Յեսույա՝ ՙՊիզ
գուլլարընըզ իզ՝ տէտիքտէ, Յեսու անլէրէ՝ Սիզ քիմ
9 սինիզ, վէ նէրէտէն կէլիյօրսընըզ՝ տէտի: Անլէր

ա Թէս. 7. 2։
բ Այ. 2։
գ Պագ Ա'տ. 31. 22,26։
դ Թէս. 13. 16։
ե Պ. 10. 26, Մէզ. 107. 40։ 110. 5։
զ Թէս.21.23։Պ.10.27։
է Պ. 7. 26։ 10. 27։
ը Թէս. 27. 4,5։
թ Խուր. 20. 25։ Թէս. 27. 5,6։
ժ Խուր. 20. 24։
ի Թէս. 27. 2,8։
լ Թէս. 11.29։ 27. 12։
խ Թէս. 31. 12։
ծ Իպր. եէրլի
կ Թէս.31. 9,25։ [8.3։
հ Թէս. 31. 11։ Նէեմ.
ձ Թէս. 28. 2. 15, 45։ 29. 20,21։ 30. 19։
ղ Թէս. 31. 12։
մ Այ. 33։
ն Ա'տ. 34. 6։
շ Խուր. 3. 17։ 23. 23։
ո Մէզ. 83. 3,5։
չ Պ. 10. 2։ 2 Միւլ.21. 1, 2։
պ Պ. 6. 27։
ջ Պ. 5. 10։
ռ Պ. 11. 19։
ս Խուր. 23. 32։ Թէս. 7. 2։ 20. 16։ Հաբ. 2. 2։ [10. 5։
վ Թէս. 20. 11։ 4 Միւլ.

Digitized by Google

տախի անա տէտիլէր քի՝ ՛Պու գուլլարըդ Ալլահըդ
Եհովանըն իսմի սէպէպինտէն ղայէթ ուզագ տիյար-
տան կէլտիք, զիրա ՛անըն շէօհրէթինի վէ Մըսըրտա
10 իճրա էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի, վէ Յորդանանըն
էօթէ թարաֆընտա օլան Ամօրիլէրին ՛իքի մէլիյինէ՝
Եսեբոն մէլիյի Սեհոնա վէ Աստարովթտա օլան Բա-
սան մէլիյի Ովգա եափտըդը շէյլէրին քեաֆֆէսինի
11 իշլիթտիք: Իմոի իխթիյարլարըմըզ վէ տիյարըմըզըն
պիւթիւն սէքէնէսի պիդէ սէօյլէյիպ՝ Եանընըզա եօլ
իչիւն ազըգ ալըպ՝ անլէրի գարշըլայընըզ, վէ անլէրէ՝
Պիզ գուլլարընըզ իզ, շիմտի պիզիմ իլէ ՛ահտ էտի-
12 նիզ՝ տէյիւ սէօյլէյինիզ՝ տէտիլէր: Սիդէ կէլմէք իւզրէ
չըգտըդըմըզ կիւն պու էքմէյիմիզի եէմէք իչիւն խա-
նէլէրիմիզտէն ալտըդըմըզտա սըճագ իտի, վէ շիմտի
13 իշլէէ գուրումըշ վէ քիւֆլէնմիշ տիր. Վէ պու շէրապ
թուլումլարը՝ տօլտուրտըդըմըզ վագըթ եէնի իտի,
ամմա իշլէէ երրթըլմըշ տըր. վէ պու էսվապըմըզ վէ
այադ գապլարըմըզ եօլըն ղայէթ ուզուն օլտըդընտան
14 էսքիտիլէր: Վէ օլ *ատէմլէրի՝ ազըգլարընա պագա-
րագ գապուլ էտիպ, ԻՐԱՊՊԸՆ էմրինէ միւրաճա՛աթ
15 էթմէտիլէր: Վէ Յեսու ՛անլէր իլէ միւսալէհէ էտիպ
սաղ պրագրլմալարը իչիւն անլէր իլէ ՛ահտ էտէրէք,
ճէմա՛աթ րէ՛իսլէրի անլէրէ եէմին էթտիլէր:
16 Վէ անլէր իլէ ՛ահտ էթտիքտէն իւ կիւն սօկրա՝
անլէրին գօնշու օլուպ արալարընտա սաքին օլտըգ-
17 լարընը իշլիթտիլէր: Վէ պէնի Իսրայէլ նագլ էտիպ՝
իւչիւնճիւ կիւնտէ անլէրին շէհրլէրինէ վասըլ օլտըլար,
անլէրին շէհրլէրի տախի ՙԳաբաւոն վէ Կեփիրա վէ
18 Բերովթ վէ Կարիաթարիմ իտի: Պէնի Իսրայէլ տախի՝
հճէմա՛աթընն րէ՛իսլէրի Իսրայէլին Ալլահը ԻԱՊՊ
հագգը իչիւն անլէրէ եէմին էթտիքլէրինտէն անլէրի
վուրմատըլար իսէ տէ, պիւթիւն ճէմա՛աթ րէ՛իսլէրէ
19 գարշը սէօյլէնտիլէր: Րէ՛իսլէրին քեաֆֆէսի տախի
պիւթիւն ճէմա՛աթա խիթապէն՝ Պիզ անլէրէ Իսրայէ-
լին Ալլահը ԻԱՊՊ հագգը իչիւն եէմին էթտիք, վէ
20 շիմտի անլէրէ տօգունամայըզ: Իմոի պէօյլէ եափա-
լըմ, անլէրի սաղ պրագալըմ, քի անլէրէ էթտիյիմիզ
եէմին սէպէպլինտէն ՝իւզէրիմիզէ ղազապ կէլմէյէ՝ տէ-
21 տիլէր: Վէ րէ՛իսլէր անլէրէ տէտիլէր քի՝ Պունլար սաղ
գալսընլար, ֆագաթ ՙպիւթիւն ճէմա՛աթըն օտուն
եարըճըլարը վէ սագալարը օլսունլար. վէ րէ՛իսլէրին
*անլէրէ տէտիյի կիպի օլսուն:
22 Վէ Յեսու անլէրի չաղըրըպ, անլէրէ խիթապէն՝
Նիֆիչիւն ՛արամըդտա սաքին օլտըդընըզ հալտէ, ՛Սիզ-
տէն ղայէթ ուզագ իզ՝ տէմէքլէ պիզի ալտաթտընըզ:
23 Շիմտի սիզ ՝մէյ՛ուն սընըզ, վէ Ալլահըմըն խանէսի
իչիւն սիզտէն գուլ ՙվէ օտունճը վէ սագա էքսիք օլմա-
24 յաճագ տըր՝ տէտի: Անլէր տախի Յեսույա ճէվապէն՝
Սէնին Ալլահըն Եհովա պու տիյարըն քեաֆֆէսինի
սիզէ վէրմէյի վէ պու տիյարըն պիւթիւն սէքէնէսինի
էօնիւնիւզտէն հէլաք էթմէյի ՚գուլու Մովսէսէ էմր էյ-
լէտիյինի պու գուլլարըդ սահհիչէն խապէր ալտըգ. վէ
՝սիզին սէպէպինիզտէն ճանըմըզ իչիւն զիյատէսիյլէ
25 գօրգուպ՝ պու շէյի եափտըգ: Վէ շիմտի իշլէէ ՚էլինկտէ
իզ. պիդէ նազարըդտա խօշ վէ տօղրու օլանը եափ՝
26 տէտիլէր: Իմոի անլէրէ պու մինվալ իւզրէ հարէքէթլէ,
անլէրի պէնի Իսրայէլին էլինտէն գուրթարտը, վէ
27 անլէրի թէլէֆ էթմէտիլէր: Վէ օլ կիւնտէ Յեսու ան-
լէրի ճէմա՛աթա, վէ ՝ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի
մահալ վէ մէզպահ իչիւն թա պու կիւնէտէք ՚օտունճը
վէ սագա թա՛եին էյլէտի:

ՊԱՊ 10

Պէշ մէլիյին Գաբաւոն իլէ մուհարէպէ էթմէլէրի. 6 Յեսունըն անը գուրթարմասը, 10 Ալլահընն անլէր իւզէրինէ տօլու կէօնտէրմէսի, 12 Յեսունըն քէլամըյլէ կիւնէշ վէ այլն տուրմասը, 16 Պէշ մէլիյինն պիր մաղարատա կիզլէնմէլէրի. 23 անլէրինն չըգարըլըպ սընըլմալարը, 28 Եէտի մէլիք իլէ շէհրլէրինին հէլաք վէ խարապ էտիլմէլէրի, 43 Յեսունըն Գաղզաղայա ՛ավտէթի:

Վէ Երուսաղէմ մէլիյի Ադոնիսեդեկ Յեսունըն
Գայիյի ալըպ խարապ էթտիյինի, ՚եա՛նի Երիքով իլէ
մէլիյինէ եափտըդը կիպի՝ ՝Գայի իլէ մէլիյինէ տախի
եափտըդընը, վէ ՝Գաբաւոն էհալիսի Իսրայէլ իլէ միւ-
սալէհէ էտիպ՝ արալարընտա գալտըգլարընը իշլիթ-
2 տիքտէ, ՚զիյատէսիյլէ գօրգտըլար. Զիրա Գաբաւոն
փայիթախթի շէհրլէրինտէն պիրի կիպի պէօյիւք շէհր
օլուպ՝ Գայիտէն պէօյիւք վէ ճիւմլէ ատէմլէրի եիյիթ
3 իտի: Իմոի Երուսաղէմ մէլիյի Ադոնիսեդեկ Քեբրոն
մէլիյի Հօհամա վէ Յերիմութ մէլիյի Փիրամա վէ Լա-
քիս մէլիյի Յափիէյէ վէ Եգղոն մէլիյի Դաբիրէ ՚ադէ-
4 կէօնտէրտի: Վէ՝ Գաբաւոնը վուրմագ իչիւն եանընմա
չըգըպ պանա եարտըմ էտինիզ. ՝զիրա Յեսու վէ պէնի
5 Իսրայէլ իլէ միւսալէհէ էթտիլէր՝ տէտի: Իմոի Ամո-
րիլէրին պէշ մէլիյի՝ Երուսաղէմ մէլիյի, Քեբրոն մէ-
լիյի, Յերիմութ մէլիյի, Լաքիս մէլիյի, Եգղոն մէլիյի՝
օրտուլարընըն քեաֆֆէսի իլէ պէրապէր ՚թէէմմիւ՛
էտիպ չըգտըլար, վէ Գաբաւոնը մուհասէրէ վէ անըն
իլէ մուհարէպէ էթտիլէր:
6 Վէ Գաբաւոն էհալիսի ՙԳաղգաղատա վագը՝ օր-
տուկեահա Յեսունըն եանընա ՚ադէ կէօնտէրիպ՝ Գուլ-
լարընկտան էլինկի չէքմէ, ՛աճէլէթէն չըգըպ պիզի խէ-

---

*ա Թէս. 20. 15։
բ Խուր. 15. 14։ Յես. 2. 10։
գ Ա՛տ. 21. 24,33։
դ Եբ-էօթ՝ ատէմլէրին ազըգլարընտան
ե Ա՛տ. 27. 21։ Ես. 30. 1,2։ Պագ Հաթ. 1.1։ 1 Մխլ. 22. 10։ 23. 10,11։ 30.8։ 2 Մխլ. 2. 1։ 5. 19։
զ Գ. 11. 19։ 2 Մխլ. 21. 2։
է Գ. 18. 25, 26, 28։
ը Եզր. 2. 25։
թ Մէզ. 15.4։ Վա՛. 5.2։
ժ Պագ 2 Մխլ. 21.1,2, 6։ Եզեկ. 17. 13,15, 18,19։ Զաք. 5. 3,4։ Մաղ. 3. 5։
ի Թէս. 29. 11։
լ Այ. 15։
խ Այ. 16։
ծ Այ. 6,9։
կ Թէք. 9. 25։
հ Այ. 21,27։
ձ Խուր. 23. 32։ Թէս. 7. 1,2։
ղ Խուր. 15. 14։
ճ Թէք. 16. 6։
մ Թէս. 12. 5։
յ Այ. 21,23։
—
ն Գ. 6. 21։
շ Գ. 8. 22,26,28։
ո Գ. 9. 15։
չ Խուր.15.14-16։ Թէս. 11. 25։
պ Այ. 1։ Գ. 9. 15։
ջ Գ. 9. 2։
ռ Գ. 5. 10։ 9. 6։

Digitized by Google

լաս, վէ պիզէ եարտըմ էթ. զիրա տաղտա սաքին
օլան Ամօրիլէրին մէլիքլէրինին քեաֆֆէսի պիզէ
7 գարշը թէճէմմիւ՝ էթտի՝ տէտիլէր: Իմտի Յեսու Երու-
հարիպլէրին ճիմլէսի վէ գուվվէթ սահիպլէրինին
քեաֆֆէսի քէնտիսի իլէ պէրապէր օլտըղը հալտէ
8 Գաղգաղատան չըգտը: ՐԱՊՊ տախի Յեսույա՝ Ան-
լէրտէն գօրգմա, զիրա անլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ
էթտիմ. Ֆանլէրտէն պիր քիմսէ սանա գարշը տուրա-
9 մայաճագ տըր՝ տէտի: Վէ Յեսու Գաղգաղատան պիւ-
թիւն կէճէ եօգաղը չըգըպ՝ անլէրէ նակեահ էթթիշտի:
10 Վէ ՐԱՊՊ անլէրի Իսրայէլին էօնիւնտէ Ֆփէրիշան էյ-
լէտի, վէ Գաբաւոնտա պէօյիւք գըրղընլէ գըրտը. վէ
անլէրի Ռեթորոն եօգուշը եօլընտա Ֆազէկա վէ Մա-
11 կեդայա գատար թա՛գիպ էտիպ թէլէֆ էյլէտի: Վէ
անլէր Իսրայէլին էօնիւնտէն ֆիրար էտիպ՝ Բեթորոն
էնիշինտէն էմէդտէ իքէն, ՖՐԱՊՊ իւզերլէրինէ Ազէ-
կայա տէյին կէօքտէն պէօյիւք ֆօլ- թաշլարը եաղ-
տըրմաղէ հէլաք օլտըլար. թաշլար կիպի տօլուլար-
տան հէլաք օլանլար պէնի Իսրայէլին գըլըճլէ էօլ-
տիւրտիւքլէրինտէն զիյատէ իտի:
12 Օ զէման, եա՛նի ՐԱՊՊԸՆ Ամօրիլէրի պէնի Իս-
րայէլէ թէսլիմ էթտիյի կիւնտէ Յեսու ՐԱՊՊԱ սէօյ-
լէյիպ Իսրայէլին էօնիւնտէ տէտի քի՝ Էյ կիւնէշ,
Գաբաւոնտա, էյ այ, սէն տախի Այեղոն տէրէսինտէ
13 տուր: Վէ գավմ քէնտի տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ
ալընճայա գատար կիւնէշ տուրտու, այ տախի եէ-
րինտէ գալտը. Ֆիշթէ պու Եաշէր քիթապընտա եա-
զըլմըշ տըր. իմտի կիւնէշ կէօյիւն օրթասընտա գա-
լըպ թէմամ պիր կիւն մըգտարը պաթմադա ՚աճէլէ
14 էթմէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ինսան քէլամընը տինկլէմէսի
խուսուսընտա անտէն էվվէլ վէ անտէն սօնրա Ֆօլ կիւն
կիպի պիր կիւն օլմատը. զիրա ՚ՐԱՊՊ Իսրայէլ իչիւն
մուհարէպէ էթտի:
15 ՚Վէ Յեսու վէ պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր օլարագ Գաղգաղայա օրտուկեահա ՚ավտէթ
16 էթտիլէր: Վէ օլ պէշ մէլիք ֆիրարլէ Մակեդատա
17 պիր մաղարատա կիզլէնտիլէր: Վէ օլ պէշ մէլիքին
Մակեդատա պիր մաղարատա կիզլէնտիքլէրի Յեսույա
18 խապէր վէրիլտի: Յեսու տախի՝ Մաղարանընն աղզընա
պէօյիւք թաշլար եուվարլայըպ, իւզերինէ ատէմլէր
19 թա՛եին էտինիզ, քի անլէրի պէքլէսինլէր. Լաքին սիզ
տուրմայըպ տիւշմէնլէրինիզի թա՛գիպլէ արգատա
գալանլարը գըրընըզ, անլէրի շէհրլէրինէ կիրմէյէ
պրագմայընըզ. զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ անլէրի էլ-
20 լէրինիզէ թէսլիմ էթտի՝ տէտի: Վէ Յեսու վէ պէնի
Իսրայէլ անլէրի պէօյիւք գըրղընլէ գըրմաղը թէմամ

էթտիքտէ, ֆիրարիլէր գաչըպ միւսթահքէմ շէհրլէրէ
21 կիրտիլէր: Գավմընն քեաֆֆէսի տախի Մակեդատա
օրտուկեահա Յեսունընն եանընա սէլամէթլէ ՚ավտէթ
էթտի, ՚Ֆ պէնի Իսրայէլ ՚ալէյհինէ տիլինի գըմըլ-
տատան պիր քիմսէ գալմատը:
22 Օ զէման Յեսու՝ Մաղարանընն աղզընը աչընըզ վէ
շու պէշ մէլիյի մաղարատան չըգարըպ եանըմա կէ-
23 թիրինիզ՝ տէտիքտէ, Անլէր տախի Ֆէէ իւզրէ հարէ-
քէթ էտիպ՝ օլ պէշ մէլիյի, եա՛նի Երուսաղէմ մէլի-
յինի, Քեբրոն մէլիյինի, Յերիմութ մէլիյինի, Լաքիս
մէլիյինի, Էգղոն մէլիյինի մաղարատան չըգարըպ
24 եանընա կէթիրտիլէր: Վէ պու մէլիքլէրի Յեսունընն
եանընա կէթիրտիքլէրինէ, Յեսու հէփ Իսրայէլ
ատէմլէրինի չաղըրըպ, քէնտիսի իլէ պէրապէր կիթ-
միշ օլան մուհարիպլէրին սէրտարլարընա խիթապէն՝
Եագլաշընըզ վէ ՚այագլարընընզը շու մէլիքլէրին պօ-
յունլարը իւզերինէ գօյունըզ՝ տէտիքտէ, անլէր տախի
եագլաշընը՝ այագլարընը անլէրին պօյունլարը իւզէ-
25 րինէ գօտըլար: Վէ Յեսու անլէրէ՝ ՚Խավֆ ու խէշեէթ
էթմէյինիզ. գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլունըզ. զիրա
անլէր իլէ մուհարէպէ էտէճէյինիզ տիւշմէլէրինիզին
քեաֆֆէսինէ ՐԱՊՊ պէօյլէ եափաճագ տըր՝ տէտի:
26 Անտէն սօնրա Յեսու անլէրի վուրուպ գաթլ էյլէտի,
վէ անլէրի պէշ աղաճա աստը, վէ ՚աղաճլարընն իւզէ-
27 րինէ ախշամա գատար ասըլը գալտըլար: Վէ կիւ-
նէշ պաթտըգտա Յեսու էմր էթտի, վէ ՚անլէրի աղաճ-
լարտան էնտիրիպ՝ օլ կիզլէնտիքլէրի մաղարայա աթ-
տըլար. վէ մաղարանընն աղզընա պէօյիւք թաշլար
գօտըլար. անլէր տախի պու կիւնէ տէյին Ֆ-ուէր:
28 Յեսու օլ կիւն Մակեդայը տախի ալըպ, անը վէ
մէլիյինի գըլըճտան կէչիրէրէք, իչինտէ պուլունան
նուֆուսընն քեաֆֆէսինի՝ հիչ պիրինի պրագմայարագ
հէլաք էթտի, վէ ՚Երիքով մէլիյինէ եափտըղը կիպի՝
Մակեդա մէլիյինէ տախի եափտը:
29 Վէ Յեսու պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրա-
պէր օլարագ, Մակեդատան Լեբնայա կէչիպ, Լեբնա
30 իլէ մուհարէպէ էթտի: Վէ ՐԱՊՊ անը վէ մէլիյինի
տախի Իսրայէլին էլինէ թէսլիմ էթտի. անլէր տախի
անը վէ իչինտէ պուլունան նուֆուսընն քեաֆֆէսինի
հիչ պիրինի պրագմայարագ, գըլըճտան կէչիրտիլէր
վէ Երիքով մէլիյինէ եափտըղարը կիպի անընն մէլի-
31 յինէ եափտըլար: Վէ Յեսու, պիւթիւն Իսրա-
յէլ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլարագ, Լեբնատան Լա-
քիսէ կէչիպ անը մուհասէրէ վէ անընն իլէ մուհարէպէ
32 էթտի: ՐԱՊՊ տախի Լաքիսի Իսրայէլին էլինէ թէս-
լիմ էթտի. վէ իքինճի կիւնտէ անը ալտըլար, վէ

ե Պ. 8. 1։
ը Պ. 11. 6։ Հաբ. 4. 14։
թ Պ. 1. 5։
ժ Հաբ. 4. 15։ 1 Մհպ. 7. 10,12։ Մէզ. 18. 14։ Ես. 28. 21։
ի Պ. 16. 3,5։
լ Պ. 15. 35։
խ Մէզ. 18. 13,14։ 77. 17։ Ես. 30. 30։ Վահ. 16. 21։ [11։
ծ Ես. 28. 21։ Ամբ. 3. 5։
կ Հաբ. 12. 12։
հ 2 Մհպ. 1. 18։
ղ Պագ Ես. 38. 8։
մ Թէս. 1. 30։ Այ. 42. Պ. 23. 3։
յ Այ. 43։
ն Խուբ. 11. 7։
շ Մէզ. 107. 40։ 110. 5։ 149. 8,9։ Նա. 26։
ո Թէս. 31. 6,8։ Պ. 1. 9։
չ Թէս. 3. 21։ 7. 19։
պ Պ. 8. 29։
ջ Թէս. 21. 23։ Պ. 8. 23։
ռ Պ. 6. 21։

Digitized by Google

Լեբնայա հէր նէ քի եափտըլար իսէ, անա տախի Ե-
էըզ՝ անը վէ իչինտէ պուլունան նուֆուսըն քեաֆֆէ-
սինի գըլըճտան կէչիրտիլէր։
33 Ո զէման Գազեր մէլիյի Հօրամ Լաքիսէ եարտըմ
իչին չըգտը, վէ Յեսու անը վէ գավմընը, հիչ պի-
րինի պրագմայարագ վուրտու։
34 Վէ Յեսու, պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրա-
պէր օլարագ, Լաքիստէն Եգլոնա կէչտի. վէ անը մու-
35 հասէրէ վէ անըն իլէ մուհարէպէ էթտիլէր։ Վէ հէ-
ման օլ կիւնտէ անը ալըպ գըլըճտան կէչիրտիլէր. վէ
Լաքիսէ հէր նէ քի եափտը իսէ, անա տախի Ե-էըզ՝
իչինտէ պուլունան նուֆուսըն քեաֆֆէսինի օլ կիւնտէ
հէլաք էթտի։
36 Վէ Յեսու, պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրա-
պէր օլարագ, Եգլոնտան Քեբրոնա չըգտը. վէ անըն
37 իլէ մուհարէպէ էթտիլէր։ Վէ անը ալըպ՝ անը վէ մէ-
լիյինի վէ ճիւմլէ շէհրլէրինի վէ իչինտէ պուլունան
նուֆուսըն քեաֆֆէսինի հիչ պիրինի պրագմայարագ,
գըլըճտան կէչիրտիլէր. վէ Եգլոնա հէր նէ քի եափտը
իսէ, անա տախի եափըպ՝ անը վէ իչինտէ պուլունան
նուֆուսըն քեաֆֆէսինի հէլաք էթտի։
38 Վէ Յեսու, պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրա-
պէր օլարագ, Դաբիր ճիհէթինէ տէօնիւպ անըն իլէ
39 մուհարէպէ էթտի։ Վէ անը վէ մէլիյինի վէ ճիւմլէ
շէհրլէրինի ալըպ՝ անլէրի գըլըճտան կէչիրտի, վէ
իչինտէ պուլունան նուֆուսըն քեաֆֆէսինի, հիչ պի-
րինի պրագմայարագ, հէլաք էթտի. Քեբրոնա եափ-
տըղը վէ Լեբնա իլէ մէլիյինէ եափտըղը վէճհէլէ, Դա-
բիր իլէ մէլիյինէ էօյլէ եափտը։
40 Իմտի Յեսու պիւթիւն տիյարը, ե՛նի տաղ վէ ճէ-
նուպ թարաֆը վէ օվա վէ տաղ էթէքլէրինի վէ մէ-
լիքլէրինին ճիւմլէսինի վուրտու, վէ հիչ պիրինի պը-
րագմատը. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ Էմր էթտի-
41 յինէ կէօրէ նուֆուսըն ճիւմլէսինի հէլաք էյլէտի։ Վէ
Յեսու անլէրի Կադէս-բառնեատան Գազայատէք վէ
պիւթիւն Գոսոմ տիյարընը Գաբաւոնատէք վուրտու։
42 Վէ պու մէլիքլէրին վէ տիյարլարընըն քեաֆֆէսինի
Յեսու պիր տէֆ՛ատա ալտը. զիրա Իսրայէլ իչին
43 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ ճէնք էտէր իտի։ Վէ Յեսու,
պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլարագ,
Գաղգաղայա օրտուկեահա՛ ավտէթ էթտի։

ՊԱՊ 11

*Մառօն սույու եանընտա պա՛զը մէլիրլէրին վուրուլմասը։ 10 Հա-
սորըն զապթ օլունուպ եագըլմասը։ 16 Յեսուընըն պիւթիւն օլ տիյարը
զապթ էթմէսի։ 21 Ենակիլէրին հէլարը։*

Վ է Հասոր մէլիյի Յաբին պա-ը Ը-է-ը՛-ՐԸ իչիթ-
տիքտէ՝ Մադոն մէլիյի Յորաբա վէ Սամրօն մէլիյինէ
2 վէ Աքսափ մէլիյինէ, Վէ շիմալտա օլան տաղլարտա
վէ Քենեռեթին ճէնուպրնտա վագը՝ սահրատա վէ օ-
վատա վէ ղարպտա վագը՝ Դովր նահիյէլէրինտէ օլան
3 մէլիքլէրէ, Եա՛նի շարգտա վէ ղարպտա օլան Քանան-
լըլարա վէ տաղտա օլան Ամօրիլէրէ վէ Քետլիլէրէ վէ
փերեզիլէրէ վէ Յեբուսիլէրէ վէ Քեբրոնըն ալըրնտա
Մասփա տիյարընտա օլան Հիվվիլէրէ Ե-ը-էը կէօն-
4 տէրտի։ Իմտի անլէր՝ ասքէրլէրինին քեաֆֆէսի, եա՛նի
քէսրէթ ճիհէթիյլէ տէնիզ սահիլինտէ օլան գում կիպի
քիւլլիյէթլի խալգ վէ փէք չօգ աթլար վէ արապալար
5 իլէ չըգտըլար։ Պու մէլիքլէրին ճիւմլէսի իթթիֆագ
էտէրէք, Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք իչին կի-
տիպ Մառօն սույունտա պիրլիքտէ գօնտուլար։
6 Վէ ՐԱՊՊ Յեսույա տէտի քի՝ Անլէրտէն գօրգմա՛,
զիրա եարըն պու վագըթտա պէն անլէրին ճիւմլէսինի
Իսրայէլին էօնիւնտէ մագթուլ տիւշիւրէճէյիմ. սէն
տախի աթլարընըն սինիրլէրինի քէսիպ՝ արապա-
7 լարընը աթէշէ եագաճագսըն։ Իմտի Յեսու, մուհա-
րիպլէրին ճիւմլէսի քէնտիսի իլէ պէրապէր օլարագ,
Մառօն սույընա անսըզըն իւզէրլէրինէ կէլիպ՝ անլէրէ
8 հիւճում էթտի։ Վէ ՐԱՊՊ անլէրի Իսրայէլին էլինէ
թէսլիմ էթմէսիյլէ, անլէրի վուրտըլար, թա պէօյիւք
Սիդոնա վէ Մասրեփօթ-մայիմէ վէ շարգ ճիհէթինէ
Մասփա վատիսինէ գատար անլէրի թա՛գիպ էտէրէք՝
9 հիչ պիրի գալմայընճայա գատար վուրտըլար։ Վէ
Յեսու ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ սէօյլէտիյի կիպի եափա-
րագ՝ աթլարընըն սինիրլէրինի քէստի, վէ արապա-
լարընը աթէշէ եագտը։
10 Վէ օլ վագըթտա Յեսու տէօնտիւ վէ Հասորը ալըպ
մէլիյինի գըլըճէլ վուրտու. զիրա Հասոր մուգատտէմա
11 պու մէմլէքէթլէրին ճիւմլէսինին պիրինճիսի իտի։ Վէ
իչինտէ պուլունան նուֆուսըն քեաֆֆէսինի գըլըճտան
կէչիրիպ հէլաք էյլէտի, պիր քիմսէ պագը գալմատը,
12 վէ Հասորը աթէշէ եագտը։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մով-
սէսին էմր էյլէտիյի կիպի՝ Յեսու պու մէլիքլէրին ճիւմլէ
շէհրլէրինի վէ մէլիքլէրին քեաֆֆէսինի ալըպ գըլըճ-
13 տան կէչիրէրէք հէլաք էյլէտի։ Անճագ Յեսունըն
եագտըղը Հասորտան մա՛տա թէփէլէրի իւզէրինտէ
պուլունան շէհրլէրին հիչ պիրինի Իսրայէլ եագմատը։
14 Վէ պու շէհրլէրին պիւթիւն ղանիմէթինի վէ հայվան-
լարընը պէնի Իսրայէլ եաղմա էթտիլէր. ֆագաթ պիր
քիմսէ պրագմայարագ ատէմլէրին քեաֆֆէսինի, ան-
լէրի հէլաք էտինճէյէ տէյին, գըլըճտան կէչիրտիլէր։
15 Ո ՐԱՊՊԸՆ քէնտի գուլը Մովսէսէ էմր էթտիյի կիպի՝

— Պագ Պ. 14. 13։ 15. 13։ Հար. 1. 10։
. Պագ Պ. 15. 15։ Հաբ. 1. 11։
Լ Թէս. 20. 16,17։
Թ Թէք. 10. 19։
ր Պ. 11. 16։
ց Ա՛յ. 14։
—
ա Պ. 19. 15։
բ Ա՛տ. 34. 11։
գ Պ. 17. 11։ Հաբ. 1. 27։ 3 Միւլ. 4. 11։
դ Պ. 13. 11։
ե Թէք. 31. 49։
զ Հար. 3. 3։
է Պ. 10. 3։
ը Թէք. 22. 17։ 32. 12։ Հաբ. 7. 12։ 1 Միւլ. 13. 5։
թ Պ. 10. 8։
ժ 2 Միւլ. 8. 4։
ի Պ. 13. 6։
լ Ա՛յ. 6։
խ Ա՛տ. 33. 52։ Թէս. 7. 2։ 20. 16,17
ծ Խուր. 34. 11,12։

Digitized by Google

Մովսէս Յեսույա էօյլէ էմր էյլէմիշ իտի. «Յեսու տախի՝ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էթտիյինտէն հիչ պիր շէյ իհմալ էթմէյէրէք էօյլէ իճրա էյլէտի։
16 Վէ Յեսու պիւթիւն պու տիյարը, եա՛նի տաղլարը վէ ճէնուպըն քեաֆֆէսինի, պիւթիւն Գոսոմ տիյարընը վէ օվայը վէ սահրայը վէ Իսրայէլ տաղը իլէ
17 օվասընը, Սէիրէ չըգան Քալակ տաղընտան թա Հերմոն տաղը ալթընտա Լիբանան օվասընտա վագը՝ Բաաղգադա տէյին զապթ էտիպ՝ մէլիքլէրինին ճիւմլէսինի թուիտու, վէ անլէրի վուրուպ գաթլ էյլէտի։
18 Յեսու պու մէլիքլէրին քեաֆֆէսի իլէ պիր չօգ կիւն-
19 լէր մուհարէպէ էթտի։ Գաբաւոնտա սաքին օլան Հիվվիլէրտէն մա՛տա պէնի Իսրայէլ իլէ միւսալէհէ էտէն պիր շէհիր պուլունմայընչ ճիւմլէսինի մուհարէպէ իլէ
20 զապթ էթտիլէր։ Զիրա Գալալէրի գաթըլաշընչ՝ մուհարէպէ իչիւն Իսրայէլէ գարշը չըգմալարը ՐԱՊՊ թարաֆընտան օլտու, թա քի ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էթտիյի կիպի՝ անլէրի հէլաք էտիպ, հագգլարընտա մէրհամէթ կէօսթէրիլմէյէրէք, անլէրի մահվ էտէ։
21 Քէզալիք օլ վագըթ Յեսու կիտիպ տաղլարտան՝ Քեբրոնտան, Դաբիրտէն, Անաբտան վէ Յուդա տաղլարընըն ճիւմլէսինտէն վէ Իսրայէլ տաղլարընըն ճիւմլէսինտէն Ենակիլէրի գըրտը. Յեսու անլէրի շէհրլէրի
22 իլէ պէրապէր հէլաք էթտի։ Պէնի Իսրայէլ, տիյարընտա Ենակի պրագըլմայընչ՝ եալընըզ Գազատա, Գէթտէ վէ Ասեդովթտա գալտըլար։
23 Վէ Յեսու ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ էմր էյլէտիյի վէճհ իւզրէ պիւթիւն տիյարը զապթ էթտի. վէ Յեսու անը Իսրայէլէ՝ սըպթլարընըն ֆըրգալարընա կէօրէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտի. տիյար տախի մուհարէպէտէն էրլու ասայիշ պուլտու։

ՊԱՊ 12

Մովսէսին՝ տիյարլարընը զապթ վէ Քագսիմ էթտիյի իբի մէլիքը։ 7 Յեսունըն Յորդանանըն պէրի Քարաֆընտա վուրտըղը օթուզ պիր մէլիքը։

Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա շարգա տօղրու Առնոն վատիսինտէն Հերմոն տաղընա գատար, վէ շարգ ճհէթթինտէ վագը՝ պիւթիւն սահրատա պէնի Իսրայէլին վուրուպ տիյարլարընը զապթ էթտիքլէրի
2 տիյարլարընն մէլիքլէրի պունլար տըր. Եսեբոնտա սաքին օլան Ամօրիլէրին մէլիյի Սեհոն, քի պու Առնոն վատիսի քէնարընտա օլան Արոերտէն վէ վատիսինն օրթասընտան վէ Գաղաադընն նըսֆը իլէ պէնի Ամմոն
3 հուտուտը օլան Յաբոկ վատիսինէ գատար, վէ Սահրայա՝ շարգէն Քենեռեթ տէնիզինէ գատար, վէ շարգէն Բեթեսիմօթ եօլընտա, վէ ճէնուպէն Ասեդովթ–փասգանըն ալթընտա սահրա տէնիզինէ, եա՛նի
4 Թուզ տէնիզինէ գատար հիւքիւմէթ էտէր իտի։ Վէ տախի Աստարովթ իլէ Եդրայիտէ սաքին օլուպ՝ ճէպպարլարտան գալան Բասան մէլիյի Ովգընն տի-
5 յարընը ըզդ էրէյէ։ Վէ օ Հերմոն տաղընտա վէ Սելքատա վէ Գեսուրլըլարընն վէ Մաքաթիլէրին հուտուտընա պիւթիւն Բասանտա վէ Եսեբոն մէլիյի Սեհոնըն հուտուտը օլան Գաղաադընն նըսֆընա գա-
6 տար հիւքիւմէթ էտէր իտի։ Պունլարը ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէս վէ պէնի Իսրայէլ վուրտուլար. վէ Էրէյուբէ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէս Ռուբէնիլէրէ վէ Գադիլէրէ վէ Մանասէնին նըսֆը սըպթընա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտի։
7 Վէ Յորդանանընն պէրի, եա՛նի ղարպ թարաֆընտա Լիբանան օվասընտա վագը՝ Բաաղգադտան Սէիրէ չըգան Քալակ տաղընա գատար Յեսու վէ պէնի Իսրայէլին վուրտըղլարը տիյարընն մէլիքլէրի պունլար
8 տըր։ Յեսու տախի տաղտա վէ օվատա վէ սահրատա վէ տաղ էթէքլէրինտէ վէ պէրրիյէտէ վէ ճէնուպտա պուլունան Քետիլիէր, Ամօրիլէր վէ Քանանլըլար, Փերեզիլէր, Հիվվիլէր վէ Յեբուսիլէրին Էրէյուբէ Իսրայէլէ՝ սըպթլարընըն ֆըրգալարընա կէօրէ մի-
9 րաս օլմագ իւզրէ վէրտի։ Երիքով մէլիյի պիր, Բե-
10 թէլ եանընտա օլան Գայի մէլիյի պիր, Երուսաղէմ
11 մէլիյի պիր, Քեբրոն մէլիյի պիր, Յերիմութ մէլիյի
12 պիր, Լաքիս մէլիյի պիր, Էգղոն մէլիյի պիր, Գազեր
13 մէլիյի պիր, Դաբիր մէլիյի պիր, Գադեր մէլիյի պիր,
14 Հօրմա մէլիյի պիր, Արադ մէլիյի պիր, (15) Լեբնա
16 մէլիյի պիր, Ադոդոմ մէլիյի պիր, Մակեդա մէլիյի
17 պիր, Բեթէլ մէլիյի պիր, Թափուա մէլիյի պիր,
18 Ոփեր մէլիյի պիր, Ափեկ մէլիյի պիր, Լասարօն մէ-
19 լիյի պիր, Մադոն մէլիյի պիր, Հասոր մէլիյի պիր,
20 Սամրօն–մառօն մէլիյի պիր, Աքսափ մէլիյի պիր,
21 Թանաք մէլիյի պիր, Մակեդդով մէլիյի պիր, (22) Կադէս մէլիյի պիր, Կարմեղոստա վագը՝ Յեկնամ մէլիյի
23 պիր, Նաֆաթ Դովրտա Դովր մէլիյի պիր, Գաղգա-
24 ղատա վագը՝ Գոյիմ մէլիյի պիր, Թերսա մէլիյի պիր. մէլիքլէրին քեաֆֆէսի օթուզ պիր իտի։

ե Թէս. 7. 2։
զ Պ. 1. 7։
է Պ. 12. 8։
ը Պ. 10. 41։
թ Պ. 12. 7։
ժ Թէս. 7. 24։ Պ. 12.7։
ի Պ. 9. 3,7։
լ Թէս.2.30։Հաբ.14.4։ 1 Մհլ. 2.25։3 Մհլ. 12. 15։ Րօմ. 9. 18։
խ Թէս. 20. 16,17։
ծ Ա՛տ.13. 22,33։ Թէս. 1. 28։ Պ. 15. 13,14։
կ 1 Մհլ. 17. 4։
հ Պ. 15. 46։
ձ Ա՛տ. 34.2, վէ դայրի։
ղ Ա՛տ. 26. 53։ Պ. 14 վէ 15 վէ 16 վէ 17 վէ 18 վէ 19։
մ Պ.14.15։ 21.44։ 22. 4։ 23. 1։ ——
ն Ա՛տ. 21. 24։
շ Թէս. 3. 8,9։
ո Ա՛տ. 21. 24։ Թէս.2. 33,36։ 3. 6,16։
չ Թէս. 3. 17։
պ Թէս. 3. 17։ 4. 49։
ջ Թէս. 1. 4։
ռ Թէս.3.11։ Պ.13.12. Ա՛տ. 21. 35։ Թէս. 3. 4,10։
ս Թէս. 3. 8։
վ Թէս.3.10։ Պ.13.11։
տ Թէս. 3. 14։
ր Ա՛տ. 21. 24,33։
ց Ա՛տ.32. 29,33։ Թէս. 3. 11,12։ Պ. 13. 8։
ւ Թէք. 14. 6։ 32. 3։ Թէս. 2. 1,4։
փ Պ. 11. 17։
ք Պ. 10. 40։ 11. 16։
օ Խուր. 3. 8։ 23. 23։ Պ. 9. 1։
ֆ Պ. 11. 23։
ա Պ. 6. 2։
բ Պ. 8. 29։
գ Պ. 10. 23։
դ Պ. 10. 33։
ե Պ. 10. 38։
զ Պ. 10. 29։
է Պ. 10. 28։
ը Պ. 8. 17։ Հաբ. 1.22։ 3 Մհլ. 4. 10։
թ Պ. 11. 10։
ժ Պ. 11. 1։ 19. 15։
ի Պ. 19. 37։
լ Պ. 11. 2։ [9. 1
խ Թէք. 14. 1,2։ Ես ——

Digitized by Google

ՊԱՊ 13

Զապթ օլունմամըշ տիյարըն հուտուտը։ 8 Ռուբէնիլէր իլէ Գադիլէր վէ Մանասէնին նըսֆ ը սըպթընըն միրասը։ 14, 33 Ղեւիլիլէրին միրասը Բապպ իլէ զէպհիէլէրի օլմասը։ 15 Ռուբէնիլէրին, 24 Դադիլէրին, 29 վէ Մանասէնին նըսֆ ը սըպթընըն միրասընըն հոտուտը։ 22 Բաղաամըն գաթլի։

1 Վէ Յեսու ֊իխթիյար վէ միւսիրնն օլտըգտա, ՐԱՊՊ անա տէտի քի՝ Սէն իխթիյար վէ միւսիրնն օլտըն, վէ զապթ օլունաճագ փէք չօգ եէր գալտը։
2 ֥Գալան եէր պու տըր. ֤Ֆիլիսթիլէրին հէփ մէմլէ-
3 քէթլէրի վէ պիւթիւն ֦Գեսուր, ֧Մըսրըն գարշըսընտա օլան Սիովրտան Քանանլըլարա մահսուպ վէ շիմալէ տօղրու օլան Ակկարոն հուտուտընա գատար ֨Ֆիլիսթիլէրին պէշ էմարլէթի, եա՛նի Գազալըլար, Ազովտոսլըլար, Ասկաղոնլըլար, Գէթլիլէր վէ Ակ-
4 կարոնլըլար, վէ տախի ֩Աւվիլէր, ձէնուպտան Քանանլըլարըն պիւթիւն տիյարը վէ Սիդոնլըլարա միւթէ՛ալլըգ օլան Մէարա ֪թա Աբէկէ՝ ֫Ամօրիլէրին հու-
5 տուտընա տէյինն, վէ ֬Գեբաղլըլարըն տիյարը վէ շարգ թարաֆընտա Հէրմոն տաղընըն ալթընտա վագը՛ ֭Բաաղգադտան Եմաթ մէտխէլինէ գատար պիւթիւն
6 Լիբանան, Լիբանանտան թա ֮Մասրեփօթ–մայիմէ տէյինն տաղ էհալիսինին քեաֆֆէսինի, Սիդոնլըլարընն ճիւմլէսինի պէն ֯պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէն թարտ էտէճէյիմ, անճագ ֱսէն անը Իսրայէլէ, սանա էմր էթտիյիմ կիպի միրաս օլմագ իւզրէ գուր՛այլէ թագսիմ էտէսին։
7 Վէ շիմտի պու տիյարը տօգուզ սըպթ իլէ Մանասէնին նըսֆ ը սըպթընա, միրաս օլմագ իւզրէ թագ-
8 սիմ էյլէ։ Պունըն ֲէյնէր Նըֆթ իլէ Ռուբէնիլէր վէ Գադիլէր ֳՄովսէսին անլէրէ Յորդանընըն էօթէսինտէ շարգտա վէրտիյի միրասլարընը ՐԱՊՊԸՆ գուլու-
9 Մովսէս անլէրէ վէրտիյի վէճհլէ ալտըլար. Եա՛նի Առնոն վատիսի քէնարընտա վագը՝ Արոերտէն վատինին օրթասընտա օլան շէհրի վէ պիւթիւն ֵՄեդաբա-
10 սահրասընը Դեբոնատէք, վէ պէնի Ամմոն հուտուտընա գատար Եսեբոնտա հիւքիւմէթ էտէն ֶԱմօրի-
11 լէրին մէլիյի Սեհոնըն ճիւմլէ շէհրլէրինի, ַվէ Գադաադը վէ Գեսուրլըլարըն վէ Մաքաթիլէրին հուտուտընը վէ պիւթիւն Հէրմոն տաղընը վէ Սելքայատէք
12 պիւթիւն Բասանը, Աստարովթա վէ Եդրատա հիւքիւմէթ էտէն Ովգըն Բասանտա վագը՝ պիւթիւն մէմլէքէթինի ֹԸԸՐ. պու իսէ ֺճէպպարլարընն պագիյյէսինտէն գալմըշ իտի. ֻլաքին Մովսէս անլէրի վու-
13 րուպ թարտ էյլէտի։ Ֆագաթ պէնի Իսրայէլ ֽԳեսուրլըլար իլէ Մաքաթիլէրի թարտ էթմէտի, վէ պու կիւնէ գատար Գեսուրլըլար իլէ Մաքաթիլէր
14 Իսրայէլին արասընտա իգամէթ էտէրլէր։ ֿԱնճագ Ղեւի սըպթընա միրաս վէրմէտի. անընն միրասը ֿանա պույուրտըղը կիպի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարը տըր։
15 Վէ Մովսէս պէնի Ռուբէն սըպթընա գապիլէէ-
16 րինճէ ֑վէրտի։ Վէ հուտուտլարը ֒Առնոն վատիսինին քէնարընտա վագը՝ Արոերտէն վէ ֓վատինին օրթասընտա օլան շէհր վէ ֔Մեդաբանըն եանընտաքի
17 պիւթիւն սահրա, Եսեբոն վէ անընն սահրատա օլան ճիւմլէ շէհրլէրի, Դեբոն վէ Բամօթ–բահաղ վէ Բեթ-
18 բէէլմոն, ֕Վէ Յասսա վէ Կադեմօթ վէ Մեփայաթ,
19 ֖Վէ Կարիաթեմ վէ ֗Սեբամա վէ Եմակ տաղընտա
20 Սարեթ–սահառ, Վէ Բեթփեգովր վէ ֘Ասեդովթ-
21 փասգա վէ Բեթեսիմօթ, ֙Վէ սահրանընն ճիւմլէ շէհրլէրի վէ Եսեբոնտա հիւքիւմէթ էտէն Ամօրիլէրին մէլիյի Սեհոնընն պիւթիւն մէմլէքէթի իտի. Մովսէս ֚անը վէ ֛Մադիան էմիրլէրի՝ Եւի վէ Րոկոմ վէ Սուր վէ Ուր վէ Ռօբէն, եա՛նի Սեհոնընն օլ տիյարտա սաքին օլան
22 էմիրլէրինի վուրտու։ Վէ պէնի Իսրայէլ գաթլ էթտիքլէրի ատէմլէր իլէ պէրապէր սիհրպազ ֜Բաղաամ
23 իսկն ի Բէօվրը գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր։ Վէ պէնի Ռուբէնին հուտուտը Յորդանանընն սահիլի տիր, պէնի Ռուբէնին միրասը գապիլէէրինէ կէօրէ պու շէհրլէր իլէ գարիյէլէրի տիր։
24 Վէ Մովսէս Գադ սըպթընա պէնի Գադ գապիլէ-
25 լէրինէ կէօրէ ֝վէրտի։ ֞Վէ հուտուտլարը Յազեր վէ Գաղաադընն ճիւմլէ շէհրլէրի ֟վէ պէնի Ամմոն տիյարընընն նըսֆը, ֠Ռաբբա էօնիւնտէ վագը՝ Արոերէ
26 գատար, Վէ Եսեբոնտան Ռամովթ–մասփայա վէ Բոտանիմէ գատար, վէ Մանայիմտէն Դաբիրին հուտու-
27 տընա գատար, Վէ վատիտէ ֡Բեթարամ վէ Բեթնամրա վէ ֢Սոկքովթ վէ Սափոն՝ Եսեփոն մէլիյի Սեհոնընն մէմլէքէթինին պագիյյէսի, Յորդանանընն սահիլի, Յորդանանընն էօթէսի, եա՛նի շարգ թարաֆընտա
28 ֣Քենեռեթ տէնիզինին քէնարընա գատար օլտու։ Պէնի Գադընն միրասը գապիլէէրինէ կէօրէ պու շէհրլէր իլէ գարիյէլէրի տիր։
29 Մովսէս Մանասէնին նըսֆ ը սըպթընա տախի ֤վէրտի, պէնի Մանասէնին նըսֆ ը սըպթընընն
30 գապիլէէրինէ կէօրէ օլան ֥տըր։ Վէ անլէրին հուտուտը Մանայիմտէն պիւթիւն Բասան, եա՛նի

ա Պագ Գ. 14.10։ 23.1։
բ Հաբ. 3. 1։
գ Ցովէլ 3. 4։
դ Այ. 13։ 2 Մխլ. 3. 3։ 13. 37,38։
ե Երեմ. 2. 18։
զ Հաբ. 3. 3։ 1 Մխլ. 6. 4,16։ Սոփ. 2. 5։
է Թէս. 2. 23։
ը Գ. 19. 30։
թ Պագ Հաբ. 1. 34։
ժ 3 Մխլ. 5. 18։ Մէզ. 83. 7։ Եզեկ. 27. 9։
ի Գ. 12. 7։
լ Գ. 11. 8։ 21,23։
խ Պագ Գ.23.13։ Հաբ.2.
ծ Գ. 14. 1,2։
կ Ա'տ. 32. 33։ Թէս.3. 12,13։ Գ. 22. 4։
հ Այ. 16։ Ա'տ. 21. 30։
ձ Ա'տ. 21. 24,25։
ղ Գ. 12. 5։
ճ Թէս. 3. 11։ Գ. 12.4։
մ Ա'տ. 21. 24,35։
յ Այ. 11։ 14. 3,4։
ն Ա'տ.18.20,23,24։ Գ.
շ Այ. 33։
ո Գ. 12. 2։
չ Ա'տ. 21. 28։
պ Այ. 9։ Ա'տ. 21. 30։
ջ Ա'տ. 21. 23։
ռ Ա'տ. 32. 37։
ս Ա'տ. 32. 38։
վ Թէս. 3. 17։ Գ. 12.3։
տ Թէս. 3. 10։
ր Ա'տ. 21. 24։
ց Ա'տ. 31. 8։
ւ Ա'տ. 22. 5։ 31. 8։
փ Ա'տ. 32. 35։
ք Ա'տ. 21.26, 28, 29։
օ Ա'տ. 32. 36։
ֆ Ա'տ. 34. 11.

Թէս. 2.19։ Հաբ.11. 13, 15 իլէ Քաճպիգ էյլէ։
• 2 Մխլ. 11.1։ 12.26։
֏ Թէք. 33.17։ 3 Մխլ. 7. 46։

Digitized by Google

Բասան մէլիյի Ովգը՛ն պիւթիւն մէմլէքէթի վէ ՙՅայիրին Բասանտա վագը՛ճիւմլէ գասապալարը, քի ալթ-
31 մըշ շէհիր տիր։ Վէ Գաղաադը՛ն նըսֆը վէ Բասանտա Ովգը՛ն մէմալիքինին շէհրլէրի ՚Աստարովթ վէ Եդրայի Մանասէնին օղլու Մաքիր օղուլլարը՛նը՛ն գապիլէէ-
32 րինէ կէօրէ պէնի ՚Մաքիրին նըսֆը՛նը՛ն օլտու։ Մովաբ սահրալարը՛նտա՝ Երիքովը՛ն շարգը՛նտա՝ Յորդանանը՛ն էօթէսինտէ Մովսէսին, միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ
33 էթտիյի պունլար տըր։ ՙԼաքին Մովսէս Ղեւի սըպ-թը՛նա միրաս վէրմէտի. անլէրին միրասը, ՚անլէրէ տէտիյի կիպի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ տըր։

ՊԱՊ 14

Պագը գալան տօգուզ պուչուզ սըպթը՛ն միրասը՛նը գուր՛ա իւլ Յագսիմ օլունմասը։ 6 Քեբրո՛նը Քաղէբ վէրիլմէսի։

Վէ Քանան տիյարը՛նտա՝ ՙքահին Եղիազար իւլէ Յեսու ՚իսի՛ն Նաւէ վէ պէնի Իսրայէլ սըպթլարը՛նը՛ն խանէտան րէ՛իսլէրինին, միրաս օլմագ իւզրէ պէնի Իսրայէլէ թագսիմ էթտիքլէրի, վէ անլէրին թէվէրրիւս
2 էթտիյի ՚էրէ՛էր պունլար տըր. ՚Տօգուզ սըպթ իւլէ պիր սըպթը՛ն նըսֆը՛նա ՐԱՊՊը՛ն՝ Մովսէս վասըթասըյլէ էմր էթտիյի վէճճլէ միրասլարը գուր՛այլէ վէրիլտի։
3 ՚Զիրա Մովսէս իքի սըպթ իւլէ պիր սըպթը՛ն նըսֆը՛նա Յորդանանը՛ն էօթէսինտէ միրաս վէրմիշ իտի, ամմա
4 անլէրին իչինտէ Ղեւիլիլէրէ միրաս վէրմէտի. Զիւնքի ՚պէնի Յովսէփ, Մանասէ վէ Եփրեմ օլարագ, իքի սըպթ իտի. վէ Ղեւիլիլէրէ իգամէթ իչինն շէհրլէր, վէ հայվանլարը իւլէ մալլարը իչինն անլէրին մէր՛ալարը՛ն-
5 տան մա՛տա օլ տիյարտա հիսսէ վէրմէտիլէր։ ՚ՐԱՊՊըՆ Մովսէսէ էմր էթտիյի վէճճլէ՝ պէնի Իսրայէլ հարէքէթթ էտիպ՝ տիյարը թագսիմ էթտիլէր։
6 Վէ պէնի Յուդա Գաղգաղատա Յեսույա եագլաշտըլար, վէ ՙԿենեզի Քաղէբ իպն ի Յեփոնէ անա տէտի քի՝ Սէն ՐԱՊՊըՆ սէնին իւլէ պէնիմ հագգըմտա Ալ-
7 լահ ատէմի Մովսէսէ ՚Կադէս–բառնեատա սէօյլէտիյի ՚քէլամը պիլիրսին։ ՐԱՊՊըՆ գուլու Մովսէս տիյարը թէճէսսիւս էթմէ՛ք իչինն ՚Կադէս–բառնեատան պէնի կէօնտէրտիյի վագըթթ գըրգ եաշը՛նտա իտիմ. պէն տախի գալպիմտէ օլտըղը կիպի անա խապէր կէթիր-
8 տիմ։ Լաքին ՚պէնիմ իւլէ պէրապէր չըգան պիրատէրլէրիմ՛ գավմը՛ն եիւրէ՛յինի էրիթտիւլէր. պէն իսէ ՚Ալ-
9 լահը՛մ ՐԱՊՊԱ քեամիլէն միւթի՛ գալտըմ։ Վէ օլ կիւն Մովսէս եէմին էտիպ՝ Ալլահը՛մ ՐԱՊՊԱ քեամիլէն միւթի՛ գալտըղը՛ն իչինն ՙայաղը՛ն՛կը՛ն պաստըղը եէր ՚Մութլագա իւէլէպէտ սէնին վէ էվլատը՛ն՛կը՛ն միրասը
10 օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Իսրայէլ պէրրիյէտէ տօլաշըր իքէն, ՐԱՊՊ պու քէլամը Մովսէսէ սէօյլէյէւի շիմտի գըրգ պէշ սէնէ տիր քի, ՐԱՊՊ ՚տէտիյի կիպի պէնի հայաթտա սագլատը, վէ շիմտի իշլէթ պէն պու կիւն
11 սէքսէն պէշ եաշը՛նտա իմ։ Մովսէս պէնի կէօնտէրտիյի վագըթթտա գուվվէթիմ նասըլ իտի իսէ, մուհարէպէ իչինն վէ ՙչըգըպ կիրմէք իչինն ՚պու կիւն տախի գուվ-
12 վէթիմ՛ էօյլէ տիր։ Վէ շիմտի ՐԱՊՊԸՆ օլ վագըթթ սէօյլէտիյի տաղը պա՛նա վէր. զիրա օրատա ՚Ենակիլէր վէ պէօյիւք վէ միւսթահքէմ շէհրլէր պուլունտըղը՛նը օլ կիւն քէնտին իշիթտին. ՙպէլքի ՐԱՊՊ պէնիմ իւլէ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ տէտիյի կիպի ՚անլէրի թարտ էտէ-
13 րիմ։ Յեսու տախի ՚Քաղէբ իպն ի Յեբոնէ՛յէ խայր տու՛ա էյլէյիպ՝ ՚անա Քեբրո՛նը միրաս օլմագ իւզրէ
14 վէրտի։ Պու էճլէտէն կենեզի Քաղէբ իպն ի Յեբոնէ ՚Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ քեամիլէն միւթի՛ գալտըղը իչինն ՙՔեբրո՛ն պու կիւնէտէ՛ք անը՛ն միրասը օլտու։
15 Վէ ՙՔեբրո՛նը՛ն իսմի մուգատտէմա Կարիաթ–արբա իտի. Ադէ՛մ իսէ Ենակիլէր իչինտէ պէօյիւք ատէմ իտի։ ՙՊա՛տէհու տիյար մուհարէպէտէ՛ն ՟՛ր՛՛ը՛՛ը՛՛ղ ասայիշ պուլտու։

ՊԱՊ 15

Յուդանը՛ն հիսսէսինին հուտուտը։ 13 Քաղէբին հիսսէսի վէ շէճա՛աթը։ 16 Քաղէբին զրզը Աքսանը՛ն Թոթնիէլէ վէրիվէրմէսի. 18 Աքսահ՛ն բէ՛նտի վէտէբինտէն պէրէքէթ ալմասը։ 21 Յուդանը՛ն շէհրլէրի։ 63 Յերուսալէմլէրին Քարտ էտիվէտիթքէրի։

Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Յուդա սըպթը՛նը՛ն հիսսէսի ՙԵդովմ հուտուտը՛նա եէթիշիր իտի. ճէնուպ թարաֆը՛նտան ՚Ցին պէրրիյէսի հուտուտը՛ն նիհայէթի իտի։
2 Վէ ճէնուպի հուտուտլարը Թուզ տէնիզի՛նին նիհայէթի՛նտէն, եա՛նի ճէնուպտա վագը՛ քէօրֆէզտէն,
3 Վէ ճէնուպէն ՚Ակրաբիմ եօգուշը՛նա չըգըպ Ցինէ տօղրու կէչէրէք ճէնուպ թարաֆը՛նտան Կադէս–բառնեայա չըգար, վէ Եսրո՛նտան կէչիպ Ադդարա չըգա-
4 րագ Կարկայա տէօնէր։ Վէ անտէն ՚Ասեմո՛նա կէչիպ Մըսըր վատիսինէ չըգար. պու հուտուտ տէնիզտէ նիհայէթ պուլուր. ճէնուպի հուտուտը՛նը՛զ պու տըր։
5 Վէ շարգի հուտուտ Թուզ տէնիզի օլուպ՝ Յորդանանը՛ն նիհայէթի՛նէ գատար իտի։ Վէ շիմալի հուտուտ Յորդանանը՛ն աղզը՛նտա վագը՛ տէնիզի՛նին քէօր-

ֆ Ա՛տ. 32. 41։ 1 Թէվ. 2. 23։
ֆ Պ. 12. 4։
ֆ Ա՛տ. 32. 39,40։
ֆ Այ. 14։ Պ. 18. 7։
ֆ Ա՛տ. 18. 20։ Թէս. 10. 9։ 18. 1,2։

— Ա՛տ. 34. 17,18։
բ Ա՛տ. 26. 55։ 33.54։ 34. 13։
գ Պ. 13. 8,32,33։
դ Թէք. 48. 5։ 1 Թէվ. 5. 1,2։
ե Ա՛տ. 35. 2։ Պ. 21.2։
զ Ա՛տ.32.12։ Պ.15.17։

է Ա՛տ. 13. 26։
ը Ա՛տ.14. 24,30։ Թէս. 1. 36,38։
թ Ա՛տ. 13. 6։ 14. 6։
ժ Ա՛տ. 13.31,32։ Թէս. 1. 28։ [36։
ի Ա՛տ. 14. 24։ Թէս.1.
լ Պագ Ա՛տ. 13. 22։

խ Ա՛տ.14. 23,24։ Թէս. 1. 36։ Պ. 1. 3։
ծ Ա՛տ. 14. 30։
կ Թէս. 31. 2։
հ Պագ Թէս. 34. 7։
ձ Ա՛տ. 13. 28,33։
ղ Մ՛զ. 13. 32,34։ 60. 12։ Իսմ. 8. 31։

ճ Պ.15.14։ Չար. 1.20։
մ Պ. 22. 6։
յ Պ. 10. 37։ 15. 13։ Չար. 1. 20։ Պագ Պ. 21,11,12։ 1 Թէվ. 6. 55, 56։
ն Այ. 8,9։
շ Պ. 21. 12։

— Թէք.23.2։ Պ.15.13։
չ Պ. 11. 23։

— Ա՛տ. 34. 3։
բ Ա՛տ. 33. 36։
գ Ա՛տ. 34. 4։
դ Ա՛տ. 34. 5։

Digitized by Google

6 ֆէզինտէն օլուպ, Պու հուտուտ Բեթագղայա չըգար. վէ շիմալէն Բեթարաբայա կէչէրէք, պու հուտուտ
7 Ռուբէն օղլու Բաանըն թաշընա չըգար. Օրատան պու հուտուտ Աքովը տէրէսինտէն Դաբիրէ չըգըպ՝ շիմալէ տօղրու վատինէն ճէնուպինտէ վագը՝ Էդովմին եօգուշընըն էօնիւնտէ օլան Գաղգաղայա տէօնէր. պու հուտուտ Ենսամիւս սուլարընա տօղրու կէչիպ՝ Ռովգել
8 փունկարընտա նիհայէթ պուլուր: Վէ պու հուտուտ իպն ի Ենովմ տէրէսինէ Յեբուս, եա՛նի Երուսաղէմին ճէնուպ թարաֆընա չըգար, վէ պու հուտուտ շիմալէն Ռափայիլէր տէրէսինին նիհայէթինտէ վագը՝ Ենովմ տէրէսինին էօնիւնտէ ղարպ ճանիպինտէ օլան տաղըն
9 պաշընա չըգար: Վէ պու հուտուտ տաղըն թէփէսինտէն Նափթովա սույունըն մէնպա՛ընա ուզանըպ՝ Եփրոն տաղընտա վագը՝ շէհրլէրէ չըգար. վէ պու հու-
10 տուտ Բաաղա, եա՛նի Կարիաթարիմէ ուզանըր: Վէ պու հուտուտ Բաաղատան ղարպէն Սէիր տաղընա գատար տէօնիւպ՝ շիմալէն Քեսաղօն օլան Յարիմ տաղընըն ճանիպինէ կէչէր, վէ Բեթսամիւսէ էնիպ Թամ-
11 նայա տօղրու կիտէր: Վէ պու հուտուտ շիմալէ տօղրու Ակկարոն ճանիպինէ չըգար. վէ պու հուտուտ Սաքարօնա ուզանըպ՝ Բաաղ տաղընա կէչէրէք Յաբնէլէ չըգար. վէ պու հուտուտ տէնիզտէ նիհայէթ պուլուր:
12 Վէ ղարպի հուտուտ Պէօյիւք Տէնիզին սահիլի տիր. գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Յուդան էթրաֆ հուտուտը պու տըր:
13 Վէ Յեսու ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ օլան էմրինէ իմ-
թիսալէն՝ Քաղէբ իպն ի Յեբոնէյէ պէնի Յուդա իչինտէ Ենակըն փէտէրի Արբանըն շէհրինի, եա՛նի Քեբրոնը
14 հիսսէ տէյիւ վէրտի: Քաղէբ տախի Ենակըն իւչ օղուլ-
լարընը, եա՛նի Ենակ էվլատը Սէսէին վէ Աքիման վէ
15 Թոլմինի օրատան թարտ էթտի: Վէ Օրատան Դաբիր սէքէնէսինէ գարշը չըգտը. վէ Դաբիրին իսմի
16 մուգատտմա Կարիաթ-սեփեր իտի: Վէ Քաղէբ՝ Կարիաթ-սեփերի հէր քիմ վուրուպ ալըր իսէ, գըզըմ Աքսայը անա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրիրիմ՝ տէտի:
17 Վէ Քաղէբին գարնտաշը Կենեզին օղլու Գոթնիէլ անը ալտը. օ տախի գըզը Աքսայը անա զէվճէ օլ-
18 մագ իւզրէ վէրտի: Վէ մէրգումէ [illegible] կիթ-
մէքտէ իքէն, փէտէրինտէն պիր թարլա թալէպ էթ-
մէյէ Գոթնիէլ թէշվիգ էյլէտի. վէ Մերքէպտէն էնտիյինտէ Քաղէբ անա տէտի քի՝ Սանա նէ՞ օլտու.
19 Գըզ տախի [illegible]՝ Պանա պէրէքէթ վէր. զիրա պանա պիր *գօրագ եէր՝՝ վէրտին, պանա սու փունկարլարը տախի վէր՝ տէտի. օ տախի անա եօգա-

ե Պ. 18. 19։ զ Պ. 18. 17։ է Պ. 7. 26։ ը 2Մխ. 17. 17։ 3Մխ. 1. 9։ թ Պ. 18. 16։ 4Մխ. 23. 10։ Երեմ. 19. 2, 6։ ժ Պ. 18. 28։ Հաբ. 1. 21։ 19. 10։ ի Պ. 18. 16։ լ Պ. 18. 15։ խ 1 Թագ. 13. 6։ ծ Հաբ. 18. 12։ կ Թագ. 38. 13։ Հաբ. 14. 1։ հ Պ. 19. 43։ ձ Այ. 47։ Ա՛տ. 34. 6, 7։ ղ Պ. 14. 13։ ճ Պ. 14. 15։ մ Հաբ. 1. 10, 20։ յ Ա՛տ. 13. 22։

րըքի փունկարլար իւէ աշաղըքի փունկարլարը վէրտի:
20 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Յուդա սըպթընըն մի-
21 րասը պու տըր: Վէ պէնի Յուդա սըպթընըն ճէնուպտա Եդովմ հուտուտընա տօղրու հուտուտ ճիվարընտա
22 վագը՝ շէհրլէրի Կաբեսէէլ վէ Եդեր վէ Յագուր, Վէ
23 Կինա վէ Դէմոնա վէ Ադադա, Վէ Կադէս վէ Հա-
24 սոր վէ Յեթնան, Վէ Զիփ վէ Տէլէմ վէ Բաալօթ,
25 Վէ Հասոր-ադաթա վէ Կարիօթ վէ Եսրոն, եա՛նի
26 Հասոր, Վէ Ամամ վէ Սամա վէ Մօլադա, (27) Վէ
28 Ասեր-գադդա վէ Եսեմոն վէ Բեթփաղէթ, Վէ Ասեր-
29 սուաղ վէ Բերսաբէէ վէ Բազիոթիա, Վէ Բաաղա վէ
30 Իյիմ վէ Ասէմ, Վէ Էլթուղադ վէ Քէսիլ վէ Հօրմա,
31 Վէ Սիկելակ վէ Մադմաննա վէ Սանսաննա, (32) Վէ
Լաբաովթ վէ Սէլէմ վէ Ային վէ Ռեմոն, ճիւմլէսի երիմի տօգուզ շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տըր:
33 Օվատա տախի Եսթաուղ վէ Սարաա վէ Ասնա,
34 Վէ Զանով վէ Ենգաննիմ վէ Թափուա վէ Ենայիմ,
35 Վէ Յերիմութ վէ Ադդոդա՛ վէ Սոքով վէ Ազեկա,
36 Վէ Սագարիմ՛ վէ Ատիթայիմ՛ վէ Գադերա վէ Գադերօթայիմ՛, օն տէօրթ շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի
37 վար տըր: Սէննան վէ Ադասա վէ Մագդաղադ,
38 Վէ Դաղաան վէ Մասփա վէ Յեկթովէլ, (39) Վէ
40 Լաքիս վէ Բազկաթ վէ Էգղոն, Վէ Քաբբօն վէ Ла-
41 մաս վէ Քիթլիս, Վէ Գադերօթ վէ Բեթդագոն վէ Նաամա վէ Մակեդա, օն ալթը շէհր օլուպ, գարի-
42 յէլէրի տախի վար տըր: Լէբնա վէ Եթեր վէ Ասան,
43 Վէ Յեբթա վէ Ասնա վէ Նեսիբ, (44) Վէ Կէիլա վէ
Աքեզիբ վէ Մարեսա, տօգուզ շէհր օլուպ, գարի-
45 յէլէրի տախի վար տըր: Ակկարոն վէ անըն գասա-
46 պալարը վէ գարիյէլէրի, Վէ Ակկարոնտան տէնիզէ գատար Ասեդովթ ճիվարընտա վագը՝ շէհրլէր իւէ գա-
47 րիյէլէրի, Ասեդովթ վէ անըն գասապալարը իւէ գարիյէլէրի, Գազա վէ գասապալարը իւէ գարիյէլէրի Մըսըր վատիսինէ վէ Պէօյիւք Տէնիզին սահիլինէ
48 գատար տըր: Վէ տաղլարտա Սամիր վէ Յաթիր վէ
49 Սոքով, Վէ Դաննա վէ Կարիաթ-սաննա (քի Դաբիր
50 տիր), Վէ Անաբ վէ Եսթեմով վէ Անիմ, (51) Վէ
Գոսոմ վէ Քօղօն վէ Գեղոն օն պիր շէհր օլուպ,
52 գարիյէլէրի տախի վար տըր: Երեբ վէ Դումա վէ
53 Եսան, Վէ Յանում վէ Բեթթափուա վէ Ափեկա,
54 Վէ Քամմատա վէ Կարիաթ-արբա (քի Քեբրոն տըր)
վէ Սիովը, տօգուզ շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի
55 վար տըր: Մաոն վէ Կարմեղոս վէ Զիփ վէ Յետտա,
56 Վէ Յեզրայէլ վէ Յեկդաամ վէ Զանով, (57) Վէ Կա-
յին վէ Գաբաա վէ Թամնա, օն շէհր օլուպ, գարի-

ն Պ. 10. 38։ Հաբ. 1. 11։ շ Հաբ. 1. 12։ [6։ ո Ա՛տ. 32. 12։ Պ. 14. չ Հաբ. 1. 13։ 3. 9։ պ Հաբ. 1. 14։ ջ Պաղ Թագ. 24. 6։ 1 Մխ. 25. 23։ ռ Թագ. 33. 11։ * Իտլ. ճէնուպի Քօփ-լաղ - 1 Մխ. 27. 6։ վ Ա՛տ. 13. 24։ տ 4 Մխ. 14. 7։ ր Այ. 4։ ց Ա՛տ. 34. 6։ ւ Պ. 10. 41։ 11. 16։ փ Այ. 13։ Պ. 14. 15։

Digitized by Google

58 յէլէրի տախի վար տըր: Աղուղ վէ Բեթսուր վէ Գե-
59 դովր, Վէ Մաարաթ վէ Բեթանովթ վէ Ելթեկոն,
60 ալթը շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տըր: [a]Կա-
րիաթ–բաալ (քի Կարիաթարիմ տիր) վէ Ռաբբա,
61 իքի շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տըր: Պէր-
րիյէտէ տախի Բեթարաբա վէ Մադդին վէ Սեքաքա,
62 Վէ Նեբսան վէ Թուզ շէհրի վէ Ենգադդի, ալթը շէհր
օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տըր:
63 Լաքին [b]Երուսաղէմտէ սաքին օլան Յեբուսիլէրի
պէնի Յուդա թարտ էտէմէտիլէր. [c]պէօյլէճէ Յեբու-
սիլէր պու կիւնէ տէյին պէնի Յուդա իլէ պէրապէր
Երուսաղէմտէ իգամէթ էտէրլէր:

ՊԱՊ 16

*Պէնի Յովսէփին հիսսէլէրինին [d]ումումի հուտուտը: 5 Եփրեմին հիս-
սէփինին հուտուտը: 10 Քանանլըլարըն Քարտ էտիլմէտիքլէրի:*

Վէ պէնի Յովսէփին հիսսէսինին հուտուտը Երի-
քով [e]Յորդանտան պաշլայարագ շար-
գէն Երիքով սույունա վէ Երիքովտան տաղա ուզա-
2 նան պէրրիյէ [f]Բեթէլ, Վէ Բեթէլտէն [g]Լուզա
չըգար, վէ Արքիատարոթրն հուտուտրնա կէչէրէք,
3 Ղարպա տօղրու Յեփալթի հուտուտրնա վէ [h]աշաղըքի
Բեթորոնըն հուտուտրնա վէ [i]Գազերէ տէյին էնիպ՝
4 տէնիզտէ նիհայէթ պուլուր: [j]Վէ Յովսէփին օղուլլարը
Մանասէ վէ Եփրեմ միրասլարընը ալտըլար:
5 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Եփրեմ հուտուտը
պու տըր. միրասլարը օլան [k]Էրէր հուտուտը շարգէն
[l]Ատարօթ–ադար [m]Եօգարըքի Բեթորոնա գատար
6 օլուպ, Պու հուտուտ տէնիզէ տօղրու շիմալէն [n]Մաք-
մեթաթա չըգար, վէ հուտուտ շարգա տօղրու Թէ-
անթ–սելովա տէօնէրէք, անտէն շարգէն Յանովէյէ
7 կէչէր: Վէ Յանովէտէն Ատարովթ վէ [o]Նաարայա էնիպ՝
Երիքովա եէթիշմէքլէ Յորդանտան նիհայէթ պու-
8 լուր: Պու հուտուտ Թափուատան ղարպա տօղրու
[p]կանա տէրէսինէ կիտիպ՝ տէնիզտէ նիհայէթ պուլուր.
գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Եփրեմ սըպաթընըն միրասը
9 պու տըր: Վէ պէնի Մանասէ միրասը իչինտէ, հէր
պիր շէհր գարիյէլէրի իլէ պէրապէր օլարագ, [q]պէնի
10 Եփրեմ իչինն այրըլմըշ շէհրլէր վար իտի: [r]Վէ Գա-
զերտէ սաքին օլան Քանանլըլարը թարտ էթմէտի-
լէր, վէ պու կիւնէ տէյին Քանանլըլար Եփրեմին
արասընտա սաքին վէ խարաճկիւզար գուլ օլտըլար:

ՊԱՊ 17

*Մանասէյին հիսսէսի վէ անըն հուտուտը: 12 Քանանլըլարըն Քարտ
էտիլմէտիքլէրի: 14 Պէնի Յովսէփին պիր հիսսէ տահա ալմալարը:*

Վէ [a]Յովսէփին իլք օղլու Մանասէ սըպաթընըն
հիսսէսի [b]... օլտու. [c]Մանասէյին իլք օղլու վէ Գա-
ղաադըն փէտէրի Մաքիր ճէնկեավէր օլտըղը իչիւն,
2 [d]Գաղաադ իլէ Բասան անըն օլտու: Վէ գապիլէլէրինէ
կէօրէ [e]պէյնի Մանասէյնին տիկէր [f]...ֆէ..., եա՛նի [g]պէյնի
Աբիեզեր վէ պէյնի Քեղեք վէ պէյնի [h]Ասրիէլ վէ պէյնի
Սիւքէմ վէ [i]պէյնի Ոփեր վէ պէյնի Սեմիդայա տախի
հէ...ե [j]...էէ. Յովսէփին օղլու Մանասէյնին էրքէք էվ-
3 լատը գապիլէլէրինէ կէօրէ պունլար իտի: Ֆագաթ
[k]Սալպաադ իպն ի Ոփեր իպն ի Գաղաադ իպն ի Մա-
քիր իպն ի Մանասէյնին օղուլլարը օլմայըպ՝ գըզլարը
վար իտի, վէ գըզլարընըն իսմլէրի պունլար տըր,
Մաալա վէ Նուա վէ Էգղա, վէ Մեղքա վէ Թերսա
4 տըր: Պունլար տախի [l]քեահին Եղիազարընն վէ Յեսու
իպն ի Նաւէյնին վէ րէ՛իսլէրին հուզուրընա կէլիպ՝
[m]ՐԱՊՊ Մովսէսէ գարնտաշլարըմըզ արասընտա պիզէ
միրաս վէրմէսինի էմր էյլէտի՝ տէմէլէրի իւզէրինէ,
ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ անլէրէ փէտէրլէրինին գարընն-
5 տաշլարը արասընտա միրաս վէրտի: Վէ Յորդանա-
նընն էօթէ թարաֆընտա օլան Գաղաադ վէ Բասան
տիյարընտան մա՛տա Մանասէյէ օն հիսսէ տիւշտիւ.
6 Զիրա Մանասէյնին օղուլլարը արասընտա գըզլարը
տախի միրաս ալտը. Գաղաադ տիյարը իսէ, Մանա-
սէյնին տիկէր օղուլլարընըն օլտու:
7 Վէ Մանասէյնին հուտուտը Ասերտէն Սիւքէմին
գարշըսընտա օլան [n]Մաքմեթաթ օլուպ՝ պու հու-
տուտ սաղտան Թափուա փունկարը գուրպինտէ օլան
8 էհալինին մէսքէնինէ գատար կիտէր: Թափուա տի-
յարը Մանասէյնին իտի. ֆագաթ Մանասէյնին հու-
տուտընտա օլան [o]Թափուա շէհրէ պէնի Եփրեմին իտի:
9 Վէ պու հուտուտ [p]կանա տէրէսինէ՝ տէրէնին ճէնու-
պընա էնէր. [q]Մանասէյնին շէհրլէրի արասընտա պուն-
լար Եփրեմին շէհրլէրի տիր. վէ Մանասէյնին հու-
տուտը տէրէնին շիմալընտան օլուպ՝ տէնիզտէ նիհա-
10 յէթ պուլուր: ճէնուպ թարաֆը Եփրեմին վէ շիմալ
թարաֆը Մանասէյնին օլուպ՝ հուտուտը տէնիզ օլա-
րագ շիմալէն Ասերէ վէ շարգէն Իսաքարա եէթիշիր:
11 Վէ Իսաքար իլէ Ասերտէ՝ [r]Բեթսան վէ գասապալարը,
վէ Յեբղաամ իլէ գասապալարը, վէ Դովր էհալիսի իլէ
գասապալարը, վէ Ենդովր էհալիսի իլէ գասապա-
լարը, վէ Թանաք էհալիսի իլէ գասապալարը, վէ

+ Պ. 18. 14:
• Պագ Հաք. 1. 8, 21: 2 Միւլ. 5. 6:
$ Հաք. 1. 21:
— Պ. 18. 13: Հաք. 1. 26:
ք Պ. 18. 13: 2 Թէվ. 8. 5:
ֆ 1 Թէվ. 7. 28: 3 Միւլ. 9. 15:
տ Պ. 17. 14:
ե Պ. 18. 13:
չ 2 Թէվ. 8. 5:
ծ Պ. 17. 7:
ձ 1 Թէվ. 7. 28:
ղ Պ. 17. 9:
ճ Պ. 17. 9:
ի Հաք. 1. 29: Պագ 3 Միւլ. 9. 16:
— Թէք. 41. 51: 46. 20: 48. 18:
ք Թէք. 50. 23: Ա՛տ. 26. 29: 32. 39, 40: 1 Թէվ. 7. 14:
ֆ Թէս. 3. 15:
տ Ա՛տ. 26. 29-32:
ե Ա՛տ. 26. 30. 1 Թէվ. 7. 18:
չ Ա՛տ. 26. 31:
ծ Ա՛տ. 26. 32:
ձ Ա՛տ. 26. 33: 27. 1: 36. 2:
ղ Պ. 14. 1:
ճ Ա՛տ. 27. 6, 7:
ի Պ. 16. 6:
լ Պ. 16. 8:
խ Պ. 16. 8:
ծ Պ. 16. 9:
կ 1 Միւլ. 31. 10: 3 Միւլ. 4. 12:

Digitized by Google

Մակեդդով էհալիսի իլէ գասապալարը՝ օլ իչ գըթ՚ա
12 ՙմանասէնին օլտու։ Վէ ՝պէնի Մանասէ պու շէհրլէրի
զապթ էտէմէտիլէր, վէ քանանլըլար օլ տիյարտա
13 ՚ինատ էտէրէք՝ իգամէթ էթտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ
գուվվէթլէնտիքտէ՝ ՙքանանլըլարը խարաճկիւզար
էթտիլէր, ամմա անլէրի քիւլլիյէն թարտ էթմէտիլէր։
14 ՚Վէ պէնի Յովսէփ Յեսույա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէնի
շիմտիյէ տէյին պէրէքէթլէմիշ օլտըղը իչիւն պէն չօգ
՚խալգ պուլունտըղըմ՝ հալտէ՝ նի՞չիւն պանա միրաս
օլմագ իւզրէ ՚պիր նասիպ վէ պիր հիսսէ վէրտին՝ տէ-
15 տիլէր։ Յեսու տախի անլէրէ՝ ՚եկէր սէն չօգ խալգ իսէն,
վէ Եփրեմ տաղը սանա տար կէլիր իսէ, օրմանա չըգ
վէ օրատա, Փերեզիլէր իլէ ՙՌափայիլէրին տիյա-
16 րընտա, քէնտին իչիւն եէր աչ՝ տէտի։ Վէ պէնի Յով-
սէփ՝ Տաղ պիզէ քիֆայէթ էթմէզ, վէ վատի գըթ՚ա-
սընտա՝ Բեթսան իլէ գասապալարընտա վէ ՙՅեզրա-
յէլ վատիսինտէ սաքին օլան Քանանլըլարըն ճիւմլէ-
17 սինին ՙտէմիրտէն արապալարը վար՝ տէտիլէր։ Օլ վա-
գըթ Յեսու պէյթ ի Յովսէփէ, ե՛նի Եփրեմ իլէ Մանա-
սէյէ խիթապէն՝ Սէն չօգ խալգ օլուպ՝ չօգ գուվվէթինկ
18 օլմաղլէ, սանա եալընըզ պիր հիսսէ օլմայաճագ. Զիրա
տաղ տախի սէնին օլաճագ. վէ օրասը օրման տըր, անը
քէս, էթէլքէրի տախի սէնին օլաճագ տըր. զիրա Քա-
նանլըլարըն ՙտէմիրտէն արապալարը օլուպ՝ գուվ-
վէթլի իսէլէր տէ, անլէրի սէն թարտ էտէճէքսին՝տէտի։

ՊԱՊ 18

Մէսքէնին Սելովտա գուրուլմասը։ 2 Տիյարըն պագիյէսինին եէտի հիսսէյէ Քագսիմի։ 10 Պու գըսմլար իւզերինէ գուր՚ա աքըլմասը։ 11 Բենիամինին հիսսէսինին հուտուտը, 21 վէ չէհրլէրի։

Վէ պէնի Իսրայէլ ճէմա՚աթընըն քեաֆֆէսի
-Սելովտա թէճէմմիւ՚ էտիպ՝ ՚օրատա ճէմա՚աթ չա-
տըրընը գուրտըլար. վէ տիյար անլէրին թահռ ը թէ-
սարրուֆընա կէչտի։
2 Վէ պէնի Իսրայէլտէն միրասլարը քէնտիլէրէ թագ-
3 սիմ օլունմամըշ եէտի սըպթ գալմըշ իտի։ Վէ Յեսու
պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝ էճատընըզընն Ալլահը
ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի տիյարը՝ կիտիպ զապթ էթ-
մէք խուսուսընտա սիզ ՙնէ՞ վագթա գատար իհմալ
4 էտէրսինիզ։ Էր սըպթտան իչէր ատէմ ինթիխապ
էտինիզ. պէն տախի անլէրի կէօնտէրէյիմ, վէ գալ-
գըպ տիյարը տօլաշընըլար, վէ անը միրասլարընա
կէօրէ թահրիր էթտիքտէն սօկրա պանա կէլսինլէր։
5 Վէ անը եէտի հիսսէյէ թագսիմ էթսինլէր. ՚Յուդա
քէնտի հուտուտընտա ճէնուպտա տուրսուն, վէ
՚պէյթ ի Յովսէփ շիմալտա՝ հուտուտլարընտա տուր-
6 սունլար։ Սիզ տախի տիյարը, եէտի հիսսէ օլմագ
իւզրէ թահրիր էտիպ՝ ՚ո-հըէ-ՙը պուրայա պանա կէ-
թիրինիզ. ՙպէն տախի Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա, պուրատա սիզին իչիւն գուր՚ա աթայըմ։
7 ՚Զիրա Ղեւիլիլէրին արանըզտա հիսսէսի եօգ տըր.
չիւնքի ՐԱՊՊ իչիւն օլան քեահինլիք անլէրին մի-
րասը տըր. ՚վէ Գադ իլէ Ռուբէն վէ Մանասէնին
նըսֆը սըպթը շարգտա Յորդանանընն էօթէ թարա-
ֆընտա ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէսին անլէրէ վէրտիյի
միրասլարընը ալտըլար։
8 Վէ օլ ատէմլէր գալգըպ կիթտիլէր. Յեսու տախի
օլ տիյարը թահրիր էթմէյէ կիտինլէրէ էմր էտիպ՝
Կիտինիզ, վէ տիյարը տօլաշըպ անը թահրիր էթ-
տիքտէն սօկրա պանա ՚ավտէթ էտինիզ, վէ պուրատա
Սելովտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սիզին իչիւն գուր՚ա
9 աթայըմ՝ տէտի։ Վէ օլ ատէմլէր կիտիպ տիյարը տօ-
լաշարագ, շէհր պէ շէհր եէտի հիսսէյէ թագսիմլէ պիր
տէֆթէրէ եազտըլար. վէ Սելովտա վագը՝ օրտու-
10 կեահա Յեսունըն եանընա կէլտիլէր։ Վէ Յեսու անլէր
իչիւն Սելովտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա գուր՚ա աթտը.
վէ Յեսու օրատա պէնի Իսրայէլէ ֆըրգալարընա կէօրէ
տիյարը թագսիմ էթտի։
11 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Բենիամին սըպթը-
նըն գուր՚ասը չըգտը. վէ *հիսսէլէրինին հուտուտը
պէնի Յուդա իլէ պէնի Յովսէփ արասընա տիւշտիւ։
12 ՚Վէ շիմալ ճիհէթինտէքի հուտուտլարը Յորդանան-
տան պաշլայըպ՝ պու հուտուտ շիմալէն Երիքով ճա-
նիպինէ չըգար, վէ ղարպէն տաղա չըգարագ՝ Բեթա-
13 ւան պէրրիյէսինտէ նիհայէթ պուլուր։ Օրատան տախի
հուտուտ Լուզա, ՚ե՛նի Բեթէլ օլան Լուզըն ճէնուպ
ճիհէթինէ տօղրու կէչտիքտէն սօկրա, հուտուտ ՚աշա-
ղըքի Բեթորոնըն ճէնուպընտա օլան տաղըն եանընտա
14 Ատարօթ–ադարա էնէր։ Վէ հուտուտ ղարպ ճիհէ-
թինէ եէթիշէրէք, ճէնուպէն Բեթորոնըն գարշըսընտա
օլան տաղտան ճէնուպա տօղրու տէօնէր, վէ ՙԿա-
րիաթ–բաաղտա, ե՛նի պէնի Յուդանըն շէհրի օլան
Կարիաթարիմտէ նիհայէթ պուլուր. ղարպ թարաֆը
15 պու տըր։ Վէ ճէնուպ ճիհէթի Կարիաթարիմին ու-
ճընտան ՝պէշլէյէրէֆ՝ հուտուտ ղարպա տօղրու կիտէ-
16 րէք, ՚Նափթով սույու մէնպա՚ընա չըգար։ Վէ հու-
տուտ Ռափայիլէր վատիսի շիմալընտա օլան ՚պէնի
Ենովմ տէրէսինին գարշըսընտաքի տաղըն նիհայէ-
թինէ էնիպ՝ ճէնուպէն Յեբուս ճանիպինտէ Ենովմ տէ-
17 րէսինէ վէ ՙՌովգել փունկարընա էնէր։ Վէ շիմալ ճիհէ-
թինտէն ուզանըպ Ենսամիսէ կիտէր, վէ Եդովմին եօ-
գուշը գարշըսընտա օլան Գալիլովթա չըգար, վէ ՚Ռու-

ա 1 Թէվ. 7. 29։
բ Հաբ. 1. 27,28։
գ Պ. 16. 10։
դ Պ. 16. 4։
ե Թէք. 48. 19։ Ա՛տ. 26. 34,37։
զ Թէք. 48. 22։
է Թէք. 14. 5։ 15. 20։
ը Պ. 19. 18։ 3 Մի՛խ. 4. 12։
թ Հաբ. 1. 19։ 4. 3։
ժ Թէս. 20. 1։ ——
ի Պ. 19. 51։ 21. 2։ 22. 9։ Երեմ. 7. 12։
լ Հաբ. 18. 31։ 1 Մի՛խ. 1. 3,24։ 4. 3,4։
խ Հաբ. 18. 9։
ծ Պ. 15. 1։
կ Պ. 16. 1,4։
հ Պ. 14. 2։ Ա՛յ. 10։
ձ Պ. 13. 33։
ղ Պ. 13. 8։
ճ Պ. 15. 1։
մ ՚Ի՛պր. գուր՚ալարընկրն [23։
յ Պագ Պ. 16. 1։
ն Թէք. 28. 19։ Հաբ. 1.
շ Պ. 16. 3։
ո Պագ Պ. 15. 9։
չ Պ. 15. 9։
պ Պ. 15. 8։
ջ Պ. 15. 7։
ռ Պ. 15. 6։

Digitized by Google

18 բէն օղլու Բաանըն թաշընա էնէր. Վէ ՙԱրաբանըն
գարշըսընտան շիմալէ տօղրու կէչիպ՝ Արաբայա
19 էնէր. Վէ հուտուտ շիմալէն Բեթագղա ճիհէթինտէն
կէչէր, վէ հուտուտ Թուզ տէնիզինին շիմալի քէօր-
ֆէզինէ, Յորդանանըն ճէնուպի ուճընտա նիհայէթ
20 պուլուր. ճէնուպի հուտուտ պու տըր: Վէ շարգի հու-
տուտ Յորդանան տըր: Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Բե-
նիամինին միրասը էթրաֆ հուտուտը իւզրէ պու տըր:
21 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Բենիամին սըպթը-
նըն շէհրլէրի ՙ-ՆԸ-Ը տըր. Երիքով վէ Բեթազղա վէ
22 Եմեկկասիս, Վէ Բեթարաբա վէ Սեմարիմ վէ Բեթէլ,
23 Վէ Աւիմ վէ Փարա վէ Եփրա, (24) Վէ Քէփարա-
մոննա վէ Հովինի վէ Գաբա, օն իքի շէհր օլուպ,
25 գարիյէլէրի տախի վար տըր: Գաբաւոն վէ Ռամա
26 վէ Բերովթ, Վէ Մասփա վէ Կեփիրա վէ Մոսա,
27 Վէ Ռէկեմ վէ Յերփայէլ վէ Թարաղա, (28) Վէ Սելա
վէ Էլէփ վէ ՙՅեբուս (քի Երուսաղէմ տիր) վէ Գա-
բաաթ վէ Կարիաթ, օն տէօրթ շէհր օլուպ, գարի-
յէլէրի տախի վար տըր: Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի
Բենիամինին միրասը պու տըր:

ՊԱՊ 19

Շմաւոնըն, 10 վէ Զաբուղոնըն, 1 վէ Իսաքարըն, 24 վէ Ասերին, 32 վէ Նեփթաղիմին, 40 վէ Դանըն հիսահէլէրինէն հուտուտը վէ շէհրլէրի: 49 Յեսունըն հիսահի:

Վէ իքինճի գուր՛ա Շմաւոնա, եա՛նի գապիլէ-
լէրինէ կէօրէ պէնի Շմաւոն սըպթընա չըգտը, ՙվէ
անլէրին միրասը պէնի Յուդանըն միրասը տախի-
2 լինտէ իտի: Վէ ՚միրասլարընտա Բերսաբէէ (Սաբէէ)
3 վէ Մօլադա, Վէ Ասեր–սուաղ վէ Բաղա վէ Ասէմ,
4 Վէ Էլթուղադ վէ Բաթուլ վէ Հօրմա, (5) Վէ Սիկե-
6 լակ վէ Բեթմարքաբովթ վէ Ասերսուսա, Վէ Բեթլա-
բաովթ վէ Սարուհէն, օն իւչ շէհր վէ գարիյէլէրի,
7 Վէ Ային վէ Ռեմօն վէ Եթեր վէ Ասան, տէօրթ շէհր
8 վէ գարիյէլէրի տախի վար տըր: Վէ պու շէհրլէրին
էթրաֆընտա, Բաաղեթբէեր Ջ ճէնուպի Ռամանա
գատար օլան ճիւմլէ գարիյէլէր ՙ-ԼԷՐԸ Է-Է. գապի-
լէլէրինէ կէօրէ պէնի Շմաւոն սըպթընըն միրասը պու
9 իտի: Պէնի Շմաւոնըն միրասը պէնի Յուդա հիսսէ-
սինտէն օլտու. զիրա պէնի Յուդանըն հիսսէսի քէն-
տիլէրինէ չօգ օլմաղլէ՝ ՚պէնի Շմաւոն անլէրին մի-
րասը արասընտա միրաս ալտըլար:
10 Վէ իւչիւնճիւ գուր՛ա գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի
Զաբուղոն իչիւն չըգտը. վէ անլէրին միրասընըն հու-
11 տուտը Սարիդէ գատար օլուպ, ՙՀուտուտլարը տէ-
նիզէ վէ Մարաղայա տօղրու չըգրպ՝ Դաբասէթէ էէ-
թիշէրէդ ՚Յեկնամ գարշըսընտա օլան վատիյէ վասըլ
12 օլուր. Վէ Սարիդտէն շարգ թարաֆա Քասղովթթա-

բօր հուտուտընա տէօնիւպ Դաբարաթը կէչտիքտէն
13 սօկրա Յափիյէ չըգար. Վէ օրատան շարգա տօղրու
Գեթքուիեր վէ Իթագասինէ կէչէրէք Ռեմօն–մեթօար,
14 վէ Նուայա կիտէր. Վէ հուտուտ անտէն շիմալա տէօ-
նիւպ Ենաթօնա կիտէր վէ Յեփթայէլ տէրէսինտէ Նի-
15 հայէթ պուլուր: Վէ Կատտաթ վէ Նաաղօլ վէ Սամ-
րօն վէ Յադելա վէ Բեթլէհէմ օն իքի շէհր օլուպ,
16 գարիյէլէրի տախի վար տըր: Գապիլէլէրինէ կէօրէ
պէնի Զաբուղոնըն միրասը պու, եա՛նի պու շէհրլէր
իլէ գարիյէլէրի տիր:
17 Տէօրտիւնճիւ գուր՛ա Իսաքարա, եա՛նի գապիլէ-
18 լէրինէ կէօրէ պէնի Իսաքարա չըգտը: Վէ հուտուտ-
19 լարը Յեզրայէլ վէ Քասելովթ վէ Սունամ, Վէ Ափե-
20 րէմ վէ Սիհան վէ Անարէթ, Վէ Ռաբբիթ վէ Կեսիօն
21 վէ Աբէս, Վէ Ռամաթ վէ Ենգանիմ վէ Ենքադդա վէ
22 Բեթփասես օլտու: Վէ հուտուտ Թաբօր վէ Սասիմա
վէ Բեթսամիւսէ եէթիշիպ՝ հուտուտլարը Յորդանան-
տա նիհայէթ պուլուր. օն ալթը շէհր օլուպ՝ գարիյէլէրի
23 տախի վար տըր: Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Իսաքար
սըպթընըն միրասը պու շէհրլէր իլէ գարիյէլէրի տիր:
24 Վէ պէշինճի գուր՛ա գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի
25 Ասեր սըպթընա չըգտը: Վէ հուտուտլարը Քեղկաթ
26 վէ Աղի վէ Բետէն վէ Ա.քսափ, Վէ Ալամելէք վէ Ամմադ
վէ Մասաղ օլտու. վէ ղարպէն Կարմեղոս վէ Սիհոր–
27 լեփնաթա եէթիշիր. Վէ շարգա տօղրու Բեթդագոնա
տէօնիւպ շիմալէն Զաբուղոնա, Յեփթայէլ տէրէսինէ՝
Բեթամէկէ վէ Նէիէլ եէթիշէրէք սօլ թարաֆտան
28 Քաբօղա, Վէ Եբրօն վէ Րոոբ վէ Համմօն վէ Կանայա,
29 ՙԹա պէօյիւք Սիդոնա գատար չըգար: Վէ հուտուտ
տէօնիւպ Համայա վէ միւսթահքէմ շէհր օլան ՚Տիւ-
րոսա գատար վարըր, վէ հուտուտ Ուսայա տէօնէ-
րէք՝ ՚Ա.քեզիպ գրթ՛ասընտան տէնիզտէ նիհայէթ
30 պուլուր: Վէ Ամմա վէ Ափէկ վէ Րոոբ, եիրմի իքի
31 շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տըր: Գապիլէ-
լէրինէ կէօրէ պէնի Ասեր սըպթընըն միրասը պու
շէհրլէր իլէ գարիյէլէրի տիր:
32 Ալթընճը գուր՛ա պէնի Նեփթաղիմ, եա՛նի գա-
33 պիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Նեփթաղիմէ չըգտը: Վէ հու-
տուտլարը Հելեփտէն, Սանանիմ գուրպինտէ վագը՛
Ալօնտան վէ Ադամինագեբտէն վէ Յաբնէլտէն Լա-
կում գատար օլուպ՝ Յորդանանտա նիհայէթ պու-
34 լուր: Վէ ՚հուտուտ ղարպէն Ազանօթ–թաբօրա տէօ-
նիւպ՝ օրատան Հուկօկա կիտէր, վէ ճէնուպէն Զա-
բուղոնա եէթիշիպ՝ ղարպէն Ասերէ վէ շարգէն Յոր-
35 դանանտա Յուդայա վասըլ օլուր: Վէ միւսթահքէմ
շէհրլէր Ասեդիմ վէ Սէր վէ Համաթ վէ Ռեկկաթ վէ
36 Քենեռեթ, Վէ Ադամա վէ Ռամա վէ Հասոր, (37) Վէ
38 Կադէս վէ Եդրայի վէ Ենհասոր, Վէ Յարօն վէ Մակ-

ՙ Պ. 15. 6։ — ՚ Այ. 9։ ՚ Այ. 1։
՚ Պ. 15. 8։ — ՚ 1 Թվ. 4. 28։ ՚ Թվ. 49. 13։
ՙ Պ. 12. 22։ ՚ 2 Մխ. 5. 11։ 31։ Միք. 1. 14։
՚ Պ. 11. 8։ Հաք. 1. 31։ Թվ. 38. 5։ Հաք. 1. ՚ Թվ. 33. 23։

Digitized by Google

դաղիէլ վէ Հարէմ վէ Բեթսամիս, օն տօգուզ շէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տըր։
39 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Նեփթաղիմ սըպթընըն միրասը պու շէհրլէր իլէ գարիյէլէրի տիր։
40 Եէտինճի գուր՚ա գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Դան
41 սըպթընա չըգտը։ Վէ միրասլարընըն հուտուտը Սա-
42 րաա վէ Եսթաուղ վէ Իրսամէս, Վէ Սաղաբին վէ
43 Այեղոն վէ Յեթլա, Վէ Ելօն վէ Թամնաթա վէ Ակ-
44 կարոն, Վէ Ելթեկէ վէ Գաբաթոն վէ Բաալօթ, (45) Վէ
46 Եհուդ վէ Բանէ–բարակ վէ Գեթրեմօն, Վէ Մէարկօն
վէ Ռակկոն օլուպ՝ Եաֆա էօնիւնտէ օլան հուտուտ
47 տախի տախիլ տիր։ Վէ պէնի Դանըն հուտուտը քէն-
տիլէրինէ 𐆖𐆖 կէլտի. պու էճլտէն պէնի Դան չըգըպ
Լէսէմ իլէ մուհարէպէ էթտիլէր. վէ անը ֆէթհ էտիպ
գըլըճտան կէչիրտիլէր, վէ անը զապթ էտիպ իչին-
տէ իգամէթ էթտիլէր. վէ Լէսէմէ փէտէրլէրինին իս-
48 միլէ Դան թէսմիյէ էթտիլէր։ Գապիլէլէրինէ կէօրէ
պէնի Դան սըպթընըն միրասը պու շէհրլէր իլէ գա-
րիյէլէրի տիր։
49 Վէ հուտուտլարընա կէօրէ տիյարըն թագսիմինի
պիթիրտիքտէն սօնրա, պէնի Իսրայէլ քէնտի օրթա-
լարընտա Յեսու իլէն ի Նաւէյէ միրաս վէրտիլէր։
50 ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ անա թալէպ էյլէտիյի շէհրի,
եա՚նի Եփրեմ տաղընտա վագը՝ Թամնաթա–սարայը
վէրտիլէր. օ տախի շէհրի պէնա էտիպ իչինտէ իգա-
51 մէթ էյլէտի։ Քեահին Եղիազար իլէ Յեսու իլէն ի
Նաւէ վէ պէնի Իսրայէլ սըպթլարընըն խանէտան րէ՚-
իսլէրինին Սելովտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ճէ-
մա՚աթ չատրըը գափուսընտա գուր՚ա իլէ թագսիմ
էթտիքլէրի միրասլար պունլար տըր. վէ տիյարըն
թագսիմինի պիթիրտիլէր։

ՊԱՊ 20

Ապահըն էմրիյէ ալթը վիլայա՚ չէհրինին Թա՚ինին։

ՎԷ ՐԱՊՊ Յեսույա խիթապէն տէտի քի, (2) Պէնի
Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Մովսէս վասըթասըլէ սիզէ
տէտիյիմ՝ մէլճա՚ շէհրլէրինի քէնտինիզ իչին թա՚-
3 ինին էտինիզ. Թա քի սէհվէն վէ պիլա գաստ պիր
քիմսէյի վուրան գաթիլ օրայա ֆիրար էթսին, վէ
սիզէ վէլիի տէմին ՌԷՎՈՒԼ-ՌԸՏՆ մէլճա՚ օլալար։
4 Վէ պու շէհրլէրտէն պիրինէ ֆիրարլէ Եշէհրլին գափու-
սընտա տուրարագ, շէհրին *իխթիյարլարընա մաս-
լահաթը նագլ էթսին. անլէր տախի անը շէհրին
իչինէ՝ եանլարընա գապուլ էտիպ, անա պիր մէքեան
5 վէրսինլէր, քի եանլարընտա օթուրսուն։ Եվէ վէլի ի

ա Հար. 1. 35։
բ Ա՚մալ. 9. 36։
գ Պագ Հաք. 18։
դ Հաք. 18. 29։
ե Պ. 24. 30։
զ Ա՚տ. 34. 17։ Պ. 14. 1։
է Պ. 18. 1, 10։
——
ը Խուր. 21. 13։ Ա՚տ. 35. 6, 11, 14։ Թվս. 19. 2, 9։
թ Հռութ. 4. 1, 2։
ժ *Իսր. իշխիյարլարընին գուլաղընա
ի Ա՚տ. 35. 12։
լ Ա՚տ. 35. 12, 25։
խ Պ. 21. 32։ 1 Թվ. 6. 76։

ծ Պ. 21. 21։ 2 Թվ. 10. 1։
կ Դատ. 1. 39։ [13։
հ Պ. 14. 15։ 21. 11, Թվս. 4. 43։ Պ. 21. 36։ 1 Թվ. 6. 78։
ձ Պ. 21. 33։ 3 Մին. 22. 3։
ղ Պ. 21. 27։
ճ Ա՚տ. 35. 15։
մ Ա՚յ. 6։ ——
ն Պ. 14. 1։ 17. 4։
շ Պ. 18. 1։
ո Ա՚տ. 35. 2։
չ Ա՚յ. 8, 19։
պ Պագ Պ. 24. 33։
ջ Ա՚յ. 20, վէ գայրի։
ռ Ա՚յ. 27, վէ գայրի։

Digitized by Google

նըսֆը սրպէթընտան գուր՚ա իլէ օն իւչ շէհր ու-շու-:
7 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մերարիյէ Ռուբէն սրպ-
էթընտան վէ Գադ սրպէթընտան վէ Զաբուղոն սրպ-
8 էթընտան օն իքի շէհր ու-շու-: Իմտի ԻՍՊՊԸՆ
Մովսէս վասըթասըյլէ էմր էթտիյի վէճհ իւզրէ ջպէնի
Իսրայէլ Ղեւիլիլէրէ պու շէհրլէր իլէ մէր՚ալարընը
գուր՚ա իլէ վէրտիլէր:
9 Վէ պէնի Յուդա սրպէթընտան վէ պէնի Շմաւոն
սրպէթընտան իսմլէրի ու-նու- զիքր օլունան իշպու շէ-
10 հիրլէրի վէրտիլէր, Քի պունլար պէնի Ղեւիտէն՝ Կա-
հաթիլէր գապիլէլէրինտէն օլան պէնի Ահարոնըն օլ-
11 տու. զիրա իլք գուր՚ա անլէր իչիւն աթըլտը, Վէ ան-
լէրէ Յուդա տաղընտա Ենակըն փէտէրի Արբանըն
շէհրի օլան Քեբրոնը վէ էթրաֆընտա օլան մէր՚այը
12 վէրտիլէր: Ամմա շէհրին թարլասը իլէ գարիյէլէրինի
Քաղէբ իպն ի Յեբոնէյէ միւլք օլմագ իւզրէ վէրտիլէր:
13 Պու վէճհլէ քահինի Ահարոնըն օղուլլարընա գա-
թիլէ մէլճա՛ շէհրի օլան Քեբրոնը մէր՚ասը իլէ, վէ
14 Լեբնայը մէր՚ասը իլէ, Վէ Յաթիրի մէր՚ասը իլէ, վէ
15 Եսթեմովը մէր՚ասը իլէ, Վէ Քօղօնը մէր՚ասը իլէ,
16 վէ Դաբիրի մէր՚ասը իլէ, Վէ Այինի մէր՚ասը իլէ,
Վէ Յետտանը մէր՚ասը իլէ, Վէ Բեթսամիւսի մէր՚ասը
իլէ՝ պու իքի սրպէթտան տօգուզ շէհր օլարագ վէրտի-
17 լէր: Վէ Բենիամին սրպէթընտան Գաբաւոնը մէրա՚սը
18 իլէ, վէ Գաբանը մէր՚ասը իլէ, Անաթովթը մէր՚ասը
իլէ, վէ Գաղմօնը մէրա՚սը իլէ, տէօրթ շէհր վէ-նէ-:
19 Պէնի Ահարոն քահինլէրին շէհրլէրինին ճիւմլէսի
մէր՚ալարը իլէ օն իւչ շէհր տիր:
20 Վէ պէնի Կահաթըն գապիլէլէրինէ, եա՛նի պէնի
Կահաթտան պագը գալան Ղեւիլիլէրին գուր՚ալարընա
21 տիւշէն շէհրլէր Եփրեմ՚ սրպէթընտան իտի: Վէ անլէրէ
Եփրեմ տաղընտա գաթիլէ մէլճա՛ շէհրի օլմագ իւզրէ
22 Սիւքէմի մէր՚ասը իլէ, վէ Գազերի մէր՚ասը իլէ, Վէ
Կաբսեմի մէր՚ասը իլէ, վէ Բեթորոնը մէր՚ասը իլէ՝
23 տէօրթ շէհր վէրտիլէր: Վէ Դան սրպէթընտան Ելթե-
24 կէնի մէր՚ասը իլէ, Գաբաթօնը մէր՚ասը իլէ, Այեղոնը
մէր՚ասը իլէ, Գեթրեմմօնը մէր՚ասը իլէ՝ տէօրթ շէհր.
25 Վէ Մանասէնին նըսֆը սրպէթընտան Թանաքը մէր-
՚ասը իլէ, վէ Գեթրեմմօնը մէրասը իլէ՝ իքի շէհր վէ-նէ-:
26 Պագը գալան պէնի Կահաթ գապիլէլէրինին ճիւմլէ
շէհրլէրի մէր՚ալարը իլէ օն ՚ատէտ տիր:
27 Վէ Ղեւիլիլէրին գապիլէլէրինտէն պէնի Գերսոնա
Մանասէնին նըսֆը սրպէթընտան, գաթիլէ մէլճա՛
շէհրի օլմագ իւզրէ, Բասանտա վագը՝ Գովղանը մէ-
ր՚ասը իլէ, վէ Բեեստարանը մէր՚ասը իլէ՝ իքի շէհր.
28 Վէ Իսաքար սրպէթընտան Կեսիօնը մէր՚ասը իլէ,
29 Դաբարաթը մէր՚ասը իլէ, Յերիմութը մէր՚ասը իլէ,
30 Ենգանիմի մէր՚ասը իլէ՝ տէօրթ շէհր. Վէ Ասեր սրպ-
էթընտան Մասաղը մէր՚ասը իլէ, Աբդօնը մէր՚ասը
31 իլէ, Քեղկաթը մէր՚ասը իլէ, վէ Րոոբը մէր՚ասը իլէ՝
32 տէօրթ շէհր. Վէ Նեփթաղիմ՚ սրպէթընտան գաթիլէ
մէլճա՛ շէհրի օլմագ իւզրէ Գալիլեատա վագը՝ Կա-
դէսի մէր՚ասը իլէ, վէ Եմաթ-դովրը մէր՚ասը իլէ,
33 վէ Կարթանը մէր՚ասը իլէ՝ իւչ շէհր վէ-նէ-: Գապի-
լէլէրինէ կէօրէ Գերսոնիլէրին ճիւմլէ շէհրլէրի մէր՚ա-
լարը իլէ օն իւչ ՚ատէտ տիր:
34 Վէ պէնի Մերարի գապիլէլէրինէ, եա՛նի պագը
գալան Ղեւիլիլէրէ Զաբուղոն սրպէթընտան Յեկնամը
35 մէր՚ասը իլէ, Կարթայը մէր՚ասը իլէ, Դեմնայը մէր-
36 ՚ասը իլէ, Նաաղօլը մէր՚ասը իլէ՝ տէօրթ շէհր. Վէ
Ռուբէն սրպէթընտան Բոսորը մէր՚ասը իլէ, վէ Յաս-
37 սանը մէր՚ասը իլէ, Կադեմօթը մէր՚ասը իլէ, վէ Մե-
38 փայաթը մէր՚ասը իլէ՝ տէօրթ շէհր. Վէ Գադ սրպ-
էթընտան գաթիլէ մէլճա՛ շէհրի օլմագ իւզրէ, Գա-
ղաադտա վագը՝ Ռամովթը մէր՚ասը իլէ, վէ Մանա-
39 յիմի մէր՚ասը իլէ, Եսեբոնը մէր՚ասը իլէ, Յազերի
մէրա՚սը իլէ, ճիւմլէսի տէօրթ շէհր օլարագ վէ-նէ-:
40 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մերարիյէ, եա՛նի Ղեւի-
լիլէրին գապիլէլէրինտէն պագը գալանլարա գուր՚ա
իլէ տիւշէն շէհրլէրին ճիւմլէսի օն իքի շէհր իտի:
41 Պէնի Իսրայէլ միւլքիւ իչինտէ Ղեւիլիլէրին ճիւմլէ
42 շէհրլէրի մէր՚ալարը իլէ գըրգ սէքիզ շէհր իտի: Պու
շէհրլէրին հէր պիրինին էթրաֆընտա մէր՚ասը վար
իտի. պու շէհրլէրին ճիւմլէսի պէօյլէ տիր:
43 Վէ ԻՍՊՊ վէրմէյի էճտատլարընա եէմին էթտիյի
տիյարըն քեաֆֆէսինի Իսրայէլէ վէրտի, վէ անլէր
44 անը թէմէլլիւք էտիպ՝ իչինտէ սաքին օլտըլար: Վէ
ԻՍՊՊ էճտատլարընա եէմին էթտիյի վէճհլէ՝ անլէրէ
էթրաֆտան րահաթ իհսան էթտի, վէ տիւշմէնլէ-
րինին ճիւմլէսինտէն պիր քիմսէ էօնլէրինտէ տուրա-
մատը, վէ տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսինի ԻՍՊՊ անլէ-
45 րին էլլէրինէ թէսլիմ էյլէտի: Վէ ԻՍՊՊ պէյթի
Իսրայէլ հագգընտա նէ գատար խայըրլը սէօզլէր
սէօյլէմիշ իտի իսէ, անլէրտէն հիչ պիրի նագըս օլ-
մայըպ՝ ճիւմլէսի տէ իթմամ օլունտու:

ՊԱՊ 22

*Ռուբէնիլէր վէ Գադիլէր վէ Մանասէնին նըսֆը սրպէթընէն պէրէ-
քէթ իլէ քէնտի մկրասլարընա կէօնտէրիլմէլէրի. 10 անլէրին շէհա-
տէթ մէզպահը. 11 տիկէր սրպէթլարըն պունտան տօլայը զազապա կէ-
լիպ, 21 սօնրա իզնա՝ էտիլմէլէրի:*

ա Ա՛յ. 34, վէ զայրի։
բ Ա՛տ. 35. 2։
գ Ա՛յ. 3։
դ Ա՛յ. 4։
ե 1 Թէվ. 6. 55։
զ Պ. 20.7։ Ղուկ. 1.39։
է Պ. 15. 13, 14։
ը Թէք. 23. 2։ [56։
թ Պ. 14.14։ 1 Թէվ. 6.
ժ 1 Թէվ. 6. 57, վէ զայրի։
ի Պ. 15. 54։ 20. 7։
լ Պ. 15. 42։
խ Պ. 15. 48։
ծ Պ. 15. 50։
կ 1 Թէվ. 6. 58։ Պ. 15. 51։
հ Պ. 15. 49։
ձ 1 Թէվ. 6. 59տա Ա-
սան։ Պ. 15. 42։
ղ Պ. 15. 55։
ճ Պ. 15. 10։
մ Պ. 18. 25։
յ Պ. 18. 24։
ն 1 Թէվ. 6. 60։
շ Ա՛յ. 5։ 1 Թէվ. 6. 66։
ո Պ. 20. 7։
չ Ա՛յ. 6։ 1 Թէվ. 6.71։
պ Պ. 20. 8։
ջ Պ. 20. 7։
ռ Ա՛յ. 7։ Պագ 1 Թէվ.
6. 77։
ս Պ. 20. 8։
վ Պ. 20. 8։
տ Ա՛տ. 35. 7։
ր Թէք. 13. 15։ 15.18։
26. 3։ 28. 4,13։
ց Պ. 11. 23։ 22. 4։
ւ Թէս. 7. 24։
փ Պ. 23. 14։

Digitized by Google

Ովզման Յեսու Ռուբէնիլէր իլէ Գադիլէրի վէ Մանասէնին նըսֆը սըպլթընը չաղըրըպ անլէրէ տէտի
2 քի, Սիզ –ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէսին սիզէ էմր էթտիյլինին քեաֆֆէսինի հըֆզ էթտինիզ, վէ ᵖսիզէ էմր
3 էթտիյիմ հէր պիր խուսուստա պէնիմ քէլամըմը տախի տինլէտինիզ· Թա պու կիւնէ տէյին պու չօգ
կիւնլէր պիրատէրլէրինիզի թէրք էթմէյիպ՝ Ալլահը-
4 նըզ ՐԱՊՊԸՆ հըֆզ էթմէք իչիւն սիզէ վէրտիյի էմր-
լէրինի հըֆզ էթտինիզ: Վէ շիմտի Ալլահընըզ ՐԱՊՊ
պիրատէրլէրինիզէ տէտիյի կիպի՝ անլէրէ րահաթ
իհսան էթմիշ օլտըղընտան, սիզ շիմտի տէօնիւպ չա-
տըրլարընըզա՝ ᵠՅորդանանըն էօթէսինտէ ՐԱՊՊԸՆ
գուլու Մովսէսին՝ միւք օլմագ իւզրէ սիզէ վէրտիյի
5 տիյարա կիտինիզ: Անճագ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մովսէ-
սին սիզէ թէպլիղ էթտիյի էմրի վէ շէրի՛աթը իճրա
էթմէյէ զիյատէսիյլէ ᵗտիգգաթ էտինիզ, ᵘշէօյլէ քի
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ սէվիպ՝ ճիւմլէ թարիգլէրինտէ
եւրիւյէրէք էմրլէրինի հըֆզ էտէսինիզ. վէ անա սա-
տըրգ գալըպ՝ անա պիւթիւն գալպինիզտէն վէ պիւ-
6 թիւն ճանընըզտան ՛իպատէթ էտէսինիզ: Վէ Յեսու
անլէրէ ˇպէրէքէթը օգույուպ՝ անլէրի սալը վէրտի.
7 անլէր տախի չատըրլարընա կիթտիլէր: (Վէ Մանա-
սէնին նըսֆը սըպլթընա Մովսէս Բասանտա ˆտ–ւէ վէր-
միշ օլուպ՝ ˙ուէյէր նըսֆընա տախի պիրատէրլէրի իլէ
պէրապէր Յորդանանըն պէրի թարաֆընտա, եա՛նի
ղարպընտա Յեսու վէրտի:) Հէմ տախի Յեսու անլէրի
չատըրլարընա կէօնտէրտիքտէ՝ անլէրէ պէրէքէթ
8 օգույուպ, Անլէրէ խիթապէն՝ Չօգ էմվալ վէ ղայէթ
չօգ հայվանաթ իլէ, կիւմիւշ վէ ալթուն վէ պագըր վէ
տէմիր վէ ղայէթ չօգ էլպիսէ իլէ չատըրլարընըզա՛ավ-
տէթ էտիպ՝ ˇտիւշմէնլէրինիզտէն ˜ւըէըէեղանիմէթի
պիրատէրլէրինիզ իլէ թագսիմ էտինիզ՝ տէտի:
9 Իմտի պէնի Ռուբէն իլէ պէնի Գադ վէ Մանասէնին
նըսֆը սըպլթը ՐԱՊՊԸՆ՝ Մովսէս վասըթասըյլէ օլան
քէլամը մուճէպինճէ, միւք օլմագ իւզրէ ալտըգլարը
տիյարա, ᵖԳաղաադ տիյարընա, վարմագ իւզրէ Քա-
նան տիյարընտա օլան Սելովտան պէնի Իսրայէլ եա-
10 նընտան տէօնիւպ կիթտիլէր: Վէ Քանան տիյարընտա
օլան Յորդանանըն քէնարընա կէլտիքլէրինտէ պէնի
Ռուբէն իլէ պէնի Գադ վէ Մանասէնին նըսֆը սըպլթը
օրատա Յորդանանըն եանընտա պիր մէզպահ, կէօ-
րիւնիւշիւ ճէսիմ պիր մէզպահ, եափտըլար:
11 Վէ պէնի Իսրայէլ՝ պէնի Ռուբէն իլէ պէնի Գադ
վէ Մանասէնին նըսֆը սըպլթընըն Քանան տիյարը-
նըն էօնիւնտէ Յորդանանըն քէնարընտա՝ պէնի Իս-
րայէլին կէչտիքլէրի եէրտէ, պիր մէզպահ պինա էթ-
12 տիքլէրինի ˀիշիթտի: Վէ պէնի Իսրայէլ պունու իշիթ-
տիքտէ, ˁպէնի Իսրայէլ ճէմա՛աթընըն քեաֆֆէսի
անլէրէ գարշը մուհարէպէյէ չըգմագ իչիւն Սելովտա
13 ճէմ՛ օլտըլար: Վէ պէնի Իսրայէլ՝ պէնի Ռուբէն իլէ
պէնի Գադ վէ Մանասէնին նըսֆը սըպլթընա Գա-
ղաադ տիյարընա քեահին ᵇԵղիազար օղլու Փենէհէսի,
14 Վէ անըն իլէ պէրապէր Իսրայէլին ճիւմլէ սըպլթլա-
րընըն հէր գապիլէսինտէն պիրէր րէ՛իս, ᶜհէր պիրի
Իսրայէլին պինլէրինտէ գապիլէ րէ՛իսի օլարագ, օն
15 րէ՛իս իրսալ էթտիլէր: Անլէր տախի Գաղաադ տիյա-
րընա պէնի Ռուբէն իլէ պէնի Գադ վէ Մանասէնին
նըսֆը սըպլթը եանընա վարըպ՝ անլէրէ խիթապէն
16 տէտիլէր քի, ՐԱՊՊԸՆ պիւթիւն ճէմա՛աթը պէօյլէ
պույուրըր. ˡՊու կիւն ՐԱՊՊԱ ՛ասը օլուպ քէնտի-
նիզէ մէզպահ եափմաղլէ, պու կիւն ՐԱՊՊԸՆ թարի-
գինտէն սափրպ՝ Իսրայէլին Ալլահընա գարշը պու
17 իշլէտինինիզ խըյանէթ նէ՞ տիր: ᵍՓոգովր ֆէսատը
պիզէ ՚զ մը տըր քի պու կիւնէ գատար անտէն թա-
հիր օլամատըգ, վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընա օ թա-
18 ՚ուն կէլտի: Վէ սիզ պու կիւն ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն
սափտընըզ. իմտի պու կիւն ՐԱՊՊԱ ՛ասը օլուր իսէ-
նիզ, օ տախի եարըն ՝Իսրայէլ ճէմա՛աթընըն քեաֆ-
19 ֆէսինէ ղազապա կէլէճէք տիր: Վէ լաքին էկեր միւք
օլմագ իւզրէ ալտըղընըզ տինյար նափաք իսէ, ˜անտէ
ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնի պուլունան տինյարա, եա՛նի ՐԱՊ-
ՊԸՆ միւքիւ օլան թարաֆա կէչինյ՝ արամըզտա
միւք ալընըզ. վէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընտան մա՛տա քէնտինիզէ պիր մէզպահ եափմաղլէ
ՐԱՊՊԱ՛ասը օլմայըպ՝ պիզէ տախի ՛ասը օլմայընըզ:
20 ՙԱքար իպն ի Զարա մէլ՛ուն նէմնէտէ խըյանէթ էթ-
մէսինյլէ Իսրայէլ ճէմա՛աթընըն քեաֆֆէսի իւզէրինէ
ղազապ կէլմէտի մի վէ օլ քիմսէ ֆէսատընտա եա-
լընըզ հէլաք օլմատը:
21 Պէնի Ռուբէն իլէ պէնի Գադ վէ Մանասէնին նըսֆը
սըպլթը տախի ճէվապ վէրինյ՝ Իսրայէլ պինլէրինին
22 րէ՛իսլէրինէ տէտիլէր քի, Ալլահ իվ գատիր օլան
Եհովա, Ալլահ իվ գատիր օլան Եհովա ՛՚ալիմ տիր.
Իսրայէլ տախի պիլսին քի՝ էկեր ՛ասըլըգ վէ էկեր
ՐԱՊՊԱ խըյանէթ վար իսէ, պիզի պու կիւն *սազ
23 պրագմասընն՚՚: Էկեր պիզ ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն
սափմագ, վէ անըն իւզէրինտէ մուհրագա՝ եախօտ
էգմէք թագտիմէսի թագտիմ էթմէք, եա իւզէրինտէ
սէլամէթ զէպիհէլէրի ՛արզ էյլէմէք մագսէտինյլէ քէն-
տիմիզէ պիր մէզպահ եափտըգ իսէ, ՐԱՊՊ քէնտիսի

– Ա՛տ. 32. 20։ Թէս. 3. 18։
բ Պ. 1. 16,17։
գ Ա՛տ. 32. 33։ Թէս. 29. 8։ Պ. 13. 8։
դ Թէս. 6.6,17։ 11.22։
ե Թէս. 10. 12։
զ Թէք. 47. 7։ Խուր. 39. 43։ Պ. 14. 13։ 2 Միւլ. 6. 18։ Ղուկ. 24. 50։
է Պ. 17. 5։
ը Ա՛տ. 31. 27։ 1 Միւլ. 30. 24։
թ Ա՛տ. 32. 1,26,29։
ժ Թէս. 13. 12, վէ զայրիւ Հաբ. 20. 12։
ի Հաբ. 20. 1։
լ Թէս. 13. 14։ Հաբ. 20. 12։ [7։
խ Խուր. 6. 25։ Ա՛տ. 25. 4. 3։
ծ Ա՛տ. 1. 4։
կ Պագ Ղեւ. 17. 8,9։ Թէս. 12. 13,14։
հ Ա՛տ. 25. 3,4։ Թէս. 10. 7։ 23. 10։ Մէգ. 44. 21։ 139. 1, 2։ Երեմ. 12. 3։ 2 Կոր. 11. 11,31։
ձ Պ. 18. 1։
ճ Պ. 7. 1,5։
ղ 3 Միւլ. 8. 39։ Յոբ.
* Իպր. սաղ պրագմա։

Digitized by Google

24 թալէպ էյլէսին։ Ֆիլհագիգէ պիզ պունու գօրգու-
մըզտան եափտըգ, օլմայա քի եարըն սիզին օղուլ-
լարընըզ պիզիմ օղուլլարըմըզա խիթապէն՝ էյ պէնի
Ռուբէն վէ պէնի Գադ, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իլէ
25 սիզին նէ՞ ՚ալագանըզ վար. ՐԱՊՊ պիզիմ իլէ սիզին
արանըզտա Յորդանանը սինօր գօտու, ՐԱՊՊՏԱ սի-
զին հիսսէնիզ եօգ տըր՝ տէյէրէք, օղուլլարընըզ պի-
զիմ օղուլլարըմըզըն ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմամալարընա
26 սէպէպ օլալար։ Պու էճլտէն տէտիք քի՝ Պիր մէզպահ
պինա էտէլիմ. մուհրագա վէ գուրպան իչիւն տէյիլ,
27 Անճագ ՚պիզիմ իլէ սիզին վէ պիզտէն սօկրա նէս-
լիմիզին արասընտա շէհատէթ օլսուն քի ՚մուհրա-
գալարըմըզ վէ գուրպանլարըմըզ վէ սէլամէթ թագ-
տիմէէրիմիզէ ՐԱՊՊԸՆ ՚իպատէթինի անըն հուզու-
րընտա իճրա էտէ պիլէլիմ՛, վէ եարըն օղուլլարընըզ
օղուլլարըմըզա՝ ՐԱՊՊՏԱ սիզին հիսսէնիզ եօգ տըր՝
28 տէմէսինլէր։ Վէ էկէր եարըն պիզէ եախօտ նէսլիմիզէ
պէօյլէ տէրլէրսէ, ՐԱՊՊԸՆ մէզպահրնըն էօրնէյինէ
պագընըզ, քի անը էճտատըմըզ պինա էթմիշ տիր.
պու իսէ մուհրագա վէ գուրպան իչիւն օլմայըպ, ան-
ճագ պիզիմ իլէ սիզին արանըզտա շէհատէթ իչիւն
29 տիր՝ տէյէլիմ, տէտիք։ Հաշա քի ՐԱՊՊԱ ՚ասը օլուպ՝
պու կիւն ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն սափմաղլէ, մէս-
քէնի էօնիւնտէ օլան Ալլահրմըզ ՐԱՊՊԸՆ մէզպա-
հընտան մա՚տա ՚մուհրագա վէ էգմէգ թագտիմէսի
վէ գուրպան իչիւն մէզպահ եափալըմ։
30 Վէ քեահին փենէհէս վէ անըն իլէ պէրապէր օլան
ճէմա՚աթ րէ՚իսլէրի վէ Իսրայէլին պիհլէրինին րէ՚իս-
լէրի պէնի Ռուբէն վէ պէնի Գադ վէ պէնի Մանասէ-
նին սէօյլէտիքլէրի քէլամը իշիթտիքլէրինտէ քէնտի-
31 լէրինէ խօշ կէլտի։ Վէ քեահին Եղիազար օղլու փենէ-
հէս՝ պէնի Ռուբէն վէ պէնի Գադ վէ պէնի Մանասէյէ՝
ՐԱՊՊԱ պու խըյանէթի էթմէտիյինիզտէն պու կիւն
ՐԱՊՊԸՆ ՚արամըզտա օլտըղընըզ ակլատըգ. շիմտի պէ-
նի Իսրայէլի ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն գուրթարտընըզ տէտի։
32 Պա՚տէհու քեահին Եղիազար օղլու փենէհէս վէ
րէ՚իսլէր պէնի Ռուբէն վէ պէնի Գադ եանընտան Գա-
ղաադ տիյարընտան Քանան տիյարընա պէնի Իսրա-
յէլին եանընա ՚ավտէթլէ՝ անլէրէ ճէվապ կէթիրտի-
33 լէր։ Պու քէյֆիյէթ պէնի Իսրայէլէ տախի խօշ կէօ-
րիւնտու, վէ պէնի Իսրայէլ ՚Ալլահա համտ ու սէնա
էտէրէք արթըգ՝ պէնի Ռուբէն վէ պէնի Գադրն սա-
քին օլտըգլարը տիյարը խարապ էթմէգ իչիւն ան-
լէրէ գարշը մուհարէպէյէ չըգալըմ՝ տէմէտիլէր։
34 Վէ պէնի Ռուբէն իլէ պէնի Գադ օլ մէզպահա
՚*՚է՚ թէսմիյէ էթտիլէր, չիւնքի Եհովանըն Ալլահ
իտիյինէ պու արամըզտա շահիտ տիր՝ ՚ե՚ե՚էե։

ՊԱՊ 23

*Յեսունըն պէնի Իսրայէլէ՝ 3 Ալլահըն նի՚մէթլէրինի, 5 վէ վա՚տա-
րընը, 11 վէ Ջէհտիտլէրինի զիքր էտէրէք նասիհաթ էթմէսի։*

1 Վէ պիր չօգ կիւնլէրտէն սօկրա ՐԱՊՊ էթրաֆ-
տա օլան տիւշմէնլէրինին քեաֆֆէսինտէն Իսրայէլէ
՚րահաթ իհսան էթմիշ, վէ Յեսու ՚իհթիյար վէ միւ-
2 սինն օլմուշ օլմաղլէ, Յեսու պիւթիւն Իսրայէլ իլէ
իհթիյար վէ րէ՚իս վէ հաքիմ վէ նազըրլարընը ՚չա-
ղըրըպ անլէրէ տէտի քի՝ Պէն իհթիյար վէ միւսինն
3 օլտըմ. Վէ սիզ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ՝ սիզին կէօ-
զիւնիւզ էօնիւնտէ պու թա՚իֆէլէրին քեաֆֆէսինէ
եափտըղը շէյլէրին ճիւմլէսինի կէօրտիւնիւզ. զիրա
՚Ալլահընըզ ՐԱՊՊ քէնտիսի սիզին իչիւն մուհարէպէ
4 էթտի։ Իշթէ ՚պու գալան թա՚իֆէլէրի վէ թէլէֆ էթ-
տիյիմ թա՚իֆէլէրին քեաֆֆէսինի, Յորդանանտան
ղարպ թարաֆտա Պէօյիւք Տէնիզէ տէյին սըպթլա-
րընըզա կէօրէ սիզէ միրաս օլմագ իւզրէ գուր՚այէ
5 թագսիմ էթտիմ։ Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ ՚անլէրի էօ-
նիւնիւզտէն տէֆ՚ վէ հուզուրընըզտան թարտ էտէ-
ճէք, սիզ տախի ՚Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ տէտիյի
6 կիպի տիյարլարընը թէմէլլիւք էտէճէքսինիզ։ ՚Իմտի
Մովսէսին թէվրաթ քիթապընտա եազըլմըշ օլանըն
քեաֆֆէսինի հրֆզ ու իճրա էթմէքտէ սապիթ գա-
տէմ օլունըզ, ՚անտէն սաղա եա սօլա սափմայասը-
7 նըզ. Շէօյլէ քի եանընըզտա գալան ՚պու թա՚իֆէլէր
իլէ իհթիյաթ էթմէյէսինիզ, վէ ՚անլէրին իլահլա-
րընըն իսմլէրինի զիքր էտէրէք եէմին էթմէյէսինիզ,
վէ անլէրէ գուլլըգ էթմէյիպ՝ սէճտէ գըլմայասընըզ.
8 Անճագ պու կիւնէ տէյին էթտիյինիզ կիպի ՚Ալլահը-
9 նըզ ՐԱՊՊԱ սատըգ գալասընըզ։ ՚ՐԱՊՊ էօնիւնիւզ-
տէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի թա՚իֆէլէր թարտ էթտի,
վէ պու կիւնէ գատար ՚էօնիւնիւզտէ քիմսէ տուրա-
10 մատը։ ՚Սիզտէն պիր քիմսէ պիկ ՚ե՚էյէ թա՚գիպ էտէ-
ճէք տիր. զիրա ՚սիզէ տէտիյի կիպի սիզին իչիւն Ալ-
լահընըզ ՐԱՊՊ քէնտիսի մուհարէպէ էտէճէք տիր։
11 ՚Իմտի սիզ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ սէվմէք իչիւն քէն-
12 տինիզէ զիյատէսիյլէ տիգգաթ էտինիզ։ Զիրա էկէր
պիր վէճճվլէ ՚տէօնիւպ եանընըզտա գալան պու թա՚ի-
ֆէլէրին պագիյյէսի իլէ ՚անլէր իլէ ագրապալըգ էտէրէք՝ անլէր սիզին իլէ, սիզ տախի

ג Թէս. 18. 19։ 1 Միւս. 20. 16։
ד Այ. 34։ Թէք. 31. 48։ Պ. 24. 27։
ה Թէս. 12. 5, 6, 11, 12, 17, 18, 26, 27։
ו Ելէս. 12. 13, 14։
ז Ղեւ. 26. 11, 12։ 2 Թէվ. 15. 2։
ח 1 Թէվ. 29. 20։ Նէեմ. 8. 6։ Դան. 2. 19։ Ղուկ. 2. 28։
ט Պ. 24. 27։
י Ե՚՚Է՚ շաֆտա
— — —
כ Պ. 21. 44։ 22. 4։
ל Պ. 13. 1։
מ Թէս. 31. 28։ Պ. 24. 1։ 1 Թէվ. 28. 1։
נ Խուր. 14. 14։ Պ. 10. 14, 42։
ס Պ. 13. 2, 6։ 18. 10։
ע Խուր. 23. 30։ 33. 2։ 34. 11։ Թէս. 11. 23։ Պ. 13. 6։
פ Ա՚ս. 33. 53։
צ Պ. 1. 7։
ק Թէս. 5. 32։ 28. 14։
ר Խուր. 23. 33։ Թէս. 7. 2, 3։ Լմս. 4. 14։ Եփես. 5. 11։
ש Խուր. 23. 13։ Մէզ. 16. 4։ Երեմ. 5. 7։ Սոփ. 1. 5։ Պագ Ա՚տ. 32. 38։
ת Թէս. 10. 20։ 11. 22։ 13. 4։ Պ. 22. 5։
א Թէս. 11. 23։
ב Պ. 1. 5։
ג Ղեւ. 26. 8։ Թէս. 32. 30։ Պագ Հաթ. 3. 31։ 15. 15։ 2 Միւս. 23. 8։
ד Խուր. 14. 14։ 23. 27։ Թէս. 3. 22։
ה Պ. 22. 5։
ו Իպր. 10. 38, 39։ 2 Պետ. 2. 20, 21։
ז Թէս. 7. 3։

Digitized by Google

13 անլէր իւէ իխթիւլաթ էտէր իսէնիզ, Թահգիգ պիւի-
նիզ քի՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ արթըզ պու թա՛ֆէլէրի
էօնիւնիւզտէն թարտ էթմէյէճէք, վէ թա սիզ Ալլա-
հընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի պու էյի տիյար իւզէ-
րինտէն հէլաք օլունճայա տէյին՝ անլէր սիզէ քէմէնտ
վէ տուզագ, վէ եանլարընըզա տիւրթիւ, վէ կէօզլէ-
14 րինիզէ տիքէն օլաճագլար տըր: Վէ իշթէ պէն պու
կիւն պիւթիւն տիւնեանըն կիւթտիյի եօլա կիտիյօ-
րըմ. սիզ տախի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ հագգընըզա
սէօյլէտիյի խայրլը սէօզլէրին ճիւմլէսինտէն հիչ
պիրինին իճրատան գալմատըղընը, վէ անլէրտէն հիչ
պիրիսի իճրատան գալմայըզ՝ ճիւմլէսի սիզէ վագը՛
օլտըղընը պիւթիւն գալպ վէ պիւթիւն ճանընըզվէ
15 պիլիրսինիզ: Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզին իչին
պույուրտըղը խայրլը շէյլէրին ճիւմլէսի հագգընըզտա
վուգու՛ պուտըղը միսիլլիւ, թա Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
սիզէ վէրտիյի պու էյի տիյարըն իւզէրինտէն ՐԱՊՊ
սիզի հէլաք էտինճէյէ գատար, Ք֊էօթիւ շէյլէրին
ճիւմլէսինի իւզէրինիզէ կէթիրէճէք տիր:
16 Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր էթտիյի ահտը
թէճավուզ, վէ կիտիպ ղայրի իլահկարա խրտմէթ վէ
սէճտէ էթտինինիզ թագտիրտէ, օ զէմման իւզէրինիզէ
ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ալէվլէնիպ՝ սիզէ վէրտիյի էյի եէ-
րին իւզէրինտէն թէզ հէլաք օլուրսընըզ:

ՊԱՊ 24

*Յեսունըն պիւթիւն Իսրայէլի Միւլկի ճէմ՝ Լ֊Ա֊Լ֊ս֊ի: 2 Է֊ճ֊տ֊տ֊լ֊ա-
րընա իհան օլունան 'Ինայէլլէրի հիբեայէ Լ֊Ա֊Լ֊ս֊ի: 14 անլէրին
Ալլահ իւէ օլան 'ահտընըն եէնիլէնմ֊ս֊ի: 26 Շ֊ի֊հ֊տ֊ա֊Լ֊Ա Քաչը: 29 Յե-
սունըն միւտուէթ ի 'Էմրիւ, վէֆաթը վէ տէֆնի: 32 Յովսէփին բէ-
միլլէրինին տէֆնի: 33 Եղիազարըն վէֆաթը վէ տէֆնի:*

Վ է Յեսու Իսրայէլ սըպթլարընըն քեֆֆէսինի
Սիւքէմէ ճէմ՛ էյլէտի. վէ Իսրայէլին իխթիյար վէ
րէ՛իս վէ հաքիմ՛ վէ նազըրլարընը չաղըրտը. անլէր
2 տախի Ալլահըն հուզուրընտա տուրտըլար: Վէ Յեսու
պիւթիւն գավմա տէտի քի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր. Աբրահամընը վէ Նաքովրընը փէ-
տէրի օլան Էճ֊տ֊տ֊ընըզ Թարա զէմմանը գատիմտէ
Նէհրին էօթէ Թարաֆընտա սաքին օլուպ՝ Ղայրի
3 իլահկարա 'իպատէթ էտէրլէր իտի: Պէն տախի փէ-
տէրինիզ Աբրահամ Նէհրին էօթէ Թարաֆընտան
ալըպ՝ անը պիւթիւն Քանան տիյարընտա տօլաշ-
տըրըպ նէսլինի տախի չօղալթտըմ. վէ անա Իսա-
4 հակը, վէ Իսահակա Յակոբ իւէ Եսաւը վէրտիմ.

Եսաւա Սէիր տաղընը միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիմ,
5 Ֆագաթ Յակոբ էվլատը իւէ Մըսրա էնտի: Վէ Մով-
սէս իւէ Ահարոնը իրսալ էտիպ, Մըսրը՝ իչինտէ իճրա
էթտիյիմ վէճհէվէ վուրտըգտան սօկրա՝ սիզի չըգար-
6 տըմ: Իմտի Էճ֊տ֊տ֊ընըզը Մըսըրտան չըգարտըմ
վէ տէնիզէ կէլտինիզ. Վէ Մըսըրլըլար էճ֊տ֊տ֊ընըզը
արապալար վէ աթլարւէ Պահրը Ահմէրէ գատար
7 թա՛գիպ էթտիւէր: Վէ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիքլէ-
րինտէ՝ սիզին իւէ Մըսըրլըլարըն արասընա գարան-
ըզգ գօյուպ տէնիզի անլէր իւզէրինէ կէթիրմէքլէ ան-
լէրի էօրթտիւ. վէ կէօզլէրինիզ Մըսըրտա նէ եափ-
տըղըմը կէօրտիւլէր. վէ պիր չօգ միւտտէթ պէրրի-
8 յէտէ սաքին օլտընըզ: Վէ սիզի Յորդանընը էօթէ
թարաֆընտա սաքին օլան Ամօրիլէրին տիյարընա
կէթիրտիմ. վէ անլէր սիզին իւէ մուհարէպէ էթտիք-
լէրինտէ՝ անլէրի էլինիզէ թէսլիմ էթտիմ, վէ տիյար-
լարընը թէմէլլիւք էթտինիզ. պէն տախի անլէրի էօ-
9 նիւնիւզտէն հէլաք էյլէտիմ: Վէ Մովաբ մէլիքի Բա-
ղակ իպն ի Սեպփօր գալգըպ Իսրայէլ իւէ մուհարէպէ
էթտի. վէ սիզէ լա՛նէթ օգումագ իչին Բաղաամ
իպն ի Բէովրը տա՛վէթ էթմէյէ Ք֊ա֊ր֊ա֊կ֊ե֊ր կէօնտէրտի:
10 Ամմա Բաղաամը տինկէմէք իսթէմէյտիյիմտէն օ սիզէ
անճագ պէրէքէթթ օգուտու. վէ սիզի անըն էլինտէն
11 գուրթարտըմ: Վէ Յորդանտան կէչիպ Երիքովա
կէլտինիզ. վէ Երիքովընը ատէմլէրի, Ամօրիլէր վէ
փերեզիլէր վէ Քանանըլար վէ Քետիլէր վէ Գերգե-
սիլէր վէ Հիվվիլէր վէ Յեբուսիլէրը սիզին իւէ մուհա-
րէպէ էթտիքլէրինտէ, անլէրի էլինիզէ թէսլիմ էթ-
12 տիմ: Վէ Էօնիւնիւզտէն էշէք արըսընը կէօնտէրտիմ,
անլէր տախի, գըլըճկ վէ եայըկ օլմագսըզընը Ամօ-
րիլէրին իքի մէլիյինի էօնիւնիւզտէն թարտ էթտիլէր:
13 Վէ սիզէ իչինտէ էմէք չէքմէտիյինիզ պիր տիյար, վէ
պինա էթմէտիյինիզ շէհրլէր վէրտիմ, վէ անլէրտէ
սաքին օլտընըզ. տիքմէտիյինիզ պաղլար վէ զէյ-
թունլըգլարտան եէրսինիզ:
14 Վէ շիմտի ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգունըզ, վէ անա սըտգ
ու խուլուսլէ 'իպատէթ էտիպ, էճ֊տ֊տ֊ընըզընը՝ Նէհրին
էօթէ Թարաֆընտա վէ Մըսըրտա 'իպատէթ էթտիք-
լէրի Իլահկարը տէֆ՛ էտիպ՝ ՐԱՊՊԱ 'իպատէթ էտի-
15 նիզ: Եաքին էկէր ՐԱՊՊԱ 'իպատէթ էթմէք նազա-
րընըզտա նամագպուլ իսէ, քիմէ՞, եա՛նի Նէհրին
էօթէ Թարաֆընտա էճ֊տ֊տ֊ընըզընը 'իպատէթ էթտիք-
լէրի իլահկարա՞ մը, եօգսա տիյարլարընտա սաքին

ք Հաբ. 2. 3։
ր Խուր. 23. 33։ Ա՛տ. 33. 55։ Թէս. 7. 16։ 3 Մին. 11. 4։
ն 3 Մին. 2. 2։ Պազ Յով. 9. 27։
ղ Պ. 21. 45։ Ղուկ. 21. 33։
ռ Ծէս. 28. 63։
շ Ղեւ. 26. 16։ Թէս. 28. 15,16, վկ. ղայրի։
ա Թէք. 35. 4։
բ Պ. 23. 2։
գ 1 Մին. 10. 19։
դ Թէք. 11. 26,31։
ե Թէք. 31. 53։
զ Թէք. 12. 1։ Ա՛մալ. 7. 2,3։
է Թէք. 21. 2.3։ Մէզ. 127. 3։
ը Թվ. 25. 24-26։
թ Թվ. 36.8։ Թվ. 2.5։
ժ Թվ. 46.1,6։ Ա՛մալ. 7. 15։
ի Խուր. 3. 10։
լ Խուր. 7 վկ. 8 վկ. 9 վկ. 10 վկ. 12։
խ Խուր. 12. 37,51։
ծ Խուր. 14. 2։
կ Խուր. 14. 9։
հ Խուր. 14. 10։
ձ Խուր. 14. 20։
ղ Խուր. 14. 27,28։
ճ Թվ. 4. 34։ 29. 2։
մ Պ. 5. 6։
յ Ա՛տ. 21.21,33։ Թվ. 2. 32։ 3. 1։
ն Պազ Հաբ. 11. 25։
շ Ա՛տ. 22. 5։ Թէս. 23. 4։
ո Թէս. 23. 5։
չ Ա՛տ. 23. 11,20։ 24. 10։ [12։
պ Պ. 3. 14,17։ 4. 10-7. 15։
ջ Պ. 6.1։ 10.1։ 11. 1։
ռ Խուր. 23. 28։ Թվ. 7. 20։
ս Մէզ. 44. 3,6։
վ Թէս. 6. 10,11։ Պ. 11. 13։ [12. 24։
տ Թվ. 10. 12։ 1 Մին.
ր Թվ. 17. 1։ 20. 5։ Թվ. 18. 13։ Մէզ. 119. 1։ 2 Կոր. 1.12։
ց Եղեկ. 20. 7,8։ 23. 3։
ւ Այ. 2,23։ Ղեւ. 17. 7։ Եզեկ. 20. 18։
փ Այ. 14։

Digitized by Google

օլտրղընըզ [a]Ամօրիլէրին իլահլարընա մը 'իպատէթ էտէճէյինիզի պու կիւն [b]իխթիյար էտինիզ. [c]լաքին պէն վէ էհլ ի պէյթիմ Եհովայա 'իպատէթ էտէճէյիզ:
16 Վէ գավմ ճէվապ վէրիպ՝ Հաշա քի պիզ Եհովայը
17 թէրք էտիպ ղայրի իլահլարա 'իպատէթ էտէլիմ. Զիրա պիզիմ Ալլահըմըզ Եհովա տըր. օ պիզի վէ էճատըմըզը էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր տիյարընտան չըգարըպ, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ պու պէօյիւք 'ալամէթլէրի իզհարլէ՝ պիզի կիթտիյիմիզ եօլըն քեաֆֆէսինտէ, վէ արալարընտան կէչտիյիմիզ գավմլա-
18 րըն ճիւմլէսի արասընտա հրֆզ էյլէտի: Վէ գավմլարըն ճիւմլէսի իլէ պու տիյարտա սաքին օլան Ամօրիլէրի էօնիւմիւզտէն Եհովա թարտ էյլէտի. պիզ տախի Եհովայա 'իպատէթ էտէճէյիզ, զիրա Ալլահըմըզ օ տըր՝ տէտիլէր:
19 Յեսու տախի գավմա՝ [d]Սիզ Եհովայա 'իպատէթ էթմէյէ գատիր տէյիլ սինիզ. զիրա օ [e]գուտտուս Ալլահ վէ [f]ղայուր Ալլահ տըր. վէ [g]'իսեան վէ կիւնահ-
20 լարընըզը 'աֆվ էթմէզ: [h]Էկէր Եհովայը թէրք էտիպ՝ էճնէպի իլահլարա 'իպատէթ էտէրսէնիզ, [i]օ տախի տէօնիւպ՝ սիզէ էյիլիք էթտիքտէն սօկրա պիլէ՝ սիզի պէլայա տիւշար էթմէքլէ թէլէֆ էտէճէք տիր՝ տէտի:
21 Գավմ տախի Յեսույա՝ Խայր, անճագ պիզ Եհո-
22 վայա 'իպատէթ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր: Յեսու տախի գավմա՝ Անա 'իպատէթ էթմէք իւզրէ [j]քէնտինիզէ Եհովայը իխթիյար էթտիյինիզէ սիզ քէնտինիզ իչիւն շահիտ սինիզ՝ տէտի. անլէր տախի՝ Շահիտ իզ՝ տէ-
23 տիլէր: Էօյլէ իսէ շիմտի [k]արանըզտա օլան ղարիպ իլահլարը տէֆ' էտիպ՝ գալպինիզի Իսրայէլին Ալլահը
24 Եհովայա մէյլ էթտիրինիզ՝ [l]ՈՒՒ: Գավմ տախի Յեսույա՝ Ալլահըմըզ Եհովայա 'իպատէթ էտէրիզ, վէ անըն քէլամընը տինկլէրիզ՝ տէտիլէր:
25 Վէ օլ կիւնտէ Յեսու [m]գավմ իլէ 'ահտ էտիպ՝ [n]Սիւքէմտէ անլէրէ գանուն վէ հիւքմ թա'եին էթտի:
26 Վէ Յեսու [o]պու սէօզլէրի ՐԱՊՊԸՆ շէրի'աթ քիթապընտա եազտը, վէ [p]պիր պէօյիւք թաշ ալըպ՝ օրատա անը ՐԱՊՊԸՆ մագտիսինտէ օլան [q]պուլթմ
27 աղաճընըն ալթընտա [r]տիքտի: Վէ Յեսու պիւթիւն գավմա՝ Իշլէթ պու թաշ [s]պիզէ շէհատէթ իչիւն օլսուն, զիրա [t]օ՝ ՐԱՊՊԸՆ պիզէ սէօյլէտիյի սէօզլէրին ճիւմլէսինի իշիթմիշ օլմաղլէ, Ալլահընըզը ինքեար
28 էթմէմէնիզ իչիւն սիզէ շահիտ օլա՝ տէտի: Օլ վագըթ [u]Յեսու գավմը՝ հէր պիրինի քէնտի միրասընա [v]ԱՂՒԼԵ ԷՐԷ սալը վէրտի:
29 [w]Իշպու վուգու'աթտան սօկրա ՐԱՊՊԸՆ գուլու Յեսու իպն ի Նաւէ եիւզ օն եաշընտա օլարագ վէ-
30 ֆաթ էյլէտի: Վէ անը քէնտի միրասընըն հուտուդը տախիլինտէ Գաաս տաղընըն շիմալ թարաֆընտա վագը' Եփրեմ տաղընտա օլան [x]Թաննաթ–սարատա տէֆն էթտիլէր:
31 Վէ Իսրայէլ Յեսունըն հէփ կիւնլէրինտէ վէ Յեսուտան սօկրա սաղ գալան վէ ՐԱՊՊԸՆ [y]Իսրայէլ իչիւն իճրա էթտիյի իշլէրին ճիւմլէսինի պիլէն իխթիյարլարըն հէփ կիւնլէրինտէ [z]ՐԱՊՊԱ 'իպատէթ էյլէտի:
32 Վէ [a]Յովսէփին քէմիքլէրինի (քի պէնի Իսրայէլ Մըսըրտան կէթիրմիշ իտի) Սիւքէմտէ տէֆն էթտիլէր. շէօյլէ քի՝ Սիւքէմին փէտէրի Եմովը օղուլլարընտան [b]Յակոբըն եիւզ 'ատէթ կիւմիւշէ պէտէլ սաթըն ալմըշ օլտրղը թարլանըն գըթ'ասընտա [c]ԵՖԵ ԵՎԵՒԷՐ. վէ օ պէնի Յովսէփին միրասը օլտու:
33 Եղիազար իպն ի Ահարոն տախի վէֆաթ էյլէտի. վէ անը՝ քէնտի օղլու [d]Փենէհէսէ Եփրեմ տաղընտա վէրիլէն թէփէտէ տէֆն էյլէտիլէր:

+ Խուր. 23. 24,32,33; 34. 15; Թէս. 13. 7; 29. 18; Հաք. 6. 10;
ո Պագ Հռութ. 1. 15; 3 Միւլ. 18. 21; Եզեկ. 20. 39; Յովհ. 6. 27;
ֆ Թէք. 18. 19;
ա Մատթ. 6. 24;
բ Ղեւ. 19. 2; 1 Միւլ. 6. 20; Մէզ. 99. 5,9; Ես. 5. 16;
գ Խուր. 20. 5;
դ Խուր. 23. 21;
ե 1 Թէվ. 28. 9; 2 Թէվ. 15. 2; Եզր. 8. 22; Ես. 1. 28; 65. 11, 12; Երեմ. 17. 13;
զ Պ. 23. 15; Ես. 63. 10; Ա'մալ. 7. 42;
է Մէզ. 119. 173;
ը Այ. 14; Թէք. 35. 2; Հաք. 10. 16; 1 Միւլ. 7. 3;
թ Պագ Խուր. 15. 25; 4 Միւլ. 11. 17;
ժ Այ. 26;
ի Թէս. 31. 24;
լ Պագ Հաք. 9. 6;
խ Թէք. 35. 4;
ծ Պագ Թէք. 28. 18; Պ. 4. 3;
կ Պագ Թէք. 31. 48, 52; Թէս. 31. 19, 21, 26; Պ. 22. 27, 28, 34;
հ Թէս. 32. 1;
յ Հաք. 2. 6;
ղ Հաք. 2. 8;
ճ Պ. 19. 50; Հաք. 2. 9; 31. 13;
մ Հաք. 2. 7;
ն Թէք. 50. 25; Խուր. 13. 19;
շ Թէք. 33. 19;
ո Խուր. 6. 25; Հաք. 20. 28;

Digitized by Google

ՀԱՌԻՄԼԷՐ

ՊԱՊ 1

Յուդա իւէ Շմաւոնըն մուգավելէ վէ մու՛ամէլելէրիւ 4 Ադոնի-բեզեկին միւճադաՔը 8 Երուսաղէմին, 10 վէ Քեբրոնըն ալընմասը 11 Գոթոնիէլին Աքսայը ալմասը 16 Գէյնիլէրին պէնի Յուդա իւէ իգամէՔիւ 17 Հօրմա, Գազա, Ասկաղոն վէ Ակկարոնըն ալընմասը 21 Յեբուսիլէրին պէնի Բենիամին իւէ իգամէՔիւ 22 Պէնի Յովսէփին ԲեԹէլ զապԹ էՔմէլէրիւ 29 Քանանլըլարըն պէնի Զաբուղոն իւէ, 31 վէ պէնի Ասեր իւէ, 33 վէ ՆեփԹաղիմ իւէ, 34 վէ Ամորիլէրին պէնի Դան իւէ իգամէՔիւ

1 Վէ Յեսունըն վէֆաԹընտան սօկրա պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էտիպ՝ Քանանլըլար իւզէրինէ անլէր իւէ մուհարէպէ էՔմէյէ ԹարաՔըմըզտան իպ-
2 Թիտա Քիմ՛ չրգսընը՝ տէտիլէր։ ՐԱՊՊ տախի՝ Յուդա չրգսընը. իշԹէ տիյարը անընը էլինէ Թէսլիմ էՔտիմ՝
3 տէտի։ Վէ Յուդա գարնտաշը Շմաւոնա՝ Հիսսէմէ տիւշէն գըԹ՛այա՝ պէնիմ իւէ պէրապէր չրգ, վէ Քանանլըլար իւէ մուհարէպէ էտէյիմ. պէն տախի սէնին իւէ պէրապէր սէնին հիսսէնէ կիտէրիմ՝ տէտիյինտէ,
4 Շմաւոն անընը իւէ պէրապէր կիԹտի։ Վէ Յուդա չրգտրգտա՝ ՐԱՊՊ Քանանլըլարը վէ Փերեզիլէրի անլէրինն էլինէ Թէսլիմ էՔտի, շէօյլէ Քի անլէրտէն Բեզեկտէ օն
5 պինկ ատէմ վուրտըլար։ Վէ Բեզեկտէ Ադոնիբեզեկի պուլուպ անընը իւէ մուհարէպէ էտէրէք, Քանանլըլարը
6 վէ Փերեզիլէրի վուրտըլար։ Վէ Ադոնիբեզեկ գաչտրգտա՝ անը Թա՛գիպ էտիպ՝ անը ԹուԹտըլար, վէ էլլէրինին վէ այագլարընըն պաշ փարմագլարընը քէս-
7 տիլէր։ Վէ Ադոնիբեզեկ՝ էլլէրինին վէ այագլարընըն պաշ փարմագլարը քէսիլմիշ եէՔմիշ մէլիք սօֆրամընն ալԹընտա էըբընը տէվշիրիրլէր իտի. պէնիմ էՔտիյիմ կիպի Ալլահ տախի պանա միւճազաԹ էՔտի՝ տէտի. վէ անր Երուսաղէմէ կէօԹիւրտիւլէր, վէ օրատա վէֆաԹ էՔտի։
8 Վէ պէնի Յուդա Երուսաղէմ իւէ մուհարէպէ էտիպ՝ անը ալտըլար, վէ անը գըլըճտան կէչիրիպ՝ շէհրի աԹէշէ եագտըլար։
9 Անտէն սօկրա պէնի Յուդա տաղտա վէ ճէնուպտա վէ օվատա սաքին օլան Քանանլըլար իւէ մուհարէպէ
10 էՔմէյէ էնտիլէր։ Վէ Յուդա Քեբրոնտա սաքին օլան Քանանլըլար իւզէրինէ կիԹտի. (Քեբրոնընն իսմի տախի էվվէլտէն ԿարիաԹ–արբա իտի.) վէ Սէսիյի վէ
11 Աքիմանը վէ Թոլմիյի վուրտըլար։ Վէ օրատան Դաբիր սէքէնէսի իւզէրինէ կիԹտի. Դաբիրին իսմի տախի
12 մուգատտէմա ԿարիաԹ–սեփեր իտի։ Վէ Քաղէբ՝ ԿարիաԹ–սեփերի հէր քիմ վուրուպ ալըրսա, գըզըմ Աքսայը անա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրիրիմ՝ տէտի։ Վէ
13 Քաղէբին քիչիւք գարնտաշը Կենէզին օղլու Գոթոնիէլ անը ալտը. օ տախի գըզը Աքսայը անա զէվճէ
14 օլմագ իւզրէ վէրտի։ Վէ մէրգուվէ անը խանէյինէ կիԹմէքտէ իքէն, փէտէրինտէն պիր Թարլա Թալէպ էՔմէյէ Գոթոնիէլ Թէշվիգ էյլէտի, վէ մէրքէպտէն էնտիյինտէ Քաղէբ անա տէտի Քի՝ Սանա նէ օլտու։
15 Գըզը տախի անա էվաղէ՝ Պանա պէրէքէթ վէր, զիրա պանա պիր գօրագ եէր վէրտին, պանա սու փունկարլարը տախի վէր՝ տէտի։ Վէ Քաղէբ անա եօգարրքի փունկարլար իւէ աշաղրքի փունկարլարը վէրտի։
16 Վէ Մովսէսին գայն փէտէրի Գէյնիլէն օղուլլարը պէնի Յուդա իւէ պէրապէր Խուրմալըգ շէհրինտէն Արադըն ճէնուպ Թարաֆընտա վագը՝ Յուդա պէրրիյէսինէ չրգտըլար. վէ կիտիպ գավմ արասընտա իգամէթ էՔտիլէր։
17 Վէ Յուդա գարնտաշը Շմաւոն իւէ կիտիպ Սեփաթտա սաքին օլան Քանանլըլարը վուրարագ շէհրի քիւլլիյէն խարապ էտիպ՝ անա Հօրմա Թէսմիյէէյլէտիլէր։ Վէ Յուդա Գազայը ճիվարը իւէ վէ Ասկաղոնը ճիվարը իւէ վէ Ակկարոնը ճիվարը իւէ ալտը։
19 Վէ ՐԱՊՊ Յուդա իւէ իտի. օ տախի տաղը զապԹ էՔտի, ամմա օվա սէքէնէսինի Թարտ էտէմէտի, զիրա
20 անլէրին տէմիր արապալարը վար իտի։ Վէ Մովսէսին տէտիյի կիպի Քեբրոնը Քաղէբէ վէրտիլէր, օ տախի օրատան Ենակըն իչ օղուլլարընը Թարտ էյլէտի։
21 Վէ պէնի Բենիամին Երուսաղէմտէ սաքին օլան Յեբուսիլէրի Թարտ էՔմէտի. վէ Յեբուսիլէր Թա պու կիւնէ տէյին պէնի Բենիամին իւէ պէրապէր Երուսաղէմտէ իգամէթ էտէրլէր։
22 Վէ պէյԹ ի Յովսէփ տախի ԲեԹէլ իւզէրինէ չրգտը,
23 Վէ ՐԱՊՊ անլէր իւէ իտի։ Վէ պէյԹ ի Յովսէփ ԲեԹէլի Թէճէսսիւս էՔտի. պու շէհրին իսմի տախի էվ-
24 վէլտէն Լուզ իտի։ Վէ գարաղօլլար շէհրտէն չրգան պիր քիմսէյի կէօրիւպ անա տէտիլէր Քի՝ Քէրէմ էյլէ, շէհրէ կիրիլէճէՔ եէրի պիզէ կէօսԹէր, պիզ տախի

ա Ա՛տ.27.21։ Պ.20.18։
բ Թէք. 49. 8։
գ Այ. 17։
դ 1 Մի՛ւլ. 11. 8։
ե Ղեւ. 24. 19։ 1 Մի՛ւլ. 15. 33։ Յակ. 2. 13։
զ Պագ Յես 15. 63։
է Յես. 10. 36։ 11. 21։ 15. 13։ [14։
ը Յես. 14. 15։ 15. 13,
թ Յես. 15. 15։
ժ Յես. 15. 16.17։
ի Պ. 3. 9։
լ Յես. 15. 18,19։
խ Թէք. 33. 11։
ծ Իդբ. ճէնուպի Քսիբաց
կ Պ. 4. 11,17։ 1 Մի՛ւլ. 15. 6։ 1 Թէվ. 2. 55։ Երեմ. 35. 2։
հ Թէս. 34. 3։
ձ Ա՛տ. 21. 1։
ղ Ա՛տ. 10. 32։
ճ Այ. 3։
մ Ա՛տ.21.3։ Յես.19.4։
յ Ե՞նէ՝ տիւշար ը լա՛նէմ
ն Յես. 11. 22։
շ Այ. 2։ 4 Մի՛ւլ. 18. 7։
ո Յես. 17. 16,18։
չ Ա՛տ. 14. 24։ Թէս. 1. 36։ Յես. 14. 9,13։ 15. 13,14։ [28։
պ Պագ Յես. 15. 63։ 18.
ջ Այ. 19։
ռ Յես. 2. 1։ 7. 2։ Պ. 18. 2։
ս Թէք. 28. 19։
վ Յես . 2. 12,14։

Digitized by Google

25 սանա մէրհամէթ էտէրիզ։ Ո տախի անլէրէ շէհրէ կի-
րիլէճէք եէրի կէօսթէրտի. վէ շէհրի գըլըճտան կէ-
չիրտիլէր, ամմա օլ քիմսէյի պիւթիւն թէ՛ալլիւգաթը
26 իլէ սալը վէրտիլէր։ Օլ ատէմ տախի Քետլիլէր տիյա-
րընա կիտիպ, պիր շէհր պլնա էտէրէք՝ անա Լուզ թէս-
միյէ էյլէտի, իսմի տախի պու կիւնէ գատար պու տըր։
27 Վէ Մանասէ Բեթսան իլէ գասապալարընըն «Է-
Ն-Ն», վէ Թանաք իլէ գասապալարընըն «Է-Ն-Ն», վէ Դովր իլէ գասապալարընըն սէքէնէսինի, վէ Յեր-
ղաամ իլէ գասապալարընըն սէքէնէսինի, վէ Մակեդ-
դով իլէ գասապալարընըն սէքէնէսինի Թարտ էթ-
մէտի. վէ Քանանլըլար՝ինատ էտէրէք օլ տիյարտա
28 իգամէթ էթտիլէր։ Վէ Իսրայէլ քէսպ ի գուվվէթ էթ-
տիքտէ, Քանանլըլարը պիլքիւլլիյէ Թարտ էթմէյիպ՝
անլէրի խարաճկիւզար էյլէտի։
29 Եփրեմ տախի Գազերտէ սաքին օլան Քանանլը-
լարը Թարտ էթմէտի. Ֆագաթ Քանանլըլար անրն
արասրնտա Գազերտէ իգամէթ էթտիլէր։
30 Զաբուղրն Կեթրոն սէքէնէսինի վէ Նաաղօլ սէքէ-
նէսինի Թարտ էթմէտի. Ֆագաթ Քանանլըլար անրն
արասրնտա սաքին օլուպ՝ խարաճկիւզար օլտրլար։
31 Ասեր Ակքով սէքէնէսի իլէ Սիդոն վէ Ահլաբ վէ
Աքեզիբ վէ Ելբա վէ Աֆեկ վէ Րոոբ սէքէնէսինի Թարտ
32 էթմէտի. Ֆագաթ Ասերիլէր օլ տիյարրն սէքէնէսի
օլան Քանանլըլար արասրնտա իգամէթ էթտիլէր,
չինքի անլէրի Թարտ էթմէտիլէր։
33 Նեփթաղիմ Բեթսամիւս սէքէնէսինի վէ Բեթա-
նաթ սէքէնէսինի Թարտ էթմէտի. Ֆագաթ օլ տի-
յարրն սէքէնէսի օլան Քանանլըլար արասրնտա իգա-
մէթ էթտի, վէ Բեթսամիւս իլէ Բեթանաթ սէքէնէսի
անա խարաճկիւզար օլտու։
34 Վէ Ամօրիլէր պէնի Դանը տաղտա գափաթտրլար.
35 զիրա անլէրի օվայա էնմէյէ պրագմատրլար։ Վէ Ամօ-
րիլէր՝ինատ էտէրէք՝ Հարէս տաղրնտա վէ Այեղօնտա
վէ Սաղաբինտէ իգամէթ էթտիլէր, Ֆագաթ պէյթ ի
Ցովսէփին էլի գուվվէթլէնտիքտէ անլէր խարաճկիւ-
36 ղար օլտու։ Վէ Ամօրիլէրին հուտուտը Ակրաբիմ
եօգուշընտան Գայատան վէ եօգարրյա տօղրու իտի։

ՊԱՊ 2

Բոքիմտէ պիր մէլէյին գավմը Ձա՛գիր էթմէսի։ 6 Յեսուընըն վէֆաթընտան սօնրա գավմրն ֆէսատը։ 14 Ալլահրն անլէրէ օլան ղազապը, 16 վէ՛ինայէթի։ 20 Իսրայէլին Թէօրիպէսի իչինն Քանանլըլարրն իպգասը։

Վէ ՐԱՊՊՐՆ մէլէյի Գաղգաղատան Բոքիմէ
չրգրպ տէտի քի՝ Սիզի Մրսըրտան չրգարտըմ վէ
սիզի էճատաընըզա եէմին էթտիյիմ տիյարա կէթիր-
տիմ. վէ տէտիմ քի՝ Սիզին իլէ օլան ահտրմը էպէ-
2 տէն նագզ էթմէմ. Սիզ տախի պու տիյարրն սէքէ-
նէսի իլէ ահտ էթմէյիպ՝ մէզպահլարընը երգընրզ.
լաքին սիզ քէլամրմա իթա՛աթ էթմէտինիզ. պունու
3 նչիւն եափտրնրզ։ Վէ եինէ տէտիմ քի՝ Մնլէրի էօ-
նինիւզտէն Թարտ էթմէյէճէյիմ, ֆագաթ անլէր
սիզէ տիւշմէն, վէ իլահլարը սիզէ տուզագ օլաճագ-
4 լար։ Վէ ՐԱՊՊՐՆ մէլէյի պիւթիւն պէնի Իսրայէլէ պու
քէլամը սէօյլէտիյի կիպի, գավմ եիւքսէք սէսլէ աղ-
5 լատը։ Վէ օլ մահալէ Բոքիմ թէսմիյէ էթտիլէր. վէ
օրատա ՐԱՊՊԱ զէպհէ թագտիմ էյլէտիլէր։
6 Վէ Յեսու գավմը սալը վէրտիքտէ՝ պէնի Իսրայէ-
լին հէր պիրի տիյարը թէմէլլիւք իչիւն քէնտի միրա-
7 սրնա կիթտի։ Վէ գավմ Յեսուընըն հէփ կիւնլէրինտէ
վէ Յեսուտան սօկրա սաղ գալան վէ ՐԱՊՊՐՆ Իս-
րայէլ իչիւն էյլէտիյի՝ազիմ իշլէրինն ճիւմլէսինի կէօր-
միւշ օլան իխթիյարլարրն հէփ կիւնլէրինտէ ՐԱՊՊԱ
՝իպատէթ էյլէտի։
8 Վէ ՐԱՊՊՐՆ գուլու Յեսու իպն ի Նաւէ եիւզ օն
9 եաշընտա օլարագ վէֆաթ էթտի։ Վէ անը քէնտի
միրասրնըն հուտուտը տախիլինտէ Գաաս տաղրնըն
շիմալ թարաֆրնտա վագը՝ Եփրեմ տաղրնտա օլան
10 Թաննաթ–հարեստէ տէֆն էյլէտիլէր։ Օլ՝ասրըն ա-
տէմլէրինն քեաֆֆէյի տախի էճատալարրնա միւն-
զամմ օլտու. վէ անլէրտէն սօկրա ՐԱՊՊՐ վէ Իս-
րայէլ իչիւն իճրա էյլէտիյի՝ամէլի պիլմէյէն տիկէր
պիր նէսլ վիւճուտէ կէլտի։
11 Վէ պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊՐՆ՝ինտինտէ քէօթիւ
12 օլանը իշլէյիպ՝ Բահաղիմէ՝իպատէթ էթտիլէր։ Վէ
անլէրի Մրսըր տիյարրնտան չրգարմըշ օլան քէնտի
էճատալարրնրն Ալլահը ՐԱՊՊՐ ՝թէրքլէ, էթրաֆլա-
րրնտաքի թա՛իֆէլէրին իլահլարրնտան օլան ՝ղայրի
իլահլարա Թապի՝ օլուպ՝ հանլէրէ սէճտէ գըլմաղլէ
13 ՐԱՊՊՐ ղազապա կէթիրտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊՐ Թէրքէ
էտիպ՝ ՝Բահաղա վէ Աստարովթա՝իպատէթ էյլէտի-
14 լէր։ Վէ ՐԱՊՊՐՆ ղազապը Իսրայէլ՝ալէյհինէ ալէվ-
լէնիպ՝ ՝անլէրի եաղմաճրլարրն էլինէ Թէսլիմ էթ-
մէքլէ, ՝անլէրի սօյտրլար. վէ անլէրի էթրաֆտա օլան
տիւշմէնլէրինն էլինէ վէրտի. վէ արթըգ տիւշմէնլէրի
15 էօնիւնտէ ՝տուրմաղա մուգթէտիր տէյիլլէր իտի։ Հէր
նէրէյէ չրգտրլար իսէ, ՐԱՊՊՐՆ պույուրտրղը վէ
՝ՐԱՊՊՐՆ անլէրէ եէմին էթտիյի վէճճլէ՝ ՐԱՊՊՐՆ

ա Ցես. 17. 11-13։ բ Ցես. 16. 10։ 3 Միւլ. 9. 16։ գ Ցես. 19. 15։ դ Ցես. 19. 24-30։ ե Մէզ. 106. 34,35։ զ Ցես. 19. 38։ է Այ. 32։ ը Այ. 30։ թ Ցես. 19. 42։ ժ Ա՛տ.34.4։ Ցես.15.3։ ի Այ. 5։ լ Թէք. 17. 7։ խ Թէս. 7. 2։ ծ Թէս. 12. 3։ կ Այ.20։ Մէզ. 106.34։ հ Ցես. 23. 13։ ձ Պ. 3. 6։ ղ Խուր. 23.33։ 34.12։ Թէս.7.16։ Մէզ.106. 36։ * Ե՛՝Ն՝ աղլայանլար ճ Ցես. 22. 6։ 24. 28։ մ Ցես. 24. 31։ յ Ցես. 24. 29։ ն Ցես. 24. 30։ շ Խուր. 5. 2։ 1 Միւլ. 2. 12։ 1 Թէվ. 28. 9։ Երեմ. 9. 3։ 22. 16։ Գաղ. 4. 8։ 2 Սէլ. 1. 8։ Տիտ. 1. 16։ ո Թէս. 31. 16։ չ Թէս. 6. 14։ պ Խուր. 20. 5։ ջ Պ. 3. 7։ 10. 6։ Մէզ. 106. 36։ ռ Պ. 3. 8։ Մէզ. 106. 40-42։ ս 4 Միւլ. 17. 20 վ Պ. 3. 8։ 4. 2։ Մէզ. 44. 12։ Ես. 50. 1։ տ Ղեւ. 26. 37։ Ցես. 7. 12,13։ ր Ղեւ. 26։ Թէս. 28։

Digitized by Google

էլի պէլա իչիւն անլէր իւզէրինտէ օլուպ՝ շիտտէթլի մուզայագայա տիւշար օլտըլար։
16 Վէ ՙՐԱՊՊ հաքիմլէր նասպ էթտի. անլէր տախի անլէրի եաղմաճըլարընըն էլինտէն գուրթարտըլար։
17 Լաքին հաքիմլէրինի տախի տինկլէմէյիպ՝ ղայրի իլահլարա թապի՛ օլմագլըգլէ զինա էտիպ, անլէրէ սէճտէ գլտըլար. էճտատլարընըն՝ ՐԱՊՊՐՆ էմրինէ իթա՛աթ էթմէքլէ եիւրիւտիւքլէրի թարիգտէն չապուգ սափտըլար. անլէր կիպի հարէքէթ էթմէտիլէր։
18 Վէ ՐԱՊՊ անլէրէ հաքիմլէր նասպ էթտիյի հալտէ, ՙՐԱՊՊ հաքիմ իլէ օլուպ՝ անլէրի հաքիմին հէփ կիւնլէրինտէ տիւշմէնլէրինին էլինտէն գուրթարըը իտի. զիրա մուսիպէթ վէ մուզայագա վէրէնլէրին սէպէպլինտէն օլան ֆիղանլարընտան տօլայը ՙՐԱՊՊ անլէրէ
19 մէրհամէթ էտէր իտի։ Վէ ՙհաքիմին վէֆաթընտան սօկրա անլէր տէօնիւպ ղայրի իլահլարա թապի՛ օլարագ՝ անլէրէ ՚իպատէթ վէ սէճտէ էթմէլէրիյլէ, էճտատլարընտան զիյատէ ֆասիտ օլուրլար իտի. ՚ամէլլէրինտէն վէ էյրի եօլլարընտան վազ կէչմէզլէր իտի։
20 ՙԻմտի ՐԱՊՊՐՆ ղազապը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ ալէվլէնէրէք՝ Պու թա՛իֆէ էճտատլարընա էմր էթտիյիմ՝ ՚ահտը ՙթէճավուզ էտիպ քէլամըմը տինկլէմէտիքլէրի
21 իչիւն, ՙՊէն տախի՝ Յեսունըն վէֆաթը վագթընտա պրագտըղը թա՛իֆէլէրտէն հիչ պիրինի արթըգ անլէրին էօնիւնտէն թարտ էթմէյէճէյիմ. Թա քի ՐԱՊՊՐՆ թարիգինտէ եիւրիւմէք իչիւն էճտատլարընըն անը հրֆզ էթտիքլէրի կիպի՝ հրֆզ էտիպ էթմէյէճէքլէրի խուսուստա ՙանլէր վասըթասըլէ ՚Իսրայէլի
23 թէճրիպէ էտէյիմ՝ տէտի։ Իմտի ՐԱՊՊ պու թա՛իֆէլէրի թէզ թարտ էթմէյիպ վէ անլէրի Յեսունըն էլինէ թէսլիմ էյլէմէյիպ պրագտը։

ՊԱՊ 3

Իսրայէլի Քէճրիպէ իչիւն պրագըլան միլլէքլէր, 6 անլէր իլէ իխթիլաֆ էտէրէք պէնի Իսրայէլին վուճուդէսաքլիյէ տիւշմէսի։ 8 Դոմունէէլին էլինէ Քուսարսաֆեմին էլինտէն, 12 Աւովդըն էլինէ էգղոնըն էլինտէն, 31 վէ Սամեգարըն էլինէ Ֆիլիսթիլէրտէն գուրթուլմալարը։

Վէ Քանան մուհարէպէլէրինին հիչ պիրինի պիլմէյէն Իսրայէլիլէրին ճիումլէսինի անլէր իլէ թէճրիպէ
2 էթմէկը իւզրէ, Եա՛նի մուգատտէմա մօ-հաբէպէ պիլմէյէն Իսրայէլ նէսլլէրինին մուհարէպէ էօյրէնիպ պիլմէլէրի իչիւն ՙՐԱՊՊՐՆ պրագտըղը թա՛իֆէլէր պունլար տըր. ՖիլիսԹիլէրին պէշ էմարլէքի վէ ճիումլէ
3 Քանանլըլար վէ Սիդոնլըլար վէ Բաաղհերմոն տաղընտան Եմաթ մէտխէլինէ գատար Լիբանան տա-
4 ղընտա սաքին օլան Հիվվիլէր։ Պունլար Մովսէս վասըթասըլէ էճտատլարընա էմր էթտիյի ՐԱՊՊՐՆ էմրլէրինէ իթա՛աթ էտիպ էթմէյէճէքլէրինի պիլմէք իւզրէ ՚պէնի Իսրայէլի անլէրէ թէճրիպէ էթմէք իչիւն գալտըլար։
5 ՙՊէնի Իսրայէլ տախի Քանանլըլար վէ Քետլիլէր վէ Ամօրիլէր վէ Փերեզիլէր վէ Հիվվիլէր վէ Յեբուսի-
6 լէր արասընտա սաքին օլտըլար։ Վէ ՚անլէրին գըզլարընը քէնտիլէրինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ ալըպ՝ քէնտի գըզլարընը տախի անլէրին օղուլլարընա վէրէրէք իլահլարընա ՚իպատէթ էթտիլէր։ ՙՎէ պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊՐՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊՐ ունուտարագ, ՚Բահաղիմ իլէ
8 ՙԱստարովթ փուլթլարընա ՚իպատէթ էթտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊՐՆ ղազապը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ ալէվլէնիպ՝ անլէրի ՚Արամ՚ը Նէհրէյն մէլիյի Քուսարսաթեմին ՚էլինէ վէրտի. վէ պէնի Իսրայէլ Քուսարսաթեմէ սէ-
9 քիզ սէնէ գուլլըգ էթտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլին ՚ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթմէսի իւզրինէ՝ ՐԱՊՊ ՙպէնի Իսրայէլ իչիւն պիր խէլասքեար, եա՛նի Քաղէբին քիւչիւք գարնտաշը կենեզին օղլու ՚Գոթոնիէլի նասպ
10 էթտի. օ տախի անլէրի խէլաս էյլէտի։ Վէ ՚ՐԱՊՊՐՆ Բուհու անըն իւզէրինէ կէլմէքլէ Իսրայէլէ հիւքմ էյլէտի վէ մուհարէպէյէ չըգտըղընտա՝ ՐԱՊՊ Արամ՚ը Նէհրէյն մէլիյի Քուսարսաթեմի անըն էլինէ թէսլիմ էթտի, վէ անըն էլի Քուսարսաթեմ՚ իւզէրինէ ղալիպ
11 օլտու։ Վէ տիյար գըրգ սէնէ ասայիշ իւզրէ իտի. վէ կենեզին օղլու Գոթոնիէլ վէֆաթ էթտի։
12 ՙՎէ պէնի Իսրայէլ թէքրար ՐԱՊՊՐՆ ՚ինտինտէ քէօթիւլիւք էթտիլէր. վէ ՐԱՊՊՐՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտիքլէրի էճլտէն՝ ՐԱՊՊ ՙՄովաբ մէլիյի
13 էգղոնը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ գուվվէթլէնտիրտի։ Օ տախի պէնի Ամմոն իլէ ՚Ամաղէկի եանընա ճէմ՚ իլէ կիտիպ Իսրայէլի վուրարագ՝ ՙխուրմալըգ շէհրինի
14 զապթ էթտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ Մովաբ մէլիյի էգղոնա օն սէքիզ սէնէ ՚գուլլըգ էյլէտիլէր։
15 Վէ պէնի Իսրայէլին ՙՐԱՊՊՆ ֆէրեատ էթմէսի իւզէրինէ, ՐԱՊՊ անլէրէ խէլասքեար օլմագ իւզրէ Բենիամինի Աւովդ իսմի Գերայը նասպ էթտի, (պու տախի ՚սօլագ իտի,) վէ պէնի Իսրայէլ անընն էլիյլէ
16 Մովաբ մէլիյի էգղոնա հէտիյէ կէօնտէրտիլէր։ Վէ Աւովդ քէնտինէ ուզունլըղը պիր զրրա՚ գատար իքի աղըզը պիր խանչէր եափրպ՝ անը էսվապը ալթընտա

ե Պ.3.9,10,15։ 1Միւլ. 12.11։ Ա՚մոս. 13.20։
ը Խուր.34.15,16։ Ղեւ. 17.7։
ի Ցես. 1.5։
ժ Գաղ Թէք. 6.8։ Թէս. 32.36։ Մէզ.106.44, 45։
լ Պ.3.12։ 4.1։ 8.33։
խ Ա՚յ. 14։
ծ Ցես. 23.16։
կ Ցես. 23.13։
հ Պ. 3.1,4։
ձ Թէս. 8.2,16։ 13.3։
ղ Պ. 2.21,22։
ճ Ցես. 13.3։
մ Պ. 2.22։
յ Մէզ. 106.35։
ն Խուր. 34.16։ Թէս. 7.2։
շ Պ. 2.11։
ո Պ. 2.13։
չ Խուր. 34.13։ Թէս. 16.21։ Պ. 6.25։
պ Ամր. 3.7։
ջ Պ. 2.14։
ռ Ա՚յ. 15։ Պ. 4.3։ 6.7։ 10.10։ 1Միւլ. 12.10։ Նէհեմ.9.27։ Մէզ. 22.5։ 106.44։ 107. 13,19։
ս Պ. 2.16։
վ Պ. 1.13։
տ Գաղ Ա՚ստ. 27.18։ Պ. 6.34։ 11.29։ 13.25։ 14.6,19։ 1Միւլ.11.6։ 2Թէվ. 15.1։
ր Պ. 2.19։
ց 1Միւլ. 12.9։
ւ Պ. 5.14։
փ Պ. 1.16։
ք Թէս. 28.48։
օ Ա՚յ. 9։ Մէզ. 78.34։
ֆ Պ. 20.16։

Digitized by Google

17 տան սաղ պուտու իւզէրինէ գուշանտը: Վէ հէտիյէյի
Մովաբ մէլիյի էգրոնա թագտիմ էյլէտի. էգրոն իսէ
18 դայէթ շիշման պիր ատէմ իտի: Վէ հէտիյէյի թագ-
տիմ էթտիքտէն սօկրա՝ հէտիյէյի թաշըյան ատէմ-
19 լէրի կէօնտէրտի: Լաքին քէնտիսի Գաղգաղա գուր-
պինտէ օլան քէսմէ գայալարտան ավտէթլէ՝ էյ մէ-
լիք, սանա պիր կիզլի սէօզիւմ վար՝ տէտի. օ տախի՝
Սուս, տէմէսի իւզէրինէ եանընտա տուրանլարըն
20 ճիւմլէսի տրշարը չրգտը: Վէ Աւովդ անա եագլաշտը.
Դէյ տախի քէնտինէ մախսուս օլան եազլըգ քէօշքտէ
օթուրույօր իտի. վէ Աւովդ՝ Սանա Ալլահ թարա-
ֆընտան պիր քէլամըմ վար՝ տէտիքտէ, էշշ քիւր-
21 սիւսիւնտէն գալգտը: Վէ Աւովդ սօլ էլինի ուզատըպ
խանչէրի սաղ պուտընտան չէքէրէք՝ անըն գարնընա
22 սափլատը: Վէ նամլու արտընճա գապզէ տախի կիր-
մէքլէ՝ եաղ նամլույը գափլատը, շէօյլէ քի խանչէրի
23 գարնընտան չրգարամատը. վէ նէճասէթի չրգտը: Վէ
Աւովդ սօֆայա չրգըպ՝ քէօշկիւն գափուսընը իւզէ-
24 րինէ գափայըպ քիլիտէտի: Օ տախի չրգընճա խա-
տէմէսի կէլիպ պագտըլար. վէ իշթէթ քէօշկիւն գա-
փուսը քիլիտլի օլմաղլէ՝ էլպէթթէթ եազլըգ քէօշ-
25 կիւնտէ "այագ եօլունա կիթմիշ" տիր՝ տէտիլէր: Վէ
անլէր ութանընճայա գատար պէքլէտիլէր, ամմա
իշթէթ քէօշկիւն գափուսընը աչմայօր իտի. վէ անախ-
թարը ալըպ՝ աչտըլար, վէ իշթէթ էֆէնտիլէրի եէրէ
էօլիւ տիւշմիւշ իտի:
26 Վէ անլէր օյալանընը իքէն՝ Աւովդ ֆիրարլէ քէսմէ
գայալարը կէչէրէք, Սէիրայա գաչըպ գուրթուլտու:
27 Վէ վիւսուլինտէ Եփրեմ տաղընտա պօրու չալտը.
վէ քէնտիսի էօնլէրինտէ օլարագ՝ պէնի Իսրայէլ անըն
28 իլէ պէրապէր տաղտան էնտիլէր: Օ տախի անլէրէ՝
Արտըմ սըրա կէլինիզ. զիրա ՙՐԱՊՊ տիւշմէնլէրինիզ
օլան Մովաբլըլարը էլինիզէ թէսլիմ էթտի՝ տէտի. վէ
անըն արտը սըրա էնիպ՝ Մովաբըն էօնիւնճէ Յոր-
դանանըն կէչիտլէրինի զապթ էտէրէք, քիմսէյի կէչ-
29 մէյէ պրագմատըլար: Օ զէման, ճիւմլէսի իրի վէ գուվ-
վէթ սահիպի օլարագ, Մովաբտան օն պիկ քիշի գա-
30 տար գըրտըլար. վէ պիրի գուրթուլմատը: Վէ օլ կիւն
Մովաբ Իսրայէլին էլի ալթընտա ալչագլանմաղլէ,
տիյար սէքսէն սէնէ ասայիշ իւզրէ իտի:
31 Վէ անտէն սօկրա Սամեգար իպն ի Անաթ կէլիպ՝
Ֆիլիսթիլէրտէն ալթը եիւզ քիշիյի պիր էօքիւզ իւկէն-
տէրէսիյլէ վուրտու. օ տախի Իսրայէլի խէլաս էթտի:

ՊԱՊ 4

Դեբօրա իլէ Բարակըն պէնի Իսրայէլի Յաբինՙիլէ Սիսարատան գուրթարմալարը։ 18 Յայէլին Սիսարայը էօլտիւրմէսի։

Վ է Աւովդ վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա՝ պէնի Իս-
րայէլ թէքրար ՐԱՊՊՕՆ՝ ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշ-
2 լէտիլէր: Վէ ՐԱՊՊ անլէրի Հասորտա հիւքիւմէթ
էտէն Քանան մէլիյի Յաբինՙին էլինէ վէրտի. անըն
սէր՝ասքէրի տախի թա՝իֆէլէրին Արիսօթ ՀՀրինտէ
3 սաքին օլան Սիսարա իտի: Վէ պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԱ
ֆէրեատ էթտիլէր. զիրա անըն տօգուզ եիւզ տէմիր
արապասը վար իտի. վէ պէնի Իսրայէլի եիրմի սէնէ
շիտտէթլէ թազեիգ էյլէտի:
4 Վէ օ զէման Ղաբիդօթըն զէվճէսի Դեբօրա նամ
5 նէպիյէ Իսրայէլէ հիւքմ էտէր իտի: Մէրգումէ Եփրեմ
տաղընտա Ռամա իլէ Բեթէլին արասընտա Դեբօրա
խուրմասը ալթընտա սաքին օլուպ՝ պէնի Իսրայէլ
6 մուհաքէմէ իչիւն անըն եանընա չրգարլար իտի: Պու
տախի Բարակ իպն ի Աբինոամը Կադէս-Նեփթա-
ղիմտէն չաղըրտրպ, անա՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ՝
Քէնտին իլէ պէրապէր պէնի Նեփթաղիմ վէ պէնի Զա-
բուղընտան օն պիկ նէֆէր ալըպ Թաբօր տաղընա չրգ.
7 Պէն տախի Յաբինՙին սէր՝ասքէրի Սիսարա իլէ արա-
պալարընը վէ ճիւնուտընը Կիսոն վատիսինէ եանընա
կէթիրիպ, էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէյիւ էմր էթ-
8 մէմիշ մի տիր՝ տէտի: Բարակ տախի անա՝ Եկէր պէնիմ
իլէ պէրապէր կիտէրսէն, կիտէրիմ. վէ էկէր կիթմէզ-
9 սէն, կիթմէմ՝ տէտի: Օ տախի՝ Մութլագա պէն սէնինլէ
իլէ կիտէրիմ, անճագ կիտէճէյինկ եօլտա սէնին ֆախ-
րընն օլմազ. զիրա ՐԱՊՊ Սիսարայը պիր գարընընն
էլինէ վէրէճէք տիր՝ տէտի. վէ Դեբօրա գալգըպ Բա-
10 րակ իլէ Կադէսէ կիթտի: Վէ Բարակ ՅաբուղՙՈնը վէ
Նեփթաղիմի Կադէսէ ճէմ՝ էյլէտիքտէ՝ մա՝իյէթինտէ
օն պիկ նէֆէր օլարագ չրգտը Դեբօրա տախի անըն
իլէ պէրապէր չրգտը:
11 Վէ Մովսէսին գայն փէտէրի ՀՅոբաբընը օղուլլա-
րընտան ՅԳէյնի Քաբեր Գէյնիլէրտէն այրըլըպ Կա-
դէս գուրպինտէ Սանանիմտէ վագը՝ պուլմ աղաճը
եանընտա չատըրընը գուրմուշ իտի:
12 Վէ Բարակ իպն ի Աբինոամըն Թաբօր տաղընա
13 չրգտըղընը Սիսարայա խապէր վէրտիլէր: Սիսարա
տախի տօգուզ եիւզ տէմիր արապա օլարագ՝ ճիւմլէ
արապալարը վէ քէնտինին եանընտա պուլունան
խալգըն քեաֆֆէսինի թա՝իֆէլէրին Արիսօթ ՀՀրին-
տէն Կիսոն վատիսինէ ճէմ՝ էյլէտի:

ե Ծես. 4. 20։
զ Պագ Ամովս. 3. 15։
է 1Միւլ. 24. 3։
ը Յոբ. այագլարընը էօրթմիւշ
թ Ծես. 17. 15։ Պ. 7. 24։ 17. 1։ 19. 1։
ժ Պ. 5. 14։ 6. 34։ 1Միւլ. 13. 3։ [17. 47։
ի Պ. 7. 9,15։ 1Միւլ. 13. 22։
լ Պ. 12. 5։ Ծես. 2. 7։ Այ. 11։
խ Պ. 5. 6,8։ 1Միւլ. 13. 19,22։
ծ 1Միւլ. 17. 47,50։
կ Պ. 2. 16։
հ Պ. 4. 1,3, վէ դայրի։ 10. 7,17։ 11. 4, վէ դայրի։ 1Միւլ. 4. 1։
ձ Պ. 2. 19։
ղ Ծես. 11. 1,10։ 19. 36։
ճ Պ. 2. 14։
մ Այ. 13. 16։
յ 1Միւլ. 12. 9. Մէզ. 83. 9։
ն Պ. 1. 19։
շ Պ. 5. 8։ Մէզ. 106. 42։
ո Թէք. 35. 8։
չ Յոր. 11. 32։
պ Ծես. 19. 37։
ջ Պ. 5. 21։ 3Միւլ. 18. 40։ Մէզ. 83. 9,10։
ռ Խուր. 14. 4։
ս Պ. 2. 14։
վ Պ. 5. 18։
տ Պագ Խուր. 11. 8 3Միւլ. 20. 10։
ր Ա'տ. 10. 29։
ց Պ. 1. 16։
ւ Այ. 6։

Digitized by Google

14 Վէ Դեբօրա Բարակա՝ Գալգ, զիրա ՐԱՊՊՐՆ Սի-
սարայը սէնին էլինէ թէսլիմ էթտիյի կիւն պու տըր.
15 ՐԱՊՊ սէնին էօնիւնտէ չքնմատը մը՝ տէտի: Վէ Բա-
րակ՝ մ'իյյէթինտէ օն պիկ նէֆէր պուլունարագ Թա-
բօր տաղընտան էնտի: Վէ ՐԱՊՊ Սիսարայը վէ
ճիւմլէ արապալարը իլէ պիւթիւն ճիւնուտընը Բարա-
կընն էօնիւնտէ գըլըճլէ պօզտու. վէ Սիսարա արապա-
16 տան էնիպ եայան ֆիրար էյլէտի: Վէ Բարակ արա-
պալարը վէ ճիւնուտը թա'ֆիքէլէրին Արիսօթ չէհրինէ
գատար թա'գիպ էթտի. վէ Սիսարանընն պիւթիւն
ճիւնուտը գըլըճտան տիւշէրէք պիրի պիւէ գալմատը:
17 Վէ Սիսարա Գէյնի Քաբերին զէվճէսի Յայէլին չա-
տըրընա եայան գաչտը. զիրա Հասոր մէլիյի Յաբին
իլէ Գէյնի Քաբեր խանէսի արասընտա սուլհ վար իտի:
18 Վէ Յայէլ Սիսարայը իսթիգպալէ չըգըպ, անա՝ կէլ,
էֆէնտիմ, պուրայա կէլ. գօրգմա՝ տէտի. օ տախի
չատըրընա կէլտի. վէ գարը անը պիր եօրղանլէ էօրթ-
19 տիւ: Օ տախի՝ Քէրէմ էթ, պանա պիր ազ սու վէր
իչէյիմ, զիրա սուսատըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, սիւթ
թուլումընը աչըպ անա իչիրտիքտէն սօնրա անը էօրթ-
20 տիւ: Վէ մէրգումէյէ տէտի քի՝ Չատըրընն գափուսընտա
տուր, վէ էկէր պիր քիմսէ կէլիպ սանա սիւ'ալ էտէ-
րէք՝ Պուրատա քիմսէ վարը մը՝ տէրսէ, Եօք տըր՝ տէ:
21 Վէ Քաբերին զէվճէսի Յայէլ պիր չատըր գազընը
ալըպ՝ թօգմաղը տախի էլինէ թուրթուպ, եավաշճա
եանընա կէլէրէք գազընը անընն գուլաղը թօզունա սօ-
գուպ եէրէ սափլատը. զիրա եօրղուն օլարագ՝ տէրին
22 ույգուտա իտի. պէօյլէճէ օ էօլտու: Վէ իշթէ Բարակ
Սիսարայը թա'գիպ էտէր իքէն՝ Յայէլ անը իսթիգ-
պալէ չըգըպ անա՝ կէլ, արատըղընն քիմսէյի սանա
կէօսթէրէյիմ՝ տէտի: Օ տախի իչէրի կիրտի. վէ իշթէ
Սիսարա, գազընգ անընն գուլաղը թօզունա օլարագ,
էօլիւ եաթըյօր իտի:
23 Պէօյլէճէ Աղլահ օլ կիւնտէ Քանան մէլիյի Յաբինի
24 պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէ մաղլուպ էյլէտի: Վէ պէնի
Իսրայէլին էլի Քանան մէլիյի Յաբին իւզէրինէ, թա
Քանան մէլիյի Յաբինի հէյաք էտինճէյէ տէյնն, կիթ-
տիքճէ քէսպ ի գուվվէթ էտէր իտի:

ՊԱՊ Ե

Դեբօրա իլէ Բարակընն իլահիսի:

1 Վէ օլ կիւնտէ Բարակ իսպն ի Աբինոամ իլէ Դե-
բօրա Իլահի օգույուպ տէտիլէր քի,
2 Իսրայէլտէ ըէ'իսլէրին ըիյասէթ էթտիքլէրի իչիւն,
Գավմ տախի կէօնիւլլէրիյլէ քէնտիլէրինի վէրտիք-
լէրի իչիւն,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ:
3 Էյ մէլիքլէր, տինկլէյինիզ,
Էյ էմիրլէր, իսթիմա' էտինիզ.
Պէն ՐԱՊՊԱ իլահի օգույաճաղըմ,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ մէզմուր օգույաճաղըմ:
4 Եա ՐԱՊՊ, Սէիրտէն չըգտըղընկտա, Եդովմ սահ-
րասընտան եիւրիւտիյիւնտէ,
Զէմին սարսըլըպ՝ սէմավաթ տամլաթտը,
Պուլութլար տախի սու տամլաթտը:
5 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան տաղլար,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան Սինա
պիւէ *էրիտի:
6 Սամեգար իպն ի Անաթըն կիւնլէրինտէ,
Յայէլին կիւնլէրինտէ ճատտէլէր թէրք օլունտու,
Վէ եօլճըլար տօլաշըգ եօլլարտան կիտէրլէր իտի:
7 Իսրայէլտէ ըէ'իսլէր գալմատը,
Գալմատը, հաթթա պէն Դեբօրա զուհուր էթտիմ.
Պէն պէնի Իսրայէլտէ վալիտէ օլմագ իւզրէ զուհուր
էթտիմ:
8 Եէնի իլահլար ինթիխապ էթտիլէր.
Օլ վագըթ գափուլարտա մուհարէպէ վար իտի.
Իսրայէլին գըրգ պիկ նէֆէրի արասընտա
Գալգան եա մըզրագ կէօրիւտու՞ մի.
9 Գալպիմ Իսրայէլին հաքիմլէրինէ մա'իլ տիր.
Էյ գավմ արասընտա կէօնիւլլէ քէնտիլէրինի վէ-
րէնլէր,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ:
10 Էյ պէյազ մէրքէպլէրէ րաքիպ օլանլար,
Մահքէմէտէ օթուրանլար վէ եօլտա եիւրիյէնլէր,
սէօյլէյինիզ:
11 Սու չէքէճէք եէրլէրտէ քէմանքէշլէրին սէտասընտան,
Հէման օրատա ՐԱՊՊԸՆ ատալէթլի իշլէրինի,
Իսրայէլտէ անընն ըէ'իսլէրինին ատալէթլի իշլէրինի
հիքեայէ էթսինլէր.
Օ զէման ՐԱՊՊԸՆ գավմը գափուլարա էնտիլէր:
12 Ույան, ույան, էյ Դեբօրա,
Ույան, ույան, իլահի օգու.
Գալգ, էյ Բարակ, վէ, էյ իպն ի Աբինոամ, էսիրլէ-
րինկի կէօթիւր:
13 Օ զէման գավմընն պագիյէսի պէօյիւքլէրին եանընա
էնտիլէր.
ՐԱՊՊ պէնիմ իչիւն ճէպպարլար ալէյհինէ էնտի:

Ե Թէս. 9. 3: 2Մխլ. 5. 24: Մէզ. 68. 7: Ես. 52. 12:
Զ Մէզ. 83. 9,10: Պաղ Ցես. 10. 10:
Է Պ. 5. 25:
Ը Պ. 5. 26:
Թ Մէզ. 18. 47
Ժ Պաղ Խուր. 15. 1: Մէզ. 18, սէրքէլամ
ԺԱ 2Թէվ. 17. 16:
ԺԲ Թէս. 32. 1,3: Մէզ. 2. 10:
ԺԳ Թէս. 33. 2: Մէզ. 68. 7:
ԺԴ 2Մխլ. 22. 8: Մէզ. 68. 8: Ես. 64. 3: Ամբ. 3. 3,10: [5:
ԺԵ Թէս. 4. 11: Մէզ. 97.
ԺԶ Խուր. 19. 18:
* Եբ. Քիթրէտի
ԺԷ Պ. 3. 31:
ԺԸ Պ. 4. 17:
ԺԹ Ղեւ. 26. 22: 2Թէվ. 15. 5: Ես. 33. 8: Մէյա. 1. 4: 4. 18:
Ի Ես. 49. 23:
ԻԱ Թէս. 32. 16: Պ. 2. 12,17: [4. 3:
ԻԲ 1Մխլ. 13. 19,22: Պ. 4. 3:
ԻԳ Այ. 2:
ԻԴ Պ. 10. 4: 12. 14:
ԻԵ Մէզ. 107. 32:
ԻԶ Մէզ. 105. 2: 145. 5:
† Եբ. Խոշմ Պագ-
սիմ էտէնլէրին
ԻԷ 1Մխլ. 12. 7: Մէզ. 145. 7:
ԻԸ Մէզ. 57. 8:
ԻԹ Մէզ. 68. 18:
Լ Մէզ. 49. 14:
‡ Եբ. Իւզէրինէ

Digitized by Google

14 ՝Ան ասըլ եփրեմտէն օլանլար ։Ամաղէկ իւզէրինէ հէ֊ծ֊մ էնդէ.
Բենիամին արգակ սըրա գավմընկըն արասընտա ։էլդէ.
֊Մաքիրտէն հաքիմլէր, Զաբուղոնտան ‖քեաթիպ գալէմի՚՚ թուլթանլար էնտի։
15 Վէ Իսաքար էշրաֆը Դեբօրա իլէ պէրապէր,
Իսաքար տախի ։Բարակ կիպի օլուպ,
Անըն արտը սըրա վատիյէ կէօնտէրիլտի.
Ռուբէնին ֆըրգալարընտա պէօյիւք միւճատլէ վար իտի։
16 §Սիւրիւլէրին մէլէմէսինի՚՚ տինկլէմէք իւզրէ նիշխան ։աղըլլար արասընտա օթուրտըն.
Ռուբէնին ֆըրգալարընտա ՚ազիմ միւպահէսէ վար իտի։
17 ։Գաղաադ Յորդանանըն էօթէսինտէ սաքին իտի,
Վէ Դան նիշխան կէմիլէրտէ գալտը.
֊Ասեր տէնիզ քէնարընտա օթուրուպ քէնտի լիմանլարընտա սաքին իտի։
18 ֊Զաբուղոն վէ Նեփթաղիմ սահրանըն եիւքսէք եէրլէրինտէ
Նէֆֆլէրինի էօլիմէ ֆէտա էտէն գավմ տըր։
19 Մ՚էլիքլէր կէլիպ մուհարէպէ էթտիլէր.
Օ զէման Քանան մէլիքլէրի Մակեդդով սույունըն եանընտա
Թանաքտա ճէնք էթտիլէր.
։Հիչ պիր ագչէ ալամատըլար։
20 ֊Կէօքլէրտէն ճէնք էթտիլէր,
։Երլտըզլար քէնտի մէտարլարընտան Սիսարա ՚ալէյհինտէ ճէնք էթտիլէր։
21 ։Կիսոն վատիսի, օլ էսկի վատի,
Կիսոն վատիսի անլէրի սիւրիւպ կէօթիւրտիւ.
Էյ ճանըմ, գուվվէթի փայմալ էյլէտին։
22 Օ զէման աթըն թըրնազլարը գօշմագտան,
Գուվվէթլիլէրին գօշտըրմասընտան գըրըլտը։
23 ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի տէտի քի,
Մարովզա լա՚նէթ օգույընըզ,
Անըն սէքէնէսինէ պիր աղրր լա՚նէթ օգույընըզ,
Զիրա ֊ՐԱՊՊԸՆ իմտատընա,
Էնյիթլէր իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ իմտատընա ։կէլմէտիլէր։
24 ։Գէյնի Քաբէրին զէվճէսի Յայէլ ։էֆ֊նէ նիսվանտան զիյատէ միւպարէք օլսուն,
։Զատըրլարտա օլան գարըլարտան զիյատէ միւպարէք օլսուն։
25 §Սու իսթէտիյինտէ՝ սիւթ վէրտի.
Պէյլէրէ մախսուս թաստա թէրէ եաղը կէթիրտի։

26 ֊Էլինի գազըղա,
Վէ սաղ էլինի ՚ամէլէ թօգմաղընա ուզաթտը.
Վէ Սիսարայը վուրարագ պաշընը էզտի,
Վէ գուլաղը թօզունտան կէչիրէրէք անը վուրտու։
27 Այագլարը արասընտա չէօքտիւ, տիւշտիւ, եաթտը.
Այագլարը արասընտա չէօքիւպ տիւշտիւ,
Զէօքտիյիւ եէրտէ էօլիւ տիւշտիւ։
28 Սիսարանըն վալիտէսի փէնճէրէտէն պագտը,
Վէ գաֆէստէն՝ Նիշխան արապասը կէլմէյէ կէճիքիյօր,
Նիշխան արապալարընըն թէքէրլէքլէրի էրկի գալըյօր՝ տէյիւ նիտա էյլէտի։
29 Անըն ՚ագըլլը խաթունլարը անա ճէվապ վէրտիլէր.
Քէնտի քէնտինէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
30 ։Ղանիմէթի պուլուպ՝ ատէմ պաշընա պիրըր իքիշէր գըզ,
Սիսարա իչիւն րէնկեարէնկ ելէ֊եֆեն ղանիմէթ,
Իշլէմէ րէնկեարէնկ ղանիմէթ,
Պօյուն իչիւն իքի եանը իշլէմէ րէնկեարէնկ ղանիմէթ թագսիմ էթմէտիլէր մի՝
31 ։Եա ՐԱՊՊ, տիւշմէնլէրիկին ճիամէտի պէօյլէ հէլագ օլսուն,
Ամմա ֊֊սէնի սէվէնլէր՝ ։գուվվէթիյլէ չրգան ։կիւնէշ կիպի օլսունլար։
Վէ տիյար գըրգ սէնէ ասայիշ իւզրէ իտի։

ՊԱՊ 6

Պէնի Իսրայէլին Մադհանլըլարըն զուլմընա Քէսլիմ օլունմալարը։ 8 Պիր փէյղամպէր վասըճասըլէ Ա՚գիր էտիլմէլէրի. 11 անլէրին խէլասը իչիւն Գեդէօնըն իլտսալը։ 17 Գեդէօնըն Ճագտիմէսի։ 24 Գեդէօնըն Բասպա պիր մէզպահ ինչա իլէ Բահաղ մէզպահընը երգմասը. 28 փէտէրինին անը Ճէպրիկէ. վէ Յերոբաաղ Քէսմիկէ էՃմէսի։ 33 Գեդէօնըն ՚ասքէրի, 36 վէ անա վէրիլէն ՚ալամէՃլէր։

1 ֊Վ է պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտիլէր. վէ ՐԱՊՊ անլէրի եէտի սէնէ ։Մա-
2 դհանլըլարընն էլինէ թէսլիմ էթտի։ Վէ Մադհանլըլարընն էլի Իսրայէլ իւզէրինէ ղալիպ օլտու. վէ Մադհանլըլար սէպէպինտէն պէնի Իսրայէլ քէնտիլէրինէ ։տաղլարտա պուլունան ինլէրի վէ մաղարալարը վէ
3 իսթիհքեամլարը եափտըլար։ Վէ Իսրայէլ էքինն էքտիքտէ Մադհանլըլար չրգար իտի, ։Ամաղէկիլէր իլէ ։շարգ էհալիսի տախի անլէր իւզէրինէ չրգարլար իտի։
4 Վէ անլէր իւզէրինէ օրտու գուրուպ՝ կէրէք գօյուն, կէրէք սըղըր, կէրէք մէրքէպ, Իսրայէլէ կէչինէճէք պիր շէյ պրագմայարագ, թա Գազայա վարընճայա
5 տէյին ։եէրին մահսուլընը պօզարլար իտի. Զիրա անլէր հայվանլարը վէ չատըրլարը իլէ չրգըպ քէս-

֊ Պ. 3. 27։	տիւտիյիւն չալընմասընը	Պագ Ա,յ. 30։	‡ Պ.21.9,10։Նէեմ.3.5։	* ՝Իդր. անը	11. 38։
։ Պ. 3. 13։	֊֊ Ա՚տ. 32. 1։	֊֊ Պագ Յես.10.11։ Մէգ. 77. 17,18։	+ Պ. 4. 17։	֊֊ Մէգ. 19. 5։	֊֊ Պ. 3. 13։
֊֊ Ա՚տ. 32. 39,40։	Ը Պագ Յես. 13. 25.31։	֊ Պ. 4. 15։	• Ղուկ. 1. 28։	Է 2Միւլ. 23. 4։	Է Թէք. 29. 1։ Պ. 7.12։ 8. 10։ 3Միւլ. 4. 30։ Յոբ. 1. 3։
‖ Եաթոգ հիւքիւմէթ ՚աասը	֊֊ Յես. 19. 29,31։	֊ Պ. 4. 7։	ֆ Պ. 4. 19։	———	
Ը Պ. 4. 14։	֊ Պ. 4. 10։	֊ 1Միւլ.17.47։ 18.17։ 25. 28։	֊֊ Պ. 4. 21։	֊֊ Պ. 2. 19։	Ը Ղեւ.26.16։ Թէս.28. 30,33,51։ Միք.6.15։
§ Եաթոգ՝ սիւրիւլէլտոտ	Է Պ.4.16։ Մէգ. 44.12։		Բ Խուր. 15. 9։	Բ Ամբ. 3. 7։	
			Բ Մէգ. 83. 9,10։	Բ 1Միւլ. 13. 6։ ՝Իպր.	

Digitized by Google

րէթճէ ՙչէքիրկէլէր կիպի կէլիրլէր իտի. անլէրին վէ տէվէլէրինին հիսապը օլմայարագ տիյարը խարապ
6 էթմէք իւզրէ կէլիրլէր իտի: Վէ Իսրայէլ Մադիանլը-լար սէպէպինտէն ղայէթլէ փէրիշան հալ օլտրլար. վէ պէնի Իսրայէլ ՚ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր:
7 Վէ պէնի Իսրայէլ Մադիանլըլար սէպէպինտէն
8 ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիքլէրինտէ, ՐԱՊՊ պէնի Իսրայէլէ պիր փէ յղամպէր կէօնտէրտի. օ տախի անլէրէ խիթապսէն՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պէն սիզի Մըսըրտան չըգարըպ՝ սիզի էսարէթ
9 խանէսինտէն գուրթարտըմ: Վէ սիզի Մըսըրլըլարըն էլինտէն վէ սիզի թազեիգ էտէնլէրին ճիւմլէսինին էլինտէն խէլաս էտիպ՝ ՚անլէրի էօնիւնիւզտէն թարտ
10 էտէրէք տիյարլարընը սիզէ վէրտիմ: Վէ սիզէ՝ Ալլահընըզ Եհովա պէն իմ. տիյարլարընտա սաքին օլտրղընըզ Ամօրիլէրին իլահլարընտան ՚գօրգմայասընըզ՝ տէտիմ իսէ տէ, սիզ սէօզիւմիւ տինկլէմէտինիզ՝ տէտի:
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի կէլիպ ՚Աբիեզերի Յովասըն Եփրատա պուլունան պութմ՝ աղաճը ալթընտա օ-թուրտու. անըն օղլու ՚Գեդէօն տախի Մադիանլը-լարտան գաչըրմագ իչիւն մա՛սէրէտէ պուղտայ տէօ-
12 յիւյօր իտի: Իմտի ՚ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի անա կէօրիւ-նիւպ՝ էյ շէճա՛աթ սահիպի, ՐԱՊՊ ՚սէնին իլէ տիր՝
13 տէտի: Գեդէօն տախի անա՝ Ա՜հ, էֆէնտիմ, էկէր ՐԱՊՊ պիզիմ իլէ իսէ, եա նիչիւն պու գատար շէյլէր պաշըմըզա կէլտի. վէ ՐԱՊՊ պիզի Մըսըրտան չը-գաճրմատը մը՝ տէյէրէք էճատտըմըզըն ՚պիզէ հիքեայէ էթտիքլէրի միւ՛ճիզլէրին քեաֆֆէսի ՚նէ՞րէտէ տիր. շիմտի իսէ ՐԱՊՊ ՚պիզի թէրք էտիպ՝ Մադիանլըլարըն
14 էլինէ թէսլիմ էյլէմիշ տիր՝ տէտի: ՐԱՊՊ տախի անա նազար էտիպ՝ ՚Պու գուվվէթիյլէ կիթ, վէ Իսրայէլի Մադիանլըլարըն էլինտէն խէլաս էտէճէքսին. ՚սէնի
15 իրսալ էթմէտիմ մի՝ տէտի: Օ իսէ անա՝ Ա՜հ, էֆէն-տիմ, Իսրայէլի նէ՞ իլէ խէլաս էտէճէյիմ. իշթէ ՚գա-պիլէմ Մանասէնին ֆագիրի, պէն տախի փէտէրիմ
16 խանէսինին քիւչիւյիւ իմ՝՝տէտի: Վէ ՐԱՊՊ անա տէտի քի՝ ՚Պէն մութլագա սէնին իլէ օլուրըմ, վէ Մադիան-
17 լըլարը պիր ատէմի ՛՜՛՜՛ կիպի վուրաճագսըն: Օ տախի անա՝ Քէրէմ էթ, էկէր նազարըկտա մազհար ը լութֆ օլտըմ իսէ, սէնին պէնիմ իլէ թէքէլլիմ էթ-
18 տիյինկէ ՚պանա պիր ՚ալամէթ կէօսթէր: ՚Րէճա էտէ-րիմ, պէն սանա կէլիպ՝ թագտիմէմի կէթիրէրէք հուզուրըկա գօյունճայա գատար, պուրատան կիթմէ՝ տէտի. օ տախի՝ Սէն ՚ավտէթ էտինճէյէ տէյին պէն տուրուրըմ՝ տէտի:

ե Պ. 7. 12։
ը Պ. 3.15։ Ովս. 5. 15։
թ Մէզ. 44. 2,3։
ժ 4Միւլ.17. 35,37,38։ Երեմ. 10. 2։
ի Ցես. 17. 2։
լ ՚Իպր. 11. 32։
խ Պ. 13. 3։ Ղուկ.1.11, 28։
ծ Ցես. 1. 5։
կ Մէզ. 44. 1։
հ Մէզ. 89. 49։ Ես. 59. 1։ 63. 15։
ձ 2Թեվ. 15. 2։
ղ 1Միւլ. 12.11։ ՚Իպր. 11. 32,34։
ճ Ցես. 1. 9։ Պ. 4. 6։
մ Պագ 1Միւլ. 9. 21։
յ Խուր.3.12։ Ցես.1.5։
ն Խուր. 4. 1-8։ Այ.36, 37։ 4Միւլ. 20. 8։
շ Մէզ.86.17։ Ես.7.11։
ո Թէք. 18. 3,5։ Պ.13. 15։
չ Թէք. 18. 6-8։
պ Պ. 13. 19։ [34։
ջ Պագ 3Միւլ. 18. 33, 18. 38։ 2Թէվ. 7. 1։
ռ Պ. 13. 21։
ս Թէք. 16.13։ 32.30։ Խուր. 33. 20։ Պ. 13. 22։
վ Դան. 10. 19։
տ Պագ Թէք. 22. 14։ Խուր. 17. 15։ Երեմ. 33.16։ Եզեկ. 48.35։
ր Պ. 8. 32։ [5։
ց Խուր. 34.13։ Թէս.7.
ւ Ե-Խօ՛ գայանըն

Digitized by Google

սիրէրսէ, հէման պու սապահ էօլտիւրիլսիւն. էկէր իլահ իսէ, քէնտի մէզպահրնը երգտրդը իչիւն, անրն
32 իլէ տա՛վասրնը քէնտիսի սիւրսիւն: Վէ օլ կիւնտէ անա՝ Յերոբաաղ թէսմիյէ էթտի. չիւնքի՝ Մէզպահրնը երգտրդը իչիւն Բահաղ անրն իլէ՝ տա՛վասրնը սիւրսիւն՝ տէտի:
33 Վէ ճիւմլէ Մադիանլըլար վէ Ամաղէկիլէր վէ շարգ էհալիսի պիր եէրէ թէճէմմիւ՝ էտիպ կէչտիլէր, վէ
34 Յեզրայէլ վատիսինտէ օճնտըլար: Վէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհու Գեդէօն իւզէրինէ կէլտի. օ տախի պօրու չալտը, վէ Աբիեզերիլէր անրն եանրնա թէճէմմիւ՝ էթտիլէր:
35 Վէ պիւթիւն Մանասէյէ խապէրճիլէր կէօնտէրմէսիյլէ՝ անլէր տախի անրն եանրնա ճէմ՛օլտըլար. վէ տախի Ասեր վէ Զաբուլոն իլէ Նեփթաղիմէ խապէրճիլէր կէօնտէրմէսիյլէ անլէրի իսթիգապալէ չէրգտըլար:
36 Վէ Գեդէօն Ալլահա՝ Եկէր պույուրտրդը կիպի Իսրայէլի պէնիմ էլիմլէ խէլաս էտէճէք օլուր իսէն,
37 Իշթէ պէն պիր գօյունրն եափաղըսրնը խարմանա սէրէյիմ. չիյ եալրնըզ եափաղը իւզէրինտէ օլուպ՝ պիւթիւն եէրին եիւզիւ գուրու օլուր իսէ, օլ վագրթ պույուրտրդրն կիպի Իսրայէլի պէնիմ էլիմլէ խէլաս
38 էտէճէյինկի պիլէճէյիմ՝ տէտի: Վէ պէօյլէ վագը՛ օլտու. սապահլայրն գալգրպ եափաղըյը սրգտը վէ եա-
39 փաղրտան պիր թաս տօլուսը սու չրգարտը: Օ զէման Գեդէօն Ալլահա տէտի քի՝ Իւզէրիմէ ղազապրկ ալէվլէնմէսին, վէ եալրնըզ պու տէֆ՛ա սէօյլէյէյիմ. րէճա էտէրիմ, եալրնըզ պու տէֆ՛ա եափաղըյլէ թէճրիպլէ էտէյիմ. եալրնըզ եափաղը գուրու, վէ պիւթիւն եէր
40 իւզէրինտէ չիյ օլսուն: Վէ օլ կէճէ Ալլահ պէօյլէ էյլէտտի, վէ եալրնըզ եափաղը գուրու, պիւթիւն եէր իւզէրինտէ իսէ չիյ օլտու:

ՊԱՊ 7

Գեդէօնըն 'ասքէրինին իւչ եիւզէ Ջէնզիլ էտիլմէսի: 9 Պիր Մադիանլընրն րիւ'յասը վէ Գեդէօնըն ճէսարէՋլէնմէսի, 16 անրն պօրուլար, տէսՋիլէր վէ չըրաղլար ֆէնի: 24 Եվրեմիլէրին Օրէբ իլէ Զէեբի ՋուՋուպ գաՋլ էՋմէլէրի:

Վ Է-Յերոբաաղ (քի Գեդէօն տրը) քէնտի եանրնտա պուլունան գավմրն քեաֆֆէսի իլէ սապահլայրն գալգրպ՝ Հարօդ փունկարը եանրնտա գօնտըլար. վէ Մադիան օրտուսը անրն շիմալ ճանիպինտէ Մօրէ թէ-
2 փէսի եանրնտա վատիտէ իտի: Վէ ՐԱՊՊ Գեդէօնա խիթապէն՝ Մադիանլըլարը էլլէրինէ թէսլիմ էթմէմ իչիւն եանրկտա պուլունան գավմ չօգ տրը, օլմայա քի Իսրայէլ պէնիմ 'ալէյհիմէ իֆթիխար էտիպ՝ Պէնի
3 քէնտի էլիմ խէլաս էթտի՝ տէյէ: Վէ շիմտի գավմ իշիտիր իքէն՝ Հէր գօրգագ վէ խավֆնաք օլան տէօ-

Նիւպ, թէզ Գաղաադ տաղրնտան կէրի կիթսինի՝ տէյիւ նիտա էյլէ՝ տէտի: Վէ գավմտան երիմի իքի պիկ
4 նէֆէր տէօնիւպ՝ օն պիկ գալտը: Վէ ՐԱՊՊ Գեդէօնա տէտի քի՝ Գավմ եիւնէ չօգ տրը. անլէրի սույա էնտիր, պէն տախի սէնին իչիւն օրատա անլէրի թէճրիպէ էտէյիմ. վէ սանա՝ Պու սէնին իլէ կիթսին՝ տէտիյիմ քիմսէ սէնին իլէ պէրապէր կիթսին, վէ՝ Պու սէնին
5 իլէ կիթմէսին՝ տէտիյիմ քիմսէլէրին հիչ պիրի սէնին իլէ պէրապէր կիթմէսին: Իմտի գավմը սույա էնտիրտիքտէ՝ ՐԱՊՊ Գեդէօնա խիթապէն՝ Սույու քէլպ կիպի տիլիյլէ եալայանլարրն քեաֆֆէսինի, վէ իչմէք իչիւն տիզլէրի իւզէրինէ չէօքէնի այրըճա տուր-
6 տուր՝ տէտի: Վէ էլլէրինի աղըզլարրնա չէօրէ-բէրէ եալայանլարրն մրգտարը իւչ եիւզ նէֆէր օլուպ՝ գավմրն պագիյյէսինին քեաֆֆէսի սու իչմէք իչիւն տիզ-
7 լէրի իւզէրինէ չէօքտիվլէր: Վէ ՐԱՊՊ Գեդէօնա տէտի քի՝ Եալայան իւչ եիւզ ատէմ վասրթասըյլէ սիզի խէլաս էտիպ՝ Մադիանլըլարը սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. գավմրն քեաֆֆէսի տախի հէր քէս մա-
8 հալրնա կիթսին: Իմտի գավմ էլլէրինէ ազրգլարը իլէ պօրուլարրնը ալտրլար, վէ Գեդէօն Իսրայէլին հէփ ատէմլէրինի՝ հէր պիրինի քէնտի չատըրրնա կէօնտէրտի, վէ պու իւչ եիւզ քիմսէյի ալը գօտու. վէ Մադիան օրտուսը անրն ալթրնտաքի վատիտէ իտի:
9 Վէ օլ Էկէճէ ՐԱՊՊ անա՝ Գալգ, օրտույա էն, զիրա
10 անը սէնին էլինէ թէսլիմ էթտիմ: Վէ էկէր էնմէյէ գօրգար իսէն՝ ուշաղրկ Փուրա սէնին իլէ պէրապէր
11 օրտույա էնսին: Վէ Էանլէրին նէ սէօյլէտիյինի տինլէտիքտէն սօնրա էլլէրինկ գուվվէթլէնիպ օրտույա էնսին՝ տէտի. վէ քէնտիսի ուշաղը Փուրա իլէ օրտունրն քէնարրնտա պուլունան սիլահլը ատէմլէրին եանրնա
12 էնտիլէր: Վէ Մադիանլըլար իլէ Ամաղէկիլէր վէ Էշարգ էհալիսինին քեաֆֆէսի քէսրէթճէ չէքիրկէ կիպի օլարագ վատիտէ գօնմուշլար իտի. տէվէլէրի տախի քէս-
13 րէթճէ տէնիզ քէնարրնտա օլան գում կիպի իտի: Վէ Գեդէօն կէլտիյի սրրատա իշթէ պիր քիմսէ արգատաշրնա խիթապէն՝ Պիր րիւ'յա կէօրտիւմ, վէ իշթէ պիր արփա էքմէյի սօմունը Մադիան օրտուսրնա տօղրու եուվարլանրպ՝ պիր չատըրա եէթիշէրէք անը վուրտու, օ տախի տիւշտիւ. վէ անը ալթ իւսթ էթմէսիյլէ չատըր երգըլտը՝ տէյէրէք, պիր րիւ'յա նագլ
14 էտիյօր իտի: Վէ արգատաշը ճէվապ վէրիպ՝ Պու Իսրայէլլի Գեդէօն իպն ի Յովասրն գըլըճրնտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր. Ալլահ Մադիանլըլար իլէ պիւթիւն օրտույը անրն էլինէ թէսլիմ էթմիշ տիր՝ տէտի:
15 Իմտի Գեդէօն պու րիւ'յանրն նագլ ու թա'պիրինի իշիթտիյի կիպի սէճտէ գըլտը. վէ Իսրայէլ օրտուսրնա

~ 1Միխ.12.11; 2Մխլ. 11.21; Պագերեմ.11. 13; Ովս. 9.10;	† Ճեռ. 17.16;	~ Պագ Խուր.4.3,4,6,7;	9,10;
‡ Այ. 3;	◦ Պ. 3.10; 1 Թէվ. 12. 18; 2Թէվ. 24.20;	ֆ Թէք. 18.32;	ե Պ. 6.5,33; 8.10;
	§ Ա'տ. 10.3; Պ. 3.27;	— Պ. 6.32;	

ֆ Թէս. 8.17; եա. 10.13; 1Կոր.1.29; 2Կոր. 4.7;	ր 1Մխլ. 14.6;	ղ Թէք. 46.2,3;
† Թէս. 20.8;	ղ Այ. 13-15; Պագ Թէք. 24.14; 1Մխլ. 14.	

Digitized by Google

'ավտէթլէ՝ Գալգընըզ, զիրա ՐԱՊՊ Մադիան օրտու-
16 սընը էլինիզէ թէսլիմ էթտի՝ տէտի։ Վէ օլ իւչ եիւզ
ատէմի իւչ պէօլիւյէ թագսիմ էտիպ, ճիմլէսինին էլինէ
պօրուլար վէ պօշ տէսթիլէր վէրիպ՝ տէսթիլէրին իչինէ
17 տախի չըրաղլար ֆօռէֆռա սօկրա, Անլէրէ տէտի քի՝
Պանա պագընըզ վէ եափտըղըմ կիպի եափընըզ. իշթէ
պէն օրտունըն քէնարընա վասըլ օլտըղըմտա պէն նէ
18 եափար իսէմ, սիզ տախի էօյլէ եափընըզ։ Վէ պէն
եանըմտա պուլունանլարընն քեաֆֆէսի իլէ պօրու
չալտըղըմըզտա. սիզ տախի պիւթիւն օրտունըն էթ-
րաֆընտա պօրուլար չալըպ՝ Գըւըֆ ՐԱՊՊԸՆ վէ Գե-
դէօնըն տըր՝ տէյինիզ։
19 Իմտի Գեդէօն վէ եանընտա օլան եիւզ քիշի օրթա
նէվպէթին իպթիտասընտա՝ անլէր պէքճիլէրի հէնուզ
գօմուշ իքէն՝ օրտունըն քէնարընա վասըլ օլտըլար.
վէ պօրուլարը չալըպ էլլէրինտէ օլան տէսթիլէրի
20 գըրտըլար։ Օլ վագըթ պէօլիւքլէրին իւչիւ պօրուլարը
չալըպ վէ տէսթիլէրի գըրըպ սօլ էլլէրինտէ չըրաղ-
լարը, սաղ էլլէրինտէ տախի չալմագ իչինն պօրու-
լարը թուռթարլար վէ՝ Գրլըճ ՐԱՊՊԸՆ վէ Գեդէօնըն
21 տըր՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ Վէ պունլար օրտու-
նըն էթրաֆընտա ըհէր պիրի քէնտի եէրինտէ տուր-
տըղը սըրատա՝ ւպիւթիւն օրտու գօշուշըպ պաղըրա-
22 րագ գաչտըլար։ Վէ օլ իւչ եիւզ քիշի ւպօրու չալար
իքէն ՐԱՊՊ պիւթիւն օրտուտա ւհէր քէսին գըլըճընըը
ւարգատաշը իւզէրինէ չէվիրտիպ՝ օրտու Բեթասետայա
տէյին Սարերայա տօղրու, թա Տաբէթին եանընտա
Աբէլմաուլա հուտուտընա գատար ֆիրար էթտի։
23 Վէ Իսրայէլլիլէր Նեֆթաղիմ վէ Ասեր վէ պիւթիւն
Մանասէտէն ճէմ՝ օլուպ՝ Մադիանլըլարը թա'գիպ
24 էթտիլէր։ Վէ Գեդէօն ւպիւթիւն Եփրեմ տաղընա
սա'իլէր կէօնտէրիպ՝ Մադիանլըլարընն գարշըսընա
էնինիզ, վէ էօնլէրինտէ սուլարը՝ Բեթբարայա տէյին
վէ Յորդանանը տախի զապթ էտինիզ՝ տէտի. պունուն
իւզէրինէ Եփրեմիլէրին քեաֆֆէսի ճէմ՝ օլուպ՝ ւսու-
լարը ւԲեթբարայա տէյին, վէ Յորդանանը տախի
25 զապթ էթտիլէր։ Վէ ՚Մադիանըն իքի պէյի Օրէբի վէ
Զէբի թուռթուպ՝ Օրէբի ւՕրէբ գայասընտա գաթլ էթ-
տիլէր, Զէբի իսէ Զէբ մա'սէրէսինտէ գաթլ էյլէտիլէր.
վէ Մադիանլըլարը թա'գիպ էթտիլէր, վէ Օրէբ իլէ Զէ-
բին պաշլարընը ՚Յորդանանըն էօթէսինտէն Գեդէօ-
նա կէթիրտիլէր։

ՊԱՊ 8

Եփրեմիլէրին զաժապլընը Գեդէօնըն Քէսքին էՁմէսի։ 4 Սոկքովթ իլէ Փանուէլին Գեդէօնա եարտըմ էՁմէմէլէրի։ 10 Զէբէէ

ը *Խուր.* 14. 13, 14։ 2Թէվ. 20. 17։
բ 4Միւլ. 7. 7։
գ *Ցես.* 6.4,16,20։ *Պագ* 2Կոր. 4. 7։ [20. 23։
դ 1Միւլ.14.20։ 2Թէվ.
ե *Մէզ.* 83. 9։ *Ես.* 9.4։
զ *Պ.* 3. 27։
է *Պ.* 3. 28։
ը *Յովհ.* 1. 28։
թ *Պ.* 8. 3։ *Մէզ.* 83.11։
ժ *Ես.* 10. 26։
ի *Պ.* 8. 4։
—
լ *Պագ Պ.* 12.1։ 2Միւլ. 19. 41։
խ *Պ.*7.24,25։ *Փիլ.*2.3։
ծ *Հմս.* 15. 1։

իլէ Սաղմանանըն Քուքուլմասը։ 13 Սոկքովթ իլէ Փանուէլին երգըլ-
մասը։ 18 Գեդէօնըն քէնտի զարնտաշլարընն զաթլը իչիւն Զէբէէ
իլէ Սաղմանատան ինթիգամ ալմասը. 22 անըն հիւքմտար օլմագտան
իմթինա'ը. 24 անըն եափտըղը էֆօտըն փուճփէրէսթլիչէ սէպէպ օլ-
մասը։ 28 Իսրայէլին ասայիշի։ 29 Գեդէօնըն էվլատը վէ վէֆաթը։
33 Իսրայէլին խաթալարը։

Վ է՞եփրեմիլէր անա՝ Պիզի տա'վէթ էթմէքսի-
զին Մադիանլըլար իլէ ճէնք էթմէյէ կիթմէկլէ, պու
պիզէ էթտիյին նէ՞ տիր՝ տէյէրէք անըն իլէ շիտտէթ-
2 լիճէ միւնազա'ա էթտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Պէնիմ
եափտըղըմ սիզին ւֆէռէզէնըզ նիսպէթէն նէ՞ տիր.
Եփրեմին պօզուլմըշ պաղտան գալան իւզիւմիւ տէվ-
շիրմէսի՝ Աբիեզէրին պաղ պօզմասընտան էյի տէյի՞լ
3 մի տիր։ ւԱլլահ Մադիանըն պէյլէրինի՝ Օրէբի վէ
Զէբի՝ սիզին էլինիզէ թէսլիմ էթտի. վէ պէն սիզին
եափտըղընըզա նիսպէթէն նէ՞ եափա պիլտիմ՝ տէտի։
Պու քէլամը տէմէսիյլէ՝ ալէյհինէ օլան ւղազապլարը
թէսքին օլտու։
4 Վէ Գեդէօն Յորդանանա կէլիպ՝ քէնտիսի վէ եա-
նընտա օլան իչ եիւզ քիմսէ կէչտիլէր. հէր նէ գա-
տար թագաթտան գալմըշ իտիլէր իսէ տէ, թա'գիպ
5 էթմէքտէ իտիլէր։ Վէ ՚Սոկքովթ ատէմլէրինէ՝ Քէրէմ
էտինիզ, արտըմճա կէչէն գավմա էքմէք վէրինիզ,
զիրա թագաթտան գալմըշ տըրլար. վէ պէն Մադիան
մէլիքլէրի Զէբէէ վէ Սաղմանայը թա'գիպ էտիյօրըմ՝
6 տէտի։ Վէ Սոկքովթրն պէյլէրի՝ ւՁէբէէ վէ Սաղմա-
նանըն էլլէրի շիմտի սէնին էլինտէ՞ մի տիր քի ըսէ-
7 նին 'ասքէրինէ էքմէք վէրէլիմ՝ տէտիլէր։ Գեդէօն
տախի՝ Էօյլէ իսէ ՐԱՊՊ Զէբէէյի վէ Սաղմանայը էլիմէ
թէսլիմ էթտիյինտէ, ւէթլէրինիզի պէրրիյէնին տի-
8 քէնլէրիյլէ վէ չալըլարլէ տէօյէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ օրա-
տան ըփանուէլէ չըգըպ՝ անլէրէ հէման պէօյլէ սէօյ-
լէտի. Փանուէլ ատէմլէրի տախի անա՝ Սոկքովթ
ատէմլէրինինէ վէրտիյի ճէվապ կիպի ճէվապ վէրտի-
9 լէր։ Վէ Փանուէլ ատէմլէրինէ խիթապէն՝ ւՍէլամէթլէ
'ավտէթ էթտիյիմտէ՝ ւպու գուլլէյի երգարըմ՝ տէտի։
10 Վէ Զէբէէ իլէ Սաղմանա վէ օրտուլարը, եա'նի
ւշարգ էհալիսինին օրտուսընըն պագիյէսինին քեաֆ-
ֆէսի, օն պէշ պին գատար օլարագ, անլէր իլէ պէ-
րապէր Կարկարտա իտիլէր. վէ տիւշէնլէր գըլըճ թա-
11 շըյան ւեիւզ եիրմի պին քիմսէ իտի։ Վէ Գեդէօն ւՆո-
բահ վէ Յօգբէհանընն շարգընտան չատըրլարտա սա-
քին օլանլարընն եօլընտան չըգըպ՝ օրտու ւղաֆլէթտէ
12 իքէն անը վուրտու։ Վէ Զէբէէ իլէ Սաղմանա ֆիրար
էթմէքլէ անլէրի թա'գիպ էթտի, վէ ՚Մադիանըն իքի
մէլիյի օլան Զէբէէ վէ Սաղմանայը թուռթուպ՝ պիւ-
թիւն օրտույը պօզտու։
13 Վէ Գեդէօն իսլն ի Յովաս *կիւնէշ տօղմազտան"

թ *Թէք.* 33. 17։ *Մէզ.* 60. 6։
ժ *Պագ* 3Միւլ. 20. 11։
ի *Պագ* 1Միւլ. 25. 11։
լ *Այ.* 16։ [12. 25։
խ *Թէք.* 32. 30։ 3Միւլ.
ծ 3Միւլ. 22. 27։
կ *Այ.* 17։
հ *Պ.* 7. 12։
ձ *Պ.* 20. 2,15,17,25։ 4Միւլ. 3. 26։
ղ *Ա'տ.* 32. 35,42։
ճ *Պ.* 18. 27։ 1Մէլ.5.3։
մ *Մէզ.* 83. 11։
* *Ե-Խօ՝* Արէս եօզուշընտան

Digitized by Google

14 ճէնքտէն տէօնտիւ, վէ Սոկքովթ էհալիսինտէն պիր
ճիվան թուրթարագ անտէն սիւ՛ալ էթմէ֊քլէ, օ տախի
Սոկքովթըն պէյլէրինի վէ իխթիյարլարընը, եէթմիշ
15 եէտի քիշի օլարագ, անա եազտը։ Վէ Սոկքովթ ա֊
տէմլէրինէ կէլիպ տէտի քի՝ Իշթէ Զէբէէ վէ Սաղմանա,
քի սիզ հագգլարընտա՝ Զէբէէ վէ Սաղմանանըն էլ֊
լէրի շիմտի սէնին էլինտէ՞ մի տիր քի սէնին թագաթ֊
տան գալմըշ ատէմլէրինէ էքմէք վէրէլիմ՝ տէյէրէք
16 ՙպանա սիթէմ էթտինիզ։ ՝Վէ շէհրին իխթիյարլա֊
րընը թուրթուպ, պէրրիյէտէն տիքքինլէր իլէ չալըլար
Ըօֆլայուֆ՝ պունլարլէ Սոկքովթ ատէմլէրինի թէ՛տիպ
17 էյլէտի։ Վէ ֊փանուէլ ՙգուլլէսինի երգըպ՝ շէհրին ա֊
տէմլէրինի գաթլ էյլէտի։
18 Վէ Զէբէէ իլէ Սաղմանայա՝ ՛թաբօրտա գաթլ էթ֊
տիյինիզ ատէմլէր նէ՞ շէքլ իտի՝ տէտի. անլէր֊տախի՝
Սէնին կիպի իտիլէր. հէր պիրի շահզատէյէ պէնզէր
19 իտի՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Անլէր գարնտաշլարըմ
իտիլէր, վալիտէմին օղուլլարը իտիլէր. ՐԱՊՊ հայյ
տըր քի՝ էկէր անլէրի սաղ պրագսա իտինիզ, սիզի
20 էօլտիւրմէզ իտիմ՝ տէտի։ Վէ իլք օղլու Յեթերէ՝
Գալգ, շունլարը էօլտիւր՝ տէտի. ամմա օլ նէվճիվան
տահա քիւչիւք օլմաղլէ՝ խավֆընտան գըլըճընը չէք֊
21 մէտի, Վէ Զէբէէ իլէ Սաղմանա, Սէն գալգ վէ պիզի
վուր, զիրա ատէմ նասըլ իսէ գուվվէթի էօյլէ տիր՝
տէտիլէր. Գեդէօն տախի գալգըպ ՛Զէբէէ վէ Սաղմա֊
նայը գալթլ էթտի. վէ տէվէլէրինին պօյունլարընտա
օլան մահչէլէրի ալտը։
22 Վէ Իսրայէլլիլէր Գեդէօնա՝ Սէն վէ օղլըդ վէ օղլը֊
կընն օղլու իւզէրիմիզէ հիւքմտար օլունըզ, չինքի
պիզի Մադիանընն էլինտէն խէյաս էթտին՝ տէտիլէր։
23 Վէ Գեդէօն անլէրէ՝ Պէն իւզէրինիզէ հիւքմտար օլ֊
մամ, օղլըմ տա իւզէրինիզէ հիւքմտար օլմայաճագ
տըր. ֊հիւքմտարընըզ ՐԱՊՊ օլաճագ տըր՝ տէտի։
24 Օ զէման Գեդէօն անլէրէ՝ Սիզտէն պիր շէյ թալէպ
էտէրիմ, եա՛նի հէր պիրինիզ ալտըղը ղանիմէթտէն
հալգալարը պանա վէրսին՝ տէտի. ֊զիրա անլէր Իս֊
մայէլիլէր օլմաղլէ՝ ալթուն հալգալարը վար իտի։
25 Անլէր տախի՝ Էլպէթթէ վէրիրիզ՝ տէյէրէք պիր լի֊
պաս սէրիպ, օրայա հէր պիրի ալտըղը ղանիմէթտէն
26 հալգալարը աթտը։ Վէ օլ թալէպ էյլէտիյի ալթուն
հալգալարընն վէզնի, մահչէլէր վէ քիւփէլէր վէ Մա֊
դիան մէլիքլէրի իւզէրինտէ օլան էրղէվանի էլպիսէտէն
մա՛տա, վէ տէվէլէրինին պօյունընտաքի գըլատէլէր֊
27 տէն մա՛տա, պիկ եէտի եիւզ ՙըֆֆըլ ալթուն իտի։ Վէ
Գեդէօն ֊անտէն պիր էֆօտ եափըպ՝ անը ֊Եփրայա,
եա՛նի քէնտի շէհրինէ գօտու. վէ պիւթիւն Իսրայէլ
֊օրատա անա թապի՛ օլմագլըզլէ զինա էթտիլէր. վէ
Գեդէօն իլէ խանէսինէ ֊տուզագ օլտու։
28 Իմտի Մադիան պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէ մաղլուպ
օլուպ՝ արթըգ պաշ գալտըրամատը. ֊վէ Գեդէօնըն
կիւնլէրինտէ տիյար գըրգ սէնէ ասայիշ իւզրէ իտի։
29 Վէ Յերոբաալ իպն ի Յովաս կիտիպ քէնտի խանէ֊
30 սինտէ օթուրտու։ Վէ Գեդէօնըն՝ սուլպընտան կէլէն
֊եէթմիշ օղլու վար իտի, չինքի զէվճէլէրի չօգ իտի։
31 ֊Վէ Սիւքքմտէ օլան օտալըղընտան տախի անըն պիր
32 օղլու օլուպ՝ անա Աբիմելէք թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Գե֊
դէօն իպն ի Յովաս ֊կիւզէլ իխթիյարլըգտա վէֆաթ
էտիպ՝ ֊Աբիեզերիլէրին Եփրասընտա փէտէրի Յովա֊
սըն գապրընա տէֆն օլունտու։
33 ֊Վէ Գեդէօն վէֆաթ էթտիյի կիպի պէնի Իսրայէլ
տէօնիւպ ֊Բահաղիմէ թապի՛ օլմագլըզլէ զինա էթ֊
տիլէր, ֊վէ քէնտիլէրինէ Բահաղբերիթի իլահ իթ֊
34 թիխազ էյլէտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ անլէրի էթ֊
րաֆտա օլան ճիւմլէ տիւշմէնլէրինին էլինտէն խէլաս
էտէն քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ֊խաթըրլարընտա
35 թուրմատըլար։ Վէ Յերոբաալ, եա՛նի Գեդէօնըն
խանէսինէ՝ անըն Իսրայէլէ էյլէտիյի էյիլիյին քեաֆ֊
ֆէսինէ մուգապիլ ՛շէֆգաթ էթմէտիլէր։

ՊԱՊ 9

Աբիմելէքին ֆիթնէ իլէ վէ գարնտաշլարընը գաթլ իլէ մէլիք օլմասը։ 7 Յովաթամըն մէսէլի։ 22 Դաաղ իլէ Սիւքքմլիլէրին ֆիթնէսի։ 30 Արիմելէքին խապէր ալըպ Սիւքքմի, 46 վէ փուխխանէյի խարապ էթ֊մէսի. 50 անըն գաթլի։ 56 Յովաթամըն լա՛նէթինին իթմամը։

Վ է Աբիմելէք իպն ի Յերոբաալ Սիւքքմէ ֊վա֊
լիտէսինին գարնտաշլարընա կիտիպ, անլէրէ վէ վա֊
լիտէսինին փէտէրինին պիւթիւն խանէտանընա խի֊
2 թապէն, Քէրէմ էտինիզ, Սիւքքմ ատէմլէրինին *ճիւմ֊
լէսինէ սէօյլէյինիզ քի, Յերոբաալըն ՙեէթմիշ քի֊
շիտէն ՚իպարէթ օլան օղուլլարընըն սիզին իւզէրինիզէ
հիւքմտար օլմասը՞ մը, եօգսա սիզէ պիր ատէմին
հիւքմտար օլմասը մը էվլա տըր. հէմ տախի պէն ՙսի֊
զին քէմիյինիզ վէ էթինիզ իտիյիմի տէրխաթըր էտի֊
3 նիզ՝ տէտի։ Իմտի վալիտէսինին գարնտաշլարը Սիւ֊
քքմ ատէմլէրինին *ճիւմլէսինէ անըն հագգընտա պու
սէօզլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէտիլէր, վէ գալպլէրի Աբի֊
մելէյէ մէյլ էթտի. զիրա՝ Օ ֊գարնտաշըմըզ տըր՝ տէ֊
4 տիլէր։ Վէ անա ՙԲահաղբերիթ խանէսինէտէն եէթմիշ
գրթ՚ա կիւմիւշ վէրտիլէր, վէ Աբիմելէք անլէրէ ֊պօշ
վէ խօվարտա ատէմլէրի իւճրէթլէ թուրթտու. վէ անա

ֆ Այ. 6։
ֆ Այ. 7։
ֆ 3Միւլ. 12. 25։
ֆ Այ. 9։
ֆ Պ. 4.6։ Մէզ. 89. 12։
ֆ Մէզ. 83. 11։
ֆ 1Միւլ. 8. 7։ 10. 19։ 12. 12։ [28։
ֆ Թէք. 25. 13։ 37.25,
ֆ Պ. 17. 5։
ֆ Պ. 6. 24։
ֆ Մէզ. 106. 39։
ֆ Թէս. 7. 16։
ֆ Պ. 5. 31։
ֆ Պ. 9. 2,5։
ֆ Պ. 9. 1։ [26։
ֆ Թէք. 25. 8։ Ցոբ. 5.
ֆ Այ. 27։ Պ. 6. 24։
ֆ Պ. 2. 19։
ֆ Պ. 2. 17։
ֆ Պ. 9. 4,46։ [13,21։
ֆ Մէզ. 73. 11,42։ 106.
ֆ Պ. 9. 16-18։ Վա՛. 9. 14,15։ ——
ֆ Պ. 8. 31։
ֆ *Իպր. ճիւմլէսինին գուլյապրնա
ֆ Պ. 8. 30։
ֆ Թէք. 29. 14։
ֆ Թէք. 29. 15։
ֆ Պ. 8. 33։
ֆ Պ. 11. 3։ 2Թէվ. 7։ Էմս. 12. 11։ Ա՛մաս. 17. 5։

Digitized by Google

5 թապի՝ օլտըլար, վէ Եփրայա, փէտէրինին խանէ-
սինէ կիտիպ՝ էքնտի գարնտաշլարընը, եա՛նի Յերո-
բաաղըն եէթմիշ նէֆէր օղուլլարընը պիր թաշ իւզէ-
րինտէ էօլտիւրտիւ. ամմա Յերոբաաղըն քիւչիւք օղ-
6 լու Յովաթամ կիզլէնտիյինտէն սաղ գալտը: Վէ Սիւ-
քէմ ատէմլէրինին ճիւմլէսի իլէ Մելօն խանէսինին
քեաֆֆէսի թէճէմմիւ՛ էտիպ կիթտիլէր. վէ Աբիմե-
լէյի Սիւքէմտէ օլան Ռ†գուլլէ մէշէսի եանընտա մէլիք
նասպ էթտիլէր:
7 Վէ Յովաթամա խապէր վէրիլտիքտէ, կիտիպ Ֆգա-
րիզին տաղընըն թէփէսինտէ տուրտու, վէ եիւքսէք
սէսլէ նիտա էտիպ անլէրէ տէտի քի՝ Էյ Սիւքէմ ատէմ-
լէրի, պէնի տինկլէյինիզ, Ալլահ տա սիզի տինկլէսին:
8 Ֆաղաճլար քէնտի իւզէրլէրինէ պիր մէլիք մէսհ էթ-
մէյէ կիտիպ, զէյթունն աղաճընա՝ Ֆիւզէրիմիզէ մէլիք
9 օլ՝ տէտիլէր: Զէյթուն աղաճը տախի անլէրէ՝ Ֆ‡Ալլա-
հըն վէ ինսանլարըն անընլէ թա՛զիմ օլունտըգլարը՚՚
սէմիզլիյիմի պրագայըմ տա՝ աղաճլար իւզէրինէ սալ-
10 լանմաղա՞ մը կիտէյիմ՚՚ տէտի: Վէ աղաճլար ին-
ճիր աղաճընա՝ Սէն կէլ, իւզէրիմիզէ մէլիք օլ՝ տէտի-
11 լէր: Ինճիր աղաճը տախի անլէրէ՝ Թաթլըլըղըմ՞ վէ
էյի մէյվէմի թէրք էտիպ՝ աղաճլար իւզէրինէ սալ-
12 լանմաղա՞ մը կիտէյիմ՚՚ տէտի: Օլ վագըթ աղաճլար
ասմայա՝ Սէն կէլ, իւզէրիմիզէ մէլիք օլ՝ տէտիլէր:
13 Ասմա տախի անլէրէ՝ ՖԱլլահը վէ ինսանլարը շատ
էտէն շէրաապըմը թէրք էտիպ՝ աղաճլար իւզէրինէ սալ-
14 լանմաղա՞ մը կիտէյիմ՚՚ տէտի: Օլ վագըթ աղաճլա-
րըն քեաֆֆէսի գարա չալը յա՝ Սէն կէլ, իւզէրիմիզէ
15 մէլիք օլ՝ տէտիլէր: Գարա չալը տախի աղաճլարա՝
Էկէր սիզ կէրչէքտէն պէնի իւզէրինիզէ մէլիք մէսհ
էտէր իսէնիզ, կէլիպ պէնիմ Ֆսայէմէ սըղընընըզ. եօգ
իսէ Ֆգարա չալըտան աթէշ չըգրպ ՃԼիբանանըն էրզ
16 աղաճլարընը եագսըն՝ տէտի: Վէ շիմտի էկէր Աբի-
մելէյի մէլիք նասպ էթմէքտէ հագգանիյէթ վէ ՚ատա-
լէթլէ մու՚ամլէ էթտինիզ իսէ, վէ էկէր Յերոբաալ
իլէ խանէսինէ էյիլիք էթտինիզ իսէ, վէ Ֆանա քէնտի
17 ՚ամէլինէ կէօրէ միւքեաֆաթ վէրտինիզ իսէ, (Զիւնքի
փէտէրիմ՞ սիզին իչիւն ճէնք էտիպ՝ ճանընը մուխա-
թարայա գօյարագ սիզի Մադիանլըլարըն էլինտէն
18 խէլաս էյլէտի. Ֆսիզ իսէ պու կիւն փէտէրիմին խա-
նէսի ՚ալէյհինէ գալգրպ՝ անըն եէթմիշ նէֆէր օղուլ-
լարընը պիր թաշ իւզէրինտէ գաթլ էտիպ, ճարիյէ-
սինին օղլու օլան Աբիմելէյի, գարնտաշընըզ օլտըղը
իչիւն, Սիւքէմ ատէմլէրի իւզէրինէ մէլիք նասպ էթ-
19 տինիզ,) Իմտի էկէր պու կիւն Յերոբաալ իլէ խանէ-

սինէ հագգանիյէթ վէ ՚ատալէթլէ մու՚ամլէ էթտինիզ
իսէ, Ֆ՚Աբիմելէքլէ շատ օլունըզ. օ տախի սիզինլէ շատ
20 օլսուն: Ամմա պէօյլէ տէյիլ իսէ, Ֆ՚Աբիմելէքտէն աթէշ
չըգրպ Սիւքէմ ատէմլէրինի վէ Մելօն խանէսինի եագ-
սըն, վէ Սիւքէմ ատէմլէրինտէն վէ Մելօն խանէսին-
21 տէն աթէշ չըգրպ՝ Աբիմելէքի եագսըն: Վէ Յովաթամ
գաչըրպ գուրթուլտու վէ Ֆ՚Բէերէ կիթտի, վէ գարնտաշը
Աբիմելէքին գօրգուսընտան օրատա սաքին օլտու:
22 Վէ Աբիմելէք Իսրայել իւզէրինէ իչ սէնէ հիւքիւ-
23 մէթ էյլէտի: Վէ ՖԱլլահ Աբիմելէք իլէ Սիւքէմ ատէմ-
լէրի արասընա պիր շէրիր րուհ կէօնտէրմէքլէ, Սիւ-
24 քէմ էհալիսի Աբիմելէքէ Ֆխըյանէթ էթտիլէր, Ֆթա քի
Յերոբաալըն եէթմիշ օղուլլարընա օլան զուլմըն ֆէ-
ղ՚՚՚ կէլսին, վէ անլէրին գանը անլէրի գաթլ էտէն
գարնտաշլարը Աբիմելէքին վէ գարնտաշլարընը գաթլ
էթմէք իչիւն անըն էլլէրինի գուվվէթլէնտիրէն Սիւ-
25 քէմ ատէմլէրինին պաշը իւզէրինէ օլսուն: Վէ Սիւ-
քէմ ատէմլէրի տաղլար պաշլարընտա անըն իչիւն
փուսուլար գուրուպ՝ եօլտան, քէնտի եանլարընտան
կէչէնլէրին քեաֆֆէսինի սօյարլար իտի. պու տախի
26 Աբիմելէքէ խապէր վէրիլտի: Վէ Գաաղ իպն ի Աբեդ
գարնտաշլարը իլէ կէլիպ Սիւքէմէ կէչտիլէր. Սիւքէմ
27 ատէմլէրի տախի անա ի՚թիմատ էթտիլէր: Վէ սահ-
րայա չըգրպ քէնտի պաղլարընը պօզտըլար. վէ Ֆ՚՚-
ղէ՚՚Ֆլէրէ պասըպ ՚զէվզ ու սէֆա էթտիլէր. վէ Ֆիլահ-
լարընըն խանէսինէ կիրիպ՝ եէտիլէր վէ իչտիլէր. վէ
28 Աբիմելէքէ սէօյտիւլէր. Վէ Գաաղ իպն ի Աբեդ՝ ՚Աբի-
մելէք քիմ՞, վէ Սիւքէմ քիմ՞ տիր, քի անա գուլլըգ
էտէյիմ՞. օ Յերոբաալըն օղլու, վէ վէքիլի Զեբուղ
տէյի՞լ մի. ՚Սիւքէմին փէտէրի Եմովրընն ատէմլէրինէ
գուլլըգ էտինիզ. նի՞չիւն պունա գուլլըգ էտէյիմ:
29 Ֆ՚Քեաճքի պու գավմ էլիմէ վէրիլիպ տէ, Աբիմելէքի
տէֆ՚ էտէ իտիմ՝ տէտի. վէ Աբիմելէքէ՝ ՚Ասքէրինկի
չօղալթ վէ չըգ՝ տէտի:
30 Վէ շէհրին սէրտարը Զեբուղ՝ Գաաղ իպն ի Աբե-
դին սէօզլէրինի իշիթտիքտէ, ղազապը ալէվլէնիպ,
31 Աբիմելէքէ կիզլիճէ խապէրճիլէր կէօնտէրէրէք՝ Իշթէ
Գաաղ իպն ի Աբեդ գարնտաշլարը իլէ Սիւքէմէ կէլ-
տիլէր. վէ իշթէ շէհրի սէնին ՚ալէյհինէ թահրիք էտի-
32 յօրլար: Վէ շիմտի եանընտա օլան խալգ իլէ կէճէլէ-
33 յին գալգրպ սահրատա փուսուտա օթուր: Վէ սա-
պահլայըն կիւնէշ տօղունճա՝ թէզ գալգրպ շէհրին
իւզէրինէ հիւճում էյլէ. վէ իշթէ օ, վէ եանընտա օլան
խալգ սանա չըգտըգլարընտա՝ ՚անա էլինկտէն կէլ-
տիյինի եափ՝ տէտի:

Ֆ Պ. 6. 24։
Ճ 4Միւլ. 11. 1,2։
Ռ Պագ Յես. 24. 26։
Ֆ Ես-էօթ՝ տիթքիլի Քաշ
Ֆ Թէս. 11. 29։ 27.12։
Յես.8.33։ Յովհ.4.20։
Ֆ Պագ 4Միւլ. 14. 9։
Ֆ Պ. 8. 22,23։
Ֆ Մէգ. 104. 15։
Ֆ Ես-էօթ՝ Ալլահընն վէ
ինսանընն պէնի Քա՚-
զիմ էթտիքլէրի
Ֆ Մէգ. 104. 15։
Ֆ Ես.30. 2։ Դան.4.12։
Ռվռ. 14. 7։
Ֆ Այ. 20։ Ա՚տ. 21.28։
Եզեկ. 19. 14։
Ֆ 4Միւլ. 14. 9։ Մէգ
104. 16։ Ես. 2. 13։
37. 24։ Եզեկ. 31. 3։
Ֆ Պ. 8. 35։
Ֆ Այ. 5,6։
Ֆ Ես. 8. 6։ Փիլ. 3. 3։
Ֆ Այ. 15,56,57։
Ֆ 2Միւլ. 20. 14։
Ֆ 1Միւլ. 16. 14։ 18.
9,10։ Պագ 3Միւլ.12.
15։ 22. 22։ 2Թէվ.
10. 15։ 18. 19, վէ
զայրի։ Ես. 19. 2,14։
Ֆ Ես. 33. 1։
Ֆ 3Միւլ. 2. 32։ Եսթ.
9. 25։ Մէգ. 7. 16։
Մատթ. 23. 35,36։
Ֆ Պագ Ես. 16 9, 10։
Ֆ Ելեմ. 25. 30։
Ֆ Այ. 4։ [12. 16։
Ֆ 1Միւլ.25.10։ 3Միւլ.
Ֆ Թէք. 34. 2,6։
Ֆ 2Միւլ. 15. 4։
Ֆ 1Միւլ. 10. 7։ 25. 8։
Վա՚. 9. 10։

Digitized by Google

34 Վէ Աբիմելէք վէ եանընտա օլան պիւթիւն խալգ
կէճէլէյին գալգըպ՝ տէօրթ ֆըրգա օլարագ, Սիւքէմ
35 ’ալէյհինէ փուսու գուրտըլար: Վէ Գաաղ իպն ի Աբեդ
չըգըպ՝ շէհրին գափուսը էօնիւնտէ տուրուր իքէն,
Աբիմելէք քէնտի եանընտա օլան խալգ իլէ փուսու-
36 տան գալգտը: Վէ Գաաղ խալգը կէօրտիւքտէ, Զե-
բուղա՝ Իշթէ տաղլար պաշլարընտան խալգ էնիյօր՝
տէտի: Զեբուղ տախի անա՝ Տաղլարըն կէօլկէսի սա-
37 նա ատէմ կիպի կէօրիւնիյօր՝ տէտի: Վէ Գաաղ թէք-
րար սէօյլէյիպ՝ Իշթէ տիյարըն եիւքսէք եէրլէրինտէն
պիր խալգ էնիյօր, վէ պիր պէօլիւք տախի ֊Մէօնէ-
38 նիմ մէշէսի եօլընտան կէլիյօր՝ տէտի: Զեբուղ տախի
անա՝ Աբիմելէք քիմ տիր, քի անա գուլլըգ էտէլիմ՝
֊տէյէն աղզընդ նէ՞րէտէ տիր. թահգիր էթտիյինդ խալգ
պու տէյի՞լ մի. շիմտի չըգ, անըն իլէ ճէնք էյլէ՝ տէտի:
39 Վէ Գաաղ Սիւքէմ ատէմլէրի էօնիւնճէ չըգըպ՝ Աբի-
40 մելէք իլէ ճէնք էթտի: Վէ Աբիմելէք անը պօզմաղէ,
օ տախի անըն էօնիւնտէն ֆիրար էյլէտի. վէ գա-
41 փունըն էօնիւնէ գատար չօգ մագթուղ տիւշտիւ: Վէ
Աբիմելէք Արումատա իգամէթ էթտի. վէ Զեբուղ՝
Գաաղը վէ անըն գարնտաշլարընը Սիւքէմտէ իգա-
42 մէթ էթտիրմէյիպ՝ թարտ էյլէտի: Վէ էրթէսի կիւն
խալգըն սահրայա չըգմագտա օլտըղը Աբիմելէյէ
43 խապէր վէրիլտիքտէ, Եաընդա օլան խալգը ալըպ՝
իչ ֆըրգայա թագսիմ էտէրէք սահրատա փուսու
գուրտու, վէ խալգըն շէհրտէն չըգտըղընը կէօրտիւյիւ
վագըթտա իւզէրլէրինէ հիւճում էտիպ՝ անլէրի վուր-
44 տու: Վէ Աբիմելէք վէ եանընտա օլան ֆըրգա հիւ-
ճումլէ շէհրին գափուսը էօնիւնտէ տուրտըլար. տի-
կէր իքի ֆըրգա տախի սահրատա պուլունանլարըն
քեաֆֆէսի իւզէրինէ հիւճում էտիպ՝ անլէրի վուրտը-
45 լար: Աբիմելէք տախի պիւթիւն օլ կիւն շէհր իլէ ճէնք
էտիպ՝ ֊շէհրի ալտը, վէ իչինտէ պուլունան խալգը
գաթլ էտէրէք՝ ֌շէհրի եըգտը վէ անա թուզ էքտի:
46 Վէ Սիւքէմ գուլլէսինին ճիւմլէ ատէմլէրի պունու
իշիլթտիքլէրինտէ՝ ֍իլահ ը Բերիթ խանէսինին գալ-
47 ’ասընա կիրտիլէր: Վէ Սիւքէմ գուլլէսինին ճիւմլէ
ատէմլէրինին թօփլանտըգլարը Աբիմելէյէ խապէր
48 վէրիլտիքտէ, Աբիմելէք քէնտիսի եանընտա օլան
խալգըն քեաֆֆէսի իլէ ֎Սելմոն տաղընա չըգտը. վէ
Աբիմելէք պալթայը էլինէ ալըպ՝ պիր աղաճ տալը
քէստիքտէն սօկրա, գալտըրըպ օմուզընա գօտու,
վէ եանընտա օլան խալգա՝ Պէնիմ նէ եափտըղըմը
կէօրտինիւզ. սիզ տախի չապուգ էօյլէ եափընըզ՝
49 տէտի: Վէ խալգըն ճիւմլէսի տախի, հէր քէս պիրէր
տալ քէսիպ՝ Աբիմելէյին արտընճա կիտէրէք, գալ-
’անըն եանընա գօյուպ՝ անլէրլէ գալ’այը աթէշէ վէր-
տիլէր. վէ Սիւքէմ գուլլէսինին ճիւմլէ ատէմլէրի,
պիրկ գատար էրքէք վէ նիսա օլարագ, էօլտիւլէր:
50 Պա’տէհու Աբիմելէք Թեբէսէ կիտիպ՝ անը մուհա-
51 սէրէ էտէրէք ալտը: Վէ շէհրին օրթասընտա պիր
մէթին գուլէ պուլունուպ, էրքէք վէ նիսվանըն քեաֆ-
ֆէսի վէ շէհրին ճիւմլէ էհալիսի օրայա գաչըպ՝ իչէ-
րիտէն գափայարագ գուլլէնին տամընա չըգտըլար:
52 Վէ Աբիմելէք գուլլէյէ կէլիպ՝ իւզէրինէ ճէնք էտէրէք,
անը աթէշէ եագմագ իչիւն գուլլէնին գափուսընատէք
53 եագլաշտը: Վէ պիր գարը ֍Աբիմելէյին պաշընա պիր
տէյիրմէն թաշը փարչասը աթրպ գաֆասընը գըրտը:
54 ֊Օ տախի տէր’ագապ սիլահտարը օլան նէվճիվանը
չաղըրըպ, անա տէտի քի՝ Գըլըճընը չէք, վէ պէնի
էօլտիւր, օլմայա քի հագգըմտա՝ Պիր գարը անը էօլ-
տիւրտիւ՝ տէյէլէր. նէվճիվան տախի՝ անա սափա-
55 մասըյլէ էօլտիւ: Վէ Իսրայէլլիլէր Աբիմելէյին էօլ-
տիւյինիւ կէօրտիւքտէ, հէր քէս եէրինէ կիթտի:
56 ֍Պու վէճհլէ Ալլահ Աբիմելէյին եէթտիւշ նէֆէր
գարնտաշլարընը էօլտիւրմէքլէ փէտէրինէ էթտիյի
57 քէօթիւլիյիւ պաշընա կէթիրիպ, Սիւքէմ ատէմլէրի-
նին հէր պիր քէօթիւլիյինիւ տախի Ալլահ պաշլա-
րընա տէօնտէրտի, վէ ֍Յովաթամ իպն ի Ցերոբաաղը
լա’նէթի անլէրէ իսապէթ էյլէտի:

ՊԱՊ 10

Թովղանըն Իսրայէլէ հիւքմ էվճէսի: 3 Յայիր իլէ օՁուզ օղլու: 6 Պէնի Իսրայէլին՝ Ամմոնիլէր իլէ Ֆիլիսթիլէրին էլլէրինէ Թէսլիմ օլունմասը: 10 Ալլահըն անլէրի Թէրք, 15 վէ Թէվպէ էՁմէլէրիյլէ մէրհամէթ էՁմէսի:

Վ Է Աբիմելէքտէն սօկրա Իսաքարի Դովղա
իպն ի Փուա իպն ի Թովղա Իսրայէլի խէյաս էթմէք
իչիւն ֊զուհուր էթտի. վէ պու ատէմ՝ Եփրեմ տաղընտա
2 Սամիրտէ սաքին իտի: Վէ Իսրայէլէ եիրմի իչ սէնէ
հիւքմ էթտիքտէն սօկրա վէֆաթ էտիպ՝ Սամիրտէ
տէֆն օլունտու:
3 Վէ անտէն սօկրա Գաղաադը Յայիր զուհուր էտիպ՝
4 Իսրայէլէ եիրմի իքի սէնէ հիւքմ էյլէտի: Վէ անըն
օթուզ օղուլլարը օլուպ՝ պունլար տախի ֍օթուզ սը-
փայա պէնէլլէր իտի. վէ օթուզ շէհրլէրէ մալիք իտի-
լէր, քի Գաղաադ թօփրաղընտա պուլունուպ՝ ֌ան-
5 լէրէ պու կիւնէտէք ֎Հաւօթ–Յայիր տէնիլիր: Վէ Յա-
յիր վէֆաթ էտիպ՝ Կամօնտա տէֆն օլունտու:
6 Վէ ֏պէնի Իսրայէլ եիւնէ ՐԱՊՊԸՆ ’իննտիստէ քէօ-
թիւ օլանը իշլէտիլէր, ֎վէ Բահաղիմէ վէ Աստարովթա
վէ ֏Սիւրիանըն իլահլարընա վէ ֐Սիդոն իլահլարընա
վէ Մովաբ իլահլարընա վէ պէնի Ամմոն իլահլարընա
վէ Ֆիլիսթիլէրին իլահլարընա ’իպատէթ էթտիլէր.

ֆ Թէս. 18. 14։
ֆ Այ. 28,29։
֊ Այ. 20։
֌ Թէս. 29. 23։ 3Միւլ. 12. 25։ 4Միւլ. 3. 25։
֍ Պ. 8. 33։
֎ Մէգ. 68. 14։
֏ 2Միւլ. 11. 21։
֐ Պաղ 1Միւլ. 31. 4։
֑ Այ. 24։ Յոբ. 31. 3։ Մէգ. 94. 23։ Էմ. 5. 22։
֒ Այ. 20։
——
֓ Պ. 2. 16։
֔ Պ. 5. 10։ 12. 14։
֕ Թէս. 3. 14։
֖ Ա՛տ. 32. 41։
֗ Պ. 2. 11։ 3. 7։ 4. 1։ 6. 1։ 13. 1։
֘ Պ. 2. 13։
֙ Պ. 2. 12։
֚ 3Միւլ. 11. 33։ Մէգ. 106. 36։

Digitized by Google

վէ ՐԱՊՊԸ թէրք էտիպ՝ անա ’իպատէթ էթմէտիլէր։
7 Վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը Իսրայէլ ’ալէյհինէ ալէվլէնիպ՝
ընէլէրի Ֆիլիսթիլէրին էլինէ վէ պէնի Ամմոնըն էլինէ
8 վէրտի։ Վէ օլ սէնէտէն ի’թիպարէն անլէր պէնի Իս-
րայէլի, է՛՛նէ Յորդանանըն էօթէսինտէ Գաղաադտա
օլան Ամօրիլէրին տիյարընտա պուլունան պէնի Իս-
րայէլին քեաֆֆէսինի օն սէքիզ սէնէ զուլմէլէ էզտի-
9 լէր։ Վէ պէնի Ամմոն՝ Յուդա վէ Բենիամին վէ պէյթ ի
Եփրեմ իլէ ճէնք էթմէք իչիւն Յորդանանտան կէչտի-
լէր. վէ Իսրայէլ չօգ մուզայագայա տիւշար օլտու։
10 ՛Վէ պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրէք՝ Սանա
գարշը կինահ էթտիք, զիրա Ալլահըմզը թէրք էտիպ
11 Բահաղիմէ ’իպատէթ էյլէտիք՝ տէտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ
պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝ ՛Մըսըրլըլարտան վէ ՛Ամո-
րիլէրտէն վէ ՛պէնի Ամմոնտան վէ ՛Ֆիլիսթիլէրտէն
12 ՛՛էղէ եէ՛՛ էթմէյտիմ մի։ Հէմ տախի Սիդոնլըլար վէ
՛Ամաղեկիլէր վէ Մաոնլըլար ՛սիզի թազեիգ էթտիք-
լէրինտէ՝ պանա ֆէրեատ էթտիյինիզ զէման, սիզի
13 անլէրին էլինտէն խէլաս էթտիմ։ ՛Հէալ պու՛ քի սիզ
պէնի թէրք էտիպ՝ ղայրի իլահլարա ’իպատէթ էթ-
տինիզ. պու էճլտէն պէն սիզի արթըգ խէլաս էթմէ-
14 յէճէյիմ։ Կիտինիզ, ՛ինթիխապ էթտիյինիզ իլահլարա
ֆէրեատ էտինիզ. մուզայագանըզ վագթընտա սիզի
15 անլէր խէլաս էթսին։ Պէնի Իսրայէլ տախի ՐԱՊՊԱ՝
Պիզ կինահ իշլէտիք. ՛պիզէ նազարընկտա հէր նէ քի
խօշ իսէ, անը եափ. անճագ րէճա էտէրիզ, պիզի պու
16 կիւն խէլաս էյլէ՛ տէտիլէր։ ՛Պունուն իւզէրինէ արա-
լարընտան էճնէպի իլահլարը տէֆ՝ էտիպ՝ ՐԱՊՊԱ
’իպատէթ էթտիլէր. ՛օ տախի Իսրայէլին մէշագգա-
թընա տայանամատը։
17 Վէ պէնի Ամմոն թօփլանըպ՝ Գաղաադտա գօն-
տըլար. պէնի Իսրայէլ տախի թէճէմմիւ՛ էտիպ՝
18 ՛Մասփատա գօնտըլար։ Վէ գավմ վէ Գաղաադըն
րէ՛իսլէրի պիրիպիրինէ՝ Պէնի Ամմոն իլէ ճէնք էթ-
մէյէ քիմ պաշլար իսէ, պիւթիւն ՛Գաղաադ սէքէ-
նէսինէ օ րէ՛իս օլսուն՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 11

Ցեփթայէնին Գաղաադլըլարա րէ՛իս օլմասը իչիւն անլէր իլէ օլան ’ահտը. 12 անըն Ամմոնիլէրէ օլան կիւզել ՚էլչիթաքը. 29 անըն նէզրի. 32 Ամմոնիլէրէ ղալիպ կէլմսի, 34 վէ ի՛ճա ի՛ նէզրի։

Վէ ՛Գաղաադը Ցեփթայէ գուվվէթ ՛սահիպի
պիր ատէմ իտի. վէ պու Ցեփթայէ պիր ֆահիշէնին
2 օղլու օլուպ՝ պապասը Գաղաադ իտի։ Գաղաադըն
քէնտի զէվճէսինտէն տախի օղուլլարը օլտու, վէ զէվ-
ճէսինին օղուլլարը պէօյիւտիւքտէ Ցեփթայէյի թարտ
էտիպ, անա՝ Փէտէրիմիզին խանէսինտէ միրաս ալա-
մազընը. զիրա սէն պիր էճնէպիյէնին օղլու սըն՝ տէ-
3 տիլէր։ Վէ Ցեփթայէ գարնտաշլարը եիւզիւնտէն գա-
չըպ՝ Տովբ տիյարընտա սաքին օլտու. վէ ՛պիր թա-
գըմ պօշ ատէմլէր Ցեփթայէնին պաշընա թօփլանըպ՝
անընն իլէ պէրապէր կէզէրլէր իտի։
4 Վէ պիր միւտէթ սօնրա պէնի Ամմոն Իսրայէլ
5 իլէ ճէնք էթտի։ Վէ պէնի Ամմոն Իսրայէլ իլէ ճէնք
էթտիքլէրինտէ, Գաղաադըն իխթիյարլարը Ցեփթա-
յէյի Տովբ տիյարընտան կէթիրմէք իչիւն կիտիպ,
6 Ցեփթայէյէ՝ Կէլ, պիզէ սէրտար օլ, քի պէնի Ամմոն
7 իլէ ճէնք էտէլիմ՛՛ տէտիլէր։ Ցեփթայէ տախի Գա-
ղաադ իխթիյարլարընա՝ ՛Սիզ պանա պուղզ էտիպ՝
պէնի փէտէրիմին խանէսինտէն թարտ է՛թմէտինիզ
մի. վէ շիմտի մուզայագայա տիւշար օլունճա նի՛չիւն
8 պանա կէլտինիզ՝ տէտի։ ՛Վէ Գաղաադ իխթիյար-
լարը Ցեփթայէյէ՝ Շիմտի պունուն իչիւն ՛սանա միւ-
րաճա՛աթ էթտիք, քի պիզիմ իլէ կէլիպ՝ պէնի Ամմոն
իլէ ճէնք էտէսին, վէ ՛պիզէ, եա՛նի Գաղաադըն ճիմլէ
9 սէքէնէսինէ րէ՛իս օլասըն՝ տէտիլէր։ Ցեփթայէ տախի
Գաղաադ իխթիյարլարընա՝ Սիզ պէնի Ամմոն իլէ
ճէնք էթմէք իչիւն պէնի կէրի կէթիրտիյինիզ, ՐԱՊՊ
տախի անլէրի պանա թէսլիմ էթտիյի թագտիրտէ՝
10 պէն սիզէ րէ՛իս օլաճագ մը իմ՝ տէտի։ Վէ Գաղաադ
իխթիյարլարը Ցեփթայէյէ՝ Սէնին տէտիյին կիպի
եափաճաղըմզդա ՐԱՊՊ արամըզտա շահիտ օլսուն՝
11 տէտիլէր։ Օլ վագըթ Ցեփթայէ Գաղաադ իխթիյար-
լարը իլէ պէրապէր կիթտի. վէ գավմ անը քէնտի
իւզէրլէրինէ ՛րէ՛իս վէ սէրտար նասպ էթտիլէր. Ցեփ-
թայէ տախի ՛Մասփատա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
հէփ սէօզլէրինի սէօյլէտի։
12 Վէ Ցեփթայէ պէնի Ամմոն մէլիյինէ էլչիլէր կէօն-
տէրիպ՝ Սէնին պէնիմ իլէ նէ՞ իչիւն վար, քի՝ տիյա-
13 րըմտա ճէնք էթմէք իչիւն պանա կէլտին՝ տէտի։ Վէ
պէնի Ամմոն մէլիյի Ցեփթայէնին էլչիլէրինէ ճէվա-
պէն՝ ՛Չիւնքի Իսրայէլ Մըսըրտան չըգտըղը զէման
Առնոնտան ՛Յաբոկա վէ Յորդանանա գատար տի-
յարըմը զապթ էթտի, վէ շիմտի նիզա՛սըզճա ՛՛ը
14 կէրի վէր՝ տէտի։ Վէ թէքրար Ցեփթայէ պէնի Ամմոն
15 մէլիյինէ էլչիլէր կէօնտէրտի. Վէ անա օլան սէօզիւ
պու իտի. Ցեփթայէ պէօյլէ սէօյլէյօր. ՛Իսրայէլ Մո-
վաբ տիյարընը վէ պէնի Ամմոն տիյարընը զապթ
16 էթմէտի։ Զիրա Իսրայէլ Մըսըրտան չըգտըղը զէ-
ման ՛Պահր ը Ահմէրէ գատար պէրրիյէտէն կիտէրէք՝

ր Պ. 2.14; 1Միւլ. 12.9։
ս 1Միւլ. 12. 10։
տ Իոսր. 14. 30։
ւ Ա՛տ. 21. 21,24,25։
ր Պ. 3. 12,13։
ց Պ. 3. 31։
ւ Պ. 6. 3։
փ Մէզ. 106.42,43։ [13։
ք Թէս. 32.15։ Երեմ. 2.
օ Թէս. 32.37,38։ 4Միւլ. 3. 13։ Երեմ. 2. 28։
ֆ 1Միւլ. 3. 18։ 2Միւլ. 15. 26։
ա 2 Թէվ. 7. 14։ 15. 8։
բ Երեմ. 18. 7,8։
գ Մէզ. 106.44,45։ Ես. 63. 9։ [31. 49։
դ Պ. 11. 11,29։ Թէք.
ե Պ. 11. 8,11։
—
զ Իոսր. 11. 32։
է Պ. 6. 12։ 4Միւլ. 5.1։
ը Պ. 9.4։ 1Միւլ. 22. 2։
թ Թէք. 26. 27։
ժ Պ. 10. 18։
ի Ղուկ. 17. 4։
լ Պ. 10. 18։
խ Երեմ. 42. 5։
ծ Այ. 8։
կ Պ. 10.17։ 20.1։ 1Միւլ. 10.17։ 11. 15։
հ Ա՛տ. 21. 24-26։
ձ Թէք. 32. 22։
ղ Թէս. 2. 9,19։
ճ Ա՛տ. 14. 25։ Թէս. 1. 40։ Ցես. 5. 6։

Digitized by Google

17 ¦Կադէսէ կէլտի։ Վէ ²Իսրայէլ ³Եդովմ մէլիյինէ՝ Քէ-
ռէմ էթ, տիյարընկտան կէչէյիմ՝ տէ յիւ էլչիլէր կէօն-
տէրտի իսէ տէ, Եդովմ մէլիյի տինկլէմէտի. քէզալիք
Մովաբ մէլիյինէ կէօնտէրտի, օ տախի րազի օլմատը,
18 վէ Իսրայէլ ¹⁰Կադէստէ օթուրտու։ Վէ պէրրիյէտէ կէ-
զիպ՝ ¹¹Եդովմ տիյարընըն վէ Մովաբ տիյարընըն էթ-
րաֆընը տօլաշարագ, ¹²Մովաբ տիյարընըն շարգ ճա-
նիպինտէն կիտիպ՝ ¹³Առնոնըն էօթէսինտէ գօնտըլար.
ամմա Մովաբ հուտուտընա կիրմէտիլէր, չինքի Առ-
19 նոն Մովաբըն հուտուտը իտի։ Վէ ¹⁴Իսրայէլ Ամօրի-
լէրին մէլիյի, եա՛նի Եսեբոն մէլիյի Սեհոնա էլչիլէր
կէօնտէրտի, վէ Իսրայէլ անա՝ ¹⁵Քէրէմ էթ, տիյա-
20 րընկտան կէչիպ մահալըմա վարայըմ՝ տէտի։ ¹⁶Ամմա
Սեհոն Իսրայէլին քէնտի հուտուտընտան կէչմէսինէ
էմնիյէթ էթմէտիյինտէն, Սեհոն պիւթիւն գավմընը
ճէմ՝ էտիպ՝ Յասսատա օրտու գուրարագ Իսրայէլ իլէ
21 ճէնք էթտի։ Վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ Սեհոն իլէ
պիւթիւն գավմընը Իսրայէլին էլինէ թէսլիմ էթմէքլէ,
¹⁷անլէրի վուրտըլար. վէ Իսրայէլ օլ տիյարտա սաքին
օլան Ամօրիլէրին պիւթիւն տիյարընը թէմմէլլիւք
22 էթտի։ Վէ Առնոնտան Յաբոկա վէ պէրրիյէտէն Յոր-
դանանա գատար հուտուտլարը՝ ¹⁸Ամօրիլէրին ...է-
23 ...ե օլան հէր ...էէէ թէմմէլլիւք էթտիլէր։ Վէ շիմտի,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ Ամօրիլէրի քէնտի գավմը
Իսրայէլին էօնիւնտէն թարտ էթմիշ իքէն, սէ՞ն մի
24 անը թէմմէլլիւք էտէճէքսին։ ¹⁹Սէնին իլահրն Քամով-
սըն սանա միւք օլմագ իւզրէ վէրտիյի նէ իսէ, անը
թէմմէլլիւք էթմէ՞զ մի սին. պիզ տէ ²⁰Ալլահրմըզ Եհո-
վա էօնիւմիւզտէն քիմի թարտ էտէրսէ, անըն ...է-
25 ...ը թէմմէլլիւք էտէրիզ։ Վէ շիմտի սէն Մովաբ մէ-
լիյի ²¹Բաղակ իպն ի Սեպփօրտան էֆզա՞լ մը սըն. օ՝
Իսրայէլէ պիր վէճճէլէ մուխասէմէ վէ անլէր իլէ մու-
26 հարէպէ էտէ պիլտի՞ մի։ Իսրայէլ ¹Եսեբոն իլէ գա-
սապալարընտա վէ ²Արոէր իլէ գասապալարընտա վէ
Առնոնըն քէնարընտա պուլունան շէհրլէրին ճիւմլէ-
սինտէ իւչ եիւզ սէնէ իգամէթ էտէր իքէն, նի՞չիւն ան-
27 լէրի օլ միւտէթ իչինտէ գուրթարմատընըզ։ Պէն
տախի սանա գապահաթ էթմէտիմ, ֆագաթ սէն պէ-
նիմ իլէ մուհարէպէ էթմէքլէ պանա քէօթիւլիւք էտէր-
սին. պու կիւն պէնի Իսրայէլ իլէ պէնի Ամմոն արա-
28 սընտա ²²հաքիմ օլան ՐԱՊՊ ²³հիւքմ էթսին։ Լաքին
պէնի Ամմոն մէլիյի՝ Յեփթայէնին անա կէօնտէրտիյի
քէլամը տինկլէմէտի։
29 Օլ վագըթ Յեփթայէ իւզէրինէ ¹⁻ՐԱՊՊԸՆ Րուհու
կէլտի. օ տախի Գաղաադտան վէ Մանասէտէն կէչտի.
վէ Գաղաադ Մասփասընա վէ Գաղաադ Մասփասընը-
30 տան պէնի Ամմոն իւզէրինէ կիթտի։ Վէ Յեփթայէ
²ՐԱՊՊԱ պիր նէզր էտիպ տէտի քի՝ Էկէր ֆիլհագիգէ
31 պէնի Ամմոնը էլիվէ թէսլիմ էտէրսէն, Պէնի Ամմոն-
տան սալիմէն ³ավտէթ էթտիյիմտէ՝ խանէմին գա-
փուսընտան գարշըմա չըգան հէր նէ իսէ, ⁴ՐԱՊՊՈՆ
օլսուն. ⁵պէն տախի անը մուհրագա օլմագ իւզրէ
32 թագտիմ էտէրիմ։ Պէօյլէճէ Յեփթայէ պէնի Ամմոն
իլէ մուհարէպէ իչիւն իւզէրլէրինէ կիթտիքտէ, ՐԱՊՊ
33 անլէրի անըն էլինէ թէսլիմ էթտի։ Օ տախի անլէրի
Արոէրտէն ⁶Մինննիթէ գատար, եիրմի ³ատէտ շէհր
օլարագ, վէ թա Աբէլքերամիվէ վարընճայա տէչին
³ագիմ գըրըղըն իլէ պօզտու. վէ պէնի Ամմոն պէնի
Իսրայէլ էօնիւնտէ մաղլուպ օլտու։
34 Վէ Յեփթայէ ⁷Մասփայա քէնտի խանէսինէ կէլ-
տիյինտէ, իշլէթ ⁸գըզը անը իսթիգպալ իչիւն՝ տէֆ-
լէրլէ րագս էտէրէք չըգըյօր իտի, պու տախի պիր
տանէսի օլուպ՝ անտէն ղայրի օղլու եա գըզը եօգ իտի։
35 Վէ անը կէօրտիւյիւ կիպի ⁹էսվապընը եըրթըպ՝ էյ
վահ, գըզըմ, պէնիմ պէլիմի պիւքտիւն. սէն տախի
պէնի միւզթարիիպ էտէնլէրտէն օլտըն. զիրա ՐԱՊՊԱ
¹⁰աղզըմը աչտըմ, վէ ...է...է... ¹¹կէրի ալամամ՝ տէտի։
36 Գըզ տախի անա՝ էյ փէտէրիմ. աղզընը ՐԱՊՊԱ աչ-
տըն իսէ, ¹²պանա աղզընտան չըգտըղընա կէօրէ եափ,
չինքի ¹³ՐԱՊՊ տիւշմինէրինէ օլան պէնի Ամմոնտան
37 սէնին իչիւն ինթիգամ ալմըշ տըր՝ տէտի։ Վէ փէտէ-
րինէ՝ Պանա պու շէյ օլսուն. պէնի իքի այ պըրագ.
պէն տախի կիտիպ տաղլարտա տօլաշայըմ, վէ րէ-
ֆիգէյլէրիմ իլէ պաքիրէյլիյիմ իչիւն աղլայալըմ՝ տէտի։
38 Օ տախի՝ Կիթ՝ տէյէրէք, անը իքի այ սալը վէրմէքլէ,
մէրգումէ րէֆիգէյլէրի իլէ կիտիպ՝ տաղլարտա պաքի-
39 րէյլիյի իչիւն աղլատը։ Վէ իքի այտան սօնրա փէ-
տէրինին եանընա ³ավտէթ էյլէտիյինտէ, ¹⁴էթտիյի
նէզրի անըն հագգընտա իֆա էյլէտի. մէրգումէ տախի
40 էրքէք պիլմէտի։ Վէ սէնէ պէ սէնէ Իսրայէլ գըզլարը
կիտիպ Գաղաադլը Յեփթայէնին գըզը իչիւն սէնէտէ
տէօրթ կիւն աղլամալարը Իսրայէլտէ ³ատէթ օլտու։

ՊԱՊ 12

*Յեփթայէ վէ Գաղաադլըլարըն պիր ֆէնն իլէ եֆրեմիլէրի գաձլ էյ-
լէմլէրի։ 7 Յեփթայէնին վէֆաձը վէ տէֆնի։ 8 Հաքիմ Աբեսան վէ
անըն օղուլլարը իլէ գըզլարը։ 11 Հաքիմ Ելօն։ 13 Հաքիմ Աբդօն վէ
անըն օղուլլարը իլէ Քօրնլարը։*

¦ Ա՛տ. 13. 26։ 20. 1։ Թէս. 1. 46։
² Ա՛տ. 20. 14։
³ Ա՛տ. 20. 18,21։
⁴ Ա՛տ. 20. 1։
⁵ Ա՛տ. 21. 4։ Թէս. 2. 1-8։
⁶ Ա՛տ. 21. 11։
⁷ Ա՛տ. 21. 13։ 22. 36։
⁸ Ա՛տ. 21. 21։ Թէս. 2. 26։ [27։
⁹ Ա՛տ. 21. 22։ Թէս. 2.
¹⁰ Ա՛տ. 21. 23։ Թէս. 2. 32։
¹¹ Ա՛տ. 21. 24,25։ Թէս. 2. 33,34։
¹² Թէս. 2. 36։
¹³ Ա՛տ. 21. 29։ 3 Մ՛իւլ 11. 7։ Երեմ 48 7։
¹⁴ Թէս. 9. 4,5։ 18 12։ Յես. 3. 10։ [24 9։
¹⁵ Ա՛տ. 22. 2։ Պագ Յես
¹⁶ Ա՛տ. 21. 25։
¹⁷ Թէս. 2. 36։
¹⁸ Թէք. 18. 25։
¹⁹ Թէք. 16. 5։ 31. 53։ 1 Մ՛իւլ 24. 12,15։
²⁰ Պ 3 10։ [1. 11։
²¹ Թէք 28. 20։ 1 Մ՛իւլ
²² Պագ Ղև. 27. 2,3, վ. գայլի։ 1 Մ՛իւլ. 1. 11, 28։ 2. 18։
²³ Մէգ. 66. 13։ Պագ Ղեւ. 27. 11,12։
²⁴ եզեկ. 27. 17։
²⁵ Պ. 10. 17։ Այ. 11։
²⁶ Խուր. 15. 20։ 1 Մ՛իւլ. 18. 6։ Մէգ. 68. 25։ Երեմ 31. 4։
²⁷ Թէք. 37. 29,34։
²⁸ Վա՛տ. 5. 2։
²⁹ Ա՛տ. 30. 2։ Մէգ. 15. 4։ Վա՛տ. 5. 4,5։
³⁰ Ա՛տ. 30. 2։
³¹ 2 Մ՛իւլ. 18. 19,31։
³² Այ. 31։ 1 Մ՛իւլ. 1. 22, 24։ 2. 18։

Digitized by Google

Վէ՛ Եփրեմիլէր թէճէմմիւ՛ էտիպ՝ շիմալէ տօղրու կիթտիլէր. վէ Յեփթայէ՛յէ՝ Նի՛ֆիւն պէնի Ամմոն իլէ ճէնք էթմէ՛յէ կիթտին, վէ սէնին իլէ պէրապէր կիթմէ՛ք իւզրէ պիզի տա՛վէթ էթմէ՛տին. պիզ խանէ՛կի
2 սէնին իւզէրինէ՛ աթէ՛շէ եագաճաղրը՛ տէտիլէր: Յեփթայէ տախի անլէրէ՛՝ Պէնիմ վէ գավմըմըն պէնի Ամմոն իլէ պէօյիւք տա՛վամ օլուպ՝ սիզի տա՛վէթ էթտիմ՛ իսէ տէ, պէնի էլլէրինտէ՛ն խէլաս էթմէ՛տինիզ:
3 Պէն տախի թարաֆընընզտան խէլասքեար պուլունմատըղընը կէօրտիւյիւմտէ, Եճանըմը ավուճըմա ալըպ՝ պէնի Ամմոն իւզէրինէ՛ կիթտիմ՛, վէ ՐԱՊՊ անլէրի էլիմէ՛ թէսլիմ՛ էթտի. պու կիւն սիզ պէնիմ՛ իլէ մուհարէպէ՛ էթմէ՛յէ՛ նի՛ֆիւն պանա գարշը չըգտընըզ՝
4 տէտի: Վէ Յեփթայէ՛ ճիւմլէ Գաղաադլըլարը ճէմ՛ էտիպ՝ Եփրեմ՛ իլէ մուհարէպէ՛ էյլէտի. վէ Գաղաադլըլար Եփրեմի վուրտըլար. զիրա՛՝ Սիզ, էյ Գաղաադլըլար, Եփրեմի՛ն արասընտա վէ Մանասէ՛ի՛ն արասընտա Եփրեմ՛ ֆիրարիլէրի սի՛նիզ՝ տէմիշլէր իտի:
5 Վէ Գաղաադլըլար Եփրեմի՛ն էօնիւնճէ Յորդանանընը կէչիտլէրինի զապթ էթտիլէր. վէ Եփրեմ՛ ֆիրարիլէրի՛՝ Կէչէ՛յիմ՛՝ տէտիյինտէ, Գաղաադլըլար անա՝ Եփրեմի՛ մի սի՛ն՝ տէրլէր իտի. օ՝ Տէյիլ իմ՛՝ տէտիյի
6 Հալտէ, Անա՝ Էօյլէ իսէ Շիպպօլէթ տէ՛՝ տէրլէր իտի. օ իսէ տօղրու թէլէֆֆիւզիւնէ՛ մուգթէտիր օլմատը-ղընտան՝ Սիպպօլէթ տէմէ՛սի իւզէրինէ՛, անը թուԹուպ Յորդանանընը կէչիտլէրինտէ գաթլ էտէրլէր իտի. վէ օլ վագըթ Եփրեմտէ՛ն *գըրգ իքի պիկ՝՝ նէֆէր տիւշտիւ:
7 Վէ Յեփթայէ Իսրայէլէ՛ ալթը սէնէ՛ հիւքմ՛ էթտի. վէ Գաղաադլը Յեփթայէ՛ վէֆաթ էտիպ՝ Գաղաադ շէհրլէրինի՛ն ուէ՛տէ տէֆի՛ն օլունտու:
8 Անտէ՛ն սօ՛կրա Բեթլէհէ՛մտէ՛ն օլան Աբեսսան Իս-
9 րայէլէ՛ հիւքմ՛ էթտի: Վէ անընը օ՛ղուզ օղլու վէ օ՛ղուզ գըզը օլուպ՝ մէրգումէլէրի տըշարըլա վէրտի. վէ օղուլլարը իչի՛ն տըշարըլտան օ՛ղուզ գըզ ալտը. վէ
10 Իսրայէլէ՛ եէտի սէնէ՛ հիւքմ՛ էթտի: Վէ Աբեսսան վէ-ֆաթ էտիպ՝ Բեթլէհէ՛մտէ՛ տէֆի՛ն օլունտու:
11 Անտէ՛ն սօ՛կրա Զաբուղո՛նի Ելո՛ն Իսրայէլէ՛ հիւքմ՛
12 էթտի. վէ Իսրայէլէ՛ օ՛ն սէնէ՛ հիւքմ՛ էյլէտի: Վէ Զաբուղո՛նի Ելո՛ն վէֆաթ էտիպ՝ Զաբուղո՛ն տիյարընտա Այեղո՛նտա տէֆի՛ն օլունտու:
13 Անտէ՛ն սօ՛կրա Փարաթո՛նը Աբդո՛ն իպ՛ն Հէլլել
14 Իսրայէլէ՛ հիւքմ՛ էթտի: Վէ անընը գըրգ օղլու վէ օ՛ղուզ թօրունու օլուպ՝ Եէ՛թմիշ սըփայա պինէ՛րլէր իտի. վէ պու ատէ՛մ Իսրայէլէ՛ սէ՛քիզ սէնէ՛ հիւքմ՛ էթտի:
15 Վէ Փարաթո՛նը Աբդո՛ն իպ՛ն Հէլլել վէֆաթ էտիպ՝ Ամաղէկիլէրին տաղընտա Եփրեմ՛ տիյարընտա Փարաթո՛նտա տէֆի՛ն օլունտու:

ՊԱՊ 13

Պէնի Իսրայէլին Ֆիլիսթիլէր էլինէ՛ Թէսլիմ՛ էտիլմէ՛լէրի՝ 2 Մանուէ-նի՛ն զէվճէսինէ՛, 8 վէ քէնտիսինէ՛ պիր մէլէյի՛ն կէօրիւնմէ՛սի՝ 15 Մա-նուէնի՛ն մուհրագասըլէ՛ մէլէյի՛ն Ջանըլմասը՝ 24 Սամփսո՛նըն տօղմասը՝

Վէ՛ պէնի Իսրայէլ՝ Թէ՛քրար ՐԱՊՊԸՆ՝ ինտինտէ՛ քէօթիւ օլանը իշլէմէ՛քլէ՛, ՐԱՊՊ անլէրի՛ Եգըրգ սէնէ՛ Ֆիլիսթիլէրի՛ն էլինէ՛ թէսլիմ՛ էթտի՝
2 Վէ Դան սըպղընտան Եսարաալը Մանուէ՛ իսմինտէ՛ պիր քիմսէ՛ պուլունուպ՝ զէվճէսի՛ն՝ ագիր օլտըղըն-
3 տան չօճուղը օլմազ իտի: Վէ ԵՐԱՊՊԸՆ մէլէյի՛ պու գարըյա կէօրիւնիւպ, անա՝ Իշլէ՛թ սէնը՝ ագիր սի՛ն վէ չօ-ճուղընէ՛ օլմայօր, լաքի՛ն համիլէ՛ օլուպ պիր օղուլ տօ-
4 ղուրաճագընը՛: Վէ շիմտի սագընը՛, Եշէրապ եախօտ միւսքիր իչմէ՛յէսի՛ն, վէ հիչ պիր նափաք շէյ եէմէ՛յէ-
5 սի՛ն. Զիրա՛ իշլէ՛թ սէնը՛ համիլէ՛ օլուպ պիր օղուլ տօ-ղուրաճագընը՛, վէ Ըպաշընա ուսթուրա տօգունմասընը. զիրա՛ չօճուգ րահմտան Եալլահ իչի՛ն նէզիր օլաճագ տըր, վէ օ Եիսրայէլի՛ Ֆիլիսթիլէրի՛ն էլինտէ՛ն խէլաս
6 էթմէ՛յէ՛ պաշլայաճագ տըր՝ տէտի: Վէ օլ գարը կիտիպ զէվճինէ՛ խիթապէ՛ն՝ Պիր Ալլահ ատէմի պանա կէլտի, վէ Եանընը չէհրէ՛սի՛ Ալլահ մէլէյի՛ չէհրէսի՛ կիպի զիյա-տէսիյլէ՛ հէյպէթլի՛ իտի. պէնի տախի Եէրէ՛տէ՛ն կէլ-տիյինի՛ սօրմատըմ՛, օ տախի իսմինի՛ պանա պիլտիր-
7 մէ՛տի: Վէ պանա՝ Իշլէ՛թ սէնը՛ համիլէ՛ օլուպ պիր օղուլ տօղուրաճագընը՛, վէ շիմտի շէրապ վէ միւսքիր իչ-մէ՛յէսի՛ն, վէ հիչ պիր նափաք շէյ եէմէ՛յէսի՛ն. զիրա՛ չօճուգ րահմտան թա վէֆաթը կիւնիւնէ՛ տէ՛յի՛ն Ալ-լահ իչի՛ն նէզիր օլաճագ տըր՝ տէտի:
8 Վէ Մանուէ՛ ՐԱՊՊԱ նէյազ էտիպ՝ Ռէճա էտէրիմ՛, եա ՐԱՊՊ, կէօնտէրտիյի՛ն Ալլահ ատէմի պիզէ թէ՛ք-րար կէլիպ՝ տօղաճագ չօճուղա՛ նէ՛ էտէճէ՛յիմիզի պիզէ
9 էօյրէթսի՛ն՝ տէտի: Իմտի Ալլահ Մանուէ՛ի՛ն սէտա-սընը իշիթտի, վէ Ալլահընը մէլէյի՛ թէ՛քրար օլ գա-րըյա կէլտի. վէ մէրգումէ՛ թարլատա օ՛ղուրույօր իտի,
10 վէ զէվճի՛ Մանուէ՛ եանընտա տէ՛յիլ իտի: Օլ վագըթ գարը՛ ալ էլ՛ աճէլէ՛ գօշուպ զէվճինէ՛՝ Իշլէ՛թ օլ կիւն պանա կէլէ՛ն ատէ՛մ՛ պանա կէօրիւնտիւ՝ տէ՛յիւ խապէր
11 վէրտի: Մանուէ՛ տախի գալգըպ զէվճէսի՛ն՝ արտընճա կիթտի, վէ օլ ատէ՛մի՛ն եանընա վարտըգտա անա՝ Պու գարը իլէ միւքեալէ՛մէ՛ էտէ՛ն սէ՛՛ն մի սի՛ն՝ տէտի.
12 օ տախի՛՝ Պէն իմ՛՝ տէտի: Մանուէ՛ տախի՛՝ Սէօզիւ՛ն եէրինի՛ պուլտըգտա չօճուղա լազըմ՛ օլան նէ՛՛ տիր, վէ
13 նէ՛՛ եափմալը՛՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի՛ Մանուէյէ

– Պագ 9. 8. 1:
բ 1 Միւլ. 19. 5, 28. 21: Յոբ. 13. 14: Մէզ. 119. 109:
գ Պագ 1 Միւլ. 25. 10:
դ Մէզ. 78. 9: [7. 24:
ե Յես. 22. 11: 9. 3. 28:
* Եբրայ՝ իքի պիկ գըրգ
զ 9. 5. 10: 10. 4:
է 9. 3. 13, 27: 5. 14:
—
ը 9. 2. 11: 3. 7: 4. 1: 6. 1: 10. 6:
թ 1 Միւլ. 12. 9:
ժ Յես. 19. 41: [28, 31:
ի 9. 6. 12: Ղուկ. 1. 11, 13,
լ Այ. 14: Ա՛տ. 6. 2, 3: Ղուկ. 1. 15: [11:
խ Ա՛տ. 6. 5: 1 Միւլ. 1.
ծ Ա՛տ. 6. 2:
կ Պագ 1 Միւլ. 7. 13: 2 Միւլ. 8. 1: 1 Թէվ. 18. 1:
հ Թէս. 33. 1: 1 Միւլ.
ձ 2. 27: 9. 6: 3 Միւլ. 17. 24:
ղ Մատթ. 28. 3: Ղուկ. 9. 29: Ա՛մալ. 6. 15:
ճ Այ. 17, 18:

Digitized by Google

տէտի քի՝ Գարը քէնտիսինէ սէօյլէտիյիմ շէյլէրին
14 ճիւմլէսինտէն սագընսըն: Իւզիւմ ասմասընտան հա-
սըլ օլան հիչ պիր շէյ եէմէսին. վէ ՙշէրապ եա միւս-
քիր իչմէսին, վէ հիչ պիր նափաք շէյ եէմէսին. էմր
էթտիյիմին ճիւմլէսինի հրֆզ էյլէսին:
15 Վէ Մանուէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյինէ՝ Քէրէմ էտիպ ᵇեա-
նըմըզտա պիր ազ տուր, վէ պիր օղլագ հազըրլա-
16 յըպ էօնիւնէ ᵍ՚՚՚

15 զարֆրնտա պէյան էտէմէտիլէր։ Վէ *եէտինճի կիւնտէ
Սամփսոնըն զէվճէսինէ՝ Պիլմէճէսինի պիզէ պէյան
էթմէսի իչիւն Ւզէվճինկին կէօնլիւնիւ եափ, Էօլմայա
քի սէնի վէ փէտէրինկին խանէսինի աթէշէ եագալըմ.
սօյմաճ իչիւն մի պիզի տա՛վէթ էթտինիզ. էօյլէ տէ-
16 յլիլ մի՝ տէտիլէր։ Վէ Սամփսոնըն զէվճէսի անըն եա-
նընտա աղլայըպ՝ ՝Պէնի սէվմէզսին, վէ պանա մահզա
պուղզ էտէրսին. գավմըմըն օղուլլարընա պիլմէճէ
սէօյլէյիպ տէ, պանա պէյան էթմէտին՝ տէտի. օ
տախի անա՝ Իշթէ փէտէրիմ իլէ վալիտէմէ պէյան
էթմէտիքտէն սօկրա՝ սանաճ մը պէյան էտէյիմ՝ տէտի։
17 Մէրգումէ իսէ, անըն եանընտա զիյաֆէթլէրինինկն եէտի
կիւնիւնտէ աղլայըպ անը զիյատէսիյլէ թա՛ճիզ էյլէ-
տիյինտէն, օ տախի եէտինճի կիւնտէ անա պէյան
էթտի. մէրգումէ տախի պիլմէճէյի գավմընըն օղուլ-
18 լարընա պէյան էյլէտի։ Վէ շէհրին ատէմլէրի եէ-
տինճի կիւնտէ կիւնէշ պաթմազտան էվվէլ անա՝ Պալ-
տան թաթլը վէ արսլանտան գուվվէթլի նէ՞ վար՝ տէ-
տիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Էկէր ինէյիմիլէ չիֆթէ սիւր-
մէսէ իտինիզ, պիլմէճէմի հալլ էտէմէզ իտինիզ՝ տէտի։
19 Վէ ՝ՐԱՊՊՈՆ Ռուհու անըն իւզէրինէ կէլտի, օ տախի
Ասկաղոնա էնիպ՝ անլէրտէն օթուզ քիմսէ էօլտիւրէ-
րէք՝ էլպիսէլէրինի ալտը, վէ պիլմէճէյի պէյան էտէն-
լէրէ պիրէր գաթ էլպիսէ վէրտի. վէ ղազապը ալէվլէ-
20 Նիպ փէտէրինին խանէսինէ չրգտը։ Սամփսոնըն զէվ-
ճէսի իսէ, անա ՝րէֆագաթ էտէն րէֆիգինէ վէրիլտի։

ՊԱՊ 15

*Սամփսոնըն ղազապը վէ իշլէրի 6 անըն զէվճէսի իւէ գայն փէտէ-
րինին եագըլմալարը։ 7 Սամփսոնըն ինթիգամը, 9 վէ Յուդավիլէրին
էլլէրինէ պաղանմասը 14 պիր չէնէ իւէ Ֆիլիսթիլէրի գաթլ էթմէսի
18 վէ սուսատըղընտա Ալլահըն անա սու վէրմէսի։*

Վէ պիր միւտէթթ սօկրա պուղտայ պիչիմի կիւն-
լէրինտէ Սամփսոն պիր օղլագ ալըպ՝ զէվճէսինի զի-
յարէթէ կիթտի. վէ՝ Խալվէթտէ զէվճէմին եանընա
վարայրմ՝՝ տէտիյինտէ, մէրգումէնին փէտէրի անը
2 կիրմէյէ պրագմատը։ Վէ փէտէրի՝ Հագիգաթէն սէն
՞անա քիվլիյէն պուղզ էթտին զանն էտէրէք, անը
սէնին րէֆիգինէ վէրտիմ. իշթէ անըն քիւչիւք գըզ
գարնտաշը անտէն կիւզէլ տիր. շիմտի պու անըն եէ-
3 րինէ սէնին օլսուն՝ տէտի։ Սամփսոն տախի *անլէրին
Հագգընա՛՛ արթըգ Ֆիլիսթիլէրէ քէօթիւլիւք էտէր-
4 սէմ, սուչսըզ օլուրըմ՝ տէտի։ Վէ Սամփսոն կիթ-
տի վէ իւչ եիւզ †թիլքի թուղթուպ՝ չըրալար ալտըգ-
տան սօկրա գույրուղը գույրուղա չէվիրտի, վէ հէր
5 իքի գույրուգ արասընա պիր չըրա գօտու։ Վէ չըրա-
լարը աթէշլէ թուղթուշտուրուպ՝ Ֆիլիսթիլէրին էքին-
լէյինէ սալտը, վէ եըղըլմըշ վէ պիչիլմէմիշ էքին-
լէրի՝ պաղլարա վէ զէյթունլըզլարա վարընճայատէք
6 եագտը։ Վէ Ֆիլիսթիլէր՝ Պունու քիմ եափտը՝ տէ-
տիքլէրինտէ, Թամնաթալընըն տամատը Սամփսոն
Է՞ՓԸ, չիւնքի անըն զէվճէսինի ալըպ րէֆիգինէ
վէրտի՝ տէտիլէր։ ՝Վէ Ֆիլիսթիլէր չրգըպ՝ գարը իլէ
7 փէտէրինի աթէշէ եագտըլար։ Սամփսոն տախի ան-
լէրէ՝ Պունու էթտինիզ իսէ տէ, պէն սիզտէն ինթի-
գամ ալաճաղըմ վէ սօկրա վազ կէչէճէյիմ՝՝ տէյէրէք,
8 Անլէրի պուտ վէ պալտըրլարընտան ՛ազիմ գըրղընն
իլէ վուրտըգտան սօկրա, էնիպ Ետամ գայասընըն
եարըղընտա օթուրտու։
9 Վէ Ֆիլիսթիլէր չրգըպ Յուդատա օրտու գուրտու-
10 լար. վէ ՝Լեքիտէ եայըլտըլար։ Վէ Յուդա ատէմլէրի՝
Նէ՞չիւն իւզէրիմիզէ չրգտընըզ՝ տէտիքլէրինտէ, Սամփ-
սոնը պաղլայրպ, անըն պիզէ եափտըղը կիպի անա
11 եափմագ իչիւն չրգտըզ՝ տէտիլէր։ Օ զէման Յուդա-
տան իւչ պիկ քիշի Ետամ գայասընըն եարըղընըն
էօնիւնէ էնիպ, Սամփսոնա՝ Ֆիլիսթիլէր ՝պիզիմ հիւ-
քիւմտարըմըզ օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սին. պիզէ պու
եափտըղընն նէ՞ տիր՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝
Անլէր պանա նէ եափտըլար իսէ, պէն տէ անլէրէ էօյլէ
12 եափտըմ՝ տէտի։ Անլէր տախի անա՝ Պիզ սէնի պաղ-
լայրպ Ֆիլիսթիլէրին էլինէ թէսլիմ էթմէգ իչիւն էն-
տիք՝ տէտիլէր. վէ Սամփսոն անլէրէ՝ Քէնտինիզ պէնի
վուրմայաճաղընըզա պանա եէմին էտինիզ՝ տէտիքտէ,
13 Անա խիթապէն՝ Խայր, անճագ սէնի պաղլայրպ ան-
լէրին էլինէ թէսլիմ էտէրիզ, ֆագաթ սէնի ասլա
էօլտիւրմէյիզ՝ տէտիլէր. վէ անը իքի եէնի իփ իլէ
պաղլայրպ գայատան չրգարտըլար։
14 Վէ Լեքիյէ կէլտիյինտէ՝ Ֆիլիսթիլէր կիւլպանք չէ-
քէրէգ անը գարշըլատըլար վէ ՝ՐԱՊՊՈՆ Ռուհու
անըն իւզէրինէ կէլտի, վէ գօլլարընտա օլան իփլէր
աթէշտէ եանմըշ քէթէն կիպի օլտու, վէ պաղլարը
15 էլլէրինտէն գօփտու։ Վէ պիր մէրքէպին գուրումա-
մըշ չէնէսինի պուլմաղլէ՝ էլինի ուգատըպ ալտը, վէ
16 Ւանընլէ պիկ քիշի վուրտու։ Վէ Սամփսոն՝ Մէրքէպ
չէնէսիյլէ եըղըն եըղըն է՞ՓՏ, մէրքէպ չէնէսիյլէ պիկ
17 քիշի վուրտըմ՝՝ տէտի։ Վէ սէօզինինի թէմամ էթ-
տիքտէ, չէնէյի էլինտէն աթտը. վէ օլ մահալէ ՝Ռա-
մաթ–լեքի թէսմիյէ էյլէտի։
18 Վէ զիյատէսիյլէ սուսայըպ՝ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէ-
րէք, Ւնէն գուլըղընն էլինյլէ պու պէօյիւք խէլասը իհ-
սան էթտին, վէ շիմտի սուսըզլըգտան էօլիւպ խի-
19 թանսըզլարըն էլինէ՞ մի տիւշէյիմ՝՝ տէտի։ Վէ Ալլահ
Լեքիտէ օլան չուգուրը աչմաղլէ անտէն սու չրգտը,
վէ իչտիքտէն սօկրա ՝թազէ հայաթ պուլարագ իհեա

* Ե–Է օ՛ տէօլտունճիւ
Լ Պ. 16. 5։
Է Պ. 15. 6։
Ֆ Պ. 16. 15։
Ց Պ. 3. 10։ 13. 25։
Հ Պ. 15. 2։ Յովհ. 3. 29։
Ձ Պ 14. 20։
Ղ Ե–Է օ՛ անլէրէ
† Ե–Է օ՛ չազալ
Բ Պ. 14. 15։
Գ Պագ Ա. 19։
Դ Պ. 14. 4։
Ե Պ. 3 10։ 14. 6։
Զ Պ. 3. 31։ Դէւ. 26. 8։ Յես. 23. 10։
Է Ե–Է՛ նէ՛ չէնէ Քէվէսի
Ը Մէգ. 3. 7։ [29։
Թ Թէք. 45. 27։ Ես. 40.

Digitized by Google

օլտու. պու էճլտէն անա՝ *Ենգօրէ թէսմիյէ էյլէտի,
քի պու կիւնէ տէյին Լեքիտէ տիր։
20 Վէ Սաֆոն ՚Փիլիսթիլէրին կիւնէրինտէ Իսրայէլէ
երմի սէնէ հիւքմ էյլէտի։

ՊԱՊ 16

*Սամփսոնըն Գազա գաղուպարընը սէօքիւպ կէօթիւրմէսի. 4 Դալիլա-
նըն նազ ու հիլէսիյլէ ալտանմասը. 21 Փիլիսթիլէր Քազաֆընտան Ու-
Քուլտպ կէօզէրինին քէօր էտիլմէսի. 22 անըն ինթիգամը վէ վէֆաքը։*

Վէ Սամփսոն Գազայա կիտիպ՝ օրատա պիր
2 ֆահիշէ կէօրէրէք եանընա կիրտի։ Վէ Գազալըլարա՝
Սամփսոն պուրայա կէլտի՝ տէյիւ խապէր վէրէճէ իւ-
զէրինէ, անը ՚իհաթէ էտիպ՝ շէհրին գափուսընտա
պիւթիւն կէճէ անըն իչիւն փուսուտա եաթտըլար. վէ
պիւթիւն կէճէ սիւքիւթ տուրուպ՝ Սապահլայընը էր-
3 քէն անը գաթլ էտէրիզ՝ տէտիլէր։ Սամփսոն տախի
կէճէ եարըսընա գատար ույուտրգտան սօկրա, կէճէ
եարըսընտա գալգրպ՝ շէհրին գափու գանատլարընը
իքի սէօյէէրիյլէ թուքթու, վէ անլէրի սիւրկիւ իլէ
պէրապէր գօփարրպ՝ օմուզընա ալարագ, Քեբրոնընն
գարշըսընտա օլան տաղընն պաշընա չզգարտը։
4 Վէ պունտան սօկրա Սովրեկ տէրէսինտէ Դալիլա
5 իսմինտէ պիր գարը սէվտի։ Վէ Փիլիսթիլէրին էմիր-
լէրի մէզպուրէնին եանընա կիտիպ, անա խիթապէն՝
՚Անընն կէօնլիւնիւ եափ տա, պէօյիւք գուվվէթի նէ-
տէն օլտրղընը, հէմ նէ վէճհլէ անա ղալիպ կէլէճէ-
յիմիզի էօյրէն, քի անը պաղլայրպ զէլիլ էտէլիմ՝
պիզ տախի, հէր պիրիմիզ սանա պին եիւզ ֆըՙ-
6 կիւմիւշ վէրիրիզ՝ տէտիլէր։ Դալիլա տախի Սամփ-
սոնա՝ Րէճա էտէրիմ՝ սէնին պէօյիւք գուվվէթին նէ-
տէն օլտրղընը, վէ թէզլիւիկ իչիւն նէ իլէ պաղլա-
7 նաճաղընը պանա պէչան էյլէ՝ տէտի։ Վէ Սամփսոն
անա՝ էկէր պէնի գուրումամըշ եէտի թազէ քիրիշ-
լէրլէ պաղլարլար իսէ, օլ տէմ զա՚իֆլէնիպ պայաղը
8 ատէմ՚ կիպի օլուրըմ՚՝ տէտի։ Վէ Փիլիսթիլէրին էմիր-
լէրի գարը յա գուրումամըշ եէտի թազէ քիրիշ կէթիր-
9 տիլէր, մէզպուրէ տախի անը անլէրլէ պաղլատը։ Վէ
փուսու գուրմուշ օլանլար խալվէթինտէ անը պէքլէր
իքէն, մէզպուրէ անա՝ Էյ Սամփսոն, Փիլիսթիլէր
սէնին իւզէրինէ ՚ՀԸՙտէ՝ տէտի. օլ վագըթ քիրիշլէրի
աթէշ գօգուսընտան գօփան իւսթիւփիւ իփլիյի կիպի
10 գօփարտը. վէ գուվվէթի պիլինմէտի։ Վէ Դալիլա
Սամփսոնա՝ Իշթէ պէնի ալտատրպ՝ պանա եալան
սէօյլէտին. շիմտի րէճա էտէրիմ՝ նէ իլէ պաղլանա
11 պիլէճէյիկի պանա պէչան էյլէ՝ տէտի։ Օ տախի անա՝
Էկէր պէնի՝ իշէ գուլլանըլմամըշ եէնի իփլէրլէ գա-
վիճէ պաղլարլար իսէ, օլ վագըթ զա՚իֆլէնիպ պա-
12 յաղը ատէմ՚ կիպի օլուրըմ՚՝ տէտի։ Վէ Դալիլա եէնի
իփլէր ալըպ՝ անլէրլէ անը պաղլատը. վէ փուսուտա
օլանլար խալվէթտէ պէքլէր իքէն, անա՝ Էյ Սամփ-
սոն, Փիլիսթիլէր սէնին իւզէրինէ ՚ՀԸՙտէ՝ տէտի. օ զէ-
ման անլէրի պիր իփլիք կիպի գօլլարընտան գօփար-
13 տը։ Վէ Դալիլա Սամփսոնա՝ Շիմտիյէ գատար պէնի
ալտատրպ պանա եալան սէօյլէտին. նէ իլէ պաղլանա
պիլէճէյիկի պանա պէչան էյլէ՝ տէտի. օ տախի անա՝
Էկէր պաշըմընն եէտի պէօլիւք սաչընը արղաճլէ տօ-
14 գուր իսէն... տէտի։ Մէրգումէ տախի Էյլէ Ըֆըՙ՝
գազըգլէ տախի միւհքէմ էթտիքտէն սօկրա, անա՝
Էյ Սամփսոն, Փիլիսթիլէր սէնին իւզէրինէ ՚ՀԸՙտէ՝
տէտի. օ տախի ույգուսընտան ույանըպ՝ գազըղը,
15 պէզի վէ արղաճը սէօքտիւ, գօփարտը։ Օ զէման մէզ-
պուրէ անա՝ ՚Գալպին պէնիմ իլէ օլմատըղը հալտէ,
Սէնի սէվէրիմ՝ նաՙսըլ տէյէ պիլիրսին. շիմտի իչ
քէրրէ պէնի ալտաթտրն, վէ պէօյիւք գուվվէթինկ նէ-
16 տէն օլտրղընը պանա պէչան էթմէտինն՝ տէտի։ Վէ
անա հէր կիւն սէօզլէրիյլէ սրգընթը վէ պաշ աղրըսը
վէրմէսինյլէ, ճանը էօլիւմ տէրէճէսինտէ սրգընտրղընն-
17 տան, ՚Անա պիւթիւն գալպինտէ օլանը պէչան էյ-
լէյէրէք՝ Պէն վալիտէմին րահմինտէն Ալլահ իչիւն
նէզիր իմ. ՚պաշըմա ուսթուրա տօգունմատը. էկէր
թըրաշ օլուր իսէմ, գուվվէթիմ պէնտէն կիտէր, վէ
զա՚իֆլէնիպ սա՚իր ատէմլէր կիպի օլուրըմ՚՝ տէտի։
18 Վէ Դալիլա, պիւթիւն գալպինտէ օլանը քէնտինէ
պէչան էթտիյինի կէօրտիւքտէ, Փիլիսթիլէրին էմիր-
լէրինի չաղըրտարագ՝ Պու տէֆ՚ա կէլինիզ. զիրա
պանա պիւթիւն գալպինտէ օլանը պէչան էյլէտի՝
տէտի. Փիլիսթիլէրին էմիրլէրի տախի էլլէրինտէ կիւ-
19 միւշ կէթիրէրէք՝ եանընա կէլտիլէր։ ՚Մէզպուրէ
տախի անը քէնտի տիզլէրի իւզէրինտէ ույութրգտա
պիր ատէմ չաղըրըպ անըն պաշընըն եէտի պէօլիւք
սաչընը թըրաշ էթտիրտիքտէն սօկրա, անա էզիյէթ
էթմէյէ պաշլատը. վէ անըն գուվվէթի քէնտիսինտէն
20 կիթտի։ Վէ մէզպուրէ անա՝ Էյ Սամփսոն, Փիլիս-
թիլէր սէնին իւզէրինէ ՚ՀԸՙտէ՝ տէտի։ Օ տախի ույգու-
սընտան ույանտրգտա, էվվէլքի տէֆ՚ալար կիպի չը-
գըրպ սիլքինէյիմ՚՝ տէտի. ամմա ՚քէնտիսինտէն ՐԱՊ-
21 ՊԸՆ կիթտիյինի պիլմէզ իտի։ Օլ վագըթ Փիլիսթիլէր
անը թուքթուպ՝ անըն կէօզլէրինի չզգարտըլար, վէ անը
Գազայա էնտիրիպ՝ պուգաղըլարլէ պաղլատըլար. օ
տախի հապսխանէտէ տէյիրմէն չէվիրիր իտի։
22 Վէ թըրաշ օլտրգտան սօկրա պաշընըն սաչը պիթ-
23 մէյէ պաշլատը։ Վէ Փիլիսթիլէրին էմիրլէրի՝ Պիզիմ
իլահրմըզ տիւշմէնիմիզ Սամփսոնը էլիմիզէ թէսլիմ
էթտի՝ տէյէրէք, իլահլարը Դագոնա պէօյիւք պիր

---

* Ե՚՚Է՝ ֆէրեատ էտէ-
նին փունարը
՚ Պ. 13. 1։ —
՚՚ 1Միւլ. 23. 26։ Մէզ. 118.10,11,12։Ա՚մալ. 9. 24։
՚՚՚ Պ. 14.15։ Պաղ Էմ. 2. 16-19։ 5.3-11։ 6.24, 26։ 7. 21,22,23։
՚՚՚՚ Պ. 16։
՚՚՚՚՚ Միք. 7. 5։
՚՚՚՚՚՚ Ա՚տ. 6. 5։ Պ. 13. 5։
՚՚՚՚՚՚՚ Էմս. 7. 26,27։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՚տ. 14. 9, 42, 43։ Յես. 7.12։ 1Միւլ. 16. 14։ 18. 12։ 28. 15, 6։ 2Թէվ. 15. 2։

Digitized by Google

զէպիհէ զէպհ էթմէք վէ շէնլիք էյլէմէք իւզրէ թօփ-
24 լանտըլար: Վէ խալգ անը կէօրտիւքտէ Էլահլարընա
համտ էթտիլէր. զիրա՝ Պիզիմ իլահրմըզ տիյարրմըզը
խարապ էտէն վէ պիզտէն չօգ քիմսէյէրի մագթուլ
տիւշիւրէն տիւշմէնիմիզի էլիմիզէ թէսլիմ էթտի՝ տէ-
25 տիլէր: Վէ գալպէրի Ֆէրահնաք օլտըղընտա՝ Սամփ-
սոնը չաղըրընըզ, էօնիմիւզտէ օյնասըն՝ տէտիլէր.
վէ Սամփսոնը հապսխանէտէն չաղըրտրըլար, վէ էօն-
լէրինտէ օյնատը. վէ անը տիրէքլէրին արասընա
26 տուրտուրտրլար: Վէ Սամփսոն էլինտէն թութան ու-
շաղա՝ Պրագ պէնի քի իւզէրլէրինտէ խանէնին տուր-
տրղը տիրէքլէրի թութուպ անլէրէ տայանայըմ՝
27 տէտի: Խանէ իսէ էրքէք վէ գարը իլէ տօլու օլուպ՝
Ֆիլիսթիլէրին ճիւմլէ էմիրլէրի օրատա իտի. հէմ տէ
Ֆտամ իւզէրինտէ Սամփսոնըն օյնամասընը սէյր էտէն
28 իւչ պիկ գատար էրքէք վէ գարը վար իտի: Վէ Սամփ-
սոն ՐԱՊՊԱ տու՛ա էտիպ տէտի քի՝ Եա Բապպ ԵՀովա,
Ֆրէճա էտէրիմ, պէնի թէզէքքիւր էյլէ. եա Ալլահ,
ըէճա էտէրիմ. պէնի եալընըզ պու տէֆ՛ա գուվվէթ-
լէնտիր, քի Ֆիլիսթիլէրտէն իքի կէօզիմ իչիւն պիր-
29 տէն ինթիգամ ալայըմ՝ տէտի: Վէ Սամփսոն՝ իւզէր-
լէրինտէ խանէնին տուրտրղը օրթատաքի իքի տի-
րէյէ, պիրինէ սաղ էլիյլէ վէ տիկէրինէ սօլ էլիյլէ սա-
30 րըլըպ անլէր իւզէրինէ տայանտը: Վէ Սամփսոն՝
Քէնտիմ տէ Ֆիլիսթիլէր իլէ էօլէյիմ՝ տէյէրէք գուվ-
վէթլէ էյիլտի. խանէ տախի էմիրլէր վէ իչինտէ օլան
պիւթիւն խալգ իւզէրինէ տիւշտիւ. վէ վէֆաթընտա
գաթլ էթտիյի մագթուլլէր, միւտտէթ ի՝էօմրինտէ
31 գաթլ էթտիյինտէն զիյատէ օլտու: Վէ գարնտաշլարը
իլէ փէտէրինին պիւթիւն խանէսի էնիպ անը գալ-
տրրտրլար, վէ կէօթիւրիւպ Սարաա իլէ Եսթաւուղ
արասընտա՝ փէտէրի Մանուէնին գապրընտա տէֆն
էյլէտիլէր. վէ անըն Իսրայէլէ հիւքմ էյլէտիյի միւտ-
տէթ եիրմի սէնէ իտի:

ՊԱՊ 17

*Միքանըն հիլէսի, 7 վէ քեահին օլմագ իւզրէ պիր Ղեւիլիյի իւճ-
րէթլէ Քունմասը:*

Վ է Եփրեմ տաղը Էֆռայէնտէն Միքա իսմինտէ
2 պիր ատէմ վար իտի. Վէ պու ատէմ վալիտէսինէ՝
Սէնտէն ալընմըշ վէ անտէն տօլայը լա՛նէթ էթտի-
յին՝ հէմ տախի *պանա սէօյլէտիյին օլ պիկ եիւզ
գըթ՛ա կիւմիւշ Էօֆ՛ Ֆը էտէ, իշլէթ օ կիւմիւշ եանընմտա
տըր, պէն ալտըմ՝ տէտի. վալիտէսի տախի՝ -Էյ օղ-
լըմ, ՐԱՊՊ թարաւֆընտան միւպարէք օլասըն՝ տէտի:
3 Օ տախի սլիկ եիւզ Ֆըճ՛- կիւմիւշիւ վալիտէսինէ էրի
վէրտիյինտէ, վալիտէսի՝ Պու կիւմիւշիւ օղլըմ իչիւն
*օյմա վէ տէօքմէ պիր սուրէթ եափմագ իւզրէ էլիմ-
տէն քիւլլիյէն ՐԱՊՊԱ թագտիս էթմիշ իտիմ. վէ
4 շիմտի անը սանա կէրի վէրիրիմ՝ տէտի: Վէ կիւմիւ-
շիւ վալիտէսինէ կէրի վէրտի. վալիտէսի տախի *իքի
եիւզ Ֆըճ՛- կիւմիւշ ալըպ՝ անը գույումճըյա վէրտիքտէ,
օ անլէրտէն օյմա վէ տէօքմէ սուրէթ եափտը. վէ Մի-
5 քանըն խանէսինէ գօնուլտու: Վէ պու Միքանըն իլահ-
լարա մախսուս պիր խանէսի օլարագ պիր *էֆօտ
իլէ *Թէրաֆիմ եափտը, վէ *օղուլլարընտան պիրինի
6 թախսիս էթտի, օ տախի անա քեահին օլտու: *Օլ
կիւնլէրտէ Իսրայէլտէ մէլիք պուլունմայըպ՝ *հէր քէս
քէնտի նազարընտա խօշ օլանը իշլէր իտի:
7 Վէ Յուդա գապիլէսինտէն վէ *Բեթլէհէմ ի Յուդա
Էճ-լէ-Ֆտէն պիր նէվճիվան վար իտի. պու տախի պիր
8 Ղեւիլի օլուպ՝ օրատա միւսաֆիր իտի: Վէ օլ քիմսէ
կէչինէպիլէճէյի եէրտէ իգամէթ էթմէք իւզրէ Բեթ-
լէհէմ ի Յուդա շէհրինտէն չըզտը, վէ եօլճըլըզ էտէ-
րէք Եփրեմ տաղընա Միքանըն խանէսինէ վասըլ օլ-
9 տու: Վէ Միքա անա՝ Նէրէտէն կէլիյօրսըն՝ տէտիքտէ,
օ տախի անա՝ Պէն Բեթլէհէմ ի Յուդա Էճ-լէ-Ֆտէն
պիր Ղեւիլի իմ. վէ պուլա պիլտիյիմ եէրտէ իգամէթ
10 էթմէք իւզրէ կիտիյօրըմ՝ տէտի: Միքա տախի անա
խիթապէն՝ *Պանա *պապա վէ քեահին օլուպ եա-
նըմտա օթուր, պէն տախի սանա սէնէտէ օն Ֆըճ՛-
կիւմիւշ իլէ պիր գաթ էսվապ վէ եէյէճէյինի վէրէ-
11 յիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Ղեւիլի *ը-ա- գալտը: Ղեւիլի
տախի պու ատէմին եանընտա օթուրմաղա րազի օլ-
տու. վէ պու նէվճիվան անա օղուլլարընըն պիրիսի
12 կիպի օլտու: Միքա տախի *Ղեւիլիյի թախսիս էյլէտի.
վէ օլ նէվճիվան *անըն քեահինի օլտու, վէ Միքանըն
13 խանէսինտէ գալտը: Վէ Միքա՝ շիմտի ՐԱՊՊ պանա
էյիլիք էտէճէյինի պիլիրիմ, զիրա Ղեւիլի պանա
քեահին օլտու՝ տէտի:

ՊԱՊ 18

*Դանիլէրին ճասուսլարը. 3 վէ Միքանըն խանէսինէ կէլմիլէրի. 7 Լա-
յիսի Քէճէսիւս էմմէլէրի. 11 անըն իւզէրինէ չըզըպ, 14 վէ Միբա-
նըն քեահինի իլէ վասըլարընը ալմալարը. 27 Լայիսի գապթ, 30 վէ
վասըլարը իգամէ էմմէլէրի:*

Օ լ կիւնլէրտէ Իսրայէլտէ մէլիք եօգ իտի. վէ օլ
կիւնլէրտէ *Դանիլէր սըպղըը սաքին օլմագ իչիւն
քէնտիլէրինէ միրաս արամագտա իտի. զիրա օլ կիւնէ
տէյին Իսրայէլ սըպղլարընըն արասընտա քէնտիլէ-
2 րինէ էէֆ՛-էէ՛ Ֆը էտ-ըը միրաս տիւշմէմիշ իտի: Վէ

ը Դան. 5. 4։
ը Գ. 9. 27։
ժ Թէս. 22. 8։
ի Երեմ. 15. 15։
լ Գ. 13. 25։ —
* Իդբ. գուլպը
— Թվ. 14. 19։ Հռոմ. 3. 10։
բ Պագ Խուր. 20. 4,23։ Ղեւ. 19. 4։
ի Ես. 46. 6։
ր Գ. 8. 27։
ն Թէք. 31. 19,30։ Ովս. 3. 4։ [13. 33։
շ Խուր. 29. 9։ 3 Մխլ.
ն Գ. 18. 1։ 19. 1։ 21. 25։ Թվ. 33. 5։
ը Թվ. 12. 8։
ռ Պագ Ցես. 19. 15։ Գ. 19. 1։ Հռոմ. 1. 1,2։
Մխ. 5. 2։ Մատ. 2. 1,5,6։
ժ Գ. 18. 19։ [16։
ի Թէք. 45. 8։ Ցոր. 29.
լ Այ. 5։
ն Գ. 18. 30։ —
— Գ. 17. 6։ 21. 25։
բ Ցես. 19. 47։

Digitized by Google

պէնի Դան քէնտի գապիլէլէրինտէն, հուտուտլարընտան, ՚Սարաա իլէ Եսթաուղտան, ՚տիյարը թէճէսիւս վէ թէֆահհուս էթմէք իչիւն գուվվէթ սահիպի օլան պէշ նէֆէր ատէմ կէօնտէրիպ, անլէրէ՝ կիտինիզ, տիյարը թէֆահհուս էտինիզ՝ տէտիլէր. անլէր տախի Եփրեմ տաղընա ՚Միքանընն խանէսինէ գատար կէլիպ՝ օրատա կէճէլէտիլէր: Անլէր Միքանընն խանէսի եանընտա իքէն, Ղեւիլի նէվճիվանընն սէսինի թանը յրպ օրայա սափարագ, անա՝ Սէնի քիմ պուրայա կէթիրտի, վէ սէն պուրատա նէ՞ եափարսընս, վէ պուրատա նէ՞ն վար՝ տէտիլէր: Ո տախի անլէրէ՝ Միքա պէնիմ իչիւն պէօյլէ վէ պէօյլէ եափտը, վէ քէնտիսինէ քեահհին օլմագ իւզրէ ՚պէնի իւճրէթլէ թուրթտու՝ տէտի: Անլէր տախի անա՝ Շիմտի ՚Աղլահտան ՚սիւալ էթ, շու կիտէճէյիմիզ եօլ խայրը օլաճաք մը, անկայալըմ՝ տէտիքլէրինտէ, քեահհին անլէրէ՝ ՚Սէլամէթլէ կիտինիզ, պու կիտէճէյինիզ եօլ ՐԱՊՊԱ մագպուլ տըր՝ տէտի:

7 Օլ վագըթ օլ պէշ նէֆէր ատէմ կիտիպ՝ ՚Հայիսէ վասըլ օլտըլար. վէ իչինտէ օլան գավմը կէօրտիւլէր քի պիգայտ օլուպ՝ ՚Սիոնլըլարըն ՚ատէթինէ կէօրէ ասայիշ վէ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլտըլար, վէ օլ տիյարտա պիր խուսուստա ՚էֆենէ էզիյէթ էտէճէք պիր հիւքմտար պուլունմայըպ՝ Սիոնլըլարտան տախի ուզագ օլմալարըյլէ, քիմսէ իլէ պիր մասլահաթլարը եօգ իտի: Վէ ՚Սարաա իլէ Եսթաուղ պիրատէրլէրինին եանընա կէլտիքլէրինտէ, պիրատէրլէրի անլէրէ՝ Նէ՞ էոպէր վար՝ տէտիլէր: Անլէր տախի՝ ՚Գալգընըզ, իւզէրլէրինէ վարալըմ, զիրա տիյարը կէօրտիւք, վէ իշթէ օ չօգ էյի տիր. վէ սիզ ՚տուրույօրսընըզ. տիյարը զապթ էթմէք իչիւն կիտիպ անա կիրմէքտէ թէքեասիւլ էթմէյինիզ: Սիզ կիթտիյինիզտէ ՚պիգայտ պիր գավմա վէ հէր թարաֆտան կէնիշ պիր տիյարա վասըլ օլաճագսընըզ, քի Ալլահ անը էլինիզէ թէսլիմ էթմիշ տիր. ՚պիր մահալ տըր, քի անտէ զէմինտէ պուլունան պիր շէյին էքսիքլիյի եօգ տըր՝ տէտիլէր:

11 Պունուն իւզէրինէ Դանիլէր գապիլէսինտէն՝ օրատան Սարաա իլէ Եսթաուղտան հարպ ալէթլէրիյլէ սիլահլանմըշ ալթը եիւզ քիշի կիթտի: Վէ չըգըպ Յուդատա վագը՝ ՚Կարիաթարիմտէ օրտու գուրտուլար. պու էճլտէն օլ մահալէ թա պու կիւնէտէք *Մահանէ–դան տէնիլիր, իշթէ Կարիաթարիմին արգասընտա տըր: Վէ օրատան Եփրեմ տաղընա կէչիպ՝ ՚Միքանըն խանէսինէ կէլտիլէր: Վէ Լայիս տիյարընը թէճէսիւս էթմէք իչիւն կիթմիշ օլան օլ պէշ ատէմ պիրատէրլէրինէ ՚խիթապէն՝ ՚Պու խանէլէրտէ պիր էֆօտ վէ թէրաֆիմ վէ օյմա վէ տէօքմէ սուրէթ պուլունտըղընը պիլիր մի սինիզ. շիմտի նէ եափաճաղընըզ ՚նըզը սիզ տիւշիւնիւնիւզ՝ տէտիլէր: Օլ վագըթ անլէր օրայա սափըպ՝ Ղեւիլի նէվճիվանըն խանէսինէ, ՚՚Նէ Միքանըն խանէսինէ կէլէրէք ՚հալ ու խաթրընը սօրտըլար: Վէ պէնի Դանտան ՚հարպ ալէթլէրիյլէ սիլահլանմըշ օլան օլ ալթը եիւզ նէֆէր գափունըն աղզընտա տուրտըլար: Վէ տիյարը թէճէսիւս էթմէք իչիւն կիթմիշ օլան ՚օլ պէշ ատէմլէր օրայա կիրէրէք՝ ՚օյմա սուրէթի վէ էֆօտը վէ թէրաֆիմի վէ տէօքմէ սուրէթի ալտըլար. քեահհին տախի հարպ ալէթլէրիյլէ սիլահլանմըշ օլան ալթը եիւզ քիմսէ իլէ գափունըն աղզընտա տուրույօր իտի: Վէ անլէր Միքանընն խանէսինէ կիրիպ՝ օյմա սուրէթ իլէ էֆօտը վէ թէրաֆիմի վէ տէօքմէ սուրէթի ալտըգլարը զէման քեահհին անլէրէ՝ Նէ՞ եափըյօրսընըզ՝ տէտիքտէ, Անա՝ Սուս, ՚էլինկի աղզընկա գօ, վէ պիզիմ իլէ կէլ, ՚՚վէ պիզէ պապա վէ քեահհին օլ. սանա պիր ատէմին խանէսինին քեահհինի օլմագ մը, եօգսա Իսրայէլտէ պիր սըպթընն վէ գապիլէնին քեահհինի օլմագ մը էյի տիր՝ տէտիլէր: Քեահհինին գալպի տախի շատ օլտու. վէ էֆօտ իլէ թէրաֆիմի վէ օյմա սուրէթի ալըպ՝ խալգընն արասընա կիրտի: Պունլար տախի տէօնիւպ՝ էհլ ու ՚այալը վէ հայվանլարը վէ գըյմէթլի էշեայը էօնլէրինէ ալըպ կիթտիլէր:

22 Անլէր Միքանըն խանէսինտէն ուզագլաշտըգլարընտա, Միքանըն խանէսի գուրպինտէ օլան խանէլէրին ատէմլէրի ճէմ՚ օլուպ՝ պէնի Դանա եէթիշտիլէր, վէ պէնի Դանա չաղըրտըլար. անլէր տախի արգալարընա պագրպ Միքայա՝ Սանա նէ՞ օլտու քի պու 24 գատար ատէմ թօփլատըն՝ տէտիլէր: Ո տախի՝ Եափտըղըմ իլահլարը վէ քեահհինի տախի ալըպ կիթտինիզ. արթըգ պանա նէ՞ գալտը. վէ պանա նիչիւն՝ Սա25 նա նէ՞ օլտու, տէրսինիզ՝ տէտի: Վէ պէնի Դան տախի անա՝ արամըզտա սէսինկ իշիտիլմէսինին, օլմայա քի ՚տարըղըն ատէմլէր իւզէրինիզէ հիւճում էտէլէր, վէ քէնտին իլէ էհլ ի պէյթինկին հէլաքընա սէպէպ օլասըն՝ 26 տէտիլէր: Վէ պէնի Դան եօլլարընա կիթտիլէր. Միքա տախի անլէրին քէնտինտէն գուվվէթլի օլտըգլարընը կէօրմէքլէ, տէօնիւպ խանէսինէ ՚ավտէթ էթտի:

27 Վէ անլէր Միքանըն եափտըղը շէյլէր իլէ քեահհինինի ալըպ՝ ՚Լայիսէ, ասայիշ իւզրէ վէ պիգայտ օլան պիր գավմ իւզէրինէ վարըպ՝ ՚անլէրի գըլըճտան կէ-

---

ֆ Պ. 13. 25։
ր Ա՛տ 13. 17։ Ցես. 2 1։
ֆ Պ 17 1։
ղ Պագ Պ. 17. 10։
ֆ Պագ Պ. 17. 5։ Ա՛յ. 14։
ֆ 3Միւլ. 22. 5։ Ես. 30 1։ Ովս 4 12։
ֆ 3Միւլ. 22. 6։
ֆ Ցես. 19. 47տէ Լէսէմ ՚՚ԵՆէլէէ
ֆ Ա՛յ. 27, 28։
ֆ Ա՛յ 2։
ֆ Ա՛տ. 13. 30։ Ցես. 2. 23, 24։
ֆ 3Միւլ. 22. 3։
ֆ Ա՛յ. 7, 27։
ֆ Թէս. 8. 9։
ֆ Ցես. 15. 60։
* ԵՆէ՝ Դան օրտուկեահը
ղ Ա՛յ. 2։
ֆ 1Միւլ. 14. 28.
ֆ Պ. 17. 5։
ֆ Թէք. 43. 27։ 1Միւլ. 17 22։
ղ Ա՛յ. 11։
ղ Ա՛յ. 2, 14։
ֆ Պ. 17. 4, 5։
ղ Յոր. 21. 5։ 29. 9։ 40. 4։ Էմս. 30. 32։ Միք. 7. 16։
ֆ Պ. 17. 10։
ֆ 2 Միւլ. 17. 8։ [22։
ֆ Ա՛յ. 7. 10։ Թէս. 33.
ֆ Ցես. 19. 47։

Digitized by Google

28 չիրէրէք շէհրի աթէշէ եագտըլար։ Գուրթարան տախի
եօգ իտի, զիրա ֊Սիդոնտան ուզագ օլուպ՝ քիմսէ իլէ
պիր մասլահաթլարը եօգ իտի. վէ շէհր ֋Բեթրոորթա
29 օլան տէրէտէ իտի. վէ շէհրի պինա էտիպ՝ անտէ իգա-
մէթ էթտիլէր, վէ ֋շէհրէ Իսրայէլին օղլու վէ քէնտի
փէտէրլէրի օլան Դանըն իսմիյլէ Դան թէսմիյէ էթ-
30 տիլէր, վէ լաքին շէհրին իսմի մուգատտէմա Լայիս
իտի։ Վէ պէնի ֋Դան քէնտիլէրի իչիւն օյմա սուրէթի
իգամէ էթտիլէր. վէ Յոնաթան իպն ի Գերսոն իպն ի
Մանասէ իլէ օղուլլարը, ֋տիյարըն էսարէթ կիւնիւնէ
31 տէյին, Դանիլէր սրպէրնըն քեահինլէրի իտի։ Անլէր
տախի ֋պէյթ Ուլլահ Սելովտա պուլունտըղը կիւն-
լէրին քեաֆֆէսինտէ՝ Միքանըն եափտըղը օյմա սու-
րէթի քէնտիլէրի իչիւն նասպ էթտիլէր։

ՊԱՊ 19

*Պիր Ղեւիլինին Բեթլէհէմէ կիթմէսի։ 16 Գաբաատա պիր իսթիյա-
րըն եանընա միւսաֆիր օլմասը. 22 անըն օտալըղընա էտիլէն քէօ-
Թիւլիւք. 27 Ղեւիլինին հէյպէթի մու՝ամէլէսի։*

Վէ օլ կիւնլէրտէ ֋Իսրայէլտէ մէլիք եօգ իքէն,
Եփրեմ տաղը սէմթլէրինտէ ղարիպ պիր Ղեւիլի պու-
լունուպ՝ ֋Բեթլէհէմ ի Յուդատան քէնտիսինէ պիր
2 օտալըգ ալտը։ Վէ օտալըղը անա խըյանէթլէ իրթի-
քեապ ը զինա էտիպ՝ անըն եանընտան Բեթլէհէմ ի
Յուդայա՝ փէտէրինին խանէսինէ կիթտի, վէ օրատա
3 տէօրթ այ մրգտարը մէքս էյլէտի։ Վէ զէվճի գալգտը
վէ անը ֋թալթիֆ էտիպ կէրի կէթիրմէք իչիւն անըն
արտընճա կիթտի, վէ ուշաղը իլէ պէրապէր իքի մէր-
քէպ վար իտի. գարը տախի անը փէտէրինին խանէ-
սինէ կէօթիւրիպ՝ գրզընն փէտէրի անը կէօրտիւքտէ
4 խօշնուտիյլէ անը իսթիգպալ էթտի։ Վէ գայն փէ-
տէրի, եա՛նի գրզընն փէտէրի անը ալը գօտու. օ տախի
իչ կիւն անըն եանընտա օթուրտու, վէ եէյիպ իչէրէք
5 օրատա կէճէէտիլէր։ Վէ տէօրտինճի կիւնտէ սա-
պահլայըն էրքէն գալգտրգլարընտա՝ կիթմէք իւզրէ
այաղա գալգտը. ֆագաթ գրզընն փէտէրի տամատընա՝
Եիւրէյիկի պիր լօգմա էքմէքլէ ֋գուվվէթլէնտիր,
6 անտէն սօնրա կիտէրսինիզ՝ տէտի։ Վէ օթուրուպ
իքիսի պիրլիքտէ եէյիպ իչտիլէր. գրզընն փէտէրի
տախի օլ ատէմէ՝ Քէրէմ էթ, պու կէճէ գալմադա
7 րազի օլ, վէ եիւրէյինն խօշ օլսուն՝ տէտի։ Վէ օլ ատէմ
կիթմէյէ գալգընճա, գայն փէտէրի անա իպրամ էթ-
մէքլէ՝ եինէ օրատա գալտը։
8 Վէ պէշինճի կիւն կիթմէք իչիւն սապահլայըն էր-
քէն գալգտը. վէ գրզընն փէտէրի՝ Քէրէմ էթ, եիւրէ-

յինկի գուվվէթլէնտիր՝ տէտի. անլէր տախի զէվալ
վագթընա գատար օյալանըպ՝ իքիսի ֊ձեռքերնէ թա՛ամ
9 էթտիլէր։ Վէ օլ ատէմ օտալըղը վէ ուշաղը իլէ կիթ-
մէք իչիւն գալգտը, ամմա գայն փէտէրի, եա՛նի գր-
զընն փէտէրի անա՝ Իշթէ շիմտի ախշամ օլույօր,
րէճա էտիրիմ, կէճէ գալընըզ. իշթէ կիւն մէյլ էթ-
մէքտէ տիր, պուրատա կէճէլէյիպ՝ եիւրէյինկ խօշ օլ-
սուն, վէ սապահլայըն էրքէն եօլա չրգրպ չատրրը-
10 նըզա կիտինիզ՝ տէտի։ Օլ ատէմ իսէ կէճէ գալմագ
իսթէմէյէրէք՝ գալգրպ կիթտի, վէ թա ֊Յեբուսըն,
եա՛նի Երուսաղէմին գարշրսրնա կէլտի. վէ եանընտա
սէմէրլի իքի մէրքէպ վէ օտալըղը տախի վար իտի։
11 Անլէր Յեբուս գուրպկինտէ իքէն կիւնէշինն պաթ-
մասը եագրն օլմաղլէ ուշագ էֆէնտիսինէ՝ Կէլ, շու
֊Յեբուսիլէրին շէհրինէ սափրպ՝ օրատա կէճէէլէյէլիմ՝
12 տէտի։ Էֆէնտիսի իսէ անա՝ Պէնի Իսրայէլտէն օլ-
մայան էճնէպի շէհրէ սափմայալրմ՝. ֊Գաբաայա տէ-
13 յին կիտէլիմ՝՝ տէտի։ Վէ ուշաղընա՝ Կէլ, շու մահալ-
լարրն պիրինէ տօղրու կիտիպ՝ Գաբաատա եախօտ
14 ֊Ռամատա կէճէէլէյէլիմ՝՝ տէտի։ Վէ կէչիպ կիթտիլէր.
վէ Բենիամին Գաբաասը գուրպինտէ իքէն իւզէրլէ-
15 րինէ կիւնէշ պաթմաղլէ, Գաբաայա վարըպ՝ կէճէէլէ-
մէք իւզրէ օրայա սափտրլար, վէ կիտիպ շէհրին
մէյտանընտա օթուրտու վէ կէճէէլէմէք իչիւն ֊անլէրի
խանէսինէ գապուլ էտէն եօգ իտի։
16 Վէ իշթէ ախշամլայըն պիր իսթիյար ատէմ թար-
լատաքի ֊իշինտէն կէլտի. մէրգում Եփրեմ տաղը
էճռլէ֊էնտէն օլուպ՝ Գաբաատա իգամէթ էթմէքտէ
իտի. օլ մահալրն էհալիսի իսէ Բենիամինի իտիլէր։
17 Վէ օլ իսթիյար ատէմ կէօզլէրինի գալտրրըպ եօլ-
ճույը շէհրին մէյտանընտա կէօրմէքլէ՝ Նէրէյէ կի-
18 տիյօրսրն, վէ նէրէտէն կէլիյօրսրն՝ տէտի։ Օ տախի
անա՝ Պիզ Բեթլէհէմ ի Յուդատան Եփրեմ տաղը
սէմթլէրինէ գատար կիտիյօրրզ. պէն օրալը իմ, վէ
Բեթլէհէմ ի Յուդայա կիթտիմ՝, ամմա ֊ՐՍ.ՊՊԸՆ խա-
նէսինէ կիտիյօրըմ՝, վէ պէնի ֊խանէսինէ գապուլ էտէն
19 քիմսէ եօգ տրր. Լաքին եանըմտա մէրքէպլէրիմիզ
իչիւն սաման վէ եէմ վար. Հէմ տախի քէնտիմ՝ իչիւն
վէ ճարիյէկ իչիւն վէ պէնտէլէրինկ իլէ պէրապէր օլան
ուշագ իչիւն էքմէք վէ շէրապ վար, պիր շէյէ իհ-
20 թիյաճ եօգ տրր՝ տէտի։ Օլ իսթիյար ատէմ տախի՝
֊Էմին օլ, հէր պիր իհթիյաճընկ իւզէրիմէ օլսուն,
21 ֊֋ֆագաթ կէճէյի մէյտանտա կէչիրմէ՝ տէտի։ ֊Վէ անը
քէնտի խանէսինէ կէօթիւրիպ՝ մէրքէպլէրէ եէմ
վէրտի. ֋անլէր տախի այագլարընը եըյգատրգտան
սօկրա եէյիպ իչտիլէր։

Վ Այ. 7։ [10. 6։ | 15. 20։ | – Պ. 17. 6։ 18. 1։ 21. 25։
Տ Ա՛տ. 13. 21։ 2Միւս. | – Պ. 13. 1։ 1Միւս. 4. 2, 3, | Բ Պ. 17. 7։
Ր Ցես. 19. 47։ | 10, 11։ Մէզ. 78. 60, 61։ | Է Թէք. 34. 3։
Ց Թէք. 14. 14։ Պ. 20. 1։ 3Միւս. 12. 29, 30։ | Ը Ցես. 18. 1։ Պ. 19. 18։ 21. 12։ —— | Թ Թէք. 18. 5։
Ժ Ցես. 18. 28։

Ի Ցես 15. 8, 63։ Պ. 1 21։ 2Միւս. 5. 6։ | Լ Մէզ. 104. 23։ | Խ Թէք. 19. 2։
Ծ Ցես. 18. 28։ | Խ Ցես. 18. 1։ Պ. 18. 31։ 20. 18։ 1Միւս. 1. 3, 7։ | Կ Թէք. 24 32։ 43 24։
Հ Ցես. 18. 25։ [13. 2։ | Ձ Այ 15։ [23։ | Հ Թէք. 18. 4։ Յովհ. 13. 5։
Ղ Մատթ. 25. 43։ Իպր. | Ճ Թէք. 43. 23։ Պ. 6։

Digitized by Google

22 Անլէր եւրէքլէրինի խօշ էտէր իքէն իշթէ ՝շէհրին
էհալիսինտէն ՚եարամազ ատէմլէր խանէյի իհաթէ
էտիպ, գափույը չալարագ խանէ սահիպի օլան իխ-
թիյարա խիթապէն՝ ՛Խանէկէ կէլէն ատէմի չըգար,
23 անը պիլէլիմ՝՝ տէտիլէր: ՛Խանէ սահիպի տախի եան-
լարընա չըգըպ անլէրէ՝ Խայր, պիրատէրլէրիմ, րէճա
էտէրիմ, քէօթիւլիւք էթմէյինիզ. պու ատէմ խա-
նէմէ կիրտիքտէն սօկրա ՛պու խապասէթի էթմէյի-
24 նիզ: ՝Իշթէ պէնիմ պաքիրէ գըզըմը վէ օլ ատէմին
օտալըղընը սիզէ չըգարայըմ՝տա, շիմտի ՚անլէրի զէ-
լիլ էտիպ՝ անլէրէ նազարընըզտա խօշ օլանը եափը-
նըզ, ամմա պու ատէմէ պու խապասէթի էթմէյինիզ՝
25 տէտի: Լաքին օլ քիմսէյէր անը տիկլէմէք իսթէմէ-
տիլէր. վէ օլ ատէմ՝ օտալըղընը թուքթուպ անլէրէ տը-
շարըյա չըգարտը. անլէր տախի ՚անը պիլիպ՝ պիւ-
թիւն կէճէ սապահա գատար անը րէզիլ էտէրէք՝
26 սէհէր վագթընտա անը սալը վէրտիլէր: Վէ օլ գարը
սապահլայըն կէլիպ էֆէնտիսինին պուլունտըղը խա-
նէնին գափուսընա տիւշիպ՝ այտընլըգ օլունճայա
27 գատար ֆ՚ըրբ: Վէ էֆէնտիսի սապահլայըն գալգրպ՝՝
խանէ գափուլարընը աչարագ՝ եօլընա կիթմէք իւզրէ
չըգտը. վէ իշթէ օտալըղը խանէ գափուսընտա տիւշ-
28 միւշ օլուպ՝ էլլէրի էշիյին իւզէրինտէ իտի: Վէ անա՝
Գալգ, կիտէլիմ՝՝ տէտի, ամմա ՚ճէվապ վէրէն եօգ
իտի. օլ վագըթ անը մէրքէպի իւզէրինէ ալտրգտան
սօկրա՝ օլ ատէմ գալգրպ քէնտի մահալընա կիթտի:
29 Վէ խանէսինէ վասըլ օլտրգտա՝ պիր պրչագ ալըպ
օտալըղընը թուքթարագ՝ ՚անը քէմիքլէրի իլէ պէ-
րապէր օն իքի փարչա էթտիքտէն սօկրա, Իսրա-
30 յէլին ճիամլէ մահալլարընա կէօնտէրտի: Վէ պունու
կէօրէնլէրին ճիամլէսի՝ Պէնի Իսրայէլ Մըսըր տիյա-
րընտան չըգտըղը կիւնտէն պու կիւնէ գատար պունուն
միսլի օլմատը վէ կէօրիւնմէտի. պունա տիգգաթ
էտինիզ, ՚միւշավէրէ էտիպ սէօյլէյինիզ՝ տէտիլէր:

ՊԱՊ 20

*Ղեւիլինին՝ վագը՝այը հիքայէ էթմէսի, 8 վէ պէնի Իսրայէլին պա-
զապը վէ Դաբաա իւզէրինէ կիթմէյէրի, 12 Պէնի Բենիամինին Գա-
բաալըլարա սիհապէթ էթմէյէրի, 18 Պէնի Իսրայէլտէն գըրդ պին ա-
տէմին զաթ՚ օլունմասը, 26 վէ անճագ ալթը եիւզ քիշի գուրթուլա-
րագ՝ Բենիամին սըլթընըն հէլաք էտիլմէսի:*

Օ զէման ՚պէնի Իսրայէլին քեաֆֆէսի չըգըպ՝՝ ճէ-
մա՚աթ շախս ը վահիտ կիպի ՚Դանտան Բերսաբէէյէ
վէ Գաղաադ տիյարընա գատար օլան ԷԵբէբ՚ՈՒ ՚Մաս-
փատա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թէճէմմիւ՚ էթիլէր:
2 Վէ պիւթիւն գավմընն միւ՚թէպէրանը, Իսրայէլ սրպթ-

ֆ Թէք. 19. 4։ Պ.20.5։ Ովս. 9. 9։ 10. 9։
ղ Թէս. 13. 13։
ճ Թէք. 19. 5։ Բօռ. 1. 26,27։
յ Թէք. 19. 6,7։
յ 2Մխլ. 13. 12։
ն Թէք. 19. 8։ [14։
շ Թէք. 34. 2։ Թէս. 21.
ո Թէք. 4. 1։
չ Պ. 20. 5։ [11. 7։
պ Պ. 20. 6։ Պագ 1Մխլ.
ջ Պ. 20. 7։ Լմս. 13. 10։
——
ռ Թէս. 13. 12։ ցես. 22. 12։ Պ. 21. 5։ 1Մխլ. 11. 7։
ս Պ. 18. 29։ 1Մխլ. 3. 20։
վ 2Մխլ. 3. 10։ 24. 2։
տ Պ. 10. 17։ 11. 11։ 1Մխլ. 7. 5։ 10. 17։
ր Պ. 8. 10։
ց Պ. 19. 15։
ւ Պ. 19. 22։
ք Պ. 19. 25,26։
օ Պ. 19. 29։
ֆ ցես. 7. 15։
և Պ. 19. 30։
ֆ Թէս. 13. 14։ ցես. 22 13. 16։
ա Թէս. 13. 13։ Պ. 19. 22։
բ Թէս. 17. 12։
գ Պ. 3. 15։ 1 Թէվ. 12. 2։

Digitized by Google

լարընըն քեաֆֆէսի ՚գըլըճ թաշըյան տէօրթ եիւզ
պինկ փիյատէ Ալլահըն գավմընըն ճէմ՚իյէթինտէ հա-
3 զըր պուլունտըլար: Վէ պէնի Բենիամին պէնի Իսրա-
յէլին Մասփայա չըգտըգլարընը իշիթտիլէր. պէնի Իս-
րայէլ իսէ՝ Պու քէօթիւլիւք նաՓսըլ օլտու, սէօյլէյի-
4 նիզ՝՝ տէտիլէր: Վէ գաթլ օլունմըշ գարընընն զէվճի
օլան Ղեւիլի ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ ՝Պէն օտալը-
ղըմ իլէ պէրապէր կէճէյէմէք իչիւն Բենիամին Գաբա-
5 ասընա կիթտիմ. ՚՚Վէ Գաբաանընն ատէմլէրի ՚ալէյ-
հիմէ գալգրպ՝ կէճէյէյին պուլունտըղըմ խանէյի
իհաթէ էտէրէք՝ գաթլիմի գաստ էթտիլէր, ՝Վէ օտա-
6 լըղըմը չէօյլէ զէլիլ էյլէտիլէր քի էօլտիւ: ՚Պէն տէ
օտալըղըմը ալըպ փարչա փարչա էթտիմ, վէ անը
Իսրայէլ միրասընընն հէր պիր մահալընա կէօնտէրտիմ,
զիրա անլէր ՚Իսրայէլտէ ֆիւճուր վէ խապասէթ իշ-
7 լէտիլէր: Իշթէ ճիամլէնիզ պէնի Իսրայէլտէն սինիզ,
՝պուրատա միւքեալէմէ վէ միւշավէրէ էտինիզ:
8 Օ զէման պիւթիւն գավմ՝ շախս ը վահիտ կիպի
գալգրպ՝ պիզտէն պիր քիմսէ չատըրընա կիթմէյէճէք,
վէ պիր քիմսէ խանէսինէ ՚ավտէթ էթմէյէճէք տիր:
9 Վէ շիմտի Գաբաայա եափաճաղըմըզ պու տըր. գուր-
10 ՚այլէ իւզէրինէ ՚՚ՐՒՔ, Իսրայէլ սրպթլարընըն ճիամ-
լէսինտէն եիւզտէ օն վէ պինկտէ եիւզ վէ օն պինկտէ պինկ
ատէմ՝ալալըմ, քի գավմա էրզագ թէտարիք էթսինի-
լէր. ֆ՚ՒՎ տախի Բենիամին Գաբաասընա կիտէրէք,
Իսրայէլտէ իշլէտիյի խապասէթին քեաֆֆէսինէ կէօրէ
11 մու՚ամլէ էթսինլէր՝ տէտիլէր: Իմտի օլ շէհրին ՚ալէյ-
հինէ կիթմէք իւզրէ Իսրայէլ ատէմլէրինին քեաֆֆէսի
շախս ը վահիտ կիպի իթթիֆագ իւզրէ ճէմ՚ օլտըլար:
12 ՝՚Վէ Իսրայէլ սրպթլարը Բենիամինին պիւթիւն
սրպթընա ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ Պու սիզտէ իշլէնիլ-
13 միշ օլան քէօթիւլիւք նէ՚տիր: Վէ շիմտի Գաբաատա
օլան ատէմլէրի, ՚օլ եարամազ քիմսէլէրի թէսլիմ
էտինիզ, քի անլէրի գաթլ էտիպ ՝Իսրայէլտէն քէօ-
թիւլիւյիւ տէֆ՚ էտէլիմ՝՝ տէտիլէր. ամմա Բենիամի-
նիլէր պիրատէրլէրի օլան պէնի Իսրայէլին քէլամընը
14 տինկլէմէք իսթէմէտիլէր: Պէնի Բենիամին տախի շէ-
հիրլէրինտէն Գաբաատա թէճէմմիւ՝ էտիպ՝ պէնի Իս-
15 րայէլ իլէ մուհարէպէյէ չըգտըլար: Վէ օլ կիւն Գա-
բաա սէքէնէսինտէն սայըլան եէտի եիւզ միւնթէխապ
նէֆէրտէն մա՚տա, շէհրլէրտէն ՚՚ԼՒՔ պէնի Բենիամին
սայըլտըգտա՝ եիրմի ալթը պինկ գըլըճ թաշըյան
16 ատէմ՝ վար իտի: Պու խալգրն ճիամլէսինտէն եէտի
եիւզ միւնթէխապ ՝սօլագ նէֆէր պուլունուպ՝ պուն-
լարրն հէր պիրի շաշըրմայարագ սափանլէ պիր գըլա
17 թաշ աթարլար իտի: Վէ Իսրայէլլիլէր Բենիամինտէն

այրը սայլլտը, վէ տէօրթ եիւզ պիկ գըլըճ թաշըյան
ատէմ օլարագ պունլարըն ճիմլէսի մուհարիպ իտի։
18 Վէ գալգըպ Բենհէլէ չըգտըգլարընտա պէնի Իսրա-
յէլ Ալլահտան սիւ՛ալ էտէրէք՝ Պէնի Բենիամին իլէ
մուհարէպէ իչիւն թարաֆըմըզտան իպթիտա քիմ
չըգսընն՝ տէտիլէր. վէ ՐԱՊՊ՝ Իպթիտա Յուդա՝ տէտի։
19 Վէ պէնի Իսրայէլ սապահլայընն գալգըպ՝ Գաբաայա
20 գարշը օրտու գուրտըլար։ Վէ Իսրայէլլիլէր Բենիա-
մին իլէ մուհարէպէյէ չըգտըլար, վէ Իսրայէլլիլէր
21 անլէր իլէ Գաբաատա մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր։ Վէ
Պէնի Բենիամին Գաբաատան չըգըպ՝ օլ կիւն Իսրա-
22 յէլտէն եիրմի իքի պիկ ատէմ եէրէ սէրտիլէր։ Վէ գավմ,
եա՛նի Իսրայէլլիլէր գուվվէթլէնիպ՝ էվվէլքի կիւնտէ
տիզիլտիքլէրի մահալտէ եինէ մուհարէպէյէ տիզիլ-
23 տիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ չըգըպ ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա ախշամա գատար աղլայարագ, ՐԱՊՊՏԱՆ
սիւ՛ալ էտիպ՝ Գարնտաշըմ Բենիամինին օղուլլարը իլէ
մուհարէպէյէ թէքրար չըգալըմ՛մը՝ տէտիլէր ՐԱՊՊ
24 տախի՝ Ալէյհինէ չըգընըզ՝ տէտի։ Վէ իքինճի կիւնտէ
25 պէնի Իսրայէլ պէնի Բենիամինէ եագլաշտըլար։ Վէ
Հիքինճի կիւնտէ Բենիամինիլէր անլէրէ գարշը Գա-
բաատան չըգըպ՝ պէնի Իսրայէլտէն օն սէքիզ պիկ
ատէմ տահա եէրէ սէրտիլէր. պունլարըն քեաֆֆէսի
գըլըճ թաշըյան քիմսէլէր իտի։
26 Ո զէման պէնի Իսրայէլին քեաֆֆէսի, եա՛նի
պիւթիւն գավմ՝ չըգըպ Բեթհէլէ կիթտիլէր, վէ օրատա
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օթուրուպ աղլատըլար, վէ
օլ կիւն ախշամա տէկին օրուճ թուրթուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա մուհրագալար վէ սէլամէթ գուրպան-
27 լարը թագտիմ էթտիլէր։ (Վէ օլ կիւնլէրտէ Ալլահըն
թապութ իւ՛ահտը օրատա պուլունուր իտի. վէ Փե-
նէհէս իպն ի Եղիազար իպն ի Ահարոն օլ կիւնլէրտէ
28 անընն հուզուրընտա տուրույօր իտի։) Վէ պէնի Իս-
րայէլ ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էտիպ՝ Գարնտաշըմ Բենիա-
մինին օղուլլարը իլէ մուհարէպէյէ թէքրար չըգայըմ
մը, եօգսա ֆէրաղէթ էտէյիմ մի՝ տէտիլէր. ՐԱՊՊ
տախի՝ Զըգընըզ, զիրա եարընն անլէրի էլինիզէ թէս-
լիմ էտէճէյիմ՝ տէտի։
29 Վէ Իսրայէլ Գաբաանընն էթրաֆընտա փուսուլար
30 գուրտու։ Վէ պէնի Իսրայէլ իւչինճիւ կիւն պէնի
Բենիամին՛ալէյհինէ չըգըպ՝ էվվէլքի տէֆ՛ալար կիպի
31 Գաբաանընն էօնիւնտէ տիզիլտիլէր։ Ո զէման պէնի
Բենիամին գավմա գարշը չըգըպ՝ շէհրտէն այրըլա-
րագ, պիրի Բեթէլ եօգուշընա վէ տիկէրի Գաբաա
սահրասընա չըգան եօլլարտա էվվէլքի տէֆ՛ալար
կիպի գավմը վուրմաղա պաշլայըպ՝ Իսրայէլլիլէրտէն
32 օթուզ գատար ատէմ գաթլ էթտիլէր։ Պունուն իւզէ-
րինէ պէնի Բենիամին՝ Անլէր էվվէլքի կիպի էօնիւ-
միւզտէ գըրըլըյօր՝ տէտիլէր. պէնի Իսրայէլ իսէ՝ Գա-
չալըմ տա, անլէրի շէհրտէն ճատտէլէրէ ճէլպ էտէլիմ՝
33 տէտէլէր։ Վէ Իսրայէլլիլէրին քեաֆֆէսի մահալ-
լարընտան գալգըպ՝ Բաալ-թամարտա տիզիլտիլէր.
վէ Իսրայէլին փուսուտա օլան ...էէլէրինտէն,
Գաբաա սահրասընտան պիրտէն պիրէ չըգտըլար։
34 Պիւթիւն Իսրայէլտէն տախի օն պիկ միւնթէխապ
ատէմ Գաբաանընն գարշըսընա կէլմէքլէ մուհարէպէ
շիտտէթլէնտի, ֆագաթ Բ...էէլէ պէլայա օղրա-
35 տըգլարընը պիլմէզլէր իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Բենիամինի
Իսրայէլին էօնիւնտէ վուրմասը յլէ, օլ կիւն պէնի Իս-
րայէլ Բենիամինտէն եիրմի պէշ պիկ եիւզ քիշի թէ-
լէֆ էթտիլէր. պունլարըն ճիմլէսի գըլըճ թաշըյան
36 ատէմլէր իտի։ Վէ պէնի Բենիամին մաղլուպ օլտըգ-
լարընը կէօրտիւլէր. Վէ Իսրայէլ ատէմլէրի Գաբաա-
նընն իւզէրինէ գուրտըգլարը փուսույա ի՛թիմատ էտէ-
37 րէք, Բենիամինիլէրէ մէյտան վէրտիլէր։ Վէ փու-
սուտա օլանլար ՚աճէլէ իլէ Գաբաա իւզէրինէ հիւճում
էթտիլէր. վէ փուսուտա օլանլար եայըլըպ՝ պիւթիւն
38 շէհրի գըլըճտան կէչիրտիլէր։ Վէ փուսուտա օլան-
լարընն շէհրտէն պիր պէօյիւք աթէշ տիւմանը չըգար-
մալարը՝ անլէր իլէ Իսրայէլ ատէմլէրի արասընտա
39 գարարլաշտըրըլմըշ իտի։ Վէ Իսրայէլ ատէմլէրի մու-
հարէպէտէ արգա չէվիրտիքլէրինտէ, Բենիամինիլէր
Իսրայէլլիլէրի վուրմաղա պաշլայըպ՝ օթուզ գատար
ատէմ գաթլ էթտիլէր, զիրա՝ Հագիգաթէն էվվէլքի
ճէնգտէ օլտըղը կիպի էօնիւմիւզտէ գըրըլըյօրլար՝
40 տէտիլէր։ Լաքին շէհրտէն աթէշ տիւմանը տիրէյի
եիւքսէլմէյէ պաշլայընճա, Բենիամինիլէր ՚արգալա-
րընա պագտըգլարընտա՝ իշթէ շէհրին եանղընը կէօյէ
41 չըգըյօր իտի։ Վէ Իսրայէլլիլէր կէրի տէօնտիւքլէ-
րինտէ՝ Բենիամինիլէր պէլայա օղրատըգլարընը կէօր-
42 մէքլէ շաշտըլար։ Վէ Իսրայէլ ատէմլէրինին էօնիւն-
տէն պէրրիյէ եօլընա տէօնտիւլէր. ֆագաթ ճէնգ ան-
լէրէ եէթիշտի, վէ շէհրլէրտէն չըգանլար անլէրի արա-
43 լարընտա հէլաք էթտիլէր։ Բենիամինիլէրի իհաթէ
էտիպ՝ անլէրի թա՛գիպ էթտիլէր, վէ սուհուլէթլէ
Գաբաանընն գարշըսընա տէյին շարգ ճիհէթինտէն
44 անլէրի պօզտըլար։ Վէ Բենիամինտէն, ճիմլէսի
գուվվէթլէ սահիպլէրի օլարագ, օն սէքիզ պիկ ատէմ
45 տիւշտիւ։ Վէ տէօնիւպ պէրրիյէյէ տօղրու ՚Ռեմմոն
գայասընա ֆիրար էտէրլէր իքէն՝ Հ...էէլէ եօլ-
լարտա անլէրտէն պէշ պիկ ատէմի պիրէր պիրէր էլէ
կէչիրիպ գաթլ էթտիլէր. վէ անլէրի Գեդրմա գատար
46 թա՛գիպլէ իքի պիկ ատէմ ... վուրտըլար։ Վէ Բե-
նիամինտէն օլ կիւնտէ տիւշէնլէրին քեաֆֆէսի եիրմի

ե Ա՛տ. 27. 21։ Դ. 1. 1։
զ Թէք. 49. 27։
է Այ. 26, 27։
ը Այ. 21։
թ Այ. 18։
ժ Ցես. 18 1։ 1Մ՛իւ. 4. [3, 4։
ի Ցես. 24. 33։
լ Թէս. 10. 8։ 18. 5։
խ Ցես. 8. 4։
ծ Ցես. 8. 14։ Ես. 47. 11։
կ Ցես. 8. 15։
հ Ցես. 8. 19։
ձ Ցես. 8. 20։
ղ Ցես. 15. 32։

Digitized by Google

պէշ պիկ գըլըճ թաշըյան ատէմ իտի. պունլարընը
47 ճիւմլէսի գուվվէթ սահիպլէրի իտի: Վէ ալթը եիւզ
քիշի տէօնիւպ պէրրիյէյէ Ռեմօն գայասընա ֆիրար
48 էտիպ՝ Ռեմօն գայասընտա տէօրթ այ գալտըլար: Վէ
Իսրայէլլիլէր պէնի Բենիամին իւզէրինէ տէօնիւպ,
անլէրի՝ շէհրլէրտէ պուլունան ատէմլէրտէն հայվանա
վէ ճիւմլէ մէվճուտ օլանա վարընճայա գատար գը-
լըճտան կէչիրտիլէր, պուլունան շէհրլէրին քեաֆֆէ-
սինի տախի աթէշէ եագտըլար:

ՊԱՊ 21

*Բենիամին սրպՀընըն հէլաքընտան տօլայը մաՀէմ. 8 օլ սրպՀըն պա-
գիյէսի իչիւն գէվճլէր պուլմագ իւզրէ Յաբիս-Գաղաադըն հէլաքը
16 վէ Սիլովտա գուլլանտըգլարը տէսխէ:*

Վէ Իսրայէլլիլէր՝ Պիզտէն պիր քիմսէ Բենիա-
մինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ գըզընը վէրմէսինի՝ տէյիւ
2 Մասփատա եէմին էթմիշլէր իտի: Վէ գավմ Բեթէլէ
կիտիպ՝ օրատա Ալլահընի հուզուրընտա ախշամա տէ-
յինի օթուրտըլար, վէ սէսլէրինի գալտըրըպ զիյատէ-
3 սիյլէ աղլայարագ, Էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, Իս-
րայէլտէ նիչիւն պու շէյ վագը՝ օլտու քի պու կիւն Իս-
4 րայէլտէն պիր սրպՀթ էքսիք օլա՝ տէտիլէր: Վէ էր-
թէսի կիւն գավմ էրքէն գալգըպ օրատա պիր մէզ-
պահ պինա էթտիլէր, վէ մուհրագալար վէ սէլամէթ
գուրպանլարը թագտիմ էյլէտիլէր:
5 Վէ պէնի Իսրայէլ՝ Իսրայէլ սրպՀլարընընն ճիւմլէ-
սինտէն ճէմ՚աթ իլէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա չըգմա-
յան քիմ տիր՝ տէտիլէր. Չիւնքի Մասփայա ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընա չըգմայանընն հագգընտա՝ ՄուԹլագա
գաթլ օլունսուն՝ տէյիւ պէօյիւք եէմինլէրի վար իտի:
6 Վէ պէնի Իսրայէլ պիրատէրլէրի Բենիամին իչիւն էսէֆ
էտէրէք՝ Պու կիւն Իսրայէլտէն պիր սրպՀթ գաթ՚ օլուն-
7 տու: Շու պագը գալանլարա զէվճէլէր պօ-չէֆ իչիւն
նէ՞ էտէյիմ, չիւնքի գըզլարըմընզտան անլէրէ զէվճէ
վէրմէմէյէ ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն եէմին էթտիք՝ տէ-
8 տիլէր: Վէ՝ Իսրայէլ սրպՀլարընտան ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընա Մասփայա չըգմայան քիմ տիր՝ տէտիլէր.
վէ իշթէ Յաբիս-Գաղաադտան ճէմ՚աթա օրտույա
9 քիմսէ կէլմէմիշ իտի: Վէ գավմ եօգլանտըգտա՝ իշթէ
օրատա Յաբիս-Գաղաադ էհալիսինտէն քիմսէ պու-
10 լունմատը: Օ զէմման ճէմ՚աթ գուվվէթ սահիպլէրինի-
տէն օրայա օն իքի պիկ ատէմ կէօնտէրիպ անլէրէ
էմր էտէրէք՝ Կիտինիզ, վէ գաղրլարը վէ չօճուգլարը
իլէ պէրապէր Յաբիս-Գաղաադ էհալիսինի գըլըճտան
11 կէչիրինիզ: Վէ եափաճաղընըզ շէյ պու տըր. Հա՚նի
էրքէքլէրին քեաֆֆէսինի վէ էրքէք եաթաղը կէօր-
12 միւշ գաղրյը հէլաք էտինիզ՝ տէտիլէր: Վէ Յաբիս-
Գաղաադըն էհալիսինտէն էրքէք եաթաղընտա էրքէք
պիլմէմիշ տէօրթ եիւզ պաքիրէ գըզ պուլուպ՝ անլէրի
քանան տիյարընտա օլան Սելովտաքի օրտուկեահա
13 կէթիրտիլէր: Վէ պիւթիւն ճէմ՚աթ Ռեմօն գայա-
սընտա պուլունան պէնի Բենիամինէ ուղարկէօնտէրիպ
սէօյլէշտիլէր, վէ անլէրի սուլհա տա՚վէթ էթտիլէր:
14 Օ զէման Բենիամինիլէր տէօնտիւլէր, վէ անլէրէ Յա-
բիս-Գաղաադըն նիսվանընտան պէր հայաթ պրագ-
տըգլարը գըզլարը վէրտիլէր. պու իսէ անլէրէ քիֆա-
15 յէթ էթմէտի: Վէ գավմ Բենիամին հագգընտա էսէֆ
էթտի, չիւնքի ՐԱՊՊ Իսրայէլ սրպՀլարընը րախ-
նէտար էթմիշ իտի:
16 Իմտի ճէմ՚աթընն իխթիյարլարը՝ Զէվճէլէր պօ-չէֆ
իչիւն պագը գալանլարա նէ՞ էտէյիմ, զիրա Բե-
նիամին արասընտան նիսվան հէլաք օլտու՝ տէտիլէր:
17 Հէմ տէ Բենիամինիլէրտէն նէճաթ պուլմուշ օլանլա-
րընն միրասը օլմաա, քի Իսրայէլտէն պիր սրպՀթ մահվ
18 օլմայա: Ամմա պիզ անլէրէ գըզլարըմըզտան զէվճէ
վէրէմէյիզ, զիրա պէնի Իսրայէլ Բենիամինէ զէվճէ
վէրէն մէլ՚ուն օլսուն, տէյիւ եէմին էթտիլէր՝ տէտի-
19 լէր: Օլ վագըթ՝ Իշթէ Սելով ճիվարընտա, Բեթէլին
շիմալընտա, Բեթէլտէն Սիւքէմէ չըգան եօլընն շար-
գընտա վէ Ղեբօնա ճէնուպընտա վագը՝ Եէրոե սէնէ
20 պէ սէնէ ՐԱՊՊԸՆ պայրամը վար՝ տէտիլէր: Իմտի
պէնի Բենիամինէ թէնպիհ էտիպ՝ Կիտինիզ վէ պաղ-
21 լարտա փուսուտա օթուրընըզ. Վէ իշթէ Սելով գըզ-
լարը Իրագս էթմէք իւզրէ չըգտըգլարընտա, սիզ
պաղլարտան չըգըպ տա, հէր պիրինիզ Սելով գըզ-
լարընտան պիրէր զէվճէ գափընըզ, վէ Բենիամին
22 տիյարընա կիտինիզ: Վէ փէտրլէրի եախօտ գարըն-
տաշլարը պիզէ շիքեայէթ էթմէյէ կէլիրլէր իսէ, պիզ
անլէրէ տէրիզ քի՝ Խաթրըմըզ իչիւն անլէրէ Յինայէթ
էտինիզ, զիրա մուհարէպէտէ պիզ հէր պիրինէ պիր-
րէր զէվճէ ալը գօմատըզ, սիզ իսէ շիմտի անլէրէ վէր-
23 մէտինիզ, քի սուչլու օլասընըզ՝ տէտիլէր: Իմտի պէնի
Բենիամին պու վէճհլէ հարէքէթէ էտիպ՝ քէնտի Յատտ-
լէրինէ կէօրէ զէվճէ օլմագ իւզրէ, րագս էտէն գըզ-
լարտան գափըպ կէօթիւրէրէք՝ միրասլարընա Յավէթ
էթտիլէր, վէ Շէհրլէրի պինա էտիպ՝ անլէրտէ սագին
24 օլտըլար: Վէ օ զէման պէնի Իսրայէլտէն հէր պիրի
օրատան քէնտի սրպՀընա վէ քէնտի գապիլէսինէ
կիտիպ՝ հէր քէս օրատան քէնտի միրասընա չըգտը:
25 Օլ կիւնլէրտէ Իսրայէլտէ մէլիք պուլունմայընչ՝
հէր քէս քէնտի նազարընտա խօշ օլանը իշլէր իտի:

ա Պ. 21. 13։
բ Պ. 20. 1։
գ Պ. 20. 18,26։
դ 2Մխ. 24. 25։
ե Պ. 5. 23։
զ 1Մխ. 11. 1։ 31. 11։
է Այ. 5։ Պ. 5. 23։ 1Մխ. 11. 7։
ը Ա՛տ. 31. 17։
թ Յես. 18. 1։
ժ Պ. 20. 47։
ի Թէս. 20. 10։
լ Այ. 6։
խ Այ. 1։ Պ. 11. 35։
ծ Պագ Խուր. 15. 20։ Պ. 11. 34։ 1Մխ. 18. 6։ Երեմ. 31. 13։
կ Պագ Պ. 20. 48։
հ Թէս. 12. 8։ Պ. 17. 6։ Պ. 17. 6։ 18. 1։ 19. 1։

Digitized by Google

ՀՌՈՒԹ

ՊԱՊ 1

Ելիմելէյին Մովաբ տիյարընա կիտիպ քէնտիսինին, 4 վէ օղուլլարընդն վէֆաթ էթմէսի։ 6 Նոեմինին քէնտի վաթանընա դաւտէթիլէ կէլմէսինի Հռութըն պէրապէր կէլմէսի։ 19 անէլէրին Բեթլէհեմէ կէլմէլէրի։

Վ ե հաքիմլէրին հիւքիւմէթ էթտիքլէրի կիւնլէրտէ տիյարտա գրթլըգ օլտու, վէ Բեթլէհեմ ի Յուդատան պիր ատէմ, զէվճէսի վէ իքի օղլու պիրլիքտէ, մովագգաթէն իգամէթ էթմէք իւզրէ Մովաբ
2 թօփրաղընա կիթտի։ Վէ օլ ատէմին իսմի Ելիմելէք վէ զէվճէսինին իսմի Նոեմի վէ իքի օղլընդն իսմլէրի Մաալոն վէ Քելլոն օլուպ՝ անլէր Բեթլէհեմ ի Յուդատան Եփրաթալը իտիլէր, վէ Մովաբ թօփրաղընա
3 վարըպ՝ օրատա իգամէթ էթտիլէր։ Վէ Նոեմինին զէվճի Ելիմելէք վէֆաթ էթմէքլէ մէրգումէ իքի օղ-
4 լու իլէ գալտը։ Պունլար տախի՝ պիրինին իսմի Որփա վէ տիկէրինին իսմի Հռութ օլարագ, Մովաբիյէլէր իլէ էվլէնտիլէր. վէ անլէր օրատա թագրիպէն օն սէնէ
5 իգամէթ էթտիլէր։ Վէ Մաալոն իլէ Քելլոն իքիսի տախի վէֆաթ էթմէքլէ, գարը իքի էվլատընտան վէ զէվճինտէն մահրում գալտը։

6 Վէ գարը՝ ՐԱՊՊ Ւգավմընը զիյարէթ էտիպ Ւանլէրէ էքմէք վէրտիյինի Մովաբ թօփրաղընտա իշիթմէքլէ, Մովաբ թօփրաղընտան ՚ավտէթ իչիւն իքի
7 կէլինի իլէ գալգտը։ Վէ պուլունտըղը մահալտէն իքի կէլինի իլէ պէրապէր չըգտը, վէ Յուդա տիյարընա
8 ՚ավտէթ իչիւն եօլա ըէվան օլտըլար։ Վէ Նոեմի իքի կէլինինէ՝ Եկիտինիզ, հէր պիրինիզ վալիտէնիզին խա-
Նէսինէ ՚ավտէթ էտինիզ. սիզին՝ Ւվէֆաթ էտնլէրէ վէ պանա էյլէտիյինիզէ կէօրէ սիզէ ՐԱՊՊ լուԹֆ
9 էյլէսին. ՐԱՊՊ սիզին հէր պիրինիզէ զէվճինին խա-Նէսինտէ Ւիսթիրահաթ իհսան էյլէսին՝ տէյէրէք անլէրի էօփտիւ. անլէր տախի եիւքսէք սէսլէ աղլայրպ,
10 Անա՝ Պիզ մուԹլագա սէնին իլէ պէրապէր գավմընկա
11 ՚ավտէթ էտէրիզ՝ տէտիլէր, Նոեմի իսէ՝ էյ գըզլարըմ, կէրի տէօնիւնիւզ, նիչիւն պէնիմ իլէ կիտէսինիզ. պէնիմ րահմիմտէ սիզէ Ւզէվճլէր օլաճագ տահա օղուլ-
12 լար վաՓր մը. Գըզլարըմ, կէրի տէօնիւպ կիտինիզ, զիրա պէնիմ գօճայա վարաճագ վագԹըմ կէչտի. էկէր՝ Իւմիտիմ վար՝ տէսէմ, վէ հէման պու կէճէ գօճայա վարսամ, հէմ տէ օղուլլար պիլէ տօղուրսամ,
13 Անլէր պէօյիւյինճէ յէտէք սիզ սապր էտԷր մի սինիզ. սիզ անլէր իչիւն գօճայա վարմայրպ պէքլէԷր մի սինիզ. խայր, գըզլարըմ, զիրա ԻՐԱՊՊԸՆ էլի ՚ալէյհիմէ օլտըղընտան *սիզտէն տօլայը զիյատէսիյլէ աճըյօ-
14 րըմ՚՚՚ տէտի։ Վէ Թէքրար եիւքսէք սէսլէ աղլատըլար, վէ Որփա գայն վալիտէսինի էօփտիւ, ֆագաթ Հռութ
15 անա Ւեափըշտը։ Օ իսէ՝ ԻշԹէ էլԹինկ քէնտի գավմընա վէ Ւիլահլարընա ՚ավտէթ էյլէտի. Ւսէն ...Ւէ
16 էլԹինկին արտընճա ՚ավտէթ էյլէ՝ տէտի։ Լաքին Հռութ՝ Ւսէնի Թէրք էտիպ՝ սէնին արտընտան կէրի տէօնմէք իչիւն պանա իպրամ էթմէ, զիրա սէն նէ-
րէյէ կիտէրսէն, պէն տէ կիտէրիմ. վէ նէրէտէ իգամէթ էտէրսէն, պէն տէ իգամէթ էտէրիմ. Ւսէնին գավմընը պէնիմ գավմըմ, վէ սէնին Իլահընը պէնիմ
17 Իլահըմ օլաճագ տըր։ Սէն նէրէտէ վէֆաթ էտէրսէն, պէն տախի օրատա վէֆաթ էտիպ՝ օրատա տէֆն օլունուրըմ. էկէր էօլիւմտէն ...Ւէ պէնի սէնտէն այրըրր իսէ, ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ վէ պունտան զի-
18 յատէ էյլէսին՝ տէտի։ Ւվէ Նոեմի անընը քէնտիսի իլէ պէրապէր կիթմէյէ գաթ՚իյէն գարար էթմիշ օլտըղընը կէօրտիւքտէ՝ անա սէօյլէմէքտէն վազ կէչտի։

19 Վէ իքիսի Բեթլէհեմէ վարընճայա գատար՝ կիթտիլէր, վէ Բեթլէհեմէ վիւսուլլէրինտէ, Ւպիւթիւն շէհիր անլէրտէն տօլայը հարէքէթէ կէլիպ, Ւնոեմի պո-
20 մը տըր՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Պանա Ւնոեմի տէմէյինիզ, պանա Ւմարա տէյինիզ. զիրա Գատիր
21 պանա զիյատէսիյլէ մէրարէթ կէօսթէրտի. Պէն տօ-լու կիթտիմ, Ւվէ ՐԱՊՊ պէնի պօշ կէօնտէրտի, նիչիւն պանա Նոեմի տէրսինիզ, զիրա ՐԱՊՊ ՚՚՚ալէյհիմէ շէհատէթ՚՚ էթտի, վէ Գատիր պէնի պէլայա տիւշար
22 էյլէտի՝ տէտի։ Պէօյլէճէ Նոեմի, կէլինի Մովաբլը Հռութ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլարագ, Մովաբ թօփրաղընտան ՚ավտէթ էտիպ՝ Բեթլէհեմէ Ւարփա պիչինինին իպթիտասընտա վասըլ օլտըլար։

ՊԱՊ 2

Բոոսըն Ցարլալարընտա Հռութըն պաշագ տէվշիրմէսի. 4 Բոոսըն լուԹֆ ու քէրէմի։ 18 Հռութըն քէնտի տէվշիրտիյինին Նոեմիյէ կէՑիրմէսի։

— Հաք. 2. 16։
բ Պագ Թէք. 12. 10։ 26. 1։ 4Միւլ. 8. 1։
գ Հաք. 17. 8։
դ Պագ Թէք. 35. 19։
ե Հաք. 3. 30։ [68։
զ Խուր. 4. 31։ Ղուկ. 1. 6. 31։
է Մէզ. 132. 15։ ՄատԹ. 6. 11։
ը Պագ ՑԷս. 24. 15։
թ ԵՒյ. 5։ Պ. 2. 20։
ժ 2Տիմ. 1. 16-18։
ի Պ. 3. 1։ [5։
լ Թէք. 38. 11։ Թէս. 25. 1։
խ Հաք. 2. 15։ Յոբ. 19. 21։ Մէզ. 32. 4։ 38. 2։ 39. 9, 10։
* Ե-Խօ-Վ՝ սիզտէն զիյատէ աճըլը իմ
ծ Էմմ. 17. 17։ 18. 24։
կ Հաք. 11. 24։
հ Պագ ՑԷս. 24. 15, 19։ 4Միւլ. 2. 2։ Ղուկ. 24. 28։
ձ 4Միւլ. 2 2, 4, 6։
ղ Պ. 2. 11, 12։
ճ 1Միւլ. 3. 17։ 25. 22։ 2Միւլ. 19. 13։ 4Միւլ. 6. 31։
մ Ա՚մալ. 21. 14։
յ ՄատԹ. 21. 10։
ն Պագ ԵՍ. 23. 7։ Մէրս. 2. 15։
շ Խօշ
ո Աճը
չ Պագ Յոբ. 1. 21։
|| Ե-Խօ-Վ՝ պէնի մուահալէքէ կիրիֆքար
- Խուր. 9. 31, 32։ Պ. 2. 23։ 2Միւլ. 21. 9։

Digitized by Google

Վէ ելիմելէյին գապիլէսինտէն վէ Նոեմինին զէվճինին ¯ագրապասընտան ˚Բոոս իսմինտէ զէնկին
2 պիր ատէմ վար իտի, Վէ Մովաբլը Հռութ Նոեմիյէ՝ Պէն թարլայա կիտէյիմ՝ վէ քիմին նազարընտա լութֆ պուլուր իսէմ՝ անըն արտընճա ˚պաշագ տէվշիրէյիմ՝
3 տէտի. օ տախի անա՝ կիթ. գըզըմ՝ տէտի: Վէ կիթտիքտէ վարըպ թարլատա օրագճըլարըն արտընճա ¤ՙշ˚ տէվշիրտի. վէ րասթ կէլէ Ելիմելէք գապիլէսինտէն օլան Բոոսըն թարլասընտա պուլունտու:
4 Վէ իշթէ Բոոս Բեթլէհէմտէն կէլիպ օրագճըլարա՝ ˚ՐԱՊՊ սիզին իլէ օլսուն՝ տէտի, անլէր տախի անա՝
5 ՐԱՊՊ սէնի պէրէքէթլէսին՝ տէտիլէր: Վէ Բոոս օրագճըլար իւզէրինէ նասպ օլունան խրտմէթքեարընա՝
6 Պու գըզ քիմ[ի]ն տիր՝ տէտիքտէ, Օրագճըլար իւզէրինէ նասպ օլունան խրտմէթքեար ճէվապ վէրիպ՝ ˚Նոեմի իլէ պէրապէր Մովաբ թօփրաղընտան ’ավտէթ էտէն
7 Մովաբլը գըզ տըր: Վէ՝ Քէրէմ էտինիզ, տէմէթլէր արասընտա օրագճըլարըն արտընճա ¤ՙշ˚ տէվշիրիպ թօփլայայրմ՝ տէտի. վէ գըզ սապահլայըն էրքէն կէլիպ շիմտիյէ գատար գալտը, շիմտի ազաճըգ էվտէ
8 օթուրտու՝ տէտի: Բոոս տախի Հռութա՝ Էյ գըզըմ, պէնի տինկլէ, պաշգա թարլատա տէվշիրմէյէ կիթմէ. վէ հէմ պուրատան այրըլմա, անճագ պուրատա պէ-
9 նիմ գըզլարըմընն եանընտա տուր: Պիչտիքլէրի թարլայա պագ, վէ անլէրին արտընճա կիթ, իշթէ սանա տօգունմամալարընը ուշագլարա էմր էյլէտիմ, վէ սուսատըղըկ զէման գապլարա կիթ վէ ուշագլարընն
10 չէքտիյի ¤¤տան իչ՝ տէտի: Մէրգումէ տախի ˚եհուզ իւսթիւ գափանըպ ’արգը ’ուպուտիյէթ էտէրէք, անա՝ Նէտի՞ն տիր քի պէն պիր էճնէպիյէ իքէն՝ ’ինտիկտէ լութֆ պուլտըմ, վէ պանա իլթիֆաթ էյլէտին՝ տէտի:
11 Վէ Բոոս մէրգումէյէ ճէվապէն՝ Զէվճինկին վէֆաթընտան սօկրա ˚գայն վալիտէկէ էթտիյինկին ճիւմլէսի, վէ փէտէր իլէ վալիտէկի վի տօղտըղըկ տիյարը թէրք էտիպ՝ էվվէլտէն պիւմէտիյին գավմա կէտիյին պանա
12 թէմամէն խապէր վէրիւտի: ˚ՐԱՊՊ սէնին ’ամէլլէրինին էճրինի վէրսին, վէ ˚գանատլարը ալթընա սըղընմագ իչին կէտիյին Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ թարաֆընտան իւճրէթինկ քեամիլէն վէրիւսին՝ տէտի:
13 Օ տախի՝ Էյ էֆէնտիմ, ¤նազարընկտա լութֆ պուլայըմ. չինքի պանա թէսէլլի վէրտին, ˚վէ պէն ճարիյէլէրինկին պիրի կիպի տէյիլ իքէն՝ պու ճարիյէկի
14 ˚թալթիֆ էյլէտին՝ տէտի: Վէ թա’ամ վագթընտա Բոոս անա՝ Պուրայա կէլ, վէ էքմէքտէն եէ, վէ լօգմանը սիրքէյէ պաթըր՝ տէտի: Օ տախի օրագճըլարըն եանընտա օթուրտու. վէ Բ¤¤ անա գավրուլմըշ պաշագ վէրտի. օ տախի եէյիպ տօյտու վէ ¤եէ ˚ճէ¤¤ու
15 ˚արթտըրտը: Վէ պաշագ տէվշիրմէք իչինն գալգտըղընտա՝ Բոոս խրտմէթքեարլարընա էմր էտիպ՝ Տէմէթլէր արասընտա տախի տէվշիրսին վէ անը ու-
16 թանտըրմայընըզ. Վէ անըն իչինն արա սըրա թութամլարտան տախի պրագընըզ, վէ գօյվէրինիզ՝ տէվ-
17 շիրսին, վէ անը թէքտիր էթմէյինիզ՝ տէտի: Մէրգումէ տախի ախշամա գատար թարլատա տէվշիրտի, վէ տէվշիրտիյինի տէօյտու վէ պիր էֆա գատար արփա
18 օլտու: Վէ եհուքլէնիպ շէհրէ կէլտիյինտէ, գայն վալիտէսի տէվշիրմիշ օլտըղը շէյի կէօրտու. վէ Հ¤¤ տօյտրգտան սօկրա՝ ˚արթտըրմըշ օլտըղընը չէգարըպ անա վէրտի:
19 Վէ գայն վալիտէսի անա՝ Պու կիւն նէ՞րէտէ տէվշիրտին, վէ նէ՞րէտէ իշլէտին. ’սանա իլթիֆաթ էտէն՝ միւպարէք օլսուն, տէտի: Օլ վագթը Հ¤¤ գայն վալիտէսինէ՝ քիմին եանընտա իշլէտիյինի հիքեայէ էտիպ՝ Պու կիւն եանընտա իշլէտիյիմ ատէմին իսմի
20 Բոոս տըր՝ տէտի: Վէ Նոեմի կէլինինէ՝ ˚Տիրիլէը իլէ էօլիւլէրէ իհսանընը տիրիղ էթմէյէն պու քիմնէ ˚ՐԱՊՊ թարաֆընտան միւպարէք օլսուն՝ տէտի. վէ Նոեմի անա՝ Պու ատէմ ագրապամըզտան, ¤ըր¤ ˚վէլիլէ-
21 րիմիզտէն պիրի տիր՝ տէտի: Վէ Մովաբլը Հռութ՝ Հէմ պանա՝ Պիւթիւն պիչինիմի թէմամ էտինճէյէ գատար պէնիմ ուշագլարըմընն եանընտա գալ՝ տէյիւ
22 սէօյլէտի, տէտի: Նոեմի տախի կէլինի Հռութա՝ Էյ գըզըմ, անըն գըզլարը իլէ չըգմագ սանա էյի տիր, վէ պաշգա թարլատա սանա իլիշմէսինլէր՝ տէտի:
23 Պէօյլէճէ Բոոսըն գըզլարընտան այրըլմայրպ՝ թա արփա պիչինի վէ պուղտայ պիչինի թէմամ օլունճայա գատար ¤ՙշ˚ տէվշիրտի, վէ գայն վալիտէսինին եանընտա օթուրտու:

ՊԱՊ 3

Նոեմինին Ռա’լիմիյէ Հռութընն հարէքէթի: 8 Բոոսըն վէլի վազիֆէսինի գապուլ էթմէսի. 14 պիր պէրէքէթ իլէ մէրգումէյի կէօնտէրմէսի:

Վէ գայն վալիտէսի Նոեմի անա տէտի քի՝ Էյ գըզըմ, հագգընկտա խայըրլը օլմագ իւզրէ սէնին
2 իչինն ¯րահաթ ˚արամմայայրմ մը: Վէ շիմտի ˚գըզլարը իլէ պուլունտըղընկ Բոոս ագրապամըզտան տէյիլ մի տիր. իշթէ օ պու կէճէ խարմանտա արփա
3 սավուրըյօր: Վէ սէն եըյգանըպ ˚է¤¤ սիւրիւն, վէ էսվապընկը կիյտիքտէն սօկրա խարմանա էն, վէ անըն եէյիպ իչմէսի թէմամ օլունճայա գատար քէնտինկի

¤ Պ. 3. 2, 12։
ֆ Պ. 4. 21։ Մատթ. 1. 5։
ց Ղեւ. 19. 9։ Թէս. 24. 19։
ր Մէզ. 129. 7, 8։ Ղուկ. 1. 28։ 2Մէլ. 3. 16։
ս Պ. 1. 22։
տ 1Մխլ. 25. 23։
ւ Պ. 1. 14, 16, 17։
ր 1Մխլ. 24. 19։
ց Պ. 1. 16։ Մէզ. 17. 8։ 36. 7։ 57. 1։ 63. 7։
ւ Թէք. 33. 15։ 1Մխլ. 1. 18։
ֆ 1Մխլ. 25. 41։
լ Թէք. 34. 3։ Հաբ. 19. 3։
խ Ա՛յ. 18։
ծ Պագ Ա՛յ. 14։
կ Ա՛յ. 10։ Մէզ. 41. 1։
հ Էմս. 17. 17։
յ Պ. 3. 10։ 2Մխլ. 2. 5։ Յոբ. 29. 13։ |25։
ղ Պ. 3. 9։ 4. 6։ Ղեւ. 25. ——
¤ Պ. 1. 9։
բ 1Կոր. 7. 36։ 1Տիմ. 5. 8։
գ Պ. 2. 8։
դ 2Մխլ. 14. 2։

Digitized by Google

4 անա պիլտիրմէ: Վէ եաթտղը զէման անըն եաթ-
տղը մահալը ակլա, վէ կիտիպ այագլարընտան
էօրթիւյիւ աչ վէ եաթ. վէ սէնին նէ եափաճաղընը
5 օ սանա պիլտիրէճէք տիր: Օ տախի անա ֆեէ՛ն՝
Պանա սէօյլէտիյիկին քեաֆֆէսինի եափարըմ՝ տէտի:
6 Վէ խարմանա էնիպ՝ գայն վալիտէսի հէր նէ քի
7 թավսիյէ էյլէմիշ իսէ, անը եափտը: Վէ Բոոս եէյիպ
իչտի, վէ Ելիւրէյի խօշ օլտու, վէ ՚ըէ՚ եղղընը քէ-
նարընտա եաթմաղա կիթտի. մէրգումէ տախի եա-
վաշճա կէլիպ՝ անըն այագլարընտան էօրթիւյիւ աչա-
8 րագ եաթտը: Վէ կէճէ եարըսընտա օ ատէմ գօրգտու,
վէ տէօնտիւքտէ իշթէ այագլարը եանընտա պիր
9 գարը եաթըյօր իտի: Վէ՝ Սէն քի՛մ սին՝ տէտիյինտէ,
մէրգումէ՝ ձարիյէկ Հռութ իմ. Ճարիյէկ իւզէրինէ
10 էթէյինկի էօրթ, զիրա սէն Ելէլի սին տէտի: Օ տախի՝
Էյ գըզըմ, ՐԱՊՊ թարաֆընտան միւպարէք օլասըն.
սօնկրաքի էյլէտիյին էյիլիք Էվվէլքինտէն պէօյիւք
տիր. զիրա ֆագիր օլսուն, զէնկին օլսուն, կէնճլէր
11 արտընճա կիթմէտին: Վէ շիմտի, էյ գըզըմ, գօրգմա,
սէօյլէյէճէյիկին քեաֆֆէսինի իճրա էտէրիմ. զիրա
*ֆազիլէթլու պիր գարը օլտըղընկ *պիւթիւն գավմը-
12 մընն՝՝ մա՛լիվիւ տիր: Վէ շիմտի ֆիլհագիգ պէն Ելէլի
13 իմ, վէ լաքին Ալէնտէն տահա եագընն վէլի վար: Պու
կէճէ պըրսաս գալ, վէ Եսապահլայընը էկէր օլ ֆեէ՛
սանա վէլիլիք հագգընը իճրա էտէրսէ, փէք ա՛լա,
էթսին. լաքին էկէր օ սանա վէլիլիք հագգընը իճրա
էթմէք իսթէմէզսէ, ՐԱՊՊ հայյ տըր քի պէն սանա
վէլիլիք հագգընը իճրա էտէրիմ, սապահա գատար
եաթ՝ տէտի:
14 Իմտի սապահա գատար անընն այագլարը եանընտա
եաթտը, վէ ատէմ ատէմի թանըյաճագ գատար ՚յ-
՚ըէ՚ օլմազտան էվվէլ գալգտը. Բոոս տախի՝ Խար-
15 մանա պիր գարը կէլտիյի պիլինմէսինն՝ տէտի: Հէմ
տախի՝ Իւզէրինտէքի էօրթիւյիւ կէթիրիպ անը թուռ՝
տէտի. օ տախի անը թուռտըգտա՝ անա ալթը եօւէ+
արփա էօլչիւպ իւզէրինէ եիւքլէթտի. վէ շէհրէ կիթ-
16 տի: Վէ Հ՚՚՚ր գայն վալիտէսինին եանընա կէլտիք-
տէ՝ Էյ գըզըմ, նա՞սըլ օ՚՚՚՝ տէտիյինտէ, մէրգումէ
տախի օլ ատէմին քէնտինէ եափտըղը շէյլէրին ճիւմ-
17 լէսինի անա հիքեայէ էյլէտի: Վէ գայն վալիտէկին
եանընա պօշ կիթմէ՝ տէյէրէք, պանա պու ալթը եօւէ+
18 արփայը վէրտի՝ տէտի: Օ տախի՝ Էյ գըզըմ, իշին
նէրէյէ վարաճաղընը ակլայընճայա տէյին օթուր,
զիրա օլ ատէմ պու իշի պու կիւն պիթիրմէյինճէ
րահաթ էթմէզ՝ տէտի:

ՊԱՊ 4

Բոոսըն վէլիլիք հագգընը իճրա էթմէք խուսուսընտա Թէքլիֆի. 6 պու Թէքլիֆին գապուլ օլունմամասը իւզէրինէ 9 քէնտիսի վէլիլիք հագ-գընը իճրա էտիպ, 11 Հռութը ալմասը, 13 Դաւիթին պէօյիւք փէտէրի Ովբէդին մէրգումէտէն տօղմասը, 18 Փարէսին Դաւիթէ գատար նէսլին:

Վէ Բոոս գափույա չըգըպ օրատա օթուրտու. վէ իշթէ Բոոսըն վէլի տէտիյի ֆեէ՛ կէչիյօր իտի, վէ Բոոս անը իսմիյլէ չաղըրարագ՝ կէլ, պուրայա օթուր՝
2 տէտի. օ տախի կէլիպ օթուրտու: Վէ Էշէհրին իխ-
թիյարլարընտան օն քիմսէ տա՛վէթ էտիպ՝ Շուրայա
3 օթուրընըզ՝ տէտիյինտէ, անլէր օթուրտըլար: Օ զէ-
ման վէլի պուլունան քիմսէյէ՝ Մովաբ թօփրաղըն-
տան՝ ավտէթ էտէն Նոեմի՝ պիրատէրիմիզ Ելիմելէյին
4 թարլա հիսսէսինի սաթըյօր: Պէն տախի՝ Պ՚՚ը՚՚ օթուրանլարըն հուզուրընտա վէ գավմըմըն իխթի-
յարլարը հուզուրընտա ՚՚ը Էսաթըն ալ՝ տէյիւ խա-
պէր վէրէյիմ, տէտիմ. էկէր վէլիլիք հագգընը իճրա էտէրսէն, էթ. վէ էթմէզսէն, պանա խապէր վէր, պիլէյիմ. Զիրա վէլիլիք հագգընը սէնտէն մա՛տա իճրա էտէճէք քիմսէ եօք տըր, վէ սէնտէն սօնկրա պէն իմ՝ տէտի: Օ տախի՝ Պէն վէլիլիք հագգընը իճրա
5 էտէրիմ՝ տէտի: Բոոս տախի Նոեմինին էլինտէն թարլայը սաթըն ալտըղընկ կիւնտէ, Էմիւթէվէլֆֆա-
նըն իսմինի միրասընտա իպգա էթմէք իչիւն, միւ-
թէվէլֆֆանըն զէվճէսի Մովաբը Հռութտան տախի
6 ալմալը սըն՝ տէտի: Էվէլի տախի՝ Վէլիլիք հագգընը պէն իճրա էտէմէմ, օլմայա քի քէնտի միրասըմը պօզայըմ. պէնիմ իճրա էտէճէյիմ վէլիլիք հագգընը սէն իճրա էյլէ, չիւնքի պէն իճրա էտէմէմ՝ տէտի:
7 Էվէ Իսրայէլտէ մուգատտէմա վէլիլիք վէ միւպատէլէ խուսուսընտա հէր շէյի սապիթ գըլմագ իչիւն շու
՚՚՚ր վար իտի, քի պիր ատէմ այագ գապընը չը-
գարըպ օ պիրինէ վէրիր իտի. պու տախի Իսրայէլտէ
8 շէհատէթ իտի: Իմտի պու վէլի Բոոսա՝ Սէն սաթըն ալ՝ տէտի. վէ քէնտի այագ գապընը չըգարտը:
9 Վէ Բոոս իխթիյարլարա վէ պիւթիւն գավմա՝ Սիզ պու կիւն շահիտ սինիզ քի Ելիմելէյին հէր նէսի վար իսէ, վէ Քելլոն իլէ Մաալոնըն հէր նէլէրի վար իսէ,
10 Նոեմինին էլինտէն սաթըն ալտըմ: Քէզալիք Մաա-
լոնըն զէվճէսի Մովաբը Հռութը, միւթէվէլֆֆանըն իսմինի քէնտի միրասընտա իպգա էթմէք, Էվէ միւ-
թէվէլֆֆանըն իսմի գարնտաշլարընըն արասընտան վէ մէքեանընըն գափուսընտան մահվ օլունմամագ իչիւն, քէնտիմէ զէվճէ օլմագ իւզրէ ալտըղըմա
11 սիզ պու կիւն շահիտ սինիզ՝ տէտի: Օլ վագրէթ գա-
փուտա օլան պիւթիւն գավմ իլէ իխթիյարլար՝ Շա-

Ե Հաք. 19. 6, 9, 22; 2Մխլ. 13.28; Եսթ. 1. 10;
Զ Եզեկ. 16. 8;
Է Պ. 2. 20; Այ. 12;
Ը Պ. 2. 20;
Թ Պ. 1. 8;
Ժ Էմս. 12. 4;
ժա *Իդր. գավմըմըն պիւ-
թիւն գափուսընըն
ժբ Այ. 9;
ժգ Պ. 4. 1;
ժդ Թէս. 25. 5; Պ 4 5; Մատթ. 22. 24;
ժե Հաք. 8. 19; Երեմ. 4. 2;
ժզ Բամ. 12. 17; 14. 16; 1Կոր. 10. 32; 2Կոր. 8. 21; 1Մէլ. 5. 22;
ժէ Մէզ. 37. 3,5,25;
ժը Պ. 3. 12;
ժթ 3Մխլ. 21. 8; Էմս. 31. 23;
Ի Թէք. 23. 18;
ԻԱ Երեմ. 32. 7,8;
ԻԲ Ղեւ. 25. 25;
ԻԳ Թէք. 38.8; Թէս. 25. 5,6; Պ. 3.13; Մատթ. 22. 24;
ԻԴ Պ. 3. 12,13;
ԻԵ Թէս. 25. 7,9;
ԻԶ Թէս. 25. 6;

Digitized by Google

հիտ իզ. ՛ՐԱՊՊ սէնին խանէնէ կէլէն զէվճէյի Ռաքէլ վէ Լիա կիպի էյլէսին, քի պունլարընն իքիսի ՛պէյթ ի Իսրայէլի պինա էյլէտիլէր. սէն տախի ՛Եփրաթատա գուվվէթլէնիպ Բեթլէհէմտէ մէշհուր օլա-
12 սըն. Վէ ՐԱՊՊԸՆ սանա պու կէնճ գարըտան վէրէճէյի ՛զիւրրիյէթ իլէ սէնին խանէն՝ ՛Թամարտան Յուդայա տօղան Փարէսին խանէսի կիպի օլսուն՝ տէտիլէր:
13 Պէօյլէճէ Բոոս ՛Հռութը ալտը. օ տախի անընն զէվճէսի օլտու. վէ Բոոս անա թէգարրիպ էթտիքտէ՝ մէրգումէ ՛ՐԱՊՊԸՆ իհսանընյլէ համիլէ գալըպ՝ պիր
14 օղուլ տօղուրտու: Վէ ՛գարըլար Նոեմիյէ՝ Սէնի պու կիւն վէլիտէն մահրում պրագմայան ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն. պ՚՚՚ ը֊ճ՚՚՚ղը իսմի Իսրայէլտէ մէշհուր օլ-
15 սուն. Վէ սէնին ճանընը իհեա, վէ իխթիյարլըղընտա

ա Մէզ. 127. 3։ 128. 3։ բ Թէս. 25. 9։ գ Թէբ. 35. 16,19։ դ 1Միւլ. 2. 20։ ե Թէբ. 38. 29։ 1Թէվ. 2. 4։ Մատթ. 1. 3։ զ Պ. 3. 11։ է Թէբ. 29. 31։ 33. 5։ [15։ ը Ղուկ. 1. 58։ Բօմ. 12.

ժ Թէբ. 45. 11։ Մէզ. 55. 22։ ի 1Միւլ. 1. 8։ լ Ղուկ. 1. 58, 59։ խ 1Թէվ. 2. 4, վէ ղայրի։ Մատթ. 1. 3։ ծ Ա՚տ. 1. 7։ կ Մատթ. 1. 4, վէ ղայրի։ հ 1Թէվ. 2. 15։ Մատթ. 1. 6։

*ՄԻԽԼՈՒԿԸ ԷՎՎԷԼ

ՊԱՊ 1

Ղեւիլի եղկանա իլէ զէվճէյէրի։ 4 Աննանընն տէրտի, 9 վէ անընն հէյբէլտէ օլան տու՚ասը. 12 Հեղինին էվվէլա անը Քա՚զիր էտիպ՝ պա՚տէհու անա պէրէքէթ օզումասը։ 19 Սամուէլին տօղմասը, 24 վէ Աննանընն անը հէյբէլտէ Բապպա Ձազտիմ էՁմէսի։

Վ է Եփրեմ տաղընտան Արիմաթեմ–սօփիմտէն ֊Եփրաթալը պիր ատէմ վար իտի. իսմի տախի ֊Եղկանա օլուպ՝ ՛էֆրէյէ Յերոամ իպն ի Եղիուս իպն ի
2 Թովա իպն ի Սուփի իտի: Վէ անընն իքի զէվճէսի օլուպ՝ պիրինին իսմի Աննա վէ տիկէրինին իսմի Փենանա իտի. վէ Փենանանընն էվլատը օլուպ՝ Աննանընն էվլատը
3 օլմազ իտի: Վէ պու ատէմ քէնտի շէհրինտէն ՐԱՊՊ իպ ճիւնուտա ֊սէճտէ վէ զէպհ էթմէէք իչիւն ֊հէր սէնէ ֊Սելովա չըգար իտի. օրատա տախի Հեղինին իքի օղլու, եա՚նի ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրի օլան Ոփնի վէ
4 Փենէհէս վար իտի: Վէ Եղկանա ֊գուրպան զէպհ էթտիյի կիւնտէ զէվճէսի Փենանա իլէ օղուլլարը վէ գըզ-
5 լարընըն ճիւմլէսինէ հիսսէլէր վէրտի: Վէ Աննայը սէվտիյի իչիւն անա իքի հիսսէ վէրտի, ՛ֆագաթ ՐԱՊՊ
6 անընն րահմինի գափամըշ իտի: Վէ ՐԱՊՊ անընն րահմինի գափամըշ օլտըղընտան՝ րագիպէսի ֊անը ղա-
7 զապլանտըրմագ իչիւն ղայէթլէ ինճիտիր իտի: Վէ հէր սէնէ Աֆֆ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգտըղը զէման Եղկանա էօյլէ էտէր իտի. Փէնանա տախի մէրգումէյի պէօյլէ ինճիտիր իտի. մէրգումէ իսէ աղլայըպ եէմէք եէմէ-
8 իտի: Վէ զէվճի Եղկանա անա՝ Աննա, նիչիւն աղլայօրսըն, վէ նիչիւն եէմէք եէմէյօրսըն, վէ նիչիւն գալպիկ մահզունը տըր. ֊պէն սանա օն օղուլտան էվլա տէյիլ մի իմ՝ տէտի:
9 Վէ Սելովտա եէյիպ իչտիքտէն սօնրա Աննա գալգտը. (քեահին Հեղի իսէ ՛ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին գափու սէօյլէյէրինին եանընտա քիւրսիտէ օթուրույօր
10 իտի.) ֊Վէ ճան աճըսըյլէ ՐԱՊՊԱ տու՚ա էտիպ պիր
11 չօգ աղլատը: Վէ ֊պիր նէզր էտիպ՝ Եա ՐԱՊՊ իպ ճիւնուտ, էկէր ֆիլհագիգէ ֊ճարիյէկին մէշագգաթընա նազար էտէրսէն, վէ ֊պէնի թէզէքքիւր էտիպ ճարիյէկի ունութմազ իսէն, վէ ճարիյէկէ պիր էրքէք չօճուգ վէրիրսէն, անը պիւթիւն միւտտէթ ի ՛էօմրիւ իչիւն ՐԱՊՊԱ վագֆ էտէրիմ. ֊անընն պաշընա տախի ուս-
12 թուրա տօգունմայաճագ տըր՝ տէտի: Վէ օ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տու՚ասընը ուզաթտըգտա Հեղի անընն
13 աղզընա տիգգաթ էտիյօր իտի: Աննա իսէ գալպին-

* Պու քիթապա ՍԱՄՈՒԷԼ ի ԷՎՎԷԼ տախի տէնիլիր։ ա Հռութ. 1. 2։ բ 1Թէվ. 6. 27,34։ գ Թէս. 12. 5-7։ դ Խուր. 23. 14։ Թէս. 16. 16։ Ղուկ. 2. 41։ ե Ցես. 18. 1։ [11։ զ Թէս. 12. 17,18։ 16 է Թէբ. 30. 2։ ը Յոբ. 24. 21։

թ Հռութ. 4. 15։ ժ Պ. 3. 3։ ի Յոբ. 7. 11։ 10. 1։ 2Միւլ. 17. 8։ լ Թէբ. 28. 20։ Ա՚տ. 30. 3։ Հաբ. 11. 30։ խ Թէբ. 29. 32։ Խուր. 4. 31։ 2Միւլ. 16. 12։ Մէզ. 25. 18։ ծ Թէբ. 8. 1։ 30. 22։ կ Ա՚տ. 6. 5։ Հաբ. 13. 5։

Digitized by Google

տէն սէօյլէր վէ եալընըզ տուտագլարը գըմըլտանըր իտի. վէ սէսի իշիտիլմէտիյինտէն, Հեղի անը սէրխօշ
14 օլմուշ զանն էթտի: Վէ Հեղի անա՝ Նէ՞ վագթա գատար սէրխօշ օլաճագսընն. շէրապընկտան գուրթուլ՝
15 տէտի: Աննա տախի ճէվապ վէրիպ՝ Խայր, էֆէնտիմ, պէն եւրէյի տէրտլի պիր գարը իմ, վէ շէրապ եա միւսքիր իշտիյիմ եօգ տըր, լաքին ՙՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա ճանընմընն ...ը իզհար էթտիմ:
16 Ձարիյէկի ՚եարամազ գարը զանն էթմէ, զիրա ղամմ ու քէտէրիմին քէսրէթինտէն շիմտիյէ տէյին սէօյլէ-
17 տիմ՝ տէտի: Օլ վագթը Հեղի ճէվապ վէրիպ՝ ՚Սէլամէթլէ կիթ, վէ ՚Իսրայէլին Ալլահը քէնտիսինտէն
թալէպ էթտիյինկ մաթլուպընկը իհսան էյլէյ՝ տէտի:
18 Օ տախի՝ ՙՁարիյէկ նազարընկտա լութֆ պուլսուն՝ տէտիքտէն սօկրա, ՚եօլընա րէվան օլուպ եէմէք եէտի.
չէհրէսի տախի արթըգ մահզունն տէյիլ իտի:
19 Վէ սապահլայըն գալգըպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սէճտէ գըլտըգտան սօկրա՝ ՚ավտէթլէ Ռամայա խանէլէրինէ վասըլ օլտըլար. վէ Եղկանա զէվճէսի Աննայը պիլտիքտէ՝ ՙՐԱՊՊ մէրգումէյի թէզէքքիւր էյ-
20 լէտի: Վէ Աննա համիլէ օլուպ՝ վագըթ թէմամ օլտըգտա պիր օղուլ տօղուրտու, վէ՝ Անը ՐԱՊՊՏԱՆ
թալէպ էթտիմ՝ տէյէրէք անա Սամուէլ թէսմիյէ էյ-
21 լէտի: Վէ անըն զէվճի Եղկանա պիլթիւն խանէսի խալգը իլէ ՐԱՊՊԱ սէնէվի զէպիհէյի թագտիմ, վէ
22 նէզրինի իֆա իչիւն ՙՍԸՀ չըգտըգտա, Աննա չըգմատը, զիրա զէվճինէ՝ Զօճուգ սիւթտէն քէսիլմէյինճէ ...ֆմ. ՚օ զէման անը կէօթիւրիւրիմ, քի ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա կէօրիւնիւպ՝ ՙտա՛իմա օրատա ՚գալսընն՝
23 տէտի: Վէ ՙզէվճի Եղկանա անա՝ Նազարընկտա խօշ օլանը եափ. անը սիւթտէն քէսինճէյէ գատար մէքս էյլէ. ՚հէման ՐԱՊՊ քէնտի քէլամընը սապիթ էյլէսին՝ տէտի. գարը տախի մէքս էտիպ՝ թա սիւթտէն
քէսինճէյէ գատար օղլընը էմզիրտի:
24 Վէ անը սիւթտէն քէստիյի կիպի, ՚անը քէնտիսի իլէ պէրապէր չըգարըպ՝ իչ տանա իլէ պիր էֆա ուն
վէ պիր թուլում շէրապ իլէ Սելովա ՙպէյթ իւր ՐԱՊՊԱ
25 կէօթիւրտու. վէ չօճուգ քիչիւք իտի: Վէ ...է տանա
26 քէստիլէր, վէ ՚չօճուղը Հեղիյէ կէօթիւրտիւլէր: Վէ Աննա՝ էֆէնտիմ, ՙհայաթընկ հագգը իչիւն պէն ՐԱՊՊԱ
նիյազ էթմէք իւզրէ պուրատա սէնին եանընտա
27 տուրմուշ օլան գարը իմ. ՚Պու չօճուգ իչիւն նիյազ էյլէտիմ, վէ ՐԱՊՊ պանա քէնտիսինտէն տիլէտիյիմի
28 իհսան էյլէտի: ՚Պէն տախի անը ՐԱՊՊԱ ՚արիյէթէն վէրտիմ. պիւթիւն միւտտէթ ի ՚էօմրիւնտէ օ ՐԱՊՊԱ ՚արիյէթ օլաճագ տըր՝ տէտի. վէ օ ՚օրատա ՐԱՊՊԱ
սէճտէ գըլտը:

ՊԱՊ 2

Աննանըն խլահիսի, 12 Հեղինին օղուլլարընըն կիւնահլարը, 18 Սամուէլին խըտմէթի, 20 Աննանըն էվլատը, 22 Հեղինին քէնտի օղուլլարընը Քա՛զիր էթմէսի, 27 Հեղինին խանէսի ՚ալէյհինէ վահի,

Վ Է Աննա ՙտու՛ա էտիպ տէտի քի,
ՐԳալպիմ ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլտու,
ՙՊույնուզըմ ՐԱՊՊԸՆ ՚...էյէրիյլէ եիւքսէլտի.
Աղզըմ տիւշմէնլէրիմ ՚ալէյհինէ աչըլտը,
Զիւնքի ՙսէնին խէլասընլէ շատման օլտըմ:
2 ՚ՐԱՊՊ կիպի գուտտուս եօգ տըր. զիրա ՙսէնտէն
ղայրի եօգ տըր.
Վէ Ալլահըմըզ կիպի գայա եօգ տըր:
3 Մաղրուրանէ վէ միւթէքէպպիրանէ սէօզլէրի չօղալթմայընըզ.
ՙԱղզընըզտան աղըր սէօզ չըգմասըն,
Զիրա ՐԱՊՊ ՚ալիմ Ալլահ տըր,
՚Ամէլլէրի վէզն էթմէք անա մախսուս տըր:
4 ՙՁէպպարլարըն եայլարը գըրըլտը,
Վէ զա՛իֆլէր գուվվէթ գուշանտը:
5 ՙԹօգ օլանլար էքմէք իչին իւճրէթլի ՚ամէլէ օլտըլար,
Վէ աճ օլանլար ...ըքդ... գուրթուլտըլար.
Հաթթա ՚՚ագիր եէտի ...ֆ տօղուրտու,
Վէ ՙչօգ էվլատը օլան զա՛իֆլէնտի:
6 ՙԷօլտիւրէն վէ տիրիլտէն,
Հավիյէյէ էնտիրէն վէ չըգարան՝ ՐԱՊՊ տըր:
7 ՙՖագիր էտէն վէ ղանի էտէն,
՚Էնտիրէն վէ գալտըրան տախի ՐԱՊՊ տըր:
8 ՙԵօգսուլը թօփրագտան գալտըրըր,
Վէ ֆագիրի մէզպէլէտէն չըգարըր,
ՙՔի անլէրի պէյլէր իլէ օթուրտա,
Վէ ՚իզզէթ քիւրսիւսինէ մալիք էտէ.
Զիրա ՚զէմինին տիրէքլէրի ՐԱՊՊԸՆ տըր,
Վէ զէմինի անլէր իւզէրինէ գօտու:
9 ՙՄիւթթագիլէրինին այագլարընը հրֆզ էտէր,
Վէ շէրիրլէր զուլմէթտէ սիւքիւթլէ տուրաճագլար,
Զիրա ինսան գուվվէթլէ ղալիպ օլմազ:
10 ՐԱՊՊԱ խուսումէթ կէօսթէրէնլէր ՙգըրըլաճագ տըր.
՚Իւզէրլէրինէ սէմատան կիւրլէյէճէք տիր.
՚ՐԱՊՊ զէմինին միւնթէհալարընը հիւքմ էտէճէք,

Մէզ. 62. 8։ 142. 2։ *Թէս.* 13. 13։ *Հաք.* 18. 6։ *Մարկ.* 5. 34։ *Ղուկ.* 7. 50։ 8. 48։ *Մէզ.* 20. 4,5։ *Թէք.* 33. 15։ *Հռութ.* 2. 13։ *Վա՛.* 9. 7։ *Թէք.* 30. 22։

ՙ *Այ.* 3։ ՚՚ *Ղուկ.* 2. 22։ ՚՚՚ *Խուր.* 21. 6։ ՙՙ *Այ.* 11,28։ *Փ.* 2. 11, 18։ 3. 1։ ՙՙՙ *Ա՛տ.* 30. 7։ ՙՙՙՙ *2Միւլ.* 7. 25։ ՙՙՙՙՙ *Թէս.* 12. 5,6,11։ ՙՙՙՙՙՙ *Յես.* 18. 1։ ՙՙՙՙՙՙՙ *Ղուկ.* 2. 22։ ՙՙՙՙՙՙՙՙ *Թէք.* 42. 15։ *4Միւլ.* 2. 2,4,6։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙ *Մատթ.* 7. 7։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ *Այ.* 11,22։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ *Թէք.* 24. 26,52

Փիլ. 4. 6։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ *Պազ Ղուն* 1. 46, *վէ գայրի*։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ *Մէզ.* 92. 10։ 112. 9։ *Մէզ.* 9. 14։ 13. 5։ 20 5։ 35. 9։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Խուր.* 15. 11։ *Թէս.* 3. 24։ 32. 4։ *Մէզ.* 86. 8։ 89. 6,8։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Թէս.* 4. 35։ *2Միւլ.* 22. 32։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Մէզ.* 94. 4։ *Մաղ.* 3. 13։ *Յուդ.* 15։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Մէզ.* 37. 15,17։ 76. 3։ *Մէզ.* 34. 10։ *Ղուկ.* 1. 53։ *Մէզ.* 113. 9։ *Ես.* 54. 1։ *Երեմ.* 15. 9։ *Թէս.* 32. 39։ *Յոբ.* 5. 18։ *Ովս.* 6. 1։ *Յոբ.* 1. 21։ *Մէզ.* 75. 7։ *Մէզ.* 113. 7,8։ *Դան.* 4. 17։ *Ղուկ.* 1. 52։ *Յոբ.* 36. 7։ *Յոբ.* 38. 4-6։ *Մէզ.* 24. 2։ 102. 25։ 104. 5։ *Իպր.* 1. 3։ *Մէզ.* 91. 11։ 121. 3։ *Մէզ.* 2. 9։ *Գ.* 7. 10. *Մէզ.* 18. 13։ *Մէզ.* 96. 13։ 98. 9։

Digitized by Google

Վէ քէնտի մէլիյինէ գուվվէթ իհսան էյլէյէճէք,
Վէ ՝մէսիհինին պույնուզընը ելուքսէլտէճէք տիր։
11 Վէ Եղկանա Ռամայա քէնտի խանէսինէ կիթտի.
՝չօճուգ տախի քեահին Հեղինին հուզուրընտա ՐԱՊ-
12 ՊԱ խըտմէթ էթմէքտէ իտի։ Վէ Հեղինին օղուլլարը
13 ՝եարամազ վէ ՝ՐԱՊՊԸ թանըմազ քիմսէյէր իտի։ Վէ
քեահինէլէրին գավմ իլէ օլան ’ատէթլէրի պու իտի
քի, պիր ատմ զէպիհէ ’արզ էթտիյինտէ էթ փիշէր
իքէն՝ քեահինին խըտմէթքեարը էլինտէ իչ տիշլի
14 պիր չաթալ օլարագ կէլիպ, Գարավանայա եախօտ
գազանա եա թէնճէրէյէ եա գայնար գապա տալտը-
րըր իտի. չաթալ հէր նէ չրգարըր իսէ քեահին քէնտի
իչիւն անը ալըր իտի. Սելովտա Իսրայէլտէն օրայա
15 կէլէնէլէրին ճիւմլէսինէ էօյլէ եափարլար իտի։ Հէմ
տախի ՝իչ եաղը եագըլմազտան էվվէլ քեահինին խըտ-
մէթքեարը կէլիպ, զէպհ էտէն ատէմէ՝ Քեահին իչիւն
քէպապլըգ էթ վէր. սէնտէն գայնանմըշ էթ տիյիլ,
16 անճագ չիյ ալըր՝ տէր իտի։ Օլ ատէմ տախի անա՝
Պրագ, շիմտի իչ եաղընը եագսընալար, վէ ՝ծէր՝ ճա-
նընկ իսթէտիյի գատար ալ՝ տէր իսէ, օլ վագըթ՝ Խայր,
17 շիմտի վէր, եօգսա զօր իլէ ալըրըմ՝ տէր իտի։ Պէօյ-
լէճէ պու կէնճլէրին կիւնահը ՝ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
ղայէթ պէօյիւք իտի, զիրա *ատէմլէր ՝ՐԱՊՊԸՆ
գուրպանընը թահգիր էտէրլէր իտի։
18 ՝Վէ Սամուէլ չօճուգ իքէն ՝քէթէն էֆօտ գուշան-
մըշ օլարագ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա խըտմէթ էտէր
19 իտի։ Վալիտէսի տախի անա պիր քիւչիւք ճիւպպէ
եափըպ՝ հէր սէնէ ՝սէնէվի գուրպանընը զէպհ էթ-
մէյէ զէվճի իլէ չրգտրըր զէման անա կէթիրիր իտի։
20 Վէ Հեղի ՝Եղկանա իլէ զէվճէսինէ խայր տու՛ա էտիպ՝
ՐԱՊՊ պու խաթունտան ՝ՐԱՊՊԱ վէրիլէն ’արիյյէթէ
պէտել սանա նէսլ վէրէ՝ տէտի. անլէր տախի մահալ-
21 լարընա կիթտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ Աննայը ՝զիյարէթ էթ-
մէքլէ, մէրգումէ համիլէ օլուպ իչ օղուլ վէ իքի գըզ
տօղուրտու. չօճուգ Սամուէլ տախի ՝ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա պէօյիւտիւ։
22 Վէ Հեղի զիյատէսիյլէ իխթիյար օլուպ՝ օղուլլա-
րընըն պիւթիւն Իսրայէլէ էթտիքլէրինին քեաֆֆէ-
սինի վէ ճէմա’աթ չատըրընըն գափուսընտա *թէ-
ճէմմիւ՝ էտէն նիսա իլէ եաթտրգլարընը իշիթտիքտէ,
23 Նիչիւն պու միսիլլիւ շէյլէր եափարսընըզ, զիրա պէն
հագգընըզտա պիւթիւն գավմտան քէօթիւ խապէր
24 իշիտիյօրըմ. Էթմէյինիզ, օղուլլարըմ. զիրա իշիթ-
տիյիմ խապէր էյի տէյիլ տիր. ՐԱՊՊԸՆ գավմընըն

25 թէճավուզլարընա սէպէպ օլույօրսընըզ։ Ատէմ ատէմէ
գարշը խաթա էթտիքտէ, անա Ալլահ հիւքմ էտէր.
ամմա ատէմ ՝ՐԱՊՊԱ գարշը խաթա էտէրսէ, անըն
իչիւն քիմ շէֆա’աթ էտէճէք տիր՝ տէտի։ Լաքին ան-
լէր փէտէրլէրինին քէլամընը տինլէմէզլէր իտի. ՝զիրա
26 ՐԱՊՊ անլէրին հէլաքընը միւրատ էյլէմիշ իտի։ Վէ
չօճուգ Սամուէլ ՝կիթտիքճէ պէօյիւյիւ՝ ՝ՐԱՊՊԸՆ
վէ ինսանըն ’ինտինտէ մագպուլ իտի։
27 ՝Վէ Հեղիյէ պիր Ալլահ ատէմի կէլիպ՝ անա տէտի
քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. ՝փէտէրինկին խանէ-
սինէ՝ Մըսըրտա փարաւոնըն խանէսինէ ՝՚՚օլտըգ-
28 լարը զէման աշիքեարէ կէօրինիւպ, ՝Անը Իսրայէլին
սըպթլարընըն ճիւմլէսինտէն քէնտիմէ քեահին օլ-
մագ, վէ մէզպահըմ իւզէրինտէ գուրպան թագտիմ
էթմէք, վէ պուխուր եագմագ վէ հուզուրըմտա էֆօտ
կիյմէք իչիւն ինթիխապ էտէրէք, ՝պէնի Իսրայէլին
ճիւմլէ գուրպանլարընը փէտէրինկին խանէսինէ վէր-
29 մէտիմ մի. Վէ ՝մէսքէնտէ ’ուջօլաճմասընը էմր էթտի-
յիմ գուրպան վէ թագտիմէլէրիմի նիչիւն թահգիր
էտիյօրսընըզ. գավմըմ Իսրայէլին հէփ թագտիմէ-
լէրինին ա’լասըյլա քէնտինիզի սէմիրթմէք իչիւն
30 օղուլլարընկա պէնտէն զիյատէ հիւրմէթ էտէրսինն։ Պու
էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ տէր քի՝ ՝Վագա’ա
սէնին խանէն վէ փէտէրինին խանէսի իլէլէպէտ հու-
զուրըմտա պուլունաճագ տըր՝ տէմիշ իտիմ. լաքին
շիմտի ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ ՝Հաշա, զիրա պանա
հիւրմէթ էտէնլէրի ՝միշէրրէֆ գըլաճաղըմ, վէ ՝պէնի
31 խօր կէօրէնլէր թահգիր օլունաճագ տըր։ Իշթէ ՝կիւն-
լէր կէլէճէք քի սէնին գօլընը վէ փէտէրինին խա-
նէսինին գօլընը քէսէճէյիմ, շէօյլէ քի ՝սէնին խա-
32 նէնտէ իխթիյար ատէմ պուլունմայա։ Վէ Իսրայէլէ
հէր նէվ՝ պէրէքէթ իհսան օլունտըգտա, սէն մէսքէ-
նիմտէ մուզայագայա տիւշար օլաճագընը. վէ սէնին
խանէնտէ հիչ պիր վագըթ իխթիյար պուլունմայաճագ
33 տըր։ Վէ մէզպահըմ էօնիւնտէն քէսմէյէճէյիմ ատէ-
մինկ սէնին կէօզլէրինի պօզմագ վէ ճանընը միւքէտ-
տէր էթմէք իչիւն օլաճագ տըր. վէ խանէնկին պիւթիւն
34 զիւրրիյէթի եիյիթ իքէն էօլէճէքլէր տիր։ Վէ ՝իքի օղ-
լընկ՝ Ոփնի վէ Փենէհէսին պաշընա կէլէճէք շէյ, եա’նի
՝իքիսինին պիր կիւնտէ էօլմէսի սանա ’ալամէթ օլա-
35 ճագ տըր։ Պէն տախի ՝զալպիմէ վէ ճանընմա կէօրէ
օլանը իճրա էտէճէք պիր էմին քեահին քէնտիմէ նասը
էտիպ՝ ՝անա պիր էմին խանէ պինա էտէճէյիմ. օ
տախի տա՛իմա ՝մէսիհիմին էօնիւնճէ եիւրիյէճէք տիր։

Ե Մէզ. 89. 24։
Ը Այ. 18։ Գ. 3. 1։
Թ Թէս. 13. 13։
Ժ Հաք. 2. 10։ Երեմ. 22. 16։ Բամ. 1. 28։
ԺԱ Ղեւ. 3. 3,4,5,16։
ԺԲ Թէք. 6. 11։
* Եոթօ՝ պու ատէմլէր
ՐՄաղ. 2. 8։
Ա Այ. 11։ |6. 14.
Վ Խուր. 28. 4։ 2Մէպ.
ՐԳ. 1. 3։
Ը Թէպ. 14. 19։
Ց Գ. 1. 28։
Ր Թէպ. 21. 1։
Ի Հաք. 13. 24։ Այ. 26։ Գ. 3. 19։ Ղուկ. 1. 80։ 2. 40։
Ա Պագ Խուր. 38. 8։
Օ Ա՛տ. 15. 30։ |10։
Ֆ Ցեես. 11. 20։ Էմս. 15.
Ր Այ. 21։
Բ Էմս. 3. 4։ Ղուկ. 2. 52։ Ա՛մսլ. 2. 47։ Բամ. 14. 18։
Գ 3Մէպ. 13. 1։
Դ Խուր. 4. 14,27։
Ե Խուր. 28. 1,4։ Ա՛տ. 16. 5։ 18. 1,7։
Զ Ղեւ. 2. 3,10։ 6. 16։ 7. 7, 8, 34, 35։ 10. 14,15. Ա՛տ. 5. 9,10։ 18. 8-19։
Է Թէս. 12. 5,6։
Ը Թէս. 32. 15։
Ը Խուր. 29. 9։
Թ Երեմ. 18. 9,10։
Ժ Մէզ. 18. 20։ 91. 14։
Ժ Մ՛ադ. 2. 9։
Ժ 3Մէպ. 2. 27։ Եզեկ. 44. 10։ Պագ Գ. 4. 11, 18,20։ 14. 3։ 22. 18, վէ գայրի։
Ի Պագ Զաք. 8. 4։
Ի 3Մէպ. 13. 3։
Ա Գ. 4. 11։
Բ 3Մէպ. 2. 35։ 1Թէվ. 29. 22։ Եզեկ. 44. 15։
Գ 2Մէպ. 7. 11, 27։ 3Մէպ. 11. 38։
Դ Մէզ. 2. 2։ 18. 50։

Digitized by Google

36 ՛Վէ սէնին խանէնտէն հէր քիմ գալըր իսէ, կէլիպ պիր ազ ագչէ եա պիր լօգմա էքմէք իչին անըն այաղընա գափանարագ՝ Րէճա էտէրիմ, պէնի քեահինլիք խըտմէթլէրինին պիրինէ նասպ էյլէ, քի պիր լօգմա էքմէք եէյէյիմ՝ տէյճէք տիր։

ՊԱՊ 3

Բապպըն՝ չօճուգ Սամուէլ իւէ վիւբեալէմէսի. 11 վէ Հեղինին խանէնէսինին հէլաբընը անա վահի իւէ պիլտիրմէսի. 15 Սամուէլին Հեղիյէ վահիյի պիլտիրմէսի. 19 Սամուէլին փէյղամպէր Քանըլմասը.

Վէ ՛չօճուգ Սամուէլ Հեզինին էօնիւնտէ ՐԱՊՊԱ խըտմէթը էտէր իտի. վէ ՛օլ կիւնլէրտէ ՐԱՊՊԸՆ
2 քէլամը նատիր օլուպ՝ աշիքեարէ վահի եօգ իտի։ Վէ օլ կիւնլէրին պիրինտէ՝ Հեղինին ՛կէօզլէրի զա՛իֆլէնմէյէ պաշլայըպ՝ կէօրմէյէ մուգթէտիր օլմատըղը
3 հալտէ եէրինտէ եաթար, վէ ՛Աւլահըն գանտիլի սէօնմէզտէն էվվէլ, Սամուէլ տախի Աւլահըն թապուԹրընըն պուլունտըղը ՛պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ եաթար
4 իքէն, ՐԱՊՊ Սամուէլի չաղըրտը. օ տախի՝ Էէպպէյէք՝
5 տէտի։ Վէ Հեղինին եանընա գօշուպ՝ Իշթէ կէլտիմ, զիրա պէնի չաղըրտըն՝ տէտի։ Օ իսէ՝ Չաղըրմատըմ.
6 կիւթ, եաթ՝ տէտիքտէ, օ տախի կիտիպ եաթտը։ Վէ ՐԱՊՊ թէքրար՝ Սամուէլ, տէյիւ չաղըրտը. վէ Սամուէլ գալգըպ Հեղինին եանընա կիտէրէք՝ Իշթէ կէլտիմ, զիրա պէնի չաղըրտըն՝ տէտի։ Օ իսէ՝ Օղլըմ,
7 չաղըրմատըմ. կիւթ, եաթ՝ տէտի։ Վէ Սամուէլ ՝ՐԱՊՊը տահա պիլմէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը անա տահա
8 քէշֆ օլունմամըշ իտի։ Վէ եինէ իւչիւնճիւ տէֆ՛ա ՐԱՊՊ՝ Սամուէլ, տէյիւ չաղըրտը. օ տախի գալգտը վէ Հեղինին եանընա կիտիպ՝ Իշթէ կէլտիմ, զիրա պէնի չաղըրտըն՝ տէտի։ Օ զէման Հեղի չօճուղը չա-
9 ղըրան ՐԱՊՊ օլտըղընը անլատը։ Վէ Հեղի Սամուէլէ՝ Կիւթ, եաթ, վէ պիր տահա սէնի չաղըրաճագ օլուր իսէ, տէ քի՝ Եա ՐԱՊՊ, սէօյլէ, զիրա գուլըղ տինլէյօր՝ տէտի։ Վէ Սամուէլ կիտիպ քէնտի եէրինտէ
10 եաթտը։ Վէ ՐԱՊՊ կէլիպ տուրարագ էվվէլքի տէֆ՛ալար կիպի՝ Սամուէլ, Սամուէլ՝ տէյիւ չաղըրտը. վէ Սամուէլ՝ Սէօյլէ, զիրա գուլըղ տինլէյօր՝ տէտի։
11 ՐԱՊՊ տախի Սամուէլէ տէտի քի՝ Իշթէ պէն Իսրայէլտէ ՛հէր իշիտէնին իքի գուլաղընը չընկլատաճագ
12 պիր շէյ եափաճաղըմ։ Օլ կիւն Հեղիյէ ՛անըն խանէսի հագգընտա սէօյլէտիյիմ՝ շէյլէրին քեաֆֆէսինի իճ-
13 րայա պաշլայըպ թէքմիլ էտէճէյիմ։ Վէ մ՛լիմի օլան կիւնահ, եա՛նի ՛օղուլլարընըն քէնտի իւզէրլէրինէ լա՛նէթ տա՛վէթ էթտիքլէրի, վէ քէնտիսինին անլէրի ՛մէն՛ էթմէտիյի իչիւն ՛անըն խանէսինէ իւէլ-

---

ՙ 3Միւէլ. 2. 27։
— Պ. 2. 11։
ՙՙ Մէզ. 74. 9։ Ամով. 8. 11։ Պաղ Այ. 21։
ՙՙՙ Թէք. 27. 1։ 48. 10։
Պ. 2. 22։ 4. 15։
ՙՙՙՙ Խուր. 27. 21։ Ղեւ. 24. 3։ 2 Թէվ. 13. 11։
Է Պ. 1. 9։
Ը Պաղ Ա՛մոյ. 19. 2։
Թ 4Միւէլ. 21. 12։ Երեմ. 19. 3։
Ժ Պ. 2. 30-36։
ԺԱ Պ. 2. 12, 17, 22։
ԺԲ Պ. 2. 23, 25։
ԺԳ Եզեկ. 7. 3։ 18. 30։
ԺԴ Պ. 2. 29, 30, 31, վ
14 էպէտ էտէճէյիմ՛հիւքմիւ՛անա խապէր վէրտիմ։ Վէ պու էճլտէն Հեղինին խանէսի հագգընտա՝ Հեղի խանէսինին կիւնահը ՛գուրպանլէ վէ թագտիմէ իւէ իւէյէպէտ քէֆարէթ պուլմայաճագ տըր՝ տէյիւ եէմին էթտիմ։
15 Վէ Սամուէլ սապահա տէյին եաթտըգտան սօնրա, պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ գափու գանատլարընը աչտը. վէ Սամուէլ վահիյի Հեղիյէ պէյան էթմէյէ գօրգտու։
16 Հեղի իսէ Սամուէլի չաղըրըպ՝ Էյ օղլըմ Սամուէլ՝
17 տէտի. օ տախի՝ Էէպպէյէք՝ տէտի։ Վէ Էէյէ տէտի քի՝ Սանա սէօյլէտիյի քէլամ՛նէ՞ տիր. պէնտէն սագլամա. էկէր սանա սէօյլէտիյի քէլամընը քեաֆֆէսինտէն պիր քէլիմէ պէնտէն սագլար իսէն, ՛Աւլահ սանա պէօյլէ
18 վէ պունտան զիյատէ էյլէսին։ Իմտի Սամուէլ անտէն սագլամայարագ՝ անա քէլամընը քեաֆֆէսինի նագլ էյլէտի. օ տախի՝ ՝ՐԱՊՊ տըր. ՛ինտինտէ խօշ օլանը եափսընը՝ տէտի։
19 Վէ Սամուէլ ՛պէօյիւտիւ, վէ ՝ՐԱՊՊ անըն իւէ օլուպ՝ ՛հէվի սէօզլէրինտէն հիչ պիրինի եէրէ տիւշիւրմէտի։
20 Վէ ՛Դանտան Բերսաբէէյէտէք պիւթիւն Իսրայէլ պիլտի քի Սամուէլ ՐԱՊՊԸՆ փէյղամպէրի օլմագլըղա
21 *սապիթ գըլընտը՝՝։ Վէ ՐԱՊՊ Սելովտա եինէ կէօրիւնտիւ. զիրա ՛քէնտի քէլամըյլէ ՐԱՊՊ Սելովտա Սամուէլէ զահիր օլուր իտի. վէ Սամուէլին քէլամը պիւթիւն Իսրայէլէ ՛՛ա օլունուր իտի։

ՊԱՊ 4

Պէնի Իսրայէլին Ֆիլիսթիլէր էօնիւնտէ Աբենեզերտէ պօգուլմալարը. 3 Քաւուն իւէ ՛ահտը կէՔիրմէէրի. 10 Եինէ մաղլուպ օլմալարըյլէ Քաւուն իւէ ՛ահտըն ալընմասը, վէ Հեղինին օղուլլարը Ոփնի վէ Փենէհէսին գաՔլի։ 12 Հեղինին պու խապէրտէն տօլայը անըղընը վէֆաՔը։ 19 Փենէհէսին զէվճէսինին վէֆաՔը վէ Իքաբօղընն տօղմասը։

Վէ Իսրայէլ մուհարէպէ իչիւն Ֆիլիսթիլէրին գարշըսընա չըգըպ՝ ՙԱբենեզերտէ օրտու գուրտուգտա, Ֆիլիսթիլէր տախի Ափէկտէ օրտու գուրտըլար։
2 Վէ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլին գարշըսընա տիզիլտիլէր. վէ մուհարէպէ շիտտէթլէնտիքտէ, Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլի պօզարագ՝ ճէնք մէյտանընտա տէօրթ պինՀ
3 գատար ատմ թէլէֆ էթտիլէր։ Գավմ տախի օրտուկեահա ՛ավտէթ էթտիյինտէ Իսրայէլին իխթիյարլարը՝ ՐԱՊՊ պիզի պու կիւն Ֆիլիսթիլէրին էօնիւնտէ նիչիւն պօզտու. ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւէ ՛ահտընը Սելովտան եանըմըզա ալալըմ, քի արամըզտա պուլունմաղէ պիզի տիւշմէնլէրիմիզին էլիւնտէն գուր-
4 թարա՝ տէտիլէր։ Պունուն իւզէրինէ գավմ Սելովա ՛՛ա՛՛՛ կէօնտէրիպ՝ ՛քէրուպիլէր է՛՛էէ՛՛ օթուրան ՝ՐԱՊՊ իւէ ճիւնուտըն թապութ իւէ ՛ահտընը օրա-

---

դայրի։ [14։
ՙՙՙ Ա՛մ. 15. 30, 31։ Եա. 22.
ՙՙՙՙ Հառա. 1. 17։
Է Յոբ. 1. 21։ 2. 10։ Մէզ. 39. 9։ Եա. 39. 8։
Ը Պ. 2. 21։
Թ Թէք. 39. 2, 21, 23։
Ժ Պ. 9. 6։
ԺԱ Հաբ. 20. 1։ [տու
ԺԲ Ե՛՛՛՛՝ Լ՛մին պուլուն-
ԺԳ Այ. 1, 4։
— Պ. 5. 1։ 7. 12։
ՙՙ Խուր. 25. 18, 22։ Ա՛տ. 7. 89։
ՙՙՙ 2Միւէլ. 6. 2։ Մէզ. 80. 1։ 99. 1։

Digitized by Google

տան գալտըրտըլար. վէ Հեղինէն իքի օղլու Ոփնի վէ
Փենէհէս օրատա Աւլահըն թապութ իւլ 'ահտընըն
5 եանընտա իտիլէր: Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտը
օրտույա կէլտիյի կիպի՝ պիւթիւն Իսրայէլ եիւքսէք
սէսլէ կիւպանք չէքտիլէր, շէօյլէ քի եէր սէտա վէրտի:
6 Վէ Փիլիսթիլէր կիւպանք սէտասընը իշիտինճէ,
'Իպրանիլէր օրտուսընտա պու պէօյիւք կիւպանք
սէտասը նէ՞ տիր՝ տէտիլէր. վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութ
7 Ե-Լ'-Հ-ՊԸՆընը օրտույա կէլտիյինի ակլատըլար: Վէ
Փիլիսթիլէր՝ Աւլահ օրտույա կէլտի՝ տէյէրէք գօրգ-
տըլար. վէ՝ Վայ պիզէ, զիրա պունտան էվվէլ պու մի-
8 սիլլիւ շէյ օլմատը. Վայ պիզէ, պու գատիր իլահլա-
րըն էլինտէն պիզի քի՞մ գուրթարաճագ. Մըսըրըլըլարը
պէրրիյէտէ հէր նէվ' պէլայա տիւշար էտէն իլահլար
9 պունլար տըր: Էյ Փիլիսթիլէր, Գուվվէթլէնինիզ վէ
մէրտ օլունըզ, օլմայա քի Ի'Իպրանիլէր սիզէ գուլլըգ
էթտիքլէրի կիպի՝ սիզ անլէրէ գուլլըգ էտէսինիզ. մէրտ
10 օլունըզ վէ ճէնք էտինիզ՝ տէտիլէր: Վէ Փիլիսթիլէր
ճէնք էթտիլէր. Իսրայէլ տախի պօզուլուպ՝ հէր քէս
քէնտի չատըրընա գաչտը. վէ վուգու' պուլան գըր-
ղընը ղայէթլէ 'ազիմ օլուպ՝ Իսրայէլտէն օթուզ պինկ
11 նէֆէր փիյատէ տիւշտիւ: Աւլահըն թապութ Ե-Լ'-Հ-Պ
տախի ալընըպ Հեղինէն իքի օղլու՝ Ոփնի վէ Փենէ-
հէս էօլտիւլէր:
12 Վէ ճէնք մէյտանընտան պիր Բենիամինի գօշա-
րագ էսվապը եըրթըգ վէ պաշընտա թօփրագ օլտըղը
13 հալտէ հէման օլ կիւնտէ Սելովա վասըլ օլտու: Վէ
վասըլ օլտըղընտա իշթէ Հեղի Աւլահըն թապութ Ե-Լ
'-Հ-Պը իչիւն գալպի միւզթարիպ օլտըղընտան, եօլ
եանընտա քիւրսիւտէ օթուրուպ պէքլէյօր իտի. օլ
քիմսէ տախի շէհրէ կէլիպ խապէր վէրտիքտէ, պիւ-
14 թիւն շէհր ֆէրեատ էյլէտի: Վէ Հեղի ֆէրեատը իշի-
տինճէ՝ Պու շամաթա նէ՞ տիր՝ տէտի. օլ քիմսէ տախի
15 'աճէլէթէն կէլիպ Հեղիյէ խապէր վէրտի: Հեղի իսէ
տօգսան սէքիզ եաշընտա իտի, վէ Կէօզլէրի կէօր-
16 մէքտէն գալմըշ իտի: Վէ օլ ատէմ Հեղիյէ՝ Մուհա-
րէպէտէն կէլէն պէն իմ, վէ պու կիւն մուհարէպէտէն
ֆիրար էթտիմ՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Օղլըմ, նէ՞ օլ-
17 տու՝ տէտի: Վէ խապէրճի ճէվապ վէրիպ՝ Իսրայէլ
Փիլիսթիլէրին էօնիւնտէն գաչտը. գավմտա տախի
պէօյիւք պօզղունլըգ վագը' օլտու, վէ սէնին իքի օղ-
լըն՝ Ոփնի վէ Փենէհէս տախի էօլտիւ, վէ Աւլահըն
18 թապութը ալընտը՝ տէտի: Վէ Աւլահըն թապութընը
զիքր էթտիյի կիպի, Հէռէ քիւրսիւտէն արգայա տօղ-
րու գափունըն եանընա տիւշտիւ, վէ պօյնու գըրըլ-
մաղլէ վէֆաթ էյլէտի, զիրա իխթիյար վէ աղըր պիր

ատէմ իտի. վէ Իսրայէլէ գըրգ սէնէ հիւքմ էթտի:
19 Վէ կէլինի, եա'նի փենէհէսին զէվճէսի, համիլէ
օլուպ՝ տօղուրաճաղը վագըթ տախի եագընը իտի. վէ
Աւլահըն թապութընընը ալընտըղընը վէ գայն փէտէ-
րինին վէ տախի զէվճինին վէֆաթընը իշիթտիյի
20 կիպի՝ աղրըսը թուվմաղլէ էյիլիպ տօղուրտու: Վէ
օ վէֆաթ էթմէք իւզրէ իքէն, Հեանընտա տուրան
գարըլար անա՝ Գօրգմա, զիրա պիր օղուլ տօղուրտընը՝
տէտիլէր. օ իսէ ճէվապ վէրմէյիպ տիգգաթ էթմէտի:
21 Վէ՝ Իսրայէլտէն Ի'իզզէթ գալտըրըլտը՝ տէյէրէք, չօ-
ճուղա Հիքաբօդ թէսմիյէ էյլէտի. (զիրա Աւլահընը
թապութը ալընըպ գայն փէտէրի իլէ զէվճի տախի
22 ՀՖՐ ԵՂԵԲԷ:) Վէ Իսրայէլտէն 'իզզէթ գալտըրըլտը,
զիրա Աւլահընը թապութը ալընտը՝ տէմիշ իտի:

ՊԱՊ Ե

*Փիլիսթիլէրին Քապութ իւլ 'ահտը Դագոն խանէյէ գօմալարը. 3 Դա-
գոնընը գըրըլմասը, վէ Ազովտոսըլարա, 8 վէ Գէթլիլէրէ, 10 վէ Ակ-
կարոնըլըլարա խապէթ էտէն 'աֆէթ:*

Վէ Փիլիսթիլէր Աւլահընը թապութընը ալըպ՝
2 անը Աբենեզերտէն Ազովտոսա կէօթիւրտիւլէր: Վէ
Փիլիսթիլէր Աւլահընը թապութընը ալըպ՝ անը Դա-
գոն խանէյէ կէօթիւրէրէք, Դագոնընը եանընա գո-
3 տըլար: Վէ Ազովտոսըլըլար էրթէսի կիւն սապահլա-
յընը էրքէն գալգտըգալարընտա, իշթէ Դագոն ՐԱՊՊԸՆ
թապութը էօնիւնտէ Եիւզ իւսթիւ եէրէ տիւշմիւշ իտի.
վէ Դագոնը գալտըրըպ թէքրար Եէրինէ գօտըլար:
4 Վէ տահա էրթէսի կիւն սապահլայընը էրքէն գալգ-
տըգալարընտա, իշթէ Դագոն ՐԱՊՊԸՆ թապութը էօ-
նիւնտէ եիւզ իւսթիւ եէրէ տիւշմիւշ օլուպ՝ Դագոնընը
պաշը վէ իքի էլլէրի էշիք իւզէրինէ Ե-Շ-ԷԲԵ, քէսիլ-
5 միշ վէ եալընըզ Դագոնընը Ե-Շ-ԷԲԵ գալմըշ իտի: Պու
էճլատէն Դագոնընը քեահինլէրի վէ Դագոնըն խանէյինէ
կիրինլէրին քեաֆֆէսի, թա պու կիւնէ տէյին Ազով-
տոստա օլան Դագոն Ե-Հ-Ե-Ղ էշիյինէ պասմազլար:
6 Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլի Ազովտոսըլար իւզէրինէ աղրըլա-
շըպ՝ անլէրի հէլաք էթտի. վէ անլէրի, եա'նի Ազով-
տոսըլարընը հուտուտը տախիլինտէ պուլունանլարը
մայասըլ 'իլլէթիյլէ վուրտու:
7 Վէ Ազովտոս էհալիսի պէօյլէ օլտըղընը կէօր-
տիւքլէրինտէ՝ Իսրայէլ Աւլահընըն թապութը եանը-
մըզտա տուրմասըն, զիրա անըն էլի իւզէրիմիզէ վէ
իլահըմըզ Դագոնընը իւզէրինէ աղրըլաշտը՝ տէյէրէք,
8 Ա-Ե-Ր կէօնտէրիպ՝ Փիլիսթիլէրին ճիւմլէ էմիրլէրինի
քէնտի եանլարընա տա'վէթ էյլէտիլէր, վէ՝ Իսրայէլ
Աւլահընըն թապութընա նէ՞ եափալըմ՝ տէտիլէր. ան-

---

1 Կոր. 16. 13։ Հաբ. 13. 1։ Ա. Յ. 2։ Ղեւ. 26. 17։ Թէս. 28. 25։ Մէզ. 78. 9, 62։ Պ. 2. 32։ Մէզ. 78. 61։ Պ. 2. 34։ Մէզ. 78. 64։ Ցես. 7. 6։ 2 Մխ. 13. 19։ 15. 32։ Նէհ. 9. 1։ Ցոր. 2. 12։ 2 Մխ. 1. 2։ Պ. 1. 9։ Պ. 3. 2։ 2 Մխ. 1. 4։ Թէք. 35. 17։ Մէզ. 26. 8։ 78. 61։ Պ. 14. 3։ — Պ. 4. 1։ 7. 12։ Հաբ. 16. 23։ Ես. 19. 1։ 46. 1, 2։ Ես. 46. 7։ Երեմ. 50. 2։ Եզեկ. 6. 4, 6։ Միք. 1. 7։ Պաղ Սոփ. 1. 9։ Ա. 7, 11։ Խուր. 9. 3։ Մէզ. 32. 4։ Ա'մալ. 13. 11։ Պ. 6. 5։ Թէս. 28. 27։ Մէզ. 78։

Digitized by Google

լէր տախի՝ Իսրայէլ Ալլահընըն թապութը Գէթէ նագլ
օլունսընն՝ տէմէլէրի իւզերինէ, Իսրայէլ Ալլահընըն
9 թապութընը նագլ էթտիլէր: Վէ անը նագլ էթտիք-
լէրինտէն սօկրա ՚ՐԱՊՊԸՆ էլի օլ շէհր ՚ալէյհինէ
օլարագ, ՚փէք պէօյիւք իգթիրապ վագը՝ օլտու. վէ
՚շէհրին էհալիսինի քիւչիւքտէն պէօյիւյէտէք տարպ
էթմէսիյլէ՝ անլէրտէ մայասըլ զուհուր էյլէտի:
10 Պու էճլտէն Ալլահըն թապութընը Ակկարոնա կէօն-
տէրտիլէր. վէ Ալլահըն թապութը Ակկարոնա վասըլ
օլտըղը կիպի, Ակկարոնլըլար ֆէրեատ էտիպ՝ պիզիմ
իլէ գավմըմըզը էօլտիւրմէք իչին Իսրայէլ Ալլահը-
11 նըն թապութընը պիզէ նագլ էթտիլէր՝ տէտիլէր: Վէ
…՚էֈ կէօնտէրիպ՝ ֆիլիսթիլէրին ճիմլէ էմիրլէրինի
տա՚վէթ էթտիլէր. վէ՝ Իսրայէլ Ալլահընըն թապու-
թընը կէօնտէրինիզ, քէնտի մահալընա կիթսին, քի
պիզիմ իլէ գավմըմըզը էօլտիւրմէյէ՝ տէտիլէր. զիրա
՚Ալլահընը էլի օրատա ղայէթ աղըր օլմաղէ՝ պիւ-
12 թիւն շէհրտէ էօլիւմ գօրգուսը վար իտի: Վէ վէֆաթ
էթմէյէն ատէմլէր մայասըլա տիւշար օլուպ՝ շէհրին
ֆէրեատը կէօյէ չըգտը:

ՊԱՊ 6

*Թապութ իւլ ՚ահտը ի՚ատէ էՃմէք պապընտա ֆիլիսթիլէրին միւ-
շավէրէսի, 10 Եէնի պիր ալապա իւգէրինտէ Բեթսամիւսէ տօղրու
հէտէյլէր իլէ անը սալը վէրմէլէրի, 19 Բեթսամիւսիլիէրին Քէճա-
վուզը վէ ճէզասը. 21 անլէրին Կարիաթարիմ էհալիսինէ կէօնտեր-
տիքլերի խապէր:*

Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութը ֆիլիսթիլէր թօփրա-
2 ղընտա եէտի այ գալտը: Վէ ֆիլիսթիլէր ՙքեահինլէր
իլէ սիհրպազլարը չաղըրըպ՝ Եհովանըն թապութընա
նէ՞ եափալըմ. անը քէնտի եէրինէ նէ՞ իլէ կէօնտէրէ-
3 ճէյիմիզի պիզէ պիլտիրինիզ՝ տէտիլէր: Անլէր տախի՝
Էկէր Իսրայէլ Ալլահընըն թապութընը կէօնտէրճէէք
օ՚ուր իսէնիզ, անը ՚պօշ կէօնտէրմէյիպ՝ հէր վէճհլէ
անա ՚պիր սուչ թագտիմէսի վէրինիզ. օ զէման շիֆա
պուլուպ՝ էլինին սիզտէն տէֆ՚ օլունմատըղընըն սէ-
4 պէպի ՚սիզէ մա՚լիմ՚ օլուր՝ տէտիլէր: Վէ անլէր՝ Անա
վէրէճէյիմիզ սուչ թագտիմէսի նէ՞տէն ՚իպարէթ օլ-
մալը տըր՝ տէտիքլէրինտէ, անլէր տախի՝ ՚Ֆիլիսթի-
լէր էմիրլէրինին ՚ատէտինէ կէօրէ պէշ ալթուն մայա-
սըլ իլէ պէշ ալթուն ֆարէ օլսուն. զիրա էմիրլէրինիզ
5 իլէ ճիմլէնիզ իւգէրինէ կէլէն պէյա պիր տիր: Իմտի
մայասըլընըզըն սուրէթլէրինի վէ ՙտիյարը պօզան
ֆարէլէրին սուրէթլէրինի եափըպ՝ ՚Իսրայէլին Ալլա-
հընա ՚իզզէթ էտինիզ, օլա քի սիզտէն վէ ՚էլահլա-
րընըզ իւգէրինտէն վէ տիյարընըզտան էլինի ՚*չէքէ:

6 Վէ ՚Մըսըրլըլար իլէ ֆարաւոն գալպլէրինի գաթը-
լաշտըրտըգլարը կիպի նէ՞չինն գալպլէրինիզի գաթը-
լաշտըրըրսընըզ. Աւե՚ արալարընտա ՚աճիպ շէյլէր
իզհար էթտիքտէն սօկրա, կիթմէլէրի իչին ՚անլէրի
7 սալը վէ՞րմէտիլէր մի: Վէ շիմտի ՚պիր եէնի արապա
եափըպ՝ ՚իւգէրլէրինէ պօյունտըրըգ գօնուլմամըշ էմ-
զիքլի իքի ինէք ալընըզ, վէ ինէքլէրի արապայա
գօշընըզ, եավրուլարընը տախի արտլարընտան խա-
8 նէյէ չէվիրինիզ: Վէ Եհովանըն թապութընը ալըպ
արապանըն իւգէրինէ գօյունըզ, վէ անա՝ սուչ թագ-
տիմէսի օլմագ իւզրէ վէրէճէյինիզ ՚ալթուն սուրէթ-
լէրի, եանընա պիր քիւչիւք սանտըգ իչինէ գօյարագ՝
9 անը սալը վէրինիզ, կիթսին: Վէ պագընըզ քի էկէր
քէնտի հուտուտը եօլընտան ՚Բեթսամիւսէ չըգար իսէ,
պու պէօյիւք պէլայը իւգէրիմիզէ կէթիրէն օ տըր.
էկէր կիթմէզ իսէ, պիզէ տօգունան անըն էլի օլմա-
յընպ՝ պու նէսնէ պիզէ բասթ կէլէ պիր շէյ օլտըղընը
՚պիլէճէյիզ՝ տէտիլէր:
10 Վէ օլ ատէմլէր պէօյլէճէ հարէքէթ էտիպ՝ էմզիքլի
իքի ինէք ալտըլար, վէ անլէրի արապայա գօշուպ՝
11 եավրուլարընը խանէտէ գափատըլար: Վէ ՐԱՊՊԸՆ
թապութընը վէ ալթուն ֆարէլէրը իլէ մայասըլլարը-
նընն սուրէթլէրինին քիւչիւք սանտըղընը արապա իւ-
12 զերինէ գօտրգտան սօկրա, Ինէքլէր տօս տօղրու Բեթ-
սամիւս եօլընը թուղթուպ, սաղա եա սօլա սափմայա-
րագ, պէօյիւրէ պէօյիւրէ պիր ճատտէտէն կիտէրլէր
իտի. Ֆիլիսթիլէրին էմիրլէրի տախի Բեթսամիւս հու-
13 տուտընա գատար անլէրին արտընճա կիթտիլէր: Վէ
Բեթսամիւսիլիէր օվատա պուղտայ պիչմէքտէ օլուպ՝
կէօզլէրինի գալտըրարագ թապութը կէօրտիւքլէ-
րինտէ, անը կէօրտիւքլէրի իչին մէսրուր օլտըլար:
14 Վէ արապա Բեթսամիւսլի Յեսունըն թարլասընա կէ-
լիպ օրատա տուրտու. վէ օրատա պէօյիւք պիր թաշ
պուլունմաղլէ, արապանըն աղաճլարընը եարըպ՝
ինէքլէրի ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ թագտիմ
15 էթտիլէր: Վէ Ղեւիլիլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութընը վէ
անըն եանընտա օլան վէ իչինտէ ալթուն սուրէթլէր
պուլունան քիւչիւք սանտըղը էնտիրէրէք՝ օլ պէօյիւք
թաշ իւզերինէ գօտրլար, վէ Բեթսամիւս էհալիսի օլ
կիւն ՐԱՊՊԱ մուհրագալար թագտիմ, վէ զէպհէլէր
16 զէպհ էթտիլէր: Վէ ՚Ֆիլիսթիլէրին պէշ էմիրլէրի
պունու կէօրտիւքլէրինտէ՝ օլ կիւն Ակկարոնա ՚ավ-
17 տէթ էթտիլէր: Վէ ՙՖիլիսթիլէրին՝ ՐԱՊՊԱ սուչ
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ վէրտիքլէրի ալթուն մա-
յասըլլար պունլար տըր. Ազովտոս իչին պիր, Գազա
իչին պիր, Ասկաղոն իչին պիր, Գէթ իչին պիր,

Մաղ 2.2: Յովհ.9 24: | ֈ Խուր. 7. 13: 8. 15: 14. 17: | ։ Այ. 4,5:
ը Պ. 5. 3,4,7: | թ Պագ Պ. 5.6,11: Մէգ 39. 10: | ժ Յես. 15. 10:
* ՚Իպր. Քախֆիֆ էտէ | ի Ա՚տ. 19. 2: | ի Այ. 3:
լ Այ. 4:

Digitized by Google

18 Ակկարոն իչիւն պիր իտի։ Վէ ալթուն ֆարէլէր սուրլու շէհրտէն սուրսըզ քէօյէ, վէ հաթթա իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ թապութը գօնուլան պէօյուք թաշա վարընճա, Ֆիլիսթիլէրին պէշ էմարէթինին ճիւմլէ շէհիրլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ իտի. պու թաշ տախի էլ եէվմ Բեթսամիսլի Յեսունըն թարլասընտա տըր։

19 Վէ 'Բեթսամիս էհալիսինի, ՐԱՊՊԸՆ թապութը իչինէ պագտըգլարը իչիւն, տարպ էյլէտի. վէ գավմտան *էլլի պինկ եէթմիշ ատէմ՚՚ թէլէֆ էտիպ՝ ՐԱՊՊ

20 գավմը պէօյուք թէլէֆաթա տիւշար էթտիյի իչիւն գավմ եաս չէքտի։ Վէ Բեթսամիս էհալիսի՝ 'Պու Ալլահ իլ Գուտտուս Եհովանընն հուզուրընտա տուրմաղա քիմ գատիր տիր, վէ եանընմըզտան քիմսինն եա-

21 նընա կիթսինն՝ տէյէրէք, 'կարիաթարիմ էհալիսինէ ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ Ֆիլիսթիլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութընը կէրի կէթիրտիլէր. էնիպ անը եանընզա չըգարընըզ՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 7

Թապութ իլ 'ահտըն կարիաթարիմէ կէթիրիլիպ օրատա եէրմի սէնէ գալմասը։ 3 Պէնի Իսրայէլին Մասփատա Քէվպէ էթմէյէրի։ 7 Սամուէլին տու'ասը վէ մուհրագասը իլէ Ֆիլիսթիլէրին մաղլուպլէյէնի, 13 վէ գէլիւ օրմալարը։ 15 Սամուէլին պէնի Իսրայէլէ հիւքմ էթմէսի։

Վէ-կարիաթարիմ էհալիսի էնիպ ՐԱՊՊԸՆ թապութընը չըգարտըլար, վէ անը թէփէտէ՝ 'Աբինադաբըն խանէսինէ կէօթիւրիւպ՝ անըն օղլու Եղիազարը ՐԱՊՊԸՆ թապութընըն մուհաֆազասը իչիւն թագ-

2 տիս էթտիլէր։ Վէ թապութ կարիաթարիմտէ գօնտըղը կիւնտէն չօգ վագըթ կէչտի, եա'նի երիմի սէնէ օլտու. պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ տախի ՐԱՊՊԱ հասրէթ չէքտիլէր։

3 Օլ վագըթ Սամուէլ պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլէ խիթապէն՝ էկէր սիզ 'ՐԱՊՊԱ պիւթիւն գալպինիզլէ րիւճու' էտէրսէնիզ, 'էճնէպի իլահլարը վէ 'Աստարովթը արանըզտան տէֆ' էտինիզ. վէ 'գալպլէրինիզի ՐԱՊՊԱ տօղրու հազըրլայըպ՝ 'եալընըզ անա 'իպատէթ էտինիզ, վէ օ սիզի Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն խէ-

4 լաս էտէճէք տիր՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ պէնի Իսրայէլ 'Բահաղիմի վէ Աստարովթը տէֆ' էտիպ՝ եա-

5 լընըզ ՐԱՊՊԱ 'իպատէթ էթտիլէր։ Պա'տէհու Սամուէլ՝ 'Պիւթիւն Իսրայէլի Մասփայա ճէմ' էտինիզ, պէն տախի սիզին իչիւն ՐԱՊՊԱ նիյազ էտէյիմ՝ տէտի։

6 Վէ Մասփատա ճէմ" օլտրլար, 'վէ սու չէքիպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տէօքէրէք՝ 'օլ կիւն օրուճ թութտրլար, վէ օրատա՝ 'Պիզ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթ-

տիք՝ տէտիլէր. վէ Սամուէլ պէնի Իսրայէլէ Մասփատա հիւքմ իճրա էթտի։

7 Վէ Ֆիլիսթիլէր պէնի Իսրայէլին Մասփատա թէճէմմիւ' էթտիքլէրինի իշիթտիքլէրինտէ, Ֆիլիսթիլէրին էմիրլէրի Իսրայէլէ գարշը չըգտրլար. պէնի Իսրայէլ տախի պունու իշիտինճէ Ֆիլիսթիլէրտէն

8 գօրգտրլար։ Վէ պէնի Իսրայէլ Սամուէլէ՝ 'Պիզիմ իչիւն Ալլահրմըզ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէ, քի պիզի Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն խէ-

9 լաս էտէ՝ տէտիլէր։ Սամուէլ տախի սիւթ էմէր պիր գուզու ալըպ՝ անը ՐԱՊՊԱ քիւլլիյէն մուհրագա օլարագ թագտիմ էյլէտի. վէ 'Սամուէլ Իսրայէլ իչիւն ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէտիքտէ՝ ՐԱՊՊ անը միւսթէճապ

10 գըլտը։ Վէ Սամուէլ մուհրագայը թագտիմ էտէր իքէն՝ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլ իլէ ճէնք էթմէյէ եագլաշտըլար. 'վէ ՐԱՊՊ հէման օլ կիւն Ֆիլիսթիլէր իւզէրինէ 'ագիմ սէտա իլէ կիւրլէյիպ՝ անլէրի իզթիրապա տի-

11 շիւրմէքլէ, Իսրայէլ էօնիւնտէ գըրըլտըլար։ Վէ Իսրայէլլիլէր Մասփատան չըգըպ Ֆիլիսթիլէրի թա'գիպ էտէրէք՝ անլէրի թա Բեթքովր ալթընա վարընճա

12 թէլէֆ էթտիլէր։ Օլ վագըթ Սամուէլ 'պիր թաշ ալըպ՝ Մասփա իլէ Սէն արասընտա տիքտի, վէ՝ ՐԱՊՊ պիզէ պուրայա գատար եարտըմ էյլէտի՝ տէյէրէք,

13 անա 'Աբենեզեր թէսմիյէ էյլէտի։ 'Վէ Ֆիլիսթիլէր զէլիլ օլարագ՝ Իսրայէլ հուտուտընա 'պիր տահա կէլմէտիլէր. վէ Սամուէլին հէփ կիւնլէրինտէ ՐԱՊՊԸՆ

14 էլի Ֆիլիսթիլէր 'ալէյհինտէ իտի։ Վէ Ֆիլիսթիլէրին Իսրայէլտէն զապթ էթմիշ օլտրգլարը շէհրլէր՝ Ակկարոնտան Գէթէ գատար՝ Իսրայէլէ ի'ատէ օլունտու. պունլարընն ճիվարլարընը տախի Իսրայէլ Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն խէլաս էյլէտի. վէ Իսրայէլ իլէ Ամօրիլէր արասընտա սուլհ վար իտի։

15 Վէ Սամուէլ 'պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ Իս-

16 րայէլէ հիւքմ իճրա էտէր իտի։ Վէ հէր սէնէ Բեթէլ վէ Գաղգաղա վէ Մասփայը տէվր էտիպ՝ պու եէրլէրին քեաֆֆէսինտէ Իսրայէլէ հիւքմ իճրա էտէրէք,

17 'Ռամայա 'ավտէթ էտէր իտի. զիրա խանէսի օրատա օլուպ՝ Իսրայէլէ օրատա հիւքմ իճրա էտէր իտի. վէ օրատա 'ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էթտի։

ՊԱՊ 8

Սամուէլին օղուլլարընըն հագգսըզ հիւքիւմէթի, վէ պէնի Իսրայէլին պիր մէլիք ճալէպ էթմէյէրի։ 6 Սամուէլին տու'ասը վէ Քէսէլի պուլմասը։ 10 վէ գավմա մէլիք ուսուլընը պիլտիրմէսի։ 19 Ալլահրն Սամուէլէ մէլիք խուսուսընտա օլան էմրի։

ֆ Պագ Խուր. 19.21։Ա'տ. 4 5,15,20։2Մխլ.6.7։
ա Ե-Խօտ՝ էլլի պինտէ ևէՔՎմիշ ատէմ
ֆ 2Մխլ.6.9։ Մաղ.3.2։
ց Ցես. 18.14։ Հաք.18.12։ 1Թէվ. 13. 5,6։

— Պ.6.21։ Մէգ. 132.6։
բ 2Մխլ. 6 4։
գ Թէս.30.2-10։ 3Մխլ. 8. 48։ Ես.55.7։ Ովս. 6.1։ Յովէլ. 2. 12։
դ Թէքք. 35. 2։ Ցես. 24. 14,23։
ե Հաք. 2. 13։
զ 2Թէվ. 30. 19։ Յոբ. 11. 13,14։
է Թէս. 6. 13։ 10. 20։ 13. 4։ Մատթ. 4. 10։ Ղուկ. 4. 8։
ը Հաք. 2. 11։
թ Հաք. 20. 1։ 4Մխլ. 25. 23։
ժ Նէեմ. 9.1,2։ Դան.9. 3,4,5։ Յովէլ. 2. 12։
ի Հաք. 10. 10։ 3Մխլ 8. 47։ Մէգ. 106. 6։
լ Ես. 37. 4։ [1։
խ Մէգ. 99.6։ Երեմ.15. 4. 15։ 5. 20։ Պ. 2. 10։ 2Մխլ.22.14,15։
ծ Թէքք. 28. 18։ 31. 45։ 35. 14։ Ցես.4.9։ 24. 26։
կ Պ. 4. 1։
հ Ե-'Ն՝ Եարտըմ Քաշը
ձ Հաք. 13. 1։
ղ Պ. 13. 5։
ճ Այ.6։ Պ.12.11։ Հաք 2. 16։
մ Պ. 8. 4։
յ Հաք. 21. 4։

Digitized by Google

Վ է Սամուէլ իխթիյար օլտըղը զէման ¯օղուլլա-
2 ըընը Իսրայէլէ ˘հաքիմ թա՛ենն էյլէտի: Վէ ˙իլք
օղլընըն իսմի Յովէլ, վէ իքինճիսինին իսմի Աբիա
3 օլուպ՝ Բերսաբէէտէ հաքիմ իտիլէր: Վէ օղուլլարը
¯անընն մէսլէյլինտէ եիւրիւմէյիպ ˙թամա՛ա տիւշէրէք,
վէ ¯րիշվէթ ալարագ հագգը իպթալ էթտիլէր:
4 Վէ Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարը թէճէմմիւ՛
5 էտիպ՝ Ռամայա Սամուէլին եանընա կէլտիլէր: Վէ
անա՝ Իշթէ սէն իխթիյար օլտըն, վէ օղուլլարընկ սէ-
նին մէսլէյլինտէ եիւրիւմէյօրլար. շիմտի ճիւմլէ թա-
՛իֆէլէրտէ ¿ՀՀՀ կիպի ˙իւզէրիմիզէ պիր մէլիք նասպ
6 էյլէ, քի պիզէ հիւքմ էյլէյէ՝ տէտիլէր: Պու մատտէ
իսէ, եա՛նի՝ Պիզէ հիւքմ էտէճէք պիր մէլիք վէր՝
տէմէլէրի Սամուէլին նազարընտա ֆէնա կէօրիւն-
7 մէքլէ, Սամուէլ ՐԱՊՊԱ տու՛ա էյլէտի: ՐԱՊՊ տախի
Սամուէլէ տէտի քի՝ Գավմըն քէլամընը վէ սանա
սէօյլէտիքլէրինին քեաֆֆէսինի տինկլէ. զիրա ¯սէնի
րէտտ էթմէտիլէր, անճագ իւզէրլէրինէ հիւքիւմէթ
8 էթմէքտէն ˙պէնի րէտտ էթտիլէր: Անլէրի Մըսըր-
տան չրգարտրղըմ կիւնտէն թա պու կիւնէ տէյին
պէնի թէրք էտիպ՝ ղայրի իլահլարա ՛իպատէթ էտէ-
րէք իշլէտիքլէրի ՛ամէլլէրինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ
9 սանա տախի հէման պէօյլէ էտիյօրլար: Վէ շիմտի
անլէրին քէլամընը տինկլէ, ֆագաթ անլէրէ աշիքեարէ
շէհատէթ էտիպ՝ ˙իւզէրլէրինէ հիւքիւմէթ էտէճէք
մէլիյին ուսուլընը խապէր վէր:
10 Վէ Սամուէլ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընըն քեաֆֆէսինի
քէնտիսինտէն պիր մէլիք թալէպ էթմիշ օլան գավմա
11 սէօյլէյիպ, ˙Իւզէրինիզէ հիւքիւմէթ էտէճէք մէլիյին
ուսուլը պու օլաճագ տըր, եա՛նի ¯օղուլլարընըզը
ալըպ քէնտիսի իչիւն արապալարը իւզէրինէ վէ աթ-
լարը իւզէրինէ գօյաճագ տըր. անլէր տախի արապա-
12 լարը էօնիւնճէ գօշաճագլար. Վէ անլէրի քէնտիսինէ
պիկ պաշը վէ էլլի պաշը նասպ էտէճէք. անլէր տախի
թարլալարընը սիւրիւպ պիչիւնինի պիչէճէքլէր, վէ
հարպ ալէթլէրինի վէ արապա ալէթլէրինի տախի
13 եափաճագլար: Վէ գըզլարընըզը ալըպ՝ ՛ըթըրճը վէ
14 աշճը վէ էքմէքճի թա՛ենն էտէճէք. Վէ ˙թարլա վէ
պաղ վէ զէյթունլըգլարընըզըն էյիսինի զապթ էտէ-
15 րէք՝ գուլլարընա վէրէճէք տիր: Վէ էքինինիզին վէ
պաղլարընըզըն ՛իւշրինիւ ալըպ՝ ˙քէնտի խատէմէսի
16 իլէ գուլլարընա վէրէճէք տիր: Վէ քէօլէլէր իլէ ճա-
րիյէլէրինիզի վէ էն ա՛լա եիյիթլէրինիզի վէ մէրքէպ-
լէրինիզի ալըպ՝ քէնտի իշինտէ գուլլանաճագ տըր:
17 Սիւրիւլէրինիզին ՛իւշրինիւ ալաճագ. սիզ տախի քէօ-

18 լէէրի օլաճագսընըզ: Վէ քէնտինիզէ ինթիխապ էթ-
տիյինիզ մէլիյինիզ սէպէպինտէն օլ կիւն ֆէրեաո
էտէճէքսինիզ. լաքին ՐԱՊՊ ˙սիզի օլ կիւն տինկլէ-
մէյէճէք տիր՝ տէտի:
19 Գավմ իսէ ˙Սամուէլին քէլամընը տինկլէմէքտէն
իմթինա՛ իլէ՝ Խայր, մութլագա իւզէրիմիզտէ պիր մէ-
20 լիք օլմալը. Պիզ տախի ¯ճիւմլէ թա՛իֆէլէր կիպի օլա-
րագ՝ պիզէ մէլիյիմիզ հիւքմ իթսին. էօնիւմիւզճէ չը-
21 գըպ մուհարէպէլէրիմիզի էթսին՝ տէտիլէր: Սամուէլ
տախի գավմըն հէփ սէօզլէրինի իշիտիպ՝ անլէրի
22 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սէօյլէտի: ՐԱՊՊ տախի Սա-
մուէլէ՝ ¯անլէրին քէլամընը տինկլէ, վէ իւզէրլէրինէ
պիր մէլիք նասպ էյլէ՝ տէտի. օլ վագըթ Սամուէլ Իս-
րայէլլիլէրէ՝ Հէր քէս քէնտի շէհրինէ կիթսին՝ տէտի:

ՊԱՊ 9

Սաուղըն նէ վէճինէլ փէյղամպէր Սամուէլէ կէՔիրիլտիյի, 15 Ալլահ Քարաֆընտան Քէնպիհ ալարագ Սամուէլին Սաուղը գապուլ, 22 վէ Քա՛զիմ, 25 վէ Քէշեհ՝ էՔմէսի.

Վ է Բենիամինիլէրտէն ¯կիս իսմինտէ գուվվէթ
սահիպի պիր Բենիամինի օլուպ՝ պու ատէմ իպն ի
Աբիէլ իպն ի Սերօր իպնի Բեքովրաթ իպն ի Աֆիա
2 իտի: Վէ պունուն Սաուղ իսմինտէ եիյիթ վէ կիւզէլ
պիր օղլու օլուպ՝ պէնի Իսրայէլտէ անտէն կիւզէլ
քիմսէ եօգ իտի. ˙օմուզընտան եօգարըսը պիւթիւն
գավմտան ուզուն իտի:
3 Վէ Սաուղըն փէտէրի Կիսին մէրքէպլէրի ղա՛իպ
օլմաղլէ, Կիս քէնտի օղլու Սաուղա՝ Ուշագլարըն
պիրինի պէրապէր ալ, վէ գալգըպ մէրքէպլէրի արա-
4 մաղա կիթ՝ տէտի: Օ տախի Եփրեմ տաղընտան կէ-
չիպ՝ ˙Սաղիսա թօփրաղընտան տախի կէչտի, ֆա-
գաթ պուլամատըլար. վէ Սաղիմ թօփրաղընտան
կէչտի վէ ¿ՀՀՀ տախի եօգ իտի. վէ օրտան Բե-
նիամինիլէր տիյարընտան կէչտիլէր իսէ տէ, պուլա-
5 մատըլար: Վէ Սուֆ թօփրաղընա վասըլ օլտըգլա-
րընտա Սաուղ եանընտա պուլունան ուշաղա՝ Կէլ,
կէրի տէօնէլիմ, օլմայա քի փէտէրիմ մէրքէպլէրտէն
6 վազ կէչիպ պիզիմ իչիւն էնտիշէ էտէ՝ տէտի: Օ իսէ
անա՝ Իշթէ պու շէհրտէ պիր ˙Ալլահ ատէմի վար
տըր, վէ օ միւհթէրէմ պիր ատէմ տիր. վէ ˙սէօյլէ-
տիյինին քեաֆֆէսի մութլագա վագը՛ օլուր. շիմտի
օրայա կիտէլիմ, պէլքի կիտէճէյիմիզ եօլու պիզէ խա-
7 պէր վէրիր՝ տէտի: Սաուղ տախի ուշաղընա՝ Իշթէ
կիտէր իսէք, ¯օլ ատէմէ նէ՞ կէօթիւրէլիմ. զիրա
գապլարըմըզտա էքմէք տիւքէնտի, վէ Ալլահ ատէ-

– Պագ Հաք. 10. 4։ 12. 14Իւ Հաք. 5. 10 իլէ ՔաՔպիգ էյլէ։ [19. 5։	˙ Խուր. 18. 21։ 1 Տիմ 3. 3։ 6. 10։ [5։	¿ Պագ Խուր. 16. 8։	՛ Ղ. 14. 52։
Բ Թէս. 16. 18։ 2Թէվ.	՚ Թէս.16.19։ Մէզ.15.	Ք Ղ.10.19։ 12. 17,19։	՝ 3 Միւլ. 21. 7։ Պագ
ֆ 1 Թէվ. 6. 28։	Ղ Այ. 19,20։ Թէս. 17.	Ովս. 13. 10,11։	Եզեկ. 46. 18։
Գ Եղեմ. 22. 15-17։	14։Ովս.13.10։ Ա՛մալ.	Ֆ Այ. 11։	Բ Թէր. 37. 36։
	13. 21։	Ֆ Պագ Թէս. 17. 16, վէ	Ճ Էմս. 1.25-28։ Ես. 1.
		ղայրի։ Ղ. 10. 25։	15։ Միք. 3. 4։

Հ Երեմ. 44. 16։	ֆ 4Միւլ. 4. 42։ [13.1։	Ղ Պագ Հաք. 6. 18։ 13։	Ֆ Ղ. 10. 23։
Յ Այ. 5։	Գ Թէս. 33. 1։ 3Միւլ.	17։ 3Միւլ. 14. 3։	
Ղ Այ. 7։ Ովս. 13. 11։	Ք Ղ. 3. 19։	4Միւլ. 4. 42։ 8. 8։	
—— [9 39։			
– Ղ.14.51։1Թվ.8.33։			

Digitized by Google

մինչ կէօթիւրէճէք պիր հէտիյէ եօգ տըր. եանըմըզտա
8 նէ՞ վար՝ տէտի: Վէ ուշագ թէքրար Սաւուղա ճէվապ
վէրիպ տէտի քի՝ Իշթէ էլիմտէ պիր րուպ՚ը մըսգալ
կիւմիւշ պուլունուր. պունու Ալլահ ատէմինէ վէրի-
9 րիմ, քի պիզէ եօլըմըզը խապէր վէրէ: (Զէման ը գա-
տիմտէ Իսրայէլտէ պիր ատէմ՝ Ալլահտան սիւ՚ալ էթ-
մէք իչիւն կիթտիյի սըրատա, պէօյլէ, եա՛նի՝ կէլ,
ղ՚յդէ կէօրէնէ կիտէլիմ՝ տէր իտի. զիրա պու կիւնքի
փէյղամպէրէ էվվէլտէն ղ՚յդէ կէօրէն տէնիր իտի:)
10 Վէ Սաւուղ ուշաղընա՝ էյի սէօյլէտին. կէլ կիտէլիմ՝
տէտի: Պէօյլէճէ Ալլահ ատէմինէն պուլունտըղը շէհրէ
11 կիթտիլէր: Անլէր շէհրին եօգուշընա չըգար իքէն՝
ֆսու չէքմէք իչիւն չըգան գըզլարա րասթ կէլիպ,
անլէրէ՝ Ղ՚յդէ կէօրէն պուրատա՞ մը տըր՝ տէտիլէր:
12 Գըզլար տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պուրատա տըր, վէ
իշթէ էօնիւնիւզտէ տիր. շիմտի չապուգ կիթ, զիրա
պու կիւն շէհրէ կէլտի, չիւնքի գավմըն պու կիւն
13 ֊միւրթէֆէ՚ատա ֊զէպիհէսի վար: Շէհրէ կիրտիյինիզ
կիպի թա՚ամ էթմէք իչիւն միւրթէֆէ՚այա չըգմազ-
տան էվվէլ անը պուլուրսընըզ, չիւնքի օ կէլմէյիւնճէ
գավմ թա՚ամ էթմէզ. զիրա գուրպան իւզէրինէ օ պէ-
րէքէթ օգուր, անտէն սօկրա տա՚վէթլիլէր թա՚ամ
էտէր. վէ շիմտի չըգընըզ, զիրա անը հէման շիմտի
14 պուլուրսընըզ՝ տէտիլէր: Վէ շէհրէ տօղրու չըգրպ
շէհրին իչինէ կիրէրլէր իքէն, իշթէ Սամուէլ միւր-
թէֆէ՚այա չըգմագ իւզրէ անլէրէ գարշը կէլտի:
15 Վէ Սաւուղըն կէլմէսինտէն պիր կիւն էվվէլ ֊ՐԱՊՊ
16 Սամուէլէ ֊պէյան էտիպ, Եարըն պու վագրթտա
Բենիամին թօփրաղընտան սանա պիր ատէմ կէօն-
տէրէճէյիմ, ֊անը գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ րէ՚իս
օլմագ իւզրէ մէսհ էտէսին. օ տախի գավմըմը Ֆի-
լիսթիլէրին էլինտէն խէլաս էտէճէք տիր. ղիրա գավ-
մըմըն ֆէրեատը պանա վասըլ օլմաղլէ, ֊անլէրէ
17 Նազար էյլէտիմ՝ տէտի: Վէ Սամուէլ Սաւուղը կէօր-
տիւքտէ, ՐԱՊՊ անա՝ ֊Իշթէ հագգընտա սանա սէօյ-
լէտիյիմ ատէմ. գավմըմ իւզէրինէ հիւքմտար օլաճագ
ատէմ պու տըր՝ տէտի:
18 Սաւուղ տախի գափու օրթասընտա Սամուէլէ եագ-
լաշընա՝ Քէրէմ էթ, ղ՚յդէ կէօրէնին խանէսի նէ՞րէտէ
19 տիր, պանա կէօսթէր՝ տէտիքտէ, Սամուէլ Սաւուղա
ճէվապէն՝ Ղ՚յդէ կէօրէն պէն իմ. էօնիւմճէ միւրթէ-
ֆէ՚այա չըգ, զիրա պու կիւն պէնիմ իլէ թա՚ամ էտէ-
ճէքսինիզ. վէ սապահլայրն սէնի սալը վէրիպ՝ գալ-
պինտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի սանա խապէր վէ-
20 րիրիմ: Վէ ֊ինչ կիւնտէն պէրու ղա՚իպ օլան մէրքէպ-
լէրինկ իչիւն էնտիշէ էթմէ, զիրա պուլունտըլար. վէ
֊Իսրայէլին պիւթիւն արզուսը քիմէ՞ տիր, սանա վէ
փէտէրինկին պիւթիւն խանէսինէ տէյի՞լ մի տիր՝ տէտի:
21 Սաւուղ իսէ ճէվապէն՝ Պէն Իսրայէլ սըպթլարընըն
֊էն քիւչիւյիւնտէն պիր ֊Բենիամինի, վէ ֊գապիլէմ
Բենիամին սըպթընըն ճիւմլէ գապիլէէրինինկ էն քիւ-
չիւյիւ տէյի՞լ մի տիր. իմտի նի՞չիւն պանա պու մի-
22 սիլլիւ շէյլէր սէօյլէրսինկ՝ տէտի: Սամուէլ տախի Սա-
ուղ իլէ ուշաղընը ալըպ՝ անլէրի ֊ո՚՚յ օտասընա
կէօթիւրէրէք անլէրէ օթուզ ատէմտէն ՚իպարէթ օլան
23 տա՚վէթլիլէրին իւսթ թարաֆընտա եէր վէրտի: Վէ
Սամուէլ աշճըյա՝ Սանա՝ Եանըկտա տուրսուն տէ-
24 յէրէք շու վէրտիյիմ՝ հիսսէյի կէթիր՝ տէտի: Աշճը
տախի ֊պուտ իլէ իւզէրինտէքինի գալտըրըպ Սաւու-
ղըն էօնիւնէ գօտրգտա, Սո՛ւ֊էլ՝ Իշթէ հրֆզ օլու-
նանը քէնտի էօնիւնկէ գօյուպ եէ. չիւնքի՝ Գավմը տա՚-
վէթ էթտիմ՝ տէտիյիմ՝ վագրթտան պէրու պու սէնին
իչիւն սագլանմըշ տըր՝ տէտի. վէ օլ կիւն Սաւուղ Սա
մուէլ իլէ թա՚ամ էթտի:
25 Վէ անլէր միւրթէֆէ՚ատան շէհրէ էնտիքտէն սօկրա
Սո՛ւ֊էլ ֊տամ իւզէրինտէ Սաւուղ իլէ միւքեալէմէ էյ-
26 լէտի: Վէ սապահլայրն գալգրպ շաֆագ սէօքէր իքէն
Սամուէլ Սաւուղը տամա չաղըրըպ՝ Գալգ, սէնի կէօն-
տէրէյիմ՝ տէտի: Սաւուղ տախի գալգտը վէ իքիսի,
27 եա՛նի քէնտիսի իլէ Սամուէլ տըշարը չըգտըլար: Վէ
շէհրինկ քէնարընտա էնէրլէր իքէն, Սամուէլ Սաւուղա՝
Ուշաղա սէօյլէ, էօնիւմիւզճէ կէչսին. (օ տախի կէչ-
տի.) վէ շիմտի սէն տուր, վէ սանա Ալլահրն քէլա-
մընը պիլտիրէյիմ՝ տէտի:

ՊԱՊ 10

Սամուէլին Սաւուղը մէսհ, վէ ֊ալամէթլէր իլէ Թէ՚մին էՔմէսի: 9 Սաւուղըն փէյղամպէրլիք էՔմէսի. 14 վէ ֊ամուճասընտան մէսհ քէյֆի-յէթինի իսաֆի ԾուՔմասը. 17 վէ անըն Մասփատա գուր՚ա իլէ ինկի-խապ օլունմասը: 26 Գավմըն ֆէրգալարը:

1 Վէ ֊Սամուէլ եաղ շիշէսինի ալըպ անըն պա-
շընա տէօքէրէք, ֊անը էօփիւպ տէտի քի՝ Իշթէ ՐԱՊՊ
սէնի ֊քէնտի միրասընա ֊րէ՚իս օլմագ իւզրէ մէսհ
2 էյլէտի: Պու կիւն պէնտէն այրըլտըգտան սօկրա, Բե-
նիամին հուտուտընտա վագը՚ ֊Սելսահտա ֊Ռաքէլին
գապրը եանընտա սէն իքի ատէմ պուլաճագսընն. ան-
լէր տախի սանա տէյէճէքլէր քի՝ Արամագ իչիւն կիթ-
տիյինկ մէրքէպլէր պուլունտու. վէ իշթէ փէտէրինկ
մէրքէպ մասլահաթընը թէրքլէ՝ Օղլըմ իչիւն նէ՞ եա-
փայըմ՝ տէյէրէք սիզտէն տօլայը էնտիշէ էտիյօր:
3 Վէ օրատան իլէրի կիտիպ Թաբօր մէշէսինէ վասըլ
օլտըղընկտա, օրատա Բեթէլէ՝ ֊Ալլահ հուզուրընա

ֆ Թէք. 25. 22:
ը 2Միւլ. 24. 11: 4Միւլ. 17. 13: 1Թէվ. 26. 28: 29. 29: 2Թէվ. 16. 7, 10: Ես. 30. 10: Ամով. 7. 12:
թ Թէք. 24. 11:
ժ 3Միւլ. 3. 2:
ի Թէք. 31. 54: Պ. 16. 2:
լ Պ. 15. 1: Ա՛մալ. 13. 21:
խ Պ. 20. 2:
ծ Պ. 10. 1:
կ Խուր. 2. 25: 3. 7, 9:
հ Պ. 16. 12: Ովս. 13. 11:
ձ Այ. 3:
ղ Պ. 8. 5, 19: 12. 13:
ճ Հաք. 20. 46, 47, 48:
Մէզ. 68. 27:
մ Պ. 15. 17:
յ Պագ Հաք. 6. 15:
ն Ղևտ. 7. 32, 33: Եզեկ. 24. 4:
շ Թէս. 22. 8: 2Միւլ. 11. 2: Ա՛մալ. 10. 9:
— Պ. 9. 16: 16. 13: 4Միւլ. 9. 3, 6:
չ Մէզ. 2. 12: [71:
պ Թէս. 32. 9: Մէզ. 78.
ջ Ա՛մալ. 13. 21:
ռ Ցես. 18. 28:
ս Թէք. 35. 19, 20:
վ Թէք. 28. 22: 35. 1, 3, 7:

Digitized by Google

չըգմագ իւզրէ պիրի իչ օղլագ, վէ պիրի իչ էքմէք սօմունու, վէ պիրի պիր թուլում շէրապ թաշըյան իչ
4 ատէմ սանա թէսատիւֆ էտէճէք տիր: Վէ ՙհալ ու խաթըրնկը սիւ՚ալ էտիպ՝ սանա իքի էքմէք վէրէճէք-
5 լէր. սէն տախի էլլէրինտէն գապուլ էտէճէքսին: Անտէն սօկրա ՚Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզալարը պուլունտըղը ՚ձիպ՚աթ–Ուլլահա կիտէճէքսին, վէ օրայա՝ շէհրէ վասըլ օլտըղնկտա, էօնլէրինտէ սանթուր վէ տէֆ վէ նէյ վէ թանպուր օլարագ, քէնտիլէր տախի ՚փէյղամպէրլիք էտէրէք ՙմիւրթէֆէ՚ալարտան էնէն պիր փէյղամպէր զիւմրէսինէ րասթ կէլէճէքսին:
6 ՚Սէնին իւզէրինէ տախի ՐԱՊՊԸՆ Րուհու կէլէճէք, սէն տախի ՚անլէր իլէ պէրապէր փէյղամպէրլիք էտէճէքսին, վէ սէն թէպէտտիւլ էտիպ պաշգա պիր ատէմ
7 օլաճագսըն: Իմտի պու ՚՚ալամէթլէր սանա վագը՚ օլտըգտա ՚էլլինտէն կէլէնի եափ, զիրա ՚Ալլահ սէնին
8 իլէ տիր: Վէ սէն էօնիւմճէ ՚Գաղգաղայա էն, վէ իշլէ պէն մուհրագալար թագտիմ, վէ սէլամէթ զէպիհէլէրի զէպհ էթմէք իչիւն եանընկա էնէճէյիմ. պէն եանընկա կէլիպ եափաճաղընկը սանա պէյան էտինճէյէ տէյին ՚եէտի կիւն մէքս էյլէ:
9 Վէ Սամուէլին եանընտան կիթմէք իչիւն տէօնտիյիւ կիպի, Ալլահ անա պաշգա պիր եիւրէք վէրտի. վէ պու ՚՚ալամէթլէրին ճիւմլէսի օլ կիւն վուգու՚ պուլ-
10 տու: Վէ ՚օրայա՝ եա՚նի *Գեբայա կէլտիքլէրինտէ իշլէ պիր ՚փէյղամպէր զիւմրէսի անա րասթ կէլտի. վէ անըն իւզէրինէ ՚Ալլահընն Րուհու կէլմէքլէ՚ օ անլէ-
11 րին արասընտա փէյղամպէրլիք էյլէտի: Վէ անը մուգատտէմ թանը յանլարընն քեաֆֆէսի անընն փէյղամպէրլէր իլէ փէյղամպէրլիք էթտիյինի կէօրտիւլէր. վէ գավմ պիրիպիրինէ՝ կիս օղլընա պու վագը՚ օլանն՚ տիր. ՚Սաւուղ տախի մի փէյղամպէրլէր արա-
12 սընտա տըր՝ տէտիլէր: Վէ օրալը պիր ատէմ ճէվապէն՝ Եա անլէրին փէտէրի քիմ տիր՝ տէտի: Պու էճլտէն՝ Սաւուղ տախի մի փէյղամպէրլէր արասընտա տըր՝ ֆէ-
13 ՚՚ֆ զարպ ը մէսէլ օլտու: Վէ փէյղամպէրլիք էթմէյի թէմամ էթտիքտէն սօկրա միւրթէֆէ՚այա կիթտի:
14 Վէ Սաւուղըն ՚ամուճասը անա վէ ուշաղընա՝ Նէ՞-
րէյէ կիթտինիզ՝ տէտի: Ո տախի՝ Մէրքէպլէրի արամաղա ՚էֆ՚՚ֆէ, վէ պուլունմատըգլարընը կէօրտիւյիւ-
15 միւզտէ Սամուէլին եանընա կիթտիք՚ տէտի: Սաւուղըն ՚ամուճասը տախի՝ Սամուէլին սիզէ նէ սէօյլէտիյինի
16 պանա խապէր վէր՝ տէտիյինտէ, Սաւուղ՚ ամուճասընա՝ Մէրքէպլէրին պուլունտըղընը պիզէ աշիքեարէ խապէր

վէրտի՝ տէտի: Լաքին մէլիք օլմագ խուսուսընտա Սամուէլին քինտինէ սէօյլէտիյինի անա խապէր վէրմէտի:
17 Պա՚տէհու Սամուէլ գավմը ՚Մասփայա ՙՐԱՊՊԸՆ
18 հուզուրընա ճէմ՚ էյլէտի: Վէ պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝ ՚ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պէն Իսրայէլի Մըսըրտան չգարտըմ. սիզի Մըսըրլըլարըն էլինտէն, վէ սիզէ զուլմ էտէն ճիւմլէ մէլիքլէրին էլինտէն խէլաս էթտիմ: ՙՍիզ իսէ սիզի ճիւմլէ պէլա վէ մուզայագալարընըզտան խէլաս էտէն Ալլահընըզը պու կիւն ըէտտ էտիպ, անա՝ Մութլագա իւ-
19 զէրիմիզէ պիր մէլիք նասպ էյլէ՝ տէտինիզ. վէ շիմտի սըպթլարընըզ վէ պինկէրինիզճէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրընըզ: Վէ Սամուէլ ՙԻսրայէլին սըպթ-
20 լարընըն քեաֆֆէսինի եագլաշտըրտըղընտա՝ Բենիամին սըպթը թուլթուլու: Վէ Բենիամին սըպթընը գապիլէլէրինճէ եագլաշտըրտըղընտա՝ Մատրի գապիլէսի թուլթուլտու. վէ Սաւուղ իպն ի Կիս թուլթուլտըգտա՝ անը արատըլար իսէ տէ, պուլունմա-
22 տը: Վէ՝ ՚Աճէպա օ ատէմ պուրայա կէլմը մի՝ տէյիւ ՙՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՚ալ էթտիլէր. ՐԱՊՊ տախի՝ Իշլէ
23 էշեա արասընտա կիզլէնմիշ տիր՝ տէտի: Վէ գօշուպ անը օրատան ալտըգլարընտա գավմըն օրթասընտա տուրտըղը հալտէ, ՙօմուզընտան եօգարըսը՝ գավմըն
24 քեաֆֆէսինտէն ուզուն իտի: Վէ Սամուէլ պիւթիւն գավմա՝ ՙՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի քիմսէյի կէօրտիւմիւզ մի, զիրա պիւթիւն գավմտա միսլի եօգ տըր՝ տէտի: Վէ պիւթիւն գավմ կիւպպանք չէքիպ՝ ՚Եաշա-
25 սըն մէլիք՝ տէտիլէր: Վէ Սամուէլ ՚գավմա մէլիք հիւքիւմէթի ուսուլընը թա՚րիֆ էտիպ, պիր քիթապա եազտըգտան սօկրա՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա գօտու. վէ Սամուէլ գավմընն քեաֆֆէսինի՝ հէր քէսի քէնտի
26 խանէսինէ սալը վէրտի: Սաւուղ տախի քէնտի խանէսինէ ՙԳաբաայա կիթտիքտէ, գալպլէրինէ ՐԱՊՊԸՆ տօգունտըղը պիր թագըմ ատէմլէր անընն իլէ պէրա-
27 պէր կիթտիլէր: ՚Ամմա պա՚զը ՚եարամազ քիմսէյէր՝ Պու ատէմ պիզի նաՙսըլ գուրթարաճագ տըր՝ տէյէրէք, անը թահգիր էտիպ՝ ՚անա պիր հէտիյէ կէօթիւրմէտիլէր. լաքին օ սիւքիւթ էյլէտի:

ՊԱՊ 11

Նաասընն ցաբիս-գաղաադ ատէմլէրինէ Քեքլիֆի.4 անլէրին Սաւուղա խապէր կէօնտէրմէյլէրի, վէ անընն էլիյէ գուրթուլմալարը. 12 վէ Սաւուղընն հիւքիւմէթինին սապիճ տիլմէսի.

Վ Է-Ամմոնի Նաաս չըգըպ ՚ցաբիս–գաղաադ՚ա-

ը Հաբ. 18. 15։
ըր Պ. 13. 3։
ի Այ. 10։
ե Խուր. 15. 20, 21։ 4Միւլ.3.15։1Կոր. 14. 1։
զ Պ. 9. 12։
ըՀ Ա՚տ.11.25։Պ.16.13։
ը Այ. 10։ Պ.19.23,24։
թ Խուր. 4. 8։ Ղուկ. 2. 12։
ժ Հաբ. 9. 33։
ի Հաբ. 6. 12։
լ Պ. 11. 14,15։ 13. 4։
խ Պ. 13. 8։
ծ Այ. 5։
կ Պայըրա
հ Պ. 19. 20։
ձ Այ. 6։
ղ Պ. 19.24։Մատթ.13. 54, 55։ Յովհ. 7. 15։ Ա՚տաք. 4. 13։
ճ Պ. 7.5,6։
ղ Հաբ. 11. 11։ 20. 1։
Պ. 11. 15։
ն Հաբ. 6. 8, 9։
շ Պ. 8. 7, 19։ 12. 12։
ո Ցեւս. 7. 14, 16, 17։ Ա՚մաթ. 1. 25, 26։
չ Պ. 23. 2, 4, 10, 11։
պ Պ. 9. 2։
ջ 2 Միւլ. 21. 6։
ռ 3 Միւլ. 1. 25, 39։ 4 Միւլ. 11. 12։
ս Պաղ Թէս. 17. 14, վէ գայրի։ Պ. 8. 11։
վ Հաբ.20.14։Պ.11.4։
տ Պ. 11. 12։
ր Թէս. 13. 13։
ց 2 Միւլ. 8. 2։ 3Միւլ. 4. 21։ 10.25։ 2Թէվ. 17. 5։ Մէգ. 72. 10։ Մատթ. 2. 11։
ւ Պ. 12. 12։
փ Հաբ. 21. 8։

Digitized by Google

լէյհինտէ օրտու գուրտու. վէ Յաբիսին պիւթիւն էհալիսի Նաասա՝ ֆպիզիմ իլէ ՚ահտ էյլէ, պիզ տախի
2 սանա գուլլըզ էտէլիմ՝ տէտիլէր: Ամմա Ամմոնի Նաաս անլէրէ՝ Սիզին իլէ պու շարթ իւզրէ ՚ահտ էտէրիմ, ե՚նի ճիւմլէնիզին սաղ կէօզլէրինի չըգարըայըմ, վէ պունու ֆ՚այպ օլմագ իւզրէ պիւթիւն Իս-
3 րայէլ իւզերինէ աթայըմ՝ տէտի: Յաբիսին իխթիյարլարը տախի անա՝ Իսրայէլին հուտուտը տախիլինտէ օլան հէր ԵԷրե սա՚ի կէօնտէրմէք իչիւն պիզէ եէտի կիւն միւհլէթ վէր. վէ էկէր պիզի խէլաս էտէն պուլունմազ իսէ, օլ վագըթ չըգըպ նէզտինկէ կէլիրիզ՝ տէտիլէր:
4 Պունուն իւզերինէ սա՚իլէր ֆՍաուղ Գաբաասընա կիտիպ՝ գավմ իշիտիր իքէն պու սէօզլէրի սէօյլէտիքլէրինտէ, ֆպիւթիւն գավմ եիւքսէք սէսլէ աղլատը-
5 լար: Վէ իշթէ Սաուղ էօքիւզլէրին արտընճա թարլատան կէլտիքտէ, Սաուղ՝ Գավմա նէ՞ օլտու քի աղլայօրլար՝ տէտի. վէ անա Յաբիս էհալիսինին սէօզ-
6 լէրինի նագլ էթտիլէր: ֆՎէ Սաուղ պու սէօզլէրի իշիթտիքտէ իւզերինէ Ալլահըն Րուհու կէլտի, վէ
7 ղազապը զիյատէսիյլէ ալէվլէնտի: Վէ պիր չիֆթ էօքիւզ ալըպ ֆանլէրի փարչա փարչա էտէրէք՝ ֆՍաուղընը վէ Սամուէլին արտընճա չըգմայան հէր ատէմին էօքիւզլէրինէ պէօյլէ էտիլէճէք տիր՝ տէյէրէք, սա՚իլէր էլիյէ Իսրայէլին հուտուտը տախիլինտէ օլան հէր ԵԷրե կէօնտէրտի. վէ գավմընն իւզերինէ ՐԱՊՊ գօրգուսը տիւշմէքլէ ֆ՚շախս ը վահիտ կիպի չըգտըլար:
8 Վէ ֆՌեզեկտէ եօգլամա էթտիքտէ, ֆպէնի Իսրայէլ իչ եիւզ պինկ, վէ Յուդա ատէմլէրի օթուզ պինկ նէ-
9 ֆէր իտի: Վէ կէլէն սա՚իլէրէ՝ Յաբիս-գաղաադընն էհալիսինէ՝ Եարընն կիւն ըսընտրգտա սիզէ խէլաս եէթիշէճէք տիր՝ տէյինիզ, տէտիլէր: Սա՚իլէր տախի կիտիպ Յաբիս էհալիսինէ խապէր վէրտիքլէրինտէ՝
10 անլէր շատման օլտըլար: Վէ Յաբիսին էհալիսի Ա-ֆՆահէնէրե՝ Եարընն չըգըպ ֆնէզտինիզէ կէլիրիզ, վէ նազարընըզտա հէր նէ քի խօշ իսէ, պիզէ եափընըզ՝
11 տէտիլէր: Վէ էրթէսի կիւն ֆՍաուղ գավմը ֆիչ ֆըրգայա թագսիմ էտիպ, սապահ նէվպէթինտէ օրտունընն իչինէ կիրէրէք, Ամմոնիլէրի կիւնիւն հէրարէթլի վագթընա գատար թէյէֆ էթտիլէր. վէ պագը գալանլար տաղըլըպ իքիսի պիր եէրտէ գալմատը:
12 Օ զէման գավմ Սամուէլէ՝ ֆԻզերիմիզէ Սաուղ մը մէյլիք օլաճագ՝ տէյէն քիմ տիր. ֆօլ ատէմլէրի թէս-
13 լիմ էտինիզ տէ, անլէրի էօլտիւրէյիմ՝ տէտիլէր: Լաքին Սաուղ՝ ֆՊու կիւն պիր քիմսէ էօլտիւրիւլմէյէճէք տիր. զիրա ֆՐԱՊՊ պու կիւն Իսրայէլտէ խէլաս իճրա էյլէտի՝ տէտի:
14 Սամուէլ տախի գավմա՝ Կէլինիզ, ֆԳաղգաղայա կիտիպ, օրատա հիւքիւմէթի եէնիտէն սապիթ էտէյիմ՝
15 տէտի: Պունուն իւզերինէ պիւթիւն գավմ Գաղգաղայա կիթտիլէր, վէ օրատա ֆԳաղգաղատա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա Սաուղը մէյիք նասպ էթտիլէր. վէ օրատա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ֆսէյլամէթ զէպհէյլէրի զէպհ էթտիլէր. վէ Սաուղ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ օրատա զիյատէսիյլէ շատման օլտըլար:

ՊԱՊ 12

Սամուէլին քէնտի հագգանիյէթլի հիւքիւմէթի հագգընտա շէհատէթի. 6 Նանքէօրլիւքլէրի իչիւն գավմը Քա՚զիր էՔմէսի, 16 վէ գօրգուճմաոը, 20 վէ Քէսէլլի վէրմէսի:

Վէ Սամուէլ պիւթիւն Իսրայէլէ տէտի քի՝ Իշթէ պաճա հէր սէօյլէտիյինիզէ կէօրէ ֆքէլամընըզը տինկ-
2 լէյիպ՝ ֆիւզերինիզէ պիր մէյլիք նասպ էթտիմ: Վէ շիմտի իշթէ ֆէօնիւնիւզտէ մէյլիք կիտիյօր. ֆպէն իսէ իխթիյար վէ ագ սաչլը օլտըմ, վէ իշթէ օղուլլարըմ եանընըզտա տըր. պէն տախի սէպավէթիմտէն թա-
3 պու կիւնէ տէյին էօնիւնիւզտէ կիտիյօր իտիմ: Իշթէ պէն հաղր իմ. ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա վէ ֆմէսիհինին հուզուրընտա շէհատէթ էտինինիզ. ֆքիմին էօքիւզիւնիւ ալտըմ, վէ քիմին մէրքէպինի ալտըմ, վէ քիմէ ղատր էթտիմ, քիմէ զուլմ էթտիմ, վէ քիմին էլինտէն րիշվէթ ալըպ ֆանընըէ կէօզլէրիմի գափատըմ. պէն տախի սիզէ ի՚ատէ էտէյիմ: Անլէր տախի՝ Պիզէ ղատր էթմէյտին. վէ պիզէ զուլմ էթմէյտին, վէ քիմ-
5 սէնին էլինտէն պիր շէյ ալմատըն՝ տէտիլէր: Օ տախի անլէրէ՝ ֆէլիմտէ ֆպիր շէյ պուլմատըղընըզա պու կիւն ՐԱՊՊ սիզէ շահիտ, մէսիհի տախի շահիտ օլսուն՝ տէտի. վէ անլէր՝ Շահիտ օլսուն՝ տէտիլէր:
6 Վէ Սամուէլ գավմա տէտի քի՝ ֆՄովսէս իլէ Ահարոնը թա՚եին էտէն վէ էճտատընըզը Մըսըր տիյա-
7 րընտան չըգարան ՐԱՊՊ տըր: Վէ շիմտի տուրընըզ. պէն տախի ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէ էճտատընըզա էյլէտիյի ֆհագգ իշլէրին ճիւմլէսի խուսուսընտա ՐԱՊՊԸՆ հու-
8 զուրընտա ֆսիզին իլէ միւպահէսէ էտէյիմ: ֆՅակոբ Մըսրա կիրտի, վէ էճտատընըզ ֆՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիքլէրինտէ, ՐԱՊՊ ֆՄովսէս իլէ Ահարոնը իրսալ էթտի. պունլար տախի էճտատընըզը Մըսըրտան չըգարըպ՝ պու մահալտէ իսքեան էթտիլէր:

ֆ Թէք. 26. 28։ Խուր. 23. 32։ 3 Մխլ. 20. 34։ Ցոր. 41. 4։ Եզեկ. 17. 13։ [26։
ֆ Թէք. 34. 14։ Պ. 17։
ֆ Պ. 10. 26։ 15. 34։ 2 Մխլ. 21. 6։
ֆ Հաք. 2. 4։ 21. 2։
ֆ Հաք. 3. 10։ 6. 34։ 11. 29։ 13. 25։ 14. 6։ Պ. 10. 10։ 16. 13։
ֆ Հաք. 19. 29։
ֆ Հաք. 21. 5, 8, 10։
ֆ Հաք. 20. 1։
ֆ Հաք. 1. 5։
ֆ 2 Մխլ. 24. 9։
ֆ Այ. 3։
ֆ Պաղ Պ. 31. 11։
ֆ Հաք. 7. 16։
ֆ Պ. 10. 27։
ֆ Պաղ Ղուկ. 19. 27։
ֆ 2 Մխլ. 19. 22։
ֆ Խուր. 14. 13, 30։ Պ. 19. 5։
ֆ Պ. 10. 8։
ֆ Պ. 10. 17։
ֆ Պ. 10. 8։
ֆ Պ. 8. 5, 19, 20։
ֆ Պ. 10. 24։ 11. 14, 15։
ֆ Ա՚տ. 27. 17։ Պ. 8. 20։
ֆ Պ. 8. 1, 5։
ֆ Այ. 5։ Պ. 10. 1։ 24. 6։ 2 Մխլ. 1. 14, 16։
ֆ Ա՚տ. 16. 15։ Ա՚մալ. 20. 33։ 1 Մէլ. 2. 5։
ֆ Թէս. 16. 19։
ֆ Խուր. 22. 4։
ֆ Ցովհ. 18. 38։ Ա՚մալ. 23. 9։ 24. 16, 21։
ֆ Միք. 6. 4։
ֆ Հաք. 5. 11։
ֆ Ես. 1. 18։ 5. 3, 4։ Միք. 6. 2, 3։
ֆ Թէք. 46. 5, 6։
ֆ Խուր. 2. 23։
ֆ Խուր. 3. 10։ 4. 16։

Digitized by Google

9 Ամմա անլէր ՙքէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ունութ-
տրլար. օ տախի անլէրի Հասորըն սէր՚ասքէրի Սի-
սարանըն էլինէ վէ ՝Փիլիսթիլէրին էլինէ վէ ՚Մովաբ
մէլիյինին ՙէլինէ թէսլիմ էթտի, վէ անլէր իւէ մու-
10 հարէպէ էթտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊԱ՝ֆէրեատ էտիպ՝ ՐԱՊ-
ՊԸ թէրքլէ, վէ ՚Բահաղիմէ վէ Աստարովթա ՚իպա-
տէթ էթմէքլէ ՙկիւնահ իշլէտիք, վէ շիմտի ՝տիւշ-
մէնլէրիմիզին էլինտէն պիզի խէյաս էյլէ, վէ սանա
11 ՚իպատէթ իտէրիզ՝ տէտիլէր։ ՐԱՊՊ տախի ՚Յերո-
բաաղը վէ Բեդանը վէ ՚Յեփթայէյի վէ ՚Սամուէլի
սիզէ իրսալ էտէրէք, սիզի էթրաֆտա պուլունան
տիւշմէնլէրինիզին էլինտէն խէյաս էթտի. սիզ տախի
12 էՅնիյէթ իւզրէ սաքին օլտընըզ։ Վէ ՚պէնի Ամմոն
մէլիյի Նաասը՝ իւզէրինիզէ կէլտիյինի կէօրտիւյու-
նիւզտէ, ՚Ալլահընըզ ՐԱՊՊ մէլիյինիզ իքէն, ՚պանա
Խայըր, իւլա իւզէրիմիզէ պիր մէլիք հիւքիւմէթ էթ-
13 սին՝ տէտինիզ։ Վէ շիմտի իշթէ ՚ինթիխապ էտիպ
թալէպ էթտիյինիզ մէլիք. ՙվէ իշթէ ՚ՐԱՊՊ իւզէրի-
14 նիզէ պիր մէլիք նասպ էյլէտի։ Էկէր ՝ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգուպ անա ՚իպատէթ էտէրսէնիզ, վէ ՐԱՊՊԸՆ
քէլամընա իթա՚աթլէ էմրինէ ՚ասը օլմազ իսէնիզ, օլ
վագըթ կէրէք սիզ, կէրէք իւզէրինիզէ հիւքիւմէթ
էտէն մէլիք Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ թապի՝ օլաճագսը-
15 նըզ։ Ամմա էկէր ՝ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա՚աթ էթ-
մէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ ՚ասը օլուր իսէնիզ, օ զէ-
ման ՐԱՊՊԸՆ էլի ՚էճտատընըզ իւզէրինտէ օլտըղը
16 կիպի սիզին իւզէրինիզէ տախի օլաճագ տըր։ Շիմտի
տախի ՙտուրուպ՝ կէօզլէրինիզ էօնինտէ ՐԱՊՊԸՆ
17 իճրա էտէճէյի պու պէօյիւք իշէ պագընըզ։ Պու կիւն
ՙպուղտայ պիչինի տէյիր մի. ՚ՐԱՊՊԱ տու՚ա էտէ-
ճէյիմ, օ տախի կէօք կիւրիւլթիւսիւ իւէ եաղմուր
կէօնտէրէճէք տիր, թա քի քէնտինիզէ մէլիք թալէպ
էթմէքլէ ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա ՙէթտիյինիզ քէօ-
թիւլիւյիւն պէօյիւք օլտըղընը պիւլպ կէօրէսինիզ։
18 Վէ Սամուէլ ՐԱՊՊԱ տու՚ա էյլէտի, վէ ՐԱՊՊ օլ
կիւն կէօք կիւրիւլթիւսիւ իւէ եաղմուր կէօնտէրտի,
վէ ՚պիւթիւն գավմ ՐԱՊՊՏԱՆ վէ Սամուէլտէն զի-
19 յատսիյէլ գօրգտըլար։ Վէ պիւթիւն գավմ Սամուէլէ
խիթապէն՝ ՚Պու գուլլարընկ հագգընտա Ալլահընկ
ՐԱՊՊԱ նիյազ էյլէ քի էօլմէյէլիմ. զիրա քէնտի-
միզէ պիր մէլիք թալէպ էթմէմիզլէ հէփ կիւնահլա-
20 րըմըզա քէօթիւլիւք՚իւլավէ էթտիք՝ տէտիլէր։ Սա-
մուէլ տախի գավմա տէտի քի՝ Գօրգմայընըզ. սիզ
պու քէօթիւլիւյիւն ճիմէէսինի էթտինիզ իսէ տէ,

անճագ ՐԱՊՊԱ թապի՚ օլմագտան սափմայընըզ, վէ
ՐԱՊՊԱ պիւթիւն գալպինիզտէն ՚իպատէթ էտինիզ։
21 Վէ ՝սափմայընըզ, ՚էյնքի պաթըլ օլմալարընյլէ ֆա-
՚իտէ վէ խէլաս էտէմէյէն պաթըլ շէյլէրէ թապի՚ օլ-
22 մուշ օլուրսընըզ։ Զիրա ՚ՐԱՊՊ սիզի քէնտինէ գավմ
էթմէյէ րազի օլաըղընտան։ ՐԱՊՊ ՚քէնտի ՚ազիմ
23 իսմի իյինի ՚գավմընը թէրք էթմէզ։ Պէն տախի, հաշա
քի ՚սիզին իյինի նիյազ էթմէքտէն ֆարիղ օլմաղլէ՝
ՐԱՊՊԱ կիւնահ էտիյիմ. լաքին սիզէ ՚էյի վէ տօղ-
24 րու եօլու ՚թա՚լիմ էտէճէյիմ։ ՚Անճագ ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգուպ պիւթիւն գալպինիզտէն հագիգաթ իւզրէ
անա իպատէթ էտինիզ, զիրա սիզին իյինի նէ ՚պէօ-
25 յիւք իշլէր եափտըղընը ՚կէօրիյօրսընըզ։ Ֆագաթ
էկէր քէօթիւլիւք իճրասընտա պուլունաճագ օլուր
իսէնիզ ՚հէմ սիզ, հէմ տախի մէլիյինիզ ՚հէլաք օլա-
ճագսընըզ։

ՊԱՊ 13

Սաւուղըն ՚ասքէրի. 3 Փիլիսթիլէր ալէյհինէ գավմը Գաղգաղայա ճէմ՚ էթմէսի. 5 Փիլիսթիլէրին պէօյիւք օյտուսըն. 6 Պէնի Իսրայէլին իգթիրապը. 8 Սաւուղըն մուհրագա Քագտիմ. 11 վէ Սամուէլին անը Քա՚զիր էթմէսի. 17 Փիլիսթիլէրին մէլիթլէրի. 19 վէ Իսրայէլ տիյա-րընտա տէմիրճի պրագմամալարը.

Սաւուղ մէլիք օլալը պիր սէնէ օլմուշ իտի. վէ Իսրայէլ իւզէրինէ իքի սէնէ սալթանաթ էթտիյինտէ.
2 Սաւուղ քէնտինէ Իսրայէլտէն իւչ պինկ ատէմ ին-
թիխապ էթտի. վէ իքի պինկ նէֆէրի Մաքմաս վէ Բե-
թէլ տաղընտա Սաւուղ իւէ պուլունուպ՝ պինկ նէֆէրի
՚Բենիամինի Գաբաասընտա Յոնաթանն իւէ իտիլէր.
վէ գավմըն պագիյէսինի հէր քէսէ քէնտի չատը-
րընա սալը վէրտի։
3 Յոնաթան տախի Փիլիսթիլէրին Գաբատա պու-
լունան ՚մուհաֆըզլարընը վուրմաղլէ՝ Փիլիսթիլէր
իշիթտիլէր. օլ վագըթ Սաւուղ՝ ՚Իպրանիլէրին իշիթ-
4 մէսի իյինի պիւթիւն տիյարտա պօրու չալտըրտը։ Վէ
պիւթիւն Իսրայէլ՝ Սաւուղ Փիլիսթիլէրին մուհաֆըզ-
լարընը վուրտու. հէմ տախի Իսրայէլ ՚Փիլիսթիլէրին
՚ինտինտէ մէքրուհ օլտու՝ տէնիլտիյինի իշիթմէքլէ,
գավմ Գաղգաղատա Սաւուղըն եանընա թէճէմմիւ՚
5 էյլէտի։ Վէ Փիլիսթիլէր օթուզ պինկ արապա վէ ալթը
պինկ սուվարի, վէ քէսրէթ ճիհէթիյլէ տէնիզ քէնա-
րընտաքի գում գատար խալգ օլարագ, Իսրայէլ իւէ
մուհարէպէ էթմէք իւզրէ թէճէմմիւ՚ էյլէտիլէր, վէ
չըգըպ՝ Բեթաւանընը շարգընտա Մաքմաստա օրտու
6 գուրտըլար։ Վէ Իսրայէլլիլէր քէնտիլէրինի մուզա-

ղ Հաք. 3. 7։
յ Հաք. 10. 7։ 13. 1։
ղ Հաք. 3. 12։
ճ Հաք. 4. 2։
ֆ Հաք. 2. 13։
յ Հաք. 10. 10։
ն Հաք. 10. 15,16։
շ Հաք. 6. 14,32։
ո Հաք. 11. 1։
չ Պ. 7. 13։
պ Պ. 11. 1։ [10. 19։
ջ Հաք. 8. 23։ Պ. 8. 7։
ռ Պ. 8. 5,19։
ս Պ. 8. 5։ 9. 20։
վ Պ. 10. 24։
տ Ովս. 13. 11։ [13,14։
ր Ցես. 24. 14։ Մէզ. 81.
ց Ղեւ. 26. 14,15, վէ
ղայրի. Թէս. 28. 15,
վէ ղայրի. Ցես. 24. 20։
ւ Այ. 9։
փ Խուր. 14. 13,31։
ք Էմմ. 26. 1։
օ Ցես. 10. 12։ Պ. 7. 9,
10։ Ցակ. 5. 16-18։
ֆ Պ. 8. 7։ [10. 9։
ա Խուր. 14. 31։ Պագ եզր.
բ Խուր. 9. 28։ 10. 17։
8։ երեմ. 14. 21։ եզեկ.
20. 9,14։ [94. 14։
գ 3Միւլ. 6. 13։ Մէզ.
դ Ա՚մաւ. 12. 5։ Բամ. 1.
10։ կող. 1. 9։ 2Տիմ.
1 3։
ե 3Միւլ. 8. 36։ 2Թէվ.
6. 27։ երեմ. 6. 16։
զ Մէզ. 34. 11։ Էմմ. 4. 11։
է Վա՚. 12. 13։ [2,3։
ը Թէս. 10. 21։ Մէզ. 126.
թ Ես. 5. 12։
ժ Թէս. 28. 36։
ի Ցես. 24. 20։
լ Պ. 10. 26։
խ Պ. 10. 5։ [21։
ծ Թէզ. 34. 30։ Խուր. 5.

Digitized by Google

յագատա կէօրտիւքլէրինտէ, (զիրա գավմ սըգըլ-
մագտա իտի,) գավմ ᵀմաղարալարտա վէ չալըլար
արասընտա վէ գայալար իլէ գուլլէյէրտէ վէ չուգուր-
7 լարտա կիզլէնտի: Վէ պա՛զը ՚Իպրանիլէր Յորդա-
նանտան Գադ վէ Գաղաադ տիյարընա կէչտիլէր. վէ
Սաւուղ տահա Գաղգաղատա պուլունտրողը սըրատա
պիւթիւն գավմ թիթրէյէրէք անըն արտընճա կի-
տէրլէր իտի:
8 ᵇՎէ Սամուէլին թա՛ճին էյլէտիյի վագթա կէօրէ
եէտի կիւն մէքս էյլէտի. վէ Սամուէլ Գաղգաղայա
կէլմէտի. գավմ տախի անըն եանընտան տաղըլտը:
9 Օլ վագըթ Սաւուղ՝ Մուհրագա իլէ սէլամէթ գուր-
պանընը՝ պանա կէթիրինիզ՝ տէյէրէք մուհրագայը
10 թագտիմ էյլէտի: Վէ մուհրագանըն թագտիմինի թէ-
մամ էտէր իքէն՝ իշթէ Սամուէլ կէլտի. Սաւուղ տախի
11 անը սէլամլամագ իչիւն իսթիգպալէ չըգտը: Վէ Սա-
մուէլ՝ ՆԸ եափտըն՝ տէտիքտէ Սաւուղ՝ Գավմընն եա-
նըմտան տաղըլմագտա օլտըղընը վէ վագթընտա
սէնին կէլմէտիյինի վէ Ֆիլիսթիլէրին Մաքմաստա
12 ճէմ՚ օլմուշ օլտըղընը կէօրմէքլէ, Պէն ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա նիյազ էթմէմիշ իքէն Ֆիլիսթիլէր շիմտի
իւզէրիմէ Գաղգաղայա էնէճէքլէր՝ տէյէրէք մուհ-
13 րագայը թագտիմէ ճէսարէթ էյլէտիմ՚՝ տէտի: Սա-
մուէլ տախի Սաւուղա՝ ᵍՀամագաթ էթտին ᵍԱլլա-
հըն ՐԱՊՊԸՆ սանա պույուրտըղը էմրի հըֆզ էթ-
մէտին. չիւնքի հէման ՐԱՊՊ սէնին հիւքիւմէթինի
14 Իսրայէլտէ իլէլէպէտ սագիթ գըլագագ իտի: ᵍԱմմա
շիմտի հիւքիւմէթինիզ սագիթ օլմայագագ տըր. ᵇՐԱՊՊ
քէնտի գալպինէ մուվաֆըգ պիր ատէմ արատը, վէ
ՐԱՊՊ անը գավմը իւզէրինէ ըէ՚իս թաեին էթտի.
զիրա սէն ՐԱՊՊԸՆ սանա էմր էթտիյինի հըֆզ էթ-
մէտին՝ տէտի:
15 Վէ Սամուէլ գալգըպ Գաղգաղատան Բենիամին
Գաբասընա չըգտը. Սաւուղ տախի քէնտի եանընտա
պուլունան խալգը եօգլատըղընտա ᵇալթը եիւզ նէ-
16 ֆէր գատար իտի: Վէ Սաւուղ իլէ օղլու Յոնաթան
վէ եանլարընտա պուլունան խալգ Բենիամին Գաբա-
ասընտա օթուրուլար իտի. Ֆիլիսթիլէր իսէ Մաք-
մաստա օրտու գուրմուշլար իտի:
17 Վէ Ֆիլիսթիլէրին օրտուսընտան իչ պէօլիւք եաղ-
մաճը չըգըպ, պիր պէօլիյիւ ᵇԵփրա եօլընա՝ Սուաղ
18 տիյարընա, Վէ պիր պէօլիյիւ ᵍԲեթորոն եօլընա վէ
օլ պիր պէօլիյիւ պէրրիյէյէ՝ ᵇՍեբոյիմ վատիսինէ
պագան հուտուտ եօլընա Թէվէճճիւհ էթտի.
19 ᵇՎէ պիւթիւն Իսրայէլ տիյարընտա պիր տէմիրճի
պուլունմագ իտի, զիրա Ֆիլիսթիլէր՝ Օլմայա քի՚Իպ-
րանիլէր գըլըճ եա մըզրագ եափալար՝ տէմիշլէր իտի:
20 Վէ պիւթիւն Իսրայէլ՝ հէր քէս չափասընը վէ սապան
տէմիրինի վէ պալթասընը վէ պէյինի թա՚միր էթմէք
21 իչիւն Ֆիլիսթիլէրին եանընա էնէրլէր իտի: Ամմա չա-
փալարը վէ սապան տէմիրլէրի վէ իչ տիշլի չաթալ-
լարը վէ պալթալարը իչիւն հէմ իւկէնտէրէլէրինի պի-
22 լէմէք իչիւն էյէլէրի վար իտի: Պէօյլէճէ մուհարէպէ
կիւնիւնտէ Սաւուղ իլէ Յոնաթանըն եանընտա պու-
լունան պիւթիւն գավմընն էլինտէ ᵍգըլըճ եա մըզրագ
պուլունմայրպ՝ անճագ Սաւուղ իլէ օղլու Յոնա-
23 թանտա պուլունուր իտի: ᵍՎէ Ֆիլիսթիլէրին մուհա-
ֆըզլարը Մաքմաս կէչիտինէ չըգտը:

ՊԱՊ 14

Յոնաթանըն շէճա՚աթը 15 Ֆիլիսթիլէրին տէհշէթլի պիրիպիրինի վուրմալարը: 17 Սաւուղըն անլէրէ հիւճիւմը: 21 Էսիր հէմ տէ մախֆի գալմըշ Իսրայէլլիլէրին տիւշմէն ՚ալէհինէ չըգմասը: 24 Սաւուղըն գավմա եէմին էթտիրմէսի. 32 գավմը գան եէվէքտէն սագընտըրմասը. 35 պիր մէզպահ պինա էթմէսի. 36 Գավմըն Թէվասիւքիյլէ Յոնա-թանըն գուրթուլմասը. 47 Սաւուղըն շէճա՚աթը վէ խանէսի:

Վ է պիր կիւն Սաւուղըն օղլու Յոնաթան փէ-
տէրինէ խապէր վէրմէքսիզին սիլահտարը օլան ու-
շաղա՝ կէլ, էօթէ թարաֆտա օլան Ֆիլիսթիլէրին
2 մուհաֆըզը թարաֆընա կէչէլիմ՚՝ տէտի: Սաւուղ իսէ
Գաբաանընն քէնարընտա վագը՚ Մագրոնտա օլան նար
աղաճը ալթընտա օթուրույօր իտի. վէ եանընտա
3 օլան գավմ ᵀալթը եիւզ նէֆէր գատար իտի: վէ Հե-
ղինինն օղլու Փենէհէսին օղլու Իքաբօդընն գարնտաշը
ᵇԱքիտովբընն օղլու ᵍԱքիա Սելովտա ᵀէֆօտ կիյին-
միշ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քեահինի իտի. գավմ տախի
4 Յոնաթանընն կիթտիյինի պիլմէզ իտի: Վէ ᵍՖիլիս-
թիլէրին մուհաֆըզլարը թարաֆընա Յոնաթանընն
կէչմէք իսթէտիյի կէչիտլէրին արասընտա պիր թա-
րաֆտան պիր սիվրի գայա վէ տիկէր թարաֆտան
պիր սիվրի գայա պուլունուպ՝ պիրինին իսմի Բազէս
5 վէ տիկէրինին իսմի Սենա իտի: Պիր գայանըն ուճու
շիմալ ճանիպինտէն Մաքմաս գարշըսընա՝ վէ տի-
կէրի ճէնուպ ճանիպինտէն Գաբաա գարշըսընա տի-
6 րէք կիպի տուրուր իտի: Վէ Յոնաթան սիլահտարը
օլան ուշաղա՝ կէլ, շու խիթանսըզլարընն մուհաֆըզը
թարաֆընա կէչէլիմ, պէլքի ՐԱՊՊ պիզիմ իչիւն պիր
շէյ եափար. զիրա ᵇչօգըրգ վէ եա ազըրգէ խէլաս
իհսան էթմէյէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ պիր մանի՚ եօգ
7 տըր՝ տէտի: Սիլահտարը տախի անա՝ Գալպինէտ
օլանըն քեաֆֆէյինի իճրա էյլէ. իլէրի կիթ, իշթէ
8 պէն կէօնլիւնճէ սէնին իլէ իմ՚՝ տէտի, Յոնաթան
տախի՝ Իշթէ պիզ օլ ատէմլէրին թարաֆընա կէչիպ՝
9 անլէրէ կէօրինտիյիմիզտէ, էկէր պիզէ՝ Պիզ սիզէ

ᵀ Հաբ. 6. 2։
ᵇ Պ. 10. 8։
ᵍ 2Թէվ. 16. 9։
ᵈ Պ. 15. 11։
ᵉ Պ. 15. 28։
ᶻ Մէզ. 89. 20։ Ա՚մսլ. 13. 22։
ᶥ Պ. 14. 2։
ᶦ Յես. 18. 23։
ᶩ Յես. 16.3։18.13,14։
ᶧ Նէհեմ. 11. 34։
ᶨ Պագ 4Մխ. 24. 14։
Երեմ. 24. 1։
ᶫ Հաբ. 5. 8։
ᶬ Պ. 14. 1, 4։
—
ᶭ Պ. 13. 15։
ᶮ Պ. 4. 21։
ᶯ Պ. 22.9,11,20ԵՒ Ա-քիմելիքը ԵՒԷնէյէր։
ᶰ Պ. 2. 28։
ᶱ Պ. 13. 23։
ᶲ Հաբ. 7. 4, 7։ 2Թէվ. 14. 11։

Digitized by Google

կէլինճէյէ տէյին տուրընըզ՝ տէրլէրսէ, օլ վագըթ
10 չըգմայըպ եէրիմիզտէ տուրալըմ. Ամմա էկէր՝ Եանը-
մըզա չըգընըզ՝ տէրլէրսէ, օ զէման չըգալըմ, զիրա
ՐԱՊՊ անլէրի էլիմիզէ թէսլիմ էթմիշ տիր. վէ Ֆպու
11 պիզէ պիր ՚ալամէթ օլսուն՝ տէտի։ Պէօյլէճէ իքիսի
Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզլարընա կէօրինտիւքլէրին-
տէ, Ֆիլիսթիլէր՝ իշթէ ՚Իպրանիլէր կիզլէնտիքլէրի
12 տէլիքլէրտէն չըգը յօրլար՝ տէտիլէր։ Վէ մուհաֆըզ-
լար Յոնաթան իլէ սիլահտարընա ճէվապ վէրիպ՝
Եանըմըզա չըգընըզ, վէ սիզէ պիր շէյ պիլտիրէլիմ՝
տէտիլէր. վէ Յոնաթան սիլահտարընա՝ Արտըմ սը-
րա չըգ, զիրա ՐԱՊՊ անլէրի Իսրայէլին էլինէ թէս-
13 լիմ էթտի՝ տէտի։ Օլ վագըթ Յոնաթան, սիլահտարը
տախի անըն արտընճա օլարագ. թըրմանարագ եօ-
գարը չըգտը. վէ Յոնաթանընն էօնիւնտէ տիւշտիւ-
լէր, սիլահտարը տախի անըն արտը սըրա գաթլ էտէր
14 իտի։ Վէ Յոնաթան իլէ սիլահտարընն իպլիտա
գաթլ էթտիքլէրի ատէմլէր եարըմ տէօնիւմ մէսա-
15 ֆէյէտ եիրմի գատար իտի։ Վէ օրտու իլէ սահրատա
վէ պիւթիւն գավմտա ՚իզթիրապ վագը օլուպ՝ մու-
հաֆըզլար վէ ՚եաղմաճլար տախի միւզթարիպ օլ-
տու. վէ եէր թիթրէյիպ Ալլահ թարաֆընտան պիր
՚իզթիրապ վագը՝ օլտու։
16 Վէ Բենիամին Գարաասընտա Սաուղըն պէքճի-
լէրի կէօրտիւէր քի՝ իշթէ օլ ճիւմհուր ՚մահվ օլուպ
17 կիթտիքճէ փէրիշան օլույօր իտի. Վէ Սաուղ եա-
նընտա պուլունան խալգա՝ Շիմտի թէֆթիշ էտիպ
պիզտէն քիմ կիթմիշ օլտըղընա պագընըզ՝ տէտի, վէ
թէֆթիշ էթտիքլէրինտէ՝ իշթէ Յոնաթան իլէ սի-
18 լահտարը եօգ իտի։ Օ զէման Սաուղ Աքիայա՝ Ալ-
լահըն թապութ ՚Ը՚հրընը կէթիր՝ տէտի. զիրա օ
զէման Ալլահըն թապութը պէնի Իսրայէլ իլէ պէրա-
19 պէր իտի։ Վէ Սաուղ ՚քեահինէ սէօյլէր իքէն Ֆիլիս-
թիլէրին օրտուսընտա օլան վէլվէլէ կիթտիքճէ չօ-
ղալմագտա իտի. վէ Սաուղ քեահինէ՝ Էլիկի չէք՝
20 տէտի։ Վէ Սաուղ եանընտա օլան գավմըն քեաֆ-
ֆէսի ճէմ՚ օլմուշ օլարագ՝ ճէնկէ վիսուլլէրինտէ, իշ-
թէ ՚հէր քէսին գըլըճը րէֆիգի իւզէրինէ օլմաղէ՝
21 դայէթ պէօյիւք գարըշըգլըգ վար իտի։ Վէ էվվէլա
Ֆիլիսթիլէր իլէ պուլունուպ՝ էթրաֆտան անլէր իլէ
պէրապէր օրտույա չըգմըշ օլան ՚Իպրանիլէր տախի
Սաուղ վէ Յոնաթան իլէ օլան Իսրայէլէ միսհագ օլ-
22 տըլար։ Վէ Եփրեմ տաղընտա ՚կիզլէնմիշ օլան Իսրա-
յէլլիլէրին քեաֆֆէսի Ֆիլիսթիլէրին ֆիրար էթտի-
յինի իշիտինճէ, անլէր տախի արտլարընա տիւշէրէք
23 մուհարէպէյէ գաթըլտըլար։ ՚Վէ օլ կիւն ՐԱՊՊ Իսրա-
յէլի խէլաս էյլէտտի. վէ մուհարէպէ ՚Բեթաւանա կէչտի։

24 Վէ օլ կիւնտէ Իսրայէլլիլէր մուզայագատա օլտը-
լար. զիրա Սաուղ՝ ՀՀէր քիմ ախշամա գատար թա-
՚ամ էտէրսէ, մէլ՚ուն օլսուն, թա քի տիւշմէնլէրիմ-
տէն ինթիգամ ալայըմ՚ տէյիւ պիւթիւն ՚գավմա եէ-
մին վէրմիշ իտի. պէօյլէճէ պիւթիւն գավմ էգմէգ
25 թաթմատը։ Վէ պիւթիւն գավմ պիր օրմանլըղա
26 կէլտի, վէ ՚եէր իւզէրինտէ պալ վար իտի։ Վէ գավմ
օրմանա կիրտիյինտէ, իշթէ պալ ագըյօր իտի. ամմա
գավմ եէմինտէն գօրգմասըյլէ քիմսէ էլինի աղզընա
27 եագլաշտըրմազ իտի։ Լաքին Յոնաթան փէտէրինին
գավմա վէրտիյի եէմինի իշիթմէմիշ օլտըղընտան,
էլինտէ օլան ՚ասանըն ուճունը ուզատըպ՝ անը պիր
պալ կէօմէճինէ պաթըրտը, վէ էլինի աղզընա կէօ-
28 թիւրինճէ կէօզլէրի աչըլտը։ Վէ գավմտան պիրի
ճէվապ վէրիպ, Փէտէրիկ՝ Պու կիւն թա՚ամ եէյէն
ատէմ մէլ՚ուն օլսուն՝ տէյէրէք, գավմա պէօյիւք եէ-
29 մին վէրտի, տէտի. գավմ տախի պայըլմըշ իտի։ Յով-
նաթան տախի՝ Փէտէրիմ տիյարը իզթիրապա տիւ-
չար էթտի. շիմտի պագընըզ, պու պալտան ազաճըգ
30 թաթտըղըմ կիպի կէօզլէրիմ աչըլտը։ Եկէր գավմ
պու կիւն պուլտըղը տիւշմէն եաղմասընտան սէր-
պէսթճէ եէսէ իտի, շիմտի Ֆիլիսթիլէրտէ չօգ գըրղըն
օլմաճ մը իտի՝ տէտի։
31 Վէ օլ կիւն Ֆիլիսթիլէրի Մաքմաստան Այեղոնա
գատար վուրտըլար վէ գավմ զիյատէսիյլէ պայըլ-
32 մըշ իտի։ Վէ գավմ եաղմայա տիւշիւպ գօյուն վէ սը-
ղըր վէ տանալար ալարագ եէր իւզէրինէ պօղազ-
33 լատըլար, վէ գավմ ԷրՒ ՚գանը իլէ եէտիլէր։ Վէ Սա-
ուղա՝ Իշթէ գավմ ԷրՒ գանը իլէ եէյիպ՝ ՐԱՊՊԱ կիւ-
նահ իշլէյօր՝ տէյէրէք խապէր վէրիլմէքլէ, օ տախի՝
Ասը օլտընըզ, շիմտի եանըմա պիր պէօյիւք թաշ
34 եուվարլայընըզ՝ տէտի։ Վէ Սաուղ տէտի քի՝ Գավմ
արասընա տաղըլըպ, անլէրէ խիթապէն՝ Էէր քէս
քէնտի սըղըրընը վէ գօյունընը պանա կէթիրսին, վէ
պուրատա պօղազլայարագ եէյինիզ. վէ գանը իլէ եէ-
յիպ ՐԱՊՊԱ կիւնահ էթմէյինիզ՝ տէյէսինիզ։ Պէօյ-
լէճէ պիւթիւն գավմտան հէր քէս օլ կէճէ էլիյլէ սը-
35 ղըրընը կէթիրիպ օրատա պօղազլատը։ Սաուղ տա-
խի ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էյլէտտի. ՐԱՊՊԱ
պինա էյլէտիյի իլք մէզպահ պու իտի։
36 Վէ Սաուղ՝ Կէճէլէյինն էնիպ Ֆիլիսթիլէրի թա՚գիպ
էթմէքլէ, անլէրի շաֆագ վագըթընա տէյին եաղմա
էտէլիմ, վէ անլէրտէն պիր ատէմ պրագմայալըմ՚ տէ-
տի. անլէր տախի՝ Նազարըկտա խօշ օլանըն քեաֆ-
ֆէսինի եափ՝ տէտիլէր. քեահին տախի՝ Պուրատա
37 Ալլահըն հուզուրընա եագլաշալըմ՚ տէտի։ Վէ Սաու-
ուղ՝ էնիպ Ֆիլիսթիլէրի թա՚գիպ էտէյիմ մի, ան-

Ե Պագ Թէք. 24. 14։ Հաբ. 7. 11։
Բ 4Մ Իւլ. 7. 7։ Յոբ. 18. 11։
Գ Պ. 13. 17։
Դ Թէք. 35. 5։
Ե Այ. 20։
Զ Ա՚տ. 27. 21։
Է Հաբ. 7. 22։ 2Թէվ. 20. 23։
Ը Պ. 13. 6։
Թ Խուր. 14. 30։ Մէզ. 44. 6,7։ Ովս. 1. 7։
Ժ Պ. 13. 5։
Ի Ցես. 6. 26։
Լ Խուր. 3. 8։ Ա՚տ. 13. 27։ Մատթ. 3. 4։
Խ Ղեւ. 3. 17։ 7. 26։ 17. 10։ 19. 26։ Թէս. 12. 16, 23, 24։
Ծ Պ. 7. 17։

Digitized by Google

լէրի Իսրայէլին էլինէ թէսլիմ էտէճ՚ք մի սին՝ տէյիւ
Ալլահտան սիւ՚ալ էթտի իսէ տէ, ֊օլ կիւն անա ճէ-
38 վապ վէրմէտի։ Ո զէման Սաւուղ՝ ֊Էյ գավմըն ճիւմլէ
ըՙիսլէրի, ֊պուրայա եագլաշըգ՝ պու կիւն պ ւ կիւ-
39 նահ քիմտէ օլտըղընը պիլիպ կէօրիւնիւզ։ Զիրա Իս-
րայէլի խէյաս էտէն ֊ՐԱՊՊ հայյ տըր քի, էկէր օղլըմ
Յովնաթանտա պիլէ օլսա, մութլագա էօլէճէ՚ք տիր՝
տէտի. ամմա պիւթիւն գավմտան անա ճէվապ վէրէն
40 օլմատը։ Ո զէման պիւթիւն Իսրայէլէ՝ Սիզ պիր թա-
րաֆտա օլուպ, պէն վէ օղլըմ Յովնաթան պիր թա-
րաֆտա օլալըմ՝ տէտի. գավմ տախի Սաւուղա՝ Նա-
41 զարըկտա խօշ օլանը եափ՝ տէտիքլէրինտէ, Սաւուղ
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ՝ ֊Հագգը պէյան էյլէ՝ տէ-
տի. ֊վէ Յովնաթան իլէ Սաւուղ թութուրուպ՝ գավմ
42 գուրթուլտու։ Վէ Սաւուղ՝ Պէնիմ իլէ օղլըմ Յովնա-
թան արասընա գուրա՚ աթընըզ՝ տէտի. վէ Յովնա-
43 թան թութուրուլտու։ Ո զէման Սաւուղ Յովնաթանա՝
֊Նէ եափտըղընկը պանա խապէր վէր՝ տէտիքտէ, Յով-
նաթան անա խապէր վէրիպ տէտի քի՝ ֊Էլիմտէ օլան
՚ասանըն ուճույլէ ազաճըգ պալ թաթտըմ. իշթէ պէն
44 էօլմէլի իմ։ Սաւուղ տախի՝ Էյ Յովնաթան, ֊Ալլահ
պանա պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէսին, ֊քի մութ-
45 լագա էօլէճէ՚քսին՝ տէտի։ Գավմ իսէ Սաւուղա՝ Իս-
րայէլտէ պու պէօյիւք խէյասը իճրա էթմիշ օլան Յով-
նաթան էօլէճ՚ք մի, հաշա, ֊ՐԱՊՊ հայյ տըր քի,
անընն պաշընտան պիր գըլ եէրէ տիւշմէյէճէ՚ք տիր,
զիրա պու կիւն Ալլահընն ՚ալընը յլէ իշ կէօրտիւ՝ տէ-
տիլէր. պէօյլեճէ գավմ Յովնաթանը էօլիւմտէն խէյաս
46 էյլէտի։ Վէ Սաւուղ Ֆիլիսթիլէրին արտընտան տէօն-
տիւ, Ֆիլիսթիլէր տախի եէրլէրինէ կիթտիլէր։
47 Իմտի Սաւուղ Իսրայէլ հիւքիւմէթինի էլինէ ալըպ՝
էթրաֆտա պուլունան հէփ տիւշմէնլէրի իլէ, ե՚նի
Մովաբ վէ ֊պէնի Ամմոն վէ Եդովմ վէ ֊Սուբա մէլիք-
լէրի վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էյլէտի, վէ հէր
48 նէրէյէ թէվէճճիւհ էթտի իսէ, ղալէպէ էտէր իտի։ Վէ
շէճի՚անէ հարէքէթ էտիպ ֊Ամաղէկի վուրտու, վէ Իս-
րայէլի՚ անը եաղմա էտէնլէրին էլինտէն գուրթարտը։
49 Վէ ֊Սաւուղըն օղուլլարը Յովնաթան վէ Յեսուի
վէ Մեղքիսաւէ օլուպ, իքի գըզընըն իսմլէրի տախի՝
պէօյիւյին իսմի Մերովբ վէ քիւչիւյին իսմի Մեղբող
50 իտի։ Վէ Սաւուղըն զէվճէսի Ահիմաասընն գըզը օլուպ
իսմի Ահինոամ՚ իտի. վէ Սաւուղըն սէր՚ասքէրի՝ ՚ա-
մուճասը Ներին օղլու օլուպ իսմի տախի Աբենները
51 իտի։ ֊Սաւուղըն փէտէրի Կիս վէ Աբենները փէտէրի
52 Ներ տախի Աբիէլին օղուլլարը իտի։ Վէ Սաւուղըն
հէփ կիւնլէրինտէ Ֆիլիսթիլէրը իլէ շիտտէթլի մուհա-
րէպէ վար իտի. վէ Սաւուղ հէր կէօրտիւյիւ շէճա՚աթլը
վէ գուվվէթլի ատէմի ՚ք՚ընտի եանընա թօփլար իտի։

ՊԱՊ 15

*Սաւուղը Ամաղէկիւէր իւգէրինէ կէօնտէրիլմէսի. 6 անըն Գէնի-
լէրէ օլան լուֆթը։ 8 Մէլիք Ագագը վէ դանիմէքնի էյիսինի էսէրկէ-
մէսի. 10 անըն ՚էօզր տիւէմէսի, վէ Ալլահ Ցարաֆընտան բէտտ էտիլ-
տիյինի Սամուէլին անա խապէր վէրմէսի։ 24 Սաւուղըն Թէվազու՚ը։
32 Սամուէլին Ագագը գաթլ էթմէսի, 34 վէ Սաւուղտան այրըլմասը։*

Վէ Սամուէլ Սաւուղա՝ ֊ՐԱՊՊ ք՚ընտի գավմը
Իսրայէլ իւգէրինէ սէնի մէլիք օլմագ իւզրէ մէսհ էթ-
մէյէ պէնի կէօնտէրտի. վէ շիմտի ՐԱՊՊԸՆ ք՚ելամը-
2 նըն սէսինի տինլէ։ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պու-
յուրըր. Ամաղէկին Իսրայէլէ եափտըղընը, եա՚նի
Մըսըրտան չըգտըղը զէման ֊եօլտա անա գարշը
3 տուրտըղընը տէրխաթըր էյլէտիմ։ Շիմտի կիթ, վէ
Ամաղէկի վուրուպ՝ էսիրկէմէյէրէ՚ք ֊անընն հէր նէսի
վար իսէ մէլ՚ուն տէյիւ թէլէֆ էյլէ. էրքէ՚քտէն գա-
րըյա, չօճուգտան սիւթ էմէնէ, սըղըրտան գօյունա,
տէվէտէն մէրքէպէ վարընճա անլէրի էօլտիւր՝ տէտի։
4 Իմտի Սաւուղ գավմը ճէլպ էտիպ՝ Տեղաիմտէ եօգ-
լամա էյլէտիքտէ իքի եիւզ պիկ նէֆէր փէյատէ օլուպ,
5 Յուդատան տախի օն պիկ նէֆէր վար իտի։ Վէ Սա-
ւուղ Ամաղէկիլէրին պիր շէհրինէ վասըլ օլտըգտա՝
6 տէրէտէ փուսու գուրտու։ Վէ Սաւուղ ֊Գէյնիլէրէ՝
֊Սիզ կիտիպ այրըլընըզ, վէ Ամաղէկիլէրին արասըն-
տան էնինիզ, օլմայա քի սիզի անլէր իլէ պէրապէր
հէլաք էտէյիմ, զիրա ֊սիզ պիւթիւն պէնի Իսրայէլէ՝
Մըսըրտան չըգտըգլարընտա էյիլիք էթտինիզ՝ տէտի։
Պունուն իւգէրինէ Գէյնիլէր Ամաղէկիլէր արասըն-
7 տան այրըլտը։ Վէ Սաւուղ ֊Ամաղէկիլէրի ֊Եվիլա-
տան Մըսըրն գարշըսընտաքի ֊Սուրա վարընճայա
8 գատար վուրտու։ Վէ ֊Ամաղէկիլէրին մէլէյի Ագագը
տիրի տիրի թութուպ ֊պիւթիւն գավմը գըլըճէլէ հէ-
9 լաք էթտի։ Ամմա Սաւուղ իլէ գավմ ֊Ագագը վէ գօ-
յուն իլէ սըղըրլարըն էյիսինի վէ սեմիզլէրինի վէ
գուզուվար իլէ հէր գըյմէթլի շէյի էսիրկէյիպ՝ անլէրի
հէլաք էթմէք իսթէմէտիլէր, ֆագաթ էտնա վէ գըյ-
մէթսիզ հայվանլարընը ճիւմլէսինի հէլաք էթտիլէր։
10 Վէ ՐԱՊՊԸՆ ք՚ելամը Սամուէլէ կէլիպ, (11) ֊Սա-
ւուղը մէլիք նասպ էթտիյիմէ փէշիման օլտըմ. ֊զիրա
պանա թապի՚ օլմագտան կէրի տէօնիպ՝ ֊ք՚ելամըմը
իճրա էթմէտի՝ տէտի։ Սամուէլ իսէ ֊մահզունն օլուպ
12 պիւթիւն կէճէ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէտի։ Վէ Սամուէլ

ג Պ. 28. 6։
ד Հաք. 20. 2։
ה Յես. 7.14։ Պ. 10.19։
ו 2Մխլ. 12. 5։
ז Էմս. 16. 33։ Ա՚մալ. 1. 25։ |21։
ח Յես. 7.16։ Պ. 10.20, |ց Յես. 7. 19։
ט 2Մխլ.14.11։ 3Մխլ. 1. 52։ Ղուկ. 21. 18։
י Պ. 11. 11։
כ 2Մխլ. 10. 6։
ל Պ. 15. 3,7։ |33։
מ Պ. 31. 2։ 1 Թվ. 8։
נ Պ. 9. 1։
ס Պ. 8. 11։
ע Պ. 9. 16։
פ Խուր. 17. 8,14։ Ա՚տ 24.20։ Թէս. 25.17-19։
צ Յես. 6. 17,21։
ק Ա՚տ. 24. 21։ Հաք. 1. 16։ 4. 11։
ר Թէք. 18. 25։ 19.12, 14։ Վահ. 18. 4։
ש Խուր. 18.10,19։ Ա՚տ 10. 29,32։
ת Պ. 14. 48։
ב Թէք. 25. 18։
ג Թէք. 16. 7։
ד Պագ 3 Մխլ. 20. 34, 35, վէ զայրի։
ה Պագ Պ. 30. 1։
ו Այ. 3,15։
ז Այ. 35։ Թէք. 6. 6,7։ 2Մխլ. 24.16։ |9.6։
ח Յես. 22. 16։ 3 Մխլ. 1 Այ. 3,9։ Պ. 13. 13։
ט Այ. 35։ Պ. 16. 1։

Digitized by Google

սապատհլայըն էրքէն Սաւուղը իսթիգապալէ չըգտըղընտա՝ Սաւուղ ՝կարմեղոսա կէլտի, վէ իշթէ քէնտինէ զաֆէր նիշանը տիքտիքտէն սօկրա տէօնիւպ կէչտի, վէ Գաղգաղայա էնտի՝ տէյիւ Սամուէլէ խապէր վէրիլտի։

13 Սամուէլ տախի Սաւուղըն եանընա կէլտիքտէ, Սաւուղ անա՝ ԴԱՊՊ թարաֆընտան միւպարէք օլա-
14 սըն. ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը իճրա էյլէտիմ՝ տէտի։ Սամուէլ տախի՝ Եա գուվագլարըմա կէլէն շու գօյուն մէ-
լէմէսի, վէ իշթիթսիյիմ սըղըրլար պէօյիւրմէսի նէ-
15 տիր՝ տէտի։ Սաւուղ իսէ՝ Անէլէրի Ամաղէկիլէրտէն կէ-
թիրտիլէր, ՚զիրա գավմ Ալլահընկ ՐԱՊՊԱ գուրպան էթմէք իչին գօյունլարընն վէ սըղըրլարընն էյիսինի էսիրկէտի. ամմա պագըսընը հէլաք էթտիք՝ տէտի։
16 Ո զէման Սամուէլ Սաւուղա՝ Տուր, վէ ՐԱՊՊԸՆ պու
կէճէ պանա սէօյլէտիյինի սանա խապէր վէրէյիմ՝
17 տէտի։ Ո Տախի անա՝ Սէօյլէ՝ տէտիքտէ, Սամուէլ
տէտի քի՝ ՚Սէն քէնտի նազարընկտա քիչիւք օլտըղընկ հալտէ՝ պէնի Իսրայէլ սըպէթլարընընն րէ՚իսի ՕՂմատրն մը. վէ ՐԱՊՊ սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
18 *նասպ ԷԹմէտի մի։ Վէ ՐԱՊՊ սէնի սէֆէրէ կէօն-
տէրիպ՝ կիթ օլ կիւնահքեար օլան Ամաղէկիլէրի հէ-
լաք էյլէ, վէ անլէրի մահվ էտինճէյէ գատար անլէր
19 իլէ մուհարէպէ էյլէ՝ տէտի։ Իմտի նիչիւն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա՚աթ էթմէյիպ՝ եաղմայա տալարագ,
20 ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտին։ Վէ Սաւուղ Սամուէլէ խիթապէն՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա՚աթ էտէրէք, ՐԱՊՊԸՆ պէնի կէօնտէրտիյի սէֆէրէ կիտիպ՝ Ամաղէկ մէլիյի Ագագը կէթիրտիմ, վէ
21 Ամաղէկիլէրի հէլաք էյլէտիմ. ՝Գավմ իսէ հէլաք օլունաճագ գօյուն վէ սըղըրլարըն ա՚լասընը Գաղգաղատա Ալլահընկ ՐԱՊՊԱ զէպիհէ օլմագ իւզրէ եաղ-
22 մատան ալտը՝ տէտի։ Ո զէման Սամուէլ տէտի քի՝ ՝ՐԱՊՊ մուհրագալար վէ գուրպանլարտան, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա՚աթ էթմէք ըտէն ըազի օլտըղը գատար մը ըազի օլուր. իշթէ ՝իթա՚աթ գուրպանտան,
23 վէ տինկլէմէք՝ գօչլարընն եաղընտան էվլա տըր։ Զիրա ՚իսեան՝ ՝սիհրպազլըգ կիւնահը էյլէ, վէ ՚ինատ փութփէրէսթիկ ֆէսատը էյլէ տիր. սէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը ըտտ էթտիյինկէ մուգապիլ՝ ՝ո տախի սէնի մէլիք օլմագտան ըտտ էյլէտի։
24 ՝Սաւուղ տախի Սամուէլէ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինի վէ սէ-
նին քէլամընը թէճավուզ էթմէքլէ կիւնահ իշլէտիմ. զիրա ՝գավմտան գօրգուպ անլէրին սէօզիւնիւ տինկ-
25 լէտիմ։ Վէ շիմտի, ըէճա էտէրիմ, խաթամը ՚աֆվ

ա Ցես. 15. 55։
բ Թէք. 14. 19։ Հաբ. 17. 2։ Հռութ. 3.10։
գ Այ. 9, 21։ Թէք. 3. 12։ Էմս. 28. 13։
դ Պ. 9. 21։
ե ՚Իգր. մէսհ

զ Այ. 13։
է Այ. 15։
ը Մէգ.50.8,9։Էմս.21. 3։ Ես. 1.11, 12,13, 16, 17։ Երեմ. 7.22, 23։ Միք.6.6-8։՚Իպր 10. 6-9։

թ Վահ. 5.1։Ովս. 6.6։ Մատթ. 5.24։9.13. 12.7։ Մարկ.12.33։
ժ Թէս. 18. 10։
ի Պ. 13.14։
լ Պագ 2 Միւլ.12.13։
խ Խուր. 23.2։Էմս.29.

էթ, վէ պէնիմ իլէ ՚ավտէթ էյլէ, քի ՐԱՊՊԱ սէճտէ
26 գըլայըմ՝ տէտի։ Սամուէլ իսէ Սաւուղա՝ Սէնին իլէ ՚ավտէթ էթմէմ, ՝զիրա սէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը ըէտտ էյլէտին, ՐԱՊՊ տախի սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
27 օլմագտան ըէտտ էյլէտի՝ տէտի։ Վէ Սամուէլ կիթմէք իչին եիւզիւնիւ չէվիրտիքտէ, Սաաաուղ ՚անընն ճիւպպէսինին էթէյինտէն թուլմասընյլէ եըրթըլտը։
28 Ո զէման Սամուէլ անա տէտի քի՝ ՝Պու կիւն ՐԱՊՊ
սէնին էլինտէն Իսրայէլ հիւքիւմէթինի եըրթըպ՝ անը
29 սէնտէն էյի օլան գօնշընկա վէրտի։ Հէմ տախի Իսրայէլին Համիսի ՝եալան սէօյլէմէզ վէ փէշիման օլ-
30 մազ. զիրա ինսան տէյիլ քի փէշիման օլա։ Ո տախի՝ կիւնահ էթտիմ. րէճա՝ էտէրիմ, շիմտի գավմըմընն իխթիյարլարը հուզուրընտա վէ Իսրայէլին հուզուրընտա ՝պանա հիւրմէթ էտիպ՝ պէնիմ իլէ ՚ավտէթ էյլէ, քի Ալլահընկ ՐԱՊՊԱ սէճտէ գըլայըմ՝ տէտի։
31 Պունուն իւզէրինէ Սամուէլ տէօնիւպ Սաւուղըն արտը սըրա կիթտի. վէ Սաւուղ ՐԱՊՊԱ սէճտէ գըլտը։
32 Պա՚տէհու Սամուէլ Ամաղէկ Մէլիյի Ագագը պանա կէթիրինիզ տէտիքտէ, Ագագ անընն եանընա նազիքեանէ պիր թավր իլէ կէլտի. վէ Ագագ՝ Մութլագա
33 էօլիւմ աճըսը կէչմիշ տիր՝ տէտի։ Սամուէլ իսէ՝ ՝Սէնին գըլըճընն գարըլարը էվլատսըզ գօտըղը կիպի, սէնին վալիտէն տախի գարըլար արասընտա էվլատսըզ գալաճագ տըր՝ տէյէրէք, Սամուէլ Ագագը Գաղգաղատա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա փարչա փարչա էյլէտի։
34 Վէ Սամուէլ Ռամայա կիտիպ, Սաւուղ քէնտի խա-
35 նէսինէ՝ ՝Սաւուղ Գաբաասընա չըգտը։ Վէ ՝Սամուէլ վէֆաթ էթտիյի կիւնէ գատար Սաւուղը պիր տահա կէօրմէտի. լաքին Սամուէլ ՝Սաւուղ իչին եաս չէքէր իտի. Վէ ՐԱՊՊ ՝Սաւուղը Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք նասպ էթտիյինէ փէշիման օլտու։

ՊԱՊ 16

Սամուէլին՝ Դաւիթի մէտհ էթմէք իւզրէ Ալլահ Թարաֆընտան իրսալը վէ անընն խավֆը վէ Բապպէն էմրիյլէ Բեթլէհէմէ կէօնտէրիլմէսի. 6 Ալլահընն վէ ինսանըն հիւքմիւ. 11 Դաւիթի մէտհ էթմէսի. 15 Դաւիթին Սաւուղա էթտիյի խուսուսի խըտմէթ.

Վ Է ՐԱՊՊ Սամուէլէ՝ ՝Սաւուղը Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթմէքտէն ըէտտ էթտիյիմ հալտէ, ՝անընն իչին նէ՚ վագթա գատար եաս չէքէրսին. ՝Եաղ պունուզընկը եաղէ տօլտուր, վէ կէլ, սէնի Բեթլէհէմլի Յեսսէյէ կէօնտէրէյիմ. զիրա ՝անընն օղուլլարընտան պիրինի մէլիք օլմաղա ինթիխապ էթտիմ՝
2 տէտի։ Սամուէլ իսէ՝ Նա՚սըլ կիտէ պիլիրիմ. Սաւուղ

25։ Ես. 51. 12, 13։
ա Պագ Պ. 2. 30։
բ 4Միւլ. 11. 30։
գ Պ.28.17,18։ 3 Միւլ. 11. 31։
դ Ա՚տ. 23. 19։ Եզեկ. 24. 14։ 2Տիմ. 2. 13։
Տիտ. 1. 1։
ե Յովհ. 5. 44։ 12. 43։
զ Խուր.17.11։Ա՚տ.14. 45։ Պագ Հաբ. 1. 7։
է Պ. 11. 4։
ը Պագ Պ. 19. 24։
թ Այ. 11. Պ. 16. 1։

ժ Այ. 11։
ի Պ. 15.23։
լ Պ.15. 35։
խ Պ.9.16։ 4Միւլ.9.1։
ծ Մէգ. 78. 70,89.19, 20։ Ա՚մալ. 13. 22։

Digitized by Google

իշխիտիրսէ, պէնի էօլտիւրիւր՝ տէտի։ ՐԱՊՊ տախի՝ Պիր կէնճ ինէք ալըպ, ᵏՐԱՊՊԱ զէպիհէ թագտիմ
3 էթմէյէ կէլտիմ՝ տէյէրէք, Յեսսէյի գուրպանա տա՛վէթ էյլէ, պէն տախի ˡսանա նէ եափաճաղըկը թա՛րիֆ էտէճէյիմ, վէ սանա էմր էտէճէյիմ քիմսէյի ᵐպէնիմ իչիւն մէսհ էյլէյէսին՝ տէտի։
4 Իմոի Սամուէլ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտրդընը իճրա էտէրէք Բեթլէհէմէ կիթտի. վէ շէհրին իխթիյարլարը ᵖթիթրէյէրէք անը իսթիգպալէ կէլիպ՝ ᵍկէլիշինկ
5 խայր մը տըր՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Խայր տըր. ՐԱՊՊԱ զէպիհէ թագտիմ էթմէյէ կէլտիմ. ʳքէնտինիզի թագտիս էտիպ պէնիմ իլէ զէպիհէ թագտիմինէ կէլինիզ՝ տէտի. վէ Յեսսէ իլէ օղուլլարընը թագտիս
6 էտիպ՝ զէպիհէ թագտիմինէ տա՛վէթ էյլէտի։ Վէ կէլտիքլէրինտէ ˢեղիաբը կէօրտիյիւ կիպի՝ Հագիգաթէն
7 ՐԱՊՊԸՆ մէսհի հուզուրընտա տըր՝ ᵗտէտի։ Ամմա ՐԱՊՊ Սամուէլէ տէտի քի՝ ᵘՀէյ՛էթինէ վէ ուզուն պօյլու օլտուղընա պագմա, զիրա պէն անը ըէտտ էթտիմ. ᵛչինքի ինսանըն կէօրիւշինէ կէօրէ օլմազ. զիրա ʷինսան եիւզէ պագար, ամմա ՐԱՊՊ ˣգալպէ
8 պագար։ Վէ Յեսսէ ʸԱբինադաբը չաղըրըպ՝ անը Սամուէլին հուզուրընտան կէչիրտիքտէ, ՐԱՊՊ պունու
9 տախի ինթիխապ էթմէտի՝ տէտի։ Վէ Յեսսէ ᶻՍամմայը կէչիրտիքտէ՝ ՐԱՊՊ պունու տախի ինթիխապ
10 էթմէտի՝ տէտի։ Վէ Յեսսէ Սամուէլին հուզուրընտան եէտի օղլընը կէչիրտիքտէ, Սամուէլ Յեսսէյէ՝ ՐԱՊՊ
11 պունլարտան ᵃᵃբբէ ինթիխապ էթմէտի՝ տէտի։ Վէ Սամուէլ Յեսսէյէ՝ Զօճուզլարընկ պո՞ւ գատար մը տըր՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ ᵇՊիր տէ էն քիչիւքլէրի վար, վէ իշթէ գօյունլարը կիւթմէքտէ տիր՝ տէտի։ Սամուէլ տախի Յեսսէյէ խիթապէն՝ ᶜԱնը ճէլպ էթտիր, զիրա պուրայա կէլմէյինճէ սօֆրայա օթուրմայըզ՝ տէտի։
12 Պունուն իւզէրինէ անը ճէլպ էթտիրտի. օ տախի՝ գըրմըզը եիւզիւ վէ կիւզէլ կէօզիւ վէ տիլպէր չէհրէլի իտի. ᵈօ զէման ՐԱՊՊ տէտի քի՝ Պու տըր, գալգ պու-
13 նու մէսհ էյլէ։ Վէ Սամուէլ եաղ պույնուզընը ալըպ՝ ᵉանը գարնտաշլարը արասընտա մէսհ էյլէտի. վէ օ կիւնտէն սօկրա ᶠՐԱՊՊԸՆ Րուհու Դաւիթ իւզէրինէ կէլտի, Սամուէլ տախի գալգըպ Ռամայա կիթտի։
14 ᵍՎէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհու Սաուղտան չէքիլտի. վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան ʰպիր քէօթիւ րուհ անը իզթի-
15 բապա տիւշար էյլէտի։ Վէ Սաուղընն պէնտէյէրի տախի անա՝ Իշթէ Ալլահ թարաֆընտան օլան պիր
16 քէօթիւ րուհ սէնի իզթիրապա տիւշար էտիյօր. էֆէնտիմիզ ⁱհուզուրընտա օլան պէնտէյէրինէ էմր էտիպ՝ թանպուր չալմատա մահիր պիր ատմ արասընլար. վէ Ալլահ թարաֆընտան օլան քէօթիւ րուհ իւզէրինէկ կէլինճէ, ʲէլիյէ չալաճագ, վէ սէն էյի օլուրսըն՝ տէ-
17 տիլէր։ Վէ Սաուղ պէնտէյէրինէ՝ Շիմտի պէնիմ իչիւն էյի չալդը չալան պիր քիմսէ արայըպ պանա կէթի-
18 րինիզ՝ տէտի։ Վէ ուշագլարտան պիրի ճէվապ վէրիպ՝ Իշթէ Բեթլէհէմլի Յեսսէնին պիր օղլընը կէօրտիմ, քի չալդը չալա պիլիր, վէ ᵏգուվվէթ սահիպի վէ մուհարիպ վէ էհլ ի քէյամ վէ հէյ՛էթի կիւզէլ պիր
19 քիմսէ տիր. ˡՐԱՊՊ տախի անըն իլէ տիր՝ տէտի։ Վէ Սաուղ Յեսսէյէ սա՛իլէր կէօնտէրիպ՝ ᵐԴօյունլարընն եանընտա պուլունան օղլընկ Դաւիթի պանա կէօնտէր՝
20 տէտի։ Յեսսէ տախի պիր մէրքէպէ ᶰէքմէք վէ պիր թուլում շէրապ վէ պիր օղլագ էէ-ᵒᵒէէ՝ օղլու Դա-
21 ւիթին էլիյլէ Սաուղա կէօնտէրտի։ Վէ Դաւիթ Սաուղընն եանընա կէլիպ՝ ᵖհուզուրընտա տուրտու. օ տախի անտէն խօշլանտը. վէ Դաէէ անըն սիլահ-
22 տարը օլտու։ Վէ Սաուղ Յեսսէյէ էոէէ կէօնտէրիպ՝ Քէրէմ էթ, Դաւիթ եանըմտա տուրսուն, զիրա նա-
23 զարըմտա լութֆ պուլտու՝ տէտի։ Վէ Ալլահ թարաֆընտան Սաուղա ᵍրուհ կէլտիքտէ. Դաւիթ թանպուրը ալըպ էլիյէ չալար իտի. Սաուղ տախի ֆէրահլանըպ րահաթ պուլմաղլէ՝ քէօթիւ րուհ իւզէրինտէն կիտէր իտի։

ՊԱՊ 17

Պէնի Իսրայէլ իլէ Ֆիլիսթիլէլին հարպա տիզիլմէլէրի։ 4 Դողիաճ փէհլիվանըն Իսրայէլլիլէրի Յաղիր էթմէսի։ 12 Դաւիթին օրտուլա կիթմէսի, 21 վէ ձէսարէթի։ 28 Պիրաուէրի Յարաֆընտան Յա՛զիր, 30 վէ Սաուղա խնզար էտիլիպ, 32 ձէսարէթինի Յաստիզէ, 38 փէհլիվանը սահան Յաշլյլէ վուրմասը վէ սա՛իրէ։

Վէ Ֆիլիսթիլէր ᵍօրտուլարընը մուհարէպէ իչիւն ճէմ՛ էտիպ, ʰՅուդատա օլան Սոքովտա թէճէմմիւ՛ էտէրէք՝ Սոքով իլէ Ազեկա արասընտա ⁱԱփեսդում-
2 մինէ օրտու գուրտրլար։ Վէ Սաուղ իլէ Իսրայէլլիլէր թէճէմմիւ՛ էտիպ՝ Էլա վատիսինտէ օրտու գու-
3 րարագ՝ Ֆիլիսթիլէրէ գարշը ճէնկէ տիզիլտիլէր։ Վէ Ֆիլիսթիլէր պիր թարաֆտան պիր տաղ իւզէրինտէ տուրուպ՝ Իսրայէլլիլէր օլ պիր թարաֆտան պիր տաղ
4 իւզէրինտէ տուրմաղլէ վատի արայարընտա իտի։ Վէ Ֆիլիսթիլէրին օրտուսընտան ալթը զըրա՝ պիր գա-
5 րըշ պօյունտա վէ ᵏԳողիաթ նամընտա ˡԳէթլի պիր փէհլիվան չըգտը։ Վէ պաշընտա պիր պագըր զըրհ

ᵉ Պ. 9. 12։ 20. 29։
ᶠ Խուր. 4. 15։
ᵍ Պ. 9. 16։
ʰ Պ. 21. 1։ [9. 22։
ⁱ 3Մնխ. 2.13։ 4Մնխ. 19.10,14։ [18։
ʲ Պ. 17. 13։ 1Թէվ.27. 3 Մնխ. 12. 26։
ᵏ Մէգ. 147. 10, 11։ Եա. 55. 8։
ˡ 2 Կոր. 10. 7։
ᵐ 3Մնխ. 8. 39։1Թէվ. 28.9։Մէգ.7.9։Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20. 12։ Ա՛մոզ. 1. 24։
ᶰ Պ. 17. 13։
ᵒᵒ Պ.17. 13։ 2Մնխ.13. 3։ 1 Թէվ. 2. 13։
ᵖ Պ. 17. 12. [70։
ᵍ 2Մնխ.7.8։ Մէգ.78. 9։Մէգ.7.9։Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20.
ʳ Պ.17.42։ Ա՛ղն.5. 10։
ˢ Պ. 9. 17։
ᵗ Պ.10.1։ Մէգ.89. 20։
ᵘ Պագ՛՛ա.27.18։Հաբ. 11 29։ 13.25։ 14.6։
ᵛ Պ. 10. 6,10։
ʷ Պագ Պ. 11. 6։ 18.12։ 28. 15։ Հաբ 16.20։ Մէգ. 51. 11։ [19. 9։
ˣ Հաբ.9.23։ Պ. 18.10։
ʸ Թէբ. 41. 46։ Ա՛յ.21, 22։ 3Մնխ. 10. 8
ᶻ Ա՛յ. 23։ 4Մնխ. 3.15։
ᵃᵃ Պ. 17. 32,34,35,36։
ᵇ Պ. 3. 19։ 18. 12,14։
ᶜ Ա՛յ.11։ Պ.17. 15, 34։
ᵈ Պագ Պ. 10. 27։ 17. 18։ Թէբ.43.11։ Էմս. 18. 16։
ᵉ Թէբ. 41. 46։ 3Մնխ. 10. 8։ Էմս. 22. 29։ Ա՛յ. 14,16։
ᶠ Պ. 13. 5։ [28. 18։
ᵍ Յես. 15. 35։ 2 Թէվ. 1Թէվ. 11. 13։
ʰ 2Մնխ. 21. 19։
ⁱ Յես. 11. 22։

Digitized by Google

պաշլըղը օլուպ՝ քէնտիսի տախի փուլլը պիր զըրհ
կիյմիշ օլարագ, զըրհը պագըրտան օլուպ՝ պէշ պինկ
6 մըսգալ աղըրլըղընտա իտի: Վէ այագլարընտա պա-
գըր չիզմէ վէ օմուզլարը արասընտա պագըր խըշթ
7 վար իտի: Վէ Դմըզրաղընըն սափը ճիւլահ սէրմինի
կիպի իտի. վէ մըզրաղըն տէմիրի ալթը եիւզ մըսգալ
տէմիրտէն իտի. սիփէրտարը տախի էօնիւնտէն կի-
8 տէր իտի: Վէ տուրուպ Իսրայէլին թապուրլարընա
Նիտա էտէրէք անլէրէ՝ Նիչիւն մուհարէպէյէ տիզիլ-
մէք իւզրէ չըգտընըզ. պէն Ֆիլիսթի տէյրի մի իմ,
սիզ տախի Ըսաուղրն գուլլարը տէյրի մի սինիզ.
պանա էնմէք իչիւն քէնտինիզէ պիր ատէմ ինթիխապ
9 էտինիզ: Եկէր պէնիմ իլէ ճէնքլէշմէյէ մուգթէտիր
օլուպ տա պէնի էօլտիւրիւրսէ, պիզ սիզին գուլլարը-
նըզ օլալըմ. վէ էկէր պէն անա ղալիպ օլուպ անը
էօլտիւրիւր իսէմ, օ զէման սիզ պիզէ գուլ օլուպ Ըգուլ-
10 լըգ էտինիզ՝ տէտի: Վէ օլ Ֆիլիսթի՝ Պէն Ըպու կիւն
Իսրայէլին թապուրլարընը թահգիր էտիյորըմ. պէ-
րապէր ճէնքլէշմէք իչիւն պանա պիր ատէմ վէրինիզ՝
11 տէտի: Վէ Սաուղ իլէ պիլթիւն Իսրայէլ Ֆիլիսթի-
նէն պու սէօզլէրինի իշիտինճէ տէհշէթէ տիւշիւպ զի-
յատէսիյլէ գօրգտուլար:
12 Վէ Դաւիթ Բեթլէհէմ ի Յուդատան Ւսէքիզ օղուլ
սահիպի օլան Ւյեսսէ իսմինտէ պիր Ւեփրաթալընէն
օղլու իտի. պու քիմսէ տախի Սաուղրն կիւնլէրինտէ
ատէմլէր արասընտա իխթիյար ի՛թիպար օլունուր
13 իտի: Վէ Յեսսէնին իւչ պէօյիւք օղլու Սաուղրն մա-
՛իյյէթինտէ մուհարէպէյէ կիթմիշլէր իտի. վէ մու-
հարէպէյէ կիտէն պու Ւիւչ օղլընըն իսմլէրի՝ իլքի Ե-
ղիաբ, իքինճիսի Աբինադաբ, վէ իւչիւնճիւսիւ Սա-
14 մաա իտի: Դաւիթ տախի էն քիւչիւյիւ օլուպ՝ իւչ
պէօյիւյիւ Սաուղրն մա՛իյյէթինտէ կիթմիշլէր իտի:
15 Լաքին Դաւիթ Սաուղրն եանընտան կիտիպ՝ Ֆփէտէ-
րինին սիւրիւլէրինի կիւթմէք իչիւն Բեթլէհէմէ ՛ավ-
16 տէթ էթմիշ իտի: Վէ օլ Ֆիլիսթի սապահ վէ ախ-
շամ եագլաշըպ գըրգ կիւն *մէյտան օգուտու՚՚:
17 Յեսսէ տախի օղլու Դաւիթէ՝ Շիմտի գարնտաշլա-
րընկ իչիւն պու պիր էօլչէք գավրուվմըշ պաշագ իլէ
պու օն էքմէյի ալ տա, ՛աճէլէթէն օրտույա գարընն-
18 տաշլարընկա կէօթիւրը: Վէ պու օն քէլլէ փէյնիրի պինկ
պաշըյա կէօթիւրիւպ՝ Ւգարնտաշլարընկըն հալ ու խա-
19 թըրլարընը սօր, վէ անլէրտէն նիշան ալ՝ տէտի: Վէ
Սաուղ վէ անլէր վէ Իսրայէլլիլէրին ճիւմլէսի էլա
վատիսինտէ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էթմէքտէ
20 իտիլէր: Իմտի Դաւիթ սապահլայըն էրքէն գալգըպ
գօյունլարը պէքճիյէ պրագտը. վէ Յեսսէնին էմրի
իւզրէ օ՚ չէյէրէ գալտըրըպ կիթտի. վէ Ւհարապալար
տա՛իրէսինէ կէլտիյինտէ, ՛ասքէր հարպա չըգըպ մու-
21 հարէպէ իչիւն կիւպանք չէքիյօրլար իտի: Զիրա Իս-
րայէլ իլէ Ֆիլիսթիլէր ՛ասքէր ՛ասքէրէ գարշը տիզիլ-
22 միշ իտի: Վէ Դաւիթ գապլարը արգասընտան Ենո-
ւէ՚՚՝ գապլար պէքճիսինին էլինէ թէսլիմ էթտիքտէն
սօկրա թապուրա սէյիրթտի, վէ կիտիպ ՛գարնտաշ-
23 լարընըն հալ ու խաթըրլարընը սիւ՛ալ էյլէտի: Վէ
անլէր իլէ սէօյլէշիր իքէն, իշթէ օլ Գէթլի Ֆիլիսթի
Գողիաթ նամ փէհլիվան Ֆիլիսթիլէրին թապուրընը-
տան չըգըպ՝ հէման Ւօլ քէլամա կէօրէ սէօյլէտի. Դա-
24 ւիթ տախի իշիթտի: Վէ Իսրայէլլիլէրին քեաֆֆէսի
օլ ատէմի կէօրտիւքլէրինտէ, էօնիւնտէն գաչըպ զի-
25 յատէսիյլէ գօրգտըլար: Վէ Իսրայէլլիլէր՝ շու չըգան
ատէմի կէօրտինի՞ւզ մի. Իսրայէլի թահգիր էթմէք
իչիւն չըգտը. քիմ՛ քի անը էօլտիւրիւր իսէ, մէլիք անը
զիյատէսիյլէ զէնկին էտէճէք, վէ ՛անա գըզընը վէ-
րիպ՝ փէտէրինին խանէսինի տախի Իսրայէլտէ մու՛աֆ
26 գըլաճագ տըր՝ տէտիլէր: Վէ Դաւիթ եանընտա տու-
րան ատէմլէրէ խիթապէն՝ Պու Ֆիլիսթիյի էօլտիւ-
րիւպ՝ ՛Իսրայէլտէն հագարէթի տէֆ՛ էտէն քիմսէյէ
նէ՞ օլաճագ տըր. զիրա ՛պու խիթանսըզ Ֆիլիսթի
քիմ՞ տիր քի Ւհայյ օլան Ալլահրն Ւճիւնտընը թահ-
27 գիր էտէ՝ տէտի: Խալգ իսէ անա հէման օլ քէլամա
կէօրէ սէօյլէյիպ՝ Ըանը էօլտիւրէն ատէմէ էօյլէ օլա-
28 ճագ տըր՝ տէտիլէր: Իմտի անընն պէօյիւք գարնտաշը
Եղիաբ անընն օլ ատէմլէր իլէ սէօյլէշտիյինի իշիթտի.
վէ Եղիաբրն Ւղազապը Դաւիթէ ալէվլէնիպ՝ Սէն պու-
րայա նէ՞ իչիւն էնտին. վէ օլ ազ գօյունլարը չէօլտէ
քիմէ՞ պրագտրն. պէն սէնին քիպրինի վէ գալպինկին
ֆէսատընը պիլիրիմ. սէն մուհթագա ճէնկի սէյր էթ-
29 մէք իչիւն էնմիշսին՝ տէտի. Դաւիթ իսէ՝ Շիմտի նէ՞
եափտըմ. Ըէօյլէ՚՚ պիր սէօզ տէյրի՞ մի իտի՝ տէտի:
30 Վէ անընն եանընտան պիր պաշգասընա կիտիպ՝ եինէ
Ըպու քէլամա կէօրէ սէօյլէտինի՞ինտէ, խալգ անա էվ-
վէլքի քէլամա կէօրէ ճէվապ վէրտիլէր:
31 Նիհայէթ Դաւիթին սէօյլէտիյի սէօզլէր իշիտիլտի.
վէ Սաուղրն հուզուրընտա նագլ օլունմաղլէ օ անը
32 ճէլպ էյլէտի: Դաւիթ տախի Սաուղա՝ Ւ՚Պունուն իչիւն
հիչ պիր ատէմին եիւրէյի քէտէրլէնմէսին. Ըգուլրնկ
կիտիպ պու Ֆիլիսթի իլէ տէօյիւշճէճքէ տիր՝ տէտի:
33 Սաուղ իսէ Դաւիթէ՝ Ըպու Ֆիլիսթի իւզէրինէ կիտիպ՝
անընն իլէ տէօյիւշմէյէ գատիր տէյիլ սէն, զիրա սէն
չօճուգ սըն, օ իսէ չօճուգլըղընտան պէրու ճէնքճի
34 տիր՝ տէտի: Վէ Դաւիթ Սաուղա՝ Պու գուլրնկ փէտէ-
րինին գօյունլարընը կիւտէր իքէն, արսլան տա կէլ-

ՂՄիւղ. 21. 19։
Ե Պ. 8. 17։
Ը Պ. 11. 1։
Ըր Այ. 26։ 2Միւղ. 21. 21։
Ժ Պ. 16. 10, 11։ Պագ
1Թէվ. 2. 13-15։
Ի Այ. 58։ Հռութ. 4. 22։
Պ. 16. 1, 18։
Լ Թէք. 35. 19։ [2. 13։
Խ Պ. 16. 6, 8, 9։ 1Թէվ.
Ծ Պ. 16. 19։ [տու
Կ Ւ՚Իպր. տիրքիլիպ տուր-
Հ Թէք. 37. 14։
Ձ Պ. 26. 5։
Ղ Պագ Հաբ. 18. 15։
Ճ Այ. 8։
Մ Յես. 15. 16։
Ն Պ. 11. 2։
Շ Պ. 14. 6։
Ո Թէս. 5. 26։
Չ Այ. 10։
Պ Այ. 25։
Ջ Թէք. 37. 4, 8, 11։
Մատթ. 10. 36։
Ռ Այ. 26, 27։
Ս Թէս. 20. 1, 3։
Վ Պ. 16. 18։
Տ Պագ Ա՛տ. 13. 31։ Թէս. 9. 2։

Digitized by Google

տի, այը տա կէտի, սիւրիւտէն գօյուն կէօթիւրտիւ։
35 Պէն տախի անըն արտընճա չըգրպ անը վուրտըմ, վէ
աղզընտան գուրթարտըմ, վէ իւզէրիմէ հիւճում էթ-
տիքտէ՝ անը սագալընտան թուրթուպ վուրտըմ վէ
36 էօլտիւրտիմ։ Գուլըկ հէմ արսլանը հէմ այըյը էօլ-
տիւրտիւ, պու խրիմանսըզ Ֆիլիսթի տախի անկէրտէն
պիրի կիպի օլաճագ տըր. զիրա հայյ օլան Ալլա-
37 հըն ճիւնուտընը թահգիր էթմիշ տիր՝ տէտի։ Եինէ
Դաւիթ՝ Արսլան փէնչէսինտէն վէ այը փէնչէսին-
տէն պէնի խէլաս էտէն ՐԱՊՊ հէման պու Ֆիլիս-
թինին էլինտէն պէնի խէլաս էտէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ
Սաուղ Դաւիթէ՝ Կիթ, վէ ՐԱՊՊ սէնին իլէ օլսուն՝
38 տէտի։ Վէ Սաուղ Դաւիթէ քէնտի էսվապընը կիյ-
տիրիպ՝ պաշընա պիր պագըր զըրհ պաշլըղը գօյա-
39 րագ, անա պիր զըրհ կիյտիրտի։ Վէ Դաւիթ անըն
էսվապը իւզէրինէ գըլըճընը գուշանըպ՝ ալըշմամըշ
օլարագ եիւրիւմէյէ պաշլատը. վէ Դաւիթ Սաուղա՝
Պունլարլէ եիւրիյէմէմ, զիրա ալըշմամըշ իմ՝ տէտի.
վէ Դաւիթ անկէրի իւզէրինտէն չըգարտը։
40 Վէ տէյնէյինի էլինէ ալարագ քէնտինէ տէրէտէն
պէշ չագըլ թաշը սէչտի. վէ անկէրի քէնտի չօպան
տաղարճըղընա, եա՛նի չանթայա գօյարագ, վէ սա-
41 փանը էլինտէ օլարագ Ֆիլիսթիյէ եագլաշտը։ Ֆիլիս-
թի իսէ սիփէրտարը էօնիւնտէ օլարագ՝ կէլիպ Դաւիթէ
42 եագլաշմագտա իտի։ Վէ Ֆիլիսթի պագըպ Դաւիթի
կէօրտիւքտէ՝ ՚անը թահգիր էյլէտի. զիրա ՚գըրմըզը
43 եիւզլիւ վէ կիւզէլ չէհրէլի պիր չօճուգ իտի։ Վէ Ֆի-
լիսթի Դաւիթէ՝ ՚Պէն քէօփէ՞ք մի իմ, քի սէն պանա
տէ յնէքլէ կէլիրսին՝ տէտի. վէ Ֆիլիսթի Դաւիթէ քէն-
44 տի իլահլարընըն իսմիյլէ պէտտու՚ա էյլէտի։ Վէ Ֆի-
լիսթի Դաւիթէ՝ Պանա կէլ, պէն տախի սէնին էթինի
հավա գուշլարընա վէ սահրա ճանվէրլէրինէ վէրէ-
45 յիմ՝՝ ՚տէտի։ Դաւիթ տախի Ֆիլիսթիյէ՝ Սէն պանա
գըլըճ վէ մըզրագ վէ խըշթլէ կէլիրսին, ՚ամմա պէն
սանա ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտըն վէ ՚թահգիր էթտիյինկ
Իսրայէլ թապուրլարընըն Ալլահընըն իսմիյլէ կէլի-
46 յորըմ։ Պու կիւն ՐԱՊՊ սէնի էլիմէ թէսլիմ էտէճէք.
պէն տախի սէնի վուրուպ պաշընը պէտէնինկտէն այը-
րաճաղըմ. վէ ՚Ֆիլիսթիլէր օրտուսընըն լաշէլէրինի
պու կիւն հավա գուշլարընա վէ եէրին վուհուշընա
վէրէճէյիմ. ՚վէ պիւթիւն զէմին Իսրայէլտէ Ալլահ
47 վար իտիյինի պիլէճէք տիր։ Վէ պու ճէմա՚աթըն
քեաֆֆէսի տախի ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էթմէսի ՚գըլըճլէ
վէ մըզրագլէ օլմատըղընը պիլէճէք տիր. զիրա ՚ճէնք
ՐԱՊՊԸՆ օլմաղլէ՝ Ո սիզի էլիմիզէ թէսլիմ էտէճէք
48 տիր տէտի։ Վէ օլ Ֆիլիսթի գալգտը վէ կէլիպ Դա-
ւիթին գարշըսընա եագլաշտըղընտա, Դաւիթ ՚աճէ-
լէթէն Ֆիլիսթիյի գարշըլամագ իւզրէ օրտույա տօղ-
49 րու սէյիրթտի։ Վէ Դաւիթ էլինի տաղարճըղընա ու-
զատըպ վէ անտէն պիր թաշ ալըպ՝ սափանլէ աթա-
րագ Ֆիլիսթիյի ալնընտան վուրտու, վէ թաշ ալընընա
50 պաթմաղլէ եիւզիւ իսթիւ եէրէ տիւշտի։ Վէ ՚Դա-
ւիթ Ֆիլիսթի իւզէրինէ սափանլէ վէ թաշլէ ղալիպ
օլմաղլէ, Ֆիլիսթիյի վուրուպ անը էօլտիւրտիւ, լա-
51 քին Դաւիթին էլինտէ գըլըճ եօգ իտի։ Վէ Դաւիթ սէ-
յիրտիպ Ֆիլիսթի իւզէրինտէ տուրարագ, անըն գը-
լըճընը ալըպ գընընտան չըգարտը, վէ անը էօլտիւ-
րիւպ պաշընը անընլէ քէստի. վէ Ֆիլիսթիլէր քէնտի
գահրէմանլարընըն էօլտիւյինիւ կէօրտիւքլէրինտէ
52 ՚ֆիրար էթտիլէր։ Օլ վագըթ Իսրայէլ վէ Յուդա
ատէմլէրի գալգըպ կիւլպանք չէքէրէք, Ֆիլիսթիլէրի
տէրէյէ վէ Ակկարոն գափուլարընա գատար թա՚գիպ
էթտիլէր. վէ Ֆիլիսթիլէրին մագթուլլէրի ՚Սագարիմ
եօլընտա վէ Գէթէ վէ Ակկարոնա գատար տիւշտիւ-
53 լէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ Ֆիլիսթիլէրի թա՚գիպ էթ-
54 մէքտէն տէօնիւպ՝ օրտուկեահը եաղմալատըլար։ Դա-
ւիթ տախի Ֆիլիսթինին պաշընը ալըպ Երուսաղէմէ
կէօթիւրտիւ. վէ անըն սիլահլարընը քէնտի չատը-
րընա գօտու։
55 Վէ Սաուղ Դաւիթին Ֆիլիսթիյէ գարշը չըգտը-
ղընը կէօրտիյինտէ, սէր՚ասքէրի Աբենների՝ Էյ Ա-
բեններ, ՚պու նէվճիվան քիմի՞ն օղլու տըր՝ տէտի։
Աբենները տախի՝ Էյ մէլիք, հայաթըկ հագգը իչիւն
56 պիլիմէմ՝՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ Պու չօճուգ քիմին օղլու
57 իտիյինի սիւ՚ալ էյլէ՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ Ֆիլիսթինին
գաթլինտէն տէօնտիյիւ զէման Աբենները անը ալըպ՝
՚Ֆիլիսթինին պաշը անըն էլինտէ օլարագ, Սաուղընը
58 հուզուրընա կէօթիւրտիւ։ Վէ Սաուղ անա՝ Էյ նէվ-
ճիվան, քիմի՞ն օղլու սըն՝ տէտիքտէ, Դաւիթ՝ ՚Գու-
լըկ Բեթլէհէմի Յեսսէնին օղլու իմ՝՝ տէտի։

ՊԱՊ 18

Յոնաթան իլէ Դաւիթին պիրիպիրինէ մուհապպէթի։ 5 Սաուղըն Դաւիթէ օյան հաստատի, 10 վէ անը էօլտիւրմէյէ չալըշմասը, 12 վէ անըն մուգաֆֆէրիյէթինտէն տօղայը գօրգմասը, 17 վէ տէսիսէ իլէ գը-զընը անա վէրմէք միւրատը։ 22 Դաւիթին իգնա՚ը վէ իթի եիւզ Ֆի-լիսթիյի գաթլ էտէրէք Մեղդող իլէ էվլէնմէսի։ 28 Դաւիթին շէօհրէթի վէ Սաուղըն խուսումէթի։

Վէ Սաուղ իլէ սէօյլէշմէյի թէմամ էթտիքտէ, ՚Յոնաթանընըն ճանը Դաւիթին ճանընա պաղլանըպ՝
2 ՚Յոնաթան անը քէնտի ճանը կիպի սէվտի։ Վէ օլ

Վ Մէզ. 18. 16,17։ 63. 7. 77. 11։ 2 Կոր. 1. 10։ 2 Յիմ. 4. 17,18։
ד Պ. 20.13։ 1 Թէվ. 22. 11,16։ |27,28։
ה Մէզ. 123.4։ 1 Կոր. 1.
ז Պ. 16. 12։
ח Պ. 24.15։ 2 Միւլ. 3. 8։ 9.8։ 16.9։ 4 Մ՚իւլ. 3. 13։
ט 3 Միւլ. 20. 10,11։
י 2 Միւլ. 22. 33, 35։
Մ՚լ. 124. 8։ 125. 1։ 2 Կոր. 10.4։ Ի՚պր. 11. 33,34։
כ Ա՚յ. 10։
ל Թէս. 28. 26։
מ Ցես. 4.24։ 3 Մ՚իւլ. 8 43։ 18. 36։ 4 Մ՚իւլ. 19. 19։ Ես. 52. 10։
נ Մէզ. 44. 6,7։ Ո՚վս 1. 7։ Զաք. 4. 6։
ס 2 Թէվ. 20. 15։
ע Պ. 21. 9։ Պագ Հաք. 3 31։ 15.15։ 2 Միւլ. 23. 21։
פ Ի՚պր. 11. 34։
צ Ցես. 15. 36։
ק Պագ Պ. 16. 21,22։
ר Ա՚յ. 54։
ש Ա՚յ. 12։
ת Թէք. 44. 30։
ת Պ. 19.2։ 20.17։ 2 Միւլ. 1.26։ Թէս. 13.6։

Digitized by Google

կիւն Սաուղ ֊անը փէտէրինին խանէսինէ ՚ավտէթ
3 էթմէյէ գօյ վէրմէյիպ՝ քէնտի եանընա ալտը։ Վէ
Յոնաթան Դաւիթի քէնտի ճանը կիպի սէվտիյի
4 իչիւն՝ անըն իւէ ՚ահտ էթտի։ Վէ Յոնաթան քէնտի
իւզէրինտէ օլան ճիւպպէյի չըգարըպ՝ անը վէ էսվա-
պընը, գըլըճը վէ եայը վէ գուշաղընա վարընճա Դա-
5 ւիթէ վէրտի։ Դաւիթ տախի Սաուղըն քէնտինի կէօն-
տէրտիյի հէր եէրէ չըգըպ ֊՚ագիլանէ հարէքէթ էթ-
մէքլէ, Սաուղ անը մուհարիպլէր իւզէրինէ նասպ էթ-
տի. օ տախի պիւթիւն գավմը նազարընտա վէ Սա-
ուղըն պէնտէյէրի նազարընտա տախի մագպուլ իտի։
6 Վէ Դաւիթ Ֆիլիսթինին գաթլինտէն տէօնիւպ՝
՚---էը կէլտիյի վագըթ Իսրայէլին ճիւմլէ շէհրլէրին-
տէն ֊նիսվան թէրէննիւմ վէ րագա էտէրէք. տէֆլէր
վէ մէսէրրէթ վէ զիլլէրլէ մէլիք Սաուղը իսթիգպալէ
7 չըգտըլար։ ֊Վէ օյնայան գարըլար նէվպէթլէ,
֊Սաուղ պինկլէրինի,
Վէ Դաւիթ օն պինկլէրինի վուրտու՝ տէրլէր իտի։
8 Վէ պու սէօզ Սաուղա քէօթիւ կէօրինիւպ զիյատէ-
սիյլէ ֊ղազապլանարագ՝ Օն պինկլէրի Դաւիթէ վէրտի-
լէր, վէ պանա պինկլէրի վէրտիլէր. արթըգ անա ֊հիւ-
9 քիւմէթտէն մա՚տա ֊է՞ ֊---ը՝ տէտի։ Վէ օլ կիւնտէն
սօկրա Սաուղ Դաւիթէ էյրի կէօզ իւէ պագար իտի։
10 Վէ էրթէսի կիւն Աւլահ թարաֆընտան ֊Սաուղ
իւզէրինէ քէօթիւ րուհ կէլմէքլէ ֊խանէ օրթասընտա
*չըլտըրըյօր իտի. վէ Դաւիթ էվվէլքի տէֆ՚ալար կի-
պի էլինէ ֊---ը չալմագտա իտի. ֊վէ Սաուղըն
11 էլինտէ պիր մըզրաղ պուլունուպ, Սաուղ՝ Դաւիթի
տիվարա սափլարըմ՝ տէյէրէք ֊մըզրաղը աթտը.
ամմա Դաւիթ անըն էօնիւնտէն իքի տէֆ՚ա պիր եանա
12 չէքիլտի։ Իմտի Սաուղ ֊Դաւիթտէն գօրգար իտի,
զիրա ֊ՐԱՊՊ անըն իւէ օլմուշ վէ ֊Սաուղտան այրըլ-
13 մըշ իտի։ Վէ Սաուղ անը քէնտի եանընտան տէֆ՚
էտիպ՝ պինկ պաշը նասպ էյլէտի. ֊օ տախի գավմընն
14 էօնիւնտէ չըգըպ կիրէր իտի։ Վէ Դաւիթին հէփ հա-
րէքէթլէրի ֊՚ագիլանէ իտի. վէ ֊ՐԱՊՊ անըն իւէ իտի։
15 Վէ Սաուղ անըն ղայէթ ՚ագիլանէ հարէքէթ էթտի-
16 յինի կէօրտիւքտէ անտէն գօրգար իտի։ Վէ պիւթիւն
Իսրայէլ իւէ Յուդա. Դաւիթ էօնլէրինտէ կիրիպ չըգ-
տըղը իչիւն անը սէվէրլէր իտի։
17 Վէ Սաուղ Դաւիթէ՝ Իշթէ պէօյիւք գըզըմ Մե-
րովը, ՚անը սանա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրիրիմ. եա-
լընըզ պէնիմ իչիւն գուվվէթթ սահիպի օլուպ՝ ֊ՐԱՊ-
ՊԸՆ ճէնքլէրինի ճէնքլէշ՝ տէտի. զիրա Սաուղ՝ ֊Պէ-
նիմ էլիմ անըն իւզէրինէ օլմասըն, անճագ Ֆիլիսթի-
18 լէրին էլի անըն իւզէրինէ օլսուն՝ տէմիշ իտի։ Դաւիթ
տախի Սաուղա ֊Պէն քիմ իմ, վէ ՚էօմրիւմ ֊---ը
փէտէրիմին գապիլէսի Իսրայէլտէ նէ՞ տիր, քի մէլի-
19 չիս տամատը օլայըմ՝ տէտի։ Վէ Սաուղըն գըզը Մե-
րովը Դաւիթէ վէրիլէճէյի զէման ֊Մէհօլաթի ֊Եզ-
րիէլէ վէրիլտի։
20 ֊Վէ Սաուղըն գըզը Մեղքող Դաւիթի սէվէր իտի.
վէ պու քէյֆիյէթը Սաուղա պիլտիրիլտիքտէ՝ նազա-
21 րընտա խօշ կէօրինտիւ։ Վէ Սաուղ՝ Պէն պունու
անա վէրէյիմ, քի անա ֊տուզագ օլուպ՝ ֊Ֆիլիսթի-
լէրին էլի անըն իւզէրինէ օլա տէտի. վէ Սաուղ Դա-
ւիթէ՝ Պանա ֊պու կիւն իքինճի տամատ օլ՝ տէտի։
22 Վէ Սաուղ պէնտէյէրինէ՝ Դաւիթէ կիզլիճէ՝ Իշթէ մէ-
լիք սէնտէն խօշնուտ տըր, պէնտէյէրինին ճիւմլէսի
տախի սէնի սէվիյօրլար. վէ շիմտի մէլիյէ տամատ
23 օլ՝ տէյիւ սէօյլէվտէյէրինի էմր էթտի։ Վէ Սաուղըն
պէնտէյէրի պու քէլամը Դաւիթին գուլագլարընա
սէօյլէտտիքլէրինտէ, Դաւիթ՝ Պէն ֆագիր ու հագիր
պիր ատէմ օլտըղըմ հալտէ մէլիյէ տամատ օլմագ
24 նազարընըզտա քիւչիւք շէյ մի տիր՝ տէտի։ Վէ Սաու-
ուղըն պէնտէյէրի անա խապէր վէրիպ՝ Դաւիթ պէօյլէ
25 պէօյլէ սէօյլէտի՝ տէտիլէր։ Սաուղ տախի՝ Դաւիթէ
պէօյլէ տէյինիզ. Մէլիք ֊մէհր տէյիլ, անճագ ֊մէլի-
յին տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալընմասը իչիւն Ֆի-
լիսթիլէրին եիւզ ղուլֆէսինի իսթէր՝ տէտի։ ֊Սաուղ
իսէ Դաւիթի Ֆիլիսթիլէրին էլինէ տիւշիւրմէյի գաստ
26 էթմիշ իտի։ Վէ անըն պէնտէյէրի պու սէօզլէրի Դա-
ւիթէ խապէր վէրտիքլէրինտէ, մէլիյին տամատը օլ-
մագ Դաւիթին նազարընտա խօշ օլմաղլէ, ֊կինլէր
27 թէմամ օլմազտան էվվէլ, Դաւիթ գալգըպ ֊ատէմլէրի
իւէ կինթտի վէ Ֆիլիսթիլէրտէն իքի եիւզ ատէմ վուր-
տու, վէ ֊Դաւիթ անլէրին ղուլֆէյլէրինի կէթիրտի, վէ
մէլիյէ տամատ օլմագ իւզրէ անլէրի թէմամիյլէ մէ-
լիյէ թէսլիմ էթտիքտէ, Սաուղ անա քէնտի գըզը
28 Մեղքողը զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրտի։ Վէ Սաուղ՝
ՐԱՊՊԸՆ Դաւիթ իւէ օլտըղընը վէ քէնտի գըզը Մեղ-
29 քողըն անը սէվտիյինի կէօրիւպ ակլատըգտա, Սաու-
ուղ Դաւիթտէն տահա զիյատէ գօրգտու. վէ Սաուղ
30 տա՚իմա Դաւիթէ խուսումէթթ էտէր իտի։ Վէ Ֆիլիս-
թիլէրին րէ՚իսլէրի ՚չըգտը, վէ չըգտըգալարընտան
սօկրա, Դաւիթ Սաուղըն պէնտէյէրինին ճիւմլէսինի-
տէն զիյատէ ֊՚ագիլանէ հարէքէթ էթմէքլէ, իսմի
զիյատէսիյլէ ֊մէշհուր օլտու։

ֆ Պ. 17. 15։
ֆ Այ. 14,15,30։
ֆ Թուր. 15. 20։ Հաբ 11. 34։
ֆ Թուր. 15. 21։
ֆ Պ. 21. 11։ 29. 5։
ֆ Վա՚. 4. 4։
ֆ Պ. 15. 28։
ֆ Պ. 16. 14։
ֆ Պ. 19.24։ 4Միւլ.18. 29։ Ա՚մալ. 16. 16։
ֆ Եհ֊ով՚ փէյղամպէրլիք էտիյօր։
ֆ Պ. 19·9. |27· 4։
ֆ Պ.19.10։20.33։ Էմմ.
ֆ Այ. 15,29։
ֆ Պ. 16. 13,18։
ֆ Պ. 16. 14։ 28. 15։
ֆ Այ. 16։ Ա՚տ. 27.17. 2Միւլ. 5. 2։
ֆ Այ. 5։
ֆ Թէք. 39. 2, 3. 23։ Յես. 6. 27։
ֆ Այ. 5։
ֆ Պ.17. 25։
ֆ Ա՚տ. 32 20,27,29։ Պ. 25. 28։ |9։
ֆ Այ. 17։
ֆ Այ. 21,25։2Միւլ.12. Պագ Այ. 23։ Պ.9.21։ 2Միւլ. 7. 18։
ֆ Հաբ. 7. 22։
ֆ 2Միւլ. 21. 8։
ֆ Այ. 28։
ֆ Թուր. 10. 7։
ֆ Այ. 17։
ֆ Պագ Այ. 26։
ֆ Թէք. 34. 12։ Թուր. 22. 17։
ֆ Պ. 14. 24։
ֆ Այ. 17։
ֆ Պագ Այ. 21։
ֆ Այ. 13։
ֆ 2Միւլ. 3. 14։
ֆ 2Միւլ. 11. 1։
ֆ Այ. 5։
ֆ Պ. 26. 21։ 4Միւլ. 1. 13։ Մէզ. 116· 15։

Digitized by Google

ՊԱՊ 19

Յովնաթանն Դաւիթէ քէնտի փէտերինին մէրամընը պէյան էմմէսի 4 փէտիրինի իգնա՝ էմմէսի. 8 Դաւիթին մուզաֆէրիյէթիյլէ Սաուղըն ատավէմինին արթմասը։ 12 Դաւիթի գուրթարմագ իչին Մեղքողն տէսիսէսի։ 13 Դաւիթին Սամուէլէ կէլմէսի։ 20 Սաուղըն ատէմլէրինին, 22 վէ Սաուղըն տախի փէյղամպէրլիք էմմէսի։

1 Վէ Սաուղ՝ օղլու Յովնաթանա վէ պէնտէլէրինին ճիմլէսինէ Դաւիթի գաթլ էթմէլէրի իչին սէօյ-
2 լէտի։ Ամմա Սաուղըն օղլու Յովնաթան Դաւիթտէն զիյատէսիյլէ խօշլանըր իտի. պու էճլտէն Յովնաթան Դաւիթէ խապէր վէրիպ՝ Փէտէրիմ Սաուղ սէնի գաթլ էթմէք գաստընտա տըր, վէ շիմտի սապահատէք
3 սագըն, վէ խաֆի պիր եէրտէ օթուրուպ կիզլէն. Պէն տախի սէնին պուլունտըղըն թարլատա փէտէրիմին եանընտա տուրարագ, սէնին հագգընտա փէտէրիմէ սէօյլէյէյիմ, վէ նէ կէօրիւր իսէմ սանա խապէր վէ-
4 րէյիմ՝ տէտի։ Վէ Յովնաթան փէտէրի Սաուղա Դաւիթին հագգընտա էյի սէօյլէյէրէք, անա՝ Մէլիք քէնտի պէնտէսի Դաւիթին կիւնահընա կիրմէսին, զիրա օ սանա գարշը կիւնահ իշլէմէտի. վէ խըտմէթի
5 սանա ղայթլէ ֆա՛իտէլի տիր։ Զիւնքի ճանընը աւուճընա գօյուպ՝ Ֆիլիսթիյի վուրմասըյլէ, ՐԱՊՊ պիւթիւն Իսրայէլէ ՚ազիմ պիր խէլաս իհսան էյլէտի. սէն տախի կէօրիւպ մէսրուր օլտըն. Իմմի Նէչիւն Դաւիթի սէպէպսիզ գաթլ էթմէքլէ՝ սուչսըզ գանըն
6 կիւնահընա կիրէճէքսին՝ տէտի։ Սաուղ տախի Յովնաթանըն սէօզիւնիւ տիկլէտի. վէ Սաուղ՝ ՐԱՊՊ հայյ տըր քի օ գաթլ օլունմայաճագ տըր՝ ...եէբե եէ-
7 մին էթտի։ Իմմի Յովնաթան Դաւիթի չաղըրըպ՝ անա պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի խապէր վէրտի. վէ Յովնաթան Դաւիթի Սաուղա կէթիրտի, օ տախի ...էվվէլքի կիպի անըն հուզուրընտա իտի։
8 Վէ թէքրար մուհարէպէ վուգու՝ պուլտու. վէ Դաւիթ չըգըպ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էտէրէք, անլէրի ՚ազիմ գըրըղըն իլէ գըրտը, վէ անլէր անըն էօ-
9 նինտէն ֆիրար էթտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան Սաուղ իւզէրինէ քէօթիւ րուհ կէլմիշ օլարագ, մըզրաղը էլինտէ օլտըղը հալտէ, օ խանէսինտէ օթուրույօր իտի. Դաւիթ տախի էլիյլէ ...չալըյօր
10 իտի։ Վէ Սաուղ մըզրաղըյլէ Դաւիթի տիվարա սափլամագ իսթէտի իսէ տէ, օ Սաուղըն էօնիւնտէն եան վէրմէսիյլէ մըզրագլէ տիվարը վուրտու. վէ Դա-
11 ւիթ գաչըպ օլ կէճէ գուրթուլտու։ Վէ Դաւիթի պէքլէյիպ՝ սապահլայըն գաթլ էթմէլէրի իչիւն Սաուղ անըն խանէսինէ ատէմլէր կէօնտէրտի. ամմա Դաւիթին զէվճէսի Մեղքող անա խապէր վէրիպ՝ էկէր պու

կէճէ ճանըկը գուրթարմազ իսէն, եարըն գաթլ օլու-
12 նուրսըն՝ տէտի։ Վէ Մեղքող Դաւիթի փէնճէրէտէն էնտիրտի. օ տախի գաչըպ կիթտի վէ գուրթուլտու։
13 Վէ Մեղքող թէրաֆիմի ալըպ եաթագ իչինէ գօյարագ, պաշը ալթընա քէչի գըլընտան պիր եաստըգ
14 գօյուպ պիր էօրթիւ իլէ էօրթտու։ Վէ Սաուղ Դաւիթի թուրթմագ իչիւն ատէմլէր կէօնտէրտիյինտէ
15 Խասթա տըր՝ տէտի։ Սաուղ իսէ Դաւիթի կէօրմէք իչիւն ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ Անը պանա եաթագէ կէ-
16 թիրինիզ, քի անը գաթլ էտէյիմ՝ տէտի։ Վէ օլ ատէմլէր կէտիքլէրինտէ. իշթէ պաշը ալթընտա քէչի գըլընտան պիր եաստըգ օլարագ տէօշէքտէ ...թէրա-
17 ֆիմ վար իտի։ Վէ Սաուղ Մեղքողա Նէչիւն պէնի պէօյլէ ալտատըպ՝ տիւշմէնիմի սալը վէրտիւն, օ տա գուրթուլտու՝ տէտի։ Մեղքող տախի Սաուղա տէտի քի, Օ պանա՝ Պէնի սալը վէր. ...Նէչիւն սէնի էօլտիւրէյիմ՝ տէտի։
18 Պու վէճէվլէ Դաւիթ գաչըպ գուրթուլտու, վէ Ռամայա Սամուէլիւն եանընա կիտիպ՝ Սաուղըն քէնտիսինէ եափտըղընըն քեաֆֆէսինի անա խապէր վէրտի. վէ քէնտիսի Սամուէլ իլէ վարըպ Նաւաթտա սաքին
19 օլտըլար։ Վէ Սաուղա խապէր վէրիլիպ՝ Իշթէ Դա-
20 ւիթ Ռամատա վագը՝ Նաւաթտա տըր՝ տէնիլտի։ Վէ Սաուղ Դաւիթի թուրթմագ իչիւն ատէմլէր կէօնտէրտի. ...անլէր տախի փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէր զիւմրէսինի, վէ Սամուէլիւն անլէրիւն ըէ՛իսէ օլուպ՝ եանլարընտա տուրտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ. Սաուղըն կէօնտէրտիյի ատէմլէր իւզէրինէ Աղլահրն Րուհու կէլմէքլէ, անլէր տախի ...փէյղամպէրլիք էթ-
21 տիլէր։ Վէ Սաուղա խապէր վէրիլտիքտէ պաշգա ատէմլէր կէօնտէրտի. անլէր տախի փէյղամպէրլիք էթտիլէր. վէ եինէ Սաուղ իւչիւնճիւ տէֆ՛ա օլարագ ատէմլէր կէօնտէրտի. անլէր տախի փէյղամպէրլիք
22 էթտիլէր։ Օ զէման քէնտիսի Ռամայա կիտիպ Սոկքովտա վագը՝ պէօյիւք գույույա կէլտիքտէ՝ Սամուէլ իլէ Դաւիթ Նէյրէտի տիր՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտիյինտէ Իշթէ Ռամատա վագը՝ Նաւաթտա տըրլար՝ տէյիւ
23 խապէր վէրիլտի։ Վէ Ռամատա վագը՝ Նաւաթա կիթտի. վէ անըն իւզէրինէ տախի Աղլահրն Րուհու կէլմէքլէ, իլէրի կիտէրէք Ռամատա վագը՝ Նաւաթա
24 կէլինճէյէ գատար փէյղամպէրլիք էթտի։ Վէ ...քէնտիսի տախի էսվապընը չըգարըպ՝ Սամուէլին հուզուրընտա պիզ զաթ փէյղամպէրլիք էտէր իտի, պիւթիւն օլ կիւն վէ օլ կէճէ ...չըպլագ օլարագ ...տիւշտիւ. պու էճլտէն ՝՝Սաուղ տախի մի փէյղամպէրլէր արասընտա տըր՝ տէրլէր։

ա Պ. 18. 1։
բ Էմս. 31. 8,9.
գ Թէք. 42. 22. Մէգ 35. 12։ 109. 5. Էմս 17. 13։ Երեմ 18.20.
դ Հար. 9.17։ 12.3։ Պ. 28.21. Մ'գ.119.109։
ե Պ. 17. 49,50։
զ 1Միւլ.11.13։ 1Թէվ. 11. 14։
է Պ. 20. 32։
ը Մաան. 27. 4։
թ Պ. 16. 21։ 18. 2,13։
ժ Պ.16.14։ 18. 10,11։
ի Մէգ. 59, սէրքէլամ
լ Ցես. 2. 15։ Ա'մալ. 9. 24, 25։ [5։
խ Թէք.31.19։Հար.17. 2 Միւլ. 2. 22։
ծ Պագ Ցովն. 7. 32,45,
վէ ղայրի։
կ Պ. 10. 5, 6։ 1կոր.14. 3. 24, 25։ [28։
հ Ա'տ.11.25։ Ցովէլ.2. 28։
ձ Պ. 10. 10։
ղ Ես.20.2։ [Միք.1.8։
ճ Պագ 2Միւլ.6.14,20։
մ Ա'տ. 24. 4։
յ Պ. 10. 11։

Digitized by Google

ՊԱՊ 20

Դաւիթին Յովնաթան իւէ խոթիշարէ էթմէսի։ 11 Յովնաթան իւէ Դաւիթին եէմինէ 'ահտ էթմէէրի։ 18 Յովնաթանըն Դաւիթ վերտիյի 'աչամէթ։ 24 Դաւիթին սէպէպիյէ Սաուղըն Յովնաթանա տարըլմասը։ 35 Յովնաթան իւէ Դաւիթին մուհապպէթէ պիրիպիրինտէն այրըլմալարը։

Վէ Դաւիթ Ռամատա վագը՝ Նաւաթտան ֆիրարէէ կիտիպ, Յովնաթանըն հուզուրընտա՝ Պէն նէ՞ եափտըմ, սուչըմ նէ՞ տիր. փէտէրինկին նազարընտա
2 նէ՞ կիւնահ իշլէտիմ՝ քի ճանըմը արայօր՝ տէտի։ Ո տախի՝ Հէյշա, էօլմէյէճէքսին. իշթէ փէտէրիմ պանա պիլտիրմէտիքճէ պէօյիւք եա քիւշիւք պիր շէյ եափմազ. վէ փէտէրիմ պու շէյի պէնտէն նիչիւն սագլա-
3 յաճագ. ասլը եօգ տըր՝ տէտի։ Նիհայէթ Դաւիթ եէմին էտիպ՝ Պէնիմ սէնին նազարընտա մազհար ը լութֆ օլտըղըմ փէտէրինկին էյիճէ մա՛լիւմիւ օլմազլէ Յովնաթան պունու պիլմէսին, օլմայա քի գասավէթլէնէ՝ տէր. ամմա ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն վէ սէնին հայաթըն հագգը իչիւն՝ պէնիմ իւէ էօլիւմ ա-
4 րասընտա անճագ պիր ատըմ վար տըր՝ տէտի։ Յովնաթան տախի Դաւիթէ՝ ձանընկ հէր նէ իսթէրսէ, սա-
5 նա եափայըմ՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ Յովնաթանա տէտի քի՝ Իշթէ եարըն ¯այ պաշը տըր. պէն տախի մութլագա մէյիք իւէ թա՛մ եէմէյէ օթուրմալը իմ. իմտի պէնի գօյ վէր, իչիւնճիւ կիւնիւն ախշամընատէք
6 ¦սահրատա սագլանայըմ։ Էկէր փէտէրինկ պէնի արայաճագ օլուր իսէ, Դաւիթ ¦քէնտի շէհրի Բեթլէհէմէ կիթմէք իչիւն պէնտէն իզն տիլէտի, զիրա օրատա պիւթիւն գապիլէնին սէնէվի ¦գուրպանը օլույօր՝ տէ-
7 յէսին։ ¦Էկէր՝ փէք էյի, տէրսէ, գուլրկա սէլամէթ տիր. ամմա զիյատէսիյէ տարըլըր իսէ, պիլ քի ¦պանա
8 սու՛ի գաստը վար։ Գուլրկա ¦լութֆ էյլէ. զիրա ¦գուլրկը սէնին իւէ ՐԱՊՊԸՆ 'ահտընա կէթիրտին. վէ ¦Էկէր պէնտէ պիր ճիւրմ վար իսէ. պէնի սէն գաթլ
9 էյլէ, վէ նի՞չիւն պէնի փէտէրինկէ կէօթիւրէսին։ Վէ Յովնաթան՝ Հէյշա քի փէտէրիմ թարաֆընտան սանա էտիլէճէք սու՛ի գաստը պիլիպ տէ, սանա խապէր
10 վէրմէյէյիմ՝ տէտի։ Դաւիթ տախի Յովնաթանա՝ Եա փէտէրինկ սանա սէրթ ճէվապ վէրտիյի հալտէ, պանա
11 քի՞մ խապէր վէրիր՝ տէտիյինտէ, Յովնաթան Դաւիթէ՝ Կէլ, սահրայա չըգալըմ՝ տէյէրէք իքիսի սահրայա
12 չըգտըլար։ Վէ Յովնաթան Դաւիթէ՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ ¦հէչ օլ¦մա ¦Էյ եարըն եա օ պիր կիւն փէտէրիմի եօգլայըպ Դաւիթ հագգընտա խայր օլտըղընը կէօրտիւյիւմտէ, հէման օ զէմման կէօնտէրիպ
13 ¦սանա պիլտիրմէզսէմ, ¦ՐԱՊՊ Յովնաթանա պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէսին. ամմա էկէր փէտէրիմ սանա քէմլիք միւրատընտա իսէ, եհնէ սանա պիլ-

տիրիպ սէնի սալը վէրէճէյիմ. սէն տախի սէլամէթլէ կիտէսին, վէ ¦ՐԱՊՊ մուգատտէմա փէտէրիմ իւէ օլ-
14 տըղը կիպի սէնին իւէ օլսուն։ Վէ տէյիլ եալընըղ պէն սաղ օլտըգճա սէն պանա ՐԱՊՊԸՆ լութֆընը էտէ-
15 ճէքսին, քի պէն էօլմէյէյիմ, Անճագ ՐԱՊՊ Դաւիթին տիւշմէնլէրինկին հէր պիրինի եէր եիւզիւնտէն քէստիյինտէ տախի ¦սէն լութֆընը պէնիմ խանէմ-
16 տէն իլէյէպէտ քէսմէյէճէքսին՝ տէտի։ Իմտի Յովնաթան Դաւիթ խանէսի իւէ 'ահտ էտիպ, ¦ՐԱՊՊ Դա-
17 ւիթին տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալսըն՝ ¦էտի։ Վէ Յովնաթան Դաւիթի սէվտիյինտէն անա եինէ եէմին էթտիրտի. ¦զիրա անը քէնտի ճանը կիպի սէվէր իտի։
18 Վէ Յովնաթան անա տէտի քի՝ ¦Եարըն այ պաշը տըր,
19 վէ եէրինկ պօշ գալմաղլէ արանաճագսընը։ Վէ իչիւնճիւ կիւնտէ ճաճլէթէճէն էն. վէ օլ իշինն կիւնիւնտէ կիզլէնտիյին ¦մահալէ վարըպ՝ Եզել թաշը եանընտա օ-
20 թուր։ Պէն տախի անըն եանընա, նիշանա օգ աթար
21 կիպի, իչ օգ աթարըմ։ Վէ իշթէ պէն ուշաղը կէօնտէրիպ՝ Կիթ օգլարը պուլ՝ ¦էէ¦էյ¦էէ, ուշաղա՝ Իշթէ օգլար սէնտէն պէրիտէ տիր, անլէրի ալ՝ տէրսէմ, օլ վագըթ սէն կէլ. զիրա ¦ՐԱՊՊ հայյ տըր քի պիր շէյ
22 օլմայըպ սանա սէլամէթ տիր։ Ամմա էկէր ուշաղա՝ Իշթէ օգլար սէնտէն էօթէտէ տիր՝ տէր իսէմ, սէն
23 կիթ. զիրա ՐԱՊՊ սէնի կէօնտէրմիշ օլուր։ Վէ ¦պէնիմ իլէ սէնին սէօյլէշտիյին մատտէ իսէ, իշթէ ՐԱՊՊ իլէյէպէտ արամըզտա օլսուն։
24 Վէ Դաւիթ սահրատա կիզլէնտի. վէ այ պաշը օլտըգտա մէյիք թա՛մ էթմէք իւզրէ սօֆրայա օթուր-
25 տու։ Վէ մէյիք 'ատէթ իւզրէ քէնտի եէրինտէ տիվարըն եանընտաքի եէրտէ օթուրտըգտա, Յովնաթան այաղա գալգըպ՝ Աբենների Սաուղըն եանընտա օ-
26 թուրտու. վէ Դաւիթին եէրի պօշ գալտը։ Ֆագաթ Սաուղ օլ կիւն պիր շէյ սէօյլէմէտի. Անա պիր շէյ վագը՝ օլմուշ, ¦թահիր տէյիլ տիր. մութլագա ղայր ի-
27 թահիր տիր՝ տէտի։ Վէ էրթէսի կիւն՝ այն իքինճի-սինտէ Դաւիթին եէրի պօշ գալմաղլէ, Սաուղ օղլու Յովնաթանա Յեսսէնին օղլու նի՞չիւն հէմ՝ տիւն հէմ
28 տէ պու կիւն թա՛մա կէլմէտի՝ տէտի։ Յովնաթան տախի ¦Սաուղա ճէվապէն՝ Դաւիթ Բեթլէհէմէ ¦էէ-
29 ¦էէ պանա չօգ րէճա էտիպ, Քէրէմ էթ, շէհրտէ պիզիմ գապիլէ գուրպանըմըզ օլմաղլէ, գարնտաշըմ քէնտիսի պանա թէնպիհ էթմիշ տիր, վէ շիմտի նազարընկտա լութֆ պուլտըմ իսէ, քէրէմ էթ, րուխսաթ վէր կիտէյիմ, վէ գարնտաշլարըմը կէօրէյիմ՝ տէտի. պու էճլտէն մէյիքին սօֆրասընա կէլմէտի՝ տէտի։
30 Ո զէմման Սաուղըն ղազապը Յովնաթան 'ալէյհինէ ալէվլէնիպ անա էյ 'ասը վէ խա՛ին օղուլ, սէն քէնտի

— Ա՛տ. 10. 10. 28. 11։
ֆ Պագ Թէս. 1. 23։2Մխ. 17. 4։
ց Այ. 16։Պ. 18. 3. 23. 18։
ղ 2Մխ. 14. 32։
ճ Այ. 2։
ճ Հռոմ. 1. 17։
ջ Ցես. 1. 5։ Պ. 17. 37։ 2։ 2Մխ. 4. 7։ 21. 8։
ռ 1Թէվ. 22. 11, 16։
ս Պ. 18. 1։
վ 2Մխ. 9. 1, 3, 7։ 21. 7։
տ Պ. 25. 22։ Պագ Պ. 31.
ր Երեմ. 4. 2։
ց Այ. 14, 15, 42։ [ղայրի։
ւ Ղեւ. 7. 21։ 15. 5, վէ
փ Այ. 6։

Digitized by Google

'այպըն իչիւն վէ վալիտէկին 'իւրեանլըղընըն 'այպը
31 իչիւն Յեսսէ օղլընը սէչտիյիկի պիւմէզ մի իմ: Զիրա
Յեսսէ օղլու եէր իւզէրինտէ եաշատըղը կիւնլէրին
քեաֆֆէսինտէ սէն վէ սէնին հիւքիւմէթին սապիթ
օլմազ. վէ շիմտի անը պանա ճէյպ էթտիր, զիրա
32 գաթլէ միւսթահագգ տըր՝ տէտի: Վէ Յովնաթան փէ-
տէրի Սաւուղա ճէվապէն՝ «Նէ՞ իչիւն գաթլ օլունաճագ
33 տըր, նէ՞ եափտը՝ տէմէքլէ, Սաւուղ անը վուրմագ
իչիւն «մըզրաղը անա աթտը. »Յովնաթան տախի փէ-
տէրինին Դաւիթի գաթլ էթմէք գաստընտա օլտը-
34 ղընը անկլատը: Վէ Յովնաթան փիւրդազապ օլարագ
սօֆրատան գալգըպ, Դաւիթ իչիւն՝ փէտէրի անը րէ-
զիլ էթտիյինտէն նաշի էսէֆ էտէրէք, այըն իքինճի
կիւնիւնտէ թա'ամ եէմէտի:
35 Վէ Յովնաթան սապահլայըն, Դաւիթ իլէ թա'ինին
էթմիշ օլտըղը վագըթտա պիր քիւչիւք ուշագ պէ-
36 րապէր օլարագ, սահրայա չըգտը: Վէ ուշաղընա
Գօշ, պէնիմ աթաճաղըմ օգլարը պուլ՝ տէտի. ուշագ
37 սէյիրտիր իքէն օգու անտէն էօթէյէ աթտը: Իմտի
ուշագ Յովնաթանըն աթտղը օգըն եէրինէ վարընճա
Յովնաթան ուշաղըն արգասընտան՝ Իշլէ օ սէնտէն
38 էօթէտէ տիր՝ տէյիւ չաղըրտը: Վէ Յովնաթան ու-
շաղըն արգասընտան՝ Չապուգ օլ, աճէլէ էթ, տուր-
մա՝ տէյիւ չաղըրտը. Յովնաթանըն ուշաղը տախի
39 օգլարը տէվշիրիպ էֆէնտիսինէ կէլտի: Վէ ուշաղըն
պիր շէյտէն խապէրի եօգ իտի. անճագ մատտէյի
40 Յովնաթան իլէ Դաւիթ պիւիր իտի: Վէ Յովնաթան
թագըմլարընը ուշաղընա վէրիպ՝ կիթ, շէհրէ կէօ-
41 թիւր՝ տէտի: Վէ ուշագ կիթտիյի կիպի Դաւիթ ճէ-
նուպ թարաֆընտան գալգըպ եիւզ իւսթիւ եէրէ գա-
փանարագ, իւչ քէրրէ թէմէննա էյլէտի. վէ պիրի-
պիրի իլէ էօփիւշիւպ պիրիպիրի իլէ աղլաշտըլար.
42 հաթթա Դաւիթ փէք զիյատէ աղլատը: Վէ Յովնա-
թան Դաւիթէ՝ Սէլամէթլէ կիթ, նասըլ քի ՐԱՊՊ
իլէլէպէտ սէնին իլէ պէնիմ արամտա վէ նէսլինկ իլէ
նէսլիմին արասընտա օլսուն՝ տէյէրէք «իքիմիզ ՐԱՊ-
43 ՊԸՆ իսմիյլէ եէմին էթտիք՝ տէտի: Վէ օ գալգըպ
կիթտի, Յովնաթան տախի շէհրէ վարտը:

ՊԱՊ 21

Դաւիթին քեահին Աքիմելէյին էլինտէն մուգատտէս էքմէք ալմասը, 7 Եդովմը Դովեկին օրատա պուլունմասը, 8 Դաւիթին Գողիաթըն գը-լըճընը ալմասը, 10 Դաւիթին Գէթտէ քէնտիսինի մէճնուն կէօսթէրմէսի,

Վէ Դաւիթ Նոբա քեահին «Աքիմելէյին եա-
նընա կիթտի. վէ Աքիմելէք »թիթրէյէրէք Դաւիթի
իսթիգպալէ չըգըպ, անա՝ նիչիւն եալընըզ սընը, վէ
2 եանընկտա քիմսէ եօգ տըր՝ տէտի: Դաւիթ տախի
քեահին Աքիմելէյէ՝ Մէլիք պանա պիր իշ պույուր-
տու, վէ՝ Պէնիմ սէնի կէօնտէրտիյիմ վէ սանա պու-
յուրտըղըմ իշտէն քիմսէնին խապէրի օլմասընը՝ տէ-
տի. վէ ուշագլարա ֆիլան ֆիլան եէրի թա'ինին էթ-
3 տիմ: Վէ շիմտի եանընկտա նէ՞ վար. էլիմէ պէշ էք-
4 մէք, եա պուլունուր իսէ, վէր՝ տէտի: Քեա-
հին իսէ Դաւիթէ ճէվապ վէրիպ՝ Եանըմտա ատի էք-
մէք եօգ տըր, եալընըզ »մուգատտէս էքմէք վար
տըր. »հիչ տէյիլ իսէ ուշագլար գարըլարտան սա-
5 գընմըշլար իսէ, եէ՛էէ՛ տէտի: Դաւիթ տախի քեա-
հինէ ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն պէն չըգալըտան
պէրու շիմտի իչ կիւն օլուպ, գարըլար տախի պիզ-
տէն այրը տըր, վէ »ուշագլարըն գապլարը փաք տըր.
պու է՛է՛ տախի ատի սայըլա պիլիր. խուսուսա պու
կիւն »գապլարտա չըէ՛է՛ թագտիս օլունաճագ՝ տէտի:
6 Պունուն իւզէրինէ քեահին անա »մուգատտէս է՛է՛
վէրտի. զիրա օրատա »ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան ալըն-
տըղը կիւնտէ թազէ էքմէք գօնուլմասը իչիւն, գալ-
տըրըլան հուզուր էքմէք յինտէն մա'տա ղայրի էքմէք
7 եօգ իտի: Վէ օլ կիւն օրատա Սաւուղըն պէնտէլէ-
րինտէն »Դովեկ նամընտա պիր Եդովմը պուլունուպ՝
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ի'թիքեաֆտա իտի. պու քիմ-
8 սէ Սաւուղըն չօպան պաշըսը իտի: Վէ Դաւիթ Աքի-
մելէյէ Պուրատա եանընկտա պիր մըզրագ եա պիր
գըլըճ եօգ մը տըր. զիրա մէլիյին մասլահաթը 'աճէլէ
օլմաղլէ գըլըճըմը վէ սիլահլարըմը պէրապէր ալա-
9 մատըմ՝ տէտի: Քեահին տախի՝ »Էլա վատիսինտէ
վուրտըղընկ Ֆիլիսթի Գողիաթընը գըլըճը »իշլէթէ պիր
պէզ իլէ սարըլմըշ օլարագ, էֆօտընն արգասընտա
տըր. էկէր անը ալըր իսէն, ալ, զիրա պուրատա ան-
տէն ղայրի եօգ տըր՝ տէտիքտէ, Դաւիթ՝ Անը պանա
վէր, օ էմսալըզ տըր՝ տէտի:
10 Վէ Դաւիթ գալգըպ օլ կիւն Սաւուղըն գօրգուսըն-
տան ֆիրարլէ, «Գէթ մէլիյի Անքուսընն եանընա կիթ-
11 տի: Վէ »Անքուսընն պէնտէլէրի անա՝ Օլ տիյարընն մէ-
լիյի Դաւիթ պու տէյիլ մի քի՝ »Սաւուղ պինկլէրինի
վէ Դաւիթ օն պինկլէրինի վուրտու, տէյէրէք թէրէն-
12 նիմ էտէրլէր իտի՝ տէտիլէր: Վէ Դաւիթ «պու սէօզ-
լէրի գալպինէ գօյուպ՝ Գէթ մէլիյի Անքուստան զի-
13 յատէսիյլէ գօրգտու: Վէ »անլէրին էօնիւնտէ հարէքէ-
թինի թէպտիլ էտիպ՝ էլլէրի ալթընտա քէնտիսինի
մէճնուն կէօսթէրէրէք, գափու գանատլարընը քէր-
14 թէր վէ սալեասընը սագալընա ագըտըր իտի: Վէ
Անքուս քէնտի պէնտէլէրինէ՝ Իշլէթ պու ատէմին մէճ-
նուն օլտըղընը կէօրտինիւզ, անը նիչիւն պանա կէ-

ե Պ.19.5։Պագ.Մատթ. 27.23։Ղուկ.23։22։
զ Պ. 18. 11։
է Այ 7։
ը Պ. 1. 17։
թ Այ.23։
ժ Պ.14.3։Մարկ. 2.26։
ի Պ. 16. 4։
լ Խուր.25.30։Ղեւ.24. 5։ Մատթ. 12. 4։
խ Խուր. 19, 15 Զաք, 7.3։
ծ 1Սէլ. 4. 4, 5։
կ Ղեւ. 24. 5-9։
հ Մատթ.12.3,4։Մարկ. 2.25,26։Ղուկ.6.3,4։
ձ Ղեւ. 24. 8, 9։
ղ Պ. 22. 9։ Մէզ. 52, սէրքէլամ
ճ Պ. 17. 2, 50։
մ Պագ Պ. 31, 10։
յ Մէզ. 24, սէրքէլամ։
ն Մէզ. 56, սէրքէլամ։
շ Պ. 18. 7։ 29. 5։
ո Ղուկ. 2. 19։
չ Մէզ. 34, սէրքէլամ։

Digitized by Google

15 թիրտինիզ. Պէնիմ մէճնունլարա իհթիյաճըմ վար մը, քի պունու հուզուրըմտա մէճնունլըգ էթմէք իւզրէ կէթիրտինիզ. պու քիմսէ՞ մի խանէմէ կիրէճէք՝ տէտի։

ՊԱՊ 22

Դաւիթին եանընա նէ ճինս ատէմլէրին Թօփլանտըղը. 3 անըն քէնտի վալիտէյինին Մովաբ մէլիյինէ հէվալէ էթմէսի։ 5 Գադ փէյղամպէրին Թէնպիհիյլէ Դաւիթին Հարէթէ կէլմէսի։ 6 Սաուղըն քէնտի պէնտէլէրինտէն Թէշէբբի էթմէսի։ 9 Դովեկին Աբիմելէյէ ի՛նամ էթմէսի։ 11 Փեահինլէրին գաթլի իչին Սաուղըն էմրի։ 17 Շաթըրլարըն չէքինմէսի վէ Դովեկին մէգրիւր էմրի իւրա էթմէսի։ 20 Աբիաթարըն Դաւիթէ պու խապէրի կէթիրմէսի։

Վէ Դաւիթ օրատան կիտիպ Ո՛ղողոմ մաղարասընա սալիմէն ե՛վասըլ օլտու. վէ գարնտաշլարը վէ փէտէրինին պիւթիւն խանէսի իշիթտիքլէրինտէ օ-
2 ըայա եանընա էնտիլէր։ ե՛Վէ մուզայագատա պուլունան վէ պօրճլը օլան վէ ճանը եանմըշ քիմսէլէրին ճիւմլէսի անըն եանընա թօփլանտըլար. օ տախի անլէր իւզէրինէ րէ՛իս օլտու. վէ եանընտա տէօրթ եիւզ գատար ատէմ վար իտի։
3 Վէ Դաւիթ օրատան Մովաբ Մասփասընա կիտիպ Մովաբ մէլիյինէ՝ Րէճա էտէրիմ, թա Ալլահըն պանա նէ եափաճաղը պանա մա՛լիմ օլունճայա գատար, փէտէրիմ իլէ վալիտէմ եանընըզա կէլսինլէր՝ տէյէ-
4 րէք, Անլէրի Մովաբ մէլիյինին հուզուրընա կէթիրտի. վէ անլէր Դաւիթին միւսթահքէմ մահալտէ պուլունտըղը կիւնլէրին քեահֆէֆսինտէ անըն եանընտա իգամէթ էթտիլէր։
5 Վէ ե՛Գադ փէյղամպէր Դաւիթէ՝ Պ-- միւսթահքէմ մահալտէ օթուրմա, չըգ. Յուդա տիյարընա կիթ՝ տէտի. վէ Դաւիթ կիտիպ Հարեթ օրմանընա վասըլ օլտու։
6 Վէ Սաուղ Դաւիթին վէ եանընտա օլան ատէմլէրին է՛էէ մա՛լիմ օլտըղընը իշիթտի. Սաուղ իսէ մըզրաղը էլինտէ օլարագ Գաբաատա վագը՛ Ռամատա աղաճըն ալթընտա օթուրույօր վէ պէնտէլէրինին
7 քեահֆէֆսի անըն եանընտա տուրույօր իտի։ Վէ Սաուղ եանընտա տուրան պէնտէլէրինէ Շիմմի, էյ Բենիամինիլէր. տինլէյինիզ Յեսսէնին օղլու ե՛ճիւմլէնիզէ թարլալար վէ պաղլա՞ր մը վէրէճէք, վէ ճիւմլէ-
8 նիզի պիկպաշը վէ եիւզ պաշըլա՞ր մը էտէճէք տիր, Քի ճիւմլէնիզ ՚ալէյհիմտէ ֆիթնէ իչին իթթիֆագ էտէրէք. ւօղլըմըն Յեսսէնին օղլու իլէ ՚ահտ էթտիյինի ե՛պանա պիտիրէն օլմատը. վէ սիզին իչինիզտէ պէնիմ իչին ղամմ չէքիպ, օղլըմըն պու կիւն վագը՛ օլտըղը կիպի, պէնտէմի իւզէրիմէ փուսու գուրմաղա թահրիք էթտիյինի պանա խապէր վէրէն օլմատը՝ տէտի։
9 Օլ վագըթ Սաուղըն պէնտէլէրի իւզէրինէ նասըպ օլունան ե՛Եդովմըր Դովեկ ճէվապ վէրիպ՝ Յեսսէնին

օղլունըն Նոբա, ե՛Աքիմելէք իպն ի ե՛Աքիտովբըն եա-
10 Նընա կէլտիյինի կէօրտիմ։ ե՛Օ տախի անըն իչիւն ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էտիպ՝ ւանա ազըգ վէրտի. վէ Փիլիսթի Գողիաթըն գըլըճընը տախի վէրտի՝ տէտի։
11 Վէ մէլիք քեահին Աքիմելէք իպն ի Աքիտովբը վէ փէտէրինին պիւթիւն խանէսի խալգընը, եա՛նի Նոբտա օլան քեահինլէրի չաղըրմագ իչիւն --ե՛ կէօն-
12 տէրտի, վէ քեաֆֆէսի մէլիյին եանընա կէլտիլէր։ Վէ Սաուղ՝ էյ Աքիտովբ օղլու, տիկլէ՝ տէտի. օ տախի՝
13 Լէպպէյք, էֆէնտիմ՝ տէտի։ Վէ Սաուղ անա՝ Նի՞չիւն սէն Յեսսէ օղլընա էքմէք վէ գըլըճ վէրմէկլէ վէ անըն իչիւն Ալլահտան սիւ՛ալ էթմէկլէ, պէնիմ ՚ալէյհիմէ անըն իլէ իթթիֆագ էթտինիզ քի պու կիւն վագը՛ օլտըղը կիպի օ գալգըպ պանա փուսու գուրա՝ տէտի։
14 Աքիմելէք տախի մէլիյէ ճէվապ վէրիպ՝ Պէնտէլէրինկին քեաֆֆէսի արասընտա Դաւիթ կիպի սատըգ քիմ՛ վար, քի մէլիյին տամատը վէ *պաշ մապէյնճիսի՛՚
15 օլուպ խանէկտէ միւ՛թէպէլէր տիր։ Անըն իչիւն Ալլահտան սիւ՛ալ էթմէյէ պո՞ւ կիւն մի պաշլատըմ. հա՞շա պէնտէն. մէլիք պու գուլընա վէ փէտէրիմինին պիւթիւն խանէսինէ պիր շէյ իսնատ էթմէսին. զիրա պունուն ճիւմլէսինտէ՝ քիւչիւք եա պէօյիւք պիր շէյտէն գու-
16 լընըն խապէրի եօգ տըր՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ էյ Աքիմելէք, կէրէք սէն վէ կէրէք փէտէրինկին պիւթիւն խա-
17 նէսի խալգը մութլագա էօլէճէքսինիզ՝ տէտի։ Վէ մէլիք եանընտա տուրան շաթըրլարա՝ Տէօնիւնիւզ վէ ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրինի գաթլ էտինիզ, զիրա Դաւիթ իլէ էլպիր տիրլէր, վէ անըն ֆիրար էթտիյինի պիլիր իքէն պանա պիլտիրմէտիլէր՝ տէտի. լաքին մէլիյին պէնտէլէրի ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրինի ե՛գաթլ էթմէք
18 իչիւն էլլէրինի ուզաթմագ իսթէմէտիլէր։ Վէ մէլիք Դովեկէ՝ Սէն տէօնիւպ քեահինլէրի գաթլ էյլէ՝ տէտիքտէ. Եդովմը Դովեկ տէօնիւպ քեահինլէրի գաթլ էյլէյէրէք, ե՛օ կիւն քէթէն էֆօտ կիյէն սէքսէն պէշ
19 ատէմ էօլտիւրտիւ։ ե՛Վէ քեահինլէրին շէհրի օլան Նոբը գըլըճտան կէ չիրտի, էրքէք վէ գարը վէ չօճուգ վէ սիւթ էմէնլէրի, հէմ տախի էօքիւզ վէ մէրքէպ վէ գօյունը գըլըճտան կէչիրտի։
20 ե՛Վէ Աքիմելէք իպն ի Աքիտովբըն Աբիաթար իսմինտէ պիր օղլու գուրթուլուպ Դաւիթին եանընա
21 ւգաչտը։ Վէ Աբիաթար Դաւիթէ Սաուղըն ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրինի գաթլ էթտիյինի խապէր վէրտիքտէ,
22 Դաւիթ Աբիաթարա տէտի քի՝ Եդովմը Դովեկին օրատա պուլունմաղլէ մութլագա քէյֆիյէթի Սաուղա խապէր վէրէճէյինի պէն օլ կիւն պիլտիմ. փէտէրինկին պիւթիւն խանէսի խալգընըն ե՛էէ--ղ--ռ պէն սէ-
23 պէպ օլտըմ։ Պէնիմ եանընտա օթուր, գօրգմա.

- 2Մխլ. 23. 13։
- Մէգ. 57 վէ 142. աէրքէլամյար։
- Հաբ. 11. 3։
- 2Մխլ 24. 11։ 1Թէվ 21. 9։ 2Թէվ. 29. 25։
- Պ. 8. 14։
- Պ. 18. 3։ 20. 30։
- Պ. 20. 2։
- Պ. 21. 7։ Մէգ. 52. սէրքէլամ, վէ 1, 2, 3 այէօլէր։
- Պ. 21. 1։
- Պ. 14. 3։
- Ա՛տ. 27. 21։
- Պ. 21. 6, 9։
- * Ե՛բրէ՛ա՛ մաղորէմ լարըն
- Պաղ Խուր. 1. 17։
- Պաղ Պ. 2. 31։
- Այ. 9, 11։
- Պ. 23. 6։
- Պ. 2. 33։

Digitized by Google

ըզիրա պէնիմ ճանըմը արայան սէնին ճանընը տա ա-
րար, ամմա սէն պէնիմ եանըմտա մահճուզ օլուրսուն։

ՊԱՊ 23

Դաւիթին՝ էմր ի իլահի իւէ կէիլայը գուրթարմասը։ 7 Սաուղըն կէլմէսի վէ կէիլավիլէրին խըյանէթի վէ Դաւիթին ֆիրարը։ 14 Զիփէտ Յոնաթանըն Դաւիթի գուվվէթլէնտիրմէսի։ 19 Զիփվիլէրին՝ Սաուղա խապէր վէրտիքլէրի։ 25 Ֆիլիսթիլէրին հիւճումը վէ Դաւիթին գուրթուլմասը։

Վէ Դաւիթէ՝ Իշթէ Ֆիլիսթիլէր ¹կէիլա իւէ ճէնք
էտիպ խարմանլարը եաղմա էտիյօրլար՝ տէյիւ խա-
2 պէր վէրտիլէր։ Վէ Դաւիթ՝ կիտիպ շու Ֆիլիսթիլէրի
վուրայը՛մ մը՝ տէյիւ ²ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էթտիքտէ,
ՐԱՊՊ Դաւիթէ՝ կիթ, Ֆիլիսթիլէրի վուր, վէ կէի-
3 լայը խէյաս էյլէ՝ տէտի։ Դաւիթին ատէմլէրի իսէ
անա՝ Իշթէ պիզ պուրատա հէման Յուդատա գօր-
գույօրըզ. գա՛նտէ գալտը քի կէիլայա Ֆիլիսթիլէրին
4 ³ասքէրլէրինէ կիտէլի՛մ՝ տէտիլէր։ Վէ Դաւիթ պիր
տահա ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էթտիքտէ, ՐԱՊՊ անա ճէ-
վապէն՝ Գալգ, կէիլայա էն, զիրա պէն Ֆիլիսթիլէրի
5 սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ
քէնտի ատէմլէրի իլէ կէիլայա կիտիպ՝ Ֆիլիսթիլէր
իլէ ճէնք էտէրէք, սիւրիւլէրինի սիւրիւպ կէօթիւր-
տիւ՝. վէ անլէրի պէօյիւք պիր գըրղընլէ վուրտու. վէ
6 Դաւիթ կէիլա էհալիսինի գուրթարտը։ Վէ Աբիա-
թար իսէնի Աքիմելէք կէիլայա Դաւիթին եանընա
⁴ֆիրար էթտիյի վագըթ էֆօտ էլինտէ օլարագ էնտի։
7 Վէ Դաւիթին կէիլայա կիթտիյի Սաուղա խապէր
վէրիլտիքտէ, Սաուղ՝ Ալլահ անը էլիմէ թէսլիմ էթ-
միշ տիր, զիրա գափուլարը վէ սիւրկիւլէրի օլան պիր
8 շէհրէ կիրիպ գափանտը՝ տէտի։ Վէ Սաուղ պիւթիւն
գավմը՝ կէիլայա էնմէք վէ Դաւիթ իլէ ատէմլէրինի
9 մուհասէրէ էթմէք իւզրէ ճէնկէ տա՛վէթ էյլէտի. Օլ
վագըթ Դաւիթ Սաուղըն քէնտի ՛ալէյհինէ քէմլիք
գաստ էթտիյինի պիլմէքլէ, ⁵քեահին Աբիաթարա՝
10 էֆօտը կէթիր՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ՝ էյ Իսրայէլին Ալ-
լահը ՐԱՊՊ, պէնիմ ⁶սէպէպիմտէն շէհրի խարապ
էթմէք իւզրէ Սաուղըն կէիլայա կէլմէք իսթէտիյինի
11 գուլըղ իշիթտի։ Կէիլանըն էհալիսի պէնի անըն էլինէ
թէսլիմ էտէճէքլէ՛ր մի. գուլըղնը իշիթտիյի կիպի
Սաուղ էնէճէ՛ք մի. էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ,
րէճա էտէրիմ, գուլըղա խապէր վէր՝ տէտի. ՐԱՊՊ
12 տախ՝ էնէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ՝ կէիլանըն
էհալիսի պէնի վէ ատէմլէրիմի Սաուղըն էլինէ թէս-
լիմ էտէճէքլէ՛ր մի տէտիքտէ, ՐԱՊՊ՝ Թէսլիմ էտէ-
13 ճէքլէր՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ Դաւիթ վէ ատէմլէրի
⁷ալթը եիւզ նէֆէր գատար օլարագ գալգըպ, վէ կէի-
լատան չըգըպ կիտէ պիլտիքլէրի թարաֆա կիթթի-
լէր. վէ Դաւիթին կէիլատան ֆիրար էթտիյի Սաուղա
խապէր վէրիլտիքտէ՝ ⁸ուայ չըգմագտան վազ կէչտի։
14 Վէ Դաւիթ պէրրիյէտէ միւսթահքէմ մահալլէրտէ
պուլունուպ՝ ⁹Զիփ պէրրիյէսինտէ ¹⁰պիր տաղտա գալ-
տը. Սաուղ տախ անը ¹¹հէր վագըթ արատը իսէ տէ,
15 Ալլահ անը էլինէ թէսլիմ էթմէտտի։ Վէ Դաւիթ քէնտի
ճանընը արամագ իւզրէ Սաուղըն չըգտըղընը կէօր-
տիւ, վէ Դաւիթ Զիփ պէրրիյէսինտէ օրմանտա իտի։
16 Վէ Սաուղըն օղլու Յոնաթան գալգըպ Դաւի-
թին եանընա օրմանա կիտիպ՝ Ալլահ իւէ անըն էլինի
17 գուվվէթլէնտիրտի։ Վէ անա խիթապէն՝ Գօրգմա,
զիրա փէտէրիմ Սաուղըն էլի սէնի պուլմայաճագ. վէ
սէն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտէճէքսինի, վէ պէն
սանա իքինճի օլաճաղըմ. ¹²պունու փէտէրիմ Սա-
18 ուղ տախ պիլիր՝ տէտի։ Վէ իքիսի ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա ¹³ահտ էթտիքտէն սօնրա Դաւիթ օրման-
տա գալըպ՝ Յոնաթան քէնտի խանէսինէ կիթտի։
19 Վէ Զիփվիլէր Գաբաայա Սաուղըն եանընա չըգըպ՝
Իշթէ Դաւիթ եանըմըզտա միւսթահքէմ մահալլէրտէ
օրմանտա, Եսիմոնըն ճէնուպինտէ օլան Եքեղա պա-
20 յըրընտա կիզլէնմիշ տիր։ Վէ շիմտի, էյ մէլիք, ճա-
նընկընը էնմէք իսթէտիյի իւզրէ էն, վէ ¹⁴անը մէլիյին
21 էլինէ թէսլիմ էթմէք պիզէ գալսընը՝ տէտիլէր։ Վէ
Սաուղ՝ Սիզ պանա աճըտըղընըզ իչին ՐԱՊՊ թա-
22 րաֆընտան միւպարէք օլասընըզ։ Իմտի կիտիպ
այաղընըն իզլէրինի կէօրիւնիւզ, վէ անը օրատա քիմ
կէօրտիւյինիւ պիր գաթ տահա թէֆթիշ էյլէյինիզ,
զիրա զիյատէսիյլէ հիլէքեար տըր՝ տէյիւ պանա խա-
23 պէր վէրիլտի։ Էմ պագընըզ, վէ կիզլէնտիյի կիզլի
եէրլէրին քեաֆֆէսինի էօյրէնիպ՝ սահիհ խապէրլէ
պանա տէօնիւնիւզ, պէն տախ սիզին իլէ կիտէյիմ,
վէ էկէր տիյարտա իսէ, անը Յուդա պիկլէրինին
24 ճիւմլէսինտէ արաշտըրաճաղըմ՝ տէտի։ Վէ անլէր
գալգըպ Սաուղըն էօնիւնճէ Զիփէ կիթթիլէր, վէ
Դաւիթ՝ ատէմլէրի իլէ ¹⁵Մաոն պէրրիյէսինտէ Եսի-
25 մոնըն ճէնուպինտէ վագը՛ սահրատա իտի։ Վէ Սա-
ուղ՝ ատէմլէրի իլէ ¹⁶ը արամաղա կիթտի. վէ Դաւիթէ
խապէր վէրիլտիքտէ, գայայա էնիպ՝ Մաոն պէրրիյէ-
սինտէ օթուրտու. Սաուղ տախ պունու իշիթտի-
յինտէ Մաոն պէրրիյէսինէ գատար Դաւիթի թա՛գիպ
26 էյլէտի։ Վէ Սաուղ տաղընն պիր թարաֆընտան,
Դաւիթ իսէ ատէմլէրի իլէ տաղընն տիկէր թարաֆըն-
տան կիթմէքտէ իտիլէր. ¹⁷վէ Դաւիթ Սաուղըն էօ-
նիւնտէն կիթմէյէ ՛աճէլէ էյլէտի, լաքին Սաուղ իլէ
քէնտի ատէմլէրի ¹⁸Դաւիթ իլէ անըն ատէմլէրինի
27 թութմագ իւզրէ անլէրի իհաթէ էթտիլէր։ ¹⁹Վէ Սա-

---

¹ 3Մխլ. 2. 26։
² Ցես. 15. 44։
³ Ա.յ. 4,6,9։ Պ. 30. 8։
⁴ 2Մխլ. 5. 19,23։
⁵ Պ. 22. 20։
⁶ Ա՛տ. 27. 21։ Պ. 30. 7։
⁷ Պ. 22. 19։
⁸ Պ. 22. 2։ 25. 13։
⁹ Ցես. 15. 55։
¹⁰ Մէզ. 11. 1։
¹¹ Մէզ 54. 3 4։
¹² Պ. 24. 20։
¹³ Պ. 18. 3։ 20. 16. 42։
¹⁴ 2Մխլ. 21. 7։
¹⁵ Պագ Պ. 26. 1։ Մէզ. 54, ակրքէլամ։
¹⁶ Ցես. 15. 55։ Պ. 25. 2։
¹⁷ Մէզ. 31. 22։
¹⁸ Մէզ. 17. 9։
¹⁹ Պագ 4Մխլ. 19. 9։

Digitized by Google

ւուղա պիր խապէրճի կէլիպ Զապուգ կէլ, զիրա Ֆի-
28 լիսթիլէր տիյար իւզէրինէ եայըլտըլար՝ տէտի։ Օլ
վագըթ Սաուղ Դաւիթի թա՛գիպ էթմէքտէն տէօնիւպ
Ֆիլիսթիլէրին գարշըսընա կիթտի. պու սէպէպտէն
օլ մահալէ Սէլա-մահլէգօթ թէսմիյէ օլունտու։

ՊԱՊ 24

*Դաւիթին Ենգադդի մաղարասընտա Սաուղա շէֆգաթը 8 Քէպ-
րիյէ ի գիմմէթի։ 17 Սաուղըն քէնտի գապահաթընը իգրար էտիպ՝
եէմինէլ Դաւիթտէն այրըլմասը։*

Վէ Դաւիթ օրատան չըգըպ Ենգադդինին միւս-
2 թահքէմ մահալլարընտա սաքին օլտու։ Սաուղ տա-
խի Ֆիլիսթիլէրի թա՛գիպտէն ՚ավտէթ էյլէտիյինտէ՝
Իշթէ Դաւիթ Ենգադդի պէրրիյէսինտէ տիր՝ տէյիւ
3 անա խապէր վէրիլմէքլէ, Սաուղ պիւթիւն Իսրայէլ-
տէն իւչ պինկ միւնթէխապ ատէմ ալըպ՝ Դաւիթ իլէ
ատէմլէրինի եապան քէչիլէրի գայալարը իւզէրինտէ
4 արամագ իչիւն կիթտի։ Վէ եօլ եանընտա օլան սիւ-
րիւ աղըլլարընա կէլտիքտէ, օրատա պիր մաղարա
պուլունմաղլէ Սաուղ *կէզինմէք իչիւն անըն իչինէ
կիրտի. վէ Դաւիթ իլէ ատէմլէրի մաղարանըն իչէ-
5 րիսինտէ օթուրույօրլար իտի։ Վէ Դաւիթին ատէմ-
լէրի անա՝ Իշթէ տիւշմէնինկի էլինկէ թէսլիմ էտէճէ-
յիմ, սէն տաիսի անա նազարընկտա խօշ օլանը եափ,
տէյիւ ՐԱՊՊԸՆ սանա տէտիյի պու կիւն տիր՝ տէ-
տիլէր։ Վէ Դաւիթ գալգրպ Սաուղըն ճիւպպէսինին
6 էթէյինի կիզլիճէ քէստի։ Ֆագաթ Սաուղըն էթէ-
յինի քէստիյի իչիւն Դաւիթին գալպի սօկրա միւզ-
7 թարիպ օլուպ, Ատէմլէրինէ տէտի քի՝ ՐԱՊՊ պանա
կէօսթէրմէսինի քի պու շէյի իրթիքեապ էտիպ՝ ՐԱՊ-
ՊԸՆ մէսհի օլան էֆէնտիմէ էլիմի ուզատայըմ. զիրա
8 ՐԱՊՊԸՆ մէսհի տիր։ Վէ Դաւիթ պու սէօզլէրլէ
քէնտի ատէմլէրինի մէն՚ էտէրէք, Սաուղ իւզէրինէ
հիւճում էթմէյէ գօյ վէրմէտի. վէ Սաուղ մաղարա-
տան գալգրպ եօլընա կիթտի։

9 Վէ Դաւիթ մաղարատան չըգտը, վէ Սաուղըն
արտընճա՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, տէյիւ նիտա էյլէտի։
Սաուղ տախի արտընա պագտրգտա՝ Դաւիթ եիւզ
իւսթիւ եէրէ գափանարագ ՚արզ ը ՚ուպուտիյէթ էյ-
10 լէտի։ Վէ Դաւիթ Սաուղա տէտի քի՝ Իշթէ Դաւիթ
սէնին զարարընը իսթէր՝ տէյէն ատէմլէրին սէօզլէ-
11 րինի նէֆչիւն տինկլէրսին։ Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ սէնի պու
կիւն մաղարատա պէնիմ էլիմէ թէսլիմ էթտիյինի
պու կիւն սէնին կէօզլէրին կէօրիյօր, վէ սէնի էօլ-
տիւրմէմ իչիւն սէօյլէտիւլէր իսէ տէ, սէնի էսիրկէյէ-

րէք՝ էլիմի էֆէնտիմէ ուզաթմամ. զիրա Բապպըն
12 մէսհի տիր՝ տէտիմ։ Վէ, էյ փէտէրիմ, պագըպ հէ-
ման էլիմտէ օլան ճիւպպէկին էթէյինէ նազար գըլ,
վէ ճիւպպէկին էթէյինի քէստիյիմտէ սէնի գաթլ էթ-
մէտիյիմտէն էլիմտէ ֆէսատ վէ ՚իսեան պուլունմա-
տըղընը վէ սանա գարշը գապահաթ իշլէմէտիյիմի
ակլայըպ միւշահէտէ էթ. սէն իսէ պէնիմ ճանըմը
13 ալմագ մագսէտիյլէ անը արայօրսըն։ ՚Պէնիմ իլէ սէ-
նինն արանտա ՐԱՊՊ հիւքմ էտիպ ինթիգամընը սէն-
տէն ՐԱՊՊ ալսըն. ամմա պէնիմ էլիմ սէնին իւզէրինէ
14 օլմասըն։ Էսքի զէման ատէմլէրինին մէսէլի ֆէհվա-
սընճա՝ Շէրիրլէրտէն շէրը չըգար. ամմա պէնիմ էլիմ
15 սէնին իւզէրինէ օլմասըն։ Իսրայէլին մէլիյի քիմի՞ն
արտընա չըգուը. սէն քիմի՞ թա՛գիպ էտէրսին. ՚էօլիւ
պիր քէօփէք արտընա, ՚պիր թէք փիրէ արտընա ՚էէ-
16 ՚։ ՚Իմտի ՐԱՊՊ հաքիմ օլուպ պէնիմ իլէ սէնին ա-
րանտա հիւքմ էթսին, վէ ՚նազար էտիպ տա՛վամը
՚ֆասլ էտէրէք պէնի սէնին էլինտէն գուրթարսըն։
17 Վէ Դաւիթ պու սէօզլէրի Սաուղա սէօյլէմէյի պի-
թիրտիքտէ, Սաուղ՝ ՚էյ օղլըմ Դաւիթ, պու սէնի՞ն
սէսին մի տիր՝ տէյէրէք եիւքսէք սէսլէ աղլատը։
18 *Վէ Դաւիթէ՝ Սէն ՚պէնտէն սալիհ սին. զիրա ՚պանա
էյիլիք էյլէտին, հալ պու քի պէն սանա քէմլիք էյ-
19 լէտիմ։ Վէ ՚ՐԱՊՊ պէնի սէնին էլինէ ՚թէսլիմ էթմիշ
իքէն, պէնի գաթլ էթմէմէկլէ պանա էյիլիք էթտի-
20 յինկի պու կիւն իզհար էյլէտին։ Զիւնքի պիր ատէմ
քէնտի տիւշմէնինի պուլտըգտա անը սաղ սալիմ
կէօնտէրի՞ր մի, իմտի սէնին պու կիւն պանա էթտի-
յինկէ մուգապիլ ՐԱՊՊ սանա խայր միւքեաֆաթ էյ-
21 լէսին, վէ շիմտի, ՚իշթէ մութլագա մէլիք օլաճաղընկը
վէ Իսրայէլին հիւքիւմէթի սէնին էլինտէ սապիթ գը-
22 լընաճաղընը պիլիրիմ։ ՚Վէ պէնտէն սօկրա նէսլիմի
քէսմէյիպ՝ փէտէրիմին խանէսինտէն իսմիմի մահվ
էթմէյէճէյինկէ ՚շիմտի ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն պանա
23 եէմին էթ՝ տէտի։ Դաւիթ տախի Սաուղա եէմին էթ-
տիքտէն սօկրա, Սաուղ քէնտի խանէսինէ կիթտի, վէ
Դաւիթ ատէմլէրի իլէ ՚միւսթահքէմ մահալէ չըգտը։

ՊԱՊ 25

*Սամուէլին վէֆաթը։ 2 Դաւիթին Նաբաղա օլան Քէքլիֆի. 10 Նա-
բաղտան ինթիգամ ալմագ միւրատը։ 14 Աբիգեանըն ագիլանէ հարէ-
քէթի։ 36 Նաբաղըն վէֆաթը։ 39 Դաւիթին Աբիգեայը. 43 վէ Աքի-
նոամը ալմասը։ 44 Քիւնտի զէվճէսի Մէղդողըն փաղտիէլէ վէրիլմէսի.*

Վէ Սամուէլ վէֆաթ էյլէտի, վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ թէճէմմիւ՝ էտիպ ՚անըն իչիւն մաթէմ թու-

---

2 Թէվ. 20. 2։
Պ. 23. 28։
Մէգ. 38. 12։
Մէգ. 141. 6։
՚Իագբ. այագլարընը էօրնմէքը։ Հաք. 3. 24։
Մէգ. 57 վէ 142, սէր-քէլամար։
Պ. 26. 8։
2Միւլ. 24. 10։
Պ. 26. 11։
Մէգ 7. 4։ Մատթ. 5. 44։ Րօմ. 12. 17, 19։
Մէգ. 141. 6։ Էմմ. 16, 28։ 17. 9։
Մէգ. 7. 3։ 35. 7։
Թէքբ. 16. 5։ Հաք. 11. 27։ Պ. 26. 10։ Յոբ. 5. 8։ [8։
Պ. 17. 43։ 2Միւլ. 9.
Պ. 26. 20։
Այ. 13։
2 Թէվ. 24. 22։
Մէգ. 35. 1։ 43. 1։ 119. 154։ Մթք. 7. 9։
Պ. 26. 17։
Պ. 26. 21։
Թէքբ. 38. 26։
Մատթ. 5. 44։
Պ. 26. 23։
Պ. 23. 12։ 26 8։
Պ. 23. 17։
2Միւլ 21. 6, 8։
Թէքբ. 21. 23։
Պ. 24. 1։
Պ. 28. 3։
Ա՛տ. 20. 29։ Թէս. 34. 8։

Digitized by Google

թարագ, անը Ռամատա քէնտի խանէսինտէ տէֆն էթտիլէր: Դաւիթ իսէ գալգըպ ֆփառան պէրրիյէսինէ էնտի:

2 Վէ իշի Կարմեղոստա՝ քէնտիսի իսէ Մաոնտա պուլունան պիր քիմսէ վար իտի. վէ պու քիմսէ փէք պէօյիւք պիր ատէմ օլուպ՝ իչ պիկ գօյունը վէ պիկ քէչիսի օլարագ, Կարմեղոստա գօյունլարընը գըրգ-
3 մագտա իտի: Վէ օլ ատէմին իսմի Նաբաղ, զէվճէսինին իսմի տախի Աբիգեա իտի. պու խաթուն տիրայէթլի վէ կիւզէլ իտի, ֆագաթ զէվճի սէրթ վէ
4 ամէլլէրի քէօթիւ օլուպ՝ քէնտիսի Քաղէբի իտի: Վէ Նաբաղընն քէնտի գօյունլարընը գըրգմագտա օլտը-
5 ղընը Դաւիթ պէրրիյէտէ իշիթմէ.բլէ, Ուշագլարընտան օն նէֆէր կէօնտէրտի, վէ Դաւիթ օլ ուշագլարա՝ Կարմեղոսա չըգըպ Նաբաղընն եանընա վասըլ օլտըղընըզտա, պէնիմ իսմիմլէ անըն հալ ու խաթըրընը
6 սիւ՛ալ էտինիզ: Վէ՝ Աֆիյէթտէ օլ, ըսէն վէ խանէկ
7 վէ պիւթիւն էմվալիկ սէլամէթ իւզրէ օլընըզ. Վէ շիմտի սէնին գըրգըճըլարընն վար իտիյինի իշիթտիմ. իշիթէ չօպանլարընկ եանըմըզտա պուլունտըգճա անլէրի ինճիթմէտիք, վէ Կարմեղոստա օլտըգլարը պիւ-
8 թիւն վագըթտա հիչ պիր շէյլէրի զայ՛ օլմատը: Ուշագլարընկա սիւ՛ալ էյլէ, վէ սանա խապէր վէրսինլէր. իմտի պու ուշագլար նազարընկտա լութֆ պուլսունլար, զիրա էյի կիւնտէ կէլտիք. քէրէմ էթ, գուլլարընկա վէ օղլընկ Դաւիթէ էլիկտէն կէլէնի վէր՝ տէյի-
9 նիզ, տէտի: Վէ Դաւիթին ուշագլարը կիտիպ՝ Դաւիթին իսմիյլէ պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի Նաբաղա
10 սէօյլէյիպ տուրտըլար: Նաբաղ տախի Դաւիթին գուլլարընա ճէվապէն՝ Դաւիթ քիմ, վէ Յեսսէնին օղլու քիմ տիր. պու կիւնլէրտէ էֆէնտիլէրինտէն
11 գաչան գուլլար չօղալտը: Վէ պէն էքմէյիմի վէ սույումը վէ գըրգըճըլարըմ՛ իչիւն պօղազլատըղըմ՛ էթիմի ալըպ տա՝ նէրէտէն օլտըգլարընը պիլմէտիյիմ ատէմ-
12 լէրէ՞ մի վէրէյիմ՝ տէտի: Վէ Դաւիթին ուշագլարը ՝ավտէթլէ եօլլարընա րէվան օլուպ կիթտիլէր, վէ անա պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի խապէր վէրտիլէր:
13 Վէ Դաւիթ քէնտի ատէմլէրինէ՝ Հէր քէս գըլըճընը գուշանսըն՝ տէտի. վէ հէր քէս գըլըճընը գուշանըպ՝ Դաւիթ տախի գըլըճընը գուշանտը. վէ Դաւիթին արտընճա տէօրթ եիւզ նէֆէր գատար չըգըպ՝ իքի եիւզ նէֆէր էշեանըն եանընտա գալտըլար:
14 Վէ ուշագլարտան պիրի Նաբաղըն զէվճէսի Աբիգեայա խապէր վէրիպ՝ Իշիթ էֆէնտիմիզէ սէլամ սէօյլէմէք իւզրէ Դաւիթ պէրրիյէտէն ատէմլէր կէօնտէր-
15 տի. օ տախի անլէրէ սէրթ ճէվապ վէրտի: Օլ ատէմլէր իսէ պիզէ չօգ էյի իտիլէր, վէ պիզի ինճիթմէտիլէր. վէ պիզ սահրատա օլուպ՝ անլէր իլէ կէզտիյիմիզ
16 պիւթիւն վագըթտա պիր շէյիմիզ զայ՛ օլմատը: Վէ կէճէ կիւնտիւզ անլէրին եանընտա գօյունլարը կիւթտիյիմիւզ պիւթիւն վագըթտա անլէր պիզէ *սիփէր
17 իտիլէր: Վէ շիմտի պագ, նէ եափաճաղընկը տիւշիւն, զիրա էֆէնտիմիզէ վէ պիւթիւն խանէսի իւզէրինէ պէլա մուգարրէր տիր. չիւնքի քէնտիսի էօյլէ եարամազ ատէմ տիր, քի անա քիմսէ սէօյլէյէմէզ՝ տէտի:
18 Օլ վագըթ Աբիգեա ՝աճէլէթէն իքի եիւզ էքմէք վէ իքի թուլում շէրապ վէ հազըրլանմըշ պէշ գօյուն վէ պէշ էօլչէք գավրուլմըշ պուղտայ վէ եիւզ սալագըմ գուրու իւզիւմ՛ վէ իքի եիւզ տիզի գուրու ինճիր ալըպ
19 մէրքէպլէրէ եիւքլէտի: Վէ ուշագլարընա՝ էօնիմճէ կէչինիզ, իշիթ պէն արտընըզճա կէլիյօրըմ՛՝ տէտի.
20 լաքին զէվճի Նաբաղա խապէր վէրմէտի: Մէրգումէ իսէ մէրքէպէ պինմիշ օլարագ տաղընն գափալը թարաքընտան էնէր իքէն, իշիթէ Դաւիթ իլէ ատէմլէրի անընն գարշընընա էնտիլէր. օ տախի անլէրէ բասթ
21 կէլտի: Վէ Դաւիթ՝ Պունուն պէրրիյէտէ պուլունան է՛՛՛ քեաֆֆէսինի, պիւթիւն մալընտան պիր շէյ զայ՛ օլմամագ տէրէճէսինտէ, հէման պիհուտէ եէրէ սագլամընըմ. օ տախի էյիլիյէ պէտէլ պանա քէմ-
22 լիք էյլէտի: Էկէր սապահ աղարընճայա գատար անա միւթէալլըգ օլանլարընն ճիւմլէսինտէն պիր էրքէյի սաղ պրագըր իսէմ, Աղլահ Դաւիթին տիւշմէնլէրինէ պունու վէ պունտան զիյատսինի էյլէսին՝ տէմիշ իտի:
23 Վէ Աբիգեա Դաւիթի կէօրինճէ չապուգ մէրքէպտէն էնիպ՝ Դաւիթին էօնիւնտէ եիւզ իսպիթու եէրէ գա-
24 փանտը: Վէ անընն այագլարընա գափանըպ՝ Ամմն էֆէնտիմ, պու գապահաթ պէնիմ իւզէրիմէ օլսուն. լաքին միսա՛ատէ պույուր, ճարիյէկ հուզուրընկտա
25 սէօյլէսին, վէ ճարիյէկին սէօզլէրինի տինլէ: Էֆէնտիմ պու եարամազ Նաբաղ հագգընտա գալպինէ էէ գօմասընն. զիրա իսմի նէ իսէ քէնտիսի տէ օ տըր. իսմի Նաբաղ տըր, վէ սէֆահէթ անընն իլէ տիր. ամմա պու ճարիյէկ էֆէնտիմին կէօնտէրտիյի ուշագ-
26 լարը կէօրմէտի: Վէ շիմտի, էյ էֆէնտիմ, ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն վէ սէնին հայաթընն հագգը իչիւն ՐԱՊՊ սէնի՝ գանա կիրմէ.քտէն վէ քէնտի էլիկլէ ինթիգամընկը ալմագտան մէն՝ էթտի. վէ շիմտի տիւշմէնլէրինկ վէ էֆէնտիմին զիյանընը թալէպ էտէնլէր
27 Նաբաղ կիպի օլսուն: Վէ շիմտի ճարիյէկին էֆէնտիմէ կէթիրտիյի հէտիյէ էֆէնտիմէ թապի՛ օլան

ե Թէք. 21. 21։ Մէզ. 120. 5։
զ Յես. 15. 55։
է Ղ. 23. 24։ [13. 23։
ը Թէք. 38. 13։ 2Միւլ.
թ Ղ. 17. 22։
ժ 1Թէվ. 12. 18։ Մէզ. 122. 7։ Ղուկ. 10. 5։
ի Այ. 15,21։ [19։
լ Նէհեմ. 8. 10։ Եսթ. 9.
խ Հաբ. 9.28։ Մէզ.73. 7,8։ 123. 3,4։
ծ Հաբ. 8. 6։
կ Ղ. 30. 24։
հ Այ. 7։ [10։
ձ Խուր. 14.22։ Յոբ.1.
ղ *Իզր. տիվար
ճ Ղ. 20. 7։
մ Թէս.13.13։ Հաբ.19. 22։
յ Թէք.32.13։ Լմն.18 16։ 21. 14։
ն Թէք. 32.16,20։ [13։
շ Մէզ. 109.5։ Լմն.17.
ո Այ. 34։
չ Հռոմ.1.17։ Ղ.3.17։ 20. 13,16։ [14։
պ Յես. 15. 18։ Հաբ.1.
ջ †ակֆիհ
ռ 4Միւլ. 2. 2։
ս Բամ. 12. 19։
վ Թէք. 20. 6։ Այ. 33։
տ 2Միւլ. 18. 32։
ր Թէք. 33. 11։ Ղ. 30. 26։ 4Միւլ. 5. 15։
ց Այ. 42։ Հաբ. 4. 10։

Digitized by Google

28 ուշագլարա վէրիլսին։ Րէճա էտէրիմ, ճարիյէկին գա-
պահաթընը 'ավֆ էյլէ. զիրա էֆէնտիմ՝ ՙՐԱՊՊԸՆ
ճէնքլէրինի ճէնքլէշտիյինտէն վէ սէնին կիւնլէրինտէ
՚սէնտէ ճիւրմ պուլունմատըղընտան ։ՐԱՊՊ մութլա-
գա էֆէնտիմէ պիր գա'իմ խանէ պինա էտէճէք տիր։
29 Լաքին սէնի թա'զիպ էտիպ ճանընը արամագ իչիւն
պիր ատէմ գալգմըշ իսէ, էֆէնտիմին ճանը սէնին Ալ-
լահրն ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ հայաթ տէմէթինտէ պաղլը
օլուպ՝ տիւշմէնլէրինկին ճանլարընը սափան օրթա-
30 սընտան ։՚։։ ։։։ 'աթաճագ տըր։ Վէ ՐԱՊՊ սէնին
հագգընտա սէօյլէտիյի հէփ խայր սէօզլէրէ կէօրէ
էֆէնտիմէ եափըպ՝ Իսրայէլ իւզէրինէ սէնի րէ՚իս
31 Նասպ էթտիյի զէման, Պու ։։։

սընտա եաթրպ ույումագտա օլարագ, մըզրաղը տա-
խի պաշ թարաֆընտա եէրտէ տիքիլի իտի. Աբենները
8 իլէ գավմ տախի էթրաֆընտա եաթըյօրլար իտի: Վէ
Աբեսսա Դաւիթէ՝ Ալլահ պու կիւն տիւշմէնիկի ՙէլինկէ
թէսլիմ էթտի, վէ շիմտի գօյ վէր, թէքրարա հաճէթ
պրագմագսըզըն, պիր վուրուշտա մըզրագլէ անը եէրէ
9 սափլայայըմ՚՝ տէտի: Լաքին Դաւիթ Աբեսսայա՝ Անը
գաթլ էթմէ, ՚զիրա ՐԱՊՊԸՆ մէսիհինէ քիմ էլինի
10 ուզատըր տա պիկինահ գալըր՝ տէտի: Վէ Դաւիթ՝
ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն ՚անը ՐԱՊՊ վուրա-
ճագ տըր, եախօտ ՚էճնէլի կէլիպ էօլէճէք տիր եախօտ
11 ՚ճէնկէ էնիպ հէլաք օլաճագ տըր: ՚ՐԱՊՊ պանա
կէօսթէրմէսինի քի ՐԱՊՊԸՆ մէսիհինէ էլիմի ուզա-
տայըմ. ֆագաթ շիմտի պաշ թարաֆընտա օլան
մըզրաղը վէ սու մաթարասընը ալ տա կիտէլիմ՚՝ տէ-
12 տի: Վէ Դաւիթ Սաւուղըն պաշը թարաֆընտան մըզ-
րաղը վէ սու մաթարասընը ալտը վէ կիթտիլէր. վէ
կէօրէն օլմատը, պիլէն օլմատը վէ ույանան օլմատը.
զիրա անլէրի ՙՐԱՊՊ թարաֆընտան աղըր պիր ույ-
գու պասմըշ օլմաղլէ ճիմլէսի ույույօր իտի:
13 Վէ Դաւիթ էօթէ թարաֆա կէչիպ ուզագտան տա-
ղընն պաշընտա տուրտու. վէ արալարընտա խայլը մէ-
14 սաֆէ վար իտի: Վէ Դաւիթ գավմա վէ Աբենները
իպնի Ներէ՝ էյ Աբենները, ճէվապ վէրմէզ մի սին՝
տէյիւ նիտա էյլէտիքտէ, Աբենները ճէվապ վէրիպ՝
Սէն քիմ սին քի մէլիյէ նիտա էտիյօրսըն՝ տէտի:
15 Դաւիթ տախի Աբենները՝ Սէն ատէմ տէյիլ մի սին,
վէ Իսրայէլտէ սէնին կիպի քիմ վար. վէ էֆէնտիկ
օլան մէլիյի նիչիւն պէքլէմէմտին. զիրա գավմտան
պիրի էֆէնտիկ օլան մէլիյի գաթլ էթմէք իչիւն կէլ-
16 տի: Սէնին պու իշլէտիյին իշ էյի տէյիլ տիր. ՐԱՊ-
ՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն ՐԱՊՊԸՆ մէսիհի օլան
էֆէնտինիզի պէքլէմէտիյինիզ իչիւն ՚գաթլէ միւս-
թահագգ սընըզ. վէ շիմտի պագ, մէլիյին մըզրաղը
վէ պաշ թարաֆընտա օլան սու մաթարասը նէ՞րէտէ
17 տիր՝ տէտի: Օ զէման Սաւուղ Դաւիթին սէսինի թա-
նընյըպ՝ ՚էյ օղլըմ Դաւիթ, պու սէնի՞ն սէսին մի տիր՝
տէտիքտէ, Դաւիթ տախի՝ Պէնիմ սէսիմ տիր, էֆէնտիմ
18 մէլիք՝ տէտի: Վէ տախի՝ Էֆէնտիմ նիչիւն պու վէճհէլէ
գուլընը թա՚գիպ էտիյօր. զիրա պէն նէ՞ եափտըմ, վէ
19 էլիմտէ նէ՞ քէօթիւլիւք վար տըր: Վէ շիմտի էֆէն-
տիմ մէլիք պու գուլընըն սէօզլէրինի տինլէսին. էկէր
հսէնի ՚ալէյհիմէ ՐԱՊՊ թահրիք էթտի իսէ, պիր
գուրպան *գապուլ էյլէսին՚՚. ամմա էկէր պէնի ատէմ
իսէ, անլէր ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէլ՚ուն օլսուն-
լար. զիրա՝ կիթ, էճնէպի իլահլարա ՚իպատէթ էյլէ՝
տէյէրէք պէնի պու կիւն ՚ՐԱՊՊԸՆ միրասընտա հիս-
20 սէտար օլմամագլըղըմ իչիւն ՚թարտ էտիյօրլար: Վէ
շիմտի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա գանըմ եէրէ տիւշմէ-
սին. զիրա Իսրայէլին մէլիյի պիր քիմսէնին տաղ-
լարտա քէքլիք ավլատըղը կիպի ՚պիր թէք փիրէյի
արամագ իչիւն չըգտը՝ տէտի:
21 Վէ Սաւուղ՝ ՚կիւնահ էթտիմ, ՚ավտէթ էթ, էյ օղ-
լըմ Դաւիթ. ճանըմ պու կիւն ՚նազարընկտա ՚ազիզ
կէօրիւնտիյիւ իչիւն արթըգ սանա ֆէնալըգ էթմէ-
յէճէյիմ. իշթէ սէֆիհանէ հարէքէթ էտիպ զիյատէ-
22 սիյլէ եանկըլտըմ՚՝ տէտի: Դաւիթ տախի ճէվապ վէ-
րիպ՝ Իշթէ մէլիյին մըզրաղը, ուշագլարըն պիրի կէ-
23 լիպ անը ալսըն: ՚Վէ ՐԱՊՊ հէր քէսէ սալահրնա վէ
իսթիգամէթինէ կէօրէ միւքեաֆաթ վէրսին, չինքի
ՐԱՊՊ պու կիւն սէնի էլիմէ թէսլիմ էթտի իսէ տէ,
ՐԱՊՊԸՆ մէսիհինէ էլիմի ուզաթմագ իսթէմէտիմ:
24 Վէ՝ իշթէ ճանընկ պու կիւն նազարըմտա ՚ազիզ օլ-
տըղը կիպի, պէնիմ ճանըմ տախի ՐԱՊՊԸՆ նազա-
րընտա ՚ազիզ օլուպ, պէնի հէր մուզայագատան խէ-
25 լաս էյլէսին՚տէտի: Սաւուղ իսէ Դաւիթէ՝ Էյ օղլըմ
Դաւիթ, միւպարէք օլասըն կիտէ կիտէ իշ կէօրիւպ
մուվաֆագա ՚ղալիպ օլաճագսըն՝ տէտի: Վէ Դա-
ւիթ եօլընա կիթտի. Սաւուղ տախի մահալընա ՚ավ-
տէթ էյլէտի:

ՊԱՊ 27

Սաւուղ Դաւիթին Գէթէ կիթտիյինի իշիտէրէք՝ անը Քա՚զիպտէն վազ կէչմէսի: 5 Գէթ մէլիյի Անքուս Քարաֆընտան Սիկիլակըն Դա-ւիթէ վէրիլմէսի: 8 Դաւիթին քէնտի սէֆէրլէրի խուսուսընտա Գէթ մէլիյինի ալտաճմասը:

Վէ Դաւիթ քէնտի գալպինտէ՝ Սաւուղըն էլիյլէ պիր կիւն հէլաք օլաճաղըմ պանա ֆիլիսթիլէր տի-
յարընա ֆիրար էթմէքտէն էյիսի եօգ տըր. օլ վա-
գըթ Սաւուղ արթըգ պէնտէն վէ Իսրայէլին հուտու-
տընտա պէնի արամագտան վազ կէչէր, վէ էլինտէն
2 գուրթուլըրըմ՚՝ տէտի: Վէ Դաւիթ գալգըպ քէնտիսի
վէ ՚եանընտա օլան ալթը եիւզ ատէմ Գէթ մէլիյի
ՙԱնքուս իպնի Մաովքըն եանընա կիթտի: Վէ Դա-
ւիթ քէնտիսի վէ ատէմլէրի, հէր քէս էհլ ի պէյթի
իլէ, Դաւիթ տախի ՙիքի զէվճէսի, Յեզրայէլլի Աքի-
նոամ վէ Նաբաղըն զէվճէսի Կարմեղոսլը Աբիգեա իլէ
4 Գէթէտ Անքուսըն եանընտա իգամէթ էթտիլէր: Վէ
Դաւիթին Գէթէ ֆիրարը Սաւուղա խապէր վէրիլ-
տիքտէ, արթըգ պիր տահա անը արամատը:
5 Վէ Դաւիթ Անքուսա՝ էկէր նազարընկտա մազ-
հար ը լութֆ օլտըմ իսէ, պանա գասապալարընն պի-
րինտէ պիր եէր վէրիլսին, պէն տախի օրատա սա-

ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՍՈՒՐԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

՚ Պ. 24. 19։	Բօմ. 12. 19։	՚ Պ. 24. 7,13։	՚ 2Մխ. 16. 11։ 24. 1։
՚՚ Պ. 24. 7,8։ 2Մխ. 1. 16։	՚՚՚ Պագ Թէք. 47. 29։ Թէս. 31. 14։ Յոր. 7. 1։ 14. 5։ Մէզ. 37. 13։	՚՚ Թէք. 2. 21։ 15. 12։	՚՚ Թագ. Թէք. 8. 21։ Ղեւ. 26. 31։
՚՚՚ Պ. 25. 38։ Մէզ. 94. 1,2,23։ Ղուկ. 18. 7։	՚՚՚՚ Պ. 31. 6։	՚՚՚ 2Մխ. 12. 5։	՚՚՚ 2Մխ. 14. 16։ 20. 19։
		՚՚՚՚ Պ. 24. 17։	՚՚՚՚ Թէս. 4. 28։ Մէզ. 120. 5։
		՚՚՚՚՚ Պ. 24. 10,12։	՚՚՚՚՚ Պ. 24. 15։
			՚՚՚՚՚՚ Պ. 15. 24։ 24. 18։
			՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 18. 30։
			՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 7, 8։ 18. 20։
			՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէք. 32. 28։
			՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 25. 13։
			՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 21. 10։
			՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 25. 43։

Digitized by Google

քին օլայըմ. զիրա գուլըկ նէ՞չիւն փայիթախթտա սէ-
6 նին իլէ օթուրսըն՝ տէտի: Վէ օլ կիւնտէ Անքուս անա
ՙՍիկելակը վէրտի. պու սէպէպտէն Սիկելակ թա պու
7 կիւնէ տէյին Յուդա մէլիքլէրինին օլտու: Վէ Դա-
ւիթին Փիլիսթիլէր տիյարընտա իգամէթ էթտիյի
միւտտէթ ՚պիր սէնէ տէօրթ այ իտի:
8 Վէ Դաւիթ ատէմլէրի իլէ չըգըպ՝ ՚Գեսուրլըլար վէ
՚Գազէրլիլէր վէ ՚Ամաղէկլիլէր իւզէրինէ հիւճում էթ-
տի. զիրա անլէր գատիմտէն պէրու ՚Սուրտան Մըսըր
տիյարընա վարընճայա գատար օ տիյարըն սէքէնէսի
9 իտիլէր: Վէ Դաւիթ օ տիյարը վուրուպ՝ էրքէք վէ
գարը պիր քիմսէյի սաղ պրագմատը, վէ գօյուն վէ
սըղըր վէ մէրքէպ վէ տէվէյէր վէ էլպիսէ ալըպ՝ կէրի
10 տէօնէրէք Անքուսըն եանընա կիթտի: Վէ Անքուս՝
Պու կիւն նէ՞րէյէ հիւճում էթտինիզ՝ տէտիքտէ, Դա-
ւիթ՝ Յուդանըն ճէնուպընա վէ ՚Յերամէլիլէրին ճէ-
11 նուպընա վէ ՚Գէնիլէրին ճէնուպընա՝ տէտի: Վէ՝
Դաւիթ պէօյլէ եափտը՝ տէյէրէք հագգընտա Գէթէ
խապէր կէօթիւրէն պուլունմմամագ իչիւն էրքէք վէ
գարը հիչ պիր քիմսէյի սաղ պրագմատը. վէ Փիլիս-
թիլէր տիյարընտա միւտտէթ ի իգամէթինտէ՝ատէթի
12 պու իտի: Վէ Անքուս Դաւիթէ ինանըպ՝ Պու զաթ
գավմը օլան Իսրայէլտէ պիւսպիւթիւն մէքրուհ օլ-
մաղլէ, պանա իլէլէպէտ գուլ օլաճագ տըր՝ տէտի:

ՊԱՊ 28

*Անքուսըն Դաւիթէ օլան ի՛թիմատը։ 3 Սաւուղ՝ ճիննճիլէրի հէլաք էթմիշ իքէն, 4 քէնտիսի Ալլահ Քարաքընտան Թէրք օլունտըղընը պի-
լէրէք, 7 պիր ճիննճի գարըյա տանըշմասը. 9 վէ Սամուէլի չըգարԹ-
մասը։ 15 Սաւուղըն իգԹիրապ վէ տէհղէթի. 21 գարընընն վէրտիյի
Քա՛ամ իլէ գուվվէթլէնմէսի։*

Վէ օլ կիւնլէրտէ Փիլիսթիլէր Իսրայէլ իլէ մու-
հարէպէյէ չըգմագ իչիւն ՚ասքէրլէրինի ճէմ՚ էթտիք-
լէրինտէ, Անքուս Դաւիթէ՝ Ատէմլէրինկ մա՛իյէթինկտէ
օլարագ՝ սէնին պէնիմ՝ իլէ օրտույա չըգաճաղընկը պիլ-
2 միշ օլ՝ տէտի: Վէ Դաւիթ Անքուսա՝ Սէն տախի գու-
լըկընն նէ եափաճաղընը պիլէճէքսին՝ տէտի. վէ Ան-
քուս Դաւիթէ՝ Պու սէպէպտէն սէնի տա՛իմա պաշը-
մընն մուհաֆըզը նասպ էտէճէյիմ՝ տէտի:
3 Վէ ՚Սամուէլ վէֆաթ էթմիշ իտի. վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ մաթէմ թուԹուպ՝ անը քէնտի շէհրի օլան Ռա-
մատա տէֆն էթմիշլէր, Սաւուղ տախի ՚ճիննճիլէր
4 իլէ պագըճըլարը տիյարտան տէֆ՚ էյլէմիշ իտի: Վէ
Փիլիսթիլէր թէճէմմիւ՚ էտիպ՝ կիտէրէք ՚Սունամտա
օրտու գուրտըլար, Սաւուղ տախի պիւթիւն Իսրա-

յէլի ճէմ՚ էթտի, վէ ՚Գեղբուէտէ օրտու գուրտըլար:
5 Վէ Սաւուղ Փիլիսթիլէրին օրտուսընը կէօրտիւքտէ՝
6 ՚գօրգուպ գալպի զիյատէսիյլէ միւզթարիպ օլտու: Վէ
Սաւուղ ԲԱՊՊՏԱՆ սիւ՚ալ էթտի իսէ տէ, ԲԱՊՊ անա
նէ ՚րիւ՚յա իլէ, նէ ՚Ուրիմլէ, նէ տէ փէյղամպէր վա-
7 սըթասըյլէ ՚ճէվապ վէրտի: Օլ վագըթ Սաւուղ քէնտի
պէնտէյէրինէ՝ Պանա պիր ճիննճի գարը արայընըզ,
պէն տախի կիտիպ անտէն սիւ՚ալ էտէյիմ՝ տէտի:
Պէնտէյէրի տախի անա՝ Իշթէ Ենդովրտա ճիննճի պիր
գարը վար տըր՝ տէտիլէր:
8 Վէ Սաւուղ թէպտիլ ի գըյաֆէթ էտէրէք, վէ մա-
՚իյէթինտէ իքի ատէմ օլարագ կիթտիլէր. վէ կէճէ-
լէյին գարընըն եանընա վասըլ օլտըլար. ՚վէ Ս---ղ՝
Քէրէմ էթ. պէնիմ իչիւն ճինն իլէ ֆալա պագ, վէ
սանա տէյէճէյիմ քիմսէյի պէնիմ իչիւն եօգարը չը-
9 գար՝ տէտի: Գարը տախի անա՝ Իշթէ սէն Սաւուղըն
եափտըղընը, եա՛նի ՚ճիննճիլէրի վէ պագըճըլարը տի-
յարտան մահվ էթտիյինի պիլիրսին. իմտի սէն նէ՞-
չիւն պէնի էօլտիւրթմէք իւզրէ ճանըմա պիր տուզագ
10 գուրարսըն՝ տէտի: Սաւուղ տախի անա ԲԱՊՊԸՆ
հագգը իչիւն եէմին էտիպ՝ ԲԱՊՊ հայ տըր քի պու
11 իշտէն սանա պիր զարար կէլմէզ՝ տէտի: Օ զէման
գարը՝ Սէնին իչիւն քիմ՞ չըգարայըմ՝ տէտիքտէ, Պէ-
12 նիմ իչիւն Սամուէլի չըգար՝ տէտի: Վէ գարը Սամու-
էլի կէօրտիւքտէ, եիւքսէք սէսլէ պաղըրտը, վէ գարը
Սաւուղա խիթապէն՝ Պէնի նէ՞չիւն ալտաթտըն. զիրա
13 սէն Սաւուղ սըն՝ տէտի: Մէլիք իսէ անա՝ Գօրգմա,
ամմա նէ՞ կէօրտիւն՝ տէտի: Գարը տախի Սաւուղա՝
14 Իլահլարը եէրտէն չըգմագտա կէօրտիւմ՝ տէտի: Օ
տախի անա՝ Նէ՞ հէյ՚էթտէ տիր՝ տէտի: Վէ գարը՝
Պիր իխթիյար ատէմ չըգըյօր, վէ ՚ճիւպպէյէ պիւ-
րիւնմիւշ տիր՝ տէտի: Օ զէման Սաւուղ Սամուէլ օլ-
տըղընը անլայըպ եէրէ գափանարագ սէճտէ էյլէտի:
15 Վէ Սամուէլ Սաւուղա՝ Նէ՞չիւն պէնի պիհուզուր էտէ-
րէք չըգարտըն՝ տէտիքտէ, Սաւուղ՝ ՚Պէն պիր պէօ-
յիւք մուզայագատա իմ, չիւնքի Փիլիսթիլէր պանա
գարշը ճէնք էտիյօրլար. ՚Ալլահ տախի պէնտէն այ-
րըլտը, վէ արթըգ ՚պանա նէ փէյղամպէր վասըթա-
սըյլէ, նէ տէ րիւ՚յալարլէ ճէվապ վէրիյօր, պունուն
իչիւն սէնի չաղըրտրըմ, քի նէ եափաճաղըմը պանա
16 պիլտիրէսին՝ տէտի: Վէ Սամուէլ տէտի քի՝ ԲԱՊՊ
սէնտէն այրըլըպ տիւշմէնիկ օլմուշ իքէն՝ նէ՞չիւն պէն-
17 տէն սիւ՚ալ էտէրսին: ԲԱՊՊ ՚պէնիմ վասըթամլէ
սէօյլէտիյինի եափտը. ԲԱՊՊ սէնին էլինտէն հիւքիւ-
18 մէթի եըրթարագ՝ անը գօնշընկ Դաւիթէ վէրտի: ՝Սէն

ד Պագ ցես. 15.31։19.5։ ה Պագ Պ. 29. 3։ ו ցես. 13. 2։ [29։ ז ցես. 16. 10։ Հաք. 1. ח Խուր. 17.16։ Պագ Պ. 15. 7,8։ ט Թէք. 25. 18։ י Պագ 1Թէվ. 2.9,25։ כ Հաք. 1. 16։ —— ל Պ. 29. 1։ מ Պ. 25. 1։ נ Այ. 9։ Խուր. 22. 18։ Ղեւ. 19. 31։ 20. 27։ Թէս. 18. 10,11։ ס ցես. 19.18։4Միւլ. 4.8։ ע Պ. 31. 1։ פ ցոր. 18. 11։ צ Ա՛տ. 12. 6։ ק Խուր. 28. 30։ Ա՛տ. 27. 21։ Թէս. 33. 8։ ר Պ. 14.37։ Էմս. 1.28։ Մէրս. 2. 9։ ש Թէս. 18. 11։ 1Թէվ. 10. 13։ ես. 8 19։ ת Այ. 3։ [8,13։ ך Պ. 15. 27։ 4Միւլ. 2. ם Էմս. 5.11-13։ 14.14։ ן Պ. 18. 12։ ף Այ. 6։ צ Պ. 15. 28։ ץ Պ. 15. 9։ 3Միւլ. 20. 42։ 1Թէվ. 10. 13։ Երեմ. 48. 10։

Digitized by Google

ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէյիպ՝ Ամաղէկ իւզէրինէ
անըն ղազապընըն շիտտէթինի իճրա էթմէտիյին
19 իչիւն, ՐԱՊՊ պու կիւն սանա պու շէյի եափտը: Հէմ
տախի ՐԱՊՊ սէնին իլէ պէրապէր Իսրայէլի Ֆիլիս-
թիլէրին էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր. վէ եարընն սէն
վէ օղուլլարընկ պէնիմ եանընմտա պուլունաճագընընզ.
ՐԱՊՊ Իսրայէլ օրտուսընը տախի Ֆիլիսթիլէրին էլի-
նէ թիսլիմ էտէճէք տիր:
20 Օլ վագըթ Սաւուղ Սամուէլին քէլամընտան զի-
յատէսիյլէ գօրգարագ՝ տէր՛ագապ պօյլու պօյունա
եէրէ սէրիլտի, թագաթը տախի գալմատը. զիրա
պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն կէճէ էքմէք եէմէմիշ իտի:
21 Օ գարը տախի Սաւուղըն եանընա կէլիպ՝ անը զի-
յատէսիյլէ միւզթարիպ կէօրմէքլէ, անա խիթապէն՝
Իշթէ ճարիյէկ սէօզիւկիւ տինկէյիպ, ֊ճանըմը ավու-
ճըմա գօյարագ՝ պանա սէօյլէտիյինկ սէօզլէրէ իթա՛աթ
22 էթտիմ: Վէ շիմտի, քէրէմ էթ, սէն տախի ճարիյէ-
նկին սէօզիւնիւ տինկլէ, վէ էօնիւնկէ պիր լօգմա էք-
մէք գօյայըմ, վէ եէ, քի եօլա կիթմէյէ գուվվէթինկ
23 օլա՝ տէտի: Ամմա օ իմթինա՛ էտիպ՝ Եէմէմ, տէտի.
նիհայէթ պէնտէլէրի վէ գարը տախի անա իպրամ
իթմէլէրիյլէ սէօզլէրինի տինկլէտի. վէ եէրտէն գալ-
24 գրպ եաթաղընն իւզէրինէ օթուրտու: Վէ գարընընն
խանէտէ պէսլի պիր պուզաղըսը պուլունմաղլէ՝ ՛ա-
ճէլէթէն անը պօղազլատը. վէ ուն ալըպ եուղուրա-
25 րագ անտէն ֆէթթիր ֊էլէրը փիշիրտի: Վէ Սաւուղըն
էօնիւնէ վէ պէնտէլէրինին էօնիւնէ գօտու. անլէր տէ
եէտիլէր, վէ օ կէճէ գալգրպ կիթտիլէր:

ՊԱՊ 29

*Դաւիթին Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէյէ չըգմասը. 3 անլէրին էմիր-
լէրի Քարաֆընտան րէտտ օլունմասը, 6 վէ Անքուս Քարաֆընտան
իլթիֆաթլէ սալը վէրիլմէսի:*

Վէ ֊Ֆիլիսթիլէր պիւթիւն օրտուլարընը ֊Ափէկ-
տէ ճէմ՛ էթտիլէր. Իսրայէլլիլէր տախի Յեզրայէլտէ
2 օլան չէշմէ եանընտա օրտու գուրտրլար: Վէ Ֆիլիս-
թիլէրին էմիրլէրի եիւզէր եիւզէր վէ պինկէր պինկէր
՛աա֊էբէբէ էէ կէչիյօրլար իտի. վէ Դաւիթ քէնտի ա-
տէմլէրի մա՛իյյէթինտէ օլարագ՝ ֊Անքուս իլէ պէրա-
3 պէր արգատան կէչմէքտէ իտի: Վէ Ֆիլիսթիլէրին
րէ՛իսլէրի՝ Պու՛Իպրանիլէր նէ՞ օլույօր՝ տէտիլէր: Ան-
քուս տախի Ֆիլիսթիլէրին րէ՛իսլէրինէ՝ Պու Իսրայէլ
մէլէյի Սաւուղըն գուլու Դաւիթ տէյի՞լ մի տիր. պէն
տախի ֊պու գատար կիւն եախօտ սէնէլէր եանընմտա
օլմասըյլէ, պաա֊ տիւշտիյիս կիւնտէն թա պու կիւնէ
4 տէյին ֊անտէ պիր շէյ պուլմատըմ՝ տէտի: Վէ Ֆի-
լիսթիլէրին րէ՛իսլէրի անա ղազապլանտրլար, վէ Ֆի-

լիսթիլէրին րէ՛իսլէրի անա տէտիլէր քի՝ ֊Պու քիմ-
սէյի կէրի կէօնտէր. անա թա՛եին էթտիյին մահալէ
տէօնսիւն, վէ պիզիմ իլէ ճէնկէ էնմէսին, օլմայա քի
֊ճէնքտէ պիզէ տիւշմէնլիք էտէ. զիրա էֆէնտիսինէ
նէ՞ իլէ մագպուլ օլաճագ տըր. պու ատէմլէրին պաշ-
5 լարընյլէ տէյի՞լ մի: Պու օլ Դաւիթ տէյի՞լ մի տիր քի
֊՛բէբ՛բ րագս էտէր իքէն անըն իչիւն՝

֊Սաւուղ պինկլէրինի,
Վէ Դաւիթ օն պինկլէրինի վուրտու,

6 տէյէրէք պիրիպիրինէ ճէվապ վէրտիլէր: Վէ Անքուս
Դաւիթի չաղրրըպ անա՝ ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը
իչիւն սէն տօղրու պիր ատէմ սին, վէ սէնին պէնիմ
իլէ պէրապէր օրտուտա ֊՛չրգրպ կիրտիյինկ նազարրմ-
տա էյի տիր. ֊՛զիրա եանընմա կէլտիյինկ կիւնտէն թա
պու կիւնէ տէյին սէնտէ ֆէնալըգ պուլմատրմ. ամմա
7 սէն էմիրլէրին նազարրընտա էյի տէյիլ սին: Վէ շիմ-
տի, Ֆիլիսթիլէր էմիրլէրի նազարրընտա ֆէնա պիր
շէյ եափմամագ իչիւն, տէօն վէ սէլամէթլէ կիթի՝ տէ-
8 տի: Դաւիթ տախի Անքուսա՝ Պէն նէ՞ եափտրմ. եա-
նընկա կէլտիյիմ կիւնտէն թա պու կիւնէտէք գուլրկտա
նէ՞ պուլտրն, քի պէն կիտիպ էֆէնտիմ մէլիյին տիւշ-
9 մէնլէրի իլէ ճէնք էթմէյէյիմ՝ տէտի: Վէ Անքուս
ճէվապ վէրիպ, Դաւիթէ՝ Նազարրմտա ֊Ալլահրն պիր
մէլէյի կիպի էյի օլտրղընկը պիլիրիմ. անճագ ֊Ֆի-
լիսթիլէրին րէ՛իսլէրի՝ Պիզիմ իլէ ճէնկէ չրգմասընն՝
10 տէտիլէր: Վէ շիմտի սէնին էֆէնտինին սէնին իլէ
պէրապէր կէլմիշ օլան գուլլարը իլէ սապահլայընն էր-
քէն գալգրպ օրթալրգ այտրնլանրնճա կիտինիզ՝ տէ-
11 տի: Պունուն իւզէրինէ Դաւիթ վէ ատէմլէրի Ֆիլիսթի-
լէր տիյարընա տէօնիւպ կիթմէք իչիւն էրքէն գալգ-
տրլար. ֊Ֆիլիսթիլէր տախի Յեզրայէլէ չրգտրլար:

ՊԱՊ 30

*Ամաղէկիլէրին Սիկելակը եաղմա էթմէյէրի. 4 անլէրի Թա՛գիպ էթ-
մէք իչիւն Դաւիթին Ալլահ Քարաֆընտան քէսպ ի ճէսարէթ էթմէսի,
11 Պիր Մըսըրլընըն տէլալէթիյլէ Ամաղէկիլէրի պուլուպ ղանիմէթի
կէրի ալմասը, 22 Ղանիմէթին միւսավաթ իւգրէ Քագտիմի հագգընն-
տա Դաւիթին զանունը, 26 Դաւիթին քէնտի տօսթլարընա հէտիյէլէր
կէօնտէրմէսի:*

Վէ իւչիւնճիւ կիւնիւ Դաւիթ ատէմլէրի իլէ Սի-
կելակա վասըլ օլտրգլարընտա, ֊՛բէբ՛բ քի՝ ֊Ա-
մաղէկիլէր ճէնուպ թարաֆընա վէ Սիկելակա հիւ-
ճում էթմիշլէր, վէ Սիկելակը վուրուպ անը աթէշէ
2 եագմըշլար իտի: Վէ քիւչիւքտէն պէօյիյէ վարընն-
ճա նիսատան պիրինի գաթլ էթմէյէրէք պուլուն-
նանլարը էսիր ալմըշլար վէ անլէրի սիւրէրէք եօլ-
3 լարընա կիթմիշլէր իտի: Իմտի Դաւիթ վէ ատէմ-
լէրի շէհրէ կէլտիքլէրինտէ, իշթէ աթէշէ եանմըշ

ա Հաք.12. 3։ Պ. 19.5։ Յոբ. 13. 14։ — | բ Պ. 28. 1։ | գ Պ. 4. 1։ | դ Պ. 28. 1,2։ | ե Պագ Պ. 27. 7։ | զ Դան. 6. 5։ | է 1Թէվ. 12. 19։ | ը Պ. 14. 21։ | թ Պ. 18. 7։ 21.11։ [27. | ժ 2Միւլ.3.25։4Միւլ.19. | ի Այ. 3։ [27. | լ Այ. 4։ | խ 2Միւլ. 4. 4։ — | ծ Պագ Պ. 15. 7։ 27. 8։

Digitized by Google

օրուպ՝ զէվճէլէրի իլէ օղուլլարը վէ գըզլարը էսիր
4 ալընմըշ իտի։ Օլ վագըթ Դաւիթ վէ մա՛իյյէթինտէ
օլան գավմ, աղլամաղա գուվվէթլէրի գալմայընճայա
5 գատար, եիւքսէք սէսլէ աղլատըլար։ Վէ Դաւիթին
[b]իքի զէվճէսի, եա՛նի Յեզրայէլլի Աքինոամ վէ Կար-
մեղոսլը Նաբաղըն զէվճէսի Աբիգեա էսիր ալընմըշ
6 իտի։ Վէ Դաւիթ զիյատէսիյլէ սըգըլտը, [c]զիրա պիւ-
թիւն գավմ, հէր քէսին ճանը օղուլլարը վէ գըզլարը
իչիւն աճըմըշ օլմաղլէ՝ Անը թաշլայալըմ՝ տէտիլէր.
[d]ամմա Դաւիթ Ալլահը ՐԱՊՊ իլէ գուվվէթէ պուլտու։
7 [e]Վէ Դաւիթ քեահին Աբիաթար իշն ի Աքիմելէյէ՝
Էֆօտը պանա կէթիր՝ տէտի. վէ Աբիաթար էֆօտը
8 Դաւիթէ կէթիրտի։ [f]Վէ Դաւիթ ՐԱՊՊՏԱՆ սի՛ալ
էտիպ՝ Պու ալայը թա՛գիպ էտէյի՞մ մի. անլէրէ եէ-
թիշի՞ր մի իմ՝ տէտի. վէ Ռապպ անա [g]Եէլպէն՝ Թա՛-
գիպ էյլէ. զիրա մութլագա եէթիշիպ հէր շէյի գուր-
թարաճագսընն՝ տէտի։

9 Վէ Դաւիթ վէ մա՛իյյէթինտէ օլան ալթը եիւզ ա-
տէմ՝ կիթտիլէր. վէ Բոսոր տէրէսինէ գատար վար-
տրգլարընտա՝ արգատա գալանլար [h]օրդա տուրտը-
10 լար։ Վէ Դաւիթ տէօրթ եիւզ ատէմ իլէ [i]Նէգէբ թա՛գիպ
էյլէտի. [k]ամմա իքի եիւզ քիշի եօրղուն օլտրգլա-
րընտան Բոսոր տէրէսինտէն կէչէմէյիպ տուրտըլար։
11 Վէ սահրատա Մըսըրլը պիր ատէմ պուլուպ՝ անը
Դաւիթէ կէթիրտիլէր. վէ անա էքմէք վէրտիլէր,
12 եէտի. վէ սու վէրտիլէր, իչտի։ Վէ անա պիր մըգ-
տար գուրու ինճիր վէ իքի սալգըմ գուրու իւզիւմ
վէրտիլէր. օ տախի [l]եէտիյինտէ ճանը եէրինէ կէլտի.
զիրա իւչ կիւն իւչ կէճէ նէ էքմէք եէմիշ, նէ տէ սու
13 իչմիշ իտի։ Վէ Դաւիթ անա՝ Սէն քիմ՞ մէնսուպ սըն
վէ նէ՞րէլի սին՝ տէտի։ Օ տախի՝ Պէն Մըսըրլը պիր
չօճուգ իմ, վէ պիր Ամաղէկլինին ուշաղը իմ. վէ շիմ-
տի իւչ կիւն տիր քի խասթա օլտրղըմ իչիւն էֆէն-
14 տիմ պէնի թէրք էյլէտի։ Պիզ [m]Քերեթիլէրին ճէնու-
պընա վէ Յուդա սէմթլէրինէ վէ [n]Քաղէբին ճէնուպընա
15 հիւճում էտիպ՝ Սիկելակը աթէչէ եագտրգ՝ տէտի։ Վէ
Դաւիթ անա՝ Պէնի օլ ալայա էնտիրէ պիլի՞ր մի սին՝
տէտի։ Օ տախի՝ Պէնի էօլտիւրմէյէճէյիկէ վէ պէնի
էֆէնտիմին էլինէ թէսլիմ էթմէյէճէյիկէ Ալլահ հագ-
գը իչիւն եէմին էթ, վէ պէն սէնի օլ ալայա էնտի-
րիրիմ՝ տէտի։

16 Իմտի անը էնտիրտիյինտէ, իշթէ անլէր պիւթիւն
եէր իւզերինէ եայըլմըշ օլուպ՝ Ֆիլիսթիլէր տիյարընտան
վէ Յուդա տիյարընտան ալտրգլարը պէօյիւք
ղանիմէթին քեաֆֆէսի իչիւն [o]եէյիպ իչմէքտէ վէ
17 քէյֆ էթմէքտէ իտիլէր։ Դաւիթ տախի անլէրի շա-
ֆագ վագթընտան թա էրթէսի կիւնիւն ախշամընա-
տէք վուրտու. վէ անլէրտէն տէվէյէրէ պինիպ ֆի-
րար էտէն տէօրթ եիւզ նէվճիվանտան մա՛տա պիր
18 ատէմ գուրթուլմատը։ Վէ Դաւիթ Ամաղէկլիլէրին
ճիմլէ ալտրգլարընը գուրթարտը. վէ Դաւիթ քէն-
19 տինին իքի զէվճէսինի տախի գուրթարտը։ Վէ քիւ-
չիւք պէօյիւք, օղլան վէ գըզ վէ ղանիմէթ, վէ հաբ-
թա ալմըշ օլտրգլարը շէյլէրին ճիմլէսինտէն պիր
շէյ զայ՛ օլմատը. [p]Դաւիթ քեաֆֆէսինի կէրի կէթիր-
20 տի։ Վէ Դաւիթ գօյուն իլէ սըղըրլարընը քեաֆֆէսինի
ալտը. վէ անլէրի [q]եէտէ սիւրիւլէրինին էօնիւնճէ սիւր-
տու. վէ՝ Դաւիթին եաղմասը պու տըր՛ տէրլէր իտի։
21 Վէ Դաւիթ օլ եօրղուն օլուպ՝ քէնտի արտընճա
կիտէմէտիքլէրի իչիւն Բոսոր տէրէսինտէ պրագմըշ
օլտրգլարը [r]իքի եիւզ ատէմին եանընա կէլտիքտէ,
անլէր Դաւիթի վէ մա՛իյյէթինտէ օլան խալգը իս-
թիգպալէ չըգտրլար. վէ Դաւիթ գավմա եագլաշ-
22 տրգտա [s]հալ ու խաթըրլարընը սի՛ալ էյլէտի։ Վէ
Դաւիթին մա՛իյյէթինտէ օլան ատէմլէր արասընտա
[t]հէփ քէօթու վէ եարամազ քիմսէլէր ճէվապ վէրիպ՝
Պունլար պիզիմ իլէ կիթմէտիքլէրի իչիւն, պիզ տէ
անլէրէ գուրթարտըղըմըզ եաղմատան վէրմէյիճ. ան-
ճագ հէր քէս զէվճէսինի վէ էվլատընը կէօթիւրիւպ
23 կիթտին՝ տէտիլէր։ Լաքին Դաւիթ՝ Էյ պիրատէրլէ-
րիմ, էօյլէ էթմէյինիզ. պունու պիզէ ՐԱՊՊ վէրտի.
վէ օ պիզի հրֆզ էտիպ իւզէրիմիզէ կէլէն ալայը էլի-
24 միզէ թէսլիմ էյլէտի։ Վէ պու խուսուստա սիզի քիմ
տիկլէր, զիրա [u]ճէնկէ կիտէնլէրին հիսսէսի նասըլ
իսէ, աղըրլըզ եանընտա օթուրանլարընն հիսսէսի հէ-
ման պէօյլէ օլաճագ տըր. միւսավիճէ փայլաշընըլար՝
25 տէտի։ Վէ օլ կիւնտէն պէրու Իսրայէլտէ պունու գա-
նուն վէ [v]ատէթ էյլէտի, [w]է պու կիւնէտէք [x]դէր։
26 Վէ Դաւիթ Սիկելակա կէլտիյինտէ, տօսթլարը
օլան Յուդա իխթիյարլարընա ղանիմէթտէն կէօնտէ-
րիպ՝ Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ տիւշմէնլէրինտէն ալընան ղա-
27 նիմէթտէն սիզէ պիր հէտիյէ՝ տէտի։ Բեթէլտէ օլան-
լարա վէ [y]ճէնուպի Ռամովթտա օլանլարա վէ [z]Յա-
28 թիրտէ օլանլարա, Վէ [a]Արոէրտէ օլանլարա վէ Սե-
փամովթտա օլանլարա վէ [b]Եսթէմովտա օլանլարա,
29 Վէ Րաքալտա օլանլարա վէ [c]Յերամէլլիլէրին շէհիր-
լէրինտէ օլանլարա, վէ [d]Գէյնիլէրին շէհրլէրինտէ
30 օլանլարա, Վէ [e]Հորմատա օլանլարա վէ Քովրա-
31 սանտա օլանլարա վէ Աթաքտա օլանլարա, Վէ [f]Քեբ-
րոնտա օլանլարա վէ Դաւիթին քէնտի ատէմլէրի իլէ
կէզտիյի մահալլարըն քեաֆֆէսինէ [g]եէօռէտէ։

[a] Պ. 25.42,43։ 2Մխլ 2. 2։
[b] Խուր. 17. 4։
[c] Մէզ. 42. 5։ 56. 3,4, 11։ Ամբ. 3 17,18։
[d] Պ. 23. 6,9։
[e] Պ. 23. 2,4։
[f] Այ. 21։
[g] Հաբ. 15.19։ Պ. 14.27։
[h] Այ. 16։ 2Մխլ. 8-18։ 3Մխլ. 1.38,44։ Եզեկ. 25. 16։ Սոփ. 2. 5։
[i] Յես. 14. 13։ 15. 13։
[k] 1Սէլ 5. 3։
[l] Այ. 8։
[m] Այ. 10։
[n] Հաբ. 18. 15։ [22։
[o] Թէս. 13.13։ Հաբ. 19. 22. 8։
[p] Յես. 19. 8։
[q] Յես. 15. 48։
[r] Յես. 13. 16։
[s] Պաղ Ա'տ. 31.27։ Յես. 15. 50։
[t] Պ. 27. 10։
[u] Հաբ. 1. 16։
[v] Հաբ. 1. 17։ [2. 1։
[w] Յես. 14. 13։ 2Մխլ.
[x]
[y]
[z]
[a]
[b]
[c]
[d]
[e]
[f]
[g]

Digitized by Google

ՊԱՊ 31

Սաուղը 'ասքէրինին պօզուլմասը. 2 քէնտիսի իլէ օղուլլարընըն վէֆաՔը. 7 Պէնի Իսրայէլին պա'զը շէհրլէրինտէ Ֆիլիսթիլէրին իգամէՔի. 8 Ֆիլիսթիլէր Քարաքընտան Սաուղըն ճէսէտինէ հագարէՔ կէօսՔէրիլմէսի. 11 Յաբիս-գաղաադլըլարըն շէճա'աՔը, վէ Սաուղըն ճէսէտինէ կէօսՔէրտիքլէրի հիւրմէՔ.

Վ[ա]է -Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլ իլէ ճէնք էթտիլէր, վէ Իսրայէլլիլէր Ֆիլիսթիլէրին էօնինտէն ֆիրար էտիպ՝
2 ᵖԳեղբուէ տաղընտա մագթուլ տիւշտիլէր: Վէ Ֆիլիսթիլէր Սաուղ իլէ օղուլլարընա եէթիշտիլէր, վէ Ֆիլիսթիլէր ᵠՍաուղըն օղուլլարը Յոնաթան վէ
3 Աբինադաբ վէ Մեղքիսաւէյի վուրտըլար: Վէ ʳճէնք Սաուղա գարշը շիտտէթլէնտի. վէ քէմանքէշլէր անը պուղուպ Հ-ր-ԹԼ-Ը, վէ քէմանքէշլէր Թարաքընտան
4 ֆէնա հալտէ եարալանտը: Վէ ˢՍաուղ սիլահտարընա՝ Գըլըճընկը չէքիպ անը պանա սափլա, օլմայա քի շու ᵗխիթանսըզլար կէլիպ՝ պանա սափլայարագ պէնի իսթիհզա էտէլէր՝ տէտի. սիլահտարը իսէ ᵘզիյատէսիյէ գօրգտըղընտան իսթէմէտի. օլ վագըթ
5 Սաուղ գըլըճը ալըպ ᵛիւզէրինէ տիւշտիւ: Վէ սիլահտարը Սաուղըն էօլտիւյինիւ կէօրինճէ քէնտիսի տախի գըլըճը իւզէրինէ տիւշիւ՝ անըն իլէ պէրապէր
6 էօլտիւ: Պէօյլէճէ Սաուղ վէ իւչ օղլու վէ սիլահտարը վէ ճիւմլէ ատէմլէրի օլ կիւնտէ պէրապէր էօլտիւլէր:
7 Վէ վատինին էօթէսինտէ վէ Յորդանընըն էօթէ թարաֆընտա օլան Իսրայէլլիլէր Իսրայէլին ֆիրար էթտիյինի վէ Սաուղ իլէ օղուլլարընըն էօլմիւշ օլտըգլարընը կէօրինճէ, շէհրլէրի թէրք էտիպ՝ քէնտիլէրի տախի ֆիրար էթտիլէր. վէ Ֆիլիսթիլէր կէլիպ անլէրտէ սաքին օլտըլար:
8 Վէ էրթէսի կիւն Ֆիլիսթիլէր մագթուլլէրի սօյմագ իչիւն կէլտիքլէրինտէ, Սաուղը վէ իւչ օղլընը Գեղ-
9 բուէ տաղընտա տիւշմիւշ պուլտըլար: Վէ անըն պաշընը քէսիպ՝ սիլահլարընը իւզէրինտէն ալտըլար. վէ Ֆիլիսթիլէր տիյարընըն հէր թարաֆընտա պուլունան փութխանէլէրինէ վէ ԱՒԵՏԱՒՆ գավմա ᵇմիւժտէ
10 կէօնտէրտիլէր: ᵇՍիլահլարընը տախի ᵡԱստարովթխանէյէ գօյուպ՝ ᵡճէսէտինի ᵡԲեթսան սուրընտա աս-
11 տըլար: ᵇՎէ Յաբիս-գաղաադըն սէքքէնէսի Ֆիլիսթիլէրին Սաուղա եափտըգլարընը իշիթտիքլէրինտէ,
12 ᵡԴուվվէթ սահիպլէրինին քեաֆֆէսի գալգըպ պէթին կէճէ կիտէրէք՝ Բեթսանըն սուրընտան Սաուղըն ճէսէտինի վէ օղուլլարընըն ճէսէտլէրինի ալտըլար, վէ
13 Յաբիսէ կէլիպ ᵡանլէրի օրատա եագտըլար: Վէ քէմիքլէրինի ալըպ՝ ᵡՅաբիստէ աղաճըն ալթընտա տէֆն էթտիքտէն սօնրա ᵡեէտի կիւն օրուճ թութտըլար:

- 1Թէվ. 10.1-12։
- բ Պ. 28. 4։
- գ Պ. 14. 49։ 1Թէվ. 8. 33։
- դ 2Միւլ. 1.6, վէ զայրի։
- ե Հաբ. 9. 54։
- զ Պ. 14. 6։ 17. 26։
- է 2Միւլ. 1. 14։
- ը 2Միւլ. 1. 10։
- թ 2Միւլ. 1. 20։
- ժ Պ. 21. 9։
- ի Հաբ. 2. 13։
- լ 2Միւլ. 21. 12։
- խ Ցես. 17. 11։ Հաբ. 1. 27։
- ծ Պ. 11. 3,9,10։
- կ Պագ Պ. 11. 1-11։ 2Միւլ. 2. 4-7։
- հ 2Թէվ. 16. 14։ երեմ. 34. 5։ Ամով. 6. 10։
- ձ 2Միւլ. 2. 4,5։ 21. 12-14։
- ղ Թէք. 50. 10

*ՄԻԻԼՈՒՔ Ը ՍԱՆԻ

ՊԱՊ 1

Սաուղը պէն էօլտիւրտիւմ տէյէն Ամաղէկլինին գաՔլի. 17 Սաուղ վէ Յոնաթան հագգընտա Դաւիթին մէրսիյէսի.

Վ[ա]է Սաուղըն վէֆաթընտան սօնրա, Դաւիթ տախի -Ամաղէկլիլէրի վուրմագտան 'ավտէթ էտիպ՝
2 իքի կիւն Սիկելակտա օթուրտու: Վէ իւչինճի կիւնտէ իշիթ օրտուտան, Սաուղըն եանընտան ᵖէսվապը եըրթըգ վէ պաշընտա թօփրագ օլտըղը հալտէ ᵠպիր քիմսէ կէլտի. վէ Դաւիթին եանընա կէլտիյինտէ՝ եէրէ
3 տիւշիւպ 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էյլէտի: Վէ Դաւիթ անա՝ ՆՔրէտէն կէլիյօրսըն՝ տէտի: Օ տախի անա՝
4 Իսրայէլ օրտուսընտան ֆիրար էթտիմ՝ տէտի: Դա-

* Պու քիՔապա ՍԱՄՈՒԷԼԻ ՍԱՆԻ տա-

- խի տէնիլիր։
- 1Միւլ. 30. 17,26։
- բ 1Միւլ. 4. 12։
- գ Պ. 4. 10։

ւիթ տախի անա՝ ᵗԻշ նաՓսըլ օլտու, պանա խապէր վէր՝ տէտի: Օ տախի տէտի քի՝ Գավմ Ա-Յ-ՈՒ-Ե մուհարէպէտէն ֆիրար էյլէտի. վէ գավմտան պիր չօղու տիւշիւպ վէֆաթ էթտի, վէ Սաուղ իլէ օղլու Յով-
5 նաթան տախի վէֆաթ էթտի: Վէ Դաւիթ քէնտինէ խապէր կէթիրէն ճիվանա՝ Սաուղըն վէ օղլու Յոնաթանըն վէֆաթ էթտիքլէրինի նէտէՓն պիլիրսին՝ տէ-
6 տի: Վէ անա խապէր կէթիրէն ճիվան տէտի քի՝ Բասթ կէլէ ᵗԳեղբուէ տաղընտա պուլունտըմ, վէ իշ-
7 թէ ᵘՍաուղ մըզրաղընա տայանմըշ տուրույօր, վէ արապալար վէ աթլըլար անա եէթիշմէքտէ իտի: Օ տախի արգասընա պագըպ պէնի կէօրմէքլէ՝ պէնի

ᵛ 1Միւլ. 4. 16։
ᵡ 1Միւլ. 31. 1։
ᵘ Պագ 1Միւլ. 31. 2-4։

Digitized by Google

8 չաղըրտը. պէն տախի՝ Լէպպէյք՝ տէտիյիմտէ, Պանա՝
Սէն քիմ՝ սին՝ տէտի. պէն տէ անա՝ Ամաղէկի իմ՝
9 տէտիմ։ Ո տախի պանա՝ Րէճա էտէրիմ, իւզէրիմտէ
տուրուպ պէնի էօլտիւր. զիրա պանա ույուշըգլըգ
կէլտի, վէ լաքին ճանըմ տահա պէնտէ տիր՝ տէտի։
10 Ող վագըթ իւզէրինտէ տուրուպ Ւանը էօլտիւրտիմ.
չինքի տիւշտիւքտէն սօկրա եաշամայաճաղընը պիլ-
տիմ, վէ պաշընտա օլան թաճը վէ էլինտէ օլան պի-
լէզիյի ալըպ՝ անլէրի պուրայա էֆէնտիմէ կէթիրտիմ։
11 Ո զէման Դաւիթ վէ մա՛իյյէթինտէ պուլունան ատէմ-
լէրին ճիւմլէսի էլպիսէլէրինի թութուպ Էերթտըլարւ
12 Վէ անլէր Սաւուղ վէ օղլու Յոնաթան վէ ՐԱՊՊԸՆ
գավմը վէ պէյթ ի Իսրայէլ իչինն, գըլըճլէ տիւշմիշ
օլտըգլարընտան, մաթէմ էտիպ աղլատըլար, վէ ախ-
շամա գատար օրուճ թուԹտըլար։
13 Վէ Դաւիթ քէնտինէ խապէր կէթիրէն ճիվանա՝
Սէն նէՓրէլի սին, տէտիքտէ՝ Պէն պիր ղարիպ Ամա-
14 ղէկինին օղլու իմ՝ տէտի։ Դաւիթ տախի անա՝ ՐԱՊ-
ՊԸՆ մէսիհինի էօլտիւրմէք իչին Էլինի ուզաթմաղա
15 Նաճըլ Գօրգմատըն՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ ուշագլար-
տան պիրինի չաղըրըպ՝ կէլ, շունու էօլտիւր՝ տէտի.
16 ո տախի անը վուրմադլէ՝ ո էօլտիւ։ Վէ Դաւիթ անա՝
Գանըն պաշընկ իւզէրինէ օլսուն. զիրա՝ ՐԱՊՊԸՆ
մէսիհինի պէն գաթլ էթտիմ՝ տէյէրէք, Քէնտի ա-
լէյհինտէ քէնտի աղզընկ շէհատէթ էթտի՝ տէտի։
17 Վէ Դաւիթ Սաւուղ իլէ օղլու Յոնաթան իւզէրինէ
18 պու մէրսիյէյի օգուտու։ Էէմ եայ Ջէ-էյե-Ջէ պէնի
Յուդայա թա՛լիմ էթմէյէրինի էմր էյլէտի. իշթէ Եա-
շէր քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
19 Ա՜Հ, Իսրայէլին շէրէֆի,
Սէնին եիւքսէք եէրլէրինտէ մագթուլ սըն.
Գահրէմանլար նաՓսըլ տիւշտիւէր։
20 Գէթտէ խապէր վէրմէյինիզ,
Ասկաղոն մէյտանլարընտա ի՛լան էթմէյինիզ.
Օլմայա քի Ֆիլիսթիյէրին գըզլարը շատման,
Օլմայա քի Խիթթանսըզլարըն գըզլարը մէսրուր օ-
լալար։
21 Էյ Գեղբուէ տաղլարը,
Իւզէրինիզէ չիյ վէ եաղմուր կէլմէսին,
Վէ թագտիմէ հ------ է ԷԵրէրէ թարլալար պուլուն-
մասըն.
Զիրա գահրէմանլարըն գալգանը,
Սաւուղըն գալգանը՝ Եաղլէ մէսհ օլունմամըշ էէ-
է օրատա աթըլտը։
22 Մագթուվլէր գանընտան վէ գահրէմանլար եաղընտան
Յոնաթանըն եայը կէրի չէքիլմէզ,
Վէ Սաւուղըն գըլըճը պօշ տէօնմէզ իտի։
23 Սաւուղ վէ Յոնաթան հայաթլարընտա սէվկիվլու վէ
թաթլը իտիլէր,
Վէֆաթլարընտա տախի եէքտիկէրինտէն այրըլմա-
տըլար.
Գարթալլարտան սիւր՝աթլը,
Արսլանլարտան գուվվէթլի իտիլէր։
24 Էյ Իսրայէլ գըզլարը, Սաւուղ իչին աղլայընըզ,
Ո սիզէ ա՛լա գըրմըզը գումաշ կիյտիրիր,
Էլպիսէնիզ իւզէրինէ ալթուն զիյնէթ թագտըրըր իտի։
25 Գահրէմանլար մուհարէպէտէ նաՓսըլ տիւշտիւէր.
Ա՜Հ, Յոնաթան, եիւքսէք եէրլէրինտէ մագթուլ սըն։
26 Էյ պիրատէրիմ Յոնաթան,
Սէնին իչիւն փէք մահզուն օլտըմ.
Սէն պանա զիյատէսիյէ թաթլը իտին.
Սէնին պանա օլան մուհապպէթինն՝աճա՛իպ իտի.
Նիսվանընն մուհապպէթինտէն զիյատէ իտի։
27 Գահրէմանլար նաՓսըլ տիւշտիւէր.
Հարպ ալէթլէրի զայ՝ օլտու։

ՊԱՊ 2

*Դաւիթին՝ էմր ի իւահի իլէ Քեբրոնա կիտիպ՝ Յուդա իւզէրինէ մէ-
լիք նասպ էտիլմէսի. 5 Յաբիս-գաղաադըն ատէմլէրինէ Սաւուղա օլան
հիւրմէթլէրինտէն տօլայը պէրէքէթ օգուամասը։ 8 Աբենների Յեբուս-
թէյի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք նասպ էՅմէսի։ 12 Աբեններին վէ Յովա-
բընն օն իքիշէր եիյիթլէրինին մախուֆ օյունը։ 18 Ասայէլին գաթլի։
25 Աբեններին Յէբլիֆի, վէ Յովաբընն էմրիյլէ գավմըն Քա՛գիպտէն
տէօնմէյէրի։ 32 Ասայէլին տէֆնի։*

Վէ Դաւիթ՝ Յուդա շէհրլէրինին պիրինէ չըգա-
յընմ մը տէյիւ ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էթտիքտէ, ՐԱՊՊ
անա՝ Չըգ տէտի։ Վէ Դաւիթ՝ ՆէՓրէյէ չըգայըմ՝ տէ-
2 տիքտէ։ Քեբրոնա՝ տէտի։ Դաւիթ տախի էիքի զէվ-
ճէսի իլէ, եա՛նի՝ Յեզրայէլի Աքինոամ վէ Կարմե-
ղոսլը Նաբաղընն զէվճէսի Աբիգեա իլէ պէրապէր
3 օրայա չըգտը։ Վէ Դաւիթ Եանընտա օլան ատէմ-
լէրինի, հէր պիրինին խանէսի խալգը պէրապէր օլա-
րագ, կէօթիւրտիւ. վէ Քեբրոն շէհրլէրինտէ սագին
4 օլտըլար։ Վէ Յուդա ատէմլէրի կէլիպ օրատա Դա-
ւիթի, պէյթ ի Յուդա իւզէրինէ մէլիք օլմագ իւզրէ
մէսհ էթտիլէր. վէ Դաւիթէ՝ Սաւուղը տէֆն էտէնլէր
Յաբիս-գաղաադըն ատէմլէրի տիր՝ տէյիւ խապէր
5 վէրտիլէր։ Դաւիթ տախի Յաբիս-գաղաադըն ատէմ-
լէրինէ խապէրճիլէր կէօնտէրիպ, անլէրէ՝ Էֆէնտինիզ
Սաւուղա՝ անը տէֆն էթմէքլէ էթտիյինիզ պու էյ-
լիքտէն տօլայը ՐԱՊՊ թարաֆընտան միւպարէք

ե Հաք. 9. 54։
ը Պ. 3. 31։ 13. 31։
թ 1Միւլ. 24. 7։ 26. 9։ Մէզ. 105. 15։
ժ Ա՛տ. 12. 8։
ի 1Միւլ. 31. 4։
լ Պ. 4. 10,12։
խ 1Միւլ. 26. 9։ 3Միւլ. 2. 32,33,37։
ծ Այ. 10։ Ղուկ. 19. 22։
կ Ցես. 10. 13։
հ Այ. 27։
ձ 1Միւլ. 31. 9։ Միք. 1. 10։ Պագ Հաք. 16. 23։
ղ Պագ Խուր. 15. 20։ Հաք. 11. 34։ 1Միւլ. 18. 6։
ճ 1Միւլ. 31. 4։
մ 1Միւլ. 31. 1։
յ Պագ Հաք. 5. 23։ Յոբ. 3. 3,4։ Երեմ. 20. 14։
ն 1Միւլ. 10. 1։
շ 1Միւլ. 18. 4։
ո Հաք. 14. 18։
չ 1Միւլ. 18. 1,3։ 19. 2։ 20. 17,41։ 23. 16։
պ Այ. 19։
ջ Հաք. 1. 1։ 1Միւլ. 23. 2,4,9։ 30. 7. 8։
ռ Այ. 11։ Պ. 5. 1, 3։ 1Միւլ. 30. 31։ 3Միւլ. 2. 11։
ս 1Միւլ. 30. 5։
վ 1Միւլ. 27. 2,3։ 30. 1։ 1Թվ. 12. 1։
տ Այ. 11։ Պ. 5. 5։
ր 1Միւլ. 31. 11,13։
ց Հռոմ. 2. 20։ 3. 10։ Մէզ. 115. 15։

Digitized by Google

6 օլասընըզ. Վէ շիմտի ՚ՐԱՊՊ սիզէ ’ինայէթ ու հա-
գիգաթ իհսան էյլէսին, վէ պու իշի եափտըղընըզ
իչին պէն տախի պու խուսուստա էթտիյինիզ էյի-
7 լիյէ մուգապէլէ էտէճէյիմ: Վէ շիմտի էլլէրինիզ գուվ-
վէթլէնսին, վէ շէճա՛աթլը օլունըզ. զիրա էֆէնտի-
նիզ Սաւուղ վէֆաթ էթմիշ տիր, հէմ՛ տախի պէյթ ի
Յուդա քէնտի իւզէրլէրինէ մէլիք օլմագ իւզրէ պէնի
մէսհ էթտիլէր՝ տէտի:
8 Ֆագաթ Սաւուղըն սէր՛ասքէրի ՚Աբենները իպն ի
Ներ Սաւուղըն օղլու ՚Յեբուսթէյի ալըպ անը Մա-
9 նայիմէ կէչիրտի: Վէ անը Գաղաադ վէ Ասուրի վէ
Յեզրայէլ վէ Եփրեմ՝ վէ Բենիամին վէ պիւթիւն Իս-
10 րայէլ իւզէրինէ մէլիք նասպ էթտի: Սաւուղըն օղլու
Յեբուսթէ Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլտըղը զէման
գըրգ եաշընտա իտի, վէ իքի սէնէ հիւքիւմէթ էթտի.
11 անճագ պէյթ ի Յուդա Դաւիթէ թապի՛ օլտու: Վէ
ՙԴաւիթին պէյթ ի Յուդա իւզէրինէ Քեբրոնտա մէլիք
պուլունտըղը միւտտէթ եէտի սէնէ վէ ալթը այ իտի:
12 Վէ Աբենները իպն ի Ներ իլէ Յեբուսթէ իպն ի Սա-
ուղըն պէնտէլէրի Մանայիմտէն չըգըպ ՙԳաբաւոնա
13 կիթտիլէր: Վէ Յովաբ իպն ի Շարուհեա իլէ Դաւի-
թին պէնտէլէրի չըգըպ՝ ՙԳաբաւոն հավուզընըն ե-
ընընտա պիրիպիրինէ թէսաադիֆ էթտիլէր. պունլար
հավուզըն պիր եանընտա վէ անլէր հավուզըն օ պիր
14 եանընտա օթուրտըլար: Վէ Աբենները Յովաբա՝ Շիմ-
տի կէնճլէր գալգըպ էօնիւմիւզտէ օյնասընլար՝ տէտի:
15 Յովաբ տախի՝ Գալգընընլար՝ տէտի: Վէ սայը իլէ
գալգտըլար. շէօյլէ քի Բենիամին վէ Յեբուսթէ իպն ի
Սաւուղ թարաֆընտան օն իքի նէֆէր, վէ Դաւիթին
պէնտէլէրինտէն օն իքի նէֆէր ՙէյ-ո-ա չըգտըլար:
16 Վէ հէր պիրի խասմինին պաշընտան թուրթարագ գը-
ըրճընը խասմինին եանընա ՙօֆ-ո-պ պիրիւքտէ տիւշ-
տիւէր, վէ օլ մահալէ Քեղկաթ–ասուրիմ թէսմիյէ
օլունտու, քի Գաբաւոնտա տըր:
17 Վէ օլ կիւնտէ զիյատէսիյէ շիտտէթլի մուհարէպէ
վուգու՛ պուլուպ՝ Աբենները իլէ Իսրայէլլիլէր Դաւի-
18 թին պէնտէլէրի էօնիւնտէ պօզուլտըլար: Վէ ՚Շա-
րուհեանընը իչ օղլու, Յովաբ վէ Աբեսսա վէ Ասայէլ
օրատա իտի. վէ Ասայէլ սահրա ՙճէյրանը կիպի այա-
19 ղընա ՙչապուգ իտի: Վէ Ասայէլ Աբենների թա՛գիպ
էտիյօր իտի, վէ Աբեններին արգասընտան սաղա եա
20 սօլա սափմատը: Վէ Աբենները արգասընա պագրպ՝
Սէն Ասայէ՞լ մի սին՝ տէտի, օ տախի՝ Էվվէթ՝ տէտի:
21 Աբենները տախի անա՝ Սաղընկա եախօտ սօլընկա տէօն,
վէ ուշագլարընը պիրինի թուրթուպ սիլահլարընը ալ՝
տէտի իսէ տէ, Ասայէլ անընը արգասընտան տէօնմէզ
22 իսթէմէտի: Վէ Աբենները պիր տահա Ասայէլէ՝ Ար-
գամտան տէօն, սէնի նի՞չին եէրէ չարփայրմ. օ զէ-
ման գարնտաշընկ Յովաբընը եիւզիւնէ նամըլ պագա-
23 յրմ՛ տէտի: Լաքին օ տէօնմէզ իսթէմէտիյինտէ՝ Ա-
բենները անը մըզրաղընը արգա ուճըյլէ ’գարնընտան
վուրտու, վէ մըզրագ անընը արգասընտան չըգտը, վէ
օրատա տիւշտիւ, վէ տիւշտիւյիւ եէրտէ վէֆաթ էյ-
լէտի. իմտի Ասայէլին տիւշիւպ էօլտիւյիւ մահալէ
24 հէր կէլէն տուրուր իտի: Վէ Յովաբ իլէ Աբեսսա Ա-
բենների թա՛գիպ էյլէտիլէր, վէ անլէր Գաբաւոն
պէրրիյէսի եօլընտա Գիա գարշընսընտա օլան Ամմա
թէփէսինէ կէլտիքլէրինտէ կիւնէշ պաթտը:
25 Պէնի Բենիամին տախի Աբենների արտընճա
թօփլանըպ՝ պիր ալայ օլարագ, պիր թէփէնին պա-
26 շընտա տուրտըլար: Վէ Աբենները Յովաբա՝ Գրլըճ
տա՛իմա թէլէֆ էտէճ՛ք մի. սօնու աճը օլաճաղընը
պիլմ՛ճ մի սին. նէ՞ վագթա գատար գավմա պիրա-
տէրլէրինի թա՛գիպ էթմէ՛քտէն տէօնմէյի էմր էթմէզ-
27 սին՝ տէտի. Յովաբ տախի՝ Ալլահ հայ տըր քի ՚էկէր
սէօյլէմէմիշ օլսա իտին, սապահտան պէրու գավմըն
հէր պիրի պիրատէրինի թա՛գիպ էթմէ՛քտէն տէօն-
միւշ օլուր իտի՛ տէտի:
28 Օլ վագըթ Յովաբ պօղու չալտը, վէ գավմըն
քեաֆֆէսի տուրտըլար, վէ արթըգ Իսրայէլի թա՛-
գիպ էթմէ՛չիպ՝ պիր տահա մուհարէպէ էթմէ՛տիլէր:
29 Վէ Աբենները իլէ ատէմ՛լէրի պիւթիւն օլ կէճէ սահրա-
տան կէչիպ, Յորդանընտան կէչտիլէր, վէ պիւթիւն
Բեթրոնտան կէչտիքտէն սօկրա Մանայիմէ կէլտիլէր:
30 Վէ Յովաբ Աբենների թա՛գիպտէն տէօնիւպ՝ պիւթիւն
գավմը ճէմ՛ էյլէտի. վէ Դաւիթին պէնտէլէրինտէն
31 օն տօգուզ ատէմ վէ Ասայէլ էքսիլմիշ իտի: Ամմա
Դաւիթին պէնտէլէրի Բենիամինտէն վէ Աբեններին
ատէմ՛լէրինտէն իչ եիւզ ալթմըշ ատէմ վուրուպ էօլ-
32 տիւրտիւլէր: Վէ Ասայէլի գալտըրըպ՝ անը Բեթլէ-
հէմտէ փէտէրինին գապրընտա տէֆն էյլէտիլէր. վէ
Յովաբ վէ ատէմ՛լէրի պիւթիւն կէճէ կիտէրէ՛ք՝ սէհէր
վագթընտա Քեբրոնա վասըլ օլտըլար:

ՊԱՊ 3

Դաւիթին քէսպ ի գուվվէթի. 2 անընն Քեբրոնտա տօղան օղուլլարը։ 6 Աբենները Յեբուսթէյէ զազապա կէլէրէք Դաւիթին Քարաֆընա կէչմէսին. 13 Դաւիթին անընն էլիյլէ քէնտի զէվճէսի Մեղբողըն ի՛ատէ-սինի Քալէպ էթմէսի. 17 Դաւիթին Աբենների գապու էթմէսի. 22 Յո-վաբընն զազապը վէ իմթիգամը. 28 Դաւիթին Յովաբա լա՛նէթ, 31 վէ Աբենները իչին մաթէմ էթմէսին։

Վէ Սաւուղըն խանէտանը իլէ Դաւիթին խանէ-տանը արասընտա ուզուն վագըթ մուհարէպէ օլտու. վէ Դաւիթ կիթտիքճէ գուվվէթլէնիր, Սաւուղըն խա-նէտանը իսէ կիթտիքճէ զա՛իֆլէնիր իտի:

ը 2Տիմ. 1. 16,18։ | ժ 1Թէվ. 8. 33։ 9. 39։ | լ Յես. 18. 25։
ր 1Միւլ. 14. 50։ | ի Պ. 5. 5։ 3Միւլ. 2. 11։ | խ Երեմ. 41. 12։
ծ 1Թէվ. 2. 16։ 8. 14։ | կ 1Թէվ. 12. 8։ | ղ Այ. 14։ Էմս. 17. 14։
ձ Մէզ. 18. 33։ Ալն. 2. 17։ | ն Պ. 3. 27։ 4. 6։ 20. 10։

Digitized by Google

2 Վէ Դաւիթէ Քեբրոնտա օղուլլար տօղտու, անըն իլք օղլու Յեզրայէլլի Աքինոամտան օլան Ամնոն
3 իտի: Վէ իքինճիսի Կարմեղոսլը Նաբաղըն զէվճէսի Աբիգեատան օլան Քիլաբ իտի. վէ իւչիւնճիսի Գեսուր մէլիյի Թոլմինին գըզը Մաաքանըն օղլու Աբիսողոմ իտի. վէ տէօրտիւնճիսի Ագգիթին օղլու Ադոնիա վէ պէշինճիսի Աբիտալըն օղլու Սափատիա
5 իտի. վէ ալթընճըսը Դաւիթին զէվճէսի Եգղատան օլան Յեթրամ իտի. պունլար Դաւիթէ Քեբրոնտա տօղտըլար:
6 Վէ Սաւուղ խանէտանը իլէ Դաւիթ խանէտանը արասընտա օլան մուհարէպէ էնասընտա Աբենները
7 Սաւուղ խանէտանընա թագվիյէթ վէրիր իտի: Վէ Սաւուղըն Ռեսփա իսմինտէ պիր օտալըղը վար իտի. պու տախի Այիանըն գըզը իտի. վէ Յեբոսթէ Աբենները՝ Աբնէրիմին օտալըղընա նէյչիւն թէգաբրիւպ
8 էթտին՝ տէտի: Վէ Յեբուսթէնին քէլամը իւզէրինէ Աբենները զիյատէսիյէ ղազապա կէլիպ՝ պէն քէօփէք պաշը մը իմ, քի Յուդայա գարշը փէտէրինկ Սաւուղըն խանէտանընա վէ անըն գարնտաշլարընա վէ տօսթլարընա պու կիւն էյիլիք էտիպ, սէնի Դաւիթին էլինէ թէսլիմ էթմէտիմ՝ տէ՝ պու կիւն պու գարը իչիւն պէնի
9 թէօհմէթլի թունթը յօրսըն: Բ ՐԱՊՊ Դաւիթէ եէմին էյլէտիյի կիպի, հիւքիմէթի Սաւուղ խանէտանընտան նագլ իլէ՝ Դաւիթին թախթընը Իսրայէլ վէ Յուդա իւզէրինէ Դանտան Բերսաբէէյէտէք սապիթ գըլ-
10 մազսամ, Ալլահ Աբենները պէօյլէ վէ պունտան զի-
11 յատէսինի էյլէսին՝ տէտի: Օ տախի Աբենները տէն գօրգտըղը իչիւն ճէվապէն պիր սէօզ սէօյլէյէմէտի:
12 Վէ Աբենները քէնտի թարաֆընտան Դաւիթէ խապէրճիլէր կէօնտէրիպ՝ Պու տիյար քիմի՞ն տիր՝ տէտի. հէմ տախի՝ Պէնիմ իլէ ՚ահտ էյլէ, վէ իշթէ պիւթիւն Իսրայէլի սանա չէվիրմէք իչիւն էլիմ սէնին իլէ օլա-
13 ճագ տըր՝ տէտի: Օ տախի՝ Փէք էյի, պէն սէնին իլէ ՚ահտ էտէրիմ, ֆագաթ սէնտէն պիր շէյ թալէպ էտէրիմ, եա՚նի կէօրիւշմէյէ կէլտիյին զէման պանա Սաւուղըն գըզը Մեղքողը կէթիրմէզսէն, Եհիզհիմիւ
14 կէօրէմէզսին՝ տէտի: Վէ Դաւիթ Յեբուսթէ իպն ի Սաւուղա էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ Հիւզ Ֆիլիսթի ղուլֆէսի վէրմէքլէ քէնտիմէ նիքեահ էթտիյիմ զէվճէմ
15 Մեղքողը պանա թէսլիմ էյլէ՝ տէտի: Յեբուսթէ տախի կէօնտէրիպ՝ անը զէվճի Փաղտիէլ իպն ի Լայիսին եա-
16 նընտան ալտը: Զէվճի տախի աղլայարագ՝ անըն արտընճա Բահուրիմէտէք կիթտի: Վէ Աբենները անա՝ Կիթ, ՚ավտէթ էյլէ՝ տէտիքտէ, ՚ավտէթ էյլէտի:
17 Վէ Աբենները Իսրայէլ իխթիյարլարը իլէ սէօյլէշիպ՝ Էվվէլլէրի Դաւիթին իւզէրինիզէ մէլիք օլմա-
18 սընը իսթէյօր իտինիզ. Շիմտի իճրա էտինիզ. Ղիրա Դաւիթ հագգընտա ՐԱՊՊ սէօյլէյիպ՝ Գավմըմ Իսրայէլի Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն վէ հէփ տիւշմէնլէրինին էլինտէն գուրթարմ Դաւիթին էլիյլէ խէյաս էտէճէ-
19 յիմ, տէմիշ տիր՝ տէտի: Վէ Աբենները Բենիամին իլէ տախի սէօյլէշտի. հէմ տախի Աբենները Իսրայէլին նազարընտա վէ պիւթիւն պէյթ ի Բենիամինին նազարընտա խօշ կէօրինէնին քեաֆֆէսինի Դաւիթէ
20 սէօյլէմէք իչիւն Քեբրոնա կիթտի: Վէ Աբենները՝ եիրմի ատէմ եանընտա պուլունարագ՝ Քեբրոնա Դաւիթին եանընա կիթտի. Դաւիթ տախի Աբեննլերէ վէ եա-
21 նընտա օլան ատէմլէրէ պիր զիյաֆէթ վէրտի: Վէ Աբենները Դաւիթէ՝ Պէն գալգըպ կիտէյիմ, վէ ՚պիւթիւն Իսրայէլի էֆէնտիմին եանընա ճէմ՚ էտէյիմ, վէ անլէր սէնին իլէ ՚ահտ էթսինլէր. սէն տախի ճանընկ հէր նասըլ իսթէրսէ, էօյլէ ՚հիւքիմէթ էտէսին՝ տէտի: Վէ Դաւիթ Աբենները կէօնտէրտի, օ տախի սէլամէթլէ կիթտի:
22 Վէ իշթէ Դաւիթին պէնտէլէրի վէ Յովաբ սէֆէրտէն կէլիպ՝ պէրապէր չօգ ղանիմէթ կէթիրտիլէր. Աբենները տախի Քեբրոնտա Դաւիթին եանընտա տէյիլ իտի. չիւնքի անը կէօնտէրմիշ, օ տախի սէլամէթլէ
23 կիթմիշ իտի: Վէ Յովաբ իլէ մա՚իյյէթինտէ օլան՚ասքէրին ճիւմլէսի կէլտիքտէ, Յովաբա՝ Աբենները իպն ի Ներ մէլիյին եանընա կէլտի, օ տախի անը կէօնտէրտի, վէ սէլամէթլէ կիթտի՝ տէյիւ խապէր վէր-
24 տիլէր: Օլ վագթ Յովաբ մէլիյին եանընա կիտիպ՝ Նէ՞ եափտըն. իշթէ Աբենները եանընկա կէլտի, նիչիւն
25 անը կէօնտէրտին. օ տախի կիթտի. Աբենները իպն ի Ներին սէնի ալտաթմագ իչիւն վէ ՚չըգըպ կիրտիյինկի պիլմէք իչիւն վէ հէր իշլէտիյինկի անկլամագ իչիւն կէլ-
26 տիյինի պիլիրսին՝ տէտի: Վէ Յովաբ Դաւիթին հուզուրընտան չըգըպ Աբեններին արտընճա խապէրճիլէր կէօնտէրէրէք, անը Սիրա գույուսընտան կէրի կէ-
27 թիրտիլէր. վէ Դաւիթին խապէրի եօգ իտի: Իմտի Աբենները Քեբրոնա ՚ավտէթ էյլէտիյինտէ Յովաբ անընն իլէ թէնհաճէ սէօյլէշմէք իւզրէ ՚անը գափու իչինէ կէթիրիպ՝ օրատա քէնտի գարնտաշը Ասայէլին գանը իչիւն անը գարնընտան վուրտու, օ տախի էօլտիւ:
28 Անտէն սօնկրա Դաւիթ պունու իշիթտիքտէ՝ Պէն վէ պէնիմ հիւքիմէթիմ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա իլէյէպտ Աբենները իպն ի Ներին գանընտան պէրի իզ:
29 Յովաբընն պաշընտա վէ պիւթիւն խանէտանը իւզէ-

ա 1Թէվ. 3. 1-4։
բ 1Միւլ. 25. 43։
գ 1Թէվ. 3. 1-եե Դանիէլ եեէէլէր։
դ 1Միւլ. 27. 8։ Պ. 13. 37։
ե 3Միւլ. 1. 5։
զ Պ. 21. 8,10։
է Պ. 16. 21։
ը Թէս. 23. 18։ 1Միւլ. 24. 15։ Պ. 9. 8։ 16. 9։ 12։ 28. 17։ 1Թէվ. 12. 23։
թ 1Միւլ. 15. 28։ 16. 1, 3Միւլ. 19. 2։
ժ Հաբ. 20. 1։ Պ. 17. 11։ 3Միւլ. 4. 25։
ի Հռութ. 1. 17։ 3Միւլ.
լ 1Միւլ. 18. 20։
խ Թէք. 43. 3։
ծ 1Միւլ. 18. 25,27։
կ 1Միւլ. 25. 44։
հ Պ. 19. 16։
ձ Ա՚յ. 9։
ղ 1Թէվ. 12. 29։
ճ Ա՚յ. 10,12։
մ 3Միւլ. 11. 37։
յ 1Միւլ. 29. 6։ Եա. 37. 28։ 10։
ն 3Միւլ. 2. 5։ Պ. 20. 9,
շ Պ. 2։ 23։
ո Պ. 4. 6։
չ 3Միւլ. 2. 32,33։

Digitized by Google

րինտէ գալսըն. վէ Յովաբըն խանէտանըստան ²սէչէ-
լանլը վէ ճիւզամլը վէ գօլթուգ տէչնէչինէ տայանան
վէ գըլըճլէ տիւշէն վէ էքմէչէ միւհթաճ օլան էքսիք
30 օլմասըն՝ տէտի: Պէօյլեճէ Յովաբ վէ գարնտաշը Աբես-
սա Գաբաւոն մուհարէպէսինտէ գարնտաշլարը ¹Ասա-
չէլի էօլտիւրտիւյիւ իչին Աբենների գաթլ էթտիլէր:
31 Վէ Դաւիթ Յովաբա վէ անըն իլէ օլան պիւթիւն
գավմա՝ ²էլպիսէնիզի երրթըպ ³չուվ կիչէրէք, Աբեն-
ներին էօնիւնճէ մաթէմ էտինիզ՝ տէտի: Վէ մէլիք
32 Դաւիթ թապութըն արտընճա կիտիյօր իտի: Վէ
Աբենների Քեբրոնտա տէֆն էթտիլէր. մէլիք տախի
եիւքսէք սէսլէ Աբեններին գապըը իւզէրինտէ աղ-
լատը. գավմըն քեաֆֆէսի տախի աղլատը:
33 Վէ մէլիք՝ Աբենները հագգընտա մէրսիյէ օգույուպ,
Աբենները ⁴սէֆիհ էօլիմիյլէ մի էօլսիւն.
34 էլլէրինկ պաղլը տէյիլ իտի,
Վէ այագլարընկ զէնճիրպէնտ տէյիլ իտի.
Էհլի շէրը օլանլար էօնիւնտէ տիւշէնլէր կիպի
տիւշտիւն,
տէտի: Վէ պիւթիւն գավմ թէքրար անըն իւզէրինէ
35 աղլատը: Վէ տահա կիւնտիւզ իքէն պիւթիւն գավմ
²Դաւիթէ թա՛մ էթմէսինի ըչճայա կէլտիլէր իսէ տէ,
Դաւիթ՝ էկէր ³կիւնէշ պաթմազտան էվվէլ էքմէք ետ
պաշգա պիր շէյ թատար իսէմ, ⁴Ալլահ պանա պէօյլէ
վէ պունտան զիյատէ էյլէյէ՝ տէյիւ եէմին էյլէտի:
36 Գավմըն քեաֆֆէսի տախի պունա տիգգաթ էթտի.
վէ մէլիյին հէր եափտըղը շէյ պիւթիւն գավմըն նա-
զարընտա խօշ կէօրիւնտիյիւ կիպի, պու տախի նա-
37 զարլարընտա խօշ կէօրիւնտիւ: Վէ օլ կիւն գավմըն
քեաֆֆէսի վէ պիւթիւն Իսրայէլ Աբենները իպն ի Նե-
րին գաթլի մէլիք թարաֆընտան օլմատըղընը պիւ-
38 տիլէր: Վէ մէլիք քէնտի պէնտէլէրինէ՝ Պու կիւն Իս-
րայէլտէ պիր պէօյիւք սէրտար տիւշտիյիւնիւ պիւ-
39 մէզ մի սինիզ. Պէն տախի մէլիք մէսհ օլունտըմ իսէ
տէ, պու կիւն զա՛իֆ իմ, վէ պու ատէմլէր, պու պէնի
Շարուհեա, պէնիմ իչին ⁵փէք զօրլու տըրլար, ⁶քէօ-
թիւլիւք իշլէյէնէ քէօթիւլիյիւնէ կէօրէ ՐԱՊՊ ճէզա
վէրսին՝ տէտի:

ՊԱՊ 4

*Պէնի Իսրայէլին իզթիւռապը, 2 Բաանա իլէ Ռեքաբընն ֆիւլի մէն-
ֆուրը, 9 վէ անլէրին վիւճաազաբը.*

Վէ Աբենները Քեբրոնտա վէֆաթ էթտիյինի
Սաուղընն օղլու իշպոսինճէ ²էլլէրի կէվշէյիպ՝ պիւ-
2 թիւն Իսրայէլ ³վիւզթարիպ օլտու: Վէ Սաուղընն օղ-
լընըն իքի պէօյիւք պաշըսը օլուպ՝ պիրինկին իսմի
Բաանա վէ օլ պիրինկին իսմի Ռեքաբ իտի. պունլար
պէնի Բենիամինտէն օլան Բերովթլը Ռեմոնընն օղուլ-
լարը իտի. (զիրա ⁴Բերովթ տախի Բենիամինտէն սա-
3 յըլըը իտի. Վէ Բերովթլըլար ⁵Գեթթայիմէ ֆիրար
էթմիշ օլուպ՝ թա պու կիւնէ տէյին օրատա միւսա-
ֆիր տիրլէր:)
4 Վէ ⁶Յոնաթան իպն ի Սաուղընն այագլարը սա-
գաթ պիր օղլու վար իտի, քի Սաուղ իլէ Յոնա-
թանընն ⁷Եզրայէլտէն կէլտիյի զէմման պէշ եաշընտա օլուպ՝ անըն տայէսի տախի
անը գալտըրըպ գաչար իքէն՝ գաչմաղա ⁸ա՛ճէլէ էթ-
տիյինտէն ⁹տիւշիւպ թօփալ օլտու. իսմի տախի
¹⁰Մեմփիբոսթէ իտի:
5 Վէ Բերովթլը Ռեմոնընն օղուլլարը Ռեքաբ վէ Բա-
անա կիտիպ՝ կիւնիւն սըճագ վագթընտա Յեբուս-
թէնին խանէսինէ կիրտիլէր. վէ օ էօյլէ վագթընտա
6 եաթաղընտա ույուր իքէն, Օրայա պուղտայ ալմագ
¹¹ղեհաէ-էյլէ թա խանէնին օրթասընա կիրիպ՝ անը
¹²գարնընտան վուրտըլար, վէ Ռեքաբ իլէ գարնտաշը
7 Բաանա ֆիրար էթտիլէր: Պու մինվալ իւզրէ խանէյէ
կիրտիքլէրինտէ, օ եաթագ օտասընտա եաթաղը իւ-
զէրինտէ եաթար իքէն՝ անը վուրուպ էօլտիւրտիւլէր
վէ պաշընը քէստիլէր. վէ պաշընը ալըպ պիւթիւն
8 կէճէ սահրա եօլընտան կիթտիլէր: Վէ Յեբուսթէնին
պաշընը Քեբրոնա Դաւիթին եանընա կէթիրիպ, մէ-
լիյէ խիթապէն՝ Իշթէ ¹³ճանընկը արամըզ օլան տիւշ-
մէնինկ Սաուղընն օղլու Յեբուսթէնին պաշը. ՐԱՊՊ
պու կիւն էֆէնտիմիզ մէլիք իչին Սաուղ իլէ նէս-
9 լինտէն ինթիգամ ալտը՝ տէտիլէր: Վէ Դաւիթ Բե-
րովթլը Ռեմոնընն օղուլլարը Ռեքաբ իլէ գարնտաշը
Բաանայա ճէվապէն՝ ¹⁴ճանըմը հէր մուզայագատան
10 խլլաս էտէն ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն, Պանա
պիր միւժտէ կէթիրիյօր զաննըլլէ՝ Իշթէ Սաուղ էօլ-
տիւ, ¹⁵տէյէնի Սիկելակտա թուրթուպ գաթլ էթտիմ,
վէ միւժտէսի իչիւն վէրտիյիմ միւքեաֆաթ պու օլտու
11 իսէ, Գա՛ֆնտէ գալտը ¹⁶ղեհյէ շէրիր ատէմլէր...քի սա-
լիհ պիր ատէմի քէնտի խանէսինտէ եաթաղը իւզէ-
րինտէ գաթլ էթտիլէր վէ շիմտի ¹⁷անըն գանընը էյի-
նիզտէն թալէպ էտիպ սիզի եէրտէն գալտըրմայաճագ
12 մը իմ՝ տէյէրէք, Դաւիթ ¹⁸քէնտի խըտմէթքեարլա-
րընա էմր էթտի. պունլար տախի անլէրի գաթլ էթ-
տիլէր. վէ անլէրին էլլէրինի վէ այագլարընը քէսիպ
Քեբրոնտա հավուզըն եանընտա աստըլար. ֆագաթ
Յեբուսթէնին պաշընը ալըպ՝ Քեբրոնտա ¹⁹Աբեններին
գապըընտա տէֆն էթտիլէր:

ղ Ղեւ. 15. 2։
ճ Պ. 2. 23։
ռ Յես. 7.6։ Պ. 1. 2.11։
ս Թէք. 37. 34։
վ Պ. 13. 12,13։
տ Պ.12.17։ Երեմ.16.7։ 2. 5,6, 33, 34։ Մէզ. 28. 4։ 62. 12։ 2Տիմ. 4. 14։ ——
ր Պ. 1. 12։
ց Հռութ. 1. 17։
ւ Պ. 19. 7։
ք Պագ Պ.19.13։ 3Միւլ. Բ Մատթ. 2. 3։
ֆ Յես. 18. 25։
օ Նէհեմ. 11. 33։
ֆ Պ. 9. 3։
ա 1Միւլ. 29. 1,11։
բ 1Թէվ. 8.34։ 9.40։
Մերիբաաղ գէնէլէր։ 1. 29։ Մէզ. 31.7։
գ Պ. 2. 23։
դ 1Միւլ. 19. 2,10,11։ 23. 15։ 25. 29։
ե Թէք. 48. 16։ 3Միւլ. Զ Թէք. 9. 5,6։
է Պ. 1. 15։
ը Պ. 3. 32։

Digitized by Google

ՊԱՊ 5

Դաւիթին Քեբրոնտա պիւթիւն պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք նասպ էտիլմէսի։ 4 Դաւիթին սինին վէ միւտտէթ ի հիւքիւմէթի. անըն Սիոնը ցեբուսիլէրտէն ալըպ՝ օրատա իգամէթ էմմէսի։ 11 Փիրամըն Դաւիթէ ատէմլեր կէօնտէրմէսի։ 13 Դաւիթին Երուսաղէմտէ տօղան օղուլլարը։ 17 Դաւիթին էմր ի իլահի իլէ Բաաղվարասինտէ, 22 վէ Դաբաատան Գազերէ գատար Ֆիլիսթիլէրի վուրմասը։

Վէ ¹Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարը Քեբրոնա
Դաւիթին եանընա կէլիպ ²ան խիթապէն՝ Իշթէ պիզ
2 սէնին քէմիկին վէ էթին իզ։ Պունտան ագտէմ տախի
Սաուղ իւզէրիմիզտէ մէլիք պուլունտըղը վագըթ Իս-
րայէլի ³տըշարը չըգարան վէ իչէրի կէթիրէն սէն
իտին. ՐԱՊՊ տախի սանա, ⁴Դավիմըմ Իսրայէլի սէն
կիւտիւպ Իսրայէլ իւզէրինէ սէն հիւքմտար օլաճագ-
3 սըն, տէյիւ պույուրտու՝ տէտիլէր։ ⁵Վէ Իսրայէլին
ճիւմլէ իխթիյարլարը Քեբրոնա՝ մէլիկին եանընա կէլ-
տիլէր. ⁶վէ Դաւիթ մէլիք Քեբրոնտա ⁷ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա անլէր իլէ՛ահտ էյլէտի. վէ անլէր Դաւիթի
Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք մէսհ էթտիլէր։
4 Դաւիթ մէլիք օլտըղը վագըթ օթուզ եաշընտա
5 օլուպ՝ ⁸զըրգ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Քեբրոնտա
Յուդա իւզէրինէ ⁹եէտի սէնէ վէ ալթը այ հիւքիւմէթ
էտիպ՝ Երուսաղէմտէ պիւթիւն Իսրայէլ իլէ Յուդա
իւզէրինէ օթուզ իւչ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։
6 Վէ մէլիք քէնտի ատէմլէրի իլէ ¹⁰Երուսաղէմ՝ ¹¹օլ
տիյարտա սաքին օլան Յեբուսիլէր իւզէրինէ չըգտը.
պունլար տախի Դաւիթ պուրայա կիրէմէզ զանընըյլէ,
Դաւիթէ խիթապէն՝ Քէօրլէրի վէ թօփալլարը տէֆ՝
7 էթմէտիքճէ պուրայա կիրէմէյճէքսինի՝ տէտիլէր։ Լա-
քին Դաւիթ Սիօն գալ՛ասընը զապթ էյլէտի. ¹²պու
8 տախի Դաւիթ շէհրի տիր։ Վէ օլ կիւն Դաւիթ՝ Հէր
քիմ Յեբուսիլէրի վուրուպ սու եօլընա վասըլ օլա-
րագ, Դաւիթին ճանընընըն իքրահ էթտիյի թօփալլարը
վէ քէօրլէրի ¹³էֆ՛ էէէ-է, ¹⁴եէր՛աաէէ օլ-ծ-ֆ ¹⁵ըէր՝ տէտի.
պու էճլէտէն՝ Քէօր վէ թօփալ խանէյէ կիրմէսինի՝ տէր-
9 լէր։ Վէ Դաւիթ օլ գալ՛ատա սաքին օլուպ՝ անա ¹⁶Դա-
ւիթ շէհրի թէսմիյէ էյլէտի. վէ Դաւիթ էթրաֆտա՝
10 Մելօնտան իչէրիյէ տօղրու եափըլար եափտը։ Վէ
Դաւիթ կիթտիքճէ պէօյիւտիւ, վէ Իլահ ը ճիւնուտ
օլան ՐԱՊՊ անընն իլէ իտի։
11 Վէ ¹⁷Տիւրոս մէլիկի Քիրամ Դաւիթէ էլչիլէր վէ էրզ
աղաճլարը վէ տիւլկէրլէր իլէ տիվարճըլար կէօնտէր-
տի, վէ պունլար Դաւիթ իչինն պիր խանէ պինա էթ-
12 տիլէր։ Վէ Դաւիթ ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլ իւզէրինէ քէն-
տիսինի մէլիք սապիթ էյլէտիյինի, վէ գավմը Իս-
րայէլ իչին քէնտիսինին հիւքիւմէթինի թէրճի՝ էթ-
տիյինի անլատը։
13 Վէ ¹⁸Քեբրոնտան կէլտիքտէն սօնրա Դաւիթ Երու-
սաղէմտէն տախի պաշգա օտալըգլար վէ զէվճէլէր
ալմաղլէ՝ Դաւիթէ տահա օղուլլար վէ գըզլար տօղ-
14 տու։ Վէ ¹⁹Երուսաղէմտէ անա տօղանլարընն իսմլէրի
պունլար իտի. Սամաա վէ Սովբաբ վէ Նաթան վէ
15 Սողոմոն, Վէ Յեբաար վէ Եղիսուա վէ Նափեկ վէ Յա-
16 փիէ, Վէ Եղիսամա վէ Եղիադա վէ Եղիփաղետ։
17 ²⁰Վէ Ֆիլիսթիլէր Դաւիթին Իսրայէլ իւզէրինէ մէ-
լիք մէսհ օլունտըղընը իշիթմէգլէ, Ֆիլիսթիլէրին
ճիւմլէսի Դաւիթի արամաղա չըգտըլար. վէ Դաւիթ
18 պունու իշիթտիքտէ ²¹գալ՛այա էնտի։ Վէ Ֆիլիսթիլէր
19 կէլիպ ²²Ռափայիլէր վատիսինտէ եայըլտըլար։ Վէ
Դաւիթ՝ Ֆիլիսթիլէրէ գարշը չըգայըմ մը, սէն ան-
լէրի էլիմէ թէսլիմ էտէճէ՞ք մի սին՝ տէյիւ ²³ՐԱՊՊՏԱՆ
սիւ՛ալ էյլէտի. ՐԱՊՊ տախի Դաւիթէ ²⁴եէ՛աաէն՝ Չըգ,
զիրա մութլագա Ֆիլիսթիլէրի էլինէ թէսլիմ էտէճէ-
20 յիմ՝ տէտի։ Օ զէման Դաւիթ ²⁵Բաաղփարասինէ կիթ-
տի, վէ Դաւիթ անլէրի օրատա վուրտըգտա՝ ՐԱՊՊ
տիւշմէնլէրիմի էօնիւմտէ սուլար ²⁶ի՛աաէէ պօզտըղը
միսիլլիւ պօզտու՝ տէտի. պու էճլէտէն օլ մահալէ
21 *Բաաղփարասին թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ օրատա փութ-
լարընը պրագտըլար. Դաւիթ իլէ ատէմլէրի տախի
²⁷անլէրի գալտըրտըլար։
22 ²⁸Վէ Ֆիլիսթիլէր թէգրար չըգըպ՝ Ռափայիլէր վա-
23 տիսինտէ եայըլտըլար. Վէ ²⁹Դաւիթ ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛-
ալ էթտիքտէ՝ Չըգմա, արգալարընտան տօլաշըպ
անլէրէ պէքա աղաճլարընըն գարշըսընտան կէլէճէք-
24 սին։ Վէ պէքա աղաճլարընըն թէփէլէրինտէ ³⁰եիւ-
րիւյիւշ սէսի իշիթտիյինկտէ՝ օլ վագըթ հարէքէթ էտէ-
ճէքսին. զիրա օլ վագըթ ³¹ՐԱՊՊ Ֆիլիսթիլէրին օր-
տուսընը վուրմագ իչին սէնին էօնիւնտէն չըգմըշ
25 օլուր՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ ՐԱՊՊԸՆ քէնտինէ էմր էթ-
տիյի վէճճէլէ իճրա էտիպ՝ Ֆիլիսթիլէրի ³²Գաբաատան
³³Գազերէ վարընճայա գատար վուրտու։

ՊԱՊ 6

*Դաւիթին Քապուռ իւլ ՛ահտը Կարիաճարիմտէն կէթիրմէսի։ 6 Ոզա-
նըն խաթասը վէ էօլմէսի։ 9 Բասկընն Աբդեդոմ խանէսինի Քապուռ
իւլ ՛ահտան տօլայը պէրէքէթլէմէսի։ 12 Դաւիթին Քապուռ իւլ
՛ահտ էօնիւնտէ իպգա էթմէսի։ 17 Թապուռ իւլ ՛ահտըն քէնտի մէք-
եանընա գօնուլմասը իւզէրինէ մէսէյրութ։ 20 Մեղրողըն Դաւիթի Ա՛-
զիր էթմէսիյէ քէնտիսինին Ա՛զիր էտիլմէսի։*

Վէ Դաւիթ թէգրար Իսրայէլին ճիւմլէ միւնթէ-
խապլարընը, օթուզ պին նէֆէր օլարագ, ճէմ՛ էյ-

ա 1Թէվ. 11. 1։ 12. 23։
բ Թէգ. 29. 14։
գ 1Մին. 18. 13։
դ 1Մին. 16. 1, 12։ Մէգ. 78. 71։ Պագ Պ. 7. 7։
ե 1Թէվ. 11. 3։
զ 4Մին. 11. 17։ [18։
է Հաթ. 11. 11։ 1Մին. 23.
ը 1Թէվ. 26. 31։ 29. 27։
թ Պ. 2. 11։ 1Թէվ. 3. 4։
ժ Հաթ. 1. 21։
ի Յես. 15. 63։ Հաթ. 1.
8։ 19. 11. 12։ [8. 1։
լ Այ. 9։ 3Մին. 2. 10։
խ Պագ 1Թէվ 11. 6-9։
ծ Այ. 7։ [14. 1։
կ 3Մին. 5. 2։ 1Թէվ.
հ Թէս. 17. 17։ 1Թէվ.
3. 9։ 14. 3։
յ 1Թէվ. 3. 5։ 14. 4։
ղ 1Թէվ. 11. 16։ 14. 8։
ճ Պ. 23. 14։
մ Յես. 15. 8։ Ես. 17. 5։
ն Պ. 2. 1։ 1Մին. 23.
2, 4։ 30. 8։
շ Ես. 28. 21։
ո Պօզզունըղ մահալը
չ Թէս. 7. 5, 25։ 1Թէվ.
14. 12։
պ 1Թէվ. 14. 13։
ջ Ալ. 19։
ռ 4Մին. 7. 6։
ս Հաթ. 4. 14։
վ 1Թէվ. 14. 16։ ⁴⁴ Դնը-
րոն գէնէլէբ։
տ Յես. 16. 10։

Digitized by Google

2 լէտի: Վէ Դաւիթ գալգըպ մա'իյէթինտէ պուլունան
գավմըն քեաֆֆէսի իլէ Յուդա Բաաղընտան քէ-
ըուպիլէր իւզէրինտէ ճալիս օլան, վէ ՐԱՊՊ իվ ճի-
նուտ իսմիյլէ թէսմիյէ օլունան Ալլահըն թապութ Ե-
3 Հ-ըրը եօգարը կէթիրմէք իչիւն օրայա կիթտի: Վէ
Ալլահըն թապութըը Քպիր եէնի արապայա գօյուպ՝
պայըրտա սաքին օլան Աբինադաբըն խանէսինտէն
չըգարտըլար. վէ Աբինադաբըն օղուլլարը Ոզա վէ
4 Ա.քիով օլ եէնի արապայը սիւրէրլէր իտի: Վէ անը
Ալլահըն թապութը իլէ պէրապէր Քպայըրտա սա-
քին օլան Աբինադաբըն խանէսինտէն չըգարտըլար.
5 Ա.քիով տախի թապութըն էօնիւնճէ կիտիյօր իտի: Վէ
Դաւիթ վէ պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ սէրվ աղաճըն-
տան հէր կէօնէ Ըուէըր, թանպուրլար վէ սանթուր-
լար վէ տէֆլէր վէ չընդրագլար վէ զիլլէրլէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ էօնիւնտէ օյնարլար իտի:
6 Վէ Նաքօնըն խարմանընա կէլտիքլէրինտէ՝ էօ-
քիւզլէր Ալլահըն թապութընը սարստըգլարը իչիւն
7 Ոզա Եւէ ուզատըպ անը թուքտու: Վէ ՐԱՊՊԸՆ
ղազապը Ոզա 'ալէյհինէ ալէվլէնտի, վէ Ալլահ անը
պու խաթա իչիւն հէման օրատա վուրտու. օ տախի
8 օրատա Ալլահըն թապութը եանընտա էօլտիւ: Վէ
ՐԱՊՊ Ոզայը վուրտըղընտան Դաւիթ միւքէտտէր
օլտու. վէ օլ մահալէ պու կինէ գատար փարէս-ոզա
9 թէսմիյէ օլունուր: Վէ Դաւիթ օլ կիւն ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ թապութը եանըմա նաՈսըլ կէլէ-
10 ճէք տիր՝ տէտի: Իմտի Դաւիթ ՐԱՊՊԸՆ թապու-
թընը քէնտի եանընա՝ Դաւիթ շէհրինէ կէթիրմէք
իսթէմէյիպ, անը Գէթլի Աբդեդոմըն խանէսինէ
11 կէօթիւրտիւ: Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութը Գէթլի Աբդե-
դոմըն խանէսինտէ իչ այ գալտը. վէ ՐԱՊՊ Աբդե-
դոմը վէ պիւթիւն խանէսինի պէրէքքէյէտի:
12 Վէ մէլիք Դաւիթէ՝ Ալլահըն թապութը սէպէպիյէ
ՐԱՊՊ Աբդեդոմըն խանէսինի վէ պիւթիւն էմվալինի
պէրէքքէյէտի՝ տէյիւ խապէր վէրիլմէքլէ, Դաւիթ
կիտիպ Ալլահըն թապութընը Աբդեդոմըն խանէսին-
13 տէն մէսէրրէյէ Դաւիթ շէհրինէ կէթիրտի: Վէ
ՐԱՊՊԸՆ թապութընը թաշըյանլար ալթը ատըմ
աթընճա, սըղըրլար վէ պէսլի պուզաղըլար զէպհ
14 էթտի: Վէ Դաւիթ քէթէն էֆօտ գուշանմըշ օլարագ՝
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պիւթիւն գուվվէթիյլէ րագս
15 էտէր իտի: Վէ Դաւիթ իլէ պիւթիւն պէյթ ի Իսրա-
յէլ ՐԱՊՊԸՆ թապութընը կիվպանքլէ վէ պօրու սէ-
16 տասըյլէ եօգարը կէթիրտիլէր: Վէ ՐԱՊՊԸՆ թա-
պութը Դաւիթ շէհրինէ վասըլ օլտրղընտա, Սաւու-

ղընը գըզը Մեղքող փէնճէրէտէն պագըպ մէլիք Դա-
17 ւիթին ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սըչրայըպ րագս էթ-
տիյինի կէօրտիւյինտէ՝ քէնտի գալպինտէ անը խօր
կէօրտիւ: Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութընը կէթիրիպ՝ անը
քէնտի մահալինտէ Դաւիթին անընն իչիւն գուրտրղը
չատըրընն օրթասընա գօտրլար. վէ Դաւիթ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա Մուհրագալար իլէ սէլամէթ գուրպան-
18 լարը թագտիմ էյլէտի: Վէ Դաւիթ մուհրագալարընն
վէ սէլամէթ գուրպանլարընն թագտիմինի թէմամ
էթտիքտէ, ՐԱՊՊ իվ ճինուտընն իսմիյլէ Ղավմա
19 պէրէքքէթ օգուտու: Վէ պիւթիւն գավմա, կէրէք էր-
քէք վէ կէրէք գարը պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա'աթընտան հէր պիրինէ պիրէր սօմուն էքմէք իլէ պիրէր
փարչա էթ, վէ պիրէր Ե-Է-Ր փիտէսի թէվզի՝ էյլէտի.
վէ գավմընն քեաֆֆէսի հէր քէս քէնտի էվինէ կիթտի:
20 Դաւիթ տախի քէնտի խանէսինէ պէրէքքէթ օգու-
մագ իչիւն 'ավտէթ էյլէտի. վէ Սաւուղընն գըզը Մեղ-
քող Դաւիթի իսթիգպալէ չըգրպ՝ Իսրայէլին մէլիյի
պու կիւն նէ շէրէֆլի իտի, քի պէնտէյէրինին ճարի-
յէլէրի էօնիւնտէ, պօշ ատէմլէրտէն պիրի սօյուն-
21 տըղը կիպի, պու կիւն Սօյունմըշ իտի՝ տէտի: Դաւիթ
տախի Մեղքողա՝ Սէնին փէտէրին իլէ պիւթիւն խա-
նէտանը եէրինէ ՐԱՊՊԸՆ գավմը իւզէրինէ, Իսրայէլ
իւզէրինէ, պէնի հիւքմտար նասպ էթմէք իչիւն պէնի
ինթիխապ էտէն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, պէլի,
22 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օյնատըմ: Էէմ պունտան
տահա զիյատէ թէնէզզիվէ էտէրէք քէնտի նազարըմ-
տա էտնա օլսամ տա, օլ սէնին տէտիյին ճարիյէլէ-
23 րին 'ինտինտէ միւհթէրէմ օլուրըմ՝ տէտի: Վէ Սա-
ուղընն գըզը Մեղքողընն՝ վէֆաթը կինինէ գատար
չօճուղը օլմատը:

ՊԱՊ 7

*Դաւիթին պիր պէյթ Ուղահ ինդա էթմէք մէրամընըն Նաթան փէյ-
դամպէր Թարաֆընտան էվվէյա Ծահսին, 4 վէ էմր ի Իլահիյի գապուլ
էմտիքտէն ասկրա ուհի էտիլմէսի: 12 Դաւիթին նէսլինէ օգունան պէ-
շարքէթ: 18 Դաւիթին տու'ասը վէ 'ալագը Քէշէքքիւրիւ:*

Վէ մէլիք քէնտի խանէսինտէ սաքին օլտրղը,
վէ ՐԱՊՊ անա էթրաֆընտա պուլունան ճիւմլէ տիւշ-
2 մընլէրինտէն րահաթ վէրտիյի վագըթտա, Մէլիք՝
Նաթան փէյղամպէրէ՝ Իշթէ պէն Էրզ աղաճընտան
եափըլմըշ պիր խանէտէ օթուրույօրըմ. Վէ Ալլահըն
3 թապութը Չատըր իչինտէ տուրույօր՝ տէտի: Նա-
թան տախի մէլիյէ՝ կիթ, Էկէօնլինկտէ հէր նէ վար
իսէ՝ եափ, զիրա ՐԱՊՊ սէնին իլէ տիր՝ տէտի:

---

1 Թէվ. 13. 5,6: | Պագ Ա'ա. 4. 15: | 1 Թէվ. 15. 25:
Յես. 15. 9,60: | 1 Միւլ. 6. 19: | Ա'ա. 4. 15: Յես. 3. 3:
1 Միւլ. 4. 4: Մէզ. 80. 1: | Մէզ. 119. 120: Պագ Ղուկ. 5. 8,9,10: | 1 Թէվ. 15. 2,15:
Պագ Ա'ա. 7. 9: 1 Միւլ 6. 7: | 1 Թէվ. 13. 13: | Պագ 3 Միւլ. 8. 5: 1 Թէվ. 15. 26: | 15. 27:
1 Միւլ. 7. 1: | 1 Թէվ. 13. 14: | 1 Միւլ. 2 18: 1 Թէվ
1 Թէվ. 13. 9: | Թէք. 30. 27: 39. 5: | Պագ Խուր. 15. 20:

Մէզ. 30. 11: | 16. 2: | 1 Թէվ. 17. 1, վէ ղայրի:
1 Թէվ. 15. 28: | 1 Թէվ. 16. 3. | Պ. 5. 11:
1 Թէվ. 15. 29: | Մէզ. 30. ակրբէլամ | Պագ Ա'մալ. 7. 46:
1 Թէվ. 16. 1: | 132. 8: | Հաբ 9. 4: | 19. 24: | Խուր. 26. 1: 40. 21:
1 Թէվ. 15. 1: Մէզ. | Այ. 14, 16: Պագ 1 Միւլ. | 3 Միւլ. 8. 17, 18:
3 Միւլ. 8. 5, 62, 63: | 1 Միւլ. 13. 14: 15. 28: | 1 Թէվ. 22. 7: 28. 2:
3 Միւլ. 8. 55: 1 Թէվ.

Digitized by Google

4 Վէ օլ կէճէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Նաթանա կէլիպ՝
5 Կիթ, գուլըմ Դաւիթէ սէօյլէ. ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝
Փգամէթիմ իչիւն պանա սէ՞ն մի պիր խանէ պինա
6 էտէճէքսին. Զիւնքի ՝պէնի Իսրայէլի Մըսըրտան չը-
գարտըղըմ կիւնտէն թա պու կիւնէ գատար խանէտէ
իգամէթ էթմէյիպ՝ ՚չատըր իլէ վէ մէսքէն իլէ տո-
7 լաշտըմ: ՚Պիւթիւն պէնի Իսրայէլ իլէ հէր նէրէյի տո-
լաշտըմ իսէ, ՚գավմըմ Իսրայէլի կիւթմէյի էմր էթ-
տիյիմ Իսրայէլ *սըպթլարընտան պիրինէ պիր վա-
գըթ՝ Նիչիւն պանա էրզ աղաճընտան պիր խանէ պի-
8 նա էթմէտէնիզ՝ տէտիմ մի: Վէ շիմտի գուլըմ Դա-
ւիթէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնիւտ պէօյլէ պույուրըր.
Գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ րէ՚իս օլմագ իւզրէ ՝պէն
9 սէնի աղըլտան վէ սիւրիւ արտընտան ալտըմ: Վէ ՚հէր
նէրէյէ կիթտին իսէ, սէնին իլէ օլուպ՝ ՚ճիւմլէ տիւշ-
մէնլէրինկի սէնին էօնիւնտէ գըրտըմ. վէ եէր եիւզիւն-
տէ պուլունան պէօյիւքլէրին նամը կիպի ՚սանա պէօ-
10 յիւք պիր նամ վէրտիմ: Գավմըմ Իսրայէլ իչիւն տախի
պիր մէքեան թա՚եին էտիպ՝ ՚անը տիքէճէյիմ. վէ
արթըգ սարսըլմայըպ՝ քէնտի եէրինտէ սաքին օլա-
ճագ տըր. ՚հէհ ի շէրր օլանլար տախի էվվէլքի կիպի,
11 Եա՚նի ՝գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ հաքիմլէր նասպ
էթտիյիմ կիւնտէն պէրու օլտըղը ՚:-:է, անը պիր տա-
հա թազեիգ էթմէ յէճէքլէր. վէ ՚սանա ճիւմլէ տիւշ-
մէնլէրինկտէն րահաթ վէրէճէյիմ. ՐԱՊՊ տախի սանա
խապէր վէրիր քի՝ ՚ՐԱՊՊ սանա պիր խանէ ինշա
12 էտէճէք տիր: Վէ ՚կինլէրինկ թէմամ օլուպ ՚էճտա-
տըն իլէ եաթտըղըն վագըթ, ՝սուպղընտան կէլէն
նէսլինկի իգամէ էտիպ՝ անըն հիւքիւմէթինի սապիթ
13 գըլաճաղըմ: Իսմիմէ պիր խանէ ՝օ ինշա էտէճէք, վէ
՝անըն հիւքիւմէթինին թախթընը իլէլէպէտ սապիթ
14 գըլաճաղըմ. ՚Պէն անա փէտէր օլաճաղըմ, օ տախի
պանա օղուլ օլաճագ տըր. ՚Էկէր ՚իսեան էտէրսէ, պէն
անը ինսան իչիւն ֆ-ւլ-ըլ՝ ՚աստ իլէ վէ պէնի ատէ-
15 մին տարպէլէրիյլէ թէ՚տիպ էտէճէյիմ: Ամմա ՚ինա-
յէթիմ, սէնին էօնիւնտէն տէֆ՚ էթտիյիմ ՚Սաւուղ-
տան ալտըղըմ կիպի, անտէն ալընմայաճագ տըր:
16 Վէ ՚-խանէկ վէ հիւքիւմէթինկ իլէլէպէտ հուզուրընկտա
էմին, վէ սէնին թախթընը իլէլէպէտ սապիթ գըլը-
17 Նաճագ տըր՝ տէտի: Նաթան տախի պու քէլամընն
քեաֆֆէսինի վէ պիւթիւն պու վահեի ՚այնիյլէ Դա-
ւիթէ սէօյլէտի:

18 Վէ մէլիք Դաւիթ կիտիպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
օթուրտու, վէ տէտի քի՝ Եա Րապպ ԵՀովա, ՚պէն քիմ
իմ վէ խանէմ նէ՞ տիր, քի պէնի պուրայա գատար
19 կէթիրտին: Լաքին, եա Րապպ ԵՀովա, պու տախի
նազարընկտա քիչիւք կէօրիւնտիւ. ՚Գուլընկըն խանէսի
հագգընտա ուզագ զէման իչիւն տախի սէօյլէտին. եա
20 Րապպ ԵՀովա, ՚ինսանըն ՚ատէտի պո՞ւ մը տըր: Վէ
Դաւիթ սանա տահա նէ՞ սէօյլէյէ պիլիր. զիրա սէն,
21 Եա Րապպ ԵՀովա, ՚գուլընկը պիլիրսին: Պու էօյիւք
շէյլէրին ճիւմլէսինի գուլընկա պիլտիրմէք իչիւն, քէ-
22 լամընկ հասէպիյլէ վէ գալպինկէ կէօրէ եափտըն: Պու
էճլտէն, եա ՐԱՊՊ Ալլահ, ՚մու՚ազզամ սընն. զիրա
գուլագաըրմըզլէ ճիւմլէ իշիթտիյիմիզէ կէօրէ ՚-միս-
23 լինկ եօգ տըր. վէ սէնտէն ղայրի Իլահ եօգ տըր: Վէ
՝եէր եիւզիւնտէ գավմընկ Իսրայէլ միւսիլլիւ հաՆնկը
միլլէթ վար տըր, քի քէնտինէ գավմ՝ օլմագ իւզրէ՝
անը խէլաս էթմէք վէ քէնտինէ նամ՝ գազանմագ
իչիւն Ալլահ կէլտի. նիթէքիմ ՚Մըսըրտան քէնտին
իչիւն խէլաս էյլէտիյինկ գավմընկըն էօնիւնտէն թա՚ի-
ֆէլէրի վէ իլահլարընը ՚-:-է է-:-է-, տիյարընկա օլ
24 պէօյիւք վէ հէյպէթլի շէյլէրի եափտըն: Վէ ՚իլէլէ-
պէտ սանա գավմ՝ օլմագ իւզրէ, գավմընկ Իսրայէլի
քէնտինկէ սապիթ գըլտըն. ֆվէ սէն, եա ՐԱՊՊ, ան-
25 լէրէ Ալլահ օլտըն: Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ Ալլահ,
գուլընկըն հագգընտա վէ խանէսի հագգընտա սէօյլէ-
տիյին քէլամը իլէլէպէտ սապիթ գըլ, վէ տէտիյինկի
26 իճրա էյլէ: Վէ՝ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Իսրայէլ իւզէրինէ
Ալլահ տըր՝ տէմէլէրիյլէ իսմինկ իլէլէպէտ մու՚ազզամ
օլսուն. վէ գուլընկ Դաւիթին պէյթի սէնին հուզու-
27 րընտա սապիթ գըլընսըն: Զիրա սէն, եա Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնիւտ, Սանա պիր պէյթ պինա
էտէրիմ՝ տէյէրէք ֆ-:-:-ընէ գուլընկա պէյան էյլէտին.
պու էճլտէն գուլընկ պու տու՚այը սանա ՚արզ էթմէյէ
28 ճէսարէթթ պույմըշ տըր: Վէ շիմտի, եա Րապպ ԵՀո-
վա, Ալլահ սէն սին, վէ ՚-սէօզլէրինկ հագգ տըր. վէ
29 գուլընկա պու խայրը շէյլէրի վա՚տ էթտին: Վէ շիմտի
գուլընկըն խանէսինի պէրէքէթլէմէք ՚ինտինկտէ խօշ
օլսուն, քի իլէլէպէտ հուզուրընկտա պագը օլա. զիրա,
եա Րապպ ԵՀովա, սէն սէօյլէտին, վէ գուլընկըն խա-
նէսի պէրէքէթինկլէ ՚իլէլէպէտ միւպարէք օլսուն:

Ղ Պագ 3 Մ իւլ. 5. 3: 8. 19: 1 Թէվ. 22. 8, 28, 3:
Ր 3 Մ իւլ. 8. 16:
Ս Խուր. 40. 18, 19, 34:
Տ Ղեւ. 26. 11, 12: Թէս. 23. 14:
Ք Պ. 5. 2: Մէկ. 78. 71. 72: Մաաթ. 2. 6: Ա'մալ. 20. 28:
Ե Պ-'ղը Նաաթհելէբոթ՝ հաքիմլէրտին. 1 Թէվ. 17. 6յ- ֆ-:-ֆ-'-ը- օլաՆա: [78. 70:
Ը 1 Մ իւլ. 16. 11, 12: Մէկ. 1 Մ իւլ. 18. 14: Պ. 5. 10: 8. 6, 14:
Ժ 1 Մ իւլ. 31. 6: Մէկ. 89. 23:
Ի Թէք. 12. 2:
Լ Մէկ. 44. 2: 80. 8: Երեմ. 24. 6: Ամով. 9. 15:
Խ Մէկ. 89. 22:
Ծ Հաբ. 2. 14-16: 1 Մ իւլ. 12. 9, 11: Մէկ. 106. 42:
Կ ԵՒղ. 1:
Հ Խուր. 1. 21: ԵՒղ. 27: 3 Մ իւլ. 11. 38:
Ձ 3 Մ իւլ. 2. 1:
Ղ Թէս. 31. 16: 3 Մ իւլ. 1. 21: Ա'մալ. 13. 36:
Ճ 3 Մ իւլ. 8. 20: Մէկ. 132. 11:
Մ 3 Մ իւլ. 5. 5: 6. 12: 8. 19: 1 Թէվ. 22. 10: 28. 6:
Յ ԵՒղ. 16: Մէկ. 89. 4, 29, 36, 37: [1. 5:
Ն Մէկ. 89. 26, 27: Խաբ. 2. 5: Մէկ. 48. 1: 86. 10: 96. 4, 135, 5: 145. 3: Երեմ. 10. 6:
Շ Թէս. 3. 24: 4. 35: 32. 39: 1 Մ իւլ. 2. 2: Մէկ. 37: Յովհ. 12. 34:
Ո Թէք. 32. 10:
Չ ԵՒղ. 12, 13:
Պ Ես. 55. 8: [139. 1:
Ջ Թէք. 18. 19: Մէկ. 1 Թէվ. 16. 25: 2 Թէվ. 2. 5: Մէկ. 48. 1: 86. 10: 96. 4, 135, 5: 145. 3: Երեմ. 10. 6:
Ռ Թէս. 26. 18:
Ս Մէկ. 48. 14:
Վ Յովհ. 17. 17:
Տ Պ. 22. 51:
Ր 86. 8: 89. 6, 8: Ես. 45. 5, 18, 22:
Ց Թէս. 4. 7, 32, 34: 33. 29: Մէկ. 147. 20:
Ւ Թէս. 9. 26: Նէեմ. 1. 10:

Digitized by Google

ՊԱՊ 8

Դաւիթին Փիլիսթիլեր իւէ Մովաբլըլարա զալիպ կէլմէսի։ 3 Ադրազար իւէ Սիւրիալըլարա զալէպէսի։ 9 Եմաթ մէլիյի Թովունըն Դաւիթի հէտիյէ իւէ Քէպրիքի։ 11 Դաւիթին հէտիյէլէր իւէ զանիմէքի Բապպա Քազտիս էքմէսի։ 14 Եդովմտա մուհաֆըզ 'ասքէրի պրագմասը. 16 անըն մէ'մուրլարը։

Պունտան սօկրա Դաւիթ Փիլիսթիլէրի վուրուպ՝ անլէրի մաղլուպ գըլտը. վէ Դաւիթ Փիլիսթիլէրին էլինտէն Մեթեկամմայը ալտը։ 2 Վէ Մովաբլըլարը տախի վուրուպ՝ անլէրի եէրէ եաթըրարագ սիճիմլէ էօլչտիւ. վէ էօլտիւրէճէյինի իքի սիճիմ վէ սաղ պրագաճաղընը պիր թէմամ սիճիմլէ էօլչտիւ. վէ Մովաբլըլար Դաւիթէ խարաճկիւզար գուլլար օլտըլար։ 3 Վէ Դաւիթ Ֆրաթ նէհրի ճիվարընտա հիւքիւմէթինի սապիթ էթմէք իչիւն կիթտիյի զէման, Սուբա մէլիյի Ադրազար իպն ի Ռուբը վուրտու։ 4 Վէ Դաւիթ անտէն պինկ եէտի եիւզ սիւվարի վէ եիրմի պինկ փիյատէ թուէթտու. վէ Դաւիթ հէճի արապա աթլարընըն սինիրլէրինի քէստի. անլէրտէն եիւզ րէ'ս աթ ալը գոտու։ 5 Վէ Դամասկոս Սիւրիալըլարը Սուբա մէլիյի Ադրազարընն եարտըմընա կէլտիքլէրինտէ, Դաւիթ Սիւրիալըլարտան եիրմի իքի պինկ նէֆէր վուրտու։ 6 Վէ Դաւիթ Դամասկոս Սիւրիալըլարը արասընտա մուհաֆըզ 'ասքէրի պրագտը, վէ Սիւրիալըլար Դաւիթէ խարաճկիւզար գուլլար օլտըլար. վէ ՐԱՊՊ Դաւիթի հէր կիթտիյի եէրտէ մուզաֆֆէր գըլար իտի։ 7 Վէ Դաւիթ Ադրազարընն պէնտէլէրի իւզէրինտէ պուլունան ալթուն գալգանլարը ալըպ Երուսաղէմէ կէթիրտի։ 8 Վէ Ադրազարընն շէհրլէրի Բեթահ վէ Բերոթատան մէլիք Դաւիթ փէք չօգ փիրինճ ալտը։

9 Վէ Եմաթ մէլիյի Թովու Դաւիթին Ադրազարընն 10 ճիւմլէ 'ասքէրինի պօզտըղընը իշիթտիյինտէ, Ադրազար իւէ մուհարէպէ էտիպ՝ անը պօզտըղը իչիւն, Դ--էը- հալ ու խաթըրընը սիւ'ալ իւէ անը թէպրիք էթմէք իւզրէ օղլու Յովրամը կէօնտէրտի. չիւնքի Ադրազարընն Թովու իւէ մուհարէպէլէրի վուգու՝ պուլմուշ իտի. վէ Յ-ը-մ- էլինտէ կիւմիւշ գապլար վէ 11 ալթուն գապլար վէ փիրինճ գապլար վար իտի։ Վէ մէլիք Դաւիթ պունլարը, իթա'աթա կէթիրտիյի հէփ 12 թա'իֆէլէրտէն, Սիւրիալը վէ Մովաբը վէ Ամմոնի վէ Փիլիսթի վէ Ամաղէկիւէրտէն վէ Սուբա մէլիյի Ադրազար իպն ի Ռուբտան -ը-՝ թագտիս էյլէտիյի կիւմիւշ վէ ալթուն իւէ պէրապէր ՐԱՊՊԱ թագտիս էյլէտի։ 13 Վէ Դաւիթ Թուզ տէրէսինտէ 'օն սէքիզ պինկ Սիւրիալըլյը գըրմագտան 'ավտէթ էթտիքտէ նամ- 14 տար օլտու։ Վէ Եդովմտա մուհաֆըզ 'ասքէրի պըրագտը. պիւթիւն Եդովմտա մուհաֆըզ 'ասքէրի պըրագմասը յէ Եդովմըլըարընն ճիւմլէսի Դաւիթէ գուլ օլտու, վէ հէր կիթտիյի եէրտէ ՐԱՊՊ Դաւիթի մուզաֆֆէր գըլար իտի։ 15 Վէ Դաւիթ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթը էթտի. վէ Դաւիթ գավմընն քեաֆֆէսինէ հագգ 16 ու 'ատէլէթ իճրա էտէր իտի։ Վէ Յովաբ իպն ի Շարուհեա սէր'ասքէր վէ Յովսափատ իպն ի Աքիղուտ 17 վագ'անիւվիս իտի. Վէ Սադովկ իպն ի Աքիտովբ վէ Աքիմելէք իպն ի Աբիաթար քեահինլէր, վէ Սարայիա 18 սըրր քեաթիպի իտի. Վէ Բանեա իպն ի Յովիադա -Քերեթիլէր իւէ Փելեթիլէրին րէ'իսի օլուպ՝ Դաւիթին օղուլլարը տախի միւշիր իտիլէր։

ՊԱՊ 9

Դաւիթին Յովնաթանընն օղլու Մեմփիբոսթէյի չաղրըթմասը, 7 վէ 'անա իբրամ, 9 վէ Սիբայը անա քէթխիւտա Թա'եին էթմէսի։

Վէ Դաւիթ՝ Սաուղ խանէտանընտան գալմըշ տահա պիր քիմսէ վար մը, քի անա Յովնաթանընն 2 խաթըրը իչիւն էյիլիք էտէյիմ՝ տէտի։ Վէ Սաուղ խանէսինտէն Սիբա նամընտա պիր պէնտէ վար իտի, վէ անը Դաւիթին նէզտինէ չաղրըտըլար. վէ մէլիք անա՝ Սիբա սէ՞ն մի սին՝ տէտի. օ տախի՝ Գուլընկ իմ՝ 3 տէտի։ Վէ մէլիք՝ Սաուղ խանէտանընտան գալմըշ պիր ատմ եօգ մը տըր, քի անա Աղլահ իչիւն էյիլիք էտէյիմ՝ տէտի։ Սիբա տախի մէլիյէ՝ Յովնաթանընն այագլարը սագաթ պիր օղլու գալտը՝ տէտի։ 4 Մէլիք տախի անա՝ Նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիքտէ, Սիբա մէլիյէ՝ Իշթէ օ Լադաբարտա Մաքիր իպն ի Ամիէլին 5 խանէսինտէ տիր՝ տէտի։ Վէ մէլիք Դաւիթ անը Լադաբարտան Մաքիր իպն ի Ամիէլին խանէսինտէն կէթիրթտի։ 6 Վէ Մեմփիբոսթէ իպն ի Յովնաթան իպն ի Սաուղ Դաւիթին նէզտինէ կէլտիքտէ, եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ -ը- 'արզը 'ուպուտիյէթ էյլէտի. Դաւիթ տախի՝ Էյ Մեմփիբոսթէ, տէտիքտէ, օ տախի՝ Իշթէ 7 գուլընկ՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ անա՝ Գօրգմա, զիրա Աղ-տէրինկ Յովնաթանընն խաթըը իչիւն սանա հէր վէճհլէ էյիլիք էտէճէյիմ, վէ փէտէրինկ Սաուղընն հէփ թարլալարընը 'սանա ի'ատէ էտէճէյիմ, սէն տախի տա- 8 'իմա սօֆրատա էքմէք եէյէճէքսինկ՝ տէտի։ Օ տախի -ը- 'արզը 'ուպուտիյէթ էտիպ՝ Գուլընկ նէ՞ իմ, քի պէնիմ կիպի պիր էօլմիւշ քէօփէյէ նազար էտէսին՝

- 1Թէվ.18.1, վէ զայրի։
- Ա'տ. 24. 17։
- Այ. 6, 14։ Մէզ. 72. 10։ Պագ 1Միւլ. 10. 27։
- Պագ Թէք. 15. 18։
- Պ. 10. 6։ Մէզ. 60, սէրբէլամ
- 1Թէվ. 18. 3։
- Պագ 1Թէվ. 18. 4։
- Ցես. 11. 6, 9։
- 3Միւլ. 11. 23-25։
- Այ. 2։
- Այ. 14, Պ. 7. 9։
- Պագ 3Միւլ. 10. 16։
- Պագ 1Թէվ. 18. 8։
- 1Թէվ. 18. 9։
- 3Միւլ. 7. 51։ 1Թէվ. 18. 11։ 26. 26։
- 4Միւլ. 14. 7։
- Պագ 1 Թէվ. 18. 12։ Մէզ. 60, սէրբէլամ
- Ե-ը-ը- Եդովմըլըարը 1Թէվ. 18.12 յ- ֆ--
- ը-ֆ-'-ը- օ-ը-ա-։
- 1Թէվ. 18. 17։
- 1Միւլ. 30. 14։
- 1Միւլ.18. 3։ 20. 14-17. 42։ Էմս. 27. 10։
- Պ. 16. 1։ 19.17, 29։
- 1Միւլ. 20. 14։
- Պ. 4. 4։
- Պ. 17. 27։
- 1Թէվ. 8. 34 -ի Մեփիբաաղ -ի-ի-էլէր։
- Այ. 1, 3։
- 1Միւլ.24.15։ Պ.16.9։

Digitized by Google

9 տէտի: Մէլիք տախի Սաւուղըն խրտմէթքեարը Սի-
բայը չաղրրըպ անա՝ ᵖՍաւուղըն վէ պիւթիւն խանէ-
սինին հէր նէսի վար իտի իսէ, սէնին էֆէնտինին օղ-
10 լընա վէրտիմ. Սէն տախի օղուլարընկ վէ գուլլարընկ
իլէ պէրապէր անըն իչիւն թօփրաղը սիւրիւպ ֆահա-
չէրգարասըն, քի էֆէնտինկին օղլընըն եէյէճէք էքմէյի
օլսուն, վէ էֆէնտինկին օղլու Մեմփիբոսթէ ᵠտա՛իմա
սօֆրամտա էքմէք եէյէճէք տիր՝ տէտի: Վէ Սիբա-
11 նըն ʰօն պէշ օղլու վէ երիմի պէնտէսի վար իտի: Սի-
բա տախի մէլիյէ՝ էֆէնտիմ մէլիք պու գուլըկա հէր
նէ էմր էթտի իսէ, գուլըկ անը իճրա էտէճէք տիր՝
տէտի: Մեֆ տախի՝ Մեմփիբոսթէ մէլիքզատէլէրտէն
12 պիրի կիպի սօֆրամտա եէյէճէք տիր՝ ֆեֆէ: Վէ Մեմ-
փիբոսթէնին ᵛՄիքա իսմինտէ պիր քիչիւք օղլու վար
իտի, վէ Սիբանըն պիւթիւն խանէսի խալգը Մեմփի-
13 բոսթէնին գուլլարը իտի: Պէօյլեճէ Մեմփիբոսթէ
ᵡտա՛իմա մէլիյինին սօֆրասընտա եէտիյինտէն՝ Երու-
սաղէմտէ սաքին օլտու. վէ ᵡիքի այաղը սագաթ իտի:

ՊԱՊ 10

*Դաւիթ Թարաֆընտան Անոնը Թա՛զիյէ էթմէք իւզրէ կէօնտէրիլէն ա-
տէմլէրէ էտիլէն հագարէթ։ 6 Յովաբ իլէ Աբեսաանըն Ամմոնիլէր իլէ Սիւ-
րիալըլարա զալէպէսի։ 15 Սովբակ իլէ Սիւրիալըլարըն մաղլուպիյէթի։*

Պունտան սօկրա ᵛԱմմոնիլէրին մէլիյի վէֆաթ
2 էտիպ՝ օղլու Անոն անըն եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ
Դաւիթ տէտի քի՝ Անոն իպն ի Նաասա փէտէրի պա-
նա էյիլիք էթտիյի կիպի պէն տախի էյիլիք էտէյիմ.
վէ Դաւիթ փէտէրինտէն տօլայը թա՛զիյէ էթմէք
իւզրէ անա քէնտի պէնտէլէրինի կէօնտէրտի. վէ Դա-
ւիթին պէնտէլէրի Ամմոնիլէրին տիյարընա վասըլ
3 օլտըլար: Վէ Ամմոնիլէրին սէրտարլարը էֆէնտիլէրի
օլան Անոնա խիթապէն՝ Դաւիթ սէնին հուզուրընտա
փէտէրինկէ իհթիրամ՝ կէօսթէրմէք իչիւն մի սանա
թա՛զիյէ էտիճիլէր կէօնտէրտի՝ ᵡեֆեֆէ. Դաւիթ
քէնտի պէնտէլէրինի շէհրի թէֆթիշ վէ թէճէսսիւլէ
խարապ էթմէք իչիւն սէնին եանընա կէօնտէրմէտի
4 մի՝ տէտիլէր: Օլ վագըթ Անոն Դաւիթին պէնտէլէ-
րինի թուրթուպ՝ անէլէրին սագալարընըն նըսֆընը
թըրաշ էթտի, վէ էսվապլարընըն նըսֆընը տախի
ᵇանէլէրին օթուրագ եէրէլէրինէ գատար քէստիքտէն
5 սօկրա անէլէրի սալը վէրտի: Վէ Դաւիթէ պեֆեֆ խա-
պէր վէրտիքէլէրինտէ, մէրգումլէր զիյատէսիյլէ հի-
ճապ էթտիքէլէրինտէն, անէլէրի իսթիգապալ իչիւն ֆեֆէ
կէօնտէրտի. վէ մէլիք՝ Սագալընըզ կէլինճէյէ գա-
տար Երիքովտա մէքս էտիպ, անտէն սօկրա ՚ավ-
տէթ էտինիզ՝ տէտի

6 Վէ Ամմոնիլէր ᵗԴաւիթին ՚ինտինտէ մէքրուհ օլ-

ᵖ Պագ Պ.16.4։ 19.29։
ᵠ Ա՛յ. 7,11,13։ Պ. 19. 28։
ʳ Պ. 19. 17։
ˢ 1Թէվ. 8. 34։
ᵗ Ա՛յ. 7,10։
ᵘ Ա՛յ. 3։
ᵛ 1Թէվ.19.1, վէ դայրի։
ᵡ Ես. 20. 4։ 47. 2։
ʸ Թէր. 34. 30։ Խուր. 5. 21։ 1Մխլ. 13. 4։
ᶻ Պ. 8. 3,5։
ᵃ Պ. 23. 8։
ᵇ Ա՛յ. 6։
ᶜ Թէս. 31. 6։
ᵈ 1Մխլ.4.9։ 1Կոր.16. 13։
ᵉ 1Մխլ. 3. 18։
ᶠ 1Թէվ. 19. 16։
ᶢ 1Թէվ. 19. 18։
ᶣ Պ. 8. 6։

Digitized by Google

տրգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, Ամմոնիլէր կէօնտէ-
րիպ՝ ᵗԲեթրոոբ Սիւրիալըլարընտան վէ Սուբա Սիւ-
րիալըլարընտան եիրմի պինկ փիյատէ վէ Մաաքա
մէլիյինտէն պինկ նէֆէր վէ Իստովբտան օն իքի պինկ
7 նէֆէր իւճրէթլէ թուրթուլար: Վէ Դաւիթ պունու
իշիտինճէ՝ Յովաբ իլէ ᵘգուվվէթ սահիպի օլան ՚աս-
8 քէրլէրին ճիւմլէսինի կէօնտէրտի: Վէ Ամմոնիլէր չը-
գըպ՝ գափունըն էօնիւնտէ մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր.
ամմա ᵛՍուբա վէ Րոոբ Սիւրիալըլարը վէ Իստովբ
9 իլէ Մաաքա այրըճա սահրատա իտիլէր: Վէ Յովաբ
մուհարէպէնին էօնտէն վէ արգատան քէնտի իւզէրինէ
օլաճաղընը կէօրիւնճէ, Իսրայէլին ճիւմլէ միւնթէ-
խապլարընտան ֆեֆէ ինթիխապ էտիպ Սիւրիալը-
10 լարա գարշը տիզտի: Վէ գավմըն պագըսընը Ամմո-
նիլէրին գարշըսընա տիզմէք իւզրէ գարնտաշը Աբես-
11 սանըն իտարէսինէ թէսլիմ էթտի: Վէ՝ էկէր Սիւրիա-
լըլար պանա ղալիպ կէլիրսէ, սէն իմտատըմա եէթիշ.
վէ էկէր Ամմոնիլէր սանա ղալիպ կէլիրսէ, պէն սէնին
12 իմտատընա եէթիշիրիմ. ᵡՁէսուր օլ, վէ ᵉգավմըմըզ
իչիւն վէ Ալլահըմըզըն շէհրլէրի իչիւն շէճի՛անէ հա-
րէքէթ էտէլիմ, վէ ᵗՐԱՊՊ քէնտիսինէ խօշ կէօրիւ-
13 նէնի եափսըն՝ տէտի: Վէ Յովաբ վէ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունան ՚ասքէրլէր մուհարէպէ իչիւն Սիւրիա-
լըլարա տօղրու իլէրիլէմէքլէ, անլէր անըն էօնիւնտէն
14 ֆիրար էթտիլէր: Վէ Ամմոնիլէր Սիւրիալըլարըն ֆի-
րար էթտիյինի կէօրմէլէրիյլէ, քէնտիլէր տախի Աբես-
սանըն էօնիւնտէն ֆիրար էտիպ շէհրէ կիրտիլէր. Յո-
վաբ տախի Ամմոնիլէր իլէ օլան ֆահէֆեֆէ տէօ-
նիպ Երուսաղէմէ կիթտի:

15 Վէ Սիւրիալըլար Իսրայէլին էօնիւնտէ պօզուլտըգ-
16 լարընը կէօրտիւքլէրինտէ թէճէմմիւ՝ էթտիլէր: Վէ
Ադրազար ֆեֆ կէօնտէրիպ՝ Նէհրին էօթէ թարա-
ֆընտա օլան Սիւրիալըլարը չըգարտը, վէ Էլամա
կէլտիլէր. վէ Ադրազարըն սէր՛ասքէրի ᵡՍովբակ էօն-
17 լէրինտէ իտի: Վէ Դաւիթէ խապէր վէրիլտիքտէ, Իս-
րայէլին քեաֆֆէսինի ճէմ՛ էտիպ՝ Յորդանանտան
կէչէրէք Էլամա վարտը. Սիւրիալըլար տախի Դաւի-
թին գարշըսընա տիզիլիպ՝ անըն իլէ ճէնք էթտիլէր:
18 Վէ Սիւրիալըլար Իսրայէլին էօնիւնտէն ֆիրար էթ-
տիլէր. Դաւիթ տախի Սիւրիալըլարտան եէտի եիւզ
արապա վէ չըրգ պինկ ᵡսիվարի թէլէֆ էթտի. վէ ան-
լէրին սէր՛ասքէրի Սովբակը վուրտու, օ տախի օրա-
19 տա էօլտի: Վէ Ադրազարըն պէնտէլէրի օլան մէլիք-
լէրին քեաֆֆէսի Իսրայէլին էօնիւնտէ պօզուլտըգ-
լարընը կէօրտիւքլէրինտէ, Իսրայէլ իլէ միւսալէհա
էտիպ՝ ᵛանլէրէ գուլլըգ էթտիլէր. վէ Սիւրիալըլար
Ամմոնիլէրէ իմտատ էթմէյէ արթըգ գօրգարլար իտի:

ՊԱՊ 11

Դաւիթին Բերսաբէ իւէ զինաւը. 6 Ուրիայը էօլտիւրմէսի, 26 վէ Բերսաբէյի ալմասը։

Վէ ՚էրթէսի սէնէ մէլիքլէրին տ֊ահ֊ըէպէյէ չըգ-
տրգլարը վագըթ ֊Դաւիթ Յովաբը վէ անըն իւէ պէ-
րապէր պէնտէլէրինի վէ պիւթիւն Իսրայէլի կէօն-
տէրտի. պունլար տախի Ամմոնիլէրի թէլէֆ էթտի-
լէր, վէ Ռաբբայը մուհասէրէ էյլէտիլէր. ֆագաթ
Դաւիթ Երուսաղէմտէ գալտը։
2 Վէ պէր ւէ֊ն ախշամ վագըընտա Դաւիթ եաթա-
ղընտան գալգըպ՝ ֊սէրայըն տամը իւզէրինտէ կէզէր
իքէն, ֒պիր գարըյը, եըյգանմագտա օլտրդը հալտէ,
տամտան կէօրտիւ. վէ մէզպուրէ ղայէթ կիւզէլ իտի։
3 Վէ Դաւիթ ֊ոե֊ կէօնտէրիպ մէզպուրէ հագգընտա
սիւ՛ալ էթտիյինտէ, պէրէ՝ Պու ՝Քետլի Ուրիանըն զէվ-
4 ճէսի Բերսաբէ պիւնթ ի էլիամ՝ տըր՝ տէտի։ Վէ Դա-
ւիթ ատէմլէր կէօնտէրիպ անը ալտը. վէ մէրգումէ
անըն եանընա կէլտիյինտէ, ֒Դ֊ըէ֒ անըն իւէ եաթ-
տը, մէրգումէ իսէ ՚նափաքլիյինտէն ՚էե֊ը թաթհիր
օլունմըշ իտի. վէ սօկրա քէնտի խանէսինէ կիւթտի։
5 Վէ գարը համիւլէ օլմաղլէ. Դաւիթէ՝ Համիւլէ օլտրմ՛՝
6 տէյիւ խապէր կէօնտէրտի։ Վէ Դաւիթ Յովաբա՝
Քետլի Ուրիայը պանա եօլլա՝ տէյիւ ֊ոե֊ կէօն-
տէրտի։ Յովաբ տախի Ուրիայը Դաւիթէ կէօնտէրտի։
7 Վէ Ուրիա անըն եանընա կէլտի, վէ Դաւիթ՝ Յովաբ
սաղ սալիմ մի, վէ գավմ սաղ սալիմ մի, վէ մուհա-
8 րէպէ նէ՞ հալտէ տիր՝ տէյիւ սիւ՛ալ էյլէտի։ Վէ Դա-
ւիթ Ուրիայա՝ Խանէկէ էնիպ ֒այագլարընկը եըյգա՝
տէտի։ Ուրիա տախի սէրայտան չըգտրղընտա, անըն
արտընճա մէլիք թարաֆընտան *պիր ՚աթիյէ՛՛ կէօն-
9 տէրիւտի։ Ամմա Ուրիա էֆէնտիսինէն ճիւմլէ պէն-
տէլէրի իւէ սէրայըն գափուսընտա եաթըպ՝ քէնտի
10 խանէսինէ էնմէտի։ Վէ Դաւիթէ՝ Ուրիա քէնտի խա-
նէսինէ էնմէտի՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր. Դաւիթ
տախի Ուրիայա՝ Սէն եօլտան կէլմէյօր մը սըն, նէ՞-
11 չինն խանէկէ էնմէզսին՝ տէտի։ Վէ Ուրիա Դաւիթէ
֒Թապուղ է֊ը՚ահ֊ վէ Իսրայէլ վէ Յուդա չատըր-
լարտա տուրուպ, ՚էֆէնտիմ՝ Յովաբ վէ էֆէնտիմին
պէնտէլէրի սահրատա գօնաբլար իքէն, պէն եէյիպ
իչմէյէ վէ զէվճէմ իւէ եաթմաղա խանէմէ՞ մի կիտէ-
յիմ՛. հայաթընկ հագգը իչինն վէ ճանընկընն հայաթը
12 հագգը իչինն պէն պու շէյի էթմէմ՛՝ տէտի։ Դաւիթ
տախի Ուրիայա՝ Պու կինն տախի պուրատա գալ, վէ
եարընն սէնի կէօնտէրէյիմ՛՝ տէտի. Ուրիա տախի օլ
13 կինն վէ էրթէսի կինն Երուսաղէմտէ գալտը։ Վէ Դա-
ւիթ անը տա՛վէթ էյլէտի, օ տախի անընն հուզուրընն-
տա եէյիպ իչտի, վէ Դ֊ըէ֒ ՚անը սէրխօշ էթտի. վէ
ախշամտա ՚էֆէնտիսինին պէնտէլէրի իւէ եաթաղընն-
14 տա եաթմաղա չըգտը, լաքին խանէսինէ էնմէտի։ Վէ
սապահ օլտրգտա Դաւիթ Յովաբա ՚պիր մէքթուպ
15 եազըպ՝ Ուրիանըն էլիյլէ կէօնտէրտի։ Վէ մէքթուպ-
տա՝ Ուրիայը մուհարէպէնին էն շիտտէթլի եէրինէ
գօյուպ արտընտան չէքիլինիզ, ֊քի վուրուլուպ էօլ-
16 սին՝ տէյիւ եազմըշ իտի։ Իմտի Յովաբ շէհրի մուհա-
սէրէ էտէր իքէն, գուվվէթլի ատէմլէր պուլունտրդընը
17 պիւտիյի եէրին գարշընընա Ուրիայը գօտու։ Վէ
շէհրին էհալիսի չըգըպ՝ Յովաբ իւէ ճէնք էթտիքլէրին-
տէ, Դաւիթին պէնտէլէրի օլան խալգտան պա՛զընը
18 տիւշտիւ. Քետլի Ուրիա տախի էօլտիւ։ Վէ Յովաբ
մուհարէպէնին հէփ ահվալընը Դաւիթէ խապէր վէր-
19 մէք իւզրէ ֊ոե֊ կէօնտէրտի։ Վէ խապէրճիյէ թէն-
պիհ էտիպ տէտի քի՝ Մուհարէպէնին հէփ ահվալընը
20 մէւիյէ թէմամէն հիքեայէ էթտիքտէն սօկրա, էկէր մէ-
լիյին ղազապը ալէվլէնիպ սանա՝ Նէ՞ սէպէպտէն մու-
հարէպէ իչին շէհրէ եագլաշտրնըզ, հիսարտան ա-
21 թաճագլարընը պիւմէ՞զ մի իտինիզ. ֊Աբիմելէք իպն ի
Յերոբաաղը քիմ՛ էօլտիւրտիւ. պիր գարը անընն իւզէ-
րինէ հիսարտան պիր տէյիրմէն թաշը փարչասը
աթմասընյլէ՛ Թեբէստէ էօլմէտի մի. հիսարա Նի՞չիւն
եագլաշտրնըզ՝ տէրսէ, օլ վագըթ սէն՝ Գուլընկ Քետլի
22 Ուրիա տախի վէֆաթ էթտի՝ տէյէսին։ Վէ խապէրճի
կիթտի. վէ վասըլ օլտրգտա Յովաբընն քէնտինէ հէփ
23 սըփարըշընը Դաւիթէ հիքեայէ էթտի։ Վէ խապէրճի
Դաւիթէ՝ Օլ ատէմլէր պիզէ ղալէպէ էթմէքլէ թարա-
ֆըմըզա սահրայա չըգտրլար. պիզ իսէ անլէրի գա-
24 փունըն աղզընա գատար թա՛գիպ էթտիք։ Վէ թի-
րէնտազլար պէնտէլէրինկ իւզէրինէ աթտըլար, վէ մէ-
լիյին պէնտէլէրինտէն պա՛զընը վէֆաթ էթտի. վէ
գուլընկ Քետլի Ուրիա տախի վէֆաթ էթտի՝ տէտի։
25 Օլ վագըթ Դաւիթ խապէրճիյէ խիթապէն, Յովաբա՝
Պու շէյ նազարընկտա ֆէնա կէօրինմէսին, զիրա գը-
լըճ պա՛զէն շունու, պա՛զէն պունու թէյէֆ էտէր.
շէհրէ գարշը տահա շիտտէթլէ մուհարէպէ
անը երգ՛ տէյէսին. վէ սէն անը ղայրէթլէնտիր՛ տէտի։
26 Վէ Ուրիանըն զէվճէսի զէվճի Ուրիանըն վէֆա-
27 թընը իշիթտիքտէ, զէվճի իչինն մաթէմ էթտի։ Վէ
մաթէմի կէշտիքտէն սօկրա Դաւիթ անը քէնտի խա-
նէսինէ կէթիրթտի. օ տախի ՚անընն զէվճէսի օլտու, վէ
մէրգումէտէն անընն պիր օղլու օլտու. լաքին Դաւիթին
եափտրդը պու շէյ ՐԱՊՊՈՆ ինտինտէ գապհ իտի։

– 3 Միւլ. 20. 22,26։ 2 Թէվ. 36. 10։
բ 1 Թէվ. 20. 1։
գ Թէս 22. 8։
դ Թէք. 34. 2։ Յոր. 31. 1, Մատթ. 5. 28։
ե Պ. 23. 39
զ Մկ. 51, սէրբէլաման։
է Յակ. 1. 14։
ը Դ֊ըէ. 15. 19,28։ 18. 19։
թ Թէք. 18. 4։ 19. 2։
* Ւ֊ախօտ՝ պիր հիսսէ Աա՛ատ։
ժ Պ. 7. 2,6։
ի Պ. 20. 6։
լ Թէք. 19. 33,35։
խ Այ. 9։
ծ Պաղ 3 Միւլ. 21. 8,9։
կ Պ. 12. 9։
հ Հաք. 9. 53։
ձ Պ. 12. 9։

Digitized by Google

ՊԱՊ 12

Նաթանըն մէսէլի վէ Դաւիթին քէնտի քէնտիսինի հիւքմ էթմէսի. 7 Նաթանըն Ա՛զիրինի Դաւիթին զապուլ էտիպ Եէվպէսի վէ մաղֆէրէէ Նա՛իլ օլմասը։ 15 Դաւիթին Բերսաբէտէն օլան չօճուղը իչիւն օտուճ վէ տու՛ասը. 19 վէ չօճուղըն վէֆաքընտան սօնրա Ամնոնէլլի օլմասը։ 24 Սողոմոնըն տօղմասը։ 26 Ռաբբա շէհրինին ալընմասը։

1 Վ է ՐԱՊՊ Նաթանը Դաւիթէ կէօնտէրտի. օ տախի ֊անըն եանընա կիտիպ ֏անա տէտի քի՝ Պիր շէհրտէ պիրի զէնկին վէ տիկէրի ֆագիր իքի ատէմ
2 վար իտի։ Զէնկինին ղայէթ չօգ սիւրիւ վէ սըղըրլարը
3 վար իտի. Ֆագաթ ֆագիրին պիր քիչիւք տիշի գուզուտան ղայրի պիր շէյի եօգ իտի. անը տախի սաթըն ալմըշ օլուպ՝ պէսլէր իտի. օ տախի անըն իլէ վէ չօճուգլարը իլէ պիրլիքտէ պէօյիւյիւպ, անըն լօգմասընտան եէր վէ քեասէսինտէն իչէր իտի, վէ գօյնընտա եաթըպ՝ անըն նազարընտա գըզ կիպի իտի։
4 Վէ օլ զէնկին քիմսէյէ պիր եօլճու կէլտիքտէ՝ քէնտի սիւրիւ վէ սըղըրլարընտան քէնտինէ կէլէն միւսաֆիրի իչիւն ալըպ թէրթիպ էթմէյէ գըյմայըպ, օլ ֆագիր քիմսէնին տիշի գուզուսընը ալըպ՝ քէնտինէ կէլէն ատէմ իչիւն հազըրլատը։
5 Օ զէման Դաւիթին ղազապը օլ քիմսէյէ ղայէթլէ ալէվլէնիպ, Նաթանա խիթապէն՝ ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն պունու եափան քիմսէ ֏գաթլէ միւսթա-
6 հագգ տըր. Վէ պու շէյի եափտրդը իչիւն վէ էսիրկէմէտիյի իչիւն գուզունընը ֏տէօրթ միսլինի էտա էտէ-
7 ճէք տիր՝ տէտի։ Օլ վագըթ Նաթան Դաւիթէ տէտի քի՝ Օլ ատէմ սէն սին. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ ֏Պէն սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք մէսհ էթտիմ. վէ պէն սէնի Սաուղընն էլինտէն խէլաս
8 էթտիմ։ Վէ էֆէնտիկին խանէսինի սանա, վէ էֆէնտիկին նիսվանընը սէնին գօյնընա վէրտիմ. վէ սանա պէյթ ի Իսրայէլ իլէ Յուդայը վէրտիմ. վէ էկէր պու ազ իտի իսէ, սանա պունտան զիյատէսինի վէրիր
9 իտիմ։ ֏Նիչիւն ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ՝ անըն քէլամընը ֏թահգիր էյլէտին, ֏Քետի Ուրիայը գըլըճլէ գաթլ էտիպ՝ զէվճէսինի քէնտինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ ալտրն. վէ անը Ամմոնիլէրին գը-
10 լրճը յլէ գաթլ էթտիրտին. Վէ շիմտի պէնի թահգիր էթտիյինկ, վէ Քետի Ուրիանըն զէվճէսինի քէնտինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ ալտրդըն սէպէպտէն ֏սէնին խա-
11 նէնտէն գըլըճ էքսիք օլմայաճագ տըր։ ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Իշլէթ պէն սէնին խանէնտէն սէնին իւզէրինէ պիր պէլա կէթիրիրիմ. վէ ֏կէօզլէրինկ էօնիւնտէ սէնին զէվճէլէրինի ալըպ գօնշընկա վէրէճէյիմ, օ տախի պու կիւնէշին էօնիւնտէ նիսվանընկ իլէ եաթա-
12 ճագ տըր։ Զիրա սէն ֏֏֏֏ կիզլիճէ եափտրն, ֏ամմա

պէն պու շէյի պիւթիւն Իսրայէլին հուզուրընտա վէ
13 կիւնէշին էօնիւնտէ եափաճաղըմ։ ֏Վէ Դաւիթ Նաթանա՝ ֏ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթտիմ՝ տէտի. Նաթան տախի Դաւիթէ՝ ՐԱՊՊ տախի ֏սէնին կիւնա-
14 հընը րէֆ՝ էթտի, էօլմէյէճէքսին։ Լաքին պու շէյ սէպէպիյլէ ՐԱՊՊԸՆ տիւշմէնլէրինէ ֏քիֆր էթմէյէ ֆուրսաթ վէրտիյին իչիւն, սանա տօղան չօճուգ մութլագա վէֆաթ էտէճէք տիր՝ տէտի։
15 Վէ Նաթան քէնտի խանէսինէ կիթտի. վէ ՐԱՊՊ Դաւիթին Ուրիանընը զէվճէսինտէն օլան չօճուղընը
16 վուրմաղլէ. ղայէթլէ խասթա օլտու։ Վէ Դաւիթ՝ չօճուգ իչիւն ՐԱՊՊԱ նիյազ էյլէտի. վէ Դաւիթ օրուճ թուլթտու, վէ կիտիպ ֏պիւթիւն կէճէ թօփրագ իւզէ-
17 րինտէ եաթտը։ Վէ խանէսինին իխթիյարլարը անը եէրտէն գալտըրմաղա գալգըշտըլար իսէ տէ, օ իս-
18 թէմէտի, վէ անլէր իլէ էքմէք եէմէտի։ Վէ եէտինճի կիւնտէ չօճուգ վէֆաթ էթտի. վէ Դաւիթին պէնտէլէրի չօճուղըն վէֆաթընը անա խապէր վէրմէյէ գօրգտըլար. զիրա՝ Իշլէթ չօճուգ տահա սաղ իքէն անա սէօյլէտիք, վէ սէօզիւմիւզիւ տինկլէմէտի ե անա՝ Չօճուգ վէֆաթ էթտի՝ նաՈսըլ տէյէլիմ. պիր
19 ֆէնա շէյ եափաճագ տըր՝ տէտիլէր։ Դաւիթ իսէ պէնտէլէրինին ֆրսըլտը էթտիքլէրինի կէօրմէքլէ, չօճուղըն վէֆաթ էթտիյինի անկլատը. վէ Դաւիթ պէնտէլէրինէ՝ Չօճուգ վէֆաթ էթտի՞ մի՝ տէտի. ան-
20 լէր տախի՝ Վէֆաթ էթտի՝ տէտիլէր։ Օլ վագըթ Դաւիթ եէրտէն գալգըպ երյգանտը, վէ ֏եաղ սիւրիւնիպ էսվապընը տէյիշտիրտի. վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրիպ ֏սէճատ գըլտը. վէ քէնտի խանէսինէ կէլիպ՝ իսթէտի, վէ էօնիւնէ էքմէք գօտրգլարընտա՝ եէտի։
21 Վէ պէնտէլէրի անա՝ Պու էթտիյին իշ նէ՞ տիր. չօճուգ տահա սաղ իքէն՝ անըն իչիւն օրուճ թուլթուպ աղլատըն, վէ չօճուգ վէֆաթ էթտիյի կիպի՝ գալգըպ
22 էքմէք եէտին՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Չօճուգ տահա սաղ իքէն օրուճ թուլթուպ աղլատըմ, ֏զիրա՝ Քիմ պիլիր, պէլքի Ալլահ պանա մէրհամէթ էտէր տէ, չո-
23 ճուգ եաշար՝ տէտիմ։ Լաքին շիմտի վէֆաթ էթտի, պէն նի֏չիւն օրուճ թուլթայըմ, անը արթըգ կէրի կէթիրէ պիլի֏ր մի իմ. պէն անա կիտէճէյիմ, ամմա ֏ո պանա ֏ավտէթ էթմէզ՝ տէտի։
24 Վէ Դաւիթ զէվճէսի Բերսաբէյի թէսլիյէ էթտի. վէ անըն եանընա կէլիպ անըն իլէ եաթտը, վէ ֏անտէն պիր օղլու օլուպ՝ ֏անա Սողոմոն թէսմիյէ էյ-
25 լէտի. վէ ՐԱՊՊ անը սէվտի։ Վէ ՐԱՊՊ իչիւն անա ֏Եեդիդիա թէսմիյէ օլունմասընը Նաթան փէյղամպէր վասըթասըյլէ էմր պույուրտու։

ա Մէզ. 51. սէրբէլամ
բ Պագ Պ. 14.5, վէ ղայրի. 3Միւլ.20.35-41։ Ես. 5. 3։
գ 1Միւլ. 26. 16։
դ Թուր.22.1։Ղուկ.19.8։
ե 1Միւլ. 16. 13։
զ Պագ 1Միւլ. 15. 19։
է Ա՛տ. 15. 31։
ը Պ. 11. 15,16,17,27։
թ Ամովս. 7. 9։
ժ Թէս.28.30։Պ 16.22։
ի Պ. 16. 22։
լ Պագ 1Միւլ. 15.24։
խ Պ. 24.10։ Յոբ. 7.20. Մէզ. 32.5։ 51. 4։
ծ Ես. 52. 5։ Եզեկ. 36. 20,23։ Բամ. 2. 24։
կ Պ. 24. 10։ Մէզ. 32. 1։ Յոբ. 7. 21։ Միք. 7. 18։ Զաք. 3. 4։
հ Պ. 13. 31։
ձ Հառաբ. 3. 3։
ղ Յոբ. 1. 20։
ճ Պագ Ես.38.1,5։Յոնաս. 3.9։
մ Յոբ. 7. 8-10։
յ Մատթ. 1. 6։
ն 1Թագ. 22. 9։ [պրակ
շ Ե՛նէ՝ Բացակը հա-

Digitized by Google

26 Վէ՝ Յովաբ Ամմոնիլէրին՝ Ռաբբա շէհրի իլէ մուհա-
րէպէ էտիպ՝ մէլիք իգամէթկեահը օլան շէհրի ֆէթհ
27 էյլէտի։ Վէ Յովաբ Դաւիթէ խապէրճիլէր կէօնտէ-
րիպ՝ Ռաբբա իլէ մուհարէպէ էտէրէք սուլար շէհ-
28 րինի ֆէթհ էթտիմ։ Վէ շիմտի գավմըն պագիյյէսինի
ճէմ՚ էյլէ, վէ շէհրին գարշըսընա օրտու գուրուպ՝ անը
սէն ֆէթհ էյլէ, օլմայա քի շէհրի պէն ֆէթհ էտէյիմ՝
29 տէ, պէնիմ իսմիմլէ եատ օլունա՝ տէտի։ Պունուն ի-
զէրինէ Դաւիթ պիւթիւն գավմը ճէմ՚ էտէրէք Ռաբ-
բայա կիթտի, վէ անըն իլէ մուհարէպէ էտէրէք անը
30 ֆէթհ էյլէտի։ Վէ մէլիքլէրինին թաճրնը պաշըն-
տան ալտը. անըն վէզնի տախի պիր թալանթ ալթուն
օլուպ՝ անտէ զիգըյմէթ թաշլար տախի վար իտի. վէ
Դաւիթին պաշընա գօնուլտու. վէ շէհրտէն դայէթ
31 չօգ ղանիմէթ չըգարտը։ Իչինտէ պուլունան խալգը
տախի չըգարըպ՝ անլէրի տէսթէրէ վէ տէմիր ճէրճէր
վէ պալթալար ալթընա գօտու, վէ թուղլա ֆու-
րունընտան կէչիրտի. վէ Ամմոնիլէրին շէհրլէրինին
քեաֆֆէսինէ պէօյլէ եափտը. պա՚տէհու Դաւիթ պիւ-
թիւն գավմ իլէ Երուսաղէմէ՚ ավտէթ էյլէտի։

ՊԱՊ 13

Ամնոնըն ֆի՚լը մէնֆուրը։ 19 Աբիսողոմըն ինթիգամը։ 30 Դաւիթին իզթիրապը վէ Թէ՚մին էտիլմէսի։ 37 Աբիսողոմըն ֆիրարը։

Վէ պունտան սօնրա Դաւիթին օղլու Աբիսո-
ղոմըն Թամար իսմինտէ կիւզէլ պիր հէմշիրէսի պու-
լունուպ, Դաւիթին օղլու Ամնոն անա թէ՚աշշուգ էթ-
2 տի։ Վէ Ամնոն հէմշիրէսի Թամարըն սէպէպինտէն
խասթա օլմագ տէրէճէսինտէ սըգըլտը. զիրա գըզ
պագիրէ օլուպ, Ամնոնըն կէօզլէրինտէ անա պիր շէյ
3 եափմագ կիւճ իտի։ Վէ Ամնոնըն Յոնադաբ իսմինտէ
պիր տօսթու օլուպ, պու տախի Դաւիթին գարնտաշը
Սամաանըն օղլու իտի. վէ Յոնադաբ զիյատէսիյլէ
4 ՚ագիլ պիր ատէմ իտի։ Վէ անա՝ էյ մէլիքզատէ, սէն
նիչին պէօյլէ կիւնտէն կիւնէ զա՚իֆլէնիյօրսըն. Ե-
ՉԻ պանա պէյան Ը՚թմէյէճէք մի սին՝ տէտի։ Վէ
Ամնոն անա՝ Պէն պիրատէրիմ Աբիսողոմըն հէմշի-
5 րէսի Թամարա թէ՚աշշուգ էթտիմ՚ տէտի։ Վէ Յով-
նադաբ անա՝ Եաթաղըկտա եաթըպ քէնտինկի խաս-
թա կէօսթէր, վէ փէտէրինկ սէնի կէօրմէյէ կէլինճէ,
անա՝ Րէճա էտէրիմ, հէմշիրէմ Թամար կէլիպ պանա
էքմէք եէտիրսին, վէ էօնիւմտէ թա՚մ եափսըն, քի
կէօրիւպ անըն էլինտէն եէյէյիմ՚ տէյէսին, տէտի։
6 Պէօյլէճէ Ամնոն եաթըպ քէնտինի խասթա կէօսթէր-
տի. վէ մէլիք անը կէօրմէյէ կէլտիքտէ, Ամնոն մէ-
լիյէ՝ Րէճա էտէրիմ, հէմշիրէմ Թամար կէլիպ էօ-
նիւմտէ Ը՚իքի լօգում եափսըն տա, անըն էլինտէն եէ-
7 յէյիմ՚ տէտի։ Վէ Դաւիթ խանէյէ, Թամարա Ե-
կէօնտէրիպ՝ Շիմտի պիրատէրինկ Ամնոնըն խանէսինէ
8 կիթ վէ անա թա՚մ եափ՝ տէտի։ Վէ Թամար պի-
րատէրի Ամնոնըն խանէսինէ կիթտիքտէ՝ օ եաթըյօր
իտի. օ տախի խամուրը ալըպ եուղուրտու, վէ կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ լօգումլար եափարագ՝ լօգումլարը փի-
9 շիրտի։ Պա՚տէհու թավայը ալըպ էօնիւնտէ պօշալթ-
տը, լաքին օ եէմէք իսթէմէտի. վէ Ամնոն՝ Հէր քէս
եանըմտան տըշարը չըգարընըզ՝ տէտիքտէ, Հէր քէս
10 եանընտան չըգտը։ Վէ Ամնոն Թամարա՝ Թա՚մը
օտայա, իչէրիյէ կէթիր, վէ էլինտէն եէյէյիմ՚ տէտի։
Վէ Թամար եափտըղը լօգումլարը ալըպ՝ պիրատէրի
11 Ամնոնա, օտանըն իչէրիսինէ կէօթիւրտու։ Վէ եէ-
մէսի իչիւն եանընա կէթիրտի. օ տախի Ը՚անը թու-
թուպ, անա՝ Կէլ, Հէմշիրէմ, պէնիմ իլէ եաթ՝ տէտի։
12 Օ իսէ անա՝ Խայր, պիրատէրիմ, Ը՚պէնի զէլիլ էթմէ.
զիրա Ը՚իսրայէլտէ պէօյլէ օլմազ. պու Ը՚խապասէթի
13 էթմէ։ Պէն տախի ՚այպըմլէ նէ՚րէյէ կիտէյիմ. սէն
իսէ Իսրայէլտէ խապիսլէրին պիրի կիպի օլուրսըն.
վէ շիմտի րէճա էտէրիմ՚, մէլիյէ սէօյլէ. Ը՚զիրա օ
14 պէնի սէնտէն տիրիղ էթմէզ՝ տէտի։ Ֆագաթ օ անըն
սիօզիւնիւ տինկլէմէք իսթէմէտի, վէ անտէն գուվ-
վէթլի օլմաղլէ՝ Ը՚անըն իլէ եաթարագ անը զէլիլ էյ-
15 լէտի։ Պա՚տէհու Ամնոն անտէն զիյատէսիյլէ իքրահ
էյլէտի, շէօյլէ քի անա օլան իքրահը անըն իչիւն
հիսս էթտիյի ՚աշգտան պէօյիւք իտի. վէ Ամնոն անա՝
16 Գալգ, կիթ՝ տէտի։ Գրզ տախի անա՝ Սէպէպի եօգ
տըր. պէնի թարտ էթմէքտէ Ե-Ը-ԸԸՀ քէօթիւլիւք
պանա օլ պիր եափտըղընկտան պէօյիւք տիր՝ տէտի.
17 ամմա օ անը տինկլէմէք իսթէմէտի։ Վէ քէնտինէ
խըտմէթթ էտէն ուշաղընը չաղըրըպ՝ Շունու եանըմտան
18 չըգար, վէ արտընտան գափույը գափա՝ տէտի։ Վէ
գըզըն իւզէրինտէ պիր Ը՚ալաճա էնթարի վար իտի.
զիրա մէլիյին պագիրէ գըզլարը պէօյլէ էնթարի կի-
յէրլէր իտի. վէ անըն խըտմէթքեարը անը տըշարը
19 չըգարըպ՝ արտընճա գափույը գափատը։ Վէ Թամար
Ը՚քիւլ ալըպ պաշընա ԸԸԸԸ, վէ իւզէրինտէ օլան
ալաճա էնթարիսինի երրթտը, վէ Ը՚էլինի պաշը իւզէ-
րինէ գօյուպ կիթտի, վէ կիտէր իքէն աղլար իտի։
20 Վէ գարնտաշը Աբիսողոմ անա՝ Պիրատէրինկ Ամնոն
սէնի՞ն իլէ մի իտի. վէ շիմտի, հէմշիրէմ, սիւքիւթ
էյլէ, օ սէնին պիրատէրին տիր պունու գալպինկէ գօ-
մա՝ տէտի։ Վէ Թամար գարնտաշը Աբիսողոմըն խա-
21 նէսինտէ մահզուն օթուրուր իտի։ Վէ մէլիք Դաւիթ
պու վուգու՚աթըն քեաֆֆէսինի իշիտինճէ՝ զայէթլէ
22 ղազապնաք օլտու։ Ֆագաթ Աբիսողոմ Ամնոնա Ը՚քէօ-

ղ 1Թէվ. 20. 1։
ա Թէս. 3. 11։
ղ 1Թէվ. 20. 2։
— Պ. 3. 2,3։
բ 1Թվ. 3. 9։
գ Պագ 1Մխլ. 16. 9։
դ Թէք. 18. 6։
ե Թէք. 45. 1։
զ Թէք. 39. 12։
է Թէք. 34. 2։ [17։
ը Ղեւ. 18. 9,11։ 20.
թ Թէք. 34. 7։ Հաք 19. 23։ 20. 6։
ժ Պագ Ղեւ. 18. 9,11։
ի Թէս. 22. 25։ Պագ Պ.
լ Թէք. 37. 3։ Հաք. 5. 12։ 11։
խ Թէք. 37. 3։ Հաք. 5. 30։ Մէգ. 45. 14։
ծ Ցեա. 7. 6։ Պ. 1. 2։ Յոբ 2. 12։
կ Երեմ. 2. 37։
հ Թէք. 24. 50։ 31. 24։

Digitized by Google

թիւ եա էյի պիր շէյ սէօյլէմէտի. զիրա Աբիսողոմ
Ամնոնա, Հէմշիրէսի Թամարը զէլիլ էթտիյի իչիւն
պուղզ էտէր իտի:
23 Վէ իքի սէնէ միւրուրընտան սօկրա՝ Եփրեմէ եա-
գընն օլան Բաաղասօրտա Աբիսողոմընն ոյո՛ն-
24 լարընըն ճիմլէսինի տա՛վէթ էյլէտի: Վէ Աբիսողոմ
մէլիյին եանընա կիտիպ՝ Իշթէ շիմտի գուլուկընն գըր-
գընըլարը վար. քէրէմ էթ, մէլիք վէ պէնտէլէրի պու
25 գուլըկ իլէ պէրապէր կիթսինլէր՝ տէտի: Մէլիք տախի
Աբիսողոմա՝ Խայր, օղլըմ, ճիմլէմիզ կիթմէյէլիմ,
օլմայա քի սանա եիւք օլալըմ՝ տէտի. վէ անա իպ-
րամ էթտի իսէ տէ, Դէ՛ կիթմէք իսթէմէտի, վէ անա
26 խայր տու՛ա էյլէտի: Վէ Աբիսողոմ՝ Պարի պիրա-
տէրիմ Ամնոն պիզիմ իլէ կիթսին՝ տէտի. մէլիք
27 տախի անա՝ Նիչիւն սէնին իլէ կիթսին՝ տէտի: Ամմա
Աբիսողոմ անա իպրամ էթմէսինլէ, Ամնոնը վէ մէ-
28 լիքզատէլէրին ճիմլէսինի անըն իլէ կէօնտէրտի: Վէ
Աբիսողոմ քէնտի ուշագլարընա թէնպիհ էտիպ՝ Պա-
գընըզ, Ամնոն չէրապլէ քէյֆ օլտըղը կիպի, պէն
սիզէ՝ Ամնոնը վուրընըզ՝ տէտիյիմտէ, անը գաթլ էյ-
լէյինիզ, գօրգմայընըզ. սիզէ էմր էտէն պէն տէյի՞լ
29 մի իմ. ճէսուր վէ շէճա՛աթլը օլունըզ՝ տէտի: Վէ
Աբիսողոմըն ուշագլարը Ամնոնա Աբիսողոմըն թէն-
պիհ էթտիյի վէճհլէ եափտըլար. վէ մէլիքզատէլէրին
ճիմլէսի գալգըպ՝ հէր պիրի քէնտի գաթըրընա պի-
30 նէրէք ֆիրար էթտիլէր: Վէ անլէր եօլտա իքէն Դա-
ւիթէ՝ Աբիսողոմ մէլիքզատէլէրին ճիմլէսինի վուր-
տու, վէ անլէրտէն հիչ պիրի գալմատը՝ տէյիւ խապէր
31 կէլտի: Օ զէման մէլիք գալգըպ վէ Էլպիսէսինի եըր-
թըպ Թօփրագտա եաթտը. պէնտէլէրինէն ճիմլէսի
տախի, էլպիսէլէրի եըրթըգ օլարագ, տուրույօրլար
32 իտի: Վէ Դաւիթին գարնտաշը Յամաանըն օղլու
Յոնատաբ ճէվապ վէրիպ, Էֆէնտիմ՝ մէլիքզատէ
օլան ճիվանլարըն ճիմլէսի գաթլ օլունտու զանն էթ-
մէսին, զիրա եալընըզ Ամնոն վէֆաթ էթմիշ տիր.
չինքի հէմշիրէսի Թամարը զէլիլ էթտիյի կիւնտէն
պէրու պու շէյ Աբիսողոմընն աղզըյէ գարարլաշմըշ
33 իտի: Վէ շիմտի՝ Մէլիքզատէլէրին ճիմլէսի վէֆաթ
էթտի՝ տէյէրէք էֆէնտիմ մէլիք միւքէտտէր օլմա-
սընն, զիրա եալընըզ Ամնոն վէֆաթ էթմիշ տիր՝ տէ-
34 տի: Վէ Աբիսողոմ ֆիրար էթտի: Վէ պէքճի օլան
ճիվանն կէօզլէրինի գալտըրըպ պագտըգտա, իշթէ
արգա թարաֆընտա օլան եօլտան, տաղընն էթէյինն-
35 տէն պիր չօգ խալգ կէլիյօր իտի: Օլ վագըթ Յոնատա-
դաբ, մէլիյէ՝ Իշթէ մէլիքզատէլէր կէլիյօր, գուլընկընն
36 տէտիյի կիպի օլտու՝ տէտի: Վէ սէօզիւնիւ պիթիր-
տիյի կիպի իշթէ մէլիքզատէլէր կէլիպ եիւքսէք սէսլէ
աղլատըլար. քէզալիք մէլիք վէ ճիմլէ պէնտէլէրի
զիյատէսիյլէ աղլատըլար:
37 Վէ Աբիսողոմ ֆիրար էտիպ՝ Գեսուր մէլիյի Թոլմի
իպն ի Ամիուդրն եանընա կիթտի. Դա՛ իսէ օղլու
38 իչիւն հէր կիւն մաթէմ էտէր իտի: Պէօյլէճէ Աբիսո-
ղոմ ֆիրար էտիպ Գեսուրա կիթտի վէ օրատա իւչ
39 սէնէ գալտը: Վէ մէլիք Դաւիթ Ամնոնըն վէֆաթընը-
տան սօկրա Թէսէլլի պուլմուշ օլմաղլէ՝ Աբիսողոմընն
եանընա կիթմէյէ Հասրէթ չէքէր իտի:

ՊԱՊ 14

*Յովաբըն Աբիսողոմը կէրի կէթիրմէք պապընտա ֆէննի, 25 Աբի-
սողոմըն ճէմալը, սաչը վէ էվլասը, 28 Յովաբըն Թէվասիւթիյլէ մէ-
լիյին եանընա Աբիսողոմըն կէթիրիլմէսի:*

Վէ Յովաբ իպն ի Շարուհա մէլիյին գալպի Ա-
2 բիսողոմա մէյլ էթտիյինի անլատը: Վէ Յովաբ Թե-
կուէտէն պիր ՚ագըլլը գարը կէթիրթտի, վէ անա՝
Մաթէմի կիպի օլարագ շիմտի մաթէմ էլպիսէսի
կիյ, վէ եաղլանմայարագ էօլիւ իչիւն խայլը զէման-
3 տան պէրու մաթէմ չէքէն պիր գարը կիպի օլ. Վէ
մէլիյին նէզտինէ կիտիպ, անա պու սէօզլէրէ կէօրէ
սէօյլէ՝ տէտի. վէ Յովաբ անընն աղզընա սէօզլէր
4 գօտու: Վէ Թեկուէլի գարը մէլիյէ սէօյլէմէյէ պաշ-
լատըղընտա, Եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանըպ՝ անա
՚արզ ը՚ուպուտիյէթ էյլէտի. վէ՝ Էյ մէլիք, Հիմտատ
5 էյլէ՝ տէտի: Մէլիք տախի անա՝ Սանա նէ՞ օլտու՝
տէտիքտէ, մէրգումէ տախի անա՝ Ա՛հ, Պէն պիր
6 տուլ գարը իմ, վէ զէվճիմ էօլմիւշ տիր: Վէ պու ճա-
րիյէկին իքի օղլու վար իտի, վէ իքիսի սահրատա
միւնազա՛ա էտէրէք, եանլարընտա անլէրի այըրա-
ճագ քիմսէ պուլունմատըղընտան, պիրի տիկէրինի
7 վուրուպ էօլտիւրտիւ: Վէ իշթէ Պիթիւն գապլէ
ճարիյէկին ՚ալէյհինէ գալգըպ՝ Գարնտաշընը վու-
րանը վէր, քի պիզ գաթլ էթտիյի գարնտաշընըն
ճանընա պէտէլ անը գաթլ էտէլիմ, վէ վարիսի տա-
խի հէլաք էտէլիմ՝ տէտիլէր. պէօյլէճէ գալան գօ-
րըմը սէօնտիւրիւպ՝ զէվճիմէ պիր իսմ, վէ եէր եիւ-
զիւնտէ պիր պագիյյէ պրագմայաճագլար տըր՝ տէ-
8 տի: Վէ մէլիք գարըյա՝ Եվինէ կիթ, պէն սէնին
9 հագգընտա էմր էտէրիմ՝ տէտի: Թեկուէլի գարը տա-
խի մէլիյէ՝ Էյ էֆէնտիմ մէլիք, Գապահաթ պէնիմ
իւզէրիմէ վէ փէտէրիմին խանէսի իւզէրինէ օլսուն,
Վէ մէլիք իլէ անըն թախթը սուչսըզ օլսուն՝ տէտի:

ա Ղեւ. 19. 17,18։ Պագ թէք. 38 12,13։ 1Միւլ. 25. 4,36։
բ Հաք. 19. 6, 9, 22։ Հռութ. 3. 7։ 1Միւլ. 25. 36։ Եսթ. 1. 10։
գ Մկ. 104. 15։
դ Ցես. 1. 9։
ե Պ. 1. 11։
զ Պ. 12. 16։
է Ել. Յ։
ը Պ. 19. 19։
թ Ել. 3։
ժ Պ. 3. 3։
ի Պ. 14. 23,32։ 15. 8։
լ Թէք. 38. 12։
խ Մկ. 84. 2։
ծ Պ. 13. 39։
կ 2Թէվ. 11. 6
հ Պագ Հռութ. 3. 3։
ձ Ել. 19։ Խուր. 4. 15։
ղ 1Միւլ. 20. 41։ Պ. 1. 2։
ճ Պագ 4Միւլ. 6. 26, 28։
մ Պագ Պ. 12. 1։
յ Ա՛տ. 35. 19։ Թէս. 19. 12։
ն Թէք. 27. 13։ 1Միւլ. 25. 24։ Մատթ. 27. 25։
շ Պ. 3. 28, 29։ 3Միւլ. 2. 33։

Digitized by Google

10 Վէ մէլիք՝ Սանա պիր շէյ սէօյլէյէն օլուր իսէ, պանա
կէթիր վէ արթըգ սանա տօգունմայաճագ տըր՝ տէտի։
11 Օ իսէ, էյ մէլիք, քէրէմ էտիպ՝ Ալլահրնկ ՐԱՊՊԸ
զիքր էյլէ, շէօյլէ քի հէլաք էթմէք իչին ֊վէլի ի տէմ
չօղալմասըն, վէ օղլըմը գաթլ էթմէսինլէր՝ տէտի։ Օ
տախի՝ ֊ՐԱՊՊ հայյ տըր քի օղլընկըն պիր գըլը եէրէ
12 տիւշմէյէճէք տիր՝ տէտի։ Մէրգումէ տախի՝ Քէրէմ էթ,
պու ճարիյէկ էֆէնտիմ մէլիյէ պիր սէօզ սէօյլէսին
13 տէտի. օ տախի՝ Սէօյլէ՝ տէտի։ Վէ գարը տէտի քի՝
֊Նիչիւն Ալլահրն գավմը հագգընտա պու միսիլլիւ
շէյ տիւշիւնտիւն. չիւնքի մէլիք ֊քէնտի մէնֆիսինի
կէրի կէթիրմէտիքճէ, մէլիք պու շէյի սէօյլէր իքէն
14 սուչլու կիպի օլուր. Զիրա պիզ ֊մութլագա էօլէճէյիզ.
վէ եէրէ տէօքիւլիւպ տէ թէքրար թօփլանըլամայան
սու կիպի իզ. վէ Ալլահ պիր ճան ըճֆ՝ էթմէզ, անճագ
մէնֆի օլանըն քէնտինտէն մէնֆի գալմամասը իչիւն
15 ֊չարէյէր տիւշիւնիւր։ Վէ շիմտի պունուն իչիւն էֆէն-
տիմ մէլիյէ պու քէլամը սէօյլէմէյէ կէլմէմին սէպէպի
գավմըն պէնի գօրգութմասը տըր. վէ ճարիյէկ՝ Շիմ-
տի մէլիյէ սէօյլէյէյիմ, պէլքի մէլիք ճարիյէսինին
16 քէլամընը իճրա էտէր՝ տէտիմ. Զիրա, մէլիք պէնի վէ
օղլըմը պիրլիքտէ Ալլահրն միրասընտան հէլաք էտէ-
ճէք օլան ատէմին էլինտէն, ճարիյէսինի խէլաս էթ-
17 մէք իչիւն տիկլէյէճէք տիր։ Ճարիյէկ տախի տէտիմ
քի՝ Շիմտի մէլիք էֆէնտիմին քէլամը թէսէլլի իչիւն
օլաճագ տըր. զիրա խայր ու շէրրի ֆէհմ էթմէքտէ՝
էֆէնտիմ մէլիք ֊Ալլահրն մէլէյի կիպի տիր. իմտի
18 Ալլահրնկ ՐԱՊՊ սէնին իլէ օլսուն։ Մէլիք տախի գա-
րըյա ճէվապէն՝ Սանա սիւ՛ալ էտէճէյիմ շէյի պէնտէն
սագլամա՝ տէտի։ Գարը տախի՝ էֆէնտիմ մէլիք սէօյ-
19 լէսին՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ Պու նէսնէնին քեաֆֆէսինտէ
Յովաբրն էլի սէնին իլէ պէրապէր մի տիր՝ տէտի։
Վէ գարը ճէվապ վէրիպ՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, ճանընկըն
հայաթը հագգը իչիւն, էֆէնտիմ մէլիյին սէօյլէտիյի
շէյլէրին պիրինտէն պիր քիմսէ սաղա եա սօլա սա-
փամազ. զիրա պանա էմր էտէն, վէ պու ֊սէօզլէրին
ճիւմլէսինի ճարիյէկին աղգընա գօյան՝ գուլըկ Յովաբ
20 տըր։ Քէլամը պու սուրէթէ տէօնտէրմէք իչիւն գու-
լըկ Յովաբ պու շէյի էթմիշ տիր. վէ էֆէնտիմ՛ա-
լէմտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի պիլմէքտէ ֊Ալլա-
հրն պիր մէլէյինին հիքմէթինէ կէօրէ հիքմէթ սա-
հիպի տիր՝ տէտի։
21 Իմտի մէլիք Յովաբա՝ Իշթէ շիմտի պու շէյի եափ-
տըմ. Կիթ, օլ նէվճիվան Աբիսողոմը կէրի կէթիր՝
22 տէտի։ Օլ վագըթ Յովաբ֊եիւզ իւսթիւ եէրէ գափա-
նըպ անա ՛արզ ը ՛ուպուտիյէթ էտէրէք՝ մէլիյէ խայր
տու՛ա էյլէտի. վէ Յովաբ՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, գուլըկ
պու կիւն նազարըկտա լութֆ պուլտըղըմը պէլտիմ,
չիւնքի մէլիք գուլըընըն սէօզիւնիւ իճրա էյլէտի՝ տէ-
23 տի։ Վէ Յովաբ գալգըպ ՛Գեսուրա կիտէրէք՝ Աբի-
24 սողոմը Երուսաղէմէ կէթիրտի։ Մէլիք իսէ՝ Քէնտի
էվինէ տէօնսիւն, վէ ֊եիւզիւմիւ կէօրմէսին՝ տէտի։ Վէ
Աբիսողոմ քէնտի էվինէ տէօնտիւ վէ մէլիյին եիւ-
զիւնիւ կէօրմէտի։
25 Վէ պիւթիւն Իսրայէլտէ Աբիսողոմ կիպի կիւզէլ վէ
զիյատէսիյլէ մէմտուհ պիր ատէմ եօգ իտի. ֊այաղը-
նըն թապանընտան պաշընըն թէփէսինէ գատար պիր
26 գուսուրը եօգ իտի։ Վէ պաշընըն ֊֊֊ը քէնտի իւզէ-
րինտէ աղըրլաշմաղլէ սէնէ պէ սէնէ անը քսէր իտի.
վէ սաչընը քէստիյինտէ սաչընը թարթար իտի, վէ
27 փատիշահ վէզնիյլէ իքի եիւզ մըսգալ կէլիր իտի։ Վէ
֊Աբիսողոմընն իւչ օղլու վէ Թամար իսմինտէ պիր
գըզը օլտու. պու գըզ տախի ղայէթ կիւզէլ իտի։
28 Վէ Աբիսողոմ Երուսաղէմտէ թէմամ իքի սէնէ
29 սաքին օլուպ՝ ֊մէլիյին եիւզիւնիւ կէօրմէտի։ Վէ Աբի-
սողոմ Յովաբը մէլիյին եանընա կէօնտէրմէք իչիւն
չաղըրթտը իսէ տէ, անա կէլմէք իսթէմէտի. վէ թէք-
րար իքինճի քէրրէ չաղըրթտը իսէ տէ, կէլմէք իսթէ-
30 մէտի։ Օ զէման քէնտի պէնտէյէրինէ՝ Իշթէ Յովաբըն
թարլասը պէնիմքինէ եագըն օլուպ՝ օրատա արփասը
վար. կիտիպ անը աթէշէ եագընըզ՝ տէտի։ Վէ Աբի-
սողոմըն պէնտէյէրի օլ թարլայը աթէշէ եագտըլար։
31 Վէ Յովաբ գալգըպ Աբիսողոմըն խանէսինէ կիտէ-
րէք, անա՝ Սէնին պէնտէյէրին նիչիւն պէնիմ թար-
32 լամը աթէշէ եագտըլար՝ տէտի։ Վէ Աբիսողոմ Յո-
վաբա տէտի քի՝ Իշթէ սանա ֊֊ֆէ կէօնտէրիպ՝ Պու-
րայա կէլ, վէ՝ Գեսուրտան նիչիւն կէլտիմ. օրատա
պուլունմագ պանա տահա էյի իտի՝ տէմէք իւզրէ
սէնի մէլիյին եանընա կէօնտէրէյիմ՛՝ տէտիմ. վէ շիմ-
տի մէլիյին եիւզիւնիւ կէօրէյիմ, վէ էկէր պէնտէ գա-
33 պահաթ վար իսէ, պէնի գաթլ էթսին։ Վէ Յովաբ
մէլիյին եանընա կիտիպ՝ անա ֊եչֆեչՐ խապէր վէր-
մէսի իւզէրինէ, օ Աբիսողոմը չաղըրտը. օ տախի մէ-
լիյին եանընա կիթտի, վէ մէլիյին հուզուրընտա եէրէ
գափանարագ ՛արզ ը ՛ուպուտիյէթ էյլէտի. մէլիք
տախի ֊Աբիսողոմը էօփտիւ։

ՊԱՊ 15

Աբիսողոմըն իւթիֆաթ վէ միւտահանէ իւէ գավմը քէնտիսինէ ճէլպ էթմէսի։ 7 պիր նէզր պէհանէսինէյէ Հեբրոնա կիթմէյէ յովասաթ ալ-մասը։ 10 անըն ֆիճնի, ու ֆէսատը։ 13 Դաւիթին երուսաղէմտէն ֆի-րարը։ 19 ԵԹթինին սըտգը։ 24 Թապուժ իւէ ՛ահտըն կէրի կէօնտէ-րիլմէսի։ 30 Դաւիթին վէ եանընտաքի գավմըն ՋէյԹունկըզ տաղընա աղլայարագ չըգմասը։ 31 Աբիտոփելին նասիհաթը հագգընտա Դաւի-թին տու՛ասը։ 32 Հուսհինին Աբիսողոմընն եանընա կէօնտէրիլմէսի։

ե Ա՛տ. 35. 19։ | ը Հաբ. 20. 2։ | թ Ա՛տ. 35. 15,25,28։
ժ 1Մխւ. 14. 45։ Ա՛մալ. 34։ | ի Պ. 13. 37,38։ [27։ | լ Այ. 20։ Պ. 19. 27։
խ Ցոր. 34. 15։ ՛Իպր. 9. | կ Այ. 3։

ձ Այ. 17։ Պ. 19. 27։ | ղ Ես. 1. 6։ | ծ Թէք. 33. 4։ 45. 15։
ճ Պ. 13. 37։ | մ Պագ Պ. 18. 18։ | հ Ղուկ. 15. 20։
յ Թէք. 43. 3։ Պ. 3. 13։ | ն Այ. 24։

Digitized by Google

Վ է պունտան սօկրա Աբիսողոմ քէնտինէ ᵇարա-
պալար վէ աթլար վէ էօնինտէ գօշմագ իւզրէ էլլի
2 ատէմ թէտարիք էթտի։ Վէ Աբիսողոմ էրքէն գալգար
իտի, վէ գափու եօլու եանընտա տուրուր իտի, վէ
մուհաքէմէ իչին մէլիյին եանընա կէլէն հէր տա՛վա
սահիպինէ, Աբիսողոմ չաղըրըպ՝ Սէն հաՙնկը շէհիր-
3 տէն սին՝ տէր իտի. օ տախի՝ Գոլըն Իսրայէլ սըպթ-
լարընըն պիրինտէն իմ՝ տէտիքտէ, Աբիսողոմ անա՝
Իշթէ սէնին տա՛վան հագգ վէ տօղրու տըր, լաքին
մէլիք թարաֆընտան սէնի տինկլէյէն եօգ տըր՝ տէր
4 իտի։ Հէմ Աբիսողոմ՝ ᵈՔեաշքի պէն պու տիյարտա
հաքիմ թա՛եին օլունա իտիմ, վէ տա՛վասը վէ մու-
հաքէմէսի օլան հէր քիմսէ պանա կէլէ իտի, պէն
տախի անըն հագգընը իհգագ էտէ իտիմ՝ տէր իտի։
5 Պիր քիմսէ տախի անա ՚արզ ը ՚ուպուտիյէթ զըմնըն-
տա եագլաշընճա, էլինի ուզատըպ անը թուէթարագ
6 էօփէր իտի։ Վէ Աբիսողոմ մուհաքէմէ իչին մէլիյին
եանընա կէլէն պիւթիւն Իսրայէլէ պու վէճհլէ մու՛ամ-
լէ էտէրէք, ᵉԻսրայէլլիլէրին գալպլէրինի ճէլպ էթտի։
7 Վէ *գըրգընճը սէնէ նիհայէթինտէ Աբիսողոմ մէ-
լիյէ՝ Քէրէմ էթ, պէն կիտիպ ՐԱՊՊԱ էթտիյիմ նէզրի
8 Քեբրոնտա իֆա էտէյիմ. ᵍՁիրա գուլըն ᵘՍիւրիատա
Գեսուրտա իգամէթիմ էսնասընտա՝ էկէր ՐԱՊՊ պէնի
Երուսաղէմէ կէրի կէթիրիրսէ, ՐԱՊՊԱ ՚իպատէթ
9 էտէյիմ՝ տէյէրէք ᵏնէզր էյլէտիմ՝ տէտի։ Մէլիք
տախի անա՝ Սէլամէթլէ կիթ՝ տէտիքտէ, օ գալգըպ
Քեբրոնա կիթտի։
10 Վէ Աբիսողոմ Իսրայէլին ճիմլէ սըպթլարընա
ճասուսլար կէօնտէրիպ, ՙԱնէ՝ Պօրու սէտասընը
իշիթտիյինիզ կիպի՝ Աբիսողոմ Քեբրոնտա մէլիք օլ-
11 տու, տէյինիզ՝ տէտի։ Վէ Երուսաղէմտէն ᵗտա՛վէթլի
օլան իքի եիւզ ատէմ Աբիսողոմ իլէ կիթտիլէր. ան-
լէր մատտէյէ ակեահ օլմայարագ ᵖսատէլիքլէ կիթ-
12 տիլէր։ Վէ Աբիսողոմ գուրպանլարը զէպհ էտէրքէն
ᵇԴաւիթին միւսթէշարը օլան Գեղոնլը Ա֊քիտոփէլի
շէհրի օլան ᵗԳեղոնտան կէթիրթտի. վէ իխթիլալ
գուվվէթը պուլուպ՝ Աբիսողոմըն եանընտա օլան գավմ
կիթտիքճէ ᵘչօղալմագտա իտի։
13 Վէ Դաւիթէ պիր խապէրճի կէլիպ՝ ᵉԻսրայէլլիլէ-
14 րին գալպլէրի Աբիսողոմա մէյլ էթտի՝ տէտի։ Օ զէ-
ման Դաւիթ Երուսաղէմտէ քէնտինին եանընտա պու-
լունան պէնտէյէրինինն ճիմլէսինէ՝ Գալգընըզ, ᵇՓի-
րար էտէլիմ, զիրա Աբիսողոմըն եիւզինտէն պիզէ
Նէճաթ եօգ տըր. կիթմէյէ ՚աճէլէ էտինիզ, օլմայա քի

պիզէ չապուգ եէթիշիպ, իւզէրիմիզէ պէլա կէթիրէրէք
15 շէհրի գըլըճտան կէչիրէ՝ տէտի։ Մէլիյին գուլլարը
տախի մէլիյէ՝ ᵏՓէյէմտիմիզ մէլիք հէր նէ միւնասիպ
կէօրիւրսէ, իշթէ գուլլարըկ հազըր ըՙ՝ տէտիլէր։
16 Վէ ᵗմէլիք, պիւթիւն խանէսի խալգը անըն իլէ
պէրապէր օլտըղը հալտէ, չըգտը. վէ մէլիք խանէյի
17 պէգլէմէլէրի իչին ᵉօն օտալըգ պրագտը։ Վէ մէլիք,
պիւթիւն գավմ պէրապէր օլարագ, չըգտը, վէ էն ու-
18 զագ խանէտէ տուրտըլար։ Պէնտէյէրինին ճիմլէսի
տախի ᵗվէ Քերեթիլէրին ճիմլէսի վէ Փելեթիլէրին
ճիմլէսի անըն եանը սըրա կէչտիլէր. վէ Գէթտէն
անըն մա՛իյէթինտէ օլարագ կէլմիշ հէփ Գէթլիլէր
ալթը եիւզ նէֆէր օլարագ, մէլիյին էօնինճէ կէչտի-
19 լէր։ Վէ մէլիք ᵘԳէթլի Եթթիյէ՝ Նիՙչին սէն տախի
պիզիմ իլէ կիտիյօրսըն. տէօնիւպ մէլիյին եանընտա
օթուր, զիրա սէն էճնէպի, հէմ տախի քէնտի մահա-
20 լընկտա ղարիպ սին. Սէն տիւն կէլտին, պու կիւն
սէնի պիզիմ իլէ կիթմէյէք իչին բահաթսըզ էտէյիմ
մի. իշթէ պէն ᵉնէրէյէ կիտէրսէմ, կիտէյիմ, սէն
տէօնիւպ գարնտաշլարընկը կէրի կէօթիւր. ՚ինայէթ
21 վէ հագիգաթ սէնին իլէ օլսուն՝ տէտի։ Վէ Եթթի
մէլիյէ ճէվապէն՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ հայաթը վէ էֆէնտիմ մէ-
լիյին հայաթը հագգը իչին, էֆէնտիմ մէլիք պու-
լունտըղը մահալտէ, կէրէք էօլիւմ, կէրէք հայաթ
իչին օլսուն, գուլըն տախի օրատա օլաճագ տըր՝
22 տէտի։ Դաւիթ տախի Եթթիյէ՝ Կէլ, կէչ՝ տէտի. վէ
Գէթլի Եթթի ճիմլէ ատէմլէրի վէ պէրապէրինճէ օլան
23 հէփ էՀլ ու՚այալլարը իլէ կէչտի։ Օ զէման պիւթիւն
տիյար ᵉՀուլէ-ի եիւքսէք սէլէ աղլայօր իտի. վէ մէլիք
ᵛԿեդրոն տէրէսինտէն կէչտի. պիւթիւն խալգ տախի
կէչիպ՝ ᵗպէրրիյէ եօլընա տօղրու կիթտիլէր։
24 Վէ իշթէ Սադովկ վէ անըն իլէ պէրապէր օլան Ղե-
ւիլիլէրին քեաֆֆէսի ᵘԱլլահըն թապութ իւ ՚ահտընը
թաշըյօրլար իտի. վէ Ալլահըն թապութընը տուր-
տուրտըլար, վէ պիւթիւն գավմ շէհրտէն թէմամէն
ᵗչըգընճայատէք Աբիաթար ֆ֊ր֊ն թագտիմ էթ-
25 մէքտէ իտի"։ Մէլիք իսէ Սադովկա՝ Ալլահըն թապու-
թընը շէհրէ կէրի կէօթիւր. էկէր ՐԱՊՊԸՆ նազա-
րընտա մազհար ը լութֆ օլուր իսէմ, օ զէման ᵘպէնի
կէրի կէթիրիպ՝ անը վէ մէսքէնինի պանա կէօսթէ-
26 րէճէք տիր. Լաքին պանա՝ ᵘՍէնտէն րազի տէյիլ իմ՝
տէրսէ, իշթէ պէն հազըր ըՙ. ᵘպանա քէնտի նազա-
27 րընտա խօշ օլանը եափսըն՝ տէտի։ Վէ մէլիք քեահին
Սադովկա՝ Սէն ᵘնէպի սին. օղլըկ Աքիմաաս իլէ Աբի-
աթարընն օղլու Յոնաթան տախի, ᵘիքի օղլընըզ սի-

ᵃ Պ. 12. 11։
ᵇ 3Միւլ. 1. 5։
ᵍ Հաք. 9. 29։
ᵈ Լ՚ամ. 16. 18։
ᵉ Պ֊՚ղը Ն֊֊ֆէլէէրթ՝ տէօրտիւնճի
ᶠ 1Միւլ. 16. 2։
ᶻ Պ. 13. 38։
ᶥ Թէք. 28. 20,21։
ᶩ 1Միւլ. 9. 13։ 16. 3,5։
ᶭ Թէք. 20. 5։
ᶮ Մէզ. 41. 9։ 55. 12-14։
ᶯ Յես. 15. 51։
ᶱ Մէզ. 3. 1։
ᶲ Այ. 6։ Հաք. 9. 3։
ᶳ Պ. 19. 9։ Մէզ. 3, սէրբէլամ
ᶴ Մէզ. 3, սէրքէլամ
ᶵ Պ. 16. 21,22։
ᶶ Պ. 8. 18։
ᶷ Պ. 18. 2.
ᶸ 1Միւլ. 23. 13։
ᶹ Հռութ. 1. 16,17։ Էմս. 17. 17։ 18. 24։
ᶺ Յովս. 18. 1։
ᶻ Պ. 16. 2։
ᶼ Ա՚տ. 4. 15։
ᶽ Ե֊Ւօ֊ՙ չըգընճա Աբիաթար չըգտը
ᶾ Մէզ. 43. 3։
ᶿ Ա՚տ. 14. 8։ Պ. 22. 20։ 3Միւլ. 10. 9։ 2Թէվ. 9. 8։ Ես. 62. 4։
ᵀ 1Միւլ. 3. 18։
ᵁ 1Միւլ. 9. 9։
ᵂ Պագ. Պ. 17. 17։

Digitized by Google

զին իւէ պէրապէր օլարագ, սէլամէթլէ շէհրէ 'ավ-
28 տէթ էյլէ: Պագընըզ, պէն սիզտէն պիր խապէր ալըն-
ճայա գատար ՙպէրրիյէ սահրալարընտա մէքս էտէ-
29 րիմ՝ տէտի: Վէ Սադովկ իւէ Աբիաթար Ալլահըն
թապութընը Երուսաղէմէ կէրի կէօթիւրիւպ՝ օրատա
օթուրտըլար:
30 Վէ Դաւիթ զէյթունլըգ եօգուշընա չըգըյօր իտի,
վէ չըգար իքէն աղլայըպ՝ ՚պաշը էօրթիւլու վէ ՛եալըն
այագ օլարագ կիտիյօր իտի. պէրապէրինճէ օլան
գավմըն ՛ճիւմլէսի տախի պաշլարը էօրթիւլու օլտըղը
31 հալտէ՝ ՚աղլայարագ չըգըյօրլար իտի: Վէ ՙԱքիտո-
փէլ Աբիսողոմ իւէ օլան ֆիլիշնէքեարլար արասընտա
տըր՝ տէյիւ Դաւիթէ խապէր վէրիլտիքտէ, Դաւիթ՝
Եա ՐԱՊՊ, ըէճա էտէրիմ, ՚Ակիտոփէլին նասիհաթ-
32 լարընը համագաթա տէօնտէր՝ տէտի: Վէ Դաւիթ
Ալլահա սէճտէ գըլտըղը թէփէյէ վարընճա, իշթէ
Արաքլը Քուսի ՚էսվապը երրթըգ վէ պաշը իւզէրինտէ
թօփրագ օլտըղը հալտէ, անը իսթիգպալէ չըգտը:
33 Վէ Դաւիթ անա՝ էկէր պէնիմ իւէ կէչէր իսէն, ՚պանա
34 եիւք օլուրսըն. Ամմա էկէր շէհրէ տէօնիւպ Աբիսո-
ղոմա՝ էյ մէլիք, ՚պէն սէնին գուլընն օլայըմ. պուն-
տան էվվէլ փէտէրինկին գուլու իտիմ, հէման շիմտի
սէնին գուլընն օլայըմ՝ տէրսին, օ զէման Ակիտոփէ-
լին նասիհաթընը պէնիմ իչինն իպթալ էտէ պիլիր-
35 սին: Վէ իշթէ Սադովկ իւէ Աբիաթար քեահինլէր
օրատա սէնին իւէ տիր. վէ սէրայտան հէր նէ քի իշի-
տէճէք օլուր իսէն, ՙՍադովկ վէ Աբիաթար քեահին-
36 լէրէ խապէր վէր: Իշթէ օրատա ՚իքի օղուլլարը, Սա-
դովկընն ՙՙ- Ախիմաաս վէ Աբիաթարընն ՙՙ- Յոփնա-
թան անլէր իւէ պէրապէր օլուպ, իշիթտիյինիզ հէր
սէօզիւ անլէր վասըթասըյէ պանա պիլտիրինիզ՝ տէ-
37 տի: Վէ ՚Դաւիթին տօսթու Քուսի շէհրէ կիթտի. ՙԱ-
բիսողոմ տախի Երուսաղէմէ կիրտի:

ՊԱՊ 16

Սիբանըն հիլէսի վէ էֆէնտիսինին էմլաքընը ալմասը: 5 Սեմէյինին Դաւիթէ պէտտու՛ա էթմէսը: 9 Դաւիթին Ջէհամմիւլ վէ Ջէվազու՛ը: 15 Քուսինին Աբիսողոմ Քարաֆընտան գապուլ օլունմասը: 20 Ախիտոփէլին նասիհաթը վէ Աբիսողոմըն զայր ը մէշրու՛ մու՛ամէլէսի:

Վէ ՙԴաւիթ թէփէյի պիր ազ աշտըգտա, իշթէ
ՔՄեմֆիբոսթէնին պէնտէսի Սիբա անը իսթիգպալէ
չըգտը վէ իքի եիւզ էքմէք վէ եիւզ սալգըմ գուրու
իւզիւմ վէ եիւզ եազ եէմիշլէրի վէ պիր թուղում շէրապ
2 եիւքլիւ պիր չիֆթէ մէրքէպի վար իտի: Վէ մէլիք Սի-
բայա՝ Պունլարը նէ՞ եափաճագսընը՝ տէտիքտէ, Սիբա՝
Մէրքէպլէր մէլիյին խանէսի խալգընըն պինմէսի իչիւն
վէ էքմէք իւէ եազ եէմիշլէրի ճիվանլարըն եէմէսի
իչիւն վէ շէրապ ՚պէրրիյէտէ եօրուպանլարըն իչմէսի
3 իչիւն տիր՝ տէտի: Մէլիք տախի՝ Եա էֆէնտիկին օղ-
լու նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիքտէ, ՙՍիբա մէլիյէ, Իշթէ՝
Պու կիւն պէյթի Իսրայէլ փէտէրիմին հիւքիմէթինի
պանա ի'ատէ էտէճէք տիր՝ տէյէրէք Երուսաղէմտէ
4 մէքս էտիյօր՝ տէտի: ՚Ո զէման մէլիք Սիբայա՝ Իշթէ
Մեմֆիբոսթէնին պիւթիւն էմլաքը սէնին օլսուն՝ տէ-
տի: Սիբա իսէ՝ Էֆէնտիմ մէլիք, թէշէքքիւր էտէրիմ,
հէման նազարընկտա մազհար ը լութֆ օլայըմ՝ տէտի:
5 Վէ մէլիք Դաւիթ Բաւուրիմէ գատար կէլտիքտէ,
իշթէ օրատան Սաուլ խանէտանը գապիլէսինտէն
ՙՍեմէի իպն ի Գերա իսմինտէ պիր ատէմ չըգտը, վէ
6 չըգար իքէն սէպպ էտիյօր իտի: Վէ պիւթիւն գավմ
իւէ գուվվէթի սահիպլէրինին ճիւմլէսի Դաւիթին սա-
ղընտա վէ սօլընտա իքէն, անա վէ մէլիք Դաւիթին
7 հէփ գուլլարընա թաշլար աթար իտի: Վէ Սեմէի ՙՙ-
սէպպ էտէր իքէն պէօյլէ սէօյլէտի. Զրգ, չրգ, էյ
8 գանըը ատէմ ՚վէ եարամազ ատէմ. Եէրինէ մէլիք օլ-
տըղընն ՙՍաուլըն խանէսի գանընընն քեաֆֆէսինի
ՐԱՊՊ ՚սէնին իւզէրինէ կէթիրտի. վէ ՐԱՊՊ հիւ-
քիմէթի օղլընկ Աբիսողոմըն էլինէ թէսլիմ էթտի.
իշթէ սէն պէլակը պուլտըն, զիրա սէն գանըը ատէմ
9 սին: Վէ Աբեսսա իպն ի Շարուհեա մէլիյէ՝ Պու ՚էօ-
լիւ քէօփէք նի՞չիւն ՚էֆէնտիմ մէլիյէ սէպպ էթսին.
10 էօթէյէ կէչիպ տէ պաշընը քէսէյիմ՝ տէտի: Լաքին
մէլիք՝ ՚պէնիմ իւէ սիզին նէ՞ իշինիզ վար, էյ պէնի
Շարուհեա պրագ, պէօյլէ սէպպ էյլէսին. ՚ՐԱՊՊ անա՝
Դաւիթէ սէպպ էյլէ, տէտիյի հալտէ՝ ՚նի՞չիւն պէօյլէ
11 էյլէտին, քիմ տէյճէք տիր՝ տէտի: Վէ Դաւիթ Աբես-
սայա վէ պէնտէյէրինին ճիւմլէսինէ տէտի քի՝ Իշթէ
ՙսուլպըմտան կէչէն ՙօղլըմ ճանըմը արայօր, շիմտի
պու Բենիամինի նէ՞րէտէ գալտը. անը պրագընըզ,
սէպպ էթսին. զիրա անա ՐԱՊՊ էմր էթմիշ տիր:
12 Պէլքի ՐԱՊՊ պէնիմ ՚մէշագգաթըմա նազար էտէր
տէ, պունուն պու կիւն էթտիյի սէպպէ պէտել ՐԱՊՊ
13 պանա ՙխայր իհսան էյլէր: Իմտի Դաւիթ ատէմլէրի
իւէ եօլտա կիտէր իքէն՝ Սեմէի անըն գարշըսընտա,
տաղըն պիր ճանիպինտէն կիտէր, վէ կիտէր իքէն
14 սէպպ էտէր վէ թաշլար իւէ թօփրագ աթար իտի: Վէ
մէլիք իւէ պէրապէր օլան գավմըն քեաֆֆէսի եօրուլ-
տըղլարընտան, օրատա իսթիրահաթ էթտիլէր:
15 Վէ ՚Աբիսողոմ վէ Իսրայէլլիլէրին պիւթիւն գավմը
Երուսաղէմէ կիրտիլէր. Ախիտոփէլ տախի անըն մա-

- Պ. 17. 16։
- Պ. 19. 4։ Եսթ. 6.12։
- Ես. 20. 2,4։
- Երեմ. 14. 3,4։
- Մէզ. 126. 6։
- Մէզ. 3. 1,2։ 55. 12, վէ զայրի։
- Պ. 16.23։ 17.14,23։
- Պ. 1. 2։
- Պ. 19. 35։
- Պ. 16. 19։
- Պ. 17. 15,16։
- Այ. 27։ [33։
- Պ. 16.16։ 1Թէվ. 27.
- Պ. 16. 15։
- Պ. 15. 30,32։
- Պ. 9. 2։
- Պ. 15. 23։ 17. 29։
- Պ. 19. 27։
- Էմս. 18. 13։
- Պ. 19. 16։ 3Միւլ. 2. 8,44։
- Թէս. 13. 13։
- Պագ Պ. 1. 16։ 3. 28, 29։ 4. 11,12։
- Հաք. 9. 24, 56, 57։ 3Միւլ. 2. 32,33։
- 1Միւլ. 24.15։ Պ. 9.8։
- Խուր. 22. 28։
- Պ. 19. 22։ 1Պետ. 2. 23։
- Պագ 4Միւլ. 18. 25։ Մէրս. 3. 38։
- Ըսմ. 9. 20։
- Թէք. 15. 4
- Պ. 12. 11։
- Թէք. 29. 32։ 1Միւլ. 1. 11։ Մէզ. 25. 18։
- Ըսմ. 8. 28։
- Պ. 15. 37։

Digitized by Google

16 իյյէթինտէ իտի։ Վէ Դաւիթին տօսթու Արաքլը
Քուսի Աբիսողոմըն եանընա կէտիքտէ, Քուսի Աբի-
սողոմա՝ Եաշասըն մէլիք, եաշասըն մէլիք՝ տէտի։
17 Վէ Աբիսողոմ Քուսիյէ՝ Տօսթընկա իհսանըն պիւ մը
18 տըր. Նիչիւն տօսթընկ իլէ կիթմէտին՝ տէտի։ Քուսի
իսէ Աբիսողոմա՝ Խայր, անճագ ՐԱՊՊԸՆ վէ պու
գավմըն վէ պիւթիւն Իսրայէլին ինթիհսապ էթտիք-
լէրի զաթըն թարաֆընտան իմ, վէ անըն իլէ գալա-
19 ճաղըմ։ Վէ եինէ պէն քիմէ խրտմէթ էտէճէյիմ.
անըն օղլընըն հուզուրընտա տէյիլ մի. փէտէրինկին
հուզուրընտա խրտմէթ էթտիյիմ կիպի, սէնին հու-
զուրընտա հէման էօյլէ օլաճաղըմ՝ տէտի։
20 Վէ Աբիսողոմ Աքիտոփէլէ՝ Նէ եափաճաղըմըզա
21 տա՛իր մէշվէրէթ էտինիզ՝ տէտի։ Աքիտոփէլ տախի
Աբիսողոմա՝ Եվի պէքլէմէք իչիւն փէտէրինկին պը-
րագտըրը օտալըգլարընա թէգաորրիւպ էյլէ. վէ պիւ-
թիւն Իսրայէլ փէտէրինկէ մէքրուէ օլտըղընկը իշիթ-
մէքլէ սէնին իլէ պէրապէր օլանլարըն ճիւմլէսինին
22 էլի գուվվէթլէնէճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի Աբիսողոմ
իչիւն տամ իւզէրինտէ չատըր գուրտըլար. վէ Աբի-
սողոմ պիւթիւն Իսրայէլին կէօզլէրի էօնիւնտէ փէ-
23 տէրինին օտալըգլարընըն եանընա կիթտի։ Վէ օլ
կիւնլէրտէ Աքիտոփէլին վէրտիյի նասիհաթ պիր
քիմսէնին Ալլահ թարաֆընտան պիր քէլամ իսթէ-
մէսի կիպի իտի. Աքիտոփէլին հէր նասիհաթը կէրէք
Դաւիթին, կէրէք Աբիսողոմըն՝ինտինտէ պէօյլէ իտի։

ՊԱՊ 17

Աքիտոփէլին նասիհաթընըն բէտտ վէ Փուսինինբինին դապուլ օլունմասը։ 15 Դաւիթէ խապէր կէօնտէրիլմէսի։ 23 Աբիտոփէլին քէնտիսինի պօղմասը։ 25 Ամասանըն սէր՝ասքէր նասպ էտիլմէսի։ 27 Դաւիթէ Մահայիմտէ էտիլէն էյլիքը։

Վէ Աքիտոփէլ Աբիսողոմա՝ Շիմտի օն իքի պինկ
ատէմ սէչիպ, գալգայըմ վէ պու կէճէ Դաւիթի թա՛-
2 գիպ էտէյիմ։ Վէ օ եորղուն վէ էլլէրի կէվշէք իքէն՝
իւզէրինէ կէլիպ անը միւզթարիպ էտէյիմ, անըն իլէ
պէրապէր օլան գավմըն քեաֆֆէսի տախի ֆիրար
3 էտէճէք տիր. վէ եալընըզ մէլիյի վուրայըմ։ Վէ պիւ-
թիւն գավմ սանա չէվիրիրիմ. սէնին արատըղընն
ատէմին ըռ-ըռ-լմաը՝ ճիւմլէսինին տէօնմէսի եէրինէ
սայըլըը. պիւթիւն գավմ տախի սէլամէթտէ օլուր՝
4 տէտի։ Վէ պու քէլամ Աբիսողոմընն նազարընտա վէ
Իսրայէլ իխթիյարլարընըն ճիւմլէսի նազարընտա էյի
կէօրիւնտիւ։
5 Վէ Աբիսողոմ՝ Շիմտի Արաքլը Քուսիյի տախի
չաղըր, անըն էֆքեարընը տախի տինլէյէլիմ՝ տէտի։
6 Վէ Քուսի Աբիսողոմընն եանընա կէլտիքտէ, Աբիսո-

ղոմ անա խիթապէն՝ Աքիտոփէլ պէօյլէ սէօյլէտի. սէօզիւնէ կէօրէ հարէքէթ էտէլիմ մի, էթմէյէլիմ մի,
7 սէն սէօյլէ՝ տէտի։ Քուսի տախի Աբիսողոմա՝ Աքի-
տոփէլին վէրտիյի նասիհաթ պու տէֆա էյի տէյիլ
8 տիր՝ տէտի։ Վէ Քուսի՝ Սէն փէտէրինկի վէ ատէմլէ-
րինի պիլիրսին քի գահրէման տըրլար, վէ սահրատա
եավրուլարը ալընմըշ այը կիպի ճանլարը աճըմըշ
տըր. փէտէրինկ տախի մուհարիպ օլմաղլէ կէճէ գավմ
9 իլէ գալմազ։ Իշթէ շիմտի օ եա խէնտէքլէրին պի-
րինտէ, եա պաշգա պիր մահալտէ սագլանմըշ տըր.
վէ պունլարտան պա՛զըսը տիւշէճէք օլուրսա, հէր
իշիտէն՝ Աբիսողոմա թապի՛ օլան գավմտա թէյէ-
10 ֆաթ վուգու՝ պուլտու՝ տէյէճէք տիր։ Վէ գալպի
արսլան գալպի կիպի օլան գուվվէթի սահիպի պիլէ
մութլագա կէվշէյէճէք տիր, զիրա պիւթիւն Իսրա-
յէլ փէտէրինկին գահրէման, վէ եանընտա օլանլարըն
11 գուվվէթի սահիպլէրի օլտըղընը պիլիր։ Պու էճլտէն
պէն նասիհաթ վէրիրիմ, քի պիւթիւն Իսրայէլ Դան-
տան Բերսաբէէյէտէք, քէսրէթճէ տէնիզ քէնարընտա
վագը՝ գում գատար օլարագ, սէնին եանընա թէճէմ-
միւ՝ էթսինլէր, քէնտինկ տախի արալարընտա ձէչէ
12 կիտէսին։ Վէ պիզ անըն պուլունտըղը մահալլարըն
պիրինտէ չիյ եէր իւզէրինէ տիւշտիյիւ կիպի իւզէրինէ
տիւշէլիմ, վէ քէնտիսի վէ մա՛իյյէթինտէ պուլունան
ատէմլէրին ճիւմլէսինտէն պիրի պիլէ գալմայաճագ
13 տըր։ Վէ էկէր պիր շէհրէ գափանըր իսէ, օլ շէհրէ
պիւթիւն Իսրայէլ իփլէր կէթիրսին, վէ պիզ անը տէ-
րէյէ գատար չէքէլիմ, շէօյլէ քի օրատա պիր քիւ-
14 չիւք թաշ պիլէ պուլունմայա՝ տէտի։ Օ զէման Աբի-
սողոմ իլէ Իսրայէլ ատէմլէրինին քեաֆֆէսի՝ Արաքլը
Քուսինին նասիհաթը Աքիտոփէլին նասիհաթընը-
տան էյի տիր՝ տէտիլէր, զիրա ՐԱՊՊ Աբիսողոմ
իւզէրինէ պէլա կէթիրմէք իւզրէ. Աքիտոփէլին էյի
նասիհաթընըն իպթալընը թագտիր էյլէմիշ իտի։
15 Քուսի տախի Սադովկ վէ Աբիաթար քեահինլէրէ
խիթապէն՝ Աքիտոփէլ Աբիսողոմա վէ Իսրայէլ իխ-
թիյարլարընա պէօյլէ նասիհաթ էյլէտի, պէն տախի
16 շէօյլէ նասիհաթ էյլէտիմ։ Վէ շիմտի՝աճէլէթճէն կէօն-
տէրինիզ, վէ Դաւիթէ՝ Պու կէճէ պէրրիյէ սահրալա-
րընտա գալմա, հէման չապուգ կէչ, օլմայա քի մէ-
լիյէ վէ մա՛իյյէթինտէ պուլունան գավմըն քեաֆֆէ-
սինէ անսըզըն հէլաք եէթիշէ՝ տէյիլ խապէր վէրի-
17 նիզ, տէտի։ Վէ Յոնաթան իլէ Աքիմաաս Ռոգվել
փունկարընտա տուրույօրլար իտի, չինքի շէհրէ կի-
րիպ կէօրինմէյէրի օլմազ իտի. վէ ճարիյէ կիտիպ
անլէրէ խապէր վէրտի. անլէր տախի կիտիպ մէլիք
18 Դաւիթէ խապէր վէրտիլէր։ Վէ անլէրի պիր նէվճի-

ա Պ. 15. 37։
բ Պ. 19. 25։ Էմմ. 17. 17։
գ Պ. 15. 34։
դ Պ. 15. 16։ 20. 3։
ե Թէք. 34. 30։ 1Մխլ. 13. 4։
զ Պ. 2. 7։ Զաք. 8. 13։
է Պ. 12. 11, 12։
ը Պ. 15. 12։
—
թ Պագ Թէս. 25. 18։ Պ. 16. 14։
ժ Զաք. 13. 7։
ի Ովս. 13. 8։
լ Հաբ. 18. 25
խ Ցես. 2. 11։
ծ Հաբ. 20. 1։
կ Թէք. 22. 17։
հ Պ. 15. 31, 34։
ձ Պ. 15. 35։
ղ Պ. 15. 28։
ճ Պ. 15. 27, 36։
մ Ցես. 15. 7։ 18. 16։

Digitized by Google

վան կէօրիւպ Աբիսողոմա խապէր վէրտի. լաքին անլէրին իքիսի չապուգ կիտիպ Հաւուրիմտէ պիր ատէմին խանէսինէ կիրտիլէր, վէ անըն հավլուսընտա պիր
19 գույուսը վար իտի, վէ անըն իչինէ էնտիլէր։ Գարը տախի պիր էօրթիւ ալըպ գույունըն աղզընա սէրտի, վէ անըն իւզերինէ պուլդուր սէրմէսիյլէ իշ պիլինմէ-
20 տի։ Վէ Աբիսողոմըն գուլլարը օլ գարընըն խանէսինէ կելիպ, Ադիմաաս վէ Յոնաթան նէրէտէ տիր՝ տէտիլէր. Գարը տախի անլէրէ՝ Սու եօլընտան կէչտիլէր՝ տէտի. վէ արայրպ պուլմատըգլարընտա Երու-
21 սաղէմէ ՚ավտէթ էթտիլէր։ Վէ անլէր կիթտիքտէն սօկրա, գույուտան չըգտըլար վէ կիտիպ մէլիք Դաւիթէ խապէր վէրտիլէր. վէ Դաւիթէ՝ Գալգընըզ, ՚աճէլէթէն սուտան կէչինիզ, զիրա Ադիտոփէլ սիզին
22 հագգընըզա պէօյլէ նասիհաթ վէրտի՝ տէտիլէր։ Օլ վագրթ Դաւիթ իլէ մա՚իյյէթինտէ պուլունան գավմըն քեաֆֆէսի գալգրպ Յորդանանտան կէչտիլէր. սապահ աղարտրղընտա Յորդանանտան կէչմէմիշ պիր ատէմ գալմամըշ իտի։
23 Վէ Ադիտոփէլ քէնտի նասիհաթընըն իճրա օլունմատըղընը կէօրիւնճէ, մէրքէպի էյէրլէտիքտէն սօկրա գալգրպ ՚շէհրինէ՝ խանէսինէ կիթտի. վէ Խանէսինէ վասիյէթ էյլէտի, վէ ՚քէնտի քէնտինի պօղմասըյլէ էօլտիւ, վէ փէտէրինին գապրընտա տէֆն օլունտու։
24 Վէ Դաւիթ ՚Մանայիմէ վասըլ օլտու. վէ Աբիսողոմ վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլան ճիւմլէ Իսրայէլ-
25 լիլէր Յորդանանտան կէչտիլէր։ Վէ Աբիսողոմ ՚ասքէր իւզերինէ Յովաբըն եէրինէ Ամեսայիյի նասպ էթտի. Ամեսայի տախի Յովաբըն վալիտէսի Շարուհեանընն հէմշիրէսի Նաասըն գըզը Աբիգեայա թէգարրիւպ էթմիշ օլան Յեթեր իսմինտէ պիր Իսրայէլլի-
26 նին օղլու իտի։ Վէ Իսրայէլ Աբիսողոմ իլէ Գաղաադ տիյարընտա օրտու գուրտըլար։
27 Վէ Դաւիթ Մանայիմէ կէլինճէ պէնի Ամմոնա միւթա՚ալլըգ Ռաբբատան Սոբի իպն ի Նաաս վէ Լադաբարլը Մաքիր իպն ի Ամիէլ վէ Ռովգելիմտէն օլան Գաղաադլը Բերզելի Դաւիթէ վէ մա՚իյյէթինտէ պու-
28 լունան գավմա, Տէօշէքլէր վէ լէյլէնլէր վէ չէօմլէքլէր վէ եէմէք իչինն պուղտայ վէ արփա վէ ունն վէ գավրուլմըշ պուղտայ վէ պագլա վէ մէրճիմէք վէ գավրուլմըշ
29 Նօհ, վէ պալ վէ թէրէ եաղը վէ գօյուն վէ հինէք փէյնիրի կէթիրտիլէր. զիրա՝ Գաւմ՝ չէօլտէ աճ վէ եօրղուն վէ սուսըզ տըր՝ տէմիշլէր իտի։

ՊԱՊ 18

Դաւիթին սէրտարլարա Աբիսողոմ հագգընտա Ա՚նապիի։ 6 Պէնի Իսրայէլին Եփրեմ օրմանընտա վուրուլմայարը։ 9 Աբիսողոմըն էշ-
մէսի։ 18 Աբիսողոմ նիշանը։ 19 Ադիմաաս իլէ Քուսինին Դաւիթէ խապէր կէթիրմէլէրի։ 33 Դաւիթին Աբիսողոմ իչիւն մաթէմի։

Վէ Դաւիթ մա՚իյյէթինտէ պուլունան գավմը սայրպ՝ իւզերլէրինէ պիկ պաշը վէ եիւզ պաշըլար
2 նասպ էյլէտի։ Վէ Դաւիթ ՚ասքէրին պիր սիլսիւնիւ Յովաբըն թահթ ը իտարէսինէ, պիր սիլսիւնիւ Յովաբըն գարնտաշը Աբեսսա իպն ի Շարուհեանըն թահթ ը իտարէսինէ՝ վէ պիր սիլսիւնիւ Գէթլի Եթթինին թահթ ը իտարէսինէ թէսլիմ էթտի. վէ մէլիք գավմա՝ Մութլագա պէն տախի սիզին իլէ չըգաճա-
3 ղըմ՝ տէտի։ Լաքին գավմ՝ Զրգմա, զիրա էկէր պիզ պիր վէճճէլէ գաչաճագ օլուր իսէք, պիզիմ իչիւն վազիֆէլէրի օլմազ. վէ էկէր պիզտէն եարըսը պիլէ էօլիւր իսէ, պիզի վազիֆէ էտինմէզլէր. զիրա շիմտի սէն օն պիկիմիզէ մուգապիլ սին, վէ շիմտի սէնին պիզէ շէհրտէն իմտատ էթմէքլիյիկ էվլա տըր՝ տէտիլէր։
4 Մէլիք տախի անլէրէ՝ Նազարընըզտա խօշ օլանը եափարըմ՝ տէտի. վէ մէլիք գափու եանընտա տուրտու, ՚ասքէրին քեաֆֆէսի տախի եիւզէր վէ պիկէր չըգ-
5 տըլար։ Վէ մէլիք՝ Յովաբ իլէ Աբեսսա վէ Եթթիյէ թէնպիհ էտիպ՝ Խաթրըմ իչիւն օ նէվճիվան Աբիսողոմա գըյմայընըզ՝ տէտի։ Պիւթիւն գավմ տախի ՚մէլիյին Աբիսողոմ հագգընտա ճիւմլէ սէրտարլարա էթտիյի թէնպիհի իշիթտի։
6 Վէ ՚ասքէր սահրայա Իսրայէլին գարշըսընա չըգտը. վէ մուհարէպէ Եփրեմ օրմանընտա վագը՚ օլ-
7 տու։ Վէ օրատա Իսրայէլ ՚ասքէրի Դաւիթին պէնտէլէրի էօնիւնտէ պօզուլտու. վէ օրատա օլ կիւն ՚ազիմ գըրղընն վուգու՚ պուլարագ եիրմի պիկ [illegible]։
8 Վէ օրատա մուհարէպէ պիւթիւն եէր իւզերինէ եայըլարագ, օլ կիւն օրման գըլըճընն թէլէֆ էթտիյինտէն
9 զիյատէ նուֆուս թէլէֆ էթտի։ Վէ Աբիսողոմ Դաւիթին պէնտէլէրինէ րասթ կէլտի. վէ Աբիսողոմ գաթըրա պինմիշ օլուպ գաթըր պիր պէօյիւք պութմ ուղաճընըն սըգ տալլարը ալթընա կիրմէքլէ, անըն պաշը պութմ աղաճընա թուխթուլտու. քէնտիսի տախի կէօք իլէ եէր արասընտա ասըլը գալըպ՝ գաթըր
10 անըն ալթընտան կէչտի կիթտի։ Վէ պիր ատէմ պուննու կէօրմէքլէ՝ Իշթէ Աբիսողոմը պիր պութմ աղաճընտան ասըլը կէօրտիմ՝ տէյէրէք Յովաբա խապէր
11 վէրտի։ Յովաբ տախի քէնտինէ խապէր վէրէն ատէմէ՝ Իշթէ կէօրտիւն իսէ, նիչիւն անը օրատա եէրէ վուրմատըն. պէն տախի սանա օն [illegible] կիւմիւշ վէ պիր
12 գուշագ վէրիր իտիմ՝ տէտի։ Օ ատէմ իսէ Յովաբա՝ էկէր էլիմէ պիկ [illegible] կիւմիւշ թարթըլսա պիլէ՝ մէլիյին օղլընա էլիմի ուզաթմազ իտիմ. զիրա պիզ իշիտիր իքէն մէլիք սանա վէ Աբեսսայա վէ Եթթիյէ

ե Պ. 16. 5։
զ Պագ Յես. 2. 6։ [4,5։
է Պագ Խուր. 1. 19։ Յես. 2.
ը Այ. 15,16։
թ Պ. 15. 12։
ժ 4Միւլ. 20. 1։
ի Մատթ. 27. 5։
լ Թէք. 32. 2։ Յես. 13. 26։ Պ. 2. 8։
խ 1Թէվ. 2. 16,17։
ծ Եւթօր՝ Իսմայէլիին. 1Թէվ. 2. 17,ի Գ-
ճ-ՐՔ օլ-Ն-։ [30։
կ Պագ Պ. 10. 1,2։ 12.
հ Պ. 9. 4։ [2. 7։
ձ Պ. 19. 31,32։ 3Միւլ.
ղ Պ. 16. 2։
մ Պ. 15. 19։
յ Պ. 21. 17։
ն Այ. 12։
շ Յես. 17. 15,18։
ո Այ. 5։

Digitized by Google

թէնպիհ էտիպ՝ Հէր պիրինիզ նէվճիվան Աբիսողոմը
13 գայըրընըզ՝ տէտի. Եօգ իսէ, ճանըմա խըյանէթ էթ-
միշ օլուր իտիմ, չինքի մէլիքտէն պիր շէյ կիզլէն-
մէզ. սէն տախի պա՛նա գարշը տուրուր իտին՝ տէտի։
14 Վէ Յովաբ՝ Պէն սէնին էօնիւնտէ պէօյլէ օյալանմամ՝
տէյէրէք, էլինէ իչ խըշթ ալըպ՝ Աբիսողոմ տահա
պուրթմ աղաճընըն իչինտէ սաղ իքէն անէլերի անըն
15 եիւրէյինէ սափլատը։ Վէ Յովաբըն սիլահտարլարը
օլան օն ճիվան Աբիսողոմը իհալէթ էտիպ վուրարագ
16 էօլտիւրտիւէր։ Պա՛տէհու Յովաբ պօրու չալտը 'աս-
քէր տախի, Յովաբ անէլերի կէրի չէքտիյինտէն, Իս-
17 րայէլի թա՛գիպտէն 'ավտէթ էյլէտի։ Վէ Աբիսողոմը
ալըպ անը օրմանտա, պէօյիւք պիր չուգուրա աթա-
րագ՝ Հիւզէրինէ փէք պէօյիւք պիր թաշ երզընը երզ-
տըլար. վէ պիւթիւն Իսրայէլ հէր քէս քէնտի չատը-
րընա ֆիրար էյլէտի։
18 Վէ Աբիսողոմ տահա սաղ իքէն պիր թաշ ալըպ
Հմէլիք տէրէսինտէ քէնտիսի իչիւն տիքմիշ իտի. զի-
րա՝ Հիսմիմի զիքր էտէճէք պիր օղլըմ եօգ տըր՝ տէ-
միշ իտի. վէ օլ տիքիլի թաշա քէնտի իսմիյլէ թէս-
միյէ էյլէտի. վէ անա պու կիւնէ գատար Աբիսողոմ
նիշանը տէնիր։
19 Վէ Աքիմաաս իպն ի Սադովկ՝ Շիմտի գօշուպ մէ-
լիյէ միւժտէ կէօթիւրէյիմ. զիրա ՐԱՊՊ տիւշմէնլէ-
20 րինին էլինտէն հագգընը իհգագ էյլէտի՝ տէտի։ Վէ
Յովաբ անա՝ Պու կիւն սէն միւժտէճի օլամազսըն.
պաշգա պիր կիւնտէ միւժտէ կէօթիւր, լաքին պու
կիւն միւժտէ կէօթիւրմէ, չինքի մէլիյին օղլու վէ-
21 ֆաթ էթմիշ տիր՝ տէտի։ Վէ Յովաբ Քուսիյէ՝ Սէն
կիթ, կէօրտիւյինկիւ մէլիյէ խապէր վէր՝ տէտիքտէ,
22 Քուսի Յովաբա թէմէննա էտիպ գօշտու։ Վէ Աքի-
մաաս իպն ի Սադովկ պիր տահա Յովաբա՝ Հէր նա-
սըլ իսէ, իզն վէր, պէն տախի Քուսինին արտընճա
գօշայըմ՝ տէտի. Յովաբ տախի՝ Շիմտի նի՞չիւն գօ-
շասըն, օղլըմ, չինքի կէօթիւրէճէք միւժտէկ եօգ
23 տըր՝ տէտի։ Լաքին օ՝ Հէր նասըլ իսէ, գօշայըմ՝
ՀԵՒԷՒԵ, Գօշ՝ տէտի։ Վէ Աքիմաաս օվա եօլընտան
24 գօշուպ՝ Քուսիյի կէչտի։ Վէ Դաւիթ իքի գափունըն
արասընտա օթուրուր իքէն, Հպէքճի գափունըն տամը
իւզէրինէ հիսարա կիտիպ կէօզլէրինի գալտըրտըգ-
25 տա՝ իշթէ եալընըզ գօշան պիր ատէմ կէօրտիւ։ Օ
զէման պէքճի չաղըրըպ մէլիյէ խապէր վէրտի. մէլիք
տախի՝ Էկէր եալընըզ իսէ, անըն աղզընտա միւժտէ
վար տըր՝ տէտի։ Օ տախի կիտէ կիտէ եագլաշըյօր
26 իտի։ Վէ պէքճի գօշան պաշգա պիր ատէմ՝ կէօրմէքլէ
գափուճըյա չաղըրըպ՝ Իշթէ եալընըզ գօշան պիր
ատէմ՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ Պու տախի միւժտէճի տիր՝
27 տէտի։ Պէքճի տախի՝ Էվվէլքինին գօշուշու պանա
Աքիմաաս իպն ի Սադովկըն գօշուշու կիպի կէօրիւ-
նիւր՝ տէտիքտէ, մէլիք՝ Պու էյի ատէմ տիր, վէ էյի
28 միւժտէ իլէ կէլիյօր՝ տէտի։ Վէ Աքիմաաս՝ Սէլամ՝
տէյէրէք մէլիյէ նիտա էյլէտի. վէ եիւզ իւսթիւ եէրէ
գափանարագ մէլիյէ 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էյլէտի. վէ
անա՝ Ալլահրնկ ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն, քի էֆէն-
տիմ մէլիյէ էլ գալտըրան քիմսէյէրի Էէ թէսլիմ էյ-
29 լէտի՝ տէտի։ Մէլիք իսէ՝ Ճիվան Աբիսողոմ սէյա-
մէթտէ՞ մի տիր՝ տէտի։ Աքիմաաս տախի՝ Յովաբ
մէլիյին գուլընը վէ պու գուլընկը կէօնտէրտիյի զէման
պէօյիւք պիր ճիւմհուր կէօրտիւմ, ամմա նէ օլտըղընը
30 պիլմէտիմ՝ տէտի։ Օ զէման մէլիք՝ Պիր եանա չէքի-
լիպ պուրատա տուր՝ տէտիքտէ, օ տախի չէքիլիպ
31 տուրտու։ Վէ իշթէ Քուսի կէլտի. վէ Քուսի՝ էֆէն-
տիմ մէլիյէ միւժտէ վար. զիրա սէնին 'ալէյհինէ
գալգանլարըն ճիւմլէսի էլինտէն ՐԱՊՊ պու կիւն
32 -էՒէ է--ըՒ-ըԸ հագգընկը իհգագ էյլէտի՝ տէտի։ Մէ-
լիք տախի Քուսիյէ՝ Ճիվան Աբիսողոմ սէլամէթտէ՞
մի տիր՝ տէտիքտէ, Քուսի՝ էֆէնտիմ մէլիյին տիւշ-
մէնլէրի վէ քէօթիւլիւք իչիւն սէնին 'ալէյհինէ գալ-
գանլարըն ճիւմլէսի օ ճիվան կիպի օլսունլար՝ տէ-
33 տի։ Վէ մէլիք միւզթարիպ օլուպ՝ գափունըն իւսթ
օտասընա չըգարագ աղլատը, վէ կիտէր իքէն պէօյլէ
տէր իտի. Հօղլըմ Աբիսողոմ, օղլըմ, օղլըմ Աբի-
սողոմ, քեաշքի սէնին եէրինէ պէն էօլէ իտիմ, օղ-
լըմ, օղլըմ Աբիսողոմ։

ՊԱՊ 19

*Յովաբըն մէլիյի մաթէմինտէն ֆէրագէթ էթտիրմէսի, 9 Պէնի Իսրա-
յէլին Դաւիթ իչիւն կէօռթէրտիքլերի զայրէթ, 11 Դաւիթին Յուդավի-
լերի զայրէքլէնտիրմէսի, 18 Սեմէիներն 'ավֆ օլունմասը, 24 Մեմֆի-
բոսթէներն Թէպլիյէ ի գիմմէթի, 32 Դաւիթին իխթիյար Բերզելէ կէօս-
թէրտիյի էյլիքի, 41 Մէլիյի ի'ատէ էթմէք պապընտա Իսրայէլլիլեր
իլէ Յուդավիլերին միւճատէլէսի.*

Վէ Յովաբա՝ Իշթէ մէլիք, Աբիսողոմ իչիւն աղ-
2 լայըպ մաթէմ էտիյօր՝ տէյիր խապէր վէրիլտի։ Վէ
օլ կիւն պիւթիւն 'ասքէր իչիւն նուսրէթ մաթէմէ
տէօնտիւ, զիրա օլ կիւն 'ասքէր մէլիյին քէնտի օղ-
3 լու իչիւն թէ'էսսիֆ էթտիյինի իշիթտի։ Վէ 'ասքէր
օլ կիւն ճէնքտէն գաչըպ մահճուպ օլարագ օղրուն
կիտէն պիր 'ասքէր կիպի, օղրուն օղրուն ¯շէհրէ կիր-
4 տիլէր։ Վէ մէլիք Հեիւզիւնիւ էօրթիւպ՝ Հօղլըմ Աբի-
սողոմ, օղլըմ, օղլըմ Աբիսողոմ՝ տէյէրէք եիւքսէք
սէսլէ ֆէրեատ էտէր իտի։
5 Օ զէման Յովաբ խանէյէ մէլիյին եանընա կիտիպ
տէտի քի՝ Պու կիւն սէնին ճանընը վէ օղուլլարընըն
վէ գըզլարընըն ճանընը վէ զէվճէլէրինին ճանընը վէ
օտալըգլարընըն ճանընը խէլաս էտէն գուլլարընըն
6 ճիւմլէսինի սէն պու կիւն ուրթանտըրտըն. Չինքի

Ը Յես. 7. 26։ | Գ Պագ Պ. 14. 27։ | Ի Պ. 19. 4։
Թ Թէք. 14. 17։ | Ժ 4Մխլ. 9. 17։ | — Ա՛յ. 32։
Բ Պ. 15. 30 | Ե Պ. 18. 33։

Digitized by Google

սանա պուղղ էտէնլէրի սէվէրսին, վէ սէնի սէվէնլէրէ պուղղ էտէրսին. զիրա պու կիւն սէրտարլար վէ գուլլար իչիւն վազիֆէնկ օլմատըղընը պէյան էթտին. վէ ակլատըմ՝ քի էկէր պու կիւն Աբիսողոմ սաղ գալըպ ճիւմլէմիզ էօլսէ իտիք, օ զէման նազարըկտա խօշ
7 օլաճագ իտի: Վէ շիմտի գալգըպ տըշարը չըգ, վէ գուլլարընկըն կէօնլիւնճէ սէօյլէ, զիրա ՐԱՊՊԸՆ հագ-գը իչիւն եէմին էտէրիմ քի, էկէր սէն տըշարը չըգ-մազ իսէն, պու կէճէ եանընկտա պիր ատէմ գալմազ. պու իսէ սէպավէթինկտէն շիմտիյէ գատար պաշընկա կէլէն պէյլալարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ սանա պէտ-
8 թէր օլուր: Վէ մէլիք գալգըպ գափուտա օթուրտու. վէ գավմըն քեաֆֆէսինէ՝ Իշթէ մէլիք գափուտա օթուրըյօր՝ տէյիւ խապէր վէրիլտիքտէ, պիւթիւն գավմ մէլիյին հուզուրընա կէլտի. Իսրայէլ իսէ հէր քէս չատրընա ֆիրար էթմիշ իտի:
9 Վէ Իսրայէլ սըպթլարընըն քեաֆէսինտէ պիւթիւն գավմ միւճատէլէ էտիպ՝ Պիզի տիւշմէնլէրիմիզին էլինտէն մէլիք խէլաս էթտի, վէ պիզի Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն խէլաս էտէն օ տըր, վէ շիմտի Աբիսողոմ
10 սէպէպիյլէ տէյարտան ֆիրար էթտի: Վէ իւզէրիմիզէ մէսհ էթտիյիմիզ Աբիսողոմ մուհարէպէտէ էօլտիւ. վէ շիմտի նիչիւն մէլիյի կէրի կէթիրմէք պապընտա սիւքիւթ էտէրսինիզ՝ տէրլէր իտի:
11 Մէլիք Դաւիթ տախի Սադովկ վէ Աբիաթար քեահինլէրէ խապէր կէօնտէրէրէք՝ Սիզ Յուդա իխթիյարլարընա՝ նիչիւն մէլիյի քէնտի խանէսինէ կէթիրմէք պապընտա սօկրայա գալըրսընըզ. չինքի պիւթիւն Իսրայէլին քէլամը մէլիյէ, թա խանէսինէ գատար
12 կէլտի: Սիզ պիրատէրլէրիմ սինիզ. սիզ քէմիյիմ վէ էթիմ սինիզ. իմտի մէլիյի կէրի կէթիրմէք պապընտա նիչիւն սօկրայա գալըրսընըզ՝ տէյիւ սէօյլէյինիզ:
13 Ամեսայիյէ տախի տէյինիզ քի՝ Սէն քէմիյիմ վէ էթիմ տէյիլ մի սին. էկէր Յովաբըն եէրինէ պէր տէվամ հուզուրըմտա սէր՝ասքէր օլմազ իսէն, Ալլահ պանա պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէյէ՝ տէտի:
14 Պէօյլէճէ Յուդա ատէմլէրինին ճիւմլէսինին գալպլէրինի պիր ատէմի ճէլպ էտէր կիպի ճէլպ էթտի. անլէր տախի մէլիյէ՝ Սէն գուլլարընկըն քեաֆֆէսի իլէ
15 ավտէթ էյլէ՝ տէյիւ խապէր կէօնտէրտիլէր: Օ զէման մէլիք ավտէթ էտիպ Յորդանանա գատար կէլտի. վէ Յուդա տախի մէլիյի իսթիգպալ իչիւն վէ մէլիյի Յորդանանտան կէչիրմէք իչիւն Գաղգաղայա կէլտի:
16 Վէ Բաւուրիմտէն օլան Բենիամինի Սեմէի իսէն ի Գերա աճէլէ էտիպ Յուդա ատէմլէրի իլէ պէրապէր
17 մէլիք Դաւիթի իսթիգպալէ էնտի: Վէ անըն իլէ պէրապէր պինկ նէֆէր Բենիամինի վար իտի. Սաւուղ

ը Պ. 15. 14։
թ Պ. 5. 1։
ժ Պ. 17. 25։
ե Հռութ. 1. 17։
ի Հաք. 20. 1։
լ Ցես. 5. 9։
խ Պ. 16.5։ 3Մխ. 2.8։
ծ Պ. 9. 2,10։ 16. 1,2։
կ 1Մխ. 22. 15։
հ Պ.16. 5,6, վէ գայլն։
ձ Պ. 13. 33։
ղ Պաղ Պ. 16. 5։

խանէսինին խըտմէթքեարը Սիբա տախի օն պէշ օղլու վէ եիրմի պէնտէսի պէրապէր օլտըղը հալտէ եետէ. վէ մէլիյին էօնիւնճէ Յորդանանա վասըլ օլտըլար:
18 Իմտի մէլիյին խանէսի խալգընը կէչիրիպ միւնասիպ կէօրտիյինիւ իճրա իչիւն պիր սանտալ կէչտի. վէ մէլիք Յորդանանտան կէչինճէ Սեմէի իսէն ի Գերա
19 անըն հուզուրընտա եէրէ գափանըպ, Մէլիյէ՝ Էֆէնտիմ պանա կիւնահ սայմայըպ. էֆէնտիմ մէլիք Երուսաղէմտէն չըգտըղը կիւնտէ պու գուլընըն էթտիյի քէօթիւլիյիւ զիքր էթմէսին, վէ մէլիք գալպինէ գո-
20 մասըն. Զիրա գուլընկ կիւնահ էթտիյիմի պիլիրիմ, վէ իշթէ պիւթիւն պէյլթ ի Յովսէփտէն էվվէլ պու կիւն մէլիք էֆէնտիմի իսթիգպալէ էնիպ կէլտիմ՝ տէտի:
21 Վէ Աբեսսա իսէն ի Շարուհեա ճէվապ վէրիպ՝ Սեմէի ՐԱՊՊԸՆ մէսիհինէ սէպպ էթտիյի իչիւն գաթլ
22 օլունմալը տէյիլ մի՝ տէտի: Ամմա Դաւիթ՝ էյ պէնի Շարուհեա, սիզին պէնիմ իլէ նէ իշինիզ վար, քի պու կիւն պանա տիւշմէն օլուրսընըզ. պու կիւն Իսրայէլէտէ պիր ատէմ գաթլ օլունսը՞ն մը զիրա Իսրայէլ իւզէրինտէ պու կիւն մէլիք օլտըղըմը պիլմէզ մի իմ՝
23 տէտիքտէն սօկրա, Սեմէիյէ՝ էօլմէյէճէքսին՝ տէտի. վէ տախի մէլիք անա եէմին էթտի:
24 Վէ Մեմփիբոսթէ իսէն ի Սաւուղ մէլիյի իսթիգպալ իչիւն էնտի. մէլիյին կիթտիյի կիւնտէն սէլամէթլէ կէլտիյի կիւնէ տէյին այագլարընա տիգգաթ էթմէմիշ վէ սագալընը տիւզէլթմէմիշ, վէ էվվալընը եըյ-
25 գամմըշ իտի: Իմտի մէլիյի իսթիգպալ իչիւն Երուսաղէմէ կէլտիյինտէ, մէլիք անա՝ էյ Մեմփիբոսթէ,
26 նիչիւն պէնիմ իլէ պէրապէր կիթմէտին՝ տէտի: Օ տախի՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, խըտմէթքեարըմ պէնի ալտաթտը, զիրա՝ Գուլընկ մէրքէպի էյէրլէյէյիմ տէ իւզէրինէ պինիպ մէլիք իլէ կիտէյիմ՝ տէտիմ, չինքի
27 պու գուլընկ թօփալ տըր: Օ իսէ գուլընկ հագգընտա էֆէնտիմ մէլիյէ իֆթիրա էթտի, սամմա էֆէնտիմ մէլիք Ալլահընը մէլէյի կիպի տիր. իմտի նազարընկտա
28 խօշ օլանը եափ: Զիրա փէտէրիմին պիւթիւն խանէտանը էֆէնտիմ մէլիյին ինտինտէ գաթլէ միւսթահագգ օլան ատէմլէրտէն պաշգա տէյիլ իքէն, սէն գուլընկը սօֆրակտա եէյէնլէր սըրասընա գօտրն. վէ արթըգ պէնիմ նէ հագգըմ վար, քի պիր տահա մէ-
29 լիյէ ֆէրեատ էտէյիմ՝ տէտի: Մէլիք տախի անա տէտի քի՝ Արթըգ ումուրընկ իչիւն նէյէ սէօյլէրսին, թաըլա-
30 լարը սէն վէ Սիբա թագսիմ էտինիզ՝ տէտիմ: Վէ Մեմփիբոսթէ մէլիյէ՝ էֆէնտիմ մէլիք սէլամէթլէ խանէսինէ կէլտիքտէն սօկրա հէփիսինի տէ օ ալսըն՝ տէտի:
31 Վէ մէլիյի Յորդանանտան կէչիրմէք իչիւն Ռովգելիմտէն Գաղաադը Բերզելի էնիպ՝ անըն իլէ Յոր-

ղ 1Մխ. 11. 13։
մ 3Մխ. 2.8,9,37,46։
յ Պ. 9. 6։
ն Պ. 16. 17։
շ Պ. 16. 3։
ո Պ. 14. 17,20։
պ 1Մխ. 26. 16։
ջ Պ. 9. 7,10,13։
ռ 3Մխ. 2. 7։

Digitized by Google

32 դանանտան կէչտի։ Վէ Բերզելի սէքսէն եաշընտա՝
ղայէթ իխթիյար պիր ատէմ իտի. վէ փէք պէօյիւք
պիր ատէմ օլմասը յլէ մէլիյին Մանայիմտէ իգամէթի
33 էսնասընտա Ւթէ՛այյիւշինէ պագար իտի։ Վէ մէլիք
Բերզելիյէ՝ Պէնիմ իլէ կէչ, պէն տէ եանընմտա, Երու-
սաղէմտէ սէնին թէ՛այյիւշինէ պագայըմ՝ տէտի։
34 Բերզելի իսէ մէլիյէ՝ Միւտտէթ ի՛էօմրիւմիւն կիւնէրի
նէ՞ գատար գալտը քի մէլիք իլէ Երուսաղէմէ չըգա-
35 յըմ։ Պու կիւն ՚սէքսէն եաշընտա իմ. էյի վէ քէօ-
թիւնիւն ֆարգընա վարա պիլիր մի իմ. գուլըկ եէ-
տիյինին վէ իչտիյինին լէզգէթինի ալա պիլիր մի իմ.
մուղաննի վէ մուղաննիյէլէրին սէսինի արթըգ տիկ-
լէյէ պիլիր մի իմ. իմտի նիչիւն գուլըկ էֆէնտիմ
36 մէլիյէ եիւք օլայըմ։ Գուլըկ՝ մէլիք իլէ պիր ազ Յոր-
դանանտան կէչսին. վէ մէլիք նիչիւն պանա պու
37 գատար միւքեաֆաթ էթսին։ Քէրէմ էթ, գուլըկ տէօ-
նէյիմ, վէ շէհրիմտէ փէտէր ու վալիտէմին գապըր
եանընտա վէֆաթ էտէյիմ. վէ իշթէ գուլըկ ՚Քամաամ
էֆէնտիմ մէլիք իլէ կէչսին. անըն հագգընտա սէնին
38 նազարընտա խօշ օլանը եափ՝ տէտի։ Մէլիք տախի՝
Քամաամ պէնիմ իլէ պէրապէր կէչսին. պէն տախի
անա սէնին նազարընտա խօշ օլանը եափարըմ. վէ
պէնտէն հէր նէ թալէպ էտէրսէն, սէնին իչիւն եա-
39 փաճաղըմ՝ տէտի։ Իմտի պիւթիւն գավմ Յորդանան-
տան կէչտի, մէլիք տախի կէչտի, վէ մէլիք Բերզե-
լիյի ՚էօփիւպ՝ անա խայր տու՛ա էյլէտիքտէն սօկրա,
40 օ՝ մահալընա ՚ավտէթ էյլէտի։ Վէ մէլիք Գաղգաղայա
կէչտի. Քամաամ տախի անըն իլէ պէրապէր կէչտի.
վէ Յուդա գավմընըն քեաֆֆէսի իլէ Իսրայէլ գավ-
մընըն նըսֆը մէլիյի կէչիրտիլէր։

41 Վէ իշթէ ճիւմլէ Իսրայէլլիլէր մէլիյին եանընա
կէլիպ, մէլիյէ խիթապէն՝ Պիրատէրլէրիմիզ Յուդա-
վիլէր սէնի նիչիւն գափտըլար. վէ ՚մէլիք իլէ անըն
խանէսի խալգընը վէ Դաւիթին հէփ ատէմլէրինի
42 Յորդանանտան կէչիրտիլէր՝ տէտիլէր։ Յուդավիլէրին
քեաֆֆէսի իսէ Իսրայէլլիլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Մէլիք
՚պիզիմ ագրապամըզտան տըր. իմտի պու մատէ-
տէն տօլայը նիչիւն պէօյլէ ղազապա կէլտինիզ. մէ-
լիյին պիր շէյինի եէտիք մի, եախօտ պիզէ հիչ պիր
43 հէտիյէ վէրտի՞ մի՝ ՚ռեհոլէբ։ Իսրայէլլիլէր տախի Յու-
դավիլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Մէլիքտէ պիզիմ օն հիսսէ-
միզ վար, հէմ Դաւիթտէ սիզտէն զիյատէ հաէէբմըշ
վար. իմտի նիչիւն պիզի թահգիր էթտինիզ, վէ մէ-
լիյիմիզի կէրի կէթիրմէք պաւըրնտա նիչիւն էվվէլ-
լա պիզիմ րէյիմիզի ալմատընըզ՝ տէտիլէր. ամմա
՚Յուդավիլէրին սէօզու Իսրայէլլիլէրին սէօզունտէն
տահա սէրթ իտի։

ՊԱՊ 20

*Սաբէէնին ֆիթնէսի։ 3 Դաւիթին օն օտալըղընը մուհաֆազա Քահ-
Քընա ալմասը։ 4 Յովաբըն Ամեսայը գաթլ, 14 վէ Սաբէէյի Քա՛գիպ
էթմէսի։ 16 Ուազըլը պիր գարընըն Աբել շէհրինի գուրթարմասը։ 23
Դաւիթին մէ՛մուրլարը։*

Վէ օրատա Բենիամինի Բոքորըն օղլու Սաբէէ
իսմինտէ եարամազ պիր ատէմ պուլունուպ պօրու
չալտը, վէ՝ ՚Պիզիմ Դաւիթտէ հիսսէմիզ վէ Յեսսէ
օղլընտա նասիպիմիզ եօգ տըր. էյ Իսրայէլ, ՚հէր
2 քէս չատըրընա՝ տէտի։ Իմտի ճիւմլէ Իսրայէլլիլէր
Դաւիթին արտընտան տէօնիւպ՝ Սաբէէ իպն ի Բո-
քորա թապի՛ օլտըլար. Յուդավիլէր իսէ Յորդանան-
տան Երուսաղէմէ գատար քէնտի մէլիքլէրինէ սա-
տըգ գալտըլար։

3 Դաւիթ տախի Երուսաղէմէ քէնտի խանէսինէ վա-
սըլ օլտըգտա, խանէյի պէքլէմէք իչիւն պըրագտըղը
օն ՚օտալըղը ալըպ՝ անէրի մուհաֆազա թահՔընը-
տա պիր խանէյէ գօյարագ պէսլէտի. ամմա անէրէ
թէգաըրրիւպ էթմէտի. անէր տուլ կիպի եաշայարագ
վէֆաթ էթտիքլէրի կիւնէ տէյին մուհաֆազա թահ-
Քընտա գալտըլար։

4 Վէ մէլիք Ամեսայիյէ՝ ՚Իւչ կիւն զարֆընտա Յու-
դավիլէրի եանընմա ճէմ՚ էյլէ, սէն տախի պուրատա
5 հազըր օլ՝ տէտի։ Ամեսայի տախի Յուդավիլէրի ճէմ՚
էթմէյէ կիթտի. ամմա քէնտիսինէ թա՛եին օլունան
6 վագըթտան զիյատէ կէճիքտի։ Ո զէման Դաւիթ Ա-
բեսսայա՝ Շիմտի Սաբէէ իպն ի Բոքոր պիզէ Աբիսո-
ղոմտան զիյատէ զարար էտէճէք տիր. սէն ՚էֆէն-
տիմկին պէնտէյէրինի ալ տա, անըն արտընճա գօշ,
օլմայա քի քէնտիսի իչիւն միւսթահՔէմ շէհրիլէր պու-
7 լուպ՝ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէն սավուշա՝ տէտի։ Վէ
Յովաբըն ատէմլէրի վէ ՚Քերեթիլէր իլէ Փելեթիլէր
վէ գահրէմանլարըն ճիւմլէսի անըն արտընճա չըգ-
տըլար, վէ Սաբէէ իպն ի Բոքորը թա՛գիպ էթմէք
իչիւն Երուսաղէմտէն չըգտըլար։

8 Անէր Գաբաւոնտա օլան պէօյիւք թաշըն եանըն-
տա իքէն, Ամեսայի էօնլէրինէ կէլտի. Յովաբ իսէ
կիյտիյի գաֆտան իւզէրինէ գուշագ պաղլամըշ վէ
անըն իւզէրինտէ պէլինտէ պաղլը գընը իլէ պիր գը-
լըճ վար իտի. վէ Յ֊է֊բ չըգար իքէն ֆըռռա տիւշտիւ։
9 Վէ Յովաբ Ամեսայիյէ՝ Պիրատէրիմ, սաղ սալիմ
մի սին՝ տէտի. ՚վէ Յովաբ Ամեսայիյի էօփէճէք կիպի
10 սաղ էլիյլէ անըն սագալընը թուԹտու։ Ամեսայի
տախի Յովաբըն էլինտէ օլան գըլըճտան սագընմա-
տը. ՚վէ Յ֊է֊բ պունունլէ անը ՚գարնընտան վուրուպ
պաղըրսագլարընը եէրէ տէօքտիւ, վէ անը թէքրար
վուրմատը, օ տախի էօլտիւ. պա՛տէհու Յովաբ իլէ

ՀՊ. 17. 27։
ՙ Մէգ. 90. 10։ |41. 17։
՚ 3 Միւլ. 2. 7։ Երեմ.
Հ Թէք. 31. 55։

ՠ Այ. 15։
ա Այ. 12։
բ Պագ Հաք. 8. 1։ 12. 1։

՛ Պ. 19. 43։
՜ 3 Միւլ. 12. 16։ 2 Թվ. 10. 16։
՝ Պ. 15. 16։ 16. 21, 22։

՞ Պ. 19. 13։
՟ Պ. 11. 11։ 3 Միւլ. 1. 3։ |38։
ՠ Պ. 8. 18։ 3 Միւլ. 1.

ա Մատթ. 26. 49։ Ղուկ. 22. 47։
բ 3 Միւլ. 2. 5։
՛ Պ. 2. 23։

Digitized by Google

գարնտաշը Աբեսա Սաբէէ իպն ի Բոքորը թա'գիպ
11 էթտիլէր: Ո զման Յովաբըն ուշագլարընտան պիրի
անըն եանընտա տուրուպ՝ Հէր քիմ քի Յովաբտան
րազի իսէ, վէ հէր քիմ քի Դաւիթ թարաֆընտան իսէ,
12 Յովաբըն արտընճա ՚ՒՐ՚ՔԷ՝ տէտի: Վէ Ամեսայի եօլ
օրթասընտա գան իչինտէ եուվարլանմագտա իտի. վէ
օլ ատէմ պիւթիւն 'ասքէրին տուրտրղընը կէօրիւնճէ,
Ամեսայիյի եօլտան թարլայա չէքիպ՝ իւզէրինէ պիր
լիպաս էօրթտիւ. զիրա կէօրտիւ քի անըն եանընա
13 հէր կէլէն տուրուր իտի: Վէ եօլտան գալտրրըլտրղը
կիպի, ճիւմլէսի Սաբէէ իպն ի Բոքորը թա'գիպ իչիւն
14 Յովաբըն արտընճա կիթտիլէր: (Ո իսէ Իսրայէլին
հէփ սրպթլարընտան կէչտի, վէ Բերաւլարըն ճիւմ-
լէսի քէնտի եանընա ճէմ՚՚ օլուպ՝ արգասընտան կիթ-
տիքլերի հալտէ ՚Աբէլէ վէ Բեթմաաքայա կիթմիշ
15 իտի:) Վէ անլէր կէլիպ անը Բեթմաաքա Աբէլինտէ
մուհասէրէ էտէրէք շէհրին գարշրսընա պիր ՚մէթէ-
րիս եափտրլար. պու տախի հիսարրն էօնիւնտէ եա-
փրլմրշ օլուպ՝ Յովաբ իլէ օլան 'ասքէրին քեաֆֆէսի
հիսարը երգմագ իչիւն չալըշրյօրլար իտի:
16 Վէ 'ագրլլը պիր գարը՝ Տինկլէյինիզ, տինկլէյինիզ,
քերէմ էտիպ Յովաբա՝ Պուրայա եագլաշ, վէ սանա տէ-
յէցէյիմ վար՝ տէյինիզ, տէյիւ շէհրտէն նիտա էյլէտի:
17 Ո տախի անա եագլաշտրգտա, օլ գարը՝ Սէն Յովաֆբ մը
սըն՝ տէտի: Ո տախի՝ Պէն իմ, տէտի: Վէ մէրգուսէ ա-
նա՝ ձարիյէկինն սէօզլէրինի տէկլէ՝ տէտիքտէ, Տինկլէյօ-
18 րըմ՝ տէտի: Վէ սէօզէ պաշլայրպ՝ Զէման ը գատիմտէ,
Մուխլագա Աբէլտէն սիւ'ալ էթսինլէր,
Վէ անա կէօրէ իճրա էյլէսինլէր՝
19 տէրլէր իտի: Պէն Իսրայէլտէ սուլհը սէվէն վէ սատրգ
պիր շէհր իմ. սէն Իսրայէլտէ պիր շէհրի, պիր անա
շէհրի խարապ էթմէյէ չալըշըյօրսըն. ՐԱՊՊԸՆ մի-
20 րասընը նի՞չիւն եուտարսըն՝ տէտի: Յովաբ տախի՝
Հաշա, սիւմմէ հաշա, քի պէն եուտայրմ, եախօտ
21 խարապ էտէյիմ: Մատտէ պէօյլէ տէյիլ տիր, անճագ
Եփրեմ տաղընտան Սաբէէ իպն ի Բոքոր իսմինտէ
պիր ատէմ մէլիք Դաւիթ 'ալէյհինէ էլ գալտրրտր.
եալընըզ անը թէսլիմ էտինիզ, պէն տախի շէհրին
իւզէրինտէն կիտէյիմ՝ տէտի: Օլ գարը տախի Յո-
վաբա՝ Իշթէ անըն պաշը սանա հիսարտան աթրլա-
22 ճագ տրը՝ տէտի: Ո վագրթ գարը կիտիպ ՚հիքմէթիյլէ
պիւթիւն գավմա ՚ՒՇՏՒԲ. վէ անլէր Սաբէէ իպն ի Բո-
քորրն պաշընը քէսիպ Յովաբա աթտրլար. ո տախի
պօրու չալտը, վէ անլէր շէհրին էօնիւնտէն հէր քէս
քէնտի չատրրընա տաղրլտը. Յովաբ տախի Երուսա-
ղէմէ մէլիքին եանընա 'ավտէթ էյլէտի:

23 Վէ ՚Յովաբ պիւթիւն ճիւնուտ ը Իսրայէլին սէր 'աս-
քէրի, վէ Բանեա իպն ի Յովիադա Քերեթիլէրին վէ
24 Փելեթիլէրին ըէ՚իսի իտի: Վէ Ադորամ ՝րուսումթ
նազըրը վէ ՚Յովսափատ իպն ի Աքիղուդ վագ'անիւ-
25 վիս, Վէ Սուսա սըրր քեաթիպի, վէ ՝Սադովկ իլէ
26 Աբիաթար քեահհինէր, ՚Վէ Յայիրալը Իրաս տախի
Դաւիթին ՝միւշիրի իտի:

ՊԱՊ 21

*Սաուղըն էէտի օղլընըն գաթլրլրյէ Գաբաւոնլըլար սէպպէպինտէն կէ-
լէն գրթլըղըն տէփ՝ի: 10 Ռեսփանըն ճէնագէլէրի գայգրմասը. 12 Դա-
ւիթին ճէնագէլէրի տէֆն էմէէսի: 15 Դաւիթին տէօրթ գահրէմանլա-
րընըն չէթի՝անէ հարէքէթլէրի:*

Վէ Դաւիթին կիւնլէրինտէ պիրիպիրի արտընճա
իչ սէնէ գրթլրգ վագը՝ օլմաղէ Դաւիթ *ՐԱՊՊՏԱՆ
սիւ՚ալ՚՚ էյլէտի. ՐԱՊՊ տախի Սաուղ իլէ գանըը խա-
նէսի սէպպէպինտէն տիր. չինքի Գաբաւոնլըլարը էօլ-
2 տիւրտիւ՝ տէտի: Վէ մէլիք Գաբաւոնլըլարը չաղըրրպ
անլէր իլէ սէօյլէշտի. (վէ Գաբաւոնլըլար պէնի Իս-
րայէլտէն օլմայրպ՝ անճագ ՚Ամորիլէրին պագիյէ-
սինտէն օլարագ, պէնի Իսրայէլ անլէրէ եէմին էթմիշ-
լէր իտի. ֆագաթ Սաուղ պէնի Իսրայէլ վէ Յուդա
իչիւն ղայրէթ չէքմէքլէ՝ անլէրին թէլէֆինի գաստ
3 էթմիշ իտի.) Վէ Դաւիթ Գաբաւոնլըլարա՝ Սիզէ նէ՞
եափայրմ, վէ նէ՞ իլէ քէֆարէթ էտէյիմ, քի ՝ՐԱՊ-
ՊՐՆ միրասընա խայր տու՚ա էյլէյէսինիզ՝ տէտի:
4 Գաբաւոնլըլար տախի անա՝ Սաուղտան վէ խանէ-
սինտէն կիւմիւշ եա ալթուն թալէպ էթմէյիզ, վէ Իս-
րայէլտէն պիր քիմսէյնին գաթլրլինի իսթէմէյիզ՝ տէ-
տիլէր: Մէնէ տախի՝ Սիզ նէ տէրսէնիզ, սիզէ եափա-
5 րըմ՝ տէտի: Անլէր տախի մէլիյէ՝ Պիզի թէլէֆ էտէն
վէ Իսրայէլին հուտուտը տախիլինտէ իգամէթ էտէ-
մէյէճէք սուրէթտէ մահվրմրզը իսթէյէն ատէմին էվ-
6 լատընտան պիզէ եէտի քիշի թէսլիմ օլունսըն. Պիզ
տախի անլէրի ՝ՐԱՊՊՐՆ միւնթէխապը օլան ՚Սա-
ուղրն Գաբաասընտա ՐԱՊՊ իչիւն ասալրմ՝ տէտի-
լէր: Մէլիք տախի՝ Թէսլիմ էտէրիմ՝ տէտի:
7 Լաքին մէլիք՝ Մեմփիբոսթէ իպն ի Յոնաթան
իպն ի Սաուղը ՐԱՊՊ հագգը իչիւն Դաւիթ իլէ Յով-
նաթան իպն ի Սաուղրն արասընտա վագը՝ օլան
8 ՝եէմինտէն տօլայը էսիրկէտի: Վէ մէլիք ՚Այիանըն
գրզը Ռեսփատան Սաուղա տօղան իքի օղլընը,
եա՚նի Արմոնիյի վէ Մեմփիբոսթէյի, վէ ՝Մաուկալը
Բերզելիինն օղլու Եդրիէլին Սաուղրն գրզը ՚Մեղ-
9 քողտան օլան պէշ օղլընը ալրպ, Անլէրի Գաբաւոն-
լըլարրն էլինէ թէսլիմ էյլէտի. անլէր տախի պուն-

գիւնիւ Քալէպ
– Յեհ. 9. 3, 15,16,17։
ք Պ. 20. 19.
ֆ 1 Մխլ. 10. 24։
ր 1Մխլ. 10. 26, 11.4։
ս 1Մխլ. 18. 3, 20. 8։ 15. 42, 23. 18։
ձ Պ. 3. 7։
ղ 1Մխլ. 18. 19։
† Մեղբոսեան. 1 Մխլ. 18. 19– գ-ւ-ա-ճ-ա-ն օլ-ա-ն-ա։

ք 4Մխլ.15.29, 2Թէվ. 16. 4։
ր 4Մխլ. 19. 32։
ս 1Մխլ. 26. 19, Պ. 21. 3։
վ Ա'. 9. 14, 15։
տ Պ. 8. 16, 18։
ւ 3Մխլ. 4. 6։
գ Պ. 8. 16։ 3Մխլ.4.3։
յ Պ. 8.17, 3Մխլ.4.4։
ղ Պ. 23. 38։
ֆ Պ. 8. 18։
* Իսր. ՐԱՊՊՐՆ եհ-

Digitized by Google

լարը տաղտա ե ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աստղլար. վէ եէտիսի պիրտէն տիւշիալ՝ պիչիմ կիւնլէրինին իպթիտալարընտա արփա պիչիմի իպթիտասընտա գաթլ օլունտրլար:

10 Վէ ը Այիանըն գրզը Ռեսփա պիր չուլ ալըպ անը քէնտիսի իչին գայա իւզէրինէ սէրէրէք, ի պիչիմ իպթիտասընտան անլէր իւզէրինէ կէօքտէն եաղմուր եաղընճայա գատար կիւնտիւզ հավա գուշլարընը վէ կէճէ սահրա ճանվէրլէրինի իւզէրլէրինէ կէվմէյէ պը-
11 րագմատը: Վէ Սաւուղըն օտալըղը Այիանըն գրզը Ռեսփանըն եափտրղը շէյ Դաւիթէ խապէր վէրիլտի:
12 Վէ Դաւիթ կիտիպ Սաւուղըն քէմիքլէրինի վէ օղլու Յոնվաթանընը քէմիքլէրինի Բեթսանընը մէյտանընտան սըրգաթ էթմիշ օլան ի Յաբիս-Գաղաադըն էհա-
լիսինտէն ալտը. օլ եէրտէն քի ն Փիլիսթիլէր Սաւուղը Գեղբուէտէ գաթլ էթտիքլէրի կիւնտէ անլէրի օրատա
13 ասմըշլար իտի: Վէ Սաւուղըն քէմիքլէրի իլէ օղլու Յոնվաթանընը քիմիքլէրինի օրատան չըգարըպ՝ պու ասըլմըշ օլանլարըն քէմիքլէրինի տախի տէվշիրտի-
14 լէր: Վէ Սաւուղըն վէ օղլու Յոնվաթանընը քէմիք-լէրինի Բենիամին տիյարընտա ի Սելատա անընն փէ-տէրի Կիսին գապրընա տէֆն էթտիլէր. վէ մէլիյին թէնպիհ էթտիյինին քեաֆֆէսինի իճրա էյլէտիլէր. անտէն սօկրա ն Ալլահ տիյար իչիւն օլան տու՛այը գապուլ էյլէտի:
15 Վէ թէքրար Ֆիլիսթիլէրին Իսրայէլ իլէ մուհարէ-պէսի վուղու՝ պուլուպ՝ Դաւիթ տախի պէնտէլէրի մա՛իյէթինտէ օլարագ էնտի, վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էթտիքլէրի սըրատա Դաւիթին թագաթը
16 քէսիլտի: Վէ Ռափա էվլատընտան, մըզրաղը իչ եիւզ մըսգալ պագըր աղըրլըղընտա օլուպ՝ եէնի պիր ը ըւբ ը գուշանմըշ օլան Յեսբիբենոբ Դաւիթի վուր-
17 մաղա գաստ էյլէտի: Ամմա Աբեսսա իպն ի Շա-րուհեա անըն իմտատընա եէթիշէրէք Ֆիլիսթիյի վուրուպ գաթլ էյլէտի. օ զէման Դաւիթին ատէմ-լէրի անա եէմինէլ սէօյլէտիլէր քի՝ ն Պիր տահա պի-զիմ իլէ պէրապէր ճէնկէ չըգմայաճագսընը, քի Իս-րայէլին չըրաղընը սէօնտիւրմէյէսին:
18 ի Վէ պունտան սօկրա եինէ Գովբտա Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ օլտու. օ զէման ն Ովսալը Սովբաք՝ Ռափա էվլատընտան օլան Սեփիայը վուրտու:
19 Վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ եինէ Գովբտա մուհարէպէ օլտու, վէ Բեթլէհէմլի Ելխանան իպն ի Արիովրգիմ Գէթլի Գողիաթընը ը ը ը ը վուրտու. անընն մըզ-

ը Պ. 6. 17։
ը Ես. 8. Պ. 3. 7։
ը Պագ Թէս. 21. 23։
ը 1Միլ. 31. 11-13։
ը 1Միլ. 31. 10։
ը Ցես. 18. 28։
ը Ցես. 7.26։ Պ. 24.25։
ը Պ. 18. 3։
ը 3Միլ. 11.36։ 15. 4։ Մէզ. 132. 17։
ը 1Թէվ. 20. 4։
ը 1Թէվ. 11. 29։
ը Պագ 1 Թէվ. 20. 5։
ը 1Թէվ. 20. 6։
ը 1Միլ. 17.10,25,26։
ը 1 Միլ. 16. 9։
ը 1Թէվ.20. 8։
—
ը Մէզ. 18, սէրբէլամ՝ 34. 19։
ը Խուբ.15. 1։Հաբ.5.1։
ը Թէս. 32. 4, Մէզ.18. 2, վէ ղայրի՝ 31. 3։ 71. 3։ 91. 2։ 144. 2։

րաղընըն սափը տախի ճուլահ սէրմինի կիպի իտի:
20 Վէ եինէ ի Գէթտէ մուհարէպէ վուղու՝ պուլուպ՝ ուզուն պօյլու վէ էլլէրինին փարմագլարը վէ այագ-լարընըն փարմագլարը ալթըշար ալթըշար օլարագ,
21 եիրմի տէօրթ ը ը ը ը օլան պիր ատէմ վար իտի. պու տախի Ռափայա տօղմուշ իտի: Պու քիմսէ Իս-րայէլէ ի սէպպ էյլէտիքտէ Դաւիթին գարնտաշը ն Սա-
22 մաանըն օղլու Յոնվաթան անը վուրտու: ն Պունլա-րընն տէօրտու Գէթտէ Ռափայա տօղմուշ օլուպ՝ Դա-ւիթին վէ անընն գուլլարընըն էլիյէ տիւշտիւլէր:

ՊԱՊ 22

Դաւիթին շիւբրանիյէթ իլահիսի:

1 Վէ Դաւիթ, ՐԱՊՊ անը ճիւմլէ տիւշմէնլէրինին վէ Սաւուղըն էլինտէն ը գուրթարտրղը կիւնտէ պու իլահինին սէօզլէրինի ե ՐԱՊՊԱ սէօյլէյիպ՝ տէտի քի,
2 ե ՐԱՊՊ գայամ վէ գալ՛ամ վէ խէլասքաերըմ տըր.
3 Ալլահ մէզճա՛ըմ տըր. ը անա իլթիճա էտէրիմ.
ե Գալգանըմ վէ ը խէլասըմընն պույնուզը,
վէ ե եիւքսէք գուլլէմ վէ ը փէնահըմ վէ խէլասքաերըմ տըր.
Պէնի զուլմտան գուրթարըրսըն:
4 Համտա շայան ՐԱՊՊԱ տու՛ա էտէրիմ՛,
վէ տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս պուլուրըմ:
5 Զիրա էօլիմ տալղալարը էթրաֆրմը ալըպ՝
Ֆէսատ սէյլէրի պէնի գօրգուրթտըլար:
6 ե Հավիյէնին քէմէնտլէրի պէնի գուշաթտը,
Էօլիմ տուզագլարը պանա գարշը կէլտի:
7 Մուզայագամտա ի ՐԱՊՊԱ տու՛ա,
վէ Ալլահրմա ֆէրեատ էթտիմ.
Օ տախի հէյքէլինտէն ե սէսիմի իշիթտի,
վէ Ֆէրեատրմ գուլաղընա ը ը ը ը:
8 ն Օլ վագըթ զէմինն սարսըլըպ թիթրէտի,
վէ ե սէմավաթրն էսասլարը հարէքէթ էտիպ սարսըլ-տըլար.
Զիրա օ ղազապա կէլտի:
9 Պուրունընտան տիւման՝
վէ աղզընտան իֆնա էտէր ի աթէշ չըգտը.
Անտէն գօրլար թուլթուշտու:
10 Վէ ն կէօքլէրի էնտիրիպ նիւզուլ էյլէտի,
վէ այագլարը ալթընտա ի գարա պուլուրթ վար իտի.
11 Վէ քէրուպիյէ րաքիպ օլարագ ուչտու.
ի Րիւզկեարրն գանատլարը իւզէրինտէ կէօրինտու:

ը Իպր. 2. 13։
ը Թէք. 15. 1։
ը Ղուկ. 1. 71։
ը Էմս. 18. 10։
ը Մէզ. 9.9։ 14.6։ 59. 16։ 71. 7։ երեմ. 16. 19։
ը Մէզ. 116. 3։
ը Մէզ. 116. 4։ 120.1։ Ցովլ. 2. 2։
ը Խուբ. 3. 7։ Մէզ. 34. 6։ 15.17։
ը Հաբ. 5. 4։ Մէզ. 77. 18։ 97. 4։
ը Ցոբ. 26. 11։
ը Մէզ. 97. 3։ Ամբ. 3. 5։ Իպր. 12. 29։
ը Մէզ.144.5։ես.64.1։
ը Խուբ. 20.21։ 3Միլ. 8. 12։ Մէզ. 97. 2։
ը Մէզ. 104. 3։

Digitized by Google

12 Վէ ՚գարանլըղը վէ սուլարըն զուլմէթինի,
Վէ կէօյիւն պուլութլարընը քէնտի էթրաֆընտա խայ-
մէլէր եափտը։
13 Հուզուրընտա օլան զիյա սէպէպինտէն
՚Աթէշ գօրլարը թուլթուշտու։
14 ՐԱՊՊ ՚կէօքլէրտէն կիւրլէտի,
Վէ Միւթա՛ալ քէնտի սէտասընը վէրտի։
15 ՚Օգլարընը աթմասըյլէ անլէրի փէրիշան էյլէտի,
Ելտըրըմլարլէ անլէրի միւզթարիպ գըլտը։
16 ՚ՐԱՊՊԸՆ թա՛զիրինտէն,
՚Ղազապընըն նէֆխինին տարպընտան
Տէրեանըն տիպի կէօրիւնտիւ.
Տիւնեանըն էսասլարը իզհար օլունտու։
17 ՚Եօգարըտան կէօնտէրիպ պէնի թուլթտու.
Պէնի չօգ սուլարտան չըգարտը։
18 Պէնի գուվվէթլի տիւշմէնիմտէն
Վէ պանա պուղզ էտէնլէրտէն ՚խէլաս էյլէտի.
Զիրա պէնտէն գուվվէթլի իտիլէր։
19 Մուսիպէթիմ կիւնիւնտէ էօնիւմիւ քէստիլէր,
Ամմա ՐԱՊՊ պանա ՚ասա օլտու։
20 Վէ ՚պէնի կէնիշ եէրէ չըգարտը,
Պէնի խէլաս էյլէտի, զիրա ՚պէնտէն րազի իտի։
21 ՚ՐԱՊՊ սալահրմա կէօրէ պանա էճր վէրիր.
՚Էլլէրիմին փաքլիյինէ կէօրէ պանա միւքեաֆաթ էտէր։
22 Զիրա ՚ՐԱՊՊԸՆ եօլլարընը հրֆզ էյլէտիմ,
Վէ Ալլահրմա ՚ասը օլմատըմ։
23 Զիւնքի անըն ՚ահքեամընըն ճիմլէսի էօնիւմտէ իտի,
Վէ էմրլէրինտէն այրըլմատըմ։
24 Վէ անըն ՚՚ինտինտէ քեամիլ օլուպ՝
Կիւնահրմտան քէնտիմի հրֆզ էթտիմ։
25 ՚ՐԱՊՊ տախի պանա սալահրմա,
Վէ նազարընտա օլան փաքլիյիմէ կէօրէ միւքեաֆաթ
էյլէտի։
26 ՚Մէրհամէթլի քիմսէ իլէ մէրհամէթլի օլուրսըն
Քեամիլ ատէմ իլէ քեամիլ օլուրսըն։
27 Փաք իլէ փաք օլուպ՝
՚Էյրիյէ ՚մուխալիֆ պուլունուրսըն։
28 Վէ սէն ՚տէրտլի գավմը խէլաս էտէրսին,
Վէ ՚մաղրուրլարը զէլիլ էթմէք իչին կէօզլէրինկ ան-
լէրին իւզէրինտէ տիր։
29 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, ՚սէն պէնիմ մէշ՚ալէմ սին.
Վէ ՐԱՊՊ զուլմէթիմի նուրա տէօնտէրիր։

30 Զիւնքի սէնին ՚ավնընլէ ՚ասքէրէ հիւճում էտէրիմ,
Ալլահրմըն ՚ավնըյլէ սուրտան կէչէրիմ։
31 ՚Ալլահրն թարիգի քեամիլ տիր,
՚ՐԱՊՊԸՆ քէլամը սաֆի տիր.
Քէնտիսինէ թէվէքքիլ էտէնլէրին ճիմլէսինէ գալ-
գան տըր։
32 Զիրա ՚ԵՀովատան ղայրի Ալլահ քի՞մ տիր,
Վէ Ալլահրմըզտան պաշգա գայա քի՞մ տիր։
33 Ալլահ պէնիմ ՚գուվվէթլի գալ՚ամ տըր,
Վէ ՚թարիգիմի իքմալ էտէր։
34 Այագլարըմը ՚կէյիք ՚յ-էլարը կիպի եափար,
Վէ պէնի ՚եիւքսէք եէրլէրիմ իւզէրինէ տուրտուրուր։
35 ՚Էլլէրիմէ ճէնք թա՛լիմ էտէր,
Վէ պազուլարըմ պագըր եայ *գուրարլար։
36 Խէլասըկըն գալգանընը տախի պանա վէրտին,
Վէ սէնին լութֆընն պէնի պէօյիւք էյլէտի։
37 ՚Ատըմլարըմըն եէրինի կէնիշլէթտին,
Վէ այագլարըմ սիւրչմէտի։
38 Տիւշմէնլէրիմի թա՛գիպ էտիպ՝ անլէրի գըրտըմ,
Վէ անլէրի իֆնա էթմէյինճէ կէրի տէօնմէտիմ։
39 Անլէրի իֆնա էթտիմ, եէրէ վուրտըմ,
Վէ գալգմաղա գատիր օլմատըլար.
՚Այագլարըմ ալթընա տիւշտիւլէր։
40 Ճէնք իչին պէնի ՚գուվվէթլէ գուշաթ,
Վէ ՚պանա գարշը այագլանանլարը ալթըմա տիւ-
շիւրտիւն։
41 Վէ պանա տիւշմէնլէրիմին արգալարընը չէվիրտին,
Քի պանա պուղզ էտէնլէրի գըրայըմ։
42 Ֆէրեատ էթտիլէր, ամմա գուրթարան եօգ.
՚ՐԱՊՊԱ ֆէրեաթ էտէնլէր, ամմա անլէրի միւսթէճապ
գըլմատը։
43 Պէն տախի անլէրի ՚եէրին թօզու կիպի էզտիմ,
Անլէրի ՚սօգագ չամուրը կիպի այագ ալթընա ալըպ
չիյնէտիմ։
44 ՚Գավմըմընն նիզա՛լընտան պէնի խէլաս էտիպ՝
Պէնի ՚ղա՛իֆէլէրէ րէ՛իս օլմագ իւզրէ հրֆզ էյլէտին.
՚Պիլմէտիյիմ գավմ պանա ՚ուպուտիյէթ էյլէտի։
45 Էճնէպիլէր հուզուրըմտա ՚պօյուն պիւքտիւլէր.
Գուլագլարը իշիթտիյի կիպի՝ պանա իթա՛աթ էյլէ-
տիլէր։
46 Էճնէպիլէր զէպուն օլուպ՝
՚Կիզլէնտիքլէրի եէրլէրտէ տիթրէտիլէր։

[1. 1։ Մէգ. 144. 7։ Ա՛յ. 10։ Մէգ. 97. 2։ Ա՛յ. 9։ Հաբ. 5.20։ 1Միւլ.2. 10։ 7.10։ Մէգ.29.3։ Ես. 30. 30։ Թէս. 32. 23։ Մէգ.7. 13։ 77. 17։ 144. 6։ Ամո. 3. 11։ Խուր.15.8։ Մէգ.106. 9։ Նաւ.1.4։ Մատթ. 8. 26։ Մէգ. 74. 1։ Ա՛յ. 1։ Մէգ. 31. 8։ 118. 5։ Պ.15.26։ Մէգ.22.8։ Ա՛յ.25։ 1Միւլ.26.23։ 4Միւլ. 8. 32։ Մէգ. 7. 8։ Մէգ. 24. 4։ Թէք. 18. 19։ Մէգ. 119. 3։ 128. 1։ Էմո. 8. 32։ Թէս.7.12։ Մէգ.119. 30,102։ [1. 1։ Թէք.6.9։ 17.1։ Յոբ. Ա՛յ.21։ Մատթ. 5. 7։ [28։ Ղեւ. 26. 23,24,27, Մէգ. 18. 26։ Խուր. 3. 7,8։ Մէգ. 72. 12,13։ Յոբ. 40. 11,12։ Ես. 2. 11,12,17։ 5. 15։ Դան. 4. 37։ Յոբ.29.3։ Մէգ.27.1։ 35. 5։ Դան. 2. 35։ Թէս. 32. 4։ Դան. 4. 37։ Վահ. 15. 3։ Մէգ. 12.6։ 119.140։ Էմո. 30. 5։ 1Միւլ. 2. 2։ Ես. 45. 5, 6։ Խուր. 15.2։ Մ՚էգ.27. 1։ 28.7,8։ 31.4։ Ես. 12. 2։ ՚Իպր. 13. 21։ Թէս. 18. 13։ Յոբ. 22. 3։ Մէգ.101.2,6։119.1։ Պ. 2. 18։ Ամբ. 3.19։ Թէս. 32.13։ Ես. 33. 16։ 58. 14։ Մէգ. 114. 1։ *Ե՛բրա՛ե՛ գըրարլար Էմո. 4. 12։ Մաղ. 4. 3։ Մէգ. 18. 32, 39։ Մէգ. 44. 5։ Յոբ.27.9։ Էմո.1.28։ Ես. 1. 15։ Միք.3.4։ 4Միւլ. 13. 7։ Մէգ. 66. 3։ 81. 15։ Միք. 7. 17։]

Digitized by Google

47 ՐԱՊՊ հայյ տըր, վէ Գայամ միւպարէք օլսուն.
Վէ ՝խէլասըմընն գայասը օլան Ալլահ միւթա՚ալ օլսուն։
48 ՊէնիմՊ իչիւն ինթիգամ ալան,
Վէ ՚գավմ՚լարը պանա միւթի՚ գրլան Ալլահ տըր։
49 Պէնի տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս էթտին,
Հէմ տախի պանա գարշը այագլանանլար իւզէրինէ պէնի եիւքսէլթտին։
ՙԶալիմ ատէմտէն պէնի խէլաս էթտին։
50 Պու սէպէպտէն, եա ՐԱՊՊ, ՚թա՚իֆէլէր արասընտա սանա համտ էտէճէյիմ,
Սէնին իսմինէ մէզմուր օգույաճաղըմ։
51 ՙՄէլիյինէ ՚ազիմ խէլասը իհսան էտէն,
Վէ ՚մէսիհի օլան Դաւիթէ
Վէ ՚նէսլինէ իլէլէպէտ ՚ինայէթ էտէն 0 տըր։

ՊԱՊ 23

Դաւիթին Ալլահա օլան քեամիլ ի՚թիմատը։ 6 Շէրիրլէրին հէլաքը։ 8 Դաւիթին գահրէմանլարընըն իսմլէրի վէ իշլէրի։

Վէ Դաւիթին սօկ սէօզլէրի պունլար տըր.
Դաւիթ իպն ի Յեսսէ տէր քի,
ՙԹէրֆի՚ օլունան ատէմ,
ՐՅակոբըն Ալլահընըն մէսիհի,
Վէ Իսրայէլին թաթլը տիւլի շա՚իրի տէր քի,
2 ՝Պէնիմ վասրթամէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհու սէօյլէտի.
Անըն քէլամը տախի տիւիմ իւզէրինտէ տիր։
3 Իսրայէլին Ալլահը տէտի,
Իսրայէլին ՚Գայասը պանա սէօյլէտի քի,
ՒԱտէմլէրէ սալթանաթ էտէն ՚ատիլ օլսուն.
ՙԱլլահ գօրգուսըյլէ սալթանաթ էթսին։
4 Կիւնէշ տօղունճա ՒսապահՊ նուրու կիպի,
Պուլութսըզ սապահ կիպի օլաճագ,
Եաղմուրտան սօկրա եէրտէ ֆիլիզ ՙէՐՐէՐ զիյա էՙէ օլաճագ տըր։
5 Պէնիմ խանէմ Ալլահընն ՚ինտինտէ պէօյլէ տէյիլ իսէ տէ,
ՐԵինէ պէնիմ իլէ հէր խուսուստա հազըր,
Վէ միւհքէմ պիր ՚ահտ ը էպէտի ՚ագտ էյլէտի.
Պու տախի պիւթիւն խէլասըմ վէ պիւթիւն մէսէրրէթիմ տիր.
Անը ֆիլիզլէնտիՐմէյէճէք մի տիր։
6 Լաքին եարամազլարընն ճիւմլէսի աթըլմըշ տիքէն կիպի տիրլէր,
Զիրա էլ իլէ թուրթուլամազլար։
7 Ամմա անլէրէ տօգունաճագ օլան ատէմ,

ՙ Մէզ. 89. 26։
՚ 1Միւլ. 25.39։ Պ.18. 19,31։
՛ Մէզ. 144. 2։
՝ Մէզ. 140. 1։
՞ Բսմ. 15. 9։
՟ Մէզ. 144. 10։
ՠ Մէզ. 89. 20։
՛ Պ. 7. 12, 13։ Մէզ. 89. 29։
՜ Պ. 7. 8, 9։ Մէզ. 78. 70,71։ 89. 27։
՝ 1 Միւլ. 16. 12, 13։ Մէզ. 89. 20։
՞ 2Պետ. 1. 21։
՟ Թէս. 32.4,31։ Պ. 22. 2,32։
ՠ Մէզ. 110. 2։
՛ Խուր. 18 .21։ 2Թէվ. 19. 7. 9։

Տէմիրլէ վէ մըզրաղ սափըյլէ սիլահլանմալը տըր.
Վէ պուլունտըգլարը եէրտէ քիւլլիյէն աթէշէ եագըլաճագլար տըր։
8 Դաւիթին գահրէմանլարընըն իսմլէրի պունլար տըր. Թահքեմոնի *Յօսէբ-բասեբեթ, եա՚նի Ասօնլը Ադինօ զապիթան ըէ՚իսի օլուպ՝ ՚սէքիզ եիւզ քիշի իւզէրինէ Ի՚էՐէՐ, անլէրի պիր հիւճումտէ գաթլ էյլէտի։
9 Վէ անտէն սօկրա ՛Աքուքի Դովդանըն օղլու Եղիազար իտի։ Դաւիթ իլէ պէրապէր օլան իւչ գահրէմանլարընն պիրի իտի, քի պունլար՝ Իսրայէլլիլէր չէքիլտիքլէրի հալտէ, ճէնք իչիւն օրատա ճէմ՚՚ օլան
10 Ֆիլիսթիլէրի թահգիր էթտիքլէրի սըրատա, Պու գալգտը, վէ էլի եօրուլուպ գըլըճա եափըշընճայա գատար Ֆիլիսթիլէրի վուրտու. օլ կիւն տախի ՐԱՊՊ պէօյիւք պիր նուսրէթ վէրտի. վէ գավմ անճագ անընն արտընճա եաղմայա տէօնտիւ։
11 Վէ պունտան սօկրա ՚Արարըը Ագէնիւն օղլու Սամմա օլուպ՝ ՙՓիլիսթիլէր պիր պէօլիւք թէշքիլ էթտիքլէրինտէ, օրատա մէրճիմէքլէ տօլու պիր թարլա վար իտի. վէ գավմ Ֆիլիսթիլէրին էօնիւնտէն ֆիրար
12 էթմիշ իքէն, Պու քիմսէ թարլանըն օրթասընտա տուրարագ՝ անը մուհաֆազա էյլէտի, վէ Ֆիլիսթիլէրի վուրտու. ՐԱՊՊ տախի պէօյիւք պիր նուսրէթ իհսան էյլէտի։
13 Վէ ՚օթուզ ըէ՚իստէն իչիւ էնիպ՝ հասատ վագթընտա ՚Ոդողոմ մաղարասընա, Դաւիթին եանընա կէլտիլէր. վէ Ֆիլիսթիլէրին պիր պէօլիւյի ՝Ռափա-
14 յիլէր վատիսինտէ գօնմուշ օլուպ, Դաւիթ տախի օ զէման ՙգալ՚ատա պուլունարագ Ֆիլիսթիլէրին մու-
15 հաֆըզլարը տախի օ զէման Բեթլէհէմտէ իտի։ Վէ Դաւիթ հասրէթ չէքէրէք՝ Բեթլէհէմին գափուսընտա
16 օլան գույուտան քիմ պանա սու իչիրիր՝ տէտի։ Օլ վագըթ պու իւչ գահրէման Ֆիլիսթիլէրին օրտուսընը եարըպ կէչտիլէր. վէ Բեթլէհէմին գափուսընտա օլան գույուտան սու չէքտիլէր, վէ ալըպ Դաւիթէ կէթիրտիլէր իսէ տէ, օ անտէն իչմէք իսթէմէյիպ՝ անը
17 ՐԱՊՊ իչիւն տէօքտու։ Վէ՝ Եա ՐԱՊՊ, հաշա քի պէն պունու եափայըմ. ճանլարընը մուխաթարայա գօյարագ կիտէն պու ատէմլէրին ՝գանընը՞ մը Է՚էյէ՚ տէյէրէք անտէն իչմէք իսթէմէտի։ Պու իշլէրի օ իւչ գահրէման եափտը։
18 Վէ Շարուհեա օղլու Յովաբըն գարնտաշը ՙԱբեսսա իւչլէրին ըէ՚իսի իտի. պու տախի մըզրաղընը իւչ եիւզ քիմսէ իւզէրինէ սալըպ անլէրի գաթլ էյլէտի, վէ պու
19 իւչլէր արասընտա նամտար օլտու։ Պու իւչլէրին էն

Ե Հաբ.5.31. Մէզ. 89. 36։ Լմս. 4. 18։ Ովս. 6.5։ ՊագՄէզ.110.3։
Ը Պ.7.15,16։ Մէզ.89. 29։ Ես. 55. 3։
* Ը-՚Ն՝ Քախթտա օ-Քուրան
Ի Պագ 1 Թէվ. 11. 11։ 27. 2։
Ժ 1Թէվ. 11. 12։ 27.4։
Ի 1Թէվ. 11. 27։
Լ Պագ1Թէվ.11.13,14։
Խ 1Թէվ. 11. 15։
Ծ 1Միւլ. 22. 1։
Կ Պ. 5. 18։
Հ 1Միւլ. 22. 4,5։
Յ Ղեւ. 17. 10։
Ղ 1Թէվ. 11. 20։

Digitized by Google

միւ՛թէպէրի օլմաղլէ անլէրին րէ՛իսի օլտու. ամմա
ԵՎՎԷՏ իւչլէրին ԴԷՐԻԵՒԷՆԵ վարմատը։
20 Վէ պէօյիւք իշլէր իճրա էտէն Կաբեսէէլի պիր
գահրէմանըն օղլու Յովիադանըն օղլու Բանեա Մո-
վաբըն իքի ճէպպարընը վուրտու. քէզալիք գար վագ-
թընտա էնիպ չուգուր իչինտէ արսլանը էօտիւրտիւ։
21 Էմ տէ էնտամը կիւզէլ պիր Մըսըրլըլը գաթլ էյլէտի.
Մըսըրլընըն էլինտէ պիր մըզրագ վար իքէն, օ՝ պիր
տէյնէքլէ անըն եանընա էնիպ, Մըսըրլընըն էլինտէն
մըզրաղը գափարագ, անը քէնտի մըզրաղըյլէ գաթլ
22 էյլէտի։ Պու շէյլէրի Բանեա իպն ի Յովիադա եափտը,
վէ իւչ գահրէմանլար արասընտա նամտար օլտու։
23 Օթուզլարտան միւ՛թէպէր իտի, ամմա ԵՎՎԷՏ իչլէ-
րին ԴԷՐԻԵՒԷՆԵ վարմատը։ Վէ Դաւիթ անը Պաշ մա-
պէյնճի նասպ էյլէտի։
24 Յովաբըն գարնտաշը Ասայել օթուզլարտան իտի.
ՊՈՒՆՈՒ տախի Բեթլէհէմի Դովդանըն օղլու Ելհանան,
25 Հարօդլը Սամմա, Հարօդլը Եղիկա, (26) Փելլատլը
27 Քեղղէս, Թեկուէլի Եկգեսին օղլու Իրաս, Անաթովթլը
28 Աբիեզեր, Ովսալը Մեբունայ, Աքուքի Սելմօն, Նե-
29 տոփաթլը Մաարայ, Նետոփաթլը Բաանանըն օղլու
Ալաբ, պէնի Բենիամին Գաբաասընտան Ռիփանըն
30 օղլու Եթթի, Փարաթոնլը Բանեա, Գաաս Տէրէ-
31 լէրինտէն օլան Ադդայի, Արաբալը Աբիելբոն, Բա-
32 րումի Ազամաթ, Սաղաբինլի Եղիաբա, Յասեն օղուլ-
33 լարընտան Յովնաթան, Արարլը Սամմա, Արարլը
34 Սարարըն օղլու Աքիամ, Մաքաթինին օղլու Ա-
հասբա օղլու Եղիփաղէտ, Գեղոնլը Աքիտոփէլին
35 օղլու Եղիամ, Կարմելոսլը Ասարէ, Արբլը Փաարա,
36 Սուբալը Նաթանըն օղլու Իգալ, (37) Գադի Բանի,
Ամմոնի Սելեկ, Շարուհեա օղլու Յովաբըն սիլահ-
38 տարը Բերովթլը Նաարա, Յեթերլի Իրաս, Յեթերլի
39 Գարեբ, Գետլի Ուրիյա օլուպ՝ ճիւմլէսի օթուզ եէտի
քիշի իտի։

ՊԱՊ 24

*Դաւիթին պէնի Իսրայէլի ապտագ խաճասը։ 5 Յովաբընն՝ մուհարիպ-
լէրին ետէտիրի պուլուպ կէճիրմէսի։ 10 Դաւիթին Եէվկոսի, վէ Եէ-
լիի պուտնան իւչ պէլատան Ձա՛ունը զապուէլ էՅմէսի։ 15 ԵէՅմիշ պին
բիշինին հէլաթլընտան ոնդա Դաւիթին նէյազըյլէ Երուսաղէմին զուր-
Յուլմասը։ 18 Դաւիթին Ռոնանըն խարմանընը սաՁըն ալըպ զուր-
պանլար Յապտիմ ԷՅմէսի։*

Վէ թէգրար Իսրայէլ ետէհինտէ ՐԱՊՊԸՆ
ղազապը ալէվլէնիպ՝ Կիթ, Իսրայէլի վէ Յուդայը
սայ՝ տէյէրէք, Դաւիթի անլէրէ գարշը թէշվիգ էյ-
2 լէտի։ Վէ մէլիք քէնտի եանընտա օլան սէր՛ասքէրի
Յովաբա՝ Շիմտի Իսրայէլ սըպթալարընըն քեաֆֆէսի
իչինտէ, Դանտան Բերսաբէէյէտէք, տօլաշըպ Գավ-
մըն մըգտարը պանա մա՛լիմ օլմագ իւզրէ գավմը
3 սայ՝ տէտի։ Յովաբ տախի մէլիյէ՝ Ալլահրկ ՐԱՊՊ
գավմը մըգտարընտան եիւզ գաթ զիյատէ էյլէսին,
վէ էֆէնտիմ մէլիյին կէօզլէրի կէօրսիւն. լաքին էֆէն-
4 տիմ մէլիք պու շէյտէն նէՁիւն խօշլանըր՝ տէտի։ Լա-
քին մէլիյին քէլամը Յովաբ իլէ Ձասքէրին զապիթանը
իւզէրինէ շիտտէթլի օլտրղընտան, Յովաբ վէ Ձասքէ-
րին զապիթանը Իսրայէլ գավմընը սայմագ իչիւն մէ-
5 լիյին հուզուրընտան չըգտըլար։ Վէ Յորդանտան
կէչիպ Գադ տէրէսինին օրթասընտա օլան շէհրին
6 սաղ ճանիպինտէ Արոէրտէ գօնտրլար։ Պա՛տէհու
Ցազերէ վէ Գաղաադա վէ Թաքթիմհադաս տիյարընա
կէլիպ՝ Դանեաանա վէ Սիդոն ճիվարընա կէլտիլէր։
7 Վէ Տիւրոս գալ՛ասընա վէ Հիվվիլէր իլէ Քանանլըլա-
րըն ճիւմլէ շէհրլէրինէ կէլտիլէր. վէ Յուդանըն ճէնու-
8 պընա Բերսաբէէյէ չըգտրլար։ Վէ պիւթիւն տիյարը
տօլաշըպ՝ տօգուզ այ վէ եիրմի կիւնտէն սօկրա Երու-
9 սաղէմէ կէլտիլէր։ Յովաբ տախի գավմընն նուֆուս
տէֆթէրինի մէլիյէ վէրտի. Վէ Իսրայէլ սէքիզ եիւզ
պիկ գըլըճ թաշըյան գուվվէթթ սահիպլէրի, վէ Յու-
դավիլէր պէշ եիւզ պիկ ատէմ իտի։
10 Վէ գավմը սայտըգտան սօկրա Դաւիթ նատիմ օլ-
տու. վէ Դաւիթ ՐԱՊՊԱ՝ Պունու եափմաղլէ պէօյիւք
կիւնահ էթտիմ. վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, րէճա էտէ-
րիմ, գուլընկըն կիւնահընը Ձաֆվ էյլէ, զիրա Ղայէթլէ
11 սէֆիհանէ հարէքէթթ էյլէտիմ՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ
սապահլայընն գալգտրգտա, ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Դաւի-
թին եանընտա պուլունան Ենէպի, եա՛նի Գադ փէյ-
12 ղամպէրէ կէլէրէք, Կիտիպ Դաւիթէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր. Պէն սանա իւչ շէյ թէքլիֆ էտէ-
րիմ, անլէրտէն պիրինի քէնտին իչիւն իխթիյար էյ-
13 լէ, քի սանա եափայըմ՝ տէտի։ Վէ Գադ Դաւիթէ կէ-
լիպ՝ անա խապէր վէրէրէք՝ Ենէնին տիյարընտա եէտի
սէնէ գըթլըճգ մը օլսուն, եօգսա սէն տիւշմէնլէրինկին
էօնիւնտէն իւչ այ ֆիրար էտէր իքէն, անլէր սէնի
թա՛գիպ մի էթսինլէր, եախօտ տիյարընկտա իւչ կիւն
թա՛ճն մը օլսուն. շիմտի տիւշիւն վէ պագ, պէնի
14 իրսալ էտէնէ նէ՞ ճէվապ կէօթիւրէյիմ՝ տէտի։ Դա-
ւիթ տախի Գադա՝ Պէն ղայէթլէ սըգըլմագտա իմ.
շիմտի ՐԱՊՊԸՆ էլինէ տիւշէլիմ, զիրա անըն մէրհա-
մէթի չօգ տըր. վէ Ինսան էլինէ տիւշմէյէյիմ՝ տէտի։
15 Օ զէման ՐԱՊՊ սապահտան մու՛այյէն վագթա
տէյին Իսրայէլէ թա՛ուն կէօնտէրմէքլէ, Դանտան

ե Յես. 15.21։ [11.22։
զ Խար. 15. 15, 1Թէվ.
է 1Թէվ. 11. 23։
ը 1Մլր. 22. 14։ Պ. 8. 18։ 20. 23։
թ Պ. 2. 18։
ժ Պաղ 1 Թէվ. 11. 27։
ի Հաբ. 2. 9։
լ Թէս. 1. 24։
խ Պ. 20. 26։
ծ Պ. 11. 3,6։
կ Պ. 21. 1։
հ 1Թէվ. 27. 23,24։
ձ Պաղ 1Թէվ.21.1։ճակ. 1. 13, 14։
ղ Հաբ. 20. 1։
ճ Երեմ. 17. 5։
մ Թէս. 2. 36։ Յես. 13. 9, 16։
յ Ա՛տ. 32. 1,3։ [28։
ն Յես.19.28։ Հաբ.18.
շ Պաղ 1Թէվ. 21. 5։
ո 1 Մլր. 24. 5։
չ Պ. 12. 13։
պ 1Մլր. 13. 13։
ջ 1Մլր. 9. 9։ 1 Թէվ. 29. 29։
ռ 1Մլր. 22. 5։
ս Պաղ 1Թէվ. 21. 12։
վ Մէզ. 103. 8, 13, 14։ 119. 156։
տ Ես.47.6։ Ձաք.1.15։
ր 1Թէվ.21.14։ 27.24։

Digitized by Google

Բերսաբէէյետէք գավմտան եէթմիշ պիկ քիշի էօլտիւ։
16 ⁴Վէ մէլիք Երուսաղէմէ՝ անը խարապ էթմէք իչին էլինի ուզաթտըգտա, ՚ՐԱՊՊ պէլատան տօլայը մէր-
համէթէ կէլմէքլէ, գավմը հէլաք էտէն մէլէյէ՝ Ար-
թըզ քիֆայէթ էտէր, էլինկի կէրի չէք՝ տէտի. ՐԱՊ-
ՊԸՆ մէլէյի տախի ՚Յեբուսի Ռունանընը խարմանը
17 եանընտա իտի։ Վէ Դաւիթ գավմը վուրան մէլէյի
կէօրտիւքտէ, ՐԱՊՊԱ սէօյլէյիպ՝ Իշթէ Ֆխաթա վէ
կիւնահ իշլէյէն պէն իմ. ֆագաթ պու գօյունլար նէ՞
եափտըլար. ըէճա էտէրիմ, էլինկ պէնիմ ՚ալէյհիմէ վէ
փէտէրիմին խանէսի ՚ալէյհինէ օլսուն՝ տէտի։
18 Վէ օլ կիւն Գադ Դաւիթէ կէլիպ անա՝ Ջրգ, Յե-
բուսի Ռունանընը խարմանընտա ՐԱՊՊԱ պիր մէզ-
19 պահ իգամէ էյլէ՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ Գադըն քէլա-
մընա կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ եօգարը չըգտը։
20 Վէ Ռունա պագըպ մէլիք իլէ պէնտէլէրինին քէնտինէ
տօղրու կէչտիքլէրինի կէօրիւճճէ, Ռունա չըգրպ եէրէ
գափանարագ՝ մէլիյէ ՚արզ ը ՚ուպուտիյէթ էյլէտի։
21 Վէ Ռունա՝ էֆէնտիմ մէլիք նիչիՙին քէնտի գուլընընը

ֆ Խուր. 12.23, 1Թէվ. 21. 15։
ֆ Թէք. 6. 6, 1 Մխլ. 15. 11, Յովլ. 2.13, 14։
ֆ 1Թէվ. 21. 15, Պագ 1Թէվ. 21. 17, [րի։
ֆ 1Թէվ.21.18, վէ դայ- Ող. 18, 2 Թէվ. 3. 1։
ֆ Պագ Թէք. 23. 8-16։
ֆ Եզկ. 20. 40,41։
ֆ Ա՛տ. 16. 48,50։
ֆ Պագ 1 Թէվ. 21. 24, 25։
ֆ 3Մխլ. 19. 21։
ֆ Պ. 21. 14։
ֆ Այ. 21։

*ՄԻԽԱՒՓԸ ՍԱԼԻՍ

ՊԱՊ 1

*Աբիսակըն Դաւիթի փիրլիկինտէ գայըրմասը։ 5 Ադոնիանըն ֆիճ-
նէ՛սի։ 11 Նաթանըն Ջէվիգիյէլ, 15 Բերսաբէնին պու ֆիճնէյի մէլիյէ
Ֆխաթէ Էվէլսի։ 22 Վէ անըն Ֆխաթէսինի Նաթանըն Քաատիգի։ 28
Դաւիթին Բերսաբէյէ եէմին էվէսի։ 32 Սողոմընըն մէլիք մէտի վէ
Նաթագ էտիլմէսի։ 41 Ադոնիա Քարափտարլարընընը Իղթիրապը։ 50
Ադոնիանըն մէզպահա իլթիճասը, վէ Սողոմընըն անա օլան շէֆգաձը։*

1 Վէ մէլիք Դաւիթ իխթիյար վէ միւսինն օլտըգ-
տա, անը էսվապլէ էօրթէրլէր իտի իսէ տէ, ըսընմազ
2 իտի։ Վէ պէնտէլէրի անա՝ էֆէնտիմիզ մէլիք իչիւն
պիր կէնճ պաքիրէ արանսընն վէ մէլիյին հուզուրընը-
տա տուրուպ վէ անը կէօզէտիպ՝ գօյնընտա եաթսընն,
3 քի էֆէնտիմիզ մէլիք ըսընա՝ տէտիլէր։ Վէ Իսրա-
յէլին պիւթիւն տիյարընտա կիւզէլ պիր գըզ արա-
յարագ, ՚Սունամիյէ Աբիսակը պուլուպ՝ անը մէլիյին
4 եանընա կէթիրտիլէր։ Վէ պու գըզ ղայէթ կիւզէլ
օլուպ, մէլիյի կէօզէտէրէք անա խըտմէթ էտէր իտի.
լաքին մէլիք անը պիլմէտի։

* Պու քիճապա Մի՛խ- ՚Լ ՈՒՓ Ը ԷՎՎԷԼ տա-
խի տէնիլիր։
՚ Յես. 19. 13։
՚ 2Մխլ. 3. 4։
՚ 2Մխլ. 15. 1։
՚ 2Մխլ.3.3,4։ 1Թվ. [3.2։
՚ 2Մխլ.20.25։
՚ Պ. 2. 22,28։
՚ Պ. 1. 18։
՚ 2Մխլ. 23. 8։
՚ 2Մխլ. 17. 17։

5 Վէ Ադոնիա իպն ի ՚Ագգիթ թէքէպպիւր էտիպ՝
Մէլիք պէն օլաճաղըմ՝ տէյէրէք, արապալար իլէ աթ-
լըլար, վէ ՚էօնիւնտէ սէյիրթմէք իւզրէ էլլի նէֆէր ա-
6 տէմ թէտարիք էյլէտի։ Փէտէրի տախի՝ Նիչիւն պէօյլէ
եափտըն՝ տէյէրէք անը միւտէթէ ի ՚էօմրիւնտէ թա՛-
զիր էթմէմիշ իտի. վէ տախի անըն հէյ՛էթի ղայէթ
կիւզէլ օլուպ՝ ՚Վուլէոե անը Աբիսողոմտան սօկրա
7 տօղուրմըշ իտի։ Վէ Յովաբ իպն ի Շարուհեա վէ
՚քեահին Աբիաթար իլէ անընն սէօզիւ պիր օլտու. վէ
՚պունլար Ադոնիայա թապի՛ օլուպ՝ անա եարտըմ
8 էտէրլէր իտի։ Լաքին քեահին Սադովկ վէ Բանեա
իպն ի Յովիադա վէ Նաթան փէյղամպէր վէ ՚Սեմէի
վէ Ռէի վէ ՚Դաւիթին գահրէմանլարը Ադոնիա իլէ տէ-
9 յիլլէր իտի։ Վէ Ադոնիա ՚Ռովգել փունկարը ճանիպին-
տէ Զոողեթ թաշը գուրպինտէ գօյունլար վէ սըղըր-
լար վէ պէսլի հայվանլար զէհպ էտիպ՝ ճիւմլէ մէլիք-
զատէ պիրատէրլէրինի վէ մէլիյին պէնտէլէրի պու-

Digitized by Google

լունան Ցուդա րիճալընըն ճիւմլէսինի տա՛վէթ էյլէտի.
10 Լաքին Նաթան փէյղամպէրի վէ Բանեա իլէ գահրէ-
մանլարը վէ պիրատէրի Սողոմոնը տա՛վէթ էթմէտի:
11 Վէ Նաթան՝ Սողոմոնըն վալիտէսի Բերսաբէյէ
խիթապէն՝ «Ադոնիա իպն ի Ագգիթին մէլիք օլտըղը-
նը իշիթմէտին մի, վէ էֆէնտիմիզ Դաւիթին խապէրի
12 եօգ տըր: Վէ շիմտի կէլ, սանա պիր նասիհաթ վէ-
րէյիմ, քի քէնտի ճանըգը վէ օղլըգ Սողոմոնըն ճա-
13 նընը գուրթարասըն: Գալգ, մէլիք Դաւիթին եանըննա
կիթ, վէ անա խիթապէն՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, սէն
եէմին էտէրէգ ճարիյէկէ՝ «Պէնտէն սօկրա մէլիք օլուպ,
թախթըմա ճիւլուս էտէճէք օլան սէնին օղլըն Սողո-
մոն տըր՝ տէմէտին մի. իմտի նիչիւն Ադոնիա մէլիք
14 օլմուշ տըր՝ տէ: Իշթէ սէն օրատա մէլիք իլէ սէօյլէշ-
մէգտէ իգէն՝ պէն սէնին արգան սըրա կէլիպ սէօզ-
լէրինկի թէգմիլ էտէրիմ՝ տէտի:
15 Վէ Բերսաբէ մէլիյին եանըննա խալվէթէ կիրտի. վէ
մէլիք ղայէթ իխթիյար օլուպ՝ Սունամիյէ Աբիսակ
16 մէլիյէ խըտմէթ էթմէգտէ իտի: Վէ Բերսաբէ էյիլիպ
մէլիյէ թէմէննա էյլէտի. մէլիք տախի՝ Նէ՞ վար՝ տէ-
17 տի: Օ տախի անա խիթապէն՝ էյ էֆէնտիմ, «սէն ճա-
րիյէկէ Ալլահընկ օլան ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն եէմին
էտէրէգ՝ Պէնտէն սօկրա մէլիք օլուպ թախթըմա ճիւ-
լուս էտէճէք օլան սէնին օղլըն Սողոմոն տըր՝ «Եէ՞ս:
18 Վէ իշթէ շիմտի Ադոնիա մէլիք օլմուշ տըր. վէ սէն,
19 էֆէնտիմ մէլիք, պիլմէզսին: «Վէ պիր չօգ սըղըրլար
վէ պէսլի հայվանլար վէ գօյունլար զէպհ էտիպ՝ ճիւմ-
լէ մէլիքզատէլէրի վէ քեահին Աբիաթար իլէ սէր՛աս-
քէր Յովաբը տա՛վէթ էյլէտի. լաքին գուլըգ Սողո-
20 մոնը տա՛վէթ էթմէտի: Վէ սէն, էյ էֆէնտիմ մէլիք,
պիւթիւն Իսրայէլին կէօզլէրի սէնտէ տիր, թա քի
սէնտէն սօկրա էֆէնտիմ մէլիյին թախթընա քիմ՛ճիւ-
21 լուս էտէճէյինի անլէրէ պիլտիրէսին: Եօգսա էֆէն-
տիմ մէլիք «քէնտի փէտէրլէրի իլէ ույուտըգտա, պէն
վէ օղլըմ՛ Սողոմոն խաթաքեար սայըլաճաղըգ՝ տէտի:
22 Վէ իշթէ օ մէլիք իլէ սէօյլէշմէգտէ իգէն, Նաթան
23 փէյղամպէր կէլտի: Վէ՝ Նաթան փէյղամպէր կէլտի՝
տէյիւ մէլիյէ խապէր վէրտիլէր. վէ օ մէլիյին հուզու-
րընա վարտըգտա, եէրէ գափանարագ մէլիյէ «արզ ը
24 «ուպուտիյէթ էյլէտի: Վէ Նաթան՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք,
սէն՝ Պէնտէն սօկրա Ադոնիա մէլիք օլուպ՝ թախթըմա
25 օ ճիւլուս էտէճէք տիր՝ տէտի՞ն մի. «Զիրա պու կիւն
էնտի, վէ պիր չօգ սըղըրլար վէ պէսլի հայվանլար վէ
գօյունլար զէպհ էտիպ՝ ճիւմլէ մէլիքզատէլէրի վէ՛աս-
քէրին սէրտարլարընը վէ քեահին Աբիաթարը տա՛-
վէթ էյլէտի. վէ իշթէ անըն հուզուրընտա եէյիպ իչի-
26 յօրլար, վէ՝ «Ադոնիա մէլիք եաշասըն՝ տէյօրլար:
Ամմա պու գուլըգը վէ քեահին Սադովկ իլէ Բանեա
իպն ի Յովիադայը վէ գուլըգ Սողոմոնը տա՛վէթ էթ-
27 մէտի: Պու էմր էֆէնտիմ՝ մէլիք թարաֆընտաՅն մը
օլտու, վէ էֆէնտիմ մէլիքտէն սօկրա թախթընա քիմ՝
ճիւլուս էտէճէյինի գուլըգա պիլտիրմէտին՝ տէտի:
28 Վէ մէլիք Դաւիթ ճէվապէն՝ Բերսաբէյի պանա չա-
ղըրընըզ՝ տէտի: Օ տախի մէլիյին հուզուրընա կէլտի
29 վէ անըն էօնիւնտէ տուրտու: Վէ մէլիք եէմին էտէ-
րէք՝ «ձանըմը հէր մուզայագատան խէլաս էտէն ՐԱՊ-
30 ՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն, «Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ իլէ սանա եէմին էտիպ՝ Պէնտէն սօկրա օղլըգ
Սողոմոն մէլիք օլաճագ, վէ պէնիմ եէրիմէ թախ-
թըմա օ ճիւլուս էտէճէք տիր՝ տէտիյիմ կիպի մութ-
31 լագա պու կիւն իճրա էտէճէյիմ՝ տէտի: Վէ Բերսաբէ
եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանըպ մէլիյէ՛արզ ը՛ուպուտի-
յէթ էյլէյէրէք՝ «էֆէնտիմ մէլիք Դաւիթ իլէլէպէտ
եաշասըն՝ տէտի:
32 Վէ մէլիք Դաւիթ՝ քեահին Սադովկը վէ Նաթան
փէյղամպէրի վէ Բանեա իպն ի Յովիադայը պանա
չաղըրընըզ՝ տէտի. անլէր տախի մէլիյին հուզուրընա
33 կէլտիքլէրինտէ, Մէլիք անլէրէ խիթապէն՝ «էֆէն-
տինիզին պէնտէլէրինի պէրապէր ալըպ՝ օղլըմ Սո-
ղոմոնը «պէնիմ գաթըրըմա պինտիրէրէք անը «Գե-
34 հոնա էնտիրինիզ. Վէ քեահին Սադովկ իլէ Նաթան
փէյղամպէր «անը օրատա Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
օլմագ իւզրէ մէսհ էթսինլէր, վէ՞ պօրույը չալըպ՝
35 Մէլիք Սողոմոն եաշասըն՝ տէյինիզ: Վէ սիզ անըն
արտը սըրա եօգարը կէլինիզ, օ տախի կէլիպ թախ-
թըմա ճիւլուս էտէրէք եէրիմէ մէլիք օլաճագ տըր.
չինգի Իսրայէլ իլէ Յուդա իւզէրինէ ըէ՛իս օլմագ
36 իւզրէ անը թա՛եին էյլէտիմ՝ տէտի: Օ զէման Բանեա
իպն ի Յովիադա մէլիյէ ճէվապէն՝ Ամին. էֆէնտիմ
37 մէլիյին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրսըն: «ՐԱՊՊ
էֆէնտիմ մէլիք իլէ օլտըղը կիպի, Սողոմոն իլէ տա-
խի էօյլէ օլսուն, վէ՞անըն թախթընը էֆէնտիմ մէ-
լիք Դաւիթին թախթընտան տահա՛ազիմ գըլսըն՝
38 տէտի: Իմտի քեահին Սադովկ վէ Նաթան փէյղամ-
պէր Վէ Բանեա իպն ի Յովիադա վէ Քերեթիլէր վէ
Փելեթիլէր էնիպ՝ Սողոմոնը մէլիք Դաւիթին գաթը-
39 րընա պինտիրէրէք՝ անը Գեհոնա կէօթիւրտիլէր: Վէ
քեահին Սադովկ մէսքէնտէն՞եաղ պույնուզընը ալըպ՝
՞Սողոմոնը մէսհ էյլէտի, վէ պօրույը չալտըլար, Վէ
պիւթիւն գավմ՝ Մէլիք Սողոմոն եաշասըն՝ տէտիլէր:
40 Վէ պիւթիւն գավմ անըն արտը սըրա եօգարը կէլիպ՝
գավմ տիւտիւք չալարագ՛ազիմ մէսէրրէթէլէ մէսրուր

ա 2Մնաց. 3. 4։
բ 1Թագ. 22. 9։
գ Ես. 13,30։
դ Ես. 7.8,9,25։
ե Թագ. 31.16։ Պ.2.10։
զ Ես. 19։
է 1Մնաց. 10. 24։
ը 2Մնաց. 4. 9։
թ Ես. 17։
ժ Նէհեմ. 2.3։ Դան.2.4։
ի 2Մնաց. 20. 6։
լ Պագ եսթ. 6. 8։
խ 2Թագ. 32. 30։
ծ 1Մնաց. 10. 1։ 16. 3, 12։ 2Մնաց. 2. 4։ 5. 3։ Պ. 19.16։ 4Մնաց. 9. 3։ 11. 12։
կ Ես. 47։
հ 2Մնաց. 8. 18։ 23. 20-23։
ձ Խուր. 30. 23,25,32։
ղ Մեղ. 89, 20։
ճ 1Թագ. 29. 22։
մ 1Մնաց. 10. 24։
ն 2Մնաց.15.10։4Մնաց. 9. 13։ 11. 14։
շ Ծեա. 1.5,17. 1Մնաց.

Digitized by Google

օլտըլար, շէօյլէ քի եէր սէտալարընտան սարսըլտը։
41 Վէ Ադոնիա վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան
տա՛վէթլիլէրին ճիւմլէսի թա՛մը պիթիրտիքլէրի
սըրատա Եոաբ իշիթտիլէր. վէ Յովաբ պօրու սէ-
տասընը իշիթտիքտէ՝ Շէհրտէն կելէն պու կիւրիւլթիւ
42 նէ՞ օլա՝ տէտի։ Ո տահա սէօյլէմէքտէ իքէն՝ Իշթէ
քեահին Աբիաթարըն օղլու Յոնաթան կելտի, վէ
Ադոնիա անա՝ կել, զիրա Ոսէն եիյիթ պիր ատէմ
43 սին, վէ էյի խապէր կէթիրիրսին՝ տէտի։ Յոնաթան
տախի Ադոնիայա ճէվապէն տէտի քի՝ Էֆէնտիմիզ
մելիք Դաւիթ Սողոմոնը հագիգաթէն մելիք թա՛եին
44 էյլէտի. Վէ մելիք քեահին Սադովկը վէ Նաթան
փէյղամպէրի վէ Բանեա իքն ի Յովիադայը վէ Քե-
րեթիլէր իլէ Փելեթիլէրի անըն իլէ պէրապէր կէօն-
տէրտի. վէ անը մելիքին գաթըրընա պինտիրտիլէր.
45 Վէ քեահին Սադովկ վէ Նաթան փէյղամպէր անը՝
մելիք օլմագ իւզրէ՝ Գեհոնտա մէսհ էթտիլէր. վէ
մէսրուր օլարագ օրատան եօգարը չըգտըլար. վէ
շէհր կիւրիւլթիյլէ տօլտու. իշիթտիյինիզ սէս պու
46 տը։ Վէ տախի Սողոմոն սալթանաթ Ոթախթընա
47 ճիւլուս էթտի։ Վէ մելիքին պէնտէլէրի էֆէնտիմիզ
մելիք Դաւիթէ խայր տու՛ա էթմէք իւզրէ կելիպ՝
Սէնին Եալլահըն Սողոմոնըն իսմինի սէնին իսմինտէն
տահա էֆզալ վէ անըն թախթընը սէնին թախթըն-
տան տահա Ոազիմ էյլէսին՝ տէտիլէր։ Ովէ մելիք
48 եաթաղը իւզէրինտէ սէճտէ էյլէտի։ Հէմ տախի մե-
լիք՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն,
քի կէօզլէրիմ կէօրիւր իքէն Ոպու կիւն թախթըմա
ճիւլուս էտէճէք պիր քիմսէ իհսան էյլէտի՝ տէտի։
49 Ո զէման Ադոնիանըն հէյի տա՛վէթլիլէրի թիթ-
րէտիլէր, վէ գալգըպ հէր պիրի քէնտի եօլընա կիթ-
50 տի։ Ադոնիա տախի *Սողոմոնտան գօրգմաղլէ գալ-
գըպ կիթտի վէ Ոմէզպահըն պույնուզլարընա սարըլ-
51 տը։ Վէ Սողոմոնա խապէր վէրիլիպ՝ Իշթէ Ադոնիա՝
մելիք Սողոմոնտան գօրգտըղը իչիւն մէզպահըն պույ-
նուզլարընա սարըլարագ՝ Մելիք Սողոմոն պու գու-
լընը գըլըճլէ էօլտիւրմէյճէճինէ պու կիւն պանա
52 եէմին էթսին՝ տէյօր, տէտիլէր։ Սողոմոն տախի՝
Էկէր ֆազիլէթ սահիպի օլուր իսէ, Ոպիր գըլը եէրէ
տիւշմէյճէճէք տիր. ամմա անտէ ֆէսատ պուլունուր
53 իսէ, էօլէճէք տիր՝ տէտի։ Ո զէման մելիք Սողոմոն
Եոաբ կէօնտէրտի, վէ անը մէզպահտան էնտիրտի-
լէր. օ տախի կելիպ՝ մելիք Սողոմոնա ՚արզ ը ՚ուպու-
տիյէթ էյլէտի. վէ Սողոմոն անա՝ Էվինէ կիթ՝ տէտի։

ՊԱՊ 2

Դաւիթին Սողոմոնա, 3 սալահ խուսուսընտա, 5 վէ Յովաբ, 7 վէ Բերզել, 8 վէ Սեմէի հագգընտա Քենպիհի. 10 վէ վէֆաքը, 12 Սողոմոնըն հիւքիւմէթի, 13 Ադոնիանըն խաճասը վէ գաճլը։ 26 Աբիաթարըն քեահինլիքտէն Քարտ էտիլմէսի, 28 Յովաբըն մէզպահա իլ-քիճասը վէ գաճլը։ 35 Բանեանըն սէր՚ասքէր վէ Սադովկըն քեահին ի ա՛զամ նասպ էտիլմէլէրի, 36 Սեմէինին էմր ի միւլիւբանէյի Քէճա-վուզէ գաճլը։

Վէ Ոդաւիթին վէֆաթ էտէճէյի կիւնլէր եագ-լաշտըգտա, օղլու Սողոմոնա վասիյէթ էտիպ տէտի
2 քի, Ոպէն պիւթիւն տիւնեանըն կիթտիյի եօլա կի-
3 տիյօրըմ, լաքին սէն գուվվէթլէն վէ մէրտ օլ. Վէ
Ոհէր նէ իշլէրսէն վէ հէր նէրէտէ պուլունուրսան, Ոմու-
վաֆֆագ օլմագլըղընկ իչիւն՝ Մովսէսին թէվրաթընը-
տա եազըլմըշ օլտըղը վէճհլէ՝ ՈԱլլահընկ ՐԱՊՊԸՆ
թարիգլէրինտէ եիւրիյիւպ, գանունլար վէ էմրլէրինի
վէ ահքեամ իլէ շէհատէթլէրինի հրֆգ էթմէքլէ անըն
4 թէնպիհաթընը իճրա էյլէյէսին. Թա քի ՐԱՊՊ հագ-
գըմտա սէօյլէտիյինի, եա նի՝ Ոօղուլլարընկ քէնտի
մէսլէքլէրինէ տիգգաթ էտիպ, Ոհուզուրըմտա պիւ-
թիւն գալպլէրի վէ պիւթիւն ճանլարըյլէ հագիգաթ
իւզրէ եիւրիւրլէր իսէ, Ոիսրայէլ թախթընտա սէնին
պիր ատէմին էքսիք օլմայաճագ՝ Ոտէյիւ պույուր-
5 տըղը քէլամը սապիթ էյլէյէ։ Վէ տախի Յովաբ
իպն ի Շարուհեանընը Ոպանա էթտիյինի, եա՛նի Իս-
րայէլին իքի սէր՚ասքէրի օլան ՈԱբենները իպն ի Ներ
իլէ Ոամեսայի իպն ի Յեթերի գաթլ էթտիյինի, վէ
սուլհ Ոշէրեա տա մուհարէպէ գանը տէօքէրէք պէլին-
տէքի գուշաղընա վէ այաղընտաքի այագ գապընա
6 պուլաշտըրտըղընը պիլիրսին։ Իմտի Ոհիքմէթինկ իգ-
թիզասընճա հարէքէթ էտիպ՝ անըն ագ սաչընը սէ-
7 լամէթլէ գապրա էնտիրմէյէսին։ Ամմա Ոգաղաադը
Բերզելինին օղուլլարընա իքրամ էթ, վէ Ոսօֆրակտա
թա՛մ էտէնլէր արասընտա պուլունսունլար. զիրա
պիրատէրինկ Աբիսողոմըն եիւզիւնտէն ֆիրար էթտի-
յիմտէ՝ Ոպու եօլտա եանըմա կէլտիլէր։
8 Վէ իշթէ Բաւուրիմտէն Բենիամինի ՈՍեմէի իպն ի
Գերա եանընկտա տըր. Մանայիմէ կիթտիյիմ կիւնտէ
պու քիշի շիտտէթլի լա՛նէթլէ պանա պէտտու՛ա էյ-
լէտի. լաքին Ոպէնի իսթիգպալ իչիւն Յորդանանա
էնտիյինտէ՝ Պէն սէնի գըլըճլէ էօլտիւրմէյճէճիմ՝
տէյէրէք, ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն անա եէմին էյ-
9 լէտիմ։ Վէ շիմտի սէն Ոանը սուչսըզ ՚ատտ էյլէմէ.
զիրա սէն էհլ ի հիքմէթ օլուպ՝ անա նէ եափաճա-
ղընկը պիլիրսին, վէ անընն ագ սաչընը գապրա Ոգան
իլէ էնտիրէսին։

Ոդ 2. 28։
1Մխլ. 14.45։2Մխլ. 14.11։ Ա՛մալ. 27.34։
Թէք. 47. 29։ Թէս. 31. 14։
Ցեւս. 23. 14։
Թէս. 29. 9։ Ցեւս. 1. 7։ 1Թէվ. 22. 12,13։
1Մխլ. 18. 5, 14,30։
Թէս. 17. 19,20։
Մէզ. 132. 12։
4Մխլ. 20. 3։
2Մխլ. 7. 12, 13։ Ղ. 8. 25։
2Մխլ. 7. 25։
2Մխլ. 3. 39։ 18. 5։ 12. 14։ 19. 5-7։
2Մխլ. 3. 27։
2Մխլ. 20. 10։
Ա՛մ. 9։ Լմս. 20. 26։
2Մխլ. 19. 31-38։
2Մխլ. 9. 7, 10։ 19. 28։
2Մխլ. 17. 27։
2Մխլ. 16. 5։
2Մխլ. 19. 18։
2Մխլ. 19. 23։
Խուր. 20. 7։ Ծոբ. 9. 28։
Պաղ Թէք. 42.38։44. 31։

Digitized by Google

10 Վէ Դաւիթ էճտատը իլէ ույույուպ՝ Դաւիթ շէհ-
11 րինէ տէֆն օլունտու։ Վէ Դաւիթին Իսրայէլ իւզէ-
րինէ սալթանաթ էթտիյի միւտտէթ գըրգ սէնէ իտի.
Քեբրոնտա եէտի սէնէ վէ Երուսաղէմտէ օթուզ իւչ
սէնէ սալթանաթ էյլէտի։
12 Վէ Սողոմոն փէտէրի Դաւիթին թախթընա ճիւ-
լուս էտիպ՝ հիւքիւմէթի զիյատէսիյլէ միւհքէմ օլտու։
13 Վէ Ադոնիա իպն ի Ագգիթ Սողոմոնըն վալիտէսի
Բերսաբէնին նէզտինէ կէլտի. օ տախի՝ Կէլիշինկ
14 խա՞յր մը տըր՝ տէտիյինտէ, Խայր տըր՝ տէտի։ Վէ՝
Սանա պիր սէօզիւմ վար՝ տէմէսի իւզէրինէ՝ Սէօյլէ,
15 տէտի։ Օ տախի՝ Էմր ի սալթանաթ Կպէնիմ օլուպ,
մէլիք օլմամ իչիւն պիւթիւն Իսրայէլին պանա թէ-
վէճճիւհ էթտիքլէրի մա՛լիւմիւկ տիր. լաքին էմր ի
սալթանաթ չէվրիլիպ՝ պիրատէրիմին ՚էօհտէսինէ
կէչտի. զիրա Ադոնիա թարաֆընտան անա վէրիլտի։
16 Վէ շիմտի սանա պիր րէճամ վար, պէնտէն տիրող
17 էթմէ՝ տէտիքտէ, անա՝ Սէօյլէ՝ տէտի։ Օ տախի՝ Քէ-
րէմ էթ, մէլիք Սողոմոնա սէօյլէ. (զիրա օ Ադոնիա
սէնտէն տիրող էթմէյճէճ տիր.) Սունամը Աբի-
18 սակը զէվճէ օլմագ իւզրէ պանա վէրսին՝ տէտի։ Բեր-
սաբէ տախի՝ Փէք էյի, պէն սէնին իչիւն մէլիյէ սէօյ-
լէրիմ՝ տէտի։
19 Պունուն իւզէրինէ Բերսաբէ Ադոնիա իչիւն սէօյլէ-
մէք իւզրէ մէլիք Սողոմոնըն եանընա վարտը. մէլիք
տախի անը իսթիգպալէ գալգըպ, Կանա թէմէննա
էտէրէք, թախթընա օթուրընճա, մէլիյին վալիտէսի
իչիւն տախի թախթ գօտուրթտու. Ո՞ տախի անըն
20 սաղընտա օթուրտու։ Վէ՝ Սանա պիր քիչիւք րէճամ
վար, պէնտէն տիրող էթմէ՝ տէտիքտէ, մէլիք անա՝
Պույուր, վալիտէմ, զիրա սէնտէն տիրող էթմէմ՝
21 տէտի։ Օ տախի՝ Սունամը Աբիսակ պիրատէրինկ
22 Ադոնիայա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրիլսին՝ տէտի։ Վէ
մէլիք Սողոմոն վալիտէսինէ ճէվապէն՝ Սէն նէ՞ սէ-
պէպտէն Սունամը Աբիսակը Ադոնիա իչիւն թալէպ
էտէրսին. սալթանաթը տախի անըն իչիւն թալէպ
էյլէ. (զիրա օ պէնիմ պէօյիւք պիրատէրիմ տիր.)
պէլի, անըն իչիւն վէ Քեհին Աբիաթար իլէ Յովաբ
23 իպն ի Շարուհեա իչիւն Ըւլգ էյլէ՝ տէտի։ Օլ վագըթ
մէլիք Սողոմոն՝ ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն եէմին էտիպ՝
Ալլահ պանա պէօյլէ վէ տահա զիյատէ էթսին, քի
Ադոնիա պու սէօզիւ քէնտի ճանը ՚ալէյհինէ սէօյլէ-
24 միշ տիր։ Վէ շիմտի պէնի սապիթ էտիպ՝ փէտէրիմ
Դաւիթին թախթընա ճիւլուս էթտիրէրէք, Ո՞տէտիյի
իւզրէ պանա պիր խանէ պինա էտէն ՐԱՊՊ հայյ տըր

Ն Պ. 1. 21։ Ա՛մալ. 2. 29։ 13. 36։
Ձ 2Միւլ. 5. 7։
Ո 2Միւլ. 5. 4։ 1Թէվ. 29. 26,27։ |1.1։
Չ 1Թէվ. 29. 23։ 2Թէվ. 1Միւլ. 16. 4,5։
Ղ Պ. 1. 5։
Ո 1Թէվ. 22. 9,10։ 28. 5-7։ Լևմ. 21. 30։ Դան. 2. 21։
Ռ Պ. 1. 3,4։
Վ Խուր. 20. 12։
Տ Պագ Մէգ. 45. 9։
Ր Պ. 1. 7։
Ց Հռուտ. 1. 17։
Ո 2Միւլ. 7. 11,13։ 1Թէվ. 22. 10։
Ֆ Յես. 21. 18։
Ո 1Միւլ. 23. 6։ 2Միւլ. 15. 24,29։
Օ 1Միւլ. 22. 20, 23։ 2Միւլ. 15. 24։
Ֆ 1Միւլ. 2. 31-35։
Ո Պ. 1. 7։
Բ Պ. 1. 50։
Գ Խուր. 21. 14։
Դ Ա՛տ. 35. 33։ Թէս. 19. 13։ 21. 8,9։
Ե Հաք. 9. 24,57։ Մէգ. 7. 16։
Զ 2Թէվ. 21. 13։
Է 2Միւլ. 3. 27։
Ը 2Միւլ. 20. 10։
Թ 2Միւլ. 3. 29։
Ժ Լևմ. 25. 5։
Ի Ա՛տ. 25. 11-13։ 1Միւլ. 2. 35։ Պագ 1Թէվ. 6. 53։ 24. 3։
Լ Այ. 27։

Digitized by Google

36 րինէ նասպ էթտի: Վէ մէլիք ...ե՛ կէօնտէրիպ Ի Սե-
մէյի չաղըրտը. վէ անա՝ Քէնտին իչիւն Երուսաղէմտէ
պիր խանէ ինշա էտիպ օրատա օթուր, վէ հիչ պիր
37 եէրէ չըգմա. Վէ չըգըպ Ի Կեդրոն տէրէսինի կէչտիյինկ
կիւնտէ՝ էյի պիլմիշ օլ քի մութլագա էօլէճէքսին,
Ի վէ գանըկ քէնտի պաշընկ իւզէրինէ օլաճագ տըր՝
38 տէտի: Սեմէյի տախի մէլիյէ՝ Պու քէլամ էյի տիր.
էֆէնտիմ մէլիյին էմրի իւզրէ գուլըն իճրա էտէճէք
տիր՝ տէտի: Վէ Սեմէյի Երուսաղէմտէ խայլը վագըթ
սաքին օլտու:
39 Վէ իւչ սէնէ սօկրա Սեմէյինին իքի գուլու Գէթ մէ-
լիյի Ի Անքուս իպն ի Մաաքանըն եանընա ֆիրար էթ-
տիքլէրինտէ, Սեմէյիյէ՝ Իշթէ գուլլարընկ Գէթտէ տիր՝
40 տէյէրէք խապէր վէրտիլէր: Սեմէյի տախի գալգըպ
մէրքէպինէ էյէր վուրարագ, գուլլարընը արամագ
իւզրէ Անքուսըն եանընա Գէթէ կիթտի, վէ Սեմէյի
41 կիտիպ քէնտի գուլլարընը Գեթտէն կէթիրտի: Վէ
Սեմէյինին Երուսաղէմտէն Գէթէ կիտիպ Ի ավտէթ էթ-
42 միշ օլտըղը Սողոմոնա խապէր վէրիլտիքտէ, Մէլիք
Սեմէյիյի չաղըրտարագ անա խիթապէն՝ Սէն չըգըպ
պիր եէրէ կիթտիյին կիւնտէ մութլագա էօլէճէյինկի
էյի պիլմիշ օլ՝ տէյէրէք, ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն սա-
նա եէմին էթտիրիպ՝ շէհատէթ Ի էթմէտիմ մի. սէն
տախի պանա՝ Իշիթտիյիմ քէլամ էյի տիր՝ տէտին:
43 Իմտի նիչիւն ՐԱՊՊ իլէ օլան եէմինի վէ սանա էյ-
44 լէտիյիմ թէնպիհի հըթգ էթմէտին՝ տէտի: Վէ մէլիք
Սեմէյիյէ՝ Սէն փէտէրիմ Դաւիթէ էթտիյին Ի պիւթիւն
ֆէնալըղը պիլիրսին. պունա գալպինկ տախի շէհա-
տէթ էտէր. վէ ՐԱՊՊ Ի ֆէնալըղընկը սէնին պաշընա
45 տէօնտէրէճէք տիր. Ամմա մէլիք Սողոմոն միւպա-
րէք, վէ Ի Դաւիթին թախթը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
46 իլէլեպէտ սապիթ օլաճագ տըր՝ տէտի: Վէ մէլիք՝
Բանեա իպն ի Յովիադայա էմր էյլէտի. օ տախի չը-
գըպ անը վուրտընը կիպի էօլտու. վէ Ի էմր ի հիւքիւ-
մէթ Սողոմոնըն էլինտէ սապիթ օլտու:

ՊԱՊ 3

*Սողոմոնըն՝ Փարաւոնըն գըզընը ալմասը, 2 վէ Դաւաւոնտա մուհ-
րտագալար Զագտիմ էթմէսի: 5 Սողոմոնըն հիւքմէթի ինթիխապ էթմէ-
սիյէ անա հիւքմէթ իլէ սէրվէթ վէ Ի իզզէթին վէրիլմէսի: 16 Սողոմո-
նըն մէշհուր հիւքմիւ:*

Վ է Սողոմոն Մըսըր մէլիյի Փարաւոն իլէ ագ-
րապալըգ էտիպ՝ Փարաւոնըն գըզընը ալարագ Ի Դա-
2 ւիթի շէհրինէ կէթիրտի, վէ Ի քէնտի սէրայընը վէ
ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի վէ Ի Երուսաղէմի իհաթէ էտէն
սուրու պինա էտինճէյէ գատար օ ...ե: Ան-
ճագ գավմ միւրթէֆէ՛ալարտա զէպհ էտէր իտի, զիրա
օլ կիւնլէրէ տէյին ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պիր պէյթ ինշա
օլունմամըշ իտի:
3 Սողոմոն՝ Ի փէտէրի Դաւիթին գանունլարը մուճէ-
պինճէ եիւրիյէրէք ՐԱՊՊԸ սէվէր իտի. անճագ միւր-
թէֆէ՛ալարտա զէպհ էտէր վէ պուխուր եագար իտի:
4 Վէ Ի Գաբաւոն պէօյիւք միւրթէֆէ՛ա օլմաղլէ, զէպհ
էթմէք իւզրէ Ի մէլիք օրայա կիթտի. Սողոմոն օ մէզ-
պահ իւզէրինէ պինկ ըէ՛ս մուհրագա թագտիմ էյլէտի:
5 Ի Գաբաւոնտա ՐԱՊՊ Սողոմոնա Ի կէճէլէյինին րիւ-
յատա կէօրինտու. վէ Ալլահ՝ Սանա նէ՞ վէրէյիմ.
6 թալէպ էյլէ՝ տէտի: Ի Վէ Սողոմոն ...ե՝ Գուլըն
փէտէրիմ Դաւիթէ՝ Ի սէնին իլէ սըտգ վէ սալահ վէ իս-
թիգամէթ ի գալպլէ հուզուրընտա եիւրիւտիյիւ ի-
չիւն՝ պէօյիւք Ի ինայէթ էթտին, վէ պու կիւն օլտրընը
կիպի անա Ի թախթընա ճիւլուս էտէն պիր օղուլ իհ-
սան էթմէկլէ անա պու պէօյիւք Ի ինայէթի հըթգ էյ-
7 լէտին: Վէ շիմտի եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, սէն փէտէ-
րիմ Դաւիթին եէրինէ գուլընկը մէլիք նասպ էյլէտին
իսէ տէ, Ի պէն պիր քիչիւք չօճուգ իմ, Ի չըգըպ կիր-
8 մէյի պիլմէմ: Վէ գուլընկ Ի ինթիխապ էյլէտիյինկ գավ-
մընն արասընտա իմ. օլ պէօյիւք գավմ, քի քէսրէթ
9 ճիհէթիյլէ Ի սայըյա վէ հիսապա կէլմէզ: Ի Իմտի գավ-
մընկա հիւքմ էտիպ Ի խայր ու շէրրի թէֆրիգ իչիւն
սէն գուլընկա Ի պիր տիրայէթլի գալպ իհսան էյլէ.
զիրա պու սէնին պէօյիւք գավմընա հիւքմ էթմէյէ
10 քիմ մուգթէտիր տիր՝ տէտի: Վէ պու քէլամ, եա՛նի
Սողոմոնընն պու շէյի թալէպ էթտիյի ՐԱՊՊԸՆ նա-
11 զարընտա խօշ կէօրիւնտու: Վէ Ալլահ անա խիթա-
պէն՝ Պու շէյի Ի քէնտինկէ թալէպ էյլէտիյինկ իչիւն,
վէ քէնտինկէ չօգ կիւնլէր վէ սէրվէթ թալէպ էթմէ-
յիպ՝ տիւշմէնլէրինկին ճանլարընը տախի թալէպ էթ-
մէյիպ տէ, անճագ հագգը թէմմեհզ էթմէյէ քէնտինկէ
12 ֆէհմ թալէպ էյլէտիյինկ իչիւն, Ի շիմտէ պէն քէլամընկա
կէօրէ իճրա իլէ՝ Ի սանա պիր ակլայրշլը վէ Ի ալիմ
գալպ վէրտիմ, շէօյլէ քի սէնտէն ագտէմ սէնին միս-
լին օլմամըշ վէ սէնտէն սօկրա տախի միսլինկ օլմա-
13 յաճագ տըր: Հէմ տէ Ի թալէպ էթմէտիյինկի, եա՛նի
հէփ կիւնլէրինկտէ մէլիքլէր արասընտա միսլինկ պու-
լունմայաճագ տէրէճէտէ սանա Ի սէրվէթ վէ Ի իզզէթ
14 վէրտիմ: Վէ էկեր Ի փէտէրինկ Դաւիթին եիւրիւտիյիւ
կիպի՝ գանունլարըմը վէ էմրլէրիմի հըթգ էտէրէք,

Ի 2Միւլ. 16. 5։ Ա՛յ. 8։
Ի 2Միւլ. 15. 23։
Ի Ղեւ. 20. 9։ Թես. 2. 19։ 2Միւլ. 1. 16։
Ի 1Միւլ. 27. 2։
Ի 2Միւլ. 16. 5։ |19։
Ի Մէզ. 7. 16։ Եզեկ. 17. 5։ Էմս. 25. 5։
Ի Ա՛յ. 12։ 2Թէվ. 1. 1։
—
Ի Պ. 7. 8։ 9. 24։
Ի 2Միւլ. 5. 7։
Ի Պ. 7. 1։
Ի Պ. 6։
Ի Պ. 9. 15, 19։
Ի Ղեւ. 17. 3-5, Թես. 12. 2, 4, 5։ Պ. 22. 44։
Ի Ա՛յ. 6, 14։
Ի Թես. 6. 5։ 30. 16, 20։ Մէզ. 31. 23։ Բամ. 8. 28։ 1Կոր. 8. 3։ |1. 3։
Ի 1Թէվ. 16. 39։ 2Թէվ. 1. 3։
Ի Պ. 9. 2։ 2Թէվ. 1. 7։
Ի Ա՛տ. 12. 6։ Մատթ. 1. 20։ 2. 13, 19։
Ի 2Թէվ. 1. 8, վէ ղայրի։
Ի Պ. 2. 4։ 9. 4։ 4Միւլ. 20. 3։ Մէզ. 15. 2։
Ի Պ. 1. 48։
Ի 1Թէվ. 29. 1։
Ի Ա՛տ. 27. 17։
Ի Թես. 7. 6։
Ի Թէս. 13. 16։ 15. 5։
Ի Մէզ. 72. 1, 2։
Ի Ի սայր. 5. 14։
Ի 2Թէվ. 1. 10։ Էմս. 2. 3-9։ Յակ. 1. 5։
Ի Յակ. 4. 3։
Ի 1 Յովհ. 5. 14, 15։
Ի Պ. 4. 29-31։ 5. 12։ 10. 24։ Վա՛. 1. 16։
Ի Մատթ. 6. 33։ Եփես. 3. 20։
Ի Պ. 4. 21, 24։ 10. 23, 25, վէ ղայրի։ Էմս. 3. 16։
Ի Պ. 15. 5։

Digitized by Google

թարիգլէրիմտէ եւրիւրսէն, ֊կիւնլէրինկի չօղալտը-
15 րըմ՝ տէտի։ Վէ Սողոմոն Ւույանտըգտա իշլէթ րիւյա
իտի. վէ Երուսաղէմէ կիտիպ ՐԱՊՊԸՆ թապուլթ իւլ
՝ահտընըն էօնիւնտէ տուրարագ՝ մուհրագալար վէ սէ-
լամէթ գուրպանլարը թագտիմ էտիպ՝ պէնտէլէրինին
֊ճիմլէսինէ տախի պիր զիյաֆէթ էյլէտի։
16 Ո զէման իքի նէֆէր ֆահիշէ մէլիյին նէզտինէ կէ-
17 լիպ՝ ֊հուզուրընտա տուրտըլար։ Վէ պու գարըլար-
տան պիրի՝ Ամմն էֆէնտիմ, պէն վէ պու գարը պիր
խանէտէ սաքին օլարագ, օլ խանէտէ անըն եանընտա
18 պիր չօճուգ տօղուրտըմ։ Վէ պէնիմ տօղուրմամընն իւ-
չինճի կիւնինտէ պու գարը տախի տօղուրտու. պիզ
պէրապէր իտիք. խանէտէ եանըմընզտա պիզտէն պաշ-
գա քիմսէ պուլունմայընպ՝ խանէտէ իքիմիզ եալընըզ
19 իտիք։ Վէ պու գարընըն չօճուղը կէճէլէյին էօլտու,
20 զիրա իւզէրինէ եաթտը. Վէ կէճէ եարըսը գալգընպ՝
ճարիյէկ ույուր իքէն, օղլըմը եանըմտան ալտը, վէ
քէնտի գօյնունա եաթընընպ՝ քէնտի էօլու օղլընը տա-
21 խի պէնիմ գօյնըմա եաթընրտը։ Վէ պէն սապահլա-
յընն օղլըմը էմզիրմէյէ գալգտընընմտա, իշլէթ էօլու
իտի. վէ սապահլայընն անա տիգգաթլէ պագտընընմ-
տա՝ իշլէթ օ տօղուրտընընմ օղլըմ տէյիլ իտի՝ տէտի։
22 Լաքին օլ պիր գարը՝ Խայր, տիրի ֊ջ֊֊է պէնիմ օղ-
լըմ տըր, վէ էօլու օլան սէնին օղլընն տըր՝ տէր իքէն,
պու՝ Խայր, անճագ էօլու օլան սէնին օղլընն վէ տիրի
պէնիմ օղլըմ տըր՝ տէյէրէք մէլիյին հուզուրընտա
23 սէօյլէրլէր իտի։ Օլ վագըթ մէլիք՝ Պու գարը՝ Տիրի
֊ջ֊֊է պէնիմ օղլըմ տըր, վէ էօլու օլան սէնին օղլըն
տըր՝ տէյօր. վէ օլ պիրի՝ Խայր, անճագ էօլու օլան սէ-
նին օղլընն տըր, վէ տիրի պէնիմ օղլըմ տըր՝ տէյօր,
24 տէտի։ Վէ մէլիք՝ Պանա պիր գըլըճ կէթիրինիզ՝ տէ-
տիքտէ, մէլիյին հուզուրընա պիր գըլըճ կէթիրտիլէր։
25 Մէլիք տախի՝ Տիրի չօճուղը իքի շագգ էտինիզ, վէ
նըսֆընը պիրինէ, նըսֆընը տիկէրինէ վէրինիզ՝ տէ-
26 տի։ Ո զէման տիրի չօճուղըն վալիտէսի՝ օղլու իչինն
֊եիւրէյի եանարագ, մէլիյէ խիթապէն՝ Ամմն էֆէն-
տիմ, տիրի չօճուղը անա վէրինիզ վէ անը էօլտիւր-
մէյինիզ՝ տէտի. ամմա օլ պիրի՝ Նէ պանա, նէ սանա
27 օլսուն, անը շագգ էտինիզ՝ տէտի։ Վէ մէլիք ճէվա-
պէն՝ Տիրի չօճուղը անա վէրինիզ, վէ էօլտիւրմէյի-
28 նիզ. վալիտէսի օ տըր՝ տէտի։ Վէ պիւթիւն Իսրայէլ
մէլիյին վէրտիյի հիւքմիւ իշլիթտիքլէրինէտ՝ մէլիքտէն
գօրգտըլար. զիրա կէօրտիւէր քի հիւքմ էթմէք ի-
չինն անտէ ֊Ալլահ հիքմէթի վար տըր։

ՊԱՊ 4

Սողոմոնըն րէ՛իսլէրի, 7 վէ մէ՛քիւլաթ նազըրլարը. 20, 24 հիւքիւ մէթինին ՝ազամէթի, 22 մէ՛քիւլաթ ը նէվմիյէսի, 29 վէ հիքմէթի։

1 Վ է մէլիք Սողոմոն պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ
2 մէլիք օլուպ՝ րէ՛իսլէրի տախի պունլար իտի. Եա՛նի
3 Ազարիա իպն ի Սադովկ՝ քեահին, վէ Սիսանըն
օղուլլարը Ելիքորէփ վէ Աքիա՝ սըրր քեաթիպլէր, վէ
4 ֊Յովսափատ իպն ի Աքիղուդ՝ վագ՛անիվիս, վէ
֊Բանեա իպն ի Յովիադա սէր՛ասքէր, վէ Սադովկ իւ
5 ֊Աբիաթար՝ քեահինլէր, վէ Ազարիա իպն ի Նաթան
֊ղաֆէէ նազըրլարընըն րէ՛իսի, վէ Զաբուդ իպն ի Նա-
6 թան՝ միւշիր վէ ֊մէլիյին մահրէմի իտի. վէ Աքիսար
սէրայ միւտիրի, վէ ֊Ադոնիրամ իպն ի Աբդա րուսու-
մաթ նազըրը իտի։
7 Վէ Սողոմոնըն պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ օն իքի
նազըրը օլուպ՝ պունլարընն հէր պիրի սէնէտէ պիրէր
այ մէլիք իւէ սէրայընըն մէ՛քիւլաթը իչին էրզագ թէ-
8 տարիք էտէրլէր իտի։ Վէ իսմէլէրի տախի պունլար
9 տըր. Եփրեմ՛ տաղընտա իպն ի Ուր. Մաքաս վէ Սա-
ղաբին վէ Բեթսամիւա վէ Ելօնբեթանանտա իպն ի
10 Դակար. Վէ Արաբովթտա իպն ի Հեսեդ օլուպ՝ Սո-
քով վէ պիւթիւն Ոփեր տիյարը տախի անընն ֊ֆ֊֊է-
11 ֊ֆ֊֊է իտի. Պիւթիւն Դովր տիյարընտա իպն ի Աբի-
նադաբ օլուպ՝ Սողոմոնըն գրզը Տափաթ անընն զէվ-
12 ճէսի իտի. Թանաք իւէ Մակեդդով, վէ Յեզրայէլ ալ-
թընտա Սարթանա գուրպինտէ Բեթսանտան Աբէլ-
մաուլայա գատար, Յեկմամընն էօթէսինէ տէյինն պիւ-
13 թիւն Բեթսանտա՝ Բաանա իպն ի Աքիղուդ իտի. Ռա-
մովթ–գաղաադտա իպն ի Գաբեր օլուպ՝ ֊Յայիր
իպն ի Մանասէսինն Գաղաադտա վագ՛գասապալարը
վէ Բասանտա վագը՛ սուրու վէ փիրինճ գաբու սիւր-
կիւսիւ օլան ալթմըշ պէօյիւք շէհրլէրտէն ՝իպարէթ
14 ֊Արգովբ գրթ՛ասը անընն ֊ֆ֊֊է-֊ֆ֊֊է իտի։ Մանայիմ-
15 տէ Աքինադաբ իպն ի Ադդով. Նեփթաղիմտէ Աքի-
մաաս օլուպ՝ պու տախի Սողոմոնընն գրզը Բասե-
16 մաթը թէզէվվիւճ էյլէտի. Ասեր վէ Բաալօթտա Բա-
17 անա իպն ի Քուսի, Իսաքարտա Յովսափատ իպն ի
18 Փարուա, Բենիամինտէ Սեմէի իպն ի Էլա, (19) Վէ
Գաղաադ տիյարընտա, Ամորիլէրին մէլիյի Սեհոնընն
վէ Բասան մէլիյի Ովգընն ֊տիյարլարընտա եալընըզ
նազըր օլարագ Գաբեր իպն ի Ուրի պունունուր իտի
20 Վէ Յուդա իւէ Իսրայէլ քէսրէթճէ ֊տէնիզ սահի-
լինտէ պունունան գում կիպի չօգ օլտու. վէ ֊Եէյիա
21 իչէրէք սէֆա էտէրլէր իտի։ Վէ Սողոմոն ֊ֆ֊֊է նէհ-
րինտէն Ֆիլիսթիլէր տիյարընա վէ Մըսըր հուտու-

֊ Մէզ. 91. 16, Էմա. 3. 2։
Լ Թէք. 41. 7։
֊ Թէք. 40. 20, Գ. 8. 65, Եսթ. 1. 3, Դան. 5. 1։
֊ Մարկ. 6. 21։
֊ Ա՛տ. 27. 2։
֊ Թէք. 43.30։ Եա. 49. 15։ Երեմ.31.20։ Ովս. 11. 8։
֊ Սյ.9,11,12։
֊ 2Մխ. 8.16։ 20.24։
֊ Գ. 2. 35։
֊ Պաղ Գ. 2. 27։
֊ Այ. 7։
֊ 2Մխ. 15. 37։ 16. 16։ 1Թէվ. 27. 33։
֊ Գ. 5. 14։
֊ Ա՛տ. 32. 41։
֊ Թէս. 3. 4։
֊ Թէս. 3. 8։
֊ Թէք. 22. 17։ Գ. 3. 8։ Էմա. 14. 28։
֊ Մէզ. 72. 3,7։ Միք. 4. 4։
֊ Թէք.15.18.Ցեա.1.4։

Digitized by Google

տընա գատար մէմլէքէթլէրին ՚ճիւմլէսի իւզէրինէ հիւքմ էտէր իտի. պունլար տախի ՚վէրկի կէթիրէրէք, Սողոմոնա պիւթիւն միւտտէթ ի ՚էօմրիւնտէ ՚ուպուտիյէթ էտէրլէր իտի:

22 Վէ Սողոմոնըն հէր կիւն մաթպախ խարճը օթուզ
23 քոր խասս ուն վէ ալթմըշ քոր ՚ատի ուն, վէ կէյիքլէր վէ եապան քէչիլէրի վէ ճէյրանլար վէ պէսլի
գուշլարտան մա՚տա օն ՚ատէտ պէսլի սըղըր իլէ մէր՚ատան կէլմէ եիրմի սըղըր վէ եիւզ գօյունտան
24 ՚իպարէթ իտի: Զիրա Նէհրին պիւթիւն պէրի թարաֆընա Թափստատն Գազայա գատար Նէհրին պէրի թարաֆընտա պուլունան ՚մէլիքլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտիպ՝ ՚էթրաֆընտա պուլունան-
25 լարըն քեաֆֆէսի իլէ միւսալէմէթ իւզրէ իտի: Վէ Սողոմոնըն հէփ կիւնլէրինտէ Յուդա իլէ Իսրայէլ ՝Դանտան Բերսաբէէյէ գատար, ՚հէր պիր ատէմ քէնտի ասմասը վէ քէնտի ինճիր աղաճը ալթընտա էմնիյէթ իւզրէ ՚օթուրուր իտի:

26 Վէ ՚արապա աթլարը իչիւն Սողոմոնըն ՚գըրգ պիկ
27 աթ եէմլիյի վէ օն իքի պիկ սիւվարիսի վար իտի: Վէ ՝օլ նազըրլար հէր պիրի քէնտի այընտա, պիր շէյի էքսիք պրագմայարագ, մէլիք Սողոմոնըն վէ անըն սօֆրասընա կէլէնլէրին քեաֆֆէսինին եէյէճէքլէ-
28 րինի թէտարիք էտէրլէր իտի: Քէզալիք աթլար վէ ՚քիւհէյլանլար իչիւն, անլէրին պուլունտըգլարը մահալէ, հէր քէս քէնտինէ էմր օլունտըրընա կէօրէ, արփա իլէ սաման կէթիրիրլէր իտի:

29 Վէ ՚Ալլահ Սողոմոնա հիքմէթ վէ ղայէթ չօգ ֆէհմ
վէ տէնիզ սահիլինտէ պուլունան գում գատար գալպ
30 կէնիշլիյի իհսան էյլէտի: Վէ Սողոմոնըն հիքմէթի պիւթիւն ՚շարգ էհալիսինին հիքմէթինտէն վէ ՚Մը-
31 սըրլըլարըն ճիւմլէ հիքմէթինտէն զիյատէ իտի: Վէ օ ՚ճիւմլէ ատէմլէրտէն, Եզրահի ՚Եթանտան վէ Մաուսլ օղուլլարը ՚Եման վէ Քալքօլ վէ Դարդատան զիյատէ էհլ ի հիքմէթ օլմասը յլէ՝ էթրաֆընտա պուլունան միլլէթլէրին քեաֆֆէսինտէ նամտար օլտու.
32 Վէ ՚Իւչ պիկ մէսէլ սէօյլէտի. ՚շի՚րլէրի տախի պիկ
33 պէշէ պալիղ օլտու: Վէ Լիբանանտա օլան էրզ աղաճընտան տիվարտա պիթէն զուճայա վարընճայա գատար՝ աղաճլարտան պահս էտիպ, պէհայիմ վէ գուշ վէ հաշէրաթ վէ պալըգլար հագգընտա տախի
34 սէօյլէտի: Վէ ՚հէփ գավմլարտան վէ անըն հիքմէթինէ տա՚իր խապէր ալմըշ օլան տիւնեա մէլիքլէրինին ճիւմլէսի թարաֆընտան, Սողոմոնըն հիքմէթինի տինկլէմէք իչիւն ՝՚ելչիլէր կէլիրլէր իտի:

ՊԱՊ 5

Պէյթ Ուլլահըն ինշասը իչիւն քէրէսթէ խուսուսընտա Սողոմոնըն Քիրամ իլէ մուխապէրէսի: 7 Քիրամըն՝ Սողոմոնը Քէպրիքլէ քէրէսթէյէ պէտէլ ալաճաղը մէ՚քիւաթ մուգավէրէսի: 13 Սողոմոնըն ՚ամէլէսի:

Վէ ՚Տիւրոս մէլիյի Քիրամ Սողոմոնըն քէնտի փէտէրի եէրինէ մէլիք մէսհ օլունտըղընը իշիթտիքտէ, պէնտէլէրինտէն անըն եանընա կէօնտէրտի.
2 ՚զիրա Քիրամ՝ Դաւիթի տա՚իմա սէվէր իտի: ՚Սողո-
3 մոն տախի Քիրամա ՚՚՚ե՚ կէօնտէրիպ տէտի քի, Փէտէրիմ Դաւիթին, էթրաֆընտա օլան ՚մուհարէպէլէր սէպէպինտէն, թա ՐԱՊՊ անլէրի այաղընըն թապանը ալթընա գօյունճայա գատար, Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պիր պէյթ ինշա էթմէյէ գատիր
4 օլմատըղը մա՚լիւմիւկ տիր: Լաքին շիմտի Ալլահըմ ՐԱՊՊ պանա ՚հէր թարաֆտան րահաթ վէրմիշ տիր.
5 տիւշմէն եօգ, վէ ֆէնա պիր վագը՚ա եօգ տըր: ՚Վէ իշթէ ՐԱՊՊԸՆ փէտէրիմ Դաւիթէ խիթապէն՝ Սէնին եէրինէ թախթընկա ճիւլուս էթտիրէճէյիմ օղլընկ իսմիմէ պիր պէյթ ինշա էտէճէք տիր՝ տէտիյի իւզրէ ՚պէն Ալլահըմ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պիր պէյթ ինշա
6 էթմէկ նիյէթինտէ իմ: Վէ շիմտի պէնիմ իչիւն ՚Լիբանանտան էրզ աղաճլարընըն քէսիլմէսինի էմր էյլէ. գուլլարըմ՝ տախի գուլլարընկ իլէ պէրապէր պուլունսընլար. վէ պանա սէօյլէտիյինկէ կէօրէ գուլլարընկընն իւճրէթինի թէմամիյլէ սանա վէրիրիմ. զիրա աղաճ քէսմէք խուսուսընտա Սիդոնլըլար կիպի մա՚րիֆէթ սահիպի պիր ատէմ արամըզտա պուլունմատըղը մա՚լիւմիւկ տիր:

7 Իմտի Քիրամ Սողոմոնըն սէօզլէրինի իշիթտիյի կիպի զիյատէսիյլէ սէվինիպ՝ Պու պէօյիւք գավմ իւզէրինէ Դաւիթէ հիքմէթ սահիպի պիր օղուլ վէրէն
8 ՐԱՊՊ պու կիւն միւպարէք օլսուն՝ տէտի: Վէ Քիրամ Սողոմոնա ՚՚՚ե՚ կէօնտէրիպ՝ Պանա պույուրտըղընկը իշիթտիմ. էրզ աղաճլարը վէ չամ աղաճլարը խուսուսընտա հէր իսթէտիյինկի եափարըմ: Պէնիմ գուլլարըմ
9 ՚՚՚ե՚ՐԸ Լիբանանտան տէնիզէ էնտիրսինլէր, ՚պէն տախի անլէրի սալլար եափըպ էմր էթտիյինկ մահալէ գատար տէնիզտէն կէօնտէրէրէք՝ օրատա չէօզտիւրիւրիմ, սէն տէ գալտըրըրսըն. վէ ՚էհլ ի պէյթիմ իչիւն թա՚ամ վէրմէկլէ իսթէտիյիմի եափարսըն՝ տէ-
10 տի: Վէ Քիրամ Սողոմոնա՝ իսթէտիյի գատար էրզ
11 աղաճլարը իլէ չամ աղաճլարը վէրիր իտի: ՚Սողոմոն տախի Քիրամա էհլ ի պէյթինին եէյէճէյի իչիւն եիրմի պիկ քոր պուղտայ վէ եիրմի քոր խալիս զէյթուն եաղը վէրիր իտի. պէօյլէճէ Սողոմոն Քիրամա պունու

Ը 2Թէվ. 9. 26։ Մէզ. 72. 8։ |11։
Թ Մէզ. 68. 29։ 72. 10.
Ժ Մէզ. 72. 11։
ԺԱ 1Թվ. 22. 9։
ԺԲ Նաե. 20. 1։ |10։
ԺԳ Մխբ. 4. 4։ Զաք. 3.
ԺԴ Պազ երեմ. 23. 6։
ԺԵ Պազ Թէս. 17. 16։
ԺԶ Պ. 10. 26։ 2Թվ. 1. 14։ 9. 25։
ԺԷ Ա՚ղ. 7։ |13։
ԺԸ Եսա. 8. 14։ Մխբ. 1.
ԺԹ Պ. 3. 12։
Ի Թվ. 25. 6։
ԻԱ Պազ Ա՚մալ. 7. 22։
ԻԲ Պ. 3. 12։
ԻԳ 1Թվ. 15. 19։ Մէզ. 89, ակրոսէյամ
ԻԴ Պազ 1Թվ. 2. 6։ 6. 33։ 15. 19։ Մէզ. 88, ակրոսէյամ
ԻԵ 2Մխբ. 5. 11։ 1Թէվ. 14. 1։ Ամովս. 1. 9։
ԻԶ 2Թվ. 2. 3։
ԻԷ 1Թվ. 22. 8։ 28. 3։
ԻԸ Պ. 4. 24։ 1Թէվ. 22. 9։
ԻԹ 2Մխբ. 7. 13։ 1Թվ. 17. 12։ 22. 10։
Լ Յոն. 1. 1։ Վա՚. 12. 9։
ԼԱ Ա՚գէ. 1. 1։
ԼԲ Պ. 10. 1։ 2Թէվ. 9. 1, 23
ԼԳ Ա՚յ. 10, 18։ 2Թէվ. 2. 3։
ԼԴ 2Թվ. 2. 4։
ԼԵ 2Թվ. 2. 8, 10
ԼԶ 2Թէվ. 2. 16։
ԼԷ Պազ Եզր. 3. 7։ Եզեկ. 27. 17։ Ա՚մալ. 12. 20։
ԼԸ Պազ 2Թվ. 2. 10։

Digitized by Google

12 սէնէ պէ սէնէ վէրիր իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Սողոմոնա՝
Վա՛տ էյլէտիյինէ կէօրէ հիքմէթ վէրտի. վէ Քիրամ
իլէ Սողոմոն արասընտա միւսալէմմէթ օլուպ՝ պիրի-
պիրի իլէ մու՛ահէտէ էյլէտիլէր։
13 Վէ մէլիք Սողոմոն պիւթիւն Իսրայէլտէն ատէմ
թօփլայըպ՝ թօփլատըղը տախի օթուզ պին նէֆէրէ
14 պալիղ օլտու։ Վէ անէլերի նէվպէթլէ այտա ՚ն պինէր
քիշի Լիբանանա կէօնտէրիր իտի. պիր այ Լիբանան-
տա վէ իքի այ քէնտի էվլէրինտէ գալըըլար իտի. վէ
՚Ադոնիրամ պու թահրիր իւզէրինէ մէ՛մուր իտի։
15 ՚Վէ Սողոմոնըն եէթմիշ պին համմալը վէ տաղտա
16 սէքսէն պին պալթաճըլարը վար իտի։ Վէ պունտան
մա՛տա Սողոմոնըն իշ իւզէրինտէ իւչ պին իւչ եիւզ
նազըրը օլուպ՝ պունլար իշ իշլէյէն խալգըն զապիթ-
17 լէրի իտիլէր։ Վէ մէլիյին էմրի իւզրէ պէյթին թէմէ-
լինին ՚եօնուլմըշ թաշլարէ գօնուլմասը իչին՝ պէօ-
18 յիւք վէ գըյմէթլի թաշլար քէստիլէր։ Վէ Սողոմոնըն
եափուճըլարը իլէ Քիրամըն եափուճըլարը վէ ՚Գե-
բաղլըլար պէյթին ինշասը իչին աղաճլարը վէ թաշ-
լարը եօնուպ թէտարիք էյլէտիլէր։

ՊԱՊ 6

*Պէյթ Ուլլահըն ինշասը. 5 օտալարը, 11 Րապպէն վա՛տը, 15 Պէյ-
թին Քավանը վէ Մէզհինաթը. 23 քէրուպիէր, 31 գափուլար, 36
հավլու, 37 վէ միւտտէթ ի ինշասը։*

Վ էյ պէնի Իսրայէլին Մըսըր տիյարընտան չըգ-
մալարընըն տէօրթ եիւզ սէքսէնինճի սէնէսինտէ, ՚վէ
Սողոմոնըն Իսրայէլ իւզէրինէ սալթանաթընըն տէօր-
տինճի սէնէսինտէ Զիվ այը, եա՛նի իքինճի այտա
՚պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ պինա էթմէյէ պաշլատը։
2 Վէ մէլիք Սողոմոնըն՝ ՐԱՊՊ իչին պինա էթտիյի
՚պէյթին ուզունլըղը ալթմըշ զըրա՛ վէ էնի եիրմի վէ
3 եիւքսէքլիյի օթուզ զըրա՛ իտի։ Վէ պէյթին հէյքէլի
էօնինտէ օլան էյվանըն ուզունլըղը պէյթին էնինէ
կէօրէ եիրմի զըրա՛ օլուպ՝ անըն էնի տախի պէյթին
4 էօնինտէ օն զըրա՛ իտի։ Վէ պէյթ իչին պիւթիւն
5 գաֆէսլի փէնճէրէլէր եափտը։ Վէ պէյթին տիվարը
էթրաֆընտա, պէյթին տիվարընա պիթիշիք օլարագ՝
հէյքէլ իլէ ՚գուտս իւ ագտասըն էթրաֆընա ՚թապա-
գալար եափըպ՝ հէր թարաֆտա օտալար ինշա էթտի։
6 Ալթ թապագանըն էնի պէշ զըրա՛ վէ օրթատաքինին
էնի ալթը զըրա՛ վէ իչինճինինէ էնի եէտի զըրա՛ իտի.
զիրա պէյթին տիվարը իչինէ ՚ըՀըբը գօնուլմամասը
իչին տըշ թարաֆտա պէյթին էթրաֆընտա օմուզլար
7 պրագտը։ Վէ ՚պէյթ պինա օլունուր իքէն, թաշ օճա-
ղընտա հազըրլանմըշ թաշլարէ պինա օլունմասըյլէ,
ինշա օլունուր իքէն պէյթ իչինտէ չէքիճ եախօտ պալ-
թա վէ սա՛իր պիր կէօնա տէմիր ալէթ ՚ե՛ւ իշիտիլմէ-
8 տի։ Օրթա գաթըն գափուսը պէյթին սաղ թարաֆընտա
օլուպ, հէյէզօնի ՚նէրտիւպանլարէ օրթա գաթա,
վէ օրթա գաթտան իւչինճիւ գաթա չըգարլար իտի։
9 ՚Վէ պէյթի պինա էտիպ պիթիրտի. վէ պէյթէ էրզ
աղաճլարը վէ թախթալարընտան օյմալը թավան
10 եափտը։ Վէ պիւթիւն պէյթին էթրաֆընտա պէշ
զըրա՛ եիւքսէքլիյինտէ օտալար պինա էտիպ՝ էրզ
աղաճլարըյլէ պէյթէ պիթիշտիրտի։
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Սողոմոնա կէլիպ, (12) Սէն
քի պու պէյթի պինա էտիյօրսըն, ՚էկէր գանունլա-
րըմա կէօրէ եիւրիյիւպ՝ ահքեամըմը իճրա էտէրսէն,
վէ էմրլէրիմին ճիւմլէսինի հըֆզ էտիպ՝ մուգթէզա-
սընճա հարէքէթ էյլէրսէն, ՚փէտէրիկ Դաւիթէթ էթ-
13 տիյիմ վա՛տը սէնին իւզէրինտէ սապիթ գըլարըմ։ Վէ
՚պէնի Իսրայէլ արասընտա սաքին օլուպ, գավմըմ
Իսրայէլի ՚թէրք էթմէմ՝ տէտի։
14 ՚Պէօյլէճէ Սողոմոն պէյթի պինա էտիպ պիթիրտի։
15 Վէ պէյթին տիվարլարընը իչ թարաֆտան ՚թապան-
տան թավանա գատար էրզ թախթալարըյլէ գափլա-
տը. ՚պէօյլէճէ իչ թարաֆը թախթա իլէ գափլայըպ՝
պէյթին թապանընը չամ՛ թախթալարըյլէ տէօշէտի։
16 Վէ պէյթին արգա թարաֆընտան, թապանտան թա-
վանա գատար եիրմի զըրա՛ մրգտարը էրզ թախթա-
լարըյլէ գափլայըպ՝ իչ արալըղը տապիր, եա՛նի
17 ՚գուտս իւ ագտաս իչիւն, պինա էյլէտի։ Լաքին
18 պէյթ եա՛նի էօնտէքի հէյքէլ գըրգ զըրա՛ իտի։ Վէ
պէյթին իչինտէքի էրզ ՚ՆԷՐԼԸԸՔ աճը խըյար վէ
աչըլմըշ չիչէք շէքլի օյուլմըշ իտի. պիւթիւն էՀԷՒ
էրզ թախթալարընտան օլարագ՝ ասլա թաշ կէօրիւն-
19 մէզ իտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւ ՚ահտընը տէ-
րունինէ գօմագ իւզրէ՝ իչէրիքի պէյթտէ գուտս իւ
20 ագտասը հազըրլատը։ Վէ գուտս իւ ագտասըն եիւ-
զիւնիւն ուզունլըղը եիրմի զըրա՛ վէ էնի եիրմի զըրա՛
վէ եիւքսէքլիյի եիրմի զըրա՛ օլուպ՝ անը խալիս ալ-
թունլէ գափլատը. վէ էրզ աղաճընտան օլան մէզ-
21 պահը տախի գափլատը։ Վէ Սողոմոն պէյթին իչէրի-
սինի խալիս ալթունլէ գափլայըպ՝ գուտս իւ ագտա-
սընն էօնիւնէ ալթուն զէնճիրլէր կէչիրտի. պունու տա-
22 խի ալթունլէ գափլատը։ Վէ պիւթիւն պէյթի թէքմիլ էտինճէյէ գատար, անը ալթունլէ գափլատը. վէ
գուտս իւ ագտասընն էօնիւնտէ օլան ՚պիւթիւն մէզ-
պահը տախի ալթունլէ գափլատը։
23 Էէր ՚ՆԷՐԼԸԸՔ եիւքսէքլիյի օնար զըրա օլարագ եաղ
աղաճընտան գուտս իւ ագտաստա ՚իքի քէրուպի

ա Պ. 3. 12։
բ Պ. 4. 6։
գ Պ. 9. 21։ 2Թէվ. 2. 17,18։
դ 1Թէվ. 22. 2։
ե Եզեկ. 27. 9։
զ ՚ՀԸՀԸ։
է 2Թէվ 3. 1,2։
ը Ա՛մալ. 7. 47։
թ Պագ Եզեկ. 41. 1, վէ դայրի։
ժ Ա՛յ. 16,19,20,21,31։
ի Պագ Եզեկ. 41. 6։
լ Պագ Թէս. 27. 5, 6։ Պ. 5. 18։
խ Ա՛յ. 14,38։
ծ Պ. 2.4։ 9.4։ [22.10։
կ 2Մ՛իւլ. 7. 13։ 1Թէվ. 21. 3։
հ Թէս. 31. 6
ձ Ա՛յ. 38։
ղ Ա՛յ. 16։
ճ Խուր. 26.33։ Ղև. 16. 2։ Պ.8.6։ 2Թէվ. 3.8։ Եզեկ.45.3։ Ի՛պր.9.3։
մ Խուր. 30. 1,3,6։
յ Խուր. 37.7-9։ 2Թէվ. 3. 10-12։

Digitized by Google

24 եափտը: Վէ քէրուպինին պիր գանատը պէշ զըրա՝
վէ քէրուպինին տիկէր գանատը պէշ զըրա՝ օլուպ՝
պիր գանատըն ուճընտան տիկէր գանատըն ուճընա
25 գատար օն զըրա՝ իտի: Վէ իքինճի քէրուպի տախի
օն զըրա՝ օլուպ՝ իքի քէրուպիլէրին էօլչիւսիւ վէ շէքլի
26 պիր իտի: Պիր քէրուպինին եհուքսէքլիյի օն զըրա՝
27 օլուպ՝ տիկէր քէրուպի տախի հէման էօյլէ իտի: Վէ
քէրուպիլէրի իչէրիքի պէյթին իչինէ գօտու. վէ ՝քէ-
րուպիլէր գանատլարընը ուզատարագ, պիրինին գա-
նատը պիր տիվարա տօգունուպ՝ տիկէր քէրուպինին
գանատը տիկէր տիվարա տօգունուր իտի. վէ պէյ-
թին օրթասընտա գանատլարը՝ գանատ գանատա տօ-
28 գունուր իտի: Վէ պու քէրուպիլէրի ալթունլէ գափ-
29 լատը: Վէ իչէրիքի վէ տրշարըքի պէյթին հէփ տի-
վարլարընտա հէր թարաֆտան օյմա քէրուպիլէր վէ
30 խուրմա աղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէքլէր օյտու: Վէ
իչէրիքի վէ տրշարըքի պէյթին տէօշէմէսինի ալ-
31 թունլէ գափլատը: Վէ գուտս իւլ ագտասըն գափու-
սընա եաղ աղաճընտան գանատլար եափտը, ֆէ պու-
ւը գափունըն սէօյէլէրի իլէ պէրապէր ֆէրաէնէ պէշտէ
32 պիրի իտի: Վէ եաղ աղաճընտան եափըլան իքի գա-
նատլար իւզէրինէ օյմա քէրուպիլէր վէ խուրմա ա-
ղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէքլէր օյուպ՝ ալթունլէ գափ-
լատը, վէ քէրուպիլէր իլէ խուրմա աղաճլարը իւզէ-
րինէ ալթուն տէօշէտի:
33 Քէզալիք հէյքէլին գափուսընա, ֆէվրէ պիր
րուպ՝ը օլարագ, եաղ աղաճընտան գափու սէօյէլէրի
34 եափտը. Իքի գանատը իսէ չամ աղաճընտան իտի.
պիր ՝գանատ իքի փարչատան օլարագ գաթլանըր,
տիկէր գանատ տախի իքի փարչատան օլարագ գաթ-
35 լանըր իտի: Վէ իւզէրէրինէ քէրուպիլէր վէ խուրմա
աղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէքլէր օյուպ՝ նագշլարա
ույտուրարագ ալթուն գափլատը:
36 Վէ իչէրիքի հավլույը իւչ սըրա եօնուլմըշ թաշ վէ
պիր սըրա էրզ քիրիշլէրիյլէ պինա էյլէտի:
37 ՝ՐԱՊՊԸՆ պէյթինին թէմէլի տէօրտինճի սէնէտէ
38 Զիվ այընտա գօնուլտու: Վէ օն պիրինճի սէնէտէ
Պուլ այընտա, ե՛նի սէքիզինճի այտա պէյթ քէն-
տինէ միւթ՛ալլըգ օլան հէր շէյ իլէ վէ թէրթիպա-
թընըն քեաֆֆէսի իլէ իքմալ օլունտու: Վէ պէօյլէճէ
անը ՛եէտի սէնէտէ պինա էյլէտի:

ՊԱՊ 7

Սողոմոնըն սէրայը: 2 Լիբանան օրմանը սէրայը: 6 Տիրէքլի էյվան: 7 Մահքէմէ էյվանը: 8 Փարաւոնըն գըզը իչինն իանէ: 13 Իքի ՝ատէտ փիրինճ տիրէք: 23 Տէօրմէ հաւուզ: 27 Ոն ՝ատէտ գա՛իտէ: 38 Ոն ՝ատէտ գուրնա: 40 ՄիւՔէնէվվի՛ էտէվաճ:

Վէ Սողոմոն քէնտի սէրայընը ՝օն իւչ սէնէտէ
2 պինա էտիպ՝ պիւթիւն սէրայընը իքմալ էյլէտի: Վէ
Լիբանան օրմանը սէրայընը՝ ուզունլըղը եհուզ զըրա՝
վէ էնի էլլի զըրա՝ վէ եհուքսէքլիյի օթուզ զըրա՝ օլա-
րագ՝ էրզ աղաճընտան տէօրթ սըրա տիրէքլէր, վէ
պու տիրէքլէր իւզէրինտէ էրզ աղաճընտան քիրիշ-
3 լէրլէ պինա էյլէտի: Վէ հէր սըրա օն պէշէր օլարագ՝
գըրգ պէշ ՝ատէտ տիրէք իւզէրինտէ օլան օտալարընը
4 իւթիւ էրզ աղաճլարըյլէ էօրթիւլմիւշ իտի: Վէ իւչ
գաթ, պիրիպիրի գարշըսընտա, իւչ սըրա գաֆէսլի
5 փէնճէրէսի օլուպ, Գափուլար իլէ գափու սէօյէլէրի-
նինէ ճիմլէսի միւրէպպա՝ օլարագ, գաֆէսլի փէնճէրէ-
լէր տախի եէքտիկէրի գարշըսընտա իւչ սըրա իտիլէր:
6 Վէ տիրէքլի էյվանը, ուզունլըղը էլլի զըրա՝ վէ
էնի օթուզ զըրա՝ օլարագ եափտը. պունուն էօնիւնտէ
տախի պիր էյվան օլուպ՝ եէնէ անըն էօնիւնտէ տի-
7 րէքլէր իլէ նէրտիւպան վար իտի: Վէ մահքէմէ էյ-
վանընը, ե՛ն֊ի ֆասլ ը տա՛վա իչինն քիւրսիւ էյվա-
նընը եափտը. Թապանտան Թավանա գատար էրզ
աղաճըյլէ գափլանմըշ իտի:
8 Վէ քէնտի իգամէթի իչինն օլան տա՛իրէտէ սէրայ
իլէ էյվանընն արասընտա պու շէքլտէ պաշգա պիր
հավլու վար իտի. վէ ՝Սողոմոն՝ ալտըղը Փարաւոնընն
գըզը իչինն պու էյվան միսիլլիւ պիր խանէ եափտը:
9 Պունլարընն ճիմլէսի՝ թէմէլտէն իւսթինէ գատար՝
իչէրիսի վէ տրշարըսը վէ տրշարըքի պէօյիւք հավ-
լույա գատար եօնուլմըշ թաշլարընն էօլչիւսիւ իւզրէ
10 պըչգըյլէ պիչիլմիշ գըյմէթլի թաշլարտան իտի: Թէ-
մէլի տախի գըյմէթլի թաշլարտան, ե՛նի ՝՝ըՀՀըը
օնար վէ սէքիզէր զըրա՝ պէօյիւք թաշլարտան իտի:
11 Վէ եօգարըսը՝ եօնուլմըշ թաշլար էօլչիւսիւ իւզրէ
12 գըյմէթլի թաշլար վէ էրզ աղաճլարընտան իտի: Վէ
պէօյիւք հավլունընն հէր թարաֆը վէ պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԸՆ իչէրիքի հավլուսը վէ պէյթինին ՝էյվանը իւչ
սըրա եօնուլմըշ թաշլար վէ պիր սըրա էրզ քիրիշլէ-
րինտէն Է֊ֆէմէշ իտի:
13 Վէ մէլիք Սողոմոն Տիւրոստան ՝Քիրամը կէթիրթ-
14 տի: ՝Պու ՝՝էմ Նեփթաղիմ սըպթընտան պիր տուլ
գարընընն օղլու օլուպ՝ ՝պապասը Տիւրոսլը պիր պա-
գըրճը իտի. ՝Մէրգում հէր նէմ՛ պագըր իշլէրինտէ
հիքմէթ վէ հինէր ու մա՛րիֆէթ սահիպի իտի. պու
՝՝էմ մէլիք Սողոմոնընն եանընա կէլիպ անըն հէր
15 իշինի եափտը: Եհուքսէքլիյի օն սէքիզէր զըրա՝ վէ
չէվրէսի օն իքիշէր զըրա՝ օլարագ, ՚էքի ՚ատէտ փի-
16 րինճ տիրէք տէօքտու: Վէ տիրէքլէրինն թէփէլէրինէ
գումագ իչինն պիրինինն եհուքսէքլիյի պէշ զըրա՝ վէ

ն Խուր. 25 20։ 37. 9։ 2Թէվ. 5. 8։
ղ Եզեկ. 41. 23-25։
ռ Այ. 1։
ս Այ. 1իլէ ՔաՔպիգ էյլէ
ո Պագ Պ. 9.10։ 2Թէվ. 8. 1։
պ Պ. 3. 1։ 2Թէվ.8.11։
ջ Յովհ. 10. 23։ Ա՛մալ. 3. 11։ [40։
ռ 2Թէվ. 4. 16։
ս Խուր. 31. 3։ 36. 1։
վ 4Միւլ.25.17։2Թէվ. 3. 15։ 4. 12։ Երեմ. 52.21։

Digitized by Google

տիկէրինին եւ-քսէքլիյի պէշ զըրա՛ օլարագ՝ փիրինճ-
17 տէն տէօքմէ իքի պաշլըգ եափտը: Վէ տիրէքլէրին
թէփէլէրինտէ օլան պաշլըգլար իչիւն շէպէքէ իլէ
զէնճիր իշինտէն ՚իպարէթ օլարագ պիր պաշլըգ իչիւն
եէտի, վէ տիկէր պաշլըգ իչիւն եէտի ՚ատէտ էօրմէ
18 նագշլար եափտը: Պէօյլէճէ տիրէքլէրի եափտը. վէ
թէփէտ օլան պաշլըրդը գափլամագ իւզրէ հէր պիր
շէպէքէլի նագշ իւզէրինտէ հէր թարաֆտա իքի սըրա
նարլար տիզտի. քէզալիք տիկէր պաշլըրդա տախի
19 պէօյլէ եափտը: Վէ էյվանտա օլան տիրէքլէրին թէ-
փէսինտէքի պաշլըգլար, զանպագ շէքլինտէ օլարագ,
20 տէօրթ զըրա՛ իտի: Վէ իքի տիրէքլէրին իւսթիւն-
տէքի պաշլըգլարտա վէ շէպէքէլի նագշա եագըն
օլան եումրու իւզէրինտէ տախի Նոէլ-ը օլուպ՝ իքի
պաշլըգլար իւզէրինտէ ՚սըրա իլէ տիզիլի իքի եիւզ
21 նար վար իտի: ՚Վէ տիրէքլէրի ՚հէյքէլին էյվանընտա
տիքտի, սաղ թարաֆըն տիրէյինի տիքիպ՝ անա
*Յաքին թէսմիյէ էյլէտի. վէ սօլ թարաֆըն տիրէ-
22 յինի տիքիպ՝ անա †Բոոզ թէսմիյէ էյլէտի: Վէ տի-
րէքլէրին պաշը իւզէրինտէ զանպագ շէքլինտէ նագշ
պուլունուպ՝ պէօյլէճէ տիրէքլէրին իշի թէմա՛ օլտու:
23 Վէ ՚հավուզը տէօքմէ եափտը. պունուն քէնարընտան
քէնարընա էո-ը-ը օն զըրա՛ վէ եիւքսէքլիյի պէշ
զըրա՛ վէ չէվրէսի օթուզ զըրա՛ օլարագ՝ շէքլի
24 միւտէվվէր իտի: Վէ ՚հավուզըն էթրաֆընտա՝ զը-
րա՛տա օնար օլարագ՝ քէնարը ալթընտա հէր թա-
րաֆտա աճը խըյար էո-մէէ տիզիլմիշ օլուպ՝ աճը
խըյարլար տախի իքի սըրա օլարագ՝ հավ-ը-ը տէօ-
25 քիւտիյիւ վագըթ տէօքիւտիւ: Պու հավ-ը-ը ՚օն իքի
ոէօ+ո էօքիւզ իւզէրինտէ տուրուպ՝ պունլարընն իւ-
չիւ շիմալէ վէ իւչիւ ղարպա վէ իւչիւ ճէնուպէ վէ
իւչիւ շարգա պագար իտի. վէ հավուզ անլէր իւզէ-
րինտէ օլուպ՝ ճիւմլէսինին արտ թարաֆը իչէրիյէ
26 տօղրու իտի: Վէ գալընլըդը տէօրթ փարմագ վէ քէ-
նարը զանպագ շէքլինտէ եափըլմըշ գատէՀ քէնարը
կիպի օլարագ՝ ՚իչի իքի պիկ պաթ --- ալըր իտի:
27 Վէ փիրինճտէն օն ՚ատէտ գա՛իտէ եափտը. հէր
պիր գա՛իտէնին ուզունլըդը տէօրթ զըրա՛ վէ էնի
28 տէօրթ զըրա՛ վէ եիւքսէքլիյի իւչ զըրա՛ իտի: Վէ
գա՛իտէլէրին շէքլի պու իտի, եա՛նի քէնարլը օլուպ՝
29 քէնարլար տախի փէրվազլար արասընտա իտի: Վէ
փէրվազլար արասընտա օլան քէնարլար իւզէրինտէ՝
արսլանլար վէ էօքիւզլէր վէ քէրուպիլէր թասվիր
օլունմըշ իտի. վէ փէրվազլար իւզէրինտէ՝ եօգարրըտա
զարֆ օլուպ՝ արսլանլար իլէ էօքիւզլէրին աշաղը-
30 սընտա զէնճիրէ իշի վար իտի: Վէ հէր պիր գա՛իտէ-
նին փիրինճտէն տէօրթ թէքքէրլէյի վէ փիրինճտէն
տինկիլլէրի օլուպ՝ տէօրթ այագ տախի անլէրէ օմուզ
եէրինտէ իտի. վէ հէր պիր զէնճիրէնին եանընտա՝
գուրնանըն ալթընտա տէօքմէ օմուզլար վար իտի:
31 Գո՛է-ո-ը աղզը տախի պաշլըդըն իչինտէն եօգարրըյա
տօղրու պիր զըրա՛ օլուպ՝ աղզը զարֆ իշի կիպի
միւտէվվէր վէ է-ը-ը պիր պուչուգ զըրա՛ իտի, վէ
տախի աղզը իւզէրինտէ օյմալար օլուպ՝ քէնարլարը
32 միւտէվվէր օլմայարագ, միւրեպպա՛ իտիլէր: Վէ
տէօրթ թէքքէրլէքլէր քէնարլարընն ալթընտա օլուպ՝
թէքքէրլէքլէրին տինկիլլէրի գա՛իտէյէ մութթասըլ
իտի. հէր պիր թէքքէրլէյին եիւքսէքլիյի տախի պիր
33 պուչուգ զըրա՛ իտի: Վէ թէքքէրլէքլէրին եափրըսը
արապա թէքքէրլէքլէրինին եափրըսը կիպի օլուպ՝ տին-
կիլլէրի վէ չէնպէրլէրի վէ փարմագլարը վէ պաշլըգ-
34 լարընըն ճիւմլէսի տէօքմէ իտի: Վէ հէր պիր գա՛ի-
տէնին տէօրթ քէօշէսինտէ տէօրթ օմուզ օլուպ՝ օ-
35 մուզլար տախի ասըլ գա՛իտէտէն իտի: Վէ գա՛իտէ-
նին պաշընտա եարըմ զըրա՛ եիւքսէքլիյինտէ պիր
տա՛իրէ վար իտի. վէ գա՛իտէնին պաշը իւզէրինտէ
պուլունան փէրվազ իլէ քէնարլար քէնտինտէն իտի:
36 Վէ հէր պիր եէրին միւնասէպէթինէ կէօրէ փէրվազ-
լարըն թախթալարը իւզէրինտէ վէ քէնարլար իւզէ-
րինտէ քէրուպիլէր վէ արսլանլար վէ խուրմա աղաճ-
լարը օյուլմըշ օլուպ՝ էթրաֆընտա տախի զէնճիրէյէր
37 վար իտի: Օն ՚ատէտ գա՛իտէյէրի պու մինվալ իւզրէ
եափտը. ճիւմլէսինին տէօքիւլիւշիւ վէ էօյչիւսիւ վէ
շէքլի պիր իտի:
38 Վէ ՚փիրինճտէն օն ՚ատէտ գուրնա եափտը. հէր
պիր գուրնա գըրդ պաթ ալըր իտի. վէ հէր պիր գուր-
նա տէօրթ զըրա՛ օլուպ՝ օն գա՛իտէ իւզէրինտէ պի-
39 րէր գուրնա վար իտի: Վէ գա՛իտէյէրին պէշինի պէյ-
թին սաղ թարաֆընա, վէ տիկէր պէշինի պէյթին
սօլ թարաֆընա գօտու. հավուզը տախի պէյթին սաղ
թարաֆընա՝ շարգ ի ճէնուպիսինէ գօտու:
40 Վէ Քիրամ՝ գուրնալարը վէ քիւրէքլէրի վէ լէյլէն-
լէրի եափտը. պէօյլէճէ Քիրամ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊ ի-
չիւն Սողոմոն մէլիյին է-ը է-ը եափտըդը իշլէրին
41 քեաֆֆէսինի թէմա՛ էթտի, Եա՛նի իքի տիրէյի վէ
իքի տիրէյին թէփէսինտէ օլան պաշլըգլարընն իւզէ-
րինտէքի քիւրէյէրի վէ տիրէքլէրին թէփէսինտէ օլան
պաշլըգլարընն իքի քիւրէյէրինի էօրթմէք իչիւն իքի
42 ՚շէպէքէլի նագշլարը, Վէ իքի շէպէքէլի նագշլարընն
տէօրթ եիւզ նարընըն, եա՛նի տիրէքլէրին թէփէսին-
տէքի պաշլըգլարընն իքի քիւրէյէրինի էօրթմէք իչիւն
հէր պիր շէպէքէլի նագշընն իւզէրինտէ պուլունան իքի
43 սըրա նարլարը, Վէ օն ՚ատէտ գա՛իտէյէրի վէ գա՛ի-
44 տէյէրին իւզէրինտէքի օն ՚ատէտ գուրնայը, Վէ պիր

Ե Պաղ 2Թէվ. 3. 16։ 4. 13։ Երեմ. 52. 23։
Զ 2Թէվ. 3. 17։
Է Պ. 6. 3։
* Սապին գլուխագ
† Անտէ գուվվէթ
Ը 4Մնաց. 25. 13։ 2Թէվ. 4. 2։ Երեմ. 52. 17։
Թ 2Թէվ. 4. 3։
Ժ 2Թէվ. 4. 4. 5։ Երեմ. 52. 20։
Ի Պաղ 2Թէվ. 4. 5։
Խ 2Թէվ. 4. 6։
Ծ Այ. 17, 18։

Digitized by Google

Հավուզը վէ հավուզըն ալթընտա օլան օն իքի էո-
45 քիւզիւ, ՝վէ գազանլար վէ քիւրէքլէր վէ լէյլէնլէրի,
պու էտվաթընը քեաֆֆէսինի Քիրամ՝ Սողոմոն մէ-
լէյին Էհլե է-ւէ պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչիւն խալիս փի-
46 րինճտէն եափտը: ՙՄէլիք պունլարը Յորդանան օվա-
սընտա պիր քիլլի եէրտէ՝ ՙՍոկքովթ իլէ ՙՍարթան
47 արասընտա տէօքտիւրտիւ: Վէ էտվաթ ղայէթ չօգ
օլուպ՝ փիրինճին թարթընը ՝հիսապա կէլմէզ օլտը-
ղընտան Սողոմոն անլէրի թարթտըրմատը:
48 Վէ Սողոմոն պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հէփ էտվա-
թընը, եա՛նի ՝ալթուն մէզպահը վէ իւզէրինէ ՙհու-
49 զուր էքմէյի գօնուլաճագ ՝ալթուն սօֆրայը, վէ
պէշի սաղտան վէ պէշի սօլտան օլարագ՝ տապիրին
էօնիւնտէ օլան շէմ՛տանլարը խալիս ալթունտան,
վէ չիչէքլէրի վէ գանտիլլէրի վէ մաշալարը ալթուն-
50 տան, Վէ թասլարը վէ մագասլարը վէ լէյլէնլէրի վէ
պուխուր գապլարընը վէ պուխուրտանլարը խալիս
ալթունտան, վէ իչէրիքի պէյթին, եա՛նի գուտս
իւ ագտասընն գափու գանատլարընըն վէ պէյթին,
եա՛նի հէյքէլին գափուլարընըն րէզէլէրինի ալթուն-
տան եափտը:
51 Պէօյլէճէ Սողոմոն մէլիյին պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչիւն
եափտըղը շէյլէրին ճիւմլէսի թէմամ օլտու. վէ Սո-
ղոմոն ՝փէտէրի Դաւիթին թագտիս էթտիյի շէյլէրի,
եա՛նի կիւմիւշ վէ ալթունը վէ էտվաթը կէթիրիպ
պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէլէրինէ գօտու:

ՊԱՊ 8

Պէյթին Քագտիս պայրամը: 12, 54 Սողոմոնըն պէրէքէթ օգումասը. 22 անըն տու՛ասը, 62 վէ զէպիհէլէրի:

Օ զէման ՝Սողոմոն Իսրայէլին իխթիյարլարը իւէ
սըպթլարընն հէփ րէ՛իսլէրինի, պէնի Իսրայէլին խա-
նէտան րէ՛իսլէրինի ՝ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւ ՙահտընը
ՙԴաւիթ շէհրինտէն, եա՛նի Սիօնտան եօգարը կէ-
թիրմէք իչիւն Երուսաղէմէ, մէլիք Սողոմոնըն եանը-
2 նա ճէմ՛ էյլէտի: Վէ Իսրայէլ րիճալընըն ճիւմլէսի
Անթան այընտա, եա՛նի եէտինճի այտա, ՝պայրամ-
տա մէլիք Սողոմոնըն եանընա թէճէմմիւ՛ էյլէտիւլէր:
3 Վէ Իսրայէլին հէփ իխթիյարլարը կէլտիքտէ՝ ՝քեա-
4 հինլէր թապութը գալտըրտըլար: Վէ քեահինլէր իւէ
Ղեւիլիւլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութընը ՝վէ ճէմ՛աթ չա-
տըրընը վէ չատըրտա պուլունան մուգատտէս էտէ-
վաթընն քեաֆֆէսինի եօգարը կէթիրտիւլէր:
5 Վէ մէլիք Սողոմոն իւէ եանընա թէճէմմիւ՛ էտէն
Իսրայէլ ճէմ՛աթընըն քեաֆֆէսի, թապութընն էօ-
նիւնտէ օլարագ, քէսրէթտէն սայը վէ հիսապա կէլ-
6 մէզ ՝գօյունլար վէ սըղըրլար զէպհ էթտիւլէր: Վէ քեա-
հինլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւ ՙահտընը ՝մագամընա՝
պէյթին տապիրինէ, եա՛նի դուտս իւ ագտասա, ՝քէ-
7 րուպիւլէրին գանատլարը ալթընա կէթիրտիւլէր. Զիրա
քէրուպիւլէր գանատլարընը թապութընն մագամը իւզէ-
րինէ եայարագ՝ թապութ իւէ գօլլարընը եօգարըտան
8 էօրթէրլէր իտի: Վէ ՝գօլլարը ուզաթտըլար, շէօյլէ
քի գօլլարըն ուճլարը խարիճտէն կէօրիւնմէյիպ՝ տա-
պիրին էօնիւնտէ վագը՛ ՝մագտիստէն կէօրիւնիւրլէր
իտի. վէ պու կիւնէ գատար օրատա տըրլար:
9 ՝ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ իւէ Մըսըր տիյարընտան
չըգտըգլարընտա ՙահտ էյլէտիյի զէման, Մովսէսին
Քորեբտէ ՝թապութընն իչինէ ՝գօտըղը ՙիքի թաշ լէվ-
հատան մա՛տա անըն իչինտէ պիր շէյ եօգ իտի:
10 Վէ քեահինլէր մագտիստէն չըգտըգլարընտա՝
11 պէյթ իւր ՐԱՊՊ պուլութէ ՝տօլտու. Շէօյլէ քի քեա-
հինլէր խրտմէթլէրինի իֆա իչիւն պուլութ սէպէ-
պինտէն տուրամազլար իտի. զիրա պէյթ իւր ՐԱՊՊ՝
ՐԱՊՊԸՆ ճէլալըյլէ տօլու իտի:
12 ՝Օ զէման Սողոմոն տէտի քի, ՐԱՊՊ՝ ՙԳարա
պուլութտա սաքին օլուրըմ՝ տէյիւ պույուրմըշ տըր:
13 ՙՍաքին օլմագլըղընկ իչիւն պիր պէյթ, ՙիլէէպէտ
իգամէթինկ իչիւն պիր մէքեան պինա էտիպ թէմամ
14 էթտիմ: Վէ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմ՛աթը այագտա
տուրմըշ օլարագ մէլիք եիւզիւնիւ չէվիրիպ՝ ՝Իսրայէ-
լին պիւթիւն ճէմ՛աթընա պէրէքէթ օգույարագ տէ-
15 տի քի, ՝Քէնտի աղզընյլէ փէտէրիմ Դաւիթէ վա՛տ վէ
էլիյլէ իճրա էտէն ՝Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ միւպա-
16 րէք օլսուն. Զիրա պույուրմըշ տըր քի՝ ՝Գավմըմ Իս-
րայէլի Մըսըրտան չըգարտըղըմ կիւնտէն պէրու, ՝Իս-
միմէ մագամ օլմագ իւզրէ պիր պէյթ ինշա էթմէք
իչիւն Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան պիր շէհր
ինթիխապ էթմէտիմ, լաքին գավմըմ Իսրայէլ իւզէ-
րինէ ՝Դաւիթի ինթիխապ էյլէ-
17 տիմ: Վէ ՝Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պիր
պէյթ ինշա էթմէք փէտէրիմ Դաւիթին կէօնլինտէ
18 իտի: ՝Վէ ՐԱՊՊ փէտէրիմ Դաւիթէ խիթապէն՝ Ի-
սմիմ իչիւն պիր պէյթ ինշա էթմէկի կէօնլինէկ գօտըն.
19 պունու կէօնլինէկ գօտըղընկա էյի էթտին. Լաքին
՝պէյթի սէն ինշա էթմէյէճէքսին, անճագ սէնին սուլ-
պընտան կէյէճէք օղլընկ իսմիմէ պէյթի ինշա էտէ-

ՀՀ Խուր. 27. 3։ 2Թէվ. 4. 16։
ՀՁ 2Թէվ. 4. 17։
ՀՂ Թէք. 33. 17։
ՀՃ Ցեռ. 3. 16։
ՀՄ 1Թէվ. 22. 14։ |րի։
ՀՅ Խուր. 37.25. վէ դայ-
ՀՆ Խուր. 25. 30։ Ղեւ. 24 5-8։
Ի Խուր.37.10,վէ դայրի։
Ձ 2Միւլ. 8. 11։ 2Թէվ. 5. 1։
Ղ 2Թէվ.5.2, վէ դայրի։
Ճ 2Միւլ. 6. 17։
Մ 2Միւլ. 5.7,9։ 6. 12, 16։ |8։
Յ Ղեւ.23.34։ 2Թէվ.7. 6. 5, վէ դայրի։
Ն Ա՛տ. 4.15։ Թէս. 31. 9։ Ցես. 3.3,6։ 1Թէվ. 15. 14,15։
Շ Պ. 3. 4։ 2Թէվ. 1.3։
Ո 2Միւլ. 6. 13։
Չ 2Միւլ. 6. 17։ |6.19։
Պ Խուր. 26. 33,34։ Պ. 6. 27։
Ջ Պ. 5. 14,15։
Ռ 2Թէվ. 5. 9։
Ս Խուր.34.27,28։ Թէս. 4. 13։ Ա՛յ. 21։
Վ Խուր. 25. 21։ Թէս. 10. 2։
Տ Խուր. 40. 20։
Ր Թէս.10.5։ ՙԻպր.9.4։
Ց Խուր. 40. 34, 35։ 2Թէվ. 5.13,14։ 7.2։
Ւ 2Թէվ.6.1, վէ դայրի։
Փ Ղեւ. 16. 2։ Մէզ. 18. 11։ 97. 2։
Ք 2Միւլ. 7. 13։
Օ Մէզ. 132. 14։
Ֆ 2Միւլ. 6. 18։
Ա 2Միւլ. 7. 5,25։
Բ Ղուկ. 1. 68։
Գ 2Միւլ. 7. 6։ 2Թէվ. 6. 5, վէ դայրի։
Դ Ա՛յ. 29։ Թէս. 12. 11։
Ե 1Միւլ. 16.1, 2Միւլ. 7. 8։ 1Թէվ. 28. 4։
Զ 2Միւլ. 7. 2։ 1Թէվ. 17. 1։
Է 2Թէվ. 6. 8,9։
Ը 2Միւլ. 7. 5,12,13։ Պ. 5. 3,5։

Digitized by Google

20 ճէք տիր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ տէտիյի քէլամը եէրինէ կէթիրէրէք, պէն փէտէրիմ Դաւիթին եէրինէ կէչիպ՝ ֊ՐԱՊՊԸՆ պույուրտրը իւզրէ, Իսրայէլին թախթընա ճիվուալէ՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պու
21 պէյթի ինշա էյլէտիմ։ Վէ էճատտըմըզը Մըսըր տիյարընտան չըգարտրը զէման՝ անլէր իլէ ֊ՐԱՊՊԸՆ էյլէտիյի ՚ահտը հավի օլան թապուլթ իչին օրատա պիր մագամ թախսիս էյլէտիմ։
22 Վէ Սողոմոն՝ ֊ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը էօնինտէ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՚աթը հուզուրընտա տուրուպ՝ ֊էլլէրինի սէմայա տօղրու գալտըրարագ տէտի քի,
23 էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, ֊հուզուրընտա պիւթիւն գալալէրիյլէ եիւրիյէն գուլլարընա ֊՚ահտ ու ՚ինայէթ հէֆզ էտէն ՚սէնին կիպի պիր իլահ նէ եօգարըտա սէմատա, վէ նէ աշաղրտա զէմինտէ վար
24 տըր։ Պու կիւն ֊֊հէր օլտրդը կիպի սէն գուլընկ փէտէրիմ Դաւիթէ էյլէտիյին վա՚տը հրֆզ էտիպ՝ աղ-
25 զընկլէ սէօյլէտիյինկի էլինկլէ իճրա էյլէտին։ Շիմտի, էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, գուլընկ փէտէրիմ Դաւիթէ սէօյլէտիյինկի, եա՚նի՝ Հուզուրըմտա եիւրիւտիյիւն կիպի, օղուլլարընկ հուզուրըմտա եիւրիւմէք իչին մէսլէքլէրինէ մուգայյէտ օլմալարը շարթըյլէ, ֊հուզուրըմտա Իսրայէլին թախթընա ճիվուա էտէճէք պիր ատէմինկ էքսիք օլմայաճագ՝ տէյիւ էթտիյինկ
26 վա՚տը հրֆզ էյլէ։ ֊֊Վէ շիմտի, էյ Իսրայէլին Ալլահը, գուլընկ փէտէրիմ Դաւիթէ սէօյլէտիյինկ քէլամ եէրինի պուլսուն։
27 Լաքին ֊Ալլահ ֆիլհագիգէ զէմինտէ սաքին օլ՚ուր մը. իշթէ ֊սէմավաթ վէ սէմա իւս սէմավաթ սէնի հավի օլամագ. պու պինա էթտիյիմ պէյթ նէ՚րէտէ
28 գալտը։ Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, գուլընկըն պու կիւն հուզուրընկտա էյլէտիյի նիյազ ու տու՚այը իսթիմա՚ իչին՝ գուլընկըն տու՚ա ու րէճասընա թէվէճճիւհ էյլէ,
29 Քի կէճէ կիւնտիւզ պու պէյթէ, եա՚նի՝ ֊Իսմիմ օրատա օլաճագ տէյիւ սէօյլէտիյինկ մագամա կէօզլէրինկ աչըգ օլարագ, գուլընկըն պու մագամտա էտէճէյի
30 տու՚այը իսթիմա՚ էտէսին։ ֊Վէ գուլընկըն վէ գավմընկ Իսրայէլին պու մագամտա էտէճէքլէրի տու՚այը իսթիմա՚ էտիպ՝ սաքին օլտրդրնկ մէքեանտան, եա՚նի սէմավաթտան իսթիմա՚ էթտիյինկտէ իսթիճապէթ էտիպ ՚աֆվ էյլէյէսին։
31 Պիր քիմսէ գօնշրսը ՚ալէյհինտէ կիւնահ իշլէյիպ՝ ֊֊՚էճ֊՚էճ֊֊ տախի ֊անա եէմին թէքլիֆ էտէր տէ, եէմին պու պէյթտէ սէնին մէզպահրնըն էօնիւնտէ էտիլէճէք
32 օլուրսա, Սէն սէմավաթտան իսթիմա՚ էտիպ՝ գուլ-

ր 1 Թէվ. 28. 5, 6։
ր ԵՒյ. 9։ Թէս. 31. 26։
ր 2Թէվ.6.12,վէդայրի։
– Խուր. 9. 33։ Եզր. 9. 5։ Նա. 1. 15։
ֈ Թէք. 17. 1։ Պ. 3. 6։ 4 Մ՚իւլ. 20. 3։
ֈ Թէս. 7. 9։ Նէեմ. 1. 5։ Դան. 9. 4։
օ Խուր. 15.11։ 2Մ՚իւլ. 7. 22։ [2.4։
֍ 2Մ՚իւլ. 7. 12, 16։ Պ.
– 2 Մ՚իւլ. 7. 25։
ֆ 2Թէվ.2.6։ Նա.66.1։ Երեմ. 23. 24։ Ա՚մաւլ. 7. 49։ 17. 24։
ֈ 2 Պար. 12. 2։
ֈ Թէս. 12. 11։ [1.6։
ֈ 2 Թէվ. 20. 9։ Նէեմ.
ֈ Խուր.22.11։ Ղև.5.1։
ֈ Թէս. 25. 1։

լարընկըն տա՚վասընը ֆասլ էտէրէք, ֊միւճրիմ ՚ալէյհինտէ հիւքմ էտիպ՝ եափտրղընը պաշընա կէթիրէսին. վէ սալիհի թէպրիյէ էտէրէք՝ անա սալահընա կէօրէ վէրէսին։
33 ֊֊Վէ գավմընկ Իսրայէլ սանա գարշը կիւնահ իշլէտիքլէրի իչին տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ մաղլուպ օլտրգլարը զէման, էկէր ֊սանա րիւճհիւ՚ էտիպ՝ իսմինկի թա՚զիզ էտէրէք, պու պէյթտէ սանա տու՚ա ու նի-
34 յազ էտէճէք օլուրլար իսէ, Սէն սէմավաթտան իսթիմա՚ էտիպ՝ գավմընկ Իսրայէլին կիւնահընը ՚աֆվ էտէսին, վէ անլէրի՝ էճատտալարընա վէրտիյինկ տիյարա ի՚ատէ էտէսին։
35 Սանա գարշը կիւնահ իշլէտիքլէրի իչին ֊կէօք գափանըպ եաղմուր օլմատրդը հալտէ, էկէր պու մագամտա տու՚ա էտիպ՝ իսմինկի թա՚զիզ էտէրէք, անլէրի թէ՚տիպ էթտիյինկ իչին կիւնահլարընտան րիւ-
36 ճու՚ էտէրլէրսէ, Սէն սէմավաթտան իսթիմա՚ էտիպ, եիւրիյէճէքլէրի ֊էյի թարիգի ֊անլէրէ էօյրէթմէք իչին, գուլլարընկըն վէ գավմընկ Իսրայէլին կիւնահլարընը ՚աֆվ էտէսին. վէ գավմընկա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյին տիյարընկա եաղմուր վէրէսին։
37 ֊Տիյարտա գրթլըգ օլտրգտա, թա՚ուն վուգու՚ընտա, եանընգլըգ վէ սարըլըգ վէ չէքիրկէ վէ թըրթըլ զուհուրընտա, վէ եախօտ սաքին օլտրգլարը տիյարտա տիւշմէնլէրի անլէրի թազեիգ էթտիքլէրինտէ,
38 հէր նէ տիւրլիւ պէլա ու մարազ օլուրսա, Գավմընկ Իսրայէլին քեաֆֆէսինտէն հէր հանկը ատէմ պիր տու՚ա ու նիյազ էտիպ տէ, հէր քէս քէնտի գալպինին տէրտինի պիլէրէք, էլլէրինի պու պէյթէ տօղրու
39 ուգատաճագ օլուրսա, Սէն սէմավաթտան՝ սաքին օլտրդրնկ մէքեանտան իսթիմա՚ էտիպ ՚աֆվ վէ իճրա էտէսին, վէ հէր ատէմէ, գալպինի պիլտիյին իչին, հէփ մէսլէքլէրինէ կէօրէ վէրէսին. (զիրա ֊ճիմլէ
40 պէնի ատէմին գալպինի եալընըզ սէն պիլիրսին.) ֊Թա քի էճատտըմըզա վէրտիյինկ տիյարտա եաշատրգլարը հէփ կիւնլէրտէ սէնտէն գօրգալար։
41 Վէ սէնին ՚ազիմ իսմին վէ ֊գուտրէթլի էլին վէ ու-
42 զանմըշ պազուն հագգընտա իշիտէրէք, Գավմընկ Իսրայէլտէն օլմայրպ իսմինկ իչին ուզագ պիր տիյարտան օլան պիր էճնէպի կէլիր տէ, պու պէյթտէ տու՚ա
43 էտէրսէ, Սէն սէմավաթտան՝ սաքին օլտրդրնկ մէքեանտան՝ իսթիմա՚ էտիպ՝ էճնէպիինին սանա հէր էթտիյի տու՚այա կէօրէ իճրա էյլէյէսին, ֊Թա քի զէմինին ճիվմէթլէրի իսմինկի թանընըրպ՝ գավմընկ Իսրայէլ միսիլլու ֊սէնտէն գօրգարագ պու պինա

ը Ղև.26.17։ Թէս.28. 25։ [1. 9։
ֈ Ղև.26.39,40։ Նէեմ. 9. 33։ Եզր. 9. 5։ Նա. 1. 15։
ֈ Ղև.26.19։ Թէս.28. 23։
ֈ 1 Մ՚իւլ. 12. 23։
ֈ Մէզ. 25. 4։ 27. 11։ 94. 12։ 143. 8։
ֈ Ղև. 26. 16, 25, 26։ Թէս. 28. 21, 22, 27, 38, 42, 52։ 2 Թէվ. 20. 9։
ֈ 1Մ՚իւլ. 16. 7։ 1Թվ. 28. 9։ Մէզ. 11. 4։ Երեմ. 17. 10։ Ա՚մաւլ. 1. 24։
ֈ Մէզ. 130. 4։
ֈ Թէս. 3. 24։
ֈ 1Մ՚իւլ.17.46։4Մ՚իւլ. 19. 19։ Մէզ. 67. 2։
ֈ Մէզ. 102. 15։

Digitized by Google

էյլէտիյիմ պէյթին սէնին իսմինէ եատ օլունտը-
ղընը պիլէյէր։
44 Էկէր գավմընկ՝ տիւշմէնի ’ալէյհինէ, անլէրի կէօն-
տէրէճէյին եօլտան, մուհարէպէ իչին չըգըպ տա, ին-
թիխապ էյլէտիյինկ շէհրէ վէ իսմինկ իչին պինա էյ-
լէտիյիմ պէյթէ թէվէճճիւլէ ՐԱՊՊԱ տու’ա էտէր-
45 լէրսէ, Սէն սէմավաթտան տու’ա ու նիյազլարընը
իսթիմա’ էտիպ՝ հագգլարընը իհգագ էտէսին։
46 Էկէր սանա գարշը կիւնահ իշլէրլէրսէ, (՚զիրա
կիւնահ իշլէմէյէն ատէմ եօգ տըր,) սէն տախի ան-
լէրէ ղազապա կէլիպ՝ անլէրի տիւշմէնլէրինին էլինէ
թէսլիմ էտէրսէն, վէ անլէրի էսիր էտէնլէր՝ անլէրի
եագընտա վէ ետ ուզագտա օլան ’տիւշմէն տիյարընա
47 էսիր կէօթիւրիւլէրսէ, ՚էսիր օլտըգլարը տիյարտա
գալպէն թէվպէյէ կէլիպ րիւճու’ էտէրլէրսէ, վէ քէն-
տիլէրինի էսիր էտէնլէրին տիյարընտա սանա նիյազ
էտիպ՝ ՝կիւնահ իշլէտիք, քէօթիւլիւք վէ հագգսըզ-
48 լըգ էյլէտիք՝ տէյէրէք, ՝Սանա ճան ու տիլտէն րիւ-
ճու’ էտիպ, քէնտիլէրինի էսիր էտէն տիւշմէնլէրինին
տիյարընտա՝ էճտատլարընա վէրտիյինկ քէնտի տի-
յարլարընա տօղրու վէ ինթիխապ էյլէտիյին շէհրինկ
իլէ իսմինկէ պինա էյլէտիյիմ պէյթէ տօղրու ՚սանա
49 տու’ա էտէրլէրսէ, Սէն սէմավաթտան՝ սաքին օլտը-
ղընկ մէքեանտան տու’ա ու նիյազլարընը իսթիմա’ իլէ
50 հագգլարընը իհգագ էյլէյէսին։ Վէ գավմընկըն սանա
գարշը էյլէտիյի կիւնահը վէ հէփ խաթալարը ’աֆվ
էտէսին, վէ ՝անլէրի էսիր էտէնլէրին գալպինի անլէրէ
շէֆգաթ վէ մէրհամէթ էյլէմէյէ մէյլ էթտիրէսին.
51 Զիրա ՚անլէր Մըսըրտան, ՝տէմիր ֆուրուն իչինտէն
52 չըգարտըղընն գավմընկ վէ միրասընկ տըր։ Գուլընկըն
նիյազընա վէ գավմընկ Իսրայէլին նիյազընա, սանա
հէր նիտա էթմէյէրինտէ, անլէրի իսթիմա’ էթմէյք
53 իչինն կէօզլէրինկ աչըգ օլսուն։ Զիրա սէն, ես Բապպ
Եհովա, էճտատըմզը Մըսըրտան չըգարտըղընն զէ-
ման ՚գուլընկ Մովսէս վասըթասըյէ սէօյլէտիյինկ կի-
պի, անլէրի միրասընկ օլմագ իւզրէ, զէմինին ճիմլէ
գավմլարընտան այըրտըն։
54 Վէ Սողոմոն ՐԱՊՊԱ ’արզ էյլէտիյի պիւթիւն պու
տու’ա իլէ նիյազը թէմամ էտինճէ, ՐԱՊՊԸՆ մէզ-
պահը էօնիւնտէն, վէ էլլէրինի սէմայա տօղրու գալ-
55 տըրըպ տիզ չէօքտիւյիւ մահալտէն գալգտը։ Վէ ա-
յագտա տուրուպ՝ ՝պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա’աթընա
56 եիւքսէք սէսլէ պէրէքէթի օգուլարագ, Պույուրտըղը
հէր պիր սէօզինէ կէօրէ՝ գավմը Իսրայէլէ րահաթ
վէրէն ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն. Ն գուլու Մովսէս վա-
սըթասըյէ սէօյլէտիյի ճիմլէ խայր սէօզլէրտէն պիրի
57 պիլէ իճրատան գալմատը։ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ էճտա-
տըմզ իլէ պէրապէր օլտըղը կիպի՝ պիզիմ իլէ տախի
պէրապէր օլսուն, վէ ՝պիզի թէքք ու ըչտտ էթմէ-
58 սին։ Անճագ էճտատըմզզա էմր էյլէտիյի թարիգլէ-
րին ճիմլէսինտէ եիւրիւյիւպ գանունլար իլէ էմրլէ-
րինի վէ ահքեամընը հրճզ էթմէմիզ իչին ՚գալպի-
59 միզի քէնտիսինէ մէյլ էթտիրսին։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա պու ’արզ էյլէտիյիմ նիյազըն սէօզլէրի՝
գուլընըն վէ գավմը Իսրայէլին կիւնտէն կիւնէ վուգու’
պուլան հագգընը իհգագ էթմէսի իչին, Ալլահըմըզ
60 ՐԱՊՊԱ կէճէ կիւնտիւզ եագլաշսըն. Թա քի ՚Եհովա
քէնտիսի Ալլահ օլուպ՝ անտէն պաշգա օլմատըղը զէ-
61 մինին ՝ճիմլէ գավմլարընըն մա’լիւմու օլսուն։ Վէ
պու կիւն օլտըղը կիպի գանունլարընտա եիւրիւմէք
վէ էմրլէրինի հրճզ էթմէք իչին Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԱ
՝գալպինիզ սատրգ օլսուն՝ տէտի։
62 Վէ ՝մէլիք վէ անընն իլէ պէրապէր պիւթիւն Իսրա-
յէլ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա զէպիհէլէր զէպհ էթտի-
63 լէր։ Վէ սէլամէթ գուրպանը օլմագ իւզրէ Սողոմոնընն
ՐԱՊՊԱ թագտիմ էյլէտիյի զէպիհէլէր եիրմի իքի
պինկ սըղըր վէ եիւզ եիրմի պինկ գօյունտան ’իպարէթ
իտի. պէօյլէճէ մէլիք վէ պէնի Իսրայէլին ճիմլէսի
պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ թագտիսինի իճրա էյլէտիլէր։
64 ՚ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտաքի պագըր մէզպահ մուհրա-
գալար վէ էքմէք թագտիմէյէրի վէ սէլամէթ գուր-
պանլարընընն եաղընը ալամատըղընտան, ՝օլ կիւնտէ
մէլիք պէյթ իւր ՐԱՊՊ էօնիւնտէ օլան հավլուընն
օրթա եէրինի թագտիս էյլէյիպ՝ մուհրագա վէ էք-
մէք թագտիմէյէրի վէ սէլամէթ գուրպանլարընընն
եաղընը օրատա թագտիմ էյլէտի։
65 Օլ վագըթ Սողոմոն վէ անընն իլէ պէրապէր պիւ-
թիւն Իսրայէլ, եա’նի ՚Եմաթ մէտխէլինտէն ՝Մըսըր
վատիսինէ գատար օլ՚ա եէբէլէրուէ ըճճիմդ՚ էուէ պէօ-
յիւք պիր ճէմա’աթ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա ՝եէտի կիւն վէ եէտի կիւն, եա’նի օն տէօրթ
66 կիւն ՚պայրամ էթտի։ ՝Վէ սէքիզինճի կիւնտէ գավմը
սալը վէրտի. պունլար տախի մէյլիյէ խայր տու’ա էյ-
լէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Դաւիթէ վէ գավմը Իսրա-
յէլէ էյլէտիյի հէր պիր քէրէմտէն մէսրուր ու տիլշատ
օլարագ չատըրլարընա կիթտիլէր։

ՊԱՊ 9

*Ալլահն Սողոմոն իլէ ’ահատ։ 10 Սողոմոն իլէ Փիրամն պիրիպի-
րինկ կէնտէրտիրլէրի հէտիյէլէր։ 15 Սողոմոնա վէրկին վէրկի, վէ*

ֆ 2Թէվ.36.6։ Էմս.20.
9։ Վա’. 7. 22։ Յակ.
3.2։ 1Յովհ. 1.8,10։
ս Ղեւ.26.34,44։ Թէս.
28. 36, 64։
յ Ղեւ. 26. 40։
ն Նէեմ.1.6։ Մէզ.106.
6։ Դան. 9. 5։
շ Երեմ. 29. 12-14։
ո Դան. 6. 10։ [46։
չ Եզր. 7.6։ Մէզ. 106.
դ Թէս.9.29։ Նէեմ.1.10։
ջ Թէս.4.20։Երեմ.11.4։
ռ Խուր. 19. 5։ Թէս.9.
26, 29։ 14. 2։
ս 2 Միւլ. 6. 18։
վ Թէս.12.10։ Յես. 21.
45, 23.14։
տ Թէս.31.6։ Յես. 1.5։
ր Մէզ. 119. 36։
ց Թէս. 4. 35, 39։
ւ Յես.4.24։ 1Միւլ.17.
46։ 4 Միւլ. 19. 19։
փ Պ. 11. 4։ 15. 3, 14։
4 Միւլ. 20. 3։
ք 2Թէվ.7.4, վէ զայրի։
օ 2 Թէվ. 4. 1։
ֆ 2Թէվ. 7. 7։
և Ա’տ. 34. 8։ Յես. 13.
5։ Հաբ. 3. 3։ 4Միւլ.
14. 25։ [5։
ֆ Թէվ.15.18։Ա’տ.34.
ֆ 2 Թէվ. 7. 8։
ֆ Այ. 2։ Ղեւ. 23. 34։
ֆ 2 Թէվ. 7. 9, 10։

Digitized by Google

անդն խարաճկիւզար գուլլարը։ 24 Փարաւոնդն գըզդնդն նագլի։ 25 Սողոմոնդն սէնէվի զէպկհէլերի. 26 անդն սէֆինէլերինին ալծուն կէծիրմէլերի։

Վ Է Սողոմոն պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ ֊վէ մէլիք սէ-
րայընը ինչա էտիպ՝ ֊Սողոմոն եափմաղը միւրատ
վէ արզու էյլէտիյինին ճիւմլէսինի թէմամ էթտիք-
2 տէն սօկրա, ՐԱՊՊ՝ ֊Գաբաւոնտա անա կէօրիւնտի-
իւ կիպի, իքինճի տէֆ՚ա օլարագ Սողոմոնա կէօ-
3 րիւնտու։ Վէ ՐԱՊՊ անա տէտի քի՝ ֊Հուզուրըմտա
էյլէտիյին տու՚ա վէ նիյազընը իսթիմա՚ էտիպ՝ ֊Իս-
միմի իլէլէպէտ օրայա գօմագ իւզրէ պինա էթտիյին
պու պէյթի թագտիս էյլէտիմ, ֊վէ կէօզլէրիմ վէ
4 գալպիմ տա՚իմա օրատա օլաճագ տըր։ Վէ էկէր սէն
֊փէտէրինկ Դաւիթին եիւրիւտիւյիւ միսիլլու՝ ֊գալպ ի
սէլիմ վէ իսթիգամէթլէ սանա էմր էյլէտիյիմին ճիւմ-
լէսինի իճրա, վէ գանունլարըմը վէ ահգեամըմը հրֆզ
5 էտէրէք հուզուրըմտա եիւրիւսէն, Պէն տախի՝ Իս-
րայէլ թախթը իւզէրինտէ պիր ատէմինկ էքսիք օլմա-
յաճագ տըր՝ տէյէրէք, ֊փէտէրինկ Դաւիթէ էյլէտի-
յիմ վա՚տա կէօրէ՝ Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթինկին
6 թախթընը իլէլէպէտ սապիթ գըլարըմ. Լ֊ըն ֊էկէր
սիզ վէ օղուլլարընըզ պանա թապի՚ օլմագտան սա-
փրա՝ էօնինիւզէ գօտրըրմ էմրլէր վէ գանունլարըմը
հրֆզ էթմէյիպ տէ, կիտիպ ղայրի իլահլարա խըտ-
7 մէթ վէ ՚իպատէթ էտէճէք օլուրսանըզ, Պէն Իսրա-
յէլի՝ անլէրէ վէրտիյիմ եէր եիւզինտէն մահվ էտէճէ-
յիմ, վէ ֊իսմիմ իչինն թագտիս էյլէտիյիմ պու պէյթի
հուզուրըմտան ըէտտ էտէճէյիմ. ֊վէ Իսրայէլ ճիւմլէ
գավմլար արասընտա մէսէլ վէ իսթիհզայա սէպէպ
8 օլաճագ տըր։ Վէ ֊պու ա՚լա պէյթ իչինն եանընտան
հէր կէչէն քիմսէ թէ՚աճճիւպ էտիպ ըսլըդ չալարագ՝
֊ՐԱՊՊ պու եէրէ վէ պու պէյթէ նի՞չինն պէօյլէ եափ-
9 տը՝ տէյէճէք։ Վէ ֊եվ֊ըն՝ էճտատլարընը Մըսըր տի-
յարընտան չըգարան քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԸ
թէրք էյլէյիպ, ղայրի իլահլարա իթա՚աթ վէ ան-
լէրէ ՚իպատէթ վէ խըտմէթ էթտիքլէրի իչինն ՐԱՊՊ
անլէր իւզէրինէ պու պէյլալարըն ճիւմլէսինի կէթիր-
տի՝ տէյէճէքլէր տիր։
10 ֊Վէ Սողոմոն պու իքի պէյթի, եա՚նի պէյթ իւր
ՐԱՊՊ իլէ մէլիք սէրայընը ինչա էթմէքտէ օլտըղը
11 եիրմի սէնէ միւտտէթինն խիթամընտա, ֊Տիւրոս մէ-
լիյի Քիրամ Սողոմոնա թամմ խսթէտիյի գատար էրզ
աղաճլարը վէ չամ աղաճլարը վէ ալթուն վէրմիշ օլ-
մաղէ, օլ վագըթ մէլիք Սողոմոն Քիրամա Գալիլեա

12 տիյարընտա եիրմի շէհր վէրտի։ Վէ Քիրամ Սող-
ոմոնըն քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը շէհրլէրի կէօրմէյէ
Տիւրոստան չըգտըղընտա՝ անլէր խօշընա կիթմէտի-
13 յինտէն, Պիրատէր, նէ՞ տիր պու պանա վէրտիյին
շէհրլէր, տէյէրէք՝ ֊անլէրէ *Քաբօղ տիյարը թէս-
միյէ էյլէտի, ֊է պու կիւնէ տէյին պ֊ը էմ էվ էճ ը֊ա օլը֊-
14 ֊ը։ Վէ Քիրամ Սողոմ մէլիյէ եիւզ եիրմի թալանթ
ալթուն կէօնտէրտի։
15 Վէ ֊մէլիք Սողոմոնըն գօտրըղը վէրկի ՐԱՊՊԸՆ
պէյթինի վէ քէնտի սէրայընը վէ ֊Մելօնը վէ Երու-
սաղէմին սուրընը վէ ֊Հասորը վէ ֊Մակեդդովը վէ
16 ֊Գազերի ինչա էթմէք իչինն իտի։ (Զէբ֊ Մըսըր մէ-
լիյի փարաւոն չըգրպ Գազերի ալմըշ վէ աթէչէ եագ-
մըշ, վէ օլ ֊շէհրտէ սագինն օլան Քանանլըլարը գաթլ
էտէրէք, անը քէնտի գըզը Սողոմոնըն զէվճէսինէ
17 ճիհազ վէրմիշ իտի։) Վէ Սողոմոն՝ Գազերի վէ ֊ա-
18 շաղըքի Բեթորոնը, Վէ Պաաղեթ իլէ տիյարընն պէր-
19 րիյէսինտէքի Թադմորը, Վէ Սողոմոնըն ճիւմլէ ան-
պար շէհրլէրինի վէ ֊արապա շէհրլէրինի վէ սիւվարի
շէհրլէրինի, վէ Սողոմոնըն Երուսաղէմտէ վէ Լիբա-
նանտա վէ հիւքիւմէթ էյլէտիյի պիւթինն տիյարտա
֊պինա էթմէյի իսթէտիյինին ճիւմլէսինի ինչա էյլէտի։
20 ֊Պէնի Իսրայէլտէն օլմայըպ՝ Ամորի վէ Քետլի վէ
փերեզի վէ Հիվվի վէ Յեբուսիլէրտէն պագը գալան
21 խալգընն քեաֆֆէսինի, Եա՚նի ֊անլէրտէն սօկրա օլ
տիյարտա պագը գալըպ տա, ֊պէնի Իսրայէլին քիւլ-
լիյէն թէլէֆ էտէմէտիքլէրի էվլատլարընը Սողոմոն
22 պու կիւնէ տէյին ֊խարաճկիւզար ֊գուվ էյլէտի։ Լա-
քին Սողոմոն պէնի Իսրայէլտէն քիմսէյի ֊գուվ կիպի
գուլլանմայըպ՝ պունլար ՚ասքէրլէրի վէ խըտմէթճի-
լէրի վէ ըէ՚իսլէրի վէ զապիթլէրի վէ արապա վէ սիւ-
23 վարիլէրինին սէրքէրտէլէրի իտիլէր։ Սողոմոնըն իշի
իւզէրինտէ ֊պէշ եիւզ էլլի պէօյիւք մէ՚մուր պուլունուպ՝
պունլար իշ իշլէյէն խալգ իւզէրինէ նագըր իտիլէր։
24 Վէ ֊փարաւոնըն գըզը՝ Դաւիթի շէհրինտէն չըգըպ՝
Սողոմոնը անըն իչինն ինչա էթմիշ օլտըղը ֊սէրայա
ճէ֊ը֊է. ֊օլ վագըթ Սողոմ Մելօնը պինա էյլէտի։
25 ֊Վէ Սողոմոն ՐԱՊՊ իչինն պինա էթմիշ օլտըղը
մէզպահ իւզէրինտէ սէնէտէ իչ տէֆ՚ա մուհրագա-
լար վէ սէլամէթ գուրպանլարը թագտիմ էտիպ՝ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա օլան Ռ֊ը֊ճ իւզէրինտէ պուխուր
եագար իտի։
26 Վէ պէյթի թէմամ էթտիքտէն սօկրա՝ մէլիք Սո-
ղոմոն Եթռվմ տիյարընտա, Պահր ը Ահմէր սահիլին-

* Նամազպուլ

- 2Թէվ.7.11, վէ ղայրի։
֊ Պ. 7. 1։
֊ 2 Թէվ. 8. 6։
֊ Պ. 3. 5։ [10. 17։
֊ 4 Միւլ. 20. 5։ Մէզ.
֊ Պ. 8. 29։
֊ Թէս. 11. 12։ [15. 5։
֊ Պ. 11. 4, 6, 38։ 14. 8։
֊ Թէք. 17. 1։
֊ 2Միւլ. 7. 12, 16։ Պ. 2. 4։ 6. 12։ 1 Թէվ. 22. 10։ Մէզ. 132. 12։
֊ 2Միւլ. 7. 14։ 2Թէվ. 7. 19, 20։ Մէզ. 89. 30, վէ ղայրի։
֊ Թէս. 4. 26։ 4 Միւլ. 17. 23։ 25. 21։
֊ Երեմ. 7. 14։
֊ Թէս. 28. 37։ Մէզ. 44. 14։
֊ 2 Թէվ. 7. 21։
֊ Թէս. 29. 24, 25, 26։ Երեմ. 22. 8, 9։
֊ Պ. 6. 37, 38։ 7. 1։ 2 Թէվ. 8. 1։
֊ Պագ 2 Թէվ. 8. 2։
֊ Ցես. 19. 27։
֊ Ցես. 19. 44։ 2 Թէվ. 8. 4, 6։ վէ ղայրի։
֊ Պ. 4. 26։
֊ Սյ. 1։
֊ 2Թէվ.8.7, վէ ղայրի։
֊ Հաբ.1.21, 27, 29, 3.1։
֊ Ցես. 15. 63։ 17. 12։
֊ Հաբ. 1. 28։
֊ Պագ Թէք. 9. 25, 26։ Եզր. 2. 55, 58։ Նէեմ. 7. 57. 11. 3։
֊ Ղեւ. 25. 39։
֊ Պագ 2 Թէվ. 8. 10։
֊ Պ. 3.1։ 2Թէվ. 8.11։
֊ Պ. 7. 8։
֊ 2 Միւլ. 5. 9։ Պ. 11. 27։ 2 Թէվ. 32. 5։
֊ 2 Թէվ. 8. 12, 13, 16։

Digitized by Google

տէ, Ելաթ գուրպինտէ վագը՝ ֊Գասիոնգաբերտէ ֊սէ-
27 ֆինէլէր եափտը։ ֊Քիրամ տախի Սողոմոնըն գուլլա-
րը իլէ պէրապէր քէնտի գուլլարընտան տէնիզէ աշինա
28 կէմիճիլէրի օլ սէֆինէլէրլէ կէօնտէրտի։ Պունլար ֊Ո-
փիրէ կիտիպ՝ օրատան տէօրթ եիւզ եիրմի թալանթ
ալթուն ալարագ, մէլիք Սողոմոնա կէթիրտիլէր։

ՊԱՊ 10

*Սաբա մէլիքէսինին Սողոմոնըն հիքմէթինի տինլէմէք իչիւն կէլ-
մէսի։ 14 Սողոմոնըն սէնէվի ալթունը։ 16 Մնըն սիփէր վէ գալգան-
լարը։ 18 Մնըն ֆիլ տիշինտէն Նախթը։ 21 Անըն էտէվաթը։ 24 Անա
կէնիրլէրն հէտիյէլէր։ 26 Արապալարը իլէ սիւվարիլէրլի։*

Վ֊Սաբա մէլիքէսի ՐԱՊՊԸՆ իսմի իլէ Սողո-
մոնըն շէօհրէթինի իշիթտիքտէ՝ ֊միւշքիլ մէս՛էլէլէրլէ
2 անը թէճրիպէ էթմէյէ կէլտի։ Վէ ղայէթ ՚ազիմ պիր
ալայ իլէ վէ պահարաթ վէ ղայէթ չօգ ալթուն վէ զի-
գըլմէթ թաշլար եիւքլիւ տէվէլէր իլէ Երուսաղէմէ
կէլտի. վէ Սողոմոնըն նէզտինէ կիտիպ՝ գալպինտէ
3 օլանըն ճիմլէսինի անա սէօյլէտիյինտէ, Սողոմոն
տախի անըն ճիմլէ մէս՛էլէլէրինի հալլ էյլէտի, վէ մէ-
լիյին անա պէյան էտէմէտիյի մէճհուլ պիր շէյ եօգ
4 իտի։ Վէ Սաբա մէլիքէսի Սողոմոնըն պիլթինն հիք-
5 մէթինի վէ պինա էյլէտիյի պէյթի, Վէ սօֆրասընըն
թա՛մընը վէ պէնտէլէրինին մէսքէնլէրինի վէ խա-
տէմէսինին տուրըշընը վէ էլպիսէլէրինի վէ անըն
սագիլէրինի ֊վէ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ *չըգտըղը նէր-
6 տիպանը" կէօրտիւինտէ, անտէ ճան գալմատը։ Վէ
մէլիյէ խիթապէն՝ Սէնին ահվալըն վէ հիքմէթին հագ-
գընտա քէնտի տիյարըմտա իշիթտիյիմ՝ քէլամ սա-
7 հիհ իմիշ։ Պէն տախի կէլիպ կէօզլէրիմլէ կէօրմէյինճէ
օլ սէօզլէրէ ինանմատըմ. վէ իշթէ նըսֆը պիլէ պանա
խապէր վէրիլմէմիշ տիր. սէնին հիքմէթին վէ սա՛-
8 ատէթին իշիթտիյիմտէն զիյատէ տիր։ ֊Նէ սա՛ա-
տէթլի տիր սէնին ատէմլէրին. նէ սա՛ատէթլի տիր
տա՛իմա հուզուրընտա տուրուպ հիքմէթինի տինլէյէն
9 պու պէնտէլէրին։ ֊Սէնտէն րազի օլուպ՝ սէնի Իսրա-
յէլ թախթընա ճիլուս էթտիրէն Ալլահընդ Եհովա
միւպարէք օլսուն. Եհովա Իսրայէլի իլէլէպէտ սէվտի-
յինտէն, ֊հագգ ու ՚ատալէթ իճրասը իչիւն սէնի մէլիք
10 նասպ էյլէտի՝ տէտի։ Վէ ֊մէլիյէ եիւզ եիրմի թալանթ
ալթուն վէ փէք չօգ պահարաթ վէ զիգըլմէթ թաշ-
լար վէրտի. Սաբա մէլիքէսինին մէլիք Սողոմոնա
վէրտիյի կիպի չօգ պահարաթ պիր տահա կէլմէտի։
11 ֊Վէ Քիրամընդ Ոփիրտէն ալթուն կէթիրէն սէֆի-
նէլէրի Ոփիրտէն փէք չօգ ֊ալմուկ աղաճլարը իլէ
12 զիգըլմէթ թաշլար տախի կէթիրտիլէր։ ֊Վէ մէլիք

ալմուկ աղաճընտան ՐԱՊՊԸՆ պէյթի վէ մէլիյին սէ-
րայը իչիւն քիւրսիւլէր, վէ մուսիգաճըլար իչիւն տա-
խի թանպուր իլէ սանթուրլար եափտը. պու կիւնէ
տէյին պէօյլէ ֊ալմուկ աղաճլարը կէլմէմիշ վէ կէօ-
13 րիւմէմիշ տիր։ Վէ մէլիք Սողոմոնըն՝ սէխավէթինի-
տէն նաշի վէրտիյինտէն մա՛տա, Սաբա մէլիքէսինին
արզու վէ թալէպ էթտիյինին քեաֆֆէսինի տախի մէ-
լիք Սողոմոն անա վէրտի. օ տախի պէնտէլէրի իլէ պէ-
րապէր քէնտի տիյարընա տէօնիւպ ՚ազիմէթ էյլէտի։
14 Վէ ախզ ու ի՛թա էտէնլէր իլէ թիւճճար թագը-
մընտան վէ ֊Արապիսթանընդ ճիմլէ մէլիքլէրինտէն
15 վէ տիյարընդ վալիլէրինտէն ֊ըրըպըա մա՛տա, Պիր
սէնէ զարֆընտա Սողոմոնա կէլէն ալթունընդ մըգտա-
րը ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը թալանթ ալթուն իտի։
16 Վէ մէլիք Սողոմոն չէքիճլէ տէօյիւլմիւշ ալթուն-
տան իքի եիւզ ՚ատէտ սիփէր եափտը. հէր պիր սի-
17 փէր ալթը եիւզ մըսգալ ալթուն վէզնինտէ իտի։ Վէ
֊տէօյիւլմիւշ ալթունտան իչ եիւզ ՚ատէտ գալգան
ե֊ֆրը. հէր պիր գալգան իչ մընա ալթուն վէզ-
նինտէ իտի. մէլիք պունլարը ֊Լիբանան օրմանը սէ-
րայընա գօտու։
18 ֊Վէ մէլիք ֆիլ տիշինտէն պիր պէօյիւք թախթ
19 եափըպ՝ անը խալիս ալթունլէ գափլատը։ Վէ թախ-
թընդ ալթը այագլը նէրտիւպանը օլուպ՝ թախթընդ
թէփէսի արգատան միւտէվվէր իտի. վէ օթուրաճագ
մահալտէ իքի թարաֆտա գօլլար պուլունուպ՝ գօլ-
20 լարընդ եանընտա իքի արսլան տուրուր իտի։ Վէ ալ-
թը այաղընդ իքի թարաֆընտա օն իքի արսլան տու-
րուր իտի. պու միսիլլիւ պիր շէյ հիչ պիր մէմլէքէթ-
տէ եափըլմամըշ իտի։
21 ֊Վէ մէլիք Սողոմոնըն մէշրէպէլէրինին ճիմլէսի
ալթունտան, վէ Լիբանան օրմանը սէրայընդն գալ-
լարընդն ճիմլէսի տախի խալիս ալթունտան իտի,
կիւմիւշտէն հիչ եօգ իտի. զիրա Սողոմոնդն կիւնէ-
22 րինտէ անընդ ի՛թիպարը եօգ իտի։ Չիւնքի մէլիյին
Թարսիս սէֆինէլէրի Քիրամընդ սէֆինէլէրի իլէ պէ-
րապէր տէնիզտէ պուլունուպ՝ ֊Թարսիս կէմիլէրի իչ
սէնէտէ պիր տէֆ՛ա ալթուն վէ կիւմիւշ վէ ֆիլ տիշի
վէ մայմունլար վէ թաուս գուշլարը եիւքլիւ օլարագ
23 կէլիրլէր իտի։ Վէ ֊մէլիք Սողոմոն սէրվէթ վէ հիք-
մէթ խուսուսընտա զէմինին ճիմլէ մէլիքլէրինտէն
24 ա՚զամ օլտու։ Վէ պիւթիւն զէմին՝ Սողոմոնըն գալ-
պինէ Ալլահընդ վէրտիյի հիքմէթի իշիթմէք իչիւն
25 անընդ հուզուրընա կէլմէյէ արզու էտէրլէր իտի։ Վէ
պունլարընդ հէր պիրի սէնէ պէ սէնէ հէտիյէսինի,
եա՛նի կիւմիւշ գապլար վէ ալթուն գապլար վէ էլ-

ֆ Ա՛տ. 33.35։ Թէս. 2. 8։ Պ. 22. 49։
ֆ 2 Թէվ. 8. 17, 18։
Է Պ. 10. 11։
Ը Ցոբ. 22. 24։ —— — 2Թէվ.9.1, վէ ղայրի։ Մատթ.12.42։ Ղուկ. 11. 31։
թ Պագ Հար. 14. 12։ Էմս. 1. 6։
ժ 1 Թէվ. 26. 16։
* Ե֊Է֊Օ՝ Նագտիմ էյլէ-տիյի մուհրագլարը
ի Պ. 5. 7։
լ 2 Միւլ. 8. 15։ Մէզ. 72. 2։ Էմս. 8. 15։
խ Մէզ. 72. 10, 15։
ծ Պ. 9. 27։
կ 2Թէվ. 2.8։ 9.10,11։
հ 2 Թէվ. 9. 11։
ձ 2 Թէվ. 9. 10։ [10։
ղ 2Թէվ.9.24։ Մէզ.72.
ճ Պ. 14. 26։
մ Պ. 7. 2։
յ 2Թէվ.9.17, վէ ղայրի։
ն 2Թէվ.9.20, վէ ղայրի։
շ Թէք. 10. 4։ 2 Թէվ. 20. 36։
ո Պ. 3. 12, 13։ 4. 30։

Digitized by Google

պիսէ վէ սիլահլար վէ պահարլար վէ աթլար վէ գաթըրլար կէթիրիրլէր իտի։
26 Վէ Սողոմոն արապալար վէ սիւվարիլէր ճէմ՝ էտիպ՝ պինկ տէօրթ եիւզ ատէտ արապասը վէ օն իքի պինկ նէֆէր սիւվարիսի օլմաղէ, անլէրի արապա շէհրլէրինտէ վէ մէլիյին եանընտա Երուսաղէմտէ իս-
27 քեան էթտի։ Վէ մէլիք Երուսաղէմտէ կիւմիւշիւ թաշլար կիպի ատէ չէր էթտի. վէ էրզ աղաճլարընը քէսրէթ ճիհէթիյլէ օվատա պուլունան ճիւմմէզ ա-
28 ղաճլարը կիպի էյլէտի։ Վէ Սողոմոն իչիւն Մըսըրտան աթլար կէթիրիլիր իտի. մէլիյին թիւճճար թագըմը անլէրի մու՛այյէն պիր պէհայլէ պէօլիւք պէօ-
29 լիւք ալըրլար իտի։ Վէ Մըսըրտան պիր արապա ալթը եիւզ վէ պիր աթ եիւզ էլլի ղըպչաղ կիւմիւշէ ալընըպ կէթիրիրլիր իտի. Խէթօյլէնէ տախի Քետիլէրին մէլիքլէրինին ճիւմլէսի վէ Սիւրիա մէլիքլէրի իչիւն անլէրին էլլէրիյլէ կէթիրիրլիր իտի։

ՊԱՊ 11

Սողոմոնըն գէվճէլէրի վէ օտալըզլարը։ 4 Անլէրին վասըթասըյլէ փուԹփէրսնձլիյէ տիւշմէսի։ 9 Բապպըն անա զազապա կէլմէսի։ 14 Սողոմոնըն տիւշմինլէրի, Ադադ, 23 վէ Ռազոն, 26 վէ Ցէրոբովամ։ 41 Սողոմոնըն ամալը վէ միւտտէԹի ի հիւբիւմէԹի, վէ վէֆաԹը. 43 օղլու Ռոբովամ։

Վէ մէլիք Սողոմոն փարաւոնընն գըզընտան մա՛տա չօգ էճնէպի նիսվան, եա՛նի Մովաբը վէ Ամմոնի վէ Եդովմը վէ Սիդոնը վէ Քետի նիսվան
2 սէվտի։ Պռանըդ օլ թա՛ֆէլէրտէն էուէլ, քի անլէրին հագգընտա ՐԱՊՊ պէնի Իսրայէլէ խիթապէն՝ Սիզ անլէրէ թէգարրիւպ էթմէյինիզ. անլէր տախի սիզէ թէգարրիւպ էթմէսինլէր, զիրա գալպինիզի քէնտի իլահլարընա թապի՛ էտէրլէր՝ տէյիւ պույուրմըշ իտի. պունլարա Սողոմոն սէվկիյլէ միւսասրգ օլտու։
3 Վէ եէտի եիւզ զէվճէսի զատէկեանտան օլուպ՝ իչ եիւզ տախի օտալըզը վար իտի. վէ նիսվանը անընն
4 գալպինի ընէէ ե հաֆֆաան սափտըրտըլար։ Վէ Սողոմոնընն իխթիյարլըզընտա նիսվանը անընն գալպինի ղայրի իլահլարա թապի՛ էթմէլէրինյլէ փէտէրի Դաւիթին գալպի ատէ օլմըյընը կիպի՝ անընն գալպի՝ Ա-
5 լահը ՐԱՊՊԱ սատրգ տէյիլ իտի։ Պէօյլէնէ Սողոմոն Սիդոնլըլարընն իլահը Աստարովթա վէ Ամմոնիլէրին
6 մէքրուհը Մեղբոմա թապի՛ օլտու։ Վէ Սողոմոն ՐԱՊՊԸՆ՝ ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք, փէտէրի Դաւիթ կիպի քեամիլէն ՐԱՊՊԱ թապի՛ օլ-
7 մատը։ Ո զէման Սողոմոն Մովաբլըլարընն մէքրուհը

Քամովսա հէմ տէ Ամմոնիլէրին մէքրուհը Մողոքա Երուսաղէմին գարշըսընտաքի տաղտա ՄիւրԹէֆէ՛ա
8 պինա էյլէտի։ Վէ իլահլարընա պուխուր եագըպ գուրպան Թագտիմ էտէն էճնէպի նիսվանընընն ճիւմլէսի իչիւն տախի պու վէճհլէ էյլէտի։
9 Վէ ՐԱՊՊ Սողոմոն՝ալէյհինէ ղազապա կէլտի. Զիրա Հանա իքի տէֆ՛ա կէօրինէն վէ պու խուսուստա, եա՛նի Ղայրի իլահլարա թապի՛ օլմամասընը
10 թէնպիհ էտէն Իսրայէլին Աղլահը ՐԱՊՊՏԱՆ գալպի
11 սափմըշ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինի հըֆզ էթմէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Սողոմոնա խիթապէն՝ Սէն պու շէյի իճրա էյլէյիպ՝ ահտըմը վէ սանա թէնպիհ էթտիյիմ գանունլարըմը հըֆզ էթմէտիյին իչիւն հիւքիւմէԹի մուԹլագա էլինկտէն գօփարըպ՝ անը գուլըկա վէրէճէյիմ։
12 Ֆագաթ փէտէրինկ Դաւիթ իչիւն պունու սէնին կիւնլէրինտէ էթմէյիպ՝ օղլընկընն էլինտէն գօփարաճաղըմ։
13 Անմա պիւթիւն հիւքիւմէԹի գօփարմայըպ՝ գուլըմ Դաւիթ իչիւն վէ ԻնԹիխապ էյլէտիյիմ Երուսաղէմ իչիւն օղլըկա պիր սըպԹ վէրէճէյիմ՝ տէտի։
14 Վէ ՐԱՊՊ՝ Սողոմոն՝ալէյհինէ պիր տիւշմէն, եա՛նի Եդովմ մէլիյի զիւրրիյէԹինտէն օլան Եդովմը
15 Ադադը այաղա գալտըրտը։ Զիրա Դաւիթին Եդովմտա պուլունտըղը, վէ սէր՛ասքէրի Յովաբ Եդովմտա պուլունան էրքէքլէրին ճիւմլէսինի գաթլ էթտիքտէն սօնրա մագԹուլլարը տէֆն իչիւն չըգտըղը զէման,
16 (Զիւնքի Յովաբ՝ պիւթիւն Իսրայէլ իլէ պէրապէր ալթը այ, եա՛նի Եդովմտա պուլունան էրքէքլէրին ճիւմլէսինի Թէլէֆ էտինճէյէ տէյին օրատա մէքս էյլէմիշ
17 իտի,) Ադադ տահա քիչիւք չօճուգ իքէն փէտէրինին գուլլարընտան պա՛զը Եդովմլըլար իլէ պէրապէր
18 Մըսրա կիթմէք իւզրէ ֆիրար էթտի։ Վէ անլէր Մադիանտան գալգըպ Փառանա կէլտիլէր, վէ Փառանտան քէնտիլէրի իլէ պէրապէր ատէմլէր ալարագ Մըսրա, Մըսըր մէլիյի Փարաւոնընն եանընա վարտըլար. օ տախի անա պիր խանէ իլէ թա՛եին Թախսիս
19 էյլէտի, վէ անա արազի տախի վէրտի։ Վէ Ադադ Փարաւոնընն հուզուրընտա զիյատէսիյլէ լութֆ պուլմաղլէ, զէվճէսինին հէմշիրէսինի, եա՛նի Թահփենէս մէլիքէնին հէմշիրէսինի անա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէր-
20 տի։ Վէ Թահփենէսին հէմշիրէսինտէն անընն պիր օղլու օլուպ՝ ԳանեբաԹ ընէէ եյէ. վէ Թահփենէս անը Փարաւոնընն սէրայընտա պէսլէտի. վէ ԳանեբաԹ Փարաւոնընն սէրայընտա, Փարաւոնըն օզուլ-
21 լարը արասընտա իտի։ Հիմտի Ադադ՝ Դաւիթին քէնտի էճտատը իլէ ոյումըշ, վէ սէր՛ասքէրի Յովաբընն

ե Պ. 4. 26։ 2 Թէվ. 1. 14։ 9. 25։
զ Թէս. 17. 16։
է 2 Թէվ. 1. 15-17։
ը Թէս. 17. 16։ 2 Թէվ. 1. 16։ 9. 28։
թ Ցես. 1. 4։ 4 Միւլ. 7. 6։ 13. 26։
ժ Նէհմ. 13. 26։
ի Թէս. 17. 17։ [3, 4, 13։
լ Խուր. 34. 16։ Թէս. 7. 4 Միւլ. 23. 13։ [լէր
խ Թէս. 17. 17։ Նէհմ. 13. 26։
ծ Պ. 9. 4։
կ Պ. 8. 61։
հ Ել. 33։ Հաբ. 2. 13։
ձ Ել. 31։ Պ. 12. 15, 16։
ղ 2 Միւլ. 7. 15։ Մէզ. 89. 33։
ճ Թէս. 12. 11։
մ Պաղ Ա՛տ. 14. 24։
յ Ա՛տ. 21. 29։ Հաբ. 11. 24։
ն 4 Միւլ. 23. 13։
շ Ա՛տ. 33. 52։
ո Պ. 3. 5։ 9. 2։
չ Պ. 6. 12։ 9. 6։
պ Պաղ Ել. 2. 3։
ջ Պաղ Ել. 2. 3։
ռ Ել. 31։ Պ. 12. 15, 16։
ս 2 Միւլ. 7. 15։ Մէզ. 89. 33։
վ Թէս. 12. 11։
տ Պ. 12. 20։
ր 1 Թէվ. 5. 26։
ց 2 Միւլ. 8. 14։ 1 Թէվ. 18. 12, 13։ [13.
ւ Ա՛տ. 24. 19։ Թէս. 20.
փ Պ. 2. 10, 34։

Digitized by Google

վէֆաթ էթմիշ իտիյինի Մըսըրտա իշլիթտիքտէ, Ադաղ Փարաւոնա՝ Պանա րուխսաթ վէր, տիյարըմա
22 կիտէյիմ՝ տէտի։ Վէ Փարաւոն անա՝ Եանըմտա նէ՞ էքսիյին վար, քի տիյարըկա կիթմէք իսթէյօրսըն տէտիքտէ, օ տախի՝ Պէ՛ է՛ւ՛էյէ՛ եօգ, լաքին հէր հալտէ պանա րուխսաթ վէր՝ տէտի։
23 Վէ Ալլահ անա ՚էյէր պիր տիւշմէն, եա՛նի էֆէնտիսի ՚Սուբա մէլիյի Ադրազարըն եանընտան ֆիրար էթմիշ օլան Ռազոն իսկն ի Եղիադայը այաղա գալ-
24 տըրտը։ Պու քիմսէ՝ ՚Դաւիթ անլէրի վուրտըղը զէման քէնտի եանընա ատէմլէր ճէմ՞ էտիպ՝ պէօլիւք պաշը օլտու, վէ անլէր Դամասկոսա կիտիպ օրատա սաքին օլտըլար. վէ Դամասկոստա Հիւքիւմէթ էթ-
25 տիլէր։ Ադաղըն էյէ՛յէ՛յէ զարարտան մա՛տա պու տախի Սողոմոնըն հէփ կիւնլէրինտէ Իսրայէլէ տիւշմէն օլուպ՝ Իսրայէլէ ճէֆա էտէր վէ Սիւրիատա Հիւքիւմէթ էյլէր իտի։
26 Վէ վալիտէսի Շարուհեա իսմինտէ պիր տուվ գարը օլուպ՝ Սարեդատան Եփրաթալը ՚Յերոբովամ իսկն ի Նաբատ տախի Սողոմոնըն պէնտէսի օլտըղը հալտէ
27 Մէլիյէ էլ գալտըրտը։ Վէ մէլիյէ էլ գալտըրմասընըն սէպէպի պու իտի քի՝ ՚Սողոմոն Մէլօնը ինշա էտիպ, փէտէրի Դաւիթին շէհրինին երգըլմըշ եէրլէ-
28 րինի թա՛միր էյլէտիյինտէ, Յերոբովամ գուվվէթ սահիպի պիր ատէմ իտի. վէ Սողոմոն անըն իշկիւզար պիր եիյիթ օլտըղընը կէօրէրէք՝ անը պէյթ ի Յովսէփին ճիւմլէ աղըր իշլէրի իւզէրինէ թա՛յին էյլէտի։
29 Վէ Յերոբովամ Երուսաղէմտէն չըգտըղընտա՝ ՚Սելովը Աքիա փէյղամպէր եօլտա անա րասթ կէլտի. օլ ատէմ պիր եէնի լիպաս կիյմիշ օլուպ՝ իքիսի սահ-
30 րատա եալընըզ օլտըգլարը հալտէ, Աքիա անըն իւզէրինտէ պուլունան եէնի լիպասը թուրթուպ ՚օն իքի
31 փարչա էյլէտի։ Վէ Յերոբովամա խիթապլէն՝ Օն փարչայը քէնտինկ իշխին ալ. զիրա ՚Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Իշլէ պէն հիւքիւմէթի Սողոմոնըն էլինտէն գօփարըպ՝ օն սըպթը սանա վէրէճէ-
32 յիմ։ Վէ գուլըմ Դաւիթ իշխին վէ Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան ինթիխապ էյլէտիյիմ Երուսաղէմ
33 շէհրի իշխին պիր սըպթ անըն օլաճագ տըր։ ՚Պու տախի անլէրին պէնի թէրք էտիպ՝ Սիդոնլըլարըն իլահը Աստարովթա վէ Մովաբլըլարըն իլահը Քամովսա վէ Ամմոնիլէրին իլահը Մեղբոմա սէճտէ էյլէտիքլէրի վէ փէտէրի Դաւիթ կիպի ՚ինտիմտէ տօղրու օլանը վէ գանունլարըմը վէ ահքեամըմը իճրա էտէրէք, թարիգլէրիմտէ եիւրիւմէտիքլէրի իշխին տիր։
34 Լաքին էմրլէրիմի վէ գանունլարըմը հրճգ էտէն միւնթէխապ գուլըմ Դաւիթ իշխին՝ պիւթիւն հիւքիւմէթի

անըն էլինտէն ալմայըպ, անճագ ՚էօմրիւնիւն պիւթիւն միւտէթինտէ անը հիւքմտար իպգա էտէճէ-
35 յիմ։ Ամմա ՚օղլընըն էլինտէն հիւքիւմէթի ալըպ սա-
36 նա օն սըպթ վէրէրէք, Երուսաղէմտէ, եա՛նի իսմիմի գօմագ իշխին ինթիխապ էյլէտիյիմ շէհրտէ, ՚գուլըմ Դաւիթ իշխին հուզուրըմտա տա՛իմա պիր րուշէն չըրաղ օլմագ իւզրէ անըն օղլընա պիր սըպթ վէրէճէ-
37 յիմ։ Վէ սէնի ալաճաղըմ, սէն տախի կէօնլիւկիւն հէր իսթէտիյինէ կէօրէ հիւքիւմէթ էտիպ՝ Իսրայէլ մէլիյի
38 օլաճագսըն։ Վէ էկէր սանա էմր էտէճէյիմին ճիւմլէսինի տինկլէյիպ՝ թարիգլէրիմտէ եիւրիյէրէք, գուլըմ Դաւիթին էյլէտիյի կիպի գանունլար վէ էմրլէրիմի հրճգ էտէրէք, ՚ինտիմտէ տօղրու օլանը իճրա էտէճէք օլուր իսկն, ՚պէն տախի սէնին իլէ օլուպ, Դաւիթէ պինա էյլէտիյիմ կիպի՝ ՚սանա տախի սապիթ պիր խանէ պինա էտիպ Իսրայէլի սանա վէրէճէյիմ։
39 Վէ Դաւիթին նէսլինի պու սէպէպտէն միւքէտտէր էտէճէյիմ, լաքին տա՛իմի օլմայաճագ տըր՝ տէտի։
40 Իմտի Սողոմոն Յերոբովամըն գաթլընը գաստ էթտիյի իշխին Յերոբովամ գալգըպ Մըսրա, Մըսըր մէլիյի Սիսակա իլթիճա էտիպ, Սողոմոնըն վէֆաթընա տէյին Մըսըրտա գալտը։
41 Վէ ՚Սողոմոնըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէրինին ճիւմլէսի վէ հիքմէթի իշթէ Սողոմոնըն թարի-
42 խինտէ եազըլմըշ տըր։ ՚Վէ Սողոմոնըն Երուսաղէմտէ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթտիյի
43 միւտտէթ գըրգ սէնէ իտի։ ՚Վէ Սողոմոն էճտատը իլէ ույույուպ՝ փէտէրի Դաւիթին շէհրինտէ տէֆն օլունտու. վէ օղլու ՚Ռոբովամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 12

Պէնի Իսրայէլին Ռոբովամա օլան րէճաաը։ 6 Ռոբովամըն իւթիյալարըն նասիհաթընը ակֆիհանէ րէտտ իլէ նէվճիվանլարըն նասիհաթընը գապուլը։ 16 Ոն սըպթըն Ռոբովամա ՚իսեան էվմէսի։ 21 Ռոբովամըն էմր ի իլահիյլէ մուհարէպէտէն չէքիլմէսի։ 25 Յերոբովամըն բէսպ ի գուվվէթ, 27 վէ փութլար նասպ էվմէսի։

Վ է ՚Ռոբովամ Սիւքէմէ կիթտի, զիրա պիւթիւն Իսրայէլ անը մէլիք էթմէք իշխին Սիւքէմէ կէլմիշ
2 իտի։ Վէ ՚Յերոբովամ իսկն ի Նաբատ տահա ՚Մըսըրտա պույունուր իքէն պունու իշլիթտիյինտէ, (զիրա Յերոբովամ Սողոմոն մէլիյին եիւզիւնտէն ֆիրար
3 էտիպ՝ Մըսըրտա սաքին օլմագտա իտի,) ՚Ռոբովամ կէօնտէրիպ անը չաղըրտըգլարը հալտէ՝ Յերոբովամ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ ճէմ՞աթը կիտիպ՝ Ռոբովամա
4 խիթապլէն, Սէնին փէտէրին ՚պօյունտըրըղըմըղը աղըրլաթտը. շիմտի սէն փէտէրինկին աղըր խըտմէթինի վէ իւզէրիմիզէ գօտըղը աղըր պօյունտըրըղը

- 2Միւլ. 8. 3։
- 2Միւլ.8.3։ 10.8,18։
- Պ.12.2։ 2Թէվ.13.6։
- 2 Միւլ. 20. 21։
- Պ. 9. 24։
- Պ. 14. 2։
- Պագ. 1 Միւլ. 15.27։ 24. 5։
- Ա՛յ. 11, 13։
- Ա՛յ. 5-7։
- Պ. 12. 16, 17։
- Պ. 15. 4։ 4 Միւլ. 8. 19։ Մէզ. 132. 17։
- Յնա. 1. 5։
- 2 Միւլ 7. 11, 27։
- 2 Թէվ. 9. 29։
- 2 Թէվ. 9. 30։
- 2 Թէվ. 9. 31։
- Մատթ. 1. 7։
- 2Թէվ.10.1,վէ գայթ։
- Պ. 11. 26։
- Պ. 11. 40։ [4. 7։
- 1Միւլ. 8. 11-18։ Պ.

Digitized by Google

խաֆիֆլէթ, պիզ տախի սանա խըտմէթ էտէրիզ՝
5 տէտիլէր։ Ո տախի անլէրէ՝ Կիտինիզ վէ իւչ կիւն
սօկրա պանա կէլինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ գավմ կիթ-
6 տի։ Վէ մէլիք Ռոբովամ փէտէրի Սողոմոնըն միւտ-
տէթ ի՝էօմրիւնտէ անըն հուզուրընտա տուրմուշ օլան
իխթիյարլարա տանըշըպ՝ Պու գավմա նաֆըլ ճէվապ
7 վէրմէմի թավսիյէ էտէրսինիզ՝ տէտիյինտէ, Անլէր
անա ճէվապէն՝ Էկէր սէն պու գավմա պու կիւն խա-
տրմ օլուպ խըտմէթ էտէր, վէ անլէրէ հիւմն ի քէ-
լամլէ ճէվապ վէրիրսէն, անլէր տախի սանա տա՛իմա
8 խըտմէթ էտէճէքլէր՝ տէտիլէր։ Լաքին օ՝ իխթիյար-
լարըն քէնտինէ վէրտիքլէրի նասիհաթը րէտտ էտիպ՝
հուզուրընտա տուրան վէ քէնտիսի իլէ պէօյիւմիւշ
9 օլան կէնճլէրէ տանըշտը։ Վէ անլէրէ՝ Փէտէրինկին
իւզէրիմիզէ գօտրդը պօյունտըրդը խաֆիֆլէթ՝ տէ-
յիւ պանա սէօյլէյէն պու գավմա նաֆըլ ճէվապ վէր-
10 մէմիզի թավսիյէ էտէրսինիզ՝ տէտիքտէ, Քէնտիսի
իլէ պէրապէր պէօյիւմիւշ օլան կէնճլէր անա ճէվա-
պէն տէտիլէր քի՝ Փէտէրինկ պօյունտըրդըղմըզը ա-
ղըրլաթտը, վէ սէն անը իւզէրիմիզտէն խաֆիֆլէթ՝
տէյէն պու գավմա շու մինվալ իւզրէ ճէվապ վէր, վէ
անլէրէ սէօյլէ քի՝ Պէնիմ քիւչիւք փարմաղըմ փէտէ-
11 րիմին պէլինտէն գալըն տըր. Փէտէրիմ իւզէրինիզէ
աղըր պօյունտըրդգ եիւքլէթտի, ամա պէն պօյուն-
տըրդըղընըզա՛իլավէ էտէճէյիմ. փէտէրիմ սիզի գամ-
չըլարլէ թէ՛տիպ էյլէտի, ամմա պէն սիզի՛ագրէպ-
լէրլէ թէ՛տիպ էտէճէյիմ։
12 Վէ՝ Իչինճիւ կիւնտէ եինէ պանա կէլինիզ՝ տէյէ-
րէք մէլիյին էմր էթտիյինէ կէօրէ, Յերոբովամ իլէ
պիւթիւն գավմ իւչինճիւ կիւնտէ Ռոբովամըն եանը-
13 նա կէլտիքլէրինտէ, Մէլիք գավմա սէրթ ճէվապ վէ-
րիպ՝ իխթիյարլարըն քէնտինէ էթտիքլէրի թավսի-
14 յէյի րէտտ էթտի։ Վէ անլէրէ կէնճլէրին թավսիյէ-
սինէ կէօրէ ճէվապ վէրիպ՝ Փէտէրիմ պօյունտըրդը-
ղընըզը աղըրլաթտը, ամմա պէն պօյունտըրդըղընըզա
՛իլավէ էտէճէյիմ. փէտէրիմ սիզի գամչըլարլէ թէ՛-
տիպ էթտի, ամմա պէն սիզի՛ագրէպլէրլէ թէ՛տիպ
15 էտէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ մէլիք գավմը տինլէմէտի. զիրա
ՐԱՊՊԸՆ Նէլովլը Ախիա վասըթասը յլէ Յերոբովամ
իպն ի Նաբատա սէօյլէտիյի քէլամը իթմամ էթմէք
16 իչին՝ Պու իշ ՐԱՊՊ թարաֆընտան օլտու։ Պիւթիւն
Իսրայէլ տախի մէլիյին քէնտիլէրինի տինլէմէտիյինի
կէօրտիւքլէրինտէ, գավմ մէլիյէ ճէվապէն՝ Դաւիթ-
տէ նէ՞ հիսսէմիզ վար, վէ Յեսսէ օղլընտա միրասը-
մըզ եօգ տըր. էյ Իսրայէլ, չատըրլարընըզա նէ՞ էյ
էյ Դաւիթ, շիմտի քէնտի խանէնէ մուգայյէտ օլ՝ տէ-
17 մէլէրի իւզէրինէ Իսրայէլ չատըրլարընա կիթտի։ Լա-
քին Յուդա շէհրլէրինտէ սաքին օլան պէնի Իսրայէլ
18 իւզէրինէ Ռոբովամ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ մէլիք
Ռոբովամ՛վէրկի մէ՛մուրը Ադորամը կէօնտէրտի-
յինտէ, պիւթիւն Իսրայէլ անը թաշլարլէ թաշլատը-
լար, վէ էօլտու. վէ մէլիք Ռոբովամ Երուսաղէմէ
ֆիրար էթմէք իւզրէ չար չապուգ արապայա պինտի։
19 Պու վէճճլէ՛Իսրայէլ պու կիւնէ տէյին Դաւիթ խա-
նէնտանընա՛ասը օլտու։
20 Վէ պիւթիւն Իսրայէլ Յերոբովամըն՛ավտէթինի
իշիտինճէ՝ ՚՚՚՚ կէօնտէրիպ անը ճէմա՛աթա տա՛վէթ
էտէրէք, պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք նասպ
էյլէտիլէր. շէօյլէ քի Յուդա սըպթընտան մա՛տա
21 Դաւիթ խանէտանընա թապի՛ օլան գալմատը։ Վէ
Ռոբովամ Երուսաղէմէ կէլտիքտէ՝ հիւքիւմէթի Սո-
ղոմոնըն օղլու Ռոբովոմա ի՛ատէ իչիւն՝ պէյթ ի Ի-
սրայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ, պէյթ ի Յուդա-
նըն քեաֆֆէսի իլէ Բենիամինն սըպթընը, եիւզ սէք-
սէն պինկ միւնթէխապ մուհարիպլէր ճէմ՛ էյլէտի։
22 Վէ Աղլահըն քէլամը Աղլահ ատէմի Սեմայիայա կէ-
23 լէրէք՝ տէտի քի, Սէն Յուդա մէլիյի Ռոբովամ իպն ի
Սողոմոնա վէ պիւթիւն պէյթ ի Յուդա իլէ Բենիամինէ
24 վէ գավմընն պագիյյէսինէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊԸՆ էմրի
պու տըր. Զըգմայընըզ, վէ պիրատէրլէրինիզ պէնի
Իսրայէլ իլէ ճէնք էթմէյինիզ, հէր քէս քէնտի խանէ-
սինէ՛ավտէթ էյլէսին. ՚զիրա պու վագը՛ա պէնիմ թա-
րաֆըմտան օլտու։ Ո զէման ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկ-
լէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ կէրի տէօնտիւլէր։
25 Վէ Յերոբովամ Եփրեմ տաղընտա ՚Սիւքէմի պինա
էյլէյիպ՝ օրատա սաքին օլտու. վէ օրատան չըգըպ
26 ՚Փանուէլի պինա էյլէտի։ Վէ Յերոբովամ քէնտի գալ-
պինտէ՝ Շիմտի հիւքիւմէթ Դաւիթ խանէտանընա
27 տէօնէճէք. էկէր պու գավմ զէպհ էթմէք իչիւն Երու-
սաղէմտէ պուլունան՝պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգար իսէ,
պու գավմընն գալպի էֆէնտիլէրի Յուդա մէլիյի Ռոբո-
վամա տէօնէճէք, վէ պէնի էօլտիւրիպ՝ Յուդա մէլիյի
28 Ռոբովամա կէրի տէօնէճէքլէր՝ տէտի։ Վէ մէլիք միւ-
շավէրէթ էտիպ՝ ՚իքի՛ատէտ ալթուն պուզաղը եափտը,
վէ *գավմա խիթապէն՝ Արթըգ Երուսաղէմէ չըգտը-
ղընըզ քիֆայէթ էտէր. էյ Իսրայէլ, ՛սէնի Մըսըր տի-
յարընտան չըգարան իլահլարընկ պունլար տըր՝ տէտի։
29 Պունլարընն պիրինի ՚Բեթէլէ գօյուպ՝ տիկէրինի ՚Դա-
30 նա կէօնտէրտի։ Վէ պու վագը՛ա ՚կիւնահա ՚՚՚՚
օլտու. զիրա գավմ թա Դանա գատար անլէրին
31 պիրինին հուզուրընա կիտէլէր իտի։ Վէ ՚միւրթէ-
ֆէ՛ալար խանէսի պինա էտիպ՝ ՚գավմընն էտնա ա-

ե 2Թէվ.10.7։Լևմ.15.1։
զ Պ. 11. 11,31։
է Այ. 24։ Հաբ. 14. 4։ 2Թէվ. 10. 15։ 22.7։ 25. 20։
ը 2Միւլ. 20. 1։
թ Պ. 11. 13,36։
ժ Պ. 4. 6։ 5. 14։
ի 4Միւլ. 17. 21։
լ Պ. 11. 13,32։
խ 2Թէվ. 11. 1։
ծ 2Թէվ. 11. 2։
կ Այ. 15։
հ Պագ Հաբ. 9. 45։
ձ Հաբ. 8. 17։
ղ Թէս. 12.5,6։
մ 4Միւլ.10.29։ 17.16։
յ Ելք. 28. 19։ Ովս. 4. 15։
ն Հաբ. 18. 29։ [21։
շ Պ.13.34։ 4Միւլ.17. 7,8։
ո Պ. 13. 32։
չ Աստ. 3.10։ Պ.13.33։ 4Միւլ.17.32։ 2Թէվ. 11. 14,15։ Եզեկ.44.

Digitized by Google

տէմլէրինտէն վէ պէնի Ղեւի օլմայանլարտան քեահինլէր թա՛եին էյլէտի։
32 Վէ Ցերոբովամ սէքիզինճի այրն օն պէշինճի կիւնինտէ Յուդատաքի պայրամ միսիլլիւ պիր պայրամ թախսիս էտիպ՝ մէզպահ իւզէրինտէ զէպիհէլէր թագտիմ էյլէտի. Բեթէլտէ պէօյլէճէ իճրա էյլէյիպ եափմըշ օլտըղը պուզաղըլարա զէպհ էթտի, վէ եափմըշ օլտըղը միւրթէֆէ՛ալարըն Ըքեահինլէրինի Բեթէլտէ
33 նասպ էյլէտի։ Վէ Ըքէնտի՛ազլընտան իճատ էթտիյի այտա, ե՛նի սէքիզինճի այրն օն պէշինճի կիւնիւնտէ, Բեթէլտէ եափմըշ օլտըղը մէզպահ իւզէրինտէ զէպիհէլէր թագտիմ էյլէտի, վէ պէնի Իսրայէլ իչիւն պիր պայրամ թախսիսլէ մէզպահ իւզէրինտէ զէպիհէլէր թագտիմ էտէրէք, Ըպուխուր եագտը։

ՊԱՊ 13

Ցերոբովամըն մէզպահը ՛ալէյհինտէ պույուրըլան վահի, 4 Ցերոբովամըն էլինին գուրումասը, 6 վէ փէյղամպէրին տու՛ասըյլէ շիճա պուլմասը, 7 Փէյղամպէրին կիճմէսի, 11 վէ պիր իխթիյար փէյղամպէրին իզլալըյլէ կէրի կէլմէսի, 20 վէ խաճասը իչիւն արսլան վասըճասըյլէ էօլտիւրիւլմէսի. 26 անըն տէֆնի, 31 վէ իխթիյար փէյղամպէրին քէլմասը, 33 Ցերոբովամըն քէնտի քէօճիւ եօլընտա տէվամըն։

Վէ Ըցերոբովամ պուխուր եագմագ իչիւն մէզպահընն եանընտա տուրուր իքէն՝ իշթէ պիր ԸԱլլահ ատէմի ՐԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ Յուդատան Բեթէլէ կէլ-
2 տի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ մէզպահա նիտա էտիպ՝ Էյ մէզպահ, էյ մէզպահ, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ Դաւիթ խանէտանընա Ըյովսիա իսմինտէ պիր օղուլ տօղաճագ, վէ սէնին իւզէրինտէ պուխուր եագան միւրթէֆէ՛ալար քեահինլէրինի սէնին իւզէրինտէ զէպհ էտէճէք, վէ սէնին իւզէրինտէ ինսան քէմիքլէրի
3 եագաճագլար՝ տէտի։ Վէ օլ կիւնտէ Ըպիր ՛ալամէթ վէրիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյինէ ՛ալամէթ պու տըր. Իշթէ մէզպահ եարըլաճագ, վէ իւզէրինտէ օլան քիւլ
4 տէօքիւլէճէք տիր՝ տէտի։ Մէլիք տախի Ալլահ ատէմինին Բեթէլտէ վագը՝ մէզպահա նիտա էյլէտիյի սէօզիւ իշրիթիքտէ, Ցերոբովամ՝ Շունու թուրթունըզ՝ տէյէրէք, մէզպահըն եանընտան էլինի ուզաթտը. վէ անա ուզաթտըղը էլի գուրումաղլէ՝ քէնտիսինէ կէրի
5 չէքէմէտի։ Վէ Ալլահ ատէմինին ՐԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ վէրտիյի ՛ալամէթէ կէօրէ մէզպահ եարըլըպ՝ քիւլիւ
6 մէզպահտան տէօքիւլտիւ։ Վէ մէլիք Ալլահ ատէմինէ ճէվապէն՝ Քէրէմ էթ, ԸԱլլահընկ ՐԱՊՊԱ եալվար վէ պէնիմ իչիւն տու՛ա էյլէ, քի էլիմ պանա տէօնսիւն՝ տէտի։ Ալլահ ատէմի տախի ՐԱՊՊԱ եալվարտըգտա մէլիքիյին էլի քէնտինէ կէրի տէօնիւպ էվվէլքի կիպի օլ-
7 տու։ Վէ մէլիք Ալլահ ատէմինէ խիթապէն՝ Պէնիմ իլէ պէրապէր էվէ կէլ, վէ պիր ազ թա՛ամ եէ, պէն տախի
8 Ըսանա հէտիյէ վէրէյիմ՝ տէտի։ Վէ Ալլահ ատէմի մէլիյէ ճէվապէն՝ Ըէկէր պանա խանէկինն նըսֆընը վէրսէն, սէնին իլէ կիթմէմ վէ պու մահալտէ էքմէք
9 եէմէմ, սու տախի իչմէմ. Զիրա ՐԱՊՊ թարաֆընտան պանա՝ Ըէքմէք եէմէյէսին վէ սու իչմէյէսին վէ կիթտիյինկ եօլտան ՛ավտէթ էթմէյէսին՝ տէյիւ էմր
10 օլունտու՝ տէտի։ Վէ պէօյլէճէ՝ Բեթէլէ կէլտիյի եօլտան ՛ավտէթ էթմէյիպ՝ պաշգա եօլտան կիթտի։
11 Վէ Բեթէլտէ իխթիյար պիր փէյղամպէր մուգիմ պուլունմաղլէ, անըն օղուլլարը կէլէրէք՝ օլ կիւն Ալլահ ատէմինին Բեթէլտէ իճրա էյլէտիյի իշլէրին ճիւմլէսինի իֆհատէ էտիպ՝ մէլիյէ սէօյլէտիյի սէօզլէրի
12 փէտէրլէրինէ նագլ էթտիլէր։ Վէ փէտէրլէրի՝ Հա՛նկը եօլտան կիթտի՝ տէյիւ անլէրէ սիւ՛ալ էթտիյինտէ, օղուլլարը Յուդատան կէլէն Ալլահ ատէմինին կիթ-
13 տիյի եօլու անա կէօսթէրտիլէր։ Վէ օղուլլարընա՝ Պէնիմ իչիւն մէրքէպի հազըրլայընըզ՝ տէմէսիյլէ, անըն իչիւն մէրքէպի հազըրլատըլար, օ տախի իւզէ-
14 րինէ պինտի։ Վէ Ալլահ ատէմինին արտընճա կիտէրէք՝ անը պուրմ՛ աղաճը ալթընտա օթուրմագտա պուլտու. վէ անա՝ Յուդատան կէլէն Ալլահ ատէմի
15 սէ՛ն մի սին՝ տէտիքտէ, Պէն իմ՝ տէտի։ Վէ անա՝
16 Պէնիմ իլէ պէրապէր էվէ կէլ վէ էքմէք եէ՝ տէտի։ Օ տախի ...՝ Ըսէնին իլէ տէօնիւպ՝ եանընկա կէլէմէմ. վէ պու մահալտէ էքմէք եէյէմէմ, սու տախի իչէմէմ.
17 Զիրա ՐԱՊՊ թարաֆընտան պանա՝ էքմէք եէմէյէսին վէ օրատա սու իչմէյէսին վէ կիթտիյինկ եօլտան
18 ՛ավտէթ էթմէյէսին՝ տէյիւ էմր օլունտու՝ տէտի։ Լաքին օ անա՝ Պէն տախի սէնին կիպի պիր փէյղամպէր իմ, վէ պիր մէլէք ՐԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ պանա խիթապէն՝ Անը եօլ... տէօնտէրիպ, սէնին իլէ պէրապէր խանէկէ կէթիր, քի էքմէք եէյիպ սու իչսին՝ տէյիւ պույուրտու՝ տէտի. ... անա եալան սէօյլէտի։
19 Օլ վագըթ անըն իլէ պէրապէր տէօնիւպ՝ անըն
20 էվինտէ էքմէք եէյիպ սու իչտի։ Վէ անլէր սօֆրատա օթուրուր իքէն, անը կէրի կէթիրէն փէյղամպէրէ
21 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլմէքլէ, Յուդատան կէլէն Ալլահ ատէմինէ նիտա էտէրէք՝ ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա ՛ասը օլուպ Ալլահընկ ՐԱՊՊԸՆ սանա
22 օլան էմրինի հրֆզ էթմէյէրէք տէօնիւպ, էքմէք եէմէյէսին վէ սու իչմէյէսին՝ տէյիւ Ըսանա տէտիյիմ մահալտէ էքմէք եէյիպ սու իչտիյին իչիւն, ճէնազէկ էճատտրկընն գապրընա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի։
23 Վէ եէյիպ իչտիքտէն սօկրա անըն իչիւն, ե՛նի կէրի կէթիրտիյի փէյղամպէր իչիւն մէրքէպի հազըր-
24 լատը։ Օ տախի կիթտի, վէ եօլտա անա Ըպիր արսլան րասթ կէլիպ անը էօլտիւրտու. վէ անընն ճէնա-

ղ Ղեւ. 23.33,34։ Ա՛տ. 29. 12։ Պ. 8. 2, 5։
ղ Ամովս. 7. 13։
ր Ա՛տ 15. 39։
ց — Պ. 13. 1։
——
— Պ. 12. 32, 33։
ճ 4 Միւլ. 23. 17։
ճ 4 Միւլ. 23. 15, 16։
ք Ես.7.14։ Յովհ.2.18։ 1 Կոր. 1. 22։
ջ Խուր.8.8։ 9. 28, 10. 17։ Ա՛տ.21.7։ Ա՛մաս. 8. 24։ Յակ. 5. 16։
ռ 1Միւլ. 9. 7։ 4Միւլ. 5. 15։
ս Ա՛տ. 22. 18։ 24. 13։
վ 1Կոր. 5. 11։
տ Ա՛յ. 8,9։ [15.
ր Պ. 20. 35։ 1Մէն. 4.
ց Ա՛յ. 9։
ւ Պ. 20. 36։

Digitized by Google

զէսի եօլտա աթըլմըշ օլուպ՝ մէրքէպ անըն եանընտա տուրարագ, արսլան տախի ճէնազէնին եանընտա
25 տուրմուշ իտի։ Վէ իշթէ օրտան կէչէնլէր ճէնազէյի եօլտա աթըլմըշ վէ արսլանը ճէնազէնին եանընտա տուրմագտա կէօրմէյէրիյլէ՝ կիտիպ իխթիյար փէյղամպէրին մուգիմ՝ օլտրղը շէհրտէ նագլ էթտիլէր։
26 Վէ անը եօլտան կէրի տէօնտէրէն փէյղամպէր պուննու իշիթտիյինտէ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա ՚ասը օլան շ- Ալլահ ատէմի տիր. վէ ՐԱՊՊ անը արսլանա թէսլիմ էթմիշ, օ տախի ՐԱՊՊԸՆ անա սէօյլէտիյի քէլամա կէօրէ անը փարէլէյիպ էօլտիւրմիւշ տիր՝
27 տէտի։ Վէ օղուլլարընա՝ Մէրքէպի պէնիմ իչիւն հա-
28 զըրլայընըզ՝ տէտիյինտէ, հազըրլատըլար։ Վէ կիտիպ անըն ճէնազէսինի եօլտա աթըլմըշ պուլտու. վէ մէրքէպ իլէ արսլան ճէնազէնին եանընտա տուրույօրլար իտի. արսլան տախի ճէնազէյի եէմէմիշ վէ մէրքէպի
29 փարէլէմէմիշ իտի։ Վէ օլ փէյղամպէր Ալլահ ատէմինին ճէնազէսինի գալտըրըպ՝ մէրքէպէ եիւքլէտէրէք կէրի կէթիրտի. վէ իխթիյար փէյղամպէր անընն
30 մաթէմի վէ տէֆնի իչիւն շէհրէ կէլտի։ Վէ անըն ճէնազէսինի քէնտի գապրընա գօյուպ՝ ՚Վահ, պիրա-
31 տէրիմ, ՚օեէբե՛ անըն իչիւն աղլաշտրլար։ Վէ անը տէֆն էթտիքտէն սօկրա օղուլլարընա խիթապէն Վէֆաթ էթտիյիմտէ պէնի պ- Ալլահ ատէմինին տէֆն օլունտրղը գապրա տէֆն էտիպ, ՚քէմիքլէրիմի
32 անըն քէմիքլէրի եանընա գօյունըզ. Զիրա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը յլէ Բեթէլտէ պուլունան մէզպահ վէ ՚Սամարիանըն շէհրլէրինտէ պուլունան միւրթէֆէ՚ալար խանէլէրինին ճիւմլէսի ՚ալէյհինէ ՚նիտա էյլէտիյի քէլամ՝ մուխլագա իթմամ՝ օլունաճագ տրր՝ տէտի։
33 ՝Պու վուգու՚աթտան սօկրա Յերոբովամ քէնտի քէօթիւ եօլընտան տէօնմէյիպ՝ եինէ գավմընն էտնա ատէմլէրինտէն միւրթէֆէ՚ա ՚քեահինլէրի թա՚եին էյլէտի. հէր իսթէյէնի թագտիս էտէր իտի, վէ անլէր
34 միւրթէֆէ՚ա քեահինի օլուրլար իտի։ ՚Վէ պու քէյֆիյէթ Յերոբովամ խանէսի իչիւն կիւնահա սէպէպ օլուպ՝ ՚ահէն եէր եիւզիւնտէն մահվ ու հէլաքընը մուճիպ օլտու։

ՊԱՊ 14

Աբիանըն խասթալըղը, վէ Յերոբովամընն զ.վճէսինին Աբիա փէյղամպէրին եանընա կիւմէսի։ 5 Ալլահընն Յերոբովամ իսմանի իւզէրինէ օլան հիւքմիւ։ 17 Աբիանըն վէֆաթը վէ տէֆնի։ 19 Նատաբընն հիւքիւմէթի։ 21 Ռոբովամընն միւտտէի հիւքիւմէթի վէ քէօթիւլիւյիւ։ 25 Մ.ըսըր մէլիյի Սիսակընն Երուսաղէմի եառմա էմմէսի։ 29 Ռոբովամընն ա՚մալը, վէֆաթը վէ տէֆնի։ 31 Խալֆի Աբիա։

Օ զէման Յերոբովամընն օղլու Աբիա խասթա օ-

2 մաղլէ, Յերոբովամ՝ քէնտի զէվճէսինէ՝ Գալգ վէ Յերոբովամընն զէվճէսի օլտըղընկ մա՚լիւմ օլմամագ իւզրէ՝ թէպտիլ ի սուրէթ էտէրէք, Սելովա կիթ. իշթէ ՚պէնիմ պու գավմ իւզէրինէ մէլիք օլաճաղըմը պանա
3 սէօյլէյէն Աքիա փէյղամպէր օրատա տրր։ ՚Էլինկէ օն էքմէք վէ գուրապիյէ վէ պիր տէսթի պալ ալըպ՝ անընն եանընա կիթ. օ տախի չօճուղա նէ օլաճա-
4 ղընը սանա պէյան էտէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ Յերոբովամընն զէվճէսի պէօյլէ էթտի. գալգըպ ՚Սելովա Աքիանընն խանէսինէ կիթտի. վէ Աքիա իխթիյարլըղը սէպէպլիյլէ կէօզլէրի զա՚իֆ օլուպ՝ կէօրմէքտէն ՚ահիզ իտի։

5 Վէ ՐԱՊՊ Աքիայա՝ Իշթէ Յերոբովամընն զէվճէսի, օղլու խասթա օլմաղլէ անա տա՚իր սէնտէն պիր շէյ սիւ՚ալ էթմէք իչիւն կէլիյօր. սէն տախի անա շէօյլէ շէօյլէ սէօյլէյէսին. քէնտիսի տախի թէպտիլ ի սու-
6 րէթլէ կէլիյօր՝ տէտի։ Վէ օ գափուտան կիրէրքէն՝ Աքիա անընն այագլարընընն սէսինի իշիթտիյինտէ՝ Էյ Յերոբովամընն զէվճէսի, կէլ. նիչիւն պէօյլէ թէպտիլ ի սուրէթ էտիյօրսըն. պէն սանա աղըր սէօզ
7 իլէ կէօնտէրիլտիմ. Կիթ, Յերոբովամա սէօյլէ. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ էմրի պու տրր քի՝ ՚Գավմընն արասընտան պէն սէնի եիւքսէլտիպ գավմըմ Իս-
8 րայէլ իւզէրինէ սէնի րէ՚իս նասպ էթտիմ. Վէ ՚Հիւքիւմէթի Դաւիթ խանէտանընտան գօփարըպ սանա վէրտիմ իսէ տէ, սէն ՚Էմրլէրիմի հրֆզ էտիպ՝ պիւթիւն գալպիյլէ պանա թապի՚ օլան գուլում Դաւիթ կիպի
9 ՚ինտիմտէ եալընըզ տօղրու օլանը իշլէմէտին. Անճագ սէնտէն մուգատտէմ պուլունանլարընն ճիւմլէսինտէն զիյատէ քէօթիւլիւք իշլէյէրէք, ՚պէնի ղազապա կէթիրմէք իչիւն կիտիպ քէնտինկէ տիկէր իլահլար վէ տէօքմէ փուլթար եափրպ՝ ՚պէնի արտընկա աթտրղընկ
10 իչիւն, Իշթէ պէն ՚Յերոբովամընն խանէսի իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ, վէ ՚Յերոբովամընն էրքէքլէրինին ճիւմլէսինի, ՚Էվ Իսրայէլտէ գափանմըշ վէ պրագըլմըշը գալ՚ էտէճէյիմ, վէ թէզէք տէֆ՚ օլունտրղը միսիլլիւ, Յերոբովամընն խանէսինի տիւքէտինճէյէ
11 գատար տէֆ՚ էտէճէյիմ։ ՚Յերոբովամտան շէհրտէ էօլէնի քէօփէքլէր եէյէճէք, վէ սահրատա էօլէնի հավա գուշլարը եէյէճէք տիր. զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
12 յուրտու։ Սէն տախի գալգ, խանէնկէ կիթ, ՚այագլա-
13 րընկ շէհրէ կիրտիքտէ չօճուգ էօլէճէք տիր. Վէ պիւթիւն Իսրայէլ անընն իւզէրինէ աղլաշարագ տէֆն էտէճէքլէր. զիրա պէյթ ի Յերոբովամտան Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚քէնտիսինտէ էյի շէյ պուլունան ՚ուէըշ օ օլմաղլէ, Յերոբովամտան

ե երեմ. 22. 18։
զ 4Միւլ. 23. 17,18։
է Պագ Պ. 16. 24։ [19։
ը Ա.յ. 2։ 4Միւլ. 23. 16։
թ Պ. 12. 31 32։ 2Թէվ. 11. 15։ 13. 9։
ժ Հաբ. 17. 12։
ի Պ. 12. 30։
լ Պ. 14. 10։
խ Պ. 11. 31։
ծ 1Միւլ. 9. 7,8։
կ Պ. 11. 29։
հ Պագ 2Միւլ. 12. 7,8։ Պ. 16. 2։
ձ Պ. 11. 31։
ղ Պ. 11. 33,38։ 15. 5։
ճ Պ. 12. 28։ 2Թվ. 11. 15։
մ Թվ. 32. 36։ 4Միւլ. 14. 26։
յ Նէհեմ. 9. 26։ Մէզ. 50. 17։ Եզեկ. 23. 35։
ն Պ. 15. 29։
շ Պ. 21. 21։ 4Միւլ. 9. 8։
ո Պ. 16. 4։ 21. 24։
չ Ա.յ. 17։
պ 2Թվ. 12. 12։ 19. 3։

Digitized by Google

14 գապրա կիրէճէք եալընըզ օ տըր: ¹Վէ ՐԱՊՊ քէն-
տիսի իչիւն Իսրայէլ իւզէրինէ պիր մէլիք իգամէ էտէ-
ճէք, պու տախի հէմման օլ կիւն Յերոբովամ խանէ-
տանընը գալ՝ էտէճէք տիր. վէ տահա նէ ըաըը. հէ-
15 ման ըեհմա օլ-ըէր: ²Վէ Աստարովթ փութլարը եափա-
րագ ՐԱՊՊԸ ղազապա կէթիրտիքլէրի իչիւն՝ ՐԱՊՊ
տախի սուլարտա սալլանան գամըշ կիպի Իսրայէլի
վուրաճագ, վէ էճտատլարընա վէրմիշ օլտըղը պու
³էյի տիյարըն եիւզիւնտէն ²անլէրի քէօքտէն սէօքիւպ
16 ⁴Նէհրին էօթէ թարաֆընա տաղըտաճագ տըր: Վէ
քէնտիսի ²կիւնահ իշլէյիպ Իսրայէլէ կիւնահ իշլէ-
տէն Յերոբովամըն կիւնահլարը իչիւն Իսրայէլի թէրք
էտէճէք տիր՝ տէտի:
17 Օլ վագըթ Յերոբովամըն զէվճէսի գալգըպ կիթ-
տի, վէ ³Թերսայա վասըլ օլուպ՝ ²խանէ գափուսընը-
18 տան իչէրի կիրտիյի կիպի չօճուգ էօլտիւ: Վէ անը
տէֆն էթտիլէր. վէ ²ՐԱՊՊԸՆ քէնտի գուլու Ադիա
փէյղամպէր վասըթասըյլէ պույուրտըղը քէլամա կէօ-
րէ պիւթիւն Իսրայէլ անըն իչիւն մաթէմ էթտիլէր:
19 Վէ Յերոբովամըն ահվալընըն պագիյյէսի, եա՝նի
նասըլ ²մուհարէպէ վէ նասըլ հիւքիւմէթ էթտիյի իշլէթ
Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եա-
20 զըլմըշ տըր: Վէ Յերոբովամըն սալթանաթընըն
միւտտէթի եիրմի իքի սէնէ օլուպ էճտատը իլէ ույու-
տու, վէ օղլու Նադաբ անըն եէրինէ մէլիք օլտու:
21 Վէ Ռոբովամ իպն ի Սողոմոն Յուդատա մէլիք իտի.
²Ռոբովամ մէլիք օլտըղընտա գըրգ պիր եաշընտա
օլուպ՝ օն եէտի սէնէ Երուսաղէմտէ, եա՝նի ՐԱՊՊԸՆ
քէնտի իսմինի գօմագ իչիւն ²Իսրայէլ սըպթլարընըն
ճիւմլէսինտէն ինթիխապ էյլէտիյի շէհրտէ հիւքիւ-
մէթ էթտի. ²Վէ վալիտէսինին իսմի Ամմոնիյէ Նաամա
22 իտի: ²Յուդա տախի ՐԱՊՊԸՆ ²ինտինտէ քէօթիւ օ-
լանը իշլէյէրէք՝ էթտիքլէրի կիւնահլարլէ էճտատլա-
րընըն էթտիքլէրինին քեաֆֆէսինտէն զիյատէ ²անը
23 ղազապա կէթիրտիլէր: Վէ անլէր հէր եիւքսէք թէ-
փէտէ վէ ²հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա ²միւրթէֆէ՝ա-
լար վէ սանէմլէր վէ ³Աստարովթ փութլարը եափտը-
24 լար: ³Վէ տիյարտա մէ՝պունլար տախի պուլունուպ՝
պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ էյլէտիյի
թա՝ինֆէլէրին ճիւմլէ մէքրուհաթընը եափտըլար:
25 ²Վէ մէլիք Ռոբովամըն պէշինճի սէնէսինտէ Մըսըր
26 մէլիյի Սիսակ Երուսաղէմ իւզէրինէ չըզըպ, ³Պէյթ
իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէլէրինի վէ մէլիք սէրայընտա
օլան խազինէլէրի ալտը. ճիւմլէսինի ալըպ՝ ³Սողոմո-

նըն եափտըղը ալթունն սիփէրլէրին ճիւմլէսինի տախի
27 ալտը: Վէ մէլիք Ռոբովամ անլէրին եէրինէ փիրինճ
սիփէրլէր եափըպ՝ մէլիք սէրայընըն գափուսընը պէք-
լէյէն շաթըրլարըն նազըրլարընըն էլինէ թէսլիմ էթ-
28 տի: Վէ մէլիք պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրթիյինտէ շա-
թըրլար անլէրի կէօթիւրիպ՝ պա՝տէհու շաթըրլար
օտասընա կէթիրիրլէր իտի:
29 ²Վէ Ռոբովամըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէ-
րինին քեաֆֆէսի իշլէթ Յուդա մէլիքլէրինին թէվա-
30 րիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր: Վէ ³Ռոբովամ
իլէ Յերոբովամ արասընտա տա՝իմա մուհարէպէ վար
31 իտի: ²Վէ Ռոբովամ էճտատը իլէ ույույպ՝ էճտատը
եանընտա Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն օլունտու. ³Վէ վա-
լիտէսինին իսմի Ամմոնիյէ Նաամա իտի. օղլու ³Ա-
բիամ տախի անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ՊԱՊ 15

*Աբիամըն քէօթիւ հիւքիւմէթի. 7 խալէֆի Ասայ. 9 Ասայըն էյլի հիւ-
քիւմէթի. 16 անըն Բաասա իլէ մուհարէպէսի վէ Բենհադատ իլէ մու՝ա-
հէտէսի, վէ մուվաֆֆագիյէթի. 23 անըն ա՝մալը վէ վէֆաթը. 24 խա-
լէֆի Յովսափատ. 25 Նադաբըն քէօթիւ հիւքիւմէթի. 27 Բաասանըն
ֆիթնէսի վէ իխպար ը վէյղամպէրանէնին լեմհամը. 31 Նադաբըն ա՝-
մալը վէ վէֆաթը. 33 Բաասանըն քէօթիւ հիւքիւմէթի.*

1 Վէ ²մէլիք Յերոբովամ իպն ի Նաբատըն օն սէ-
քիզինճի սէնէսինտէ Աբիամ Յուդա իւզէրինէ մէլիք
2 օլտու: Իւչ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էթտի. վէ
³վալիտէսի Աբիսողոմըն զըզը օլուպ՝ իսմի ³Մաաքա
3 իտի: Վէ քէնտիսինտէն մուգաստէմ փէտէրինին իր-
թիքեապ էյլէտիյի ճիւմլէ կիւնահլարտա եիւրիյիպ՝
փէտէրի Դաւիթին գալպի ըաըը օլըզը կիպի ²անըն
4 գալպի Ալլահը ՐԱՊՊԱ սատըգ տէյիլ իտի: Վէ լա-
քին Ալլահը ՐԱՊՊ ³Դաւիթին խաթրը իչիւն օղլընը
եէրինէ ճիւլուս էթտիրիպ, Երուսաղէմի սապիթ գըլ-
մագ իւզրէ, անա Երուսաղէմտէ պիր ²չըրաղ վէրտի.
5 Զիրա ²Քեթլի Ուրիանըն քէյֆիյէթինտէն մա՝տա
Դաւիթ ²ՐԱՊՊԸՆ ²ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէ-
մէքլէ, էմր էյլէտիյի շէյլէրին հիչ պիրինտէն պիւ-
6 թիւն միւտտէթ ի ²էօմրիւնտէ սափմամըշ իտի: ³Վէ
անըն պիւթիւն միւտտէթ ի ²էօմրիւնտէ Ռոբովամ իլէ
Յերոբովամ արասընտա մուհարէպէ վար իտի:
7 ²Վէ Աբիամ ²ըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշ-
լէրինին քեաֆֆէսի, իշլէթ Յուդա մէլիքլէրինին թէ-
վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր. վէ Աբիամ
իլէ Յերոբովամ արասընտա մուհարէպէ վար իտի:

---

¹ Գ. 15. 27-29։ ² Թագ. 34. 13։ Թէս. 12. 3, 4։ ³ Յես. 23. 15, 16։ ⁴ 4Մնաց. 17. 6։ Մէղ. 52. 5։ ⁵ 4Մնաց. 15. 29։ ⁶ Գ. 12. 30։ 13. 34։ 15. 30, 34։ 16. 2։ ⁷ Գ. 16. 6, 8, 15, 23։ Աղն. 6. 4։ ⁸ Ա. 12։ ⁹ Ա. 13։ ¹⁰ 2Թագ. 13 2. վէ. դայրի։ ¹¹ 2Թագ. 12. 13։ ¹² Գ. 11. 36։ ¹³ Ա. 31։ ¹⁴ 2Մնաց. 12. 1։ ¹⁵ Թագ. 32. 21։ Մէղ. 78. 58։ 1Կոր. 10. 22։ ¹⁶ Եսա. 57. 5։ 34. 25։ ¹⁷ Թագ. 12. 2։ Եզեկ. 16. 22. 46։ 4Մնաց. 23. 7։ ¹⁸ Ա. 21։ 1. 7։ ¹⁹ Գ. 11. 40։ 2Թագ. 12. 2։ ²⁰ 2Թագ. 12. 9-11։ ²¹ Գ. 10. 17։ ²² 2Թագ. 12. 15։ ²³ Գ. 12. 24։ 15. 6։ 2Թագ. 12. 15։ ²⁴ 4Մնաց. 17. 9, 10։ ²⁵ Թագ. 23. 17։ Գ. 15. 12։ ²⁶ 2Թագ. 12. 16։ ²⁷ Ա. 21։ ²⁸ 2Թագ. 12. 16։ Մատթ. 7. 1։ ²⁹ Գ. 11. 4։ Մրկ. 119. 80։ ³⁰ Գ. 11. 32, 36. 2Թագ. 21. 7։ ³¹ Գ. 11. 36։ ³² 2Մնաց. 11. 4, 15։ 12. 9։ ³³ Գ. 14. 8։ ³⁴ Գ. 14. 30։ ³⁵ 2Թագ. 13. 2, 3, 22։

Digitized by Google

8 Աբիամ տախի էճտատը իլէ ոյոյուպ՝ անը Դաւիթ
շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր. վէ օղու Ասա անըն եէ-
րինէ մէլիք օլտու:
9 Վէ Իսրայէլ մէլիյի Յերոբովամըն երրմինճի սէնէ-
10 սինտէ Ասա Յուդա իւզէրինէ մէլիք օլտու: Վէ Երու-
սաղէմտէ գըրգ պիր սէնէ հիւքիւմէթ էթտի. վէ *վա-
լիտէսի Աբիսողոմըն գըզը օլուպ՝ իսմի Մաաքա իտի:
11 Վէ Ասա ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ տօղրու օլանը փէտէրի
12 Դաւիթ կիպի իճրա էյլէտի: Վէ մէ՛պունլարը տի-
յարտան թարտ էտիպ՝ էճտատընըն եափտըգլարը
13 փուճլարըն ճիւմլէսինի տէֆ՚ էյլէտի: Վէ Ասա վա-
լիտէսի Մաաքայը՝ Աստարովթ իչին փութ եափտըղը
սէպէպտէն շէրէֆինտէն մահրում էտիպ՝ անըն փու-
14 թընը գըրարագ Կեդրոն տէրէսինտէ եագտը: Վէ
միւրթէֆէ՚ալար տէֆ՚ օլունմատը իսէ տէ, Ասանընն
Գալպի պիւթիւն միւտտէթ ի ՚էօմրիւնտէ ՐԱՊՊԱ
15 սատըգ իտի: Վէ փէտէրինին թագտիս էյլէտիյի շէյ-
լէրի վէ քէնտինին թագտիս էյլէտիյի շէյլէրի, եա՚նի
կիւմիւշ իլէ ալթունը վէ գապլարը պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԱ կէթիրտի:
16 Վէ Ասա իլէ Իսրայէլ մէլիյի Բասսա արասընտա
17 անլէրին հէփ կիւնլէրինտէ մուհարէպէ վար իտի: Վէ
Իսրայէլ մէլիյի Բասսա Յուդա ՚ալէյհինէ չըգըպ՝
Ռէզէ էմմեէն Յուդա մէլիյի Ասա թարաֆընա կիտիպ
կէլմէսինի մէն՚ էթմէք իչին՝ Ռամայը պինա էյլէտի:
18 Օ զէման Ասա պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէլէրի իլէ
մէլիք սէրայընտա օլան խազինէլէրտէ պագը գալան
կիւմիւշ իլէ ալթունըն քեաֆֆէսինի ալըպ՝ պէնտէ-
լէրինին էլինէ վէրէրէք, մէլիք Ասա անլէրի Դամաս-
կոստա սաքին օլան Սիւրիա մէլիյի Բենհադատ իպն ի
19 Տաբրեմոն իպն ի Էզիոնա կէօնտէրմէքլէ, Պէնիմ իլէ
սէնին պէ՚նինտէ վէ փէտէրիմ իլէ սէնին փէտէրին
պէ՚նինտէ մու՚ահէտ վար. իշթէ հէտիյէ օլմագ իւզ-
րէ՝ սանա կիւմիւշ վէ ալթուն կէօնտէրտիմ. կէլ, Իս-
րայէլ մէլիյի Բասսա իլէ օլան ՚ահտընը նագզ էյլէ,
20 քի իւզէրիմտէն կէրի չէքիլէ՚ տէտի: Բենհադատ տախի
Ասա մէլիյի տինլէյիպ՝ քէնտի ՚ասքէրլէրինին սէր-
տարլարընը Իսրայէլ շէհրլէրի իւզէրինէ կէօնտէրէ-
րէք՝ Իյօն վէ Դան վէ Աբէլ–բեթմաաքա վէ պիւ-
թիւն Քենեռեթ իլէ պիւթիւն Նեփթաղիմ տիյարընը
21 վուրտու: Բասսա տախի պունու իշիթտիյինտէ Ռա-
մայը պինա էթմէքտէն ֆէրաղէթ էտիպ՝ Թերսատա
22 սաքին օլտու: Օ զէման Ասա մէլիք, քիմսէյի պը-
րագմայարագ, պիւթիւն Յուդայը չաղրրտը. անլէր
տախի Բասսանըն Ռամայը պինա էթմէքտէ օլտրղը
թաշլար իլէ աղաճլարը կէօթիւրտիւլէր, վէ Ասա մէ-
լիք անլէրլէ Բենհամինտէ վագը՝ Գաբայը վէ Մաս-
փայը պինա էյլէտի:
23 Վէ Ասանըն ճիւմլէ ահվալընըն պագիյյէսի վէ
պիւթիւն շէճա՚աթը վէ իշլէրինին քեաֆֆէսի վէ
պինա էյլէտիյի շէհրլէր իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին
թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր. լաքին իխ-
թիյարլըղը զէմանընտա այագլարընտա աղրը օլտու:
24 Վէ Ասա էճտատը իլէ ոյոյուպ՝ փէտէրի Դաւիթին
շէհրինտէ էճտատը իլէ տէֆն օլունտու. օղու Յով-
սափատ տախի անըն եէրինէ մէլիք օլտու:
25 Վէ Նադաբ իպն ի Յերոբովամ, Յուդա մէլիյի Ա-
սանընն իքինճի սէնէսինտէ, Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
օլուպ՝ Իսրայէլ իւզէրինէ իքի սէնէ հիւքիւմէթ էյ-
26 լէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէ-
յիպ՝ փէտէրինին եօլընտա վէ Իսրայէլին կիւնահ իշ-
27 լէմէսինէ սէպէպ օլան կիւնահընտա եիւրիւտիւ: Վէ
պէյթ ի Իսաքարտան օլան Բասսա իպն ի Աքիա
անընն ՚ալէյհինտէ ֆիլիսթիլէրին Գաբաթոնընը մու-
հասէրէ էթմէքտէ իքէն՝ Գաբաթոնտա Բասսա անը
28 վուրտու: Վէ Բասսա անը՝ Յուդա մէլիյի Ասանըն
իւչիւնճիւ սէնէսինտէ գաթլ էտիպ՝ եէրինէ մէլիք օլ-
29 տու: Վէ մէլիք օլտրղընտա Յերոբովամըն պիւթիւն
խանէսինի վուրտու. Յերոբովամըն իրթիքեապ էյլէ-
տիյի կիւնահլարը իչիւն, վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէ-
մէսինէ սէպէպ օլուպ պու եօլտա Իսրայէլին Ալլահը
30 ՐԱՊՊԸ ղազապա կէթիրտիյի իչիւն, ՐԱՊՊԸՆ գու-
լու Սելովվը Աքիա վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի քէլամա
կէօրէ, Յերոբովամտան հիչ պիր ճան ... պրագմա-
յըպ՝ անը հէլաք էյլէտի:
31 Վէ Նադաբըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէրինին
քեաֆֆէսի իշթէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ
32 քիթապընտա եազըլմըշ տըր. Վէ Ասա իլէ Իսրայէլ
մէլիյի Բասսա արասընտա, անլէրին հէփ կիւնլէ-
րինտէ մուհարէպէ վար իտի:
33 Յուդա մէլիյի Ասանըն իւչիւնճիւ սէնէսինտէն Է՚Ղէ-
լա Բասսա իպն ի Աքիա Թերսատա պիւթիւն Իս-
րայէլ իւզէրինէ երրմի տէօրթ սէնէ հիւքիւմէթ էթտի:
34 Վէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ Յե-
րոբովամըն եօլընտա վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէ-
սինէ սէպէպ օլան կիւնահընտա եիւրիւտիւ:

ՊԱՊ 16

*Փէյղամպէր Յէհուն Բասսա ՚ալէյհինտէ պույուրտըղը քէլամ: 6 Բասսանըն խալէֆի էլա: 8 Զամբրինին ֆիթնէսի: 11 Բասսա խանէ-
սինին հէլաքը: 15 Ամրինին մէլիք օլմասը վէ Զամբրինին վէֆաթը:*

1 Եհուէ պէն Անանի Բասսա ալէյհինտէ պու սէօզ-
2 լէրի սէօյլէտի: Քի Մէն սէնի խաքին ալտըմ վէ
սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք տէյին տիրիլթտիմ,
լաքին սէն Երոբովամ եօլունա գիտիպ իսրայիլիմ
3 Բասսա իլէ եօլտաշըմ տէյին տիրիլթտիմ. իմտի
Բասսանըն արգասընը վէ եանը ալէյհինէ գէլէճէ-
4 իմ: Բասսանըն օլանլարընտան շէհրտէ իթլէրինի
գէմիլէր եէյէճէք, վէ տաշրասընտա օլանլարընը
5 գէմիլէր եէյէճէք: Բասսանըն գալան գըսմը իսէ
եապտըգլարը գիթապընտա եազըլմըշ տէյիլմի:
6 Վէ Բասսա էճտատը իլէ ոյոյուպ՝ փէտէրի Դաւիթին
շէհրինտէ էճտատը իլէ տէֆն օլունտու. օղու Ել-
7 լա անը եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ Եհուէ պէն Անա-
նի փէյղամպէր Բասսա ալէյհինտէ վէ անըն էվի
ալէյհինտէ պու սէօզլէրի սէօյլէտի: Քի Իսրայէլ
մէլիյի Երոբովամըն եապտըգլարընա պէնզէյիպ
եապտըգլարը իլէ եապտըղընա պէնզէյիպ անը
գէնտիսինէ գըզտըրմագ իչիւն վէ անըն եապտըգ-
լարընը գէմիլէր եէյէճէք իչիւն վէ անըն էվինի
գէմիլէր եագտըրտըգլարը իչիւն վէ Երոբովամ
եօլունա գիտիպ իսրայիլիմ Բասսա իլէ օլան ՚ահտը
նագզ էյլէ, քի իւզէրիմտէն կէրի չէքիլէ՚ տէտի:
8 Բենհադատ տախի Ասա մէլիյի տինլէյիպ՝ քէնտի
՚ասքէրլէրինին սէրտարլարընը Իսրայէլ շէհրլէրի
իւզէրինէ կէօնտէրէրէք՝ Իյօն վէ Դան վէ Աբէլ–
բեթմաաքա վէ պիւթիւն Քենեռեթ իլէ պիւթիւն Նեփ-
թաղիմ տիյարընը
21 վուրտու: Բասսա տախի պունու իշիթտիյինտէ Ռա-
մայը պինա էթմէքտէն ֆէրաղէթ էտիպ՝ Թերսատա
22 սաքին օլտու: Օ զէման Ասա մէլիք, քիմսէյի պը-
րագմայարագ, պիւթիւն Յուդայը չաղրրտը. անլէր
տախի Բասսանըն Ռամայը պինա էթմէքտէ օլտրղը
թաշլար իլէ աղաճլարը կէօթիւրտիւլէր, վէ Ասա մէ-

է 2Թէվ. 14. 1։	ֆ Պագ Պ. 12,27։	
* պէօյիւք վալիտէսի. Պագ Այ. 2։	ֆ Խուբ. 32.20։ [17,18։	ֆ Յես. 18. 25։
է 2Թէվ. 14. 2։	ֆ Պ. 22.44։ 2Թէվ. 15.	ֆ Պ. 11. 23,24։
է Պ. 14. 24։ 22. 47։	ֆ Պագ Այ. 3։	ֆ 2Թէվ. 16. 2։
	ֆ 2Թէվ.16.1, վէ զայրի։	ֆ 4Մէպ. 15. 29։

ֆ Հաբ. 18. 29։	ֆ 2Թէվ. 16. 12։	ֆ Յես.19.44։ 21.23։ Պ.
ֆ 2Մէպ. 20. 14։	ֆ Մատթ. 1. 8։	ֆ Պ.14. 9,16։ [16,15։
ֆ 2Թէվ. 16. 6։	ֆ 2Թէվ. 17. 1։	ֆ Պ. 14. 10,14։
ֆ Յես. 21. 17։	ֆ Պ. 12. 30։ 14. 16։	ֆ Այ. 16։ [14,16։
ֆ Յես. 18. 26։	ֆ Պ. 14. 14։	ֆ Պ. 12. 28,29։ 13.33։

Digitized by Google

21 Հիւքիւմէթին ֆազսիմի վէ Ամրինին Թաբնիյէ ղալէպսըս։ 23 Ամրինին Սամարիայը ինշա էմմէսի. 25 անըն քէօթու հիւքիւմէթի, 28 անըն վէֆաթը, վէ խալէֆի Աքաաբ. 29 անըն քէօթու հիւքիւմէթի, 34 Երիքովը պինա էտէնին մէ՛ուն գըլընմասը։

Վ Է Բաասա ՚ալէյհինէ -Յէու իպն ի Անանիյէ
2 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, ՚պէն սէնի թօփրագտան գալտըրըպ գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ ըէ՚իս էթմիշ իքէն, ՚սէն Յերոբովամըն եօլընտա եիւրիւյէրէք, գավմըմ Իսրայէլին կիւնահ իշլէյիպ՝ կիւնահկարըլէ
3 պէնի ղազապա կէթիրմէյէրինէ սէպէպ օլտըղըն իչիւն, Իշլէ պէն ՚Բաասանըն նէսլինի վէ խանէսինի տէֆ՚ էտիպ, սէնին խանէնի ՚Յերոբովամ՚ իպն ի Նաբատըն
4 խանէսի կիպի էտէճէյիմ։ ՚Բաաստան շէհրտէ էօլէնի քէօփէքլէր եէյէճէք, վէ սահրատա էօլէնի հավա գուշլարը եէյէճէք տիր՝ տէտի։
5 Վէ Բաասանըն ահվալ վէ ա՚մալընըն պագիյյէսի իլէ շէճա՚աթը ՚իշլէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ
6 քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Բաասա տախի էճատը իլէ ույույուպ ՚Թերսատա տէֆն օլունտու, վէ օղլու
7 Էլա անըն եէրինէ մէլիք օլտու։ Վէ Բաասա ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթու օլանը իշլէյիպ՝ էլլէրինին ՚ամէլլէրիյէ անը ղազապա կէթիրէրէք, Յերոբովամ խանէսի կիպի օլտըղը վէ ՚անը հէյաք էթտիյի իչիւն՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Յէու իպն ի Անանի փէյղամպէր վասըթաասըյլէ անըն իլէ խանէսի ՚ալէյհինէ օլտու։
8 Յուդա մէլիյի Ասանըն եիրմի ալթընճը սէնէսինտէն է՚Ըէպուէն Էլա իպն ի Բաասա Իսրայէլ իւզէրինէ
9 Թերսատա իքի սէնէ հիւքիւմէթ էթտի։ Վէ քէնտիսի Թերսատա վագը՚ սէրայընըն քէթխիւտասը Արսանըն խանէսինէտ իչիպ սէրխօշ օլտըղը հալտէ, արապալարընըն նըսֆը իւզէրինէ ըէ՚իս օլան ՚գուլու Զամբրի
10 անըն ՚ալէյհինտէ ֆիթնէ չըգարըպ, Իչէրի կիրէրէք՝ Յուդա մէլիյի Ասանըն եիրմի եէտինճի սէնէսինտէ անը վուրուպ էօլտիւրտիւ, վէ եէրինէ քէնտիսի մէլիք
11 օլտու։ Վէ մէլիք օլուպ թախթընա ճիւլուս էթտիյի կիպի, Բաասանըն պիւթիւն խանէսինի, ագրապա վէ ահպապընը գաթլ էթտի. ՚պիր էրքէյինի պիւէ սաղ
12 պրագմատը։ Պէօյլէճէ Բաասանըն հէփ կիւնահկարը վէ օղլու էլանըն կիւնահկարը, եա՚նի քէնտի իշլէտիքլէրի վէ Իսրայէլէ իշլէթիքլէրի կիւնահկար վէ ՚պաթըլ շէյլէրիյլէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ղա-
13 զապա կէթիրտիքլէրի իչիւն, ՐԱՊՊԸՆ ՚Յէու փէյղամպէր վասըթաասըյլէ Բաասա ՚ալէյհինէ ՚պույուրտըղը քէլամա կէօրէ, Զամբրի Բաասանըն պիւթիւն խանէսինի հէյաք էյլէտի։
14 Վէ Էլանըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէրինին քեաֆֆէսի իշլէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
15 Յուդա մէլիյի Ասանըն եիրմի եէտինճի սէնէսինտէ Զամբրի Թերսատա եէտի կիւն հիւքիւմէթ էյլէտի. գավմ իսէ Ֆիլիսթիլէրին ՚Գաբաթոն շէհրէ մուհա-
16 սէրէ էթմէքտէ իտի։ Իմտի օրտուտա պուլունան գավմ Զամբրինին ֆէսատ չըգարըպ մէլիյի գաթլ էթտիյինի խապէր ալընճա, պիւթիւն Իսրայէլ սէր՚աս-քէր Ամրիյի հէման օլ կիւնտէ օրտուկեահտա Իսրայէլ
17 իւզէրինէ մէլիք նասպ էթտիլէր։ Ամրի տախի՝ պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլարագ՝ Գաբաթոնտան գալգտը, վէ Թերսայը մուհասէրէ էթտի-
18 լէր։ Վէ Զամբրի շէհրին ալընտըղընը կէօրմէքլէ մէլիք սէրայընըն քէօշկիւնէ կիրտի վէ քէնտի իւզէ-
19 րինէ սէրայը թուղթուշտըրըպ էօլտու։ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթու օլանը իշլէյիպ իրթիքեապ էյլէտիյի կիւնահկար ՚վէ Յերոբովամըն մէչլէյինտէ վէ անըն իրթիքեապ էյլէտիյի վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան կիւնահընտա եիւրիւտիյիւ իչիւն պու ՚լիթը՚ օլտու։
20 Վէ Զամբրինին ահվալընըն պագիյյէսի վէ չըգարտըղը ֆէսատ իշլէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
21 Օ զէման Իսրայէլ գավմը իքիյէ թագսիմ օլունուպ՝ գավմընն նըսֆը Թաբնի իպն ի Գինաթա, անը մէլիք էթմէք իչիւն թապի՚ օլուպ՝ ՚էյէր նըսֆը Ամրիյէ
22 թապի՚ օլտու։ Վէ Ամրիյէ թապի՚ օլան գավմ Թաբնի իպն ի Գինաթա թապի՚ օլան գավմա ղալէպէ էթտի. վէ Թաբնի վէֆաթ էտիպ Ամրի մէլիք օլտու։
23 Յուդա մէլիյի Ասանըն օթուզ պիրինճի սէնէսինտէն է՚Ըէպուէն Ամրի Իսրայէլ իւզէրինէ օն իքի սէնէ հիւքիւմէթ էթտի. Թերսատա ալթը սէնէ հիւքիւմէթ
24 էթտիքտէն սօնրա, Սամարիա տաղընը իքի թալանթ կիւմիւշէ մուգապիլ Սամերտէն սաթըն ալուպ՝ օ տաղտա ՚էյէ շէհր պինա էթտի, վէ պինա էթտիյի շէհրէ տաղընն սահիպի Սամերին իսմինէ կէօրէ ՚Սամարիա թէսմիյէ էյլէտի։
25 ՚Վէ Ամրի քէնտիսինտէն էվվէլ օլանլարընն ճիւմլէսինտէն զիյատէ քէօթիւլիւք իշլէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի. Զիրա ՚Յերոբովամ իպն ի Նաբատըն հէփ մէսլէյինտէ, վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ, հաթթա ՚պաթըլ շէյլէրիյլէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ղազապա կէթիրմէսինէ սէպէպ օլան կիւնահընտա եիւրիւտիւ։
27 Վէ Ամրինին իճրա էյլէտիյի իշլէրինին պագիյյէսի վէ իպրազ էյլէտիյի շէճա՚աթը իշլէ Իսրայէլ մէլիք-

- Այ. 7։ 2Թէվ. 19. 2։ 20. 34։
ե Պ. 14. 7։
է Պ. 15. 34։
ը Այ. 11։
թ Պ. 14. 10։ 15. 29։
ժ Պ. 14. 11։
ի 2Թէվ. 16. 1։
լ Պ. 14. 17։ 15. 21։
խ Պ. 15. 27, 29։ Պագ 12. 21։ Եա. 41. 29։ Յովե. 2. 8։ 1Կոր. 8. 4։ 10. 19։
ծ Այ. 1։
կ Այ. 3։
Ովս. 1. 4։
հ Այ. 1։
ձ 4Մլխ. 9. 31։
ղ 1Մլխ. 25. 22։
ճ Պ. 15. 27։
մ Պ. 12. 28։ 15. 26, 34։
յ Պագ Պ. 13. 32։ 4Մլխ. 17. 24։ Յովհ. 4. 4։
շ Այ. 19։
ո Այ. 12։

Digitized by Google

28 լէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ
Ամրի էճտատըյլէ ույույուպ՝ Սամարիատա տէֆն օ-
լունտու, վէ օղլու Աքաաբ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։
29 Վէ Յուդա մէլիյի Ասանըն օթուզ սէքիզինճի սէ-
նէսինտէ Աքաաբ իպն ի Ամրի Իսրայէլ իւզէրինէ մէ-
լիք օլուպ՝ Աքաաբ իպն ի Ամրի եիրմի իքի սէնէ Սա-
30 մարիատա Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիմէթ էյլէտի։ Վէ
Աքաաբ իպն ի Ամրի քէնտիսինտէն էվվէլ օլանլարընն
ճիւմլէսինտէն զիյատէ ՐԱՊՊԸՆ ՝ինտինտէ քէօթիւ
31 օլանը իշլէտի։ Վէ Յեզոբովամ իպն ի Նաբատըն կիւ-
նահլարընտա եիւրիւմէք ւէնաէ ՝էնաէ քիւչիւք պիր
շէյ սայըլարագ, ՝Սիդոնլըլարըն մէլիյի Եթբաալընն
գըզը Յեզաբէլի ՝զէվճէ օլմագ իւզրէ ալտը. ՝վէ կի-
32 տիպ Բահաղա խըտմէթ վէ ՝իպատէթ էյլէտի։ Վէ
Սամարիատա պինա էթտիյի ՝Բահաղ խանէտէ Բա-
33 հաղ իչիւն պիր մէզպահ իգամէ էյլէտի։ ՝Վէ Աքաաբ
պիր Աստարովթ փութու եափտը. վէ Աքաաբ իճրա
էյլէտիյի ՝ամէլէրիյլէ ՝քէնտիսինտէն էվվէլ օլան Իս-
րայէլ մէլիքլէրինին ճիւմլէսինտէն զիյատէ Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊԸ ղազապա կէթիրտի։
34 Անըն կիւնլէրինտէ Բեթէլլի Յիէլ Երիքովը պինա
էյլէտի. ՐԱՊՊԸՆ ՝Յեսու իպն ի Նաւէ վասըթասըյլէ
սէօյլէտիյի քէլամ մուճէպինճէ իլք օղլու Աբիրոն իլէ
անըն թէմէլիւնի գուրտու, վէ քիւչիւք օղլու Սեգուբ
իլէ գափուլարընը տուրտուրտու։

ՊԱՊ 17

*Եղիանըն Աքաաբ ՝ալէյհինէ փէյղամպէրլիյի, վէ ֆիւարը վէ գար-
դալար վասըթասըյլէ պէսլէնմէսի. 8 Սարեփթայա կէօնտէրիլմէսի,
17 պիր տուլ գարընըն օղլընը տիրիլմէսի. 24 տուլ գարընըն իմանը։*

Վէ Գաղաադ սէքէնէսինտէն Թեզբալը Եղիա Ա-
քաաբա խիթապէն՝ ՝Հուզուրընտա տուրտրղըմ ՝Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ հայյ տըր քի, քէլամըմընէ օլ-
մայընճա ՝պու սէնէլէրտէ ՝չիյ վէ եաղմուր օլմայա-
ճագ տըր՝ տէտի։
2 Վէ անա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլէրէք, (3) Պուրատան
կիթ, վէ շարգա թէվէճճիւհ էտէրէք Յորդանանըն
գարշըսընտա օլան Քերիթ չայը եանընտա կիզլէն.
4 Սէն օ չայտան իչէճէքսին, պէն տախի սէնի պէսլէ-
5 մէլէրի իչիւն գարղալարա էմր էյլէտիմ՝ տէտի։ Օ
տախի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իմթիսալէն եօլա չրգրպ
կիթտի, վէ Յորդանանըն գարշըսընտա օլան Քերիթ
6 չայը եանընտա օթուրտու։ Վէ գարղալար սապահ-
լարը անա էքմէք իլէ էթ վէ ախշամլարը տա էքմէք
իլէ էթ կէթիրիրլէր իտի. քէնտիսի տէ չայտան իչէր
7 իտի։ Լաքին տիյարտա եաղմուր օլմատըղընտան պիր
միւտտէթ սօկրա օլ չայ գուրուտու։

Ն Հաթ. 18. 7։
Ղ Թէս. 7. 3։
Շ Գ. 21. 25, 26։ 4 Մին. 10. 18։ 17. 16։
Չ 4 Մին. 10. 21, 26, 27։
Պ 4 Մին. 13. 6։ 17. 10։ 21. 3։ Նէհ. 17. 2։
Ջ Ա. 30։ Գ. 21. 25։
Ռ Յես. 6. 26։

8 Օ զէման անա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, (9) Գալգ
Սիդոնա թապի՝ օլան ՝Սարեփթայա կիտիպ օրատա
սաքին օլ. իշլէթ օրատա պուլունան պիր տուլ գա-
10 ըրյա սէնի պէսլէմէսի իչիւն էմր էյլէտիմ՝ տէտի։ Օ
տախի գալգըպ Սարեփթայա կիտէրէք՝ շէհրին գա-
փուսընա վասըլ օլտըգտա, իշլէթ օրատա պիր տուլ
գարը օտուն տէվշիրմէքտէ իտի. վէ՝ Պանա գապ իլէ
պիր ազ սու կէթիր, իչէյիմ՝ տէյէրէք անա չաղըրտը։
11 Վէ մէրգուվէ կէթիրմէյէ կիտէրքէն՝ Պանա էլիկտէ
պիր լօգմա էքմէք կէթիր՝ տէյէրէք անա չաղըրտը։
12 Վէ մէրգուվէ՝ Ալլահըն ՐԱՊՊ հայյ տըր քի, փիտէմ
պիլէ եօգ տըր, անճագ գապտա պիր ավուճ ուն, վէ
տէսթիտէ ազաճըգ եաղ վար տըր. վէ իշլէթ իքի փար-
չա օտուն տէվշիրիյօրըմ քի՝ կիտիպ անը քէնտիմ իլէ
օղլըմ իչիւն ւէէ էւէ եափայըմ տա, անը եէյիպ էօ-
13 լէյիմ՝ տէտի։ Եղիա տախի անա՝ Գօրգմա, կիթ, տէ-
տիյինկ կիպի եափ. ամմա էվվէլա անտէն պէնիմ իչիւն
պիր քիւչիւք փիտէ եափըպ՝ պանա կէթիր, վէ քէն-
14 տինկ իլէ օղլընկ իչիւն սօկրա եափ. Զիրա Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր քի՝ ՐԱՊՊԸՆ եէր
եիւզիւ իւզէրինէ եաղմուր վէրէճէյի կիւնէ տէյին
գապտա ուն տիւքէնմէյէճէք, վէ տէսթիտէ եաղ էք-
15 սիլմէյէճէք տիր՝ տէտի։ Մէրգուվէ տախի կիտիպ՝
Եղիանընն տէտիյի կիպի եափտը. վէ քէնտիսի վէ օ վէ
16 էհլ ի պէյթի կիւնլէրճէ եէտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Եղիա
վասըթասըյլէ պույուրտըղը քէլամա կէօրէ գապտան
ուն տիւքէնմէտի, վէ տէսթիտէն եաղ էքսիլմէտի։
17 Պու շէյլէրտէն սօկրա էվ սահիպի օլան խաթունըն
օղլու խասթա օլուպ, խասթալըղը օլ տէրէճէ շիտ-
18 տէթլի իտի քի՝ անտէ նէֆէս գալմատը։ Վէ մէրգուվէ
Եղիայա՝ էյ Ալլահ ատէմի, ՝սէնին պէնիմ իլէ նէ՞ իշի
վար. կիւնահրմը զիքր էթտիրիպ՝ օղլըմը էօլտիւրմէ՞ք
19 իչիւն մի պանա կէլտին՝ տէտի։ Օ տախի անա՝ Օղլընկը
պանա վէր՝ տէտի. վէ անը գօյնընտան ալըպ՝ քէնտի
օթուրտըղը ֆէվգանի օտայա չըգարագ եաթաղընտա
20 եաթըրտը։ Վէ ՐԱՊՊԱ նիյազ էտէրէք՝ Եա Ալլահըմ
ՐԱՊՊ, եանընտա միւսաֆիր օլտըղըմ պու տուլ գա-
ըրյա տախի մի, օղլընը էօլտիւրմէքլէ պէլա իսա-
21 պէթ էթտիրտին՝ տէտի։ ՝Վէ չօճուղընն իւզէրինէ իւ
տէֆ՝ա ուզանարագ, ՐԱՊՊԱ նիյազլէ՝ Եա Ալլահըմ
ՐԱՊՊ, րէճա էտէրիմ, պու չօճուղընն ճանը տէրու-
22 նինէ կէրի կէւսին՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Եղիանընն սէ-
սինի իշիթտի, վէ չօճուղընն ճանը տէրունինէ կէրի
23 կէւէրէք՝ ՝տիրիլտի։ Եղիա տախի չօճուղը ալըպ՝ ֆէվ-
գանի օտատան էվէ էնտիրէրէք վալիտէսինէ վէր-
24 տի, վէ Եղիա՝ Պագ, օղլընկ սաղ տըր՝ տէտի։ Մէր-
գուվէ տախի Եղիայա՝ Շիմտի պունտան ՝անկլատըմ

Ա Թէս. 10. 8։
Բ 4 Մին. 3. 14։
Գ Դատ. 4. 25։
Դ Յակ. 5. 17։
Ե Ա՛րդ. 20։ Դատ. 4. 26։
Զ Պապ Դատ. 5. 8։
Է 4 Մին. 4. 34, 35։
Ը Իպր. 11. 35։
Թ Յովհ. 3. 2։ 16. 30։

Digitized by Google

քի Ալլահ ատէմի սէն, վէ աղզընտա օլան ՐԱՊՊԸՆ քէլամը հագգ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 18

Գըձլըգ էմնասընտա Եղիանըն Աբդիայա բասձ կէլմէսի։ 9 Աբդիանըն գօրգոտսը։ 17 Եղիանըն Կարմէղոս տաղընտա ենովա նագզընտա շէհատէձի։ 40 Փուձ քեահինէլէրինին գաձլը։ 41 Եղիանըն տու՝սըրյէ նաղմուր կէլմէսի։

Վէ չօգ կիւնլէրտէն սօկրա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը իւչիւնճիւ սէնէտէ Եղիայա կէլիպ՝ Կիթ Աքաաբա կէօրիւն, պէն տախի եէր եիւզիւնէ եաղմուր վէրիրիմ՝՝ տէտի։ Վէ Եղիա Աքաաբա կէօրիւնմէձ իւզրէ կիթտի. Սամարիատա տախի շիտտէթլի գըթլըգ վար իտի։ Վէ Աքաաբ քէնտի խանէսինին քէթխիւտասը Աբդիայը չաղըրտը. (Վէ Աբդիա ՐԱՊՊՏԱՆ զիյատէսիյէ գօրգար իտի. Զիրա Յեզաբէլ ՐԱՊՊԸՆ փէյղամպէրլէրինի գաթլ էթտիյինտէ, Աբդիա եիւզ նէֆէր փէյղամպէր ալըպ՝ անլէրի մաղարատա էլլիշէր էլլիշէր կիզլէյէրէձ, էձմէձ վէ սու իլէ պէսլէմիշ իտի.) Վէ Աքաաբ Աբդիայա խիթապէն՝ կէլ, տիյարտա վագը՝ ճիմլէ սու փունկարլարը իլէ չայլարըն քէնարլարընը ՙօլաշըլըՙ, պէլքի օթ պուլուպ տա աթլար իլէ գաթըրլարը սաղ սագլայարագ, հայվանաթըն քեաֆֆէսինի զայ՝ էթմէյիզ՝ տէտի։ Վէ տիյարը տօլաշմագ իչիւն արալարընտա թագսիմ էտիպ՝ Աքաաբ եալընըզճա պիր եօլտան, վէ Աբդիա եալընըզճա տիկէր պիր եօլտան կիթտիլէր։

Վէ Աբդիա եօլտա իքէն՝ իշթէ Եղիա անը գարշըլատը. օ տախի անը թանըյրպ եիւզ իւսթիւ տիւշէրէձ՝ էֆէնտիմ Եղիա սէ՞ն մի սին՝ տէտիքտէ, Պէն իմ, Կիթ, էֆէնտինկէ՝ Իշթէ Եղիա՝ տէ, տէյօրսըն։ Օ տախի ՙեվաձէն՝ Գապահաթըմ նէ՞ տիր, քի գաթլիմ իչիւն գուլըկը Աքաաբըն էլինէ թէսլիմ էտիյօրսըն։ Ալլահըն Եհովանըն հագգը իչիւն էֆէնտիմին սէնի արաթմատըդը պիր միլլէթ եա մէմլէքէթ գալմատը. վէ՝ Պուրատա եօգ տըր՝ տէտիքլէրինտէ, օ մէմլէքէթէ եա միլլէթէ սէնի պուլմատըգլարընա տա՛իր եէմին էթտիրիր իտի. Վէ շիմտի սէն, Կիթ էֆէնտինկէ՝ Իշթէ Եղիա՝ տէ, տէյօրսըն։ Պէն տախի եանըկտան կիտինճէ ՙՐԱՊՊԸՆ Բուհու սէնի պիլմէտիյիմ պիր եէրէ նագլ էտէձէք, վէ պէն կիտիպ Աքաաբա խապէր վէրտիքտէն սօկրա, սէնի պուլամատըդը հալտէ պէնի գաթլ էտէձէք տիր. գուլըկ իսէ չօճուգլըդըմտան պէրու ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարըմ։ Յեզաբէլ ՐԱՊՊԸՆ փէյղամպէրլէրինի գաթլ էթտիյինտէ՝ պէնիմ՛նէ եափտըղըմ, եա՛նի ՐԱՊՊԸՆ փէյղամպէրլէրինտէն եիւզ քիշիյի մաղարատա էլլիշէր էլլիշէր օլարագ կիզլէյիպ՝ էձմէձ վէ սու իլէ պէսլէմիշ իտի. Վէ Եղիա պիւթիւն գավմա եագլաշըպ՝ ՙՆէ՞ վագթա գատար սիզ իքի ըէյտէ թէրէտտիութ էտէճէքսինիզ. էկէր Ալլահ Եհովա իսէ, անա թապի՛ օլունըզ. էկէր Բահաղ իսէ, ՙանա թապի՛ օլունըզ՝ տէտի։ Գավմ տախի հիչ պիր ճէվապ վէրմէտի։ Վէ Եղիա գավմա խիթապէն՝ ՙԵհովանըն փէյղամպէրի եալընըզ պէն գալտըմ. ՙԲահաղըն փէյղամպէրլէրի իսէ տէօրթ եիւզ էլլի նէֆէր տիր։ Իմտի պիզէ իքի պուղա վէրիլսին. վէ պիրինի քէնտիլէրի իչիւն այըրսընլար, վէ փարչալայըպ՝ աթէշ գօմայարագ՝ օտունլար իւզէրինէ գօսունլար. պէն տախի տիկէր պուղայը հազըրլայըպ՝ աթէշ գօմայարագ՝ օտունլար իւզէրինէ գօյայըմ։ Վէ սիզ իլահ՛ընըզըն իսմինէ տու՛ա էտինիզ, պէն տախի Եհովանըն իսմինէ տու՛ա էտէյիմ, վէ ՙաթէշլէ իսթիճապէթ էտէն իլահ՝ Ալլահ օ տըր՝ տէտիքտէ, պիւթիւն գավմ տախի ճէվապէն՝ Փէք ա՛լա սէօզ տիր՝ տէտիլէր։

Օլ վագթը Եղիա Բահաղըն փէյղամպէրլէրինէ խիթապէն՝ Քէնտինիզ իչիւն պուղալարըն պիրինի այըրըպ՝ չօգ օլտըղընըզ էճլտէն էվվէլա սիզ հազըրլայընըզ, վէ իլահ՛ընըզըն իսմինէ տու՛ա էտինիզ, ամմա աթէշ գօմայասընըզ՝ տէտի։ Անլէր տախի քէնտիլէրինէ վէրիլէն պուղայը ալըպ հազըրլատըգտան սօկրա, Բահաղըն իսմինէ սապահտան էօյլէյէ գատար տու՛ա էտէրէք՝ Եա Բահաղ, պիզի միսթէճապ գըլ՝ տէտիլէր. լաքին ՙսէս եօգ վէ ճէվապ վէրէն եօգ իտի. անլէր տախի եափմըշ օլտըգլարը մէզպահ՛ընը էթրա-

– Ղուկ. 4. 25։ Յակ. 5. 17։
բ Թէս. 28. 12։
գ 4Մի՛նէ. 2. 16։ Եզեկ. 3. 12,14։ Մաաթ. 4. 1։ Ա՛մար. 8. 39։
դ Յես. 7. 25։ Ա՛ենս. 16. 20։
ե Պ. 21. 20։
զ 2Թէվ. 15. 2։
է Պ. 16. 33։
ը Յես. 19. 26։
թ Պ. 22. 6։
ժ 4Մի՛նէ. 17. 41։ Մաաթ. 6. 24։
ի Պաղ Յես. 24. 15։
լ Պ. 19. 10,14։ Այ. 19։
խ Այ. 38։ 1Թէվ. 21. 26։
ծ Մէզ. 115. 5։ Երեմ. 10. 5։ 1Կոր. 8. 4։ 12. 2։

Digitized by Google

27 ֆընտա սըչրարլար իտի։ Վէ էօյլէ վագթը Եղիա ան-
լէրէ խիթապէն՝ Եիւքսէք սէսլէ չաղըրընըզ, զիրա
իլահ տըր. պէլքի սէօհպէթի վար, եա իշի վար, եա-
խօտ եօլճըլըզ էտիյօր, վէ պէլքի ույգուտա տըր, ու-
յանտըրմագ լազըմ՝ տէյէրէք անլէրի իսթիհզա էյ-
28 լէտի։ Անլէր տախի եիւքսէք սէսլէ չաղըրըպ ՚ատէթ-
լէրինճէ ՚պըչագլար վէ մըզրագլարլէ, իւզէրլէրինտէն
գան ագընճայա գատար, քէնտիլէրինի եարալարլար
29 իտի։ Վէ էօյլէ վագթը կէչիպ՝ ֊Եշ֊ գուրպանը վագ-
թընա տէյին փէյղամպէրլիք էթտիլէր իսէ տէ, ՚սէս
եօգ վէ ճէվապ վէրէն եօգ վէ տինկլէյէն եօգ իտի։
30 Օլ վագթը Եղիա պիւթիւն գավմա խիթապէն՝
Պանա եագլաշընըզ՝ տէտիքտէ, պիւթիւն գավմ անա
եագլաշտը. ֊օ տախի ՐԱՊՊԸՆ երգըլմըշ մէզպահրնը
31 թա՚միր էթտի։ Վէ Եղիա՝ ՚Իսմինկ Իսրայէլ օլաճագ
տէյիւ քէնտիսինէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէյմիշ օլան Յա-
կոբըն օղուլլարընըն սըպթլարընըն ատէտինէ կէօրէ
32 օն իքի ՚ատէտ թաշ ալըպ, Օ թաշլարլէ ՐԱՊՊԸՆ
իսմինէ պիր մէզպահ եափտը, վէ մէզպահրն էթրա-
ֆընա իքի էօյլէէք թօխում ալըր պիր խէնտէք գազտը։
33 Վէ ՚օտունը տիզիպ պուղայը փարչալայարագ օտուն
34 իւզէրինէ գօտրգտան սօկրա, Տէօրթ տէսթի սու կէ-
թիրիպ՝ ՚մուհրագա իլէ օտուն իւզէրինէ տէօքիւնիւզ՝
տէտի. վէ՝ Իքինճի տէֆ՚ա պէօյլէ եափրնըզ՝ տէտի-
յինտէ, իքինճի տէֆ՚ա պէօյլէ եափտըլար, վէ՝ Ի-
չինճիւ տէֆ՚ա պէօյլէ եափրնըզ՝ տէտիյինտէ, իւչիւն-
35 ճիւ տէֆ՚ա պէօյլէ եափտըլար. Շէօյլէ քի սու մէզ-
պահրն էթրաֆընա եիւրիւտիւ. ՚խէնտէյի տախի սու
իլէ տօլտուրտու։
36 Վէ ֊Եշ֊ գուրպանը ՚արզ օլունաճաղը վագըթտա
Եղիա փէյղամպէր եագլաշըպ՝ Էյ Աբրահամրն վէ
Իսահակրն վէ Իսրայէլին Ալլահը Եհովա, Իսրայէլտէ
Ալլահ սէն օլուպ՝ պէն տախի սէնին գուլրն օլարագ՝
֊պու շէյլէրին քեաֆֆէսինի սէնին էմրինէ իճրա էթ-
37 տիյիմ ֊պու կիւն մա՚լիմ օլսուն։ Պէնի միւսթէճապ
գըլ, Եա ՐԱՊՊ, պէնի միւսթէճապ գըլ. պու գավմ
տախի, եա ՐԱՊՊ, սէնին Ալլահ իտիյինի, վէ գալպ-
լէրինի րիւճու՚ էթտիրէն սէն իտիյինի պիլսինլէր՝
38 տէտի։ Օլ վագըթ ֊Եհովա թարաֆընտան աթէշ տիւ-
շիպ՝ մուհրագայը վէ օտունը վէ թաշլարը վէ թօփ-
րաղը եագրպ՝ խէնտէք իչինտէ օլան սույու տախի եա-
39 լատը։ Վէ պիւթիւն գավմ ֊Ադոնա կէօրիւնճէ, եիւզ
իւսթիւ տիւշիպ՝ ՚Ալլահ Եհովա տըր, Ալլահ Եհովա
տըր՝ տէտիլէր։
40 Վէ Եղիա անլէրէ՝ ֊Բահաղրն փէյղամպէրլէրինի
թուԹունըզ, անլէրտէն պիրի գուրթուլմասրն՝ տէմէսի
իւզէրինէ, անլէրի թուԹտըլար. վէ Եղիա անլէրի
Կիսոն տէրէսինէ էնտիրիպ՝ ֊օրատա գաթլ էթտի։
41 Վէ Եղիա Աքաաբա՝ Եօգարը չըգըպ եէ, իչ. զիրա
42 եաղմուր կիւրիւլթիւսիւ կէլիյօր՝ տէտի։ Վէ Աքաաբ
եէյիպ իչմէք իւզրէ՝ եօգարը չըգտըղընտա, Եղիա
Կարմեղոս թէփէսինէ չըգըպ՝ վէ Ղեէրէ էյիլիպ՝ եիւ-
43 զինիւ տիզլէրի արասընա գօտու։ Վէ խըտմէթքեաա-
րընա՝ Եօգարը չըգըպ տէնիզ թարաֆընա պագ՝ տէ-
տի. օ տախի չըգըպ պագտըղընտա՝ Պիր շէյ եօգ
տըր՝ տէտի. պէօյլէճէ Եէ֊ ֊Ե եէտի տէֆ՚ա՝ Եինէ
44 կիթ՝ տէտի։ Վէ եէտինճի տէֆ՚ասընտա՝ Իշթէ տէնիզ
թարաֆընտան ատէմ էլի գատար քիչիւք պիր պու-
լութ չըգըյօր՝ տէտիքտէ, օ տախի ֊Ե՝ Կիթ, Աքաա-
բա խիթապէն՝ Հազըրլանըպ էն, քի եաղմուր սէնի
45 մէն՝ էթմէյէ՝ տէյիւ սէօյլէ, տէտի։ Պու էսնատէ կէօք
պուլութլար վէ րիւզկեարլէ գարարըպ պէօյիւք պիր
եաղմուր օլտու. Աքաաբ տախի պինիպ Յեզրայէլէ
46 կիթտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլի Եղիա իւզէրինտէ օլտու.
օ տախի ֊գուշանարագ Յեզրայէլին գափուսընա գա-
տար Աքաաբրն էօնիւնճէ սէյիրթտի։

ՊԱՊ 19

*Եղիանըն ֆիրարը. 4 Անըն իգնիրապը վէ Թէսէլի պուլմասը. 9 Բաս-
պըն անա Խորէբտէ կէօրիւնմէսի, վէ Ազայէլի, վէ Յեուդը վէ Եղիսէյի
մէհ էթմէկը պապըընտա օլան էմրի։ 19 Եղիսէյնին Եղիայա Թապի՝ օլմասը։*

Վ է Աքաաբ Եղիանըն հէր եափտըղընը վէ ֊փէյ-
ղամպէրլէրինի ճիմճէսինի գըլըճէկ գաթլ էյլէտիյինի
2 Յեզաբէլէ խապէր վէրտի։ Յեզաբէլ տախի Եղիայա
պիր ատէմ կէօնտէրիպ՝ Եարընն պու վագըթտա սէ-
նինի ճանընը անլէրտէն պիրինին ճանը կիպի էթ-
մէզսէմ, ֊իլահլար պանա պէօյլէ վէ տահա զիյատէ
եափսընըպար՝ տէտի։
3 Օ տախի պունու կէօրտիւյիւնտէ գալգըպ ճանընըն
խէյասը իչիւն կիթտի. վէ Յուդատա վագը՚ Բէրսաբէ-
էյէ վարարագ՝ օրատա խըտմէթքեաըընը պրագտը։
4 Վէ քէնտիսի պէրրիյէտէ պիր կիւնլիւք եօլ կիթտի,
վէ վարըպ պիր արտրճ աղաճընըն ալթընտա օթու-
րարագ՝ Եա ՐԱՊՊ, արթըգ քիֆայէթ էտէր, ճանըմը
ալ. պէն էճատտրմտան էյի տէյիլ իմ՝ տէյէրէք ֊էօ-
5 լիմիւ արզուլէտի։ Վէ արտրճ աղաճընըն ալթընտա
եաթըպ ույուր իքէն, իշթէ անա պիր մէլէք տօգու-
6 նուպ՝ Գալգ, եէ՝ տէտիքտէ, Եէ֊ ֊Ե տախի պագտը, վէ
իշթէ պաշը եանընտա պիր քիւլ փիտէսի իլէ պիր
տէսթի սու վար իտի. վէ եէյիպ իչտիքտէն սօկրա
7 թէքրար եաթտը։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի եինէ իքինճի
տէֆ՚ա անա տօգունուպ՝ Գալգ, եէ, զիրա եօլըն ու-

1 Ղեւ. 19. 28։ Թէս. 14. 1։
2 Ես. 26։
3 Պ. 19. 10։
4 Թէր. 32. 28. 35. 10։
4 Մհլ. 17. 34։
5 Ղեւ. 1. 6-8։
6 Պաղ Հար. 6. 20։
7 Ես. 32, 38։
8 Խուր. 3. 6։
9 Ա՚տ. 16. 28։
10 Պ. 8. 43։ 4 Մհլ. 19. 19։ Մկ. 83. 18։
11 Ղեւ. 9. 24։ Հար. 6. 21։ 1 Թվ. 21. 26։
12 2 Թվ. 7. 1։
13 Ես. 24։
14 4 Մհլ. 10. 25։
15 Թվ. 13. 5։ 18. 20։
16 Յակ. 5. 17, 18։
17 4 Մհլ. 4. 29։ 9. 1։
18 Պ. 18. 40։
19 Հռոմ. 1. 17։ Պ. 20. 10։ 4 Մհլ. 6. 31։
20 Ա՚տ. 11. 15։ Յուդ. 4. 3, 8։

Digitized by Google

8 զուն տըր՝ տէտի։ Ո տախի գալգըպ՝ եէտի վէ իչտի,
վէ օլ թա՛մըն գուվվէթիյլէ ՙգըրգ կիւն գըրգ կէճէ
ՙԱլլահըն տաղը Քորեբէ գատար կիլծտի։
9 Վէ օրատա մաղարայա կիրիպ՝ անտէ կէճէյէտի. վէ
իշթէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը անա կէյիպ՝ էյ Եղիա, պու-
10 րատա նէ՞ իշին վար՝ տէտի։ Ո տախի՝ ՙԻլահ իւլ ճիւ-
նուտ օլան ՐԱՊՊ իչիւն զիյատէսիյլէ ղայրէթ չէք-
տիմ, ՙզիրա պէնի Իսրայէլ ՚ահտընը թէրք էտիպ՝
մէզպահլարընը երգտըլար, վէ ՙփէյղամպէրլէրինի
գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր. վէ ՙպէն եալընըզ գալտըմ,
վէ պէնիմ ճանըմը տախի ալմաղա գաստ էտիյօրլար՝
11 տէտի։ Վէ ՙՙՙ՝ Զրգ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚տաղ
իւզէրինտէ տուր՝ տէտի։ Վէ իշթէ ՐԱՊՊ կէչիյօր իտի.
վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տաղլարը եարըպ գայա-
լարը գըրան պիր ՚՚ազիմ վէ շիտտէթլի րիւզկեար ՙէ-
ՙբ, ՙՙՙ ՐԱՊՊ րիւզկեարտա տէյիլ իտի. վէ րիւզ-
կեարտան սօկրա զէլզէլէ օլտու, ՙՙՙ ՐԱՊՊ զէլզէ-
12 լէտէ տէյիլ իտի. Վէ զէլզէլէտէն սօկրա աթէշ օլտու,
ՙՙՙ ՐԱՊՊ աթէշտէ տէյիլ իտի. վէ աթէշտէն սօկրա
13 խաֆիֆ վէ լաթիֆ պիր ավազ օլտու։ Եղիա տախի
պունու իշիտինճէ՝ ՙրիտասըյլէ եիւզիւնիւ էօրթէրէք,
չըգրպ մաղարանըն գափուսընտա տուրտու. ՙվէ իշթէ
պիր ավազ անա՝ էյ Եղիա, պուրատա նէ՞ իշին վար՝
14 տէտի։ ՚Ո տախի՝ Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ իչիւն
զիյատէսիյլէ ղայրէթ չէքտիմ, զիրա պէնի Իսրայէլ
՚ահտընը թէրք էտիպ՝ մէզպահլարընը երգտըլար վէ
փէյղամպէրլէրինի գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր. վէ պէն
եալընըզ գալտըմ, վէ պէնիմ ճանըմը տախի ալմաղա
15 գաստ էտիյօրլար՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Կիթ, եօ-
լընա տէօն, վէ Դամասկոս պէրրիյէսի եօլընտան կի-
տէրէք, ՙԱզայէլի՝ Սիւրիա իւզէրինէ մէլիք օլմագ
16 իւզրէ մէսհ էյլէ։ Վէ ՙՅէու իպն ի Նամեսսիյի Իսրա-
յէլ իւզէրինէ մէլիք օլմագ իւզրէ մէսհ էյլէ. վէ Աբէլ-
մաուլալը ՚Եղիսէ իպն ի Սափատ սէնին եէրինէ փէյ-
17 ղամպէր օլմագ իւզրէ մէսհ էյլէ։ Վէ ՙԱզայէլին գը-
լըճընտան գուրթուլանը Յէու գաթլ էտիպ՝ Յէունըն
գըլըճընտան գուրթուլանը ՙԵղիսէ գաթլ էտէճէք տիր։
18 ՙԼաքին պէն Իսրայէլտէ Բահաղա ճիւմլէ տիզ չէօքմէ-
միշ վէ ՚աղըզլէ անը էօփմէմիշ օլան եէտի պինկ քիշի
ալը գօտրմ՝ տէտի։
19 Վէ Եէ՞ օրատան ՚ազիմէթլէ Եղիսէ իպն ի Սափա-
տը՝ էօնինտէ օն իքի չիֆթ էօքիւզ, վէ օն իքինճի-
սինտէ քէնտիսի օլուպ՝ չիֆթ սիւրտիյիւ հալտէ պուլ-
տու, վէ եանընա կիտիպ րիտասընը անըն իւզէրինէ
20 աթտը։ Ո տախի էօքիւզլէրի թէրքլէ, Եղիանընը արտը
սըրա գօշուպ՝ ՙֆէտէրիմ իւէ վալիտէմի էօփէյիմ տէ
արտընճա կէլէյիմ՝ տէտիքտէ, Եէ՞ անա՝ կէրի տէօն,
21 սանա նէ՞ եափտըմ՝ տէտի։ Ո զէման եանընտան
տէօնիւպ՝ պիր չիֆթ էօքիւզ ալարագ պօղազլատը, վէ
ՙէօքիւզլէրին էթլէրինի ալէթլէրիյլէ փիշիրիպ խալգա
վէրտի, վէ եէտիլէր. քէնտիսի տախի գալգըպ Եղիա-
նընն արտը սըրա կիթտի. վէ անա խըտմէթ էտէր իտի։

ՊԱՊ 20

*Աքաաբ վէ Բենադադ։ 13 Բապպէն էմրիյլէ Աքաաբըն ճէսարէթլէ-
նիպ Սիւրիալըլարը վուրմասը։ 22 Սիւրիալըլարըն իքինճի հիւճումը։
28 Սիւրիալըլարըն՝ Բապպը Քահգիր էթմէյէրինտէն տօլայը Թէքրար
վուրուլմալարը։ 31 Սիւրիալըլարընն վէ Աքաաբըն Բենադադ իլէ օլան
՚ահտը։ 35 Աքաաբըն պիր մէսէլ իլէ Թէքտիր Լոիլմախ։*

Վ Է Սիւրիա մէլիյի Բենադադ քէնտի ՚ապքէրլէ-
րինին ճիւմլէսինի ճէմ՚ էտիպ, պէրապէրինճէ տախի
օթուզ իքի մէլիք պուլունարագ, աթլար վէ արապա-
լար իլէ չըգտը, վէ Սամարիայը մուհասէրէ էտէրէք
2 անընն իլէ մուհարէպէ էյլէտի։ Վէ շէհրէ Իսրայէլ մէ-
3 լիյի Աքաաբա էլչիլէր կէօնտէրիպ, Անա՝ Բենադադ՝
Սէնին կիւմիւշիւն վէ ալթունընն պէնիմ, վէ նիսվանընն
4 իլէ կիւզէլ օղուլլարընն պէնիմ տիր՝ տէյօր, տէտի։ Վէ
Իսրայէլ մէլիյի ճէվապէն՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, պու-
յուրտընըզկ կիպի քէնտիմ վէ պիւթիւն էմվալըմ սէ-
նինն տիր՝ տէտի։
5 Վէ էլչիլէր թէքրար կէլիպ՝ Բենադադ պէօյլէ պու-
յուրըր. Սէնին կիւմիւշիւն իլէ ալթունընը վէ նիսվա-
նընն իլէ օղուլլարընը պանա վէր՝ տէյիւ խապէր կէօն-
6 տէրտիմ. Վէ եարընն պու վագըթտա գուլլարըմը սա-
նա կէօնտէրէճէյիմ. անլէր տախի սէրայընզը վէ պէն-
տէլէրիկինն խանէլէրինի արաշտըրըպ՝ սէնին նազա-
րընտա հէր մէրղուլ օլանը էլլէրիյլէ ալաճագլար՝
7 տէտիլէր։ Ո զէման Իսրայէլ մէլիյի տիյարընն ճիւմլէ
իխթիյարլարընը չաղըրըպ, անլէրէ խիթապէն՝ Պիլի-
նիզ վէ պագընըզ քի պու ատէմին մէրամը քէօթիւ-
լիւք տիր. զիրա նիսվանըմ իլէ օղուլլարըմ վէ կիւ-
միւշիւմ իլէ ալթունըմ իչիւն պանա խապէր կէօնտէր-
8 տիյինտէ անտէն տիրիղ էթմէտիմ՝ տէտի։ Վէ իխթի-
յարլարըն ճիւմլէսի իլէ պիւթիւն գավմ անա՝ Տինլէմէ
9 վէ րազի օլմա՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, Քէնտիսի տախի
Բենադադընն էլչիլէրինէ՝ Էֆէնտիմ մէլիյէ սէօյլէյինիզ
քի, Եվվէլքի մաթլուպաթընըն քեաֆֆէսինի իճրա
էտէրիմ, լաքին պու շէյի եափամամ՝ տէտի. էլչիլէր
տախի ՚ավտէթլէ անա պու ճէվապը կէօթիւրտիլէր։
10 Վէ Բենադադ՝ Էկէր Սամարիանընն թօփրաղը ՙպա-
նա թապի՚ օլան գավմընն ճիւմլէսինին ավուճլարընա
քիֆայէթ էտէրսէ, ՙիլահլար պանա պէօյլէ վէ տահա

ՙ Թուր. 34.28։ Թէս.9. 9,18։ Մատթ. 4. 2։
ՙ Թուր. 3. 1։
ՙ Ա՛տ.25.11,13։ Մէզ. 69. 9։
ՙ Ըսմ. 11. 3։
ՙ Ղ. 18. 4։
ՙ Ղ. 18. 22։ Ըսմ.11.3։
ՙ Թուր. 24. 12։
ՙ Եզեկ. 1. 4։ 37. 7։
ՙ Թուր. 3. 6։ Եա. 6. 2։
ՙ Ես. 9։
ՙ Ես. 10։
ՙ Պաղ 4 Միլ. 13։
ՙ 4Միլ. 9. 1-3։
ՙ Դուկ. 4. 27։
ՙ 4Միլ. 8. 12։ 9. 14, վէ ղայրի։ 10. 6, վէ ղայրի։ 13. 3։
ՙ Պաղ Ովս. 6. 5։
ՙ Ըսմ. 11. 4։
ՙ Պաղ Ովս. 13. 2։
ՙ Մատթ. 8. 21, 22։ Ղուկ. 9. 61,62։
ՙ 2Միլ. 24. 22։
ՙ Թուր. 11. 8։ Հաբ. 4. 10։
ՙ Ղ. 19. 2։

Digitized by Google

զիյատէսինի եափսընալար՝ տէյիւ անա խապէր կէօն-
11 տէրտի։ Իսրայէլ մէլիյի տախի՝ Սէլէ֊ըը գուշանան
ատէմ անը չէօզէն կիպի իֆթիխար էթմէսին՝ տէյիւ
12 անա խապէր կէօնտէրտի։ Վէ Բէն֊ադ֊ադ վէ անըն իլէ պէ-
րապէր պուլունան մէլիքլէր չատըրլարտա ֊իչէր իքէն
պու սէօզիւ իշիտինճէ, գուվլարընա՝ Սաֆֆ օլունըզ՝
տէտիքտէ, անլէր տախի շէհրէ գարշը սաֆֆ օլտըլար։
13 Վէ իշթէ պիր փէյղամպէր Իսրայէլ մէլիյի Ա֊քաա-
բըն եանընա կէլիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պու տըր քի՝
Պու պէօյիւք ճիւմհուրըն քեաֆֆէսինի կէօրմէյօր մը
սըն. իշթէ ֊պէն անը պու կիւն էլինէ թէսլիմ էտէճէ-
յիմ, սէն տախի ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսին՝
14 տէտի։ Ա֊քաաբ տախի՝ Քիմի՞նլէ՝ տէտիքտէ, օ տախի՝
Նահիյէ ըէ֊իսլէրինին ուշագլարըյլէ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր՝ տէտի։ Օ տախի՝ ձէնկի քիմ պաշլասընը՝
15 տէտիքտէ, Սէն՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Վէ նահիյէ
ըէ֊իսլէրինին ուշագլարընը սայտըղընտա, իքի եիւզ
օթուզ իքի քիշի պուլունտըլար. վէ անլէրտէն սօկրա
պիւթիւն գավմը, եա՛նի պէնի Իսրայէլին ճիւմլէսինի
16 սայտըղընտա, եէտի պիկ քիշի պուլունտըլար։ Վէ
պունլար էօյլէ վագթը չըգտըլար. Բենադադ տախի
կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք քէնտինէ մու՛ավէնէթ էտէն
մէլիքլէր, եա՛նի օլ օթուզ իքի մէլիք չատըրլարտա
17 ֊իչիպ սէրխօշ օլմագտա իտի։ Վէ նահիյէ ըէ֊իսլէրի-
նինն ուշագլարը էվվէլ չըգմալարըյլէ, Բենադադ ֊ա֊
դէր էլէ֊ն կէօնտէրտիյինտէ, անա՝ Սամարիատան ա-
18 տէմլէր չըգտը՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր։ Օ տախի՝
Էկէր սուլհ իչիւն չըգմըշլար իսէ, անլէրի տիրի թու-
թունըզ վէ էկէր ճէնք իչիւն չըգմըշլար իսէ, եինէ
19 տիրի թութունըզ՝ տէտի։ Պէօյլէճէ նահիյէ ըէ֊իսլէ-
րինին ուշագլարը վէ անլէրտէն սօկրա ֊ասքէր շէ-
20 հիրտէն չըգըպ, Հէր քէս գարշըսընա կէլէնի վուրմա-
սըյլէ Սիւրիալըլար ֆիրար էթտիլէր. վէ Իսրայէլ
անլէրի թա֊գիպ էյլէտի, Սիւրիա մէլիյի Բենադադ
21 տախի աթա պէնիպ սիվարիլէր իլէ գուրթուլտու։ Իս-
րայէլ մէլիյի տախի չըգըպ՝ աթլար իլէ արապալարը
վուրարագ, Սիւրիալըլարը պէօյիւք գըրըղընլէ պօզտու։
22 Վէ օլ փէյղամպէր Իսրայէլ մէլիյինէ եագլաշըպ,
անա խիթապէն՝ Կիթ, գուվվէթլէն, վէ նէ եափաճա-
ղընկա էյիճէ տիգգաթ էյլէ. ֊զիրա եըլ տէօնիւշիւնտէ
Սիւրիա մէլիյի սէնին ֊ալէյհինէ չըգաճագ տըր՝ տէտի։
23 Վէ Սիւրիա մէլիյինին պէնտէլէրի անա խիթապէն՝
Անլէրին իլահլարը տաղլար իլահլարը օլտըղը սէ-
պէպտէն պիզէ ղալէպէ էթտիլէր, էկէր անլէր իլէ օ-
վատա ճէնքլէշիրսէք, մութլագա պիզ անլէրէ ղալէպէ
24 էտէրիզ։ Իմտի պու շէյի եափ. մէլիքլէրին ճիւմլէ-
սինի ֊ազլ էտիպ՝ անլէրին եէրինէ վ֊ալիլէր նասպ էյլէ.
25 Վէ զայ՝ էթտիյինկ ֊ասքէր մըգտարընճա քէնտինկէ ֊աս-

քէր, վէ աթլար մըգտարընճա աթլար, վէ արապա-
լար մըգտարընճա արապալար թէտարիք էյլէ, վէ
պիզ անլէր իլէ օվատա մուհարէպէ էտէլիմ, մութ-
լագա անլէրէ ղալէպէ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր. օ տախի
26 անլէրին սէօզիւնիւ տինկլէյէրէք էօյլէճէ եափտը։ Վէ
եըլ տէօնիւշիւնտէ Բենադադ Սիւրիալըլարը սայըպ՝
Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ ֊Աֆէկէ չըգտը։
27 Պէնի Իսրայէլ տախի սայըլըպ թէտարիք կէօրէրէք՝
անլէրին գարշըսընա չըգտըլար. պէնի Իսրայէլ ան-
լէրին գարշըսընտա իքի քիչիւք քէչի սիւրիւսիւ կիպի
օրտու գուրուպ՝ Սիւրիալըլար իսէ պիւթիւն տիյարը
տօլտուրմըշլար իտի։
28 Վէ Ալլահ ատէմի եագլաշըպ, Իսրայէլ մէլիյինէ
խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Սիւրիալըլար՝
ՐԱՊՊ տաղլար Իլահը տըր, վէ օվալար Իլահը տէ-
յիլ տիր՝ տէտիքլէրի իչիւն, ֊պու պէօյիւք ճիւմհուրը
սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, թա քի ՐԱՊՊ պէն
29 իտիյիմի պիլէսինիզ՝ տէտի։ Վէ եէքտիկէրինէ գարշը
եէտի կիւն օրտու գուրտըգտան սօկրա եէտինճի կիւն-
տէ մուհարէպէ օլտու. վէ պէնի Իսրայէլ պիր կիւն
զարֆընտա Սիւրիալըլարտան եիւզ պիկ փիյատէ
30 վուրտըլար։ Վէ պագը գալանլար Աֆէկ շէհրինէ ֆի-
րար էթտիլէր, վէ օ պագը գալան եիրմի եէտի պիկ
ատէմ իւզէրինէ սուր տիւշտիւ։ Բենադադ տախի ֆի-
րարէ շէհրտէ ֊օտատան օտայա կիրէր իտի։
31 Գուվլարը տախի անա՝ էֆէ֊ը, իշիթտիք քի պէյթի
Իսրայէլին մէլիքլէրի՝ մէրհամէթ սահիպի մէլիքլէր
տիր շիմտի ֊պէլլէրիմիզէ չու, վէ պաշլարըմըզա իփ-
լէր պաղլայարագ՝ Իսրայէլ մէլիյինին հուզուրընա
32 չըգալըմ, օլա քի սէնի սաղ պրագա՝ տէտիլէր։ Իմտի
պէլլէրինէ չու՝ վէ պաշլարընա իփլէր պաղլայրպ,
Իսրայէլ մէլիյինին եանընա կիտէրէք՝ Գուլըկ Բենա-
դադ՝ Րէճա էտէրիմ, ճանըմ սաղ գալսըն՝ տէյօր, տէ-
տիլէր։ Օ տախի՝ Տահա սաղ մը տըր. օ պիրատէրիմ
33 տիր՝ տէտի։ Վէ օլ ատէմլէր պունու խայրա ֊ալամէթ
֊ատտ էտէրէք, աղզընտան սէօզիւ ալտըգլարը կիպի,
֊աճէլէթլէն՝ Բենադադ պիրատէրին, տէմէլէրի իւզէ-
րինէ՝ Կիտինիզ, անը պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ Բե-
նադադ տախի եանընա կէլինճէ՝ անը արապայա ալտը։
34 Բէն֊ադ֊ադ տախի անա խիթապէն՝ ֊պէնիմ փէտէրիմին
սէնին փէտէրինտէն ալտըղը շէհրլէրի սանա կէրի
վէրիրիմ. սէն տախի փէտէրիմին Սամարիատա եափ-
տըղը կիպի քէնտին իչիւն Դամասկոստա սօգագլար
եափ՝ տէտի։ Վէ Ա֊ա֊ը՝ Պէն տախի պու ֊ահտ իլէ
սէնի սալը վէրիրիմ՝ ֊ա֊է. վէ անըն իլէ ֊ահտ էյլէ-
յիպ՝ անը սալը վէրտի։
35 Վէ ֊փէյղամպէր օղուլլարընտան պիրի՝ ֊ՐԱՊՊԸՆ
էմրի իւզրէ քէնտի րէֆիգլէրինտէն պիրինէ՝ Րէճա

֊ Ա֊. 16։ ֊ Ա֊. 28։ | ֊ Ա֊. 12, Պ. 16. 9։ ֊ Ա֊. 13։ | ֊ Յես. 13. 4։ ֊ Ա֊. 13։ | ֊ Պ. 22. 25։ ֊ Պագ֊Ա֊է. 37. 34։ | ֊ Պ. 15. 20։ ֊ 4Մ֊. 2. 3,5,7,15։ | ֊ Պ. 13. 17,18։

Digitized by Google

էտէրիմ, պանա վուր՝ տէտի. վէ օլ ատէմ անա վուր-
36 մագտան չէքինտի: Օ տախի անա՝ ՐԱՊՊՉՆ քէլա-
մընը տիկլէմէտիյինկ իչիւն, իշթէ եանընմտան կիթտի-
յինկ կիպի սէնի պիր արսլան վուրաճագ տըր՝ տէտի.
վէ մէրգում՝ անըն եանընտան կիթտիյի կիպի ՚անը
37 պիր արսլան պուլուպ՝ վուրտու: Վէ պաշգա պիր ա-
տէմ պուլուպ՝ Ըէճա էտէրիմ, պանա վուր՝ տէտիյինս-
38 տէ, օլ ատէմ՝ վուրուպ անը եարալատը: Վէ օլ փէյ-
ղամպէր կիտիպ, քէնտիսինի թանըթմամագ իչիւն,
կէօզլէրի իզէրինէ պիր էօրթիւ գօյարագ՝ եօլ իզէ-
39 րինտէ մէլիյի պէքլէտի: Վէ ՝մէլիք կէչէրքէն, պու
քիմսէ մէլիյէ նիտա էտիպ՝ Գուլըկ մուհարէպէ իչինէ
կիթտիյիմտէ, պիր ատէմ տէօնիւպ պանա տիկէր պիր
ատէմ՝ կէթիրէրէք՝ Պու ատէմէ մուգայյէտ օլ, էկէր
պիր եօլ իլէ պու ղա՚իպ օլաճագ օլուրսա, ՚սէնին
ճանըն անըն ճանը եէրինէ օլաճագ, եախօտ պիր թա-
40 լանթ կիւմիւշ էտա էտէճէքսին՝ տէտի: Լաքին գուլըկ
էօթէ պէրի մէշղուլ օլտըղըմ հալտէ, օ ատէմ ղա՚իպ
օլտու՝ տէտի: Իսրայէլ մէլիյի տախի անա՝ Հիւքմիւկ
41 պու տըր, քէնտին գարար վէրտին՝ տէտի: Օ տախի
հէման էօրթիւիւ կէօզիւնտէն գալտըրտը. վէ Իսրա-
յէլ մէլիյի անըն փէյղամպէրլէրտէն օլտըղընը թա-
42 նըտը: Փէղ՚ամպէր տախի անա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պու-
յուրը քի՝ ՝Մէլ՚ուն գըլտըղըմ ատէմի էլտէն գաչըր-
տըղըն իչիւն, սէնին ճանըն անըն ճանը եէրինէ, վէ
սէնին գավմըն անըն գավմը եէրինէ օլաճագ տըր՝ տէ-
43 տի: Վէ Իսրայէլ մէլիյի Ղմահզուն վէ ղամնաք օլարագ
քէնտի խանէսինէ՚ավտէթլէ Սամարիայա վասըլ օլտու:

ՊԱՊ 21

*Աքաաբըն Նաբովթա պաղը հագդընտա օլան Թէքլիֆի: 5 Յեզաբէ-
լին ֆէննիյէ Նաբովթըն պի ղայրի հագդ գանլ էտիլմէսի: 15 Աքաա-
բըն մէզբիւր պաղը զապթ էմէսի: 17 Եղիանըն Աքաաբ իլէ Յեզաբէլ
՚ալէյհինէ պույուրտըղը հիւքիւմ: 25 Աքաաբըն Թէվազու՚ը վէ ճէզա-
սընըն կէճիքմէսի:*

Պու շէյլէրտէն սօնրա՝ Սամարիա մէլիյի Աքաա-
բըն Յեզրայէլտէ վագը՚ սէրայը եանընտա Յեզրայէլի
2 Նաբովթըն պիր պաղը օլմաղլէ, Աքաաբ Նաբովթա
խիթապէն՝ -Պաղըկ խանէմէ եագըն օլտըղընտան,
սէպզէ պաղչէսի օլմագ իւզրէ անը պանա վէր, պէն
տախի անըն եէրինէ սանա անտէն տահա ա՚լա պիր
պաղ վէրիրիմ՝ եախօտ իսթէրսէն, պէտէլինէ ագչէ
3 վէրիրիմ՝՝ տէտի: Նաբովթ տախի Աքաաբա՝ ՐԱՊՊ
կէօսթէրմէսինի քի ՚էճտատըմընն միրասընը սանա վէ-
րէյիմ՝՝ տէտի:
4 Վէ Յեզրայէլի Նաբովթըն՝ էճտատըմընն միրա-
սընը սանա վէրմէմ՝՝ տէյիւ սէօյլէտիյի սէօզտէն տօ-

լայը, Աքաաբ մահզունն վէ ղամնաք օլարագ խանէ-
սինէ կիտիպ տէօշէյի իւզէրինտէ եաթտը, վէ եիւ-
5 զինիւ չէվիրիպ թա՚ամ տախի էթմէտի: Վէ զէվճէսի
Յեզաբէլ եանընա կէլիպ անա Նի՚չիւն ճանըկ մահզուն
6 տըր, վէ թա՚ամ էթմէզսինի՝տէտի: Օ տախի անա՝ Յեզ-
րայէլի Նաբովթա սէօյլէյիպ՝ Պաղընը պանա ագչէյէ
պէտել վէր, վէ եախօտ, էկէր իսթէրսէն, անըն եէրինէ
սանա ՚՚ըէչէ՚՚ պիր պաղ վէրիրիմ՝՝ տէտիյիմտէ, օ պա-
նա՝ Պաղըմը սանա վէրմէմ՝՝ տէտիյի իչիւն տիր՝ տէտի:
7 Զէվճէսի Յեզաբէլ տախի անա՝ Սէն շիմտի Իսրայէլ
իւզէրինէ ՚՚էչէ՚՚ հիւքիւմէթ էտճէքսինի. գալգ,
թա՚ամ էյլէ, գալգնի միւֆէրրահ օլսուն. Յեզրայէլի
Նաբովթըն պաղընը պէն սանա վէրիրիմ՝ տէտի:
8 Վէ Աքաաբըն իսմիյլէ մէքթուպլար եազըպ՝ անըն
միւհրիյլէ միւհրլէյէրէք, օլ մէքթուպլարը Նաբով-
թըն հէմշէհրիլէրի օլան իխթիյարլար իլէ միւ՚թէպէ-
9 րանա կէօնտէրտի: Վէ մէքթուպլարտա՝ Պիր օրուճ
ի՚լան էտինիզ, վէ Նաբովթը գավմըն իւսթ թարա-
10 ֆընա օթուրտարագ, Անըն գարշըսընա տախի իքի
եարամազ ատէմ օթուրտընըզ, վէ պունլար անըն
՚ալէյհինէ շէհատէթ էտիպ՝ Սէն ՚Ալլահա վէ մէլիյէ
սէպպ էթտին՝ տէսինլէր. պա՚տէհու անը չըգարըպ
՚րէճմ էտինիզ, քի էօլսուն՝ տէյիւ եազտը:
11 Վէ հէմշէհրիլէրի, եա՚նի անըն իլէ պէրապէր շէ-
հիրտէ սաքին օլան իխթիյարլար իլէ միւ՚թէպէրան
Յեզաբէլին քէնտիլէրինէ կէօնտէրտիյի մէքթուպլար-
տա եազըպ՝ ըսմարլատըղը վէճհլէ հարէքէթ էտէրէք,
12 ՚Պիր օրուճ ի՚լան էտիպ՝ Նաբովթը գավմըն իւսթ
13 թարաֆընա օթուրթտըլար: Վէ իքի եարամազ ա-
տէմ կէլիպ՝ անըն գարշըսընտա օթուրտըլար, վէ պու
եարամազ ատէմլէր գավմըն հուզուրընտա Նաբովթ
՚ալէյհինտէ՝ Նաբովթ Ալլահա վէ մէլիյէ սէպպ էյ-
լէտի՝ տէյիւ շէհատէթ էթմէլէրի իւզէրինէ, ՚անը շէհ-
րին խարիճինէ չըգարըպ՝ թաշլարլէ րէճմ էյլէտիլէր,
14 վէ էօլտու: Վէ՝ Նաբովթ րէճմ էտիլէրէք էօլտու՝ տէ-
յիւ Յեզաբէլէ խապէր կէօնտէրտիլէր:
15 Յեզաբէլ տախի Նաբովթըն րէճմ օլունուպ էօլ-
տիյինիւ իշիտինճէ, Աքաաբա՝ Գալգ, Յեզրայէլի
Նաբովթըն սանա ագչէյլէ վէրմէք իսթէմէտիյի պաղը
թէմէլլիւք էյլէ. զիրա Նաբովթ հայաթտա տէյիլ,
16 էօլմիւշ տիր՝ տէտի: Աքաաբ տախի Նաբովթըն էօլ-
տիյինիւ իշիթտիյինտէ, Յեզրայէլի Նաբովթըն
պաղընը թէմէլլիւք էթմէք իչիւն գալգըպ կիթտի:
17 ՚Վէ ՐԱՊՊՉՆ քէլամը Թեզբալը Եղիայա կէլիպ,
18 Գալգ, ՚Սամարիատա օլան Իսրայէլ մէլիյի Աքաա-
բըն գարշըսընա էն. իշթէ թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ
19 էնմիշ օլտըղը Նաբովթըն պաղընտա տըր: Վէ անա

ՙ Պ. 13. 24։ [ղայրի։ ՚ Պ. 22. 31-37։ ՛ 1Մխլ. 8. 14։
՛ Պաղ 2Մխլ. 12. 1, վէ ՚ Պ. 21. 4։ ՛ Ղև. 25. 23։ Ա՛ո. 36.
՚ 4Մխլ. 10. 24։ —— 7։ Եզկ. 46. 18։

՚ Խուր. 22. 28։ Ղև. ՛ Ղև. 24. 14։ ՛ Մէզ. 9. 12։
24. 15,16։ Ա՛մալ. 6. ՚ Ես. 58. 4։ ՚ Պ.13.32։2Թէվ.22.9։
11։ ՚ Պաղ 4Մխլ. 9. 26։

Digitized by Google

խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պույուրը քի՝ Գաթլ էթտին, թէ-
մէլլիւք տէ մի էթտին՝ տէյիւ սէօյլէ. վէ ենէ անա՝
ՐԱՊՊ պույուրը քի՝ [b]Նաբովթըն գանընը քէօփէք-
լէրին եալատըգլարը մահալտէ քէօփէքլէր սէնին գա-
նընը տախի եալայաճագլար տըր՝ տէյիւ սէօյլէ, տէ-
20 տի: Վէ Ա.քաաբ Եղիայա՝ [c]էյ տիւշմէնիմ, պէնի պույ-
տրի՞ն մը՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Պուլտըմ, մատամ քի
[d]սէն ՐԱՊՊԸՆ [e]ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէյէ
21 քէնտինկի սաթտըն: Իշթէ [f]էյէ ղազապա կէթիրտիյինկ
վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլտըղընկ
իչիւն, [g]սէնին իւզէրինէ պիր պէյա կէթիրիպ՝ սէնին
նէսլինի գաթ՝ էտէճէյիմ. վէ Ա.քաաբտան [h]հէյի եր-
քէքլէրի վէ [i]Իսրայէլտէ գափանմըշ վէ պրագըլմըշ
22 օլանը գաթ՝ էտիպ, Սէնին խանէնի [j]Յերոբովամ
իպն ի Նաբատըն խանէսի վէ [k]Բաասա իպն ի Ա.քիա-
23 նըն խանէսի կիպի էտէճէյիմ: Վէ [l]Յեզաբէլ հագ-
գընտա տախի ՐԱՊՊ՝ Յեզրայէլին սուրու եանընտա
Յեզաբէլի քէօփէքլէր եէյէճէքլէր՝ տէյիւ պույուր-
24 տու: [m]Ա.քաաբտան շէհրտէ էօլէնի քէօփէքլէր եէյէ-
ճէքլէր, վէ սահրատա էօլէնի հավա գուշլարը եէյէ-
ճէքլէր՝ տէտի:
25 Հագիգաթէն [n]զէվճէսի Յեզաբէլին թահրիքիյէ
ՐԱՊՊԸՆ [o]ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէք իչիւն
քէնտիսինի սաթմըշ օլան [p]Ա.քաաբ կիպի պիր [q]էւէ-
26 օլմատը: Վէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէն
թարտ էթտիյի [r]Ամօրիլէրին ճիւմլէ եափտըգլարը
վէճհլէ, [s]Ա[illegible] փութլարա թապի՝ օլմաղլէ զիյատէ-
սիյլէ մէքրուհ օլտու:
27 Վէ Ա.քաաբ պու քէլամը իշիթտիյի կիպի էսվա-
պընը եըրթըպ՝ [t]թէնի իւզէրինէ չուլ կիյէրէք օրուճ
թուրթտու. վէ չուլ իլէ եաթարագ եավաշ եիւրիւր
28 իտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Թեզբալը Եղիայա կէլիպ,
29 Ա.քաաբընն հուզուրըմտա թէվազու՝ էյլէտիյինի կէօ-
րիյօրմըսընն. հուզուրըմտա թէվազու՝ էյլէտիյի ի-
չիւն, պէյայը անընն կիւնլէրինտէ կէթիրմէյիպ՝ ան-
ճագ [u]օղլընըն կիւնլէրինտէ անընն խանէսի իւզէրինէ
պէյայը կէթիրէճէյիմ՝ տէտի:

ՊԱՊ 22

*Աքաաբըն եալանճը փէյղամպէրլէրէ ալտանադագ Միքիանընն քէ-
լամը իւզրէ Ռամովթ-գաղաադտա վուրումասը. 37 վէֆաճը. խալէֆի
Ոքոզիաս 41 Յովսափատըն էյի հիւքիւմէթի. 45 անընն [illegible]ամալը. 50
անընն խալէֆի Յովրամ 51 Ոքոզիանընն քէօթիւ հիւքիւմէթի*

Վ 2 է Սիւրիա իլէ Իսրայէլ արասընտա մուհարէ-
պէսիզ իւչ սէնէ միւտտէթ կէչտի: Վէ իւչիւնճիւ սէնէ
-Յուդա մէլէյի Յովսափատ՝ Իսրայէլ մէլէյինին ե-
3 նընա էնտի: Իսրայէլ մէլէյի տախի քէնտի պէնտէլէ-

[a] Գ. 22. 38։
[b] Գ. 18. 17։
[c] 4Միւլ. 17. 17 7. 14։
[d] Գ. 14. 10։ 4Միւլ. 9. 8։
[e] 1Միւլ. 25. 22։
[f] Գ. 14. 10։
[g] Գ. 15. 29։
[h] Գ. 16. 3, 11։
[i] 4Միւլ. 9. 36։
[j] Գ. 14. 11։ 16. 4։
[k] Գ. 16. 31։
[l] Գ. 16. 30, վէ պայրու։
[m] Թէք. 15. 16։ 4Միւլ. 21. 11։
[n] Թէք. 37. 34։
[o] 4Միւլ. 9. 25։
[p] —— 2Թէվ. 18. 2, վէ պայրու։
[q] Թէս. 4. 43։
[r] 4Միւլ. 3. 7։
[s] Գ. 18. 19։
[t] 4Միւլ. 3. 11։
[u] Ա'տ. 22. 38։

Digitized by Google

16 էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ մէլիք անա խի-
թապէն՝ Պանա ՐԱՊՊՐՆ իսմիյլէ եալընըզ հադիգաթը
սէօյլէմէկ իչիւն սանա գաճ քէրրէ եէմին վէրէյիմ՝ տէ-
17 տիքտէ, Օ տախի՝ Պիւթիւն Իսրայէլի Էչօպանը օլմա-
յան գօյունլար կիպի տաղլար իւզէրինտէ տաղըլմըշ
կէօրտիւմ. ՐԱՊՊ տախի՝ Պունլարըն սահիպի եօգ
տըր. հէր ատէմ սէլամէթլէ քէնտի խանէսինէ տէօն-
18 սիւն, պույուրտու՝ տէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլիյի Յովսա-
փատա խիթապէն՝ Հագգըմտա խայր տէյիլ, անճագ
շէրր խապէր վէրէճէյինի սանա սէօյլէմէտիմ մի՝ տէ-
19 տի։ Մէ՛էօ տախի՝ Իմտի սէն ՐԱՊՊՐՆ քէլամընը
տինկլէ. Ըպէն ՐԱՊՊԸ թախթը իւզէրինտէ օթուրմագ-
տա, Ըվէ ճիւնուտ ը սէմավիյէնին քեաֆքէսինի էթ-
րաֆընտա, սաղընտա վէ սօլընտա տուրմագտա կէօր-
20 տիւմ. Վէ ՐԱՊՊ՝ Ռամովթ–գաղաադա չընգըպ տա
օրատա հէյաք օլմասը իչիւն Աքաաբը քիմ՝ ալտատա-
ճագ տըր՝ տէմէսի իւզէրինէ, քիմի պէօյլէ վէ քիմի
21 շէօյլէ սէօյլէտի։ Վէ պիր րուհ կէլիպ՝ ՐԱՊՊՐՆ հու-
զուրընտա տուրարագ՝ Պէն անը ալտատըրըմ՝ տէտի։
22 Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Նէ՞ վէճհլէ՝ տէտիքտէ, Պէն չընգըպ
անըն ճիւմլէ փէյղամպէրլէրինին աղզընտա եալան
րուհ օլուրըմ՝ տէտի։ Բ՚՚պ տախի՝ ՛Սէն ալտատա-
ճագսըն, վէ մուվաֆֆագ օլաճագսըն. չընգ, վէ պէօյ-
23 լէ եափ՝ տէտի։ ՝Վէ շիմտի, իշթէ ՐԱՊՊ պու փէյղամ-
պէրլէրինկին ճիւմլէսինին աղզընա պիր եալան րուհ
գօմուշ տըր, լաքին ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա շէրր
օլանը պույուրմըշ տըր՝ տէտի։
24 Օլ վագթը Սեդեկիա իպն ի Քանանա եագլաշըպ՝
Միքիայա պիր թօգաթ վուրարագ՝ ՝ՐԱՊՊՐՆ Րուհու
սանա սէօյլէմէք իւզրէ պէնտէն նէ՞ եօլտան կէչտի՝
25 տէտի։ Միքիա տախի՝ Կիզլէնմէք իչիւն ՝օտատան
օտայա կիրտիյինկ կիւնտէ կէօրէճէքսին՝ տէտի։
26 Վէ Իսրայէլ մէլիյի տէտի քի՝ Միքիայը ալըպ՝ շէհր
մուհաֆըզը Ամոն իլէ մէլիքզատէ Յովասա կէօթիւր.
27 Վէ ՛՚՚էէ սէօյլէ քի՝ Մէլիք՝ Պունու հապսխանէյէ
աթըպ, պէն սէլամէթլէ ՛ավտէթ էտինճէյէ տէյին
անա մուզայագա սույու իլէ մուզայագա էքմէյի եէ-
28 տիրինիզ՝ տէյիւ պույուրըր։ Վէ Միքիա՝ Էկէր պիր
վագթտա սէլամէթլէ ՛ավտէթ էտէրսէն, ՛ՐԱՊՊ պէ-
նիմ վասըթամէ սէօյլէմէմիշ տիր՝ տէտիքտէն սօնրա՝
Էյ գավմ, ճիւմլէնիզ տինկլէյինիզ՝ տէտի։
29 Պէօյլէճէ Իսրայէլ մէլիյի իլէ Յուդա մէլիյի Յովսա-
30 փատ Ռամովթ–գաղաադա չընգտըլար։ Վէ Իսրայէլ
մէլիյի Յովսափատա՝ Պէն թէպտիլ ի գըյաֆէթ էտիպ
ճէնկէ կիրէրիմ, ֆագաթ սէն Դ–ը–է՚՚ն էլպիսէկի
կիյ՝ տէյէրէք, Իսրայէլ մէլիյի ՝թէպտիլ ի գըյաֆէթ
31 էտիպ՝ ճէնկէ կիրտի։ Վէ Սիւրիա մէլիյի քէնտի արա-
պալարընըն օթուզ իքի զապիթանընա՝ Քիչիւք վէ
պէօյիւք իլէ տէյիլ, անճագ Իսրայէլ մէլիյի իլէ մու-
32 հարէպէ էտինիզ՝ տէյիւ էմր էթտի։ Արապա զապի-
թանը տախի Յովսափատը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Իսրա-
յէլ մէլիյի պու օլմալը տըր՝ տէյէրէք, անըն իլէ մու-
հարէպէ իչիւն իւզէրինէ վարմալարըյլէ՝ Յովսափատ
33 ՝ֆէրեատ էյլէտի։ Վէ արապա զապիթանը անըն Իս-
րայէլ մէլիյի օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ օրա-
34 տան տէօնտիւլէր։ Վէ պիր ատէմ նիշան ալմայարագ՝
եայընը չէքիպ Իսրայէլ մէլիյինի զըրհընն հալգալարը
արասընտան վուրտու. օ տախի արապաճըսընա՝ Է-
լինկի չէվիրիպ պէնի օրտուտան չընգար, զիրա մէճրուհ
35 օլտըմ՝ տէտի։ Վէ օլ կիւն մուհարէպէ շիտտէթլէնտի.
մէլիք տախի արապատա, Սիւրիալըլարըն գարշը-
սընտա տուրուպ, ախշամ իւզէրի վէֆաթ էթտի. վէ
36 եարասընտան գանը արապա իչինէ ագտը։ Վէ կիւ-
նէշ պաթտըգտա՝ Հէր քէս քէնտի շէհրինէ վէ հէր
քէս քէնտի մահալընա՝ տէյիւ օրտուտա նիտա օլուն-
37 տու։ Պէօյլէճէ մէլիք վէֆաթ էտիպ Սամարիայա կէօ-
թիւրիւլտիւ, վէ մէլիյի Սամարիատա տէֆն էթտիլէր։
38 Վէ արապասընը Սամարիա հավուզընըն եանընտա
եըղգատըգլարընտա, ՝ՐԱՊՊՐՆ պույուրտըղը քէլամա
կէօրէ, անըն գանընը քէօփէքլէր եալատըլար. սի-
լահլարընը տախի եըղգատըլար։
39 Վէ Աքաաբըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէրի-
նին ճիւմլէսի վէ ՝ֆիլ տիշինտէն պէյթ ինշա էյլէ-
տիյի վէ շու գատար շէհրլէր ինշա էթտիյի իշթէ Իս-
րայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլ-
40 մըշ տըր։ Վէ Աքաաբ էճտատը իլէ ոյուտու, վէ օղ-
լու ՝Ոքոզիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու։
41 Վէ ՛Յովսափատ իպն ի Ասա Իսրայէլ մէլիյի Աքա-
աաբըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ Յուդա իւզէրինէ մէ-
42 լիք օլտու։ Յովսափատ մէլիք օլտըղը զէման օթուզ
պէշ եաշընտա օլուպ՝ եիրմի պէշ սէնէ Երուսաղէմտէ
հիւքիւմէթ էթտի. վալիտէսի Սաղինին գըզը օլուպ՝
43 իսմի Ազուբա իտի։ Վէ փէտէրի Ասանըն պիւթիւն
մէսլէյինտէ ՛եիւրիւտու, անտէն սափմայարագ՝ ՐԱՊ-
ՊՐՆ հուզուրընտա հագգ օլանըն իճրասընտա պու-
44 լունտու։ Լաքին ՝միւրթէֆէ՛ալար տէֆ՝ օլունմայըպ՝
գավմ միւրթէֆէ՛ալարտա զէպհ էտիպ պուխուր եա-
45 գարլար իտի։ Վէ ՝Յովսափատ Իսրայէլ մէլիյի իլէ
միւսալէհէ իւզրէ իտի։
46 Վէ Յովսափատըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իպ-
րազ էթտիյի շէճա՛աթ վէ մուհարէպէլէրի իշթէ Յու-
դա մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլ-
47 մըշ տըր։ Վէ ՝փէտէրի Ասանըն կիւնլէրինտէն պագը
գալմըշ մէ՛պունլարը տիյարտան տէֆ՝ էյլէտի։

ե Մատթ. 9. 36.
ը Ես. 6. 1։ Դան. 7. 9։
ը Յոբ. 1. 6։ 2. 1։ Մէգ. 103. 20, 21։ Դան. 7. 10։ Մատթ. 18. 10։
ի ՚Իպր. 1. 7, 14։
ի Հաբ. 9. 23։ Յոբ. 12. 16։ Եզեկ. 14. 9։ 2Մէլ. 2. 11։
ի Եզեկ. 14. 9։
լ 2Թէվ. 18. 23։
խ Պ. 20. 32։ [20-22։
ծ 2Թէվ. 35. 22։
կ 2Թէվ. 18. 31։ Էմս. 13. 20։
հ Պ. 21. 19։
ձ Ամովս. 3. 15։
ղ Ես. 52։
ճ 2Թէվ. 20. 31։
մ 2Թէվ. 17. 3։
յ Պ. 14. 23։ 15. 14։ 4Մխլ. 12. 3։ [14։
ն 2Թէվ. 19 2. 2Կոր. 6.
շ Պ. 14. 24։ 15. 12։

Digitized by Google

48 ՚Օլ վագըթ Եդովմտա մէլիք պուլունմայըպ՝ պիր
վէքիլ հիւքիւմէթ էտէր իտի։
49 Վէ Յովսափատ ալթուն իչիւն Ոփիրէ կիթմէք
իւզրէ, ՚Թարսիս կէմիլէրի եափտը իսէ տէ, Գասիոն-
50 գաբերտէ փարէլէնտիքլէրինտէն կիտէմէտիլէր։ Վէ
Ոքոզիա իպն ի Ախաաբ Յովսափատա՝ Գուլլարըմ սէ-
նինն գուլլարըն իլէ պէրապէր կէմիլէրլէ կիթսինլեր՝
51 տէտի իսէ տէ, Յովսափատ րազի օլմատը։ Վէ ՚Յով-
սափատ էճտատը իլէ ույույուպ՝ ճէտտի Դաւիթին
շէհրինտէ էճտատը եանընտա տէֆն օլունտու. վէ օղ-
լու Յովրամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։
52 Վէ Յուդա մէլիյի Յովսափատըն օն եէտինճի սէ-
նէսինտէ Ոքոզիա իպն ի Ախաաբ Իսրայէլ իւզէրինէ
Սամարիատա մէլիք օլուպ՝ իքի սէնէ Իսրայէլ իւզէ-
53 րինէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ ԲԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ
քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ ՚փէտէրինին մէսլէյի վէ վա-
լիտէսինին մէսլէյինտէ վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէ-
մէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամ՝ իպն ի Նաբատըն
54 մէսլէյինտէ եիւրիւյէրէք, ՚Բահաղա թապի՝ օլուպ՝
անա սէճտէ էյլէտի. վէ փէտէրինին հէր պիր եափ-
տըղը վէճհլէ հաբէ՛էը էաբէ՛ Իսրայէլին Ալլահը ԲԱՊՊԸ
ղազապա կէթիրտի։

ՙ Թկ. 25. 23։ 2Միւլ. 8. 14։ 4Միւլ. 3. 9։ | ՚ 2Թեվ. 20. 35, վէ դայ- | ՛ Ա. 10. 22։ Գ. 9. 26։ | ՙ 2Թվ. 20. 37։ | ՚ Ա. 40։ | ՛ Գ. 15. 26։ | ՙ Հաք. 2. 11։ Գ. 16. 31։

*ՄԻԽԱՒԻՒՔ Ը ԲԱՊԻ՝

ՊԱՊ 1

*Մովաբլըլարըն ՚իսեանը։ 2 Ոքոզիանըն Բահաղ-զէպուպտան սիւ՛ալ էթմէսի վէ ատէմլէր կէօնտէրմէսի իւզէրինէ եղիա անը Ա՛զիր էթ-
մէսի։ 5 Եղիայը Ա՛ուժմագ իւզրէ կէօնտէրիլէնլէրին աՒէչլէ հէլաբը։ 13 Եղիանըն իւչիւնճիւ էլլի պաշըյա օլան չէֆգաՒը, 16 վէ մէլիկ
օլան խապէրի։ 17 Ոքոզիանըն խալէֆի Յովրամ։*

Վէ ՙԱխաաբըն վէֆաթընտան սօկրա Մովաբ
ՙԻսրայէլէ ՚ասը օլտու։
2 Վէ Ոքոզիա Սամարիատա վագը՛ քէօշկիւնիւն
փէնճէրէսինտէն տիւշիւպ խասթա օլմաղլէ՝ կիտի-
նիզ ՚Ակկարոն իլահը օլան Բահաղ-զէպուպտան՝ Պու
խասթալըգտան շիֆա պուլաճաՒ մը իմ՝ տէյիւ սիւ-
3 ՛ալ էյլէյինիզ՝ տէյէրէք ատէմլէր կէօնտէրտի։ Վէ
ԲԱՊՊԸՆ մէլէյի Թեզբալը Եղիայա տէտի քի՝ Գալգ,
Սամարիա մէլէյինին կէօնտէրտիյի ատէմլէրին գար-
շըսընա չըգըպ՝ անլէրէ սէօյլէ քի՝ Իսրայէլտէ Իլահ
պուլունմատըղընտան մը սիզ Ակկարոն իլահը օլան
Բահաղ-զէպուպտան սիւ՛ալ էթմէյէ կիտիյօրսընըզ։
4 Պու էճլտէն ԲԱՊՊ պույուրըր քի՝ Սէն իւզէրինէ չըգ-
տըղըկ եաթագտան էնմէյիպ մուԹլագա էօլէճէքսին։
Եղիա տախի կիթտի։
5 Վէ կէօնտէրիլէն ատէմլէր Ոքոզիանըն եանընա
՚ավտէթ էթտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Նիչիւն ՚ավտէթ էթ-
6 տինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի անա տէտիլէր քի՝ Պիր
ատէմ գարշըմընզա չըգըպ պիզէ՝ Կիտինիզ, սիզի կէօն-
տէրէն մէլիյէ ՚ավտէթլէ, անա խիթապէն սէօյլէյինիզ
քի, Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իսրայէլտէ Իլահ պու-
լունմատըղընտան մը Ակկարոն իլահը Բահաղ-զէ-
պուպտան սիւ՛ալ էթմէյէ կէօնտէրիյօրսընը. պու էճլ-
տէն իւզէրինէ չըգտըղըկ եաթագտան էնմէյիպ՝ մուԹ-
7 լագա էօլէճէքսին՝ տէտի։ Օ տախի անլէրէ՝ Սիզին
գարշընըզա չըգըպ պու քէյամը սիզէ սէօյլէյէն ա-
8 տէմ նէ՞ հէյ՛էթտէ իտի՝ տէտիքտէ, Անլէր անա՝ Պէ-
լինէ պիր գայըղ գուշագ պաղլամըղ ՚թիյլիւ պիր
ատէմ իտի՝ տէմէլէրի իւզէրինէ՝ էօյլէ իսէ Թեզբալը
Եղիա տըր՝ տէտի։
9 Վէ անըն եանընա էլլի նէֆէրի իլէ պիր էլլի պաշը
կէօնտէրտի. պու տախի անըն եանընա չըգտըգտա,
իշԹէ տաղըն թէփէսինտէ օթուրույօր իտի. վէ անա՝
էյ Ալլահ ատէմի, մէլիք՝ Աշաղը էն, տէյիւ էմը էտի-
10 յօր՝ տէտի։ Եղիա տախի էլլի պաշըյա ճէվապէն՝ էկէր
պէն Ալլահ ատէմի իսէմ, ՚սէմատան աթէշ էնիպ սէ-
նի վէ էլլի նէֆէրինկի թէլէֆ էթսին՝ տէտիքտէ, սէմա-
տան աթէշ էնիպ՝ անը վէ էլլի նէֆէրինի թէլէֆ էթտի։
11 Եինէ անըն եանընա տիկէր պիր էլլի պաշը իլէ էլլի
նէֆէրինի կէօնտէրտիքտէ, օ անա՝ էյ Ալլահ ատէմի,
մէլիք՝ Զապուգ աշաղը էն, տէյիւ էմը էտիյօր՝ տէտի։
12 Եղիա տախի անա ճէվապէն՝ էկէր պէն Ալլահ ատէմի
իսէմ, սէմատան աթէշ էնիպ, սէնի վէ էլլի նէֆէրինկի
թէլէֆ էթսին՝ տէմէսի իւզէրինէ, սէմատան Ալլահ
աթէշի էնիպ՝ անը վէ էլլի նէֆէրինի թէլէֆ էթտի։
13 Վէ թէքրար էլլի նէֆէրի իլէ պիր իւչիւնճիւ էլլի

* Պու քիթապա ՄԻԽԱՒԻՒՔ Ը ԱՄՆԻ տախի տէրիլիր։ | ՚ Գ. 3. 5։ | ՚ 2Միւլ. 8. 2։ | ՚ 1Միւլ. 5 10։ | ՚ Պաղ Ջար. 13. 4։ Մատթ. 3. 4։ | ՚ Ղուկ. 9. 54։

Digitized by Google

պաշը կէօնտէրտիքտէ, պու իւչինճիւ էլլի պաշը եօգարը չըգըպ՝ Եղիանըն էօնիւնէ կէլէրէք տիզ չէօքտիւ.
վէ անա ըէճա էտէրէք՝ էյ Ալլահ ատէմի, պէնիմ ճանըմ վէ պու էլլի նէֆէր պէնտէյէրինկին ճանլարը Ընա-
14 զարընտա գըյմէթլի օլսուն. Իշթէ սէմատան աթէշ էնիպ՝ օլ էվվէլքի իքի էլլի պաշը իլէ անլէրին էլլի նէֆէրլէրինի թէլէֆ էթտի. վէ շիմտի ճանըմ նազարընտա գըյմէթլի սայըլսըն՝ տէտի։
15 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի Եղիայա՝ Սէն անըն իլէ պէրապէր աշաղը էն, վէ անտէն գօրգմա՝ տէմէսի իւզէրինէ, օ գալգըպ անըն իլէ պէրապէր մէլէյին եանընա
16 էնտի։ Վէ անա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իսրայէլտէ՝ անտէն սիւ՛ալ էթմէկ իչին Իլահ եօգ կիպի Ակկարոն իլահը Բահաղ–զէպուպտան սիւ՛ալ էթմէյէ ատէմլէր կէօնտէրտիյին իչին՝ իւզէրինէ չըգտըրընչ եաթագտան էնմէյիպ, մուխլագա էօլէճէքսին՝ տէտի։
17 Վէ Եղիանըն սէօյլէտիյի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ օ վէֆաթ էթտի. վէ օղլու օլմատըղընտան, Յուդա մէլէյի Յովրամ՝ իպնի Յովսափատըն իքինճի սէնէսինի, Ահազիա իպնի Յովրամ՝ իպնի Յովսափատ մէլէյի Յուդա պաշլատըղընտան, Յուդա
18 մէլէյի Յովրամ՝ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։ Վէ Ոքոզիանըն էթտիյի շէյլէրին պագիյէյսի իշթէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։

ՊԱՊ 2

Եղիա իւէ Եղիսէին Յորդանանա կիմէէլէրի։ 8 Եղիանըն Յորդանան սուլարընը շագգ էթմէսի, 9 վէ սէմայա չըգմասը։ 12 Եղիսէին Յորդանանը Եղիանըն րիտասըյէ շագգ էմմէսի, վէ Եղիանըն խալֆի Յանըլմասը։ 16 Փէյղամպէր օղուլլարընըն Եղիասը պիրնուտէ ևէրէ արամալարը։ 19 Եղիսէնին ֆէնա սույա շիֆա վէրմէսի։ 23 Անը խիթիդա էտէն չօճուգլարընը հէլաքը։

Վ է ՐԱՊՊ Եղիայը գասըրղայէ սէմայա րէֆ՝ էտէճէյի վագըթտա, Եղիա իլէ Եղիսէ Գաղգաղատան կիտէը իքէն, Եղիա Եղիսէյէ՝ Սէն պուրատա գալ, զիրա ՐԱՊՊ պէնի Բեթէլէ կէօնտէրիյօր՝ տէտիքտէ, Եղիսէ՝ ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչին վէ սէնին հայաթըն հագգը իչին սէնի պրագմամ՝ տէտի. պէօյլէճէ Բեթէլէ կէտիլէր։ Վէ Բեթէլտէ պուլունան փէյղամպէր օղուլլարը Եղիսէյի գարշըլայըպ, անա՝ ՐԱՊՊԸՆ պու կիւն էֆէնտիկի սէնին *եանընտան ալաճաղընը պիլի՞ր մի սին՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Պէն տէ պիլիրիմ, սիւքիւթ էտինիզ՝ տէտի։ Վէ Եղիա անա՝ Էյ Եղիսէ, սէն պուրատա գալ, զիրա ՐԱՊՊ պէնի Երիքովա կէօնտէրիյօր՝ տէտի։ Օ տախի՝ ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչին վէ սէնին հայաթըն հագգը իչին սէնի պրագմամ՝ տէտի. պէօյլէճէ Երիքովա կէտիլէր։ Վէ Երիքովտա պուլունան փէյղամպէր օղուլլարը Եղիսէնին եանընա կէլիպ անա՝ ՐԱՊՊԸՆ պու կիւն էֆէնտիկի սէնին *եանընտան ալաճաղընը պիլի՞ր մի սին՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Պէն տէ պիլիրիմ, սիւքիւթ էտինիզ՝ տէտի։ Վէ Եղիա անա՝ Սէն պուրատա գալ, զիրա ՐԱՊՊ պէնի Յորդանանա կէօնտէրիյօր՝ տէտի։ Օ տախի՝ ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչին վէ սէնին հայաթըն հագգը իչին սէնի պրագմամ՝ տէտի. պէօյլէճէ Յորդանանա կէտիլէր։ Վէ փէյղամպէր օղուլլարընտան էլլի նէֆէր ատէմ կիտիպ՝ գարշըտա ուզագտան տուրտըլար. անլէր տախի՝ իքիսի Յորդանանըն քէնարընտա տուրտըլար։ Վէ Եղիա րիտասընը ալըպ՝ տիւրէրէք սուլարա վուրտըգտա, Ւիքի թարաֆա այրըլմագլէ՝ իքիսի տէ գուրու եէրտէն կէչտիլէր։ Վէ անլէր կէչտիքտէն սօկրա Եղիա Եղիսէյէ՝ Պէն եանընկտան ալընմազտան էվվէլ սէնին իչին նէ՞ էտէյիմ, թալէպ էյլէ՝ տէտիքտէ, Եղիսէ՝ Սէնտէ օլան րուհրն իքի միսլինէ նա՛իլ օլայըմ՝ տէտի։ Օ տախի անա՝ Կիւճ շէյ թալէպ էյլէտին. պէն եանընկտան ալընտըղըմ վագըթ պէնի կէօրիւրսէն, սանա էօյլէ օլաճագ, վէ էկէր կէօրմէզսէն, օլմայաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ անլէր սէօյլէշէրէք կիտէրքէն՝ իշթէ պիր Ւաթէշ արապասը վէ աթէշ աթլարը անլէրի պիրիպիրինտէն այըրտը. վէ Եղիա գասըրղայէ սէմայա չըգտը։ Եղիսէ տախի կէօրտիւ, վէ՝ Ւէյ փէտէրիմ, էյ փէտէրիմ, Իսրայէլին արապասը վէ աթլըլարը՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի. վէ արթըգ անը կէօրմէտի, վէ քէնտի էլպիսէսինի ալըպ իքի փարէ էյլէտի։ Վէ Եղիանընը իւզէրինտէն տիւշմիւշ օլան րիտայը ալըպ՝ ավտէթ էտէրէք՝ Յորդանանընը քէնարընտա տուրտու։ Վէ Եղիանըն իւզէրինտէն տիւշմիւշ օլան րիտայը ալըպ՝ Եղիանըն Ալլահը օլան Եհովա շիմտի նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէրէք սուլարա վուրտու. վէ սուլարա վուրտըղընտա՝ Ւիքի թարաֆա այրըտըլար. Եղիսէ տախի կէչտի։ Վէ Երիքովտա օլան փէյղամպէր օղուլլարը անը *գարշըտան կէօրտիւքլէրինտէ՝ Եղիանընը րուհու Եղիսէ իւզէրինտէ գարարլաշմըշ տըր՝ տէյէրէք անը իսթիգպալէ կիտէպ, անա՝ եէրէ գափանարագ ՚արզ ը ՚ուպուտիյէճ էթտիլէր։ Վէ անա՝ Իշթէ պէնտէյէրինկ իւէ էլլի նէֆէր գուվվէթ սահիպլէրի վար. պունլար կիտիպ էֆէնտիկի արասընլար. ՐԱՊՊԸՆ Բուհու անը ալըպ՝ տաղլարընը պիրի իւզէրինէ, եախօտ տէրէյէրին պիրի իչինէ աթմըշ օլմասըն՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Կէօնտէրմէյինիզ, տէտի։ Վէ անը ուղտանտըրընճայա գատար անա իպրամ էթմէյէրիյէ՝ Կէօնտէրինիզ, տէտի։ Ւաքին կէօնտէրտիքլէրի էլլի նէֆէր ատէմ իւչ կիւն արատըլար իսկ տէ, պուլամատըլար։ Վէ օ՝ Երիքովտա մէքս էտէրքէն, անըն եանընա ՚ավտէթ էթտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Սիզէ՝ կիթմէյինիզ, տէմէտիմ մի՝ տէտի։

ա 1Մթիւ. 26.21։ Մկզ. 72.14։
բ Պ. 3.1։
գ Թէք. 5.24։
դ 3Մթիւ. 19.21։
ե Պագ Հռոմ. 1.15,16։
զ 1Մթիւ. 1.26։ Ա՛յ. 4, 6։ Պ. 4.30։
է 3Մթիւ. 20.35։ Ա՛յ. 5,7,15։ Պ. 4.1,38։ 9.1։
ը Ղեր. պաշտնատան 13։ Պ. 13.14։
թ Խուր. 14.21։ Յեսա. 3. 16։ Ա՛յ. 14։
ժ Ա՛յ. 8։
ի Ա՛յ. 7։
լ Պ.6.17։ Մկզ. 104.4։
խ Պագ 3Մթիւ. 18.12։ Եզեկ. 8.3։ Ա՛մաս. 8. 39։

Digitized by Google

19 Վէ օլ շէհրին ատէմլէրի Եղիսէյէ՝ Իշթէ պու շէհ-
րին մէվգի՛ի էֆէնտիմիզին կէօրտիւյիւ կիպի էյի տիր.
Ֆագաթ սույու ֆէնա, վէ թօփրաղը մահսուլսըզ տըր՝
20 տէտիլէր: Վէ ա՛նլէրէ՝ Պանա պիր եէնի գապ կէթիրիպ
իչինէ թուզ գօյունըզ՝ տէտի. վէ անլէր կէթիրտիք-
21 լէրինտէ, Օ՝ սուլարըն փունկարընա չըգըպ, Ւթուզու
օրայա աթարագ՝ ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Պու սուլարա
շիֆա վէրտիմ. պունլարտան արթըգ էօլիմ վէ չօ-
22 րագլըգ օլմայաճագ տըր՝ տէտի: Օլ սուլար տախի
պու կիւնէ տէյլին Եղիսէնին սէօյլէտիյի քէլամա կէօրէ
սաղլամ՝ օլտըլար:
23 Վէ օրատան Բեթէլէ չըգտը, վէ եօլտա կիտէրքէն՝
քիչիւք չօճուգլար շէհրտէն չըգըպ, անը իսթիհզա
էտէրէք՝ էյ թաս պաշլը, չըգ, էյ թաս պաշլը, չըգ՝
24 տէտիլէր: Օ տախի կէրիյէ տէօնիւպ անլէրի կէօր-
տիւքտէ, ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ անլէրէ լա՛նէթ օգու-
տու. վէ օրմանտան իքի տիշի այը չըգըպ՝ օլ չօճուգ-
25 լարտան գըրգ իքիսինի փարչէտի: Վէ օրատան
Կարմեղոս տաղընա կիտիպ՝ օրատան տախի Սամա-
րիայա ՚ավտէթ էյլէտի:

ՊԱՊ 3

*Յովրամըն հիւբիւմէթի, 4 Մովաբ մէլիյի Մեսանըն ՚իսեանը, 6 Իս-
րայէլ վէ Յուդա վէ Եդովմ մէլիքլէրինէն Մովաբ իւզէրինէ եիւրիւ-
մէսի, վէ սու իչինն մուզայագալարը, 10 Եղիսէնին միւ՚ճիզ իլէ ան-
լէրէ սու չըգարմասը, 21 Մովաբլըլարըն ալտանըպ պօզուլմալարը,
26 Մովաբ մէլիյինին հէյկէլի հարէքէթի:*

Վէ Յուդա մէլիյի Յովսափատըն հէ-ւէ-դըդէ-
օն սէքիզինճի սէնէսինտէ ՚Յովրամ՝ իպն ի Աքաաբ
Սամարիատա Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլուպ՝ օն իքի
2 սէնէ հիւքիւմէթ էթտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօ-
թիւ օլանը իշլէտի իսէ տէ, փէտէրի վէ վալիտէսի
կիպի տէյիլ իտի. զիրա Ւփէտէրինին եափմըշ իտիյի
3 Բահաղ փուլթընը տէֆ՚ էթտի: Լաքին Իսրայէլին
կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Ւ Յերոբովամ՝ իպն ի
Նաբատըն կիւնահկլարընտա տէյմամ էտիպ՝ անլէրտէն
այրըլմատը:
4 Վէ Մովաբ մէլիյի Մեսա՝ սիւրիւ սահիպի օլմաղլէ
Իսրայէլ մէլիյինէ եիւզ պին ըէ՚ս Ւգուզու վէ եափա-
5 ղըլարըյլէ եիւզ պին ըէ՚ս գօչ վէրիր իտի: Լաքին
Ւ Աքաաբըն վէֆաթընտան սօնրա Մովաբ մէլիյի Իս-
6 րայէլ մէլիյինէ ՚ասը օլտու: Վէ Յովրամ մէլիք օ զէ-
ման Սամարիատան չըգըպ պիւթիւն Իսրայէլի սայտը:
7 Վէ կիտիպ Յուդա մէլիյի Յովսափատա՝ Մովաբ մէ-
լիյի պանա ՚ասը օլտու. պէնիմ իլէ Մովաբ իւզէրինէ
մուհարէպէյէ կիտէ՞ր մի սին՝ տէյիւ խապէր կէօն-
տէրտի. օ տախի՝ Կիտէրիմ, Ւպէն սէնին կիպի իմ,
գավմըմ սէնին գավմըն կիպի, աթլարըմ տախի սէ-
8 նին աթլարըն կիպի տիր՝ տէտի: Վէ՝ Հա՞նկը եօլ-
տան չըգալըմ, տէմէսի իւզէրինէ՝ Եդովմ պէրրիյէսի
9 եօլընտան, տէյէրէք ճէվապ վէրտի: Պէօյլէճէ Իսրայէլ
մէլիյի վէ Յուդա մէլիյի վէ Եդովմ մէլիյի կիտիպ՝ եէտի
կիւնլիւք եօլ տօլաշտըլար. վէ Ւմա՚իյյէթլէրինտէ պու-
լունան ՚ասքէրլէր վէ հայվանլար իչինն սու եօգ իտի:
10 Վէ Իսրայէլ մէլիյի՝ Էյ վա՜հ, ՐԱՊՊ պու իւչ մէ-
լիքլէրի Մովաբըն էլինէ թէսլիմ էթմէք իչինն ճէմ՚
11 էյլէմիշ տիր՝ տէտի: Ւ Յովսափատ տախի՝ Պուրատա
ՐԱՊՊԸՆ պիր փէյղամպէրի եօ՞ղ մը, քի անըն վա-
սըթասըյլէ ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՚ալ էտէլիմ՝ տէտիյինտէ,
Իսրայէլ մէլիյինին պէնտէյէրինտէն պիրի ճէվապէն՝
Եղիանըն էլինէ սու տէօքմիւշ օլան Եղիսէ իպն ի Սա-
12 փատ պուրատա տըր՝ տէտի: Վէ Յովսափատ՝ Անտէ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը վար տըր՝ տէյէրէք Իսրայէլ մէլիյի
վէ Յովսափատ վէ Եդովմ մէլիյի Ւ անըն եանընա էն-
13 տիլէր: Եղիսէ տախի Իսրայէլ մէլիյինէ՝ Ւ Սէնին պէ-
նիմ իլէ նէ՞ իշին վար. Ւ փէտէրիկին փէյղամպէրլէ-
րինէ վէ վալիտէկին Ւփէյղամպէրլէրինէ կիթ՝ տէմէսի
իւզէրինէ, Իսրայէլ մէլիյի անա՝ Խայը, զիրա ՐԱՊՊ
պու իւչ մէլիյի Մովաբըն էլինէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ
14 ճէմ՚ էթմիշ տիր՝ տէտի: Վէ Եղիսէ՝ Հուզուրընտա
տուրտրղըմ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Ւհայյ տըր քի, էկէր
Յուդա մէլիյի Յովսափատըն խաթընը օլմասա իտի,
15 սէնին եիւզինէ պագմազ վէ սէնի կէօրմէզ իտիմ: Վէ
շիմտի պանա Ւպիր սազէնտէ կէթիրինիզ՝ տէտի. վէ
օլ սազէնտէ սազ չալար իքէն ՚ՐԱՊՊԸՆ էլի Եղէ-
16 իւզէրինէ կէլմէքլէ, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Ւպու
17 տէրէյի չուգուր չուգուր եափընըզ. Զիրա ՐԱՊՊ
պույուրըր քի՝ Սիզ րիւզկեար կէօրմէյէճէք վէ եաղ-
մուր կէօրմէյէճէք իսէնիզ տէ, պու տէրէ սու իլէ տօ-
լաճագ. սիզ տախի, քէնտինիզ վէ սիւրիւլէրինիզ
18 վէ հայվանլարընըզ իչէճէքսինիզ. Վէ պու ՐԱՊՊԸՆ
՚ինտինտէ քիչիւք պիր շէյ օլուպ՝ Մովաբը տախի
19 էլինիզէ թէսլիմ էտէճէք տիր. Վէ սիզ հէր սուրլու
շէհրի, վէ հէր ա՚լա շէհրի վուրուպ՝ հէր էյի աղաճը
քէսէրէք, ճիւմլէ սու փունկարլարընը գափայաճագ վէ
հէր էյի թարլայը թաշլարլէ վիրան էտէճէքսինիզ՝
20 տէտի: Վէ սապահլայըն Ւգուրպան թագտիմ օլուն-
տըղը վագըթտա իշթէ Եդովմ թարաֆընտան սու կէ-
լէրէք եէր սու իլէ տօլտու:
21 Վէ Մովաբլըլարըն ճիւմլէսի օլ մէլիքլէրին քէնտի-
լէր իլէ մուհարէպէյէ չըգտըգլարընը իշիթտիքլէրին-
տէ, գուշագ գուշանմադա մուգթէտիր օլանլարընն
22 ճիւմլէսի ճէմ՚ օլուպ՝ հուտուտտա տուրտրլար: Վէ
սապահլայըն էրքէն գալգըպ՝ կիւնէշ օ սույա վուր-

Ա Պագ Խուր. 15.25։ Պ. 4.41։ 6.6։ Յովհ.9.6։	Բ 3Մխլ. 16. 31,32։	Գ 3Մխլ. 22. 4։
դ 3Մխլ.12.28,31,32։	Ե Պագ Խուր. 11. 8։	
Զ Պագ Ես. 16. 1։	է 3Մխլ. 22. 7։	
Ը Պ. 1. 1։	Թ Պ. 2. 25։	
Ժ Պ. 1. 17։		

ի Եզեկ. 14. 3։	Լ 3Մխլ. 18. 19։	Խ 3Մխլ.17.1։ Պ.5.16։
Ծ Հաբ. 10. 14։ Հռոմ. 1. 15։	Կ Պագ 1Մխլ. 10. 5։	Հ Պագ Պ. 4. 3։
Ձ Եզեկ. 1.3։ 3. 14,22։ 8. 1։	Ղ Խուր. 29. 39,40։	

Digitized by Google

տրղընտա, Մովաբլըլար օ սույը գարշըտան գան կի-
23 պի գըրմըզը կէօրմէքլէ, Պու գան տըր. օլ մէլիքլէր
պիրիպիրի իլէ ճէնք էտիպ պիրիպիրինի վուրմըշ օլ-
24 մալը տըր. էյ Մովաբլըլար, եաղմայա՛ տէտիլէր: Վէ
Իսրայէլ օրտուկեահրնա կէլտիքլէրինտէ՝ Իսրայէլլի-
լէր գալգըպ Մովաբլըլարը վուրտըլար, պունլար տա-
խի էօնլէրինտէն ֆիրար էթտիլէր. վէ Իւ֊յեւէհ Մո-
վաբլըլարը վուրարագ անլէրին տիյարընա կիրտիլէր:
25 Վէ շէհրլէրի երգըպ՝ հէր էյի թարլայա հէր քէս պի-
րէր թաշ աթարագ անը տօլտուրտըլար, վէ սու փու-
կարլարընըն ճիւմլէսինի գափայըպ՝ հէր էյի աղաճը
քէստիլէր. անճագ ֊Կիրհարէսէթին թաշլարընը պը-
րագտըլար, վէ սափանճըլար անը իհաթէ էտիպ
26 վուրտըլար: Վէ Մովաբ մէլիյի մուհարէպէ քէնտի ՚ա-
լէյհինէ զիյատէ շիտտէթլի օլտըղընը կէօրմէքլէ, ֊ւ-
֊֊յը եարըպ եդովմ մէլիյինէ կէչմէք իւզրէ՝ եալընն գը-
լըճլը եէտի եիւզ նէֆէր ալտը իսէ տէ, մուգթէտիր օլ-
27 մատըղընտա, Քէնտի եէրինէ մէլիք օլաճագ օլան իլք
օղլընը ալըպ՝ անը սուրըն իւզէրինտէ մուհրագա էյ-
լէտի. վէ Իսրայէլ ՚ալէյհինէ պէօյիւք ղազապ օլարագ,
անտէն չէքիլիպ տիյարլարընա ՚ավտէք էթտիլէր:

ՊԱՊ 4

Պիր տուլ գարընըն եաղընը չօղալմագլէ եղիսէհին իգնաւ էմտիյի միւ՚ճիզէ: 8 Պիր Սունամը գարընըն անա օլան լուճֆ ու քէլէմի վէ անըն էճրի. 18 մէրգումէհին օղլընըն տիրիլմէսի: 38 եղիսէհին գ.տրլի չօրպայա շիֆա վէրմէսի, վէ զայրի:

Վ Է֊փէյղամպէր օղուլլարընըն զէվճէլէրինտէն պիրի Եղիսէյէ ֆէրեատ էտէրէք՝ Գուլընկ զէվճիմ վէ-
ֆաթ էթտի. վէ սէն գուլընկըն ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգար իտիյինի պիլիրսին, վէ ալաճագլը ֋իքի օղլըմը քէն-
տինէ քէօլէ օլմագ իւզրէ ալմագ իչհին կէլտի՝ տէտի:
2 Եղիսէ տախի անա խիթապէն՝ Սանա նէ՞ եափայրմ,
խանէտէ նէ՞նկ վար՝, պանա սէօյլէ՝ տէտիքտէ, մէրգու-
մէ՝ Խանէտէ ճարիյէնկին պիր գապ զէյթունն եաղընն-
3 տան մա՛տա պիր շէյի եօգ տըր՝ տէտի: Օ տախի՝
Կիթ, խարիճտէն գօնշըլարընկըն ճիւմլէսինտէն գապ-
4 լար, պօշ գապլար իսթէ, ֋ազ իսթէմէ: Վէ ֊֊ւ կիր-
տիյինկտէ գափույը քէնտինկ վէ օղուլլարընկ իւզէրինէ
գափայըպ՝ ֊֊ղը օ գապլարընն ճիւմլէսինէ պօշալթ, վէ
5 տօլանը պիր թարաֆա գօ՝ տէտի: Մէրգումէ տախի
անընն եանընտան կիտիպ՝ քէնտիսի իլէ էվլատը իւզէ-
րինէ գափույը գափատրգտա, անլէր ֋֊֊լ֊րը անընն
6 եանընա կէթիրիր, օ տախի տօլտուրըր իտի: Վէ
գապլար տօլտրգտա օղլընա՝ Պանա պիր գապ տահա
կէթիր՝ տէմէսիյլէ. Տահա գապ եօգ տըր՝ տէտի. օ զէ-
7 ման եաղ քէսիլտի: Վէ մէրգումէ կիտիպ Ալլահ ատէ-
մինէ խապէր վէրտիքտէ, օ տախի անա՝ Կիթ, եաղը
սաթըպ պօրճընկը էտա էթ, վէ պագիյէսի իլէ սէն վէ
էվլատընկ կէչինինիզ՝ տէտի:
8 Վէ կիւնլէրին պիրինտէ Եղիսէ ֋Սունամա կիտէր
իքէն՝ օրատա միւ՚թէպէր պիր խաթուն թա՛մ էթ-
մէք իւզրէ անը իպրամլէ տա՛վէթ էյլէտի. վէ օրա-
տան կէչտիքճէ թա՛մ էթմէք իւզրէ օրայա օղրար
9 իտի: Վէ մէրգումէ զէվճինէ խիթապէն՝ Իշթէ տա՛իմա
եանըմըզտան կէչէն քիմսէնին Ալլահընն պիր մուգատ-
10 տէս ատէմի իտիյինի ակլայօրըմ: Անա տիվար իւ-
զէրինտէ պիր քիւչիւք ֆէվգանի օտա եափըպ՝ անըն
իչհին օրայա պիր եաթագ, վէ սօֆրա իլէ պիր իս-
քէմլէ վէ շէմ՚տան գօյալըմ, քի պիզէ օղրատըղը
11 զէման օրատա գօնսուն՝ տէտի: Վէ կիւնլէրին պի-
րինտէ օ օրայա կէլտիյինտէ՝ օլ ֆէվգանի օտայա
12 կիրիպ եաթտը: Վէ խըտմէթքեարը Գէեզիյէ՝ Պու
Սունամլը գարըյը չաղըր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անը չա-
ղըրտը. մէրգումէ տախի անընն հուզուրընտա տուր-
13 տու: Վէ խըտմէթքեարընա խիթապէն՝ Սէն անա
սէօյլէ քի՝ Իշթէ պիզիմ իչհին պու գատար զահմէթ
չէքտինն. սանա նէ՞ էտէյիմ, մէլիյէ եա սէր՚ասքէրէ
պիր տէյէճէյինկ վա՞ր մը՝ տէտի: Մէրգումէ տախի՝
Պէն քէնտի գավմըմ արասընտա իգամէթ էտիյօրըմ՝
14 տէտի: Վէ Եւ֊է՝ Պունուն իչհին նէ՞ եափմալը՝ տէ-
տիքտէ, Գէեզի՝ Հագիգաթէն անընն չօճուղը եօգ,
15 զէվճի տախի իխթիյար օլմուշ տըր՝ տէտի: Վէ՝ Անը
չաղըր՝ տէտիքտէ, չաղըրտը. վէ մէրգումէ գափուտա
16 տուրտըղընտա, Օ անա՝ Կէլէճէք սէնէ պու մէվսիմտէ
գուճաղըկտա պիր օղլընկ օլաճագ տըր՝ տէտի: Մէր-
գումէ տախի՝ Խայր, էյ Ալլահ ատէմի էֆէնտիմ,
17 ֋ճարիյէնկէ եալան սէօյլէմէ՝ տէտի: Վէ խաթուն հա-
միլէ օլուպ՝ Եղիսէյինն անա սէօյլէտիյի կիպի՝ էրթէսի
սէնէ օլ վագըթտա պիր օղուլ տօղուրտու:
18 Վէ չօճուգ պէօյիւտիւ, վէ կիւնլէրին պիրինտէ օ-
19 րագճըլարընն եանընա փէտէրինէ կիթտի: Վէ փէտէ-
րինէ՝ Պաշըմ, պաշըմ՝ տէտի. օ տախի խըտմէթքեա-
20 րընա՝ Անը վալիտէսինէ կէօթիւր՝ տէտի: Օ տախի
անը ալըպ վալիտէսինէ կէօթիւրտու. վէ ֋օ֊֊֋ անընն
տիզլէրի իւզէրինտէ էօյլէյէ գատար օթուրտու, վէ օ
21 ֊է֊֊ն վէֆաթ էյլէտի: Վէ մէրգումէ եօգարը չըգրպ՝
անը Ալլահ ատէմինին եաթաղընա եաթըրարագ գա-
22 փույը իւզէրինէ գափայըպ տըշարը չըգտը: Վէ զէվ-
ճինի չաղըրըպ անա՝ Րէճա էտէրիմ, պանա խըտմէթ-
քեարլարընն պիրի իլէ պիր մէրքէպ կէօնտէր, քի Ալ-
լահ ատէմինին եանընա գատար չապուգ կիտիպ կէրի
23 կէլէյիմ՝ տէտի: Օ տախի անա՝ Նի՞չհին պու կիւն անընն
եանընա կիտէճէքսին. այ պաշը տէյիլ, սէպէթ տախի
24 տէյիլ տիր՝ տէտիյինտէ. մէրգումէ՝ Էյիլիք՝ տէտի: Վէ
մէրքէպի հազըրլատըպ խըտմէթճիյէ՝ Սիւր, կիթ, վէ

֊ Ես. 16.7,11։ —— |֋ 3Միւլ. 20.35։ |֋֋ Պագ Ղեւ. 25.30։ Մատթ. 18.25։ ֋ Պագ Պ. 3.16։ |֋֋ Յես. 19.18։ |֋֋֋ Այ. 28։

Digitized by Google

պէն սանա սէօյլէմէյինճէ պանա րի՛այէթէն սիւրմէք-
25 տէն կէրի տուրմա՝ տէտի։ Վէ կիտէրէք ՙԿարմեղոս
տաղրնա, Ալլահ ատէմինին եանրնա վարտը. Ալլահ
ատէմի տախի անը ուզագտան կէօրտիւյիւնտէ, խրտ-
26 մէթքեարը Գէեզիյէ՝ Իշթէ Սունամիյէ ՚Եւէօ. Շիմտի
անը իսթիգպալէ գօշ, վէ անա՝ էյի՛ մի սին, զէվճինկ
էյի՛ մի տիր, չօճուգ էյի՛ մի տիր՝ տէյէսին, տէտի։
27 Մէրգումէ տախի՝ էյի՝ տէյէրէք ճէվապ վէրտի։ Վէ
տաղա Ալլահ ատէմինին եանրնա կէլիպ՝ ՚այագլա-
րրնա գափանտը. Գէեզի տախի եանաշրպ անը կէրի
չէքճէճէք օլտրղրնտա, Ալլահ ատէմի՝ Անը գօյ վէր,
ճանը ճաբմըշ տրր. վէ ՐԱՊՊ ՚եպէպէ պէնտէն խաֆի
28 թուրթուպ, պէյան էթմէտի՝ տէտի։ Մէրգումէ տախի՝
Էֆէնտիմտէն պիր օղուլ թալէպ էթտի՛մ մի. ՚Պէնի
29 ալտաթմա՝ տէ՛մէտիմ մի՝ տէտիքտէ, Եղնե Գէեզիյէ՝
ՙՊէլէնկի գուշաթ վէ ՚ասամը էլինկէ ալ. կիթ, վէ պիր
քիմսէյէ րասթ կէլտիյինկտէ ՚անա սէլամ՝ վէրմէ, վէ
պիր քիմսէ սանա սէլամ՝ վէրիրսէ, ճէվապ վէրմէ, վէ
30 ՚ասամը չօճուղրն եիւզիւ իւզէրինէ գօ՝ տէտի։ Չօճու-
ղրն վալիտէսի տախի՝ ՙՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը
իչինն վէ սէնին հայաթրն հագգը իչինն սէնի պրագ-
մամ՝ տէմէսի իւզէրինէ, օ գալգըպ անրն արտրնճա
31 կիթտի։ Վէ Գէեզի իլէրի կիտիպ՝ ՚ասայը չօճուղրն
եիւզիւ իւզէրինէ գօտու իսէ տէ, սէս եօգ մէ հիսս եօգ
իտի. վէ անը գարշըլամաղա տէօնէրէք՝ Չօճուգ ՚ու-
32 յանմատը՝ տէյիւ խապէր վէրտի։ Եղիսէ տախի խա-
նէյէ կիրտիքտէ՝ իշթէ չօճուգ էօլմիւշ վէ քէնտի եա-
33 թաղը իւզէրինէ եաթըրրըմըշ իտի։ Վէ ՚իչէրի կիրիպ
գափույը *քէնտիլէրի իւզէրինէ գափատրգտա՝ ՙՐԱՊ-
34 ՊԱ տու՛ա էյլէտի։ Վէ գալգըպ չօճուղրն իւզէրինէ
եաթարագ՝ աղզրնը անրն աղզրնա վէ կէօզլէրինի ա-
նրն կէօզլէրինէ վէ էլլէրինի անրն էլլէրինէ գօյարագ՝
՚իւզէրինէ ուզանտը չօճուղրն ճէսէտի տախի ըսրնտը։
35 Վէ տէօնիւպ էվին իչինտէ պիր պու թարաֆա, պիր
շու թարաֆա կէզտիքտէ, եօգարը չրգրպ ՚անրն իւ-
զէրինէ ուզանմասրյլէ՝ ՚չօճուգ եէտի տէֆ՛ա ագսըր-
36 տը, վէ չօճուգ կէօզլէրինի աչտը։ Վէ Գէեզիյի չաղը-
ըրպ՝ Սունամիյէյի չաղըր՝ տէտի. օ տախի անը չա-
ղըրտը, վէ մէրգումէ անրն եանրնա կէլտիքտէ, օ՝ Օղ-
37 լրկը ալ՝ տէտի։ Մէրգումէ տախի կէլիպ անրն այագ-
լարրնա տիւշտիւ, վէ եէրէ գափանարագ անա ՚արզը
՚ուպուտիյէթ էթտիքտէն սօկրա՝ ՚օղլրնը ալրպ չրգտը։
38 Վէ Եղիսէ ՚Գաղգաղայա ՚ավտէթ էյլէտի. վէ տի-
յարտա ՚գրթլրգ օլուպ՝ փէյղամպէր օղուլլարը տախի
՚անրն հուզուրրնտա օթուրուր իքէն, քէնտի խրտ-
մէթքեարրնա խիթապէն՝ Պէօյիւք թէնճէրէյի ՚ՙՙՙ
գօյուպ՝ փէյղամպէր օղուլլարրնա պիր չօրպա փիշիր՝
39 տէտի։ Պիրի տախի օթ տէվշիրմէք իւզրէ սահրայա
չրգտրգտա, պիր եապանի ասմա պուլարագ՝ անտէն
էսվապը տօլուսը եապան խըյարը տէվշիրտի, վէ կէ-
լիպ չօրպա թէնճէրէսինէ տօղրատը, վէ նէ օլտրղրնը
40 պիլմէզլէր իտի։ Վէ եէմէլէրի իչին օլ ատէմլէրին
էօնլէրինէ գօտրգլարրնտա, անլէր տախի չօրպատան
եէտիքլէրի կիպի՝ էյ Ալլահ ատէմի, թէնճէրէտէ ՚էօ-
լիմ վար՝ տէյիւ ֆէրեատ էթտիլէր, վէ եէյէմէտի-
41 լէր։ Օ տախի՝ Ուն կէթիրինիզ՝ տէտի. վէ ՚թէնճէրէ
իչինէ աթտրգտան սօկրա՝ Խալգրն էօնիւնէ գօ՝ տէ-
մէսի իւզէրինէ, եէտիլէր վէ թէնճէրէտէ զարարլը
պիր շէյ եօգ իտի։
42 Վէ պիր ատէմ ՙԲահաղ–սաղիսատան կէլիպ՝ ՙԱլ-
լահ ատէմինէ թուրֆանտալարտան էքմէք, եա՛նի
եիրմի ՚ատէտ արփա էքմէյի, վէ թօրպայլէ թազէ
պաշագլար կէթիրտի։ Օ տախի՝ Խալգա վէր, եէսինն-
43 լէր՝ տէտի։ Խրտմէթքեարը տախի՝ ՙՊունու նա՛ըլ
եիւզ քիշի էօնիւնէ գօյայրմ՝ տէմէքլէ, օ տախի՝
Խալգա վէր, եէսինլէր, զիրա ՐԱՊՊ՝ ՚Եէյէճէքլէր վէ
44 արթաճագ տրր՝ տէյիւ պույուրրը՝ տէտի։ Վէ էօն-
լէրինէ գօտրղրնտա եէտիլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլա-
մրնա կէօրէ ՚արթտը։

ՊԱՊ Ն

Ճիւզամլը Նէեմանրն չիթա իչին Իսրայէլ տիյարրնա կէօնտէրիլմէսի։ 8 Եղիսէնին անը Յորդանան սույրնա կէօնտէրմէսի. 15 վէ Նէեմանրն հետիյէլէրինի գասրուլ Լամմէսի. 20 Գէեզինին հիլէսի վէ ճէզասը։

Վէ Սիւրիա մէլիյինին սէր՛ասքէրի ՚Նէեման, անրն ՚վասրթասրյլէ ՐԱՊՊ Սիւրիայա խէլաս պախշ էթմիշ օլմաղլէ, էֆէնտիսինին ՚ինտինտէ ՚պէօյիւք վէ մի՛թէպէր պիր ատէմ իտի. վէ պու շէճա՛աթը
2 պիր ատէմ իտի իսէ տէ, ճիւզամլը իտի։ Վէ Սիւրիա-
լըլարրն պէօլիւքլէրի չրգրպ՝ Իսրայէլ տիյարրնտան
քիչիւք պիր գրզ էսիր կէօթիւրտիւլէր. պու տախի
Նէեմանրն զէվճէսինին եանրնտա պուլունուր իտի։
3 Վէ խանըմրնա՝ Քեաշքի էֆէնտիմ Սամարիատա օ-
լան փէյղամպէրին եանրնտա օլա իտի, օ անը ճիւզա-
4 մրնտան սաղալտրր իտի՝ տէտի։ Վէ Նէե՛ման կիտիպ
էֆէնտիսինէ՝ Իսրայէլ տիյարրնտան օլան գրզ պէօյլէ
5 պէօյլէ սէօյլէ՛յօր՝ տէյիւ խապէր վէրտի։ Վէ Սիւրիա
մէլիյի ՚՚՚՝ Վար կիթ, պէն Իսրայէլ մէլիյինէ պիր
մէ՛թուպ կէօնտէրիրիմ՝ տէտի։ Օ տախի ՚պէրապէր
օն թալանրթ կիւմիւշ վէ ալրթ պիկ գրթ՛ա ալթունն

ա Պ. 2. 25։
բ Մատթ. 28. 9։
գ Այ. 16։
դ 3Միւլ.18.46։ Պ.9.1։
ե Ղուկ. 10. 4։
զ Պաղ Խուր. 7.19։ 14. 16։ Պ.2.8,14։ Ա՛մալ. 19. 12։
է Պ. 2. 2։
ը Յովհ. 11. 11։
թ Այ. 4։ Մատթ. 6. 6։
ժ *Իպր. իբիսի
ի 3Միւլ. 17. 20։
լ 3Միւլ.17.21։ Ա՛մալ. 20. 10։
խ 3Միւլ. 17. 21։
ծ Պ. 8. 1,5։ [11. 35։
կ 3Միւլ. 17. 23։ Խուր.
հ Պ. 2. 1։
ձ Պ. 8. 1։
ղ Պ. 2. 3։ Ղուկ.10.39։ Ա՛մալ. 22. 3։
ճ Խուր. 10. 17։
մ Պաղ Խուր. 15.25։ Պ. 2. 21։ Յովհ. 9. 6։
յ 1Միւլ. 9. 4։
ն 1Միւլ. 9. 7։ 1Կոր.9. 11։ Գաղ. 6. 6։
շ Ղուկ.9.13։ Յովհ.6.9։
ո Ղուկ.9.17։ Յովհ.6.11։
չ Մատթ.14.20։15.37։ Յովհ. 6. 13։
—
պ Ղուկ. 4. 27։
ջ Խուր. 11. 3։
ռ 1Միւլ.9.8։ Պ.8.8,9։

Digitized by Google

6 վէ օն գաթ էլպ՚ոսէ ալըպ կիթտի։ Վէ օլ մէքթուպը
Իսրայէլ մէլիյ՚ինէ կէօթիւրտիւ. մէ՚ալի տախի պու
իտի. Պու մէքթուպ սանա վասըլ օլտըղը կիպի իշլէթ
գուլըմ Նէեմանը սանա կէօնտէրտիմ, քի անը ճիւ-
7 զամընտան գուրթարասըն։ Վէ Իսրայէլ մէլիյի մէք-
թուպը օգուտըղը կիպի էսվապընը եըրթըպ՝ պէն
էօլտիւրմէյէ վէ տիրիլթմէյէ ։՚՚՚՚ օլան Աւլա՛Ճ
մը իմ, քի պու զաթ պիր ատէմի ճիւզամընտան
գուրթարմամ իչիւն պանա կէօնտէրիյօր. պու ատէ-
մին ՚ալէյհիմէ պէհանէ արատըղը էյիճէ մա՚լիւմիւ-
նիւզ օլսուն՝ տէտի։
8 Վէ Աւլահ ատէմի Եղիսէ՝ Իսրայէլ մէլիյինին քէն-
տի էսվապընը եըրթմըշ օլտըղընը իշիթտիյինտէ,
մէլիյէ ։՚՚՚՚ կէօնտէրիպ՝ Նիչիւն էսվապընը եըրթ-
տըն. օ պանա կէլսին տէ Իսրայէլտէ փէյղամպէր
9 վար իտիյինի պիլէճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի Նէեման
աթլարը վէ արապասըյլէ կէլիպ՝ Եղիսէյինին խանէսի
10 գափուսընտա տուրտու։ Եղիսէ տախի՝ կիթ, ։Յոր-
դանանտա եէտի տէֆ՚ա եըյգան, վէ էթիկ եէրինէ կէ-
լէճէք վէ թահիր օլաճագսըն՝ տէյիւ անա պիր ատէմէ
11 խապէր կէօնտէրտի։ Լաքին Նէեման ղազապլանըպ
օրատան հարէքէթլէ՝ իշլէթ մութլագա տըշարըյա չը-
գըպ եանըմտա տուրաճագ, վէ Իլահը օլան Եհովա-
նընն քսմինէ տու՚ա էտէրէք վէ էլինի ։՚՚՚՚ եէր իւ-
զէրինտէ սալլայարագ՝ ճիւզամը տէֆ՚ էտէճէք տիր՝
12 տէր իտիմ։ Դամասկոս ըրմագլարը Աբանա վէ Փար-
փար Իսրայէլ սուլարընըն ճիւմլէսինտէն էյի տէյիլ
մի. անլէրտէ եըյգանըպ թահիր օլմմազ մը իմ՚ տէ-
13 յէրէք, ղազապնաք տէօնիւպ կիթտի։ Պէնտէլէրի տա-
խի եանաշըպ անա խիթապէն՝ էյ փէտէր, էկէր փէյ-
ղամպէր սանա պէօյիւք պիր շէյ սէօյլէսէ իտի, անը
իճրա էթմէ՞զ մի իտին. Նէ՞րէտէ գալտը քի սանա՝ Եըյ-
14 գան վէ թահիր օլ՝ տէտի, տէտիլէր։ Օ զէմման էնիպ՝
Աւլահ ատէմինին քէլամընա կէօրէ եէտի տէֆ՚ա Յոր-
դանանա տալտը, վէ Ւանըն էթի պիր քիւչիւք չօճուգ
էթի կիպի օլուպ՝ ։թահիր օլտու։
15 Վէ քէնտիսի պիւթիւն ալայը իլէ Աւլահ ատէմինէ
՚ավտէթլէ կէլիպ՝ անըն հուզուրընտա տուրտու, վէ
՚՚՚՚ խիթապէն՝ Իշլէթ պիւթիւն զէմինտէ Իսրայէլտէ
օլանտան մա՚տա ։Աւլահ օլմատըղընը շիմտի պիլ-
տիմ. վէ րէճա էտէրիմ, շիմտի դուլըկտան պիր հէ-
16 տիյէ գապուլ էյլէ՝ տէտի։ Օ տախի՝ ։Հուզուրընտա
տուրտըղըմ Եհովա հայյ տըր քի ։գապուլ էթմէմ՚ տէ-
տի. վէ գապուլ էյլէմէսի իչիւն անա իպրամ էթտի իսէ
17 տէ, օ իմթինա՚ էյլէտի։ Վէ Նէեման՝ Պու գուլըկա
իքի գաթըր եիւքիւ գատար թօփրագ վէրիլսէ օլմա՞զ
մը. զիրա գուլըկ արթըգ Եհովատան մա՚տա տիկէր
իլահլարա մուհրագա վէ գուրպան՚արզ էթմէյէճէյիմ։
18 Պու խուսուստա Եհովա գուլըկը ՚աֆվ էյլէյէ, եա՚նի
էֆէնտիմ պէյթ ի Ռեմոնա, օրատա սէճտէ էթմէք
իւզրէ կիրտիյինտէ, ։էլիմէ տայանմասըյլէ պէն տէ
պէյթ ի Ռեմոնտա էյիլտիյիմ սըրատա, պու խու-
սուստա, եա՚նի պէյթ ի Ռեմոնտա պու էյիլմէքլի-
19 յիմի ՐԱՊՊ պու գուլըկա ՚աֆվ էյլէյէ՝ տէտի։ Օ տա-
խի անա՝ Սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի. վէ անըն եանըն-
տան ։պիր մըգտար եօլ կիթտի։
20 Լաքին Աւլահ ատէմի Եղիսէյինին խըտմէթքեարը
Գէեզի՝ Իշլէթ էֆէնտիմ պու Սիւրիալը Նէեմանը էսիր-
կէյէրէք, կէթիրտիյինի անըն էլինտէն գապուլ էթ-
մէտի իսէ տէ, ՐԱՊՊ հայյ տըր քի պէն անըն ար-
21 տընճա գօշուպ անտէն պիր շէյ ալըրըմ՚ տէտի։ Վէ
Գէեզի՝ Նէեմանըն արտընա տիւշտիւ, վէ Նէեման
անըն քէնտի արտընճա գօշտըղընը կէօրմէքլէ, անը
գարշըլամագ իչիւն արապատան էնիպ, Խա՞յր մը տըր՝
22 տէտի։ Օ տախի՝ Խայր տըր. իշլէթ շիմտի Եփրեմ տա-
ղընտան, փէյղամպէր օղուլլարընտան իքի ճիվան
կէլտի. անլէրէ պիր թալանթ կիւմիւշ իլէ իքի գաթ
էլպիսէ վէրէսին՝ տէյիւ ըէճա իչիւն էֆէնտիմ պէնի
23 կէօնտէրտի՝ տէտի։ Նէեման տախի՝ Քէրէմ էթ, իքի
թալանթ ալ՝ տէտի, վէ անա իպրամ էտէրէք իքի
թալանթ կիւմիւշիւ իքի թօրպայա պաղլայըպ՝ իքի
գաթ էլպիսէ իլէ պէրապէր խըտմէթքեարլարընտան
իքի քիմսէյէ վէրտի, անլէր տախի՝ անըն էօնիւնճէ
24 կէօթիւրտիւէր։ Վէ թէփէյէ կէլտիքտէ՝ էլլէրինտէն
ալըպ խանէտէ սագլայարագ, օլ ատէմլէրի սալը վէր-
25 տի. անլէր տախի կիթտիլէր։ Վէ քէնտիսի կէլիպ
էֆէնտիսինին հուզուրընտա տուրտըղընտա, Եղիսէ
անա՝ Էյ Գէեզի, Նէ՞րէտէն ։եէլէյէ՚՚՚՚

Վէ՛ փէյղամպէր օղուլլարը Եղիսէյէ խիթապէն՝ իշլէ՛ հուզուրըկտա սաքին օլտըղըմըզ մահալ պիզէ
2 տար տըր. Պիզ Յորդանանա կիտիպ, հէր պիրիմիզ օրատան պիր աղաճ ալըպ՝ իգամէթիմիզ իչիւն օրատա քէնտիմիզէ պիր մէքեան եափալըմ՝՝ տէտիքլէ-
3 րինտէ, Կիտինիզ՝ տէտի: Պիրի տախի՝ Քէրէմ էթ, գովլարընկ իլէ պէրապէր կէլ, տէտիքտէ՝ Կէլիրիմ, տէ-
4 յէրէք, Անլէր իլէ պէրապէր կիթտի. վէ Յորդանա-
5 նա վասըլ օլուպ՝ աղաճլար քէստիլէր: Վէ անլէրտէն պիրի պիր աղաճ քէսէր իքէն, պալթանըն տէմիրի սույա տիւշտիւ. օ տախի՝ էյ վա՛հ, էֆէնտիմ, օ էմա-
6 նէթ իտի՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի: Վէ Ալլահ ատէմի՝ Նէ՞րէյէ տիւշտիւ՝ տէտիքտէ, օլ ատէմ անա եէրի կէօս-
7 թէրտի. [բ]օ տախի պիր աղաճ քէսիպ՝ օրայա աթտըղը կիպի տէմիր սույուն եիւզիւնէ չըգտը: Վէ՛ Անը գալ-
8 տըր՝ տէտիքտէ, օլ ատէմ էլինի ուզատըպ անը ալտը: Վէ Սիւրիա մէլիյի Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էտէր իքէն, պէնտէլէրի իլէ միւշավէրէ էտիպ՝ Ֆիլան մա-
9 հալտէ օրտու գուրայըմ՝ տէտիքտէ, Ալլահ ատէմի Իսրայէլ մէլիյինէ՝ Օլ մահալտէն սագընն, կէչմէյէսին, զիրա Սիւրիալըլար օրայա էնտիլէր՝ տէյիւ խապէր
10 կէօնտէրիր իտի: Վէ Իսրայէլ մէլիյի, Ալլահ ատէմի-նին քէնտիսինէ սէօյլէյիպ սագընտըրտըղը մահալէ [գ]կէօնտէրէրէք, չօգ տէֆ՛ա օրատան սագընտը:
11 Վէ Սիւրիա մէլիյինին գալպի պու քէյֆիյէթտէն տօ-լայը միւզթարիպ օլմաղլէ, պէնտէլէրինի չաղըրըպ անլէրէ՝ Պիզտէն Իսրայէլ մէլիյինէ [դ]ԽՈՊԷՐ ՀԵՆԱՊԷՐԵՆ քիմ օլտըղընը պանա պէյան էթմէյէճէք մի սինիզ՝ տէ-
12 մէսի իւզէրինէ, Պէնտէլէրինտէն պիրի՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, հալ պէօյլէ տէյիլ տիր, անճագ Իսրայէլտէ պուլունան Եղիսէ փէյղամպէր սէնին եաթագ օտան-տա սէօյլէտիյինկ սէօզլէրի Իսրայէլ մէլիյինէ պէյան
13 էտէր՝ տէտի: Օ տախի՝ Կիտինիզ, պու զաթընն նէրէ-տէ օլտըղընը կէօրիւնիւզ, քի պէն անը թուռթտըրա-յըմ՝՝ տէտի: Վէ անա՝ Իշլէ [ե]Դօթայիմտէ տիր՝ տէյէ-րէք խապէր վէրիլտի:
14 Վէ օրայա աթլար իլէ արապալար վէ խայլը՝ աս-քէր կէօնտէրտի. պունլար տախի կէճէլէյինկ կէլիպ
15 շէհրի իհաթէ էթտիլէր: Վէ Ալլահ ատէմինին խըտ-մէթքեարը սապահլայընը էրքէն գալգըպ տըշարըյա չըգտը, վէ իշլէ՛ աս-քէրլէր, աթլար վէ արապալար շէհրի իհաթէ էթմիշլէր իտի. վէ ուշաղը անա՝ էյ
16 վա՛հ, էֆէնտիմ, նէ՞ եափալըմ՝՝ տէտի: Օ տախի՝ Գօրգմա, զիրա [զ]պիզիմ իլէ օլանլար անլէր իլէ օլան-
17 լարտան չօգ տըր՝ տէտի: Վէ Եղիսէ տու՛ա էտիպ՝ Եա ՐԱՊՊ, րէճա էտէրիմ, պունուն կէօզլէրինի աչ,

կէօրսիւն՝ տէտիքտէ, ՐԱՊՊ օլ ուշաղընն կէօզլէրինի աչտը. օ տախի պագտը. վէ իշլէ տաղ Եղիսէնին էթրաֆընտա [է]աթէշ աթլարը վէ արապալարընյլէ տօ-
18 լու իտի: Վէ Սէ-րէ՛ՇԷ՛ անընն եանընա էնտիլէ-րինտէ, Եղիսէ ՐԱՊՊԱ տու՛ա էտիպ՝ Րէճա էտէրիմ՝, պու թա՛իֆէնին կէօզլէրինի կէօրմէզ էյլէ՝ տէմէսի իւզէրինէ, [է]անլէրին կէօզլէրինի Եղիսէնին սէօզիւնէ կէօրէ կէօրմէզ էյլէտի:
19 Եղիսէ տախի անլէրէ՝ Եօլ պու տէյիլ տիր. շէհր տախի պու տէյիլ տիր, արտըմճա կէլինիզ, պէն տախի սիզի արատըղընըզ ատէմէ կէօթիւրէյիմ՝՝ տէ-
20 յէրէք, անլէրի Սամարիայա կէօթիւրտիւ: Վէ Սամա-րիայա կիրտիքլէրինտէ, Եղիսէ՝ Եա ՐԱՊՊ, պունլա-րընն կէօզլէրինի աչ, կէօրսիւնլէր՝ տէտի. ՐԱՊՊ տախի անլէրին կէօզլէրինի աչտը, վէ իշլէ՛ Սամարիանընն
21 օրթասընտա օլտըզլարընը կէօրտիւլէր: Վէ Իսրայէլ մէլիյի անլէրի կէօրինճէ, Եղիսէյէ խիթապէն՝ էյ
22 փէտէրիմ, վուրայըմ՝ մը, վուրայըմ՝ մը՝ տէտի: Օ տախի՝ Վուրմա. գըլըճըկլէ վէ եայըկլէ էսիր ալտը-ղընը վուրո՛ւր մը սըն. [ը]էօնլէրինէ էքմէք իլէ սու գօ, եէյիպ իչտիքտէն սօկրա էֆէնտիլէրինէ կիթսինլէր՝
23 տէտի: Վէ անլէրէ պէօյիւք պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էթտի, վէ եէյիպ իչտիլէր. պա՛տէհու անլէրի սալը վէրտի, վէ էֆէնտիլէրինէ կիթտիլէր. վէ [թ]Սիւրիա պէօ-լիւքլէրի պիր տահա Իսրայէլ տիյարընա կէլմէտիլէր:
24 Պունտան սօկրա Սիւրիա մէլիյի Բենադադ պիւ-թիւն [ժ]ասքէրինի ճէմ՝՝ էտէրէք, չըգըպ Սամարիայը
25 մուհասըրէ էյլէտի: Վէ Սամարիատա գըթլըգ շիտ-տէթլի օլուպ՝ պիր մէրքէպ քէլլէսի սէքսէն [ժ]-ՇԷ՛Լ կիւ-միւշէ, վէ *կէօյէրճին թէրսինին՝՝ պիր րուպ՛ը գապը պէշ [ժ]-ՇԷ՛Լ կիւմիւշէ սաթըլմագ տէրէճէսինտէ անը
26 թազեիգ էթտիլէր: Վէ Իսրայէլ մէլիյի սուր իւզէրին-տէ կէզէր իքէն, պիր գարը անա՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք,
27 եարտըմ էթ՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի: Օ տախի՝ ՐԱՊՊ սանա եարտըմ էթմէզսէ, պէն սանա նէ՞րէտէն, խար-մանտաճ՛ն մը, եօգսա մա՛սէրէտէ՞ն մի եարտըմ էտէ-
28 յիմ՝՝ տէտի: Վէ մէլիք անա՝ Սանա նէ՞ օլտու՝՝ տէտիք-տէ, մէրգուէմ՝՝ Պու գարը պանա օղլընկը վէր, անը պու կիւն եէյէլիմ, վէ պէնիմ օղլըմը եարընն եէրիզ՝՝
29 տէտի: Վէ պէօյլէճէ [ը]օղլըմը փիշիրիպ եէտիք. վէ էր-թէսի կիւն անա՝ Օղլընկը վէր եէյէլիմ՝՝ տէտիյիմտէ,
30 օղլընը կիզլէմիշ՝՝ տէտի: Վէ մէլիք գարընըն սէօզլէ-րինի իշիտինճէ [է]էսվապընը եըրթտը. վէ սուր իւզէ-րինտէ կէզտիյինտէ գավմ պագտը, վէ իշլէ՛ աթտան
31 թէնի իւզէրինտէ չուլ վար իտի: Վէ Հէ՛Հ՝՝ էկէր Եղիսէ իպն ի Սափատըն պաշը պու կիւն անընն պէտէնինտէ գալըրսա, [ժ]Ալլահ պանա պէօյլէ վէ տահա զիյատէ

[ա] Պ. 4. 38։ [բ] 2Թէվ.32.7։ Մէզ.55. 18։ Իսմ. 8. 31։ [գ] Պ. 2. 11։ Մէզ. 34.7։ [դ] 68.17։ Զաք. 1.8։ 6. 1-7։ [ե] Թէք. 19. 11։ [զ] Իսմ. 12. 20։ [է] Պ. 5. 2։ Ես. 8, 9։ [ը] պատճառն պիր նվ.մ՛ին իսկի տիր [53,57։ [թ] Դնե.26.29։ Իէս.28. [ժ] 3Մխլ. 21. 27։ [ի] Հռուա. 1.17։ 3Մխլ. 19. 2։

* Իմիմամլէն հուպա-

Digitized by Google

32 եափսըն՝ տէտի։ Վէ եղիսէ խանէսինտէ օթուրուր, ՙիխթիյարլար տախի անըն իլէ պէրապէր օթուրուրլար իքէն՝ Ղէյ֊ քէնտի էօնիւնտէն պիր ատէմ կէօնտէրտի. պու կէօնտէրիլէն ատէմ տախի անա կէլմէզտէն էվվէլ օ իխթիյարլարա խիթապէն՝ Պու Ֆաթիլզատէնին ՙպաշըմը ալմադա կէօնտէրտիյինի կէօրիւյօր մը սընըզ. տիգգաթ էտինիզ վէ օլ կէօնտէրիլէն ատէմ կէլտիյի կիպի՝ գափույը գափայրպ անը գափուտա թուլթընըզ. էֆէնտիսինին այագլարընըն սէսի
33 անըն արտընճա տէյիլ մի տիր՝ տէտի։ Օ անլէրէ տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ օլ կէօնտէրիլէն ատէմ անըն եանընա վարտը. վէ՝ Իշթէ պու պէլա ՐԱՊՊ թարաֆընսան տըր. ՙՐԱՊՊՏԱՆ տահա նէ՞ պէքլէյէյիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 7

Եղիսէնին Սամարիատա պուլունաճագ պօլլուղը խապէր վէրմէսի։ 3 Տէօրթ նէֆէր ճիւզամլընընն կէթիրտիքլէրի խապէր։ 12 Ճիւզամլըլարըն խապէրինին Քաստիքի վէ Սիւրիալը օրտուսընընն Եաղմա էտիլմէսի։ 17 Փէյղամպէրէ ինանմամըշ օլան զապիթին հէլաքը։

Վ Է Եղիսէ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. ՐԱՊՊ՝֊Եարընն պու վագըթտա Սամարիա գափուսընտա պիր էօլչէք խասս ուն պիր մընսգալ, վէ իքի էօլչէք արփա պիր մընսգալ ԿՀ֊Դ֊ՇԷ օլաճագ՝ տէյիր պու֊
2 յուրըր, տէտի։ ՖՎէ անըն էլի իւզէրինէ մէլիյին տայանտըղը զապիթի Ալլահ ատէմինէ ճէվապէն՝ ՖՐԱՊՊ սէմատա փէնճէրէլէր եափսա պիլէ, պու շէյ օլա պիլիր մի՝ տէտիքտէ, Եէ֊Է՝ Իշթէ սէն անը կէօզլէրինկլէ կէօրէճէքսին, լաքին անտէն եէմէյէճէքսին՝ տէտի։
3 Վէ ֊տէօրթ նէֆէր ճիւզամլը ատէմ գափու եանընտա պուլունուր իտի. վէ պիրիպիրինէ՝ Նիչիւն
4 էօլիւնճէյէ գատար պուրատա օթուրըյօրըզ. Եկէր՝ Շէհրէ կիրէլիմ՝՝ տէրսէք, շէհրտէ գըթլըզգ օլտըղընտան, օրատա էօլիւրիւզ. վէ էկէր պուրատա օթուրսագ տա, էօլիւրիզ. իմտի կէլինիզ Սիւրիալըլարըն օրտուսընա տիւշէլիմ. էկէր պիզի սաղ պրագըրլարսա, սաղ գալըրըզ. վէ էկէր պիզի էօլտիւրիւրլէրսէ, էօլիւրիւզ՝ տէյէրէք, Սիւրիալըլարըն օրտուսընա կիթմէք իւզրէ գարանլըգ իքէն գալգտըլար. վէ Սիւրիալըլարըն օրտուսընըն քէնարընա կէլտիքլէրինտէ իշթէ օրատա պիր քիմսէ եօգ իտի։ Զիրա ՐԱՊՊ Սիւրիալըլարըն օրտուսընա ֊արապալար վէ աթլար կիւրիւլթիւսիւ. պիր պէօյիւք օրտու կիւրիւլթիւսիւ իշիթտիրէրէք, անլէր պիրիպիրինէ՝ Իշթէ Իսրայէլ մէլիյի ֊Քետլիլէրին մէլիքլէրի իլէ Մընսըր մէլիքլէրինի իւզէրիմիզէ կէլմէլէրի իչին ՚ալէյհիմիզէ
7 իւճրէթլէ թուլթմուշ՝ տէյէրէք, ֊Գալգրպ գարանլըգ իքէն գիրար էտիպ՝ չատըրլարընը վէ աթլարը իլէ մէրքէպլէրինի վէ օրտույու հալի իւզրէ թէրք էտէրէք
8 ճանլարընըն Եէ֊֊ը իչիւն գիրար էթտիլէր։ Վէ օ ճիւզամլըլար օրտուկեահրն քէնարընա գատար կիտիպ՝ պիր չատըրա կիրէրէք եէյիպ իչտիլէր. վէ անտէն կիւմիւշ վէ ալթուն վէ էլպիսէ գալտըրարագ՝ կիտիպ կիզլէտիլէր. վէ տէօնիւպ պաշգա պիր չատըրա կիրտիլէր, վէ անտէն տախի գալտըրարագ
9 կիտիպ կիզլէտիլէր։ Պա՚տէհու պիրիպիրինէ՝ Պու պիզիմ եափտըղըմըզ էյի տէյիլ տիր. պու կիւն միւժտէ կիւնիւ տիր. պիզ տէ սիւքիւթ էտիյօրըզ. էկէր սապահ այտընլըղընա գատար կէճիքիրսէք, պէլայա օղրարըզ. վէ շիմտի կէլինիզ, կիտէլիմ, մէլիյին սէ-
10 րայընա խապէր վէրէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ կիտիպ շէհրին գափուճըսընա չաղըրարագ՝ Պիզ Սիւրիալըլարըն օրտուկեահրնա կիթտիք, վէ իշթէ օրատա պիր քիմսէ եօգ վէ ինսան սէսի պիլէ եօգ տըր, անճագ աթլար պաղլը, վէ մէրքէպլէր պաղլը, վէ չատըրլար հալի իւզրէ ֊֊Ը֊յօ՝ տէյիւ անլէրէ խապէր վէրտի-
11 լէր։ Գափուճրլար տախի չաղըրարագ մէլիյին սէրասյընըն իչէրիսինէ խապէր վէրտիլէր։
12 Վէ մէլիք կէճէլէյին գալգրպ պէնտէլէրինէ՝ Սիւրիալըլարըն պիզէ եափտրգլարընը սիզէ իֆսատ էտէյիմ. պիզիմ աճ օլտըղըմըզը պիլիրլէր, վէ՝ Անլէր շէհրտէն չըգաճագլար, պիզ տախի անլէրի տիրի թուլթուպ շէհրէ կիրէրիզ՝ տէյէրէք օրտուկեահտան չը-
13 գրպ սահրատա կիզլէնմիշլէր՝ տէտի։ Պէնտէլէրինտէն պիրի տախի ճէվապէն՝ Րէճա էտէրիմ, շէհրտէ պագը գալմըշ աթլարտան պէշ րէ՚ս ալընլար. իշթէ անլէր շէհրտէ պագը գալմըշ պիւթիւն Իսրայէլ ճիւմհուրը կիպի [իշթէ անլէր շէհրտէ պագը գալմըշ պիւթիւն Իսրայէլ ճիւմհուրը կիպի] տիր, քի հէլաք օլմագտա
14 տըր. վէ ֊֊Ե֊ էօնտէրիպ կէօրէլիմ՝ տէտի։ Վէ աթլարը իլէ իքի արապա ալտըլար. մէլիք տախի՝ կիտինիզ վէ պագընըզ՝ տէյէրէք ֊֊Ե֊է Սիւրիալըլարըն
15 օրտուսը արտընճա կէօնտէրտի։ Վէ պունլար Յորդանանա գատար անլէրին արտընճա կէթտիլէր. վէ իշթէ պիւթիւն եօլ Սիւրիալըլարըն ՚աճէլէթէն գաչտըգլարընտա աթտըգլարը էլպիսէ վէ գապլարլէ տօլու իտի. կէօնտէրիլէն ատէմլէր տախի ՚ավտէթ էտէրէք մէլիյէ խապէր վէրտիլէր։
16 Օլ վագըթ գավմ չըգըպ Սիւրիալըլարըն օրտուսընը եաղմա էթտիլէր. վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը մուճէպինճէ՝ պիր էօլչէք խասս ուն պիր մընսգալ, վէ իքի
17 էօլչէք արփա պիր մընսգալ ԿՀ֊Դ֊ՇԷ օլտու։ Վէ մէլիք՝ անըն էլի իւզէրինէ տայանտըղը զապիթի գափու իւզէրինէ նազըր թա՚եին էյլէտի. վէ ՐԱլլահ ատէմինին, մէլիք անըն եանընա էնտիյի վագըթ, սէօյլէտիյի քէ-

ՀՀ Եզեկ. 8. 1։ 20. 1։ Ե 3Մին. 18. 4։ Զ Ղուկ. 13. 32։ Է Յոթ. 2. 9։ — Այ. 18,19։ Ը Այ. 17, 19, 20։ Պագ Պ. 5. 18։ Թ Մաղ. 3. 10։ Ժ Ղեւ. 13. 46։ ԺԱ 2Մին. 5. 24։ Պ. 19. 7։ Յոթ. 15. 21։ ԺԲ 3Մին. 10. 29։ ԺԳ Մէգ. 48. 4-6։ Էմմ. 28. 1։ ԺԴ Այ. 1։ ԺԵ Պ. 6. 32։ Այ. 2։

Digitized by Google

լամա կէօրէ գավմ անը գափուտա չիյնէմէքլէ վէֆաթ
18 էյլէտի։ Վէ Ալլահ ատէմինին մէլիյէ խրիթապէն՝ Եաբրըն պու վագրթտա Սամարիա գափուսընտա իքի էօլչէք արփա պիր մըսգալա, վէ պիր էօլչէք խասս ուն պիր մըսգալա օլաճագ տէյիւ՝ պույուրտըղը կիպի,
19 Օլ զապիթ տախի Ալլահ ատէմինէ ճէվապէն՝ Իշթէ ԲԱՊՊ սէմատա փէնճէրէյէր եափսա պիլէ, պու շէյ օլա պիլիր մի՝ տէտիքտէ. անա՝ Իշթէ սէն կէօզլէրինկլէ կէօրիւպ անտէն եէմէյէճէքսին՝ տէյիւ պույուրտըղը
20 կիպի՝ վուգու՝ պուլտու։ Պէօյլէճէ անըն հագգընտա վագը՝ օլտու, զիրա գավմ անը գափուտա չիյնէմէքլէ վէֆաթ էթտի։

ՊԱՊ 8

Սունամըը գարընըն քէնտի վաճանընա՝ ավտէթի վէ էմլաքընըն նասըլ ի՝ատէ օլունտուղը։ 7 Ազայէլին Եղիսէյէ կէօնտէրիլմէսի, վէ խըյանէթի։ 16 Յուդա մէլիյի Յովրամըն քէօճիւ ձիւթիւմէթի, վէ անըն միւտաէթի։ 20 Եդովմ իլէ Լէբնանըն՝ իսեանը։ 23 Յովրամըն խալէֆի Ոքոզիա, 25 Ոքոզիանըն քէօճիւ ձիւթիւմէթի. 28 Յովրամըն եանընա կիմէսի։

Վէ Եղիսէ՝ օղլընը տիրիլթտիյի խաթունա խիթապէն՝ Գալգ, խանէկին խալգը իլէ կիթը, վէ միւսաֆիր օլա պիլտիյին մահալտէ միւսաֆիր օլ. զիրա ԲԱՊՊ գընթլըգ տա՝վէթը էթմիշ տիր, հէմ տէ պու
2 տիյարա եէտի սէնէ իչիւն կէլիյօր՝ տէտի։ Օլ խաթուն տախի գալգընպ, Ալլահ ատէմինին քէլամը մուճէպինճէ հարէքէթ էտէրէք, խանէսի խալգը իլէ կիտիպ՝ Ֆիլիսթիլէր տիյարընտա եէտի սէնէ միւսաֆիր օլտու։
3 Վէ եէտի սէնէ խիթամընտա օլ խաթուն Ֆիլիսթիլէր տիյարընտան՝ ավտէթլէ խանէսի վէ թարլասը իչիւն ֆէրեատ էթմէյէ մէլիյին հուզուրընա չընգտը։
4 Մէլիք տախի Ալլահ ատէմինին խրտմէթքեարը Գէեզի իլէ սէօյլէշիր իքէն՝ Եղիսէնին իճրա էթտիյի պէօյիւք իշլէրին ճիւմլէսինի պանա հիքեայէ էյլէ՝ տէտի։
5 Օ տախի մէլիյէ օլ էօլիւյիւ տիրիլթտիյինի հիքեայէ էտէրքէն, իշթէ օղլընը տիրիլթտիյի խաթուն քէնտի խանէսի իլէ թարլասը իչիւն մէլիյէ ֆէրեատ էթտի։ Գէեզի տախի՝ Էֆէնտիմ՝ մէլիք, խաթուն պու տըր,
6 վէ Եղիսէնին տիրիլթտիյի օղլու պու տըր՝ տէտի։ Մէլիք տախի խաթունա սիւ՝ալ էթտիքտէ, մէյրգումէ անա հիքեայէ էթտի։ Վէ մէլիք անա պիր խատըմ թա՝ենին էտիպ՝ Պունա պիւթիւն էմվալընը, վէ պու տիյարը թէրք էյլէտիյի կիւնտէն պու անէ տէյին թարլասընըն հէփ մահսուլաթընը կէրի վէր՝ տէտի։
7 Վէ Եղիսէ Դամասկոսա կիթտի։ Վէ Սիւրիա մէլիյի Բենադադ խասթա օլմաղլէ՝ Ալլահ ատէմի պու-
8 րայա կէլտի՝ տէյիւ անա խապէր վէրիլտի։ Վէ մէլիք Ազայէլէ խիթապէն՝ Էլինկէ պիր հէտիյէ ալ տա, Ալ-

լահ ատէմինի խսթիգպալէ կիթ, վէ՝ Պու խասթալըղըմտան շիֆա պուլաճաճ մը իմ՝ տէյիւ անընն վա-
9 սըթասըյլէ Եհովատան սիւ՝ալ էյլէ՝ տէտի։ Վէ Ազայէլ էլինէ Դամասկոսընն հէր նէվ՝ էյի շէյինտէն, գըրգ տէվէ եիւքիւ օլարագ, պիր հէտիյէ ալըպ՝ անը իսթիգպալէ կիթտի. վէ վարըպ անընն Հուզուրընտա տուրարագ՝ Սիւրիա մէլիյի օղլընկ Բենադադ՝ Պու խասթալըղըմտան շիֆա պուլաճաճ մը իմ՝ սիւ՝ալըյլէ,
10 պէնի եանընկա կէօնտէրտի՝ տէտի։ Վէ Եղիսէ անա Էլ-ա՝ Կիթ, անա՝ Մութլագա շիֆա պուլուրսընն՝ տէ. ֆագաթ՝ վէֆաթ էտէճէյինի ԲԱՊՊ պանա կէօս-
11 թէրտի՝ տէտիքտէն սօնրա, Աէ ուիթանտըրընճայա գատար, ՝՝՝ տիք տիք պագտը. վէ Ալլահ ատէմի
12 Ըաղլատը։ Ազայէլ տախի՝ Էֆէնտիմ՝ նիչիւն աղլայօր, տէմէքլէ՝ Սէնին պէնի Իսրայէլէ էտէճէյին քէօթիւլիյիւ պիլտիյիմ իչիւն տիր. սէն անէլէրին իսթիհքեամաթընը աթէշէ եագըպ՝ եիյիթլէրինի գըլըճէլէ գաթլ էտէճէքսին, վէ՝ մա՝սումլարընը եէրէ չարփարագ,
13 համիլէլէրին գարնլարընը եարաճագսընն՝ տէտի։ Վէ Ազայէլ՝ Պու Ըքօփէք գուլըկ քիմ տիր, քի պու պէօյիւք շէյի եափա՝ տէմէսի իւզէրինէ, Եղիսէ՝ Սիւրիա իւզէրինէ մէլիք օլաճաղընը ԲԱՊՊ պանա կէօսթէր-
14 տի՝ տէտի։ Օ զէման Եղիսէնին եանընտան չըգըպ էֆէնտիսինին եանընա վարտը. օ տախի անա՝ Եղիսէ սանա նէ՞ սէօյլէտի, տէտիյինտէ՝ Մութլագա շիֆա
15 պուլաճագսընն՝ տէյիւ պանա սէօյլէտի՝ տէտի։ Ֆէրտասը կիւն տախի պիր քէչէ ալըպ՝ սույա պաթըրարագ անընն եիւզիւ իւզէրինէ սէրտի, օ տախի վէֆաթ էթմէյէ Ազայէլ անընն եէրինէ մէլիք օլտու։
16 Իսրայէլ մէլիյի Յովրամ իպն ի Աքաաբընն պէշինճի սէնէսինտէ Յովսափատ տահա Յուդա մէլիյի իքէն Յուդա մէլիյի Յովսափատընն օղլու՝ Յովրամ մէլիք օլ-
17 տու։ Մէլիք օլտըղընտա օթուզ իքի եաշընտա օլուպ՝
18 սէքիզ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ զէվճէսի Աքաաբընն գըզը օլմաղլէ՝ Աքաաբ խանէսինին եիւրիւտիյիւ կիպի Իսրայէլ մէլիքլէրինին եօլընտա եիւրիյէրէք, ԲԱՊՊԸՆ՝ինտինտէ քէօթիւ օլանը
19 իշլէտի։ Լաքին ԲԱՊՊ գուլու Դաւիթին խաթրը իչիւն, ՝անա վէ էվլատընա տա՝իմա պիր չըրաղ վէրմէյի վա՛տ էթտիյինէ կէօրէ, Յուդայը հէլաք էթմէք իսթէմէտի։
20 Պունուն կիւնլէրինտէ Եդովմլըլար Յուդայա՝ասը օլուպ՝ թահթը հիւքիւմէթինտէն չըգարագ, քէնտի
21 իւզէրլէրինէ պիր մէլիք նասպ էթտիլէր։ Վէ Յովրամ արապալարընն ճիւմլէսինի պէրապէր ալըպ՝ Սայիրէ կէչտի. վէ կէճէյէին գալգըպ քէնտինի իհաթէ էտէն Եդովմլըլարը վէ արապա զապիթանընը վուրտու.

ե *Այ.* 1։
զ —
ը *Պ.* 4. 35։
թ *Մէզ.* 105. 16։ *Անգ.* 1. 11։
ժ *Պ.* 5. 27։
ի *Պ.* 4. 35։
լ 3*Մլ.* 19. 15։
խ 1*Մլ.* 9. 7։ 3*Մլ.* 14. 3։ *Պ.* 5. 5։
ծ *Պ.* 1. 2։
կ *Այ.* 15։
հ *Դատ.* 19. 41։
ձ *Պ.* 10. 32։ 12. 17։ 13. 3, 7։ *Ամով.* 1. 3.
ղ *Պ.* 15. 16։ *Ովս.* 13. 16։ *Ամով.* 1. 13։
ճ 1*Մլ.* 17. 43։
մ 3*Մլ.* 19. 15։
յ 2*Թէվ.* 21. 3, 4։
ն 2*Թէվ.* 21. 5, վէ զայրի։ 4։ *Այ.* 26։
շ 2*Մլ.* 7. 13։ 3*Մլ.* 11. 36։ 15. 4։ 2*Թէվ.* 21. 7։
ո *Թէք.* 27. 40։ 2*Թէվ* 21. 8-10։
չ 3*Մլ.* 22. 48։

Digitized by Google

22 գավմ տախի չատըրլարընա ֆիրար էթտիլէր։ ՚Ամմա
Եդովմըլար պու կիւնէ գատար Յուդայա ՚ասը օլուպ՝
թահթ ը հիւքիւմէթինտէն չրգտըլար։ ՚Լեբնա տախի
23 օլ վագըթտա ՚ասը օլտու։
Վէ Յովրամըն ահվալանըն պագիյէսի վէ իշլէրի-
նին քեաֆֆէսի իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէվարիխ
24 քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ Յովրամ էճտատը
իլէ ույույուպ՝ Դաւիթ շէհրինտէ էճտատընըն եանընտա տէֆն օլունտու. վէ օղլու *Ոքոզիա անըն եէրինէ
մէլիք օլտու։
25 Իսրայէլ մէլիյի Յովրամ իպն ի Աքաաբըն օն իքին-
ճի սէնէսինտէ Յուդա մէլիյի Յովրամըն օղլու Ոքոզիա
26 մէլիք օլտու։ ՚Ոքոզիա մէլիք օլտըղընտա եիրմի իքի
եաշընտա օլուպ՝ պիր սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ
էյլէտի. վալիտէսինին իսմի տախի Գոթողիա օլուպ՝
27 ՚Իսրայէլ մէլիյի Ամրինին գըզը իտի։ Վէ Աքաաբ
խանէսինէ տամատ օլմասըյլէ, ՚Աքաաբ խանէսինին
մէսլէյինտէ եիւրիւյէրէք, Աքաաբ խանէսի կիպի
28 ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի։ Վէ ՚Յով-
րամ իպն ի Աքաաբ իլէ պէրապէր Սիւրիա մէլիյի Ա-
զայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ Ռամովթ–գաղա-
ադա կիթտի. Սիւրիալըլար տախի Յովրամը եարա-
29 լատըլար։ ՚Մէլիք Յովրամ տախի Սիւրիա մէլիյի Ա-
զայէլ իլէ մուհարէպէ էթտիյինտէ Սիւրիալըլարըն
անա ՚Ռամովթտա աչտրգլարը եարալարտան Յեզ-
րայէլտէ շիֆա պուլմագ իչիւն ՚ավտէթ էյլէտի. վէ
Յովրամ իպն ի Աքաաբ խասթա օլտըղը իչիւն՝ Յու-
դա մէլիյի ՚Ոքոզիա իպն ի Յովրամ անը կէօրմէյէ
Յեզրայէլէ էնտի։

ՊԱՊ 9

Եղիսէէին Յէույը մէսհ էթմէք իւզրէ պիր փէյղամպէր կէօնտէրմէսի. 4 օլ փէյղամպէրին Յէույը մէսհ էտիպ չըզմաըր։ 11 Յէուընըն Յովրամը Նաբովթըն պաղընտա գաթլ էթմէսի։ 27 Ոքոզիանըն գաթլը վէ տէֆնի։ 30 Յեզաբէլին հէյպէթլի էօլիւմիւ։

Վէ Եղիսէ փէյղամպէր ՚փէյղամպէր օղուլլա-
րընտան պիրինի չաղըրըպ, անա՝ ՚Պէլիկի գուշաթ վէ
էլիկէ պու շիշէ եաղը ալարագ ՚Ռամովթ–գաղաադա
2 կիթ։ Վէ օրայա վարտրղընտա Յէու իպն ի Յովսա-
փատ իպն ի Նամեսսիյի պուլուպ՝ եանընա կիթ, վէ
անը ՚պիրատէրլէրի արասընտան գալտըր, վէ պիր
3 խալվէթէ կէօթիւրէրէք, ՚Պու շիշէ եաղը ալըպ՝ անըն
պաշընա տէօք, վէ՝ Պէն սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէ-
լիք օլմագ իւզրէ մէսհ էյլէտիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պու-
յուրըր՝ տէտիյինկ կիպի գափույը աչ վէ էյլէնմէյէրէք
ֆիրար էյլէ՝ տէտի։
4 Պէօյլէճէ օլ նէվճիվան փէյղամպէր Ռամովթ–գա-
5 ղաադա կիթտի։ Վէ օրայա վարտրղընտա ՚ասքէր
սէրտարլարը օթուրույօրլար իտի. օ տախի՝ էյ սէր-
տար, սանա պիր տէյէճէյիմ՝ վար տըր՝ տէտի։ Վէ
Յէու՝ ձիւմլէյիզտէն հաՃնկըսընա, տէտիքտէ՝ Սանա,
6 էյ սէրտար՝ տէտիյի կիպի, Օ գալգրպ էվէ կիրտիք-
տէ, ՚էլիշա եաղը անըն պաշը իւզէրինէ տէօքիւպ, անա
խիթապէն՝ ՚Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝
Պէն սէնի ՐԱՊՊԸՆ գավմը օլան Իսրայէլ իւզէրինէ
7 մէլիք օլմագ իւզրէ մէսհ էյլէտիմ. Վէ էֆէնտիկ Ա-
քաաբըն խանէսինի վուրասըն, վէ պէն գուլլարըմ
օլան փէյղամպէրլէրին գանընըն վէ ՐԱՊՊԸՆ հէվ
գուլլարընըն գանընըն ինթիգամընը ՚Յեզաբէլտէն
8 ալայըմ։ Վէ Աքաաբըն պիւթիւն խանէսի հէլաք օլա-
ճագ, Աքաաբտան ՚հէր էրքէյի վէ ՚Իսրայէլտէ գա-
9 փանմըշ վէ պրագըլմըշ օլանը ՚գաթլ՝ էտէճէյիմ. Վէ
Աքաաբըն խանէսինի ՚Յերոբովամ իպն ի Նաբատըն
խանէսի վէ ՚Բաասա իպն ի Աքիանըն խանէսի կիպի
10 էտէճէյիմ. ՚Վէ քէօփէքլէր Յեզրայէլ թարլասընտա
Յեզաբէլի եէյէճէք, վէ ՚՚ը տէֆն էտէն պուլունմայա-
ճագ տըր՝ տէտի։ Վէ գափույը աչրպ ֆիրար էյլէտի։
11 Յէու տախի էֆէնտիսինին պէնտէլէրի եանընա
չրգտըղընտա, անա՝ Խայր մը տըր. ՚պու տիվանէ
սանա նիչիւն կէլտի՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Սիզ
12 պու ատէմի, վէ սէօզիւնիւ պիլիրսինիզ՝ տէտի։ Անլէր
տախի՝ Եալան տըր, ՚էէ, պիզէ նագլ էյլէ՝ տէ-
տիքլէրինտէ, Պանա պէօյլէ պէօյլէ սէօյլէտի. ՐԱՊՊ՝
Սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլմագ իւզրէ մէսհ էյ-
13 լէտիմ, պույուրըր՝ տէտի։ Օ զէման ՚ալ էլ ՚աճէլէ ՚հէր
պիրի լիպասընը ալըպ՝ նէրտիւպան պաշը իւզէրինէ
անըն ալթընա գօմաղլէ, պօրու չալարագ՝ Յէու մէլիք
14 օլտու՝ տէտիլէր։ Պէօյլէճէ Յէու իպն ի Յովսափատ
իպն ի Նամեսսի Յովրամ ՚ալէյհինէ ՚իսեան էյլէտի.
(Յովրամ իսէ Ռամովթ–գաղաադը պիւթիւն Իսրայէլ
իլէ պէրապէր Սիւրիա մէլիյի Ազայէլտէն մուհաֆազա
15 էթմէքտէ իքէն, ՚Մէլիք Յովրամ Սիւրիա մէլիյի Ազայէլ
իլէ մուհարէպէ էթտիյինտէ Սիւրիալըլարըն անա աչ-
տրգլարը եարալարտան շիֆա պուլմագ իւզրէ Յեզրա-
յէլէ ՚ավտէթ էթմիշ իտի.) Յէու տախի՝ Էկէր միւնա-
սիպ կէօրիւրսէնիզ, Յեզրայէլէ կիտիպ խապէր վէրմէք
իւզրէ՝ պու շէհրտէն պիր ֆիրարի չըգմասընը՝ տէտի։
16 Վէ Յէու պինիպ Յեզրայէլէ կիթտի, զիրա Յովրամ
օրատա եաթըյօր իտի. վէ ՚Յովրամը կէօրմէք իւզրէ
17 Յուդա մէլիյի Ոքոզիա օրայա էնմիշ իտի։ Վէ Յեզ-
րայէլտէ գուլլէ իւզէրինէ պուլունան պէքճի Յէունըն

ե Թէք. 27. 40։
զ 2Թէվ. 21. 10։
է 2Թէվ. 22. 1։
ը 2Թէվ. 22. 6 ** Ագա-
րիա, վէ 2 Թէվ. 21.
17, վէ 25. 23 ** Յո-
վաքազ **ԵՒԷլէր։
ղ Պագ 2Թէվ. 22. 2։
ի Պագ Ա՛յ. 18։
լ 2Թէվ. 22. 3,4։
ձ 2Թէվ. 22. 5։
ղ Պ. 9. 15։
ճ Ա՛յ. 28։
մ Պ. 9. 16։ 2Թէվ. 22 6, 7։
յ 3Մէպ. 20. 35։
ն Պ. 4. 29։ Երեմ. 1. 17։
շ Պ. 8. 28, 29։
ո Ա՛յ. 5, 11։
չ 3Մէպ. 19. 16։ 22. 7։
պ 3Մէպ. 19. 16։ 2Թէվ.
ջ 3Մէպ. 18. 4։ 21. 15։
ռ 1Մէպ. 25. 22։
ս Թէս. 32. 36։
վ 3Մէպ. 14. 10։ 21. 21։
տ 3Մէպ. 14. 10։ 15. 29։
21. 22։
ր 3Մէպ. 16. 3, 11։
ց 3Մէպ. 21. 23։ Ա՛յ.
35, 36։
ւ Երեմ. 29. 26։ Յովհ.
10. 20։ Ա՛տեպ. 26. 24։
1Կոր. 4. 10։
փ Մատթ. 21. 7։
ք Պ. 8. 29։
օ Պ. 3. 29։

Digitized by Google

պէօլիւյինին կէտիյինի կէօրէրէք՝ ՊԷՆ պիր պէօլիւք կէօրիւյօրը՝ տէտի։ Յովրամ տախի՝ Պիր աթլը ալըպ՝ Խա՞յր մը, տէյիւ սիւ՛ալ էթմէք իւզրէ անլէրի գար-
18 շըլամաղա կէօնտէր՝ տէտի։ Աթլը տախի անը գար-շըլայըպ, Մէլիք՝ Խա՞յր մը՝ տէյիւ սիւ՛ալ էտիյօր՝ տէ-տիյինտէ, Յէու անա՝ Խայր իւէ սէնին նէ՞ իշին վար. արտըմա կէչ՝ տէտի։ Պէքճի տախի՝ Կէօնտէրիւէն ա-տէմ անլէրէ եէթիշտի, ֆագաթ ՚ավտէթ էթմէ յօր՝
19 տէյիւ խապէր վէրտի։ Վէ տիկէր պիր աթլը կէօնտէր-տիյինտէ, օ անլէրէ վարըպ, Մէլիք՝ Խա՞յր մը՝ տէյիւ սիւ՛ալ էտիյօր, տէմէսի իւզէրինէ, Յէու՝ Խայր իւէ սէնին
20 նէ՞ իշին վար. արտըմա կէչ՝ տէտի։ Վէ պէքճի խապէր վէրէրէք՝ Անլէրէ եէթիշտի, ֆագաթ ՚ավտէթ էթմէ-յօր. վէ անըն սիւրիւշիւ Յէու իշն ի Նամեսինին սիւ-րիւշինէ պէկզէր, զիրա տէյի կիպի սիւրիյօր՝ տէտի։
21 Օ զէման Յովրամ՝ Արապայը հազըրլայընըզ՝ տէ-մէսի իւզէրինէ, անը հազըրլատըլար. վէ Իսրայէլ մէ-լիյի Յովրամ վէ Յուդա մէլիյի Ոքոզիա հէր պիրի քէնտի արապասըյլէ Յէույը գարշըլամաղա չըգըպ՝ անա Յեզրայէլի Նաբովթըն թարլասընտա գավուշ-
22 տըլար։ Վէ Յովրամ Յէույը կէօրտիյիւ կիպի՝ Էյ Յէու, խա՞յր մը տըր՝ տէտիքտէ՝ Վալիտէկ Յեզաբէլին զինա վէ սիհրլէրի չօղալտըգճա նա՞սըլ խայր օլուր՝ տէտի։
23 Յովրամ տախի էլլէրինի տէօնտէրիպ ֆիրար էտէր-քէն, Ոքոզիայա՝ Էյ Ոքոզիա, խըյանէթ վար՝ տէտի։
24 Յէու տախի եայընը գուվվէթլէ չէքիպ Յովրամը իքի օմուզը արասընտան վուրտու. վէ օգ անըն եիւրէյին-տէն կէչտի. քէնտիսի տախի արապասընտա երգըլտը։
25 Վէ Յէու սէրտարը Բադեկարա՝ Պունու գալտըրըպ Յեզրայէլի Նաբովթըն հիսսէսի օլան թարլայա աթ, զիրա պէնիմ իւէ սէն պինիպ եան եանա անըն փէ-տէրի Աքաաբըն արտընճա կիթտիյիմիզտէ, ՚անըն
26 ՚ալէյհինէ ՐԱՊՊԸՆ պու հիւքմիւ վէրտիյինի, Եա՞նի ՐԱՊՊ՝ Հագիգաթէն Նաբովթըն գանընը վէ էվլատ-նըն գանընը տիւն կէօրտիմ՝ տէտիյինի, վէ՝ ՚Սանա պու թարլատա մուԹլագա էտա էտէրիմ՝ տէյիւ ՐԱՊ-ՊԸՆ պույուրտրղընը խաթրընկա կէթիր։ Վէ շիմտի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ անը ալըպ պու թար-լայա աթ՝ տէտի։
27 Վէ Յուդա մէլիյի Ոքոզիա պունու կէօրիւլ՝ պաղչէ քէօշքիւ եօլընտան ֆիրար էյլէտիյինտէ, Յէու անը թա՛գիալէ՝ Պունու տախի արապասընտա վուրունըզ՝ տէմէսի իւզէրինէ, ՚Նը Յեռղաամ գուրպինտէ օլան Գուր եօգուշընտա Ջ-ռ-ռըբ-ռ. վէ ՚Մակեդդովա ֆի-
28 րար էտէրէք օրատա վէֆաթ էյլէտի։ Պէնտէյէրի տախի անը արապայլէ Երուսաղէմէ կէթիրիպ՝ Դա-ւիթ շէհրինտէ էճտատը եանընտա քէնտի գապրընտա տէֆն էթտիլէր։
29 Յովրամ իպն ի Աքաաբըն օն պիրինճի սէնէսինտէ Ոքոզիա Յուդա իւզէրինէ մէլիք օլմուշ իտի։
30 Վէ Յէու Յեզրայէլէ կէտիյինտէ, Յեզաբէլ խապէր ալարագ ՚քէնտի կէօզէրինէ սիւրմէ չէքտի, վէ պա-
31 շընը տօնատըպ փէնճէրէտէն պագտը։ Յէու տախի գափուտան կիրտիյինտէ, մէզպուրէ՝ ՚էֆէնտիսինի
32 գաթլ էտէն Զամբրի խայր կէօրտի՞ մի՝ տէտի։ Օ տախի փէնճէրէյէ տօղրու պագըպ՝ Պէնիմ թարաֆըմ-տա քի՞մ վար, քի՞մ՝ տէտիյինտէ, իքի իւչ նէֆէր խա-
33 տըմ անա պագտըլար։ Վէ ՝-ռ-լ-ը-ռ՝ Անը աշաղը ա-թընըզ՝ տէտիյի կիպի անը աշաղը աթտըլար. վէ մէզ-պուրէնին գանընտան տիվարա վէ աթլարա սըչրատը.
34 վէ անը չիյնէտի։ Վէ իչէրի կիրէրէք եէյիպ իչտիքտէն սօկրա՝ Շու մէ՛ունէյի պուլուպ անը տէֆն էտինիզ,
35 զիրա ՚մէլիք գըզը տըր՝ տէտի։ Վէ անը տէֆն էթմէյէ կիթտիքլէրինտէ՝ գաֆասը իւէ այագլարը վէ ավուճ-
36 լարընտան մա՛տա պիր եէրինի պուլմատըլար։ Վէ տէօնիւպ անա խապէր վէրտիքլէրինտէ՝ Պու ՐԱՊՊԸՆ քէնտի գուլու Թեզրաըլը Եղիա վասըթասըյլէ սէօյլէ-տիյի քէլամ տըր. եա՞նի ՝Յեզաբէլին էթինի Յեզրայէլ
37 թարլասընտա քէօփէքլէր եէյէճէքլէր. Վէ Յեզաբէլին լաշէսի Յեզրայէլ թարլասընտա ՝-եէր եիւզիւ իւզէրին-տէ կիւպրէ կիպի օլուպ՝ Պու Յեզաբէլ տիր, տէնիլ-մէյէճէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 10

Ցէունըն՝ Աքաաբըն օղուլլարընը գաթլ էթտիրմէսի, 8 վէ Աքաաբ խանէսինի մահվ էթմէսիյէ եղիանըն փէյղամպէրլիյինին լթմամ օլուն-մասը. 12 Ոքոզիանըն զըրգ իքի նէֆէր պիրատէրլէրինի գաթլ էթ-մէսի, 15 Յոնատաբը եանընա ալմասը. 18 պիր տէսիսէ իւէ Բահաղա աչճտէ էտինլէրին ճիրմէսինի հէլաք էթմէսի, 29 Յէունըն քէօթիւ մէա-չէյի, 32 Ազայէլին Իսրայէլէ օլան զուլմու, 34 Ցէունըն վէֆաթը. խա-լէֆի Յովաքազ։

Վէ Սամարիատա Աքաաբըն եէթմիշ նէֆէր օղ-լու օլմաղէ, Յէու Սամարիայա Յեզրայել ըՀ-իսլէրի օլան իխթիյարլարա վէ Աքաաբըն ՝ջ-ռ-էլ-ըբ-ը լա-լալարընա աթիտէքի մէքթուպը եազըպ կէօնտէրտի.
2 Սիզէ պու մէքթուպըն վիւսուլինտէ, մատամ՛ քի էֆէն-տինիզին օղուլլարը եանընըզտա տըր, վէ արապալար իւէ աթլար վէ միւսթահքէմ պիր շէհր իւէ սիլահ-լա-
3 րընըզ տախի վար, էֆէնտինիզին օղուլլարընտան էֆզալ վէ զիյատէ միւնասիպ կէօրտիյինիւզու փէ-տէրինին թախթը իւզէրինէ ճիլուս էթտիրիպ՝ էֆէն-տինիզին խանէսի իչինն մուհարէպէ էյլէյինիզ՝ տէտի։
4 Վէ անլէր զիյատէսիյլէ գօրգարագ՝ Իշլէ՛ք իքի մէլիք անա մուգավէմէթ էտէմէտիյի հալտէ պիզ նա՞սըլ մու-
5 գավէմէթ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր։ Վէ սէրայընն միւտիրի իւէ շէհր մուհաֆըզը վէ իխթիյարլարը վէ լալալար Յէույա՝ Պիզ գուլլարընկ ըզ, պիզէ հէր նէ էմր էտէր

---

2 2Թև. 22. 7։ | 3 3Մխւ. 21. 19։ | 4 Եզեկ. 23. 40։ | * 3Մխւ. 16. 31։ | ֊ Մէզ. 83. 10։
5 3Մխւ. 21. 29։ | 6 2Թև. 22. 9։ | 7 3Մխւ. 16. 9-20։ | 8 3Մխւ. 21. 23։ | —

Digitized by Google

իսէն, իճրա էտէրիզ. պիր քիմսէյի մէլիք նասպ էթ-
մէյիզ, միւնասիպ կէօրտիւյիւկիւ իճրա էյլէ՝ տէյիւ
խապէր կէօնտէրտիլէր։
6 Օ տախի անլէրէ՝ էկէր սիզ պէնիմ իլէ օլուպ՝ էմ-
րիմէ միւթի՛ իսէնիզ, էֆէնտինիզին օղուլլարընըն
պաշլարընը ալըպ եարըն պու վագըթտա Յեզրայէլէ
եանըմա կէլինիզ՝ տէյիւ իքինճի տէֆ՛ա պիր մէք-
թուպ եազտը. վէ մէլիքզատէլէր եէթմիշ քիշի օլուպ՝
քէնտիլէրինի փէրվէրտէ էտէն շէհրին պէօյիւքլէրի-
7 նին եանլարընտա իտիլէր։ Վէ անլէրէ մէքթուպըն
վիւսուլինտէ՝ մէլիքզատէլէրի թութուպ քէստիլէր,
անլէր տախի Եէթմիշ քիշի իտիլէր, վէ պաշլարընը
զէնպիլլէրէ գօյուպ Յեզրայէլէ, անրն եանրնա կէօն-
8 տէրտիլէր։ Վէ պիր խապէրճի կէլիպ՝ Մէլիքզատէլէ-
րին պաշլարընը կէթիրտիլէր՝ տէյէրէք անա խապէր
վէրտիքտէ, օ տախի՝ Անլէրի իքի եըղրն օլարագ,
գափու եանրնա սապահա գատար գօյրնըզ՝ տէտի։
9 Վէ սապահլայրն Յէու չրգրպ տուրարագ, պիւթիւն
գավմա խիթապէն՝ Սիզ սալիհ սինիզ, իշթէ Ըպէն
էֆէնտիմէ ՚ասը օլուպ անը գաթլ էթտիմ. լաքին
10 պունլարընն ճիամլէսինի քիմ գաթլ էթտի։ Շիմտի
մա՛լիմինիզ օլսուն քի, ՐԱՊՊԸՆ Ա.քաաբ խանէսի
՚ալէյհինէ պույուրտրդը շէյլէրտէն Ըհիչ պիրի եէրէ
տիւշմէյէճէք տիր. ՐԱՊՊ Ըգուլու Եղիանրն վասը-
11 թասըյլէ սէօյլէտիյինի իճրա էթտի՝ տէտի։ Վէ Յէու
Յեզրայէլտէ Ա.քաաբ խանէսինտէն գալանլարրն ճիամ-
լէսինի վէ անրն պէօյիւքլէրի իլէ տօսթլարընը վէ հէփ
քեահինլէրինի գաթլ էյլէտի, հիչ պիրի սաղ գալմատը։
12 Պա՛տէհու գալգրպ Սամարիայա կիթմէք իւզրէ
հարէքէթ էյլէտի, վէ եօլտա չօպանլարրն Բեթակադ
13 նամ մահալրնա ԷԸՒՀՀՒՅՒՒ, Ըյէու Յուդա մէլիյի
Ա.քոզիահանրն գարնտաշլարընա թէսատիւֆ էտէրէք՝
Սիզ քիմ՞ը սինիզ՝ տէտիքտէ՝ Պիզ Ա.քոզիահանրն գա-
րընտաշլարը իզ, վէ մէլիքզատէլէր իլէ մէլիքզատէ-
14 լէրի զէյարէթ էթմէյէ կիտէյօրզը՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝
Անլէրի տիրի թութրնըզ՝ տէտիքտէ, անլէրի տիրի
թութուպ՝ Բեթակադ գույուսը եանրնտա անլէրի,
եա՛նի գըրգ իքի քիշիյի գաթլ էթտիլէր. հիչ պիրինի
սաղ պրագմատը։
15 Վէ օրատան հարէքէթլէ Ըյոնադաբ իպն ի Ըռե-
քաբա թէսատիւֆ էտէրէք, անա սէլամ՛ վէրիպ՝ Պէ-
նիմ գալպիմ սէնին գալպին իլէ օլտրդը միսիլլիւ,
սէնին գալպին տօղրո՛ մը տըր՝ տէտիքտէ, Յոնա-
դաբ՝ Էվվէթ՝ տէմէսի իւզէրինէ, օ ՚՚ՈՒՒՒ՝ Էօյլէ իսէ
Էլինկի պանա վէր՝ ՚՚ՈՒՒ. վէ էլինի վէրտիքտէ, անը
16 արապայա եանրնա ալտը։ Վէ՝ Պէնիմ իլէ պէրապէր
կէլիպ, ՐԱՊՊ իչիւն օլան Ղայրէթիմի միւշահէտէ

էյլէ՝ տէտի. պէօյլէճէ անը արապայա պինտիրտիլէր։
17 Վէ Սամարիայա կիտիպ՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ Եղիայա պու-
յուրտրդը քէլամա կէօրէ՝ Ա.քաաբ ԽՈՒԷՒՒԷ հէլաք
էտինճէյէ գատար, ՚անրն Սամարիատա պագը գա-
լանլարընը քեաֆֆէսինի վուրտու։
18 Պա՛տէհու Յէու գավմրն քեաֆֆէսինի ճէմ՛ էտէ-
րէք, անլէրէ խիթապէն՝ Ա.քաաբ Բահաղա ազ խըտ-
մէթ էյլէտի, Յէու անա չօգ խըտմէթ էտէճէք տիր։
19 Վէ շիմտի ՚Բահաղրն փէյղամպէրլէրինին քեաֆֆէսի
իլէ անա խըտմէթ էտէնլէրին ճիամլէսինի վէ քեահին-
լէրինին ճիամլէսինի՝ պիր ատէմ էքսիք օլմայարագ՝
եանըմա ճէմ՛ էտինիզ, զիրա Բահաղ իչիւն պէօյիւք
պիր գուրպանըմ վար. քիմ քի օրատա պուլունմազ-
սա, սաղ գալմայաճագ տըր՝ տէտի։ Լաքին Յէու Բա-
հաղա խըտմէթ էտէնլէրի հէլաք էթմէք իչիւն պունու
20 հիլէ իլէ եափտը։ Վէ Յէու՝ Բահաղ իչիւն պիր ՚ազիմ
ճէմ՛աթ թախսիս էտինիզ՝ տէտի։ Վէ պունու ի՛լան
21 էթտիլէր։ Պէօյլէճէ Յէու պիւթիւն Իսրայէլէ ԽՈՒԷՒ
կէօնտէրտի. վէ Բահաղա խըտմէթ էտէնլէրին ճիամ-
լէսի կէլտիլէր. պիր քիշի կէրի գալմատը. վէ ՚Բա-
հաղ խանէյէ կիրտիլէր, վէ Բահաղ խանէ պաշտան
22 պաշա տօլտու։ Վէ էլպիսէ նազըրընա՝ Բահաղա խըտ-
մէթ էտէնլէրին քեաֆֆէսի իչիւն էլպիսէ չրգար՝ տէ-
23 տիյինտէ, անլէր իչիւն էլպիսէ չրգարտը։ Վէ Յէու
Յոնադաբ իպն ի Ռեքաբ իլէ պէրապէր Բահաղ խա-
նէյէ կիրիպ, Բահաղա խըտմէթ էտէնլէրէ խիթա-
պէն՝ Տիգգաթլէ թէֆթիշ էյլէյինիզ, թա քի պու-
րատա սիզին իլէ Եհովանրն գուլլարընտան քիմսէ
պուլունմասրն, եալրնըզ Բահաղա խըտմէթ էտէնլէր
24 ՚՚ՈՒՒՒ՝ տէտի։ Վէ զէպիհէլէր իլէ մուհրագալարը
՚արզ էթմէք իչիւն կիրտիքլէրինտէ, Յէու խարիճտ
սէքսէն նէֆէր ատէմ թա՛եին էտէրէք՝ Սիզտէն հէր
քիմ էլլէրինիզէ թէսլիմ էթտիյիմ ատէմլէրտէն պի-
րինի սաղ պրագըրսա, ՚ճանը անրն ճանրնա պէտէլ
25 օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ մուհրագա թագտիմինի թէ-
մամ էտինճէ, Յէու շաթըրլար իլէ զապիթանրնա
խիթապէն՝ Կիտինիզ, պունլարը գալթ էտինիզ, պիր
քիշի տրշարը չրգմասրն՝ տէտիյինտէ, անլէրի գը-
լըճտան կէչիրտիլէր. վէ շաթըրլար իլէ զապիթան
անլէրի տրշարը աթրպ՝ Բահաղ խանէ շէհրինէ կիր-
26 տիլէր։ Վէ Բահաղ խանէնին ՚փութլարընը չրգարրպ
27 եագտրլար։ Բահաղ փութընը տախի գըրրպ՝ Բահաղ
խանէյի երգարագ ՚անը պու կինէ տէյին մէզպէյէ
28 էթտիլէր։ Պու մինվալ իւզրէ Յէու Բահաղը Իսրայէլ-
29 տէն մահվ էթտի։ Լաքին Յէու Իսրայէլին կիւնահ
իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամ իպն ի Նաբա-
տրն կիւնահլարընտան, եա՛նի Բեթէլտէ վէ Դանտա

— 3Միւ. 21. 21։ | ր 3Միւ. 21.19,21,29։ | ւ 1Թէվ. 2. 55։
բ Պ. 9. 14, 24։ | ս Պ.8.29։ 2Թէվ. 22.8։ | փ եզր. 10. 19։
գ 1Միւ. 3. 19։ | տ Երեմ.35.6,վէ ղայրէ։ | ք 3Միւ. 19. 10։

դ 3Միւ. 21. 21։ | օ 3Միւ. 22. 6։ | և 3Միւ. 14. 23։
ե Պ. 9.8։ 2Թէվ. 22. 8։ | ֆ 3Միւ. 16.32։ | յ եզր. 6. 11։ Դան. 2.
զ 3Միւ. 16. 31,32։ | ձ 3Միւ. 20. 39։ | 5։ 3. 29։

Digitized by Google

պուլունան Ալթուն պուզաղըլարտան այրըլմատը։
30 Վէ ՐԱՊՊ Յէույա խիթապէն՝ Աքսաբ խանէսի
'ալէյհինտէ գալպիմտէ օլանըն քեաֆֆէսինի ֆի'իլէ
կէթիրիպ՝ 'ինտիմտէ տօղրու օլանը իճրա էտէրէք
հիւան ի հարէքէթ էյլէտիյինկ իչին, ⁴տէօրտինճիւ
պաթնա գատար օղուլլարընկ Իսրայէլ թախթընա
31 ճիւլուս էտէճէքլէր՝ տէտի։ Ամմա Յէու Իսրայէլին Ա-
լլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ շէրի'աթընտա պիւթիւն եիւրէ-
յիյլէ եիւրիմէք իչին տիգգաթ էթմէյէրէք, ⁵Իսրա-
յէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամըն
կիւնահլարընտան այրըլմատը։
32 Օլ կիւնլէրտէ ՐԱՊՊ Իսրայէլի գըրմաղա պաշլա-
տը. վէ ⁶Ազայէլ անլէրի Իսրայէլ հուտուտընըն քեաֆ-
33 ֆէսինտէ, Յորդանանըն շարգ թարաֆընտա պիւթիւն
Գաղաադ տիյարընը, եա՛նի Գադիլէր վէ Ռուբէնիլէր
վէ Մանասէվիլէրի, Առնոն տէրէսինտէ օլան Արոէր-
տէն ⁷Գաղաադ իլէ Բասանա գատար վուրտու։
34 Վէ Յէունըն ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէրինին
քեաֆֆէսի վէ պիւթիւն շէճա'աթը իշթէ Իսրայէլ մէ-
լիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
35 Վէ Յէու էճտատը իլէ ույուտու, վէ անը Սամարիատա
տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Յովաքազ անըն եէրինէ մէլիք
36 օլտու։ Վէ Յէունըն Սամարիատա Իսրայէլ իւզէրինէ
միւտտէթ ի հիւքիւմէթի եիրմի սէքիզ սէնէ իտի։

ՊԱՊ 11

*Գոթողիանըն մէլիքզատէլէրի հէլաք էթմէսի։ 2 Յովասըն գուրթուլ-
մասը։ 4 Յովիադանըն Քէրթիպաթը վէ Յովասը մէլիք նասպ էթմէսի։
13 Գոթողիանըն ազըպսէթի։ 17 Յովիադանըն փուճփէրէսթիյի տէֆ-
վէ Եհովանըն 'իպատէթինի իպգա էթմէսի։*

Վէ ⁸Ոքոզիանըն վալիտէսի ⁹Գոթողիա՝ օղլը-
նըն վէֆաթ էթտիյինի կէօրտիւքտէ, գալգըպ ¹⁰մէ-
2 լիքզատէլէրին քեաֆֆէսինի հէլաք էյլէտի։ Ֆագաթ
Յովրամ մէլիքին գըզը, Ոքոզիանըն հէմշիրէսի Յօսա-
բէէ Ոքոզիանըն օղլու Յովասը ալըպ մէլիքին գաթլ
օլունան օղուլլարը արասընտան սըրգաթ էտէրէրէք,
տայէսի իլէ պէրապէր եաթագ օտասընա ¹¹[illegible]. վէ
Գոթողիանըն եիւզիւնտէն անը կիզլէտիլէր. պէօյլէճէ
3 օ գաթլ օլունմատը։ Վէ անըն իլէ պէրապէր պէյթ
իւր ՐԱՊՊՏՍ. ալթը սէնէ մախֆի գալտը. Գոթողիա
տախի տիյար իւզէրինէ հիւքիւմէթի իճրա էյլէտի։
4 Վէ ¹²եէտինճի սէնէ Յովիադա եիւզ պաշըլարը վէ
մա'իյէթը պէօլիւիւ իլէ շաթըրլարը ճէլպ էթտիրիպ՝
անլէրի պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ, քէնտի եանընա կէթիր-
տի, վէ անլէր իլէ 'ահտ էտիպ՝ անլէրէ պէյթ իւր
ՐԱՊՊՏՍ. եէմին վէրտիքտէն սօկրա մէլիքզատէյի
5 կէօսթէրտի։ Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Եափաճաղընըզ
իշ պու տըր. սիզտէն, եա՛նի ¹³սէպէթ կիւնիւ կիրէն-
լէրտէն պիր սիւլսիւ սէրայընը [illegible] մուհաֆազա
6 էտէճէքսինիզ. Վէ պիր սիւլսիւ Սուր գափուսընտա.
վէ պիր սիւլսիւ շաթըրլարընն արգա գափուսընտա
[illegible], վէ պէօյլէճէ քիմսէնին իչէրի կիրմէմէսի
7 իչիւն պէյթի մուհաֆազա էտէճէքսինիզ։ Վէ սիզտէն
իքի պէօլիւք, եա՛նի սէպէթ կիւնիւ չըգանլարընն ճիւմ-
լէսի՝ մէլիյին էթրաֆընտա օլարագ՝ պէյթ իւր ՐԱՊ-
8 ՊԸ մուհաֆազա էյլէյէլէր։ Վէ հէր պիրինիզ. սի-
լահլարընըզը էլէ ալարագ, մէլիյի հէր թարաֆտան
իհաթէ էտէճէքսինիզ, վէ սաֆֆլարընն իչէրիսինէ կի-
րէն քիմսէ գաթլ օլունաճագ տըր. սիզ տախի մէլիք
կիրիպ չըգտըղընտա եանընտա օլաճագսընըզ՝ տէ-
յիւ էմր էյլէտի։
9 ¹⁴Եիւզ պաշըլար տախի քեահին Յովիադանըն էմր
էթտիյի հէր շէյի իճրա էտիպ, հէր պիրի սէպէթ կիւ-
նիւ կիրէճէք վէ սէպէթ կիւնիւ չըգաճագ օլան նէֆէր-
լէրինի ալարագ, քեահին Յովիադանըն եանընա կէլ-
10 տիլէր։ Քեահին տախի եիւզ պաշըլարա պէյթ իւր
ՐԱՊՊՏՍ. պուլունան Դաւիթ մէլիյին մըզրագլարը
11 իլէ գալգանլարընը վէրտիքտէ, Շաթըրլարըն հէր
պիրի, սիլահը էլինտէ օլարագ, պէյթին սաղ թա-
րաֆընտան սօլ թարաֆընա գատար, մէզպահ իլէ
պէյթին եանընտա մէլիյին էթրաֆընտա տուրտըլար։
12 Վէ մէլիքզատէյի տըշարը չըգարտը, վէ թաճը անա
կ[illegible]րէրէք շէհատէթ [illegible] էլէնէ վէրտի. վէ անը
մէլիք էտիպ մէսհ էթտիլէր, վէ էլ չըրփըպ՝ ¹⁵Եաշա-
սընն մէլիք՝ տէտիլէր։
13 ¹⁶Վէ Գոթողիա գօշուշան խալգընն սէսինի իշիթ-
տիքտէ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ գավմընն եանընա կէլիպ,
14 Մէլիյի'ատէթ իւզրէ ¹⁷տիրէյին եանընտա տուրուր, վէ
զապիթան իլէ պօրուզէնլէրի մէլիյին եանընտա, վէ
տիյարընն պիւթիւն խալգընընն մէսրուր օլարագ պօրու
չալտըգլարընը կէօրտիւ. վէ Գոթողիա էլպիսէսինի
եըրթըպ՝ Խըյանէթ, խըյանէթ՝ տէյիւ նիտա էյլէտի։
15 Քեահին Յովիադա տախի 'ասքէր զապիթանը օլան
եիւզ պաշըլարա՝ Պունու սաֆֆլարընն իչինտէն չըգա-
րըպ՝ անընն արտընճա կիտէնի գըլըճլէ գաթլ էտինիզ՝
տէյիւ էմր էյլէտի. չիւնքի քեահին տէմիշ իտի՝ քի՝
16 Պէյթի իւր ՐԱՊՊՏՍ. գաթլ օլունմասընն։ Վէ անա էլ
ուզաթտըլար, վէ աթ գափուսը եօլընտան սէրայա
կիթմէճքտէ իքէն՝ օրատա գաթլ օլունտու։
17 ¹⁸Վէ Յովիադա ՐԱՊՊ իլէ մէլիք վէ գավմընն արա-
սընտա, ՐԱՊՊԸՆ գավմը օլմալարը իչիւն, ¹⁹էմմտա-
18 իտի մէլիք իլէ գավմընն արասընտա ահտ էյլէտի։ Վէ
տիյարընն պիւթիւն գավմը ²⁰Բահաղ խանէյէ կիրիպ՝
անընն մէզպահընը երգտըլար, վէ փութլարընը ²¹փարչ

Ա 3Մխլ. 12. 23,29։ Բ 3Մխլ. 14. 16։ Գ Պ. 8. 26։
Դ Պատ Ա. 35. Պ. 13. Ե Պ. 8. 12։ Զ 2Թէվ. 22. 10։
1,10։ 14. 23։ 15. 8, Է Ամովս. 1. 3։ Ը 2Թէվ. 22. 11։
12։ — Թ 2Թէվ. 23.1, վէ ղայրի-
Ժ 1Թէվ. 9. 25։ ԺԱ Պ. 23. 3։ 2Թէվ. 34.
ԺԲ 2Թէվ. 23. 8։ 31։
ԺԳ 1Մխլ. 10. 24։ [բրի- ԺԴ 2Թէվ. 23. 16։
ԺԵ 2Թէվ. 23.12, վէ ղայ- ԺԶ 2Մխլ. 5. 3։
ԺԷ Պ. 10. 26։
ԺԸ Թէս. 12. 3։ 2Թէվ. 23. 17։

Digitized by Google

փարէ էյլէյիպ՝ Բահաղըն քեահինի Մատթանը մէզ-
պահլարըն էօնիւնտէ գաթլ էթմիլէր. վէ ²քեահին
պէյթ իւր ՐԱՊՊ իւզերինէ մէ՛մուրլար թա՛եին էյլէ-
19 տի: Վէ եիւզ պաշըլարը վէ մա՛իյէթ պէօլիւիւ իլէ
շաթըրլարը վէ տիյարըն պիւթիւն գավմընը ալըպ՝
մէլիյի պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱՆ էնտիրէրէք Շաթըրլար
գափուսը եօլընտան սէրայա կիրտիլէր. օ տախի մէ-
20 լիք թախթընա ճիւլուս էյլէտի: Վէ Գոթոզիայը սէ-
րայըն ¹⁰-էպէ-ե գըլըճլէ գաթլ էթտիքտէն սօկրա,
տիյարըն պիւթիւն գավմը մէսրուր օլուպ՝ շէհր տա-
21 խի ասայիշ իւզրէ իտի: ¹Վէ Յովաս մէլիք օլտըգտա
եէտի եաշընտա իտի:

ՊԱՊ 12

*Յովհադանըն կիւնէրինտէ Յովասըն էյի հիւբիւմէթի. 4 պէյթ Ուլ-
լահընն Թա՛մրի իչիւն էմրի: 17 Անըն Ազայէլէ Երուսաղէմէ կէլմէմէսի
իչիւն մուգաուտէս էտէվաթը ի՛Թա էՅմէսի: 19 Յովասընն պէնտէյէրինին
ֆի՛Թնէսի. խալէֆի Ամասիա:*

Յէունըն եէտինճի սէնէսինտէ ¯Յովաս մէլիք օլուպ՝
գըրգ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւբիւմէթ էյլէտի, վէ վա-
2 լիտէսի Բերսաբէէլի օլուպ՝ իսմի Սաբիա իտի: Վէ
քեահին Յովհադանըն Յովասա թա՛լիմ էյլէտիյի պիւ-
թիւն վագըթտա օ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ տօղրու օլանը
3 իշլէտի: Ֆագաթ ²միւրթէֆէ՛ալար տէֆ՝ օլունմայըպ՝
գավմ տահա միւրթէֆէ՛ալարտա զէպհ էտիպ՝ պու-
խուր եագարլար իտի:
4 Վէ Յովաս քեահինլէրէ խիթապէն՝ ³պէյթ իւր
ՐԱՊՊԱ կէթիրիլէն մուգատտէս շէյլէրին ագչէսինին
քեաֆֆէսինի, եա՛նի ⁴սայրտան կէչէն ատէմլէրին
ագչէսինի, ⁵գըյմէթլէրի թագտիր օլունմըշ ատէմլէ-
րին ագչէսինի վէ ⁶հէր քէսին պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ քէն-
տի կէօկլիւյլէ կէթիրտիյի ագչէնին քեաֆֆէսինի,
5 Քեահինլէր հէր պիրի քէնտի աշինասընտան ալ-
րագ, պէյթին երգըլմըշ եէրլէրինի, հէր նէրէտէ եր-
գըգ վար իսէ, թա՛միր էթսինլէր՝ տէյիւ էմր էթտի:
6 Լաքին մէլիք Յովասընն եիրմի իւչհինճիւ սէնէսինտէ
²քեահինլէր պէյթին երգըլմըշ եէրլէրինի տահա թա՛-
միր էթմէմիշլէր իտի:
7 ³Վէ մէլիք Յովաս քեահին Յովհադա իլէ ⁴եէհո քեա-
հինլէրի չաղըրըպ, անլէրէ՝ Սիզ նի՞չին պէյթին եր-
գըլմըշ եէրլէրինի թա՛միր էթմէյօրսընըզ. աշինալա-
րընըզտան պիր տահա ագչէ ալմայըպ՝ անը պէյթին
8 երգըլմըշ եէրլէրի իչիւն վէրինիզ՝ տէտի: Քեահինլէր
տախի գավմտան ագչէ ալմամաղա հէմ տախի պէյ-
թին երգըլմըշ եէրլէրինի թա՛միր էթմէմէյէ րազի օլ-
9 տըլար: Օ զէման քեահին Յովհադա ⁵պիր սանտըգ
ալըպ, գափաղընը տէլէրէք անը մէզպահըն եանընա՝
պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրէնլէրին սաղ եանընա գօտու.
գափույը պէքլէյէն քեահինլէր տախի պէյթ իւր Ր.Ա-
ՊՊԱ կէթիրիլէն ագչէնին քեաֆֆէսինի օրայա աթար-
10 լար իտի: Վէ սանտըգտա ագչէնին չօղալմըշ օլտը-
ղընը կէօրտիւլէրինտէ, մէլիյին քեաթիպի վէ քեա-
հին ի՛զամ կիտիպ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունան
11 ագչէյի սայարագ թօրպայա գօրլար իտի: Վէ հիսապ
օլունան ագչէյի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ իշինի կէօրէն
նազըրլարընը էլլէրինէ վէրիրլէր իտի. պունլար տախի
անը պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ իշլէյէն տիւվկէրլէրէ վէ գալ-
12 ֆալարա, Վէ տիվարճըլարա վէ թաշճըլարա, վէ
պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ երգըլմըշ եէրլէրինին թա՛միրի
իչիւն աղաճլար վէ եօնուվմըշ թաշլար սաթընը ալմա-
ղա, վէ պէյթին թա՛միրի իչիւն լազըմ օլան շէյլէրին
13 ճիւմլէսինէ սարֆ էտէրլէր իտի: Լաքին ²պէյթ իւր
ՐԱՊՊ իչիւն կիւմիւշ թասլար վէ մագասլար վէ լէ-
յէնլէր վէ պօրուլար, ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար՝
պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլէն ագչէտէն հիչ եափըլ-
14 մատը: Զիրա իշի կէօրէնլէրէ վէրիլիր իտի. պունլար
տախի անընլէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ թա՛միր էտէրլէր
15 իտի: Վէ իշճիլէրէ վէրմէյէրի իչիւն ագչէյի էլլէրինէ
թէսլիմ էթտիքլէրի ²քիմսէյէրտէն հիսապ իսթէմէզ-
լէր իտի. չիւնքի պունլար իսթիգամէթ իւզրէ հարէ-
16 քէթ էտէրլէր իտի: ³Սուչ գուրպանը ագչէսի վէ կիւ-
նահ գուրպանը ագչէսի, ⁴քեահինլէրէ ՚ա՛իտ օլտը-
ղընտան, պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլմէզ իտի:
17 Օ զէման ²Սիւրիա մէլիյի Ազայէլ Գէթ իւզերինէ
մուհարէպէյէ չըգըպ՝ անը ալտը. պա՛տէհու ¹Ազայէլ
18 Երուսաղէմ իւզերինէ եիւրիւմէյէ եիւզ թութտու: Վէ
Յուդա մէլիյի Յովաս՝ Յուդա մէլիքլէրի օլան քէնտի
փէտէրլէրի Յովսափատ վէ Յովրամ վէ Ոքոզիանըն
³թագտիս էյլէտիքլէրի մուգատտէս շէյլէրին քեաֆ-
ֆէսի իլէ քէնտի թագտիս էթտիյի շէյլէրի, վէ պէյթ
իւր ՐԱՊՊ իլէ սէրայըն խազինէյէրինտէ պուլունան
ալթունընը ճիւմլէսինի ալըպ՝ Սիւրիա մէլիյի Ազայէլէ
կէօնտէրտիյինտէ, օ Երուսաղէմ իւզերինտէն կէրի
չէքիլտի:
19 Վէ Յովասըն ահվալընըն պագիյ յէսի վէ իշլէրինին
քեաֆֆէսի իշլէէ Յուդա մէլիքլէրինին թէվարիխ քի-
20 թապընտա եազըլմըշ տըր: Վէ ³անըն պէնտէյէրի
գալգըպ ֆիթնէ էտէրէք, Յովասը Սիլլա էնիշինտէ
21 պէյթ ի Մելօնտա վուրտըլար: Պէնտէյէրի օլան ¯Յով-
զաքար իպն ի Սամեթ իլէ Յովզաբադ իպն ի Սովմեր
անը վուրտըլար, օ տախի վէֆաթ էյլէտի, վէ անը
Դաւիթ շէհրինտէ էճտատը եանընտա տէֆն էթտիլէր.
վէ օղլու ¹Ամասիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ա 2Թէվ.23.18,վէ ղայրի։ | բ 3Մխլ.15.14։ 22.44։ | գ Խուր.35.5։ 1Թէվ.29.
դ 2Թէվ. 24.1։ | ե Ղևտ. 27. 2։ | [9։
զ 2Թէվ. 24.1։ | է Խուր. 30. 13։ | ը 2Թէվ. 24. 6։
——— | [Ղ.14.4։ | թ 2Թէվ.24.8,վէ ղայրի։

ժ Պագ 2Թէվ. 24. 14։ | ի Ղևտ. 5. 15,18։ | լ Պագ 2Թէվ. 24. 23։
ի Ղ. 22. 7։ | խ Ղևտ. 7. 7։ Ա՛տ.18.9։ | ծ 3Մխլ. 15.18։ Ղ.18.
ժ Ղ. 8. 12։ | 15,16։
կ Ղ.14.5։ 2Թէվ.24.25։ | հ 2Թէվ. 24. 26-ա Ջա-
ղ 2Թէվ. 24. 26-ա Ջա- | րայ գեհէլէբ։
րայ գեհէլէբ։ | ձ 2Թէվ. 24. 27։

Digitized by Google

ՊԱՊ 13

Յովաքազը քէօթիւ հիւբիւմէթի. 4 Ազայէլտէն գուրթուլմագ իչիւն տու՝սաը. 8 վէֆաթը. խալէֆի Յովաս. 10 անըն քէօթիւ հիւբիւմէթի վէ վէֆաթը. խալէֆի Յերորովամ. 14 Եղիսէնին Յովասա Սիւրիալըլարը վուրաճաղընը խաղէր վէրմէսի. 20 Եղիսէնին վէֆաթը վէ քէմիքլէրինէ տօգունմասըյլէ պիր էօլիւնիւն տիրիլմէսի. 22 Ազայէլին վէֆաթը, վէ Յովասըն Բենադադա իւչ տէֆ'ա զալիպ կէլմէսի.

Յուդա մէլիյի Յովաս իպն ի Ոքոզիանըն եիրմի իւչիւնճիւ սէնէսինտէն Ի'Ըհուդ Յովաքազ իպն ի Յէու Իսրայէլ իւզէրինէ Սամարիատա օն եէտի սէնէ հիւ-
2 քիւմէթի էյլէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէ-պէպ օլան Յերորովամ իպն ի Նաբատըն կիւնահլա-
3 րընտա եիւրիյիւպ՝ անլէրտէն այրըլմատը: ՐԱՊՊԸՆ զազապը տախի Իսրայէլ 'ալէյհինէ ալէվլէնիպ՝ ան-լէրի տա՛իմա Սիւրիա մէլիյի Ազայէլին էլինէ վէ Բե-նադադ իպն ի Ազայէլին էլինէ թէսլիմ էյլէտի:
4 Յովաքազ տախի Ի'ՐԱՊՊԱ նիյազ էթմէքլէ, ՐԱՊՊ անը միւսթէճապ գըլտը. Ի'զիրա Սիւրիա մէլիյինին
5 Իսրայէլէ էթտիյի զուլմու կէօրտիւ: Ի'Վէ ՐԱՊՊ Իս-րայէլէ պիր խէլասքաար վէրմէքլէ Սիւրիալըլարըն էլինտէն գուրթուլուպ՝ պէնի Իսրայէլ մուգատտէմ օլտըղը կիպի քէնտի չատըրլարընտա սաքին օլտը-
6 լար: Լաքին Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերորովամ խանէսինին կիւնահլարընտան այ-րըլմայրպ՝ անլէրտէ եիւրիւրլէր, Ի'Աստարովթ փու-
7 թու տախի Սամարիատա տուրուր իտի: Վէ Յովա-քազա էլլի նէֆէր սիվարի իլէ օն 'ատէտ արապա վէ օն պիկ նէֆէր փիյատէտէն մա'տա 'ասէե պրագ-մատը, զիրա Սիւրիա մէլիյի անլէրի հէլաք էթմիշ, Ի'վէ եէրին թօփրաղը կիպի այագ ալթընա ալմըշ իտի:
8 Վէ Յովաքազընն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէ-րինին քեաֆֆէսի վէ շէճա'աթը իշթէ Իսրայէլ մէ-լիքլէրինինէ թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր:
9 Վէ Յովաքազ էճտատը իլէ ոյոյուպ՝ անը Սամա-րիատա տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Յովաս անըն եէ-րինէ մէլիք օլտու:
10 Յուդա մէլիյի Յովասըն օթուզ եէտինճի սէնէսին-տէն Ի'Ըհուդ Ի'Յովաս իպն ի Յովաքազ Իսրայէլ իւ-զէրինէ Սամարիատա օն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյ-
11 լէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերորո-վամ իպն ի Նաբատըն ճիւմլէ կիւնահլարընտան այ-րըլմայարագ անլէրտէ եիւրիւտու:
12 Ի'Վէ Յովասըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ Ի'իշլէրի-նին քեաֆֆէսի վէ Յուդա մէլիյի Ամասիա իլէ մու-հարէպէսինտէ իպրազ էյլէտիյի Ի'շէճա'աթը իշթէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եա-
13 զըլմըշ տըր: Վէ Յովաս էճտատը իլէ ոյոյուպ՝ Յե-րորովամ անըն թախթընա ճիւլուս էյլէտի. Յովաս տախի Իսրայէլ մէլիքլէրի եանընտա Սամարիատա տէֆն օլունտու:
14 Վէ Եղիսէ վէֆաթընա սէպէպ օլան խասթալըղա թութուլտուղընտա, Իսրայէլ մէլիյի Յովաս անըն եա-նընա էնիպ՝ էյ փէտէրիմ, փէտէրիմ, Ի'Իսրայէլին ա-րապասը վէ աթլըլարը՝ տէյէրէք անըն եիւզիւ իւզէ-
15 րինէ Ի'էւէտ աղլատը: Եղիսէ տախի անա՝ Եայ վէ օգ-լար ալ՝ տէտիքտէ, օ տախի եայ իլէ օգլար ալտը:
16 Վէ Իսրայէլ մէլիյինէ՝ Էլիկլէ եայը թութ՝ տէտի. օ տախի էլիյլէ թութտու. վէ Եղիսէ՝ քէնտի էլլէրինի
17 մէլիյին էլլէրի իւզէրինէ գօյուպ, Շարգ թարաֆընա օլան փէնճէրէյի աչ՝ տէտի. օ տախի աչտը. վէ Եղիսէ՝ Աթ՝ տէմմէքլէ, օ աթտըգտա, Եէ-է՝ ՐԱՊՊԸՆ խէլաս օգը վէ Սիւրիալըլարտան խէլաս օգը տըր, զիրա Սիւ-րիալըլարը Ի'Ափէկտէ հէլաք էտինճէյէ գատար վու-
18 րաճագընը՝ տէտի: Վէ եինէ՝ Օգլարը ալ՝ տէմմէսի իւ-զէրինէ ալտը. վէ Իսրայէլ մէլիյինէ՝ Եէրէ վուր՝ տէտիյինտէ, օ իչ տէֆ'ա վուրուպ տուրտու: Ալլահ ատէմի տախի անա տարըլըպ՝ Պէշ եա ալթը տէֆ'ա վուրսա իտին, Սիւրիալըլարը հէլաք էտինճէյէ գա-տար վուրուր իտին. Ի'ֆագաթ շիմտի Սիւրիալըլարը իչ տէֆ'ա վուրաճագընը՝ տէտի:
20 Վէ Եղիսէ վէֆաթ էթտի, վէ անը տէֆն էթտիլէր: Վէ էրթէսի սէնէ Մովաբը պէօղիւքլէր տիյարա հիւ-
21 ճում էյլէտիլէր: Վէ պիր ատէմ՝ տէֆն էթտիքլէրի սըրատա, իշթէ պիր պէօղիւք կէօրմէլէրիյլէ՝ օլ ա-տէմի Եղիսէյին գապրընա աթտըլար. օլ ատէմ՝ տախի Եղիսէյին քէմիքլէրինէ տօգունտըղը կիպի տիրիլիպ այաղա գալգտը:
22 Վէ Ի'Սիւրիա մէլիյի Ազայէլ՝ Յովաքազըն հէփ կիւն-
23 լէրինտէ Իսրայէլի թազեիգ էյլէտի: Ի'Լաքին ՐԱՊՊ Ի'Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ օլան 'ահտը իչիւն անլէրէ շէֆգաթ վէ մէրհամէթ էտէրէք Ի'նազար գըլտը վէ անլէրի հէլաք էթմէք իսթէմէմէքլէ անլէրի քէնտի հուզուրընտան տահա րէտտ էթմէտի:
24 Վէ Սիւրիա մէլիյի Ազայէլ վէֆաթ էտիպ՝ օղլու
25 Բենադադ անըն եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ Յովաս իպն ի Յովաքազ Բենադադ իպն ի Ազայէլին էլինտէն անըն քէնտի փէտէրի Յովաքազըն էլինտէն մուհա-րէպէ իլէ ալմըշ օլտըղը շէհրլէրի կէրի ալտը: Ի'Յո-վաս իչ տէֆ'ա անը վուրարագ՝ Իսրայէլին շէհրլէ-րինի կէրի ալտը:

ա Հաթ. 2. 14:
բ Պ. 8. 12:
գ Մէզ. 78. 34:
դ Խուր. 3. 7: Պ. 14. 26:
ե Պագ Ա.յ. 25: Պ. 14. 25, 27:
զ 3Մ'իլ. 16. 33:
է Ամով. 1. 3:
ը Պ. 14. 1:
թ Պ. 14. 15:
ժ Պագ Ա.յ. 14, 25:
ի Պ. 14. 9, վէ ղայրի:
2Թէվ. 25. 17, վէ ղայրի:
լ Պ. 2. 12:
խ 3Մ'իլ. 20. 26:
ծ Ա.յ. 25:
կ Պ. 8. 12:
հ Պ. 14. 27:
ձ Խուր. 32. 13:
ղ Խուր. 2. 24, 25:
ճ Ա.յ. 18, 19:

Digitized by Google

ՊԱՊ 14

Ամասիանըն էյի հիւբիւմէքի. 5 փէտէրինէն տօլայը ինձիգամ ալմասը։ 7 Եդովմըլըլարա ղալէպէսի։ 8 Իսրայէլ մէլիյի Յովաս 'ալէյհինէ կլձմէսի վէ մաղլուպիյէքի։ 17 Անըն 'ալէյհինէ ֆիձինէ իլէ էօլտիւրիւլմէսի վէ տէֆնի. 21 խալէֆի Ազարիաս։ 23 Յերոբովամըն քէօձիւ հիւբիւմէքի. 29 վէֆաձը. խալէֆի Զաքարիաս։

Իսրայէլ մէլիյի Յովաս իպն ի Յովաքազըն իքինճի սէնէսինտէ Յուդա մէլիյի Յովասըն օղլու Ամա-
2 սիա մէլիք օլտու։ Վէ մէլիք օլտըղը զէման եիրմի պէշ եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ եիրմի տօղուզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Երուսաղէմլի
3 օլուպ՝ իսմի Յովադան իտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի. անճագ փէտէրի Դաւիթ կիպի եափմատը. փէտէրի Յովասըն հէփ 'ամէլլէրինէ կէօրէ
4 հարէքէթ էյլէտի։ Ֆագաթ միւրթէֆէ'ալար տէֆ' օլունմայըպ՝ գավմ միւրթէֆէ'ալարտա տահա զէպհ
5 էտէրէք պուխուր եագարլար իտի։ Վէ հիւքիւմէթ անըն էլինտէ սապիթ օլունճա՝ փէտէրի մէլիյի գաթլ
6 էտէն գուլլարընը գաթլ էյլէտի։ Լաքին ՐԱՊՊԸՆ էմրիյլէ Մովսէսին շէրի'աթ քիթապընտա՝ փէտէրլէր էվլատ իչիւն գաթլ օլունմայըպ՝ էվլատ տախի փէտէրլէր իչիւն գաթլ օլունմասըն, անճագ հէր քէս քէնտի ճիւնհասը իչիւն գաթլ օլունսուն՝ տէյիւ եազըլմըշ օլտըղը իւգրէ, օլ գաթիլլէրին օղուլլարընը գաթլ
7 էթմէտի։ Վէ Թուզ տէրէսինտէ օն պինկ նէֆէր Եդովմը վուրուպ Սէլա'ը մուհարէպէյլէ ալարագ, անա Յեկթովէլ թէսմիյէ էյլէտի, ու պու կիւնէ գատար Ամասիա
8 օլանդըր։ Օ զէման Ամասիա՝ Իսրայէլ մէլիյի Յովաս իպն ի Յովաքազ իպն ի Յէույա՝ կէլ, եիւզ եիւզէ կէօրիւշէ-
9 լիմ՝ տէմէք իչիւն ատէմլէր կէօնտէրտի։ Իսրայէլ մէլիյի Յովաս տախի Յուդա մէլիյի Ամասիայա՝ Լիբանանտա պուլունան տիքէն Լիբանանտա վագը՝ էրզ աղաճընա՝ Գրզրկը օղլըմա զէվճէ օլմագ իւգրէ վէր՝ տէյիւ խապէր կէօնտէրմիշ. լաքին Լիբանանտա պուլունան վուհուշտան պիրի կէչէրքէն՝ տիքէնի չիյնէ-
10 միշ տիր։ Ֆիլհագիգէ Եդովմը վուրտըն, վէ գալպինկ սէնի միւթէքէպպիր գըլտը. իֆթիխար էթ վէ էվինկտէ օթուր. նէ սէպէպտէն քէնտինկ իլէ Յուդանընն հէլագը իչիւն պէյայը տա'վէթ էտէրսին՝ տէյիւ ճէվապ կէօն-
11 տէրտի։ Լաքին Ամասիա տինկլէմէտիյինտէն, Իսրայէլ մէլիյի Յովաս չրգրպ՝ օ վէ Յուդա մէլիյի Ամասիա Յուդանընն Բէթսամիս
12 եիւզ եիւզէ կէօրիւշտիւլէր։ Վէ Յուդա Իսրայէլլին էօնիւնտէ մաղլուպ
13 օլուպ՝ հէր քէս քէնտի չատրընա ֆիրար էյլէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլիյի Յովաս՝ Յուդա մէլիյի Ամասիա իպն ի Յովաս իպն ի Ոքոզիայը Բեթսամիւտէ թուրտու. վէ Երուսաղէմէ կէլիպ՝ Երուսաղէմ սուրընըն Եփրեմ գափուսընտան Քէօշէ գափուսընա գատար տէօրթ եիւզ
14 զըրա՝ մրգտարընը եըգտը։ Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ վէ սէրայըն խազինէլէրինտէ պուլունան ալթուն վէ կիւմիւշիւն քեաֆֆէսինի վէ գապլարըն ճիմլէսինի վէ րէհն օլարագ ատէմլէրի տախի ալըպ՝ Սամարիայա 'ավտէթ էյլէտի։
15 Վէ Յովասըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իպրազ էյլէտիյի շէճա'աթ վէ Յուդա մէլիյի Ամասիա իլէ օլան մուհարէպէսի իշթէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէ-
16 վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ Յովաս էճտատը իլէ ույույուպ՝ Սամարիատա Իսրայէլ մէլիքլէրի եանընտա տէֆն օլունտու. վէ օղլու Յերոբովամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։
17 Վէ Յուդա մէլիյի Ամասիա իպն ի Յովաս Իսրայէլ մէլիյի Յովաս իպն ի Յովաքազըն վէֆաթընտան
18 սօնրա օն պէշ սէնէ եաշատը։ Վէ Ամասիանըն ահվալընըն պագիյյէսի իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէ-
19 վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ Երուսաղէմտէ անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարմալարըյլէ Լաքիսէ փիրար էթտի. ֆագաթ արտընճա Լաքիսէ ա-
20 տէմ կէօնտէրիպ՝ անը օրատա գաթլ էթտիլէր։ Վէ անը աթլարէ կէթիրտիլէր. վէ Երուսաղէմտէ էճտա-
21 տը եանընտա Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն օլունտու։ Վէ պիւթիւն Յուդա գավմը օն ալթը եաշընտա պուլունան Ազարիայը ալըպ՝ փէտէրի Ամասիանըն եէրինէ
22 անը մէլիք էթտիլէր։ Վէ Էլաթը պինա էտէն պու օլուպ՝ Էէուէդէ օն մէլիք էճտատը իլէ ույուտըգտան սօնրա, անը Յուդայա կէրի վէրտի։
23 Յուդա մէլիյի Ամասիա իպն ի Յովասըն օն պէշինճի սէնէսինտէ Իսրայէլ մէլիյի Յովասըն օղլու Յերոբովամ մէլիք օլուպ՝ գըրգ պիր սէնէ Սամարիատա
24 Իսրայէլ իւգէրինէ Հէ-է-Դը եյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ Իսրայէլլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամ իպն ի Նաբատըն
25 ճիմլէ կիւնահկարընտան այրըլմատը։ Վէ Իսրայէլլին Ալլահը Եհովանընն՝ քէնտի գուլու Գէթքոփերլի Յովնան իպն ի Ամաթի փէյղամպէր վասըթասըյլէ սէյ-
26 լէտիյի քէլամա կէօրէ՝ պու զաթ Եմաթ մէտխէլինտէն սահրա տէնիզինէ գատար Իսրայէլ հուտուտընը
27 ի'ատէ էյլէտի։ Զիրա ՐԱՊՊ Իսրայէլին ղայէթ չիտտէթլի մուզայագասընը կէօրտիւ, քի գափանմըշ վէ պրագըլմըշ գալմայըպ՝ Իսրայէլլին եարտըմճընը տա-

---

ա Գ. 13. 10։
բ 2Թագ. 25. 1։
գ Գ. 12. 3։
դ Գ. 12. 20։
ե Թագ. 24. 16։ Եզեկ. 18. 4,20։
զ 2Մնաց. 8. 13։ Մտգ. 60, սէրբէլամ։
է 2Թագ. 25. 11։
ը Ցես. 15. 38։
թ 2Թագ. 25. 17,18, վէ ղայրի։
ժ Պագ Հաք. 9. 8։
ի 3Մնաց. 4. 33։
լ Թագ. 8. 14։ 2Թագ. 32. 25։ Եզեկ. 28. 2, 5,17։ Ամբ. 2. 4։
խ Ցես. 19. 38։ 21. 16։
ծ Նէեմ. 8. 16։ 12. 39։
կ Երեմ. 31. 38։ Զաք. 14. 10։
հ 3Մնաց. 7. 51։
ձ Գ. 13. 12։ [րի։
ղ 2Թագ. 25.35, վէ ղայ-
ճ 2Թագ. 25. 27։
մ Ցես. 10. 31։
յ Ողիա թագաւոր Պագ Գ. 15.13։ 2Թագ. 26. 1։
ն Գ.16.6։ 2Թագ. 26.2։
շ Ցես. 19. 13։ [39,40։
ո Յովէլ.1.1։ Մատթ.12. 42։ Ա'տ. 13. 22։ 34. 8։
չ Թագ. 3. 17։
պ Գ. 13. 4։
ջ Թագ. 32. 36։

Digitized by Google

27 խի եօգ իտի: -Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլ իսմինի սէմա ալ-
թընտան մահվ էտէրիմ, տէմէմիշ օլմաղէ՝ անկերի Յե-
րոբովամ իպն ի Յովաս վասըթասըլէ խէլաս էյլէտի:
28 Վէ Յերոբովամըն ահվալընըն պագիյէսի վէ իշ-
լէրինին քեաֆֆէսի վէ մուհարէպէտէ իպրազ էթտիյի
շէճա՛աթ, վէ Դամասկոսը վէ †Յուդայա ՚ա՛իտ օլան
Եմաթը Իսրայէլէ՚՚ կէրի վէրմէսի՝ իշլէթ Իսրայէլ մէ-
լիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր:
29 Վէ Յերոբովամ էճտատը օլան Իսրայէլ մէլիքլէրի
իլէ ույուտու. վէ օղլու ‡Զաքարիա անըն եէրինէ մէ-
լիք օլտու:

ՊԱՊ 15

*Ագարիանըն էյի հիւքիւմէթի, 5 ճիւզամը օլուպ վէֆաթը. խալէֆի Յովաթամ 8 Զաքարիանըն քէօթիւ հիւքիւմէթի 13 Սեղղումըն քէօ-
թիւ հիւքիւմէթի 16 Մանայեմին քէօթիւ հիւքիւմէթի, վէ զուլմու վէ Ասորեստան մէլիքինէ հէտիյէ վէրմէսի 21 Մանայեմին վէֆաթը. խա-
լէֆի Փակէիա 23 Փակէիանըն քէօթիւ հիւքիւմէթի 27 Փակէէնին քէօթիւ հիւքիւմէթի, Թագլաթ-փաղասարըն հիւճումը 32 Յովաթա-
մըն էյի հիւքիւմէթի. 36 վէֆաթը. խալէֆի Աքազ:*

Իսրայէլ մէլիկի Յերոբովամըն եիրմի եէտինճի սէ-
նէսինտէ Յուդա մէլիկի Ամասիանըն օղլու -Ազարիա
2 †մէլիք օլտու: Մէլիք օլտըղը զէման օն ալթը եա-
շընտա օլուպ՝ էլլի իքի սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւ-
մէթ էյլէտի. վալիտէսի Երուսաղէմի օլուպ՝ իսմի
3 Յեքէլիա իտի: Վէ փէտէրի Ամասիանըն հէփ ՚ամէլ-
լէրինէ կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ տօղրու օլանը իշ-
4 լէտի: ‡Ֆագաթ միւրթէֆէ՚ալար տէֆ՚ օլունմայըպ՝
գավմ տահա միւրթէֆէ՚ալարտա զէպհ էտէրէք պու-
5 խուր եագարլար իտի: Վէ ՐԱՊՊ †մէլիկի վուրտու,
օ տախի վէֆաթը կիւնիւնէ տէյին ճիւզամը օլուպ՝
†այրը պիր խանէտէ սաքին օլուր իտի. վէ մէլիքզատէ
Յովաթամ սէրայ իւզէրինէ նասպ օլունուպ՝ տիյարընը
գավմը իւզէրինէ հիւքիւմէթի իճրա էտէր իտի:
6 Վէ Ազարիանըն ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէ-
րինին քեաֆֆէսի իշլէթ Յուդա մէլիքլէրինին թէվա-
7 րիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր: Վէ Ազարիա էճ-
տատը իլէ ույույուպ՝ -անը էճտատը եանընտա Դաւիթ
շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Յովաթամ անըն
եէրինէ մէլիք օլտու:
8 Յուդա մէլիկի Ազարիանըն օթուզ սէքիզինճի սէ-
նէսինտէ՝ Զաքարիա իպն ի Յերոբովամ Իսրայէլ իւ-
զէրինէ Սամարիատա ալթը այ հիւքիւմէթի էյլէտի:
9 Վէ էճտատընըն եափտըգլարը կիպի ՐԱՊՊԸՆ ՚ին-
տինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք՝ Իսրայէլին կիւնահ
իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամ իպն ի Նաբատընը
10 կիւնահկարընտան այրըլմատը: Վէ Սեղղում իպն ի
Յաբիս անըն ՚ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարարագ՝ †անը
գավմընը հուզուրընտա վուրուպ գաթլ էթտի, վէ ա-
նըն եէրինէ մէլիք օլտու:
11 Վէ Զաքարիանըն ահվալընըն պագիյէսի իշլէթ
Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եա-
12 զըլմըշ տըր: ‡ՐԱՊՊԸՆ Յէույա խիթապէն՝ Տէօրտիւն-
ճիւ պաթինա գատար օղուլլարընկ Իսրայէլ թախթընա
ճիւլուս էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ պույուրտուղը քէլամ
պու օլուպ՝ հէման պէօյլէ վագը՝ օլտու:
13 Յուդա մէլիյի †*Ոզիանըն օթուզ տօգուզընճը սէ-
նէսինտէ Սեղղում իպն ի Յաբիս մէլիք օլուպ՝ թէմամ
14 պիր այ Սամարիատա հիւքիւմէթէ էյլէտի. Ջիրա Մա-
նայեմ իպն ի Գադդի *Թերսատան չըգըպ Սամարիայա
կէլէրէք, Սեղղում իպն ի Յաբիսի Սամարիատա վու-
րուպ գաթլ էթտի, վէ անըն եէրինէ մէլիք օլտու:
15 Վէ Սեղղումըն ահվալընըն պագիյէսի իլէ չըգար-
տըղը ֆիթնէ իշլէթ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվա-
16 րիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր: Օ զէման Մանա-
յեմ՝ †Թափսանը վէ իչինտէ պուլունանկարընը քեաֆ-
ֆէսինի վէ ճիւմլէ սինօրլարընը Թերսատան պուշ-
յոբ վուրտու, վէ գափույը աչմատըգլարը իչինն
անկերի վուրուպ †համիլէ պուլունանկարընը քեաֆ-
ֆէսինի եարտը:
17 Յուդա մէլիյի Ազարիանըն օթուզ տօգուզընճը
սէնէսինտէն է՚ընէպուբէն Մանայեմ իպն ի Գադդի Սա-
մարիատա Իսրայէլ իւզէրինէ օն սէնէ հիւքիւմէթ էյ-
18 լէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէ-
յէրէք, Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան
Յերոբովամ իպն ի Նաբատըն կիւնահկարընտան հէփ
կիւնլէրինտէ այրըլմատը:
19 Վէ †Ասորեստան մէլիկի Փուղ տիյարընը իւզէրինէ
կէլտիյինտէ, *հիւքիւմէթի քէնտի էլինտէ սապթը
գընլմագ իւզրէ՝ քէնտինէ եարտըմ էթմէսի իչին, Մա-
20 նայեմ Փուղա պիկ թալանթ կիւմիւշ վէրտի: Վէ Մա-
նայեմ պու կիւմիւշճիւ Ասորեստան մէլիյինէ վէրմէք
իւզրէ, Իսրայէլին զէնկինկէրինին ճիւմլէսինտէն էլլի-
շէր մընսգալ կիւմիւշ ալտը. Ասորեստան մէլիկի տախի
օլ տիյարտա տուրմայըպ տէօնտիւ:
21 Վէ Մանայեմին ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէ-
րինին քեաֆֆէսի իշլէթ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէ-
22 վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր: Վէ Մանայեմ
էճտատը իլէ ույույուպ՝ օղլու Փակէիա անըն եէրինէ
մէլիք օլտու:
23 Յուդա մէլիյի Ազարիանըն էլլինճի սէնէսինտէն
է՚ընէպուբէն Փակէիա իպն ի Մանայեմ Սամարիատա իքի
24 սէնէ Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթէ էյլէտի: Վէ ՐԱՊ-

- Պ. 13. 5։
- 2Միւլ. 8. 6։ 3Միւլ. 11. 24։ 2Թվ. 8. 3։
† Եբօբ՝ Եհուն Իսրա-յէլտէ Յուդայա
‡ Պ. 15. 8։
——
* Այ. 13,30, վէ զայրի, վէ 2Թվ. 26. 1-ե Ո-զիա տէնէլէր։
† Պ. 14.21։ 2Թվ. 26. 1,3,4։ [4։
‡ Այ. 35։ Պ. 12.3։ 14.
* 2Թվ. 26. 19-21։
† Ղեւ. 13. 46։
‡ 2Թվ. 26. 23։
† Ամով. 7. 9։
‡ Պ. 10. 30։
* Մատթ. 1. 8,9։
* Պէէրնճէ ույերուե Ազա-ղիա տէնէլէր։
† 3Միւլ. 14. 17։
‡ 3Միւլ. 4. 24։
* Պ. 8. 12։
† 1Թվ. 5. 26։ Ես. 9. 1։ Ովս. 8. 9։
‡ Պ. 14. 5։

Digitized by Google

ՊՐՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամ իպն ի
25 Նաբատըն կիւնահլարընտան այրըլմատը: Վէ զապիթանընտան փակէէ իպն ի Ռովմելա անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարըպ՝ Արգովը վէ Արիէ իլէ անը Սամարիատա սէրայըն քէօշկիւնտէ վուրտու. վէ անըն իլէ պէրապէր Գաղաադըլարտան էլլի նէֆէր վար իտի,
26 վէ անը էօլտիւրիպ եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ փակէհանըն ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէրինին քեաֆֆէսի իշթէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր:
27 Յուդա մէլիյի Ազարիանըն էլլի իքինճի սէնէսինտէն է'Ր:Ե:Ղ:Ե: 'փակէէ իպն ի Ռովմելա Սամարիատա
28 Իսրայէլ իւզէրինէ եիրմի սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Յերոբովամ
29 իպն ի Նաբատըն կիւնահլարընտան այրըլմատը: Իսրայէլ մէլիյի փակէէնին կիւնլէրինտէ 'Ասորեստան մէլիյի Թագղաթ–փաղասար կէլիպ 'Իյօն վէ Աբէլբեթմաաքա վէ Հանովէ վէ Կադէս վէ Յասոր իլէ Գաղաադը վէ Գալիլեայը վէ պիւթիւն Նեփթաղիմ տիյարընը զապթ էտէրէք անլէրին է:Ս:Ի:Ր: Ասորես-
30 տանա էսիր կէօթիւրտու: Վէ Յովաթամ իպն ի Ոզիանըն եիրմինճի սէնէսինտէ Ովսէէ իպն ի Էլա՝ փակէէ իպն ի Ռովմելա 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարարագ՝ անը
31 վուրուպ էօլտիւրտու, վէ 'եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ փակէէնին ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէրինին քեաֆֆէսի իշթէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր:
32 Իսրայէլ մէլիյի փակէէ իպն ի Ռովմելանըն իքինճի սէնէսինտէ Յուդա մէլիյի Ոզիյանըն օղլու 'Յովաթամ
33 մէլիք օլտու: Մէլիք օլտըղը զէման եիրմի պէշ եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Սադովկընն գըզը օլուպ՝
34 իսմի Յերուսա իտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէյիպ՝ 'փէտէրի Ոզիյանըն հէփ իշլէրինէ
35 կէօրէ հարէքէթ էյլէտի: 'Ֆագաթ միւրթէֆէ'ալար օրթատան գալտըրըլմայըպ՝ գավմ տահա միւրթէֆէ'ալարտա զէպհ էտէրէք՝ պուխուր եագարլար իտի. 'վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ եիւքսէք գափուսընը պինա էտէն պու իտի:
36 Վէ Յովաթամընն ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէրինին քեաֆֆէսի իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէ-
37 վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր: Օլ կիւնլէրտէ ՐԱՊՊ 'Սիւրիա մէլիյի Ռասինի վէ 'փակէէ իպն ի Ռովմելայը Յուդա'ալէյհինէ կէօնտէրմէյէ պաշլատը:
38 Վէ Յովաթամ էճտատը իլէ ույույպ՝ փէտէրի Դա-

ւիթին շէհրինտէ էճտատը եանընտա տէֆն օլունտու. վէ օղլու Աքազ անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ՊԱՊ 16

Աքազըն քէօթիւ հիւքիւմէթի: 5 Աքազըն Ռասին 'ալէյհինէ Թագղաթ–փաղասարը իւքրէմլ. Ու.Ծմասը: 10 Աքազն պագըր ալզպահը եէրինտէն գալտըրարագ Դամասկոստաւրինէ պինգէր պիր մ.գպահ եավ-տըրմասը. 17 հէյքէլի սօյմասը. 19 վ.ֆաձը. խալէֆի Եզեկիաս'

Փակէէ իպն ի Ռովմելանըն օն եէտինճի սէնէսինտէ Յուդա մէլիյի Յովաթամընն օղլու 'Աքազ մէլիք
2 օլտու: Աքազ մէլիք օլտուղը զէման եիրմի եաշընտա օլուպ Երուսաղէմտէ օն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի, վէ փէտէրի Դաւիթ կիպի Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
3 տօղրու օլանը իշլէմէտի. Անճագ Իսրայէլ մէլիքլէրինին մէսլէյինտէ եիւրիյէրէք, պէնի Իսրայէլին էօնինտէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ էյլէտիյի 'թա'իֆէլէրին մէքրուհաթընա իմթիսալէն՝ 'քէնտի օղլընը տախ
4 աթէշտէն կէչիրտի: Վէ միւրթէֆէ'ալարտա վէ 'թէփէլէր իւսթինտէ վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա զէպհ էտիպ պուխուր եագար իտի:
5 'Օ զէման Սիւրիա մէլիյի Ռասին վէ Իսրայէլ մէլիյի փակէէ իպն ի Ռովմելա Երուսաղէմ իւզէրինէ մուհարէպէյէ չըգըպ՝ Աքազը մուհասէրէ էթտիլէր իսէ տէ,
6 մուհարէպէյէ տէվամ էտէմէտիլէր: Օլ վագըթ Սիւրիա մէլիյի Ռասին 'Ելաթը Սիւրիայա տէօնտէրէրէք Եէհուտիլէրի Ելաթտան թարտ էթտի. Սիւրիալըլար տախ Ելաթա կէլիպ՝ պու կիւնէ գատար օրատա
7 թէմէքքիւն էթտիլէր: Վէ Աքազ Ասորեստան մէլիյի 'Թագղաթ–փաղասարա՝ պէն գուլըղ վէ օղլըղ իմ. սէն կէլիպ իւզէրիմէ հիւճում էտէն Սիւրիա մէլիյի իլէ Իսրայէլ մէլիյինին էլլէրինտէն պէնի գուրթար՝ տէ-
8 մէք իչինն էյլիլէր կէօնտէրտի: Վէ Աքազ 'պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ վէ սէրայըն խազինէլէրինտէ պուլունան կիւմիւշ իլէ ալթունը ալըպ՝ Ասորեստան մէլիյինէ հէ-
9 տիյէ օլարագ կէօնտէրտի: Ասորեստան մէլիյի տախ անը տինկլէտի. վէ Ասորեստան մէլիյի Դամասկոս իւզէրինէ չըգըպ 'անը զապթ էտէրէք, էհալիսինի կիրէ էսիր կէօթիւրիպ՝ Ռասինի տախ գաթլ էյլէտի:
10 Վէ մէլիք Աքազ Ասորեստան մէլիյի Թագղաթ–փաղասարը իսթիգպալ իչինն Դամասկոսա կիտիպ՝ Դամասկոստա պուլունան մէզպահը կէօրտու. վէ մէլիք Աքազ պու մէզպահընն պիւթիւն եափըլըշընա կէօրէ շէքլ ու րէսմինի քեահին Ուրիայա կէօնտէրտի:
11 Քեահին Ուրիա տախ մէլիք Աքազընն Դամասկոստան կէօնտէրտիյինէ թէմամըլլէ միւթապզգ պիր մէզպահ ինշա էթտի. պէօյլէճէ քեահին Ուրիա մէլիք Աքազընն Դամասկոստան 'ավտէթինէ տէյին անը

ե Ես. 7. 1:	ճ 2Թէվ. 27.1:	ղ Պ. 16. 5: Ես. 7. 1:	բ Թէս. 12. 31:	14. 23:	26: 2 Թէվ. 28. 20:
զ 1Թէվ. 5.26, Ես.9.1:	յ Ույ. 3:	ռ Ույ. 27:	դ Ղեւ. 18. 21: 2 Թէվ.	ե Ես. 7.1,4, վէ պայրի:	զ Պ.12.18: Պագ 2Թէվ.
է 3Միւէլ. 15. 20: [15:	ն Ույ. 4:		28.3: Մէզ.106.37,38:	զ Պ. 14. 22.	28. 21:
ը Պ.17.1: Ովս.10.3,7,	շ 2Թէվ.27.3, վէ պայրի:	— 2Թէվ.28.1, վէ պայրի:	թ Թէս. 12. 2: 3 Միւէլ.	ի Պ. 15. 29: 1Թէվ. 5.	լ Ամով. 1. 5:

Digitized by Google

12 թէքմիլ էյլէտի։ Մէլիք տախի Դամասկոստան կէլ-
տիյինտէ մէզպահը կէօրտիւ. վէ ֊մէլիք մէզպահա
եագլաշարագ անըն իւզէրինտէ մուհրագա թագտիմ
13 էյլէտի։ Վէ մուհրագասը իլէ էքմէք թագտիմէսինի
եագըպ՝ մէշրուպաթ թագտիմէսինի տէօքէրէք, սէ-
լամէթ գուրպանլարընըն գանընը մէզպահ իւզէրինէ
14 սէրփտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պուլունան ֊պա-
գըր մէզպահը պէյթին էօնիւնտէն, օլ մէզպահ իլէ
պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ արասընտան ալըպ՝ անը մէզպա-
15 հրն շիմալ թարաֆընա գօտու։ Վէ մէլիք Աքազ քեա-
հին Ուրիայա՝ Պէօյիւք մէզպահ իւզէրինտէ ֊սապահ
մուհրագասընը վէ ախշամ էքմէք թագտիմէսինի վէ
մէլիյին մուհրագասը իլէ էքմէք թագտիմէսինի վէ
պիւթիւն տիյարըն գավմընըն մուհրագասը իլէ էք-
մէք թագտիմէլերի վէ մէշրուպաթլարընը թագտիմ
էտիպ՝ անըն իւզէրինէ մուհրագալարըն հէփ գա-
նընը վէ զէպիհէլերին հէփ գանընը սէրփէճէքսին.
պագըր մէզպահ տախի սիւ՛ալ էթմէք իչիւն պանա
16 մախսուս օլաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրտու։ Քեահին
Ուրիա տախի մէլիք Աքազըն քէնտինէ էմր էյլէտիյի
17 կիպի հէր շէյի իճրա էյլէտի։ ֊Վէ մէլիք Աքազ ֊գա-
՛իտէլերին քէնարլարընը քէսիպ՝ գուրնայը իւզէրլէ-
րինտէն գալտըրտը, ֊հավուզը տախի ալթընտա պու-
լունան պագըր էօքիւզէրին իւզէրինտէն էնտիրիպ՝
18 անը պիր թաշ տէօշէմէ իւզէրինէ գօտու։ Վէ պէյթ-
տէ ինշա օլունմըշ օլան սէպէթ էյվանը իլէ մէլիյին
մէտխէլ ի խարիճինի Ասորեստան մէլիյի սէպէպին-
տէն պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չէվիրտի։
19 Վէ Աքազըն եափտըղը շէյլէրին պագիյյէսի իշլէ
Յուդա մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլ-
20 մըշ տըր։ Վէ Աքազ էճտատը իլէ ույույուպ՝ Դաւիթ
շէհրինտէ ֊էճտատը եանընտա տէֆն օլունտու, վէ
օղլու Եզեկիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 17

*Ովսէէնին քէօթիւ հիւքիւմէթի. 3 Ասորեստան մէլիյինէ խարաճ-
կիւզար օլմասը վէ ՛իսկան էմմէսի։ 5 Սամարիանըն ալընըպ Իսրայէ-
լին էսիր կէօթիւրիւմէսի։ 24 Սամարիատա իսքեան էտիլէն Ծա՛իֆէ-
լերին մուխթէլիֆ տինի։*

Յուդա մէլիյի Աքազըն օն իքինճի սէնէսինտէն
է՛Ըլոպէրն ֊Ովսէէ իպն ի Էլա Սամարիատա տօգուզ
2 սէնէ Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ ՐԱ-
ՊՊԸՆ ՛ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի, ֆագաթ քէն-
տիսինտէն էվվէլ օլան Իսրայէլ մէլիքլէրի կիպի տէ-
3 յիլ իտի։ Անըն իւզէրինէ ֊Ասորեստան մէլիյի Սաղ-

մանասար չըգտը, վէ Ովսէէ անա գուլ վէ ֊խարաճ-
4 կիւզար օլտու։ Լաքին Ովսէէ Մըսըր մէլիյի Սովա
էչխիլէր կէօնտէրիպ՝ Ասորեստան մէլիյինէ սէնէվի
խարաճընը թէ՛տիյէ էթմէմիշ օլտըղընտան, Աս-
րեստան մէլիյի Ովսէէտէ խըյանէթ պուլարագ՝ անը
5 թուճուպ հապսխանէյէ աթտը։ Վէ ֊Ասորեստան
մէլիյի պիւթիւն տիյար իւզէրինէ չըգըպ՝ Սամարիայա
տախի կէլէրէք՝ անը իչ սէնէ մուհասըրէ էյլէտի։
6 Վէ ֊Ովսէէնին տօգուզընճը սէնէսինտէ Ասորես-
տան մէլիյի Սամարիայը զապթէլէ ֊Իսրայէլի Աս-
րեստանա էսիր կէօթիւրիւպ՝ ֊անէլերի Քաղա վէ Քա-
բովրտա, Գովզան ըրմաղը ճիվարընտա վէ Մատիէ-
7 րին շէհրլէրինտէ իսքեան էթտի։ Զիրա պէնի Իսրա-
յէլ քէնտիլէրի Մըսըր տիյարընտան վէ Մըսըր մէլիյի
Փարաւոնըն էլինտէն խէլաս էտէն քէնտիլէրին Ալլահը
ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէյիպ՝ ղայրի իլահլարտան
8 գօրգտըլար։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլին էօնիւն-
տէն թարտ էյլէմիշ օլտըղը ֊թա՛իֆէյէրին ՛ատէթ-
լէրինէ վէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին իճատ էթմիշ օլ-
9 տըղարը ՛ա֊ԷԻԼԷ կէօրէ եիւրիւտիւլէր։ Վէ պէնի Իս-
րայէլ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԱ գարշը տօղրու
օլմայան շէյլէրի կիզլիճէ իշլէյէրէք, քէնտիլէրինէ
֊պէքճի գուլլէսինտէն միւսթահքէմ շէհրէ վարընճայա
գատար ճիմլէ շէհրլէրինտէ միւրթէֆի՛ալար ինշա
10 էթտիլէր։ Վէ քէնտիլէրինէ ֊հէր եիւքսէք թէփէ իւ-
զէրինտէ վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա սանէմլէր վէ
11 *Աստարովթ փուճլարը՚՚ ֊իգամէ էյլէտիլէր։ Վէ օ-
րալարտա հէփ միւրթէֆի՛ալարտա քէնտի էօնլէրին-
տէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ էթմիշ օլտըղը թա՛իֆէլէր կի-
պի պուխուր եագարագ վէ քէօթիւ շէյլէրի իշլէյէրէք
12 ՐԱՊՊ ղազապա կէթիրտիլէր. Վէ փուճլարա ՛իպա-
տէթ էթտիլէր, ֊քի անլէրին հագգընտա ՐԱՊՊ՝ ֊Պու-
13 նու եափմայընըզ՝ տէյիւ պույուրմըշ իտի։ ՐԱՊՊ
տախի փէյղամպէրլէրին ճիմլէսի վէ ֊էնպիյանըն
քեաֆֆէսի վասըթասըյլէ Իսրայէլ վէ Յուդա ՛ալէյ-
հինէ շէհատէթ էտիպ՝ ֊քէօթիւ եօլլարընըզտան տէօ-
նէրէք էճտատընըզա էմր էյլէտիյիմ վէ գուլլարըմ
օլան փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սիզէ կէօնտէր-
տիյիմ պիւթիւն շէհրի՛աթ մուճէպինճէ էմրլէր վէ գա-
14 նունլարըմը հրֆզ էյլէյինիզ՝ տէտի իսէ տէ, Անլեր
տինկլէմէյիպ՝ ֊պօյունլարընը, քէնտիլէրին Ալլահը
ՐԱՊՊԱ իման էթմէյէն էճտատլարընըն պօյունլարը
15 կիպի, սէրթլէշտիրտիլէր։ Վէ գանունլարընը վէ էճ-
տատլարը իլէ էթտիյի ֊՚ահտը վէ անլէրին ՛ալէյհինէ
էյլէտիյի շէհատէթլէրի րէտտ էտիպ՝ ֊պաթըլ շէյլէրէ

֊ 2Թէվ. 26. 16,19։
֊ 2Թէվ. 4. 1։
֊ Խուր. 29. 39-41։
֊ 2Թէվ. 28. 24։
֊ 3Միւլ. 7. 27,28։
֊ 3Միւլ. 7. 23,25։
֊ 2Թէվ. 28. 27։
—
֊ Պ. 15. 30։
֊ Պ. 18. 9։
֊ 2Միւլ. 8. 2։
֊ Պ. 18. 9։
֊ Պ. 18. 10,11։ Ովս. 13. 16։
֊ Ղևտ. 26.32,33։ Թէս. 28. 36,64։ 29.27,28։
֊ 1Թէվ. 5. 26։
֊ Ղևտ. 18. 3։ Թէս. 18. 9։ Պ. 16. 3։
֊ Պ. 18. 8։
֊ Թէս. 12.2։ Պ. 16.4։
* Ե՛ԼՕՓ՝ օրմանայար։ Խուր. 34. 13։ Թէս. 16. 21։ Միք. 5.14։
֊ 3Միւլ. 14. 23։ Ես. 57. 5։
֊ Խուր. 20. 3,4։ Ղևտ. 26. 1։ Թէս. 5. 7,8։
֊ Թէս. 4. 19։
֊ 1Միւլ. 9. 9։
֊ Երեմ. 18. 11։ 25. 5։ 35. 15։ [1։
֊ Թէս 31.27։ Էմս.29.
֊ Թէս. 29. 25։
֊ Թէս. 32. 21։ 3Միւլ. 16. 13։ 1Կոր. 8. 4։

Digitized by Google

թապի՝ օլարագ ՙպաթըլ օլտըլար, վէ էթրաֆլարընտա պուլունան թա՛իֆէլէրէ ույտըլար, քի ՐԱՊՊ՝ ՙԱնլէրին եափտըգլարը կիպի եափմայընըզ՝ տէյիւ
16 պույուրմըշ իտի։ Վէ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ հէփ էմրլէրինի թէրք էտիպ ՙքէնտիլէրինէ իքի տէօքմէ պուզաղը եափտըլար. վէ ՙԱստարովթ փուլթու ինշա
էտէրէք ճիւնուտը սէմավիյէնին քեաֆֆէսինէ սէճտէ
17 էտիպ՝ ՙԲահաղա տախի ՚իպատէթ էթտիլէր. ՙՎէ օ-ղոլլարը իլէ գրզլարընը աթէշտէն կէչիրտիլէր. վէ ՙսիհրպազլըգ վէ ֆալճըլըգ էթտիլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ՝ անը ղազապա
18 կէթիրմէյէ ՙքէնտիլէրինի սաթտըլար։ Պու էճլտէն ՐԱՊՊ Իսրայէլ ՚ալէյհինէ զիյատէսիյէ զազապա կէ-լիպ՝ անլէրի քէնտի հուզուրընտան տէֆ՚ էյլէտի. ՙվէ Յուդա սրպթընտան պաշգասը գալմատը։
19 ՙՅուդա տախի քէնտի Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ էմրլէրինի հըֆզ էթմէյիպ՝ Իսրայէլին եափտըղը գանունլարա
20 կէօրէ եիւրիւտիւ։ Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլ նէսլինին քեաֆ-ֆէսինի րէտտ էտիպ՝ անլէրի թազեիք էտէրէք, քէնտի հուզուրընտան թարտ էտինճէյէ գատար անլէրի եաղ-
21 մաճլարըն ՙէլինէ թէսլիմ էթտի. Զիրա ՙԻսրայէլի Դաւիթ խանէտանընտան այրըտը. ՙանլէր տախի Յե-րոբովամ իպն ի Նաբատը մէլիք էթտիլէր. Յերոբովամ տախի Իսրայէլի ՐԱՊՊԱ միւթի՚ օլմագտան մէն՚ էթ-մէքլէ, անլէրին պէօյիւք կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ
22 օլտու։ Վէ պէնի Իսրայէլ Յերոբովամըն իշլէտիյի կիւ-նահլարըն ճիւմլէսինտէն այրըլմայարագ, անլէրտէ
23 եիւրիւտիւլէր։ Նիհայէթ ՐԱՊՊ ՙճիւմլէ գուլլարը օլան փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի կիպի, Իս-րայէլի քէնտի հուզուրընտան տէֆ՚ էթտի։ ՙՊէօյլէճէ Իսրայէլ քէնտի տիյարընտան կէօթիւրիւլիպ՝ պու կիւնէ գատար Ասորեստանա էսիր օլտու։
24 ՙՎէ Ասորեստան մէլիյի ՙԲաբելոն վէ Քութա վէ ՙԱւա վէ Եմաթ վէ Սեփարուիմտէն ՙՙԻՀՂԷ կէթիրիպ պէնի Իսրայէլին եէրինէ Սամարիա շէհրլէրինտէ իս-քեան էթտի. անլէր տախի Սամարիայը թէմէլլիւք
25 էտիպ՝ անրն շէհրլէրինտէ սաքին օլտըլար։ Վէ օ-րատա իգամէթլէրինին իպթիտասընտա ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմատրգլարը իչին ՐԱՊՊ արալարընա արսլանլար կէօնտէրտի. պունլար տախի անլէրի էօլտիւ-
26 րիւյօր իտի։ Վէ Ասորեստան մէլիյինէ՝ Սէնին նագլ էտիպ Սամարիա շէհրլէրինտէ իսքեան էյլէտիյին թա՛իֆէլէր օլ տիյարըն Իլահրնըն ահքեամընը պիլ-մէտիքլէրի իչին արալարընա արսլանլար կէօնտէրի-յօր, վէ իշլէթ օլ տիյարըն Իլահրնըն ահքեամընը պիլ-մէտիքլէրի իչին օլ ՙՐՈՒԼԼՈՒ անլէրի էօլտիւրիւյօր՝
27 տէյիւ խապէր վէրտիլէր։ Ասորեստան մէլիյի տախի՝ Օրատան էսիր կէթիրտիյինիզ քեահինլէրտէն պիրի-սինի օրայա կէօթիւրինիզ, քի կիտիպ օրատա ի-գամէթլէ անլէրէ օլ տիյարըն Իլահրնըն ահքեամընը
28 թա՛լիմ էյլէյէ՝ տէյիւ էմր էյլէտի։ Վէ Սամարիատան էսիր կէօթիւրտիւքլէրի քեահինլէրտէն պիրի կէլիպ՝ Բեթէլտէ իգամէթ էտէրէք, ՐԱՊՊՏԱՆ նէ վէճճլէ
29 գօրգաճագլարընը անլէրէ թա՛լիմ էտէր իտի։ Ֆագաթ հէր թա՛իֆէ քէնտի իլահլարընը եափըպ՝ Սամարիա-լըլարըն ինշա էթմիշ օլտըգլարը միւրթէֆէ՚ալար խանէլէրինէ վէ հէր թա՛իֆէ իգամէթ էթտիյի շէհրլէրէ
30 գօրլար իտի։ ՙԲաբելոնլըլար Սաքքովթ–բանովթը վէ Քութալըլար Ներգաղը, վէ Եմաթլըլար Ասիմաթը,
31 ՙՎէ Ավվիլէր Նեփաս իլէ Թարթակը եափտըլար. վէ Սեփարուիմլիլէր ՙՀօճուգլարընը Սեփարուիմ իլահ-լարը օլան Ադրամելէք վէ Անամելէք իչին աթէշէ
32 եագարլար իտի։ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարլար իտի, ՙվէ քէնտիլէրինէ էտնա ատէմլէրտէն միւրթէֆէ՚ալար քեահինլէրի թա՛եին էտիպ՝ պունլար տախի միւրթէ-ֆէ՚ալար խանէլէրինտէ անլէր իչին զէպհ էտէրլէր
33 իտի։ ՙՊունլար ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմալարըյլէ պէրապէր՝ արալարընտան չրգմըշ օլտըգլարը թա՛իֆէլէրին ա-յինլէրինէ կէօրէ քէնտի իլահլարընա ՚իպատէթ էտէր-
34 լէր իտի։ Պու կիւնէ գատար էվվէլքի այինլէրինի իճրա էտէրլէր. նէ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարլար, նէ տէ քէնտի գանունլարընը վէ այինլէրինի իճրա էտէրլէր, նէ տա-խի օլ շէրի՚աթ վէ էմրլէրի իճրա էտէրլէր, քի ՐԱՊՊ ՙանը Իսրայէլ թէսմիյէ էյլէտիյի Յակոբընը օղուլլա-
35 րընա էմր էյլէմիշ, Վէ անլէր իլէ ՚ահտ էտիպ՝ ՙԴայրի իլահլարտան գօրգմայընըզ, վէ ՙանլէրէ սէճտէ ու ՚իպատէթ էթմէյինիզ, վէ անլէրէ զէպհ էյլէմէյինիզ.
36 Անճագ սիզի Մըսըր տիյարընտան ՚ազիմ գուվվէթ վէ ՙուզանմըշ գօլ իլէ չրգարմըշ օլան ՙՐԱՊՊՏԱՆ գօր-
37 գուպ՝ անա սէճտէ էտէրէք զէպհ էտէճէքսինիզ։ Վէ սիզէ եազտըղը գանունլարը վէ ահքեամ վէ շէրի՚աթ վէ էմրլէրի ՙտա՛իմա տիգգաթլէ հրֆզ ու իճրա էտիպ՝
38 դայրի իլահլարտան գօրգմայաճագընըզ. Վէ սիզին իլէ էյլէտիյիմ ՚ահտը ՙՈՒՆՈՒԹմայաճագընըզ, վէ
39 դայրի իլահլարտան գօրգմայաճագընըզ. Անճագ Ա-լլահընըզ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգաճագընըզ. օ տախի սիզի ճիւմլէ տիւշմէնլէրինիզին էլինտէն խէլաս էտճէէք
40 տիր՝ տէյիւ՝ պույուրմըշ իտի։ Լաքին անլէր տինլէմէ-յիպ՝ էվվէլքի ՚ատէթլէրինէ կէօրէ հարէքէթ էտէրլէր
41 իտի։ ՙՊու թա՛իֆէլէր տախի հէմ ՐԱՊՊՏԱՆ գօր-

ե *Մէզ.* 115. 8։ *Րամ.* 1. 21։
զ *Թէս.* 12. 30,31։
է *Խուր.* 32. 8։ *3Միւլ.* 12. 28։
ը *3Միւլ.* 14. 15,23։ 15. 13։ 16. 33։
թ *3Միւլ.* 16. 31։ 22. 54։ *Պ.* 11. 18։
ժ *Պ.* 13. 3։ 15. 29։
ի *Ղևտ.* 18. 21։ *Պ.* 16. 3։ *Եզեկ.* 23. 37։
լ *Թէս.* 18. 10։
խ *3Միւլ.* 21. 20։
ծ *3Միւլ.* 11. 13,32։
կ *Երեմ.* 3. 8։
հ *Պ.* 13. 3։ 15. 29։
ձ *3Միւլ.* 11. 11,31։
ղ *3Միւլ.* 12. 20,28։
ճ *3Միւլ.* 14. 16։
մ *Այ.* 6։
յ *Եզր.* 4. 2,10։
ն *Պագ Այ.* 30։
շ *Պ.* 18. 34։
ո *Այ.* 24։
չ *Եզր.* 4. 9։
պ *Ղևտ.* 18. 21։ *Թէս.* 12. 31։
ջ *3Միւլ.* 12. 31։
ռ *Սաք.* 1. 5։
ս *Թէս.* 32. 28։ 35. 10։ *3Միւլ.* 11. 31։
վ *Հաբ.* 6. 10։
տ *Խուր.* 20. 5։
ր *Խուր.* 6. 6։
ց *Թէս.* 10. 20։
ւ *Թէս.* 5. 32։
փ *Թէս.* 4. 23։
ք *Այ.* 32. 33։

Digitized by Google

գարլար, հէմ տէ քէնտի փուԹլարընա ՚իպատէՀ էտէրլէր իտի. վէ անլէրին էվլատը վէ էվլատլարընըն էվլատը տախի պու կիւնէ գատար էճտատլարընըն էՀտիքլէրի կիպի էտէրլէր։

ՊԱՊ 18

Եզեկիանըն էյի հիւքիւմէՔի. 4 փուՔփէրէսՔլիյի տէՔ՚ էՔմէսի վէ մուվաֆֆագըյէՔի։ 9 Սամարիանըն ալընըպ Իսրայէլին Հսիր կէօՔիւրիւվէսի։ 13 Սէնէքերիմին Յուդա ՚ալէյհինէ կէլմէսի վէ ճէրիմէ ալմասը։ 17 Ռափսակը սիՔէմքեարանէ սէօզլէրի։

Վ է Իսրայէլ մէլիյի Ովսէէ իպն ի Էլանըն իւ-
չիւնճիւ սէնէսինտէ Յուդա մէլիյի Ա.քազընն օղլու Ե-
2 զեկիա մէլիք օլտու։ Մէլիք օլտըղը զէման երիմի պէշ
եաշընտա օլուպ՝ երիմի տօգուզ սէնէ Երուսաղէմտէ
Հիւքիւմէլէ էյլէտի. վէ վալիտէսի Զաքարիանըն գըզը
3 օլուպ՝ իսմի Աբիա իտի։ Վէ փէտէրի Դաւիթին հէփ
՚ամէլլէրինէ կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտիտէ տօղրու օլանը
4 իճրա էյլէտի։ ՄիւրթէՓէ՚ալարը օրթատան գալտը-
րըպ՝ փուԹլարը գըրարագ Աստարովթ փուԹլարընը
քէստի. վէ Մովսէսին եափմըշ օլտըղը պագըր ել-
լանը՝ պէնի Իսրայէլ օլ կիւնէ տէյին անա պուվսուր
եաշտըգլարը իչիւն՝ փարէէյիպ, անա Նէեսթան
5 թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ
թէվէքքիվ էյլէտի. Յուդա մէլիքլէրինին ճիւմլէսի
իչինտէ նէ քէնտիսինտէն սօկրա, նէ տէ քէնտիսին-
6 տէն էվվէլ միսլի օլտու։ Վէ ՐԱՊՊԱ սատըգ օլուպ՝
իթա՚աթընտան այրըլմատը, վէ ՐԱՊՊԸՆ Մովսէսէ
7 վէրտիյի էմրլէրի հրճգ էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊ ՚անընն
իլէ օլուպ՝ նէրէյէ չրգտը իսէ Մուզաֆֆէր օլուր իտի.
վէ Աստրեստան մէլիյինէ ՚ասը օլուպ՝ անա իթա՚աթ
8 էթմէտի։ Վէ Ֆիլիսթիլէրի Գազայա վէ անընն ճի-
վարընա գատար, ՊէՃքի գուլլէսինտէն միւսԹահքէմ
շէհրէ վարընճա վուրտու։
9 Վէ մէլիք Եզեկիանըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ,
ե՚նի Իսրայէլ մէլիյի Ովսէէ իպն ի Էլանըն եէտինճի
սէնէսինտէ՝ Աստրեստան մէլիյի Սաղմանասար Սա-
10 մարիա իւզէրինէ չրգըպ՝ անը մուհասէրէ էյլէտի. Վէ
իչ սէնէ սօկրա անը ալտը. Եզեկիանըն ալթընճը սէ-
նէսինտէ, ե՚նի Իսրայէլ մէլիյի ՚Ովսէէնին տօգու-
11 զընճը սէնէսինտէ Սամարիա ալընտը։ Աստրեստան
՚մէլիյի տախի Իսրայէլի Աստրեստանա էսիր կէօթիւ-
րիպ, անլէրի ՚Քաղա վէ Քաբովրտա՝ Գովզան ըր-
մաղը ճիվարընտա վէ Մատիլէրին շէհրլէրինտէ իս-
12 քեան էթտի. ՚ՉիւնՔի քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ
քէլամընը տինլէմէյիպ՚՚ահտընը թէճավուզ էթտիլէր,
վէ ՐԱՊՊԸՆ ղուլու Մովսէսին էմր էյլէտիյի շէյլէ-

րին քեաՓէՓէսինի տինլէմէտիլէր վէ իճրա էթմէտիլէր։
13 Վէ ՚մէլիք Եզեկիանըն օն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ
Աստրեստան մէլիյի Սենեքերիմ Յուդանըն միւսԹահ-
քէմ շէհրլէրինին ճիւմլէսի իւզէրինէ չրգըպ՝ անլէրի
14 ալտը։ Յուդա մէլիյի Եզեկիա տախի Լաքիսէ Աստ-
րեստան մէլիյինէ՝ Խաթա էթտիմ, իւզէրիմտէն կէրի
տէօն. վէ պանա հէր նէ թէքլիՓ էտէրսէն, գապուլ
էտէրիմ՝ տէյիւ խապէր կէօնտէրմէսի իւզէրինէ, Աստ-
րեստան մէլիյի՝ Յուդա մէլիյի Եզեկիանըն իչ եիւզ
թալանԹ կիւմիւշ վէ օՓտուզ թալանԹ ալԹուն ՚ե-
15 ՚՚ե թէքլիՓ էյլէտի։ Վէ Եզեկիա ՚պէյԹ իւր ՐԱՊՊՏԱ
վէ մէլիք սէրայը խազինէլէրինտէ պուլունան կիւմիւ-
16 շիւն քեաՓէՓէսինի անա վէրտի։ Օլ վագԹը Եզեկիա
ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին գափուլարընտան վէ Յուդա մէ-
լիյի Եզեկիանըն գափլատըղը գափու տիրէքլէրինտէն
՚՚ը՚՚ե սօյուպ՝ անը Աստրեստան մէլիյինէ վէրտի։
17 Աստրեստան մէլիյի տախի Լաքիստէն Տարաթան
իլէ Ռաբսարիսի վէ Ռափսակը պիր չօգ ՚ասքէր իլէ
Երուսաղէմէ մէլիք Եզեկիայա կէօնտէրտի. պունլար
տախի Երուսաղէմէ կէլիպ՝ վասըլ օլտըգլարընտա
՚Գասսար թարլասը ճատտէսինտէ վագը՚ եօգարըԹքի
18 հավուզընն սու եօլու եանընտա տուրտըլար։ Վէ մէլիյէ
չաղըրտըգլարընտա՝ սէրայ միւտիրի Եղիակիմ իպն ի
Քեղկիա վէ քեաթիպ Սեբնա վէ վագ՚անիվիս Յովաք
իպն ի Ասաֆ անլէրէ տօղրու կէլտիլէր։
19 Վէ Ռափսակ անլէրէ խիթապէն՝ Եզեկիայա սէօյ-
լէյինիզ քի՝ Պէօյիւք մէլիք օլան Աստրեստան մէլիյի
պէօյլէ պույուրըր. ՚Պու սէնին ի՚թիմատ էթտիյին
20 նէ տիր. Մուհարէպէ իչիւն թէտպիր վէ գուվվէթիմ
վար՝ տէր իսէն, պօշ լագըրտը տըր. սէն քիմէ ի՚թի-
21 մատ էտէրէք պանա ՚ասը օլտըն։ ՚Վէ իշԹէ սէն՝ տա-
յանանըն էլինէ պաթրպ անը տէլէր շօլ գըրըգ գա-
մըշտան օլան ՚ասայա, ե՚նի Մըսրա ի՚թիմատ էտի-
յօրսըն. ֆիլհագիգէ Մըսըր մէլիյի Փարաւոն քէնտինէ
22 ի՚թիմատ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ պէօյլէ տիր։ Վէ էկէր
սիզ պանա՝ Ալլահըմըզ Եհովայա ի՚թիմատ էտէրիզ՝
տէրսէնիզ, Եզեկիանըն Յուդա իլէ Երուսաղէմ ՚՚հ՚՚ե-
՚՚ե՚՚՝ Պու մէզպահըն էօնիւնտէ Երուսաղէմտէ, սէճտէ
էտէճէքսինիզ՝ տէյէրէք ՚միւրթէՓէ՚ալարընը վէ մէզ-
պահլարընը օրթատան գալտըրտըղը է՚՚ե պու տէյիր։
23 մի տիր։ Վէ շիմտի էՓէնտիմ Աստրեստան մէլիյի իլէ
մու՚ահէտէ էթ, վէ էկէր սէն պիրինճի ատէմլէր թէ-
տարիք էտէ պիլիրսէն, սանա իքի պինկ աթ վէրէյիմ.
24 Վէ էՓէնտիմին էն քիւչիւք պէնտէլէրինտէն օլան պիր
մէ՚մուրա նաՃսըլ մուգավէմէթ էտիպ տէ արապալար վէ
25 սիւվարիլէր իչիւն Մըսրա ի՚թիմատ էտէրսին։ Իմտի

ա 2Թվ. 28. 27։ 29. 1։ Մատթ. 1. 9։
բ 2Թվ. 29. 1։
գ 2Թվ. 31. 1։
դ Ա՚տ. 21. 9։
ե *Ե՚նէ՝ պագըր վարչայը*
զ Գ. 19. 10։ Յոբ. 13. 15։ Մկ. 13. 5։
է Գ. 23. 25։
ը Թվ. 10. 20։ Յես. 23. 8։
թ 2Թվ. 15. 2։
ժ 1Մխ. 18. 5, 14։ Մեզ. 60. 12։
ի Գ. 16. 7։
լ 1Թվ. 4. 41։ Յես. 14. 29։
խ Գ. 17. 9։
ծ Գ. 17. 3։
կ Գ. 17. 6։
հ Գ. 17. 6։
ձ 1Թվ. 5. 26։ [19։
ղ Գ. 17. 7։ Դան. 9. 6, 2Թվ. 32. 1, վէ զայրիւ Յես. 36. 1, վէ զայրիւ
ճ Գ. 16. 8։
մ Ես. 7. 3։ [իւ։
յ 2Թվ. 32. 10, վէ զայ-
ն Եզեկ. 29. 6, 7։
շ Ա՚յ. 4։ 2Թվ. 31. 1։ 32. 12։

Digitized by Google

պու տիյար իւզէրինէ՝ անը խարապ էթմէք իչին Եհովանըն իզնի օլմագսըզըն մը չըգտըմ. Պու տիյար իւզէրինէ չըգըպ անը խարապ էյլէ՝ տէյիւ Եհովա պանա էմը էյլէտի՝ տէտի։

26 Վէ Եղիակիմ իպն ի Քեղկիա վէ Սեբնա վէ Յովաք՝ Ռափսակա ՙեէ֗ՠէ՚ Րէճա էտէրիզ, գուլլարըկա Ա-
րամի լիսանըյլէ սէօյլէ, ղիրա ակլարըզ. վէ սուր իւ-
զէրինտէ պուլունան գավմ տիկլէրքէն, պիզէ ԵՀուտի
27 լիսանըյլէ սէօյլէմէ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, Ռափսակ անլէրէ՝ էֆէնտիմ պէնի պու սէօզլէրի սէնին էֆէն-
տինէ վէ սանա՞ մը սէօյլէմէք իչին կէօնտէրտի. սի-
զին իլէ պէրապէր թէրսլէրինի եէյիպ պէվլէրինի իչ-
մէլէրի իչին սուր իւզէրինտէ օթուրան պու ատէմ-
լէրէ տէյի՞լ մի՝ տէտի։

28 Վէ Ռափսակ տուրուպ եիւքսէք սէսլէ ԵՀուտի լի-
սանըյլէ նիտա էտէրէք՝ Պէօյիւք մէլիք օլան Ասորես-
29 տան մէլիյինին քէլամընը տիկլէյինիզ. Մէլիք պէօյլէ պույուրըր. ՚Եզեկիա սիզի ալտաթմասըն, զիրա սիզի էլիմտէն խէլաս էթմէյէ մուգթէտիր օլմայաճագ տըր։
30 Եհովա պիզի մութլագա խէլաս էտէճէք, պու շէհր տախի Ասորեստան մէլիյինին էլինէ թէսլիմ օլունմա-
յաճագ՝ տէյէրէք Եզեկիա սիզի Եհովայա ի՛թիմատ
31 էթտիրմէսին։ Եզեկիայը տինկլէմէյինիզ, զիրա Ասո-
րեստան մէլիյի պէօյլէ պույուրըր. ՚Պէնիմ իլէ սուլհ իւզրէ օլուպ թարաֆըմա կէչինիզ, վէ հէր պիրինիզ քէնտի ասմասընտան, վէ հէր քէս ինճիր աղաճընտան
32 եէյիպ՝ քէնտի գույուսընըն սույունտան իչսին, Օլ վագթա գատար քի պէն կէլիպ սիզի տիյարընըզ կիպի պիր տիյարա, ՚պուղտայ վէ շէրապ տիյարընա, է-
մէք վէ պաղլար տիյարընա, եաղ վէրէն զէյթունն ա-
ղաճը իլէ պալ տիյարընա կէօթիւրէյիմ, քի սիզ սաղ գալասընըզ վէ հէլաք օլմայասընըզ. սիզ Եզեկիայը տինկլէմէյինիզ, զիրա՝ Եհովա պիզի խէլաս էտէճէք
33 տիր՝ տէյիւ սիզի ալտատըյօր։ ՚Մինլէթլէրին իլահ-
լարընտան պիրի քէնտի տիյարընը Ասորեստան մէ-
34 լիյինին էլինտէն խէլաս էտէ պիլտի՞ մի։ ՚Եմաթ վէ Արփաթ իլահլարը նէ՞րէտէ տիր. Սեփարուիմ վէ Անա վէ ՚Աւանըն իլահլարը նէ՞րէտէ տիր. Սամարիայը
35 էլիմտէն խէլաս էթթիլէ՞ր մի։ Տիյարլարըն ճիմլէ իլահլարընտան հաՙնկըսը քէնտի տիյարընը էլիմտէն խէլաս էթտի, ՚քի Եհովա Երուսաղէմի էլիմտէն խէ-
լաս էյլէյէ՝ տէտի։

36 Գավմ տախի սիւքիւթ էտիպ անա պիր ճէվապ վէրմէտի, զիրա մէլիք՝ ճէվապ վէրմէյինիզ՝ տէյիւ էմը էթմիշ իտի։

37 Վէ սէրայըն միւտիրի Եղիակիմ իպն ի Քեղկիա վէ քեաթիպ Սեբնա վէ վագ՚անիւվիս Յովաք իպն ի Ասափ, ՚էլպիսէլէրի երրթըլմըշ օլարագ, Եզեկիա-
նըն եանընա կէլիպ՝ Ռափսակըն սէօզլէրինի անա նագլ էթտիլէր։

ՊԱՊ 19

*Եզեկիանըն Եսայիէ միւրաճա՚աթը, 6 վէ անտէն Քէսէլլի պուլմասը։ 8 Սենեքերիմին Եզեկիայա կէօնտէրտիյի պիճէմբեարանէ մէքթուպ։ 14 Եզեկիանըն տու՚ասը։ 20 Սենեքերիմին հէլաքը, վէ Սիօնըն խայրը հագգընտա Եսայինին փէյղամպէրլիյիւ։ 35 Ասուրեստանլըլարըն ճիւ-
նուտընըն հէլաքը։ 36 Սենեքերիմին ազըպէթի։*

1 Վէ ՚մէլիք Եզեկիա պունու իշիթտիքտէ՝ էլպի-
սէսինի երրթըպ չուլ կիյէրէք պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիր-
2 տի։ Վէ սէրայըն միւտիրի Եղիակիմ իլէ քեաթիպ Սեփնայը վէ քեահինլէրին իխթիյարլարընը, չուլ կիյ-
միշ օլտրգլարը հալտէ, փէյղամպէր Եսայի իպն ի
3 Ամովսն եանընա կէօնտէրտի։ Պունլար տախի անա՝ Եզեկիա պէօյլէ տէյօր. Պու կիւն մուզայագա վէ մէ-
լամէթ վէ հագարէթ կիւնիւ տիր, զիրա չօճուգլարընն տօղաճաղը վագթ կէլտի, ֆագաթ տօղուրաճագ
4 գուվվէթ եօգ տըր։ ՚Օլա քի Ալլահընկ ՐԱՊՊ՝ Ալլահ իւ հայյը շէթմ էթմէք իւզրէ, ՚էֆէնտիսի օլան Ա-
սորեստան մէլիյի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն Ռափ-
սակըն սէօզլէրինին ճիւմլէսինի իշիտէ, վէ Ալլահընկ ՐԱՊՊ օլ իշիթտիյի սէօզլէր իչին ՚թէքտիր էտէ. պու էճլտէն պուլունան պագիյյէ իչին տու՚ա էյլէ-
յէսին՝ տէտիլէր։

5 Վէ մէլիք Եզեկիանըն պէնտէլէրի Եսայինին ե-
6 նընա կէլտիլէր։ ՚Եսայի տախի անլէրէ խիթաապէն՝ էֆէնտինիզէ սէօյլէյինիզ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րըր. ՚Ասորեստան մէլիյինին գուլլարընըն պէնի շէթմ
7 էթտիքլէրինի իշիթտիյինկ սէօզլէրտէն գօրգմա. Իշիթ անընն իւզէրինէ պէն ՚պիր րուհ կէօնտէրիրիմ, օ տա-
խի պիր խապէր իշիթմէքլէ քէնտի տիյարընա տէօ-
նէճէք. վէ պէն անը քէնտի տիյարընտա գըլըճլէ հէ-
լաք էտէճէյիմ՚ տէտի։

8 Վէ Ռափսակ ՚ավտէթ էթտիյինտէ Ասորեստան մէլիյինի Լեբնա իլէ մուհարէպէ էթմէքտէ պուլտու,
9 զիրա ՚Լաքիստէն կիթմիշ իտիյինի իշիթմիշ իտի։ Վէ ՚Սէՙէ֗էր՚ Հապէշ մէլիյի Թարակա հագգընտա՝ Իշիթ սէնին իլէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ չըգմշ տըր՝ տէ-
յիւ խապէր ալտըղընտա, եինէ Եզեկիայա էյչիլէր
10 կէօնտէրիպ, Յուդա մէլիյի Եզեկիայա պէօյլէ սէօյ-
լէյինիզ. ՚Թէվէքքիւլ էթտիյինկ Իլահընկ՝ Երուսաղէմ Ասորեստան մէլիյինին էլինէ թէսլիմ օլունմայաճագ՝
11 տէյիւ սէնի ալտաթմասընն. Իշիթ Ասորեստան մէլիք-
լէրինին ճիւմլէ տիյարլարը պիւս պիւթիւն խարապ էթմէքլէ անլէրէ նէ եափտըգլարընը իշիթտին, վէ
12 սէ՞ն մի խէլաս պուլաճագսընն։ ՚Էճտատըմընն խարապ

ֆ 2Թէվ. 32. 15։
ղ Թէք. 32. 20։ 33. 11։ Էմս. 18. 16։
ղ Թէս. 8. 7,8։
ճ Ղ. 19. 12։ 2Թէվ. 32. 14։ Ես. 10. 10,11։
մ Ղ. 19. 13։
յ Ղ. 17. 24։
ն Դան. 3. 15։
շ Ես. 33. 7։
ո Ես. 37. 1, վէ զայրի։
չ Ղ. 18. 17։
պ Ա. 35-37։ Երեմ. 51. 1։
ջ Ղ. 18. 14։
ռ Պազ 1Մին. 23. 27։
ս Ղ. 18. 5։
վ Ղ. 18. 33։

Digitized by Google

էթտիքլէրի միլլէթլէրին, եա'նի Գովզանըն վէ Խառանըն վէ Ռեսեփին վէ Թելասարտա պուլունան ՙպէնի
13 Եդեմին իլահլարը անլէրի խէլաս էթտիլէ՚ր մի։ ՚Եմաթ մէլիյի վէ Արփաթ մէլիյի վէ Սեփարուիմ՝ շէհրինին՝ Անանըն վէ Աւանըն մէլիյի նէ՚րէտէ տիր՝ տէտի։
14 ՚Վէ Եզեկիա մէքթուպը էլչիլէրին էլինտէն ալըպ՝ անը օգուտու. վէ Եզեկիա պէյթ իւր ԲԱՊՊԱ կիտիպ՝
15 անը ԲԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աչտը։ Վէ Եզեկիա ԲԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ էյ ՚Քէրուպիլէր է՚ջէ՚ռէ օթուրան Իսրայէլին Աղլահը ԲԱՊՊ, զէմինին ճիմլէ մէմլէքէթլէրինին ՚Աղլահը եալընըզ սէն սին. սէմավաթ
16 իլէ զէմինի սէն խալգ էյլէտին։ Եա ԲԱՊՊ, ՚գուլաղընը մէյլ էթտիրիպ տինլէ. եա ԲԱՊՊ, ՚կէօզլէրինի աչըպ նազար գըլ, վէ ՚Աղլահ իւ հայյը շէհմ էթմէք իչին Սենեքերիմին իրատ էթտիյի սէօզլէրի տինլէ։
17 Եա ԲԱՊՊ, ֆիլվագը՝ Ասորեստան մէլիքլէրի միլլէթլէր իլէ անլէրին տիյարլարընը խարապ էյլէյիպ,
18 Իլահլարընը աթէշէ աթտըլար. զիրա անլէր իլահ օլմայըպ՝ անճագ ՙինսան էլինին իշի, ոտուն վէ թաշ
19 օլտրընընտան անլէրի հէլաք էթտիլէր։ Վէ շիմտի, եա Աղլահըմըզ ԲԱՊՊ, պիզի անըն էլինտէն խէլաս էյլէ, ՙվէ զէմինին ճիմլէ մէմլէքէթլէրի ԲԱՊՊ Աղլահ եալընըզ սէն իտիյիկի պիլսինլէր՝ տէյէրէք տու՚ա էյլէտի։
20 Օ զէման Եսայի իպն ի Ամովս Եզեկիայա է՚ջէ՚ր կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Իսրայէլին Աղլահը ԲԱՊՊ, ՚Ասորեստան մէլիյի Սենեքերիմ հագգընտա պանա էյլէտիյին ՚տու՚այը տիկլէտիմ՝ տէյիւ պույուրըր։
21 Անըն հագգընտա ԲԱՊՊԸՆ քէլամը պու տըր.
Սիօն ՚պաքիրէ գըզը սէնի թահգիր վէ իսթիհզա էյլէտի.
Երուսաղէմ գըզը սէնին արտընճա ՙպաշընը սալլատը։
22 Սէն քիմ՚ը սէպպ ու շէթմ էթտին.
Քիմ՚ին ՚ալէյհինէ սէսիկի գալտըրտըն.
՚Գուտտուս ը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ կէօզլէրինի գալտըրտըն։
23 ՚Էլչիլէրինին վասըթասը յլէ Բապպա սէպպ էթտին, վէ՝ ՙԱրապալարըմըն քէսրէթիյլէ տաղլար իւզէրինէ, Լիբանանըն էթէքլէրինէ չըգտըմ, վէ անըն էրզ աղաճլարընըն եիւճէլէրինի վէ չամ աղաճլարընըն ա՚լալարընը քէսէճէյիմ վէ անըն սօն մէքեանընա *Կարմեղոս օրմանընա կիրէճէյիմ։
24 Պէն է՚ոյ՚ գազըպ ղարիպ սուլար իչտիմ, վէ †մուհասէրէ օլունմըշ եէրլէրին՚՚ ճիմլէ ըրմագլարընը
Այագլարըմըն թապանըյլէ գուրութտըմ՝ տէտին
25 ՙՊէնիմ անը չօգ վագըթ էվվէլ եափտըղըմը, վէ գատիմ՝ կիւնլէրտէն թէրթիպ էյլէտիյիմի իշ՚՚թմէտին մի.
Շիմտի պէն անը հուսուլէ կէթիրտիմ, Քի ՙմիսթահքէմ շէհրլէրի վիրանէ եըղընթըլարընա տէօնտէրէսին։
26 Սէքէնէլէրինին տախի գօլու գըսա օլմաղլէ շաշըպ ութանտըլար.
Սահրա օթու վէ եէշիլ նէպաթ վէ ՙտամ օթու՝ վէ եէթիշմէզտէն էվվէլ րիւզկեարըն եագտըղը էքին կիպի օլտըլար։
27 Լաքին ՙպէն սէնին մէսքէնին իլէ չըգըպ կիրտիյինկի, վէ ՚ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյինկի պիլիրիմ։
28 ՚Ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյինկ վէ ղուրուրըկ գուլաղըմա վասըլ օլտըղը իչիւն, Պէն ՚հալգամը պուրընըկա վէ կէմիմի աղզընկա թագըպ ՙՍէնի կէլտիյին եօլտան կէրի տէօնտէրէճէյիմ։
29 Վէ սանա ՚՚ալամէթ պու օլաճագ.
Պու սէնէ քէնտիլիյինտէն պիթէնի, վէ կէլէճէք սէնէ անտէն տիւշէն տանէլէրտէն պիթէնի եէյէճէքսինիզ, վէ իւչիւնճիւ սէնէ էքիպ պիչինիզ, վէ պաղլար տիքիպ մէյվէսինի եէյինիզ։
30 Վէ ՙպէյթ ի Յուդատան նէճաթ պուլան պագիյյէ Աշաղըտան քէօքլէշիպ՝ եօգարըտան մէյվէ վէրէճէք տիր։
31 Զիրա Երուսաղէմտէն պագիյյէ, վէ Սիօն տաղընտան նէճաթ պուլանլար չըգաճագ տըր.
՚Ռ.ԱՊՊ իւ ճիւնուտըն ղայրէթի պունու իճրա էտէճէք տիր։
32 Պունա պինա՚ՙէն Ասորեստան մէլիյի հագգընտա ԲԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Օ պու շէհրէ կիրմէյէճէք, վէ իչինէ պիր օգ աթմայաճագ, Էօնիւնէ տախի գալգան իլէ կէլմէյիպ Էթրաֆընա մէթէրիս եափմայաճագ տըր։
33 Պու շէհրէ կիրմէյէրէք, Կէլտիյի եօլտան կէրի տէօնէճէք տիր.
34 Պէն տախի քէնտիմ իչիւն ՙՎէ գուլըմ Դաւիթ իչիւն ՙՊու շէհրի խէլաս էթմէք իւզրէ հիմայէ էտէճէյիմ. ԲԱՊՊԸՆ պույուրտրղը պու տըր։

ա Եզեկ. 27. 23։
բ Պ. 18. 34։
գ Ես. 37.14, վէ դայրի։
դ 1 Միւլ. 4 4։ Մէգ. 80 1։
ե 3Միւլ.18 39։ Ես.44 6։ Երեմ. 10. 10-12։
զ Մէգ. 31. 2։
է 2Թէվ. 6. 40։
ը Այ. 4։
թ Մէգ. 115. 4։ Երեմ. 10. 3։
ժ Մէգ. 83. 18։
ի Ես.37. 21, վէ դայրի։
լ Մէգ. 65. 2։
խ Մէրս. 2. 13։
ծ Յոբ. 16. 4։ Մէգ. 22. 7,8։ Մէրս. 2. 15։
կ Մէգ. 71. 22։ Ես. 5։ 24։ Երեմ. 51. 5։
հ Պ. 18. 17։
ձ Մէգ. 20. 7։
ղ *Ե՚՚օ՚՚Միւնպիթ Թարյասը։ Ես.10.18։
ճ †Ե՚՚օ՚՚ Մըսրըն
մ Ես. 45. 7։
յ Ես. 10. 5։
ն Մէգ. 129. 6։
շ Մէգ.139.1, վէ դայրի։
ո Յոբ. 41. 2։ Եզեկ.29. 4։ 38.4։ Ամովս. 4.2։
պ Ա.յ. 33,36,37։
ջ 1Միւլ. 2. 34։ Պ. 20. 8, 9։ Ես. 7. 11, 14։ Ղուք. 2. 12։
ռ 2Թէվ. 32. 22,23։
ս Ես. 9. 7։
վ 3Միւլ. 11. 12,13։
տ Պ. 20. 6։

Digitized by Google

35 Վէ ֊օլ կէճէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի չըգըպ՝ Ասորեստան
օրտուսընտա եիւզ սէքսէն պէշ պինկ նէֆէր վուրտու,
վէ սապահլայըն գալգտըգլարը զէման իշթէ պունլա-
36 ըն ճիմլէսի էօլմիւշ ճէսէտ իտի։ Վէ Ասորեստան
մէլէյի Սենեքերիմ գալգըպ օրատան հարէքէթլէ՛ավ-
37 տէթ էյլէտի վէ ֊Նինուէտէ օթուրտու։ Վէ իլահը Նես-
րաքըն խանէսինտէ սէճտէ էտէրքէն օղուլլարը ֊Ադ-
րամելէք իլէ Սարասար ֊անը գըլըճլէ վուրուպ՝ Ա-
րարադ տիյարընա ֆիրար էթտիլէր, վէ անըն օղլու
֊Ասորդան անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 20

*Եզեկիանըն խասթալըդը, վէ տու՛ապը վէ Էօմրիւնիւն ուզատըլ-
մասը։ 8 Կինէշ սա՛աթը իւզէրինտէ կէօլկէնին կէրի տէօնմէսի Էալա-
մէթի, 12 Բաբելոն մէլիյինին էլչիլէրինին Եզեկիայը զիյարէթլէ խա-
զինէլէրինի կէօրմէսի, 14 Եսայինին Բաբելոն էտարէթինի խապէր
վէրմէսի, 20 Եզեկիանըն վէֆաթը. խալէֆի Մանասէ։*

Օր կիւնլէրտէ Եզեկիա էօլիւմ տէրէճէսինտէ խաս-
թա օլտու. վէ փէյղամպէր Եսայի իպնն ի Ամովս անըն
եանընա կէլիպ անա՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ֊Պէյ-
2 թինկ իչիւն վասիյէթ էյլէ, զիրա սէն եաշամայաճագ-
3 սըն, լաքին վէֆաթ էտէճէքսին՝ տէտի։ Օ տախի եիւ-
զինիւ տիվարա չէվիրիպ, Եա ՐԱՊՊ, րէճա էտէրիմ,
֊հագիգաթլէ վէ սատըգ գալպլէ հուզուրընկտա եիւ-
րիսլիպ՝՝ինտինկտէ էյի օլանը իշլէտիյիմի ֊թէզէքքիւր
էյլէ՝ տէյիւ ՐԱՊՊԱ տու՛ա էյլէտի. վէ Եզեկիա զիյա-
տէսիյլէ աղլատը։
4 Վէ Եսայի տահա օրթա հավլուտան չըգմազտան
5 էվվէլ, անա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, կէրիյէ տէօն,
վէ գավմըմըն ֊րէ՛իսի օլան Եզեկիայա սէօյլէ քի՝ փէ-
տէրինկ Դաւիթին Ալլահը օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րըր. ֊Պէն տու՛ակը իշիթտիմ, ֊կէօզ եաշլարընկը
տախի կէօրտիմ. իշթէ սանա շիֆա վէրիրիմ, սէն
տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգաճագ-
6 սըն։ Վէ պէն սէնին միւտտէթ ի ՝էօմրիւնէ օն պէշ սէ-
նէ ՝իլավէ էտիպ՝ սէնի վէ ֊պու շէհրի Ասորեստան
մէլիյինին էլինտէն խէլաս էտէրէք քէնտիմ իչիւն վէ
գուլըմ Դաւիթ իչիւն պու շէհրի հիմայէ էտէրիմ՝ տէ-
7 տի։ Վէ ֊Եսայի՝ Պիր գաչ գուրու ինճիր ալընըզ՝ տէ-
մէսի իւզէրինէ ալտըլար, վէ չըպանըն իւզէրինէ գօ-
տրգլարընտա շիֆա պուլտու։
8 Վէ Եզեկիա Եսայիյէ՝ ՐԱՊՊԸՆ պանա շիֆա վէ-
րէճէյինէ վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չը-
9 գաճաղըմա ֊՝ալամէթ նէ՞ տիր՝ տէտիքտէ, Եսայի՝
ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը իշպու շէյի իճրա էտէճէյինէ

֊Ր ՐԱՊՊ թարաֆընտան սանա ՝ալամէթ պու օլաճագ
տըր. Կէօլկէ եա օն տէրէճէ իլէրի կիթսին, եա օն
10 տէրէճէ կէրի կիթսին՝ տէտի։ Վէ Եզեկիա՝ Կէօլկէնին
օն տէրէճէ իլէրի կիթմէսի գօլայ տըր. խայր օն տէ-
11 րէճէ կէրի կիթսին՝ տէտի։ Օ զէման Եսայի փէյղամ-
պէր ՐԱՊՊԱ տու՛ա էթտիքտէ, ֊կէօլկէյի՝ Աքազըն
կիւնէշ սա՛աթը իւզէրինէ էնմիշ օլտըղը տէրէճէլէր-
տէն՝ օն տէրէճէ կէրի կէթիրտի։
12 ֊Օ զէման Բաբելոն մէլիյի Բաղադան օղլու *Մա-
րովդաք–բաղադան Եզեկիանըն խասթա օլմուշ օլ-
տըղընը իշիտէրէք՝ անա մէքթուպ իլէ հէտիյէ կէօն-
13 տէրտի։ ֊Եզեկիա տախի Էւչէրէ տինկլէյիպ՝ զիգըյմէթ
շէյլէրինին պիւթիւն խազինէսինի, կիւմիւշ վէ ալ-
թուն իլէ պահարլարը վէ զիգըյմէթ եաղը վէ պիւ-
թիւն ճէպխանէսինի վէ խազինէլէրինտէ պուլունանընը
քեաֆֆէսինի անլէրէ կէօսթէրտի. քէնտի սէրայընտա
վէ պիւթիւն մէմալիքինտէ անլէրէ կէօսթէրմէտիյի
պիր շէյ գալմատը։
14 Վէ Եսայի փէյղամպէր Եզեկիա մէլիյին եանընա
կէլիպ, անա՝ Պու ատէմլէր նէ՞ սէօյլէտտիլէր, վէ նէ՞-
րէտտէն եանընկա կէլտիլէր՝ տէտիքտէ, Եզեկիա՝ Ուզագ
15 տիյարտան, Բաբելոնտան կէլտիլէր՝ տէտի։ Օ տախի՝
Սէրայընկտա նէ՞ կէօրտիւլէր՝ տէմէսիյլէ, Եզեկիա՝
֊Խանէմտէ պուլունանընը քեաֆֆէսինի կէօրտիւլէր
խազինէլէրիմտէ անլէրէ կէօսթէրմէտիյիմ պիր շէյ
16 գալմատը՝ տէտի։ Վէ Եսայի Եզեկիայա՝ ՐԱՊՊԸՆ քէ-
17 լամընը տինկլէ. Իշթէ կիւնլէր կէլէճէք քի՝ սէրայընկտա
պուլունանընը վէ պու կիւնէ գատար էճտատընկըն պի-
րիքտիրտիքլէրի շէյլէրինկ քեաֆֆէսի ֊Բաբելոնա նագլ
օլունաճագ. պիր շէյ գալմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
18 պույուրըր։ Վէ ֊՚՚՚ըրնկտան կէլիպ թէվլիտ էտէճէյինկ
էվլատընկտան ֊՝կէօթիւրէճէքլէր, ֊վէ անլէր Բաբելոն
մէլիյինին սէրայընտա խատըմ օլաճագլար՝ տէտի։
19 Եզեկիա տախի Եսայիյէ խիթապէն՝ ֊Սէօյլէտտիյինկ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը էյի տիր՝ տէտի. վէ՝ Պէօյլէ տէյիլ
մի, մատամ քի պէնիմ կիւնլէրիմտէ սէլամէթ վէ էմ-
նիյէթ օլաճագ տըր՝ տէտի։
20 ֊Վէ Եզեկիանըն ահվալընըն պագիյէսի վի պիւ-
թիւն շէճա՛աթը վէ ֊՝հավուզ վէ սու եօլու եափտըրըպ՝
֊շէհրէ սու կէթիրտիյի իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէ-
21 վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ ֊Եզեկիա
էճտատը իլէ ույուտու, վէ օղլու Մանասէ անըն եէ-
րինէ մէլիք օլտու։

֊Բ 2 Թէվ. 32. 21։ Ես. 37. 36։
֊Գ Թէք. 10. 11։
֊Դ 2Թէվ. 32. 21։
֊Ե Այ. 7։
֊Զ Եզր. 4. 2։
֊Է 2Թէվ. 32. 24, վէ դայրի։ Ես. 38. 1, վէ դայրի։
֊Ը 2Միւլ. 17. 23։
֊Թ Թէք. 17. 1։ 3 Միւլ. 3. 6։
֊Ժ Նէհ. 13. 22։
֊Ի 1Միւլ. 9. 16։ 10. 1։
֊Լ Պ. 19. 20։ Մէզ. 65. 2։
֊Խ Մէզ. 39. 12։ 56. 8։
֊Ծ Պ. 19. 34։
֊Կ Ես. 38. 21։
֊Հ Պագ Հաբ. 6. 17, 37, 39։ Ես. 7. 11, 14։ 38. 22։
֊Ձ Պագ Ես 38. 7, 8։
֊Ղ Պագ Ցես. 10. 12, 14։ Ես. 38. 8։
֊Մ Ես. 39. 1, վէ դայրի։
* Ես. 39. 1 ֊Բ Բաբովդաք ֊Բ֊Բալադան։
֊Ն 2Թէվ. 32. 27, 31։
֊Շ Այ. 13։
֊Ո Պ. 24. 13։ 25. 13։ Երեմ. 27. 21, 22։ 52. 17։ [11։
֊Չ Պ. 24. 12։ 2Թէվ. 33. 21։ Մէզ. 39. 9։
֊Պ Պագ Դան. 1. 3։
֊Ջ 1Միւլ. 3. 18։ Յոբ. 1. 21։ Մէզ. 39. 9։
֊Ռ 2Թէվ. 32. 32։
֊Ս Նէհ. 3. 16։
֊Վ 2Թէվ. 32. 30։
֊Տ 2Թէվ. 32. 33։

Digitized by Google

ՊԱՊ 21

Մանասէնին ուզուն միւտակ հիւքիւմէքի. 3 փուճփէրէսէլիյէ Քագվիյէ վէրմէսի։ 10 Յուդա 'ալէյհինէ փէյղամպէրլիք։ 17 Մանասէնին վէֆաքը. խալէֆի Ամոն։ 19 Ամոնըն քէօթիւ հիւքիւմէքի. 23 վէ վէֆաքը. խալէֆի Յովսիա։

Մանասէ մէլիք օլտըղը զէման օն իքի եաշընտա
օլուպ՝ էլլի պէշ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էյլէ-
2 տի. վէ վալիտէսինին իսմի էֆսիբա իտի։ Վէ պէնի
Իսրայէլ էօնիւնտէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ էթտիյի թա-
'ֆիքէլէրին մէքրուհաթընա կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
3 քէօթիւ օլանը իշլէտի։ Վէ փէտէրի Եզեկիանընը խա-
րապ էյլէտիյի միւրթէֆէ'ալարը թէքրար պինա իլէ,
Իսրայէլ մէլիյի Աքսաբընը էթտիյի կիպի Բահաղ
իչիւն մէզպահլար ինշա էտիպ՝ Աստարովթ փուլթու
եափտը, վէ ճիւնուտը սէմավիյէնին քեաֆֆէսինէ
4 'իպատէթ էտիպ՝ անլէրէ խրտմէթ էյլէտի. Վէ՝ Իս-
միմի Երուսաղէմտէ գօրում՝ տէյու ՐԱՊՊԸՆ պու-
յուրտըղը մահալտէ, եա՛նի պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ մէզ-
5 պահլար պինա էտիպ, Պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ իքի հավ-
լուսընտա ճիւնուտ ը սէմավիյէնին քեաֆֆէսինէ մէզ-
6 պահլար եափտը։ Օղլընը տախի աթէշտէն կէչիրտի.
վէ մինէճճիմլիք իլէ ֆալճըլըգ էտէրէք՝ ճիննճիլէր
իլէ պագըճլարա տանըշըր իտի. վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ին-
տինտէ քէօթիւ օլանը զիյատէսիյլէ իշլէյէրէք անը
7 ղազապա կէթիրտի։ Վէ ինշա էթտիյի Աստարովթ
փուլթընը օլ պէյթէ գօտու, քի անըն հագգընտա
ՐԱՊՊ Դաւիթէ վէ օղլու Սողոմոնա խիթապէն՝ Իս-
միմի իլէէպէտ պու պէյթտէ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ
սըպթլարընտան ինթիխապ էթտիյիմ Երուսաղէմտէ
8 գօյաճաղըմ. Վէ էճատլարընա վէրտիյիմ տիյարտան՝
Իսրայէլին այաղընը պիր տահա գըմըլտաթմայաճա-
ղըմ, անճագ պու շարթլէ քի՝ անլէր հէփ էմրլէրիմի
հրֆզ էտիպ, գուլըմ Մովսէսին անլէրէ թէպլիղ էյլէ-
տիյի պիւթիւն շէրի'աթա իմթիսալէն հարէքէթ էտէ-
9 լէր՝ տէմիշ իտի։ Լաքին անլէր տինգլէմէտիլէր, վէ
Մանասէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէն հէլաք
էյլէտիյի թա'իֆէլէրտէն զիյատէ քէօթիւ օլանը իշ-
լէմէյէ անլէրի իզալ էթտի։

10 Վէ ՐԱՊՊ գուլլարը օլան փէյղամպէրլէր վասը-
11 թասըյլէ տէտի քի, Յուդա մէլիյի Մանասէ պու մէք-
րուհաթը իշլէյիպ՝ քէնտիսինտէն մուգատտէմ օլան
Ամօրիլէրտէն զիյատէ քէօթիւ օլանը իշլէտիյի, վէ
Յուդայա տախի փուլթարըյլէ կիւնահա սէպէպ օլ-
12 տըղը իչիւն, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
յուրըր. Իշթէ պէն Երուսաղէմ վէ Յուդա իւզէրինէ
էօյլէ պիր պէյա կէթիրէճէյիմ քի՝ անը հէր իշիտէնին
13 իքի 'գուլաղը չինլէյէճէք տիր։ Վէ Երուսաղէմ իւզէ-
րինէ 'Սամարիա չըրփըսընը վէ Աքսաբ խանէսինին
շագուլընը չէքիպ՝ սահան սիլինէրէք թէրս չէվրիլ-
14 տիյի կիպի Երուսաղէմի սիլէճէյիմ։ Վէ միրասըմընն
պագիյյէսինի ըէտտ էտիպ՝ անլէրի տիւշմէնլէրինին
էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ անլէր ճիւմլէ տիւշմէն-
15 լէրինէ եաղմա վէ շիքեար իչիւն օլաճագլար։ Զիրա
հուզուրըմտա քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ էճատլարը-
նընն Մըսըրտան չըգտըգլարը կիւնտէն պու կիւնէ գա-
16 տար պէնի ղազապա կէթիրտիլէր։ Վէ Մանասէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ Յուդայա
կիւնահա սէպէպ օլան կիւնահընտան մա'տա, Երու-
սաղէմի պիր ուճտան օլ պիր ուճա գատար տօլտու-
րաճագ տէրէճէտէ չօգ սուչսըզ գան տէօքտիւ։

17 Վէ Մանասէնին ահվալընընն պագիյյէսի վէ իշլէ-
րինին քեաֆֆէսի վէ իշլէտիյի կիւնահը իշթէ Յուդա
մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
18 Վէ Մանասէ էճատը իլէ ույույուպ սէրայընըն պաղ-
չէսինտէ, Ոզա պաղչէսինտէ տէֆն օլունտու. վէ օղ-
լու Ամոն անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

19 Ամոն մէլիք օլտըղը զէման եիրմի իքի եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ իքի սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի,
վէ վալիտէսի Ետեբլի Արուսընն գըզը օլուպ՝ իսմի Մե-
20 սողոմիթ իտի։ Վէ փէտէրի Մանասէնին իշլէտիյի կի-
21 պի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք, փէ-
տէրինին պիւթիւն մէսլէյինտէ եիւրիյիպ՝ փէտէրի-
նին խրտմէթ էյլէտիյի փուլթարա խրտմէթ վէ 'իպա-
22 տէթ էյլէտի։ Վէ էճատընընն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թէրք
էթտի, վէ ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէ եիւրիւմէզ իտի։

23 Վէ Ամոնըն պէնտէյէրի անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ
չըգարըպ՝ մէլիյի քէնտի սէրայընտա գաթլ էթտիլէր։
24 Տիյարըն էհալիսի տախի մէլիք Ամոն 'ալէյհինէ ֆիթ-
նէ չըգարանլարըն ճիւմլէսինի գաթլ էթտիլէր. վէ
տիյարըն էհալիսի օղլու Յովսիայը անըն եէրինէ մէ-
լիք նասպ էթտիլէր։

25 Վէ Ամոնըն իճրա էթտիյի 'ամէլլէրին պագիյյէսի
իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէվարիխ քիթապընտա
26 եազըլմըշ տըր։ Վէ անը Ոզա պաղչէսինտէ, քէնտի
գաապրընտա տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Յովսիա անըն
եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 22

Յովսիանըն էյի հիւքիւմէթի. 3 պէյթ Ուլլահընն Քա'միրի իչիւն էմրի։ 8 Քեղկիանընն չէրի'աթ բիճապլընը պուլմասը, վէ Յովսիանընն Բապպտան սիւռալ էմմսի։ 15 Նէպիյէ Ողդանըն Երուսաղէմին խարապը հաղգընտա փէյղամպէրլիյի։

ա 2Թէվ.33.1, վէ ղայրի։	ը 2Միլ. 7.13։ 3Միւ. 8. 29։ 9. 3։	18. 10,11։ Պ. 17.17։
բ Պ. 16. 3։	թ Էյ.Նհ. 32. 34։	ժ 2Միլ. 7.13։ 3Միւ.
գ Պ. 18. 4։	ժ Ղէւ. 18. 21։ 20. 2։	8. 29։ 9. 3։ Պ. 23. 27։
դ 3Միւլ. 16. 32,33։	Պ. 16. 3։ 17. 17։	Մէկ. 132. 13,14։ Երեմ.
ե Թէս. 4. 19։ 17. 3։ Պ.	ի Ղեւ. 19. 26,31։ Թէս.	32. 34։
17. 16։		ի 2Միւլ. 7. 10։

լ Լմս. 29. 12։	19. 3։	յ 2Թէվ. 33. 21-23։
խ Պ. 23. 26,27։ 24. 3,	ն Պագ Ես. 34. 11։ Մէթս.	շ Այ. 2, վէ ղայրի։
4։ Երեմ. 15. 4։	2. 8։ Ամոս. 7. 7,8։	չ 3Միւլ. 11. 33։
ծ 3Միւլ. 21. 26։	շ Պ. 24 4։	ո 2Թէվ. 33. 24,25
կ Ես. 9։	ճ 2Թէվ. 33. 11-19։	
հ 1Միւլ. 3. 11։ Երեմ.	ս 2Թէվ. 33. 20։	

Digitized by Google

Յովսիա մէլիք օլտրդը վագրթ սէքիզ եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օթուզ պիր սէնէ հիւքիւմդթ էյ-
լէտի. վէ վալիտէսի Բազկաթլը Ադայիանըն գրզը
2 օլուպ՝ իսմի Յեդիդա իտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
տօղրու օլանը իշլէյէրէք՝ փէտէրի Դաւիթին պիւթիւն
մէսլէյինտէ եիւրիւտիւ, վէ սաղա ետա սօլա սափմատը:
3 Վէ մէլիք Յովսիա քէնտի հիւքիւմէթինին օն սէ-
քիզինճի սէնէսինտէ քեաթիպ Սափան իպն ի Եսելիա
իպն ի Մեսուղամը պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէօնտէրիպ,
4 Սէն քեահին ի ա'զամ Քեղկիանըն եանընա կիթ, օ
տախի պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլէն, ետա'նի գա-
փուճըլարըն գավմտան ճէմ' էթտիքլէրի ագչէյի սայ-
5 սըն. Վէ անը պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հիշինի կէօրէն
նազըրլարըն էլինէ թէսլիմ էթսինլէր. պունլար տա-
խի անը պէյթին երգըլմըշ եէրլէրինի թա'միր իչիւն
6 պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ իշլէյէնլէրէ, ետա'նի տիւկէր-
լէրէ վէ գալֆալարա վէ տիվարճըլարա վէ պէյթին
թա'միրի իչիւն աղաճլար վէ եօնուլմըշ թաշլար սա-
թըրն ալմաղա վէրսինլէր՝ տէյիւ էմր էյլէտի: Լաքին
էէլլէրինէ թէսլիմ օլունան ագչէնին հիսապը անլէր-
տէն իսթէնիլմէզ իտի, չիւնքի իսթիգամէթ իւզրէ հա-
րէքէթ էտէրլէր իտի:
8 Վէ քեահին ի ա'զամ Քեղկիա քեաթիպ Սափանա՝
ՐՊէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ շէրի'աթ քիթապընը պուլտրմ՝
տէտի. վէ Քեղկիա օլ քիթապը Սափանա վէրտի, օ
9 տախի անը օգուտու: Վէ քեաթիպ Սափան՝ մէլիյին
եանընա կէլիպ անա խապէր կէթիրէրէք՝ Պէնտէէ-
րինկ պէյթտէ պուլունան ագչէյի չըգարըպ՝ պէյթ
իւր ՐԱՊՊԸՆ իշինի կէօրէն նազըրլարըն էլինէ թէս-
10 լիմ էթտիլէր՝ տէտի: Վէ քեաթիպ Սափան՝ մէլիյէ,
Քեահին Քեղկիա պանա պիր քիթապ վէրտի՝ տէյիւ
խապէր վէրտի. վէ Սափան անը մէլիյին հուզուրընն-
11 տա օգուտու: Վէ մէլիք շէրի'աթ քիթապընըն սէօզ-
12 լէրինի իշիթտիյի կիպի էլպիսէսինի երըթտը: Վէ մէ-
լիք քեահին Քեղկիայա վէ Աքիկամ իպն ի Սափանա
վէ ՝Աքորոր իպն ի Միքիայա վէ քեաթիպ Սափանա
13 վէ մէլիյին պէնտէսի օլան Ասայիայա էմր էտիպ, Կի-
տինիզ վէ պէնիմ իչիւն վէ գավմ իչիւն վէ պիւթիւն
Յուդա իչիւն, պուլունմըշ օլան պու քիթապըն սէօզ-
լէրի խուսուսընտա ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ'ալ էյլէյինիզ. զի-
րա էճտատըմըզ պու քիթապըն սէօզլէրինի տինկ-
լէմէյէրէք՝ պիզիմ իչիւն եազըլմըշ օլանըն քեաֆ-
ֆէսինի իճրա էթմէտիքլէրի սէպէպտէն, ՝ՐԱՊՊԸՆ
'ալէյհիմիզէ ալէվլէնմիշ օլան ղազապը շիտտէթլի
տիր՝ տէտի:
14 Վէ քեահին Քեղկիա վէ Աքիկամ վէ Աքորոր վէ
Սափան վէ Ասայիա էլպիսէ նազըրը ՝Սեղղում իպն ի
Թեկուա իպն ի Արասըն զէվճէսի օլան Ողդա նէպի-
յէնին նէզտինէ կիտիպ՝ անըն իլէ միւքեալէմէ էթ-
տիլէր. օ տախի Երուսաղէմտէ Մասինատա սաքին
15 օլուր իտի: Վէ մէրգումէ անլէրէ խիթապէն՝ Իսրայէ-
լին Ալլահը ՐԱՊՊ՝ պէօյլէ պույուրըր, Սիզի պանա
16 կէօնտէրէն ատէմէ տէյինիզ քի, ՐԱՊՊ՝ Իշթէ ՝պու
մէքեան իւզէրինէ վէ անըն էհալիսի իւզէրինէ պէլա,
եա'նի Յուդա մէլիյինին օգուտրդը քիթապըն հէփ
17 սէօզլէրինին ՛--ՐԸՒ--ընէ կէթիրէճէյիմ. ՝Զիրա էլլէ-
րինին ճիւմլէ 'ամէլլէրիյլէ պէնի ղազապա կէթիրմէք
իւզրէ պէնի թէրք էտիպ՝ ղայրի իլահլարա պուխուր
եագտրլար. պու սէպէպտէն ղազապըմ պու մահալ
իւզէրինէ ալէվլէնմիշ օլուպ, սէօնմէյէճէք տիր՝ տէ-
18 յու պույուրըր: Վէ ՝ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ'ալ էթմէք իւզրէ
սիզի իրսալ էտէն Յուդա մէլիյինէ սէօյլէյինիզ քի՝
Իշիթտիյին սէօզլէր խուսուսընտա Իսրայէլին Ալլահը
19 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ՝Գալպին եումշայըպ՝ պու
մահալ վէ անըն սէքէնէսի 'ալէյհինէ ՝խարապ վէ
Ղա'նէթ օլմալարը իչիւն սէօյլէտիյիմ քէլամը տին-
կլէտիյինտէ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՝միւթէվազը' օ-
լարագ էլպիսէկի երրթըպ հուզուրըմտա աղլատը-
20 ղընն իչիւն, պէնն տախի ՛--ԷՒէ տինկլէտիմ. Պու էճլտէն
իշթէ սէնի էճտատընկա զամմ էտէրիմ, վէ գապրընկա
՝հալ ը ասայիշտէ գօնուլաճագընն. կէօզլէրինկ տախի
պու մահալ իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ պիւթիւն պէյայը
կէօրմէյէճէք տիր. ՐԱՊՊԸՆ պույուրտրդը պու տըր՝
տէտի: Անլէր տախի մէլիյէ խապէր կէթիրտիլէր:

ՊԱՊ 23

*Յովսիանըն շէրի'աթ քիթապընը ճէմ'աթտա օգուԹմասը, 3 Քէճ-
տիտ ի 'ահտը, 4 փուԹփէրէաթլիյի տէֆ' էԹմէսի, 15 ԲեԹէլ մէզարա-
հընը եագմասը, 21 Պասէք ԾուԹմասը, 24 ճինճիլէր իլէ մէքրուհաթը
տէֆ' էԹմէսի, 25 Ալլահընն Յուդա 'այէյհինէ ղազապը, 29 Յովսիանըն
վէֆաԹը. 31 անըն խալէֆի Յովաքազընն Փարաւոն Նեքաւով Թագա-
ֆընտան զէնճիրլիպէնտ էտիլմէսի, 36 Յովակիմին քէօԹիւ հիւքիւմդթի:*

1 Վէ ՝մէլիք՝ Յուդա իլէ Երուսաղէմին ճիւմլէ իխ-
2 թիյարլարընը քէնտի եանընա ճէլպ էթտիրտի: Վէ
մէլիք՝ Յուդանըն հէփ ատէմլէրի վէ Երուսաղէմին
ճիւմլէ սէքէնէսի վէ քեահինլէր իլէ փէյղամպէրլէր,
պէօյիւք, քիւչիւք պիւթիւն գավմ՝ անըն իլէ պէրա-
պէր օլտրդը հալտէ, պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգրպ, ան-
լէր տինկլէր իքէն, ՝պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունմըշ
օլան 'ահտ քիթապընըն հէփ սէօզլէրինի օգուտու:
3 Վէ մէլիք ՝տիրէյին եանընտա տուրուպ՝ պու քի-
թապտա եազըլմըշ պու 'ահտըն սէօզլէրինի եէրինէ

ա 2Թէվ. 34. 1։
բ Ցես. 15. 39։
գ Թէս. 5. 32։
դ 2Թէվ. 34. 8, վէ ղայրի։
ե Պ. 12. 4։
զ Պ. 12. 9։ Մէզ. 84. 10։
է Պ. 12. 11, 12, 14։
ը Պ. 12. 15։
թ Թէս. 31. 24, վէ ղայ-
րի։ 2Թէվ. 34. 14, վէ
ղայրի։
ժ 2Թէվ. 34. 20ԴԷ Աբ-
դոն ԴԷՆԷԼԷր
ի Թէս. 29. 27։
լ 2Թէվ. 34. 22։
խ Թէս. 29. 27։ Դան. 9.
11-14։
ծ Թէս. 29. 25-27։ [րի
կ 2Թէվ. 34. 26, վէ ղայ-
հ Մէզ. 51. 17։ Ես. 57. 15։
յ Դէւ. 26. 31, 32։
ղ Երեմ. 26. 6։ 44. 22.
ճ 3Մրւզ. 21. 29։ [1, 2։
մ Մէզ. 37. 37։ Ես. 57.
ն 2Թէվ. 34. 29, 30, վէ
ղայրի։
շ Պ. 22. 8։
ո Պ. 11. 14, 1։

Digitized by Google

կէթիրմէք իչին, ԲԱՊՊԸՆ թարիգինտէ եւրիւմէք վէ անըն էմրլէրինի վէ շէհատէթլէրինի վէ գանունլարընը պիւթիւն գալպտէն վէ պիւթիւն ճանտան հրֆզ էթմէք իւզրէ ԲԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚ահտ էյլէտի. պիւթիւն գավմ տախի ահտը թաստիգ էյլէտի: Վէ մէլիք քեահին ի ա՚զամ Քեղկիայա վէ իքինճի սընըֆ քեահինլէր վէ գափուճըլարա Բահաղ իչիւն վէ ՚Աստարովթ իչիւն վէ ճիւնուտ ը սէմաւիյէնին ճիւմլէսի իչիւն եափըլան էշեանընը քեաֆֆէսինի ԲԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէն չըգարմաղը էմր էյլէտի. վէ անլէրի Երուսաղէմին խարիճինտէ Կեդրոն ճիւաընտա եագըպ՝ քիւլինիւ Բեթէլէ կէօթիւրտիւ: Վէ Յուդա մէլիքլէրինին Յուդա շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմին էթրաֆընտա միւրթէֆէ՚ալարտա պուխուր եագմագ իւզրէ թա՚եին էթտիքլէրի ՚փութ քեահինլէրինի. վէ Բահաղա վէ կիւնէշէ վէ այա վէ պուրճլարա վէ ճիւնուտ ը սէմաւիյէնին ՚ճիւմլէսինէ պուխուր եագանլարը տէֆ՚ էյլէտի: Վէ ՚Աստարովթ ‡--ը-ը պէյթ իւր ԲԱՊՊՏԱՆ Երուսաղէմին խարիճինէ Կեդրոն տէրէսինէ չըգարըպ՝ անը Կեդրոն տէրէսինտէ եագարագ՝ տէօյիւպ թօզ էթտի, վէ թօզու ՚ումում խալգրն գապրլարը իւզէրինէ սաչտը: Վէ պէյթ իւր ԲԱՊՊՏԱ ՚գարըլարրն Աստարովթ ‡--ը-- իչիւն փէրտէ տօգուտրգլարը մահալտէ պուլունան ՚մէ պունլարըն խանէլէրինի երգտը: Վէ Յուդա շէհրլէրինտէն ճիւմլէ քեահինլէրի ճէլպլէ քեահինլէրին պուխուր եագտրգլարը միւրթէֆէ՚ալարը ՚Գաբատան Բերսաբէէյէ գատար նէճիս էտիպ՝ շէհր մուհաֆըզը Յեսունընն գափուսընտա, եա՚նի շէհր գափուսընըն սօլ թարաֆընտա պուլունան գափուլարրն միւրթէֆէ՚ալարընը երգտը: ՚Վաքին միւրթէֆէ՚ալար քեահինլէրի Երուսաղէմտէ օլան ԲԱՊՊԸՆ մէզպահընա չըգմայրպ՝ ՚պիրատէրլէրի արասընտա մայասրզ փիտէլէր եէրլէր իտի: Վէ ՚պիր ատէմ օղլընը եա գըզընը Մողոք իչիւն աթէշտէն կէչիրմէսին՝ տէյիւ ՚իպն ի Ենովմ տէրէսինտէ օլան ՚Տօփեթի նէճիս էյլէտի: Վէ Յուդա մէլիքլէրինին կիւնէշէ թախսիս էթմիշ օլտրգլարը աթլարը պէյթ իւր ԲԱՊՊԸՆ մէտխէլինտէն, եա՚նի փարուրիմտէ օլան խատըմ Նաթանմելէյին օտասը եանընտան գալտրրըպ՝ կիւնէշ արապալարընը աթէշէ եագտը: Վէ ՚Ա՚քազ քէօշքինիւն տամը իւզէրինտէ Յուդա մէլիքլէրինին եափմըշ օլտրգլարը մէզպահլարը վէ պէյթ իւր ԲԱՊՊԸՆ իքի հավլուսընտա ՚Մանասէյնին եափտրըը մէզպահլարը մէլիք երգտը, վէ անլէրի օրատան տէֆ՚ էտիպ՝ թօփրագլարընը Կեդրոն տէրէսինէ աթտը: Վէ մէլիք Երուսաղէմ գարշըսընտա Հէլաք տաղը սաղընտա Սիդոնլըլարընն մէքրուհէսի Աստարովթ վէ Մովաբլըլարընն մէքրուհը Քամովս վէ Ամմոնիլէրին մէքրուհը Մեղքոմ իչիւն Իսրայէլ մէլիյի ՚Սողոմոնընն եափտրըը միւթէֆէ՚ալարը նէճիս էյլէտի. Վէ ՚սանէմլէրի գըրրպ Աստարովթլարը քէսէրէք՝ եէրլէրինի ինսան քէմիքլէրիյլէ տօլտուրտու: Քէզալիք Բեթէլտէ պուլունան մէզպահ իլէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան ՚Յերոբովամ իպն ի Նաբատընն եափտրըը միւրթէֆէ՚այը, հէմ մէզպահը հէմ միւրթէֆէ՚այը երգտը. միւրթէֆէ՚այը եագրպ թօզ էտէրէք Աստարովթը տախի եագտը: Վէ Յովսիա տէօնիւպ օրատա՝ տաղտա պուլունան գապըրլարը կէօրտիւ. վէ քէմիքլէրի օլ գապրլարտան կէթիրտէրէք, Ալլահ ատէմինին պու շէյլէրի սէօյլէյիպ՝ նիտա էյլէտիյի ՚ԲԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ, ՚՚Լէրէ մէզպահ իւզէրինէ եագմաղլէ անը նէճիս էյլէտի: Վէ՚ Պու կէօրտիյիմ տիքիլի թաշ նէ՚ տիր՝ տէմէսիյլէ, շէհր էհալիսի անա՝ Յուդատան կէլիպ՝ Բեթէլ մէզպահը ՚ալէյհինէ պու եափտրըղկ շէյլէրի ՚՚Էյէ նիտա էտէն ՚Ալլահ ատէմինին գապրը տըը՚ տիլէր: Օ տախի՝ Անը պրագընըզ, պիր քիմսէ անըն քէմիքլէրինի գըմըլտաճմասըն՝ տէյիւ պույուրտրընտա, անըն քէմիքլէրինի վէ ՚Սամարիատան կէլէն փէյղամպէրին քէմիքլէրինի պրագտրլար: Վէ Յովսիա Իսրայէլ մէլիքլէրինին Բ--պը ղազապա կէթիրէրէք ՚Սամարիա շէհրլէրինտէ եափտրգլարը միւրթէֆէ՚ալար խանէլէրինին ճիւմլէսինի տէֆ՚ էտիպ՝ Բեթէլտէ հէր նէ եափտը իսէ, անլէրէ տախի էյլէ եափտը: Վէ օրատա պուլունան ՚միւրթէֆէ՚ալար քեահինլէրինին ճիւմլէսինի մէզպահլար իւզէրինտէ ՚քէսէրէք, անլէրին իւզէրինտէ ՚ինսան քէմիքլէրի եագտրգտան սօկրա Երուսաղէմէ ՚ավտէթ էյլէտի: Վէ մէլիք պիւթիւն գավմ՝ ՚Պու ՚ահտ քիթապընտա եագըլմըշ օլտրգը վէճլէ ՚Ալլահընըզ ԲԱՊՊԱ պասեք պայրամը իճրա էտինիզ՝ տէյիւ էմր էյլէտի: Զիրա ՚պու պասեք պայրամընըն միսլի Իսրայէլէ հիւքմ էտէն հաքիմլէրին կիւնլէրինտէն պէրու վէ Իսրայէլ մէլիքլէրի իլէ Յուդա մէլիքլէրինին հէփ կիւնլէրինտէ Յովսիանըն օն սէքիզինճի սէնէսինտէ պու պասեք պայրամը Երուսաղէմտէ ԲԱՊՊ իչիւն իճրա գըլընտը: Վէ Յովսիա՝ քեահին Քեղկիանըն պէյթ իւր ԲԱՊՊՏԱ պուլտրգը քիթապտա եագըլմըշ ՚շէրի՚աթ քէլամընը եէրինէ կէթիրմէք իւզրէ ՚ճիւննճիլէր իլէ պագը-

---

Ր Պ. 21. 3,7։
Ռ Ովս. 10.5։ Սոփ.1.4։
Ղ Պ. 21. 3։
Ռ Պ. 21. 7։
Ը 2Թէվ. 34. 4։
Ր Եզեկ. 16. 16։
Ս 3Միւլ.14.24։ 15.12։
Տ 3Միւլ. 15. 22։
Ւ Պադ Եզեկ.44.10-14։
Ր 1Միւլ. 2. 36։
Ց Ղեւ. 18.21։ Թէս.18. 10։ Եզեկ. 23.37,39։
Ւ Յեհ. 15. 8։
Հ Ես. 30. 33։ Երեմ. 7. 31։ 19. 6, 11-13։
Յ Պադ Երեմ. 19. 13։ Սոփ. 1. 5։
Ղ Պ. 21. 5։
Ճ 3Միւլ. 11. 7։ [5,25։
Ռ Խուր.23.24։ Թէս.7.
Ն 3Միւլ. 12. 28,33։
Շ 3Միւլ. 13. 2։
Ո 3Միւլ. 13. 1,30։
Ն 3Միւլ. 13. 31։
Շ Պադ 2Թէվ. 34. 6,7։
Ռ 3Միւլ. 13. 2։
Ջ Խուր. 22.20։ 3Միւլ. 18. 40։ Պ. 11. 18։
Ր 2Թէվ. 34. 5։
Ռ Խուր. 12.3։ Ղեւ.23. 5։ Մ՚տ.9.2։ Թէս.16.2։
Վ 2Թէվ. 35. 1։
Ր 2Թէվ. 35. 18,19։
Ր Ղեւ. 19.31։ 20. 27։ Թէս. 18. 11։
Ր Պ. 21. 6։

Digitized by Google

ճլլարը վէ ⁻թէրաֆիմ իլէ փութլարը, վէ Յուդա տի-
յարընտա վէ Երուսաղէմտէ կէօրիւնէն ճիւմլէ մէքրու-
25 հաթը տէֆ՝ էթտի։ Մովսէսին շիրի՛աթընըն քեաֆֆէ-
սինէ կէօրէ անըն կիպի պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւ-
թիւն ճանընտան վէ պիւթիւն գուվվէթինտէն ՐԱՊՊԱ
րիւճու՝ էտէն ⁴պիր մէլիք անտէն էվվէլ օլմատը վէ
անտէն սօկրա տախի անըն միսլի զուհուր էթմէտի։
26 Լաքին ՐԱՊՊ Մանասէնին անը ղազապա կէթիրտիյի
⁵հէփ ՚ամէլլէրինտէն տօլայը Յուդա ՚ալէյհինէ ալէվ-
լէնմիշ օլան ՚ազիմ ղազապընըն շիտտէթինտէն կէրի
27 տէօնմէտի. վէ ՐԱՊՊ ⁶Իսրայէլի տէֆ՝ էթտիյիմ կի-
պի Յուդայը տախի հուզուրըմտան տէֆ՝ էտէճէյիմ,
վէ պու ինթիխապ էթտիյիմ Երուսաղէմ շէհրինի վէ
հագգընտա՝ ⁷իսմիմ օրատա օլաճագ տըր՝ տէյիւ սէօյ-
լէտիյիմ պէյթի րէտտ էտէճէյիմ՝ տէտի։
28 Վէ Յովսիանընն ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէրի-
նին քեաֆֆէսի իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէվարիխ
քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
29 ⁻Անըն կիւնլէրինտէ Մըսըր մէլիյի Փարաւոն Նե-
քաւով Ասորեստան մէլիյի իւզէրինէ Ֆրաթ նէհրինէ
չըգմաղլէ, մէլիք Յովսիա տախի անըն գարշըսընա
չըգտը. օ տախի Յ֊էֆ֊ը ⁸կէօրտիւյիւ կիպի՝ անը
30 ⁹Մակեդդովտա էօլտիւրտիւ։ ¹⁰Վէ պէնտէլէրի անըն
ճէսէտինի Մակեդդովտան արապա իլէ Երուսաղէմէ
կէթիրիպ՝ անը քէնտի գապրընտա տէֆնն էյլէտիլէր.
վէ ⁴տիյարըն էհալիսի Յովաքազ իպն ի Յովսիայը
ալըպ մէսհ էտէրէք, անը փէտէրինին եէրինէ մէլիք
նասպ էթտիլէր։
31 ¹¹Յովաքազ մէլիք օլտըղընտա եիրմի իւչ եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ իւչ այ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ
վալիտէսի Լեբնալը Երեմիանըն գըզը օլուպ՝ իսմի ¹²Ա-
32 միտաղ իտի։ Վէ էճտատընըն հէփ ՚ամէլլէրի կիպի՝
33 ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի։ Վէ փա-
րաւոն Նեքաւով՝ անը Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էթ-
մէմէսի իչիւն Եմաթ տիյարընտա վագը՝ ¹³Ռեբղատա
մահպուս էտիպ, ⁴տիյարա եիւզ թալանթ կիւմիւշ վէ
34 պիր թալանթ ալթունն ճէրիմէ սալտը։ Վէ ¹⁴փարաւոն
Նեքաւով Եղիակիմ իպն ի Յովսիայը փէտէրի Յովսի-
անընն եէրինէ մէլիք նասպ էյլէյիպ՝ ⁵իսմինի ¹⁵Յովա-
կիմէ թէպտիլ էյլէտի. ⁶Վէ Յովաքազը ալըպ Մըսրա
35 կէօթիւրտիւ, օ տախի օրատա վէֆաթ էյլէտի։ Վէ
Յովակիմ ⁷կիւմիւշ իլէ ալթունը փարաւոնա վէրտի.
ֆագաթ փարաւոնըն էմրի իւզրէ ագչէյի վէրմէք ի-
չիւն՝ տիյար իւզէրինէ վէրկի գօտու, վէ տիյարընն
էհալիսինտէն հէր քէս իւզէրինէ գօնուլան վէրկիյէ
կէօրէ՝ փարաւոն Նեքաւովա վէրմէք իւզրէ՝ կիւմիւշ
իլէ ալթունն ալտը։
36 ⁸Յովակիմ մէլիք օլտըղընտա եիրմի պէշ եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէ-
տի. վէ վալիտէսի Ռումալը փադայիանընն գըզը օլուպ՝
37 իսմի Զաբիդա իտի։ Վէ էճտատընըն հէփ ՚ամէլլէրի
կիպի ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի։

ՊԱՊ 24

*Յովակիմ վէ Նաբուգոդոնոսոր. 5 Յովակիմին վէֆաթը. խալէֆի Յո-
վաքինն. 7 Բաբելոն մէլիյինին Մըսըր մէլիյինէ ղալէպէսի. 8 Յովաքինին
քէօթիւ հիւքիւմէթի. 10 Երուսաղէմտէն մուգատտա էտէվաճ իլէ պէյ-
զատէլէրին էսիր կէօթիւրիւլմէսի. 17 Սեդեկիանընն քէօթիւ հիւքիւմէթի.*

⁻Անընն կիւնլէրինտէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգո-
դոնոսոր կէլտի. վէ Յովակիմ անա իւչ սէնէ գուլլըգ
2 էթտիքտէն սօկրա՝ տէօնիւպ անա ՚ասը օլտու։ ¹Վէ
ՐԱՊՊ անընն իւզէրինէ Քաղդէալը պէօղիւքլէրի վէ
Սիւրիալը պէօղիւքլէրի վէ Մովաբլը պէօղիւքլէրի վէ
Ամմոնի պէօղիւքլէրի սէվգ էտէրէք, գուլլարը օլան
փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ ²ՐԱՊՊԸՆ պույուր-
տըղը քէլամա կէօրէ անլէրի Յուդա ՚ալէյհինէ՝ անը
3 խարապ էթմէք իչիւն կէօնտէրտի։ Ֆիլհագիգէ ³Մա-
նասէնին ճիւմլէ իշլէտիյի կիւնահլարը իչիւն, Յու-
դայը հուզուրընտան տէֆ՝ էյլէմէք իւզրէ, պու շէյ
4 ՐԱՊՊԸՆ էմրիյլէ վուգու՝ պուլտու։ ⁴Վէ տախի տէօք-
տիւյիւ սուչսըզ գան իչիւն Ը֊ֆ֊՝ պ֊ը֊, զիրա
Երուսաղէմի սուչսըզ գանլէ տօլտուրտու. ՐԱՊՊ տա-
խի ՚աֆվ էթմէք իսթէմէտի։
5 Վէ Յովակիմին ահվալընըն պագիյյէսի վէ իշլէրի-
նին քեաֆֆէսի իշթէ Յուդա մէլիքլէրինին թէվարիխ
6 քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ ⁵Վէ Յովակիմ էճտա-
տը իլէ ույուտու, վէ անըն եէրինէ օղլու *Յովաքին
մէլիք օլտու։
7 Վէ ⁶Մըսըր մէլիյի պիր տահա քէնտի տիյարընտան
չըգմատը, զիրա ⁷Բաբելոն մէլիյի Մըսըր վատխին-
տէն Ֆրաթ նէհրինէ գատար, Մըսըր մէլիյինէ միւ-
թէ՚ալլըգ օլանընն քեաֆֆէսինի ալմըշ իտի։
8 ⁸Յովաքին մէլիք օլտըղընտա օն սէքիզ եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ իւչ այ հիւքիւմէթ էյլէտի. վա-
լիտէսի տախի Երուսաղէմլի Եղնաթանընն գըզը օլուպ՝
9 իսմի Նեհուսթա իտի։ Վէ փէտէրինին հէփ ՚ամէլլէրի
կիպի ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի։
10 ⁹Օ զէման Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորընն
պէնտէլէրի Երուսաղէմէ չըգտըլար, վէ շէհր մուհա-
11 սէրէ օլունտու։ Վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր

– Թէք. 31. 19։
‡ Պ. 18. 5։
+ Պ. 21. 11,12։ 24. 3, 4։ Երեմ. 15. 4։
• Պ. 17.18,20։ 18. 11։ 21. 13։
§ 3 Մնաց. 8. 29։ 9. 3։ Պ. 21. 4,7։
= 2Թէվ. 35. 20։
ը Պ. 14. 8։
է Զաք. 12. 11։
ը 2Թէվ. 35. 24։
ի 2Թէվ. 36. 1։
ղ Պագ 1 Թէվ. 3. 15։ Երեմ. 22. 11։
ե Պ. 24. 18։
ճ Պ.25.6։ Երեմ.52.27։
ի 2Թէվ. 36. 3։
ձ 2Թէվ. 36. 4։ [1. 7։
ղ Պագ Պ. 24.17։ Դան.
ճ Մատթ. 1. 11։
ե Երեմ.22.11,12։ Եզեկ. 19. 3,4։
ձ Այ. 33։
ղ 2Թէվ. 36. 5։
— — —
= 2Թէվ. 36. 6։ Երեմ. 25. 1,9։ Դան. 1. 1։
ը Երեմ. 25. 9։ 32. 28։ Եզեկ. 19. 3։ [23.27։
է Պ. 20.17։ 21.12-14։
ը Պ. 21. 2,11։ 23. 26։
ի Պ. 21. 16։
ձ Պագ 2 Թէվ. 36. 6, 8։ Երեմ. 22. 18,19։ 36. 30։
* 1Թէվ. 3.16–= Յեքոնիա ԵԷ։
ղ Պագ Երեմ. 37. 5,7։
ճ Երեմ. 46. 2։
ի 2Թէվ. 36. 9։
ձ Դան. 1. 1։

Digitized by Google

շէհր իւզերինէ կելիպ՝ պէնտէլերի անը մուհասէրէ
12 էթտիլէր։ Յուդա մէլիյի Յովաքին տախի վալիտէսի վէ պէնտէլերի վէ ըէ՛իսլերի վէ խատըմլարը իլէ պէրապէր Բաբելոն մէլիյինին հուզուրընա չըգտը. Վէ Բաբելոն մէլիյի քէնտի հիւքիւմէթինին սէքիզինճի
13 սէնէսինտէ ՚անը թուլթտու։ Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ ճիւմլէ խազինէլերի իլէ մէլիք սէրայընընը խազինէլէրինի օրատան չըգարտը, վէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի իչիւն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ Իսրայէլ մէլիյի Սողոմոնընը եափտըղը ալթուն էտէվլերընը ճիւմլէսինի ՝գըր-
14 տը։ Վէ ՚օն պինճ էսիր օլարագ, ՚պիւթիւն Երուսաղէմ էհալիսինին իլէ ըէ՛իսլէրինին քեաֆֆէսինի վէ գուվվէթ սահիպլէրինին ճիւմլէսինի վէ ՚տիւկէը իլէ տէմիրճիլէրին ճիւմլէսինի էսիր կէօթիւրտու. տիյարընը էհալիսինին ՝ֆուգարասընտան մա՛տա պիր քիմսէ
15 գալմատը։ Վէ ՚Յովաքինի տախի Բաբելոնա կէօթիւրիւպ՝ մէլիյին վալիտէսի իլէ մէլիյին զէվճէլէրինի վէ անըն խատըմլարընը վէ տիյարընը պէօյիւքլէրինի տախի Երուսաղէմտէն Բաբելոնա էսիր կէօթիւրտու։
16 Վէ Բաբելոն մէլիյի՝ եէտի պինճ նէֆէր օլարագ՝ ՚գուվվէթ սահիպլէրինին ճիւմլէսինի վէ պինճ նէֆէր օլարագ տիւկէը իլէ տէմիրճիլէրի, եա՛նի գուվվէթլի մու-
17 հարիպլէրի Բաբելոնա էսիր կէօթիւրտու։ Վէ ՚Բաբելոն մէլիյի ՚անըն ՚ամուճասը Մաթանիայը անըն եէրինէ մէլիք նասպ էտիպ՝ ՚դիսմինի Սեդեկիայա թէպտիլ էյլէտի։
18 ՚Սեդեկիա մէլիք օլտըղընտա եիրմի պիր եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Լեբնալը Երեմիանընն գըզը օ-
19 լուպ՝ իսմի ՚Ամիտաղ իտի։ ՚Պու տախի Յովակիմին հէփ ՚ամէլլէրի կիպի՝ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ
20 օլանը իշլէտի։ Զիրա անլէրի քէնտի հուզուրընտան թարտ էյլէմէք տէրէճէսինտէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը Երուսաղէմ իլէ Յուդա ՚ալէյհինէ օլտու. պու էճլտէն ՚Սեդեկիա Բաբելոն մէլիյինէ ՚ասը օլտու։

ՊԱՊ 25

Երուսաղէմին մուհասէրէսի. 4 Սեդեկիանընն քէօր էտիլմէսի. վէ օղուլլարընընն զաճլի։ 8 Երուսաղէմին խարապը, վէ Նէպուսխինին էսիր էտիլմէսի։ 13 Մուգաստէս էտէվլաճընն եաղմա էտիլմէսի։ 18 Գավմընն միւ՛ճէպէրանընընն հէլաքը։ 22 Գոնողիանընն զաճլի վէ գավմին Մըսըա ֆիլրարը։ 27 Բաբելոն մէլիյինին Յովաքինէ օլան իլթիֆաճը։

Վ է ՚հիւքիւմէթինին տօգուզընճը սէնէսինտէ,
5։ Եզեկ. 24. 1։
ե Երեմ. 24. 1։ 29.1,2։ Եզեկ. 17. 12։
զ Երեմ. 25. 1։
է Պագ Երեմ. 52. 28։
ը Պագ Պ. 25. 27։
թ Պ. 20. 17։ Նա. 39. 6։
ժ Երեմ. 20. 5։
ի Պագ Դան. 5. 2,3։
լ Պագ Երեմ. 52. 28։
խ Երեմ. 24. 1։
ծ 1Միլ. 13. 19,22։
կ Պ.25.12։ Երեմ.40.7։
հ 2Թվ. 36. 10։ Եսթ. 2.6։ Երեմ. 22.24, վէ դայրի։
ձ Պագ Երեմ. 52. 28։
ղ Երեմ. 37. 1։
ճ 1Թվ. 3. 15։ 2Թվ. 36. 10։ [4։
մ Պ. 23. 34։ 2Թվ.36. 5։ Եզեկ. 24. 1։
յ Երեմ. 39. 2։ 52. 6։
ն Երեմ. 39. 2։ 52. 7, վէ դայրի։
շ Երեմ. 39. 4-7։ 52.7։ Եզեկ. 12. 12։ |9։
ո Պ. 23. 33։ Երեմ. 52.
չ Երեմ.39.7։ Եզեկ.12. 13։ |27։
պ Պագ Պ. 24. 12։ Այ. 39. 10։ 40. 7։ 52. 16։
ջ Պագ Երեմ.52.12-14։
ռ Երեմ. 39. 9։
ս 2Թվ. 36. 19։ Մէգ. 79. 1։ |2 5։
վ Երեմ. 39. 8։ Ամով. 1.3։ Նէհ. 1.3։ Երեմ. 52. 14։
տ Երեմ. 39. 9։ 52. 15։
ր Պ. 28. 14։ Երեմ. 39. 10։ 40. 7։ 52. 16։
ց Պ. 20. 17։ Երեմ. 27. 19, 22։ 52. 17, վէ դայրի։
ւ 2Միլ. 7. 15։
փ 3Միլ. 7. 27։
ք 3Միլ. 7. 23։
և Խուր. 27. 3։ 3Միլ. 7. 45,50։

Digitized by Google

օնունճը այըն օնունտա, Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր պիւթիւն ՚ասքէրի իլէ Երուսաղէմ իւզերինէ կելիպ՝ անա գարշը օրտու գուրարագ, էթրաֆընտա
2 մէթէրիսլէր ինշա էթտի։ Վէ շէհր Սեդեկիա մէլիյին օն պիրինճի սէնէսինէ տէյին մուհասէրէտէ գալտը։
3 Վէ ՚այըն տօգուզընտա շէհրտէ գըթլըգ շիտէթլէնիպ՝ տիյարընն էհալիսի իչիւն էքմէք պուլունմատը։
4 Վէ ՝շէհրին ---ըը-ը կէտիկ աչըլտը, վէ մուհարիպլէրին ճիւմլէսի կէճէլէյին մէլիք պաղչէսի գուրպինտէ վագը՛ իքի սուրընն արասընտաքի գափու եօլընտան ՖէՐ-Ը ԷՐ-ՒԼԸՐ. վէ Քաղդէալըլար շէհրի իհաթէ էթմիշ օլտրգլարը հալտէ, ՝ՀԼԸ+ սահրա եօլընտան կիթտի։
5 Վէ Քաղդէալըլարըն ՚ասքէրի մէլիյի թա՛գիպ էտիպ՝ անա Երիքով սահրալարընտա եէթիշտիլէր. անընն
6 պիւթիւն ՚ասքէրի տախի եանընտան տաղըլտը։ Վէ մէլիյի թուլթուպ՝ ՝Ռեբղայա Բաբելոն մէլիյինին հուզուրընա կէօթիւրէրէք, անըն հագգընտա հիւքմ վէր-
7 տիլէր։ Վէ Սեդեկիանըն օղուլլարընը անըն կէօզլէրի էօնինտէ գաթլ էթտիքտէն սօկրա, ՚Սեդեկիանըն կէօզլէրինի քէօր էթտիլէր, վէ անը զէնճիրլէրլէ պաղլայըպ՝ Բաբելոնա կէօթիւրտիւլէր։
8 Վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն ՝օն տօգուզընճը սէնէսինտէ՝ պէշինճի ՚այըն եէտիսինտէ Բաբելոն մէլիյինին պէնտէսի օլուպ՝ մա՛իյէթ ՚ասքէրի ըէ՛իսի պուլունան ՚Նաբուզարդան Երուսաղէմէ կելիպ,
9 ՝պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ վէ ՝մէլիք սէրայընը եագտը. վէ Երուսաղէմին խանէլէրինին ճիւմլէսինի վէ պէօյիւք
10 խանէլէրին ճիւմլէսինի աթէշէ եագտը։ Վէ մա՛իյէթ ՚ասքէրի ըէ՛իսի եանընտա պուլունան Քաղդէալըլար ՚ասքէրինին ճիւմլէսի ՝Երուսաղէմին էթրաֆընտա օ-
11 լան սուրու եըգտըլար։ ՚Վէ շէհրին իչինտէ գալան գավմընն պագիյէսինի վէ Բաբելոն մէլիյինէ իլթիճա էտէն ֆիրարիլէրի վէ պագը գալան խալգը մա՛իյէթ ՚ասքէրի ըէ՛իսի Նաբուզարդան էսիր կէօթիւրտու։
12 Լաքին մա՛իյէթ ՚ասքէրի ըէ՛իսի ՝տիյարընն ֆուգարասընտան, պաղճը վէ չիֆթճի օլմագ իւզրէ, պա՛զըսընը պրագտը։
13 Վէ Քաղդէալըլար ՝պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունան ՝փիրինճ տիրէքլերի ՝վէ գա՛իտէլերի վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունան ՝փիրինճ հավուզը գըրըպ՝ փի-
14 րինճլէրինի Բաբելոնա կէօթիւրտիւլէր։ Վէ ՝լէյլէնլերի վէ քիւրէքլերի վէ մում մագասլարը իլէ պուխուր գապլարընը վէ խրտմէթ իչիւն գուլլանըլան պագըր

15 էտէվաթըն քեաֆֆէսինի ալտըլար։ Վէ մա՛իյյէթ ՚աս-
քէրի ըէ՛իսի պուխուրտանլար իլէ թասլարը, կէրէք
16 ալթունտան կէրէք կիւմիւշտէն օլան էշեայը ։ Վէ Սո-
ղոմոնըն պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչիւն եափտըղը իքի տի-
րէքլէրի վէ պիր հավուզը վէ գա՛իտէլէրի ալտը. ՚ճիւմլէ
17 պու էտէվաթըն փիրինճի թարթըյա կէլմէզ իտի։ ՚Պիր
տիրէյին եհւքսէքլիյի օն սէքիզ զըրա՛ օլուպ՝ իւզէ-
րինտէ փիրինճատէն պիր պաշլըգ վար իտի, վէ պաշլը-
ղըն եհւքսէքլիյի իւչ զըրա՛ իտի. վէ պաշլըղըն հէր
թարաֆընտա շէպէքէ նագշը վէ նարլար պուլունուպ՝
պունլարըն ճիւմլէսի տէ փիրինճատէն իտի. օլ պիր տի-
րէք տախի շէպէքէ նագշըյլէ պէրապէր պէօյլէ իտի։
18 ՝Վէ մա՛իյյէթ ՚ասքէրի ըէ՛իսի քեահին ի էվվէլ
՝Սարայիայը վէ քեահին ի սանի ՚Սոփոնիայը, վէ գա-
19 փունըն իւչ մուհաֆըզընը, վէ մուհարիպլէր իւզէրինէ
նասպ օլունան պիր խատըմ իլէ մէլիյին հուզուրընտա
տուրանլարտան շէհրտէ պուլունան ՝պէշ քիշիյի վէ
էհալիյի ՚ասքէր եազան օրտու պաշ քեաթիպլինի վէ
տիյարըն էհալիսինտէն օլուպ՝. շէհրտէ պուլունան-
20 լարտան ալթմըշ քիշիյի շէհրտէն ալտը։ Մա՛իյյէթ
՚ասքէրի ըէ՛իսի Նաբուզարդան պունլարը ալըպ՝ Ռեբ-
ղայա Բաբելոն մէլիյինին հուզուրընա կէօթիւրտիւ։
21 Վէ Բաբելոն մէլիյի անլէրի Եմաթ տիյարընտա վագը՛
Ռեբղատա վուրուպ էօլտիւրտիւ։ ՚Պէօյլէճէ Յուդա
քէնտի տիյարընտան էսիր կէօթիւրիվլտիւ։
22 ՝Վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր Յուդա տի-
յարընտա պագը գալմըշ, ե՛նի պրագտըղը էհալի
իւզէրինէ Գոթողիա իպն ի Ա.քիկամ՛ իպն ի Սափանը
23 վալի նասպ էյլէտի։ Վէ ՚՚՚ասքէր սէրտարլարընըն
ճիւմլէսի վէ անլէրին ատէմլէրի Բաբելոն մէլիյինին

Գոթողիայը վալի նասպ էթտիյինի իշիթտիքլէրինտէ՝
Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա վէ Յօհանան իպն ի Կարէ
վէ Նետոփաթը Սարայիա իպն ի Թանհումեթ վէ Յե-
զոնիա իպն ի Մաքաթի վէ անլէրին ատէմլէրի Մաս-
24 փայա Գոթողիանըն եանընա կէլտիլէր։ Գոթողիա
տախի անլէր իլէ ատէմլէրինէ եէմին էտէրէք անլէ-
րէ խիթապէն՝ *Քաղդէալըլարա գուլլըգ էթմէքտէն՚՚
գօրգմայընըզ. տիյարտա սաքին օլուպ՝ Բաբելոն մէլի-
յինէ գուլլըգ էտինիզ, վէ սիզէ խայըրլը օլուր՝ տէտի։
25 Վէ ՚եէտինճի այտա շահզատէլէրտէն օլան Իսմա-
յէլ իպն ի Նաթանիա իպն ի Եղիսամա օն նէֆէր ա-
տէմ իլէ կէլիպ Գոթողիայը վուրտըլար, օ տախի վէ-
ֆաթ էթտի. քէզալիք Մասփատա անընը եանընտա
պուլունան ԵՀուտիլէրի վէ Քաղդէալըլարը ՝օ՛՚է-՚է-
26 ՚է-լէ։ Վէ գավմընն քեաֆֆէսի, քիչիւքտէն պէօյիւյէ
վարընճա, վէ ՚ասքէր սէրտարլարը, Քաղդէալըլար-
տան գօրգմալարընյլէ, գալգըպ ՝Մըսրա կիթտիլէր։
27 ՚՚Վէ Յուդա մէլիյի Յովաքինին էսարէթինին օթուզ
եէտինճի սէնէսինտէ, օն իքինճի այընը երմի եէտի-
սինտէ, Բաբելոն մէլիյի Եվմարովդաք մէլիք օլտըղը
սէնէտէ, Յուդա մէլիյի Յովաքինէ ՚՚շէֆգաթ էտիպ
28 ՚՚՚նը հապսխանէտէն ՚՚՚էէ՚՚՚՚։ Վէ անը թալթիֆ էյլէ-
յիպ՝ անընը քիւրսիւսինիւ Բաբելոնտա քէնտի եանընը-
տա պուլունան մէլիքլէրին քիւրսիւլէրինին իւսթ թա-
29 րաֆընա գօտու։ Վէ մահպէս էլպիսէսինի տէյիշ-
տիրտի, օ տախի պիւթիւն միւտէթ ի ՚էօմրիւնտէ
30 ՚տա՛իմա անընը հուզուրընտա թա՛ամ էտէր իտի։ Վէ
թա՛եինի տա՛իմի թա՛եին օլուպ՝ պիւթիւն միւտէթ ի
՚էօմրիւնտէ կիւնտէն կիւնէ մէլիք թարաֆընտան անա
վէրիլիր իտի։

ֆ 3Միւլ. 7.47։
յ 3Միւլ. 7.15։ Երեմ. 52.21։ [րի։
ղ Երեմ. 52.24, վէ ղայ-
ղ 1Թէվ. 6.14։ Եզր. 7.1։
ո Երեմ. 21.1։ 29.25։
շ Պագ Երեմ. 52.25։
ո Ղեւ. 26.33։ Թէս. 28. 36,64։ Պ. 23.27։
չ Երեմ. 40.5։
ռ Երեմ. 40.7-9։
* Եւ-էօ՚ Քաղդէալը-
լարըն պէնտէլէրին-
տէն
Վ Երեմ. 43.4,7։ [րի։
տ Երեմ. 52.31, վէ ղայ-
ր Թէք. 40.13,20։
† ՚Իպր. պաշընը լէֆ՚
ց 2Միւլ. 9.7։

ԹԷՎԱՐԻԽ Ի ԷՎՎԷԼ

ՊԱՊ 1

Ադամըն Նոյա գատար նէսլի։ 5 Պէնի Յաբեթ։ 8 Պէնի Քամ։ 17 Պէնի Սէմ։ 24 Սէմին Աբրահամա գատար նէսլի։ 29 Պէնի Իսմայէլ։ 32 Պէնի Քետուրա։ 34 Պէնի Եսաւ։ 43 Եդովմ մէլիքլէրի։ 51 Եդովմ էվիրլէրի։

Ա.դամ, ՚Սեթ, Ենովս, (2) Կայնան, Մաղաղիէլ,
3 Յարեդ, Ենովք, Մաթուսաղա, Ղամէք, (4) Նոյ, Սէմ,
Քամ վէ Յաբեթ։

4 ՝Յաբեթին օղուլլարը Գոմեր վէ Մագոգ վէ Մադա
6 վէ Յաւան վէ Թոբէլ վէ Մոսոք վէ Թիրաս իտի։ Վէ
Գոմերին օղուլլարը Ասքանազ վէ Րիփաթ վէ Թոր-
7 գոմա իտի։ Վէ Յաւանըն օղուլլարը Եղիսա վէ Թար-
սիս վէ Քիթթիմ վէ Տօտանիմ իտի։
8 ՝Քամին օղուլլարը Քուշ վէ Մեստրեմ վէ Փուդ վէ

՝ Թէք. 4.25,26։ 5.3,6։ ՚ Թէք. 10.2, վէ ղայրի։ ՝ Թէք. 10.6, վէ ղայրի։

Digitized by Google

9 Քանան իտի։ Վէ Քուշըն օղուլլարը Սաբա վէ Եւիլա
վէ Սաբաթա վէ Ռեգմա վէ Սեբեթաքա իտի. վէ Ռեգ-
10 մանըն օղուլլարը Սաբա վէ Դեդան իտի։ Վէ Քուշ
ⁿնեբրովթը թէվլիտ էյլէտի. օ տախի եէրտէ գուվվէթ
11 սահիպի օլմաղա պաշլատը։ Վէ Մեստրեմ Ղուդիլէր
12 վէ Անամիլէր վէ Լէհապիլէր վէ Նեփթուքիլէր, Վէ
Պաթրուսիլէր վէ Ֆիլիսթիլէրին չըգտըգլարը Քես-
13 լուհիլէր իլէ ⁿՔաֆթօրիլէրի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ
14 ⁿՔանան իլք օղլու Սիդոն վէ Քետ, Վէ Յեբուսի վէ
15 Ամօրի վէ Գերգեսի, Վէ Հիվվի վէ Արուկի վէ Ասենի,
16 Վէ Արվուդի վէ Սամարի վէ Ամաթիյի թէվլիտ էյլէտի։
17 ⁿՎէ Սէմին օղուլլարը Եղամ՝ վէ Ասուր վէ Արփաք-
սադ վէ Ղուդ վէ Արամ՝ վէ Հուս վէ Հուլ վէ Գաթեր
18 վէ ⁿՄոսոք իտի։ Վէ Արփաքսադ Սաղայը վէ Սաղա
19 Եբերի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Եբերէ իքի օղուլ տօղուպ՝
պիրինին իսմի *Փաղէկ իտի, զիրա եէր անըն կիւն-
լէրինտէ թագսիմ օլունտու. վէ գարնտաշընըն իսմի
20 Յեկտան իտի։ Վէ ⁿՅեկտան՝ Եզմովդադ վէ Սաղաբ
21 վէ Ասարմօթ վէ Յարաք, Վէ Ադորամ վէ Ուզալ վէ
22 Դեկղան, Վէ Գեբաղ վէ Աբիմեէլ վէ Սաբա, (23) Վէ
Ոփիր վէ Եւիլա վէ Յոբաբը թէվլիտ էյլէտի. պուն-
լարըն ճիւմլէսի Յեկտանըն օղուլլարը իտի։
24 ⁿՍէմ, Արփաքսադ, Սաղա, (25) ⁿԵբեր, Փաղէկ,
26 Ռագաւ, Սէրուգ, Նաքովր, Թարա, (27) ⁿԱբրամ,
եա՛նի Աբրահամ։
28 Աբրահամըն օղուլլարը ⁿԻսահակ վէ ⁿԻսմայէլ իտի։
29 Պունլարըն նէսլէրի պու տըր, եա՛նի ⁿԻսմայէլին իլք
օղլու Նաբէօթ վէ Կեդար վէ Ադբեէլ վէ Մաբսամ,
30 Մասմա վէ Դումա վէ Մասսէ, վէ ⁿՔողադ վէ Թեմա,
31 Վէ Յետուր վէ Նափէս վէ Կեդմա. Իսմայէլին օղուլ-
լարը պունլար տըր։
32 Աբրահամըն օտալըղը ⁿՔետուրանըն օղուլլարը
պունլար տըր. մէրգումէտէն Զեմրան վէ Յեկսան վէ
Մադան վէ Մադիան վէ Յեսբոկ վէ Սուվէ տօղտու.
33 Վէ Յեկսանըն օղուլլարը Սաբա վէ Դեդան իտի։ Վէ
Մադիանըն օղուլլարը Գեփա վէ Ափէր վէ Ենովք վէ
Աբիդա վէ Ելդագա իտի. պունլարըն ճիւմլէսի Քե-
տուրանըն էվլատը իտիլէր։
34 Վէ ⁿԱբրահամ Իսահակը թէվլիտ էյլէտի. ⁿԻսա-
հակըն օղուլլարը տախի Եսաւ վէ Իսրայէլ իտի։
35 ⁿԵսաւըն օղուլլարը Եղիփազ վէ Ռագուէլ վէ Յեուս
36 վէ Յեգղօմ վէ Կորխ իտի։ Եղիփազըն օղուլլարը Թե-
ման վէ Օմար վէ Սեփոյ վէ Գոթամ վէ Կէնէզ վէ
37 Թամնա վէ Ամաղէկ իտի։ Վէ Ռագուէլին օղուլլարը
38 Նահաթ վէ Զարա վէ Սամմա վէ Մէզա իտի։ Վէ
ⁿՍէիրին օղուլլարը Ղոտան վէ Նոբաղ վէ Սեբեգօն
39 վէ Անա վէ Դիսօն վէ Եսեր վէ Դիսան իտի։ Վէ Ղո-
տանըն օղուլլարը Քօռի վէ Հեմամ իտի, վէ Ղոտա-
40 նըն Հէմշիրէսի Թամնա իտի։ Նոբաղըն օղուլլարը
Գաղուան վէ Մանաքաթ վէ Գեբաղ վէ Սեփոյ վէ Օ-
նամ իտի. վէ Սեբեգօնըն օղուլլարը Այիա վէ Անա
41 իտի։ Անանըն օղլու ⁿԴիսօն վէ Դիսօնըն օղուլլարը
42 ⁿԱմրան վէ Եսբան վէ Յեթրան վէ Քառան իտի։ Եսե-
րին օղուլլարը Բաղղան վէ Զաաւան վէ Յաական. վէ
Դիսանըն օղուլլարը Հուս վէ Առան իտի։
43 Վէ պէնի Իսրայէլ իւզերինէ պիր մէլիք հիւքիմէթ
էթմէզտէն էվվէլ Եդովմ տիյարընտա ⁿհիւքիմէթ է-
տէն մէլիքլէր պունլար տըր. Բաղա իսկի Բէովր,
44 շէհրինին իսմի տախի Դէննաբա իտի։ Վէ Բաղանըն
վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Բոսրալը Զարանըն օղ-
45 լու Յոբաբ մէլիք օլտու։ Վէ Յոբաբըն վէֆաթընտան
սօկրա եէրինէ Թեմանի տիյարընտան Հուսամ մէլիք
46 օլտու։ Վէ Հուսամըն վէֆաթընտան սօկրա՝ եէրինէ
Մովաբ սահրասընտա Մադիանլըլարը գըրան Ադադ
իսկի ի Բադադ մէլիք օլտու, վէ շէհրինին իսմի Աւիթ
47 իտի։ Վէ Ադադըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Մաս-
48 րեկալը Սամաղա մէլիք օլտու։ ⁿՎէ Սամաղանըն վէ-
ֆաթընտան սօկրա եէրինէ Նէհրին ճիվարընտա վա-
49 գը՛ Ռոբովթտան օլան Սաուղ մէլիք օլտու։ Վէ Սա-
ուղըն վէֆաթընտան սօկրա եէրինէ Բաաղանան
50 իսկի ի Աքոբոր մէլիք օլտու։ Վէ Բաաղանըն վէֆա-
թընտան սօկրա եէրինէ ⁿԱդադ մէլիք օլտու. վէ շէհ-
րինին իսմի Փոգով, վէ զէվճէսինին իսմի Մետաբեէլ
օլուպ՝ պու տախի Մէզաաբըն գըզը Մատրեթին գըզը
51 իտի։ Վէ Ադադըն վէֆաթընտան սօկրա ⁿԵդովմտա
էմիրլէր օլտու. եա՛նի էմիր Թամնա, էմիր Գաղուա,
52 էմիր Յեթաթ, էմիր Ողիբամա, էմիր Էլա, էմիր Փի-
53 նօն, էմիր Կենէզ, էմիր Թեման, էմիր Մաբզար,
54 էմիր Մագեդիէլ, էմիր Իրամ։ Եդովմ էմիրլէրի պուն-
լար իտի։

ՊԱՊ 2

Պէնի Յակոբ։ 3 Պէնի Յուդա։ 13 Պէնի Յեսսէ։ 18 Պէնի Քաղէբ։ 21 Պէնի Եսրոն։ 25 Պէնի Յերաամէլ։ 34 Մեսանըն նէսլի։ 42 Յերա-մէլին զարնտաշը Քաղէբին նէսլի։ 50 Քաղէբ իսկի ի Ովրըն նէսլի։

Իսրայէլին օղուլլարը պունլար, եա՛նի (2) ⁿՌու-
բէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար, Զաբուղոն,
Դան, Յովսէփ, Բենիամին, Նեփթաղիմ, Գադ վէ
Ասեր իտի։
3 ⁿՅուդանըն օղուլլարը էր վէ Օնան վէ Սելօմ

ᵗ Թէք. 10.8, վէ ղայրի։
ᵘ Թէս. 2. 23։ [րի։
ᵛ Թէք. 10.15, վէ ղայ-
ʷ Թէք. 10. 22։ 11.10։
ˣ Թէք. 10. 23–ʷ Մաշ
–ʷեէնէէր։

* Թագսիմ։ Թէք.10.25։
ʸ Թէք. 10. 26։
ᶻ Թէք. 11. 10, վէ ղայ-
րի։ Ղուկ. 3. 36, վէ
ղայրի։
ᵃ Թէք. 11. 15։

ᵇ Թէք. 17. 5։
ᶜ Թէք. 21. 2,3։
ᵈ Թէք. 16. 11,15։
ᵉ Թէք. 25. 13-16։
ᶠ Թէք. 25. 15։
ᵍ Թէք. 25. 1,2։

ʰ Թէք. 21. 2,3։
ⁱ Թէք. 25. 25,26։
ʲ Թէք. 36. 9,10։
ᵏ Թէք. 36. 20։
ˡ Թէք. 36. 25։
ᵐ Թէք. 36. 26–ⁿ Ամա-
դան –ᵒեէնէէր։
ⁿ Թէք.36.31,վէ ղայրի։
ᵖ Թէք. 36. 37։
ᵠ Թէք. 36. 39։
ʳ Թէք. 36. 40։

ˢ Թէք. 29. 32։ 30. 5։
35. 18,22։ 46.8, վէ
ղայրի։
ᵗ Թէք. 38. 3։ 46. 12։
Ա՛տ. 26. 19։

Digitized by Google

օլուպ՝ պու իչ նէֆէր անա ֏Քանանլը Շաւանըն գը-
զընտան տօղտըլար. վէ Յուդանըն իլք օղլու ֏էր
ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօթիւ օլմազլէ Բ֊պ֊ անը
4 էօլտիւրտիւ: Վէ կէլինի ֏Թամարտան անա փարէս
վէ Զարա տօղտու: Յուդանըն ճիւմլէ օղուլլարը պէշ
նէֆէր իտի:
5 ֏Փարէսին օղուլլարը Եսրոն վէ Համուլ իտի: (6) Վէ
Զարանըն օղուլլարը ֏Զամբրի վէ ֏Եթան վէ Եման վէ
Քալքօլ վէ *Դարա օլուպ՝ ճիւմլէսի պէշ նէֆէր իտի:
7 Վէ ֏Քարմիինին օղլու ֏Աքար օլուպ՝ ֏մէղ՚ոն շէյ խու-
սուսընտա խըյանէթ էտէրէք, Իսրայէլի մուզայա-
8 գայա կիրիֆթար էյլէտի: Վէ Եթանըն օղլու Ազա-
9 րիա իտի: Վէ Եսրոնըն օղուլլարը Յերամէլ վէ ֏Արամ
10 վէ ‡Քեղուբա օլուպ՝ պունլար անա տօղտու: Վէ Ա-
րամ ֏Ամինադաբը թէվլիտ էյլէտի: Ամինադաբ տախի
պէնի ֏Յուդանըն րէ՚իսի օլան Նաասոնը թէվլիտ էյ-
11 լէտի: Վէ Նաասոն ֏Սաղմոնը թէվլիտ էյլէտի, վէ
12 Սաղմոն Բոոսը թէվլիտ էյլէտի, Վէ Բոոս Ովբէդի
թէվլիտ էյլէտի, վէ Ովբէդ Յեսսէյի թէվլիտ էյլէտի:
13 ֏Վէ Յեսսէ իլք օղլու Եղիաբը վէ իքինճիսի Աբինա-
14 դաբը վէ իւչինճիւսիւ Սամաայը, Վէ տէօրտինճիւ-
15 սիւ Նաթանայէլի վէ պէշինճիսի Հռադայը, Վէ ալ-
թընճըսը Ասոմը վէ եէտինճիսի Դաւիթի թէվլիտ էյ-
16 լէտի: Պունլարըն հէմշիրէյէրի Շարուհեա վէ Աբիգեա
իտի. ֏վէ Շարուհեանըն օղուլլարը Աբեսսա վէ Յո-
17 վաբ վէ Ասայէլ օլուպ՝ իւչ նէֆէր իտի: Վէ ֏Աբիգ-
եատան Ամեսայի տօղտու. վէ Ամեսայինին փէտէրի
Իսմայէլի Յեթեր իտի:
18 Վէ Քաղէբ իսկի ի Եսրոնըն ֏Ազուբա տան, վէ Յերիօթտան էվլատը օլտու. մէրգումէ-
նին էվլատը տախի պունլար, եա՚նի Յասեր վէ Սով-
19 բաբ վէ Արդօն իտի: Վէ Ազուբանըն վէֆաթընտան
սօկրա Քաղէբ ֏Եփրաթ իլէ էվլէնտի. մէրգումէտէն
20 Ովր տօղտու: Վէ Ովր Ուրիյի թէվլիտ էթտի. Ուրի
տախի ֏Բեսելիէլի թէվլիտ էթտի:
21 Պա՚տէհու Եսրոն ալթմըշ եաշընտա իքէն, Գա-
ղաադրն փէտէրի ՚Մաքիրին գըզընը ալըպ՝ անա թէ-
գաբրիպ էթմէքլէ, մէրգումէտէն անա Սեգուպ տօղ-
22 տու: Սեգուբ տախի Յայիրի թէվլիտ էթտի. պունուն
տախի Գաղաադ տիյարընտա երկրի իչ ՚ատէտ շէհրի
23 վար իտի: ՚Վէ Գեսուր իլէ Արամը՝ Յայիրին գասա-
պալարընը վէ կանաթ իլէ քէօյլէրինի, ալթմըշ ՚ա-
տէտ շէհր օլարագ, անլէրտէն ալտը. պունլարըն
ճիւմլէսի Գաղաադրն փէտէրի Մաքիրին օղուլլարը-
24 նըն իտի: Եսրոն տախի Քաղէբ–եփրաթատա վէ-
ֆաթ էթտիքտէն սօկրա, Եսրոնըն զէվճէսի Աբի-
ատան անա ֏Թէկուէնին փէտէրի Ասգուր տօղտու:
25 Վէ Եսրոնըն իլք օղլու Յերամէլին օղուլլարը, իլք
օղլու Հռամ վէ Բունա վէ Օրէն վէ Ասոմ վէ Ախիա
26 իտի: Վէ Յերամէլին Ատարա իսմինտէ տիկէր պիր
զէվճէսի օլուպ՝ պու տախի Օնամըն վալիտէսի օլ-
27 տու: Վէ Յերամէլին իլք օղլու Հռամըն օղուլլարը
28 Մաաս վէ Յամին վէ Ակոր, Վէ Օնամըն օղուլլարը
Սամայի վէ Յադա իտի. վէ Սամայինին օղուլլարը
29 Նադաբ վէ Աբիսուր իտի: Վէ Աբիսուրըն զէվճէսի-
նին իսմի Աբիհայիլ օլուպ՝ անտէն Ախքան վէ Մով-
30 ղիդ անա տօղտու: Վէ Նադաբըն օղուլլարը Սաղադ
վէ Ափփեմ օլուպ՝ Սաղադ էվլատսըզ վէֆաթ էյլէտի:
31 Վէ Ափփեմին օղլու Յեսսի վէ Յեսսինին օղլու տախի
32 Սեսան վէ ֏Սեսանըն օղլու Աղայի իտի: Վէ Սամա-
յինին պիրատէրի Յադանըն էվլատը Յեթեր վէ Յով-
նաթան օլուպ՝ Յեթեր էվլատսըզ վէֆաթ էյլէտի:
33 Վէ Յոնաթանըն օղուլլարը Փաղէթ վէ Զազա իտի.
Յերամէլին օղուլլարը պունլար իտի:
34 Վէ Սեսանըն օղուլլարը օլմայըպ՝ անճագ գըզլարը
վար իտի, վէ Սեսանըն Յարքա իսմինտէ պիր Մը-
35 սըրլը գուլու օլուպ. Սեսան գըզընը քէնտի գուլու
Յարքայա զէվճէ օլմագ իւզրէ վէրտի. մէրգումէտէն
36 տախի անա Եթթի տօղտու: Վէ Եթթի Նաթանը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Նաթան ֏Զաբադը թէվլիտ էյլէ-
37 տի, Վէ Զաբադ Ոփղալը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ոփղալ
38 Ովբէդի թէվլիտ էյլէտի. Վէ Ովբէդ Յէույը թէվլիտ
39 էյլէտի, վէ Յէու Ազարիայը թէվլիտ էյլէտի, Վէ Ա-
զարիա Քեղղեսի թէվլիտ էյլէտի, վէ Քեղղես Եղեա-
40 սայը թէվլիտ էյլէտի, Վէ Եղեասա Սոսոմէյի թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Սոսոմէ Սեղղումը թէվլիտ էյլէտի,
41 Վէ Սեղղում Յեկամիայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Յեկա-
միա Եղիսամայը թէվլիտ էյլէտի:
42 Վէ Յերամէլին գարնտաշը Քաղէբին օղուլլարը,
իլք օղլու Մեսա օլուպ՝ պու տախի Զիփին փէտէրի
իտի. Քեբրոնըն փէտէրի տախի Մարեսանըն օղլու
43 իտի: Վէ Քեբրոնըն օղուլլարը Կորխ վէ Թափուա վէ
44 Րոկոմ վէ Սեմա իտի: Վէ Սեմա Յարկաամըն փէտէրի
Հռաամը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ռոկոմ Սամայէյի թէվ-
45 լիտ էյլէտի: Վէ Սամայինին օղլու Մաոն օլուպ՝ Մաոն
46 Բեթսուրըն փէտէրի իտի: Վէ Քաղէբին օտալըղը Գե-
փատան Առան վէ Մոսան վէ Գազէզ տօղտու. Առան
47 տախի Գազէզի թէվլիտ էյլէտի: Վէ Յադայինին օ-
ղուլլարը Հռագեմ վէ Յովաթամ վէ Գեսան վէ Փա-
48 ղէտ վէ Գեփա վէ Սագափ իտի: Վէ Քաղէբին օտա-
49 լըղը Մաաքատան Սեբեր վէ Թարանա տօղտու: Մէր-
գումէտէն տախի Մաթմաննանըն փէտէրի Սագափ վէ

֏ Թէք. 38. 2։
֏ Թէք. 38. 7։
֏ Թէք. 38. 29, 30։ Մատթ. 1. 3։ [4. 18։
֏ Թէք. 46. 12։ Հռութ. 4. 19, 20։ Մատթ. 1. 4։
* Ես. 7. 1։ Զաքար. 14. 5։
† Ես. 6. 18։ 7. 1։
‡ 3 Մնաց. 4. 31։
* Ես. Դարդա
† Պագ Պ. 4. 1։
† Ես. Աբան
‡ Ես. 6. 18։ 7. 1։
‡ Մատթ. 1. 3, 4։ Եբր. Րամ։
‡ Ես. Քաղէբ։ Պագ Այ. 18, 42։ [1. 4։
֏ 2 Մնաց. 2. 18։
֏ Պագ 2 Մնաց. 17. 25։
֏ Այ. 50։
֏ Խուր. 31. 2։
֏ Ա՚տ. 27. 1։
֏ Ա՚տ. 32. 41։ Թէս. 3. 14։ Ես. 13. 30։
֏ Պ. 4. 5։
֏ Պագ Այ. 34, 35։
֏ Պ. 11. 41։

Digitized by Google

Մաքաբէնանըն փէտէրի վէ Գաբաանըն փէտէրի Շաւա տօղտու. վէ Քաղէբին գըզը Աքսա իտի։
50 Եփրաթըն իլք օղլու Ուրին օղլու օլան Քաղէբին էվլատը պունլար իտի, ե՛նի Կարիաթարիմին փէ-
51 տէրի Սոբաղ, Բեթլէհէմին փէտէրի Սաղմոն վէ Բեդ-
52 գադերին փէտէրի Հարեփ իտի։ Վէ Կարիաթարիմին փէտէրի Սոբաղըն օղուլլարը Հարօէ՝ ու Մանաքաթի-
53 լէրին նըսֆը իտի։ Վէ Կարիաթարիմ գապիլէլէրի Յեթերի վէ Փութի վէ Սամաթի վէ Միասարիլէր օ-
54 լուպ՝ պունլարտան տախի Սարաալըլար վէ Եսթա-
55 ուուլլըլար չըգտը։ Վէ Սաղմոնըն օղուլլարը Բեթլէհէմ վէ Նետոփաթիլէր վէ Ատարովթ, պէյթ ի Յովաբ վէ Մանաքաթիլէրին նըսֆը ու Սարալըլար իտի։ Վէ Գաբէստէ սաքին օլան քեաթիպլէր գապիլէլէրի Թարգաթի վէ Սամաթի վէ Սուկաթիլէր իտի. Կէյթ ի Ռեքաբըն փէտէրի Եմաթտան թէվէլլիւտ էտէն Գէյնիլէր պունլար իտի։

ՊԱՊ 3

Դաւիթին օղուլլարը, 10 վէ Սեղեկիայա գատար նէսլի։ 17 Պէնի Յեքոնիաս։

Դաւիթին Քեբրոնտա տօղան օղուլլարը պունլար իտի. իլք օղլու Ամնոն՝ Յեզրայէլլի Աքինոամտան,
2 իքինճիսի Դանիէլ՝ Կարմեղոսլը Աբիգեատան, Վէ իւչինճիւսիւ՝ Գեսուր մէլիյի Թոլմինին գըզը Մաքաբէնըն օղլու Աբիսողոմ, տէօրտինճիւսիւ Ադոնիա իսկն ի
3 Ագգիթ, Վէ պէշինճիսի Սափատիա Աբիտալտան, վէ ալթընճըսը Յեթրամ՝ զէվճէսի Եգղատան օլտու։
4 Պու ալթը նէֆէր անա Քեբրոնտա տօղտու. Երուսաղէմտէ օթուզ իւչ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէյիպ՝ Երուսաղէմտէ օթուզ իւչ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։
5 Վէ անա Երուսաղէմտէ տօղան պունլար տըր, ե՛նի Սամաա վէ Սովբաբ վէ Նաթան վէ Սողոմոն օլուպ՝ պու տէօրթ նէֆէր Ամիէլին գըզը Բերսաբէ-
6 տէն օլտու։ Յեբաար վէ Եղիսամա վէ Եղիփաղէտ,
7 Վէ Նոբա վէ Նափեկ վէ Յափիէ, (8) Վէ Եղիսամա վէ Եղիադա վէ Եղիփաղէտ տօգուզ նէֆէր օլտու։
9 Անըն օտալըգլարընըն օղուլլարընտան վէ գըզ գարընտաշլարը Թամարտան մա՛տա պունլարընն ճիմլէսի Դաւիթին օղուլլարը տըր։
10 Սողոմոնըն օղլու Ռոբովամ օլուպ՝ պունուն օղլու Աբիա վէ պունուն օղլու Ասա վէ պունուն օղլու Յով-
11 սափատ, Վէ պունուն օղլու Յովրամ վէ պունուն օղ-
12 լու Ոզոզիա վէ պունուն օղլու Յովաս, Վէ պունուն օղլու Ամասիա վէ պունուն օղլու Ազարիա վէ պու-
13 նուն օղլու Յովաթամ, Վէ պունուն օղլու Աքազ վէ պունուն օղլու Եզեկիա վէ պունուն օղլու Մանասէ,
14 Վէ պունուն օղլու Ամոն վէ պունուն օղլու Յովսիա,
15 Վէ Յովսիանըն օղուլլարը, իլք օղլու Յօհանան վէ իքինճիսի Յովակիմ վէ իւչինճիւսիւ Սեդեկիա վէ տէօրտինճիւսիւ Սեղղում իտի։
16 Վէ Յովակիմին օղուլլարը, օղլու Յեքոնիա վէ օղ-
17 լու Սեդեկիա իտի։ Վէ Յեքոնիանըն օղուլլարը Ասիր
18 վէ օղլու Սաղաթիէլ, Վէ Մեղքիրամ վէ Փադայիա վէ Սանէսար վէ Յեկամիա վէ Ովսամա վէ Նադաբիա
19 իտի։ Վէ Փադայիանըն օղուլլարը Զօրաբաբէլ վէ Սեմէյի վէ Զօրաբաբէլին օղուլլարը Մեսուղամ վէ Անա-
20 նիա վէ հէմշիրէլէրի Սաղօմիթ, Վէ տախի Ասուբա վէ Ոող վէ Բարաքիա վէ Ասադիա վէ Յովսաբեսեդ
21 օլարագ՝ պէշ նէֆէր իտի։ Վէ Անանիանըն օղուլլարը Փաղատիա վէ Եսայի իտի. Հռափայիանըն օղուլլարը վէ Ռոնանըն օղուլլարը վէ Աբդիանըն օղուլլարը վէ
22 Սեքենիանըն օղուլլարը, Վէ Սեքենիանըն օղլու Սեմայիա վէ Սեմայիանըն օղուլլարը Հեթտուս վէ Իգաղ վէ Բերիա վէ Նաարիա վէ Սափատ օլարագ ալթը
23 նէֆէր իտի։ Վէ Նաարիանըն օղուլլարը Եղիովէնայի
24 վէ Եզեկիա վէ Եզրիկամ օլարագ իւչ նէֆէր իտի։ Վէ Եղիովէնայիինին օղուլլարը Ովդուիա վէ Եղիասիբ վէ Փաղայիա վէ Ակկուբ վէ Յօհանան վէ Դաղայիա վէ Անանի օլարագ՝ եէտի նէֆէր իտի։

ՊԱՊ 4

Յուդանըն Փաղէբ իսկն ի Ովր խանէտանընտա օլան նէսլի։ 5 Ասքուրըն նէսլի։ 9 Գաբէս վէ անըն տու՛աը։ 11 Փեղուբ։ 13 Կենէզ։ 15 Փաղէբ իսկն ի Յեքոնէ իւլէ սա՛իրլէրին նէսլէրի։ 21 Պէնի Սելոմ։ 24 Պէնի Շմաւոն իւլէ շէհրլէրի։ 39 Գեդովրըն ալընմասը։ 43 Ամաղեկիլէրին մաղուպկէնի։

Յուդանըն օղուլլարը Փարէս վէ Եսրոն վէ Քարմի
2 վէ Ովր վէ Սոբաղ իտի։ Վէ Ռէյայիա իսկն ի Սոբաղ Յեթի թէվլիւտ էյլէտի, վէ Յեթ Աքիմայի իւլէ Ղաաթը թէվլիւտ էյլէտի. Սարաալըլարըն գապիլէլէրի պունլար իտի։ Վէ Ետամըն փէտէրինտէն, պունլար, ե՛նի Յեզրայէլ վէ Յեսմա վէ Յեդբաս օլտու. վէ հէմշի-
4 րէլէրինին իսմի Եսելեփօն իտի։ Վէ Գեդովրըն փէտէրի փանուէլ վէ Ովսանըն փէտէրի Եզեր օլուպ՝ պունլար Բեթլէհէմին փէտէրի Եփրաթըն իլք օղլու Ովրըն
5 օղուլլարը իտի։ Վէ Թէկուէնին փէտէրի Ասքուրըն
6 Եղաա վէ Նաարա էօֆրե իքի զէվճէսի վար իտի։ Վէ Նաարատան անա Ոբոզամ վէ Ոփեր վէ Թեման վէ Ահասթար տօղտու. Նաարանըն օղուլլարը պունլար

ե Յես. 15. 17։
զ Այ. 19։
է Հաբ. 1. 16։
ը Երեմ. 35. 2։
—
ի 2Միւլ. 3. 2։
ժ Յես. 15. 56։
ի 2Միւլ. 3. 3րե Քիլաբ րեԷնէլէբ։
լ 2Միւլ. 3. 5։
խ 2Միւլ. 2. 11։
ծ 2Միւլ. 5. 5։
կ 2Միւլ. 5. 14։ Գ. 14. 4։
հ 2Միւլ. 12. 24։
ձ 2Միւլ. 11. 3րե Էլիսամ րեԷնէլէբ։
ղ 2Միւլ. 5. 15րե Եղիսուա րեԷնէլէբ։
ճ Գ. 14. 7րե Բաղիադա րեԷնէլէբ։
մ Գագ 2Միւլ. 5. 14-16։
յ 2Միւլ. 13. 1։
ն 3Միւլ. 11. 43։ 15. 6։
շ 2Թէվ. 21. 17րե Յոզաբաղ, վէ 22. 6րե Ազարիա րեԷնէլէբ։
ո 4Միւլ. 15. 30րե Ոզզիա րեԷնէլէբ։
չ Եզր. 8. 2։
—
պ Թէք. 38. 29։ 46. 12։
ջ Գ. 2. 52. րե Հարոէ րեԷնէլէբ։
ռ Գ. 2. 50։
ս Գ. 2. 24։

Digitized by Google

7 իտի: Վէ Եղաանըն օղուլլարը Սարեթ վէ Սահառ վէ
8 Եթենան իտի: Վէ Կովս Ենովբը վէ Սօբեբայը վէ Ահարհէլ իպն ի Հարումըն գապիլէլէրինի Թէվլիտ էյլէտի:
9 Վէ Գաբէս պիրատէրլէրինտէն Էշրէֆ իտի. վէ վալիտէսի՝ Անը էլէմլէ տօղուրտըմ՝ տէյէրէք անա
10 *Գաբէս Թէսմիյէ էյլէտի: Վէ Գաբէս Իսրայէլին Ալլահրնա ֆէրեատ էտէրէք՝ Քեաշքի պէնի հէր ճիհէթլէ պէրէքէթլէյիպ՝ հուտուտրմը կէնիշլէտէ իտին, վէ էլին պէնիմ իլէ պէրապէր օլուպ՝ պանա էլէմ իսապէթ էթմէմէսի իչին, պէ՛ռէ շէրրտէն խէլաս էտէ իտին՝ տէտի: Ալլահ տախի անըն տիլէյինի իհսան էյլէտի:
11 Վէ Սուհանըն պիրատէրի Քեղուբ՝ Եսթօնըն փէ-
12 տէրի Մաքիրի Թէվլիտ էյլէտի: Վէ Եսթօն՝ Բեթռաբա վէ Փասէ վէ Իրնաասըն փէտէրի Թանանը Թէվլիտ էյ-
13 լէտի. պունլար Հռեքա րիճալը իտիլէր: Վէ Կենէզին օղուլլարը Գոթոնիէլ վէ Սարայիա, վէ Գոթոնիէլին
14 օղլու Ադաթ իտի: Վէ Մաոնաթայի Եփրայը Թէվլիտ էթտի. վէ Սարայիա Գեքարասիմին փէտէրի Յովաբը Թէվլիտ էյլէտի. անլէր տախի էհլ ի սէն՝աթ իտիլէր:
15 Վէ Քաղէբ իպն ի Յեփոնէնին օղուլլարը Իրու վէ Էլա
16 վէ Նաամ, վէ Էլանըն օղլու Կենէզ իտի: Վէ Յալէլէլին օղուլլարը Զիփ վէ Զիփա վէ Թիրիա վէ Ասարէլ
17 իտի: Վէ Եզրանըն օղուլլարը Յեթեր վէ Մօրադ վէ Ափէր վէ Յաղօն օլուպ՝ պ՛ռնռ զէվճէսինտէն Մարիամ վէ Սամայի վէ Եսթեմովընն փէտէրի Յեսբա
18 տօղտու: Վէ զէվճէսի Յուդիատան Գեդովրըն փէտէրի Յարեդ վէ Սոքովընն փէտէրի Քաբեր վէ Զանովընն փէտէրի Յեքթիէլ տօղտու: Պունլար Մօրադընն թէզէվվիւճ էթտիյի Բեթիա պինթ ի Փարաւընըն օղուլլարը
19 իտի: Վէ անըն զէվճէսի վէ Նայեմին հէմշիրէսի Ովդիանըն օղուլլարը Գարմի կէիլանըն փէտէրի վէ Մա-
20 քաթի Եսթեմով իտի: Վէ Սիմոնըն օղուլլարը Ամնոն վէ Հոնա վէ Բենանան վէ Թիղօն իտի. վէ Յեսսինին օղուլլարը Զոհէթ վէ Բենզոհէթ իտի:
21 Վէ Սելոմ իպն ի Յուդանըն օղուլլարը՝ Ղեքանըն փէտէրի Էր վէ Մարեսանըն փէտէրի Ղաադա վէ Աս-
22 բէաննըն տիւպէնտճի խանէսինին գապիլէլէրի, Վէ Յովակիմ վէ Քոզեբա րիճալը վէ Յովաս վէ Սարափ, (քի պունլար Մովաբտա միւլք սահիպի իտիլէր,) վէ
23 Յասուբիլէհէմ. լաքին պու շէյլէր գատիմի տիր: Պունլար չէօմլէքճիլէր օլուպ՝ Նէթայիմտէ վէ Գադերատա սաքին օլարագ՝, մէլիյին իշինի կէօրմէքտէ վէ օրատա անըն իլէ իգամէթ էթմէքտէ իտիլէր:
24 Շմաւոնըն օղուլլարը Նամուէլ վէ Յամին վէ Յա-
25 րիբ վէ Զարա վէ Սաւուղ. Վէ պունուն օղլու Սեղղում վէ պունուն օղլու Մաբսամ վէ պունուն օղլու Մասմա:
26 Վէ Մասմանըն օղուլլարը, պունուն օղլու Ամուէլ վէ
պունուն օղլու Զաքուր վէ պունուն օղլու Սեմէի իտի:
27 Վէ Սեմէինին օն ալթը օղլու վէ ալթը գըզը վար իտի. ֆագաթ պիրատէրլէրինին չօգ էվլատը օլմայըպ՝ անլէրին ճիւմլէ գապիլէլէրի պէնի Յուդա գատար չօղալ-
28 մատը: Վէ Բերսաբէէտէ վէ Մօլադատա վէ Ասար-
29 սուաղտա, Վէ Բաղատա վէ Ասեմտէ վէ Թուղաթտա,
30 Վէ Բաթուէտա վէ Հօրմատա վէ Սիկեղակտա, (31) Վէ Բեթմարքաբովթտա վէ Ասար-սուսիմտէ վէ Բեթբարէիտէ վէ Սաղարիմտէ սաքին օլտըլար. Դաւիթին հիւքիւմէթի կիւնլէրինէ տէյին անլէրին շէհրլէրի
32 պունլար իտի: Վէ գասապալարը Եթամ վէ Ային վէ Ռեմմոն վէ Թոքան վէ Ասան օլուպ՝ պէշ շէհր իտի:
33 Վէ պու շէհրլէրին էթրաֆընտա պուլունան քէօյլէրինն քեաֆֆէսի Բաաղա գատար անլէրին օլուպ՝ մէսքէն-
34 լէրի վէ Հիսսէլէրի պունլար իտի: Վէ Մոսոբաբ վէ
35 Յամլէք վէ Յօսա իպն ի Ամասիա, Վէ Յովէլ վէ Յէու
36 իպն ի Յօսաբիա, իպն ի Սարայիա, իպն ի Ասիէլ, Վէ
37 Եղիովէնայի վէ Յեկեբա վէ Յասուիա վէ Ասայիա վէ Ադիէլ վէ Յեսիմիէլ վէ Բանեա, Վէ Զիզա իպն ի Սեփէի, իպն ի Աղօն, իպն ի Յեդայիա, իպն ի Սամարի,
38 իպն ի Սեմայիա: Պու իսմլէրի զիքր օլունանլար գապիլէլէրինտէ րէ՛իսլէր իտի. վէ անլէրին խանէտան-
39 լարը ղայէթ չօղալտըլար: Վէ Գեդովր մէտխէլինէ, տէրէնին շարգ թարաֆընա գատար, սիւրիւլէրի իչին
40 մէր՛ա պուլմագ իւզրէ կիթտիլէր: Վէ պօլ վէ էյի մէր՛ա պուլտըլար, տիյար տախի վասի՛ օլուպ՝ ասայիշ վէ սէլամէթ իւզրէ իտի. զիրա գատիմտէ պէնի
41 Քամ օրատա սաքին օլմուշլար իտի: Վէ պու իսմլէրի եազըլը օլանլար Յուդա մէլիյի Եզեկիանըն կիւնլէրինտէ կիտիպ՝ անլէրին չատըրլարընը վէ օրատա պուլունան մէսքէնլէրի Վուրուպ՝ պու կիւնէ գատար անլէրի հէլաք էտէրէք անլէրին եէրինտէ սաքին օլտըլար. զիրա սիւրիւլէրի իչին օրատա մէր՛ա վար
42 իտի: Վէ պունլարտան, եա՛նի պէնի Շմաւոնտան պէշ եիւզ ատէմ, րէ՛իսլէրի տախի Յեսսինին օղուլլարը Փաղատիա վէ Նաարիա վէ Հռափայիա վէ Ո-
43 զիէլ օլարագ՝ Սէիր տաղընա կիտիպ, Ամաղէկտէն ֆիրարի օլանլարընն պագիյէսինի վուրուպ՝ պու կիւնէ գատար օրատա սաքին օլտըլար:

ՊԱՊ Ե

Պիւքիւրիյէթ հագգընտան մահրում օլան պէնի Ռուբէնին մէսբէնն, վէ սա՛իրէ: 13 Պէնի Գադըն պէօյիւբլէրի վէ մէսքէնլէրին: 18 Ռուբէն վէ Գադ վէ Մանասէնին զուէպլէրին: 23 Մանասէնին նըսֆ ը սըղմընըն մէսքէնլէրի վէ մի՛ֆէպէր ատէմլէրի. 25 անլէրին քէֆավուզաթ վէ էասրէթի:

Վէ Իսրայէլին իլք օղլու Ռուբէնին օղուլլարը.

ե Թէք. 34. 19։
* Էյէմ
զ Յես. 15. 17։
է Նէեմ. 11. 35։
ը Թէք. 38. 1,5։ 46. 12։
թ Թէք. 46. 10։ Խուր. 6. 15։
ժ Յամուէլ գ-ե Յամին գ-ե Նէէր։ Ա՛տ. 26. 12։
ի Յես. 19. 2։
լ Յես. 19. 5։ գ-ե Ասերսուսա գ-ե Էլէբէր։
խ Յես. 19. 8։ գ-ե Բաաղ-բէեր գ-ե Էլէբէր։
† Ե՛նօք՝ Նէսէպլէրի
ծ 4Միւլ. 18. 8։
կ Պագ 1Միւլ. 15. 8։ 30. 17։ 2Միւլ. 8. 12։

Digitized by Google

(զիրա ־իլք օղլու իտի իսէ տէ, ֿփէտէրինին եաթաղընը
թէկվիս էթտիյի էճլտէն ׀պիւքիուրիյյէթ հագգը Յով-
սէփ իպն ի Իսրայէլին օղուլլարընա վէրիլտի. վէ նէ-
2 սէպի պիւքիուրիյյէթէ կէօրէ գայտ օլունմ׳ատը: Զիուն-
քի ׂՅուդա քէնտի գարնտաշլարընտան գուվվէթլի
օլմաղլէ՝ ׀րիյասէթ անըն, ֆագաթ պիւքիուրիյյէթ
3 Յովսէփին իտի.) Իսրայէլին իլք օղլու ־Ռուբէնին օ-
ղուլլարը Ենովք վէ Փաղղուս վէ Եսրոն վէ Քարմի
4 իտի: Յովէլին օղուլլարը, պունուն օղլու Սեմայիա վէ
5 պունուն օղլու Գոգ վէ պունուն օղլու Սեմէի, վէ պու-
նուն օղլու Միքա վէ պունուն օղլու Ռէայիա վէ պու-
6 նուն օղլու Բաաղ, վէ պունուն օղլու ׀Ասորեստան
մէլիյի Թագղաթ–փաղասարըն էսիր կէօթիւրտիյիւ
7 Բէերա օլուպ՝ պու Ռուբէնիլէրին րէ՛իսի իտի: Վէ
անըն գարնտաշլարը, գապիլէլէրինճէ ׂնէչսէպլէրի
գայտ օլունտրղընտա, րէ՛իս Յէիէլ վէ Զաքարիա,
8 վէ Բաղա իպն ի Ազազ, իպն ի Սեմա, իպն ի Յովէլ
օլուպ՝ պու տախի՝ ׀Արոէրտէ Նաբաւա գատար վէ
9 Բէէլմօնտա սաքին օլտու: Վէ շարգա տօղրու Ֆրաթ
նէհրինտէն պէրրիյէյէ գատար սաքին օլտու. զիրա
10 սիւրիվէլրի ׀Գաղաադ տիյարընտա չօղալմըշ իտի: Վէ
Սաուղըն կիւնլէրինտէ ׀Հագարիլէր իլէ մուհարէպէ
էթտիքլէրինտէ անլէր էլլէրինէ տիւշմէլէրիյլէ, Գա-
ղաադըն պիւթին շարգի թարաֆընտա անլէրին չա-
տըրլարընտա սաքին օլտըլար:
11 Վէ պէնի Գադ ־Բասան տիյարընտա Սելքայա գա-
12 տար անլէրին գարշըսընտա սաքին օլտըլար: Պիրին-
ճիսի Յովէլ վէ իքինճիսի Սափամ վէ Յանայի վէ Սա-
13 փատ՝ Բասանտա, Վէ անլէրին պիրատէրլէրի գա-
պիլէլէրինէ կէօրէ Միքայէլ վէ Մեսուղամ վէ Սաբէէ վէ
Յովրէ վէ Յաքան վէ Զիա վէ Եբեր օլուպ՝ եէտի նէ-
14 ֆէր իտի: Պունլար Աբիհէլ իպն ի Հուրի, իպն ի Յար-
սա, իպն ի Գաղաադ, իպն ի Միքայէլ, իպն ի Յեսիսա,
15 իպն ի Յաքդով, իպն ի Բուզըն օղուլլարը իտի: Վէ
Աքի իպն ի Աբդիէլ, իպն ի Գունի գապիլէլէրինին րէ-
16 ՛իսի իտի: Վէ Գաղաադտա, Բասան իլէ գասապա-
լարընտա վէ ׀Սարօնըն պիւթին ճիվարընտա անլէ-
17 րին հուտուտլարընտա սաքին օլտըլար: Պունլարրն
ճիմլէսի Յուդա մէլիյի ׂՅովաթամըն կիւնլէրինտէ վէ
Իսրայէլ մէլիյի ׀Յերոբովամըն կիւնլէրինտէ նէսէպ
տէֆթէրինէ գայտ օլունտըլար:
18 Ռուբէնիլէր վէ Գադիլէր վէ Մանասէ սըպթընըն
նըսֆընտան գուվվէթլէ սահիպլէրի օլուպ՝ գալգան իլէ
գըլըճ թաշըմաղա վէ եայ չէքմէյէ մուգթէտիր վէ
հարպ իչին թա՛լիմլի օլարագ, մուհարէպէյէ չրգան-
լար գըրգ տէօրթ պինկ եէտի եիւզ ալեմըշ նէֆէր իտի:

19 Վէ Հագարիլէր իլէ վէ ׂՅետուրի վէ Նաբեսի վէ Նա-
20 դաբիլէր իլէ մուհարէպէ էտիպ, ׀Անլէրէ ղալէպէ էթ-
տիլէր, վէ Հագարիլէր վէ անլէր իլէ պէրապէր պու-
լունանլարընն ճիւմլէսի տախի էլլէրինէ թէսլիմ օլուն-
տու. զիրա մուհարէպէ էսնասընտա Ալլահա ֆէրեատ
էտիպ՝ ־անա թէվէքքիլ էթտիքլէրի էճլտէն անլէրի
21 միւսթէճապ գըլտը: Վէ անլէրին հայվանաթը էլլի
պինկ տէվէ վէ իքի եիւզ էլլի պինկ գօյուն վէ իքի պինկ
մէրքէպ օլարագ, եիւզ պինկ քիշի տախի էսիր կէօ-
22 թիւրտիլէր: Զիրա պու մուհարէպէ Ալլահտան օլ-
մաղլէ մագթուլ տիւշէն չօգ իտի. վէ ׀էսարէթէ ־է-
ըէ՝ գատար անլէրին եէրլէրինտէ սաքին օլտըլար:
23 Մանասէնին նըսֆը սըպթընըն օղուլլարը օլ տի-
յարտա սաքին օլուպ՝ Բասանտան թա Բահաղհեր-
մոնա վէ Սանիրէ վէ Հէրմոն տաղընա գատար չօղալ-
24 տըլար: Վէ անլէրին խանէտանլարընըն րէ՛իսլէրի
Ափեր վէ Յեսսի վէ Եղիէլ վէ Եզրիէլ վէ Երեմիա վէ
Ովդուիա վէ Յաքդիէլ օլուպ՝ գուվվէթի վէ շէօհրէթի
սահիպլէրի վէ խանէտանլարընըն րէ՛իսլէրի իտիլէր:
25 Վէ էճտատլարընըն Ալլահընա գարշը ׂիսեան է-
տիպ՝ քէնտիլէրի էօնիւնտէն Ալլահըն հէյլաք էյլէտիյի
տիյարընն իւմմէթլէրինին ׂիլահլարընա թապի՛ օլ-
26 մագըզլէ զինա էթտիլէր: Վէ Իսրայէլին Ալլահը Ասո-
րեստան մէլիյի ׂփուղըն րուհընը վէ Ասորեստան մէ-
լիյի ־Թագղաթ–փաղասարըն րուհընը թէշվիգ էթտի.
օ տախի Ռուբէնիլէրի վէ Գադիլէրի վէ Մանասէ սըպ-
թընըն նըսֆընը էսիր էտէրէք, անլէրի թա պու կիւնէ
գատար ־Քաղա վէ Քաբովր վէ Հարա վէ Գովզան
ըրմաղընա կէօթիւրտիլ:

ՊԱՊ 6

Պէնի Ղեւի՝ 14 Էսարէթ վագթընա գատար քեահին սիլսիլէսի՝ 16 Դերսոն վէ Մերարի վէ Կահաթ գապիլէլէրի՝ 49 Ահարոնըն մէ՛մուրի-յէթի վէ նէպլի՝ 54 Քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին չէհրլէրի վէ մէր՛ալարը:

Ղեւինին օղուլլարը ־Գերսոն վէ Կահաթ վէ Մե-
2 րարի իտի: Վէ Կահաթըն օղուլլարը Ամրամ վէ Ի-
3 սահառ վէ Քեբրոն վէ Ոզիէլ իտի: Վէ Ամրամըն էվ-
լատը Ահարոն վէ Մովսէս վէ Մարիամ իտի: Վէ Ա-
հարոնըն օղուլլարը ׀Նադաբ վէ Աբիուդ վէ Եղիազար
4 վէ Իթամար իտի: Վէ Եղիազար Փենէհէսի թէվլիտ
5 էյլէտի, վէ Փենէհէս Աբիսուայը թէվլիտ էյլէտի, Վէ
Աբիսուա Բոկկիյի թէվլիտ էյլէտի, վէ Բոկկի Ոզիյի
6 թէվլիտ էյլէտի, Վէ Ոզի Զարհիայը թէվլիտ էյլէտի,
7 վէ Զարհիա Մարիոթը թէվլիտ էյլէտի, Մարիոթ Ա-
մարիայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ամարիա Աքիտովբը
8 թէվլիտ էյլէտի, Վէ ׀Աքիտովբ Սադովկը թէվլիտ էյ-

ա Թէք. 29. 32։ 49. 3։
բ Թէք. 35. 22։ 49. 4։
գ Թէք. 48. 15,22։
դ Թէք. 49. 8,10։ Մէզ. 60. 7։ 108. 8։
ե Միք. 5. 2։ Մատթ. 2. 6.
զ Թէք. 46. 9։ Խուր. 6. 14։ Ա՛տ. 26. 5։
է 4Միւլ. 15. 29։ 16. 7։
ը Պագ Այ. 17։
թ Ցես. 13. 15,16։
ժ Ցես. 22. 9։
ի Թէք. 25. 12։
լ Ցես. 13. 11,24։
խ Պ. 27. 29։
ծ 4Միւլ. 15. 5,32։
կ 4Միւլ. 14. 16,28։
հ Թէք. 25. 15։ Պ. 1. 31։
ձ Պագ Այ. 22։
ղ Մէզ. 22. 4,5։
ճ 4Միւլ. 15. 29։ 17. 6։
մ 4Միւլ. 17. 7։
յ 4Միւլ. 15. 19։
ն 4Միւլ. 15. 29։
շ 4Միւլ. 17. 6։ 18. 11։—
ո Թէք. 46. 11։ Խուր. 6. 16։ Ա՛տ. 26. 57։ Պ. 23. 6։ Այ. 16։
չ Ղեւ. 10. 1։
պ 2Միւլ. 8. 17։

Digitized by Google

9 լէտի, վէ ֊Սադովկ Աքիմասը թէվլիտ էյլէտի, վէ
Աքիմաաս Ազարիայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ազարիա
10 Յոհանանը թէվլիտ էյլէտի, վէ Յոհանան՝ Սողոմո-
նըն Երուսաղէմտէ պինա էյլէտիյի ֊հէյքէլտէ ֊քեա-
հինլիք իճրա էյլէյէն Ազարիայը թէվլիտ էյլէտի,
11 վէ ֊Ազարիա Ամարիայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ամա-
12 րիա Աքիտովբը թէվլիտ էյլէտի, վէ Աքիտովբ Սա-
դովկը թէվլիտ էյլէտի, վէ Սադովկ Սեղղումը թէվ-
13 լիտ էյլէտի, վէ Սեղղում Քեղկիայը թէվլիտ էյլէտի,
14 վէ Քեղկիա Ազարիայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ազարիա
֊Սարայիայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Սարայիա Յովսե-
15 դեկի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ ֊ՐԱՊՊ Յուդա իլէ Երու-
սաղէմի Նաբուգոդոնոսորըն էլիյլէ կէօթիւրտիյիւն-
տէ՝ Յովսեդեկ ֊էէ կիթտի։

16 Ղեւինին օղուլլարը ֊Գերսոն վէ Կահաթ վէ Մե-
17 րարի իտի։ Վէ Գերսոնըն օղուլլարընըն իսմլէրի Ղո-
18 բենի վէ Սեմէի տիր։ Վէ Կահաթըն օղուլլարը Ամրամ
19 վէ Իսահառ վէ Քեբրոն վէ Ոզիէլ իտի։ Վէ Մերարի-
նին օղուլլարը Մոողի վէ Մուսի իտի։ Ղեւի գապիլէ-
լէրի էճտատլարընա կէօրէ պունլար իտի։

20 Գերսոնտան՝ օղլու Ղոբենի վէ պունուն օղլու Յեթ
21 վէ պունուն օղլու ֊Զամմա, Վէ պունուն օղլու Յովաք
վէ պունուն օղլու Ադդով վէ պունուն օղլու Զարա վէ
պունուն օղլու Յաթթրի օլտու։

22 Վէ Կահաթըն օղուլլարը, օղլու Ամինադաբ վէ
23 պունուն օղլու Կորխ վէ պունուն օղլու Ասիր, Վէ
պունուն օղլու Եղկանա վէ պունուն օղլու Աբիասափ
24 վէ պունուն օղլու Ասիր, Վէ պունուն օղլու Թաաթ
վէ պունուն օղլու Ուրիէլ վէ պունուն օղլու Ոզիա վէ
25 պունուն օղլու Սաուղ։ Վէ Եղկանանըն օղուլլարը
26 ֊Ամեսայի վէ Աքիմօթ, Եղկանա իսէ, Եղկանանըն
օղուլլարը՝ օղլու Սուփի վէ պունուն օղլու Նահաթ.
27 Պունուն օղլու Եղիաբ վէ պունուն օղլու Յերոամ վէ
28 պունուն օղլու Եղկանա իտի։ Վէ Սամուէլին օղուլ-
լարը՝ իլք օղլու ֊Յոէլ վէ իքինճիսի Աբիա իտի։

29 Մերարինին օղուլլարը Մոողի վէ պունուն օղլու
Ղոբենի վէ պունուն օղլու Սեմէի վէ պունուն օղլու
30 Ոզա, Պունուն օղլու Սամաա վէ պունուն օղլու Ան-
գիա վէ պունուն օղլու Ասայիա իտի։

31 Վէ ֊թապուռ էէ՛ֆ գարարլաշտըգտան սօկրա
Դաւիթին պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ թէրէննիւմ խրտմէ-
32 թինէ նասպ էյլէտիյի ատէմլէր պունլար օլուպ, Սո-
ղոմոն պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ Երուսաղէմտէ պինա էտին-
ճէյէ տէյին ճէմա՛աթ չատըրընըն մէսքէնի էօնիւնտէ
թէրէննիւմ խրտմէթինի իճրա էտէրլէր իտի. պա՛ֆէ-
ֆա թէրթիպլէրինէ կէօրէ խրտմէթլէրինէ տէվամ
33 էտէրլէր իտի։ Վէ տէվամ էտէնլէր վէ օղուլլարը պուն-

լար տըր, եա՛նի Կահաթըն օղուլլարընտան մուղանի
34 Եման իպն ի Յովէլ, իպն ի Սամուէլ, Իպն ի Եղկա-
նա, իպն ի Յերոամ, իպն ի Եղիէլ, իպն ի Թովա,
35 Իպն ի Սուփի, իպն ի Եղկանա, իպն ի Մաաթ, իպն ի
36 Ամեսայի, Իպն ի Եղկանա, իպն ի Յովէլ, իպն ի Ա-
37 զարիա, իպն ի Սոփոնիա, Իպն ի Թաաթ, իպն ի
38 Ասիր, իպն ի ֊Աբիասափ, իպն ի Կորխ, Իպն ի Իսա-
հառ, իպն ի Կահաթ, իպն ի Ղեւի, իպն ի Իսրայէլ
39 իտի։ Վէ սաղընտա տուրան պիրատէրի Ասափ, եա՛նի
40 Ասափ իպն ի Բարաքիա, իպն ի Սամաա, Իպն ի Մի-
41 քայէլ, իպն ի Բաասիա, իպն ի Մեղքիա, Իպն ի Ա-
42 թանի, իպն ի Զարա, իպն ի Ադայիա, Իպն ի Եթան,
43 իպն ի Զամմա, իպն ի Սեմէի, Իպն ի Յեթ, իպն ի
Գերսոն, իպն ի Ղեւի իտի։

44 Վէ անլէրին պիրատէրլէրի Մերարինին օղուլլարը
սօլընտա իտիլէր. Եթան իպն ի Կիսեա, իպն ի Աբդի,
45 իպն ի Մալուք, Իպն ի Ասաբիա, իպն ի Ամասիա,
46 իպն ի Քեղկիա, Իպն ի Ամասի, իպն ի Բանի, իպն ի
47 Սամեր, Իպն ի Մոողի, իպն ի Մուսի, իպն ի Մերա-
48 րի, իպն ի Ղեւի իտի։ Պիրատէրլէրի օլան Ղեւիլիլէր
տախի պէյթ Ուլլահ մէսքէնինին հէր տիւրլիւ խըտ-
մէթինէ թա՛եին օլունտըլար։

49 Լաքին Ահարոն իլէ օղուլլարը Ալլահընն գուլու
Մովսէսին հէր պիր էմրինէ կէօրէ Իսրայէլ իչին քէ-
ֆարէթ էթմէք իւզրէ ֊մուհրագա մէզպահը իւզէրինտէ
֊֊հրֆ, վէ ֊պուխուր մէզպահը իւզէրինտէ պու-
խուր ՚արզ էթմէքլէ Գուտս իւլ ագտասընն հէփ խըտ-
50 մէթինի իճրա էտէրլէր իտի։ Վէ Ահարոնընն օղուլ-
լարը պունլար տըր. օղլու Եղիազար վէ պունուն օղ-
51 լու Փենէհէս վէ պունուն օղլու Աբիսուա, Վէ պու-
նուն օղլու Բոկկի վէ պունուն օղլու Ոզի վէ պունուն
52 օղլու Զարիա, Վէ պունուն օղլու Մարիոթ վէ պու-
նուն օղլու Ամարիա վէ պունուն օղլու Աքիտովբ,
53 Վէ պունուն օղլու Սադովկ վէ պունուն օղլու Ա-
քիմասս իտի։

54 ֊Վէ Կահաթի գապիլէսինտէն պէնի Ահարոնընն մէս-
քէնլէրի, քէօյլէրինէ վէ հուտուտլարընա կէօրէ պուն-
55 լար իտի, զիրա գուր՚ալարը պէօյլէ տիւշտու։ ֊Յուդա
տիյարընտա անլէրէ Քեբրոն իլէ էթրաֆընտա օլան
56 մէր՚ալարը վէրտիլէր։ ֊Լաքին օլ շէհրին թարլալարը
57 իլէ քէօյլէրինի Քաղէբ իպն ի Յեբոնէյէ վէրտիլէր։ Վէ
֊պէնի Ահարոնա Յուդա շէհրլէրինտէն մէզճա՛ շէհրէ
Քեբրոնը վէ Լեբնայը մէր՚ասը իլէ վէ Յաթթրի վէ Ես-
58 թեմովը մէր՚ալարը իլէ, Վէ ֊Քիլէնի մէր՚ասը իլէ, վէ
59 Դաբիրի մէր՚ասը իլէ, Վէ ֊Ասանը մէր՚ասը իլէ վէ
60 Բեթսամիւսի մէր՚ասը իլէ, Վէ Բենիամին սրպլերըն-
տան Գաբայը մէր՚ասը իլէ վէ ֊Գաղեմէթի մէր՚ասը

Ք 2Միւլ. 15. 27։
Խ 3Միւլ. 6։ 2Թէվ. 3։
Ղ Պագ 2Թէվ.26.17,18։ Պագ Եզր. 7. 3։
Ճ Նէհեմ. 11. 11։
Ն 4Միւլ. 25. 18։
Շ Խուր. 6. 16։ Այ. 1։
Չ Այ. 42։
Պ Պագ Այ. 35,36։
Ջ Այ. 33։ 1Միւլ. 8. 2։
Ռ Պ. 16. 1։
Ս Խուր. 6. 24։
Վ Ղեւ. 1. 9։
Տ Խուր. 30. 7։
Ր Յեհ. 21։
Ց Յեհ. 21. 11,12։
Ւ Յեհ. 14. 13։ 15. 13։
Փ Յեհ. 21. 13։
Ք Յեհ. 21. 15֊ի Քօղմն ֊ենէլէր։
Օ Յեհ. 21. 16֊֊ Ային ֊ենէլէր։
Ֆ Յեհ. 21. 18֊ի Դաղ-մօն ֊ելէնէր։

Digitized by Google

իլէ վէ Անաթովթը մէր'ասը իլէ վէրտիլէր. գապիլէ-
լէրինին ճիւմլէ շէհրլէրի օն իւչ իտի։
61 Վէ պու Սրպթրն գապիլէլէրինտէն պագը գալան
պէնի Կահաթա Մանասէնին նրսֆը սրպթրնտան
Գուր'ա իլէ օն շէհր Վէրեւտէ։
62 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Գերսոնա Իսաքար
սրպթրնտան, Ասեր սրպթրնտան վէ Նեփթաղիմ
սրպթրնտան վէ Բասանտա վագը' Մանասէ սրպ-
թրնտան օն իւչ շէհր Վէրեւտէ։
63 Վէ գուր'ա իլէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մերա-
րիյէ Ռուբէն սրպթրնտան վէ Գադ սրպթրնտան վէ
Զաբուղոն սրպթրնտան Սօն իքի շէհր Վէրեւտէ։
64 Վէ պէնի Իսրայէլ Ղեւիլիլէրէ մէր'ալարը իլէ պու
65 շէհրլէրի վէրտիլէր։ Վէ պէնի Յուդա սրպթրնտան վէ
պէնի Շմաւոն սրպթրնտան վէ պէնի Բենիամին սրպ-
թրնտան գուր'ա իլէ իսմլէրիյլէ զիքր օլունան շէհիր-
66 լէրի վէրտիլէր։ Վէ Պէնի Կահաթըն պաքէ քալա գա-
պիլէլէրինին ճիվարլարրնրն շէհրլէրի Եփրեմ սրպ-
67 թրնտան իտի։ Վէ անլէրէ մէլճա շէհրլէրինտէն
Եփրեմ տաղրնտա վագը' Սիւքէմի մէր'ասը իլէ վէ
68 Գազերի մէր'ասը իլէ, Վէ Յեկմամը մէր'ասը իլէ վէ
69 Բեթորոնը մէր'ասը իլէ, Վէ Այեղոնը մէր'ասը իլէ վէ
70 Գեթրեմմոնը մէր'ասը իլէ, Վէ Մանասէնին նրսֆը
սրպթրնտան Անէրի մէր'ասը իլէ վէ Յերղաամը մէր-
'ասը իլէ պէնի Կահաթըն պագը գալան գապիլէ-
սինէ վէրտիլէր։
71 Վէ պէնի Գերսոնա Մանասէնին նրսֆը սրպթրնըն
գապիլէսինտէն Բասանտա վագը' Գովղանը մէր'ասը
72 իլէ վէ Աստարովթը մէր'ասը իլէ, Վէ Իսաքար սրպ-
թրնտան Կադէսի մէր'ասը իլէ վէ Դաբարաթը մէր'ա-
73 սը իլէ, Վէ Ռամովթը մէր'ասը իլէ վէ Անամը մէր'ա-
74 սը իլէ, Վէ Ասեր սրպթրնտան Մասաղը մէր'ասը իլէ
75 վէ Աբդօնը մէր'ասը իլէ, Վէ Հուկկօկը մէր'ասը իլէ
76 վէ Բոորը մէր'ասը իլէ, Վէ Նեփթաղիմ սրպթրնտան
Գալիլեատա վագը' Կադէսի մէր'ասը իլէ վէ Համմոնը
մէր'ասը իլէ վէ Կարիաթեմի մէր'ասը իլէ Վէրեւտէր։
77 Պագը գալանլարա, եա'նի պէնի Մերարիյէ Զաբու-
ղոն սրպթրնտան Ռեմոնը մէր'ասը իլէ վէ Թաբօրը
78 մէր'ասը իլէ, Վէ Յորդանանըն էօթէ Թարաֆրնտա
Երիքով գուրպինտէ Յորդանանըն շարգրնտա Ռուբէն
սրպթրնտան չէօլտէ վագը' Բոսորը մէր'ասը իլէ վէ
79 Յասսայը մէր'ասը իլէ, Վէ Կադէմօթը մէր'ասը իլէ վէ
80 Մեփայաթը մէր'ասը իլէ, Վէ Գադ սրպթրնտան Գա-
ղաադտա վագը' Ռամովթը մէր'ասը իլէ վէ Մանա-
81 յիմի մէր'ասը իլէ, Վէ Եսեբոնը մէր'ասը իլէ վէ Յա-
զերի մէր'ասը իլէ Վէրեւտէր։

ՊԱՊ 7

Պէնի Իսաքար։ 6 Պէնի Բենիամին։ 13 Պէնի Նեփթաղիմ։ 14 Պէնի Մանասէ։ 20, 24 Պէնի Եփրեմ։ 21 Դէթելիէրտէն չէքտիքլերի ճէֆա։ 23 Բարիանըն տօղմասը։ 28 Պէնի Եփրեմին մէսքէնլէրի։ 30 Պէնի Ասեր։

1 Վէ Իսաքարրն օղուլլարը Թովղա վէ Փուա վէ
2 Յասուբ վէ Սամրօն օլուպ՝ տէօրթ նէֆէր իտի։ Վէ
Թովղանըն օղուլլարը Ոզի վէ Հռափայիա վէ Յերիէլ
վէ Յեմայի վէ Յեբսամ վէ Սամուէլ օլուպ՝ պունլար
փէտէրլէրի Թովղանըն խանէտան րէ'իսլէրի վէ'ասըր-
լարընտա գուվվէթ սահիպլէրի իտիլէր. վէ Դաւիթին
կիւնլէրինտէ Թանլէր երիմի իքի պինկ ալթը եիւզ Նէ-
3 ֆէրէ պալիղ իտի։ Վէ Ոզինին օղլու Յեզերիա վէ Յե-
զերիանըն օղուլլարը Միքայէլ վէ Աբդիա վէ Յովէլ վէ
Յեսիա պէշ նէֆէր օլարագ ճիւմլէսի տէ րէ'իսլէրտէն
4 իտիլէր։ Վէ անլէր իլէ գապիլէլէրի վէ խանէտանլա-
րընա կէօրէ մուհարէպէյէ միւսթա'իտ 'ասքէր օթուզ
ալթը պինկ իտի. զիրա պունլարրն զէվճէլէրի վէ էվ-
5 լատը քէսրէթ իւզրէ իտի։ Վէ գարնտաշլարը Իսա-
քար գապիլէլէրինին քեաֆֆէսի արասրնտա գուվվէթ
սահիպլէրի օլարագ, գապիլէլէրի գայտրնա կէօրէ
սէքսէն եէտի պինկ նէֆէր իտի։
6 Թենիամինին օղլուլարը Բաղա վէ Բոքոր վէ Յեդիէլ
7 օլուպ իւչ նէֆէր իտի։ Վէ Բաղանըն օղուլլարը Ես-
բօն վէ Ոզի վէ Ոզիէլ վէ Յերիմովթ վէ Իրի պէշ Նէ-
ֆէր օլուպ խանէտանլարընըն րէ'իսլէրի վէ գուվվէթ
սահիպլէրի օլարագ, գապիլէլէրինճէ գայտ օլունան-
8 լար եիրմի իքի պինկ օթուզ տէօրթ նէֆէր իտի։ Վէ
Բոքորրն օղուլլարը Զամիրա վէ Յովաս վէ Եղիազար
վէ Եղիովէնայի վէ Ամրի վէ Յերիմովթ վէ Աբիա վէ
Անաթովթ վէ Գաղեմէթ օլուպ՝ պունլարրն ճիւմլէսի
9 Բոքորրն օղուլլարը իտի։ Վէ պունլար գապիլէլէրի
գայտրնա կէօրէ խանէտանլարընըն րէ'իսլէրի վէ գուվ-
վէթ սահիպլէրի օլարագ եիրմի պինկ իքի եիւզ նէֆէրէ
10 պալիղ իտի։ Վէ Յեդիէլին օղլու Բաղան վէ Բաղա-
նըն օղուլլարը Յեուս վէ Բենիամին վէ Աւուդ վէ Քա-
նանա վէ Զեթան վէ Թարսիս վէ Աքիսաար իտի։
11 Պունլարրն ճիւմլէսի Յեդիէլին օղուլլարը օլուպ՝ խա-
նէտանլարընըն րէ'իսլէրի վէ գուվվէթ սահիպլէրի վէ
մուհարէպէյէ միւսթա'իտ'ասքէր օլարագ օն եէտի պինկ
12 իքի եիւզ նէֆէր իտի։ Վէ Սուփիմ վէ Ոփիմ Իրինին
օղուլլարը օլուպ՝ Հուսիմ տախի Աքերին օղլու իտի։
13 Վէ Նեփթաղիմին օղուլլարը՝ Յասիէլ վէ Գունի վէ
Յասեր վէ Սեղղում պէնի Բաղղա իտի։
14 Մանասէնին օղուլլարը՝ Ասրիէլ, (Արամի օտալըղընտան տախի Գաղաադրն փէտէրի
15 Մաքիր տօղտու. Վէ Մաքիր Մաաքա իսմինտէ Ոփիմ

ա Այ. 66, գ Ցես. 21. 5։ ե Ցես. 21. 7,34։ — Այ. 61։ դ Ցես. 21. 21։ զ Պագ Ցես. 21. 22-35։ — Թվ. 46.13։ Ա'տ. 26. 23։ 27. 1։ ե 2 Մնխ. 24. 1,2։ Պ. 7. 20։ զ Թվ. 46.21։ Ա'տ 26. 38։ Պ.8.1, վ. պարբ. ը Ա'տ. 26. 39։ թ Սուրբ. 46. 24։ ժ Սկզբամ տեղեկութ։ ա Թէք. 46. 24։ Սկզբամ տեղեկութ։

Digitized by Google

վէ Սուփիմին հէմշիրէսինի թէզէվվիւճ էթտի,) վէ
իքինճիսի Սալպաադ օլուպ՝ Սալպաադրն գըզլարը օլ-
16 տու։ Վէ Մաքիրին զէվճէսի Մաաքատան պիր օղլու
օլուպ՝ անա Փարէս թէսմիյէ էյլէտի, վէ անըն գա-
րընտաշը Սարէս օլուպ՝ օղուլլարը Ուղամ վէ Րոկոմ
17 իտի։ Վէ Ուղամրն օղլու Բեդան իտի. պունլար Գա-
ղաադ իպն ի Մաքիր իպն ի Մանասէնին օղուլլարը
18 իտի։ Վէ հէմշիրէսի Մաղեքէթտէն Եսուդ վէ Աբիե-
19 զեր վէ Մաալա տօղտու։ Վէ Սեմիդանրն օղուլլարը
Աքիան վէ Սիւքէմ վէ Ղակէի վէ Անիամ իտի։
20 Վէ Եփրեմին օղուլլարը Սուտաղա, վէ պունուն
օղլու Բարադ, վէ պունուն օղլու Թաաթ, վէ պունուն
21 օղլու Եղիադա, վէ պունուն օղլու Թաաթ, Վէ պու-
նուն օղլու Զաբադ, վէ պունուն օղլու Սուտաղա վէ
Եզեր վէ Եղիադ իտի. պունլարը եէրլի Գէթլիլէր
գաթլ էթտիլէր, զիրա հայվանլարընը կէօթիւրմէյէ
22 կէլմիշլէր իտի։ Վէ փէտէրլէրի Եփրեմ նիչէ կիւնլէր
անլէր իչիւն մաթէմ էյլէտի. գարնտաշլարը տախի
23 անը թա՛զիյէ էթմէյէ կիթտիլէր։ Վէ զէվճէսինէ թէ-
գարրիւպ էթտիյինտէ՝ համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօ-
ղուրտու վէ քէնտի պէյթի իւզէրինէ պէլա կէլմիշ օլ-
24 տրղը էվլտէն անա Բարիա թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ գըզը
Սէէրա աշաղըքի վէ եօգարըքի Բեթորոնը վէ Ոզան-
25 սէրայը պինա էյլէտի։ Վէ օղլու Հուափէ վէ Հուասէփ,
վէ պունուն օղլու Թաղէ, վէ պունուն օղլու Թաան,
26 Վէ պունուն օղլու Ղաադան, վէ պունուն օղլու Ամի-
27 ուդ վէ պունուն օղլու Եղիսամա, Վէ պունուն օղլու
28 Նաւէ, վէ պունուն օղլու Յեսու իտի։ Վէ անլէրին
միւլքլէրի վէ մէսքէնլէրի Բեթէլ վէ անրն գասապա-
լարը վէ շարգ թարաֆտան Նաարան վէ ղարպ թա-
րաֆտան Գազեր վէ գասապալարը, վէ Սիւքէմ վէ
գասապալարը, թա Գազա իլէ գասապալարընա վա-
29 րընճայա տէյինն, Վէ Պէնի Մանասէնին հուտու-
տընտա Բեթսան իլէ գասապալարը վէ Թանաք իլէ
գասապալարը վէ Մակեդդով իլէ գասապալարը վէ
Դովը իլէ գասապալարը օլուպ՝ պէնի Յովսէփ իպն ի
Իսրայէլ պունլարտա սաքին օլտրլար։
30 Ասերին օղուլլարը Յեմնա վէ Յեսուա վէ Յեսուի
31 վէ Բարիա վէ հէմշիրէլէրի Սարա իտի։ Վէ Բարիա-
նըն օղուլլարը Քաբեր վէ Բարսայիթին փէտէրի Մեղ-
32 քիէլ իտի։ Վէ Քաբեր Յափաղէթի վէ Սովմերի վէ
Քովթամը վէ հէմշիրէլէրի Սովղայը թէվլիտ էյլէտի։
33 Վէ Յափաղէթին օղուլլարը Փասաք վէ Բամայէլ վէ
Աստաթ օլուպ՝ Յափաղէթին օղուլլարը պունլար
34 իտի։ Վէ Սովմերին օղուլլարը Աքի վէ Հուադա վէ
35 Որա վէ Արամ իտի։ Վէ գարնտաշը Հելեմին օղուլ-
լարը Սովփա վէ Յամանա վէ Սելէս վէ Ամաղ իտի։
36 Վէ Սովփանըն օղուլլարը Սուա վէ Առնափար վէ
37 Սուաղ վէ Բարի վէ Յեմրա, Վէ Բասար վէ Ոդդ վէ
38 Սամմա վէ Յաղիսա վէ Յեթրան վէ Բէերա իտի։ Վէ
Յեթերին օղուլլարը Յեփոնէ վէ Փասփա վէ Արա իտի։
39 Վէ Ողղանըն օղուլլարը Արահ վէ Անիէլ վէ Հռասիա
40 իտի։ Պունլարըն ճիւմլէսի Ասերին օղուլլարը օլուպ՝
խանէտանլարընըն րէ՛իսլէրի վէ միւնթէխապ գուվվէթ
սահիպլէրի վէ պէօյիւք րէ՛իսլէր իտիլէր. վէ անլէրին
նէսէպ գայտը իւզրէ մուհարէպէյէ միւսթա՛իտ ատէմ-
լէրինին ատէտի եիրմի ալթը պինէ պալիղ իտի։

ՊԱՊ 8

Պէնի Բենիամին վէ անլէրին խանէտան րէ՛իսլէրի։ 33 Սաուղ խանէտանըն։

Վէ Բենիամին՝ իլք օղլու Բաղայը վէ իքինճիսի
2 Ասբէլի վէ իւչինճիսու Աարայը, Վէ տէօրտինճիւ-
սիւ Նովայը վէ պէշինճիսի Ռափայը թէվլիտ էյլէտի։
3 Վէ Բաղանըն օղուլլարը Ադար վէ Գերա վէ Աբիուդ,
4 Վէ Աբիսուա վէ Նէեման վէ Աքուք, (5) Վէ Գերա վէ
6 Սուփան վէ Քիրամ իտի։ Վէ Աքուդրն օղուլլարը
պունլար օլուպ՝ Գաբա էհալիսինին րէ՛իսլէրի իտի-
7 լէր, վէ անլէրի Մանաքաթա նագլ էթտիլէր։ Վէ
Նէեման վէ Աքիա վէ էհալիյի նագլ էտէն Գերա,
8 պու տախի Ոզա իլէ Աքիուդը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ
Սաարիմ անլէրի կէօնտէրտիքտէն սօկրա Մովաբ տի-
յարընտա էվլատը օլտու. զէվճէսլէրի տախի Հուսիմ
9 վէ Բաարա իտի։ Վէ զէվճէսի Գէդեստէն անա Յոբաբ
10 վէ Սաբիա վէ Մեսա վէ Մեղքամ, Վէ Յէուս վէ Սե-
քիա վէ Մարմա տօղուպ՝ պունլար անրն օղուլլարը
11 վէ խանէտան րէ՛իսլէրի իտիլէր։ Վէ Յուսիմտէն անա
12 Աբիտովը վէ Եղբաադ տօղտու։ Վէ Եղբաադրն օղուլ-
լարը Եբեր վէ Միսաամ վէ Ոնով իլէ Ղովդը վէ գա-
13 սապալարընը պինա էտէն Սամեր, Վէ Բարիա վէ
Սեմա օլուպ՝ պունլար տախի Այեղոն էհալիսինին
խանէտան րէ՛իսլէրի իտիլէր, վէ Գէթ էհալիսինի
14 թարտ էթտիլէր։ Վէ Բարիանրն օղուլլարը Աքիով
15 վէ Սովսեկ վէ Յերիմովթ, Վէ Զաբադիա վէ Արադ
16 վէ Եդեր, Վէ Միքայէլ վէ Յեսփա վէ Յովքա իտի։
17 Վէ Եղբաադրն օղուլլարը Զաբադիա վէ Մեսուղամ
18 վէ Ազակի վէ Քաբեր, Վէ Յեսամարի վէ Յեզղիա վէ
19 Յոբաբ իտի։ Վէ Սեմէյինին օղուլլարը Յակիմ վէ
20 Զեքրի վէ Զաբդի, Վէ Եղիէնայի վէ Սաղթի վէ Ե-
21 ղիէլ, Վէ Ադայիա վէ Բարեա վէ Սամարաթ իտի։
22 Վէ Սովսեկին օղուլլարը Յեսփան վէ Եբեր վէ Եղիէլ,
23 Վէ Աբդօն վէ Զեքրի վէ Անան, (24) Վէ Անանիա վէ
25 Եղամ վէ Անաթովթիա, Վէ Յեփադիա վէ Փանուէլ

1 Մ՚իւլ. 12. 11։ Ա՚տ. 26. 30 — Իեզեր տեղէյէ։ Ա՚տ. 26. 35։ Ա՚տ. 13. 9, 17։ Յես. 16. 7։ Յես. 17. 7։ Յես. 17. 11։ Թէք. 46. 17։ Ա՚տ. 26. 44։ — Թէք. 46. 21։ Ա՚տ. 26. 38։ Պ. 7. 6։ Եթեր՝ Արեղ. Թէք. 46. 21։ Ա՚տ. 26. 39 — Սուփամ տեղէյէ, Պաղ Պ. 7. 12։ Պ. 2. 52։

Digitized by Google

26 իտի: Վէ Յերոամըն օղուլլարը Սամսարի վէ Սաարիա
27 վէ Գոթողիա, Վէ Յարասիա վէ Եղիա վէ Զեքրի իտի:
28 Պունլար նէսէպլէրինէ կէօրէ խանէտան րէ՛իսլէրի վէ
քիւպէրա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ սաքին օլուրլար իտի:
29 Վէ ՚Գաբաւոնտա Գաբաւոնըն փէտէրի սաքին օ-
30 լուպ՝ զէվճէսինին իսմի տախի Մաաքա իտի: Վէ իլք
օղլու Աբդոն, պա՛տէհու Սուր վէ Կիս վէ Բաալ վէ
31 Նաղաբ, Վէ Գեդովը վէ Ահիով վէ ՚Զաքար իտի:
32 Վէ Մակեղոթ ՚Սամսայը թէվլիտ էյլէտի. պունլար
տախի գարնտաշլարը իլէ պէրապէր վէ անլէրին
գարշըսընտա Երուսաղէմտէ սաքին օլտըլար:
33 Վէ ՚Ներ Կիսի թէվլիտ էյլէտի, վէ Կիս Սաւուղը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Սաւուղ Յոնաթանը վէ Մեղքի-
սաւէյի վէ Աբինադաբը վէ ՚Եսբաալը թէվլիտ էյ-
34 լէտի: Վէ Յոնաթանըն օղլու ՚Մերիբաալ օլուպ՝
35 Մերիբաալ տախի ՚Միքայը թէվլիտ էյլէտի, Վէ
Միքայընն օղուլլարը Փիթօն վէ Մելէք վէ Թարէ վէ
36 Ահազ իտի: Վէ Ահազ Յովադայը թէվլիտ էյլէտի,
վէ Յովադա Գաղեմէթ վէ Ազմաւէթ վէ Զամբրիյի
թէվլիտ էյլէտի. վէ Զամբրի Մոսայը թէվլիտ էյլէտի,
37 Վէ Մոսա Բանաայը թէվլիտ էյլէտի. պունուն օղլու
՚Ռափա, վէ պունուն օղլու Եղեասա, վէ պունուն
38 օղլու Եսէլ իտի: Վէ Եսէլին ալթը օղլու օլուպ իսմ-
լէրի Եզրիկամ վէ Բոքերու վէ Իսմայէլ վէ Սաարիա
վէ Աբդիա վէ Անան իտի. պունլարընն ճիւմլէսի Եսէ-
39 լին օղուլլարը իտի: Վէ անըն գարնտաշը Եսեկին
օղուլլարը՝ իլք օղլու Ուղամ վէ իքինճիսի Յեուս վէ
40 իւչինճիւսիւ Եղիփաղէտ իտի: Վէ Ուղամընն օղուլ-
լարը գուվվէթ սահիպլէրի վէ քէմանքէշ օլուպ՝ օ-
ղուլլարը վէ թօրնլարը քէսրէթ իւզրէ օլարագ եիւզ
էլլի նէֆէրէ պալիղ իտի. պունլարընն ճիւմլէսի պէնի
Բենիամինտէն իտի:

ՊԱՊ 9

Իսրայէլ իլէ Յուդանընն նէսէպ տէֆթէրի: 2 Երուսաղէմտէ իգամէթ էտէն Իսրայէլլիլէր, 10 վէ քահինլէր, 14 վէ Ղեւիլիլէր, 17 վէ գա-փուճըլար: 27 Պա՛զը Ղեւիլիլէրին իշտիէթի: 35 Սաուղընն էճտատը վէ նէսլի:

Վէ ՚պաբելի Իսրայէլ նէսէպ տէֆթէրինէ գայտ
օլունուպ՝ իշթէ Իսրայէլ վէ Յուդա մէլիքլէրինին քի-
թապընտա եազըլմըշ տըր. քէնտի ՚իսեանլարը իչիւն
Բաբելոնա էսիր կէօթիւրիւլտիլէր:
2 Վէ ՚միւլքլէրինտէ վէ շէհրլէրինտէ մուգատտէմա
սաքին օլանլար՝ Իսրայէլլիլէրտէն քեահինլէր վէ Ղե-
3 փիլիլէր վէ ՚Նաթանայիմ իտի: Վէ ՚Երուսաղէմտէ
պէնի Յուդատան վէ պէնի Բենիամինտէն վէ պէնի
4 Եփրեմ իլէ Մանասէտէն, Եա՛նի պէնի փարէս իպն ի
Յուդատան Ութա իպն ի Ամիուդ, իպն ի Ամրի, իպն ի
5 Իմրի, իպն ի Բանի, Վէ Սելովլըլարտան իլք օղլու
6 Ասայիա վէ անըն օղուլլարը, Վէ պէնի Զարատան
Յէհիէլ վէ գարնտաշլարը ալթը եիւզ տօգսան նէֆէր
7 օլարագ, Վէ պէնի Բենիամինտէն Սալլու իպն ի Մե-
8 սուղամ, իպն ի Ովդուիա իպն ի Ասանուա, Վէ Յեբ-
նիա իպն ի Յերոամ վէ Էլա իպն ի Ոզի, իպն ի Մաք-
րի, վէ Մեսուղամ իպն ի Սափատիա, իպն ի Ռագուէլ,
9 իպն ի Յեբնիա, Վէ անլէրին գարնտաշլարը նէսէպ-
լէրինէ կէօրէ տօգուզ եիւզ էլլի ալթը նէֆէր օլարագ՝
սաքին օլտըլար. պունլարընն ճիւմլէսի խանէտանլա-
րընտա խանէտան րէ՛իսլէրի իտիլէր:
10 ՚Վէ քեահինլէրտէն Յեդայիա վէ Յովարիբ վէ Յա-
11 քին, Վէ Ազարիա իպն ի Քեղկիա, իպն ի Մեսուղամ,
իպն ի Սադովկ, իպն ի Մարիօթ, իպն ի Ահիտովբ (քի
12 պէյթ Ուլլահընն րէ՛իսի իտի). Վէ Ադայիա իպն ի Յե-
րոամ, իպն ի Փասուր, իպն ի Մեղքիա, վէ Մասէ
իպն ի Ադիէլ, իպն ի Եզիրա, իպն ի Մեսուղամ, իպն ի
13 Մեսեղոմաթ, իպն ի Եմմեր: Վէ պիրատէրլէրի խա-
նէտանլարընըն րէ՛իսլէրի պիկ եէտի եիւզ ալթմըշ
նէֆէր գուվվէթ սահիպլէրի օլարագ՝ պէյթ Ուլլահընն
խըտմէթինտէ իտիլէր:
14 Վէ Ղեւիլիլէրտէն պէնի Մերարիտէն Սեմայիա
15 իպն ի Ասուբի, իպն ի Եզրիկամ, իպն ի Ասաբիա, Վէ
Բակբակար վէ Արէս վէ Գաղաղ վէ Մաթանիա իպն ի
16 Միքա, իպն ի Զեքրի, իպն ի Ասափ, Վէ Աբդիա իպն ի
Սեմայիա, իպն ի Գաղաղ, իպն ի Իդիթուն. վէ Բա-
րաքիա իպն ի Ասա, իպն ի Եղկանա, պու տախի Նե-
տոփաթլըլարընն քէօյլէրինտէ սաքին օլտու:
17 Վէ գափուճըլար Սեղղում վէ Ակկուբ վէ Տեղմոն
վէ Ահիման վէ պիրատէրլէրի օլուպ՝ Սեղղում տախի
18 րէ՛իս իտի: Պուրայա գատար ճանիպ ի շարգտա օլան
մէլիք գափուսընտա ...-է-ըէ էպէ. պունլար պէնի
19 Ղեւի պէօլիւքլէրինին գափուճըլարը իտիլէր: Վէ
Սեղղում իպն ի Կովրէ իպն ի Աբիասափ, իպն ի Կորխ
վէ անըն պիրատէրլէրի, եա՛նի փէտէրինին խանէսին-
տէն օլան Կորխիլէր խըտմէթին իճրասը իւզէրինտէ
օլուպ՝ չատրընն գափուլարընըն պէքճիլէրի իտիլէր,
վէ փէտէրլէրի ՐԱՊՊԸՆ ճիւնուտը իւզէրինտէ օլուպ՝
20 մէտխէլ պէքճիլէրի իտիլէր: Վէ ՚փենէհէս իպն ի Ե-
ղիազար սապրգա անլէրին րէ՛իսի օլուպ՝ ՐԱՊՊ անըն
21 իլէ իտի: Զաքարիա իպն ի Մասեղամիա ճէմ՛աթ
չատրընըն գափուսընըն պէքճիսի իտի:
22 Գափուլարընն պէքճիլիյինէ ինթիխապ օլունանլա-
րընն ճիւմլէսի իքի եիւզ օն իքի նէֆէր օլուպ՝ պունլար
քէնտի քէօյլէրինտէ տէֆթէրէ գայտ օլունտըլար.
՚պունլարը Դաւիթ վէ Սամուէլ ՚նէպի քէնտի մէ՛մու-

ա Պ. 9. 35։ ՚ԵՒՆԷԼԷ։
բ Պ. 9. 37-ԻՆ Զաքարիա ՚ԵՒՆԷԼԷ։
գ Պ. 9. 38-ԻՆ Սամսամա ՚ԵՒՆԷԼԷ։
դ 1Միւ. 14. 51։
ե 2Միւ. 2. 8-ԻՆ Յեբոսի ՚ԵՒՆԷԼԷ։
զ 2Միւ. 4. 4։ 9. 6, 10-ԻՆ Մեմֆիբոսէթ ՚ԵՒՆԷԼԷ։
է 2Միւ. 9. 12։
ը Պ. 9. 43-ԻՆ Ռափայիա ՚ԵՒՆԷԼԷ։
թ Յես. 9. 27։ Եզր. 2 43։ 8. 20։
ժ Նէհ. 11. 1։
ի Նէհ. 11, 10, 11։
լ Ա՛տ. 31. 6։
խ Պ. 26. 1, 2։
ծ 1Միւ. 9. 9։
ի Եզր. 2. 59։ [73.
լ Եզր. 2. 70։ Նէհ. 7. [իր։

Digitized by Google

23 րիյէթլէրինէ թա'եին էթտիլէր: Վէ պունլար իլէ օ-
ղուլարը պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ, եա'նի պէյթ ի մէսքէ-
նին գափուլարընը նէվպէթ նէվպէթ պէքլէրլէր իտի:
24 Գափուճըլար տէօրթ թարաֆտա, եա'նի շարգ վէ
25 ղարպ վէ շիմալ վէ ճէնուպտա իտիլէր: Վէ քէօյլէ-
րինտէ պուլունան պիրատէրլէրի վագըթ վագըթ կէ-
26 լիա՝ [r]եէտիշէր կիւն անլէր իլէ ...: Զիրա
պու Ղեւիլիլէր, եա'նի գափուճըլարըն տէօրթ րէ'ի-
լէրի՝ մէ'մուրիյէթլէրինտէ մուգիմ օլուպ՝ օտալար վէ
պէյթ Ուլլահըն խազինէլէրի իւզէրինտէ նազըր իտի-
27 լէր: Վէ կէճէլէյին պէյթ Ուլլահըն էթրաֆընտա գա-
լըրլար իտի. չիւնքի պէքճիլիք [t]էօհտէլէրինտէ օլուպ՝
28 հէր սապահ անր քէնտիլէր աչարլար իտի: Վէ խըտ-
մէթ գապլարընըն նազըրլարը անլէրտէն օլուպ՝ ան-
29 լէրի սայը իլէ կէթիրիպ կէօթիւրիւլէր իտի: Վէ գապ-
լարըն վէ մագտիսին ալէթլէրինին վէ տագիգ իլէ շէ-
րապ վէ եաղ վէ քիւնլիւք վէ պահարըն նէզարէթի
30 տախի անլէրտէն պա'զըսընա հէվալէ օլունտու: Վէ
[s]պահարաթ թէրքիպի իլէ օլան եաղը եափանլար
31 քեահինլէրին օղուլլարընտան իտի: Վէ Ղեւիլիլէրտէն
Կորխի Սեղղումըն իլք օղլու օլան Մատաթիա [t]թավա
32 իշլէրի իւզէրինէ նազըր իտի: Վէ պիրատէրլէրի օլան
պէնի Կահաթիտէն պա'զըսը [u]հուզուր էքմէքլէրինին
նազըրը օլուպ՝սէպթէն սէպթէ հազըր էտէրլէր իտի:
33 Վէ պունլար, եա'նի Ղեւիլի խանէտանլարըն րէ-
'իսլէրի [v]մուղաննիլէր օլուպ՝ պաշգա պիր իշլէրի օլ-
մայարագ օտալարտա իտիլէր. զիրա կէճէ կիւնտիւզ
34 պու իշ իլէ մէշղուլ իտիլէր: Պու Ղեւիլի խանէտան-
լարըն րէ'իսլէրի քէնտի նէսէպլէրինէ կէօրէ րէ'իսլէր
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ սաքին օլուրլար իտի:
35 Վէ Գաբատնտա՝ Գաբատնըն փէտէրի Յէհէլ սա-
քին օլուպ՝ զէվճէսինին իսմի տախի [w]Մաաքա իտի:
36 Վէ իլք օղլու Աբդօն, պա'տէհու Սուր վէ Կիս վէ
37 Բաաղ վէ Ներ վէ Նադաբ, Վէ Գեդովր վէ Աքիով վէ
38 Զաքարիա վէ Մակելօթ իտի: Վէ Մակելօթ Սա-
մաամը թէվլիտ էյլէտի. վէ պիրատէրլէրի իլէ պէ-
րապէր Երուսաղէմտէ պիրատէրլէրինին գարշըսընտա
սաքին օլտրլար:
39 [x]Վէ Ներ Կիսի թէվլիտ էյլէտի, վէ Կիս Սաուղը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Սաուղ Յովնաթանը վէ Մեղքի-
սաւէյի վէ Ամինադաբը վէ Եսբաաղը թէվլիտ էյլէտի:
40 Վէ Յովնաթանըն օղլու Մերիբաալ օլուպ՝ Մերիբաալ
41 տախի Միքայը թէվլիտ էյլէտի: Վէ Միքանըն օղուլ-
42 լարը Փիթօն վէ Մելէք վէ Թարէ [y]Ահազ իտի: Վէ
Ահազ Յովադայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Յովադա Գա-
ղեմէթի վէ Ազմաւթը վէ Զամբրիյի թէվլիտ էյլէտի,
43 վէ Զամբրի Մոսայը թէվլիտ էյլէտի: Վէ Մոսա Բա-
նաայը թէվլիտ էյլէտի. վէ պունուն օղլու Ռափայիա
վէ պունուն օղլու Եղեասա վէ պունուն օղլու Եսէլ
44 իտի: Վէ Եսէլին ալթը օղլու օլուպ՝ իսմլէրի Եզրի-
. կամ վէ Բոքերու վէ Իսմայէլ վէ Սաարիա վէ Աբդիա
վէ Անան իտի. Եսէլին օղուլլարը պունլար իտի:

ՊԱՊ 10

*Սաուղըն [a]ասքէրինին պօզուլմասը, վէ անըն վէֆաքը: 8 Ֆիլիս-
թիլէրին անա էթտիքլէրի հազարէթ: 11 Յաբիս Գաղաադըն ատէմէ-
րինին շէճա'աթը վէ Սաուղա օլան հիւրմէթի: 13 Սաուղըն հէլա-
քընա սէպէպ օլան կիւնահըր:*

Վ[b]է Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթ-
տիլէր. վէ Իսրայէլլիլէր Ֆիլիսթիլէրին էօնիւնտէն
ֆիրար էտիպ՝ Գեղբուէ տաղընտա մագթուլ տիւշ-
2 տիւլէր: Վէ Ֆիլիսթիլէր Սաուղ իլէ օղուլլարընըն
արգալարընտան եէթիշտիլէր, վէ Ֆիլիսթիլէր Սա-
ուղըն օղուլլարը Յովնաթանը վէ [c]Ամինադաբը վէ
3 Մեղքիսաւէյի վուրտրլար: Վէ ճէնք Սաուղ իւզէրինէ
շիտտէթլէնմէսիյլէ, քէմանքէշլէր անը պուլտրլար,
4 վէ քէմանքէշլէր անը մէճրուհ էթտիլէր: Ո զէման
Սաուղ սիլահտարընա՝ Գրլրճրկը չէքիպ պանա սափ-
լա, օլմայա քի պու խիթանսրզլար կէլիպ պէնի իս-
թիհզա էտէլէր՝ տէտի. ամմա սիլահտարը զիյատէ-
սիյլէ գօրգտրղընտան իսթէմէտի: Օլ վագրթ Սաուղ
5 գրլրճը ալրպ իւզէրինէ տիւշտիւ: Վէ սիլահտարը Սա-
ուղըն էօլտիւրինիւ կէօրինճէ, քէնտիսի տախի գր-
6 լրճրն իւզէրինէ տիւշիւպ վէֆաթ էյլէտի: Պէօյլէճէ
Սաուղ իլէ իւչ օղլու վէֆաթ էտիպ՝ պիւթիւն խա-
նէսի պիրտէն թէլէֆ օլտու:
7 Վէ օվատա պուլունան Իսրայէլլիլէրին ճիւմլէսի
անլէրին ֆիրար էթտիքլէրինի վէ Սաուղ իլէ օղուլ-
լարընըն էօլտիւքլէրինի կէօրմէլէրիյլէ, քէնտի շէհիր-
լէրինի թէրք էյլէյիպ՝ ֆիրար էթտիլէր, Ֆիլիսթիլէր
տախի կէլիպ անլէրտէ սաքին օլտրլար:
8 Վէ էրթէսի կիւն Ֆիլիսթիլէր մագթուլլարը սօյմագ
իչին կէլտիքլէրինտէ Սաուղ իլէ անըն օղուլլարընը
9 Գեղբուէ տաղընտա տիւշմիւշ պուլտրլար. Վէ անը
սօյտրգտան սօկրա պաշընը վէ սիլահլարընը ալրպ՝
միւժտէ օլմագ իւզրէ Ֆիլիսթիլէր տիյարընըն հէր
թարաֆընա՝ փութլարընա վէ էհալիյէ կէօնտէրտի-
10 լէր: [d]Վէ անըն սիլահլարընր իլահլարընըն խանէսինէ
գօյուպ՝ պաշընը Դագոն խանէտէ մընխլատրլար:
11 Վէ Յաբիս Գաղաադըն պիւթիւն [e]Հաւէ-է Ֆիլիսթի-
լէրին Սաուղա եափտրգլարընըն ճիւմլէսինի իշրթ-
12 տիքլէրինտէ, Գուվվէթ սահիպլէրինին ճիւմլէսի գալ-
գրպ Սաուղըն ճէսէտի իլէ օղուլլարընըն ճէսէտլէրինի
գալտրրրպ՝ անլէրի Յաբիսէ կէթիրտիլէր. վէ քէմիք-
լէրինի Յաբիստէ պուլունան պուրմ աղաճը ալթընտա
տէֆն էտիպ՝ եէտի կիւն օրուճ թուռթրլար:

[a] 4Մխլ. 11. 5։ [րի-]
[b] Խուր. 30. 23, վէ ղայ-
[c] 2Ղեւ. 2. 5։ 6. 21։
[d] Ղեւ. 24. 8։
[e] Պ. 6. 31։ 25. 1։
[f] Պ. 8. 29։
[g] Պ. 8. 33։
[h] Պ. 8. 35։ ——
[i] 1Մխլ. 31. 1, 2։
[j] 1Մխլ. 14. 49 — ՅՀ-
[k] սուի տե՛ե էյէ։
[l] 1Մխլ. 31. 10։

Digitized by Google

13 Պէօյլէճէ Սաւուղ ՐԱՊՊ՚ալէյհինէ իրթիքեապ էյ-
լէտիյի՚իսեան սէպէպինտէն էօլտիւ. գիրա ֊ՐԱՊՊԸՆ
քէլամընը հրճզ էթմէտի, հէմ տախի ՐԱՊՊՏԱՆ
սիւ՚ալ էթմէյիպ՝ ճինճիյէ ֊տանըշըպ սիւ՚ալ էթտի։
14 Պու էճլտէն Բ֊պ֊ պ անը էօլտիւրիւպ ֊հիւքիւմէթի Դա-
ւիթի իպնի Յեսսէյէ իհալէ էյլէտի։

ՊԱՊ 11

Դաւիթին Քեբրոնտա՝ մէլիք նասպ էտիլմէսի. 4 Սիոնը ցեբուսիլէրտէն ալմասը։ 10 Դաւիթին գահրէմանլարընըն իսմլերի վէ շէնա՚աթլարը։

Վէ ֊պիւթիւն Իսրայէլ Քեբրոնա Դաւիթին եա-
նընա ՝թէճէմմիւ՚ էտիպ՝ Իշթէ պիզ սէնին քէմիյին վէ
2 էթին իզ։ Վէ ագտէմլէրի, Սաւուղըն հիւքիւմէթի
վագթընտա, Իսրայէլի չըգարան վէ կէթիրէն սէն
իտին. վէ Ալլահրն ՐԱՊՊ սանա՝ Գավմըմ Իսրայէլի
սէն ֊կիւտէճէքսին, վէ գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ սէն
3 րէ՚իս օլաճագսըն՝ տէյիւ պույուրտու, տէտիլէր։ Վէ
Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարը Քեբրոնա, մէլիյին
եանընա կէլտիքլէրինտէ, Դաւիթ Քեբրոնտա ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա անլէր իլէ ՝ահտ էթտի. անլէր
տախի՝ ՐԱՊՊԸՆ ֊Սամուէլ վասըթասըյլէ օլան քէ-
լամընա կէօրէ՝ ֊Դաւիթի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլ-
մագ իւզրէ մէսհ էթտիլէր։
4 Վէ Դաւիթ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ ֊Երուսաղէմ,
եա՚նի Յեբուսա կիթտիլէր. ֊օրատա տախի օլ եէրին
5 էհալիսի Յեբուսիլէր ֊֊֊֊ օ֊֊էւ էւ֊։ Վէ Յեբուս
էհալիսի Դաւիթէ՝ Պուրայա կիրմէյէճէքսին՝ տէտիլէր.
լաքին Դաւիթ Սիօն գալ՚ասընը ալտը. Դաւիթ շէհրի
6 պու տըր։ Վէ Դաւիթ՝ Քիմ քի էվվէլա Յեբուսիլէրի
վուրուր իսէ, օ րէ՚իս վէ սէրտար օլաճագ տըր՝ տէտի.
վէ Յովաբ իպն ի Շարուհեա էվվէլա չըգտը վէ րէ՚իս
7 օլտու։ Վէ Դաւիթ օ գալ՚ատա սաքին օլտըղը ճիհէթլէ
8 ֊անա Դաւիթ շէհրի թէսմիյէ էթտիլէր։ Վէ շէհրին
տա՚իրէլէրինի, եա՚նի Մելօն իլէ անըն էթրաֆընտա
օլան եէրլէրի Դ֊էր պինա էթտի. Յովաբ տախի շէհ-
9 րին պագըսընը թա՚միր էյլէտի։ Վէ Դաւիթ կիթ-
տիքճէ ՚ազամէթ քէսպ էտէր իտի, վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտ անըն իլէ իտի։
10 Վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլ հագգընտա օլան քէլամընա
կէօրէ՝ Դաւիթի մէլիք նասպ էթմէք իւզրէ, անըն հիւ-
քիւմէթի խուսուսընտա պիւթիւն Իսրայէլ իլէ պէրա-
պէր, ֊անա պիւթիւն գուվվէթլէրիյլէ եարտըմ էտէն
11 գահրէմանլարընըն րէ՚իսլէրի պունլար իտի։ Վէ Դա-
ւիթին գահրէմանլարընըն սայըսը պու տըր. Յեսբա-
ամ իպն ի Հաքեմոնի զապիթան րէ՚իսի օլուպ, մըզ-
րաղընը իչ եիւզ նէֆէր իւզէրինէ սալըպ՝ անլէրի պիր-

12 տէն գաթլ էթտի։ Վէ անտէն սօկրա Աքուքըր Դովդա
օղլու Եղիազար իչ գահրէմանլարտան պիրի իտի։
13 Պու ատէմ ֊Ափեսդոմմինտէ Դաւիթ իլէ պէրապէր
պուլունուպ՝ Ֆիլիսթիլէր մուհարէպէ իչին օրայա թէ-
ճէմմիւ՚ էթտիքտէ, թարլանըն պիր գըթ՚ասը արփա
իլէ տօլու իտի. գավմ տախի Ֆիլիսթիլէր էօնինտէն
14 ֆիրար էթտի։ Լաքին պունլար օ թարլանըն օրթա-
սընտա տուրուպ՝ Ֆիլիսթիլէրի վուրարագ անը գուր-
թարտըլար. վէ ՐԱՊՊ պէօյիւք պիր նուսրէթ վէրտի։
15 Վէ օթուզ րէ՚իսլէրտէն իչին ֊Ռոդոդոմ մաղարա-
սընա՝ գայայա Դաւիթին եանընա էնտիլէր. Ֆիլիս-
թիլէրին օրտուսը տախի ֊Ռափայիլէր վատիսինտէ
16 գօնմուշ իտի։ Վէ Դաւիթ օ զէման գալ՚ատա պուլու-
նուպ Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզլարը Բեթլէհէմտէ
17 իտիլէր։ Վէ Դաւիթ հասրէթ չէքէրէք՝ Բեթլէհէմին
գաբուսընտա օլան գույուտան քիմ՚ պանա սու իչիրիր՝
18 տէտի։ Օլ վագըթ պու իչ քիշի Ֆիլիսթիլէրին օր-
տուսընը եարըպ կէչտիլէր, վէ Բեթլէհէմին գափու-
սընտա օլան գույուտան սու չէքտիլէր վէ ալըպ Դա-
ւիթէ կէթիրտիլէր. ամմա Դաւիթ անը իչմէք իսթէ-
19 մէտի, վէ անը ՐԱՊՊ իչին տէօքէրէք. Ալլահըմ
պանա կէօսթէրմէսին քի պէն պու շէյի եափայըմ.
պու ատէմլէրին գանընը վէ հայաթլարընը իչէյիմ մի.
զիրա ճանլարընը մուխաթարայա գօյարագ պունու
կէթիրտիլէր՝ տէյէրէք անտէն իչմէք իսթէմէտի. պու
իշլէրի օլ իչ գահրէման եափտը։
20 Վէ Յովաբըն գարնտաշը ֊Աբեսսա իչլէրին րէ՚իսի
իտի. պու տախի մըզրաղընը իչ եիւզ քիշի իւզէրինէ
սալըպ անլէրի գաթլ էյլէտի. վէ պու իչլէր արա-
21 սընտա նամտար օլտու։ Օլ ֊իչինն իքիսինտէն միւ՚-
թէպէր օլտըղընտան անլէրին րէ՚իսի օլտու, ամմա
Ե֊էէ֊էւ իչլէրին Ռ֊ՐՆ֊Ե֊ՐՆ վարմատը։
22 Վէ պէօյիւք իշլէր իճրա էտէն Կաբեսէելի պիր
գահրէմանընն օղլու Յովիադանըն օղլու Բանեա ֊Մո-
վաբըն իքի ճէպպարընը վուրտու քէզալիք գար վագ-
թընտա էնիպ չուգուր իչինտէ արսլանը էօլտիւրտիւ։
23 Էհմ պօյու պէշ զըրա՝ օլան Մըսըրլըյը գաթլ էթտի.
Մըսըրլընըն էլինտէ ճուլահ սէրմինի կիպի պիր մըզ-
րագ պուլունարագ, օ՝ պիր տէյինէքլէ անըն եանընա
էնիպ՝ Մըսըրլընըն էլինտէն մըզրաղը գափարագ անը
24 քէնտի մըզրաղըյլէ գաթլ էյլէտի։ Պու շէյլէրի Բանեա
իպն ի Յովիադա եափտը, վէ իչ գահրէմանլարըն ա-
25 րասընտա նամտար օլտու։ Իշթէ օթուզլարտան միւ՚-
թէպէր իտի, ամմա Ե֊էէ֊էւ իչլէրին Ռ֊ՐՆ֊Ե֊ՐՆ վար-
մատը. վէ Դաւիթ անը պաշ մապէյնճի նասպ էթտի։
26 Վէ ՚ասքէրին գահրէմանլարը պունլար իտի. Յո-
վաբըն պիրատէրի ՝Ասայէլ, Բեթլէհէմլի Դովդանընը

֊ 1Միւլ. 13. 13։ 15. 23։ | = 2Միւլ. 5. 1։ | ֊ 2Միւլ. 5. 6։
֊ 1Միւլ. 28. 7։ | ֊ Մէգ. 78. 71։ | ֊ Հաբ. 1. 21։ 19. 10։
֊ 1Միւլ. 15. 28։ 2Միւլ. 3. 8, 10։ 5. 3։ — | ֊ 1Միւլ. 16. 1, 12, 13։ | ֊ 2Միւլ. 5. 7։
֊ 2Միւլ. 5. 3։ | ֊ 1Միւլ. 16. 1, 12։

֊ 2Միւլ. 23. 8։ | ֊ 2Միւլ. 23. 18, վէ գայ-րի։ [րի։ | ֊ 2Միւլ. 23. 24։ —
֊ 1Միւլ. 17. 1։ | ֊ 2Միւլ. 23. 19, վէ գայ-
֊ 2Միւլ. 23. 13։ | ֊ 2Միւլ. 23. 20։
֊ Պ. 14. 9։

Digitized by Google

27 օղլու Ելէանան, Արովրլը Սամօթ, Փելօնլը Քեղղէս,
28 Թեկուէլի Եկգեսին օղլու Իրաս, Անաթովթլը Աբիե-
29 զեր, Ովսալը Սովբաք, Աքուքլը Եղի, (30) Նետո-
փաթլը Մաարա, Նետոփաթլը Բաանանըն օղլու Ա-
31 լադ, Պէնի Բենիամին Գաբաասընտան Ռիբանըն օղ-
32 լու Եթթի, Փարաթոնլը Բանեա, Գաաս տէրէլէրին-
33 տէն օլան Հուրա, Արաբաթլը Աբիէլ, Բարումլը
34 Ազամօթ, Սաղաբինլի Եղիաբա, Գեզօնլը Հասե-
մին օղուլլարը, Արարլը Սագէնին օղլու Յովնաթան,
35 Արարլը Սաքարըն օղլու Աքիամ, Ովրըն օղլու Ե-
36 ղիփաղ, Վէ Մէքուրաթլը Ոփեր, Փելօնլը Աքիա,
37 Կարմեղոսլը Ասարէ, Նաարա իպն ի Ազբիա, (38) Նա-
թանըն գարնտաշը Յովէլ. Ագարանըն օղլու Մաբար,
39 Ամմոնի Սելեկ, Յովաբ իպն ի Շարուհեանըն սիլահ-
40 տարը օլան Բերովթլը Նաարայ, Յեթերլի Իրաս,
41 Յեթերլի Քարեբ, Քետլի Ուրիա, Աղայինին օղլու
42 Զաբադ, Ռուբենիլէրին րէ՛իսլէրինտէն օլան Ռուբենի
Սիզանըն օղլու Ադինա վէ անըն իլէ պէրապէր օթուզ
43 նէֆէր, Վէ Անան իպն ի Մաաքա, վէ Մաթանըը Յով-
44 սափադ, Աստարովթլը Ոզիա, Արոէրլի Քովթամըն
45 օղուլլարը Սամա վէ Յէհիէլ, Յեդիէլ իպն ի Սամարի,
46 վէ պիրատէրի Թիսլի Յովքա, Մահաւլը Եղիէլ, Եղ-
նաամըն օղուլլարը Յարիբայի վէ Յոսաւիա, Մովաբլը
47 Յեթեմա, Եղիէլ վէ Ովբէդ վէ Մեսովբլը Յեսիէ։

ՊԱՊ 12

Դաւիթին եանընա Սիկելակա կէլէն ատէմլէր. 23 Քեբրոնա անըն անընա կէլէն մուհարիպլէր։

Դաւիթ՝ Սաւուղ իպն ի Կիսին եիւզիւնտէն սագ-
լանտըղընտա՝ Սիկելակա եանընա կէլէնլէր պունլար
տըր. պունլար գահրէմանլարընտան օլուպ՝ մուհա-
2 րէպէտ ատա եարտըմ էթտիլէր։ Պունլար Սաւուղըն
պիրատէրլէրի Բենիամինիլէրտէն քէմանքէշլէր օլուպ՝
սաղ վէ սօղ էլլէրիյլէ տաշա թաշ վէ եայ իլէ օգ
3 աթարլար իտի։ Րէ՛իս Աքիեզեր վէ Յովաս, քի պուն-
լար Գաբաալը Սամաանընն օղուլլարը իտի, վէ Ազ-
մօթընն օղուլլարը Յեզիէլ վէ Փաղէտ, վէ տախի Բա-
4 րաքա վէ Անաթովթլը Յէհու, Վէ օթուզլարընն արա-
սընտա գահրէման վէ օթուզլար իւզէրինէ րէ՛իս օլան
Գաբաւոնլը Իսմայիա, վէ Երեմիա վէ Յազիէլ վէ Յո-
5 հանան վէ Գադերալը Յովզաբադ, Վէ Եղիոզա վէ
Յերիմովթ վէ Բաաղիա վէ Սամարիա վէ Յարուփլը
6 Սափատիա, Վէ Եղկանա վէ Յեսիա վէ Ազարիէլ վէ
7 Յովեզեր վէ Յեսբաամ, Կորխիլէր. Վէ Գեդովրլը Յե-
րոամընն օղուլլարը Յովելա վէ Զաբադիա։
8 Վէ Գադիլէրտէն այրըլըպ չէօլտէ վագը՛ գալ՛այա
Դաւիթին եանընա գուվվէթ սահիպլէրի վէ մուհարէպէ
իչիւն եկիթ՛ասքէր, վէ գալգան վէ մըզրագ գուլլան-
մաղա միւսթա՛իտ ատէմլէր կէլտիլէր. պունլարընն
եիւզլէրի տախի արսլան եիւզիւ կիպի օլուպ՝ տաղ-
լարտա պուլունան չաբուգ իտիլէր։ Պիրինճիսի Եզեր, իքինճիսի Աբդիա,
10 իւչիւնճիւսիւ Եղիաբ, Տէօրտիւնճիւսիւ Մասմանա, պէ-
11 շինճիսի Երեմիա, Ալթընճըսը Եթթի, եէտինճիսի Ե-
12 ղիէլ. Սէքիզինճիսի Յօհանան, տօգուզընճըսը Եղզա-
13 բաթ, Օնունճըսը Երեմիա, օն պիրինճիսի Մաքբա-
14 նա։ Պունլար պէնի Գադտան օլուպ՝ քիւչիւյիւ եիւզ
վէ պէօյիւյիւ պիրկ նէֆէր իւզէրինէ նազըր օլարագ,
15 աքսէր սէրտարլարը իտիլէր։ Պիրինճի այտա՝ Յոր-
դանան պիւթիւն տսվահիլի իւզէրինէ ճօշմուշ իքէն,
անտէն կէչէրէք պիւթիւն օվանըն էհալիսինի շարգա
վէ ղարպա տօղրու ֆիրար էթտիրէն պունլար իտի։
16 Վէ պէնի Բենիամին իլէ Յուդատան տախի գալ՛այա
17 Դաւիթին եանընա կէլտիլէր։ Դաւիթ տախի անկէրի
իսթիգպալէ չըգըպ, անլէրէ խիթապէն՝ էկէր պանա
մու՛ավէնէթ էթմէք իչիւն խայր իլէ կէլտիգիզ իսկ,
գալպիմ սիզին իլէ պիրլէշճէք. ֆագաթ էլիմտէ
զուլմ պուլունմատըղը հալտէ՝ էկէր պէնի հիլէ իլէ
տիւշմէնլէրիմէ թէսլիմ էթմէք իչիւն իսկ, էճատտը-
մըզըն Ալլահը նազար էտիպ թա՛զիր էյլէսին՝ տէտի։
18 Վէ սէրտարլարըն րէ՛իսի Ամեսայի Բուհ իլէ մէմլու
օլարագ՝ Պիզ սէնին իզ, էյ Դաւիթ, վէ սէնին թարա-
ֆընտա իզ, էյ իպն ի Յեսսէ, սէլամ, սէլամ սանա, վէ
սէլամ սէնին մու՛ավինլէրինէ. զիրա Ալլահ սէնին
մու՛մինին տիր՝ ուէ-ա-է է-վէրէ. Դաւիթ անլէրի գա-
պուլ էտիպ՝ պէօլիւք պաշըլըղընա թա՛եին էյլէտի։
19 Վէ Դաւիթ Ֆիլիսթիլէր իլէ պէրապէր Սաւուղ
իւզէրինէ մուհարէպէյէ կիթտիյինտէ, Մանասէտէն
պա՛զըսը անըն թարաֆընա կէչտիլէր. լաքին Ֆի-
լիսթիլէրին էմիրլէրի պիլ միշավէրէ՝ Պաշըմըզըն վա-
րըրլըյլէ Բէֆէնտիսի Սաւուղըն թարաֆընա կէչէճէք՝
տէյէրէք, անը կէրի կէօնտէրտիքլէրի էճլտէն անլէրէ
20 եարտըմ էթմէտիլէր։ Վէ Սիկելակա կիթտիյինտէ
Մանասէտէն Մանասէնին պիրկ պաշըլարը օլան Եդնա
վէ Յովզաբադ վէ Յեդիէլ վէ Միքայէլ վէ Յովզաբադ
վէ Եղիուս վէ Սաղթի անըն թարաֆընա կէչտիլէր։
21 Վէ պունլարըն ճիմլէսի գուվվէթ սահիպլէրի վէ
՛ասքէր սէրտարլարը օլարագ՝ հայրա պէօլիւքլէ-
22 րինէ գարշը Դաւիթէ մու՛ավէնէթ էթտիլէր։ Զիրա օլ
վագըթ Դաւիթէ մու՛ավէնէթ էթմէք իւզրէ, զրա Ալլահըն օրտուսը կիպի ՛ազիմ պիր օրտու օլունճայա
գատար կիւնտէն կիւնէ եանընա կէլիրլէր իտի։
23 Վէ ԻՐԱՊՊՐՆ քէլամը մուճէպինճէ՝ Սաւուղըն հիւ-
քիւմէթինի Դաւիթէ տէօնտէրմէք իւզրէ Քեբրոնա

ա 1Մխ. 27. 6։ | դ 2Մխ. 2. 18։ | է Հար. 6. 34։
բ 1Մխ. 27. 2։ | ե Յես. 3. 15։ | ը 1Մխ. 29. 2։
գ Հաք. 20. 16։ | զ 2Մխ. 17. 25։ | թ 1Մխ. 29. 4։
ժ 1Մխ. 30. 1,9,10։ | ի 2Մխ. 2. 3,4։ 5. 1։
ը 1Մխ. 16. 1,3 | պ. 11. 1։
լ պ. 10. 14։

Digitized by Google

անըն եանըննա կէլէն սիլահլանմըշ ’ասքէրին սայը-
24 լարը պունլար տըր։ Պէնի Յուդատան գալգան իլէ
մըզրագ թաշըյրպ՝ մուհարէպէ իչին սիլահլանանլար
25 ալթը պիկ սէքիզ եիւզ նէֆէր իտի։ Պէնի Շմատնտան
մուհարէպէ իչին գուվվէթը սահիպլէրի եէտի պիկ եիւզ
26 նէֆէր իտի. Վէ պէնի Ղեւիտէն տէօրթ պիկ ալթը եիւզ
27 նէֆէր իտի. Վէ Յովիադա Ահարոնիլէրին րէ՛իսի օ-
լուպ՝ անըն իլէ պէրապէր իւչ պիկ եէտի եիւզ նէֆէր
28 վար իտի. Վէ ’Սադովկ գուվվէթը սահիպի պիր նէվ-
ճիվան օլուպ՝ փէտէրի խանէսինտէն երիմի իքի ’ա-
29 տէտ սէրտար վար իտի. Վէ պէնի Բենիամինտէն,
Սաւուղըն ’պիրատէրլէրինտէն իւչ պիկ նէֆէր վար
իտի. զիրա օլ վագթա գատար ’պունլարըն էքսէրիսի
30 Սաւուղ խանէսինի մուհաֆազա էտէրլէր իտի. Վէ
պէնի Եփրեմտէն գուվվէթը սահիպլէրի վէ խանէտան-
լարընտա նամտար պուլունանլար եիրմի պիկ սէքիզ
31 եիւզ նէֆէր իտի։ Վէ Մանասէնին նըսֆ ը սըպթընտան
Դաւիթի մէլիք նասպ էթմէք իւզրէ իսմլէրիյլէ
32 գայտ օլունանլար օն սէքիզ պիկ նէֆէր իտի։ Վէ
պէնի Իսաքարտան ’զէմանըն իճապաթընա վագըֆ
իքի եիւզ րէ՛իս պուլունուպ՝ պունլար Իսրայէլին նէ
եափմագ լազըմ օլտըղընը պիլիրլէր իտի. պիրատէր-
լէրինին ճիմլէսի տախի անլէրին աղգընա պագարլար
33 իտի։ Վէ Զաբուղոնտան մուհարէպէյէ չրգրպ՝ հէր
նէվ՛ հարպ էտէվաթըյլէ մուհարիպ վէ պիր գալպտէն
սաֆֆ ը հարպա տիզիլմիշ էլլի պիկ նէֆէր վար իտի.
34 Վէ Նեփթաղիմտէն պիկ ’ատէտ սէրտար վէ անլէր իլէ
պէրապէր գալգան իլէ մըզրագը օլարագ օթուզ եէտի
35 պիկ նէֆէր վար իտի. Վէ Դանիլէրտէն մուհարիպ
36 եիրմի սէքիզ պիկ ալթը եիւզ նէֆէր վար իտի. Վէ
Ասերտէն մուհարէպէյէ կիտէն գըրգ պիկ նէֆէր միւս-
37 թա՛իտ ’ասքէր վար իտի. Վէ Յորդանանըն էօթէ
թարաֆընտան Ռուբէնիլէր վէ Գադիլէր իլէ Մանա-
սէնին նըսֆ ը սըպթընտան հէր նէվ՛ հարպ էտէվա-
թըյլէ սիլահլանմըշ եիւզ եիրմի պիկ նէֆէր վար իտի։
38 Սաֆֆ ը հարպա տիզիլէն պու մուհարիպլէրին ճիմ-
լէսի Դաւիթի պիւթիւն Իսրայէլ իւզրինէ մէլիք նասպ
էթմէք իւզրէ խուլուս ը գալալէ Քեբրոնա կէլտիլէր.
վէ Իսրայէլին պագըսը տախի Դաւիթի մէլիք նասպ
39 էթմէք պապընտա միւթթէֆիհտ իտիլէր։ Վէ օրատա
Դաւիթ իլէ պէրապէր եէյիպ իչէրէք իչ կիւն մէքս
էթտիլէր. զիրա պիրատէրլէրի անլէր իչիւն թէտարիք
40 կէօրմիշլէր իտի։ Հէմ՛ տախի անլէրէ եագըն օլան-
լար թա Իսաքար վէ Զաբուղոն վէ Նեփթաղիմէ վա-
րընճա ,մէրքէպլէր վէ տէվէյէր վէ գաթըրլար վէ էօ-
քիւզլէր իլէ էքմէք վէ թա՛ամ իչիւն տագիգ վէ գու-
րու ինճիր վէ գուրու իւզիւմ վէ շէրապ վէ եաղ վէ
սըղըր վէ գոյուն քէսրէթ իւզրէ կէթիրտիլէր. զիրա
Իսրայէլտէ մէսէրրէթ վար իտի։

ՊԱՊ 13

*Դաւիթին Քապուռ իւլ ’ահտը Կարիաթարիմտէն կէթիրմէսի։ 9 Ո-
զանըն վուրուլմասը, վէ Քապուռ իւլ ’ահտըն Աբդեդօմըն խանէսինտէ
պրագըլմասը։*

1 Վէ Դաւիթ պիկ պաշըլար վէ եիւզ պաշըլար վէ
2 սէրտարլարըն ճիմլէսի իլէ միւշավէրէթ էթտի։ Վէ
Դաւիթ պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա՛աթընա խիթապէն՝
էկէր սիզէ միննասիպ կէօրիւնիւրսէ, վէ Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊՏԱՆ իսէ, պիւթիւն Իսրայէլ տիյարընտա ¯գալ-
մըշ օլան պիրատէրլէրիմիզէ վէ անլէր իլէ պէրապէր
քէնտի մէր՛ա շէհրլէրինտէ պուլունան քեահիլէր իլէ
Ղեւիլիլէրէ, եանըմըզա թէճէմմիւ՛ էթմէլէրի իչիւն
3 խապէր կէօնտէրէլիմ։ Վէ Ալլահըմըզըն թապութ է-
’ահ-ընը եինէ եանըմըզա կէթիրէլիմ, ²զիրա Սաւուղըն
4 վագթընտա անը թալէպ էթմէտիք՝ տէտի։ Վէ պու շէյ
պիւթիւն գավմըն ’լինտինտէ մագպուլ օլմաղլէ, պիւ-
թիւն ճէմա՛աթ անըն իճրասընա գարար վէրտիլէր։
5 Վէ ³Դաւիթ Ալլահըն թապութընը ⁴Կարիաթա-
րիմտէն կէթիրմէք իւզրէ պիւթիւն Իսրայէլի ⁵Սիովը ը
Մըսըրտան Եմաթ մէտխէլինէ վարընճա ճէմ՛ էթտի։
6 Վէ Դաւիթ պիւթիւն Իսրայէլ իլէ պէրապէր ⁶Բաաղա,
եա՛նի Յուդայա միւթէ՛ալլըգ օլան Կարիաթարիմէ
կիթտի, քի օրատան ⁷քէրուպիլէր իւզէրինտէ օթու-
րան, վէ Եհովա իսմիյլէ թէսմիյէ օլունան Ալլահըն
7 թապութ է-’ահ-ընը կէթիրէլէր։ Վէ Ալլահըն թապու-
թընը ⁸Աբինադաբըն խանէսինտէն ⁹եէնի պիր արա-
պայա գօտրլար. վէ Ոզա իլէ Ախիով արապայը սիւ-
8 րէլէր իտի։ ¹⁰Վէ Դաւիթ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ պիւ-
թիւն գուվվէթլէ Ալլահըն հուզուրընտա թէրէննիւմ
էտէրէք, թամպուր վէ սանթուր վէ տէֆ վէ զիլ վէ
պօրուլարլէ րագս էտէրլէր իտի։
9 Վէ ¹¹Քիդոնըն խարմանընա կէլտիքլէրինտէ՝ թա-
պութը էօքիւզլէր սարստրգլարը իչիւն Ոզա անը
10 թուճմագ իւզրէ էլինի ուզաթտը։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ ղա-
զապը Ոզա ’ալէյհինէ ալէվլէնմէքլէ՝ ¹²էլինի թապու-
թա ուզաթտրողը իչիւն անը վուրտու, վէ օրատա ¹³Ա-
11 լահրն հուզուրընտա վէֆաթ էթտի։ Վէ ՐԱՊՊ Ոզայը
վուրտրղընտան Դաւիթ միւքէտտէր օլտու. պու կիւնէ
գատար տախի օլ մահալէ Փարէսոզա թէսմիյէ օլու-
12 նուր։ Վէ Դաւիթ օլ կիւն Ալլահտան գօրգուպ՝ Ալ-
լահրն թապութընը նաւսըլ եանըմա կէթիրէյիմ՝ տէ-
13 տի։ Պէօյլէճէ Դաւիթ թապութը քէնտի եանընա Դա-
ւիթ շէհրինէ կէթիրմէյիպ՝ անը Գէթլի Աբդեդօմըն
14 խանէսինէ կէօթիւրտու։ Վէ ¹³Ալլահրն թապութը ¹⁴Աբ-

---

² 2Միւլ. 8. 17։
³ Թէք. 31. 23։
⁴ 2Միւլ. 2. 8,9։
⁵ Եսի. 1. 13։ —=—
⁶ 1Միւլ.31. 1։ Ես.37. 4։
⁷ 1Միւլ. 7. 1,2։
⁸ 1Միւլ. 7. 1։ 2Միւլ. 6. 1։
⁹ 1Միւլ. 6. 21։ 7. 1։
¹⁰ Յես. 13. 3։
¹¹ Յես. 15. 9,60։ [6.2։
¹² 1Միւլ. 4. 4։ 2Միւլ. 6. 2։
¹³ 1Միւլ. 7. 1։
¹⁴ Պաղ Ա՛տ. 4. 15։ Պ. 15. 2,13։
¹⁵ 2Միւլ. 6. 5։
¹⁶ 2Միւլ. 6. 6։ ¯ Նաթան ¯ Գիբէէլէր։
¹⁷ Ա՛տ. 4. 15։ Պ. 15. 13, 15։
¹⁸ Ղեւ. 10. 2։
¹⁹ 2Միւլ. 6. 11։
²⁰ Թէք. 30. 27։ Պ. 26. 5։ —=—

Digitized by Google

դեղօմըն եանըննտա քէնտի խանէսինտէ իւչ այ գալտը. վէ ՐԱՊՊ Աբդեղօմըն խանէսի իլէ պիւթիւն էմ-
վալընը պէրէքէթլէտի։

ՊԱՊ 14

Ֆիրամըն Դաւիթէ պէյթին ինշասը իչիւն 'ամէլէ իլէ քէրէաթէ կէօն-տէրմէսի։ 2 Դաւիթին քէսպ ի գուվվէթ էթմէսի, զէվճէլէրի վէ էվ-լատը. 8 անըն Ֆիլիսթիլէրէ իքի տէֆ'ա ղալէպէսի։

1 Վէ Տիւրոս մէլիյի Ֆիրամ Դաւիթէ էլչիլէր, վէ անըն իչիւն պիր խանէ ինշա էթմէկը իւզրէ էրզ ա-ղաճլարը իլէ տիվարճըլար վէ տիւկէրլէր կէօնտէրտի։
2 Վէ Դաւիթ ՐԱՊՊԸՆ՝ Իսրայէլ իւզէրինէ քէնտիսինի մէլիք օլմագ իւզրէ սապլէթ էյլէտիյինի անկլատը. զիրա գավմը Իսրայէլ իչիւն հիւքիմէթի քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի։
3 Վէ Դաւիթ Երուսաղէմտէ տահա զէվճէլէր ալտը,
4 վէ տահա օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ
5 անա Երուսաղէմտէ տօղանլարընն իսմլէրի պունլար, եա'նի Սամաա վէ Սովբաբ վէ Նաթան վէ Սողոմոն,
7 վէ Յեբաար վէ Եղիսուա վէ Եղիփաղէտ, (6) վէ Նոքա վէ Նափեկ վէ Յափիէ, վէ Եղիսամա վէ Բաղիադա վէ Եղիփաղէտ իտի։
8 Վէ Ֆիլիսթիլէր Դաւիթին պիւթիւն Իսրայէլ իւ-զէրինէ մէլիք մէսհ օլունտըղընը իշիթմէքլէ, Ֆիլիս-թիլէրին ճիւմլէսի Դաւիթի արամաղա չըգտըլար. Դաւիթ տախի պունու իշիտինճէ անլէրէ գարշը չըգ-
9 տը։ Վէ Ֆիլիսթիլէր կէլիպ Ռափայիլէր վատիսինտէ
10 եայըլտըլար։ Դաւիթ տախի՝ Պէն Ֆիլիսթիլէրէ գարշը չըգայըմ մը, սէն անլէրի էլիմէ թէսլիմ էտէճէ՞ք մի սին՝ տէյիւ Ալլահտան սիւ'ալ էթտիյինտէ, ՐԱՊՊ անա՝ Զրգ, անլէրի էլինկէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէտի։
11 Վէ անլէր Բաալփարասինէ չըգտըգլարընտա՝ Դաւիթ անլէրի օրատա վուրտու. վէ Դաւիթ՝ Սուլար պէ-
ղէրէ պօզտըղը միսիլլիւ Ալլահ պէնիմ էլիմէլէ տիւշ-մէնլէրիմի պօզտու՝ տէտի. պու էճլտէն օլ մահալէ
12 Բաալփարասին թէսմիյէ էթտիլէր։ Վէ Ֆէլէ-ՐԷՄ օրատա քէնտի իլահլարընը պրագմըշ օլարագ՝ Դա-ւիթին էմրիյլէ անլէրի աթէշէ եագտըլար։
13 Վէ Ֆիլիսթիլէր թէքրար օլ վատիտէ եայըլտը-
14 լար. Դաւիթ տախի թէքրար Ալլահտան սիւ'ալ էթ-տիյինտէ, Ալլահ անա Ֆէվ-պէ՝ Արգա թարաֆտան իւզէրլէրինէ եիւրիւմէ, ֆագաթ էթրաֆլարընը տօ-
15 լաշարագ Պէչբա աղաճլարը եանընտան չըգ. Վէ պէչբա աղաճլարընըն թէփէլէրինտէ եիւրիյիւշ սէսի իշիթտիյինտէ, օլ վագըթ ճէննէկ չըգ. զիրա Ֆիլիս-թիլէրին օրտուսընը վուրմագ իւզրէ Ալլահ սէնին
16 էօնիւնտէն չըգմըշ օլուր՝ տէտի։ Վէ Դաւիթ Ալլահըն քէնտինէ էմր էյլէտիյի վէճճէլէ իճրա էթտի, վէ Ֆի-լիսթիլէրին օրտուսընը Գաբաւոնտան Գազերէ վա-
17 րընճայա գատար վուրտըլար։ Վէ Դաւիթին շէօհ-րէթի ճիւմլէ տիյարլարտա շայ՝ օլուպ՝ ՐԱՊՊ անըն օրգուսընը ճիւմլէ իւմմէթլէր իւզէրինէ տիւշիւրտիւ։

ՊԱՊ 15

Դաւիթին Քապուք իւ 'ահտը Աբդեղօմըն խանէսինտէն քեահինլէր իւլէ Ղեւիլիլէրին էլիյլէ կէՔիրԹմէսի. 25 անըն 'ազիմ մէսէրէՔի. 29 Մեղքողըն անը Քահգիր էՔմէսի։

1 Վէ Դաւիթ շէհրինտէ քէնտիսի իչիւն խանէլէր ինշա էտիպ՝ Ալլահըն թապութ է-Լ'ահ-ը իչիւն պիր մէքեան հազըրլայարագ, անա պիր չատըր գուրտու։
2 Օ զէման Դաւիթ՝ Ալլահըն թապութընը Ղեւիլիլէր-տէն մա'տա պիր քիմսէնինի գալտըրմասը օլմազ. զիրա Ալլահըն թապութընը գալտըրմագ, վէ քէն-տինէ իլէլէպէտ խըտմէթ էյլէմէք իչիւն ՐԱՊՊ պունլարը հինթիխապ էյլէտի՝ տէտի։
3 Վէ Դաւիթ ՐԱՊՊԸՆ թապութընը անըն իչիւն հազըրլատըղը մէքեանա կէթիրմէք իւզրէ պիւթիւն
4 Իսրայէլի Երուսաղէմէ ճէմ" էյլէտի։ Վէ Դաւիթ պէնի
5 Ահարոն իլէ Ղեւիլիլէրի ճէմ" էյլէտի։ Պէնի Կահաթ-տան րէ'իս Ուրիէլ վէ եիւզ եիրմի նէֆէր պիրատէր-
6 լէրի, Պէնի Մերարիտէն րէ'իս Ասայիա վէ իքի եիւզ
7 եիրմի նէֆէր պիրատէրլէրի, Պէնի Գերսոնտան րէ'իս
8 Յովէլ վէ եիւզ օթուզ նէֆէր պիրատէրլէրի, Վէ պէնի Եղիսափանտան րէ'իս Սեմայիա վէ իքի եիւզ նէֆէր
9 պիրատէրլէրի, Պէնի Քեբրոնտան րէ'իս Եղիէլ վէ սէք-
10 սէն նէֆէր պիրատէրլէրի. Պէնի Ոզիէլտէն րէ'իս Ամի-նադաբ վէ եիւզ օն իքի նէֆէր պիրատէրլէրի վար իտի։
11 Վէ Դաւիթ՝ Սադովկ վէ Աբիաթար քեահինլէրի վէ Ուրիէլ վէ Ասայիա վէ Յովէլ վէ Սեմայիա վէ Եղիէլ վէ
12 Ամինադաբ Ղեւիլիլէրի չաղըրըպ, Սիզ Ղեւիլի խա-նէտանլարըն րէ'իսլէրի սինիզ. քէնտինիզի վէ պիրա-տէրլէրինիզի, Իսրայէլին Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ թա-պութընը անըն իչիւն հազըրլատըղըմ մահալէ կէ-
13 թիրմէք իւզրէ թագտիս էտինիզ։ Զիրա էվվէլ տէֆ'ա սիզ օրատա պուլունմատըղընըզ վէ ուսուլընճա անը թալէպ էթմէտիյիմիզ իչիւն՝ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ պիզի
14 տարպ էյլէտի՝ տէտի։ Պէօյլէճէ քեահինլէր իլէ Ղեւի-լիլէր, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ թապութընը կէօ-
15 թիրմէք իւզրէ քէնտիլէրինի թագտիս էթտիլէր։ Վէ Ղեւիլիլէր, ՐԱՊՊԸՆ քէլամը մուճէպինճէ Մովսէսին էմր էյլէտիյի կիպի, Ալլահըն թապութընը անըն գօլլարըյլէ օմուզլարը իւզէրինէ գալտըրտըլար։

ա 2Մխ.5.11, վէ ղայրի։ բ 2Մխ. 5. 17։
գ Պ. 3. 5։ դ Պ. 11. 15։
ե 2Մխ. 5. 16 ա-ղաղա տէնէլէր։ զ 2Մխ. 5. 22։
է 2Մխ. 5. 23։
ը Պաղ 2Մխ. 5. 25։
թ Ցես. 6.27։ 2Թէվ.26.8։
ժ Թէս. 2. 25։ 11. 25։

ա Պ. 16. 1։
բ Ա'տ. 4. 2,15։ Թէս. 10. 8։ 31. 9։
գ 3Մխ. 8.1։ Պ. 13.5։
դ Խուր. 6. 22։
ե Խուր. 6. 18։
զ 2Մխ. 6.3։ Պ. 13.7։
է Պ. 13. 10,11։
ը Խուր. 25.14։ Ա'տ.4. 15։ 7. 9։

Digitized by Google

16 Վէ Դաւիթ Ղեւիլիէրին ըէ՛իսլէրինէ՝ մուսիգի ա-
լէթլէրի օլան սանթուր վէ թանպուր վէ զիլլէրլէ մէ-
սէրրէթ սէտասըյլէ թէրէննիւմ էթմէք իւզրէ՝ պիրա-
տէրլէրինտէն մուղաննիլէր թա՛եին էթմէլէրինի էմր
17 էյլէտի։ Ղեւիլիէր տախի Եման իպն ի Յովէլ վէ պի-
րատէրլէրինտէն Ասափ իպն ի Բարաքիա վէ պիրա-
տէրլէրի օլան պէնի Մերարիտէն Եթան իպն ի Կիս-
18 եայը թա՛եին էթտիլէր, Վէ պունլար իլէ պէրապէր
իքինճի սընըֆտա օլան պիրատէրլէրի Զաքարիա վէ
Բէն վէ Յազիէլ վէ Սեմիրամովթ վէ Յեքիէլ վէ Ունի
վէ Եղիաբ վէ Բանեա վէ Մասիա վէ Մատաթիա վէ
Եղիփաղէ վէ Մակենիա վէ Աբդեդոմ վէ Յէիէլ գաբու-
19 ճըլար իտի։ Վէ մուղաննիլէր՝ Եման վէ Ասափ վէ Ե-
20 թան փիրինճ զիլլէր վուրուրլար իտի։ Վէ Զաքարիա
վէ Ազիէլ վէ Սեմիրամովթ վէ Յեքիէլ վէ Ունի վէ
Եղիաբ վէ Մասիա վէ Բանեա Ալամօթ մագամը
21 իւզրէ սանթուր չալըրլար էին։ Վէ Մատաթիա վէ Եղի-
փաղէ վէ Մակենիա վէ Աբդեդոմ վէ Յէիէլ վէ Ազա-
զիա Շէմինիթ մագամը իւզրէ թանպուրլարլէ տէլա-
22 լէթ էտէրլէր իտի։ Վէ Ղեւիլիէրին թէրէննիւմ ըէ՛իսի
Քոնոնիա, էհլ ի մա՛րիֆէթ օլտըղընտան, թէրէննիւմ
23 խուսուսընտա թա՛լիմ էտէր իտի։ Վէ Բարաքիա իլէ
24 Եղկանա թապուրըն գափուճըլարը իտիլէր։ Վէ Սա-
բանիա վէ Յովսափատ վէ Նաթանայէլ վէ Ամեսայի վէ
Զաքարիա վէ Բանեա վէ Եղիազար քեահինլէր Ալլա-
հըն թապուրը էօնիւնտէ պօրու չալարլար իտի, վէ
Աբդեդոմ վէ Յէիա թապուրըն գափուճըլարը իտիլէր։
25 Պէօյլեճէ Դաւիթ վէ Իսրայէլ իխթիյարլարը վէ
պինկ պաշըլար Աբդեդոմըն խանէսինտէն ՐԱՊՊԸՆ
թապուր իւ ՚ահտընը մէսէրրէթլէթ կէթիրմէյէ կիթ-
26 տիլէր։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապուր իւ ՚ահտընը գալտը-
րան Ղեւիլիէրէ Ալլահ իմտատ էթտիյինտէ եէտի
27 պուղա վէ եէտի գօչ զէպհ էթտիլէր։ Վէ Դաւիթ ա՛լա
քէթէննտէն պիր ճիւպէ կիյմիշ իտի, հաքէզա թա-
պուր էո՛՚ահտը գալտըրան ճիւմլէ Ղեւիլիէր վէ մու-
ղաննիլէր իլէ թէրէննիւմ նազըրը Քոնոնիա. վէ Դա-
իւիթին իւզէրինտէ քէթէննտէն պիր էֆօտ տախի վար
28 իտի։ Պու սուրէթլէ պիւթին Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ թա-
պուր իւ ՚ահտընը, մէսէրրէթ սէտասը վէ պօրու վէ
սուր վէ զիլլէրլէ՝ հէմ տախի սանթուր վէ թանպուր-
29 լար չալարագ, եօգաըը կէօթիւրտիւլէր։ Վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ թապուր իւ ՚ահտը Դաւիթ շէհրինէ վասըլ օլ-
տըղընտա, Սաուլըն գըզը Մեղքոլ փէնճէրէտէն պա-
գըպ, Դաւիթ մէլիյին րագս էտիպ օյնատըղընը կէօր-
տիյինտէ՝ քէնտի գալպինտէ անը խօր կէօրտիւ։

ՊԱՊ 16

Դաւիթին Թապուր իւ ՚ահտան տօլայը օլան զէպհիէլէրի վէ գավ-մա օլան հէտիյէլէրի. 4 ՚արզ ը Քէշէքքիւր իչին Ա՛եին էՅտիյի մուղաննիլէր. 7 անըն շիւքը մէզմուրը։ 37 Թապուր իւ ՚ահտըն խըտմէթի իչին Ա՛եին օլունան մէ՛մուրլար, քեահինլէր վէ գափուճըլար։

1 Վէ Ալլահըն թապուր էո՛՚ահտընը կէթիրիպ՝
Դաւիթին անըն իչին գուրտըղը չատըր իչինէ գօտը-
լար, վէ Ալլահըն հուզուրընա մուհրագալար վէ սէ-
2 լամէթ գուրպանլարը թագտիմ էթտիլէր։ Վէ Դաւիթ
մուհրագալար իլէ սէլամէթ գուրպանլարընըն թագ-
տիմինի թէմամ էթտիքտէ՝ գավմա ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ
3 պէրէքէթ օգուտու։ Վէ պիւթին Իսրայէլէ՝ կէրէք էր-
քէք վէ կէրէք նիսանընն հէր պիրինէ պիրէր սօմուն
էքմէք վէ պիրէր փարչա էթ վէ պիրէր էո՛՚փ փի-
տէսի թէվզի՚ էյլէտի։
4 Վէ Իսրայէլին Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸ զիքր վէ անա
շիւքր ու համտ էթմէք իւզրէ՝ ՐԱՊՊԸՆ թապուրը
էօնիւնտէ խըտմէթ էթմէք իչին Ղեւիլիէրտէն պա՛-
5 զըսընը թա՛եին էյլէտի։ Րէ՛իս՝ Ասափ իտի, վէ իքին-
ճիսի Զաքարիա վէ Յէիէլ վէ Սեմիրամովթ վէ Յեքիէլ
վէ Մատաթիա վէ Եղիաբ վէ Բանեա վէ Աբդեդոմ վէ
Յէիէլ սանթուր վէ թանպուրլար, Ասափ տախի զիլ-
6 լէր չալար իտի։ Վէ Բանեա իլէ Յազիէլ քեահինլէր
Ալլահըն թապուր իւ ՚ահտը էօնիւնտէ տէվամ իւզրէ
պօրու չալարլար իտի։
7 Հէման օլ կիւնտէ Դաւիթ՝ ՐԱՊՊԸ թէմճիտ էթ-
մէլէրի իչին հիլք տէֆ՚ա օլարագ՝ Ասափ իլէ պիրա-
տէրլէրինին էլինէ պո՛՚ Դէլո՛էը վէրտի.
8 Ռ՚ՐԱՊՊԱ համտ վէ իսմինէ տու՚ա էտինիզ.
Իշլէրինի գավմլար արասընտա պիլտիրինիզ։
9 Անա իլահի օգույընըզ, անա մէզմուր օգույընըզ.
Ձիւմլէ մի՚ճիզէլէրինի հիքեայէ էտինիզ։
10 Մուգատտէս իսմիյլէ իֆթիխար էտինիզ.
ՐԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէրին գալպլէրի շատման օլ-
սուն։
11 ՐԱՊՊԸ վէ գուտրէթինի արայընըզ,
Անըն տիտարընը տա՛իմա թալէպ էտինիզ։
12 Էյ գուլու օլան Իսրայէլին նէսլի,
Էյ միւնթէխապլարը օլան պէնի Յակոբ,
13 Իճրա էթտիյի մի՚ճիզէ վէ ՚ալամէթլէրինի
Վէ սէօյլէտիյի հիւքմլէրինի զիքր էտինիզ։
14 Եհովա Ալլահըմըզ տըր,
Հիւքմլէրի պիւթին զէմինտէ տիր։
15 ՚Ահտընը իլէլէպէտ,
Պույուրտըղը քէլամը պինկ տէվրէ տէյին թէզէքքիւր
էտինիզ։
16 Միրասընըզըն հիսսէսի օլմագ իւզրէ,

ր Պ. 6. 33։ ս Այ. 18-ե Յազիէլ չե- ղըրի։ տ Մէզ. 6, սէրքէլամ։ ֆ Պագ 2 Միւլ. 23. 1։
ֆ Պ. 6. 39։ Դէլէր՝ ։ Ա՚ա.10.8։Մէզ.81.3։ ց Պ. 13. 8։ — 2 Միւլ. 6. 17-19։ ք Մէզ. 38 վէ 70, սէր- ֆ Պագ 2 Միւլ. 23. 1։
ր Պ. 6. 44։ Ր Մէզ. 46, սէրքէլամ։ Հ 2Միւլ. 6. 12, 13, վէ՛ ղ 2 Միւլ. 6. 16։ քէլամլար։ ֆ Մէզ. 105. 1-15։

Digitized by Google

17 ¹Սանա Քանան տիյարընը վէրէհէյիմ՝ տէյէրէք,
Աբրահամ իլէ ՚ագտ, վէ Իսահակա եէմին էթտիյինի,
18 Յակոբա գանուն,
Վէ Իսրայէլէ ՚ահտ ը էպէտի տէյիւ թաստիգ էյլէտի։
19 Սիզ տահա սայրտա ազ,
Ընձ, վէ անտէ ղարիպ իքէն,
20 Վէ իմմէթտէն իմմէթէ,
Վէ պիր մէմլէքէթտէն ախէր պիր գավմա կէզէր իքէն,
21 ²Մէսիհլէրիմէ տօգունմայընըզ,
Վէ փէյղամպէրլէրիմէ քէմլիք էթմէյինիզ, ՚եէրե՛,
22 Անլէրէ զուլմ էթմէյէ քիմսէյի պրագմատը,
Անճագ ³անլէր իչիւն մէլիքլէր թէքտիր էյլէտի։
23 ⁴Էյ պիւթիւն զէմիւն, ՐԱՊՊԱ իլահի օգույընըզ,
Կիւնտէն կիւնէ անըն խէլասընը թէպշիր էտինիզ։
24 Իմմէթլէրտէ ճէլալընը,
Ձիւմլէ գավմլարտա մի՚ճիզէլէրինի հիքեայէ էտինիզ։
25 Զիրա ՐԱՊՊ ՚ազիմ վէ զիյատէսիյլէ համտա շայան տըր,
Ձիւմլէ իլահլար իւզէրինէ հէյպէթլի տիր։
26 Զիրա ⁵գավմլարընն ճիւմլէ իլահլարը սանէմլէր տիր,
Ամմա սէմավաթը խալգ էտէն Եհովա տըր։
27 Մէճտ ու ճէյալ անըն հուզուրընտա,
Գուվվէթը վէ մէսէրրէթ՝ մէսքէնինտէ տիր։
28 Էյ գավմլարընն գապիլէլէրի, ՐԱՊՊԱ ՚արզ էտինիզ,
ՐԱՊՊԱ մէճտ ու ՚իզզէթ ՚արզ էտինիզ։
29 ՐԱՊՊԱ իսմինին մէճտինի ՚արզ էտինիզ.
Թագտիմէ կէթիրիպ՝ հուզուրընա կէլինիզ. ՐԱՊՊԱ
մուգատտէս զիյնէթլէ սէճտէ էտինիզ։
30 Էյ պիւթիւն զէմին, անըն հուզուրընտան գօրգունըզ
Տիւնեա տախի գըմըլտանմամագ իւզրէ սապիթ օլտու։
31 Սէմավաթ շատման վէ զէմին մէսրուր օլսուն.
Իմմէթլէրտէ տէսինլէր քի՝ ՐԱՊՊ հիւքիմէթ սիւրէր։
32 Տէնիզ վէ իչինտէ մէվճուտ օլանըն քեաֆֆէսի սէտա վէրսին.
Սահրա վէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի մէսրուր օլսուն։
33 Օ զէման օրմանըն աղաճլարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
թէրէննիւմ էթսինլէր.
Զիրա զէմինի հիւքմ իչիւն կէլիյօր։
34 ⁶ՐԱՊՊԱ համտ էյլէյինիզ, զիրա քէրիմ տիր,
Վէ ՚ինայէթի էպէտի տիր։
35 Վէ տախի՝ ⁷Եա խէլասըմըզընն Ալլահը, պիզի խէլաս էյլէ,
Պիզի ճէմ՚ էյլէ, վէ պիզի իմմէթլէրտէն ազատ էյլէ,
Թա քի մուգատտէս իսմինէ համտ էտէլիմ,
Վէ թէսպիհաթընկլէ իֆթիխար էյլէյէլիմ՝ տէյինիզ։
36 ⁸Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ էզէլտէն էպէտէտէք միւ-
պարէք օլսուն.

Վէ ⁹գավմըն քեաֆֆէսի՝ Ամին տէյէրէք՝ ՐԱՊՊԱ
համտ էթտիլէր։
37 Վէ տէվամ իւզրէ թապութ էօնիւնտէ հէր կիւնիւն
խըտմէթինի կիւնիւնտէ իճրա էթմէյէրի իչիւն՝ Ասափ
իլէ անըն պիրատէրլէրինի ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ
38 ՚ահտը էօնիւնտէ, Վէ Աբդեդոմ իլէ ալթմըշ սէքիզ
պիրատէրլէրինի, վէ Աբդեդոմ իսըն ի Իդիթուն իլէ
39 Ուսայը գափուճըլար, Վէ տէվամ իւզրէ ¹⁰սապահ վէ
ախշամ մուհրագա մէզպահը իւզէրինտէ ՐԱՊՊԱ
մուհրագալար թագտիմ էթմէք, վէ ՐԱՊՊԸՆ Իսրա-
յէլէ էմր էյլէտիյի շէրի՚աթտա եազըլմըշ օլան շէյ-
40 լէրին ճիւմլէսինի ¹¹ե՛ր ե՛րե՛ ե՛ե՛ն, Սադովկ քեահին
իլէ քեահինլէր օլան պիրատէրլէրինի ¹²Գաբաւոնտա
վագը՚ եիւքսէք մահալտէ պուլունան ¹³ՐԱՊՊԸՆ չա-
41 տըրը էօնիւնտէ, Վէ պունլար իլէ պէրապէր Եման վէ
Իդիթունը վէ իսմլէրի զիքր օլունան սա՚իր միւնթէ-
խապլարը՝ ՐԱՊՊԱ ՚արզ ը թէշէքքիւր իչիւն թա՚եին
42 էյլէտի. (¹⁴զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.) Վէ Եման
վէ Իդիթուն իլէ պէրապէր պուլունան մուղանիլէրէ
պօրուլար վէ զիլլէր վէ Ալլահըն իլահիսի իչիւն մու-
սիգի ալէթլէր ¹⁵ե՛ե՛. Իդիթունըն օղուլլարը տախի
գափուճըլար իտի։
43 ¹⁶Վէ գավմըն քեաֆֆէսի՝ հէր քես քէնտի խանէսինէ
կիթտիլէր. Դաւիթ տախի խանէսինէ պէրէքէթ օգու-
մագ իչիւն ՚ավտէթ էթտի։

ՊԱՊ 17

*Դաւիթին պիր պէյթ Ուլլահ ինշա էթմէք մէբամլընըն Նաթան փէյ-
ղամպէր Թարաֆընտան էվվէլճա Թահսին, 3 վէ էմր ի Իլահիյի ալտըգ-
տան ոսնրա նէհի էտիլմէսի։ 11 Դաւիթին նէպլինէ օգունան պէրէքէթ։
16 Դաւիթին տաւ՚ասը վէ ՚արզ ը թէշէքքիւրիւ։*

Վ Է ¹⁷Դաւիթ քէնտի խանէսինտէ իգամէթ էթ-
մէքտէ իքէն, Դաւիթ Նաթան փէյղամպէրէ՝ Իշթէ
պէն էրզ աղաճընտան եափըլմըշ պիր խանէտէ օթու-
րույօրըմ, ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ ՚ահտը իսէ չա-
2 տըր ալթընտա տըր՝ տէտի։ Նաթան տախի Դա-
ւիթէ՝ ¹⁸կէօնլիւկտէ հէր նէ վար իսէ, եափ, զիրա Ալ-
3 լահ սէնին իլէ տիր՝ տէտի։ Վէ օլ կէճէ Ալլահըն
4 քէլամը Նաթանա կէլիպ, կիթ, գուլըմ Դաւիթէ
սէօյլէ, ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Իգամէթիմ իչիւն սէն
5 պիր պէյթ պինա էթմէյէճէքսին. Զիւնքի պէն Իս-
րայէլի Մըսըրտան չըգարտըղըմ կիւնտէն թա պու կիւնէ
գատար պէյթտէ իգամէթ էթմէյիպ՝ չատըրտան
6 չատըրա վէ մէսքէնտէն ¹⁹ե՛ե՛ կէզտիմ։ Պիւթիւն
Իսրայէլ իլէ հէր նէրէյի տօլաշտըմ իսէ, գավմըմը
կիւթմէյի էմր էյլէտիյիմ Իսրայէլին հաքիմլէրինտէն
պիրինէ՝ Նիչիւն էրզ աղաճլարընտան պանա պիր

¹ Թէք. 17. 2։ 26. 3։ 28. 13։ 35. 11։
² Թէք. 34. 30։
³ Մէզ. 105. 15։
⁴ Թէք. 12. 17։ 20. 3։ Խուր. 7. 15-18։
⁵ Մէզ. 96. 1, վէ զայրի։
⁶ Ղեւ. 19. 4։
⁷ Մէզ. 106. 1։ 107. 1։ 118. 1։ 136. 1։
⁸ Մէզ. 106. 47, 48։
⁹ 3 Միւլ. 8. 15։
¹⁰ Թէս. 27. 15։
¹¹ Խուր. 9. 38, վէ զայրի։ Ա՚տ. 28. 3, վէ զայրի։
¹² 3 Միւլ. 3. 4։ Պ. 21. 29։ 2 Թէվ. 1. 3։ Այ. 34։ 2 Թէվ. 5. 13։ 7. 3։ Եզր. 3. 11։ Երեմ. 33. 11։
¹³ 2 Միւլ. 6. 19, 20։
¹⁴ 2 Միւլ. 7. 1, վէ զայրի։

Digitized by Google

7 պէյթ պինա էթմէտինիզ՝ տէտիմ մի։ Վէ շիմտի գու-
ըըմ Դաւիթէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրըր. Գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ ըէ՛իս օլմագ
իւզրէ պէն սէնի աղըլտան՝ սիւրիւ արտընտան ալտըմ.
8 Վէ հէր նէրէյէ կիթտին իսէ, սէնին իլէ օլուպ՝ ճիւմլէ
տիւշմէնլէրինկի սէնին էօնիւնտէ գըրտըմ, վէ եէր եիւ-
զիւնտէ պուլունան պէօյիւքլէրին նամտար օլտըգլարը
9 կիպի սէնի նամտար գըլտըմ։ Գավմըմ Իսրայէլ իչիւն
տախի պիր մէքեան թա՛եին էտիպ՝ անը տիքէճէյիմ.
վէ արթըգ սարսըլմայըպ քէնտի եէրինտէ սաքին օ-
լաճագ տըր. էհլ ի շէրր օլանլար տախի էվվէլքի կի-
պի, ե՛նի գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ հաքիմլէր նասպ
էթտիյիմ՝ կիւնտէն պէրու օլտըղը կիպի անը պիր
10 տահա թազեիգ էթմէյէճէքլէր տիր։ Հէմ տախի սէ-
նին ճիւմլէ տիւշմէնլէրինի պօզաճաղըմ. վէ ՐԱՊՊԸՆ
սանա պիր խանէ պինա էտէճէյինի սանա խապէր
11 վէրիրիմ։ Վէ էճտատըկա կիթմէք իւզրէ՝ միւտտէթին
թէմամ օլտըղընտա, սէնտէն սօկրա սէնին զիւրրիյէ-
թինի, ե՛նի էվլատընտան օլանը իգամէ էտիպ՝ ա-
12 նըն հիւքիւմէթինի սապիթ գըլաճաղըմ։ Ո պանա
պիր պէյթ ինշա էտէճէք, պէն տախի անըն թախ-
13 թընը իլէլէպէտ սապիթ գըլաճաղըմ։ ՚Պէն անա փէ-
տէր օլաճաղըմ, ո տախի պանա օղուլ օլաճագ տըր.
վէ սէնտէն էվվէլ օլան ատէմտէն ՚ինայէթիմի րէֆ՚
էթտիյիմ՝ միսիլլիւ, անտէն րէֆ՚ էթմէյէճէյիմ։ Վէ
՚պէն անը պէյթիմտէ վէ մէլէքիւթիւմտէ իլէլէպէտ
միւհքէմ գըլաճաղըմ՝ վէ թախթը իլէլէպէտ սէպաթ
15 իւզրէ օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Նաթան պու սէօզլէ-
րին քեաֆֆէսինի վէ պիւթիւն պու վահեի ՚այնիյլէ
Դաւիթէ սէօյլէտի։

16 ՚Վէ մէլիք Դաւիթ կիտիպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
օթուրտու, վէ տէտի քի՝ Եա ՐԱՊՊ Ալլահ, պէն քի՞մ
իմ, վէ խանէմ՚նէ՞ տիր, քի պէնի պուրայա գատար
17 կէթիրտին. Պու տախի, եա Ալլահ, սէնին նազա-
րընտա քիւչիւք կէօրիւնտիւ. գուլունկընի խանէսի հագ-
գընտա ուզագ զէման իչիւն տախի սէօյլէտին. եա
ՐԱՊՊ Ալլահ, ՚ալի մէրթէպէտէ օլան ատէմէ ՚նաչար
18 ՚եոեէ կիպի պանա նազար էյլէտին։ Վէ գուլընկա օլան
իքրամ՝ խուսուսընտա Դաւիթ սանա տահա նէ՞ սէօյ-
19 լէյէ պիլիր. սէն գուլընկը պիլիրսին։ Եա ՐԱՊՊ, գու-
լընկ իչիւն վէ քէնտի գալպինկէ կէօրէ հէր պէօյիւք շէյի
պէյան իչիւն պու պէօյիւք շէյլէրին քեաֆֆէսինի
20 եափտըն։ Եա ՐԱՊՊ, գուլագլարըմընգլէ ճիւմլէ իշլիթ-
տիյիմիզէ կէօրէ միսլին եօգ, վէ սէնտէն ղայրի Իլահ
21 եօգ տըր։ Վէ եէր եիւզիւնտէ գավմընկ Իսրայէլ միսիլ-
լիւ հա՞նկը միլլէթ վար տըր, քի Ալլահ քէնտինէ գավմ
օլմագ իւզրէ անըն խէլասը իչիւն կէտտի. վէ Մըսըր-
տան խէլաս էյլէտիյինկ գավմընկ էօնիւնտէն թա՛իֆէլէր
թարտ էթմէքլէ, քէնտինկէ ՚ազիմ վէ շէօհրէթլի պիր
22 նամ՝ գազանտընն։ Վէ գավմընկ Իսրայէլի իլէլէպէտ
քէնտինկէ գավմ թա՛եին էյլէտին, վէ սէն, եա ՐԱՊՊ,
23 անլէրին Ալլահը օլտըն։ Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, գու-
ըըմ հագգընտա վէ խանէսի հագգընտա պույուրտըղընն
քէլամ իլէլէպէտ սապիթ գըլընսընն, վէ տէտիյինկի
24 իճրա էյլէ. Սապիթ գըլընսընն, վէ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ
Իսրայէլին Ալլահը տըր, Ո Իսրայէլէ Ալլահ տըր՝
տէյիւ իսմինկ իլէլէպէտ մու՚ազզամ օլսուն. վէ գուլընկ
Դաւիթին խանէսի սէնին հուզուրընտա սապիթ օլ-
25 սուն։ Զիրա սէն, եա Ալլահըմ, գուլընկա պիր խանէ
պինա էտէճէյինկի անա պէյան էյլէտին. պու էճլտէն
գուլընկ սէնին հուզուրընտա տու՚ա ՚արզ էթմէյէ ՚եոե-
26 ըէ պուլտու։ Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, Ալլահ սէն սին,
27 վէ գուլընկա պու խայրը շէյլէրի վա՚տ էյլէտին։ Վէ
շիմտի գուլընկըն խանէսինի միւպարէք գըլմագ ՚ին-
տինկէ խօշ օլսուն, քի իլէլէպէտ հուզուրընկտա պագը
օլա. զիրա, եա ՐԱՊՊ, սէն միւպարէք գըլտըգճա՝
իլէլէպէտ միւպարէք օլուր։

ՊԱՊ 18

*Դաւիթին Փիլիսթիլէր իլէ Մովաբլըլարա ղալէպէսի. 3 Ադրազար իլէ Սիւրիալըլարա ղալէպէսի։ 9 Եմաթ մէլիքի Թովունըն Դաւիթի հէտիյէ իլէ Թէպրիքի։ 11 Դաւիթին հէտիյէլէր իլէ ղանիմէթի Բապպա Յագտիս էթմէսի։ 13 Եդովմտա մուհաֆըզ ՚ասքէր պրագմասը։ 14 Դա-
վիթին մէ՚մուրլարը։*

Անտէն սօկրա Դաւիթ Փիլիսթիլէրի վուրուպ անլէրի մաղլուպ գըլտը, վէ Գադ իլէ գասապալարընը
2 Փիլիսթիլէրին էլինտէն ալտը։ Մովաբլըլարը տախի վուրտու, վէ Մովաբլըլար Դաւիթէ խարաճկիւզար
3 գուլլար օլտըլար։ Վէ Դաւիթ՝ Ֆրաթ նէհրի ճիվա-
րընտա հիւքիւմէթինի սապիթ գըլմագ իւզրէ կիթ-
տիյի զէման Եմաթ գուրպինտէ Սուբա մէլիյի ՚Ադ-
4 րազարը վուրտու։ Վէ Դաւիթ անտէն պինկ ՚ատէտ արապա վէ ՚եէտի պինկ սիվարի վէ եիրմի պինկ փի-
յատէ թուրթտու. վէ Դաւիթ հէփ արապա աթլարընըն սինիրլէրինի քէսէրէք, անլէրտէն եիւզ րէ՚ս աթ ալը
5 գօտու։ Վէ Դամասկոս Սիւրիալըլարը Սուբա մէլիյի Ադրազարընն եարտըմընա կիթտիքլէրինտէ, Դաւիթ Սիւրիալըլարտան եիրմի իքի պինկ նէֆէր վուրտու։
6 Վէ Դաւիթ Դամասկոս Սիւրիալըլարը արասընա ՚ա-
՚ֆըզլար պրագտը. վէ Սիւրիալըլար Դաւիթէ խա-
րաճկիւզար գուլլար օլտըլար. վէ ՐԱՊՊ Դաւիթի հէր
7 կիթտիյի եէրտէ մուզաֆֆէր գըլար իտի։ Վէ Դաւիթ Ադրազարընն պէնտէյէրի իւզէրինտէ պուլունան ալ-
8 թուն գալգանլարը ալըպ Երուսաղէմէ կէթիրտի։ Վէ Ադրազարընն Տեբաթէ վէ Քունէ շէհրլէրինտէն Դա-
վիթ փէք չօգ փիրինճ ալտը. Սողոմոն տախի ՚փի-

ե 2Միւել. 7. 14,15։ ֆ 2Միւել. 7. 18։ ֆ 2Միւել. 8.1,վէ ղայրի։ ֆ Պագ 2Միւել. 8. 4։ 4. 12,15,16։
ֆ Ղուկ. 1. 33։ —— ե 2Միւել. 8. 3։ ֆ 3Միւել.7.15,23։2Թէվ.

Digitized by Google

րինճ հավուզը վէ տիրէքլէր իւէ փիրինճ գապլարը անտէն եափտը։

9 Վէ եամթ մէլիյի Թովու՝ Դաւիթին Սուբա մէլիյի Ադրազարըն ճիումէ՝ ասքէրլէրինի պօզտըղընը իշիթ-
10 տիյինտէ, Ադրազարըն Թովու իւէ մուհարէպէլէրի վուգու՝ պուլտըղը էճլտէն, Դաւիթ մէլիյին եանընա անըն խաթրընը սիւալ էթմէք, վէ Ադրազար իւէ մուհարէպէ էտիպ՝ անը պօզտըղը իչին Դ--էրէ թէպ-րիք էյլէմէք իւզրէ, օղու Ադորամը վէ անըն իւէ պէրապէր հէր նէվ՝ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ փիրինճ
11 գապլար կէօնտէրտի։ Մէլիք Դաւիթ պունլարը տախի հէփ թա՛իֆէլէրտէն, Եդովմը վէ Մովաբը վէ Ամմոնի վէ Ֆիլիսթի վէ Ամաղէկիլէրտէն ալտըղը կիւմիւշ վէ
12 ալթուն իւէ պէրապէր ՐԱՊՊԱ թագտիս էյլէտի։ Վէ Աբեսսա իպն ի Շարուհեա Թուզ տէրէսինտէ Եդովմ-լըլարտան Ժօն սէքիզ պին նէֆէր վուրտու։

13 Վէ Եդովմտա մուհաֆըզ՝ ասքէր պրագըպ Եդովմ-լըլարըն ճիումէսի տախի Դաւիթէ գուլ օլտըլար. վէ ՐԱՊՊ Դաւիթի հէր կիթտիյի եէրտէ մուզաֆֆէր գըլար իտի։

14 Վէ Դաւիթ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտիպ՝ գավմընըն ճիումէսինէ հագգ ու ատալէթ իճրա
15 էտէր իտի։ Վէ Յովաբ իպն ի Շարուհեա սէր՝ասքէր,
16 վէ Յովսափատ իպն ի Աքիղուդ վագ՝անիւվիս, Վէ Սադովկ իպն ի Աքիտովբ վէ Աբիմելէք իպն ի Ա-
17 բիաթար՝ քեահինլէր, վէ Սուսա՝ քեաթիպ, Վէ Բանեա իպն ի Յովիադա Քերեթիլէր իւէ Փելեթիլէ-րին րէ՛իսի օլուպ՝ Դաւիթին օղուլլարը տախի մէլի-յին եանընտա միւշիր իտիլէր։

ՊԱՊ 19

Դաւիթին Անոնա կէօնտէրթիյի ատէմլէրէ էտիլէն հագարէթ, 6 Յովաբ իւէ Աբեսսանըն Ամմոնիւէր իւէ Սիւրիալըլարա ղալէպէսի, 12 Սովբակ իւէ Սիւրիալըլարըն մաղլուպիյէթի։

Անտէն սօկրա Ամմոնիւէրին մէլիյի Նաաս վէ-
2 ֆաթ էտիպ՝ օղլու անըն եէրինէ մէլիք օլտու։ Վէ Դաւիթ՝ Անոն իպն ի Նաասա, փէտէրի պանա էյի-լիք էթտիյի իչին, էյիլիք էտէյիմ՝ տէտի. վէ Դա-ւիթ՝ փէտէրինտէն տօլայը անը թա՛զիյէ էթմէք իւզրէ էլչիլէր կէօնտէրտի. Դաւիթին պէնտէլէրի տախի Ամ-մոնիւէրին տիյարընա Անոնըն եանընա՝ անը թա՛-
3 զիյէ էթմէք իչին կիթտիւէր։ Վէ Ամմոնիւէրին սէր-տարլարը Անոնա խիթապէն՝ Դաւիթ սէնին հուզու-րընտա փէտէրինէ իհթիրամ կէօսթէրմէք իչին մի սանա թա՛զիյէ էտիճիլէր կէօնտէրտի ՚ան էպէբ. անըն պէնտէլէրի տիյարը թէֆթիշ վէ թէճէսսիւսլէ խարապ էթմէք իւզրէ սէնին եանընա կէ՛լմէտիւէր մի՝
4 տէմէլէրի իւզէրինէ, Անոն Դաւիթին պէնտէլէրինի թութուպ ---էլըբը թըրաշ էտէրէք էսվապլարընըն նըսֆընը, անլէրին օթուրագ եէրինէ գատար քէս-
5 տիքտէն սօկրա անլէրի սալը վէրտի։ Վէ պու ատէմ-լէր հագգընտա Դաւիթէ խապէր կէթիրիլտիքտէ, մէրգումլար զիյատէսիյլէ հիճապ էթտիքլէրի իչին՝ մէլիք անլէրի իսթիգպալէ ատէմ կէօնտէրէրէք՝ Սա-գալընըզ կէլինճէյէտէք Երիքովտա մէքս էտիպ, ան-տէն սօկրա ավտէթ էտինիզ՝ տէտի։
6 Վէ Ամմոնիւէր Դաւիթին ինտինտէ մէքրուհ օլ-տըգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Անոն իւէ Ամմոնիւէր Արամ՝ը Նէհրէյն վէ Արամ՝ը Մաաքա վէ Սուբա-տան արապալար իւէ սիւվարիւէր իւճրէթ իւէ Թութ-
7 մագ իչին պին թալանթ կիւմիւշ կէօնտէրտիւէր։ Վէ օթուզ իքի պին ատէտ արապա իւէ Մաաքա մէլի-յինի վէ գավմընը իւճրէթլէ Թութտըլար. անլէր տախի կէլիպ՝ Մեդաբա էօնիւնտէ օրտու գուրտըլար. Ամմո-նիւէր տախի քէնտի շէհրլէրինտէն թէճէմմիւ՝ էտէրէք մուհարէպէյէ կէլտիւէր։
8 Վէ Դաւիթ պունու իշիթտիյինտէ Յովաբ իւէ գուվ-վէթ սահիպի օլան ասքէրլէրին ճիումէսինի կէօն-
9 տէրտի։ Ամմոնիւէր տախի չըգըպ՝ շէհրին գափուսը էօնիւնտէ մուհարէպէյէ տիզիլտիւէր. էտտա կէ-լէն մէլիքլէր տախի սահրատա այրըճա տուրտըլար։
10 Վէ Յովաբ՝ մուհարէպէնին էօնտէն վէ արգատան քէնտի իւզէրինէ օլաճաղընը կէօրինճէ, Իսրայէլին ճիումէ միւնթէխապլարընտան ---էվէր ինթիխապ է-
11 տէրէք՝ Սիւրիալըլարա գարշը տիզտի։ Վէ ասքէրլէ-րին պագըսընը գարնտաշը Աբեսսանըն իտարէսինէ թէսլիմ էթտի. անլէր տախի Ամմոնիւէրէ գարշը տի-
12 զիլտիւէր։ Վէ՝ էկէր Սիւրիալըլար պանա ղալիպ կէ-լիրսէ, սէն իմտատրմա եէթիշ, վէ էկէր Ամմոնիւէր սանա ղալիպ կէլիրսէ, պէն սէնին իմտատընա եէթի-
13 շիրիմ. ձէսուր օլ, վէ գավմըմըզ իչին վէ Ալլահը-մըզըն շէհրլէրի իչին շէճի՛անէ հարէքէթ էտէլիմ. վէ ՐԱՊՊ քէնտիսինէ խօշ կէօրիւնէնի եափսընը՝ տէտի։
14 Վէ Յովաբ վէ անըն իւէ պէրապէր պուլունան ասքէրլէր մուհարէպէ իչին Սիւրիալըլարա տօղրու իւէ-րիլէմէքլէ՝ անլէր անըն էօնիւնտէն ֆիրար էթտիւէր։
15 Վէ Ամմոնիւէր Սիւրիալըլարըն ֆիրար էթտիքլէրինի կէօրմէլէրինիյէ, քէնտիւէր տախի գարնտաշը Աբեսսա-նըն էօնիւնտէն ֆիրար էտէրէք շէհրէ կիրտիւէր. Յո-վաբ տախի Երուսաղէմէ կէլտի։
16 Վէ Սիւրիալըլար Իսրայէլին էօնիւնտէ պօզուլտըգ-լարընը կէօրտիւքլէրինտէ, էլչիւէր կէօնտէրիպ՝ Նէհ-րին էօթէ թարաֆընտա օլան Սիւրիալըլարը չըգար-տըլար, վէ Ադրազարըն սէր՝ասքէրի Սովբակ էօնլէ-

ե 2Միւլ. 8. 9։ ջ 2Միւլ. 8. 10֊֊ Յով-բամ ֊եՆէլէր։ ե 2Միւլ. 8. 13։ ը 2Միւլ. 8.14, վէ ղայրի։ թ 2Միւլ. 8. 17֊ե Աքի- ժիւէք ֊եՆէլէր։ ի 2Միւլ. 8. 17֊ե Սա-րայիա, վէ 3Միւլ. 4. 3֊ե Սիսա ֊եՆէլէր։ ի 2Միւլ. 8. 18։ ---

ա 2Միւլ.10.1, վէ ղայրի։ բ Գ. 18. 5,9։

Digitized by Google

17 րինտէ իտի։ Վէ Դաւիթէ խապէր վէրիլտիքտէ, պիւ-
թիւն Իսրայէլի ճէմ՚ էթտի, վէ Յորդանանտան կէ-
չիպ անլէրէ եէթիշէրէք սաֆֆլար թէրթիպ էյլէտի.
վէ Դաւիթ Սիւրիալըլարա գարշը հարպա հազըրլան-
տըղընտա, անլէր տախի անըն իլէ մուհարէպէ էյլէ-
18 մէլէրի իւզէրինէ, Սիւրիալըլար Իսրայէլին էօնիւնտէն
ֆիրար էյլէտիլէր. Դաւիթ տախի Սիւրիալըլարտան
եէտի պինգ արապալը ՚աւոէէր իլէ գըրգ պինգ փիյատէ
19 թէլէֆ էտիպ՝ սէր՚ասքէր Սովբակը գաթլ էյլէտի։ Վէ
Ադրազարընը պէնտէլէրի Իսրայէլին էօնիւնտէ պօզուլ-
տըգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, Դաւիթ իլէ միւսալէհէ
էտիպ՝ անա գուլ օլտըլար. վէ Սիւրիալըլար Ամմոնի-
լէրէ պիր տահա իմտատ էթմէք իսթէմէտիլէր։

ՊԱՊ 20

Ռաբբա շէհրինին ալընմասը։ 4 Ռափա էվլատընըն մուհարէպէտէ վուրուլմալարը։

Վէ ՚էրթէսի սէնէ մէլիքլէրին ժամանակը չըգ-
տըգլարը վագըթ, Յովաբ պիւթիւն օրտույը չըգա-
րըպ՝ Ամմոնիլէրին տիյարընը խարապ էթտիքտէն
սօկրա, կիտիպ Ռաբբայը մուհասէրէ էյլէտի. ֆագաթ
Դաւիթ Երուսաղէմտէ գալտը. վէ ՚Յովաբ Ռաբբայը
2 վուրուպ անը խարապ էթտի։ Վէ Դաւիթ ՚անլէրին
մէլիյինին թաճընը պաշընտան ալըպ՝ անը պիր թա-
լանթ ալթուն աղըրլըղընտա պուլտու. վէ անտէ զի-
գըյմէք թաշլար տախի վար իտի, վէ Դաւիթին պա-
շընա գօնուլտու. վէ օլ շէհրտէն ղայէթ չօգ ղանի-
3 մէթ չըգարտը։ Վէ իչինտէ պուլունան խալգը չըգա-
րըպ՝ անլէրի տէսթէրէ վէ տէմիր ճէրճէր վէ պալթա-
լարլէ քէստի. Դաւիթ Ամմոնիլէրին ճիւմլէ շէհրլէրինէ
պէօյլէ եափտը. վէ Դաւիթ գավմընն քեաֆֆէսի իլէ
Երուսաղէմէ ՚ավտէթ էյլէտի։
4 ՚Անտէն սօկրա Ֆիլիսթիլէր իլէ Գազերտէ մուհա-
րէպէ վուգու՝ պուլտըղընտա՝ ՚Ովսալը Սովբաք Ռա-
փա էվլատընտան Սեֆիայը գաթլ էթտի, անլէր տա-
խի մաղլուպ օլտըլար։
5 Վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ թէքրար մուհարէպէ օլտը-
ղընտա, էլէանան իպն ի ՚Յայիր Գէթլի Գողիաթընն
գարնտաշը Ղէեմիյի գաթլ էթտի. պունուն մըզրա-
ղընըն սափը տախի ճուլահ սէրմինի կիպի իտի։
6 Վէ ՚Գէթտէ թէքրար մուհարէպէ օլտըղընտա՝ ու-
զուն պօյլու պիր ատմ պուլունուպ՝ անըն փարմագ-
լարը ալթըշար օլարագ եիրմի տէօրթ տանէ իտի.
7 պու տախի Ռափա էվլատընտան իտի։ Պու քիմսէ
Իսրայէլէ սէպպ էթտիյինտէ՝ Դաւիթին գարնտաշը
8 Սամաանըն օղլու Յոնաթան անը վուրտու։ Պունլար
Գէթտէ Ռափայա տօղուպ՝ Դաւիթին էլիյլէ վէ պէն-
տէյէրինին էլիյլէ տիւշտիւլէր։

ՊԱՊ 21

*Դաւիթին պէնի Իսրայէլի սայմագ խաթասը։ 5 Մուհարիպլէրին ՚ա-
տէտի։ 9 Դաւիթին Ակվակի վէ Ակքիֆ օլունան իւչ պէլատան Քա՚ունը
գապուլ էթմէսի։ 14 Եէթմիշ պին քիշինին հէլաքընտան սօնրա Դաւի-
թին նէյազըլյէ Երուսաղէմին գուրթուլմասը։ 18 Ոռնանըն խարմա-
նընը Դաւիթին սաթըն ալըպ գուրտարմալար Քագտիմ էթմէսի։*

Վէ ՚Շէյթան՝ Իսրայէլ ՚ալէյհինէ գալգըպ Իս-
2 րայէլի սայմագ իչինն Դաւիթի թահրիք էյլէտի։ Վէ
Դաւիթ Յովաբ իլէ գավմընն րէ՚իսլէրինէ խիթապէն՝
Կիտինիզ, Բերսաբէէտէն Դանա վարընճայա գատար
Իսրայէլի սայըպ՝ ՚հիսապընը պանա կէթիրինիզ, քի
3 պիլէյիմ՝ տէտի։ Յովաբ տախի՝ ՐԱՊՊ քէնտի գավ-
մընըն մըգտարընը եիւզ գաթ զիյատէ իյլէսին. էյ
էֆէնտիմ մէլիք, ճիւմլէսի էֆէնտիմին պէնտէլէրի
տէյիլլէր մի. էֆէնտիմ նիչինն պու շէյի թալէպ էտէր,
նիչինն Իսրայէլէ մուճիպ ի խաթա օլսուն՝ տէտի։
4 Լաքին մէլիյին քէլամը Յովաբ իւզէրինէ շիտտէթլի
օլտըղընտան, Յովաբ չըգըպ պիւթիւն Իսրայէլի տօ-
5 լաշտրգտան սօկրա Երուսաղէմէ կէլտի։ Վէ Յովաբ
գավմընն նուֆուս տէֆթէրինի Դաւիթէ վէրտի. Իս-
րայէլին քեաֆֆէսի պինգ քէրրէ պինգ վէ եիւզ պինգ գը-
լըճ թաշընյան ատէմ օլուպ՝ Յուդատան տախի տէօրթ
եիւզ եէթմիշ պինգ գըլըճ թաշընյան ատէմ վար իտի։
6 ՚Ամմա Ղեւիլիլէր իլէ Բենիամինիլէրի անլէրին հիսա-
պընա տախիլ էթմէտի. զիրա մէլիյին էմրի Յովաբա
մէնֆուր իտի։
7 Վէ պու իշ Ալլահըն ՚ինտինտէ գապիհ օլտըղընտան
8 Իսրայէլի վուրտու։ Վէ Դաւիթ Ալլահա՝ Պէն պունու
եափմաղլէ ՚պէօյիւք կիւնահ իշլէտիմ. ՚վէ շիմտի
րէճա էտէրիմ. գուլընկըն կիւնահընը ՚աֆվ էյլէ, զի-
րա ղայէթլէ սէֆիհանէ հարէքէթ էյլէտիմ՝ տէտի։
9 Վէ ՐԱՊՊ Դաւիթին եանընտա պուլունան ՚նէպի
10 Գադա տէտի քի, Կիթ՝ Դաւիթէ խիթապէն՝ ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր. Պէն սանա իւչ շէյ թէքլիֆ էտէ-
րիմ՝ անլէրտէն պիրինի քէնտինկ իչիւն իխթիյար էյլէ,
11 քի սանա եափայըմ՝ տէյիւ սէօյլէ։ Վէ Գադ Դաւիթէ
12 կէլիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրի պու տըր. ՚Եա իւչ սէնէ գըթ-
լըղը, եախօտ իւչ այ տիւշմէնլէրինկին էօնիւնտէն ֆի-
րար էտէրէք, տիւշմէնլէրինկին գըլըճը սանա եէթիշ-
մէսինի, վէ եախօտ իւչ կիւն տիյարտա ՐԱՊՊԸՆ
գըլըճը, եա՚նի թա՚ուն օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի Իսրա-
յէլին ճիւմլէ հուտուտը տախիլինտէ հէլաք էթմէսինի
քէնտինկ իչիւն իխթիյար էյլէ. շիմտի պագ, պէնի իր-
13 սալ էտինէ նէ՞ ճէվապ կէօթիւրէյիմ՝ տէտի։ Վէ Դա-

ա 2Միւլ. 11. 1։ բ 2Միւլ. 12. 26։ գ 2Միւլ. 12. 30,31։ դ 2Միւլ. 21. 18։ ե Ղ. 11. 29։ զ 2Միւլ. 21. 19՝ Ա-րիովգիմ տ՚Եհէլէէ։ ը 2Միւլ. 21. 20։ —— ա 2Միւլ. 24. 1, վէ ղայրիս։ բ Ղ. 27. 23։ գ Ղ. 27. 24։ դ 2Միւլ. 24. 10։ ե 2Միւլ. 12. 13։ զ Պագ 1Միւլ. 9. 9։ ը 2Միւլ. 24. 13։

Digitized by Google

ւիթ Գադա՝ Պէն ղայէթլէ սրգըլմագտա իմ. ՐԱՊՊՐՆ էլինէ տիւշէյիմ, զիրա անըն մէրհամէթի փէք չօգ
14 տըր, վէ ինսան էլինէ տիւշմէյէյիմ՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլ իւզէրինէ թա՛ուն կէօնտէրտի, վէ Իսրայէլ-
15 տէն եէթմիշ պին ատէմ տիւշտիւ: Վէ Երուսաղէմի հէլաք էթմէք իւզրէ՝ Ալլահ պիր մէյէք կէօնտէրտի. վէ անը հէլաք էտէր իքէն ՐԱՊՊ նազար էտիպ՝ Պու պէյատան տօլայը մէրհամէթէ կէլտի. վէ հէլաք էտէն մէյէյէ՝ ՔիֆայԷթ էտէր, արթըգ էլինկի կէրի չէք՝ տէտի: ՐԱՊՊՐՆ մէյէյի տախի Յեբուսի Ռունանըն խար-
16 մանը եանընտա տուրույօր իտի: Վէ Դաւիթ կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ ՐԱՊՊՐՆ մէյէյինի, էլինտէ եալըն պիր գըլըճ պուլունարագ, Երուսաղէմ իւզէրինէ ուզաթմըշ վէ զէմին իլէ սէմա արասընտա տուրմըշ օլտրը հալտէ Կէօրտիւ. վէ Դաւիթ իլէ իխթիյարլար չուլ կիյմիշ օլարագ եիւզլէրի իւզէրինէ տիւշտիւլէր:
17 Վէ Դաւիթ Ալլահա՝ Իշթէ գավմըն սայըլմասը իչիւն էմր վէրէն պէն իմ. խաթա վէ կիւնահ իշլէյէն պէն իմ. լաքին պու գօյունլար նէ՞ եափտըլար. եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, էլինկ պէնիմ 'ալէյհիմէ վէ փէտէրիմին խանէսի 'ալէյհինէ օլսուն, ամմա սէնին գավմըն 'ալէյհինէ անը հէլաք էթմէք իչիւն օլմասըն՝ տէտի:
18 Օ զէման Ր ՐԱՊՊՐՆ մէյէյի՝ Դաւիթին չըգրպ Յեբուսի Ռունանըն խարմանընտա ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ իգամէ էթմէսինի Դաւիթէ սէօյլէսին տէյիւ՝ Գադա
19 էմր էյլէտի: Վէ Դաւիթ՝ ՐԱՊՊՐՆ իսմիյլէ Գադրն
20 սէօյլէտիյի քէլամա կէօրէ եօգարը չըգտը: Վէ Ռունան պուղտայ տէօյմէքտէ իքէն տէօնիւպ՝ մէյէյի կէօ-
21 րինճէ տէօրթ օղլու իլէ պէրապէր կիզլէնտի: Դաւիթ տախի Ռունանըն եանընա եագլաշտրղընտա՝ Ռունան պագտը, վէ Դաւիթի կէօրինճէ խարմանտան չըգրպ եէրէ գափանարագ՝ Դաւիթէ 'արզ ը 'ուպու-
22 տիյէթ էյլէտի: Օլ վագըթ Դաւիթ Ռունանա՝ Պու խարմանըն եէրինի պանա վէր, անտէ ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էտէյիմ. անը պանա թամմ պէհասըյլէ վէրէճէքսին, թա քի թա՛ուն գավմտան տէֆ՝
23 օլունա՝ տէտի: Վէ Ռունան Դաւիթէ՝ Քէնտիկէ ալ, վէ էֆէնտիմ մէյիք նազարընտա խօշ կէօրինէնի իճրա էթսին. իշթէ մուհրագալար իչիւն էօքիւզէրի, վէ օտուն եէրինէ խարման ալէթլէրինի, վէ էքմէք թագտիմէսի իչիւն պուղտայը վէրիրիմ. ճիւմլէսինի տէ
24 վէրիրիմ՝ տէտի: Մէյիք Դաւիթ տախի Ռունանա՝ Խայըր, ֆագաթ թամմ պէհասըյլէ սաթըն ալըրըմ, զիրա սէնին օլանը ՐԱՊՊ իչիւն ալմամ. նէ տախի մէճճանէն Ը ըըըէ մուհրագա օլմագ իւզրէ թագտիմ
25 էտէրիմ՝ տէտի: Պէօյլէճէ Դաւիթ Ռունանա օլ եէր իչիւն ալթը եիւզ մըսգալ վէզնինտէ ալթուն վէրտի:

26 Վէ Դաւիթ օրատա ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էտիպ՝ մուհրագալար վէ սէլամէթ գուրպանլարը թագտիմ էտէրէք ՐԱՊՊԱ տու՛ա էյլէտի. վէ Բ մուհ-
27 րագա մէզպահը իւզէրինէ Ե սէմատան աթէշ էրուէյէ՝ անը միսլթէճապ գըլտը: Վէ ՐԱՊՊՐՆ մէյէյէ էմր էթմէսի իւզէրինէ՝ օ տախի գըլըճընը գընընա գօտու:
28 Օ զէման Դաւիթ Յեբուսի Ռունանըն խարմանընտա ՐԱՊՊՐՆ քէնտիսինի միսլթէճապ գըլտըղընը կէօր-
29 մէքլէ՝ օրատա զէպիհէյէր թագտիմ էյլէտի: Վէ Մովսէսին պէրրիյէտէ եափտըղը Ժմէքքէն իւր ՐԱՊՊ վէ մուհրագա մէզպահը օ զէման Կ Գաբաւոնտա վագը՝
30 միւրթէֆէ՛ատա պուլունուր իտի. Լաքին Դաւիթ Ալլահտան սիւ՛ալ էթմէք իչիւն անըն հուզուրընա կիտէմէտի. զիրա ՐԱՊՊՐՆ մէյէյինին գըլըճընտան գօրգար իտի:

ՊԱՊ 22

Դաւիթին պէյթ Ուլլահ իչիւն Թէտարիքեաթը. 6 Սողոմոնը պէյթ Ուլլահըն ինշասը խուսուսընտա Քա՛լիմի. 17 պու խուսուստա օլան էմրի:

Վէ Դաւիթ՝ -ՐԱՊՊ Ալլահըն պէյթի պու, վէ Իսրայէլ իչիւն մուհրագա մէզպահը պու տըր՝ տէտի:
2 Վէ Դաւիթ Իսրայէլ տիյարընտա պուլունան Է էճնէպիլէրին թօփլանմասընը էմր էտիպ՝ պէյթ Ուլլահըն ինշասը իչիւն, եօնուլմըշ թաշլար հազըրլամագ
3 իւզրէ, թաշճըլար թա՛ներն էյլէտի: Վէ Դաւիթ գափու գանատլարընըն մրխլարը վէ քինէթլէր իչիւն ղայէթ չօգ տէմիր վէ Ե վէզնէ կէլմէզ չօգ պագըր վէ հիսապա կէլմէզ էրզ աղաճլարը թէտարիք էյլէտի:
4 Զիրա Սիդոնլըլար իլէ Տիւրոսլըլար Դաւիթէ քէսրէթ իւզրէ էրզ աղաճլարը կէթիրիրլէր իտի:
5 Վէ Դաւիթ՝ Օղլըմ Սողոմոն քիւչիւք վէ նազիք տիր, վէ ՐԱՊՊ իչիւն ինշա օլունաճագ պէյթ պէօյիւք վէ եիւքսէք, վէ ճիւմլէ տիյարլարտա մէշհուր վէ մէմտուհ օլաճագ տըր. պու էճլտէն անըն իչիւն թէտարիք կէօրէյիմ՝ տէյէրէք, Դաւիթ քէնտի վէֆաթընտան
6 էվվէլ քէսրէթ իւզրէ թէտարիքեաթ կէօրտիւ: Վէ օղլու Սողոմոնը չաղըրըպ՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իչիւն պիր պէյթին ինշասընը անա էմր էյլէտի:
7 Վէ Դաւիթ Սողոմոնա խիթապէն՝ Էյ օղլըմ, Ը Ալլահըմ ՐԱՊՊՐՆ իսմինէ պիր պէյթ ինշա էթմէյէ
8 Կ գալպիմտէ ըըը վար իտի. Ամմա պանա ՐԱՊՊՐՆ քէլամը կէլիպ՝ Սէն զիյատէսիյլէ գան տէօքիպ՝ պէօյիւք մուհարէպէլէր էյլէտիյին էճլտէն, պէնիմ իսմիմէ սէն պիր պէյթ ինշա էթմէյէճէքսին. զիրա հուզու-
9 ըրմտա զէմին իւզէրինտէ չօգ գան տէօքտիւն: Ր Իշթէ սանա պիր օղուլ տօղաճագ տըր, օ րահաթ սահիպի օլուպ՝ պէն տախի Կ էթրաֆընտա պուլունան ճիւմլէ

ը 2Միւլ. 24. 16։ ը Պագ Թէր. 6. 6։ ի 2Թէվ. 3. 1։ ե 2Թէվ. 3. 1։ | ը 2Միւլ. 24. 24։ ը Ղեւ. 9. 24։ 2Թէվ. 3. 1։ 7. 1։ ը Պ. 16. 39։ | ի 3Միւլ. 3. 4։ Պ. 16. 39։ 2Թէվ. 1. 3։ —— ի Թէս. 12. 5։ 2Միւլ. 24.18։ Պ. 21.18,19, 26,28։ 2Թէվ. 3. 1։ | ե 3Միւլ. 9. 21։ զ Այ. 14։ 3Միւլ. 7.47։ | ը 3Միւլ. 5. 6։ թ Պ. 29. 1։ ժ Թէս. 12. 5,11։ ի 2Միւլ.7.2։ 3Միւլ.8. 17։ Պ. 17. 1։ 28. 2։ ի 3Միւլ. 5.3։ Պ. 28.3։ ե Պ. 28. 5։ ը 3Միւլ. 4. 25։ 5. 4։

Digitized by Google

տիւշմէնլէրինտէն անը միւսթէրիհ գըլաճաղըմ. զիրա իսմի Սողոմոն օլուպ անըն կիւնլէրինտէ Իսրայէլէ
10 սէլամէթ վէ ասայիշ վէրէճէյիմ: ¹0 պէնիմ իսմիմէ պիր պէյթ ինշա էտիպ՝ ²պանա օղուլ օլաճագ. պէն տէ անա փէտէր օլաճաղըմ, վէ անըն հիւքիւմէթ թախթընը Իսրայէլ իւզէրինէ իւէլէպէտ սապիթ գը-
11 լաճաղըմ՝ տէտի: Շիմտի, էյ օղլըմ, ³ՐԱՊՊ սէնին իւէ օլսուն. սէն տախի իշինտէ մուվաֆֆագ օլուպ՝ Ալլահընդ օլան ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի, սէնին հագգընտա
12 սէօյլէտիյի կիպի, ինշա էտէսին: Էմման ՐԱՊՊ ⁴սանա հիքմէթ վէ ֆէհմ իհսան էտիպ՝ Ալլահընդ օլան ՐԱՊ-ՊԸՆ շէրի'աթընը հընֆզ էթմէք իչին՝ սէնի Իսրայէլ
13 իւզէրինտէ սապիթ էյլէյէ: ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլ իչին Մովսէսէ էմր էյլէտիյի գանունլարը վէ ահքեամը տիգգաթլէ հընֆզ էթտիյին հալտէ. ⁵իշինտէ մուվաֆ-ֆագ օլաճագսընը. ⁶գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլ, խավֆ
14 ու խէշեէթ էթմէ: Վէ իշթէ մուզայագամտա ՐԱՊՊԸՆ պէյթի իչին՝ եիւզ պինդ թալանթ ալթուն վէ պինդ քէրրէ պինդ թալանթ կիւմիւշ վէ քէսրէթլէլէրի ճիհէթլէ
15 ⁷վէզնէ կէլմէզ փիրինճ իւէ տէմիր թէտարիք էտիպ՝ աղաճ վէ թաշլար տախի հազըրլատըմ. սէն տախի անլէրէ ⁸իլավէ էտէսին: Էէմ տախի եանընկտա քէսրէթ
16 իւզրէ սէն՝ աթ սահիպլէրի, թաշճըլար վէ տիվարճը-լար վէ տիւկէրլէր վէ հէր նէվ՝ իշ իչին ուսթատ ա-
17 տէմլէր պուլունուր: Ալթուն վէ կիւմիւշ վէ փիրինճ վէ տէմիրին հիսապը եօգ տըր. գալգ վէ իճրա էյլէ, վէ ⁹ՐԱՊՊ սէնին իւէ օլսուն՝ տէտի:

17 Վէ Դաւիթ Իսրայէլ րէ՛իսլէրինին քեաֆֆէսինէ՝ օղլու Սողոմոնա մու՛ավէնէթ էթմէլէրի իչին էմր
18 էտիպ, Իշթէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ սիզին իւէ օլուպ՝ ¹⁰սի-զի հէր թարաֆտան միւսթէրիհ գըլտը. զիրա պու տիյարընն սէքէնէսինի էլիմէ թէսլիմ էյլէտի. տիյար տախի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա վէ գավմը հուզու-
19 րընտա մաղլուպ օլտու: Վէ շիմտի Ալլահընըզ ՐԱՊ-ՊԸ ¹¹ճան ու տիլտէն թալէպ էթմէյէ իգտամ էտինիզ. վէ գալգըպ ¹²ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւ ¹³ահտընը վէ Ալ-լահընն մուգատտէս էտէվլաթընը ¹⁴ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պինա օլունաճագ պէյթէ կէթիրմէք իւզրէ, Ալլահ-նընզ ՐԱՊՊԸՆ մագտիսինի ինշա էտինիզ՝ ¹⁵էէ:

ՊԱՊ 23

Դաւիթին իխթիյարլըղընտա Սողոմոնը մէլիք նասպ էթմէսի։ 2 Պէնի Ղեւինին ծագոմի։ 7 Գերսոնի վէ Կահաթի, 21 վէ Մերարի գապի-լէլէրի։ 24 Ղեւիլիլէրին խըտմէթի։

Վէ Դաւիթ միւսինն վէ կիւնլէրէ տօյմուշ օլտը-ղընտա, ¹օղլու Սողոմոնը Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
2 նասպ էյլէտի։ Վէ Իսրայէլին ճիհմլէ րէ՛իսլէրի իլէ
3 քեահինլէրի վէ Ղեւիլիլէրի ճէմ՝ էթտի։ Վէ Ղեւիլի-լէրին մըգտարը, եա՛նի ²օթուզ եաշընը կէչկին էր-քէչքլէրի պիրէր պիրէր սայըլարագ՝ օթուզ սէքիզ պինդ
4 նէֆէր իտի։ Վէ Դ--էր՝ ³Պունլարտան եիրմի տէօրթ պինդ նէֆէրի՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ իշի իւզէրինտէ, վէ
5 ալթը պինդ նէֆէրի ⁴նազըր վէ հաքիմ օլուպ, Տէօրթ պինդ նէֆէրի գափուճը վէ տէօրթ պինդ նէֆէրի թէ-րէննիւմ իչին ⁵եափտըղըմ մուսիգի ալէթլէրինէ
6 ՐԱՊՊԱ մուղաննիլէր օլսուն՝ ⁶էէ: Վէ ¹Դաւիթ ան-լէրի պէնի Ղեւիտէն, եա՛նի Գերսոն վէ Կահաթ վէ Մերարիտէն ⁷լէ--էր թագսիմ էյլէտի։

7 ²Գերսոնիլէրտէն Ղաղան վէ Սեմէի. (8) Ղաղանըն օղուլլարը րէ՛իս Յեքիէլ վէ Զեթամ վէ Յովէլ՝ իւ նէ-
9 ֆէր. Վէ Սեմէինին օղուլլարը Սաղոմոթ վէ Ազիէլ վէ Արան իւ նէֆէր օլուպ՝ պունլար Ղաղանըն խանէ-
10 տան րէ՛իսլէրի իտիլէր: Վէ Սեմէինին օղուլլարը Յեթ վէ Զիզա վէ Յեուս վէ Բարիա օլուպ՝ պու տէօրթ քիշի
11 Սեմէինին օղուլլարը իտի: Վէ Յեթ՝ րէ՛իս, Զիզա տա-խի իքինճիսի օլուպ՝ Յեուս իլէ Բարիանընն չօգ էվլատը օլմատըղընտան պիր գապիլէ ի՛թիպար օլունտըլար:
12 ³Կահաթընն օղուլլարը Ամրամ վէ Իսահառ վէ Քեբ-
13 րոն վէ Ոզիէլ՝ տէօրթ նէֆէր, Վէ ⁴Ամրամընն օղուլ-լարը Ահարոն վէ Մովսէս իտի. վէ ⁵Ահարոն կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք օղուլլարը իւէլէպէտ ագտէս օլան շէյլէրի թագտիմ էտիպ՝ ⁶ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պուխուր եագարագ ⁷իճրա ի խրտմէթ, վէ ⁸իսմինէյլէ իւէլէպէտ պէրէքէթ օգումագ իւզրէ թախսիս օլուն-
14 տըլար: Վէ Ալլահ ատէմի օլան Մովսէսին ⁹օղուլլարը
15 Ղեւի սըպթընտան սայըլտը: ¹⁰Մովսէսին օղուլլարը
16 Գերսամ իւէ Եղիազար օլուպ, Գերսամընն օղուլլարընն-
17 տան ¹¹Սուբայէլ րէ՛իս իտի: Վէ Եղիազարընն օղուլ-լարը րէ՛իս ¹²Հռաբիա իտի. վէ Եղիազարընն պաշգա օղուլլարը եօգ իտի, ֆագաթ Հռաբիանընն օղուլլարը
18 ղայէթ չօգ իտի: Վէ Իսահառընն օղուլլարը՝ րէ՛իս
19 ¹³Սաղոմոթ իտի. ¹⁴Քեբրոնընն օղուլլարը՝ րէ՛իս Յերիա վէ իքինճիսի Ամարիա վէ իւչինճիսու Յազիէլ վէ
20 տէօրտինճիսու Յեկամամ իտի: Ոզիէլին օղուլլարը րէ՛իս Միքա վէ իքինճիսի Յեսիա իտի:
21 ¹⁵Մերարինին օղուլլարը Մոողի վէ Մուսի օլուպ՝
22 Մոողինին օղուլլարը Եղիազար վէ ¹⁶Կիս իտի: Վէ Ե-ղիազար վէֆաթ էթտի, ¹⁷վէ օղուլլարը օլմայըպ՝ ան-

---

1 2Միւս. 7.13։ 3Միւս. 5. 5։ Պ. 17. 12,13։ 28. 6։
2 ¹Իպր. 1. 5։
3 Այ. 16։
4 3Միւս. 3.9,12։ Մէզ. 72. 1։
5 Ցես. 1. 7,8։ Պ. 28.7։
6 Թէս. 31. 7,8։ Ցես.1. 6,7,9։ Պ. 28. 20։
7 Այ. 3։
8 Այ. 11։
9 Թէս. 12.10։ Ցես.22. 4։ 2Միւս. 7. 1։ Պ. 23. 25։
10 2Թէվ. 20. 3։
11 3Միւս.8.6,21։2Թէվ. 5. 7։ 6. 11։
12 Այ. 7։ 3Միւս. 5. 3։
13 3Միւս. 1. 33-39։ Պ. 28. 5։
14 Ա'տ. 4. 3,47։
15 Թէս. 16. 18։ Պ. 26. 29։ 2Թէվ. 19. 8։
16 Պագ 2Թէվ. 29. 25, 26։ Ամով. 6. 5։
17 Խուր. 6.16։ Ա'տ.26. 57։ Պ.6.1, վէ գայրի։ 2Թէվ. 8.14։ 29. 25։
18 Պ. 26. 21։
19 Խուր. 6. 18։
20 Խուր. 6. 20։
21 Պագ Պ. 26. 23-25։
22 Խուր. 2.22։ 18. 3,4։
23 Պ. 24. 20։ 26. 24։
24 Պ. 26. 25։
25 Պ. 24. 22։
26 Պ. 24. 23։
27 Պ. 24. 26։
28 Պ. 24. 29։
29 Պ. 24. 28։

Digitized by Google

ճագ գըզլարը վար իտի. ՙպունլար իլէ տախի պիրա-
23 տէրլէրի օլան Կիսին օղուլլարը էվլէնտիլէր: ՙՄու-
սինին օղուլլարը Մոողի վէ Եդեր վէ Յերիմովթ՝ իւչ
նէֆէր իտի:
24 ՙԵրմի եաշընը կէչկին՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըտ-
մէթի իչին իշ իճրասընտա պուլունուպ՝ պիրէր պի-
րէր իսմէրիյլէ սայըլարագ, գապիլէլէրինճէ խանէ-
25 տան րէ՛իսլէրի օլան ՙպէնի Ղեւի պունլար իտի: Զիրա
Դաւիթ՝ Իսրայէլին Ալլահը օլան ՐԱՊՊ ՙքէնտի գավ-
մընա րահաթ վէրմիշ օլուպ՝ իլէլէպէտ Երուսաղէմտէ
26 սաքին օլաճագ տըր. Ղեւիլիլէր տախի ՎմէսքէՆի վէ
անընն խըտմէթինէ՛ա՛իտ օլան ճիւմլէ էտէվաթը պուն-
27 տան պէօյլէ թաշըրմայաճագլար՝ տէմիշ իտի: Զիւնքի
Դաւիթին սօնկ էմրլէրի մուճէպինճէ Երմի եաշընը
28 կէչկին օլան պէնի Ղեւի սայըլտը: Զիրա անլէրին
մէ՛մուրիյէթի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթինտէ պէնի
Ահարոնա մու՛ավէնէթ էթմէ՛ք, եա՛նի հավլուլար իլէ
օտալարա նէզարէթ էյլէմէ՛ք, վէ մուգատտէս շէյլէ-
րին քեաֆֆէսինի թէմիզլէմէ՛ք, վէ պէյթ Ուլլահընը
29 խըտմէթինի իճրա էթմէ՛ք, վէ ՙհուզուր էքմէյի վէ
էքմէ՛ք թագտիմէսի իչին ՙտագիգ վէ Ֆմայասըզ եուֆ-
գալար վէ ՙթավատա փիշէն հէմ տէ գավրուլան շէյ-
լէրէ, վէ ՙճիւմլէ էօլչէ՛ք իլէ էօլչիւլէրէ նէզարէթ էթ-
30 մէ՛ք, վէ հէր սապահ վէ ախշամ տուրուպ՝ ՐԱՊՊԱ
31 համտ ու թէսպիհ էթմէ՛ք, վէ ՙսէպթ կիւնլէրի վէ
այպաշլարընտա վէ ՙմու՛այյէն պայրամլարտա ճիւմլէ
մուհրագալարը՝ ՚ատէտլէրի վէ նիզամլարը իւզրէ՝
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տէվամ իւզրէ ՐԱՊՊԱ թագ-
32 տիմ էթմէ՛ք, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթի
իչին ՙճէմմա՛աթ չատըրընը մուհաֆազասընա, վէ
մագտիսին մուհաֆազասընա, վէ ՙպիրատէրլէրի օլան
պէնի Ահարոնըն մուհաֆազասընա մուգայյէտ օլ-
մագտան ՚իպարէթ իտի:

ՊԱՊ 24

*Պէնի Ահարոնըն երմի տէօրթ նէվպէթէ թագսիմէ, 20 կահաթիլէ-
րին, 27 վէ Մերարիլէրին գուր՛ա իլէ թագսիմէ:*

Վէ պէնի Ահարոնըն նէվպէթճէ թագսիմլէրինէ
ՙՆէ՛ճէ՛, ՙԱհարոնըն օղուլլարը Նադաբ վէ Աբիուդ վէ
2 Եղիազար վէ Իթամար օլուպ, ՙՆադաբ իլէ Աբիուդ
փէտէրլէրինտէն էվվէլ էվլատսըզ վէֆաթ էթտիլէր,
3 վէ Եղիազար իլէ Իթամար քեահին օլտըլար: Վէ Դա-
ւիթ վէ պէնի Եղիազարտան Սադովկ վէ պէնի Իթա-
մարտան Աքիմելէ՛ք անլէրի խըտմէթլէրի իչին թէր-
4 թիպլէրինէ կէօրէ թագսիմ էյլէտիլէր: Վէ պէնի
Եղիազարտան օլան րէ՛իսլէր պէնի Իթամարտան
օլանտան զիյատէ օլմասը ճիհէթլէ անլէրի պու վէճճլէ
թագսիմ էթտիլէր, եա՛նի պէնի Եղիազարտա գապի-
լէլէրինճէ օն ալթը, վէ պէնի Իթամարտա գապիլէ-
5 լէրինճէ սէքիզ րէ՛իսլէր վար իտի: Կէրէ՛ք պունլարը,
կէրէ՛ք անլէրի գուր՛այլէ թագսիմ էթտիլէր. զիրա
մագտիսին նազըրլարը վէ ՙԷլ՛ Ուլլահընն նազըրլարը
6 պէնի Եղիազար իլէ պէնի Իթամարտան իտիլէր: Վէ
Ղեւիլիլէրտէն օլան քեաթիպ Սեմայիա իպն ի Նա-
թանայէլ անլէրի, մէլիք իլէ րէ՛իսլէրին վէ Սադովկ
քեահին իլէ Աքիմելէ՛ք իպն ի Աբիաթարընն վէ քեա-
հինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին րէ՛իսլէրինին հուզուրընտա,
Եղիազար խանէտանընտան պիրինի վէ Իթամար ՙ-
ՆէՀանընտան պիրինի ալարագ, թահրիր էթտի:
7 Պիրինճի գուր՛ա Յովարիբէ, իքինճիսի Յեդայիա-
8 յա, Իւչինճիսու Հարիմ, տէօրտինճիսու Սէու-
9 րինէ, Պէշինճիսի Մեղքիայա, ալթընճըսը Միա-
10 մինէ, Եէտինճիսի Ակկուսա, սէքիզինճիսի ՙԱբիայա,
11 Տօգուզընճըսը Յեսուա, օնունճըսը Սեքենիայա,
12 Օն պիրինճիսի Եղիասիբէ, օն իքինճիսի Յակիմ,
13 Օն իւչինճիսու Ոփփայա, օն տէօրտինճիսու Յես-
14 բէաբայա, Օն պէշինճիսի Բեղգայա, օն ալթընճըսը
15 Եմմէրէ, Օն եէտինճիսի Եզիրէ, օն սէքիզինճիսի Ա-
16 փեսեսէ, Օն տօգուզընճըսը Փեթթայիայա, երմինճիսի
17 Եզեկիէլէ, Երմի պիրինճիսի Յաքինէ, երմի իքին-
18 ճիսի Գամուլա, Երմի իւչինճիսու Դաղայիայա,
19 երմի տէօրտինճիսու Մաաղիայա չրգտը: Իսրայէ-
լին Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ էմրի մուճէպինճէ ՙպէյթ
իւր ՐԱՊՊԱ կիրմէ՛ք իւզրէ փէտէրլէրի Ահարոնըն
էլիյլէ վէրիլէն նիզամա կէօրէ խըտմէթլէրի իչին
թէրթիպլէրի պու տըր:
20 Վէ պագը գալան պէնի Ղեւի ՙՈՒՆԼՈՒ Ե՛ՆԷ Ամրա-
մընն օղուլլարընտան ՙՍուբայէլ, վէ Սուբայէլին օղուլ-
21 լարընտան Յադայիա, ՙՀռաբիատան, ե՛նի Հռա-
22 բիանընն օղուլլարընտան րէ՛իս Յեսիա, Իսահարիլէր-
տէն ՙՍաղոմոթ, վէ Սաղոմոթընն օղուլլարընտան Յեթ,
23 Վէ ՙՔՒԲԲՈՒՆԼՈՒ ՐԷ՛Ի՝ Յերիա վէ իքինճիսի
Ամարիա վէ իւչինճիսու Յազիէլ վէ տէօրտինճիսու
24 Յեկամամ. Ոզիէլին օղուլլարընտան Միքա, վէ Միքա-
25 նընն օղուլլարընտան Սամիր իտի: Միքանընն պիրա-
տէրի Յեսիա վէ Յեսիանընն օղուլլարընտան Զաքա-
26 րիա: ՙՄերարիինին օղուլլարը Մոողի վէ Մուսի իտի.
27 Յաղիանընն օղլու Բենով. Մերարիինին օղուլլարը՝ Յա-
զիատան Բենով վէ Սօհամ վէ Զաքուր վէ Եբրի իտի:
28 Մոողիտէն Եղիազար օլուպ՝ ՙպունուն տախի էվլատը
29 եօգ իտի: Կիստէն՝ Կիսին օղլու Յերամէլ. (30) ՙՄու-

ն Պագ Ա'տ. 36. 6, 8։
ձ Պ. 24. 30։
ղ Այ.27։ Պագ Ա'տ.1.3։ 4.3.8.24։ եզր. 3. 8։
ճ Ա'տ. 10. 17, 21։
մ Պ. 22. 18։
յ Ա'տ. 4. 5, վէ ղայրի։
ն Խուր. 25. 30։
շ Ղեւ. 6. 20։ Պ. 9.29, վէ ղայրի։
ո Ղեւ.2.4։
չ Ղեւ. 2. 5, 7։
պ Ղեւ. 19. 35։ [3։
ջ Ա'տ.10.10.Մէզ. 81։
ռ Ղեւ. 23. 4։
ս Ղեւ. 10. 1, 6։ Ա'տ. 26. 60։
վ Ա'տ. 1. 53։
տ Ա'տ. 3. 6-9։
ր Ա'տ.3.4։26.61։ [1.5։
ց Նէեմ.12.4,17։ Ղուկ. 1.5։
ւ Պ. 9. 25։
փ Պ. 23. 16։
ք Պ. 23. 17։
օ Պ. 23. 18։
ֆ Պ. 23. 19, 26. 31։
և Խուր. 6.19։Պ.23.21։
֊ Պ. 23. 22։
։ Պ. 23. 23։

Digitized by Google

սինին օղուլլարը տախի Մոողի վէ Եդեր վէ Յերիմովթ
31 իտի։ Գապիլէլէրինճէ պէնի Ղեւի պունլար իտի։ Վէ պիրատէրլէրի օլան պէնի Ահարոն իչիւն օլտրղը կիպի պունլար, եա՛նի կէրէք խանէտան րէ՛իսլէրի վէ կէրէք քիչիւք գարնտաշլարը իչիւն Դաւիթ մէլիք վէ Սադովկ վէ Աքիմելէք վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին րէ՛իսլէրի հուզուրընտա գուր՛ա աթտըլար։

ՊԱՊ 25

Մուղանիլէրին 'ատէտի վէ խըտմէթ իչիւն գուր՛ա իլէ երիմի տէօրթ նէվպէթէ Ջագրիի։

Վէ Դաւիթ իլէ 'ասքէր սէրտարլարը †Ասափ վէ Եման վէ Իդիթունըն օղուլլարընտան թանպուր վէ սանթուր վէ զիլլէրիլէ *թէրէննիմ էտէնլէրի խըտմէթլէրինէ թա՛եին էյլէտիլէր. մէ՛մուրիյէթլէրինէ կէօրէ պու խըտմէթտէ պուլունան ատէմլէրին սա-
2 յըսը պու տըր. Ասափըն օղուլլարընտան Զաքուր վէ Յովսէփ վէ Նաթանիա վէ †Ասարէլա օլուպ, Ասափըն օղուլլարը մէլիյին †թէրթիպի իւզրէ՛՛ թէրէննիմ էտէն Ասափըն թահթը իտարէսինտէ իտի-
3 լէր։ Իդիթունտան՝ Իդիթունըն օղուլլարը Գոթողիա վէ Եզրի վէ Եսայի վէ Ասաբիա վէ Մատաթիա, ՚ը Սէ՛մէյ ալթը նէֆէր օլուպ, ՐԱՊՊԱ համո ու թէսպիհ իչիւն թանպուրլէ թէրէննիմ՛ էտէն փէտէրլէրի
4 Իդիթունըն թահթը իտարէսինտէ իտիլէր։ Եմանտան՝ Եմանըն օղուլլարը Բոկքիա վէ Մաթանիա վէ Ոզիէլ վէ Սուբայէլ վէ Յերիմովթ վէ Անանիա վէ Անանի վէ Եղիաթա վէ Գեթողաթի վէ Ռոմամթիեզեր վէ Յեսբակասա վէ Մեղեթի վէ Յոթիր վէ Մազիովթ օլուպ,
5 Պունլարըն ճիւմլէսի Ալլահըն քէլամլարըյլէ սուր չալան վէ մէլիյին նէպիսի օլան Եմանըն օղուլլարը իտիլէր։ Ալլահ՝ Եմանա օն տէօրթ օզլան իլէ իւչ գըզ իհ-
6 սան էթմիշ իտի։ Պունլարըն ճիւմլէսի պէյթ Ուլլահրն խըտմէթի իչիւն զիլլէր վէ սանթուրլար վէ թանպուրլարլէ փէտէրլէրինին թահթը իտարէսինտէ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինին նաղմէլէրինի թէրէննիմ էտէրլէր իտի. Ասափ վէ Իդիթուն վէ Եման իսէ մէլիյին
7 թահթը իտարէսինտէ իտիլէր։ Պունլարըն մըգտարը ՐԱՊՊ իչիւն օլան նաղմէլէրտէ թա՛լիմի վէ մահիր պիրատէրլէրինին ճիւմլէսի իլէ իքի եիւզ սէքսէն սէքիզ նէֆէր իտի։
8 Վէ սըրա իլէ օլան մէ՛մուրիյէթլէրի իչիւն քիչիւք վէ պէօյիւք, վէ †մու՛ալիմ իլէ շակիրտ պիրլիքտէ
9 գուր՛ա աթտըլար։ Պիրինճի գուր՛ա Յովսէփ էտէ է Ասափա վէ իքինճիսի Գոթողիայա չըգըպ՝ պու տախի պիրատէրլէրի վէ օղուլլարը իլէ օն իքի նէֆէր իտի։
10 Իւչինճիւսիւ Զաքուրա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրա-
11 տէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Տէօրտինճիւսիւ Եզրիյէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր
12 իտի։ Պէշինճիսի Նաթանիայա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ
13 պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Ալթընճըսը Բոկքիայա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի
14 նէֆէր իտի։ Եէթինճիսի Յեսարելայա չըգըպ՝ օղուլ-
15 լարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Սէքիզինճիսի Եսայիյէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն
16 իքի նէֆէր իտի։ Տօգուզընճըսը Մաթանիայա չըգըպ՝
17 օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օնունճըսը Սեմէյիյէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի
18 օն իքի նէֆէր իտի։ Օն պիրինճիսի Ազարիէլէ չըգըպ՝
19 օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օն իքինճիսի Ասաբիայա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրա-
20 տէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օն իւչինճիւսիւ Սուբայէլէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր
21 իտի։ Օն տէօրտինճիւսիւ Մատաթիայա չըգըպ՝ օ-
22 ղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օն պէշինճիսի Յերիմովթա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրա-
23 տէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օն ալթընճըսը Անանիայա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի
24 նէֆէր իտի։ Օն եէթինճիսի Յեսբակասայա չըգըպ՝
25 օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օն սէքիզինճիսի Անանիյէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրա-
26 տէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Օն տօգուզընճըսը Մեղեթիյէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի
27 նէֆէր իտի։ Երիմինճիսի Եղիաթայա չըգըպ՝ օղուլ-
28 լարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Երիմի պիրինճիսի Յոթիրէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէր-
29 լէրի օն իքի նէֆէր իտի։ Երիմի իքինճիսի Գեդողաթիյէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէ-
30 ֆէր իտի։ Երիմի իւչինճիւսիւ Մազիովթա չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։
31 Երիմի տէօրտինճիւսիւ Ռոմամթիեզերէ չըգըպ՝ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի։

ՊԱՊ 26

Գափուճըլարըն Ջագրիի. 13 գափուլարըն գուր՛ա իլէ անլէրէ իհալէ էտիլմէսի։ 20 Խազինէլէրին նազըրլարը օլան Ղեւիլիլէր։ 29 Ջապիթլէր իլէ հաքիմլէր։

Գափուճըլարըն ֆըրգալարը պունլար տըր. Կորխիլէրտէն պէնի Ասափտան օլան †Մասեղամիա իպն ի
2 Կովրէ. Մասեղամիանըն օղուլլարը տախի, իլք օղլու Զաքարիա, իքինճիսի Յեդիէլ, իւչինճիւսիւ Զաբադիա, տէօրտինճիւսիւ Յաթնիէլ, Պէշինճիսի Եղամ, ալթընճըսը Յոհանան, եէթինճիսի Եղիովէնայի
4 իտի։ Վէ Աբդեդոմըն օղուլլարը, իլք օղլու Սեմայիա, իքինճիսի Յովզաբադ, իւչինճիւսիւ Յովաք, տէօր-

– Գ.6.33,39,44։|* 'Իպր. փէյղամպէրլիք|‡ Այ. 14դ Յեսարելա դէնէլէր։ † Եաէօդ՝ նէզդինտէ |‡ 2Թէվ.23.13։ —— |ա Այ.14դ Սեղեմիա դէնէլէր։

Digitized by Google

5 տիւնճիւսիւ Սաքար, պէշինճիսի Նաթանայէլ, Զէ-
բունճըսը Ամիէլ, եէտինճիսի Իսաքար, սէքիզինճիսի
Փեղաթի իտի. զիրա Աղլահ *անը պէրէքէթլէտի:
6 Վէ անըն օղլու Սեմայիայա տախի օղուլլար տօղուպ՝
պունլար փէտէրլէրինին խանէսինտէ րէ՛իսլէր իտի-
7 լէր. զիրա գուվվէթ սահիպլէրի իտիլէր: Սեմայիա-
նըն օղուլլարը Ոթնի վէ Ռափայէլ վէ Ովէդ վէ Եղ-
զաբադ վէ Աքիով վէ Բենհայիլ վէ Եղիուա վէ Սա-
8 մաքիա իտի: Պունլարըն ճիւմլէսի Արդեդոմըն օղուլ-
լարընտան օլուպ՝ անլէր վէ օղուլլարը վէ պիրատէր-
լէրի խըտմէթ իչին գուվվէթ վէ իգթիտար սահիպ-
լէրի օլարագ, Արդեդոմըն ալթմըշ իքի նէֆէրի վար
9 իտի: Վէ Մասեղամիանըն օն սէքիզ նէֆէր գուվվէթ
սահիպի օլան օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի վար իտի:
10 Վէ պէնի Մերարիտէն օլան Ուսանըն օղուլլարը,
րէ՛իս Սամարի, (հէր նէ գատար իլք օղլու տէյիլ իտի
11 իսէ տէ, փէտէրի անը րէ՛իս էյլէտի,) Իքինճիսի Քեղ-
կիա, իւչինճիւսիւ Տաբաղիա, տէօրտինճիւսիւ Զա-
քարիա օլուպ՝ Ուսանըն ճիւմլէ օղուլլարը վէ պիրա-
12 տէրլէրի օն իւչ նէֆէր իտի: Պու միւ՛թէպէր ատէմ-
լէրէ գափուճըլարընն նէվպէթի էէեւէ, քի պիրա-
տէրլէրի իլէ պէրապէր պէքճիլիք էտէրլք՝ պէյթ իւր
13 ՐԱՊՊՏԱ խըտմէթ էտէլէր: Հէր պիր գափու իչինն՝
քիւչիւք վէ պէօյիւք քէնտի խանէտանլարընա կէօրէ
14 միւսավաթ իւզրէ գուր՛ա աթտըլար: Վէ շարգ թա-
րաֆը գուր՛ա իլէ *Սեղեմիայա տիւշտիւ. պունուն՛ա-
գիլ միւսթէշար օլան օղլու Զաքարիա իչինն գուր՛ա
աթտրգլարընտա՝ շիմալ թարաֆը անա տիւշտիւ:
15 Վէ Արդեդոմա ճէնուպ թարաֆը, օղուլլարընա տախի
16 Հեթասուփիմ տիւշտիւ: Սուփիմ իլէ Ուսայա, *եօ-
գարը չըգան եօլըն եանընտա, Սալեքեթ գափուսը
գուրպինտէ օլան ղարպ թարաֆը տիւշտիւ. նէվպէթ
մահալլէրի տախի պիրիպիրինին գարշըսընտա իտի:
17 Շարգ թարաֆընտա ալթը նէֆէր Ղեւիլի օլուպ՝ շի-
մալ թարաֆընտա կիւնտէ տէօրթ նէֆէր, վէ ճէնուպ
թարաֆընտա կիւնտէ տէօրթ նէֆէր, վէ Ասուփիմ
18 թարաֆընտա իքիշէր նէֆէր վար իտի: Ղարպտա
փարպար ճանիպինտէ, նէրտիպան եօլընտա տէօրթ
նէֆէր օլուպ՝ փարպարտա տախի իքի նէֆէր վար
19 իտի: Պէնի Կորխ իլէ պէնի Մերարիտէն օլան գա-
փուճըլարընն նէվպէթլէրի պունլար իտի:
20 Վէ Ղեւիլիլէրտէն օլան Աքիա՝ *պէյթ Ուլլահընն
խազինէլէրի իլէ թագտիս օլունան շէյլէրին խազի-
21 նէսի իւզրինէ նազըր իտի: Պէնի Ղադան, եա՛նի
Գերսոնի Ղադանընն օղուլլարընտան Գերսոնի *Ղա-
դանըն խանէտան րէ՛իսլէրինտէն օլան *Յեքիէլ օլուպ,
22 Յեքիէլին օղուլլարը Զեթամ վէ պիրատէրի Յովէլ
պէյթ իւր ՐԱՊՊՐՆ խազինէլէրի իւզրինէ նազըր
23 իտի: Վէ Ամրամիլէր վէ Իսահարիլէր վէ Քեբրոնը-
24 լար վէ Ոզիէլիլէրտէն, *Սուբայէլ իպն ի Գերսամ իպն ի
25 Մովսէս խազինէլէր իւզէրինէ նազըր իտի: Վէ անըն
պիրատէրլէրի Եղիազար *Ռեհաբիա, պունուն օղլու
Հոռաբիա, վէ պունուն օղլու Եսայի վէ պունուն օղլու
Յովրամ վէ պունուն օղլու Զեքրի վէ պունուն օղլու
26 *Սաղոմոթ իտի: Պու Սաղոմոթ իլէ պիրատէրլէրի
Դաւիթ մէլիյին վէ խանէտան րէ՛իսլէրինին վէ պիկ
պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլարըն վէ *ասքէր սէրտար-
լարընըն թագտիս էթտիքլէրի հէփ մուգատտէս խա-
27 զինէլէր իւզէրինէ նազըր իտիլէր: Մուհարէպէլէր իլէ
եաղմալարտան պէյթ իւր ՐԱՊՊՐՆ ինշասը իչին
28 *Ռեհաբիա թագտիս էթտիքլէրի շէյլէր, Վէ *նէպի Սա-
մուէլին վէ Սաւուղ իպն ի Կիսին վէ Աբենների իպն ի
Ներին վէ Յովաբ իպն ի Շարուհեանըն թագտիս էթ-
միշ օլտրգլարը շէյլէրին քեաֆֆէսի Սաղոմոթ իլէ
պիրատէրլէրինին թահէթ ը մուհաֆազասընտա իտի:
29 Իսահարիլէրտէն Քոնոնիա վէ օղուլլարը խարիճի
շէյլէր իչին Իսրայէլին *զապիթլէրի վէ հաքիմլէրի
30 իտիլէր: Քեբրոնլըլարտան Ասաբիա վէ պիրատէրլէրի
պիկ եէտի եիւզ նէֆէր գուվվէթ սահիպլէրի օլա-
րագ, Յորդանանըն պէրի, եա՛նի ղարպ թարաֆընտա
ՐԱՊՊՐՆ *Ռեհաբիա՛ իտ օլան ճիւմլէ ումուր, վէ
մէլիյին խըտմէթի իչին Իսրայէլ իւզէրինէ նազըր
31 իտիլէր: Քեբրոնլըլարտան խանէտան սիլսիլէսինէ
կէօրէ Քեբրոնլըլարըն րէ՛իսի *Յերիա իտի. Դաւի-
թին հիւքիւմէթինին գըրգընճը սէնէսինտէ պունլար
եօգլանըլտըլար, վէ *Յազեր–գաղաադտա անլէրին
32 արասընտա գուվվէթ սահիպլէրի պուլունտու: Վէ
պիրատէրլէրի իքի պիկ եէտի եիւզ գուվվէթ սահիպ-
լէրի վէ խանէտան րէ՛իսլէրի օլուպ՝ մէլիք Դաւիթ
անլէրի Ռուբէնիլէր վէ Գադիլէր վէ Մանասէնին
նըսֆ ը սըպթը իւզէրինէ Աղլահըն ճիւմլէ ումուրը վէ
*մէլիյին ումուրը իչին նազըր նասպ էյլէտի:

ՊԱՊ 27

Հէր այ իչին Ցա՛եին օլունան սէրտարլար։ 16 Ո՛ն իքի սըպթըն հիւքմտարլարը։ 23 Դավմըն սայըսընըն Ցէքմիլ էտիւմէմէլի։ 25 Դա-վիթին նազըրլարը։

Վէ պէնի Իսրայէլ քէնտի սայըսընճա՝ խանէտան րէ՛իսլէրի վէ պիկ պաշը իլէ եիւզ պաշըլար վէ զա-պիթլէրտէն նէվպէթլէրինճէ մէլիյին խըտմէթինէ պուլունուպ՝ սէնէնին հէր պիր այընտա, այտան այա կէլիպ կիտէն նէվպէթճիլէր եիրմի տէօրթ պիկ նէֆէր-
2 տէն *ի՛պարէթ իտի: Պիրինճի այ իչին օլան պիրինճի նէվպէթին նազըրը *Յեսբաամ իպն ի Զաբդիէլ օլուպ՝

* Եբ՛՝Ե՛ Արդեդոմը. Պագ Դ. 13. 14։
բ Դ. 16. 38։
գ Այ. 1-6 Մասեղամիա
դ Պագ 3 Մխլ. 10. 5։ 2 Թէվ. 9. 4։
ե Դ.28.12։ Մաղ.3.10։
զ Դ. 6. 17։
է Դ. 23. 8։ 29. 8։
ը Դ. 23. 16։
թ Դ. 23. 18։
ժ 1Մխլ. 9. 9։
ի Դ. 23. 4։
լ Դ. 23. 19։
խ Պագ Ցես. 21. 39։
ծ 2Թէվ. 19. 11։
կ —
հ Պագ 2Մխլ. 23.8։ Դ. 11. 11։

Digitized by Google

Նէվպէթինտէ եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։
3 Պիրինճի այ իչիւն օլան ՚ասքէր սէրտարլարընընն ճիւմ-
4 լէսինին րէ՚իսի պէնի Փարէստէն իտի։ Վէ իքինճի այ
իչիւն օլան Նէվպէթին նազըրը Աքուբլը Դովդա օ-
լուպ՝ անըն Նէվպէթինին րէ՚իսի Մակեղոթ իտի. Նէվ-
պէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։
5 Իւչինճիւ այ իչիւն օլան իւչինճիւ ՚ասքէր սէրտարը
քեահին Յովիադանըն օղլու րէ՚իս Բանեա օլուպ՝ Նէվ-
պէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։
6 Պու Բանեա օթուզլարտան Գուվվէթլի օլարագ՝ օ-
թուզլարըն րէ՚իսի իտի. օղլու Ամիզաբադ տախի անըն
7 Նէվպէթինտէ իտի։ Տէօրտինճիւ այ իչիւն՝ տէօրտիւն-
ճիւ Յովաբըն գարնտաշը Ասայէլ վէ անտէն
սօկրա օղլու Զաբադիա օլուպ՝ Նէվպէթինտէ տախի
8 եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։ Վէ պէշինճի այ
իչիւն պէշինճի սէրտար Յեզրաելը Սամաւովթ օլուպ՝
Նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար
9 իտի։ Վէ ալթընճը այ իչիւն ալթընճը Թեկուէլի
Եկգեսին օղլու Իրաս օլուպ՝ Նէվպէթինտէ տախի եիր-
10 մի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։ Վէ եէտինճի այ իչիւն
եէտինճի Պէնի Եփրեմտէն օլան Փելօնի Քեղ-
ղէս օլուպ՝ Նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պինկ
11 նէֆէր վար իտի։ Սէքիզինճի այ իչիւն սէքիզինճի
Զարայիլէրտէն օլան Ովսալը Սովբաք օլուպ՝
Նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար
12 իտի։ Տօգուզընճը այ իչիւն տօգուզընճը Բե-
նիամինիլէրտէն օլան Անաթովթը Աբիեզեր օլուպ՝
Նէվպէթինտէ տախի եէրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար
13 իտի։ Օնունճը այ իչիւն օնունճը Զարայիլէր-
տէն օլան Նետոփաթը Մաարա օլուպ՝ Նէվպէթինտէ
14 տախի եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։ Օն պի-
րինճի այ իչիւն օն պիրինճի պէնի Եփրեմտէն
օլան Փարաթոնը Բանեա օլուպ՝ Նէվպէթինտէ տա-
15 խի եիրմի տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։ Օն իքինճի
այ իչիւն օն իքինճի Գոթոնիէլտէն օլան Նե-
տոփաթը Ալաղ օլուպ՝ Նէվպէթինտէ տախի եիրմի
տէօրթ պինկ նէֆէր վար իտի։
16 Իսրայէլին սրպէթլարընընն հէ-ֆաթլըէը իսէ, Ռու-
բէնիլէրին հիւքմտարը Եղիազար իպն ի Զեքրի վէ
Շմաւոնիլէրին հէ-ֆաթը Սափատիա իպն ի Մաաքա,
17 Ղեւիլիլէրին հէ-ֆաթը Հասաբիա իպն ի Կամուէլ, վէ
18 Ահարոնիլէրին հէ-ֆաթը Սադովկ, Յուդա ըզ-
ըէ հէ-ֆաթը Դաւիթին պիրատէրլէրինտէն օլան *Եղի-
ուս վէ Իսաքարիլէրին հէ-ֆաթը Ամրի իպն ի Միքայէլ,
19 Զաբուղոնիլէրին հէ-ֆաթը Իսմայիա իպն ի Աբդիա,
վէ Նեփթաղիմիլէրին հէ-ֆաթը Յերիմովթ իպն ի Եզ-
20 րիել, Պէնի Եփրեմին հէ-ֆաթը Ովսէէ իպն ի Ազա-
զիա, վէ Մանասէնին նըսֆ ը սրպէթընընն հէ-ֆաթը
21 Յովէլ իպն ի Փադայիա, Գաղաադտա պուլունան Մա-
նասէնին նըսֆ ը ըզ-ըէ հէ-ֆաթը Յեդդով իպն ի
Զաքարիա, վէ Բենիամինիլէրին հէ-ֆաթը Յեսիէլ
22 իպն ի Աբենները, Դանիլէրին հէ-ֆաթը Ազարիէլ
իպն ի Յերոամ՝ իտի. Իսրայէլ սրպէթլարընընն սէր-
տարլարը պունլար իտի։
23 Վէ Դաւիթ եիրմի եաշընտան աշաղը օլանլարը
սայմատը, զիրա ԵՐԱՊՊ Իսրայէլի կէօյիւն եըլտըզ-
լարը գատար չօղալտաճաղընընը վա՛տ էյլէմիշ իտի։
24 Յովաբ իպն ի Շարուհեա սայմաղա պաշլատը իսէ տէ,
թէքմիլ էթմէտի, չիւնքի պու սէպէպտէն Իսրայէլ
իւգէրինէ ղազապ կէլտի. վէ սայըսը Դաւիթ մէլիյին
թէվարիխ քիթապընտա գայտ օլունմատը։
25 Վէ մէլիյին խազինէլէրի իւգէրինէ Ազմաթ իպն ի
Ադիէլ նազըր օլուպ՝ թարլալարտա վէ շէհրլէրտէ վէ
քէօյլէրտէ վէ գալ՚ալարտա պուլունան անպարլար իւ-
26 զէրինէ Յոնաթան իպն ի Ոզիա նազըր իտի։ Վէ
թարլատա իշլէյէն էհլ ի զրա՛աթ իւգէրինէ Եզրի
27 իպն ի Քեղուբ նազըր իտի։ Վէ պաղլար իւգէրինէ
Արիմաթը Սեմէի նազըր իտի. վէ շէրապ մախզէնլէրի
իչիւն օլան պաղլարըն մահսուլը իւգէրինէ Սեփամը
28 Զաբդի նազըր իտի։ Վէ սահրատա օլան զէյթուն-
լըգլար իլէ ճիւմմէզ աղաճլարը իւգէրինէ Գադերլի
Բաաղանան նազըր իտի. վէ եաղ մախզէնլէրի իւզէ-
29 րինէ Յովաս նազըր իտի։ Վէ Սարօնտա օթլանան
սիւրիւլէր իւգէրինէ Սարօնլը Սետրա նազըր իտի. վէ
օվալարտա օլան սիւրիւլէր իւգէրինէ Սափատ իպն ի
30 Ադղի նազըր իտի։ Վէ տէվէլէր իւգէրինէ Իսմայէլի
Ոբիլ. վէ մէրքէպլէր իւգէրինէ Մերոնոթի Յադայիա
31 նազըր իտի։ Վէ գօյուն սիւրիւլէրի իւգէրինէ Հագարի
Յազիզ նազըր իտի։ Պունլարըն ճիւմլէսի Դաւիթ մէ-
լիյին էմվալ ու էմլաքը իւգէրինէ նազըր իտիլէր։
32 Վէ Դաւիթին ՚ամուճասը Յոնաթան ՚ագիլ վէ ՚ա-
լիմ պիր ատէմ օլուպ՝ միւսթէշար իտի. վէ Յեքիէլ
իպն ի Հաքեմոնի մէլիյին օղուլլարը իլէ պուլունուր
33 իտի։ Վէ Աքիտոփէլ՝ մէլիյին միւսթէշարը վէ Արաքլը
34 Քուսի մէլիյին տօսթու իտի։ Վէ Աքիտոփէլտէն
սօկրա Յովիադա իպն ի Բանեա վէ Աբիաթար օլուպ՝
մէլիյին սէր՚ասքէրի Յովաբ իտի։

ՊՍՊ 28

Դաւիթին՝ րէ՚իսլէր իլէ պէյթիւլլահ պէյթ Ուլլահ հազրընտա օլան արզուսլունը վէ Սողոմոնա էտիլէն վա՛տը պէյանլէ, անլէրէ վէրտիյի նասիհաթ. 9 պէյնին ինշասը խուսուսլունտա Սողոմոնը եիւէբլէնտիր-մէսի, վէ պէյնին ինշասը իչիւն րէհմինի վէ Քէտարիք էֆտիյի շէյէրի սանա վէրմէսի։

Վէ Դաւիթ Իսրայէլին ճիւմլէ րէ՚իսլէրինի, ըսրպէ-

ֆ 2 Մխ. 23. 9։
ֆ 2Մխ. 23.20,22,23։ Պ. 11.22, վէ զայրի։
ր 2Մխ.23.24,Պ.11.26։
ս Պ. 11. 28։
չ Պ. 11. 27։
ֆ 2 Մխ. 21.18։ Պ.11. 29։
ը Պ. 11. 28։
ր 2Մխ. 23.28, Պ.11. 30։
ֆ Պ. 11. 31։
է Պ. 11. 30։
ե Պ. 26. 30։
* Ե-էօ՚եղիար։1Մխ. 16. 6։
ֆ Թէք. 15. 5։
ֆ 2Մխ.24.15,Պ.21.7։
ֆ 2 Մխ. 15. 12։
հ 2Մխ.15.37։ 16.16։
յ 3 Մխ. 1. 7։
ղ Պ. 11. 6։
— Պ. 27. 16։

Digitized by Google

լարըն ըէ՛իսլէրինի վէ բնէվպէթլէ մէլիյին խըտմէ-
թինտէ պուլունան ՚ասքէր սէրտարլարընը, վէ պինկ
պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլարը, վէ մէլիյին վէ օղուլ-
լարընըն պիւթիւն էմվալ ու էմլաքընըն բնազըրլա-
րընը, վէ խատրմլարը վէ գուվվէթ սահիպլէրի իլէ
2 ճիւմլէ գահրէմանլարը Երուսաղէմէ ճէմ՛ էթտի։ Վէ
մէլիք Դաւիթ այաղա գալգըպ տէտի քի՝ Էյ պիրա-
տէրլէրիմ վէ գավմըմ, պէնի տինկէյինիզ. ՐԱՊՊԸՆ
Թապութ իլ ՚ահտը վէ Ալլահընմըզըն այագլարընա
բպասամագ իչիւն խսթիրահաթ էտէճէք պիր պէյթ
ինշա էթմէյի ՝արզու էյլէտիմ, վէ ինշասը իչիւն թէ-
3 տարիք կէօրտիւմ իսէ տէ, Ալլահ պանա՝ Սէն մուհա-
րէպէ ատէմի օլուպ, չօգ գան տէօքտիյիւն հասէ-
պիյլէ բիսմիմէ պիր պէյթ ինշա էթմէյճէճքսին՝ տէ-
4 տի։ Վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ փէտէրիմին պիւ-
թիւն խանէսինտէն Իսրայէլ իւզէրինէ իլէլէպէտ մէլիք
օլմագ իչիւն ըպէնի ինթիխապ էյլէտի. զիրա րիյա-
սէթ իչիւն ԲՅուդայը, վէ պէյթ ի Յուդատա ՚փէտէ-
րիմին խանէսինի ինթիխապլէ պիւթիւն Իսրայէլ իւ-
զէրինէ մէլիք նասպ էթմէյէ ՝փէտէրիմին օղուլլարը
5 արասընտա պէնտէն բազի օլտու։ Վէ ՐԱՊՊ պանա
չօգ օղուլլար վէրիպ՝ ՝օղուլլարըմընն ճիւմլէսինտէն
Ըօղլըմ Սողոմոնը, ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլ իւզէրինէ օլան
հիւքիւմէթ թախթընա ճիւլուս էթմէսի իչիւն, ին-
6 թիխապ էյլէտի։ Վէ պանա՝ ԲՕղլըն Սողոմոն պէ-
նիմ պէյթիմի վէ հավլուլարըմը ինշա էտէճէք տիր.
զիրա անը քէնտիմէ օղուլ օլմագ իւզրէ ինթիխապ
7 էթտիմ, պէն տախի անա փէտէր օլաճաղըմ. Վէ ՚պու
կիւն օլտըղը կիպի՝ պէնիմ էմրլէրիմի վէ ահքա-
մըմը իճրա էթմէյէ տէվամ էտէրսէ, անըն հիւքիւմէ-
8 թինի իլէլէպէտ սապիթ գըլաճաղըմ՝ տէտի։ Վէ շիմ-
տի, ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթը օլան պիւթիւն Իսրայէլին
հուզուրընտա Ալլահըմըզ իչիտիր իքէն, ԲՆՆԷ ԸՆՆԱԷՏ
ԷՈԷՐԷՏ ԲՏ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ ճիւմլէ էմրլէրինի
հըֆզ ու թալէպ էտէսինիզ, թա քի պու էյի տիյարը
միրաս ալըպ՝ անը սիզտէն սօկրա էվլատընըզա իլէլէ-
պէտ միրաս պրագասընըզ։
9 Էյ Օղլըմ Սողոմոն, ՚սէն տախի փէտէրինկին Ալ-
լահընը պիլիպ՝ ՝սատըգ գալպ վէ սէվինճլէ անա խըտ-
մէթ էյլէ. զիրա ՝ՐԱՊՊ ճիւմլէ գալպլէրի թէֆթիշ
էտիպ՝ էֆքէարընն ճիւմլէ թէսավվուրլարընը պիլիր.
ՔԷՎԷՐ անը թալէպ էտէրսէն, անը պուլուրսըն, վէ
էվէր անը թէրք էտէրսէն, օ տախի սէնի իլէլէպէտ
10 րէտտ էտէր։ Շիմտի տիգգաթ էյլէ, զիրա ՚ՐԱՊՊ՝
մագտիս օլմագ իւզրէ պիր պէյթ ինշա էթմէք իչիւն՝

սէնի ինթիխապ էյլէտի. ճէսուր օլ վէ իճրա էյլէ։
11 Վէ Դաւիթ՝ օղլու Սողոմոնա ՚էյվանը իլէ ՝ԵՆՆԷ
օտալարընըն վէ խազինէլէրի իլէ ֆէվգանի օտալար
վէ իչ օտալարընըն վէ պէյթ ի քէֆարէթինն րէսմինի,
12 Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հավլուլարը վէ էթրաֆտա
պուլունան ճիւմլէ օտալար վէ ՝պէյթ Ուլլահըն խա-
զինէլէրի վէ թագտիս օլունան շէյլէրինն խազինէլէ-
13 րինին, Վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրինն նէվպէթլէրի-
նին վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հէր նէվ՛ խըտմէթի իլէ
պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթի իչիւն էտէվաթըն,
եա՛նի Ռուհ վասըթասըյլէ քէնտինէ ԲՀՖ օլունան
14 շէյլէրինն ճիւմլէսինին րէսմինի վէրտի։ Վէ հէր նէվ՛
խըտմէթի իչիւն ալթունտան օլաճագ ճիւմլէ էտէվա-
թըն ալթուն վէզնինի, վէ ճիւմլէ կիւմիւշ էտէվաթ
իլէ հէր նէվ՛ խըտմէթ իչիւն օլաճագ էտէվաթըն վէզ-
15 նինի, Վէ հէր շէմ՛տան իլէ գանտիլլէրինին վէզնինէ
կէօրէ ալթուն շէմ՛տանլարըն վէ ալթուն գանտիլլէ-
րինին վէզնինի, վէ կէրէք շէմ՛տան, կէրէք անըն
գանտիլլէրի իչիւն հէր շէմ՛տանըն իսթի՛մալընա
16 կէօրէ կիւմիւշ շէմ՛տանլարըն վէզնինի, Վէ հուզուր
էքմէքքէրինին սօֆրալարընըն հէր պիրի իչիւն օլա-
ճագ ալթունըն վէզնինի, վէ կիւմիւշ սօֆրալարըն
17 կիւմիւշինիւ, Վէ խալիս ալթունտան օլաճագ չա-
թալլար վէ քեասէլէր վէ թասլար վէ ալթուն լէյէն-
լէրին հէր պիրի իչիւն օլաճագ վէզնի, վէ հէր կիւ-
18 միւշ լէյէնին վէզնինի, Վէ պուխուր մէզպահը իչիւն
թասֆիյէ օլունմըշ ալթունըն վէզնինի, վէ ՚ՖԱՐՁԸ-
ՐԸՆ ուզատարագ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իլ ՚ահտընը
էօրթէճէք օլան ՝քէրուպիլէր արապասընըն րէսմի ի-
19 չիւն օլաճագ ալթունըն ՀԸՆՁԸՐ՛ԷՖ ԷՈԷՏ, Քեաֆ-
ֆէսինի, եա՛նի պու րէսմին ճիւմլէ թաֆսիլաթընը
՝ՐԱՊՊ էլիյլէ թահրիրէն պանա պէյան էյլէտի՝ ԴԷՈԷ։
20 Վէ Դաւիթ՝ օղլու Սողոմոնա խիթապէն՝ ՝ձէսուր
օլ, եիւրէքլէն վէ իճրա էյլէ. խավֆ ու խէշճէէճ էթմէ.
զիրա Ալլահըմ օլան ՐԱՊՊ Ալլահ սէնին իլէ օլուպ՝
պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթի իչիւն օլան իշլէրին
ճիւմլէսինի թէքմիլ էտինճէյէ տէյին՝ ՝սէնի թէրք
21 էթմէյէճէք վէ սէնի պրագմայաճագ տըր։ Վէ իշթէ
՝պէյթ Ուլլահըն պիւթիւն խըտմէթի իչիւն քեահին-
լէր իլէ Ղեւիլիլէրին նէվպէթլէրի վար տըր, վէ հէր
նէվ՛ խըտմէթ իչիւն հէր կէօնէ իշտէ մա՛րիֆէթ սա-
հիպի օլան ՝կէօնիւլլիւլէրին ճիւմլէսի սէնին իլէ
օլուպ, սէրտարլար իլէ գավմըն քեաֆֆէսի սէնին էմ-
րինէ ՀԱՆՐԱՊԱՐ տըր՝ տէտի։

Բ Պ. 27. 1,2։
Գ Պ. 27. 25։
Դ Պ. 11. 10։
Ե Մէգ. 99. 5։ 132. 7։
Զ 2Միւլ. 7. 2։ Մէգ. 132. 3-5։
Է 2Միւլ. 7. 5,13։ 3Միւլ. 5. 3։ Պ. 17. 4։ 22. 8։
Ը 1Միւլ. 16. 7-13։
Թ Թէք. 49. 8։ Պ. 5. 2։ Մէգ. 60. 7։ 78. 68։
Ժ 1Միւլ. 16. 1։
Ի 1Միւլ. 16. 12,13։
Լ Պ. 3. 1, վէ դայրի։ 23. 1։
Խ Պ. 22. 9։
Ծ 2Միւլ. 7. 13,14։ Պ. 22. 9,10։ 2Թէվ. 1. 9։
Կ Պ. 22. 13։
Հ Երեմ. 9. 24։ Ովս. 4. 1։ Յովէ. 17. 3։ [2։
Ձ 4Միւլ. 20. 3։ Մէգ. 101. 1,2։ —։

Ղ 1Միւլ. 16. 7։ 3Միւլ. 8. 39։ Պ. 29. 17։ Մէգ. 7. 9։ 139. 2։ Լմս. 17. 3։ Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20. 12։ Վահ. 2. 23։
Մ 2Թէվ. 15. 2։
Յ Ա՛յ. 6։ [19։
Ն Պագ Խուր. 25. 40։ Ա՛յ. 7. 9։ 139. 2։ Լմս. 17. 3։ Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20. 12։ Վահ. 2. 23։
Շ Պ. 26. 20։
Ո Խուր. 25. 18-22։ 1Միւլ. 4. 4։ 3Միւլ. 6. 23, վէ դայրի։
Չ Պագ Խուր. 25. 40։ Ա՛յ. 11, 12։
Պ Թէս. 31. 7,8։ Ցես. 1. 6,7,9։ Պ. 22. 13։
Ջ Ցես. 1. 5։
Ռ Պ. 23 վէ 25 վէ 26։
Ս Խուր. 35. 25,26։ 36. 1,2։ —։

Digitized by Google

ՊԱՊ 29

Դաւիթն պէտք իշխուն օրան Աստուածութեանը։ 6 Ըմբոստներ իւր գաւմըն միաբերութի՝ Յագտիմէլերին։ 10 Դաւիթին աղօթը Աստուծու վէ տուա՝սը։ 20 Գաւմըն Բարեպա համտ ու սէնա էթմէլերի, վէ զէպիհէլերի վէ Սողոմոնը մէլիք Յանըմալարը։ 26 Դաւիթին միւտտէթի հիւրթիւմէթի վէ վէֆաթը։

Վ է մէլիք Դաւիթ ճէմա՛աթըն քեաֆֆէսինէ խրթապէն՝ Ալլահըն թէֆրիգ վէ ինթիխապ էյլէտիյի օղլըմ Սողոմոն ՚քիւչիւք վէ նազիք օլուպ՝ իշ տախի ՚ազիմ տիր. զիրա պու սէրայ ինսան իչին օլմայըպ՝
2 ՐԱՊՊ Ալլահ իչին տիր։ Պու էճլտէն պէն պիւթիւն իգթիտարըմըզ Ալլահըմըն պէյթի իչին՝ ալթուն էուէլ՚ իչին ալթուն, վէ կիւմիւշ էուէլ՚ իչին կիւմիւշ, վէ փիրինճ էուէլ՚ իչին փիրինճ, վէ տէմիր էուէլ՚ իչին տէմիր, վէ աղաճ էուէլ՚ իչին աղաճ, վէ ՚ագիգ թաշլար, վէ տօնաթմա իչին ՚ուշլար, վէ թէզեհինաթ իչին րէնք րէնք թաշլար, վէ հէր նէվ՚ զիգըյմէթ թաշլար վէ քէսրէթ իւզրէ մէրմէր թաշլարը թէտարիք էյլէտիմ՝։ Հէմ տախի Ալլահըմըն պէյթինէ օլան մուհապպէթինին քէսրէթինտէն նաշի, պէյթ ի մուգատտէս իչին թէտարիք էյլէտիյիմ շէյլէրտէն մա՛տա՝ Ալլահըմըն պէյթինէ պէնիմ խասս խազինէմտէ օլան
4 ալթուն իլէ կիւմիւշու տախի, Եա՛նի ՚Ոփիր ալթունընտան իչ պիկ թալանթ ալթուն, վէ պէյթլէրին տիվարլարընը գափլամագ իւզրէ եէտի պիկ թալանթ
5 խալիս կիւմիւշ վէրտիմ. Ալթունը՝ ալթուն էուէլ՚ իչինն, վէ կիւմիւշու՝ կիւմիւշ էուէլ՚ իչինն, վէ սէն՚աթ սահիպլէրինին էուէօ՚ղը հէր նէվ՚ իշ իչինն ըղը՚ օլ՚ղը ֆուէ էէֆո՚ վէ պու կիւն քէնտի կէօնլիյլէ ՐԱՊՊԱ թագտիմէ կէթիրէն քիմ՚ վար՝ տէտի։
6 Օ զէման ՚խանէտան րէ՚իսլէրի իլէ Իսրայէլ սըպթալարընըն րէ՚իսլէրի վէ պիկ պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլար վէ ՚մէլիյին իշինին նազըրլարը կէօնիւլ խօշլըղընյլէ թագտիմէ կէթիրէնէք, Պէյթ Ուլլահըն իշի իչինն սյէշ պիկ թալանթ օն պիկ տիրհէմ ալթուն վէ օն պիկ թալանթ կիւմիւշ վէ օն սէքիզ պիկ թալանթ
8 փիրինճ վէ եիւզ պիկ թալանթ տէմիր վէրտիլէր։ Վէ հէր քիմին եանընտա ղէշ՚ուէ՚ թաշլար պուլունտու իսէ, Գերսոնլը ՚Յեքիէլին էլիյլէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
9 խազինէսինէ վէրտիլէր։ Վէ անլէր ՚կէօնիւլ խօշլըղը վէ սատըգ գալալէ ՐԱՊՊԱ միւթէէէրրի՚էն թագտիմ՝ էյլէտիքլէրի իչինն գավմ մէսրուր օլտու. մէլիք Դաւիթ տախի զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտու։
10 Վէ Դաւիթ պիւթիւն ճէմա՛աթըն հուզուրընտա ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտէրէ՚ք՝ Էյ փէտէրիմիզ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, սէն էզէլտէն էպէտտէ՚ք միւ-
11 պարէ՚ք սին. Եա ՐԱՊՊ, ՚ազամէթ վէ գուվվէթ վէ

ճէլալ վէ ճէմալ վէ մէճտ սէնին տիր. զիրա սէմա իլէ զէմինտէ օլանըն քեաֆֆէսի ֆէէ՚ֆէր. Եա ՐԱՊՊ, մէլէքիւթ սէնին տիր. վէ ճիւմլէնին Խիւտավէնտ ի
12 միւթա՛ալը սէն սին։ ՚Սէրվէթ իլէ ՚իզզէթ սէնտէն օլուպ՝ ճիւմլէնին Ամիրի սէն սին. գուվվէթ վէ գուտրէթ սէնին էլինտէ օլուպ՝ ճիւմլէյէ՚ ազամէթ վէ գուտ-
13 րէթ վէրմէ՚ք սանա մախսուս տըր։ Վէ շիմտի, Եա Ալլահըմըզ, սանա շիւքր վէ ճէլիլ իսմինէ համտ էտէ-
14 րիզ։ Լաքին պէն քիմ՚ իմ, գավմըմ տախի քիմ՚ տիր, քի պէօյլէ միւթէէէրրի՚էն թագտիմէ կէթիրմէյէ մուգթէտիր օլալըմ. զիրա հէր շէյ սէնտէն օլուպ՝ սէ-
15 նին հէսանընտան սանա վէրտի՚ք։ Զիրա ՚պիզ սէնին հուզուրընտա ճիւմլէ էճտատըմըզ միսիլլու ղարիպ վէ միւսաֆիրլէր իզ. զէմին իւզէրինտէ ՚կինլէրիմիզ
16 կէօլէկէ կիպի օլուպ՝ պագը պիր շէյ եօգ տըր։ Եա Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ, մուգատտէս իսմինէ իչին սանա պիր պէյթ ինշա էթմէ՚ք իւզրէ, թէտարիք էյլէտիյիմիզ պու խազինէսինին քեաֆֆէսի սէնին էլինտէն օլուպ՝
17 ճիւմլէսի տախի սէնին տիր։ Եա Ալլահըմ, ՚սէնին՝ գալպի թէֆթիշ վէ ՚իսթիգամէթ ի թահսին էթտիյինի պիլիրիմ. պէն տախի իսթիգամէթ ի գալպլէ վէ սէվինճլէ պու շէյլէրին քեաֆֆէսինի թագտիմ էյլէտիմ. վէ շիմտի պուրատա պուլունան գավմընըն սէվինճլէ սանա թագտիմ էթտիքլէրինի մէսէրրէթլէ միշահէտէ
18 էյլէտիմ։ Էյ էճտատըմըզ Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, սէնին գավմընըն գալպլէրինին թէսավվուրաթ ը էֆքեարընտա պունու իլէ՚ էպէտ հրֆզ էյլէ, վէ ՚անլէրին գալպլինի քէնտինէ
19 մէյլ էթտիր։ Վէ սէնին էմրլէրինի վէ շէհատէթլէրինի վէ ահքեամընը հրֆզ, վէ ճիւմլէսինին իճրա վէ ՚թէտարիքեաթընը կէօրտիյիմ սէրայը ինշա իչին՝ ՚օղլըմ Սողոմոնա գալպ ի քեամիլ իհսան էյլէ՝ տէտի։
20 Վէ Դաւիթ պիւթիւն ճէմա՛աթա խիթապէն՝ Շիմտի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէյինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ, պիւթիւն ճէմա՛աթ էճտատլարընընն Ալլահը
21 օլան ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էթտիլէր, վէ էյիլէրէք ՐԱՊՊԱ վէ մէլիյէ ՚արզ ը ՚ուպուտիյէթ էթտիլէր։ Վէ էրթէսի կիւն ՐԱՊՊԱ զէպիհէլէր զէպհ էտիպ՝ մուհրագալար թագտիմ էտէրէ՚ք, պիկ ՚ատէթ պուղա վէ պիկ ՚ատէտ զօչ վէ պիկ ՚ատէտ գուզու, վէ անլէրին մէշրուպաթ թագտիմէսինի վէ պիւթիւն Իսրայէլ իչին
22 քէսրէթ իւզրէ զէպիհէլէր ՚ուէօ՚ էէուէլէր։ Վէ օլ կիւն ՚ազիմ մէսէրրէթլէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա եէյիպ իչտիլէր. վէ Սողոմոն իպն ի Դաւիթի, իքինճի տէֆ՚ա օլարագ, մէլիք նասպ էտիպ՝ ՚անը րէ՚իս, վէ Սադովկը քեահին է ՚՚ղը՚ օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊ իչին մէսհ էթ-
23 տիլէր։ Վէ Սողոմոն փէտէրի Դաւիթին եէրինէ ՐԱՊ-

- 3Մխլ. 3.7։ Պ. 22.5։ Էմս. 4. 3։
- Պագ Ես. 54. 11,12։ Վահ.21.18,վէ զայրի։
- 3Մխլ. 9. 28։
- Պ. 27. 1։
- Պ. 27. 25, վէ զայրի։
- Պ. 26. 21։
- 2Կոր. 9. 7։
- Մատթ. 6. 13։ 1Տիմ. 1. 17։ Վահ. 5. 13։
- Բօմ. 11. 36։
- Մկ.39.12։ Ղպր.11. 13։ 1Պետ. 2. 11։
- Ցոբ. 14. 2։ Մէզ. 90. 9։ 102. 11։ 144. 4։
- 1Մխլ.16.7։ Պ.23.9։ Էսթ. 11. 20։
- Մկ. 10. 17։
- Այ. 2։ Պ. 22. 14։
- Մկ. 72. 1։
- 3Մխլ. 1. 35,39։

Digitized by Google

ՊՐՆ թախթընտա մէլիք օլարագ ճիլուս էթտի, վէ իշինտէ մուվաֆֆագ օլտու. պիւթիւն Իսրայէլ տախի
24 անա իթա՛աթ էյլէտի: Վէ ճիմլէ րէ՛իսլէր իլէ գուվ-
վէթ սահիպլէրի վէ Դաւիթ մէլիյին օղուլլարընըն ճիմլէսի տախի մէլիք Սողոմոնա Ն֊թապի՛ օլտըլար:
25 ՐԱ.ՊՊ տախի պիւթիւն Իսրայէլին հուզուրընտա Սողոմոնը զիյատէսիյլէ մու՛ազզամ գըլըպ՝ անտէն էվվէլ Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք պուլունանընն պիրիսինին մալիք օլմատըդը ֍հաշմէթ ի միլուքեանէյի անա իհսան էյլէտի:
26 Պէօյլէճէ Դաւիթ իպն ի Յեսսէ պիւթիւն Իսրայէլ
27 իւզէրինէ հիւքիւմէթ իճրա էտիպ, ֍Անընն Իսրայէլ

ը վա՛. 8. 2.
ճ 3Միւլ. 3.13, 2Թէվ. 1. 12, վա՛. 2. 9,
յ 2 Միւլ. 5.4, 3Միւլ. 2. 11,
ձ 2Միւլ. 5. 5,
ն Պ. 23, 1,
շ Թէք. 25. 8,
ո Դան, 2. 21,

իւզէրինէ օլան միւտտէթ ի հիւքիւմէթի գըրգ սէնէ օլտու. ՝Քեըրոնտա եէտի սէնէ վէ Երուսաղէմտէ օ-
28 թուզ իւչ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի: Վէ ՝՝էօմր վէ սէրվէթ վէ ՝իզզէթէ տօյմուշ օլարագ Ւկիւզէլ պիր իխթիյարլըգտա վէֆաթ էտիպ՝ օղլու Սողոմոն անըն
29 եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ Դաւիթ մէլիյին իշլէրի իպթիտասընտան սօնընա գատար՝ իշթէ նէպի Սամուէլին քիթապընտա վէ Նաթան փէյղամպէրին քիթա-
30 պընտա վէ նէպի Գադըն քիթապընտա, Անըն պիւթիւն հիւքիւմէթի վէ շէճա՛աթը, ֊վէ անա վէ Իսրայէլէ վէ տիյարլարըն ճիմլէ հիւքիւմէթլէրինէ վագը՛ օլան վուգու՛աթ իլէ պէրապէր եազըլմըշ տըր:

ԹԷՎԱՐԻԽԻ ՍԱՆԻ

ՊԱՊ 1

Սողոմոնըն՝ Դաւաւնտա մուհրագալար Քագտիմ էթմէսի. 7 հիքմէթի իխթիյար էտիպ, Ալլահ Քարաֆընտան միւպարէք գըլընմասը. 13 անըն հաշմէթ վէ սէրվէթի:

Վէ ֊Սողոմոն իպն ի Դաւիթ հիւքիւմէթինտէ գուվվէթ քէսպ էյլէտի. վէ ֍Ալլահը ՐԱ.ՊՊ անըն իլէ
2 օլուպ՝ ֍անը զիյատէսիյլէ մու՛ազզամ գըլտը: Վէ Սողոմոն պիւթիւն Իսրայէլէ, եա՛նի ֎պիկ պաշը իլէ եիւզ պաշըլարա վէ հաքիմլէրէ վէ պիւթիւն Իսրայէլին ճիմլէ րէ՛իսլէրինէ, եա՛նի խանէտան րէ՛իսլէ-
3 րինէ սէօյլէտի: Վէ Սողոմոն վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր պիւթիւն ճէմա՛աթ ֊Գաբաւոնտա վագը՛ միւրթէֆէ՛այա կիթտիլէր. զիրա ՐԱ.ՊՊԸՆ գուլու Մովսէսին պէրրիյէտէ եափմըշ օլտըդը՝ Ալլահընն ճէմա՛աթ չա-
4 տըրը օրատա իտի. ֊Ճագաթ Դաւիթ Ալլահընն թապութ ֍Ը֊՛ո֊ղընը կարիաթարիմտէն անըն իչինն թէտարիք էյլէտիյի մահալէ կէթիրմիշ իտի. զիրա Դաւիթ անա Երուսաղէմտէ պիր չատըր գուրմուշ իտի:
5 Վէ ֏Բեսելիէլ իպն ի Ուրի իպն ի Ովրընն ինշա էթտիյի ֍պագըր մէզպահ օրատա ՐԱ.ՊՊԸՆ չատըրը էօնիւնտէ պուլունարագ, Սողոմոն իլէ ճէմա՛աթ անը
6 թալէպ էթտիլէր: Վէ Սողոմոն օրատա ՐԱ.ՊՊԸՆ հուզուրընտա ճէմա՛աթ չատըրընըն պագըր մէզպահը

֊ 3 Միւլ. 2. 46,
֎ Թէք. 39. 2,
֏ 1 Թէվ. 29. 25,
֐ 1 Թէվ. 27. 1,
֑ 3 Միւլ. 3. 4, 1 Թէվ. 16. 39, 21. 29,
֒ 2Միւլ. 6.2,17, 1Թէվ. 15. 1,
֓ 3 Միւլ. 3. 4,
֔ Խուր. 31. 2,
֕ Խուր. 27. 1, 2, 38. 1, 2,
֖ 3 Միւլ. 3. 5, 6,
֗ 1 Թէվ. 28. 5,
֘ 3 Միւլ. 3. 7, 8,
֙ Ել'ատ. 27. 17, Թէս. 31. 2,
֚ 3 Միւլ. 3. 9,
֛ 3 Միւլ. 3. 11-13,
֜ 1 Թէվ. 29. 25, Պ. 9. 22, վա՛. 2. 9,

Digitized by Google

ղոմոն Գաբաւոնտա օլան միւրթէֆէ'ատան, ճէմա'աթ
չատրը էօնիւնտէն Երուսաղէմէ 'ավտէթ էյլէյիպ՝
Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիմէթ իճրա էյլէտի։
14 Վէ Սողոմոն արապա վէ սիվարի թօփլայըպ՝
պիկ տէօրթ եիւզ 'ատէտ արապասը վէ օն իքի պիկ
նէֆէր սիվարիսի վար իտի. պունլարը տախի արապա
շէհրլէրինտէ վէ մէլիյին եանընտա Երուսաղէմտէ եէր-
15 լէշտիրտի։ Վէ մէլիք Երուսաղէմտէ կիւմիւշ իլէ ալ-
թունը թաշլար կիպի 'ադի ղէր չէ, էթտի, վէ էրզ ա-
ղաճլարընը քէսրէթ ճիհէթիյլէ օվատա պուլունան
16 ճիւմլէզ աղաճլարը կիպի էյլէտի։ Վէ Սողոմոն իչիւն
Մըսըրտան աթլար կէթիրիլիր իտի. մէլիյին թիւճ-
ճար թագըմը անլէրի մու'այյէն պիր պէհայլէ պէօլիւք
17 պէօլիւք ալըրլար իտի։ Վէ Մըսըրտան պիր ара-
պայը ալթը եիւզ վէ պիր աթը եիւզ էլլի ղըթալ կիւ-
միւշէ ալըպ կէթիրիրլէր իտի. վէ պէօյլէճէ տախի
Քետլիլէրին ճիւմլէ մէլիքլէրի վէ Սիւրիանըն մէլիք-
լէրի իչիւն անլէրին էլլէրիյլէ կէթիրիլիր իտի։

ՊԱՊ 2

1, 17 *Սողոմոնըն՝ պէյթ Ուլլահընն ինշասը իչիւն 'ամէլէսի։* 3 *'Ամէլէ վէ քերէսթէ իչիւն Քիրամա խապէր կէօնտէրմէսի։* 11 *Քիրամընն րիթասը։*

Վէ Սողոմոն ՐԱՊՊԸՆ իսմի իչիւն պիր պէյթ,
հէմ տախի պիր մէլիք սէրայը ինշասընա ՚գարար
2 վէրտի։ Վէ ՚Սողոմոն եէթմիշ պիկ նէֆէր համմալ, վէ
տաղտա սէքսէն պիկ նէֆէր պալթաճը վէ իւզէրլէրինէ
իչ պիկ ալթը եիւզ նէֆէր նաձըր թա'եին էյլէտի։
3 Վէ Սողոմոն ՚Տիւրոս մէլիյի Քիրամա խապէր
կէօնտէրիպ՝ ՚թէտէրիմ Դաւիթէ եափտըղընկ, եա'նի
անընը իգամէթի իչիւն պիր սէրայընը ինշասընա ըղը՛
օլան էրզ աղաճլարը կէօնտէրտիյինկ կիպի պաա պա
4 ե֊։. Իշթէ ՚պէն Ալլահըմ ՐԱՊՊԱ թագտիս օլուն-
մագ, վէ ՚անընը հուզուրընտա խօշ րա'իհալը քիւն-
լիւք եագմագ, վէ ՚տա'իմի օլան հուզուր էքմէյինի
ֆօ֊֊, վէ Իսրայէլէ իլէլէպէտ ֆարզ օլան ՚սապահ
վէ ախշամ վէ սէպթ կիւնլէրի վէ այ պաշըլարը վէ
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ պայրամլարընտա մուհրագա-
լար ՚ըֆ֊ֆ՛ էրձ֊ իւզրէ անընն իսմինէ պիր պէյթ
5 ինշա էտիյօրըմ։ Վէ ինշա էտէճէյիմ պէյթ 'ազիմ օ-
լաճագ, զիրա ՚Ալլահըմըզ ճիւմլէ իլահլարտան ա'զամ
6 տըր. Վէ սէմավաթ իլէ սէմա իւս սէմավաթ անը հավի
օլամատըղը հալտէ, ՚անա պիր պէյթ ինշա էթմէյէ
քիմ գատիր տիր. պէն տախի քիմ իմ, քի անա պիր
պէյթ ինշա էտէյիմ. անճագ հուզուրընտա պուխուր
7 եագաճագ պէր եէր ըձ֊֊ըթէ֊ ե֊էյօրըմ։ Վէ շիմտի ՚փէ-
տէրիմ Դաւիթին թէտարիք էտիպ ԵՀՀուտիյէտէ վէ
Երուսաղէմտէ եանըմտա պուլունան մա'րիֆէթ սա-
հիպլէրի իլէ պուլունմագ իւզրէ՝ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ
փիրինճ վէ տէմիր վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը վէ լաճի-
վէրտի գումաշ իշինտէ մահիր, վէ հէքքեաք իշինտէ
8 հիւնէրլի պիր ատէմ պանա կէօնտէր։ ՚Հէմ տախի
պանա Լիբանանտան էրզ աղաճլարը վէ չամ աղաճ-
լարը վէ ՚ալմուկ աղաճլարը կէօնտէր. զիրա սէնին
գուլլարընըն Լիբանանտա աղաճ քէսմէքտէ մա'րի-
ֆէթլի օլտըգլարընը պիլիրիմ. վէ իշթէ պէնիմ գուլ-
լարըմ սէնին գուլլարըն իլէ պէրապէր պուլունաճագ
9 տըր։ Վէ ինշա էտէճէյիմ պէյթ 'ազիմ վէ հայրէթ-
պախշ օլաճաղը ճիհէթլէ՝ պանա քէսրէթ իւզրէ քէ-
10 րէսթէ հազըրլասընլար. ՚Վէ իշթէ աղաճ քէսէճէք օ-
լան գուլլարընկա եիրմի պիկ քօր թէմիզ պուղտայ վէ
եիրմի պիկ քօր արփա վէ եիրմի պիկ պաթ շէրապ
վէ եիրմի պիկ պաթ եաղ վէրիրիմ՝ տէտի։
11 Տիւրոս մէլիյի Քիրամ տախի՝ ՚ՐԱՊՊ քէնտի գավ-
մընը սէվտիյի իչիւն սէնի անլէրին իւզէրինէ մէլիք
նասպ էյլէտի՝ տէյիւ թահրիրէն Սողոմոնա ճէվապ
12 կէօնտէրտի։ Վէ տախի Քիրամ՝ ՚Սէմավաթ իլէ զէ-
մինի խալգ էտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ ՚միւպա-
րէք օլսուն, քի ՐԱՊՊԱ պիր պէյթ իլէ քէնտինէ
պիր մէլիք սէրայը ինշասը իչիւն Դաւիթ մէլիյէ հիք-
13 մէթ վէ 'իլմ սահիպի 'ագիլ պիր օղուլ վէրտի։ Վէ
շիմտի պէն տախի 'ագըլլը վէ մա'րիֆէթլի օլան
14 գալֆամ Քիրամը կէօնտէրիյօրըմ։ ՚Պու տախի փէ-
տէրի Տիւրոսլը օլուպ՝ Դան գըզլարընտան պիր գա-
րընընն օղլու տըր. վէ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ փիրինճ
վէ տէմիր վէ թաշ վէ աղաճ վէ էրղէվանի վէ լաճի-
վէրտի վէ ա'լա քէթէն վէ գըրմըզը գումաշ իշինտէ վէ
հէր նէվ' հէքքեաք իշինտէ մահիր օլուպ, սէնին մա'-
րիֆէթ սահիպի ատէմլէրին վէ էֆէնտիմ փէտէրին
Դաւիթին մա'րիֆէթ սահիպի ատէմլէրի իլէ պէրա-
պէր քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունան հէր նէվ' հիւնէրլի
15 իշին իճրասընա միւսթա'իտ տիր։ Վէ շիմտի ՚էֆէն-
տիմ թէքլիֆ էթտիյի պուղտայ վէ արփա վէ եաղ վէ
16 շէրապը գուլլարընա կէօնտէրսին. ՚Պիզ տախի՝ սանա
լազըմ օլտըղը գատար Լիբանանտան աղաճ քէ-
սիպ՝ անլէրի սանա ՚Եաֆայա սալլարլէ տէնիզտէն
կէթիրիրիզ, վէ սէն անլէրի Երուսաղէմէ կէօթիւրէ-
ճէքսին՝ տէտի։
17 ՚Վէ Սողոմոն Իսրայէլ տիյարընտա պուլունան էճ-
նէպիլէրին ճիւմլէսինի՝ ՚փէտէրի Դաւիթին էթտիյի

յ 3Միւլ. 4. 26։ 10.26, վէ զայրի։ Պ. 9. 25։
ղ 3Միւլ. 10. 27։ Պ. 9. 27։ Ծոր. 22. 24։
ճ 3Միւլ. 10. 28,29։ Պ. 9. 28։ ——
ն 3Միւլ. 5. 5։
շ 3Միւլ. 5. 15։ Այ. 18։
չ 3Միւլ. 5. 1։
ց 1Թէվ. 14. 1։
ե Այ. 1։
ձ Խուր. 30. 7։
ծ Խուր. 25. 30։ Դև. 24. 8։
ռ Ա'տ. 28. 3,9,11։
ջ Մէզ. 135. 5։
ր 3Միւլ. 8. 27։ Պ. 6. 18։ Ես. 66. 1։
ս 1Թէվ. 22. 15։
վ 3Միւլ. 5. 6։
տ 3Միւլ. 10. 11
ր 3Միւլ. 5. 11։
ց 3Միւլ. 10. 9։ Պ. 9. 8։
ւ Թէք. 1. 2։ Մէզ. 33. 6։ 102. 25։ 124. 8։ 136. 5,6։ Ա'մալ. 4. 24։ 14. 15։ Վաո. 10. 6։
փ 3Միւլ. 5. 7։
ք 3Միւլ. 7. 13,14։
օ Այ. 10։
ֆ 3Միւլ. 5. 8,9։
յ Ցեւ. 19. 46։ Ա'մալ. 9. 36։
ղ Այ. 2։ 3Միւլ. 5. 13, 15,16։ 9. 20,21։ Պ. 8. 7,8։
ճ 1Թէվ. 22. 2։

Digitized by Google

թահրիր ի նուֆուստան սօկրա թահրիր էթտիյինտէ, անլէր եիւզ էլլի իչ պիկ ալթը եիւզ նէֆէրտէն 'ի-
18 պարէթ պուլունտըլար. Վէ "անլէրտէն եէթմիշ պի-
նկինի համմալ վէ սէքսէն պիկինի տաղտա պալթաճը վէ իչ պիկ ալթը եիւզինիւ՝ անլէրի իշլէթմէք իչիւն նազըր թա'եին էյլէտի:

ՊԱՊ 3

Պէյթ Ուլլահըն մէվզը'ը վէ ինշասը զէմանը. 3 պէյթին պէօյիւքլիյիւ վէ թէզեննաճը. 13 քէրուպիլէր. 14 թէֆրիգ փէրտէսի վէ իթի տիրէք:

Վէ Սողոմոն "Երուսաղէմտէ Մօրիա տաղընտա փէտէրի Դաւիթէ Բ"պդէն կէօրինտիյիւ եէրտէ, ա'նի Դաւիթին "Յեբուսի Ոռնանըն խարմանընտա հազըր-
լատրդը մէվզը'տէ "պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ ինշա էթմէյէ
2 պաշլատը: Վէ հիւքիւմէթինին տէօրտինճիւ սէնէ-
սինտէ իքինճի այըն իքիսինտէ պինայա պաշլատը:
3 Վէ "պէյթ Ուլլահը պինա էթմէք իչիւն Սողոմոնըն գուրտրդը թէմէլ պու իտի, ա'նի էսքի էօլչիյլէ ու-
զունլըդը ալթմըշ զըրա' վէ էնի եիրմի զըրա' իտի:
4 Վէ "էօնինտէ օլան էյվանըն ուզունլըդը պէյթին էնինէ կէօրէ եիրմի զըրա' օլուպ՝ եիւքսէքլիյի տախի եիւզ եիրմի "ըէ" իտի. վէ անը իչէրիտէն խալիս ալ-
5 թունլէ գափլատը. Վէ "պէօյիւք պէյթի չամ աղաճ-
լարըյլէ գափլայըպ՝ պունու տախի խալիս ալթունլէ գափլայարագ, անըն իւզէրինէ խուրմա աղաճլարը
6 իլէ զէնճիրլէր նագշ էթտի: Վէ պէյթի զիյնէթ իչիւն զիգըյմէթ թաշլարլէ տօնաթտը, ալթուն տախի Փա-
7 րուիմ ալթունը իտի: Վէ պէյթին տիրէքլէրինի վէ գափու սէօյլէէրինի վէ տիվարլարընը վէ գափուլա-
րընը ալթունլէ գափլայըպ՝ տիվարլար իւզէրինէ քէ-
րուպիլէր նագշ էթտի:
8 Վէ գուտս իվ ագտաս պէյթինի իննշա էթտի. պու-
նունն տախի ուզունլըդը պէյթին էնինէ կէօրէ եիրմի զըրա' վէ էնի եիրմի զըրա' օլուպ՝ անը ալթը եիւզ
9 թալանթ խալիս ալթունլէ գափլատը: Վէ մըխլարընն վէզնի էլլիշէր մըսգալ ալթուն իտի. ֆէվգանի օտա-
10 լարը տախի ալթունլէ գափլատը: "Վէ գուտս իվ ագտաս պէյթինտէ իքի 'ատէտ օյմա քէրուպի եա-
11 փըպ՝ անլէրի ալթունլէ գափլատը. Քէրուպիլէրին գանատլարընըն ուզունլըդը եիրմի զըրա' օլուպ՝ պիր գանատ պէշ զըրա' օլարագ պէյթին տիվարընա եէ-
թիշիր իտի, վէ տիկէր գանատը պէշ զըրա' օլարագ
12 տիկէր քէրուպինին գանատընա եէթիշիր իտի: Վէ օ պիր քէրուպինին պիր գանատը պէշ զըրա' օլուպ՝ պէյթին տիվարընա եէթիշիր իտի, վէ տիկէր գա-
նատը պէշ զըրա' օլուպ՝ օ պիր քէրուպինին գանա-
13 տընա մուխթասըլ իտի: Պու քէրուպիլէրին գանատ-
լարը եիրմի զըրա' գատար ուզանմըշ իտի. քէնտի-
լէրի տախի այագտա տուրարագ՝ եիւզլէրի *պէյթէ տօղրու իտի:
14 Վէ "փէրտէյի լաճիվէրտի վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը գումաշտան վէ ա'լա քէթիէնտէն եափըպ՝ անըն իւզէ-
րինէ քէրուպիլէր նագշ էթտի:
15 Վէ պէյթին էօնինտէ՝ "եիւքսէքլիյի օթուզ պէշ զըրա' օլարագ՝ իքի տիրէք եափտը. պունլարըն հէր պիրի իւզէրինտէ պէշ զըրա' էէ-ուե+լչէ-ուե պաշլըգ-
16 լարը վար իտի: Վէ տապիրտէ օլըզը նէուէ զէնճիրլէր եափըպ տիրէքլէրին պաշլարը իւզէրինէ գօտու. "եիւզ
17 'ատէտ նար տախի եափըպ զէնճիրլէրէ թագտը: Վէ "օլ տիրէքլէրի հէյքէլին էօնինտէ, պիրինի սաղա վէ տիկէրինի սօլա տիքիպ՝ սաղտա օլանա Յաքին վէ սօլտա օլանա Բոոզ թէսմիյէ էյլէտի:

ՊԱՊ 4

Պազըր մէզպահ, 2 տէօքիլէ հաւուգ, 6 օն 'ատէտ գուրնա, վէ շէմ'տան վէ սօֆրա, 9 հավլուլար վէ փիրինճ էտէվաճ, 19 ալթուն էտէվաճ:

Վէ ուզունլըդը եիրմի զըրա' վէ էնի եիրմի զըրա' վէ եիւքսէքլիյի օն զըրա' օլարագ "պագըրտան պիր մէզպահ եափտը:
2 "Վէ հավուզը տէօքմէ եափտը. պունուն քէնարըն-
տան քէնարընա է--ը-- օն զըրա' վէ եիւքսէքլիյի պէշ զըրա' վէ չէվրէսի օթուզ զըրա' օլարագ շէքլի միւ-
3 տէվվէզը իտի: "Վէ իքի սըրա, վէ հէր զըրա'տա օնար էօքիւզ օլտըդը հալտէ, հավուզըն ալթ թարաֆընտա տա'իրէն հէր թարաֆտա էօքիւզ շէքլի օլուպ՝ պունլար հ-վ--ղ տէօքիւլտիյինտէ ուէ--ուէ տէօքիւլտիւ:
4 Պ-- հ-վ--ղ օն իքի -ե+ե էօքիւզ իւզէրինտէ տուրուպ, պունլարընն իչիւ շիմալէ վէ իչիւ ղարպա վէ իչիւ ճէ-
նուպա վէ իչիւ շարգա պագար իտի. վէ հավուզ ան-
լէրին իւզէրինտէ օլուպ՝ ճիմլէսինին արտ թարաֆը
5 իչէրիյէ տօղրու իտի: Վէ գալընլըդը տէօրթ փարմագ վէ քէնարը զանպագ շէքլինտէ եափըլմըշ գատէհ քէ-
նարը կիպի օլարագ՝ "իչի իչ պիկ պաթ --- ալըը իտի:
6 Վէ եըյգամագ իչիւն "օն 'ատէտ գուրնա տախի եափըպ՝ պէշինի սաղ թարաֆա վէ պէշինի սօլ թա-
րաֆա գօտու, մուհրագա օլաճագ շէյլէրի պունլարտա եըյգարլար իտի. ամմա հավուզ քեահինլէրին եըյ-
գանմալարը իչիւն իտի:
7 "Վէ օն 'ատէտ ալթուն շէմ'տանը՝ "անլէրին մու'-
այյէն շէքլինէ կէօրէ եափըպ՝ հէյքէլտէ պէշինի սա-
ղա վէ պէշինի սօլա գօտու:
8 "Վէ տախի օն սօֆրա եափըպ՝ անլէրի հէյքէլտէ,

- Այ. 2։
- Թէք. 22. 2,14։
ք 1Թէվ. 21. 18։ 22.1։
ֆ 3Մխվ.6.1,վէ ղայրի։
ֆ 3Մխվ. 6. 2։
ֆ 3Մխվ. 6. 3։
ղ 3Մխվ. 6. 17։
ֆ 3Մխվ.6.23,վէ ղայրի։
* Եռ-օ-" իչէրիյէ
ֆ 3Մխվ. 7. 20։
ը Խուր.26.31։ Մատթ. 27.51։ Ինպր. 9. 3։
ը 3Մխվ.7.15-21։Երեմ 52. 21։
ֆ 3Մխվ. 7. 21։
- Խուր.27.1,2։ 4Մխվ. 16. 14։ Եզեկ. 43.13, 16։
ֆ 3Մխվ. 7. 23։
ֆ 3Մխվ. 7. 24-26։
ֆ Պաղ 3Մխվ. 7. 26։
ֆ 3Մխվ. 7. 38։
ղ 3Մխվ. 7.49։
ֆ Խուր.25.31,40։1Թէվ. 28. 12,19։

Digitized by Google

պէշինի սաղ վէ պէշինի սօլ թարաֆա գօտու. վէ եիւզ
'ատէտ ալթուն լէյէն եափտը։
9 Հէմ տախի [ք]քահինլէրին հավլուսընը վէ պէօյիւք
հավլույը վէ հավլունընն գափուլարընը եափըլ՝ գա-
10 փու գանատլարընը փիրինճլէ գափլատը։ Վէ [ր]հա-
վուզը սաղ թարաֆընտա ճէնուպէ տօղրու շարգ ճա-
նիպինէ գօտու։
11 Վէ [ս]Քիրամ գազանլար իլէ քիւրէքլէրի վէ լէյէն-
լէրի եափտը. վէ մէլիք Սողոմոնըն [տ]մէճէպինճէ
պէյթ Ուլլահ իչին եափտըղը իշի թէմամ էյլէտի.
12 Եա'նի իքի տիրէյի վէ [ք]քիւրէլէրի վէ իքի տիրէյին
թէփէլէրինտէ պուլունան պաշլըգլարը վէ տիրէքլէ-
րին թէփէսինտէ օլան պաշլըգլարընն իքի քիւրէլէրինի
13 էօրթէն շէպէքէ նագշլարը, Վէ իքի նագշլարընն իւ-
զէրինտէ, եա'նի տիրէքլէրին պաշլըգլարընընն իքի
քիւրէլէրինի էօրթէն շէպէքէ իշի նագշընն հէր պիրի
իչին իքիշէր սըրա նարլար օլարագ՝ [ե]տէօրթ եիւզ
14 նար չէ[ւ]լէ, Վէ [բ]գա'իտէլէրի տախի վէ գա'իտէլէր իւ-
15 զէրինտէ օլան գուրնալարը, Վէ պիր հավուզը վէ
անընն ալթընտա օն իքի 'ատէտ էօքիւզիւ տախի եափ-
16 տը։ Վէ մէլիք Սողոմոնընն էմրի մուճէպինճէ [գ]ալֆասը
Քիրամ պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչինն գազանլարը վէ քիւ-
րէքլէրի վէ չաթալլարը վէ պիւթիւն էտէվաթընը
17 խալիս փիրինճատէն եափտը։ [մ]Մէլիք պունլարը՝ Յոր-
դանան օվասընտա Սոկքովթ իլէ Սարեդան արա-
սընտա վագը' պիր գաթը թօփրագտա տէօքտիւրտիւ։
18 [ն]Վէ Սողոմոն պու էտէվաթընն ճիւմլէսինի ղայէթ քէս-
րէթ իւզրէ եափտը. զիրա փիրինճ թարթըյա կէչմէզ
19 իտի։ Վէ [շ]Սողոմոն՝ պէյթ Ուլլահ իչինն օլան էտէ-
վաթընն քեաֆֆէսինի, ալթուն մէզպահը վէ [ո]հուզուր
20 էքմէքլէրինին գօնուլտրգլարը սօֆրալարը, Վէ էմր
օլունտրողը իւղրէ՝ տապիր էօնիւնտէ եանաճագ օլան
[չ]շէմ'տանլարը վէ գանտիլլէրինի խալիս ալթունտան,
21 Վէ չիչէքլէր իլէ գանտիլլէրի վէ մաշալարը ալթուն,
22 օ տախի [պ]էն խալիս ալթունտան, Վէ մագասլարը վէ
լէյէնլէրի վէ պուխուր գապլարը վէ պուխուրտան-
լարը խալիս ալթունտան, վէ պէյթին գափուլարընը,
եա'նի գուտս իւ ագտասընն իչ գափուսընընն գանատ-
լարընը վէ պէյթին, եա'նի հէյքէլին գափու գանատ-
լարընը ալթունտան եափտը։

ՊԱՊ Ե

Դաւիթին Քազախա էֆտիչի շէյլէրին պէյթ Ուլլահա կէթիրիլմէսի։ 2 Թապուի իւլ 'ահտըն գուտս իւլ ագտասա գօնուլմասը։ 11 Ալլահա համտ ու սէնա 'ասրզ էֆմէլէրի վէ Բապպըն ճէլալընընն զուհուրը։

Պէօյլէճէ [ե]Սողոմոնընն պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչինն
եափտըղը շէյլէրին ճիւմլէսի թէմամ՝ օլտու. Վէ Սո-

[ր] 3 Միւլ. 6. 36։
[ծ] 3 Միւլ. 7. 39։
[է] Պագ 3 Միւլ. 7. 40։
[ը] 3 Միւլ. 7. 41։
[թ] Պագ 3 Միւլ. 7. 20։
[ժ] 3 Միւլ. 7. 27, 43։
[ի] 3 Միւլ. 7. 14, 45։
[լ] 3 Միւլ. 7. 46։
[խ] 2 Միւլ. 7. 47։
[ձ] 3 Միւլ. 7. 48-50։
[կ] Խուր. 25. 30։
[հ] Խուր. 27. 20, 21։

ղոմոն՝ փէտէրի Դաւիթին թագտիս էյլէտիյի շէյլէրի,
կիւմիւշիւ վէ ալթունը վէ էտէվաթըն քեաֆֆէսինի
կէօթիւրիւպ պէյթ Ուլլահըն խազինէլէրինէ գօտու։
2 [ո]Օ զէման Սողոմոն՝ Իսրայէլին իխթիյարլարը իլէ
սըպթլարըն ճիւմլէ րէ'իսլէրինի, վէ պէնի Իսրայէլին
խանէտան րէ'իսլէրինի, ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահ-
տընը [պ]Դաւիթ շէհրինտէն, եա'նի Սիօնտան եօգարը
3 կէթիրմէք իչին՝ Երուսաղէմ ճէմ' էյլէտի։ [բ]Իսրա-
յէլ րիճալընընն ճիւմլէսի տախի [գ]եէտինճի այտա օլան
պայրամտա մէլիյին եանընա թէճէմմիւ' էթտիլէր։
4 Վէ Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարը կէլտիքտէ Ղե-
5 փիլիլէր թապութը գալտըրտըլար։ Վէ քեահինլէր իլէ
Ղեւիլիլէր թապութը վէ ճէմա'աթ չատըրընը վէ չա-
տըրտա պուլունան մուգատտէս էտէվաթընն քեաֆ-
6 ֆէսինի եօգարը կէթիրտիլէր։ Վէ մէլիք Սողոմոն վէ
եանընա թէճէմմիւ' էթմիշ օլան Իսրայէլին պիւթիւն
ճէմա'աթը թապութընն էօնիւնտէ օլարագ, քէսրէթ-
տէն 'ատտ ու հիսապա կէլմէզ գօյունլար իլէ սըղըր-
7 լար զէպհ էթտիլէր։ Վէ քեահինլէր՝ ՐԱՊՊԸՆ թա-
պութ իւլ 'ահտընը մագամընա, պէյթին տապիրինէ,
եա'նի գուտս իւլ ագտասա, քէրուպիլէրին գանատ-
8 լարը ալթընա կէթիրտիլէր։ Զիրա քէրուպիլէր գա-
նատլարընը թապութընն մագամը իւզէրինէ եայարագ՝
թապութ իւլ գօլլարընը եօգարըտան էօրթէրլէր իտի։
9 Վէ գօլլարը ուզաթտըլար, շէօյլէ քի գօլլարընն ուճ-
լարը խարիճատէն կէօրինմէյիպ՝ թապութտան տա-
պիրին էօնիւնտէ կէօրինիւրլէր իտի. վէ [ղ]պու կիւնէ
10 գատար օրատա տրը։ Պէնի Իսրայէլ Մըսըրտան չըգ-
տըգլարընտա, ՐԱՊՊԸՆ անլէր իլէ 'ահտ էյլէտիյի
զէման Մովսէսին [ք]Քորեբտէ անընն իչինէ գօտըղը իքի
'ատէտ լէվհատան մա'տա, թապութ իչինտէ պիր
շէյ եօգ իտի։
11 Վէ քեահինլէր մագտիստէն չըգտըգլարընտա, (զի-
րա հազըր պուլունան քեահինլէր նէվպէթլէ խրտմէթ
12 էթմէյէրէք՝ ճիւմլէսի թագտիս օլունտըլար։ [ա]Վէ Ա-
սափ վէ Եման վէ Իդիթուն վէ անլէրին օղուլլարը վէ
պիրատէրլէրի իլէ պէրապէր պուլունուպ՝ մուղաննի
օլան Ղեւիլիլէրին ճիւմլէսի ա'լա քէթէն կիյմիշ օլա-
րագ, զիլլէր վէ սանթուրլար վէ թանպուրլարլէ մէզ-
պահըն շարգ ճանիպինտէ տուրմագտա, [բ]վէ անլէր իլէ
պէրապէր եիւզ եիրմի նէֆէր քեահին պօրու չալ-
13 մագտա իտիլէր,) Պօրու չալանլար իլէ մուղաննիլէր
պիւիթթիճագ պիր ավազլէ ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա
էտէրէք, վէ պօրուլար վէ զիլլէր վէ մուսիգի ալէթլէ-
րիյլէ սէս գալտըրըպ՝ ՐԱՊՊԸ թէմճիտ էտէրէք՝ [գ]Քէ-
րիմ՝ տիր, վէ 'ինայէթի էպէտի տիր՝ տէտիքլէրինտէ
պէյթ, եա'նի պէյթ իւր ՐԱՊՊ պուլունլէ տօլտու։

[յ] Խուր. 25. 31, վէ գայրի-
—
[ռ] 3 Միւլ. 7. 51։
[ֆ] 3 Միւլ. 8. 1, վէ գայրի-
[ք] 2 Միւլ. 6. 12։
[տ] 3 Միւլ. 8. 2։
[ր] Պագ Պ. 7. 8-10։
[ց] 3 Միւլ. 8. 8։
[ւ] Թէս. 10. 2, 5։ Պ. 6. 11։
[փ] 1 Թէվ. 25. 1։
[ջ] 1 Թէվ. 15. 24։ [34, 41,
[ռ] Մէզ. 136։ Պագ 1 Թէվ. 16.

Digitized by Google

14 Քեահինլէր տախի պուլումէթ սէպէպինտէն խըտմէթ իֆա էթմէք իչին տուրամազլար իտի, [է]զիրա պէյթ Ուլլահ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալըյլա տօլու իտի:

ՊԱՊ 6

Սողոմոնըն գավմա պէրէքէթ օգումասը վէ Բապպա արզը Քեշէք-քիւրիւ. 12 անըն Թագտիս տու'ասը:

Օ զէման Սողոմոն տէտի քի, ՐԱՊՊ՝ [բ]Գարա
պուլումտա սաքին օլուրըմ՝ տէյիւ պույուրմըշ տըր:
2 Աաքին օլմագլըղընկ իչին պիր պէյթ վէ իլէլէպէտ
3 իգամէթին իչին պիր մէքեան պինա էթտիմ: Վէ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը այագտա տուրմուշ օլարագ, մէլիք եիւզիւնիւ չէվիրիպ՝ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթընա պէրէքէթի օգույարագ տէտի քի,
4 Քէնտի աղզըյլէ փէտէրիմ Դաւիթէ վա'տ վէ էլիյլէ իճրա էտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օ-
5 սուն. Զիրա պույուրմըշ տըր քի՝ Գավմըմը Մըսըր-տան չըգարտըղըմ կիւնտէն պէրու իսմիմէ մագամ օլմագ իւզրէ պիր պէյթ ինշա էթմէք իչին՝ Իսրայէլ սըպթալարընտան պիր շէհր ինթիխապ էթմէտիմ, վէ գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքմտար օլմագ իւզրէ
6 պիր ատէմ տախի ինթիխապ էթմէտիմ. [է]Լաքին իսմիմէ մագամ օլմագ իւզրէ Երուսաղէմի, վէ գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ հէ-[զ]մոռ օլմագ իւզրէ [դ]Դաւիթի
7 ինթիխապ էյլէտիմ: Վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պիր պէյթ ինշա էթմէքլիք [է]փէտէրիմ
8 Դաւիթին կէօնլինտէ իտի: Վէ ՐԱՊՊ փէտէրիմ Դաւիթէ խիթապէն՝ Իսմիմ իչին պիր պէյթ ինշա էթմէյի կէօնլիւնէ գօտըն. պունու կէօնլիւնէ գօտըղընկա
9 էյի էթտին. Լաքին պէյթի սէն ինշա էթմէյէճէքսին, անճագ սէնին սուլպընտան կելէճէք օղլընկ իսմիմէ
10 պէյթի ինշա էտէճէք տիր՝ տէտի: Վէ ՐԱՊՊ պույուրտըղը քէլամը եէրինէ կէթիրէրէք, պէն փէտէրիմ Դաւիթին եէրինէ կէչիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը իւզրէ Իսրայէլին թախթընա ճիւլուս իլէ, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պու պէյթի ինշա էյլէ-
11 տիմ: Վէ [դ]ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ իլէ էյլէտիյի 'ահտը հավի օլան թապութը օրայա գօտըմ:
12 [է]Պա'տէհու ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը էօնիւնտէ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը հուզուրընտա տուրուպ էլ-
13 լէրինի գալտըրտը. (Զիրա Սողոմոն՝ ուզունլըղը պէշ զըրա' վէ էնի պէշ զըրա' վէ եիւքսէքլիյի իւչ զըրա' օլան փիրինճատէն պիր մինպէր եափմըշ վէ անը հավլունըն օրթասընա գօմուշ օլարագ, անըն իւզէրինտէ տուրուպ՝ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը հուզուրընտա տիզ չէօքէրէք էլլէրինի սէմայա տօղրու գալ-

14 տըրմըշ իտի.) Վէ տէտի քի՝ էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, հուզուրընկտա պիւթիւն գալպլէրինյլէ եիւրիւյէն գուլլարընկա 'ահտ ու 'ինայէթ հրֆզ էտէն [ե]սէնին կիպի պիր Իլահ՝ նէ եօգարրտա սէմատա վէ նէ աշա-
15 ղրտա զէմինտէ վար տըր: Պու կիւն զահիր օլտըղը կիպի սէն՝ [բ]գուլընկ փէտէրիմ Դաւիթէ էյլէտինկ վա'տը հրֆզ էտիպ՝ աղզընկլէ սէօյլէտինկի էլինկլէ
16 իճրա էյլէտին: Շիմտի, էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, գուլընկ փէտէրիմ Դաւիթէ սէօյլէտինկի, եա'նի՝ [բ]հուզուրըմտա եիւրիւտիւյիւն կիպի՝ օղուլլարընկ շէրի'աթըմտա եիւրիւմէք իչին՝ մէսլէքլէրինէ մուգայյէտ օլմալարը շարթըյլէ [բ]հուզուրըմտա Իսրայէլին թախթընա ճիւլուս էտէճէք պիր ատէմինկ էքսիք օլմայա-
17 ճագ՝ տէյիւ էթտինին վա'տը հրֆզ էյլէ: Վէ շիմտի, էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, գուլընկ Դաւիթէ սէօյլէտինին քէլամ եէրինի պուլսուն:
18 Լաքին Ալլահ ֆիլհագիգէ զէմինտէ ատէմլէր իլէ սաքին օլուր մը. [բ]իշթէ սէմավաթ վէ սէմա իւս սէմավաթ սէնի հավի օլամազ, պու պինա էթտինիմ
19 պէյթ նէ[բ]էտէ գալտը: Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, գուլընկըն սէնին հուզուրընտա էյլէտինի նիյազ ու տու'այը իսթիմա' իչին գուլընկըն տու'ա վէ ըէճասընա թէ-
20 վէճճիւհ էյլէ, քի կէճէ կիւնտիւզ պու պէյթէ, եա'նի՝ Իսմիմի օրայա գօյաճաղըմ՝ տէյիւ սէօյլէտինին մահալէ կէօզլէրինկ աչըգ օլարագ, գուլընկըն պու մա-
21 գամտա էտէճէյի տու'այը իսթիմա' էտէսին: Վէ գուլընկ վէ գավմընկ Իսրայէլին պու մագամտա էտէճէքլէրի տու'ալարը իսթիմա' էտիպ՝ սաքին օլտըղընկ մէքեանտան, եա'նի սէմավաթտան իսթիմա' էյլէյէսին, վէ իսթիճապէթ էտիպ 'աֆվ էտէսին:
22 Պիր քիմսէ գօնշըսը 'ալէյհինտէ կիւնահ իշլէյիպ՝ [է]ըէշէ-[զ]ոէ անա եէմին թէքլիֆ էտէր տէ, եէմին պու պէյթտէ սէնին մէզպահընըն էօնիւնտէ էտի-
23 լէճէք օլուր իսէ, Սէն սէմավաթտան իսթիմա' էտիպ՝ գուլլարընկըն տա'վասընը ֆասլ էտէրէք, միճրիմ 'ալէյհինտէ հիւքմ էտիպ՝ եափտըղընը պաշը իւզէրինէ կէթիրէսին, վէ սալհի թէպրիյէ իլէ անա սալահընա կէօրէ վէրէսին:
24 Վէ գավմընկ Իսրայէլ սանա կիւնահ իշլէտիքլէրի իչին՝ տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ մաղլուպ օլտըգլարը հալտէ, էկէր [զ]ոռռ րիւճու' էտիպ՝ իսմինկի թա'զիզ էտէրէք, պու պէյթտէ սանա տու'ա վէ նիյազ էտէ-
25 ճէք օլուրլար իսէ, Սէն սէմավաթտան իսթիմա' էտիպ՝ գավմընկ Իսրայէլին կիւնահընը 'աֆվ էտէսին, վէ անլէրէ վէ էճտատլարընա վէրտիյին տիյարա անլէրի կէրի կէթիրէսին:
26 Սանա գարշը կիւնահ իշլէտիքլէրի իչին [է]կէօք

[է] Խուր. 40. 35։ Գ. 7. 2։ — 3Միւլ. 8. 12, վէ գայրն։
[բ] Ղեւ. 16. 2։ [գ] Գ. 12. 13։ [դ] 1Թէվ. 28. 4։ [ե] 2Միւլ. 7. 2։ 1Թէվ. 17. 1։ 28. 2։
[զ] Գ. 5. 10։ [է] 3Միւլ. 8. 22։ [ը] Խուր. 15. 11։ Թէս. 4. 39։ 7. 9։
[թ] 1Թէվ. 22. 9։ [ժ] Մէզ. 132. 12։ [ի] 2 Միւլ. 7. 12, 16։ 3Միւլ. 2. 4։ 6. 12։ Գ. 7. 18։
[լ] Գ. 2. 6։ Ես. 66. 1։ Մ'մալ. 7. 49։ [խ] 3Միւլ. 17. 1։

Digitized by Google

գափանըպ եաղմուր օլմատըղը հալտէ, էկէր պու մա-
գամտա տու՛ա էտիպ՝ իսմինկի թա՛զիզ էտէրէք, ան-
լէրի թէ՛տիպ էթտիյին իչիւն կիւնահլաըղընտան րիւ-
27 ճու՛ էտէրլէրսէ, Սէն սէմավաթտան իսթիմա՛ էտիպ՝
եիւրիւյէճէքլէրի էյի թարիգի անլէրէ էօյրէթմէք ի-
չիւն՝ գուլլաըղկըն վէ գավմընկ Իսրայէլին կիւնահ-
լաըղընը՛ աֆվ էտէսին, վէ գավմընկա միրաս օլմագ
իւզրէ վէրտիյին տիյարա եաղմուր վէրէսին։
28 Տիյարտա գըթլըգ օլտըգտա, եա թա՛ուն վու-
գու՛ընտա, վէ եանըգլըգ վէ սաըլըգ վէ չէքիրկէ վէ
թըրթըլ զուհուրընտա, վէ եախօտ սաքին օլտըգլաըղ
տիյարտա տիւշմէնլէրի անլէրի թազեիգ էթտիքլէ-
րինտէ՝ հէր նէ տիւրլիւ պէլիյյէ վէ մարազ օլուր իսէ,
29 Գավմընկ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՛աթընտան հէր
հանկը ատէմ պիր տու՛ա վէ նիյազ էտիպ տէ՝ հէր
քէս քէնտի տէրտինի վէ ազրըսընը պիլէրէք էլլէրինի
30 պու պէյթէ տօղրու ուզատաճագ օլուր իսէ, Սէն սէ-
մավաթտան, սաքին օլտըղընկ մէքեանտան իսթիմա՛
իլէ՛ աֆվ էտէսին, վէ հէր ատէմէ, գալպինի պիւտի-
յին իչիւն, հէփ մէսէլէքլէրինէ կէօրէ վէրէսին. (զիրա
31 պէնի ատէմին գալպինի եալընըզ սէն պէլիրսին.) Թա
քի էճտատըմըզա վէրտիյին տիյարտա եաշատըգլարը
պիւթիւն միւտտէթտէ սէնին թարիգլէրինտէ եիւրիւ-
մէք իչիւն սէնտէն գօրգալար։
32 Վէ ֊գավմընկ Իսրայէլտէն օլմայըպ՝ սէնին՛ ազիմ
իսմին վէ գուտրէթլի էլին վէ ուզանմըշ պազուն իչիւն
ուզագ պիր տիյարտան օլան պիր էճնէպի կէլիր տէ,
33 պու պէյթէտ տու՛ա էտէրսէ, Սէն սէմավաթտան,
սաքին օլտըղընկ մէքեանտան իսթիմա՛ էտիպ՝ էճնէ-
պինին սանա էթտիյի հէր տու՛այա կէօրէ եաիասընն,
թա քի զէմինին հէփ իւմմէթլէրի իսմինկի թանը յըպ՝
գավմընկ Իսրայէլ միսիլլիւ սէնտէն գօրգարագ՝ պու
պլինա էյլէտիյիմ պէյթին սէնին իսմինլէ եատ օլուն-
տըղընը պիլէյէր։
34 Էկէր գավմըն տիւշմէնլէրի՛ ալէյհինէ անլէրի
կէօնտէրէճէյին եօլտան մուհարէպէ իչիւն չըգըպ տա,
պու ինթիհապ էթտիյին շէհրէ վէ իսմինկ իչիւն պլինա
էյլէտիյիմ պէյթէ տէօնիւպ սանա տու՛ա էտէրլէրսէ,
35 Սէն սէմավաթտան տու՛ա ու նիյազլարընը իսթիմա՛
էտիպ հագգլարընը իհգագ էտէսին։
36 Էկէր սանա գարշը կիւնահ իշլէրլէրսէ, (զիրա ՛կիւ-
նահ իշլէմէյէն ատէմ եօգ տըր,) սէն տախի անլէրէ
ղազապա կէլիպ՝ անլէրի տիւշմէնլէրինին էլինէ թէս-
լիմ էտէրսէն, վէ անլէրի էսիր էտէնլէր անլէրի եա-
գընտա եա ուզագտա օլան տիւշմէն տիյարընա էսիր
37 կէօթիւրիւրլէրսէ, Մէնֆի օլտըգլարը տիյարտա գալ-
պէն թէվպէյէ կէլիպ րիւճու՛ էտէրլէրսէ, վէ էկէր էսիր
օլտըգլարը տիյարտա սանա նիյազ էտիպ՝ կիւնահ
իշլէտիք, քէօթիւլիւք վէ հագգսըզլըգ էյլէտիք՝ տէ-
38 յէրէք, Սանա ճան ու տիլտէն րիւճու՛ էտիպ՝ մէնֆի
օլտըգլարը էսարէթլէրի տիյարընտա էճտատլարընա
վէրտիյին քէնտի տիյարլարընա տօղրու վէ ինթիհապ
էյլէտիյին շէհրինկ իլէ իսմինկէ պլինա էյլէտիյիմ պէյթէ
39 տօղրու տու՛ա էտէրլէրսէ, Սէն սէմավաթտան, սա-
քին օլտըղընկ մէքեանտան տու՛ա ու նիյազլարընը իս-
թիմա՛ վէ հագգլարընը իհգագ էտիպ՝ գավմընկն սանա
40 գարշը իշլէտիյի կիւնահը՛ աֆվ էտէսին։ Շիմտի, եա
Ալլահըմ, պու մահալտէ՛ ֊ըղ-օ-ն տու՛այա կէօզլէրինկ
41 աչըգ վէ գուլագլարընկ իշիտիր օլսուն. Վէ ֊շիմտի,
եա ՐԱՊՊ Ալլահ, սէն վէ գուտրէթինկին թապութ է-է
՛-հ-ը ՛իսթիրահաթ մէքեանընկա գըյամ էյլէ, եա
ՐԱՊՊ Ալլահ, քեահինլէրինկ խէլաս կիյինսին, վէ մու-
42 գատէսլէրինկ ՛նի՛մէթլէ մէսրուր օլսուն։ Եա ՐԱՊՊ
Ալլահ, մէսիհինկին եիւզիւնիւ րէտտ էթմէ, վէ ֊գուլընկ
Դաւիթէ եէ-էյ՛ինայէթլէրի թէզէէքքիւր էյլէ։

ՊԱՊ 7

*Բապպըն ճէլալընըն պէյթէտ զուհուրը, վէ գավմըն ՛արգը ՛ուպու-
տիյէքի։ 4 Սողոմոնըն քիւլլիյէքի մուհրագալար Քագտիմ էթմէսի։
8 Դավմըն պայրամ Քուխմասը վէ խանէլէրինէ տաղըլմասը։ 12 Բապ-
պըն Սողոմոնա կէօրիւնմէսի, էմրի վէ վա՛տը։*

Վէ ֊Սողոմոն տու՛այը թէմամ էթտիյի կիպի՝
֊սէմատան աթէշ նիւզուլ էտիպ՝ մուհրագա իլէ զէպի-
հէյլէրի եագտը, վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը յլա պէյթ տօղ-
2 տու։ ֊Քեահինլէր տախի պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրմէյէ
մուգթէտիր օլմատըլար, զիրա պէյթ իւր ՐԱՊՊ՝
3 ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը յլա տօղու իտի։ Վէ պէնի Իսրայէլին
քեաֆֆէսի աթէշին նիւզուլինի վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը-
նըն պէյթ իւզէրինտէ օլտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ
եիւզ իւսթիւ եէրէ տիւշէրէք, տէօշէմէ իւզէրինտէ
սէճտէ էտիպ՝ ֊Զիրա քէրիմ տիր, ֊զիրա ՛ինայէթի
4 էպէտի տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊԱ համտ էյլէտիլէր։ ֊Պա՛-
տէհու մէլիք իլէ գավմընը քեաֆֆէսի ՐԱՊՊԸՆ հու-
5 զուրընտա զէպիհէլէր զէպհ էթտիլէր։ Վէ մէլիք Սո-
ղոմոն եիրմի իքի պինկ սըղըր վէ եիւզ եիրմի պինկ գօ-
յուն զէպհ էյլէտի. պէօյլէճէ մէլիք իլէ գավմընը քեաֆ-
6 ֆէսի պէյթ Ուլլահը թագտիս էյլէտիլէր։ ֊Վէ քեա-
հինլէր խըտմէթլէրի իւզրէ տուրտըլար, Ղեւիլիլէր
տախի՝ Զիրա ՛ինայէթի էպէտի տիր՝ տէյէրէք, ՐԱՊ-
ՊԱ մէզմուր օգումագ իւզրէ՝ մէլիք Դաւիթին եափ-
մըշ վէ պունլարընն էլիյլէ ՐԱՊՊԱ համտ էյլէմիշ օլ-
տըղը մուսիգի ալէթլէրիյլէ տուրարագ, վէ ֊քեա-
հինլէր գարշըլարընտա պօրու չալարագ՝ պիւթիւն
Իսրայէլ այագտա տուրույօր իտի։

֊ Պ. 20. 9։ | 20։ Յակ. 3. 2։ 1Յովհ. 1, 8։ | ՛ Նէհ. 9. 25։ Մտ. 132. 1։ Ես. 55. 3։
֊ 1Թէվ. 28. 9։ [8. 27։ | [16։
֊ Յովհ. 12. 20։ Ա՛մաս. 1Թէվ. 28. 2։ | Մտ. 132. 8, 9, 10, 14։
֊ Էմս. 20. 9։ վա՛. 7. | — 3Միւլ. 8. 54։

֊ Ղեւ. 9. 24։ Հաբ. 6. 21։ 1Թէվ. 21. 26։ | 5. 13, 14։ եզեկ. 10. 3, 4։ | ֊ 1Թէվ. 16. 41։ Պ. 20. 21։
֊ 3Միւլ. 8. 10, 11։ Պ. 5. 13։ Մտ. 136. 1։ | Պ. 5. 14։ | ֊ 3Միւլ. 8. 62, 63։
֊ 1Թէվ. 15. 16։
֊ Պ. 5. 12։

Digitized by Google

7 Վէ ֽՍողոմոնըն եափմըշ օլտըղը պագըր մէզպահ
մուհրագալար իլէ էքմէք թագտիմէլէրինի վէ եաղ-
լարը ալամատըղընտան՝ Սողոմոն պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԸՆ էօնիւնտէ օլան հավլունըն օրթա եէրինի թագ-
տիս էյլէյիպ՝ մուհրագալար իլէ սէյամէթ թագտի-
8 մէլէրինին եաղընը օրատա թագտիմ էթտի։ ֽՕ զէման
Սողոմոն վէ անըն իլէ պէրապէր պիւթիւն Իսրայէլ,
եա՛նի Եմաթ մէտխէլինտէն ՚Մըսըր վատիսինէ գա-
տար օլան եէրլէրդէն ըէճմա՛ եաէն ղայէթ պէօյիւք
պիր ճէմ՚իյյէթ եէտի կիւն պայրամ թուԹտըլար։
9 Վէ սէքիզինճի կիւնտէ պէօյիւք պայրամ էյլէտիլէր,
զիրա եէտի կիւն մէզպահըն թագտիսինի էտիպ՝ եէտի
10 կիւն տախի պայրամ՝ էթտիլէր։ Վէ ֽեէտինճի այըն
եիրմի իւչինճիւ կիւնիւնտէ՝ ՐԱՊՊԸՆ Դաւիթէ վէ Սո-
ղոմոնա վէ գավմը Իսրայէլէ իհսան էյլէտիյի ՚ինա-
յէթտէն տօլայը մէսրուր ու տիլշատ օլարագ, գավմը
չատրըլարընա կէօնտէրտի։
11 Վէ ֽՍողոմոն պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ վէ մէլիք սէրա-
յընը իքմալ էյլէտի. կէրէք պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ վէ
կէրէք մէլիք սէրայընտա Սողոմոն հէր նէ քի եափ-
մաղը միւրատ էթտի իսէ, անա մուվաֆֆագ օլտու։
12 Վէ ՐԱՊՊ Սողոմոնա կէճէլէյին կէօրիւնիւպ անա
տէտի քի՝ Տու՚ակը իսթիմա՚ էտիպ՝ ֽպու մէքեանը
քէնտիմէ զէպիհէ խանէսի օլմագ իւզրէ ինթիխապ
13 էյլէտիմ։ ֽԵաղմուր կէլմէմէսի իչիւն սէմայը գափա-
տըղըմ, եախօտ տիյարը եէմէլէրի իչիւն չէքիրկէլէրէ
էմր էթտիյիմ, եախօտ գավմըմ արասընա թա՚ուն
14 կէօնտէրտիյիմ հալտէ, Իսմիմլէ եատ օլունան գավ-
մըմ ֽԹէվազու՚ էտիպ տու՚ա էտէրէք, տիտարըմը
թալէպ էտէրլէր վէ քէօթիւ եօլլարընտան րիւճու՚
էյլէրլէրսէ, ֽպէն տախի սէմավաթտան իսթիմա՚
էտիպ՝ կիւնահլարընը ՚աֆվ էտէրէք, տիյարլարընա
15 շիֆա վէրէճէյիմ։ Շիմտի ֽպու մէքեանտա ՚ըէչ օլը-
նան տու՚այա կէօզլէրիմ աչըգ վէ գուլագլարըմ անը
16 իշիտիր օլաճագ տըր։ Վէ շիմտի իսմիմ իլէլէպէտ
անտէ օլմագ իւզրէ ֽպու պէյթի ինթիխապ վէ թագ-
տիս էյլէտիմ, վէ կէօզլէրիմ իլէ գալպիմ տա՚իմա
17 անտէ օլաճագ տըր։ ֽՍէն տախի՝ էկէր փէտէրինկ Դա-
ւիթին եիւրիւտիյիւ կիպի սանա էմր էյլէտիյիմին
քեաֆֆէսինի իճրա էտիպ՝ գանունլարըմը վէ ահքեա-
18 մըմը հըֆզ վէ հուզուրըմտա եիւրիւր իսէն, ֽԻսրա-
յէլ իւզէրինէ սէնտէն պիր հիւքմտար էքսիք օլմա-
յաճագ՝ տէյէրէք, փէտէրինկ Դաւիթ իլէ՚ահտ էյլէտի-
յիմ կիպի՝ սէնին միւլուքեանէ թախթընը սապիթ
19 գըլարըմ։ ֽՎէ էկէր սիզ տէօնիւպ՝ էօնիւնիւզէ գօտը-
ղըմ գանուն վէ էմրլէրիմի թէրքլէ՝ կիտիպ ղայրի
20 իլահլարա խրտմէթ վէ ՚իպատէթ էտէրսէնիզ, Պէն

տախի *սիզէ վէրտիյիմ տիյարըմտան †սիզի քէօք-
տէն սէօքէճէյիմ, վէ իսմիմէ թագտիս էյլէտիյիմ
պու պէյթի հուզուրըմտան ըետ էտիպ՝ անը ճիմլէ
միլլէթլէրետէ մէսէլ ու իսթիհզա իչիւն գօյաճաղըմ։
21 Վէ ՚ալի օլան պու պէյթ տախի եանընտան հէր կէ-
չէնէ մուճիպ ի հայրէթ օլուպ՝ ֽՐԱՊՊ պու տիյարա
վէ պու պէյթէ նիչիւն պէօյլէ էյլէտի՝ տէյճէճէքլէր։
22 Վէ ճէվապէն՝ Անլէրի Մըսըր տիյարընտան չըգարան
էճատալարընըն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թէրք էտիպ՝ ղայրի
իլահլարա միւթի՚ օլարագ, անլէրէ ՚իպատէթ վէ
խրտմէթ էթտիքլէրի էճլտէն անլէր իւզէրինէ պու
պէլալարըն ճիմլէսինի կէթիրտի՝ տէյճէճքլէր տիր։

ՊԱՊ 8

*Սողոմոնըն ինչա էթտիի էպնիյէ վէ շէհրլէր։ 7 Իսրայէլ արասընտա պագը գալան Ձա՚ֆիֆլէրին խարաճկիւզար օյմասը։ 11 Փարաւոնըն գըզընընն նագլի։ 12 Սողոմոնըն սէնէվի զէպիհէյլէրի։ 14 Քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրի քէնտի խըտմէթլէրինէ Ձա՚եին էթմէսի։ 17 Սէֆինէլէ-
րինին Ռիվրտէն ալթուն կէթիրմէսի։*

Վէ ֽՍողոմոնըն պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ վէ քէնտի սէ-
րայընը ինչա էյլէտիյի եիրմի սէնէ միւտտէթին նի-
2 հայէթինտէ, Սողոմոն Քիրամըն քէնտինէ վէրտիյի
շէհրլէրի պինա էտիպ՝ պէնի Իսրայէլի օրատա իս-
3 քեան էյլէտի։ Վէ Սողոմոն Եմաթ–սուբայա կիտիպ՝
4 անը զապթ էյլէտի։ ֽՎէ պէրրիյէտէ Թադմորը վէ
Եմաթտա վագը՚ անպար շէհրլէրինին քեաֆֆէսինի
5 պինա էտիպ, Սուրլար վէ գափուլար վէ սիւրկիւլէրլէ
միւսթահքէմ օլան շէհրլէրի, եա՛նի եօգարըգի Բե-
6 թորոն իլէ աշաղըգի Բեթորոնը, Վէ Բաաղաթի վէ
Սողոմոնըն անպար շէհրլէրինին ճիմլէսինի, վէ ա-
րապա շէհրլէրինին ճիմլէսինի, վէ սիւվարի շէհրլէ-
րինի, վէ Սողոմոնըն Երուսաղէմտէ վէ Լիբանանտա
վէ պիւթիւն թահքէ ը հիւքիմդթինտէ օլան տիյար-
տա ինչասընը միւրատ էյլէտիյինին քեաֆֆէսինի
պինա էյլէտի։
7 ֽՎէ պէնի Իսրայէլտէն օլմայըպ՝ Քետի վէ Ամօրի
վէ Փերեզի վէ Հիվվի վէ Յեբուսիլէրտէն պագը գալան
8 խալգըն քեաֆֆէսինի, Եա՛նի անլէրտէն սօկրա տի-
յարտա պագը գալան վէ պէնի Իսրայէլին թէլէֆ էթ-
մէտիքլէրի էվլատլարընը Սողոմոն պու կիւնէ տէյին
9 խարաճկիւզար էյլէտի։ Լաքին Սողոմոն պէնի Իսրա-
յէլտէն քիմսէյի քէնտի իշլէրի իչիւն գուլ կիպի գուլ-
լանմատը. ֆագաթ անլէր մուհարիպ վէ զապիթլէ-
րինին պէօյիւքլէրի վէ արապա վէ սիվարիլէրինին
10 սէրքէրտէլէրի իտիլէր։ Վէ մէլիք Սողոմոնըն պէօ-
յիւք մէ՚մուրլարը ֽիքի եիւզ էլլի նէֆէրտէն ՚իպարէթ
օլուպ՝ պունլար խալգ իւզէրինէ նազըր իտիլէր։

ֽ ՊՀ. 6. 64։
ֽ ՊՀ. 8. 65։
ֽ Ցես. 13. 3։
ֽ ՊՀ. 8. 66։
ֽ ՊՀ. 9.1, վէ ղայրի։
ֽ Թէս. 12. 5։
ֽ ՊՀ. 6. 26,28։
ֽ Ցակ. 4. 10։
ֽ ՊՀ. 6. 27,30։
ֽ ՊՀ. 6. 40։
ֽ ՊՀ. 9. 3։ ՊՀ. 6.6։
ֽ ՊՀ. 9.4, վէ ղայրի։
ֽ ՊՀ. 6. 16։
† ՚Իդր. անլէրի
ֽ Ղեւ. 26.14,33։ Թէս. 28. 15,36,37։
* ՚Իդր. անլէրէ
ֽ Թէս. 29. 24։ Երեմ. 22. 8,9։
ֽ ՊՀ. 9.10, վէ ղայրի։
ֽ ՊՀ. 9.17, վէ ղայրի։
ֽ ՊՀ. 9.20, վէ ղայրի։
ֽ Պագ ՊՀ. 9. 23։

Digitized by Google

11 ...Վէ Սողոմոն՝ Ւփարաւոնըն գըզըրը Դաւիթ շէհ-
րինտէն անըն իչիւն ինշա էթմիշ օլտըղը սէրայա կէօ-
թիւրտիւ. զիրա՝ ՐԱՊՊԸՆ թապութ Ւ-Լ '-հոդրնըն
կիրտիյի եէրլէր մուգատտէս օլտրղընտան, Իսրայէլ
մէլիյի Դաւիթին խանէսինտէ զէվճէմ իգաւէթ էթմէ-
յէճէք տիր՝ տէտի։
12 Ո զէման Սողոմոն էյվան էօնիւնտէ պինա էթմիշ
օլտրղը ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը իւզէրինտէ ՐԱՊՊԱ մուհ-
13 րագալար թագտիմ էյլէտի։ Վէ Մովսէսին էմրի մու-
ճէպինճէ Հէր կիւնիւն մու'այյէն մըգտարընա կէօրէ,
սէպթ կիւնլէրի վէ այ պաշլարը վէ Ւսէնէտէ իւչ տէ-
ֆ'ա վուգու' պուլան պայրամլար, եա'նի ֆէթիր պայ-
րամը վէ հաֆթալար պայրամը վէ խայմէ պայրա-
14 մընտա թագտիմ էտէր իտի։ Վէ փէտէրի Դաւիթին
թէրթիպի իւզրէ, Ւքեահինլէրին ֆըրգալարընը քէնտի
խըտմէթլէրինէ վէ հէր կիւնիւն խըտմէթի իգթիզա-
սընճա, քեահինլէրին հուզուրընտա համտ էտիպ
խըտմէթ էթմէլէրի իչիւն՝ Ւղեւիլիլէրի քէնտի մէ'մու-
րիյէթլէրինէ, Ւգափուճըլարը տախի հէր գափու իչիւն
նէվպէթլէրինճէ թա'նին էյլէտի, զիրա Ալլահ ատէմի
15 Դաւիթին էմրի պէօյլէ իտի։ Անլէր տախի մէլիյին՝
քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրէ հէր մատտէ վէ խազինէլէր
16 հագգընտա օլան էմրինտէն չրգմատըլար։ Վէ Սողո-
մոնըն պիւթիւն իշի՝ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինին թէ'սիսի
կիւնիւնտէն իքմալ օլունմասընա տէյին հագըրլան-
մըշ իտի. վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊ թէքմիլ օլտու։
17 Ո զէման Սողոմոն՝ Եդովմ տիյարընտա տէնիզ
քէնարընտա վագը՝ Ւգասիոն-գաբերէ վէ Ւելաթա
18 կիթտի։ Ւ-Քիրամ՝ տախի անա՝ քէնտի պէնտէլէրի
վասրթասըյլէ սէֆինէլէր, վէ տէնիզէ աշինա օլան
պէնտէլէր կէօնտէրտի, պունլար տախի Սողոմոնըն
պէնտէլէրի իլէ պէրապէր Ոփիրէ կիտիպ, օրատան
տէօրթ եիւզ էլլի թալանթ ալթուն ալըպ՝ Սողոմոն
մէլիյէ կէթիրտիլէր։

ՊԱՊ 9

Սողոմոնըն հիքմէթինի տինլէմէք իչիւն Սաբա մէլիքէսինին կէլմէսի։ 13 Սողոմոնա պիր սէնէտէ կէլէն ալթուն, 15 սիփէր վէ գալգանլարը 17 ֆիլտիշինտէն Թախթը։ 20 անըն էտէվաթը։ 25 վէ արապալարը իլէ սիւվարիլէրի։ 26 մուվաֆֆագիյէթի։ 29 միւտտէթի հիւքիւմէթի վէ վէֆաթը։

Վէ Սաբա մէլիքէսի Սողոմոնըն շէօհրէթինի
իշիթտիքտէ, միւշքիլ մէս'էլէլէրլէ Սողոմոնը թէճրիպէ
էթմէք իւզրէ ղայէթ 'ազիմ պիր ալայ իլէ վէ պա-
հարլար վէ ղայէթ չօգ ալթուն վէ զիգըյմէթ թաշլար
եիւքլիւ տէվէլէր իլէ Երուսաղէմէ կէլտի. վէ Սողոմո-
նընն նէզտինէ կիտիպ՝ գալպինտէ օլանըն ճիւմլէսինի
2 անա սէօյլէտիյինտէ, Սողոմոն տախի անըն ճիւմլէ
մէս'էլէլէրինի հալլ էյլէտի, վէ Սողոմոնըն անա պէ-
3 յան էտէմէտիյի մէճհուլ պիր շէյ եօգ իտի։ Վէ Սաբա
մէլիքէսի Սողոմոնըն հիքմէթինի վէ պինա էյլէտիյի
4 պէյթի, վէ սօֆրասընըն թա'մընը վէ պէնտէլէրի-
նին մէսքէնլէրինի, վէ խատէմէսինին տուրուշընը վէ
էլպիսէլէրինի, վէ անըն սագըլարընը վէ անլէրին էլ-
պիսէլէրինի, վէ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ չրգտրը նէր-
5 տիւպանը կէօրտիւյինտէ՝ անտէ ճան գալմատը։ Վէ
մէլիյէ խիթապէն՝ Սէնին ահվալընը վէ հիքմէթին
հագգընտա քէնտի տիյարրմտա իշիթտիյիմ քէլամ
6 սահհ իմիշ։ Պէն տախի կէլիպ կէօզլէրիմլէ կէօրմէ-
յինճէ՝ սէօզլէրինէ ինանմատըմ, վէ իշթէ հիքմէթի-
նին չօգլըղընըն նըսֆը պանա խապէր վէրիլմէմիշ
7 տիր. հ-ւէէընոո իշիթտիյիմտէն զիյատէ սին։ Նէ սա'-
ատէթլի տիր սէնին ատէմլէրին. նէ սա'ատէթլի տիր
տա'իմա հուզուրըկտա տուրուպ՝ հիքմէթինկի տինկլէ-
8 յէն պու պէնտէլէրինկ։ Միւպարէք օլսուն Ալլահրնկ
Եհովա, քի սէնտէն րազի օլուպ՝ Ալլահրնկ Եհովա
իչիւն մէլիք օլմագ իւզրէ սէնի թախթընա ճիւլուս
էթտիրտի. Ալլահրնկ՝ Իսրայէլի իւէլէպէտ սապիթ գըլ-
մագ իւզրէ սէվտիյինտէն, հագգ ու 'ատալէթ իճրասը
իչիւն սէնի անլէր իւզէրինէ մէլիք նասպ էյլէտի՝ տէ-
9 տի։ Վէ մէլիյէ եիւզ եիրմի թալանթ ալթուն վէ փէք
չօգ պահարլար վէ զիգըյմէթ թաշլար վէրտի. Սաբա
մէլիքէսինին Սողոմոն մէլիյէ վէրտիյի պահարլար
կիպի պուլունմատը։
10 Վէ Քիրամըն պէնտէլէրի իլէ Սողոմոնըն պէնտէ-
լէրի Ւոփիրտէն ալթուն կէթիրտիքլէրի սըրատա՝
Ւալմուկ աղաճլարը վէ զիգըյմէթ թաշլար տախի կէ-
11 թիրտիլէր։ Վէ մէլիք ալմուկ աղաճընտան ՐԱՊՊԸՆ
պէյթի վէ մէլիյին սէրայը իչիւն նէրտիւպանլար, վէ
մուսիգաճըլար իչիւն տախի թանպուր իլէ սանթուր-
լար եափտը. անտէն էվվէլ Յուդա տիյարընտա պուն-
լարընն միսլի կէօրիւնմէմիշ իտի։
12 Վէ մէլիք Սողոմոն Սաբա մէլիքէսինին քէնտիսինէ
կէթիրմիշ օլտրղը շէյլէրտէն պաշգա անընն արզու վէ
թալէպ էյլէտիյինին քեաֆֆէսինի վէրտի. ո տախի
պէնտէլէրի իլէ պէրապէր տէօնիւպ քէնտի տիյարընա
'ազիմէթ էյլէտի։
13 Ախզ ու ի'թա էտէնլէր իլէ թիւճճարընն կէթիրտիք-
լէրի վէ 'Արապիսթանընն հէփ մէլիքլէրինինն վէ տի-
յարընն վալիլէրինին Սողոմոնա կէթիրտիքլէրի ալ-
14 թուն վէ կիւմիւշտէն մա'տա, Պիր սէնէ զարֆընտա
Սողոմոնա կէլէն ալթունընն մըգտարը ալթը եիւզ
ալթմըշ ալթը թալանթ ալթուն իտի։
15 Վէ մէլիք Սողոմոն չէքիճլէ տէօյիւլմիւշ ալթուն-

ե 3Միւլ. 3. 1։ 7. 8։ 9. 24։ զ Խուր. 29. 38։ Ա'տ. 28. 3, 9, 11, 26։ 29. 1. վէ դայրի. [16։ է 1Թէվ. 9. 17։ 26. 1։ 3Միւլ. 9. 26։ [22։ 10, 13։ —— 11. 31։ ը Թվ. 2. 8։ 4Միւլ. 14. թ 1Թվ. 25. 1։ 3Միւլ. 10. 1. վէ դայրի։ Մատթ. 12. 42։ Ղուկ. ժ 3Միւլ. 9. 27։ Գ. 9. 3Միւլ. 10. 1։ 8. 18։

Digitized by Google

տան իքի եւզ ’ատէտ սիփէր եափտը. հէր պիր սիփէր ալթը եւզ ֆըթ֊ը տէօյիւվմիւշ ալթունն վէզնինտէ
16 իտի: Վէ տէօյիւվմիւշ ալթունտան իւչ եւզ ’ատէտ գալգան ե֊փ֊ը. հէր պիր գալգան իւչ եւզ ֆըթ֊ը վէզնինտէ իտի. վէ մէլիք պունլարը Լիբանան օրմանը սէրայընա գօտու:
17 Վէ մէլիք ֆիլ տիշինտէն պիր պէօյիւք թախթ
18 եափրա՝ անը խալիս ալթունլէ գափլատը: Վէ թախթըն ալթը այագլը նէրտիւպանը վէ ալթունտան պիր պասամաղր տախի օլուա՝ պունլար թախթա մութթասըլ իտի. վէ օթուրաճագ մահալըն իքի թարաֆընտա գօլլար պուլունուա՝ գօլլարըն եանընտա իքի
19 արսլան տուրուր իտի: Վէ ալթը այաղըն իքի թարաֆընտա օն իքի արսլան տուրուր իտի. պէօյլէ պիր շէյ հիչ պիր մէմլէքէթտէ եափըլմամըշ իտի:
20 Վէ մէլիք Սողոմոնըն մէշրէպէլէրինին ճիւմլէսի ալթունտան վէ Լիբանան օրմանը սէրայընըն ճիւմլէ գապլարը տախի խալիս ալթունտան իտի. կիւմիւշտէն հիչ եօգ իտի, զիրա Սողոմոնըն կիւնլէրինտէ
21 անըն ’իթթիպարը եօգ իտի. Զինքի մէլիյին սէֆինէլերի Քիրամըն ատէմլերի իլէ Թարսիսէ կիտիպ՝ Թարսիս սէֆինէլերի իւչ սէնէտէ պիր տէֆ’ա ալթուն վէ կիւմիւշ վէ ֆիլ տիշի վէ մայմունլար վէ թավուա գուշլարը եիւքլիւ օլարագ կէլիրլէր իտի:
22 Վէ մէլիք Սողոմոն սէրվէթթ վէ հիքմէթթ ճիհէթիյլէ
23 տիւնեանընն ճիւմլէ մէլիքլէրինտէն ա’զամ օլտու: Վէ տիւնեանընն մէլիքլէրինին ճիւմլէսի Սողոմոնըն գալպինէ Ալլահըն գօտըղը հիքմէթի իշթիմէք իչինն՝ ա-
24 նըն հուզուրընա կէլմէյէ արզու էտէրլէր իտի: Վէ պունլարըն հէր պիրի սէնէ պէ սէնէ փէշքէշինի, եա’նի կիւմիւշ գապլար վէ ալթուն գապլար վէ րուպալար վէ սիլահլար վէ պահարլար վէ աթլար վէ գաթըրլար կէթիրիրլէր իտի:
25 Վէ Սողոմոնըն ֊աթլարը վէ արապալարը իչինն տէօրթ պինկ ախըրը օլուա՝ օն իքի պինկ սիւվարիսի տախի օլմաղլէ, անլէրի արապա շէհրլէրինտէ վէ մէ-
26 լիյին եանընտա Երուսաղէմտէ իսքեան էթտի: Վէ ֊Ֆը֊ը նէհրինտէն Ֆիլիսթիլէր տիյարընա վէ Մըսըր հուտրընա գատար ֊ճիւմլէ մէլիքլէր իւզէրինէ հիւքմ
27 էտէր իտի: ֊Վէ մէլիք Երուսաղէմտէ կիւմիւշու թաշլար կիպի ’֊֊ ֊էր ֊ե էյլէտի. վէ էրզ աղաճլարընը քէսրէթթ ճիհէթիյլէ օվատա պուլունան ճիւմմէզ ա-
28 ղաճլարը կիպի էյլէտի: ֊Վէ Սողոմոն իչինն Մըսըրտան վէ հէր տիյարտան աթլար կէթիրիրլէր իտի:
29 ֊Վէ Սողոմոնըն ահվալընըն պագիյյէսի իպթիտասընտան նիհայէթինէ գատար իշլէթ Նաթան փէյղամպէրին քիթապընտա վէ ֊Սելովլը Ա.քիանըն նիւ-

պուվվէթի ֊էր֊֊ընտա վէ ֊նէպի Ադդովըն Յերոբովամ իպնն ի Նաբատ հագգընտա ֊֊հ֊էր էյլէտիյի վա-
30 հիլէրտէ եազըլմըշ տըր: ֊Վէ Սողոմոն Երուսաղէմտէ պիւթիւն Իսրայել իւզէրինէ գըրգ սէնէ հիւքիւմէթթ
31 էյլէտի: Վէ Սողոմոն էճտատը իլէ ույույըպ՝ անը փէտէրի Դաւիթին շէհրինտէ տէֆնն էթտիլէր. վէ օղլու Ռոբովամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ՊԱՊ 10

Պէնի Իսրայէլին Ռոբովամա օլան րէճասը: 6 Ռոբովամըն խոհիյարլարընն նասիհաճընը սէֆիհանէ րէտտ իլէ նէվճիվանլարըն նասիհաճընը գապուլը: 16 Ովն սըպգընն Ռոբովամա ’իսեան էվմէսի, վէ Ռոբովամըն Երուսաղէմէ չէքիլմէսի:

Վ է֊Ռոբովամ Սիւքէմէ կիթտի, զիրա պիւթիւն Իսրայէլ անը մէլիք էթմէք իչինն Սիւքէմէ կէլմիշլէր
2 իտի: Վէ ֊Սողոմոն մէլիյինն եիւշինտէն ֆիրար էթմիշ օլարագ, Մըսըրտա պուլունան Յերոբովամ իպնն ի Նաբատ պունու իշիթտիյի կիպի Մըսըրտան ’ավտէթ
3 էյլէտի: Վէ անը չաղըրթտըլար, վէ Յերոբովամ իլէ
4 պիւթիւն Իսրայէլ կէլիպ Ռոբովամա խիթապպէն, Սէնինն փէտէրին պօյունտըրըզմըզը աղըրլաթտը. շիմտի սէն փէտէրինկին աղըր խըտմէթինի վէ իւզէրիմիզէ գօտրըղը աղըր պօյունտըրըղը խաֆիֆլէթ, պիզ
5 տախի սանա խըտմէթ էտէրիզ՝ տէտիլէր: Ո տախի անլէրէ՝ Իւչ կիւն սօնրա պանա եինէ կէլինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ գավմ կիթտի:
6 Վէ մէլիք Ռոբովամ փէտէրի Սողոմոնըն միւտթէթ ի ’էօմրինտէ անըն հուզուրընտա տուրմուշ օլան իխթիյարլարա տանըշըպ՝ Պու գավմա նաֆսըլ ճէվապ
7 վէրմէմի թավսիյէ էտէրսինիզ՝ տէտիյինտէ, Անլէր անա ճէվապչն՝ Էկէր սէն պու գավմա թաթը մու’ամլէ էտիպ՝ անլէրի խօշնուտ էտէրսէն վէ անլէրէ էյի սէօզլէր սէօյլէրսէն, անլէր տախի սանա տա’իմա
8 խըտմէթ էտէճէքլէր տիր՝ տէտիլէր: Լաքին օ՝ իխթիյարլարըն քէնտինէ վէրտիքլէրի նասիհաթը րէտտ էտիպ՝ հուզուրընտա տուրան վէ քէնտիսի իլէ պէօ-
9 յիւմիւշ օլան կէնճլէրէ տանըշտը: Վէ անլէրէ՝ Փէտէրինկին իւզէրիմիզէ գօտրըղը պօյունտըրըղը խաֆիֆլէթ՝ տէյիւ պանա սէօյլէյէն պու գավմա նաֆսըլ ճէ-
10 վապ վէրմէմի թավսիյէ էտէրսինիզ՝ տէտիքտէ, Քէնտիսի իլէ պէրապէր պէօյիւմիւշ օլան կէնճլէր անա ճէվապչն՝ Փէտէրինկ պօյունտըրըղըմըզը աղըրլաթտը, վէ սէն անը իւզէրիմիզտէն խաֆիֆլէթ՝ տէյէն պու գավմա շու մինվալ իւզրէ ճէվապ վէր, եա’նի՝ Պէնիմ քիւչիւք փարմաղըմ փէտէրիմինն պէլինտէն գալըն
11 տըր. Փէտէրիմ իւզէրինիզէ աղըր պօյունտըրըգ եիւքլէթտի, ամմա պէն պօյունտըրըղընըզա ’իլավէ էտէ-

ֆ 3Մին. 4.26, 10.26, Պ. 1. 14,
ղ 3 Մին. 4. 21,
ղ Թագ. 15. 18, Մտթ. 72. 8,
ճ 3Մին. 10.28, Պ. 1. 16,
մ 3 Մին. 11. 41,
յ 3 Մին. 11. 29,
ն Պ. 12. 15, 13. 22,
շ 3 Մին. 11. 42, 43,
— 3Մին. 12. 1, վէ զայրի,
չ 3 Մին. 11. 40,

Digitized by Google

ճէյիմ. փէտէրիմ սիզի գամչըլարլէ թէ՛տիպ էյլէ-
տի, ամմա պէն սիզի ՚ագրէպլէրլէ ըե՛ութ էութճէյէ՛
տէ, տէտիլէր։
12 Վէ՝ Իւչիւնճիւ կիւնտէ եինէ պանա կէլինիզ՝ տէյէ-
րէք մէլիյին էմր էթտիյինէ կէօրէ, Յերոբովամ իլէ
պիւթիւն գավմ իւչիւնճիւ կիւնտէ Ռոբովամըն եանըննա
13 կէլտիքլէրինտէ, Մէլիք անլէրէ սէրթ ճէվապ վէրիպ՝
մէլիք Ռոբովամ իխթիյարլարըն թավսիյէսինի ըէտտ
14 էտէրէք, Անլէրէ կէնճլէրին թավսիյէսինէ կէօրէ ճէ-
վապ վէրիպ՝ Փէտէրիմ պօյունտըրըղընըզը աղըր-
լաթտը, ամմա պէն անա ՚իլավէ էտէճէյիմ. փէտէրիմ
սիզի գամչըլարլէ թէ՛տիպ էթտի, ամմա պէն սիզի
15 ՚ագրէպլէրլէ ըե՛ութ էութճէյէ՛ տէտի։ Վէ մէլիք գավմը
տինլէմէտի, զիրա ՐԱՊՊԸՆ Սելովլը Ահիա վասը-
թասըյլէ Յերոբովամ իպն ի Նաբատա սէօյլէտիյի քէ-
լամը իթմամ էթմէք իչիւն, պու իշ Ալլահ թարա-
ֆընտան օլտու։
16 Պիւթիւն Իսրայէլ տախի մէլիյին քէնտիլէրինի
տինլէմէտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, գավմ մէլիյէ ճէ-
վապչն՝ Դաւիթտէ նէ՞ հիսսէմիզ վար, վէ Յեսսէ օղ-
լընտա միրասըմըզ եօգ տըր. էյ Իսրայէլ, չատըրլա-
րընըզա կէօրէ. շիմտի, էյ Դաւիթ, քէնտի խանէկէ
մուգայյէտ օլ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ պիւթիւն Իսրայէլ
17 չատըրլարընա կիթտիլէր։ Լաքին Յուդա շէհրլէրին-
տէ սաքին օլան պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ Ռոբովամ
18 հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ մէլիք Ռոբովամ վէրկի մէ-
մուրը Ադորամը կէօնտէրտիյինտէ՝ պէնի Իսրայէլ անը
թաշլարլէ թաշլատըլար, վէ էօլտու. վէ մէլիք Ռո-
բովամ Երուսաղէմէ ֆիրար էթմէք իւզրէ չար չապուգ
19 արապայա պինտի։ Ըպու վէճհլէ Իսրայէլ պու կիւնէ
տէյին պէյթ ի Դաւիթէ ՚ասը օլտու։

ՊԱՊ 11

Ռոբովամըն էմր ի Իւահիյլէ մուհարէպէտէն չէքիլմէսի. 5 սուրլու շէհրլէր իլէ իսթիհքամաթ պինա էթմէսի. 13 քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր վէ տինտար ատէմլէր կէլմէսիյլէ անըն զուվվէթլէնտիրիլմէսի. 18 անըն զէվճէլէրի վէ էվլատը։

Վէ Ռոբովամ Երուսաղէմէ կէլտիքտէ, հիւքիւ-
մէթի քէնտիսինէ ի՚ատէ իչիւն Իսրայէլ իլէ մուհա-
րէպէ էթմէք իւզրէ, պէյթ ի Յուդա իլէ Բենիամինտէն
եիւզ սէքսէն պիկ միւնթէխապ մուհարիպլէր ճէմ՚ էյ-
2 լէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը ԸԱլլահ ատէմի Սեմայի-
3 այա կէլէրէք, Սէն Յուդա մէլիյի Ռոբովամ իպն ի Սո-
ղոմոնա վէ Յուդա իլէ Բենիամինտէ պուլունան պիւ-
4 թիւն Իսրայէլէ խիթապէն, ՐԱՊՊԸՆ էմրի պու տըր.
Զըղմայընըզ, վէ պիրատէրլէրինիզ իլէ մուհարէպէ
էթմէ՛ինիզ. հէր քէս քէնտի խանէսինէ ՚ավտէթ էյ-

լէսին, զիրա պու վագը՚ա պէնիմ թարաֆըմտան օլ-
տու՝ տէյէսին, տէտի։ Անլէր տախի ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամընը տինլէյիպ՝ Յերոբովամ իւզէրինէ կիթմէքտէն
կէրի տէօնտիւլէր։
5 Վէ Ռոբովամ Երուսաղէմտէ իգամէթ էտիպ՝ Յուդա
6 ըէյութըննա սուրլու շէհրլէր պինա էյլէտի։ Բեթլէհէմի
7 վէ Ետամը վէ Թեկուէյի, Վէ Բեթսուրը վէ Սոքովը
8 վէ Ոդողոմը, Վէ Գէթի վէ Մարեսայը վէ Զիփի, (9) Վէ
10 Ադորայիմի վէ Լաքիսի վէ Ազեկայը, Վէ Սարաայը
վէ Այեղոնը վէ Քեբրոնը պինա էյլէտի. պունլար
11 Յուդա իլէ Բենիամինտէ սուրլու շէհրլէր իտի։ Վէ
սուրլու շէհրլէրէ միւսթահքէմ գրլըպ՝ անլէրէ մուհա-
ֆըզլար թա՚ինէլէ՝ իչլէրինտէ մէ՛քիլաթ վէ եաղ վէ
12 շէրապ տէրանպար էթտի։ Վէ հէր պիր շէհրէ սիփէր-
լէր իլէ մըզրագլար գօյուպ՝ անլէրի ղայէթլէ միւս-
թահքէմ գրլտը. Յուդա իլէ Բենիամին տախի քէնտի
թարաֆընտա իտի։
13 Վէ պիւթիւն Իսրայէլտէ պուլունան քեահինլէր իլէ
Ղեւիլիլէր պուլունտըգլարը ճիւմլէ մէվգը՚լէրտէն ա-
14 նըն եանընա թէչէմմիւ՚ էթտիլէր։ Զիրա Ըյերոբովամ
իլէ օղուլլարը անլէրի ՐԱՊՊԸՆ քեահինլիյինտէն
թարտ էտիպ՝ միւրթէֆէ՚ալար վէ Ըճինլէր վէ քէնտի-
նին եաւիմըզ օլտըղը Ըպուզաղլար իչիւն Ըքեահինլէր
15 թա՚ինէ էթմիշ օլտըղընտան, Ղեւիլիլէր Ըքէնտի մէ-
ր՚ա վէ միվլքլէրինի թէրք էտիպ՝ Յուդա իլէ Երուսա-
16 ղէմէ կէլտիլէր։ Վէ Ըպունլարըն արտընճա, Իսրայէլին
ճիւմլէ սըպթլարընտան օլուպ՝ Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊԸ պիւթիւն եիւրէքլէ թալէպ էտինլէր, էճտատ-
լարընըն Ալլահը ՐԱՊՊԱ գուրպան ՚արզ էթմէք իւզ-
17 րէ Երուսաղէմէ կէլիրլէր իտի։ Վէ Ըյուդա հիւքիւմէ-
թինի գուվվէթլէնտիրիպ՝ Ռոբովամ իպն ի Սողոմոնա
իչ սէնէ թագվիյէթ վէրտիլէր, զիրա իչ սէնէ Դա-
վիթ իլէ Սողոմոնըն թարիգինտէ եիւրիւտիլէր։
18 Վէ Ռոբովամ՝ Դաւիթին օղլու Յերիմովթըն գրզը
Մայ ՚լէթի վէ Յեսսէնին օղլու Եղիաբըն գրզը Աբի-
19 քէլի թէզէվվիւճ էթտի։ Վէ պունտան Յեուս վէ Սա-
մարիա վէ Զաամ իսմլէրինտէ օլան օղուլլարը օլ-
20 տու։ Վէ մէրգումէտին սօկրա Աբիսողոմըն գրզը
Ըմաաքայը՚՚ թէզէվվիւճ էթտի, պունտան տախի անա
Աբիա վէ Եթթի վէ Զիզա վէ Սաղոմիթ տօղտըլար։
21 Վէ Ռոբովամ՚՚ Աբիսողոմըն գրզը Մաաքայը զէվճէլէ-
րինին վէ օտալըգլարընըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ սէ-
վէր իտի. (զիրա օն սէքիզ զէվճէ իլէ ալթմըշ օտա-
լըգլարը օլուպ՝ եիրմի սէքիզ օղուլ վէ ալթմըշ գրզ
22 թէվլիտ էյլէտի.) Վէ Ռոբովամ Մաաքանըն օղլու Ըա-
բիայը մէլիք թա՚ինէ էթմէք Ըեէրէլե անը րէ՚իս, եա՚-
23 նի գարնտաշլարընա ամիր գրլտը։ Վէ ՚ագիլանէ հա-

ե 3Միւլ. 11. 29։
զ 1Միւլ. 2. 25։ 3Միւլ. 12. 15,24։
է 3Միւլ. 12. 19։ —
ը 3 Միւլ. 12. 21, վէ գայլրի։
թ Պ. 12. 15։
ժ Պ. 13. 9։
ի Ղեւ. 17.7։ 1Կոր.10. 20։
լ 3Միւլ. 12.28։ 14.9։ Ովս. 13. 2։
խ 3Միւլ.12.31։ 13.33։
ծ Ա՛ա. 35. 2։
կ Պագ Պ.15.9։ 30. 11, 18։
հ Պ. 12. 1։
ձ 3Միւլ. 15. 2։ Պ. 13. 2-ե Ուրիւլին գրզը Միքայիա ըեէուէլ
ղ Պագ Թէս. 21.15-17։
—

Digitized by Google

ըէքէթ էտիպ էվլատընըն ճիւմլէսինի Յուդա իլէ Բենիամինին ճիւմլէ նահիյէլէրինէ, սուրլու շէհրլէրին քեաֆֆէսինէ տաղրտարագ, անլէրէ քէսրէթ իւզրէ եէյէճէք վէրիր իտի. վէ քէնտիսի չօգ նիսվան թալէպինտէ իտի։

ՊԱՊ 12

Ռոբովամըն շէրի՛աթը Իսրայէլի Քէրք էվէսիյլէ Մըսըր մէլիյի Սիսակըն Երուսաղէմ իւզէրինէ կէլմէսի։ 5 Ռոբովամ իլէ րէ՛իսլէրինէն Քէվազու՝ էվմէլէրի, վէ պէյթ Ուլլահ իլէ քէնտի սէրայընըն եաղմա էտիլտիքտէն սօնրա գուրթուլմասը։ 13 Ռոբովամըն միւտտէթ ի հիւքիւմէթի վէ վէֆաթը։

Վ է Ռոբովամըն հիւքիւմէթի սէպէթ պուլուպ՝ քէնտիսի գուվվէթ քէսպ էթտիքտէ, պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլարագ՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթընը թէրք էյլէտի։

2 ՚Վէ մէլիք Ռոբովամընն պէշինճի սէնէսինտէ, ՚՚Վէ
3 ՐԱՊՊԱ ՚իսեան էթմիշ օլտրղընտան, Մըսըր մէլիյի Սիսակ պինկ իքի եիւզ արապա վէ ալթմըշ պինկ սիւվարի իլէ Երուսաղէմ իւզէրինէ չըգտը. վէ Մըսըրտան անընն իլէ պէրապէր կէլէն խալգ՝ ՚Լիբէալըլար
4 վէ Սովկիալըլար վէ Հապէշլիլէր պիհիսապ իտի։ Վէ Յուդանընն սուրլու շէհրլէրինի զապթ էտիպ՝ Երու-
5 սաղէմէ գատար կէլտի։ Ո զէման ՚Սեմայիա փէյղամպէրի՝ Ռոբովամա վէ Սիսակընն եիւզիւնտէն Երուսաղէմէ թէճէմմիւ՝ էթմիշ օլան Յուդա րէ՛իսլէրինէ կէլիպ, անլէրէ տէտի քի՝ ՚Պէնի՛ թէրք էթտիյինիզտէն պէն տախի սիզի Սիսակընն էլինէ թէրք էթտիմ՝
6 տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։ Պունա պինա՛էն Իսրայէլ րէ՛իսլէրի վէ մէլիք ՚թէվազու՝ էտիպ՝ ՚ՐԱՊՊ ՚ատիլ
7 տիր՝ տէտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ անլէրին թէվազու՝ էթտիքլէրինի կէօրմէքլէ ՚ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Սեմայիայա կէլիպ՝ Թէվազու՝ էթտիքլէրի իչին անլէրի հէլաք էթմէյիպ՝ անլէրէ պիր ազ նէճաթ վէրիրիմ. վէ ղազապըմ Սիսակ վասըթասըյլէ Երուսաղէմ իւզէրինէ
8 տէօքիւմէյէճէք տիր. Լաքին ՚անա գուլ օլաճագլար, թա քի ՚պէնիմ խրտմէթիմ իլէ տիւնեա մէլիքլէրին-
9 նին խրտմէթինի թէֆքրիգ էտէլէր՝ տէտի։ ՚Վէ Մըսըր մէլիյի Սիսակ Երուսաղէմ իւզէրինէ չըգըպ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէլէրի իլէ մէլիք սէրայընըն խազինէլէրինին քեաֆֆէսինի ալտը. ՚Սողոմոնըն եափ-
10 մըշ օլտրղը ալթուն գալգանլարը տախի ալտը։ Վէ մէլիք Ռոբովամ պունլարընն եէրինէ փիրինճ գալգանլար եափըպ՝ անլէրի մէլիք սէրայընըն գափուսընը պէքլէյէն ՝շաթըրլարընն զապիթլէրինին էլլէ-
11 րինէ թէսլիմ էթտի։ Վէ մէլիք պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիլթիյինտէ շաթըրլար կէլիպ՝ անլէրի թաշըրլար

իտի, վէ սօնրա շաթըրլար օտասընա կէրի կէթի-
12 րիրլէր իտի։ Վէ թէվազու՝ էթտիյի իչիւն ՐԱՊՊԸՆ ղազապը անը քիւլլիյէն հէլաք էթմէմէք իւզրէ անընն իւզէրինտէն տէօնտիւ. ՚վէ Յուդատա տախի էյի շէյլէր պուլունըր իտի։

13 Վէ մէլիք Ռոբովամ Երուսաղէմտէ գուվվէթլէնիպ հիւքիւմէթ էյլէտի. ՚Ռոբովամ մէլիք օլտրղը զէման գըրգ պիր եաշընտա օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի գօմագ իչիւն՝ ՝Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթալարընտան ինթիխապ էյլէտիյի Երուսաղէմ շէհրինտէ օն եէտի սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վալիտէսինին իսմի տախի
14 Ամմոնիյէ Նաամա իտի։ Վէ ՐԱՊՊԸ թալէպ էթմէք իւզրէ գալպինի տօղրուլթմատըղը իչիւն շէրրի իր-
15 թիքեապ էտէր իտի։ Վէ Ռոբովամընն ահվալը իպթիտատան նիհայէթէ գատար իշթէ Սեմայիա փէյղամպէրին քիթապընտա ՚վէ նէպի Ադդովընն նէսէպնամէսինտէ եազըլմըշ տըր։ ՚Վէ Ռոբովամ իլէ Յերոբովամ արասընտա տէվամ իւզրէ մուհարէպէ վար
16 իտի։ Վէ Ռոբովամ էճատը իլէ ույույուպ՝ Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն օլունտու. վէ ՚օղլու Աբիա անընն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 13

Աբիանըն Յերոբովամ իլէ մուհարէպէսի. 4 Յերոբովամ ՚ալեհինէ քէնտի հագգընը Քաատիգի. 13 Ալլահա վիւէվէբբիլէն մուզաֆֆէր օլմասը, վէ պէնի Իսրայէլ արասընտա գըրղընը։ 21 Աբիանըն զէվճէլէրի վէ էվլատը։

Յերոբովամ մէլիյին օն սէքիզինճի սէնէսինտէ
2 Աբիա Յուդա իւզէրինէ մէլիք օլուպ, Իւչ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Գաբաալը Ուրիէլին գըզը օլուպ՝ իսմի ՚Միքայիա իտի։ Վէ Աբիա իլէ Յերոբովամ արասընտա մուհարէպէ
3 վար իտի։ Վէ Աբիա՝ գուվվէթ սահիպի օլան մուհարիպլէրտէն ՝իպարէթ ՚ասքէրլէր, եա՛նի տէօրթ եիւզ պինկ միւնթէխապ ատէմլէր իլէ մուհարէպէ իչիւն՝ հազըրլանտը. Յերոբովամ տախի անա գարշը սէքիզ եիւզ պինկ միւնթէխապ վէ գուվվէթ սահիպլէրի օլան մուհարիպլէր իլէ մուհարէպէ իչիւն հազըրլանտը։

4 Վէ Աբիա Եփրեմ տաղընտա ՚Սեմարիմ թէփէսինտէ տուրուպ տէտի քի՝ Էյ Յերոբովամ վէ պիւթիւն
5 Իսրայէլ, պէնի տինլէյինիզ։ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ՝ ՚Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթմէյի իլէլէպէտ Դաւիթէ վէ օղուլլարընա ՚թուզ ՚ահտը իլէ վէրմիշ
6 օլտրղընը տէրխաթըր էթմէլի տէյի՞լ մի սինիզ։ Վէ Սողոմոն իպն ի Դաւիթին պէնտէսի Յերոբովամ իպնի
7 Նաբատ գալգըպ՝ ՚էֆէնտիսինէ ՚ասը օլտու։ Անընն

ա Պ. 11. 17։
բ 3Մխլ. 14. 22-24։
գ 3Մխլ. 14. 24,25։
դ Պ. 16. 8։
ե Պ. 11. 2։
զ Պ. 15. 2։
է Յակ. 4. 10։
ը Խուր. 9. 27։
թ 3Մխլ. 21. 28,29։
ժ Պագ Ես. 26. 13։
ի Թէս. 28. 47,48։
լ 3Մխլ. 14. 25,26։
խ 3Մխլ. 10.16,17։ Պ. 9. 15,16։
ծ Պագ 2Մխլ. 8. 18։
կ Պագ Թէք. 18. 24։ 3 Մխլ. 14. 13։ Պ. 19. 3։
հ 3Մխլ. 14. 21։
ձ Պ. 6. 6։
ղ Պ. 9. 29։ 13. 22։
ճ 3Մխլ. 14. 30։
մ 3Մխլ. 14. 31։
— —
ն 3Մխլ. 15. 1, վէ ղայրի։
շ Պագ Պ. 11. 20։
ո Յես. 18. 22։
չ 2 Մխլ. 7. 12,13,16։
պ Ա՛ա. 18. 19։
ջ 3Մխլ. 11.26։ 12.20։

Digitized by Google

եանընա տախի պիր թագըմ ՙպօշ վէ եարամազ ա-
տէմլէր թէճէմմիւ՝ էտիպ՝ Ռոբովամ իպն ի Սողոմոն
’ալէյհինէ գուվվէթլէնտիլէր, վէ Ռոբովամ կէնճ վէ
եիւրէյի եումշագ օլմասըյլէ անլէրէ մուգավէմէթ է-
8 տէմէտի։ Վէ շիմտի սիզ Դաւիթին օղուլլարընըն
էլինտէ պուլունան ՐԱՊՊԸՆ հիւքիմէթինէ մուգա-
վէմէթ էթմէք գաստընտա սընըզ. վէ սիզ վաֆիր
խալգ օլուպ՝ եանընըզտա Յերոբովամըն ՙսիզին իչինն
իլահ տէյիւ եափտըղը ալթուն պուզաղըլար վար տըր։
9 ՚Սիզ ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրի օլան պէնի Ահարոն իլէ
Ղեւիլիլէրի թարտ էտիպ՝ ՚ուէր տիյարլարընը էհալիլէրի
միսիլլիւ, քէնտինիզէ քեահինլէր փէյտա էթմէտինիզ
մի. հաթթա հէր քիմ քի ՚քէնտի թախսիսի իչին
ՙպիր տանա իլէ եէտի գօչ կէթիրիրսէ, իլահ օլմա-
10 յանլարա քեահին օլա պիլիր։ Լաքին պիզիմ Ալլա-
հընմըզ Եհովա տըր, վէ պիզ անը թէրք էթմէտիք. վէ
ՐԱՊՊԱ խըտմէթ էտէն քեահինլէր պէնի Ահարոն օ-
լուպ՝ Ղեւիլիլէր տախի մէ՚մուրիյէթլէրինտէ օլմաղլէ,
11 ՙՀէր սապահ վէ հէր ախշամ ՐԱՊՊԱ մուհրագալար
թագտիմ էտիպ՝ խօշ րա՚հալը քինլիւք ’ուէնէ,
ՙփաք սօֆրա իւզէրինէ հուզուր էգմէգլէրինի ուէնէուէ,
ՙվէ հէր ախշամ եագմագ իւզրէ ալթուն շէմ’տան իլէ
գանտիլլէրինի հաղը եուէնէ, զիրա պիզ Ալլահընմըզ
ՐԱՊՊԸՆ ֆէրիզէլէրինի հրֆղ էտէրիզ. սիզ իսէ անը
12 թէրք էթտինիզ։ Վէ իշլէէ Ալլահ պիզիմ իլէ օլուպ՝
սէրտարըմըզ տըր, ՙանընն քեահինլէրի տախի, սիզին
’ալէյհինիզէ չալմագ իւզրէ, ի’լան պօրուլարը իլէ
տուրույօրլար. էյ պէնի Իսրայէլ, ՙէճտատընըզըն
Ալլահը ՐԱՊՊԱ գարշը մուհարէպէ էթմէյինիզ, զիրա
մուվաֆֆագ օլմայաճագսընըզ։
13 Լաքին Յերոբովամ արտլարընտան կէլմէք իւզրէ
փուսուտա տուրանլարը տօլաշտըրըպ՝ ’ուսուէրէ Յու-
դանընն էօնինտէ, փուսու տախի արտլարընտա իտի։
14 Վէ Յուդավիլէր տէօնիւպ՝ մուհարէպէնինն էօնտէն վէ
արգատան օլտըղընը կէօրտիքլէրինտէ ՐԱՊՊԱ ֆէր-
եատ էյլէտիլէր, քեահինլէր տախի պօրու չալտըլար։
15 Վէ Յուդա ատէմլէրի կիլպանք չէքտիլէր, վէ Յուդա
ատէմլէրի կիլպանք չէքտիքլէրինտէ՝ Ալլահ ՙՅերո-
բովամ իլէ պիւթիւն Իսրայէլի Աբիա վէ Յուդանընն
16 էօնինտէ վուրտու։ Վէ պէնի Իսրայէլ Յուդանընն էօ-
նինտէն ֆիրար էթտիլէր, վէ Ալլահ անլէրի էլլէրինէ
17 թէսլիմ էթտի։ Վէ Աբիա իլէ գավմը անլէրի պէօյիւք
վուրուշլէ վուրտըլար, շէօյլէ քի Իսրայէլտէն պէշ եիւզ
18 պիկ միւնթէխապ ատէմ մագթուլ տիւշտի։ Վէ պէնի
Իսրայէլ օ զէման զէլիլ օլուպ՝ պէնի Յուդա ՚էճտատ-
լարընըն Ալլահը ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթտիքլէրի
19 իչին գուվվէթ քէսպ էթտիլէր։ Վէ Աբիա Յերոբո-

ե Հար. 9.4։ [Ովս. 8.6։ ը Խուր. 29. 35։ թ Ա՛ա. 10. 8։
ը 3Մ՚թլ. 12.28։ 14.9։ ժ Պ. 2. 4։ ի Ա՛ա. 5. 39։
ժ Պ. 11. 14,15։ [8.2։ ի Ղեւ.24.6։ [24.2,3։ լ Պ. 14. 12։ [22. 5։
ի Պագ Խուր.29.1։ Ղեւ. խ Խուր.27.20,21։ Ղեւ. ծ 1Թվ. 5. 20։ Մէզ.

վամը թա’գիպ էտիպ անտէն պա’զը շէհրլէը, եա’նի
Բեթէլ իլէ գասապալարընը վէ Յեսանա իլէ գասա-
պալարընը վէ ՙԵփրոն իլէ գասապալարընը ալտը։
20 Վէ Աբիանըն կիւնլէրինտէ Յերոբովամ պիր տահա
գուվվէթ քէսպ էտէմէտի. վէ ՐԱՊՊ ՙանը տարպ էթ-
մէսիյլէ, օ ՙէօլտիւ։
21 Վէ Աբիա գուվվէթլէնտի, վէ քէնտիսինէ օն տէօրթ
զէվճէ ալըպ՝ երմի իքի օղուլ իլէ օն ալթը գըզ թէվ-
22 լիտ էյլէտի։ Վէ Աբիանըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ
հարէքէթլէրի վէ սէօզլէրի ՙԱդդով փէյղամպէրին
թարիխինտէ եազըլմըշ տըր։

ՊԱՊ 14

Ասանըն փուճիւրլուպլիյի տէֆ՝ էթմէսի։ 6 Խաթիրեամաթ վէ ՙասքեր Քէտաբիքաթը։ 9 Ալլահա Քէվէքքիւլ էտէրէք Հապէշլիլէրէ զալէպէսի։

Վէ Աբիա էճտատը իլէ ույույուպ՝ անը Դաւիթ
շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր, վէ օղլու ՚Ասա անընն եէ-
րինէ մէչիք օլուպ՝ անընն կիւնլէրինտէ տիյար օն սէնէ
2 ասայիշ իւզրէ իտի։ Վէ Ասա՝ Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ
3 ’ինտինտէ էյի վէ տօղրու օլանը իշլէյիպ, Ղարիպ
էլ-հուրէ մէզզահլարընը վէ ՙմիւրթէֆէ’ալարը օրթա-
տան գալտըրարագ, ՙսանէմլէրի գըրըպ՝ ՚Աստա-
4 րովթ փութլարընը փարէ փարէ էյլէտի։ Վէ Յուդա-
յա՝ էճտատլարընընն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թալէպ էտիպ,
շէրի’աթ վէ էմրլէրինի իճրա էթմէյէրինի էմր էյլէտի։
5 Վէ Յուդանըն ճիւմլէ շէհրլէրինտէն միւրթէֆէ’ալարը
վէ կիւնէշ սանէմլէրինի գալտըրտը. վէ մէմլէքէթ ա-
6 նընն իտարէսինտէ ասայիշ պուլտու։ Վէ Յուդատա
սուրլու շէհրլէր պինա էթտի, զիրա ՐԱՊՊ անա րա-
հաթ վէրմիշ օլտըղընտան, օլ սէնէլէրտէ տիյար ա-
սայիշ իւզրէ օլուպ՝ անընն իլէ մուհարէպէ եուէ եօգ
7 իտի։ Վէ Յուդայա խիթապէն՝ Տիյար թահթը իտա-
րէմիզտէ իքէն պու շէհրլէրի պինա էտիպ՝ անլէրին
էթրաֆընտա սուր վէ գուլլէ վէ գափու վէ սիւրկիւլէր
եափալըմ, զիրա Ալլահընմըզ ՐԱՊՊԸ թալէպ էյլէտիք,
վէ անը թալէպ էյլէտիյիմիզ իչին հէր թարաֆտան
պիզէ րահաթ վէրտի՝ տէտի։ Պէօյլէճէ պինա էտիպ
8 մուվաֆֆագ օլտըլար։ Վէ Ասանընն՝ Յուդատան սի-
փէր վէ մըզրագ թաշըյան իչ եիւզ պիկ վէ Բենիա-
մինտէն գալգան թաշըյրպ քէմանքէշ օլան իքի եիւզ
սէքսէն պիկ ’ասքէրի օլուպ՝ քեաֆֆէսի տախի գուվ-
վէթ սահիպլէրի իտիլէր։
9 ՙՎէ պունլարա գարշը Հապէշլի Զարա պիկ քէրրէ
պիկ նէֆէր ’ասքէր վէ իչ եիւզ արապա իլէ չրգըպ՝
10 ՚Մարեսայա գատար կէլտի։ Վէ Ասա անընն գարշը-
սընա չրգըպ՝ Մարեսա գուրպինտէ վագը՝ Սեփաթա

ճ Ճեա. 15. 9։ ա 3Մ՚թլ.15.8,վև պայրի։ տ 3Մ՚թլ. 11. 7։
ճ 1Մ՚թլ. 25. 38։ բ Պագ 3 Մ՚թլ. 15. 14։ ե Պ. 16. 8։
յ 3Մ՚թլ. 14. 20։ Պ. 15. 17։ չ Ճեա. 15. 44։
ն Պ. 12. 15։ —— ֆ Խուր. 34. 13։

Digitized by Google

11 վատիսինտէ մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր։ Վէ Ասա
ԷԱլլահը ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտիպ՝ ըկէրէք չօգլըգ
օլանա, կէրէք գուվվէթլի օլմայանա եարտըմ էթ-
մէքտէ 'ինտինկտէ ֆարգ եօգ տըր. եա Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊ, պիզէ եարտըմ էյլէ, զիրա սանա թէվէքքիւլ
էտիպ՝ ըսէնին իսմինլէ պու ճիւմհուր իւզէրինէ կէլ-
տիք, եա ՐԱՊՊ, Ալլահըմըզ սէն սին. ինսան սանա
12 ղալէպէ էթմէսինի՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ ԺՀապէշլիլէրի՝
Ասա իլէ Յուդանըն էօնիւնտէ վուրտու, վէ Հապէշ-
13 լիլէր ֆիրար էթտիլէր։ Վէ Ասա վէ անըն իլէ պէ-
րապէր պուլունան գավմ անլէրի ԻԳերարայա գատար
թա'գիպ էթտիլէր. Հապէշլիլէր տախի տիւշտիւլէր,
վէ անլէրտէ ճան գալմատը. զիրա ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա վէ անըն օրտուսը էօնիւնտէ պօզուլտըլար.
14 վէ ղայէթ չօգ ղանիմլէթ ալտըլար։ Վէ Գերարա ճի-
վարընտա պուլունան ԻճիմլԷ շէհրլէր իւզէրինէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հէյպէթի տիւշմէքլէ, անլէրի վուրուպ՝ ճիմլէ
շէհրլէրի եաղմա էթտիլէր, զիրա անլէրին իչինտէ
15 ղայէթ չօգ եաղմա վար իտի։ Վէ սիրիւ չատըրըլա-
րընը վուրուպ, պիր չօգ գօյուն իլէ տէվէ ալըպ՝ Ե-
րուսաղէմէ 'ավտէթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

*Ասա իլէ Յուդանըն Ովդեդ փէյղամպէրին քէլամըլլէ Ալլահ իլէ ԺահտԷ Ջմէսի։ 16 Ասանըն քէնտի վալիտէսինի վուՃիւէրէանըլլի իչիւն շէ-
րէֆինտէն մահրում Էջմէսի։ 18 Մուզատտէս էտէվաթը պէյթ Ուլլահա
կէՋիրմէսի վէ աստուէ հալը։*

Վէ -Րուհ Ուլլահ՝ Ազարիա իպն ի Ովդեդ իւզէ-
2 րինէ կէլմէքլէ, Օ տախի Ասայը իսթիգպալէ չը-
գարագ, անա խիթապէն՝ էյ Ասա վէ պիւթիւն Յուդա
իլէ Բենիամին, պէնի տինկէյինիզ. սիզ ՐԱՊՊ իլէ
օլտըգճա, ըօ սիզին իլէ օլուր. վէ Ժսիզ անը թալէպ
էթտիքճէ, անը պուլուրսընըզ. լաքին -սիզ անը թէրք
3 էտէրսէնիզ, օ տախի սիզի թէրք էտէճէք տիր։ ԺԻս-
րայէլ խայըը միւտտէթ հագգ Ալլահտան վէ -թա'լիմ
էտէն քեահինտէն վէ շէրի'աթտան մահրում իտի.
4 Ֆագաթ Ժմուզայագալարընտա Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊԱ րիւճու՝ էտիպ՝ անը թալէպ էթտիքլէրի զէ-
5 ման անը պուլտըլար։ ըՕլ վագըթլարտա չըգըպ կի-
րէն իչիւն սէլամէթ եօգ իտի, զիրա տիյարլարըն
ճիմլէ սէքէնէլէրի արասընտա չօգ իզթիրապ վար
6 իտի։ Վէ Ալլահ անլէրի տիւրլիւ տիւրլիւ մուսիպէթ-
լէրլէ միւզթարիպ էթտիյինտէն, ըթա'իֆէ թա'իֆէ
7 իլէ վէ շէհր շէհր իլէ չարփըշըր իտի։ Իմտի գուվ-
վէթլէնինիզ, վէ էլլէրինիզ կէվշէմէսին, զիրա էմէյի-
նիզին 'իվազը վար տըր՝ տէտի։

8 Վէ Ասա պու քէլամ'արը վէ Ովդեդ փէյղամպէրին
թէպլիղաթընը իչիթտիյի կիպի, քէսպ ի ճէսարէթլէ
Յուդա իլէ Բենիամինին պիւթիւն տիյարընտան, վէ
ԺԵփրեմ տաղընտա զապթ էթմիշ օլտըղը շէհրլէր-
տէն մէքրուհաթը տէֆ' էյլէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ էյվանը
էօնիւնտէ օլան մէզպահ իւր ՐԱՊՊԸ թա'միր էյլէտի։
9 Վէ պիւթիւն Յուդա իլէ Բենիամինի, վէ ԺԵփրեմ վէ
Մանասէ վէ Շմաւոնտան օլարագ պունլարընն ար-
ալարընտա պուլունան ղարիպլէրի ճէմ' էյլէտի, զիրա
Ալլահը ՐԱՊՊ անըն իլէ օլտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ
Իսրայէլտէն չօգ քիմսէլէր անըն թարաֆընա կէչտի-
10 լէր։ Վէ պունլար՝ Ասանըն հիւքիւմէթինին օն պէ-
շինճի սէնէսինտէ, իւչինճիւ այտա Երուսաղէմէ թէ-
11 ճէմմիւ' էթտիլէր։ ըՎէ օլ կիւնտէ Ժկէթիրտիքլէրի
եաղմատան ՐԱՊՊԱ եէտի եիւզ սըղըը վէ եէտի պիկ
12 գօյուն զէպհ էթտիլէր։ Վէ էճտատլարընըն Ալլահը
ՐԱՊՊԸ պիւթիւն գալպլէրինտէն վէ պիւթիւն ճան-
13 լարընտան թալէպ էտէճէքլէրինի, ԺՎէ Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊԸ թալէպ էթմէյէն հէր քիմ իսէ, կէ-
րէք քիւչիւք կէրէք պէօյիւք, կէրէք էրքէք կէրէք
գարը օլսուն, ԺգաթլԷ օլունաճաղընը, ՀԹ'ահհիւտ
14 էթտիլէր։ Վէ եիւքսէք սէսլէ վէ 'ազիմ սէտա իլէ պօ-
րու վէ զուրնա չալարագ ՐԱՊՊԱ եէմին էթտիլէր։
15 Վէ պիւթիւն Յուդա պու եէմինտէն մէսրուր օլտըլար,
զիրա պիւթիւն եիւրէքլէ եէմին էտիպ՝ ԺթամմՄ րիզա
իլէ ՐԱՊՊԸ թալէպ էտէրէք անը պուլտըլար. օ տա-
խի անլէրէ հէր թարաֆտան իսթիրահաթ վէրտի։
16 Վէ մէլիք Ասա *վալիտէսի -Մաաքայը, Աստա-
րովթ իչիւն պիր փութ եափտըղը սէպէպտէն, շէրէ-
ֆինտէն մահրում էթտի. Վէ Ասա անըն փութընը
գըրրպ փարէլէտի վէ Կեդրոն տէրէսինտէ եագտը։
17 Ամմա ԺմիւրթէֆԷ'ալար Իսրայէլտէն գալտըրըլմատը,
ֆագաթ Ասանըն գալպի հէփ կիւնլէրինտէ սատըգ
18 իտի։ Վէ փէտէրինին թագտիս էթմիշ օլտըղը վէ
քէնտինին թագտիս էթտիյի կիւմիւշ իլէ ալթունը վէ
19 էտէվաթը պէյթ Ուլլահա կէթիրտի։ Վէ Ասանըն
հիւքիւմէթինին օթուզ պէշինճի սէնէսինէ տէյին
մուհարէպէ օլմատը։

ՊԱՊ 16

*Ասանըն Բաասա իլէ մուհարէպէսի, վէ Բենադադ իլէ մու'ահէտէսի
վէ մուվաֆֆագիյէթի։ 7 Ասանի փէյղամպէր վաղըԱասըլլէ Ջա'զիր
էտիլմէսի վէ զաթապա կէչիպ անը հապսա ԱԺմասը. 11 անըն 'իլէյի
վէ հէքիմլէրի Ջա'էպ էՋմէսի. 13 վէֆաԺը վէ տէֆնի։*

Ասանըն հիւքիւմէթինին օթուզ պէշինճի սէնէ-
սինտէ -Իսրայէլ մէլիքի Բաասա՝ Յուդա 'ալէյհինէ

ե Հաբ. 5. 6։
զ Մաաթ. 24. 7։
է Պ. 13. 19։
ը Պ. 11. 16։
թ Պ. 14. 15։
ժ Պ. 14. 13։
ի Խուր. 14. 10։ Պ. 13. 14։ Մէգ. 22. 5։
լ 1Միւլ. 14. 6։ [10։
խ 1Միւլ. 17. 45։ Էմս. 18։
ծ Պ. 13. 15։
կ ԹէԷ. 10. 19։ 20. 1։
հ ԹէԷ. 35. 5։ Պ. 17. 10։
——
ձ Ա'տ. 24. 2։ Հաբ. 3. 10։ Պ. 20. 14։ 24. 20։
ղ Յակ. 4. 8։
ճ Այ. 4, 15։ 1Թէվ. 28. 9։ Պ. 33. 12, 13։ Երեմ. 29. 13։ Մաաթ. 7. 7։
մ Պ. 24. 20։
յ Ովս. 3. 4։
ն Ղեւ. 10. 11։
շ Թէս. 4. 29։
ո Խուր. 22. 20։
չ Թէս. 13. 5, 9, 15։
պ 4Միւլ. 23. 3։ Պ. 34. 31։ Նէեմ. 10. 29։
ջ Այ. 2։
ռ Ե-'ԷՀ՝ պէպիւք վա- լիտէսի. Պագ 3Միւլ. 15. 2, 10։
ս 3Միւլ. 15. 13։
վ Պ. 14. 3, 5։ 3Միւլ. 15. 14, վէ զայրի։ ——
տ 3Միւլ. 15. 17, վէ զայրի

Digitized by Google

չըգըպ, պիր քիմսէնին։ Յուդա մէլիյի Ասա թարա-
ֆընա կիտիպ կէլմէսինի մէն՝ իչին Ռամայը պինա
2 էյլէտի։ Ասա տախի պէյթ իւր ՐԱՊՊ վէ մէլիք սէ-
րայընըն խազինէլէրինտէն կիւմիւշ վէ ալթուն չըգա-
րըպ՝ Դամասկոստա մուգիմ Սիւրիա մէլիյի Բենադա-
3 դա կէօնտէրէրէք, Պէնիմ իլէ սէնին արանտա վէ փէ-
տէրիմ իլէ փէտէրիկ արասընտա մու՛ահէտէ վար տըր.
իշթէ սանա կիւմիւշ իլէ ալթուն կէօնտէրտիմ. կէլ,
Իսրայէլ մէլիյի Բասսա իլէ օլան՝ ահտրկը նագզ էյ-
4 լէ, քի իւզէրիմտէն կէրի չէքիլէ՝ տէտի։ Բենադադ
տախի մէլիք Ասայը տինկէյիպ՝ ասքէրլէրինին սէր-
տարլարընը Իսրայէլ շէհրլէրի իւզէրինէ կէօնտէրտի.
անլէր տախի Իյոն վէ Դան վէ Աբէլմայիմ վէ Նեփ-
թաղիմին ճիւմլէ անպար շէհրլէրինի վուրտըլար։
5 Վէ Բասսա պունու իշիթտիյինտէ Ռամայը պինա
էթմէքտէն ֆէրաղէթ էտիպ իշինի թա՛թիլ էթտի։
6 Մէլիք Ասա տախի պիւթիւն Յուդայը ալըպ՝ Բա-
սանըն պինա էթմէքտէ օլտըղը Ռամանըն թաշլարը
իլէ աղաճլարընը գալտըրարագ, անլէր իլէ Գաբայը
վէ Մասփայը պինա էյլէտի։
7 Օ զէման նէպի Անանի՝ Յուդա մէլիյի Ասանըն
եանընա կէլիպ անա խիթապէն՝ Ալլահընկ ՐԱՊՊԱ
ի՛թիմատ էթմէյիպ տէ Սիւրիա մէլիյինէ ի՛թիմատ
էթտիյինկտէն Սիւրիա մէլիյինին ասքէրի սէնին էլին-
8 տէն գուրթուլտու։ Հապէշլիլէր վէ Լիբէալըլար ղա-
յէթ չօգ արապա վէ սիւվարիլէր իլէ ազիմ պիր օր-
տու տէյիլ մի իտի. ֆագաթ սէն ՐԱՊՊԱ ի՛թիմատ
էյլէտիյինկտէն անլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ էթտի.
9 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ կէօզլէրի քէնտիսինէ սատըգ գալպլէ
դՈՒ՛ օլանլարը գուվվէթլէնտիրմէք իւզրէ՝ պիւթիւն
եէր եիւզինէ նազըր տըր. սէն պու խուսուստա հա-
մագաթ էյլէտին. պունտան սօնկրա ալէյհինկէ մու-
10 հարէպէլէր վուգու՛ պուլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Ասա
օլ նէպիյէ ղազապ էտիպ՝ անը հապսխանէյէ աթտը,
զիրա պու շէյտէն տօլայը անա զիյատէսիյլէ տարըլտը.
վէ օ զէման Ասա գավմտան պա՛զըսընա զուլմ էյլէտի։
11 Վէ Ասանըն ահվալը՝ իպթիտասընտան նիհայէ-
թինէ գատար իշթէ Յուդա վէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին
12 քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ Ասա քէնտի հիւքիւ-
մէթինին օթուզ տօգուզընճը սէնէսինտէ այագ ՈՒՐԸ-
ԸՆՈՒՄ խասթա օլուպ՝ խասթալըղը տախի շիտտէթ-
լէնտի, վէ խասթալըղընտա ՐԱՊՊԸ տէյիլ, անճագ
13 հէքիմլէրի թալէպ էթտի։ Վէ Ասա էճտատը իլէ ու-
յույուպ՝ հիւքիւմէթինին գըրգ պիրինճի սէնէսինտէ
14 վէֆաթ էյլէտի։ Վէ անը Դաւիթ շէհրինտէ՝ քէնտիսի
իչին գազմըշ օլտըղը գապրտա տէֆն էտէրէք՝ պա-

հարլար վէ ըղթըրճը սէն՝ աթընա կէօրէ թէրթիպ օ-
լունմըշ ըղթըրլարէ մէմլու օլան տէօշէյէ եաթըրըպ՝
անըն իչին փէք չօգ ՈՒՆԻ եագտրլար։

ՊԱՊ 17

Յովսափատըն էյլի հիւքիւմէթի վէ մուվաֆֆագիյէթի։ 7 Քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրի գավմը Քա՛լիմ էթմէք իւզրէ իրսալ էթմէսի։ 10 Ֆիլիսթիլէր իլէ Արապլարընն՝ գօրգուլարընտան նաշի անա հէտիյէ կէթիրմէ-լէրի։ 12 Անըն ազամէթի, րէ՛իսլէրի վէ ասքէրլէրի։

Վէ անըն եէրինէ օղլու Յովսափատ մէլիք օ-
2 լուպ՝ Իսրայէլ ալէյհինէ գուվվէթլէնտի։ Վէ Յու-
դանըն հէփ սուրլու շէհրլէրինէ ասքէր գօյուպ՝ Յու-
դա տիյարընտա վէ փէտէրի Ասանըն զապթ էթտիյի
3 եէփրեմ շէհրլէրինտէ մուհաֆըզլար պրագտը։ Վէ
ՐԱՊՊ Յովսափատ իլէ իտի, զիրա Բահաղիմի թա-
լէպ էթմէյիպ՝ փէտէրի Դաւիթին գատիմ մէսլէյինտէ
4 եիւրիւտու. Զիրա Իսրայէլին ամէլլէրիյլէ ՈՒԼ էթ-
մէյիպ՝ փէտէրինին Ալլահընը թալէպ էտէրէք՝ անըն
5 էմրլէրինտէ եիւրիւտու։ Վէ ՐԱՊՊ հիւքիւմէթի անըն
էլինտէ սապիթ գըլըպ՝ պիւթիւն Յուդա Յովսափա-
տա հէտիյէլէր կէթիրտիլէր, վէ անըն սէրվէթ ու շանը
6 արթտը։ Վէ անըն գալպի ՐԱՊՊԸՆ թարիգլէրինտէ
ճէսարէթ քէսպ էյլէյիպ՝ ուիւրթէֆէ՛ալար իլէ Աս-
տարովթ փութլարընը տախի Յուդատան գալտըրտը։
7 Վէ հիւքիւմէթինին իւչինճիւ սէնէսինտէ Յուդա
շէհրլէրինտէ թա՛լիմ էթմէլէրի իչին քէնտի ԴՈՒԹ-
ըէ՛իսլէրինի Բենհայիլ վէ Աբդիա վէ Զաքարիա վէ
8 Նաթանայէլ վէ Միքիայը, Վէ պունլար իլէ պէրապէր
Սեմայիա վէ Նաթանիա վէ Զաբադիա վէ Ասայէլ վէ
Սեմիրամովթ վէ Յոնաթան վէ Ադոնիա վէ Տուբիա
վէ Տոբադոնիա Ղեւիլիլէրի վէ պունլար իլէ տախի Ե-
9 ղիսամա վէ Յովրամ քեահինլէրի կէօնտէրտի։ Վէ
պունլար Յուդատա թա՛լիմ էտէրլէր իտի. վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ շէրի՛աթ քիթապը տախի եանլարընտա իտի,
վէ Յուդանըն հէփ շէհրլէրինի տօլաշըպ՝ գավմա թա՛-
լիմ էտէրլէր իտի։
10 Վէ Ր ՐԱՊՊԸՆ հէյպէթի Յուդանըն էթրաֆընտա
օլան տիյարլարընն հիւքիւմէթլէրի իւզէրինէ տիւշ-
11 մէքլէ Յովսափատ իլէ մուհարէպէ էթմէտիլէր։ Վէ
Փիլիսթիլէրտէն պա՛զըսը Յովսափատա հէտիյէլէր
վէ վէրկի ագչէսի կէթիրիրլէր իտի. Արապլար տախի
անա սիւրիւլէր, եա՛նի եէտի պին եէտի եիւզ գօչ վէ
12 եէտի պին եէտի եիւզ էրկէճ կէթիրիրլէր իտի։ Յով-
սափատ տախի կիթտիքճէ զիյատէսիյլէ ազամէթ
պուլարագ Յուդատա գալ՛ալար իլէ անպար շէհրլէրի
13 պինա էյլէտի։ Վէ Յուդա շէհրլէրինտէ իշի ղայէթ չօգ

ե Պ. 15. 9։
զ 3Մխլ.16.1։ Պ.19.2։
է Ես. 31.1։ Երեմ.17.5։
ը Պ. 14. 9։
թ Պ. 12. 3։
ժ Յոբ. 34. 21։ Էմս. 5. 21։ 15. 3։ Երեմ. 16. 17։32.19։Զաք.4.10։
ի 1Մխլ. 13. 13։
լ 3Մխլ. 15. 32։
խ Պ. 18. 26։ Երեմ. 20. 2։ Մատթ. 14. 3։
ծ 3Մխլ. 15. 23։
կ Երեմ. 17. 5։
հ 3Մխլ. 15. 24։
ձ Թէք.50.2։ Մարկ.16. 1։ Յովհ. 19. 39,40։
ղ Պ.21.19։ Երեմ.34.5։
ճ 3Մխլ. 15. 24։
մ Պ. 15. 8։
ն 3Մխլ.12.28։ [10.25։
շ 1Մխլ.10.27։ 3Մխլ. 17։ 19.3։ 20. 33։
ո 3Մխլ.10.27։Պ.18.1։
չ 3Մխլ. 22. 44։ Պ.15.
պ Պ. 15. 3։
ջ Պ. 35. 3։ Նէհ. 8.7։
ռ Թէք. 35. 5։
ս 2Մխլ. 8. 2։

Digitized by Google

օլուպ՝ մուհարիպ օլան գուվվէթի սահիպլէրի Երուսա-
14 ղէմտէ իտի։ Վէ խանէտանլարընա կէօրէ ՚ատէտլէրի
պու տըր, եա՛նի Յուդանըն պիկ պաշըլարը, Եդնա
րէ՚իս վէ անըն իլէ իւչ եիւզ պիկ նէֆէր գուվվէթի սա-
15 հիպլէրի. Անտէն սօկրա րէ՚իս Յօհանան վէ անըն
16 իլէ իքի եիւզ սէքսէն պիկ նէֆէր, Վէ անտէն սօկրա
՚քէնտիսինի կէօնիւլլէ ՐԱՊՊԱ վագֆ էտէն Ամասիա
իպն ի Զէքրի վէ անըն իլէ իքի եիւզ պիկ նէֆէր գուվ-
17 վէթի սահիպլէրի օլուպ, Բենիամինտէն տախի գուվ-
վէթի սահիպի օլան Եղիադա վէ անըն իլէ իքի եիւզ
18 պիկ նէֆէր եայ իլէ գալգան թաշըյան, Վէ անտէն
սօկրա Յովզաբադ վէ անըն իլէ հարպա հազըր եիւզ
19 սէքսէն պիկ նէֆէր օլուպ, Պունլար՝ մէլիյին պիւ-
թիւն Յուդատա միւսթահքէմ շէհրլէրէ գօտըրը ՚ա-
տէմլէրտէն մա՛տա՝ մէլիյէ խըտմէթ էտէրլէր իտի։

ՊԱՊ 18

*Յովսափատըն Աքաաբ իլէ ազրապալըզ էթմէսի վէ անըն իլէ պէրա-
պէր մուհարէպէյէ կիթմէսի։ 4 Աքաաբըն եալան փէյղամպէրլէրէ ալտա-
նարագ Միքիանըն քէլամը իւզրէ Ռամովթ-գաղաադտա վուրուլմասը։*

Վ է Յովսափատըն ՚սէրվէթի ու շանը արթատը,
2 վէ ՚Աքաաբ իլէ ագրապալըզ էյլէտի։ ՚Վէ պիր գաչ
սէնէ սօկրա Աքաաբըն եանըննա Սամարիայա էնտի-
յինտէ՝ Աքաաբ անըն իչիւն վէ մա՛իյէթինտէ պու-
լունան ատէմլէր իչիւն ղայէթ չօգ գօյուն վէ սըղըր
պօղազլատը, վէ անը Ռամովթ-գաղաադա կիթմէյէ
3 իգնա՛ էյլէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլիյի Աքաաբ՝ Յուդա
մէլիյի Յովսափատա՝ Պէնիմ իլէ պէրապէր Ռամովթ-
գաղաադա կիտէ՞ր մի սին՝ տէտի. օ տախի անա ճէ-
վապէն՝ Պէն սէնին կիպի իմ, պէնիմ գավմըմ տախի
սէնին գավմըն կիպի տիր. վէ մուհարէպէտէ սէնին
իլէ պէրապէր պուլունըրըզ՝ տէտի։
4 Վէ Յովսափատ Իսրայէլ մէլիյինէ՝ Շիմտի ՚ՐԱՊ-
5 ՊԸՆ քէլամընը սի՛ալ էյլէ՝ տէտիքտէ, Իսրայէլ մէ-
լիյի տէօրթ եիւզ փէյղամպէրի ճէմ՚ էտիպ անլէրէ՝
Ռամովթ-գաղաադա մուհարէպէյէ չըգաճլըմ՛ մը, եօգ-
սա կէրի տուրայըմ՛ մը՝ տէտիյինտէ՝ Չըգ, գիրա Ալլահ
անը մէլիյին էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէտիլէր։
6 Վէ Յովսափատ՝ Պուրատա տահա ՐԱՊՊԸՆ պիր փէյ-
ղամպէրի եօգ մը տըր, քի անտէն սի՛ալ էտէլիմ՚՝
7 տէտի։ Իսրայէլ մէլիյի տախի Յովսափատա՝ Պիր
ատէմ տահա վար, քի անըն վասըթասըյլէ ՐԱՊՊ-
ՏԱՆ սի՛ալ էտէ պիլիրիզ, ֆագաթ հագգըմտա խայր
տէյիլ, անճագ տա՛իմա շէրր խապէր վէրտիյի իչիւն
պէն անա պուղղ էտէրիմ. վէ օլ ատէմ Միքիա իպն ի
Յեմլա տըր՝ տէտի։ Յովսափատ տախի՝ Մէլիք պէօյլէ
սէօյլէմէսին՝ տէտի։
8 Օլ վագըթ Իսրայէլ մէլիյի պիր խատըմ՝ չաղըրըպ՝
9 Միքիա իպն ի Յեմլայը չապուգ կէթիր՝ տէտի։ Վէ
Իսրայէլ մէլիյի իլէ Յուդա մէլիյի Յովսափատ դ-
ը-էե-էե-ն էլպիսէլէրինի կիյէրէք, Սամարիա գափուսը
էօնիւնտէքի մէյտանտա՝ հէր պիրի քէնտի թախ-
թընտա օթուրմագտա, վէ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսի
անլէրին հուզուրընտա փէյղամպէրլիք էթմէքտէ ի-
10 տիլէր։ Վէ Սեդեկիա իպն ի Քանանա քէնտիսինէ տէ-
միրտէն պույնուզլար եափըպ՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րըր. Սիւրիալըլարը հէլաք էտինճէյէ գատար պուն-
11 լարէ վուրաճագսըն՝ տէտի։ Վէ փէյղամպէրլէրին
ճիւմլէսի պէօյլէ փէյղամպէրլիք էտիպ՝ Ռամովթ-գա-
ղաադա չըգ, վէ մուզաֆֆէր օլաճագսըն, վէ ՐԱՊՊ
անը մէլիյին էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէտիլէր։
12 Վէ Միքիայը չաղըրմաղա կիտէն ատէմ անա խի-
թապէն՝ Իշթէ փէյղամպէրլէր պիր աղըզտան մէլիք
իչին խայր սէօյլէտիլէր. սէնին քէլամըն տախի ան-
լէրտէն պիրինին քէլամը կիպի օլուպ, խայր սէօյլէ՝
13 տէտի։ Միքիա տախի՝ ՐԱՊՊ հայ տըր քի ՚Ալլահըմ
նէ էմր էտէրսէ, անը սէօյլէյէճէյիմ՛՝ տէտի։
14 Վէ մէլիյին եանընա կէլտիյինտէ մէլիք անա՝ էյ
Միքիա, Ռամովթ-գաղաադա մուհարէպէյէ կիտէլիմ
մի, եօգսա կէրի՞ տուրայըմ մը՝ տէտի։ Օ տախի անա՝
Չըգընըզ, վէ մուզաֆֆէր օլուրսընըզ, վէ էլինիզէ
15 թէսլիմ օլունաճագլար տըր՝ տէտի։ Վէ մէլիք անա
խիթապէն՝ Գաչ քէրրէ սանա եէմին վէրէյիմ, քի
պանա ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եալընըզ հագիգաթը սէօյ-
16 լէյէսին՝ տէտիքտէ, Օ տախի՝ Պիւթիւն Իսրայէլի չո-
պանը օլմայան գօյունլար կիպի տաղլար իւզէրինէ
տաղըլմըշ կէօրտիմ. ՐԱՊՊ տախի՝ Պունլարըն սա-
հիպի եօգ տըր, հէր ատէմ սէլամէթլէ քէնտի խանէ-
17 սինէ տէօնսիւն՝ պույուրտու՝ տէտի։ Վէ Իսրայէլ մէ-
լիյի՝ Յովսափատա խիթապէն՝ Հագգըմտա խայր տէ-
յիլ, անճագ շէրր խապէր վէրէճէյինի սանա սէօյլէ-
18 մէտիմ մի՝ տէտի։ Մէ-էե տախի՝ Իմտի ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամընը տինլէյինիզ. Պէն ՐԱՊՊԸ թախթը իւզէրինէ
օթուրուր, վէ ճիւնուտ ը սէմավիյէնին քեաֆֆէսինի
էթրաֆընտա, սաղընտա վէ սօլընտա տուրուր կէօր-
19 տիմ. Վէ ՐԱՊՊ Ռամովթ-գաղաադա չըգըպ տա
օրատա հէլաք օլմասը իչիւն Աքաաբը քիմ ալտա-
տաճագ տըր՝ տէմէսի իւզէրինէ, քիմի պէօյլէ վէ քիմի
20 շէօյլէ սէօյլէտի։ Վէ պիր ՚րուհ կէլիպ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա տուրարագ՝ Պէն անը ալտատըրըմ՛՝ տէտի։
21 Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Նէ՞ վէճճէվէ, տէտիքտէ, Պէն չըգըպ
անընն ճիւմլէ փէյղամպէրլէրինին աղըզընտա եալան
րուհ օլուրըմ՛՝ տէտի։ Բ-պպ տախի՝ Սէն ալտատա-
ճագսընն վէ մուվաֆֆագ օլաճագսընն. չըգ վէ պէօյլէ
22 եափ՝ տէտի։ Վէ շիմտի իշթէ ՚ՐԱՊՊ պու փէյղամ-

է Հաթ. 5. 2,9։ | ը Պ. 17. 5։ | թ 3Միւլ.22.2,վէ ղայրի։ | ժ 2Միւլ. 2. 1։ | 23. 12, 26։ 24. 13։ | ի Յոր.1.6։ Եզեկ.14.9։
ը Ա՛յ. 2։ —— | բ 4Միւլ. 8. 18։ | ժ 1 Միւլ. 23. 2, 4, 9։ | լ Ա՛տ. 22. 18, 20, 35։ | 3Միւլ. 22. 14։ | խ Յոր.12.16։Ես.19.14։

Digitized by Google

պէրլէրինկին աղզընա պիր եալան րուհ գօմուշ տըր, լաքին ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա շէրր օլանը պուլուրմըշ տըր՝ տէտի։
23 Օլ վագըթ Սեդեկիա իսկ ի Քանանա եագլաշըպ ՙՄիքիայա պիր թօգաթ վուրարագ՝ ՐԱՊՊԸՆ Րուհը սանա սէօյլէմէք իւզրէ պէնտէն նէ՞ եօլտան կէչտի՝
24 տէտի։ Միքիա տախի՝ Կիզլէնմէք իչիւն օտատան օ-
25 տայա կիրտիկի կիւնտէ կէօրէճէքսին՝ տէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլիյի տէտի քի՝ Միքիայը ալըպ շէհր մուհաֆըզը Ամոն իլէ մէլիքզատէ Յովասա կէօթիւրիւպ,
26 Ան֊ֆէե սէօյլէյինիզ քի՝ Մէլիք՝ ՙՊունու հապսխանէյէ աթըպ՝ պէն սէլամէթլէ ՚ավտէթ էտինճէյէ տէյին անա մուզայագա սույու վէ մուզայագա էքմէյի եէտի-
27 րինիզ՝ տէյիւ պույուրըր։ Վէ Միքիա՝ էկէր պիր վագըթտա սէլամէթլէ ՚ավտէթ էտէրսէն, ՐԱՊՊ պէնիմ վասըթամէ սէօյլէմէմիշ տիր՝ տէտիքտէն սօկրա՝ էյ գավմ, ճիւմլէնիզ տիկլէյինիզ՝ տէտի։
28 Պէօյլեճէ Իսրայէլ մէլիյի իլէ Յուդա մէլիյի Յով-
29 սափատ Ռամովթ–գաղաադա չըգտըլար։ Վէ Իսրայէլ մէլիյի՝ Յովսափատա՝ Պէն թէպտիլ ի գըյաֆէթ էտիպ ճէնկէ կիրէրիմ, ֆագաթ սէն Դ֊ը֊ե֊ենե էլպիսէկի կիյ՝ տէտի. վէ Իսրայէլ մէլիյի թէպտիլ ի գըյա-
30 ֆէթ էտիպ ճէնկէ կիրտիլէր։ Վէ Սիւրիա մէլիյի եանընտա պուլունան արապա զապիթանընա՝ Քիւչիւք վէ պէօյիւք իլէ տէյիլ, անճագ Իսրայէլ մէլիյի իլէ
31 մուհարէպէ էտինիզ՝ տէյիւ էմր էթտի։ Արապա զապիթանը տախի Յովսափատը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Իսրայէլ մէլիյի պու օլմալը տըր՝ տէյէրէք, մուհարէպէ իչիւն անը իհանէթ էթմէլէրիյլէ Յովսափատ ֆէրեատ էթտի. ՐԱՊՊ տախի անա իմտատ էյլէտի, վէ Ալլահ
32 անլէրի անըն իւզէրինտէն կէրի տէօնտէրտի։ Զիրա արապա զապիթանը անըն Իսրայէլ մէլիյի օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ անըն իւզէրինտէն տէօնտիւ-
33 լէր։ Վէ պիր ատէմ նիշան ալմայարագ եայընը չէքիպ՝ Իսրայէլ մէլիյինի զըրհըն հալգալարը արասընտան վուրտու. օ տախի արապաճըսընա՝ ելիկի չէվիրիպ՝ պէնի օրտուտան չըգար, զիրա մէճրուհ օլտըմ՚՚
34 տէտի։ Վէ օլ կիւն մուհարէպէ շիտտէթլէնտի, Իսրայէլ մէլիյի տախի արապատա Սիւրիալըլարըն գարշըսընտա ախշամա գատար տուրուպ կիւնէշ պաթտըղը վագըթտա վէֆաթ էթտի։

ՊԱՊ 19

Յովսափատըն Երուսաղէմ՝ ՚ավտէթի վէ Յէու փէյղամպէր վասըԹասըլլ Ա՚դիր էտիլմասի. 5 անըն հաքիմլէրէ, 8 վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրէ, օլան Քէնպիհանը։

Վէ Յուդա մէլիյի Յովսափատ սէլամէթլէ Երու-
2 սաղէմէ սէրայընա ՚ավտէթ էյլէտի։ Վէ ՙՀանի Յէու իպն ի Անանի մէլիք Յովսափատը իսթիգպալէ չըգըպ, անա խիթապէն՝ Շէրիր օլանա մու՚ավէնէթ վէ ՐԱՊՊԱ պուղզ էտինլէրէ մուհապպէթ էթմէլի՞ մի իտին. պու սէպէպտէն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան ՙսէնին իւ-
3 զէրինէ ղազապ վար։ Վէ լաքին ՙսէնտէ էյի շէյլէր պուլունտու. զիրա Աստարովթ փութլարընը տիյարտան գալտըրտըն, վէ ՙԱլլահը թալէպ էթմէյէ գալպիկի հազըրլատըն՝ տէտի։
4 Վէ Յովսափատ Երուսաղէմտէ սաքին օլուպ՝ թէքրար գավմ արասընա Բերսաբէէտէն Եփրեմ տաղընա վարընճա չըգըպ անլէրի էճտատլարընըն Ալլահը
5 ՐԱՊՊԱ տէօնտէրտի։ Վէ տիյարտա, Յուդանըն հէփ սուրլու շէհրլէրինտէ, շէհր պէ շէհր հաքիմլէր թա՚-
6 ենի էյլէտի։ Վէ հաքիմլէրէ խիթապէն՝ Նէ եափաճաղընըզա տիգգաթ էտինիզ, զիրա ՙէտէճէյինիզ ՙհիւքմ ինսան իչիւն տէյիլ, անճագ հիւքմ իշինտէ
7 սիզին իլէ օլան ՐԱՊՊ իչիւն տիր։ Պունա պինա՚էն ՐԱՊՊ գօրգուսը իւզէրինիզտէ օլսուն. տիգգաթլէ իճրա էյլէյինիզ, զիրա ՙԱլլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ հագգսըզլըգ վէ ՙխաթըր սայմագ վէ րիշվէթ ալմագ եօգ տըր՝ տէտի։
8 Վէ Յովսափատ Երուսաղէմտէ տախի ֊ՂեւիլիլէրԻ իլէ քեահինլէրտէն վէ Իսրայէլին խանէտան րէ՚իսլէրինտէն պա՚զըսընը ՐԱՊՊԸՆ հիւքմինէ վէ տա՚վալարա թա՚եին էյլէտի։ Վէ Երուսաղէմէ ՚ավտէթլէրինտէ անլէրէ էմր էտէրէք՝ ՙՐԱՊՊ գօրգուսըյլէ վէ սըտգլէ վէ պիլթիւն եիւրէքլէ հարէքէթթ էյլէյինիզ։
10 ՙՎէ շէհրլէրինտէ սաքին օլան պիրատէրլէրինիզտէն հուզուրընըզա հէր նէ տա՚վա կէլէճէք օլուրսա, կէրէք գան տա՚վասընտա, կէրէք շէրի՚աթ իլէ էմրլէր վէ գանունլար վէ ահքեամ իճրասընտա, ՐԱՊՊԱ գարշը խաթա էթմէքտէն անլէրի սագընտըրընըզ, քի ՙսիզին իլէ պիրատէրլէրինիզ իւզէրինէ ֊ղազապ կէլմէյէ. պու մինվալ իւզրէ հարէքէթթ էյլէյինիզ, քի
11 խաթաքսար օլմայասընըզ։ Վէ իշթէ քեահին ի ա՚զամ Ամարիա ՙՐԱՊՊԸՆ ումուրընըն քեաֆֆէսինտէ րէ՚իսինիզ օլուպ Զաբադիա իսկ ի Իսմայէլ տախի մէլիյին ումուրընըն քեաֆֆէսինտէ պէյթ ի Յուդանըն րէ՚իսի տիր. Ղեւիլիլէր տախի էօնիւնիւզտէ մէմուրլար տըր. ճէսուր օլունըզ վէ իճրա էտինիզ, վէ ՐԱՊՊ ՙտօղրու օլան իլէ օլսուն՝ տէտի։

ը Երեմ. 20. 2։ Մարկ. 14. 65։ Ա՚մալ. 23.2։
բ Պ. 16. 10։
— 1 Մին. 9. 9։
բ Մէզ. 139. 21։
է Պ. 32. 25։
ը Պ. 17. 4, 6։ Պագ Պ. 12. 12։
թ Պ.30.19։ Եզր. 7.10։
ժ Թէս. 1. 17։
ե Մէզ.82.1։ վա՚.5.8։
ը Թէս. 32. 4։ Բամ. 9. 14։
թ Թէս.10.17։ Յոբ.34. 19։ Ա՚մալ. 10. 34։ Բամ.2. 11։ Դաղ.2.6։ Եփես. 6. 9։ Կող. 3. 25։ 1 Պետ. 1. 17։
ժ Թէս. 16.18։ Պ.17.8։
ի 2 Մին. 23. 3։
լ Թէս.17.8, վե դայրե։
խ Եզեկ. 3. 18։
ծ Ա՚տ.16. 46։
կ 1 Թէվ. 26. 30։
հ Պ. 15. 2։

Digitized by Google

ՊԱՊ 20

Յովսափատըն օրուճ ի'լան էՅմէսի. 5 տու'ասը. 14 Յազիէլ փէյղամպէր վասըՅասըյլէ եհուէքըլէնտրիլմէսի. 20 գավմը եհուէքըլէնտրիլ Բասպը ՔէմՅիթ իչիւն էրին. 22 Տիւշմէնին պօզուլմասը. 26 Գավմըն Բասպա համա էտիպ 'ավտէՅի. 31 Յովսափատըն միւտտէՅ ի հիւքիւմէՅի. 35 Ոքոզիա իլէ Լ'ՅՅհիատը վէ սէֆինէլէրինին փարէլէնմէսի.

Վէ անտէն սօկրա Մովաբլըլար վէ Ամմոնիլէր վէ պունլար իլէ *Ամմոնիլէրտէն դ'ըշը մուհարէպէ
2 իչիւն Յովսափատ իւզէրինէ կէլտիլէր: Վէ ա՚ղէլէ կէլիպ, Յովսափատա՝ Սէնին 'ալէյհինէ տէնիզին էօթէ թարաֆընտան Սիւրիա ճանիպինտէն չօգ խալգ կէլիյօր. վէ իշթէ Ենգադդի օլան Ասասանթամարտա
3 տըրլար՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր: Վէ Յովսափատ գօրգուպ՝ ՐԱՊՊԸ ճանտան թալէպ էտէրէք՝ պիւ-
4 թիւն Յուդատա պիր օրուճ նիտա էյլէտի: Վէ Յուդա էհալիսի ՐԱՊՊՏԱՆ եարտըմ թալէպ էթմէք իչիւն թէճէմմիւ' էթտիլէր, Յուդանըն հէփ շէհրլէրինտէն
5 տախի ՐԱՊՊԸ թալէպ էթմէք իւզրէ կէլտիլէր: Վէ Յովսափատ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ, եէնի հավլունըն էօնիւնտէ Յուդա վէ Երուսաղէմ ճէմա'աթը իչինտէ
6 տուրարագ, էյ էճատտրմըզըն Ալլահը ՐԱՊՊ, սէ-մավաթտա սաքին վէ իւմմէթլէրին հիւմէլէ մէմլէ-քէթլէրի իւզէրինտէ հաքիմ օլան Ալլահ սէն տէյի՚լ մի սին, վէ սէնին էլինտէ գուվվէթ ու գուտրէթ վար
7 տըր. սանա քիմսէ մուգավէմէթ էտէմէզ: Էյ Ալլահըմըզ, պու տիյարըն էհալիսինի սէնին գավմըն Իսրայէլ էօնիւնտէն թարտըէ, անը սէնին խալիլին Աբրահամըն զիւրրիյէթինէ իլէլէպէտ վէրմէտին մի:
8 Անլէր տախի անտէ իգամէթ էտիպ՝ օրատա սէնին
9 իսմին իչիւն պիր մագտիս պինա էտէրէք, Իւզէրիմիզէ պէլա եա գըլըճ եա գազա եա թա'ուն եա գըթլըգ կէլիր տէ, պու պէյթին էօնիւնտէ վէ սէնին հուզուրընտա տուրուպ, (զիրա սէնին իսմին պու պէյթտէ տիր,) վէ մուզայագամըզտան սանա ֆէրեատ էտէրսէք, օ զէման սէն իսթիմա' վէ խէլաս էտէսին՝
10 տէտիլէր: Վէ իշթէ շիմտի Ամմոնիլէր վէ Մովաբլըլար վէ Սէիր տաղլըլար, (քի պէնէ Իսրայէլի՝ Մըսըր տիյարընտան չըգտըգլարընտա պունլար իւզէրինէ հիւճում էթմէյէ սպրագմատըն, պէօյլէճէ սանլէրտէն
11 տէօնիւպ անլէրի հէլաք էթմէյտիլէր,) Իշթէ պիզէ պիլմուգապէլէ սէնին պիզէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյին միրասըկտան պիզի թարտ էթմէք իւզրէ կէ-
12 լիյօրլար: Եա Ալլահըմըզ, պունլարը սէն հիւքմ էթմէզ մի սին, զիրա պիզէ գարշը կէլէն պու պէօյիւք խալգըն էօնիւնտէ գուվվէթիմիզ եօգ տըր, վէ նէ եա-

* Ե-ԲՈՐ՝ Մահնիլէրտէն
– Յես. 15. 62։
բ Թէք. 14. 7։
գ Պ. 19. 3։
դ Եզր. 8. 21։ Երեմ. 36. 9։ Յոէլ. 3. 5։
ե Թէս. 4. 39։ Յես. 2. 11։
զ 3Մխլ. 8. 23։ Մատթ. 6. 9։
է Մէզ. 47. 2,8։ Դան. 4. 17,25,32։
ը 1Թէվ. 29. 12։ Մէզ. 62. 11։ Մատթ. 6. 13։
թ Թէք. 17. 7։ Խուր. 6. 7։
ժ Մէզ. 44. 2։
ի Ես. 41. 8։ Յակ. 2. 23։
լ 3Մխլ. 8. 33,37։ Պ. 6. 28-30։
խ Պ. 6. 20։
ծ Թէս. 2. 4,9,19։
կ Ա'տ. 20. 21։
հ Մէզ. 83. 12։
ձ 1Մխլ. 3. 13։
ղ Մէզ. 25. 15։ 121. 1, 2։ 123. 1,2։ 141. 8։
ճ Ա'տ. 11. 25,26։ 24. 2։ Պ. 15. 1։ 24. 20։
մ Խուր. 14. 13,14։ Թէս. 1. 29,30։ 31. 6,8։ Պ. 32. 7։
յ Խուր. 14. 13,14։
ն Ա'տ. 14. 9։ Պ. 15. 2։ 32. 8։
շ Խուր. 4. 31։
ո Ես. 7. 9։
չ 1Թէվ. 16. 34։ Մէզ. 136. 1։
պ 1Թէվ. 16. 41։ 13. 7. 3,6։
ջ 1Թէվ. 16. 29։
ռ Հար. 7. 22։ 1Մխլ. 14. 20։

Digitized by Google

փաճաղըմըզը պիլմէյէրէք Ձկէօզլէրիմիզ սանա տօղ-
13 րու տըր՝ տէտի: Վէ պիւթիւն Յուդա խանէլէրի խալգը օլան 'այալ ու էվլատլարը իլէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրմուշլար իտի:
14 Օ զէման Ռ-ՐԱՊՊԸՆ Ռուհը՝ ճէմա'աթ օրթասընտա պէնի Ասափտան օլան Ղեւիլի Յազիէլ իպն ի Զաքարիա, իպն ի Բանեա, իպն ի Յէիէլ, իպն ի Մաթթանիա
15 իւզէրինէ կէլտի. Օ տախի՝ էյ պիւթիւն Յուդա վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի, վէ էյ մէլիք Յովսափատ, տինլէյինիզ. ՐԱՊՊ սիզէ պէօյլէ պույուրըր. Սիզ պու պէօյիւք խալգըն եհուզիւնտէն խավֆ ու խաշեէթ էթմէյինիզ, զիրա մուհարէպէ սիզինն տէյիլ, անճագ
16 Ալլահըն տըր: Եարըն անլէր իւզէրինէ էնինիզ, իշթէ Ասիս եօգուշընտան չըգըյօրլար. անլէրի տէրէնին նիհայէթինտէ Յերուէլ պէրրիյէսի էօնիւնտէ պուլա-
17 ճագսընըզ: Պու քէրրէ սիզ մուհարէպէ էթմէյէճէքսինիզ. տիզիլիպ տուրընըզ, վէ ՐԱՊՊԸՆ սիզին իչիւն օլան խէյասընը միւշահէտէ էյլէյինիզ. էյ Յուդա իլէ Երուսաղէմ, խավֆ ու խաշեէթ էթմէյինիզ. եարըն անլէր իւզէրինէ չըգընըզ, վէ ՐԱՊՊ սիզին իլէ տիր՝
18 տէտի: Օլ վագըթ Յովսափատ Ռեիւզ իւսթիւ եէրէ գափանտըր: Վէ պէնի Կահաթ իլէ պէնի Կորխտան օլան Ղեւիլիլէր Իսրայէլին Ալլահը օլան ՐԱՊՊԱ եիւքսէք սէսլէ համտ էթմէյէ տուրտըլար:
20 Վէ սապահլայըն էրքէն գալգըպ Թեկուէ պէրրիյէսինէ չըգտըլար, վէ չըգտըգլարը սըրատա Յովսափատ տուրուպ՝ էյ Յուդա վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի, պէնի տինլէյինիզ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ իման էտինիզ, վէ էմին օլուրսընըզ, անըն փէյղամպէրլէրինէ
21 իման էտինիզ վէ ֆէլահ պուլուրսընըզ՝ տէտի: Վէ գավմ իլէ միւշավէրէ էթտիքտէն սօկրա ՐԱՊՊԱ մուղաննիլէր թա'ենն էյլէտի, քի օրտունըն էօնիւնտէն կիտիպ՝ ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր՝ տէյէրէք անըն ճէլալ ը մուգատտէսինէ համտ էտէլէր:
22 Վէ թէրէննիւմ ու թէսպիհէ պաշլատըգլարը զէման Ռ-ՐԱՊՊ՝ Յուդա իւզէրինէ կէլմիշ օլան Ամմոնիլէր վէ Մովաբլըլար վէ Սէիր տաղլըլար 'ալէյհինէ փուսու
23 գուրտու, անլէր տախի գըրրլտըլար. Զիրա Ամմոնիլէր իլէ Մովաբլըլար Սէիր տաղլըլար իւզէրինէ՝ անլէրի թէլէֆ ու հէլաք էթմէյէ գալգըշտըլար. վէ Սէիր սէքէնէսինի պիթիրտիքտէն սօկրա պիրիպիրինի թէ-
24 լէֆ էթմէյէ գալգըշտըլար: Վէ Յուդա, պէրրիյէտէ

վագը՝ պէքճի գուլլէսինէ կէլտիքլէրինտէ, օլ ճիմ-
հուրա տօղրու պագտըլար, վէ իշլէթ անլէրին լաշէ-
լէրի եէրէ սէրիլմիշ օլուա՝ գուրթուլան տախի եօգ
25 իտի: Վէ Յովսափատ իլէ գավմը անլէրին մալլարընը
թօփլամաղա կէլտիքլէրինտէ *լաշէլէր արասընտա՝
չօգ էմվալ վէ զիգըյմէթ էտէվաթ պուլտըլար. վէ կէօ-
թիւրէմէ չէճէքլերի տէրէճէտէ քէնտիլերի իչիւն եաղմա
էյլէտիլէր, վէ դանիմէթ փէք չօգ օլտըղընտան՝ անը
իւչ կիւն զարֆընտա թօփլատըլար:
26 Վէ տէօրտինճիւ կիւնտէ Պէրաքա տէրէսինտէ թէ-
ճէմմիւ՝ էթտիլէր, զիրա օրատա ՐԱՊՊԱ համտ էյլէ-
տիլէր. պու էճլտէն օ մահալէ պու կիւնէ գատար Պէ-
27 րաքա տէրէսի թէսմիյէ օլունտու: Պա՛տէհու Յուդա
իլէ Երուսաղէմ ատէմլէրինին ճիմլէսի, Յովսափատ
տախի անլէրին պաշընտա օլարագ, մէսէրրէթլէլ Ե-
րուսաղէմէ՛ ավտէթ էթտիլէր, զիրա ՐԱՊՊ՝ անլէրի
տիւշմէնլէրինտէն Էե՛լ՝ էտէրէք մէսրուր գըլմըշ իտի:
28 Վէ սանթուր վէ թանպուր վէ պօղու չալարագ Երու-
29 սաղէմէ, պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէլտիլէր: Վէ Իսրայէլին
տիւշմէնլէրի իլէ ՐԱՊՊԸՆ ճէնք էյլէտիյինի իշիտէն
ճիմլէ տիյարլարընն հիւքիւմէթլէրի իւզէրինէ՝ Ալլա-
30 հըն հէյպէթի տիւշտիւ: Վէ Յովսափատըն մէմալիքի
ասայիշ իւզրէ իտի, զիրա Ալլահը անա հէր թարաֆ-
տան րահաթ իհսան էյլէմիշ իտի:
31 Վէ Յովսափատ Յուդա իւզէրինէ հիւքիւմէթ էյ-
լէտի. մէլիք օլտըղընտա օթուզ պէշ եաշընտա օլուա՝
եիրմի պէշ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ
վալիտէսի Սաղինին գըզը օլուա՝ իսմի Ազուբա իտի:
32 Վէ փէտէրի Ասանըն թարիգինտէ եիւրիյիւա՝ ՐԱՊ-
ՊԸՆ ՚ինտինտէ տօղրու օլանը իճրա էտէրէք անտէն
33 սափմատը: Ֆագաթ *միւրթէֆէ՚ալար օրթատան գալ-
տըրըլմայըա՝ գավմ տահա էճտատլարընըն Ալլահընը
Ը՛ա՛լէ՛ Էլ՛Ա՛յե *գալալէրինի հազըրլամամըշլար իտի:
34 Վէ Յովսափատըն ահվալընըն պագիյէսի իպթի-
տասընտան նիհայէթինէտէք իշլէթ Իսրայէլ մէլիքլէ-
րինին քիթապընտա զիքր օլունան՝ Յէու իպն ի Ա-
նանինին թարիխինտէ եազըլմըշ տըր:
35 Վէ պունտան սօնրա *Յուդա մէլիյի Յովսափատ
շէրր իշլէյէն Իսրայէլ մէլիյի Ոքոզիա իլէ իթթի-
36 հատ էյլէտի. *Վէ Թարսիսէ կիտէճէք սէֆինէլէր
ինշա էթմէք իւզրէ անըն իլէ իթթիհատ էթտի. վէ
37 սէֆինէլէրի Գասիոն-գաբերտէ եափտըլար: Վէ Մա-
րեսատան օլան Եղիազար իպն ի Դօդիա Յովսափատ
՚ալէյհինէ փէյղամպէրլիք էտիպ՝ Ոքոզիա իլէ իթթի-
հատ էյլէտիյին իչիւն ՐԱՊՊ սէնին իշինի պօզտու՝
տէտի: *Սէֆինէլէր տախի փարչէնիպ *Թարսիսէ
կիտէմէտիլէր:

ՊԱՊ 21

Յովրամըն քէնտի գարնտաշլարընը գաթլ էթմէսի. 5 անըն քէօքիւ հիւքիւմէթի: 8 Եդովմլըլար իլէ Լեբնանըն ՚իսեանը: 12 Եղիանըն Յովրամ ՚ալէյհինտէ օլան փէղամպէրլիյի: 16 Յովրամըն Ֆիլիսթիլէր իլէ ՚Արապլարտան չէքտիյի մուզայագա. 18 անըն տէրմանսըզ ՚իլ-լէթի, վէ մուճիպ ի էսէֆ օլմայան վէֆաթը վէ տէֆնի:

1 Վէ՝ Յովսափատ էճտատը իլէ ույույա՝ Դա-
վիթի շէհրինտէ էճտատը եանընտա տէֆն օլունտու,
2 վէ օղլու Յովրամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու: Վէ անըն
պիրատէրլէրի Յովսափատըն օղուլլարը Ազարիա վէ
Յեքիէլ վէ Զաքարիա վէ Ազարիու վէ Միքայէլ վէ
Սափատիա իտի. պունլարըն ճիմլէսի Իսրայէլ մէ-
3 լէյի Յովսափատըն օղուլլարը իտի: Վէ փէտէրլէրի
անլէրէ կիւմիւշ վէ ալթունն վէ զիգըյմէթ շէյլէրտէն
չօգ հէտիյէլէր իլէ Յուդատա վագը՝ սուրլու շէհիր-
լէր վէրտի. ֆագաթ Յովրամ իլք օղլու օլտըղըն-
4 տան *հիւքիւմէթի անա վէրտի: Վէ Յովրամ փէ-
տէրինին հիւքիւմէթի թախթընա ճիւլուս էթտի-
յինտէ գուվվէթլէ քէսպ էտիպ՝ պիրատէրլէրինինն ճիմ-
լէսինի վէ Իսրայէլին րէ՚իսլէրինտէն պա՛զըսընը գը-
լըճլէ գաթլ էթտի:
5 *Յովրամ մէլիք օլտըղը զէման օթուզ իքի եաշըն-
տա օլուա՝ Երուսաղէմտէ սէքիզ սէնէ հիւքիւմէթ էյ-
6 լէտի: Վէ *զէվճէսի՝ Աքաաբըն գըզը օլմաղլէ Աքաաբ
խանէսինինն եիւրիւտիյիւ կիպի Իսրայէլ մէլիքլէրինին
եօլընտա եիւրիյէրէք՝ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթու
7 օլանը իշլէտի: Լաքին ՐԱՊՊ՝ Դաւիթ իլէ ՚ադտ էթմիշ
օլտըղը ՚ահտ սէպէպլինտէն, վէ անա վէ *օղուլլարընա
տա՛իմա պիր չըրաղ վէրմէյի վա՛տ էյլէտիյինտէն,
Դաւիթ խանէտանընը հէլաք էթմէք իսթէմէտի:
8 Անըն կիւնլէրինտէ Եդովմլըլար Յուդայա ՚ասը
օլուա՝ հիւքիւմէթի ալթընտան չըգարագ, քէնտիլէ-
9 րինէ պիր մէլիք նասպ էթտիլէր: Վէ Յովրամ, րէ՚-
իսլէրի վէ արապալարընն ճիմլէսի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր օլտըղը հալտէ կիթտի, վէ կէճէլէյին գալգըպ՝
քէնտինի իհաթէ էտէն Եդովմլըլարը վէ արապա զա-
10 պիթանընը վուրտու: Ամմա Եդովմլըլար պու կիւնէ
գատար Յուդայա ՚ասը օլուա՝ հիւքիւմէթի ալթընտան չըգտըլար. օլ վագըթ Լեբնա տախի անա ՚ասը
օլուա՝ հիւքիւմէթի ալթընտան չըգտը, զիրա Դէյ-
քէնտի էճտատընընն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թէրք էյլէմիշ
11 իտի: Քէզալիք Յուդա տաղլարընտա միւրթէֆէ՚ալար
ինշասընլէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ *զինա էթտիրիպ՝
Յուդայը տախի իզլալ էյլէտի:
12 Վէ Եղիա փէյղամպէր թարաֆընտան անա պիր
մէքթուպ կէլիպ՝ միւնտէրիճաթը պու իտի. Փէտէրինէ
Դաւիթին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Մատամ

• Պ՛ա՛զ Նե՛հէ՛մ՛ իէլպհէ էլպհէ իլէ
– Նէհեմ. 12. 43։
• Պ. 17. 10։
Վ Պ. 15. 15։ Յոբ. 34. 29։
– 3 Միւլ. 22. 41, վէ դայրի։
բ Պագ Պ. 17. 6։
ց Պ. 12. 14։ 19. 3։
– 3 Միւլ. 16. 1, 7։
‡ 3 Միւլ. 22. 49, 50։
+ Պագ 3 Միւլ. 22. 50։
• 3 Միւլ. 22. 49։
֍ Պ. 9. 21։
——
– 3 Միւլ. 22. 51։
Բ 4 Միւլ. 8. 16։
‡ 4 Միւլ. 8. 17, վէ դայրի։
Ք Պ. 22. 2։
Ֆ 2 Միւլ. 7. 12, 13։ 3 Միւլ. 11. 36։ 4 Միւլ. 8. 19։
Մէգ. 132. 11, վէ դայրի։
Ղ 4 Միւլ. 8. 20, վէ դայրի։
Ճ Ղեւ. 17. 7։ 20. 5։ Այ. 13։

Digitized by Google

քի սէն փէտէրին Յովսափատըն թարիգլէրինտէ վէ
Յուդա մէլխյի Ասանըն թարիգլէրինտէ եիւրիմէյիպ,
13 Անճագ Իսրայէլ մէլիքլէրինին թարիգինտէ եիւրի-
մէքլէ՝ Աքաաբ խանէսինին զինաքեարլըգլարը մի-
սիլլիւ Յուդա վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ զինա էթ-
տիրտին, քէզալիք սէնտէն էյի օլան պիրատէրլէ-
րինկի, եա՛նի փէտէրինկին խանէսինտէն օլանլարը
14 գաթլ էթտին, Իշթէ ՐԱՊՊ սէնին գավմընը վէ օ-
ղուլլարընը վէ զէվճէլէրինի վէ պիւթիւն էմվալընը
15 պէօյիւք պիր պէլա իլէ վուրաճագ տըր: Սէն տախի
պաղըրսագ՝ իլլէթիյլէ ղայէթլէ խասթա օլաճագսըն,
թա քի օլ՝ իլլէթ սէպէպիյլէ կիւնտէն կիւնէ պաղըր-
սաղըկ տէօքիւլէ:
16 Վէ ՐԱՊՊ Յովրամ՝ ալէյհինէ Ֆիլիսթիլէրի վէ
Հապէշ հուտուտընտա պուլունան՝ Արապլարը թահ-
17 րիք էյլէտի: Պունլար Յուդա իւզէրինէ չըգըպ՝ անը
ֆէթհ էտէրէք, սէրայտա պուլունան էմվալընը քեաֆ-
ֆէսինի վէ՝ անընն օղուլլարընը վէ զէվճէլէրինի կէօ-
թիւրտիւլէր, շէօյլէ քի օղուլլարընընն քիւչիւյիւ օլան
Յովաքազտան մա՛տա պիր օղլու գալմատը:
18 Վէ պունուն ճիւմլէսինտէն սօկրա՝ ՐԱՊՊ անը
տէրմանսըզ պիր պաղըրսագ՝ իլլէթիյլէ վուրտու:
19 Վէ խայլը վագըթ սօկրա, եա՛նի իքի սէնէնին նի-
հայէթինտէ քէնտի՝ իլլէթի սէպէպիյլէ պաղըրսաղը
տէօքիւլիւպ շիտտէթլի աղրըլարլէ վէֆաթ էյլէտի:
Վէ գավմը անընն՝ փէտէրլէրի իւզէրինէ պ-ե-ե-ր եագ-
20 տըգլարը միսիլլիւ անընն իւզէրինէ եագմատըլար: Ո
մէլիք օլտըղը վագըթ օթուզ իքի եաշընտա օլուպ՝
Երուսաղէմտէ սէքիզ սէնէ հիւքիւմէթ էթտի. վէ Ազ-
ֆ-ըը քիմսէյէ մուճիպ ի էսէֆ օլմայարագ իրթիհալ
էթտի. վէ անը Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր իսէ
տէ, մէլիքլէրին գապրլարը իչինտէ ֆէֆ էթմէտիլէր:

ՊԱՊ 22

Ոքոզիանըն քէօթիւ հիւքիւմէթի. 5 անընն Յովրամ իպն ի Աքաաբ իլէ իթթիհատը վէ Յէուընըն էլիյէէ գաթլի: 10 Գոթողիանըն մէլիքզատէլէրի հէլաք էթմէսի վէ Յովասընն գուրթուլմասը:

Վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի անընն եէրինէ քիւչիւք
օղլու Ոքոզիայը մէլիք էթտիլէր. զիրա Արապ որ-
տուսը իլէ պէրապէր կէլէն պէօլիւքլէր անտէն պէօ-
յիւք օլանլարընն քեաֆֆէսինի գաթլ էթմիշլէր իտի.
պէօյլէճէ Յուդա մէլխյի Յովրամին օղլու Ոքոզիա մէ-
2 լիք օլտու: Ոքոզիա մէլիք օլտըղընտա *գըրգ իքի՚՚
եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ պիր սէնէ հիւքիւմէթ
էթտի. վէ վալիտէսի Ամրինին գըզը օլուպ՝ իսմի Գո-
3 թողիա իտի: Պու տախի Աքաաբ խանէսինին մէյլէ-
յինտէ եիւրիւտու, զիրա վալիտէսի անա շէրը իշլէ-
4 մէյի նասիհաթ էտէր իտի: Պու էճլտէն Աքաաբ խա-
նէսի կիպի ՐԱՊՊԸՆ՝ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշ-
լէտի. զիրա փէտէրինին վէֆաթընտան սօկրա հէլաքը
5 իչին քէնտիսինէ նասիհաթ վէրէնլէր անլէր իտի: Վէ
անլէրին նասիհաթը իւզրէ Իսրայէլ մէլխյի Յովրամ
իպն ի Աքաաբ իլէ պէրապէր Սիւրիա մէլխյի Ազայէլ
իլէ մուհարէպէ էթմէկ իչին Ռամովթ-գաղաադա
կիթտի. վէ Սիւրիալըլար Յովրամը եարալատըլար:
6 Օ տախի՝ Սիւրիա մէլխյի Ազայէլ իլէ մուհարէպէ էթ-
տիյինտէ՝ անլէրին անա Ռամովթտա աչտըգլարը եա-
րալարտան շիֆա պուլմագ իչին Յեզրայէլէ՝ ավտէթ
էթմէսի իւզէրինէ՝ Յովրամ իպն ի Աքաաբ խասթա
օլտըղը իչին Յուդա մէլխյի Ազարիա իպն ի Յովրամ
7 անը կէօրմէյէ Յեզրայէլէ էնտի: Վէ Յովրամընն եա-
նընա կիթմէսիյլէ Ոքոզիանըն հէլաքը Ալլահ թա-
րաֆընտան օլտու, զիրա ը-ը-ը կիթտիյինտէ Աքաաբ
խանէտանընըն հէլաքը իչին ՐԱՊՊԸՆ մէսհ էթմիշ
օլտըղը Յէու իպն ի Նամեսսիյի գարշըլամաղա Յով-
8 րամ իլէ պէրապէր չըգտը: Վէ Յէու Աքաաբ խանէ-
տանը իւզէրինէ հիւքմ իճրա էթտիյի սըրատա՝ Յու-
դա րէ՛իսլէրինի վէ Ոքոզիանընն խրտմէթինտէ պու-
լունան պիրատէրզատէլէրինի պուլուպ՝ անլէրի գաթլ
9 էթտի. Վէ Ոքոզիայը տախի արատը, վէ Սամարիա-
տա կիզլէնմիշ օլտըղը հալտէ՝ անը թութուպ Յէու-
նընն եանընա կէթիրէրէք գաթլ էթտիլէր. պա՛տէ-
հու անը տէֆն էթտիլէր. զիրա՝ ՐԱՊՊԸ պիւթիւն
գալպիյլէ թալէպ էտէն Յովսափատըն օղլու տըր՝ տէ-
տիլէր: Վէ Ոքոզիա խանէտանընտա հիւքիւմէթ իճրա
էթմէք իչին՝ իգթիտար գալմատը:
10 Վէ Ոքոզիանընն վալիտէսի Գոթողիա՝ օղլընըն
էօլտիյիւնիւ կէօրտիյինտէ, գալգըպ Յուդա խանէ-
տանընտան օլան մէլիքզատէլէրին ճիւմլէսինի հէ-
11 լաք էթտի: Ֆագաթ մէլխյին գըզը Յօսաբէէ Ոքոզի-
անընն օղլու Յովասը ալըպ, մէլխյին գաթլ օլունան
օղուլլարը արասընտան սըրգաթ էտէրէք, տայէսի իլէ
պէրապէր եաթագ օտասընա գօտու. պէօյլէճէ Յով-
րամ մէլխյին գըզը վէ քեահին Յովիադանընն զէվճէսի
օլան Յօսաբէէ Ոքոզիանընն հէմշիրէսի օլմաղլէ, անը
Գոթողիանընն եիւզիւնտէն կիզլէտի. վէ օ անը գաթլ
12 էթմէտի: Վէ պունլարընն եանընտա պէյթ Ուլլահտա
ալթը սէնէ մախֆի գալտը. Գոթողիա տախի տիյար
իւզէրինէ հիւքիւմէթ իճրա էյլէտի:

ը 3 Մխլ. 16. 31-33։ 4 Մխլ. 9. 22։
ր Ա՛յ. 11։
ս Խուր. 34. 15։ Թէս. 31. 16։
տ Ա՛յ. 4։
ւ Ա՛յ. 18,19։
ք 3Մխլ. 11. 14,23։
օ Պ. 24. 7։
ֆ Իմպր. Յովաքազ, տէ Ոքոզիա պէհդէ դէր։ Պ.22.1։ վէ Պ.22.6-ա Ազարիա պէհդէլէր։
հ Ա՛յ. 15։
ձ Պ. 16. 14։
ղ Երեմ. 22. 18։
— 4Մխլ. 8.24, վէ ղայրի՛։ Պագ Պ. 21. 17։ Ա՛յ. 6։
ճ Պ. 21. 17։
* Մէ-բէ-նէ վէ Ա՛ը-պէ ՐԷՐՓԵԼԷՐԻ եիրմի՛ իքի՛։ Պագ 4 Մխլ. 8. 26։
յ Պ. 21. 6։ [րի՛։
շ 4Մխլ. 8.28, վէ ղայրի՛։ Պագ Պ. 21. 17։
ռ 4Մխլ. 9. 15։
† ԱյէՐ 1-ին Ոքոզիա պէհդէլէր։
չ Հաբ. 14. 4։ 3Մխլ. 12. 15։ Պ. 10. 15։
ց 4Մխլ. 9. 6,7։
ջ 4Մխլ. 9. 21։
ռ 4Մխլ. 10. 10,11։
ւ 4Մխլ. 10. 13,14։
ր Պագ 4Մխլ. 9. 27։
ս Պ. 17. 4։ [րի՛։
տ 4Մխլ. 11.1, վէ ղայրի՛։
ք 4Մխլ. 11. 2։
—

Digitized by Google

ՊԱՊ 23

Յովիադանըն Ջերթիպաքը վէ Յովասը մէլիք նասպ էՁմէսի։ 12 Քոհանըն գաՁլի։ 16 Յովիադանըն 'իպատէՁ ի շէր'իյէյի եէնիտէն իճըա էՁտիրէլէք փուՁփէրէսՁլյլի տէֆ' էՁմէսի։

Վ է -եէտինճի սէնէտէ Յովիադա գուվվէթլէնիպ՝ եիւզ պաշը Ազարիա իպն ի Յերոամ վէ Իսմայէլ իպն ի Յօհանան վէ Ազարիա իպն ի Ովբէդ վէ Մասիա իպն ի Ադայիա վէ Եղիսափատ իպն ի Զեքրիյի ալարագ ան-
2 լէր իլէ 'ահտ էթտի։ Պունլար տախի Յուդայը տօլա-շըպ՝ Յուդա շէհրլէրինին ճիւմլէսինտէն Ղեւիլիլէր իլէ Իսրայէլին խանէտան րէ'իսլէրինի ճէմ' էթտիլէր, վէ
3 անլէր Երուսաղէմէ կէլտիլէր։ Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ պէյթ Ուլլահտա մէլիք իլէ 'ահտ էյլէտիլէր. վէ Յո-ՁէՁ անլէրէ խիթապէն՝ Իշթէ մէլիյին օղլու՝ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Դաւիթ հագգընտա պույուրտըղը իւզրէ՝
4 մէլիք օլաճագ տըր։ Եափաճաղընըզ իշ պու տըր. սիզտէն, եա'նի սէպթ կիւնիւ կիրէն քեահինլէր իլէ
5 Ղեւիլիլէրին սիւսիւ գափուլարը պէքլէյէճէքլէր. Վէ պիր սիւսիւ՝ սէրայտա օլաճագ, պիր սիւսիւ տախի թէմէլ գափուսընտա, գավմընն քեաֆֆէսի տախի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հավլուլարընտա պուլունաճագ տըր.
6 Լաքին քեահինլէրտէն վէ սխրտմէթտէ պուլունան Ղեւիլիլէրտէն մա'տա պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ քիմսէ կիր-մէսին. պունլար թագտիս օլունմըշ օլտրգլարընտան կիրէճէքլէր. վէ գավմընն քեաֆֆէսի ՐԱՊՊ իչիւն մու-
7 հաֆազայա մուգայյէտ օլաճագլար տըր. Վէ Ղեւի-լիլէր՝ հէր պիրի սիլահլարը էլլէրինտէ օլարագ մէլիյի իհանթէ էտէճէքլէր. հէր քիմ' քի պէյթէ կիրէրսէ, գաթլ օլունաճագ տըր. սիզ տախի մէլիք կիրիպ չըգ-տրղընտա անըն եանընտա օլաճագսընըզ՝ տէտի։
8 Պէօյլէճէ Ղեւիլիլէր իլէ պիւթիւն Յուդա՝ քեահին Յո-վիադանընն հէփ էմրլէրինէ իմթիսալէն հէր պիրի սէպթ կիւնիւ կիրէճէք վէ սէպթ կիւնիւ չըգաճագ օ-լան նէֆէրլէրինի ալտը, զիրա քեահին Յովիադա
9 -նէվպէթճիլէրի սալը վէրմէտի։ Վէ քեահին Յովի-ադա Դաւիթ մէլիյին պէյթ Ուլլահտա պուլունան մըզրագ իլէ գալգան վէ սիփէրլէրինի եիւզ պաշըլարա
10 վէրտի։ Գավմընն քեաֆֆէսինի տախի՝ հէր պիրինին սիլահը էլինէտ օլարագ՝ պէյթին սաղ թարաֆընտան սօլ թարաֆընա գատար մէզպահ իլէ պէյթին եա-
11 նընտա մէլիյին էթրաֆընտա տուրտուրտու։ Վէ մէ-լիքզատէյի չըգարտըլար, -վէ թաճը անա ՀՀ-էէԷէ-էէ վէ շէհատէթ +էՔ-ոզընը եէՔ-է վէրէրէք՝ անը մէլիք էթ-տիլէր. վէ Յովիադա իլէ օղուլլարը՝ անը մէսհ էթ-տիլէր. վէ՝ Եաշասընն մէլիք՝ տէտիլէր։
12 Վէ Գոթողիա՝ գօշուշան վէ մէլիյի ալգըշլայան

խալգընն սէսինի իշիթտիյինտէ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ
13 գավմընն եանընա կէլիպ, Մէլիյի մէտխէլտէ՝ տիրէյի-նին եանընտա տուրուր, վէ զապիթան իլէ պօրուզէն-լէրի մէլիյին եանընտա՝ վէ տիյարընն պիւթիւն խալգը-նընն մէսրուր օլարագ պօրու չալտրգլարընը, վէ մու-ղանննիլէրին մուսիգի ալէթլէրիյլէ, վէ Ֆմու'ալիմլէրին տախի մէզմուր օգուտրգլարընը կէօրտու. վէ Գոթո-ղիա էլպիսէսինի երրթրպ՝ Խըյանէթթ, Խըյանէթթ՝ տէ-
14 յիւ նիտա էյլէտի։ Քեահին Յովիադա տախի 'աս-քէրին զապիթանը օլան եիւզ պաշըլարը չըգարըպ, անլէրէ՝ Պունու սաֆֆլարընն իչինտէն չըգարըպ, ա-նընն արտընճա կիտէնի գըլըճլէ գաթլ էտինիզ՝ տէյիւ էմր էյլէտի. չինքի քեահին՝ Անը պէյթ իւր ՐԱՊՊ-
15 ՏԱ գաթլ էթմէյինիզ՝ տէմիշ իտի։ Վէ անա էլ ու-զաթտըլար, վէ օ՝ սէրայընն ԷԱթ գափուսըտան իչէրի կիրէր իքէն անը օրատա գաթլ էթտիլէր։
16 Վէ Յովիադա, քէնտիսի վէ պիւթիւն գավմ' իլէ մէ-լիյին արասընտա ՐԱՊՊԸՆ գավմը օլմագ իւզրէ
17 'ահտ էյլէտի։ Վէ պիւթիւն գավմ' Բահաղ խանէյէ կիրիպ անը երգարագ՝ մէզպահլարը իլէ փութլարընը փարէ փարէ էյլէտիլէր, վէ ԷԲահաղընն քեահինի Մատթանը մէզպահլարընն էօնիւնտէ գաթլ էթտիլէր։
18 Վէ Յովիադա ՃՄովսէսին շէրի'աթընտա եազըլմըշ օլտրգը վէՔճլէ՝ ԷԴաւիթին թէրթիպինէ կէօրէ մէսէր-րէթլէ վէ մէզմուր օգումագլէ ՐԱՊՊԱ մուհրագալար թագտիմ' էթմէլէրի իչիւն. Դաւիթին պէյթ իւր ՐԱՊՊ իւզէրինէ Վթա'եին էյլէտիյի պէյթ իւր ՐԱՊՊ մէ'մու-լարընը Ղեւիլի քեահինլէրին էլիյլէ նասպ էյլէտի։
19 Հէր նէ խուսուստա օլուրսա օլսուն, թահիր օլմայա-նընն կիրմէմէսի իչիւն՝ ԷպէյթԷ իւր ՐԱՊՊԸՆ գափու-
20 լարընա գափուճըլար թա'եին էյլէտի։ ԷՎէ եիւզ պա-շըլար իլէ պէօյիւքլէրի վէ գավմընն րէ'իսլէրինի վէ տիյարընն պիւթիւն գավմընը ալըպ՝ մէլիյի պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱՆ կէթիրտի, վէ եիւքսէք գափուտան սէ-րայա կիրիպ՝ մէլիյի հիւքիւմէթ թախթընա օթուրթ-
21 տըլար։ Վէ Գոթողիայը գըլըճլէ գաթլ էթտիքտէն սօնրա, պիւթիւն գավմ' մէսրուր օլուպ՝ շէհր տախի ասայիշ իւզրէ իտի։

ՊԱՊ 24

Յովիադանըն կիւնէրինտէ Յովասըն էյի հիւքիւմէթի. 4 պէյթ Ուլ-լահընն Ա'միրի իչիւն էմրու։ 15 Յովիադանըն միւտտէթ ի 'էմմիրու, վէ-ֆաճը վէ մէլիքլէր գապրիսաճանընտա տէֆնի։ 17 Յովասըն փուճմէլ-րէսնէլյլի, տիւշմէսի, վէ Զաքարիա իպն ի Յովիադայը գաթլ էՁմէսի։ 23 Երուսաղէմին Սիւրիալըլար Թարաֆընտան եաղմա էտիլմէսի, վէ Յովասըն վէֆաճը. 27 խալէֆի Ամասիա։

Յովաս մէլիք օլտրղընտա -եէտի եաշընտա օլուպ՝

= 4Միւլ.11.4,վէ դայրի։ ֆ 2Միւլ. 7.12։ 3Միւլ. 2.4։ 9.5։ Ղ. 6.16։ 7.18։ 21.7։
ֆ 1Թէվ. 9.25։ ֆ 1Թէվ. 23.28,29։ Ֆ Պագ 1Թէվ. 24 վէ 25։
Ղ Թէս. 17.18։ Ճ 1Թէվ. 25.8։ Ճ Նէհեմ. 3.28։ Ղ Թէս. 13.9։
Ֆ Ա'տ. 28.2։ Ֆ 1Թէվ. 25.2,6։ Ղ 1Թէվ. 23.6,30,31։ 24.1։
Ֆ 1Թէվ.26.1,վէ դայրի։ Ֆ 4Միւլ. 11.19։
= 4Միւլ. 11.21։ 12.1, վէ դայրի։

Digitized by Google

Երուսաղէմէն գըրգ սէնէ հիւքիմէթ էյլէտի. վէ վա-
2 լիտէսի Բերսաբէէլի օլուպ՝ իսմի Սաբիա իտի: Վէ Յո-
վաս՝ քեահին Յովիադանըն հէփ կիւնլէրինտէ ՚ՐԱՊ-
3 ՊԸՆ ՚ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի: Վէ Յովիադա
անա իքի զէվճէ ալտը. օ տախի օղուլլար վէ գըզլար
թէվլիտ էյլէտի:
4 Վէ պունտան սօնրա Յովաս պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
5 թա՛միրինի միւրատ էթտիյինտէ, Քեահինլէր իլէ Ղե-
ւիլիլէրի ճէմ՚ էտիպ, անլէրէ՝ Յուդա շէհրլէրինէ չը-
գըպ՝ Ալլահընըզըն պէյթինի թա՛միր էթմէք իչիւն,
՚պիւթիւն Իսրայէլտէն սէնէ պէ սէնէ ագչէ թօփլա-
յընըզ, վէ պու իշէ ղայրէթ էտինիզ՝ տէյիւ էմր էյ-
6 լէտի, ֆագաթ Ղեւիլիլէր ղայրէթ էթմէտիլէր: ՚Վէ
մէլիք րէ՛իս Յովիադայը չաղըրըպ, անա խիթապէն՝
Նի՛չիւն Ղեւիլիլէրտէն ՐԱՊՊԸՆ գուլու ՚Մովսէսին վէ
Իսրայէլ ճէմա՛աթընըն ՚շէհատէթ չատըրը իչիւն ՚-
-ւ- ԷՐ-ւէւէրէ վէրկէյի Յուդա իլէ Երուսաղէմտէն կէ-
7 թիրմէլէրինի թալէպ էթմէտին՝ տէտի: (Չիւնքի օլ
՚խապիսէ Գոթողիա վէ օղուլլարը պէյթ Ուլլահը
խարապ էթմիշ, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հէփ ՚մու-
գատտէս շէյլէրինի Բահաղիմէ թագտիմ էյլէմիշլէր
8 իտի:) Վէ մէլիյին էմրի իւզրէ ՚պիր սանտըգ եափրպ՝
անը պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ գափուսընընն տըշ թարա-
9 ֆընա գօտըլար: Վէ Ալլահընն գուլու Մովսէսին պէր-
րիյէտէ Իսրայէլ իւզէրինէ ՚-ւ-ըշէ ՚վէրկիյի ՐԱՊՊԱ
կէթիրմէլէրինի Յուդա իլէ Երուսաղէմտէ ի՛լան էթ-
10 տի՚էր: Վէ հէփ րէ՛իսլէր իլէ պիւթիւն գավմ՚ մէսրուր
օլարագ, ՚-ւէ կէթիրիպ սանտըգ տօղունճայա գա-
11 տար իչինէ աթտըլար: Վէ Ղեւիլիլէրին էլինյէ սան-
տըգ մէլիյին քէթխիւտալարընա կէթիրիլիպ՝ ՚պունլար տախի ագչէ չօգ օլտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ,
մէլիյին քեաթիպի իլէ քեահին ի ա՛զամընն քէթխիւ-
տասը սանտըղը պօշալթտըգտան սօնրա, անը ալըպ՝
եինէ եէրինէ գօղլար իտի. վէ կիւնտէն կիւնէ պէօյլէ
12 եափարագ չօգ ագչէ թօփլատըլար: Մէլիք վէ Յո-
վիադա տախի անը պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթի
իֆասընտա պուլունանլարա վէրիրլէր իտի. պունլար
տախի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ թա՛միրի իչիւն թաշճը-
լարը վէ տիւկէրլէրի վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ թա՛միրի
իչիւն տէմիր իլէ փիրինճ իշլէյէն ատէմլէրի իւճրէթլէ
13 թուլթարլար իտի: Վէ իշճիլէր իշլէտիլէր, վէ թա՛միր
իշի անլէրին էլինյէ թէքմիլ օլտու. վէ պէյթ Ուլլահը
հէյ՛էթ ի ՚-ւէյե-էնէ կէթիրէրէք միւհքէմ գըլտըլար:
14 Վէ թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա ագչէնինն պագիյյէսինի
մէլիք իլէ Յովիադայա կէթիրտիլէր. ՚վէ անտէն պէյթ
իւր ՐԱՊՊ իչիւն գապլար վէ խըտմէթ վէ մուհրագա-
լար իչիւն էտէվլէթ վէ պուխուրտանլար վէ ալթուն
իլէ կիւմիւշ գապլար եափտըլար. վէ Յովիադանըն
հէփ կիւնլէրինտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ տէվամ իւզրէ
մուհրագա թագտիմ՝ էտէրլէր իտի:
15 Վէ Յովիադա միւսինն վէ կիւնլէրէ տօյմուշ օլարագ
վէֆաթ էյլէտի. վէ վէֆաթ էյլէտիյինտէ եիւզ օթուզ
16 եաշընտա իտի: Վէ անը Դաւիթ շէհրինտէ մէլիքլէր
արասընտա տէֆն էթտիլէր, զիրա Իսրայէլտէ վէ Ալ-
լահ իլէ անըն պէյթի հագգընտա խայր իշլէմիշ իտի:
17 Վէ Յովիադանըն վէֆաթընտան սօնրա Յուդա
րէ՛իսլէրի կէլիպ մէլիյէ ՚արզ ը ՚ուպուտիյէթ էթտի-
18 լէր. մէլիք տախի անլէրի տինլէտի: Վէ էճտատլարը-
նընն Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի թէրք էտիպ՝ ՚Աստա-
րովթ փութլարը իլէ սանէմլէրէ խըտմէթ էթտիլէր.
վէ պու կիւնահլարը սէպէպիյլէ Յուդա իլէ Երուսա-
19 ղէմ իւզէրինէ ՚ղազապ կէլտի: Զիրա անլէրի ՐԱՊՊԱ
տէօնտէրմէք իչիւն ՚անլէրէ փէյղամպէրլէր կէօնտէր-
տի. պունլար տախի անլէրէ շէհատէթ էթտիլէր իսէ
տէ, անլէր տինլէմէտիլէր:
20 Վէ ՚Րուհ Ուլլահ՝ քեահին Յովիադանընն օղլու Զա-
քարիա իւզէրինէ կէլտի. օ տախի գավմընն արասըն-
տա եիւքսէք պիր եէրտէ տուրարագ անլէրէ խիթա-
պէն՝ ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ ՚Սիզ նի՛չիւն ՐԱՊՊԸՆ
էմրլէրինի թէճավուզ էթտինիզ, սիզ ասլա ֆէյահ
պուլմայաճագսընըզ. ՚ՐԱՊՊԸ թէրք էթտիյինիզ ի-
21 չիւն՝ օ տախի սիզի թէրք էթմիշ տիր՚ տէտի: Անլէր
տախի անընն ՚ալէյհինէ պլիհթիֆագ գաստ էտիպ՝
մէլիյին էմրի իւզրէ անը պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հավ-
22 լուսընտա ՚թաշլարլէ թաշլատըլար: Պէօյլէճէ Յովաս
մէլիք անընն փէտէրի Յովիադանընն քէնտիսինէ կէօս-
թէրմիշ օլտըղը քէրէմի թէզէքքիւր էթմէյէրէք՝ անընն
օղլընը գաթլ էյլէտի. օ տախի վէֆաթ էտէր իքէն՝
ՐԱՊՊ նազար էտիպ թալէպ էթսին՝ տէտի:
23 Վէ էրթէսի սէնէ ՚Սիւրիա օրտուսը անընն իւզէրինէ
չըգըպ՝ Յուդա իլէ Երուսաղէմ իւզէրինէ կէլէրէք գավ-
մընն հէփ րէ՛իսլէրինի գաթլ էտիպ՝ անլէրին ղանիմէ-
թինին քեաֆֆէսինի Դամասկոս մէլիյինէ կէօնտէր-
24 տիլէր: Սիւրիա ՚ասքէրլէրինտէն ՚ազ ատէմլէր կէլտի
իսէ տէ, ՐԱՊՊ զիյատէսիյէ չօգ ՚ասքէրի ՚անլէրին
էլինէ թէսլիմ՚ էյլէտի. չիւնքի պունլար էճտատլարը-
նընն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թէրք էթմիշլէր իտի: Պու վէճճվէ
Յովաս իւզէրինէ ՚Աւ-ճը հիւքմիւնիւ իճրա էթտիլէր:
25 Վէ անլէր անը շիտտէթլի խասթալըգլար իչինտէ
պրագըպ, օրատան կիթտիքտէն սօնրա ՚անընն պէն-
տէլէրի՝ ՚քեահին Յովիադանընն օղուլլարընընն գանը ի-
չիւն, ՚ալէյհինտէ ֆիթնէ չըգարըպ՝ անը եաթաղընտա

Բ Պագ Պ. 26. 5։
Գ 4Մին. 12 4։
Դ 4Մին. 12. 7։
Ե Թուր. 30. 12,13,14, 16։
Զ Ա՛տ. 1.50։ Ա՛մալ. 7. 44։
Է Պ. 21. 17։
Ը 4Մին. 12. 4։
Թ 4Մին. 12. 9։
Ժ Այ. 6։
Ի 4Մին. 12. 10։
Լ Պագ 4Մին. 12. 13։
Խ 3Մին. 14. 23։
Ծ Հաբ. 5. 8։ Պ. 19. 2։ 28·13։ 29·8։ 32.25։
Կ Պ. 15. 2։
Հ Պ. 36· 15։ Երեմ. 7. 25.26։ 25. 4։
Ձ Մատթ.23.35։ Ա՛մալ. 7. 57,58։
Ղ Պ. 15. 1։ 20. 14։
Ճ 4Մին. 12. 17։
Մ Ա՛տ. 14. 41։
Յ Ղեւ. 26.8։ Թէս. 32. 30։
Ն Ես. 30.17։ [25։
Շ Ղեւ.26.25։ Թէս.28.
Ո Պ. 22. 8։ Ես. 10. 5։
Չ 4Մին. 12. 20։
Պ Այ. 21։

Digitized by Google

գաթլ էթմէլէրիյլէ վէֆաթ էթտի, վէ անը Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր, ֆագաթ մէլիքլէրին գապ-
26 րիսթանը իչինտէ տէֆն էթմէտիլէր: Վէ անըն 'ալէյհինտէ ֆիլֆնէ չրգարանլար պունլար, ե՛նի Ամմոնիյէ Սամեթին օղլու ¬Զաբադ, վէ Մովաբլը Սամա-
27 րիթին օղլու Յովզաբադ իտի: Ամմա օղուլլարը վէ եանընա ¬ըօէլ-մէշ օլտըղը վէրկինին չօգլըղը վէ պէյթ Ուլահըն թա'միրինէ տա'իր իշլէթ մէլիքլէրին թէվարիխի քիթապընտա եազըլմըշ տըր: ¬Վէ օղլու Ամասիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ՊԱՊ 25

Ամասիանըն հիւքիւմէթի. 3 փէտէյինտէն տօլայը ինձիգամ ալմասը. 5 անըն եդովմըլլար 'ալէյհինէ Իսրայէլիլէրի իւճրէթլէ Քուշտըղը իչին Քա'զիր էտիլմէսի, վէ անլէրի սալը վէյմէսի. 11 եդովմըլլարա զալէպէսի. 10, 13 Սալը վէրիլինէնէրին զագապը վէ ինձիգամըն. 14 Ամասիանըն փուքփէյէաթլիյէ տիւշմէսի վէ Քէքսպպիւրիւ. 17 անըն Իսրայէլ մէլիյի Յովասը սէֆիհանէ Քահինի քիթապընտա եազըպէքի. 25 անըն միւտտէթ ի հիւքիւմէթի, 27 վէ 'ագըպէքի:

Ամասիա մէլիք օլտըղընտա ¬եիրմի պէշ եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ եիրմի տօգուզ սէնէ հիւքիւմէթթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Երուսաղէմլի օլուպ՝ իսմի
2 Յովադան իտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'լինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի իսէ տէ, ¦սատըգ գալպլէ տէյիլ իտի:
3 ¦Վէ հիւքիւմէթինտէ գուվվէթը պուլտըգտա փէտէրի մէլիյի գաթլ էթմիշ օլան պէնտէլէրինի էօլտիւրտիւ.
4 Ամմա՝ ¬փէտէրլէր էվլատլարը իչին գաթլ օլունմայըպ՝ էվլատ տախի փէտէրլէրի իչին գաթլ օլունմասընլար, անճագ հէր քէս քէնտի կիւնահը իչին գաթլ օլունսընը՝ տէյէրէք շէրի'աթտա, ե՛նի Մովսէսին քիթապընտա ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյինէ կէօրէ, անլէրին էվլատընը գաթլ էթմէտի:
5 Վէ Ամասիա Յուդայը ճէմ' էտիպ՝ խանէտանլարա կէօրէ պիւթիւն Յուդա վէ Բենիամինտէ պիկ պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլար նասպ էյլէտի. վէ ¦եիրմի եաշընը կէչկին օլանլարը սայմագլէ մուհարէպէյէ չըգրպ մըզրագ վէ սիփէր թաշըմաղա մուգթէտիր իչ
6 եիւզ պիկ միւնթէխապ նէֆէր պուլտու: Քէզալիք Իսրայէլտէն եիւզ պիկ նէֆէր գուվվէթթ սահիպլէրի եիւզ
7 թալանթ կիւմիւշլէ թուէթտու: Վէ պիր Աստուած ատէմի անա կէլիպ՝ էյ մէլիք, սէնին իլէ պէրապէր Իսրայէլ 'ասքէրի կիթիմէսին, զիրա ՐԱՊՊ Իսրայէլ իլէ, ե՛նի
8 պիւթիւն պէնի Եփրեմ իլէ տէյիլ տիր. Լաքին կիթիմէք իսթէրսէն՝ կիթի, վէ մուհարէպէ իչին քէսպ ի գուվվէթթ էյլէ. ֆաքաթ Աստուած տիւշմէն էօնիւնտէ սէնի հէլաք էտէճէք տիր. զիրա ¬մու'ավէնէթթ վէ հէլաք էթմէք իչին գուվվէթթ Աստուածա մախսուս տըր՝ տէտի:
9 Ամասիա տախի Աստուած ատէմինէ՝ Եա՝ Իսրայէլ 'աս-

քէրինէ վէրտիյիմ եիւզ թալանթը նէ՞ եափայըմ՝ տէտիքտէ, Աստուած ատէմի տախի ¦ՐԱՊՊ սանա անտէն
10 զիյատէսինի վէրմէյէ գատիր տիր՝ տէտի: Վէ Ամասիա Եփրեմտէն կէլէն 'ասքէրի քէնտի մահալլարընա կիթմէք իւզրէ այըրտը. անլէրին ղազապը տախի Յուդա 'ալէյհինէ ալէվլէնիպ՝ զիյատէսիյլէ ղազապնաք օլարագ քէնտի եէրլէրինէ 'ավտէթթ էյլէտիլէր:
11 Վէ Ամասիա քէսպ ի գուվվէթթ էտէրէք 'ասքէրինի չըգարըպ՝ ¬Թուզ տէրէսինէ կիթտի, վէ պէնի Սէիր-
12 տէն օն պիկ նէֆէր վուրտու: Պէնի Յուդա տախի տիրի օլարագ օն պիկ նէֆէր էսիր ալըպ՝ անլէրի գայանըն թէփէսինէ կէօթիւրտիլէր, վէ գայանըն թէփէսինտէն աշաղը աթտըգլարընտա ճիւմլէսի փարէ փարէ օլտու:
13 Ֆագաթ քէնտիսի իլէ մուհարէպէյէ կիթմէմէլէրի իչինն Ամասիանըն կէրի կէօնտէրտիյի 'ասքէր Յուդա շէհրլէրի իւզէրինէ, Սամարիատան Բեթորոնա գատար հիւճում էտիպ՝ անլէրտէն իչ պիկ նէֆէր գաթլ էտէրէք չօգ ղանիմէթթ ալտըլար:
14 Վէ Ամասիա Եդովմըլլարը վուրմագտան 'ավտէթթ էթտիքտէն սօկրա ¦պէնի Սէիրին իլահլարընը կէթիրիպ՝ ¦քէնտինէ իլահլար օլմալարը իչին անլէրի իգամէ էյլէտի. վէ անլէրին էօնիւնտէ սէճտէ էտիպ ան-
15 լէրէ պուխսուր եագտը: Վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը Ամասիա 'ալէյհինտէ ալէվլէնիպ՝ անա պիր փէյղամպէր կէօնտէրտի. օ տախի անա խիթապէն՝ Սէն նիչին ¦քէնտի գավմընը սէնին էլինտէն խէլաս էտէմէմիշ օլան ¬գավմըն իլահլարընը թալէպ էթտին՝ տէտի:
16 Վէ անըն իլէ սէօյլէշիր իքէն ¬Էլ+ անա՝ Սէնի մէլիյէ միւսթէշար մը նասպ էթտիլէր. սիւքիւթ էյլէ, օլմայա քի սէնի վուրալար՝ տէտի: Օ զէման փէյղամպէր՝ Սէն պունու եափտըղընը վէ պէնիմ նասիհաթըմը տախի տինկլէմէտիյին իչին Աստուածը ¦սէնի հէլաք էթմէյի միւրատ էթտիյինի պիլիրիմ՝ տէյէրէք սիւքիւթ էյլէտի:
17 Վէ ¦Յուդա մէլիյի Ամասիա իսթիշարէ էտիպ՝ Իսրայէլ մէլիյի Յովաս իպնի Յովաքազ, իպնի Յէույէ՝ կէլ, եիւզ եիւզէ կէօրիւշէլիմ՝ տէմէք իչին ¬ուէ-
18 կէօնտէրտի: Իսրայէլ մէլիյի Յովաս տախի Յուդա մէլիյի Ամասիայա՝ Լիբանանտա պուլունան տիքէն Լիբանանտա վագը՝ էրզ աղաճընա՝ Գըզրնը օղլըմա ղէվճէ օլմագ իւզրէ վէր՝ տէյիւ խապէր կէօնտէրմիշ. լաքին Լիբանանտա պուլունան վուհուշտան պիրի
19 կէչէր իքէն տիքէնի չիյնէմիշ տիր: Սէն՝ Իշթէ Եդովմը վուրտըմ՝ տէտին. վէ գալպինկ սէնի թէֆախխուրէ թէշվիգ էտէր, վէ շիմտի քէնտի էվինկտէ օթուր, նէ՞ սէպէպտէն քէնտինկ իլէ Յուդանընն հէլաքը իչին պէ-

---

¬ 4Միւլ. 12.21-ե Յովզաքար ¬ԵՒէլէր:
Ձ 4Միւլ. 12. 18:
¬ 4Միւլ. 12. 21: — ¬ 4Միւլ.14.1, վէ ղայրի:
¦ Պագ 4Միւլ.14.4: Այ. 14:
¦ 4Միւլ.14.5, վէ ղայրի:
¬ Թէս. 24. 16: 4Միւլ. 14. 6: Երեմ. 31. 30: Եզեկ. 18. 20:
¬ Ա'տ. 1. 3:
Ձ Գ. 20. 6:
¬ Յհմ. 10. 22:
Ձ 4Միւլ. 14. 7:
¬ Պագ Գ. 28. 23:
¬ Խուր. 20. 3,5:
¦ Այ. 11:
¬ Մէզ. 96. 5:
¬ 1Միւլ. 2. 25:
¬ 4Միւլ. 14. 8, 9, վէ ղայրի:

Digitized by Google

լայը տա՛վէթ էտէսին՝ տէյիւ ճէվապ կէօնտէրտի։
20 Աքին Ամասիա տինկլէմէտի. զիրա Եղովմլըլարըն
իլահլարընը թալէպ էթտիքլէրի իչին անլէրի
21 Աստուածները էլլէրինէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ Յու-
դա Ազարիա Յովաս չըգրպ՝ քէնտիսի վէ Յուդա մէլէյի Ամասիա Յու-
դանընն Բեթսամիւս նամ մահալընտա եիւզ եիւզէ
22 կէօրիւշտիւէր։ Վէ Յուդա Իսրայէլին էօնիւնտէ մաղ-
լուպ օլուպ՝ հէր քէս քէնտի չատըրընա ֆիրար է-
23 լէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլէյի Յովաս Յուդա մէլէյի Ամա-
սիա Յիւն ի Յովաս, իւն ի Յովաքազը Բեթսամիւս-
տէ թուլթուպ՝ անը Երուսաղէմէ կէթիրտի, վէ Երու-
սաղէմ սուրընընն Եփրեմ գափուսընտան Քէօշէ գա-
փուսընա գատար տէօրթ եիւզ զըրա՛ մըգտարընը
24 երգտը։ Վէ ալթուն իլէ կիւմիւշիւն հէփսինի վէ պէյթ
Ովէդէդոմընն եանընտա պուլունան էտէ-
վաթընն քեաֆֆէսինի վէ սէրայընն խազինէլէրինի վէ
րէհին օլարագ ատէմլէրի տախի Սամարիայա
25 ՚ավտէթ էյլէտի։ Վէ Յուդա մէլէյի Ամասիա իւն ի Յովաս՝ Իսրա-
յէլ մէլէյի Յովաս իւն ի Յովաքազընն վէֆաթընտան
26 սօկրա օն պէշ սէնէ եաշատը։ Վէ Ամասիանընն ահ-
վալընընն պագիյյէսի իպթիտասընտան նիհայէթինէ
գատար իշլէ Յուդա վէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին քի-
27 թապընտա եազըլմըշ տըր։ Վէ Ամասիա ՐԱՊՊԸՆ
թարիգինտէն սօփտընընտա, ՚ալէյհինտէ Երուսա-
ղէմտէ ֆիթնէ չըգարմալարըյլէ քէնտիսի Աքիսէ
ֆիրար էթտի, ֆագաթ արտընմա Աքիսէ ատէմ
28 կէօնտէրիպ՝ անը օրատա գաթլ էթտիլէր։ Վէ անը
աթլարլէ կէթիրիպ էճատը եանընտա *Յուդա շէհ-
րինտէ տէֆն էթտիլէր։

ՊԱՊ 26

Ոզիանըն միւտտէթ ի հիւքիւմէթի վէ մուվաֆֆագիյէթի. 16 քէսպ ի գուվվէթ էթտիքտէն սօնրա պուխուր եագմագլէ Քէճավուզը, վէ ճիւ-զամէէ վուրուլմասը. 22 վէֆաթը վէ տէֆնի։

Վէ պիւթիւն Յուդա գավմը օն ալթը եաշընտա
պուլունան Ոզիայը ալըպ՝ փէտէրի Ամասիանըն եէ-
2 րինէ անը մէլիք էթտիլէր։ Վէ Ելաթը պինա էտէն
պու տըր, վէ էե-ուէէ օլա մէլիք էճատը իլէ ույու-
3 տըգտան սօկրա անը Յուդայա ի՛ատէ էյլէտի։ Ոզիա
մէլիք օլտըղընտա օն ալթը եաշընտա օլուպ՝ էլլի
իքի սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վա-
4 լիտէսի Երուսաղէմլի օլուպ՝ իսմի Յեքէլիա իտի։ Վէ
փէտէրի Ամասիանըն հէր իշլէտիյինէ կէօրէ ՐԱՊՊՐՆ
5 ՚ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի։ Վէ *միւքեաշէ-
ֆաթ ը Իլահիյէյէ վագըֆ օլան Զաքարիանըն կինա-

1 Այ. 14։ [7։
2 3Միւս. 12.15։ Պ.22.
3 Պագ Պ.21.17։22.1,6։
4 4Միւս. 14. 17։

* Ե-է-ո-Դաւիթ։4Միւս. 14. 20։
— 4Միւս.14.21,22։ 15.

1, վէ զայրի։
5 Թէք. 41. 15։ Դան. 1. 17։ 2. 19։ 10. 1։
6 Պագ Պ. 24. 2։

լէրինտէ Աստուածը թալէպ էտէր իտի, վէ ՐԱՊՊԸ թա-
լէպ էյլէտիյի կինէրտէ Աստուած անը մուզաֆֆէր
գըլար իտի։
6 Վէ չըգրպ *Փիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էթտի, վէ
Գէթ սուրընը վէ Յաբնէ սուրընը վէ Ազովտոս սու-
րընը երգրպ՝ Ազովտոս ճիվարընտա վէ Փիլիսթիլէր
7 արասընտա շէհրլէր պինա էյլէտի։ Վէ Աստուած *Փի-
լիսթիլէր ՚ալէյհինէ վէ Գուր-բահաղտա սաքին օլան
՚Արապլար վէ Մաոնիլէր ՚ալէյհինտէ անա եարտըմ
8 էյլէտի։ Ամմոնիլէր տախի Ոզիայա *հէտիյէ վէրիր-
լէր իտի. վէ զիյատէսիյլէ քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի-
յինտէն՝ իսմի Մըսըր մէտիէլինէ գատար շայ՚ օլտու։
9 Վէ Ոզիա Երուսաղէմտէ *Քէօշէ գափուսընտա վէ Տէրէ
գափուսընտա վէ Զավիյէտէ գուլլէլէր եափրպ անլէրի
10 միւհքէմ՚ գըլտը։ Վէ պէրրիյէտէ գուլլէլէր պինա էտիպ՝
չօգ գույուլար տախի գազտը. վէ զրա՛աթա բաղպէթ
էթտիյինտէն՝ սահրատա վէ օվատա չօգ սիւրիւլէրի,
վէ տաղլարտա վէ Կարմեղոստա չիֆթճիլէրի վէ պաղ-
11 ճըլարը վար իտի։ Վէ քեաթիպ Յէհէլ իլէ նազըր
Մաասիա վասըթասըյլէ օլան հիսապա կէօրէ մէլէյին
զապիթանընտան օլան Անանիանըն թահթ ը իտա-
րէսինտէ, Ոզիանըն պէօլիւք պէօլիւք մուհարէպէյէ
12 չըգան ՚ասքէրի վար իտի։ Գուվվէթ սահիպլէրի օլան
ճիմլէ խանէտան րէ՚իսլէրինին մըգտարը ՚իքի պինկ
13 ալթը եիւզ իտի։ Վէ անլէրին թահթ ը իտարէսինտէ
տիւշմէն ՚ալէյհինէ մէլիյէ եարտըմ էթմէք իւզրէ
՚ազիմ գուվվէթլի մուհարէպէ էտէն իչ եիւզ եէտի
պինկ պէշ եիւզ նէֆէրտէն ՚իպարէթ պիր օրտուսը վար
14 իտի։ Ոզիա տախի պունլար իչին, ե՛նի պիւթիւն
օրտու իչին գալգան վէ մըզրագ վէ զրրհ պաշլըղը
վէ զրրհ վէ եայլար վէ թաշ աթաճագ սափանլար
15 հազըրլատը։ Քէզալիք Երուսաղէմտէ մա՛րիֆէթլը սա-
հիպի օլանլարըն իհտասը օլարագ, գուլլէլէր վէ
զավիյէլէր իւզէրինտէ պուլունուպ՝ օգ վէ պէօյիւք
թաշլարընն աթըլմասը իչին մէնճէնիքլէր եափտը.
վէ անընն իսմի ուզագ մահալլէրէ շայ՚ օլտու, զիրա
ֆէվգէլ՚ատէ եարտըմ՝ պուլարագ քէսպ ի գուվվէթ էյ-
16 լէտի։ Վէ *քէսպ ի գուվվէթ էթտիքտէն սօկրա *գալ-
պի մաղրուր օլուպ՝ ֆէսատա տալտը, վէ քէնտի Աս-
լահը ՐԱՊՊԱ գարշը կինահ իշլէյէրէք, *պուխուր
մէզպահը իւզէրինտէ պուխուր եագմագ իչին ՐԱՊ-
17 ՊԸՆ հէյքէլինէ կիրտի։ Վէ *քեահին Ազարիա վէ
քէնտիսի իլէ պէրապէր ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրինտէն
գուվվէթ սահիպի օլան սէքսէն նէֆէր անընն արտըն-
18 ճա իչէրի կիրտիլէր։ Պունլար մէլիք Ոզիայա մուգա-
վէմմէթ էտէրէք անա՝ Էյ Ոզիա, *ՐԱՊՊԱ պուխուր
եագմագ սանա ե-՚է-ը տէյիլ, անճագ պուխուր եագ-

7 Ես. 14. 29։
8 Պ. 21. 16։
9 2Միւս. 8. 2։ Պ. 17. 11։

4Միւս. 14.13։ Նէհմ. 3. 13, 19, 32։ Զաք. 14. 10։
Թէս. 32. 15։

Թէս.8.14։ Պ.25.19։
4Միւս. 16. 12,13։
1Թէվ. 6. 10։
Ա՚տ. 16. 40։ 18. 7։

Digitized by Google

մագ իչին թագտիս օլունմըշ Ꮒպէնի Ահարոն քեահինլէրէ ֆախսոս տըր. մագտիստէն տըշարը չըգ, զիրա կիւնահ իշլէտին, վէ ՐԱՊՊ Ալլահըն 'ինտինտէ պոս սէնին իչին շէրէֆ 'ասպ օլունմազ՝ տէտիլէր։
19 Ոզիա տախի պուխուր եագմագ իչին էլինտէ պիր պուխուրտան պուլունտըղը հալտէ տարըլտը, վէ քեահինլէրէ տարըլտըղընտա պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուխուր մէզպահը եանընտա, քեահինլէրին հուզուրընտա աղնընտա Ꮒճիւզամ զուհուր էթտի։ Վէ քեահին ի
20 ա'զամ Ազարիա վէ քեահինլէրին ճիմլէսի անա պագտըլար, վէ իշլէ ալնը իւզէրինտէ ճիւզամ վար իտի. օլ վագըթ անը չապուգ չըգարտըլար. քէնտիսի տախի տըշարը չըգմադա 'աճէլէ էթտի, զիրա ՐԱՊՊ անը
21 վուրմուշ իտի։ Վէ մէլիք Ոզիա քէնտի վէֆաթը կիւնինէ տէյին ճիւզամը իտի, վէ ճիւզամը օլտըղընտան Ꮒյրը պիր խանէտէ օթուրուր իտի, զիրա պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱՆ միւնգաթի' օլտու. վէ օղլու Յովաթամ սէրայ իւզէրինէ նազըր օլուպ՝ տիյարըն գավմընա հիւքմ էտէր իտի։
22 Վէ Ոզիանըն ահվալընըն պագիյէսինի իպթիտասընտան նիհայէթինէ գատար Ամոս օղլու Եսայի
23 փէյղամպէր եազտը։ Վէ Ոզիա էճտատը իւէ ույուլուպ՝ անը էճտատը եանընտա մէլիքլէրին գապրիսթանը սահրասընտա տէֆն էթտիլէր, զիրա ճիւզամը իտի՝ տէտիլէր։ Վէ օղլու Յովաթամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 27

Յովաթամըն էյի հիւքիւմէթի. 5 Ամմոնիլէրէ ղալէպէսի. 8 միւտտէթ ի հիւքիւմէթի, վէֆաթը վէ տէֆնի։

Յովաթամ մէլիք օլտըղընտա Երուսաղէմտէ օթն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Սադովկընը գըզը օլուպ՝
2 իսմի Յերուսա իտի։ Վէ ՐԱՊՊՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը փէտէրի Ոզիանընն հէր իշլէտիյինէ կէօրէ իշլէտի, անճագ ՐԱՊՊՐՆ հէյքէլինէ կիրմէտի. վէ գավմ
3 ֆէսատա տէվամ էթմէքտէ իտի։ Պէյթ իւր ՐԱՊՊՐՆ եիւքսէք գափուսընը պինա էտէն պու օլուպ՝ Ոփաղ
4 հիսարը իւզէրինտէ տախի չօգ շէյ պինա էթտի։ Վէ Յուդա տաղլարընտա շէհրլէր, վէ օրմանլարտա գա-
5 ղ'ալար իւէ գուլլէէր ինշա էյլէտի։ Հէմ տախի Ամմոնիլէրին մէլիյի իւէ մուհարէպէ էտիպ՝ անլէրէ ղալիպ կէլտի. վէ պէնի Ամմոն օլ սէնէ անա եիւզ թալանթ կիւմիւշ վէ օն պիկ քօր պուղտայ վէ օն պիկ քօր արփա վէրտիլէր. պէնի Ամմոն պու մըգտարը իքինճի վէ իւչինճիւ սէնէ տախի անա վէրտիլէր։
6 Վէ Յովաթամ քէնտի մէսլէյինի Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տօղրուլթտըղը իչին քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի։
7 Վէ Յովաթամընն ահվալընընն պագիյէսի վէ ճիւմլէ մուհարէպէլէրի վէ հարէքէթլէրի իշլէթ Իսրայէլ վէ
8 Յուդա մէլիքլէրի քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Մէլիք օլտըղընտա երմի պէշ եաշընտա օլուպ՝ Երու-
9 սաղէմտէ օն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ Յովաթամ էճտատը իւէ ույուլուպ՝ անը Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Աքազ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 28

Աքազըն քէօթիւ հիւքիւմէթի վէ Սիւրիալընլարընն էլիյէ մաղլուպ օլմասը։ 6 Յուդավիլէրին Իսրայէլիլէր էլիյէ էսիր ալընըպ՝ Բապպէն էմրի իւզրէ կէլի կէօնտէրիլմէսի։ 16 Աքազըն իմտատ իչին Ասորեստանընընլարա միւրաճա'աթը վէ մուզայագաըը. 22 մուզայագաընընտա զիյատէ 'իսեան էթմէսի. 27 վէֆաթը վէ տէֆնի։

Աքազ մէլիք օլտըղընտա երմի եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օթն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. ամմա փէտէրի Դաւիթ կիպի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
2 տօղրու օլանը իշլէմէյիպ, Իսրայէլ մէլիքլէրինին մէսլէյինտէ եիւրիյէրէք՝ տէօքմէ Բահաղիմ փութ-
3 լարը եափտը։ Պու ատէմ իպն ի Ենովմ տէրէսինտէ պուխուր եագրպ՝ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէն թարտ էթմիշ օլտըղը թա'իֆէլէրին մէքրուհա-
4 թընա իմթիսալէն օղուլլարընը աթէշէ եագտը։ Վէ միւրթէֆէ'ալարտա վէ թէփէլէրտէ վէ հէր եէշիլ ա-
ղաճ ալթընտա զէպհ էտիպ՝ պուխուր եագար իտի։
5 Պու էճլտէն Ալլահը ՐԱՊՊ անը Սիւրիա մէլիյինին էլինէ թէսլիմ էթտի. Ꮒանլէր տախի անը վուրուպ՝ անտէն պիր չօգ էսիր թութարագ Դամասկոսա կէօթիւրտիւլէր. քէզալիք Իսրայէլ մէլիյինին էլինէ թէսլիմ օլունտու. օ տախի պէօյիւք գըրղընլէ անը վուր-
6 տու։ Վէ էճտատլարընըն Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸ թէրք էթտիքլէրի իչին, փակէէ իպն ի Ռովմելա պիր կիւնտէ Յուդատան եիւզ երմի պիկ նէֆէր գաթլ էթտի.
7 պունլարընն ճիմլէսի շէճա'աթը ատէմլէր իտի։ Զէքրի նամընտա Եփրեմլի պիր գուվվէթ սահիպի տախի մէլիքզատէ Մաասիայը վէ սէրայ միւտիրի Եզրիկամը
8 վէ մէլիյինին վէքիլի Եղկանայը գաթլ էթտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ քէնտի Ꮒպիրատէրլէրինտէն իքի եիւզ պիկ նէֆէր՝ գարը վէ օղլան վէ գըզ էսիր ալտըլար, վէ անլէրտէն չօգ մալ եաղմա էթտիլէր վէ զանիմէթի Սամարիայա կէօթիւրտիւլէր։
9 Վէ օրատա Ովդեդ իսմինտէ ՐԱՊՊԸՆ պիր փէյղամպէրի պուլունուպ՝ Սամարիայա կէլէն օրտունընն

Ꮒ Խուր.30.7,8։ [5.27։ Ꮓ Ղեւ.13.46։ Ա'տ.5.2։ Ꮔ 4Միւլ.15.32,վէ դայ-
Ꮕ Ա'տ. 12. 10։ 4Միւլ. Ꮖ Ես. 1. 1։ Ꮗ 4Միւլ. 15. 35։ [րի։
Ꮘ Եսթ. 6. 12։ Ꮙ 4Միւլ.15.7։ Ես.6.1։ Ꮚ Պ. 33. 14։ Նէեմ. 3.
Ꮛ 4Միւլ. 15. 5։ —— 26։

Ꮜ 4Միւլ. 15. 38։ Ꮞ Հաք. 2. 11։ Ꮟ Ես. 7. 1։
—— Ꮠ 4Միւլ. 23. 10։ Ꮡ 4Միւլ. 16. 5,6։
Ꮢ 4Միւլ. 16. 2։ [4։ Ꮣ Ղեւ. 18. 21։ 4Միւլ. Ꮤ 4Միւլ. 15. 27.
Ꮥ Խուր.34.17։ Ղեւ.19. 16. 3։ Պ. 33. 6։ Ꮦ Պ. 11. 4։

Digitized by Google

Էօնիւնէ չըգարագ, անլէրէ խիթապէն՝ Իշթէ Էհատատընըզըն Ալլահը ՐԱՊՊ Յուդա ալէյհինէ ղազապա կէլտիյինտէն, անլէրի էլլէրինիզէ թէսլիմ էթտի. սիզ տախի էթա կէօյէ եէթիշիր պիր հիտտէթլէ անլէրի
10 գաթլ էթտինիզ: Վէ շիմտի Յուդա իլէ Երուսաղէմ էհալիսինի քէնտինիզէ գուլ վէ ճարիյէ էթմէք միւրատընտա սընըզ. սիզտէ, հէման սիզտէ Ալլահընըզ
11 ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ եօգ մը տըր: Վէ շիմտի պէնի տինկլէյիպ՝ պիրատէրլէրինիզտէն ալտըղընըզ էսիրլէրի կէրի կէօնտէրինիզ, էղիրա ՐԱՊՊԸՆ շիտտէթլի
12 ղազապը ալէյհինիզտէ տիր՝ տէտի: Օ զէման պէնի Եփրեմ րէ՛իսլէրինտէն պա՛զըսը, եա՛նի Ազարիա իպն ի Յօհանան վէ Բարաքիա իպն ի Մեսեղամօթ վէ Եզեկիա իպն ի Սեղրում վէ Ամասիա իպն ի Ադդիա
13 մուհարէպէտէն կէլէնլէրէ գարշը տուրուպ, էսիրլէրի պուրայա կէթիրմէյէճէքսինիզ. պիզ հէման ՐԱՊՊ ալէյհինտէ կիւնահ իշլէմիշ իքէն՝ սիզ կիւնահլարըմըզա վէ խաթալարըմըզա իլավէ էթմէք իսթէրսինիզ. չիւնքի խաթամըզ չօգ վէ Իսրայէլ ալէյհինէ
14 շիտտէթլի ղազապ վար տըր՝ տէտիլէր: Օլ վագըթ մուհարիպլէր րէ՛իսլէրը իւէ պիւթիւն ճէմ՛աաթըն հու-
15 զուրընտա էսիրլէրի վէ ղանիմէթի պրագտըլար: Վէ ՛սալիֆ իւզ զիքր ատէմլէր գալգըպ էսիրլէրի ալտըլար, վէ՛ իւրեան պուլունանլարընն ճիւմլէսինի ղանիմէթտէն կիյտիրտիլէր, եա՛նի անլէրէ էլպիսէ վէ այագ գապը կիյտիրտիլէր, վէ ՝եէտիրիպ իչիրտիլէր վէ անլէրէ եաղ սիւրիպ՝ զա՛իֆլէրին ճիւմլէսինի մէրքէպլէրէ պինտիրէրէք, ՝Խուրմա աղաճլարը շէհրի տէնիլէն Երիքովա պիրատէրլէրինին եանընընա կէօթիւրտիւքտէն սօկրա Սամարիայա ՛ավտէթ էթտիլէր:
16 ՝Օ զէման մէլիք Աքազ՝ քէնտիսինէ եարտըմ էթմէլէրի իչին՝ Ասորեստան մէլիքլէրինէ ե՛ԱՀէր կէօն-
17 տէրտի. Ջիրա Եդովմլըլար եինէ կէլիպ՝ Յուդայը
18 վուրարագ էսիր կէօթիւրմիշլէր իտի: ՝Ֆիլիսթիլէր տախի սահրատա վէ ճէնուպի Յուդատա վագը՛ շէհիրլէրէ հիւճումլէ՝ Բեթսամիւս վէ Այեղոն վէ Գադերօթը վէ Սոքով իլէ քէօյլէրինի վէ Թամնա իլէ քէօյլէրինի վէ Գամզով իլէ քէօյլէրինի զապէթ էթմիշ օ-
19 լուպ՝ օրատա սաքին օլտըլար: Ջիրա ՐԱՊՊ ՝Իսրայէլ մէլիյի Աքազ սէպէպլիյլէ Յուդայը զէլիլ էթտի, չիւնքի
20 օ Յուդայը ազտըրտը վէ ՐԱՊՊԱ ՛ասը օլտու: Վէ ՛Ասորեստան մէլիյի Թագղաթ–փաղասար անըն ՛ալէյհինէ կէլիպ՝ եարտըմ էթմէտիքտէն պաշգա անը
21 թազեիգ էյլէտի: Ջիրա Աքազ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱՆ վէ սէրայտան վէ րէ՛իսլէրտէն պիրէր մըգտար մալ

ալըպ՝ Ասորեստան մէլիյինէ վէրտի իսէ տէ, օ անա եարտըմ էթմէտի:
22 Վէ մուզայագասը վագթընտա ՐԱՊՊԱ գարշը տահա զիյատէ՛իսեան էյլէտի. մէլիք Աքազ պէօյլէ
23 ՝ԷԲ ՝ՈՒԵ՛ իտի: Վէ քէնտիսինի վուրան ՛Դամասկոս իլահլարընա զէպհ էթտի, զիրա՝ Սիւրիա մէլիքլէրինին իլահլարը անլէրէ եարտըմ էթտիքլէրինտէն՝ ՝պանա տախի եարտըմ էթմէլէրի իչին պէն անլէրէ զէպհ էտէրիմ՝ տէտի. ֆագաթ անլէր կէրէք քէնտինին վէ կէրէք պիւթիւն Իսրայէլին հէլագընա սէպէպ
24 օլտըլար: Վէ Աքազ պէյթ Ուլլահըն էտէվաթընը թօփլայըպ՝ պէյթ Ուլլահըն էտէվաթընը փարէլէտի, ՝վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ գափուլարընը գափայըպ՝ Երուսաղէմին հէր պիր քէօշէսինտէ քէնտիսի իչին
25 մէզպահլար եափտը: Վէ տիկէր իլահլարա պուխուր եագմագ իւզրէ, Յուդանըն հէփ շէհրլէրինտէ միւրթէֆէ՛ալար ինշա էյլէյիպ՝ քէնտի էճատընըն Ալլահը ՐԱՊՊԸ ղազապա կէթիրտի:
26 ՝Վէ անըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ հէփ հարէքէթլէրի իպթիտասընտան նիհայէթինէ գատար իշթէ Յուդա վէ Իսրայէլ մէլիքլէրինին քիթապընտա եա-
27 զըլմըշ տըր: Վէ Աքազ էճատը իլէ ույույպ՝ անը Երուսաղէմ շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր, ֆագաթ անը Իսրայէլ մէլիքլէրինին գապրլարընա կէթիրմէտիլէր. վէ օղլու Եզեկիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ՊԱՊ 29

Եզեկիանըն էյի հիւքիւմէթի. 3 Եռովանըն ՛իպատէթինի եէնիտէն Քանգիմ էՔմէսի. 5 Ղեւիլիլէրէ նասիհաՔը, 12 անլէրին քէնտիլէրինի վէ պէյթ Ուլլահը Քագտիս էՔմէլէրի: 25 Եզեկիանըն մուհրագալար Քագտիմ, վէ գավմընն ՛արգ ը Քէշէքքիւր էՔմէսի.

Եզեկիա մէլիք օլտըղընտա ՝Եիրմի պէշ եաշընտա օղուպ՝ Երուսաղէմտէ եիրմի տօգուզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի ՝Զաքարիանըն գըզը օղուպ՝
2 իսմի Աբիա իտի: Վէ փէտէրի Դաւիթին հէփ իշլէտիյինէ կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ ՛ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէմիշ:
3 Հիւքիւմէթինին պիրինճի սէնէսինտէ պիրինճի այտա ՝պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ գափուլարընը աչըպ թա՛միր
4 էյլէտի: Վէ քեահինլէր իւէ Ղեւիլիլէրի ճէպպ էտիպ՝
5 անլէրի շարգ մէյտանընա ճէմ՛ էտէրէք, Անլէրէ խիթապէն՝ էյ Ղեւիլիլէր, պէնի տինկլէյինիզ. ՝շիմտի քէնտինիզի թագտիս էտինիզ, վէ էճատընըզըն Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի թագտիս էտիպ՝ մագտիս-
6 տէն նափաք շէյլէրի չըգարընըզ. Ջիրա էճատըրմըզ ՛իսեան էտիպ՝ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ ՛ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմիշ վէ անը թէրք էթմիշ, վէ

ֆ *Մէզ.* 69.26։ *Ես.* 10. 5։ 47. 6։ *Եզեկ.* 25. 12, 15։ 26. 2։ *Աբդ.* 10, *վէ զայրի։ Զաք.* 1. 15։	ֆ *Եզր.* 9.6։ *Վահ.* 18.5։ ֆ *Ղեւ.* 25. 39, 42, 43, 46։ ֆ *Ծակ.* 2. 13։ ֆ *Այ.* 12։	ֆ 4*Միւլ.* 6. 22։ *Էմս.* 25. 21,22։ *Ղուկ.* 6. 27։ *Րօմ.* 12. 20։ ֆ *Թէս.* 34. 3։ *Հաբ.* 1. 16։	ֆ 4*Միւլ.* 16. 7։ ֆ *Եզեկ.* 16. 27,57։ ֆ *Պ.* 21. 2։ ֆ 4*Միւլ.* 15. 29։ 16. 7-9։	ֆ *Պագ Պ.* 25. 14։ ֆ *Երեմ.* 44. 17,18։ ֆ *Պագ Պ.* 29. 3,7։ ֆ 4*Միւլ.* 16. 19,20։	ֆ 4*Միւլ.* 18. 1։ ֆ *Պ.* 26. 5։ ֆ *Պագ Պ.* 28.24։ *Այ.* 7։ ֆ 1*Թէվ.* 15.12։ *Պ.* 35.6։

Digitized by Google

Ւեհուզէրինի ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնինտէն տէօնտէրիպ՝ ար-
7 գալարընը ...ն չէվիրմիշլէր տիր։ Հէմ տախի Ւէյվանըն
գափուլարընը գափայրպ՝ գանտիլլէրի սէօնտիւրմիշ-
լէր, վէ պուխուր եագմագտան վէ մագտիստէ Իսրա-
յէլին Ալլահընա մուհրագալար թագտիմ էթմէքտէն
8 ֆէրաղէթ էթմիշլէր տիր։ Պու էճլտէն Յուդա վէ Ե-
րուսաղէմ՝ ալէյհինէ ՒՐԱՊՊԸՆ ղազապը կէլտի. վէ
կէօզլէրինիզլէ կէօրտիւյինիւզ կիպի՝ անլէրի ւիզիթ-
րապ վէ խարապկյէթ վէ Ւրէզալէթէ թէսլիմ էթտի։
9 Վէ իշլէթ պու սէպէպտէն Ւէճտատրմըզ գըլըճլէ տիւշ-
միւշ, վէ օղուլլարըմըզ իլէ գըզլարըմըզ վէ զէվճէլէրի-
10 միզ էսարէթտէ տիրլէր։ Վէ շիմտի շիտտէթլի ղա-
զապընըն պիզտէն տէֆ՚ի իչին՝ Իսրայէլին Ալլահը
11 ՐԱՊՊ իլէ Ւ՚ահտ էթմէք նիյէթինտէ իմ։ Էյ օղուլլա-
րըմ, ղաֆիլ օլմայընըզ, զիրա ՐԱՊՊ քէնտի հուզու-
րընտա տուրուպ անա խըտմէթ էթմէք, եա՚նի խըտ-
մէթճիլէրի օլուպ՝ պուխուր եագմագ իւզրէ Ւսիզի ին-
թիխապ էյլէտի՝ տէտի։
12 Օլ վագըթ Ղեւիլիլէր, եա՚նի պէնի Կահաթտան
Մաաթ իպն ի Ամեսայի վէ Յովէլ իպն ի Ազարիա, վէ
պէնի Մերարիտէն Կիս իպն ի Աբդի վէ Ազարիա իպն ի
Յալէլէլ, վէ Գերսոնիլէրտէն Յովաք իպն ի Զամմա վէ
13 Եդէն իպն ի Յովաք, Վէ պէնի Եղիսափանտան Սա-
մարի վէ Յէիէլ, վէ պէնի Ասափտան Զաքարիա վէ
14 Մաթթանիա, Վէ պէնի Եմանտան Յեքիէլ վէ Սեմէի վէ
պէնի Իդիթունտան Սեմայիա վէ Ոզիէլ այաղա գալ-
15 գարագ, Պիրատէրէրինի ճէմ՚ էտիպ Ւքէնտիլէրինի
թագտիս էյլէտիլէր, վէ ՒՐԱՊՊԸՆ քէլամը մուճէ-
պինճէ մէլէյին էմրի իւզրէ Ւպէյթ իւր ՐԱՊՊԸ թաթ-
16 հիր էթմէք իչին կիթտիլէր։ Վէ քահինլէր պէյթ
իւր ՐԱՊՊԸՆ իչէրիսինէ անը թաթհիր էթմէք իւզրէ
կիրտիլէր. վէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէ պուլտըղլարը
նափաք նէսնէլէրին ճիմլէսինի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
հավլուսընա չըգարտըլար. Ղեւիլիլէր տախի անը
գալտըրըպ խարիճէ՝ Կեդրոն տէրէսինէ կէօթիւրտու-
17 լէր։ Վէ պիրինճի այըն պիրինտէ թագտիս էթմէյէ
պաշլայըպ՝ այըն սէքիզինճի կիւնիւնտէ ՐԱՊՊԸՆ էյ-
վանընա կէլտիլէր. պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ սէքիզ կիւնտէ
թագտիս էտիպ՝ պիրինճի այըն օն ալթընճը կիւնիւն-
18 տէ թէքմիլ էթտիլէր։ Վէ մէլիք Եզեկիանընը եանընա
կիտիպ՝ Պիւթիւն պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ վէ մուհրագալար
մէզպահը իլէ անըն էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի վէ
հուզուր էքմէյինին սօֆրասը իլէ անըն ճիմլէ էտէ-
19 վաթընը թաթհիր էթտիք. Վէ մէլիք Ա.քազըն հիւ-
քիւմէթի վագթընտա վէ ՙֆէսատը էսնասընտա թէլ-
վիս էյլէտիյի էտէվաթընը քեաֆֆէսինի պիզ թէհիյյէ
վէ թագտիս էյլէտիք, վէ իշլէթ ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը
էօնիւնտէ տիրլէր՝ տէտիլէր։
20 Օ զէման մէլիք Եզեկիա սապահլայընը էրքէն գալ-
գըպ՝ շէհր ըէ՚իսլէրինի ճէմ՚ էտէրէք պէյթ իւր ՐԱՊ-
21 ՊԱ չըգտը։ Վէ հիւքիւմէթի իչին վէ մագտիս իչին
վէ Յուդա իչին՝ եէտի տանա վէ եէտի գօչ վէ եէտի
գուզու վէ Ւկիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ եէտի էր-
կէճ կէթիրտիլէր, վէ ...ն ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը
իւզէրինտէ թագտիմ էթմէլէրի իչին պէնի Ահարոն
22 քեահինլէրինէ էմր էյլէտի։ Վէ սըղըրլար զէպհ էթ-
տիլէր, քեահինլէր տախի գանը ալըպ մէզպահ իւզէ-
րինէ սէրփտիլէր. վէ գօչլարը զէպհ էթտիքլէրինտէ
գանը Ւմէզպահ իւզէրինէ սէրփտիլէր. գուզուլարը
տախի զէպհ էտիպ՝ գանը մէզպահ իւզէրինէ սէրփտի-
23 լէր։ Վէ կիւնահ գուրպանը իչին օլան էրկէճլէրի մէ-
լիք իլէ ճէմ՚աաթըն հուզուրընա կէթիրտիլէր. վէ Ւէլ-
24 լէրինի անլէրին իւզէրինէ գօտըլար։ Քեահինլէր տախի
անլէրի զէպհ էտիպ, Ւպիւթիւն Իսրայէլ իչին իճրա ի
քէֆֆարէթէ էթմէք իւզրէ, գանլարընը մէզպահընը իւզէ-
րինէ սէրփտիլէր.զիրա մէլիք՝ Մուհրագա իլէ կիւնահ
գուրպանը պիւթիւն Իսրայէլ իչին օլսուն՝ տէմիշ իտի։
25 Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ զիլլէր վէ սանթուրլար վէ
թանպուրլարէ Ղեւիլիլէրի, Դաւիթին վէ Մէլիք Դ-
...ն եանընտա պուլունան նէպի Գադընը վէ Նաթան
փէյղամպէրին էմրի իւզրէ թա՚եին էթտի. զիրա
ՐԱՊՊԸՆ քէնտի փէյղամպէրլէրի վասըթասըյլէ օլան
26 էմրի պու իտի։ Վէ Ղեւիլիլէր Դաւիթին ...էէ ա-
լէթլէրիյլէ, վէ քեահինլէր պօորուլարէ տուրտըլար։
27 Եզեկիա տախի մուհրագանըն մէզպահ իւզէրինտէ
թագտիմ օլունմասընը էմր էյլէտի. վէ մուհրագա
թագտիմինէ պաշլանըլտըգտա պօորուլարէ վէ Իսրա-
յէլ մէլէյի Դաւիթին ...էէ ալէթլէրիյլէ ՒՐԱՊՊԱ
28 մէզմուր օգումաղա պաշլանըլտը։ Վէ մուհրագա խի-
թամ պուլունճայա գատար պիւթիւն ճէմ՚աաթ սէճտէ
էթմէքտէ, մուղաննիլէր թէղաննի էյլէմէքտէ վէ պօ-
29 րուզնէլէր պօորու չալմագտա իտիլէր։ Վէ մուհրագա
խիթամ պուլտըղընտա՝ Ւմէլիք վէ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունանլարընը ճիմլէսի էյիլիպ սէճտէ էյլէ-
30 տիլէր։ Վէ մէլիք Եզեկիա իլէ ըէ՚իսլէր Ղեւիլիլէրէ՝
Դաւիթին վէ նէպի Ասափըն քէլամլարըյլէ ՐԱՊՊԱ
համտ էթմէյի էմր էյլէտիլէր. անլէր տախի մէսէր-
րէթլէլ համտ էտէրէք՝ էյիլիպ սէճտէ գըլտըլար։
31 Վէ Եզեկիա ճէվապ վէրիպ՝ Շիմտի քէնտիլէրինիզի
ՐԱՊՊԱ թախսիս էթտինիզ. եագլաշըպ պէյթ իւր
ՐԱՊՊԱ ղէպհէյլէր իլէ Ւշիւքր թագտիմէյէրի կէթի-
րինիզ՝ տէտի։ Վէ ճէմ՚աաթ զէպհէյլէր իլէ շիւքր

ե երեմ.2.27։ եզեկ.8.16։ 18.16։ 19.8։ 25.9, 8։ 29.18։
զ Պ. 28.24։
է Պ. 24.18։
ը Թէս. 28.25։
թ 3Մին. 9.8։ երեմ.
ժ Ա՚ո. 5։
ի Պ. 30.12։
լ 1Թէվ. 23.28
խ Պ. 28.24։
ծ Պ. 28.5,6,8,17
կ Պ. 15.12։ [2,6։
հ Ա՚ո. 3.6։ 8.14։ 18.
ձ Ղեւ. 4.3,14։
ղ Ղեւ. 8.14,15,19,24։ Ւիպր. 9.21։
ճ 1Թէվ. 23.5։ 25.1։ Պ. 8.14։
մ 2Մին. 24.11։
յ Պ. 30.12։ [6.5։
ն 1Թէվ. 23.5։ Ամսվս.
շ Ա՚ո.10.8,10։ 1Թէվ. 15.24։ 16.6։
ո Պ. 23.18։
չ Պ. 20.18։
պ Ղեւ. 7.12։

Digitized by Google

թագտիմէլէրի, վէ կէօնիւլտէն վէրէնլէրին ճիւմլէսի
32 մուհրագալար կէթիրտիլէր։ Վէ ճէմա՚աթըն կէթիր-
տիյի մուհրագալարըն մրգտարը եէթմիշ սըղըր վէ
եիւզ գօչ վէ իքի եիւզ գուզու օլուպ՝ պունլարըն քեաֆ-
33 ֆէսի ՐԱՊՊԱ մուհրագալար իչիւն իտի։ Վէ թագ-
տիս օլունանլար ալթը եիւզ սըղըր վէ իւչ պինկ գօ-
34 յուն իտի։ Ֆագաթ քեահինլէր ազ օլտըղընտան մուհ-
րագալարըն հէփսինի եիւզմէյէ մուգթէտիր օլմատը-
լար. պու էճլտէն իշին թէքմիլ օլունմասընա վէ քեա-
հինլէրին թագտիս օլունմալարընա գատար ՙպիրա-
տէրլէրի օլան Ղեւիլիլէր անլէրէ եարտըմ էթտիլէր,
ᵀզիրա Ղեւիլիլէր քէնտիլէրինի թագտիս էթմէք պա-
պընտա քեահինլէրտէն զիյատէ ղայրէթլի իտիլէր։
35 Քէզալիք մուհրագալար՝ սէյամէթ թագտիմէլէրինին
ᵀեաղը իլէ, վէ մուհրագալար իչիւն օլան ᵀմէշրուպաթ
թագտիմէլէրի իլէ պէրապէր՝ քէսրէթի իւզրէ իտի։
Պէօյլէճէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՈՆ խրտմէթի թանզիմ
36 օլունտու։ Վէ Ալլահ գավմը հազըրլատըղը իչիւն՝
Եզեկիա իլէ գավմընն քեաֆֆէսի մէսրուր օլտըլար.
զիրա պու շէյ անսըզըն օլմուշ իտի։

ՊԱՊ 30

Եզեկիանըն իբինճի այտա պասեքի իճրա էթմէսի։ 13 Գավմընն փուճ մէզպահլարընը տէփ՝, վէ պասեքի ՕՆ տէօրթ կիւն մէսերլէճէլ հընֆղ էթմէսի։ 27 Քեահինլէրին գավմա պէրէքէթ օգումալարը։

Վէ Եզեկիա պիւթիւն Իսրայէլ իլէ Ցուդայա ՙ-
ᵃէր կէօնտէրիպ, Եփրեմ՚ վէ Մանասէյէ տախի Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իչիւն պասեքի իճրա էթմէք
իւզրէ, Երուսաղէմմէ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէլմէլէրի
2 իչիւն մէքթուպլար եազտը։ Վէ մէլիք իլէ րէ՚իսլէրի
վէ պիւթիւն ճէմա՚աթ ᵀիքինճի այտա պասեքի իճրա
3 իչիւն Երուսաղէմտէ միւշավէրէ էթտիլէր. Զիրա ᵇքի-
ֆայէթ էտէճէք մրգտար քեահինլէր թագտիս օլուն-
մամըշ, գավմ՚ տախի Երուսաղէմտէ թէճէմմիւ՚ էթ-
մէմիշ իտիյինտէն՝ ᵇօլ վագըթ իճրասընա մուգթէտիր
4 օլմատըլար։ Վէ պու շէյ մէլիյին ՚ինտինտէ վէ պիւ-
5 թիւն ճէմա՚աթըն ՚ինտինտէ խօշ կէօրիւնմէճէլէ, Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ Երուսաղէմտէ պասեքի իճ-
րա էթմէյէ կէլմէլէրի իչիւն Բերսաբէէտէն Դանա վա-
րընճա պիւթիւն Իսրայէլէ ի՚լան էթմէյէ գարար վէր-
տիլէր. զիրա եազըլմըշ օլտըղը վէճհվէ չօգտան պէրու
ᵃᵃը իճրա էթմէմիշլէր իտի։

6 Վէ սա՚իլէր մէլիք իլէ րէ՚իսլէրի թարաֆընտան
օլան մէքթուպլարըլէ պիւթիւն Իսրայէլ վէ Ցուդայա
կիտիպ՝ մէլիյին էմրի իւզրէ՝ էյ պէնի Իսրայէլ, ᵀԱբ-
րահամըն վէ Իսահակըն վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊ-
ՊԱ տէօնիւնիւզ. օ տախի Ասորեստան ᵇմէլիքլէրինին
էլինտէն գուրթուլմըշ օլան պագիյէնիզէ տէօնէճէք
7 տիր։ ᵃՓէտէրլէրինիզէ վէ պիրատէրլէրինիզէ պէկ-
զէմէյինիզ, քի անլէր էճտատլարընըն Ալլահը ՐԱՊ-
ՊԱ՚իսեան էթմէյէրիյլէ, կէօրտիյինիւզ կիպի, ᵇԱլ-
8 լահ անլէրի խարապիյէթէ թէսլիմ էյլէտի։ Իմտի էճ-
տատրնըզ կիպի ᵇպօյունընըզը սէրթէյճտիրմէյինիզ,
անճագ ᵇՐԱՊՊԱ միւթի՚ օլուպ՝ իլէլէպտ թագտիս
էյլէտիյի մագտիսինէ կէլէրէք՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ
խրտմէթի էտինիզ, ᵇթա քի շիտտէթլի ղազապը սիզ-
9 տէն րէֆ՚ օլունա։ Զիրա ՐԱՊՊԱ տէօնտիյինիւզտէ՝
պիրատէրլէրինիզ վէ էվլատընըզ, պու տիյարա ՚ավ-
տէթ էթմէյէրի իչիւն, քէնտիլէրի էսիր էտէնլէրին
հուզուրընտա ᵇմէրհամէթ պուլաճագլար, չինքի Ալ-
լահընըզ ՐԱՊՊ ᵃրա՚ուֆ վէ րահիմ օլմաղլէ՝ ᵇանա
տէօնտիյինիւզ թագտիրտէ եիւզինիւ սիզտէն չէ-
վիրմէյէճէք տիր՝ տէտիլէր։
10 Վէ սա՚իլէր Եփրեմ իլէ Մանասէ տիյարընտա,
Զաբուլոնա վարընճայա գատար շէհրտէն շէհրէ տօ-
լաշտըլար իսէ տէ, անլէրի ᵇիսթիհզա վէ թահգիր էթ-
11 տիլէր։ Ֆագաթ ᵇԱսեր վէ Մանասէ վէ Զաբուլոնտան
պա՚զը ատէմլէր թէվազու՚ էտիպ՝ Երուսաղէմէ կէլ-
12 տիլէր։ Վէ Ցուդա իւզէրինտէ տախի ՐԱՊՊՈՆ քէ-
լամը մուճէպինճէ մէլիք իլէ րէ՚իսլէրին էմրինի իճրա
էթմէք իչիւն, անլէրին գալպինի պիրլէշտիրմէք իւզ-
րէ՝ Ալլահըն ᵇէլի վար իտի։
13 Վէ իքինճի այտա ֆէթիր պայրամընը իճրա էթ-
մէք իչիւն Երուսաղէմէ վաֆիր խալգ թէճէմմիւ՚ է-
14 տէրէք՝ ղայէթ պէօյիւք պիր ճէմա՚աթ օլտու։ Վէ
գալգրպ Երուսաղէմտէ պուլունան ᵇմէզպահլարը վէ
պուխուր մէզպահլարընըն ճիւմլէսինի գալտըրարագ
15 կեդրոն տէրէսինէ աթտըլար։ Վէ իքինճի այըն օն
տէօրտինտէ պասեք գուրպանընը զեպհ էթտիլէր,
քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր տախի ᵇմահճուպ օլուպ՝
քէնտիլէրինի թագտիս էտէրէք պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ
16 մուհրագալար կէթիրտիլէր։ Վէ Ալլահ ատէմի Մով-
սէսին շէրի՚աթընա նիզամլարը իւզրէ եէրլէ-
րինտէ տուրտըլար. վէ քեահինլէր Ղեւիլիլէրին էլին-
17 տէն գանը ᵃᵃը սէրփէրլէր իտի։ Զիրա ճէմա՚աթտա
քէնտիլէրինի թագտիս էթմէմիշ չօգ քիմսէլէր պու-
լունմադըլէ, ᵇթահիր օլմայանլարընն ճիւմլէսի իչիւն
պասեք գուզուլարընը ՐԱՊՊԱ թագտիս էթմէք իւզրէ
18 Ղեւիլիլէր զեպհ էտէրլէր իտի։ Զինքի ᵇԵփրեմտէն վէ
Մանասէտէն վէ Իսաքար իլէ Զաբուլոնտան օլան չօգ
խալգ թաթհիր օլունմամըշ օլուպ, խիլաֆը շէր՚ օ-
լարագ, ᵀպասեքի եէտիլէր. Ֆագաթ Եզեկիա պուն-

ա Պ. 35. 11։
բ Պ. 30. 3։
գ Ղեւ. 3. 16։
դ Ա՚տ. 15. 5,7,10։
ե Ա՚տ. 9. 10,11։
զ Պ. 29. 34։
է Խուր. 12. 6,18։
ը Երեմ. 4. 1։ Յովէլ. 2. 13։
թ 4Միւլ. 15. 19,29։
ժ Եզեկ. 20. 18։
ի Պ. 29. 8։
լ Թէս. 10. 16։
խ Պագ 1 Թէվ. 29. 24։
ծ Եզր. 10. 19.
կ Պ. 29. 10։
հ Մէզ. 106. 46։
ձ Խուր. 34. 6։
ղ Ես. 55. 7։
ճ Պ. 36. 16։
մ Պ. 11. 16։ Այ. 18, 21։
յ Պ. 29. 25։
ն Փիլ. 2. 13։
շ Պ. 28. 24։
ո Պ. 29. 34։
չ Պ. 29. 34։
պ Այ. 11։ [րի։
ջ Խուր. 12.43, վէ դայ-

Digitized by Google

19 լար իչիւն տու՛ա էտէրէք, Մագտիս թաթհիրի իւզրէ
Ր-Ռհէր օլունմատըլար իսէ տէ, էճտատլարընըն Ալ-
լահը օլան ՚ՐԱՊՊ Ալլահը խուլուս ը գալալէ թա-
լէպ էտէնլէրին ճիւմլէսինի քէրիմ օլան ՐԱՊՊ ՚աֆվ
20 էյլէյէ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Եզեկիայը տինկլէյիպ գավ-
մա շիֆա վէրտի։
21 Վէ Երուսաղէմտէ պուլունան պէնի Իսրայէլ *եէտի
կիւն ֆէթիր պայրամընը քէմալ ը մէսէրրէթլէ իճրա
էթտիլէր. Ղեւիլիլէր իլէ քեահինլէր տախի կիւնտէն
կիւնէ ՐԱՊՊԱ համտ էտէրէք եիւքսէք սէտալը մու-
22 սիգի ալէթլէրլէ ՐԱՊՊԱ Ռէմ-ը օգուրլար իտի։ Վէ
Եզեկիա՝ ՐԱՊՊ հագգընտա կիւզէլ մա՛լիմաթ *էօյ-
րէնէն Ղեւիլիլէրին ճիւմլէսինի ՚թալթիֆ էյլէտի. ան-
լէր տախի ՚էճտատլարընըն Ալլահը ՐԱՊՊԱ սէլա-
մէթ զէպիհէյլերի թագտիմ էտիպ, վէ ՚արզը թէշէք-
քիւր էտէրէք, պայրամընն եէտի կիւնլէրինտէ եէրլեր
23 իտի։ Վէ պիւթիւն ճէմա՛աթ ՚եէտի կիւն տահա պայ-
րամ թուլումագ իչիւն միւշաւէրէ էտիպ՝ մէսէրրէթլէ
24 եէտի կիւն տահա թուլումտըլար։ Զիրա Յուդա մէլիքի
Եզեկիա ճէմա՛աթա ՚պիկ րէ՛ս տանա վէ եէտի պիկ
գօյուն վէրտի. րէ՛իսլէր տախի ճէմա՛աթա պիկ րէ՛ս
տանա վէ օն պիկ գօյուն վէրտիլէր. վէ չօգ քեահին-
25 լէր ՚քէնտիլէրինի թագտիս էթտիլէր։ Վէ Յուդանընն
պիւթիւն ճէմա՛աթը իլէ քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր վէ
ՙԻսրայէլտէն կէլէն ճէմա՛աթըն քեաֆֆէսի վէ Իսրա-
յէլ տիյարընտան կէլմիշ օլուպ՝ Յուդատա իգամէթ
26 էտէն ղարիպլէր մէսրուր օլտըլար։ Վէ Երուսաղէմտէ
՚ազիմ մէսէրրէթ վար իտի, շէօյլէ քի Իսրայէլ մէլիքի
Սողոմոն իսկն ի Դաւիթին վագթընտան պէրու Երու-
սաղէմտէ անըն միսլի վուգու՚ պուլմամըշ իտի։
27 Պա՛տէհու Ղեւիլի քեահինլէր գալգըպ գավմա ՚պէ-
րէքէթ օգուտըլար. վէ սէտալարը իսթիմա՛ օլունուպ՝
տու՛ալարը Աւ-ը ՚մուգատտէս մէքեանը օլան սէ-
մավաթա վասըլ օլտու։

ՊԱՊ 31

Գավմըն փուճիէրէսթլիյի տէֆ՚ էթմէսի։ 2 Եզեկիանըն քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին խըտմէթ վէ հիսսէլէրինի Ռա՛եին էթմէսի։ 5 Դավմըն ՚իւշր իլէ Թագտիմլէրը վէրմէք խուսուսընտա զայրէթի։ 11 ՚Իւշր իլէ Թագտիմլէրինին նագըրլարը։ 20 Եզեկիանըն սալահը։

Վէ պունուն ճիւմլէսի թէմամ օլտըղը կիպի, հազըր պուլունան պիւթիւն Իսրայէլ Յուդա շէհիր-լէրինէ չըգըպ՝ պիւթիւն Յուդա իլէ Բենիամինտէն վէ Եփրեմ իլէ Մանասէտէն, ճիւմլէսինի թէլէֆ է-տինճէյէ տէյին, ՙսանէմլերի գըրըպ՝ Աշէրա փութ-լարընը քէսէրէք միւրթէֆէ՛ալար իլէ մէզպահլարը երգտըլար. պա՛տէհու պիւթիւն պէնի Իսրայէլ հէր քէս միրասընա քէնտի շէհրլէրինէ ՚ավտէթ էթտիլէր։
2 Վէ Եզեկիա կէրէք ՚քեահինլէրի վէ կէրէք Ղեւի-լիլէրի, հէր քէսի քէնտի խրտմէթինէ կէօրէ, եա՛նի ՚մուհրագալար իլէ սէլամէթ թագտիմէլէրինի թագ-տիմ էթմէք, վէ ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնլէրինին գափուլա-րընտա խրտմէթ էտիպ՝ շիւքր ու համտ էյլէմէք իչիւն
3 քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին ֆըրգալարընը նէվպէթ-լէրինճէ թա՛եին էյլէտի։ Վէ մէլիք մուհրագալար ի-չիւն, եա՛նի ՙՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթընտա եազըլը օլտըղը իւզրէ, սապահ վէ ախշամ մուհրագալարը վէ սէպէթ կիւնլէրի վէ այ պաշլարը վէ մու՛այյէն պայրամլար մուհրագալարը իչիւն քէնտի մալընտան պիր գըսմ
4 Ր-ը-ը եչ-ը։ Վէ Երուսաղէմտէ սաքին օլան գավմա՝ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին՝ ՙՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթը-ը-
ընտա սէպաթ էթմէլէրի իչիւն ՙանլէրէ հիսսէլէ-
5 րինի վէրմէլէրինի էմր էյլէտի։ Վէ պու էմր ի՛լան օլընտրընտա՝ պէնի Իսրայէլ ՚պուղտայրն վէ շէրապ վէ եաղ վէ պալըն վէ հէր նէվ՛ թարլա մահսուլաթը-նըն թուրֆանտալարընը քէսրէթլէ կէթիրտիլէր. վէ
6 հէր շէյլին ՚իւշրիւնիւ քէսրէթլէ կէթիրտիլէր։ Վէ Յու-դա շէհրլէրինտէ սաքին օլան պէնի Իսրայէլ վէ Յուդա տախի գօյունլար իլէ սըղըրլարըն ՚իւշրիւնիւ կէթիր-տիլէր, վէ քէնտիլէրին Աւլահը ՐԱՊՊԱ թագտիս էթ-տիքլերի մուգատտէս ՚շէյլէրին ՚իւշրիւնիւ Ռ-ը-ը-
7 եըղտըլար։ Իւչիւնճիւ այտա եըղընլարը երղմաղա
8 պաշլայըպ՝ եէտինճի այտա թէքմիլ էթտիլէր։ Վէ Ե-զեկիա իլէ րէ՛իսլէր կէլիպ եըղընլարը կէօրտիւքլէ-րինտէ՝ ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա, վէ անըն գավմը Իս-
9 րայէլէ խայր տու՛ա էթտիլէր։ Վէ Եզեկիա քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրէ եըղընլար հագգընտա սիւ՛ալ էյլէտի-
10 յինտէ, Պէյթ ի Սադովկտան օլան քեահին ի ա՛զամ Ազարիա անա ճէվապէն՝ ՚Պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ թագ-տիմէլէր կէթիրիլմէյէ պաշլանըլալըտան պէրու եէ-յիպ տօյտըգ, վէ փէք չօգ ֆազլա գալտը. զիրա ՐԱՊՊ գավմընը պէրէքէթլէտի, վէ ֆազլա գալան իշլէթ պու վաֆիր շէյ տիր՝ տէտի։
11 Պունուն իւզէրինէ Եզեկիա պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ անպարլար հազըրլամալարընը էմր էթմէքլէ՝ հազըր-
12 լատըլար. Վէ թագտիմէ վէ ՚իւշրիւ վէ մուգատտէս շէյլէրի սատըգանէ իչէրի կէօթիւրտիւլէր. վէ ՙպուն-լարընն նազըրը Ղեւիլի Քոնոնիա օլուպ՝ պիրատէրի
13 Սեմէյի անըն մու՛ավինի իտի։ Վէ մէլիք Եզեկիա իլէ պէյթ Ուլլահընն րէ՛իսի Ազարիանընն էմրի իւզրէ Քո-նոնիա վէ պէրատէրի Սեմէյինին թահէթ ը իտարէ-սինտէ Յեքիէլ վէ Ազազիա վէ Նահաթ վէ Ասայէլ վէ Յերիմովթ վէ Յովզաբադ վէ Եղիէլ վէ Յեսմաքիա վէ
14 Մահաթ վէ Բանեա մէ՛մուրլար իտիլէր։ Վէ շարգ թա-

ը Պ. 19. 3։
- Թուր. 12. 15։ 13. 6։
* Ե-ը-ը՝ էօյրէտէն
ը Ես. 40. 2։
ղ Եզր. 10. 11։
ը Պագ 3Մի՛ւ. 8. 65
- Պ. 35. 7,8։
- Պ. 29. 34։
ի Այ. 11,18։
- Ա՛տ. 6. 23։
ր Մէզ. 68. 5։
—
- 4Մի՛ւ. 18. 4։ Պ. 30. 14։
բ 1Թա՛գ. 23. 6։ 24. 1։
գ 1Թէվ. 23. 30,31։
դ Ա՛տ. 28 վէ 29։
ե Մաղ. 2. 7։
զ Ա՛տ. 18. 8, վէ ղայրի։ Նէեմ. 13. 10։ [13. 12։
է Թուր. 22. 29։ Նէեմ.
ը Ղեւ. 27. 30։ Թէս. 14. 28։
թ Մաղ. 3. 10։
ժ Նէեմ. 13. 13։

Digitized by Google

րաֆընտա օլան գափուճու՝ Ղեւիլի Յեմնանըն օղլու Յովրէ ՐԱՊՊ իչին օլան թագտիմէլէր իլէ ագտէս շէյլէրի թէվզի՝ էթմէք իւզրէ, Ալլահ իչին միւթէ-
15 պէրրի՝ թագտիմէլէր իւզէրինէ նազըր իտի: Վէ անըն թահթ ը իտարէսինտէ ֊քեահինլէրին շէհրլէրինտէ քէնտի պիրատէրլէրինէ, պէօյիւյէ վէ քիւչիւյէ ֆըր-գալարընտա թէվզի՝ էթմէքլիք իշի Եդէն վէ Մինիա-մին վէ Յեսու վէ Սեմայիա վէ Ամարիա վէ Սեքենիայա
16 իհալէ օլունտու: Պունտան մա՛տա նէսէպ քիթապ-լարընտա եազըլմըշ օլտրղը իւզրէ՝ քէնտի նէվպէթ-լէրինէ կէօրէ մէ՛մուր օլտրգլարը խըտմէթլէրինի իֆա էթմէք իւզրէ հէր կիւնիւն իշի իչին պէյթ իւր ՐԱՊ-ՊԱ կիրէն վէ իւչ եաշընը կէչկին օլան էրքէքլէրին
17 ճիւմլէսինէ, Հէմ նէսէպ քիթապընտա եազըլմըշ օլարագ՝ քէնտի խանէտանլարընա կէօրէ քեահինլէրէ վէ նէվպէթլէրինէ կէօրէ մէ՛մուրիյէթլէրինտէ վէ ֊Եիրմի եաշընտան եօգարը պուլունան Ղեւիլիլէրէ,
18 Հէմ տէ նէսէպ քիթապընտա եազըլմըշ օլան ճիւմլէ էհլ ի պէյթլէրինէ, եա՛նի զէվճէլէրի վէ օղուլլարը վէ գրզլարընըն մէհմու՛ինէ ըե՛էղէ եոեւեբե է-ոէ, զիրա
19 սրտգ իլէ քէնտիլէրինի թագտիս էտէրլէր իտի: Վէ պունլարընը շէհրլերի ֊ճիվարընտա օլան թարլալար-տա, պէնի Ահարոն քեահինլէր իչին պէհէր շէհր ֊իսմլէրի գայտ օլունան ատէմլէր քեահինլէրին հէփ էրքէքլէրինէ, վէ նէսէպ քիթապլարընտա եազըլմըշ օլան Ղեւիլիլէրին ճիւմլէսինէ հիսսէլէր վէրիրլէր իտի:
20 Վէ Եզեկիա պիւթիւն Յուդատա պէօյլէճէ հարէքէթ էտիպ՝ Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ ՛ինտինտէ ՛էյի վէ տօղրու վէ հագգ օլանը իշլէր իտի:
21 Վէ պէյթ Ուլլահընը խըտմէթինտէ վէ շէրի՛աթ իլէ էմրլէրին իճրասընտա պաշլատողը հէր իշի Ալլա-հընը թալէպ էտէրէք՝ պիւթիւն եիւրէքլէ իճրա էտիպ մուվաֆֆագ օլտու:

ՊԱՊ 32

Սենեքերիմին Յուդայա հիւճումը։ 2 Եզեկիանըն Քէտարիքեաքը, 7 վէ գավմը եիւրէքլէնտիրմէսի։ 8 Սենեքերիմին սիՔէմքեարանէ սէօզ-լէրի վէ Եզեկիա իլէ Եսայինին տու՛ասը։ 21 Սենեքերիմին օլտուսը-նընն վուրուլմասը, վէ Եզեկիայա էտիլէն իհթիրամ։ 24 Եզեկիանընն խասՔալընը, վէ տու՛ասը վէ անա ՛ալամէՔ վէրիլմէսի. 25 Քէքէպ-պիւրիւ հէմ Քէվզու՛ը. 27 սէրվէՔի վէ ՛ամալը. 31 Բարեւդն սէֆիր-լէրինի սէֆիհանէ գապուլ էՔմէսի. 32 վէֆաՔը վէ տէֆնի։

¯Պու մատտէլէր վէ պու սատագաՔտան սօկրա Ասորեստան մէլիյի Սենեքերիմ՝ կէլիպ՝ Յուդա ֊էյ֊֊ ըը֊ կիրէրէք, սուրլու շէհրլերի ֆէնճ էթմէք մագ-
2 սէտիյլէ անլէրի մուհասէրէ էյլէտի: Վէ Եզեկիա՝ Սե-նեքերիմին կէլիպ Երուսաղէմ ՛ալէյհինէ մուհարէպէ
3 էթմէք մէրամընտա օլտրղընը կէօրմէքլէ, Շէհրին

խարիճինտէ պուլունան չէշմէլէրի գափամագ իւզրէ րէ՛իսլէրի վէ գահրէմանլարը իլէ միւշավէրէ էթտի.
4 անլէր տախի անա մու՛ավէնէթ էթտիլէր: Վէ գավմ քէսրէթ իւզրէ թէճէմմիւ՛ էտիպ, Ասորեստան մէլիք-լէրի կէլտիյինտէ նի՞չիւն չօգ սու պուլսունլար՝ տէյէ-րէք, չէշմէլէրին ճիւմլէսինի վէ տիյարընն օրթասընն-
5 տան ճարի օլան չայը գափատըլար: Վէ ֊Եէ֊էէ֊ քէսպ ի գուվվէթլէլ ֊սուրընն հէփ երգըլմըշ եէրլէրինի պինա էտիպ՝ գուլլէլէրի եիւքսէլտի, վէ խարիճտէն պիր տիկէր սուր տախի ֊ըշ֊ եյէ֊է. վէ Դաւիթ շէհ-րինտէ ֊Մելօնը թա՛միր էտիպ՝ քէսրէթ իւզրէ սիլահ
6 իլէ գալգանլար եափտը: Վէ գավմ իւզէրինէ մուհա-րէպէ զապիթանը թա՛եին էտիպ՝ անլէրի շէհրին գա-փուսը մէյտանընա քէնտի եանընա ճէմ՛ վէ անլէրի
7 ֊թալթիֆ էտէրէք, ֊Գուվվէթլէնիպ ճէսուր օլունըզ. Ասորեստան մէլիյինին վէ անըն իլէ պէրապէր պու-լունան պու քիւլլիյէթլի խալգընը եիւգինտէն ֊խավֆ ու խաշեէթ էթմէյինիզ, զիրա ֊պիզիմ իլէ պուլու-նանլար անըն իլէ պէրապէր պուլունանլարտան չօգ
8 տըր: ֊Անըն իլէ պէշէր պազուսը վար, լաքին ֊պի-զիմ իլէ, պիզէ եարտըմ էթմէք վէ մուհարէպէլէրի-միզտէ մուհարիպ օլմագ իւզրէ, Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ վար տըր՝ տէտի: Գավմ տախի Յուդա մէլիյի Եզե-կիանընն սէօզլէրինէ ի՛թիմատ էյլէտի:
9 ֊Պա՛տէհու Ասորեստան մէլիյի Սենեքերիմ, հէփ պէօյիւքլէրի մա՛իյյէթինտէ օլտրղը հալտէ, Լաքիսի ֊֊հ֊հ֊եբե էբ֊ե֊ոե իքէն՝ պէնտէլէրինի Երուսաղէմէ Յուդա մէլիյի, Եզեկիայա վէ Երուսաղէմտէ պուլու-
10 նան պիւթիւն Յուդայա կէօնտէրէքէ, ֊Ասորեստան մէլիյի Սենեքերիմ պէօյլէ պույուրըր. Սիզ նէյէ՞ ի՛թի-մատ էտէրէք Երուսաղէմտէ մուհասէրէ իչինտէ օթու-
11 րույօրսունըզ. Եզեկիա՝ ֊Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ պիզի Ա-սորեստան մէլիյինին էլինտէն խէլաս էտէճէք տիր՝ տէմէսիյլէ, աճլըգտան վէ սուսըզլըգտան էօլմէյէ
12 թէսլիմ էթմէք իւզրէ՝ սիզի ալտաթմաՃզ մը. Անըն միւրթէֆէ՛ալարը իլէ մէզպահլարընը գալտըրըպ, Յուդա վէ Երուսաղէմ էհ֊ւէ֊էն՝ պիր մէզպահ էօնիւն-տէ սէճտէ էտիպ, անըն իւզէրինտէ պուխուր եագա-
13 ճագսընըզ՝ տէյէն ֊պու Եզեկիա տէյիի մի: Տիյարլա-րընն հէփ գավմլարընա պէնիմ վէ էճտատըմընն եափ-տըգլարընը պիլմէՃզ մի սինիզ. օլ տիյարլարընն ֊միլ-լէթլէրինին իլահլարը քէնտի տիյարլարընը էլիմտէն
14 հիչ գուրթարապիլտիլէ՞ր մի: Էճտատըմընն հէլաք էթ-տիքլէրի միլլէթլէրին ճիւմլէ իլահլարը արասընտա հա՞նկըսը քէնտի գավմընը էլիմտէն գուրթարմադա մուգթէտիր օլտու, քի սիզին Իլահընըզ սիզի պէնիմ
15 էլիմտէն գուրթարմադա մուգթէտիր օլա: Վէ շիմտի

ե Ցես. 21. 9։ | է 4Միւլ. 20. 3։ | ը Ես. 22. 9,10։
ը 1Թէվ. 23. 24,27։ | — | թ Ղ. 25. 23։
ժ Ղեւ. 25. 34։Ա՛տ. 35. 2։ | ի 4Միւլ. 18. 13, վէ զայ-րի։ Ես. 36. 1, վէ զայրի։ | ժ 2Միւլ. 5. 9։ 3Միւլ. 9. 24։
ի Ա՛յ. 12-15։

ե Ղ. 30. 22։ Ես. 40. 2։ | ղ Երեմ. 17. 5։ 1Ծովհ. 4. 4։ | ղ 4Միւլ. 18. 19։
ղ Թէս. 31. 6։ | ի Ղ. 13. 12։ Բամ. 8. 31։ | ի 4Միւլ. 18. 30։
ի Ղ. 20. 15։ | լ 4Միւլ. 18. 17։ | խ 4Միւլ. 18. 22։
ծ 4Միւլ. 6. 16։ | կ 4Միւլ. 18. 23-35։

Digitized by Google

ՙԵզեկիա սիզի իղֆալ էթմէսին, վէ պու վէճհլէ սիզի
ալտաթմասըն. անա ինանմայընըզ, զիրա հիչ պիր
միլլէթ վէ մէմլէքէթին իլահը քէնտի գավմընը էլիմ-
տէն վէ էճտատըմըն էլինտէն գուրթարամատը. գէնտէ
գալտը քի սիզին Իլահընըզ սիզի էլիմտէն գուրթա-
16 րա՝ տէտի: Վէ անըն պէնտէլերի ՐԱՊՊ Ալլահա գար-
շը վէ անըն գուլու Եզեկիայա գարշը տահա չօգ սէօզ-
17 լէր սէօյլէտիլէր: Վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸ թահ-
գիր էտիպ՝ անա գարշը սէօյլէմէք զըմընընտա՝ ՚Ս՚էէ
տիյարլարըն միլլէթլէրինին իլահլարը քէնտի գավմ-
լարընը էլիմտէն գուրթարամատըգլարը միսիլլիւ,
Եզեկիանըն Իլահը տախի անըն գավմընը էլիմտէն
գուրթարամայաճագ տըր՝ տէյիւ ՚մէքթուպ եազտը:
18 Վէ շէհրի ալմագ մագսէտիյլէ ՚սուրըն իւզէրինտէ
պուլունան Երուսաղէմ էհալիսինի գօրգուտուպ՝ միւզ-
թարիպ գըլմագ իւզրէ անլէրէ ՚եիւքսէք սէսլէ՝ ՚Իպ-
19 րանի լիսանընտա պաղըրտըլար: Վէ Երուսաղէմին
Ալլահը ՚ալէյհինտէ՝ ՚ինսան էլինին իշի օլան տիւնեա
գավմլարընընը իլահլարը ՚ալէյհինտէ ՚եօյէ կիպի
սէօյլէտիլէր:
20 ՚Վէ պունուն իչին մէլիք Եզեկիա իլէ փէյղամպէր
ՙԵսայի իպն ի Ամովս տու՚ա էթտիլէր վէ սէմայա
21 տօղրու ֆէրեատ էյլէտիլէր: ՚Վէ ՐԱՊՊ պիր մէլէք
կէօնտէրիպ՝ Ասորեստան մէլիյինին օրտուսընտա
պուլունան գուվվէթ սահիպլէրինին ճիմլէսինի վէ
րէ՚իսէր իլէ ղապիլէրինի վուրտու, օ տախի խէճա-
լէթլէ քէնտի տիյարընա ՚ավտէթ էյլէտի. վէ իլահը-
նըն խանէսինէ կիթտիյինտէ սուպընտան կէլէնլեր
22 անը օրատա զըլըճլէ գաթլ էթտիլէր: Պէօյլէճէ ՐԱՊՊ
Եզեկիա իլէ Երուսաղէմ էհալիսինի Ասորեստան մէ-
լիյի Սենեքերիմին էլինտէն վէ ճիմլէնին էլինտէն
գուրթարըպ՝ անլէրի հէր թարաֆտան վիգայէ էթտի:
23 Վէ Երուսաղէմէ ՐԱՊՊ իչին թագտիմէլէր վէ Յուդա
մէլիյի Եզեկիա իչին ՙզիգըյմէթ էշեա կէթիրէնլէր
չօգ օլուպ՝ անտէն սօնկրա ճիմլէ միլլէթլէր նազա-
րընտա ՚միհրէբէմ օլտու:
24 ՙՕլ կիւնլէրտէ Եզեկիա էօլիմ տէրէճէսինտէ խաս-
թալանմաղլէ՝ ՐԱՊՊԱ տու՚ա էյլէտի. օ տախի անա
25 սէօյլէտի վէ պիր ՚ալամէթ վէրտի: Ֆագաթ Եզեկիա
՚քէնտիսինէ իհսան օլունան ՚ինայէթէ մուգապլէլէ
էթմէտի, զիրա ՚գալպի թէքէպպիւր էյլէտի. ՙպու
էճլտէն անըն իւզէրինէ վէ Յուդա իլէ Երուսաղէմ իւ-
26 զէրինէ ղազապ կէլտի: ՚Վէլաքին Եզեկիա՝ կէրէչ քէն-
տիսի կէրէչ Երուսաղէմ էհալիսի գալպինին թէքէպ-
պիւրիւ իչին թէվազու՚ էթտի. վէ ՚Եզեկիանըն կիւն-
լէրինտէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը իւզէրլէրինէ կէլմէտի:
27 Վէ Եզեկիանըն սէրվէթ վէ ՚իզզէթի ղայէթ չօգ օլ-
մաղլէ, կիւմիւշ վէ ալթուն վէ զիգըյմէթ թաշլար վէ
պահարլար վէ գալգանլար վէ հէր նէվ՚ գըյմէթլի է-
28 տէվլաթ իչին խազինէլէր, վէ պուղտայ վէ շէրապ վէ
զէյթ եաղը մահսուլաթը իչին մախզընլէր վէ հէր
նէվ՚ հայվանլար իչին ախըրլար վէ սիւրիւլէր իչին
29 աղըլլար ինշա էյլէտի: Քէզալիք քէնտիսի իչին շէ-
հիրլէր պինա էտիպ՝ չօգ գօյուն վէ սըղըրլարա մա-
լիք օլտու, զիրա ՚Ալլահ անա ղայէթ չօգ մալ իհսան
30 էյլէտի: Վէ ՚պու Եզեկիա Գեհոնըն եօգարըգի սու
մախրէճինի գափայըպ՝ ՙՙՙ Դաւիթ շէհրինին ղարպ
թարաֆընա կէթիրտի. վէ Եզեկիա հէփ իշլէրինտէ
մուվաֆֆագ օլտու:
31 Ֆագաթ տիյարտա վուգու՚ պուլան ՚ալամէթէ տա՚իր
սիւ՚ալ էթմէք իւզրէ Բաբելոն րէ՚իսէրի թարաֆըն-
տան ՚քէնտի եանընա իրսալ օլունան սէֆիրլէրը: ՙէյ-
ֆէէրինտէ Ալլահ անը ՚թէճրիպէ էտիպ՝ գալպինտէ
օլանըն քեաֆֆէսինի պիլմէք իչին անը թէրք էյլէտի:
32 Վէ Եզեկիանըն ահվալընըն պագիյյէսի վէ հասա-
նաթը իշթէ փէյղամպէր Եսայի իպն ի Ամովսըն
՚վահեի ՙէՙՙընտա էճ ՚Յուդա վէ Իսրայէլ մէլիքլէրի
33 քիթապընտա եազըլմըշ տըր: ՚Վէ Եզեկիա էճտատը
իլէ ույույուպ՝ անը պէնի Դաւիթ գապրլարընըն եիւք-
սէյինտէ տիֆնէլէ պիւրիւն Յուդա վէ Երուսաղէմ էհա-
լիսի անա վէֆաթընտա ՚իհթիրամ էթտիլէր. օղլու
Մանասէ տախի անըն եէրինէ մէլիք օլտու:

ՊԱՊ 33

*Մանասէին քէօթիւ հիւքիւմէթի. 3 փուճլար իչիւն մէզպահ եավ-
մասը վէ գավմը իզլալ էթմէսի. 11 Բաբելոնա էսիր կէօթիւրիւլմէսի.
12 Թէվազու՚ իլէ տու՚ասը, վէ հիւքիւմէթինէ ի՚ատէ էտիլմէսի, վէ
փուճփէրէաճլիյի տէֆ՚ էտիպ՝ գավմը Բապպա ՚իպատէթ էթմէյէ մէճ-
պուր էթմէսի. 20 վէֆաճը վէ տէֆնի: 21 Ամոնըն քէօթիւ հիւքիւմէթի
վէ ՚ազըպլէթի:*

Մանասէ մէլիք օլտըղընտա ՚օն իքի եաշընտա
օլուպ՝ էլլի պէշ սէնէ Երուսաղէմտէ հիւքիւմէթէ է-
2 յէտի: Վէ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ
էթտիյի թա՚իֆէլէրին ՚մէքրուհաթընա կէօրէ ՐԱՊ-
3 ՊԸՆ ՚ինտիւտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի: Վէ փէտէրի
Եզեկիանըն ՚եըգմըշ օլտըղը միւրթէֆէ՚ալարը թէք-
րար պինա վէ Բահաղիմ իչիւն մէզպահլար իգամէ
էտիպ՝ ՚Աստարովթ փուճլարը եափտը, վէ ճիւ-
նուտ ը սէմավիյէնին ՚քեաֆֆէսինէ ՚իպատէթ էտիպ
4 անլէրէ խըտմէթ էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ՝ ՙԻսմիմ իլէ-
լէպէտ Երուսաղէմտէ օլաճագ տըր՝ տէտիյի պէյթ իւր

---

4 4Միւլ. 18. 29։
5 4Միւլ. 19. 12։
6 4Միւլ. 19. 9։
7 4Միւլ. 18. 26-28։
8 4Միւլ. 18. 28։
9 4Միւլ. 19. 18։
10 4Միւլ. 19. 15։
11 4Միւլ. 19. 2,4։ [րի։
12 4Միւլ. 19.35, վէ ղայ-
13 Պ. 17. 5։
14 Պ. 1. 1։
15 4Միւլ.20.1։Ես.38.1։
16 Մէգ. 116. 12։
17 Պ. 26. 16։ Ամբ. 2.4։
18 Պ. 24. 18։
19 Երեմ. 26. 18,19։
20 4Միւլ. 20. 19։
21 1Թագ. 29. 12։
22 Ես. 22. 9,11։
23 4Միւլ. 20. 12։ Ես.
39. 1։
24 Թագ. 8. 2։ [վէ 39։
25 Ես. 36 վէ 37 վէ 38
26 4Միւլ.18 վէ 19 վէ 20։
27 4Միւլ. 20. 21։
28 Էմս. 10. 7։
29 4Միւլ.21.1, վէ ղայրի։
30 Թագ. 18.9։ Պ. 28. 3։
31 4Միւլ. 18. 4։ Պ.30.
14։ 31. 1։ 32. 12։
32 Թագ. 16. 21։
33 Թագ. 17. 3։
1 Թագ. 12. 11։ 3Միւլ.
8. 29։ 9. 3։ Պ. 6. 6։
7. 16։

Digitized by Google

5 ՐԱՊՊՏԱ մէզպահ՛լար պինա էտիպ, Պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԸՆ Ւիքի հավլուսընտա ճիւնուտը սէմավիյէնին
6 քեաֆֆէսինէ մէզպահ՛լար եափտը: Վէ Էվլատընը
իպն ի Ենովմ տէրէսինտէ աթէշտէն կէշիրիպ՝ Ւմիւ-
նէճճիմլիք վէ ֆալճըլըգ վէ էֆսունճըլըգ էտէրէք
Ճիննճիլէր իւէ պագըճլարա տանըշըր իտի. վէ
ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ զիյատէսիյէ քէօթիւ օլանը իշ-
7 լէյէրէք անը ղազապա կէթիրտի: Վէ Ւեափտրդը
օյմա փութու պէյթ Ուլլահ իչինէ գօտու. անըն հագ-
գընտա իսէ Ալլահ Դաւիթէ վէ օղլու Սողոմոնա խի-
թապէն՝ Իսմիմի իլէյէպէտ Ւպու պէյթէ, վէ Իսրայէ-
լին հէփ սրպէթլարընտան ինթիխապ էյլէտիյիմ Ե-
8 րուսաղէմէ գօյաճաղըմ. Ւվէ էճտատընըզա թախսիս
էյլէտիյիմ պու տիյարտան Իսրայէլին այաղընը պիր
տահա գրմըլտաթմայաճաղըմ, անճագ անլէր Մով-
սէս վասըթասըյլէ էմր էյլէտիյիմ պիւթիւն շէրի'աթ
վէ էմրլէր վէ ահ՛քեամը տիգգաթլէ իճրա էթսինլէր՝
9 տէյիւ պույուրմըշ իտի: Լաքին Մանասէ՝ Յուդա իւէ
Երուսաղէմ էհալիսինի իզլալ էթմէսիյէ անլէր ՐԱՊ-
ՊԸՆ պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէն հէլաք էթմիշ օլ-
տըղը թա'իֆէլէրտէն զիյատէ քէօթիւլիւք էթտիլէր:
10 Վէ ՐԱՊՊ Մանասէյէ վէ գավմընա սէօյլէտի իսէ տէ,
անլէր տինլէմէտիլէր:
11 Ւպու էճլտէն ՐԱՊՊ Ասորեստան մէլիյինին 'աս-
քէր սէրտարլարընը անլէր իւզէրինէ կէթիրտի, պուն-
լար տախի ՒՄանասէյի փրանղայա վուրուպ՝ զէն-
ճիրպէնտ օլտըղը հալտէ Բաբելոնա կէօթիւրտիւլէր:
12 Վէ մուզայագատա պուլունտըղը վագըթտա Ալլահը
ՐԱՊՊԸՆ *րիզասընը թալէպ, վէ էճտատընըն Ալ-
լահը հուզուրընտա Ւզիյատէսիյէ թէվազու' էտէրէք
13 անա տու'ա էյլէտի: Օ տախի Ւ'անը գապուլ էյլէյիպ՝
նիյազընը իսթիմա' իւէ անը եինէ Երուսաղէմէ քէն-
տի հիւքիւմէթինէ ի'ատէ էյլէտի: Օլ վագըթ Մա-
14 նասէ Ւ«Եհովանըն Ալլահ իտիյինի ակլատը: Պա'տէ-
հու Դաւիթ շէհրինին խարիճինտէ Ւգեհոնընը ղարպ
ճանիպկինտէ տէրէտէ, Պալըգ գափուսընըն մէտխէլինէ
գատար պիր սուր ինշա իւէ Ւ'Ոփաղը տախի իհաթէ
էտէրէք, անը փէք եիւքսէթտի, վէ Յուդանըն ճիւմլէ
միւսթահքէմ շէհրլէրինէ 'ապքէր զապիթլէրի թա'ինին
15 էյլէտի: Վէ Ւ'ղարիպ իւահլար իւէ փութու պէյթ իւր
ՐԱՊՊՏԱՆ գալտըրըպ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ տաղըն-
տա վէ Երուսաղէմէտ ինշա էթմիշ օլտըղը մէզպահ-
16 լարըն քեաֆֆէսինի շէհրին խարիճինէ աթտը: Վէ
ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընը թա'միր էտիպ՝ անըն իւզէ-
րինտէ սէլամէթ վէ Ւշիւքր զէպիհէլէրի թագտիմ էտէ-
րէք, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ 'իպատէթ էթմէլէ-
17 րինի Յուդայա էմր էյլէտի: Ւվէ լաքին գավմ տահա
միւրթէֆէ'ալարտա զէպհ էտէրլէր իտի իսէ տէ, ան-
ճագ քէնտիլէրինին Ալլահը օլան Եհովայա էոէբլէբ էոէ:
18 Վէ Մանասէնին ահվալընըն պագիյյէսի վէ Ալլա-
հընա օլան տու'ասը վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ
իսմիյլէ անա սէօյլէյէն Ւնէպիլէրինին քէլամլարը իշթէ
Իսրայէլ մէլիքլէրինին թարիխինտէ Ւ«ղըմըշ տըր:
19 Վէ տու'ասը միւսթէճապ օլմասը վէ հէփ կինահ վէ
'իսեանը վէ թէվազու'ընտան էվվէլ միւրթէֆէ'ալար
ինշա էտիպ՝ Աստարովթ փութլարը վէ սանէմլէրի
իգամէ էթտիյի մահալլէր իշթէ Հոզանընն թահրիրա-
20 թընտա եազըլմըշ տըր: Ւվէ Մանասէ էճտատը իւէ
ույույուպ՝ անը քէնտի սէրայընտա տէֆն էթտիլէր.
վէ օղլու Ամոն անըն եէրինէ մէլիք օլտու:
21 Ամոն մէլիք օլտըղընտա Ւերմի իքի եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ իքի սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի:
22 Վէ փէտէրի Մանասէնին էթտիյի կիպի ՐԱՊՊԸՆ
'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի, զիրա Ամոն՝ փէ-
տէրի Մանասէնին եափմըշ օլտըղը օյմա փութլարընն
քեաֆֆէսինէ զէպհ էտիպ՝ անլէրէ 'իպատէթ էյլէտի:
23 Վէ Ւփէտէրի Մանասէնին թէվազու' էյլէտիյի կիպի
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թէվազու' էթմէտի. ամմա
պու Ամոն տահա զիյատէ թէճավուզաթտա պուլուն-
24 տու: Ւ«Վէ պէնտէլէրի անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգա-
25 րըպ՝ քէնտի խանէսինտէ անը գաթլ էյլէտիլէր. Ֆա-
գաթ տիյարըն գավմը՝ մէլիք Ամոն 'ալէյհինէ ֆիթնէ
չըգարանլարընն ճիւմլէսինի գաթլ էյլէտիլէր. վէ տի-
յարըն գավմը՝ օղլու Յովսիայը անըն եէրինէ մէլիք
նասպ էթտիլէր:

ՊԱՊ 34

Յովսիանըն էյի հիւքիւմէթի. 3 փուճփէլէաթլիյի տէֆ՝ էթմէսի. 8 պէյթ Ուլլահընը Ֆա'միրի իչինն էմրի. 14 Ֆեղկիանընն շէրի'աթ քիթապլընը պուլմասը, վէ Յովսիանընն Բապպտան սիւ'ալ էթմէսի. 23 Նէպիյէ Ողդանընն Երուսաղէմին խարապը հագգընտա վէյղամպէրլիյի. 29 Յովսիանըն շէրի'աթ քիթապլընը ճէմա'աթտա օգուճմասը վէ 'ահատ էթմէսի.

Յովսիա Ւմէլիք օլտըղընտա սէքիզ եաշընտա օ-
լուպ՝ Երուսաղէմտէ օթուզ պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյ-
2 լէտի: Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէյիպ՝
փէտէրի Դաւիթին մէսլէյինտէ եիւրիյէրէք, անտէն
սաղա եա սօլա սափմատը:
3 Վէ հիւքիւմէթինին սէքիզինճի սէնէսինտէ, տահա
կէնճ իքէն, Ւփէտէրի Դաւիթին Ալլահընը թալէպ էթ-
մէյէ պաշլատը. վէ օն իքինճի սէնէսինտէ Ւ*Յուդա վէ
Երուսաղէմի Ւ*միւրթէֆէ'ալարտան վէ Աստարովթ
փութլարը իւէ օյմա վէ տէօքմէ սանէմլէրտէն թաթ-

Ե Պ. 4. 9։
Ը Ղեւ. 18.21։ Թէս. 18. 10։ 4Միւլ. 23.10։ Պ. 28.3։ Եզեկ. 23.37,39։
Ը Թէս. 18. 10,11։
Ի 4Միւլ. 21. 6։
Լ 4Միւլ. 21. 7։
Խ Մէզ. 132. 14։
Ծ 2Միւլ. 7. 10։ |8։
Կ Թէս. 28.36։ Յոբ 36. 7։
Հ Մէզ. 107. 10,11։
Ղ 'Իզբ. եիւգիւնիւ
Ճ 1Պետ. 5. 6։ |23։
Յ 1Թէվ 5 20։ Եզր. 8 35։
Ն Ղեւ. 7. 12։
Շ Պ. 32. 12։
Չ 3Միւլ. 1. 33։
Ո Պ. 27 3։
Ջ Ա՛յ 3,5,7։
Ռ Ղեւ. 7. 12։
Ս Պ. 32. 12։
Վ 1Միւլ. 9. 9։
Տ 4Միւլ. 21.18։ [բին
Ր 4Միւլ. 21.19, վէ դայ-
Ց Ա՛յ. 12։
Ւ 4Միւլ. 21.23,24։ —
Փ 4Միւլ. 22.1, վէ դայ իւ
Ք Պ. 15. 2։
Օ 3Միւլ. 13. 2։
Ֆ Պ. 33. 17,22։

Digitized by Google

4 հիր էթմէյէ պաշլատը։ Վէ ՙԲահաղիմին մէզպահլա-
րընը անըն հուզուրընտա երգտրլար. վէ անլէրին իւ-
զէրինտէ օլան կիւնէշ փութլարընը գըրըպ՝ Աստա-
րովթ փութլարընը վէ օյմա վէ տէօքմէ սանէմլէրի
փարէ փարէ էտիպ թօզ էթտի, ՙվէ ՙօ֊֊ անլէրէ
զէպհ էթմիշ օլանլարընն գապըլարը իւզէրինէ սաչտը։
5 Վէ ՙքեահինլէրին քէմիքլէրինի քէնտի մէզպահլարը
իւզէրինտէ եագըպ՝ Յուդա իլէ Երուսաղէմի թաթհիր
6 էյլէտի։ Վէ Մանասէ իլէ Եփրեմ վէ Շմաւոնըն շէհիր-
լէրինտէ, Նեփթաղիմէ գատար, վէ ճիվարլարընտա
պուլունան խարապալարընտա տախի ֊էօյլէ ՙ֊֊ը։
7 Վէ մէզպահլար իլէ Աստարովթ փութլարընը գըրըպ՝
ՙօյմա սանէմլէրի թօզ էթտիքտէն վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ տիյարընտա պուլունան հէփ կիւնէշ փութլա-
րընը քէսիպ տէփ՝ էթտիքտէն սօկրա Երուսաղէմէ
՚ավտէթ էյլէտի։
8 Վէ ՙհիւքիմէթինին օն սէքիզինճի սէնէսինտէ տի-
յարը վէ պէյթի թաթհիր էթտիքտէն սօկրա Սափան
իպն ի Եսելիայը վէ շէհր մուհաֆըզը Մաասիայը վէ
վագ՚անիւվիս Յովաք իպն ի Յովաքազը Ալլահը
ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի թա՚միր էթմէյէ կէօնտէրտի։
9 Անլէր տախի քեահին ի ա՚զամ Քեղկիանըն եանընա
կէլտիքլէրինտէ՝ ՙպէյթ Ուլլահա կէթիրիլէն, եա՚նի
գափուճը Ղեւիլիլէրին Մանասէ իլէ Եփրեմին էլինտէն
վէ պիւթիւն Իսրայէլ պագիյյէսինտէն, վէ պիւթիւն
Յուդա իլէ Բենիամինտէն վէ Երուսաղէմ սէքէնէսին-
տէն թօփլամըշ օլտըգլարը ագչէյի թէսլիմ էթտիլէր։
10 Վէ անլէր անը պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ իշինի կէօրէն մէ-
մուրլարըն էլինէ վէրտիլէր, պունլար տախի պէյթ
իւր ՐԱՊՊՏԱ իշլէյէն ՚ամէլէյէ պէյթի թա՚միր վէ
11 թէճտիտ էթմէյէրի իչին վէրտիլէր, Եա՚նի տիւկեր-
լէր իլէ եափուճըլարա Յուդա մէլիքլէրինին խարապ
էթտիքլէրի խանէլէրին թա՚միրի իչին եօնուլմըշ
թաշլար վէ քիրիշլիք աղաճլար սաթըն ալմագ իւզրէ
12 վէրտիլէր։ Պու ատէմլէր տախի սրտգ իլէ իշլէրլէր
իտի. վէ իշի իլէրի կէօթիւրմէք իչին անլէրին նա-
զըրլարը Ղեւիլի օլարագ, պէնի Մերարիտէն Յեթ վէ
Աբդիա վէ պէնի Կահաթտան Զաքարիա վէ Մեսու-
ղամ օլուպ՝ մուսիգի ալէթլէրինտէ մահիր օլանլա-
13 րընն ճիմլէսի Ղեւիլիլէրտէն իտի։ Վէ տախի համ-
մալլարըն վէ հէր կէօնէ իշ իշլէյէնլէրին նազըրլարը
ՙհէմ քեաթիպլէր իլէ զապիթլէր վէ գափուճըլար Ղե-
ւիլիլէրտէն իտի։
14 Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլմիշ օլան ագչէյի
չըգարտըգլարը զէմման քեահին Քեղկիա Մովսէսին
էլիյլէ ՙէ֊֊ ՙՐԱՊՊԸՆ շէրի՚աթ քիթապընը պուլ-
15 տու. Վէ Քեղկիա՝ Սափան քեաթիպէ խիթապէն՝ Պէն
պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ շէրի՚աթ քիթապընը պուլտըմ՚
տէտի. վէ Քեղկիա քիթապը Սափանա թէսլիմ էթտի։
16 Սափան տախի քիթապը մէլիյէ կէթիրիպ մէլիյէ խի-
թապէն՝ Պէնտէլէրինկին էլինէ թէսլիմ օլունանընն
17 քեաֆֆէսինի անլէր իճրա էթմէքտէ տիրլէր։ Վէ
պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունան ագչէյի չըգարըպ,
անը նազըրլարընն էլինէ վէ իշճիլէրին էլինէ թէսլիմ
18 էթտիլէր՝ տէտի։ Վէ ֊֊ էէ քեաթիպ Սափան՝ մէլիյէ
խապէր վէրիպ՝ Քեահին Քեղկիա պանա պիր քիթապ
վէրտի՝ տէտիքտէն սօկրա, անտէն մէլիյին հուզու-
19 րընտա օգուտու։ Վէ մէլիք շէրի՚աթընն սէօզլէրինի
20 իշիթտիյի կիպի քէնտի էլափսէսինի երրթտը։ Վէ մէ-
լիք՝ Քեղկիայա վէ Ահիկամ իպն ի Սափանա վէ Աբ-
դոն իպն ի Միքայա վէ քեաթիպ Սափանա վէ մէլի-
21 յին պէնտէսի Ասայիայա էմր էտիպ, Կիտինիզ, պէ-
նիմ իչիւն վէ Իսրայէլ իլէ Յուդանընն պագիյյէսի իչիւն
պուլունմըշ օլան պու քիթապընն սէօզլէրինէ տա՚իր
ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՚ալ էտինիզ. զիրա էճտատըմըզ պու
քիթապտա եազըլմըշ օլանընն քեաֆֆէսինի իճրա
էթմէք իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ էմրինի հրֆզ էթմէտիքլէրի
էճլտէն իւզէրիմիզէ կէլէն Եհովանընն ղազապը ՚ազիմ
22 տիր՝ տէտի։ Վէ Քեղկիա իլէ մէլիյին ատէմլէրի էլ-
պիսէ նազըրը Սեղղում իպն ի Թեկուա իպն ի ՚Ասրա-
նընն զէվճէսի օլան Ողդա նէպիյէնին նէզտինէ կիտիպ
պէօյլէ սէօյլէտիլէր. օ տախի Երուսաղէմտէ Մասե-
նատա սաքին օլուր իտի։
23 Վէ մէրգումէ անլէրէ խիթապէն՝ Իսրայէլին Ալ-
լահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Սիզի պանա կէօնտէ-
24 րէն ատէմէ սէօյլէյինիզ քի, ՐԱՊՊ՝ Իշլէթ պէն պու
մէքեան իւզէրինէ վէ անընն էհալիսի իւզէրինէ պէլա,
եա՚նի Յուդա մէլիյինին հուզուրընտա օգուտըգլարը
քիթապտա եազըլմըշ օլան լա՚նէթլէրին ճիմլէսինի
25 կէթիրէճէյիմ. Զիրա էլլէրինին հէփ՚ամէլլէրիյլէ պէնի
ղազապա կէթիրմէք իւզրէ պէնի թէղք էտիպ՝ ղայրի
իլահլարա պուխուր եագտըլար. պու սէպէպտէն ղա-
զապըմ պու մահալ իւզէրինէ տէօքիւլէճէք, վէ սէօն-
26 մէյէճէք տիր՝ տէյիւ պույուրըր։ Վէ ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՚-
ալ էթմէք իւզրէ սիզի իրսալ էտէն Յուդա մէլիյինէ
սէօյլէյինիզ քի՝ Իշիթտիյին սէօզլէր խուսուսընտա
27 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Գալպին
եումշայըպ Ալլահընն հուզուրընտա թէվազու՚ էտէրէք՝
պու մահալ վէ անընն էհալիսի ՚ալէյհինէ օլան սէօզ-
լէրինի տինլէտիյինտէ հուզուրըմտա թէվազու՚ էտիպ
էլպիսէկի երրթարագ հուզուրըմտա աղլատըղընն սէ-
28 պէպտէն, պէն տախի ֊էէ տինլէտիմ։ Իշլէթ պէն սէնի
էճտատընկա զամմ էտէրիմ, վէ գապըղնա հալ ը ասա-
յիշտէ գօնուլաճագընն. կէօզլէրինկ տախի պու մահալ
իւզէրինէ վէ անընն էհալիսի իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ
պիւթիւն պէյայը կէօրմէյէճէք տիր. ՐԱՊՊԸՆ պու-

ՙ Ղև. 26. 30. 4 Մին. 23. 4։ | ՚ 3 Մին. 13. 2։ | ՚՚ 4 Մին. 22. 3։
՚՚՚ 4 Մին. 23. 6։ | ՚՚՚՚ Թէս. 9. 21։ | ՚՚՚՚՚ Պագ 4 Մին. 12. 4, վէ զայրի։ | ՚՚՚՚՚՚ 1 Թէվ. 23. 4, 5։ | ՚՚՚՚՚՚՚ 4 Մին. 22. 8, վէ զայրի։ | ՚՚՚՚՚՚՚՚ 4 Մին. 22. 12 ֊֊ Ա֊ | ՚՚՚՚՚՚՚՚՚ քորոր ֊֊էէ։ | ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 4 Մին. 22. 14։

Digitized by Google

յուրտղը պու տըր՝ տէտի: Անլէր տախի մէլիյէ խա-
պէր կէթիրտիլէր:
29 ¹Մէլիք տախի Յուդա իլէ Երուսաղէմին ճիւմլէ իխ-
30 թիյարլարընը ճէմ՚ էթտիրտի: Վէ մէլիք՝ Յուդանըն
ճիւմլէ ատէմլէրի վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի վէ քեա-
հինլէր վէ Ղեւիլիլէր վէ պէօյիւք, քիւչիւք, պիւթիւն
գավմ իլէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգրաչ՝ անլէր տիկլէր
իքէն պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունմըշ օլան ՚ահտ քի-
31 թապընըն հէփ սէօզլէրինի օգուտու: Վէ մէլիք ²մա-
հալ ը մախսուսընտա տուրարագ, պու քիթապտա
եազըլմըշ օլան ՚ահտըն սէօզլէրինի իճրա իչին ՐԱՊ-
ՊԸՆ թարիգինտէ եիւրիւմէք վէ անըն էմրլէրինի վէ
շէհատէթլէրինի վէ գանունլարընը պիւթիւն գալ-
պինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան հրճգ էյլէմէք իւզրէ
32 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՚ահտ էյլէտի: Վէ Երուսա-
ղէմ իլէ Բենիամինտէ պուլունանլարըն քեաճճէսինէ
պո- ՚ահտը թաստիգ էթտիրտի. վէ Երուսաղէմ սէ-
քէնէսի էճտատլարընըն Իլահը օլան Ալլահըն ՚ահ-
33 տընա կէօրէ հարէքէթ էյլէտիլէր: Վէ Յովսիա՝ պէնի
Իսրայէլին հէփ մէմլէքէթլէրինտէն ³ճիւմլէ մէքրու-
հաթը գալտըրըպ՝ Իսրայէլտէ պուլունանլարըն քեաճ-
ճէսինի քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԱ ՚իպատէթ էթ-
մէյէ մէճպուր էյլէտի. ²վէ անըն հէփ կիւնլէրինտէ
էճտատլարընըն Իլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն
սափմատըլար:

ՊԱՊ 35

*Յովսիանըն քէմալ ը տիգգաթլէ պասեքի իճրա էթմէսի. 20 վէճա-
քը՝ 25 երեմիանըն Յովսիա իչին մէրսիյէսի:*

Պա՚տէհու -Յովսիա Երուսաղէմտէ ՐԱՊՊ իչին
պասեքի իճրա էտիպ՝ պիրինճի այըն ²օն տէօրտիւնտէ
2 պասեք գուրպանընը զէպճ էյլէտիլէր: Վէ քեահին-
լէրի քէնտի ³մէ՚մուրիյէթլէրինէ գօյուպ ⁴պէյթ իւր
ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթի իչին անլէրի ղայրէթլէնտիրտի:
3 Վէ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս օլուպ պիւթիւն Իսրայէլէ
⁵թա՚լիմ էտէն Ղեւիլիլէրէ խիթապէն՝ ⁶մուգատտէս
թապութը Իսրայէլ մէլիյի Սողոմոն իպն ի Դաւիթին
պինա էթտիյի պէյթէ կէօթիւրիւնիւգ. ⁷օմուզընըզտա
եիւք օլմասըն, շիմտի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ վէ անըն
4 գավմը Իսրայէլէ խըտմէթ էտինիզ. Վէ խանէտան-
լարընըզ իլէ ֆըրգալարընըզա կէօրէ ⁸Իսրայէլ մէլիյի
Դաւիթին թահրիրի ⁹վէ օղլու Սողոմոնըն թահրիրի
5 իւզրէ հաղըրլանըպ, Պիրատէրլէրինիզ օլան գավմըն
օղուլլարը խանէտանլարընըն թագսիմի իւզրէ վէ Ղե-
ւիլիլէրին խանէտանլարընըն թագսիմի իւզրէ ¹⁰մագ-
6 տիստէ տուրարագ, Պասեք գուրպանընը զէպճ էյլէ-

յինիզ. վէ ¹¹քէնտինիզի թագտիս էտիպ՝ Մովսէսին
էլիյլէ ՐԱՊՊԸՆ էմրի մուճէպինճէ իճրա էթմէք իւզրէ,
7 պիրատէրլէրինիզ իչին հազըրլայընըզ՝ տէտի: Վէ
Յովսիա ¹²հազըր պուլունան գավմըն ճիւմլէսինէ պա-
սեք գուրպանը օլմագ իւզրէ, սիւրիւլէրտէն օթուզ
պինկ գուզու իլէ օղլագ վէ իչ պինկ սըղըր վէրտի.
8 պունլար մէլիյին մալընտան իտի: Րէ՚իսլէր տախի
գավմա, քեահինլէրէ վէ Ղեւիլիլէրէ կէօնիւլ խօշլը-
ղըյլէ հէտիյէ վէրտիլէր. պէյթ Ուլլահըն նազըրլարը
Քեղկիա վէ Զաքարիա վէ Յեքիէլ պասեք իչին քեա-
հինլէրէ իքի պինկ ալթը եիւզ ¹³-ը- վէ իչ եիւզ սըղըր
9 վէրտիլէր: Քէզալիք Քոնոնիա վէ պիրատէրլէրի Սե-
մայիա վէ Նաթանայէլ վէ Ղեւիլիլէրին րէ՚իսլէրի օլան
Ասաբիա վէ Յէիէլ վէ Յովզաբադ պասեք իչին Ղեւի-
լիլէրէ պէշ պինկ ¹⁴-ը- վէ պէշ եիւզ սըղըր վէրտիլէր:
10 Պէօյլէճէ խըտմէթ հազըրլանըպ՝ քեահինլէր քէն-
տի եէրլէրինտէ վէ Ղեւիլիլէր ¹⁵նէվպէթլէրինտէ մէլի-
11 յին էմրի իւզրէ տուրուպ, Պասեք գուրպանընը զէպճ
էթտիլէր. վէ քեահինլէր էլլէրինտէն ¹⁶-ը -ւըպ ²սէրփ-
12 տիլէր. Ղեւիլիլէր տախի ¹տէրիլէրի եիւզտիւլէր: Վէ
մուհրագա իչին օլանը այըրըպ անլէրի, ²Մովսէսին
քիթապընտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ, ՐԱՊՊԱ թագ-
տիմ էթմէլէրի իչին, գավմըն օղուլլարը խանէտան-
լարընա կէօրէ թագսիմ՚ էթտիլէր. սըղըրլարը տախի
13 պէօյլէ էթտիլէր: ³Պասեք գուզուսընը տախի գա-
նունը իւզրէ աթէշտէ քէպապ էթտիլէր, ֆագաթ
պ-ւչ- թագտիմէլէրի ²թէնճէրէ վէ գազան վէ թա-
վատա փիշիրիպ՝ անլէրի գավմըն օղուլլարընըն ճիւմ-
14 լէսինէ չապուգ թէվզի՚ էթտիլէր: Անտէն սօկրա քէն-
տիլէրի իչին վէ քեահինլէր իչին հազըրլատըլար,
զիրա պէնի Ահարոն քեահինլէր ախշամա գատար
մուհրագայը վէ եաղլարը թագտիմ էթմէքլէ մէչղուլ
օլտըլար. պու էճտէն Ղեւիլիլէր քէնտիլէրի իչին վէ
15 պէնի Ահարոն քեահինլէր իչին հազըրլատըլար: Վէ
պէնի Ասափտան օլան մուղաննիլէր ³Դաւիթին վէ
Ասափ իլէ Եմանըն վէ մէլիյին եանընտա պուլունան
նէպի Իդիթունըն թէրթիպի մուճէպինճէ մէվզը՚լէ-
րինտէ, գափուճըլար տախի ²հէր գափուտա պ-ւչ-
ը-ւչ. խըտմէթլէրինտէն այրըլմալարը իգթիզա էթմէզ
իտի, չիւնքի պիրատէրլէրի Ղեւիլիլէր անլէր իչին
16 հազըրլատըլար: Վէ Յովսիա մէլիյին էմրի իւզրէ
պասեքի իճրա էյլէմէք, վէ ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը իւ-
զէրինտէ մուհրագալար թագտիմ էթմէք իչին ՐԱՊ-
17 ՊԸՆ պիւթիւն խըտմէթի օլ կիւն հազըրլանտը: Վէ
հազըր պուլունան պէնի Իսրայէլ օլ վագըթ պասեք
18 իլէ ֆէթիր ²պայրամընը եէտի կիւն թուրթըլար: Վէ

¹ 4Միւլ.23.1,վէ ղայրի:	¹⁰ 4Միւլ. 23. 21,22:	22: Մաղ. 2. 7:	¹⁰ Մէզ. 134. 1:	¹⁰ Պ. 29. 22:	¹⁰ 1Թէվ.25.1,վէ ղայրի:
² 4Միւլ. 11. 14: 23.3: Պ. 6. 13:	² Խուր.12.6: եզր.6.19:	¹¹ Պ. 5. 7:	¹¹ Պ. 29. 5, 15: 30. 3, 15: եզր. 6. 20:	¹¹ Պաղ Պ. 29. 34:	² 1Թէվ. 9. 17,18: 26. 14, վէ ղայրի:
³ 3Միւլ. 11. 5:	³ Պ. 23.18: եզր.6.18:	¹² Պ. 23.26: [վէ 26:	¹² Պ. 30. 24:	¹² Ղեւ. 3. 3: [16. 7:	³ Խուր 12. 15: 13. 6:
⁴ Երեմ. 3.10: ——	⁴ Պ. 29. 5,11:	¹³ 1Թէվ.23 վէ 24 վէ 25	¹³ Խուր. 12. 8,9: Թէս. 2. 13-15:	¹³ Խուր. 12. 8,9: Թէս.	Պ. 30. 21:
	⁵ Թէս. 33. 10: Պ. 30.	¹⁴ Պ. 8. 14:	¹⁴ 1Միւլ. 2. 13-15:		

Digitized by Google

Սամուէլ փէյղամպէրին կիւնլէրինտէն պէրու Իսրա-
յէլտէ ՚պու միսիլլիւ պիր պասեք իճրա օլունմամըշ
իտի. վէ Յովսիանըն վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին
վէ հազըր պուլունան պիւթիւն Յուդա վէ Իսրայէլ իլէ
Երուսաղէմ սէքէնէսինին իճրա էթտիքլէրի պու պա-
սեքին միսլինի Իսրայէլ մէլիքլէրինտէն հիչ պիրի
19 իճրա էթմէմիշ իտի: Պու պասեք Յովսիանըն հիւքիւ-
մէթինին օն սէքիզինճի սէնէսինտէ իճրա օլունտու:
20 ՚Ճիւմլէ պու վուգու՚աթտան վէ Յովսիանըն հէյ-
քէլի հազըրլամասընտան սօնրա Մըսըր մէլիյի Նե-
քաւով՝ Ֆրաթ գուրպինտէ վագը՝ Քարքամիս իւզէ-
րինէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ չըգմաղլէ, Յովսիա
21 տախի անընն գարշըսընա չըգտը: Ո իսէ անա էչիլէք
կէօնտէրիպ՝ էյ Յուդա մէլիյի, սէնին պէնիմ իլէ նէ՞
իշին վար, պէն պու կիւն սանա գարշը տէյիլ, անճագ
պէնիմ իլէ մուհարէպէտէ օլան խանէյէ գարշը չըգմը-
շըմ, զիրա Ալլահ ՚աճէլէ էթմէքլիյիմ իչիւն պանա
էմր էյլէտի. պէնիմ իլէ օլան Ալլահտան սագընն, օլ-
22 մայա քի սէնի հէլաք էտէ՝ տէտի: Ֆագաթ Յովսիա
անտէն կէրի տուրմայըպ՝ անընն իլէ մուհարէպէ էթ-
մէք իւզրէ ՚թէպտիլ ի գըյաֆէթ էտիպ, Նեքաւովընն՝
Ալլահ թարաֆընտան օլան սէօզլէրինի տինկլէմէյէ-
րէք Մակեդոով օվասընտա մուհարէպէ էթմէյէ կիթ-
23 տի: Վէ թիրէնտազլար Յովսիա մէլիյի վուրտըլար,
մէլիք տախի պէնտէլէրինէ՝ Պէնի պունտան չըգա-
րընըզ, զիրա ֆէնա հալտէ ՚մէճրուհ օլտըմ՚ տէտի:
24 ՚Վէ պէնտէլէրի անը օլ արապատան չըգարըպ՝ իքինճի
արապասընա գօյարագ Երուսաղէմէ կէթիրտիլէր. օ
տախի վէֆաթ էտիպ էճատտընըն գապրլարընտա
տէֆն օլունտու. վէ ՚պիւթիւն Յուդա իլէ Երուսաղէմ
25 Յովսիա իչիւն մաթէմ էթտիլէր: Վէ Երեմիա ՚Յով-
սիա հագգընտա՝ մէրսիյէ սէօյլէտի. ՚մուղաննի վէ
մուղաննիյէլէրին ճիմլէսի տախի պու կիւնէ գատար
մէրսիյէլէրինտէ Յովսիայը զիքր էտէրէք. անլէրի օ-
ֆօ֊մաղը Իսրայէլտէ ՚ատէթ էթտիլէր. վէ անլէր իշլէթ
մէրսիյէլէրտէ եազըլմըշ տըր:
26 Վէ Յովսիանընն ահվալընընն պագիյէսի վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ շէրի՚աթընտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ իճրա
27 էթտիյի հասէնաթը, Վէ անընն ահվալը իպթիտասըն-
տան նիհայէթինէ գատար իշլէթ Իսրայէլ վէ Յուդա
մէլիքլէրինին քիթապընտա եազըլմըշ տըր:

ՊԱՊ 36

*Յովաքազընն հիւքիւմէթի վէ Մըսրա էսիր կէօթիւրիւլմէսի: 5 Յո-
վակիմին բէօթիւ հիւքիւմէթի վէ զէնճիրպէնտ օլարագ Բաբելոնա կէօ-
թիւրիւլմէսի: 9 Յովաքինին էսարէթի: 11 Սեդեկիանընն քէօթիւ հիւ-
քիւմէթի վէ ՚իսեանը: 14 Դավմընն ՚իսեանընտան նաշի Երուսաղէմին
քիւլլիյէն խարապիյէթի: 22 Կիւրոսընն ի՚լանը:*

Վ է ՚տիյարընն էհալիսի Յովսիանընն օղլու Յովա-
քազը ալըպ՝ անը փէտէրինին եէրինտէ Երուսաղէմտէ
2 մէլիք նասպ էթտիլէր: Յովաքազ մէլիք օլտըղընտա
եիրմի իւչ եաշընտա օլուպ՝ Երուսաղէմտէ իւչ այ հիւ-
3 քիւմէթ էյլէտի: Վէ Մըսըր մէլիյի անը Երուսաղէմտէ
խալ՚ էտիպ՝ տիյարա եիւզ թալանթ կիւմիւշ վէ պիր
4 թալանթ ալթունն ճէրիմէ սալտը: Վէ Մըսըր մէլիյի
անընն գարնտաշը Եղիակիմի Յուդա իլէ Երուսաղէմ
իւզէրինէ մէլիք նասպ էտիպ՝ իսմինի Յովակիմէ թահ-
վիլ էյլէտի. վէ Նեքաւով անընն գարնտաշը Յովա-
քազը ալըպ՝ Մըսրա կէօթիւրտու:
5 Յովակիմ մէլիք օլտըղընտա ֊եիրմի պէշ եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի.
վէ Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը
6 իշլէտի: ֊Անընն ՚ալէյհինէ ֊Բաբելոն մէլիյի Նաբու-
գոդոնոսոր չըգըպ՝ ֊անը Բաբելոնա կէօթիւրմէք իւզրէ
7 զէնճիրլէրլէ պաղլատը: ֊Վէ Նաբուգոդոնոսոր պէյթ
իւր ՐԱՊՊԸՆ էտէվաթընտան ալըպ՝ Բաբելոնա կէօ-
8 թիւրէթք Բաբելոնտա վագը՝ հէյքէլինէ գօտու: Վէ
Յովակիմին ահվալընըն պագիյէսի վէ իշլէտիյի մէք-
րուհաթ վէ անտէ պուլունան ֆէ֊֊֊ իշլէթ Իսրայէլ վէ
Յուդա մէլիքլէրինին քիթապընտա եազըլմըշ տըր.
վէ անըն եէրինէ օղլու ֊Յովաքին մէլիք օլտու:
9 Յովաքին մէլիք օլտըղընտա ֊֊ սէքիզ եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ իւչ այ օն կիւն հիւքիւմէթ էյ-
լէտի, վէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի:
10 Վէ էրթէսի սէնէ մէլիք ֊Նաբուգոդոնոսոր անը վէ
֊պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ գըյմէթլի էտէվաթընը Բաբե-
լոնա կէթիրթտի. վէ Յուդա իլէ Երուսաղէմ իւզէ-
րինէ ֊անընն ֆէ֊֊էէ֊ պիրատէրի ֊Սեդեկիայը մէլիք
նասպ էթտի:
11 Սեդեկիա մէլիք օլտըղընտա ֊եիրմի պիր եաշընտա
օլուպ՝ Երուսաղէմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի:
12 Վէ Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը
իշլէյէրէք՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինի ֊֊֊֊ Երեմիա
13 փէյղամպէրին հուզուրընտա թէվազու՚ էթմէտի: Վէ
֊տախի Ալլահ իլէ անա եէմին էթտիրմիշ օլան մէլիք
Նաբուգոդոնոսորա ՚ասը օլուպ՝ Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊԱ րուճու՚ էթմէքտէն ֊պօյունընը փէքլէշտիրտի
14 վէ գալպինի գաթըլաշտըրտը: Վէ քեահինլէրին հէփ
րէ՚իսլէրի վէ գավմ՚ թա՚իֆէլէրին ճիմլէ մէքրուհա-
թընա կէօրէ ՚իսեանլարընը չօղալթտըլար, վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ Երուսաղէմտէ թագտիս էյլէտիյի պէյթի նա-

ֆ 4Միւլ. 23. 22,23։
ղ 4Միւլ. 23. 29։ Երեմ. 46. 2։
ռ 3Միւլ. 22. 30։
շ 3Միւլ. 22. 34։
ձ 4Միւլ. 23. 30։
ջ Ջաք. 12. 11։
ռ Մէյտ. 4. 20։
ն Պագ Մատթ. 9. 23։
——
շ 4Միւլ. 23. 30, վէզայրիւ։
չ 4Միւլ. 23. 36,37։
պ 4Միւլ. 24. 1։
ջ 4Միւլ. 24. 8։
ռ 4Միւլ. 24. 10-17։
ս Դան. 1. 1,2։ 5. 2։
վ 1 Թէվ. 3. 16։ ֊֊ Յեքոնիա ֊֊֊֊։
տ 4Միւլ. 24. 17։
ր Երեմ. 37. 1։
ց 4Միւլ. 24. 18։ Երեմ. 52. 1, վէ ղայրիւ։
ւ Երեմ. 52. 3։ Եզեկ. 17. 15,18։
փ 4Միւլ. 17. 14։

Digitized by Google

5 փաք էյլէտիլէր։ ՙՎէ էճտատլարընըն Ալլահը ՐԱՊՊ
քէնտի գավմընա վէ մէսքէնինէ մէրհամէթ էթտիյի
էճլտէն ըէսուլլէրինին էլիյլէ անլէրէ *վագթըյլէ ե-
6 ւէր կէօնտէրիր իտի. Լաքին ՚անլէր Ալլահըն ըէսուլ-
լէրինի թահգիր էտիպ՝ ՚անըն սէօզլէրինի ըէտտ վէ
ՙփէյղամպէրլէրինի իսթիհզա էտէրլէր իտի, հաթթա
շիֆա գապուլ էթմէզ տէրէճէտէ ՛ՐԱՊՊԸՆ ղազապը
7 քէնտի գավմը ՚ալէյհինէ ալէվլէնտի։ Վէ ՛քաղդէա-
լըլարըն մէլիյինի անլէրին ՚ալէյհինէ չըգարտը, օ
տախի ՚անլէրին նէվճիվանլարընը պէյթ ի մագտիս-
լէրինտէ գըլըճլէ գաթլ էտիպ՝ նէվճիվանա վէ պագի-
րէյէ, իխթիյարա վէ ագ սաչլըյա շէֆգաթ էթմէտի.
8 Ալլահ ճիումլէսինի տէ անըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի։ ՚Վէ
պէյթ Ուլլահըն պէօյուք, քիչիւք, ճիումլէ էտէվա-
թընը վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէլէրինի վէ մէ-
լիք իլէ րէ՚իսլէրինին խազինէլէրինի, քեաֆֆէֆէն
9 Բաբելոնա կէօթիւրտիւ։ ՙՎէ պէյթ Ուլլահը եագըպ՝
Երուսաղէմին սուրընը երգմագլէ անըն սէրայլարընըն
քեաֆֆէսինի աթէշէ եագարագ, անըն ճիումլէ զիգը յ-
20 մէթ էտէվաթընը թէլէֆ էթտիլէր։ Վէ ՚գըլըճտան

; Երեմ.25.3,4; 35.15; 44. 4.
= Ի՚ւղ. էրքէն գալգա-
րագ
ւ Երեմ. 5. 12,13;
ղ Էմս. 1. 25,30;
ճ Երեմ. 32. 3; 38. 6;
Մատթ. 23. 34;
ժ Մէգ. 74. 1; 79. 5;
յ Թէս. 28. 49; 4Մի՚ւ. 25.1, վէ զայրի; եզր. 9. 7;
ն Մէգ. 74.20; 79.2,3;
շ 4Մի՚ւ. 25. 13, վէ զայրի;
ո 4Մի՚ւ. 25. 9; Մէգ. 74. 6,7; 79. 1,7;
չ 4Մի՚ւ. 25. 11;
պ Երեմ. 27. 7;
ջ Երեմ. 25. 9, 11, 12; 26. 6,7; 29. 10;
ռ Ղեւ. 26. 34, 35, 43; Դան. 9. 2;
ս Ղեւ. 25. 4,5;
վ Եզր. 1. 1;
տ Երեմ. 25. 12,13; 29. 10; 33. 10,11,14;
ր Ես. 44. 28;
ց Եզր. 1. 2,3;

ԵԶՐԱՍ

ՊԱՊ 1

*Պէյթ Ուլլահըն պինասը իչիւն Կիւրոսըն ի՚լանը։ 5 Դավմընն Քէտա-
րիթքեաթը։ 7 Կիւրոսըն մուգատտես էտէվաթը կէրի վէրմիսի։*

Վ Է Ֆարս մէլիյի Կիւրոսըն պիրինճի սէնէսինտէ
ՐԱՊՊԸՆ ՙԵրեմիա վասըթասըյլէ օլան քէլամընըն
իթմամը իչիւն՝ ՐԱՊՊ Ֆարս մէլիյի Կիւրոսըն րու-
հընը թէշվիգ էթմէքլէ, ՚օ տախի մէմալիքինին
քեաֆֆէսինտէ թահրիրաթլէ աթիտէքի վէճհ իւզրէ
ի՚լան էյլէտի։
2 Ֆարս մէլիյի Կիւրոս պէօյլէ պույուրըր. Իլահ ը
սէմավաթ օլան Եհովա զէմինին ճիումլէ մէմալիքինի
պանա վէրիպ՝ Յուդատա վագը՝ Երուսաղէմտէ քէն-
տինէ պիր պէյթ պինա էթմէյի քէնտիսի ՚պանա էմր
3 էթմիշ տիր։ Արանըզտա անըն պիւթիւն գավմընտան քիմ՝ վար իսէ, Յուդատա վագը՝ Երուսաղէմէ չը-
գրագ՝ Իսրայէլին Ալլահը Եհովանըն, եա՚նի Երու-

սաղէմտէ օլան ՙԱլլահըն պէյթինի պինա էյլէսին,
4 վէ Ալլահը սանըն իլէ օլա։ Վէ Երուսաղէմտէ վագը՝
պէյթ Ուլլահ իչիւն օլան միւթէպէրրի՝ թագտիմէլէ-
րինտէն մա՚տա, անըն հէմշէհրիլէրի, եա՚նի կէրի
գալանլարըն քեաֆֆէսի ղուրպէթ տիյարընտան կիւ-
միւշ վէ ալթուն վէ էշեա վէ հայվանլար իլէ անա
եարտըմ էթսին։
5 Օ զէման Երուսաղէմտէ պուլունան պէյթ իւր
ՐԱՊՊԸ պինա էթմէք իչիւն Յուդա իլէ Բենիամինին
խանէտան րէ՚իսլէրի վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր
գալպլէրինի ՚Ալլահըն թէշվիգ էթտիյի ատէմլէր իլէ
6 պէրապէր չըգտըլար։ Վէ էթրաֆլարընտա պուլու-
նանլարըն ճիումլէսի միւթէպէրրի՝ թագտիմէլէրին
քեաֆֆէսինտէն ֆազլա կիւմիւշ գապլար վէ ալթուն
վէ էշեա վէ հայվանաթ վէ զիգը յմէթ ՚աթիյէլէրէ
անլէրէ եարտըմ էթտիլէր։

= 2 Թէվ. 36. 22,23; Երեմ. 25. 12; 29. 10;
բ Գ. 5. 13, 14;
դ Ես. 44. 28; 45.1,13;
թ Դան. 6. 26;
Ե Փիլ. 2. 13;

Digitized by Google

7 Վէ մէլիք Կիւրոս ՚Նաբուգոդոնոսորը Երուսա-
ղէմտէն կէթիրիպ՝ քէնտի իլահրնըն խանէսինէ գօմըշ
օլտրդը ՚պէյթ իւր ՐԱՊՊՐՆ էտէվաթրնը չրգարտը։
8 Պունլարը Ֆարս մէլիյի Կիւրոս՝ խազնէտարը Միթ-
րիդատ էլիյլէ չրգարրպ, Յուդա րէ՛իսի ՚Սասբասարա
9 սայարագ թէսլիմ էթտի։ Վէ անլէրին ՚ատէտի պու
տրը. օթուզ ալթուն լէյլէն վէ պիկ կիւմիւշ լէյլէն վէ
10 երիմի տօգուզ պրչագ, Վէ օթուզ ալթուն թաս վէ
իքինճի տէրէճէտէն տէօրթ եիւզ օն կիւմիւշ թաս վէ
11 պիկ ՚ատէտ պաշգա էտէվաթ իտի։ Ալթուն իլէ կիւ-
միւշ էտէվաթրն քեաֆֆէսի պէշ պիկ տէօրթ եիւզ
՚ատէտ իտի։ Սասբասար պունլարրն ճիւմլէսինի Բա-
բելոն էսարէթինտէն Երուսաղէմէ կէթիրիլէնլէր իլէ
կէթիրտի։

ՊԱՊ 2

՚Ավտէթ էտէն գավմրն, 36 վէ քեահինլէրին, 40 վէ Ղեւիլիլէրին, 43 վէ Նաթանայիմին, 55 վէ Սողոմոնըն խատէմէսի օղուլլարրընն, 62 վէ նէսէպնամէլէրի պուլունմայանլարրն ՚ատէտի, 64 Պիւթիւն ճէմա՚-
աթրն ՚ատէտի. 68 վէ միւթէվէլլրի՝ Ջաթիմէլէրի։

Վէ էսիր կէօթիւրիւլէն, ե՛նի ՚Բաբելոն մէլիյի
Նաբուգոդոնոսորրն Բաբելոնա կէօթիւրտիւյիւ քիմ-
սէլէրտէն օլուպ՝ էսարէթտէն չրգան վէ Երուսաղէմ իլէ
Յուդայա հէր քէս քէնտի շէհրինէ կէլէն էյալէթ ՚էհա-
2 լիսի պունլար տրր. Զօրաբաբէլ վէ Յեսու վէ Նէեմիա
վէ ՚Սարայիա վէ Հռէէղիա վէ Մուրթքէ վէ Բաղասան
վէ Մասփար վէ Բագուէ վէ Հռէում վէ Բաանա իլէ
կէլէն վէ Իսրայէլ գավմընտան օլան ատէմլէրին ՚ա-
3 տէտի պու տրր. Պէնի Փարոս իքի պիկ եիւզ երթմիշ
4 իքի, Պէնի Սափատիա իւչ եիւզ եէթմիշ իքի (5) Պէնի
6 Արահ ՚էէտի եիւզ եէթմիշ պէշ, Պէնի ՚Փաաթ-Մո-
վաբ, Յեսու իլէ Յովաբրն օղուլլարրընտան օլարագ,
7 իքի պիկ սէքիզ եիւզ օն իքի, Պէնի Եղամ պիկ իքի
8 եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Զաթու տօգուզ եիւզ գըրգ
9 պէշ, Պէնի Զաքքա եէտի եիւզ ալթմըշ, (10) ՚Պէնի
11 Բանի ալթը եիւզ գըրգ իքի, Պէնի Բէէբայի ալթը
12 եիւզ երիմի իւչ, Պէնի Ազգադ պիկ իքի եիւզ երիմի
13 իքի, Պէնի Ադոնիկամ ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը,
14 Պէնի Բագուէ իքի պիկ էլլի ալթը, (15) Պէնի Ադին
16 տէօրթ եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Ատեր (Եզեկիա-
17 տան օլարագ) տօգսան սէքիզ, Պէնի Բեսէի իւչ եիւզ
18 երիմի իւչ, ՚Պէնի Յորա եիւզ օն իքի, (19) Պէնի Հա-
20 սում իքի եիւզ երիմի իւչ, ՚Պէնի Գաբեր տօգսան պէշ,
21 Պէնի Բեթլէհէմ եիւզ երիմի իւչ, (22) Րիճալը Նե-
23 տոփա էլլի ալթը, Րիճալը Անաթովթ եիւզ երիմի
24 սէքիզ, Պէնի Ազմաթ գըրգ իքի, (25) Պէնի Կարի-
աթարիմ վէ Կեփիրա վէ Բերովթ եէտի եիւզ գըրգ
26 իւչ, Պէնի Ռամա վէ Գաբա ալթը եիւզ երիմի պիր,
27 Րիճալը Մաքմաս եիւզ երիմի իքի, (28) Րիճալը
29 Բեթէլ վէ Գայի իքի եիւզ երիմի իւչ, Պէնի Նաբաւ
30 էլլի իքի, Պէնի Մակեբիս եիւզ էլլի ալթը, (31) ՚Պէնի
32 Եղամ՚ը ախէր պիկ իքի եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Հա-
33 րիմ իւչ եիւզ երիմի, Պէնի Ղովդ վէ Ադիդ վէ Ոնով
34 եէտի եիւզ երիմի պէշ, Պէնի Երիքով իւչ եիւզ գըրգ
35 պէշ, Պէնի Սենաա իւչ պիկ ալթը եիւզ օթուզ իտի։
36 Վէ քեահինլէր, Յեսու խանէտանընտան օլարագ,
37 ՚պէնի Յեդայիա տօգուզ եիւզ եէթմիշ իւչ, ՚Պէնի Եմ-
38 մեր պիկ էլլի իքի, ՚Պէնի Փասուր պիկ իքի եիւզ գըրգ
39 եէտի, ՚Պէնի Հարիմ պիկ օն եէտի իտի։
40 Վէ Ղեւիլիլէր, պէնի Ովդուիատան օլարագ, պէնի
Յեսու վէ Կադմիէլ եէթմիշ տէօրթ իտի։
41 Պէնի Ասափտան օլարագ՝ մուղանննիլէր եիւզ երիմի
սէքիզ իտի։
42 Գափուճըլարրն օղուլլարը՝ պէնի Սեղղում, պէնի
Ատեր, պէնի Տեղմոն, պէնի Ակկուբ, պէնի Ատիտա,
պէնի Սուբա՝ ճիւմլէսի եիւզ օթուզ տօգուզ իտի։
43 ՚Նաթանայիմ. պէնի Սիա, պէնի Ասուփա, պէնի
44 Տաբաովդ, Պէնի Կերոս, պէնի Սիա, պէնի Փադօն,
45 Պէնի Ղաբանա, պէնի Ագաբա, պէնի Ակկուբ,(46) Պէ-
47 նի Ագաբ, պէնի Սաղամէ, պէնի Անան, Պէնի Գեդ-
48 դէլ, պէնի Գաար, պէնի Ռէայիա, Պէնի Ռասին, պէ-
49 նի Նեկոդա, պէնի Գազամ, Պէնի Ոզա, պէնի Փասէ,
50 պէնի Բասի, Պէնի Ասենա, պէնի Մովանիմ, պէնի
51 Նեփուսիմ, Պէնի Բակբոկ, պէնի Ակուփա, պէնի Ա-
52 րուրի, ՚Պէնի Բասաղօթ, պէնի Մէհիդա, պէնի Ար-
53 սա, Պէնի Բարկոս, պէնի Սիսարա, պէնի Թամա,
54 Պէնի Նեսիա, պէնի Ատեփա, (55) ՚Սողոմոնըն խա-
տէմէսի օղուլլարը, պէնի Սոտէ, պէնի Սոփերաթ,
56 ՚պէնի Փարեդա, Պէնի Յեղա, պէնի Դերկոն, պէնի
57 Գեդդել, Պէնի Սափատիա, պէնի Ատտիլ, պէնի Փա-
58 քարաթ-ասեբայիմ, ՚պէնի Ամի օլուպ, ՚Նաթանա-
յիմ վէ ՚Սողոմոնըն խատէմէսի օղուլլարրընն քեաֆ-
ֆէսի իւչ եիւզ տօգսան իքի իտի։
59 Վէ Թեղմեղա վէ Թեղարսա վէ Քերուբ վէ ՚Ադդան
վէ Եմմերտէն չրգրպ՝ քէնտի խանէտանլարրընը վէ նէ-
սէպլէրինի, ե՛նի Իսրայէլտէն օլուպ օլմատրգլա-
60 րընը կէօսթէրմէյէ մուգթէտիր օլմայանլար, Պէնի
Դաղայիա, պէնի Տուբիա, պէնի Նեկոդա, ալթը եիւզ
էլլի իքի իտի։
61 Վէ քեահին օղուլլարընտան պէնի Աբաիա վէ պէնի
Ակկուս վէ պէնի Բերզելի, քի ՚Գաղաադը Բերզելի-

ա 4Մխլ.24.13։ 2Թէվ. 36.7։
բ Պ. 5. 14։ 6. 5։
գ Պագ Պ. 5. 14։
— —
դ Նէեմ. 7.6, վէ զայրի։
ե 4Մխլ.24.14-16։ 25. 11։ 2Թէվ. 36. 20։
զ Նէեմ. 7.7-ե Ազարիա -եէնէլէր։
է Պագ Նէեմ. 7. 10
ը Նէեմ. 7. 11։
թ Նէեմ. 7. 15-ե Բանուի -եէնէլէր։
ժ Նէեմ. 7.24-ե Արիփի -եէնէլէր։
ի Նէեմ. 7. 25-ե Գաբաւոն -եէնէլէր։
լ Պագ Ա.յ. 7։
խ 1Թէվ. 24. 7։
ծ 1Թէվ. 24. 14։
կ 1Թէվ. 9. 12։
հ 1Թէվ. 24. 8։
ձ 1Թէվ. 9. 2։
ղ Նէեմ. 7. 54։
ճ 3Մխլ. 9. 21։
մ Նէեմ. 7. 57։
յ Նէեմ. 7. 59-ե Ամոն -եէնէլէր։
ն Յես. 9 21,27։ 1Թէվ. 9. 2։
շ 3Մխլ. 9. 21։
ո Նէեմ. 7. 61-ե Ադդօն -եէնէլէր։
չ 2Մխլ. 17. 27։

Digitized by Google

Նին գըզլարընտան պիրի իլէ էվլէնմիշ վէ անլէրին
62 իսմիյլէ եատ օլունմըշ տըր: Պունլար քէնտի նէսէլ-
նամէլէրինի արատըլար իսէ տէ, պուլունմատը, Ւվէ
ղայր ի թահիր 'ատտ օլունարագ քեահինլիքտէն իխ-
63 րաճ օլունտըլար: Վէ Աթարսաթա անլէրէ՝ Թա Ուր-
իմ վէ Թումիմ իլէ պիր քեահին զուհուր էտինճէյէ
տէյին ագատէս շէյլէրտէն եէմէմէլէրինի էմր էթտի:
64 Պիւթիւն ճէմ'աթ գըրգ իքի պիկ իւչ եիւզ ալթ-
65 մըշ քիշիտէն իպարէթ իտի. Վէ անլէրին գուլ վէ
ճարիյէլէրի եէտի պիկ իւչ եիւզ օթուզ եէտի նէֆէր
իտի, վէ արալարընտա իքի եիւզ մուղաննի իլէ մու-
66 ղաննիյէ վար իտի: Աթլարը եէտի եիւզ օթուզ ալթը,
67 վէ գաթըրլարը իքի եիւզ գըրգ պէշ, Տէվէլէրի տէօրթ
եիւզ օթուզ պէշ, վէ մէրքէպլէրի ալթը պիկ եէտի
եիւզ եիրմի իտի:
68 Վէ խանէտան ըէ'իսլէրինտէն պա'զրսը Երուսա-
ղէմտէ պուլունան պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէլտիքլէրինտէ՝ պէյթ Ուլլահը եէրինտէ ինշա էթմէք իչին միւ-
69 թէպէրրի' թագտիմէլէր 'արզ էթտիլէր: Իգթիտար-
լարընա կէօրէ ի'մալթ խազինէսինէ ալթմըշ պիր
պիկ տիրհէմ ալթուն վէ պէշ պիկ մընա կիւմիւշ վէ
70 եիւզ 'ատէտ քեահին լիպասը վէրտիլէր: Վէ քեա-
հինլէր վէ Ղեւիլիլէր վէ գավմտան օլանլար, վէ մու-
ղաննիլէր վէ գափուճըլար վէ Նաթանայիմ քէնտի
շէհրլէրինտէ, պիւթիւն Իսրայէլ տախի քէնտի շէհիր-
լէրինտէ սաքին օլտըլար:

ՊԱՊ 3

Մէզպահէն գուրուլմասը, 4 վէ մուհրագալարըն Թագտիմի: 7 'Ամէլէ Թէտարիքի: 8 Պէյթ Ուլլահի'ն Թէմէլինին գուրուլմասը:

Վէ եէտինճի այ կէլտիքտէ, պէնի Իսրայէլ շէ-
հիրլէրինտէ պուլունմըշ օլարագ, գավմ շախս ը
2 վահիտ կիպի Երուսաղէմտէ թէճէմմիւ' էթտիլէր: Վէ
Յեսու իպն ի Յովսեդեկ իլէ անրն գարնտաշլարը
քեահինլէր վէ Զօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլ իլէ
գարնտաշլարը գալգըպ, Ալլահ ատէմի Մովսէսին
շէրի'աթընտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ, մուհրագա-
լար թագտիմ էթմէք իչին Իսրայէլին Ալլահընրն
3 մէզպահընը պինա էթտիլէր: Վէ օլ տիյարընն միլ-
լէթլէրինտէն գօրգտրգլարը ճիհէթլէ մէզպահը քէնտի
եէրինէ գօյուպ՝ անրն իւզէրինտէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա-
լար, եա'նի սապահ վէ ախշամ մուհրագալարընը
4 թագտիմ էթտիլէր: Վէ եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ
խայմէ պայրամընը թութուպ՝ եէվմի մուհրագա-
լարը գանունը իւզրէ սայըյա կէօրէ կիւնտէն կիւնէ
5 ըէ-ըէ էըէլէ: Վէ անտէն սօնրա տա'իմի մուհրա-
գալարը վէ այ պաշըլարրն վէ ՐԱՊՊԱ թագտիս օլու-
նան մու'այյէն պայրամլարրն վէ միւթէպէերրի'էն
ՐԱՊՊԱ իխթիյարի թագտիմէ 'արզ էտէնին ըէ-ըէ-
6 էլէէ ըէ-ըէ էըէլէ: Եէտինճի այրն պիրինճի կիւ-
նինտէն ՐԱՊՊԱ մուհրագալար թագտիմ էթմէյէ
պաշլատըլար. վէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի իսէ, տահա թէ-
7 սիս օլունմամըշ իտի: Վէ թաշճըլար իլէ տիւկէրլէրէ
ագչէ, վէ Ֆարս մէլիյի կիւրոս թարաֆընտան նա'իլ
օլտրգլարը իմթիյազա կէօրէ՝ էրզ աղաճլարընը Ի-
բանանտան Եաֆայա տէնիզտէն կէթիրմէլէրի իչիւն,
Սիդոն իլէ Տիւրոստան օլանլարա Եէյէճէք վէ իչէ-
ճէք վէ զէյթունն եաղը վէրտիլէր:
8 Վէ Երուսաղէմտէ օլան պէյթ Ուլլահա վիւսուլլէ-
րինրն իքինճի սէնէսինրն իքինճի այրնտա՝ Զօրաբա-
բէլ իպն ի Սաղաթիէլ վէ Յեսու իպն ի Յովսեդեկ վէ
անլէրին սա'իր գարնտաշլարը՝ քեահինլէր վէ Ղեւի-
լիլէր, վէ էսարէթտէն Երուսաղէմէ 'ավտէթ էտինլէ-
րին քեաֆֆէյի պէյթ Ուլլահ պաշլատըլար, Ւվէ եիրմի եա-
շընը կէչկին օլան Ղեւիլիլէրի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
9 իշի իւզէրինէ նազըր թա'եին էթտիլէր: Վէ Եյեսու
իլէ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի վէ Կադմիէլ իլէ օ-
ղուլլարը, պէնի Յուդա վէ պէնի Ենադադ իլէ օղուլ-
լարը վէ պիրատէրլէրի օլան Ղեւիլիլէր պիլիթթիֆագ
'ամէլէ իւզէրինէ նազարէթ էթմէյէ չրգտրլար:
10 Վէ մի'մարլար ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինրն թէմէլինի
գուրտրգլարընտա, Իսրայէլին մէլիյի Դաւիթին թէր-
թիպի իւզրէ ՐԱՊՊԱ համտ էթմէք իչիւն Քեահին-
լէրի, քէնտի էլպիսէլէրինի կիւմիշ օլարագ, պօրու-
լարլէ, վէ պէնի Ասափ օլան Ղեւիլիլէրի զիլլէրլէ
11 տուրտուրտրլար: Անլէր տախի ՐԱՊՊԱ համտ ու
շիւքր էտէրէք՝ Զիրա քէրիմ տիր, վէ Ինայէթի Իս-
րայէլէ էպէտի տիր՝ տէյիւ Ենէվպէթլէ թէրէննիւմ
էթտիլէր. վէ գավմրն քեաֆֆէսի, պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԸՆ թէմէլի գուրուլտրղը իչիւն, եիւքսէք սէսլէ
կիւպանք չէքէրէք ՐԱՊՊԱ համտ էթտիլէր:
12 Վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր վէ խանէտան ըէ'իս-
լէրինտէն էվվէլքի հէյքէլի կէօրմիւշ օլան նիչէ իխ-
թիյարլար պու հէյքէլին թէմէլի անլէրին կէօզլէրի
էօնինտէ գուրուլտրղընտա պէօյիւք սէսլէ աղլատը-
լար, վէ նիչէլէր մէսէրրէթտէն նաշի եիւքսէք սէսլէ
13 նիտա էթտիլէր. Շէօյլէ քի գավմ՝ նիտա ի մէսէրրէթին
սէտասընը խալգրն աղլայրշ սէտասընտան թէֆ-
րիգ էտէմէտիլէր. գիրա խալգ եիւքսէք սէսլէ կիւ-
պանք չէքտի. սէտա տախի ուզագտան իշիտիլտի:

ը Ա'տ. 3. 10։
թ Պագ Նէհ. 8.9։ [21։
ժ Խուր. 28.30։ Ա'տ. 27.
ի Ղեւ. 22. 2,10,15,16։
լ Նէհ. 7. 66։
խ Նէհ. 7. 70։
ծ 1Թէվ. 26. 20։ [73։
կ Պ. 6.16,17։ Նէհ. 7.
——
հ Անգ. 1.1։ 2.2։ Զաք. 3. 1։ [3. 27։
ձ Մատթ. 1. 12։ Ղուկ.
ղ Թէս. 12. 5։
ճ Ա'տ. 28. 3,4։
մ Խուր. 23. 16։
յ Նէհմ.8.14,17։ Զար. 14. 16,17։
ն Ա'տ.29.12,վէ ղայրի։
շ Խուր. 29. 38։ Ա'տ. 28. 3,11,19,26։ 29. 2,8,13։
ո Պ. 6. 3։ [9. 36։
չ 2Թէվ. 2. 16։ Ա'մալ.
պ 3Միւլ.5.6,9։ 2Թէվ. 2. 10։ Ա'մալ. 12. 20։
ջ 1Թէվ. 23. 24,27։
ռ Պ. 2. 40։ [1։
ս 1Թէվ. 6.31։ 16.4։25. [1,
վ 1Թէվ.16.5,6,42։
տ 1Թէվ.16.34։Մէզ.136.
ր 1Թէվ. 16. 41։ Երեմ. 33. 11։
ց Խուր. 15.21։ 2Թէվ. 7.3։ Նէհմ. 12. 24։
ւ Պագ Անգ. 2. 3։
——

Digitized by Google

ՊԱՊ 4

Պէնի Իսրայէլ տիւշմէնլէրինի պէյթ Ուլլահըն ինշասընտա շէրիք էթմէտիքլէրի իւզէրինէ անլէրին միւմանա՝աթա գալզըշմալարը. 7 անլէրին Արտաշէս մէյիւ եազտըգլարը մէքթուպ։ 17 Արտաշէսին ֆէրմանը։ 23 Պինանըն Ռա՝հիլ էտիլմէսի։

Վէ՞ Յուդա իլէ Բենիամինին տիւշմէնլէրի՝ էսարէթտէն կէլէնլէրին Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինի պինա էթտիքլէրինի իշիթտիքլէրինտէ, Զօրաբաբէլ իլէ խանէտան րէ՛իսլէրինին եանընա կէլիպ՝ Սիզին իլէ պէրապէր պիզ տէ պինատա չալըշալըմ՛, զիրա պիզ տախի Ալլահընըզը սիզին կիպի թալէպ էտէրիզ. վէ պիզի պուրայա կէթիրէն Ասորեստան մէլիյի Ասորդանըն կիւնլէրինտէն պէրու անա գուրպան թագտիմ էթմէ՛քտէ իզ՝ տէտիլէր։ Լաքին Զօրաբաբէլ վէ Յեսու վէ Իսրայէլին սա՛իր խանէտան րէ՛իսլէրի անլէրէ ԵՒՊԷՆ՝ Ալլահըմըզա պիր պէյթ ինշա էթմէ՛քտէ սիզին պիզիմ իլէ իշինիզ եօգ տըր, ֆագաթ Ֆարս մէլիյի Կիւրոսըն պիզէ էմր էթտիյի իւզրէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ պիզ եալընըզ պինա էտէճէյիզ՝ տէտիլէր։ Պունուն իւզէրինէ տիյարընը խալգը՝ Յուդա գավմընըն էլլէրինի կէվշէտիպ պինա էթմէ՛քտէ անլէրէ էզիյէթ վէրէրէ՛ք, Անլէրին մագսէտինի իպթալ էթմէ՛ք իչիւն Ֆարս մէլիյի Կիւրոսըն հէփ կիւնլէրինտէ Ֆարս մէլիյի Դարեհին սալթանաթը վագթընա տէյին՝ ալէյհլէրինէ իւճրէթլէ միւսթէշարլար թութտըլար։ Վէ Ասուերոսըն սալթանաթը վագթընտա, սալթանաթընըն իպթիտասընտա Յուդա իլէ Երուսաղէմ էհալիսի՝ ալէյհինտէ պիր շիքեայէթնամէ եազտըլար։

Վէ Արտաշէսին կիւնլէրինտէ Բեսեղամ վէ Միթրիդատ վէ Տաբէէլ վէ սա՛իր րէֆիգլէրի Ֆարս մէլիյի Արտաշէսէ եազտըլար. մէքթուպըն խաթթը Արամի վէ լիսանը Արամի իտի։ Հաքիմ Հէռում վէ քեաթիպ Սամսա Երուսաղէմ՝ ալէյհինէ մէլիք Արտաշէսէ պու մինվալ իւզրէ պիր մէքթուպ եազտըլար։

Օլ վագթը Հաքիմ Հէռում վէ քեաթիպ Սամսա վէ անլէրին սա՛իր րէֆիգլէրի՝ Դինավիլէր վէ Ափարսաթաքիլէր վէ Տարփաղիլէր վէ Ափերսիլէր վէ Արքուիլէր վէ Բաբելոնլըլար վէ Շուշանլըլար վէ Դաիլէր վէ Եղամլըլար, Վէ պէօյիւք վէ շէրաֆէթլի Ասենափարըն նագլ էտիպ Սամարիա շէհրլէրինտէ իսքեան էթտիյի սա՛իր միլլէթլէր, վէ Նէհրին պէրի թարաֆընտա պուլունանլարըն սա՛իրէսի, իլա ախըրհի։ Արտաշէս մէլիյէ կէօնտէրտիքլէրի մէքթուպըն սուրէթի պու տըր. եա՛նի՝

Նէհրին պէրի թարաֆընտա միւթէմէքքին գուլարընկ, իլա ախըրրհի. Մէլիյին մա՛լիմիւ օլսուն քի թարաֆընտան պիզէ կէլէն եէհուտիլէր Երուսաղէմէ կէլիպ սուրլար պինա էտիպ թէմէլլէր գուրարագ, օլասը վէ քէօթիւ շէհրի ինշա էտիյօրլար։ Վէ շիմտի մէլիյին մա՛լիմիւ օլսուն քի էկէր պու շէհր պինա օլունուպ սուրլարը եափըլըրսա, անլէր խարաճ վէ վէրկի վէ րէսմ վէրմէզլէր, պէօյլէճէ մէլիքլէրին իրաթտընա զարար կէթիրմիշ օլուրսըն. Իմտի պիզիմ թէ՛այյիւշիւմիւզ սէրայտան օլտըղը էճլտէն, մէլիյին զիյան չէքտիյինի կէօրմէմիզ միւնասիպ օլմայարագ, քէյֆիյէթի մէլիյէ խապէր վէրմէք իւզրէ պունու կէօնտէրտիք, Թա քի էճտատընըն թարիխ քիթապընտա արանըլսըն. վէ օլ թարիխ քիթապընտա պու շէհր՝ ասը պիր շէհր, վէ մէլիքլէր իլէ վիլայէթլէրէ զարարլը օլուպ՝ զէման ը գատիմտէն պէրու անըն տէրունինտէ ֆէսատ չըգարտըգլարընը, վէ պու սէպէպտէն օլ շէհրին խարապ օլտըղընը պուլուպ անկլայսըն։ Պիզ տախի մէլիյէ խապէր վէրիրիզ քի՝ էկէր պու շէհր պինա օլունուպ սուրլարը եափըլըրսա, արթըգ Նէհրին պու թարաֆընտա հիսսէն գալմազ։

Մէլիք տախի հաքիմ Հէռում վէ քեաթիպ Սամսայա վէ Սամարիատա միւթէմէքքին օլան սա՛իր րէֆիգլէրի վէ Նէհրին էօթէ թարաֆընտա օլան սա՛իրէյէ աթի իւզ զիքր ֆէրմանը կէօնտէրտի։

Սէլամ վէ ղայրիհա. Թարաֆըմըզա կէօնտէրտիյինիզ մէքթուպ հուզուրըմտա գրա՛աթ օլունուպ Դ՛ուէ անկլաշըլտը. Վէ պէնտէն էմր սիւտուր էտիպ ՐուէէՒ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ արանըլտըգտա, պու շէհրին զէման ը գատիմտէն պէրու մէլիքլէրէ գարշը գալգըշըպ, անըն տէրունինտէ՝ իսեան վէ ֆէսատ օլունա կէլտիյի պուլունմըշ տըր. Վէ Երուսաղէմտէ գուվվէթ սահիպի օլան մէլիքլէր պուլունուպ՝ Նէհրին էօթէ թարաֆընտա պուլունանլարըն քեաֆֆէյէի իւզէրինէ հուքիւմէթ սիւրմէյէրիյլէ անլէրէ խարաճ վէ վէրկի վէ րէսմ վէրիլիր իտի։

Պունա պինա՛էն օլ ատէմլէրին թա՛թիլ էթմէլէրի վէ թարաֆըմտան ֆէրման սիւտուր էտինճէյէ տէյին օլ շէհրին պինա օլունմամասը իչիւն էմր վէրինիզ։

Վէ պու խուսուստա զաֆիլ պուլունմագտան սագընընըզ. Նի՞չիւն ֆէսատ չօղալըպ մէլիքլէրէ զարար օլա։

Վէ մէլիք Արտաշէսին մէքթուպընըն սուրէթի Հէռում վէ քեաթիպ Սամսա իլէ րէֆիգլէրինին հուզուրընտա օգունտըղը կիպի, անլէր՝ աճէլէթէն Երուսաղէմէ եէհուտիլէրին իւզէրինէ կէլիպ՝ անլէրի պազու գուվվէթթիյլէ թա՛թիլ էթտիլէր։ Օ զէման Երուսաղէմտէ վագը՝ պէյթ Ուլլահըն իշի թա՛թիլ օլունտու. Վէ Ֆարս մէլիյի Դարեհին սալթանաթընըն իքինճի սէնէսինէ տէյին թա՛թիլտէ գալտը։

ա Պագ Ա.յ. 7-9։ | 19. 37։ Ա.յ. 10։ | ը Պ. 1. 1-3։
բ 4Միւլ. 17. 24,32,33։ | գ Նէհմ. 2. 20։ | ե Պ. 3. 3։
զ Պագ 4Միւլ. 17. 30,31։ | է Թէք. 15. 18։ Յհս. 1. 4։ | ը 3 Միւլ. 4. 21։ Մէզ. 72. 8

Digitized by Google

ՊԱՊ Ե

Զօրաբաբէլ իւէ Յեսունըն Անգէ վէ Զաքարիա փէյղամպէրլէրին Քէշվիգիյլէ պինայա պաշլամալարը։ 3 Թաֆթանայի իւէ րէֆիգլէրինին միւմանա՛աճ էտէմէտիքլէրի։ 6 անլէրին Դարեհէ՝ եէհուտիլէր 'ալէյհինտէ օլան մէքթուպը։

Վէ Անգէ փէյղամպէր վէ Զաքարիա իպն ի
Ադդով՝ փէյղամպէր Յուդա իւէ Երուսաղէմտէ պու-
լունան Եէհուտիլէրէ Իսրայէլին Ալլահընըն իսմիյլէ
2 փէյղամպէրլիք էթտիլէր։ Օլ վագըթ Զօրաբաբէլ
իպն ի Սաղաթիէլ վէ Յեսու իպն ի Յովսեդեկ գալգըպ՝
Երուսաղէմտէ վագը՝ պէյթ Ուլլահը պինա էթմէյէ
պաշլատըլար. Ալլահըն փէյղամպէրլերի տախի անլէր
իւէ պէրապէր օլուպ՝ անլէրէ եարտըմ էտէրլէր իտի։
3 Վէ օ զէման Նէհրին պէրի թարաֆընըն վալիսի
Թաֆթանայի վէ Սաֆրաբուզան իւէ րէֆիգլէրի ան-
լէրին եանընա կէլիպ, անլէրէ խիթապէն՝ Պու պէյթի
պինա էթմէք վէ պու տիվարը եափմագ իւզրէ սիզէ
4 քիմ՝ րուխսաթ վէրմիշ տիր՝ տէտիքլէրինտէ, Պիզ
տախի անլէրէ պու պինայը եափան ատէմլէրին իսմ-
5 լէրի նէ իտիյինի պէյան էյլէտիք։ Լաքին Եէհուտի-
լէրին իխթիյարլարը իւզէրինէ անլէրին Ալլահընըն
նազարը օլտըղընտան, թա քէյֆիյէթ Դարեհէ մա՛-
լիմ օլուպ՝ անտէն պու մատէ իչինն ֆէրման կէ-
թիրինճէյէ տէյին անլէրի մէն՝ էթմէտիլէր։
6 Նէհրին պէրի թարաֆընըն վալիսի Թաֆթանայի
վէ Սաֆրաբուզան իւէ Նէհրին պէրի թարաֆընտա
պուլունան րէֆիգլէրի Ափարսաքավիլէրին Դարեհ
մէլիյէ կէօնտէրտիքլիրի մէքթուպըն սուրէթի պու
7 տրը։ Վէ անա կէօնտէրտիքլէրի մէքթուպտա պու
մինվալ իւզրէ եազըլը իտի.

Դարեհ մէլիյէ չօգ սէլամ օլունուր։

8 Մէլիյին մա՛լիմիւ օլսուն քի պիզ Եէհուտիյէ վիլա-
յէթինէ՝ Իւահ ը՛ազիմին պէյթինէ կիթտիք. պու
տախի պէօյիւք թաշլարլէ պինա օլունուպ՝ անընն
տիվարլարը իչինէ աղաճլար գօնուլուր, վէ պու իշ
չապուգ իճրա օլունուպ՝ էլլէրինտէ իւէրլէմէքտէ տիր։
9 Վէ օլ իխթիյարլարա սիւ՛ալ էտիպ, անլէրէ՝ Պու
պէյթի պինա էտիպ, պու տիվարը եափմաղա սիզէ
10 քիմ՝ րուխսաթ վէրտի՝ տէտիք։ Վէ անլէրին րէ՛իս-
լէրի օլան ատէմլէրին իսմլէրինի եազմագ վէ սանա
խապէր վէրմէք իչին, իսմլէրինի թալէպ էթտիք։
11 Անլէր տախի պիզէ պու մինվալ իւզրէ ճէվապ վեր-
տիլէր, եա՛նի՝ Պիզ սէմա իւէ զէմինին Ալլահընընն
գուլլարը իզ, վէ պունտան նիչէ սէնէ մուգատտէմ
պինա օլունան պէյթի պինա էտիյորըզ. պունու Իս-
րայէլին պէօյիւք պիր մէլիյի պինա էվէ իքմալ էյլէտի
12 իսէ տէ, Էճտատըմըզ սէմավաթընը Ալլահընը զա-

զապա կէթիրտիքլէրի իչին՝ անլէրի Բաբելոն մէլիյի
Քաղդէալը Նաբուգոդոնոսորընն էլինէ թէսլիմ էթտի.
օ տախի պու պէյթի խարապ էտիպ՝ գավմը Բաբե-
13 լոնա էսիր կէօթիւրտու։ Լաքին Բաբելոն մէլիյի
Կիւրոսըն պիրինճի սէնէսինտէ՝ մէլիք Կիւրոս պու
պէյթ Ուլլահընն պինա օլունմասընա ֆէրման պու-
14 յուրտու։ Վէ Նաբուգոդոնոսորընն Երուսաղէմ հէյքէ-
լինտէն չըգարըպ՝ Բաբելոն հէյքէլինէ կէօթիւրտիւիու
պէյթ Ուլլահընն ալթուն վէ կիւմիւշ էտէվաթընը մէ-
լիք Կիւրոս Բաբելոն հէյքէլինտէն չըգարտը վէ Սաս-
բասար իսմինտէ վալի թա՛եին էթտիյի ատէմէ թէս-
15 լիմ էտիպ, Անա խիթապէն՝ Պու գապլարը ալըպ
կիթ, անլէրի Երուսաղէմ հէյքէլինէ կէօթիւր, վէ
պէյթ Ուլլահ քէնտի մահալընտա պինա օլունսուն՝
16 տէտի։ Օ զէման պու Սասբասար կէլիպ՝ Երուսա-
ղէմտէ օլան պէյթ Ուլլահընն թէմէլինի գոտու, վէ
օլ վագըթտան շիմտիյէ գատար պինա օլունմագտա
17 իտի իսէ տէ, Տահա թէքմիլ օլմատը՝ տէտիլէր։ Վէ
շիմտի էկէր մէլիյէ խօշ կէօրինիւրսէ, Երուսաղէմտէ
օլան պէյթ Ուլլահընն պինասը իչին մէլիք Կիւրոսընն
պիր էմրի սիւտուր էտիպ էթմէտիյի Բաբելոնտա պու-
լունան խազինէ ի միւլուքեանէտէ արանըպ՝ մէլիք պու
խուսուստա քէնտի միւրատընը պիզէ պիլտիրսին։

ՊԱՊ 6

Պէյթին ինշասընըն իքմալը իչին Դարեհին ֆէրմանը։ 13 Պէյթին թէմամ էտիլմէսի։ 16 Թագտիս պայրամը, 19 վէ պասէք պայրամընըն Քուվուլմասը։

Օ զէման մէլիք Դարեհ ֆէրման պույուրտու, վէ Բա-
բելոնտա խազինէլէրին հրֆզ օլունտրղը Քիւթիւպ-
2 խանէտէ արանտըգտա, Մատիլէր էյալէթինտէ վագը՝
Եկբատանա սէրայընտա պիր թումար պուլունտու, վէ
պունուն իչինտէ պէր վէճճ ի աթի եազըլմըշ իտի։
3 Մէլիք Կիւրոսըն պիրինճի սէնէսինտէ՝ մէլիք Կիւ-
րոս Երուսաղէմտէ վագը՝ պէյթ Ուլլահ հագգընտա
Ֆէրմանը պույուրտու. եա՛նի՝ տէրունինտէ գուր-
պան թագտիմ էթտիքլէրի պէյթ պինա օլունուպ՝
անընն թէմէլլէրի միւճքէմ գուրուլսըն. եիւքսէքլիյի
4 ալթմըշ զըրա՛ վէ էնի ալթմըշ զըրա՛ օլուպ, Իւչ սըրա
պէօյիւք թաշլարտան վէ պիր սըրա եէնի աղաճտան
օլսուն. մէսարիֆի տախի խազինէ ի միւլուքեանէտէն
5 վէրիլսին. Վէ տախի Նաբուգոդոնոսորընն Երուսաղէմ
հէյքէլինտէն չըգարըպ՝ Բաբելոնա կէթիրտիյի պէյթ
Ուլլահընն ալթուն վէ կիւմիւշ էտէվաթը ի՛ատէ օլու-
նուպ, Երուսաղէմտէ վագը՝ հէյքէլէ՝ քէնտի մահալ-
լարընա կէօթիւրիւլէրէք պէյթ Ուլլահա գօնուլսընն։
6 Պունա պինա՛էն՝ էյ Նէհրին էօթէ թարաֆընըն

Անգ. 1. 1։ | Այ. 9։ | Պ. 4. 9։
Զաք. 1. 1։ | Այ. 10։ [33. 18։ | Այ. 3,4։
Պ. 3. 2։ | Պաղ Պ. 7. 6,28։ Մէզ. | 3Միւլ. 6։
Այ. 6։ Պ. 6. | Պ. 6. 6։ | 2Թէվ. 36. 16,17։

4Միւլ. 24. 2։ 25. 8, 9,11։ | Անգ. 1. 14։ 2. 2,21։ | Պ. 5. 17։
Պ. 3. 8,10։ | 3Միւլ. 6. 36։
Պ. 1. 1։ | Պ. 6. 15։ | Պ. 1. 7,8։ 5. 14,
Պ. 1. 7,8։ 6. 5։ | Պ. 6. 1,2։ —— | Պ. 5. 3։

Digitized by Google

վալիսի Թաթանայի վէ Սաթրաբուզան, վէ Նէհրին էօթէ թարաֆընտա պուլունան ըէֆիգլէրի Ափարսա-
7 քիլէր, անտէն կէրի չէքիլինիզ. Պու պէյթ Ուլլահրն իշինի պրագընըզ, Եէհուտիլէրին ըէ՛իսի վէ Եէհուտիլէրին իխթիյարլարը պու պէյթ Ուլլահը մահալընտա
8 պինա էթսինլէր: Վէ տախի պու պէյթ Ուլլահրն պինասը իշին Եէհուտիլէրին իխթիյարլարընա էտէճէյինիզ շէյ հագգընտա թարաֆըմտան ֆէրման սիւտուր էթմիշ տիր, քի միրի մալընտան, եա՛նի Նէհրին էօթէ թարաֆընըն խարաճընտան պու ատէմլէրէ, իշտէն մէն՛ օլունմամալարը իչին, մասրաֆլարը վէ-
9 րիլսին: Վէ Երուսաղէմտէ պուլունան քեահինլէրին թէրթիպլինճէ՝ Իլահ ը սէմավաթըն մուհրագալարը իչին միւհթաճ օլտրգլարը պուզաղը վէ գօչ վէ գուզուլար վէ պուղտայ վէ թուզ վէ շէրապ վէ եաղ պիլա
10 գուսուր, կինտէն կինէ անլէրէ վէրիլսին. Ի՛թա քի Իլահ ը սէմավաթա խօշ րա՛հալը գուրպանլար թագտիմ էտիպ՝ Ի՛մէլիյին վէ օղուլլարընըն Յօմրիւ իչին
11 տու՛ա էտէլէր: Վէ էմր էթտիմ՛ քի՝ պու ֆէրմանըմա հէր քիմ մուխալէֆէթ էտէրսէ, անըն խանէսինտէն պիր աղաճ չըգարըլըպ տիքիլսին, վէ օլ ատէմ անըն իւզէրինէ սալպ օլունսուն, Ի՛խանէսի տախի պու սէ-
12 պէպտէն մէզպէլէյէ տէօնսիւն: Վէ Ի՛իսմինի օրատա իսքեան էտէն Ալլահ, պու ֆէրմանըմա մուխալէֆէթ էտէն վէ Երուսաղէմտէ վագը՛ պէյթ Ուլլահը խարապ էյլէյէն հէր մէլիք վէ գավմը հէլաք էթսին. պէն Դարեհ պու ֆէրմանը վէրտիմ, չապուգ իճրա օլունսընը:
13 Օլ վագըթ Նէհրին պու թարաֆընըն վալիսի Թաթանայի վէ Սաթրաբուզան վէ անլէրին ըէֆիգլէրի մէլիք Դարեհին կէօնտէրտիյի ֆէրմանը չապուգ իճրա
14 էթտիլէր: Ի՛վէ Եէհուտիլէրին իխթիյարլարը պէ՛Ի պինա էտիպ՝ Անգէ փէյղամպէր վէ Զաքարիա իպն ի Ադդովընն փէյղամպէրլիյիլէ մուվաֆֆագ օլտրլար. վէ Իսրայէլ Ալլահընըն էմրի վէ Ֆարս մէլիքլէրի Ի՛Կիւրոս վէ Ի՛Դարեհ վէ Ի՛Արտաշէսին ֆէրմանլարը
15 իւզրէ պինա էտիպ՝ թէքմիլ էթտիլէր: Վէ պու պէյթ Ադար այընըն իչինճիւ կինիւնտէ մէլիք Դարեհին սալթանաթընըն ալթընճը սէնէսինտէ թէմամ օլտու:
16 Վէ պէնի Իսրայէլ, քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր, վէ էսարէթտէն սա՛իր Ի՛ավտէթ էտէնլէր մէսէրրէֆէթլէ
17 Ի՛պէյթ Ուլլահրն թագտիսինի իճրա էյլէտիլէր: Վէ պէյթ Ուլլահրն թագտիսի իչին եիւզ տանա վէ իքի եիւզ գօչ վէ տէօրթ եիւզ գուզու, վէ պիւթիւն Իսրայէլ իչին, կինահ գուրպանը օլմագ իւզրէ, Իսրայէլ սըպթլարընըն Ի՛ատէտինէ կէօրէ օն իքի էրկէճ Ի՛թագ-
18 տիմ էյլէտիլէր: Վէ Ի՛Մովսէսին քիթապընտա եազըլմըշ օլտրգը իւզրէ Երուսաղէմտէ Ալլահրն խրտմէթինէ քեահինլէրի քէնտի Ի՛նէվպէթլէրինտէ վէ Ղեւիլիլէրի քէնտի Ի՛սըրալարընտա թա՛ինն էթտիլէր:
19 Վէ էսարէթտէն կէլէնլէր Ի՛պիրինճի այըն օն տէօր-
20 տինճիւ կիւնինտէ պասեքի իճրա էյլէտիլէր: Զիրա քեահինլէր իւէ Ղեւիլիլէր Ի՛պիրլիքտէ թաթհիր օլունուպ՝ ճիւմլէսի փաք օլտրլար. վէ էսարէթտէն կէլէնլէրին քեաֆֆէսի իւէ պիրատէրլէրի քեահինլէր վէ քէնտիլէր իչին Ի՛պասեք գուրպանընը զէպհ էթտիլէր:
21 Վէ էսարէթտէն կէլէն պէնի Իսրայէլ իւէ, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸ թալէպ էթմէք իւզրէ, Ի՛տիյարըն փուֆփէրէսթլէրինին մէքրուհաթընտան քէնտիլէրինի պէրի թուսմուշ օլանլարընը քեաֆֆէսի պ-է-է
22 եէյիպ, ֆէթիր պայրամընը Ի՛եէտի կիւն մէսէրրէֆթլէ թուսթտրլար. զիրա Իլահ ը Իսրայէլ օլան Ալլահընն պէյթինին իշինտէ անլէրին էլլէրինի գուվվէթլէնտիրմէք իւզրէ Ի՛Ասորեստան մէլիյինին Ի՛գալպինի անլէրէ մէյլ էթտիրմէքլէ ՐԱՊՊ անլէրի մէսրուր գըլմըշ իտի:

ՊԱՊ 7

Եզրասըն Երուսաղէմ կիթմէսի: 11 Արտաշէսին եզրասա վէրտիյի ֆէրման վէ իմթիյազաճ: 27 Եզրասընն Ալլահա Ի՛արգը Թէշէքքիւրիւ:

Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա Ֆարս մէլիյի Ի՛Արտա-
2 շէսին սալթանաթը վագթընտա Եզրաս իպն ի Ի՛Սա-
3 րայիա, իպն ի Ազարիա, իպն ի Քեղկիա, Իպն ի Սեղ-
4 ղում, իպն ի Սադովկ, իպն ի Ա.քիտովբ, Իպն ի Ա-
5 մարիա, իպն ի Ազարիա, իպն ի Մարիոթ, Իպն ի Զարիա, իպն ի Ոզի, իպն ի Բոկկի, Իպն ի Ափիսուա, իպն ի Փենէհէս, իպն ի Եղիազար, իպն ի Ահարոն էլ
6 քեահին իվ ա՛զամ, Պու Եզրաս Բաբելոնտան չըգտը. վէ քէնտիսի Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ վէրմիշ օլտրը Ի՛Մովսէսին շէրի՛աթընտա մահիր քեաթիպ իտի. վէ Ի՛Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ էլի անըն իւզէրինէ օլտրը հասէպիյլէ, մէլիք անըն հէփ մաթլուպընը իհսան
7 էթտի: Ի՛Վէ Արտաշէս մէլիյին եէտինճի սէնէսինտէ պէնի Իսրայէլտէն վէ քեահինլէր իւէ Ղեւիլիլէր վէ մուղաննիլէրտէն վէ գափուճըլարտան վէ Ի՛նաթանա-
8 յիմտէն պա՛զըլարը Երուսաղէմ չըգտըլար: Վէ մէլիյին եէտինճի սէնէսինտէ վէ պէշինճի այտա Երու-
9 սաղէմ վասըլ օլտու: Զիրա պիրինճի այըն պիրինտէ Բաբելոնտան եօլա չըգըպ՝ Ի՛Ալլահընըն քէրիմ էլի անըն իւզէրինէ օլմաղէ, պէշինճի այըն պիրինտէ
10 Երուսաղէմ վասըլ օլտու: Զիրա Եզրաս Ի՛ՐԱՊՊԸՆ

ե Պ. 7.23։ Երեմ. 29.7։
զ 1Տիմ. 2. 1,2։
է Դան. 2. 5։ 3. 29։
ը 3Միւլ. 9. 3։
թ Պ. 5. 1,2։
ժ Պ. 1.1։ 5.13։ Այ. 3։
ի Պ. 4. 24։
լ Պ. 7. 1։
խ 3Միւլ. 8. 63։ 2Թէվ. 7. 5։
ծ Պ. 8. 35։
կ Ա՛տ. 3. 6։ 8. 9։
հ 1Թէվ. 24. 1։
ձ 1Թէվ. 23. 6։
ղ Խուր. 12. 6։
ճ 2Թէվ. 30. 15։
մ 2Թէվ. 35. 11։
յ Պ. 9. 11։
ն Խուր. 12. 15։ 13.6։ 2 Թէվ. 30. 21։ 35. 17։
շ 4Միւլ.23.29։2Թէվ. 33. 11։ Պ.1. 1։ Այ. 6, վէ գայրի։
ո Էմս. 21. 1։
——
պ Նէեմ. 2. 1։
չ 1Թէվ. 6. 14։
ռ Այ. 11,12,21։
ս Այ. 9։ Պ. 8. 22,31։
վ Պ. 8. 1։
տ Պ. 8. 15, վէ գայրի։
ր Պ. 2. 43։ 8. 20։
ց Այ. 6։ Նէեմ. 2.8,18։
ւ Մէգ. 119. 45։

Digitized by Google

շէրի՛աթընը թալէպ վէ իճրա էյլէմէք, վէ Իսրայէլտէ
գանունլարը վէ ահքեամը թա՛լիմ էթմէք իւզրէ գալ-
պինի հազըրլամըշ իտի։
11 Վէ Արտաշէս մէլիյին՝ քեահին վէ քեաթիպ, ե՛նի
ՐԱՊՊԸՆ էմրլէրինին վէ Իսրայէլէ Ը֊էյէ գանուն
քէլամլարընըն քեաթիպի օլան Եզրասա՝ վէրտիյի
մէքթուպըն սուրէթի պու տըր.
12 Ի֊Մէլիք իւլ միւլուք Արտաշէս՝ Իլահ ը սէմավաթընը
շէրի՛աթընըն մահիր քեաթիպի քեահին Եզրասա,
13 իլա ախըրըհի. Պէն էմր էտէրիմ քի, մէմալիքիմտէ
պուլունան Իսրայէլ գավմընտան վէ քեահինլէրի իլէ
Ղեւիլիլէրտէն հէր քիմ հիւան ի րիզասը յլէ Երուսա-
ղէմէ չրգմագ իսթէրսէ, սէնին իլէ պէրապէր կիթսին։
14 Զիրա մէլիք իլէ ֊եէտի միւշիրլէրի թարաքընտան
իրսալ օլունտրն, քի էլիկտէ պուլունան Ալլահրկընը
շէրի՛աթընա կէօրէ Յուդա իլէ Երուսաղէմէ տա՛իր
15 թէքթիշ էտէսին։ Վէ ֊մէսքէնի Երուսաղէմտէ պու-
լունան Իսրայէլին Ալլահրնա մէլիք իլէ քէնտի մի-
շիրլէրինին միւթէպէերրի՛էն թագտիմ էյլէտիքլէրի
16 կիւմիւշ իլէ ալթունը, ֊Հէմ տախի պիւթիւն Բաբելոն
էյալէթինտէ պուլա պիլտիյինկ կիւմիւշ իլէ ալթունըն
քեաֆֆէսինի, ե՛նի գավմըն վէ քեահինլէրին Երու-
սաղէմտէ պուլունան քէնտի Իլահլարընըն պէյթի
իչին միւթէպէերրի՛էն ՚արզ էթտիքլէրի իխթիյարի
17 ֊թագտիմէլէրինի էօթիւրէսին, Վէ պու ագչէ իլէ կէ-
ճիքմէքսիզին տանալար վէ գօչլար վէ գուզուլար վէ
անլէրին ֊թագտիմէլէրի վէ մէշրուպաթ թագտիմէ-
սինի սաթընը ալըպ՝ ՚անլէրի Երուսաղէմտէ պուլու-
նան Ալլահրնըզըն պէյթինին մէզպահը իւզէրինտէ
18 թագտիմ էտէսին. Վէ պագը գալան կիւմիւշ վէ ալ-
թուն իլէ սանա վէ պիրատէրլէրինկէ հէր նէ եափմագ
միւնասիպ կէօրինիւրսէ, Ալլահրնըզըն միւրատը
19 իւզրէ անը եափընըզ։ Վէ Ալլահրկընն պէյթինին խըր-
մէթի իչին սանա վէրիլէն էտէվաթը Երուսաղէմին
20 Իլահը հուզուրընտա թագտիմ էյլէյէսին։ Վէ Ալլա-
հրկընն պէյթի իչին հէր նէ քի մուգթազի օլուպ՝ վէ-
րիլմէսինի լազըմ կէօրիւրսէն, խազինէ ի միւլուք-
21 եանէտէն վէր։ Վէ պէն մէլիք Արտաշէս՝ նէհրին էօթէ
թարաքընտա պուլունան խազինէտարլարրն ճիմլէ-
սինէ էմր էտէրիմ քի՝ Իլահ ը սէմավաթընն շէրի՛ա-
թընըն քեաթիպի քեահին Եզրաս սիզտէն հէր նէ թա-
22 լէպ էտէրսէ, Եիւզ թալանթ կիւմիւշ վէ եիւզ քոր
պուդտայ վէ եիւզ պաթ շէրապ վէ եիւզ պաթ եաղա
գատար, թուզ տախի պի հիսապ օլարագ, չապուգ
23 վէրիլսին։ Իլահ ը սէմավաթընն էմրի նէ իսէ, Իլահ ը
սէմավաթընն պէյթի իչին քէմալ ը տիգգաթլէ իճրա
օլունսընն, օլմայա քի մէլիք իլէ օղուլլարընըն մէմա-
24 լիքի իւզէրինէ ղազապ կէլէ։ Վէ տախի մա՛լիմինիւզ
օլսուն քի՝ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր վէ մուղանընիլէր
իլէ գափուճըլար վէ Նաթանայիմ վէ պու պէյթ Ուլլա-
հրնն խատէմէսինին քեաֆֆէսինտէն խարաճ վէ վէրկի
վէ րէսմ ալմաղա սէլահիյէթինիզ օլմայաճագ տըր։
25 Վէ սէն, էյ Եզրաս, Ալլահրնըզն թարաքընտան
սանա իհսան օլունան հիքմէթլէ Նէհրին էօթէ թա-
րաքընտա պուլունան պիւթիւն գավմա, ե՛նի Ալ-
լահրնըզն գանունլարընը պիլէնլէրէ հիւքմ էթմէլէրի
իչին ֊հաքիմլէր իլէ րէ՛իսլէր թա՛եին էտէսին. վէ
26 ֊պիլմէյէնլէրէ տախի թա՛լիմ էյլէյէսինիզ։ Վէ հէր
քիմ Ալլահրնըզն շէրի՛աթընա վէ մէլիյին էմրլէրինէ
իմթիսալէն հարէքէթ էթմէզսէ, անըն իւզէրինէ կէ-
րէք գաթլ վէ կէրէք նէֆի վէ կէրէք միւսատէրէ վէ
կէրէք հապս իչին հիւքմ սիւր՛աթլէ իճրա օլունսըն։
27 ֊Եհատատրմըզըն Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն,
քի Երուսաղէմտէ օլան պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ թէզեին
28 էթմէյի ֊մէլիյին գալպինէ գօտու. Վէ ֊մէլիք իլէ միւ-
շիրլէրինին հուզուրընտա վէ մէլիյին գուվվէթ սա-
հիպլէրի օլան րէ՛իսլէրինին ճիմլէսի հուզուրընտա
պէնի լուրթֆա մազհար էյլէտի. վէ ֊Ալլահրմ ՐԱՊ-
ՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ օլտրը ճիհէթլէ քէսպ ի գուվ-
վէթ էտիպ՝ պէնիմ իլէ պէրապէր չրգմալարը իչին
Իսրայէլտէն միւ՛թէպէր ատէմլէր ճէմ՛ էյլէտիմ։

ՊԱՊ 8

Եզրասըն Բաբելոնտան ՚ավտէք էտէն րէֆֆրզլէրի. 15 պէյթ Ուլլահ խատէմէսինի կէթիրմէսի. 21 պիր օրուճ ՚իլան էթմէսի. 24 ալթուն իլէ կիւմիւշ վէ էտէվաթը քեահինլէրէ թէսլիմ էթմէսի. 31 Երուսաղէմ վիւսուլը։ 33 Ալթուն իլէ կիւմիւշ վէ էտէվաթընն պէյթ Ուլլահտա Քար-Քըլմասը։ 36 Մէլիյին ֆէրմանընըն վալիլէրէ թէսլիմի։

Վ է Արտաշէս մէլիյին հիւքիմէթի վագթընտա
պէնիմ իլէ պէրապէր Բաբելոնտան չրգանլարըն խա-
2 նէտան րէ՛իսլէրի վէ նէսէպնամէլէրի պու տըր. Պէնի
փենէհէստէն Գերսոն վէ պէնի Իթամարտան Դանիէլ
3 վէ պէնի Դաւիթտէն ֊Քետտուս. Պէնի Սեքենիատան,
֊պէնի Փարոստան Զաքարիա վէ պունուն իլէ նէսէպ-
նամէյէ գայտ օլունանղար եիւզ էլլի էրքէք իտի.
4 Վէ պէնի Փաաթ–Մովաբտան Եղիովէնա իպն ի Զա-
5 րիա վէ անըն իլէ պէրապէր իքի եիւզ էրքէք. Պէնի
Սեքենիատան իպն ի Յազիէլ վէ անըն իլէ պէրապէր
6 իչ եիւզ էրքէք, Վէ պէնի Ադինտէն Աբեդ իպն ի Յով-
7 նաթան վէ անըն իլէ պէրապէր էլլի էրքէք, Վէ պէնի
Եղամտան Եսայի իպն ի Գոթողիա վէ անըն իլէ պէ-
8 րապէր եէթմիշ էրքէք, Վէ պէնի Սափատիատան Զա-
բադիա իպն ի Միքայէլ վէ անըն իլէ պէրապէր սէքսէն
9 էրքէք, Վէ պէնի Յովաբտան Աբդիա իպն ի Յեքիէլ

---

16. 18։
֊ Ա՛յ. 10։ 2Թէվ. 17.7։ Մաղ.2.7։ Մատթ.23. 2,3։
֊ 1Թէվ. 29. 10։
֊ Ա՛յ. 6,25։ Թէս. 33. 10։ Նէեմ.8.1-8։Մաղ. 2.7։ [37։
֊ Եզեկ. 26. 7։ Դան. 2.
֊ Եսթ. 1. 14։
֊ 2Թէվ.6.2։ Մէզ.135. 21։
֊ Պ. 8. 25։
֊ 1Թէվ. 29. 6,9։
֊ Ա՛տ. 15. 4-13։
֊ Թէս. 12. 5,11։
֊ Խուր.18.21,22։Թէս.
֊ Պ. 9. 9։
֊ Պագ Պ. 5.5։ Ա՛յ.6,9։
֊ Պ. 8. 18։
֊ 1Թէվ. 3. 22։
֊ Պ. 2. 3։

Digitized by Google

վէ անըն իւէ պէրապէր իքի եիւզ օն սէքիզ էրքէք,
10 Վէ պէնի Սաղօմիթտէն իպն ի Յօսեփիա վէ անըն իւէ
11 պէրապէր եիւզ ալթմըշ էրքէք, Վէ պէնի Բեբայիտէն
Զաքարիա իպն ի Բեբայի վէ անըն իւէ պէրապէր
12 եիրմի սէքիզ էրքէք, Վէ պէնի Ազգադտան Յօհանան
իպն ի Ակատան վէ անըն իւէ պէրապէր եիւզ օն էր-
13 քէք, Վէ Ադոնիկամըն սօկրաքի օղուլլարընտան Եղի-
փաղէտ վէ Յէիէլ վէ Սեմայիա վէ անլէր իւէ պէրապէր
14 ալթմըշ էրքէք, Վէ պէնի Բագուէտէն Ութթայի վէ Զա-
քուր վէ անլէր իւէ պէրապէր եէթմիշ էրքէք վար իտի:
15 Վէ պունլարը Ահավայա տօղրու ճարի օլան ըր-
մաղընն քէնարընտա ճէմ՝ էտիպ՝ օրատա իւչ կիւն գօ-
նագ էթտիք. վէ գավմ իւէ քեահինլէրի եօգլատըղըմ-
16 տա Ղեւիլիլէրտէն քիմսէյի պուվմատըմ: Օ զէման
Եղիազար վէ Արիէլ վէ Սեմայիա վէ Եղնաթան վէ
Հարիբ վէ Եղնաթան վէ Նաթան վէ Զաքարիա վէ
Մեսուղամ րէ՛իսլէրի վէ Յովարիբ վէ Եղնաթան էմ-
17 լէրէ տիրայէթլի ատէմլէրի չաղըրթտըմ. Վէ ան-
լէրի Քասիփիա նամ մահալէ Ադդով րէ՛իսին եանընա
թէմպիհլէ կէօնտէրէրէք, Քասիփիա նամ մահալտէ
պուլունան Ադդովա վէ պիրատէրլէրի Նաթանայիմէ
նէ սէօյլէյէճէքլէրինի տանլէրէ պիլտիրտիմ, թա քի
Ալլահըմըզըն պէյթի իչին պիզէ խատէմէ կէթիրէյլէր:
18 Վէ Ալլահըմըզըն քէրիմ էլի իւզէրիմիզտէ օլմասը հա-
սէպիյլէ պէնի Մոողի իպն ի Ղեւի, իպն ի Իսրայէլտէն
տիրայէթ սահիպի պիր ատէմ, եա՛նի Սարաբիայը
վէ անըն օղուլլարը իւէ պիրատէրլէրինի օն սէքիզ,
19 Վէ Ասաբիայը վէ անըն իւէ պէրապէր պէնի Մեռա-
րիտէն օլան Եսայի վէ պիրատէրլէրի իւէ անլէրին
20 օղուլլարընը, եիրմի քիշի օլարագ, Վէ Դաւիթ իւէ
րէ՛իսլէրին Ղեւիլիլէր խրտմէթինէ թա՛եին էթմիշ
օլտըգլարը Նաթանայիմտէն, ճիւմլէսի քէնտի իսմ-
լէրիյլէ գայտ օլունարագ, իքի եիւզ եիրմի Նաթա-
նայիմի կէթիրտիլէր:
21 Վէ օրատա Ահավա ըրմաղընըն քէնարընտա պիր
օրուճ ի՛լան էթտիմ, թա քի Ալլահըմըզըն հուզու-
րընտա թէէվազու՝ էտիպ՝ քէնտիմիզ վէ էհլ ի պէյ-
թիմիզ վէ պիւթիւն էմվալըմըզ իչին եօլճըլըգ խա-
22 յըրլը օլմասընը անտէն տիլէյէլիմ. Զիրա՝ Ալլահը-
մըզըն էլի քէնտիսինի թալէպ էտէնլէրին ճիւմլէսի
իւզէրինէ խայր իչին օլուպ, գուվվէթի վէ ղազապը
քէնտիսինի թէրք էտէնլէր իւզուր՝ տէյէրէք
մէլիյէ իֆատէ էթմիշ օլտըղըմըզտան, եօլտա տիւշ-
մէնլէրտէն պիզի վիգայէ էթմէք իչին մէլիքտէն ա՛ս-
23 քէր վէ սիւվարի իսթէմէյէ հիճապ էթտիմ: Պունա
պինա՛էն օրուճ թուրթուպ պունուն իչին Ալլահը-

մըզտան իմտատ տիլէտիք. Օ տախի պիէի միւս-
թէճապ գըլտը:
24 Օ զէման քեահինլէրին րէ՛իսլէրինտէն օն իքի քի-
շի, եա՛նի Սարաբիա վէ Ասաբիա վէ անլէր իւէ պէ-
25 րապէր պիրատէրլէրինտէն օն քիշի այըրըպ, Մէլիք
իւէ միւշիրլէրինին վէ րէ՛իսլէրինին վէ հազըր պու-
լունան պիւթիւն Իսրայէլին Ալլահըմըզըն պէյթի
իչին թագտիմ էթմիշ օլտըգլարը հիւճիւշ վէ ալթուն
վէ էտէվաթ թագտիմլէրինի թարթարագ անլէրէ
26 թէսլիմ էթտիմ. Շէօյլէ քի ալթը եիւզ էլլի թալանթ
կիւճիւշ վէ եիւզ թալանթլըգ կիւճիւշ էտէվաթ, վէ
27 եիւզ թալանթ ալթուն, Վէ պիկ տիրհէմլիք եիրմի
ատէտ ալթուն թաս վէ ա՛լա վէ խալիս վէ ալթուն
կիպի զիգըյմէթի փիրինճտէն իքի ատէտ գապը թար-
28 թարագ անլէրէ թէսլիմ էթտիմ: Վէ անլէրէ խի-
թապէն՝ Սիզ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս սինիզ, էտէվաթ
տախի մուգատտէս տիր. վէ կիւճիւշ իւէ ալթուն
էճատընըզըն Ալլահը ՐԱՊՊԱ միւթէպէրրի՛ թագ-
29 տիմէ տիր. Վէ Երուսաղէմտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
օտալարընտա քեահինլէրին վէ Ղեւիլիլէրին րէ՛իս-
լէրի իւէ Իսրայէլին խանէտան րէ՛իսլէրի հուզուրընտա
թարթընճայա տէյին, անլէրէ մուգայյէտ օլուպ
30 հրֆզ էյլէյինիզ՝ տէտիմ: Վէ քեահինլէր իւէ Ղեւի-
լիլէր կիւճիւշ իւէ ալթունը վէ էտէվաթը Երուսա-
ղէմէ Ալլահըմըզըն պէյթինէ կէթիրմէք իչին թար-
թարագ ալտըլար:
31 Վէ պիրինճի այըն օն իքինտէ Երուսաղէմէ կիթ-
մէք իւզրէ, Ահավա ըրմաղընտան հարէքէթ էթտիք,
վէ Ալլահըմըզըն էլի իւզէրիմիզտէ օլուպ՝ պիզի
տիւշմէնինին վէ եօլտա հէր փուսու գուրանըն էլինտէն
32 խէլաս էյլէտի: Վէ Երուսաղէմէ կէլիպ օրատա իւչ
33 կիւն մէքս էթտիքտէն սօկրա, Տէօրտինճի կիւնտէ
կիւճիւշ իւէ ալթուն վէ էտէվաթ Ալլահըմըզըն պէյ-
թինտէ քեահին Ուրիանըն օղլու Մերամօթըն էլիյլէ
թարթըլտը. պունուն իւէ Եղիազար իպն ի Փենէհէս
պուլունուպ՝ անլէր իւէ Յովզաբադ իպն ի Յեսու վէ
34 Նովադիա իպն ի Բանուի Ղեւիլիլէր վար իտի: Հէր
շէյ սայը վէ վէզնիյլէ րէ՛իս օլտը՝ պիւթիւն վէզնի
օլ վագըթ տէֆթէրէ գայտ օլունտու:
35 Վէ էսարէթտէն կէլմիշ օլան էսարէթ օղուլլարը
Իսրայէլին Ալլահընա մուհրագալար, եա՛նի պիւ-
թիւն Իսրայէլ իչին օն իքի տանա վէ տօգսան ալթը
գօչ վէ եէթմիշ եէտի գուզու, վէ կիւնաճ գուրպանը
իչին օն իքի երկէճ թագտիմ էթտիլէր. պունլարըն
36 ճիւմլէսի ՐԱՊՊԱ մուհրագա իչին իտի: Վէ մէլի-
քին Սֆէրմանընը Նէհրին պու թարաֆընտա պու-

ե Պագ Պ. 7. 7։
զ Պագ 2Միւլ. 14.3,19։
է Նէհմ. 8. 7։ 9. 4,5։
ը Պագ Պ. 2. 43։
թ 2Թվ. 20. 3։
ժ Ղեւ. 16. 29։ 23. 29։ Ես. 58. 3,5։
ի Մէզ. 5. 8։
լ Պ. 7. 6,9,28։
խ Մէզ. 33. 18,19։ 34. 15,22։ Բօմ. 8. 28։
ծ 2Թէվ. 15. 2։
կ Մէզ. 34. 16։
հ Պագ 1Կոր. 9. 15։
ձ 1Թվ. 5. 20։ 2Թէվ. 33. 13։ Ես. 19. 22։
ղ Պ. 7. 15,16։
ճ Ղեւ. 21. 6-8։ Թվ. 33. 8։
մ Ղեւ. 22.2,3։ Ա՛տ. 4. 4,15,19,20։
յ Ղեւ. 21. 6-8։ Թվ. 33. 8։
ն Նէհմ. 2. 11։
շ Ալ. 26,30։
ո Պ. 6. 17։
չ Պ. 7. 21։

Digitized by Google

լունան մէլիյին վէքիլլէրինէ վէ վալիլէրէ թէսլիմ էյլէտիլէր. անլեր տախի գավմա վէ պէյթ Ուլլահա ի'անէ էթտիլէր։

ՊԱՊ 9

Գավմըն էճնէպի գարըլար ալմագ խուսուսընտա Ա[ն]ավուգաճընտան տօլայը Եզրասըն իգնիրտագը. 5 անըն տու'ասը վէ իգրարը։

Վէ պու շէյլէր թէմամ օլտըգտա՝ ըՙխլէր պա-
նա կէլիպ՝ Իսրայէլ գավմը վէ քեահինլէր վէ Ղեվիլ-
լէր ¯պ¯ տիյարլարըն էՀալիսինին, ե՛նի Քանանլը
վէ Քետի վէ Փերեզի վէ Յեբուսի վէ Ամմոնի վէ Մո-
վաբլը վէ Մըսըրլը վէ Ամորիլէրին մէքրուհաճընա
2 կէօրէ հաբէռէ եաբէռ ՙանլէրտէն այրըլմատլար. Զի-
րա ՙանլէրին գըզլարընտան քէնտիլէրինէ վէ օղուլ-
լարընա ալմալարըյլէ ՙմուգատտէս նէյլ ՙպու տի-
յարլարըն էՀալիսի իլէ իխթիլաթ էթտի. վէ ըՙխլէր
իլէ զապիթան պու կիւնահը իրթիքեապ էթմէքտէ
3 թէգատտիմ էթմիշլէր տիր՝ տէտիլէր։ Պէն տախի
պունու իշիթտիյիմտէ, ՙէնճարի իլէ ճիւպպէմի երր-
ճըպ՝ պաշըմըն սաչընը վէ սագալըմը եօլտըմ, վէ
4 ՙհայրէթտէ օճուրտըմ։ Օլ վագըթ էսարէթտէն ՙավ-
տէթ էտէնլէրին գապահաթը սէպէպիյլէ ՙԻսրայէլին
Ալլահընըն քէլամընտան գօրգանլարըն ճիւմլէսի եա-
նըմա թէճէմմիւ՛ էթտիլէր. պէն տախի ՙախշամ
գուրպանը վագթընա գատար հայրէթտէ օճուրտըմ։
5 Վէ ախշամ գուրպանը վագթընտա մահզունիյէթ
հալըմտան գալգըպ՝ երրճըգ էնճարի վէ ճիւպպէմ
իլէ տիզ իւսթիւ կէլէրէք վէ ՙէլլէրիմի Ալլահըմ
6 ՐԱՊՊԱՆ ուզատարագ տէտիմ քի, Էյ Ալլահըմ, ՙհի-
ճապ էտէրիմ, վէ եիւգիւմիւ սանա գալտըրմադա ու-
թանըրրըմ, Էյ Ալլահըմ. զիրա ՙՙիսեանըմըզ պաշը-
մըզտան աշտը, վէ ճիւրմիւմիւզ ՙկէօքլէրէ էրիշտի։
7 Էճատտըմըզըն կիւնլէրինտէն պու կիւնէ տէյին ՙպէօ-
յիւք ճիւրմտէ պուլունտըգ. վէ պիզիմ ՙիսեանլարը-
մըզ սէպէպիյլէ ՙքէնտիմիզ վէ մէլիքլէրիմիզ վէ քեա-
հինլէրիմիզ, պու կիւն օլտըղը կիպի, տիյարլարըն
մէլիքլէրինին էլլէրինէ վէ գըլըճ վէ էսարէթ վէ եաղմա
8 վէ ՙհագարէթէ թէսլիմ օլունտըգ։ Վէ Ալլահըմըզ
ՙկէօզլէրիմիզի թէնվիր էտիպ՝ էսարէթիմիզտէ պիզի
պիր ազ իհեա էթմէք իչիւն՝ պիր պագիյյէմիզին նէ-
ճաթընը իհսան էթմէք, վէ քէնտի մուգատտէս մէք-
եանընտա պիզէ պիր *մէսքէն վէրմէք իւզրէ, շիմտի
պիր ազ միւտտէթ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ թարաֆընը-
9 տան պիզէ մէրհամէթ կէօսթէրիլտի։ ՙՀիրա պիզ գուլ
իտիք, ՙֆագաթ Ալլահըմըզ պիզի գուլլուղընմըզտա
թէրք էթմէյիպ, անճագ պիզի իհեա էթմէք, վէ Ալ-
լահըմըզըն պէյթինի իգամէ վէ անըն խարապ օլմուշ
եէրլէրինի թա'միր էյլէմէք, վէ Յուդա իլէ Երուսա-
ղէմտէ պիզէ պիր ՙսուր վէրմէք իւզրէ պիզի ՙՖարս
մէլիքլէրինին հուզուրընտա լութֆա մազհար էյլէտի։
10 Վէ շիմտի, եա Ալլահընըզ, պունտան սօնրա նէ տէ-
11 յէլիմ. Զիրա՝ Միրաս ալմագ իչիւն կիտէճէյինիզ տի-
յար օլ ՙտիյարլարընը էՀալիսինին անը խապասէթ վէ
մէքրուհաթլարընըյլէ ՙպաշտան պաշա տօլտըրտըգլա-
րընտան նափաքլիքլէրի սէպէպիյլէ նափաք պիր տի-
12 յար տըր. Իմտի ¯գըզլարընըզը անլէրին օղուլլարընա
վէրմէյիպ՝ անլէրին գըզլարընը օղուլլարընըզա ալ-
մայընըզ, ՙվէ անլէրին սէլամէթ վէ սա'ատէթինի
ասլա արամայընըզ, թա քի քէսպ ի գուվվէթ էտիպ՝
օլ տիյարընը պէրէքէթինի եէյիպ՝ ¯ՙաՙը էվլատընըզա
իլէէպէտ միրաս պրագասընըզ՝ տէյէրէք, գուլլարընկ
օլան փէյղամպէրլէր վասթաասըյլէ, էյլէտիյին էմր-
13 լէրի թէրք էթտիք։ Վէ քէնտի քէօթիւ իշլէրիմիզ վէ
պէօյիւք ճիւրմիւմիւզ իչիւն պու շէյլէրին ճիւմլէսի
իւզէրիմիզէ կէլտիքտէն սօնրա, (կէրչի, եա Ալլահը-
մըզ, սէն ՙպէղէ ՙիսեանըմըզըն էօլչիւսինէ կէօրէ
թէքտիր էթմէյիպ՝ պիզէ պէօյլէ պիր խէլաս իհսան
14 էյլէտին,) Թէքրար ¯էմրլէրինկի նագզ էտիպ՝ ¯պու
մէքրուհ միլլէթլէր իլէ ագրապալըգ էթմէլի մի իտիք.
վէ պիզտէն պագը գալանը վէ նէճաթ պուլանը ¯պէ-
ֆայաթ՝ պիզի հէլաք էտինճէյէ գատար ՙղազապ էթ-
15 մէզ մի իտին։ Էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, ¯սէն
ՙատիլ սին, զիրա, պու կիւն ՙՙէօղէ-ՙՙոէ-յէ կիպի, պիզ
գուրթուլուպ գալտըգ, իշլէթ ՙճիւրմէլէրիմիզ իլէ ՙհու-
զուրընկտա իզ. վէ պու սէպէպէ մէպնի ¯հուզուրընկտա
տուրմադա մուգթէտիր տէյիլ իզ։

ՊԱՊ 10

Մեքենիանըն իգրարը վէ Եզրասը Եիւրէքլէնտիրմէսի։ 6 Եզրասըն օրուճը վէ գավմը ճէմ՝ էՀմէսի։ 9 Դավմըն Թէվպէսի։ 18 Էճնէպի գարը ալանլարըն իսմէրի։

Վէ Եզրաս ¯պէյթ Ուլլահըն էօնիւնտէ աղլա-
յարագ եէրէ տիւշիւպ՝ ՙպու տու'ա վէ ի'թիրաֆը էթ-
տիյի հալտէ՝ անըն եանընա Իսրայէլտէն էրքէք վէ
գարը վէ չօճուգլարտան ՙիպարէթ պիր պէօյիւք ճէ-
մա'աթ թէճէմմիւ՛ էթտիլէր. զիրա գավմ զիյատէ-
2 սիյլէ աղլատը։ Օլ վագըթ պէնի Եղամտան օլան Սե-
քենիա իպն ի Յեքիէլ Եզրասա ճէվապէն՝ Պիզ ՙԱլլա-
հըմըզա խըյանէթ էտիպ տիյարըն էՀալիսինտէն էճ-
նէպի գարըլար ալտըգ. ֆագաթ շիմտի պու խու-

ա Թէս. 12. 30,31։ բ Պ. 6. 21։ Նէեմ. 9. 2։ գ Խուր. 34. 16։ Թէս. 7. 3։ Նէեմ. 13. 23։ դ Խուր. 19. 6։ 22. 31։ Թէս. 7. 6։ 14. 2։ ե 2Կոր. 6. 14։ զ Ծոբ. 1. 20։ է Մէզ. 143. 4։ ը Պ. 10. 3։ Ես. 66. 2։ թ Խուր. 29. 39։ ժ Խուր. 9. 29,33։ ի Դան. 9. 7,8։ լ Մէզ. 38. 4։ խ 2Թէվ. 28. 9։ Վահ. 18. 5։ ծ Մէզ. 106. 6։ Դան. 9. 5,6,8։ [9. 30։ կ Թէս. 28. 36,64։ Նէեմ. Դան. 9. 7,8։ հ Մէզ. 13. 3։ 34. 5։ ձ *Իզբ. գալզգ Նէեմ. 9. 36։ ղ Մէզ. 136. 23։ ճ Ես. 5. 2։ մ Պ. 7. 28։ յ Պ. 6. 21։ ն 4Միւլ. 21. 16։ շ Խուր. 23. 32։ 34. 16։ Թէս. 7. 3։ ո Թէս. 23. 6։ չ Էմս. 13. 22։ 20. 7։ պ Մէզ. 103. 10։ [20,21։ ջ Յովհ. 5. 14։ 2Պետ. 2. Ա՛յ. 2։ Նէեմ. 13. 23,27։ ռ Թէս. 9. 8։ վ Նէեմ. 9. 33։ Դան. 9. 14։ տ 1Կոր. 15. 17։ ր Բօմ. 3. 19։ ս Մէզ. 130. 3։ —— վ 2Թէվ. 20. 9։ տ Դան. 9. 20։ ւ Նէեմ. 13. 27։

Digitized by Google

3 սուստա Իսրայէլ իչխուն իւմիտ վար տըր: Վէ շիմտի
էֆէնտիմին վէ Ալլահըմըզըն [t]էմրինտէն [k]գօրգանլա-
րըն նասիհաթընա կէօրէ՝ պու գարըլարըն քեաֆֆէ-
սինի վէ անլէրտէն տօղանլարը չզգարմաղա [l]Ալլա-
հըմըզ իլէ [b]ահտ էտէլիմ. պու տախի շէրի՛աթ մուճէ-
4 պինճէ իճրա օլունսըն: Գալգ, զիրա պու իշ սանա
[b]ա՛իտ տիր. պիզ տախի սէնին իլէ պէրապէր իզ. [k]ճէ-
սարէթլէնիպ իճրա էյլէ՝ տէտի:
5 Վէ Եզրաս գալգրպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ Ղեւիւի-
լէրէ վէ պիւթիւն Իսրայէլէ պու քէլամը իճրա էտէ-
ճէքլէրինէ [e]եէմին էթտիրտի. անլէր տախի եէմին էթ-
6 տիլէր: Վէ Եզրաս պէյթ Ուլլահըն էօնիւնտէն գալ-
գրպ՝ Յօհանան իպն ի Եղիասիբին օտասընա կիթտի,
վէ օրայա կէլտիքտէն սօկրա՝ էսարէթտէն կէլէնլէրին
խըյանէթի իչխուն մաթէմ էթտիյի էճլտէն՝ [r]էքմէք
7 եէմէտի վէ սու իչմէտի: Պա՛տէհու էսարէթտէն կէլէն-
լէրին ճիւմլէսինին Երուսաղէմտէ թէճէմմիւ՝ էթմէսի,
8 Վէ րէ՛իսլէր իլէ իխթիյարլարըն էմրի մուճէպինճէ իչ
կիւն զարֆընտա կէլմէյէնին պիւթիւն էմվալը վագֆ
օլունուպ, քէնտիսի տախի էսարէթտէն կէլէնլէրին ճէ-
մա՛աթընտան թարտ օլունմասընը Յուդա իլէ Երու-
9 սաղէմտէ ի՛լան էթտիլէր: Օ զէման Յուդա իլէ Բենի-
ամին էրլէրինէն քեաֆֆէսի իչ կիւն զարֆընտա Ե-
րուսաղէմտէ թէճէմմիւ՝ էթտիլէր. (պու տախի տօ-
գուզընճը այտա վէ այըն երրմիսինտէ իտի.) վէ [g]գավ-
մընն քեաֆֆէսի պէյթ Ուլլահընն մէյտանընտա պու
մատտէտէն վէ շիտտէթլի եաղմուրտան տօլայը թիթ-
10 րէյէրէք օթուրույօրլար իտի: Վէ քեահին Եզրաս
գալգրպ անլէրէ խիթապէն՝ Սիզ խըյանէթթ էյլէտի-
նիզ, վէ էճնէպի գարըլար ալարագ Իսրայէլին ճիւր-
11 միւնիւ արթտըրտընըզ: Վէ շիմտի էճտատընըզըն
Ալլահը ՐԱՊՊԱ [i]իգրար էտիպ՝ անա խօշ օլանը իճրա
էտինիզ, վէ [t]տիյարըն էհալիսինտէն վէ էճնէպի գա-
րըլարտան այրըլընըզ՝ տէտի:
12 Օլ վագըթ պիւթիւն ճէմա՛աթ եիւքսէք սէսլէ ճէ-
վապ վէրէրէք՝ էմր էթտիյին վէճհլէ եափմալը իզ:
13 Ամմա գավմ չօգ, վէ վագըթ եաղմուրլը օլտըղընտան
աչըգտա գալամայըզ. վէ պու պիր իքի կիւնլիւք իշ
տէյիլ տիր. զիրա պիզտէն չօգ քիմսէյէր պու [h]իս-
14 եանտա պուլունտըգ: Շիմտի րէ՛իսլէրիմիզ պիւթիւն
ճէմա՛աթ թարաֆընտան տուրսուն, վէ շէհրլէրիմիզ-
տէ էճնէպի գարը ալմըշ օլանլարըմըզըն քեաֆֆէսի
վէ անլէր իլէ պէրապէր հէր շէհրին իխթիյարլարը վէ
հաքիմլէրի պու մատտէտէն տօլայը [r]Ալլահըմըզըն
շիտտէթլի ղազապը պիզտէն տէֆ՛ օլունճայա գատար
մու՛այյէն վագըթլարտա կէլսինլէր՝ տէտիլէր:
15 Իմտի Յոնաթան իպն ի Ասայէլ վէ Յազիա իպն ի
Թեկուա պու իշ իւզէրինէ նասպ օլունուպ՝ Մեսուղամ
վէ Ղեւիլի Սաբեթա տախի անլէրէ մու՛ավէնէթ էթ-
16 տիլէր: Վէ էսարէթտէն կէլէնլէր պունու իճրա էթ-
տիլէր. վէ քեահին Եզրաս վէ խանէտանլարընճա
իսմլէրի պէյան օլունան խանէտան րէ՛իսլէրինտէն
պա՛զրսը թէֆֆրիգ օլունուպ, օնունճը այըն պիրինտէ
17 պու իշի թէֆթիշ էթմէք իւզրէ օթուրտըլար. Վէ պի-
րինճի այըն պիրինտէ էճնէպի գարը ալմըշ օլան ա-
18 տէմլէրին իշինին [u]ըէֆըէչը պիթիրտիլէր: Վէ քեահին
օղուլլարընտան էճնէպի գարը ալմըշ օլանլար պու-
լունտու. ե՛ա՛նի պէնի Յեսու իպն ի Յովսեդեկ վէ պի-
րատէրլէրինտէն Մասիա վէ Եղիազար վէ Յարիբ վէ
19 Գոդոդիա. Պունլար զէվճէլէրինի թաթլիգ էթմէյի
թէ՛ահհիւտ էթտիլէր, վէ [h]սուչլու օլմալարընլէ սուչ-
20 լարը իչխուն սիւրիւտէն պիրէր գօչ [u]էը-էէը: Վէ պէնի
21 Եմմերտէն Անանի վէ Զաբադիա, Վէ պէնի Հարիմտէն
Մասիա վէ Եղիա վէ Սեմայիա վէ Յեքիէլ վէ Ողիա,
22 Վէ պէնի Փասուրտան Եղիովէնա վէ Մասիա վէ Իս-
23 մայէլ վէ Նաթանայէլ վէ Յովզաբադ վէ Եղեասա. Ղե-
ւիլիլէրտէն տախի Յովզաբադ վէ Սեմէի, վէ Կովղիա,
ե՛ա՛նի Կովղիտա վէ Փեթայիա վէ Յուդա վէ Եղիա-
24 զար, Վէ մուղանննիլէրտէն Եղիասիբ, վէ գափուճը-
25 լարտան Սեղղում վէ Տէլէմ վէ Ուրի, Վէ Իսրայէլտէն
պէնի Փարոստան Ռամիա վէ Յեզիա վէ Մեղքիա վէ
26 Միամին վէ Եղիազար վէ Մեղքիա վէ Բանեա, Վէ
պէնի Եղամտան Մաթանիա վէ Զաքարիա վէ Յեքիէլ
27 վէ Աբդի վէ Յերիմովթ վէ Եղիա, Վէ պէնի Զաթու-
տան Եղիովէնա վէ Եղիասիբ վէ Մաթանիա վէ Յե-
28 րիմովթ վէ Զաբադ վէ Ազիզա, Վէ պէնի Բեբայիտէն
29 Յօհանան վէ Անանիա վէ Զաբբա վէ Աթթաղի, Վէ
պէնի Բանիտէն Մեսուղամ վէ Մալուք վէ Ադայիա վէ
30 Յասուբ վէ Սաալ վէ Ռամովթ, Վէ պէնի Փաաթ-Մո-
վաբտան Եղնա վէ Քաղէլ վէ Բանեա վէ Մասիա վէ
31 Մաթանիա վէ Բեսելիէլ վէ Բանուի վէ Մանասէ, Վէ
պէնի Հարիմտէն Եղիազար վէ Յեսիա վէ Մեղքիա վէ
32 Սեմայիա վէ Շմաւոն, Վէ Բենիամին վէ Մալուք վէ
33 Սամարիա, Վէ պէնի Հասումտան Մաթանա վէ Մա-
տաթա վէ Զաբադ վէ Եղիփաղէտ վէ Յերեմի վէ Մա-
34 նասէ վէ Սեմէի, Վէ պէնի Բանիտէն Մաադա վէ Ամ-
35 րամ վէ Ուէլ, Վէ Բանեա վէ Բադայիա վէ Քեղուհա,
36 Վէ Ուանիա վէ Մերամօթ վէ Եղիասիբ, (37) Վէ
38 Մաթանիա վէ Մաթանա վէ Յաասու, Վէ Բանի վէ
39 Բանուի վէ Սեմէի, Վէ Սեղեմիա վէ Նաթան վէ Ա-
40 դայիա, Վէ Մաքնադբա վէ Սասա վէ Սարա, (41) Վէ
42 Ազարիէլ վէ Սեղեմիա վէ Սամարիա, Վէ Սեղղում վէ
43 Ամարիա վէ Յովսէփ, Վէ պէնի Նաբաւտան Յէհէզ վէ
Մատաթիա վէ Զաբադ վէ Զեբինա վէ Յադայի վէ Յովէլ
44 վէ Բանեա: Պունլարըն ճիւմլէսի էճնէպի գարը ալմըշ վէ
պա՛զրսընըն զէվճէլէրինին էվլատը տախի օլմուշ իտի:

[t] Թէս. 7. 2,3։ | [k] 2Թէվ. 34. 31։ | [l] Նէհեմ. 5. 12։
[b] Ե. 9. 4։ | [e] 1Թէվ. 28. 10։ | [r] Թէս. 9. 18։
[g] Պագ 1Միւլ. 12. 18։ | [i] Այ. 3։ | [t] Ղեւ. 6. 4,6։
[h] Յես. 7. 19։Էմմ. 28. 13։ | [u] 2Թէվ. 30. 8։

Digitized by Google

ՆԷԵՄԻԱ

ՊԱՊ 1

Երուսաղէմ իւէ սէքէնէսինին մուսիպէթինտէն տօլայը Նէեմիանըն իզթիրապը. 4 օրուճը վէ տու՛ասը։

Նէեմիա իպն ի Ա֊քազիանըն քէլամը տըր։ Քասղեւ այընտա Աբտաշէէ երիմինճի սէնէսինտէ պէն փայիթախթ օլան Շուշանտա պուլունտըղմտա, 2 Գարնտաշլարըմտան պիրի օլան Անանի վէ Ցուդատան պա՛զը ատէմլէր կէլտիլէր. պէն տախի էսիրլէրտէն պագը գալարագ նէճաթ պուլմուշ օլան Եէհուտիլէրէ վէ Երուսաղէմէ տա՛իր անլէրտէն սիւ՛ալ 3 էթտիմ։ Անլէր տախի պանա Եէվապէն՝ էսիրլէրտէն պագը գալանլար օլ էյալէթտէ զիյատէսիյլէ մուսիպէթ վէ հագարէթտէ պուլունուպ՝ Երուսաղէմ սուրու տախի Երգըլմըշ վէ գափուլարը աթէշէ եագըլմըշ տըր՝ տէտիլէր։

4 Վէ պէն պու սէօզլէրի իշիթտիյիմ կիպի օթուրտըմ վէ չէնտ կիւն աղլայըպ մաթէմ էյլէտիմ. վէ օրուճ թուրթուպ Իլահ ը սէմավաթըն հուզուրընտա 5 տու՛ա՛արզ էտէրէք, Եա Իլահ ը սէմավաթ օլան ՐԱՊՊ, սէն քի՝ սէնի սէվէն վէ էմրլէրինկի հրֆզ էտէնլէրէ՛ահտ ու՛ինայէթ հրֆզ էտէն՛ազիմ վէ հէյ- 6 պէթլի Ալլահ սըն, Րէճա էտէրիմ, գուլաղընկ իշիտիր վէ կէօզլէրինկ աչըգ օլսուն, քի գուլլարընկ պէնի Իսրայէլ իչիւն շիմտի կէճէ կիւնտիւզ սէնին հուզուրընտա պու գուլըղընկ սպէնի Իսրայէլին կիւնահլարընը, Եա՛նի սէնին՛ալէյհինտէ իշլէտիյիմիզ կիւնահլարը իգրար էտէրէք՛արզ էթտիյի տու՛այը իսթիմա՛ էտէսին. պէն վէ փէտէրիմին խանէսի կիւնահ իշլէտիք։ 7 Հագիգաթէն պիզ սէնին հուզուրընտա ֆէսատը իրթիքեապ էտիպ՝ գուլըղ Մովսէսէ վէրտիյին էմրլէրը 8 իլէ գանունլարը վէ ահքեամը հրֆզ էթմէտիք։ Րէճա էտէրիմ, գուլըղ Մովսէսէ էմր էյլէտիյինկ քէլամը, Եա՛նի՝ Իսեան էթտիյինիզտէ պէն սիզի միլլէթլէր 9 արասընա տաղըտրըրմ, Ամմա պանա րիւճու՛ էտիպ էմրլէրիմի հրֆզ ու իճրա էթտիյինիզ հալտէ, սիզտէն պա՛զըլարը կէօյիւն ուճունա գատար սիւրիւլմիւշ օլսալար, անլէրի օրատան ճէմ՛ էտիպ՝ իսմիմի իսքեան էթմէք իչիւն ինթիխապ էթտիյիմ՝ մահալէ կէ- 10 թիրէճէյիմ՝ տէտիյինկի թէզէքքիւր էյլէ։ Անլէր տախ՛ազիմ գուվվէթինկ վէ գուտրէթլի էլինկլէ խէլասը։ 11 էյլէտիյին գուլլարընկ վէ գավմընկ տըր։ Եա ՐԱՊՊ, րէճա էտէրիմ, գուլըղընկ տու՛ասընը վէ իսմինկտէն խավֆ էթմէք արզուսընտա պուլունան գուլլարընկ տու՛ասընը գուլաղընկ տինկլէսինին. րէճա էտէրիմ, գուլըղընկ մուվաֆֆագ գըլըպ, պու ատէմին հուզուրընտա մազհար ը շէֆգաթ էյլէ՝ տէտիմ։ Զիրա պէն մէլիյին սագըսը իտիմ։

ՊԱՊ 2

Նէեմիանըն քէտէրինին սէպէպի Արտաշէսէ մա՛լիմ օլտըղընտա՝ Նէեմիայը Երուսաղէմ կէօնտէրմէսին։ 9 Նէեմիանըն Երուսաղէմ վիւսուլը. 12 սուրըն իւարապալարընը կիզլիճէ մու՛այէնէ էթմէսի. 17 սուրու պինա իչիւն գավմը եիւրէքլէնտիրմէսի։

Վէ Արտաշէս մէլիյին եիրմինճի սէնէսինտէ Նիսան այընտա անըն էօնիւնտէ շէրապ պուլունարագ, պէն շէրապը ալըպ մէլիյէ վէրտիմ. վէ պոն֊պոն եվվէլ անըն հուզուրընտա մէլուլ կէօրիւնմէմիշ 2 իտիմ։ Վէ մէլիք պանա՝ Նիչիւն մէլուլ կէօրիւնիւյօրսըն. մատամ՛քի խասթա տէյիլսին, պու պաշգա պիր շէյ տէյիլ, անճագ սեիւրէք քէտէրի տիր՝ տէտի. 3 պէն տախի զիյատէսիյլէ գօրգուպ, Մէլիյէ Եէվապէն՝ Մէլիք իլէլէպէտ եաշասըն. էճտատըմըն գապրլարը մահալը օլան շէհր խարապ վէ գափուլարը աթէշլէ թէլէֆ էտիլմիշ օլտըղը հալտէ, Նիչիւն մէլուլ կէօ- 4 րիւնմէյէյիմ՝ տէտիմ։ Ո զէման մէլիք պանա՝ Պու խուսուստա րէճակ նէ տիր՝ տէմէսի իւզէրինէ, Իլահ ը 5 սէմավաթա տու՛ա էթտիքտէն սօկրա, Մէլիյէ Եէվապէն՝ Եկէր մէլիյէ միւնասիպ կէօրիւնիւրսէ, վէ գուլըկ սէնին հուզուրընտա մազհար ը լութֆ օլտու իսէ, պէնի՝ Ցուդայա, էճտատըմըն գապրլարը օլան շէհրէ 6 կէօնտէր տէ, անը պինա էտէյիմ՝ տէտիմ։ Վէ մէլիք՝ մէլիքէ տախի եանընտա օթուրմըշ օլտըղը հալտէ պանա՝ Սէնին սէֆէրինին միւտտէթի նէ՞ գատար օլուր, վէ նէ՞ զէման՛ավտէթ էտէրսին՝ տէտի. պէօյլէճէ պէնի կէօնտէրմէէ մէլիյէ խօշ կէօրիւնէրէք, պէն տախի անա Եէվապէն՝ պիր միւտտէթ թա՛եին էյլէ- 7 տիմ։ Չէմ՛տախի՝ Եկէր մէլիյէ միւնասիպ կէօրիւնիւրսէ, Եէհուտիյէյէ վիսուլըմա գատար պէնի եօլտան կէչիրմէլէրի իչիւն Նէհրին էօթէ թարաֆրընըն վալիլէ- 8 րինէ մէքթուպլար վէրիլսին, Վէ տախի մէլիյին գօրու պէքճիսի Ասափ՝ պէյթին գուլլէսինին գափուլարը

ա Պ. 10. 1։
բ Պ. 2. 17։
գ 4Մխլ. 25. 10։
դ Դան. 9. 4։
ե Խուր. 20. 6։
զ 3Մխլ. 8. 28, 29։ 2Թվ. 6. 40։ Դան. 9. 17, 18։
է Դան. 9. 20։
ը Մէգ. 106. 6։ Դան. 9. 5։
թ Թէս. 28. 15։
ժ Ղևտ. 26. 33։ Թէս. 4. 25-27։ 28. 64։
ի Ղևտ. 26. 40, ևլ պայլիւ Թէս. 4. 29-31։ 30. 2։
լ Թէս. 30. 4։
խ Թէս. 9. 29։ Դան. 9. 15։ [18։
ծ Եա. 26. 8։ Դպր. 13. 3։
կ Ա֊յ. 6։
հ Պ. 2. 1։
——
ձ Եզր. 7. 1։
ղ Պ. 1. 11։
ճ Լմտ. 15. 13։
մ 3Մխլ. 1. 31։ Դան. 2. 4։ 5. 10։ 6. 6. 21։
յ Պ. 1. 3։
շ Պ. 5. 14։ 13. 6։

Digitized by Google

վէ շէհրին սուրու վէ իգամէթ էտէճէյիմ ՙէվ իչին պանա աղաճլար վէրմէսի պապընտա պիր մէքթուպ վէրիլսին՝ տէյիւ մէլիյէ սէօյլէտիմ։ Մէլիք տախի պանա անլէրի իհսան էյլէտի. զիրա ՚Ալլահըմըն քէրիմ էլի իւզէրիմտէ իտի։

9 Վէ Նէհրին էօթէ թարաֆընըն վալիլէրինէ կէլիպ՝ մէլիյին մէքթուպլարընը անլէրէ վէրտիմ. վէ մէլիք պէնիմ իլէ պէրապէր ՚ասքէր սէրտարլարը իլէ սիւվա-
10 րիլէր տախի կէօնտէրմիշ իտի։ Վէ Որոնլը Սանաբաղատ վէ Ամմոնի պէնտէ Տուբիա պունու իշիթտիք-լէրինտէ՝ պէնի Իսրայէլին խայրընը արամագ իւզրէ պիր ատէմին կէլմէսինտէն տօլայը զիյատէսիյլէ կիւճէնտիլէր։

11 Վէ ՚Երուսաղէմէ կէլիպ օրատա իւչ կիւն մէքս էթ-
12 տիքտէն սօնրա, կէճէլէյին պիր գաչ ատէմ իլէ գալգտըմ, վէ Երուսաղէմ իչին Ալլահըմըն գալպիմէ նէ գօտրըղընը քիմսէյէ սէօյլէմէտիմ, վէ պէնտիյիմ հայ-
13 վանտան մա՛տա եանընմտա պիր հայվան եօգ իտի։ Վէ կէճէլէյին ՚Տէրէ գափուսընտան՝ էժտէր չէշմէսի էօ-նինտէն Մէզպէյէ գափուսընա չրգըպ՝ Երուսաղէմին ՚երգըլմըշ օլան սուրընը վէ աթէշլէ թէլէֆ էտիլմիշ օլան գափուլարընը մու՛այէնէ էյլէտիմ։

14 Վէ ՙՁէշմէ գափուսընա վէ մէլիք հավուզընա կէչ-տիմ, ֆագաթ պինտիյիմ հայվանա կէչէճէք եէր եօգ
15 իտի։ Վէ կէճէլէյին ՚տէրէտէն չրգըպ՝ սուրու մու՛այէնէ էյլէտիմ. վէ տէօնիպ Տէրէ գափուսընտան կիրէ-
16 րէք ՚ավտէթ էթտիմ։ Վէ զապիթան պէնիմ նէրէյէ կիթթիյիմի վէ նէ եափտըղըմը պիլմէտիլէր. վէ Եէ-հուտիլէրէ վէ քեահինլէր իլէ պէօյիւքլէրէ վէ զապի-թանա վէ իշի իշլէյէն սա՛իր քիմսէլէրէ պու անէ տէ-յին խապէր վէրմէմիշ իտիմ։

17 Վէ անլէրէ՝ Կիրիֆթար օլտըղըմըզ պու սէֆալէթի վէ Երուսաղէմին խարապ օլմուշ վէ գափուլարընըն աթէշլէ թէլէֆ էտիլմիշ օլտըղընը սիզ կէօրիյօրսը-նըզ. կէլինիզ, Երուսաղէմին սուրընը պէնա էտէլիմ,
18 վէ արթըգ ՚ալէմէ ՚րիւսվա օլմայալըմ՝ տէտիմ։ Վէ ՙԱլլահըմըն քէրիմ էլինին իւզէրիմտէ օլտըղընը վէ մէլիյին պանա սէօյլէտիյի սէօզլէրի անլէրէ խապէր վէրտիմ. անլէր տախի՝ Գալգըպ պէնա էտէլիմ՝ տէ-յէրէք պոռ խայրը ԷՀիչին ՙէլլէրինի գուվվէթլէնտիր-
19 տիլէր։ Ֆագաթ Որոնլը Սանաբաղատ վէ Ամմոնի պէնտէ Տուբիա վէ ՚Արապ Գեսամ պունու իշիթտիք-լէրինտէ ՚պիզի իսթիհզա վէ թահգիր էտէրէք՝ Պու սիզին եափտըղընըզ նէ՞ տիր. Դմէլիյէ ՚ասը՞ մը օլա-
20 ճագսընըզ՝ տէտիլէր։ Պէն տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Իլահ ը սէմավաթ պիզի մուվաֆֆագ գըլաճագ տըր,

պիզ տախի անընն գուլլարը օլարագ գալգըպ պէնա էտէճէյիզ, ՚ամմա սիզին Երուսաղէմտէ հիսսէնիզ վէ հագգընըզ վէ թէզգեարընըզ եօգ տըր՝ տէտիմ։

ՊԱՊ 3

Սուրու պէնա էտէնլէրին իամլերի վէ սըրասը ։

1 Վէ քեահին ի ա՛զամ՝ Եղիասիբ վէ անըն քեա-հին պիրատէրլէրի գալգըպ ՚Գօյուն գափուսընը պինա էթտիլէր. պունլար անը թագտիս էտիպ գանատլա-րընը թագտըլար. վէ անը ՚Մէա գուլլէսինէ վէ ՚Անա-
2 նայէ գուլլէսինէ գատար թագտիս էթտիլէր։ Վէ ա-նընն եանընտա ՚Երիքովլըլար պինա էտիպ՝ անլէրին
3 եանընտա Զաքուր իպն ի Իմրի պինա էյլէտի։ ՙՎէ Պալըգ գափուսընը պէնի Սենաա պինա էթտիլէր. պունլար անը պինա էտիպ՝ ՚գանատլարընը վէ քի-
4 լիտ իլէ սիւրկիւլէրինի թագտըլար։ Վէ անլէրին ե-անընտա Մերամօթ իպն ի Ուրիա իպն ի Ակկուս թա՛-միր էյլէտի. վէ անլէրին եանընտա Մեսուղամ իպն ի Բարաքիա իպն ի Մասիզեբէլ թա՛միր էթտի. վէ պուն-լարըն եանընտա Սադովկ իպն ի Բաանա թա՛միր էյ-
5 լէտի։ Վէ անլէրին եանընտա Թեկուէլիլէր թա՛միր էթտիլէր իսէ տէ, անլէրին միւ՛թէպէրանը ՚քէնտիլէ-րին Րապպընըն իշինէ քէնտի պօյունլարընը էյմէ-
6 տիլէր։ Վէ ՚Եսքի գափույը Յովիադա իպն ի Փասէ վէ Մեսուղամ իպն ի Բասոդիա թա՛միր էթտիլէր. պուն-լար անը պինա էտիպ՝ գանատլարընը վէ քիլիտ իլէ
7 սիւրկիւլէրինի թագտըլար։ Վէ անլէրին եանընտա Գաբաւոնլը Մելատիա վէ Մերոնոթի Յադոն վէ Գա-բաւոն վէ Մասփա րիճալը Նէհրին պէրի թարաֆը-նընն վալիսինին ՚սէրայընա գատար թա՛միր էթտիլէր։
8 Անընն եանընտա գույումճըլարտան օլան Ոզիէլ իպն ի Հարհայիա թա՛միր էթտի. վէ անընն եանընտա էճ-զաճը օղլու Անանիա թա՛միր էթտի. վէ Երուսաղէ-մին ՚էնլի սուրա գատար օլան ՚ԵրէՀէ պրագտըլար։
9 Վէ անլէրին եանընտա տա՛իրէ ի Երուսաղէմին նըս-ֆընըն րէ՛իսի Հուռփայիա իպն ի Ուվր թա՛միր էյլէտի։
10 Վէ Յեդայիա իպն ի Հարումափ պունլարընն եանընտա վէ քէնտի խանէսինին գարշըսընտա թա՛միր էթտի. վէ անընն եանընտա Քետտուս իպն ի Ասաբանիա թա՛-
11 միր էթտի։ Տիկէր պիր գըսմ իլէ ՙՓուրուն գուլլէսինի Մեղքիա իպն ի Հարիմ վէ Ասուբ իպն ի Փաաթ–մո-
12 վաբ թա՛միր էթտիլէր։ Վէ անընն եանընտա տա՛իրէ ի Երուսաղէմին նըսֆընընն րէ՛իսի Սեղղում իպն ի Ալօ-
13 էս՝ քէնտիսի վէ գըզլարը թա՛միր էթտիլէր։ Վէ ՚Տէրէ գափուսընը Անոն իլէ Զանով էհալիսի թա՛միր էթ-

ե Պ. 3. 7։
զ Եզր. 5.5։ 7. 6,9,28։ Այ. 18։
է Եզր. 8. 32։
ը 2Թէվ. 26.9։ Պ.3.13։
թ Պ. 1. 3։ Այ. 17։
ժ Պ. 3. 15։ [31. 40։
ի 2Մխլ.15. 23։ Երեմ.
լ Պ. 1. 3։ Մէգ. 44.13։ 79. 4։ Երեմ. 24. 9։
խ Եզեկ.5.14,15։ 22.4։
ծ Այ. 8։
կ 2Մխլ. 2. 7։ [6։
հ Մէգ.44.13։ 79.4։80.
ձ Պ. 6. 6։
ղ Եզր. 4. 3։ ——
ճ Պ. 12. 10։
մ Յովհ. 5. 2։
յ Պ. 12. 39։ [14. 10։
ն Եզր. 31. 38։ Զաք.
շ Եզր. 2. 34։
ո 2Թէվ. 33. 14։ Պ.12. 39։ Սոփ. 1. 10։
չ Պագ Պ. 6. 1։ 7. 1
պ Հաք. 5. 23։
ջ Պ. 12. 39։
ռ Պ. 2. 8։
ս Պ. 12. 3
վ Պ. 12. 38։
տ Պ. 2. 13։

Digitized by Google

տիլէր. պունլար անը պինա էտիպ՝ գանատլարընը վէ քիլիտ իլէ սիւրկիւլէրինի թագտըլար. վէ սուրտա թա ՚Մէզպէլէ գափուսընա գատար պինկ զըրա՝ էէր
14 ե֊ֆ֊ըլ֊ը: Վէ Մէզպէլէ գափուսընը Բեթաքարմա գըսմընըն ըէ՛իսի Մեղքիա իպն ի Ռեքաբ թա՛միր էթտի. անը պինա էտիպ՝ գանատլարընը վէ քիլիտ
15 իլէ սիւրկիւլէրինի թագտը: Վէ ՝Զէշմէ գափուսընը Մասփա գըսմընըն ըէ՛իսի Սեղղում իպն ի Քոլոզէ թա՛միր էթտի. անը պինա էտիպ՝ իսթիւնիւ էօրթտիւ վէ գանատլարընը վէ քիլիտ իլէ սիւրկիւլէրինի թագտը. վէ մէլիյին պաղչէսի գուրպինտէ վագը՝ ՚Սիլովա հավուզը սուրընը տախի Դաւիթ շէհրինտէն էնէն նէր-
16 տիւպանլարա գատար ե֊ֆ֊ը: Անտէն սօկրա տա՛իրէ ի Բեթսուրըն նըսֆընըն ըէ՛իսի Նէեմիա իպն ի Ազբուք Դաւիթին գապլարընա վէ ՝եափըլմըշ հավուզ իլէ
17 Բեթագաբարինէ գատար թա՛միր էթտի: Անտէն սօկրա Ղեւիլիէր թա՛միր էթտիլէր. Հոէում իպն ի Բանի, վէ անըն եանընտա տա՛իրէ ի Կէիլանըն նըսֆը-
18 նըն ըէ՛իսի Ասաբիա թա՛միր էթտի: Վէ անտէն սօկրա պիրատէրլէրի տա՛իրէ ի Կէիլանըն նըսֆընըն ըէ՛իսի
19 Բաւայի իպն ի Ենադադ թա՛միր էթտի: Վէ անըն եանընտա Մասփա ըէ՛իսի Եզեր իպն ի Յեսու տիկէր պիր գըսմը, ե՛նի սիլահխանէյէ չըգան ե֊լը֊ գարշըսընը-
20 տա ֊ա֊ը֊ը֊ զավիյէսինի թա՛միր էյլէտի: Անտէն սօկրա Բարուք իպն ի Զաբբա՝ զավիյէտէն քեահին ի ա՛զամ Եղիասիբին խանէսի գափուսընա գատար օ-
21 լան տիկէր պիր գըսմը քէմալը խահիշլէ պինա էյ-
21 լէտի: Անտէն սօկրա Մերամօթ իպն ի Ուրիա իպն ի Ակկուս տիկէր պիր գըսմը, ե՛նի Եղիասիբին խա-
22 նէսի գափուսընտան անըն խանէսի նիհայէթինէ գա-
23 տար թա՛միր էյլէտի: Անտէն սօկրա սահրատա իգա-
23 մէթ էտէն քեահինլէր թա՛միր էյլէտիլէր: Անտէն սօկրա Բենիամին վէ Ասուբ քէնտի խանէլէրինին գարշըսընը թա՛միր էթտիլէր. անտէն սօկրա Ազ-
24 ըրիա իպն ի Մասիա իպն ի Անանիա քէնտի խանէ-
24 սինին եանընտաքի թարաֆը թա՛միր էյլէտի: Անտէն սօկրա Բանուի իպն ի Ենադադ Ազարիանըն խանէ-
25 սինտէն ՚զավիյէյէ, ե՛նի քէօշէյէ գատար օլան տի-
25 կէր պիր գըսմը թա՛միր էթտի: Փաղաղ իպն ի Ոզա զավիյէնին գարշըսընը վէ ՚զընտան հավուսը գուրպինտէ վագը՝ մէլիյին եօգարըզի սէրայընըն տըշ գուլլէսինի, վէ անտէն սօկրա Փադայիա իպն ի Փա-
26 րոս ը֊՛֊զ էը֊էլ֊ը: Վէ ՝Ոփաղտա իգամէթ էտէն ՝Նաթանայիմ՝ շարգ թարաֆընտա վագը՝ ՚Սու գափուսընըն գարշըսընա գատար վէ տըշարըզի գուլլէյի
27 ը֊՛֊զ էը֊էլ֊ը: Անլէրտէն սօկրա տիկէր պիր գըսմը, ե՛նի տըշարըզի պէօյիւզ գուլլէնին գարշըսընտան

Ոփաղ հիսարընա գատար Թեկուէլիլէր թա՛միր էթ-
28 տիլէր: ՚Ալթ գափուսընտան եօգարըսընը՝ քեահինլէր,
29 հէր քէս քէնտի խանէսինին գարշըսընը թա՛միր էթ-
29 տի: Անլէրտէն սօկրա Սադովկ իպն ի Եմմեր քէնտի խանէսինին գարշըսընը թա՛միր էթտի. անտէն սօկրա շարգ թարաֆընտաքի գափունըն պէզճիսի Սեմայիա
30 իպն ի Սեքենիա թա՛միր էթտի: Անտէն սօկրա Անա-
30 նիա իպն ի Սելեմիա վէ Սելեփին ալթընճը օղլու Անոն տիկէր պիր գըսմը թա՛միր էթտիլէր. վէ անտէն սօկրա Մեսուղամ՝ իպն ի Բարաքիա քէնտի օտա-
31 սընըն գարշըսընը թա՛միր էթտի: Անտէն սօկրա Մեղքիա իպն ի Սարեփի պէյթ ի Նաթանայիմ վէ թիւճճարա գատար Մափկաթ գափուսընըն գարշը-
32 սընը քէօշէնին եօգուշընա գատար թա՛միր էթտի:
32 Վէ քէօշէ եօգուշընտան Գոյուն գափուսընա գատար գույումճըլար իլէ թաճիրլէր թա՛միր էթտիլէր:

ՊԱՊ 4

*Տիւշմէնլէրին խաթիրզասը վէ Նէեմիանըն տու՛ասը, վէ իշին միւ-
յէսէր օլմասը: 7 Տիւշմէնլէր ՝ալէյհինէ պէրթիլէր Քա՛եինի: 13 ՝Ամէ-
լէնին սիլահը օլարագ չալըշմալարը: 19 Նէեմիանըն Թէրթիպաքը:*

Վ է ֊Սանաբաղատ՝ սուրու պինա էթմէքտէ օլ-
տրըղմըզը իշիթտիյինտէ, տարըլըպ զիյատէսիյլէ
ղազապնաք օլարագ, Եէհուտիլէրի իսթիհզա էյլէտի:
2 Վէ քէնտի պիրատէրլէրի իլէ Սամարիա ՝ասքէրլէրի
էօնիւնտէ՝ Պու զա՛իֆ Եէհուտիլէր նէ՞ եափըյօրլար.
քէնտի հալլարընա պրագըլաճագլա՞ր մը, զէպհ էտէ-
ճէքլէ՞ր մի, պու կիւն թէքմիլ էտէճէքլէ՞ր մի, եան-
մըշ թաշլարը թօփրագ երըղընթըլարընտան իհեա
3 էտէճէքլէ՞ր մի՝ տէտի: ՚Ամմոնի Տուբիա տախի անըն
եանընտա պուլունուպ՝ անլէրին պինա էթտիքլէրի
շէյ իւզէրինէ պիր թիլքի պիլէ չըգսա՝ թաշ սուրլա-
րընը երգաճագ տըր՝ տէտի:
4 ՚Եա Ալլահըմըզ, տինկլէ, զիրա պիզ թահգիր օ-
լունտըգ. վէ ֊անլէրին հագարէթլէրինի քէնտի պաշ-
լարը իւզէրինէ րէտտ էտիպ՝ էսարէթ տիյարընտա
5 անլէրի եաղմայա թէսլիմ էյլէ: Վէ ֊անլէրին ՚իսեա-
նընը սէթր էթմէ, վէ կիւնճալարը հուզուրընտան
մահվ օլունմասընը. զիրա եափուճըլարընը էօնիւնտէ
֊էէ ղազապա կէթիրտիլէր:
6 Պէօյլէճէ պիզ սուրու պինա էթտիք, վէ իշ իչիւն
գավմընն գալպի հազըր օլմաղէ, սուր հէր թարաֆ-
7 տան նըսֆընա վասըլ օլտու: Վէ ֊Սանաբաղատ վէ
Տուբիա վէ ՚Արապլար վէ Ամմոնիլէր վէ Ազովտոսը-
լար Երուսաղէմին սուրլարընըն պինա օլունմագտա
օլտրըղընը, վէ անըն երգըզ եէրլէրինին թա՛միրինէ
պաշլանտրըղընը իշիթտիքլէրինտէ՝ զիյատէսիյլէ ղա-

ա Պ. 2. 13։
բ Պ. 2. 14։
գ Յովհ. 9. 7։
դ 4 Միւս. 20. 20։ Եա-
22. 11։
ե 2Թէվ. 26. 9։
զ Ամ. 19։
է Երեմ. 32. 2։ 33. 1։
37. 21։
ը 2Թէվ. 27. 3։
թ Եզր. 2. 43։ Պ. 11. 21։
ժ Պ. 8. 1,3։ 12. 37։
ի 4 Միւս. 11. 16։ 2Թէվ. 23. 15։ Երեմ. 31. 40։
—
լ Պ. 2. 10,19։
խ Մկ. 123. 3,4։
ծ Մկ. 79. 12։ Էմս. 3. 34։
կ Մկ. 69. 27,28։ 109. 14,15։ Երեմ. 18. 23։
հ Ամ. 1։

Digitized by Google

8 զապնաք օլտըլար. Վէ կէլիպ Երուսաղէմ ՝ալէյհինէ
մուհարէպէ իլէ Էլիեզեր սէքթէ վէրմէք իւզրէ Էհիմէլէսի
9 պիրտէն իթթիֆագ էթտիլէր: Լաքին Էպիզ Ալլահը-
մըզա տու՛ա էտիպ՝ անլէրտէն վիգայէ օլ-ՆամըՂ իչիւն
կէճէ կիւնտիւզ անլէրին գարշըսընա պէքճիլէր թա՛-
10 ենն էթտիք: Վէ Յուդա Եհուտէ՝ Համմալլարրն թա-
գաթը քէսիլտի, վէ թօփրագ չօգ տըր, պիզ տախի
11 սուրու պինա էտէմէյիզ՝ տէտի: Տիւշմէնլէրիմիզ տա-
խի՝ Պիզ անլէրին իչլէրինէ կիրիպ անլէրի գաթլ իլէ
իշլէրինի իպթալ էտինճէյէ տէյին, անլէր պիլմէսին-
12 լէր վէ կէօրմէսինլէր՝ տէրլէր իտի: Վէ եանլարրնտա
սաքին օլան Եէհուտիլէր կէլտիքլէրի զէման, պիզէ օն
տէֆ՚ա՝ Հէր հանկը թարաֆա տէօնէրսէնիզ, անլէր
իւզէրիմիզէ հէ-ճո-մ եա-եճե- պէր՝ տէտիլէր:
13 Պունուն իւզէրինէ պէն սուրըն արգա թարաֆընտա
ալչագ եէրլէրտէ վէ եիւքսէք մահալլարտա գավմը
քէնտի գապիլէլէրինէ կէօրէ գըլըճլար վէ մըզրագլար
14 վէ եայլարըյլէ տուրտուրտըմ: Վէ պագտըմ, վէ գալ-
գըպ էշրաֆ իլէ զապիթանա վէ գավմըն պագիյյէսինէ
խիթապէն՝ Ընլէրին եիւգիւնտէն գօրգմայընըզ. ՚՚ա-
զիմ վէ հէյպէթլի օլան ՐԱՊՊԸ թէզէքքիւր էտէրէք՝
Պիրատէրլէր վէ օղուլլար վէ գըզլար վէ զէվճէլէր վէ
խանէլէրինիզ իչիւն մուհարէպէ էյլէյինիզ՝ տէտիմ:
15 Վէ քէյֆիյէթ մա՛լիմիւիզ օլտըղընը տիւշմէնլէ-
րիմիզ իշիթտիքտէ՝ Ալլահ տախի անլէրին միւշա-
վէրէսինի իպթալ էթտիքտէն սօկրա՝ ճիմլէմիզ սու-
16 րա, հէր քէս քէնտի իշինէ ՝ավտէթ էթտիք: Վէ օլ
կիւնտէն սօկրա ատէմլէրիմին նըսֆը իշլէմէքտէ, վէ
նըսֆը տախի մըզրագ վէ սիփէր վէ եայ վէ զըրհ
թուվմագտա, բէ՚իսլէր տախի Յուդանըն ճիմլէ խա-
17 նէտանլարընըն արգասընտա տուրմագտա իտի: Սու-
րու պինա էտէնլէր իլէ եիւք կէօթիւրէն վէ եիւքլէ-
տէնլէր պիրէր էլլէրիյլէ իշլէյիպ՝ տիկէր Էլէէիյլէ սի-
18 լահ թուվթարլար իտի: Վէ եափուճըլարրն ճիմլէսի
պէլլէրինէ գըլըճ գուշանմըշ օլտըգլարը հալտէ պինա
էթմէքտէ, վէ պօրուզէն տախի պէնիմ եանըմտա պու-
19 լունմագտա իտի: Վէ էշրաֆ իլէ զապիթանա վէ գավ-
մըն պագիյյէսինէ խիթապէն՝ Իշ պէօյիւք վէ կէնիշ,
պիզ տախի սուր իւզէրինտէ այրը այրը վէ պիրիպի-
20 րիմիզտէն ուզագ պուլունտըղըմըզտան, Պօրու սէ-
տասընը հէր նէրէտէ իշիտիրսէնիզ, օբայա եանըմըզա
թէճէմմիւ՚ էտինիզ. Ալլահըմըզ տախի պիզիմ իչիւն
21 մուհարէպէ էտէճէք տիր՝ տէտիմ: Պէօյլէճէ իշտէ չա-
լըշմագտա իտիք. Ֆ-ՆՂԸ նըսֆը տախի շաֆագ վագ-
թընտան թա եըլտըզլար չըգընճայա տէյին մըզրագ
22 թուվթարագ տուրուրլար իտի: Քէզալիք օ զէման
գավմա խիթապէն՝ Հէր քէս ուշաղը իլէ կէճէլէյին
Երուսաղէմ իչինտէ կէճէլէսին, թա քի կէճէտէ պիզիմ
իչիւն պէքճիլիք էտիպ կիւնտիւզ իշի իշլէսինլէր՝ տէ-
23 տիմ: Վէ քէնտիմ իլէ պիրատէրլէրիմ, վէ խըտմէթ-
ճիլէրիմ իլէ մա՚իյյէթիմտէ օլան պէքճիլէր, եըյգա-
նաճագ վազըթտան մա՚տա, էլպիսէմիզի ասլա չը-
գարմատըգ:

ՊԱՊ Ե

*Եէհուտիլէրին չիքեայէքլէրի: 6 Նէեմիանըն մու՚ամէլէճիլէրի Քա՚-
զիրլէ Քազմին էքոտիրմէսի: 14 Անըն գավմա եիւք օլմագտան չէքին-
մէսի վէ եէվմի Քէ՚այիւշիւ:*

Վ է՞ գավմ իլէ զէվճէլէրինին՝ ՚քէնտի պիրատէր-
լէրի Եէհուտիլէր ՚ալէյհինտէ պէօյիւք ֆէրեատը վու-
2 գու՛ պուլուպ, Պա՛զըսը՝ Պիզ օղուլլարրմըզ վէ գըզ-
լարրմըզ իլէ չօգլըգ իզ, վէ եէյիպ պէր հայաթ օլ-
3 մամըզ իչիւն զախիրէ ալըրըզ՝ տէտիլէր: Պա՛զըսը
տախի՝ Գրթլըգ սէպէպիյլէ զախիրէ ալմագ իչիւն
թարլալար իլէ պաղլարըմըզը վէ էվլէրիմիզի րէհնէ
4 գօտըգ՝ տէտիլէր: Վէ պա՛զըսը՝ Մէլիյէ վէրկի վէրմէք
իչիւն թարլալարրմըզ վէ պաղլարրմըզ իւզէրինէ ագչէ
5 իսթիգրազ էյլէտիք: Վէ շիմտի ՚պիզիմ թէնիմիզ
պիրատէրլէրիմիզին թէնի վէ էվլատրմըզ անլէրին
էվլատը կիպի տիր. վէ իշթէ պիզ ՚օղուլլարրմըզը վէ
գըզլարրմըզը գուլ օլմագ իւզրէ վէրիրիզ, վէ հալա
գըզլարրմըզըն պա՛զըսը ճարիյէ օլմուշլար վէ էլի-
միզտէ չարէ եօգ տըր. չինքի թարլալարրմըզ վէ
պաղլարրմըզ ախէրլէրինին էլինտէ տիր՝ տէտիլէր:
6 Պէն տախի անլէրին ֆէրեատրնը վէ պու սէօզլէրի
7 իշիթտիյիմտէ զիյատէսիյլէ զազապա կէլտիմ: Վէ
քէնտիմտէ թէֆէէքքիւր էթտիքտէն սօկրա էշրաֆ իլէ
զապիթանը թա՛զիր էտիպ, անլէրէ՝ Սիզին հէր պի-
րինիզ պիրատէրլէրինիզտէն ՚ֆահիշ ֆա՛իզ ալըրսը-
նըզ՝ տէտիմ. վէ անլէրին ՚ալէյհինտէ պէօյիւք մէճլիս
8 էթտիմ: Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Պիզ իգթիտարըմըզա
կէօրէ՝ թա՛իֆէլէրէ սաթըլմըշ օլան Եէհուտի պիրա-
տէրլէրիմիզի ՚ֆիտիյէ իլէ ալմըշ իքէն, սիզ պիրա-
տէրլէրինիզի սաթա՛ր մը սընըզ, վէ անլէր պիզէ սա-
թըլսընլա՛ր մը՝ տէտիյիմտէ, անլէր ճէվապ պուլամա-
9 յըպ սիւքիւթ էթտիլէր: Վէ տախի՝ Պու սիզին էթ-
տիյինիզ շէյ էյի տէյիլ տիր. ՚տիւշմէնլէրիմիզ օլան
թա՛իֆէլէրին հագարէթլէրի սէպէպիյլէ ՚Ալլահըմըզ-
10 տան գօրգարագ եիւրիւմէլի տէյի՚լ մի սինիզ: Քէն-
տիմ տախի վէ պիրատէրլէրիմ վէ խըտմէթքեարլա-
րըմ անլէրէ ագչէ իլէ պուղտայ վէրտիք. կէլինիզ
11 պօրճլարընը պաղըշլայալըմ: Րէճա էտէրիմ, անլէրէ
թարլալարը վէ պաղլարը վէ զէյթունլըգլարը վէ էվ-
լէրինի վէ անլէրտէն մաթլուպընըզ օլան ագչէ վէ զա-

Ե Մէզ. 83. 3-5:
Զ Մէզ. 50. 15:
Է Ա՛տ. 14. 9: Թէս. 1. 29:
Ը Թվ. 10. 17: 1. 30: 3. 22: 20. 4:
Թ 2Միւլ. 10. 12: Յոբ. 5. 12:
Ժ Խուր. 14. 14, 25: Թէս. Ցես. 23. 10:
Ժա Ես. 5. 7:
ԺԲ Ղեւ. 25. 35-37: Թէս. 15. 7:
ԺԳ Ես. 58. 7:
ԺԴ Խուր. 21. 7: Ղեւ. 25. 39:
ԺԵ Խուր. 22. 25: Ղեւ. 25. 36: Եզեկ. 22. 12:
ԺԶ Ղեւ. 25. 48:
ԺԷ 2Միւլ. 12. 14: Բօմ. 2. 24: 1Պետ. 2. 12:
ԺԸ Ղեւ. 25. 36:

Digitized by Google

խիրէ վէ շէրապ վէ եաղըն եիւզտէ պիրինի անլէրէ
12 պու կիւն կէրի վէրինիզ՝ տէտիմ։ Անլէր տախի՝ Կէրի
վէրիրիզ, անլէրտէն պիր շէյ թալէպ էթմէյիզ, սէօյ-
լէտիյինկ կիպի եափարըզ՝ տէտիլէր։ Օլ վագըթ պէն
քեահինլէրի չաղըրըպ՝ [a]անլէրէ պու իշի իճրա էթմէ-
13 լէրի իչիւն եէմին էթտիրտիմ։ Վէ տախի էթէյիմի
[b]սիլքէրէք՝ Հէր քիմ քի պու շէյի իճրա էթմէզսէ,
Ալլահ անը խանէսինտէն վէ իշինտէն պէօյլէ սիլքսին.
պէլի, պու վէճհլէ սիլքիլիպ պօշ օլսուն՝ տէտիմ։ Վէ
պիւթիւն ճէմ՚աթ՝ Ամին տէյէրէք ՐԱՊՊԱ համտ
էթտիլէր. [c]գավմ տախի պու շէյի իճրա էթտի։
14 Վէ Յուդա տիյարընտա անլէրին վալիսի օլտըղըմ
կիւնտէն պէրու, եա՚նի մէլիք Արտաշէսին երիմինճի
սէնէսինտէն [d]օթուզ իքինճի սէնէսինէ տէյին, օն իքի
սէնէ քէնտիմ վէ պիրատէրլէրիմ [e]վալիլիք էքմէյինի
15 եէմէտիք։ Լաքին պէնտէն էվվէլ օլան վալիլէր գավմա
եիւք օլուպ՝ անլէրտէն գրրգ մրսգալ կիւմիւշտէն
մա՚տա, էքմէք իլէ շէրապ ալըրլար իտի. անլէրին
խրտմէթքեարլարը տախի գավմա զուլմ էտէրլէր իտի.
ֆագաթ պէն [f]Ալլահ գօրգուսընտան նաշի [g]պէօյլէ
16 էթմէտիմ։ Հէմ տէ պու սուրըն իշինէ տէվամ էթտիմ.
պիզ թարլա սաթըն ալմատըգ, վէ խրտմէթքեարլա-
րըմըն ճիւմլէսի օրայա իշ իչիւն ճէմ՚ օլմուշ իտի։
17 Վէ էթրաֆրմըզտա պուլունան թա՚իֆէլէրտէն եա-
նըմըզա կէլէնլէրտէն մա՚տա՝ Եէհուտիլէր իլէ զապի-
թանտան եիւզ էլլի քիշի [h]սօֆրամտա պուլունըր իտի։
18 Վէ [i]Հէր կիւն հազըրլանան պիր սըղըր իլէ ալթը ՚ա-
տէտ ա՚լա գօյուն օլուպ՝ պէնիմ իչիւն գուշլար տախի
թէտարիք օլունուր իտի. վէ օն կիւնտէ պիր տէֆ՚ա
քէսրէթ իւզրէ Հէր ճինս շէրապ պ-ը-ւ-ն-ը էտէ. պու
ճիւմլէ իլէ [j]վալիլիք էքմէյինի եէմէտիմ. զիրա պու
19 գավմըն իւզէրինտէ օլան եիւք աղըր իտի։ [k]Եա Ալ-
լահըմ, պու գավմա էյլէտիյիմին քեաֆֆէսի իչիւն
պէնի խայր իլէ թէզէքքիւր էյլէ։

ՊԱՊ 6

Սանաբաղատըն Նէեմիա [a]ալէյհինէ օլան Քէրթիպաթը։ 15 Սուրըն պինասընըն խլթամը, վէ տիւշմէնլէրին խէճիլ օլմալարը։ 17 Տուբիա իլէ Յուդա էշրաֆընըն մուխապէրլէրի։

Վէ Սանաբաղատ վէ Տուբիա վէ [a]Արապ Գեսամ
իլէ տիւշմէնլէրիմիզին տիկէրլէրի սուրու պինա էթ-
տիյիմի վէ անտէ պիր երգրգ եէրին գալմատըղընը
իշինթտիքլէրինտէ, (*[b]վագա՚ա օ զէմանա տէյին գա-*
2 *փու գանատլարընը տահա թագմամըշ իտիմ՚,*) Սա-
նաբաղատ իլէ Գեսամ [c]պանա խապէր կէօնտէրիպ՝
կէլ, [d]Ոնովօ օվասընտա պուլունան քէօյլէրին պի-

[a] Եզր. 10.5։ Երեմ.34. 8,9։
[b] Մատթ.10.14։ Ա՚մալ. 13.51։ 18. 6։
[c] 4Միւլ. 23. 3։ Ղ Պ. 13. 6։
[d] Պագ 1Կոր. 9. 4,15։
[e] Ա՚յ. 9։
[f] 2Կոր.11.9։12.13։[19]։ 2Միւլ.9.7։ 3Միւլ. 18. 3։ 4Միւլ. 4. 22։
[g] Ա՚յ. 14,15։
[h] Պ. 13. 22։
[i] Էմս. 26. 24,25։ [35]։ 1Թէվ. 8. 12։ Պ. 11.
[j] Մէզ. 37. 12,32։
[k] Պ. 2. 19։
[a] Եզեկ. 13. 22
[b] Պ. 13. 29։
[c] Եզեկ. 13. 17
[d] Պ. 2.10։ 4. 1,7։ 6.1։

Digitized by Google

ՙպու իշին Ալլահըմըզ թարաֆընտան իճրա օլունտըղընը անկատըլար։
17 Վէ օլ կիւնլէրտէ Յուդա էշրաֆընտան Տուբիայա չօգ մէգթուպ կիտէր վէ Տուբիատան տախի անլէրէ
18 կէլիր իտի. Զիրա պու զաթ Սեքենիա իպն ի Արահրն տամատը օլուպ՝ օղլու Յոհանան տախի Մեսուղամ իպն ի Բարաքիանըն գըզընը ալմըշ օլտըղընտան Եէհուտիլէրտէն նիչէլէրի անըն իլէ եէմին էտէրէք իթ-
19 թիֆագ էթմիշլէր իտի։ Քէզալիք պէնիմ հուզուրըմտա անըն հասէնաթընը զիքր էտիպ՝ պէնիմ սէօզլէրիմի անա թէպլիղ էտէրլէր իտի. վէ Տուբիա պէնի գօրգուլթմագ իչին մէգթուպլար կէօնտէրիր իտի։

ՊԱՊ

Նէեմիանըն երուսաղէմ իւզէրինէ Անանի վէ Անանիայը նազըր Թա՛եին էՅմէսի 5 էվվէլ էմրտէ Բաբելընտան կէլէն գավմընն, 39 վէ քեահհինլէրին, 43 վէ Ղեւիլիլէրին, 46 վէ Նաթանայիմէլերին, 57 վէ Սողոմոնընն խատէմէիսի օղուլլարընըն, 63 վէ նէէպնաւմէլէրի պուլունմայանլարընն ՙատէտի։ 66 Պիւթիւն ճեմա՛աթըն ՙատէտի, 70 միւթէպէրրի՛ Թագտիմէլէրի ։

1 Վէ սուր պինա օլունուպ պէն՝ *գափու գանատլարընը թագթընգտան սօնրա, գափուճընլար իլէ մուղաննիլէր վէ Ղեւիլիլէր թա՛եին օլունտրգլարընտա,
2 Պիրատէրիմ Անանի իլէ *սէրայրն միւտիրի օլուպ, սատրգ վէ չօգլարտան զիյատէ ᵖԱլլահտան գօրգան Անանիայը Երուսաղէմ իւզէրինէ նազըր նասպ էյլէ-
3 տիմ։ Վէ անլէրէ խիթապէն՝ կիւն ըսընմայընճա Երուսաղէմին գափուլարը աչընլմասըն, վէ *ֆէֆէ հազըր պուլունուր իքէն՝ գափուլարը գափայըպ սիւրկիւլէրի գօսունլար. քէզալիք հէր քէս քէնտի նէվպէթինտէ վէ հէր քէս քէնտի խանէսի գարշընսընտա օլարագ, Երուսաղէմ սէքէնէսինտէն պէքճիլէր թա՛եին էյլէյինիզ՝ տէտիմ։
4 Շէհր իսէ վասի՛ վէ պէօյիւք օլուպ՝ իչինտէ պուլունան խալգ ազ վէ խանէլէր պինա օլունմամըշ իտի։
5 Վէ էշրաֆ իլէ զապիթանը վէ գավմը խանէտանլարընա կէօրէ գայտ օլունմագ իւզրէ ճէմ՛ էթմէմի Ալլահըմ գալպիմէ իլգա էյլէտի. վէ իլք տէֆ՛ա կէլէնէրին պիր նէսէպնամէսինի պուլտրմ, անըն իչինտէ տախի ֆէֆ ֆճճէ ֆրէ եազըլը օլանը պուլտրմ։
6 Էսիր կէօթիւրիւլէն, ե՛նի Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն կէօթիւրտիւյիւ քիմսէյէրտէն օլուպ՝ էսարէթտէն չրգան վէ Երուսաղէմ իլէ Յուդայա, հէր քէս քէնտի շէհրինէ կէլէն *էյալէթ էհալիսի պունլար
7 տըր։ Զօրաբաբէլ վէ Յեսու վէ Նէեմիա վէ Ազարիա վէ Ռաամիա վէ Նաեմանի վէ Մուրթաք վէ Բաղասան վէ Մասփարաթ վէ Բագուէ վէ Նաւում վէ Բաանա իլէ կէլէն վէ Իսրայէլ գավմընտան օլան ատէմլէրին ՙա-
8 տէտի պու տըր. Պէնի Փարոս՝ իքի պիկ եիւզ եէթմիշ

ե Մէզ. 126. 2։	֊ Գ. 6. 1։	բ Խուր. 18. 21։	դ Պագ Ա. 12։	ը 1Թէվ. 24. 14։	9։ ը 1Թէվ. 24. 8։
——	* Ե֊Ե֊՝ գուլէնին	է Եզր. 2. 1, վէ զայրն։	թ 1Թէվ. 24. 7։	ժ Պագ 1Թէվ. 9. 12։	24. ժ Եզր. 2. 40։

9 իքի, Պէնի Սափատիա՝ իւչ եիւզ եէթմիշ իքի, (10) Պէ-
11 նի Արահ՝ ալթը եիւզ էլլի իքի, Պէնի Փաաթ–Մովաբ՝
(Յեսու իլէ Յովաբընն օղուլլարընտան օլարագ,) իքի
12 պինկ սէքիզ եիւզ օն սէքիզ, Պէնի Եղամ՝ պինկ իքի
13 եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Զաթու՝ սէքիզ եիւզ գըրգ պէշ,
14 Պէնի Զաքքա՝ եէտի եիւզ ալթմըշ, (15) Պէնի Բա-
16 նուի՝ ալթը եիւզ գըրգ սէքիզ, Պէնի Բեբայի՝ ալթը
17 եիւզ եիրմի սէքիզ, Պէնի Ազգադ՝ իքի պինկ իւչ եիւզ
18 եիրմի իքի, Պէնի Ադոնիկամ՝ ալթը եիւզ ալթմըշ
19 եէտի, Պէնի Բագուէ՝ իքի պինկ ալթմըշ եէտի, (20) Պէ-
21 նի Ադին՝ ալթը եիւզ էլլի պէշ, Պէնի Ատեր՝ (Եզեկի-
22 ատան օլարագ) տօքսան սէքիզ, Պէնի Հասում՝ իւչ
23 եիւզ եիրմի սէքիզ, Պէնի Բեսէի՝ իւչ եիւզ եիրմի
24 տէօրթ, Պէնի Արիփ՝ եիւզ օն իքի, (25) Պէնի Գաբա-
26 ւոն՝ տօքսան պէշ, Րիճալը Բեթլէհէմ իլէ Նետոփա՝
27 եիւզ սէքսէն սէքիզ, Րիճալը Անաթովթ՝ եիւզ եիրմի
28 սէքիզ, Րիճալը պէյթի Ազմաթ՝ գըրգ իքի, (29) Րի-
ճալը Կարիաթարիմ վէ Կեփիրա վէ Բերովթ՝ եէտի
30 եիւզ գըրգ իւչ, Րիճալը Ռամա վէ Գաբա՝ ալթը եիւզ
31 եիրմի պիր, Րիճալը Մաքմաս՝ եիւզ եիրմի իքի,
32 Րիճալը Բեթէլ վէ Գայի՝ եիւզ եիրմի իւչ, (33) Րի-
34 ճալը Նաբաւի ախէր՝ էլլի իքի, ᵗՊէնի Եղամը ախէր՝
35 պինկ իքի եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Հարիմ՝ իւչ եիւզ
36 եիրմի, Պէնի Երիքով՝ իւչ եիւզ գըրգ պէշ, (37) Պէնի
Ղովդ վէ Ադիդ վէ Ոզնով՝ եէտի եիւզ եիրմի պիր,
38 Պէնի Սենաա՝ իւչ պինկ տօքուզ եիւզ օթուզ իտի։
39 Վէ քեահհինլէր՝ Յեսու խանէտանընտան օլարագ,
40 ᵘՊէնի Յեդայիա՝ տօքուզ եիւզ եէթմիշ իւչ, ᵛՊէնի
41 Եմմեր՝ պինկ էլլի իքի, ʷՊէնի Փասուր՝ պինկ իքի եիւզ
42 գըրգ եէտի, ᵛՊէնի Հարիմ՝ պինկ օն եէտի իտի։
43 Ղեւիլիլէր՝ պէնի ʸՈվդուիատան օլարագ, պէնի
Յեսու վէ Կադմիէլ՝ եէթմիշ տէօրթ իտի։
44 Մուղաննիլէր՝ պէնի Ասափ օլարագ, եիւզ գըրգ
սէքիզ իտի։
45 Գափուճըլար՝ պէնի Սեղղում, պէնի Ատեր, պէնի
Տեղմոն, պէնի Ակկուբ, պէնի Ատիտա, պէնի Սուբա՝
եիւզ օթուզ սէքիզ իտի։
46 Նաթանայիմ՝ պէնի Սիա, պէնի Ասուփա, պէնի
47 Տաբաովթ, պէնի Կերոս, պէնի Սիա, պէնի Փադոն,
48 Պէնի Ղաբանա, պէնի Ագաբա, պէնի Սաղամէ,
49 Պէնի Անան, պէնի Գեդդէլ, պէնի Գաար, (50) Պէնի
51 Ռէայիա, պէնի Ռասին, պէնի Նեկոդա, Պէնի Գա-
52 զամ, պէնի Ոզա, պէնի Փասէ, Պէնի Բասի, պէնի
53 Մովանիմ, պէնի Նեփուսիմ, Պէնի Բակբոկ, պէնի Ա-
54 կուփա, պէնի Արուրի, Պէնի Բասաղոթ, պէնի Մէ-
55 իդա, պէնի Արսա, Պէնի Բարկոս, պէնի Սիսարա,
56 պէնի Թամա, Պէնի Նեսիա, պէնի Ատեփա իտի։
57 Սողոմոնըն խատէմէսի օղուլլարը, պէնի Սոտէ,

Digitized by Google

58 պէնի Սոփերաթ, պէնի Փարեդա, Պէնի Յեղա, պէնի
59 Դերկոն, պէնի Գեդդէլ, Պէնի Սափատիա, պէնի Ատ-
տիլ, պէնի Փաքարաթ–ասեբայիմ, պէնի Ամոն իտի.
60 Ձիւմլէ Նաթանայիմ իլէ Սողոմոնըն խատէմէսի օ-
ղուլլարը իւ՛ եիւզ տօգսան իքի իտի։
61 ՝Վէ Թեղմեղա վէ Թեղարսա վէ Քերուբ վէ Ադդօն
վէ Եմմերտէն չըգըպ տա խանէտանլարընը վէ նէսէպ-
լէրինի, եա՛նի Իսրայէլտէն օլտըգլարընը կէօսթէր-
62 մէյէ մուգթէտիր օլմայանլար պունլար իտի. Պէնի
Դաղայիա, պէնի Տուբիա, պէնի Նեկոդա ալթը եիւզ
63 գըրգ իքի իտի։ Վէ քեահինլէրտէն պէնի Աբայիա,
պէնի Ակկուս, պէնի Բերզելի, քի Գաղաադը Բեր-
զելինին գըզլարընտան պիրիսի իլէ էվլէնմիշ վէ ան-
64 լէրին իսմիյլէ եատ օլունմըշ տըր։ Պունլար քէնտի
նէսէպնամէլէրինի խանէտանլարընճա գայտ օլունան-
լար արասընտա արատըլար իսէ տէ, պուլունմատը.
վէ ղայր ի թահիր ՚ատտ օլունարագ քեահինլիքտէն
65 չըգարըլտըլար։ Վէ ՝Աթարսաթան անլէրէ՝ թա Ու-
րիմ վէ Թումիմ իլէ պիր քեահին զուհուր էտինճէյէ
տէյինն ագտէս շէյլէրտէն եէմէմէլէրինի էմր էյլէտի։
66 Պիւթիւն ճէմ՛աթ գըրգ իքի պիկ իւ՛ եիւզ ալթ-
67 մըշ քիշիտէն ՚իպարէթ իտի։ Վէ տախի գուլ վէ ճա-
րիյէլէրի եէտի պիկ իւ՛ եիւզ օթուզ եէտի նէֆէր իտի.
վէ արալարընտա իքի եիւզ գըրգ պէշ մուղաննի վէ
68 մուղաննիյէլէրի վար իտի։ Ալթլարը եէտի եիւզ օթուզ
69 ալթը վէ գաթըրլարը իքի եիւզ գըրգ պէշ, Վէ տէվէ-
լէրի տէօրթ եիւզ օթուզ պէշ վէ մէրքէպլէրի ալթը
պիկ եէտի եիւզ երմի իտի։
70 Վէ խանէտան րէ՛իսլէրինտէն պա՛զրսը իշ իչին
՚րէչ վէրտիլէր. ՝Աթարսաթան խազինէյէ պիկ տիր-
հէմ ալթուն, էլլի քեասէ վէ պէշ եիւզ օթուզ քեահին
71 կէօմլէյի վէրտի։ Վէ խանէտան րէ՛իսլէրինտէն պա՛-
զրսը՝ ի՛մալթ խազինէսինէ ՝երմի պիկ տիրհէմ
ալթուն վէ իքի պիկ իքի եիւզ մընա կիւմիւշ վէրտի-
72 լէր։ Վէ գավմըն պագիյէսինին վէրտիքլէրի երմի
պիկ տիրհէմ ալթուն վէ իքի պիկ մընա կիւմիւշ վէ
73 ալթմըշ եէտի քեահին կէօմլէյի իտի։ Պէօյլէճէ քեա-
հինլէր վէ Ղեւիլիլէր վէ գափուճըլար վէ մուղաննիլէր
վէ գավմտան օլանլար վէ Նաթանայիմ վէ պիւթիւն
Իսրայէլ՝ քէնտի շէհրլէրինտէ սաքին օլտըլար. ՝Վէ
եէտինճի այ կէլտիյինտէ պէնի Իսրայէլ քէնտի շէ-
հրլէրինտէ պուլունտըլար։

ՊԱՊ 8

Շէրի՛աթըն օգունմասը։ 9 Գավմըն մէսէրրէֆի, 13 վէ շէրի՛աթա մէյլ էթմէսի, 16 վէ խայմէ պայրամընը Քունմասը.

Վէ ՝գավմըն քեաֆֆէսի շախս ը վահիտ կիպի
՝Սու գափուսը էօնիւնտէ վագը՛ մէյտանտա թէճէմ-
միւ՛ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլէ էմր էյլէտիյի թէվ-
րաթ ը Մովսէս քիթապընը կէթիրմէսի իչին ՝քեա-
2 թիպ Եզրասա սէօյլէտիլէր։ Վէ քեահին Եզրաս ՝եէ-
տինճի այըն պիրինճի կիւնիւնտէ ճէմ՛աթըն րիճալ
վէ նիսասը իլէ տիկլէյիպ ակլամաղա մուգթէտիր
օլանլարըն ճիմլէսի հուզուրընա ՝թէվրաթը կէթիր-
3 տի։ Վէ Սու գափուսը էօնիւնտէ վագը՛ մէյտանտա
սապահտան էօյլէյէ գատար րիճալ իլէ նիսանըն վէ
ակլամաղա մուգթէտիր օլանլարըն հուզուրընտա ան-
տէն օգուտու. պիւթիւն գավմ տախի թէվրաթ քի-
4 թապընը տիկլէմէքտէ իտիլէր։ Վէ քեաթիպ Եզրաս
մախսուսէն պու իշ իչին եափմըշ օլտըգլարը ախ-
շապ մինպէր իւզէրինտէ տուրտու, վէ Մատաթիա վէ
Սեմա վէ Անանիա վէ Ուրիա վէ Քեղկիա վէ Մասիա
անըն սաղընտա, վէ Փադայիա վէ Միսայէլ վէ Մեղ-
քիա վէ Հասում վէ Ասբադանա վէ Զաքարիա վէ Մե-
5 սուղամ անըն սօլընտա տուրտըլար։ Վէ Եզրաս պիւ-
թիւն գավմտան եիւքսէք եէրտէ տուրմաղէ պիւթիւն
գավմըն կէօզէէրի էօնիւնտէ քիթապը աչտը. վէ անը
աչտըղը կիպի պիւթիւն գավմ ՝այագտա տուրտու։
6 Վէ Եզրաս Ալլահ ը ՚ազիմ՝ օլան Եհովայա համտ ու
սէնա էթտիյինտէ պիւթիւն գավմ ՝էլլէրինի գալտը-
րարագ՝ ՝Ամին, Ամին՝ տէտիլէր. վէ պաշլարընը էյիպ
7 ՝եիւզիւ գօյուն օլարագ ՐԱՊՊԱ սէճտէ էթտիլէր։ Վէ
Յեսու վէ Բանի վէ Սարաբիա վէ Յամին վէ Ակկուբ
վէ Սաբեթա վէ Ովդիա վէ Մաասիա վէ Կովղիտա վէ
Ազարիա վէ Յովզաբադ վէ Անան վէ Փաղայիա վէ Ղե-
ւիլիլէր ՝շէրի՛աթը գավմա ակլատըրլար իտի. գավմ
8 տախի եէրլէրինտէ այագտա տուրտըլար։ Վէ քիթապ-
տան, եա՛նի Ալլահըն թէվրաթընտան աշիքեարէ օ-
գույուպ՝ մա՛նասընը վէրէրէք օգուտըգլարընը պէ-
յան էթտիլէր։
9 ՝Վէ Նէեմիա, եա՛նի Աթարսաթան վէ քեահին վէ
քեաթիպ օլան Եզրաս ՝վէ գավմա թա՛լիմ էտէն Ղե-
վիլիլէր պիւթիւն գավմա խիթապէն՝ ՝Պու կիւն Ալ-
լահընըզ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս տիր, ՝մաթէմ էթմէ-
յինիզ վէ աղլամայընըզ՝ տէտիլէր. գիրա պիւթիւն
գավմ թէվրաթընն սէօզլէրինի իշիթտիքլէրինտէ աղ-
10 լատըլար։ Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Կիտիպ եաղը շէյ-
լէր եէյինիզ վէ թաթը շէյլէր իչինիզ, վէ հիչ թէ-
տարիքի օլմայանլարա ՝հիսսէլէր կէօնտէրինիզ, չիւն-
քի պու կիւն Բապպըմըզա մուգատտէս տիր, մահ-
զուն օլմայընըզ. գիրա ՐԱՊՊՏԱ պուլտըղընըզ մէ-
11 սէրրէթ սիզին գուվվէթինիզ տիր՝ տէտի։ Պէօյլէճէ

ը 1Կոր. 14. 16։ | 10։ 2Թէվ. 17. 7-9։ | է Ղեւ. 23. 24։ Ա՛տ. 29. 1։
թ Խուր. 4. 31։ 12. 27։ | Մաղ. 2. 7։ [10. 1։ | ժ Թէս. 16. 14, 15։ Վա՛.
2Թէվ. 20. 13։ | ի Եզր. 2. 63։ Պ. 7. 65։ | 3. 4։ [11. 10։
լ Ղեւ. 10. 11։ Թէս. 33. | խ 2Թէվ. 35. 3։ Այ. 8։ | ծ Եսթ. 9. 19, 22։ Վա՛.

ա Եզր. 2. 59։ | բ Եզր. 3. 1։ | ռ Ղեւ. 23. 24։
բ Պ. 8. 9։ | ո Եզր. 3. 1։ | ե Թէս. 31. 11, 12։
գ Պ. 8. 9։ | շ Պ. 3. 26։ | վ Հաք. 3. 20։
դ Եզր. 2. 69։ | ս Եզր. 7. 6։ | է Մէրս. 3. 41։ 1Տիմ. 2. 8։

Digitized by Google

Ղեւիլիէր՝ Սիւքիւթ էտինիզ, զիրա պու կիւն մուգատտէս տիր. մահզուն օլմայընըզ՝ տէյէրէք, գավ-
12 մըն քեաֆֆէսինի սիւքիւթ էթտիրտիլէր: Ո զէման պիւթիւն գավմ՝ եէյիպ իչմէյէ վէ հիսսէլէր կէօնտէրիպ պէօյիւք պիր շէնլիք էթմէյէ կիթտիլէր. զիրա քէնտիլէրինէ պէյան օլունան սէօզլէրի նակլատըլար:
13 Վէ իքինճի կիւնտէ պիւթիւն գավմըն խանէտան ըէիսլէրի իլէ քեահինլէր վէ Ղեւիլիէր՝ թէվրաթըն սէօզլէրինի ակլամագ իւզրէ քեաթիպ Եզրասըն ե-
14 նընա թէգէմմիւ՝ էթտիլէր: Վէ անլէր՝ Պէնի Իսրայէլ եէտինճի այրն պայրամընտա նխայմէլէրտէ իգամէթ
15 էթսինլէր, Վէ եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ խայմէլէր եափմագ իչիւն՝ տաղա չըգըպ զէյթուն աղաճը տալըարը վէ եաղ աղաճը տալըարը վէ մէրսին աղաճը տալըարը վէ խուրմա աղաճը տալըարը վէ սըգ աղաճ տալըարը կէթիրինիզ՝ տէյէրէք, ճիմլէ շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմտէ ի՛նան էթսինլէր՝ տէյիւ Մովսէս վասըթասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյինի թէվրաթ ի-
16 չինտէ եազըլմըշ պուլտըլար: Գավմ տախի չըգըպ անլէրի կէթիրտիլէր, վէ հէր քէս նքէնտի խանէսի տամընտա վէ հավլուսընտա վէ պէյթ Ուլլահրն հավլուարընտա վէ նՍու գափուսը մէյտանընտա վէ Եփրեմ գափուսը մէյտանընտա քէնտիլէրինէ խայմէլէր
17 եափտըլար: Վէ էսարէթտէն նաւտէթ էտինլէրին պիւթիւն ճէմաթը խայմէլէր եափըպ՝ խայմէլէր ալթընտա օթուրտըլար. զիրա Յեսու իպն ի Նաւէ կիւնլէրինտէն օլ կիւնէ տէյին պէնի Իսրայէլ պէօյլէ իճրա էթմէմիշլէր իտի. վէ զիյատէսիյլէ նազիմ մէսէրրէթ
18 օլտու: Վէ ղիլք կիւնտէն սօն կիւնէ գատար հէր կիւն Ալլահրն թէվրաթ քիթապընտան օգուր իտի. վէ եէտի կիւն պայրամը թուրթուպ, սէքիզինճի կիւնտէ նէմր օլունտրղը իւզրէ ճէմաթը ը նազիմէ վուգու պուլտու:

ՊԱՊ 9

Գավմըն օրուճը վէ Քէվպէսի: 4 Ղեւիլիէրին նայնէն Բապպա իգլար ը կիւնահը, վէ Բապպըն գավմա օլան նինայէվլէրինի Քէզեքքիւր էմմէլէրի:

Վէ պու այրն երրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ պէնի Իսրայէլ՝ իւզերլէրինտէ թօփրագ վէ չուլ օլտըղը հալտէ, օրուճլը պուլունարագ թէճէմմիւ՝ էթ-
2 տիլէր: Վէ Իսրայէլ նէսլի էճնէպիլէրին ճիմլէսինտէն այըրտը, վէ տուրուպ, քէնտի կիւնահլարընը վէ
3 էճատալարընըն նիսեանլարընը իգրար էթտիլէր: Վէ եէրլէրինտէ այագտա տուրուպ՝ կիւնիւն պիր րուպ՝ը միւտտէթ ը քէնտիլէրին Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ թէվրաթընտան օգուտլար, վէ ոէէէ պիր րուպ՝ընտա քէնտիլէրին Ալլահը օլան ՐԱՊՊԱ իգրար վէ նիպատտէթ էթտիլէր:
4 Վէ Ղեւիլի Յեսու վէ Բանի վէ Կադմիէլ վէ Սաբանիա վէ Բունի վէ Սարաբիա վէ Բանի վէ Քենանի մինպէր իւզերինտէ տուրուպ՝ Իլահլարը օլան ՐԱՊՊԱ
5 եիւքսէք սէսլէ տու՛ա էթտիլէր: Վէ Ղեւիլի Յեսու վէ Կադմիէլ վէ Բանի վէ Ասաբանիա վէ Սարաբիա վէ Ովդիա վէ Սաբանիա վէ Փեթայիա տէտիլէր քի՝ Գալգընըզ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ էզէլտէն էպէտէտէք համտ ու սէնա էյլէյինիզ: Վէ նիսմի ճէլիլինկ միւպարէք, վէ ճիմլէ համտ ու թէսպիհտէն միւթա՛ալ օլսուն:
6 նՍէն, եալընըզ սէն Եհովա սըն. նսէմա վէ սէմա իւս սէմավաթ իլէ նպիւթիւն ճիւնուտընը վէ զէմին իլէ անտէ պուլունանընն ճիմլէսինի վէ տէրեալար իլէ անլէրտէ օլանլարընն քեաֆֆէսինի նխալգ վէ նճիմլէսինի հրֆզ էտէն սէն սին. վէ ճիւնուտ ը սէմավիյէ սանա
7 նիպատտէթ էտէրլէր: Վէ նԱբրամը ինթիխապլէ անը Քաղդէալըլարրն Ուր շէհրինտէն չըգարըպ՝ անա նԱբ-
8 րահամ թէսմիյէ էտէն ՐԱՊՊ Ալլահ սէն սին: Վէ անընն գալպինի հուզուրընկտա նսատրգ պուլուպ, Քանանլը վէ Քետլի վէ Ամորի վէ Փերեղի վէ Յեբուսի վէ Գերգեսիլէրին տիյարընը անրն նէսլինէ վէրմէք իւզրէ անրն իլէ նահտ էյլէտին, վէ նքէլամընկը իճրա էթտին. զիրա սէն նատիլ սին:
9 Վէ Մրսըրտա հէճատտրմըզրն մէշագգաթընը կէօրիպ՝ Պահր ը Ահմէրտէ նֆէրեատլարընը իշինթտին.
10 Վէ նփարաւոն իլէ հէփ պէնտէլէրի վէ տիյարընրն ճիմլէ էհալիսի իւզերինտէ նալամէթլէր վէ միճազէլէր կէօսթէրտին. զիրա նալէյհլէրինէ նմաղրուրանէ հարէքէթ էթտիքլէրինի պիլտին, վէ պու կիւն
11 օլտըղը կիպի նքէնտինկէ նամ գազանտրն. նՎէ էօնլէրինտէ տէնիզի շագգ էթտին, անլէր տախի տէնիզին օրթասընտա գուրու եէրտէն կէչտիլէր. վէ անլէրի թա՛գիպ էտէնլէրի նտէրին սուլարա թաշ նԲուսր կիպի
12 տէրեայա աթտրն: Վէ անլէրէ կիւնտիւզ պուլութ տիրէյիյլէ, կէճէլէյին տախի կիտէճքլէրի եօլու թէնվիր էթմէք իչիւն աթէշ տիրէյիյլէ նտէլալէթ էյլէտին:
13 Վէ սէն նթուր ը Սինայա նագիլ օլուպ՝ անլէր իլէ սէմատան միւքեալէմէ էյլէտին, վէ անլէրէ նտօղրու ահքեամ վէ հագիգի շէրի՛աթ վէ էյի գանունլար վէ
14 էմրլէր վէրտին. Վէ անլէրէ նմուգատտէս սէպթինկի պիլտիրիպ՝ գուլրկ Մովսէս վասըթասըյլէ էմրլէր վէ

ե Այ. 10։
ն Այ. 7,8։ [16. 13։
շ Ղեւ. 23.34,42։ Թէս.
ո Ղեւ. 23. 40։
ջ Թէս. 16. 16։
ռ Ղեւ. 23. 4։
ս Թէս. 22. 8։
վ Պ. 12.37։
տ 4Միւլ.14.13։Պ.12.39։
ր 2Թէվ. 30. 21
ց Թէս.31.10, վէ գայրի։
ւ Ղև.23.36։ Ա'տ.29.35։
—
փ Պ. 8. 2։
ք Ցես.7.6։ 1Միւլ.4.12։ 2Միւլ.1.2։Յոբ.2.12։
օ Եզր.10.11։Պ.13,3,30։
ֆ Պ. 8.7,8։
ա 1Թվ. 29. 13։
բ 4 Միւլ. 19. 15, 19։ Մկ. 86. 10։ Ես.37. 16,20։ [8.27։
գ Թէք. 1. 1։ Խուր.20. 11։ Վահ. 14. 7։
դ Մէզ. 36. 6։
ե Թէք. 11. 31։ 12. 1։
զ Թէք. 17. 5։
է Թէք. 15. 6։ [7,8։
ը Թէք.12.7։15.18։17.
թ Թէս. 10. 14։ 3Միւլ.
ժ Թէք. 2. 1։
ի Թէք. 1. 1։ Խուր.20.
լ Խուր. 2. 25։ 3. 7։
խ Խուր. 7 վէ 8 վէ 9 վէ 10 վէ 12 վէ 14։
ծ Խուր. 18. 11։
կ Խուր. 9. 16։ Ես. 63. 12,14։ Երեմ. 32.20։ Դան. 9. 15։
հ Խուր. 14. 21,22,27, 28։ Մկ. 78. 13։
ձ Խուր. 15. 5,10։
ղ Խուր. 13. 21։
մ Խուր. 19.20։ 20.1։
յ Մկ. 19. 8, 9։ Բամ. 7. 12։ [8,11։
ն Թէք. 2.3։ Խուր. 20.

Digitized by Google

15 գանունլար վէ շէրի՛աթը պույուրտըն. վէ աճըգտըգ-
լարընտա անլէրէ ՚սէմատան էքմէք վէրիպ՝ սուսա-
տըգլարընտա ՚գայատան սու չըգարտըն, վէ անլէրէ
վէրմէյի եէմին իլէ վա՛տ էյլէտիյին տիյարը ՚միրաս
ալմագ իւզրէ կիրմէլէրի իչին էմր էյլէտին։
16 ՚Վաքին անլէր, եա՛նի էճատտըմըզ մաղրուրանէ
հարէքէթ էտիպ՝ ՚պօյունլարընը սէրթլէշտիրէրէք
17 սէնին էմրլէրինի տինկլէմէտիլէր։ Վէ տինկլէմէքտէն
իմթինա՛ էտիպ՝ ՚արալարընտա իճրա էյլէտիյին մի՛-
ճիզէլէրի խաթրա կէթիրմէտիլէր. անճագ պօյունլա-
րընը սէրթլէշտիրիպ՝՝ իսեանլարընտա ՚էսարէթլէրինէ
՛ավտէթ իչին պիր րէ՛իս նասպ էթտիլէր. ամմա սէն
՚ղաֆուր ու րա՛ուֆ վէ րահիմ ու սապուր վէ ՛ինա-
յէթի չօգ պիր Իլահ օլտըղընտան անլէրի թէրք էթ-
18 մէտին։ ՚Վէ քէնտիլէրինէ տէօքմէ պուզաղը եափրպ՝
Սէնի Մրսըրտան չըգարան իլահընկ պու տըր՝ տէյէ-
րէք ՚՚էէ զիյատէսիյլէ թահգիր էթտիքլէրինտէ պիլէ,
19 Սէն ՚չօգ մէրհամէթլէրինկէ անլէրի պէրրիյէտէ թէրք
էթմէտին. վէ կիւնտիւզ եօլտա անլէրէ տէլալէթ էտէն
պուլուր ՚տիրէյի, վէ կէճէյէյին կիտէճէքլէրի եօլու
թէնվիր էտէն աթէշ տիրէյի անլէրտէն այրըլմատը։
20 Վէ անլէրին թա՛լիմի իչին ՚Րուհ ը քէրիմինկի իհսան
էթտին, վէ աղըզլարընտան սէնին ՚մէննինի տիրիղ
էթմէյէրէք՝ սուսատըգլարընտա անլէրէ ՚սու վէրտին։
21 Վէ ՚պէրրիյէտէ գըրգ սէնէ անլէրի պէօէյտին, պիր
շէյէ միւհթաճ օլմայըպ՝ ՚էլպիսէյէրի էսքիմէտի վէ
22 այագլարը գապարմատը։ Վէ անլէրէ մէմլէքէթլէր
իլէ գավմլար վէրիպ՝ հուտուտլարընը թա՛նին էյլէ-
տին. անլէր տախի ՚Սեհոն տիյարընը, եա՛նի Եսե-
բոն մէլիյինին տիյարընը վէ Բասան մէլիյի Ովգրն
23 տիյարընը միրաս ալտըլար։ ՚Էվլատլարընը տախի
սէմավաթըն եըլտըզլարը կիպի չօղալթտըն, վէ կի-
տիպ անը միրաս ալմալարը իչին էճատտալարընա
24 վա՛տ էյլէտիյին տիյարա անլէրի կէթիրտին։ Վէ ՚էվ-
լատլարը կիրիպ՝ օլ տիյարը միրաս ալտըլար. սէն
տախի անլէրին էօնիւնտէն ՚տիյարըն էհալիսի օլան
Քանանլըլարը զէլիլ էտիպ, իսթէտիքլէրի վէճճէվէ ան-
լէրէ եափմագ իւզրէ, անլէր իլէ մէլիքլէրինի վէ տի-
25 յարըն էհալիսինի էլլէրինէ թէսլիմ էյլէտին. Անլէր
տախի միւսթահէքէմ շէհրլէր վէ ՚միւնպիթ պիր տի-
յար զապթ իլէ՝ քէսրէթ իւզրէ ՚հէր կէօնէ նի՛մէթլէ
տօլու խանէլէր վէ գազըլմըշ գույուլար վէ պաղլար վէ
զէյթունլըգլար վէ մէյվէտար աղաճլարը թէմէլլիւք
էթտիլէր, վէ եէյիպ տօյտըլար վէ ՚սէմիզլէնտիլէր
վէ ՚քեամիլ պէրէքէթլէրինկէ շատման օլտըլար։
26 Լաքին անլէր ՚սէրքէշ վէ սանա ՚ասը օլուպ՝ շէ-
րի՛աթընը ՚արգալարընա աթարագ, անլէրի սանա
րիւճու՛ էթտիրմէք իչին շէհատէթ էտէն ՚փէյղամ-
պէրլէրինկի գաթլ էտիպ՝ ՚՚էէ զիյատէսիյլէ թահգիր
27 էթտիլէր։ ՚Սէն տախի անլէրի տիւշմէնլէրինին էլլէ-
րինէ թէսլիմ էթմէկլէ, պունլար անլէրի թազեիգ էթ-
տիլէր. վէ մուզայագալարընտա սանա ֆէրեատ էթ-
տիքլէրինտէ, սէն ՚սէմատան իսթիմա՛ էտիպ՝ չօգ
մէրհամէթլէրինկէ կէօրէ ՚անլէրէ խէլասքեարլար իհ-
սան էթտին. պունլար տախի անլէրի տիւշմէնլէրի-
28 նին էլլէրինտէն խէլաս էյլէտիլէր։ Լաքին անլէր րա-
հաթ պուլունճա՝ ՚եինէ ՚ինտիկտէ քէօթիւ օլանը իշ-
լէտիլէր. սէն տախի անլէրի տիւշմէնլէրինին էլինտէ
պրագտըն, վէ պունլար անլէրէ մուսալլաթ օլտըլար.
վէ եինէ սանա ֆէրեատ էյլէտիքլէրինտէ, սէն անլէրի
սէմատան իսթիմա՛ էտիպ՝ ՚մէրհամէթլէրինկէ կէօրէ
29 անլէրի տէֆ՛աթլէ խէլաս էյլէտին։ Վէ անլէրի շէրի՛-
աթընկա րիւճու՛ էթտիրմէք իչին անլէրէ շէհատէթ
էթտին իսէ տէ, անլէր ՚մաղրուր օլուպ՝ էմրլէրինկէ
իթա՛աթ էթմէտիլէր, անճագ ահքեամընկա գարշը
կիւնահ իշլէտիլէր, (՚անլէրի իճրա էտէն ատէմ՝ ան-
լէրլէ եաշայագաճագ տըր,) վէ ՚օմուզլարընը իթա՛աթա
էյմէյէրէք, անճագ պօյունլարընը սէրթլէշտիրիպ
30 միւթի՛ օլմատըլար։ Վէ նիչէ սէնէլէր անլէրէ թէ՛էննի
էտիպ՝ Րուհընկ վասըթասըյլէ ՚փէյղամպէրլէրինկ էլլէյլէ
՚անլէրէ շէհատէթ էթտին իսէ տէ, եինէ գուլագ վէր-
մէտիլէր. ՚պու էճլատէն անլէրի տիյարլարըն էհալիլէ-
31 րինին էլլէրինէ թէսլիմ էյլէտին. Ֆագաթ չօգ մէր-
համէթլէրինկ իգթիզասընճա, ՚անլէրի քիւլլիյէն հէ-
լաք վէ թէրք էթմէտին, զիրա սէն ՚՚րա՛ուֆ վէ րա-
հիմ Ալլահ սըն։
32 Վէ շիմտի, եա Ալլահ ը ՚ազիմ վէ գատիր վէ հէյ-
պէթլի վէ ՚՚ահտ ու ՚ինայէթի հըֆզ էտէն Ալլահըմըզ,
՚Ասորեստան մէլիքլէրինին կիւնլէրինտէն պու կիւնէ
գատար մէլիքլէր վէ րէ՛իսլէր վէ քեահինլէր վէ փէյ-
ղամպէրլէր վէ փէտերլէրիմիզ իլէ գավմընկն քեաֆ-
ֆէյի իւզէրինէ իսապէթ էտէն մէշագգաթ սէնին հու-
33 զուրընտա ազ կէօրիւնմէյսին։ Լաքին իւզէրիմիզէ
իսապէթ էտէնին քեաֆֆէյսինտէ ՚՚սէն ՚ատիլ սին,

ը Խուր.16.14,15։ Յովհ. 6.31։
ը Խուր. 17.6։ Ա՛տ.20. 9, վէ զայրի։
ը Թէս. 1. 8։
Ա Այ. 29։ Մէգ. 106.6։
Բ Թէս. 31. 27։ 4Միւլ. 17. 14։ 2Թէվ. 30.8։ Երեմ. 19. 15։
Գ Մէգ. 78. 11,42,43։
Դ Ա՛տ. 14. 4։
Ե Խուր. 34.6։ Ա՛տ.14. 18։ Մէգ. 86. 5,15։ Յովէլ. 2. 13։
Զ Խուր. 32. 4։
Է Այ.27։ Մէգ.106.45։
Ը Խուր.13.21,22։ Ա՛տ. 14. 14։ 1Կոր. 10. 1։
Թ Ա՛տ.11.17։ Ես.63.11։
Ժ Խուր.16. 15։ Յես.5. 12։
Ի Խուր. 17. 6։
Լ Թէս. 2. 7։
Խ Թէս. 8. 4։ 29. 5։
Ծ Ա՛տ.21.21, վէ զայրի։
Կ Թէք. 22. 17։
Հ Յես. 1.2, վէ զայրի։
Ձ Մէգ. 44. 2,3։
Ղ Այ. 35։ Ա՛տ. 13.23։ Թէս. 8. 7,8։ Եզեկ. 20. 6։
Մ Թէս. 6. 11։
Յ Թէս. 32. 15։
Ն Ռվս. 3. 5։
Շ Հաբ. 2.11,12։ Եզեկ. 20. 21։ [17։
Ո 3Միւլ.14.9։ Մէգ.50.
Չ 3Միւլ. 18.4։ 19.10։ 2Թէվ. 24. 20, 21։ Մատթ.23.37։ Ա՛մոս. 7. 52։
Պ Հաբ. 2. 14։ 3. 8, վէ զայրի։ Մէգ.106.41, 42։
Ջ Մէգ. 106. 44։
Ռ Հաբ. 2. 18։ 3. 9։
Ս Հաբ. 3. 11,12,30։ 1։ 5. 31։ 6. 1։
Վ Մէգ. 106. 43։
Տ Այ. 16։
Ր Ղեւ. 18.5։ Եզեկ.20. 11։ Բամ. 10.5։ Գալ. 3. 12։
Ց Զաք. 7. 11։
Ւ Գազ Ա՛մոս. 7. 51։ 1Պետ. 1. 11։ 2Պետ. 1. 21։
Փ 4Միւլ.17.13։ 2Թէվ. 36. 15։ Երեմ. 7. 25։ 25. 4։
Ք Ես. 5. 5։ 42. 24։
Օ Երեմ.4.27։ 5.10,18։
Ֆ Այ. 17։
Ա Խուր.34.6,7։ Գ.1.5։
Բ 4Միւլ. 17. 3։ [9.14։
Գ Մէգ. 119.137։ Դան.

Digitized by Google

զիրա սէն հագգ իւզրէ իճրա էթտին, ըպիզ իսէ քէօ-
34 թիւլիւք իշլէտիք։ Մէլիքլէր վէ րէ՛իսլէր վէ քեահին-
լէր վէ փէտէրլէրիմիզ տախի շէրի՛աթընը իճրա էթ-
մէյիպ՝ էմրլէրինկի վէ անլէրէ էթտիյին շէհատէթլէ-
35 րինկի տինկլէմէտիլէր։ Վէ հիւքիւմէթլէրի վագթընտա,
անլէրէ իհսան էթտիյին ՚չօգ պէրէքէթլէրտէ վէ վէր-
տիյին վասի՛ վէ ¯մինպիթ տիյարտա ˚սանա խըտ-
մէթ էթմէյիպ՝ քէօթիւ ՚ամէլլէրինտէն կէրի տէօնմէ-
36 տիլէր։ Իշլէթ ˚պիզ պու կիւն գուլլար իզ. պէլի, մէյ-
վէսինի վէ պէրէքէթլէրինի եէմէլէրի իչիւն էճտատը-
37 մրզա վէրտիյին տիյարտա իշլէ գուլլար իզ. Վէ կիւ-
նահլարըմըզտան տօլայը իւզէրիմիզէ նասպ էյլէտի-
յին մէլիքլէրէ չօգ ՚մահսուլաթ կէթիրիր. վէ անլէր
֏ճէսէտլէրիմիզ վէ հայվանաթըմըզ իւզէրինէ իսթէ-
տիքլէրի կիպի թէսալլութ էտէրլէր. պիզ տախի պէօ-
38 յիւք մուզայագատա իզ։ Վէ պունուն ճիւմլէսինտէն
տօլայը ¯գավիյյէն ՚ահտ էտիպ թահրիր էտէրիզ, վէ
րէ՛իսլէր իլէ Ղեւիլիլէր վէ քեահինլէրիմիզ ֏անը
միւրլէրլէր։

ՊԱՊ 10

՚Ահտը միւրլէյէնլէրին իսլէրի։ 28 ՚Ահտըն միւնտէրիճաթը։

Վ է¯միւրլէյէնլէր՝ Աթարսաթան ֏Նէեմիա իսկն ի
2 ֏Աքաղիա, վէ Սեդեկիա, ֏Սարայիա, Ազարիա, Ե-
3 րեմիա, Փասուր, Ամարիա, Մեղքիա, (4) Քետ-
5 տուս, Սաբանիա, Մալուք, Հարիմ, Մերամօթ, Աբ-
6 դիա, Դանիէլ, Կանաթոն, Բարուք, (7) Մեսուղամ,
8 Աբիա, Միամին, Մաազիա, Բեղգա, Սեմայիա. (պուն-
9 լար քեահինլէր իտի.) Վէ Ղեւիլիլէր՝ Յեսու իսկն ի Ա-
10 զանիա, Բանուի, պէնի Ենադադտան Կադմիէլ, Վէ
պիրատէրլէրի Սաբանիա, Ովդիա, Կովդիտա, Փա-
11 ղայիա, Անան, Միքա, Բոոբ, Ասաբիա, (12) Զա-
13 քուր, Սարաբիա, Սաբանիա, Ովդիա, Բանի, Բանինու.
14 Գավմըն րէ՛իսլէրի՝ ֏Փարոս, Փաաթ-Մովաբ, Եղամ,
15 Զաթու, Բանի, Բունի, Ազգադ, Բեբայի, (16) Ադո-
17 նիա, Բագուէ, Ադին, Ատեր, Եզեկիա, Ազուր, (18) Ով-
19 դիա, Հասում, Բեսէի, Արիփ, Անաթովթ, Նով-
20 բայ, Մագփիաս, Մեսուղամ, Եզիր, (21) Մասիզեբէլ,
22 Սադովկ, Յադդուա, Փաղատիա, Անան, Անանիա,
23 Ովսէէ, Անանիա, Ասուբ, (24) Ալօէս, Պիլա, Սօբէկ,
25 Հէեում, Ասաբանա, Մաասիա, (26) Աքիա, Անան,
27 Օնան, Մալուք, Հարիմ, Բաանա իտի։
28 ՚Վէ գավմըն պագիյյէսի՝ քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր
վէ գափուճըլար վէ մուղաննիլէր վէ Նաթանայիմ՝ վէ
Ալլահըն շէրի՛աթը իչիւն օ տիյարլարըն էհալիլէրին-
տէն ֏այրըլանլարըն քեաֆֆէսի վէ զէվճէլէրի իլէ օ-
ղուլլարը վէ գըզլարը, եա՛նի տէրք ու ֆէհմ՝ էտէ պի-
29 լէնլէրին ճիւմլէսի, Ալլահըն գուլու Մովսէսին էլիյլէ
վէրիլէն ֏շէրի՛աթ Ուլլահտա եիւրիյիւպ՝ Րապպըմըզ
օլան Եհովանըն ճիւմլէ էմրլէր վէ ահքեամ վէ գա-
նունլարընը հըֆզ ու իճրա էթմէք իւզրէ, քէնտիլէ-
րին պէօյիւքլէրինտէն օլան պիրատէրլէրի իլէ պիր-
30 լէշէրէք, ֏լա՛նէթլէ եէմին էթտիլէր։ Վէ ՚գըզլարը-
մըզը տիյարըն էհալիսինէ վէրմէյիպ՝ անլէրին գըզ-
31 լարընը օղուլլարըմըզա ալմամագ իչիւն, ֏Վէ տիյա-
րըն էհալիսի սէպթ կիւնիւնտէ սաթմագ իչիւն էշեա
եախօտ պիր նէվ՛ մէ՛քիլաթ կէթիրտիքլէրինտէ,
սէպթ կիւնիւ եա մուգատտէս կիւնտէ անլէրտէն սա-
թընը ալմամագ վէ ֏եէտինճի սէնէյի վէ ֏հէր պօրճընը
թուրկ օլունմասընը թէրք էթմէք իչիւն ըէ՛ՙհէ-
32 եէ՛ե։ Վէ Ալլահըմըզըն պէյթինին խըտմէթի ի-
չիւն, եա՛նի ՚հուզուր էքմէյի վէ ֏տա՛իմի էքմէք
թագտիմէսի վէ տա՛իմի մուհրագա վէ սէպթ կիւ-
նիւ իլէ այ պաշըլարը վէ մու՛այյէն պայրամլար վէ
մուգատտէս շէյլէր վէ Իսրայէլէ քէֆարէթ օլմագ
իւզրէ օլան կիւնահ գուրպանլարը վէ Ալլահըմըզըն
33 պէյթինին պիւթիւն իշլի իչիւն, Սէնէվի պիրէր սիւլս ի
մրսգալ վէրմէք իւզրէ քէնտիմիզէ գանուն գօտրգ։
34 Վէ ՚շէրի՛աթտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը իւզէրինտէ եագմագ իչիւն ֏օտուն
թագտիմէսինին սէնէ պէ սէնէ մու՛այյէն վագթ-
լարտա, խանէտանլարըմըզա կէօրէ Ալլահըմըզըն
պէյթինէ կէթիրիլմէսի խուսուսընտա քեահինլէր իլէ
35 Ղեւիլիլէրէ վէ գավմա գուր՛ա աթտրգ. Վէ ¯թօփրա-
ղըմըզըն թուրֆանտալարընը վէ ճիւմլէ աղաճլա-
րըն մէյվէսինին թուրֆանտալարընը սէնէ պէ սէնէ
36 պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրմէյէ, Վէ ՚շէրի՛աթտա եա-
զըլմըշ օլտըղը իւզրէ օղուլլարըմըզըն վէ հայվան-
լարըմըզըն իլէ տօղմուշլարընը վէ սըղրըլար իլէ գօ-
յունլարըմըզըն իլէ տօղմուշլարընը Ալլահըմըզըն
պէյթինէ, Ալլահըմըզըն պէյթինտէ խըտմէթ էտէն
37 քեահինլէրէ կէթիրմէյէ, ՚Վէ խամուրըմըզըն թուր-
ֆանտասընը վէ թագտիմէսիզի, եա՛նի հէր նէվ՛ ա-
ղաճըն մէյվէսինի, վէ շէրապ վէ եաղը քեահինլէրէ՝
Ալլահըմըզըն պէյթինին օտալարընա, վէ Ղեւիլիլէ-
րին՝ ճիւմլէ զրա՛աթ ՚շէհրլէրիմիզին ՚իւշրլէրինի ալ-
մալարը իչիւն թօփրաղըմըզըն ՚իւշրինիւ Ղեւիլիլէրէ

ր Մէզ. 106.6։ Դան. 9. 5,6,8։
ց Այ. 25։
– Այ. 25։
ֈ Թէս. 28. 47։
֍ Թէս. 28.48։ Եզր. 9.9։
օ Թէս. 28. 33,51։
֏ Թէս. 28. 48։
ա 4Միւլ. 23. 3։ 2Թէվ. 29. 10։ 34.31։ Եզր. 10.3։ Ղ. 10. 29։
բ Ղ. 10. 1։ ——
գ Ղ. 9. 38։
դ Ղ. 8. 9։
ե Ղ. 1. 1։
զ Պագ Ղ. 12. 1-21
է Պագ Եզր. 2.3, վէ ղայրի։ Ղ.7.8, վէ ղայրի։
ը Եզր. 2. 36-43։
թ Եզր. 9.1։ 10. 11,12, 19։ Ղ.13.3։ [34.31։
ժ 4Միւլ. 23. 3։ 2Թէվ.
ի Թէս. 29. 12,14։ Ղ.5. 12,13։ Մէզ. 119.106։
լ Խուր. 34. 16։ Թէս. 7. 3։ Եզր. 9. 12,14։
խ Խուր. 20. 10։ Ղեւ. 23. 3։ Թէս. 5.12։ Ղ. 13. 15, վէ ղայրի։
ծ Խուր. 23.10,11։ Ղեւ. 25. 4։
կ Թէս. 15.1,2։ Ղ.5.12։
հ Ղեւ. 24.5, վէ ղայրի։ 2Թէվ. 2. 4։
ձ Պագ Ա՛տ. 28 վէ 29։
ղ Ղեւ. 6. 12։
ճ Ղ.13.31։ Ես. 40.16։
մ Խուր. 23.19։ 34.26։ Ղեւ. 19.23։ Ա՛տ.18. 12։ Թէս. 26. 2։
յ Խուր. 13. 2, 12, 13։ Ղեւ. 27.26,27։ Ա՛տ. 18. 15,16։
ն Ղեւ. 23.17։ Ա՛տ.15. 19։ 18.12, վէ ղայրի։ Թէս. 18. 4։ 26. 2։
շ Ղեւ. 27.30։ Ա՛տ.18. 21, վէ ղայրի։

Digitized by Google

38 կէթիրմէյէ ըե՛ՙհէ՚ՠ եչէ՚ռէ։ Վէ պէնի Ահարոնտան
օլան քեահին՝ Ղեւիլիլէրին Ի՚իշրիլնտէն Ղեւիլիլէր
իլէ հիսսէտար օլաճագ, վէ Ղեւիլիլէր Ի՚իշրիւն Ի՚իշ-
րիւնիւ Ալլահըմըզըն պէյթինէ՝ խազինէ Ւօտալարընա
39 կէթիրէճէքլէր։ Զիրա պէնի Իսրայէլ վէ պէնի Ղեւի
Ռպուղտայ վէ շէրապ վէ եաղ թագտիմէսինի մագտի-
սին էտէվաթը վէ խրտմէթ էտէն քեահինլէր վէ գա-
փուճըլար իլէ մուղաննիլէրին պուլունտըգլարը օտա-
լարա կէթիրէճէքլէր. Ւվէ Ալլահըմըզըն պէյթինի
թէրք էթմէյէճէյիզ։

ՊԱՊ 11

*Ըէ՚իսլէր իլէ գավմըն պա՚զըսընըն Երուսաղէմտէ իգամէթ իչիւն
գուր՚ա իլէ ինձիխապլըւ 3 Ինձիխապ օլունանլարընը իամլէրիւ 20 Գավ-
մըն պագիյէսինին իգամէթ էձտիքլէրի շէհրլէր։*

Վէ գավմըն ըէ՚իսլէրի Երուսաղէմտէ սաքին օլ-
տու. գավմըն պագիյէսի տախի՝ հէր օնտա պիրի
կէթիրիլիպ՝ Ռմուգատտէս շէհր օլան Երուսաղէմտէ,
վէ տօգուզը ՠ՚նէ շէհրլէրտէ սաքին օլմալարը իչիւն
2 գուր՚ա աձտրլար։ Վէ գավմ Երուսաղէմտէ սաքին
օլմագ իչիւն Ք՚քէնտիլիքլէրինտէն րազի օլան ատէմ-
3 լէրէ խայր տու՚ա էթտի։ Ւ՚Վէ Երուսաղէմտէ սաքին
օլան վիլայէթ ըէ՚իսլէրի պունլար իտի. (վէ Յուդա
շէհրլէրինտէ պէնի Իսրայէլ, քեահինլէր վէ Ղեւիլի-
լէր վէ Ւ՚Նաթանայիմ, վէ Սողոմոնըն Խ՚խատէմէսի
օղուլլարը հէր ատէմ քէնտի միւլքինտէ, շէհրլէ-
4 րինտէ սաքին օլտրլար.) Վէ Ւ՚Երուսաղէմտէ պէնի
Յուդա վէ պէնի Բենիամինտէն Ռ՚՚ղըՠրը սաքին օլ-
տրլար, եա՚նի պէնի Յուդատան, պէնի Խ՚փարէստէն
Աթայիա իպն ի Ոզիա, իպն ի Զաքարիա, իպն ի Ա-
5 մարիա, իպն ի Սափատիա, իպն ի Մաղաղիէլ, Վէ
Մասսիա իպն ի Բարուք, իպն ի Քոլոզէ, իպն ի Ա-
զայիա, իպն ի Ադայիա, իպն ի Յովարիբ, իպն ի
6 Զաքարիա, իպն ի Սիլօնի. Պէնի Փարէստէն Երու-
սաղէմտէ սաքին օլանլարըն ճիումլէսի տէօրթ եիւզ
ալթմըշ սէքիզ գուվվէթթ սահիպլէրի իտի։
7 Վէ պէնի Բենիամին պունլար, եա՚նի Սալլու իպն ի
Մեսուղամ, իպն ի Յովադ, իպն ի Փադայիա, իպն ի
Կովղիա, իպն ի Մասսիա, իպն ի Իթիէլ, իպն ի Ե-
8 սայի, Վէ անտէն սօնրա Գեբէի վէ Սելէի, ճէ՚մլէ՚ՠ
9 տօգուզ եիւզ եիրմի սէքիզ քիշի իտի։ Վէ Յովէլ
իպն ի Զեքրի անլէրին նազըրը իտի. վէ Յուդա իպն ի
Սենուա շէհր իւզէրինտէ Ռ՚՚ղըՠ ը սանի իտի։
10 Ւ՚Քեահինլէրտէն Յեդայիա իպն ի Յովարիբ վէ Յա-
11 քին, Վէ Սարայիա իպն ի Քեղկիա, իպն ի Մեսու-
ղամ, իպն ի Սադովկ, իպն ի Մարիոթ, իպն ի Ախի-
12 տովբ պէյթ Ուլլահըն նազըրը իտի. Վէ պէյթին

խրտմէթինի կէօրէն պիրատէրլէրի սէքիզ եիւզ եիրմի
իքի քիշի իտի. վէ Ադայիա իպն ի Յերսամ, իպն ի
Փաղաղիա, իպն ի Ամասի, իպն ի Զաքարիա, իպն ի
13 Փասուր, իպն ի Մեղքիա, Վէ խանէտան րէ՚իսլէրի
օլան պիրատէրլէրի իքի եիւզ գըրգ իքի իտի. վէ Ա-
մեսա իպն ի Ազարիէլ, իպն ի Ախզա, իպն ի Մեսե-
14 ղամօթ, իպն ի Եմմեր, Վէ գուվվէթթ սահիպի օլան
պիրատէրլէրի եիւզ եիրմի սէքիզ օլուպ՝ նազըրլարը
Զաբդիէլ իպն ի Ագեդողիմ իտի։
15 Վէ Ղեւիլիլէրտէն Սեմայիա իպն ի Ասուբ, իպն ի
16 Եզրիկամ, իպն ի Ասաբիա, իպն ի Բունի, Վէ Սա-
բեթթա վէ Յովզաբադ. պունլար Ղեւիլիլէրին րէ՚իսլէ-
րինտէն օլարագ՝ պէյթ Ուլլահըն Ռումուր ը խարի-
17 ճիյէսի իւզէրինէ նազըր իտիլէր։ Վէ Մաթանիա իպն ի
Միքա, իպն ի Զաբդի, իպն ի Ասափ ՠ՚՚ղՠՠնէլէրէն
նազըրը օլուպ՝ Ի՚իպատէթտէ իֆա ի շիւքրէ պաշլա-
յան օ իտի. վէ պիրատէրլէրի արասընտա իքինճիսի
Բակբոկիա օլուպ՝ անտէն սօկրա Աբդա իպն ի Սա-
18 մուա, իպն ի Գաղաղ, իպն ի Իդիթուն իտի։ Ռմու-
գատտէս շէհրտէ պուլունան Ղեւիլիլէրին քեաֆֆէսի
իքի եիւզ սէքսէն տէօրթ իտի։
19 Վէ գափուճըլար Ակկուբ վէ Տեղմոն, վէ գափու-
լարը պէքլէյէն պիրատէրլէրի եիւզ եէթմիշ իքի իտի։
20 Վէ Իսրայէլին վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին պա-
գիյէսի Յուդանընը ճիումլէ շէհրլէրինտէ հէր քէս քէնտի
21 միրասընտա սաքին օլտրլար։ Ւ՚Նաթանայիմ տախի
Ոփաղտա սաքին օլուպ՝ Սիա վէ Գիսպա Նաթանա-
22 յիմ իւզէրինէ Ռ՚՚ղըՠ իտիլէր։ Վէ Երուսաղէմտէ պու-
լունան Ղեւիլիլէրին նազըրը Ոզի իպն ի Բանի, իպն ի
Ասաբիա, իպն ի Մաթանիա, իպն ի Միքա օլուպ,
պու տաէի պէնի Ասափտան օլարագ, պէյթ Ուլլահըն
ումուրը իւզէրինէ նազարէթթ էտէն մուղաննիլէրտէն
23 իտի։ Վէ Ռմուղաննիլէրէ եէվմի թա՚ենիլէրի վէրիլ-
24 մէսինէ տա՚իր մէլիյին պունլարա էմրի վար իտի։ Վէ
պէնի Ւ՚Զարա իպն ի Յուդատան օլան Փեթայիա իպն ի
Մասիզեբէլ գավմըն հէր իշինտէ մէլիյին վէքիլի իտի։
25 Վէ պէնի Յուդա գարիյէլէր իլէ անլէրին մէր՚ալա-
րընտա, եա՚նի Ռկարիաթ—արբա իլէ քէօյլէրինտէ վէ
Դեբօն իլէ քէօյլէրինտէ վէ Կաբեսէէլ իլէ քէօյլէրինտէ,
26 Վէ Յեսուատա վէ Մօլադատա վէ Բեթփաղեթտէ,
27 Վէ Ասերսուաղտա վէ Բերսաբէէ իլէ քէօյլէրինտէ,
28 Վէ Սիկելակտա վէ Մեքոնա իլէ քէօյլէրինտէ, (29) Վէ
30 Ենռեմմոնտա վէ Սարաատա վէ Յերիմութտա, Զանով
վէ Ողողոմ իլէ քէօյլէրինտէ վէ Լաքիս իլէ մէր՚ալա-
րընտա վէ Ազեկա իլէ քէօյլէրինտէ սաքին օլտրլար.
պէօյլէէէ Բերսաբէէտէն Ենռվմ տէրէսինէ տէյին սա-
քին օլտրլար։

ե Ա՚տ. 18. 26։
զ 1Թէվ. 9. 26։ 2Թէվ. 31. 11։
է Թէս. 12. 6, 11։ 2Թէվ. 31. 12։ Պ. 13. 12։
ը Պ. 13. 10, 11։
թ Ա՚յ. 18։ Մատթ. 4. 5։
ժ Եզր. 2. 43։ 27. 53։
ի Հաբ. 5. 9։
լ 1Թէվ. 9. 2, 3։
խ Եզր. 2. 55։
ծ 1Թէվ. 9. 3, վէ ղայրի։
կ Թէք. 38. 29։
հ 1Թէվ. 9. 10, վէ ղայրի։
ձ 1Թէվ. 26. 29։
ղ Ա՚յ. 1։
ճ Պագ Պ. 3. 26։
մ Եզր. 6. 8, 9։ 7. 20, վէ ղայրի։
յ Թէք. 38. 30։
ն Ցես. 14. 15։

Digitized by Google

31 Պէնի Բենիամին տախի Գաբատան Մաքմաս վէ Ա-
32 յիա վէ Բեթէլ իլէ քէօյլէրինէ, Վէ Անաթովթ վէ Նոբ
33 վէ Անանիա, Վէ Հասոր վէ Ռամա վէ Գեթթայիմ,
34 Վէ Հադիդ վէ Սեբոյիմ վէ Նեբաղատ, (35) Վէ Ղովդ
վէ Ովնով վէ [1]Գեքարասիմէ գատար սաքին օլտը-
36 լար: Վէ Ղեւիլիլէր Յուդա իլէ Բենիամինէ թագսիմ
օլունտըլար:

ՊԱՊ 12

Զօրաբաբէլ իլէ կէլէն քահինլէր, 8 վէ Ղեւիլիլէր, 10 Քահին ի ա'զամ սիլսիլէսի, 22 Մէշհուր Ղեւիլիլէր, 27 Սուրբն մէսէրրէֆլէ Քագտիսի, 44 Քահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին խըտմէթլէրի:

Վէ [2]Զօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլ վէ Յեսու իլէ
պէրապէր չըգան քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր պունլար
2 իտի. [3]Սարայիա, Երեմիա, Եզրաս, Ամարիա, Մա-
3 լուք, Քետտուս, Սեքենիա, Հռէում, Մերամօթ,
4 Ադդով, Կանաթօն, [4]Աբիա, (5) Միամին, Մովադիա,
6 Բեղգա, Սեմայիա, Յովարիբ, Յեդայիա, (7) Սալլու,
Ամոկ, Քեղկիա, Յեդայիա իտի. պունլար [5]Յեսունըն
կիւնլէրինտէ քեահինլէրին վէ պիրատէրլէրինին րէ՛-
իսլէրի իտիլէր:

8 Վէ Ղեւիլիլէր՝ Յեսու վէ Բանուի վէ Կադմիէլ վէ
Սարաբիա վէ Յուդա, [6]վէ պիրատէրլէրի իլէ պէրա-
պէր թէզմիր իւզէրինէ նազըր օլան Մաթթանիա իտի.
9 Վէ պիրատէրլէրի օլան Բակբոկիա իլէ Ունննի տախի
նէվպէթլէրտէ անլէրին գարշըսընտա իտիլէր:

10 Վէ Յեսու Յովակիմի թէվլիտ էյլէտի, վէ Յովակիմ
Եղիասիբի թէվլիտ էյլէտի, վէ Եղիասիբ Յովիադայը
11 թէվլիտ էյլէտի, Վէ Յովիադա Յովնաթանը թէվլիտ
էյլէտի, վէ Յովնաթան Յադդուայը թէվլիտ էյլէտի:
12 Վէ Յովակիմին կիւնլէրինտէ խանէտան րէ՛իսլէրի
օլան քեահինլէր Սարայիատան Մարայիա վէ Երե-
13 միատան Անանիա, Վէ Եզրաստան Մեսուղամ վէ Ա-
14 մարիատան Յօհանան, Վէ Մալուքտան Յովնաթան
15 վէ Սաբանիատան Յովսէփ, Վէ Հարիմտէն Եղնա վէ
16 Մարիօթտան Քեղկա, Վէ Ադդովտան Զաքարիա վէ
17 Կանաթօնտան Մեսուղամ, Վէ Աբիատան Զեքրի վէ
18 Մինիամինտէն՝ Մովադիատան Փաղտի, Վէ Բեղգա-
19 տան Սամուա վէ Սեմայիատան Յովնաթան, Վէ Յո-
20 վարիբտէն Մաթանա վէ Յեդայիատան Ոզի, Վէ Սալ-
21 լուտան Կալլայ վէ Ամոկտան Եբեր, Վէ Քեղկիատան
Ասաբիա վէ Յեդայիատան Նաթթանայէլ իտի:

22 Վէ Եղիասիբ վէ Յովիադա վէ Յօհանան վէ Յադ-
դուանըն կիւնլէրինտէ Ղեւիլիլէր խանէտան րէ՛իսլէրի
վէ Ֆարսի Դարեհին հիւքիւմէթի վագթընա տէ՛յին
23 քեահինլէր տախի գայտ օլունտրլար: Պէնի Ղեւինին
խանէտան րէ՛իսլէրի Յօհանան իպն ի Եղիասիբին
կիւնլէրինէ տէ՛յին թէվարիխ քիթապընտա գայտ օ-
24 լունտրլար: Վէ Ղեւիլիլէրին րէ՛իսլէրի Ասաբիա վէ
Սարաբիա վէ Յեսու իպն ի Կադմիէլ օլուպ՝ պիրա-
տէրլէրի տախի [7]Ալլահ ատէմի Դաւիթին էմրի իւզրէ
՚արզ ը թէշէքքիւր վէ թէզմիր իչիւն պունլարընն գար-
25 շընտա [8]սըրա սըրա [9]-ը: Մաթթանիա վէ
Բակբոկիա վէ Աբդիա վէ Մեսուղամ վէ Տեղմոն վէ
Ակկուբ գափուճըլար օլուպ՝ գափու մախզէնլէրինտէ
26 պէքճիլիք էտէրլէր իտի: Պունլար Յովակիմ իպն ի
Յեսու իպն ի Յովսեդեկ վէ [10]վալի Նէեմիա վէ քեահին
վէ [11]քեաթիպ օլան Եզրասընն կիւնլէրինտէ իտի:

27 Վէ Երուսաղէմ սուրընըն [12]թագտիսի վագթընտա
պու թագտիսին մէսէրրէֆ վէ [13]համտ ու թէսպիհլէ վէ
զիլ վէ սանթուր վէ թանպուրլարլէ իֆրասը իչիւն Ղե-
ւիլիլէրի, ճիմլէ մէքեանլարընտան Երուսաղէմէ կէ-
28 թիրմէք իւզրէ, արատրլար: Վէ մուղանննի օղուլլարը
Երուսաղէմէ հէմճիվար օլան մահալլէրտէն վէ Նե-
29 տոփաթ քէօյլէրինտէն, Վէ պէյթ ի Գաղգաղատան
վէ Գաբա իլէ Ազմաւէթընն մէր'ալարընտան թէքէմմիւ'
էթտիլէր. զիրա մուղաննիլէր Երուսաղէմին ճիվա-
րընտա քէնտիլէրի իչիւն քէօյլէր ինշա էթմիշլէր իտի:
30 Վէ քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր քէնտիլէրինի թաթհիր
էտիպ՝ գավմը վէ գափուլար իլէ սուրու տախի թաթ-
հիր էթտիլէր:

31 Պէն տախի Յուդա րէ՛իսլէրինի սուր իւզէրինէ չըգա-
րըպ՝ մէզմուր օգույաճագ իքի պէօյիւք ֆըրգա թա'եին
էյլէտիմ. [14]-ը սուր իւզէրինտէ սաղ թարա-
32 ֆա [15]մէզպէզլէ գափուսընա տօղրու [16]-էր էտէ: Վէ ան-
լէրին [17]՚ագապինճէ Ովսէիա իլէ Յուդա րէ՛իսլէրինին
33 նըսֆը, Վէ Ազարիա վէ Եզրաս վէ Մեսուղամ, (34) Վէ
35 Յուդա վէ Բենիամին վէ Սեմայիա վէ Երեմիա, Վէ
քեահին օղուլլարընտան Զաքարիա իպն ի Յովնաթան,
իպն ի Սեմայիա, իպն ի Մաթթանիա, իպն ի Միքիա,
36 իպն ի Զաքուր, իպն ի Ասափ [18]պօրուլարլէ, Վէ պիրա-
տէրլէրի Սեմայիա վէ Ազարիէլ վէ Միլալա վէ Գիլալա
վէ Մ՚աա վէ Նաթթանայէլ վէ Յուդա վէ Անանի, Ալլահ
ատէմի օլան Դաւիթին [19]մուսիգի ալէթլէրիյլէ, վէ քեա-
37 թիպ Եզրաս էօնլէրինտէ օլարագ կիտէրլէր իտի. [20]Վէ
էօնլէրինտէ պուլունան Չէշմէ գափուսընա [21]-ը՝ [22]Դա-
ւիթի շէհրինին նէրտիւպանլարընտան սուր իւսթինէ
չըգաճագ եէրէ, պէյթ ի Դաւիթին իւսթ թարաֆընտան
շարգ թարաֆա [23]-Սու գափուսընա գատար կիթտիլէր:
38 Վէ [24]մէզմուր օգույանլարըն տիկէր ֆըրգասը գար-
շըտան կիտիպ՝ պէն տախի գավմըն նըսֆը իլէ սուր
իւզէրինտէ [25]Ֆուրուն գուլլէսինտէն [26]էնլի սուրա գա-

[1] 1Թէվ. 4. 14։
[2] Եզր. 3. 2։ Անգ. 1. 1։ Զաք. 3. 1։
[3] Ղ. 11. 17։
[4] 1 Թվ. 23 վ. 25 վ. 26։
[5] Եզր. 3. 11։ Ղ. 8. 9։
[6] Եզր. 7. 6,11։
[7] Թվ. 20. 5։ Մէգ. 30 ավրիլ։
[8] 1Թվ. 25. 6։ 2Թվ. 5. 13։ 7. 6։
[9] Պագ Ա. 38։
[10] Ղ. 2. 13։ 3. 13։
[11] Ա՛տ. 10. 2,8։
[12] 1Թվ. 23. 5։
[13] Ղ. 2. 14։ 3. 15։
[14] Ղ. 3. 15։
[15] Ղ. 3. 26։ 8. 1,3,16։
[16] Պագ Ա. 31։
[17] Ղ. 3. 11։
[18] Ղ. 3. 8։

Digitized by Google

39 տար, Վէ Եփրեմ գափուսը իսթիւնտէն վէ Էսքի
գափու իսթիւնտէն վէ Պալըգ գափուսը վէ Անա-
նայէլ գուլլէսի վէ Մէա գուլլէսի իսթիւնտէն Գօյուն
գափուսընա գատար անլէրին արտընճա էլէ-ա՛ֆ, վէ
40 Զընտան գափուսընտա տուրտըլար: Պէօյլէճէ մէզ-
մուր օգույանլարըն իքի ֆըրգասը վէ քէնտիմ վէ րէ՛-
41 իսլէրին նըսֆը պէնիմ իլէ պէրապէր, Վէ քեահինլէր,
եա՛նի Եղիակիմ, Մասսիա, Մինիամին, Միքիա, Ե-
42 ղիովէննա, Զաքարիա վէ Անանիա պօրուլարէ, Վէ
Մասիա վէ Սեմայիա վէ Եղիազար վէ Ոզի վէ Յօ-
հանան վէ Մելքիա վէ Եղամ վէ Եզեր պէյթ Ուլլահ-
տա տուրտըգ: Մուղաննիլէր տախի նազըրլարը Յե-
զերիա իլէ պէրապէր եիւքսէք սէսլէ մէզմուր օգու-
43 տըլար: Վէ օլ կիւն քէսրէթ իւզրէ գուրպան թագտիմ
էթտիլէր. վէ մէսրուր օլտըլար, զիրա Ալլահ անլէրի
՝ազիմ մէսէրրէթլէ մէսրուր գընտը. գարըլար իլէ չօ-
ճուգլար տախի շէնլիք էթտիլէր, շէօյլէ քի Երուսա-
ղէմին մէսէրրէթ Էէ-ը ուզագ եէրլէրտէ իշխտիլտի:
44 Վէ խազինէլէր վէ թագտիմէլէր վէ թուրֆանտա-
լար վէ ՝իշրլէր իչիւն օտալար իւզէրինէ օլ կիւն ա-
տէմլէր թա՛եին օլունտըլար, քի շէհրլէրին թարլա-
լարընտան քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին հիսսէ ի շէր՛-
իյէլէրինի օրայա թօփլայալար, զիրա Յուդա խըտմէթ
էտէն քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրտէն տօլայը մէսրուր
45 օլտու: Վէ պՈՒԼԼՈՒ քէնտի Իլահլարընըն էմրինի վէ
էմր ի թէհարէթի, մուղաննիլէր իլէ գափուճըլար տա-
խի Դաւիթին վէ օղլու Սողոմոնըն թէրթիպի իւզրէ
46 Էէ՛ՈՒԼԼԷՐԸ իճրա էթտիլէր: Զինքի զէմանը գա-
տիմտէ Դաւիթ վէ Ասաֆրն կիւնլէրինտէ մուղաննի-
լէրին րէ՛իսլէրի վէ Ալլահա համտ ու թէսպիհ իչիւն
47 իլահիլէր վար իտի: Վէ Զօրաբաբէլին կիւնլէրինտէ
վէ Նէեմիանըն կիւնլէրինտէ պիւթիւն Իսրայէլ, մու-
ղաննիլէր իլէ գափուճըլարըն թա՛եինլէրինի կիւնտէն
կիւնէ վէրիրլէր իտի. Վէ Ղեւիլիլէրէ մուգատտէս շէյ-
լէրի վէրիրլէր իտի, Ղեւիլիլէր տախի պէնի Ահարոնա
վէրիրլէր իտի:

ՊԱՊ 13

Շէրի՛աթըն օգունմասը վէ գարըշըգ խալգըն Քէֆրիգ էտիլմէսի:
4 Տուբիանըն հէյքէլտէ գուլլանտըղը օտանըն Նէեմիանըն էմրիյլէ
Քամհիրի: 10 Մուգատտէս խըտմէթին տօղրու իթմասը իչիւն Քէղթի-
պաՔ: 15 Մուգատտէս կիւնիւ նագզ էտնլէրին, 20 վէ էճնէպի գարը
ալանլարըն Քա՛զիր էտիլմէսի:

Օլ կիւն գավմ տիկլէմէքտէ իքէն Մովսէսին քի-
թապընտան օգունուպ՝ անտէ Ամմոնի վէ Մովաբը
էալէտէն Ալլահրն ճէմա՛աթընա կիրմէմէլէրի խուսուսը
2 եազըլը պուլունտու. Զինքի պունլար պէնի Իսրայէլի
էքմէք վէ սու իլէ իսթիգպալ էթմէտիքտէն պաշգա,
անլէրէ լա՛նէթ օգումագ իւզրէ անլէրին ՝ալէյհինտէ
Բաղաամը իճրէթլէլ թուլթտըլար, Վագա՛ա Ալլա-
3 հրմըզ լա՛նէթի պէրէքէթէ թէպտիլ էյլէտի: Վէ թէվ-
րաթը տիկլէտիքլէրինտէ գարըշըգ խալգըն քեաֆ-
ֆէսինի Իսրայէլտէն այրտըլար:
4 Վէ պունտան ագտէմ Ալլահրմըզըն պէյթինին
օտասընըն նազըրը պուլունան քեահին Եղիասիբ
5 Տուբիա իլէ ագրասալըգ էյլէմիշ օլուպ, Սապըգա
էքմէք թագտիմէլէրի վէ քիւնլիւք վէ էտէվաթը վէ
Ղեւիլիլէր իլէ մուղաննիլէր վէ գափուճըլար իչիւն
էմր օլունան պուղտայ վէ շէրապ իլէ եաղընն ՝իշրլէ-
րինի վէ քեահինլէրէ Էէ-ը թագտիմէլէրի գօտրգ-
լարը պէօյիւք օտայը անընն իչիւն հազըրլամըշ իտի:
6 Վէ պիւթիւն պու վագը՛ա էնասընտա պէն Երուսա-
ղէմտէ տէյիլ իտիմ. զիրա Բաբելոն մէլիյի Արտա-
շէսին օթուզ իքինճի սէնէսինտէ մէլիյին նէզտինէ
կիթտիմ. վէ պիր միւտտէթ սօնրա մէլիքտէն րուխ-
7 սաթ թահսիլ էտէրէք, Երուսաղէմէ կէլտիմ վէ Եղիա-
սիբին Տուբիա իչիւն ՝պէյթ Ուլլահրն հավլուսընտա
պիր օտա հազըրլամագլէ իրթիքեապ էյլէտիյի քէօ-
8 թիւկիւյու ակլատըղըմտա, Ղայէթլէ կիւճէնտիմ, վէ
Տուբիանըն էշեասընըն քեաֆֆէսինի օտատան տը-
9 շարը աթտըմ. Վէ էմր էյլէտիմ, վէ ՝օտալարը թաթ-
հիր էյլէյիպ՝ պէյթ Ուլլահրն էտէվաթընը վէ էքմէք
թագտիմէսի իլէ քիւնլիւյիւ օրայա կէրի կէթիրտիմ:
10 Վէ Ղեւիլիլէրին ՝թա՛եինլէրի վէրիլմէտիյինի վէ խըտ-
մէթ էտէն Ղեւիլիլէր իլէ մուղաննիլէրին հէր պիրի
՝քէնտի թարլասընա ֆիրար էթտիյինի անկլատըղըմ-
11 տա, Զապիթան իլէ ՝նիզա՛ էտիպ՝ ՝նիչիւն պէյթ
Ուլլահ իհմալ օլունմըշ տըր՝ տէտիմ. վէ Էէ-ը Էէ-
Էէ թօփլայըպ՝ քէնտի մէ՛մուրիյէթլէրինէ կէրի կէ-
12 թիրտիմ: ՝Պիւթիւն Յուդա տախի պուղտայ վէ շէ-
րապ վէ եաղըն ՝իշրիւնիւ խազինէլէրէ կէթիրտիլէր:
13 ՝Վէ խազինէլէր իւզէրինէ խազինէտարլար, եա՛նի
քեահին Սեղեմիա վէ քեաթիպ Սադովկը վէ Ղեւիլի-
լէրտէն Փադայիայը վէ անլէրին մու՛ավինի օլարագ
Անան իպն ի Զաքուր, իպն ի Մաթանիայը թա՛եին
էյլէտիմ, զիրա պունլար ՝էվին ՝ատտ օլունտըլար. վէ
խըտմէթլէրի՝ պիրատէրլէրինէ թէվզի՛ էթմէք իտի:
14 ՝Եա Ալլահրմ, պու խուսուստա պէնի թէզէքքիւր էյլէ,
վէ Ալլահրմըն պէյթի վէ անըն խըտմէթլէրի իչիւն
իճրա էյլէտիյիմ խայրլը ՝ամէլլէրի մահվ էթմէ:

Ե 4Մխլ.14.13։Պ.8.16։ Ը 13. 5,12,13։ Ժ Թէս.31.11,12։4Մխլ. 23. 2։ Պ.8.3,8։ 9.3։ ես. 34. 16։ Ի Թէս. 23. 3,4։ Լ Ա՛տ. 22. 5։ ես. 24. 9,10։ Խ Ա՛տ. 23. 11։ 24. 10։ Ծ 2Թէվ. 29. 5, 15,16, 18։ Կ Մաղ. 3. 8։ Հ Ա՛տ. 35. 2։ Ձ Ա՛տ. 18.՝21,24։ Ղ Պ. 5. 14։ Մ Ա՛տ. 18. 26։ Յ 2Թէվ. 31. 12։ Պ.12. 44։ Ն Պ. 3. 6։ Շ Պ. 3. 3։ Ո Պ. 3. 1։ Չ Պ. 3. 32։ Պ Երեմ. 32. 2։ Ջ 2Թէվ. 31. 11,12։ Պ. 1Թէվ. 25 վէ 26։ Ռ 1Թէվ. 25. 1, վէ դայ-րի։ 2Թէվ. 29. 30։ Վ Ա՛տ. 18. 21,24։ Տ Ա՛տ. 18. 26։ Ր 2Թէվ. 29. 30։ Ս Ա՛տ. 18. 21,24։ Տ Պ. 9. 2։ 10. 28։ Ւ Պ. 12. 44։ Ք Պ. 12. 44։ Օ Ա՛տ. 18.՝21,24։ Ֆ Ա՛տ. 22. 5։ ես. 24. 9,10։ Ա Ա՛տ. 23. 11։ 24. 10։ Բ Ես. 23. 5։ Գ Ես. 17,25։ Եմ. 28.4։ Դ Պ. 10. 39։ Ե Պ. 10.38,39։ 12.44։ Զ Ես. 7. 2։ 1Կոր. 4. 2։ Է Ես. 22,31։ Պ. 5. 19։

Digitized by Google

15 Օլ կիւնլէրտէ Յուդատա ՛սէպէթ կիւնիւնտէ մա՛սէ-
րէտէ իւզիւմ սըզմագտա վէ տէմէթլէր կէթիրմէք վէ
մէրքէպլէրէ եիւք եիւքլէթմէքտէ ...էր կէօրտիւմ.
վէ տախի շէրապ վէ իւզիւմ վէ ինճիր վէ հէր տիւր-
լիւ եիւքլէրի ՛սէպէթ կիւնիւնտէ Երուսաղէմէ կէթիր-
տիքլէրինի ...էր..., վէ մէ՛քիւլաթ սաթտըգլարը
16 կիւնլէրտէ անլէրի թէքտիր էյլէտիւմ: Վէ օրատա
իգամէթ էտէն Տիւրոսլըլար պալըգ վէ հէր նէվ՛ էմ-
թը՛ա կէթիրիպ, սէպէթ կիւնիւնտէ պէնի Յուդայա վէ
17 Երուսաղէմ էհալիսինէ սաթարլար իտի: ՝Օ զէման
Յուդա պէօյիւքլէրի իլէ նիզա՝ էտիպ, անլէրէ՝ Իշպու
իշլէտիյինիզ քէօթիւլիւք վէ սէպէթ կիւնիւնիւ նագզ
18 էթմէնիզ նէ՞ տիր. ՝Էճտատընըզ պունու էթտիքլէ-
րինտէն Աւլահըմըզ իւզէրիմիզէ վէ պու շէհրին իւզէ-
րինէ պու պէլալարըն քեաֆֆէսինի կէթի՞րմէտի մի,
ֆագաթ սիզ սէպէթ կիւնիւնիւ նագզ էթմէքլէ Իսրա-
յէլ իւզէրինէ տահա զիյատէ ղազապ կէթիրիրսինիզ՝
19 տէտիմ: Վէ սէպէթ կիւնիւնտէն էվվէլ Երուսաղէմին
գափուլարընա ՞գարանլըգ պաստըղը կիպի, գափու-
լարըն գափանմասընը էմր էտիպ՝ Սէպէթ կիւնիւ կէչ-
մէյինճէ աչըլմասըն՝ տէյիւ թէնպիհ էթտիմ. ՝վէ
սէպէթ կիւնիւնտէ իչէրիյէ պիր եիւք կէթիրիլմէմէսի
իչիւն խըտմէթճիլէրիմտէն պա՛զըսընը գափուլարա
20 թա՛եին էյլէտիմ: Պէօյլէճէ պազիրկեանլար վէ հէր
տիւրլիւ էմթը՛ա սաթանլար պիր իքի տէֆ՛ա Երու-
21 սաղէմին խարիճինտէ կէճէլէտիլէր: Վէ պէն անլէրի
թա՛զիր էտիպ՝ Սիզ նի՞չիւն սուրըն էօնիւնտէ կէճէ-
լէրսինիզ. էկէր պիր տահա պէօյլէ եափարսանըզ,
սիզի տէրտէսթ էտէրիմ՛ տէտիմ. վէ անտէն սօկրա
22 սէպէթ կիւնիւնտէ կէլմէտիլէր: Վէ Ղեւիլիլէրէ՝ ՞քէն-
տիլէրինի թաթհիր էտիպ՝ սէպէթ կիւնիւնիւ թագտիս
էթմէք իւզրէ գափուլարը պէքլէմէյէ կէլմէլէրինի էմր
էթտիմ: ՝Եա Աւլահըմ, պունուն իչիւն տախի պէնի
թէզէ՛քքիւր էտիպ՝ ՛ինայէթինկին քէսրէթինէ կէօրէ՛
պանա շէֆգաթ էյլէ:
23 Վէ օլ կիւնլէրտէ ՞Ազովտոսլը վէ Ամմոնի վէ Մո-
վաբլը գարըլար իլէ էվլէնմիշ Եէհուտիլէրի կէօրտիւմ:
24 Վէ էվլատլարը Եէհուտի լիսանընը սէօյլէմէյի պիլ-
մէյէրէ՛ք եարը Ազովտոս լիսանը վէ տիկէր թա՛իֆէ-
25 լէրին լիսանլարընճա սէօյլէրլէր իտի: Պէն տախի ՞ան-
լէր իլէ նիզա՛ էտիպ՝ անլէրէ լա՛նէթ վէ պա՛զըսընը
տարպ էտիպ՝ սաչլարընը եօլտըմ, վէ՛ Գըզլարընըզը
անլէրին օղուլլարընա վէրմէյիպ, անլէրին գըզլա-
րընը օղուլլարընըզա եա քէնտինիզէ ալմայաճագսը-
նըզ՝ տէյիւ ՛Աւլահ հագգը իչիւն անլէրէ եէմին էթ-
26 տիրտիմ: ՞Իսրայէլ մէլիյի Սողոմոն չօգ թա՛իֆէլէրտէ
միսլի պուլունմատըգ պիր մէլիք ՞վէ Աւլահընըն մահ-
պուպը օլմասը յէլէ, Աւլահ անը պիւթիւն Իսրայէլ իւ-
զէրինէ մէլիք նասպ էթտի իսէ տէ, ՞պու սուրէթլէ
կիւնահ իշլէ՛մէտի մի. ՞վէ անը պիլէ էճնէպի նիսվան
27 կիւնահա ճէզպ էթտիլէր: ՛Էճնէպի նիսվանը իլէ էվ-
լէնմէքլէ Աւլահըմըզա խըյանէթ էտէրէ՛ք, պու պէօ-
յիւ՛ք քէօթիւլիւյիւ իշլէմէյէ սիզէ եիւզ վէրէլի՛մ մի՝
28 ...էր: Վէ քեահին ի ա՛զամ օլան ՛Եղիասիբին օղլու
Յովիադանընն օղուլլարընտան պիրի Որոնը Սանա-
բաղատըն տամատը օլտրղընտան անը եանըմտան
29 թարտ էյլէտիմ: ՛Եա Աւլահըմ, պունլարը թէզէ՛քքիւր
էյլէ. զիրա քեահինլիյի վէ ՛քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէրին
30 ՛ահտընը թէլվիս էյլէտիլէր: ՞Պէօյլէճէ անլէրի ճիմլէ
էճնէպլիլէրտէն թաթհիր էյլէտիմ, վէ քեահինլէր իլէ
Ղեւիլիլէրին նէվպէթլէրինի հէր քէսի քէնտի խըտ-
31 մէթի իչիւն, Վէ մու՛այյէն վագրթլարտա օլան ՛Էտոուն
թագտիմէսի վէ Թուրֆանտալար իչիւն ...էր թա՛-
եին էյլէտիմ: ՛Եա Աւլահըմ, պէնի խայր իլէ թէզէ՛ք-
քիւր էյլէ:

՛ Խուր. 20. 10։ [31։
՝ Երեմ.17.21,22։ Պ.10.
՞ Այ. 11։
՛ Երեմ. 17. 21-23։
՝ Ղեւ. 23. 32։
՞ Երեմ. 17. 21,22։
՛ Պ. 12. 30։
՝ Այ. 14,31։
՞ Եզր. 9. 2։
՛ Այ. 11։ Էմ. 28. 4։
՝ Եզր.10. 5։ Պ.10.29, 30։
՞ 3Միւլ.11.1,վէ դայրի։
՛ 3Միւլ. 3. 13։ 2Թէվ. 1. 12։
՝ 2Միւլ. 12. 24։
՞ 3Միւլ.11.4,վէ դայրի։
՛ Եզր. 10 2։
՝ Պ. 12. 10,22։
՞ Պ. 6. 14։
՛ Մաղ. 2. 4,11,12։
՝ Պ. 10. 30։
՞ Պ. 10. 34։
՛ Այ. 14,22։

Digitized by Google

ԵՍԹԵՐ

ՊԱՊ 1

Ասուերոսըն պէօյիւք զիյաֆէթլէրին։ 10 Վաշթինին Ասուերոսըն էմրինէ իթա՛աթան իմթինա՛ը։ 13 Ասուերոսըն Վաշթիյի շէրէֆինտէն մահրում գըլմասը։

1 Վէ Ասուերոսըն, եա՛նի Հինտտէն Հապէշէ գատար եիւզ եիրմի եէտի էյալէթ իւզէրինէ հիւքիւ-
2 մէթ իճրա էտէն Ասուերոսըն կիւնէլէրինտէ, Մէլիք Ասուերոսըն թայիթախթ օլան Շուշանտա վագը՛ սալթանաթ քիւրսիսինտէ օթուրտըղը կիւնէլէրտէ,
3 Սալթանաթընըն իւչիւնճիւ սէնէսինտէ ճիւմլէ րէ՛իսլէր վէ պէնտէլէրի իչիւն պիր զիյաֆէթ էթտի. վէ Ֆարսի վէ Մատի պէօյիւքլէրի վէ էյալէթլէրին էշ-
4 րաֆը վէ րէ՛իսլէրի անըն հուզուրընտա պուլունա-
րագ, Ահէե չօգ կիւնլէր, եա՛նի եիւզ սէքսէն կիւն քէնտի մէմալիքինին ՚ազիմ սէրվէթինի վէ շէվքէթ ի շահանէ ի ճէլիլէսինի իպրազ էյլէտի։
5 Վէ օլ կիւնլէր թէմամ օլտրգտա՝ մէլիք փայի-
թախթ օլան Շուշանտաքի պիւթիւն խալգա, պէօ-
յիւքտէն քիչիւյէ գատար, մէլիք սէրայընըն պաղ-
6 չէսի հավլուսընտա եէտի կիւն զիյաֆէթ վէրտի։ Պէ-
յազ վէ լաճիվէրտի գումաշտան ՙէբռեէ ինճէ քէթէն վէ էրղէվանի իփլէրլէ վէ կիւմիւշ հալգալարլէ մէր-
մէր տիրէքլէրտէն ասըլմըշ իտի. վէ սումագի թաշը վէ պէյազ մէրմէր վէ սու մէրմէրի վէ սիյահ մէրմէր-
տէն տէօշէմէ իւզէրինտէ ՚ալթուն վէ կիւմիւշ սէտիր-
7 լէր վար իտի։ Վէ իչքիլէրի ալթուն գապլարլէ (գապ-
լար տախի միւթէնէվվի՛ օլարագ) վէրիրլէր իտի. վէ շէրապ ը շահի, մէլիյէ եագըշըր տէրէճէտէ, քէսրէթ
8 իւզրէ իտի։ Վէ իչմէլէրի նիզամ իւզրէ օլուա՝ իճազար էտէն եօգ իտի. զիրա մէլիք քէնտի սէրայընըն մէ՛-
մուրլարընա հէր քէսին իսթէտիյի կիպի հարէքէթը
9 էթմէլէրինի էմր էյլէմիշ իտի։ Վէ մէլիքէ Վաշթի տախի՝ մէլիք Ասուերոսըն սէրայ ը միւլուքեանէսինի-
տէ նիսայա պիր զիյաֆէթ վէրտի։
10 Վէ եէտինճի կիւնտէ ՙմէլիք Ասուերոս շէրապլէ քէյֆ օլտրգտա՝ քէնտի հուզուրընտա խըտմէթ էտէն եէտի խատրմ, եա՛նի Մէհուման վէ Բիզթա վէ ՚Ար-
բոնա վէ Բիգթա վէ Աբագթա վէ Զեթար վէ Քար-
11 քասա, Խազգ վէ րէ՛իսլէրէ մէլիքէ Վաշթինին ճէմա-
լընը կէօսթէրմէք իչիւն անը թաճ ը միւլուքեանէ իլէ հուզուր ը շահանէյէ կէթիրմէլէրինի էմր էյլէտի. զի-
12 րա ղայէթ կիւզէլ իտի։ Ֆագաթ մէլիքէ Վաշթի՝ մէ-
լիյին խատրմլարը վասըթասը յլէ օլան էմրինէ իմ-
թիսալ էթմէյէրէք, կէլմէքտէն իմթինա՛ էթտի, վէ մէլիք զիյատէսիյլէ հիտտէթլէնիպ՝ ղազապը տէրու-
նինտէ ալէվլէնտի։
13 Օլ վագըթ մէլիք ֊զէմանըն իճապաթընա վագըֆ օլան ՚հիւքէմայա խիթապէն, (զիրա մէլիյին շէրի՛աթ վէ ահքեամա վագըֆ օլանլարըն ճիւմլէսի իլէ օլան
14 ՚ատէթի պէօյլէ իտի. Վէ Ֆարսի վէ Մատի ՚եէտի րէ՛իսլէր, եա՛նի Կարսենա վէ Սեթար վէ Ադմաթա վէ Թարսիս վէ Մերէս վէ Մարսենա վէ Մեմուքան մէլիյին գուրբնասը օլուպ՝ ՚անըն հուզուրընտա տու-
րուրլար իտի, վէ մէմալիքտէ պէօյիւք միւշիր իտիլէր,)
15 Մէլիք Ասուերոսըն խատրմլարը վասըթասը յլէ օլան էմրինէ իմթիսալէն հարէքէթը էթմէտիյի իչիւն Վաշթի մէլիքէյէ նիզամէն նէ՛ եափմագ լազըմ տըր՝ տէտի։
16 Վէ Մեմուքան՝ մէլիք իլէ րէ՛իսլէրին հուզուրընտա տէտի քի՝ Մէլիքէ Վաշթի եալընըզ մէլիք ՚ալէյհինտէ տէյիլ, անճագ հէփ րէ՛իսլէր ՚ալէյհինտէ վէ մէլիք Ասուերոսըն ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ պուլունան պիւ-
17 թիւն էհալի ՚ալէյհինտէ գապահաթ իշլէտի. Զիրա մէլիքէնին պու հարէքէթի նիսանըն ճիւմլէսինէ մա՛-
լիւմ օլաճագ, անլէր տախի՝ Մէլիք Ասուերոս, մէ-
լիքէ Վաշթինին քէնտի հուզուրընա կէթիրիլմէսինի էմր էթտիյինտէ, կէլմէտի՝ տէյէրէք ֊քէնտի զէվճլէ-
18 րինի թահգիր էտէճէքլէր։ Վէ պու կիւն մէլիքէնին հարէքէթինի իշիտէն Ֆարսի վէ Մատի խաթունլար տախի մէլիյին րէ՛իսլէրինէ ֊ռ֊ Ֆ֊Լ֊ իւզրէ սէօյլէ-
յճէճքլէր. վէ պէօյլէճէ չօգ հագարէթ վէ իխթիլաֆ
19 ը֊հ֊ռ֊ ՚ՆՆՀ։ Էկէր մէլիյէ խօշ կէօրինիւրսէ, Վաշթինին պիր տահա մէլիք Ասուերոսըն հուզու-
րընա կէլմէմէսի, վէ անըն րիւթպէ ի միւլուքեանէ-
սինի անտէն էյի օլան ղայրիսինէ վէրմէսի իչիւն մէ-
լիք թարաֆընտան ֆէրման սատրը օլուպ՝ ՚ֆէսխ
20 օլունմամագ իւզրէ Ֆարսի վէ Մատիլէրին գանուն-
լարընա տէրճ ու թահրիր օլունսընը։ Վէ մէլիյին էտէ-
ճէյի ֆէրման վասի՝ մէմալիքինին քեաֆֆէսինտէ իշիտիլտիյինտէ, զէվճէլէրին ճիւմլէսի ՙզէվճէլէրինէ պէօյիւքտէն քիչիւյէ գատար հիւրմէթ էտէճէքլէր տիր։
21 Վէ պու քէլամ մէլիք իլէ րէ՛իսլէրէ խօշ կէօրինու-
տու. մէլիք տախի Մեմուքանըն քէլամընա կէօրէ

ա Եզր. 4. 6։ Դան. 9. 1։
բ Պ. 8. 9։
գ Դան. 6. 1։
դ Նէեմ. 1. 1։
ե 3Միւլ. 1. 46։
զ Թէք. 40. 20։ Պ. 2. 18։ Մարկ. 6. 21։
է Պաղ Պ. 7. 8։ Եզեկ. 23. 41։ Ամովս. 6. 4։
ը 2Միւլ. 13. 28։
թ Պ. 7. 9։
ժ 1Թէվ. 12. 32։
ի Երեմ. 10. 7։ Դան. 2. 12։ Մատթ. 2. 1։
լ Եզր. 7. 14։
խ 4Միւլ. 25. 19։
ծ Եփես. 5. 33։
կ Պ. 8. 8։ Դան. 6. 8, 12, 15։
հ Եփես. 5. 33։ Կող. 3. 18։ 1Պետ. 3. 1։

Digitized by Google

22 իճրա էյլէտի։ Վէ մէլիյին ճիւմլէ էյալէթլէրինէ, ՚հէր էյալէթէ քէնտի եազըսընա վէ հէր միլլէթէ քէնտի լիսանընա կէօրէ մէքթուպլար կէօնտէրտի, քի հէր ատմ ՚քէնտի խանէսինտէ հիւքիւմէթ էյլէսին. վէ քէնտի գավմընըն լիսանը յլէ սէօյլէսին։

ՊԱՊ 2

Վաշթինին եէրինէ պիր մէլիքէնին ինձիխապը պասընտա իւթար։ 5 Մուրթքէ իլէ Եսթեր։ 8 Եսթերին սէրայա կէթիրիլիպ նիսան պէքճիսի նազարընտա մազհար ը լութֆ օլմասը։ 12 Ասուէր ը Ծանզիֆ։ 15 Եսթերին մէլիքէ օլմագ իւզրէ ինձիխապը։ 21 Մուրթքէնին վէրտիյի խապէր։

Պու քէյֆիյէթլէրտէն սօնրա մէլիք Ասուերոսըն ղազապը սաքին օլտըղընտա, Վաշթիյի վէ անըն էթտիյինի վէ տախի ՚անըն հագգընտա օլան հիւքմու
2 խաթրընա կէթիրտի։ Օ զէման մէլիյէ խըտմէթը էտէն խատէմէ անա խիթապէն՝ Մէլիք իչին կիւզէլ պա-
3 քիրէ գըզլար արասընլար. Վէ մէլիք մէմալիքինին ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ մէ՚մուրլար թա՚եին էթսին, պունլար տախի հէր կիւզէլ պաքիրէ գըզը փայիթախթ օլան Շուշանա՝ նիսա խանէսինէ ճէմ՚ էտիպ՝ մէլիյին խատըմը, ե՚նի նիսվան պէքճիսի օլան Հեգէնին թահթ ը իտարէսինէ ՚ռեուէ էՙէյէ, վէ անլէրին թանզիֆի իչին լազըմ օլան շէյլէր վէրիլսին.
4 Վէ մէլիյին նազարընտա փէսէնտիտ օլան գըզ Վաշթինին եէրինէ մէլիքէ օլսուն՝ տէտիլէր։ Վէ պու սէօզ մէլիյին՚ինտինտէ մագպուլ օլմադըէ անը իճրա էյլէտի։
5 Վէ փայիթախթ օլան Շուշանտա Բենիամինիլէրտէն պիր Եէհուտի պուլունուպ՝ պունուն իսմի Մուրթքէ իպն ի Յայիր, իպն ի Սեմէի, իպն ի Կիս իտի։
6 ՚Պու ատմ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն էսիր կէօթիւրտիյիւ Յուդա մէլիյի ՚Յեքոնիա իլէ պէրապէր կէօթիւրիւլէն էսիրլէր իլէ Երուսաղէմտէն կէօ-
7 թիւրիւմիւշ իտի։ Վէ ՚՚ամուճասընըն գըզը Ադասսա, ե՚նի Եսթերի ՚փէրվէրտէ էտէր իտի. զիրա փէտէր ու վալիտէսի եօգ իտի. պու գըզըն էնտամը կիւզէլ վէ հէյ՚էթի կիւզէլ օլուպ՝ փէտէր ու վալիտէսինին վէֆաթընտան սօնրա Մուրթքէ անը քէնտի գըզը օլմագ իւզրէ գապուլ էթմիշ իտի։
8 Վէ մէլիյին էմր ու ֆէրմանը ի՚լան օլունտըգտա՝ փայիթախթ օլան Շուշանա Հեգէնին թահթ ը իտարէսինէ չօգ գըզլար ՚թօփլանըլտը. Եսթեր տախի մէլիյին սէրայընա նիսվան պէքճիսի օլան Հեգէնին
9 թահթ ը իտարէսինէ ալընտը։ Վէ պու գըզ անա խօշ կէօրիւնիպ՝ հուզուրընտա լութֆ պուլտու. վէ սէրի՚էն ՚անըն թանզիֆի իչին լազըմ օլան շէյլէրի վէ թա՚եինինի վէ մէլիյին սէրայընտան անըն իչին թէնսիպ էտիլէն եէտի գըզը անա վէրէրէք, անը վէ գըզլարընը նիսա խանէսինին էն էյի մահալընա նագլ էթտի։
10 ՚Վէ Եսթեր քէնտի միլլէթը վէ նէսլինի պիլտիրմէտի. զիրա Մուրթքէ պիլտիրմէմէսինի անա թէնպիհ էթ-
11 միշ իտի։ Վէ Մուրթքէ Եսթերին հալընը վէ անըն նէ օլաճաղընը ակլամագ իւզրէ հէր կիւն նիսա խանէսինին հավլուսը էօնինտէ կէզէր իտի։
12 Վէ նիսվան հագգընտա օլան ՚ատէթ իւզրէ օն իքի այ ՚՚ադէթ թէքմիլ օլտըգտան սօնրա, հէր պիր գըզըն Ասուերոս մէլիյին նէզտինէ կիթմէյէ նէվպէթի կէլտիքտէ, (զիրա անլէրին էյամ ը թանզիֆի պու մինվալ իւզրէ, ե՚նի ալթը այ միւրը ի սաֆի եաղըյլէ վէ ալթը այ խօշ րա՚իհալը պահար վէ նիսվանընը թանզիֆինէ միւթ՚ալլըգ ՚՚՚էր շէյլէրէ իթմամ օ-
13 լունուր իտի,) Օլ վագըթ գըզ մէլիյին նէզտինէ պէօյլէ կէլիր իտի. նիսա խանէսինտէն մէլիյին սէրայընա պէրապէր կէթիրմէք իչիւն հէր նէ իսթէր իտի իսէ,
14 քէնտինէ վէրիլիր իտի։ Ախշամլայընը կիտիպ սապահլայընը նիսվանընը իքինճի խանէսինէ, մէլիյին խատրմը, ե՚նի օտալըգլարընը պէքճիսի օլան Սաասգազընը թահթ ը իտարէսինէ ՚ավտէթ էտէր իտի. վէ մէրգումէ մէլիյին խօշունա կիտէրէք իսմիյլէ չաղրըլմատըգճա պիր տահա մէլիյին նէզտինէ կիթմէզ իտի։
15 Վէ Մուրթքէնին քէնտի գըզը օլմագ իւզրէ գապուլ էյլէտիյի ՚՚ամուճասը Աբիքէլին գըզը Եսթերին մէլիյին նէզտինէ կիթմէյէ նէվպէթի կէլտիքտէ՝ մէրգումէ մէլիյին խատրմը, ե՚նի նիսվան պէքճիսի օլան Հեգէնին թա՚եին էթտիյինտէն մա՚տա պիր շէյ իսթէմէտի. վէ Եսթեր՝ քէնտիսինի կէօրէնլէրին ճիւմլէսի
16 ՚լինտինտէ լութֆ պուլտու։ Վէ Եսթեր օնունճը այ, ե՚նի թէբէթի այընտա Ասուերոս մէլիյին սալթանաթընըն եէտինճի սէնէսինտէ սէրայը միւլուքեանէսինէ
17 անըն նէզտինէ կէօթիւրիւլտու։ Վէ մէլիք՝ Եսթերի նիսվանընը ճիւմլէսինտէն զիյատէ սէվիպ՝ մէրգումէ պաքիրէլէրին քեաֆֆէսինտէն զիյատէ անըն հուզուրընտա լութֆ ու իլթիֆաթ պուլարագ, մէլիք թաճը միւլուքեանէյի անըն պաշընա վազ՚ էտիպ՝ անը Վաշ-
18 թինին եէրինէ մէլիքէ նասպ էյլէտի։ Վէ մէլիք քէնտի րէ՚իսլէրի իլէ պէնտէլէրինին ճիւմլէսինէ ՚պիր պէօյիւք զիյաֆէթ, ե՚նի Եսթերին նամընա օլարագ պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էյլէտի. վէ էյալէթլէրէ մու-՚աֆիյէթ իհսան էտիպ՝ սէխավէթ ի միւլուքեանէյէ կէօրէ ՚աֆիյէլէր վէրտի։
19 Վէ իքինճի տէֆ՚ա պաքիրէլէր ճէմ՚ օլունտըղընտա
20 Մուրթքէ ՚մէլիյին գափուսընտա օթուրուր իտի։ ՚Եսթեր տախի Մուրթքէնին էմրի իւզրէ նէսլ ու գավմընը պիլտիրմէմիշ իտի. զիրա Եսթեր՝ Մուրթքէնին ե-

ג Պ. 8. 9։ [2. 12։ ה Եփես. 5. 22-24։ 1 Տիմ. 2. 9-15։
ו Պ. 1. 19, 20։ ז 4 Մնաց. 24. 14, 15։ 2 Թագ. 36. 10, 20։
ח Երեմ. 24. 1։ ט 4 Մնաց. 24. 6։ ՚՚ Յովսեփեան։
י Այ. 15։ כ Եփես. 6. 4։ ל Այ. 3։
מ Այ. 3, 12։ נ Այ. 20։ ס Այ. 7։
ע Պ. 1. 3։ פ Այ. 21։ Պ. 3. 2։ צ Այ. 10։

Digitized by Google

նը տա փէրվէրտէ օլտրդընտա էֆ֊էյէ կիպի Մուրթ-
քէնին էմրինէ իմթիսալ էտէր իտի։
21 Օլ կիւնլէրտէ Մուրթքէ մէլիյին գափուսընտա օ-
թուրմագտա իքէն գափու պէքճիլէրինտէն ֊Բիգթան
վէ Թարէա նամընտա մէլիյին իքի խատըմը ղազապ-
նաք օլուպ՝ Ասուերոս մէլիյէ էլ ուզաթմագ գաստընտա
22 իտիլէր։ Վէ պու քէյֆիյէթ Մուրթքէնին մա՛լիմիւ
օլուպ՝ ֊անը Եսթեր մէլիքէյէ խապէր վէրմէսի իւզէ-
րինէ, Եսթեր տախի Մուրթքէնին իսմիյլէ մէլիյէ
23 իֆատէ էյլէտի։ Վէ պու քէյֆիյէթ թէֆթիշ օլուն-
տրգտա սահիհ պուլունարագ՝ իքիսինի տախի աղաճա
աստըլար. վէ քէյֆիյէթ մէլիյին հուզուրընտա ֊թա-
րիխ քիթապընա եազըլտը։

ՊԱՊ 3

Համանըն րիֆ՛աթ պուլմասը վէ քէնտիսինէ ՚արգը ՚ուպուտիյէթ էթմէյէն Մուրթքէտէն ինթիգամ ալմագ զընընտա Եէհուտիլէրի հէլաք էթմէք իչիւն սու՛ի գաստը։ 7 Այ վէ կիւն իչիւն գու՛ա աթմասը։ 8 Եէհուտիլէրին մահվը իչիւն մէլիքտէն տէպիռէ իւէ ֆէրման ալմասը։

Պու քէյֆիյէթլէրտէն սօկրա մէլիք Ասուերոս՝
֊Ագագը Համան իպն ի Ամադաթայը թա՛զիմ վէ Եէ-
րուսաղէմէ թէրֆի՛ գըլըպ՝ անըն քիւրսիւսինիւ քէնտի
եանընտա պուլունան ճիւմլէ րէ՛իսլէրին իւսթ թարա-
2 ֆընա գօտու։ Վէ ֊մէլիյին գափուսընտա պուլունան
մէլիյին ճիւմլէ պէնտէլէրի էյիլիպ Համանա ՚արգը
՚ուպուտիյէթ էյլէտիլէր. զիրա մէլիք անըն հագգընտա
պէօյլէ էմր էթմիշ իտի. ֆագաթ Մուրթքէ ֊էյիլիպ
3 անա ՚արգը ՚ուպուտիյէթ էթմէտի։ Օ զէման մէլիյին
գափուսընտա պուլունան մէլիյին պէնտէլէրի Մուրթ-
քէյէ՝ Նի՞չիւն ֊մէլիյին էմրինէ մուղայիր հարէ֊քէթ
4 էտէրսին՝ տէտիլէր։ Իմտի պունլար անա կիւնտէն կիւ-
նէ սէօյլէյիպ, օ տախի անլէրի տինլէմէտիյի հալտէ՝
անըն մատտէսի սապիթ օլուպ օլմայաճաղընը կէօր-
մէք իւզրէ, ֊ԵՍՖԻՐ Համանա խապէր վէրտիլէր.
զիրա Մուրթքէ քէնտիսի Եէհուտի օլտրդընը անլէրէ
5 պիլտիրմիշ իտի։ Վէ Համան՝ Մուրթքէնին ֊էյիլիպ
քէնտիսինէ ՚արգը ՚ուպուտիյէթ էթմէտիյինի կէօր-
6 տիյինտէ զիյատէսիյլէ ֊հիտտէլէնտի։ Վէ եալընըզ
Մուրթքէյէ էլ ուզաթմագ անըն կէօզինէ քիչիւք պիր
շէյ կէօրինտիւ. զիրա Մուրթքէնին գավմընը անա
խապէր վէրմիշլէր իտի. պունա պինա՛էն Համան Ա-
ուերոսըն պիլթիւն մէմալիքինտէ պուլունան ֊ճիւմլէ
Եէհուտիլէրի, ե՛ան Մուրթքէնին գավմընը հէլաք
էթմէյի միւրատ էթտի։
7 Վէ պիրինճի այ, ե՛ան Նիսան այընտա մէլիք Ա-
ուերոսըն օն իքինճի սէնէսինտէ, օն իքինճի այ, ե՛-

֊ Պ. 6. 2։
֊ Պ. 6. 2։
֊ Պ. 6. 1։
֊ Ա՛տ. 24. 7։ 1 Միւլ. 15. 8։
֊ Պ. 2. 19։
֊ Այ. 5։ Մ՛կ. 15. 4։
֊ Այ. 2։
֊ Այ. 2։ Պ. 5. 9։
֊ Դան. 3. 19։
֊ Մէզ. 83. 4։
֊ Պ. 9. 24։
֊ Եզր. 4. 13։ Ա՛մալ. 16. 20,21։
֊ Պ. 8. 2,8։
֊ Թէր. 41. 42։
֊ Պ. 7. 6։
֊ Պ. 8. 9։
֊ Պ. 1. 22։ 8. 9։
֊ 3 Միւլ. 21. 8։ Պ. 8. 8,10։
֊ Պ. 8. 12, վէ ղայրի֊։
֊ Պ. 8. 11։
֊ Պ. 8. 10։
֊ Պ. 8. 13,14։
֊ Պաղ Պ. 8. 15։ Էմս. 29. 2։
֊ 2 Միւլ. 1. 11։

ՆԻ Ադար այընա տէյին հէր կիւն վէ հէր այ իչիւն Հա-
մանըն հուզուրընտա ֊փուր, ե՛ան գուր՛ա աթտըլար։
8 Վէ Համան, մէլիք Ասուերոսա խիթապէն՝ Մէմա-
լիքինկին ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ պուլունան գավմլար
արասընտա տաղըլմըշ վէ միլէթֆէրրիգ պիր միլլէթ
պուլունուպ՝ ֊պունլարըն գանունլարը ճիւմլէ գավմ-
լարըն ֊ՖԱՆԱՆԼԱՐԸՆ մ՛ուղայիր օլարագ մէլիյին գա-
նունլարընըն իճրասընտա պուլունմայօրլար. պունա
պինա՛էն մէլիյին պունլարը պէօյլէ պրագմասը ճա՛իզ
9 տէյիլ տիր։ Էկէր մէլիք միւնասիպ կէօրիւրսէ, անլէ-
րին հէլաքը իչիւն ֊ԵՐՄԱ թահրիր օլունսըն, պէն տա-
խի մէլիյին խազինէսինէ կէթիրիլմէք իւզրէ, մէ՛մուր-
լարըն էլինէ օն պինկ թալանթ կիւմիւշ վէզն էտէրիմ՛
10 տէտի։ Օլ վագըթ մէլիք քէնտի էլինտէն ֊խաթէմինի
֊էշըգարըպ՝ անը Եէհուտիլէրին ֊տիւշմէնի Ագագը
11 Համան իպն ի Ամադաթայա վէրէրէք, Համանա՝ Օլ
կիւմիւշ, վէ հագգլարընտա իսթէտիյինկի իճրա էթմէք
իւզրէ օլ գավմ տախի սանա վէրիլմիշ տիր՝ տէտի։
12 Վէ պիրինճի այընն օն իչիւնճիւ կիւնիւնտէ ֊մէլի-
յին քեաթիպլէրի չաղըրլըպ՝ մէլիյին վէքիլլէրինէ վէ
հէր էյալէթին վալիսինէ վէ հէր էյալէթին հէր պիր
գավմընըն րէ՛իսլէրինէ ֊քէնտի եազըսընա կէօրէ վէ
հէր գավմա քէնտի լիսանընա կէօրէ, Համանըն հէր
էմրի իւզրէ եազըլտը. մէլիք ֊Ասուերոսըն իսմիյլէ
13 եազըլըպ՝ խաթէմ՛ի շահիյլէ միւրլէնտի։ Վէ ֊պիր
կիւնտէ, ե՛ան Ադար այը օլան օն իքինճի այընն օն
իչիւնտէ՝ կէրէք կէնճ, կէրէք իխթիյար, կէրէք չօ-
ճուգ, կէրէք նիսվան օլսուն, ճիւմլէ Եէհուտիլէրի
ի՛տամ վէ գաթլ վէ հէլաք էտիպ՝ ֊էշեալարընը եաղ-
մա էթմէյէրի պապընտա մէլիյին ճիւմլէ էյալէթլէ-
րինէ ֊սա՛իլէր վասթթասըյլէ մէքթուպլար կէօնտէ-
14 րիլտի։ ֊Վէ հէր պիր էյալէթէ վէրիլէն էմրի հավի
թահրիրաթընն սուրէթի՝ օլ կիւնտէ հազըր պուլուն-
15 մալարը իչիւն, հէր գավմա ի՛լան օլունտու։ Սա՛իլէր
տախի մէլիյին էմրինին թա՛ճիլի իւզրէ եօլա չըգտը-
լար, վէ ֆէրման փայիթախթ օլան Շուշանտա ի՛լան
օլունտու. վէ մէլիք իլէ Համան իչքի իչմէյէ օթուր-
տըլար, ֆագաթ ՚Շուշան շէհրի իզթիրապտա իտի։

ՊԱՊ 4

Մուրթքէ իլէ Եէհուտիլէրին գօրգու վէ իզհիրապը։ 4 Մուրթքէնին Եաճէրլ խապէր կէօնտէրմէսինէ բէնաաու։ 10 Եսթերին գօրգուսը վէ Մուրթքէ Ասպաթընտան ճէսարէթլէնտիրիլմէսի. 15 վէ օլուճէլ Մուրթ-քէնին Թէքլիֆինի գապուլ էմմէսի։

Պու վուգու՛աթըն քեաֆֆէսի Մուրթքէնին
մա՛լիմիւ օլտրգտա ֊քէնտի էլպիսէսինի երրթըպ չուլ

կիյտի, վէ իւզէրինէ ֆքիւլ ֆ֊ֆ֊֊ շէհրին մէյտանընա չըգըպ՝ ֆ՝ազիմ վէ աճը ֆիղանլէ ֆէրեատ էյլէտի. Վէ մէլիյին գափուսը էօնիւնէ գատար կէլտի. զիրա չուվ կիյմիշ պիր ատէմ մէլիք գափուսընտան իչէրի կիրէմէզ իտի։ Վէ հէր հանկը էյալէթէ մէլիյին էմր ու ֆէրմանը վասըլ օլտու իսէ, Եէհուտիլէր ա֊րասընտա պէօյիւք մաթէմ վէ օրուճ վէ աղլայըշ վէ ֆիղան վար իտի, վէ նիչէլէրի ֆչուվ վէ քիվ իւսթիւնտէ օթուրուրլար իտի։

4 Վէ Եսթերին ճարիյէլէրի վէ խատըմլարը կէլիպ անա խապէր վէրտիլէր. վէ մէլիքէ ղայէթլէ մահզուն օլարագ Մուրթքէնին իւզէրինտէն չուվը չըգարըպ՝ անա կիյտիրմէլէրի իչիւն էլպիսէ կէօնտէրտի, ամմա 5 օ գապուլ էթմէտի։ Օ զէման Եսթեր՝ մէլիյին խա֊տըմլարընտան քէնտինէ խըտմէթ էթմէք իւզրէ թա֊ֆեին էտիլմիշ օլան Հաթաքը չաղըրըպ՝ պունուն նէ՛ վէ նէ՛ իչիւն օլտըղընը սիւ֊ալ էթմէք իւզրէ անը 6 Մուրթքէնին եանընա կէօնտէրտի։ Վէ Հաթաք՝ մէլի֊յին գափուսը էօնիւնտէ վագը՝ շէհր մէյտանընա 7 Մուրթքէնին եանընա չըգտը։ Վէ Մուրթքէ քէնտի֊սինէ վագը՝ օլանըն քեաֆֆէյինի, վէ Եէհուտիլէրի հէլաք էթմէք իչիւն Համանըն խագինէ ի միւլուքեա֊նէյէ վէրմէք իւզրէ ֆվա՛տ էյլէմիշ օլտըղը կիմիւշ 8 մէպլաղընը անա խապէր վէրտի։ Վէ անէլրի հէլաք էթմէք իւզրէ Շուշանտա Ի՛լան օլունան ֆէրմանըն սուրէթինի՝ Եսթերէ կէօսթէրիպ անկաթմագ, վէ մէ֊լիյին նէզտինէ կիտիպ քէնտի գավմը իչիւն անտէն ըէճա ու նիյազ էյլէմէսինի թէնպիհ էթմէք իչիւն 9 անա վէրտի։ Վէ Հաթաք կէլիպ Եսթերէ Մուրթքէ֊նին սէօզլէրինի սէօյլէտի։

10 Եսթեր տախի Հաթաքա էմր էտիպ՝ անը Մուրթ֊11 քէնին եանընա չ֊֊ ֆէվ֊պէ կէօնտէրտի, ե՛նի, Մէ֊լիյին հէփ պէնտէլէրի իլէ մէլիյին ճիւմլէ էյալէթլէ֊րինին էհալիսինին մա՛լիւմու տիր քի՝ մէլիյին ե֊անընա ֆիչ հավլույա, կէրէք էրքէք, կէրէք նիսա, հէր քիմ չաղրըլմագսըզըն կիրէրսէ, ֆանըն գաթլի իչիւն պիր գանուն վար տըր, մէկէր քի ֆմէլիք անա, սաղ գալմասը իչիւն ալթուն ՚ասայը ուզատա. պէն իսէ օթուզ կիւն տիր մէլիյին եանընա կիրմէք իչիւն չաղ֊12 րըլմատըմ։ Վէ Մուրթքէյէ Եսթերին սէօզլէրինի֊13 պիլտիրտիլէր։ Վէ Մուրթքէ Եսթերէ պէօյլէ ճէվապ կէօթիւրմէլէրինի էմր էթտի. ե՛նի՝ Եէհուտիլէրին ճիւմլէսինտէն եալընըզ սէն մէլիյին սէրայընտա գուր֊14 թուլաճաղընը զիհնինկտէ թէսավվուր էթմէ. Զիրա էկէր սէն պու վագըթտա աղըզ աչմայըպ սիւքիւթ էտէրսէն, Եէհուտիլէրէ խէյաս վէ նէճաթ պաշգա եէր֊տէն զուհուր էտէր, ֆագաթ սէն վէ փէտէրինկին խա֊նէսի հէլաք օլուրսընըզ. վէ քիմ պիլիր, պէլքի սէն պէօյլէ պիր վագըթի իչիւն սալթանաթա նա՛իլ օլտըն։ 15 Օ զէման Եսթեր Մուրթքէյէ չ֊֊ ֊֊֊ճէվապ կէօ֊16 թիւրմէլէրինի էմր էյլէտի. Կինի, Շուշանտա պու֊լունան ճիւմլէ Եէհուտիլէրի ճէմ՚ էյլէ, վէ ֊ինչ կիւն կէճէ կիւնտիւզ եէյիպ իչմէյէրէք, պէնիմ իչիւն օրուճ թուրթընըզ. քէզալիք պէն տախի ճարիյէլէրիմ իլէ օ֊րուճ թուրթարըմ. վէ պէօյլէ մէլիյին եանընա, նի֊զամա մուխալիֆ օլարագ կիրէրիմ, ֊վէ հէլաք օլուր֊17 սամ, օլայըմ։ Վէ Մուրթքէ կիտիպ՝ Եսթերին քէն֊տիսինէ օլան հէփ թէնպիհլէրինի իճրա էյլէտի։

ՊԱՊ 5

Եսթերին մէլիյին հուզուրընտա լուճի պուլմասը, վէ մէլիք իլէ Համանը զիյաֆէթէ տա՛վէթ էմտսի։ 6 Մէնէրի պիր տահա զիյաֆէթէ տա՛վէթ էթմէսի։ 9 Համանըն մէքէպպիւրիւ վէ Մուրթքէ ՚ալէյհինէ ղազապը. 14 Մուրթքէ իչիւն տար ազաճը թէտարիք էյլէմէսի։

1 Վէ ֊իչիւնճիւ կիւնտէ Եսթեր միւլուքեանէ էլ֊պիսէնինի կիյիպ՝ մէլիյին սէրայընըն ֊իչ հավլու֊սընտա, պէյթ իւլ մէլիյին գարշըսընտա տուրտու. մէլիք տախի սէրայ ը միւլուքեանէտէ, սէրայըն գա֊փուսը գարշըսընտա քիւրսիւ ի շահանէսի իւզէրինտէ 2 օթուրմըշ իտի։ Վէ մէլիք Եսթեր մէլիքէյի հավլուտա տուրուր կէօրտիյինտէ, ֊ճէ֊֊ անըն հուզուրընտա լուճֆ պուլտու. վէ ֊մէլիք քէնտի էլինտէ օլան ալ֊թուն ՚ասայը Եսթերէ ուզաթմասը իւզէրինէ՝ Եսթեր 3 եագլաշըպ ՚ասանըն ուճրնա տօգունտու։ Վէ մէլիք անա՝ էյ մէլիքէ Եսթեր, սանա նէ՞ օլտու, վէ մաթ֊լուպըղ նէ՞ տիր. ֊մէմալիքին նըսֆընա գատար օլսա, 4 սանա վէրիլէճէք տիր՝ տէտի։ Եսթեր տախի՝ էկէր մէլիյէ խօշ կէօրինիւրսէ, մէլիք՝ Համան իլէ պու կիւն քէնտիսի իչիւն թէրթիպ էթտիյիմ զիյաֆէթէ կէլսին՝ 5 տէտի։ Մէլիք տախի՝ Եսթերին պույուրտըղընը իճրա էթմէսի իչիւն Համանըն սէրի՚էն չաղըրըլմասընը էմր էյլէտի. պէօյլէճէ մէլիք՝ Համան իլէ՝ Եսթերին թէր֊թիպ էյլէտիյի զիյաֆէթէ կէլտի։

6 ֊Վէ շէրապ իչտիքլէրի սըրատա մէլիք՝ Եսթերէ, ֊Րէճաճ նէ՞ տիր, ֊֊ճէյէ, վէ սանա վէրիլէճէք. վէ մաթ֊լուպըղ նէ՞ տիր, մէմալիքին նըսֆընա գատար օլսա, 7 իճրա օլունաճագ տըր՝ տէտի։ Եսթեր տախի ճէվա֊8 պէն՝ Րէճամ վէ մաթլուպըմ ֊֊ ֊֊ր ֊է, էկէր մէլիյին նազարընտա լուճֆ պուլտըմ իսէ, վէ էկէր ըէճամընն վէրիլմէսի վէ մաթլուպըմընն իճրասը մէլիյէ միւնասիպ կէօրինիւրսէ, մէլիք վէ Համան քէնտիլէրինէ թէր֊թիպ էտէճէյիմ զիյաֆէթէ կէլսին, վէ եարըն մէլիյին էմրի իւզրէ հարէքէթի էտէրիմ՝ տէտի։

9 Վէ օլ կիւն Համան մէսէրրէթի ու տիլշատիյէ տը֊

ք Ցես. 7. 6, Եզեկ. 27. 30։ | է Պ. 3. 9։ | ը Դան. 2. 9։
ֆ Թէք. 27. 34։ | ղ Պ. 3. 14, 15։ | ի Պ. 5. 2։ 8. 4։
ր Ես. 58. 5։ Դան. 9. 3։ | ե Պ. 5. 1։ | ձ Պագ Պ. 5. 1։

է Պագ Թէք. 43. 14։ | ճ Պագ Պ. 4. 11։ 6. 4։ | ի Մարկ. 6. 23։
— | ձ Էմս. 21. 1։ | ղ Պ. 7. 2։
֊ Պագ Պ. 4. 16։ | ր Պ. 4. 11։ 8. 4։ | ե Պ. 9. 12։

Digitized by Google

շարը չըգտը. ֆագաթ Համան՝ Մուրթքէնին մէլիյին գափուսընտա [ե]այաղա գալգմատըղընը, վէ քէնտիսի իչին եէրինտէն հարէքէթ էթմէտիյինի կէօրտիւյինտէ, Մուրթքէ 'ալէյհինտէ փիւրղազապ օլտու:
10 Լաքին Համան [ը]քէնտինի զապթ էտէրէք՝ խանէսինէ կիտիպ տօսթլարը իլէ զէվճէսի Զերէսի չաղըրթտը:
11 Վէ Համան պունլարա քէնտի սէրվէթինին 'ազամէթինի վէ [թ]էվլատընըն քէսրէթինի վէ մէլիյին քէնտիսինի հէր խուսուստա թա'զիմ վէ [ժ]ըրըե-ւ-ըե մէլիյին ըէ'իսլէրի իլէ պէնտէյէրինին իւսթ թարաֆընա [ի]թէրֆի' էյլէտիյինի հիքեայէ էթտի: Վէ տախի Համան՝
12 Մէլիքէ Եսթեր պիւէ թէրթիպ էթտիյի զիյաֆէթէ մէլիք իլէ պէնտէն ղայրի պիր քիմսէյի տա'վէթթ էթմէտի. վէ եարըն տախի պէն մէլիք իլէ պէրապէր անըն եա-
13 նընա տա'վէթթ օլունտըմ: Վէ լաքին Եէհուտի Մուրթքէյի մէլիյին գափուսընտա օթուրուր կէօրտիւքճէ՝
14 պունուն ճիմլէսի պանա ֆա'իտէ էթմէզ՝ տէտի: Վէ զէվճէսի Զերէս իլէ տօսթլարընըն ճիմլէսին անա խի-թապչէն՝ [է]էլլի զըրա՝ եիւքսէքլիյինտէ պիր տար ա-ղաճը եափսընալար, սէն տախի եարըն [է]մէլիյէ սէօյլէ, Մուրթքէ անըն իւզէրինէ ասըլսըն. պա'տէհու սէն մէ-լիք իլէ պէրապէր ֆէրահնաք օլարագ զիյաֆէթէ կիթ՝ տէտիլէր: Պու շէյ տախի Համանա խօշ կէօրինմէքլէ [յ]օլ տար աղաճընը եափտըրտը:

ՊԱՊ 6

Ասուերոսըն Թարիխ քիթապընը օգուԹմասը, 3 վէ ՄուրԹքէյէ Համանընըն էլլիյէ իքրամ էԹտիրմէսին, 12 Համանըն հիւզնիւ-

Օլ կէճէ մէլիյին ույգուսը գաչմադըէ՝ [վ]ուգու'աթը պէյան էտէն Թարիխ քիթապընը կէԹիրմէլէրինի էմր էթմէսի իւզէրինէ՝ մէլիյին հուզուրընտա օգուն-
2 տու: Վէ գափուճըլարտան պուլունան մէլիյին իքի խատրմը [բ]ԲիգԹան իլէ Թարեսին՝ մէլիք Ասուերոս իւզէրինէ էլ ուզաԹմադա գաստ էԹտիքլէրինէ տա'իր Մուրթքէնին խապէր վէրտիյի եազըլը պուլունտու:
3 Մէլիք տախի՝ Պունա մուգապիլ Մուրթքէյէ նէ՞ իքրամ ու 'իզզէթ կէօսթէրիլտի՝ տէտիյինտէ, մէլիյէ խրտմէթ էտէն նէվճիվանլար՝ Անա պիր շէյ եափըլ-
4 մատը՝ տէտիլէր: Վէ մէլիք՝ Հավլուտա քիմ վար՝ տէտի. (վէ Համան՝ Մուրթքէ իչին հազըրլամըշ օլ-տըղը տար աղաճընա անըն ասըլմասը իչին [մ]մէլիյէ սէօյլէմէք իւզրէ մէլիյին սէրայընըն [տ]տըշարըքի հավ-
5 լուսընա կէլմիշ իտի,) Վէ մէլիյին նէվճիվանլարը անա՝ ՀէյԹէ Համան հավլուտա տուրույօր՝ տէտիք-լէրինտէ, մէլիք տախի՝ Կէլսին՝ տէտի:
6 Վէ Համան իչէրի կէլտիյինտէ մէլիք անա՝ Մէլի-յին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմէ նէ՞ եափմագ կէ-

ը Պ. 3. 5։ | է Պ. 3. 1։ | ի Գ. 7. 10։
բ 2Միւ. 13. 22։ | լ Պ. 7. 9։ | —
գ Պ. 9. 7, վէ ղայրի։ | խ Պ. 6. 4։ | ն Պ. 2. 23։

ր էք տիր՝ տէմէսի իւզէրինէ Համան քէնտի գալպին-տէ՝ Մէլիք պէնտէն զիյատէ քիմէ՞ իքրամ էթմէք իս-
7 Թէր, տէյիւ տիւշինէրէք, Մէլիյէ ճէվապէն՝ Մէլիյին
8 իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմ իչին, Մէլիյին կիյ-տիյի էլպիսէի միւուքեանէ իլէ [մ]մէլիյին րաքիպ օլտրողը աթը վէ անըն պաշընա գօնուլան թաճը միւ-
9 լուքեանէյի կէԹիրսինլէր. Վէ պու էլպիսէ վէ աթ մէ-լիյին էն միւշէրրէֆ ըէ'իսլէրինին պիրինին էլինէ Թէս-լիմ օլունսըն, վէ մէլիյին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմի կիյտիրիպ՝ անը աթա պինտիրսինլէր վէ շէհ-րին ճատտէսինտէ կէզտիրէրէք՝ Մէլիյին իքրամ էթ-մէք իսթէտիյի ատէմէ պէօյլէ իճրա օլունաճագ տըր՝
10 տէյիւ [ն]անըն էօնիւնտէ նիտա էթսինլէր՝ տէտի: Մէ-լիք տախի Համանա՝ Սէն տէտիյին կիպի 'ալ էլ 'ա-ճէլէ էլպիսէ իլէ աթը ալըպ՝ մէլիյին գափուսընտա օթուրան Եէհուտի Մուրթքէյէ էօյլէ իճրա էյլէ. սէօյ-լէտիյինտէն պիր շէյ էքսիք օլմասըն՝ տէտի:
11 Օ զէման Համան էլպիսէյի վէ աթը ալըպ՝ Մուրթ-քէյի կիյտիրէրէք, անը աթա պինտիրտի, վէ շէհրին ճատտէսինտէ կէզտիրիպ՝ Մէլիյին իքրամ էթմէք իս-Թէտիյի ատէմէ պէօյլէ իճրա օլունաճագ տըր՝ տէյիւ
12 անըն էօնիւնտէ նիտա էյլէտի: Պա'տէհու Մուրթքէ մէլիյին գափուսընա 'ավտէթ էյլէտի. Համան տախի մահզուն վէ [պ]պաշը էօրթիւլու օլարագ՝ [չ]չապուգ քէն-
13 տի խանէսինէ կիթտի: Վէ Համան զէվճէսի Զերէս իլէ տօսթլարընըն ճիմլէսինէ պաշընա կէլէն հէր շէյի նագլ էթտի. վէ անըն 'ագըլլը ատէմլէրի իլէ զէվճէսի Զերէս անա՝ էկէր էօնիւնտէ տիւշմէյէ պաշլատըղընկ Մուրթքէ՝ Եէհուտի նէսլինտէն իսէ, սէն անա ղալիպ օլմայըպ, անըն էօնիւնտէ մուԹլագա տիւշէճէքսին՝
14 տէտիլէր: Պունլար անըն իլէ տահա սէօյլէշիր իքէն մէլիյին խատրմլարը կէլիպ Համանը՝ [բ]Եսթերին թէր-թիպ էյլէտիյի զիյաֆէթէ կէԹիրմէյէ՝ ճէլէ էթտիլէր:

ՊԱՊ 7

Եսթերին զիյաֆէթ էտնասընտա քէնտիսի իլէ գավմը իչին մէլիք-տէն րէհա էթմէսին, 5 Համանը լԹիհամ էթմէսին, 7 Մէլիյին հետտէ-լէնմէսի վէ Համանը աստըրմասը:

Վէ մէլիք վէ Համան՝ մէլիք Եսթերին զիյաֆէ-
2 թինէ կէլտիլէր: Վէ մէլիք իքինճի կիւնտէ տախի՝ [շ]շէրապ իչտիքլէրի սըրատա Եսթէրէ՝ Էյ մէլիքէ Ես-թեր, րէճմկ նէ՞ տիր. [ե]եէյ, վէ սանա վէրիլէճէք. մաթլուպընկ նէ՞ տիր, մէմալիքին նըսֆընա գատար օլսա, իճրա օլունաճագ տըր՝ տէտի:
3 Մէլիքէ Եսթեր տախի ճէվապէն՝ Էյ մէլիք, էկէր պէն նազարընկտա լուԹֆ պուլտըմ իսէ, վէ էկէր մէ-լիյէ միւնասիպ կէօրիւնիւր իսէ, րէճամա մուգապիլ

բ Պ. 2. 21։ | է 3Միւ. 1. 33։ | ը 2Թէվ. 26. 20։
գ Պ. 5. 14։ | լ Թէր. 41. 43։ [3,4։ | թ Պ. 5. 8։ —
դ Պազ Պ. 5. 1։ | խ 2Միւ. 15. 30։ երեմ. 11. | ն Պ. 5. 6։

Digitized by Google

ճանըմ, վէ մաթլուպըմա մուգապիլ միլլէթիմ պանա
4 վէրիլսին. Զիրա պէն վէ միլլէթիմ ի'տամ վէ գաթլ
ու հէլաք օլունմագ իւզրէ ֊սաթըլտըգ. էկէր քէօլէլէր
վէ ճարիյէլէր օլմագ իւզրէ սաթըլմըշ օլսա իտիք,
սիւքիւթ էտէր իտիմ. վագա'ա մէլիյին զիյանընը
տիւշմէն թազմին էտէմէզ իտի՝ տէտի:
5 Մէլիք Ասուերոս տախի մէլիքէ Եսթերէ խիթա-
պէն՝ Պու իշի եափմաղա ճէսարէթ էտէն քիմ տիր,
6 վէ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի: Վէ Եսթեր՝ 'Ատու վէ տիշ-
մէն պու քէօթիւ Համան տըր՝ տէտի. վէ մէլիք իլէ
մէլիքէնին հուզուրընտա Համանա տէհզէթ կէլտի:
7 Վէ մէլիք շէրապ սօֆրասընտան ղազապլէ գալ-
գըպ՝ սէրայ պաղչէսինէ կէտ֊է. Համան տախի մէլիք
Թարաֆընտան քէնտինէ պէյա իսապէթ էթտիյինի
կէօրմէքլէ, քէնտի ճանը իչիւն մէլիքէ Եսթերտէն
րէճա էթմէք իւզրէ օրատա գալտը:
8 Վէ մէլիք սէրայ պաղչէսինտէն շէրապ իչտիքլէրի
օտայա 'ավտէթ էյլէտիյինտէ, Համան՝ Եսթերին
պուլունտրդը ֊սէտիր իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի. մէլիք
տախի՝ Խանէմտէ եանըմտա պիլէ մէլիքէյէ զօր էտէ-
ճէ՞ք մի՝ տէտի. վէ պու քէլամ՝ մէլիյին աղզընտան
սիւտուր էթտիյի կիպի ֊Համանըն եիւզիւնիւ էօրթ-
9 տիւլէր: Վէ խատըմլարտան պիրի, ե'նի ֊Արբոնա,
մէլիյին հուզուրընտա՝ Մէլիյին խայըր իչիւն սէօյլէ-
միշ օլան Մուրթքէյէ մախսուս՝ Համանըն ֊էլլի զըրա'
եիւքսէքլիյինտէ եափտրդը տար աղաճը իշլէթ Հա-
մանըն խանէսինտէ տուրույօր՝ տէտիյի կիպի, մէլիք՝
10 Անը անա ասըն՝ տէտի: Վէ Համանը՝ Մուրթքէ իչիւն
հազըրլամըշ ֊օլտըդը տար աղաճընա աստըլար: Օ
զէման մէլիյին ղազապը սաքին օլտու:

ՊԱՊ 8

*Մուրթքէին րիֆ'աթ պուլմասը: 3 Համանըն սու՞ի գաստընըն իճ-
րասընը մէն՝ էթմէք պապընտա Եսթերին րէճասը: 7 Ասուերոսըն Եհ-
ուտիլէրէ իճսան էթտիի իմթիյազաթ: 15 Մուրթքէնին շէրէֆի վէ
Եհուտիլէրին մէսէրրէթի:*

Օլ կիւնտէ մէլիք Ասուերոս մէլիքէ Եսթերէ Եհ-
ուտիլէրին տիշմէնի Համանըն խանէսինի վէրտի.
Մուրթքէ տախի մէլիյին հուզուրընա կէլտի. զիրա
Եսթեր ֊անըն քէնտիսինէ օլան միւնասէպէթինի պէ-
2 յան էթմիշ իտի: Վէ մէլիք՝ Համանտան կէրի ալմըշ
օլտըդը ֊խաթէմինի չըգարըպ Մուրթքէյէ վէրտի.
Եսթեր տախի Մուրթքէյի Համանըն խանէսի իւզէ-
րինէ նասպ էյլէտի:
3 Վէ Եսթեր թէքրար մէլիյին հուզուրընտա սէօյ-
լէյիպ՝ վէ այագլարընա գափանարագ Ագագը Հա-
մանըն քէմլիյինին, վէ Եհուտիլէր 'ալէյհինէ իթ-

Թիխազ էյլէմիշ օլտըդը թէտպիրին իզալէսինի կէօզ
4 եաշըյլէ անտէն րէճա էյլէտի: ֊Մէլիք տախի Ես-
թերէ տօղրու ալթուն 'ասայը ուզաթմագլէ, Եսթեր
5 գալգըպ մէլիյին հուզուրընտա տուրարագ, էկէր մէ-
լիյէ միւնասիպ կէօրիւնիւրսէ, վէ էկէր պէն անըն նա-
զարընտա լութֆ պուլտըմ իսէ, վէ էկէր պու շէյ մէ-
լիյին 'ինտինտէ տօղրու կէօրիւնիւրսէ, վէ պէն կէօզ-
լէրինտէ մագպուլ օլտըմ իսէ, Ագագը Համան իպն ի
Ամադաթանըն մէլիյին ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ պու-
լունան Եհուտիլէրի հէլաք էթմէք իւզրէ թէրթիպ
էթմիշ օլտըդը ֆէրմանլարընը ֆէսխի իչիւն ֆէրման ե-
6 զըլսըն. Զիրա ֊միլլէթիմէ կէլէճէք պէյայը նաֆսըլ
միւշահէտէ էտէ պիլիրիմ. Նէսլիմիզ հէլաքընը նաֆսըլ
կէօրէ պիլիրիմ՝ տէտի:
7 Օ զէման մէլիք Ասուերոս՝ մէլիքէ Եսթերէ վէ Եհ-
ուտի Մուրթքէյէ խիթապէն՝ Իշթէ ֊Համանըն խա-
նէսինի Եսթերէ վէրտիմ. քէնտիսինի տախի՝ Եհու-
տիլէրէ էլ ուզաթտըդը իչիւն տար աղաճընա աստը-
8 լար: Սիզ տախի Եհուտիլէր իչիւն միւնասիպ կէօր-
տիյիւնիւզիւ մէլիյին իսմիյլէ եազըպ մէլիյին խաթէ-
միյլէ միւհրլէյինիզ. զիրա մէլիյին իսմիյլէ եազըլըպ
մէլիյին խաթէմիյլէ միւհրլէնէն եազը ֊ֆէսխ օլուն-
մազ՝ տէտի:
9 Պունա պինա'էն իչիւնճիւ այ, ե'նի Սիվան այը-
նըն եիրմի իչիւնտէ ֊մէլիյին քեաթիպլէրի չաղըրը-
լըպ՝ Եհուտիլէրէ վէ ֊Հինտէն Հապէշէ գատար եիւզ
եիրմի եէտի էյալէթին մէրզպան վէ վալի վէ րէ՛իսլէ-
րինէ, ֊Հէր էյալէթէ քէնտի եազըսը վէ հէր գավմա
քէնտի լիսանը իւզրէ, վէ Եհուտիլէրէ քէնտի եազը
վէ լիսանլարը իւզրէ Մուրթքէնին էմր էյլէտիյի շէյ-
10 լէրին քեաֆֆէսի եազըլտը: ֊Վէ մէլիք Ասուերոսըն
իսմիյլէ եազըպ մէլիյին խաթէմիյլէ միւհրլէտի. վէ
ֆէրմանլարը աթլարա վէ քիւհէյլանլարա վէ գըս-
րագտան օլան եիւրիւք գաթըրլարա րաքիպ օլան
11 սա'իլէրլէ կէօնտէրտի. Պունլարըն մէֆհումընճա՝ մէ-
լէք հէր շէհրտէ պուլունան Եհուտիլէրէ, ֊պիր կիւնտէ,
եա'նիԱդար այը օլան օն իքինճի այըն օն իչիւնտէ
12 մէլիք Ասուերոսըն ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ, Թէճէմմիւ'
էտիպ 'էօմրլէրինի վիգայէ էտէրէք՝ իւզէրլէրինէ հիւ-
ճում էթմէք իսթէյէն էյալէթին վէ գավմըն պիւթիւն
ճիւմհուրընը, չօճուգլար վէ գարըլար իլէ պէրապէր
ի'տամ վէ գաթլ ու հէլաք էտիպ ֊էշեալարընը եաղմա
13 էթմէյէ բուխսաթ վէրտի: Վէ հէր պիր էյալէթէ վէ-
րիլէն ֊էմրի հավի թահրիրաթընը սուրէթի՝ Եհուտի-
լէրին քէնտի տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալմագ
իւզրէ՝ օլ կիւնտէ հազըր պուլունմալարը իչիւն հէր
14 գավմա ի'լան օլունտու: Սա'իլէր տախի քիւհէյլան-

ե Պր. 3. 9։ 4. 7։
զ Պ. 1. 6։
է Յոբ. 9. 24։
ը Պ. 1. 10։
թ Պ. 5. 14։ Մէզ. 7. 16։ Էմս. 11. 5, 6։ 35, 36։
ժ Դան. 6. 24։ Նէզ. 37.
ի Պ. 2. 7։
լ Պ. 3. 10։
խ Պ. 4. 11։ 5. 2։
ծ Նէհ. 2. 3։ Պ. 7. 4։
կ Ա՛ր. 1։ Էմս. 13. 22։
հ Պաղ Պ. 1. 19։ Դան. 6. 8, 12, 15։
ձ Պ. 3. 12։
ղ Պ. 1. 1։
ճ Պ. 1. 22։ 3. 12։
մ 3Մէլ. 21. 8։ Պ. 3. 12, 13
յ Պ. 3. 13, վէ զայրն. 9. 1։
ն Պաղ Պ. 9. 10, 15, 16։
շ Պ. 3. 14, 15։

Digitized by Google

լարա վէ գաթըրլարա պինէրէք, մէլխիին էմրիյլէ իճապար վէ թա՛ճիլ օլունուպ եօլա չըգտըլար. վէ ֆէրման փայիթախթ օլան Շուշանտա ի՛լան օլունտու:
15 Վէ Մուրթքէ լաճիվէրտի վէ պէյազ էլպիսէ ի միւլուքեանէ վէ պիր պէօյիւք ալթուն թաճ վէ ա՛լա քէթէն վէ էրղէվանի ճիւպպէ իլէ մէլխիին հուզուրընտան չըգտը, վէ Շուշան շէհրի շատ ու մէսրուր օլտու:
16 Եէհուտիլէրէ րուշէնի վէ շատի վէ մէսէրրէթթ վէ հիւր-
17 մէթ օլտու: Վէ հէր էյալէթտէ վէ հէր շէհրտէ, հէր նէրէյէ մէլխիին էմ՛ր ու ֆէրմանը վասըլ օլտու իսկ, Եէհուտիլէրէ մէսէրրէթթ վէ շատի վէ զիյաֆէթթ վէ շէնլիք կիւնիւ օլուպ՝ տիյարըն թա՛իֆէլէրինտէն նիչէլէրի Եէհուտի օլտու. զիրա Եէհուտիլէրին գօրգուսը անլէրին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի:

ՊԱՊ 9

Եէհուտիլէրին ինձիգամը վէ Համանըն օղուլլարընըն գաթլը: 12 Ասուերոսըն եաթէրէ զիյատէ ինձիգամ խուսուսընտա միւսա՛ատէսի: 20 Փուրիմ պայրամը Մախսիի:

Վէ՞օն իքինճի այ, եա՛նի Ադար այընըն օն իւչինճիւ կիւնիւնտէ՝ մէլխիին էմր ու ֆէրմանը իճրա օլունմագ իւզրէ իքէն՝ Եէհուտիլէրին տիւշմէնլէրի անլէրէ թէսալլուէթ էթմէյի իւմիտ էթտիքլէրի կիւնտէ, ՚ագսի վուգու՛ պուլուպ, Եէհուտիլէր քէնտիլէրինէ
2 պուղզ էտէնլէրէ թէսալլուէթ էթտիլէր. Շէյլէ մէլխիք Ասուերոսըն ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ Եէհուտիլէր քէնտի զարարլարընը թալէպ էտէնլէրի տէրտէսէթ էթմէկ իւզրէ քէնտի շէհրլէրինտէ ՚թէճէմմիւ՛ էթտիլէր. վէ գօրգուլարը միլլէթլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ տիւշմիւշ
3 օլմաղլէ, հիչ պիր քիմսէ անլէրէ մուգավէմէթ էտէմէտի: Վէ էյալէթլէրին ճիւմլէ րէ՛իսլէրի վէ մէրզպան իլէ վալիլէր վէ մէլխիին մէ՛մուրլարը Եէհուտիլէրէ մու՛ավէնէթ էթտիլէր. զիրա Մուրթքէնին գօրգուսը
4 անլէրին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի: Չիւնքի Մուրթքէ մէլխիին սէրայընտա պէօյիւք օլուպ, շէօհրէթի էյալէթլէրին ճիւմլէսինէ շայ՛ օլտու. վէ պու Մուրթքէնին
5 ՚ազամէթի ՚կիթտիքճէ արթմագտա իտի: Վէ Եէհուտիլէր տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսինի գըլըճտան կէչիրէրէք գաթլ ու ի՛տամլէ քէնտիլէրինէ պուղզ էտէնլէրէ
6 իսթէտիքլէրինի իճրա էթտիլէր: Վէ Եէհուտիլէր փայիթախթ օլան Շուշանտա պէշ եիւզ ատէմ գաթլ ու
7 ի՛տամ էթտիլէր: Վէ Փարսանդաթա վէ Դալփոն վէ
8 Ասփաթա, Վէ Փորաթա վէ Ադալիա վէ Սբիդաթա,
9 Վէ Փարմասթա վէ Արիսայի վէ Արիդա վէ Վայեզա-
10 թայը, Եա՛նի Եէհուտիլէրին տիւշմէնի Համան իպնի Ամադաթանըն օն օղուլլարընը գաթլ էթտիլէր, ֆագաթ եաղմայա էլ ուզաթմատըլար:
11 Օլ կիւն փայիթախթ օլան Շուշանտա գաթլ օլունանլարըն մըգտարը մէլխիին հուզուրընտա զիքր
12 օլունտու: Վէ մէլիք՝ Եսթեր մէլիքէյէ խիթապէն՝ Եէհուտիլէր փայիթախթ օլան Շուշանտա պէշ եիւզ ատէմ վէ Համանըն օն նէֆէր օղուլլարընը գաթլ էթտիլէր. մէլխիին ախէր էյալէթլէրինտէ նէլէր եափմըշլար տըր. շիմտի ֆրէճանք նէ՞ տիր, սանա իհսան օլունաճագ, վէ տահա մաթլուպընք նէ՞ տիր, իճրա
13 օլունաճագ տըր՝ տէտի: Եսթեր տախի՝ էկէր մէլխիյէ միւնասիպ կէօրիւնիւրսէ, Շուշանտա պուլունան Եէհուտիլէրին եարըն տախի ֆպու կիւնքի ֆէրմանա կէօրէ հարէքէթթ էթմէլէրինէ վէ Համանըն օն նէֆէր օղուլլարընըն տար աղաճընա ասըլմալարընա րուխ-
14 սաթ վէրիլսին՝ տէտի: Վէ մէլիք պունուն իճրասընը էմր էթմէսի իւզէրինէ ֆէրման Շուշանտա ի՛լան օլունտու. վէ Համանըն օն նէֆէր օղուլլարընը աստը-
15 լար: Վէ Շուշանտա պուլունան Եէհուտիլէր Ադար այընըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ տախի ֆթէճէմմիւ՛ էտիպ՝ Շուշանտա իչ եիւզ ատէմ գաթլ էթտի-
16 լէր, ֆագաթ եաղմայա էլ ուզաթմատըլար: Վէ մէլխիին էյալէթլէրինտէ պուլունան սա՛իր Եէհուտիլէր ֆթէճէմմիւ՛ էտիպ, ֆէօմրլէրինի վիգայէ էտէրէք տիւշմէնլէրինտէն րահաթ պուլտըլար, վէ քէնտիլէրինէ պուղզ էտէնլէրտէն եէթմիշ պէշ պինկ քիշի գաթլ էթ-
17 տիլէր, ֆլաքին եաղմայա էլ ուզաթմատըլար: Ադար այընըն օն իւչինճիւ կիւնիւնտէ [illegible], օն տէօրտիւնտէ իսթիրահաթ էտէրէք՝ անը զիյաֆէթթ վէ
18 մէսէրրէթթ կիւնիւ թախսիս էյլէտիլէր: Ֆագաթ Շուշանտա պուլունան Եէհուտիլէր օլ [illegible] ֆօն իւչ վէ օն տէօրտիւնտէ թէճէմմիւ՛ էթտիլէր. վէ օն պէշինտէ իսթիրահաթ էտիպ՝ անը զիյաֆէթթ վէ մէսէրրէթթ կիւնիւ
19 թախսիս էթտիլէր: Պու էճլտէն քէօյլէրտէ վէ սուրու օյմայան գասապալարտա սաքին օլան Եէհուտիլէր Ադար այընըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնիւ ֆմէսէրրէթթ վէ զիյաֆէթթ ֆվէ շատի կիւնիւ վէ ֆէէքտիկէրինէ հէտիյէ թագտիմ էտէճէք կիւն թախսիս էյլէտիլէր:
20 Վէ Մուրթքէ պու նէսննէլէրի եազըպ՝ մէլիք Ասուերոսըն եագրն վէ ուզագ էյալէթլէրինտէ պուլու-
21 նան Եէհուտիլէրէ, քէնտիլէրի իչիւն հէր սէնէ Ադար այընըն օն տէրտիւնճիւ վէ օն պէշինճի կիւնլէրինի,
22 Եէհուտիլէրին քէնտի տիւշմէնլէրինտէն րահաթ պուլտըգլարը կիւնլէր, վէ ֆգասավէթլէրի մէսէրրէթթէ, վէ մաթէմլէրի սէվինճ կիւնիւնէ տէօնտիւյիւ այ օլ-

ֆ Պագ Պ. 3. 15: Էմս. 29. 2:
ղ Մէգ. 97. 11:
հ 1Մխլ. 25. 8: Պ. 9. 19,22:
յ Մէգ. 18. 43:
ղ Թէք. 35. 5: Խուր. 15. 16: Թէս. 2 25: 11. 25: Պ. 9. 2:
—
ն Պ. 8. 12:
շ Պ. 3. 13:
ո 2Մխլ. 22. 41:
չ Մղգ. 71. 13,24:
պ Պ. 8. 11: Այ. 16:
ջ Պ. 8. 17:
ռ 2Մխլ. 3. 1: 1Թվ. 11. 9: Էմս. 4. 18:
ս Պ. 5. 11: Ցոբ. 18. 19: 27. 13,14,15: Մղգ. 21. 10:
վ Պագ Պ. 8. 11:
տ Պ. 5. 6: 7. 2:
ր Պ. 8. 11:
ց 2Մխլ. 21. 6,9:
ւ Այ. 2: Պ. 8. 11:
փ Այ. 10:
ք Այ. 2: Պ. 8. 11:
օ Պագ Պ. 8. 11:
ֆ Այ. 11,15:
և Թէս. 16. 11,14:
ֆ Պ. 8. 17:
ֆ Այ. 22: Նէհմ. 8. 10, 12:
յ Մէգ. 30. 11:

Digitized by Google

տրողը իչիւն, զիյաֆէթի վէ մէսէրրէֆի վէ ՙեէքտիկէրինէ հէտիյէ վէ ֆուգարայա ՚աթիյէ կէօնտէրէճէք կիւնլէր թախսիս էթմէլէրի ՚աւէրէ արալարընտա սապիթ գրլմագ իչիւն մէքթուպլար կէօնտէրտի։

23 Եէհուտիլէր տախի պէտ՝ էյլէտիքլէրինէ վէ Մուրթքէնին քէնտիլէրինէ եազտըղընա կէօրէ իճրա էթմէյի

24 թէ՚ահհիւտ էյլէտիլէր։ Զիրա ճիւմլէ ՙԵէհուտիլէրին տիւշմէնի օլան Ագագլը Համան իպն ի Ամադաթա Եէհուտիլէրին հէլաքընը գաստ էտիպ՝ անլէրի թէլէֆ վէ ի՚տամ իչիւն Փուր, ե՚նի գուր՚ա աթտը իսէ տէ,

25 ՙԵ՚ընէ մէլիյին հուզուրընա կիթտիյինտէ՝ Եէհուտիլէր ՚ալէյհինտէ Հ՚ամանը էյլէտիյի սու՚ի գաստ ՙանընն պաշընա տէօնէրէք, քէնտիսի իլէ օղուլլարընըն տար աղաճընա ասըլմալարընը Դէէ+ թահրիրէն էմր էյ-

26 լէտի։ Պու էճլտէն պու կիւնլէրէ Փուր իսմինտէն Փուրիմ թէսմիյէ էյլէտիլէր։ Պունա պինա՚էն ՙպու մէքթուպըն հավի օլտըղը քէլամլարընն ճիւմլէսինտէն, վէ պու խուսուստա կէօրտիւքլէրի վէ քէնտիլէրինէ

27 վուգու՚ պուլան շէյլէրտէն տօլայը, Եէհուտիլէր՝ հէր սէնէ պու իքի կիւնիւ եազընտըղընա կէօրէ վագթընա

28 տա հրճզ էթմէլէրինէ, Վէ պու կիւնլէրին հէր տէհր վէ հէր գապիլէ վէ հէր էյալէթ վէ հէր շէհրտէ զիքր ու հրճզ օլունմասընա, վէ պու Փուրիմ կիւնլէրինին Եէհուտիլէր արասընտան զա՚իլ օլմամասընա, վէ անլէրին զիքրի նէսլլէրինտէն րէճ՚ օլունմամասընա գավիյէն գարար վէրիպ՝ քէնտիլէրի վէ քէնտի զիւրրիյէթլէրի վէ ՙքէնտիլէրի իլէ պիրլէշէնլէր իչիւն թէ՚ահհիւտ էյլէտիլէր։

29 Վէ Աբիքէլին գրզը մէլիքէ ՙԵսթեր իլէ Եէհուտի Մուրթքէ՝ Փուրիմի սապիթ գրլմագ իչիւն պու ՙիքինճի

30 մէքթուպը քէմալ ը հիւքիմէթլէ եազտըլար. Վէ Ասուերոսըն մէմալիքինին ՙեիւզ երրմի եէտի էյալէթինտէ պուլունան Եէհուտիլէրին քեաֆֆէսինէ, Եէհուտի Մուրթքէ իլէ մէլիքէ Եսթերին անլէրէ էմր էյլէտիյինէ վէ քէնտիլէրի իլէ քէնտի զիւրրիյէթլէրի իչիւն ՙօրուճ վէ տու՚ա խուսուսաթընտա գարար վէրտիքլէրինէ կէօրէ, պու Փուրիմ կիւնլէրինի վագթլարընտա սապիթ գրլմագ իչիւն սէլամէթ վէ հագիգաթ

31 քէլամլարընը հավի մէքթուպլար կէօնտէրտիլէր։ Պէօյլէճէ Եսթերին ֆէրմանը պու Փուրիմ մատտէսինի սապիթ գրլտը, վէ քիթապա եազըլտը։

ՊԱՊ 10

Ասուերոսըն ՚ազամէթի։ 3 Մուրթքէնին րիֆ՚աթը.

1 Վէ մէլիք Ասուերոս գարանըն, վէ ՙտէրեանընն

2 ատալարընըն ԵՀալէ իւզէրինէ վէրկի գօտու։ Վէ անընն ՚ամէլլէրինին քեաֆֆէսի, շէճա՚աթ վէ գուվվէթի, վէ ՖմէլիյինՄուրթքէյի թա՚զիմ էյլէտիյի ՚ազամէթին շէօհրէթի իշրէ Մատի վէ Ֆարսի մէլիքլէրինին թէ-

3 վարիխ քիթապընտա եազըլմըշ տըր։ Զիրա Եէհուտի Մուրթքէ Ֆմէլիք Ասուերոսըն սանիսի օլուպ, Եէհուտիլէր արասընտա ՚ազիմ վէ պիրատէրլէրինին ճիւմհուրը ՚ինտինտէ մագպուլ վէ ՙգավմընըն սէրվէթինի թալիպ օլարագ պիւթիւն *նէսլինին սէլամէթինի արար իտի՚։

ե Այ. 19։ Նէեմ. 8. 10։
զ Պ. 3. 6,7։
է Այ. 13,14։ Պ. 7. 5, վէ զայրի։ 8. 3, վէ զայրի։ 6։ Զաք. 2. 11։
ը Պ. 7. 10։ Մէգ. 7.16։
թ Այ. 20։
ժ Պ. 8. 17։ Ես. 56. 3, 8,9։
ի Պագ Պ. 8·10։ Այ. 20։
լ Պ. 1. 1։
խ Պ. 4. 3,16։
ծ Թէք. 10. 5։ Մէգ. 72. 10։ Ես. 24. 15։
կ Պ. 8. 15։ 9. 4։
հ Թէք. 41. 40։ 2Թէվ. 28. 7։
ձ Նէեմ. 2.10։ Մէգ. 122.
* Իգր. նէսլինէ սէլամէթի սէօյլէր իտի։

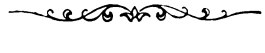

ՅՈՒԲ

ՊԱՊ 1

Յոբըն սէրվէթ վէ Քագվասը. 4 Էվլատը հագգընտա օլան տիգգաթը։ 6 Ալլահըն հուզուրընա Շէյթանըն կէլմէսի, վէ Յոբը Քէնրիպկ իչիւն Ալլահտան յուխսաթ ալմասը։ 13 Յոբըն քէնտի էմվալ ու էվլատընտան մահրում գալմասը վէ Ալլահա Քէպիմիյէթի։

1 *Հուս տիյարընտա ՙՅոբ իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի. պու ատէմ ՖքեամիլՎէ միւսթագիմ օլուպ՝ ՖԱլլահտան գօրգար վէ շէրրտէն իճթինապ էտէր իտի։

2 Վէ անըն եէտի օղլու իլէ իւչ գըզը օլտու։ (3) Վէ եէտի պինկ գօյուն վէ իւչ պինկ տէվէ վէ պէշ եիւզ չիֆթ էօքիւզ վէ պէշ եիւզ տիշի մէրքէպէ մալիք օլուպ՝ փէք չօգ պէնտէլէրի տախի վար իտի. վէ պու ատէմ շարգ էհալիսինին քեաֆֆէսինտէն պէօյիւք իտի։

4 Վէ անըն օղուլլարը կիտիպ՝ հէր պիրի քէնտինէ մախսուս կիւնտէ խանէլէրինտէ զիյաֆէթ էտէրլէր, վէ պիրլիքտէ եէյիպ իչմէք իչիւն իւչ հէմշիրէլէրինի

* Պագ Թէք. 22. 20,21։
ա Եզեկ. 14. 14։ Յակ. 5. 11։
բ Թէք. 6. 9։ 17. 1։ Պ. 2. 3։
գ Էմս. 8. 13։ 16. 6։

Digitized by Google

5 տախի տա՛վէթ էտէրլէր իտի։ Վէ զիյաֆէթ կիւնլէրի-
նին տէվրի խիթամընտա՝ Յոբ †անլէրի ճէյպ էտիպ"
թագտիս էտէր, վէ սապահլայըն գալգըպ ճիմլէսի-
նին 'ատէտինէ կէօրէ *մուհրագալար թագտիմ էյլէր
իտի. Զիրա Յոբ՝ Օլա պիլիր քի օղուլլարըմ կիւնահ
էտիպ գալալէրինտէ Աւլահա քիւֆր էթմիշլէր տիր՝
տէր իտի. Յոբ տէվամ իւզրէ պէօյլէ եափար իտի։
6 Վէ կիւնլէրտէ -պիր կիւն Աւլահ օղուլլարը ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա տուրմաղա կէլտիքլէրինտէ Շէյ-
7 թան տախի արալարընտա կէլտի։ Վէ ՐԱՊՊ Շէյ-
թանա՝ Նէ՞րէտէն կէլիյօրսըն՝ տէտիքտէ, Շէյթան
ՐԱՊՊԱ ճէվապէն՝ Տիւնեայը տօլաշմագտան վէ ան-
8 տէ կէզմէքտէն՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Շէյթանա՝ Գուլըմ
Յոբա տիգգաթլէ պագտըՆ մը. զէմինտէ անըն կիպի
քեամիլ վէ միւթագիմ վէ Աւլահտան գօրգար վէ
շէրրտէն իճթինապ էտէր պիր ատէմ եօգ տըր՝ տէտի։
9 Վէ Շէյթան ՐԱՊՊԱ ճէվապէն՝ Յոբ պօշունա՞ մը Ա-
10 լահտան գօրգար. Սէն անըն վէ խանէսինին վէ պիւ-
թիւն էմվալընըն էթրաֆընա չիթ չէ՞քմէտին մի, Էլի-
նին էմէյինի պէրէքէթլէտին, վէ էմվալը եէրտէ չօ-
11 ղալտը։ Վէ լաքին շիմտի էլինկի ուզատըպ անըն պիւ-
թիւն էմվալընա տօգուն, վէ մուհլագա եհուզիւկէ
12 գարշը սանա քիւֆր էտէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ
Շէյթանա՝ Իշթէ պիւթիւն էմվալը սէնին էլինտէ
տիր, անճագ քէնտիսի իւզէրինէ էլինկի ուզաթմա՝
տէտի։ Վէ Շէյթան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան չըգտը։
13 Վէ կիւնլէրտէ պիր կիւն օղուլլարը իլէ գըզլարը
պէօյիւք պիրատէրլէրինին խանէսինտէ եէյիպ շէրապ
14 իչտիքլէրինտէ, ՅոբըՆ եանընա պիր խապէրճի կէլիպ՝
Էօքիւզլէր չիֆթ սիւրէր, վէ տիշի մէրքէպլէր անլէ-
15 րին եանընտա օթլար իքէն, Սաբալըլար հիւճում
պիրլէ անլէրի զապթ էտիպ՝ ուշագլարը գըլըճտան
կէչիրտիլէր, վէ սանա խապէր վէրմէք իչիւն եալընըզ
16 պէն գուրթուլտըմ՝ տէտի։ Պու տահա սէօյլէմէքտէ
իքէն տիկէր պիրի կէլիպ՝ Սէմատան Աւլահ աթէշի
էնտի վէ սիւրիւլէր իլէ ուշագլարը եագըպ թէլէֆ էթ-
տի, վէ սանա խապէր վէրմէք իչիւն եալընըզ պէն
17 գուրթուլտըմ՝ տէտի։ Վէպու տահա սէօյլէմէքտէ իքէն՝
տիկէր պիրի կէլիպ՝ Քաղդէալըլար իչ պէօլիւք օլա-
րագ, տէվէլէր իւզէրինէ հիւճում պիրլէ անլէրի զապթ
էտիպ՝ ուշագլարը գըլըճտան կէչիրտիլէր, վէ սանա
խապէր վէրմէք իչիւն եալընըզ պէն գուրթուլտըմ՝
18 տէտի։ Վէ պու տահա սէօյլէմէքտէ իքէն, տիկէր պիրի
կէլիպ՝ Օղուլլարըն իլէ գըզլարըն պէօյիւք պիրատէր-

† Եբ-էօտ՝ կէօնտէրիպ անլէրի
ա Թէք. 8.20։ Պ. 42.8։
բ 3 Միւլ. 21. 10, 13։
գ Պ. 2. 1։ [7։
դ 3Միւլ. 22.19։ Պ.38.
ե 1 Թէվ. 21. 1, Վահ. 12. 9, 10։
զ Պ. 2. 2։ Մատթ. 12. 43։ 1 Պետ. 5. 8։
է Պ. 2. 3։
ը Յմ. 1։
թ Մէզ. 34. 7։ Ես. 5.2։
ժ Մէզ. 128. 1, 2։ Էմս. 10. 22։
ի Պ. 2. 5։ 19. 21։
լ Ես. 8. 21։ Մաղ. 3. 13, 14։
խ Թէք. 16. 6։
ծ Վա՛. 9. 12։
կ Ես. 4, 13։
հ Թէք.37.29։Եզր.9.3։
ձ 1 Պետ. 5. 6։
ղ Մէզ. 49.17։ Վա՛. 5. 15։ 1 Տիմ. 6. 7։
ճ Վա՛. 5.19։Յակ.1.17։
մ Մատթ. 20. 15։
յ Եփես. 5. 20։ 1 Մէլ. 5. 18։
ն Պ. 2. 10։
շ Պ. 1. 6։
ո Պ. 1. 7։
չ Պ. 1. 1, 8։
պ Պ. 9. 17։
ջ Պ. 27. 5, 6։
ռ Պ. 1. 11։
ս Պ. 19. 20։
վ Պ. 1. 12։
տ Ի՞նչ. հայաթընա հըդ-
ր Էյլէ
ց Ես. 1. 6։
ւ 2 Միւլ. 13. 19։ Պ. 42. 6։ Եզեկ. 27. 30։ Մատթ. 11. 21։
փ Պ. 21. 15։
ք Մյ. 3։

Digitized by Google

լէրինին խանէսինտէ եէյիպ շէրապ իչտիքլէրի սը-
19 րատա, Իշթէ պէրրիյէ թարաֆընտան պիր շիտտէթլի
րիւզկեար կէլիպ՝ խանէնին տէօրթ քէօշէսինէ վուր-
մասըյլէ, նէվճիվանլար իւզէրինէ եըգըլտը, վէ անլէր
վէֆաթ էթտիլէր, վէ սանա խապէր վէրմէք իչիւն
եալընըզ պէն գուրթուլտըմ՝ տէտի։
20 Օլ վագթթ Յոբ գալգտը վէ *ճիւպպէսինի երրթըպ
սաչլարընը քէստիքտէն սօնրա Երէր տիւշէրէք սէճտ
21 էյլէտի։ Վէ՝ Վալիտէմին րահմընտան 'իրեան չըգ-
տըմ վէ 'իրեան օլարագ օրայա 'ավտէթ էտէճէյիմ.
ՐԱՊՊ Վէրտի, վէ ՐԱՊՊ Ալտը. ՐԱՊՊԸՆ իսմի
22 միւպարէք օլսուն՝ տէտի։ Պունունն ճիմլէսինտէ Յոբ
կիւնահ էթմէտի, վէ Աւլահ 'ալէյհինտէ սէճիհանէք
սէօյլէմէտի։

ՊԱՊ 2

Շէյթանըն Քէրրար Յորը Քէնդիպէ իչիւն բուխաան ալմասը։ 7 Յորը ֆէնա չըպանլարա տիւշար էյլէմէսի։ 9 Զէվճէսինին թէօհիւ Նասիհաթը, վէ Յորըն անը Յա'զիր էմէսի։ 11 Յորըն Եանընա իւչ անիպաղընըն կէլմէսի։

1 Վէ եինէ -կիւնլէրտէ պիր կիւն Աւլահ օղուլ-
լարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրմաղա կէլտիքլէ-
րինտէ՝ Շէյթան տախի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուր-
2 մաղա արալարընտա կէլտի։ Վէ ՐԱՊՊ Շէյթանա՝
Նէ՞րէտէն կէլիյօրսըն՝ տէտիքտէ, Շէյթան ՐԱՊՊԱ
ճէվապէն՝ Տիւնեայը տօլաշմագտան վէ անտէ կէզ-
3 մէքտէն՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Շէյթանա՝ Գուլըմ Յոբա
տիգգաթլէ պագտըՆ մը. տիւնեատա անըն կիպի
քեամիլ վէ միւսթագիմ վէ Աւլահտան գօրգար վէ
շէրրտէն իճթինապ էտէր պիր ատէմ եօգ տըր, վէ
սէն հէր նէ գատար *անը սէպէպսիզ հէլագ էթմէյէ
պէնի թահրիք էթմէք իչիւն չալըշտըն իսէ տէ, Օ
4 տահա քէմալընտա սապիթ տուրուր՝ տէտի։ Վէ Շէյ-
թան ՐԱՊՊԱ ճէվապէն՝ Տէրի եէրինէ տէրի, հաթթա
հայաթը իչիւն պիր ատէմ պիւթիւն էմվալընը վէրիր։
5 Վէ լաքին շիմտի էլինկի ուզատըպ քէմիյի իլէ էթինէ
տօգուն, վէ մուհլագա եհուզիւկէ գարշը սանա քիւֆր
6 էտէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ Շէյթանա՝ Իշթէ
էլինտէ տիր, ֆագաթ *հայաթընա տօգունմա" տէտի։
7 Վէ Շէյթան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան չըգտը՝ Յորը
Թապանընտան թէփէսինէ գատար ֆէնա չըպանլարա
8 տիւշար էյլէտի։ Օ տախի գաշընմագ իւզրէ պիր քի-
րէմիտ փարչասը ալտը, Վէ քիվ իչինտէ օթուրտու։
9 Անըն զէվճէսի տախի անա խիթապէն՝ Տահա քէ-

մալըկտա սապիթ տուրուլյօր մը սըն. Ալլահա քիւֆր
10 էտիպ վէֆաթ էյլէ՝ տէտի: Օ տախի անա՝ Սէն ճահիլէէրտէն պիրի կիպի սէօյլէյօրսըն. Ալլահըն էլինտէն նի՛մէթի գապուլ էտիպ տէ՝ պէյայը գապուլ էթմէյէլիմ մի՝ տէտի: Պունուն ճիւմլէսինտէ Յոբ տուտագլարըյլէ կիւնահ էթմէտի:
11 Վէ Յոբըն իւչ հահապաը, եա՛նի Թեմանը Եղիփազ վէ Սօֆքի Բաղդատ վէ Նաամը Սոփար՝ անըն պաշընա կէլմիշ օլան պէլանըն քեաֆֆէսի հագգընտա խապէր ալտգլարընտա, հէր պիրի քէնտի մէքեանընտան կէլտի. վէ անը Թա՛զիյէ վէ թէսլիյէ իչիւն
12 կէլմէյէ իթթիֆագ էթմիշլէր իտի: Վէ ուզագտան պագտգլարընտա՝ անը թանըմատլար, վէ եիւքսէք սէսլէ աղլատլար, վէ հէր պիրի ճիւպպէսինի եըրթըպ՝ սէմայա տօղրու պաշլարը իւզէրինէ թօփրագ
13 սաչտըլար: Վէ անըն իլէ պէրապէր Եէտի կիւն եէտի կէճէ եէրտէ օթուրուպ՝ հիչ պիրի անա պիր սէօզ սէօյլէմէտի. զիրա տէրտինին զիյատէսիյլէ աղըր օլտըղընը կէօրտիւլէր:

ՊԱՊ 3

Յոբըն քէնտի տօղտըղը կիւնիւնէ լա՛նէթ էթմէսի: 13 Գապր իսթիրահաթնա իշթիյագը: 20 Տէրտինտէն նաշի Էօմրտէն իքրահ էթմէսի:

Անտէն սօնրա Յոբ աղզընը աչըպ՝ քէնտի կիւնիւնէ լա՛նէթ էյլէտի:
2 Վէ Յոբ սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի,
3 Տօղտըղըմ կիւն,
Վէ՝ Պիր էրքէք չօճուգ օլտու՝ տէտիքլէրի կէճէ հէլաք օլսուն:
4 Օլ կիւն գարանլըգ օլսուն,
Ալլահ եօգարըտան անը արամասըն,
Վէ անըն իւզէրինէ նուր փարլամասըն:
5 Զուլմէթ վէ էօլիմ կէօլկէսի անը զապթ էթսինլէր.
Պուլութ անը գափլասըն,
Կիւնտուզ գարանլըղը անը գօրգուրսըն:
6 Օլ կէճէյի գօյու գարանլըգ թուլթսուն.
Սէնէնին կիւնլէրինէ *իլհագ օլունմասըն",
Վէ այլար իչինտէ սայըլմասըն:
7 Իշթէ օլ կէճէ ՚ագիր օլսուն,
Վէ անա մէսէրրէթ սէտասը կէլմէսին:
8 Կիւնէ լա՛նէթ էտէնլէր,
Լէվիյաթանը ույանտըրմաղա միւսթա՛իտ օլանլար անա պէտ տու՛ա էթսինլէր:
9 Ախշամընըն եըլտըզլարը գարարսըն.
Նուրա մունթազըր օլսուն տա, պուլմասըն,

Վէ Եսէհէրին քիրփիքլէրինի կէօրմէսին:
10 Զիրա Ջէնէթ րահմընըն գափուլարընը գափամատը,
Վէ կէօզլէրիմտէն մէշագգաթը կիզլէմէտի:
11 Տօղտըղըմ անտէ Նի՞չիւն էօլմէտիմ,
Վէ պաթնտան չըգտըղըմտա Նի՞չիւն թէսլիմ ի րուհ էյլէմէտիմ:
12 Պէնիմ իչիւն տիզլէր,
Վէ էմմէքլիյիմ իչիւն մէմէլէր նէ սէպէպտէն հազըր իտի:
13 Զիրա շիմտի եաթըպ րահաթլանմըշ,
Օ զէման ույույուպ իսթիրահաթ էթմիշ օլուր իտիմ:
14 Քէնտիլէրի իչիւն Վիրանէլէր պինա էտէն
Տիւնեանընն մէլիքլէրի վէ մուշիրլէրի իլէ,
15 Ալթունա մալիք օլուպ՝
Խանէլէրինի կիւմիւշլէ տօլտուրան րէ՛իսլէր իլէ պէրապէր օլ-ը էռ՛:
16 Կիզլի տիւշէն ճէնին,
Վէ նուր կէօրմէմիշ չօճուգլար կիպի եօգ օլուր իտիմ:
17 Օրատա շէրիրլէր էզիյէթ վէրմէքտէն ֆէրաղէթ էտէրլէր,
Վէ օրատա թագաթը գալմայանլար միւսթէրիհ օլուրլար:
18 Մահպուսլար տախի իսթիրահաթ էտէրլէր,
Վէ Ծանկարեաճընըն սէսինի իշիթմէզլէր:
19 Քիւչիւք վէ պէօյիւք օրատա պուլունուր,
Վէ գուլ էֆէնտիսինտէն ազատ օլուր:
20 Նի՞չիւն տէրտլիյէ նուր,
Վէ Քէտէրլիյէ հայաթ վէրիլիր.
21 Անլէր քի Էօլիւմիւ պէքլէրլէր տէ, կէլմէզ,
Վէ Տէֆինէլէրտէն զիյատ անը արարլար:
22 Մէզարը պուլտըգլարը զէման
Զիյատէսիյլէ մէսրուր ու շատման օլուրլար:
23 Թարիգի Էնոխէնոէն կիզլի գալմըշ,
Վէ Ալլահ թարաֆընտան էթրաֆը ալընմըշ ատէմէ Նէ՞Էն հայա՞ Վէրէյէր:
24 Զիրա էքմէյիմտէն էվվէլ ահըմ կէլիր,
Վէ ֆիրանլարըմ սուլար կիպի տէօքիւլիւր:
25 Զիւնքի գօրգտըղըմ շէյ պանա իսապէթ էյլէտի,
Վէ խավֆ էթտիյիմ շէյ իւզէրիմէ կէլտի:
26 Պանա սէլամէթ եօգ, իսթիրահաթ եօգ,
Ասայիշ եօգ, անճագ տէրտ կէլիր:

ՊԱՊ 4

Եղիափազըն Յոբը Քա՛զիր էթմէսի: 7 Ալլահըն տարպէլէրինին սաւլիրլէր իչիւն օլմայըպ՝ շէրիրլէր իչիւն օլտըղընը իտտի՛ա էյլէմէսի, 12 վէ տէհշէթլի րիւ՛յասը:

Ի Պ. 1. 21: Բամ. 12. 12: Յակ. 5. 10, 11:
Ջ Պ. 1. 22:
Լ Մէզ. 39. 1:
Ճ Էմս. 17. 17:
Ն Թէք. 36. 11: Երեմ. 49. 7:
Շ Պ. 42. 11: Բամ. 12. 15:
Չ Նէեմ. 9. 1: Մէրս. 2. 10: Եզեկ. 27. 30:
Ո Թէք. 50. 10:
Պ Պ. 10. 18, 19: Երեմ. 15. 10: 20. 14:
Ջ Պ. 10. 21, 22: 16. 16: 28. 3: Մէզ. 23. 4: 44. 19: 107. 10, 14: Երեմ. 13. 16: Ամով. 5. 8:
* Եոխօ՛իմաբէդմէսին
Ե Պ. 15. 28:
Զ Մէզ. 58. 8:
Է Պագ Երեմ. 9. 17, 18:
Ը Պագ Պ. 39. 7:
Թ Պ. 41. 18:
Ժ Պ. 10. 18:
Ի Թէք. 30. 3: Ես. 66. 12:
Լ Վահ. 9. 6:
Խ Էմս. 2. 4:
Ծ Պ. 19. 8: Մէրս. 3. 7:
Կ 1 Մխլ. 1. 10: 4 Մխլ. 4. 27: Էմս. 31. 6:

Digitized by Google

Վէ Թեմանը Եղիփազ ճէվապ վէրիպ՝ տէտի քի,
2 Պիր քիմսէ սանա սէօյլէմէյէ ճէսարէթ էթսէ, կիւճինկէ կիտէր մի.
Լաքին սէօզ սէօյլէմէքտէն քէնտինի քիմ զապթ էտէ պիլիր:
3 Իշթէ սէն նիչէլէրի իրշատ էթտին
Վէ ¯զա'իֆ էլլէրի գուվվէթլէնտիրտին:
4 Սէնին սէօզլէրին սիւրչէճէք օլանը սապիթ էյլէտի,
Վէ ᵖչէօքէն տիզլէրէ ᵗգուվվէթ վէրտին:
5 Լաքին շիմտի պաշընա կէլինճէ կիւճինկէ կիտէր.
Սանա տօգունընճա հայրան օլուրսըն:
6 ᵗԻ'թիմատ էթտիյինկ շէյ թագվան,
Վէ իւմիտ էթտիյին շէյ թարիգլէրինկին իսթիգամէթի տէյիր մի:
7 Թէզէքքիւր էյլէ, ᵛհաճնկը սուչսըզ հէլաք օլտու,
Վէ միսթագիմլէր նէրէտէ միւնգարիզ օլտըլար:
8 Կէօրտիյիմ պու տըր քի, ᵘֆըսգլէ չիֆթ սիւրիւպ՝
Հագգսըզլըգ էքէնլէր հէման անը պիչէրլէր:
9 Ալլահըն նէֆխիյլէ հէլաք,
Վէ ᵛպուրընընըն նէֆէսիյլէ թէլէֆ օլուրլար:
10 Արսլանըն կէօմիւրտէմէսի վէ պէօյիւք արսլանըն սէսի ᵠեուէր,
Վէ ᵘկէնճ արսլանլարըն տիշլէրի գըրըլըր:
11 ᵇԱրսլան շիքեար պուլունմատըղընտան հէլաք օլուր,
Վէ տիշի արսլանըն եավրուլարը տաղըլըր:
12 Պանա կիզլիճէ պիր սէօզ սէօյլէնիլտի,
Վէ անըն ֆըսըլթըսը գուլաղըմա եէթիշտի:
13 ᵇԿէճէ րիւ'յալարընըն խայալաթընտա,
Ատէմլէր իւզէրինէ աղըր ույգու պաստըղընտա,
14 Իւզէրիմէ գօրգու վէ ᵇթիթրէմէ կէլտի,
Հէփ քէմիքլէրիմի սարստը:
15 Էօնիւմտէն պիր րուհ կէչտի,
Ձէսէտիմին թիույլէրի տիք տուրտու:
16 Օ տուրտու, ֆագաթ հէյ'էթինի թանը յամատըմ.
Կէօզլէրիմ էօնինտէ պիր սուրէթ վար իտի,
Վէ սիւքիւթ հալտէ պիր սէս իշիթտիմ.
17 Տէյօր է՝է է՝ ՝Ինսան Ալլահտան զիյատէ սալիհ,
Վէ ատէմ՝ Խալիգինտէն զիյատէ թահիր օլ՚ուր մը:
18 Իշթէ ᵇպէնտէլէրինէ ի'թիմատ էթմէզ,
Վէ մէլէքլէրինտէ գուսուր պուլուր.
19 ᵇԳամնտէ գալտը՝ թէմէլի թօփրագտա օլուպ,
ᵘՁամուրտան մէսքէնլէրտէ սաքին օլարագ,
Կիւվէտէն թէզ թէլէֆ օլանլար:
20 ՝Սապահ իլէ ախշամ՝ արասընտա էզիլիրլէր,
Վէ քիմսէ տիգգաթ էթմէքսիզին՝ իլէլէպէտ հէլաք օլուրլար:
21 ՝Անլէրտէ օլան շէրէֆ ըէֆ՚ օլուր.
Վէ հիքմէթտէն ՚արի օլարագ վէֆաթ էտէրլէր:

ՊԱՊ Ե

Շերիրլերին ՚ազըպէթի: 6 Մուզայագատա Ալլահա Քէվքեբիւլ: 17 Ալլահըն էմտիյի Քէ՚տիպլին միւպարէք նէթիճէսի:

Գիմտի չազըր, սանա ճէվապ վէրէճէք վա՚ր մը,
Վէ մուգատտէսլէրին հա՚ճնկըսընա միւրաճա՚աթ էտէճէքսին:
2 Ֆիլհագիգէ ղազապ սէֆիհի գաթլ էտէր,
Վէ հասէտ ահմագը էօլտիւրիւր:
3 ¯Պէն սէֆիհին քէօքլէշտիյինի կէօրտիմ,
Վէ տէրհալ անըն մէսքէնինէ լա'նէթ օգուտըմ:
4 ᵖՕղուլլարը սէլամէթտէն ուզագ տըր.
Անլէր գափուտա էզիլիր,
ᵗՎէ խէլաս էտէն պուլունմազ:
5 Անըն էքինինի աճ օլան եէր,
Վէ անը տիքէնլէր արասընտան գափար.
Մալլարընը ᵗղասպ էտիճի եուտար:
6 Զիրա պէլա թօփրագտան չըգմազ,
Վէ մէշագգաթ զէմինտէն պիթմէզ:
7 Վէ աթէշ գըղըլճըմլարը եօգարը ուչար կիպի,
Ինսան ᵇմէշագգաթ իչինն տօղար:
8 Լաքին պէն Ալլահա միւրաճա՚աթ էտիպ՝
Իշիմի Ալլահա հէվալէ էտէրիմ.
9 ᵛՕլ քի ՚ազիմ վէ թէֆահհիւս օլունմազ
Վէ սայըյա կէլմէզ ՚ահիպ շէյլէր իճրա էտէր:
10 ᵇԶէմին իւզէրինէ եաղմուր վէրիպ՝
Թարլալար իւզէրինէ սուլար կէօնտէրիր:
11 ᵇՄիւթէվազը'լարը եիւքսէլտիր,
Վէ մահզունլար սէլամէթէ չըգար:
12 ᵇՀիլէքեարլարըն թէտպիրլէրինի պօզար,
Վէ անլէրին էլլէրի գաստլարընը իճրա էտէմէզ:
13 ՝Օ հիքմէթ սահիպլէրինի քէնտի հիլէլէրինտէ թուլթար.
Տիւզէնճիլէրին թէտպիրի չապուգ պօզուլուր:
14 ᵇԿիւնտիւգինի՝ զուլմէթէ թէսաւիճ էտէրլէր,
Վէ էօյլէ վագթը՝ կէճէտէ եէ նէ եօճէր կիպի եօգլարլար:
15 Լաքին գըլըճտան անլէրին աղըզլարընտան,
Վէ ᵛճէպպարըն էլինտէն ֆուգարայը խէլաս էտէր:
16 ᵇՊէօյլէճէ պիչարէ իչինն իւմիտ օլուր,
Լաքին ֆրսգ քէնտի աղըզընը գափար:

– Ես. 35. 3.
բ ՚Իպր. 12. 12.
գ Ես. 35. 3.
դ Էմս. 3. 26.
ե Մէգ. 37. 25.
զ Մէգ. 7. 14. Էմս. 22. 8. Ովս. 10.13. Դաղ. 6. 7, 8.
է Խուր. 15. 8. Գ. 1. 19. 15. 30. Ես. 11. 4. 30. 33. 2Մէլ. 2.8.
ը Մէգ. 58. 6.
թ Մէգ. 34. 10.
ժ Գ. 33. 15.
ի Ամբ. 3. 16.
լ Գ. 9. 2.
խ Գ.15.15.25.5.2Գետ. 2. 4.
ծ Գ. 15. 16.
կ 2 Կոր. 4. 7. 5. 1.
հ Մէգ. 90. 5, 6.
ձ Մէգ. 39. 11. 49.14.
ղ Գ. 36. 12.

– Մէգ.37.35,36.Երեմ. 12. 2, 3.
բ Մէգ.119.155.127.5.
գ Մէգ. 109. 12.
դ Գ. 18. 9.
ե Թէք.3.17-19. 1Կոր. 10. 13.
զ Գ. 9. 10. 37.5. Մէգ. 40. 5. 72. 18. 145. 3. Բամ. 11. 33.
է Գ. 28. 26. Մէգ. 65. 9, 10. 147. 8. Երեմ. 5.24. 10.13. 51.16. Ա'մաղ. 14. 17.
ը 1 Միւղ. 2. 7. Մէգ. 113. 7.
թ Նէեմ. 4.15. Մէգ.33. 10. Ես. 8. 10. [19.
ժ Մէգ. 9. 15. 1Կոր. 3.
ի Թէս. 28. 29. Ես. 59. 10. Ամովս. 8. 9.
լ Մէգ.35. 10.
խ 1 Միւղ. 2. 9. Մէգ. 107. 42.

Digitized by Google

17 Իշթէ ՚Ալլահըն թէրպիյէ էթտիյի ատէմ նէ՞ միւպա-
րէք տիր.
Անըն իչիւն Գատիրին թէ՛տիպինի թահգիր էթմէ.
18 ՚Զիրա օ եարալար վէ պաղլար.
Գըրար վէ էլլէրի շիֆա վէրիր:
19 ՚Ալթը տէֆ՚ա մուզայագատան սէնի խէլաս էտէճէք,
Վէ եէտինճիսինտէ ՚պէլա սանա իսապէթ էթմէյէճէք
տիր:
20 ՚Գընթլըգտա սէնի էօլիւմտէն,
Վէ մուհարէպէտէ գըլըճ աղզընտան գուրթարաճագ
տըր:
21 ՚Տիլ տարպէսինտէն էմին օլաճագսըն,
Վէ խարապիյէթ վուգու՛ընտա գօրգմայաճագսըն:
22 Խարապիյէթէ վէ գընթլըղա կիվլէճէքսին,
՚Վէ եէրին վահշիլէրինտէն գօրգմայաճագսըն.
23 ՚Զիրա սահրանըն թաշլարը իլէ մու՛ահէտէկ օլուա՛
Սահրանըն վուհուշը սէնին իլէ միւսալէմէթ իւզրէ
օլաճագլար տըր:
24 Զատըրըկ էմին օլտըղընը պիլէճէքսին,
Վէ մէնքէնինկի արաշտըրտըղընկտա նօգսան պուլմա-
յաճագսըն:
25 ՚Զիւրրիյէթինկ չօգ,
Վէ նէսլինկ ՚եէրին օթու կիպի օլտըղընը պիլէճէքսին:
26 Մէվսիմինտէ տէմէթ եըղընթըսը գալտըրըլտըղը
կիպի,
՚Փիր իխթիյարլըղընտա գապրա կիրէճէքսին:
27 Իշթէ ՚պունու թէֆթիշ էթտիք, քի պէօյլէ տիր.
Անը տինկլէ վէ սէն ՚ք̇էնտինկ իչիւն պիլ:

ՊԱՊ 6

*Յոբըն ճէվապը վէ շիքեայէթինտէ քէնտիսինի հագգը կէօսթէր-
մէսի: 8 Էօլիւմիւ արզուլէմէսի: 14 Տօսթլարընը շէֆգաթսըզ սայ-
լուագ Քէվպիխ էթմէսի:*

Վ է Յոբ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Քեաշքի քէտէրիմ քեաւիլէն վէզն օլունա իտի:
Վէ պէլամ ՚ըէ՛ էե պէրապէր թէրազիյէ գօնուլա իտի:
3 Զիրա շիմտի ՚տէնիզին գումընտան աղըր կէլիր իտի.
Պու սէպէպտէն ՚սէօզլէրիմ պօշա կիտիյօր:
4 ՚Զինքի Գատիրին օգլարը տէրունիմտէ տիր,
*Ձանըմ անլէրին զէհրինի իչէր՚.
՚Ալլահընն հէյպէթլէրի ՚ալէյհիմէ տիզիլտի:
5 Եապան էշէյի օթլար իքէն ակընըր՛ը մը.
Վէ եախօտ էօքիւզ քէնտի եէմի եանընտա պէօյիւ-
րիւր մի:
6 Թաթսըզ շէյ թուզսըզ եէնի՞ր մի,
Եումուրթանըն ագընտա թաթ վա՞ր մը:
7 Ձանըմընն տօգունմագ իսթէմէտիյի շէյլէր
Նէֆրէթէլէ եէյէճէյիմ՛ օլտու:
8 Քեաշքի մաթլուպըմ վէրիլէ իտի,
Իւմիտիմի Ալլահ իհսան էտէ իտի.
9 Շէօյլէ քի ՚Ալլահ պէնի էզմէյէ րազի օլա իտի,
Էլինի ուզատըպ պէնի մահվ էտէ իտի:
10 Վէ եինէ պանա թէսէլլի պու օլաճագ,
Վէ շիտտէթլի աղրըտա մէսէրրէֆիմ պու օլաճագ
տըր,
Քի ՚Գուտտուսըն քէլամլարընը ՚ինքեար էթմէտիմ:
11 Գուվվէթիմ նէ՞ տիր, քի տայանայըմ,
Վէ ՚ագըպէթիմ նէ՞ տիր, քի †թէհամմիլ էտէյիմ՚՚:
12 Գուվվէթիմ թաշ գուվվէթի մի,
Եախօտ ճէսէտիմ պագըր մը տըր:
13 Պիչարէ տէյրի՞լ մի իմ,
Վէ իմտատտան քիւլլիյէն մահրում տէյրի՞լ մի իմ:
14 ՚Էզիլմիշ օլանա տօսթու թարաֆընտան շէֆգաթ
ՀՀՀ.
Լաքին օ Գատիր գօրգուսընը թէրք էթմիշ տիր:
15 ՚Պիրատէրլէրիմ սէյլլէր միսիլլիւ խըյանէթ էթտիլէր.
՚Տէրէ սէյլլէրի կիպի կէչտէլէր:
16 Պունլար պուզ սէպէպիյլէ պուլանմըշ,
Վէ իչլէրինտէ գար կիզլէնմիշ տիր:
17 Հէրարէթի կէօրտիւքլէրի կիպի զա՛իլ օլուրլար,
Շիտտէթլի հէրարէթ վագթընտա եէրլէրինտէն եօգ
օլուրլար:
18 Քէրպանլար եօլլարընտան սափարլար,
Պիհուտէ եէրէ կիտէրէք հէլաք օլուրլար:
19 ՚Թէյմա քէրպանլարը պագտրլար,
՚Սաբա եօլճրլարը անլէրէ մունթազըր օլտրլար:
20 ՚Իւմիտ էթտիքլէրի իչիւն մահճուպ տիւշտիւլէր,
Օրայա վարտրգլարընտա ուլթանտրլար:
21 Զիրա շիմտի սիզ ՚եօգ հիւքմիւնտէ օլտընըզ,
Մուսիպէթի կէօրտիւնիւզ վէ ՚գօրգտընըզ:
22 ՚Ահէպա՛ Պանա վէրինիզ,
Վէ մալընըզտան պանա հէտիյէ կէթիրինիզ,
23 Եախօտ պէնի տիւշմէնին էլինտէն խէլաս էտինիզ,
Եա զալիմլէրին էլինտէն գուրթարընըզ՛ տէտի՞մ մի:
24 Պանա թա՛լիմ էյլէյինիզ, պէն տախի սիւքիւթ
էտէրիմ.
Նէ խուսուստա եանկըլտրղըմը պանա պիլտիրինիզ:
25 Տօղրու սէօզլէր նէ՞ գատար գուվվէթլի տիր.
Լաքին սիզին թա՛զիրինիզին ֆա՛իտէսի նէ՞ տիր:
26 Էֆքեարընըզ սէօզլէրի՞ մի թա՛զիր էթմէք տիր.

՚ Մէզ. 94.12։ Լմա. 3. 11, 12։ Գալ. 12. 5։ Յակ.1.12.Վահ.3.19։	Լմա. 24. 16։ 1 Կոր. 10. 13։	՚ Մէզ.91.12։Ովս.2.18։	— Լմա. 27. 3։	Ղեւ. 19. 2։ Ես. 57. 15։ Ովս. 11. 9։	Երեմ. 15. 18։
՚ Թէս. 32. 39. 1Միւս. 2.6։ Ես.30.26։ Ովս. 6. 1։	՚ Մէզ. 91. 10։	Մէզ. 72. 16։	Մէզ. 77. 4։	Ա՛մալ. 20. 20։	Թէք. 25. 15։
Մէզ. 34. 19։ 91. 3։	Մէզ. 33. 19։ 37.19։	Լմա. 9. 11. 10. 27։	Մէզ. 38. 2։	Ե՛ոթ՝ Անլէրին զէհրի ճանըմը իչէր	3Միւս.10.1։ Մէզ.72.10։ Եզեկ. 27.22,23։
	Մէզ. 31. 20։	Մէզ. 111. 2։	Մէզ. 88. 15, 16։	Ե՛ոթ՝ Էսմրւմիւ ուզատայըմ	Երեմ. 14. 3։
	Ես. 11. 9։ 35. 9։ 65. 25։ Եզեկ. 34. 25։	Լմա. 9. 12։	3 Միւս. 19. 4։	Լմա. 17. 17։	Պ. 13. 4։
		——	Մէզ. 38. 11։ 41. 9։		Մէզ. 38. 11։

Digitized by Google

Հալ պու քի մէ՛յուս օլանըն սէօզլէրի րիւզկեար տըր։
27 Սիզ հէման եէթիմ իւզէրինէ ⁽ե-Ղէ-ո ա֊թրպ՝
⁽Տօսթընըզ իչին ⁽ե-ո-յ-ո գազարսընըզ,
28 Շիմտի քէրէմ էտիպ պանա պագընըզ,
Եալան սէօյլէրսէմ, սիզէ աշիքեար օլուր։
29 Րէճա էտէրիմ, ⁾կէլինիզ, հագգսըզլըգ օլմասըն.
Երինէ կէլինիզ. պունտա սալահրմ ⁽էյ-ան օլ-ա-ո-ը։
30 Լիսանըմտա հագգսըզլըգ վա՛ր մը,
⁽Տիմաղըմ քէօթիւ շէյլէրի թէֆրիգ էտի՛մէզ մի։

ՊԱՊ 7

Ցորըն էօլիւմիւ արզուլէմէ֊ինտէ քէնտիսինի հագգը կէօսթէրմէսի, 12 Իւզէրինէ կէլէն պէլատան, 17 վէ Քահի ը Քէնրիպէյէ ալընմասընտան տօլայը շիքեայէթի։

Եէր եիւզիւնտէ ինսան իչիւն ⁻միւճահէտէ եո՛գ մը տըր,
Վէ կիւնլէրի իւճրէթլինին կիւնլէրի կիպի տէյի՛լ մի։
2 Գուլ ⁻Ի֊շ֊ կէօլկէսի իչիւն ահ չէքէր,
Վէ իւճրէթլի իւճրէթինի պէքլէր։
3 Քէզալիք պէնիմ տէ հիսսէմ տէրտ ⁾այլարը,
Վէ նասիպլիմ իզթիրապ կէճէլէրի տիր։
4 ⁽Եաթտրղըմտա՝ Նէ՞ զէման գալգաճաղըմ,
Վէ կէճէ Նէ՞ զէման կէչէճէ՛ք՝ տէրիմ.
Վէ սէհէր վագթընա գատար եուվարլանըպ տուրուչօրըմ։
5 Թէնիմ ⁽գուրթլարլէ վէ թօզ թօփրագլէ էօրթիւմիւշ տիր.
Տէրիմ չէքիլիպ էրիյօր։
6 ⁾Կիւնլէրիմ ճիւլահ մէքիյինտէն չապուգ կէչէրլէր,
Վէ իւմիտսիզ օլարագ տիւքէնիր։
7 ⁻Էօմրիւմ րիւզկեար օլտըղընը թէզէքքիւր էյլէ,
Վէ կէօզլէրիմ պիր տահա խայր կէօրմէյէճէ՛ք տիր։
8 ⁾Պանա նազար էտէնին կէօզլէրի արթըգ պէնի կէօրմէյէճէ՛ք տիր.
Սէնին կէօզլէրին իւզէրիմտէ տիր, վէ պէն պուլունմամ։
9 Պուլութ տաղըլըպ զա՛իլ օլուր.
Քէզալիք ⁽հավիյէյէ էնէն չըգմայաճագ տըր։
10 Խանէսինէ պիր տահա ⁾ավտէթ էթմէյէճէ՛ք,
⁽Վէ մէքեանը անը արթըգ թանըմայաճագ տըր։
11 Պէն տախի ⁾աղըրմը զապթ էթմէյէճէյիմ,
Բուհրմըն սըգլէթիյլէ սէօյլէյէճէյիմ,
⁽Վէ ճանըմըն ահըսըյլէ շիքեայէթ էտէճէյիմ։
12 Պէն տէնի՞զ մի իմ, վէ եա տէնի՞զ ճանվէրի մի իմ,
Քի սէն իւզէրիմէ պէքճի թա՛եին էտէրսին։
13 ⁽Եաթաղըմ պէնի թէսլիյէ էտէճէ՛ք,
Տէօշէյիմ շիքեայէթիմի թէսքին էյլէյէճէ՛ք՝ տէտիյիմտէ,
14 Սէն րիւ՛յալարլէ պէնի գօրգուտըրսըն,
Վէ խայալաթլէ պէնի թիթրէտիրսին։
15 Ճանըմ տախի պօղուլմաղը իխթիյար էտէր,
Պ֊ քէմիքլէրիմտէն իսէ, էօլիւմիւ տահա էյի սայար։
16 ⁽Պիզար օլտրմ, տա՛իմա եաշամագ իսթէմէմ.
⁾Պէնտէն վազ կէչ, զիրա ⁾կիւնլէրիմ ֆանի տիր։
17 ⁽Ինսան նէ՞ տիր, քի անը թա՛զիմ,
Վէ անա տիգգաթ էտէսին,
18 Վէ հէր սապահ անը եօգլայըպ՝
Հէր տագիգէ անը իմթիհան էտէսին։
19 Նէ՞ վագթա գատար պէնտէն չէքիլմէյէճէ՛քսին,
Թիւքրիյիւմիւ եուտաճագ գատար պէնի պրագմայաճագսըն։
20 Կիւնահ էթտիմ. սանա նէ՞ եափայըմ,
Էյ ինսանա նազար գըլան.
Նի՞չիւն ⁾պէնի քէնտիկէ նիշան թուէթտրն,
Վէ պէն քէնտիմէ եիւք օլտրմ.
21 Նի՞չիւն ⁾իսեանըմը ⁾աֆվ, վէ կիւնահըմը րէֆ՛ էթմէզսին,
Զիրա շիմտի թօփրագտա եաթաճաղըմ,
Վէ սապահլայըն պէնի արատըղընտա՝ պուլունմայաճաղըմ։

ՊԱՊ 8

Բաղդատըն սէօզէ պաշլայըպ՝ Ալլահըն ատէմէր հագգընտա ⁾ատիլ օլտըղընը պէյան էյլէմէ֊ի։ 8 Մ֊իւնաֆըղըն հէյաք օյաճաղընա տա՛իր գատիմէյէրի տէլիլ կէՁիրմէ֊ի։ 20 Ալլահըն ⁾ատալէՁինի զիքր էՁմէսի։

Օ զէման Սօքի Բաղդատ ճէվապ վէրիպ տէտի՛ քի,
2 Սէն նէ՞ վագթա գատար պէօյլէ սէօյլէյէճէ՛քսին,
Վէ աղըրկըն սէօզլէրի շիտտէթլի րիւզկեար օլաճագ տըր։
3 ⁻Ալլահ էյրի հիւքմ վէրի՞ր մի,
Գատիր՝ հագգը իպթալ էտի՞ր մի։
4 Եկէր սէնին ⁽էվլատըն անա գարշը կիւնահ իշլէմիշ իսէ,
Օ տախի անլէրի քէնտի ⁾իսեանլարընըն *ճէզասընա թէսլիմ էթմիշ իսէ,
5 ⁽Եկէր սէն էրքէն Ալլահը թալէպ էտէր,
Վէ Գատիրտէն լութֆ տիլէր իսէն,
6 Եկէր սէն փաք վէ սալիհ օլուր իսէն,
Օ շիմտի սէնին իչիւն մուժլագա ույանըպ՝
Սէնին սալահընըն մէքեանընա սէլամէթ վէրէճէ՛ք տիր։

ՀՄէգ. 57. 6։
յ Պ. 17. 10։
շ Պ. 12. 11։ 34. 3։
—
ո Պ. 14. 5,14։ Մէգ. 39. 4։
բ Պագ Պ. 29. 2։
գ Թէս. 28. 67։ Պ. 17. 12։
դ Ես. 14. 11։
ե Պ. 9. 25։ 16. 22։ 17. 11։ Մէգ. 90. 6։ 102. 11։ 103. 15։ 144. 4։ Ես. 38. 12։ 40. 6։ Ցակ. 4. 14։
զ Մէգ. 78. 39։ 89. 47։
է Պ. 20. 9։
ը 2Մխ. 12. 23։
թ Պ. 8. 18։ 20. 9։ Մէգ. 103. 16։
ժ Մէգ. 39. 1,9։ 40. 9։
ի 1Մխ. 1. 10։ Պ. 10. 1։
լ Պ. 9. 27։
խ Պ. 10. 1։
ծ Պ. 10. 20։ 14. 6։ Մէգ. 39. 13։
կ Մէգ. 62. 9։
հ Մէգ. 8. 4։ 144. 3։ Հպր. 2. 6։
ձ Պ. 16. 12։ Մէգ. 21. 12։ Մէբս. 3. 12։
—
ղ Թէք. 18. 25։ Թէս. 32. 4։ 2Թէվ. 19. 7։ Պ. 34. 12,17։ Դան. 9. 14։ Բօմ. 3. 5։
ճ Պ. 1. 5,18։
* Իպր. էլիևէ
մ Պ. 5. 8։ 11. 13։ 22. 23, վէ զայրի։

Digitized by Google

7 Էվվէլքի հալըկ քիչիւք իսէ,
Սօկրաքի հալըկ զիյատէսիյլէ պէօյիւք օլաճագ տըր։
8 ᵗԿէլ, շիմտի կէչէն նէսլէրէ սիւ՛ալ էյլէ,
Վէ անլէրին էճատընը թէֆթիշ էթմէյէ հազըր օլ.
9 (Զիւնքի ᵘպիզ տիւնքիլէր իզ, վէ պիր շէյ պիլմէյիզ.
Զիրա ’էօմրիւմիւզ եէր իւզէրինտէ կէօկէ տիր.)
10 Անլէր սանա թա՛լիմ վէ թէքէլլիւմ էթմէզլէ՞ր մի,
Վէ գալպլէրինտէն սէօզլէր չըգարմաճլար մը։
11 Պաթագլըգ օլմայան եէրտէ սազ պիթէ՞ր մի,
Սու պուլունմայան եէրտէ պաթագ օթու պէօյի՞ւր մի։
12 Օ ᵛտահա թազէլիյինտէ իքէն՝
Քէսիլմէքսիզին հէր օթտան էվվէլ գուրուր։
13 Ալլահը ունուտանլարըն ճիւմլէսինին եօլլարը պէօյլէ տիր,
Վէ ʷմիւնաֆըգըն իւմիտի զայ՛ օլուր։
14 Անըն իւմիտի քէսիլիր,
Ի՛թիմատը ˣէօրիւմճէք աղը տըր։
15 ʸԽանէսինէ տայանաճագ, ամմա օ սապիթ օլմայաճագ
Անը թութաճագ, ամմա գա՛իմ օլմայաճագ տըր։
16 Կիւնէշ ᶻտօղմազտան թազէ տիր,
Վէ տալլարը պաղչէսի իւսթիւնէ եայըլըր։
17 Անըն քէօքլէրի թաշ երըղընընա սարըլըր,
Վէ թաշ մահալընը կէօրիւր։
18 ᵃէկէր քէնտի եէրինտէն գօփարըլըր իսէ,
Եէէ տախի՝ Պէն սէնի կէօրմէյէմի՝ ᵇէյէէ անը իննքեար էտճէքէ տիր։
19 Հիշթէ անըն թարիգինին ֆէրահը պու տըր,
Վէ ᶜթօփրագտան պաշգալար պիթէճէքէ տիր։
20 Հիշթէ Ալլահ քեամիլի րէտտ էթմէզ,
Վէ քէօթիլէրէ եարտըմճը օլմազ.
21 Շէօյլէ քի աղզընը կիւլիւշլէ,
Վէ տուտագլարընը մէսէրրէթ սէտասըյլէ տօլտուրաճագ տըր։
22 Սանա պուղզ էտճնլէր ᶜᵗխէճիլ օլաճագ՚,
Վէ շէրիրլէրին չատըրը գալմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 9

Ալլահըն ’ատալէթինի ցօրըն իգրար էթմէսիյլէ պէրապէր, անըն իլէ միւճատէլէ մուհալ օլտըղընը պէյան, 22 Վէ պիր ատէմի չէբաիյի պէլայա նազարէն հիւքմ էթմէինին հագգընըզ իսիյինի իսպաթ էյլէմէսի։

Յոբ տախի ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պէօյլէ օլտըղընը թահգիգ պիլիրիմ,
Վէ ՙինսան Ալլահրն ’ինտինտէ նէմսըլ սալիհ օլա պիլիր։
3 Էկէր անըն իլէ տա’վա էթմէք իսթէրսէ,
Անա պինտէ պիրինէ ճէվապ վէրէմմէզ։
4 ᵇԱնըն հիքմէթի տէրին վէ գուվվէթի ’ազիմ տիր.
Անա գաշրը տուրմաղա քիմ ճէսարէթ էտէր տէ, ֆէլահ պուլուր։
5 Տաղլարը նագլ էտէր, վէ անլէր պիլմէզ.
Ղազապը յլէ անլէրի ալէթ իւսթ էյլէր։
6 ᵈԶէմինի քէնտի եէրինտէն տէփրէտիր,
Վէ ᵉանըն տիրէքլէրի սալլանըր։
7 Կիւնէշէ էմր էտէր, տօղմազ,
Վէ եըլտըզլարը միւհրլէր։
8 ᶠՍէմավաթը եալընըզճա եայար,
Վէ տէրեանըն տալղալարը իւզէրինտէ եիւրիւր։
9 ᵍՆա’շը վէ ձէպպարը վէ Սիւրէյյայը
Վէ ճէնուպ օտալարընը Օ խալգ էթտի։
10 ʰԹէֆահհիւս օլունմազ ’ազիմ,
Վէ սայըլմազ ’աճիպ շէյլէր եափար։
11 ⁱԻշթէ եանըմտան կէչէր, անը կէօրմէմ,
Էօնիւմտէն կէչէր, անը թանը յամամ։
12 ʲԷկէր ճէպրլէ ալըրսա, անա քիմ մուգավէմէթ էտէ պիլիր,
Վէ անա՝ Նէ՞ եափըյօրսըն՝ քիմ տէյէ պիլիր։
13 Ալլահ քէնտի ղազապընը կէրի տէօնտէրմէզ.
ᵏՄաղրուր մու’ավինլէր անըն այաղը ալթընա չէօքէրլէր։
14 Գաՙնտէ գալտը քի պէն անա ճէվապ վէրէյիմ.
Վէ անըն իլէ Դ-պ-հէ-ե իչիւն սէօզլէրիմի սէչէյիմ։
15 ˡԶիրա պէն սալիհ օլսամ պիլէ ճէվապ վէրմէյէճէյիմ.
Հաքիմիմտէն մէրհամէթ տիլէյէճէյիմ։
16 Զաղըրտըղըմտա պանա ճէվապ վէրմիշ իսէ պիլէ,
Սէսիմի իշիթտիյինէ ինանմազ իտիմ։
17 Զիրա պէնի գասըրղա իլէ էզէր,
Վէ ᵐսէպէպսիզ եէրէ եարալարըմը չօղալտըր։
18 Պանա նէֆէս ալմաղա վագըթ պրագմազ,
Անճագ պէնի աճըլըզլէ տօյուրուր։
19 Էկէր գուվվէթտէն պահա օլաճաէ էտ, իշթէ գուվվէթլի Օ տըր.
Էկէր մուհագէմէտէն պահա օլաճաէ էտ, պէնի քիմ իզհար էտէճէք տիր։
20 Քէնտիմի սալիհ ’ատտ էթսէմ, աղզըմ պէնի գապահաթլը չըգարըր.
Քեամիլ իմ՝ ᵖէէե, պէնի սուչլու չըգարըր։
21 Քեամիլ իմ՝ ᵖէէե, քէնտիմի թանըմմամըշ,
Վէ հայաթըմը թահգիր էթմիշ օլուրըմ։
22 Չէէէ պիր տիր. պու էճլտէն տէրիմ քի,
ᵠՕ քեամիլ իլէ շէրիրի մահվ էտէր։

ᵃ Թէս. 4. 32, 32. 7, Պ. 15. 18.
ᵇ Թէք. 47. 9։ 1 Թէվ. 29. 15, Պ. 7.6, Մէզ. 39.5, 102.11, 144.4։
ᶜ Մէզ. 129. 6, Երեմ. 17. 6,
ᵈ Պ. 11.20, 18.14, 27. 8, Մէզ. 112.10, Էմս. 10. 28։
ᵉ Ես. 59. 5, 6.
ᶠ Պ. 27. 18.
ᵍ Եաէօ՝ էնիւնտէ
ʰ Պ. 7.10, 20.9, Մէզ. 37. 36.
ⁱ Մէզ. 113. 7։
ʲ Մէզ. 35.26, 109.29։
ᵏ ’Իպր. իսիճլէթ կիյէճէք
ˡ Մէզ. 143.2, Բամ. 3. 20։
ᵐ Պ. 36. 5.
ᶰ Ես. 2.19,21։ Ամգ.2. 6, 21, ’Իպր. 12. 26.
ᵒ Պ. 26. 11։
ᵖ Թէք. 1.6, Մէզ.104. 2, 3։
ᵠ Թէք. 1. 16, Պ. 38. 31, վէ դայրի։ Ամով. 5. 8։
ʳ Պ. 5. 9, Մէզ. 71.15։
ˢ Պ. 23. 8,9, 35. 14։
ᵗ Ես. 45. 9։ Երեմ. 18. 6, Բամ. 9. 20։
ᵘ Պ. 26. 12, Ես. 30.7։
ᵛ Պ. 10. 15։
ʷ Պ. 2. 3, 34. 6։
ˣ Վա՛. 9. 2, 3։ Եզեկ. 21. 3։

Digitized by Google

23 Էկէր պէլա անսըզըն էօլտիւրիւրսէ,
Սուչսուզլարըն միհնէթինի իսթիհզա էտէր։
24 Զէմին շէրիրլէրին էլինէ թէսլիմ օլունտու,
ᵇԱնըն հաքիմլէրինին եիւզիւնիւ 0 սէթր էտէր.
Տէյիլ իսէ, քիմ տիր։
25 ᵍԿիւնլէրիմ սա'իտէն չապուգ տըր.
Խայր կէօրմէքսիզին ֆիրար էթտիլէր։
26 Չապուգ եիւրիյէն կէմիլէր
Վէ ʿշիքեարէ 'աճէլէ էտէն գարթալ միսիլլիւ կէչիպ կիլթտիլէր։
27 ᵍՇիքեայէթիմի ունուտայըմ՝
Մահըն չէհրէմի պրագրպ ֆէրահլը օլայըմ՝ տէսէմ,
28 ᵉՃիւմլէ մէշագգաթլարրմտան գօրգարըմ.
Զիրա ᵈպէնի թէպրիյէ էթմէյէճիկի պիլիրիմ։
29 Գապահաթլը 'ատտ օլունըրըմ,
Նիչհիւն պիհուտէ եէրտէ պէօյլէ չալըշայըմ։
30 ʿԳար սույու իլէ եըյգանսամ,
Վէ էլլէրիմի *գալեա իլէ՝՝ թէմիզլէսէմ պիլէ,
31 Եիւնէ սէն պէնի չուգուրա պաթըրըրսըն,
Քէնտի էլպիսէմ տախի պէնտէն իքրահ էտէր։
32 Զիրա ᵈպէնիմ կիպի ինսան տէյիլ տիր, քի անա ճէվապ վէրէյիմ,
Վէ իքիմիզ պէրապէր մուհաքէմէյէ կիտէլիմ։
33 ᵏԱրամըզտա հիւքմ էտէճք պիր հաքիմ եօգ տըր,
Քի իքիմիզին իւզէրինէ էլինի գօյա։
34 ᵘ'Ասասընը իւզէրիմտէն գալտըրսըն,
Վէ անըն հէյպէթի պէնի գօրգումմասըն։
35 0 ᵏՀան անտէն գօրգմայարագ սէօյլէրիմ.
Զիրա շիմտի քէնտիմէ մալիք տէյիլ իմ։

ՊԱՊ 10

Յոբըն Ալլահա գարշը սէօյլէնմէսին։ 18 'Էօմրիւնտէն պիգար օլմասը, վէ էօլմէզտէն էվվէլ պիրագ իսթիրահաթ իսթէմէսին։

¯Ձանըմ հայաթըմտան պիզար օլտու.
Արթըգ սէրպէսթ սէրպէսթ շիքեայէթ էտէճէյիմ։
Վէ ᵇճանըմըն աճըսըլլէ սէօյլէյէճէյիմ։
2 Ալլահա տէյէճէյիմ քի՝ Պէնի գապահաթլը չըգարմա,
Նէ սէպէպտէն պէնիմ իլէ տա'վա էթտիյինկի պանա պէյան էյլէ։
3 Զուլմ էթմէք վէ ᵗքէնտի էլլէրինկին իշինի թահգիր էյլէմէք,
Վէ շէրիրլէրին մէշվէրէթինէ նուր վէրմէք
Սէնին ʾինտինտէ էյի՞ մի տիր։
4 Սէնտէ ինսաՙն կէօզիւ մի վար,
Կամ սէն էնսանըն պէնի կիպի կէօրիւշիյլէ մի կէօրիւրսիւն։
5 Սէնին կիւնլէրին ինսաՙն կիւնլէրի կիպի մի,
Վէ սէնէլէրին ատէՙմ կիւնլէրի կիպի մի տիր,
6 Քի ճիւրմիւմիւ սօրար,
Վէ կիւնահրմը արարսըն։
7 ᵇԳապահաթլը օլմատըղմը պիլիրսին,
Լաքին սէնին էլինտէն խէլաս էտէճէք քիմսէ եօգ տըր։
8 ᵉՊէնի սէնին էլլէրին խալգ էտիպ,
Ա'զամըն ճիւմլէսինի թէշքիլ էյլէտիլէր,
Վէ հէլաՙք մը էտէճէքսին։
9 Րէճա էտէրիմ, ᵇպէնի պալչըգտան ֆաղ եաֆըար կիպի եափտըղըկը թէզէքքիւր էյլէ,
Վէ պէնի թօփրաղաՙ մը տէօնտէրէճէքսին։
10 ᵉՍէն պէնի սիւթ կիպի ագիթարըպ,
Փէյնիր կիպի գաթըլաշտըՙրմատըն մը։
11 Պանա տէրի վէ էթ կէյտիրտին,
Վէ պէնի քէմիք վէ սինիրլէրլէ րապթ էյլէտին։
12 Պանա հայաթ վէ րահմէթ իհսան էյլէտին,
Վէ սէնին ʾինայէթին պէնիմ րուհըմը մուհաֆազա էյլէտի։
13 Պու շէյլէրի քէնտի գալպինտէ սագլատըն,
Պունլարըն սէնին ʾինտինտէ օլտըղընը պիլիրիմ։
14 Էկէր կիւնահ էտէրսէմ, ᵇպէնի կէօզէտիրսին.
Վէ ճիւրմիւմտէն պէնի թէպրիյէ էթմէզսին։
15 Էկէր քէօթիւլիւք էթտիմ իսէ, ᵇվաՙյ պանա,
ᵇՍալիհ տախի օլսամ, պաշըմը գալտըրմամ.
Խէճալէթլէ տօյտըմ.
ᵉ*Միհնէթիմէ նազար էյլէ՝՝։
16 ᵗԱրթմագտա տըր՝՝,
ᵇԱրսլան կիպի պէնի ավլարսըն,
Վէ տէօնիւպ իւզէրիմտէ գուվվէթինկի իզհար էտէրսին։
17 'Ալէյհիմտէ քէնտինկ իչիւն եէնի շահիտլէր կէթիրմէքտէսին,
Վէ իւզէրիմէ ղազապըկը արթտըրըրսըն.
Պանա գարշը թէպէտտիւլաթ վէ միւճահէտէ վար տըր։
18 ᵇՆիչհիւն պէնի րահմտան չըգարտըն.
Էօլիւր իտիմ, վէ պէնի կէօզ կէօրմէզ իտի։
19 Նամէվճուտ կիպի օլուր իտիմ,
Պաթնտան գապրա կէօթիւրիւլիւր իտիմ։
20 ᵍԿիւնլէրիմ ազ տէյի՞լ մի,
ʿՊէռէ պրագ վէ պէնտէն չէքիլ, քի պիր ազ րահաթ պուլայըմ.
21 Շօլ վագրթտան էվվէլ քի 'ավտէթ էթմէմէք իւզրէ,
ᵇԶուլմէթ տիյարընա վէ ᵉէօլիւմ կէօլկէսինէ կէօչէճէյիմ.
22 Օրասը էօլիւմ կէօլկէսի զուլմէթի կիպի,

ᵇ 2Միւլ. 15. 30։ 19.4։ Երեմ. 14. 4։	ʃ Երեմ. 2. 22։	Մէզ 39. 10։	
ᵍ Պ. 7. 6,7։	* Ե-Ւօփ՝ փաքլիքլէ	——	
ʿ Ամբ. 1. 8։	ʃ Վա՛. 6.10։ Ես 45. 9։ Երեմ. 49. 19։ Բօմ.9. 20։	ᵐ 3Միւլ. 19. 4։ Պ. 7. 16։ Յովհ. 4. 3,8։	
ᵇ Պ. 7. 13։	ᵏ Այ.19։ 1Միւլ. 2.25։	ᵖ Պ. 7. 11։	
ᵈ Մէզ. 119. 120։	ᵏ Պ. 13. 20-22։ 33. 7։	ᵖ Մէզ.138.8։ Ես.64.8։	
ᵉ Խուր. 20. 7։		ᵗ 1Միւլ. 16. 7։	

ᵇ Մէզ. 139. 1,2։	ᵇ Պ. 9.12,15,20,21։	ᵇ Պ. 3. 11։	
ᵈ Մէզ. 119. 73։	ᵈ Մէզ. 25. 18։	ᵇ Պագ Պ. 7. 6,16։ 8. 9։ Մէզ. 39. 5։ [13։	
ᵇ Թէք. 2.7։ 3.19։ Ես. 64. 8։	* Ե-Ւօփ՝ Միհնէթիմի չէքէրիմ	ʿ Պ. 7.16,19։ Մէզ.39.	
ᵉ Մէզ. 139. 14-16։	† Ե-Ւօփ՝ Պուչը գալտըրսամ [10։	ʃ Մէզ. 88. 12։	
ᵍ Մէզ. 139. 1։	ᵇ Ես. 38. 13։ Մէրս. 3.	ᵈ Մէզ. 23. 4։	
ᵇ Ես. 3. 11։		——	

Digitized by Google

Վէ թէրթիպսիզ վէ նուրու անճագ զուլմէթ օլան պիր
գարանլըգ տիյար տըր։

ՊԱՊ 11

Սոփարըն սէօզէ պաշլայարագ՝ Յոբը Թէպրիյէ ի նէֆս էթմիյի իչիւն Թէվպիխ էմէկսի։ 5 Ալլահըն հիքմէթի տէրք օլունմագ իտիյի։ 13 Թէվպէ էտէնին սա՛ատէթ ի հալի։

Օ զէման Նաամլը Սոփար ճէվապ վէրիպ՝ տէտի քի,
2 Սէօզլէրին չօգլըղընա ճէվապ վէրիլմէյճէք մի,
Վէ տիլպազ ատէմ սալիհ ՚ատտ օլունաճաճ մը։
3 Սէնին պիհուտէ սէօզլէրին ատէմլէրի սիւքիւթ էթ-
տիրէճէք մի,
Վէ սէն իսթիհզա էթտիյիկտէ՝ քիմսէ ՚էնէ ուլթան-
տըրմայաճագ մը։
4 Ջիրա ՚սէն՝ Թա՛լիմիմ փաք,
Վէ նազարըկտա թահիր իմ՝ տէտին։
5 Լաքին քեաշքի Ալլահ սէօյլէյէ իտի,
Վէ տուտագլարընը սէնին ՚ալէյհինտէ աչա իտի։
6 Վէ հիքմէթին սըրրլարընը սանա քէշֆ էտէ իտի,
Քի էնանը իտրաքընտան իւսթիւն տիր.
Պունտան մալիմիւկ օլսուն քի,
Ալլահ սէնին էքսէր ի ճիւրմիւնիւ արամագ։
7 Ալլահընն տէրին մատտէլէրինի պուլա պիլիր մի սին,
Գատիրին քէմալընա վագըֆ օլա պիլիր մի սին։
8 Սէմավաթ կիպի ՚ալի տիր, նէ՞ եափա պիլիրսին.
Հավիյէտէն տէրին տիր, նէ՞ պիլէ պիլիրսին։
9 Ուզունլըղը զէմինտէն
Վէ էնի տէրեատան զիյատէ տիր։
10 Էկէր հիւճում էտիպ գափարսա, վէ եախօտ թօփ-
լարսա,
Ո՞նա քիմ միւմանա՛աթ էտէ պիլիր։
11 Ջիրա ՚քէնտիսի պաթըլ ատէմլէրի պիլիր
Քէօթիւլիւյիւ կէօրիւր տէ, տիգգաթ էթմէ՞զ մի։
12 Ֆագաթ ՚պօշ ատէմ ՚ագըլլը կէչինիր,
Վէ ատէմ եապան էշէյի եավրուսը ՚էնէ տօղար։
13 Էկէր ՚գալպինկի հազըրլայըպ՝
՚Էլլէրինկի անա ուզատըր իսէն,
14 Էկէր էլինտէ քէօթիւլուք վար իսէ, անը տէֆ՝ էյլէ.
Վէ ՚չատըրլարընկտա հագգսըզլըգ սաքին օլմասըն։
15 Օ զէման մահճուպ օլմայարագ եիւզինկիւ գալտը-
րաճագսըն,
Սապիթ գատէմ օլուպ՝ գօրգմայաճագսըն։
16 ՚Մէշագգաթը ունուտաճագսըն,
Վէ ագըպ կիրմիշ սուլար կիպի ՚նէ թէզէքքիւր էտէ-
ճէքսին։
17 ՚Էօմրինկ ՚էօյլէ նուրընտան զիյատէ րուշէն օլաճագ,
Զուլմէթինկ սապահ նուրընա տէօնէճէք տիր.
18 Վէ էմին օլաճագսընն, զիրա իւմիտ վար տըր.
Էրէ-ֆէնէ *թէճէսսիւս էտէճէքսին՚՚ վէ ՚էմնիյէթի իւզրէ
եաթաճագսըն։
19 Եաթաճագսըն վէ սէնի գօրգուտան օլմայաճագ տըր.
Վէ նիչէլէր ՚սանա իլթիմաս էտէճէքլէր տիր։
20 Ամմա ՚չէրիրլէրին կէօզլէրի պօզուլաճագ,
Վէ անլէր իչիւն մէլճա՛ պուլունմայաճագ,
Վէ ՚նիւմիտլէրի թէսլիմի ի րուհ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 12

Յոբրն քէնտինի Թէվպիխ էտէն տօսթլարընա ճէվապը, 7 Ալլահըն հէր շէյէ գատիր իտիյինի իգրար էմէսի։

Վ է Յոբ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Ֆիլհագիգէ գավմ սիզ սինիզ,
Վէ հիքմէթ սիզին իլէ պէրապէր էօլէճէք տիր։
3 -Պէնիմ տախի սիզին կիպի ՚ագլըմ վար տըր,
Պէն սիզտէն էտնա տէյիլ իմ.
Վէ պու կիպի շէյլէրի քիմ պիլմէզ։
4 Պէն գօնշըսընըն մասխարասը օլան ատէմ օլտըմ,
Ալլահա տու՛ա էտէնի Օ միւսթէճապ գըլար.
Սատըգ վէ քեամիլ օլան մասխարա օլտու։
5 *Այաղը գայմագտա օլան ատէմ՚
Իսթիրահաթտա օլանըն նազարընտա մէթրուք չը-
րաղ տըր՚՚։
6 Չարամիլէրին չատըրլարը ասայիշտէ տիր,
Վէ Ալլահը ղազապա կէթիրէնլէր էմնիյէթտէ օլուպ,
Անլէրին էլլէրինի Ալլահ ՚նէրէ-էրէ տօլտուրըր։
7 Լաքին շիմտի պէհայիմէ սիւ՛ալ էյլէ,
Սանա թա՛լիմ էտէճէքլէր.
Վէ հավա գուշլարընա ՚օր, սանա խապէր վէրէճէքլէր։
8 Եախօտ զէմինէ սէօյլէ, սանա թա՛լիմ էտէճէք.
Տէնիզին պալըգլարը տախի սանա հիքեայէ էտէճէքլէր։
9 Պունլարընն ճիւմլէսինի ՚նէլ-ճէյէյլէ
Քիմ պիլմէզ քի պունու խալգ էտէն ՐԱ.ՊՊԸՆ էլի տիր։
10 ՚Հէր զիրուհընն հայաթը
Վէ պիւթիւն նէմ՚ի պէշէրին րուհու անըն էլինտէ տիր։
11 ՚Գուլագ սէօզլէրի ֆարգ էթմէ՞զ մի,
Վէ ՚տիմաղ թա՛ամընն լէզզէթինի ալմա՞զ մը։
12 ՚Հիքմէթ իխթիյարլարտա տըր,
Վէ ֆէհմ կիւն չօգլըղընտա պուլունըր։
13 ՚Հիքմէթ վէ գուվվէթ Անընն տըր.
Թէտպիր վէ ֆէհմ Անտէ տիր։

ա Պ. 6. 10։ 10. 7։
բ Եզր. 9. 13։ [33։
գ Վա՛. 3. 11։ Բօմ. 11.
դ Պ. 9. 12։ 12. 14։ Վահ. 3. 7։
ե Պ. 9. 12։
զ Մէգ. 10. 11, 14։ 35. 22։ 94. 11։
է Մէգ. 73. 22։ 92. 6։ Վա՛. 3. 18։ Բօմ. 1. 22։
ը Պ. 5. 8։ 22. 21։
թ 1 Միւլ. 7. 3։ Մէգ. 78. 8։
ժ Մէգ. 88. 9։ 143. 6։
ի Մէգ. 101. 3։
լ Պագ Թէք. 4. 5, 6։ Պ. 22. 26։ Մէգ. 119. 6։ 1 Յովհ. 3. 21։
խ Ես. 65. 16։
ծ Մէգ. 37. 6։ 112. 4։ Ես. 58. 8, 10։
կ *Իպր. գւսզամագսըն
հ Ղեւ. 26. 5, 6։ Մէգ. 3. 5։ 4. 8։ Էմ. 3. 24։
ձ Մէգ. 45. 12։ [65։
ղ Ղեւ. 26. 16։ Թէս. 28. 18։ Յովհ. 3. 21։
ճ Պ. 8. 14։ 18. 14։ Էմ. 11. 7։

ա Պ. 13. 2։
բ Պ. 16. 10։ 17. 2, 6։ 21. 3։ 30. 1։
գ Մէգ. 91. 15։
դ *Եռեսք՚ Էմին օլանըն էֆքեարընտա պէյա իչիւն հագարէթ վար, Այաղը սիւրչէնլէր իչիւն հագըր տըր
ե Պ. 21. 7։ Մէգ. 37. 1, 35։ 73. 11, 12։ 92. 7։ Երեմ. 12. 1։ Մաղ. 3. 15։
զ Ա՛տ. 16. 22։ Դան. 5. 23։ Ա՛մաս. 17. 28։
է Պ. 34. 3։
ը Պ. 6. 30։
թ Պ. 32. 7։
ժ Պ. 9. 4։ 36. 5։

Digitized by Google

14 Իշխէ Տ֊O երգար, վէ պինա օլունմազ,
Պիր ատէմ իւզէրինէ գափար, վէ աչըլմազ։
15 Սուվարը ագըթմազ, վէ Դե֊ւըրըը գուրուր,
Անլէրի սալը վէրիր, վէ եէրի ալթ իւսթ էտէրլէր։
16 Գուվվէթ վէ հիքմէթ Անտէ տիր.
Իզլալ օլունան վէ իզլալ էտէն Անըն տըր։
17 Միսաթէշարլարը սօյուլմըշ օլարագ կէօթիւրիւր,
Վէ Հաքիմլէրի ագլտան մահրում էտէր։
18 Մէլիքլէրին հիւքիւմէթինի իպթալ էտէր,
Վէ պէյլէրինէ իփ պաղլար
19 Էմիրլէրի սօյուլմըշ օլարագ կէօթիւրիւր,
Վէ գուվվէթ սահիպլէրինի հէլաք էտէր։
20 Էմին քիմսէլէրին աղզընը գափար,
Իխթիյարլարըն ֆէհմինի րէֆ' էտէր։
21 Եշրաֆ իւզէրինէ հագարէթ տէօքէր,
Վէ եիյիթլէրին գուշաղընը կէվշէտիր։
22 Զուլմէթտէն ետէրին շէյլէր չըգարըր,
Վէ էօլիմ կէօլկէսինի նուրա չըգարըր։
23 Միլլէթլէրի չօղալտըր, վէ անլէրի խարապ էտէր,
Միլլէթլէրի եայար, վէ անլէրի թօփլար։
24 Տինսեա գավմլարընըն րէ'իսլէրինէն ագլընը ալըր,
Վէ անլէրի եօլու օլմայան պէեապանտա ավարէ կէզտիրիր։
25 Զուլմէթտէ էլ իլէ եօգլարլար վէ նուր պուլունմազ.
Անլէրի սէրխօշընն օ֊ւշ֊ըըւ կիպի տօլաշտըրըր։

ՊԱՊ 13

Րհյաքեարլըգլարընտան տօլայը ծոբըն քէնտի տօսթլարընը Թէվպիխ էթմէսի. 14 Ալլահա օլան իւմիտ. 20 Կինահընը վէ պէլիյէսինին սէպէպինի պիլմէք իչին Ալլահա օլան նիյազը։

Իշխէ ճիմլէսինի կէօզիմ կէօրտիւ,
Անը գուլաղըմ իշիտիպ ակլատը։
2 Սիզին պիլտիյինիզի պէն տախի պիլիրիմ.
Պէն սիզտէն էտնա տէյիլ իմ։
3 Լաքին պէն Գատիրէ սէօյլէմէք,
Վէ Ալլահա պիւրհանլարըմը 'արզ էթմէք իսթէրիմ։
4 Ամմա սիզ եալան թէրթիպ էտէնլէր սինիզ.
Ձիւմլէնիզ պօշ թապիպլէր սինիզ։
5 Քեաշքի պիւս պիւթիւն սիւքիւթ էտէ իտինիզ.
Պու սիզէ հիքմէթ եէրինէ կէչէր իտի։
6 Շիմտի պէնիմ պիւրհանլարըմը տինլէյինիզ,
Վէ տուտագլարըմընը իրատ էտէճէյի տէլիլլէրի իսթիմա' էտինիզ։
7 Ալլահ իչին հագգընը սէ՞օզ մի սէօյլէրսինիզ,
Անըն իչին հիլէ՞ մի թէքէլլիւմ էտէրսինիզ։
8 Անըն խաթրընա րի'այէթ մի էտէրսինիզ,
Եախօտ Ալլահ իչին տա'վաճը՞ մը օլուրսընըզ։
9 Սիզի իմթիհան էթսէ, էյի օլո՞ւր մը.
Վէ ինսանը ալտատըր կիպի անը ալտատաճա՞գ մը սընըզ։
10 Կիզլիճէ խաթրա րի'այէթ էտէր իսէնիզ,
Սիզի մութլագա թէքթիր էտէճէք տիր։
11 Անըն ճէլալը սիզի գօրգութմա՞զ մը,
Վէ հէյպէթի իւզէրինիզէ տիւշմէ՞զ մի։
12 Զիքր էթտիյինիզ շէյլէր քիվ կիպի մէսէլլէր տիր.
Գալ'ալարընըզ չամուրտան գալ'ալար տըր։
13 Սիւքիւթ էտիպ պէնի պրագընըզ, վէ պէն սէօյլէյէյիմ,
Վէ իւզէրիմէ նէ կէլիրսէ, կէլսին։
14 Նի՞չիւն Էթիմի տիշլէրիմէ ալըրըմ,
Վէ Ճանըմը ավուճըմա գօրըմ։
15 Տ֊O պէնի գաթլ էթէսէ տէ, պէն անա իմիտ էտէճէյիմ,
Վէ թարիգլէրիմի անըն հուզուրընտա թաստիգ էտէճէյիմ։
16 Խէլասըմ տախի O տըր.
Զիրա միւնաֆրզ Անըն հուզուրընա կէլէմէզ։
17 Քէլամըմը էյիճէ տինլէյինիզ,
Վէ իֆատէլէրիմէ գուլագ վէրինիզ։
18 Իշխէ շիմտի տա'վամը թէրթիպ էյլէտիմ.
Թէպրիյէ օլունաճաղըմը պիլիրիմ։
19 Ը֊Պէնիմ իլէ մուխասէմէ էտէճէք քի՞մ տիր.
Զիրա շիմտի սիւքիւթ էտէրսէմ, էօլէճէյիմ։
20 Եալընըզ պու իքի շէյի պանա էթմէ,
O զէման հուզուրընտան կիզլէնմէյէճէյիմ։
21 Էլինի իւզէրիմտէն գալտըր,
Վէ հէյպէթինի պէնի գօրգութմասըն։
22 Օլ վագըթ սէն չաղըր, պէն տախի ՝՝ա֊ճէվապ վէրիրիմ.
Եախօտ պէն սէօյլէյէյիմ, սէն պանա ճէվապ վէր։
23 Գապահաթլարըմ վէ կիւնահլարըմ նէ՞ գատար տըր.
'Իսեան վէ կիւնահրմը պանա պիլտիր։
24 Եիւզիւնիւ նի՞չիւն սէթը էտէրսին,
Վէ Ը֊պէնի քէնտինէ տիւշմէն 'ատտ էտէրսին։
25 Ր֊ւ֊ըը կէօթիւրտիւյիւ եափրաղը՞ մը գօրգուտըրսըն,
Վէ գուրու սամանը՞ մը թա'գիպ էտէրսին։
26 Զիրա 'ալէյհիմտէ ածը շէյլէր եազարսըն,
Վէ Կէնճլիյիմին գապահաթլարընը պանա միրաս տէյիւ վէրիրսին։
27 Հայագլարըմը թօմրուղա գօրսըն,
Եօլլարըմընն ճիմլէսինի կէօզէտիրսին.

Ա Պ. 11. 10։
Բ Ես.22.22։ Վահ. 3.7։
Գ 3Միւլ. 8. 35։ 17. 1։
Դ Թէք.7.11, վէ զայրի։
Ե Այ. 13։
Զ 2Միւլ.15.31։ 17.14, 23։ Ես.19.12։ 29.14։
Է 1Կոր. 1. 19։
Ը Ե֊ը֊՝ Քեահինլէրի
Թ Պ.32.9։ Ես.3.1,2,3։
Ժ Մէզ. 107. 40։ Դան. 2. 21։
ԺԱ Դան. 2. 22։ Մատթ. 10. 26։ 1Կոր. 4. 5։
ԺԲ Մէզ. 107. 38։ Ես.9. 3։ 26. 15։
ԺԳ Մէզ. 107. 4,40։
ԺԴ Թէս.28.29։ Պ.5.14։
ԺԵ Մէզ. 107. 27։
ԺԶ Պ. 12. 3։
ԺԷ Պ. 23. 3։ 31. 35։
ԺԸ Պ. 6. 21։ 16. 2։
ԺԹ Էմս. 17. 28։
Ի Պ. 18. 4։
ԻԱ 1Միւլ. 28. 21։ Մէզ. 119. 109։
ԻԲ Մէզ.23.4։Էմս.14.32։
ԻԳ Պ. 27. 5։
ԻԴ Պ. 33. 6։ Ես. 50. 8։
ԻԵ Պ. 9. 34։ 33. 7։
ԻԶ Մէզ. 39. 10։
ԻԷ Թէս. 32. 20։ Մէզ. 13.1։ 44.24։ 88.14։
ԻԸ Թէս. 32. 42։ Հռութ. 1. 21։ Պ. 16. 9։ 19. 11։33.10։ Մէրս.2.5։
ԻԹ Ես. 42. 3։
Լ Պ.20.11։ Մէզ. 25.7։
ԼԱ Պ. 33. 11։

Digitized by Google

Այագլարըմըն իզլէրինէ նիշան գօրսըն։
28 Վէ պու ֆ֊էյր՝ չիւրիւմիւշ նէսնէ,
Վէ կիւվէ եէմիշ լիպաս կիպի իփրանմագտա տըր։

ՊԱՊ 14

Ելիփազ գըսա վէ էօլիւմին մուհագգագ օլտըղընը զիքր իլէ Յոբըն Աղլահտան իմթիրհամը։ 7 Էօլտիւքտէն սօնրա տիւնեայա կէրի կէլինէմէյէճէյի պիլմէքլէ պէրապէր, երկնէ էօլիւմիւ արզուլէմէսի։ 16 Կիւնահ սէպէպիյլէ ինսանըն ֆէսատա տիւշար օլտըղը։

Ինսան քի նիսատան տօղմուշ տըր,
Եէմրիւ գըսա, վէ ֊տէրտլէ տօյմուշ տըր։
2 ֊Զիյէք կիպի չըգար վէ քէսիլիր.
Կէօլկէ կիպի գաչար վէ տուրմազ։
3 ֊Պու կիպի շէյ իւզէրինէ մի կէօզլէրինկի աչարսըն,
Վէ ֊պէնի՞ մի քէնտին իլէ մուհաքէմէյէ կէթիրիրսին։
4 Քիմ նափաքտան ֊փաք չըգարա պիլիր.
Հիչ պիր քիմսէ։
5 ֊Մատամ քի կիւնլէրի մուգարրէր տիր, վէ այլարը֊
կըն ՚ատէտի սէնտէ տիր.
Վէ անա թէճավուզ էտէմէյէճէք հուտուտ թա՛եին
էթտին.
6 ֊Անտէն չէքիլ,
֊Պիր իւճրէթլի կիպի կիւնիւնիւ թէքմիլ էտինճէյէ
գատար
Քէնտի հալընտա պրագըլսըն։
7 Զիրա աղաճ իչիւն իւմիտ վար տըր,
Քի քէսիլսէ պիլէ ֊եինէ թազելէնսէ, վէ ֆիլիզլէրի
էքսիք օլմայա։
8 Քէօքիւ եէրտէ գօճամըշ,
Վէ քիւթիւյիւ թօփրագտա էօլմիւշ օլսա պիլէ,
9 Սու գօգուսըյլէ ֆիլիզլէնիր,
Վէ ֆիտան կիպի տալլար չըգարըր։
10 Ֆագաթ ատէմ էօլիւր վէ ֆէնա պուլուր.
Ինսան թէսլիմ ի րուհ էտէր, վէ նէ՞րէտէ տիր։
11 Սուլար տէնիզտէն զա՛իլ օլուր,
Վէ ըրմագ քէսիլիպ գուրուր։
12 Ինսան տախի եաթար վէ գալգմազ.
֊Սէմավաթ զէվալ պուլմայընճա գալգմազ,
Վէ ույգուտան ույանմազլար։
13 Քեճշքի հավիյէտէ պէնի կիզլէյէ իտին.
Ղազապընկ կէչինճէյէտէք պէնի սէթր էյլէյէ իտին,
Պանա պիր միւտտէթ թախսիս էտէ իտին,
Վէ օլ վագըթ պէնի խաթրա կէթիրէ իտին։
14 Ատէմ վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա տիրիլէճէ՞ք մի.
Միւճահէտէմին հէփ կիւնլէրինտէ,
֊Նէվպէթիմ տէյիշինճէյէ գատար ֊պէքլէյէճէյիմ։
15 ֊Սէն չաղըրաճագսըն, վէ պէն սանա ճէվապ վէրէ֊
ճէյիմ.
Էլլէրինկին իշինէ իշթիյագ էտէճէքսին։
16 ֊Զիրա շիմտի ատըմլարըմը սայտըն.
Կիւնահլարըմը կէօզէթմէ՞զ մի սին։
17 ՚Իսեանըմ քէսէտէ միւհրլիւ տիր,
Վէ գապահաթըմըն իւսթիւնիւ տիքտին։
18 Ֆիլհագիգէ տաղ երգըլըպ մահվ օլուր,
Վէ գայա քէնտի մահալընտան նագլ օլունուր։
19 Սուլար թաշլարը աշընտըրըր,
Սէյլլէրի եէրին թօփրաղընը կէօթիւրիւր.
Սէն տախի ինսանըն իւմիտինի մահվ էտէրսին։
20 Սէն անա պիլքիւլլիյէ ղալիպ օլուրսըն, օ տա կէչէր
կիտէր.
Սիմասընը տէյիշտիրիպ անը թարտ էտէրսին։
21 Օղուլլարը շէրէֆ պուլուր, վէ ՚քէնտիսի պիլմէզ.
Հագիր օլուրլար, վէ հալլարընը անկլամազ։
22 *Անճագ իւզէրինտէ պուլունան էթի աղրը չէքճէ՞ք,
Վէ տէրունինտէ օլան րուհու միւզթարիպ օլաճագտըր՝՝։

ՊԱՊ 15

Եղիփազըն՝ իքինճի տէֆ՚ա սէօյլէիպ Յոբը Քէպրիյէ ի Նէֆս էՔտիյի իչիւն Քէվպիխ էՔմէկսի. 17 Շէրիրլէրին բահաթլարը օլմայաճաղընա տա՛իր գատիմէլէրտէն տէլիլ կէՔիրմէսին։

Օլ վագըթ Թեմանը Եղիփազ ճէվապ վէրիպ տէ֊
տի քի,
2 ՚Ագըլը ատէմ հավայի ֊սէօզլէ ճէվապ վէրի՞ր մի,
Վէ գարնընը շարգ րիւզկեարըյլէ տօլտուրը՞ր մը։
3 Ֆա՛իտէսիզ սէօզլէր
Վէ նէթիճէսիզ քէլամլարլէ միւպահէսէ էտի՞ր մի։
4 Ֆիլհագիգէ սէն գօրգոյը գալտըրըրսըն,
Վէ Ալլահա նիյազ էՔմէյի թէրք էտէրսին։
5 Զիրա աղզընկ ֆըսագընը իզհար էտէր,
Վէ հիլէքեարլարընը լիսանընը ինթիխապ էտէրսին։
6 Պէն տէյիլ, անճագ ֊քէնտի աղզընը սէնի գապա֊
հաթը չըգարըր,
Վէ տուտագլարընկ սէնին ՚ալէյհինէ շէհատէթ էտէրլէր։
7 Պիրինճի տօղան ատէմ սէ՞ն մի սին,
֊Եախօտ պայըրլարտան ագտի՞մ մի տօղտրն։
8 ֊Ալլահընը սըրրլարընա վագի՞ֆ մը իտին,
Վէ հիքմէթի քէնտինկէ՞ մի մախսուս գըլտրն։
9 ֊Սէնին պիլտիյին նէ՞ տիր, քի պիզ պիլմէյօրզ.
Սէնին ակլատըրընն նէ՞ տիր, քի պիզտէ եօգ տըր։

֊ Պ. 5. 7։ Վա՛. 2 23։	֊ Մէզ. 143. 2։	֊ Պ. 7. 1։	֊ Այ 5-7։	֊ Թէս. 32. 34։ Ովս. 13. 12։	Յարիպ օլանճագ տըր
֊ Պ. 8. 9։ Մէզ. 90 5, 6, 9։ 102. 11։ 103. 15։ 144. 4։ Ես. 40. 6։ Յակ. 1. 10, 11։ 4. 14։ 1Պետ. 1. 24։	֊ Թէք. 5. 3։ Մէզ. 51. 5։ Յովհ. 3. 6։ Բամ. 5. 12։ Եփես. 2. 3։	֊ Պ. 7. 1։ ֊ Պ. 7. 16, 19։ 10. 20։ Մէզ. 39. 13։	֊ Պ. 13. 15։ ֊ Պ. 13. 22։ ֊ Պ. 10. 6, 14։ 13. 27։ 31 4։ 34. 21։ Մէզ. 56. 8։ 139. 1-3։ Էմս. 5. 21։ Երեմ. 32. 19։	֊ Վա՛. 9. 5։ Ես. 63. 16։ * Ես֊ես՝ Անճագ էՔի քէնտիսի իչիւն աղրը չէքէճէք, Վէ տէրունինտէ օլան րուհու	֊ Ղուկ. 19. 22։ ֊ Մէզ. 90. 2։ Էմս. 8. 25. ֊ Բամ. 11. 34։ 1Կոր. 2. 11։ ֊ Պ. 13. 2։

Digitized by Google

10 ՙՊիզտէ ագ սաչլը վէ միւսինն,
Հաթթա սէնին փէտէրինտէն եաշլը ...էր վար տըր։
11 Ալլահըն թէսէլլիւէրի վէ սանա ...էն թաթլը սէօզլէր
Սանա ազ պիր շէյ մի կէօրիւնիւր։
12 Գալպիկ սէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրիւյօր,
Վէ կէօզլէրինկ նէ՞ իմա էտիյօր,
13 Քի րուհընկը Ալլահ ՚ալէյհինէ սէվգ էտէրսին,
Վէ աղզընկտան ...էն սէօզլէր չըգարըրսըն։
14 ՚Ինսան նէ՞ տիր քի փաք օլա,
Վէ նիսատան տօղան նէ՞ տիր քի սալիհ օլա։
15 ՚Իշթէ մուգատտէսլէրինէ ի՚թիմատ էթմէզ,
Վէ սէմավաթ անընն նազարընտա փաք տէյիլ տիր.
16 ՚Գաֆնտէ գալտը մէքրուհ վէ ֆասիտ ինսան,
՚Քի ֆրսգը սու կիպի իչէր։
17 Պէնի տինկլէ, սանա ակլատայըմ,
Վէ կէօրտիւյիմիւ հիքեայէ էտէյիմ։
18 Հիքմէթի սահիպլէրինինն պէյան էթտիքլէրինի,
Վէ ՚էճտատլարընտան ...ւըդ քէմի էթմէտիքլէրի շէյլէրի հէ...եայէ եաէյմ։
19 (Զէմին եալընըզ անլէրէ վէրիլտի,
Վէ ՚արալարընտան պիր էճնէպի կէչմէտի։)
20 Շէրիր հէփ կիւնլէրինտէ ՚ազապ չէքէր.
՚Վէ զալիմ իչիւն սայըլը սէնէլէր սագլանմըշ տըր։
21 Գօրգուլը շէյլէրին սէտասը անընն գուլաղընտա տըր.
՚Սէլամէթտէ իքէն անընն իւզէրինէ խարապ էտիճի կէլիր։
22 Զուլմէթտէն գուրթուլաճաղընա իւմիտ էթմէզ.
Գրլըճ իչիւն սագլանըլմըշ տըր։
23 ՚Էքմէք նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէրէք տօլաշըր.
՚Զուլմէթ կիւնիւ՝ էօնիւնտէ հազըր օլտրղընը պիլիր։
24 Մուզայագա վէ մէշագգաթ անը գօրգուտրը,
Ձէնկէ հազըր օլան մէլիք կիպի անա ճէպր էտէր։
25 Զիրա էլինի Ալլահ ՚ալէյհինէ ուզաթտը,
Վէ Գատիրէ գարշը թէքէպպիւր էյլէտի։
26 Անընն իւզէրինէ մաղրուրանէ,
Վէ գալգանլարընըն գալըն եումրուլարըյլէ հիւճում էտէր։
27 Զիրա եիւզիւ եաղ պաղլատը,
Վէ պէօպրէքլէրի սէմիզլիքլէ գափլանտը։
28 Խարապ օլմուշ շէհրլէրտէ,
Վէ խարապէ եիւզ թուրմըշ վէ մա՚մուր օլմայան խանէլէրտէ սաքին օլուր։
29 Զէնկին օլմայաճագ, էմվալը տախի պագը գալմայաճագ,
Վէ սէրվէթի զէմին իւզէրինտէ չօղալմայաճագ։

30 Զուլմէթտէն գուրթուլմազ.
Տալլարընը ալէվ գուրուտուր,
՚Աղզընըն նէֆէսիյէ զա՚իլ օլուր։
31 Ալտանարագ ՚պաթըլլըղա ի՚թիմատ էթմէսին.
Զիրա իւճրէթի պաթըլլըղ օլաճագ տըր։
32 ՚Կինլէրի թէմամ օլմազտան էվվէլ քէսիլճէք.
Վէ տալլարը թազէլէնմէյճէք։
33 Ասմա կիպի գօրուղընը տէօքէճէք,
Վէ զէյթուն աղաճը կիպի չիչէքլէրինի տիւշիւրճէք տիր.
34 Զիրա միւնաֆրգլարըն ճէմա՚աթը ՚ագիր օլաճագ,
Վէ րիշվէթ չատըրլարընը աթէշ եագաճագ տըր։
35 ՚Քէօթիւլիյէ համիլէ օլուպ ֆրսգ տօղուրուրլար,
Վէ պաթնլարը հիլէ թէրթիպ էտէր։

ՊԱՊ 16

Շէֆգաճաըգլըգլարընտան տօլայը Ցոբըն քէնտի տօսթլարընը Քէվպիկ էճմէսի. 7 Փէրիշանիալ օլտըղընը պէյան, 17 վէ սուչսըզ օլտըղընը իտտի՚ա էյլէմէսի.

Ո զէման Ցոբ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պու կիպի շէյլէրի չօգ իշիթտիմ.
՚Ձիւմլէնիզ ճան սըգան թէսէլլի վէրիճիլէր սինիզ։
3 Հավայի սէօզիւն նիհայէթի վար մը.
Եախօտ սէնի ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր էտէն նէ՞ տիր։
4 Պէն տախի սիզին կիպի սէօյլէյէ պիլիր իտիմ.
Էկէր սիզ պէնիմ՝ եէրիմտէ օլսա իտինիզ,
Սիզին ՚ալէյհինիզէ սէօզլէր տիզիպ,
՚Պաշըմը իւզէրինիզէ սալլայա պիլիր իտիմ։
5 Անճաք աղզըմլէ սիզի գուվվէթլէնտիրիր իտիմ.
Վէ տուտագլարըմընն հարէքէթի ...էն տէֆ՚ էտէր իտի։
6 Էկէր սէօյլէրսէմ, տէրտիմ տէֆ՚ օլմազ,
Վէ էկէր սիւքիւթ էտէրսէմ, պէնտէն նէ՞ էքսիլիր։
7 Ամմա շիմտի պէնի եօրտու,
Պիւթիւն խանէմի խարապ էյլէտին։
8 Սէն պէնի գավիյյէն զապթ էթտին, ...էն ՚ալէյհէ շահիտ օլտու.
Վէ զա՚իֆլիյիմ ՚ալէյհիմէ գալգըպ եիւզիւմէ գարշը ճէվապ վէրիր։
9 ՚Ղազապը պէնի փարչէյիպ թէ՚ատտի էյլէտի.
Տիշլէրինի իւզէրիմէ գըճըրտաթտը.
՚Տիւշմէնիմ ազըըն կէօզլէրինի պանա տիքտի։
10 ՚Աղըզլարընը ՚ալէյհիմէ աչտըլար,
Հագարէթլէ ՚չէնէմէ վուրտըլար,
՚Պիրլիքտէ ՚ալէյհիմտէ թէճէմմիւ՚ էթտիլէր։
11 Ալլահ ՚պէնի ֆասըգ ատէմէ թէսլիմ էթտի,

յ Եա. 59. 4։
ղ Պ.22.16։ Մէգ.55.23։
ճ Մէգ. 7. 14։ Եա. 59. 4։ Ովս. 10. 13։
ն Պ. 13. 4։
բ Մէգ. 22. 7։ 109.25։ Մէբա. 2. 15։
ե Պ. 10. 16,17։
ը Պ. 13. 24։
թ Մէգ. 22. 13։
ղ Մէբա.3.30։ Միք.5.1։
ի Մէգ. 35. 15։
ճ Պ. 1. 15,17։

ե Պ. 32. 6,7։
զ 3Մխվ. 8. 46։ 2Թէվ. 6. 36։ Պ.14.4։ Մէգ. 14.3։ Էմա.20.9։ Վա՚. 7.20։ 1Թովհ.1.8,10։
է Պ.4.18։ 25.5։ [53.3։
ը Պ. 4. 19։ Մէգ. 14.3։
թ Պ. 34.7։ Էմա. 19.28։
ժ Պ. 8. 8։
ի Թովէլ. 3. 17։
լ Մէգ. 90. 12։
խ 1Մէկ. 5. 3։
ծ Մէգ. 59.15։ 109.10։
կ Պ. 18. 12։
հ Պ. 4. 9։

Digitized by Google

Վէ շէրիրլէրին էլինէ թէրք էյլէտի։
12 Բահաթ իտիմ, վէ պէնի էզտի,
Պօյունըմտան թուլթուպ պէնի փարէլէտի,
Վէ ֊պէնի քէնտինէ հէտէֆ էթտի։
13 Անըն թիրէնտազլարը պէնի իհաթէ էթտիլէր.
Մէրհամէթ էթմէյէրէք պէօպրէքլէրիմի տէյտի.
Էօտիւմիւ եէրէ տէօքտիւ։
14 Եարա իւզէրինէ եարա աչարագ պէնի եարալատը.
Իւզէրիմէ ճէպպար կիպի հիւճում էյլէտի։
15 Տէրիմին իւզէրինէ չուվ տիքտիմ,
Վէ ֊պույնուզըմը թօփրագլէ պուլաշտըրտըմ։
16 Եիւզիւմ աղլամագտան գըզարտը.
Քիրփիքլէրիմ իւզէրինտէ էօլիմ կէօլկէսի վար։
17 Վագա՛ա էլլէրիմտէ զուլմ եօգ տըր,
Տու՛ամ տախի խալիս տիր։
18 Էյ զէմին, գանըմը սէթր էթմէ,
Վէ ֊ֆէրեատըմըն էչէնդէ֊է իչին մէքեան օլմասըն։
19 Իշթէ շիմտի ֊շահիտիմ սէմավաթտա տըր,
Վէ պէնիմ իչին շէհատէթ էտէն եիւճէլէրտէ տիր։
20 Պէնի իսթիհզա էտէնլէր տօսթլարըմ տըր,
Կէօզլէրիմ Ալլահրն հուզուրընտա եաշ տէօքէր։
21 ֊Քեաշքի պիր ատէմ քէնտի տօսթու իչին էթտիյի կիպի,
Ալլահրն հուզուրընտա տախի պիր ատէմին հուգուգընը վիգայէ էտէ պիլէ իտի։
22 Զիրա ազ սէնէ կէչտիքտէն սօկրա,
֊Ավտէթ էթմէյէճէյիմ պիր եօլա կիտէճէյիմ։

ՊԱՊ 17

Յոբըն ատէմլէրտէն Ալլահա շիքեայէթի։ 6 Ատէմլէրին զատը սաւիրի միւգջարիպ էտէր իսէ տէ, մէ՛յուս պրազմայաճաղը։ 11 Յոբըն ֊էօմրտէն իսէ էօլիւմիւ արզուլէմէսի։

Ա֊էֆէսիմ քէսիլիր, կիւնլէրիմ մահվ օլուր,
֊Գապրլար պէնի ֊է֊էչէր։
2 Միւսթէհզիլէր եանըմտա տէյլի՞ մի.
Կէօզիմ անլէրին ֊մու՛արազասըլէ կէճէյի կէչիրիր։
3 Րէճա էտէրիմ, եանըկտա պէնիմ իչին պիր զամին թէտարիք էյլէ.
֊Էլիմտէն քիմ թուլթաճագ տըր։
4 Զիրա գալպլէրինի ֆէհմտէն մահրում գըլտըն,
Պու էճլտէն անլէրի թէրֆի՛ էթմէյէճէքսին։
5 Տօսթլարընը սօյուլմաղա թէսլիմ էտէն քիմսէնին էվլատընըն կէօզլէրի պօզուլուր։
6 Խալգա պէնի ֊մէսէլ էթտի,
Վէ անլէրին էօնիւնտէ մէնֆուր օլտըմ։
7 ֊Կէօզիմ հիւզնտէն գարարտը,
Վէ ա՛զամըն քեաֆֆէսի կէօլկէ կիպի օլտու։
8 Միւսթագիմ օլանլար պու շէյէ թէ՛աճճիւպ էտէճէքլէր,
Վէ կիւնահսըզ օլանլար միւնաֆըգ ՛ալէյհինտէ գալգըշաճագլար տըր։
9 Սալիհ տախի քէնտի եօլընտա սէպաթ իւզրէ օլաճագ,
Վէ ֊էլլէրի փաք օլան կիթտիքճէ քէսպ ի գուվվէթ էտէճէք տիր։
10 Ֆագաթ շիմտի ճիւմլէնիզ ֊եինէ կէլինիզ.
Սիզտէ ՛ագիլ պիր քիմսէ պուլամայօրըմ։
11 ֊Կիւնլէրիմ կէչիպ կիթտի,
Նիյէթլէրիմ վէ գալպիմին թէսավվուրլարը իպթալ օլունտու։
12 Կէճէ կիւնտիւզէ տէօնտիւ,
Նուր զուլմէթէ եագլաշտը։
13 Պէքլէտիյիմ վար իսէ, հավիյէ խանէմ օլմասը տըր.
Զուլմէթտէ տէօշէյիմի սէրտիմ։
14 *Գապրա՝ փէտէրիմ սին,
Վէ գուրթլարա՝ Վալիտէմ վէ հէմշիրէմ սին՝ տէտիմ։
15 Արթըզ իւմիտիմ նէ՞րէտէ տիր.
Իւմիտիմի քիմ կէօրէճէք տիր։
16 ֊Հավիյէնին գափուլարընա էնէճէք տիր,
Պէլի, ֊թօփրագտա պիրլիքտէ րահաթ էտիլիր։

ՊԱՊ 18

Բաղդատըն իբլինճի տէֆ՛ա ա֊էյլէյիպ Յոբը՝ խօտպին վէ Թէհամմիւլըզ ասյարագ Թէվպիխ էՅմէսի, 5 վէ շէրիրլէրին մուսիպէթլէրինի զիքր էյլէմէսի։

Օ զէման Սօքի Բաղդատ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Քէլամլարա նէ՞ զէման խիթամ վէրէճէքսինիզ.
Ակլայընըզ տա, անտէն սօկրա սէօյլէյէյիմ։
3 Նի՞չին ֊հայվան մագամընտա սայրըլըյորըզ,
Վէ նազարընըզտա նափաք ՛ատտ օլունույօրըզ։
4 ֊Էյ ղազապընտա քէնտի քէնտինի փարէլէյէն,
Զէմին սէնին իչին թէրք օլունաճա՞գ մը,
Վէ գայա քէնտի եէրինտէն նագլ էտէճէ՞ք մի։
5 ֊Շէրիրլէրին ըշըղը մութլագա սէօնէճէք,
Վէ աթէշինին ալէվի զիյա վէրմէյէճէք տիր։
6 Զատըրընտա ըշըղը գարարաճագ,
֊Վէ իւզէրինէ չ֊ա֊ չէրէ֊ գանտիլ սէօնէճէք տիր։
7 Գուվվէթլի ատըմլարը գըսալաճագ,
Վէ ֊քէնտի թէտպիրի անը տիւշիւրէճէք տիր։
8 ֊Քէնտի այագլարըյլէ տուզաղա թուլթուլուր,
Վէ շէպէքէ իւզէրինտէ կէզէր։
9 Ֆախ անըն թօփուղընտան թուլթաճագ,
֊*Քէմէնտ անը զապթ էտէճէք տիր։
10 Անըն իչին եէրտէ աղ,

֊ Պ. 7. 20։	֊ Պ. 31.35։ Վ.ա՛.6.10։	֊ 1 Միւ. 1. 6, 7։
֊ Պ. 30.19։ Մէզ. 7.5։	Ես. 45.9։ Բամ. 9.20։	֊ Լմս. 6.1։ 17.18։ 22.
֊ Պ. 27. 9։ Մէզ. 66.	֊ Վ.ա՛. 12. 5։	26։
18, 19։	—	֊ Պ. 30. 9։
֊ Բամ. 1. 9։	— Մէզ. 88. 3, 4։	֊ Մէզ. 6. 7։ 31. 9։

֊ Մէզ. 24. 4։	֊ Պ. 3. 17-19։	֊ Պ.21.17,Մէզ.18.28։
֊ Պ. 6. 29։	—	֊ Պ. 5. 13։ [35. 8։
֊ Պ. 7. 6։ 9. 25։	— Մէզ. 73. 22։	֊ Պ.22.10։ Մէզ.9.15։
* Ե֊Բօ֊՝ Զիւրիւրլիյէ	֊ Պ. 13. 14։ [24. 20։	֊ Պ. 5. 5։
֊ Պ. 18. 13։	֊ Լմս. 13. 9։ 20. 20։	* Ե֊Բօ֊՝ Ղասպ էտիճի։

Digitized by Google

Վէ եօլ իւզէրինտէ գափան կիզլէնմիշ տիր։
11 ᵉՏէհղէթլէր անը հէր թարաֆտան սարար,
Վէ անը էօթէյէ պէրիյէ գաչըրըր։
12 Անլըգ գուվվէթինի տիւքէտճէնք,
Վէ ᵖհէյլաք անըն եանընտա հազըր տըր։
13 Տէրիսինին գուվվէթինի եէյէճէնք,
Խօլիւմիւն իլք օղլու անըն գուվվէթինի տիւքէտէճէնք տիր։
14 ᵠԻ՛թիմատ էթտիյի շէյ չատըրընտան դասպ օլունաճագ.
Վէ քէնտիսի տէհղէթլէր մէլիյինէ կէօթիւրիւլէճէնք տիր։
15 †Տեհղէր անըն չատըրընտա սաքին օլաճագ,
Վէ օ արթըգ անըն օլմայաճագ տըր.
Վէ մէսքէնի իւզէրինէ քիպրիթ եաղաճագ տըր։
16 ᵡԱշաղըտան քէօքլէրի գուրույաճագ,
Վէ եօգարըտան տալլարը քէսիլէճէնք տիր։
17 ᵘՁիքրի եէրտէն մահվ օլաճագ,
Վէ իսմի օրթատա գալմայաճագ տըր։
18 Այտընլըգտան գարանլըղա սիւրիւլէճէնք,
Վէ տիւնեատան թարտ էտիլէճէնք տիր։
19 ᵛԳավմը արասընտա էվլատը վէ թօրունլարը պուլունմայաճագ,
Վէ մէսքէնէլէրինտէ պագը գալան օլմայաճագ տըր։
20 ᵚԱնըն կիւնիւնտէն սօկրա օլանլար թէ՛աճճիւպ էտէճէքլէր,
Վէ էվվէլ կէլէնլէր հայրէթտէ գալաճագլար տըր։
21 Ֆիլվագը՛ ֆասըգըն մէսքէնէլէրի պէօյլէ տիր,
Վէ ᵘԱլլահը պիլմէյէնին մէքեանը պու տըր։

ՊԱՊ 19

ՇէֆգաՖսըզլըգլարընտան տօլայը Ցոբըն քէնտի տօսՖլարընտան շիքայէթի։ 21, 28 ՇէֆգաՖլարընը իլթիմաս էմէկի։ 25 Էօլիւլէրին գըյամընա ինանմաՄը։

Վէ Ցոբ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Նէ զէմանատէք ճանըմա էլէմ վէրէճէք քսինիզ,
Վէ պէնի սէօզլէրլէ էզէճէք քսինիզ։
3 Հալա ᵐօն տէֆ՛ա տըր պանա սիթէմ էտիյօրսընըզ,
Վէ պէնի միւզթարիպ էթմէք քտէն հիճապ էթմէյօրսընըզ։
4 Էկէր ֆիլհագիգէ զէլալէթտէ պուլունտըմ իսէ,
Զէլալէթիմ քէնտիմտէ գալըր։
5 Էկէր հագիգաթէն իւզէրիմէ ᵇթէքէպպիւրլէ
՚Ա յպըմը եիւզիմէ վուրմաղա գալգըշաճագ օլուր իսէնիզ,
6 Շիմտի մա՛լիմիւնիւզ օլսուն քի պէնի Ալլահ եըգտը,

ᵇ Պ. 15. 21։ 20. 25։ Երեմ. 6. 25։ 20. 3։ 46. 5։ 49. 29։
ᵖ Փ. 15. 23։
ᵡ Պ. 8. 14։ 11. 20։ Մէզ. 112. 10։ Էմս. 10. 28։
† Ե՛ՒՈՐ՚ Ղ՚ՍՐԷ՚Է
ᵠ Պ. 29. 19։ Ես. 5. 24։ Ամով. 2. 9։ Մաղ. 4. 1։
ᵛ Մ՚Ղ. 34. 16։ 109. 13։ Էմս. 2. 22։ 10. 7։
ᵚ Ես. 14. 22։ Երեմ. 22. 30։
ᵘ Մէզ. 37. 13։
ᵘ Երեմ. 9. 3։ 10. 25։ 1Սէլ. 4. 4։ 2Սէլ. 1. 8։ Տիտ. 1. 16։

Վէ ազըյլէ պէնի իհաթէ էթտի։
7 Իշթէ զուլմ սէպէպինտէն ֆէրեատ էտէրիմ,
Վէ պանա ճէվապ եօգ տըր.
Իմտատ տիլէրիմ, վէ իհգագ ը հագգ եօգ տըր։
8 ᵗԵօլըմա սէտտ չէքտի, կէչէմէմ.
Թարիգլէրիմի զուլմէթլէ գափլատը։
9 ᵀ՚Իզզէթիմի պէնտէն սէլպ էթտի,
Թաճը պաշըմտան գալտըրտը։
10 Պէնի հէր թարաֆտան խարապ էթտի, վէ կիթտիմ.
Վէ իւմիտիմի աղաճ կիպի քէօքտէն գօփարտը։
11 Ղազապը տախի ՚ալէյհիմէ ալէվլէնտի,
Վէ ᵗպէնի տիւշմէնլէրինտէն ՚ատտ էյլէտի։
12 Անըն ՚ասքէրի պիրլիքտէ իւզէրիմէ կէլտիլէր,
ᵘԵօլլարընը պանա տօղրու հազըրլատըլար,
Զատըրըմըն էթրաֆընտա օրտու գուրտըլար։
13 ᵛՊիրատէրլէրիմի պէնտէն ուզագ գըլտը,
Վէ պէնի պիլէնլէր պանա պիւս պիւթիւն եապանճը օլտըլար։
14 Ագրապամ պէնի թէրք էթտի,
Մահրէմլէրիմ՛ պէնի ունութտու։
15 Էհլ ի պէյթիմ՛ վէ ճարիյէլէրիմ՛ պէնի եապանճը եէրինէ գօրլար.
Անլէրին նազարընտա էճնէպի օլտըմ։
16 Գուլըմը չաղըրտըմ, ճէվապ վէրմէտի.
Աղզըմլէ անա րէճա էյլէտիմ։
17 Նէֆէսիմ զէվճէմէ,
Վէ րէճամ՛ գարնտաշլարըմա քէրիհ օլտու։
18 ᵘՔիւչիւք չօճուգլար պիլէ պէնի թահգիր էտէրլէր,
Գալգտըղըմտա պանա գարշը սէօյլէրլէր։
19 ᵡՃիմլէ սըրտաշլարըմ պէնտէն իքրահ էթտի,
Վէ տօսթլարըմ պէնտէն եիւզ չէվիրտի.
20 ᵚՔէմիքլէրիմ տէրիմէ վէ էթիմէ եափըշտը,
Տիշլէրիմին տէրիսիյլէ գուրթուլտըմ։
21 Սիզ պանա մէրհամէթ էտինիզ,
Էյ տօսթլարըմ, մէրհամէթ էտինիզ,
ᵘՁիրա Ալլահըն էլի պէնի վուրտու։
22 Նիչին Ալլահըն էթտիյի կիպի պէնի ᵛթա՛գիպ էտէրսինիզ,
Վէ էթիմտէն տօյմազսընըզ։
23 Քեաշ քի սէօզլէրիմ՛ շիմտի եազըլա իտի,
Քեաշ քի քիթապա նագշ օլունա իտի։
24 Տէմիր գալէմ վէ գուրշունլէ
Միւ՚էպպէտէն ֆ-ը-ֆ է-ղէ գայայա հէքք օլունա իտի։
25 Զիրա պիլիրիմ՛ քի պէնիմ Վէլիմ հայ տըր,
Վէ նիհայէթ թօփրագ իւզէրինտէ տուրաճագ տըր։

ᵐ Թէք. 31. 7։ Ղևւ. 26. 26։
ᵇ Մէզ. 38. 16։
ᵗ Պ. 3. 23։ Մէզ. 88. 8։
ᵀ Մէզ. 89. 44։
ᵘ Պ. 13. 24։ Մէրս. 2. 5։
ᵛ Պ. 30. 12։
ᵘ Մէզ. 31. 11։ 38. 11։ 69. 8։ 88. 8, 18։
ᵡ 4Միւլ. 2. 23։
ᵚ Մէզ. 41. 9։ 55. 13, 14, 20։
ᵘ Պ. 30. 30։ Մէզ. 102. 5։ Մէրս. 4. 8։
ᵛ Պ. 1. 11։ Մէզ. 38. 2։
ᵘ Մէզ. 69. 26։

Digitized by Google

26 Վէ տէրիմտէն սօկրա պու ըէ֊է֊ տախի ֆէնա պուլուր իսէ տէ,
ի֊*ձէսէտիմտէ Ալլահը կէօրէճէյիմ։
27 Տիկէրի տէյիլ, պէն քէնտիմ անը կէօրէճէյիմ,
Վէ կէօզլէրիմ անա պագաճագ տըր.
Տէրունիմտէ պէօպրէքլէրիմ էրիր։
28 Վէ տէմէլի իտինիզ քի՝ ժԱնը նէ՞չիւն թա՛գիպ էթտիք.
Զիւնքի մատտէնին ասլը պէնտէ պուլունտու։
29 Գըլըճտան գօրգունըզ, զիրա ղազապըն ճէզասը գըլըճ տըր.
ւՎէ պիլէսինիզ քի միւճազաթ վար տըր։

ՊԱՊ 20

Սոփարըն՝ իբրենի տէֆ՚ա սէօյլէյիպ՝ շէրիրլէրին հալ ու նասիհաթին-տէն պահս էթմէսի։

Օ զէման Նաամը Սոփար ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պունուն իչիւն էֆքեարըմ պէնի ճէվապա թէշվիգ էտէր,
Տէրունի ղայրէթիմ սէպէպինտէն ւէյլէրէ՛։
3 Պէնի թէ՛տիպ իչիւն օլան թա՛զիրի իշիթտիմ իսէ տէ,
Ակլատըղըմտան րուհրմ՚ճէվապա պէնի մէճապուր էտէր։
4 Սէն պունու պիլմէ՞զ մի սին քի գատիմտէն,
Զէմին իւզէրինտէ ինսան օլալըտան պէրու,
5 ֊Շէրիրլէրին մէսէրրէթ սէտասը սիւրէքսիզ տիր,
Վէ միւնաֆիգըզն մէսէրրէթի պիր տագիգէ տիր։
6 ֊Րիֆ՚աթը սէմայա գատար չըգսա,
Վէ պաշը պուլուԹլարա էրիշսէ պիլէ,
7 ֊Նէճասէթի կիպի իլէլէպէտ զա՛իլ օլուր,
Վէ անը կէօրմիւշ օլանլար՝ Նէ՞րէտէ տիր՝ տէյճէք քլէր։
8 ֊Րի՛յա կիպի ուչաճագ վէ անը պուլմայաճագլար,
Վէ կէճէ խայալը կիպի գաչաճագ տըր։
9 ֊Անը կէօրմիւշ օլան կէօզ պիր տահա անը կէօրմէյճէք,
Վէ մէքեանը արթըգ անա նազար գըլմայաճագ տըր։
10 Անըն էվլատը՝ ֆուգարանըն րիզասընը թալէպ էտէճէք,
Վէ անըն էլլէրի՝ ղասպ էթտիքլէրինի ֊կէրի վէրէճէք տիր։
11 Քէմիքլէրի ֊*կէնճլիք էա֊լարըլյէ տօլու տըր,
֊Վէ՛՛ անըն իլէ պէրապէր թօփրագտա եաթաճագ տըր։
12 Էկէրչի ֆըսգ անըն աղզընտա թաթլը օլուպ,
Տիլի ալթընտա անը կիզլէտի իսէ,
13 Էէ֊վէ անը էսիրկէյիպ թէրք էթմէտի,
Վէ տիմաղընտա սագլատը իսէ տէ,
14 Եը֊է թա՛մը պաղըրսագլարընտա տէյիշիպ,
Իչէրիսինտէ սաղըր եըլան զէհրի օլաճագ տըր։
15 Եուխտըղը էմվալը իսթիֆրաղ էտէճէք,

Ալլահ անըն պաթնընտան անլէրի չըգարաճագ տըր։
16 Օ սաղըր եըլան զէհրի էմէճէք,
Էնկէրէք եըլանընըն տիլի անը էօլտիւրէճէք տիր։
17 ֊Ձէտվէլլէրի,
Պալ վէ սիւթ ագըտան տէրէլէրի վէ ըրմագլարը կէօրմէյճէք տիր։
18 Զահմէթլէ գազանտըղընը եէմէյիպ՝ ֊կէրի վէրէճէք,
Վէ րէտտ օլունաճագ շէյ մալը գատար օլուպ՝ անտէ ֆէրահ պուլմայաճագ տըր։
19 Զիրա ֆուգարայը էզիպ եիւզ իւսթիւ պրագտըղը,
Վէ ինշա էթմէտիյի խանէյի զապթ էյլէտիյի սէպէպտէն,
20 ֊Տէրունինտէ ասլա ըահաթը օլմայաճագ,
Վէ արզու էթտիյինի գուրթարամայաճագ տըր։
21 Պիր լօգմա եէյճէճյի գալմայաճագ,
Վէյհասըլ սէրվէթինին պագասը օլմայաճագ տըր։
22 Սէրվէթի քէմալտէ օլտըղընտա պիւէ՝ մուզայագատա օլաճագ.
Հէր էզիյէթ չէքէնին էլի անըն ՚ալէյհինտէ օլաճագ տըր։
23 Գարնընը տօյուրաճաղը վագըթտա,
Աւլահ շիտտէթլի ղազապընը անա եէթիշտիրէճէք,
Անը ֊թա՛մը էսնասընտա իւզէրինէ եաղտըրաճագ տըր։
24 ֊Տէմիր սիլահ էօնիւնտէն գաչտըղընտա,
Պագըր եայ անա սափլանաճագ տըր։
25 Աթըլան օ֊ճ ճէսէտինտէն կէչէճէք,
֊Փարլագ թէմրէն էօտիւնտէն ըէ֊օ֊ճ֊ճ֊,
֊Տէհշէթլէր անըն իւզէրինէ կէլէճէք տիր։
26 Հէր նէվ՚ զուլմէթի անըն խազինէչէրինտէ սագլանաճագ.
֊Իւֆլէնմէմիշ աթէշ անը թէլէֆ էտէճէք,
Զատըրընտա պագը գալան փէրիշան օլաճագ տըր։
27 Սէմավաթ անըն կիւնահընը իզհար էյլէյճէճէք,
Զէմին տախի անըն ՚ալէյհինէ գըյամ էտէճէք տիր։
28 Խանէսինին իրատը կէօթիւրիւլէճէք,
Ղազապը կիւնիւնտէ զա՛իլ օլաճագ տըր։
29 ֊Շէրիր ատէմին Ալլահ թարաֆընտան նասիպի պու տըր.
Վէ անա Ալլահընը թագտիր էյլէտիյի միրաս պու տըր։

ՊԱՊ 21

Յորընը՝ Քէ՚էսիւֆ էթմէքտէ հագգը օլտըղընը իտտի՚ա, 7 վէ պա՚զը տէֆ՚ա շէրիրլէրին՝ Ալլահը րէտտ էտէճէքլէրի տէրէճէտէ ասայիշ ի հալտէ օլմալարընը զիքր, 16 վէ պա՚զը տէֆ՚ա հէլաք օլաճագլարը մուհագգագ իտիյինի պէյան էթմէկի. 22 Ասայիշ ի հալտէ օլան իլէ օլմայանընը էօլիւմիւ պիր օլտըղընը, 27 վէ շէրիրլէրին միւճազաթը ախրէթտէ օլաճագընը իֆատէ էյլէմէկի։

ա Մէգ. 17. 15։ 1կոր. 13. 12։ 1Յովհ. 3. 2։
բ Եա. 14. 13,14։ Արդ. 3,4։
գ Ա՚յ. 22։
դ Մէգ.58.10,11։ ——
ե Մէգ. 37. 35,36։
զ Եա. 14. 13,14։ Արդ. 3,4։
է Մէգ. 83. 10։
ը Մէգ. 73. 20։ 90. 5։
թ Պ. 7. 8,10։ 8. 18։ Մէգ.37.36։ 103.16։
ժ Ա՚յ. 18։
ի Պ. 13.26։ Մէգ.25.7։
լ Եա՚օ֊ կէնճլիքլէ տօլու, Քաքին
խ Պ. 21.26։ [17. 6։
ծ Մէգ. 36. 9։ Երեմ.
կ Ա՚յ. 10,15։
հ Վա՚. 5. 13,14։
ձ Ա՚տ.11.33։ Մէգ.78. 30,31։
ղ Եա.24. 18։ Երեմ.48. 43,44։ Ամովս. 5.19։
ճ Պ.16. 13։
մ Պ. 18. 11։
յ Մէգ. 21. 9։
ն Պ.27.13։ 31. 2,3։
——

Digitized by Google

Ցոր տախի ճէվապէն տէտի քի,
2 Քէլամըմը տիգգաթլէ տինկլէյինիզ,
Վէ պու սիզին թէսլիյէնիզ օլսուն։
3 Պանա թէհամմիւլ էտինիզ, պէնտէ սէօյլէյէյիմ.
Վէ պէն սէօյլէտիքտէն սօկրա՝ իսթիհզա էտինիզ։
4 Պէնիմ շէքվամ ինսանաճ մը տըր,
Վէ նէֆհին ճանըմ սըգըլմասըն։
5 Պանա պագըպ հայրան օլունըզ,
Վէ էլինիզի աղզընըզ իւզէրինէ գօյունըզ։
6 Թէզէքքիւր էթտիքճէ պանա տէհշէթ կէլիր,
Վէ ճէսէտիմի թիթրէմէ թուտաը։
7 Շէրիրլէր նէֆհին եաշարլար,
Իսթիյարլանըրլար, գուվվէթ քէսպ էտէրլէր։
8 Զէմանլարընտա անլէրին նէսլի հուզուրլարընտա,
Վէ զիւրրիյէթլէրի կէօզլէրի էօնինտէ գա՛իմ տիր։
9 Խանէլէրի գօրգուտան սալիմ տիր,
Ալլահըն տէյնէյի անլէր իւզէրինտէ տէյիլ տիր։
10 Անլէրին պուղասը չիֆթլէշիր վէ պօշա կիթմէզ,
Ինէյի տօղուրըր վէ եավրու տիւշիւրմէզ։
11 Եավրուլարընը սիւրիւ կիպի կէզտիրթիրլէր,
Վէ չօճուգլարը րագս էտէրլէր։
12 Տէֆ վէ թանպուրլէ եւ գալտըրըրլար,
Վէ գավալ սէտասըյլէ սէվինիրլէր։
13 Կինալէրինի խօշ հալտէ կէչիրիրլէր,
Վէ պիր անտէ հավիյէյէ էնէրլէր։
14 Վէ Ալլահ՝ Պիզտէն ուզագ օլ,
Սէնին թարիգլէրինի պիլմէ՛ք իսթէմէյիզ.
15 Գաատիր քիմ տիր՝ քի անա ՚իպատէթ էտէլիմ,
Վէ անա տու՛ա էթտիյիմիզտէ ընէ՞ ֆա՛իտէ կէօրէճէյիզ՝ տէրլէր։
16 Իշթէ սէրվէթլէրի քէնտի էլլէրինտէ տէյիլ տիր.
Շէրիրլէրին թէտպիրի պէնտէն ուզագ օլսուն։
17 Շէրիրլէրին չըրաղը գաչ տէֆ՛ա սէօնէր,
Վէ իւզէրլէրինէ պէլալարը կէլիր.
Ալլահ՝ ղազապը վագթընտա տէրտլէր թագսիմ էտէր։
18 Բիւզկեար էօնինտէ օլան սաման կիպի,
Վէ գասըրղանըն կէօթիւրտիւյիւ սաման ուֆաղը կիպի օլուրլար։
19 Ալլահ անըն հագգսրզլըղընըն ճեշմէնէ էվլատընա սագլար.
Անա միւճազաթ էտա էտէճէ՛ք, քէնտիսի տէ պիլէճէ՛ք տիր։
20 Կէօզլէրի քէնտի հէլաքընը կէօրէճէ՛ք,
Վէ Գաատիրին ղազապընտան իչէճէ՛ք տիր։
21 Մատամ՛ քի այլարընըն ՚ատէտի քէսիլմիշ տիր,
Արթըգ պէյթ ու նէսլինտէն նէ՞ մէսէրրէֆի օլուր։
22 Եիւճէ օլանլարը հիւքմ էտէն Ալլահա
՚Իլմ էօյրէտիլի՞ր մի։
23 Պիրի քէմալընտա իքէն ասայիշ
Վէ իսթիրահաթ իւզրէ վէֆաթ էտէր.
24 Եանլարը եաղլէ գափլը,
Վէ քէմիքլէրինին իլիյի թազէ տիր։
25 Տիկէրի խայր կէօրմէյէրէ՛ք,
Ձան աճըսըյլէ էօլիւր։
26 Թօփրագտա պիրլիքտէ եաթարլար,
Վէ անլէրի գուրթլար էօրթէր։
27 Իշթէ պէն էֆքեարընըզը,
Վէ ՚ալէյհիմտէ օլան սու՛ի գաստլարընըզը պիլիրիմ։
28 Զիրա՝ Հէմիրին խանէսի նէ՞րէտէ տիր,
Վէ շէրիրլէրին մէսքէնի օլան չատըր նէ՞րէտէ տիր՝ տէրսինիզ։
29 Եօլճըլարա սիւ՛ալ է՞թմէտինիզ մի,
Վէ իշարէթլէրինի թանըմմազ մը սընըզ,
30 Քի ֆասըգ հէլաք կիւնիւ իչին սագլանըլըր,
Ղազապ կիւնիւնէ ճէլպ օլունուր։
31 Անըն թուտտըղը եօլու եիւգիւնէ քի՞մ վուրաճագ,
Վէ եափտըղընըն ճէզասընը անա քի՞մ վէրէճէ՛ք տիր։
32 Վէ լաքին զապրա կէօթիւրիւլէճէ՛ք,
Վէ թիւրպէտէ գալաճագ տըր։
33 Տէրէնին քէսէքլէրի անա թաթլը կէլէճէ՛ք,
Վէ հէր քէս անըն արտընճա կիտէճէ՛ք,
Վէ էօնինճէ էէեէ հիսապսըզ տըր։
34 Իմտի պանա նաֆսըլ պիհուտէ թէսէլլի վէրիյօրսընըզ.
Զիւնքի սիզին ճէվապլարընըզ անճագ խըչյանէթ տիր։

ՊՍՊ 22

Եղիփազըն իւչիւնճի տէֆ՛ա սէօյլէյիպ, ինսանըն Ալլահա պիր ֆա՛իտէսի օլմատըղընը իֆաատէ, 5 վէ ՚ոտը տիւրլիւ խաճալարլէ իճհամ, 21 վէ անը Թէվպէյէ Թէշվիգ էՁմէսի։

Օլ վագըթ Թեմանլը Եղիփազ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Ինսանըն Ալլահա ֆա՛իտէսի օլո՞ւր մը,
՚Ագըլլը ատէմին անճագ քէնտինէ ֆա՛իտէսի օլուր։
3 Սէնին սալիհ օլմանտան Գատիրին մէսէրրէֆի օլո՞ւր մը,
Եախօտ իսթիգամէթլէ եիւրիւմէքլիյինկտէն մէնֆա՛աթը օլո՞ւր մը։
4 Սէնտէն գօրգարագ սէնին իլէ միւպահէսէ էտէ՞ր մի.
Սէնին իլէ մուհաքէմէյէ կիրէ՞ր մի։
5 Սէնին քէօթիւլիյիւն չօգ տէյի՞լ մի,

ա Գ. 16. 10։ 17. 2։ 40. 4։ Մէզ. 39. 9։
բ Հաբ. 18. 19։ Գ. 29. 9։
գ Գ. 12. 6։ Մէզ. 17. 10, 14։ 73. 3, 12։ Երեմ. 12. 1։ Ամբ. 1. 16։
դ Մէզ. 73. 5։
ե Խուր. 23. 26։
զ Գ. 36. 11։
է Գ. 22. 17։
ը Խուր. 5. 2։ Գ. 34. 9։
թ Գ. 35. 3։ Մաղ. 3. 14։
ժ Գ. 22. 18։ Մէզ. 1. 1։ Էմս. 1. 10։
ի Գ. 18. 6։
լ Ղուկ. 12. 46։
խ Մէզ. 1. 4։ 35. 5։ Ես. 17. 13։ 29. 5։ Ովս. 13. 3։
ծ Խուր. 20. 5։
կ Մէզ. 75. 8։ Ես. 51. 17։ Երեմ. 25. 15։ Վահ. 14. 10։ 19. 15։
հ Ես. 40. 13։ 45. 9։ Րօմ. 11. 34։ 1Կոր. 2. 16։
ձ Գ. 20. 11։ Վա՛. 9. 2։
ղ Գ. 20. 7։
ճ Էմս. 16. 4. 2Պետ. 2. 9։
մ Գաղ. 2. 11։
յ Իպլր. 9. 27։ ——
ն Գ. 35. 7։ Ղուկ. 17. 10։

Digitized by Google

Իսեանըն նիհայէթսիզ տէյին մի տիր։
6 Զիրա պիրատէրլէրինտէն պիլա սէպէպ բրէհին ալտըն,
Վէ չըփլագ օլանլարըն էսվապընը սօյտըն։
7 Սուսամըշ օլանա սու իչիրմէտին,
Վէ ցաճ օլանտան էքմէյի տիրիղ էթտին։
8 Գուվվէթլի ատէմ իսէ, եէր անըն օլտու,
Խաթրը սայըլանլար անտէ սաքին օլտու։
9 Տուլ գարըլարը պօշ կէօնտէրտին,
Վէ եէթիմլէրին գօլլարը գըրըլտը։
10 Պու սէպէպտէն էթրաֆընկտա տուզագլար վար,
Վէ անսըզըն կէլէն գօրգու սէնի միւզթարիպ գըլար։
11 Եախօտ զուլմէթ ըլա՞ր, քի կէօրէմէզսին,
Վէ սուլարըն քէսրէթի սէնի էօրթէր։
12 Ալլահ սէմավաթըն էն եիւքսէք մահալընտա տէյին մի,
Եըլտըզլարըն եիւքսէքլիյինէ պագ, նէ գատար եիւքսէք տիրլէր։
13 Վէ սէն՝ Ալլահ նէ՞ պիլիր,
Գարա պուլութ իչինտէն հիւքմ էտէ պիլի՞ր մի.
14 Պուլութլար անըն էօնիւնտէ փէրտէ տիր, վէ կէօրէմէզ.
Սէմավաթըն տա՛իրէսինտէ կէզէր տէտին։
15 Էհլ ի ֆըսգըն եիւրիւտիւքլէրի
Էսքի թարիգէ տիգգաթ էթտի՞ն մի։
16 Պունլար վագըթսըզ գալտըրըլտըլար,
Վէ թէմէլլէրինի սէյլ պաստը։
17 Պունլար Ալլահ՝ Պիզտէն ուզագ օլ,
Վէ՝ Գատիր պիզէ նէ՞ եափաճագ՝ տէրլէր իտի։
18 Ո իսէ խանէլէրինի նի՛մէթլէ տօլտուրըր իտի.
Շէրիրլէրին մէշվէրէթի պէնտէն ուզագ օլսուն։
19 Սալիհլեր կէօրիւպ՝ մէսրուր օլաճագլար,
Վէ սուչսըզլար անլէրի իսթիհզա էտէճէքլէր տիր։
20 Տիւշմէնլէրիմիզ հէլաք ՕլմատՐ մը,
Վէ անլէրտէն պագը գալանը աթէշ թէլէֆ Էթմէտի մի՝ ֆէրէհ։
21 Կէլ՝ անըն իլէ տօսթ օլ, վէ սէլամէթ պուլուրսըն,
Վէ պունտան սանա խայր կէլէճէք տիր։
22 Անըն աղզընտան շէրի՛աթը գապուվ էյլէ,
Վէ անըն սէօզլէրինի գալպինտէ հրֆզ էյլէ։
23 Գատիրէ րիւճու՛ էտէր իսէն, մա՛մուր օլաճագսըն.
Հագգսըզլըղը չատըրլարընկտան ուզաղա գօ.
24 Վէ ալթունը թօփրագ իւզէրինէ,
Վէ Ոփիր ալթունընը չագըլ թաշլար իւզէրինէ գօյաճագսըն.
25 Վէ Գատիր սանա ալթուն եէրինէ,
Վէ կիւմիւշ եըղընթըսը եէրինէ օլաճագ տըր։
26 Զիրա օ զէման Վէսէրըէթինկ Գատիրտէն օլաճագ,
Վէ Եիւզինկու Ալլահա տօղրու գալտըրաճագսընՐ.
27 Անա նիյազ էյլէտինկտէ՝ սէնի միւսթէճապ գըլաճագ,
Վէ նէզրլէրինկի իֆա էտէճէքսին։
28 Պիր շէյ նիյէթ էթտինկ զէման սանա միւյէսսէր օլաճագ.
Վէ թարիգլէրինկ իւզէրինէ նուր փարլայաճագ տըր։
29 Պիրի տիւշէրսէ, Գալտըրըլսըն, տէտինկտէ,
Աւլա միւթէվազը՛ օլանը խէլաս էտէճէք տիր։
30 Պի կիւնահ օլմայանը տախի գուրթարաճագ,
Վէ սէնին էլլէրինին փաքլինյինյլէ նէճաթ պուլաճագ տըր։

ՊԱՊ 23

Ալլահըն շէֆգաթընա ի՛թիմատէն անըն հուզուրընա չըդմագ իչին ցօրըն արգուսը. 11 քէնտիսինի Ծէպրիյէ էՁմէսի։ 13 Ալլահըն հիւքմինին ցաղէթիր օլունմայաճաղը։

Յօր տախի ճէվապէն տէտի քի,
2 Պու կիւնքի կիւն շիքեայէթիմ աճը տըր.
Պէլիյյէմ ֆիղանըմտան աղըր տըր։
3 Քեաճշքի Անը նէրէտէ պուլաճաղըմը պիլէ իտիմ,
Անըն քիւրսիւսինէ գատար կիտէր իտիմ։
4 Տա՛վամը անըն հուզուրընտա թէրթիպ էտէր իտիմ,
Վէ աղզըմը պիւրհանլարէ տօլտուրըր իտիմ։
5 Պանա նէ ճէվապ վէրէճէյինի պիլիր իտիմ.
Վէ պանա նէ սէօյլէյճէյինի անկլար իտիմ։
6 Զօգ գուվվէթլէ պէնիմ իլէ մուխասէմէթ էտէճէք մի իտի,
Խայըր, անճագ պանա ֆուվէթ վէրէճէք իտի՞։
7 Օրատա սալիհ անըն իլէ միւպահէսէ էտէր իտի.
Պէն տախի իլէէպէտ Հաքիմիմտէն գուրթուլուր իտիմ։
8 Իլթէ շարգա տօղրու կիտէրիմ, վէ օրատա տէյիլ տիր.
Ղարպա տօղրու կիւվէրէմ, վէ անը սէզէմէմ։
9 Իշլէտիյի եէրէ շիմալէ կիւվէրէմ, ամմա անը կէօրէմէմ.
Ձէնուպտա կիզլէնիր, վէ անը միւշահէտէ էտէմէմ։
10 Զիրա Վէսէլէյիմի պիլիր.
Պէնի թէճրիպէ էյլէտիյինտէ ալթուն կիպի չըգաճաղըմ։
11 Այագլարըմ անըն իզլէրինէ եափըշտը.
Անըն թարիգինի հրֆզ էթտիմ, վէ սափմատըմ։
12 Անըն տուտագլարընըն էմրլէրինտէն այրըլմատըմ,
Աղզընըն սէօզլէրինի նաֆագամտան զիյատէ հրֆզ էթտիմ։

բ Խուր. 22.26,27։ Թէս. 24. 10, վէ զայրի։ Պ. 24. 3, 9։ Եզեկ. 18. 12։
գ Պաղ Պ. 31. 17։ Թէս. 15. 7, վէ զայրի։ Ես. 58. 7։ Եզեկ. 18. 7, 16։ Մատթ. 25. 42։
դ Պ. 31. 21։ Ես. 10. 2։ Եզեկ. 22. 7։
ե Պ. 18. 8-10։ 19. 6։
զ Մէզ. 69. 1,2։ 124. 4։ Մէրա. 3. 54։
է Մէզ. 10. 11։ 59. 7։ 73. 11։ 94. 7։
ը Մէզ. 139. 11,12։
թ Պ. 15. 32։ Մէզ. 55. 23։ 102. 24։ Վա՛. 7. 17։
ժ Պ. 21. 14։
ի Մէզ. 4. 6։
լ Պ. 21. 16։
խ Մէզ. 58. 10։ 107. 42։
ծ Ես. 27. 5։
կ Մէզ. 119. 11։
հ Պ. 8. 5,6։ 11. 13,14։
ձ 2 Թէվ. 1. 15։
ղ Պ. 27. 10։ Ես. 58. 14։
ճ Պ. 11. 15։
մ Մէզ. 50. 14,15։ Ես. 58. 9։
յ Էմս. 29. 23։ Ցակ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 5։
ն Պաղ Թէզ. 18,26, վէ զայրի։
——
շ Պ. 13. 3։ 16. 21։
ո Ես. 27. 4,8։ 57. 16։
* Եբէր՝ հալըմա պագաճագ իտի
չ Պ. 9. 11։
պ Մէզ. 139. 1-3։
ջ Մէզ. 17. 3։ 66. 10։ Ցակ. 1. 12։
ռ Մէզ. 44. 18։
ս Ցովհ. 4. 32,34։

Digitized by Google

13 Ամմա պիր գարարտա տըր.
Վէ ⁽ան ը քիմ տէօնտէրէ պիլիր.
Վէ ⁾քէնտի իսթէտիյինի եափար:
14 Զիրա ⁽հագգըմտա թագտիր էյլէտիյինի իճրա էտէճէք,
Վէ անըն եանընտա պունուն էմսալը չօգ տըր:
15 Պունուն իչին անըն հուզուրընտան միւզթարիպ օլուրըմ,
Վէ թէֆէքքիւր էյլէտիյիմտէ՝ անտէն գօրգարըմ:
16 Զիրա Ալլահ ⁽եիւրէյիմի էրիթտի,
Վէ Գատիր պէնի միւզթարիպ էյլէտի:
17 Զինքի զուլմէթ կէլմէզտէն էվվէլ զա՛իլ օլմատըմ,
Վէ տիւմանը էօնիւմտէն սէթր էթմէտի:

ՊԱՊ 24

Շերիրլէրին պու տիւնեատա չօգ տէֆ՛ա միւճազաթ կէօրմէտիքլէրի. 17 Նիհայէթ միւճազաթտան գուրթուլամայանազլարը:

Վ ագըթլար Գատիրտէն կիզլէնմէտիյի հալտէ, Նէտէ՞ն տիր քի անը պիլէնլէր անըն կիւնլէրինի կէօրմէզլէր:
2 Շէրէյէ ⁽հուտուտ նիշանլարընը գալտըրըրլար, Սիւրիւլէրի ղասպ էտէրլէր վէ անլէրի օթլատըրլար:
3 Եէթիմլէրին մէրքէպինի կէօթիւրիւրլէր, ⁽Տուլ գարընըն էօքիւզինիւ րէհին ալըրլար:
4 Ֆուգարայը եօլտան սափտըրըրլար, Վէ ⁽տիյարընն պիչարէլէրի պիրտէն կիզլէնիրլէր:
5 Իշթէ անլէր չէօլտէքի եապան էշէյի ⁽է՛ւէ քէնտի իշլէրինէ չըգարլար, Էրքէն շիքեար իչին կիտերլէր. Զէօլ տախի էվլատլարը իչին անլէրէ էքմէք ⁽էրէր:
6 Քէնտիլէրինին օլմայան թարլատան պիչէրլէր, Վէ հագգսըզլըգլէ պաղ պօզարլար:
7 Զրփլագլարը կէճէտէ ⁽էսվապսըզ եաթըրըրլար, Վէ սօղուգտա էօրթիւլէրի եօգ տըր:
8 Տաղլարընն շիտտէթլի եաղմուրլարընտան ըսլանըրլար, Վէ մէլճա՛լարը օլմատըղընտան ⁽գայալարը գուճագլարլար:
9 Եէթիմի մէմէտէն գօփարըրլար, Վէ պիչարէտէն րէհին ալըրլար:
10 Զրփլագլարը էսվապսըզ կէզտիրիրլէր, Վէ աճ օլանլար ⁽ա՛էրէ՛ տէմէթլէրինի թաշըրլար:
11 Անլէրին սուրլարը իչինտէ, սուսըզ օլարագ, եաղ չըգարըրլար, Վէ մա՛սէրէլէրտէ է՛-է՛-՛ պասարլար:
12 Շէհրտէն ատէմլէր ֆիղան էտէր,

ը Պ. 9. 12,13։ 12. 14։ Բօմ. 9. 19։
բ Մ'կ. 115. 3։
գ 1Մէլ. 3. 3։
դ Մէզ. 22. 14։ — Ա'մալ. 1. 7։
ե Թէս. 19. 14։ 27. 17։ Էմս. 22. 28։ 23. 10։ Հով. 5. 10։
զ Թէս. 24. 6, 10, 12, 17։ Պ. 22. 6։
է Մէլ. 4. 5։ Նէէր տէէլէրլէր, կիւնտիւզիւն սազլանըրլար
ը Մ'կ. 10. 8։
թ Մ'կ. 10. 11։
ժ Էմս. 7. 9։
ի Յովհ. 3. 20։
լ Մէզ. 11. 4։ Էմս. 15. 3։ —
* ե-է՛ւ՛կ'նէլէյինխա-է Էմս. 10. 7։

Վէ մէճրուհլարըն ճանլարը ֆէրեատ էյլէր, Լաքին Ալլահ պու ֆէսատա պագմազ:
13 Պունլար նուրա մուխալէֆէթ էտէնլէրտէն տիր. Անըն թարիգլէրինի պիլմէզլէր, Վէ եօլլարընտա տուրմազլար:
14 ⁽Գաթիլ սէհէր վագթընտա գալգըպ, Պիչարէ վէ ֆագիրի գաթլ էտէր, Վէ կէճէտէ խըրսըզ կիպի օլուր:
15 Պէնի կէօզ կէօրմէսինի՝ ⁽տէյէրէք ⁾զանինին կէօզիւ ախշամը պէքլէր, Վէ եիւզինիւ էօրթէր:
16 *Կինտիւզին նիշան գօտրգլարը խանէլէրի կէճէլէյին տէլէրլէր՛՛.
⁽Նուրու թանըմազլար:
17 Զիրա սապահ անլէրէ հէման էօլիւմ կէօլկէսի տիր. Զինքի պունլար էօլիւմ կէօլկէսի տէհշէթլէրինէ աղըշմըշ տըրլար:
18 Սուլար իւզէրինտէ խաֆիֆ տիր, Նասիպլէրի զէմինտէ մէլ՛ուն տըր. Պաղլար եօլընա թէվէճճիւհ էթմէզ:
19 Գուրագլըգ վէ սըճագլըգ գար սուլարընը գափտրըղը կիպի, Հավիյէ տախի կիւնահքեարլարը է՛-է՛-:
20 Րահմ անը ունուտաճագ, Գուրթլար անը լէզզէթլի պիր շէյ կիպի եէյէճէքլէր. ⁽Օ արթըգ զիքր օլունմայաճագ տըր. Ֆըսգ պիր աղաճ կիպի գըրըլաճագ տըր:
21 Տօղուրմայան ՚ագիր գարըյա ճէֆա էտէր, Վէ տուլ գարըյա էյիլիք էթմէզ:
22 Գուվվէթիյլէ գուվվէթ սահիպլէրինի գալտըրըր. Գալգտըղընտա՝ քիմսէ հայաթընտան էմին տէյիլ տիր:
23 Անա էմնիյէթ իհսան օլունուր, օ տախի թէվէքքիւլ էտէր, Լաքին ⁽Ալլահը կէօզլէրի անլէրին թարիգլէրինտէ տիր:
24 Ազ վագըթ րիֆ՛աթ պուլտըլար, վէ եօգ օլտըլար, Ձիւմլէ կիպի ֆէնա պուլուպ հէլաք օլտըլար, Վէ պաշագլար կիպի քէսիլտիլէր:
25 Եկէր պէօյլէ տէյիլ իսէ, քիմ պէնի եալանճը չըգարաճագ, Վէ քէլամըմ պիհուտէ օլտըղընը կէօսթէրէճէք տիր:

ՊԱՊ 25

Բաղդատըն՝ իւչիւնճիւ տէֆ՛ա սէօյլէյիպ, ինսանըն ՚ինտ Ալլահ Ջէպրիր օլունամայաճաղընը կէօսթէրմէսի:

Օ զէման Սօքի Բաղդատ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, 2 Սալթանաթ վէ հէյպէթ Անըն եանընտա տըր,

ը Մէզ. 11. 4։ Էմս. 15. 3։ —

Digitized by Google

Քէնտի եիւքսէք եէրլէրինտէ սէլամէթ հուսուլէ կէթիրիր։
3 Անըն ճիւնուտընը սայմագ միւմքի՞ն մի,
Վէ ՙնուրու քիմի՞ն իւզէրինէ տօղմազ։
4 ᵖԻմտի ինսան Ալլահըն ՚ինտինտէ նաֆսըլ թէպրիր օլունուր,
Վէ նիսատան տօղան նաֆսըլ փաք օլապիլիր։
5 Իշթէ այ պիլէ զիյա վէրմէզ,
Վէ եըլտըզլար անըն նազարընտա փաք տէյիլ տիր.
6 Նէ՞րէտէ գալտը ինսան, քի ᵗգուրթ տըր,
Վէ ատէմ օղլու, քի պէօճէք տիր...։

ՊԱՊ 26

Սէրթլիյինտէն տօլայը Բաղդատըն Յոբ Թարաֆընտան Թէվպիխ էտիլմէսի, վէ Ալլահըն զուտրէթի նիհայէթսիզ վէ ՚ազ էրմէզ իտիյինին պէյանը։

Պունա ճէվապէն Յոբ տէտի քի,
2 Թագաթսըզ օլանա նաֆսըլ իմտատ էյլէտին,
Վէ գուվվէթի օլմայան պազույը Նա՞՞ըէ գուվվէթլէնտիրտին։
3 Հիքմէթտէն մահրում օլանա նէ՞ տիւրլիւ նասիհաթ վէրտին,
Վէ պիր չօգ ՚իրֆան թա՚լիմ էյլէտին։
4 Սէն քիմի՞ քէլամ՚ սէօյլէտին,
Վէ քիմի՞ն նէֆէսի սէնտէն չրգտը։
5 Աշաղըտան էօլիւլէր,
Վէ սուլար իլէ սէքէնէսի թիթրէր։
6 ՙԱնըն հուզուրընտա հավիյէ աչրգ,
Վէ հէլաք էօրթիւսիւզ տիր։
7 ᵉՇիմալը պօշլըգ իւզէրինէ եայար,
Վէ զէմինի հիչ իւզէրինէ ասար։
8 ᵗՍուլարը քէնտի գարա պուլութլարընա սարար,
Վէ պուլութ անլէրին ալթընտա երրթըլմազ։
9 Քիւրսիւսինի՞ւն եիւզիւնիւ էօրթէր,
Անըն իւզէրինէ պուլութընը եայար։
10 Նուրըն զուլմէթէ միւնթէհի օլտըղը եէրէ
ᵀՍուլար իւզէրինտէ հուտուտ չէվիրտի։
11 Սէմավաթըն տիրէքլէրի սարսըլըր,
Վէ անըն թա՚զիրինտէն հայրան օլուր։
12 ᵘԳուվվէթիյլէ տէնիզի թա՚զիր էտէր,
Վէ հիքմէթիյլէ քիպրի էզէր։
13 ᵛՐուհընյլէ սէմավաթը տօնաթտը,
Անըն իլէ ᵘգաչան էժտէրի խալգ էյլէտի։
14 Իշթէ պունլար անըն թարիգլէրինին անճագ պիր ճիւզ՚ի տիր.

Անըն հագգընտա իշիթտիյիմիզ նէ՞ գատար ազ տըր.
Վէ անըն գուտրէթինին կիւրլէմէսինի քի՞մ անլայա պիլիր։

ՊԱՊ 27

Յոբըն քէնտի խուլուսը գալպինի պէյանէ, 8 վէ միւնաֆըգընն իւմիտինին պաճըլ օլտըղընը, 11 վէ շէրիւլէրին մալիք օլտըգլարը պէրքէմլէրին լա՚նէթ տէօնէճէյինի զիքր էթմէսի։

Վէ Յոբ *նութգընա տէվամ էտէրէք տէտի քի.
2 ՙՀագգըմը իպթալ էտէն Ալլահընը,
Վէ ᵉճանըմը աճըտան Գատիրին հայաթը հագգը իչիւն,
3 Նէֆէսիմ պէնտէ օլտըգճա,
Վէ ᵗԱլլահընը վէրտիյի րուհ պուրունըմտա պուլունտըգճա,
4 Տուտագլարըմ հագգսըզլըգ սէօյլէմէյէճէք,
Վէ տիլիմ հիլէ թէքէլլիւմ էթմէյէճէք տիր։
5 Չաշա քի սիզի թաստիգ էտէյիմ.
Թէսլիմի րուհ էտինճէյէ տէյին ᵗիսթիգամէթիմի էլտէն պրագմայաճաղըմ։
6 Սալահըմը ᵗգավի թուլթըմ, վէ գօյ վէրմէյէճէյիմ,
Վէ միւտտէթ ի՚էօմրիւմտէ ᵘգալպիմ պէ՞ թա՚եիպ էթմէյէճէք տիր։
7 Տիւշմէնիմ շէրիր կիպի,
Վէ պանա մուխալիֆէթ էտէն ֆասըգ կիպի օլսուն։
8 ᵗՋիրա ᵗմիւնաֆըգ էմվալ թօփլասա տա,
Ալլահ՚՚ անըն ճանընը ալտըգտա, իւմիտի նէ՞ օլաճագ տըր։
9 Անըն իւզէրինէ մուսիպէթ կէլտիյինտէ,
ᵉԱլլահ անըն ֆէրեատընը տինկլէյէճէ՞ք մի։
10 ᵖԳատիրտէ մէսրուր օլո՞ւր մը,
Վէ հէր զէման Ալլահա տու՚ա էտի՞ր մի։
11 Ալլահըն էլինին իշինի սիզէ թա՚լիմ էտէճէյիմ,
Գատիրին եանընտա պուլունանը կիզլէմէյէճէյիմ։
12 Իշթէ սիզ ճիւմլէնիզ կէօրտինիւզ,
Վէ նի՞չին քիւլլիյէն պաթըլ օլտընըզ։
13 ᵛԱլլահ թարաֆընտան շէրիր ատէմին հիսսէսի,
Վէ Գատիր թարաֆընտան զօրպազլարընն ալաճագլարը միրաս պու տըր։
14 ᵗԷվլատը չօղալըրսա, գըլըճ իչիւն տիր.
Վէ զիւրրիյէթի էքմէյէ տօյմայաճագ տըր։
15 Պագը գալանլարընը էօլիւմ տէֆն էտէճէք,
Վէ ᵗանըն տուկ գարըլարը աղլամայաճագլար։
16 Կիւմիւշիւ թօփրագ կիպի եըղսա,
Վէ էլպիսէյի չամուր կիպի ըէ թէտարիք էթսէ տէ,
17 Թէտարիք էթտիյինի ᵗսալհ կիյէճէք,

ᵃ Յակ. 1. 17։	15. 11։ ՚Իպր. 4. 13։	ᵏ Խուր. 14. 21։ Մէգ.	† Ե՚եով Ալլահ միւնաֆըզը գան՚ էտիպ	Յովհ. 9. 31։ Յակ. 4. 3։
ᵇ Պ. 4. 17, վէ զայրի։ 15. 14, վէ զայրի։ Մէգ. 130. 3։ 143. 2։	ᵍ Պ. 9. 8։ Մէգ. 24. 2։ 104. 2, վէ զայրի։	74. 13։ Ես. 51. 15։ Երեմ. 31. 35։	ᵈ Պ. 35. 12։ Մէգ. 18. 41։ 109. 7։ Լամ. 1. 28։ 28. 9։ Ես. 1. 15։	ᵐ Պագ Պ. 22. 26, 27։	
ᵈ Մէգ. 22. 6։	ᵈ Լամ. 30. 4։	ᵐ Մէգ. 33. 6։	Երեմ. 14. 12։ Եզեկ. 8. 18։ Միք. 3. 4։	ᵑ Պ. 20. 29։	
———	ᵗ Պ. 38. 8։ Մէգ. 33. 7։ 104. 9։ Լամ. 8. 29։	ᵉ Ես. 27. 1։		ᵖ Թէս. 28. 41։ Եսթ. 9. 10։ Ովս. 9. 13։	
ᵇ Մէգ. 139. 8, 11։ Լամ.	Երեմ. 5. 22։	———		Մէգ. 78. 64։	
		* ՚Իպր. ամալլինէ		ᵗ Լամ. 28. 8։ Վա՚. 2. 26։	

Digitized by Google

Վէ կիւմիւշիւ սուչսըզ օլան թագսիմ էտէճէք տիր։
18 Խանէսինի կիւվէ կիպի,
Վէ պէքճինին եափտըղը [ե]գուվիպէ կիպի պինա էտէր։
19 Զէնկին եաթար վէ [զ]ոռոզլա միւնզամմ օլմազ.
Կէօզլէրինի աչար, վէ պուլունմազ։
20 [ը]Տէհշէթլէր անա սուլար կիպի եէթիշէճէք,
Կէճէլէյին անը գասըրղա կէօթիւրէճէք տիր։
21 Շարգ րիւզկեարը անը սիւրէճէք, օ տախի կիտէճէք.
Անը շիտտէթլէ մէքեանընտան գալտըրաճագ տըր։
22 Ալլահ անըն իւզէրինէ [թ]աթաճագ, վէ շէֆգաթ էթմէյէճէք.
Օ իսէ անըն էլինտէն գաչմաղա ճէհտ էտէճէք տիր։
23 Անըն իւզէրինէ էլ չըրփաճագլար.
Վէ մէքեանընտան անա ըսլըգ չալաճագլար տըր։

ՊԱՊ 28

Ինսան ումուր ը Քապի՛յէյի պիւիր. 12 ֆագաթ հիքմէթ Ալլահընը պիր [ա]ձիյէսի տիր։

Վագա՛ա կիւմիւշիւն մա՛տէնի,
Վէ ալթունընը գալ օլունաճագ մահալը վար։
2 Տէմիր թօփրագտան ալընըր,
Պագըր թաշտան էրիտիլիպ չըգար։
3 Ինսան զուվմէթէ հուտուտ գօր,
Վէ հէր շէյին միւնթէհասընը,
Զուվմէթ թաշընը վէ էօլիւմ կէօլկէսինի տախի թէֆֆահհիւս էյլէր։
4 Օթուրտըղը մէքեանընտան չուգուր գազար.
Վէ այագ պասաճագ եէրլէրի օլմայարագ, սարգըտըլըպ,
Ատէմլէրտէն [ը]շէֆֆա սալլանըրլար։
5 Զէմինտէն էքմէք չըգար,
Ամմա անըն ալթը աթէշ կիպի տէօնէր։
6 Անըն թաշլարը կէօք եագուլթընն եէրի տիր,
Վէ անտէ ալթուն թօփրաղը վար։
7 Ըրրթըճը գուշ [ա]նը եօլընը թանըրմատը.
Վէ ագպապանըն կէօզիւ անը կէօրմէտի.
8 Վուհուշ օրայա այագ պասմատը,
Վէ արսլան անտէն կէչմէտի։
9 Ինսան էլինի սէրթ գայալարա ուզատըր,
Վէ տաղլարը տիպինտէն տէվիրիր։
10 Գայալարը եարըպ ըրմագլար կէչիրիր,
Վէ կէօզիւ հէր գըյմէթլի շէյի կէօրիւր։
11 Ըրմագլարընն ճէրեանընա սէտտ չէքէր,
Վէ կիզլի օլանը այտընլըղա չըգարըր։
12 [ժ]Լաքին հիքմէթի նէ՞րէտէ պուլունըր,
Վէ ֆէհմին մահալը նէ՞րէսի տիր։
13 Ինսան անըն [ի]գըյմէթինի պիլմէզ,
Վէ հայաթտա օլանլարընն տիյարընտա պուլունմազ։
14 [կ]Տէրեա՝ Պէնտէ տէյիլ տիր՝ տէր.
Վէ տէնիզ՝ Եանըմտա եօգ տըր՝ տէր։
15 [լ]Անըն պէտէլինէ խասս ալթուն վէրիլմէզ,
Վէ գըյմէթի իչիւն կիւմիւշ վէզն օլունմազ։
16 Ոփիր ալթունը վէ զիգըյմէթ [մ]ագիգ,
Վէ կէօք եագութ անա պէտէլ ալմազ։
17 Ալթուն վէ պիլլուր անա միւսավի կէլմէզ,
Վէ խալիս ալթուն էտէվաթըյլէ միւպատէլէ էտիլմէզ։
18 Մէրճան վէ պէզատի [ն]ը՞ էաղրա զիքր օլունմազ,
Վէ թահսիլ ի հիքմէթ ճէվահիրտէն ա՛լա տըր։
19 Հապէշ սարը եագութը անա միւսավի կէլմէզ,
Վէ խալիս ալթուն անա պէտէլ օլմազ։
20 [խ]Իմտի հիքմէթ նէ՞րէտէն կէլիր,
Վէ ֆէհմին մահալը նէ՞րէսի տիր.
21 Զիւնքի ճիւմլէ հայաթտա օլանլարընն կէօզլէրինտէն կիզլի տիր,
Վէ հավա գուշլարընտան մէսթուր տըր։
22 [ֆ]Հէլաք վէ էօլիւմ,
Պիզ գուլագլարըմըզլէ անըն շէօհրէթինի իշիթտիք՝ տէրլէր։
23 Անըն եօլընը Ալլահ անկլար,
Վէ եէրինի օ պիլիր։
24 Զիրա զէմինին միւնթէհասընա գատար նազար գըլար,
Վէ [պ]իլիճուն սէմա ալթընտա պուլունանը կէօրիւր։
25 [ր]Րիւզկեարընն վէզնինի թա՛եին,
Վէ սուլարընն էօլչիսիւնիւ մուգարրէր էթտիյինտէ,
26 [ս]Եաղմուրա գանուն՝
Վէ եըլտըրըմա թարիգ գօտըղընտա,
27 Օ զէման անը կէօրիւպ խապէր վէրտի,
Վէ անը թէհիյյէ հէմ տէ թէհարրի էյլէտի.
28 Վէ ինսանա տէտի քի՝ Իշիթ [ր]ԱՊՊ գօրգուսը հիքմէթ տիր,
Վէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էթմէք ֆէհմ տիր։

ՊԱՊ 29

Յոբընը կէչմիշ ափրիկ ու շէրկիֆինտէն տօլայը Քէլտաֆիւս։

Վէ Յոբ եինէ նուրթգընա տէվամ էտէրէք տէտի քի,
2 Քեաշկի [է]վվէլքի այլարտա,
Ալլահընն պէնի մուհաֆազա էթտիյի կիւնլէրտէ օլտրղըմ կիպի օլա իտիմ։
3 [բ]Օ զէման անըն չըրաղը պաշըմ իւզէրինտէ զիյա վէրիր իտի,
Վէ պէն գարանլըգտա անըն նուրըյլէ կէզէր իտիմ։
4 Քէմալըմ կիւնլէրինտէ,
[թ]Ալլահըն *րիզասը չատըրըմ իւզէրինտէ իտի։

ե Մլգ. 135. 7։ վա՛. 12. 13։ [ժ] Մլգ. 25. 14։
[ր] Պ. 38. 25։ —— * Իգր. սըրբը
[զ] Թէս. 4.6։ Մլգ. 111. 10։ Ղմ. 1. 7։ 9. 10։ — Պաղ Պ. 7. 3։
[թ] Պ. 18.6։ Մէզ. 18.28։

[ա] Եա. 1. 8։ Մէրա. 2.6։ Պ. 18. 11։ —— — Այ. 20։ վա՛. 7. 24։ [բ] Ղմա. 3. 15։ [գ] Այ. 22։ [դ] Ղմա. 3. 13,14,15։ 8. 10,11,19։ 16. 16։ [է] Այ. 12։ [զ] Այ. 14։ [ը] Ղմա. 15. 3։

Digitized by Google

5 Գատիր տահա պէնիմ իլէ պէրապէր,
Վէ չօճուգլարըմ եանըմտա իտի։
6 Իզլէրիմի [t]սիւթլէ եըյգար իտիմ.
Վէ [h]գայալար պէնիմ իչիւն զէյթ եաղը ըրմագլարը
ագըտըր իտի։
7 Գափուտան շէհրէ չըգտըղըմտա,
Քիւրսիմիւ մէյտանտա գօտըղըմտա,
8 Կէնճլէր պէնի կէօրիւնճէ կիզլէնիրլէր,
Վէ իխթիյարլար գալգըպ այագտա տուրուրլար իտի։
9 Ըէ՛իսլէր սէօյլէմէքտէն ֆէրաղէթ էտէրլէր,
Վէ [d]էլլէրինի աղըզլարը իւզէրինէ գօրլար իտի։
10 Էշրաֆ քէնտի սէսլէրինի քէսէր,
[h]Տիլլէրի տիմաղլարընա եափըշըր իտի։
11 Գուլագ իշիթտիյինտէ հագգըմտա՝
Նէ միւպարէք տիր՝ տէր իտի.
Վէ կէօզ կէօրտիյինտէ պանա շէհատէթ էտէր իտի։
12 Ջիւնքի [f]ֆէրեատ էտէն պիչարէյի վէ եէթիմի.
Վէ եարտըմճըսը օլմայանը գուրթարըր իտիմ։
13 Հէյաք օլմագ իւզրէ օլանըն խայր տու՛ասը իւզէրիմէ
կէլիր իտի,
Վէ տուլ գարընըն գալպինի մէսրուր գըլար իտիմ։
14 [t]Ա՛տալէթի կիյինիր իտիմ, օ տախի էլպիսէմ օլտու.
Հագգանիյէթիմ՝ ճիւպպէմ վէ սարըղըմ իտի։
15 Քէօրէ [h]կէօզ վէ թօփալա այագ օլտըմ։
16 Ֆուգարայա պապա օլտըմ,
Վէ [h]պիլմէտիյիմ տա՛վայը թէֆթիշ էտէր իտիմ։
17 Ջալիմին [d]ազու տիշինի գըրար իտիմ,
Վէ տիշլէրինտէն ավը գուրթարըր իտիմ։
18 Վէ՝ [h]Եուվամտա էօլէճէյիմ,
Վէ կիւնլէրիմի գում գատար չօղալտաճաղըմ տէր
իտիմ։
19 [d]Քէօքիւմ [h]սուլարա եայըլըր,
Վէ չիյ պիւթիւն կէճէ տալլարըմ իւզէրինտէ պուլու-
նըր իտի։
20 [h]Իզզէթիմ պէնտէ թազէլէնիր,
Վէ [h]եայրմ էլիմտէ եէնիլէնիր իտի։
21 Պէնի տինկլէյիպ պէքլէրլէր,
Վէ ըէյ վէրտիյիմտէ սիւքիւթ էտէրլէր իտի։
22 Պէն սէօյլէտիքտէն սօնրա թէքրար սէօյլէմէզլէր իտի.
Վէ քէլամըմ անլէր իւզէրինէ տամլար իտի։
23 Եաղմուրը պէքլէր կիպի պէնի պէքլէրլէր,
Վէ [h]սօնկ եաղմուրա հ-ըէ-էէ կիպի աղըզլարընը
աչարլար իտի։
24 Անլէրէ կիւլտիւմ իսէ, ինանմատըլար,
Վէ եիւզիւմիւն նուրընը թահգիր էթմէտիլէր։
25 Անլէրին թարիգլէրինի ինթիխապ էտէր,

Վէ ըէ՛իս մագամընտա օթուրուր իտիմ.
Վէ [h]ասքէրի իչինտէ մէլիք կիպի,
Մաթէմ էտէնլէրի թա՛զիյէ էտէն ատէմ կիպի սաքին
օլուր իտիմ։

ՊԱՊ 30

*Շէրէֆինին հագարէթէ, 15 վէ սա՛ատէթ ի հալընըն սէֆալէթէ տէօն-
տիւրիւնտէն տօլայը Յոբըն շիքայէթլ։*

Ամմա շիմտի եաշտա պէնտէն քիւչիւք օլանլար
պանա կիւլէրլէր,
Պունլարըն պապալարընը իսէ, սիւրիւմիւն քէլպլէրի
իլէ պէրապէր գօմաղա թէնէզզիւլ էթմէզ
իտիմ։
2 Վէ տախի էլլէրինին գուվվէթի պանա նէյէ՞ եարար.
Անլէրին տինճլիյի զա՛իլ օլմուշ տըր։
3 Զարուրէթ վէ աճլըգտան զա՛իֆլէնմիշ օլարագ,
Գուրագ եէրէ, գարանլըգ վէ վիրան վէ պէեապան
մահալլէրէ ֆիրար էտէրլէր իտի։
4 Թա՛ամլարը իչիւն չալըլըգտա էպէ կէօմէճի,
Վէ արտըճ քէօքիւ թօփլարլար իտի։
5 Օրթատան թարտ օլունըրլար,
Խրրսըզա գ-ըէրէ ն-էւ՝ արգալարընտան գ-է-ղէր պա-
ղըրըրլար իտի։
6 Անլէր տախի գօրգունճ տէրէլէրտէ, թօփրագտա,
Վէ գայատա պուլունան ինլէրտէ սաքին օլուրլար իտի։
7 Զալըլար արասընտա անկըրըրլար,
Վէ գարա չալըլար ալթընտա ճէմ՛ օլուրլար իտի։
8 Սէֆիհ վէ պինամ ատէմլէրին էվլատը օլուպ,
Եէրտէն թարտ օլունըրլար իտի։
9 [t]Շիմտի իսէ, անլէրին թիւրքիւսիւ
Վէ անլէրէ էյլէնճէ օլտըմ։
10 Պէնտէն իքրահ էտէրէք ուզագ տուրուրլար,
Վէ [h]եիւզիւմէ թիւքիւրմէքտէն վազ կէչմէզլէր։
11 Մատամ՛քի Օ գուշաղըմը չէօզիւպ պանա ճէֆա էյլէտի,
Անլէր էօնիւմտէ եուլարը աթտըլար։
12 Սաղըմտա [h]էօէէ եավրուլարը գալգըպ այագլարըմը
իթի վէրիրլէր,
Վէ [h]՛ալէյհիմտէ միհլիք թարիգլէրինի հազըրլարլար։
13 Եօլըմը պօզարլար վէ պէլամը արթտըրըրլար.
Անլէրէ գարշը գ-ըա- եարտըմճը եօգ տըր։
14 Կէօյա կէնիշ պիր կէտիքտէն կէլիրլէր,
Վիրանէ ալթընտան եուվարլանըրլար։
15 Իւզէրիմէ տէհշէթլէր կէլտի,
Շէրէֆիմի րիւզկեար կիպի թա՛գիպ էտէր.
Սա՛ատէթիմ պուլութ կիպի կէչիպ կիթտի։
16 [t]Վէ շիմտի ճանըմ տէրունիմտէ էրիր,

[t] Թէք. 49. 11։ Թէս. 32. 13։ 33. 24։ Գ. 20. 17։
[h] Մէգ. 81. 16։
[d] Գ. 21. 5։
[h] Մէգ. 137. 6։
[d] Մէգ. 72. 12։ Էմս. 21. 13։ 24. 11։
[f] Թէս. 24. 13։ Մէգ. 132. 9։ Ես. 59. 17։ 61. 10։
Եփես. 6. 14, վէ զայրի։ 1Մէլ. 5. 8։
[h] Ա՛տ. 10. 31։
[h] Էմս. 29. 7։ [14։
[d] Մէգ. 58. 6։ Էմս. 30.
[h] Մէգ. 30. 6։
[h] Գ. 18. 16։
[h] Մէգ. 1. 3։ Երեմ. 17. 8։
[h] Թէք. 49. 24։
[h] Զաք. 10. 1։ —
[d] Գ. 17. 6։ Մէգ. 35. 15։ 69. 12։ Մէյտ. 3. 14, 63։
[h] Ա՛տ. 12. 14։ Թէս. 25. 9։ Ես. 50. 6։ Մատթ.
26. 67։ 27. 30։
[h] Գ. 19. 12։
[t] Մէգ. 42. 4։

Digitized by Google

քէտէր կիւնլէրի պէնի զապթ էթտի։
17 Անդը քէմիքլէրիմի կէճէլէյին տէլէր,
վէ սինիրլէրիմին րահաթը եօգ տըր։
18 Իլկ-ուդ շիտտէթինին քէսրէթի լիպասըմը թաղեիր էյլէտի,
ձիւպպէմին եագասը կիպի պէնի իհաթէ էթտի։
19 Պէնի չամուր իչինէ աթտը,
վէ պէն թօփրաղա վէ քիւլէ պէնգէր օլտըմ։
20 Սանա ֆէրեատ էտէրիմ, վէ պանա ճէվապ վէրմէզսին.
Տուրուրըմ, վէ պանա տիգգաթ էթմէզսին։
21 Սէն պանա մէրհամէթսիզ օլտըն,
Էլինին գուտրէթիյլէ պանա խուսումէթ կէօսթէրիրսին։
22 Պէնի գալտըրըպ րիւզկեար իւզէրինէ պինտիրիրսին,
վէ պէնի պիլքիւլլիյէ էրիտիրսին։
23 Զիրա պէնի էօլիւմէ,
վէ Հայաթտա օլանլարըն ճիւմլէսինին ճէմ՝ էտիլէճէքլէրի խանէյէ կէօթիւրէճէյինի պիլիրիմ.
24 Լաքին անլէր հէլաք օլտըգլարը վագըթտա ֆէրեատ էտէրլէր իսէ,
Խարապէ իւզէրինէ Ο էլինի ուզաթմայաճագ տըր՝։
25 Հալը փէրիշան օլան իչիւն աղլամազ մը իտիմ,
Ֆուգարա իչիւն ճանըմ մահզուն օլմազ մը իտի։
26 Լաքին պէն խայր մէ՛մուլ էտէր իքէն շէրր կէլտի.
Նուրա մունթազըր իքէն զուլմէթ կէլտի։
27 Պաղըրսագլարըմ գայնատը վէ րահաթ օլմատը.
Պանա քէտէր կիւնլէրի եէթիշտի։
28 Գարարտըմ, լաքին կիւնէշտէն տէյիլ տիր.
ձէմ՛աթտա գալգըպ ֆէրեատ էյլէտիմ։
29 Զագալլարա գարնտաշ,
վէ տէվէ գուշլարընա արգատաշ օլտըմ։
30 Տէրիմ իւզէրիմտէ սիյահ օլտու,
վէ քէմիքլէրիմ հէրարէթտէն եանտը։
31 Հաթթա թանպուրըմ մաթէմէ,
վէ գավալըմ աղլայանլարըն սէսինէ տէօնտիւ։

ՊԱՊ 31

Ծոբըն նիչէ խուսուսալատա քէնտիսինի Թէպրիյէ էթմէսի։

1 Կէօզլէրիմ իլէ՛ահտ էթտիմ,
վէ պագիրէյէ նա՛սըլ պագա պիլիրիմ։
2 Վէ եօգարըրտան Աղլահ թարաֆընտան հիսսէ նէ՛
վէ եուճէլէրտէն Գատիր թարաֆընտան միրաս նէ՛ օլուր։
3 Հէլաք ֆասըգլար իչիւն,
վէ հէյպէթլի՛ աղա քէօթիւլիւք իշլէյէնլէր իչիւն տէյիլ մի։
4 Ո պէնիմ թարիգլէրիմի կէօրմէզ մի,
վէ ատըմլարըմը սայմազ մը։
5 Էկէր եալանլէ եիւրիւտիմ,
վէ այաղըմ հիլէյէ՛աճէլէ էթտի իսէ,
6 Աղլահ պէնի տօղրու միզանլէ վէզն էթսին,
վէ իսթիգամէթիմի պիլսին։
7 Էկէր այաղըմ եօլտան սափտը,
վէ Գալպիմ կէօզիւմիւն արգասը սըրա կիթտի,
վէ ավուճլարըմ լէքէլէնտի իսէ,
8 Պէն էքէյիմ, պաշգասը եէսին,
վէ էքինիմ քէօքտէն գօփարըլսըն։
9 Էկէր գալպիմ նիսատան պիրինէ ալտանտը,
Եախօտ գօնշըմըն գափուսընտա փուսուտա պէքլէտիմ իսէ,
10 Պէնիմ զէվճէմ՝ պաշգասը իչիւն տէյիրմէն չէվիրսին,
վէ ախէրլէր անըն իւզէրինէ էյիլսինլէր։
11 Զիրա պու ֆիւճուր տըր,
վէ Հաքիմլէր թարաֆընտան հէ-ւմ եաէլէճէ թէճավուզ տըր,
12 Զիրա հէլաք էտինճէյէ գատար մահվ էտէր պիր աթէշ տիր,
վէ պիւթիւն մահսուլըմը թէլէֆ էտէճէք տիր։
13 Էկէր գուլըմ եախօտ ճարիյէմին պէնիմ իլէ պիր տա՛վասը օլտըղընտա՝
Հագգլարընը խօր կէօրտիմ իսէ,
14 Աղլահ հէ-ւդ գըյամ էթտիյինտէ պէն նէ՛ եափայըմ,
վէ թէֆթիշ էյլէտիյինտէ անա նէ՛ ճէվապ վէրէյիմ։
15 Պէնի պաթնտա խալգ էտէն անը խալգ էթմէտի մի,
վէ պիզի րահմտա թէշգիլ էտէն պիր տէյիլ մի։
16 Էկէր միւհթաճըն արզուլէտիյինի անտէն տիրիղ էթտիմ,
վէ տուլ գարընըն կէօզլէրինին պօզուլմասընա սէպէպ օլտըմ իսէ,
17 Էկէր լօգմամը եալընըզ եէտիմ,
վէ անտէն եէթիմ եէմէտի էսէ,
18 (Զիրա սէպավէթիմտէն պէրու մէրգումը փէտէր կիպի պէսլէտիմ,
վէ անամըն պաթնընտան պէրու մէրգումէյի հիմայէ էյլէտիմ,)
19 Էկէր հէլաք օլմագ իւզրէ պուլունանը էսվապսըզ,
Եախօտ ֆագիրի էօրթիւսիւզ կէօրտիմ իսէ,
20 Էկէր անըն պէյի պանա խայր տու՛ա էթմէտի,
վէ գօյունլարըմըն եափաղըսընտան ըսընմատը իսէ,

ա Իպր. 9. 27։
* Ե-ւօ՝ էլինի ուզաթտըղընտա ֆէլեատ ֆո՛էրե էլ-Հէլաքէոտիյինտէ անլէրին ֆէրեատը էլէ եօրմատըզ
բ Մէզ. 35. 13,14։ Րաֆ. 12. 15։
գ Երեմ. 8. 15։
դ Մէզ. 38. 6։ 42. 9։ 43. 2։
ե Մէզ. 102. 6։ Միք. 1. 8։
զ Մէզ. 119. 83։ Մէյս. 4. 8։ 5. 10։
է Մէզ. 102. 3։
——
ը Մատթ. 5. 28։
թ Պ. 20. 29։ 27. 13։
ժ 2Թէվ. 16. 9։ Պ. 34. 21։ Էմս. 5. 21։ 15. 3։ Երեմ. 32. 19։
ի Պագ Ա՛տ. 15. 39։ Վա՛. 11. 9։ Եզեկ. 6. 9։
լ Մատթ. 5. 29։
խ Ղեւ. 26. 16։ Թէս. 28. 30,38, վէ զայրի՛։
ծ 2Մխլ. 12. 11։ Երեմ. 8. 10։
կ Թէք. 38. 24։ Ղեւ. 20. 10։ Թէս. 22. 22։ Պագ Այ. 28։
հ Մէզ. 44. 21։
ձ Պ. 34. 19։ Էմս. 14. 31։ 22. 2։ Մաղ. 2. 10։
ղ Պագ Թէս. 24. 13։

Digitized by Google

21 Եկէր գափուտա մու՛ավինլէրիմ օլտրղընը կէօրմէքլէ,
ՙԵէթիմ՝ ՚ալէյհինէ էլիմի գալտըրտըմ իսէ,
22 Գօլըմ օմուզտան տիւշսիւն,
Վէ պազում տիրսէքտէն գըրըլսըն։
23 Զիրա ՙԱլլահ թարաֆընտան կէլէն հէլաք պէնի գօր-
գուտըր իտի,
Վէ անըն ճէլալը սէպէպինտէն գուվվէթիմ գալմատը։
24 ՙԵկէր իւմիտիմի ալթուն իւզէրինէ գօտրմ,
Վէ խասս ալթունա՝ Ի՛թիմատրմ «էն «էն՝ տէտիմ իսէ,
25 ՚Եկէր սէրվէթիմին քէսրէթինտէն,
Վէ էլիմ զանիմէթ պուլտըղընտան մէսրուր օլտըմ իսէ,
26 Փարլատըղընտա ՙկինէշէ,
Վէ րուշէնլիքլէ տէվր էթտիյինտէ այա պագտըմ իսէ,
27 Վէ գալպիմ կիզլիճէ ալտանըպ,
Աղզըմ էլիմի էօփտիւ իսէ,
28 Պու տախի ՙհիւքմէ միւսթահագգ պիր թէճավուզ տըր.
Զիրա Ալլահ ը միւթա՛ալը ինքեար էթմիշ օլուր իտիմ։
29 ՙԵկէր պանա պուղզ էտէնին հէյաքընտան մէսրուր.
Եախօտ անա պէլա իսապէթ էթտիյինտէ՝ շատման
օլտըմ իսէ,
30 (Անըն ճանընա պէտտու՛ա էթմէ քլէ,
ՙՏիլիմէ պիլէ կինահ էթտիրմէտիմ,)
31 Եկէր չատըրըմըն ատէմլէրի,
*Նէ զէման անըն թա՛մընտան տօյմատրգ՚՝, տէմէ-
միշլէր իսէ,
32 (ՙՂարիպ խարիճտէ կէճէլէմէզ իտի,
Եօլճըյա գափումը աչար իտիմ,)
33 Եկէր ՙՙԱդամըն «էր էՐէյէ կիպլի ՚իսեանըմը սէթր
էթտիմ,
Վէ ճիւրմիւմիւ գօյնըմտա կիզլէտիմ՝ իսէ,
34 ՙԽալգըն չօզլըղընտան գօրգայըմ,
Վէ գապիլէլէրին հագարէթի պէնի գօրգութսըն.
Վէ սիւքիւթ էտիպ՝ գափուտան տըշարր չրգմայայըմ։
35 ՙՔեաշքի պէնի տինկլէյէն օլա իտի. իշթէ ՙիմզամ,
ՙԳատիր պանա ճէվապ վէրէ իտի,
Վէ միւտտա՛իմ պիր թագրիր եազա իտի։
36 Անը մուԹլագա օմուզըմտա թաշըր իտիմ,
Վէ թաճ կիպի քէնտիմէ պաղլար իտիմ։
37 Ատըմլարըմըն սայըսընը անա սէօյլէր իտիմ,
Վէ րէ՛իսլէրտէն պիրի կիպի անըն եանընա եագա-
շըր իտիմ։
38 Եկէր թօփրաղըմ՚ալէյհիմէ ֆէրեատ էտէր,
Վէ անըն էվլէքլէրի պիրլիքտէ աղլար իտի իսէ,
39 Եկէր ՙանըն ՙՙմահսուլընը պէտէլսիզ եէտիմ,
Վէ ՙսահիպլէրինին էօլմէլէրինէ սէպէպ օլտըմ իսէ,
40 Պուղտայ եէրինէ ՙտիքէն,
Վէ արփա եէրինէ տէլիճէ պիթսին։
Յոբըն սէօզլէրի թէմամ օլտու։

ՊՍՊ 32

*Յոբ իւէ իւչ տօսթլարը ՚ալէյհինտէ եղիուսըն ղազապա կէլմէսի. 6 քէլամա պաշլամասընըն մուճիպինի պէյան, 11 վէ Յոբը իւզամ էտէմէտիքլէրի իչին անըն տօսթլարընը Ռէվպիխ, 16 վէ ԷԼյհէմէյէ ալ-
գուսընը իֆատէ էթմէսի։*

Ո զէման պու իւչ ատէմ Յոբա ճէվապ վէրմէքտէն
ֆէրաղէթ էթտիլիր, զիրա օ ՙքէնտի նազարընտա
2 սալիհ իտի։ Պունուն իւզէրինէ Արամ գապիլէսինտէն
ՙԲուզը Եղիուս իպն ի Բարաքիէլին ղազապը ալէվ-
լէնտի. Յոբ ՚ալէյհինէ ղազապը ալէվլէնտի, զիրա օ
Ալլահտան զիյատէ քէնտիսինի հագգը ՚ատտ էյլէտի։
3 Վէ անըն իւչ տօսթլարը ՚ալէյհինէ տախի ղազապը
ալէվլէնտի, զիրա ճէվապ պուլամատրգլարը հալտէ՝
4 ինէ Յոբը գապահաթլը չրգարտրլար։ Վէ Եղիուս
Յոբըն սէօզլէրինին ՚էՐէՙՏը պէքլէմիշ իտի. զիրա
5 անլէր քէնտիսինտէն իխթիյար իտիլէր։ Վէ Եղիուս
օլ իւչ ատէմին աղզընտա ճէվապ պուլունմատրղընը
6 կէօրտիւքտէ՝ ղազապը ալէվլէնտի։ Վէ Բուզը Եղի-
ուս իպն ի Բարաքիէլ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
Պէն կէնճ իմ, ՙսիզ տախի եաշլըսընըզ,
Պու էճլտէն չէքինտիմ վէ պիլտիյիմի սիզէ պէյան
էթմէյէ գօրգտրմ։
7 Կինՙէր սէօյլէսին,
Վէ սէնէլէրին քէսրէթի հիքմէթ պէյան էյլէսին՝
տէտիմ.
8 Ֆագաթ ինսանտա րուհ վար,
Վէ ՙԳատիրին նէֆխի անլէրի ակլայըշլը գլար։
9 Հիքմէթ ՙսահիպի օլմագ՝ պէօյիւքլէրէ,
Վէ հագգը ակլամագ իխթիյարլարա ՙՙտէյիլ
տիր.
10 Պունուն իչինն տէտիմ քի՝ Պէնի տինկլէ,
Պէն տախի պիլտիյիմի պէյան էտէյիմ։
11 Իշթէ սէօզլէրինիզէ ինթիզար էթտիմ,
Վէ սիզ քէլամլար արաշտըրմագտա իքէն
Իսպաթլարընըզա գուլագ վէրտիմ։
12 Սիզէ էյի տիգգաթ էթտիմ,
Վէ իշթէ իչինիզտէն Յոբը իսքեաթ էտէն,
Վէ անըն սէօզլէրինէ ճէվապ վէրէն եօգ իտի։
13 ՙՀիքմէթի պուլտըգ՝ տէմէմէնիզ իչուն,
Անա ինսան տէյիլ, անճագ Ալլահ ղալէպէ էտէր։
14 Լաքէն օ պէնիմ՚ալէյհիմտէ սէօզլէր թէրթիպ էթմէտի.

ե Պ. 22. 9։ [15։
զ Ես. 13. 6։ Յովէլ. 1.
ը Մարկ. 10. 24։ 1Տիմ.
6. 17։ [28։
թ Մէզ. 62. 10։ Լմն. 11.
ժ Թէս. 4. 19։ 11. 16։
17. 3։ Եզեկ. 8. 16։
ի Այ. 11։
լ Էմս. 17. 5։
խ Մատթ. 5. 44։ Բօմ.
12. 14։
ծ *Եաթօ՝ Անըն Ձա՛ա-
մընաան տօյմամըշ ա-
տէմի բի՛մ կէօռաճէրիր
կ Թէք. 19. 2,3։ Հաբ.
19. 20,21։ Բօմ. 12.
13։ ՚Իպր. 13. 2։ 1Պետ.
4. 9։
հ Թէք. 3. 8,12։ Լմս.
28. 13։ Ռվս. 6. 7։
† Եաթօ՝ աատէմին
ձ Յոբ. 23. 2.
ղ Պ. 33. 6։
ճ Եաթօ՝ արզում պու
տըր բի
մ Պ. 13. 22։
յ Յակ. 5. 4։
‖ ՚Իպր. զուվվէթինին
ն 3Մխլ. 21. 19։
շ Թէք. 3. 18։
——
ո Պ. 33. 9։
չ Թէք. 22. 21։
պ Պ. 15. 10։
ռ 3Մխլ. 3. 12։ 4. 29։
Պ. 35. 11։ 38. 36։
Լմս. 2. 6։ Վա՛. 2. 26։
Դան. 1. 17։ 2. 21։
Մատթ. 11. 25։ Յակ.
1. 5։
վ 1Կոր. 1. 26։ [29։
տ Ելեմ. 9. 23։ 1Կոր. 1.

Digitized by Google

Վէ պէն սիգին սէօզլէրինիզլէ անա ճէվապ վէրմէյէճէյիմ։
15 Հայրան գալտըլար, արթըգ ճէվապ վէրէմէտիլէր.
Քէլամտա ՚ածիզ գալտըլար։
16 Պէքլէտիմ, լաքին սէօյլէմէտիլէր.
Անճագ ճէվապլարը գալմայարագ տուրտըլար։
17 Պէն տախի հիսսէմէ կէօրէ ճէվապ վէրէյիմ,
Պէն տախի պիլտիյիմի պէյան էտէյիմ։
18 Զիրա սէօզլէրլէ մէմլու իմ.
Տէրունիմտէ օլան րուհ պէնի մէճպուր էտէր։
19 Իշթէ տէրունիմ՝ աչըլմամըշ շէրապ կիպի,
Վէ եըրթըլմագ իւզրէ օլան եէնի թուլումլար կիպի տիր։
20 Սէօյլէյէյիմ քի նէֆէս ալայըմ,
Տուտագլարըմը աչըպ տա ճէվապ վէրէյիմ։
21 Քիմսէնին խաթըրընա րի՚այէթ էթմէյէյիմ,
Վէ ատէմէ միւտահանէ էյլէմէյէյիմ։
22 Զիրա միւտահանէ էթմէյի պիլմէմ,
Էրուէմ, Խալիգիմ պէնի չապուգ գալտըրըր։

ՊԱՊ 33

Եկիւսէն՝ Ալլահ Քարագընտան ճէվապ վէրիր կիպի Յոբա խրքաապը. 8 Ալլահըն ՚ազամէթինէն պահպէ անա հագգ վէրմէսի. 14 Մի՚նէնէվվի՝ վասըքալարլէ Ալլահըն ինսանը Թէվպէյէ տա՚վէթ էթտիյինի պէյան, 31 վէ Յորըն տիգգաթլէ տինլէմէսինի Քալէպ էթմէսի։

Լաքին, էյ Յոբ, քէրէմ էթ, քէլամըմը տինկլէ,
Վէ հէփ սէօզլէրիմէ գուլագ վէր։
2 Իշթէ շիմտի աղզըմը աչտըմ,
Տիլիմ ծղզըմտա սէօյլէմէյէ պաշլատը։
3 Սէօզլէրիմ գալպիմին իսթիգամէթիյլէ օլաճագ,
Վէ տուտագլարըմ խուլուսլէ ՚իլմ սէօյլէյէճէք տիր։
4 Րուհ Ուլլահ պէնի խալգ էյլէտի,
Վէ Գատիրին նէֆխի պանա հայաթ վէրտի։
5 Եկէր մուգթէտիր իսէն, պանա ճէվապ վէր,
Հազըրլանըպ գարշըմա տուր։
6 Իշթէ պէն սէնին տէտիյին կիպի Ալլահ եէրինէ օլայըմ.
Քէնտիմ տախի պալչըգտան խալգ օլունտըմ։
7 Իշթէ հէյպէթիմ՝ սէնի գօրգութմայաճագ,
Վէ *էլիմ սանա աղըրլըգ վէրմէյէճէք տիր։
8 Հագիգաթէն գուլաղըմա սէօյլէտին,
Վէ քէլամլարընըն սէսինի իշիթտիմ։
9 Պէն փաք իմ, ՚իսեանտան պէրի իմ,
Պէն լէքսիզ իմ, վէ պէնտէ ճիւրմ եօգ տըր։
10 Իշթէ պանա ՚ատավէթ իչին պէհանէ արայօր,
Պէնի քէնտինէ տիւշմէն ՚ատտ էտէր։
11 Այագլարըմը թօմրուղա վուրուր,
Վէ թարիգլէրիմին ճիմլէսինի կէօզէտիր՝ ։
12 Իշթէ սանա ճէվապ վէրիրիմ քի,
Պու խուսուստա հագգընկ եօգ տըր,
Զիրա Ալլահ ինսանտան ա՚զամ տըր։
13 Նիչին անընն իլէ մինազա՚ա էտէրսին,
Զիրա քէնտի իշլէրինին հիչ պիրի իչին ճէվապ վէրմէզ։
14 Զիրա Ալլահ պիր սէօյլէր, իքի ։
Ինսան տիգգաթ էթմէզ։
15 Րիւյատա, կէճէ խայալաթընտա
Ատէմլէր իւզէրինէ աղըր ույգու պաստըղընտա,
Եաթագտա ույուտըգլարընտա,
16 Օ զէման ատէմլէրին գուլագլարընը աչար,
Վէ թէրպիյէլէրինի միւհրլէր.
17 Թա քի ինսանը ։– իշտէն տէօնտէրէ,
Վէ ատէմտէն քիպրի տէֆ՚ էյլէյէ։
18 Անընն ճանընը գապրտան,
Վէ հայաթընը գըլըճլէ հէլաք օլմագտան հրֆզ էտէր։
19 Վէ տախի եաթաղընտա աղրըյլէ,
Վէ ճիմլէ քէմիքլէրի շիտտէթլի էլէրլէ թէ՚տիպ օլունուր.
20 Վէ կէօնլիւ էքմէքտէն,
Հէմ ճանը նէֆիս թա՚ամտան նէֆրէթ էտէր։
21 Էթի էրիյիպ կէօրիւնմէզ օլուր,
Վէ կէօրիւնմէյէն քէմիքլէրի զահիր օլուր։
22 Ճանը գապրա,
Վէ հայաթը հէլաքա եագլաշըր։
23 Եկէր ատէմէ իսթիգամէթինի պէյան էթմէք իւզրէ,
Եանընտա թէվասսիւթ էտէն պիկտէ պիր միւրսէլ օլսա,
24 Օ զէման անա մէրհամէթ էտէրէք տէյճէճէք քի,
Անը գապրա էնմէքտէն գուրթար,
Պէն քէֆարէթի պուլտըմ։
25 Անըն էթի չօճուգ էրինտէն թազէ օլաճագ,
Կէնճլիք կիւնլէրինէ տէօնէճէք տիր։
26 Ալլահա նիյազ էտէճէք, օ տախի անտէն րազի օլաճագ տըր.
Աւլահը տիտարընը սէվինճլէ կէօրէճէք.
Զիրա ինսանա սալահընա կէօրէ ՚իվազ վէրէճէք տիր։
27 Ատէմլէրէ նազար գըլար, վէ ։՝ Կիւնահ իշլէտիմ,
Վէ հագգը իպթալ էյլէտիմ,
Վէ պանա ֆա՚իտէ էթմէտի՝ տէրսէ,
28 Անընն ճանընը գապրա էնմէքտէն գուրթարըր,
Վէ անընն հայաթը նուրու կէօրիւր՝։
29 Իշթէ պու շէյլէրին ճիմլէսինի
Ալլահ ատէմէ իքի իւչ տէֆ՚ա եափար,

ե Ղեւ. 19. 15։ Թիւ. 1. 17։ 16. 19։ Էմս. 24. 23։ Մատթ. 22. 16։
— Թէք. 2. 7։
բ Պ. 9. 34,35։ 13. 20, 21։ 31. 35։
գ Պ. 9. 34։ 13. 21։
* Եբրեր՝ Եհրիհիմ
դ Պ. 9. 17։ 10. 7։ 11. 4։ 16.17։ 23.10,11։ 27.5։ 29. 14։ 31. 1։
ե Պ. 13. 24։ 16.9։ 19. 11։ 14։
զ Պ.13.27։ 14.16։ 31.
է Ես. 45. 9։
ը Պ.40. 5։ Մեղ.62.11։
թ Ա՚ա. 12. 6։ Պ. 4.13։
ժ Պ. 36. 10,15։
ի Մեղ. 107. 18։
† Եբրեր՝ Ատէմլէրէ. Ա՚լլահի վէրմէսիմ էտէյէր, վէ Կիւնահ իշլէտիմ, վէ հագգը իպթալ էյլէտիմ, վէ պանա մուգավէմէ օլմատը։ 28 Անընը գապրա էնմէքտէն, վէ անընն գուրթարըր, Վէ անընն հայաթը նուրու կէօրիւր՝։
լ Առակ. 20. 27։
խ Պ. 49. 15։
ծ Յոբ. 42. 10։
կ Ա՚ա. 17. 55։ 2Մհ. 12. 13։ Էմս. 28. 13։ Դան. 15.21։ 1Յովհ. 1. 9։
հ Բամ. 6. 21։
ձ Ես. 38. 17։

Digitized by Google

30 Թա քի հայաթտա օլանլարըն նուրու իլէ միւնէվվէր
օլմասը իչին՝
ꜝԱնըն ճանընը գապրտան տէօնտէրէ։
31 Էյ Յոբ, տիգգաթ էտիպ պէնի տինկլէ.
Սիւքիւթ էյլէ, պէն սէօյլէյէյիմ։
32 Էկէր սէօյլէյէճէյին վար իսէ, պանա ճէվապ վէր.
Սէօյլէ, զիրա սէնի հագգըը չրգարմաղա արզում վար
տրը։
33 Եօգ իսէ, ꜝսէն պէնի տինկլէ,
Սիւքիւթ էյլէ, վէ սանա հիքմէթ թա՛լիմ էտէյիմ։

ՊԱՊ 34

*Յոբ Ալլահա զուլմ իսնատ էթմիշ տիր տէյիւ եղիուսըն անը միւթթէհիմ
Թուճմասը։ 10 Ալլահ իւլ Գատիրին զուլմ էթմէյէճէկյի։ 31 Ալլահըն
հուզուրընտա ինսանըն միւթէվազը՝ օլմազ վաճիպէսին։ 34 Եղիուսըն
Յոբը թէկվիխ էթմէսին։*

Վէ Եղիուս ճէվապընա տէվամ էտէրէք տէտի քի,
2 Էյ հիքմէթ սահիպլէրի, քէլամըմը տինկլէյինիզ,
էյ ՚ալիմլէր, պանա գուլագ վէրինիզ։
3 Զիրա տիմաղ թա՛ամըն թատընը ալտըղը կիպի,
ꜝԳուլագ տախի սէօզլէրի իմթիհան էտէր։
4 Քէնտիմիզ իչին հագգը ինթիխապ էտէլիմ,
Վէ էյի նէ օլտըղընը արամըզտա պիլէլիմ։
5 Զիրա Յոբ՝ ꜝՊէն սալիհ իմ,
Լաքին ꜝԱլլահ հագգըմը իպթալ էթտի։
6 ꜝՀագգըմ խուսուսընտա եալան սէօյլէյէյիմ մի,
Գապահաթըմ եօգ իքէն եարամ տէրմանսըզ տրը՝
տէտի։
7 Էյոնկը ատէմ վար տրը քի,
Յոբ միսիլլիւ ꜝիսթիհզայը սու կիպի իչէր.
8 Վէ ֆըսգ իշլէյէնլէր իլէ րէֆագաթ էտէր,
Վէ շէրիրլէր իլէ պէրապէր կէզէր։
9 Զիրա՝ ꜝԱլլահա մագպուլ օլմագտան
Ատէմէ ֆա՛իտէ եօգ տրը՝ տէտի։
10 Էյ ՚ագիլլէր, պու էճլտէն պէնի տինկլէյինիզ.
ꜝՀաշա քի Ալլահտա շէրր պուլունա,
Վէ Գատիրտէ հագգսըզլըգ օլա.
11 ꜝՋինքի ատէմէ ՚ամէլինէ կէօրէ վէրիր,
Վէ հէր քէսէ թարիգինէ կէօրէ պուլտուրըր։
12 Ֆիլհագիգէ Ալլահ քէօթիւլիւք էթմէզ,
Վէ Գատիր ꜝհագգը իպթալ էյլէմէզ։
13 Եէրի անա քիմ թէսլիմ էթմիշ,
Վէ պիւթիւն տիւնեայը քիմ թանզիմ էյլէմիշ տիր։
14 Էկէր *միւրատ էտէրսէ՚՚,

Էինանըը րուհընը վէ նէֆէսինի եանընա ճէմ՚՚ էտէր։
15 ꜝՃիւմլէ պէշէր պիրլիքտէ էօլիւր,
Վէ ատէմ թօփրաղա տէօնէր։
16 Էկէր ֆէհմինկ վար իսէ, պունու տինկլէ,
Քէլամըմընն սէսինէ գուլագ վէր։
17 ꜝՀագգա պուղզ էտէն հիւքիմէթ իճրա էտէ պիլիր մի.
Հագգ վէ էքպէր օլանը հագգսըզ չրգարա պիլիր մի
սին.
18 ꜝꜝՕլ քի մէլիյէ՝ եարամազսընն,
Վէ էշրաֆա՝ Շէրիր սինիզ՝ տէր՚՚.
19 Օլ քի րէ՛իսլէրին ՚խաթրընա րի՛այէթ էթմէզ,
Վէ զէնկինէ ֆուգարատան զիյատէ ի՛թիպար էթմէզ.
Զիրա ꜝճիմլէսի քէնտի էլինին իշի տիր։
20 Անսըզընն էօլէճէքլէր,
Վէ ꜝկէճէ եարըսընտա խալգ վէլվէլէյէ տիւշիւպ զա՛իլ
օլուր,
Վէ շէճա՛աթ սահիպլէրի, էլ տօգունմագսըզընն, տէֆ՚
օլուր։
21 ꜝԶիրա Անընն կէօզլէրի ինսանընն եօլլարը իւզէրինտէ
տիր,
Վէ անընն ատըմլարընն ճիւմլէսինի կէօրիւր։
22 ꜝՆէ զուլմէթ, նէ էօլիւմ կէօլկէսի վար,
Քի անտէ ֆըսգ իշլէյէնլէր կիզլէնէ պիլէլէր։
23 Զիրա Ալլահ՝ քէնտի հուզուրընա ինսանընն մուհաքէ-
մէյէ կէլմէսի իչին՝
Անա չօգ զէման տիգգաթ էթմէզ։
24 ꜝՊէօյիւքլէրի թէֆթիշ օլունամազ սուրէթտէ գըրար,
Վէ եէրլէրինէ պաշգալարընն նասպ էտէր։
25 Զիրա անլէրին իշլէրինի պիլիր,
Վէ կէճէլէյին անլէրի ալէ իւսթ էթմէսիյլէ էզիլիրլէր։
26 Շէրիր օլտրգլարը իչին
՚Ումումըն նազարկեաճրնտա անլէրի վուրուր։
27 Զինքի ՚անա իթա՛աթտան սափտըլար,
Վէ՚անըն թարիգլէրինինն հիչ պիրինի ֆէհմ էթմէտիլէր.
28 Շէօյլէ քի ꜝֆագիրին ֆէրեատընը անըն հուզուրընա
եէթիշտիրտիլէր,
Օ տախի ꜝպիչարէլէրին ֆիղանընը իշիտիր։
29 Օ՝ ասայիշ իհսան էյլէտիյի հալտէ,
Քիմ իզթիրապ վէրէ պիլիր.
Պիր միլլէթ ՚ալէյհինէ օլսուն, պիր ատէմ ՚ալէյհինէ
օլսուն,
Եիւգինիւ սէթր էտէրսէ, քիմ՚ անը կէօրէ պիլիր.
30 Քի միւնաֆըգ ատէմ հիւքմ էթմէյէ,
Վէ ꜝգավմա տուզագ օլմայա։

ꜝ Այ. 28։ Մէզ. 56.13։
ꜝꜝ Մէզ. 34. 11։
—
՚՚ Պ. 6.30։ 12. 11։
՚՚՚ Պ. 33. 9։
՚՚՚՚ Պ. 27. 2։
՚՚՚՚՚ Պ. 9. 17։
՚՚՚՚՚՚ Պ. 15. 16։
՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 9. 22,23,30։ 35. 3։ Մաղ. 3. 14։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէք.18.25։ Թէս.32. 4։ 2Թէվ. 19. 7։ Պ. 8. 3։ 92. 15։ Բօմ. 9. 14։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 62.12։ Էմս.24. 12։ Երեմ. 32. 19։ Եզեկ. 33.20։ Մատթ. 16. 27։ Բօմ. 2. 6։ 2 Կոր. 5. 10։ 1Պետ. 1. 17։ Վահ. 22. 12։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 8. 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ ՚Իպր. զալպինի անըն իւզէրինէ գօրսա
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 104. 29։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէք.3.19։ Վա՛.12.7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պաղ Թէք. 18. 25։ 2Միւլ. 23. 3։
† Եռ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚

31 Զիրա Ալլահա պէօյլէ իգրար էթմէք կէրէք տիր.
ՙձէ՛ չէքտիմ, արթըգ քէօթիւլիւք էթմէմ։
32 Պիլմէտիյիմի սէն պանա թա՛լիմ էյլէ.
Հագգսըզըգ իշլէտիմ իսէ, պունտան պէօյլէ իշլէմէմ։
33 Սէնին կէօնլիւնէ՞ կէօրէ մի միւքեաֆաթ էտէճէք տիր,
քի րետտ էտէրսին.
Զիրա պէն տէյիլ, սէն ինթիխապ էթմէլիսին.
Իմտի սէն պիլտիյինի սէօյլէ։
34 ՚Ագիլլէր վէ պէնի տինլէյէն հիքմէթ սահիպի
Պէնիմ իլէ տէյճէք քի,
35 ¬Յոբ ճահիլանէ սէօյլէտի,
Վէ անըն սէօզլէրի ՚ագիլանէ տէյիլ տիր։
36 Պէն Յոբըն նիհայէթէ գատար թէճրիպէ օլունմասընը
արզու էտէրիմ.
Զիրա քէօթիւ ատէմլէր կիպի ճէվապ վէրտի։
37 Զինքի կիւնահրնա ՚իսեան ՚իլավէ էտէր.
Վէ արամըզտա էլ չըրփըպ՝
Ալլահ ՚ալէյհինտէ սէօզլէրինի չօղալտըր։

ՊԱՊ 35

Ինսանըն սալահընըն եա շէյրինին Ալլահա թէ՛սիր էթմէյէճէյի։ 9 Զօգ քիմսէյէր մուզայագա էնսասընտա Ալլահա ֆէրեատ էտէրլէր իսէ տէ, իմանըգզըզարը սէպէպինտէն տու՛ալարը միւսթէճապ օլմայաճաղը։

Վ է Եղիուս ճէվապընա տէվամ էտէրէք տէտի քի,
2 Պէն Ալլահտան զիյատէ հագգը իմ՝ տէտիյինի տօղ-
րու մը ՚ատտ էտէրսին։
3 Զիրա ¬տէտին քի՝ Պանա նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր.
Վէ կիւնահրմէ՞ հասըլ օլմտան զիյատէ նէ՞ մէնֆա-
՚աթըմ օլուր։
4 ՚Սանա, վէ սէնին իլէ պէրապէր տօսթլարընկա ճէ-
վապ վէրիրիմ։
5 ՚Սէմայա պագըպ անը կէօր.
Պուլութլարա տիգգաթ էյլէ, քի անլէր սէնտէն եիւք-
սէք տիր։
6 Էկէր կիւնահ իշլէրսէն, ¬Անըն ՚ալէյհինտէ նէ՞ էթմիշ
օլուրսըն.
Վէ էկէր ՚իսեանլարընկը չօղալտըր իսէն, Անա նէ՞ էթ-
միշ օլուրսըն։
7 ՚Էկէր սալիհ օլսան, Անա նէ՞ վէրմիշ օլուրսըն
Եախօտ 0 սէնին էլինտէն նէ՞ ալըր։
8 Քէօթիւլիւյինկ քէնտին կիպի պիր ատէմէ ¬օֆ-ընա-ը,
Վէ սալահընկ ատէմ օղլընա ֆ՞էյ էյե էյէը։
9 ՙԶուլմըն չօգլըղընտան ֆէրեատ էտէրլէր,
Վէ ճէպպարլարըն պազուլարընըն զօրընտան ֆիղան
էտէրլէր։
10 ՚Պէնի խալգ էտէն,
Վէ ՙկէճէլէյին թէրբէննիմ էթտիրէն,
11 Վէ պիզի գէմինին վահշի հայվանլարընտան ՚ագըլլը,
Վէ հավա գուշլարընտան տիրայէթլի գըլան Ալլահ
նէ՞րէտէ տիր՝ տէմէզլէր։
12 Օրատա ֆասըգլարըն քիպրի սէպէպինտէն ՚ֆէրեատ
էտէրլէր,
Լաքին 0 իսթիճապէթ էթմէզ։
13 ՚Ֆիլհագիգէ Ալլահ պաթըլլըղը տինլէմէզ,
Վէ Գատիր անա պագմազ։
14 ՙՀէր նէ գատար՝ Անը կէօրմէմ՝ տէր իսէն տէ,
Հիւքմ անըն եանընտա տըր.
Սէն ՚անա մունթազըր օլ։
15 Վէ մատամ քի շիմտի ՚ղազապընըն իսապէթի պիր
շէյ տէյիլ տիր,
Վէ ՚իսեանը շէտիտէն թէֆթիշ էթմէմիշ տիր,
16 ՚Յոբ աղզընը պիհուտէ եէրէ աչտը,
Վէ ճահիլանէ սէօզլէր չօղալթտը։

ՊԱՊ 36

Եղիուսըն՝ Ալլահը հէր պիր իշինտէ ՚ատիլ կէօսթէրմէսի. 16 վէ Յոբըն կիւնահլարը Ալլահընն պէրէքէթլէրինի քէնտիսինտէն մէն՝ էթմիշ օլտըղը իտտի՛սար. 24 Ալլահընն իշլէրինին Ա՛զիմէ շայան օլմասը։

Վ է Եղիուս տէվամ էտիպ տէտի քի,
2 Պանա պիր ազ թէհամմիւլ էյլէ,
Վէ Ալլահ իչհին տահա սէօյլէնիլէճէք շէյլէր վար
իտիյինի սանա կէօսթէրէյիմ։
3 ՚Իլմիմի ուզագտան կէթիրէճէյիմ,
Վէ Խալիգիմին ՚ատալէթինի թաստիգ էտէճէյիմ։
4 Հագիգաթէն սէօզլէրիմ եալան տէյիլ տիր,
՚Իլմի քեամիլ օլան սէնին եանընտա տըր։
5 Իշթէ Ալլահ էքպէր տիր, վէ քիմսէյի խօր կէօրմէզ.
՚Իլմ գուվվէթիյլէ էքպէր տիր։
6 Շէրիրի սաղ պրագմազ,
Վէ պիչարէլէրին հագգընը իհգագ էտէր։
7 ՚Սալիհլէրտէն եիւզ չէվիրմէզ,
Վէ անլէրի ՚մէլիքլէր իլէ պէրապէր թախթա իլէլէպտ
օթուրտուր,
Վէ թէրֆի՛ օլունուրլար։
8 Վէ ՙէկէր զէնճիրպէնտ օլուպ,
Մէշագգաթ պաղլարըյլէ թուլթուլըրլար իսէ,
9 Զէման անլէրէ իշլէրինի,
Վէ ՚իսեանլարը նէ գատար պէօյիւք օլտըղընը պէ-
յան էտէր։
10 Վէ ՚անլէրին գուլագլարընը թէ՛տիպէ աչար,
Վէ քէօթիւլիւքտէն տէօնմէլէրինի էմր էտէր։
11 Էկէր տինլէյիպ Ա՛- խըտմէթ էտէրլէրսէ,

¬ Դան. 9. 7-14։	՚ Պ. 22. 12։ [19։	՚ Խուր. 2. 23։ Պ. 34. 28։
՚ Պ. 35. 16։	ՙ Էմս. 8. 36։ Երեմ. 7.	¬ Ես. 51. 13։
——	¬ Պ. 22. 2,3։ Մէզ. 16.	՚ Մէզ. 42. 8։ 77. 6։
՚ Պ. 21. 15։ 34. 9։	2։ Էմս. 9. 12։ Բամ.	149. 5։ Ա՛մսլ. 16. 25։
՚ Պ. 34. 8։	11. 35։	ՙ Մէզ. 94. 12։

՚ Էմս. 1. 28։	¬ Մէզ. 37. 5,6։	37. 23։ Մէզ. 99. 4։
՚ Պ. 27. 9։ Էմս. 15. 29։	՚ Մէզ. 89. 32։	՚ Մէզ. 33. 18։ 34. 15։
Ես. 1. 15։ Երեմ. 11.	ՙ Պ. 34. 35,37։ 38. 2։	¬ Մէզ. 113. 8։
11։	——	՚ Մէզ. 107. 10։
՚ Պ. 9. 11։	՚ Պ. 9. 4։ 12. 13,16։	՚ Պ. 33. 16,23։

Digitized by Google

ՙԿիւնէրինի խայր, վէ սէնէլէրինի նի՛մէթլէ կէչի-
րիրլէր։
12 Վէ էկէր տինկլէմէզլէրսէ, գըլըճտան կէչէճէքլէր,
Վէ ճէհալէթլէ էօլէճէքլէր տիր։
13 Լաքին գալպի ֆասիտ օլանլար ՚ղազապ թօփլարլար.
Օ անլէրի պաղլատըղընտա՝ անա ֆէրեատ էթմէզլէր։
14 ՚Անլէր կէնճլիքտէ էօլէճէքլէր,
Վէ ՚էօմրլէրի ֆաճիրլէր արասընտա ՚ՀԱ՛ԼԸ-Ր։
15 Պիչարէյի մէշագգաթը վուգու՛ընտա խէլաս էտէր,
Վէ մուզայագա վագթընտա գուլագլարընը աչար։
16 Սէնի տախի մուզայագատան
Տարլըղը օլմայան ՚կէնիշ եէրէ նագլ էտէր իտի,
Վէ ՚սօֆրակա գօնուլան շէյ ՚եաղլէ տօլու օլուր իտի։
17 Էկէր սէն շէրիրին տա՛վասընը իլթիզամ էտէր իսէն,
Տա՛վա վէ հիւքմէ թուրթուլաճագսըն։
18 Ձիրա ղազապ վար, օլմայա քի սէնի վուրուպ գալ-
տըրա.
Օ զէման ՙչօգ ֆիտիյէ սէնի գուրթարամազ։
19 ՚Օ սէնին սէրվէթինէ ի՛թիպար էտի՞ր մի.
Ալթունա վէ էմվալըն խազինէլէրինէ պագմազ։
20 Գավմլարըն քէնտի եէրլէրինտէն գալտըրըլաճագլարը
կէճէյէ իշթիյագ չէ՛քմէ։
21 Սագըն, ՚ֆըսգա մէյլ էթմէ.
Ձինքի սէն ՚պունու մէշագգաթա թէրճիհ էթտին։
22 Իշթէ Ալլահ քէնտի գուտրէթիյլէ միւթա՛ալ տըր.
ՙԱնըն կիպի թա՛լիմ էտէն քի՞մ տիր։
23 ՚Անա թարիգինի քի՞մ թա՛եին էթտի.
Վէ անա՝ Հագգսըզլըգ էթտին՝ ՙքի՞մ տէյէ պիլիր։
24 Ատէմլէրին *միւշահէտէ էթտիքլէրի ՚իշլէրինէ թա՛-
զիմ էթմէյի ունուլմա։
25 Հէր ատէմ անլէրի կէօրիւր.
Հէր քէս ուզագտան նազար էտէր։
26 Իշթէ Ալլահ ՚ազիմ տիր, վէ պիզ ՚տէրք էտէմէյիզ.
ՙՍէնէլէրինին ՚ատէտի թէֆթիշ օլունամազ։
27 Ձիրա ՙճուլարըն տամլալարընը ճէզպ էտէր.
Անլէր անըն պուխարընտան եաղմուր տէօքէրլէր,
28 ՙՔի պուլութլար անը տամլատըր,
Ատէմլէր իւզէրինէ քէսրէթլէ ագըտըր։
29 Լաքին պիր քիմսէ պուլութլարընն եայըլմասընը,
Վէ խայմէսինին կիւրլէմէսինի անկայա պիլի՞ր մի։
30 Իշթէ ՙանըն իւզէրինէ նուրունը եայար,
Վէ տէրեանըն տէրին եէրլէրինի էօրթէր։
31 Ձիրա ՙպունլարըն վասրթասըյլէ գավմլարը հիւքմ
էտէր,
Վէ ՙՆէէ՞ քէսրէթի իւզրէ րըզգ վէրիր։
32 Ավուճլարըյլէ շիմշէյի էօրթէր,
Վէ ՚Նէրէյէ վուրաճաղընը՞՝ էմր էտէր։
33 ՙԿիւրիւլթիւսիւ ՚անըն հագգընտա խապէր վէրիր՞՝,
ՙՖրսգ իչիւն ղազապ հրֆզ օլունմրշ տըր՞՝։

ՊԱՊ 37

Կէօք կիւրլէմէսինէ վէ շիմշէքտէ, 6 գարտա վէ եաղմուրտա, 9 գաբրլուտա վէ սօղուգտա վէ պուզտա, 16 պուլութլարտա, 22 վէ շիմալի նուրտա Ալլահընն ՚ազամէթինին զուհուրը։

Պունուն իչիւն գալպիմ լէրզան օլուր,
Վէ եէրինտէն հարէքէթ էտէր։
2 Անրն սէտասընրն կիւրլէմէսինի,
Վէ աղզընտան չրգան սէսի տիգգաթլէ տինկլէյինիզ։
3 Անը պիւթիւն սէմա ալթընա,
Վէ շիմշէյինի զէմինին միւնթէհասընա գատար կէօն-
տէրիր։
4 ՚Ագապինճէ՞ պէօյիւք պիր սէս չրգար,
՚Ազամէթինին սէտասըյլէ կիւրլէր,
Սէտասը իշիտիլինճէ՝ անլէրի կէրի թուրթմազ։
5 Ալլահ քէնտի սէտասըյլէ ՚ածիպ սուրէթտէ կիւրլէր.
ՙՏէրք էտէմէտիյիմիզ ՚ազիմ շէյլէր եափար։
6 Ձիրա ՙգարա վէ շիտտէթլի եաղմուրա,
Վէ գուվվէթլի սաղանագլարընա եէր իւզէրինէ էնմէ-
լէրինի էմր էտէր։
7 ՙԽալգ էյլէտիյի ճիմլէ նասըն ֆէհմ էթմէլէրի իչիւն
Հէր ատէմին էլինի *իշտէն չէքքը՞՝։
8 Վուհուշ ՚քէնտի եաթագլարընա կիրէրլէր,
Վէ ինլէրինտէ գալըրլար։
9 Ձէնուպտան գասըրղա՝
Վէ շիմալտան սօղուգ կէլիր։
10 ՙԱլլահրն նէֆխիյլէ պուզ օլուր,
Վէ սուլարըն կէնիշլիյի տարլաշըր։
11 Սչրգ հավա տիմանը տէֆ՚ էտէր,
Վէ նուրու պուլուրը տաղրտըր։
12 Եէր եիւզինտէ անրն հէփ ՚էմրլէրինի իճրա իչիւն,
Անրն թէտպիրիյլէ տէօնիւպ տօլաշըրլար։
13 ՙԱնլէրի կէրէք թէ՛տիպ իչիւն ՚վէ կէրէք տիյարը իչիւն,
Վէ ՚կէրէք ՚ինայէթ իչիւն օլսուն, կէթիրիր։
14 Էյ Յոբ, պունու տինկլէ,
Տուրուպ ՚Ալլահրն ՚ածիպ իշլէրինի տիւշիւն։
15 Ալլահրն պունլարը նասըլ թէրթիպ էթտիյինի,
Վէ պուլուրընտան շիմ՚շէք փարլաթտրղընը պիլի՞ր
մի սին։

† Եբ-խօդ՝ տիւշմէն ՚ա-
լէյհինէ
Ջ 3Մխլ. 18. 41,45։
‡ Եբ-խօդ՝քէնտի տօսի՚ը-
նը անա պէյան էտէր
‖ Եբ-խօդ՝Սիւրիւ տախի
հօգարը չըգան գոճ-
ՙՐ իչիւն . .

= Մէգ. 29. 3։ 68. 33։
Բ Պ. 5. 9։ 9. 10։ 36.
26։ Վահ. 15. 3։
Ե Մէգ. 147. 16,17։
Ը Մէգ. 109. 27։
* ՚Իպր. միւհրլէր
Ի Մէգ. 104. 22։
Լ Պ. 38. 29,30։ Մէգ.
147. 17, 18։

Խ Մէգ. 148. 8։
Ծ Խուր. 9. 18, 23։ 1Մխլ.
12. 18, 19։ Եզր. 10.
9։ Պ. 36. 31։
Ր Պ. 38. 26,27։
Ս 2Մխլ. 21. 10։ 3Մխլ.
18. 45։
Ֆ Մէգ. 111. 2։

Ա Պ. 21. 13։ Եա. 1. 19,
20։
Բ Բամ. 2. 5։
Գ Պ. 15. 32։ 22. 16։
Մէգ. 55. 23։ [118. 5։
Դ Մէգ. 18. 19։ 31. 8։
Ե Մէգ. 23. 5։
Զ Մէգ. 36. 8։
Է Մէգ. 49. 7։

Ը Լամ. 11. 4։
Թ Մէգ. 66. 18։
Ժ Պաղ ՚Խպր. 11. 25։
Ի Ես. 40. 13,14։ Բամ.
11. 34։ 1Կոր. 2. 16։
Լ Պ. 34. 13։
Խ Պ. 34. 10։
Ծ Եբ-խօդ՝ Թէզվիր
Կ Մէգ. 92. 5։ Վահ. 15. 3։

Հ 1Կոր. 13. 12։
Ձ Մէգ. 90. 2։ 102. 24։
27։ ՚Իպր. 1. 12։
Ղ Մէգ. 147. 8։
Ճ Լամ. 3. 20։
Մ Պ. 37. 3։
Յ Պ. 37. 13։ 38. 23։
Ն Մէգ. 136. 25։ Ա՛մսլ.
14. 17։

Digitized by Google

16 ՚Պուլութլարըն մուվազէնէսինի,
Վէ ՚Ալիմ ի մութլագըն ՚ածիպ իշլէրինի պիլիր մի սին։
17 Եէր լօտօս րիւզկեարը յլէ րահաթլանտըղընտա,
Սէնին էլպիսէն նասըլ ըսընտըղընը պիլիր մի սին։
18 Տէօքմէ այինէ կիպի միւհքէմ սէմավաթը
Անըն իլէ պէրապէր մի ՚եայտըն։
19 Անա նէ տէյէճէյիմիզի պիզէ պիլտիր.
Զուլմէթ սէպէպինտէն «ւօշ թէրթիպ էտէմէյօրըզ։
20 Պէն սէօյլէտիյիմտէ՝ Անա նագլ օլունաճաճ մը.
Էկէր պիր քիմսէ սէօյլէրսէ, մութլագա եուտուլաճագ տըր։
21 Շիմտի իսէ, †կէօքտէ փարլայան նուրա պագամազլար՚՚.
Րիւզկեար էսիպ՝ անը թէմիզլէր։
22 Շիմալ ճանիպինտէն ալթուն կէլիր. Նոր կէլիր.
Ալլահրն ՚ինտինտէ հէյպէթլի ճէլալ վար տըր։
23 Գատիր տիր, ‡Անը տէրք էտէմէյիզ.
§Գուվվէթ վէ հագգ վէ քէմալ ը ՚ատալէթ ճէհէթիյլէ ՚ազիմ տիր։
Քէֆէյէ †ղատր էթմէզ՚՚։
24 Պու էճլտէն ատէմլէր ՝անտէն գօրգարլար.
՚Գալպէն հիքմէթլի օլանլարըն հիչ պիրինէ րի՚այէթ էթմէզ։

ՊԱՊ 38

Ալլահըն Յոբատան ճէվապ իսթէմսի. 4 Քէնտի ՚ազիմ ֆի՚իլէրինի զիքր իլէ Յոբը ճէհալէթինտէն տօղայը Թէվպիխ էթմէսի։

0 զէման ՐԱՊՊ ՚՚գասըրղատան Յոբա ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պու †ճահիլանէ սէօզլէրլէ թէտպիրի գարանլըղա ա-
թան ‡քիմ տիր։
3 †Շիմտի պէլինկի մէրտանէ գուշաթ,
Պէն սանա սիւ՚ալ էտէյիմ, սէն տախի պանա *ճէվապ վէր՚՚։
4 †Պէն զէմինի թէ՚սիս էթտիյիմտէ սէն նէ՞րէտէ իտին.
Էկէր ֆէհմինկ վար իսէ, խապէր վէր։
5 Անըն էօլչիլէրինի քիմ թա՚եին էթտի, պիլիր իսէն, «էօյլէ,
Եախօտ անըն իւզէրինէ խէյթի քիմ չէքտի։
6 Գա՚իտէլէրի նէ՞ իւզէրինէ եէրլէշտիրիլմիշ տիր,
Եախօտ անըն քէօշէ թաշրընը քիմ գօտու։
7 Օլ վագըթ քի սապահ եըլտըզլարը պիրլիքտէ թէրբէննիմ էթտիլէր,
Վէ ճիումլէ ՚Ալլահ օղուլլարը կիվպանք չէքտիլէր։
8 †Տէնիզ րահմտան ճօշարագ չըգտըղընտա,
Անը գափուլարլէ քիմ գափատը։
9 Օ զէմ՚ան քի պէն անա էսվապ իչիւն պուլութը,
Վէ գունտագ իչիւն տիւմանը գօտըմ։
10 †Գանունըմը անըն իւզէրինէ գօտըմ,
Վէ անա գափուլար իլէ սիւրկիւլէր թագտըմ.
11 Վէ՝ Պուրայա գատար կէլէճէքսին վէ թէճավուզ էթմէյէճէքսին,
Վէ տալղալարընկըն ղուրուրու պուրատա †՚հուտուտ պուլաճագ տըր՝ տէտիմ։
12 Միւտտէթի ի ՚էօմրիւնտէ †սապահա սէ՞ն մի էմր էթտին,
Սէհէրէ մահալընը սէ՞ն մի էօսթէրտին.
13 Թա քի եէրին ուճլարընը թուրթա,
Վէ †շէրիրլէր անըն իչինտէն սիլքիլէ։
14 Զէ՞՚՝ իւզէրինէ միւհր պասըլմըշ պալչըգ կիպի եէնի պիր հէյ՚էթ ալըր,
Վէ հէր չէյ լիպաս կիպի ղէ՞՚՚ր կէօսթէրիր։
15 Լաքին շէրիրլէրին †նուրու քէնտիլէրինտէն ալընըր,
Վէ †մաղրուր պազու գըրըլըր։
16 †Տէնիզին մէնպա՚լարընա վարտը՞ն մը,
Տէրեանըն տէրին եէրլէրինի կէզտի՞ն մի։
17 †Էօլիւմ գափուլարը սանա աչըլտը՞ մը,
Վէ էօլիւմ կէօլկէսինին գափուլարընը կէօրտի՞ն մի։
18 Զէմինին էնինի տէրք էյլէտի՞ն մի.
Քեաֆֆէսի մա՚լիւմիւկ իսէ, սէօյլէ։
19 Նուրուն մէսքէնինէ կիտէն եօլ նէ՞րէտէ,
Վէ զուլմէթին մէքեանը գանտէ՞ տիր,
20 Քի անը հուտուտընա կէթիրէսին,
Վէ խանէսինէ կիտէն եօլլարը պիլէսին։
21 Օ զէման տօղտրղընկտա՞ն մը,
Եախօտ կիւնլէրինկ չօգ պուլունտրղընտա՞ն մը պիլիրսին։
22 †Գար խազինէլէրինէ կիրտի՞ն մի,
Վէ տօլու մախզէնլէրինի կէօրտի՞ն մի,
23 ՝Քի պէն անլէրի մուզայագա վագթը,
Վէ մուհարէպէ վէ մուգաթէլէ կիւնիւ իչիւն սագլատըմ։
24 Նուրըն եայըլտըղը թարիգ նէ՞րէտէ տիր,
Վէ շարգ րիւզկեարը զէմին իւզէրինէ նա՞սըլ տաղըլըր։
25 Քիմ ՚՚շիտտէթլի սէյլլէր իչիւն մէճրա,
Վէ եըլտըրըմ իչիւն թարիգ աչտը,
26 Քի ինսանըն պուլունմատըղը եէր,
Վէ ատէմ սաքին օլմատըղը պէրրիյէ իւզէրինէ եաղմուր եաղտըրա,
27 †Վէ վիրան վէ պէեապան եէրի տօյուրա,

ե Պ. 36. 29։
զ Պ. 36. 4։
է Թէք. 1.6։ Ես. 44.24։
† Ե-էօ՚պուլունլար իչինտէ փարլայաննուրու կէօրէմէզլէր
ը 1Տիմ. 6. 16։
թ Պ. 36. 5։
‡ Ե-էօ՚՝ Յէվապ վէրմէզ
ժ Մ՚ատթ. 10. 28։
ի Մ՚ատթ. 11.25։ 1Կոր. 1. 26։
—
լ Խուր. 19. 16, 18։ 3Մ՚իւլ.19.11։ Եզեկ. 1. 4։ Նաա. 1. 3։
խ 1Տիմ. 1. 7։
ծ Պ. 34. 35։ 42. 3։
կ Պ. 40. 7։
* Ի՚ուդ. պիլտիր
ձ Մ՚ղ. 101. 5։ Էսթ. 8. 29։ 30. 4։
ղ Պ. 1. 6։
ճ Թէպր. 1. 9։ Մէղ. 33. 7։ 104.9։ Էսթ.8.29։ Երեմ. 5. 22։
մ Պ. 26. 10։
յ Մէղ. 89. 9։ 93. 4։
ն Մէղ. 74. 16։ 148. 5։
շ Մ՚ղ. 104. 35։
ո Պ. 18. 5։
չ Մէղ. 10. 15։
պ Մէղ. 77. 19։
ջ Մէղ. 9. 13։
ռ Պաղ Մէղ. 135. 7։
ս Խուր. 9. 18։ Յես.10. 11։ Ես.30.30։ Եզեկ. 13. 11,13։ Վաւ. 16. 21։
վ Պ. 28. 26։
տ Մէղ. 107. 35։

Digitized by Google

Վէ եէշիլ օթըն ֆիլիզէրինի պէօյիւտէ։
28 ՛Եաղմուրըն փէտէրի վաՀ մը տըր,
Եախօտ չէյ տամլալարընը քՀմ թէվլիտ էյլէտի։
29 Պուզ քիմՀ՚ն պաթՀընընտան չըգար,
Վէ ՛կէօք գըրաղըսընը քՀմ տօղուրտու։
30 Սուլար թաշ կիպի օ՚՚՚ սագլանընը,
Վէ տէնիզին եիւզիւ ՝տօնար։
31 ՝՚Ուգտ էս Սիւրէյյայը պաղլայա պիլՀր մի սին,
Ձէպպարըն պաղլարընը չէօզէ պիլՀր մի սին։
32 Պուրճլարը վագթընտա չըգարա պիլՀր մի սին,
Նա՚շ իլէ պէնաթընա տէլալէթ էտէ պիլՀր մի սին։
33 ՝Սէմավաթըն գանունլարընը պիլՀր մի սին,
Անլէրին հիւքիւմէթինի զէմին իւզէրինէ գօյա պիլՀր մի սին։
34 Սէսինկի պուլուԹլարա եէթիշտիրէ պիլՀր մի սին,
Քի սուլար քէսըէթ իւզրէ սէնին իւզէրինէ կէլէ։
35 Եըլտըրըմլարը կէօնտէրէ պիլՀր մի սին,
Քի կէլիպ՝ Իշթէ պիզ հազըր ըզ՝ տէյէլէր։
36 ՝Պէօպրէքլէրէ հիքմէթի քՀմ գօտու,
Վէ գալպէ ֆիրասէթի քՀմ վէրտի։
37 ՔՀմ պուլուԹլարը հիքմէթլէ սայա պիլիր,
Վէ սէմանընն թուլումլարընը քՀմ *պօշալտա պիլիր՚՚.
38 Օ զէման քի թօփրագ գաթՀլանընը,
Վէ քէսէքլէր պիրիպիրինէ եափըշըր։
39 ՝Արսլան իչիւն ավ ավլայա պիլՀր մի սին,
Վէ կէնճ արսլանլարը տօյուրա պիլՀր մի սին,
40 Նէ վագթ քի ինլէրինտէ չէօմէլիրլէր,
Վէ շիքեար իչիւն չալըլըգտա սինսիպ տուրուրլար։
41 ՝Գարղանընն եավրուլարը Ալլահա ֆէրեատ էտէրէք,
Եէյէնէքլէրի օլմատրղը իչիւն տօլաշտրգլարը վագըթ,
Անա ավընը քՀմ թէտարիք էտէր։

ՊԱՊ 39

Տաղ քէչիսի, 5 եապան էշէյի, 9 եապան սըղըրը, 13 տէվէ գուշու, 19 աՀ, 26 տօղան գուշու, 27 վէ գայԹալը զիքր իլէ, Ալլահընն քէնտի գուվվէԹինի վէ ծորըն զա՚աֆընը պէյան էՀմէսի։

Տաղ քէչիլէրինին տօղուրտրղը զէմանը պիլՀր մի սին.
՝Կէյիքլէրին եավրու կէթիրտիյի վագԹա տիգգաթ էտէ պիլՀր մի սին։
2 Անլէրին թէքմիլ էթտիքլէրի այլարը հիսապ էտէ պիլՀր մի սին,
Վէ տօղուրտրգլարը վագԹը պիլՀր մի սին։
3 Անլէր չէօքիւպ եավրուլարընը տօղուրուրլար.
Աղրըլարընը կէչիրիրլէր։
4 Եավրուլարը գուվվէթլէնիպ սահրատա պէօյիւրլէր.
Կիտիպ պիր տահա անլէրէ կէրի տէօնմէզլէր։
5 Եապան էշէյինի քՀմ ազատէ պրագտը.
Եապան էշէյինին պաղլարընը քՀմ չէօզտիւ,
6 ՛՚Քի պէն անա մէքեան իչիւն պէրրիյէյի,
Վէ մէսքէն իչիւն չօրագ եէրի թա՚եին էթտիմ։
7 Շէհրին կիւրիւլԹիւսիւնիւ իսԹիհզա էտէր,
Սիւրիւճիւնիւն պաղրըշընը իշիհմէզ։
8 Տօլաշտրղը տաղլար քէնտի մէր՚ասը տըր,
Վէ հէր նէվ՚ եէշիլլիք արար։
9 ՝՚Եապան սըղըրը սանա խըտմէԹ էթմէյէ բազի օլՀր մը,
Եախօտ սէնին ախրրընտա կէճէլէր մի։
10 ԶիֆԹ սիւրմէք իչիւն եապան սըղըրանա իփ պաղլայա պիլՀր մի սին,
Եախօտ սէնին արտրն սըրա վատիլէրի Թարաճ մը։
11 Անընն գուվվէԹի չօգ օլտրղընտան անա ի՚Թիմատ,
Վէ իշիկի անա հէվալէ էտՀր մի սին։
12 Սէնին մահսուլընը էՀ կէթիրէճէյինէ,
Վէ խարմանընը տէվշիրէճէյինէ ինանՀր մը սըն։
13 Տէվէ գուշընըն գանատլարը սէվինճլէ չարփար,
Էյլէյին գանատլարը վէ ԹիսյլէրՀ ՝՚՚՚ ՚՚՚։
14 Հալ պու քի եումուրԹալարընը եէրէ պրագրպ,
Անլէրի Թօփրագտա գրզտրըրը,
15 Վէ տիւշինմէզ քի այագ ալՀրընտա էզիլէճէք,
Վէ սահրա վուհուշը անլէրի չինէյէճէք տիր։
16 Քէնտի եավրուլարընա քէնտինին տէյիլ կիպի ՝՚մէր-համէԹսիզ օլուր.
Էմէյինին պիհուտէ կիտճէյինտէն գօրգմազ։
17 Զիրա Ալլահ անը հիքմէԹտէն մահրում գրլտը,
Վէ ՝անա ֆիրասէԹտէն հիսսէ վէրմէտի։
18 Եօգարրյա ուզանտրղը վագրթ,
Աթ իլէ պինհճհսինի իսԹիհզա էտէր։
19 Աթա գուվվէԹի սէՀն մի վէրտին,
Պօյունընա եէլէյի սէՀն մի կիյտիրտին։
20 Անը չէքիրկէ կիպի սըչրատա պիլՀր մի սին.
Պուրունընտան չըգան նէֆէսինին կիւրիւլԹիւսիւ հէյ-պէԹլի տիր։
21 Վատիտէ եէրի էշէր, գուվվէԹիյլէ քէյֆ էտէր.
՝Սիլահլըյա գարշը չըգար։
22 Գօրգույու իսԹիհզա էտէր, ՚՚՚ ՚՚՚՚ խավֆ էթմէզ.
Գրլրճտան չէքինմէզ։
23 Անընն իւզէրինտէ թիրքէշ,
Վէ փաղլագ մըզրագ վէ խըշԹ շամաթա էտէր։
24 ՀիտտէԹ վէ խըշմընտան եէրի եուտար,
Վէ պօրու սէտասընտան քէնտի քէնտինի զապԹ էտմէզ։
25 Պօրու չալընտրգտա՝ Հա՚Հ, հա՚՝ տէր.
Սէրտարլարընն սէտա վէ նա՚րէսինի,

ՙ Մէզ. 147. 8։ Երեմ. 14. 22։
ՙ Մէզ. 147. 16։
՝՚ Պ. 37. 10։
՝ Պ. 9. 9։ Ամովս. 5. 8։
՝՚՚ Երեմ. 31. 35։
՝՚՚՚ Պ. 32. 8։ Մէզ. 51. 6։ Վա՚. 2. 26։
՝՚՚՚՚ Իզր. եաՀբրա պիլիր
՝՚՚՚՚՚ Մէզ. 104. 21։ 145. 15։
՝՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 29. 9։ [Ովս. 8. 9։
՝՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 147. 9։ ՄատԹ. 6. 26։ ——
՝՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 24. 5։ Երեմ. 2. 24։
՝՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՚ո. 23. 22։ Թէս. 33. 17։
՝՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէքս. 4. 3։
՝՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 35. 11։
՝՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 8. 6։

Digitized by Google

Վէ ճէնկին գօգուսընը ուզագտան ալըր։
26 Տօղան գուշու սէնի՞ն մա՛րիֆէթինէ մի ուչար,
Վէ գանատլարընը ճէնուպէ տօղրու աչար։
27 Գարթալ սէնի՞ն էմրինէ մի եօգարը յա չըգար,
Վէ Ւեուվասընը ելուքսէք եէրլէրտէ եափար։
28 Գայատա սաքին օլուր,
Սիվրի գայատա վէ սարփ եէրլէրտէ օթուրուր։
29 Եէյէճէյինի օրատան արար,
Կէօզլէրի ուզագտան կէօրիւր։
30 Անընն եավրուլարը տախի գան իչէր,
Ւվաշէլէր նէրէտէ իսէ, օ օրատա տըր։

ՊԱՊ 40

Ցորընն Քէվազու՛ը։ 6 Ալլահընն՝ Ցորը քէնտի իտտի՛ասընը սէօյլէմէյէ տա՛վէօի։ 15 Ալլահըն Բեհեմովթա իգհար օլունան գուտրէօի։

Վ է եինէ ՐԱՊՊ Յորա խիթապէն տէտի քի,
2 Գատիր իլէ միւնազա՛ա էտէն պիր շէյ էօյրէտճէ՛ք մի.
Ալլահ իլէ միւճատլէ էտէն ճէվապ վէրսին։
3 Օլ վագըթ Յոր ՐԱՊՊԱ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
4 Իշթէ պէն հագիր իմ. սանա նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ.
Էլիմի աղզըմ իւզէրինէ գօրըմ։
5 Պիր քէրրէ սէօյլէտիմ, արթըգ ճէվապ վէրմէմ.
Իքի քէրրէ. լաքին պիր տահա սէօյլէմէմ։
6 Վէ եինէ ՐԱՊՊ գասըրղատան Յորա ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
7 Շիմտի պէլինկի մէրտանէ գուշաթ,
Սանա սիւ՛ալ էտէյիմ, սէն տէ պանա ճէվապ վէր։
8 Պէնիմ հիւքմիւմիւ իպթա՛լ մը էտէճէքսին,
Քէնտինկի հագգընը չըգարմագ իչինն պէնի հագգսըզ մը էյլէյճէճէքսին։
9 Ալլահընն պուսուը կիպի պազուկ վա՛ր մը,
Վէ Ւանընն ռեհմէը կիպի պիր սէտայլէ կիւրլէյէ պիլի՛ր մի սին։
10 Շիմտի ճէլալ ու ՛ազամէթլէ քէնտինկի տօնաթ,
Վէ մէճտ ու ճէլալը կիյ։
11 Ղազապընկընն շիտտէթինի նէշը էթ,
Վէ հէր մաղրուրա պագըպ՝ անը ալչագլաթ։
12 Հէր Ւմաղրուրա պագըպ՝ անը գէլիլ էյլէ,
Վէ շէրիրլէրի եէրլէրինտէ փայմալ էյլէ։
13 Անլէրի հէփ պիրտէն թօփրագտա մահվ էթ,
Կիզլի եէրտէ եիւզլէրինի էօրթ։
14 Օ զէման պէն տախի սանա իգրար էտէրիմ
Քի սաղ էլինկ սէնի խէլաս էտէ պիլիր։
15 Իշթէ սէնին իլէ պէրապէր խալգ էթտիյիմ Բեհեմովթա պագ,
Էօքիւզ կիպի օթ եէր։
16 Իշթէ անընն գուվվէթի պէլինտէ,
Վէ շիտտէթի գարնընընն ՛ազալէլէրինտէ տիր։
17 Գույրուղընը էրզ աղաճը կիպի սալլար,
Պուտլարընըն սինիրլէրի էօրիւլիւ տիր։
18 Քէմիքլէրի պագըր պօրուլար տըր,
Քէմիքլէրի տէմիր տիրէքլէր տիր։
19 Ալլահըն իշլէրինին պաշլըճասը օ տըր,
Խալիգի քէնտի գըլըճընը ռա՛ եէթիշտիրէ պիլիր։
20 Հագիգաթէն տաղլար անընն Ւրըզգընը վէրիր.
Օրատա սահրանըն հէփ հայվանլարը օյնարլար։
21 *Կէօլկէլի աղաճլար՚՚ ալթընտա,
Գամըշլար էօրթիւսիւ ալթընտա վէ պաթագլարտա եաթար։
22 Կէօլկէլի աղաճլար անը կէօլկէլէրիյլէ էօրթէր.
Տէրէ սէօյիւտլէրի անը իհաթէ էտէր։
23 Իշթէ ըրմագ ճօշարսա, գօրգմագ.
Յորդանան անընն աղզընա չարփարսա, էմին տուրուր։
24 Օ պագար իքլէն, Ւթուլթուլըր մը,
†Տուզագլարտա պուրունու տէլինի՛ր մի՚՚։

ՊԱՊ 41

Ալլահընն Լեւիաթանտա իգհար օլունան գուտրէօի։

Լ եւիաթանը օլթայլէ սիւրիւքլէյէ պիլի՛ր մի սին,
Հէմ սիճիմլէ տիլինի պաղլայա պիլի՛ր մի սին։
2 Պուրունընա իփ թագրպ,
Ջէկէսինի տիքէնլէ տէլէ պիլի՛ր մի սին։
3 Օ սանա չօգ րէճա էտի՛ր մի,
Սանա թաթլը սէօզ սէօյլի՛ր մի։
4 Սէնին իլէ ՛ահտ էտի՛ր մի.
Անը տա՛իմի գուլ օլմագ իւզրէ ալա պիլի՛ր մի սին։
5 Գուշ իլէ օյնար կիպի անընն իլէ օյնայա պիլի՛ր մի սին.
Եախօտ ճարիյէլէրինկ իչինն անը պաղլայա պիլի՛ր մի սին։
6 Օրթագլար *անտէն զիյաֆէթ էտէրլի՛ր մի՚՚,
Թիւճճար արասընտա օ թագսիմ օլունըր մը։
7 Տէրիսինի հարպէլէրլէ,
Վէ պաշընը պալըգճը զըպգընլարըյլէ տէլիք տէլիք էտէ պիլի՛ր մի սին։
8 Էլինկի անընն իւզէրինէ գօ, ճէնկի թէզէքքիւր էյլէ,
Վէ պիր տահա էթմէյէճէքսին։
9 Իշթէ անընն ռա՛ռա՛լմաը իւմիտի պօշ տըր.
Աաե՛ անը կէօրտիւյինտէ տէհշէթէ տիւշմէ՛զ մի։
10 Անը ույանտըրմաղա ճէսարէթ էտէն եօգ տըր.
Էօյլէ իսէ, պէնիմ հուզուրըմտա քի՛մ տուրա պիլիր։

Ֆ երեմ. 49.16։ Աբդ.4։ Մատթ. 24.28։ Ղուկ. 17.37։
— Գ. 33. 13։
Բ եզր. 9. 6։ Գ. 42. 6։ Մէզ. 51. 4։
Դ Գ. 29.9։ Մէզ. 39. 9։ Գ. 38. 1։
Ե Գ. 38. 3։
Զ Գ. 42. 4։
Է Մէզ. 51.4։ Բամ. 3.4։ Գ. 37. 4։ Մէզ. 29. 3, 4։
Ը Մէզ. 93. 1։ 104. 1։
Թ Ես.2.12։ Դան. 4.37։
Ժ Մէզ. 104. 14։
* Եաեօ՛ Սիտր աղաճլարը
Լ Գ. 41. 1,2։
† Եաեօ՛ Պուրունու իլէ տուզագլարը տէլէր
— Մէզ. 104. 26։ Ես. 27. 1։
Խ Պագ Ես. 37. 29։
* Եաեօ՛ անընն իչինն գույու գազարլա՛ր մը

Digitized by Google

11 ՙՔիմ էվվէլ պանա պիր շէյ վէրտի, քի անըն մուգապիլինի վէրէյիմ,
ՙՊիւթիւն սէմա ալթընտա պուլունան պէնիմ տիր։
12 Անըն ա՛զասը վէ գուվվէթի
Վէ կիւզել թէրթիպի հագգընտա սիւքիւթլէ կէչմէյէճէյիմ։
13 Անըն լիպասընը քիմ սօյա պիլիր.
Անըն իքի չէկէսի արասընա քիմ կիրէ պիլիր։
14 Անըն †աղզընըն գափու գանատլարընը քիմ աչա պիլիր.
Անըն տիշլէրի էթրաֆընտա տէհշէթ վար։
15 Մէթին գալգանլարը ՙՆը֊ֆախրը տըր.
Միւհրլէնմիշ էՙէ միւհքէմ գափալը տըր։
16 Պիրիպիրինէ շէօյլէ մութթասըլ տըր քի
Արալարընտան հավա կէչէմէզ։
17 Պիրիպիրինէ եափըշըգ օլուպ,
Այրըլմազ տէրէճէտէ եէքտիկէրինէ պիթիշիք տիր։
18 Ագսըրըգլարընտան նուր փարլար,
Վէ կէօզլէրի սէհէրին քիրփիքլէրինէ պէնզէր։
19 Աղզընտան ալէվ չըգար,
Վէ աթէշ գըղըլճըմլարը սըչրար։
20 Պուրունընըն տէլիքլէրինտէն՝
Գայնար թէնճէրէ եախօտ գազանտան կիպի պուխար չըգար։
21 Նէֆէսի գօրլարը թուխուշտըրըր,
Վէ աղզընտան ալէվ չըգար։
22 Պօյունընտա գուվվէթի սաքին օլուր,
Վէ էօնինտէ տէհշէթ րագս էտէր։
23 Էթինին գաթլարը պիրիպիրինէ եափըշըգ տըր,
Գրմըլտանմազ սուրէթտէ անըն իւզէրինտէ միւհքէմ տիր։
24 Գալպի թաշ կիպի սէրթ,
Վէ տէյիրմէնին ալթ թաշը կիպի միւհքէմ տիր։
25 Գալգտըղընտա գուվվէթի սահիպլէրի գօրգարլար,
Վէ տէհշէթինտէն միւզթարիպ օլուրլար։
26 Անա հիւճում էտէնին գըլըճը,
Մըզրաղը վէ խըշթը վէ զըրհը տայանմազ։
27 ՙԻնտինտէ տէմիր՝ սաման,
Վէ պագըր՝ չիւրիւք աղաճ կիպի տիր։
28 Օգ անը գաչըրամազ,
Անա աթըլան սափան թաշլարը սաման ուֆաղը կիպի օլուր,
29 Թօփուզլար անըն ՙինտինտէ սաման սայըլըր,
Վէ մըզրաղընն սալլանմասընը իսթիհզա էտէր։
30 Անըն ալթընտա սիվրի քիրէմիթ փարչալարը վար.
Զամուր իւզէրինէ քէսքին շէյլէր սէրէր։
31 Տէրեայը գազան կիպի գայնատըր,
Տէնիզի մէրհէմ թէնճէրէսինէ տէօնտէրիր։
32 Քէնտի արտընճա եօլու փարլատըր,
Տէրեա ագ սաչլըյա պէնզէր։
33 Գարատա անըն միսլի եօգ տըր,
Գօրգուտան ՙարի խալգ օլունտու։
34 Հէր պիր եիւքսէք շէյէ պագար.
Ճիւմլէ ‡վուհուշընն մէլիյի օ տըր։

ՊԱՊ 42

Յորըն Ալլահա Քէլիմիյէնի։ 7 Ալլահըն Յոբը Քէպրիր վէ տօսթլարընը Քէվպիխ վէ անըն տու՛ասընը գապուլ էՙմէսի։ 10 Ալլահըն Յորը պէրէքէԹլէմէսի։ 16 Յորըն միւտտէԹ ի ՙէօմրիւ վէ վէֆաԹը։

Ո զէման Յոբ ՐԱՊՊԱ ճէվապ վէրիպ տէտի՝ քի,
2 Պիլիրիմ՝ քի ֊հէր շէյէ գատիր սին,
Վէ միւրատրկ ասլա մէն՝ օլունմազ։
3 ՙԹէտպիրի պէօյլէ ճահիլանէ սէթր էտէն քիմ տիր,
Ֆիլվագը՝ տէրք էթմէէքսիզին,
ՙՀատտիմտէն խարիճ վէ պիլմէտիյիմ շէյլէր սէօյլէտիմ։
4 Րէճա էտէրիմ, տինլէ վէ պէն սէօյլէյէյիմ.
ՙՍանա սիւ՛ալ էտէյիմ վէ սէն պանա թա՛լիմ էյլէ։
5 Պէն սէնին հագգընտա գուլագլէ խապէր ալմըշ իտիմ.
Լաքին շիմտի սէնի կէօզիմ կէօրտիւ։
6 Պու էճլատէն ՙէՀՈՎԱՀ իսթիքքրահ էտիպ,
Թօփրագ վէ քիլտէ թէվպէ էտէրիմ։
7 Վէ ՐԱՊՊ Յորա պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնկրա, ՐԱՊՊ Թեմանը Եղիփազ Խիթապէն՝ Սէնին իլէ իքի րէֆիգլէրինկին ՙալէյհինէ ղազապըմ աւլէվլէնտի. զիրա պէնիմ հագգըմտա գուլըմ Յոբ կիպի
8 տօղրու օլանը սէօյլէմէտինիզ։ Վէ շիմտի քէնտինիզ իչիւն եէտի պուղա իլէ ՙեէտի գօչ ալըպ՝ ՙգուլըմ Յոբա կիտինիզ, վէ քէնտինիզ իչիւն մուհրագա Թագտիմ էտինիզ. վէ գուլըմ Յոբ ՙսիզին իչիւն տու՛ա էթսին, պէն տախի անը միսԹէճապ գըլաճաղըմ, Թա քի համագաթընըզըն ճէզասընը վէրմէյէյիմ. չինքի գուլըմ Յոբ կիպի հագգըմտա տօղրու օլանը սէօյլէմէտինիզ՝ տէտի։
9 Օլ վագըթ Թեմանը Եղիփազ վէ Սօքի Բաղդատ վէ Նաամը Սոփար կիտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէնտիլէրինէ էմր էյլէտիյինի իճրա էթտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ Յորըն տու՛ասընը գապուլ էթտի։
10 Վէ Յոբ քէնտի տօսԹլարը իչիւն տու՛ա էթտիյի սըրատա՝ ՐԱՊՊ անը էսարէթինտէն ազատ էյլէտի. վէ ՐՐԱՊՊ Յորըն պիւթիւն էմվալընըն ֊իքի միսլինի
11 վէրտի։ Վէ անըն ֊պիրատէր վէ հէմշիրէլէրինին ճիւմլէսի վէ մուգատտէմա անը պիլէնլէրին քեաֆֆէսի անըն եանընա կէլիպ՝ անըն իլէ պէրապէր խա-

† Բամ. 11. 35։
ՙ Խուր. 19.5։ Թէս.10. 14։ ՄԼգ. 24. 1։ 50. 12։ 1Կոր. 10. 26։
† ՙԲգբ. Նիւգիւնիւն
‡ ՙԲգբ. Լպնա ի բիպլին
— — —
֊ ԹԼբ. 18.14։ Մաաւ. 19.26։ Մարկ.10.27։ 14.36։ Ղուկ. 18.27։
Ք Պ. 38. 2։
֏ ՄԼգ. 40. 5։ 131. 1։ 139. 6։
ՙ Պ. 38. 3։ 40. 7։
Ե Եզր. 9. 6։ Պ. 40. 4։
Ը Ա՛ռ. 23. 1։
Ե Մաաւ. 5. 24։
Ը ԹԼբ.20. 17։ Յակ. 5. 15,16։ 1Յովհ. 5. 16։
Ր ՄԼգ. 14. 7։ 126. 1։
֍ Ես. 40. 2։
֏ Պագ Պ. 19. 13։

Digitized by Google

նէսինտէ էքմէք եէտիլէր. վէ ՐԱՊՊԸՆ անըն իւզէրինէ կէթիրտիյի ճիւմլէ պէլալար խուսուսընտա անը
թա՛զիյէ վէ թէսլիյէ էթտիլէր. վէ անա պիրէր գըթ՛ա
12 կիւմիւշ վէ պիրէր ալթուն հալգա վէրտիլէր: Վէ ՐԱՊՊ Յորըն ՚ագըպէթինի իպթիտասընտան զիյատէ պէրէքքէթլէտի, շէօյլէ քի անըն Էօն տէօրթ պինկ գօյունը վէ ալթը պինկ տէվէսի վէ պինկ չիֆթ էօքիւզիւ
13 վէ պինկ տիշի մէրքէպի օլտու: Վէ եէտի օղլու վէ
14 իւչ գըզը տախի օլտու: Վէ պիրինճիսինէ եմիմա վէ
իքինճիսինէ Կասիա վէ իւչինճիսինէ Կերէն–Հա-
15 պուք թէսմիյէ էյլէտի: Վէ պիւթիւն տիյարտա Յորըն գըզլարը կիպի կիւզել գըզլար եօգ իտի. վէ փէտէրլէրի անլէրէ գարնտաշլարը իլէ պէրապէր միրաս վէրտի:
16 Վէ Յոր պունտան սօկրա եիւզ գըրգ սէնէ եա-
շայրպ՝ օղուլլարընը վէ օղուլլարընըն օղուլլարընը
17 տէօրտինճիւ պաթնա գատար կէօրտիւ: Վէ Յոր իխթիյար վէ Կիւնլէրէ տօյմուշ օլարագ վէֆաթ էյլէտի:

ե Պ. 8. 7։ Յակ. 5. 11։ | թ Պագ Պ. 1. 3։ | ժ Պ. 1. 2։ | ի Պ. 5. 26։ Էմս. 3. 16։ | ծ Թէք. 25. 8։ |

*ՄԷԶԱՄԻՐ

ՄԷԶՄՈՒՐ 1

Սալիհին հիւան ի մէղէյլի վէ սա՛ատէթի։ 4 Շէրիրիին հէլաքը։

Ե՛Ք միւպարէք տիր ՚օլ ատէմ
Քի շէրիրլէրին մէշվէրէթինտէ կէզմէզ,
Վէ կիւնահքեարլարըն եօլընտա տուրմազ,
Վէ ՚միւսթէհզիլէրին մէճլիսինտէ օթուրմազ.
2 Անճագ ՚մէսէրրէթի ՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթընտան օլուպ,
՚Կէճէ կիւնտիւզ անըն շէրի՛աթընը միւթալա՛ա էտէր:
3 Վէ ՚ագար սուլար եանընտա տիքիլմիշ՝
Վէ մէյվէսինի մէվսիմինտէ վէրիր
Վէ եափրաղը սօլմազ աղաճ կիպի տիր,
Վէ հէր նէ քի իշլէրսէ, ՚միւյէսսէր օլուր:
4 Շէրիրլէր պէօյլէ տէյիլ տիր,
Անճագ րիւզկեարընն կէօթիւրտիւյիւ ՚սաման ուֆաղը
կիպի տիր:
5 Պունա պինա՛էն շէրիրլէր մուհաքէմէտէ,
Վէ կիւնահքեարլար սալիհլէրին ճէմա՛աթընտա տու-
րամայաճագլար տըր:
6 Զիրա ՚ՐԱՊՊ սալիհլէրին եօլընը պիլիր.
Ամմա շէրիրլէրին եօլու խարապ օլուր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 2

Մէսիհին մէղէքիւթի։ 10 Անա միւճի՛զ օլմալարը իշիւն մէղիքլէրէ իլհամ-

Ա՛ՅԻՇԻՆ ՚թա՛իֆէլէր հէնկեամէ էտիպ,

1
* Ղուկ. 20. 42։ Ա՛մալ. 1 20։
– Էմս. 4. 14,15։
բ Մէզ. 26. 4։ Երեմ. 15. 17։

է Մէզ. 119. 35,47,92։
ը Յես. 1. 8։ Մէզ. 119. 1,97։ 112։
ե Երեմ. 17. 8։ Եզեկ. 47.
զ Թէք. 39. 3,23։ Մէզ. 128. 2։ Ես. 3. 10։

ի Յոբ. 21. 18։ Մէզ. 35. 5։ Ես. 17. 13։ 29. 5։ Ովս. 13. 3։
լ Մէզ. 37. 18։ Նաե. 1. 7։ Յովհ. 10. 14։ 2Տիմ. 2. 19։

իւմմէթլէր պաթըլ շէյ թէֆէէքքիւր էտէրլէր:
2 Տիւնեա մէլիքլէրի գալգըշըպ,
Էմիրլէր ՐԱՊՊԸՆ ՚ալէյհինտէ
Վէ անըն ՚Մէսիհի ՚ալէյհինտէ
Պիրլիքտէ միւշավէրէ էտէրէք,
3 ՚Անլէրին պաղլարընը գըրըպ՝
Պէնտլէրինի իւզէրիմիզտէն տէֆ՚ էտէլիմ՚՝ ՚էլէֆ:
4 ՚Սէմավաթտա սաքին օլան ՚կիւլէճէք տիր.
Բապպ անլէրի իսթիհզա էտէճէք տիր:
5 Օ զէման անլէրէ ղազապըյլէ սէօյլէյիպ՝
Անլէրի խըշմընյլէ միւզթաբիպ էտէճէք տիր.
6 Վէ՝ Պէն մէլիյիմի մուգատտէս տաղըմ՚
՚Սիօն իւզէրինէ նասպ էյլէտիմ՚՝ ՚էյէճէ ՚էբ:
7 Ֆէրմանը ի՚լան էտէճէյիմ.
ՐԱՊՊ պանա՝ ՚Սէն օղլըմ՚ սըն,
Պէն սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ.
8 ՚Պէնտէն թալէպ էյլէ, պէն տախի սանա միրաս
իշիւն թա՛իֆէլէր,
Վէ միւլք իշիւն զէմինին միւնթէհալարընը վէրիրիմ:
9 ՚Անլէրի տէմիր ՚ասայլէ գըրըպ,
Զէօմլէքճի գապը կիպի փարչէյէճէքսին՝ տէտի:
10 Վէ շիմ՚տի, էյ մէլիքլէր, ՚ագըլլանընըզ,
Էյ տիւնեա հաքիմլէրի, միւթէ՚էտտիպ օլունըզ:
11 ՚Գօրգույլէ ՐԱՊՊԱ ՚ուպուտիյէթ էտինիզ.
Վէ ՚թիթրէյէրէք խավֆ էյլէյինիզ:
12 Օղլու էօփիւնիւզ, օլմայա քի խըշմա կէլիպ՝

2
– Մէզ. 46. 6։ Ա՛մալ. 4. 25,26։
բ Մէզ. 45. 7։ Յովհ. 1. 41։
է Երեմ. 5. 5։ Ղուկ. 19. 14։
ը Մէզ. 11. 4։

ե Մէզ. 37. 13։ 59. 8։ Էմս. 1. 26։
զ 2Մխ. 5. 7։
ե Ա՛մալ. 13. 33։ ՚Իպր. 1. 5։ 5. 5։
ը Մէզ. 22. 27։ 72. 8։ 89. 27։ Դան. 7. 13, 14։ Պագ Յովհ. 17. 4, 5։
ի Մէզ. 89. 23։ Վահ. 2. 27։ 12. 5։ 19. 15։
լ ՚Իպր. 12. 28։
խ Փիլ. 2. 12։

Digitized by Google

ՙՂազապը պիր ազ ալէվլէնինճէ,
Եօլտա հէլաք օլասընըզ։
ՙԱնա թէվէքքիվ էտէնլէրին ճիմլէսի նէ միւպարէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 3

Ալլահըն հիմայէսի Քահնընտա օլան ատէմին էմին հալըւ։

ՙՕղլու Աբիսողոմըն եիւզիւնտէն ֆիրար էթտիյի զէման Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, ՙտիւշմէնլէրիմ նէ գատար չօղալտը.
Պանա գարշը այագլանանլար չօգ տըր։
2 Նիչէ քիմսէլէր ճանըմ իչիւն՝
ՙԱլլահ թարաֆընտան անա խէլաս եօգ տըր՝ տէրլէր։ (*Սէլա։)
3 Լաքին, եա ՐԱՊՊ, սէն պանա ՙսիփէր սին.
'Իզզէթիմ սին վէ ՙպաշըմը թէրֆի' էտէն սէն սին։
4 Ավազըմլէ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէտիմ,
Օ տախի ՙմուգատտէս տաղընտան ՙպէնի միւսթէճապ գըլտը։ (Սէլա։)
5 ՙՊէն եաթտըմ վէ ույուտըմ.
Ույանտըմ տախի, զիրա ՐԱՊՊ պէնի հիմայէ էյլէտի։
6 ՙՀէր թարաֆտան պէնի իհաթէ էտէն խալգըն օն պինկէրինտէն գօրգմամ։
7 Եա ՐԱՊՊ, գըյամ էյլէ, եա Ալլահըմ, պէնի խէլաս էյլէ,
ՙԶիրա ճիմլէ տիւշմէնլէրիմին չէկէսինէ վուրտըն.
Շէրիրլէրին տիշլէրինի գըրտըն։
8 ՙԽէլաս ՐԱՊՊԱ մախսուս տըր.
Պէրէքէթինկ գավմընկըն իւզէրինտէ տիր։ (Սէլա։)

ՄԷԶՄՈՒՐ 4

Դաւիթին Ալլահա նէյազը, 2 տիւշմէնլէրինէ Քա'զիր ու նասիհաձը։ 6 Սա'ատէթ ի հալըն անճագ Ալլահըն լուֆթլյլէ օլտըղը։

†Նկինօթ իւզրէ ՙմուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա սալահըմը ՙէյլէ Ալլահ,
Ֆէրեատ էթտիյիմտէ պէնի միւսթէճապ գըլ,
Տարլըղըմտա պանա կէնիշլիք վէրտին.
Պանա մէրհամէթ էտիպ տու'ամը տինկլէ։
2 Էյ պէնի ատէմ, նէ՞ վագթա գատար 'իզզէթիմի '՚՚՚

8 ᵇԵա ՐԱՊՊ, տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն ՚ատալէ-
թինկլէ պէնի իրշատ,
ᵇՎէ էօնիւմտէ թարիգինկի տիւզ էյլէ։
9 Զիրա անլէրին աղզընտա տօղրուլըգ եօգ տըր.
Տէրունլէրի քէօթիւլիւք տիր.
ᶜՊօղազլարը աչըգ գապր տըր,
ᵈՏիլլէրիյլէ միւտահանէ էտէրլէր։
10 Եա Ալլահ, անլէրի գապահաթլը չըգար.
ᵉՔէնտի միւշավէրէլէրի վէսիլէսիյլէ տիւշսինլէր,
Կինահլարընըն քէսրէթի իչին անլէրի թարտ էյլէ.
Զիրա սանա ՚ասը օլտրլար։
11 Լաքին սանա թէվէքքիւլ էտէնլէրին ճիւմլէսի
ᶠշատման օլսունլար.
Սէն անլէրի հիմայէ էթտիյինտէն իլէլէպէտ թէրէն-
նիմ էթսինլէր.
Վէ սէնին իսմինի սէվինլէր սէնտէ մէսրուր օլսունլար։
12 Զիրա սէն, եա ՐԱՊՊ, ᵍսալիհի միւպարէք գըլա-
ճագսըն.
Սիփէրլէ կիպի անը հիւսն ի րիզայլէ իհաթէ էտէ-
ճէքսին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 6

*Դաւիթին իֆագաթ իչիւն րէճասը. 8 տիւշմէնլէրինէ ղալիպ կէլէ-
ճէյինէ իմանը։*

Նկինօթ իւզրէ ʰ*Շէմինիթ մուճէպինճէ մուսիգաճը
պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

1 Եա ᵇՐԱՊՊ, պէնի ղազապրկլէ թէքտիր,
Վէ խըշմըկլէ թէ՚տիպ էթմէ։
2 ᵈՊանա մէրհամէթ էյլէ, եա ՐԱՊՊ, զիրա պէն
զա՚իֆ իմ.
ᵉԵա ՐԱՊՊ, պանա շիֆա իհսան էյլէ, զիրա քէ-
միքլէրիմ սարսըլըյօր։
3 Ճանըմ տախի զիյատէսիյլէ միւզթարիպ տիր.
Վէ սէն, եա ՐԱՊՊ, ʰնէ՞ վագթա գատար ՚ն֊ճէ֊էբ֊։
4 Եա ՐԱՊՊ, տէօնիւլ՝ ճանըմը գուրթար.
Մէրհամէթինկ իչիւն պէնի խէլաս էյլէ։
5 ᵍԶիրա էօլիւմտէ զիքրինկ օլմայրպ՝
Հավիյէտէ սանա քիմ համտ էտէճէք տիր։
6 Ա՛հ չէքմէքտէն եօրուլտըմ,
Հէր կէճէ տէօշէյիմի սուլարըմ,
Կէօզ եաշլարըմլէ եաթաղըմը ըսլատըրըմ։
7 ʰԿէօզլէրիմ ղամմտան պօզուլտու.
Ճիւմլէ տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն էսքիտի։

8 ᵇՊէնտէն չէքիլինիզ, էյ ճիւմլէ ֆըսգ իշլէյլէնլէր,
Զիրա ՐԱՊՊ աղլայըշըմընն սէտասընը ᵇիշիթտի։
9 ՐԱՊՊ ըէճամը իշիթտի.
ՐԱՊՊ տու՚ամը գապուլ էտէճէք տիր։
10 Ճիւմլէ տիւշմէնլէրիմ ուլթանըպ ղայէթլէ միւզթարիպ
օլսունլար.
Տէօնիւլ՝ անսըզընն ուլթանսընլար։

ՄԷԶՄՈՒՐ 7

*Դաւիթին սալիհ օլտըղը. Բապպտան իմտատ տիլէմէսի։ 10 Ալլա-
հընն հըֆզ ու հիմայէսինէ իմանը։*

ᵍԲենիամինի Քուշընն սէօզլէրի սէպէպիյլէ Դաւիթին
ՐԱՊՊԱ թէրէննիմ էթտիյի *Շիկկայօն տըր։

1 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, սանա թէվէքքիւլ էթտիմ,
ᵇՊանա թէ՚ատտի էտէնլէրին ճիւմլէսինտէն պէնի
գուրթարըպ խէլաս էյլէ։
2 ᵉՕլմայա քի արսլան կիպի ճանըմը եըրթըպ ᵉփա-
րչէյէյէ,
Վէ գուրթարան պուլունմայա։
3 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, ʰէկէր պունու էթտիմ իսէ,
Վէ ᵍէլլէրիմտէ հագգսըզլըգ վար իսէ,
4 Վէ էկէր տօսթըմա քէմիլիքլէ մուգապէլէ էթտիմ իսէ,
Վէ ᵏպէնի սէպէպսիզ թազեիգ էտէնի սօյտըմ իսէ,
5 Տիւշմէն ճանըմը թա՚գիպ էտիպ՝ եէթիշսին,
՚Էօմրիւմիւ եէրէ՝ այագ ալթընա ալսըն,
Վէ ՚իզզէթիմի թօփրաղա էնտէրսին։(Սէլա։)
6 Եա ՐԱՊՊ, ղազապըրկլէ գալգըպ,
ᵇՊէնի թազեիգ էտէնլէրին խըշմը՚ալէյհինտէ գըյամ
էյլէ,
Վէ էմր էթտիյին հիւքմէ ᵇպէնիմ իչիւն ույան։
7 Իւմմէթլէրին ճէմա՚աթը սէնի իհաթէ էտէճէք տիր.
Սէն տախի անլէրին իւզէրինտէ եիւքսէյէ՚ավտէթ էյլէ։
8 ՐԱՊՊ գավմլարը հիւքմ էտէճէք.
Եա ՐԱՊՊ, ʰսալահրմա վէ պէնտէ օլան քէմալէ կէօրէ
պանա հիւքմ էյլէ։
9 Շէրիրլէրին շէրրի նիհայէթ պուլսուն,
Լաքին սալիհի սապիթ գրլ.
ᵏԶիրա, եա սատըգ Ալլահ, սէն եիւրէքլէրի վէ պէօպ-
րէքլէրի թէֆթիշ էտէրսին։
10 Սիփէրիմ՝ ᵏգալպի միւսթագիմ օլանլարը խէլաս
էտէն Ալլահ նէզտինտէ տիր։
11 Ալլահ ՚ատիլ հաքիմ տիր,
Վէ Ալլահ ֆ֊֊ըֆ֊ հէր կիւն ղազապլանըր։

ᶜ Մէզ. 25. 5։
ᵇ Մէզ. 25. 4։ 27. 11։
ᵈ Ղուկ. 11. 44։ Բօմ. 3. 13։
ᵉ Մէզ. 62. 4։ [23։
ᶠ 2Միւլ. 15. 31։ 17. 14, Ես. 65. 13։
ᵍ Մէզ. 115. 13։

6
ʰ Պաղ 1Թէվ. 15. 21։ Մէզ. 12 սէրբէլամ։
* Սէքիգինճի
ᵇ Մէզ. 38. 1։ Երեմ. 10. 24։ 46. 28։
ᵈ Մէզ. 41. 4։
ᵉ Ովս. 6. 1։

ᵏ Մէզ. 90. 13։
ᵏ Մէզ. 30. 9։ 88. 11։ 115. 17։ 118. 17։ Ես. 38. 18։
ᵍ Յով. 17. 7։ Մէզ. 31. 9։ 38. 10։ 88. 9։ Մէյտ. 5. 17։
ᵇ Մէզ. 119. 115։ Մաոհ. 7. 23։ 25. 41։ Ղուկ. 13. 27։
ᵇ Մէզ. 3. 4։ 7
ʰ 2Միւլ. 16։
* Ե֊էօ֊՝ Նաղմէ, Պաղ Ամբ. 3. 1։
ᵇ Մէզ. 31. 15։

ᵈ Ես. 38. 13։
ᵉ Մէզ. 50. 22։
ᵏ 2Միւլ. 16. 7, 8։
ᵏ 1Միւլ. 24. 11։
ᵍ 1Միւլ. 24. 7։ 26. 9։
ᵇ Մէզ. 94. 2։
ᵇ Մէզ. 44. 23։
ᵈ Մէզ. 18. 20։ 35. 24։

ᵉ 1Միւլ. 16. 7։ 1Թէվ. 28. 9։ Մէզ. 139. 1։ Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20. 12։ Վահ. 2. 23։
ᶠ Մէզ. 125. 4։

Digitized by Google

12 Ֆ֊ըէ տէօնմէզ իսէ, Աւլահ ե֊գըլըճընը պիլէյէճէք տիր.
Եայընը գուրուպ հազըրլատը.
13 Վէ անըն իչիւն էօլիւմ՝ ալէթլէրինի հազըր էթմիշ տիր.
ֆ֊Օգլարընը ալէվլէնտիրիր:
14 ե֊Իշթէ ֆ֊ըէ ֆըսգ աղրըսը չէքէր,
Վէ քէօթիւլիւյէ համիլէ օլուպ՝ եալան տօղուրըր:
15 Գույու գազըպ աչտը,
հ֊Ամմա եափտրողը չուգուրա քէնտիսի տիւշէճէք տիր:
16 ֊Անըն քէօթիւլիւյիւ քէնտի պաշընա տէօնէճէք,
Վէ զուլմու քէնտի թէփէսի իւզէրինէ էնէճէք տիր:
17 ՐԱՊՊԱ՝ ատալէթինէ կէօրէ համտ էյլէյիպ՝
ՐԱՊՊ ը միւթա՝ալընն իսմինէ մէզմուր օգույաճաղրմ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 8

Բապպա՝ ածիպ իշլէրի վէ նէվ՝ ի պէշէրէ օլան մուհապպէթի իչիւն համտ ու Թա՝զիմ:

֊*Կիթթիթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Դաւիթթին մէզմուրը տըր:

Ե ա ե֊իզզէթինի սէմավաթըն ֆէվգինէ գօյան
Բապպըմըզ Եհովա,
Իսմինկ պիւթիւն զէմինտէ նէ՝ գատար ե֊ճէլիլ տիր:
2 ե֊Մա՝սումլարընն վէ սիւթ էմէնլէրին աղզընտան՝
Սէնին տիւշմէնլէրին սէպէպինտէն համտ սապիթ էթտին,
Թա քի ե֊տիւշմէնի վէ ինթիգամ ալանը սիւքիւթ էթտիրէսին:
3 ֊Սէմավաթըկա, սէնին փարմագլարընըն իշինէ՝
Նասպ էյլէտիյին այ իլէ եըլտըզլարա նազար էթտիյիմտէ,
4 Տէրէ՛ ե֊՝ ե֊Ինսան նէ՞ տիր, քի անը զիքր էտէսին,
Եախօտ ինսան օղլու նե՞ ե֊էր, քի անը զիյարէթ էտտսին:
5 Անը մէլէքլէրտէն պիր ազ աշաղը գօտրն,
Անը ճէլալ ու ՝իզզէթլէ թաճլանտըրտրն:
6 ֊Անա էլլէրինկին ՝ամէլի իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէրիպ,
7 Հէր շէյի, գօյունլարըն վէ սըղըրլարըն ճիւմլէսինի,
Վէ սահրա վուհուշընը տախի,
8 Հավա գուշլարը իլէ տէնիզին պալըգլարընը
Վէ տէնիզէրին եօլլարընտա կէզէնլէրի
֊Անըն այաղը ալթընա գօտրն:
9 ե֊Եա Բապպըմըզ Եհովա,
Իսմինկ պիւթիւն զէմինտէ նէ՝ գատար ճէլիլ տիր:

ե֊ Թէս. 32. 41։
զ֊ Թէս. 32. 23, 42։ Մէզ. 64. 7։
է֊ Յոբ. 15. 35։ Ես. 33. 11։ 59. 4։ Յակ. 1. 15։
հ֊ Եսթ. 7. 10։ Յոբ. 4. 8։ Մէզ. 9. 15։ 10. 2։ 35. 8։ 94. 23։ 141. 10։ Էմս. 5. 22։ 26. 27։ Վա՝. 10. 8։
ը֊ 3Միւլ. 2. 32։ Եսթ. 9. 25։
8
֊ Մէզ. 81 վէ 84, սէրքէլամն
* Պէրնէվ հա֊էէէ ալէր ըննն օլաննա֊։
ե֊ Յոբ. 7. 17։ Մէզ. 144. 3։ Իպր. 2. 6։
զ֊ Թէք. 1. 26, 28։ 18։
է֊ Մէզ. 113. 4։
ը֊ Մէզ. 148. 13։
թ֊ Պագ Մատթ. 11. 25։ 21. 16։ 1Կոր. 1. 27։
ժ֊ Մէզ. 44. 16։
ի֊ Մէզ. 111. 2։

ՄԷԶՄՈՒՐ 9

Դաւիթթին Բապպա՝ ահքեամը ՝ատիլէսի իչիւն համտը. 11 Անա մէզմուր օգումագ իչիւն Քէշվիգի. 13 Ալլահըն եարտըմը Քալէպ վէ անա համտ էՒմէյէ արզուսը:

*Մութլապպէն իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Դաւիթթին մէզմուրը տըր:

Ր ԱՊՊԱ. պիւթիւն գալպիմտէն համտ էտիպ,
Սէնին հէփ ՝ածիպ իշլէրինի նագլ էտէճէյիմ:
2 ֊Սէնտէ շատ ու մէսրուր օլաճաղրմ,
Եա ե֊Միւթա՝ալ, իսմինկէ մէզմուր օգույաճաղրմ:
3 Տիւշմէնլէրիմ կէրի տէօնտիւլէրինտէ,
Տիւշիւպ՝ սէնին հուզուրընտան հէլաք օլաճագլար:
4 Զիրա տա՝վամը վէ հագգըմը իհգագ էթտին.
՝Ատիլ հաքիմ օլարագ թախթա ճիւլուս էյլէտին:
5 Թա՝ֆիֆլէրի թէքտիր, վէ շէրիրի հէլաք էտիպ
ե֊Իսմլէրինի էպէտ իւլ ապատ մահվ էյլէտին:
6 Տիւշմէնին խարապ օլունմասը քիւլլիյէն թէմամ օլտու.
Շէհրլէրի տախի երգտրն.
Նամ ու նիշանլարը պիլէ մահվ օլտու:
7 ե֊Լաքին ՐԱՊՊ իլէլէպէտ պագը տըր,
Թախթընը հիւքմ իչիւն գուրմըշ տըր:
8 ե֊Վէ քէնտիսի տիւնեայը՝ ատալէթ իւզրէ հիւքմ էտէճէք.
Իւմմէթլէրէ տօղրուլըգ իւզրէ հիւքմ իճրա էյլէյէճէք տիր:
9 ֊Վէ ՐԱՊՊ մազլումա մէլճա՝,
Մուզայագա զէմանլարընտա մէլճա՝ օլաճագ տըր:
10 Վէ ե֊սէնին իսմինի պիլէնլէր սանա թէվէքքիւլ էտէճէքլէր.
Զիրա, եա ՐԱՊՊ, սէնի թալէպ էտէնլէրի թէրք էթմէյտին:
11 Սիօնտա սաքին օլան ՐԱՊՊԱ մէզմուր օգույընըզ,
ե֊Իշլէրինի գավմլար արասընտա ի՝լան էյլէյինիզ:
12 ե֊Զիրա գանը թալէպ էտէն՝ անլէրի թէզէքքիւր էյլէտի.
Պիչարէլէրին ֆէրեատրնը ունութմատը:
13 Եա ՐԱՊՊ, պանա մէրհամէթ էյլէ,
Պանա պուղզ էտէնլէր թարաֆընտան օլան տէրտիմէ նազար գըլ,
Սէն քի պէնի էօլիւմ գափուլարընտան գալտըրըրսըն.
14 Թա քի Սիօն գըզընըն գափուլարընտա՝
Ձիմլէ մէտհլէրինկի հիքեայէ էտէյիմ.
֊Սէնին խէլասընէլ մէսրուր օլաճաղրմ:
15 ե֊Թա՝ֆիֆլէր եափտրգլարը չուգուրա պաթըպ,
Այագլարը կիզլէտիքլէրի տուզաղա թութուլտու:

֊ Մէզ. 5 11։
զ֊ Մէզ. 83. 18։ 17։
է֊ Թէս. 9. 14։ Էմս. 10.
ը֊ Մէզ. 102. 12, 26։ Իպր. 1. 11։
թ֊ Մէզ. 96. 13։ 98. 9։
ժ֊ Մէզ. 32. 7։ 37. 39։ 46. 1։ 91. 2։
ի֊ Մէզ. 9։ 14։
ե֊ Մէզ. 107. 22։
զ֊ Թէք. 9 5։
է֊ Մէզ. 13. 5։ 20. 5։ 35. 9։
ը֊ Մէզ. 7. 15, 16։ 35. 8։ 57. 6։ 94. 23։ Էմս. 5. 22։ 22. 8։ 26. 27։

Digitized by Google

16 ՙՐԱՊՊ իճրա էթտիյի հիւքմտէն պիլինմիշ տիր,
Շէրիր քէնտի էլլէրինին ՚ամէլլէրինին քէմէնտիյլէ թուրթուլըր: (Հիկկայօն, Սէլա:)
17 Շէրիրլէր վէ ᵗԱլլահը ունուտան հէփ թա՚իֆէլէր
Հավիյէյէ տէօնէճէքլէր:
18 ᵗՋիրա ֆուգարա տա՚իմա ունուտըլմազ,
ᵗՊիչարէլէրին իմիտի էպէտէն զայ՚ օլմազ:
19 Եա ՐԱՊՊ, գալգ, ինսան գուվվէթլէնմէկին.
Սէնին հուզուրընտա թա՚իֆէլէր հիւքմ օլունսընլար:
20 Եա ՐԱՊՊ, անլէրէ գօրգու վէր.
Թա՚իֆէլէր պէշէր օլտըգլարընը պիլսինլէր: (Սէլա:)

ՄԷԶՄՈՒՐ 10

Շէրիրլէրին քէքէպպիւրիւնտէն Ալլահա շիքեայէթ, 12 վէ իսթիմտատ, 16 վէ ի՚ձիմատ:

Եա ՐԱՊՊ, նի՞չին ուզագտա տուրուպ՝
Մուզայագա վագթընտա կիզլէնիրսին:
2 Շէրիրին թէքէպպիւրիյլէ պիչարէ քիմսէ եանար.
ᵗՏիւշիւնտիւքլէրի թէտպիրլէրինտէ թուրթուլսընլար:
3 Ձիրա շէրիր ᵗքէնտի հէվա՚ի նէֆսիյլէ թէֆախուր էտէր,
Վէ թամա՚քեար ᵗէնպիէ թէպրիք էտէրէք, ՐԱՊՊԸ թահգիր էյլէր:
4 Շէրիր քէնտի ղուրուրըյլէ ᵗթալէպ էթմէզ,
Հիչ պիր ᵗէֆքեարընտա Ալլահ եօք տըր:
5 Հէր վագթ անըն եօլլարը սարփ տըր,
ᵗՍէնին հիւքմլէրին անըն նազարընտան եիւքսէք տիր.
ᵗՃիւմլէ տիւշմէնլէրինի իսթիհզա էտէր:
6 ᵗԳալպինտէ՝ պէն սարսըլմայաճաղըմ,
ᵗՎէ տէվրտէն տէվրէ պէլա պ-ռ իսապէթ էթմէյէճէք տիր՝ տէտի:
7 ᵗԱղզը լա՚նէթ վէ հիլէ վէ զուլմլէ տօլու տըր.
ᵗՏիլի ալթընտա շէրարէթ վէ քէօթիւլիւք վար տըր:
8 Գարիյէլէրին փուսուսընտա օթուրուպ՝
ᵗԿիզլի եէրլէրտէ սուչսըզ օլանը գաթլ էտէր.
ᵗԿէօզլէրի եօգսուլու կիզլիճէ պէքլէր:
9 ᵗԱրսլան՝ ինինտէ օթուրտըղը կիպի կիզլի եէրլէրտէ փուսուտա օթուրըր,
Պիչարէյի գափմագ իչին փուսուտա օթուրըր,
Պիչարէյի տուզաղընա չէքմէսիյլէ գափար:
10 Վէ էյիլիպ չէօմէլմէսիյլէ՝
Եօգսուլլար անըն փէնչէսինէ տիւշէր:
11 Գալպինտէ տէր քի՝ Ալլահ ունութմըշ տըր.
ᵗԵիւզինիւ սէթր էթմիշ տիր,
Ասլա կէօրմէյէճէք տիր:
12 Եա ՐԱՊՊ, գալգ,
Եա Ալլահ, ᵗէլինի գալտըր,
Պիչարէլէրի ունութմա:
13 Շէրիր նի՞չին Ալլահը թահգիր էտէր.
Գալպինտէ տէտի քի՝ Սէն թէֆթիշ էթմէյէճէքսին:
14 Սէն կէօրտիւն, զիրա սէն էլինկէ ճէզասընը վէրմէք իւզրէ
Ճէֆայա վէ տէրտէ նազար գըլարսըն.
ᵗԵօգսուլ քէնտինի սանա հէվալէ էտէր.
ᵗԵթիմին եարտըմճըսը սէն սին:
15 ᵗՇէրիրին գօլընը գըր,
Վէ ֆասըգըն ֆրսգընը՝ պուլունմայընճայա տէյին արաշտըր:
16 ՙՐԱՊՊ էպէտ իւլ ապատ փատիշահ տըր.
Թա՚իֆէլէր անըն տիյարընտան մահվ օլտըլար:
17 Եա ՐԱՊՊ, պիչարէլէրին արզուսընը իշիթտին.
ᵗԳալպլէրինի սապիթ գըլաճագսընն,
Գուլաղընկը տախի ᵗէնէէ մէյլ էթտիրէճէքսին,
18 ᵗՔի եէթիմ իլէ մազլումընն հագգընը իհգագ էտէսին,
Վէ զէմինտէն օլան ատէմ արթըգ գօրգութմայա:

ՄԷԶՄՈՒՐ 11

Ալլահա քէվէքքիւլ, 4 Ալլահընն հըճգ ու հիմայէսի:

Մուսիգաճը պաշը իչին Դաւիթին ᵗեշ-րը տըր:
ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթտիմ.
ᵗՃանըմա նա՚սըլ տէրսինիզ քի՝
Գուշ չէպէ տաղընըզգա գաչընըզ:
2 Ձիրա իշթէ գալպի միւսթագիմ օլանլարա գարանլըգտա աթմագ իչին
ᵗՇէրիրլէր եայը գուրտըլար.
ᵗՕգլարընը քիրիշ իւզէրինտէ հազըր էթտիլէր:
3 ᵗԹէմէլլէր խարապ օլունճա՝
Սալիհ նէ՞ եափա պիլիր:
4 ՙՐԱՊՊ մուգատտէս հէյքէլինտէ տիր.
ՐԱՊՊԸՆ ᵗթախթը սէմավաթտա տըր.
ᵗԱնըն կէօզլէրի կէօրիւր,
Քիրփիքլէրի պէնի ատէմի թէճրիպէ էտէր:
5 ՐԱՊՊ ᵗսալիհի թէճրիպէ էտէր,
Ամմա շէրիրտէն վէ զուլմու սէվճէնտէն ճանը իքրահ էյլէր:

ե 2 Տիմ. 1. 12։ 1 Պետ. 4. 19։
զ Մէզ. 68. 5։ Ովս. 14. 3։
է Մէզ. 37. 17։
ը Մէզ. 29. 10։ 145. 13։ 146. 10։ Երեմ. 10. 10։ Մէյտ. 5. 19։ Դան. 4. 34։ 6. 26։ 1 Տիմ. 1. 17։
թ 1 Թէվ. 29. 18։
ժ Մէզ. 82. 3։ Ես. 11. 4։ 11
ի Մէզ. 56. 11։
լ Պաղ 1 Միւլ. 26. 19, 20։
խ Մէզ. 64. 3, 4։
ծ Մէզ. 21. 12։
կ Մէզ. 82. 5։
հ Ամբ. 2. 20։
ձ Մէզ. 2. 4։ Ես. 66. 1։ Մատթ. 5. 34։ 23. 22։ Ա՚մալ. 7. 49։ Վահ. 4. 2։
ղ Մէզ. 33. 13։ 34. 15, 16։ 66. 7։
ճ Թէք. 22. 1։ Յակ. 1. 12։

ե Խուր. 7. 5։ 14. 4, 10, 31։
զ Յոբ. 8. 13։ Մէզ. 50. 22։
է Այ. 12։ Մէզ. 12. 5։
ը Լմա. 23. 18։ 24. 14։ 10
թ Մէզ. 7. 16։ 9. 15, 16։ Լմա. 5. 22։
ժ Մէզ. 94. 4։
ի Լմա. 28. 4։ Րսմ. 1. 32։
լ Մէզ. 14. 2։
խ Մէզ. 14. 1։ 53. 1։
ծ Ես. 26. 11։
կ Մէզ. 12. 5։
հ Մէզ. 30. 6։ Վա՚. 8. 11։ Ես. 56. 12։
ձ Վահ. 18. 7։
ղ Րսմ. 3. 14։
ճ Յոբ. 20. 12։ Մէզ. 12. 2։
մ Ամբ. 3. 14։
յ Մէզ. 17. 11։
ն Մէզ. 17. 12։ Մխբ. 7. 2։
շ Յոբ. 22. 13։ Մէզ. 73. 11։ 94. 7։ Եզեկ. 8. 12։ 9. 9։
ո Մխբ. 5. 9։

Digitized by Google

6 ֊Շէրիրլէր իւզէրինէ քէմէնտլէր վէ աթէշ վէ քիպրիթ
վէ սամմ եէլի եաղտըրըաճագ տըր.
֋Քեասէլէրինին նասիպի պու տըր:
7 Զիրա ՐԱՊՊ 'ատիլ օլուպ՝ ֊'ատալէթ սէվէր.
֋*Անըն եիւզիւ միւսթագիմ օլանա նազար էտէր՚:

ՄԷԶՄՈՒՐ 12

Ինսանտան գաթ՝ ի իւմիտլէ Ալլահտան իսթիմտատ. 3 վէ Ալլահա իւմիտվար օլմագ։

֊Շէմինիթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Դաւիթին մէզմուրը տըր:

Եա ՐԱՊՊ, խէլաս էյլէ, զիրա էհլ ի թագվա գալմատը.
֋Պէնի ատէմ արասընտան սատըգլար տիւքէնտի:
2 ֊Հէր քէս գօնշըսընա եալան սէօյլէր,
֊Միւտահանէլի տուտագլարլէ րիյաքեարանէ սէօյ-
լէրլէր:
3 ՐԱՊՊ ճիւմլէ միւտահանէլի տուտագլարը
վէ ֋պէօյիւք սէօյլէյէն տիլի քէսէճէք տիր:
4 Տիլիմիզլէ ղալէպէ էտէրիզ,
Տուտագլարըմըզ պիզիմ տիր,
էֆէնտիմիզ քիմ տիր՝ տէյէնլէրի ֆօ- էաճէ- ֊էէ:
5 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Պիչարէլէրին չէքտիյի զուլմ,
վէ եօգսուլլարըն ֆիղանը իչիւն ֊շիմտի գալգարըմ,
վէ Իսթիհզա օլունան քիմսէյի էմին գըլարըմ:
6 ՐԱՊՊԸՆ սէօզլէրի ֊փաք սէօզլէր տիր
Թօփրագ փօթատա գալ օլուպ
Եէտի քէրրէ թասֆիյէ գըլընմըշ կիւմիւշ ֊էէ֊ տիր:
7 Եա ՐԱՊՊ, սէն անլէրի հրֆզ էտէճէքսին,
Անլէրի պու տէվրտէն թա էպէտէ տէյին սիյանէթ
էյլէյճէճ քսին:
8 Պէնի ատէմ արասընտա րէզիլլէր րիֆ'աթ պուլտըգճա,
Շէրիրլէր հէր թարաֆտա կէզինիրլէր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 13

Մու'ավէնէթին կէճիքմէսինտէն տօլայը շիքեայէթ։ 5 Մէրհամէթ ի իլահիյէ իլէ իֆթիխար։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին
մէզմուրը տըր:

Եա ՐԱՊՊ, նէ՞ վագթա գատար պէնի քիլլիյէն
ունուտըրսըն,
֊Նէ՞ վագթա գատար եիւզիւնիւ պէնտէն սէթր էտէր-
սին:
2 Նէ՞ վագթա գատար ճանըմտա էնտիշէ,
Վէ հէր կիւն գալպիմտէ ղամմ սագլայայրմ.
Նէ՞ վագթա գատար տիւշմէնիմ իւզէրիմէ եիւքսէլէ-
ճէք տիր:
3 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, նազար էյլէ, պէնի միւսթէ-
ճապ գըլ.
֋Կէօզլէրիմի միւնէվվէր գըլ,
֋Օլմայա քի էօլիւմ ույգուսընա վարայըմ.
4 ֊Օլմայա քի տիւշմէնիմ՝ Անա ղալիպ օլտըմ՝ տէյէ.
Վէ սարսըլտըղըմտա պէնի թազեիգ էտէնլէր սէ-
վինէլէր:
5 Ամմա պէն սէնին մէրհամէթինէ ֋թէվէքքիւլ էթտիմ.
Գալպիմ խէլասընկլէ մէսրուր օլաճագ տըր:
6 ՐԱՊՊԱ իլահի օգույաճաղըմ,
Զիրա պանա ֊'ինայէթ էյլէտի:

ՄԷԶՄՈՒՐ 14

*Ինսանըն ֆէսատը, 4 շէրիրլէրէ Քա'զիր։ 7 Իսրայէլին խէլա-
սընա իշթիյագ։*

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին
֊Դէշմ֊ըէ ֊էէ:

֊Սէֆիհ քէնտի գալպինտէ՝ Ալլահ եօգ տըր՝ տէտի.
֋Ֆէսատա վարըպ մէքրուհ իշլէր իշլէտիլէր.
Խայր իշլէյէն եօգ տըր:
2 Ալլահը թալէպ էտէն ակլայըշլը պիր ատէմ օլուպ
օլմատըղընը կէօրմէք իչիւն՝
֋ՐԱՊՊ սէմավաթտան պէնի ատէմէ նազար էյլէտի:
3 ֊Ճիւմլէսի զէլալէթէ տիւշիւպ՝ հէփ պիրտէն ֆասիտ
օլտըլար,
Խայր իշլէյէն եօգ տըր. պիր պիլէ եօգ տըր:
4 Ֆըսգ իշլէյէնլէրին ճիւմլէսի պիլմէզլէ՞ր մի.
Պունլար ֋գավմըմը էքմէք եէր ֊էէ֊ եէրլէր,
Վէ ֊ՐԱՊՊԱ տու'ա էթմէզլէր:
5 Օրատա ֋զիյատէսիյլէ գօրգտըլար.
Զիրա Ալլահ սալիհ նէսլ իլէ տիր:
6 Պիչարէնին թէտպիրինի թա'եիպ էտէրսի՞նիզ.
Լաքին ֋ՐԱՊՊ անըն մէլճա՛ը տըր:
7 ֋Քեաշքի Սիօնտան Իսրայէլէ խէլաս կէլէ իտի.
֊ՐԱՊՊ գավմընը էսարէթտէն կէրի կէթիրինճէ՝
Յակոբ մէսրուր վէ Իսրայէլ շատման օլաճագ տըր:

֊ Թէք. 19. 24։ եզեկ. 38. 22։
֊ Պագ Թէք. 43. 34։ 1Միւլ. 1. 4։ 9. 23։ Մէզ. 75. 8։
֊ Մէզ. 45. 7։ 146. 8։
֊ Յոբ. 36. 7։ Մէզ. 33. 18։ 34. 15։ 1Պետ. 3. 12։
֊ Եաթոթ՝ Միւսթագիմլէր անըն եիւզիւնիւ կէօրիւրլէր 12
֊ Մէզ. 6, ակրքէլամ։
֊ Ես. 57.1։ Միք. 7.2։
֊ Մէզ. 10. 7։
֊ Մէզ. 28. 3։ 62. 4։ Երեմ. 9. 8։ Բամ. 16. 18։
֊ 1Միւլ. 2.3։ Մէզ.17. 10։ Դան. 7. 8,25։
֊ Խուր. 3. 7,8։ Ես.33. 10։
֊ Մէզ. 10. 5։
֊ 2Միւլ. 22. 31։ Մէզ. 18. 30։ 19. 8։ 119. 140։ Լամ. 30. 5։
֊ Մէզ. 33. 21։
֊ Մէզ.116.7։ 119.17։ 14
֊ Մէզ. 10. 4։ 53. 1, վէ դայրի։
֊ Թէք. 6. 11,12։ Բամ. 3. 10, վէ դայրի։
֊ Մէզ. 33.13։ 102.19։
֊ Բամ. 3. 10-12։
֊ Երեմ. 10.25։ Ամոս. 8. 4։ Միք. 3. 3։
֊ Մէզ.79.6։ Ես.64.7։
֊ Մէզ. 53. 5։
֊ Մէզ. 9 9։ 142. 5։
֊ Մէզ. 53.6։ Պագ Բամ. 11. 26։
֊ Յոբ. 42. 10։ Մէզ. 126. 1։

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 15

Բապպըն մէռքէնինտէ սաքին օլաճագ ատէմ։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, -մէսքէնինկտէ քիմ իգամէթ էտէճէք,
Ե Մուգատտէս տաղըկտա քիմ սաքին օլաճագ տըր։
2 Ը Քէմալ իւզրէ եիւրիւյէն վէ սալահ իշլէյէն,
վէ գալպինտէ Ր հագիգաթի սէօյլէյէն
3 Ժ Քի լիսանըյլէ ղայպէթ էթմէզ,
վէ ըէֆիգինէ քէմլիք իշլէմէզ,
Ր վէ գօնշըսընա սիթէմ էթմէզ։
4 Ժ Նազարընտա խապիս քիմսէ թահգիր օլունուր,
վէ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլարա իքրամ էտէր.
Ր Քէնդէ զարարընա եէմին էթտիյի հալտէ՝ անը տէյիշտիրմէզ.
5 Ե Ագչէսինի ֆա՛իզէ վէրմէզ,
Ժ վէ սուչսըզ ՚ալէյհինէ րիշվէթի ալմազ.
Պունլարը իշլէյէն Ի էպէտէն սարսըլմայաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 16

Եալընըզ Ալլահա իլթիճա։ 5 Էօլիւէրին գըյամը վէ էպէտի հայաթ խոստուսընտա իւմիտ։

Դաւիթին շի՛րի տիր։

Եա Ալլահ, պէնի հրֆզ էյլէ,
- Զիրա սանա թէվէքքիլ էթտիմ։
2 Եհովայա տէտիմ քի՝ Րապպըմ սէնսին
Սէնտէն մա՛տա խայրըմ եօգ տըր։
3 Եէրտէ պուլունան մուգատտէսլէր վէ ֆազիլէթլիլէր իսէ,
Պիւթիւն մէսէրրէթիմ անլէրտէ տիր։
4 Ախէր Ի Լահդ արտընա գօշանլարըն տէրտլէրի չօղալաճագ տըր.
Գանտան օլան մէշրուպաթ թագտիմէյէրինի թագտիմ էթմէմ,
Ե վէ իսմլէրինի տուտագլարըմա ալմամ։
5 Ի ՐԱՊՊ միրասըմըն վէ Ր քեասէմին հիսսէսի տիր.
Սէն նասիպիմի վիգայէ էտէրսին։
6 Գրսմէթիմ լաթիֆ եէրլէրէ տիւշտիւ.
Հագիգաթէն միրասըմ կիւզէլ տիր։
7 Պանա նասիհաթ վէրէն ՐԱՊՊԱ սէնա էտէրիմ.
Ի Պէօպրէքլէրիմ տախի կէճէյէրտէ պէնի թա՛լիմ էտէր։
8 Ր ՐԱՊՊԸ տա՛իմա կէօզիմ էօնինէ ալտըմ.

15
- Մէզ.24.3, վէ ղայրի։
Բ Մէզ. 2. 6։ 3. 4։
Գ Եա. 33. 15։ [4. 25։
Դ Ջաք. 8. 16։ Եփես.
Ե Ղև.19.16։Մէզ.34.13։
Զ Խուր. 23. 1։
Է Եսի. 3. 2։
Ը Հաք. 11. 35։
Թ Խուր. 22. 25։ Ղև.

25. 36։ Թէս. 23. 19։
Եզեկ. 18. 8։ 22. 12։
Ժ Խուր. 23. 8։ Թէս.
16. 19։
Ի Մէզ. 16. 8։

16
- Մէզ. 25. 20։
Բ Խուր.23.13։ Ցեա.23.
7։ Ովս. 2. 16,17։
Գ Թէս. 32. 9։ Մէզ.73.

26։ 119. 57։ 142. 5։
Երեմ. 10. 16։ Մէրս.
3. 24։
Դ Մէզ. 11. 6։
Ե Մէզ. 17. 3։
Զ Ա՛մալ.2.25,վէ ղայրի։
Է Մէզ. 73. 23։ 110. 5։
121. 5։
Ը Մէզ. 15. 5։
Թ Մէզ. 30. 12։ 57. 8։

0 Ժ սաղըմտա օլտըղը իչինն Ր սարսըլմայաճաղըմ։
9 Պու սէպէպտէն գալպիմ մէսրուր Ր վէ * րուհըմ շատման օլտու,
Թէնիմ տախի ի՛թիմատ իւզրէ սաքին օլաճագ տըր։
10 Ի Զիրա ճանըմը հավիյէտէ թէրք էթմէյէճէքսին.
Մուգատտէսիկի չիւրիւքլիւք կէօրմէյէ պրագմայաճագսըն։
11 Ի Պանա հայաթ թարիգինի պիլտիրէճէքսին.
Ր Հուզուրընտա քէմալ ը մէսէրրէթ,
Ե վէ սէնին սաղընտա տա՛իմի նի՛մէթլէր վար տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 17

Տիւշմէնլէր ՚ալէյհինէ Ալլահտան իմդիմտատ։ 10 Շէրիրտէն խէլաս իչին Ալլահըն ՚ինայէթինի Թալէպ։

Դաւիթին պիր տու՛ասը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, հագգը տինկլէ,
Ֆէրեատըմա տիգգաթ էյլէ,
Հիլէսիզ տուտագլարտան Ը Ժ տու՛ամա գուլագ վէր։
2 Հիւքմիւմ հուզուրընկտան սիւտուր էյլէսին.
Կէօզլէրինկ իսթիգամէթէ նազար էթսին։
3 Գալպիմի իմթիհան էթտին,
- Կէճէլէյին զիյարէթ էյլէտին.
Ե Պէնի գալ էտիպ՝ պիր շէյ պուլմատըն.
Աղզըմըն թէճավուզ էթմէվէսինի թասմիմ էթտիմ։
4 Ինսան ՚ամէլլէրինէ նազարէն
Սէնին տուտագլարընըն քէլամը վասըթասըյլէ
Զօրպագըն եօլլարընտան սագընտըմ։
5 Ե * Ատըմլարըմը սէնին եօլլարընտա սապիթ էյլէ,
Քի այագլարըմ սիւրչմէսին՝։
6 Եա Ալլահ, Ր պէն սանա տու՛ա էյլէտիմ,
Զիրա պէնի միւսթէճապ գըլաճագսըն.
Գուլաղընկը պանա մէյլ էթտիրիպ քէլամըմը տինկլէ։
7 Էյ սէն, քի ... թէվէքքիլ էտէնլէրի
Տիւշմէնլէրինտէն սաղ էլինկլէ խէլաս էտէրսին
Ի՛ Ինայէթինկի ՚աճիպ պիր վէճհլէ կէօսթէր։
8 Ը Պէնի կէօզ պէպէյի կիպի հրֆզ էթ,
Ե Պէնի գանատլարընկըն սայէսինտէ սէթր էյլէ։
9 Պէնի թագեիգ էտէն շէրիրլէրին եիւգինտէն ֆ...ը.
Ձանըմըն տիւշմէնլէրի պէնի իհաթէ էտէրլէր։
10 Ը Եէ-ը-է-էրէ եաղլէ գափլանըպ՝
Աղըզլարը Ր մաղրուրանէ սէօյլէր։
11 Հալա ատըմլարըմըզը Ի հաթէ էթտիլէր,

* Իպր. իզգէթիմ
Բ Մէզ. 49. 15։ Ա՛մալ. 2. 27, 31։ 13. 35։
Է Մատթ. 7. 14։
Լ Մէզ. 17. 15։ 21. 6։ Մատթ. 5. 8։ 1 Կոր. 13. 12։ 1 Յովհ. 3. 2։
Ի Մէզ. 36. 8։
17
- Մէզ. 16. 7։

Բ Յոբ. 23.10։ Մէզ.26. 2։ 66. 10։ 139. 1։ Ջաք. 13. 9։ Մաղ.3. 2,3։ 1 Պետ. 1. 7։
Գ Մէզ. 119. 133։
* Եոխօ՝ Ատըմլարըմ սէնին եօլլարընըը ԹուԹատու, [մէտի վէ այագլարըմ սիւրչ-
Դ Մէզ. 116. 2։

Ե Մէզ. 31. 21։ [8։
Զ Թէս.32. 10։ Ջաք.2
Է Հռոմ.2.12։ Մէզ.36. 7։ 57.1։ 61.4։ 63.7։ 91.1,4։ Մատթ.23.37։
Ը Թէս.32.15։ Յոբ. 15. 27։ Մէզ. 73.7։ 119. 70. [18։
Թ 1 Մհուլ. 2.3։ Մէզ.31.
Ժ 1 Մհուլ. 23. 26։

Digitized by Google

ԷՊէՂ եէրէ սէրմէՔ իչիւն կէօզլէրինի տիՔտիլէր։
12 Եըրթմաղա հարիս օլան արսլան միսիլլիւ,
Վէ կիզլի եէրլէրտէ օթուրան կէնճ արսլան կիպի տիր։
13 Եա ՐԱՊՊ, գալգ,
Անըն էօնիւնիւ քէսիպ անը եէրէ վուր.
ՈԳրլրճրկլէ ճանըմը շէրիրտէն խէլաս էյլէ։
14 Եա ՐԱՊՊ, էհլ ի տիւնեա օլանլարտան ԴԷՒ էլինկլէ
Բ-ըՒ-ը,
Անլէր քի Ոնասիպլէրի պու հայաթտա տրը.
Գարնլարընը խազինէլէրինկլէ տօլտուրըրսըն.
Օղուլլարը տօյարլար, վէ ֆազլալարընը էվլատլա-
րընա թէրք էտէրլէր։
15 ՊէՆ Ֆսալահլէ տիտարընկը կէօրիւպ
Ույանտրղրմտա Ոսիմկտան տօյաճաղրմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 18

Դաւիթին Ալլահա չօգ վէ ՚ածիպ մէրհամէթլէրի իչիւն համա էՔմէսի։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն ՐԱՊՊԸՆ գուլու Դաւիթին
ԴԷՀ-ըԸ ԴԸՐ. ՐԱՊՊ անը հէվի տիւշմէնլէրինին վէ
Սաուղընը էլինտէն գուրթարտրղը կիւնտէ՝ Ֆպու
իլահինին սէօզլէրինի ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմլէ
սէօյլէյիպ՝ տէտի քի,

1 Եա գուվվէթիմ ՐԱՊՊ, սէնի սէվէրիմ,
2 ՐԱՊՊ գայամ վէ գալ՚ամ վէ խէլասքեարըմ տրր.
Ալլահրմ մէլճա՚րմ տրը, Ֆանա իլթիճա էտէրիմ,
Գալգանըմ վէ խէլասրմընը պույնուզը վէ եիւքսէՔ
գուլլէմ տիր։
3 Ֆ՚Համտա շայան ՐԱՊՊԱ տու՚ա էտէրիմ,
Վէ տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս պուլուրըմ։
4 Ֆէօլիամ՝ քէմէնտլէրի էթրաֆրմը ալըպ,
Ֆէսատ սէյլլէրի պէնի գօրգումտրլար։
5 Հավիյէնին՝ քէմէնտլէրի պէնի իհաթէ էտիպ,
Էօլիամ՝ տուզագլարը պանա գարշը կէլտի։
6 Մուզայագամտա ՐԱՊՊԱ տու՚ա,
Վէ Ալլահրմա ֆէրեատ էթտիմ.
Օ տախի հէյքէլինտէն սէսիմի իշիթտի,
Վէ ֆէրեատրմ անըն հուզուրընա՝ գուլաղընա վասըլ
օլտու։
7 Ֆ՚Օլ վագըթ զէմին սարսըլըպ թիթրէտի,
Վէ տաղլարընն թէմէլլէրի հարէՔէթթ էտիպ սարսըլ-
տրլար,
Զիրա օ ղազապա կէլտի։
8 Պուրունընտան տիւման, վէ աղզընտան իֆնա էտէր
աթէշ չրգտը.
Անտէն գօրլար թուրթուշտու։

9 ՈՎէ կէօքլէրի էնտիրիպ նիզուլ էյլէտի,
Վէ այագլարը ալթընտա գարա պուլութ վար իտի։
10 ՈՎէ քէրուպէ րաքիպ օլարագ ուչտու,
Ֆ՚Րիւզկեարընն գանատլարը իւզէրինտէ ուչտու։
11 Գարանլըղը քէնտինէ էօրթիւ,
Վէ Ֆսուլարընն զուլմէթինի վէ կէօյիւն պուլութլարընը
էթրաֆընտա խայմէ եափտը։
12 Ֆ՚Հուզուրընտա օլան զիյա սէպէպինտէն պուլութլարը
Տօլու վէ աթէշ գօրլարըյլէ կէչտիլէր։
13 ՐԱՊՊ կէօքլէրտէ կիւրլէտի,
Միւթա՚ալ տօլու վէ աթէշ գօրլարըյլէ Ոսէտասընը
վէրտի։
14 Ֆ՚Օգլարընը աթմասըյլէ անլէրի փէրիշան էյլէտի,
Չօգ եըլտրըրմլար կէօնտէրէրէՔ անլէրի միւզթարիպ
գըլտը։
15 Եա ՐԱՊՊ, սէնին թա՚զիրինտէն,
Ղազապընն նէֆխինին տարպընտան,
ՈՍուլարընն տիպի կէօրինիւպ՝
Տիւնեանընն էսասլարը իզհար օլունտու։
16 Ֆ՚Եօգարրտան կէօնտէրիպ պէնի թութտու,
Պէնի չօգ սուլարտան չրգարտը։
17 Պէնի գուվվէթլի տիւշմէնիմտէն
Վէ պանա պուղզ էտէնլէրտէն խէլաս էյլէտի.
Զիրա պէնտէն գուվվէթլի իտիլէր։
18 Մուսիպէթիմ կիւնիւնտէ էօնիւմիւ քէստիլէր,
Ամմա ՐԱՊՊ պանա ՚ասա օլտու
19 ՈՎէ պէնի կէնիշ եէրէ չրգարտը.
Վէ պէնի խէլաս էյլէտի, զիրա պէնտէն րազի իտի։
20 ՈՐԱՊՊ սալահրմա կէօրէ պանա էճր վէրիր.
Էլլէրիմին փաքլիյինէ կէօրէ պանա միւքեաֆաթ էտէր։
21 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ եօլլարընը հրֆզ էյլէտիմ,
Վէ Ալլահրմա ՚ասը օլմատրմ։
22 Զիւնքի անըն ահքեամընըն ճիմլէսի էօնիւմտէ իտի,
Վէ էմրլէրինի քէնտիմտէն ուզաղա աթմատրմ։
23 Վէ անըն ՚ինտինտէ քեամիլ օլուպ,
Կիւնահրմտան քէնտիմի հրֆզ էթտիմ
24 Ֆ՚ՐԱՊՊ տախի պանա սալահրմա՝
Վէ նազարընտա օլան էլլէրիմին փաքլիյինէ կէօրէ
միւքեաֆաթ էյլէտի։
25 Ֆ՚Մէրհամէթլի քիմսէ իլէ մէրհամ՚էթլի օլուրսըն,
Քեամիլ ատէմ իլէ քեամիլ օլուրսըն։
26 Փաք իլէ փաք օլուպ՝
Ֆ՚Էյրիյէ մուխալիֆ պուլունըրսըն.
27 Զիրա սէն տէրտլի գավմը խէլաս,
Վէ Ոմաղրուր կէօզլէրի զէլիլ էտէրսին։
28 ՈՉիրա սէն պէնիմ չրրաղըմը եագարսըն,

ա Մէզ. 10. 8-10։
բ Ես. 10. 5։
գ Մէզ. 73. 12։ Ղուկ. 16. 25։ Յակ. 5. 5։
դ 1Յովհ. 3. 2։
ե Մէզ. 4. 6,7։ 16. 11։
65. 4։
18
զ Մէզ. 36, ակրքէլամ։
է 2Մ՚իւլ. 22։
ը Մէզ. 144. 1։
թ Ի՚ագ. 2. 13։
ժ Մէզ. 76. 4։
ի Մէզ. 116. 3։
լ Ամաւ. 4. 31։
խ Մէզ. 144. 5։
ծ Մէզ. 99. 1։
կ Մէզ. 104. 3։
106. 9։
հ Մ՚էզ. 144. 7։
ձ Մէզ. 31. 8։ 118. 5։
ղ 1Մ՚իւլ. 24. 20։
ճ 1Մ՚իւլ. 26. 23։
մ 3Մ՚իւլ. 8. 32։
յ Ղեւ. 26. 23, 24, 27, 28։ Էմս. 3. 34։
ն Մէզ. 101. 5։ Էմս. 6. 17։
շ Յոբ. 18. 6։

Digitized by Google

Ալլահըմ ՐԱՊՊ զուլմէթիմի նուրա տէօնտէրիր։
29 Զինքի սէնին ՚ըընէ ՚ասքէրէ հիւճում էտէրիմ,
Ալլահըմընն ՚ըընէյէ սուրտան կէչէրիմ։
30 Ալլահընն թարիգի քեամիլ տիր.
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը սաֆի տիր.
Քէնտիսինէ թէվէքքիւլ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ գալգան տըր։
31 Զիրա Եհովատան ղայրի Ալլահ քիմ տիր,
Վէ Ալլահըմըզտան պաշգա գայա քիմ տիր։
32 Ալլահ տըր քի պէնի գուվվէթլէ գուշատըր,
Վէ թարիգիմի իքմալ էտէր։
33 Այագլարըմը կէյիք ույէլարը կիպի եափար,
Վէ պէնի եիւքսէք եէրլէրիմ իւզէրինէ տուրտուրըր։
34 Էլլէրիմէ ճէնք թա՚լիմ էտէր,
Վէ պազուլարըմ պագըր եայ գուրարլար։
35 Խէլասըկընն գալգանընը տախի պանա վէրտին,
Վէ սաղ էլինկ պէնի գուվվէթլէնտիրիպ՝
Սէնին լութֆընն պէնի պէօյիւք էյլէտի։
36 Ատըմլարըմընն եէրինի կէնիշլէթտին,
Վէ այագլարըմ սիւրչմէտի։
Տիւշմէնլէրիմի թա՚գիպ էտիպ՝ անլէրէ եէթիշտիմ.
Վէ անլէրի իֆնա էթմէյինճէ կէրի տէօնմէտիմ։
38 Անլէրի գըրտըմ, վէ գալգմադա գատիր օլմայըպ՝
Այագլարըմ ալթընա տիւշտիւէր։
39 Ճէնք իչին պէնի գուվվէթլէ գուշատըպ՝
Պանա գարշը այագլանանլարը ալթըմա տիւշիւրտիւն.
40 Վէ պանա տիւշմէնլէրիմին արգալարընը չէվիրտին,
Քի պանա պուղզ էտնլէրի գըրայըմ։
41 Ֆէրեատ էթտիլէր, ամմա գուրթարան եօգ.
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէյէ, ամմա անլէրի միւսթէճապ գըլմատը։
42 Պէն տախի անլէրի րիւզկեար էօնիւնտէ թօզ թօփրագ կիպի էզիպ՝
Անլէրի սօգագ չամուրը կիպի աթտըմ։
43 Խալգըն նիզա՚լարընտան պէնի խէլաս էտիպ՝
Պէնի թա՚իֆնէլէրէ րէ՚իս նասպ էյլէտին.
Պիլմէտիյիմ գավմ պանա ՚ուպուտիյէր էյլէտի։
44 Գուլագլարը իշիթտիյի կիպի՝ պանա ի՚թա՚աթ էթտիլէր,
Եճնէպիլէր ֆուզուրըմտա պօյուն պիւքտիւլէր։
45 Եճնէպիլէր զէպուն օլուպ՝
Կիզլէնտիքլէրի եէրլէրտէ թիթրէտիլէր։
46 ՐԱՊՊ հայյ տըր, վէ Գայամ միւպարէք օլսուն՝
Վէ խէլասըմըն Ալլահը միւթա՚ալ օլսուն։
47 Պէնիմ իչին ինթիգամ ալան,

- Թէս. 32. 4։ Դան. 4. 37։ Վահ. 15. 3։
ՙ Մէզ. 12. 6։ 119. 140։ Լմա. 30. 5։
ֶ Մէզ. 17. 7։
ֵ Թէս. 32. 31, 39։ 1 Միւլ. 2. 2։ Մէզ. 86. 8։ Ես. 45. 5։
ֲ Մէզ. 91. 2։
ֱ 2 Միւլ. 2. 18։ Ամբ. 3. 19։
ֵ Թէս. 32. 13։ 33. 29։
֑ Մէզ. 144. 1։
֒ Էմս. 4. 12։
֓ Ծար. 27. 9։ 35. 12։ Լմս. 1. 28։ Ես. 1. 15։ Երեմ. 11. 11։ 14. 12։ Եզեկ. 8. 18։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
֔ Զաք. 10. 5։
֕ 2 Միւլ. 2. 9, 10։ 3. 1։
֖ 2 Միւլ. 8։
֗ Ես. 52. 15։ 55. 5։
֘ Թէս. 33. 29։ Մէզ. 66. 3։ 81. 15։
֙ Միք. 7. 17։
֚ Մէզ. 47. 3։
֛ Մէզ. 59. 1։
֜ Րոմ. 15. 9։
֝ Մէզ. 144. 10։
֞ 2 Միւլ. 7. 13։ 19
֟ Թէք. 1. 6։ Ես. 40. 22։ Րոմ. 1. 19, 20։
֠ Րոմ. 10. 18։
֡ Վա՚. 1. 5։
֢ Մէզ. 111. 7։
֣ Մէզ. 12. 6։
֤ Մէզ. 13. 3։
֥ Մէզ. 119. 72, 127։ Լմս. 8. 10, 11, 19։
֦ Մէզ. 119. 103։

Ֆ Վէ գավմլարը պանա թապի՚ գըլան՝ Ալլահ տըր։
48 Պէնի տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս էթտին,
Էվվէթթ, ՙպանա գարշը այագլանանլար իւզէրինէ պէնի եիւքսէթտին.
Զալիմ ատէմտէն պէնի խէլաս էթտին։
49 ֶՊու սէպէպտէն, ես ՐԱՊՊ, թա՚իֆնէլէր արասընտա սանա համտ էտիպ՝
Սէնին իսմինէ մէզմուր օգույաճաղրմ։
50 ֵՄէխիյինէ ՚ազիմ խէլաս իհսան էտէն,
Վէ մէսիհի օլան Դաւիթէ
Վէ նէսլինէ ֲիլէլէպէտ ՚ինայէթ էտէն Օ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 19

Մախլուգաթ վասըթասըյլէ Ալլահըն ճէլալընըն իզհարը, 7 վէ անըն քէլամըյլէ լութֆընըն իշ՚արը։

Մուսիգաճը պաշը իչին Դաւիթին մէզմուրը տըր։
Էմավաթ Ալլահընն ճէլալընը հիքեայէ էյլէր,
Վէ լէվհէ էմր էլլէրինին իշինի ի՚լան էտէր։
2 Կիւն կիւնէ քէլամ իրատ էտէր,
Վէ կէճէ կէճէյէ ՚իլմ իզհար էյլէր։
3 Սէօզ եօգ վէ քէլամ եօգ,
Սէսլէրի իշիտիլմէզ իսէ տէ,
4 ֵԱնլէրին սէտասը պիւթիւն զէմինէ,
Վէ անլէրին քէլամը տիւնեանընն միւնթէհասընա վարտը.
Անլէրտէ կիւնէշ իչին չատըր գուրտու։
5 Օ տախի խալվէթինտէն չըգան կիւվէյի կիպի տիր,
Վէ ֲեօլա սէյիրթմէյէ ճէպպար կիպի շատման օլուր։
6 Խուրուճը սէմավաթ նիհայէթինտէն,
Վէ տէվրանը ուճլարընա գատար տըր.
Վէ հէրարէթինտէն կիզլէնմիշ պիր շէյ եօգ տըր։
7 ֶՐԱՊՊԸՆ շէրի՚աթը թամամ տըր, ճանը իհեա էտէր.
ՐԱՊՊԸՆ շէհատէթի սատըգ տըր, ճահիլի ՚ալիմ էտէր։
8 ՐԱՊՊԸՆ թէնպիհաթը տօղրու տըր, գալպի մէսրուր էտէր.
ՐԱՊՊԸՆ էմրի փաք տըր, ֱկէօզլէրի միւնէվվէր գըլար։
9 ՐԱՊՊ գօրգուսը խալիս տիր, իլէլէպէտ տուրուր.
ՐԱՊՊԸՆ ահքեամը հագգ վէ քիւլլիյէն ՚ատալէթ իւզրէ տիր։
10 Ալթունտան ֲվէ պիր չօգ խասս ալթունտան մէրղուպ,
ֳՎէ պալտան վէ տամլա պալընտան թաթլը տըր։
11 Գուլըզ տախի անլէրիլէ միւթէնէպիհ օլուր,

֤ 2 Միւլ. 8։
֥ Ես. 52. 15։ 55. 5։
֦ Թէս. 33. 29։ Մէզ. 66. 3։ 81. 15։
֧ Միք. 7. 17։
֨ Մ՚լզ. 47. 3։
֩ Մէզ. 59. 1։
֪ Րոմ. 15. 9։
֫ Մէզ. 144. 10։
֬ 2 Միւլ. 7. 13։ 19
֭ Թէք. 1. 6։ Ես. 40. 22։ Րոմ. 1. 19, 20։
֮ Րոմ. 10. 18։
֯ Վա՚. 1. 5։
ְ Մէզ. 111. 7։
ֱ Մէզ. 12. 6։
ֲ Մէզ. 13. 3։
ֳ Մէզ. 119. 72, 127։ Լմս. 8. 10, 11, 19։
ִ Մէզ. 119. 103։

Digitized by Google

Վէ ՚անլէրի հրֆզ էթմէքտէ ՚ազիմ էճր վար տրր։
12 ՛Խաթալարընը քիմ անկար.
Էկիզլի էլ-Նահլարտան ՙպէնի փաք գըլ։
13 ՚Գուլընկը թէքէպպիւրտէն տախի հրֆզ էյլէ,
՛Պանա մուսալլաթ օլմասընլար.
Օ զէման քեամիլ օլուպ՝
Պէօյիւք ՚իսեանտան փաք օլուրըմ։
14 Եա գայամ վէ ՙխէլասքեարըմ ՐԱՊՊ,
՚Աղզըմընն քէլամը վէ գալպիմին թէֆէքքիւրիւ
Սէնին հուզուրընտա մագպուլ օլսուն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 20

Մէլիք իչիւն ճէմա՚աԹընն տու՚ասը. 7 Ալլահընն եարտըմընա Թէվէքքիւլ էՅմէլէրիւ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տրր։

Ում ուզայագա կիւնիւնտէ ՐԱՊՊ սէնի միւսթէճապ գըլա,
՚Յակոբընն Ալլահընըն իսմի սէնի հիմայէ էտէ
2 ՚Մագտիստէն սանա իմտատ կէօնտէրէ,
Սիօնտան սէնի վիգայէ էտէ։
3 Ձիումլէ թագտիմէլէրինկի թէզէքքիւր,
Վէ մուհրագալարընկը գապուվ էյլէյէ։ (Սէլա։
4 ՚Սանա կէօնլիւնկէ կէօրէ իհսան էյլէյէ,
Վէ ճիումլէ միւրատընկը հուսուվլէ կէթիրէ։
5 Սէնին խէլասընլէ մէսրուր օլաճաղրզ,
Վէ ՚Ալլահրմրզրն իսմիյլէ պայրագ աչաճաղրզ.
ՐԱՊՊ մաթլուպաթընկըն քեաֆֆէսինի իթմամ էյլէյէ։
6 ՐԱՊՊ քէնտի ՚մէսիհինի խէլաս էյլէտիյինի շիմտի պիլտիմ.
Մուգատտէս սէմավաթընտան
Սաղ էլինին խէլասքեարանէ գուվվէթիյլէ
Անը միւսթէճապ գըլար։
7 ՚Պա՚զըլար արապալարը վէ պա զըլար աթլարը,
՚Պիզ իսէ Ալլահրմրզ ՐԱՊՊԸՆ իսմինի զիքր էտէրիզ։
8 Անլէր երգըլըպ տիւշտիւէր,
Պիզ իսէ գալգրպ տօղրու տուրտրգ։
9 *Եա ՐԱՊՊ, մէլիյի խէլաս էյլէ,
Տու՚ա էթտիյիմիզ կիւնտէ պիզի միւսթէճապ գըլ՚՚։

ՄԷԶՄՈՒՐ 21

Մուզաֆֆէրիյէթ իչիւն Ալլահա Թէշէքքիւր։ 7 ՄիւսԹազպէլտէ զաֆէրեապ օլմաղա իւմիտ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տրր։

Եա ՐԱՊՊ, սէնին գուվվէթինլէ մէլիք սեվինէճէք.
Վէ ՙխէլասընկլէ նէ՛ գատար մէսրուր օլաճագ տրր.
2 ՚Անա գալպինին արզուսընը իհսան էթտին,
Վէ տուտագլարընընն մաթլուպընը տիրիվ էթմէտին։ (Սէլա։)
3 Զիրա խայրլը պէրէքէթլէրլէ անը գարշըլատըն.
՚Պաշընա խասս ալԹուն Թաճ կիյտիրտին։
4 ՚Սէնտէն հայաթ Թալէպ էթտիյինտէ՝
Անա էպէտի վէ սէրմէտի ՚՚էօմր իհսան էյլէտին։
5 Սէնին խէլասընլէ անըն ՚իզզէթի ՚ազիմ օլտու.
Անըն իւզէրինէ մէճտ ու ճէլալ գօտրն։
6 Զիրա ՙանը իլէլէպէտ միւպարէք գըլտրն,
՚Տիտարընկլէ անը ղայէթլէ շատման էյլէտին։
7 Զիրա մէլիք ՐԱՊՊԱ Թէվէքքիւլ էտէր,
Վէ ՄիւԹա՚ալրն ՚ինայէթիյլէ ՚սարսըլմայաճագ տրր.
8 ՚՚Էլինկ ճիումլէ տիւշմէնլէրինկէ էէթիշիպ՝
Սաղ էլինկ սանա պուղզ էտէնլէրի պուլաճագ տրր։
9 Ղազապընկրն վագԹընտա անլէրի ՚աթէշլի Թէննուր կիպի եափաճագսրն.
ՐԱՊՊ անլէրի խրշմրյլէ Թէլէֆ,
՚՚Վէ աթէշ անլէրի մահվ էտէճէք տիր։
10 ՙՍէմմրէլէրինի զէմինտէն,
Վէ զիւրրիյէթլէրինի պէնի ատէմ արասընտան հէլաք էտէճէքսին։
11 Զիրա սէնին ՚ալէյհինէ քէօԹիւլիւք գաստ էտիպ՝
Հուսուվլէ կէթիրէմէյէճէքլէրի պիր ՚հիլէ ԹէրԹիպ էթտիւլէր։
12 Զիրա եիւզլէրինէ գարշը ՙՙէւՙՙէնը քիրիշլէրին իւզէրինէ հազըրլատրղընտա,
Անլէրի գաչըրաճագսրն։
13 Եա ՐԱՊՊ, քէնտի գուվվէթինկլէ եիւքսէլ.
Գուտրէթինկէ իլահի վէ մէզմուր օգույաճաղրզ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 22

Հիւդն ու էլէմ վագԹընտա Ալլահա նիյազ։ 12 Տիւշմէն ՚ալէյհինտէ Բապպտան իսԹիմտատ։ 23 Ալլահա համտ ու Թէշէքքիւր։ 27 ՚Ալէմին Բապպա միւԹի՚ օլմասը։

ԱյէլէԹշահար ՙՙէՙՙրը իւզէրինէ մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տրր։

Էյ Ալլահըմ, էյ Ալլահըմ, պէնի նիչիւն Թէրք էյլէտին.

Ր Էմս. 29. 18։	47. 4։ 1Մէլ. 1. 10։	Ֆ Մէգ. 2. 2։	21
Ֆ Մէգ. 40. 12։	Հ Մէգ. 51. 15։	Ղ Մէգ. 33.16,17։ Էմս. 21. 31։ Ես. 31. 1։	՚՚ Մէգ. 20. 5,6։
Ֆ Մէգ. 90. 8։	20	Ֆ 2Թէվ. 32. 8։	Բ Մէգ. 20. 4,5։
Լ Ղևտ. 4. 2, վէ զայրիւ։	՚՚ Էմս. 18. 10։	* Եա՚՚ԹօՙՙԵա ՐԱՊՊ, խէլասըլայնըզ էյլէ, Տու՚ա էթտիյիմիզ կիւնտէ՝ Մէլիք պիզի միւսԹէճապ գըլսրն	Գ 2Միւլ.12.30։ 1Թէվ. 20. 2։
Ֆ Թէք. 20. 6։ 1Միւլ. 25. 32,33,34,39։	Բ 3Միւլ. 6. 16։ 2Թէվ. 20. 8։ Մէգ. 73. 17։		Դ Մէգ. 61. 5,6։
Ֆ Մէգ. 119. 133։ Բօմ. 6. 12,14։	Ֆ Մէգ. 21. 2։		Ե 2Միւլ. 7. 19։ Մէգ. 91. 16։
Ֆ Ես. 43. 14։ 44. 6։	Ֆ Խուր. 17. 15։ Մէգ. 60. 4։		Զ Թէք. 12. 2։ Մէգ. 72. 17։
			Է Մէգ. 16. 11։ 45. 7։ Ա մալ. 2. 28։
			Ը Մէգ. 16. 8։
			Ր 1Միւլ. 31. 3։
			Ֆ Մաղ. 4. 1։
			Ֆ Մէգ. 18. 8։ Ես. 26. 11։
			Լ 3Միւլ. 13. 34։ Յոբ. 18. 16,17,19։ Մէգ. 37. 28։ 109. 13։ Ես. 14. 20։
			Ֆ Մէգ. 2. 1։ 22
			Ֆ Մատ. 27.46։ Մարկ. 15. 34

Digitized by Google

Նէ՞յն խէլասըմտան վէ բֆէրեատըմըն քէլամընտան ուզագ տուրուրսըն։
2 Էյ Ալլահըմ, կիւնտուզիւն տու՛ա էտէրիմ, ամմա իսթիճապէթ էթմէզսին.
Կէճէլէյին տախի եէրէյ, վէ սիւքիւթիւմ եօգ տըր։
3 Ամմա, էյ Իսրայէլին թէսպիհաթընտա սաքին օլան,
Սէն Գուտտուս սըն։
4 Էճատատըմըզ սանա թէվէքքիւլ էթտիլէր,
Անլէր թէվէքքիւլ էթտիլէր, սէն տախի անլէրի խէլաս էյլէտին։
5 Սանա ֆէրեատ էտիպ՝ խէլաս պուլտըլար,
Սանա թէվէքքիւլ էթտիլէր վէ խէճիլ օլմատըլար։
6 Պէն իսէ ատէմ տէյիլ, անճագ պէօճէք իմ,
Ատէմլէր ինտինտէ դրիւվա վէ խալգ նազարընտա մուհագգար օլտըմ։
7 Պէնի կէօրէնլէրին ճիմլէսի պէնի իսթիհզա էտէրլէր,
Զէհրէ էտիպ պաշ սալլայարագ,
8 ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթտի, անը գուրթարսըն.
Անտէն րազի օլտըղը իչիւն՝ անը խէլաս էթսին՝ աղրեէր։
9 Ամմա պէնի րահմտան չըգարան,
Վալիտէմին մէմէսինտէ իքէն պանա էմնիյէթ վէրէն սէն սին։
10 Րահմտան պէն սանա թէսլիմ օլունտըմ,
Վալիտէմին պաթընընտան Ալլահըմ սէն սին։
11 Պէնտէն ուզագ տուրմա, զիրա մուզայագա եագըն տըր,
Վէ եարտըմճը եօգ տըր։
12 Զօգ պուղալար էթրաֆըմը ալտը,
Բասանըն գուվվէթլի ղալըղլարը պէնի իհաթէ էյլէտի։
13 Եըրթար վէ կէօմիւրտէր արսլան կէնճ
Ալէյհիմէ աղրզլարընը աչտըլար։
14 Սու կիպի տէօքիլտիմ,
Վէ ճիմլէ քէմիքլէրիմ եէրլէրինտէն չըգտը.
Եիւրէյիմ պալ մումու կիպի տիր,
Տէրունիմտէ էրիմիշ տիր։
15 Գուվվէթիմ քիրէմիթ փարչասը կիպի գուրույըպ՝
Տիլիմ տիմաղըմա եափըշտը,
Վէ սէն պէնի էօլիւմ թօփրաղընա գօտըն։
16 Զիրա քէլպլէր էթրաֆըմը ալտըլար,
Շէրիրլէրին ճէմա՛աթը պէնի իհաթէ էթտի,
Էլլէրիմի վէ այագլարըմը տէլտիլէր։
17 Ճիմլէ քէմիքլէրիմի սայա պիլիրիմ.
Անլէր պանա պագըպ թէմաշա էթտիլէր։
18 Էլպիսէմի արալարընտա թագսիմ էտիպ՝
Էնթարիմ իւզէրինէ գուր՛ա աթտըլար։
19 Ամմա սէն, եա ՐԱՊՊ, ուզագ տուրմա,
Էյ գուվվէթիմ, իմտատըմա չապուգ եէթիշ։
20 Ճանըմը գըլըճտան,
Հայաթըմը քէլպին փէնչէսինտէն գուրթար։
21 Պէնի արսլան աղզընտան խէլաս էյլէ,
Վէ եապան սըղըրը պույնուզլարընտան պէնի միւսթէճապ գըլ։
22 Սէնին իսմինի պիրատէրլէրիմէ պէյան էյլէյէճէյիմ
Ճէմա՛աթ իչինտէ սանա թէսպիհ էտէճէյիմ,
23 Էյ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար, անա թէսպիհ,
Էյ Յակոբըն պիւթիւն նէսլի, անը թէմճիտ էյլէյինիզ.
Վէ, էյ Իսրայէլ նէսլինին ճիմլէսի, անտէն խավֆ էտինիզ։
24 Զիրա տէրտլինին տէրտինի թահգիր, վէ անտէն նէֆրէթ էյլէմէտի,
Վէ տիտարրընը անտէն սէթր էթմէտի.
Անճագ քէնտինէ ֆէրեատ էթտիյինտէ իսթիմա՛ էյլէտի։
25 Պէօյիւք ճէմա՛աթտա էտէճէյիմ թէսպիհ սէնին հագգընտա տըր,
Նէզրլէրիմի Րապպտան գօրգանլարըն հուզուրընտա իֆա էտէճէյիմ։
26 Ճագիրլէր եէյիպ տօյաճագլար,
ՐԱՊՊԸ թալէպ էտինլէր անա թէսպիհ էտէճէքլէր.
Գալպինիզ իլէլէպէտ հայաթտա օլաճագ տըր։
27 Զէմինին ճիմլէ միւնթէհալարը թէզէքքիւր էտիպ՝
ՐԱՊՊԱ տէօնէճէք,
Վէ միլլէթլէրին ճիմլէ գապլիլէրի սէնին հուզուրընտա սէճտէ գըլաճագլար։
28 Զիրա մէլէքիւթ ՐԱՊՊԸՆ տըր,
Վէ միլլէթլէր իւզէրինէ հիւքմ սիւրէն Օ տըր։
29 Զէմինին հէփ սէմիզլէրի եէյիպ՝ սէճտէ գըլաճագլար,
Թօփրաղա էնէնլէրին ճիմլէսի, վէ ճանընը հայաթտա հրֆզ էտէմէյէն պիլէ
Անըն հուզուրընտա տիզ չէօքէճէք տիր։
30 Անա զիւրրիյէթ խրտմէթ էտէճէք,
Րապպընն հագգընտա եէլէճէք տէվրէ խապէր վէրիլէճէք տիր՛՛։

ա Իպր. 5. 7։
բ Թէս. 10. 21։
գ Մէզ. 25. 2,3։ 31. 1։ 71. 1։ Ես. 49. 23։ Բամ. 9. 33։
դ Ցոբ. 25. 6։ Ես. 41. 14։
ե Ես. 53. 3։
զ Մատթ. 27. 39, 41։ Մարկ. 15. 29։ Ղուկ. 23. 35։
է Ցոբ. 16. 4։ Մէզ. 109. 25։
ը Մատթ. 27. 43։
թ Մէզ. 25. 2, 3։ 31. 1։ 71. 1։ Ես. 49. 23։ Բամ. 9. 33։
ժ Մէզ. 91. 14։
ի Մէզ. 71. 6։
լ Ես. 46. 3։ 49. 1։
խ Մէզ. 68. 30։ Եզեկ. 39. 18։ Ամովս. 4. 1։
ծ Ցոբ. 16. 10։ Մէզ. 35. 21։ Մէբս. 2. 16։ 3. 46։
կ Դան. 5. 6։
հ Ցես. 7. 5։ Ցոբ. 23. 16։
ձ Էմս. 17. 22։
ղ Ցոբ. 29. 10։ Մէբս. 4. 4։ Ցովհ. 19. 28։
ճ Վահ. 22. 15։
մ Մատթ. 27. 35։ Մարկ. 15. 24։ Ղուկ. 23. 33։ Ցովհ. 19. 23, 37։ 20. 25։
յ Ղուկ. 23. 35։
ն Ղուկ. 23. 34։ Ցովհ. 19. 23, 24։
շ Ամ. 11։ Մէզ. 10. 1։
ո Մէզ. 35. 17։
չ Իպր. Պիրիճկիյիմի
պ Ամ. 16։
ջ 2Տիմ. 4. 17։
ռ Ես. 34. 7։
ս Իպր. 2. 12։ Մէզ. 40. 9։
վ Ցովհ. 20. 17։ Բամ. 8. 29։
տ Մէզ. 135. 19, 20։
ր Իպր. 5. 7։
ց Մէզ. 35. 18։ 40. 9, 10։ 111. 1։
ւ Մէզ. 66. 13։ 116. 14։ Վա՛. 5. 4։
փ Իպր. Անանէն
ք Ես. 65. 13։
և Ցովհ. 6. 50, 51։
օ Մէզ. 2. 8։ 72. 11։ 86. 9։ 98. 3։ Ես. 49. 6։
ֆ Մէզ. 96. 7։
$ Մէզ. 47. 8։ Աբդ. 21։ Զաք. 14. 9։ Մատթ. 6. 13։
∞ Մէզ. 45. 12։
բ Ես. 26. 19։ Փիլ. 2. 10։
‡ Եբրայեցի՝ Պու տախի Բաապա պիր նէսլ Լ'Ֆիլպար օլունաճագ տըր

Digitized by Google

31 ֊Կէլէճէքլէր վէ անըն 'ատալէթինի
Տօղաճագ գավմա ի'լան էտէճէքլէր.
Զիրա պ֊Ն֊ եափան 0 տըր

ՄԷԶՄՈՒՐ 23

Ալլահըն հիմայէսինէ ի'ձիմատ։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

ՐԱՊՊ ֊չօպանըմ տըր.
֊Պիր շէյէ միւհթաճ օլմամ։
2 ֊Ո պէնի չիմէնզարլարտա եաթըրըր,
֊Վէ սաքին սուար քէնարընտա կէզտիրիր։
3 Ճանըմը իհեա էյլէր,
Վէ իսմի իչիւն պէնի ֊սալահ թարիգլէրինէ իրշատ էտէր։
4 Պէն ֊էօլիւմ կէօլկէսի տէրէսինտէ կէզսէմ տէ,
֊Շէրրտէն գօրգմամ.
֊Զիրա սէն պէնիմ իլէ սին,
Սէնին 'ասան վէ սէնին տէյնէյին պանա թէսէլլի վէրիրլէր։
5 ֊Տիւշմէնլէրիմին գարշըսընտա պէնիմ իչիւն սօֆրա թէրթիպ էտիպ՝
֊Պաշըմը եաղլէ մէսհ էթտին
Քեասէմ թաշգըն տըր։
6 Հագիգաթէն նի'մէթ վէ րահմէթ
Պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւմտէ պանա ըէֆագաթ էտէճէք,
Վէ պիր չօգ կիւնլէր պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ սաքին օլաճաղըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 24

Բապպէն տիւնեատա օլան մէլէքիւթիւ։ 3 Մէլէքիւթ ի լուհանիյէսինին Թէպա'ասը։ 7 Անը Թա'զիմ իչիւն Թէշվիգ։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

֊Զէմին իլէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի,
Տիւնեա վէ անըն սէքէնէսի ՐԱՊՊԸՆ տըր։
2 ֊Զիրա անը տէնիզլէր իւզէրինտէ թէ'սիս էտիպ՝
Ըրմագլար իւզէրինտէ սապիթ գըլան 0 տըր։
3 ֊ՐԱՊՊԸՆ տաղընա քիմ՞ չըգաճագ,
Վէ անըն մուգատտէս մէքեանընտա քիմ՞ տուրաճագ տըր։
4 ֊Էլլէրի թէմիզ վէ ֊գալպի փաք օլան ատէմ,
Քի կէօնլիւնիւ պութլանա վէրմէմիշ,
Վէ ֊հիլէյլէ եէմին էթմէմիշ տիր։
5 ՐԱՊՊ թարաֆընտան պէրէքէթէ,
Վէ խէլասընըն Ալլահը թարաֆընտան սալահա օնա՛իլ օլաճագ տըր։
6 Անը թալէպ էտէն նէսլ պու տըր.
֊Տիտարընկը արայանլար ֊Լը Յակոբ տըր։ (Սէլա։)
7 ֊Էյ գափուլար, պաշլարընզը գալտըրընզ,
Վէ, էյ էպէտի գափուլար, եիւքսէլինիզ,
֊Վէ Մէլիք ի զուլ ճէլալ կիրէճէք տիր։
8 Պու Մէլիք ի զուլ ճէլալ քի՞մ տիր.
Գատիր վէ ճէպպար օլան ՐԱՊՊ՝
Ճէնքտէ ճէպպար օլան ՐԱՊՊ տըր։
9 Էյ գափուլար, պաշլարընզը գալտըրընզ,
Վէ, էյ էպէտի գափուլար, եիւքսէլինիզ,
Վէ Մէլիք ի զուլ ճէլալ կիրէճէք տիր։
10 Պու մէլիք ի զուլ ճէլալ քի՞մ տիր. ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Մէլիք ի զուլ ճէլալ 0 տըր։ (Սէլա։)

ՄԷԶՄՈՒՐ 25

Դաւիթին Ալլահա նիյազը. 7 կիւնահլարընըն 'աֆվը, 16 վէ մուզայագատան խէլաս պուլմասը իչիւն տու'ասը։

Դաւիթին Ճէմ֊րը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, ֊սանա ճանըմը 'արզ էտէրիմ։
2 Եա Ալլահըմ, ֊սանա թէվէքքիւլ էթտիմ, պրագմա քի խէճիլ օլայըմ.
֊Տիւշմէնլէրիմի իւզէրիմէ կիվտիւրմէ։
3 Սանա մունթազըր օլանլարընն հիչ պիրի խէճիլ օլմասընն,
Սէպէպսիզ ղատր էտէնլէր խէճիլ օլսունլար։
4 Եա ՐԱՊՊ ֊պանա եօլլարընկը թա'րիֆ,
Վէ թարիգլէրինկի թա'լիմ էյլէ։
5 Պէնի հագիգաթընկտա իրշատ էտիպ թա լիմ էյլէ,
Զիրա խէլասըմընն Ալլահը սէն սին
Հէր կիւն սանա մունթազըր իմ։
6 Եա ՐԱՊՊ, ֊մէրհամէթ վէ 'ինայէթլէրինկի թէզէքքիւր էյլէ.
Զիրա անլէր էզէլտէն պէրու տըր։
7 ֊Կէնճլիյիմին կիւնահլարընը վէ խաթալարըմը թէզէքքիւր էթմէ.
Եա ՐԱՊՊ, ֊սէն 'ինայէթինկէ կէօրէ, քէրէմինկ իչիւն պէնի թէզէքքիւր էյլէ.
8 ՐԱՊՊ քէրիմ վէ միւսթագիմ տիր.
Պու էճլտէն կիւնահքեարլարա եօլու կէօսթէրիր։

֊ Մէզ. 78. 6։ 86. 9։ 102. 18։ Ես. 60. 3։ Պազ Բսմ. 3. 21,22։ 23
֊֊ Ես. 40. 11։ Երեմ. 23. 4։ Եզեկ. 34. 11,12, 23։ Յովհ. 10. 11։ 1Պետ. 2. 25։ Վահ. 7. 17։
֊ Փիլ. 4. 19։
֊ Եզեկ. 34. 14։
֊ Վահ. 7. 17։
֊ Մէզ. 5. 8։ 31. 3։ Յմս. 8. 20։
֊ Յոբ. 3. 5։ 10. 21,22։ 24. 17։ Մէզ. 44. 19։
֊ Մէզ. 3. 6։ 27. 1։ 118. 6։
֊ Ես. 43. 2։
֊ Մէտ. 104. 15։
֊ Մէզ. 92. 10։ 24
֊֊ Խուր. 9. 29։ 19. 5։ Թէս. 10. 14։ Յոբ. 41. 11։ Մէզ. 50. 12։ 1Կոր. 10. 26։
֊ Թէր. 1. 9։ Յոբ. 38. 6։ Մէզ. 104. 5։ 136. 6։ 2Պետ. 3. 5։
֊ Մէզ. 15. 1։
֊ Յոբ. 17. 9։ Ես. 33. 15,16։ 1Տիմ. 2. 8։
֊ Մատթ. 5. 8։
֊ Մէզ. 15. 4։
֊ Մէզ. 27. 8։ 105. 4։
֊ Ես. 26. 2։
֊ Մէզ. 97. 6։ Մաղ. 3. 1։ 1Կոր. 2. 8։ 25
֊֊ Մէզ. 86. 4։ 143. 8։ Մէյս. 3. 41։
֊ Մէզ. 22. 5։ 31. 1։ 34. 8։ Ես. 28. 16։ 49. 23։ Բսմ. 10. 11։
֊ Մէզ. 13. 4։
֊ Խուր. 33. 13։ Մէզ. 5. 8։ 27. 11։ 86. 11։ 119 վէ 143. 8,10։
֊ Մէզ. 103. 17։ 106. 1։ 107. 1։ Ես. 63. 15։ Երեմ. 33. 11։
֊ Յոբ. 13. 26։ 20. 11։ Երեմ. 3. 25։
֊ Մէզ. 51. 1։

Digitized by Google

9 Օ՝ միլթէվազը՝լարը հագգտա իրշատ էտիպ՝
Քէնտի թարիգինի միլթէվազը՝լարա թա՝լիմ էտէր։
10 ՐԱՊՊԸՆ ճիւմլէ թարիգլէրի՝ահտընը վէ շէհատէթ-
լէրինի հրֆզ էտէնլէրէ
՝Ինայէթ ու հագիգաթ տըր։
11 Եա ՐԱՊՊ, [c]իսմինկ իչիւն կիւնահրմը՝աֆվ էյլէ,
[d]Զիրա պէօյիւք տիր։
12 ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգան ատէմ՝քիմ տիր.
[e]Միւնասիպ կէօրտիւյիւ եօլտա անը թա՝լիմ էտէնէք
տիր։
13 [f]Ձանը խայրտա սաքին օլաճագ,
Վէ [g]նէսլի զէմինի միրաս ալաճագ տըր։
14 [h]ՐԱՊՊԸՆ սըրրը անտէն գօրգանլար իչիւն տիր.
Վէ՝ահտընը անլէրէ թա՝լիմ էտէր։
15 [i]Կէօզլէրիմ տա՝իմա ՐԱՊՊԱ մունթազըր տըր.
Զիրա Օ՝ այագլարըմը տուզագտան չըգարաճագ տըր։
16 [j]Պանա թէվէճճիւհ էտիպ՝ մէրհամէթ գըլ,
Զիրա պէն պիքէս վէ պիչարէ իմ։
17 Գալպիմին սըգընթըլարը չօղալտը.
Պէնի մուզայագալարըմտան չըգար։
18 [k]Տէրտիմէ վէ մէշագգաթըմա նազար գըլ
Վէ ճիւմլէ կիւնահլարըմը՝աֆվ էյլէ։
19 Տիւշմէնլէրիմէ պագ, զիրա չօղալտըլար,
Վէ պանա շիտտէթլի՝ատավէթլէ պուղզ էթտիլէր։
20 Ձանըմը հրֆզ էտիպ՝ պէնի խէյաս էյլէ,
[l]Խէճիլ օլմայայրմ, զիրա սանա թէվէքքիւլ էթտիմ։
21 Քէմալ ու իսթիգամէթ պէնի հրֆզ էյլէսին.
Զիրա սանա մունթազըր իմ։
22 Եա Ալլահ, [m]Իսրայէլի ճիւմլէ սըգընթըլարընտան
խէյաս էյլէ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 26

Դաւիթին՝ քէնտի սըտգ ու խուլուսընը գիքր իլէ Ալլահա իլթիճաար։

Դաւիթին ձեմ՝ըը պըր։

Եա ՐԱՊՊ, [n]տա՝վամը կէօր,
Զիրա [o]քէմալըմտա եիւրիւտիմ,
Վէ [p]ՐԱՊՊԱ թէվէքքիլ էյլէտիմ, սարսըլմայաճաղըմ։
2 Եա ՐԱՊՊ, [q]պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան էյլէ,
Պէօպրէքլէրիմի վէ եիւրէյիմի գալ էյլէ։
3 Զիրա՝ինայէթինկ կէօզլէրիմ էօնիւնտէ տիր,
Վէ [r]հագիգաթընկտա եիւրիւտիմ։
4 [s]Պաթըլ ատէմլէր իլէ օթուրմատըմ,
Վէ միւրա՝իլէր իլէ իխթիլաթըմ եօգ տըր։
5 [t]Ֆասըգյար ճէմա՝աթընա պուղզ էթտիմ,
[u]Վէ շէրիրլէր իլէ օթուրմամ։
6 [v]Էլլէրիմի փաքլիքլէ երգայըպ,
Եա ՐԱՊՊ, մէզպահընը իհաթէ էտէճէյիմ,
7 Թա քի թէշէէքքիւր սէտասընը իշիթտիրիպ՝
Ձիմլէ՝աճիպ իշլէրինկի հիքեայէ էտէյիմ։
8 Եա ՐԱՊՊ, [w]պէյթինկին մէվգը՝ընը,
Վէ ճէլալընկընն սաքին օլտըղը մագամը սէվտիմ։
9 [x]Ձանըմը կիւնահքեարլար իլէ
Վէ՝էօմրիմիւ գանը ատէմլէր իլէ պէրապէր գալ-
տըրմա։
10 Պունլարընն էլլէրինտէ խապասէթ վար,
Սաղ էլլէրի [y]րիշվէթլէ տօլու տըր։
11 Ամմա պէն [z]քէմալըմտա եիւրիյէճէյիմ.
Պէնի խէյաս էտիպ՝ պանա մէրհամէթ գըլ։
12 [aa]Այաղըմ [ab]տիւզ եէրտէ տուրուր.
[ac]Ձէմա՝աթլարտա ՐԱՊՊԱ սէնա էտէճէյիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 27

*Դաւիթին Բապպա Թէվէքքիւլիւ. 7 անա նիյազը. 12 անտէն իմ-
տատ տիլէմէսի։*

Դաւիթին ձեմ՝ըը պըր։

ՐԱՊՊ [ad]նուրըմ վէ [ae]խէյասըմ տըր,
Քիմտէ՞ն գօրգաճաղըմ.
[af]ՐԱՊՊ հայաթըմընն համիսի տիր,
Քիմտէ՞ն խավֆ էտէճէյիմ։
2 Խասիմ վէ տիւշմէնլէրիմ օլան շէրիրլէր
[ag]էթիմի եէմէք իչիւն իւզէրիմէ եագլաշտըգլարընտա՝
Սիւրչիւպ տիւշտիւլէր։
3 [ah]Էկէր պանա գարշը պիր օրտու գուրուսա,
Գալպիմ՝ ազորգմազ.
՝Ալէյհիմտէ ճէնք աչըլըրսա,
Պէն պունտա տախի ի՝թիմատ էտէրիմ։
4 [ai]ՐԱՊՊՏԱՆ պիր շէյ տիլէտիմ.
Մաթլուպըմ պու տըր քի,
[aj]Պիւթիւն միւտտէթ ի՝էօմրիւմտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ
օթուրուպ՝
[ak]ՐԱՊՊԸՆ ճէմալընը կէօրէյիմ,
Վէ հէյքէլինտէ [al]նը թաւէպ էտէյիմ։
5 Զիրա պէյա կիւնիւնտէ խայմէսինտէ պէնի կիզլէ-
յէճէք,
Վէ չատըրընըն էօրթիւսիյլէ [am]պէնի սէթր էտիպ,

[c] Մէզ. 31. 3։ 79. 9։ 109. 21։ 143. 11։
[d] Պագ Բօմ. 5. 20։
[e] Մէզ. 37. 23։
[f] Էմս. 19. 23։
[g] Մէզ. 37. 11,22,29։
[h] Էմս. 3. 32։ Պագ Ցովհ. 7. 17։ 15. 15։
[i] Մէզ. 141. 8։
[j] Մէզ. 69. 16։ 86. 16։
[k] 2 Մնաց. 16. 12։
[l] Այ. 2։
[m] Մէզ. 130. 8։ 26
[n] Մէզ 7. 8։
[o] Այ. 11։ 4 Մնաց. 20. 3։ Էմս. 20. 7։
[p] Մէզ. 28. 7։ 31. 14։ Էմս. 29. 25։
[q] Մէզ. 7. 9։ 17. 3։ 66. 10։ 139. 23։ Զաք. 13. 9։
[r] 4 Մնաց. 20. 3։
[s] Մէզ. 1. 1։ Երեմ. 15. 17։ [22։
[t] Մէզ. 31. 6։ 139. 21,
[u] Մէզ. 1. 1։
[v] Պագ Խուր. 30. 19,20։ Մէզ. 73. 13։ 1 Տիմ. 2. 8։
[w] Այ. 1։
[x] Մէզ. 40. 2։
[y] Մէզ. 27. 11։
[z] Մէզ. 22. 22։ 107. 32։ 111. 1։ 27
[aa] Մէզ. 84. 11։ Ես. 60. 19,20։ Միք. 7. 8։
[ab] Խուր. 15. 2։
[ac] Մէզ. 62. 2,6։ 118. 14,21։ Ես. 12. 2։
[ad] Մէզ. 14. 4։
[ae] Մէզ. 3. 6։
[af] Մէզ. 26. 8։ [37։
[ag] Մէզ. 65. 4։ Ղուկ. 2.
[ah] Մէզ. 90 17։
[ai] Մէզ. 31. 20։ 83. 3։ 91. 1։ Ես. 4. 6։

Digitized by Google

ժՊէնի գայա իւզէրինէ եիւքսէլտէճէք տիր։
6 Վէ շիմտի էթրաֆըմտա օլան տիւշմէնլէրիմ իւզէրինէ
ւՊաշըմ եիւքսէլմէքլէ,
Անըն չատըրընտա շատլըգ սէտասըյլէ զէպիհէլէր զէպհ էտիպ՝
ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտէճէյիմ վէ մէզմուր օգույաճաղըմ։
7 Եա ՐԱՊՊ, սէսիմլէ տու՛ա էթտիյիմտէ, իսթիմա՛ էյլէ,
Վէ մէրհամէթ էտիպ՝ պէնի միւսթէճապ գըլ։
8 խՏիտարըմը թալէպ էտինիզ՝ ոեոէյէնոե,
Գալպիմ սանա՝ Եա ՐԱՊՊ, տիտարըկը թալէպ էտէճէյիմ՝ տէտի։
9 իՏիտարըկը պէնտէն սէթր էթմէ,
Ղազապլէ գուլըկը ըէտտ էյլէմէ.
Սէն պէնիմ եարտըմըմ օլտըն
Էյ խէլասըմըն Ալլահը,
Պէնի պրագմա վէ թէրք էթմէ։
10 ժՓէտէրիմ վէ վալիտէմ պէնի թէրք էթտիքլէրի հալտէ,
ՐԱՊՊ պէնի գապուլ էտէճէք տիր։
11 Եա ՐԱՊՊ, լպանա թարիգինկի թա՛լիմ էյլէ,
Վէ տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն պէնի խպիր տիւզ եօլտա իրշատ էյլէ։
12 նԽասիմլէրիմին միւրատընա պէնի թէսլիմ էթմէ,
Զիրա ւեալանճը շահիտլէր վէ զուլմտան տէմ վուրանլար ՚ալէյհինէ գալգտրլար։
13 Ահ, ՐԱՊՊԸՆ քէրէմինի ֆհայաթտա օլանլարընտա կէօրմէ՛քլիյէ ինանմասա իտիմ...։
14 ՛ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլ,
Վէ գուվվէթլէնէ վէ գալպինկ ճէսարէթլէնսին.
Հէման ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 28

Տիւշմէնլէր ՚ալէյհինտէ Դաւիթին տու՛ասը. 6 Ալլահա Թա՛զիմի. 9 գավմ իչիւն տու՛ասը։

Դաւիթին Ղե՞ր՞ը ՊԸՐ։

Եա ՐԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էտէրիմ.
Էյ Գայամ, պանա ՚սիւքիւթ էթմէ.
բՕլմայա քի պանա սիւքիւթ էթտիյինտէ
Գապրա էնէնլէրէ պէնզէյէյիմ։
2 Սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ,
գԳուտս իվ ագտասըկա դէլլէրիմի գալտըրտըղըմտա,
Նիյազըմըն սէտասընը իսթիմա՛ էյլէ։
3 Գալպլէրինտէ քէմիւիք պուլունաբագ,

ժ Մէզ. 40. 2։
ի Մէզ. 3. 3։
լ Մէզ. 24. 6։ 105. 4։
խ Մէզ. 69. 17։ 143. 7։
ծ Եա. 49. 15։
կ Մէզ. 25. 4։ 86. 11։ 119. 33։
հ Մէզ. 26. 12։
ձ Մէզ. 35. 25։
ղ 1Միւլ 22. 9։ 2Միւլ. 16. 7, 8։ Մէզ. 35. 11։
ճ Մէզ 56. 13։ 116. 9։ 142 5։ Երևմ. 11. 19։ Եզևկ. 26. 20։
մ Մէզ. 31. 24։ 62. 1, 5։ 130. 5։ Եա. 25. 9։ Ամբ. 2. 3։ 28
յ Մէզ. 83. 1։
ն Մէզ. 88. 4։ 143. 7։
շ 3Միւլ. 6. 22, 23։ Մէզ. 5. 7։ 138. 2։
ո 3Միւլ. 8. 28, 29։
չ Մէզ. 12. 2։ 55. 21։ 62. 4։ Երևմ. 9. 8։
պ Մէզ. 26. 9։ 6։
ջ 2Տիմ. 4. 14։ Վաո. 18. 29
ռ 1Թէվ. 16. 28, 29։
ս Մէզ. 18. 2։
վ Մէզ 13. 5։ 22. 4։
տ Մէզ. 20. 6։
ր Թէս. 9. 29։ 3Միւլ. 8. 51, 53։
ց Մէզ. 96. 7-9։
ւ Յոբ. 37. 4, 5։
փ Եա. 2. 13։
ք Մէզ. 114. 4։
օ Թէս. 3. 9։
ֆ Ա՛ո. 13. 27։
և Յոբ. 39. 1-3։

ժՊէնի գայա իւզէրինէ եիւքսէլտէճէք տիր։
6 Վէ շիմտի էթրաֆըմտա օլան տիւշմէնլէրիմ իւզէրինէ
ւՊաշըմ եիւքսէլմէքլէ,
Անըն չատըրընտա շատլըգ սէտասըյլէ զէպիհէլէր զէպհ էտիպ՝
ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտէճէյիմ վէ մէզմուր օգույաճաղըմ։
7 Եա ՐԱՊՊ, սէսիմլէ տու՛ա էթտիյիմտէ, իսթիմա՛ էյլէ,
Վէ մէրհամէթ էտիպ՝ պէնի միւսթէճապ գըլ։
8 խՏիտարըմը թալէպ էտինիզ՝ ոեոէյէնոե,
Գալպիմ սանա՝ Եա ՐԱՊՊ, տիտարըկը թալէպ էտէճէյիմ՝ տէտի։
9 իՏիտարըկը պէնտէն սէթր էթմէ,
Ղազապլէ գուլըկը ըէտտ էյլէմէ.
Սէն պէնիմ եարտըմըմ օլտըն
Էյ խէլասըմըն Ալլահը,
Պէնի պրագմա վէ թէրք էթմէ։
10 ժՓէտէրիմ վէ վալիտէմ պէնի թէրք էթտիքլէրի հալտէ,
ՐԱՊՊ պէնի գապուլ էտէճէք տիր։
11 Եա ՐԱՊՊ, լպանա թարիգինկի թա՛լիմ էյլէ,
Վէ տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն պէնի խպիր տիւզ եօլտա իրշատ էյլէ։
12 նԽասիմլէրիմին միւրատընա պէնի թէսլիմ էթմէ,
Զիրա ւեալանճը շահիտլէր վէ զուլմտան տէմ վուրանլար ՚ալէյհինէ գալգտրլար։
13 Ահ, ՐԱՊՊԸՆ քէրէմինի ֆհայաթտա օլանլարընտա կէօրմէ՛քլիյէ ինանմասա իտիմ...։
14 ՛ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլ,
Վէ գուվվէթլէնէ վէ գալպինկ ճէսարէթլէնսին.
Հէման ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 29

Բապպա, գուտրէթի վէ գավմընը հիմայէ էթտիյի իչիւն համտ էթմէյէ թէշվիգ։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Էյ գուտրէթ սահիպի օղուլլարը, ՐԱՊՊԱ արզ էտինիզ,
ՐԱՊՊԱ մէճտ ու ՚իզզէթ ՚արզ էտինիզ։
2 ՐԱՊՊԱ իսմինին մէճտինի ՚արզ էտինիզ,
Մուգատտէս զիյնէթլէ ՐԱՊՊԱ սէճտէ էտինի։
3 ՐԱՊՊԸՆ սէտասը սուլար իւզէրինտէ տիր.
բԱլլահ ը զուլ ճէլալ կէօյիւ կիւրլէտիր,
ՐԱՊՊ չօգ սուլար իւզէրինտէ տիր։
4 ՐԱՊՊԸՆ սէտասը գուվվէթլէ տիր.
ՐԱՊՊԸՆ սէտասը ճէլալլէ տիր։
5 ՐԱՊՊԸՆ սէտասը էրզ աղաճլարընը գըրար.
ՐԱՊՊ դԼիբանանըն էրզլէրինի փարչէլէր։
6 ֆՎէ անլէրի պուզաղը կիպի՝
Լիբանանը վէ ւՍարիօնը եապան սըղըրընըն եավրուսը կիպի սըչրատըր։
7 ՐԱՊՊԸՆ սէտասը աթէշ ալէվլէրինի շագգ էտէր։
8 ՐԱՊՊԸՆ սէտասը պէրրիյէյի թիթրէտիր,
ՐԱՊՊ ֆԿադէս պէրրիյէսինի թիթրէտիր։
9 ՐԱՊՊԸՆ սէտասը ՚կէյիքլէրի տօղուրտուպ՝ օրմանլարը սօյար,

Digitized by Google

Վէ հէյքէլինտէ հէր քէս մէճտինի սէօյլէր։
10 ՐԱՊՊ ֊թուֆան իւզէրինէ ճիվուս էյլէտի.
Ր ԱՊՊ իլէլէպէտ փատիշահ օթուրուր։
11 ՐԱՊՊ գավմընա գուվվէթ իհսան էտէճէք,
ՐԱՊՊ գավմընը սէլամէթլէ միւպարէք գըլաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 30

Նէճաթ պուլտըղը իչիւն Դաւիթին Ալլահա Քէշէքքիւրիւ. 4 պաշգալարը Քէշէքքիւրէ տա'վէթ էթմէսի։

֊Պէյթին թագտիսի իչիւն Դաւիթին իլահիսի օլան մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, սէնի թա'զիմ էտէրիմ, զիրա պէնի ը֊փ֊ը֊դ֊ն չըգարտըն.
Վէ տիւշմէնլէրիմի ֊իւզէրիմէ սէվինտիրմէտին։
2 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էթտիմ,
Վէ ֊պանա շիֆա իհսան էյլէտին։
3 Եա ՐԱՊՊ, ֊ճանըմը հավիյէտէն չըգարտըն,
֊Գապրա էնէնլէր արասընտան պէնի իհեա էյլէտին։
4 ֊Էյ ՐԱՊՊԸՆ միւթթագիլէրի, անա մէզմուր օգուջընըզ,
Վէ անըն գուտսիյէթինի թէզէքքիւր էտէրէք համտ էտինիզ։
5 Զիրա ֊անըն ղազապը պիր տագիգէ,
֊Հիւսն ի րիզասը իսէ 'էօմր տիր.
Աղլայըշ պիր կէճէ գալըր,
֊Սաբա սապահլայըն մէսէրրէթ կէլիր։
6 Պէն իսէ ֊ասուտէլիյիմտէ տէտիմ քի՝
Էպէտէն սարսըլմայաճաղըմ։
7 Եա ՐԱՊՊ, հիւսն ի րիզանկլէ տաղըմը սապիթ գըլտըն.
֊Տիտարըղը սէթր էթտիյինտէ միւզթարիպ օլտըմ։
8 Եա ՐԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էտէրիմ,
Վէ ՐԱՊՊԱ նիյազ էտէրիմ։
9 Պէն գապրա էնտիյիմտէ գանըմտան նէ֊ֆա'իտէ օլուր.
֊Թօփրագ սէնի մէճտ էտի֊ր մի,
Սէնին հագիգաթընը ի'լան էտի֊ր մի։
10 Եա ՐԱՊՊ, իսթիմա' էտիպ՝ պանա մէրհամէթ էյլէ,
Եա ՐԱՊՊ, պանա եարտըմճը օլ։
11 ֊Պէնիմ իչիւն մաթէմիմի րագսա տէօնտէրտին,
Զուլումը չըգարըպ պանա շատլըգ գուշաթտըն.
12 Թա քի ֊֊րուհըմ սիւքիւթ էթմէյէրէք՝ սանա մէզմուր օգույա.
Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, իլէլէպէտ սանա թէշէքքիւր էտէճէյիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 31

Բապպա Քէվէքքիւլ վէ անտէն իսթիմտատ։ 7 Անըն մւրհամէթկլէ մէսէրրէթ։ 9 Մուզայագատա Բապպա իլթիճա։ 19 Անըն քէրէմինէ Քէշէքքիւր։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, ֊սանա թէվէքքիւլ էթտիմ,
Էպէտէն խէճիլ օլմայայըմ.
֊Ատալէթինկլէ պէնի գուրթար։
2 ֊Գուլաղընկը պանա մէյլ էթտիր,
Պէնի թէզ գուրթար.
Պանա գուվվէթլի գայա,
Պէնի խէյաս իչիւն պէյթ ի մէյճա՛ օլ.
3 ֊Զիրա գայամ վէ գալ'ամ սէն սին.
֊Իսմինկ իչիւն պէնի իհտա վէ իրշատ էյլէ։
4 Պէնիմ իչիւն կիզլիճէ գուրտրգլարը տուզագտան պէնի չըգար,
Զիրա պէնի հիմայէ էտէն սէն սին։
5 ֊Րուհըմը սէնին էլինէ թէսլիմ էտէրիմ.
Էյ հագգըն Իլահը օլան ՐԱՊՊ,
Սէն պէնի խէյաս էյլէտին։
6 ֊Եալանճը փութլարա րի'այէթ էտէնլէրէ պուղզ էյլէտիմ.
Ֆագաթ պէն ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէրիմ։
7 Սէնին մէրհամէթինէ շատ ու մէսրուր օլուրըմ.
Զիրա մուսիպէթիմի կէօրտիւն,
֊Ճանըմը սրգընթըլարտա պիլտին.
8 Վէ պէնի ֊տիւշմէն էլինէ թէսլիմ էթմէյիպ,
֊Այագլարըմը կէնիշլիքտէ սապիթ էյլէտին։
9 Եա ՐԱՊՊ, պանա մէրհամէթ էյլէ, զիրա մուզայագատա իմ.
֊Կէօզիւմ վէ ճանըմ վէ պաթնըմ ղամմ սէպէպինտէն ֆէնալաշտը։
10 Զիրա 'էօմրիւմ հիւզնէլէ,
Վէ սէնէլէրիմ ահ ու զարիյլէ կէչտի.
Վէ գուվվէթիմ էլէմիմ սէպէպիյլէ քէսիլիպ՝
֊Քէմիքլէրիմ ֆէնալաշտը։
11 Ճիւմլէ խասիմլէրիմ թարաֆընտան
֊Վէ խուսուսա գօնշըլարըմըն 'ինտինտէ ֊֊ար,
Վէ աշինալարըմա գօրգու օլտըմ.
֊Պէնի տըշարըտա կէօրէնլէր պէնտէն գաչտըլար։
12 ֊Էօլիւ կիպի խաթըրտան չըգրպ ունուտուլտըմ.
Գըրըլմըշ գապ կիպի օլտըմ։

ը Թէք. 6. 17։ Ցոր. 38. 8,25։
ր Մէզ. 10. 16։
ւ Մէզ. 28. 8։ 30
– Թէս. 20. 5։ 2Մխլ. 5. 11։ 6. 20։
բ Մէզ. 25. 2։ 35. 19,24։
գ Մէզ. 6. 2։ 103. 3։
դ Մէզ. 86. 13։
ե Մէզ. 28. 1։
զ 1Թվ. 16. 4։ Մէզ. 97. 12։
է Մէզ. 103. 9։ Ես. 26. 20։ 54. 7,8։ 2 Կոր. 4. 17։
ը Մէզ. 63. 3։
ր Մէզ. 126. 5։
ւ Ցոր. 29. 18։
բ Մէզ. 104. 29։
լ Մէզ. 6. 5։ 88. 11։ 115. 17։ 118. 17։ Ես. 38. 18։
խ 2Մխլ. 6. 14։ Ես. 61. 3։ Երեմ. 31. 4։
ծ Մէզ. 16. 9։ 57. 8։
* 'Ինգլ. 'իզզէթիմ 31
– Մէզ. 22. 5։ 25. 2։ 71. 1։ Ես. 49. 23։
բ Մէզ. 143. 1։
գ Մէզ. 71. 2։
դ Մէզ. 18. 1,2։
ե Մէզ. 23. 3։ 25. 11։
զ Դուկ. 23. 46։ Ա'մալ. 7. 58։
է Ցուխ. 2. 8։
ը Ցուխ. 10. 27։
ր Թվ. 32. 30։ 1Մխլ. 17. 46։ 24. 19։
ւ Մէզ. 4. 1։ 18. 19։
բ Մէզ. 6. 7։
լ Մէզ. 32. 3։ 102. 3։
խ Ցոր. 19. 13։ Մէզ. 38. 11։ 88. 8,18։
ծ Մէզ. 41. 8։ Ես. 53. 4։
կ Մէզ. 64. 8։
հ Մէզ. 88. 4,5։

Digitized by Google

13 ՙՋիրա չօգլարըն զէմմինի իշիթտիմ.
՚Հէր թարաֆտա գօրգու վար իտի.
՛Պիլիթթիֆագ ՚ալէյհիմտէ միւշավէրէլէրինտէ,
Ճանըմը ալմագ իչին գաստ էթտիլէր:
14 Ամմա, ես ՐԱՊՊ, պէն սանա թէվէքքիվ էթտիմ.
Սէն Ալլահըմ սըն՝ տէտիմ:
15 Վագըթլարըմ սէնին էլինտէ տիր.
Պէնի տիւշմէնլէրիմ էլինտէն,
Վէ պանա թէ՚ատտի էտէնլէրտէն գուրթար:
16 ՛Եիւգինիւ գուլըկա նուրպախշ էյլէ,
Լութֆընկլէ պէնի խէլաս էյլէ:
17 Եա ՐԱՊՊ, ֊խէճիլ օլմայայրմ,
Ջինքի սանա ֆէրեատ էթտիմ.
Շէրիրլէր խէճիլ օլսունլար,
՚Վէ հավիյէտտէ սիքիւթ էթսինլէր:
18 ՚Սալիհ ՚ալէյհինտէ հագարէթ վէ թէքէպպիւրլէ
Աղըր սէօզ սէօյլէյէն ՙեալանճը տուտագլար լալ օլսուն:
19 ՚Նէ պէօյիւք տիր սէնին քէրէմին,
Քի սէնտէն գօրգանլար իչին հրֆզ էթտին,
Սանա թէվէքքիվ էտէնլէր իչին պէնի ատէմ էօնիւնտէ իշլէտին:
20 ՙԱնլէրի ատէմլէրին սու՛ի իթթիֆագլարընտան
Տիտարընկըն սայէսինտէ սէնի էյլէյէճէքսին.
՚Անլէրի տիլլէր նիզա՛ընտան խայմէտէ հրֆզ էտէճէքսին:
21 ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն,
Ջինքի ՙմիսթահէքէմ շէհրտէ ՚՚ինայէթինի պանա ՚աճա՛իպ գըլտը:
22 ՚Պէն իսէ հայրէթիմտէ՝
ՙՍէնին նազարընըն էօնիւնտէն գաթ՚ օլունտըմ՝ տէտիմ.
Վէ լաքին սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ՝
Նիյազըմընն սէտասընը իսթիմա՛ էյլէտին:
23 ՚Էյ ՐԱՊՊԸՆ ճիւմլէ միւթթագիլէրի, անը սէվինիզ.
ՐԱՊՊ սատըգլարը հրֆզ էտէր,
Վէ միւթէքէպպիրլէրէ զիյատէսիյլէ միճազաթ վէրիր:
24 Էյ ՐԱՊՊԱ ճիւմլէ իւմիտվար օլանլար, ֊գուվվէթլէնինիզ,
Վէ գալպինիզ ճէսուր օլսուն:

ՄԷԶՄՈՒՐ 32

Մաղֆիրէթին սա՛ատէթ օլտըղը: 3 Ի՛թթիֆագն իսթիրահաթը մուճիպ օլմասը: 8 Բապպա թէվէքքիվ էտէնին մէսէրրէթի:

Դաւիթին շի՛րի տիր:

Նէ միւպարէք տիր օլ ատէմ, քի ՙ՚իսեանը ՛աֆվ,
Վէ կիւնահը սէթր օլունմըղ տըր:
2 Նէ միւպարէք տիր օլ ատէմ, քի ՐԱՊՊ անա ՚կիւնահ սայմազ,
Վէ ՚րուհընտա հիլէ պուլունմազ:
3 Սիւքիւթ էթտիյիմտէ,
Հէր կիւն ֆիղանըմտան քէմիքլէրիմ ֆէնալաշտը:
4 Ջիրա կէճէ կիւնտիւզ ՚էլինկ իւզէրիմէ աղըրլաշտը,
Րութուպէթիմ եազ գուրագլըղընա տէօնտիւ: (Սէլա:)
5 Կիւնահըմը սանա ի՛թիրաֆ էթտիմ,
Գապահաթըմը սէթր էթմէտիմ.
՚Իսեանըմը ՐԱՊՊԱ իգրար էտէյիմ՝ տէտիյիմտէ,
Սէն կիւնահըմընն միւճրիմլիյինի ըէֆ՚ էթտին: (Սէլա:)
6 Պունուն իչին հէր էհլ ի թագվա
ՙՊուլունաճաղընկ վագըթտա սանա տու՛ա էտէճէք.
Վէ չօգ սուլար ճօշտըգլարընտա՝
Ասլա անա իսապէթ էթմէյէճէքլէր:
7 ՚Պէնիմ մէլճա՛ըմ սէն սին,
Պէնի մուզայագատան հրֆզ էտէրսին,
Պէնի ՙսէճաթ թէրէննիւմաթըյլէ իհաթէ էտէրսին: (Սէլա:)
8 Սէնի թա՛լիմ էտէճէյիմ,
Վէ կիտէճէյինկ եօլտա սէնի իրշատ էտէճէյիմ.
Կէօզիւմ իւզէրինկտէ օլարագ նասիհաթ էտէճէյիմ:
9 Սանա եագլաշմամալարը իչին
Ջինէթլէրի օլան կէմ վէ եուլարլէ զապթ օլունան ՚ֆէհմսիզ ՚աթ վէ գաթըր կիպի օլմայընըզ:
10 ՚Շէրիրին էլէմլէրի չօգ օլուր,
Ամմա ՙՐԱՊՊԱ թէվէքքիվ էտէնի ՚ինայէթ իհաթէ էտէճէք տիր:
11 ՚Էյ սալիհլէր, ՐԱՊՊԱ իլէ շատ ու մէսրուր օլունըզ.
Վէ, էյ ճիւմլէ գալպի միւսթագիմ օլանլար, թէրէննիւմ էտինիզ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 33

Ալլահա՝ րահիմ, 6 վէ գաֆիր, 12 վէ ՚ալիմ ու հաֆըզ օլտըղընտան համտ, 20 վէ իսմինէ Քէվէքքիվ էՔմէնին վաճիպ օլտըղը:

՚Էյ սալիհլէր, ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտինիզ,
՚Թէսպիհաթ միւսթագիմլէրէ լայըգ տըր:
2 ՐԱՊՊԱ թանպուրլէ համտ էտինիզ,
Անա ՚օն թէլլի սանթուրլէ մէզմուր օգույընըզ:

՝ Երեմ. 20. 10։
՞ Երեմ. 6. 25։ 20. 3։ Մէրս. 2. 22։
՟ Մատթ. 27. 1։
ՠ Մ՚տ. 6. 25,26։ Մէգ. 4. 6։ 67. 1։
ա Մէգ. 25. 2։
բ Մէգ. 115. 17։
գ 1Միւլ. 2. 3։ Մէգ. 94. 4։ Յուդ. 15։
դ Մէգ. 12. 3։
ե Ես. 64. 4։ 1Կոր. 2. 9։
զ Մէգ. 27. 5։ 32. 7։
է Յոբ. 5. 21։
ը 1Միւլ. 23. 7։
թ Մէգ. 17. 7։
ժ 1Միւլ. 23. 26։ Մէգ 116. 11։
ի Ես. 38. 11,12։ Մէրս. 3. 54։ Յովն. 2. 4։
լ Մէգ. 34. 9։
խ Մէգ. 27. 14։ 32
ծ Մէգ. 85. 2։ Բօմ. 4. 6-8։
կ 2Կոր. 5. 19։
հ Յովհ. 1. 47։
ձ 1Միւլ. 5. 6,11։ Յոբ. 33. 7։ Մ՚գ. 38. 2։
ղ Իմս. 28. 13։ Ես. 65. 24։ Ղուկ. 15. 18,21, վէ գայրի։ 1Յովհ. 1. 9։
ճ Ես. 55. 6։ Յովհ. 7. 34։
մ Մէգ. 9. 9։ 27. 5։ 31. 20։ 119. 114։
յ Խուր. 15. 1։ Հաբ. 5. 1։ 2Միւլ. 22. 1։
ն Պաղ Յոբ. 35. 11։
շ Իմս. 26. 3։ Յակ. 3. 3։
ո Իմս. 13. 21։ Բօմ. 2. 9։
չ Մ՚գ. 34. 8։ 84. 12։
՚ Իմս. 16. 20։ Երեմ. 17. 7։
՛ Մէգ. 64. 10։ 68. 3։ 33
՜ Մէգ. 32. 11։ 97. 12։
՝ Մէգ. 147. 1։
՞ Մէգ. 92. 3։ 144. 9։

Digitized by Google

3 ֊Անա եէնի իլահի օգույուպ,
Շատլըգ սէտասըյլէ խօշ ահէկ էտինիզ։
4 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը միւսթագիմ,
Վէ ճիւմլէ իշլէրի հագիգաթլէ տիր։
5 ֊ՐԱՊՊ սալահ վէ ՚ատալէթ սէվէր.
֊Զէմին անըն ՚ինայէթիյլէ տօլու տըր։
6 ֊Սէմավաթ ՐԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ,
Վէ ֊ճիւնուտրընըն քեաֆֆէսի ֊անըն աղզընըն նէֆէ-
սիյլէ խալգ օլունտու։
7 ֊Տէնիզ սուլարընը երդըն կիպի թօփլար,
Վէ տէրեալարը խազինէլէրէ գօր։
8 Պիւթիւն զէմին ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգսուն,
Վէ ՚ալէմին հէփ սէքէնէսի անտէն խավֆ էթսին։
9 Զիրա ֊Օ պույուրտու, վէ օլտու,
Օ էմր էյլէտի, վէ սապիթ օլտու։
10 ֊ՐԱՊՊ միլլէթլէրին թէտպիրինի պօզար,
Վէ գավմլարըն էֆքեարընը մահվ էտէր։
11 ֊ՐԱՊՊԸՆ թէտպիրի իլէյպէտ,
Վէ գալպինին էֆքեարը տէվր պէ տէվր պագը տըր։
12 ֊Նէ միւպարէք տիր օլ իւմմէթ քի Իլահը Եհովա
տըր,
Վէ օլ գավմ քի Բ֊պ ֊քէնտինէ միրաս օլմագ իւգրէ
անը ինթիխապ էթմիշ տիր։
13 ֊ՐԱՊՊ սէմավաթտան նազար էտիպ,
Պէնի ատէմին ճիւմլէսինի կէօրիւր։
14 Սաքին օլտըղը մէքեանտան
Զէմինին ճիւմլէ սէքէնէսինէ նազար էտէր։
15 Ձիւմլէնին գալպլէրինի Օ թէշքիլ էտէր.
֊Ձիւմլէ ՚ամէլլէրինէ ակեահ տըր։
16 ֊՚Անքէրին քէսրէթիյլէ խէլաս պուլան պիր մէլիք
եօգ տըր,
Ձէպպար գուվվէթին չօգլըղըյլէ նէճաթ պուլմազ։
17 ֊Խէլաս իչին աթ պիհուտէ տիր,
Գուվվէթինին չօգլըղըյլէ գուրթարամազ։
18 ֊Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ նազարը ֊քէնտինտէն գօրգանլար,
Վէ ՚ինայէթինէ իւմիտ էտէնլէր իւգրինտէ տիր,
19 Քի ճանլարընը էօլիւմտէն խէլաս,
Վէ անլէրի ֊գըթլըգ վագթընտա հայաթտա հրֆզ էտէ։
20 ֊Ձանըմըզ ՐԱՊՊԱ մունթազըր տըր.
֊Իմտատըմըզ վէ սիփէրիմիզ Օ տըր։
21 Զիրա անըն մուգատտէս իսմինէ թէվէքքիւլ էթտի-
յիմիզ իչին՝
֊Գալպիմիզ անընլէ շատ օլուր։
22 Եա ՐԱՊՊ, սանա իւմիտ էթտիյիմիզէ կէօրէ
՚Ինայէթինկ իւգրիմիզտէ օլսուն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 34

*Ալլահա համտ ու Քէսպհի, վէ պաշգալարը պունա Քէշվիգ։ 8 Ալ-
լահա Քէվէքքիւլ էտէնին սա՚ատէքի։ 11 Թագվայա տա՚վէջ։ 15 Սա-
լիհլէրին էմնիյէք ու սէլամէքի։

*Աբիմելէյին հուզուրընտա քէնտինի տիվանէ կէօս-
թէրմէսի իւգրինէ, անըն թարաֆընտան
թարտ օլունուպ կիթտիյի զէման
Դաւիթին Դէմ֊րը ֊ըը։

֊ՐԱՊՊ հէր զէման սէնա էտէճէյիմ,
Անըն թէսպիհաթը տա՚իմա աղզըմտա պուլունաճագ
տըր։
2 Ձանըմ ֊ՐԱՊՊ իլէ իֆթիխար էտէճէք.
֊Միւթէվազը՚լար իշիտիպ մէսրուր օլաճագ տըր։
3 ֊Պէնիմ իլէ պէրաբէր ՐԱՊՊԸ թա՚զիմ էտինիզ,
Վէ պիրլիքտէ անըն իսմինի եիւքսէլտէյիմ։
4 ֊ՐԱՊՊԸ թալէպ էթտիյիմտէ, պէնի միւսթէճապ
գըլըպ,
Ձիմլէ գօրգուլարըմտան պէնի խէլաս էյլէտի։
5 Անա պագըպ միւնէվվէր օլտըլար.
Եիւզլէրի տախի խէճիլ օլմատը։
6 ֊Պու պիչարէ ֆէրեատ էյլէտի,
Վէ ՐԱՊՊ տինկլէյիպ ֊՚անը ճիւմլէ մուզայագալարընտան խէլաս էյլէտի։
7 ֊ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի անտէն գօրգանլարընը էթրաֆընտա
֊օրտու գուրուպ
Անլէրի գուրթարըը։
8 ֊Թէճրիպէ էտինիզ, վէ կէօրինիւզ քի ՐԱՊՊ քէրիմ
տիր.
֊Անա թէվէքքիւլ էտէն ատէմ՚նէ միւպարէք տիր։
9 ֊ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգունըզ, էյ մուգատտէսլէրի,
Զիրա անտէն գօրգանլար պիր շէյէ միւհթաճ օլմազ-
լար։
10 ֊Կէնճ արսլանլար զարուրէթ վէ աճլըգ չէքէրլէր,
֊Ամմա ՐԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէր հիչ պիր նի՚մէթէ
միւհթաճ օլմազլար։
11 Էյ օղուլլար, կէլինիզ, պէնի տինկլէյինիզ,
֊Սիզէ ՐԱՊՊ գօրգուսընը թա՚լիմ էտէյիմ։
12 ֊Քիմ տիր օլ ատէմ քի հայաթ արզու էտէր
Վէ խայր կէօրմէք իչին կիւնլէր սէվէր։
13 Տիլինկի քէօթիւլիւքտէն,

ա Մէզ. 96. 1։ 98. 1։ 144. 9։ 149. 1։ Եա. 42. 10։ Վաւ. 5. 9։
բ Մէզ. 11. 7։ 45. 7։
գ Մէզ. 119. 64։
դ Թէք. 1. 6,7։ ՚Իպր. 11. 3։ 2Պետ. 3. 5։
ե Թէք. 2. 1։
զ Յոբ. 26. 13։
է Թէք. 1. 9։ Յոբ. 26. 10։ 38. 8։
ը Թէք.1.3։ Մէզ.148.5։
թ Եա. 8. 10։ 19. 3։
ժ Յոբ. 23. 13։ Էմս.19. 21։ Եա. 46. 10։
ի Մէզ. 65. 4։ 144. 15։
լ Խուր.19.5։ Թէս.7.6։
խ 2 Թէվ. 16. 9։ Յոբ. 28. 24։ Մէզ. 11. 4։ 14. 2։ Էմս. 15. 3։
ծ Յոբ. 34. 21։ Երեմ. 32. 19։
կ Մէզ. 44. 6։
հ Մէզ. 20. 7։ 147. 10։ Էմս. 21. 31։
ձ Յոբ. 36. 7։ Մէզ. 34. 15։ 1Պետ. 3. 12։
ղ Մէզ. 147. 11։
ճ Յոբ. 5.20։ Մէզ. 37. 19։
մ Մէզ. 62.1,5։ 130.6։
յ Մէզ. 115. 9-11։
ն Մէզ. 13.5։ Զաք.10. 7։ Յովհ. 16. 22։ 34
շ Ե֊՚Նէ Անբուսընու Պագ 1Մխ. 21. 10-15։
ո Եփես. 5. 20։ 1Սէլ.5. 18։ 2Սէլ. 1.3։ 2.13։
չ Երեմ. 9. 24։ 1Կոր.1. 31։ 2Կոր. 10. 17։
պ Մէզ. 119.74։ 142.7։
ջ Մէզ. 69. 30։ Ղուկ. 1. 46։
ռ Մատթ. 7. 7։ Ղուկ. 11. 9։
ս Մէզ. 3. 4։
վ Այ. 17, 19։ 2Մխ. 22. 1։ [14։
տ Դան. 6. 22։ ՚Իպր. 1.
ր Պագ Թէք. 32. 1,2։ 4Մխ. 6. 17։ Զաք. 9. 8։
ց 1Պետ. 2. 3։
ւ Մէզ. 2. 12։
փ Մէզ. 31. 23։
ք Յոբ. 4. 10,11։
օ Մէզ. 84. 11։
ֆ Մէզ. 32. 8։
և 1Պետ. 3. 10,11։

Digitized by Google

Վէ տուտագլարընկը յհիլէ սէօյլէմէքտէն զապթ էյլէ։
14 Քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտիպ էյիլիք իշլէ,
Սէլամէթի արայըպ՝ անա սա՛յ էյլէ։
15 ՐԱՊՊԸՆ կէօզլէրի սալիհլէր իւզէրինտէ,
Վէ գուլագլարը անլէրին նիյազընտա տըր։
16 Քէօթիւլիւք էտէնլէրըն նամ ու նիշանընը զէմինտէն
գալտըրմագ իշին,
ՐԱՊՊԸՆ եիւզիւ անլէրին ալէյհինէ տիր։
17 Սուէհէր ֆէրեատ էտէր, ՐԱՊՊ տախի անլէրի տինկլէյիպ,
Ճիւմլէ մուզայագալարընտան խէլաս էյլէր։
18 ՐԱՊՊ գալպի միւնքէսիր օլանլարա եագընը տըր,
Վէ րուհու էզիլմիշ օլանլարը խէլաս էտէր։
19 Սալիհին մուսիպէթլէրի չօգ տըր,
Ամմա ՐԱՊՊ անը ճիւմլէսինտէն խէլաս էտէր։
20 Անըն ճիւմլէ քէմիքլէրինի հրֆզ էտէր,
Վէ անլէրտէն պիրի գըրըլմազ։
21 Քէօթիւլիւք շէրիրի հէլաք էտէր,
Վէ սալիհէ պուղզ էտէնլէր ալէյհինէ հիւքմ օլաճագ տըր։
22 ՐԱՊՊ գուլլարընըն ճանընը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էտէր,
Վէ անա թէվէքքիւլ էտէնլէրին պիրի ալէյհինէ հիւքմ օլմայաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 35

Դաւիթին՝ քէնտի խէլասը վէ տիշմէնլէրինին տիւշմէսի իչին տու՛սաը. 11 անլէրին հագդըզդ իշլէրինի զիքրլէ, 22 անլէր՝ ալէյհինտէ Բապպա Թէշէքքիւր։

Դաւիթին Ղէմ-րը ԳԸ։

Ե՛ա ՐԱՊՊ, պէնիմ իլէ տա՛վա էտէնլէր իլէ տա՛վա էյլէ.
Պէնիմ իլէ ճէնքլէշէնլէր իլէ ճէնք էթ։
2 Գալգան իլէ սիփէր թուռւպ,
Իմտատըմա գըյամ էյլէ։
3 Մըզրաղը չէքիպ՝ պէնի թա՛գիպ էտէնլէրին գարշըսընա սէտտ օլարագ,
Ճանըմա՝ Խէլասըկ պէն իմ՝ տէ։
4 Ճանըմը արայանլար խէճիլ վէ րիւսվա օլսունլար,
Պանա քէմլիք տիշիունէնլէր կէրի չէքիլիպ՝ խէճիլ օլսունլար։
5 Անլէր րիւզկեար էօնիւնտէ սաման ուֆաղը կիպի օլսուն.
Վէ ՝անէէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի թարտ էթսին։
6 Եօլլարը գարանլըգ վէ գայփագ օլսուն,
Վէ անլէրի ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի թա՛գիպ էթսին։
7 Զիրա սէպէպսիզ պէնիմ իչիւն տուզագլարընը չուգուրտա կիզլէտիլէր,
Սէպէպսիզ ճանըմ իչիւն ԷՆՆԷէ գազտըլար։
8 Անսըզըն իւզէրինէ աֆէթ կէլսին,
Վէ կիզլէտիյի տուզագ քէնտիսինի թուռւսուն.
Հէման օլ աֆէթէ տիւշսին։
9 Լաքին ճանըմ ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր,
Վէ անըն խէլասընտան շատման օլաճագ տըր։
10 Ճիւմլէ քէմիքլէրիմ, Եա ՐԱՊՊ, սէնին կիպի քիմ վար տըր,
Պիչարէյի քէնտիսինտէն գուվվէթլի օլանտան,
Պիչարէ իլէ ֆագիրի քէնտիսինի եաղմա էտէնտէն
Սէն գուրթարըրսըն՝ տէյէճէք տիր։
11 Եալան շահիտլէր գալգըպ,
Պանա պիլմէտիյիմի սի՛ալ էթտիլէր։
12 Ճանըմը մահրում պրագարագ՝
Էյիլիյէ մուգապիլ պանա քէմլիք էթտիլէր։
13 Պէն իսէ խասթա օլտըգլարը զէման չուվ կիյէր իտիմ,
Օրուճէ նէֆսիմի գըրար իտիմ.
Նիյազըմ գօյնըմա տէօնէր։
14 Տօսթ եա պիրատէրիմէ էտէր կիպի անլէրէ մու՛ամէլէ էտէր իտիմ,
Վալիտէսի իչիւն մաթէմ էտէն կիպի հիւզնլէ էյիլիր իտիմ։
15 Անլէր իսէ ագսատըղըմտա շատ օլուպ՝ թէճէմմիւ՛ էտէրլէր իտի.
Վուրուճըլար՝ պիլմէտիյիմ հալտէ ալէյհիմէ թէճէմմիւ՛ էտիպ,
Տուրմայարագ պէնէ փարէլէտիլէր։
16 Միւրա՛ի տալգավուգլար իլէ
Ալէյհիմէ տիշլէրինի գրճըրտատըրլար։
17 Եա ՐԱՄՊ, նէ՞ վագթա գատար սպագարսըն,
Ճանըմը անլէրին թախրիպաթընտան,
Ես Հայաթըմը կէնճ արսլանլարտան գուրթար։
18 Սանա պէօյիւք ճէմա՛աթտա շիւքր էտէճէյիմ,
Ազիմ գավմտա սանա համտ էտէճէյիմ։
19 Պանա նահագդ եէրէ ատավէթ էտէնլէր իւզէրիմէ շատ օլմասընլար,
Սէպէպսիզ պանա պուղզ էտէնլէր կէօզ գըրփմասընլար։

ՙ 1Պետ. 2. 22։
ՠ Մէզ. 37. 27։ Ես. 1. 16,17։ [12. 14։
ա Բսմ. 12. 18։ Յոբ. 36. 7։ Մէզ. 33. 18։ 1Պետ. 3. 12։
բ Այ. 6,17։
գ Էսթ. 10. 7։
դ Ղեւ. 17. 10։ Երեմ. 44. 11։ Ամոս. 9. 4։
ե Այ. 6, 15,19։ Մէզ. 145. 19,20։
զ Մէզ. 51. 17։ Ես. 57. 15։ 61. 1։ 66. 2։
է Մէզ. 145. 18։
Ձ Էսթ. 24. 16։ 2Տիմ. 3. 11,12։
ՠ Այ. 6,17։
ՠ Յոբ. 19. 36։
Ղ Մէզ. 94. 23։
ՠ 2Մխլ. 4. 9։ 3 Մխլ. 1. 29։ Մէզ. 71. 23։ 103. 4։ Մէթս. 3. 58։ 35
ՠ Մէզ. 43. 1։ 119. 154։ Մէթս. 3. 58։
ՠ 1Մէզ. 5. 3։
Ճ Մէզ. 7. 15,16։ 57. 6։ 141. 9,10։ Էմս. 5. 22։
Ղ Մէզ. 13. 5։
Ղ Պագ Մէզ. 51. 8։
Ղ Խուբ. 15. 11։ Մէզ. 71. 19։
Ղ Մէզ. 27. 12։ Ովս. 13. 3։ [23. 12։
Ղ Մէզ. 73. 18։ Երեմ. 9. 15։
Ղ Մէզ. 38. 20։ 109. 3-5։ Երեմ. 18. 20։ Յովհ. 10. 32։
Ղ Յոբ. 30. 25։ Մէզ. 69. 10,11։ [10. 6։
Ղ Մատթ. 10. 13։ Ղուկ. 38. 17։
Ղ Յոբ. 30. 1,8,12։
Ղ Յոբ. 16. 9։
Ղ Յոբ. 16. 9։ Մէզ. 37. 12։ Մէթս. 2. 16։
Ղ Ամբ. 1. 13։
Ղ Մէզ. 22. 20։
* Ալէքս. Պիրթհյիամի
ՠ Մէզ. 22. 25,31։ 40. 9,10։ 111. 1։ [16։
Ղ Մէզ. 13. 4։ 25. 2։ 38.
Ղ Մէզ. 69. 4։ 109. 3։ 119. 161։ Մէթս. 3. 52։ Յովհ. 15. 25։
Ղ Յոբ. 15. 12։ Էմս. 6. 13։ 10. 10։

Digitized by Google

20 Զիրա անլէր սուլհ ու սէլամ սէօյլէմէզլէր,
Զէմինտէ րահաթ տուրանլար ՚ալէյհինէ հիլէլէր տիւշինիւրլէր:
21 Վէ ֊աղրզլարընը պանա գարշը աչըպ,
֊Հահ, հահ, կէօզիւմիւզ կէօրտիւ՝ տէտիլէր:
22 Եա ԵՀովա, սէն ֏կէօրտիւն, ֊սիւքիւթ էթմէ.
Եա ՐԱՊՊ, ֊պէնտէն ուզագ տուրմա:
23 Եա Ալլահըմ վէ Րապըմ, հիւքմիւմ վէ տա՚վամ իչիւն
Ույան վէ ֊գալգ:
24 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, ֊՚ատալէթինկէ կէօրէ ֏տա՚վամը կէօր,
Վէ ֏իւզէրիմէ շատ օլմասընլար:
25 ֏Գալպլէրինտէ՝ Հահ, միւրատըմզ օլտու՝ տէմէսինլէր.
֏Անը եուրթտըգ՝ տէմէսինլէր:
26 ֊Մուսիպէթիմէ սէվինէնլէր պիրլիքտէ խէճիլ վէ րիւսվա օլսունլար.
֏Իւզէրիմէ թէքէպպիւր էտէնլէր ֏խէճալէթ վէ րէզալէթ կիյսինլէր:
27 Հագգրմընը ֏֊պ֊Րընը իսթէյէնլէր ֊թէղաննի էտիպ՝ շատման օլսունլար,
Վէ ֏տա՚իմա՝ ֊Գուլընըն սէլամէթինի իսթէյէն ՐԱՊՊ մու՚ազզամ օլսուն՝ տէսինլէր:
28 ֏Պէնիմ լիսանըմ տախի ՚ատալէթինկի
Վէ հէր կիւն համտընը սէօյլէյէճէք տիր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 36

Շէրիրին էֆքեար ը ֆասիտէսի։ 5 Րապպընը ՚ինայէթի ՚ազիմ օլտըղը։ 10 Սալիհլէր իչիւն Ալլահընը լուֆֆընը Քալէպ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն ՐԱՊՊԸՆ գուլու
Դաւիթին ֏գլ֊րը ֊ըը:

Շէրիրին ՚իսեանը հագգընտա գալպիմ իչինտէ
֊պ֊ քէլամ վար.
֊Անընն կէօզլէրի էօնիւնտէ Ալլահ գօրգուսը եօգ տըր:
2 Զիրա քէնտի գապահաթը մէյտանա չըգրպ մէնֆուր օլմազ՝ տէյիւ
֏Քէնտի քէնտիսինի ալտատըր:
3 Աղզընըն սէօզլէրի շէրր վէ ֏հիլէ տիր.
Էյիլիք էթմէք իչիւն ֊՚ագիլանէ հարէքէթի թէրք էյլէտի:
4 ֏Եաթաղընտա շէրր տիւշինիւպ,
֊Էյի օլմայան եօլ իւզէրինտէ տուրուր,

Վէ քէմլիքտէն նէֆրէթ էթմէզ:
5 Եա ՐԱՊՊ, ֏՚ինայէթինկ սէմավաթա,
Սատագաթընկ պուլուրլարա վարըր:
6 Սէնին ՚ատալէթին եիւքսէք տաղլար կիպի տիր.
֏Սէնին ահքեամընն պէօյիւք պիր տէրեա տըր.
Եա ՐԱՊՊ, ֏ինսանը վէ հայվանը սէն հրֆզ էտէրսին:
7 Եա Ալլահ, ֏սէնին ՚ինայէթին նէ գրյմէթլի տիր.
Անընն իչիւն պէնի ատէմ ֏գանատլարընկընն սայէսինէ սըղընըրլար:
8 ֏Պէյթինկին ֆէյզինտէն տօյաճագլար,
Անլէրէ սէնին ֏նի՚մէթլէրինին ֏նէհրինտէն իչիրէճէքսին.
9 ֏Զիրա հայաթ մէնպա՚ը սէնտէ տիր.
֏Սէնին նուրընլէ նուր կէօրէճէյիզ:
10 ՚Ինայէթինկի ֏սէնի թանըյանլարա,
Վէ ՚ատալէթինկի ֊գալպի միւսթագիմ օլանլարա տա՚իմի գրլ:
11 Միւթէքէպպիրին այաղը իւզէրիմէ կէլմէսին,
Վէ շէրիրլէրին էլի պէնի սարսմասընն:
12 Ֆրսգ իշլէյէնլէր օրատա տիւշտիւլէր.
Երգրլտրլար, վէ ֏գալգմաղա գատիր օլմատրլար:

ՄԷԶՄՈՒՐ 37

Սալիհ իւէ շէրիրին հալլարընը Քաֆպիգ էտերւ՚ Ալլահա Քէվէքքիւլ վէ իւմիտ էթմէք իչիւն Քէշվիգ։

Դաւիթին ֏գլ֊րը ֊ըը:

֊Շէրիրլէր իչիւն ինճինմէ,
Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրի գրզգանմա:
2 Զիրա անլէր ֏օթ կիպի չապուգ պիչիլիպ,
Եէշիլ օթ կիպի գուրույաճագլար տըր:
3 ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթ, վէ խայր իշլէ,
Զէմինտէ սաքին օլ, վէ րըզգընկ հագիգաթ օլսուն.
4 Վէ ֏ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլ,
Օ տախի սանա գալպինկին մաթլուպաթընը վէրէճէք տիր:
5 ֊Եօլընկը ՐԱՊՊԱ թէսլիմ էտիպ՝ անա թէվէքքիւլ էյլէ,
Օ տախի միյէսսէր էտէճէք տիր.
6 ֏Վէ սէնին սալահընը նուր կիպի,
Վէ հագգընը էօյլէ վագթը կիպի իզհար էտէճէք տիր:
7 ֊ՐԱՊՊԱ թէսլիմ օլ, ֏վէ անա ինթիզար էյլէ.
֊Եօլընտա մուզաֆֆէր օլան վէ հիլէ իշլէյէն քիմսէ իչիւն ինճինմէ:

ֈ Մէզ. 22. 13։
։ Մէզ. 40. 15։ 54. 7։ 70. 3։ [7. 34։
֊ Խուր. 3. 7։ Ա՚մալ.
֋ Մէզ. 28. 1։ 83. 1։
֌ Մէզ. 10. 1։ 22. 11, 19։ 38. 21։ 71. 12։
֍ Մէզ. 44. 23։ 80. 2։
֎ 2Սէլ. 1. 6։
֏ Մէզ. 26. 1։
ա Այ. 19։ [140. 8։
բ Մէզ. 27. 12։ 70. 3։
գ Մէզ.ես. 2. 16։
դ Այ. 4։ Մէզ. 40. 14։
ե Մէզ. 38. 16։
զ Մէզ. 109. 29։ 132. 18։
է Բամ. 12. 15։ 1Կոր. 12. 26։
ը Մէզ. 70. 4։
թ Մէզ. 149. 4։
ժ Մէզ. 50. 15։ 51. 14։ 71. 24։ 36
ի Բամ. 3. 18։
լ Թէս. 29. 19։ Մէզ. 10. 3։ 49. 18։
խ Մէզ. 12. 2։
ծ Նյ Եմ. 4. 22։
կ Էմս. 4. 16։ Մ՚թ. 2. 1։
հ Նա. 65. 2։
ձ Մէզ. 57. 10։ 103. 4։
ղ Յոբ. 11. 9։ Մէզ. 77. 19։ Բամ. 11. 33։
ճ Յոբ. 7. 20։ Մէզ. 145. 9։ 1Տիմ. 4. 10։
մ Մէզ. 31. 19։
յ Հռոմ. 2. 12։ Մէզ. 17. 8։ 91. 4։
ն Մէզ. 65. 4։
շ Մէզ. 16. 11։
ո Յոբ. 20. 17։ Վահ. 22. 1։ [10, 14։
չ Երեմ. 2. 13։ Յովհ. 4. 1Պետ. 2. 9։
պ Երեմ. 22. 16։
ջ Մէզ. 7. 10։ 94. 15։ 97. 11։
ռ Մէզ. 1. 5։ 37
ս Այ. 7։ Մէզ. 73. 3։
վ Էմս. 23. 17։ 24. 1, 19։
տ Մէզ. 90. 5, 6։
ր Ես. 58. 14։
ց Մէզ. 55. 22։ Էմս. 16. 3։ Մատթ. 6. 25։ Ղուկ. 12. 22։ 1Պետ. 5. 7։
ւ Յոբ. 11. 17։ Մ՚թ. 7. 9։
փ Մէզ. 62. 1։ [26։
ք Ես. 30. 15։ Մէրս. 3.
և Այ. 1, 8։ Երեմ. 12. 1։

Digitized by Google

8 Ղազապտան ֆարիղ օլուպ՝ խըշմը թէրք էյլէ.
Քէմիլիք էթմէք իչիւն ասլա [ինճինմէ:
9 [Զիրա շէրիրլէր հէլաք օլաճագլար,
Լաքին ՐԱՊՊԱ մունթազըը օլանլար [զէմինի միրաս ալաճագլար տըր:
10 Զիրա [ազ վագըթ միւրուրինտէ շէրիր մահվ օլուր,
[Վէ մէքեանընտա արար իսէն տէ՝ պուլունմազ:
11 Ամմա [հալիմլէր զէմինի միրաս ալըպ,
Քէմալ ը ասայիշտէ մէսրուա օլաճագլար տըր:
12 Շէրիր սալիհ 'ալէյհինէ գաստ էտիպ,
[Իւզէրինէ տիշլէրինի գրճըրտատըր:
13 Րապպ՝ [անըն կիւնիւնիւն կէլտիյինի կէօրմէքլէ
[Անը իսթիհզա էտէր:
14 Շէրիրլէր պիչարէ իլէ ֆագիրի տիւշիւրմէք
Վէ թարիգլէրի միւսթագիմ՝ օլանլարը գաթլ էթմէք իչիւն
Գըլըճ չէքիպ եայլարընը կէրտիլէր:
15 [Գըլըճլարը քէնտի եիւրէքլէրինէ կիրէճէք,
Եայլարը գըրըլաճագ տըր:
16 [Սալիհին ազ շէյի չօգ շէրիրլէրին սէրվէթինտէն էվլա տըր:
17 Զիրա [շէրիրլէրին պազուլարը գըրըլաճագ տըր.
Լաքին սալիհլէրին տէսթէկիրի ՐԱՊՊ տըր:
18 [ՐԱՊՊ քեամիլլէրին կիւնլէրինի պիլիր,
Վէ միրասլարը [իլէէպէտ պագը տըր:
19 Անլէր պէլա վագըրընտա խէճիլ օլմայըպ,
[Գրթլըգ կիւնիւնտէ տօյաճագլար տըր:
20 Լաքին շէրիրլէր հէլաք օլուպ,
ՐԱՊՊԸՆ տիւշմէնլէրի գուզուլարընն եաղը կիպի թէլէֆ,
[Վէ տիւման կիպի մահվ օլաճագլար տըր:
21 Շէրիր էօտիւնճ ալըր վէ էտա էթմէզ,
Ամմա [սալիհ մէրհամէթ էտիպ՝ վէրիր:
22 [Զիրա անըն թարաֆընտան միւպարէք օլանլար զէմինի միրաս ալաճագլար,
Ամմա մէ'ուն օլանլար [գաթ' օլունաճագլար տըր:
23 [Էյէ ատէմին ատըմլարը ՐԱՊՊ թարաֆընտան սապիթ գըլընըր,
Վէ Բ.պ. անըն թարիգինտէն րագի տիր:
24 [Տիւշէր իսէ, եէրէ սէրիլմէզ.
Զիրա անըն տէսթէկիրի ՐԱՊՊ տըր:
25 Կէնճ իտիմ վէ փիր օլտըմ,
Լաքին սալիհին մէթրուգ օլտըղընը,
Եախօտ նէսլինին [էքմէք տիլէնտիյինի կէօրմէտիմ:
26 [Հէր կիւն մէրհամէթ էտիպ՝ էօտիւնճ վէրիր.
Վէ նէսլի միւպարէք օլուր:
27 [Շէրրտէն իճթինապ էտիպ՝ խայր իշլէ,
Վէ իլէլէպէտ պագը օլաճագսըն:
28 Զիրա ՐԱՊՊ [՝ատալէթի սէվէր, վէ միւթթագիլէրինի թէրք էթմէզ.
Անլէր իլէլէպէտ հրճզ օլունուրլար,
[Ամմա շէրիրլէրին նէսլի գաթ՝ օլունաճագ տըր:
29 [Սալիհլէր զէմինի միրաս ալըպ,
Իլէլէպէտ անտէ սաքին օլաճագլար:
30 [Սալիհին աղզը հիքմէթ սէօյլէր,
Վէ լիսանը հագգ թէքէլլիմ էտէր:
31 Ալլահընըն շէրի'աթը գալպինտէ օլմաղլէ,
Այաղը գայմայաճագ տըր:
32 Շէրիր՝ [սալիհի կէօզէտիպ,
Անը էօլտիւրմէյէ ֆուրսաթ արար:
33 ՐԱՊՊ անը [էլինէ թէրք էթմէզ,
Վէ [մուհաքէմէ օլունտըղընտա անը մահքիմ էյլէմէզ:
34 [ՐԱՊՊԱ մունթազըը օլ, անըն թարիգինի հրճզ էյլէ.
Օ տախի զէմինի միրաս ալմագ իչիւն սէնի եիւքսէլտէճէք տիր,
[Վէ շէրիրլէրին հէլաքընը կէօրէճէքսին:
35 [Գուվվէթ սահիպի պիր շէրիր կէօրտիմ,
Վէ պիթտիյի եէրտէ տուրան եէշիլ աղաճ կիպի եայըլըմըշ իտի.
36 Ամմա [կէչտի, վէ իշթէ մահվ օլտու,
Վէ արատըղըմտա պուլունմատը:
37 Քեամիլէ տիգգաթ, վէ միւսթագիմէ նազար էյլէ.
Զիրա [էհլ ի սէլամէթին 'ագրպէթի [՝ոչ օլաճագ տըր:
38 [Ամմա 'ասըլար պիւս պիւթիւն խարապ օլուպ,
Շէրիրլէրին 'ագրպէթի հէլաք տըր:
39 [Լաքին սալիհլէրին խէլասը ՐԱՊՊ թարաֆընտան օլուպ,
[Մուզայագա վագըրընտա անլէրին գալ'ասը Օ տըր:
40 [ՐԱՊՊ անլէրէ եարտըմ էտիպ՝ նէճաթ վէրիր,
Անլէրի շէրիրլէրտէն գուրթարըպ,
[Քէնտինէ թէվէքքիւլ էթտիքլէրի իչիւն խէլաս էտէր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 38

Դաւթին քէնտի քէտէր ու մուսիպէթինի զիքր իւէ Ալլահտան իմտատ Թալէպ էթմէսի:

[Մէզ. 73. 3։ եփես. 4. 26։
[ցոբ. 27. 13,14։
[Այ. 11,22,29։ ես. 57. 13։
['Իպր. 10. 36,37
[ցոբ. 7. 10։ 20. 9։
[Մատթ. 5. 5։
[Մէզ. 35. 16։
[1Միւ. 26. 10։
[Մէզ. 2. 4։
[Միք. 5. 6։
[Էմս. 15. 16։ 16. 8։ 1Տիմ. 6. 6։
[ցոբ. 38.15։ Մէզ.10. 15։ Եզեկ. 30. 21, վէ ղայրի։
[Մէզ. 1. 6։
[ես. 60. 21։ [19։
[ցոբ. 5. 20։ Մէզ. 33. 15։ 109. 10։
[Թէս. 15. 8,10։ Մէզ. 112. 5,9։
[Մէզ. 34. 14։ ես. 1. 16,17։
[Մէզ. 11. 7։
[Մէզ. 21. 10։ Էմս. 2. 22։ ես. 14. 20։
[Մատթ. 12. 35։
[Մէզ. 102. 3։
[Մէզ. 112. 5,9։
[Էմս. 3. 33։
[Այ. 9։ [9։
[1 Միւլ. 2.9։ Էմս. 16.
[Մէզ. 34. 19,20։ 40. 2։ 91. 12։ Էմս. 24. 16։ Միք. 7. 8։ 2Կոր. 4. 9։
[ցոբ. 15.23։ Մէզ.59. 6։ Թէս. 6. 6։ Մէզ. 40. 8։ 119. 98։ ես.51.7։
[Մէզ. 10. 8։
[2Պետ. 2. 9։
[Մէզ. 109. 31։
[Այ. 9։ Մէզ. 27. 14։ Էմս. 20. 22։
[Մէզ. 52. 5,6։ 91. 8։
[ցոբ. 5. 3։
[ցոբ. 20.5, վէ ղայրի։
[ես. 32. 17։ 57. 2։
[Մէզ. 1. 4։ 52. 5։
[Մէզ. 3. 8։
[Մէզ. 9. 9։
[ես, 31. 5։
[1Թէվ. 5. 20։ Դան. 3. 17,28։ 6. 23։

Digitized by Google

Դաւիթին թէզէէքքիւր իչիւն մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, պէնի խըշմընկլէ թա՛զիր,
Վէ ղազապընկլէ թէ՛տիպ էթմէ.
2 Զիրա [a]օգլարընկ պանա սափլանտը,
Վէ [b]էլինկ իւզէրիմէ էնէր։
3 Ղազապընկընն սէպէպիյլէ վիճռուտիմտէ սըհհէթ եօգ տըր.
Վէ կիւնահլարըմ սէպէպիյլէ [c]քէմիքլէրիմտէ րահաթ եօգ տըր։
4 Զիրա [d]կիւնահլարըմ պաշըմտան աշըպ,
Պիր աղըր եիւք կիպի [e]իւզէրիմէ պաստըլար։
5 Սէֆահէթիմ սէպէպինտէն
Եարալարըմ թէ՛աֆֆիւն էտիպ՝ չիւրիւտիւ։
6 Պիւքիւլիւպ [f]զիյատէսիյլէ էյիւտիմ.
[g]Հէր կիւն մահզուն կէզէրիմ։
7 Զիրա պէլիմ [h]հէրարէթլէ տօլուպ,
[i]Վիճռուտիմտէ սըհհէթ եօգ տըր։
8 Թագաթըմ քէսիլիպ՝ ղայէթլէ էզիլտիմ.
[j]Վէ գալպիմին ահ ու զարընտան ֆիղան էյլէտիմ։
9 Եա ՐԱՊՊ, պիւթիւն արզում հուզուրընկտա տըր,
Վէ ֆիղանըմ սէնտէն մախֆի տէյիլ տիր։
10 Եիւրէյիմ թիթրէր, գուվվէթիմ պէնի թէրք էթտի,
Վէ [k]կէօզլէրիմին նուրու պիլէ պէնտէ գալմատը։
11 [l]Տօսթլար իլէ րէֆիգլէրիմ [m]մուսիպէթիմտէն ուզագ տուրուպ,
Ագրիպամ [n]ուզագտան տուրտըլար։
12 Վէ ճանըմը արայանլար [o]տուզագ գուրարլար,
Զիյանըմը թալէպ էտէնլէր [p]ֆէսատ սէօյլէյէրէք,
Հէր կիւն [q]հիլէ տիւշիւնիւրլէր։
13 [r]Պէն իսէ սաղըր կիպի իմ, իշիթմէմ,
[s]Աղզընը աչմայան տիլսիզ կիպի իմ։
14 Վէ իշիթմէյէն վէ աղզընտա ճէվապ պուլունմայան պիր ատէմ կիպի իմ։
15 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, իւմիտիմ [t]սանա տըր,
Եա Ալլահըմ Բապպ, սէն իսթիճապէթ էտէճէքսին։
16 Զիւնքի՝ [u]իւզէրիմէ շատ օլմասընլար՝ տէտիմ.
[v]Այաղըմ գայընճա՝ [w]իւզէրիմէ թէֆախուր էտիյօրլար։
17 Զիրա պէն ագսամաղա հազըր ըմ,
Վէ տէրտիմ տա՛իմա էօնիւմտէ տիր։
18 Զիրա [x]ճիւրմիւմիւ իգրար էտէրիմ,
[y]Կիւնահըմ իչիւն քէտէրլէնիրիմ։
19 Լաքին տիւշմէնլէրիմ տիրի վէ գուվվէթլի տիրլէր,
[z]Վէ պանա սէպէպսիզ պուղզ էտէնլէր չօղալըրլար։
20 [aa]Վէ էյիլիյէ մուգապիլ քէմլիք էտէնլէր,
[ab]Խայրա թապի՝ օլտրղըմ իչիւն, պանա խուսումէթ էտէրլէր։
21 Եա ՐԱՊՊ, պէնի թէրք էթմէ,
Եա Ալլահըմ, [ac]պէնտէն ուզագ օլմա։
22 Եա [ad]խէլասըմ օլան Բապպ,
Իմտատըմա չապուգ եէթիշ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 39

Դաւիթին տէյուննի իզթիրապը։ 4 [ae]Էօմրիւն ֆանիլիյի, 7 վէ տէրտլինին Բապպա իլթիճասը։

Մուսիգաճը պաշը [af]Իդիթունա Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Լիսանըմլէ կիւնահ էթմէմէք իչիւն՝
[a]Եօլլարըմա տիգգաթ էտէճէյիմ.
[b]Վէ շէրիր հուզուրըմտա օլտրգճա,
[c]Աղզըմը պաղլէ զապթ էյլէյէճէյիմ՝ տէտիմ։
2 [d]Սէօյլէմէյէրէք տիլսիզ գալտըմ,
Խայր հագգընտա [e]էէ սիւքիւթ էթտիմ.
Վէ տէրտիմ հարէքէթ էթտի։
3 Գալպիմ տէրունիմտէ հէրարէթլէնտի,
Էնտիշէմտէ [f]աթէշ ալեվլէնտի.
Օլ [g]լէէր տիլիմլէ սէօյլէտիմ։
4 [h]Եա ՐԱՊՊ, [i]ագրպէթիմի
Վէ կիւնլէրիմին միւտտէթի նէ գատար օլտրղընը պանա պիլտիր.
Քի պէն նէ տէրէճէ ֆանի իտիյիմի պիլէյիմ։
5 Իշթէ կիւնլէրիմի գարըշ գատար էյլէտին,
Վէ [j]էօմրիմ սէնին [k]ինտինտէ հիչ հիւքմիւնտէ տիր.
[l]Հագիգաթէն հէր ատէմ էն էյի հալընտա պիլէ քիւլլիյէն ֆանի տիր։ (Սէլա։)
6 Հագիգաթէն ինսան [m]խայալ կիպի կէզէր
Հագիգաթէն պիհուտէ եէրէ թէլաշ էտէր.
[n]Վէ քիմին էլինէ կէչէճէյինի պիլմէյէրէք՝ էմվալ պիրիքտիրիր։
7 Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, արթըգ նէյէ[o] ինթիզար էտէյիմ.
[p]Իւմիտիմ սէնտէ տիր։
8 Պէնի ճիւմլէ [q]իսեանըմտան գուրթար,
[r]Ահմագ [s]ինտինտէ պէնի րիւսվա էթմէ։
9 [t]Տիլսիզ օլուպ աղզըմը աչմատըմ,

[a] Մէզ. 6. 1։
[b] Ցոբ. 6. 4։
[c] Մէզ. 32. 4։
[d] Մէզ. 6. 2։
[e] Եզր. 9. 6։ Մէզ. 40. 12։ Մատթ. 11. 28։
[f] Մէզ. 35. 14։
[g] Ցոբ. 30. 28։ Մէզ. 42. 9։ 43. 2։
[h] Ցոբ. 7. 5։
[i] Ա.յ. 3։
[j] Ցոբ. 3. 24։ Մէզ. 22. 1։ Ես. 59. 11։
[k] Մէզ. 6. 7։ 88. 9։
[l] Մէզ. 31. 11։
[m] Ղուկ. 10. 31, 32։
[n] Ղուկ. 23. 49։
[o] 2Մխել. 17. 1-3։
[p] 2Մխել. 16. 7, 8։
[q] Մէզ. 35. 20։
[r] Պաղ 2Մխել. 16. 10։
[s] Մէզ. 39. 2, 9։
[t] 2Մխել. 16. 12։ Մէզ. 39. 7։
[u] Մէզ. 13. 4։
[v] Թվ.ա. 32. 35։
[w] Մէզ. 35. 26։
[x] Մէզ. 32. 5։ Էմս. 28. 13։
[y] 2Կոր. 7. 9, 10։
[z] Մէզ. 35. 19։
[aa] Մէզ. 35. 12։
[ab] Պաղ 1 Պետ. 3. 13։ 1Յովհ. 3. 12։
[ac] Մէզ. 35. 22։
[ad] Մէզ. 27. 1։ 62. 2, 6։ Ես. 12. 2։ 39
[ae] 1Թէվ. 16. 41։ 25. 1։ Մէզ. 62 վէ 77, սէրլէվէ պանա սէպէպսիզ պուղզ էտէնլէր չօղալըրլար։
[af] Մէզ. 35. 19։
[a] Մէզ. 35. 12։
[b] Պաղ 1 Պետ. 3. 13։ 1Յովհ. 3. 12։
[c] Մէզ. 35. 22։
[d] Մէզ. 27. 1։ 62. 2, 6։ Ես. 12. 2։ 39
[e] 1Թէվ. 16. 41։ 25. 1։ Մէզ. 62 վէ 77, սէրլէվէ պանա սէպէպսիզ պուղզ էտէնլէր չօղալըրլար։
[f] 3Մխել. 2. 4։ 4Մխել. 10. 31։
[g] Կող. 4. 5։
[h] Մէզ. 141. 3։ Յակ. 3. 2։
[i] Մէզ. 38. 13։
[j] Եղեմ. 20. 9։
[k] Մէզ. 90. 12։ 119. 84։
[l] Մէզ. 90. 4։
[m] Ա.յ. 11։ Մէզ. 62. 9։ 144. 4։
[n] 1Կոր. 7. 31։ Յակ. 4. 14։
[o] Ցոբ. 27. 17։ Վա՛. 2. 18, 21, 26։ 5. 14։ Ղուկ. 12. 20, 21։
[p] Մէզ. 38. 15։
[q] Մէզ. 44. 13։ 79. 4։
[r] Ղևտ. 10. 3։ Ցոբ. 40. 4, 5։ Մէզ. 38. 13։

Digitized by Google

Զիրա ՙսէն եափտըն։
10 ՙԿէօնտէրտիյին մուսիպէթի պէնտէն տէֆ՚ էյլէ.
Էլինկին տարպըյլէ թէլէֆ օլտըմ։
11 Ատէմի ճիւրմիւ իչիւն թէֆթիրլէ թէ՚տիպ էթտիյինկտէ,
ՙԱնըն սէվտիյի շէյլէրի կիւվէնին ըւլէֆ էրուէյէ կիպի
թէլէֆ էտէրսին.
ՙՀագիգաթէն հէր ատէմ ֆանի տիր։ (Սէլա։)
12 Եա ՐԱՊՊ, տու՚ամը իսթիմա՚ էյլէ, վէ ֆէրեա-
տըմը տինկլէ.
Կէօզ եաշլարըմա սիւքիւթ էթմէ.
Զիրա ՙճիւմլէ էճտատըմ կիպի
ՙԵանընկտա ղարիպ վէ միւսաֆիր իմ։
13 ՙՊանա միւհլէթ վէր, թա քի կէօչիւպ
ՙՆապէտիտ օլմազտան էվվէլ ֆէրահլանայըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 40

Բապպա Թէվէքքիւլ էթմէնին ութվէրէսի։ 6 Իթա՚աթըն զէպիհէտէն մագպուլ օլտըղը։ 11 Մուզայագատա Ալլահա Թէվէքքիւլ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Ինշթիյագլէ ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլտըմ.
Ո տախի պանա ֆուլուղունը մէյլ էթտիրիպ՝ ֆէրեա-
տըմը իսթիմա՚ էյլէտի։
2 Պէնի հէլաք չուգուրընտան,
ԲՊաթագ չամուրտան չըգարըպ,
ՏԱյագլարըմը գայա իւզէրինտէ տուրտուրարագ,
ՐԱտըմլարըմը սապիթ գըլտը.
3 Վէ աղզըմա ՙեէնի պիր իլահի,
Եա՚նի Ալլահըմըզա համտ գօտու.
ՙՆիչէլէր կէօրիպ՝ գօրգաճագլար,
Վէ ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէճքլէր տիր։
4 ՙՆէ միպարէք տիր օլ ատէմ,
Քի ՙմիւթէքէպիրլէրէ վէ եալանա սափմըշ օլան-
լարա պագմայըպ,
Իմիտինի ՐԱՊՊ իւզէրինէ գօր։
5 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, ՙկէօսթէրտիյին ՚աճիպ իշլէր,
ԺՎէ հագգըմըզտա օլան էֆքեարըկ չօգ տըր.
Հուզուրընկտա քիմսէ հիքեայէ էտէմէզ.
Ա՚նէյէ նագլ էտիպ սէօյլէսէմ, սայըլամազ տէրէճէտէ
տիր։
6 ՙԶէպիհէ վէ թագտիմէտէն խօշնուտ օլմատըն,
Գուլագլարըմը աչտըն.
Մուհրագա իլէ կիւնահ գուրպանը թալէպ էթմէտին։
7 Ո զէման՝ Իշթէ կէլիյօրըմ,

Քիթապըն թումարընտա ՙհագգըմտա եազըլմըշ օլ-
տըղը իւզրէ,
8 Եա Ալլահըմ, ՙիրատէթինկի իճրա էթմէկտէ մէսէր-
րէթ պուլուրըմ
Վէ սէնին շէրի՚աթըն ՚գալպիմտէ տիր՝ տէտիմ։
9 ՙՊէօյիւք ճէմա՚աթտա ՚ատալէթ թէպշիր էյլէտիմ.
Իշթէ ՙտուտագլարըմը մէն՚ էթմէտիմ.
Եա ՐԱՊՊ, ՙսանա մա՚լիմ տիր։
10 ՙՍէնին ՚ատալէթինի գալպիմին իչինտէ քէթմ էթ-
մէյիպ,
Սըտգընկը վէ խէլասընկը սէօյլէտիմ.
՚Ինայէթինկի վէ հագիգաթընկը պէօյիւք ճէմա՚աթտան
խաֆի թուտմատըմ։
11 Սէն տախի, եա ՐԱՊՊ, մէրհամէթինկի պէնտէն տի-
րիպ էթմէ,
՚՚Ինայէթինկ վէ հագիգաթընկ պէնի տա՚իմա հընֆզ
էյլէսին։
12 Զիրա հիսապսըզ պէլալար պէնի իհաթէ էթտի.
՚Կիւնահլարըմ պանա եէթիշտի,
Հաթթա կէօրմէյէ գատիր տէյիլ իմ.
Պաշըմընն սաչընտան չօգ օլմալարըյլէ՝ ՚եիւրէքսիզ
գալտըմ։
13 Եա ՐԱՊՊ, ՙպէնի խէլաս էթմէյէ բազի օլ.
Եա ՐԱՊՊ, իմտատըմա չապուգ եէթիշ։
14 ՙՀէյլաք էթմէք իչիւն ճանըմը արայանլարընն ճիմ-
լէսի խէճիլ վէ բիւսվա,
Պէլամը իսթէյէնլէր կէրիյէ չէվրիլիպ րէզիլ օլսունլար։
15 ՙՊանա՝ Հահ, հահ, տէյէնլէր
՚Այպլարը էճլինտէն ՙխարապ օլսունլար։
16 ՙՍէնի թալէպ էտէնլէրին ճիմլէսի
Սէնտէ մէսրուր ու շատման օլսուն.
Սէնին խէլասընը սէվէնլէր
ՙՏա՚իմա՝ ՐԱՊՊ մու՚ազզամ օլսուն՝ տէսինլէր։
17 ՙՊէն իսէ պիչարէ վէ ֆագիր իմ,
ՙՊանա ՐԱՊՊ հիմմէթ էտէր.
Իմտատըմ վէ խէլասքեարըմ սէն սին.
Եա Ալլահըմ, կէճիքմէ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 41

Մէրհամէթլիլէրէ Ալլահընն մէրհամէթի։ 4 Դաւիթին շիքեայէթի, 10 Ալլահտան եարտըմ տիլէմէսի։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Ֆուգարայա պագան քիմսէ նէ միպարէք տիր.

֊ 2Միւլ. 16. 10։ Յոբ. 2. 10։ 13։ 1Պետ. 1. 17։ 2. 11։	֊ Մէզ. 52. 6։ 17. 7։	11։ 66. 3։ Ովս 6. 6։	֊ Մէզ. 22. 22, 25։ 35. 18։ 3։ 71. 13։
֊ Յոբ. 9. 34։ 13. 21։	֊ Մէզ. 34. 8։ Երեմ.	Մատթ. 9. 13։ 12. 7։	֊ Մէզ. 119. 13։ ֊ Մէզ. 70. 3։
֊ Յոբ. 4. 19։ 13. 28։	֊ Մէզ. 101. 3, 7։	Ղուկ. 24. 44։	֊ Մէզ. 139. 2։ ֊ Մէզ. 73. 19։
Ես. 50. 9։ Ովս. 5. 12։	֊ Խուր. 15. 11։ Յոբ.	֊ Մէզ. 119. 16, 24, 47,	֊ Ա՚մաս. 20. 20, 27։ ֊ Մէզ. 70. 4։
֊ Այ. 5։	5. 9։ 9. 10։ Մէզ. 71.	92։ Յովհ. 4. 34։ Բօմ.	֊ Մէզ. 43. 3։ 57. 3։ 61. 7։ ֊ Մէզ. 35. 27։
֊ Թէք. 47. 9։	15։ 92. 5։ 139. 6, 17։	7. 22։	֊ Մէզ. 38. 4։ ֊ Մէզ. 70. 5։
֊ Ղեւ. 25. 23։ 1Թէվ.	֊ Ես. 55. 8։	֊ Մէզ. 73. 26։	֊ Մէզ. 70. 1, վէ պայրի։ ֊ 1Պետ. 5. 7։
29. 15։ Մէզ. 119. 19։	֊ 1Միւլ. 15. 22։ Մէզ.	֊ Մէզ. 37. 31։ Երեմ.	֊ Մէզ. 35. 4, 26։ 70. 2, 41
2Կոր. 5. 6։ Իպր. 11.	50. 8։ 51. 16։ Ես. 1.	31. 33։ 2Կոր. 3. 3։	֊ Էմս. 14. 21։
13։ 1Պետ. 1. 17։ 2. 11։			
֊ Յոբ. 10. 20, 21։ 14. 5, 6։			
֊ Յոբ. 14. 10-12։			
40			
֊ Մէզ. 27. 14։ 37. 7։			
֊ Մէզ. 69. 2, 14։			
֊ Մէզ. 27. 5։			
֊ Մէզ. 37. 23։			
֊ Մէզ. 33. 3։			

Digitized by Google

Պէյա կիւնիւնտէ ՐԱՊՊ անը գուրթարաճագ տըր։
2 ՐԱՊՊ անը հրֆզ էտիպ՝ պէրհայաթ գըլաճագ տըր.
Զէմինտէ սա՛ատէթլու օլաճագ տըր.
[b]Վէ սէն անը տիւշմէնլէրինին միւրատընա թէսլիմ էթմէյէճէքսին։
3 Խասթալըգ տէօշէյինտէ ՐԱՊՊ անա գուվվէթ վէրէճէք տիր,
Մարազը վագթընտա անըն պիւթիւն եաթաղընը սէրըէճէքսին։
4 Պէն իսէ՝ Եա ՐԱՊՊ, պանա մէրհամէթ գըլ.
[c]Ձանըմա շիֆա վէր,
Զիւնքի սանա գարշը կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտիմ։
5 Տիւշմէնլէրիմ հագգըմտա քէմ սէօյլէյէրէք,
Նէ՞ զէման էօլէճէք վէ իսմի մահվ օլաճագ տըր՝ տէրլէր։
6 Վէ [d]էէ՛ [d]էէ՛ կէօրմէյէ կէլտիյինտէ, [e]պաթըլ սէօյլէր,
Վէ գալպի քէնտինէ ֆէնալըգ թօփլայըպ.
Տըշարըյա չրգտրղընտա [f]՛ը սէօյլէր։
7 Պանա պուղղ էտէնլէրին ճիւմլէսի պիրլիքտէ հագգըմտա ֆըսըլտայըպ,
Պէնիմ իչիւն քէմլիք տիւշիւնիւրլէր։
8 Քէօթիւ պիր շէյ անա իսապէթ էթմիշ տիր,
Վէ եաթտըղը եէրտէն արթըգ գալգմայաճագ տըր՝ [g]էէրլէր։
9 [h]Ի՛թիմատ էթտիյիմ վէ [i]էքմէյիմի եէյէն տօսթըմ պիլէ
Խօքչէսինի իւզէրիմէ գալտըրտը։
10 Ամմա, եա ՐԱՊՊ, սէն պանա մէրհամէթ գըլըպ՝ պէնի այաղա գալտըր,
Պէն տախի անլէրէ միւճազաթ էտէյիմ։
11 Տիւշմէնիմ իւզէրիմէ էօյինմէտիյինտէն
Սէնին պէնտէն րազի օլտըղընը պիլիրիմ։
12 Վէ սէն պէնի քէմալըմտա գուվվէթլէնտիրիրսին,
Իլէլեպէտ հուզուրրնտա [h]պէնի սապիթ գըլաճագսըն։
13 [c]Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ էզէլտէն էպէտէտէ
Միւպարէք օլսուն. Ամին, սիւմմէ ամին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 42

Պէյթ Ուլլահտա [h]իպատէթէ իշթիյագ. 5 Ալլահա թէվէքքիւլ իչիւն թէշվիգ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի Կորխըն շի՛րի տիր։

Կէյիք ագար սուլարա նասըլ իշթիյագ չէքէրսէ,
Ձանըմ սանա էօյլէ իշթիյագ չէքէր, եա Ալլահ։
2 [i]Ձանըմ Ալլահա, [k]հայ՛ օլան Ալլահա թէշնէ տիր,
Նէ՞ զէման կէլիպ՝ Ալլահըն հուզուրընտա կէօրիւնէճէյիմ։
3 [l]Պանա հէր կիւն՝ Ալլահըն նէ՞րէտէ տէտիքլէրինտէ,
Կէճէ կիւնտիւզ [m]կէօզ եաշըմ պանա թա՛մամ օլտու։
4 Պու շէյլէրի խաթրա կէթիրտիքճէ,
[n]Տէրունիմտէ ճանըմընը [o]՛ը տէօքէրիմ,
Քեաշքի ալայ իլէ եիւրիւյիպ,
[p]Պայրամ էտէն ճիւմհուր իլէ, թէրէննիմ վէ թէմճիտ սէտասըյլէ
Պէյթ Ուլլահա վարա իտիմ։
5 [q]Էյ ճանըմ, նէ՞չիւն մահզուն սըն,
Վէ տէրունիմտէ միւզթարիպ օլուրսըն.
[r]Իւմիտինի Ալլահտա օլսուն։
Զիրա տիտարընըն խէլասը [s]՛է՛ անա եինէ համտ էտէճէյիմ։
6 Եա Ալլահըմ, ճանըմ տէրունիմտէ մահզուն տըր,
Պու էճլտէն Յորդանան տիյարընտան
Վէ Հերմոն տաղլարը իլէ Միս՛ար տաղընտան
Սէնի թէզէքքիւր էտէճէյիմ։
7 [t]Սէնին սէյլլէրինին սէտասըյլէ տէրեա տէրեայա նիտա էտիպ՝
[u]Թէլաթիւմ վէ տալղալարընկըն ճիւմլէսի իւզէրիմտէն կէչտիլէր։
8 ՐԱՊՊ կիւնտիւզիւն քէնտի [v]՛ինայէթինի պույուրաճագ,
Վէ կէճէլէյին անըն թէսպիհի եանըմտա,
Վէ նիյազըմ հայաթըմընն Ալլահընա օլաճագ տըր։
9 Գայամ օլան Ալլահա՝ պէնի նէ՞չիւն ունութտըն,
[w]Նէ՞չիւն տիւշմէնին զուլմու սէպէպլինտէն մահզուն կէզէյիմ՝ տէյճէյիմ։
10 Քէմիքլէրիմի գըրար կի՛պի,
Տիւշմէնլէրիմ [x]՛հէր կիւն պանա՝
Ալլահընկ նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէրէք սիթէմ էթտիլէր։
11 [y]Էյ ճանըմ, նէ՞չիւն մահզուն սըն,
Վէ տէրունիմտէ նէ՞չիւն միւզթարիպ օլուրսըն.
Իւմիտինի Ալլահտա օլսուն.
Զիրա անա եինէ համտ էտէճէյիմ.
Տիտարըմընն խէլասը վէ Ալլահըմ [z] տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 43

Դաւիթին Ալլահա թէվէքքիւլիւ։

Եա Ալլահ, [a]տա՛վամը կէօր,
Վէ թագվասը օլմայան իւմմէթէ գարշը [b]հուգուգըմը հիմայէ էյլէ.
Պէնի հիլէքեար վէ ֆասըգ ատէմտէն գուրթար։
2 Զիրա [c]պէնի հիմայէ էտէն Ալլահ սէն սին,
Նէ՞չիւն պէնի րէտտ էտէրսին.

[a] Մէզ. 27. 12։
[b] Մէզ. 6. 2։ 147. 3։
[c] Մէզ. 12. 2։ Էմս. 26. 24-26։
[d] 2Մհւլ. 15. 12։ Յոբ. 19. 19։ Մէզ. 55.12, 13,20։ Երեմ. 20.10։
[e] Աբդ.7։ Յովհ. 13.18։
[f] Յոբ. 36.7։ Մէզ. 34. 15։
[g] Մէզ. 106. 48։
[h] Մէզ. 63. 1։ 84. 2։ Յովհ. 7. 37։
[i] 1Մէլ. 1. 9։
[k] Այ. 10։ Մէզ. 79.10։ 115. 2։
[l] Մէզ. 80. 5։ 102. 9։
[m] Յոբ.30.16։Մէզ.62.8։ Ես. 30. 29։
[n] Այ. 11։ Մէզ. 43. 5։
[o] Մէզ.ս. 3. 24։ 7.26։
[p] Ելհմ. 4. 20։ Եզեկ. 88.7։ Յովե.2.3։
[q] Յոբ. 35.10։ Մէզ.32. 7։ 63. 6։ 149. 5։
[r] Մէզ. 38. 6։ 43. 2։
[s] Այ. 3։ Յովել. 2. 17։ Միք. 7. 10։
[t] Այ. 5։ Մէզ. 43. 5։ 43
[u] Մէզ. 26. 1։ 35. 24։
[v] Մէզ. 35. 1։
[w] Մէզ. 28. 7։

Digitized by Google

ת Տիւշմէնին զուլմու սէպէպլինտէն նիչիւն մահզուն կէզէյիմ։
3 ᵃՆուր ու հագիգաթըկը իրսալ էյլէ,
Պունլար պանա տէլալէթ էտիպ,
Պէնի ᵇմուգատտէս տաղընա
Վէ մէսքէնլէրինէ եէթիշտիրսինլէր։
4 Վէ Ալլահրն մէզպահընա,
Մէմնունիյէթ ու մէսէրրէթիմին մէնպա՛ը օլան Ալլահրն հուզուրընա վարայըմ.
Սանա, եա Իլահըմ Ալլահ, թանպուրլէ համտ էտէճէյիմ.
5 ᵉԷյ ճանըմ, նիչիւն մահզուն սըն,
Վէ տէրունիմտէ նիչիւն միւզթարիպ օլուրսըն.
Իւմիտիկ Ալլահտա օլսուն,
Զիրա անա եինէ համտ էտէճէյիմ.
Տիտարըմըն խէլասը վէ Ալլահրմ Ο տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 44

Ալլահրն գավմընըն բէնտի մագհար օլտըգը ասպըգ մէրհաւէթլէրի գիքր իլէ, 9 հազըր մուսիպէթտէն շէբվասը։ 17 վէ սըտգընը գիքր իլէ, 24 խէլաս իչիւն տու՛ասը։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի Կորխըն շի՛րի տիր։

Եա Ալլահ, ᶠէճատտըմըզ գատիմ կիւնլէրտէ,
Եա՛նի քէնտի կիւնլէրինտէ եափտըղընկ իշի պիզէ հիքեայէ էթտիլէր,
Պիզ տախի քէնտի գուլագլարըմըզլէ իշիթտիք։
2 ᵍՍէն էլինկլէ թա՛իֆէլէրի եէրլէրինտէն չըգարըպ՝ անլէրի տիքտին.
Իւմմէթլէրի թազեիգ էտիպ՝ անլէրի միւնթէշիր գըլտըրն։
3 Զիրա ʰտիյարա քէնտի գըլըճլարըյլէ մալիք օլմատըլար,
Վէ քէնտի պազուլարը անլէրի խէլաս էթմէտի,
Անճագ սէնին սաղ էլին վէ պազուն վէ տիտարըննըն նուրու էրմէ.
ᵗԶիրա անլէրտէն րազի իտին։
4 Եա Ալլահ, ⁱփատիշահըմ հէման սէն սին,
Յակորըն խէլասընը էմր էյլէ։
5 ᵏՏիւշմէնլէրիմիզի սէնին եարտըմընլէ եէրէ վուրաճաղրզ,
Պիզէ մուգավէմէթ էտէնլէրի սէնին իսմինլէ փայմալ էտէճէյիզ։
6 Զիրա ˡեայըմա ի՛թիմատ էթմէմ,
Վէ գըլըճըմ պէնի խէլաս էթմէզ։
7 Ֆագաթ տիւշմէնլէրիմիզտէն սէն պիզի խէլաս էթտին,
Վէ ᵐպիզէ պուղզ էտէնլէրի խէճիլ էյլէտին։
8 Հէր կիւն ᶰԱլլահ իլէ իֆթիխար էտէրիզ,
Սէնին իսմինէ իլէլէպէտ համտ էտէճէյիզ։(Սէլա։)
9 Ամմա ᵒսէն պիզի ըտտ վէ խէճիլ էյլէտին.
Վէ ᵖասքէրլէրիմիզ իլէ չըգմազսըն։
10 ᵠՏիւշմէն եա՛ը-ա՛տէն պիզի կէրիյէ չէվիրտին,
Վէ պիզէ պուղզ էտէնլէր քէնտիլէրի իչիւն եաղմա էթտիլէր։
11 ʳՊիզի գօյունլար կիպի թա՛ամ իչիւն վէրտին,
Վէ ˢպիզի թա՛իֆէլէր արասընա տաղըթտըն։
12 ᵗՍէն քէնտի գավմընը պատի հէվա սաթտըն,
Վէ գըյմէթլէրիյլէ քեար էթմէտին։
13 ᵘՊիզի գօնշուլարըմզա րիւվա,
Վէ էթրաֆըմզտա օլանլարա մասխարա վէ պա՛իս ի իսթիհզա էյլէտին։
14 Պիզի ᵛթա՛իֆէլէրէ մէսէլ,
Վէ միլլէթլէրին ʷպաշ սալլամասը իչիւն արալարընտա սէպէպ պրագտրն։
15 Պէնէ թա՛եիպ վէ շէթմ էտէնին սէտասընտան,
Վէ ˣտիւշմէն իլէ ինթիգամ իսթէյէնին հուզուրընտան,
16 Հէր կիւն րիւսվայլըղըմ էօնիւմտէ տիր,
Վէ եիւզիւմիւն խէճալէթի պէնի էօրթէր։
17 ʸՊունլարրն ճիւմլէսի պիզէ վագը՛ օլտու,
Վէ լաքին սէնի ունութմատըգ,
Վէ ՚ահտրնկտա խըյանէթ էթմէտիք։
18 Գալպիմիզ կէրի տէօնմէտի,
՛Վէ ատըմլարըմզ սէնին թարիգինտէն սափմատը.
19 Քի ՛չագալլար մահալընտա պիզի էզտին,
Վէ ՝էօլիւմ կէօլկէսիյլէ պիզի գափլատրն։
20 Էկէր Ալլահրմըզրն իսմինի ունութմըշ,
Եախօտ ղարիպ պիր իլահա ՝էլլէրիմիզի ուզաթմըշ օլսագ,
21 ՝Ալլահ պունու թէֆթիշ էթմէ՞զ մի.
Զիւնքի գալպին սըրրլարընը պիլէն Ο տըր։
22 ՝Զիրա սէնին իչիւն հէր կիւն գաթլ օլունուրըզ,
Պօղազլանճագ գօյունլար հիսապրնտա իզ։
23 ՝Ույան, եա ՐԱՊՊ, նիչիւն ույուրսրն,
Գալգ, իլէլէպէտ ՝եէ՞ ՝րէտտ էթմէ։
24 ՝Նիչիւն տիտարըկը սէթր էտիպ՝
Միհնէթ վէ մէզէլլէթիմիզի ունութորրսրն։
25 Զիրա ՝ճանըմըզ թօփրաղա տէյին էյիլիպ,
Գարնըմըզ եէրէ եափըշտը։
26 Իմտատրմըզա գըյամ,
Վէ ՚ինայէթիկ իչիւն պիզի խէլաս էյլէ։

ת Մէզ. 42. 9։
ᵃ Մէզ. 40. 11։ 57. 3։
ᵇ Մէզ. 3. 4։
ᵉ Մէզ. 42. 5,11։ 44
ᵍ Խուր.12.26,27։ Մէզ. 78. 3։
ʰ Խուր.15. 17։ Թէս.7. 1։ Մէզ.78.55։ 80. 8։
ⁱ Թէս.8.17։ Ցես.24.12։
ᵏ Թէս. 4. 37։ 7. 7,8։
ˡ Մէզ. 74. 12։
ᵐ Դան. 8. 4։
ᶰ Մէզ.33.16։ Ովս.1.7։
ᵒ Մէզ. 40. 14։
ᵖ Մէզ. 34. 2։ Ելհմ. 9. 24։ Բամ. 2. 17։
ᵠ Մէզ. 60. 1,10։ 74. 1։ 88. 14։ 89. 38։ 103. 11։
ʳ Ղևտ.26.17։ Թվս.28. 25։ Ցես. 7. 8,12։
ˢ Բամ. 8. 36։
ᵗ Թվս. 4. 27։ 28. 64։ Մէզ. 60. 1։
ᵘ Եա. 52. 3, 4։ Ելհմ. 15. 13։
ᵛ Թվս. 23. 37։ Մէզ. 79. 4։ 80. 6։
ʷ Ելհմ. 24. 9։
ˣ 4Մ՚թլ. 19. 21։ Ցոբ. 16. 4։ Մէզ. 22. 7։
ʸ Մէզ. 8. 2։
ᶻ Եա. 9. 13։
ᵃ Ցոբ. 23. 11։ Մէզ. 119. 51,157։
ᵇ Եա. 34. 13։ 35. 7։
ᶜ Մէզ. 23. 4։ [31։
ᵈ Ցոբ.11.13։ Մէզ. 68.
ᵉ Ցոբ.31.14։ Մէզ.139. 1։ Ելհմ. 17. 10։
ᶠ Բամ. 8. 36։
ᵍ Մէզ. 7. 6։ 35. 23։ 59. 4,5։ 78. 65։
ʰ Այ. 9։
ⁱ Ցոբ.13.24։ Մէզ. 13. 1։ 88. 14։
ᵏ Մէզ. 119. 25։

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 45

Մէսիհին ճէմալ ու ճէլալը վէ մէլէքիւթիւնիւն շէվքէթ ու քէլամը։ 10 Քիլիսէնին վազիֆէլէրի վէ հիւան ի շէրէֆիւ։

Շօշանիմ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի Կորխըն շի՛ր վէ մուհապպէթ իլահիսի տիր։

Գալպիմտէ պիր խօշ քէլամ գայնայօր,
Ինշա էյլէտիյիմի Մէլիք իչիւն սէօյլէրիմ.
Տիլիմ մահիր քեաթիպին գալէմի տիր։
2 Սէն ճէմալ ճիհէթիյլէ պէնի ատէմէ ֆա՛իգ սին,
Տուտագլարըն իւզէրինէ լութֆ տէօքիւլտիւ.
Պու էճլտէն Ալլահ սէնի իլէյէպէտ միւպարէք գըլտը։
3 Եա ձէպպար, ՚իզզէթինի
Վէ ճէլալընկա գըլըճընը գուշան.
4 Վէ ճէլալընտա հագիգաթ վէ հիլմ վէ ՚ատալէթ իչիւն
զաֆէրլէ րաքիպ օլ.
Սաղ էլինկ տախի սանա հէյպէթլի շէյլէր կէօսթէրէճէք տիր։
5 Օգլարընկ սիվրի օլուպ՝
Մէլիյին տիւշմէնլէրինին եիւրէյինէ ՚՚էլ՚՚ըէ.
Գավմար էլինկին ալթընա տիւշէճէք տիր։
6 Եա Ալլահ, ՚սէնին թախթըն էպէտ իւ ապատ տըր,
Սէնին մէլէքիւթիւնիւն ՚ասասը իսթիգամէթ ՚ասասը տըր։
7 ՚Սալահը սէվիպ՝ ֆըսգտան իքրահ էթտին.
Պու սէպէպտէն, եա ՚Ալլահ, սէնին Ալլահընն
՚Սէնի շէրիքլէրինկտէն զիյատէ ՚շատլըգ եաղըյլէ մէսհ էյլէտի։
8 ՚Էլպիսէկինն քեաֆֆէսի միւրր ի սաֆի վէ ՚ուտ վէ տարչին տիր,
Ֆիլտիշի սէրայլարտան քիրիշլի չալղըլար սէնի մէսրուր էթտիլէր։
9 ՚Մէլիքլէրին գըզլարը սէնին մի՛թէպէր խաթունլարընկն արասընտա տըր.
Մէլիքէ՝ Ոփիր տիյարը ալթունըյլէ ՚՚էչէնէ օլբուֆ՝
՚սաղընկտա տուրուր։
10 Էյ գըզ, տինկլէ վէ պագ. գուլաղընկը մէյլ էթտիր.
՚Գավմընկ իլէ փէտէրինկին խանէսինի տախի ունութ։
11 Վէ Մէլիք սէնին ճէմալընա միւշթագ օլուր,
՚Զիրա օ սէնին էֆէնտին տիր.
Սէն տախի անա ՚արզը ՚ուպուտիյէթ էյլէ։
12 Վէ Տիւրոս գըզը, ՚գավմընն զէնկինլէրի
Հէտիյէ իլէ սէնին րիզանը թալէպ էտէճէքլէր։
13 ՚Մէլիյին գըզը էնտէրունտէ զիյատէսիյլէ շէրէֆլի տիր.
Էլպիսէսի ալթուն թէլ իլէ տօգունմըշ տըր։
14 Իշլէմէ էսվապլէ ՚Մէլիյին հուզուրընա կէթիրիլէճէք տիր.
Մա՛իյյէթինտէ պուլունան պագիրէ րէֆիգէլէրի սանա կէթիրիլէճէք տիր։
15 Անլէր մէսէրրէթ վէ շատլըգլէ կէթիրիլիպ՝
Մէլիյին սէրայընա կիրէճէքլէր։
16 Էճտատընկ եէրինէ օղուլլարընկ օլուպ,
Անլէրի պիւթիւն զէմինտէ ՚րէ՛իսլէր նասպ էտէճէքսին։
17 ՚Իսմինկի տէվրտէն տէվրէ զիքր էթտիրէճէյիմ.
Պունուն իչիւն գավմլար սանա էպէտ իւ ապատ համտ էտէճէքլէր տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 46

Մուզայագա վագՔընտա Ալլահա ՔՎվՔքիւլ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն ՚Ալամօթ իւզրէ պէնի Կորխըն իլահիսի տիր։

Ալլահ պիզէ ՚փէնահ վէ գուվվէթ տիր.
՚Մուզայագալարտա հազըր պիր եարտըմ տըր։
2 Պու սէպէպտէն՝ զէմին սարսըլսա,
Վէ տաղլար տէնիզ օրթասընա աթըլսա,
3 ՚Սուլարը կիւրլէյիպ թէյլաթիմ էթսէ,
Գապարմասըյլէ տաղլար թիթրէսէյէր պիլէ,
Գօրգմայաճաղըզ։ (Սէլա։)
4 ՚Պիր նէհր ՚՚ըէ ՚՚ըէ քի սուլարը ՚Ալլահընն շէհրինի
Միւթա՛ալին մուգատտէս մէսքէնլէրինի միւֆէյրահ գըլար։
5 Ալլահ ՚անընն օրթասընտա տըր, օ սարսըլմայաճագ տըր,
Սապահ օլունճա՝ Ալլահ անա իմտատ էտէճէք տիր։
6 ՚Թա՛իֆէլէր հէնկեամէ էտիպ՝ մէմլէքէթլէր սարսըլըր.
Ալլահ սէտա վէրիր վէ ՚զէմին էրիր։
7 ՚ՐԱՊՊ իւ ճիհնուտ պիզիմ իւլէ տիր.
Յակոբընն Ալլահը մէլճա՛ըմըզ տըր։ (Սէլա։)
8 ՚Կէլինիզ, ՐԱՊՊԸՆ իշլէրինի,
Զէմինտէ էթտիյի թախրիպաթը կէօրիւնիւզ։
9 ՚Զէմինին մինթէհասընա գատար մուհարէպէլէրի թէսքին էտիպ,
՚Եայը գըրար վէ մըզրաղը փարչէլէր,
՚Արապալարը աթէշէ եագար։
10 Զէքինինիզ վէ Ալլահ իտիյիմի պիլինիզ.

45
– Մէզ. 69 վէ 80 ակրքէլամլար։ Բ Ղուկ. 4. 22։ ք Ես. 9. 6։ դ Ես. 49. 2։ ՚Իպր. 4. 12։ Վահ. 1. 16։ 19. 15։ ե Վահ. 6. 2։ զ Մէզ. 93. 2։ ՚Իպր. 1. 8։ է Մէզ. 33. 5։ ը Ես. 61. 1։ թ 3Միւլ. 1. 39, 40։ ժ Մէզ. 21. 6։ ի Աղն. 1. 3։ լ Աղն. 6. 8։ խ Պագ 3Միւլ. 2. 19։ ծ Պագ Թվ. 21. 13։ կ Մէզ. 95. 6։ Ես. 54. 5։ հ Մէզ. 22. 29։ 72. 10։ Ես. 49. 23։ 60. 3։ ձ Վահ. 19. 7, 8։ ղ Աղն. 1. 4։ ճ 1Պետ. 2. 9։ Վահ. 1. 6։ 5. 10։ 20. 6։

ՠ Մաղ. 1. 11։
46
– 1Թվ. 15. 20։ Բ Մէզ. 62. 7, 8։ 91. 2։ 142. 5։ [18։ գ Թվ. 4. 7։ Մէզ. 145. դ Մէզ. 93. 3, 4։ Ելհմ. 5. 22։ Մասո. 7. 25։ ե Պագ Ես. 8. 7։ զ Մէզ. 48. 1, 8։ Ես. 60. 14։ է Թվ. 23. 14։ Ես. 12. 6։ Եզեկ. 43. 7, 9։ Ովա. 11. 9։ Յովէլ. 2. 27։ Սոփ. 3. 15։ Զաք. 2. 5, 10, 11։ 8. 3։ ը Մէզ. 2. 1։ թ Յհս. 2. 9, 24։ ժ Ա՛յ. 11։ Ա՛տ. 14. 9։ 2Թվ. 13. 12։ ի Մէզ. 66. 5։ լ Ես. 2. 4։ խ Մէզ. 76. 3։ ծ Եզեկ. 39. 9։

Digitized by Google

Թա՛ֆֆէլէրտէ ¹միւթա՛ալ, զէմինտէ միւթա՛ալ օլա-
ճաղըմ։
11 ²ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պիզիմ իլէ տիր,
Յակոբըն Աւլահը մէլճա՛ըմըզ տըր։ (Սէլա։)

ՄԷԶՄՈՒՐ 47

*Մէսիհին մէլէքիւթիւնիւ մէսէրլէթէլէ գապուլ էթմէլէրի իչիւն միւ-
լէթլէրէ նասիհաթ։*

Մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի Կորխըն
մէզմուրը տըր։

¹Էյ ճիմլէ գավմլար, ²էլ չըրփըպ,
Շատլըգ սէտասըյլէ Աւլահա ալգըշ էյլէյինիզ։
2 Զիրա ՐԱՊՊ միւթա՛ալ ³վէ հէյպէթլի տիր.
Պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ ⁴՛ազիմ Մէլիք տիր։
3 ⁵Գավմլարը պիզէ միւթի՛ գըլար,
Վէ միլլէթլէրի այագլարըմըզըն ալթընա գօր։
4 Պիզիմ իչիւն ⁶միրասըմըզը,
Սէվտիյի Յակոբըն ֆախրընը իխթիյար էթտի։ (Սէլա։)
5 ⁷Աւլահ ալգըշլէ,
ՐԱՊՊ սուր սէտասըյլէ եօգաըը չըգտը։
6 Աւլահա մէզմուր օգույընըզ, մէզմուր օգույընըզ,
Փատիշահըմըզա մէզմուր օգույընըզ, մէզմուր օգու-
յընըզ։
7 ⁸Զիրա պիւթիւն զէմինին փատիշահը Աւլահ տըր.
⁹Շի՛ր օգույընըզ։
8 ¹⁰Աւլահ միլլէթլէր իւզէրինէ սալթանաթ էտէր.
Աւլահ մուգատտէս թախթընտա ճիւլուս էյլէտի։
9 Գավմլարըն էշրաֆը ¹¹Աբրահամըն Աւլահընըն գավմը
իլէ ճէմ՛ օլտըլար.
¹²Զիրա զէմինին սիփէրլէրի Աւլահընը տըր.
Ø զիյատէսիյլէ միւթա՛ալ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 48

*Սիոնըն ¹իզզէթ վէ շէրէֆի վէ Աւլահընն անըն հագգընտա օլան մէր-
համէթլէրի։*

Պէնի Կորխըն իլահի վէ մէզմուրը տըր։

¹ՐԱՊՊ ²՛ազիմ տիր, վէ ³Աւլահըմըզըն շէհրինտէ,
Վէ ⁴մուգատտէս տաղընտա զիյատէսիյլէ համտա
շայան տըր։
2 ⁵Շիմալ ճանիպինտէ ⁶Մէլիք ի ²՛ազիմին շէհրի օլան
Սիոն տաղը՝
⁷Եիւքսէքլիք ճիհէթիյլէ կիւզէլ,
⁸Վէ պիւթիւն զէմինին մէսէրրէթի տիր։
3 Աւլահ անըն սէրայլարընտա մէլճա՛ թանըլըր.
4 Զիրա ⁹իշթէ մէլիքլէր թէճէմմիւ՛ էտիպ,
Պիրտէն կէչտիլէր։
5 Կէօրտիւքլէրի կիպի հայրան վէ միւզթարիպ օլտըլար.
¹⁰Ահճէլէթէն ֆիրար էթտիլէր։
6 Օրատա անլէրի ¹¹թիթրէմէ,
¹²Տօղուրմագ աղրըսը կիպի աղրը թուլթտու։
7 ¹³Շարգ րիւզկեարըյլէ
¹⁴Թարսիս կէմիլէրինի գըրարսըն։
8 Իշիթտիյիմիզ միսիլլիւ՝ ¹ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն շէհ-
րինտէ,
Աւլահըմըզըն շէհրինտէ էօյլէ տախի կէօրտիւք.
Աւլահ ¹⁵անը իլէլէպէտ սապիթ գըլաճագ տըր։ (Սէլա։)
9 Եա Աւլահ, հէյքէլինկին իչինտէ
¹⁶՛Ինայէթինկի տիւշինիւրիւզ։
10 Եա Աւլահ, ¹իսմինկ նասըլ իսէ,
Զէմինին միւնթէհասընա գատար մէթհինկ տախի
էօյլէ տիր.
Սաղ էլինկ ՛ատալէթլէ մէմլու տըր։
11 Ահ քեամընկ իչիւն Սիօն տաղը մէսրուր,
Յուդա գըզլարը շատման օլսուն։
12 Սիօնը տօլաշըպ էթրաֆընը տէվր էտինիզ,
Պուրճլարընը սայընըզ։
13 Հիսարլարընա տիգգաթ էտիպ,
Սէրայլարընը մու՛այինէ էտինիզ,
Թա քի կէլէճէք նէսլէ հիքեայէ էտէսինիզ։
14 Զիրա պու Աւլահ էպէտ իւլ ապատ Աւլահըմըզ տըր.
²Էօլիւմէ գատար պիզէ Ø հիտայէթ էտէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 49

*Տիւնեէվլի շէյլէրին պահըպըզընտան պահուլէ Աւլահա ի՛Թիմատ իչիւն
նասիհաթ։*

Մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի Կորխըն
մէզմուրը տըր։

¹Էյ ճիմլէ գավմլար, պունու տինկլէյինիզ,
Էյ տիւնեանըն պիւթիւն սէքէնէսի,
2 ²Կէրէկ էտնա կէրէկ ա՛լա,
Զէնկին վէ ֆագիր,
Ճիւմլէնիզ գուլագ վէրինիզ։
3 Աղզըմ հիքմէթ սէօյլէյէճէք,
Վէ գալպիմին էֆքեարը ՛ըրֆան տըր։
4 ³Գուլաղըմը թէմսիլէ մէյլ էթտիրիպ,
Լուղէզիմի թանպուրլէ աչաճաղըմ։
5 Քէօթիւ կիւնլէրտէ

¹ Ես. 2. 11,17։
² Այ. 7։
47
³ Ես. 55. 12։
⁴ Թէս. 7. 21։ Նէեմ. 1. 5։ Մէզ. 76. 12։
⁵ Մաղ. 1. 14։
⁶ Մէզ. 18. 47։
⁷ 1Պետ. 1. 5։
⁸ Մէզ. 68. 24,25։
⁹ Զաք. 14. 9։
¹⁰ 1Կոր. 14. 15,16։
¹¹ 1Թէվ. 16. 31։ Մէզ. 93. 1։ 96. 10։ 97. 1։ 99. 1։ Վահ. 19. 6։
¹² Րօմ. 4. 11,12։
¹³ Մէզ. 89. 18։
48
¹⁴ Մէզ. 46. 4։ 87. 3։
¹⁵ Ես. 2. 2,3։ Միք. 4. 1։ Զաք. 8. 3։
¹⁶ Ես. 14. 13։
¹⁷ Մատթ. 5. 35։
¹⁸ Մէզ. 50. 2։ Երեմ. 3. 19։ Մէրս. 2. 15։ Դան. 8. 9։ 11. 16։
¹⁹ Եզեկ. 20. 6։ [18,19։
²⁰ 2Միւլ. 10. 6, 14, 16, 17։ 1Մնաց. 19. 7։
²¹ Խուր. 15. 15։
²² Ովս. 13. 13։
²³ Երեմ. 18. 17։
²⁴ Եզեկ. 27. 25,26։
²⁵ Այ. 1,2։
²⁶ Ես. 2. 2։ Միք. 4. 1։
²⁷ Մէզ. 26. 3։ 40. 10։
²⁸ Թէս. 28. 58։ Ցես. 7. 9։ Մէզ. 113. 3։ Մաղ. 1. 11,14։
²⁹ Ես. 58. 11։
49
³⁰ Մէզ. 62. 9։ [13. 35։
³¹ Մէզ. 78. 2։ Մատթ.

Digitized by Google

Պանա սու՛ի գաստ էտէնլէրին շէրրի
Պէնի իհաթէ էթտիյինտէ, նէ՞ֆիւն գօրգայըմ։
6 ՝Քէնտի գուվվէթլէրինէ ի՛թիմատ,
Վէ չօգ մալլարըյլէ իֆթիխսար էտէնլէրտէն հիչ պիրի
7 Ֆիտիյէ իլէ գարնտաշընը գուրթարամազ,
Վէ ՝անրն քէֆարէթինի Ալլահա թագտիմ էտէմէզ.
8 (Զիրա ՝ճանլարընըն ֆիտիյէսի պէհալը օլտրղընտան,
Իլէլէպէտ պրագըլմալը տըր.)
9 Թա քի տա՛իմա եաշայըպ ՝ֆէսատ կէօրմէյէ։
10 Զիրա կէօրիւր քի ՝՛ալիմ ատմէրը էօլիւր,
Սէֆիհ վէ ահմագ օլանլար տախի քեաֆֆէթէն հէլաք
օլուր,
՝Վէ մալլարընը պաշգալարա թէրք էտէրլէր։
11 Ի՛թիգատլարը պու տըր քի խանէլէրի իլէլէպէտ,
Մէսքէնլէրի տէվր պէ տէվր պ-ֆ-ը օլ-ֆ-ը պ-ը.
՝Արազիլէրինի քէնտի իսմլէրիյլէ եատ էտէրլէր։
12 Ամմա ՝ինսան ՛իզզէթտէ գալմազ,
Ֆանի հայվանլարա պէնզէր։
13 Անլէրին պու եօլու ՝սէֆահէթլէրի տիր,
Խալէֆլէրի իսէ անլէրին սէօզլէրինի թահսին էտէր-
լէր։(Սէլա։)
14 Անլէր գօյունլար կիւպի հավիյէյէ սիւրիւլիւպ,
Էօլիւմ անլէրին չօպանը օլաճագ տըր.
Վէ սապահլայըն ՝միւսթագիմլէր անլէրէ մուսալլաթ
օլաճագ տըր.
Մէսքէնլէրինտէն ֆահրո-ֆ օլաճագլար,
՝Սուրէթլէրինի հավիյէ մահվ էտէճէք տիր։
15 Վէ լաքին Ալլահ պէնիմ ճանըմը ՝հավիյէնին էլին-
տէն խէլաս էտէճէք,
Վէ պէնի ալաճագ տըր։ (Սէլա։)
16 Պիր ատէմ զէնկինլէնիպ տէ,
Խանէսինին ՛իզզէթի արթար իսէ, սէն գօրգմա.
17 ՝Զիրա վէֆաթընտա պէրապէր հիչ պիր շէյ ալմա-
յաճագ,
՛Իզզէթի անրն ՛ագապինճէ էնմէյէճէք տիր։
18 Էկէրչի հայաթընտա ՝ճանընը թէպրիք էտէրսէ,
(Վէ սէն քէնտի նէֆսինկէ էյիլիք էթտիյինտէ՝ սէնի
մէտհ էտէրլէր,)
19 ՝Էճտատրնըն *եանրնա կիտէճէք,
Իլէլէպէտ ՝այտընլըգ կէօրմէյէճէքլէր։
20 ՝Ինսան ՛իզզէթտէ օլուպ՝ իտրաք էթմէզ իսէ,
՛Ֆէնա պուլուր հայվանլարա պէնզէր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 50

Ալլահրն մէծտ ու ՛ազամէթի. 5 միւՀՀագիլէրին Թէճէմմու՛ինի էմր էթմէսի. 7 խօշնուտլըղը զէպհինէ վէ մուհրագալարտա օլմայըպ, 14 ան-ճագ գալպտէն օլան իպա՛ադտա օլմասը։ 22 Ալլահը ունուտանլարա նասիհաթ։

Ասափըն մէզմուրը տրր։

Ալլահ իվ գատիր օլան ՐԱՊՊ սէօյլէյիպ,
Շարգտան ղարպա գատար զէմինէ նիտա էթտի։
2 ՝Ձէմալըն քէմալը օլան Սիօնտան
՝Ալլահ թէճէլլի էյլէտի։
3 Ալլահրմըզ կէլէճէք վէ սիւքիւթ էթմէյէճէք տիր.
՝Հուզուրընտա թէլէֆ էտէր աթէշ,
Վէ էթրաֆընտա շիտտէթլի ֆուրթունա օլաճագ տըր։
4 Գավմընա հիւքմ իչիւն եօգարրտան
՝Սէմավաթա վէ զէմինէ նիտա էտէճէք տիր։
5 ՝Միւթթագիլէրիմի,
՝Զէպհիհէ իւզէրինէ պէնիմ իլէ ՛ահտ էտէնլէրի պանա
ճէմ՛ էտինիզ։
6 Վէ ՝սէմավաթ անրն ՛ատալէթինի ի՛լան էտէճէք տիր.
Զիրա ՝Ալլահ քէնտիսի հաքիմ տիր։ (Սէլա։)
7 ՝Էյ գավմըմ, իսթիմա՛ էյլէ, պէն սէօյլէյէճէյիմ.
Էյ Իսրայէլ, ՝ընէ, պէն ՛ալէյհինտէ շէհատէթ էտէ-
ճէյիմ.
՝Սէնին Ալլահրն՝ Ալլահ պէն իմ։
8 ՝Զէպհինէլէրինտէն վէ տա՛իմա հուզուրըմտա օլան
մուհրագալարրնտան տօլայը
Սանա ՛իթապ ՝էթմէյէճէյիմ։
9 ՝Խանէնտէն տանա
Վէ աղըլլարրնտան էրկէճլէր ալմամ.
10 Զիրա օրման զիրուհլարընըն քեաֆֆէսի,
Պինդ տաղտա օլան հայվանլար պէնիմ տիր։
11 Տաղլարրն հէփ գուշլարընը պիլիրիմ,
Վէ սահրանրն վիւհուշը նէզտիմտէ տիր։
12 Էկէր աճրգըր իսէմ, սանա սէօյլէմէմ,
՝Զիրա զէմին իլէ անտէ պուլունանրն քեաֆֆէսի պէ-
նիմ տիր։
13 Պուղա էթի եէ՞ր մի իմ,
Վէ էրկէճ գանը իչէ՞ր մի իմ։
14 ՝Ալլահա համտ գուրպանը թագտիմ,
Վէ Միւթա՛ալա ՝նէզրլէրինի իֆա էյլէ։
15 Վէ ՝մուզայագա կիւնիւնտէ պանա ֆէրեատ էյլէ,
Սէնի խէլաս էտէճէյիմ,
Սէն տախի ՝պէնի թէմճիտ էտէճէքսին։

50
ա Մէզ. 48. 2։ |1։
բ Թէս. 33. 2։ Մէզ. 80.
գ Ղեւ. 10. 2։ Ա՛տ. 16.
35։ Մէզ. 97. 3։ Դան.
7. 10։
դ Ռվ. 6. 6։ |22։
ե Ես. 1. 11։ Եր. Մ. 7.
Միք. 6. 6։ Ա՛մալ. 17.
25։
զ Խուր. 19. 5։ Թվ. 10.
14։ Ցոբ. 41. 11։ Մէզ.
24. 1։ 1Կոր. 10. 26։
է Ովս. 14. 2։ Իպր. 13. 15։
ը Թէս. 23. 21։ Ցոբ. 22.
27։ Մէզ. 76. 11։ Վա՛.
5. 4, 5։
թ Ցոբ. 22. 27։ Մէզ.
91. 15։ 107. 6, 13,
19, 28։ Զաք. 13. 9։
ժ Այ. 23։ Մէզ. 22. 23։
ի Ցոբ. 27. 19։
լ Թէս. 29. 19։ Ղուկ.
12. 19։
խ Ցոբ. 36. 18, 19։
ծ Մէզ. 89. 48։
կ Վա՛. 2. 16։
հ Էմս. 11. 4։ Վա՛ 2.
18, 21։
ձ Թէք. 4. 17։
ղ Այ. 20։ Մէզ. 39. 5։
82. 7։
ճ Ղուկ. 12. 20։
մ Մէզ. 47. 3։ Դան. 7.
22։ Մաղ. 4. 3։ Ղուկ.
22. 30։ 1Կոր. 6. 2։
Վահ. 2. 26։ 20. 4։
յ Ցոբ. 4. 21։ Մէզ. 39.
11։ |14։
ն Մէզ. 56. 13։ Ռվ. 13.
շ Ցոբ. 33. 30։ Մէզ. 56.
13։
ո Այ. 12։
ս Վա՛. 3. 19։

Digitized by Google

16 Ամմա շէրիրէ Ալլահ տէր քի՝
Ահ֊քեամըմը հիքեայէ էթմէ֊ք՝
Վէ ՚ահտըմը աղզըկա ալմագ նէ֊ վազիֆէկ տիր.
17 ֊Զինաքի սէն թէրպիյէտէն իքրահ էտիպ՝
՚Սէօզլէրիմի արտըկա աթտըն:
18 Խըրսըզ կէօրտիյիկտէ, ՚անըն իլէ իթթիֆագ էթտին,
Վէ ֊նասիպիկ զինաքեարլար իլէ տիր:
19 Աղզըկը քէմլիյէ թէսլիմ էթտին,
֊Տիլիկ հիլէ թէրթիպ էտէր:
20 Օթուրուպ գարնտաշըկա գարշը սէօյլէրսին.
Վալիտէկին *օղլընա իֆթիրա էտէրսին՚՚:
21 Պունլարը էթտին ֊վէ պէն սիւքիւթ էթտիյիմտէն,
֊Պէնի ՚այնիյլէ քէնտինկ կիպի զանն էթտին.
֊Սէնի թէքտիր էտիպ՝
Էֆ֊էէն էէւէէ կէօզլէրինկին էօնիւնէ թէրթիպ էտէ֊ճէյիմ:
22 ֊Էյ Ալլահը ունուտանլար, շիմտի պունու ակլա֊յընըզ,
Օլմայա քի ֊էէ փարէլէյէյիմ, վէ գուրթարըճը պու֊լունմայա:
23 ֊Համտ գուրպանը թագտիմ էտէն պէնի թէմճիտ էտէր.
Վէ ֊եօլընա տիգգաթ էտէնէ Ալլահրն խ՚լասընը կէօսթէրէճէյիմ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 51

Դաւիթին՝ քէնտի կիւնահրնը ի՚Թիրաֆլէ մաղֆիրէթ, 6 վէ փաք եհու֊րէք իչիւն նիյազը։ 16 Ալլահա մազպուլ գուբուլան զըրըլմըշ լուռ օլ֊տըղը։ 18 Ալլահրն գավմը իչիւն տու՚ա։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր,
Քի Բերսաբէյէ թէգարրիւալինտէն սօկրա,
֊Նաթան փէյղամպէրին քէնտի
Եանըրնա կէլտիյի զէման
֊֊Էօյլէ֊֊:

Եա Ալլահ, ՚ինայէթինկէ կէօրէ պանա մէրհամէթ էյլէ,
Ռահմէթինկին քէսրէթինէ կէօրէ ֊՚իսեանըրմը մահվ էյլէ:
2 ֊Պէնի ճիւրմիւմտէն քիւլլիյէն եըյգայրպ,
Կիւնահրմտան պէնի թաթհիր էյլէ:
3 Զիրա ֊պէն ՚իսեանլարրմը պիլիրիմ,
Վէ կիւնահրմ տա՚իմա կէօզիւմիւն էօնիւնտէ տիր:
4 ֊Սանա, եալրնըզ սանա գարշը կիւնահ էյլէտիմ,
Վէ ֊սէնինկ հուզուրրնտա քէօթիւլիւք իշլէտիմ,
֊Թա քի քէլամընկտա ՚ատիլ վէ հիւքմ էյլէտիյինկտէ փաք օլասըն:
5 ֊Իշթէ շէրր իլէ տօղտրմ,
֊Վէ վալիտէմ պանա կիւնահ իչինտէ համիլէ օլտու:
6 Իշթէ ֊պաթրնի հագիգաթտան խօշնուտ սրն.
Վէ պանա տէրունտէ հիքմէթ թա՚լիմ էտէրսին:
7 Պէնի ֊զուֆայլէ փաքլէ, վէ թահիր օլուրրմ.
Պէնի եըյգա, վէ ֊գարտան պէյազ օլաճաղրմ:
8 Պանա մէսէրրէթ վէ շատլըգ իշիթտիր,
Քի ֊էզտիյինկ քէմիքլէր սէվինէլէր:
9 ֊Եիւզինկիւ կիւնահլարրմտան սէթր էտիպ,
՚Ձիւմլէ թէճավուզաթրմը մահվ էյլէ:
10 ֊Եա Ալլահ, պէնտէ փաք պիր եիւրէք եարաթ,
Տէրունիմտէ տօղրու պիր րուհ եէնիլէթ:
11 Պէնի ֊Հուզուրրնտան թարտ էյլէմէ,
Վէ ֊Րուհ իւլ Գուտսրնը պէնտէն ալմա:
12 Խէլասընրն մէսէրրէթինի պանա կէրի վէր,
Պէնի ֊֊հիթա՚աթլը րուհլէ սապիթ գրլ:
13 Սէնինկ թարիգլէրինի ՚ասրլարա թա՚լիմ էտէրիմ,
Վէ կիւնահքեարլար սանա տէօնէճէք տիր:
14 Եա Ալլահ, եա խէլասրմրն Ալլահը,
Պէնի ՚գան ճիւրմիւնտէն խէլաս էյլէ.
՚Վէ լիսանրմ ՚ատալէթինկի թէրէննիւմ էտէճէք տիր:
15 Եա Ռ.Պ.Պ, տուտագլարրմը աչ,
Վէ աղզրմ սէնինկ համտրնը ի՚լան էտէճէք տիր:
16 Զիրա ֊զէպհէտէն խօշնուտ տէյիլսինկ
Եօգսա թագտիմ էտէր իտիմ.
Մուհրագատան րազի տէյիլ սինկ:
17 ֊Ալլահրն զէպհէյէրի գըրըլմըշ պիր րուհ տըր.
Եա Ալլահ, գըրըլմըշ վէ էզիլմիշ գալպի թահգիր էթ֊մէզսին:
18 Հիւսն ի րիզայլէ Սիօնա էյիլիք էտիպ,
Երուսաղէմին սուրլարրնը պինա էյլէ:
19 Օ զէման ֊սալահ զէպհէյէրինտէն,
Մուհրագատան վէ պիւթիւն եանմըշ մուհրագատան րազի օլաճագսրն.
Օ զէման մէզպահրկա տանալար թագտիմ էտէճէք֊լէր տիր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 52

Դովնկին հէլաք էտիլէճէյի Թէհտիտի։ 6 Սալիհլէրին Բապպա Թէ֊վէքքիւլիւ։

֏ Բսմ. 2. 21,22։
՛ Նէհմ. 9. 26։
՝ Բսմ. 1. 32։
՞ 1Տիմ. 5. 22։
՟ Մէզ. 52. 2։
* Եա֊էօ՚՝ օղլընը գայ֊սըրրսրնը
֊ Վա՚. 8. 11,12։ Ես. 26. 10։ 57. 11։
՚ Պաղ Բսմ. 2. 4։
՛ Մէզ. 90. 8։
՝ Յոբ. 8. 13։ Մէզ. 9. 17։ Ես. 51. 13։
՞ Մէզ. 27. 6։ Բսմ. 12. 1։
՟ Դաղ. 6. 16։ 51
֊ 2Միւլ. 12. 1։ 11. 2,4։
՚ Այ. 9։ Ես. 43. 25։ 44. 22։ Կող. 2. 14։
՛ Իպր. 9. 14։ 1Յովհ. 1. 7,9։ Վահ. 1. 5։
՝ Մէզ. 32. 5։ 38. 18։
՞ Թէք. 20. 6։ 39. 9։ Ղև. 5. 19։ 6. 2։ 2Միւլ. 12. 13։
՟ Ղուկ. 15. 21։
֏ Բսմ. 3. 4։
՛ Յոբ. 14. 4։ Մէզ. 58. 3։ Յովհ. 3. 6։ Բսմ. 5. 12։ Եփես. 2. 3։
՝ Յոբ. 14. 4։
՞ Յոբ. 38. 36։
՟ Ղև. 14. 4,6,49։ Ա՚տ. 19. 18։ Իպր. 9. 19։
֊ Ես. 1. 18։
՚ Մատթ. 5. 4։
՛ Երեմ. 16. 17։
՝ Այ. 1։
՞ Ա՚մոս. 15. 9։ Եփես. 2. 10։
՟ Թէք. 4. 14։ 4Միւլ. 13. 23։
֊ Բսմ. 8. 9։ Եփես. 4. 30։
՚ 2Կոր. 3. 17։
՛ Եա֊էօ՚՝ քէրիմ
՝ 2Միւլ. 11. 17։ 12. 9։
՞ Մէզ. 35. 28։
՟ Ա՚տ. 15. 27,30։ Մէզ. 40. 6։ 50. 8։ Ես. 1. 11։ Երեմ. 7. 22։ Ովս. 6. 6։
֊ Մէզ. 34. 18։ Ես. 57. 15։ 66. 2։
՚ Մէզ. 4. 5։ Մաղ. 3. 3։

Digitized by Google

-Եղովմը Դովեկ կէլիպ՝ Դաւիթ Աքիմելէյին
խանէսինէ կիրտի՝ տէյիւ Սաւուղա ᵇխապէր
վէրտիյի զէման, մուսիգաճը պաշը իչին
Դաւիթին շի՛րի տիր։

Էյ զալիմ, նիչին քէօթիւլիւքլէ իֆթիխար է-
տէրսին.
Ալլահըն ՚ինայէթի տա՛իմի տիր։
2 ᵇԼիսանըդ ֆէսատ թօփլար,
ᵇՔէսքին ուսթուրա կիպի հիլէ իշլէր։
3 Քէօթիւլիյիւ է յիլիքտէն,
վէ ᵇեալանը հագգ սէօյլէմէքտէն զիյատէ սէվէրսին։
(Սէլա։)
4 Հէփ միւհլիք սէօզլէրի
վէ հիլէքեար լիսանը սէվէրսին։
5 Ալլահ տախի սէնի իլէլէպէտ խարապ էտէճէք,
Սէնի թուռթուպ՝ չատըրըդտան թարտ էյլէյճէք տիր,
ՙՈէ հայաթտա օլանլարըն տիյարընտան ՙսէնի քէօք-
տէն գօփարաճագ տըր։ (Սէլա։)
6 ᵇՎէ սալիհլէր կէօրիւպ գօրգաճագլար,
7 Վէ՝ իշթէ Ալլահը քէնտինէ համի թանըմայըպ,
ᵇԷմվալընըն քէսրէթինէ ի՛թիմատլէ,
Քէնտի ֆէսատընտա գուվվէթի քէսպ էտէն ատէմ՝
ᵖէյէբէ,
ᵇԱնը իսթիհզա էտէճէքլէր։
8 Վէ լաքին պէն պէյթ Ուլլահտա ᵇեէշիլ զէյթուն
աղաճը կիպի իմ.
Էպէտ իւլ ապատ Ալլահըն ՚ինայէթինէ թէվէքքիւլ
էտէրիմ։
9 Պ...ա- էյլէտիյիդ իչին
Իլէլէպէտ սանա համտ էտէրիմ,
Վէ ᵇմիւթթագիլէրիդին ՚ինտինտէ խօշ օլտըղընտան,
Սէնին իսմինէ մունթազըր օլուրըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 53

Խսանըն ֆէսատ եօլու։ 6 Իսրայէլին խէլասը Բապպտան օլտըղը։

Մահալաթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչին
Դաւիթին շի՛րի տիր։

-Սէֆիհ քէնտի գալպինտէ՝ Ալլահ եօգ տըր՝ տէտի.
Ճէսատա վարըպ մէքրուհ իշլէր իշլէտիլէր.
ᵇԽայր իշլէյէն եօգ տըր։
2 ᵇԱլլահը թալէպ էտէն ակլայըշլը պիր ատէմ օլուպ
օլմատըղընը կէօրմէք իչին
Ալլահ ᵖսէմավաթտան պէնի ատէմէ նազար էյլէտի։
3 Ձիմէնէսի զէլալէթէ տիւշիպ՝ հէփ պիրտէն ֆասիտ
օլտըլար,
Խայր իշլէյէն եօգ տըր. պիր պիլէ եօգ տըր։
4 ᵇՖըսգ իշլէյէնլէր պիլմէզլէ՞ր մի,
Գավմըմը էքմէք եէր ՚ե՞ւ եէրլէր,
Ալլահա տու՛ա էթմէզլէր։
5 ՙԳօրգու օլմայան եէրտէ զիյատէսիյլէ գօրգտըլար.
Զիրա Ալլահ՝ սէնի մուհասէրէ էտէնլէրին ᵇքէմիքլէ-
րինի տաղըթտը.
Ալլահ անլէրի բէտտ էթտիյինտէն,
Սէն ՙՈէբէբէ խէճիլ էյլէտին։
6 ᵇՔեաշքի Սիօնտան Իսրայէլէ խէլաս կէլէ իտի.
Ալլահ քէնտի գավմընը էսարէթտէն կէրի կէթիրինճէ,
Յակոբ մէսրուր օլուպ՝ Իսրայէլ շատման օլաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 54

Տիւշմէնլէրտէն խէլաս իչին Ալլահա նիյազ։ 4 Ալլահա ի՛թիմատ։

-Զիփլիլէր կէլիպ Սաւուղա՝ իշթէ Դաւիթ եանըմըզտա
կիզլէնմիշ տիր՝ տէտիքլէրի զէման, Նկինօթ
իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչին Դաւիթին
շի՛րի տիր։

Եա Ալլահ, պէնի իսմինէ խէլաս էտիպ,
Գուվվէթինէ պանա հիւքմ էյլէ։
2 Եա Ալլահ, նիյազըմը տինէ,
Աղզըմընն սէօզլէրինէ գուլագ վէր։
3 Զիրա ᵇէճնէպիլէր պանա գարշը այագլանարագ,
Զալիմլէր ճանըմը արատըլար.
Ալլահը խաթըրլարընա կէթիրմէտիլէր։ (Սէլա։)
4 Իշթէ Ալլահ պանա եարտըմճը տըր,
ᵇՐապպ ճանըմը վիգայէ էտէնլէր իւէ տիր։
5 Շէրրի տիւշմէնլէրիմ իւզէրինէ տէօնտէրէճէք տիր.
ᵖՀագիգաթքըդ մուճէպինճէ անլէրի մահվ էյլէ։
6 Սանա կէօնիւլլէ զէպհ էտէճէյիմ՚,
Եա ՐԱՊՊ, իսմինէ, ᵇքէրիմ օլտըղը իչին, համտ
էտէճէյիմ։
7 Զիրա պէնի հէր մուզայագատան գուրթարտը.
Վէ ՙկէօզիւմ տիւշմէնլէրիմին հեՙե՞ը կէօրտիւ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 55

*Դաւիթին Քէշէքքիսի. 9 տիւշմէնլէրի ՚ալէյհինտէ տու՛ասը, 16 վէ Ալ-
լահըն քէնտինի հիմայէ վէ տիւշմէնլէրինի խէճիլ էտէճէյինէ ի՛թիմատը։*

Նկինօթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչին
Դաւիթին շի՛րի տիր։

Եա Ալլահ, նիյազըմա գուլագ վէր,
Վէ իսթիրհամըմտան կիզլէնմէ։
2 Պէնի տինկլէյիպ միւսթէճապ գըլ.

52
- 1Միւլ. 22. 9։
ᵇ Եզեկ. 22. 9։
ᵇ Մէզ. 50. 19։
ᵗ Մէզ. 57. 4։ 59. 7։ 64. 3։
ᵇ Եր.եմ. 9. 4,5։
ᵏ Լամ. 2. 22։
ᵇ Յոբ. 22.19։ Մէզ.37. 34։40.3։64 9։ Մաղ. 1. 5։
ᵈ Մէզ. 49. 6։
ᵖ Մէզ. 58. 10։
ᵇ Երեմ. 11. 16։ Ովս. 14. 6։
ᵗ Մէզ. 54. 6։
53
- Մէզ. 10. 4։ 14. 1, վէ զայրի։
ᵇ Բսմ. 3. 10։
ᵇ 2Թէվ. 15. 2։ 19. 3։
ᵗ Մէզ. 33. 13։
ᵇ Երեմ. 4. 22։
ᵏ Ղեւ. 26.17,36։ Էմս. 23. 1։
ᵇ Եզեկ. 6. 5։
ᵈ Մէզ. 14. 7։
54
- 1Միւլ. 23. 19։ 26.1։
ᵇ Մէզ. 86. 14։
ᵇ Մէզ. 118. 7։
ᵗ Մէզ. 89. 49։
ᵇ Մէզ. 52. 9։
ᵏ Մէզ. 59. 10։ 92.11։

Digitized by Google

Տիւշմէն սէտասընտան, շէրիրին զուլմու սէպէպինտէն,
Շիքեայէթիմտէ փէրիշան վէ միւզթարիպ գալտըմ.
3 Զիրա իւզէրիմէ քէօթիւլիւք եղղարլար,
Վէ ղազապլէ պանա թէ'ատտի էտէրլէր:
4 Գալպիմ տէրունիմտէ աղրը չէքիպ՝
Իւզէրիմէ էօլիւմ տէհշէթլէրի տիւշտիւ:
5 Իւզէրիմէ գօրգու վէ թիթրէմէ կէլիպ՝
Պէնի տէհշէթ գափլատը:
6 Քեաշքի կէօյէրճին կիպի գանատլարըմ օլա իտի,
Ույուպ րահաթ պուլուր իտիմ:
7 Իշթէ ֆիրար էտէրէք ուզագ կիտէր,
Վէ պէրրիյէտէ գօնար իտիմ: (Սէլա:)
8 Շիտտէթլի րիւզկեարտան վէ ֆուրթունատան
Քէնտիմի գուրթարմաղա 'աճէլէ էտէր իտիմ՝ տէտիմ:
9 Եա ՐԱՊՊ, ևէրէ հէլաք էտիպ,
Րէյլէրինի մուխթէլիֆ գըլ,
Զիրա շէհրտէ զուլմ վէ խուսումէթ կէօրտիմ:
10 Կէճէ կիւնտիւզ անըն սուրլարը իւզէրինտէ տօլաշըրլար
Վէ իչինտէ ֆըսգ ու մէշագգաթ վար տըր:
11 Անըն իչինտէ ֆէսատ վար,
Վէ զուլմ իլէ հիլէ անըն մէյտանլարընտան զա'իլ օլմազ:
12 Զիրա պէնի թա'եիպ էտէն՝ տիւշմէն տէյիլ իտի,
Եօգսա թէհամմիլ էտէր իտիմ.
Իւզէրիմէ թէքէպպիւր էտէն՝ պանա պուղզ էտէն տէյիլ իտի,
Եօգսա անտէն կիզլէնիր իտիմ:
13 Ամմա սէն ագրանըմտան պիր ատէմ,
Եար վէ մահրէմիմ իտին.
14 Պէրապէր թաթլը սէօհպէթ էտէրէք,
Ճիւմհուր իլէ պէյթ Ուլլահա կիտէր իտիք:
15 Անսըզըն անլէրէ էճել կէլէճէք,
Վէ տիրի տիրի հավիյէյէ էնէճէքլէր.
Զիրա մէսքէնլէրինտէ վէ արալարընտա քէօթիւլիւք վար տըր:
16 Լաքին պէն Ալլահա ֆէրեատ էտէճէյիմ,
Վէ ՐԱՊՊ պէնի խէլաս էտէճէք տիր:
17 Ախշամ վէ սապահ վէ էօյլէ վագթը ահ ու ֆիղան էտէճէյիմ,
Օ տախի սէսիմի իշիտէճէք տիր:
18 Պանա գարշը օլան ճէնքտէն ճանըմը սէլամէթլէ խէլաս էթտի
Զիրա էթրաֆըմտա չօգլըգլէ պուլունտըլար:
19 Էզէլտէն պէրու Թաքաբբուր օթուրան Ալլահ իսթիմա' էտիպ,
Անլէրի զէլիլ էտէճէք տիր: (Սէլա:)
Անլէրտէ թէղայյուր օլմամաղլէ՝ Ալլահտան գօրգմազլար:
20 Քէնտիսի իլէ միւսալէմէթ իւզրէ օլանլարա Էլինի ուզատըպ՝
Ահտընը նագզ էյլէտի:
21 Աղըզը թէրէ եաղընտան եումշագ տըր,
Ամմա գալպինտէ ճէնք վար.
Սէօզլէրի զէյթ եաղընտան միւլայիմ տիր,
Ամմա եալընն գըլըճլար տըր:
22 Էնտիշէկի ՐԱՊՊԱ պրագ,
Օ տախի սէնի փէրվէրտէ էտէճէք տիր.
Օ իլէէպէտ սալիհի սիւրչմէյէ պրագմազ:
23 Ամմա սէն, եա Ալլահ, անլէրի հէլաք չուգուրընա էնտիրէճէքսին.
Գանըլը վէ հիլէպազ ատէմլէր կիւնլէրինին նըսֆընա վասըլ օլմայաճագլար.
Պէն իսէ սանա թէվէքքիւլ էտէճէյիմ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 56

Դաւիթին՝ տիւշմնլէրտէն խէլաս իչիւն տու'ասը: 9 Ալլահա ի'թիմատը վէ թէշէքքիւրիւ:

Ֆիլիսթիլէր Գէթ շէհրինտէ Դաւիթի թուլթտըգլարը վագըթ, Եօնաթ–էլէմ–րէհօգիմ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն անըն շի'րի տիր:

1 Եա Ալլահ, պանա մէրհամէթ էյլէ.
Զիրա ինսան պէնի եումմագ իսթէյօր,
Հէր կիւն ճէնք էտէրէք՝ պէնի թազեիգ էտիյօր:
2 Տիւշմնլէրիմ հէր կիւն Էնէ եումմագ իսթէր.
Զիրա պանա գարշը մաղրուրանէ ճէնք էտնլէր չօղալտը:
3 Գօրգտըղըմ կիւնտէ պէն սանա թէվէքքիւլ էտէրիմ:
4 Ալլահ իլէ անըն քէլամընը մէտհ էտէճէյիմ
Ալլահա թէվէքքիւլ էթտիմ, գօրգմամ.
Պէշէր պանա նէ՞ եափա պիլիր:
5 Հէր կիւն *ումուրըմա սէքթէ վէրիպ՝
Հագգըմտա ճիւմլէ էֆքեարլարը քէմլիք իչիւն տիր:
6 Ճանըմը պէքլէտիքլէրինտէ
Թօփլանըպ կիզլէնիյօրլար,
Իզէրիմի կէօզէտիյօրլար:
7 Քէօթիւլիւքլէ անլէրէ նէճաթ վաՐ մը.

55
ա Ես. 38. 14:
բ 2Մխլ. 16. 7,8:
գ Մէզ. 116. 3:
դ Երեմ. 6. 7:
ե Մէզ. 41. 9:
զ Մէզ. 35.26: 38. 16:
է 2Մխլ. 15. 12: 16. 23: Մէզ.41.9: Երեմ. 9. 4:
ը Մէզ. 42. 4:
թ Ա'տ. 16. 30:
ժ Դան.6.10: Ղուկ.18. 1: Ա'մալ. 3.1: 10.3, 9,30: 1Մէլ. 5. 17:
ի 2Թէվ. 32. 7,8:
լ Թէս. 33. 27:
խ Մէզ. 7. 4:
ծ Ա'մալ. 12. 1:
կ Մէզ.28.3: 57.4: 62. 4: 64. 3: Էմս. 5. 3, 4: 12. 18:
հ Մէզ. 37. 5: Մատթ. 6. 25: Ղուկ. 12. 22: 1Պետ. 5. 7:
յ Մէզ. 37. 24:
ղ Մէզ. 5. 6:
ճ Յոբ. 15. 32: Էմս.10. 27: Վա'. 7. 17:

56
ա 1Մխլ. 21. 11:
բ Մէզ. 57. 1:
գ Մէզ. 57. 3:
դ Այ. 10,11:
ե Մէզ. 118.6: Ես. 31. 3: Ղպր. 13. 6:
* Եբր.՝ սէօզլէրիմի Քահրիֆ էտիպ
զ Մէզ. 59. 3: 140 2:
է Մէզ. 71. 10:

Digitized by Google

Եա Ալլահ, գավմլարը ղազապլէ զէլիլ էյլէ։
8 Հալը փէրիշանըմը սայտըն.
Կէօզ եաշլարըմը սէն թուլումըկա գօ.
ᵉԱնլէր տէֆթէրիկտէ տէյլի մի տիր։
9 Ֆէրեատ էթտիյիմ կիւնտէ տիւշմէնլէրիմ կէրի չէվրիլէճէքլէր.
Պունու պիլիրիմ, չիւնքի ᵉԱլլահ պէնիմ իլէ տիր։
10 ᵇԱլլահ իլէ ա֊ը֊ քէլամընը մէտհ էտէճէյիմ,
ՐԱՊՊ իլէ ա֊ը֊ քէլամընը մէտհ էտէճէյիմ։
11 Ալլահա թէվէքքիլ էթտիմ, գօրգմամ.
Ինսան պանա նէ՞ եափա պիլիր։
12 Եա Ալլահ, նէզրլէրինկ իւզէրիմէտ տիր.
Սանա թէշէքքիւր ՚արզ էտէճէյիմ։
13 Զիրա ᵇճանըմը էօլիմտէն գուրթարտըն,
Այագլարըմը գայմագտան ֆ֊ր֊մաճ մը սըն,
Թա քի Ալլահըն հուզուրընտա ᵉհայաթ նուրըյլէ եիւրիյէյիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 57

Պէլալարտան հիմայէ իչիւն Ալլահա իլթիճա։ 7 Ալլահա համտ ու Քա՚զիմ

-Սաւուղըն հուզուրընտան մաղարայա ֆիրարընտա,
Ալ-թաշհէթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Դաւիթին շի՚րի տիր։

ᵉՊանա մէրհամէթ էյլէ, եա Ալլահ, պանա մէրհամէթ էյլէ.
Զիրա ճանըմ սանա իլթիճա էյլէտի,
Վէ ᵇպէլալար կէչինճէյէ տէյլին՝
ᵉԳանատլարընկըն սայէսինէ իլթիճա էտէրիմ։
2 Ալլահ ը միւթա՚ալա,
ᵇԻշիմի միյէսսէր գըլան Ալլահա ֆէրեատ էտէրիմ։
3 ᵉՊէնի եումամագ իսթէյէն քիմսէ սիթէմ էթտիյինտէ,
ᵇՍէմատան կէօնտէրիպ պէնի խէլաս էտէճէք տիր.
(Սէլա.)
Ալլահ մէրհամէթ ու հագիգաթընը ᵉկէօնտէրէճէք տիր։
4 Ճանըմ արսլանլար արասընտա տըր.
ᵇՏիշլէրի մըզրագ վէ օգլար,
ᵇՏիլլէրի տախի քէսքին գըլըճ օլարագ,
Աթէշ փիւսքիւրէն ատէմ օղուլլարը ա֊ը֊ եաթարըմ։
5 Եա Ալլահ, ᵇսէմավաթ իւզէրինէ եիւքսէլ,
Ճէլալընկ պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ օլսուն։
6 ᵉԱտըմլարըմ իչիւն տուզագ հազըրլատըլար,
Նէֆսիմ չէօքտիւ,
Էօնիւմտէ չուգուր գազտըլար,

ᵉ Մաղ. 3. 16։
ᵇ Բօմ. 8. 31։
ᶜ Այ. 4։
ᵈ Մէզ. 116. 8։
ᵉ Ցոբ. 33. 30։ 57
ᵃ 1 Միւլ. 22. 1։ 24. 3։ Մէզ. 142, սէրբէլամ։
ᵇ Մէզ. 56. 1։
ᶜ Ես. 26. 20։
ᵈ Մէզ. 17. 8։ 63. 7։
ᵉ Մէզ. 138. 8։
ᶠ Մէզ. 56. 1։
ᵍ Մէզ. 144. 5, 7։
ᵉ Մէզ. 40. 11։ 43. 3։ 61. 7։ 108. 1, 2։
ᶠ Մէզ. 108. 3։
ᵍ Մէզ. 36. 5։ 71. 19։ 103. 11։ 108. 4։
ʰ Այ. 5։ 58
ᵃ Մէզ. 57, սէրբէլամ։
ᵇ Էմմ. 30. 14։
ᶜ Մէզ. 55. 21։ 64. 3։
ᵈ Այ. 11։ Մէզ. 108. 5։
ᵉ Մէզ. 7. 15, 16։ 9. 15։
ᶠ Մէզ. 108. 1, վէզայրի։
ᵍ Մէզ. 16. 9։ 30. 12։
ᵇ Մէզ. 94. 20։ ես. 10. 1։
ᶜ Մէզ. 51. 5։ ես. 48. 8։
ᵈ Մէզ. 140. 3։ վա՚. 10. 11։
ᵉ Երեմ. 8. 17։
ᶠ Ցոբ. 4. 10։ Մէզ. 3. 7։
ᵍ Յես. 7. 5։ Մէզ. 112. 10։
ᵇ Մէզ. 92. 15։ [98. 9։
ᶜ Մէզ. 67. 4։ 96. 13։

Վէ իչինէ քէնտիլէրի տիւշտիւլէր։ (Սէլա։)
7 Եա Ալլահ, ᵉգալպիմ հազըր տըր, գալպիմ հազըր տըր.
Իլահի վէ մէզմուր օգույաճաղըմ։
8 Ույան, ᵇէյ ՚իզզէթիմ,
Ույան, էյ սանթուր վէ թանպուր.
Պէն սէհէր վագիթընտա ույանաճաղըմ։
9 Եա ՐԱՊՊ, ᶜգավմլարտա սանա համտ էտէճէյիմ,
Իւմմէթլէր արասընտա սանա մէզմուր օգույաճաղըմ.
10 ᵈԶիրա ՚ինայէթինկ սէմավաթա,
Վէ հագիգաթընկ պուլուխլարա գատար ՚ազիմ տիր։
11 Եա Ալլահ, ᵉսէմավաթ իւզէրինէ եիւքսէլ,
Ճէլալընկ պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ օլսուն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 58

Դաւիթին՝ նահազգ հաքիմլէրի Քէվպիխ, 3 շէրիրլէրի Քա՚րիֆ, 6 վէ անլէրի Ալլահընն հիւքմինէ հէվալէ էթմէսի։

-Ալ-թաշհէթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Դաւիթին շի՚րի տիր։

Էյ պէնի ատէմ, սիւքիւթ էթմէ՞քլէ մի ՚ատալէթ իւզրէ սէօյլէրսինիզ,
Վէ իսթիգամէթ իւզրէ՞ մի հիւքմ էտէրսինիզ։
2 Անճագ սիզ գալպլէ հագգսըզլըգ իշլէյիպ,
Զէմինտէ ᵉէլլէրինիզին զուլմընը թարթարսընըզ։
3 ᵉՇէրիրլէր րահմտան պէրու զէլալէթտէ տիրլէր,
Պաթնտան պէրու սափրպ եալան սէօյլէրլէր։
4 ᵉՋէհրլէրի եըլան զէհրի կիպի տիր.
ᵉԳուլագլարընը թըգայան վէ էֆսունճըլարըն սէսինի,
5 Մահիր սիհրպազլարըն սիհրինի իշլէմէյէն սաղըր եըլան կիպի տիրլէր։
6 Եա Ալլահ, ᵉաղըզլարընտա տիշլէրինի գըր.
Եա ՐԱՊՊ, կէնճ արսլանլարըն ազը տիշլէրինի սէօք։
7 ᵉԱգրպ կէչէր սուլար կիպի զա՚իլ օլսունլար.
Օգլարընը գուրընճա՝ հէման գըրրըլմըշ օլսունլար։
8 Կիթտիյինտէ էրիյէն սալեանգօս կիպի,
ᵉՎէ գարընըն սըգթը չ֊ւ֊ կիւնէշ կէօրմէսինլէր։
9 Գազանլարընըզ տիքէն ա֊ր֊չ֊ւ֊ տույմազտան էվվէլ,
Կէրէք թազէ օլանը, կէրէք եանանը ᵉգասըրղայլէ սիւրէճէք տիր։
10 ᵇՍալիհ ինթիգամը կէօրիւնճէ շատման օլուպ,
ᵉԱյագլարընը շէհրիրին գանընյլէ եըյգայաճագ տըր։
11 ᵉՎէ ինսան տէյէճէք քի՝ հագիգաթէն սալիհին էճրի վար,
Հագիգաթէն ᵉզէմինտէ հաքիմ օլան Ալլահ վար տըր։

ᵇ Մէզ. 94. 20։ ես. 10. 1։
ᶜ Մէզ. 51. 5։ ես. 48. 8։
ᵈ Մէզ. 140. 3։ վա՚. 10. 11։
ᵉ Երեմ. 8. 17։
ᶠ Ցոբ. 4. 10։ Մէզ. 3. 7։
ᵍ Յես. 7. 5։ Մէզ. 112. 10։
ᵇ Ցոբ. 3. 16։ վա՚. 6. 3։
ᶜ Էմմ. 10. 25։
ᵈ Մէզ. 52. 6։ 64. 10։ 107. 42։
ᵉ Մէզ. 68. 23։
ᶠ Մէզ. 92. 15։ [98. 9։
ᵍ Մէզ. 67. 4։ 96. 13։

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 59

Տիւշմէնլէրտէն խէլաս իչիւն տու՛ա։ 16 Ալլահա համտ։

Դա–էրէն գաթլի իչիւն Սաւուղ ադեմ կէօնտէրիպ խանէսինի պէգլէթտիյի զէման, Ալ–թաշհէթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին շի՛րի տիր։

Եա Ալլահըմ, [a]պէնի տիւշմէնլէրիմտէն գուրթար,
Պանա մուգավէմէթ էտէնլէրտէն պէնի վիգայէ էյլէ։
2 Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրտէն պէնի գուրթար,
Գանլը ատէմլէրտէն խէլաս էյլէ։
3 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, [b]՛իսեանըմ եօգ վէ կիւնահըմ եօգ իքէն,
Իշլէ՛ ճանըմ՛ իչիւն փուսուտա օթուրտըլար.
Վէ [c]գուվվէթլիլէր պանա գարշը թօփլանտըլար։
4 Գապահաթըմ եօգ իքէն, սէյիրտիպ հազըրլանտըլար,
*Իմտատըմ իչիւն [d]ույանըպ նազար էյլէ։
5 Վէ սէն, եա Իսրայէլիւն Ալլահը, Իլահ իւլ ճիւնուտ ՐԱՊՊ,
Հէփ թա՛իֆէլէրի եօգլամագ իչիւն ույան,
Ֆասըգ խա՛ինլէրիւն պիրինէ մէրհամէթ էթմէ։ (Սէլա։)
6 [e]Ախշամ տէօնիւպ քէլպ կիպի ուլույարագ,
Շէհրի տօլաշըրլար։
7 Իշլէ՛ աղըզլարըյլէ հէզէյան էտէրլէր,
[f]Տուտագլարընտա գըլըճլար վար.
Զիրա՝ [g]իշիտէն քիմ տիր՝ ադեմ։
8 Ամմա [h]սէն, եա ՐԱՊՊ, անլէրէ կիւլէրսիւն,
Ճիմլէ թա՛իֆէլէրի իսթիհզա էտէրսիւն։
9 Էյ գուվվէթիմ, սանա մունթազըր օլուրըմ.
[i]Զիրա մէյճա՛ըմ Ալլահ տըր։
10 Պանա ՛ինայէթ մէնպա՛ը օլան Ալլահ [j]պէնի գարշըլայաճագ,
Ալլահ պէնի տիւշմէնլէրիմիւն հէլաքա պագտըրաճագ տըր։
11 [k]Անլէրի գաթլ էթմէ, օլմայա քի գավմըմ ունուտա.
Անլէրի գուվվէթիիւլէ տաղըտըպ եէրէ սէր,
Եա սիփէրիմիզ Բապպ։
12 [l]Աղըզլարընըն կիւնահը, տուտագլարընըն քէլամը էէէա,
Վէ ղուրուրլարը վէ սէօյլէտիքլէրի լա՛նէթ վէ եալան սէպէպիյլէ թուռթուլսընլար։
13 [m]Մահվ էթ, խըշմլէ մահվ էթ, վէ եօգ օլսունլար,
[n]Վէ զէմինին միւնթէհասընա գատար,
Յակոբտա Ալլահըն սալթանաթ էթտիյինի պիլսինլէր։ (Սէլա։)
14 [o]Իմտի ախշամ տէօնիւպ՝ քէլպ կիպի ուլույարագ,
Շէհրի տօլաշաճագլար։
15 [p]Թա՛ամ իչիւն սէրսէրի կէզիպ,
Տօյմատըգլարը հալտէ կէճէլէյէճէքլէր տիր։
16 Պէն իսէ գուվվէթիիւկէ իլահի օգույուպ՝
Սապահլայըն ՛ինայէթիիւկէ թէրէննիւմ էտէճէյիմ,
Զիրա սէն պանա մէյճա՛,
Վէ մուզայագամըն կիւնիւնտէ փէնակեահ օլտըն։
17 [q]Էյ Գուվվէթիմ, սանա մէզմուր օգույաճաղըմ,
[r]Զիրա Ալլահ պանա մէյճա՛,
՛Ինայէթ մէնպա՛ը օլան Ալլահ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 60

Խէլաս իչիւն Ալլահըն վա՛տլարընա Դաւիթին իւմիտ վէ իսթինատը։

–Շուշան–էտուութ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն [a]Արամ՛ը նէհրէյն իւզէրինէ վէ Արամ՛ը Սուբա իւզէրինէ ճէնք էտիպ՝ Յովաբ ՛ավտէթինտէ Թուզ տէրէսինտէ օն իքի պին Եդովմլըլարը վուրտըղը զէման Դաւիթին թա՛լիմ իչիւն շի՛րի տիր։

Եա Ալլահ, [b]պիզի բէտտ ու փէրիշան էյլէտին,
Ղազապա կէլտին. եինէ պիզէ թէվէճճիւհ էյլէ։
2 Զէմինի թիթրէտիպ՝ շագգ էյլէտին.
[c]Անըն խարապ օլմուշ եէրլէրինի թա՛միր էյլէ, զիրա սարսըլըը։
3 [d]Գավմընկա սըգընթը չէքտիրտին.
[e]Պիզէ սէրսէմլիք շէրապը իչիւրտին։
4 [f]Սէնտէն գօրգանլարա հագիգաթ իչիւն
Տիքիլէճէք պայրագ վէրտին։ (Սէլա։)
5 [g]Սէվկիլիւլէրինկին խէլաս պուլմալարը իչիւն
Սաղ էլինկէ նէճաթ վէրիպ՝ պէնի միւսթէճապ գըլ։
6 Ալլահ [h]գուտսիյէթիյլէ սէօյլէտի,
Մէսրուր օլաճաղըմ,
[i]Սիւքէմի թագսիմ էտիպ՝
[j]Սոկքովթ վատիսինի էօլչէճէյիմ։
7 Գաղաադ պէնիմ, վէ Մանասէ պէնիմ տիր.
[k]Եփրեմ տախի պաշըմընն համիսի տիր.
[l]Շէրի՛աթըմը գօյան Յուդա տըր։
8 [m]Մովաբ եըյգանաճագ լէյէնիմ տիր.
[n]Եդովմ իւզէրինէ փափուշըմը աթաճաղըմ.
[o]Էյ Ֆիլիսթին, պէնիմ իչիւն ալգըշ էտինիզ։

[a] 59
[b] 1 Մխ. 19. 11։
[c] Մկ. 18. 48։
[d] 1 Մխ. 24. 12։
[e] Մկ. 56. 6։
[f] Ի՞ոբ. Պէնի գարշըլամագ
[g] Մկ. 35. 23։ 44. 23։
[h] Այ. 14։
[i] Մկ. 57. 4։ Էմս. 12. 18։
[j] Մկ. 10. 11, 13։ 64. 5։ 73. 11։ 94. 7։
[k] 1 Մխ. 19. 16։ Մկ. 2. 4։
[l] Այ. 17։ Մկ. 62. 2։
[m] Մկ. 21. 3։
[n] Մկ. 54. 7։ 92. 11։ 112. 8։
[o] Թէք. 4. 12, 15։
[p] Էմս. 12. 13։ 18. 7։
[q] Մկ. 7. 9։
[r] Մկ. 83. 18։
[s] Այ. 6։

[a] Յոր. 15. 23։ Մկ. 109. 10։
[b] Մկ. 18. 1։
[c] Այ. 9, 10։ 60
[d] Պաղ Մկ. 80, սէրբէսլաան [18. 3, 12։
[e] 2 Մխ. 8. 3, 13։ 1 Թվ.
[f] Մկ. 44. 9։
[g] 2 Թվ. 7. 14։
[h] Մկ. 71. 20։
[i] Ես. 51. 17, 22։ Երեմ. 25. 15։
[j] Մկ. 20. 5։
[k] Մկ. 108. 6, վէ դայրի։
[l] Մկ. 89. 35։
[m] Թէք. 12. 6։
[n] Ցես. 13. 27։
[o] Պաղ Թէս. 33. 17։
[p] Թէք. 49. 10։
[q] 2 Մխ. 8. 2։ [8. 14։
[r] Մկ. 108. 9։ 2 Մխ. 8. 1։

Digitized by Google

9 Պէնի միսթահքէմ շէհրէ քիմ կէօթիւրիւր.
Եդովմա գատար պանա քիմ տէլալէթ էտէր։
10 Սէն տէյիլ մի սին, եա Ալլահ, քի ՝պիզի րէտտ էյլէտին,
Վէ ՚՚ասքէրլէրիմիզ իլէ չրգմատըն, եա Ալլահ։
11 Պիզէ մուզայագատա իմտատ էյլէ,
Զիրա ՚ինսան թարաֆընտան օլան խէլաս պաթըլ տըր։
12 Ալլահ իլէ ՚շէհի՚անէ հարէ քէթ էտէճէյիզ,
Օ տախի տիւշմէնլէրիմիզի ՚չինէյէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 61

Ալլահա իլթիճա։

Նկինօթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչին
Դաւիթին ԴԷՄՈՒԸ ՊԸՏ։

Եա Ալլահ, ֆէրեատըմը իսթիմա՚ էտիպ՝
Նիյազըմը տինկլէ։
2 Գալպիմ ՊԷՊՈՒ ղարգ օլունճա,
Զէմինին միւնթէհասընտան սանա ֆէրեատ էտէրիմ.
Պէնտէն եիւքսէք գայայա պէնի իրշատ էյլէ։
3 Զիրա սէն պանա փէնահ,
Վէ տիւշմէն եիւգինտէն ՚՚գավի գալ՚ա օլտըն։
4 ՚Իլէլէպէտ չատըրըկտա սաքին օլաճաղըմ.
՚Գանատլարընկըն սայէսինէ իլթիճա էտէճէյիմ։ (Սէլա։)
5 Զիրա սէն, եա Ալլահ, նէզրլէրիմի իշիտիպ
Սէնին իսմինտէն գօրգանլարըն միրասընը ՊՈՆՈ վէրտին։
6 ՚Մէլիյին կինլէրինէ կինլէր զամմ էտէճէքսին,
Անըն սէնէլէրի տէվրլէր կիպի օլաճագ տըր։
7 Ալլահընն հուզուրընտա իլէլէպէտ օթուրաճագ,
Անըն մուհաֆազասը իչին ՚՚ինայէթ ու հագիգաթ թա՚եին էյլէ։
8 Պէօյլէճէ հէր կիւն նէզրլէրիմի իֆա էթմէք իւզրէ՝
Սէնին իսմինէ տա՚իմա մէզմուր օգույաճաղըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 62

Ալլահա օլան զավի ի՚թիմատ։ 9 Տիւնեայա ի՚թիմատ էվվէք պաթըլ։ 11 Գուտրէթ՝ Ալլահա մախսուս օլտըղը։

՚՚Իդիթուն իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչին
Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Հագիգաթէն ՚ճանըմ Ալլահա սիւքիւրլէ մունթազըր տըր.
Եա Ալլահ, Ալլահըմ սէն սին,
Էրքէն սէնի թալէպ էտէրիմ.
՚ճանըմ սանա սուսատը.
Ճէսէտիմ սու պուլունմայան գուրու վէ սուսամըշ եէրտէ սանա միւշթագ տըր,
2 Քի ՚սէնին գուտրէթինի վէ ՚իզզէթինի՝

Խէլասըմ անտէն տիր։
2 Հագիգաթէն ՚գայամ վէ խէլասըմ վէ մէլճա՚ըմ Օ տըր,
՚՚Զօգ սարսըլմայաճաղըմ։
3 Նէ՞ վագթա գատար պիր ատէմ իւզէրինէ հիւճում էտէրսինիզ.
Ճիւմլէսինիզ ՚էյիլմիշ տիվար,
Վէ պօզուլմըշ չիթ կիպի ՚՚նը էզէրսինիզ։
4 Հագիգաթէն անը շէրէֆինտէն տիւշիւրմէք իչին միւշավէրէ էտէրէք,
Եալանտան հազզ էտէրլէր.
՚՚Աղըզլարըլէ խայր տու՚ա,
Վէ տէրունլէրինէ լա՚նէթ օգուրլար։ (Սէլա։)
5 ՚Էյ ճանըմ, եալընըզ Ալլահա մունթազըր օլ,
Զիրա իւմիտիմ անտէն տիր։
6 Հագիգաթէն գայամ վէ խէլասըմ վէ մէլճա՚ըմ Օ տըր,
Սարսըլմայաճաղըմ։
7 ՚՚Խէլասըմ վէ ՚իզզէթիմ Ալլահտան տըր.
Գուվվէթիմին գայասը վէ փէնահըմ Ալլահ տըր։
8 Էյ գավմ, հէր վագթ անա թէվէքքիւլ էտինիզ,
՚՚Անըն հուզուրընտա *գալպինիզին արզուսընը իզհար էտինիզ՚՚.
՚Ալլահ պիզէ փէնահ տըր։ (Սէլա։)
9 ՚Հագիգաթէն պայաղը ատէմլէր պաթըլ տըր,
Պէօյիւքլէր եալան տըր,
Միզանտա ճիւմլէսի պուԹլանտան ՚՚ՖՒՖ տիր։
10 Զուլմա ի՚թիմատ վէ եաղմայը խիւլեա էթմէյինիզ.
՚՚Էմվալ արթտըղը հալտէ, անա կէօնիւլ վէրմէյինիզ։
11 ՚՚Ալլահ պիր քէրրէ սէօյլէտի.
Իքի քէրրէ տախի պունու իշիթտիմ քի,
՚Գուտրէթ Ալլահա մախսուս տըր։
12 ՚՚Ինայէթ տախի, եա Րապպ, սանա մախսուս տըր,
Զիրա սէն ՚հէր քէսէ ՚ամէլինէ կէօրէ վէրիրսին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 63

Ալլահա օլան իշիթյագ։

՚՚Յուդա պէրրիյէսինտէ պուլունտըղը զէման
Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա Ալլահ, Ալլահըմ սէն սին,
Էրքէն սէնի թալէպ էտէրիմ.
՚ճանըմ սանա սուսատը.
Ճէսէտիմ սու պուլունմայան գուրու վէ սուսամըշ եէրտէ սանա միւշթագ տըր,
2 Քի ՚սէնին գուտրէթինի վէ ՚իզզէթինի՝

Ֆ Այ. 1։ Մէզ. 44. 9։ 108. 11։
Ղ Յես. 7. 12։
Ֆ Մէզ. 118. 8։ 146. 3։
Ր Ա՚տ. 24. 18։ 1Թէվ. 19. 13։
Շ Ես. 63. 3։
61
– Էմս. 18. 10։
Ֆ Մէզ. 27. 4։ [4։
Ֆ Մէզ. 17. 8։ 57. 1։ 91.
Տ Մէզ. 21. 4։
Ֆ Մէզ. 40. 11։ Էմս. 20. 28։
62
– 1Թէվ. 25. 1, 3։
Ֆ Մէզ. 33. 20։
Ֆ Այ. 6։
Տ Մէզ. 37. 24։
Ֆ Մէզ. 39. 5, 11։ Ես. 40. 15, 17։ Բօմ. 3. 4։
Ֆ Յոբ. 31. 25։ Մէզ. 52. 7։ Ղուկ. 12. 15։ 1Տիմ. 6. 17։
Ֆ Յոբ. 33. 14։
Ֆ Վահ. 19. 1։
Ֆ Մէզ. 86. 15։ 103. 8։
Դան. 9. 9։
Ֆ Յոբ. 34. 11։ Էմս. 24. 12, Երեմ. 32. 19, Եզեկ. 7. 27։ 33. 20։ Մատթ. 16. 27։ Բօմ. 2. 6։ 1Կոր. 3. 8։ 2Կոր. 5. 10։ Եփես. 6. 8։ Կող. 3. 25։ 1Պետ. 1. 17։ Վահ. 22. 12։
63
– 1Միւս. 22. 5։ 23. 14-16։
Ֆ Մէզ. 42. 2։ 84. 2։ 143. 6։
Ֆ Պագ 1Միւս. 4. 21։ 1Թէվ. 16. 11։ Մէզ. 27. 4։ 78. 61։

Digitized by Google

Սէնի մագտիստէ կէօրտիւյիմ կիպի կէօրէյիմ։
3 ֊Լութֆըն հայաթտան տահա էյի օլտըղընտան,
Տուտագլարըմ սանա թէսպիհ էտէճէք տիր։
4 Պէօյլէճէ ֏հայաթտա գալտըգճա սանա սէնա էտէճէյիմ,
Սէնին իսմինլէ էլլէրիմի գալտըրաճաղըմ։
5 ֊Իլիք վէ եաղլէ ֊ոյա ֏նէ ճանըմ տօյաճագ,
Վէ աղզըմ թէրէննիմ էտէն տուտագլարլէ ֊նէ թէմ-
ճիտ էտէճէք տիր։
6 ֏Սէնի տէօշէյիմտէ թէզէքքիւր էտինճէ,
Կ֊ե նէվպէթլէրինտէ սէնին հագգընտա թէֆէքքիւր
էտէճէյիմ.
7 Զիրա սէն պանա եարտըմճը օլտրն,
Վէ ֊զանատլարընկրն սայէսինտէ մէսրուր օլաճաղըմ.
8 Ճանըմ սանա իլթիսագլէ թապի՛ օլուր.
Սաղ էլինկ պանա տէսթկիր տիր։
9 Լաքին անլէր ճանըմը հէյաք էթմէք իչիւն արարլար.
Զէմինին տէրին եէրլէրինէ կիրէճէքլէր։
10 ֊Գրլրճա թէսլիմ օլունաճագլար,
Զագալլարա նասիպ օլաճագլար տրր։
11 Մէլիք իսէ Ալլահ իլէ շատման օլաճագ.
֏Անընլէ հէր եէմին էտէն՝ իֆթիխար էտէճէք տիր.
Լաքին եալան սէօյլէյէնլէրին աղզը գափանաճագ տրր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 64

Դաւիթին՝ տիւշմէնլէրի ՝ալէյհինտէ Ալլահտան իսթիմտատ տիլէմէսի։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տրր։

Եա Ալլահ, շիքեայէթիմտէ սէսիմի իսթիմա՛ էյլէ.
Տիւշմէն գօրգուսընտան հայաթըմը հրֆզ էյլէ։
2 Շէրիրլէր ճէմ՛իյ յէթինտէն,
Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէր ճիմհուրընտան պէնի սէթր էյլէ։
3 ֊Պունլար տիլլէրինի գըլըճ կիպի պիլէյէրէք,
Աճը սէօզտէն ՝ի կարէթ օլան ֏օգլարընը չէ քէրլէր,
4 Թա քի կիզլի եէրլէրտէ քեամիլէ աթալար.
Անսըզրն աթարլար վէ գօրգմազլար։
5 ֏Քէնտիլէրինէ քէօթիւ իշ գարարլաշտըրըպ,
Տուզագ կիզլէմէ.ք իւզէրինէ սէօյլէշէրէք,
֊Պունու քի՞մ կէօրճէմ.ք տիր՝ տէրլէր։
6 Քէօթիւլիւ.ք գաստ էտիպ,
Մագսուտրմրզը թէմամ էթտիք՝ ֊ոէրլէր
Ինսանըն տէրունի վէ գալպի տէրին տիր։
7 ֏Ամմա Ալլահ անլէրէ օգ աթար,
Վէ անսըզրն եարալանըրլար։
8 Վէ ֊քէնտի տիլլէրինի քէնտի իւզէրլէրինէ տէօնտէ-
րէճէքլէր տիր.
֏Անլէրի կէօրէնլէրին ճիմլէսի գաչաճագլար։
9 ֊Վէ ճիմլէ ատէմլէր գօրգուպ՝
֏Ալլահրն ֆի՛լիինի պէյան,
Վէ իշինի ֆէհմ էտէճէքլէր տիր։
10 ֏Սալիհ ֊ոէ՛ ՐԱՊՊ իլէ շատման օլուպ՝ անա թէ-
վէքքիւլ,
Վէ գալպի միւսթագիմ օլանլարրն ճիմլէսի իֆթի-
խար էտէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 65

Նի՛մէթլէրինէ պինա՛էն համտրն Ալլահա մախսուս օլտըղը։ մուր ը Քապի՛յի՛տ Ալլահրն գուտրէք ու բահմէթինին գուհուրը։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուր վէ իլահիսի տիր։

Եա Ալլահ, Սիօնտա թէսպիհ սէնին իչիւն հա-
զըր տրր,
Վէ նէզր սանա իֆա օլունուր։
2 Էյ տու՛այը իսթիմա՛ էտէն,
֊Ճիւմլէ պէշէր սանա կէլէճէք տիր։
3 ֏Ֆէսատլար պանա ղալիպ կէլտի.
֏՛Իսեանըմրզը սէն ՝աֆվ էտէճէքսին։
4 ֊Նէ՞ միւպարէք տիր օլ ատէմ,
Քի հավլուլարընկտա սաքին օլմագ իւզրէ ֏ինթիխապ
էտիպ,
Քէնտինէ եագրն գրլտրն.
֊Պէյթիկրն, եա՛նի մուգատտէս հէյքէլիկին նի՛մէթ-
լէրինտէն տօյաճաղրզ։
5 Էյ խէլասըմրզրն Ալլահը,
Հէյպէթլի շէյլէրլէ ՝ատալէթ իւզրէ պիզի միւսթէ-
ճապ գրլաճագսրն,
Սէն քի ֏զէմինին ճիմլէ միւնթէհալարընրն
Վէ տէնիզին ուզագ եէրլէրինին իւմիտի սին։
6 Տաղլարը գուվվէթինկլէ սապիթ գրլան,
Վէ ֊գուտրէթլէ գուշանան սէն սին։
7 ֏Տէնիզլէրին կիւրիւլթիւսինու,
Տալղալարրն կիւրիւլթիւսինու,
Վէ ֏իւմմէթլէրին հէնկեամէսինի թէսքին էտէն սէն սին։
8 Վէ ֊ոէ՛ռէ՛ռէ՛ն ուճլարընտա սաքին օլանլար
Սէնին ՝ալամէթլէրինտէն գօրգաճագլար տրր.
*Շարգ վէ ղարպը՝՝ թէրէննիմ էթտիրիրսին։
9 ֏Զէմինի զիյարէթ էտիպ՝ ֊անա ֆէյզ ու պէրէքէթ
վէրիրսին,

65
֊ ես. 66. 23։
֏ Մէզ. 38. 4։ 40. 12։
֏ Մէզ.51.2։ 79.9։ ես. 6. 7։ ՝Իպր. 9. 14։ 1Յովհ. 1. 7,9։
֏ Մէզ. 33. 12։ 84. 4։
֏ Մէզ. 4. 3։
֊ Մէզ. 36. 8։
֏ Մէզ. 22. 27։
֏ Մէզ. 93. 1։
֏ Մէզ. 89. 9։ 107.29։ Մատթ. 8. 26։
֏ Մէզ. 76. 10։ ես.17. 12,13։
* ՝Իպր. Սապահ վէ ախշամըն չըգմալարընը
֏ Թագ. 11. 12։
֏ Մէզ. 68. 9,10։ 104. 13։ Երեմ. 5. 24։

Digitized by Google

֏ Մէզ. 30. 5։
֏ Մէզ.104.33։ 146.2։
֊ Մէզ. 36. 8։
֏ Մէզ. 42. 8։ 119.55։ 149. 5։
֏ Մէզ. 61. 4։
֏ Եզեկ. 35. 5։
֏ Թագ. 6. 13։ ես. 45. 23։ 65.16։ Սոփ.1.5։ 64
֊ Մէզ. 11. 2։ 57. 4։
֏ Մէզ.58.7։ Երեմ.9.3։
֏ Պաղ Լամ. 1. 11։
֏ Մէզ. 10. 11։ 59. 7։
֏ Մէզ. 7 12,13։
֊ Լամ. 12. 13։ 18. 7։
֏ Մէզ. 31. 11։ 52. 6։
֏ Մէզ. 40. 3։
֏ Երեմ. 50. 28։ 51.10։
֏ Մէզ. 32. 11։ 58. 10։ 68. 3։

Անը ղայէթլէ մահսուլտար գըլարսըն.
[ե]Ալլահըն ըրմաղը սու իլէ տօլու տըր.
Ին...ա իչիւն պուղտայ թէտարիք էտէրսին,
Զիրա ձէ[զ]է պէօյլէ թէրթիպ էտէրսին:
10 Անըն էվլէգլէրինի սուլայըգ,
Զուգուրլարընը տիւզէլտիրսին.
Անը եաղմուրլէ եումշատըգ,
Ֆիլիզլէրինի պէրէգքէթլէրսին:
11 Սէնէյի սէնին ֆէյզինլէ թաճլանտըրըրսըն,
Իզլէրինկ եաղ տամլատըր.
12 Զէօլիւն մէր'ալարընա տամլատըր.
Վէ պայըրլար շատլըգ գուշանըրլար:
13 Մէր'ալար սիւրիւլէր կիյինիր,
Վէ [ե]վատիլէր պուղտայլէ գափլանըգ,
Ալգըշ էտէրլէր վէ իլահի օգուրլար:

ՄԷԶՄՈՒՐ 66

Ալլահա համտ, 5 Անըն պէօյիւգ իշլէրինէ տիգգաթ իչիւն Թէհպիհ, 13 Ալլահա [ե]իպատէթ պաղընտա վա'տ, 16 Տու'ա էտէնին միւսԹէճապ օլմասը:

Մուսիգաճը պաշը իչիւն մէզմուր վէ իլահի տիր:

Է՛յ պիւթիւն զէմին, -Ալլահա ալգըշ էտինիզ.
2 Իսմինին մէճտինի թէզմիր,
Վէ համտընը թէմճիտ էյլէյինիզ:
3 Ալլահա տէյինիզ քի՝ Իշլէրինկ նէ [բ]հէյպէթլի տիր.
[բ]Գուվվէթինկին [ե]ազամէթինտէն
Տիւշմէնլէրինկ հուզուրընկտա պօյուն էյէճէքլէր:
4 [բ]Պիւթիւն զէմին սանա սէճտէ էտիպ [ե]մէզմուր օգույաճագ.
Իսմինկէ մէզմուր օգույաճագ տըր: (Սէլա:)
5 [ը]Կէլինիզ, Ալլահընն իշլէրինի կէօրիւնիւզ.
Պէնի ատէմ հագգընտա օլան իշինտէ հէյպէթլի տիր:
6 [ե]Տէնիզի գարայա թահվիլ էյլէտի,
[ը]Ըրմագտան եայան կէչտիլէր.
Օրատա անընլէ շատ օլտըգ:
7 Գուտրէթիյլէ իլէէպէտ սալթանաթ էտէր.
[ը]Կէօզլէրի իւմմէթլէրէ նազար էյլէր.
[ե]Ասըլար թէքէպպիւր էթմէսինլէր: (Սէլա:)
8 Է՛յ գավմլար, Ալլահըմըզա սէնա էյլէյինիզ,
Համտընըն սէտասընը իշիթտիրինիզ:
9 Ձանըմըզը հայաթտա հրֆզ էտէն Օ տըր,
Վէ [ե]այագլարամըզը սիւրչմէյէ պրագմազ:
10 Զիրա, եա Ալլահ, [ե]պիզի թէճրիպէ էյլէտին,
Կիւմիւշ գալ օլունտըղը կիպի [ը]պիզի գալ էթտին:
11 [բ]Պիզի տուզագ իչինէ կէթիրիպ,
Պէլլէրիմիզէ աղըր եիւք գօտրն:
12 [ե]Սէն ատէմլէրի պաշըմըզա պինտիրտին
[ը]Պիզ աթէշէ վէ սույա կիրտիք,
Ամմա պիզի պօլլուղա չըգարտըն:
13 [ը]Մուհրագալարլէ պէյթինկէ կիրէճէյիմ.
14 Մուզայագամտա տուտագլարըմըն իգրար էթտիյի,
Վէ աղզըմըն սէօյլէտիյի նէզրլէրիմի
[ե]Սանա իֆա էտէճէյիմ:
15 Սանա գօչլար պուխուրըյլէ սէմիզ մուհրագալար
[ե]արզ էտիպ՝
Էրկէճլէր իլէ սըղըրլար թագտիմ էտէճէյիմ: (Սէլա:)
16 [ը]Կէլինիզ, տինկլէյինիզ, էյ Ալլահտան գօրգանլարըն ճիւմլէսի,
Ձանըմ իչիւն եափտրղընը հիքեայէ էտէճէյիմ:
17 Աղզըմլէ անա ֆէրեատ էթտիմ,
Վէ թա[զ]իմի տիլիմտէ տիր:
18 [բ]Էկէր գալպիմտէ քէօթիւլիյէ րի'այէթ էթսէ իտիմ,
Բապպ պէնէ տինկլէմէզ իտի:
19 Լաքին Ալլահ [ը]տինկլէտի,
Նէյազըմըն սէտասընա տիգգաթ էյլէտի:
20 Ալլահ միւպարէք օլսուն, չիւնքի նէյազըմը րէտտ,
Վէ պէնտէն քէնտի [ե]ինայէթինի [ա]էրէնէ էթմէտի:

ՄԷԶՄՈՒՐ 67

Ալլահընն [ե]ումումա մա'լիւմ օլմասըյլէ, անըն պէրէքէթլէրի իչիւն Թէշէքքիւր վէ տու'ա:

Նկինօթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն մէզմուր վէ իլահի տիր:

Ալլահ պիզէ մէրհամէթ էտէ, վէ պէրէքէթ իհսան էյլէյէ.
-Պիզէ եիւզիւնիւ նուրպախշ էյլէյէ, (Սէլա,)
2 Թա քի [բ]թարիգինկ զէմինտէ,
Վէ [բ]խէլասընկ ճիւմլէ իւմմէթլէրտէ մա'լիւմ օլսուն:
3 Եա Ալլահ, [բ]գավմլար սանա համտ էթսինլէր,
Գավմլարընն ճիւմլէսի սանա համտ էթսինլէր:
4 Միլլէթլէր շատման օլուպ՝ թէրէննիւմ էթսինլէր,
Զիրա [ե]գավմլարա իսթիգամէթլէ հիւքմ էտէճէքսին,
Վէ զէմինտէ միլլէթլէրէ հիտայէթ էտէճէքսին: (Սէլա:)
5 Եա Ալլահ, գավմլար սանա համտ էթսինլէր,
Գավմլարընն ճիւմլէսի սանա համտ էթսինլէր:
6 [ը]Զէմին մահսուլընը վէրէճէք,
Վէ պիզիմ Իլահընմըզ Ալլահ պիզի միւպարէք գըլաճագ տըր:

[ե] Մէզ. 46. 4։
[բ] Ես. 55. 12։ 66
[գ] Մէզ. 100. 1։
[դ] Մէզ. 65. 5։
[ե] Մէզ. 18.44։ 81. 15։
[զ] Մէզ. 22. 27։ 67. 3։ 117. 1։
[է] Մէզ. 96. 1,2։
[ը] Մէզ. 46. 8։
[թ] Խուր. 14. 21։
[ժ] Ցնս. 3. 14,16։
[ի] Մէզ. 11. 4։
[լ] Մէզ. 121. 3։
[խ] Մէզ. 17. 3։ Ես. 48. 10։
[ծ] Զար. 13. 9։ 1 Պետ. 1. 6,7։
[կ] Մէքս. 1. 13։
[հ] Ես. 51. 23։
[ձ] Ես. 43. 2։
[ղ] Մէզ. 100. 4։ 116. 14, 17,18,19։
[ճ] Վա'. 5. 4։
[մ] Մէզ. 34. 11։
[յ] Յոբ. 27. 9։ Լամ. 15. 29։ 28. 9։ Ես. 1. 15։ Յովհ. 9. 31։ Յակ. 4. 3։
[ն] Մէզ. 116. 1,2։ 67
[շ] Ա'մ. 6. 25։ Մէզ. 4. 6։ 31. 16։ 80. 3,7, 19։ 119. 135։
[ո] Ա'մալ. 18. 25։
[չ] Ղուկ. 2. 30,31։ Տիտ. 2. 11։
[պ] Մէզ. 66. 4։
[ջ] Մէզ. 96. 10,13։ 98. 9։
[ռ] Ղեւ. 26. 4։ Մէզ. 85. 12։ Եզեկ. 34. 27։

Digitized by Google

7 Ալլահ պիզի միւպարէք գըլաճագ,
Վէ ՙզէմինին ճիւմլէ միւնթէհալարը անտէն գօրգաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 68

Մէրհամէթլէրի, 7 հիմայէսի, 19 վէ պէօյիւք իշլէրի իչին Ալլահա համտ։

Մուսիգաճը պաշը իչին Դաւիթին մէզմուր վէ իլահիսի տիր։

1 ¯Ալլահ գալգսըն, տիւշմէնլէրի փէրիշան օլսունլար,
Վէ անա պուղզ էտէնլէր Անըն հուզուրընտան ֆիրար էթսինլէր։
2 ՚Տիման տաղըլտըղը կիպի ¯ԷՀէ տաղըթ,
՚Պալ մումու աթէշ էօնիւնտէ էրիտիյի կիպի,
Շէրիրլէր Ալլահըն հուզուրընտան մահվ օլսունլար։
3 Ամմա ՚սալիհլէր շատման օլսունլար,
Ալլահըն հուզուրընտա մէսրուր,
Վէ զիյատէսիյլէ միւֆէրրահ օլսունլար։
4 ՚Ալլահա իլահի օգույընըզ, իսմինէ մէզմուր օգույընըզ.
Պինիպ պէրրիյէլէրտէն կէչէնէ եօլ հազըրլայընըզ,
ՙԻսմի Եահ տըր, անըն հուզուրընտա մէսրուր օլունըզ։
5 Ալլահ մուգատտէս մէսքէնինտէ
՚Եէթիմլէրէ փէտէր վէ տուլ գարըլարա հաքիմ տիր։
6 ՚Ալլահ պիքէս օլանլարը խանէտէ իսքան,
Վէ ՚էսիրլէրի գուրթարըպ իֆլահ էտէր,
Ֆագաթ ՚՚ասըլար գուրագլըգտա սաքին օլաճագլար տըր։
7 Եա Ալլահ, ՚գավմրկըն էօնիւնճէ չըգտըղընկտա,
Պէրրիյէտէ եիւրիւտիւյիւկ զէման, (Սէլա,)
8 ՙԶէմին հարէքէթ էյլէտի, սէմա տախի Ալլահըն հուզուրընտան տամլատը.
Թուր ի Սինա Իլահ ը Իսրայէլ օլան Ալլահըն հուզուրընտա հաբէ՚էր էրտէ։
9 Եա Ալլահ, ՚չօգ եաղմուր եաղտըրտըն,
Միրասրկըն թագաթը քէսիլտիյինտէ անա թագվիյէթ վէրտին։
10 Եա Ալլահ, սէնին ճէմա՚աթըն անտէ սաքին օլուպ,
՚Քէրէմինկլէ պիչարլէր իչին թէտարիք էյլէտին։
11 Րապպ քէլամ իրատ էտէր,
Անը թէպշիր էտէնլէր պէօյիւք ճիւմհուր տըր։

՚ Մէզ. 22. 27։ 68
՚՚ Ա՚տ. 10. 35։ Եա. 33. 3։
՚՚՚ Եա. 9. 18։ Ովս. 13. 3։
՚՚՚՚ Մէզ. 97. 5։ Միք. 1. 4։
՚՚՚՚՚ Մէզ. 32. 11։ 58. 10։ 64. 10։
՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 66. 4։
՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 6. 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 10. 14, 18։ 146. 9։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 1 Մխլ. 2. 5։ Մէզ. 113. 9։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 107. 10, 14։ 146. 7։ Ա՚մսլ. 12. 6, վկ զայրիս։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 107. 34, 40։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 13. 21։ Հաբ. 4. 14։ Ամր. 3. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 19. 16, 18։ Հաբ. 5. 4։ Եա. 64. 1, 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 11. 11, 12։ Եզեկ. 34. 26։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 26. 5, 9։ Մէզ. 74. 19։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՚տ. 31. 8, վկ զայրիս։ Յեռ. 10. 16։ 12. 8։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 105. 37։

12 ՚Օրտուլարըն մէլիքլէրի ֆիրար էտէր, ֆիրար էտէր,
Վէ էվին խաթունը եաղմայը թագսիմ էյլէր։
13 Էկէր աղըլլար արասընտա եաթսանըզ տա,
Գանատլարը կիւմիւշլէ
Վէ ՙթիյլէրի սարը ալթունլէ գափլանմըշ կէօյէրճին ՚՚էհէ օլուրսընըզ։
14 ՚Գատիր օրատա մէլիքլէրի տաղըթտըղընտա
Եէր Սելմոնտա պուլունան գար կիպի օլտու։
15 Ալլահ տաղը Բասան տաղը տըր.
Բասան տաղը՝ թէփէլէրի չօգ օլան պիր տաղ տըր։
16 ՚՚Էյ թէփէլէրի չօգ օլան տաղլար
Նիչին հասէտլէ պագարսընըզ.
՚Ալլահ պու տաղը մէսքէն իչին արզուլէտի,
Հագիգաթէն ՐԱՊՊ ՚՚՚Էհէ իլէլէպէտ սաքին օլաճագ տըր։
17 ՙԱլլահըն արապալարը իքի քէրրէ օն պինկ, պինկլէրճէ պինկլէր տիր.
Րապպ անլէրին արասընտա տըր,
Ճէլուէ Սինատա ՚՚էհէ մագտիստէ տիր։
18 ՙԵիւքսէյէ չըգտըն,
՚Էսիրլէր կէօթիւրտիւն,
Ատէմլէր իչին, վէ ՚՚ասըլար իչին պիւէ ¯հէտիյէլէր ալտըն,
՚Թա քի սէն, եա ՐԱՊՊ Ալլահ, ¯բ՚ալ՚ըմ՚ա իգամէթ էտէսին։
19 Րապպ հէր կիւն միւպարէք օլսուն.
Իւզէրիմիզէ եիւք գօնուլսա,
Խէլասըմըզ Ալլահ տըր։ (Սէլա։)
20 Ալլահ պիզիմ՝ իչին խէլաս Ալլահը տըր,
Վէ ¯էօլիւմտէն գուրթարմագ Րապպ ԵՀովայա մախսուս տըր։
21 Լաքին ՚Ալլահ տիւշմէնլէրինին պաշընը,
Վէ ¯՚իսեանլարընտա իսրար էտէնին սաչը թէփէսինի էզճէք տիր։
22 Րապպ պույուրտու քի՝ ¯Ա՚՚էհէ Բասանտան էկրի կէթիրիպ,
՚Տէրեանըն տէրին եէրլէրինտէն կէրի կէթիրէճէյիմ.
23 ¯Թա քի այաղըն գանա պաթըրըլըպ,
՚Քէլպլէրինկին տիլի տիւշմէնլէրտէն հիսսէսինի ¯՚։
24 Եա Ալլահ, սէնին հարէքէթլէրինի,
Եա՚նի Ալլահըմ վէ Փատիշահըմըն հարէքէթլէրինի մագտիստէ կէօրտիւլէր։
25 ՚Խանէնտէյէր էօնտէն,
Սազէնտէյէր արտտան,

՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚

Տէֆ չալան պաքիրէլէրին օրթասընտա կիթտիլէր։
26 Էյ ⁻մէնպա՛ր Իսրայէլտէն օլանլար, Ալլահա,
ձէմա՛աթլարտա Րապպա սէնա էտինիզ։
27 Անլէրէ թէսալլութ էտէն ⁺քիւչիւք Բենիամին,
Վէ խալգը չօգ օլան Յուդա էմիրլէրի,
Վէ Զաբուղոն էմիրլէրի վէ Նեփթաղիմ էմիրլէրի
օրատա տըր։
28 Սէնին գուվվէթինի Ալլահընկ սապիթ էթտի.
Եա Ալլահ, պիզիմ իչիւն եափտըղընկ շէյլէրի գուվվէթլէնտիր։
29 Երուսաղէմտէ օլան հէյքէլինկ իչիւն
⁺Մէլիքլէր սանա հէտիյէլէր կէթիրէճէքլէր
30 Գամըշլըգ վիւհուշընը,
Գավմլար պուզաղըլարը իլէ ˙պուղալար ճէմ՛իյյէթինի թա՛զիր էյլէ,
Քի ⁴եիւզ սիւրէրէք կիւմիւշ գըթ՛ալարը թագտիմ էտէլէր.
ձէնք սէվէն գավմլարը փէրիշան էյլէ։
31 ⁻Մըսըրտան էշրաֆ կէլիպ,
⁵Հապէշիսթան չապուգ ⁴էլլէրինի Ալլահա տօղրու ուզատաճագ տըր։
32 Էյ զէմինին մէմալիքի, Ալլահա իլահի օգույընըզ։
Րապպա մէզմուր օգույընըզ։ (Սէլա։)
33 Գատիմ ⁻սէմա իւս սէմավաթա րաքիպ օլանա ⁻Եղ֊ը օ֊ույընըզ.
Իշթէ Օ՝ ⁵սէտասըյլէ սէտա ի գուվվէթ վէրիր։
34 ⁻Ալլահը գուվվէթ սըֆէթինէյլէ թավսիֆ էյլէյինիզ.
Անըն ճէլալը Իսրայէլ իւզէրինտէ,
Վէ գուվվէթի պուլութլարտա տըր։
35 Եա Ալլահ, մուգատտէս մէքեանլարընկտա ⁵հէյպէթլի սին.
Գավմընա գուվվէթ վէ գուտրէթ վէրէն՝ Իսրայէլին Ալլահը տըր.
Ալլահ միւպարէք օլսուն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 69

Ալլահըն մէսիհինին էլիմ վէ իզթիրապը վէ նէճաճ պուլմասը

⁻Շօշանիմ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Դաւիթին Եղ֊ը ˙ըը ։

Եա Ալլահ, պէնի խէլաս էյլէ,
Զիրա ⁵սուլար ճանըմա եէթիշտիլէր։
2 ⁴Տուրաղը օլմայան տէրին պաթաղա պաթըպ՝
Տէրին սուլարա կիրտիմ.
Վէ սէյլլէր պէնի իսթիլա էյլէտի։
3 ⁻Ֆէրեատ էթմէքլէ եօրուլտըմ, պօղազըմ գուրուտու.
Ալլահըմա մունթազըր օլմագտան ⁵կէօզլէրիմ պօզուլտու։
4 ⁻Պանա սէպէպսիզ պուղզ էտէնլէր պաշըմընն սաչընտան չօգ տըրլար.
Պէնի նահագգ եէրէ հէլաք էթմէք իսթէյէն տիւշմէնլէրիմ քէսպ ի գուվվէթ էթտիլէր,
Ղասպ էթմէտիյիմ հալտէ օլ վագըթ թազմին էյլէտիմ։
5 Եա Ալլահ, համագաթըմ սանա մա՛լիմ տիր,
Թէճավուզաթըմ տախի սէնտէն խաֆի տէյիլ տիր։
6 Եա Րապպ իւլ ճիւնուտ Եհովա,
Սանա մունթազըր օլանլար պէնիմ սէպէպիմիլէ խէճիլ,
Եա Իսրայէլին Ալլահը, սէնի թալէպ էտէնլէր
Պէնիմ սէպէպիմիլէ րիւսվա օլմասըն։
7 Զիրա սէնին իչիւն հագարէթ չէքտիմ,
Եիւզիւմիւ խէճալէթ գափլատը։
8 ⁴Գարնտաշլարըմա ղարիպ,
Վէ վալիտէմին օղուլլարընա էճնէպի օլտըմ։
9 ⁻Զիրա սէնին խանէնին ղայրէթի պէնի եէտի,
⁻Վէ սանա սիթէմ էտէնլէրին սիթէմլէրի իւզէրիմէ տիւշտիւ։
10 ⁴Ճանըմը օրուճլէ աղլաթտըմ,
Պու տախի պանա ˙ար օլտու։
11 Վէ չուվ կիյտիյիմտէ,
⁴Անլէրէ մէսէլ օլտըմ։
12 Գափուտա օթուրանլար հագգըմտա սէօյլէշիրլէր,
Վէ ⁴սէրխօշլարըն թիւրքիւսիւ օլտըմ։
13 Ամմա, եա ՐԱՊՊ, ⁵մագպուլ զէմանտա նէյազըմ սանա տըր.
Եա Ալլահ, ˙ինայէթինկին քէսրէթիյլէ,
Խէլասընկըն հագիգաթըյլէ պէնի միւսթէճապ գըլ։
14 Պէնի չամուրտան գուրթար, քի ղարգ օլմայայըմ,
⁵Պանա պուղզ էտէնլէրտէն վէ տէրին սուլարտան նէճաթ պուլայըմ.
15 Պէնի սուլար սէյլի իսթիլա էթմէյիպ,
Կիրտապ պէնի եուրթմասըն,
Վէ չուգուր ⁴իւզէրիմէ աղզընը գափամասըն։
16 Եա ՐԱՊՊ, պէնի միւսթէճապ գըլ,
⁴Զիրա լութֆընկ խօշ տըր.
Մէրհամէթլէրինկէն քէսրէթինէ կէօրէ պանա ˙թէվէճճիւհ էյլէ.
17 Վէ ⁻գուլընկտան եիւզիւնկիւ սէթր էթմէ,
Զիրա մուզույագատա իմ.

⁻ Թէս.33.28։ Եա.48.1։
⁴ 1Միւլ. 9. 21։
⁺ 3Միւլ. 10. 10, 24, 25։ 2Թվ. 32. 23։ Մէզ. 72. 10։ 76.11։ Եա. 60. 16,17։
˙ Մէզ. 22. 12։
⁵ 2Միւլ. 8. 2,6։
⁻ Եա. 19. 19,21։
⁵ Մէզ. 72. 9։ Եա. 45. 14։ Սոփ.3.10։Ա՛մալ. 8. 27։
⁴ Մէզ. 44. 20։
⁻ Մէզ. 18. 10։ 104.3։
⁻ Մէզ.29.3, վէ ղայրի։
˙ Մէզ. 29. 1։
⁴ Մէզ. 45. 4։ 65. 5։ 66. 5։ 76. 12։ 69
⁻ Մէզ. 45, սէրլէսան։
⁵ Այ. 2, 14,15։ Յովէլ. 2. 5։
⁴ Մէզ. 40. 2։
⁻ Մէզ. 6. 6։
⁴ Մէզ. 119. 82, 123։ Եա. 38. 14։
˙ Մէզ. 35. 19։ Յովէլ. 15. 25։
⁴ Մէզ. 31. 11։ Եա. 53. 3։ Յովէլ. 1. 11։ 7. 5։
˙ Մէզ. 119.139։ Յովէլ. 2. 17։
⁵ Պաղ Մէզ. 99.50,51։ Բամ. 15. 3։
⁴ Մէզ. 35. 13,14։
⁴ 3Միւլ. 9. 7։ Երեմ. 24. 9։
˙ Յոբ. 30. 9։ Մէզ. 35. 15,16։
⁴ Եա. 49. 8։ 55. 6։ 2Կոր. 6. 2։
⁵ Մէզ. 144. 7։ Այ. 1, 2,15։
⁴ Ա՛տ. 16. 33։
⁴ Մէզ. 63. 3։
⁵ Մէզ. 25. 16։ 86.16։
˙ Մէզ. 27. 9։ 102. 2։

Digitized by Google

Պէնի չապուգ միւսթէճապ գըլ։
18 Ձանըմա եագլաշըպ՝ անը խէլաս էյլէ,
Տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն պէնի գուրթար։
19 ՊԷնիմ կէօրտիւյիմ հագարէթ վէ խէճալէթ վէ րիւսվալըղը սէն պիլիրսին.
Ձիւմլէ խասիմլէրիմ սէնին հուզուրընտա տըր։
20 Հագարէթ գալպիմի գըրտը, վէ խասթա օլտըմ,
Վէ ՛մէրհամէթէ մունթազըր իտիմ, ամմա եօգ իտի,
Վէ ՛թէսէլլի վէրմէլէրէ ՛ո՛ւմ էյէմ, ամմա պուլամատըմ։
21 Անճագ պանա թա՛ամ իչիւն զէհր,
Վէ սուսատըղըմտա իչմէ՛ք իչիւն սիրքէ վէրտիլէր։
22 Էօնլէրինտէ սօֆրալարը քէմէնտ,
Վէ սէլամէթ եէրինէ տուզագ օլսուն։
23 Կէօզլէրի կէօրմէմէ՛ք իչիւն գարարսըն՛լար,
Վէ անլէրին պէլլէրինի տա՛իմա թիթրէթ։
24 Իւզէրլէրինէ խըշմըրկը տէօք,
Շիտտէթլի ղազապըկ անլէրէ եէթիշսին։
25 Մէսքէնլէրի վիրան օլսուն,
Զատըրլարընտա սաքին օլան գալմասըն։
26 Զիրա Սէնին տարպ էթտիյին քիմսէյէ ՛թէ՛ատտի,
Վէ սէնին եարալատըղըն քիմսէլէրին տէրտինի հիքեայէ էտէրլէր։
27 Ֆըսգլարը իւզէրինէ ֆըսգ գօ,
Վէ սէնին սալահրնա մազհար օլմասըն՛լար։
28 Հայաթ տէֆթէրինտէն մահվ օլունուպ,
Սալիհլէր իլէ գայտ օլունմասըն՛լար։
29 Պէն իսէ պիչարէ վէ տէրտլի իմ.
Խէլասըկ, Եա Ալլահ, պէնի վիգայէ էթսին։
30 Ալլահրն իսմինէ իլահիյլէ համտ էտէյիմ.
Վէ թէշէ՛ք՛քիւրլէ անը թա՛զիմ էտէյիմ։
31 Պու տախի պույնուզլը վէ թըրնագլը պուղատան,
Վէ տանատան զիյատէ ՐԱՊՊԱ մագպուլ օլաճագ տըր։
32 Հալիմլէր կէօրիւպ շատման օլաճագլար,
Էյ Ալլահը իսմինէ իլահիյլէ համտ էտէյիմ։
33 Զիրա ՐԱՊՊ ֆագիրի իսթիմա՛ էտէր,
Էսիրլէրինի թահգիր էթմէզ
34 Սէմավաթ իլէ զէմինի
Վէ տէնիզլէր իլէ անլէրտէ հարէքէթ էտնլէրին ճիւմլէսի
Անա թէսպիհ էթսինլէր։
35 Զիրա Ալլահ Սիօնը խէլաս,
Վէ Ցուդանըն շէհրլէրինի պինա էտէճէ՛ք.
Օրատա տախի սաքին օլուպ՝ անա վարիս օլաճագլար։
36 Վէ գուլլարընըն նէսլի անա վարիս օլուպ,
Անընն իսմինի սէվէնլէր անտէ սաքին օլաճագլար տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 70

Շերիրլէրին հէլաբընը վէ սալիհլէրին խէլասընը Ղալէպ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին ՛թէզքեար իւզրէ Եղմ՛՛ըը տըր։

Եա Ալլահ, խէլասըմա,
Եա ՐԱՊՊ, իմտատըմա չապուգ եէթիշ։
2 Ձանըմը արայանլար խէճիլ վէ րիւսվա,
Պէլամը իսթէյէնլէր կէրիյէ չէվրիլիպ րէզիլ օլսունլար։
3 Հահ, հահ տէյէնլէր
Տ՛Այպալարը էճլինտէն կէրի տէօնսիւնլէր։
4 Սէնի ղալէպ էտէնլէրին ճիւմլէսի
Սէնտէ մէսրուր ու շատման օլուպ.
Սէնին խէլասընը սէվէնլէր տա՛իմա՝
Ալլահ մու՛ազզամ օլսուն՝ տէսինլէր։
5 ՊԷն իսէ պիչարէ վէ ֆագիր իմ.
Եա Ալլահ, ՛պանա չապուգ եէթիշ.
Իմտատըմ վէ խէլասքեարըմ սէն սին,
Եա ՐԱՊՊ, կէճիքմէ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 71

Մուզայագա վէ տիւշմէնլէրտէն Ալլահա իլթիճա, 19 վէ Անա ի՛Ղիմատէ համտ։

Եա ՐԱՊՊ, ՛սանա թէվէքքիւլ էթտիմ,
Էպէտէն խէճիլ օլմայայըմ։
2 Տ՛Ատալէթինէլէ պէնի գուրթարըպ պանա նէճաթ վէր,
Տ՛Գուլաղընը պանա մէյլ էթտիրիպ՝ պէնի գուրթար։
3 Տ՛Պանա հէր վագըթ կիրիլէճէ՛ք մէլճա՛ գայասը օլ.
Տ՛Խէլասըմը էմր էյլէտին,
Զիրա գայամ վէ գալ՛ամ սէն սին։
4 Տ՛Եա Ալլահըմ, շէրիրին էլինտէն
Վէ ֆասըգ իլէ զալիմին փէնչէսինտէն պէնի գուրթար.
5 Զիրա Տիմիտիմ սէն սին, եա Րապպ ԵՀովա,
Սէպավէթիմտէն պէրու սանա թէվէքքիւլ էթտիմ։
6 Տ՛Պաթընտան սանա իսթինատ էյլէտիմ,
Վալիտէմին բահմինտէն փէրվէրտիկեարըմ սէն սին.
Թէսպիհիմ տա՛իմա սանա տըր։
7 Տ՛Նիչէլէրէ հայրէթ սէպէպի օլտըմ,

ֆ Մէզ. 22.6,7։ Ես.53. 3։ Իպր. 12. 2։	12. 39,40։ Բօմ. 11. 10։ 2Կոր. 3. 14։	Լ Ես.26.10։ Բօմ. 9.31։	ο Եփես. 3 1։	բ Մէզ.40.13,վէ գայրի։ 71. 12։	ի Մէզ. 17. 6։
ֆ Մէզ.142.4։ Ես.63.5։	Լ 1Մել. 2 16։	֊ Խուր. 32.32։ Փիլ.4. 3։ Վահ. 3. 5։ 13. 8։	ֆ Ես. 55. 12։	գ Մէզ. 31. 2,3։
ֆ Յոր. 16. 2։	գ Մաւթ.23.38։ Ա՛մալ. 1. 20։	բ Եզեկ. 13. 9։ Ղուկ. 10.20։ Իպր. 12.23։	֊ Մէզ 96. 11։ 148.1։ Ես. 44. 23։ 49. 13։	ե Մէզ.35.4,26։71.13։	ի Մէզ. 44. 4։
ֆ Մաւթ. 27. 34, 48։ Մարկ. 15. 23։ Յովհ. 19. 29։	Ղ Ես. 53. 4։	դ Մէզ. 28. 7։	բ Մէզ. 51.18։ Ես. 44. 26։	զ Մէզ. 40. 15։	ղ Մէզ. 140. 1,4։
Լ Բօմ. 11. 9,10։	֊ Պագ 2Թէվ.28.9։Զաք. 1. 15։	ե Մէզ. 50. 13,14,23։	ֆ Մէզ. 102. 28։ 70	է Մէզ. 40. 17։	ճ Երեմ. 17. 7,17։
֊ Ես. 6. 9,10։ Յովհ.	֊ Բօմ. 1. 28։	է Մէզ. 34. 2։	֊ Մէզ. 38, ակրբլամ։	ը Մէզ. 141. 1։ 71	ը Մէզ. 22. 9,10։ Ես. 46. 3։
		ի Մէզ. 22. 26։		֊ Մէզ. 25. 2,3։ 31. 1։	թ Ես. 8. 18։ Զաք. 3. 8։ 1Կոր. 4. 9։
				բ Մէզ. 31. 1։	

Digitized by Google

Ամմա սէն պանա գավի մէլճա՛ սըն։
8 ⁴Աղզըմ սէնին թէսպիհինտէն,
Վէ հէր կիւն սէնին մէճտինտէն մէմլու օլսուն։
9 ⁵Իսթիյարլըգ զէմանընտա պէնի պրագմա,
Գուվվէթիմ քէսիլտիքտէ պէնի թէրք էթմէ։
10 Զիրա տիւշմէնլէրիմ հագգըմտա սէօյլէշտիլէր,
Վէ ճանըմը կէօզլէյէնլէր ⁶պիրլիքտէ մէշվէրէթ էտէրէք տէտիլէր քի,
11 Ալլահ անը թէրք էթտի,
Թա՛գիպ էտիպ անը թուվթընըզ,
Զիրա գուրթարան եօգ տըր։
12 ⁷Եա Ալլահ, պէնտէն ուզագ տուրմա.
Եա Ալլահըմ, ⁸իմտատըմա չապուգ եէթիշ։
13 ⁹Ճանըմընն խասիլէրի խէճիլ վէ թէլէֆ օլուպ,
Պէլամը թալէպ էտէնլէր ՚ար ու խէճալէթլէ էօրթիւլսիւն։
14 Ամմա պէն տա՛իմա իւմիտ էտիպ,
Ճիւմլէ թէսպիհաթընը արթտրրաճաղըմ։
15 ¹⁰Աղզըմ՚ատալէթինի,
Վէ հէր կիւն խէլասընը հիքեայէ էտէճէք տիր.
Զիրա ¹¹հիսապընը պիլմէմ։
16 Րապպ ԵՀովանընն գուտրէթիյլէ եիւրիւյէճէյիմ,
Սէնին, եալընըզ սէնին ՚ատալէթինի զիքը էտէճէյիմ։
17 Եա Ալլահ, սէպավէթիմտէն պէրու պանա թա՛լիմ էթտին
Վէ շիմտիյէտէք սէնին ՚աճիպ իշլէրինի պէյան էթտիմ։
18 ¹²Շիմտի տախի, եա Ալլահ իսթիյարլըգ վէ փիրլիյէ տէյին,
Թա պէն սէնին պազունը ¹³չէչէ տէվրէ,
Սէնին գուտրէթինի հէփ կէլճէք օլանլարա
Պէյան էտինճէյէտէք պէնի թէրք էյլէմէ։
19 ¹⁴՚Ատալէթին, եա Ալլահ, ղայէթ ա՛լա տըր,
՚Ազիմ շէյլէր իշլէյէն սէն սին.
¹⁵Եա Ալլահ, սէնին միսլին ք՚ի՛մ տիր։
20 ¹⁶Սէն ք՚ի պանա չօգ վէ շիտտէթլի մուզայագալար չէ՛քտիրտին,
¹⁷Եինէ պէնի իհեա էտէճէքսին,
Վէ եինէ պէնի զէմինին տէրին եէրլէրինտէն չըգարաճագսըն։
21 ՚Ազամէթիմի արթըրըպ՝
Հէր թարաֆտան պանա թէսէլլի վէրէճէքսին։
22 Պէն տախի, եա Ալլահըմ, ¹⁸սանթուրլէ
Հագիգաթընկ իշիւն սանա համտ էտէճէյիմ.
Եա ¹⁹Գուտտուս ը Իսրայէլ,

Սանա թանպուրլէ մէզմուր օգույաճաղըմ։
23 Սանա մէզմուր օգուտըղըմտա, տուտագլարըմ
Վէ ²⁰ֆիտիյէ իլէ խէլաս էթտիյինկ ճանըմ թէրէննիմ էտէճէք տիր։
24 ²¹Վիսանըմ տախի հէր կիւն ՚ատալէթինկի սէօյլէյէճէք տիր,
Զիրա պէլամը թալէպ էտէնլէր ²²ութանըպ խէճիլ օլտըլար։

ՄԷՋՄՈՒՐ 72

Սողոմոնըն վէ Մէսիհին հիւքիւմէթի։ 18 Ալլահա համտ։

¹Սողոմոն իչիւն

Եա Ալլահ, ահքեամընկը մէլիյէ,
Վէ ՚ատալէթինկի մէլիքզատէյէ իհսան էյլէ։
2 ²Գավմընկա ՚ատալէթլէ
Վէ ֆուգարանկա հագգլէ հիւքմ էյլէյէ։
3 ³Տաղլար վէ պայըրլար գավմա
՚Ատալէթլէ սէլամէթ հուսուլա կէթիրէճէքլէր։
4 ⁴Գավմընն պիչարէլէրինէ հիւքմ,
Վէ ֆուգարանըն էվլատընը խէլաս էտիպ,
Զալիմի էզէճէք տիր։
5 ⁵Կինէշ վէ այ գալտըգճա,
Տէվր պէ տէվր սէնտէն գօրգաճագլար։
6 ⁶Օթը պիչիլէն եէրէ եաղմուր կիպի,
Եէրի սուլայան պարան կիպի էնէճէք տիր։
7 Անընն կրունլէրինտէ սալիհ նէշվ ու նէմա պուլուպ,
Թա այ գալմայընճա ⁷քէսրէթի սէլամէթ օլաճագ տըր։
8 Օ տախի ⁸տէնիզտէն տէնիզէ.
Վէ նէհրտէն զէմինին միւնթէհալարընա գատար սալթանաթ սիւրէճէք տիր։
9 ⁹Պէրրիյէ էհալիսի անըն հուզուրընտա տիզ չէօքիւպ,
¹⁰Տիւշմէնլէրի թօփրագ եալայաճագլար տըր։
10 ¹¹Թարսիսին վէ ատալարըն մէլիքլէրի փէշքէշ կէթիրիպ,
Շաբա վէ Սաբա մէլիքլէրի հէտիյէ թագտիմ էտէճէքլէր։
11 ¹²Ճիւմլէ մէլիքլէր տախի անա սէճտէ,
Վէ հէփ թա՛ֆէլէր անա գուլլըգ էտէճէքլէր։
12 Զիրա ¹³ֆէրեատ էտէն ֆագիրէ,
Վէ պիչարէ իլէ եարտըմճըսը օլմայանա նէճաթ վէրէճէք տիր։
13 Միւհթաճ վէ ֆագիրէ մէրհամէթ էտիպ,
Ֆուգարանըն ճանլարընը խէլաս էտէճէք տիր։
14 Ճանլարընը զուլմ ու թէ՚ատտիտէն գուրթարըպ

72
– Մէզ. 127, ա՛յրքլաան։ բ Ես. 2. 4։ Դան. 2. 44։ գ Ես. 11. 2-4։ 32. 1։ դ Մէզ. 85. 10։ Ես. 32. 17։ 52. 7։ ե Ես. 11. 4։ [36,37։ զ Այ. 7, 17։ Մէզ. 89. 26։ 40. 14։ 70. 2։ է Այ.8,24։Մէզ.35.28։ ը Մէզ.40.5։139.17,18։ թ Այ. 9։ ժ Մէզ. 57. 10։ [6 8։ ի Մէզ.35.10։86. 8։89. 60. 3։ լ Ովս. 6. 1,2։ խ Մէզ 92.1-3։ 150.3։ ծ 4Միւս. 19. 22։ Ես. 60. 9։ կ Մէզ. 103. 4։ հ Այ. 8,15։ ձ Այ. 13։ ղ 2Միւս.23.4։Ովս.6.3։ ճ Մէզ. 74. 14։ մ Ես. 2. 4։ Դան. 2. 44։ յ Ես.49.23։Միք.7.17։ ն 2Թէվ. 9. 21։ Մէզ. 45. 12։ 68. 29։ Ես. 49. 7։ 60. 6,9։ շ Ես. 49. 22,23։ ո Ծոբ. 29. 12։

Digitized by Google

ԺԱնլէրին գանը քէնտի նազարընտա գըյմէթլի օլա-
ճագ տըր։
15 Վէ եաշայաճագ տըր, վէ անա Շաբա ալթունընտան
վէրէճէքլէր,
Վէ անըն իչիւն տա՛իմա տու՛ա գըլըպ,
Անա հէր կիւն սէնա էտէճէքլէր տիր։
16 Եէրտէ, տաղլարըն պաշընտա պուղտայ պօլլըղը օ-
լաճագ,
Վէ մահսուլը Լիբանան կիպի սալլանըպ,
Շէհրտէն ՙըանըէ ՚եէրին օթու կիպի չիչէքլէնէճէքլէր։
17 Իսմի էպէտի օլուպ,
ՙԻսմի կիւնէշ տուրտըղճա պագը օլաճագ,
Վէ ԺՅոէնէր անընլէ միւպարէք օլաճագլար
ՙՄիլլէթլէրին ճիւմլէսի անա՝ Նէ միւպարէք՝ տէյէ-
ճէքլէր։
18 ՙԻսրայէլին Իլահը ՐԱՊՊ Ալլլահ միւպարէք օլ-
սուն
ՙՄիւ՚ճիզէլէր իճրա էտէն եալընըզ Ո տըր։
19 Վէ ՙանըն ճէլիլ իսմի իլէէպէտ միւպարէք,
ՙՎէ պիւթիւն զէմին ճէլալը յլէ մէմլու օլսուն։
Ամին, սիւմմէ ամին։
20 Դաւիթ իպն ի Յեսսէնին տու՛ալարը թէմամ օլտու։

ՄԷԶՄՈՒՐ 73

Շէրիրլէրին բէգհան ը հալլարընը կէօրէրէք սահիպ ի մէզմուրըն Թէֆրիպէ օլունմասը. 17 անլէրին ՚ազըպէթինի անդայարագ Թէֆրիպէյէ զալէպէ էՅմէսի. 23 Ալլահա ի՚Յիմատու։

ՙԱսափըն մէզմուրը տըր։

Հագիգաթէն Ալլահ Իսրայէլէ,
Գալպի փաք օլանլարա քէրիմ տիր։
2 Պէն իսէ ազ գալտը այագլարըմ սիւրչէճէք,
Պիր շէյ գալմատը, թապանլարըմ գայաճագ իտի։
3 Զիրա շէրիրլէրին սէլամէթինի կէօրտիյիմտէ,
ՔՄիլէթ-քէպպիրլէրի գըզգանտըմ։
4 Զինքի էօլիմ էնճասընտա էզիյէթլէրի եօգ տըր,
Վիւճուտլէրի տախի սէմիզ տիր։
5 ՔԱտէմլէրին չէքտիյի մէշագգաթը չէքմէզլէր,
Պէնի ատէմ իլէ պէրապէր մուսիպէթէ տիւչար օլ-
մազլար։
6 Պունա պինա՚էն ղուրուր անլէրէ կէրտանլըգ կիպի
թագըլըր,
Զուլմ անլէրի ՚լիպաս կիպի էօրթէր։
7 ՙԿէօզլէրի սէմիզլիքտէն տըշարը չըգար,
Գալպին թէսավվուրլարընտան էօթէյէ կէչէրլէր։
8 Իսթիհզա էտիպ՝ ՙզուլմ էյլէ՚ քէօթիւլիւքլէ սէօյլէրլէր,
ՙՄաղրուրանէ թէքէլլիմ էտէրլէր։
9 Աղըզլարընը ՚սէմայա գարշը գօյուպ,
Տիլլէրի զէմինտէ կէզինիր։
10 (Պու էճլտէն անըն գավմը պուրայա տէօնիւպ,
ՙԱնլէրէ սուլար սիւզէ սիւզէ քէսրէթլէ իչիրիլէճէք
տիր)։
11 Վէ՝ ՚Ալլահ նաՙսըլ պիլիր.
Վէ Մի՚լթա՚ալտա ՚իլմ վաՙր մը՝ տէրլէր։
12 Իշթէ շէրիրլէր պունլար տըր,
Տա՚իմա ՚իսթիրահաթ էտիպ՝ սէրվէթթ չօղալտըրլար։
13 ՙՀագիգաթէն պէն գալպիմի պիհուտէ եէրէ փաքլէտիմ,
ՔԷլլէրիմի սուչսըզլըգլէ եըյգատըմ։
14 Վէ հէր կիւն մուսիպէթթ չէքիպ,
Հէր սապահ թէ՚տիպ օլունըրըմ։
15 Եկէր Պէօյլէ սէօյլէյէյիմ տէսէ իտիմ,
Իշթէ սէնին էվլատընըն նէսլինէ ղատր էթմիշ օլուր
իտիմ։
16 ԺՎէ պունու իտրաք էթմէք իչիւն թէֆէքքիւր էթտի-
յիմտէ,
17 Թա պէն Ալլահընն մագտիսինէ կիրիպ,
ՙԱնլէրին ՚ագըպէթինի անկլայընճայատէք
Պանա կիւճ կէլտի։
18 Հագիգաթէն ՙանլէրի գայաճագ եէրլէրէ գօտընն,
Անլէրի խարապպիյէթէ տիւշիւրտիւն։
19 Պիր անտէ նաՙսըլ խարապ օլտըլար.
Տէհշէթլէրլէ մահվ ու թէյէֆ օլտըլար։
20 ՙՈյանտըգտան սօկրա րիւ՚յա նասըլ իսէ,
Եա Րապպ, անլէրին սուրէթինի *շէհիրտէ էՅյէ թահ-
գիր էտէճէքսին։
21 Զիրա գալպիմ ՙաճըլտնտը,
Պէօպրէքլէրիմ տախի սանճըլանտը։
22 ՙՊէն տախի ահմագ վէ ճահիլ օլուպ,
Սէնին ՚ինտինտէ հայվան ՚եէ՚ իտիմ։
23 Լաքին պէն տա՚իմա սէնին իլէ իմ,
Սէն սաղ էլիմտէն թութտըն։
24 ՙԹէտպիրինկլէ պէնի իրշատ էտիպ՝
Անտէն սօկրա պէնի ճէլալ իլէ ալաճագսըն։
25 ՙՍէմավաթտա քիմՙիմ վար.
Զէմինտէ տախի սէնտէն ղայրիյի իսթէմէմ։
26 ՙԹէնիմ իլէ գալպիմ ֆանի իսէ տէ,
Գալպիմին գուվվէթթի վէ ՙնասիպիմ իլէէպէտ Ալլահ
տըր։
27 Զիրա իշթէ ՙսէնտէն ուզագ օլանլար հէլաք օլուր,

ԺՄէզ. 116. 15։
ՙՊաղ 3Միւլ. 4. 20։
ՙՄէզ. 89. 36։
՚Թէք. 12. 3։ 22. 18։ Եըսմ. 4. 2։
ՙՂուսի. 1. 48։
ՙԹէվ. 29. 10։ Մէզ. 41. 13։ 106. 48։
ՙԽուր. 15. 11։ Մէզ. 77. 14։ 136. 4։
ՙՆէհեմ. 9. 5։ 19։
ՙԱ՚ա. 14. 21։ Զաք. 14. 73
ՙՄէզ. 50, սէրքէլամ
ՔՅոր. 21. 7։ Մէզ. 37. 1։ Եղ եմ. 12. 1։
ՔՅոր. 21. 6, վէ զայրիւ
ՙՄէզ. 109. 18։
ՔՅոր. 15. 27։ Մէզ. 17. 10։ 119. 70։ Եըսմ. 5. 28։
ՙՈսա. 7. 16։
ՔՊետ. 2. 18։ Յուդ. 16։
ՔՎահ. 13. 6։
ՙՄէզ. 75. 8։
ՔՅոր. 22. 13։ Մէզ. 10. 11։ 94. 7։
ՔԱյ. 3։
ՔՅոր. 21. 15։ 34. 9։ 35. 3։ Մաղ. 3. 14։
ՔՄէզ. 6։
ՔՎա՚. 8. 17։
ՙՄէզ. 37. 38։
ՙՄէզ. 35. 6։
ՙՅոր. 20. 8։ Մէզ. 78. 65։ 90. 5։ Եա. 29. 7, 8։
*Եաթաթ՝ ուլանտըզտա
ՙԱյ. 3։ [2։
ՙՄէզ. 92. 6։ Խոս. 30. 32. 8։ Եա. 58. 8։
ՙՓիլ. 3. 8։
ՙՄէզ. 84. 2։ 119. 81, 82։
ՙՄէզ. 16. 5։ 119. 57։
ՙՄէզ. 119. 155։

Digitized by Google

Սէնտէն ...էզ նզինա էտէնլէրին ճիամլէսինի հէլաք
էտէրսին:
28 Լաքին Ալլահա եագլաշմագ պէնիմ իչիւն էյի տիր.
Ձիամլէ իշլէրինկի ի՛լան էթմէք իչիւն
Բապպ Եհովայա ի՛թիմատ էտէրիմ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 74

Մագտիսին խարապիյէթինտէն տօլայը Ալլահա շիքեայէթ. 10 Ալլահըն գուտրէթինի, 18 վէ տիւշմէնին սիւնէմինի գիքր իլէ Բապպըն եարտըմընը թէմէննի:

Ասափըն շի՛րի տիր:

Եա Ալլահ, նի՞չիւն ...ուզ քիւլլիյէն րէտտ էթտին,
Վէ Քէնտի մէր՛ակըն գօյունլարը իւզէրինէ նէ՞...
ղազապըկ ալէվլէնիր:
2 Գատիմտէն էտինտիյին ճէմա՛աթընկը,
Ֆիտիյէ իլէ խէլաս էթտիյին միրասընկըն նասիպինի,
Պու սաքին օլտըղըն Սիօն տաղընը թէզէքքիւր էյլէ:
3 Քիւլլի խարապիյէթի,
Վէ տիւշմէնին մագտիստէ էթտիյի զիյանըն *քեաֆֆէսինի թահրը նազարա ալ՚՚:
4 Տիւշմէնլէրինկ սէնին ճէմ՛իյյէթկեահրնտա պաղրըշտըլար.
Քէնտի նիշանլարընը նիշան եէրինէ գօտըլար:
5 Սըգ աղաճլար իւզէրինէ պալթալար գալտըրան կիպի
մա՛լիւմ օլտու:
6 Վէ շիմտի օյմա իշլէրինի
Պալթալար վէ չէքիճլէրլէ քիւլլիյէն փարչլէրլէր:
7 Մագտիսինկի աթէշէ եագտըլար,
Իսմինկին մէսքէնինի թէլվիս էտիպ եէր իլէ եէ...
էթտիլէր:
8 Գալպլէրինտէ՝ Անլէրի թէմամընյլէ խարապ էտէլիմ՝
տէյէրէք,
Տիյարտա Ալլահընն ճիամլէ ճէմա՛աթ եէրլէրինի եագ-
տըլար:
9 Ալամէթլէրիմիզի կէօրմէյիզ,
Արթըգ փէյղամպէր գալմատը,
Եանընմըզտա պ...ա նէ վագթա գատար օլաճաղընը
պիլէն եօգ տըր:
10 Եա Ալլահ, նէ՞ վագթա գատար խասիմ սիթէմ
էթսին.
Տիւշմէն սէնին իսմինի իլէլէպէտ թահգիր էտէճէ՞ք մի:
11 Նի՞չիւն էլինկի, սաղ էլինկի կէրի չէքէրսին,
Գօյնընկտան ...էէ...էզ ...ևէրէ հէլաք էյլէ:
12 Լաքին Ալլահ գատիմտէն փատիշահընմ տըր,

Եէր եիւզիւնտէ խէլաս էտէն 0 տըր:
13 Սէն գուվվէթինկէ տէնիզի շագգ էյլէտին,
Սուլար իչինտէ պէօյիւք հայվանլարընը պաշլարընը
գըրտըն:
14 Սէն Լեւիաթանընն պաշլարընը էզիպ,
Անը պէրրիյէ էհալիսինէ Թա՛ամ իչիւն վէրտին:
15 Սէն փունար իլէ չայը եարըպ,
Տա՛իմա ճէրէեան էտէն նէհրլէրի գուրուԹտըն:
16 Կիւն սէնին, կէճէ տախի սէնին տիր.
Նուր իլէ շէմսի սէն հազըրլատըն:
17 Արզըն ճիամլէ հուտուտընը սէն Թա՛եին էյլէտին.
Եազ իլէ գըշը սէն թէրթիպ էթտին:
18 Շունու թէզէքքիւր էյլէ քի տիւշմէն ՐԱՊՊԱ սի-
թէմ էտիպ,
Սէֆիհ գավմ սէնին իսմինի թահգիր էյլէտի:
19 Սէնին գումրընըն ճանընը վիհուշա թէսլիմ էթմէ.
Ֆուգարանկըն հայաթընը իլէլէպէտ ունուԹմա:
20 Ահտա նազար էյլէ,
Զիրա զէմինին գարանլըգ մահալլէրի զուլմ մէսքէն-
լէրիյլէ տօլու տըր:
21 Մազլում խէճալէթլէ կէրի տէօնմէսին.
Պիչարէ վէ ֆագիր սէնին իսմինէ համտ էթսինլէր:
22 Եա Ալլահ, գալգըպ քէնտի տա՛վանը միւտաֆա՛ա
էյլէ.
Սէֆիհ թարաֆընտան հէր կիւն սանա էտիլէն սի-
թէմի թէզէքքիւր էյլէ:
23 Տիւշմէնլէրինկն սէսինի ունուԹմա
Սանա մուգավէմէթ էտէնլէրին կիւրիւլթիւսիւ տա՛իմա
եօգարը չըգար:

ՄԷԶՄՈՒՐ 75

Ալլահա համտ: 2 Հագգ իւգրէ հիւքմ էթմէք վա՛տը: 4 Ալլահըն հաքիմ օլտըղը: 9 Ալլահա համտ վէ ՚ատալէթ իծրասը իչիւն վա՛տ:

Ալ–թաշհէթ իւգրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Ասափըն մէզմուր վէ իլահիսի տիր:

Սանա համտ էտէրիզ, եա Ալլահ,
Համտ էտէրիզ, վէ սէնին իսմին եագընն տըր.
Ճաիպ իշլէրինկ հիքեայէ օլունուր:
2 Մու՛այյէն վագթըմ կէլտիքտէ,
Հագգ իւգրէ հիւքմ էտէճէյիմ:
3 Զէմին վէ անըն հէփ սէքէնէսի հալլ օլունտու,
Անըն տիր՛քլէրինի պէն սապիթ գըլարըմ: (Սէլա:)
4 Միւթէքէպպիրլէրէ՝ Թէքէպպիւր էթմէյինիզ,

ե Խուր. 34.15; Ա՛տ. 15. 39; ՚ճակ. 4. 4;
զ ՚Իպր. 10. 22;
է Մէզ. 107.22; 118.17; 74
ը Մէզ. 44. 9,23; 60. 1,10; 77. 7; Երեմ. 31.37; 33. 24;
թ Մէզ. 95. 7; 100. 3;
ժ Թէս. 29. 20;
ի Խուր. 15. 16; Թէս. 9. 29; 10. 16;
լ Թէս. 32. 9; Երեմ.
խ Մէզ. 89. 39;
* ՚Իպր. քեաֆֆէսինտէ ատըլմալըընը բէ՛ էյլէ
կ Մէյս. 2. 7;
հ Դան. 6. 27;
ձ 3Միւլ. 6. 18,29,32, 35;
ղ 4Միւլ. 25. 9;
ճ Մէզ. 89. 39;
մ Մէզ. 83. 4;
յ 1Միւլ. 3. 1; Ամովս. 8. 11;
ն Մէյս. 2. 3;
շ Մէզ. 44. 4;
ո Խուր. 14. 21;
չ Ես. 51. 9,10; Եզեկ. 29. 3; 32. 2;
պ Մէզ. 72. 9;
ջ Ա՛տ. 14. 9;
ռ Խուր. 17. 5,6; Ա՛տ. 20. 11; Մէզ. 105.41;
ս Ես. 48. 21;
վ ՁԱես. 3.13, վէ գայրի;
տ Թէք. 1.14, վէ գայրի;
ր Ա՛մսւ. 17. 26;
ց Թէք. 8. 22;
ւ Ա՛յ. 22; Վահ. 16.19;
փ Մէզ. 39. 8;
ք Աղն. 2. 14;
և Մէզ. 68. 10;
օ Թէք. 17. 7,8; Ղեւ. 26. 44,45; Մէզ. 106. 45; Երեմ. 33. 21;
ֆ Այ. 18; Մէզ. 89.51; 75
- Մէզ. 57, սէրքէլամ:

Digitized by Google

Վէ շէրիրլէրէ՝ ֊Պույնուզ գալտըրմայընըզ.
5 Պույնուզընըզը եւ-քսէյէ գալտըրմայընըզ,
Կէրտանքէշանէ սէօյլէմէյինիզ՝ տէտիմ։
6 Զիրա րիֆ՚աթ նէ շարգտան, նէ ղարպտան տըր,
Վէ նէ տէ պէրրիյէտէն տիր.
7 Անճագ ֊Ալլահ հաքիմ տիր,
֊Պիրինի էնտիրիր, վէ տիկէրինի եւ-քսէյտիր։
8 Զիւնքի ֊ՐԱՊՊԸՆ էլինտէ քեասէ պուլունուպ՝ շէ-
րապը *քէօփիւրիւր.
ՇԵՐՈՊԷ ֊ՎէմզուՃէլէ տօլու տըր, վէ անտէն տէօքէր.
Զէմինին հէփ շէրիրլէրի
Մուխլագա ֊թօրթուսընը սիւզիւպ իչէճէքլէր։
9 Ամմա պէն իլէյէպէտ պէյան էտիպ՝
Յակոբընն Ալլահընա մէզմուր օգույաճաղըմ։
10 Վէ ֊շէրիրլէրին ճիմլէ պույնուզլարընը գըրաճաղըմ.
֊Սալիհին պույնուզլարը եւ-քսէյճէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 76

Ալլահընն քէնտի գավմը արասընտա ճէլալ ու 'ազամէթի։

Նկինօթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն Ասաֆընը
մէզմուր վէ իլահիսի տիր։

֊Ալլահ Յուդատա մա'լիւմ,
Վէ իսմի Իսրայէլտէ 'ազիմ տիր։
2 Վէ խայմէսի Սաղէմտէ,
Վէ մէսքէնի Սիօնտա տըր։
3 ֊Եայ օգլարընը, գալգանը վէ գըլըճը
Վէ ճէնկի օրատա գըրտը։ (Սէլա։)
4 Սէն րուշէն սին,
Վէ ֊շիքեար տաղլարընտան ճէլիլ սին
5 Գալպի գավի օլանլար եաղմալանըպ՝
֊Ույգուլարընը ույուտըլար.
Վէ պէհատըրլարըն հիչ պիրիսի էլլէրինի պուլմատը։
6 ֊Սէնին թա'զիրինտէն, էյ Յակոբն Ալլահը,
Հէմ արապա հէմ աթ ույգույա տալտըլար։
7 Սէն, Է֊ Ռ֊Պ, սէն հէյպէթլի սին.
Վէ ֊ղազապընկըն վագթընտա՝ սէնին հուզուրընտա
քիմ տուրա պիլիր։
8 ֊Սէմավաթտան հիւքմ իշիթտիրտին.
Ալլահ զէմինին ճիմլէ միլէթվազը'լարընը խէլաս էթ-
մէք իւզրէ,
9 ֊Հիւքմ իչիւն գալգտրղընտա,
֊Զէմին գօրգուպ՝ սիւքիւթ էյլէտի։ (Սէլա։)
10 ֊Հագիգաթէն ինսանընն ղազապը սանա համտ
էտճէք տիր,
Վէ ղազապընն պագիյէսինի պաղլայաճագընն։
11 ֊Նէզր էտիպ՝ Ալլահընզ ՐԱՊՊԱ իֆա էտինիզ,
֊Անընն էթրաֆընտա պուլունանլարընն ճիմլէսի
Հէյպէթլի օլանա հէտիյէտէր թագտիմ էթսինլէր։
12 Րէ'իսլէրին րուհընը գաթ՚ էտէր.
֊Տիւնեա մէլիքլէրինէ հէյպէթլի տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 77

Իման նօգսանլըղընտան նէշ'էթ էտէն միւշքիլաթ։ 10 Ալլահըն լուԹֆընը Թէզէքքիւրէ հուսուէլ կէլճէն ճէսաւէթ։

֊Իդիթուն իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն Ասաֆընը
մէզմուրը տըր։

֊Ա֊վազըմ Ալլահա տըր, վէ ֆէրեատ էտէրիմ.
Ավազըմ Ալլահա տըր, օ տախի պէնի տինկէյճէճէք
տիր։
2 ֊Մուզայագամ կինիւնտէ ֊Րապպը թալէպ էթտիմ,
Էլիմ կէճէլէյին ուզատըլմըշ օլուպ՝ կէվշէմէտի.
Ճանըմ Թէսէլլի պուլմագ իսԹէմէտի։
3 Ալլահը զիքր էթտիմ, միւզԹարիպ օլտըմ.
Թէֆէքքիւր էյլէտիմ, ֊րուհըմ պայըլտը։ (Սէլա։)
4 Կէօզլէրիմի ույանըզ ԹուԹտըն.
ԻզԹիրապըմտան սէօյլէյէմէտիմ։
5 ֊Գատիմ կիւնլէրի,
Վէ տէհրլէրին սէնէլէրինի տիւշիւնտիւմ։
6 Կէճէ ֊Թէսպիհաթըմը Թէզէքքիւր էտէրիմ.
֊Գալպիմտէ Թէֆէքքիւր էտէրէք,
Րուհըմ Թէֆահհիւս էյլէր։
7 ֊Րապպ իլէյէպէտ Թէրք էտի՞ր մի,
Արթըզ ֊պիր տահա րազի օլմա՞զ մը։
8 'Ինայէթի քիւլլիյէն նիհայէթ պուլտո՞ւ մը,
֊Վա'տը տէվր պէ տէվր լաղվ օլտո՞ւ մը։
9 Ալլահ ֊շէֆգաթը ունուԹտո՞ւ մը,
Մէրհամէթինի ղազապլէ գափատը՞ մը։ (Սէլա։)
10 Օլ վագըթ՝ ֊Տէրտիմ պու տըր քի,
Միւթա'ալըն սաղ էլի Թէղայյիւր էթմիշ տիր՝ տէտիմ։
11 ֊ՐԱՊՊԸՆ իշլէրինի եատ էտէճէյիմ.
Հագիգաթէն գատիմ միւ'ճիզէլէրինի Թէզէքքիւր էյ-
լէյէճէյիմ։
12 Վէ ճիմլէ իշլէրինի Թէֆէքքիւր էտէճէյիմ,
Վէ ֆի'իլլէրինի տիւշինէճէյիմ։
13 Եա Ալլահ, Թարիգինկ գուտսիյէթտէ տիր.
֊Ալլահ կիպի 'ազիմ Իլահ քիմ վար։
14 Միւ'ճիզէլէր իզհար էտէն Ալլահ սէն սին.
Գուվվէթինի գավմլար արասընտա պիլտիրտին։

֊ Զաբ. 1. 21։
֊ Մէզ. 73. 10։ [25։
֊ Մէզ. 101. 8։ Երեմ. 48.
֊ Մէզ. 89. 17։ 148. 14։
76
֊ Մէզ. 48. 1, վէ ղայրի։
֊ Մէզ. 46. 9։ Եզեկ.
39. 9։ |4։
֊ Եզեկ. 38. 12, 13։ 39.
֊ Մէզ. 13. 3։ Երեմ. 51. 39։
֊ Խուր. 15. 1, 21։ Եզեկ.
39. 20։ Նաե. 2. 13։
Զաք. 12. 4։
֊ Նաե. 1. 6։
֊ Եզեկ. 38. 20։
֊ Մէզ. 9. 7-9։ 72. 4։
֊ 2 Թէվ. 20. 29, 30։
֊ Պագ Խուր. 9. 16։ 18.
11։ Մէզ. 65. 7։
֊ Վա'. 5. 4-6։
֊ 2 Թէվ. 32. 22, 23։
Մէզ. 68. 29։ 89. 7։
֊ Մէզ. 68. 35։
77
֊ Մէզ. 39 վէ 62, ամր-
քէամլար։
֊ Մէզ. 3. 4։
֊ Մէզ. 50. 15։
֊ Ես. 26. 9, 16։
֊ Մէզ. 142. 3։ 143. 4։
֊ Թէս. 32. 7։ Մէզ. 143.
5։ Ես. 51. 9։
֊ Մէզ. 42. 8։
֊ Մէզ. 4. 4։
֊ Մէզ. 74. 1։
֊ Մէզ. 85. 1։
֊ Բամ. 9. 6։
֊ Ես. 49. 15։
֊ Մէզ. 31. 22։
֊ Մէզ. 143. 5։
֊ Խուր. 15. 11։

Digitized by Google

15 Գավմըն պէնի Յակոբ վէ Յովսէփի
ՙՊազուկլէ խէլաս էթտին: (Սէլա:)
16 ›Սուլար սէնի կէօրտիւլէր, եա Ալլահ,
Սուլար սէնի կէօրիւպ՝ թիթրէտիլէր.
Տէրեալար տախի սարսըլտըլար:
17 Պուլութլար սուլար տէօքտիւ,
Կէօքլէր սէտա վէրտիլէր.
ՙՕգլարըն տախի ուչտու:
18 Սէնին կիւրլէմէնին սէտասը ֆէլէքտէ իտի.
ՙՇիմշէքլէր ճիհանը թէնվիր էյլէտի.
ՙԶէմին սարսըլըպ թիթրէտի:
19 ՙԵօլըն տէնիզտէ,
Վէ թարիգլէրին չօգ սուլարտա օլուպ,
ՙԻզլէրին մա՛լիմ տէյիլ տիր:
20 Գավմընը Մովսէս վէ Ահարոն էլիյլէ
ՙՍիւրիւ կիպի իրշատ էյլէտին:

ՄԷԶՄՈՒՐ 78

Ալլահըն շէրի՛աթընը Քա՛լիմ իչիւն Քէշվիգ։ 9 Ալլահըն Իսրայէլ հագգընտա օյան ՙինայէթլէրի, վէ Իսրայէլին մուխալէֆէթի։ 67 Ալլահըն Իսրայէլի Քէրքլէ Ցուդայը իխթիյար էթմէսի։

ՙԱսափըն շի՛րի տիր:

Է գավմըմ, ՙշէրի՛աթըմը տինկլէյինիզ,
ՙԱղզըմըն սէօզլէրինէ գուլագ վէրինիզ:
2 Աղզըմը թէմսիլլէ աչըյըմ,
Էսքի պիլմէճէլէրի իրատ էտէյիմ,
3 ՙՊու շէյլէրի պիզ իշիտիպ պիլտիք,
Վէ էճատտըմըզ պիզէ հիքեայէ էթտիլէր:
4 ՙԱնլէրին էվլատընտան քէմ էթմէյիպ,
ՙԿէլէճէք նէսլէ ՐԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը
Վէ գուվվէթինի վէ իճրա էթտիյի միւ՛ճիզլէրինի
Նագլ էտէճէյիզ:
5 Զիրա ՙՅակոբտա շէհատէթի սապիթ էթտի,
Վէ Իսրայէլտէ շէրի՛աթը գօյարագ,
ՙԱնլէրի օղուլլարընա թա՛լիմ էթմէլէրինի
Էճատտըմըզա էմր էյլէտի.
6 ՙԹա քի կէլէճէք նէսլ, եա՛նի տօղաճագ էվլատ ՙՎէրէ
պիլիպ տէ,
Գալգըպ քէնտի օղուլլարընա նագլ էյլէյլէր.
7 Քի պունլար տախի ի՛թիմատլարը Ալլահա օլարագ,
Ալլահըն իշլէրինի ունութմայալար,
Վէ էմրլէրինի հրֆզ էտէլէր.
8 Վէ ՙէճատտլարը կիպի ՙ՚ինատճը վէ ՚ասը պիր նէսլ,
ՙԳալպլէրինի սապիթ էթմէմիշ
Վէ րուհլարը Ալլահա սատրգ պուլունմամըշ պիր
նէսլ օլմայալար:
9 Պէնի Եփրեմ սիլահլը քէմանքէշ օլտըգլարը հալտէ,
ձէնք կիւնիւնտէ կէրի տէօնտիւլէր:
10 ՙԱլլահըն ՚ահտընը հրֆզ էթմէյիպ,
Շէրի՛աթընտա եիւրիւմէքտէն իմթինա՛ էթտիլէր:
11 Վէ ՚իշլէրինի վէ քէնտիլէրինէ կէօսթէրտիյի միւճի-
զէլէրինի ունութտըլար:
12 Մըսըր տիյարընտա ՙՏայանիս սահրասընտա
ՙէճատտլարընըն էօնիւնտէ միւ՛ճիզլէր կէօսթէրտի:
13 ›Տէնիզի շագգ էտիպ՝ անլէրի կէչիրտի,
Վէ ՙսուլարը եըղընթը կիպի տուրտուրտու:
14 Վէ ՙկիւնտիւզիւն պուլութլէ,
Վէ պիւթիւն կէճէ աթէշ նուրըյլէ անլէրի իրշատ էյ-
լէտի:
15 ՙՊէրրիյէտէ գայալար շագգ էտիպ,
Ան-լէրէ պէօյիւք տէրեատան կիպի ՙՙՙ իչիրտի:
16 ՙԳայատան տախի ագար սուլար չըգարըպ,
Ըրմագլար կիպի սուլար ագրթտը:
17 Ամմա անլէր անա տահա զիյատէ կիւնահ էտիպ,
ՙՄիւթա՛ալը պէրրիյէտէ ղազապա կէթիրտիլէր:
18 Վէ նէֆսլէրի իչիւն թա՛ամ տիլէմէքլէ,
ՙԳալպլէրինտէ Ալլահը թէճրիպէ էթտիլէր:
19 ՙՎէ Ալլահա գարշը սէօյլէյիպ,
Ալլահ պէրրիյէտէ սօֆրա թէրթիպ էթմէյէ գատիր
մի տիր.
20 ՙԻշթէ գայայա վուրմասըյլէ սուլար ագրպ,
Տէրէլէր ճօշտու.
Էքմէք տախի վէրէ պիլիր մի.
Գավմը իչիւն էթ թէտարիք էտէճէ՛ք մի տիր՝ տէտիլէր:
21 Պու սէպէպտէն ՐԱՊՊ իշիտիպ ՙղազապա կէլտի.
Վէ Յակոբտա աթէշ թուղթուշտու,
Ղազապ տախի Իսրայէլէ ալէվլէնտի:
22 Զիրա ՙԱլլահա ինանմայըպ,
Խէլասընա թէվէքքիւլ էթմէտիլէր:
23 Ո իսէ եօգարըտան պուլութլարա էմր էթմէքլէ,
ՙՍէմավաթընը գափուլարընը աչտը.
24 ՙՎէ եէմէք իչիւն իւզէրլէրինէ մէննա եաղտըրըպ,
Անլէրէ սէմա պուղտայը վէրտի:
25 Ինսան մէլէքլէր էքմէյի եէտի,
Անլէրէ պօլ պօլ զախիրէ կէօնտէրտի:
26 ՙԿէօքտէ շարգ րիւզկեարը էստիրիպ,

ՙ Խուր. 6. 6։ Թէս. 9. 29։
› Խուր. 14. 21։ Ցես. 3. 15,16։ Մէզ. 114. 3։ Ամբ. 3. 8, վէ զայրի։
՚ 2Մխլ. 22. 15։ Ամբ. 3. 11։
՛ Մէզ. 97. 4։
՜ 2Մխլ. 22. 8։
՝ Ամբ. 3. 15։
՞ Խուր. 14. 28։
՟ Խուր. 13.21։ 14.19։ Մէզ. 78. 52։ 80. 1։ Ես. 63. 11,12։ Ովս. 12. 14։
78
ՠ Մէզ. 74, ակրքէլամ։
ա Ես. 51. 4։
բ Մէզ. 49. 4։ Մատթ. 13. 35։
գ Մէզ. 44. 1։ [1. 3։ 34. 9։ Թէս. 9. 6,13։ 31. 27։ Մէզ. 68. 6։
դ Ա՛յ. 37։ 2Թվ. 20. 33։
ե 4Մխլ. 17. 15։
զ Մէզ. 106. 13։
է Թէր. 32. 3։ Ա՛տ. 13. 23։ Այ. 43։ Ես. 19. 11,13։ Եզեկ. 30. 14։
ը Խուր 7, վէ 8 վէ 9 վէ 10 վէ 11 վէ 12։
թ Խուր. 14. 21։ [7։
ժ Խուր. 15. 8։ Մէզ. 33. 6։
ի Խուր. 13.21։ 14.24։ Մէզ. 105. 39։
լ Խուր. 17. 6։ Ա՛տ. 20. 11։ Մէզ. 105. 41։ 1Կոր. 10. 4։ [41։
խ Թէս. 9. 21։ Մէզ. 105. 40։ Ցուդ. 5։
ծ Թէս. 9. 22։ Մէզ. 95. 8։ Ի՛սպ. 3. 16։
կ Խուր. 16. 2։
հ Ա՛տ. 11. 4։ [11։
ձ Խուր. 17. 6։ Ա՛տ. 20. 7։
ղ Ա՛տ. 11. 1,10։
ճ Ի՛սպ. 3. 18։ Ցուդ. 5։
մ Թէր. 7. 11։ Մաղ. 3. 10։
յ Խուր. 16. 4,14։ Մէզ. 105. 40։ Ցուդ. 6. 31։ 1Կոր. 10. 3։
ն Ա՛տ. 11. 31։

Digitized by Google

Գուվվէթիյլէ լօտօս սէվգ էյլէտի.
27 Վէ իւզէրլէրինէ էթի թօզ կիպի,
Վէ գանատլը գուշու՝ տէնիզ գումու կիպի եաղտըրտը.
28 Օրտուպարը իչինէ,
Ջատըրլարընըն էթրաֆընա տիւշիւրտիւ։
29 Վէ իշթիհա էթտիքլէրի շէյի կէթիրմէսիյլէ,
Անլէր եէյիպ էյիճէ տօյտըլար։
30 Իշթիհալարը կէչմէտէն,
Թա՛մլարը տահա աղըզլարընտա իքէն,
31 Անլէր իւզէրինէ Ալլահրն ղազապը ալէվլէնիպ՝
Անլէրին սէմիզլէրինտէն գաթլ էթտի,
Վէ Իսրայէլին միւնթէխապ եիյիթլէրինի եէրէ սէրտի։
32 Պու ճիւմլէ իլէ տահա կիւնահ իշլէտիլէր,
Վէ միւ՛ճիզլէրինէ ինանմատըլար։
33 Օ տախի կիւնլէրինի պէթալէթլէ,
Վէ սէնէլէրինի տէհշէթլէ մահվ էյլէտի։
34 Անլէրի էօլտիւրտիյիւ զէման, անը թալէպ էտէրլէր իտի.
Տէօնիւպ Ալլահը էրքէն արարլար իտի։
35 Վէ Ալլահ քէնտի Գայալարը
Վէ Ալլահ ը Միւթա՛ալ քէնտի Խէլասքեարլարը իտիյինի խաթրա կէթիրիրլէր իտի։
36 Ամմա անա աղըզլարըյլէ րիյա էտիպ,
Տիլլէրիյլէ անա եալան սէօյլէրլէր իտի։
37 Գալպլէրի տախի անըն իլէ տօղրու օլմայըպ,
Ահտընա սատըգ տուրմատըլար։
38 Լաքին Օ րահիմ օլուպ,
Կիւնահը աֆվ էտէր վէ հէլաք էթմէզ իտի.
Վէ տէֆ՛աթլէ ղազապըը թէսքինէ էտէրէ՛ք,
Պիւթիւն խըշմընը ալէվլէնտիրմէզ իտի։
39 Վէ անլէրին պէշէր,
Վէ կիտիպ կէրի տէօնմէզ պիր րիւզկեար իտիքլէրինի թէզէ՛քիւր էտէր իտի։
40 Գաչ տէֆ՛ա պէրրիյէտէ անը հիտտէթլէնտիրիպ,
Պէեապանտա անը ղազապա կէթիրտիլէր։
41 Վէ թէ՛քրար պէ թէ՛քրար Ալլահը թէճրիպէ էտէրէ՛ք,
Գուտտուս ը Իսրայէլի կիւճէնտիրտիլէր։
42 Անընն էլինի,
Վէ անլէրի տիւշմէնտէն խէլաս էթտիյի կիւնիւ տէր խաթըր էթմէտիլէր։
43 Նիթէ՛քիմ Մըսըրտա՛ալամէթլէրինի,
Վէ Տայանիս սահրասընտա միւ՛ճիզլէրինի կէօսթէրտի։
44 Ըրմագլարընը վէ ագար սոլարընը գանա տէօնտէրտի,
Շէօյլէ քի ... իչէմէտիլէր։
45 Արալարընա կէօնտէրտիյի աթ սինէյի անլէրի եէյիպ,
Գուրպաղալար անլէրի հէլաք էթտիլէր։
46 Վէ մահսուլլարընը ճէրտէմէ,
Վէ էմէքլէրինի չէքիրկէյէ թէսլիմ էթտի։
47 Պաղլարընը տօլու իլէ,
Վէ ճիւմլէզ աղաճլարընը իրի տօլու իլէ թէլէֆ էթտի։
48 Հայվանլարընը տօղույա,
Վէ սիւրիւլէրինի եըլտըրըմլարա թէսլիմ էթտի։
49 Պէլալար մէլէքլէրի իրսալըյլէ,
Շիտտէթլի ղազապընը
Հիտտէթ վէ խըշմ վէ մուզայագայը իւզէրլէրինէ կէօնտէրտի։
50 Ղազապընա եօլ վէրտի.
Ձանլարընը էօլիմտէն էսիրկէմէյէրէ՛ք,
Հայաթլարընը թա՛ունա թէսլիմ էյլէտի.
51 Վէ Մըսըրտա հէփ իլ՛ք տօղմուշ օլանլարը,
Քամընն չատըրլարընտա գուվվէթլէրինին իլ՛քինի վուրտու։
52 Վէ քէնտի գավմընը գօյունլար կիպի սիւրիւպ,
Պէրրիյէտէ սիւրիւ կիպի կէօթիւրտիւ։
53 Վէ անլէրի էմնիյէթլէ գըլաղուզլատըրընտան գօրգմատըլար.
Ամմա տիւշմէնլէրինի տէնիզ էօրթտիւ։
54 Վէ անլէրի մուգատտէս հուտուտընա,
Սաղ էլինին էտինտիյի պու տաղա կէթիրտի։
55 Էօնլէրինտէն տախի թա՛իֆէլէրի թարտ էյլէյիպ,
Պունլարը էօլչիյլէ ... միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էթտի,
Վէ Իսրայէլին սըպթլարընը չատըրլարընտա իսքեան էյլէտի։
56 Վէ եինէ Ալլահ ը Միւթա՛ալ թէճրիպէ վէ իղզապ էտիպ,
Շէհատէթլէրինի հըֆզ էթմէտիլէր։
57 Եճատլարը կիպի իրթիտատ էտիպ՝ խըյանէթ էթտիլէր.
Ալտատընը եայ կիպի էյրի օլտըլար։
58 Վէ միւրթէֆէ՛ալարըյլէ անը ղազապա,
Վէ փութլարըյլէ ղայրէթէ կէթիրտիլէր։
59 Ալլահ իշիթմէքլէ ղազապա կէլիպ,
Իսրայէլտէն զիյատէսիյլէ նէֆրէթ էյլէտի։

Ա՛տ. 11. 20։ Ա՛տ. 11. 33։ Ա՛տ. 14 վէ 16 վէ 17։ Այ. 22։ Ա՛տ. 14. 29,35։ 26. 64,65։ Պագ Ովս. 5. 15։ Թէս. 32. 4,15,31։ Խուր. 15. 13։ Թէս. 7. 8։ Ես. 41. 14։ 44. 6։ 63. 9։ Եզեկ. 33. 31։ Այ. 8։ Ա՛տ. 14. 18,20։ Ես. 48. 9։ 3Մխլ. 21. 29։ Թէք. 6. 3։ Յովհ. 3. 6։ Յոբ. 7. 7, 16։ Յակ. 4. 14։ Մէզ. 103. 14,16։ Այ. 17։ Մէզ. 95. 9 10։ Ես. 7. 13։ 63. 10։ Եփես. 4. 30։ Իպր. 3. 16,17։ 16։ Ա՛տ. 14. 22։ Թէս. 6. 1։ Այ. 20։ Այ. 12։ Մէզ. 105. 27, վէ դայրի։ Խուր. 7. 20։ Մէզ. 105. 29։ Խուր. 8. 24։ Մէզ. 105. 31։ 30։ Խուր. 8. 6։ Մէզ. 105. 105. 34,35։ Խուր. 9. 23,25։ Մէզ. 105. 33։ Խուր. 9. 23-25։ Մէզ. 105. 32։ Խուր. 12. 29։ Մէզ. 105. 36։ 136. 10։ Մէզ. 106. 22։ Մէզ. 77. 20։ Խուր. 14. 19,20։ Խուր. 14. 27,28։ 15. 10։ Խուր. 15. 17։ Մէզ. 44. 3։ Մէզ. 44. 2։ Ցնս. 13. 7։ 19. 51։ Մէզ. 136. 21,22։ Հաբ. 2. 11,12։ Այ. 41։ Եզեկ. 20. 27, 28։ Ովս. 7. 16։ Թէս. 12. 2,4։ 3Մխլ. 11. 7։ 12. 31։ Թէս. 32. 16,21։ Հաբ. 2. 12,20։ Եզեկ. 20. 28։

Digitized by Google

60 Վէ ֊Սելով մէսքէնինի,
Եա՛նի ատէմլէր արասընտա գուրտրողը չատըրը թէրք էյլէտի։
61 ֊Վէ գուվվէթինի էսարէթէ,
Վէ ճէլալընը տիւշմէն էլինէ թէսլիմ էթտի։
62 Վէ ֊գավմընը գըլըճա թէրք էթտի,
Վէ միրասընա փիւրղազապ օլտու։
63 Ձիվանլարընը աթէշ թէլէֆ էթտի,
Վէ պաքիրէլէրի եաս չէքմէտիլէր։
64 ֊Քեահինլէրի գըլըճլէ տիւշտիւ,
Վէ ֊տուլ գարըլարը աղլամատըլար։
65 Բապլ տախի ույգուտան ույանըր
֊Վէ շէրապտան այըլըր ճէպպար կիպի ֊ույանըպ,
66 ֊Տիւշմէնլէրինի արգատան տարպլէ,
Անլէրի էպէտի հագարէթէ տիւշար էյլէտի։
67 Վէ Յովսէփին չատըրընը րէտտ էթտի,
Եփրեմ սըպթընը ինթիխապ էթմէտի։
68 Յուդա սըպթընը,
֊Սէվտիյի Սիօն տաղընը ինթիխապ էյլէտի։
69 Վէ ֊մագտիսինի եիւքսէք ֊֊ղէ֊ կիպի,
Վէ իլէլէպէտ թէ՛սիս էյլէտիյի զէմին կիպի պինա էյլէտի։
70 ֊Վէ գուլու Դաւիթի ինթիխապ էտիպ,
Անը գօյուն աղըլլարընտան ալտը։
71 ֊Անը էմզիքլի ֊֊ղ֊֊ղէ֊ արգասընտան ֊Յակոբ գավմընա,
Վէ միրասը օլան Իսրայէլէ չօպանլըգ էթմէք իչիւն կէթիրտի։
72 Ո տախի ֊գալպինին իսթիգամէթիյլէ անլէրի կիւտիւպ,
Էլլէրինին մէհարէթիյլէ անլէրի իրշատ էյլէտի։

ՄԷԶՄՈՒՐ 79

Երուսաղէմին խարապ օլմասընա Քէ՛էսիւֆ, 8 Ալլահըն ՛ինայէթինի Քալէպ, 13 վէ Քէսպիհ ու համտ իչիւն վա՛տ։

Ասափըն մէզմուրը տրը։

Եա Ալլահ, ֊միրասըկա թա՛իֆէլէր կիրտիլէր,
֊Սէնին մուգատտես հէյքէլինի նափաք էթտիլէր,
֊Երուսաղէմի խարապէյէ տէօնտէրտիլէր։
2 ֊Սէնին գուլլարընըն ճէսէտլէրինի հավա գուշլարընա,
Վէ միւթթագիլէրինկին էթինի եէրին վահշիլէրինէ եէմէք իչիւն վէրտիլէր։
3 Անլէրին գանընը Երուսաղէմին էթրաֆընտա սու կիպի տէօքտիւլէր,

ֆ 1Միւլ. 4. 11։ Երեմ. 7. 12,14։ 26. 6,9։
– Հաբ. 18. 30։
ֈ 1Միւլ. 4. 10։
ֈ 1Միւլ. 4. 11։ 22. 18։
• Ցոբ. 27. 15։ Եզեկ. 24. 23։
֏ Ես. 42. 13։
֊ Մէզ. 44. 23։
֏ 1Միւլ. 5. 6,12։ 6. 4։
֏ Մէզ. 87. 2։
֏ 3Միւլ. 6։
֏ 1Միւլ. 16. 11, 12։ 2Միւլ. 7. 8։
֏ Թէք. 33. 13։ Ես. 40. 11։
֏ 2Միւլ. 5. 2։ 1 Թէվ. 11. 2։
֏ 3Միւլ. 9. 4։

79
֊ Թուր. 15. 17։ Մէզ. 74. 2։
֏ Մէզ. 74. 7։
֏ 4Միւլ. 25. 9, 10։ 2Թէվ. 36. 19։ Միք. 3. 12։
֏ Երեմ. 7. 33։ 16. 4։ 34. 20։
֏ Մէզ. 141. 7։ Երեմ. 14. 16։ 16. 4։ Վահ. 11. 9։
֏ Ես. 64. 9։
֏ Մէզ. 44. 13։ 80. 6։
֏ Մէզ. 74. 1, 9, 10։ 85. 5։ 89. 46։
֏ Սոփ. 1. 18։ 3. 8։
֏ Ես. 45. 4, 5։ 2Սէլ. 1. 8։
֏ Մէզ. 53. 4։
֏ Երեմ. 10. 25։ Վահ. 16. 1։
֏ Ես. 64. 9։
֏ Թէս. 28. 43։ Մէզ. 142. 6։
֏ Երեմ. 14. 7, 21։
֏ 2Թէվ. 14. 11։
֏ Մէզ. 42. 10։ 115. 2։
֏ Մէզ. 102. 20։
֏ Մէզ. 74. 18, 22։
֏ Թէք. 4. 15։ Ես. 65. 6, 7։ Երեմ. 32. 18։ Ղուկ. 6. 38։ [3։
֏ Մէզ. 74. 1։ 95. 7։ 100. 3։
֏ Ես. 43. 21։
80
֊ Մէզ. 45 վէ 69, սէրբէլամար։
֏ Մէզ. 77. 20։

4 Գօնշըլարըմըզա ֊Րիւսվա,
Վէ էթրաֆըմըզտա օլանլարա պա՛իս ի իսթիհզա վէ մասխարա օլտրգ։
5 ֊Նէ՞ վագթա գատար, եա ՐԱՊՊ.
Տա՛իմա ղազապնաք օլաճաճգ մը սըն,
֊Ղայրէթինկ աթէշ կիպի եանաճաճգ մը տրը։
6 Ղազապընը ֊սէնի պիլմէյէն թա՛իֆէլէր,
Վէ ֊իսմինկէ տու՛ա էթմէյէն մէմլէքէթլէր իւզէրինէ ֊տէօք.
7 Զիրա Յակոբը եէյիպ,
Մէսքէնինի խարապ էթտիլէր։
8 ֊Ալէյհիմիզ գատիմլէրին ՛իսեանլարընը տէրխաթըր էթմէ.
Մէրհամէթլէրինկ պիզէ չապուգ եէթիշսին,
Զիրա ֊քիւլլիյէն զէլիլ օլտը
9 Եա խէլասըմըզըն Ալլահը,
֊Իսմինկին մէճտինէ հիւրմէթէն ֊պիզէ եարտըմ էյլէ.
Իսմինկ իչիւն պիզէ նէճաթ վէր,
Կիւնահլարըմըզա մաղֆիրէթ էյլէ։
10 ֊Նո՞չիւն թա՛իֆէլէր՝ Անլէրին Իլահը նէ՞րէտէ տիր՝ տէսինլէր.
Գուլլարընկըն տէօքիւլմիւշ գանընըն ինթիգամը՝
Պիզիմ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ,
Թա՛իֆէլէր արասընտա մա՛լիմ օլսուն։
11 ֊Էսիրին ահ ու զարը սէնին հուզուրընա կէլսին.
Էօլիւմէ թէսլիմ օլունմըշլարը ՛ազիմ գուվվէթինկլէ ֊֊ղ֊֊ղ֊֊ իպգա էյլէ։
12 Եա Րապպ, գօնշըլարըմըզըն
Սանա ֊էթտիքլէրի հագարէթինի ֊եէտի գաթ մուգապիլինի անլէրին գուճագլարընա վէր։
13 Վէ ՛պիզ սէնին գավմըն վէ մէր՛անըն գօյունլարը սանա իլէլէպէտ համտ էտիպ՝
՛Տէվր պէ տէվր թէսպիհինկի հիքեայէ էտէճէյիզ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 80

Իսրայէլ իւզէրինէ կէլէն մուսիպէթլէրտէն, 8 վէ Ալլահըն անլէրտէն եիւզ չէվիրմէտինտէն շիքեայէթ վէ Քէ՛էսիւֆ։ 14 Մէրհամէթ ու նէճաթ իչիւն նէյազ։

֊Շօշանիմ–էտութ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն
Ասափրն մէզմուրը տրը։

Էյ Յովսէփի ֊սիւրիւ կիպի իրշատ էտէն Իսրայէլին Չօպանը, իսթիմա՛ էյլէ.

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 81

Ալլահա ՝ալէնէն համտ էՁմէյէ Քէշվիզ։ 4 Ալլահըն նի՛մէՔէրինէ մուզապիլ՝ Իսրայէլէ համտըն ֆարզ օլմասը։ 8 Իսրայէլին խըյանէՔիտէն շիքեայէՁ։

–Կիթթիթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն Ասափըն ԴեՂ՚ըը դըր։

Գուվվէթիմիզ օլան Ալլահա թէրէննիւմ,
Յակոբըն Ալլահընա ալգըշ էտինիզ։
2 Նաղմէյէ պաշլայընըզ,
Տէֆ վէ խօշ ՚եսուէ թանպուրլէ սանթուր չալընըզ.
3 Այ պաշընտա վէ պէտր վագթընտա,
Պայրամըմըզ կիւնիւնտէ պօրու չալընըզ.
4 Զիրա ՚պու Իսրայէլէ ֆէրիզէ օլուպ,
Յակոբըն Ալլահընըն ահքեամընտան տըր։
5 Մըսըր տիյարը իւզերինէ չըգտըղընտա,
Պունու Յովսէփէ շէհատէթ իչիւն գօտու.
՚Օրսա պիլմէտիյիմ լիսանը իշիթտիմ։
6 ՚Օմուզընը եիւքտէն գուրթարտըմ,
Էլլէրի ՚սէփէտի պրագտրլար։
7 ՚Մուզայագատա ֆէրեատ էթտին, պէն տախի սէնի գուրթարտրմ.
՚Կիւրէմէնին խալվէթինտէն սէնի միւսթէճապ գըլտրմ.
՚Մերիպա սույունտա սէնի թէճրիպէ էյլէտիմ։ (Սէլա։)
8 ՚Էյ գավմըմ, տինկլէ, պէն տախի սանա թէնպիհ էտէյիմ։
9 Էյ Իսրայէլ, էկէր պէնի տինկլէր իսէն,
՚Սէնտէ ղարիպ իլահ օլմասըն,
Վէ էճնէպի իլահա սէճտէ էթմէյէսին։
10 ՚Սէնի Մըսըր տիյարընտան չըգարան Ալլահըն Եհովա պէն իմ.
՚Աղզընը էյիճէ աչ տա՝ տօլտուրայըմ։
11 Լաքին գավմըմ սէօզիւմիւ տինկլէմէտի,
Իսրայէլ ՚պէնտէն րազի օլմատը։
12 ՚Պէն տախի անլէրի քէնտի գալպլէրինին ՚ինատընա թէսլիմ էթտիմ,
Քի քէնտի մէշվէրէթլէրինճէ հարէքէթ էտէյէր։
13 ՚Քեաշքի գավմըմ պէնի տինկլէյէ իտի,
Վէ Իսրայէլ Թարիգլէրիմտէ եիւրիւյէ իտի։
14 Զապուգ տիւշմէնլէրինի զէլիլ էտէր իտիմ,
Վէ էլիմի խասիմլէրի իւզերինէ տէօնտէրիր իտիմ։
15 ՚ՐԱՊՊԱ պուղզ էտէնլէր անընն հուզուրընտա զէլիլ օլուրլար,

ե Խուր. 25. 20, 22։ 1Մհլ. 4. 4։ 2Մհլ. 6. 2։ Մէզ. 99. 1։
զ Թէս. 33. 2։ Մէզ. 50. 2։ 94. 1։
է Ա՛տ. 2. 18-23։
ը Այ. 7, 19։ Մէյա. 5. 21։
թ Ա՛տ. 6. 25։ Մէզ. 4. 6։ 67. 1։
ժ Մէզ. 42. 3։ 102. 9։ Ես. 30. 20։
ի Մէզ. 44. 13։ 79. 4։
լ Այ. 3, 19։
խ Ես. 5. 1, 7։ Երեմ. 2. 21։ Եզեկ. 15. 6։ 17. 6։ 19. 10։
ծ Մէզ. 44. 2։ 78. 55։
կ Խուր. 23. 28։ Ցես. 24. 12։
հ Թագ. Ալլահ էրզէրի
ձ Մէզ. 72. 8։
ղ Մէզ. 89. 40, 41։ Ես. 5. 5։ Նաե. 2. 2։
ճ Ես. 63. 15։
ն Ես. 49. 5։
շ Մէզ. 39. 11։ 76. 7։
ո Մէզ. 89. 21։
պ Այ. 3, 7։ 81
ջ Մէզ. 8, սէրթէյամ
ռ Ղեւ. 23. 24։ Ա՛տ. 10. 10։
ս Մէզ. 114. 1։
վ Ես. 9. 4։ 10. 27։
տ Խուր. 1. 14։
ր Խուր. 2. 23։ 14. 10։ Մէզ. 50. 15։
ց Խուր. 19. 19։
ւ Խուր. 17. 6, 7։ Ա՛տ. 20. 13։
փ Մէզ. 50. 7։
ք Խուր. 20. 3, 5։ Թէս. 32. 12։ Ես. 43. 12։
օ Խուր. 20. 2։
ֆ Մէզ. 37. 3, 4։ Յովն. 15. 7։ Եփես. 3. 20։
և Խուր. 32. 1։ Թէս. 32. 15, 18։
ֆ Ա՛մաղ. 7. 42։ 14. 15։ Բամ. 1. 24, 26։
և Թէս. 5. 29։ 10. 12, 13։ 32. 29։ Ես. 48. 18։
և Մէզ. 18. 45։ Բամ. 1. 30։

Digitized by Google

Վէ անլէրին վագթը էպէտի օլուր իտի:
16 Վէ ՙանլէրի պուղտայըն ա՛լասըլլէ պէսլէր,
Վէ սէնի Ղզայատան ՚ըէ՞ պալ իլէ տօյուրուր իտիմ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 82

Հաքիմլէրէ Ա՛նպիհ. 5 տիգգաՖսըզ օլտըզլարը իչիւն Ֆա՛զիր. 8 հիւքմ էՖվէհի իչիւն Ալլահա տու՛ա՝

Ասափըն մէզմուրը տըր:

Ա՚ԼԼահ մէճմա՛ Ուլլահտա ՚տուրուր.
*Իլահլար արասընտա հիւքմ էտէր:
2 Նէ՞ վագթա տէյին հագգսըզ հիւքմ էտէրսինիզ,
Վէ շէրիրլէրին ՚խաթրընա րի՛այէթ էտէրսինիզ: (Սէլա:)
3 Ֆագիրին վէ եէթիմին տա՛վասընը կէօրիւնիւզ
ՙՊիչարէ վէ միւհթաճ օլանըն հագգընը իհգագ էտինիզ:
4 ՚Ֆագիրի վէ եօգսուլը գուրթարըպ,
Ա՚նէ՚ շէրիրին էլինտէն խէլաս էտինիզ:
5 ՚Անլէր պիլմէզլէր վէ ակլամազլար,
Զուլմէթտէ կէզէրլէր.
Զէմինին ՙպիւթիւն էսասլարը սարսըլըր:
6 ՚Սիզ իլահլար վէ ճիւմլէնիզ Միւթա՛ալըն էվլատը սընըզ՝ տէտիմ.
7 Լաքին ՙատէմ կիպի վէֆաթ էտիպ,
Րէ՚իսլէրին պիրի կիպի տիւշէճէքսինիզ:
8 Եա Ալլահ, գալգըպ՝ զէմինի հիւքմ էյլէ.
ՙԶիրա ճիւմլէ իւմմէթլէրէ սէն մալիք օլաճագսըն:

ՄԷԶՄՈՒՐ 83

Իսրայէլին տիւշմէնլէրինին խըյանէԹինտէն շիքայէԹ, 9 վէ անլէրին ՚ալէյհինտէ տու՛ա՝

Ասափըն մէզմուր վէ իլահիսի տիր:

Եա Ալլահ, ՙսիւքիւթ էթմէ.
Եա Ալլահ, սաքիթ օլմա վէ սաքին տուրմա:
2 Զիրա իշթէ ՚տիւշմէնլէրինկ հէնկեամէ էտէրլէր,
Վէ ՚սանա պուղզ էտէնլէր պաշ գալտըրտըլար:
3 Գավմընկըն ՚ալէյհինէ սու՚ի իթթիֆագ էտէրլէր,
Վէ ՚սէնին հիմայէ էթտիյինկ քիմսէլէր ՚ալէյհինէ միւշավէրէ էտէրլէր:
4 Կէլինիզ, ՚անլէրի միլլէթ օլմագտան հէլագ էտէլիմ.
Արթըգ Իսրայէլին իսմի զիքր օլունմասընն՝ տէրլէր:
5 Զիրա ՙեզովմ չատըրլարը վէ Իսմայէլիլէր,
Մովաբլը վէ Հագարիլէր,
6 Գեբաղ վէ Ամմոն վէ Ամաղէկ,
Վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ Տիւրոս էհալիսի,
7 Եէֆտիլ օլարագ միւշավէրէ էյլէտիլէր,
Վէ սէնին ՚ալէյհինէ իթթիֆագ էթտիլէր,
8 Ասուր տախի անլէր իլէ պէրապէր օլարագ,
Պէնի Ղովտա տէսթէկիր օլտըլար: (Սէլա:)
9 ՚Մադիանա վէ Կիսոն վատիսինտէ ՚Սիսարայա Յաբինէ ՚ըէ՞ըէՀ կիպի անլէրէ եափ:
10 Ենդովրտա խարապ օլտըլար,
Եէրէ ՚կիւպրէ օլտըլար:
11 Էշրաֆլարընը ՚Օրէբ վէ Զէբ կիպի,
Վէ ճիւմլէ էմիրլէրինի ՚Զէբէէ վէ Սաղմանա կիպի էյլէ.
12 Զիրա անլէր՝ Ալլահրն մէսքէնլէրինի քէնտիմիզէ զապթ էտէլիմ՝ տէտիլէր:
13 ՚Եա Ալլահըմ, անլէրի եուվարլանան չէօփ կիպի,
ՙՐիւզկեար էօնիւնտէ սաման չէօփիւ կիպի էյլէ:
14 Աթէշ օրմանը եագտըղը կիպի,
Վէ ալէվ ՚տաղլարը թուրթուշտըրտըղը կիպի,
15 Անլէրի պէօյլէ ՚ֆուրթունակլէ թարտ էթ,
Վէ գասըրղանկլէ միւզթարիպ գըլ:
16 Եա ՐԱՊՊ, ՙեիւզլէրինի հագարէթլէ տօլտուր
Քի սէնին իսմինի թալէպ էտէլէր:
17 Իէլէպէտ խէճիլ վէ միւզթարիպ,
Վէ րիւսվա վէ հէլագ օլսունլար.
18 Թա քի սէնին, (քի ՚իսմինկ Եհովա տըր,) եալընըզ սէնին,
ՙՊիւթիւն զէմին իւզէրինտէ Միւթա՛ալ օլտըղընկ ՚մա-լիմ՝ օլա:

ՄԷԶՄՈՒՐ 84

ՊէյԹ Ուլլահա իշԹիյագ. 4 սէքէնէսինին սա՛ատէԹի. 8 օրատա իգամէԹ իչիւն արզու՝

ՙԿինԹինի իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի Կորխընը մէզմուրը տըր:

Եա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Սէնին մէսքէնլէրին նէ՚խօշ տըր:
2 ՚Ճանըմ ՐԱՊՊԸն հավլուլարընա իշԹիյագ չէքիպ պայըլըր.
Գալպիմ վէ ճէսէտիմ հայյ օլան Ալլահա թէրէննիւմ էտէրլէր:
3 Սէրչէ պիլէ մէքեան,
Վէ գըրլանղըճ քէնտինէ եավրուլարընը գօյաճագ եուվայը

Ֆ Թէս.32.13,14։ Մէզ. 147. 14։
Ղ Յոբ. 29. 6։
82
ՠ 2 Թէվ. 19. 6։ Վա՛. 5. 8։
* ԵՀՕՎ՝ Հաբիմլէր։ Խուր. 21. 6։ 22. 29։
Ֆ Թէս. 1. 17։ 2 Թէվ. 19. 7։ Էմ. 18. 5։
Ֆ Երեմ. 22. 3։
Ֆ Յոբ.29.12։Էմ.24.11։
Ֆ Միք. 3. 1։
Ղ Մէզ. 11. 3։ 75. 3։
Ֆ Այ. 1։ Յովէ. 10. 34։
Ճ Յոբ. 21.32։ Մէզ.49. 12։ Եզեկ. 31. 14։
Ր Մէզ.2.8։Վահ.11.15։
83
ՠ Մէզ. 28. 1։ 35. 22. 109. 1։ [25։
Ֆ Մէզ. 2. 1։ Ա՛մալ. 4.
Ֆ Մէզ. 81. 15։
Ֆ Մէզ. 27. 5։ 31. 20։
Ֆ Պագ Եսա. 3. 6, 9։ Երեմ. 11.19։ 31.36։
Ղ Պագ 2 Թէվ. 20. 1, 10,11։
Ֆ Ա՛տ.31.7։Հաբ.7.22։
Ճ Հաբ. 4.15,24։ 5.21։
Ր 4Մէվ. 9. 37։ Սոփ. 1. 17։
Ֆ Հաբ. 7. 25։
Ֆ Հաբ. 8. 12,21։
Ղ Ես. 17. 13,14։
Ֆ Մէզ. 35. 5։
Ֆ Թէս. 32. 22։
Ֆ Յոբ. 9. 17։
Ճ Մէզ. 35. 4,26։
Ր Խուր. 6. 3։
Ղ Մէզ. 92. 8։
ՠ Մէզ. 59. 13։
84
* Մէզ. 8, սէրքէլամ։
Ֆ Մէզ. 27. 4։
Ֆ Մէզ. 42. 1,2։ 63.1։ 73. 26։ 119. 20։

Digitized by Google

Սէնին մէզպահլարընըն եանընտա պուլտու,
էյ փատիշահըմ վէ Ալլահըմ ՐԱՊՊ իլ ճիւնուտ:
4 ՟Նէ միւպարէք տիր սէնին պէյթինին սէքէնէսի.
Տա՛իմա սանա համտ էտէճէքլէր: (Սէլա:)
5 Նէ միւպարէք տիր գուվվէթի սէնտէն օլուպ՝
Պէնըէնէ կէօնլիւնիւ վէրէն ատէմ:
6 ՟Կէօզ եաշը տէրէսինտէն կէչէր իքէն, անը փունար
կիպի էտէրլէր.
Իլք եաղմուր տախի ՟անէ պէրէքէթլէրլէ էօրթէր:
7 ՟Գուվվէթտէն գուվվէթէ կիտիպ,
Սիօնտա ՟Ալլահընն հուզուրընտա կէօրիւնէճէքլէր տիր:
8 Եա Իլահ իլ ճիւնուտ ՐԱՊՊ, նիյազըմը տինկլէ.
Էյ Յակոբըն Ալլահը, իսթիմա՛ էյլէ: (Սէլա:)
9 Էյ ՟սիփէրիմիզ Ալլահ, պագ,
Վէ մէսիհինկին եիւզինէ նազար գըլ:
10 Զիրա սէնին հավլուլարընտա պիր կիւն պինկ կիւնտէն
էյի տիր.
Շէրիրին չատըրլարընտա սաքին օլմագտան իսէ,
Ալլահըմընն պէյթինին էշիյինտէ պուլունմաղը իխ-
թիյար էյլէտիմ:
11 Զիրա ՐԱՊՊ Ալլահ ՟կիւնէշ վէ ՟սիփէր տիր.
ՐԱՊՊ ՟ինայէթ վէ ՟իզզէթ վէրէճէք.
Իսթիգամէթլէ եիւրիւյէնլէրտէն ՟էյիլիք տիրիւ էթմէզ:
12 Եա ՐԱՊՊ իլ ճիւնուտ,
՟Սանա թէվէքքիւլ էտէն ատէմ նէ միւպարէք տիր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 85

Բապպըն մ՚իրնամէճլէրինին տէվամընը Քալէպ, 8 վէ պու պապտէ իւմիտ:

Մուսիգաճը պաշը իչիւն պէնի ՟կորխընն մէզմուրը տըր:

Եա ՐԱՊՊ, տիյարընկտան բազի օլտըն,
՟Յակոբը էսարէթտէն կէրի կէթիրտին:
2 ՟Գավմընկըն ՟իսեանընը ՟աֆվ,
Վէ ճիւմլէ կիւնահլարընը սէթը էթտին: (Սէլա:)
3 Պիւթիւն ղազապընկը տէֆ՚ էթտին.
՟Խըշմընկըն հիտտէթինտէն տէօնտիւն:
4 Եա խէլասըմըզըն Ալլահը, պիզի տէօնտէր,
Վէ պիզէ օլան ղազապընկը թէսքին էյլէ:
5 ՟Իլէլէպ՞տ մի պիզէ ղազապնաք օլուրսըն,
Խըշմընկը տէվր պէ տ՞վր մի թէմտիտ էտէրսին:
6 Տէօնիւպ պիզի իհեա էթմէ՞զ մի սին,
Քի գավմընկ սէնտէ շատման օլա:
7 Եա ՐԱՊՊ, լութֆընկը պիզէ կէօսթէր,
Վէ խէլասընկը պիզէ իհսան էյլէ:

8 ՟ՐԱՊՊ Ալլահընն նէ սէօյլէյէճէյինի տինկլէյէճէյիմ,
Զիրա գավմընա վէ միւթէթագիլէրինէ ՟սէլամէթ սէօյ-
լէյէճէք տիր.
Անլէր տախի ՟սէֆահէթէ կէրի տէօնմէսինլէր:
9 ՟Տիյարըմըզտա ՟իզզէթ սաքին օլմագ իչիւն
՟Անըն խէլասը էլպէթէթ անտէն գօրգանլարա եագընը
տըր:
10 ՟Ինայէթ իլէ հագիգաթ միւլագաթ էթտիլէր,
՟Ատալէթ իլէ սէլամէթ էօփիւշտիւլէր:
11 ՟Եէրտէն հագիգաթ պիթէճէք,
Վէ կէօքտէն ՟ատալէթ նազար էտէճէք տիր:
12 ՟ՐԱՊՊ տախի խայր իհսան էտէճէք,
Վէ ՟եէրիմիզ մահսուլընը վէրէճէք տիր:
13 ՟Ատալէթ անընն էօնիւնճէ եիւրիւյիւպ՝
Ատըմլարընը եօլա գօյաճագ տըր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 86

Ալլահընն քէրէմ ու գուտրէթինէ իսթինատէ տու՛ա: 11 Բապպընն ՟ինայէթինի Քալէպ, 14 վէ անտէն իսթիմատա:

Դաւիթին պիր տու՛ասը տըր:

Եա ՐԱՊՊ, գուլաղընկը մէյլ էթտիրիպ՝ պէնի
միւսթէճապ գըլ,
Զիրա պիչարէ վէ ֆագիր իմ:
2 Ճանըմը հրֆզ էյլէ, զիրա պէն էհլի թագվա իմ.
Եա Ալլահըմ, ՟սանա թէվէքքիւլ էտէն գուլընկը սէն
խէլաս էյլէ:
3 ՟Պանա մէրհամէթ էյլէ, եա Բապպ,
Զիրա հէր կիւն սանա ֆէրեատ էտէրիմ:
4 Գուլընկըն ճանընը մէսրուր գըլ.
՟Զիրա, եա Բապպ, սանա ճանըմը ՟արզ էտէրիմ
5 ՟Զիրա սէն, եա Բապպ, քէրիմ վէ ղաֆուր սըն,
Վէ սանա ֆէրեատ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ մէրհամէ-
թինկ չօգ տըր:
6 Եա ՐԱՊՊ, տու՛ամը տինկլէ,
Վէ նիյազլարըմընն սէսինի իսթիմա՛ էյլէ:
7 ՟Մուզայագամ կիւնիւնտէ սանա ֆէրեատ էտէրիմ,
Զիրա պէնի միւսթէճապ գըլարսընն:
8 Եա Բապպ, ՟իլահլար արասընտա միսլինկ եօգ,
Վէ ՟իշլէրինկին էմսալը եօգ տըր:
9 Եա Բապպ, ՟խալգ էթտիյինկ ճիւմլէ իւմմէթլէր կէլիպ,
Սէնին հուզուրընտա սէճտէ, վէ իսմինի թէմճիտ էտէ-
ճէքլէր:
10 Զիրա սէն ՟ազիմ սին, վէ ՟միւ՛ճիզլէր իզհար էտիճի
սին.

ը 2Պետ. 2. 20,21։
թ Զաք. 2.5։ Յովհ. 1.14։
ժ Ես. 46. 13։
ի Մէզ. 72. 3։ Ես. 32. 17։ Դուէ. 2. 14։
լ Ես. 45. 8։
խ Մէզ. 84. 11։ Յակ. 1. 17։
ծ Մէզ. 67. 6։
կ Մէզ. 89. 14։ 86
հ Ես. 26. 3։
ձ Մէզ. 56. 1։ 57. 1։
ղ Մէզ. 25. 1։ 143. 8։
ճ Այ. 15։ Մէզ. 130. 7։ 145. 9։ Յովել. 2. 13։
մ Մէզ. 50. 15։
յ Խուր. 15. 11։ Մէզ. 89. 6։
ն Թէս. 3. 24։
շ Մէզ. 22. 31։ 102. 18։ Ես. 43. 7։ Վահ. 15. 4։
ո Խուր. 15. 11։ Մէզ. 72. 18։ 77. 14։

Մէզ. 115. 9-11։ 119. 114։ Էմս. 2. 7։
ռ Մէզ. 34. 9,10։
ս Մէզ. 2. 12։ 85
տ Մէզ. 42, ակրոստ
վ Եզր. 1. 11։ 2. 1։ Մէզ. 14. 7։ Երեմ. 30. 18։ 31. 23։ Եզեկ. 39. 25։ Յովէլ. 3. 1։
փ Մէզ. 32. 1։
ք Թէս. 13. 17։
օ Մէզ. 74. 1։ 79. 5։ 80. 4։
ֆ Ամբ. 2. 1։
և Զաք. 9. 10։

Digitized by Google

ᵃԱլլահ եալընըզ սէն սին։
11 ᵇԵա ՐԱՊՊ, պանա թարիգինկի թա՛լիմ էյլէ,
Քի հագիգաթընկտա եիւրիւյէյիմ.
Գալպիմին եֆ+ե՛ըընը պիրլէշտիր,
Քի սէնին իսմինտէն գօրգա։
12 Եա Ալլահըմ Րապպ, պիւթիւն գալպիմէ սանա համտ,
Վէ իսմինկի իլէլէ՛պէտ թէմճիտ էտէճէյիմ։
13 Ջիրա սէնին ՚ինայէթին պանա պէօյիւք տիր,
Վէ ᶜճանըմը տէրին հավիյէտէն խէլաս էյլէտին։
14 Եա Ալլահ, ᵈմիւթէքէպպիրլէր ՚ալէյհիմէ գալգտըլար,
Վէ զալիմլէրին ճէմ՚իյյէթի ճանըմը արատըլար,
Վէ սէնի կէօզլէրի էօնիւնէ ալմատըլար։
15 ᵉԱմմա սէն, եա Րապպ, րահիմ վէ րա՛ուֆ Ալլահ սըն,
Սապուր սըն, վէ ՚ինայէթ իլէ հագիգաթընկ չօգ տըր։
16 ᶠՊանա թէվէճճիւհ էտիպ՝ մէրհամէթ էյլէ,
Գուլընա գուվվէթինկի իհսան,
Վէ ᶜճարիյէնկին օղլընը խէլաս էյլէ։
17 Պանա պուղզ էտինլէր կէօրիւպ՝ խէճիլ օլմալարը իչիւն,
Պանա պիր խայր ՚ալամէթի կէօսթէր.
Ջիրա սէն, եա ՐԱՊՊ, պանա եարտըմ էտիպ՝ թէսսէլլի վէրտին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 87

Րապպըն Սիօնա օլան մուհապպէթի. 4 անըն շէրէֆ ու տէվամը։

Պէնի կորխըն մէզմուր վէ իլահիսի տիր։

Ա նըն էսասը ᶜմուգատտէս տաղլարտա տըր։
2 ᵇՐԱՊՊ Սիօն գափուլարընը
Յակոբըն հէփ մէսքէնլէրինտէն զիյատէ սէվէր։
3 Եա Ալլահըն շէհրի,
ᵈՍէնին հագգընտա ճէլիլ նէսնէլէր սէօյլէնիլիր։(Սէլա։)
4 ᵉՌահաբ վէ Բաբելոնը պէնի պիլէնլէր իչինտէ զիքր էտէճէյիմ.
Իշթէ Ֆիլիսթին վէ Քուշ իլէ Տիւրոս
Պունլար օրատա տօղտու.
5 Վէ Սիօն հագգընտա՝
Շու վէ շու քիմսէ անտէ տօղտու՝ տէնիլիպ,
Միւթա՛ալ տախի քէնտիսի անը սապիթ գըլաճագ տըր։
6 ՐԱՊՊ գավմլարը ᵉեազտըրընտա,
Պու քիմսէ անտէ տօղտու՝ տէյիւ ՚ատտ էտէճէք տիր։
(Սէլա։)
7 Վէ խանէնտէլէր իլէ նէյզէնլէր՝
Ձիւմլէ մէնպա՛լարըմ սէնտէ տիր՝ ᵉեէ+ե՛+լէր ᵉէր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 88

ՙԱզիմ պիր մուզայագա էսնասընտա տու՛ա։

Մահալաթ–լէանօթ իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչիւն,
պէնի Կորխըն մէզմուր վէ իլահիսի օլուպ՝
Եզրահի ᶜԵմանըն շի՛րի տիր։

Եա ᵇխէլասըմըն Ալլահը ՐԱՊՊ,
ᵉԿէճէ կիւնտիւզ հուզուրըդկտա ֆէրեատ էտէրիմ։
2 Նիյազըմ սէնին հուզուրընա վասըլ օլսուն,
Գուլաղընկը ֆէրեատըմա մէյլ էթտիր.
3 Ջիրա ճանըմ պէլալարտան տօյտու,
Հայաթըմ ᵉհավիյէյէ եագլաշտը։
4 ᵇՋուգուրա էնէնլէրտէն սայըլըրըմ,
ᶜԳուվվէթի օլմայան ատէմ կիպի օլտըմ։
5 Արթըդ թէզէքքիւր էթմէտիյինկ,
Վէ սէնին էլինտէն ᵇրէտտ օլունարագ
Գապրտա եաթան մագթուլլէր կիպի՝
Էօլիվլէր արասընա տիւշտիմ։
6 Պէնի տէրին չուգուրա,
Զուլմաթա, էնկինլէրէ գօտըն։
7 Ղազապընկ իւզէրիմէ աղըրլաշտը,
Վէ ᶜճիւմլէ տալղալարընկլէ ᵉէ+ե՛ թազեիգ էյլէտին։
(Սէլա։)
8 ᵇԱշինալարըմը պէնտէն ուզագլաշտըրտըն,
Պէնի անլէրէ մէքրուհ էյլէտին.
ᵈՄահպուս իմ վէ չըգամամ։
9 ᵇՏէրտտէն կէօզլէրիմ պօզուլտու
Եա ՐԱՊՊ, ᶜհէր կիւն սանա ֆէրեատ էտէրէք,
ᵇԷլլէրիմի սանա գալտըրտըմ։
10 ᵈԷօլիվլէրէ՞ մի միւ՛ճիզլէր կէօսթէրէճէք քսին.
Խայալլար գալգրպ սէնի թէմճիտ էտէճքլէ՞ր մի։
(Սէլա։)
11 ՚Ինայէթինկ գապրտա,
Հագիգաթընկ հէլաք մահալընտա հիքեայէ օլունո՞ւր մը։
12 ᵍՄիւ՛ճիզլէրինկ զուլմէթտէ,
ʰՎէ ՚ատալէթինկ ունութմա տիյարընտա պիլինո՞ր մի։
13 Պէն իսէ, եա ՐԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էթտիմ.
Վէ ᵇսէհէր վագթընտա նիյազըմ սանա թագտիմ օ-
լունուր։
14 Եա ՐԱՊՊ, ᶜճանըմը նի՞չիւն ըէտտ էտիպ,
ᵍՏիտարընկը պէնտէն սէթր էյլէրսին։
15 Պէն պիչարէ իմ վէ սէպավէթիմտէն պէրու թէսլիմ՚լ
րուհ էտէճէք հալտէ իմ.
ՙՍէնին տէհշէթլէրինի չէքմէքլէ հայրէթտէ գալտըմ։

ᵃ Թէս. 6.3։ 32.39։ Ես. 37.16։ 44.6։ Մարկ. 12. 29։ 1Կոր. 8. 4։ Եփես. 4. 6։
ᵇ Մէզ. 25. 4։ 27. 11։ 119. 33։ 143. 8։
ᶜ Մէզ. 56. 13։ 116. 8։
ᵈ Մէզ. 54. 3։
ᵉ Խուր. 34. 6։ Ա՛տ. 14. 18։ Նէեմ. 9. 17։ Այ. 5։ Մէզ. 103.8։ 111. 4։ 130. 4,7։ 145. 8։
ᶠ Ցովէլ. 2. 13։
ᵍ Մէզ. 25. 16։ 69.16։
ʰ Մէզ. 116. 16։

87
ᵃ Մէզ. 48. 1։
ᵇ Մէզ. 78. 67,68։
ᶜ Պաղ Ես. 60։ [9։
ᵈ Մէզ. 89. 10։ Ես. 51. 9։
ᵉ Եզեկ. 13. 9։
88 [2.6։
ᵃ 3Մխլ. 4. 31։ 1Թէվ. 31. 11։ 142. 4։
ᵇ Մէզ. 27. 9։ 51. 14։
ᶜ Ղուկ. 18. 7։
ᵈ Մէզ. 107. 18։
ᵉ Մէզ. 28. 1։
ᶠ Մէզ. 31. 12։
ᵍ Ես. 53. 8։
ʰ Մէզ. 42. 7։
ᶦ Ցոբ. 19.13,19։ Մէզ. 88. 8,18։
ᵇ Մէխա. 3. 7։
ᶜ Մէզ. 38. 10։
ᵈ Մէզ. 86. 3։ [6։
ᵉ Ցոբ. 11.13։ Մէզ. 143. 7։
ᶠ Մէզ. 6.5։ 30.9։ 115. 17։ 118. 17։ Ես. 38. 19։
ᵍ Ցոբ. 10. 21։ Մէզ. 143. 3։
ʰ Մէզ. 31. 12։ Այ. 5։ Վա՛. 8. 10։ 9. 5։
ᶦ Մէզ. 5. 3։ 119. 147։
ᵇ Մէզ. 43. 2։ [1։
ᶜ Ցոբ. 13.24։ Մէզ. 13. 1։
ᵈ Ցոբ. 6. 4։

Digitized by Google

16 Ղազապըկ իւզէրիմտէն կէչտի,
Գօրգուլարըկ պէնի հէլաք էթտի։
17 Հէր կիւն պէնի սուլար կիպի իհաթէ,
Վէ ֊քիւլլիչէն պէնի մուհասէրէ էթտիլէր։
18 ֊Պէնտէն մուհիպպի վէ տօսթու ուզագլաշտըրտըն,
Աշինալարըմ զուլմէթտէ տիրլէր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 89

Ալլահըն ՚ինայէթ վէ ՚ահտը, 5 վէ գուվվէթ ու գուտրէթի, 15 վէ գավմընը սիյանէթ էյլէմէի, 19 վէ Դաւիթէ օլան լուֆթու իչիւն համա։ 38 Մուսիպպէթլէրտէն շիքայէթ, 46 վէ Ալլահը Ա՛զիմ։

Եզրահի ֊Եթանըն շի՚րի տիր։

1 ֊Ռ ԱՊՊԸՆ ՚ինայէթլէրինի իլէլէպէտ թէրէննիւմ էտէճէյիմ.
Աղզըմէ սատագաթըկը ֊տէվր պէ տէվր ի՚լան էտէճէյիմ։
2 Զիրա տէտիմ քի՝ ՚Ինայէթ իլէլէպէտ գա՚իմ օլուր,
֊Վէ սատագաթըկը սէմավաթտա սապիթ գըլաճագսընը։
3 ֊Մինէթէխապըմ իլէ ՚ահտ էտիպ,
֊Գուլըմ Դաւիթէ եէմին էտէրէք,
4 ֊Սէնին նէսլինի իլէլէպէտ սապիթ,
Վէ ֊թախթընը տէվր պէ տէվր գա՚իմ գըլաճաղըմ՝ տէտիմ։ (Սէլա։)
5 Եա ՐԱՊՊ, ֊սէմավաթ սէնին մի՚ճիզէլէրինի մէտհ էտէճէք,
Սատագաթըկ տախի ֊մուգատտէսլէր ճէմա՚աթընտա ֊ենա օլ-ենաճաֆ դըր.
6 Զիրա ֊սէմատա ՐԱՊՊԱ մո՚ատիլ,
Գուվվէթ սահիպլէրի արասընտա ՐԱՊՊԱ միւշապիհ քիմ տիր։
7 ֊Ալլահ մուգատտէսլէր ճէմա՚աթընտա փէք հէյպէթլի տիր,
Վէ էթրաֆընտա օլանլարընն ճիւմլէսինէ տէհշէթլի տիր։
8 Եա Իլահ իւլ ճիւնուտ ՐԱՊՊ, սատագաթըկ սէնին էթրաֆընտա տըր,
֊Սէնին կիպի գատիր ՐԱՊՊ քիմ տիր։
9 ֊Տէնիզին ղուրուրընա սէն մուսալլաթ օլուպ
Տալղալարը գապարտրգճա, անլէրի սէն թէսքին էտէրսին։
10 ֊Սէն Ռահաբը մագթուլ կիպի էզտին.
Տիւշմէնլէրինկի գուվվէթլի պազուկլէ փէրիշան էյլէտին։
11 ֊Սէմավաթ սէնին, զէմին տախի սէնին տիր.
Տիւնեա վէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի սէն թէ՚սիս էյլէտին։
12 ֊Շիմալ վէ ճէնուպը սէն խալգ էյլէտին,
֊Թաբօր վէ ֊Հէրմոն սէնին իսմինէ թէրէննիւմ էտէրլէր։
13 Գուվվէթ պազուսը սէնին տիր.
Սէնին էլին գավի, սաղ էլին եիւքսէլմիշ տիր։
14 ֊Սէնին թախթընըն էսասը ՚ատալէթ վէ հագգ տըր.
֊Տիտարընկ էօնիւնտէ ՚ինայէթ վէ հագիգաթ կիտէր։
15 ֊Մէսէրրէթ նիտասընը պիլէն գավմ նէ միւպարէք տիր.
Եա ՐԱՊՊ, ֊սէնին տիտարընըն նուրըյլէ եիւրիյէճէքլէր։
16 Հէր կիւն սէնին իսմինտէ մէսրուր,
Վէ ՚ատալէթինէ միւրթէֆի օլաճագլար տըր.
17 Զիրա սէն անլէրին գուվվէթինին ՚իզզէթի սին,
֊Վէ պույնուզրմըզ հիւսն ի րիզանկէ եիւքսէլիր։
18 Զիրա սիփէրիմիզ ՐԱՊՊԸՆ տըր,
Վէ մէլիյիմիզ Գուտտուս ը Իսրայէլին ֊էյ֊յէ֊ենե֊ե դէր։
19 Օլ վագըթ սէն էհլ ի թագվանկա րիւ՚յատա սէօյլէյիպ,
Տէտին քի՝ Եարտըմ էթմէյի պիր գուվվէթ սահիպինէ հէվալէ էթտիմ.
Գավմ արասընտան ֊ինթիխապ օլունանը եիւքսէլթտիմ։
20 ֊Գուլըմ Դաւիթի պուլուպ,
Անը մուգատտէս եաղըմլէ մէսհ էյլէտիմ։
21 ֊Էլիմ անընկէ սապիթ օլաճագ,
Պազում տախի անը գուվվէթլէնտիրէճէք տիր։
22 ֊Տիւշմէն անա զուլմ էթմէյէճէք,
Վէ էհլ ի շէրր անա ճէֆա վէրմէյէճէք տիր։
23 ֊Վէ անընն էօնիւնտէն խասիմլէրինի էզիպ,
Անա պուղզ էտէնլէրի վուրաճաղըմ։
24 ֊Սըտգըմ վէ ՚ինայէթիմ տախի անընն իլէ օլուպ,
֊Պույնուզը իսմիմլէ եիւքսէլէճէք տիր։
25 ֊Վէ էլինի տէնիզէ,
Վէ սաղ էլինի նէհրլէրէ գօյաճաղըմ։
26 Օ պանա՝ ֊Փէտէրիմ սէն սին,
Ալլահըմ վէ ֊խէլասըմընն Գայասը սէն սին՝ տէյիւ նիտա էտէճէք տիր։
27 Պէն տախի անը ֊իլք օղուլ,
֊Տիւնեա մէլիքլէրինտէն ա՚լա գըլաճաղըմ։
28 ֊Իլէլէպէտ անընն իչիւն ՚ինայէթիմի հրֆզ էտէճէյիմ.

1 Մէզ. 22. 16։
2 Ցոր. 19.13։ Մէզ.31. 11։ 38. 11։ 89
3 3Միւլ. 4. 31։ 1Թէվ. 2. 6։
4 Մէզ. 101. 1։
5 Այ. 4։ Մէզ. 119. 90։
6 Մէզ. 119. 89։
7 3Միւլ.8.16։Ես.42.1։ 2Միւլ. 7.11, վէ զայրի։ 1Թէվ.17.10, վէ զայրի։ Պագ Երեմ.30. 9։ Եզեկ.34.23։ Ովս. 3. 5։
8 Այ. 29,36։ [32,33։
9 Պագ Այ. 1։ Ղուկ. 1. 71. 19։ [107. 29։
10 Մէզ. 19. 1։ 97. 6։ Վահ. 7. 10-12։
11 Այ. 7։
12 Մէզ. 40. 5։ 71. 19։ 86. 8։ 113. 5։
13 Մէզ. 76. 7,11։
14 Խուր. 15.11։ 1Միւլ. 2. 2։ Մէզ. 35. 10։ 71. 19։ [107. 29։
15 Մէզ. 19. 1։ 97. 6։
16 Մէզ. 65. 7։ 93. 3,4։
17 Խուր.14.26-28։Մէզ. 87.4։ Ես.30.7։ 51.9։
18 Թէք. 1.1։ 1Թէվ. 29. 11։ Մէզ.24.1,2։ 50. 12։
19 Ցոր. 26. 7։
20 Ցես. 19. 22։
21 Ցես. 12. 1։
22 Մէզ. 97. 2։
23 Մէզ. 85. 13։ [6։
24 Ա՛տ.10.10։ Մէզ.98. 4։ Ես.30.7։ 51.9։
25 Մէզ. 4. 6։ 44. 3։
26 Այ.24։ Մէզ. 75. 10։ 92. 10։ 132. 17։
27 Այ. 3։ 3Միւլ. 11.34։
28 1Միւլ. 16. 1,12։
29 Մէզ. 80. 17։
30 2Միւլ. 7. 10։
31 2Միւլ. 7. 9։
32 Մէզ. 61. 7։
33 Այ. 17։
34 Մէզ.72.8։80.11։ [10։
35 2Միւլ.7.14։1Թէվ.22. 10։
36 2Միւլ. 22. 47։ [18։
37 Մէզ. 2.7։ Կող.1.15,
38 Ա՛տ. 24. 7։
39 Ես. 55. 3։

Digitized by Google

ֆ Ա՛Հտըմ՛անըն իլէ սապիթ օլաճագ տըր։
29 ֊Վէ նէսլինի էպէտի,
բ Վէ թախթընը ֏սէմավաթ կիւնէրի կիպի էտէճէյիմ։
30 ֏Եկէր օղուլարը ֏շէրի՛աթըմը թէրք էտիպ,
Ահքեամըմտա եիւրիմէզլէր իսէ,
31 Էկէր գանունլարըմը նագզ էտիպ,
Էմրլէրիմի հրֆզ էթմէզլէր իսէ,
32 ֏Օլ վագըթ անլէրին ՚իսեանըրը ՚ասա իլէ,
Վէ ֆըսգլարրընը տարպլարլէ թէ՛տիպ էտէճէյիմ։
33 ֏Ամմա ՚ինայէթիմի անտէն րէֆ՛,
Վէ սըտգըմը եալանա թէպտիլ էթմէմ։
34 ՚Ահտըմը նագզ էթմէմ,
Վէ տուտագլարրըմտան սատըր օլանը թէպտիլ էյլէմէմ։
35 Դաւիթէ եալան սէօյլէմէմէ՛ք իւզրէ,
֊Գուտսիյէթիմ՛ հագգը իչիւն պիր տէֆ՛ա եէմին էթտիմ։
36 ֏Անըն նէսլի իլէէպէտ,
Վէ թախթը ֏կիւնէշ տուրտրգճա հուզուրըմտա գալա-
ճագ տըր։
37 Այ կիպի իլէէպէտ սապիթ օլուպ,
Սէմատա սատրգ շահիտ ֏ւէ օլաճագ տըր։ (Սէլա։)
38 Վէ լաքին սէն ֏թէրք վէ ֏թահգիր էթտին,
Մէսիհինէ ղազապա կէլտին։
39 Գուլընըն ՚ահտընը իպթալ,
֏Վէ թաճընը թօփրաղա ֊ըզ մուրտար էյլէտին։
40 ֏Էէփ տիվարլարընը երգտըն,
Գալ՚ալարընը վիրան էթտին.
41 Եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի անը եաղմա էթտի.
֏Գօնշըլարը ՚ինտինտէ ՚ար օլտու։
42 Խասիմլէրինին սաղ էլինի եիւքսէլթտին,
Ճիւմլէ տիւշմէնլէրինի սէվինտիրտին։
43 Գրլըճընըն աղզընը տախի տէօնտէրիպ,
Մուհարէպէտէ անա թագվիյէթ վէրմէտին։
44 Անըն շանընը մահվ էթտին,
Վէ ֏թախթընը եէրէ վուրտըն։
45 Կէնճլիք կիւնլէրինի գըսալտըպ,
Անը խէճալէթլէ էօրթտիւն։ (Սէլա։)
46 ֏Նէ՞ վագթա գատար, եա ՐԱՊՊ,
Տա՛իմա կիզլէնէճէ՞ք մի սին.
֊Ղազապրկ աթէշ կիպի եանաճա՞գ մը։
47 ֏՚Էօմրիւմ նէ օլտրղընը թէզէքքիւր էյլէ.
Ճիւմլէ պէնի ատէմի նէ՞ պիհուտէ խալգ էթտին։
48 ֏Հա՞նկը ատէմ վար տըր քի եաշայըպ ֏էօլիւմ կէօր-
մէյէ,
Վէ ճանընը հավիյէ էլինտէն գուրթարա։ (Սէլա։)

ֆ Այ. 34։
֊ Այ. 4,36։
բ Այ.4։ Ես.9.7։ Երեմ. 33. 17։
֏ Թէս. 11. 21։
֏ 2Մխ. 7. 14։
֏ Մէզ. 119. 53։ Երեմ. 9. 13։
֊ 2Մխ. 7.14։ 3Մխ. 11.31։
֏ 2Մխ. 7. 13։
֏ Ամով. 4. 2։
֏ 2Մխ. 7. 16։ Ղուկ. 1. 33։ Ծովհ. 12. 34։ Այ. 4, 29։
֏ Մէզ. 72.5,17։ Երեմ. 33. 20։
֏ 1Թէվ. 28. 9։ Մէզ. 44. 9։ 60. 1,10։
֏ Թէս. 32. 19։ Մէզ. 78. 59։
֏ Մէզ. 74. 7։ Մէսս. 5. 16։
֏ Մէզ. 80. 12։
֏ Մէզ. 44. 13։ 79. 4։
֏ Այ. 39։
֏ Մէզ. 79. 5։

49 Եա Րապպ, էվվէլքի ՚ինայէթլէրինկ նէ՞րէտէ տիր,
Քի ֊սըտգընկ հագգը իչիւն Դաւիթէ ֏եէմին էթտին։
50 Եա Րապպ, գուլլարընկա օլան ֊հագարէթի,
Հէփ պէօյիւք գավմլար թարաֆընտան գուճաղրմտա
թաշրտրղրմը թէզէքքիւր էյլէ.
51 ֏Քի սէնին տիւշմէնլէրին թահգիր էթտիլէր,
Եա ՐԱՊՊ, մէսիհինկին իզլէրինի թահգիր էթտիլէր։
52 ֊ՐԱՊՊ իլէլէպէտ միւպարէք օլսուն։
Ամին, սիւմմէ ամին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 90

Ալլահընն էզելիյէթ ու էպէտիյէթի։ 3 Ինսանընն զէվալ պուլմասը։ 7 Ալլահընն ղազապը։ 10 Ինսան ՚էօմրինինուն զըսալըղը։ 12 Մէրհամէթ ի իլահիյէնին իզնարը։

֊Ալլահ ատէմի Մովսէսին տու՚ասը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, ֏սէն տէվր պէ տէվր պիզէ փէնա-
կեահ օլտոն։
2 ֏Տաղլար վիճուտէ կէլմէզտէն,
Վէ սէն զէմինն վէ տինեայը խալգ էթմէզտէն էվվէլ,
Էզէլտէն էպէտէ տէյինն սէն Ալլահ սըն։
3 Ինսանը թօփրաղա տէօնտէրիրսին.
Էյ պէնի ատէմ՛, ֏տէօնինինիզ՝ տէրսին։
4 ֏Զիրա սէնին նազարընտա պինկ սէնէ
Կէչմիշ օլան տինքի կինն կիպի,
Եախօտ կէճէ նէվպէթի կիպի տիր։
5 Անլէրի ղարգ էտէրսին, անլէր պիր ֊րիւ՚յա օլուրլար.
Սապահլայրն թազէլէնէն ֏օթ կիպի տիրլէր։
6 ֏Սապահլայրն չիչէքլէնիպ թազէլէնիր,
Ախշամ պիչինիպ գուրուր։
7 Զիրա պիզ խըշմընկտան թէլէֆ,
Վէ ղազապընկտան միւզթարիպ օլուրըզ։
8 ֏՚Իսեանըմըզը հուզուրընկա,
֏Խաֆի ֏ւէ֊հլարրմըզը տիտարընկըն նուրընա գօտընն.
9 Զիրա հէփ կինլէրիմիզ ղազապընկէ կէչէր,
Սէնէլէրիմիզի խայալ կիպի կէչիրիրիզ։
10 Սէնէլէրիմիզին կինլէրի եէթմիշ սէնէ տիր.
Վէ էկէր գուվվէթի հասէպիյլէ սէքսէն սէնէ օլուրսա,
Երնէ անլէրին էն ա՚լասը զահմէթ վէ մէշագգաթ տըր.
Զիրա չապուգ կէչէրլէր, վէ պիզ ուչար կիտէրիզ։
11 Ղազապրկըն գուվվէթինի,
Վէ խավֆընկա կէօրէ խըշմընկը պիլէն քի՞մ տիր։
12 ֏Կինլէրիմիզի սայմաղը պիզէ էօյլէ թա՚լիմ էյլէ,
Քի տիրայէթլի գալպէ նա՚իլ օլալըմ։
13 Տէօն, եա ՐԱՊՊ, (նէ՞ վագթա գատար...)

֊ Մէզ. 78. 63։
֏ Յոբ. 7. 7։ 10. 9։ 14. 1։ Մէզ. 39. 5։ 119. 84։
֏ Մէզ. 49. 9։
֏ ՚Խպր. 11. 5։
֏ Մէզ. 54. 5։ [3։
֏ 2Մխ. 7.15։ Ես. 55.
֏ Մէզ. 69. 9,19։
֏ Մէզ. 74. 22։
֏ Մէզ. 41. 13։ 90
֏ Թվ. 33. 1։
֏ Թվ. 33. 27։ Եզեկ. 11. 16։
֏ Էմս. 8. 25,26։
֏ Թէր.3.19։վա՚.12.7։
֏ 2Պետ. 3. 8։
֊ Մէզ. 73. 20։
֏ Մէզ. 103. 15։ Ես. 40. 6։
֏ Մէզ.92.7։ Յոբ.14.2։
֏ Մէզ. 50. 21։ Երեմ. 16. 17։
֏ Մէզ. 19. 12։
֏ Մէզ. 39. 4։

Digitized by Google

Վէ Ւգուլլարըկա մԼրհամէթ էյլէ։
14 Սապահլայըն պիզի Ի՛նայէթինկլէ տօյուր,
Ւվէ հէփ կիւնլէրիմիզտէ մէսրուր ու շատման օլալըմ։
15 Պիզի միւքէտտէր էթտիյինկ կիւնլէրէ,
Մէշագգաթ չէքտիյիմիզ սէնէլէրէ կէօրէ պիզի միւֆէրրահ գըլ։
16 ՝Ֆի՛իլինկ գուլլարըկա,
Վէ ճէլալընկ անլէրին էվլատընա զահիր օլսուն։
17 Վէ Ւ[1]Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ ճէմալը իւզէրիմիզտէ օլսուն,
Վէ Ւէլլէրիմիզին իշինի իւզէրիմիզտէ սապիթ գըլ.
Էլլէրիմիզին իշինի սապիթ գըլ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 91

Սալիհին հէր հալ ու քէյֆիյէթտէ էմինիյէթլի հալի. 9 անըն մէյճա՛ ու փէնահը։

[2]Մ իւթա՛ալըն *հիմայէսինտէ սաքին օլան՝
Գատիրին սայէսինտէ իգամէթ էտէճէք տիր։
2 Ւ[3]ՐԱՊՊ հագգընտա՝ Մէյճա՛ըմ վէ գալ՛ամ,
Վէ թէվէքքիւլ էթտիյիմ Ալլահըմ տըր՝ տէրիմ.
3 Զիրա [4]օ սէնի ավճընըն տուզաղընտան,
Միւհլիք թա՛ունտան խէլաս էտէճէք տիր։
4 Սէնի Ւ[5]թիյլէրիյլէ սէթր էտճէք տիր,
Վէ գանատլարը ալթընա իլթիճա էտէճէքսին.
Հագիգաթը գալգան վէ սիփէր օլաճագ տըր։
5 կէճէ գօրգուսընտան,
Վէ կիւնտիւզիւն ուչան օգտան,
6 Գարանլըգտա կէզէն թա՛ունտան,
Էօյլէ վագթընտա խարապ էտէն հէլաքտան Ւգօրգմայաճագսընն։
7 Եանընկտա պիկ,
Վէ սաղ թարաֆընկտա օն պիկ տիւշէճէք.
Լ[6]ա՛ սանա եագլաշմայաճագ տըր։
8 Անճագ Ւ[7]կէօզլէրինկլէ նազար էտիպ,
Շէրիրլէրին ճէզասընը կէօրէճէքսին։
9 [8]Սէն Ւ[9]փէնահըմ օլան ՐԱՊՊ ը Մ իւթա՛ալը՝՝
Ւ[10]քէնտինկէ մէսքէն իթթիխազ էյլէտիյինկտէն,
10 Ւ[11]Սանա շէրր իսապէթ էթմէյճէճէք,
Վէ չատըրընկա պէյա եագլաշմայաճագ տըր։
11 Ւ[12]Զիրա հէփ եօլլարընկտա սէնի հրֆզ էթմէք իւզրէ,
Սէնին հագգընտա մէյէքլէրինէ էմր էտէճէք.
12 Անլէր տախի Ւայաղընկը թաշա չարփմամագ իչինն,
Սէնի էլլէրի իւզէրինէ գալտըրաճագլար։

Ւ[13]Արսլան վէ սաղըր եըլան իւզէրինէ պասըպ,
Կէնճ արսլանը վէ էժտէրի փայմալ էտէճէքսին։
14 Պանա միւշթագ օլտըղը իչին՝ պէն տէ անը խէլաս էտէճէյիմ,
Ւ[14]Խմիմի պիլտիյի իչին՝ անը հիմայէ ալթընա ալաճաղըմ։
15 ՝[15]Պանա տու՛ա էթտիյինտէ անը միւսթէճապ գըլաճաղըմ,
Ւ[16]Մուզայագատա պէն անըն իլէ պէրապէր օլուպ,
Անը խէլաս էտէրէք Ւ[17]միւշէրրէֆ գըլաճաղըմ։
16 Ւ[18]Անը չօգ կիւնլէրլէ տօյուրուպ,
Անա խէլասըմը կէօսթէրէճէյիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 92

Բապպըն ՚ազիմ ֆի՛իլէրի, 6 վէ շէրիրլէրէ ահքեաըը, 10 վէ սալիհլէրէ մէրհամէթի իչին համար։

Սէպթ կիւնիւ իչին մէզմուր Ֆ իլահի տիր։

Ր ԱՊՊԱ համտ էթմէք,
Վէ, եա Միւթա՛ալ, սէնին իսմինէ մէզմուր օգումագ,
2 Սապահլայըն ՚՝ինայէթինկի,
Վէ կէճէլէյին սըտգընկը,
3 Ւ[19]Ոն թէլլի սազ վէ սանթուր իւզէրինտէ,
Թանպուր սէտասըյլէ ի՛լան էթմէք Ւ[20]խօշ տըր.
4 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, սէն պէնի ֆի՛իլինկլէ ֆէրահլանտըրտըն.
Էլլէրինկին իշլէրիյլէ մէսրուր օլաճաղըմ։
5 Ւ[21]եա ՐԱՊՊ, սէնին իշլէրին նէ՛ ՚ազիմ
Ւ[22]Էֆքեարընկ ղայէթ տէրին տիր։
6 Պունու ահմագ ատէմ պիլմէզ,
Վէ Ւսէֆիհ անկլամազ։
7 Ւ[23]Շէրիրլէրին օթ կիպի պիթտիքլէրի,
Վէ հէփ ֆըսգ իշլէյէնլէրին չիչէքլէնտիքլէրի,
Իլելէպէտ հէլաք օլմալարը իչին տիր։
8 Ւ[24]Ամմա սէն, եա ՐԱՊՊ,
Իլելէպէտ Միւթա՛ալ սըն։
9 Զիրա իշթէ տիւշմէնլէրինկ, եա ՐԱՊՊ,
Զիրա իշթէ տիւշմէնլէրինկ հէլաք օլուպ,
Հէփ ֆըսգ իշլէյէնլէր Ւ[25]փէրիշան օլաճագ տըր։
10 Լաքին եապան սըղըրը *-յուղը կիպի Ւ[26]պէնիմ պույնուզըմը եիւքսէլտէճէքսին.
Ւ[27]Թազէ եաղլէ մէսհ օլունտըմ։
11 Ւ[28]Վէ կէօզիւմ պանա հիլէ թէրթիպ էտէնլէրին հէլ*-ընազար էտիպ,

Ւ[1] Թէս. 32. 36։ Մէզ. 135. 14։
Ւ[2] Մէզ. 85. 6։ 149. 2։
Ւ[3] Ամբ. 3. 2։
Ւ[4] Մէզ. 27. 4։
Ւ[5] Ես. 26. 12։
91
Ւ[6] Մէզ. 27. 5։ 31. 20։ 32. 7։
Ւ[7] Ի՚դր. սէֆրիտէ
Ւ[8] Մէզ. 17. 8։
Ւ[9] Մէզ. 142. 5։
Ւ[10] Մէզ. 124. 7։
Ւ[11] Մէզ. 17. 8։ 57. 1։ 61. 4։
Ւ[12] Յոբ. 5.19, վէ զայրի։ Մէզ. 112. 7։ 121.6։ Էմս. 3. 23, 24։ Ես. 43. 2։
Ւ[13] Մէզ.37.34։Մաղ.1.5։
Ւ[14] Ե-Է*-՝Սէն,եա ՐԱՊՊ, վէնահրմ սըն՝ *-էյէ-էէ+, Միւթա՛ալը
Ւ[15] Այ. 2։
Ւ[16] Մէզ. 71. 3։ 90. 1։
Ւ[17] Էմս. 12. 21։
Ւ[18] Մէզ. 34. 7։ 71. 3։ Մաաթ.4. 6։ Ղուկ.4. 10, 11։ Ի՚պր. 1. 14։
Ւ[19] Յոբ.5.23։Մէզ.37.24։
Ւ[20] Մէզ. 9. 10։
Ւ[21] Մէզ. 50. 15։
Ւ[22] Ես. 43. 2։
Ւ[23] 1Մխ. 2. 30։
Ւ[24] Էմս. 3. 2։
92
Ւ[25] Մէզ. 89. 1։
Ւ[26] 1Թգ. 23. 5։ Մէզ. 33. 2։
Ւ[27] Մէզ. 147. 1։
Ւ[28] Մէզ. 40. 5։ 139. 17։
Ւ[29] Ես. 28. 29։ Յօս. 11. 33,34։
Ւ[30] Մէզ. 73. 22։ 94. 8։
Ւ[31] Յոբ.12.6։21.7։Մէզ. 37.1,2,35,38։ Եբեմ. 12. 1,2։ Մաղ. 3.15։
Ւ[32] Մէզ. 83. 18։
Ւ[33] Մէզ. 68. 1։ 89. 10։
Ւ[34] Մէզ. 89. 17,24։
Ւ[35] Մէզ. 23. 5։
Ւ[36] Մէզ. 54. 7։ 59. 10։ 112. 8։

Digitized by Google

Գուլաղըմ՝ալէյհիմէ գալգանլարըն պէլաըը իշիտէ-
ճէք տիր։
12 ԲՍալիհ խուրմա աղաճը կիպի թազէլէնիպ,
Լիբանանտաքի էրզ աղաճը կիպի պէօյիւյճէք տիր։
13 Պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ տիքիլէնլեր,
ԳԱլլահրմըզըն հավլուլարընտա չիչէքլէնիպ,
14 Փիրլիքտէ պիլէ մէյվէ վէրէճէքլեր,
Սէմիզ վէ թազէ օլաճագլար։
15 Թա քի ՐԱՊՊԸՆ միւսթագիմ իտիյինի ի՝լան էտէլեր.
ՆԳայամ 0 տըր, վէ անտէ Հհագգսըզլըգ եօգ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 93

Բապպըն ճէլալը վէ էզէլիյէթի վէ գուտրէթի։

ՐԱ.ՊՊ սալթանաթ էտիպ՝ ԲճէլալՀ կիյմիշ տիր.
ՐԱՊՊ գուտրէթ կիյմիշ վէ ԲգուշանմըշՀ տըր.
ԲՏինենա տախի գըմըլտանմամագ իւզրէ սապիթ օլ-
տու։
2 ԲԹախթընկ էզէլտէն սապիթ տիր,
Սէն էզէլտէն մէվճուտ սըն։
3 Եա ՐԱՊՊ, նէհրլեր գալտըրտըլար,
Նէհրլեր սէտալարընը գալտըրտըլար.
Նէհրլեր կիւրիւլթիւլէրինի գալտըրըրլար։
4 Եիւճէլէրտէ ՐԱՊՊ ՀչօգՀ սուլարըն սէտասընտան,
Տէնիզին գուվվէթլի տալղալարընտան գուվվէթլի
տիր։
5 Շէհատէթլէրինկ ղայէթլէ սատըգ տըր.
Եա ՐԱՊՊ, սէնին պէյթինէ հէր վագըթ գուտսիյէթ
սէզա տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 94

*Ինթիգամ իչիւն Բապպա նիյազ, վէ շէրիրլէրին զուլմընտան շիք-
եայէթ։ 8 Ալլահըն ՚իլմի։ 12 Բապպըն ՍԷ՛տիպ էյնիյի ատէմին մէս՚ու-
տիյէթի։ 16 Բապպըն սալիհի հըգզ ու վիգայէ էյնմէսի։*

Եա ՀինթիգամՀ սահիպի Ալլահ, ՐԱՊՊ,
Եա ինթիգամ սահիպի Ալլահ, թէճէլլի էյլէ։
2 Էյ Բզէմինին Հաքիմի, Բգալգըպ՝
Միւթէքէպպիրլէրէ միւճազաթ էյլէ։
3 Եա ՐԱՊՊ, ԲնէՀ վագթա գատար շէրիրլեր,
ՆէՀ վագթա գատար շէրիրլեր իֆթիխար էտիպ,
4 ԲՄիւթէքէպպիրանէ սէօզլէրլէ թէքէլլիւմ էտէլեր,
Ֆըսգ իշլէյէնլէրին ճիւմլէսի թէֆախուր էտէլեր։
5 Եա ՐԱՊՊ, սէնին գավմընը էզիպ,
Միրասընկա ճէֆա վէրիրլեր։
6 Տուվ գարը իլէ ղարիպի էօլտիւրիւպ,
Եէթիմլէրի գաթլ էտէրէք,
7 ՐԱՊՊ կէօրմէզ,
Վէ Յակոբընն Ալլահը ֆէհմ էթմէզ՝ տէրլեր։
8 ԲԷյ գավմընն ահմագլարը, ֆէհմ էտինիզ,
Վէ սիզ, էյ ճահիլլեր, նէՀ զէման ՚ագըլլանաճագսընըզ։
9 ԲԳուլաղը խալգ էտէն իշիթմէՀզ մի,
Եախօտ կէօզիւ եափան կէօրմէՀզ մի։
10 Թա՚իֆէլէրի թէ՛տիպ էտէն թէքտիր էթմէՀզ մի.
ԲԱտէմէ թա՚լիմ էտէն ՚պէլէՀ՚ն։
11 ԲՐԱՊՊ ատէմին էֆքեարը պաթըլ օլտըղընը պիլիր։
12 Եա ՐԱՊՊ, ԲնէՀ միւպարէք տիր օլ ատէմ քի սէն
անը թէ՛տիպ,
Վէ շէրի՚աթընկտան թա՚լիմ էտէրսին.
13 Թա քի շէրիրլէր իչիւն չուգուր գազըլընճայա տէյին,
Անա քէօթիւ կիւնլէրտէ րահաթ վէրէսին։
14 ԲՋիրա ՐԱՊՊ գավմընը պրագմազ,
Վէ միրասընը թէրք էթմէզ.
15 Լաքին հիւքմ ՚ատալէթէ տէօնիւլ,
Գալպի միւսթագիմ օլանլարընն ճիւմլէսի անա թապի՚
օլաճագ տըր։
16 Պէնիմ իչիւն շէրիրլէր ՚ալէյհինէ քիմ գալգար,
Պէնիմ իչիւն ֆըսգ իշլէյէնլէրէ քիմ գարշը տուրուր։
17 ԲՐԱՊՊ պանա եարտըմճը օլմասա իտի,
Ազ վագըթտան ճանըմ սիւքիւթ ՙահալէՙ սաքին
օլուր իտի։
18 ԲԱյաղըմ գայտը՝ տէտիյիմտէ,
Եա ՐԱՊՊ, ՚ինայէթինկ պէնի գուվվէթլէնտիրտի։
19 Տէրունիմտէ էնտիշէլէրիմ չօղալտըգլարընտա,
Թէսէլլիւլէրինկ ճանըմը ֆէրահլանտըրըր։
20 Բնէրի՚աթ ՚ալէյհինտէ ֆըսգ թէրթիպ էտէն շէրը
Բքիւրսիւսիւ
Սէնին իլէ շէրիք օլՙուր մը։
21 ԲՍալիհին նէֆսի ՚ալէյհինէ թօփլանըրլար,
Վէ Բպիկիւնահ գան ՚ալէյհինէ հիւքմ էտէրլեր։
22 Սմմա ՐԱՊՊ Բպանա մէլճա՛,
Վէ Ալլահրմ իլթիճա էտէճէյիմ գայա տըր։
23 Վէ Բ՛անլէրին ֆըսգլարընը իւզէրլէրինէ րէտտ էտիպ,
Անլէրի շէրրլէրինտէ մահվ էտէճէք տիր.
Ալլահրմըզ ՐԱՊՊ անլէրի իֆնա էտէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 95

*Ալլահըն ՚ազամէթի, 6 վէ քէրէմի իչիւն համտ։ 8 Անը Թէճրիպէ
էյհմիմէր խուսուսընտա նասիհաճ։*

Գէլինիզ, ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտէլիմ,

Բ Խէզ. 52. 8։ Ես. 65. 22։ Ովս. 14. 5. 6։
Բ Մէզ. 100. 4։ 135. 2։
Բ Թէս. 32. 4։
Բ Բօմ. 9. 14։ 93
Բ Մէզ. 96. 10։ 97. 1։ 99. 1։ Ես. 52. 7։ Վան. 19. 6։
Բ Մէզ. 104. 1։
Բ Մէզ. 65. 6։
Բ Մէզ. 96. 10։
Բ Մէզ. 45. 6։ Էմս. 8. 22, վէ զայրի։
Բ Մէզ. 65. 7։ 89. 9։ 94
Բ Թէս. 32. 35։ Նաե. 1. 2։
Բ Թէր. 18. 25։
Բ Մէզ. 7. 6։
Բ Յոբ. 20. 5։
Բ Մէզ. 31. 18։ Յուդ. 15։
Բ Մէզ. 10. 11, 13։ 59. 7։
Բ Մէզ. 73. 22։ 92. 6։
Բ Խուր. 4. 11։ Էմս. 20. 12։ [26։
Բ Յոբ. 35. 11։ Ես. 28.
Բ 1Կոր. 3. 20։
Բ Յոբ. 5. 17։ Էմս. 3. 11։ 1Կոր. 11. 32։ Ժայր. 12. 5, վէ զայրի։
Բ 1Մխբ. 12. 22։ Բօմ. 11. 1, 2։
Բ Մէզ. 124. 1, 2։
Բ Մէզ. 33. 16։
Բ Մէզ. 58. 2։ Ես. 10. 1։
Բ Ամոս. 6. 3։
Բ Մաաթ. 27. 1։ [15։
Բ Խուր. 23. 7։ Էմս. 17.
Բ Մէզ. 59. 9։ 62. 2, 6։
Բ Մէզ. 7. 16։ Էմս. 2. 22։ 5. 22։

Digitized by Google

ֆԽէլասըմըզըն Գայասընա ֆալգըշ էտէլիմ։
2 Հուզուրընա համտլէ վարըպ,
Անա մէզմուրլարլէ ալգըշ էտէլիմ։
3 Զիրա ֆԵհովա 'ազիմ Իլահ տըր,
Վէ ճիւմլէ իլահլար իւզէրինէ պէօյիւք փատիշահ տըր։
4 Զէմինին տէրին եէրլէրի անըն էլինտէ տիր,
Վէ տաղլարըն թէփէլէրի անըն տըր։
5 ֆՏէնիզ անըն տըր, վէ անը եափան քէնտիսի տիր.
Էլլէրի տախի գարայը թէշքիլ էյլէտի։
6 Կէլինիզ, սէճտէ էտէլիմ, վէ տիւշիւլ,
ֆԽալիգիմիզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տիզ չէօքէլիմ։
7 Զիրա օ Ալլահըմըզ տըր.
Վէ ֆպիզ անըն մէր'ասընըն գավմը,
Վէ էլինին սիւրիւսիւ իզ։
8 ֆԷկէր պու կիւն անըն սէտասընը իշիտիրսէնիզ,
Գալպինիզի Մերիպատա օլտըղը կիպի,
ֆՊէրրիյէտէ թէճրիպէ կիւնիւնտէ կիպի գաթըլաշտըրմայընըզ։
9 Օրատա ֆէճտատընըզ պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան էտիպ,
ֆԻշլէրիմի կէօրտիւէր։
10 ֆՕլ նէսլտէն գըրդ սէնէ պիզար օլարագ, տէտիմ քի,
Պունլար գալպէրինտէ զէլալէթէ տիւշէր պիր գավմ տըր,
Թարիգլէրիմի տախի պիլմէտիլէր։
11 Հաթթա զազապըմտա՝ Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր՝ տէյիւ ֆեմին էթտիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 96

'Ազամէթի, 8 սալթանաթը, 11 վէ ճիւմլէյէ հարիմ օլտըղը իչիւն Ալլահա համտ։

ՐԱՊՊ. եէնի իլահի ֆօգույընըզ.
Էյ պիւթիւն զէմին, ՐԱՊՊԱ իլահի օգույընըզ։
2 ՐԱՊՊԱ իլահի օգույընըզ,
Անըն իսմինէ սէնա էտինիզ.
Կիւնտէն կիւնէ անըն խէլասընը թէպշիր էյլէյինիզ։
3 Իւմմէթլէրտէ ճէլալընը,
Ճիւմլէ գավմլարտա միւ'ճիզէլէրինի հիքեայէ էտինիզ։
4 Զիրա ֆՐԱՊՊ 'ազիմ վէ ֆզիյատէսիյլէ համտա շայան տըր.
ֆՃիւմլէ իլահլար իւզէրինէ հէյպէթլի տիր։
5 Զիրա ֆգավմլարըն ճիւմլէ իլահլարը սանէմլէր տիր.
ֆԱմմա սէմավաթը խալգ էտէն Եհովա տըր։
6 Մէճտ ու ճէլալ անըն հուզուրընտա,
Գուվվէթ ու ճէմալ մագտիսինտէ տիր։
7 Էյ գավմլարըն գապիլէլէրի, ֆՐԱՊՊԱ 'արզ էտինիզ,
ՐԱՊՊԱ մէճտ ու 'իզզէթ 'արզ էտինիզ։
8 ՐԱՊՊԱ իսմինին մէճտինի 'արզ էտինիզ.
Թագտիմէ կէթիրիպ՝ հավլուլարընա կիրինիզ։
9 ՐԱՊՊԱ ֆմուգատտէս զիյնէթլէ սէճտէ էտինիզ,
Էյ պիւթիւն զէմին, անըն հուզուրընտան գօրգընըզ։
10 Թա'իֆէլէրտէ տէյինիզ քի՝ ֆՐԱՊՊ սալթանաթ էտէր.
Տիւնեա տախի գըմըլտանմամագ իւզրէ սապիթ օլտու.
ֆԳավմլարա իսթիգամէթլէ հիւքմ էտէր։
11 ֆՍէմավաթ շատմանն վէ զէմին մէսրուր օլսուն.
ֆՏէնիզ վէ իչինտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի սէտա վէրսին։
12 Սահրա վէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի մէսրուր օլսուն.
Օ զէման օրմանըն աղաճլարընըն ճիւմլէսի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թէրէննիւմ էթսինլէր։
13 Զիրա Օ կէլիյօր, զէմինէ հիւքմ իչիւն կէլիյօր.
ֆՏիւնեայա 'ատալէթլէ, վէ գավմլարա հագիգաթըյլէ հիւքմ էտէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 97

Ալլահընն ճէլալ ու 'ազամէթի, 7 Փութփէրէսթլէր 'ալէյհինտէ օլան հիւքմիւ իչիւն գավմընըն մէսէրրէթի, 10 Թագվա իչիւն նասիհաթ։

ֆՐԱՊՊ սալթանաթ էտէր, զէմին մէսրուր վէ ֆչօզ ատալար շատման օլսունլար։
2 ֆՊուլութ վէ գօյու տիւման անըն էթրաֆընտա տըր.
ֆ'Ատլ ու հագգ թախթընըն էսասը տըր։
3 ֆԷօնիւնտէն աթէշ կիտիպ՝
Էթրաֆընտա օլան տիւշմէնլէրինի եագար։
4 ֆՇիմշէքլէրի 'ալէմի թէնվիր էտէր,
Զէմին կէօրմէքլէ թիթրէր։
5 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա,
Պիւթիւն զէմինին Սահիպինին հուզուրընտա,
ֆՏաղլար պալ մումու կիպի էրիր։
6 ֆՍէմավաթ անըն 'ատալէթինի պէյան էտէրլէր,
Վէ գավմլարըն քեաֆֆէսի անըն ճէլալընը կէօրիւրլէր։
7 ֆՓութա 'իպատէթ էտէնլէրին ճիւմլէսի,
Վէ սանէմլէրլէ իֆթիխար էտէնլէր խէճիլ օլսունլար.
Էյ ճիւմլէ իլահլար, ֆանա սէճտէ էյլէյինիզ։
8 Եա ՐԱՊՊ, սէնին հիւքմլէրին իչիւն
Սիօն իշիտիպ միւֆէրրահ օլտու,

95
= Թէս. 32. 15։ 2Մխ. 22. 47։
բ Մէզ. 100. 1։
գ Մէզ. 96. 4։ 97. 9։ 135. 5։
դ Թէք. 1. 9,10։
ե 1Կոր. 6. 20։
զ Մէզ. 79. 13։ 80. 1։ 100. 3։
է 'Իպր. 3. 7,15։ 4. 7։ Խուր. 17. 2,7։ Ա'տ. 20. 13։ Թէս. 6. 16։
ը Մէզ. 78. 18,40,56։ 1Կոր. 10. 9։
թ Ա'տ. 14. 22։
ժ 'Իպր. 3. 10,17։
ի Ա'տ. 14. 23,28,30։ 'Իպր. 3. 11,18։ 4. 3,5։

96
= 1Թէվ. 16. 23-33։ Մէզ. 33. 3։
բ Մէզ. 145. 3։
գ Մէզ. 18. 3։
դ Մէզ. 95. 3։
ե Պագ երևմ. 10. 11,12։
զ Մէզ. 115. 15։ Ես. 42. 5։
է Մէզ. 29. 1,2։
ը Մէզ. 29. 2։ 110. 3։
թ Մէզ. 93. 1։ 97. 1։ Վաո. 11. 15։ 19. 6։
ժ Այ. 13։ Մէզ. 67. 4։ 98. 9։
ի Մէզ. 69. 34։
լ Մէզ. 98. 7, վէ գայբլ։
խ Մէզ. 67. 4։ Վաո. 19. 11։

97
= Մէզ. 96. 10։
բ Ես. 60. 9։
գ 3Մխ. 8. 12։ Մէզ. 18. 11։
դ Մէզ. 89. 14։
ե Մէզ. 18. 8։ 50. 3։ Դան. 7. 10։ Ամր. 3. 5։
զ Խուր. 19. 18։ Մէզ. 77. 18։ 104. 32։
է Հաբ. 5. 5։ Միք. 1. 4։ Նաե. 1. 5։
ը Մէզ. 19. 1։ 50. 6։
թ Խուր. 20. 4։ Ղեւ. 26. 1։ Թէս. 5. 8։ 27. 15։
ժ 'Իպր. 1. 6։

Digitized by Google

Վէ Յուդա գըզլարը մէսրուր օլտըլար։
9 Զիրա սէն, եա ՐԱՊՊ, ՙպիւթիւն զէմին իւզէրինտէ միւթա՛ալ,
ՙՎէ ճիւմլէ իլահլարա զիյատէսիյլէ ֆա՛իգ սին։
10 Էյ ՐԱՊՊԸ սէվէնէր, ՚շէրրտէն իքրահ էտինիզ.
՛Միւթթագիլէրինին ճանլարընը Օ հրֆզ էտիպ,
ՙԱնլէրի շէրիրլէրին էլինտէն խէլաս էտէր։
11 ՙՍալիհ իչիւն նուր,
Վէ գալպի միւսթագիմ օլանլար իչիւն մէսէրրէթ էքիւմիշ տիր։
12 ՛Էյ սալիհլէր, ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլունըզ,
ՙՎէ անըն գուտսիյէթինի զիքրլէ համտ էտինիզ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 98

Եէհուտիլէրի, 4 Ձա՛իֆէլէրի, 7 վէ քեաֆֆէ ի մէվճուտաՁը Ալլահա համտ էՁմէլէրի իչիւն Ձէշվիգ։

Մէզմուր։

ՐԱՊՊԱ եէնի իլահի օգույընըզ,
Զիրա ՚միւ՛ճիզէլէր իզհար էթտի.
ՙՍաղ էլի վէ մուգատտէս պազուսը
Քէնտիսի իչիւն խէլաս իճրա էյլէտի։
2 ՚ՐԱՊՊ խէլասընը պիլտիրտի,
Թա՛իֆէլէրին նազարընտա ՚՛ատալէթինի իզհար էյլէտի։
3 ՙՊէյթ ի Իսրայէլէ օլան ՚ինայէթ վէ սըտգընը թէզէլքքիւր էյլէտի
ՙԶէմինին ճիւմլէ միւնթէհալարը Ալլահըմըզընն խէլասընը կէօրտիւլէր։
4 ՚Էյ պիւթիւն զէմին, ՐԱՊՊԱ ալգըշ էտինիզ,
Մէսէրրէթ սէտասըյլէ թէրէննիւմ էտիպ մէզմուր օգույընըզ։
5 ՐԱՊՊԱ թանպուրլէ,
Թանպուր վէ մէզմուր սէտասըյլէ մէզմուր օգույընըզ։
6 Մէլիք օլան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա,
՚Պօրպար վէ սուրնա սէսիյլէ ալգըշ էտինիզ։
7 ՛Տէնիզ վէ անտէ պուլունանընն քեաֆֆէսի,
Տիւնեա իլէ սէքէնէսի սէտա վէրսին։
8 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նէհրլէր ՚էլ չըրփըպ,
Տաղլար պիրլիքտէ թէրէննիւմ էթտինլէր.
9 ՙԶիրա զէմինէ հիւքմ իչիւն կէլիյօր.
Տիւնեայա ՚ատալէթլէ,
Վէ գավմլարա իսթիգամէթ իւզրէ հիւքմ էտէճէք տիր։

ՙ Մէզ. 83. 18։
՚ Խուր. 18. 11։ Մէզ. 95. 3։ 96. 4։
՛ Մէզ. 34. 14։ 37.27։ 101. 3։ Ամով.5.15։ Բամ. 12. 9։
ՙ Մէզ. 31. 23։ 37. 28։ 145. 20։ Բմ. 2. 8։
՚ Մէզ.37.39,40։ Դան. 3. 28։ 6. 22,27։
՛ Ցոբ.22.28։ Մէզ.112. 4։ Բմ. 4. 18։
ՙ Մէզ. 33. 1։
՚ Մէզ. 30. 4։ 98
՛ Մէզ. 33. 3։ 96. 1։ Եա. 42. 10։
ՙ Խուր. 15. 11։ Մէզ. 77.14։ 86. 10։ 105. 5։ 136. 4։ 139. 14։
՚ Խուր. 15. 6։ Եա. 59. 16։ 63. 5։
՛ Եա. 52. 10։ Դուկ. 2. 30-32։ [25,26։
ՙ Եա. 62. 2։ Բամ. 3.
՚ Դուկ. 1. 54,55,72։
՛ Եա. 49. 6։ 52. 10։ Դուկ. 2. 30,31։ 3.6։ Ա՛մալ.13.47։ 28.28։
ՙ Մէզ. 95. 1։ 100. 1։
՚ Ա՛տ. 10. 10։ 1Թէվ. 15.28։ 2Թէվ.29.27։
՛ Մէզ.96.11, վէ զայրի։ 132. 7։
ՙ Ղեւ. 19. 2։
՚ Երեմ. 15. 1։
՛ Խուր. 14.15։ 15.25։ 1Մխլ. 7. 9։ 12. 18։
ՙ Խուր. 33. 9։
՚ Պազ Խուր. 32. 2, վէ զայրի։ Ա՛տ. 20. 12, 24։ Թէս. 9. 20։
՛ Ա՛տ. 14. 20։ Երեմ. 46. 28։ Սոփ. 3. 7։
ՙ Այ. 5։ Խուր. 15. 2։ Մէզ. 34. 3։ 118. 28։ 100
՚ Մէզ. 95. 1։ 98. 4։
՛ Մէզ.119.73։ 139.13, վէ զայրի։ 149. 2։ Եփես. 2. 10։
* Եաթաղ՝քէնտի քէնտիմիզի խուլէ էՁմէտիք
ՙ Մէզ.95.7։ Եզեկ.34. 30,31։

ՄԷԶՄՈՒՐ 99

Ալլահընն Սիօնտա ճէլալ ու ՚ազամէթի, 5 վէ Անա ՚իպատէթ իչիւն Ձէշվիգ։

ՐԱՊՊ սալթանաթ էտէր, գավմլար թիթրէսին.
՚Քէրուպիլէր է-ֆէրֆէտէ օթուրույօր, զէմին սարսըլսըն։
2 ՐԱՊՊ Սիօնտա ՚ազիմ,
Վէ ՚գավմլարընն քեաֆֆէսի իւզէրինտէ միւթա՛ալ տըր։
3 ՚Սէնին ՚ազիմ վէ հէյպէթլի իսմինէ համտ էթսինլէր.
Օ գուտտուս տըր։
4 ՙՄէլիյին գուվվէթի հագգը սէվէր.
Սէն իսթիգամէթի սապիթ գըլտըն,
Սէն Յակոբտա հագգ ու ՚ատալէթի իճրա էյլէտին։
5 ՚Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸ թա՛զիմ էտինիզ
Վէ ՙխաքիփայընա սէճտէ գըլընըզ.
՚Օ գուտտուս տըր։
6 ՙՄովսէս իլէ Ահարոն անըն քեահինլէրի արասընտա,
Վէ Սամուէլ անըն իսմինէ տու՛ա էտինլէր արասընտա,
՛ՐԱՊՊԱ տու՛ա էթտիլէր.
Օ տախի անլէրի միւսթէճապ գըլտը։
7 ՙԱնլէրէ պուլութ տիրէյինտէ սէօյլէտի.
Անլէր տախի քէնտիլէրինէ վէրտիյի շէհատէթլէրի վէ գանունը հրֆզ էտէրլէր իտի։
8 Եա Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ, անլէրի միւսթէճապ գըլտըն,
Հէր նէ գատար ՚ամէլլէրի իչիւն Ւինթիգամ ալըճը օլտըն իսէ տէ,
՚Սէն անլէրէ ղաֆուր Ալլահ իտին։
9 ՛Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸ թա՛զիմ էտինիզ,
Վէ մուգատտէս տաղընտա սէճտէ էյլէյինիզ.
Զիրա Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ գուտտուս տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 100

Ալլահա՝ համտ ու ՚իպատէթ իչիւն Ձէշվիգ։

Համտ մէզմուրը տըր։

ՐԷյ պիւթիւն զէմին, ՐԱՊՊԱ ալգըշ էտինիզ։
2 ՐԱՊՊԱ մէսէրրէթլէ ՚իպատէթ էտինիզ.
Հուզուրընա թէրէննիւմլէ կէլինիզ։
3 Եհովանըն Ալլահ իտիյինի պիլինիզ.
ՙՊիզի խալգ էտէն Օ տըր.
*Վէ պիզ անըն իզ".
՚Պիզ անըն գավմը, վէ մէր՛ասընըն սիւրիւսիւ իզ։

4 ֊Անոնք գափուլարընա համտլէ,
Հավլուլարընա թէսպիհլէ կիրինիզ,
Անոնա համտ, իսմինէ սէնա էտինիզ։
5 Զիրա ՐԱՊՊ քէրիմ տիր
՚Ինայէթի էպէտի,
Վէ սըտգը տէվր պէ տէվր տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 101

Դաւիթին Թագվա վէ իսթիգամէթէ եիւրիւմէք իչուն ՚անոտ ու գարալը։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

՚Ինայէթ վէ հիւքմ հոգըդոտ թէրէննիւմ էտէ-
ճէյիմ,
Եա ՐԱՊՊ, սանա մէզմուր օգույաճաղըմ։
2 ֊Քէմալ թարիգինտէ ՚ագիլանէ հարէքէթ էտէճէյիմ.
Պանա նէ՞ զէման կէլէճէքսին.
֊Խանէմ իչինտէ գալպիմին քէմալը յլէ եիւրիւյէճէյիմ։
3 Քէօթիւ շէյ կէօզիւմ էօնինէ գօմայաճաղըմ.
֊Զէլալէթէ տիւշէնէլէրին իշինտէն ֊իքրահ էթտիմ.
Պու պանա եափըշմասըն։
4 Էյրի գալպ պէնտէն ուզագ օլսուն.
֊Պէն շէրիրի թանըմայաճաղըմ։
5 Կիզլիտէ գօնշըսընա ղայպէթ էտէնի մահվ էտէճէյիմ.
֊Կէօզիւ միլէթ-քէպիր վէ գալպի մաղրուր օլանա
թէհամմիլ էթմէյէճէյիմ։
6 Եանըմտա սաքին օլմալարը իչինն,
Կէօզլէրիմ տիյարըն սատըգլարը իւզէրինտէ օլաճագ.
֊Քէմալ թարիգինտէ եիւրիյէն պանա խըտմէթ էտէ-
ճէք տիր։
7 Հիլէքեար ատէմ խանէմ իչինտէ սաքին օլմայաճագ,
Եալանը՝ կէօզլէրիմ էօնինտէ տուրմայաճագ տըր։
8 Զէմինին շէրիրլէրինին քեաֆֆէսինի ֊սապահլայըն
մահվ էտէճէյիմ,
Քի ֊ՐԱՊՊԸՆ շէհրինտէն ֆըսգ իշլէյէնլէրին ճիմ-
լէսինի հէլագ էտէյիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 102

Տէրտ ու մուզայագա գէմանըտաա Ալլահա շիքայէթ։ 12 Ալլահընն էպէտիյէթ վէ մէրհամէթինի Թէզէրրիւլէ Քէսէլլի պուլմագ։

Պիչարէ ֊ութե ղարգ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
շէքվասընը ՚արզ էթտիյինտէ անընն տու՚ասը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, տու՚ամը իսթիմա՚ էյլէ,
֊Վէ ֆէրեատըմ սանա վասըլ օլսուն։

2 ֊Մուզայագամ կիւնիւնտէ տիտարընկը պէնտէն սէթր
էթմէ.
֊Գուլաղընկը պանա մէյլ էթտիրիպ՝
Ֆէրեատ էթտիյիմ կիւնտէ չապուգ պէնի միւսթէճապ
գըլ։
3 ֊Զիրա կիւնէրիմ տիւման կիպի մահվ օլտու,
֊Քէմիքլէրիմ չալը կիպի եանտը։
4 Գալպիմ վուրուլուպ՝ ֊օթ կիպի գուրուտու,
Հաթթա էքմէյիմի եէմէյի ունութտըմ։
5 Ահ ու զարըմտան
֊Քէմիքլէրիմ էթիմէ եափըշտը։
6 Պէրրիյէնին ֊սագա գուշընա ֊պէնգէտիմ,
Վէ խարապէլէրին պայգուշը կիպի օլտըմ։
7 ֊Ույգուսուզ գալտըմ,
Տամ իւզէրինտէ ֊եալընըզ գալան սէրչէ կիպի օլտըմ։
8 Տիւշմէնլէրիմ պէնի հէր կիւն թահգիր էտէրլէր.
֊՚Անէյհիմէ ղազապլանանլար ֊պանա գարշը եէմին
էտէրլէր։
9 Զիրա սէնին խըշմ ու ղազապընն սէպէպիյլէ,
Քիւլիւ էքմէք կիպի եէտիմ։
10 ֊Իչէճէյիմի կէօզ եաշըմլէ գարըշտըրտըմ,
Զիրա պէնի գալտըրըպ աթտըն։
11 ֊Կիւնէրիմ մա՚իլ օլան կէօլկէ կիպի օլուպ,
֊Պէն օթ կիպի գուրուտըմ։
12 Ամմա ֊սէն, եա ՐԱՊՊ, իլէլէպէտ պագը սըն,
Վէ ֊զիքրինկ տէվր պէ տէվր տիր։
13 Սէն գալգըպ՝ ֊Սիօնա մէրհամէթ էտէճէքսին,
Զիրա անա լութֆ էտէճէք վագըթ տըր.
Զիւնքի ֊մո՚այյէն վագըթ կէլմիշ տիր։
14 Զիրա գուլլարընկ ֊անըն թաշլարընտան հազզ էտէրլէր,
Վէ անըն թօփրաղընա շէֆգաթ էտէրլէր։
15 Թա՚ֆիքէլէր տախի ՐԱՊՊԸՆ իսմինտէն,
Վէ տիւնեա մէլիքլէրինին ճիմլէսի սէնին ճէլալընը-
տան ֊գօրգաճագլար։
16 Զիրա ՐԱՊՊ Սիօնը պինա էտիպ,
֊Քէնտի ճէլալըյլէ կէօրինէճէք տիր։
17 ֊Պիչարէլէրին տու՚ասընա տիգգաթ էտէր,
Վէ տու՚ալարընը թահգիր էթմէզ։
18 Կէլէճէք տէվր իչին պու ֊եազընլաճագ,
֊Խալգ օլունաճագ գավմ ՐԱՊՊԱ թէսպիհ էտէճէք
տիր։
19 Զիրա եիւքսէք ֊մագտիսինտէն պագտը.
֊Էսիրին ահ ու զարընը իշիթմէք,

֊ Մէզ. 66. 13։ 116. 17-19։ [րիս։
֊ Մէզ. 136. 1, վէ զայ-101
֊ Մէզ. 89. 1։
֊ 1Միսլ. 18. 14։
֊ 3Միսլ. 9. 4։ 11. 4։
֊ Յես. 23. 6։ 1Միսլ. 12. 20,21։ Մէզ. 40. 4։ 125. 5։
֊ Մէզ. 97. 10։
֊ Մաաոթ. 7. 23։ 2Տիմ. 2. 19։ [17։
֊ Մէզ. 18. 27։ Լամ. 6.
֊ Մէզ. 119. 1։
֊ Մէզ. 75. 10։ Երեմ. 21. 12։
֊ Մէզ. 48. 2,8։ 102
֊ Մէզ. 61. 2։ 142. 2։
֊ Խութ. 2. 23։ 1Միսլ. 9. 16։ Մէզ. 18. 6։
֊ Մէզ. 27. 9։ 69. 17։
֊ Մէզ. 71. 2։ 88. 2։
֊ Մէզ. 119. 83։ Յակ. 4. 14։
֊ Յոբ. 30. 30։ Մէզ. 31. 10։ Մէզ. 1. 13։
֊ Մէզ. 37. 2։ Այ. 11։
֊ Յոբ. 19. 20։ Մէզ. 4. 8։
֊ Եա. 34. 11։ Սոփ. 2. 14։
֊ Յոբ. 30. 29։
֊ Մէզ. 77. 4։
֊ Մէզ. 38. 11։
֊ Ա՚մոս. 26. 11։
֊ Ա՚մոս. 23. 12։
֊ Մէզ. 42. 3։ 80. 5։
֊ Յոբ. 14. 2։ Մէզ. 109. 23։ 144. 4։ Վա՚. 6. 12։
֊ Այ. 4։ Եա. 40. 6-8։ Յակ. 1. 10։
֊ Այ. 26։ Մէզ. 9. 7։ Մէզ. 5. 19։
֊ Մէզ. 135. 13։
֊ Եա. 60. 10։ Զաք. 1. 12։
֊ Եա. 40. 2։
֊ Պաղ Մէզ. 79. 1։
֊ 3Միսլ. 8. 43։ Մէզ. 138. 4։ Եա. 60. 3։
֊ Խա. 60. 1,2։
֊ Նահ. 1. 6,11։ 2. 8։
֊ Բամ. 15. 4։ 1Կոր. 10. 11։ [21։
֊ Մէզ. 22. 31։ Եա. 43.
֊ Թվ. 26. 15։ Մէզ. 14. 2։ 33. 13,14։
֊ Մէզ. 79. 11։

Digitized by Google

20 Վէ էօլիւմէ թէսլիմ օլունանլարը սալը վէրմէք իչին
ՐԱՊՊ սէմատան զէմինէ նազար էյլէտի.
21 Թա քի ՐԱՊՊԱ, ’իպատէթ էթմէք իւզրէ,
Գավմլար վէ մէմլէքէթլէր պիլիթթիֆագ ճէմ’ օլ-
տրգլարը զէման,
22 ՐԱՊՊԸՆ իսմինի Սիօնտա,
Վէ թէսպիհինի Երուսաղէմտէ հիքեայէ էտէլէր:
23 Եօլտա թագաթրմը քէստի,
Կինլէրիմի ազալթտը:
24 Էյ Ալլահըմ, պէնի կիւնլէրիմին նըսֆընտա գալ-
տըրմա՝ տէտիմ.
Սէնին երլլարըն տէվր պէ տէվր տիր:
25 Իպթիտատէ զէմինի սէն թէ՛սիս էյլէտին,
Վէ սէմավաթ էլլէրինկին իշի տիր:
26 Պունլար զէվալ պուլուր, ամմա սէն պագը սըն.
Վէ ճիւմլէսի լիպաս կիպի էսքիյէճէք.
Անլէրի գաֆթան կիպի տէյիշտիրէճէք քսին
Վէ տէյիշէճէքլէր:
27 Լաքին սէն հէման օ զաթ սըն,
Սէնէլէրինկ տախի նիհայէթ պուլմազ:
28 Գուլլարըկըն օղուլլարը սաքին օլուպ
Նէսլէրի սէնին հուզուրընտա սապիթ օլաճագ տըր:

ՄԷՋՄՈՒՐ 103

Մէրհաւմէթլէրի չօգ վէ տա’իմի օլտըղընտան Ալլահա համտ իչիւն թէշվիգ:

Դաւիթին Գէշ-ըէ պէէ:

Էյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ,
Վէ պիւթիւն տէրունիմ, անըն մուգատտէս իսմինէ
համտ ու սէնա էյլէ:
2 Էյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէ,
Վէ ճիւմլէ իհսանլարընը ունութմա:
3 Սէնին ճիւմլէ կիւնահլարընը ’աֆվ էտէն,
Հէվի մարազլարընկա շիֆա վէրէն 0 տըր:
4 ’Էօմրիւնկիւ գապրտան գուրթարան,
Սէնի ’ինայէթ վէ մէրհամէթլէրլէ թաճլանտըրան 0
տըր.
5 Սէնին իխթիյարլըղընը խայըրլէ տօյուրան 0 տըր.
Վէ կէնճլիյինկ գարթալընքի կիպի թազէլէնիր:
6 ՐԱՊՊ ճիւմլէ մազլում օլանլարա
’Ատլ ու հագգ իճրա էտիճի տիր:
7 Թարիգլէրինի Մովսէսէ,
Իշլէրինի պէնի Իսրայէլէ պիլտիրտի:
8 ՐԱՊՊ րահիմ վէ րա’ուֆ տըր,
Սապուր տըր, վէ ’ինայէթի չօգ տըր:
9 Տա’իմա մու’արազա էթմէз,
Իլէլէպէտ քին թութմազ:
10 Պիզէ կիւնահլարըմըզա կէօրէ մու’ամլէ էթմէտի,
’Իսեանլարըմըզա կէօրէ պիզէ միւճազաթ էյլէմէտի:
11 Զիրա սէմավաթ զէմին իւզէրինտէ եիւքսէք օլտըղը
միսիլլու,
Անըն ’ինայէթի քէնտինտէն գօրգանլար իւզէրինտէ
’ազիմ տիր:
12 Շարգ ղարպտան ուզագ օլտըղը կիպի,
’Իսեանլարըմըզը պիզտէն ուզագ գըլտը:
13 Փէտէր օղուլլարընա շէֆգաթ էթտիյի կիպի,
ՐԱՊՊ քէնտինտէն գօրգանլարա շէֆգաթ էտէր:
14 Զիրա օ եարատըլըշըմըզը պիլիր,
Թօփրագ օլտըղըմըզը թէզէքքիւր էտէր:
15 Ինսանըն կիւնլէրի օթ կիպի տիր,
Էչման սահրա չիչէյի կիպի չիչէքլէնիր:
16 Զիրա րիւզկեար անըն իւզէրինտէն կէչէր, վէ օ մահվ
օլուր
Վէ մէքեանը արթրգ անը պիլմէզ:
17 Լաքին ՐԱՊՊԸՆ ’ինայէթի էզէլտէն էպէտէտէք ան-
տէն գօրգանլար իւզէրինտէ տիր,
Վէ ’ատալէթի էվլատտան էվլատա տըր.
18 Եա’նի ’ահտընը հրֆզ,
Վէ թէնպիհլէրինի իճրա էթմէք իչիւն թէզէքքիւր
էտէնլէրէ պագը տըր:
19 ՐԱՊՊ թախթընը սէմատա սապիթ գըլտը,
Վէ մէլէքութիւնիւն հիքմիւ ճիւմլէ իւզէրինէ ճարի
տիր:
20 Էյ գուվվէթ ճիհէթիյլէ մուգթէտիր օլան,
Վէ քէլամընըն սէտասընը իշիթմէքլէ
Էմրինի իճրա էտէն մէլէքլէրի,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ:
21 Էյ ճիւնուտընըն ճիւմլէսի,
Միւրատընը իճրա էտէն խէտէմէսի,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ:
22 Էյ հիքիմէթինին հէփ մահալլարընտա պուլունան
մախլուգաթընըն քեաֆֆէսի,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
Էյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէ:

Ա Մէզ. 22. 22։ Բ Յոբ. 21. 21։ Գ Ես. 38. 10։ Դ Մէզ. 90. 2։ Ամբ. 1. 12։ Ե Թէք. 1. 1։ 2. 1։ Ի’կոր. 1. 10։ Զ Ես. 34. 4։ 51. 6։ 65. 17։ 66. 22։ Բ’ետ. 8. 20։ 2 Պետ. 3. 7, 10, 11, 12։ Է Ա’յ. 12։ Ը Մատ. 3. 6։ Ի’կոր. 13. 8։ Յակ. 1. 17։ Թ Մէզ. 69. 36։ 103 Ժ Ա’յ. 22։ Մէզ. 104. 1։ 146. 1։ ԺԱ Մէզ. 130. 8։ Ես. 33. 24։ Մատթ. 9. 2, 6։ Մարկ. 2. 5, 10, 11։ Ղուկ. 7. 47։ ԺԲ Խուր. 15. 26։ Մէզ. 147. 3։ Երեմ. 17. 14։ ԺԳ Մէզ. 34. 22։ 56. 13։ ԺԴ Մէզ. 5 12։ ԺԵ Ես. 40. 31։ ԺԶ Մէզ. 146. 7։ ԺԷ Մէզ. 147. 19։ ԺԸ Խուր. 34. 6, 7։ Ա’տ. 14. 18։ Թէս. 5. 10։ Նէեմ. 9. 17։ Մէզ. 86. 15։ Երեմ. 32. 18։ ԺԹ Մէզ. 30. 5։ Ես. 57. 16։ Երեմ. 3. 5։ Մի’ք. 7. 18։ Ի Եզր. 9. 13։ [3. 18։ ԻԱ Մէզ. 57. 10։ Եփես. ԻԲ Ես. 43. 25։ Մի’ք. 7. 18։ ԻԳ Մատ. 3. 17։ ԻԴ Թէք. 3. 19։ Վա’12. 7։ ԻԵ Մէզ. 78. 39։ ԻԶ Մէզ. 90. 5, 6։ 1 Պետ. 1. 24։ ԻԷ Յոբ. 14. 1, 2։ Յակ. 1. 10, 11։ ԻԸ Յոբ. 7. 10։ 20. 9։ ԻԹ Խուր. 20. 6։ Լ Թէս. 7. 9։ ԼԱ Մէզ. 11. 4։ ԼԲ Մէզ. 47. 2։ Դան. 4. 25, 34, 35։ [14։ ԼԳ Մատթ. 6. 10։ Ի’կոր. 1. 2։ ԼԴ Մէզ. 148. 2։ ԼԵ Թէք. 32. 2։ Ցես. 5. 14։ Մէզ. 68. 17։ ԼԶ Դան. 7. 9, 10։ Ի’կոր. 1. 14։ ԼԷ Մէզ. 145. 10։ ԼԸ Ա’յ. 1։

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 104

Ալլահըն գուտրէթ ու ա'զաւէթի, 7 վէ հէր շէյին հաքիմ ու հաֆըզը օլմասը, 31 վէ մէճմինին էպէտիյէթի հագգընտա Թէֆէքքիւր. 33 Ալլահա տաւ'լմա համտ էթմէք իչուն 'ահտ ու գարայու

1 Էյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէ.
Էյ Ալլահըմ ՐԱՊՊ, ղայէթլէ մու'ազզամ սըն
ᵇՄէճտ ու ճէլալ կիյտին։
2 Նուրու ᵇլիպաս կիպի կիյմիշ տիր,
ᵇֆէրտէ կիպի սէմավաթը աչար։
3 ᵇՖէվգանի օտալարընը սուլարտա ինշա էտէր,
ᵇՎէ պուլութլարը քէնտինէ արապա իթթիխազ էյլէր,
ᵇՐիւզկեարընն գանատլարը իւզէրինտէ կէզէր։
4 ᵇՔէնտի մէլէքլէրինի րուհլար,
ᵇԽէտէմէսինի աթէշ ալէվի էտէր։
5 ᵇՋէմինի գա'իտէլէրի իւզէրինէ թէ'սիս էթտի,
Շէօյլէ քի էպէտ իւլ ապատ սարսըլմազ։
6 ᵇԼիպասլէ Եօրուբ կիպի անը տէրեա իլէ էօրթտիւն.
Սուլար տաղլար իւզէրինտէ տուրտըլար։
7 ᵇԱնլէր սէնին թա'զիրինտէն գաչտըլար,
Սէնին կիւրէմէնին սէտասընտան 'աճէլ էթէն ֆիրար էթտիլէր։
8 ᵇՏաղլարա չրգտըլար,
Տէրէլէրէ, եա'նի ᵇանլէր իչուն թէ'սիս էթտիյինկ մէ քեանա էնտիլէր։
9 ᵇԿէչէմէյէճէքլէրի հուտուտ գօտրն,
ᵇԹա քի զէմինի էօրթմէք իչուն տէօնմէյէլէր։
10 Տէրէլէրտէ փունկարլար չրգարըր.
Սաղրանընն հէփ հայվանլարընը սուվարըրլար.
Եապան էշէքլէրի սուսըզլըգլարընը տէֆ' էտէրլէր։
12 Եանլարընտա հավա գուշլարը գօնարլար,
Տալլար արասընտա էօթէրլէր։
13 ᵇՖէվգանի օտալարընտան տաղլարը սուլար,
Սէնին ᵇֆի'իլլէրինին սէմէրէսինտէն ᵇզէմին տօյար։
14 ᵇՀայվանլար իչուն օթ,
Վէ ատէմին խըտմէթի իչուն սէպզէ պիթիրիր,
Թա քի ᵇեէրտէն էքմէք չրգարա.
15 Վէ ᵇատէմին գալպինի միւֆէրրահ գրլան շէրապը,
Վէ եիւզիւ փարլատան եաղը,
Վէ ինսանըն գալպինէ թագվիյէթ վէրէն էքմէյի ᵇ---
---ք կէՌՌէէ։
16 ՐԱՊՊԸՆ աղաճլարը,
ᵇՏիքտիյի Լիբանան էրզլէրի տօյարլար։
17 Օրատա գուշլար եուվալարընը եափար,
Լէյլէյին մէքեանը չամլար տըր։
18 Եիւքսէք տաղլար տաղ քէչիլէրինէ,
Վէ գայալար ᵇատա թավշանլարընա մէլճա' տըր։
19 ᵇՎագըթլար իչուն այը եափտը,
Կինէշ ᵇքէնտի պաթմասընը պիլիր։
20 ᵇԶուլմէթի կէթիրտիյինտէ կէճէ օլուր.
Օ զէման օրմանընն հէփ հայվանլարը տօլաշըրլար։
21 ᵇԿէնճ արսլանլար շիքեար իչուն կէօմիւրտէյիպ,
Թա'մամլարընը Ալլահտան թալէպ էտէրլէր։
22 Կինէշ տօղունճա ճէմ' օլուպ,
Ինլէրինտէ եաթարլար։
23 Ատէմ թա ախշամատէք ᵇիշինէ
Վէ մէշղուլիյէթինէ կիտէր։
24 ᵇԵա ՐԱՊՊ, իշլէրինկ նէ գատար չօգ տըր,
Ձիւմլէսինի հիքմէթլէ եափտըն.
Զէմին սէնին մախլուգաթընլէ տօլու տըր։
25 Պու տէնիզ պէօյիւք վէ ղայէթլէ վասի' տիր,
Անտէ հիսապսըզ հաշէրաթ իլէ
Քիւչիւք վէ պէօյիւք հայվանլար վար տըր։
26 Անտէ սէֆինէլէր կէզէրլէր,
Վէ իչինտէ օյնամագ իչուն խալգ էյլէտիյինկ ᵇԼեվիաթան վար տըր։
27 ᵇՁիւմլէսի սանա մունթազըր տըրլար,
Քի րըզգլարընը վագթընճա վէրէսին։
28 Անլէրէ իհսան էթտիյինտէ տէվշիրիրլէր
Էլինկի աչտըրըկտա նի'մէթլէ տօյարլար.
29 Տիտարընը սէթր էթտիյինտէ միւզթարիպ օլուրլար.
ᵇՐուհլարընը ալտրընկտա էօլիպ՝ թօփրագլարընա տէօնէրլէր։
30 ᵇՐուհընը կէօնտէրտիյինտէ խալգ օլունուրլար,
Վէ եէր եիւզինու թազէլէրսին։
31 ՐԱՊՊԸՆ մէճտի էպէտի օլսուն.
ՐԱՊՊ ᵇքէնտի իշլէրիյլէ մէսրուր օլսուն։
32 Զէմինէ նազար էթտիյինտէ ᵇթիթրէր,
ᵇՏաղլարա տօգունտըրընտա թիւթէրլէր։
33 ᵇՏօմրիւմ օլտրգճա ՐԱՊՊԱ իլահի օգույաճաղրմ.
Մէվճուտ օլտրգճա Ալլահրմա մէզմուր օգույաճաղրմ։
34 Անընն հագգընտա թէֆէ քքիւրիւմ թաթլը օլաճագ.
Պէն ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլաճաղրմ։
35 ᵇԿինահքեարլար եէրտէն մահվ
Վէ շէրիրլէր միւնգաթի' օլսունլար։
ᵇԷյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէ։
Ալէլուիա։

104
ᵃ Մէզ. 103. 1։ Այ. 35։
ᵇ Մէզ. 93. 1։
ᶜ Դան. 7. 9։
ᵈ Ես. 40. 22։ 45. 12։
ᵉ Ամով. 9. 6։
ᶠ Ես. 19. 1։
ᶢ Մէզ. 18. 10։
ʰ Իսր. 1. 7։
ⁱ 4Մաբ. 2. 11։ 6. 17։
ʲ Յոբ. 26. 7։ 38. 4,6։ Մէզ. 24. 2։ 136. 6։ Վաո'. 1. 4։
ᵏ Թէք. 7. 19։
ˡ Թէք. 8. 1։
ᵐ Թէք. 8. 5։
ⁿ Յոբ. 38. 10,11։
ᵒ Յոբ. 26. 10։ Մէզ. 33. 7։ Երեմ. 5. 22։
ᵖ Թէք. 9. 11,15։
ᵠ Մէզ. 147. 8։
ʳ Երեմ. 10. 13։ 14. 22։
ˢ Մէզ. 65. 9,10։
ᵗ Թէք. 1. 29,30։ 3. 18։ 9. 3։ Մէզ. 147. 8։
ᵘ Մէզ. 136. 25։ 147. 9։
ᵛ Յոբ. 28. 5։
ʷ Հաբ. 9. 13։ Մէզ. 23. 5։ Եմս. 31. 6,7։
ˣ Ա'ս. 24. 6։
ʸ Եմս. 30. 26։
ᶻ Թէք. 1. 14։
ᵃ Յոբ. 38. 12։
ᵇ Ես. 45. 7։ [1. 20։ Յոբ. 28. 5։
ᶜ Յոբ. 38. 39։ Յովէլ. Թէք. 3. 19։
ᵈ Եմս. 3. 19։
ᵉ Յոբ. 41. 1։ [147. 9։
ᶠ Մէզ. 136. 25։ 145. 15։
ᵍ Յոբ. 34. 14,15։ Մէզ. 146. 4։ Վաո'. 12. 7։
ʰ Ես. 32. 15։ Եզեկ. 37. 9։
ⁱ Թէք. 1. 31։
ʲ Ամբ. 3. 10։
ᵏ Մէզ. 144. 5։
ˡ Մէզ. 63. 4։ 146. 2։
ᵐ Մէզ. 37. 38։ Եմս. 2. 22։
ⁿ Այ. 1։

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 105

Ալլահա համտ. 5 Անըն իշլէրինին, 9 վէ Աբրահամ իլէ նէսլինէ օլան ինայէթինին, 26 վէ Մըսըր տիյարընտա իզհար էյլէտիյի ՚ա-ճա՚իպաճընը, 37 վէ Իսրայէլի օղ տիյարտան չըգարմասընընը, 39 վէ անլէրի պէրրիյէտէ իթ՚ամ վէ Քանան տիյարընտա խաքեան էյլէվէ-սինին զիքրի։

1 ՐԱՊՊԱ համտ վէ իսմինէ տու՚ա էտինիզ,
Իշլէրինի գավմլար արասընտա պիլտիրինիզ։
2 Անա իլահի օգույընըզ, անա մէզմուր օգույընըզ,
Ձիւմլէ միւ՚ճիզէլէրինի հիքեայէ էյլէյինիզ։
3 Մուգատտէս իսմիյլէ իֆթիխար էտինիզ.
ՐԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէրին գալպլէրի շատման օլ-
սունլար։
4 ՐԱՊՊԸ վէ գուտրէթինի արայընըզ,
Անըն տիտարընը տա՚իմա թալէպ էտինիզ։
5 Էյ գուլու օլան Աբրահամըն նէսլի,
Էյ միւնթէխապլարը օլան պէնի Յակոբ,
6 Իզհար էթտիյի միւ՚ճիզէ ու ՚ալամէթլէրինի,
Վէ սէօյլէտիյի հիւքմլերի զիքր էտինիզ։
7 Օ՝ Ալլահըմըզ Եհովա տըր.
Հիւքմլերի պիւթիւն զէմինտէ տիր.
8 ՚Ահտընը իլէլէպէտ,
Պույուրտըղը քէլամը պինկ տէվրէ տէյին թէզէքքիւր
էտէր։
9 Միրասընընզըն հիսսէսի օլմագ իւզրէ,
Սանա Քանան տիյարընը վէրէճէյիմ՝ տէյէրէք,
10 Աբրահամ իլէ ՚ագտ,
Վէ Իսահակա եէմին էթտիյինի,
11 Յակոբա գանուն,
Վէ Իսրայէլէ էպէտի ՚ահտ տէյիւ թաստիգ էյլէտի։
12 Անլէր տահա սայրտա ազ,
Ազ վէ ՚անտէ ղարիպ իքէն,
13 Վէ իւմմէթտէն իւմմէթէ,
Պիր մէմլէքէթտէն ախէր պիր գավմա կէզէր իքէն,
14 Մէսիհլէրիմէ տօգունմայընըզ,
Վէ փէյղամպէրլէրիմէ քէմլիք էթմէյինիզ՝ ՚ԵյէէԵ,
15 Անլէրէ զուլմ էթմէյէ քիմսէյի պրագմատը,
Անճագ ՚անլէր իչիւն մէլիքլէր թէքտիր էյլէտի։
16 Վէ ՚եէր իւզէրինէ գրթլըղը տա՚վէթ էտիպ,
Էքմէյինն պիւթիւն գուվվէթինի գըրտը։
17 Էօնլէրինտէն պիր ատէմ կէօնտէրտի.
Յովսէփ ՚քէօլէ օլմագ իւզրէ սաթընլտը։
18 Անըն այագլարընը պուգաղըյլէ ինճիթտիլէր,
Քէնտիսի տէմիրէ վուրուլտու։
19 Անըն սէօզիւ եէրինի պուլունճայա տէյին,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը անը թէճրիպէ էյլէտի։
20 Մէլիք կէօնտէրիպ անը սալը վէրտի,
Գավմլարըն հիւքմտարը անը ազատ էյլէտի։
21 Քէնտի խանէսինէ անը էֆէնտի,
Վէ էմլաքընըն քեաֆֆէսինէ միւտիր նասպ էթտի.
22 Թա քի պէյլէրինի իսթէտիյի կիպի պէնտ էտիպ,
Իսթիյարլարընա հիքմէթ թա՚լիմ էտէ։
23 Իսրայէլ տախի Մըսրա կիրտի,
Յակոբ Քամ տիյարընտա միւսաֆիր օլտու։
24 Վէ գավմընը զիյատէսիյլէ չօղալտրպ,
Տիւշմէնլէրինտէն տահա գուվվէթլի գըլտը։
25 Գավմընա պուղզ, վէ գուլլարընա հիլէ էթմէլէրի
իչիւն,
Գալպլէրինի թաղեիր էթտի։
26 Գուլու Մովսէս իլէ
Միւնթէխապը Ահարոնը իրսալ էյլէտի։
27 Անլէր՝ արալարընտա ՚ալամէթլէրինի,
Վէ Քամ տիյարընտա միւ՚ճիզէլէր իզհար էթտիլէր։
28 Զուլմէթ կէօնտէրմէսիյլէ գարանլըգ էյլէտի
Վէ անլէր քէլամընա ՚ասը օլմատլար։
29 Սուլարընը գանա տէօնտէրիպ,
Պալըգլարընը տախի թէլէֆ էյլէտի։
30 Տիյարլարը չօգ գուրպաղալար հուսուլէ կէթիրտի,
Հաթթա մէլիքլէրինին խալվէթ օտալարընա էրէէ։
31 Էմր էթմէսիյլէ հուտուտլարը ԵԵԵԵԵ օլան հէր
էրէե աթ սինէյի
Վէ թաթարճըգ կէլտի։
32 Տիյարլարընտա եաղմուր եէրինէ տօլու
Վէ աթէշ ալէվլէրի վէրտի։
33 Վէ պաղլարընը վէ ինճիր աղաճլարընը վուրուպ,
Հուտուտլարընա գատար աղաճլարընը գըրտը։
34 Էմր էթմէսիյլէ չէքիրկէլէր վէ հիսապսըզ ճէրատլար
կէլտի։
35 Վէ տիյարլարընտա օթընն քեաֆֆէսինի եէյիպ,
Թարլալարընըն մէյվէսինի տիւքէթտիլէր։
36 Օ տախի տիյարլարընտա իլք տօղմուշ օլանլարընն
ճիւմլէսինի,
Վէ Հէփ գուվվէթլէրինին իլքինի գաթլ էյլէտի։
37 Վէ անլէրի կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ չըգարտը,
Վէ սըպթլարընտա ՚ահիզ քիմսէ եօգ իտի։
38 Զրգմալարըյլէ Մըսըր շատման օլտու,
Զիրա տէհշէթլէրէն անլէր իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի։

105
– 1Թէվ. 16. 8-22, ես. 12. 4։
Բ Մէզ. 145. 4,5,11։
Գ Մէզ. 1։9. 27։
Դ Մէզ. 27. 8։
Ե Մէզ. 77. 11։
Զ ես. 26. 9։
Է Ղուկ. 1. 72։
Ը Թէք. 13.15։ 15.18։
Թ Թէք. 17. 2։ 22. 16, վէ ղայրի։ 26. 3։ 28. 13։ 35. 11։ Ղուկ. 1. 75։ Գործ. 6. 17։
Ժ Թէք. 34. 30։ Թէս. 7. 7։ 26. 5։
Ի Գործ. 11. 9։
Լ Թէք. 35. 5։
Խ Թէք.12.17։ 20.3,7։
Ծ Թէք. 41. 54։
Կ Ղևտ. 26. 26։ ես.3.1։ Եզեկ. 4. 16։
Հ Թէք. 45. 5։ 50. 20։
Ձ Թէք. 37. 28,36։
Ղ Թէք. 39.20։ 40. 15։
Ճ Թէք. 41. 25։
Մ Թէք. 41. 14։
Յ Թէք. 41. 40։
Ն Թէք. 46. 6։
Շ Մէզ.78.51։ 106.22։
Ո Խուր. 1. 7։
Չ Խուր. 1.8, վէ ղայրի։
Պ Խուր.3.10։ 4.12,14.
Ջ Ա՛տ. 16. 5։ 17. 5։
Ռ Խուր. 7 վէ 8 վէ 9 վէ 10 վէ 11 վէ 12։ Մէզ. 78. 43, վէ ղայրի։
Ս Մէզ. 106. 22։
Վ Խուր. 10. 22։
Տ Մէզ. 99. 7։
Ր Խուր. 7.20։ Մէզ.78. 44։ [45։
Ց Խուր. 8. 6։ Մէզ.78. 78. 45։
Ւ Խուր. 9.23,25։ Մէզ. 78. 48։
Փ Մէզ. 78. 47։
Ք Խուր. 10. 4,13,14։ Մէզ.78.46։ [78.51։
Օ Խուր. 12. 29։ Մէզ. 78. 43։
Ֆ Թէք. 49. 3։
և Խուր. 12. 35։
և Խուր. 12. 33։

Digitized by Google

39 ᵗԷօրթիւ իչիւն պուլուԹ եայտը,
վէ կէճէլէչին ըշըգ վէրմէք իչիւն աԹէշ չէօՐէԹ։
40 ᵘԹալէպ էԹտիքլէրինտէ պըլտըրճըն կէԹիրիպ,
ᵛԱնլէրի սէմա էքմէչիյլէ տօյուրտու։
41 ᵂԳայայը եարմասըյլէ սուլար ճէրէեան էԹտի.
Գուրագ եէրլէրտէ ըրմագ չէՀ ագտըլար։
42 Զիրա գուլու Աբրահամա օլան ˣմուգատտէս քէլամընը Թէզէքքիւր էյլէտի։
43 վէ գավմընը սէվինճէլէ,
ՄիւնԹէխապլարընը մէսէրրէֆլէչ չըգարտը։
44 ʸվէ անլէրէ Թա՛իֆէլէրին տիյարլարընը վէրտի.
Անլէր տախի իւմմէթլէրին էմէյինի միրաս ալտըլար.
45 ᶻԹա քի անըն գանունլարընը հրֆզ,
վէ շէրի՛աթլարընա իթա՛աթ էտէլէր։
Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 106

Ալլահա համտ էՀմէյէ ՔէշվԻգ, 3 վէ սալիհլէրին սա՛ատԼՔինէ միւլհագ օլմաղա արգու։ 7 Իսրայէլին խաՔաթլարընը վէ Բապըլըն անլէրէ օլան մէրհամէԹինի հիքեայէ, 47 վէ Բապըպա տու՛ա ու ՔէսպիհՈ

Ալէլուիա։
-ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր,
վէ ՚ինայէԹի էպէտի տիր։
2 ᵇՐԱՊՊԸՆ ՚ազիմ իշլէրինի քիմ զիքր էտէճէք,
վէ ճիւմլէ ԹէսպիհաՔընը քիմ ի՚լան էյլէյճէք տիր։
3 Նէ՞ միւպարէք տիր հագգը հրֆզ էտիպ,
ᵈՀէր զէման ᵉսալահ իճրասընտա պուլունանլար։
4 Եա ՐԱՊՊ, ᶠգավմընկա օլան հիւսնի րիզանկլէ պէնի Թէզէքքիւր,
վէ խէլասընկլէ պէնի զիյարէթ էյլէ.
5 Թա քի միւնԹէխապլարընկընն խայրընը կէօրէյիմ,
Իւմմէթինկին մէսէրրէԹիյլէ մէսրուր օլայըմ.
Միրասընկ իլէ պէրապէր իֆԹիխար էտէյիմ։
6 ᶻԷճտատըմըզ իլէ պէրապէր կիւնահ էթտիք,
՚Իսեան էտիպ ֆըսգ իշլէտիք։
7 Էճտատըմըզ Մրսըրտա սէնին միւ՚ճիզէլէրինի ֆէՀմ էթմէյիպ,
՚ԻնայէԹինկին քէսրէԹինի Թէզէքքիւր էյլէմէյէրէք,
ᵍՊահր, Է՛՚Ն Պահր ը Ահմէր եանընտա ՚իսեան էթտիլէր։
8 Ամմա ʰգուտրէԹինի իզհար էթմէք իւզրէ,
ᶦՔէնտի իսմի իչիւն անլէրի խէլաս էյլէտի։
9 ʲվէ Պահր ը Ահմէրի Թա՛զիր էյլէտի.
0 տախի գուրուտու.
վէ անլէրի պէրրիյէտէ չէՀէրէէ կիպի ˡէնկինլէյլտէ կէզտիրտի։
10 վէ պուղզ էտէնին էլինտէն ˡանլէրի խէլաս էԹտի
վէ տիւշմէնին էլինտէն գուրԹարտը։
11 ᵐվէ անլէրի Թազէիգ էտէնլէրի սուլար գափլայըպ,
Անլէրտէն հիչ պիրի գալմատը։
12 ᶰՕլ վագըթ քէլամընա իման էտիպ՝
Թէսպիհիյլէ Թէղանընի էթտիլէր։
13 ᵒԻշլէրինի չապուգ ունուտուպ՝
Նասիհաթընա մունԹազըր օլմատըլար։
14 ᵖԱնճագ պէրրիյէտէ զիյատէսիյլէ իշԹիհալանտըլար,
Պէեապան եէրտէ Ալլահը Թէճրիպէ էթտիլէր։
15 ᵠՕ տախի անլէրէ մաԹլուպլարընը վէրտի.
Ամմա ճանլարընա ʳզէպունլըգ կէօնտէրտի։
16 ˢվէ օրտուտա Մովսէսէ,
վէ ՐԱՊՊԸՆ մուգատտէսի Ահարոնա հասէտ էթտիլէր։
17 ᵗԵէր աչըլըպ՝ ԴաԹանը եուԹտու,
վէ Աբիրոնըն ճէմա՛աթընը էօրԹտու։
18 ᵘվէ ճէմա՛աթլարընտա աԹէշ ԹուլԹուշուպ
Շէրիրլէրի ալէվ եագտը։
19 ᵛՔորեբտէ պուզաղը եափըպ,
Տէօքմէ փուլԹա սէճտէ գըլտըլար։
20 վէ ˣ՚իզզէթլէրինի օթ եէյէն սըղըրընն սուրէԹինէ Թէպտիլ էթտիլէր։
21 Մրսըրտա ՚ազիմ Ֆի՚իլէր,
վէ ʸՔամ տիյարընտա միւ՚ճիզէլէր,
22 վէ Պահր ը Ահմէրտէ հէյպէԹլի իշլէր իզհար էտէն
ᶻԽէլասքեարլարը Ալլահը ունուԹտըլար։
23 ᵃՕ զէման՝ Անլէրի հէլաք էտէյիմ՝ տէտի
վէ լաքին միւնԹէխապլը Մովսէս,
Անըն ղազապընը ᵇՀէրէ ԹէլէՖ էթմէքտէն տէօնտէրմէք իչիւն,
Նընն հուզուրընտա ᶜկէտիքտէ տուրտու։
24 Անլէր տախի ᵈմագպուլ տիյարը Թահգիր էտիպ,
ᵉԱնընն քէլամընա իման էթմէտիլէր։
25 վէ ᶠչատըրլարընտա սէօյլէնէրէք,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէտիլէր։
26 Օլ վագըթ անլէրի պէրրիյէտէ,
վէ ᵍնէսլլէրինի Թա՛իֆէլէրտէ տիւշիւրմէք,
27 վէ անլէրի տիյարլարա տաղըթմագ իւզրէ՝ ʰ՚ալէյհ-լէրինէ *եէմին էյլէտի։

ᵀ Խուր. 13. 21։ Նէեմ. 9. 12։
ᵁ Խուր. 16.12, վէ դայրի։ Մէզ. 78. 18,27։
ᵂ Մէզ. 78. 24,25։
ˣ Խուր. 17.6։ Ա՛տ.20. 11։ Մէզ. 78. 15,16։ 1Կոր. 10. 4։
ʸ Իմէ. 15. 14։
ᶻ Իմէ. 6. 10,11։ Ցեես. 13.7, վէ դայրի։ Մէզ. 78. 55։ [25։
ᵃ Թէս. 4. 1.40։ 6.21-106
ᵇ 1Թէվ. 16. 34։ Մէզ. 107.1։118.1։ 136.1։
ᶜ Մէզ. 40. 5։
ᵈ Ա՛մաւ. 24. 16։ Գաղ. 6. 9։
ᵉ Մէզ. 15. 2։
ᶠ Մէզ. 119 132։
ᵍ Ղեւ. 26. 40։ 3Միւլ. 8. 47։ Դան. 9. 5։
ʰ Խուր. 14. 11,12։
ᶦ Խուր. 9. 16։
ʲ Եզեկ. 20. 14։
ᵏ Խուր. 14. 21։ Մէզ. 18. 15։ Նաե. 1. 4։
ˡ Ես. 63. 11-14։
ᵐ Խուր. 14. 30։ [5։
ᶰ Խուր. 14.27,28։ 15.
ᵒ Խուր. 14. 31։ 15. 1։
ᵖ Խուր. 15. 24։ 16. 2։ 17. 2։ Մէզ. 78. 11։
ᵠ Ա՛տ. 11. 4,33։ Մէզ. 78. 18։ 1Կոր. 10. 6։
ˢ Ա՛տ. 11.31։ Մէզ. 78. 29։
ᵗ Ես. 10. 16։
ᵘ Ա՛տ.16-1, վէ դայրի։
ᵛ Ա՛տ.16.31,32։ Թէս. 11. 6։
ˣ Ա՛տ. 16. 35,46։
ʸ Խուր. 32. 4։
ᶻ Եւեմ. 2. 11։ Բամ. 1. 23։ [27։
ᵃ Մէզ.78.51։ 105. 23,
ᵇ Մէզ 78. 11,12։
ᶜ Խուր. 32. 10,11,32։ Թէս. 9. 19,25։ 10. 10։ Եզեկ. 20. 13։
ᵈ Եզեկ. 13. 5։ 22. 30։
ᵉ Թէս. 8. 7։ Երեմ. 3. 19։ Եզեկ. 20. 6։
ᶠ 1Կոր. 3. 18։
ᶢ Ա՛տ. 14. 2,27։
ʰ Ղեւ. 26. 33։ Մէզ. 44. 11։ Եզեկ.20.23։
ᶦ Ա՛տ.14.28, վէ դայրի։ Մէզ. 95. 11։ Եզեկ. 20. 15։ 1Կոր. 3. 11, 18։
* 1Կոր. էլինի բէֆ՝։ Խուր. 6. 8։ Թէս. 32. 40։

Digitized by Google

28 Վէ ֏Բելփեգովրա թէ՛ալլուգ էտիպ,
Էօլիվէրին գուրպանլարընը եէտիլէր.
29 Վէ եափտրգլարը իշլէրլէ Բ֊ուդը ղազապա կէթիր֊
տիլէր.
Վէ անլէրէ վէպա իսապլէթ էթտի։
30 ֊Վէ փենեհէս գալգրպ հիւքմ իճրա էյլէտի.
Վէ վէպա տէֆ՛ օլտու։
31 Վէ պու անա տէվր պէ տէվր
Թա էպէտէտէք ֏սալահ ՛ատտ օլունտու։
32 ֏Վէ Բ֊ուդը Մերիպա սույընտա ղազապա կէթիր֊
տիլէր,
Վէ ՛անլէրին սէպէպինտէն Մովսէսէ ֆէնա օլտու.
33 ֏Զիրա անլէր անըն րուհրընը աճրթտրգլարընտան
նաշի,
Տուտագլարըյլէ թէտպիրսիզ սէօյլէտի։
34 ֊ՐԱՊՊԸՆ քէնտիլէրէ հե֊լ֊րը֊ը էմր էյլէտիյի իմ֊
մէթլէրի ֏հէլաք էթմէտիլէր.
35 ֏Անճագ թա՛իֆէլէր իլէ իխթիլաթ էտիպ,
Իշլէրինի էօյրէնտիլէր։
36 Վէ ֏փութլարընա ՛իպատէթ էթտիլէր.
֏Պունլար տախի քէնտիլէրինէ տուզագ օլտու։
37 Վէ ֊օղուլլար իլէ գրզլարընը ֏ճինլէրէ զէպհ էթ֊
տիլէր։
38 Վէ պիկիւնահ գան,
Եա՛նի Քանան փութլարընա զէպհ էթտիքլէրի օղուլ֊
լար վէ գրզլարընըն գանընը տէօքտիւլէր,
Վէ ֊տիյար գանլէ մուրտար օլտու։
39 Քէնտիլէրի տախի ՛ամէլլէրիյլէ ֏նափաք օլուպ,
Եափտրգլարը շէյլէրլէ ֏զինա էթտիլէր։
40 Պունտան տօլայը ֏ՐԱՊՊԸՆ ղազապը գավմը ՛ա֊
լէյհինէ ալէվլէնիպ,
֊Միրասընտան իքրահ էթտի։
41 Վէ ֏անլէրի թա՛իֆէլէրին էլինէ թէսլիմ էյլէտի,
Վէ անլէրէ պուղզ էտէնլէր՝ իւզէրլէրինէ մուսալլաթ
օլտրլար։
42 Վէ տիւշմէնլէրի անլէրէ զուլմ էթտիլէր,
Անլէր տախի էլլէրի ալթընտա զէլիլ օլտրլար։
43 ֏Զօգ տէֆ՛ա անլէրէ նէճաթ վէրտի իսէ տէ,
Անլէր քէնտի մէշվէրէթլէրիյլէ ֊֊ը ղազապա կէթիր֊
տիլէր,
Վէ կիւնահկարը սէպէպիյլէ գըրըլտրլար։
44 Ամմա ֏ֆէրեատլարընը իշիթտիյինտէ,

27 վէ պայրի։
45 ֏Անլէր իչիւն ՛ահտընը տէրխաթըը էտէրէք,
֏՛Ինայէթինէն քէսրէթինէ կէօրէ ֊մէրհամէթ էյլէտի։
46 Վէ ֏անկէրի էսիր էտէնլէրին ճիւմլէսի հուզուրընտա
Շէֆգաթա մազհար էյլէտի։
47 Եա ՐԱՊՊ, Ալլահրմրզ, ՛պիզի խէլաս էյլէ,
Վէ պիզի թա՛իֆէլէր արասընտան ճէմ՛՛ էյլէ,
Քի մուգատտէս իսմինէ համտ էտիպ,
Թէսպիհաթընկլէ իֆթիխար էտէլիմ։
48 ֏Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ էզէլտէն էպէտէտէք միւ֊
պարէք օլսուն.
Վէ պիւթիւն գավմ՛՝ Ամին տէսին։
Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 107

Բապպա՝ իհան էյլէտիյի խէլաս, 4 եօլճըլարա, 10 էսիրլէրէ, 17 խատաթալարա, 23 տէնիզ եօլճըլարընա, 33 վէ ճիւմլէ ատէմլէրէ օլան մէրհամէթլէրի իչիւն համտ։

1 ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա ֏քէրիմ տիր,
Վէ ՛հինայէթի էպէտի տիր։
2 ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էյլէտիյի քիմսէյլէր պէօյլէ տէսինլէր.
֏Անլէրի տիւշմէնին էլինտէն գուրթարտը։
3 Վէ անլէրի տիյարլարտան,
֏Շարգ վէ ղարպտան վէ շիմալ իլէ *ճէնուպտան ճէմ՛՛
էյլէտի։
4 Անլէր ֏պէրբիյէտէ, պէեապան եօլտա ֊ավարէ կէ֊
զիպ,
Սաքին օլաճագ շէհր պուլմատրլար։
5 Ա՛ճ վէ սուսրզ օլարագ,
Ճանլարը քէնտիլէրինտէ պայրլըը իտի։
6 ֏Վէ սրգընթրլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր.
Ո տախի անլէրի մուզայագալարընտան գուրթարտը։
7 Վէ սաքին օլաճագ շէհրէ կիթմէլէրի իչիւն,
Անլէրի ֊պիր տօղրու եօլտա իրշատ էյլէտի
8 ֏ՐԱՊՊԱ՝ անըն ՛հինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մի՛ճիզլէրի իչիւն
համտ էթսինլէր։
9 Զիրա ֏սուսամըշ ճանը գանտրրըր,
Վէ աճ ճանը նի՛մէթլէ տօյուրրը։
10 ֏Զուլմէթ իլէ էօլիմ կէօլկէսինտէ օթուրուպ,
֊Պէյա վէ տէմիրլէ պաղլը իտիլէր.
11 Զիրա ֏Ալլահրն քէյամընա ՛ասը օլուպ,
֏Միւթա՛ալրն նասիհաթընը թահգիր էթտիլէր։

107
֏ Ա՛յ. 13, 19, 28։ Մէզ. 50. 15։ Ռվս. 5. 15։
֊ Եզր. 8. 21։
֏ Ա՛յ. 15, 21, 31։
֏ Մէզ. 34. 10։ Ղուկ. 1. 53։
֏ Ղուկ. 1. 79։
֊ Ցոր. 36. 8։
֏ Մէյս. 3. 42։
֏ Մէզ. 73. 24։ 119. 24։ Ղուկ. 7. 30։ Ա՛մալ. 20. 27։

֏ Ա՛տ. 25. 2, 3։ 31. 16։ Թէս. 4. 3։ 32. 17։ Ռվս. 9. 14։ Վահ. 2. 14։
֊ Ա՛տ. 25. 7, 8։
֏ Ա՛տ. 25. 11, 12, 13։
֏ Ա՛տ. 20. 3, 13։ Մէզ. 81. 7։
֏ Ա՛տ. 20. 12։ Թէս. 1. 37։ 3. 26։
֏ Ա՛տ. 20. 10։
֊ Թէս. 7. 2, 16։ Հաբ. 2. 2։
֏ Հաբ. 1. 21, 27, 28, 29, վէ պայրի։
֏ Հաբ. 2. 2։ 3. 5, 6։ Ես. 2. 6։ 1Կոր. 5. 6։
֏ Հաբ. 2. 12, 13, 17, 19։ 3. 6, 7։
֏ Խուր. 23. 33։ Թէս. 7. 16։ Հաբ. 2. 3, 14, 15։
֏ 4Միւլ. 16. 3։ Ես. 57. 5։ Եզեկ. 16. 20։ 20. 26։
֏ Ղեւ. 17. 7։ Թէս. 32. 17։ 2Թէվ. 11. 15։ 1Կոր. 10. 20։
֏ Ա՛տ. 35. 33։
֏ Եզեկ. 20. 18, 30, 31։
֏ Ղեւ. 17. 7։ Ա՛տ. 15. 39։ Եզեկ. 20. 30։
֏ Հաբ. 2. 14, վէ պայրի։ Մէզ. 78. 59, 62։
֏ Թէս. 9. 29։
֏ Հաբ. 2. 14։ Նէեմ. 9. 27, վէ պայրի։
֏ Հաբ. 2. 16։ Նէեմ. 9. 27 վէ պայրի։
֏ Հաբ. 3. 9։ 4 3։ 6 7։ 10. 10։ Նէեմ. 9. 27, վէ պայրի։
֏ Մէզ. 106. 1։ 118. 1։ 136. 1։
֏ Մէզ. 119. 68։ Մատթ. 19. 17։
֏ Մէզ. 106. 10։
֏ Մէզ. 106. 47։ Ես. 43. 5, 6։ Երեմ. 29. 14։ 31 8, 10։ Եզեկ. 39. 27, 28։
֏ Ի՛սպ. ա՛նիկզտէն
֏ Թէս. 32. 10։
֏ Ա՛յ. 40։
֏ Մէզ. 41. 13։

Digitized by Google

12 Ո տախի անլէրին գալպինի մէշագգաթլէ զէլիլ էյլէտի.
Տիւշտիւլէր, վէ ¦եարտըմճը եօգ իտի։
13 Վէ ²սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր,
Ո տախի անլէրի մուզայագալարընտան գուրթարտը.
14 ³Վէ զուվմէթ իլէ էօլիմ կէօլկէսինտէն չըգարըպ,
Պէնտլէրինի գըրտը։
15 ⁴ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մի՛ճիզէլէրի իչիւն
համտ էթսինլէր.
16 Զիրա ⁵պագըր գափուլարը գըրըպ,
Տէմիր սիւրկիւլէրի փարչէտի։
17 Սէֆինէլէր ⁶'իսեանլարը թարիգի,
Վէ կիւնահլարը սէպէպիյլէ տէրտէ տիւչար օլուրլար։
18 ⁷Ճանլարը հէր թա՛ամտան նէֆրէթ էտիպ,
⁸Էօլիմ գափուլարընա եագլաշըրլար։
19 Վէ ⁹սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրլէր,
Ո տախի անլէրի մուզայագալարընտան գուրթարըր։
20 ¹⁰Քէլամընը իրատ էտիպ ¹¹անլէրէ շիֆա,
Վէ թէհլիքէլէրինտէն ¹²նէճաթ վէրիր։
21 ¹³ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մի՛ճիզէլէրի իչիւն
համտ էթսինլէր.
22 Վէ ¹⁴համտ գուրպանլարը զէպհ էտիպ.
¹⁵Իշլէրինի թէրճընիմէ հիքեայէ էթսինլէր։
23 Սէֆինէլէրլէ տէնիզէ էնիպ.
Զօգ սուլարտա իշ կէօրէնլէր,
24 ՐԱՊՊԸՆ ֆի'իլէրինի,
Վէ տէրեատա 'աճիպ իշլէրինի կէօրիւրլէր։
25 Զիրա էմրիյլէ ¹⁶ֆուրթունալը րիւզկեար գալտըրըր.
Ո տախի ¹⁷էէ-էղէ տալղալարընը եիւքսէլտիր։
26 Կէօյէ չըգըպ՝ էնկինլէրէ էնէրլէր.
¹⁸Ճանլարը տէրտտէն էրիր։
27 Սէրխօշ կիպի սալանըպ չալգանըրլար,
Վէ ճիւմլէ մա'րիֆէթլէրի մահվ օլուր։
28 ¹⁹Վէ սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրլէր,
Ո տախի անլէրի մուզայագալարընտան չըգարըր։
29 ²⁰Ֆուրթունայը թէսքին էտէր,
Վէ տալղալարը սաքին օլուր։
30 Վէ սաքին օլտըգլարընտան շատման օլուրլար,
Պէօյլէճէ անլէրի արզուլէտիքլէրի լիմանա եէթիշ-
տիրիր։
31 ²¹ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մի՛ճիզէլէրի իչիւն
համտ էթսինլէր։

¦ Մէզ.22.11։ Եա.63.5։
² Ա՛յ. 6,19,28։
³ Մէզ. 68. 6։ 146. 7։ Ա՛մաւ. 12. 7, վէ զայ-
րի։ 16.26, վէ զայրի։
⁴ Ա՛յ. 8,21,31։
⁵ Եա. 45. 2։
⁶ Մ՛ւրա. 3. 39։
⁷ Յոբ. 33. 20։
⁸ Յոբ. 33. 22։ Մէզ.9. 13։ 88. 3։
⁹ Ա՛յ. 6,13,28։
¹⁰ 4Մի՛ւլ.20.4,5։ Մէզ. 147. 15,18։ Մ՛ատթ. 8. 8։
¹¹ Մէզ. 30. 2։ 103. 3։
¹² Յոբ. 33.28,30։ Մէզ. 30.3։ 49.15։ 56.13։ 103. 4։
¹³ Ա՛յ. 8,15,31։
¹⁴ Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14։ 116. 17։ Իսպր. 13. 15։ [118. 17։
¹⁵ Մէզ. 9. 11։ 73. 28.
¹⁶ Յոել. 1. 4։
¹⁷ Մէզ. 22.14։ 119.28։ Նաե. 2. 10։
¹⁸ Ա՛յ. 6,13,19։ [8. 26։
¹⁹ Մէզ. 89. 9։ Մ՛ատթ.
²⁰ Ա՛յ. 8,15,21։ [1։
²¹ Մէզ. 22.22,25։ 111.
3Մի՛ւլ. 17. 1,7։
Թէք. 13. 10։ 14. 3։ 19. 25։ [18։
Մէզ. 114. 8։ Եա 41.
Թէք.12.2։17.16,20։
²² Խուր. 1. 7։
4Մի՛ւլ. 10. 32։
²³ Յոբ. 12. 21,24։
1Մի՛ւլ. 2. 8։ Մէզ. 113. 7,8։
Մէզ. 78. 52։
Յոբ. 22.19։ Մէզ.52. 6։ 58. 10։
Յոբ. 5. 16։ Մէզ. 63. 11։ Էմս.10.11։ Բամ. 3. 19։
Մէզ. 64. 9։ Երեմ. 9. 12։ Ովս. 14. 9։ 108
Մէզ. 57. 7։
Մէզ. 57. 8-11։
Մէզ. 57 5,11։
Մէզ.60.5, վէ զայրի։

32 Վէ ²²գավմընը ճէմա'աթընտա անը թա'զիմ,
Վէ իխթիյարլար մէճլիսինտէ անա թէսպիհ էթսինլէր։
33 ²³Ըրմաղլարը չէօլէ
Վէ սու փունկարլարընը գուրագլըղա,
34 ²⁴Միւնպիթ եէրի տախի,
Անտէ սաքին օլանլարընը շէրրի սէպէպինտէն չօրագ
եէրէ տէօնտէրիր։
35 ²⁵Զէօլիւ կէօլէ,
Վէ գուրագ եէրի սու փունկարլարընա տէօնտէրիպ,
36 Անճ օլանլարը օրատա իսքեան էյլէր,
Անլէր տախի սաքին օլաճագ շէհր պինա էտէրլէր
37 Վէ թարլալարը էքիպ՝ պաղլար տիքէրլէր,
Քի մահսուլլարընը վէրէլէր։
38 ²⁶Անլէրի պէրէքէթլէմէսինլէ ²⁷ղայէթլէ չօղալըրլար,
Վէ անլէրին հայվանաթընը ազալթմազ։
39 Վէ եինէ զուլմ ու պէյա վէ հիւզնտէն ²⁸ազալըպ ալ-
չագլանըրլար։
40 ²⁹Էշրաֆ իւզէրինէ հագարէթ տէօքիպ,
Անլէրի եօլու օլմայան պէեապանտա ավարէ կէզտի-
րիր։
41 ³⁰Ամմա ֆագիրի զիլլէթտէն թէրֆի' էտիպ,
³¹Գապիլէյէրինի գօյուն սիւրիւսէ կիպի էտէր։
42 ³²Միւսթագիմլէր կէօրիպ շատման օլուրլար.
Վէ ճիւմլէ ³³'իսեան քէնտի աղզընը գափար։
43 ³⁴Հիքմէթ սահիպի քիմ իսէ, պունլարը հրֆզ էտէճէք,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինայէթինի ֆէհմ էյլէյճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 108

*Համտա Քէշվիզ, 7 վէ Ալլահըն վա'տլարընա խսքինատ, 10 վէ Ալ-
լահըն 'ալնընա Քէվքբիւլ։*

Դաւիթին մէզմուր ³⁵ իլահիսի տիր։

Եա Ալլահ, ²գալպիմ հազըր տըր.
'Իզզէթիմէ տախի իլահի վէ մէզմուր օգույայըմ։
2 ³Ույան, էյ սանթուր վէ թանպուր,
Պէն սէհէր վագթընտա ույանաճաղըմ։
3 Եա ՐԱՊՊ, գավմլարտա սանա համտ էտէճէյիմ,
Վէ իւմմէթլէր արասընտա սանա մէզմուր օգույա-
ճաղըմ.
4 Զիրա 'ինայէթինկ սէմավաթտան եիւքսէք,
Վէ հագիգաթընկ պուլութլարա գատար 'ազիմ տիր։
5 Եա Ալլահ, ⁴սէմավաթ իւզէրինէ եիւքսէլ,
Ձէլալընկ պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ օլսուն։
6 ⁵Սէվկիւլիւզէրինկին խէլաս պուլմալարը իչիւն,

³ Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14։ 116. 17։ Իսպր. 13. 15։ [118. 17։
⁴ Մէզ. 9. 11։ 73. 28.
⁵ Յոել. 1. 4։
⁶ Յոել. 2. 20։
⁷ Մէզ. 22.14։ 119.28։ Նաե. 2. 10։
⁸ Մէզ. 30. 2։ 103. 3։
⁹ Յոբ. 33.28,30։ Մէզ. 30.3։ 49.15։ 56.13։ 103. 4։
¹⁰ Մէզ. 107. 20։ Մ՛ատթ. 8. 8։
¹¹ Մէզ. 30. 2։ 103. 3։
¹² Յոբ. 33.28,30։ Մէզ. 30.3։ 49.15։ 56.13։ 103. 4։
¹³ Ա՛յ. 8,15,31։
¹⁴ Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14։ 116. 17։ Իսպր. 13. 15։ [118. 17։
¹⁵ Մէզ. 9. 11։ 73. 28.
¹⁶ Յոել. 1. 4։
¹⁷ Մէզ. 22.14։ 119.28։ Նաե. 2. 10։
¹⁸ Մէզ. 30. 2։ 103. 3։
¹⁹ Յոբ. 33.28,30։ Մէզ. 30.3։ 49.15։ 56.13։ 103. 4։
²⁰ Ա՛յ. 8,15,31։
²¹ Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14։ 116. 17։ Իսպր. 13. 15։ [118. 17։
²² Մէզ. 9. 11։ 73. 28.
²³ Յոել. 1. 4։
²⁴ Մէզ. 22.14։ 119.28։ Նաե. 2. 10։
²⁵ Մէզ. 30. 2։ 103. 3։
²⁶ Յոբ. 33.28,30։ Մէզ. 30.3։ 49.15։ 56.13։ 103. 4։
²⁷ Ա՛յ. 8,15,31։
²⁸ Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14։ 116. 17։ Իսպր. 13. 15։ [118. 17։
²⁹ Մէզ. 9. 11։ 73. 28.
³⁰ Յոել. 1. 4։
³¹ Մէզ. 22.14։ 119.28։ Նաե. 2. 10։
³² Մէզ. 30. 2։ 103. 3։
³³ Յոբ. 33.28,30։ Մէզ. 30.3։ 49.15։ 56.13։ 103. 4։
³⁴ Ա՛յ. 8,15,31։
³⁵ Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14։ 116. 17։ Իսպր. 13. 15։ [118. 17։

Digitized by Google

Ծաղ էլինկլէ նէճաթ վէրիպ՝ պէնի միւսթէճապ գըլ։
7 Ալլահ գուտսիյէթիյլէ սէօյլէտի,
Մէսրուր օլաճաղըմ.
Սիւքէմի թագսիմ էտիպ,
Սոկքովթ վատիսինի էօլչէճէյիմ։
8 Գաղաադ պէնիմ վէ Մանասէ պէնիմ տ՚ը.
Եփրեմ տախի պաշըմըն համիսի տիր.
Ե՚Շէրի՚աթըմը գօյան Յուդա տըր։
9 Մովաբ երյգանաճագ լէյէնիմ տիր.
Եդովմ իւզէրինէ փափուշըմը աթաճաղըմ.
Ֆիլիսթին իւզէրինէ թէֆախուր էտէճէյիմ։
10 Ը՚Պէնի միւսթահքէմ շէհրէ քի՞մ կէօթիւրիւր.
Եդովմա գատար պանա քի՞մ տէլալէթ էտէր։
11 Սէն տէյի՞լ մի սին, եա Ալլահ, քի պիզի ըէտտ էյլէտին,
Վէ ՚ասքէրլէրիմիզ իլէ չըգմատըն, եա Ալլահ։
12 Պիզէ մուզայագատա իմտատ էյլէ,
Զիրա ինսան թարաֆընտան օլան խէլաս պաթըլ տըր։
13 Ե՚Ալլահ իլէ շէհի՚անէ հարէքէթ էտէճէյիզ,
Ո տախի տիւշմէնլէրիմիզի չիյնէյէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 109

Դաւիթին քէնտի տիւշմէնլէրի ՚ալէյհինտէ շիքեայէթի վէ լա՚նէթ օգումասը. 16 գաւգահաձլարընը հիքեայէ էթմէկի. 21 Ճալը սէֆալէթինտէն տօլայը Ալլահտան իմթիմտատ վէ անա համտ էյլէմէսի։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Ե՚ա թէսպիհաթըմընն Ալլահը, ՚սիւքիւթ էթմէ.
2 Զիրա շէրիր վէ հիլէքեարընն աղզը ՚ալէյհիմտէ աչըլտը,
Եալանճը տիլ իլէ ՚ալէյհիմէ սէօյլէտիլէր։
3 ՚Ատավէթլի սէօզլէրլէ պէնի իհաթէ էթտիլէր,
Բ՚Սէպէպսիզ պէնիմ իլէ մուհարէպէ էթտիլէր։
4 Մուհապպէթիմէ պէտէլ պանա ՚ատավէթ էթտիլէր,
Պէն իսէ տու՚ա եա՚եէ՛։
5 Վէ գ՚խայրա պէտէլ պանա քէմլիք,
Վէ մուհապպէթիմէ պէտէլ պուղզ էթտիլէր։
6 Անընն ՚ալէյհինէ սէն պիր շէրիր նասպ էյլէ,
Վէ դ՚սաղ եանընտա պիր շէյթան տուրսուն։
7 Մուհաքէմէսինտէ մահքիմ օլսուն,
Վէ ե՚տու՚ասը կիւնահ սայըլսըն։
8 Կիւնլէրի ազ օլուպ,
զ՚Մանսըպընը պիր ղայրիսի ալսըն։
9 Ե՚Էվլատը եէթիմ՛,
Վէ զէվճէսի տուկ օլսուն։
10 Օղուլլարը ավարէ կէզիպ տիլէնսինլէր,
Վէ քէնտի խարապէլէրինտէն է՚է՚ե՚ե՚ արասընլար։
11 ը՚Պիւթիւն էմվալընը մու՚ամէլէճի գափսըն,
Վէ էմէյինի եապանճըլար եաղմա էթսին։
12 Անա ՚ինսայէթ կէօսթէրէն օլմասըն,
Եէթիմլէրինէ մէրհամէթ էտէն պուլունմասըն։
13 բ՚Զիւրրիյէթի գաթ՚ օլունուպ,
գ՚կէչէճէք ՚ասրտա իսմլէրի մահվ օլսուն։
14 դ՚Եճտատընըն շէրրի ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ թէզէքքիւր օլունսըն,
Վէ վալիտէսինին կիւնահը ե՚մահվ օլունմասըն։
15 Տա՛իմա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլսուն,
Վէ զ՚անլէրին նամ ու նիշանընը եէր եիւզիւնտէն գալ-
տըրսըն։
16 Զիւնքի ՚ինսայէթ էթմէյի տէրխաթըր էթմէյիպ,
Անճագ ը՚գալպի գըրըլմըշ օլանը գաթլ էթմէք իչիւն,
Պիչարէ իլէ ֆագիրէ թէ՚ատտի էյլէտի։
17 թ՚Պէտտու՚այը սէվտիյինտէն՝ անա եէթիշսին,
Խայրտու՚ատան խօշլանմատըղընտան՝ անտէն ուզագ օլսուն։
18 Վէ պէտտու՚այը էսվապը կիպի կիյտիյինտէն,
ժ՚Սու կիպի գարընընա,
Վէ եաղ կիպի քէմիքլէրինէ կիրսին։
19 Անա պիւրիւնեճէյի էսվապ,
Վէ տա՛իմա գուշանաճաղը գուշագ կիպի օլսուն։
20 Խասիմլէրիմին, վէ ճանըմ ՚ալէյհինէ քէմ սէօյլէյէնլէրին
ՐԱՊՊ թարաֆընտան էճրի պու օլսուն։
21 Լաքին սէն, եա Բապպ Եհովա,
Իսմինկ իչիւն պանա եարտըմճը օլ.
՚Ինսայէթինկ էյի օլտըղը իչիւն պէնի խէլաս էյլէ։
22 Զիրա պէն պիչարէ վէ ֆագիր իմ,
Վէ տէրունիմտէ գալպիմ եարալը տըր։
23 ի՚Մէյլ էտէն կէօլկէ կիպի կէչիպ,
Զէքիրկէ կիպի աթըլտըմ։
24 ժ՚Տիզլէրիմ օրուճ սէպէպիյլէ զա՚իֆլէնտի,
Թէնիմ սէմիզլիքտէն տիւշտիւ։
25 Վէ պէն ի՚ինտլէրինտէ ՚ար օլտըմ,
Պէնի կէօրտիւքլէրինտէ ՚պաշլարընը սալլարլար։
26 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, պանա իմտատ էթ,
՚Ինսայէթինկէ կէօրէ պէնի խէլաս էյլէ։
27 Պու սէնին էլին օլտըղընը պիլսինլէր.
Եա ՐԱՊՊ, պունու սէն իճրա էյլէտին։
28 ՚Անլէր պէտտու՚ա էթսինլէր, ամմա սէն միւպարէք գըլ.
Անլէր գալգընճա խէճիլ օլսունլար,
Ամմա ՝գուլընկ շատման օլսուն։
29 ՝Խասիմլէրիմ խէճալէթ կիյիպ,
՚Այպլարընը գաֆթան կիպի պիւրինսինլէր։

ե Թէք. 49. 10։
զ Մէզ. 60. 9։
է Մէզ. 60. 12։ 109
ը Մէզ. 83. 1։
բ Մէզ. 35. 7։ 69. 4։ Յովհ. 15. 25։
գ Մէզ. 35. 12։ 38. 20։
դ Զաք. 3. 1։
ե Լմս. 28. 9։
զ Ա՚մալ. 1. 20։
է Խուր. 22. 24։
ը Յոբ. 5. 5։ 18. 9։
թ Յոբ. 18. 19։ Մէզ. 37. 28։
ժ Լմս. 10. 7։
ի Խուր. 20. 5։
լ Նէեմ. 4. 5։ երեմ. 18. 23։ [16։
խ Յոբ. 18. 17։ Մէզ. 34. [6։
ծ Մէզ. 34. 18։ էմս. 14. 14։ եզեկ. 35.
կ Ա՚տ. 5. 22։
հ Մէզ. 102. 11։ 144. 4։
ձ Ի՚ովր. 12. 12։
ղ Մէզ. 22. 6, 7։
ճ Մատթ. 27. 39։
մ 2 Մնաց. 16. 11, 12։
յ Ես. 65. 14։
ն Մէզ. 35. 26։ 132. 18։

Digitized by Google

30 Աղզըմլէ ՐԱՊՊԱ զիյատէսիյլէ համա՛ր էտիպ,
Զօգ քիմսելէր արասընտա անա թէսպիհ էտէճէյիմ։
31 Զիրա ֆագիրին ճանընը հիւքմ էտնելէրտէն,
Անը խելաս էթմէ՛ք իչին նսաղընտա տուրուր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 110

Մելխին մելէքիւթիւ, 4 քեահինլիյի, 5 վէ ֆիւթուհաթը։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

ՐԱՊՊ Բապըմա պույուրտու քի,
Թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա պասամագ գօյունճայատէ՛ք,
Սաղըմտա օթուր։
2 ՐԱՊՊ սէնին գուտրէթինին՝ ասասընը Սիօնտան իրասալ էտէճէ՛ք տիր.
Տիւշմէնլէրինկին օրթասընտա սալթանաթ էյլէ։
3 Գուվվէթինկ կիւնիւնտէ,
Սէնին գավմընա մուգատտէս զիյնէթլէրլէ հազըր կէօնիւլլիւ պուլունճաղլար.
*Կէնճլէրինկ սանա՝ սէհէր բահմը չիյինտէն զիյատէ օլաճագ տըր՚՚։
4 ՐԱՊՊ եէմին էթտի, վէ փէշիման օլմազ.
Սէն Մելքիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ իլէլէպէտ քեահին սին։
5 Բապպ նսէնին սաղընտա օլուպ,
Ղազապը կիւնիւնտէ մէլիքլէր գըրաճագ։
6 Թա՛ֆէլէր արասընտա հիւքմ էտէճէ՛ք,
Եէրլէրը լաշէլէրլէ տօլտուրաճագ տըր,
Վէ չօգ տիյարլար իւզէրինտէ օլան էրէ՛իսլէրի գըրաճագ տըր։
7 Եօլտա ըրմագտան իչէճէ՛ք,
Վէ պու էճլտէն պաշ գալտըրաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 111

Բապպա իշլէրի, 6 վէ լումֆու իչիւն համտ էմմէյէ տա՛վէթ։

Ալէլուիա։
Միւսթագիմլէրին մէճլիսինտէ վէ ճէմա՛աթտա
Պիւթիւն գալպտէն ՐԱՊՊՈՒ համտ էտէճէյիմ։
2 ՐԱՊՊԸՆ իշլէրի՝ ազիմ տիր,
Անլէրտէ մէսէրրէթթ պուլանլարընն ճիւմլէսինին մաթլուպը տըր։
3 Անըն ֆի՛իլի մէճտ ու ճէլալ օլուպ,
Ատալէթի իլէլէպէտ գա՛իմ տիր։
4 Մի՛ճիզէլէրինի զիքր էթտիրտի.
ՐԱՊՊ բահիմ ու բա՛ուֆ տըր։
5 Քէնտինտէն գօրգանլարա ըրզգ վէրիպ,
Ահտընը իլէլէպէտ թէզէ՛ք քիւր էտէր։
6 Թա՛ֆէլէրին միրասընը գավմընա վէրմէ՛ք իւզրէ,
Անլէրէ քէնտի իշլէրինին գուվվէթինի պէյան էթտի։
7 Էլլէրինին իշլէրի հագիգաթ վէ ատալէթ տիր.
Թէնպահաթընըն ճիւմլէսի տօղրու տըր։
8 Էպէտ իւլ ապատ սապիթ օլուպ,
Հագիգաթ վէ իսթիգամէթլէ եափըլմըշ տըր։
9 Գավմընա նէճաթ կէօնտէրիպ,
Ահտընը էպէտի պույուրմըշ տըր.
Իսմի գուտտուս վէ հէյպէթլի տիր։
10 Հիքմէթինի իպթիտասը ՐԱՊՊ գօրգուսը տըր.
Էֆէնէ իճրասընտա պուլունանլարընն ճիւմլէսինին էյի ֆիրասէթի վար.
Անընն համտը իլէլէպէտ պագը տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 112

Թագվանընն տիւնեա վէ ախրէթտէ միւֆիտ օլմասը։ 10 Սալիհլէրին միւէյեսերլիյինի կէօրէրէք շերիրլէրին զազապլանմասը։

Ալէլուիա։
Նէ՛ միւպարէ՛ք տիր ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգուպ,
Էմրլէրինտէ զիյատէսիյլէ մէսէրրէթթ պուլան ատէմ։
2 Զիւրրիյէթի զէմինտէ գավի օլաճագ,
Միւսթագիմլէրին նէսլի միւպարէ՛ք գըլընճագ տըր։
3 Խանէսինտէ պէրէ՛քէթթ ու սերվէթթ պուլունուր,
Սալահը իլէլէպէտ պագը տըր։
4 Միւսթագիմլէրէ զուլմէթտէ նուր փարլար.
Օ շէֆգաթլը վէ մէրհամէթլի վէ սալիհ տիր։
5 Սալիհ ատէմ շէֆգաթլը օլուպ՝ էօտիւնճ վէրիր.
Ումուրընը հագգլէ թէրթիպ էտէր։
6 Հագիգաթէն իլէլէպէտ գըմըլտանմազ.
Սալիհին զիքրի էպէտի օլաճագ տըր։
7 Քէօթիւ խապէրտէն գօրգմազ,
Գալպի ՐԱՊՊԱ թէվէ՛քքիլ էթմէ՛քլէ սապիթ տիր։
8 Գալպի միւրէքքէմ օլուր,
Տիւշմէնլէրինին հէլա՛քընը կէօրիւնճէյէ տէյին գօրգմազ։
9 Թէվզի՛ էտիպ ֆուգարայա վէրտի.
Սալահը իլէլէպէտ պագը տըր.

---

* Մէզ. 35.18։ 111.1։
ՙ Մէզ. 16.8։ 73.23։ 110.5։ 121.5։ 110
– Մատ.22.44։ Մարկ. 12.36։ Ղուկ.20.42։ Ա՛մաթ. 2.34։ 1Կոր. 15.25։ Հպր. 1.13։ 1 Պետ. 3.22։ Պազ Մէզ. 45.6,7։
ֆ Հաբ. 5.2։
ֆ Մէզ. 96.9։
* Եւ՝ Կենդանիներին չիյի սէհէր բահմընտան օլաճագ տըր
ֆ Ա՛տ. 23.19։
ֆ Հպր. 5.6։ 6.20։ 7.17,21։ Պազ Զաք. 6.13։
ՙ Մէզ. 16.8։
ֆ Մէզ. 2.5,12։ Բամ.2.5։ Վահ. 11.18։
ֆ Մէզ.68.21։ Ամբ.3.13։
ֆ Հաբ. 7.5,6։
ֆ Ես. 53.12։ 111
– Մէզ. 35.18։ 89.5։ 107.32։ 109.30։ 149.1։
ֆ Յոր. 38 վէ 39 վէ 40 վէ 41։ Մէզ. 92.5։ 139.14։ Վահ. 15.3։
ֆ Մէզ. 143.5։
ֆ Մէզ. 145.4,5,10։
ֆ Մէզ. 86.5։ 103.8։
ՙ Մատ. 6.26,33։
ֆ Վահ. 15.3։
ֆ Մէզ. 19.7։
ֆ Ես. 40.8։ Մատ.5.18։ [3։
ֆ Մէզ 19.9։ Վահ.15.1 Մատ. 1.21։ Ղուկ. 1.68։
ՙ Ղուկ. 1.49։
ֆ Թվ. 4 6։ Յոբ. 28.28։ Բամ. 1 7։ 9.10։ Վա՛. 12.13։ 112
– Մէզ. 128.1։
ֆ Մէզ. 119.16,35,47,70,143։
ֆ Մէզ. 25.13։ 37.26։ 102.28։
ֆ Մատ. 6.33։
ֆ Յոբ.11.17։ Մէզ. 97.11։ [35։
ՙ Մէզ.37.26։ Ղուկ. 6.
ֆ Եփես.5.15։ Կող.4.5։
ֆ Մէզ. 15.5։
ֆ Բամ. 10.7։
ֆ Բամ. 1.33։
ֆ Մէզ. 64.10։
ՙ Մէզ. 59.10։ 118.7։
ֆ Բամ. 3.25։
ֆ 2Կոր. 9.9։
ֆ Թվ. 24.13։ Այ. 3։

Digitized by Google

ՙՊուլնուզը ՚իզզէթլէ եիւքսէլէճէք։
10 ›Շէրիր կէօրիւպ ղազապա կէլէճէք,
ՙՏիշլէրինի գըճըրտատըպ՝ ՙէրիյէճէք տիր.
՚Շէրիրլէրին արզուսը մահվ օլաճագ տըր։

ՄԷԶՄՈՐ 113

Ալլահա ՚ազաւէթլի, 6 վէ մէրհաւէթի իչիւն համտա տա՚վէթ։

Ա՚լէլուիա։
ՙԷյ ՐԱՊՊԸՆ գուլլարը, համտ էտինիզ,
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էտինիզ։
2 ՙՇիմտիտէն էպէտէտէք
ՐԱՊՊԸՆ իսմի միւպարէք օլսուն։
3 ՙՇարգտան ղարպա գատար
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ օլունսըն։
4 ՐԱՊՊ թա՚իֆէլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ ՙմիւթա՚ալ,
Վէ ՙմէճտի սէմավաթըն ֆէվգինտէ տիր։
5 ՙԵիւճէլէրտէ սաքին օլան Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ միսլի
քի՞մ տիր։
6 ՙՍէմավաթ իլէ զէմինտէ օլանլարա նազար էթմէք
իչիւն թէնէզզիւլ էտէր։
7 ՙԵօգսուլը թօփրագտան եիւքսէլտիր,
Ֆագիրի մէզպէլէտէն եօգարը գալտըրըր։
8 ՙԷշրաֆ իլէ, եա՚նի գավմընըն էշրաֆը իլէ պէրա-
պէր օթուրտուր։
9 Վէ ›՚ագիր գարըյը ֆէրահլը
Էվլատ վալիտէսի օլարագ խանէտէ իսքեան էտէր։
Ա՚լէլուիա։

ՄԷԶՄՈՐ 114

*Իսրայէլ Մըսըրտան չըգտըղընտա Բապպէլն իգհար էյլէտույի միւ՚-
ճիզաքըն գիքրի։*

ՙԻսրայէլ Մըսըրտան,
Պէյթ ի Յակոբ ՙէճնէպի լիսան սէօյլէյէն գավմտան
չըգտըղընտա,
2 ՙՅուդա անըն մագտիսի,
Իսրայէլ անըն սալթանաթը օլտու։
3 ՙՏէնիզ կէօրիւպ ֆիրար էթտի։
ՙՅորդանան կէրի չէքիլտի։
4 ՙՏաղլար գօչլար կիպի,
Պայըրլար գուզուլար կիպի սըչրատըլար։
5 ՙԷյ տէնիզ, սանա նէ՞ օլտու, քի ֆիրար էթտին.
Էյ Յորդանան, նի՞չիւն կէրի չէքիլտին։
6 Էյ տաղլար, գօչլար կիպի,
Էյ պայըրլար, գուզուլար կիպի ՚ի՞նչ սըչրատընըզ։
7 Էյ զէմին, Բապպէն հուզուրընտա,
Յակոբըն Ալլահընըն հուզուրընտա թիթրէ։
8 ՙԳայայը սու կէօլիւնէ,
Չագմագ թաշընը սու փունկարընա տէօնտէրէն օ տըր։

ՄԷԶՄՈՐ 115

*Ալլահընն հագիգի մէճտի, 4 վէ փուճլարըն պաճըլ օլտըղընա պի-
նա՚էն, 9 Անա ի՚ֆիւտատ, 12 վէ համտ իչիւն Թէշվիգ։*

ՙՊիզէ տէյիլ, եա ՐԱՊՊ, պիզէ տէյիլ,
Անճագ ՚ինայէթիդ իչիւն վէ հագիգաթըդ իչիւն,
Քէնտի իսմինէ շէրէֆ վէր։
2 Թա՚իֆէլէր նի՞չիւն՝ ՙԱնլէրին Իլահը նէ՞րէտէ տիր՝
տէսինլէր։
3 ՙԱլլահըմըզ սէմավաթտա տըր.
Հէփ միւրատընը իճրա էյլէտի։
4 ՙԱնլէրին սանէմլէրի կիւմիւշ վէ ալթուն տըր,
Ինսան էլի իշի տիր։
5 Աղըզլարը վար իքէն սէօյլէմէզլէր.
Կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէզլէր.
6 Գուլագլարը վար իքէն իշիթմէզլէր.
Պուրունլարը վար իքէն գօգլամազլար.
7 Էլլէրի վար իքէն եօգլամազլար.
Այագլարը վար իքլէն եիւրիւմէզլէր.
Պօղազլարընտան սէս չըգարմազլար։
8 Անլէրի եափանլար,
Վէ անլէրէ թէվէքքիւլ էտինլէրին ճիւմլէսի
ՙԱնլէրէ պէնգէյէճէք տիր։
9 ՙԵա Իսրայէլ, ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էյլէ.
ՙԱնլէրէ եարտըմ վէ սիփէր օ տըր.
10 Էյ պէյթ ի Ահարոն, ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էյլէ.
Անլէրէ եարտըմ վէ սիփէր օ տըր։
11 Էյ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար, ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էյ-
լէյինիզ.
Անլէրէ եարտըմ վէ սիփէր օ տըր։
12 ՐԱՊՊ պիզի թէզէքքիւր էտիպ՝ միւպարէք գը-
լաճագ,
Պէյթ ի Իսրայէլի միւպարէք գըլաճագ,
Պէյթ ի Ահարոնը միւպարէք գըլաճագ տըր։
13 ՙՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլարը,
Քիւչիւքլէրի վէ պէօյիւքլէրի միւպարէք գըլաճագ
տըր։
14 ՐԱՊՊ սիզի,

ՙ *Մէզ.* 75. 10։
› *Պագ Ղուկ.* 13. 28։
՚ *Մէզ.* 37. 12։
՛ *Մէզ.* 58. 7,8։
՝ *Էմս.* 10. 28։ 11. 7։
113
ՙ *Մէզ.* 135. 1։
՚ *Դան.* 2. 20։
՛ *Ես.* 59. 19։ *Մաղ.* 1. 11։
՝ *Մէզ.* 97. 9։ 99. 2։
՞ *Մէզ.* 8. 1։
՟ *Մէզ.* 89. 6։
ՠ *Մէզ.* 11. 4։ 138. 6։ *Ես.* 57. 15։
ա 1 *Մխ.* 2. 8։ *Մէզ.* 107. 41։
՚ *Յոբ.* 36. 7։
՛ 1 *Մխ.* 2. 5։ *Մէզ.* 68. 6։ *Ես.* 54. 1։ *Դաղ.* 4. 27։
114
ՙ *Խուր.* 13. 3։
՚ *Մէզ.* 81. 5։
՛ *Խուր.* 6. 7։ 19. 6։ 25. 8։ 29. 45,46։ *Թէս.* 27. 9։
՝ *Խուր.* 14. 21։ *Մէզ.* 77. 16։
՞ *Ցես.* 3. 13,16։
՟ *Մէզ.* 29. 6։ *Ամ.* 3. 6։
ՠ *Ամ.* 3. 8։
ա *Խուր.* 17. 6։ *Ա՚տ.* 20. 11։ *Մէզ.* 107. 35։
115
ՙ *Պագ Ես.* 48. 11։ *Եզեկ.* 36. 32։
՚ *Մէզ.* 42. 3,10։ 79. 10։ *Յովէլ.* 2. 17։
՛ 1 *Թգվ.* 16. 26։ *Մէզ.* 135. 6։ *Դան.* 4. 35։
՝ *Թէս.* 4. 28։ *Մէզ.* 135. 15-17։ *Երեմ.* 10. 3, վէ զայրի։
՞ *Մէզ.* 135. 18։ *Ես.* 44. 9-11։ *Յովն.* 2. 8։ *Ամբ.* 2. 18,19։
՟ *Պագ Մէզ.* 118. 2-4։ 135. 19,20։
ՠ *Մէզ.* 33. 20։ *Էմս.* 30. 5։
ա *Մէզ.* 128. 1,4։

Digitized by Google

Սիզին իւէ էվլատընըզը չօղալտաճագ տըր։
15 Սիզ [ր]սէմավաթ իւէ զէմինի խալգ էտէն ՐԱՊՊԸՆ
[ս]միպարէքլէրի սինիզ։
16 Սէմա իւս սէմավաթ ՐԱՊՊԸՆ տըր,
Ամմա զէմինի պէնի ատէմէ վէրտի։
17 [է]Էօլիւէր վէ սիւքիւթ մահալընա էնէնլէրին հիչ պիրի
ՐԱՊՊԱ համտ էթմէզ։
18 [ւ]Ամմա պիզ շիմտիտէն էպէտէտէք
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտէրիզ։ Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 116

Միւսիպէլէրտէն խէյլաս իչիւն Ալլահա Թէշէքքիւր։ 12 Ալլահըն [ի]սպատէնինէ արզու։

*Մ էսրուր իմ՝՝, զիրա ՐԱՊՊ ավազըմը
Վէ նիյազըմը իշիթտի։
2 Վէ գուլաղընը պանա մէյլ էթտիրտի.
Պու էճլտէն միւտտէթ ի՝էօմրիւմտէ Ա՜ տու՝ա էտէ-
ճէյիմ։
3 [ե]Էօլիւմ քէմէնտլէրի պէնի գուշաթտըլար,
Վէ հավիյէ մուսիպէթլէրի պանա իսապէթ էթտի.
Մուզայագայա վէ հիւզնէ միւպէթէա օլտըմ։
4 Օ զէման ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ ֆէրեատ էթտիմ.
Եա ՐԱՊՊ, րէճա էտէրիմ, ճանըմը գուրթար՝ ֆէֆէմ։
5 [բ]ՐԱՊՊ րա՜ուֆ վէ [թ]ատիլ տիր.
Ալլահրմըզ րահիմ տիր։
6 ՐԱՊՊ սատտիլլէրի հըֆզ էտէր.
Զիլլէթտէ իտիմ, վէ պէնի խէլաս էթտի.
7 Էյ ճանըմ, [գ]րահաթընկա տէօն,
Զիրա [դ]ՐԱՊՊ սանա էյիլիք էյլէտի։
8 [ե]Զիրա ճանըմը էօլիւմտէն, կէօզլէրիմի կէօզ եա-
շընտան,
Այաղըմը գայմագտան սէն խէլաս էթտին։
9 [զ]Էայաթտա օլանլարընն տիյարընտա,
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա եիւրիւյէճէյիմ։
10 [է]Իման էթտիմ, անըն իչիւն սէօյլէտիմ.
Պէն զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտըմ։
11 [ը]Էայրէթիմտէ,
[թ]Խալգընն ճիւմլէսի եալանճը տըր՝ տէտիմ։
12 Պանա օլան իհսանընընն ճիւմլէսինէ մուգապիլ
ՐԱՊՊԱ նէ՞ թագտիմ էտէյիմ։
13 Խէլաս քեասէսինի ալըպ,
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՝ա էտէճէյիմ։
14 Պիւթիւն գավմը հուզուրընտա
[ժ]Նէզրլէրիմի ՐԱՊՊԱ իֆա էտէճէյիմ։
15 ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա
[ի]Միւթթագիլէրինին վէֆաթը գըյմէթլի տիր.
16 Նիյազ էտէրիմ, եա ՐԱՊՊ, [լ]պէն գուլընկ իմ,
Պէն [խ]ճարիյէկին օղլու գուլընկ իմ.
Սէն պէնտլէրիմի չէօզտիւն։
17 [կ]Սանա համտ գուրպանը զէպհ էտէճէյիմ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՝ա էտէճէյիմ։
18 [հ]Նէզրլէրիմի ՐԱՊՊԱ
Պիւթիւն գավմը հուզուրընտա,
19 [պ]Պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հավլուլարընտա,
Սէնին իչինտէ, էյ Երուսաղէմ, իֆա էտէճէյիմ։
Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 117

Բապպա համտ։

[ձ]Էյ ճիւմլէ միլլէթլէր, ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ.
Էյ իւմմէթլէրին քեաֆֆէսի, անա թէսպիհ էտինիզ.
2 Զիրա անըն [ղ]ինայէթի իւզէրիմիզտէ [ճ]ազիմ տիր
Վէ [մ]ՐԱՊՊԸՆ հագիգաթը էպէտի տիր։
Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 118

Համտս տա՝վի,ի։ 5 Ալլահա Թէվէքքիւլ էճվինին [յ]նսանա [ի]Թիմատ էճվի,քտէն էվլա օլտըզը։ 19 Մագխուտէ Բապպա համտ ու Քա՝զիմ էճվէյէ արզու։

[ա]ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր,
Զիրա անըն [բ]ինայէթի էպէտի տիր։
2 [գ]Իսրայէլ տէսին քի,
[դ]Ինայէթի էպէտի տիր։
3 Պէյթ ի Ահարոն տէսին քի,
[ե]Ինայէթի էպէտի տիր։
4 ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար տէսինլէր քի,
[զ]Ինայէթի էպէտի տիր։
5 [է]Մուզայագատա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիմ.
ՐԱՊՊ պէնի միւսթէճապ գըլըպ՝ [ը]կէնիշլիյէ ւէ՞ւբ։
6 [թ]ՐԱՊՊ պէնիմ իւէ տիր, գօրգմամ,
Ինսան պանա նէ՞ եափա պիլիր։
7 [ժ]ՐԱՊՊ եարտըմճըլարըմ արասընտա պէնիմ իւէ տիր.
Պէն տախի [ի]պանա պուղզ էտէնլէրին հելա՞քը կէօրէ-
ճէյիմ։
8 [ի]ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթմէք,
Ինսանա իւ՝թիմատ էթմէքտէն էվլա տըր։
9 [լ]ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթմէք,
Էշրաֆա իւ՝թիմատ էթմէքտէն էվլա տըր։
10 Ճիւմլէ թա՝իֆէլէր պէնի իհաթէ էթտիլէր.

[ր] Թէք. 1.1։ Մէզ. 96.5։
[ս] Թէք. 14. 19։
[տ] Մէզ. 6.5։ 88. 10-12։ Եա. 38. 18։ [20։ Լ Մէզ. 113.2։ Դան. 2. 116
* Ե՜ւբօտ՝ Բ՜ոդը ակվիլիմ։ Մէզ. 18. 1։
[ւ] Մէզ. 18. 4-6։
[փ] Մէզ. 103. 8։
[ք] Եզր. 9. 15։ Նէհ. 9. 8։ Մէզ. 119. 137։ 145. 17։ [11. 29։
[օ] Երեմ. 6. 16։ Մատթ.
[ֆ] Մէզ. 13.6։ 119. 17։
[ղ] Մէզ. 56. 13։
[ճ] Մէզ. 27. 13։
[ձ] 2Կոր. 4. 13։
[մ] Մէզ. 31. 22։
[յ] Բամ. 3. 4։
[ն] Այ. 18։ Մէզ. 22.25։ Յովել. 2. 9։
[շ] Մէզ. 72. 14։ [12։
[չ] Մէզ. 119. 125։ 143.
[պ] Մէզ. 86. 16։
[ջ] Ղեւ. 7. 12։ Մէզ.50. 14։ 107. 22։
[ռ] Այ. 14։
[ս] Մէզ. 96. 8։ 100. 4։ 135. 2։
117
[վ] Բամ. 15. 11։
[տ] Մէզ. 100. 5։
118
[ր] 1Թէվ.16.8,34։ Մէզ. 106.1։107.1։ 136.1։
[ց] Պագ Մէզ. 115.9, վէ դայրի։
[ւ] Մէզ. 120. 1։
[փ] Մէզ. 18. 19։
[ք] Մէզ.27.1։ 56. 4,11։ 146. 5։ Եա. 51 12։ Յոել. 13. 6։
[օ] Մէզ. 54. 4։
[ֆ] Մէզ. 59. 10։
[ղ] Մէզ. 40. 4։ 62. 8,9։ Երեմ. 17. 5,7։
[ճ] Մէզ. 146. 3։

Digitized by Google

ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ անլէրի հէլաք էտէճէյիմ։
11 ՚Էթրաֆ ու էքնաֆըմը ալտըլար.
Անլէրի ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ հէլաք էտէճէյիմ։
12 ՚Արըլար կիպի պէնի իհաթէ էթտիլէր,
՚Տիքէն աթէշի կիպի սէօնտիլէր.
Անլէրի ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ հէլաք էտէճէյիմ։
13 Սէն պէնի տուշիւրմէք իչիւն շիտտէթլէ իթիվէրտին իսէ տէ,
ՐԱՊՊ պանա եարտըմ էթտի։
14 ՚Գուվվէթիմ վէ մէզմուրըմ ՐԱՊՊ տըր,
Վէ պէնիմ խէլասքեարըմ օլտու։
15 Սալիհլէրին չատըրլարընտա մէսէրրէթ վէ խէլաս սէտասը վար.
ՐԱՊՊԸՆ սաղ էլի գուվվէթլէ իշ կէօրիւր։
16 ՚ՐԱՊՊԸՆ սաղ էլի եիւքսէլմիշ տիր,
ՐԱՊՊԸՆ սաղ էլի գուվվէթլէ իշ կէօրիւր։
17 ՚Պէն վէֆաթ էթմէյէճէյիմ,
Անճագ եաշայրա՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ իշլէրինի հիքեայէ էտէճէյիմ։
18 ՐԱՊՊ ՚պէնի շիտտէթլէ թէ՛տիպ էթտի իսէ տէ
Էօլիւմէ թէսլիմ էթմէտի։
19 ՚Պանա սալահ գափուլարընը աչընըզ.
Անլէրտէն կիրիպ ՐԱՊՊԱ համտ էտէճէյիմ։
20 ՚ՐԱՊՊԸՆ գափուսը պու տըր,
՚Սալիհլէր պունտան կիրէճէքլէր։
21 Սանա համտ էտէրիմ,
Զիրա պէնի միւսթէճապ գըլտըն,
Վէ ՚պէնիմ խէլասքեարըմ օլտըն։
22 ՚Եափուճըլարըն ըշտտ էթտիքլէրի թաշ
Քէօշէ թաշը օլտու։
23 Պու ՐԱՊՊ թարաֆընտան օլուպ,
Կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ ՚աճա՛իպ տիր։
24 Պու ՐԱՊՊԸՆ եափտըղը կիւն տիր.
Անտէ մէսրուր ու շատման օլալըմ։
25 Նիյազ էտէրիմ, եա ՐԱՊՊ, խէլաս էյլէ,
Նիյազ էտէրիմ, եա ՐԱՊՊ, միւյէսսէր գըլ։
26 ՚ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն.
Սիզէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱՆ խայր տու՛ա էյլէյտիք։
27 Եհովա Ալլահ տըր, վէ ՚պիզէ նուր իհսան էթտի.
Գուրպանը իփլէրլէ պաղլայըպ,
Մէզպահընն պույնուզլարընա գատար ՚ՀԸՐԷՔՔԷՆ։
28 Ալլահըմ սէն սին, սանա համտ էտէրիմ.
՚Եա Ալլահըմ, սէնի թա՛զիմ էտէրիմ։
29 ՚ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 119

Քէլամ Ուլլահ հազրընտա տըր։

Ա. ԼԻՖ Ա

1 Եէ միւպարէք տիր թարիգտէ քեամիլ օլանլար,
՚ՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթընտա եիւրիյէնլէր։
2 Նէ միւպարէք տիր շէհատէթլէրինի հըֆզ էտէնլէր.
Պունլար անը պիւթիւն գալպլէ թալէպ էտէրլէր։
3 ՚Ֆըսգը տախի իրթիքեապ էթմէյիպ,
Անըն թարիգլէրինտէ եիւրիւրլէր։
4 Սէն քէնտի թէնպիհաթընկըն տիգգաթլէ հըֆզ օլունմասընը էմր էթտին։
5 Քեաշքի գանունլարընկը հըֆզ իչիւն
Թարիգլէրիմ սապիթ օլա իտի։
6 ՚Օ զէման պէն սէնին հէփ էմրլէրինէ տիգգաթ էթմէքլէ խէճիլ օլմամ։
7 ՚Ատալէթլի ահքեամընկը էօյրէնտիյիմտէ,
Իսթիգամէթ ի գալպլէ սանա համտ էտէճէյիմ։
8 Գանունլարընկը հըֆզ էտէրիմ,
Պէնի քիւլլիյէն թէրք էթմէ։

ՊԷԹ Բ

9 Նէվճիվան քէնտի թարիգինի նէ՞ իլէ փաքլէյէ պիլիր.
Սէնին քէլամընա կէօրէ հըֆզ էթմէսիյլէ ՚օ՚ր։
10 Պիւթիւն գալպիմլէ ՚սէնի թալէպ էթտիմ.
՚Էմրլէրինտէն պէնի սափտըրմա։
11 ՚Քէլամընկը գալպիմտէ սագլատըմ,
Քի սանա կիւնահ իշլէմէյէյիմ։
12 Եա ՐԱՊՊ, սէն միւպարէք սին.
՚Պանա գանունլարընկը թա՛լիմ էյլէ։
13 Աղզընկըն ճիւմլէ ահքեամընը
Տուտագլարըմլէ ՚հիքեայէ էթտիմ։
14 Հէր կէօնէ սէրվէթտէն ՚ռ՚ր՚ օ՚ր կիպի,
Շէհատէթլէրինկին եօլընտան մէսրուր օլտըմ։
15 ՚Թէնպիհաթընկը թէֆէքքիւր էտիպ,
Թարիգլէրինէ տիգգաթ էտէճէյիմ։
16 ՚Գանունլարընկտան մահզուզ օլաճաղըմ.
Քէլամընկը ունութմայաճաղըմ։

ԿԻՄԷԼ Ջ

17 ՚Գուլընկա լութֆ էյլէ,
Քի եաշայայըմ վէ քէլամընկը հըֆզ էտէյիմ։
18 Կէօզլէրիմի աչ,
Քի սէնին շէրի՛աթընտան ճաիպ շէյլէր կէօրէյիմ։

ա Մէզ. 88. 17։
բ Թէս. 1. 44։
գ Վա՛. 7. 6։ Նաւ. 1. 10։
դ Խուր. 15. 2։ Ես. 12. 2։
ե Խուր. 15. 6։
զ Մէզ. 6. 5։ Ամր. 1. 12։
է Մէզ. 73. 28։
ը 2Կոր. 6. 9։
թ Ես. 26. 2։
ժ Մէզ. 24. 7։
ի Ես. 35. 8։ Վահ. 21. 27։ 22. 14, 15։
լ Այ. 14։
խ Մաւտ. 21. 42։ Մարկ. 12. 10։ Ղուկ. 20. 17։ Ա՛մալ. 4. 11։ Եփես. 2. 20։ 1Պետ. 2. 4, 7։
ծ Մաւտ. 21. 9։ 23. 39։ Մարկ. 11. 9, 10։ Ղուկ. 19. 38։ Պազ Զաք. 4. 7։
կ Եսի 8. 16։ 1Պետ. 2. 9։
հ Խուր. 15. 2։ Ես. 25. 1։
ձ Այ. 1։
119
ղ Մէզ. 128. 1։
ճ 1Յովհ. 3. 9։ 5. 18։
մ Յոր. 22. 26։ 1Յովհ. 2. 28։
յ 2Թէվ. 15. 15։
ն Այ. 21, 118։
շ Մէզ. 37. 31։ Ղուկ. 2. 19, 51։
ո Այ. 26, 33, 64, 68, 108, 124, 135։ Մէզ. 25. 4։
չ Մէզ. 34. 11։
պ Մէզ. 1. 2։ Այ. 23, 48, 78։
ջ Մէզ. 1. 2։ Այ. 47, 70, 77։
ռ Մէզ. 116. 7։

Digitized by Google

19 ՝Պէն զէմինտէ ղարիպ իմ.
Էմրլէրինկի պէնտէն խաֆի թուլմա։
20 ՞Ձանըմ սէնին ահքեամընա
Տա՛իմի իշթիյագը հասէպկյլէ էզիլմիշ տիր։
21 ՞Էմրլէրինտէն սափմըշ օլան մաղրուր վէ մէ՛ունլարը
թէքտիր էթտին։
22 ՝Իւզէրիմտէն ՛ար ու հագարէթի տէֆ՛ էյլէ,
Զիրա շէհատէթլէրինկի հրֆզ էյլէտիմ։
23 Րէ՛իսլէր տախի օթուրուպ ՛ալէյհիմտէ միւքեալէմէ
էթտիքլէրինտէ,
Գուլըկ ՞գանունլարընկը թէֆէքքիւր էտէր։
24 ՞Շէհատէթլէրինկ տախի պէնիմ մէսէրրէֆիմ
Վէ միւսթէշարըմ տըր։

ՏԱԼԷԹ

25 ՝Ձանըմ թօփրաղա եափըշտը.
Քէլամընկա կէօրէ պէնի ՛ինհեա էյլէ։
26 Եօլլարըմը հիքեայէ էյլէտիմ, վէ պէնի միւսթէճապ
գըլտըն.
՞Գանունլարընկը պանա թա՛լիմ էյլէ։
27 Թէնպիհաթընկըն եօլընը պանա թէֆհիմ էյլէ,
Քի ՛ամիպ իշլէրինկի թէֆէքքիւր էտէյիմ։
28 ՞Ձանըմ հիւզնտէն էրիտի.
Քէլամընկա կէօրէ պէնի սապիթ գըլ։
29 Եալան եօլու պէնտէն ուզագլաշտըր,
Պանա շէրի՛աթընկը իհսան էյլէ։
30 Թարիգ ի հագգը իխթիյար էտիպ,
Ահքեամընկը Է՞Է-՞ գօտրմ։
31 Սէնին շէհատէթլէրինէ եափըշտրմ.
Եա ՐԱՊՊ, պէնի խէճիլ էթմէ։
32 Էմրլէրինկին եօլընտա սէյիրտէճէյիմ,
Զիրա ՞եիւրէյիմը կէնիշլէտէճէքսին։

ՀԷ ՞

33 Եա ՐԱՊՊ, ՝պանա գանունլարընկըն թարիգինի թա՛-
լիմ էյլէ,
Պէն տախի անը ՞նիհայէթէ տէյին հրֆզ էտէրիմ։
34 ՝Պանա ֆէհմ իհսան էյլէ, վէ պէն շէրի՛աթընկը հրֆզ
էտիպ,
Պիւթիւն գալպլէ անա իմթիսալ էտէրիմ։
35 Էմրլէրինկին թարիգինտէ պէնի իրշատ էյլէ,
Զիրա անտէ մէսէրրէթ պուլտրմ։
36 Գալպիմի ՞թամա՛ա տէյիլ,
Անճագ շէհատէթլէրինկէ մէյլ էթտիր։
37 Կէօզլէրիմի ՝պաթըլա պագմատան ՞տէօնտէր.
՞Սէնին թարիգինտէ պէնի իհեա էյլէ։
38 Սէնին գօրգունտա պուլունան գուլընկ հագգընտա
՝Քէլամընկը սապիթ էյլէ։
39 Գօրգտրղրմ հագարէթի տէֆ էյլէ,
Զիրա ահքեամընկ էյի տիր։
40 Իշթէ սէնին թէնպիհաթընա ՞միւշթագ ըմ.
Պէնի ՛ատալէթինկլէ ՞իհեա էյլէ։

ՎԱՎ ՝

41 Եա ՐԱՊՊ, ՛ինայէթինկ,
Քէլամընկա կէօրէ խէլասընկ ՞պանա կէլսին։
42 Վէ պէնի թահգիր էտինէ ճէվապ վէրէյիմ.
Զիրա սէնին քէլամընա թէվէքքիվ էթտիմ։
43 Վէ հագիգաթ քէլամընը աղզրմտան ասլա կիտէրմէ,
Զիրա ահքեամընկա իւմիտ էթտիմ։
44 Վէ շէրի՛աթընկը տա՛իմա,
Հէլէյպէտ հրֆզ էտէճէյիմ։
45 Վէ կէնիշլիքտէ կէզէճէյիմ,
Զիրա սէնին թէնպիհաթընը թալէպ էթտիմ։
46 Վէ ՞մէլիքլէր հուզուրընտա շէհատէթլէրինկտէն պահս
էտէճէյիմ, վէ խէճիլ օլմայաճաղրմ։
47 Վէ սէվտիյիմ էմրլէրինկլէ ՝մէսրուր օլաճաղրմ։
48 Էլլէրիմի՝ սէվտիյիմ էմրլէրինկէ գալտրրարագ,
՝Գանունլարընկը թէֆէքքիւր էտէճէյիմ։

ԶԱՅԻՆ ՝

49 Պէնի ՝մունթազըրը գըլտրղրնկ քէլամը
Գուլընկ հագգընտա թէզէքքիւր էյլէ։
50 Մէշագգաթըմտա պանա ՝թէսէլլի պու տրր,
Զիրա քէլամընկ պէնի իհեա էյլէտի։
51 Մաղրուրլար պէնի զիյատէսիյլէ ՞իսթիհզա էթտիլէր,
Պէն իսէ ՞շէրի՛աթընկտան սափմատրմ։
52 Եա ՐԱՊՊ, գատիմտէն օլան ահքեամընկը
Տէրխաթըր էթմէքլէ միւթէսէլլի օլտրմ։
53 Շէրի՛աթընկը թէրք էտէն շէրիրլէր սէպէպկյլէ
՝Պէնի տէհշէթ թուլմտու։
54 Ղուրպէթիմ խանէսինտէ
Գանունլարընկ պանա մէզմուր օլտու։
55 Եա ՐԱՊՊ, ՞սէնին իսմինի կէճէտէ զիքր էտէրէք,
Շէրի՛աթընկը հրֆզ էյլէտիմ։
56 Թէնպիհաթընկը հրֆզ էյլէտկյիմ իչիւն
Պու պանա վագը՛ օլտու։

Ը Թէք. 47. 9։ 1 Թէվ. 29. 15։ Մէզ. 39. 12։ 2Կոր. 5. 6։ Ի՞պր. 11. 13։
Ի Մէզ. 42. 1,2։ 63. 1։ 84. 2։ Այ. 40, 131։
Ձ Այ. 10, 110, 118։
Ղ Մէզ. 39. 8։
Ճ Այ. 15։
Յ Այ. 77, 92։
Չ Մէզ. 44. 25։
Ո Այ. 40։ Մէզ. 143. 11։
Շ Այ. 12։ Մէզ. 25. 4։ 27. 11։ 86. 11։
Չ Մէզ. 107. 26։
Ն 3Մին. 4. 29։ Ես. 60. 5։ 2Կոր. 6. 11։
Շ Այ. 12։
Ո Այ. 112։ Մատթ. 10. 22։ Վահ. 2. 26։
Չ Այ. 73։ Էմս. 2. 6։ Ցակ. 1. 5։
Ռ Եզեկ. 33. 31։ Մարկ. 7. 21, 22։ Ղուկ. 12. 15։ 1Տիմ. 6. 10։ Ի՞պր. 13. 5։
Ջ Էմս. 23. 5։
Ռ Ես. 33. 15։
Ս Այ. 40։
Վ 2Մին. 7. 25։
Տ Այ. 20։
Ր Այ. 25, 37, 88, 107, 149, 156, 159։
Ց Մէզ. 106. 4։ Այ. 77։
Ւ Մէզ. 138. 1։ Մատթ. 10. 18, 19։ Ա՛մաղ. 26. 1, 2։
Ւ Այ. 16։
Փ Այ. 15։
Ք Այ. 74, 81, 147։
Ֆ Բամ. 15. 4։
Ռ Երեմ. 20. 7։
Բ Յոբ. 23. 11։ Մէզ. 44. 18։ Այ. 157։
Ֆ Եզր. 9. 3։
Ր Մէզ. 63. 6։

Digitized by Google

ԽԷԹ Ո

57 Եա ՐԱՊՊ, ԻնասիպիմՔԷ ՔԷ.
Սէնին սէօզլէրինի հրֆզ էտէրիմ՝ տէտիմ:
58 Րիզակը պիւթիւն գալպտէն թալէպ էթտիմ.
ՔՔէլամընկա կէօրէ պանա մէրհամէթ էյլէ:
59 ԻԵօլլարըմը թէֆէքքիւր էտիպ,
Այագլարըմը շէհատէթլէրինկէ չէվիրտիմ:
60 Էմրլէրինկի հրֆզ իչիւն
կէճիքմէյէրէք ՚աճէլէ էթտիմ:
61 Շէրիրլէրին պէօլիւքլէրի պէնի իհաթէ էթտիլէր,
Ամմա շէրի՚աթըկը ունութմատըմ:
62 ՚Ատալէթլի ահքեամընկտան տօլայը սանա համտ էթ-
մէք իչիւն,
ԷկէճէՔկէճէ եարըսընտա գալգարըմ:
63 Պէն սէնտէն գօրգարագ,
Թէնպիհաթըկը հրֆզ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ րէֆիգ իմ:
64 Եա ՐԱՊՊ, Իզէմին ՚ինայէթինկլէ տօլու տրը.
ԻՊանա գանունլարըկը թա՚լիմ՝ էյլէ:

ԴԷԹ Ե

65 Եա ՐՍՊՊ, քէնտի քէլամընկա կէօրէ,
Գուլընկա էյիլիք էթտին:
66 Պանա քեամիլ ֆէհմ վէ ՚իլմ թա՚լիմ էյլէ,
Զիրա էմրլէրինկէ իման էթտիմ:
67 ԻՄէշագգաթրմտան էվվէլ սափմըշ իտիմ,
Ամմա շիմտի քէլամընկը հրֆզ էտէրիմ:
68 ԻՍէն քէրիմ վէ իհսան էտիճի սին.
ԻՊանա գանունլարընկը թա՚լիմ էյլէ:
69 Մաղրուրլար ՚ալէյհիմէ ՚եալան թէրթիպ էթտիլէր,
Ամմա պէն պիւթիւն եիւրէքլէ սէնին թէնպիհաթընը
հրֆզ էտէրիմ:
70 ԻԱնլէրին գալպի իչ եաղը կիպի սէմիզ օլտու,
ՀՊէն իսէ շէրի՚աթընտա մէսէրրէթ պուլտըմ:
71 ՝Մէշագգաթ չէքտիյիմ պանա խայըրլը օլտու,
Թա քի սէնին գանունլարընը էօյրէնէյիմ:
72 ՔՍէնին աղզընըն շէրի՚աթը
Պանա պինկլէրճէ ալթուն վէ կիւմիւշտէն էվլա տրը:

ԵՕՏ Ը

73 ԻՍէնին էլլէրին պէնի եափրպ վիճուտէ կէթիրտի.
Էմրլէրինկի էօյրէնմէք իչիւն ՚պանա ֆէհմ իհսան էյլէ:
74 ՝Սէնտէն գօրգանլար պէնի կէօրիւպ՝ շատման օլա-
ճագլար,
ՔՋիրա սէնին քէլամընա իւմիտ էթտիմ:

ՀԱՄԷՏ Թ

75 Եա ՐԱՊՊ, հիւքմլէրինկ ՚ատալէթ օլտրղընը,
Վէ պէնի մէշագգաթա տիւշար էթտինկ ԻսատրգանէՔ
իտինինի պիլիրիմ:
76 Քէրէմ էթ գուլընկա օլան քէլամընկա կէօրէ,
Ինայէթինկ պանա թէսէլլի օլսուն:
77 ՝Մէրհամէթլէրինկ պանա կէլսին, քի եաշայայրմ,
Զիրա Քշէրի՚աթընկ մէսէրրէթիմ տիր:
78 Մաղրուրլար ՝խէճիլ օլաճագլար,
Զիրա պանա ԻնահագգՔ եէրէ ղատր էթտիլէր.
Պէն իսէ սէնին ՝թէնպիհաթընը թէֆէքքիւր էտէրիմ:
79 Սէնտէն գօրգանլար
Վէ շէհատէթլէրինկի պիլէնլէր պանա տէօնսիւնլէր:
80 Գալպիմ գանունլարընկտա քեամիլ օլսուն
Քի խէճիլ օլմայայրմ:

ՊՍՖ Ի

81 ՝ձանըմ խէլասընկա միշթագ տրը,
Վէ ԻպէՔպէն քէլամընկա մունթազըր իմ:
82 Պանա նէՔ զէման թէսէլլի վէրէճէքսին՝ տէյէրէք,
՝Կէօզլէրիմ սէնին քէլամընը ԻԵ+ԼՔ+Լ պօզուլուր:
83 Զիրա ՚տիւմանտա օլան թուլում կիպի օլտըմ,
Ամմա սէնին գանունլարընը ունութմատըմ:
84 ՝Գուլընկըն կիւնլէրի նէՔ գատար տրը.
՝Պանա թէ՚ատտի էտէնլէրին իւզէրինտէ նէՔ զէման
հիւքմ իճրա էտէճէքսին:
85 Շէրի՚աթընկա մուվաֆֆըգ օլմայարագ,
ԻՄաղրուրլար պէնիմ իչիւն չուգուրլար գազտրլար:
86 Ճիւմլէ էմրլէրինկ սատագաթ տրը.
Պանա ՚նահագգ եէրէ ՚թէ՚ատտի էտէրլէր, պանա
եարտըմ էյլէ:
87 Աղ գալտը պէնի եէրտէ մահվ էտիյօրլար իտի,
Ամմա պէն թէնպիհաթընկը թէրք էթմէտիմ:
88 ՚Ինայէթինկէ կէօրէ պէնի իհեա էյլէ,
Վէ աղզընկըն շէհատէթինի հրֆզ էտէյիմ:

ԼԱՄԷՏ Խ

89 Եա ՐԱՊՊ, Քէլամընկ սէմավաթտա
Իլելէպէտ սապիթ գըլընմըշ տրը:
90 Սրտգընկ տէվր պէ տէվր տիր,
Զէմինի թէ՚սիս էթտին վէ սապիթ տիր:
91 ԻՊու կիւն ահքեամընկ իւզրէ սապիթ տիրլէր,
Զիրա ճիւմլէսի սէնին գուլլարընն տրը:
92 Եկէր ՚շէրի՚աթընկ մէսէրրէթիմ օլմասա իտի,
Օ զէման մէշագգաթրմտա հէլաք օլուր իտիմ:

ե Մէզ. 16.5։ Երեմ.ւ0.
16։ Մէլա. 3. 24։
զ Այ. 41։
է Ղուկ 15 17,18։
ը Ա՚մալ. 16. 25։
թ Մէզ. 33. 5։
ժ Այ. 12,26։
ի Այ. 71։ Երեմ 31.18,
19։ ՚Իպր. 12. 11։
լ Մէզ. 106. 1։ 107.1։
Մատթ. 19. 17։
խ Այ. 12,26։ [2։
ծ Յոբ. 13.4։ Մէզ.109.
կ Մէզ. 17. 10։ Ես. 6
10։ Ա՚մալ. 28. 27։
հ Այ. 35։
ձ Այ.67։ ՚Իպր. 12.10,
11։
ղ Այ.127։ Մէզ.19.10։
Լամ. 8. 10,11,19։
ճ Յոբ 10.8։ Մէզ.100
3։ 138. 8։ 139. 14։
մ Այ. 34,144։
յ Մէզ. 34. 2։
ն Այ. 49 147։
շ ՚Իպր. 12. 10։
ո Այ. 41։
չ Այ. 24,47,174։
պ Մէզ. 25. 3։
ջ Այ. 86։
ռ Այ. 23։
ս Մէզ. 73. 26։ 84. 2։
վ Այ. 74,114։
տ Այ. 123։ Մէզ. 69.3։
ր Յոբ. 30. 30։
ց Մէզ. 39. 4։
ւ Վաւ. 6. 10։
փ Մէզ. 35. 7։ Լամ. 16.
27։
ք Մէզ. 35 19։ 38.19։
օ Այ. 78։
ֆ Այ. 40։
ԻՄէզ. 89. 2։ Մատթ.
24. 34,35։ 1Պետ. 1.
25։
եւ Երեմ. 33. 25։
և Այ. 24։

Digitized by Google

93 Թէնպիհաթըկը էպէտէն ունութմամ,
Զիրա սէն պէնի անլէրլէ իհեա էթտին։
94 Պէն սէնին իմ, պէնի խէլաս էյլէ,
Զիրա սէնին թէնպիհաթընը թալէպ էյլէտիմ։
95 Շէրիրլէր պէնի հէլաք էթմէք իչիւն պէնի պէքլէտիլէր,
Ամմա պէն սէնին շէհատէթլէրինի թէֆէքքիւր էտէճէյիմ։
96 Հէր պիր քէմալէ պիր հատտ կէօրտիւմ
Սէնին էմրին զիյատէսիյլէ կէնիշ տիր։

ՄԷՄ Մ

97 Շէրի՛աթըկը նէ գատար սէվէրիմ.
Հէր կիւն թէֆէքքիւրիւմ օ տըր։
98 Էմրլէրինկ պէնի տուշմէնլէրիմտէն զիյատէ էհլ ի հիքմէթ գըլտը,
Զիրա անլէր տա՛իմա պէնիմ իլէ տիր։
99 Մու՛ալլիմլէրիմին ճիւմլէսինտէն զիյատէ տիրայէթլի օլտըմ,
Զիրա շէհատէթլէրինկ թէֆէքքիւրիւմ տիր։
100 Իխթիյարլարտան զիյատէ ակլայըշլը օլտըմ,
Զիրա թէնպիհաթըկը հըֆզ էյլէտիմ։
101 Այագլարըմը հէր քէօթիւ եօլտան կէրի չէքտիմ,
Քի քէլամընկը հըֆզ էտէյիմ։
102 Ահքեամընկտան տէօնմէտիմ,
Զիրա պանա սէն թա՛լիմ էթտին։
103 Քէլամընկ տիմաղըմա նէ թաթլը,
Աղզըմա պալտան թա՛թլը տըր։
104 Թէնպիհաթընկլէ ակլայըշլը օլտըմ,
Անընն իչիւն հէր եալան եօլընտան իքրահ էթտիմ։

ՆՈՒՆ Ն

105 Սէնին քէլամընն այագլարըմա չըրաղ,
Վէ եօլըմա նուր տըր։
106 Ատալէթլի ահքեամընկը հըֆզ էթմէյէ հեմին էթտիմ,
Վէ անը իֆա էտէճէյիմ։
107 Զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտըմ.
Եա ՐԱՊՊ, պէնի քէլամընկա կէօրէ իհեա էյլէ։
108 Եա ՐԱՊՊ, աղզըմընն միլէթպէրրի՛ թագտիմլէրինի գապուլ,
Վէ հահքեամընկը պանա թա՛լիմ էյլէ։
109 Ձանըմ տա՛իմա ավուճըմտա տըր,
Ամմա սէնին շէրի՛աթընը ունութմատըմ
110 Շէրիրլէր պանա տուզագ գուրտըլար,
Ամմա պէն սէնին թէնպիհաթընտան սափմատըմ։

111 Շէհատէթլէրինկ իլէէպէտ միրասըմ օլտու
Զիրա անլէր գալպիմին մէսէրրէֆի տիր։
112 Գանունլարընկը նիհայէթէտէք վէ էպէտէտէք իճրա իչիւն
Գալպիմի մէյլ էթտիրտիմ։

ՍԱՄԷԽ Ս

113 Իքի ֆիքիրլիլէրէ պուղզ էթտիմ,
Ամմա սէնին շէրի՛աթընը սէվտիմ։
114 Պէնիմ սէթր ու սիփէրիմ սէն սին.
Սէնին քէլամընա մունթազըր օլտըմ։
115 Էյ ֆասըգլար, պէնտէն ուզագ օլունըզ,
Զինքի պէն Ալլահրմընն էմրլէրինի հըֆզ էտէճէյիմ։
116 Պէնի քէլամընկա կէօրէ վիգայէ էյլէ, քի եաշայայըմ,
Վէ խիմիտիմտէն պէնի խէճիլ էթմէ։
117 Պէնի գուվվէթլէնտիր, քի խէլաս պուլայըմ,
Վէ տա՛իմա գանունլարընկա տիգգաթ էտէյիմ։
118 Սէնին գանունլարընտան սափանլարընն ճիւմլէսինի թահգիր էտէրսին,
Զիրա հիլէէրի եալան տըր։
119 Զէմինին հէփ շէրիրլէրինի մա՛տէն ճիւրիֆիւ սայարսըն,
Անընն իչիւն շէհատէթլէրինկի սէվէրիմ։
120 Թէնիմ սէնին գօրգունտան թիթրէտի,
Վէ պէն սէնին հիւքմլէրինտէն գօրգարըմ։

ԱՑԻՆ Ց

121 Հիւքմ ու ատալէթ իճրա էթտիմ.
Պանա զուլմ էտէնլէրէ պէնի թէսլիմ էթմէ։
122 Գուլընկա խայրա զամին օլ.
Մաղրուրլար պանա զուլմ էթմէսինլէր։
123 Կէօզլէրիմ սէնին խէլասընը,
Վէ ատալէթլի քէլամընկը պէ+լէ+նէ պօզուլտու։
124 Գուլընկա ինայէթինկէ կէօրէ մու՛ամլէյէ էտիպ՝
Պանա գանունլարընկը թա՛լիմ էյլէ։
125 Սէնին գուլըն իմ.
Շէհատէթլէրինկի պիլմէմ իչիւն պանա ֆէհմ իհսան էյլէ։
126 ՐԱՊՊԸՆ իճրա հէ+ֆ վագթը տըր.
Սէնին շէրի՛աթընը նաղզ էթտիլէր։
127 Պունա պինա՛էն էմրլէրինկի ալթունտան
Վէ խալիս ալթունտան զիյատէ սէվտիմ.
128 Իմտի հէր խուսուստա ճիւմլէ թէնպիհաթընը տօղրու ատտ էտէրիմ,
Հէր եալան եօլընտան իքրահ էտէրիմ։

Մատթ. 5.18։ 24.35։
Մէզ. 1. 2։
Թէս. 4. 6,8։
2Տիմ. 3. 15։
Ցոր. 32. 7-9։
Էմս. 1. 15։
Մէզ. 19 10։ Էմս. 8. 11։
Այ. 128։
Էմս. 6. 23։
Նէէմ. 10. 29։
Այ. 88։
Ովս.14.2։Իպր.13.15։
Այ. 12,26։
Մէզ. 32. 7։ 91. 1։
Այ. 81։
Մէզ. 6. 8։ 139. 19։ Մատթ. 7. 23։
Այ. 77,92,174։
Այ. 33։
Մէզ. 25. 2։ Բամ.5-5։ 9. 33։ 10. 11։
Այ. 21։
Եզեկ. 22. 18։
Ամբ. 3. 16։
Ղպր. 7. 22։
Այ. 81,82։
Այ. 12։
Մէզ. 116. 16։
Այ. 72։ Մէզ. 19. 10։ Էմս. 8. 11։
Այ. 104։

Digitized by Google

Փ Ը

129 Շէհատէթլէրինկ ’աճա՛իպ տիր,
Պու էճլտէն ճանըմ անլէրի հրֆզ էտէր։
130 Քէլամընկըն թէֆսիրի թէնվիր էտէր,
ՙՃահիլլէրէ ֆէհմ վէրիր։
131 Աղըրմը աչըպ՝ ահ չէքէրիմ,
Ջիրա ՙէմրլէրինկէ իշթիյագ էտէրիմ։
132 ՙՍէնինն իսմինի սէվէնլէրէ օլտըղը կիպի,
ՙՊանա թէվէճճիւհ էտիպ մէրհամէթ էյլէ։
133 ՙԱտըմլարըմը քէլամընկլէ սապիթ գըլ,
Վէ ՙհիչ պիր ֆէսատ պանա թէսալլութ էթմէսինն։
134 ՙԱտէմլէրին զուլմընտան պէնի խէլաս էթ,
Վէ թէնպահաթընկը հրֆզ էտէճէյիմ։
135 ՙԳուլընկըն իւզէրինէ եիւզինկիւ նուրպախշ գըլըպ,
ՙՊանա գանունլարընկը թա՛լիմ էյլէ։
136 ՙԿէօզլէրիմտէն սու ըրմագլարը ագար,
Զինքի սէնին շէրի՛աթընը հրֆզ էթմէտիլէր։

ՑԱՏԷ Չ

137 Եա ՐԱՊՊ, ՙսէն ’ատիլ սին,
Վէ ահքեամընկ տօղրու տըր։
138 ՙԷմր էյլէտիյինկ շէհատէթլէր հագգ,
Վէ հէր վէճհլէ սատըգ տըր։
139 ՙՂայրէթիմ պէնի թէլէֆ էթտի,
Զինքի տիւշմէնլէրիմ սէնին քէլամընը ունութ-
տրլար։
140 ՙՔէլամընկ ղայէթլէ խալիս տիր,
Վէ գուլընկ անը սէվէր։
141 Պէն քիւչիւք վէ հագիր իմ,
Լ-ֆէ թէնպահաթընկը ունութմատրմ։
142 ’Ատալէթինկ էպէտի ’ատալէթ,
Վէ շէրի՛աթընկ ՙհագիգաթ տըր։
143 Մուզայագա վէ մէշագգաթ պանա իսապէթ էթտի,
Ֆ-ֆ-ր էմրլէրինկ ՙմէսէրրէթիմ տիր։
144 Շէհատէթլէրինկին ’ատալէթի էպէտի տիր.
ՙՊանա ֆէհմ իհսան էյլէ, քի եաշայայրմ։

ԳՕՖ Ր

145 Պիւթիւն գալպտէն ֆէրեատ էթտիմ,
Եա ՐԱՊՊ, պէնի միւսթէճապ գըլ.
Գանունլարընկը հրֆզ էտէրիմ։
146 Սանա ֆէրեատ էթտիմ, պէնի խէլաս էյլէ,
Վէ շէհատէթլէրինկի հրֆզ էտէրիմ։
147 ՙՍէհէրտէն էվվէլ գալգըպ ֆէրեատ էթտիմ.
ՙՔէլամընկա մունթազըր օլտըմ։

148 Քէլամընկը թէֆէէքքիւր էթմէէք իչիւն,
Կէօզլէրիմ ՙկէճէ նէվպէթլէրինտէն էվվէլ աչըլտը։
149 ’Ինայէթինկէ կէօրէ սէսիմի տինկլէ
ՙԵա ՐԱՊՊ, ահքեամընկա կէօրէ պէնի իհեա էյլէ։
150 Խապասէթէ թապի՛ օլանլար եագլաշտրլար.
Սէնինն շէրի՛աթընտան ուզագլաշտրլար։
151 Եա ՐԱՊՊ, սէն ՙեագրն սըն,
ՙՎէ ճիւմլէ էմրլէրինկ հագիգաթ տըր։
152 Շէհատէթլէրինկտէն չօգտան պէրու պիլտիմ քի
Անլէրի ՙիլէլէպէտ սապիթ գըլտրն։

ՐԼՇ Դ

153 ՙՄէշագգաթըմա նազար գըլ, վէ պէնի խէլաս էյլէ,
Ջիրա շէրի՛աթընկը ունութմատրմ։
154 ՙՏա՛վամը կէօր վէ պէնի խէլաս էյլէ.
Քէլամընկա կէօրէ ՙպէնի իհեա էյլէ։
155 ՙԽէլաս շէրիրլէրտէն ուզագ տըր.
Ջիրա գանունլարընկը արամազլար։
156 Եա ՐԱՊՊ, մէրհամէթլէրինկ չօգ տըր.
Ահքեամընկա կէօրէ ՙպէնի իհեա էյլէ։
157 Պանա թէ՛ատտի էյլէյէն վէ պէնի թազեիգ էտէն-
լէր չօգ տըր,
Պէն էՙե շէհատէթլէրինկտէն ՙսափմատրմ։
158 Ղատտարլարը կէօրտիւմ վէ ՙպիզար օլտրմ.
Ջիրա սէնին քէլամընը հրֆզ էթմէզլէր իտի։
159 Թէնպահաթընկը սէվտիյիմէ նազար էտիպ,
’Ինայէթինկէ կէօրէ, եա ՐԱՊՊ, ՙպէնի իհեա էյլէ։
160 Մէպտէ ի քէլամընկ հագիգաթ տըր,
Վէ ճիւմլէ ’ատալէթլի ահքեամընկ էպէտի տիր։

ՇԻՆ Ա

161 ՙՐէ՛իսլէր սէպէպսիզ պանա թէ՛ատտի էթտիլէր,
Ամմա գալպիմ քէլամընկտան խավֆ էյլէտի։
162 Չօգ ղանիմէթ պուլան ատէմ կիպի
Քէլամընկտան շատման օլուրըմ։
163 Եալանտան նէֆրէթ վէ իքրահ էթտիմ,
Աՙՙ սէնին շէրի՛աթընը սէվտիմ։
164 ’Ատալէթլի ահքեամընկ իչիւն
Կիւնտէ եէտի քէրրէ սանա համտ էտէրիմ։
165 ՙՍէնինն շէրի՛աթընը սէվէնլէրէ սէլամէթ չօգ տըր.
Վէ անլէրէ թէօքէզ եօգ տըր։
166 ՙԵա ՐԱՊՊ, խէլասընկա մունթազըր օլուպ,
Էմրլէրինկի իճրա էթտիմ։
167 Ճանըմ շէհատէթլէրինկի հրֆզ էտէր,
Վէ պէն անլէրի զիյատէսիյլէ սէվէրիմ։

1 Մէզ. 19.7։ Էմս.1.4։
2 Այ. 20։
3 2Մէլ. 1. 6,7։
4 Մէզ. 106. 4։
5 Մէզ. 17. 5։
6 Մէզ. 19· 13։ Բամ. 6.
7 Ղուկ. 1. 73։ [12։
8 Մէզ. 4. 6։
9 Այ. 12,26։
10 Երեմ. 9. 1։ 14. 17։
Պաղ Եզեկ. 9. 4։
11 Եզր.9.15։Նէեմ.9.33։
Երեմ.12.1։Դան.9.7։
12 Մէզ. 19. 7-9։
13 Մէզ.69.9։Յովհ.2.17։
14 Մէզ. 12. 6։ 18. 30։
19. 8։ Էմս. 30. 5։
15 Այ. 151։ Մէզ. 19.9։
Յովհ. 17. 17։
16 Այ. 77։
17 Այ. 34,73,169։
18 Մէզ. 5. 3։ 88. 13։
130. 6։
19 Այ. 74։
20 Մէզ. 63. 1,6։
21 Այ. 40,154։
22 Մէզ. 145. 18։
23 Այ. 142։
24 Ղուկ. 21. 33։
25 Մէյս. 5. 1։
26 1Մխլ. 24. 16։ Մէզ.
35. 1։ Միք. 7. 9։
27 Այ. 40։
28 Յոբ. 5. 4։
29 Այ. 149։
30 Մէզ. 44 18։ Այ. 51։
31 Այ. 136։ Եզեկ. 9. 4։
32 Այ. 88։
33 1Մխլ.24.12,15։ 26.
18։ Այ. 23։
34 Ես. 32. 17։
35 Թէք.49.18։ Այ.174։

Digitized by Google

168 Թէնպիհլէրինկ իլէ շէհատէթլէրինկի հրֆզ էյլէտիմ,
ᵃԶիրա ճիւմլէ եօլլարըմ սէնին հուզուրընտա տըր։

ԹԱՎ Ո

169 Եա ՐԱՊՊ, ֆիղանըմ հուզուրընկա վասըլ օլսուն.
Քէլամընկա կէօրէ ־պանա ֆէհմ իհսան էյլէ։
170 Նիյազըմ հուզուրընկա կէլսին.
Քէլամընկա կէօրէ պանա նէճաթ վէր։
171 Տուտագլարըմտան թէսպիհաթ ճէրէեան էտէճէք տիր,
Զինքի սէն պանա գանունլարընկը թա լիմ էյլէտին։
172 Տիլիմ քէլամընկը հիքեայէ էտէճէք,
Զինքի ճիւմլէ էմրլէրինկ հագգ տըր։
173 Էլինկ պանա եարտըմ էթսին,
Զիրա ᵗթէնպիհաթընկը ինթիխապ էյլէտիմ։
174 ᵘԵա ՐԱՊՊ, խէլասընկա միւշթագ օլտըմ.
ᵘՇէրի՛աթընկ տախի մէսէրրէթիմ տիր։
175 Ճանըմ պէրհայաթ օլուպ՝ սանա համտ էյլէսին,
Ահքեամընկ տախի պանա եարտըմ էթսին.
176 ᵛՂա՛իպ օլմուշ գօյուն կիպի եօլու շաշըրտըմ.
Գուլունկը արա, զիրա էմրլէրինկի ունութմատըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 120

Քեազիպ վէ հիլէպազ ատէմտէն վիգայէ իչիւն Բապպա նիյազ։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

־Մուզայագամտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէտիմ.
Օ տախի պէնի միւսթէճապ գըլտը։
2 Եա ՐԱՊՊ, ճանըմը եալանը տուտագլարտան,
Հիլէպազ տիլտէն խէլաս էյլէ։
3 Էյ հիլէպազ տիլ, սանա նէ՞ վէրիլէճէք,
Վէ սանա նէ՞ զամմ էտիլէճէք տիր։
4 Արտըճ գօրլարը իլէ պէրապէր
Ձէպպարըն պիլէնմիշ օգլարը վէրէլէճէհ ոէր։
5 Վայ պանա, զիրա ᵇՄոսոքտա միւսաֆիր օլտըմ,
ᵇԿեդար չատըրլարը եանընտա սաքին օլտըմ։
6 Ճանըմ սէլամէթտէն իքրահ էտէնլէրին եանընտա
Խայլը միւտտէթ սաքին օլտու։
7 Պէն սէլամէթ ի־ըեէր՛,
Ամմա սէօյլէտիյիմտէ՝ անլէր մուհարէպէյէ ֆուէը-
շէրլ՞ր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 121

Բապպըն հիմայէսինէ սըղընմըշ օլանըն էնիխյէթի։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

Ակօզլէրիմի տաղլարա տօղրու գալտըրաճաղըմ.

ᵃ Էմս. 5. 21։
– Այ. 144։
ᵈ Ցես. 24. 22։ Էմս. 1. 29։ Ղուկ. 10. 42։
ᵉ Այ. 166։
ᵒ Այ. 16, 24, 47, 77, 111։
ᵍ Ես. 53. 6։ Ղուկ. 15. 4, վէ ղայրի։ 1 Պետ. 2. 25։
120
– Մկզ. 118. 5։ Յովհ. 2. 2։
ᵇ Թէք. 10. 2։ Եզեկ. 27. 13։
ᵗ Թէք. 25. 13։ 1 Միւս. 25. 1։ Երեմ. 49. 28, 29։
121
– Մկզ. 124. 8։
ᵇ 1 Միւս. 2. 9։ Էմս. 3. 23, 26։
Օրատան պանա իմտատ կէլէճէք տիր։
2 ־Իմտատըմ սէմավաթ ու զէմինի խալգ էտէն ՐԱՊՊ-ՏԱՆ տըր։
3 ᵇՕ սէնին այաղընը սիւրչմէյէ պրագմասըն,
ᵗՍէնին Հաֆրզըն ույուգլամասըն։
4 Իշրէթ Իսրայէլին Հաֆրզը
Ույուգլամազ վէ ույումազ։
5 ՐԱՊՊ հաֆրզընկ տըր.
ՐԱՊՊ ᵗսէնին սաղ էլինին եանընտա ᵗսանա սայէ տիր։
6 ־Կիւնտիւզիւն կիւնէշ,
Վէ կէճէլէյլին այ սէնի վուրմայաճագ տըր։
7 ՐԱՊՊ սէնի հէր պէլատան հրֆզ էտէճէք,
ᵗՁանընկը հրֆզ էյլէյէճէք տիր։
8 ՐԱՊՊ ᵉսէնին չըգըպ կիրմէնի
Շիմտիտէն էպէտէտէք հրֆզ էտէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 122

Երուսաղէմ հագգընտա մէսէլրէթ, 6 վէ անըն սէլամէթի իչիւն տուա՛ա։

Դաւիթին նաղմէ ի տէրէճաթը։

Պանա՝ ־Պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիտէլիմ՝ տէտի.քլէրինտէ շատման օլտըմ։
2 Էյ Երուսաղէմ, այագլարըմըզ գափուլարընկտա տուրտըլար։
3 Երուսաղէմ ᵇեէքփարէ օլմագ իւզրէ,
ՄուԹթասըլ պինա օլունմըշ պիր շէհր տիր։
4 Օրայա ᵗսըպթլար, ՐԱՊՊԸՆ սըպթլարը
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էթմէք իւզրէ,
ᵗԻսրայէլէ օլան թէնպիհ մուճէպինճէ չըգարլար.
5 ᵗՁիրա օրատա հիւքմ իչիւն թախթլար,
Պէյթ ի Դաւիթին թախթլարը գուրուլտու։
6 ־Երուսաղէմին սէլամէթինի թալէպ էտինիզ.
Սէնի սէվէնէր սա՛ատէթի հալտէ պուլունսընլար.
7 Սէնին հիսարլարընտա սէլամէթ,
Սէրայլարընտա սա՛ատէթ օլսուն։
8 Գարնտաշլարըմ վէ տօսթլարըմ իչիւն
Սէնտէ սէլամէթ օլսուն՝ տէյէճէյիմ։
9 Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ պէյթի իչիւն,
ᵗՍէնին խայրընը թալէպ էտէճէյիմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 123

Եալընըզ Ալլահա մունաճաթըր օլմագ։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

Էյ սէմավաթտա սաքին օլան,
Սանա տօղրու ᵇկէօզլէրիմի գալտըրտըմ։

ᵗ Մէզ. 127. 1։ Ես. 27. 3։
ᵗ Մէզ. 16. 8։ 109. 31։
ᵉ Ես. 25. 4։
ᵛ Մէզ. 91. 5։ Ես. 49. 10։ Վահ. 7. 16։
ᵉ Մէզ. 41. 2։ 97. 10։ 145. 20։
ᵍ Թէս. 28. 6։ Էմս. 2. 8։ 3. 6։
122
– Ես. 2. 3։ Զաք. 8. 21։
ᵇ Պաղ 2 Միւս. 5. 9։
ᵗ Խուր. 23. 17։ Թէս. 16 16։
ᵗ Խուր. 16. 34։ [8։
ᵉ Թէս. 17. 8. 2 Թէվ. 19.
ᵛ Մէզ. 51. 18։
ᵉ Նէեմ. 2. 10։
123
– Մէզ. 2. 4։ 11. 4։ 115. 3։
ᵇ Մէզ. 121. 1։ 141. 8։

Digitized by Google

2 Իշթէ գուլլարըն կէօզլէրի էֆէնտիլէրինին էլինէ,
ձարիյէնին կէօզլէրի խաթունընըն էլինէ օլտըղը կիպի,
Կէօզլէրիմիզ պիզէ մէրհամէթ էտինճէյէ տէյին
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԱ հոդըղըր տըր:
3 Պիզէ մէրհամէթ էյլէ, եա ՐԱՊՊ, պիզէ մէրհամէթ
էյլէ,
Ջիրա հագարէթլէ զիյատէ տօյտըգ:
4 Ձանըմըզ սէֆատա օլանլարըն իսթիհզասընտան,
Միւթէքէպիրլէրին հագարէթինտէն ղայէթլէ տօյ-
մուշ տըր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 124

Խէլաս իչիւն Ալլահա համտ:

Դաւիթին նաղմէ ի տէրէճաթը:

Ե՞ր Իսրայէլ տէսին քի,
Էկէր ՐԱՊՊ պիզիմ իլէ պէրապէր օլմասա իտի.
2 Ատէմլէր պիզէ գարշը գալգըշտըգլարընտա,
ՐԱՊՊ պիզիմ իլէ պէրապէր օլմասա իտի,
3 Ղազապլարը պիզէ ալէվլէնտիյինտէ,
Պիզի տիրի տիրի եուտարլար իտի:
4 Օ զէման սուլար պիզի իսթիլա էտէր,
Ձանըմըզ իւզէրինտէն սէյլ կէչէր իտի:
5 Օ զէման օլ գապարմըշ սուլար
Ձանըմըզ իւզէրինտէն կէչէր իտի:
6 ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն քի
Անլէրին տիշլէրինէ շիքեար իչիւն պիզի թէսլիմ էթ-
մէտի:
7 Ավճըլարընն տուզաղընտան սէրչէ ֆըրըլըր կիպի
ճանըմըզ նէճաթ պուլտու.
Տուզագ գըրըլտը, վէ պիզ նէճաթ պուլտըգ:
8 Իմտատըմըզ սէմավաթ իլէ զէմինի խալգ էտէն
ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ տիր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 125

Ալլահա թէվէքքիւլ էտէնլէրին էմնիյէթի:

Նաղմէ ի տէրէճաթ:

ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէնլէր սարսըլմայըպ,
Իլէլէպէտ սապիթ օլան Սիօն տաղը կիպի տիր:
2 Տաղլար Երուսաղէմի իհաթէ էթտիյի կիպի,
ՐԱՊՊ շիմտիտէն էպէտէտէք գավմընը իհաթէ էտէր:
3 Զիրա շէրիրին ասասը սալիհլէրին նասիպի իւզէ-
րինտէ գարար էթմէյէճէք տիր,
Օլմայա քի սալիհլէր ֆըսգա էլ ուզատալար:
4 Եա ՐԱՊՊ, էյիլէրէ,
Վէ գալպի միւսթագիմ օլանլարա էյիլիք էյլէ:
5 Ամմա էյրի եօլլարընա սափանլարը
ՐԱՊՊ ֆըսգ իշլէյէնլէր իլէ պէրապէր սիւրէճէք տիր:
Իսրայէլէ սէլամէթ օլսուն:

ՄԷԶՄՈՒՐ 126

Սիօնըն էսարէթտէն խէլասը:

Նաղմէ ի տէրէճաթ:

ՐԱՊՊ Սիօնըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրտիյի վա-
գըթ,
Րիւ՛յա կէօրէնլէր կիպի օլտըգ:
2 Օ զէման աղզըմըզ կիւլիւշլէ,
Վէ տիլիմիզ ալգըշլէ տօլտու.
Օ զէման թա՛ֆէլէր արասընտա՝
ՐԱՊՊ պունլար հագգընտա պէօյիւք իշլէր իճրա էյ-
լէտի՝ տէտիլէր:
3 ՐԱՊՊ հագգըմըզտա պէօյիւք իշլէր իճրա էթտի,
Վէ մէսրուր օլտըգ:
4 Եա ՐԱՊՊ, էսիրլէրիմիզի
Ձէնուպ թարաֆընտա օլան սէյլլէր կիպի կէրի կէթիր:
5 Կէօզ եաշլարը յլէ էքէնլէր
Մէսէրրէթլէ պիչէճէքլէր:
6 Էքիլէճէք թօխում կէօթիւրէրէք,
Աղլայըշլէ չըգըպ կիտէն,
Էլպէթթէ տէմէթլէրինի կէթիրէրէք՝ մէսէրրէթլէ տէօ-
նէճէք տիր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 127

*Նէյաան իչիւն Բասպըն պէրէքէթինին լուզումը: 3 Էվլատըն Ալլա-
հըն ՝աթիյէսի օլմասը:*

– Սողոմոնըն նաղմէ ի տէրէճաթը:

Եանէյի ՐԱՊՊ պինա էթմէզ իսէ,
Պանիլէր պիհուտէ եէրէ էմէք չէքէրլէր.
Շէհրի ՐԱՊՊ պէքլէմէզ իսէ,
Պէքճի պիհուտէ եէրէ ույանըգ տուրուր:
2 Երքէն գալգըպ կէճ օթուրմանըզ,
Վէ միհնէթ էքմէյի եէմէնիզ պիհուտէ տիր.
Հագիգաթէն Օ՝ սէվկիւլիւսիւնէ ույգու վէրիր:
3 Իշթէ էվլատ ՐԱՊՊ թարաֆընտան միրաս,
Վէ րահմընն մէյվէսի *՝աթիյէ տիր:
4 Ձէպպարընն էլինտէ օգլար նասըլ իսէ,
Կէնճլիք էվլատը էօյլէ տիր:
5 Նէ միւպարէք տիր օլ ատէմ քի՝
Թիրքէշինի անլէրլէ տօլտուրտու.
Գափուտա տիւշմէնլէր իլէ սէօյլէշտիքլէրինտէ,
Խէճիլ օլմայաճագլար տըր:

124
– Մէզ. 129. 1։ [1. 12։
բ Մէզ. 56. 1, 2, 57. 3։ Էմս.
գ Մէզ. 91. 3։ Էմս. 6. 5։
դ Մէզ. 121. 2։
ե Թէք. 1. 1։ Մէզ. 134. 3։
125
զ Էմս. 22. 8։ Ես. 14. 5։
է Էմս. 2. 15։ [16։
ը Մէզ. 128. 6։ Դաղ. 6.
126
թ Ա՛մալ. 12. 9։
ժ Ցոր. 8. 21։ [դայրի։
ի Պաղ երեմ. 31. 9, վէ
127
լ Մէզ. 121. 3-5։
խ Թէք. 3. 17, 19։
ծ Թէք. 33. 5։ 48. 4։
Ցեւս. 24. 3, 4։
կ Թէս. 28. 4։
հ Ե-Խո՝ իւճրէթ
ձ Պաղ Ցոր. 5. 4։ Էմս
27. 11։

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 128

Սալիհլէրին պէրէքեաճ ը միւՔէնեվվի'էլէրի։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

¯ՐԱՊՊԱՆ գօրգուպ,
Թարիգլէրինտէ եիւրիյէն հէր պիր քիմսէ նէ միւպարէք տիր։
2 ᵉԶիրա սէն էլլէրինկին էմէյինի եէյէճէքսին
Միւպարէք սին վէ սանա խայր օլուր։
3 Զէվճէկ խանէնկին իչինտէ ᵉմէյվէտար ասմա կիպի,
Վէ էվլատրնկ սօֆրանկրն էթրաֆընտա
ᵉԶէյթուն ֆիտանլարը կիպի օլաճագ տըր։
4 Իշթէ ՐԱՊՊԱՆ գօրգան ատէմ պէօյլէ պէրէքէթլէնիր։
5 ᵇՐԱՊՊ Սիօնտան սէնի միւպարէք գրլսրն,
Վէ պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրինկտէ
Երուսաղէմին խայրրնը միւշահէտէ էտէսին.
6 Վէ ¯օղուլլարրնկրն օղուլլարրնը կէօրէսին։
ᵇԻսրայէլէ սէլամէթ օլսուն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 129

Իսրայէլին չիքեայէթի, 5 Պուղզ էտէնլէրին մուսիպէթի։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

Շիմտի ¯Իսրայէլ տէսին քի,
ᵉԿէնճլիյիմտէն պէրու չօգ տէֆ'ա պէնի թազեիգ էթտիլէր։
2 Կէնճլիյիմտէն պէրու չօգ տէֆ'ա պէնի թազեիգ էթտիլէր իսէ տէ,
Պանա ղալիպ օլամատըլար։
3 Զիֆթճիլէր արգամ իւզէրինտէ չիֆթ սիւրիւպ,
Ուզուն էվլէդլէր եափտըլար։
4 ՐԱՊՊ 'ատիլ տիր,
Շէրիրլէրին իփլէրինի քէստի։
5 Սիօնա պուղզ էտէնլէրին ճիմլէսի
Խէճիլ օլուպ՝ կէրի չէքիլեճէքլէր։
6 Գօփարրլմազտան էվվէլ գուրույան
Տամ ᵉօթու կիպի օլաճագլար։
7 Անընլէ օրագճը ավուճընը,
Վէ տէմէթճի գօյնրնը տօլտուրմազ.
8 Վէ եօլտան կէչէնլէր՝ ᵉՍիզէ ՐԱՊՊԸՆ պէրէքէթի օլսուն,
Սիզէ ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պէրէքէթ օգուրըզ՝ տէմէզլէր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 130

Մէշագգաթլարտա Բապպա նիյազ։ 4 Բապպըն մէրհամէթ ու մաղֆիրէթինէ լւմիտ։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

Եա ՐԱՊՊ, ¯տէրին ···լարտան սանա ֆէրեատ էյլէտիմ։
2 Եա Բապպ, սէսիմի իսթիմա' էյլէ.
Գուլագլարրնկ նիյազրմրն սէսինի տինկլէսին։
3 Եա ՐԱՊՊ, ᵉէկէր 'իսեանլարը 'ինտինկտէ սագլար իսէն,
Եա Բապպ, քիմ տուրա պիլիր։
4 Ամմա ᵉ'ինտինկտէ մաղֆիրէթ վար,
Թա քի ᵉսէնտէն գօրգսունլար։
5 ᵇՊէն ՐԱՊՊԱ մունթազըր իմ, ճանըմ մունթազըր տըր,
Վէ ¯անրն քէլամրնա իւմիտ էտէրիմ։
6 ᵇՍապահա մունթազըր օլանլարտան,
Սապահա մունթազըր օլանլարտան զիյատէ
ճանըմ Բապպա ···ըազըր ···ըր։
7 ᵉԻսրայէլ ՐԱՊՊԱ իւմիտ էթսին,
Զիրա ᵇՐԱՊՊԸՆ նէզտինտէ 'ինայէթ վար,
Նէզտինտէ 'ազիմ խէլաս վար տըր։
8 Վէ ᵈԻսրայէլի ճիւմլէ 'իսեանլարրնտան խէլաս էտէն Օ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 131

Թէվազու' վէ Բապպա Ջէվէքքիւլ։

Դաւիթին նաղմէ ի տէրէճաթը։

Եա ՐԱՊՊ, գալպիմ մաղրուր վէ կէօզլէրիմ միւթէքէպպիր օլմատը.
¯Պէօյիւք վէ հատտիմտէն զիյատէ օլան ումուր արտընտա կէզմէտիմ։
2 Վագա'ա պէն ᵉվալիտէսի թարաֆընտան սիւթտէն քէսիլմիշ մա'սում կիպի
Ճանըմը թէսքին վէ իսքեաթ էթտիմ.
Ճանըմ սիւթտէն քէսիլմիշ մա'սում կիպի տիր։
3 ᵉԻսրայէլ շիմտիտէն էպէտէտէք
ՐԱՊՊԱ իւմիտ էթսին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 132

Դաւիթին Ջապուն իւլ 'ահտ հագգընտա օլան դայրէթի. 8 Ջապուն իւլ 'ահտըն գալտըրըլմասընտա տու'ասը։ 11 Ալլահըն Դաւիթէ օլան վա'տլարը։

Նաղմէ ի տէրէճաթ։

Եա ՐԱՊՊ, Դաւիթին խաթրը իչին
Անրն ճիւմլէ մէշագգաթրնը թէզէքքիւր էյլէ.

128
- *Մէզ.* 112.1։ 115.13։ 119. 1։
ᵇ *Ես.* 3. 10։
ᵈ *Եզեկ.* 19. 10։
ᵉ *Մէզ.* 52. 8։ 144.12։
ᶠ *Մէզ.* 134. 3։
ᶻ *Թէք.*50.23։ *Յոբ.*42 16։
ʰ *Մէզ.* 125. 5։

129
- *Մէզ.* 124. 1։
ᵇ *Պաղ Եզեկ.*23.3։ *Ովս.* 2. 15։ 11. 1։
ᵈ *Մէզ.* 37. 2։
ᵉ *Հռոմ.* 2. 4։ *Մէզ.* 118.26։

130
- *Մէզ.*3.55։*Յովե.*2.2։
ᵇ *Մէզ.* 143. 2։ *Բամ.* 3. 20,23,24։
ᵈ *Խուր.* 34. 7։
ᵉ 3*Մաբ.*8. 40։ *Մէզ.*2. 11։ *Երեմ.* 33. 8,9։
ᶠ *Մէզ.* 27. 14։ 33.20։ 40. 1։ *Ես.*8. 17։ 26. 8։ 30. 18։
ᶻ *Մէզ.* 1։9. 81։
ʰ *Մէզ.* 63.6։ 119.147։
ᶦ *Մէզ.* 131. 3։
ᶩ *Մէզ.* 86. 5,15։ *Ես.* 55. 7։
ᵏ *Մէզ.*103.3,4։ *Մատթ.* 1. 21։

131
- *Բամ.* 12. 16։
ᵇ *Մատթ.* 18. 3։ 1*Կոր.* 14. 20։
ᵈ *Մէզ.* 130 7։

Digitized by Google

2 Նասըլ քի ՐԱՊՊԱ եէմին,
Վէ ¯Յակոբըն Գատիրինէ ᵇնէզը էտէրէք ֆէֆէ ֆէ,
3 Պէն ᵃՐԱՊՊ իչիւն մագամ,
Յակոբըն Գատիրի իչիւն մէսքէն պուլմայընճա,
4 Խանէմին իչէրիսինէ կիրմէմ,
Վէ սէրտիյիմ եաթաղա չըգմամ։
5 ᵃԿէօզլէրիմէ ույգու,
Քիրփիքլէրիմէ ույուգլամագ վէրմէմ։
6 Իշիթէ անը ᵇԵփրաթատա իշիտիպ,
¯Օրմանըն սահրալարընտա ᵇպուլտըգ։
7 Անըն մէսքէնլէրինէ կիրիպ,
ᵇԽաքիփայընա սէճտէ էտէլիմ։
8 Եա ՐԱՊՊ, սէն ᵇգուտրէթինկին թապուրըյլէ գալգըպ,
Իսթիրահաթըկըն ᵈմէքեանընա ¦էր։
9 Քեահինլէրինկ ᵇսալահ կիյսինլէր,
Վէ միւթթագիլէրինկ թէրէննիմ էթսինլէր։
10 Գուլըն Դաւիթին խաթրը իչիւն,
Մէսիհինկին եիւզիւնիւ րէտտ էթմէ։
11 ¯ՐԱՊՊ Դաւիթէ հագիգաթ իւզրէ եէմին էթտի, վէ անտէն տէօնմէզ
ᵇՍուլպընկըն մէյվէսինտէն սէնին թախթընտա օթուրտաճաղըմ։
12 Էկէր օղուլլարընկ ᵈահտըմը,
Վէ անլէրէ թա'լիմ էտէճէյիմ շէհատէթլէրիմի հընֆզ էտէրլէր իսէ,
Անլէրին օղուլլարը տախի իլելէպէտ
Սէնին թախթընտա օթուրաճագլար՝ ֆէֆէ։
13 ᵈՋիրա ՐԱՊՊ Սիօնը ինթիխապ էտիպ,
Քէնտինէ մէսքէն իչիւն անը իսթէտի.
14 Վէ ֆէֆէ ֆէ՝ ¦Րահաթըմ իլելէպէտ պու տըր.
Պունտա սաքին օլաճաղըմ, չինքի անը իսթէտիմ։
15 ᵍԱնըն զախիրէսինի հէր վէճճէլ պէրէքէթլէյիպ
Ֆուգարասընը էքմէքլէ տօյուրաճաղըմ։
16 ᵈՎէ անըն քեահինլէրինէ խէյաս կիյտիրէճէյիմ.
¯Միւթթագիլէրի տախի մէսէրրէֆլէ թէրէննիմ էտէճէքլէր։
17 ᵉՕրատա Դաւիթ իչիւն պիր պույնուզ պիթիրէճէյիմ,
ᵈՄէսիհիմ իչիւն պիր չըրաղ թէրթիպ էտէճէյիմ։
18 ᵈԱնըն տիւշմէնլէրինէ ար կիյտիրէճէյիմ,
Ամմա անըն իւզէրինտէ թաճը չիչէքլէնէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 133

Միմինլէրին միւպարէք իթթիհատը։

Դաւիթին նաղմէ ի տէրէճաթը։

Իշիթէ ¯պիրատէրլէրին իթթիհատ իւզրէ սաքին օլմալարը
Նէ խօշ, վէ նէ լաթիֆ տիր։
2 Օլ ᵇզիգըյմէթ եաղ կիպի տիր,
Քի պաշ իւզէրինտէն սագալա,
Ահարոնըն սագալընա էնտի,
Էլպիսէսինին էթէյինէ էնտի։
3 Սիօն տաղլարը իւզէրինէ էնէն ᵇՀերմոն չիյի կիպի տիր.
Զիրա ՐԱՊՊ օրատա պէրլէքէթի,
Իլելէպէտ հայաթը սապիթ գըլտը.

ՄԷԶՄՈՒՐ 134

Ալլանա համա ու սէնա։

Նաղմէի տէրէճաթ։

Կելինիզ, էյ ¯կէճէլէրտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ տուրան ᵇՐԱՊՊԸՆ ճիւմլէ գուլլարը,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ։
2 ᵇԷլլէրինիզի մագտիսէ տօղրու գալտըրըպ,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ։
3 ᵇՍէմավաթ իլէ զէմինի խալգ էտէն ՐԱՊՊ
ᵇՍէնի Սիօնտան միւպարէք գըլսըն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 135

Ալլանա գուտրէթի, 8 վէ իշկիրի իչիւն համտ։ 15 Փուճլարընը պաճըլ օլտըղը։ 19 Ալլանա համտ ու սէնա։

Ալելուիա։
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էտինիզ,
¯Էյ ՐԱՊՊԸՆ գուլլարը, համտ էտինիզ.
2 Էյ ᵇպէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ,
ᵇԱլլահըմըզընը պէյթինին հավլուլարընտա տուրանլար,
3 ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա ᵇՐԱՊՊ քէրիմ տիր
Իսմինէ մէզմուր օղույընըզ, ᵇզիրա խօշ տըր։
4 Զիրա ¯ՐԱՊՊ Յակոբը քէնտիսի իչիւն,
Վէ Իսրայէլի խասս խազինէսի օլմագ իւզրէ ինթիխապ էյլէտի։
5 Զիրա պէն ᵇԵհովանըն ᵈազիմ
Վէ Րապպըմըզընը ճիւմլէ իլահլարտան ալի իտինի պիլիրիմ։
6 ᵇՐԱՊՊ սէմավաթ իլէ զէմինտէ,
Տէնիզլէր վէ ճիւմլէ տէրեալարտա

132
ᵃ Թէք. 49. 24։
ᵇ Մէզ. 65. 1։
ᶜ Ա'մալ. 7. 46։
ᵈ Էմմ. 6. 4։
ᵉ 1Միւլ. 17. 12։
ᶻ 1Թէվ. 13. 5։
ᵍ 1Միւլ. 7. 1։
ᵇ Մէզ. 5. 7։ 99. 5։
ᵇ Մէզ. 78. 61։
ᵈ Ա'մո. 10. 35։ 2Թէվ. 6. 41,42։
ᵇ Յոբ. 29. 14։ Այ. 16։ Ես. 61. 10։
ᵇ Մէզ. 89. 3,4,33, վէ պայրի։ 110. 4։
ᵇ 2Միւլ. 7. 12։ 3Միւլ. 8. 25։ 2Թէվ. 6. 16։ Դաւ. 1. 71։ Ա'մալ. 2. 30։
ᵇ Մէզ. 48. 1,2։
ᵇ Մէզ. 68. 16։
ᵈ Մէզ. 147. 14։
ᵇ 2Թէվ. 6. 41։ Այ. 9։ Մէզ. 149. 4։
ᵇ Ովս. 12. 1։
ᵇ Եզեկ. 29. 21։ Դա.

1. 71։
ᵈ Պագ 3 Միւլ. 11. 36։ 15. 4։ 2Թէվ. 21. 7։
ᵇ Մէզ. 35. 26։ 109. 29։
133
ᵃ Թէք. 13. 8։ Ղպր. 13. 1։
ᵇ Խուր. 30. 25,30։
ᵇ Թէս. 4. 48։
134
ᵃ 1Թէվ. 9. 33։
ᵇ Մէզ. 135. 1,2։
ᵇ 1Տիմ. 2. 8։
ᵈ Մէզ. 124. 8։
ᵇ Մէզ. 128. 5։ 135. 21։
135
ᵃ Մէզ. 113. 1։ 134. 1.
ᵇ Դաւ. 2. 37։
ᵇ Մէզ. 92. 13։ 96. 8։ 116. 19։
ᵈ Մէզ. 119. 68։
ᵇ Մէզ. 147. 1։
ᵍ Խուր. 19. 5։ Թէս 7. 6,7։ 10. 15։
ᵇ Մէզ. 95. 3. 97. 9։
ᵇ Մէզ. 115. 3։

Digitized by Google

Հէր նէ իսթէտի իսէ եափտը։
7 ՚Զէմինին միւնթէհասընտան պուխարլար չըգարըը,
՛Եաղմուր իչին շիմշէքլէր խալգ էտէր,
Րիւզկեարը ՚խազինէլէրինտէն չըգարըը։
8 ՚Մըսրըն իլք տօղմուշլարընը
Ինսանտան հայվանա վարընճա վուրտու.
9 Սէնին իչինտէ, էյ Մըսըր,
՚Փարաւոն իլէ ճիմլէ գուլլարը իւզէրինէ
՛Ալամէթլէր վէ միւ՚ճիզէլէր կէօնտէրտի։
10 ՚Զօգ թա՛իֆէլէր վուրտու,
Վէ գուվվէթլի մէլիքլէր գաթլ էյլէտի,
11 Եա՛նի Ամօրիլէրին մէլիյի Սեհոնը,
Վէ Բասան մէլիյի Ովգը,
Վէ ՚Քանանըն հէփ մէմլէքէթլէրինի ՚ը-ր-ա-ա-ա·
12 ՛Վէ տիյարլարընը միրաս իչին,
Քէնտի գավմը Իսրայէլէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտի։
13 Եա ՐԱՊՊ, ՚հսմին էպէտի տիր.
Եա ՐԱՊՊ, սէնին զիքրին տէվր պէ տէվր տիր։
14 ՚Զիրա ՐԱՊՊ գավմընա հիւքմ,
Վէ գուլլարընա շէֆգաթ էտէր։
15 ՛Թա՛իֆէլէրին սանէմլէրի կիւմիւշ վէ ալթուն տըր,
Ինսան էլինին իշի տիր։
16 Աղըզլարը վար իքէն՝ սէօյլէմէզլէր.
Կէօզլէրի վար իքէն՝ կէօրմէզլէր.
17 Գուլագլարը վար իքէն՝ իշիթմէզլէր.
Անլէրին աղզընտա տախի նէֆէս եօգ տըր։
18 Անլէրի եափանլար
Վէ անլէրէ թէվէքքիւլ էտէնլէրին ճիմլէսի
Անլէրէ պէնզէյէճէք տիր։
19 ՚Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
Էյ պէյթ ի Ահարոն, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ։
20 Էյ պէյթ ի Ղեւի, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
Էյ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ։
21 Երուսաղէմտէ սաքին օլան ՐԱՊՊ
՚Սիօնտան միւպարէք օլսուն։ Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 136

Ալլահա՝ Իսրայէլ հագգընտա օլան մէրհամէթլէրի իչին համտ

Ր ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր,
՚Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
2 ՚Իլահլարըն Ալլահրնա համտ էտինիզ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
3 Րապպ իվ էրպապ օլանա համտ էտինիզ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
4 ՚Ազիմ միւ՚ճիզէլէր եալընըզ իզհար էտէնէ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
5 ՚Սէմավաթը ՚իլմիյլէ խալգ էտէնէ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
6 ՚Զէմինի սուլարըն իւզէրինտէ եայանա,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
7 ՚Պէօյիւք նէյյիրլէր խալգ էտէնէ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
8 ՚Կիւնտիւզէ հիւքմ իչին կիւնէշի ը-ւ-թ ը-թ-ն-ե,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
9 Կէճէյէ հիւքմ իչին այ իլէ եըլտըզլարը ը-ւ-թ ը-թ-ն-ե,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
10 ՚Մըսրը իլք տօղմուշլարը իլէ վուրանա,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
11 ՛Վէ Իսրայէլի արալարընտան չըգարանա,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
12 ՚Գուվվէթլի էլ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ ը-ե-ր-ա-ա-ա,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
13 ՚Պահր ը Ահմէրի շագգ էտէնէ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
14 Իսրայէլի օրթասընտան կէչիրտի,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
15 Վէ ՚Փարաւոն իլէ ՛ասքէրինի Պահր ը Ահմէրէ աթտը,
Զիրա ՚ինայէթի էպէպի տիր.
16 ՛Գավմընը պէրրիյէտէ կէզտիրէնէ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
17 ՚Պէօյիւք մէլիքլէր վուրանա,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
18 Վէ ՚գուվվէթլի մէլիքլէր գաթլ էթտի,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
19 ՛Ամօրիլէրին մէլիյի Սեհոնը,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
20 ՚Վէ Բասան մէլիյի Ովգը,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
21 ՚Տիյարլարընը միրաս իչին,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
22 Գուլու Իսրայէլէ միրաս իչին վէրտի,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
23 ՛Մէզէլլէթիմիզտէ պիզի թէվէքքիւր էտէնէ,
Զիրա ՚ինայէթի էպէտի տիր.
24 Տիւշմէնլէրիմիզտէն պիզէ նէճաթ վէրտի,

ր *Երեմ.* 10. 13։ 51. 16։
՚ *Յոբ.* 28. 25, 26։ 38. 25, *վէ զայրի*։ *Զաք.* 10. 1։
՛ *Յոբ.* 38. 22։
՚ *Խուր.* 12. 12, 29։ *Մէզ.* 78. 51։ 136. 10։
՛ *Մէզ.* 136. 15։
՚ *Խուր.* 7 *վէ* 8 *վէ* 9 *վէ* 10 *վէ* 14։
՛ *Ա՛տ.* 21. 24, 25, 26, 34, 35։ *Մէզ.* 136. 17, *վէ զայրի*։
՚ *Ցեես.* 12. 7։
՛ *Մէզ.* 78. 55։ 136. 21, 22։
՚ *Խուր.* 3. 15։ *Մէզ.* 102. 12։
՛ *Թվ.* 32. 36։
՚ *Մէզ.* 115. 4-8։
՛ *Մէզ.* 115. 9, *վէ զայրի*։
՚ *Մէզ.* 134. 3։
136
՛ *Մէզ.* 106. 1։ 107. 1։ 118. 1։
՚ 1 *Թվ.* 16. 34, 41։ 2 *Թվ.* 20. 21։
՛ *Թէս.* 10. 17։
՚ *Մէզ.* 72. 18։
՛ *Թէք.* 1. 1։ *Էմս.* 3. 19։ *Երեմ.* 51. 15։
՚ *Թէք.* 1. 9։ *Մէզ.* 24. 2։ *Երեմ.* 10. 12։
՛ *Թէք.* 1. 14։
՚ *Թէք.* 1. 16։
՛ *Խուր.* 12. 29։ *Մէզ.* 135. 8։
՚ *Խուր.* 12. 51։ 13. 3, 17։
՛ *Խուր.* 6. 6։
՚ *Խուր.* 14. 21, 22։ *Մէզ.* 78. 13։
՛ *Խուր.* 14. 27։ *Մէզ.* 135. 9։
՚ *Խուր.* 13. 18։ 15. 22։ *Թէս.* 8. 15։
՛ *Մէզ.* 135. 10, 11։
՚ *Թէս.* 29. 7։
՛ *Ա՛տ.* 21. 21։
՚ *Ա՛տ.* 21. 33։
՛ *Ցեես.* 12. 1, *վէ զայրի*։ *Մէզ.* 135. 12։
՚ *Թէք.* 8. 1։ *Թէս.* 32. 36։ *Մէզ.* 113. 7։

Digitized by Google

Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
25 ֊Ձիւմլէ պէշէրէ էքմէք վէրէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
26 Սէմավաթ Ալլահընա համտ էտինիզ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 137

Քսարէթ էնաաընտա հիւդն վէ սէլամ, 7 վէ սու'ա։

Բաբելոն նէհրլէրի եանընտա օթուրտըգ,
Վէ Սիոնը թէզէքքիւր էթմէքլէ աղլատըգ։
2 Անըն օրթասընտա պուլունան սէօյիւտ աղաճլարը իւզէրինէ
Թանպուրլարըմըզը աստըգ։
3 Զիրա օրատա, պիզի էսիր կէօթիւրէնլէր,
Սիօն իլահիլէրինտէն պիզէ օգույընըզ՝ տէյէրէք,
Պիզտէն իլահի սէօզլէրի,
Վէ պիզէ ֊'ազապ էտնլէր՝ մէսէրրէթ թալէպ էթտիլէր։
4 ՐԱՊՊԸՆ իլահիսինի պիր էճնէպի տիյարտա
ՆաՓսըլ օգույալըմ։
5 Է՛յ Երուսաղէմ, էկէր սէնի ունուտուր իսէմ,
Սաղ էլիմ հէ֊ռէէռէ ունութսընն։
6 Էկէր սէնի թէզէքքիւր էթմէզ իսէմ,
Էկէր Երուսաղէմի էն պէօյիւք մէսէրրէթիմտէն էՓզալ թուութմազ իսէմ,
ֈՏիլիմ տիմաղըմա եափըշսընն։
7 Եա ՐԱՊՊ, ֈպէնի Եդովմը թէզէքքիւր էյլէ,
Քի Երուսաղէմին կիւնիւնտէ՝ Խարապ էյլէյինիզ,
Թէմէլինէ գատար խարապ էյլէյինիզ՝ տէտիլէր։
8 Է՛յ ֈխարապ օլունաճագ Բաբելոն գըզը,
Սէնին ֈպիզէ էթտիյին ճէզայա մուգապիլ,
Սանա էտա էտէն նէ՛ միւպարէք տիր։
9 ֊Սէնին մա'սումլարընը թուութուպ գայայա չարփան
նէ՛ միւպարէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 138

Ալլահա՝ 'ինայէթ վէ հագիգաթը իչիւն համտ։

Դաւիթին ՌէՓռըը ԴԸԸ։

Պիւթիւն եիւրէյիմլէ սանա համտ էտճէյիմ,
Վէ ֊իլահլար հուզուրընտա սանա մէզմուր օգույաճաղըմ։
2 ֈՍէնին մուգատտէս հէյքէլինէ տօղրու ֈսէճտէ էտիպ,
Սէնին 'ինայէթ վէ հագիգաթընն իչիւն իսմինէ համտ էտճէյիմ.
Զիրա քէլամընը ճիւմլէ իսմինտէն զիյատէ ֊մու'ազզամ գըլտըն։
3 Ցէրեատ էթտիյիմ կիւնտէ պէնի միւսթէճապ գըլտըն,
Ճանըմտա գուվվէթլէ պէնի ճէսարէթլէնտիրտին։
4 Եա ՐԱՊՊ, ֈճիւմլէ տիւնեա մէլիքլէրի
Սէնին աղզընըն քէլամընը իշիթտիքլէրինտէ՝
Սանա համտ էտէճէքլէր։
5 Վէ ՐԱՊՊԸՆ թարիգլէրինտէ իլահի օգույաճագլար,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը 'ազիմ տիր։
6 ֊ՐԱՊՊ միւթա'ալ իսէ տէ, ֈմիւթէվազը'ա նազար գըլար,
Վէ միւթէքէպպիրի ուզագտան պիլիր։
7 ֈՄուզայագա իչինտէ կէզէր իսէմ տէ,
Պէնի իհեա էտէճէքսին.
Տիւշմէնլէրիմին ղազապընա գարշը էլինի ուզատըպ,
Սաղ էլինի պէնի խէյաս էտէճէք տիր։
8 ՐԱՊՊ պէնիմ իչիւն պաշլայըճը թէքմիլ էտէճէք տիր.
Եա ՐԱՊՊ, 'ինայէթինի իէլէպէտ տիր,
֊Քէնտի էլլէրինինի իշլէրինի թէրք էթմէ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 139

Ալլահընն 'իլմի, 17 վէ միւհամէթլէրի իչիւն Ա՛նա Թէշէքքիւր։ 19 Ալլահտան հիտայէթ տիլէմ։ր։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթինն մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, ֊պէնի թէճրիպէ էյլէտին, վէ պիլտին։
2 ֈՍէնն օթուրուպ գալգմամը պիլիրսին.
ֈՖիքրիմի ուզագտան ակլարսընն։
3 ֈԿինթիյիմ եօլու վէ եաթտըղըմ եէրի թէՓթիշ էթտին,
Վէ ճիւմլէ եօլլարըմը պիլիրսին։
4 Զիրա տիլիմտէ քէլամ եօգ տըր,
Իլլա սէն, եա ՐԱՊՊ, ֈքեաՓֆէսինի պիլիրսին։
5 Պէնի արտտան վէ էօնտէն իհաթէ էթտին,
Վէ էլինի իւզէրիմէ գօտընն։
6 ֊Պու 'իլմ պանա փէք 'աճա'իպ տիր,
Օլ գատար եիւքսէք տիր քի անա վասըլ օլամամ։
7 ֈՍէնին Րուհընտան նէ՞րէյէ կիտէյիմ,
Վէ սէնին հուզուրընտան նէ՞րէյէ Ֆիրար էտէյիմ։
8 ֊Էկէր սէմայա չըգսամ, սէն օրատա սըն.
ֈՎէ հավիյէտէ տէօշէյիմի սէրսէմ, իշթէ սէն հազըր սըն։
9 Սէհէրին գանատլարընը ալըպ,
Տէնիզին ուճլարընտա սաքին օլսամ,
10 Օրատա տախի սէնին էլին պէնի գըլաղուզլայըպ,

ֈ Մէգ. 104. 27։ 145. 15։ 147. 9։ 137
֊ Մէգ. 79. 1։
֋ Եզեկ. 3. 26։
֌ Երեմ. 49. 7, վէ գայրի։ Մէսլ. 4. 22։ Եզեկ. 25. 12։ Աբդ. 10, վէ գայրի։
ֈ Ես. 13. 1, 6, վէ գայրի։ 47. 1։ Երեմ. 25. 12։ 50. 2։
ֈ Երեմ. 50. 15, 29։ Վաո. 18. 6։
ֈ Ես. 13. 16։ 138
֊ Մէգ. 119. 46։
֋ 3 Մէնլ. 8. 29, 30։ Մէգ. 5. 7։
֌ Մէգ. 28. 2։
ֈ Ես. 42. 21։
ֈ Մէգ. 102. 15, 22։
ֈ Մէգ. 113. 5, 6։ Ես 57. 15։
ֈ Լամ. 3. 34։ Ցակ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 5։
֋ Մէգ. 23. 3, 4։
֌ Մէգ. 57. 2։ Փիլ. 1. 6։
ֈ Պաղ Ցոբ. 10. 3, 8։ 14. 15։ 139
֊ Մէգ. 17. 3։ Երեմ. 12. 3։
֋ 4 Մնէնլ. 19. 27։
֌ Մատթ. 9. 4։ Ցովհ 2. 24, 25։
ֈ Ցոբ. 31. 4։
ֈ 'Իպպ. 4. 13։
ֈ Ցոբ. 42. 3։ Մէգ. 40. 5. 131. 1։ [1. 3։
ֈ Երեմ. 23. 24։ Ցովհ.
֋ Ամովս. 9. 2-4։
֌ Ցոբ. 26. 6։ Լամ. 15. 11։

Digitized by Google

Սաղ էլին պէնի թուրթար։
11 Վէ՝ Հագգա քի պէնի գարանլըգ սէթր էտէճէք՝ տէսէմ,
Կէճէ պիլէ էթրաֆըմտա այտընլըգ տըր։
12 [ա]Գարանլըգ տախի սանա գարանլըգ տէյիլ,
Անճագ կէճէ՝ կիւնտիւզ կիպի այտընլըգ տըր.
Սէնէ [բ]'էֆէնտի դարանլըգ վէ այտընլըգ պիր տիր.
13 Ձիրա պէօպրէքլէրիմի սէն խալգ էթտին,
Վալիտէմին րահմինտէ պէնի սէն սէթր էյլէտին։
14 Սանա համտ էտէրիմ,
Ձիւնքի հէյպէթլի վէ 'ճաճիպ թարզլէ խալգ օլունտրմ.
Իշլէրին 'ճաճ'իպ տիր,
Վէ ճանըմ անը էյի պիլիր։
15 [գ]Կիզլիտէ խալգ օլունուպ,
Զէմինին տէրին եէրլէրինտէ թէրթիպ օլունտրդրմտա,
Վիճուտիմ սէնտէն մախֆի տէյիլ իտի։
16 Կէօզլէրին՝ պէնի ճէնին իքէն կէօրտիւ.
Վագթըյլէ թէշքիլ օլունճագ [դ]'էֆէնտի պիրի տահա
մէվճուտ տէյիլ իքէն,
Ճիւմլէսի քիթապըն՝տա եազըլմըշ տըր։
17 [ե]Եա Ալլահ, էֆքեարըն՝ պանա նէ 'ազիզ տիր.
Անլէրին մըգտարը նէ գատար չօգ տըր։
18 Անլէրի սայսամ, գումտան չօգ տըր.
Ույանտրդրմտա տահա սէնին իլէ իմ։
19 Եա Ալլահ, հագիգաթէն [զ]շէրիրի գաթլ էտէճէքսին.
[է]Իմտի, էյ գանլը ատէմլէր, պէնտէն ուզագ օլունըզ։
20 Անլէր [ը]սէնին հագգընտա հիլէ իլէ սէօյլէրլէր,
Վէ տիւշմէնլէրին [թ]դիւզ պիհուտէ եէրէ լիսանա ալըրլար։
21 Եա ՐԱՊՊ, [ժ]սանա պուղզ էտընլէրէ պուղզ էթմէ՞զ մի իմ,
Վէ'ալէյհինէ այագլանանլարտան պիզար տէյի՞լ մի իմ։
22 Անլէրէ քէմալը պուղզլէ պուղզ էտէրիմ,
Անլէր 'ինտիմտէ տիւշմէն տիրլէր։
23 Եա Ալլահ, [ի]պէնի թէճրիպէ էտիպ գալպիմի պիլ.
Պէնի իմթիհան էտիպ էֆքեարըմը պիլ.
24 Վէ պագ, պէնտէ պիր ֆէսատ թարիգի վա՞ր մը տըր,
Վէ [լ]պէնի էպէտի թարիգէ իրշատ էյլէ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 140

Էհլի շէրրտէն խէլաս իչիւն նիյազ, 12 վէ Ալլահա ի'Թիմատ։

Մուսիգաճը պաշը իչիւն Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, պէնի էհլի շէրրտէն գուրթար,
[ա]Զալիմ ատէմտէն հրֆզ էյլէ,
2 Անլէր քի գալպտէ քէմլիք տիւշիւնիւպ,
[բ]Էէր կիւն ճէնկէ թէճէմմիւ' էտէրլէր։

3 Տիլլէրինի եըլան կիպի պիլէտիլէր.
Տուտագլարը ալթընտա [գ]սաղըր եըլան զէհրի վար տըր։ (Սէլա։)
4 Եա ՐԱՊՊ, [դ]պէնի շէրիրին էլինտէն հրֆզ էթ,
Վէ այագլարըմը գայտրըմաղա գաստ էտէն [ե]զալիմլէրտէն պէնի վիգայէ էյլէ։
5 [զ]Միւթէքէպիրլէր պէնիմ իչիւն տուզագ վէ քէմէնտլէր կիզլէտիլէր.
Եօլ քէնարընտա աղ եայտրլար.
Պէնիմ իչիւն գափան գուրտրլար։ (Սէլա։)
6 ՐԱՊՊԱ՝ Սէն Ալլահըմ սրն՝ տէտիմ.
Եա ՐԱՊՊ, նիյազըմըն սէսինի տինլէ։
7 Եա խէլասըմըն գուվվէթի Բապպ Եհովա,
Մուհարէպէ կիւնիւնտէ պաշըմը հիմայէ էյլէտին։
8 Եա ՐԱՊՊ, շէրիրին արզուլարընը վէրմէ.
Սու՛ի գաստընը միւյէսսէր էթմէ,
[է]Օնմա էֆ եիւքսէլէլէր։ (Սէլա։)
9 Պէնի իհաթէ էտընլէրին պաշընը,
[ը]Քէնտի տուտագլարընըն քէօթիւլիւյիւ գափլայաճագ։
10 [թ]Իւզէրլէրինէ գօրլար աթըլաճագ.
Անլէրի աթէշէ վէ էնկինէ աթաճագ,
Վէ ասլա գալգամայաճագլար։
11 Ղամմազ քիմսէ զէմինտէ սապիթ օլմազ.
Զալիմ ատէմի հէլաք էթմէք իչիւն պէլա ավլայաճագ տըր։
12 ՐԱՊՊ [ժ]պիչարէնին տա'վասընը,
Վէ ֆագիրլէրին հագգընը իճրա էյլէյճէյինի պիլիրիմ։
13 Հագիգաթէն սալիհլէր սէնին իսմինէ համտ էտիպ,
Միւսթագիմլէր սէնին հուզուրընտա սաքին օլաճագլար տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 141

Դաւիթին՝ քէնտի տու'ասընըն միւսթէճապ, 3 վէ գամիրինին փաք, 7 վէ 'էօրիւնիւճի Թէրիքէտին խէլաս օլմասը իչիւն նիյազը։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա ՐԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էտէրիմ, [ի]պանա չապուգ եէթիշ.
Սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ սէսիմի տինլէ։
2 [լ]Տու'ամ սէնին հուզուրընա պուխուր,
[խ]Էլիմին գալտրրըլմասը [ծ]ախշամ թագտիմէսի ՚ւէ մագպուլ օլսուն։
3 Եա ՐԱՊՊ, աղզըմա մուհաֆըզ գօյուպ,
Տուտագլարըմըն գափուսընը հրֆզ էյլէ։
4 Գալպիմի քէօթիւլիյէ մէյլ էթտիրմէ,

[ա] Ծոր. 26. 6։ 34. 22։ Դան. 2. 22։ Իպր. 4. 13։
[բ] Ծոր. 10. 8, 9։ Վա'. 11. 5։
[գ] Մէզ. 40. 5։
[դ] Ես. 11. 4։
[ե] Մէզ. 119. 115։
[զ] Ծոգ. 15։
[է] 2 Թէվ. 19. 2։ Մէզ. 119. 158։
[ը] Ծոր. 31. 6։ Մէզ. 26. 2։
[թ] Մէզ. 5. 8։ 143. 10։ 140
[ժ] Այ. 4։
[ի] Մէզ. 56. 6։
[լ] Մէզ. 58. 4։ Բամ. 3. 13։
[խ] Մէզ. 71. 4։
[ծ] Այ. 1։
[կ] Մէզ. 35. 7։ 57. 6։ 119. 110։ 141. 9։ Երեմ. 18. 22։
[հ] Մէզ. 7. 16։ 94. 23։ Լամ. 12. 13։ 18. 7։
[ձ] Մէզ. 11. 6։
[ղ] 3 Մխել. 8. 45։ Մէզ. 9. 4։
[ճ] Թէս. 32. 27։
141
[մ] Մէզ. 70. 5։
[յ] Վահ. 5. 8։ 8. 3, 4։
[ն] Մէզ. 134. 2։ 1 Տիմ. 2. 8։
[շ] Խուր. 29. 39։

Digitized by Google

Քի քէօթիւլիւք էտէն ատէմլէր իլէ ֆէսատ իշլէմէյէյիմ,
[ե]Վէ անլէրին նէֆիս թա՛մլարընտան եէմէյէյիմ։
5 [զ]Սալիհ պէնի տարպ էյլէսին, ՚ինայէթ տիր,
Վէ պէնի թա՛զիր էթսին, պաշ եաղը տըր.
Պաշըմ [է]ԱԴԵՆ իմթինա՛ էթմէզ.
Զիրա մուսիպէթլէրինտէ պիլէ տու՛ա էտէճէյիմ։
6 Անլէրին հաքիմլէրի գայալար արասընա աթըլտըգ-
լարը զէման,
Սէօզլէրիմ խօշ օլտըղընտան անլէրի տինլէյէճէքլէր։
7 Քէմիքլէրիմիզ [ը]մէզարըն աղզընտա,
Եէրտէ չիֆթ սիւրէնին վէ էվլէք աչանըն [թ]ՓԱՐԱՁ
կիպի տաղըլտը։
8 Լաքին, եա Բապպ ԵՀովա, [կ]էօզլէրիմ սանա տօղ-
րու տըր,
Սանա թէվէքքիւլ էթտիմ, ճանըմը մահրում էթմէ։
9 [ր]ՊԷՆիմ իչիւն գուրտըգլարը տուզագտան,
Վէ ֆըսգ իշլէյէնլէրին քէմէնտլէրինտէն պէնի հըֆզ
էյլէ։
10 [ւ]Շէրիրլէր քէնտի աղլարընա տիւշէճէքլէր,
Պէն իսէ քիւլլիյէն գուրթուլաճաղըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 142

Մուզայագա զէմանընտա Բապպտան խանիմտատ։

–Մաղարատա օլտըղը զէման Դաւիթին
շի՛ր Է տու՛ասը տըր։

Ա[վ]ազըմէ ԲԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրիմ,
Ավազըմէ ԲԱՊՊԱ նիյազ էյլէրիմ։
2 [բ]Շիքեայէթիմի հուզուրընա ՚արզ էտէրիմ,
Վէ հուզուրընտա մէշագգաթըմը պէյան էյլէրիմ։
3 [գ]Րուհըմ [դ]ԵԴՈՒ ղարգ օլտըղընտա,
Սէն թարիգիմի պիլտին.
[ե]Կէզտիյիմ եօլտա պէնիմ իչիւն տուզագ կիզլէտիլէր։
4 Սաղ թարաֆա նազար էյլէ,
Վէ իշթէ [զ]պէնի թանը յան եօգ տըր.
Իլթիճա էտէճէք եէր գալմատը,
Վէ ճանըմը գայըրան պիր քիմսէ եօգ տըր։
5 Եա ԲԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էթտիմ,
[է]Հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա [ը]մէլճա՛ըմ վէ
[թ]նասիպիմ սէն սին՝ տէտիմ։
6 Ֆիղանըմը տինկէ, զիրա [ժ]ղայէթլէ զէլիլ օլտըմ.
Պանա թէ՛ատտի էտէնլէրտէն պէնի գուրթար,
Զիրա պէնտէն գուվվէթլի տիրլէր։
7 Ճանըմը հապսխանէտէն չըգար, քի իսմինկէ համտ
էտէյիմ,

Ա [ա]Սէն պանա լութֆ էյլէտիյինտէ,
[բ]Սալիհլէր պէնի իհաթէ էտէճքլէր տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 143

Բապպա նիյազ վէ տիւշմէնտէն շիքեայէթ։ 7 Բաճմէք, 9 վէ նէճաթ, 10 վէ խանիդամէք իչիւն տու՛ա։

Դաւիթին մէզմուրը տըր։

Եա ԲԱՊՊ, տու՛ամը իսթիմա՛ էտիպ՝ նիյազըմը
տինկէ,
–Սըտգընկլէ վէ ՚ատալէթինկլէ պէնի միւսթէճապ գըլ։
2 Վէ [բ]գուվըղ իլէ մուհաքէմէյէ կիրմէ,
Զիրա [գ]սէնին հուզուրընտա հիչ պիր պէշէր թէպրիյէ
օլունմազ։
3 Զինքի տիւշմէն ճանըմա թէ՛ատտի էտիպ,
Հայաթըմը եէրէ չարփտը,
Պէնի չօգտան էօլմիւշ օլանլար կիպի զուլմէթտէ
օթուրթտու։
4 [դ]Վէ րուհըմ [ե]ԵԴՈՒ ղարգ օլտու,
Գալպիմ տէրունիմտէ հայրէթտէ գալտը։
5 [է]Գատիմ կիւնէրի խաթրա կէթիրտիմ,
Հէփ ֆի՛իլլէրինկի թէֆէքքիւր էտէրիմ.
Սէնին էլլէրինին իշի իւզէրինէ տիւշիւնիւրիւմ
6 [զ]Էլլէրիմի սանա տօղրու աչարըմ,
[ը]Ճանըմ սուսըզ եէր կիպի սանա [թ]ԱՐԱՍԱՐ։ (Սէլա։)
7 Եա ԲԱՊՊ, պէնի չապուգ միւսթէճապ գըլ
Րուհըմ պայըլտը.
Պէնտէն տիտարըկը սէթր էթմէ,
[ժ]Զուգուրա էնէնլէրէ պէնզէմէյէյիմ։
8 [ը]Պանա սապահլայըն ՚ինայէթինկի իշիթտիր,
Զիրա սանա թէվէքքիւլ էթտիմ.
[ի]Կիտէճէյիմ եօլու պանա թա՛րիֆ էյլէ
Զիրա [լ]ճանըմը սանա ՚արզ էյլէտիմ։
9 Եա ԲԱՊՊ, պէնի տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս էյլէ,
Սանա իլթիճա էթտիմ։
10 [խ]Իրատէթինկին իճրասընը պանա թա՛լիմ էյլէ,
Զիրա սէն Ալլահըմ սըն.
[ծ]Սէնին քէրիմ Րուհըն պէնի [կ]տիւզ եէրտէ իրշատ էյ-
լէսին։
11 Եա ԲԱՊՊ, իսմինկ իչիւն պէնի [հ]հեա էյլէ,
՚Ատալէթինկլէ ճանըմը մուզայագատան չըգար.
12 Վէ ՚ինայէթինկլէ տիւշմէնլէրիմի [ձ]մահվ,
Վէ ճանըմը թազեիգ էտէնլէրին ճիմլէսինի հէլաք էյլէ,
Զիրա [ղ]պէն սէնին գուլըն իմ։

[ա] Լմս. 23. 6։	[ի] Մէզ. 35. 8։	[լ] Մէզ. 27. 13։	[ս] Մէզ. 77. 3։ 142. 3։
[բ] Պաղ Լմս. 9. 8։ 19. 25։ 25. 12։ Գաղ. 6. 1։	142	[խ] Մէզ. 46. 1։ 91. 2։	[տ] Մէզ. 77. 5, 11։
[գ] 2Կոր. 1. 9։	[–] 1Միւլ. 22. 1։ 24. 3։	[ծ] Մէզ. 16. 5։ 73. 26։ 119. 57։ Մէյս. 3. 24։	[ր] Մէզ. 88. 9։
[դ] 2Թէվ. 20. 12։ Մէզ. 25. 15։ 123. 1, 2։	[բ] Մէզ. 102, ակրոստիխ	[կ] Մէզ. 116. 6։	[ւ] Մէզ. 63. 1։
[ե] Մէզ. 119. 110։ 140. 5։ 142. 3։	[գ] Մէզ. 143. 4։	[հ] Մէզ 13. 6։ 119. 17։	[փ] Մէզ. 28. 1։
	[դ] Մէզ. 140. 5։	[ձ] Մէզ. 34. 2	[ք] Պաղ Մէզ. 46. 5։
	[ե] Մէզ. 31. 11։ 88. 8, 18։		[օ] Մէզ. 5. 8։
			[ֆ] Մէզ. 25. 1։

143	[ա] Մէզ. 77. 3։ 142. 3։	[լ] Մէզ. 25. 4, 5։ 139. 24։	
[–] Մէզ. 31. 1։	[բ] Մէզ. 77. 5, 11։	[խ] Նէհ. 9. 20։	
[բ] Յոբ. 14. 3։	[գ] Մէզ. 88. 9։	[ծ] Ես. 26. 10։	
[գ] Խուբ. 34 7։ Յոբ. 4. 17։ 9. 2։ 15. 14։ 25. 4։ Մէզ. 130. 3։ Վա՛. 7. 20։ Բօմ. 3. 20։ Գաղ. 2. 16։	[դ] Մէզ. 63. 1։	[կ] Մէզ. 119. 25, 37, 40, վէ զայրի։	
	[ե] Մէզ. 28. 1։	[հ] Մէզ. 54. 5։	
	[զ] Պաղ Մէզ. 46. 5։	[ձ] Մէզ. 116. 16։	
	[է] Մէզ. 5. 8։		
	[ը] Մէզ. 25. 1։		

Digitized by Google

ՄԷԶՄՈՒՐ 144

Ալահըն հիմայէսինէ Թէշէքքիւր։ 5 Տիւշմինլէր՝ ալէյհինտէ տու՛առ։ 9 Ալահա համտ։ 11 Շէրիրլէրտէն նէյնաճ, 12 վէ միւճէհէվվի՝ պէրէքէթլէր իչիւն տու՛առ։

Դաւիթին Զ-ը-ը ԹԸ։

1 Ելլէրիմի մուհարէպէյէ,
փարմագլարըմը ճէնկէ թա՛լիմ էտէն,
վէ ՚գայամ օլան ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն։
2 ՚Մե՛ն՝ը ՚ինայէթիմ վէ գալ՛ամ,
՚Ալի փէնահըմ վէ գուրթարըճըմ տըր.
Գալգանըմ տըր, անա թէվէ՛քքիվլ էտէրիմ.
Գավմըմը պանա միւթի՛ գըլան Օ տըր։
3 ՚Եա ՐԱՊՊ, ատէմ՝նէ՞ տիր, քի անը թանըրսըն,
Ինսան օղլու՝նէ՞ ԹԸ, քի անա ի՛թիպար էտէրսին։
4 ՚Ատէմ պիր նէֆէսէ պէնզէր,
՚Անըն կիւնլէրի կէչէր կէօլկէ կիպի տիր։
5 ՚Եա ՐԱՊՊ, սէմավաթըրը էյիպ նիւզուլ էյլէ,
՚Տաղլարա տօգուն, թիւթսիւնլէր։
6 ՚Ելլտըրըմ կէօնտէր վէ անլէրի տաղըթ.
Օգլարըկը աթ, վէ անլէրի միւզթարիպ գըլ։
7 ՚Եիւքսէ՛քտէն էլինկի ուզատըպ՝ ՚պէնի գուրթար,
Վէ պէնի չօգ սուլարտան,
՚Էճնէպիլէրին էլինտէն խէլաս էյլէ,
8 ՚Քի աղըզլարը պաթըլ սէօզ սէօյլէյիպ,
Սաղ էլլէրի եալանըն սաղ էլի տիր։
9 Եա Ալլահ, ՚սանա եէնի պիր իլահի օգույաճաղըմ,
Սանա օն թէլլի սանթուրլէ մէզմուր օգույաճաղըմ։
10 ՚Մէլիքլէրէ խէլաս իհսան էտէն,
Գուլու Դաւիթի քէօթիւ գըլըճտան գուրթարան Օ տըր։
11 ՚Պէնի գուրթար,վէ էճնէպիլէրին էլինտէն պանա նէ-
ճաթ վէր,
Քի անլէրին աղզը պաթըլ սէօզ սէօյլէր,
Վէ սաղ էլլէրի եալանըն սաղ էլի տիր.
12 Թա քի օղուլլարըմըզ կէնճլիքլէրինտէ պէօյիւմիւշ
՚ֆիտանլար կիպի օլուպ,
Գըզլարըմըզ սէրայ պինասը իչիւն օյուլմըշ քէօշէ
տիրէքլէրի կիպի օլալար։
13 Անպարլարըմըզ տօլու օլուպ՝ հէր տիւրլիւ էզ-ը վէ-
րէլէր.
Գօյունլարըմըզ սահրալարըմըզտա պինկլէրճէ վէ օն
պինկլէրճէ չօղալսընլար։
14 Սըղըրլարըմըզ պէրէքքէթլի օլալար,
Ճէպրէն կիրիշ վէ չրգըշ օլմայա,
Վէ մէչտանլարըմըզտա շիքեայէթ պուլունմայա։
15 ՚Պու հալտէ պուլունան գավմ նէ՛ միւպարէք տիր.
Նէ՛ միւպարէք տիր օլ գավմ՛քի Ալլահը Եհովա տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 145

Ալլահա՝ ՚ազամէթի, 8 քէրէմի, 11 մէլէքիւթիւ, 14 սիյանէթի, 17 վէ խէլասը մուճ.ա՛պ օլան Մէրհամէթի իչիւն համտ։

Դաւիթին թէսպիհի տիր։

1 Էյ Մէլիքս՝ը-Ը-ը՞ օլան Ալլահըմ, սէնի թա՛զիմ,
վէ սէնին իսմինէ էպէտ իւլ ապատ համտ ու սէնա
էտէրիմ։
2 Հէր կիւն սանա համտ ու սէնա էտէճէյիմ,
Վէ իսմինէ էպէտ իւլ ապատ համտ էյլէյէճէյիմ։
3 ՚ՐԱՊՊ ՚ազիմ վէ զիյատէսիյլէ համտա շայան տըր,
Վէ ՚՚ազամէթի թէֆթիշ օլունամազ։
4 ՚Տէվր տէվրէ սէնին էֆ՛ալընը մէտհ,
Վէ ՚ազիմ իշլէրինի ի՛լան էտէճէ՛ք տիր։
5 ՚Ազամէթինին ՚իզզէթ ու ճէլալընը,
Վէ ՚աճիպ իշլէրինի սէօյլէյէճէյիմ։
6 Հէյպէթլի իշլէրինի տախի սէօյլէյէճէ՛քլէր,
Վէ պէն սէնին ՚ազամէթինի հիքեայէ էտէճէյիմ։
7 Սէնին ՚ազիմ քէրէմինի զիքր ու ի՛լան,
Վէ ՚ատալէթինի հագգընտա թէրէննիմ էտէճէ՛քլէր։
8 ՚ՐԱՊՊ րա՛ուֆ ու րահիմ,
Սապուր վէ ՚ինայէթի ՚ազիմ տիր։
9 ՚ՐԱՊՊ ճիւմլէյէ քէրիմ տիր,
Վէ մէրհամէթլէրի մախլուգաթընըն քեաֆֆէսի իւ-
զէրինտէ տիր։
10 Եա ՐԱՊՊ, մախլուգաթընը՝նքեաֆֆէսի սանա համտ,
Վէ միւթթագիլէրինի սանա համտ ու սէնա էտէճէ՛քլէր։
11 Սէնին մէլէ՛քիւթիւնիւն ճէլալընը հիքեայէ,
Վէ գուտրէթինի ի՛լան էյլէյէճէ՛քլէր,
12 Թա քի պէնի ատէմէ անըն ՚ազիմ իշլէրինի,
Վէ մէլէ՛քիւթիւնիւն ճէլալ ու ՚իզզէթինի թա՛րիֆ
էտէլէր։
13 ՚Սէնին մէլէ՛քիւթիւն ճիւմլէ տէհրլէր մէլէ՛քիւթիւ,
Վէ սալթանաթընը տէվր պէ տէվր պագը տըր։
14 ՐԱՊՊ ճիւմլէ տիւշէնլէրէ տէսթէկիր տիր,
Վէ ՚ճիւմլէ չէօքէնլէրի գալտըրըր։
15 ՚Ճիւմլէնինին կէօզլէրի սանա պագար,
Վէ անլէրէ վագթընճա ՚թա՛մլարընը վէրիրսին։
16 Էլինկի աչըպ՝ ՚հէր եաշայանը արզուսընա կէօրէ տօ-
յուրըրսըն։
17 ՐԱՊՊ ճիւմլէ թարիգլէրինտէ ՚ատիլ,
Վէ իշլէրինին քեաֆֆէսինտէ ՚ինայէթլի տիր։

144
– 2Միւլ. 22. 35։ Մէզ. 18. 34։
բ Մէզ. 18. 2,31։
գ 2Միւլ. 22. 2, 3, 40, 48։
դ Յոբ. 7. 17։ Մէզ. 8. 4։ Ղպր. 2. 6։
ե Յոբ. 4.19։ 14.2։ Մէզ. 39. 5։ 62. 9։
զ Մէզ. 102. 11։
է Մէզ. 18.9։ Ես. 64.1։
ը Մէզ. 104. 32։
թ Մէզ. 18. 13,14։
ժ Մէզ 18. 16։
ի Այ. 11։ Մէզ. 69. 1, 2,14
լ Մէզ.54.3։Մաղ.2.11։
խ Մէզ. 12 2։
ծ Մէզ. 33. 2,3։ 40. 3։
կ Մէզ. 18. 50։
հ Այ. 7,8։
ձ Մէզ. 128. 3։
ղ Թէս.33.29։ Մէզ.33. 12։ 65. 4։ 146. 5։

145
– Մէզ. 96. 4։ 147. 5։
բ Յոբ. 5.9։ 9.10։ Բամ. 11. 33։
գ Ես. 38. 19։
դ Խուր. 34. 6,7։ Ա՛տ. 14. 18։ Մէզ. 86. 5, 15։ 103. 8։ [7։
ե Մէզ. 100. 5։ Նաւ.1.
զ Մէզ. 19. 1։
է Մէզ. 146. 10։ 1Տիմ. 1. 17։
ը Մէզ. 146. 8։
թ Մէզ. 104. 27։
ժ Մէզ. 136. 25։
ի Մէզ.104.21։ 147.9։

Digitized by Google

18 ՐԱՊՊ քէնտինէ տու՛ա էտէնլէրին ճիմլէսինէ,
Հագիգաթլէ քէնտինէ տու՛ա էտէնլէրէ եագըն տըր։
19 Անտէն գօրգանլարըն միւրատընը իճրա,
Վէ ֆէրեատլարընը իսթիմա՛ իլէ անլէրի խէլաս էտէր։
20 ՐԱՊՊ քէնտինի սէվէնլէրին ճիմլէսինի հըֆզ էտէր,
Լաքին ճիմլէ շէրիրլէրի հէլաք էյլէր։
21 Աղզըմ ՐԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը սէօյլէյճէք,
Վէ ճիմլէ պէշէր մուգատտէս իսմինէ էպէտ իւլ ապատ
համտ ու սէնա էյլէսին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 146

Բապպա տա՛իմա համտ էթմէք վա՛տը։ 3 Պէնի ատէմէ թէվէքքիւլիւն պաՒընլ։ 5 անճագ Բապպա թէվէքքիւլ ու ի՛թիմատըն լայըզ օլմասը։

Ալէլուիա։
Էյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ էյլէ։
2 Ի՛էօմրիւմ օլտրգճա ՐԱՊՊԱ համտ էտէճէյիմ.
Պէն մէվճուտ գալտրգճա Ալլահրմա մէզմուր օգույա-
ճաղըմ։
3 Պէօյիւքլէրէ,
Վէ խէլաս էթմէյէ մուգթէտիր օլմայան ինսան օղ-
լընա թէվէքքիվլ էթմէյինիզ։
4 Րուհու չրգըպ՝ քէնտիսի թօփրաղընա տէօնէր
Հէման օլ կիւնտէ էֆքեարը զա՛իլ օլուր։
5 Նէ՛ միւպարէք տիր օլ ատէմ՛ քի եարտրմճըսը
Յակոբըն Ալլահը տըր,
Վէ իւմիտի Ալլահը օլան Եհովատա տըր,
6 Քի սէմավաթ իլէ զէմինին,
Տէնիզին վէ անլէրտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինին
Խալիգի,
Վէ հագիգաթըն իւլէյպէտ Հաֆըզը,
7 Վէ մազլումլար իչիւն հիւքմ իճրա էտէն,
Վէ Ճաճլարա էքմէք վէրէն Օ տըր.
ՐԱՊՊ էսիրլէրի ազատ էտէր։
8 ՐԱՊՊ քէօրլէրին կէօզլէրինի աչար.
ՐԱՊՊ չէօքմիւշլէրի գալտրրըր.
ՐԱՊՊ սալիհլէրի սէվէր։
9 ՐԱՊՊ ղարիպլէրի հըֆզ էտէր,
Եէթիմէ վէ տուլ գարըյա տէսթկիր օլուր,
Ամմա շէրիրլէրին եօլընը էյրիլտիր։
10 ՐԱՊՊ իլէյպէտ,
Էյ Սիօն, սէնին Ալլահրն տէվր պէ տէվր սալթանաթ
էտէճէք տիր։ Ալէլուիա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 147

Ձիւմլէ մախլուգաՒընա, 12 խուսուսա քէնտի գավմընա օլան լուՒֆ ու մէրհամէթի իչիւն Ալլահա համտ։

ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ,
Զիրա Ալլահրմըզա մէզմուր օգումագ էյի տիր.
Զիւնքի թէսպիհ լաթիֆ վէ սէզա տըր։
2 ՐԱՊՊ Երուսաղէմի պինա,
Վէ Իսրայէլին մէնֆի օլանլարընը ճէմ՛ էտէր։
3 Գալպի գըրըլմըշ օլանլարա շիֆա վէրիպ,
Եարալարընը սարար։
4 Եըլտըզլարը սայըպ,
Ճիւմլէսինէ իսմլէր վէրիր։
5 Րապպըմըզ ՛ազիմ վէ գուվվէթի չօգ տըր.
Իլմինին հիսապը եօգ տըր։
6 ՐԱՊՊ պիչարէլէրի եիւքսէլտիր,
Շէրիրլէրի եէրէ գատար էնտիրիր։
7 ՐԱՊՊԱ շիւքր էտէրէք իլահի օգույընըզ,
Ալլահրմըզա թանպուրլէ մէզմուր օգույընըզ։
8 Կէօյիւ պուլութլարլէ գափլար,
Եէր իչիւն եաղմուր հազըրլար,
Տաղլարտա օթ պիթիրիր։
9 Հայվանլարա վէ ֆէրեատ էտէն գարղա եավրուլա-
րընա եէյէճէքլէրինի վէրիր։
10 Աթընն գուվվէթինտէն խօշնուտ,
Վէ ատէմին պալտրրլարընտան րազի օլմազ։
11 ՐԱՊՊ քէնտինտէն գօրգանլարտան,
Ինայէթինէ իւմիտվար օլանլարտան րազի տիր։
12 Էյ Երուսաղէմ, ՐԱՊՊԱ թէսպիհ էյլէ.
Էյ Սիօն, սէնին Ալլահրնա համտ էյլէ։
13 Զիրա Օ սէնին գափուլարընըն սիւրկիւլէրինի միւհ-
քէմ էթտի.
Տախիլինտէ օլան օղուլլարընկը միւպարէք գըլտը։
14 Հուտուտրնա սէլամէթ վէրիպ
Սէնի պուղտայըն ա՛լասըյլէ տօյուրըր։
15 Էմրինի զէմինէ կէօնտէրիր,
Քէլամը սիւր՛աթլէ սէյիրտիր։
16 Եափաղը կիպի գար վէրիպ,
Գըրաղըյը քիւլ կիպի սաչար։
17 Պուզունու փարէ փարէ աթար,
Անընն սօղուղընա քիմ տայանա պիլիր։
18 Սէօզիւնիւ իրսալ էտիպ՝ անլէրի էրիտիր
Բիւզկեարը էստիրտիքճէ սուլար ագար։
19 Քէլամընը Յակոբա,

ա Թէս. 4. 7։
բ Յովհ. 4. 24։
գ Մէզ. 31. 23։ 97. 10։ 146
դ Մէզ. 103. 1։
ե Մէզ. 104. 33։
զ Մէզ. 118. 8,9։ Ես. 2. 22։
է Մէզ. 104. 29։ Վա՛. 12. 7։ Ես. 2. 22։
ը Պաղ 1Կոր. 2. 6։
թ Մէզ. 144. 15։ Երեմ. 17. 7։
ժ Թէս.10.18։ Մէզ.68.
ի Թէք.1.1։ Վահ.14.7։
լ Մէզ. 103. 6։
խ Մէզ. 107. 9։
ծ Մէզ. 68. 6։ 107. 10, 14։
կ Մատթ. 9. 30։ Յովհ. 9. 7-32։
հ Մէզ. 145.14։ 147.6։ Ղուկ. 13. 13։ [5։
ձ Մէզ 102. 16։
ղ Թէս. 30. 3։
ճ Մէզ. 51.17։ Ես. 57 15։ 61.1։ Ղուկ.4.18։
մ Պաղ Թէք. 15.5։ Ես. 40. 26։
յ 1Թէվ. 16. 25։ Մէզ. 48.1։ 96.4։ 145. 3։
ն Նաւ. 1. 3։
շ Մէզ. 33. 1։
ո Մէզ 102. 16։
չ Մէզ. 146. 8,9։
պ Ցոբ.38. 26,27։ Մէզ. 104. 13,14։
ջ Ցոբ. 38. 41։ Մէզ. 104. 27,28։ 136.25։ 145. 15։
ռ Ցոբ. 38. 41։ Մատթ. 6. 26։ [1. 7։
ս Մէզ. 33.16-18։ Ովս.
վ Ես. 40. 28։
տ Մէզ. 146. 8,9։
ր Ցոբ.38. 26,27։ Մէզ. 104. 13,14։
ց Ցոբ. 38. 41։ Մէզ. 104. 27,28։ 136.25։ 145. 15։
ւ Ցոբ. 38. 41։ Մատթ. 6. 26։ [1. 7։
փ Մէզ. 33.16-18։ Ովս.
ք Ես. 60. 17,18։
օ Թէս. 32. 14։ Մէզ. 81. 16։ 132. 15։
ֆ Մէզ. 107. 20։ Պաղ Ցոբ. 37. 12։
և Ցոբ. 37. 6։
ա Այ. 15։ Պաղ Ցոբ.37. 10։
բ Թէս. 33. 2-4։ Մէզ. 76. 1։ 78.5։ 103. 7։

Digitized by Google

ՙԳանունլարը իւէ ահքեամընը Իսրայէէէ պէյան էտէր:
20 ՙՀիչ պիր թա՛ֆէյէ էօյլէ էթմէտի.
Վէ անէէր ահքեամընը պիլմէտիէէր: Ալէլուիա:

ՄԷԶՄՈՒՐ 148

Ձիւմլէ մէվճուտաթը Բապպա համտ էթմէք իչիւն տա՛վէթ:

Ալէլուիա:
ՐԱ.ՊՊԱ սէմաւաթտան համտ էտինիզ
Անա եիւքսէք եէրլէրտէ համտ էտինիզ:
2 ՙէյ ճիւմլէ մէլէքլէրի, անա համտ էտինիզ.
էյ ճիւնուտընընն քեաֆֆէսի, անա համտ էտինիզ:
3 էյ կիւնէշ իւէ այ, անա համտ էտինիզ.
էյ ճիւմլէ նուրանի եըլտըզլար, անա համտ էտինիզ:
4 ՙէյ սէմա իւս սէմաւաթ
Վէ ՙսէմա իւսթիւնտէ օլան սուլար, անա համտ էտինիզ:
5 ՐԱ.ՊՊԸՆ իսմինէ համտ էթսինէէր.
Զիրա ՙՕ էմր էյլէտի, վէ անէէր խալգ օլունտըլար:
6 ՙՎէ անէէրի էպէտ իւ ապատ սապիթ գըլտը.
Պիր գանուն գօտու վէ թէճաւուզ էթմէզլէր:
7 Զէմինտէն ՐԱ.ՊՊԱ համտ էտինիզ,
ՙէյ էժտէրհա իւէ ճիւմլէ տէրեաւար,
8 Աթէշ վէ տօլու, գար վէ պուխար
ՙէմրինի իճրա էտէն գասըրղա,
9 ՙՏաղլար իւէ ճիւմլէ պայըրլար,
Մէյվէտար աղաճլար վէ ճիւմլէ էրզ աղաճլարը,
10 Վուհուշ իւէ ճիւմլէ պէհայիմ,
Հաշէրաթ իւէ գանատլը գուշլար,
11 Տինեա մէլիքլէրի վէ ճիւմլէ իւմմէթլէր,
Րէ՛իսլէր իւէ զէմին հաքիմլէրինին քեաֆֆէսի,
12 Նէվճիվանլար իւէ պաքիրէէր,
Իսթիյարլար իւէ չօճուգլար,
13 ՐԱ.ՊՊԸՆ իսմինէ համտ էթսինէէր,
Զիրա ՙեալընըզ Անըն իսմի միւթա՛ալ տըր.
ՙԱնըն մէճտի զէմին իւէ սէմաւաթըն իւսթիւնտէ տիր:
14 ՙՎէ քէնտի գավմընըն պույնուզընը,
ՙձիւմլէ միւթթագիւէրինին,
ՙՔէնտինէ եագըն պիր գավմ օլան պէնի Իսրայէէին
Թէշէքքիւրիւնիւ թէրճի՛ էյլէտի:
Ալէլուիա:

ՄԷԶՄՈՒՐ 149

Բապպա համտ էթմէք իչիւն թէշվիգ:

Ալէլուիա:
ՙՐԱ.ՊՊԱ եէնի իլահի,
Էհլի թագվա օլանլարընն ճէմա՛աթընտա անընն մէտհինի օգույընընզ:
2 Իսրայէէ ՙքէնտի Խալիգիյէ շատման,
Սիօն օղուլլարը քէնտի ՙփատիշահլարընյէէ մէսրուր օլսունլար:
3 ՙԱնընն իսմինէ րագսլէ համտ,
Անա տէֆ վէ թանպուրլէ թէզմիր էթսինէէր.
4 Զիրա ՙՐԱ.ՊՊ քէնտի գավմընտան րազի օլուր,
ՙՊիչարէէրի խէլասէէ թէզեինն էտէր:
5 Էհլի թագվա օլանլար մէճտ իւէ մէսրուր օլսունլար,
ՙՏէօշէքլէրի իւզէրինտէ թէրէննիմ էթսինէէր:
6 Ալլահա թա՛զիմէրի աղըզլարընտա,
Վէ ՙիքի աղըզլը գըլըճ էլլէրինտէ օլսուն.
7 Թա քի թա՛ֆէլէրտէն ինթիգամ ալարագ,
Իւմմէթլէրի թէ՛տիպ էտէէր:
8 Անէէրին մէլիքլէրինի զէնճիրէէ,
Վէ միւ՛թէպէրանընը տէմիր պուգաղըլարէէ պաղլայալար,
9 ՙՇէօյլէ քի եազըլմըշ օլան հիւքմիւ իւզէրէէրինտէ իճրա էթսինէէր.
ՙձիւմլէ միւթթագիւէրինին շէրէֆի պու տըր:
Ալէլուիա:

ՄԷԶՄՈՒՐ 150

Բապպա՝ մուսիգի ալէթէրիյէէ համտ էթմէք իչիւն թէշվիգ:

Ալէլուիա:
Ալլահա մագտիսինտէ համտ էտինիզ.
Անա գուտրէթինին ֆէէէյինտէ համտ էտինիզ:
2 ՙԱնա ՚ազիմ իշէրի իչիւն համտ էտինիզ.
Անա ՚՚ազամէթինին քէսրէթինէ կէօրէ համտ էտինիզ:
3 Անա պօրու սէտասըյէէ համտ էտինիզ.
ՙԱնա սանթուր վէ թանպուրէէ համտ էտինիզ:
4 Անա ՙտէֆ վէ րագսլէ համտ էտինիզ.
Անա ՙքիրիշլի սազլար վէ մըսգալլէ համտ էտինիզ:
5 Անա ՙսէտասլը զիլլէրէէ համտ էտինիզ.
Անա մէսէրրէթ զիլլէրիյէէ համտ էտինիզ:
6 Հէր նէֆէս սահիպի ՐԱ.ՊՊԱ համտ էյլէսին:
Ալէլուիա:

ՙ Մաղ. 4. 4։
ՙ Պագ Թէս. 4. 32-34։ Բսմ. 3. 1,2։ 148
ՙ Մէզ. 103. 20,21։
ՙ 3Մհւլ. 8. 27։ 2Կոր. 12. 2։
ՙ Թէր. 1. 7։
ՙ Թէր. 1. 1,6,7։ Մէզ. 33. 6,9։
ՙ Մէզ. 89.37։ 119.90 91։ Երեմ. 31.35,36։ 33 25։
ՙ Ես. 43. 20։
ՙ Մէզ. 147. 15-18։
ՙ Ես. 44. 23։ 49. 13։ 55. 12։
ՙ Մէզ. 8 1։ Ես. 12.4։
ՙ Մէզ. 113. 4։
ՙ Մէզ. 75. 10։
ՙ Մէզ. 149. 9։
ՙ Եփես. 2. 17։ 149
ՙ Մէզ.33.3։ Ես.42.10։
ՙ Պագ Յոբ.35.10։ Մէզ. 100. 3։ Ես. 54. 5։
ՙ Զաք. 9. 9։ Մատթ. 21. 5։
ՙ Մէզ. 81. 2։ 150. 4։
ՙ Մէզ. 35. 27։
ՙ Մէզ. 132. 16։
ՙ Յոբ. 35. 10։
ՙ ՚Իպր.4. 12։ Վահ. 1. 16։
ՙ Թէս. 7. 1,2։
ՙ Մէզ. 148. 14։ 150
ՙ Մէզ. 145. 5,6։
ՙ Թէս. 3 24։
ՙ Մէզ. 81. 2։ 149. 3։
ՙ Խուր. 15. 20։
ՙ Մէզ. 33. 2։ 92. 3։ 144. 9։ Ես. 38. 20։
ՙ 1Թէվ. 15.16,19,28։ 16. 5։ 25. 1,6։

Digitized by Google

ԵՄՍԱԼԸ ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ

ՊԱՊ 1

Երմսալըն ֆա՛իտէսի՝ 7 Բապպտան գօրգմագ վէ էմրինէ ԼՁա՛աՁ էՁմէք խուսուսըննտա նասիհաՁ՝ 10 Կիւնահքեարլար Ձարաֆքընտան իզլալ օլունմագտան սագընմագ՝ 20 ՀիքմէՁին՝ քընտինէ բադպէՁ էտիլմէտիյինտէն շիքեայէՁի՝ 24 վէ բադպէՁ էՁմէյէնլերէ ՁէհաԼտի՝

Իսրայէլ մէլէյի ֊Սողոմոն իլն ի Դաւիթին էմ֊
սալը տըր։
2 Հիքմէթ վէ թէրպիյէյի պիլմէք,
Վէ ֆէհմ սէօզլէրինի անկլամագ իչին,
3 ֊Մուճիպ ի մա՛րիֆէթ օլան թէրպիյէյի,
Եա՛նի՛ ատալէթ վէ հագգ վէ իսթիգամէթի քէսպ էթ֊
մէք իչին,
4 ֊Ձահիլլէրէ՛ իրֆան,
Վէ կէնճէ՛ իլմ վէ ֆիրասէթ վէրմէք իչին տիր։
5 ֊Հիքմէթ սահիպի տինլէյիպ՛ իլմ արթտըրսըն,
Վէ ակլայըշլը քիմսէ թէտպիր թահսիլ էյլէսին։
6 Թա քի մէսէլի վէ րէմզի,
Հիքմէթ սահիպլէրինին քէլամլարընը վէ ֊տէրին
սէօզլէրինի ակլայա։
7 ֊ՐԱՊՊ գօրգուսը՛ իլմին իպթիտասը տըր,
Ամմա սէֆիհլէր հիքմէթի վէ թէրպիյէյի թահգիր
էտէրլէր։
8 Էյ օղլըմ, ֊փէտէրինկին թէրպիյէսինի տինլէ,
Վէ վալիտէկին թա՛լիմինի րէտտ էթմէ.
9 Զիրա ֊անլէր սէնին պաշընա լութֆ թաճը,
Վէ պօյունընկա կէրտանլըգլար օլաճագ տըր։
10 Էյ օղլըմ, կիւնահքեարլար սէնի իզլալ էթմէք իս֊
թէրլէրսէ, ֊րազի օլմա։
11 Էկէր՝ Պիզիմ իլէ կէլ, ֊գան իչին փուսուտա օթու֊
րալըմ,
Պիկիւնահ ատէմ իչին կիզլի եէրտէ սէպէպսիզ պէք֊
լէյէլիմ,
12 Հավիյէ միսիլլու անլէրի տիրի տիրի,
Վէ ֊չուգուրա էնէնլէր Ե֊֊֊֊Ը֊֊ կիպի պիրտէն եու֊
տալըմ.
13 Հէր նէվ՛ զիգըյմէթ մալ պուլալըմ,
Խանէլէրիմիզի ղանիմէթլէ տօլտուրալըմ.
14 Նասիպինի արամըզա աթ,
Ճիւմլէսինիզին քէսէսի պիր օլսուն՝ տէրլէրսէ,
15 Էյ օղլըմ, ֊անլէր իլէ եօլա կիթմէ,
֊Անլէրին մէսլէյինտէն այաղընը չէք.
16 ֊Զիրա անլէրին այագլարը քէօթիւլիյէ գօշարլար,
Վէ գան տէօքմէյէ՛ ՛աճելէ էտէրլէր։
17 Հագիգաթէն հէր գուշը՛ն կէօզլէրի էօնիւնտէ
Աղ պիհուտէ եէրէ գուրուլուր։
18 Լաքին պունլար քէնտի գանլարը իչին փուսուտա
օթուրուրլար,
Քէնտի ճանլարը իչին կիզլի եէրտէ պէքլէրլէր։
19 ֊Հէր թամա՛քեարըն մէսլէյի պէօյլէ տիր.
Թա֊֊՛ քէնտի սահիպլէրինին ճանընը ալըր։
20 ֊Հիքմէթ խարիճտէ նիտա էտէր,
Մէյտանլարտա սէտասընը վէրիր։
21 Գալապալըգլը եէրլէրին պաշընտա,
Վէ գափուլարըն մէտխէլլէրինտէ չաղըրըր,
Շէհրտէ քէնտի սէօզլէրինի սէօյլէյիպ ֊եէ ֊է,
22 Էյ ճահիլլէր, նէ՛ վագթա գատար ճէհալէթի սէվվէ֊
ճէքսինիզ.
Նէ՛ վ֊է֊ ֊֊֊֊ միւսթէհզիլէր իսթիհզատա մէսէր֊
րէթթ պուլուրլար,
Վէ ահմագլար ՛իլմտէն նէֆրէթթ էտէրլէր։
23 Թա՛զիրիմէ տէօնիւնիւզ.
Իշթէ ֊պէն րուհրմը սիզին իւզէրինիզէ տէօքէճէյիմ.
Սիզէ սէօզլէրիմի պիլտիրէճէյիմ։
24 ֊Մատամ քի պէն չաղըրտըմ, վէ սիզ իմթինա՛ էթ֊
տինիզ.
Էլիմի ուզաթտըմ, վէ տիգգաթ էտէն եօգ իտի,
25 Անճագ ֊ճիմլէ նասիհաթլարըմը րէտտ էթտինիզ,
Վէ թա՛զիրիմի իսթէմէտինիզ
26 ֊Պէն տախի պէլայա օղրատըղընըզտա կիւլէճէյիմ,
Գօրգունըզ կէլտիյինտէ իսթիհզա էտէճէյիմ,
27 ֊Գօրգունըզ սաղանագ կիպի կէլտիյինտէ,
Վէ պէլանըզ գասըրղա կիպի եէթիշտիյինտէ,
Սիզէ սըգլէթ վէ մուզայագա իսապէթ էթտիյինտէ,
28 ֊Օ զէման պանա ֆէրեատ էտէճէքլէր վէ իսթիճա֊
պէթ էթմէյէճէյիմ.
Պէնի արայաճագլար, վէ պէնի պուլամայաճագլար.
29 Մատամ քի ֊՛իլմտէն նէֆրէթթ էթտիլէր,
Վէ ֊ՐԱՊՊ գօրգուսընը իխթիյար էթմէտիլէր.
30 ֊Նասիհաթլարըմը իսթէմէյիպ,
Ճիւմլէ թա՛զիրիմի թահգիր էթտիլէր։

֊ 3Միւլ. 4. 32։ Պ. 10. 1։ 25. 1։ Վա՛. 12. 9։
֊ Պ. 2. 1, 9։
֊ Պ. 9. 4։
֊ Պ. 9. 9։
֊ Մէզ. 78. 2։
֊ Յոբ. 28. 28։ Մէզ. 111. 10։ Պ. 9. 10։ Վա. 12. 13։
֊ Պ. 4. 1։ 6. 20։
֊ Պ. 3. 22։
֊ Թէք. 39. 7, վէ զայրե֊
Մէզ. 1. 1։ Եփես. 5. 11։
֊ Երեմ. 5. 26։
֊ Մէզ. 28. 1։ 143. 7։
֊ Մէզ. 1. 1։ Պ. 4. 14։
֊ Մէզ. 119. 101։
֊ Ես. 59. 7։ Բամ. 3. 15։
֊ Պ. 15. 27։ 1Տիմ. 6. 10։
֊ Պ. 8. 1, վէ զայրի։ 9. 3։ Յովհ. 7. 37։
֊ Յովհ. 2. 28։
֊ Ես. 65. 12։ 66. 4։ Եր մ. 7. 13։ Զաք. 7. 11։
֊ Մէզ. 107. 11։ Այ. 30։ Դ֊ւկ. 7. 30։
֊ Մէզ. 2. 4։
֊ Պ. 10. 24։
֊ Յոբ. 27. 9։ 35. 12։ Ես. 1. 15։ Երեմ. 11. 11։
14. 12։ Եզեկ. 8. 18։ Մկբ. 3. 4։ Զաք. 7. 13։ Յակ. 4. 3։
֊ Յոբ. 21. 14։ Այ. 22։
֊ Մէզ. 119. 173։
֊ Այ. 25։ Մէզ. 81. 11։

Digitized by Google

31 Իմտի ֊անլէր քէնտի թարիգլէրինին մէյվէսինտէն եէ-
յէճէքլէր,
Վէ քէնտի մէշվէրէթլէրինտէն տօյաճագլար։
32 Զիրա ճահիլլէրին զէլալէթի քէնտիլէրինի էօլտիւ-
րէճէք,
Վէ ահմագլարըն ղաֆլէթի քէնտիլէրինի հէլաք էտէ-
ճէք տիր։
33 ՚Ամմա պէնի տինկլէյէն էմնիյէթ իւզրէ սաքին,
Վէ ֊պէյա գօրգուսընտան սալիմ օլաճագ տըր

ՊԱՊ 2

Հիքմէթին՝ քէնտի Թալիպլէրինէ Թագվա վա՛տ էՔմէսին։ 10 Անէլրի շէրիրլէրտէն էմին, 20 վէ սալիհլէրին Թարիգինէ իրշատ էտէճէյինի վա՛տ էՔմէսին։

Է՛յ օղլըմ, էկէր սէօզլէրիմի գապուլ,
Վէ ֊էմրլէրիմի եանըդտա հրֆզ էտէր իսէն,
2 Շէօյլէ քի գուլաղընը հիքմէթէ չէվիրէսին,
Վէ գալպինի ֆէհմէ մէյլ էթտիրէսին.
3 Վէ էկէր իտրաքը տա՛վէթ էտիպ,
Ֆէհմէ նիտա էտէր իսէն,
4 ֊Էկէր անը կիմիւշ կիպի թալէպ էտիպ,
Կիզլի խազինէ կիպի արար իսէն,
5 Օ զէման ՐԱՊՊ գօրգուսընը ակլայաճագսընն,
Վէ մա՛րիֆէթ Ուլլահը պուլաճագսընն.
6 ՚Զիրա հիքմէթի ՐԱՊՊ վէրիր,
՚Իլմ վէ ֆէհմ անըն աղզընտան տըր։
7 Օ՝ միսԹագիմլէր իչինն խէլաս սագլար.
֊Տօղրու եիւրիյէնլէրէ գալգան տըր,
8 Թա քի հագգընն մէսլէքլէրինի վիգայէ,
Վէ ՚միսԹագիլէրինին թարիգինի հրֆզ էտէ։
9 Օ զէման ՚ատալէթ վէ հագգ վէ իսԹիգամէթի,
Հէր էյի թարիգի ակլայաճագսընն։
10 Գալպինէ հիքմէթ կիրիպ,
Ձանըդա ՚իլմ լէզէթլի օլտըղընտա,
11 Ֆիրասէթ սէնի հրֆզ,
Վէ ֊ֆէհմ սէնի վիգայէ էտէճէք տիր.
12 Թա քի սէնի շէրիր եօլընտան,
Էյրի սէօզլիւ ատէմտէն խէլաս էտէ։
13 Անէլր քի ՚զուլմէթ եօլլարընտա եիւրիմէք իչին
ԻսԹիգամէթ թարիգլէրինի թէրք էթտիլէր,
14 ՚Շէրր իշլէմէքլէ սէվինիրլէր,
Վէ ՚շէրիրին էյրիլիյէյլէ շատ օլուրլար.
15 ֊Անլէրին մէսլէքլէրի էյրի տիր,
Վէ սէպիլլէրինտէ թէրս տիրլէր.

16 Թա քի սէնի ՚֊ֆահիշէտէն,
Վէ ՚սէօզլիյլէ միւտահանէ էտէն ղարիպէտէն խէլաս
էտէ,
17 ՚Օլ քի կէնճլիյինին մահրէմինի թէրք էթմիշ տիր,
Վէ Ալլահրընըն ՚ահտընը ունութմըշ տրր.
18 ֊Զինքի անըն էվի էօլիւմէ,
Վէ սէպիլլէրի էօլիւլէրէ կէօԹիւրիւր։
19 Մէզպուրէյէ կիտէնլէրին հիչ պիրի կէրի կէլմէզ,
Վէ հայաթ թարիգլէրինէ վասըլ օլմազ.
20 Թա քի էյիլէրին եօլընտա եիւրիյիւլ,
Սալիհլէրին թարիգինի հրֆզ էտէսին։
21 ՚Զիրա միսԹագիմլէր զէմինտէ սաքին օլաճագլար,
Վէ քեամիլլէր անտէ գալաճագլար։
22 ՚Հաքին շէրիրլէր զէմինտէն գաթ՛ օլունաճագլար,
Վէ զալիմլէր անտէն սէօքիլէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 3

*ԻՔա՛աթ, 5 Քէվքքիւլ, 7 Քէվազու՛, 9 Քագվա, 10 վէ Քէսլիմ խու-
սուսլարընտա նասիհաՔ, 13 Հիքմէթին միւպարէք պիր ՔէմէՔՔիւ՛ օլ-
մասը։ 19 Հիքմէթին ասարը, 21 վէ մուհասէնաՔը։ 27 Էյիլիք, 30 վէ
միւսալէմէՔ, 31 վէ գանա՛աթ խուսուսլարընտա Քէշվիգ։ 33 Շէրիր-
լէրին մէյ՛ուն հալը։*

Է՛յ օղլըմ, թա՛լիմիմի ունութմա,
֊Վէ գալպինի էմրլէրիմի հրֆզ էյլէսին.
2 Զիրա անլէր սանա չօգ կիւնլէր վէ սէնէլէրճէ ՚էօմր,
Վէ ֊սէլամէթ զամմ էտէճէք տիր։
3 Մէրհամէթ վէ հագիգաթ սէնի թէրք էթմէսինլէր.
֊Անէլրի պօյունընկա պաղլա,
֊Անլէրի գալպինկին լէվհասը իւզէրինէ եազ։
4 ֊Պէօյլէճէ Ալլահրն վէ ինսանլարրըն նազարընտա
Լութֆ վէ կիւզէլ ի՛թիպար պուլաճագսընն։
5 ֊Պիւթիւն գալպինկլէ ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթ,
֊Վէ քէնտի ՚ագլընկա ի՛թիմատ էթմէ։
6 ֊Թարիգլէրինկին ճիմլէսինտէ անը պիլ,
Օ տախի ֊սէնին եօլլարընը տօղրուլտաճագ տըր։
7 ֊֊Քէնտի նազարընկտա ՚ալիմ օլմա,
֊ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգ, վէ շէրրտէն գաչ։
8 Պու սէնին սինիրլէրինէ շիֆա,
Վէ ֊քէմիքլէրինէ սրհհէթ օլաճագ տըր։
9 ֊Մալընկտան, վէ հէփ մահսուլաթընկըն թուրֆանտա-
լարընտան վէրէյէ֊
ՐԱՊՊԸ թէմճիտ էյլէ.
10 ֊Վէ անպարլարընկ պէրէքքէթլէ տօլու օլաճագ.
Վէ մա՛սէրէլէրինկտէն եէնի շէրապ թաշաճագ տըր։

1 Ցոր. 8։ Պ. 14. 14։ 22.8։ Ես.3.11։ Երեմ. 6. 19։
2 Մէզ. 25. 12,13։
3 Մէզ. 112. 7։
4 Պ. 4. 21։ 7. 1։
5 Պ.3. 14։ ՄատԹ. 13. 44։ [1. 5։
6 3Միւել. 3.9,12։ Ցակ. 3. 19,20։ [15։
7 Պ. 10. 23։ Երեմ. 11 66. 9։
8 Պ. 6. 22։
9 Ցոհ. 3. 19,20։
10 Պ. 7. 27։
11 Ծն. 37. 29։
12 Ցոր.18. 17։ Մէզ.37. 28։ 104. 35։
13 Թէս.8.1։ 30. 16,20։
14 Մէզ. 119. 165։
15 Խուր. 13. 9։ Թէս.6. 8։ Պ. 6. 21։ 7. 3։
16 Երեմ.17.1։2Կոր.3.3։
17 1Միւել. 2. 26։ Ղուկ. 2. 52։ Ա՛մալ. 2. 47։ Բամ. 14. 18։
18 Մէզ. 37. 3,5։
19 Երեմ. 9. 23։
20 1Թէվ. 28. 9։
21 Երեմ. 10. 23։
22 Բամ. 12. 16։
23 Ցոր. 1. 1։ Պ. 16. 6։
24 Ցոր. 21. 24։
25 Խուր. 22.29։ 23.19։ 34. 26։ Թէս. 26. 2, վէ զայրի՛։ Մաղ.3.10։ վէ զայրի՛Ղուկ.14.13։
26 Թէս. 28. 8։

Digitized by Google

11 Էյ օղլըմ, ՅՐԱՊՊԸՆ թէ՛տիպինի թահգիր էթմէ,
Վէ անըն թա՛զիրինտէն ՚ահիզ գալմա.
12 Զիրա ՐԱՊՊ սէվտիյինի թէ՛տիպ էտէր,
Նիթէ՛քիմ պիր փէտէր սէվկիւլիւ օղլընը ըէ՛ռէպ էռէր:
13 Նէ՛ միւպարէ՛ք տիր օլ ատմ՛ քի հիքմէթ պուլուր,
Վէ օլ քիմսէ քի ֆէհմէ վասըլ օլուր.
14 Զիրա անըն թէմէլթիւ՛իւ կիւմիւշ թէմէլթիւ՛ինտէն,
Վէ մահսուլը խալիս ալթունտան էվլա տըր:
15 Ձէվահիրտէն գըյմէթլի տիր,
Վէ ճիմլէ արզու էթտիյինկ շէյլէր անա միւսավի կէլէմէզ:
16 Անըն սաղ էլինտէ չօգ կիւնլէր,
Վէ սօլընտա սէրվէթ վէ ՚իզզէթ վար:
17 Անըն թարիգլէրի՝ նի՛մէթ թարիգլէրի,
Վէ եօլլարընըն ճիւմլէսի սէլամէթ տիր:
18 Անա եափըշանլարա հայաթ աղաճը տըր,
Վէ անը գավի թուռանլար միւպարէ՛ք օլուր:
19 ՐԱՊՊ զէմինի հիքմէթլէ թէ՛սիս,
Վէ սէմավաթը ֆէհմլէ սապիթ էյլէտի:
20 Իլմիյլէ տէրեալար եարըլըր,
Վէ պուլուԹլար չիյ տամլատըրլար:
21 Էյ օղլըմ, պունլար կէօզլէրինկին էօնիւնտէն կիթմէսինլէր.
Հիքմէթի վէ ֆէրասէթի հըֆզ էյլէ:
22 Վէ սէնին ճանընա հայաթ,
Վէ պօյունընա զիյնէթ օլաճագլար:
23 Օ զէման սէն եօլընտա էմնիյէթ իւզրէ եիւրիյէճէ՛քսին,
Վէ այաղընկ սիւրչմէյէճէ՛ք տիր:
24 Եաթտըղընկ զէման գօրգմայաճագսընը,
Վէ ույուտըղընկտա՝ ույգունկ թաթլը օլաճագ տըր:
25 Անսըզընը կէլէն գօրգուտան,
Վէ շէրիրլէրին խարապը եէթիշտիյի զէման անտէն խավֆ էթմէյէճէ՛քսին.
26 Զիրա ի՛թիմատընկ ՐԱՊՊ օլաճագ,
Վէ այաղընկը թուռուլմագտան վիգայէ էտէճէ՛ք տիր:
27 Էյիլի՛ք էթմէ՛ք էլինկտէն կէլիր իսէ
Միւհթաճ օլանտան տիրիղ էթմէ՛:
28 Եանընկտա վար իքէն գօնշընկա՝
Կիթ, եինէ կէլ, եարընը վէրիրիմ՝ տէմէ:
29 Գօնշընկ սէնին եանընտա էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլուր իքէն,
Անըն ՚ալէյհինտէ քէմլի՛ք տիւշիւնմէ՛:
30 Պիր ատմ՛ սանա քէմլի՛ք էթմէ՛միշ իքէն,
Սէպէպսիզ անըն իլէ նիզա՛ էթմէ՛:
31 Զալիմ ատէմի գըզգանմա,
Վէ անըն թարիգլէրինի ասլա իխթիյար էթմէ՛.
32 Զիրա ֆասիտ ատէմ՛ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէ՛քրուհ տըր.
Վաքին Անըն սըրրը միւսթագիմ՛լէրտէ տիր:
33 ՐԱՊՊԸՆ լա՛նէթի շէրիրինն խանէսինտէ տիր,
Ֆագաթ սալիհ՛լէրին մէսքէնինի միւպարէ՛ք գըլար:
34 Հագիգաթէն միւսթէհզիլէրի Օ իսթիհզա էտէր,
Լաքին միւթէվազը՛լարը մազհար ը լութֆ էյլէր:
35 Հիքմէթ սահիպլէրի ՚իզզէթէ վարիս օլաճագլար,
Վէ ահմագլարընն րիֆ՛աթը անճագ հագարէթ օլաճագ տըր:

ՊԱՊ 4

Թէ՛տիպի զապուլ, 5 վէ հիքմէթի Ռահիլ էմէ՛թ, 14 վէ շէրիրլէրին եօլընտան սազընմագ, 20 վէ իման 23 վէ սալահ՛իչ եաշամագ խուսուսլարընտա նասիհաթ:

Էյ օղուլլար, փէտէր թէ՛տիպինի տինկլէյինիզ,
Ֆէհմի պիլմէ՛ք իչին տիգգաթ էտինիզ.
2 Զիրա սիզէ էյի թա՛լիմ վէրիրիմ՛,
Թէնպիհաթըմը թէրք էթմէյինիզ:
3 Զիրա պէն փէտէրիմէ օղուլ,
Վէ վալիտէմին նազարընտա նազիք վէ պիր տանէ իտիմ՛:
4 Վէ պանա թա՛լիմ էտիպ տէտի քի՝
Գալպինկ սէօզլէրիմի թութսուն.
Էմրլէրիմի հրֆզ էտիպ՝ եաշա:
5 Հիքմէթ թահսիլ էյլէ, ֆէհմ թահսիլ էյլէ.
Ունութմա, վէ աղզըմընն սէօզլէրինտէն սափմա.
6 Անը թէրք էթմէ, օ տախի սէնի հրֆզ էտէճէ՛ք.
Անը սէվ, վէ սէնի վիգայէ էյլէյճէ՛ք տիր:
7 Պաշլըճա շէյ հիքմէթ տիր, հիքմէթ թահսիլ էյլէ,
Վէ ճիմլէ թահսիլ էթտիյինկ շէյլէր իլէ պէրաբէր ֆէհմ թահսիլ էյլէ:
8 Անը թա՛զիմ էյլէ, օ տախի սէնի թէրֆի՛ էտէճէ՛ք տիր.
Անը գուճագլա, օ տախի սէնի միւշէրրէֆ գըլաճագ տըր:
9 Օ սէնին պաշընա լութֆ զիյնէթի վէրէճէ՛ք.
Սէնի ճէմալ թահըյլէ թահլանտըրաճագ տըր:
10 Էյ օղլըմ, տինկլէ վէ սէօզլէրիմի գապուլ էյլէ.
Վէ ՚էօմրինկին սէնէլէրի չօղալաճագ տըր:
11 Հիքմէթ թարիգինտէ սէնի թա՛լիմ էյլէտիմ.
Իսթիգամէթ սէպիլլէրինտէ սէնի կէզտիրտիմ:
12 Կէզտիյինկտէ եօլընկ տար օլմայաճագ,

ե Ցոբ. 5. 17։ Մէզ. 94. 12։ Խար. 12. 5, 6։ Վահ. 3. 19։
զ Թէս. 8. 5։
է Պ. 8. 34, 35։
ը Ցոբ. 28. 13, վէ պայրի՛։ Մէզ. 19. 10։ Պ. 2. 4։ 8. 11, 19։ 16. 16։
թ Մատթ. 13. 44։
ժ Պ. 8. 18։ 1Տիմ. 4. 8։
ի Մատթ. 11. 29, 30։
լ Թէք. 2. 9։ 3. 22։
խ Մէզ. 104. 24։ 136. 5։ Պ. 8. 27։ Երմ. 10. 12։ 51. 15։ [36. 28։
ծ Թէս. 33. 28։ Ցոբ. 28. 12։ Խար. 3. 19։
կ Պ. 1. 9։
հ Խոչ. յուն՛
ձ Մէզ. 37. 24։ 91. 11, 12։ Պ. 10. 9։ [4. 8։
ղ Ղևտ. 26. 6։ Մէզ. 3. 5։
մ Մէզ. 91. 5։ 112. 7։
ն Բամ. 13. 7։ Դաղ. 6. 10։
շ Ղևտ. 19. 13։ Թէս. 24. 15։
ո Բամ. 12. 18։ [24. 1։
չ Մէզ. 37. 1։ 73. 3։ Պ.
պ Մէզ. 25. 14։
ջ Ղևտ. 26. 14, վէ պայրի՛։ Մէզ. 37. 22։ Ջաք. 5. 4։ Մաղ. 2. 2։
ռ Մէզ. 1. 3։
ս Յակ. 4. 6։ 1Պետ. 5. 5։
——
վ Մէզ. 34. 11։ Պ. 1. 8։
տ 1Թէվ. 29. 1։ [6. 4։
ր 1Թէվ. 28. 9։ Եփես.
ց Պ. 7. 2։
ւ Պ. 2. 2, 3։
փ 2Սէլ. 2. 10։
ք Մատթ. 13. 44։ Ղուկ. 10. 42։
օ 1Միւլ. 2. 30։
ֆ Պ. 1. 9։ 3. 22։
և Պ. 3. 2։
ֆ Մէզ. 18. 36։

Digitized by Google

ՙՎէ գօշտղղընկտա սիւրչմէյէճէքսին։
13 Թէրպիյէյի գավի թուխ, անը գօյ վէրմէ.
Անը հրֆզ էյլէ, չինքի հայաթընկ օ տըր։
14 ՚Շէրիրլէրին ՚ւէ՚ոէյէ եօլտա կիթմէ,
Վէ ֆասըգլարընն թարիգինտէ եւրիւմէ։
15 Անտէն սագընն, եանընտան կէչմէ.
Անտէն իճթինապ էյլէ, վէ կէչի վէր։
16 ՚Զիրա անլէր քէմլիք էթմէյինճէ ույումազլար.
Պէ ւէմ՚էյէ տիւշիւրմէզլէրսէ, ույգուլարը գաչար։
17 Զիրա շէրը էքմէյինի եէրլէր,
Վէ զուլմ՝ շէրապընը իչէրլէր։
18 ՙԱմմա սալիհլէրին թարիգի ՙփարլայան նուր կիպի տիր,
Քի թամմ կիւն օլունճայա տէյին արթըպ զիյա վէրիր։
19 ՚Շէրիրլէրին եօլու իսէ, զուլմէթ կիպի տիր,
Նէտէն սիւրչճէքլէրինի պիլմէզլէր։
20 Էյ օղլըմ, սէօզլէրիմի տինկլէ,
Գուլագլարընկը քէլամըմա մէյլ էթտիր։
21 ՙԿէօզլէրինկ էօնիւնտէն կիթմէսինլէր,
ՙԳալպինկտէ անլէրի հրֆզ էյլէ.
22 Զիրա անլէրի պուլանլարա հայաթ,
Վէ ՙպիթիւն ճէսէտլէրինէ սըՀՀէթ տիրլէր.
23 Քէմալը տիգգաթլէ գալպինկի հրֆզ էյլէ,
Զիրա հայաթըն մէնպա՚ը անտէն տիր։
24 Աղզըն ֆէսատընը եանընկտան կիտէր,
Վէ տուտագլարըն ֆրսգընը քէնտինկտէն ուզագլաշտըր։
25 Կէօզլէրինկ տօղրու պագսըն,
Վէ քիրփիքլէրինկ քէնտի էօնիւնէ տօղրու օլսուն։
26 Այաղընկըն թարիգինի տօղրուլթ,
Վէ ճիւմլէ եօլլարընկ սապիթ օլսունլար։
27 ՚Սաղա եա սօլա սափմա.
ՙԱյաղընկը շէրրտէն կէրի չէք։

ՊԱՊ 5

Հիքմէթէ բաղպէթ, 3 վէ ֆահիշէտէն սազընմազ, 15 վէ Լոլ ի գանա՚ան վէ սահիպ ի ՚իֆֆէթ օլմազ խուսուսլարընտա նասիհաթ, 22 Շէրիրին ֆէնա ՚ազըպլմա։

Էյ օղլըմ, հիքմէթիմի տինկլէ,
Իտրաքըմա գուլաղընկը մէյլ էթտիր,
2 Թա քի ֆիրասէթի հրֆզ էտէսին,
Վէ տուտագլարընկ ՚՚իլմի սագլայալար։
3 ՚Զիրա ֆահիշէնին տուտագլարընտան պալ տամլար,
Վէ անըն տիմաղը ՚եաղտան եումշագ տըր.
4 Լաքին անըն ՚ագըպլէթի ՚փէլին կիպի աճը,
Վէ ՚իքի աղըզլը գըլըճ կիպի քէսքին տիր։
5 ՙԱնըն այագլարը էօլիւմէ էնէրլէր,
Ատըմլարը հավիյէյէ էրիշիրլէր։
6 Հայաթ թարիգինի ասլա տիւշիւնմէյէսին տէյիւ,
Կիտիշի տօլաշըղ տըր, վէ ՙէրեյէ ՚ւէ՚ոէյէ պիլէմէզսին։
7 Վէ շիմտի, էյ օղուլլար, պէնի տինկլէյինիզ,
Վէ ազղըմընն սէօզլէրինտէն սափմայընըզ։
8 Օլ գարըտան եօլընկը ուզագ էյլէ,
Վէ անըն էվինին գափուսընա եագլաշմա
9 Օլմայա քի ի՚թիպարընկը ախէրլէրէ,
Վէ սէնէլէրինկի վէրհամէթսիզ օլանա վէրէսին.
10 Օլմայա քի էճնէպիլէր սէնին մալընտան տօյալար,
Վէ էմէյին ղարիպլէրին էվինտէ գալա.
11 Վէ սէնին ՚ագըպէթինտէ,
Ճէսէտինկ վէ թէնինկ ֆէնա պուլտըգտա ֆիղան էտէրէք,
12 Տէմէյէսին քի՝ ՙթէ՚տիպտէն նաՀսըլ իքրահ էթտիմ,
Վէ գալպիմ ՙթա՚զիրի թահգիր էյլէտի։
13 Խօճալարըմընն սէօզինիւ տինկլէմէտիմ,
Վէ գուլաղըմը մու՚ալլիմլէրիմէ մէյլ էթտիրմէտիմ։
14 ՃիւմՀուր վէ ճէմա՚աթ իչինտէ
Ազ գալտը հէր նէվ՚ պէյայա տիւչար օլույօր իտիմ։
15 Քէնտի սարնըճընկըն սույընտան,
Վէ գույունկտա գայնայան սուտան իչ։
16 Զէշմէլէրինկ խարիճէ,
Ագար սուլար ՚ւէ՚ մէյտանլարա *տէօքիլսիւն։
17 Անլէր եալընըզ սէնին օլսուն,
Վէ սէնին իլէ պէրապէր ախէրլէրին օլմասընն։
18 Զէշմէնկ միւպարէք օլսուն,
Վէ ՙկէնճլիյինկտէ ՚՚ըԸԸէ զէվճէ իլէ մէսրուր օլ։
19 ՚Օ ՚էԸԸ սէվկիւլու կէյինին,
Վէ լաթիֆ ճէյրանըն օլսուն.
Վէ հէր վագըթ անըն մէմլէկէրի սէնի գանտըրսըն
Հէր տէմ անըն մուհապպէթիյլէ մէֆթուն օլ։
20 Էյ օղլըմ, նի՞չին ՙախէր գարը իլէ մէֆթուն օլասըն,
Վէ ղարիպլէյի գուճագլայասըն։
21 ՙԶիրա ատէմին թարիգլէրի ՐԱՊՊԸՆ կէօզլէրի էօնիւնէտէ տիր,
Վէ անըն հէր պիր կիտիշինի վէզն էտէր։
22 ՙՇէրիրի քէնտի ֆրսգը թուխթաճագ,
Վէ կիւնահընըն իփլէրիյլէ զապթ օլունաճագ տըր։
23 ՚Թէ՚տիպ օլունմատըղընտան էօլէճէք,
Վէ սէֆահէթինին քէսրէթինտէն եօլու շաշըրաճագ տըր։

ՀՀ Մէզ. 91. 11,12։ ՙ 1Մխլ. 2. 9։ Յոբ. 18. 5, 6։ Ես. 59. 9, 10։ Երեմ. 23. 12։ Յովն. 12. 35։ ՚՚ Մաղ. 2. 14։ 7. 3։ ՚՚՚ Պաղ Ա՚ղն. 2. 9։ 4. 5։ ՙՙ Մէզ. 1. 1։ Պ. 1. 10, 15։ ՚՚՚ Մէզ. 36. 4։ Ես. 57. 20։ ՙՙՙ Մատթ. 5. 14, 45։ Փիլ. 2. 15։ ՚՚՚՚ 2Մխլ. 23. 4։ ՙՙՙՙ Պ. 3. 8։ 12. 18։ ՚՚՚՚՚ Թէս. 5. 32։ 28. 14։ Յես. 1. 7։ ՙՙՙՙՙ Ես. 1. 16։ Բօմ. 12. 9։ ՚՚՚՚՚՚ Պ. 3. 3, 21։ ՙՙՙՙՙՙ Պ. 2. 1։ ՚՚՚՚՚՚՚ Մաղ. 2. 7։ ՙՙՙՙՙՙՙ Պ. 2. 16։ 6. 24։ ՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 55. 21։ ՙՙՙՙՙՙՙՙ Վա՚. 7. 26։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Իպր. 4. 12։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Պ. 7. 27։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 1. 23։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Պ. 1. 25։ 12. 1։ մի 4։ 34. 21։ Պ. 15. 3։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եբէտ՝ տէօքիւսիւն՚ն Երեմ 16. 17։ 32. 19։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Մաղ. 2. 14։ 7. 3։ Ռկս. 7. 2։ Իպր. 4. 13։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 2Թէվ. 16. 9։ Յոբ. 31. 1։ ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Մէզ. 9. 15։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Յոբ. 4. 21։ 36. 12։

Digitized by Google

ՊԱՊ 6

Քէֆալէթ, 6 Ձէնպէլլիք, 12 Վէ զարարլը հարէքէթտէն սազընմագ, 16 Բապպլըն մէնֆուրը օլան եէտի շէյ, 20 Իձա՛աձտան նէշ՛էթ էտէն պէրէքէթլէր, 25 Զինատան կէլէն մազարլաձ։

Է՛յ օղլըմ, ¯էկէր տօսթըկ իչիւն քէֆիլ օլտըն,
Ղարիպ ատէմէ էլինի վէրտին իսէ,
2 Աղզընկըն սէօզլէրիյլէ տուզաղա տիւշտիւն,
Աղզընկըն սէօզլէրիյլէ թուրթուլտըն։
3 Է՛յ օղլըմ, շիմտի պունու եափ վէ նէֆսինի գուրթար.
Զիւնքի տօսթըկըն էլինէ տիւշտիւն.
Կինի տօսթըկա թէվազու՛ վէ անա իպրամ էյլէ։
4 ᵇԿէօզլէրինէ ույգու վէրմէ,
Վէ քիրփիքլէրինի ույուգլամաղա ¹ւ֊֏֊։
5 Աչընըձ էլինտէն ճէյրան,
Վէ գուշպազընն էլինտէն գուշ կիպի քէնտինի գուրթար։
6 Է՛յ թէնպէլ, ᵗգարընճայա կինի,
Անըն եօլլարընը կէօր տէ, հիքմէթի էօյրէն։
7 Զիրա անըն րէ՛իսի վէ զապիթի վէ հիւքմտարը եօգ իքէն,
8 Եէյէճէյինի եազըն թէտարիք էտէր,
Վէ զախիրէսինի հասատ վագթընտա տէվշիրիր։
9 Է՛յ թէնպէլ, ʳնէ՞ վագթա գատար եաթարսըն,
Ույգունտան նէ՞ զէման ույանաճագսըն։
10 Ազաճըգ ույգու, ազաճըգ ույուգլամա,
Եաթմագ իչիւն ազաճըգ էլի էլ իւսթինէ գօմագ՝ ¹ւէր ի֊էն,
11 ʰՍէնին ֆագիրլիյին սա՛ի կիպի,
Վէ զարուրէթին սիլահլը ատէմ կիպի կէլիր։
12 Եարամազ քիմսէ վէ քէօթիւ ատէմ,
Աղըզ էյրիլիյլէ հարէքէթ էտէր.
13 ᶜԿէօզլէրիյլէ իմա էյլէր,
Այագլարըյլէ սէօյլէր,
Փարմագլարըյլէ իշարէթ էտէր։
14 Գալպինտէ էյրիլիք վար,
ʰՏա՛իմա քէմ՛լիք տիւշինիւպ՝ ᶜխուսումէթ էքէր։
15 Պու սէպէպտէն պէյասը անսըզըն կէլէճէք,
Անսըզըն ᴰգըրըլաճագ, վէ ᵉչարէ պուլունմայաճագ տըր։
16 ՐԱՊՊ պու ալթը շէյտէն իքրահ էտէր,
Վէ եէտի շէյ անըն մէնֆուրը տըր.
17 ʲՄիւթէքէպպիր կէօզլէր, ᴸեալանճը տիլ,
Վէ ᴱպիկիւնահ գան տէօքէն էլլէր,
18 ᵌՖասիտ էֆքեար իճատ էտէն գալպ,
ʲՔէօթիւլիւյէ չապուգ գօշան այագլար,
19 ᵍԵալան սէօյլէյէն եալանճը շահիտ,

– Պ. 11.15։ 17.18։ 20. 16։ 22. 26։ 27. 13։
ᵇ Մէզ. 132. 4։
ᶜ Յոբ. 12. 7։
ᵈ Պ. 24. 33,34։
ᵉ Պ. 10.4։ 13.4։ 20.4։
ᶻ Յոբ. 15.12։ Մէզ. 35. 19։ Պ. 10. 10։
ᶿ Միք. 2. 1։
ᶤ Ամ. 19։
ᶥ Երեմ. 19. 11։
ᶦ 2Թէվ. 36. 16։
ᶧ Մէզ. 18. 27։ 101.5։
ᶩ Մէզ. 120. 2,3։
ᶪ Ես. 1. 15։
ᶫ Թէք. 6. 5։
ᶬ Ես. 59. 7։ Բօմ. 3. 15։
ᶭ Մէզ. 27. 12։ Պ. 19. 5,9։
ᶮ Ամ. 14։
ᶯ Պ 1. 8։ Եփես. 6. 1։
ᶰ Պ. 3. 3։ 7. 3։
ᶱ Պ. 3. 23,24։
ᶲ Պ. 2. 11։
ᶳ Մէզ. 19. 8։ 119. 105։
ᶴ Պ. 2. 16։ 5. 3։ 7. 5։
ᶵ Մատթ. 5. 28։
ᶶ Պ. 29. 3։
ᶷ Թէք. 39. 14։
ᶸ Եզեկ. 13. 18։
ᶹ Ե֊էօ՛ իլմազ։
ᶺ Խուր. 22. 1,4։
ᶻ Պ. 7. 7։
—
ᶼ Պ. 2. 1։

Է՛յ օղլըմ, սէօզլէրիմի հըթզ էյլէ,
Վէ ¯էմրլէրիմի եանըկտա սագլա։

ᵍ Մէզ. 18. 27։ 101.5։
ᵍ Մէզ. 120. 2,3։
ᵍ Ես. 1. 15։
ᵍ Թէք. 6. 5։
ᵍ Ես. 59. 7։ Բօմ. 3. 15։
ᵍ Մէզ. 27. 12։ Պ. 19. 5,9։
ᵍ Ամ. 14։
ᵍ Պ 1. 8։ Եփես. 6. 1։
ᵍ Պ. 3. 3։ 7. 3։
ᵍ Պ. 3. 23,24։
ᵍ Պ. 2. 11։
ᵍ Մէզ. 19. 8։ 119. 105։
ᵍ Պ. 2. 16։ 5. 3։ 7. 5։
ᵍ Մատթ. 5. 28։
ᵍ Պ. 29. 3։
ᵍ Թէք. 39. 14։
ᵍ Եզեկ. 13. 18։
ᵍ Ե֊էօ՛ իլմազ։
ᵍ Խուր. 22. 1,4։
ᵍ Պ. 7. 7։
ᵍ Պ. 2. 1։

Digitized by Google

ՊԱՊ 7

Էմրլէրի հըթզ, վէ հիքմէթէ բաղպէթ էյլէմէք։ 6 Պիր ֆահիշէնին հիլէսինէ Ձուձուլան սէֆիհ պիր կէնճ։ 24 Ֆահիշէտէն սագընմագ իչիւն նասիհաձ։

Է՛յ օղլըմ, սէօզլէրիմի հըթզ էյլէ,
Վէ ¯էմրլէրիմի եանըկտա սագլա։

2 [բ]Եմրլէրիմի հրճզ էյլէ վէ եաշայաճագսըն,
[գ]Վէ թա'լիմիմի կէօզլէրինկին պէպէյի կիպի չէօլէր:
3 [դ]Անլէրի փարմագլարըննա պաղլա,
Անլէրի գալպինկին լէվհասը իւզէրինէ եազ:
4 Հիքմէթէ՝ Հէմշիրէմ սին՝ տէ,
Վէ ֆէհմի Մահրէմ իսմիյլէ եատ էթ,
5 [ե]Թա քի սէնի ֆահիշէտէն,
Սէօզիւյլէ միւտահանէ էտէն ղարիպէտէն հրճզ էյլէյէ:
6 Զիրա խանէմին փէնճէրէսինտէն,
Գաֆէսիմտէն պագտրմ.
7 Ձահիլլէր արասընտա կէօրտիւմ,
Կէնճլէր արասընտա [զ]'ագլը նօգսան պիր նէվճիվան թէշխիս էթտիմ,
8 Քի ախշամ օլուպ գարանլըղ պաստրգտա,
Կէճէլէյին զուվմէթտէ,
9 [է]Սօգագտա օլ գարընըն [ը]չէչէքսինտէն կէչիյօր,
Վէ անըն էվինին եօլընը թուռթույօր իտի:
10 Վէ իշթէ էօնիւնէ ֆահիշէ գըյաֆէթլի
Վէ գալպի հիլէլի պիր գարը չըգտը.
11 [ը](Օ եայղարաճը վէ ազղընն տըր,
[թ]Այագլարը քէնտի խանէսինտէ տուրմազ.
12 կեահ տրշարտա, կեահ մէյտանլարտա,
Վէ հէր քէօշէ պաշընտա փուսուտա պէքլէր.)
13 Անը թուռթուպ էօփտիւ,
Վէ 'արսըզ պիր եիւզլէ անա տէտի քի,
14 Սէլամէթ գուրպանլարըմ վար.
Պէն պու կիւն նէզրլէրիմի իֆա էթտիմ.
15 Պու էճլտէն սէնի իսթիգպալէ,
Եիւզիւնկիւ արամաղա չըգտըմ, վէ սէնի պուլտըմ:
16 Եաթաղըմը էօրթիւլէրլէ,
[ժ]Մըսրըն նագըշլը գումաշըյլէ տօնաթտըմ:
17 Եաթաղըմա միւրր ի սաֆի,
Վէ 'ուտ աղաճը վէ տարչին սէրփտիմ:
18 Կէլ, սապահատէ 'աշգլէ մէսթ օլալըմ,
Վէ մուհապպէթլէ թէլէզզիւզ էտէլիմ.
19 Զիրա զէվճիմ խանէտէ տէյիլ տիր,
Ուզագ եօլա կիթտի.
20 Ագչէ քէսէսինի եանընա ալտը,
Պէտր վագթընտա էվինէ կէլէճէք տիր:
21 [ի]Զօգ ֆէննլէրիյլէ անը մէյլ էթտիրտի,
[լ]Տուտագլարընըն միւտահանէսիյլէ անը ճէլպ էթտի:
22 Սալխխանէյէ կիտէն էօքիւզ կիպի,
Ձէզայա [խ]զէնճիրլի սէֆիհ կիպի,
Տօս տօղրու օլ գարընըն արտընճա տիւշտիւ:
23 [ծ]Գուշ քէնտի ճանը իչին օլտըղընը պիլմէյէրէք տուզաղա
Զապուգ կիթտիյի կիպի,
Օ տախի ճիյէրինէ օգ կէչինճէյէ գատար կիթտի:
24 Վէ շիմտի, էյ օղուլլար, պէնի տինկլէյինիզ,
Աղզըմընն սէօզլէրինէ գուլագ վէրինիզ:
25 Գալպինկ անընն եօլլարընա սափմասընն,
Անընն իզլէրինտէ տօլաշմա.
26 Զիրա չօգ քիմսէյէրի մէճրուհ տիւշիւրտիւ,
Վէ [ծ]անընն էօլտիւրտիւյիւ քիմսէյէրինն քեաֆֆէսի գուվվէթ սահիպլէրի իտի:
27 [կ]Անընն էվի հավիյէ եօլլարը տըր.
Անլէր էօլիմիւն խալվէթլէրինէ էնէրլէր:

ՊԱՊ 8

Հիքմէթին շէօհրէթի, 10 վէ գըյմէթի, 15 վէ գուվվէթի, 18 վէ ղընաասը, 22 վէ էգէլիյէթի, 32 Հիքմէթտէ եիւրիւյէնին սա'ատէթի:

Իշթէ [հ]հիքմէթ նիտա էտէր,
Վէ ֆէհմ սէս գալտըրըր:
2 Եիւքսէք եէրլէրին պաշընտա, եօլ իւզէրինտէ,
Թարիգլէր արասընտա տուրուր:
3 Գափուլարըն եանընտա, շէհրին էօնիւնտէ,
Գափուլարըն մէտխէլինտէ չաղըրըպ՝ [թ]էէ [ի]է
4 Էյ ատէմլէր, սիզէ նիտա էտէրիմ,
Վէ ավազըմ պէնի ատէմէ տիր:
5 Էյ ճահիլլէր, 'իրֆան էօյրէնինիզ.
Էյ ահմագլար, գալպինիզ անլայըշլը օլսուն:
6 Տինկլէյինիզ, [ժ]զիրա եիւքսէք ումուրտան պահս էտէճէյիմ,
Վէ աղզըմընն աչըլմասը տօղրու մատտէլէր իչուն օլաճագ տըր:
7 Զիրա աղզըմ հագիգաթ թէքէլլիմ էտէճէք.
Լաքին հագգսըզլըղ տուտագլարըմա մէքրուհ տըր:
8 Աղզըմընն ճիւմլէ սէօզլէրի հագգ իլէ տիր.
Անլէրտէ էյրիլիք վէ ֆէսատ եօգ տըր:
9 Ճիւմլէսի անլայըշլը քիմսէնին 'ինտինտէ տօղրու,
Վէ 'իլմի պուլանընն նէզտինտէ հագգ տըր:
10 Կիւմիւշտէն իսէ, թէրպիյէմի գապուլ էտինիզ,
Վէ 'իլմի խալիս ալթունտան էյի [ա]չէչէք:
11 [ի]Զիրա հիքմէթի ճէվահիրտէն էյի տիր,
Վէ ճիւմլէ արզուլէնէճէք շէյլէր անա միւսավի տէյիլ տիր:
12 Պէն հիքմէթ''իրֆան իլէ սաքին օլուրըմ,
Վէ 'իլմին թէտպիրլէրինի պուլուրըմ:
13 [ր]ՐԱՊՊ գօրգուսը շէրրտէն իքրահ էթմէք տիր.
Պէն [ղ]ղուրուր վէ թէքէպպիւր վէ քէօթիւ եօլ
Վէ [ց]հիլէքեար աղրզտան իքրահ էտէրիմ:

[ա] Նէհմ. 13. 26։
[բ] Պ. 22. 20։
[գ] Պ. 2. 18։ օ. 5։ 9. 18։
——
[դ] Պ. 1. 20։ 9. 3։
[ե] Յոբ. 28. 15, լէ դայրի։ Մէզ. 19. 10։ 119. 127։ Պ. 3. 14, 15։ 4. 5, 7։ 16. 16։
[է] Պ. 6. 17։
[ը] Պ. 4. 24։
[թ] Պ. 16. 6։
[ժ] Տիտ. 2. 5։
[ի] Ես. 19. 9։
[լ] Պ. 5. 3։
[խ] Մէզ. 12. 2։
[ծ] Վա'. 9. 12։
[կ] Պ. 2. 16։ 5. 3։ 6. 24։
[հ] Պ. 6. 32։ 9. 4, 16։
[ձ] Յոբ. 24. 15։
[ղ] Պ. 9. 13։
[ճ] 1 Տիմ. 5. 13։ Պագ

Digitized by Google

14 Մէշվէրէթ վէ տիրայէթ պէնիմ տիր.
Պէն ֆէհմ իմ, վէ [ա]գուվվէթ պէնիմ տիր։
15 [բ]Պէնիմ՝ վասըթամլէ մէլիքլէր սալթանաթ
վէ էմիրլէր հագգ իւզրէ հիւքմ էտէրլէր։
16 Պէնիմ վասըթամլէ րու՛էսա վէ էշրաֆ,
Զէմինին հաքիմլէրինին ճիւմլէսի հիւքիմէթ էտէրլէր։
17 [դ]Պէն պէնի սէվէնլէրի սէվէրիմ,
վէ [ե]պէնի էրքէն արայանլար պէնի պուլուրլար։
18 Պէնիմ եանըմտա [զ]սէրվէթ վէ [է]իզզէթ,
Նէֆիս էմվալ վէ սալահ վար տըր։
19 [ը]Պէնիմ սէմէրէմ ալթունտան վէ խալիս ալթունտան,
վէ մահսուլըմ խալիս կիւմիւշտէն էյի տիր։
20 Պէն սալահ թարիգինտէ,
Հագգ սէպիլլէրինին օրթասընտա եիւրիւրիմ.
21 Թա քի պէնի սէվէնլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ էմվալ
վէրէյիմ.
վէ անլէրին խազինէլէրինի տօլտուրաճաղըմ։
22 [թ]ՐԱՊՊ թարիգինին իպթիտասընտա,
Գատիմ ֆի՛իլլէրինտէն էվվէլ պանա մալիք իտի։
23 [ժ]Պէն էզէլտէն,
Զէմին մէվճուտ օլմազտան էվվէլ մէսհ օլունտըմ։
24 Տէրեալար տահա եօգ իքէն,
Զօգ սու փունկարլարը օլմազտան էվվէլ պէն տօղմուշ
իտիմ։
25 [ի]Տաղլար եէրլէշտիրիլմէզտէն էվվէլ,
Պայըրլարտան ագտէմ պէն տօղմուշ իտիմ։
26 Տահա զէմինի վէ սահրասընը,
Վէ տիւնեանընն իլք թօփրաղընը եափմազտան էվվէլ,
27 Սէմավաթը հազըրլատըղընտա,
Վէ տէրեանընն եիւզիւ իւզէրինէ ֆէլէք գուրտըղընտա
պէն օրատա իտիմ։
28 Եօգարըտան պուլութլարը գուվվէթլէնտիրտիյինտէ,
Տէրեանընն փունկարլարընը միւհքէմ գըլտըղընտա,
29 [լ]Տէնիզէ՝ սուլարը քէնտի էմրինի թէճավուզ էթմէմէսի
իչիւն գանուն գօտըղընտա,
[խ]Զէմինին թէմէլինի պրագտըղընտա,
30 [ծ]Պէն անըն եանընտա մի՛մար իտիմ.
[կ]Հէր կիւն մէսէրրէֆթի իտիմ,
Տա՛իմա անընն հուզուրընտա ֆէրահլանըը իտիմ։
31 Պէն տիւնեատա, անընն զէմինինտէ միւֆէրրահ իտիմ,
վէ [հ]մէսէրրէֆթիմ պէնի ատէմ իլէ իտի։
32 Վէ շիմտի, էյ օղուլլար, պէնի տինկլէյինիզ.
Զիւնքի [ղ]թարիգլէրիմի հրֆզ էտէնլէր միւպարէք տիր։
33 Թէրպիյէյի տինկլէյիսպ՝ էհլ ի հիքմէթ օլունըզ,
վէ [ճ]անը ըէտտ էթմէյինիզ։

34 [մ]Նէ միւպարէք տիր օլ ատէմ քի պէնի տինկլէր,
վէ հէր կիւն գափուլարըմտա ույանըզ տուրուր,
վէ գափու սէօյլէլէրիմի կէօզէտիր։
35 Զիրա պէնի պուլան՝ հայաթ պուլուր,
վէ [յ]ՐԱՊՊԸՆ լութֆընա մազհար օլուր։
36 Լաքին պանա կիւնահ էտէն՝ [ն]քէնտի ճանընա զատը
էտէր.
Պանա պուղզ էտէնլէրին ճիւմլէսի էօլիմիւ սէվէրլէր։

ՊԱՊ 9

Հիքմէթին գիյաֆէթի, 4 վէ ատէմլէրի անա տա՛վէթ էթմէսի։ 13 Սէֆհի գարըտան սազընմագ։

Հիքմէթ [շ]քէնտի խանէսինի պինա էթտի,
Եէտի տիրէքլէրինի եօնտու.
2 [ո]Հայվանլարընը պօղազլատը,
[պ]Շէրապընը մէզճ էյլէտի,
Սօֆրասընը տախի թէրթիպ էթտի։
3 [ռ]Ճարիյէլէրինի կէօնտէրտի,
[ս]Շէհրին եիւքսէք եէրլէրինտէ [տ]նիտա էտէր.
4 [ս]Հէր քիմ ճահիլ իսէ, պուրայա կէլսին.
Վէ [ւ]ագլը նօգսան օլանա տէր քի,
5 [փ]Կէլինիզ, թա՛ամըմտան եէյինիզ,
Վէ մէզճ էյլէտիյիմ շէրապտան իչինիզ։
6 Ձէհալէթի թէրք էտինիզ, վէ եաշարսընըզ,
Վէ ֆէհմ եօլընտա եիւրիւյինիւզ։
7 Միւսթէհզիյի ազարլայան րէզալէթ պուլուր
Վէ շէրիրի թա՛զիր էտէն լէքէտար օլուր։
8 [ք]Միւսթէհզիյի թա՛զիր էթմէ,
Քի սանա պուղզ էթմէյէ.
[օ]Էհլ ի հիքմէթի թա՛զիր էյլէ, վէ սէնի սէվէճէք տիր։
9 Էհլ ի հիքմէթէ [ֆ]ուէհուր վէր, վէ տահա զիյատէ էհլ ի
հիքմէթ օլուր.
Սալիհի թա՛լիմ էյլէ, [ց]վէ՛ իլմի արթար։
10 [ձ]Հիքմէթին իպթիտասը ՐԱՊՊ գօրգուսը տըր,
Վէ Գուտտուսը պիլմէք ֆէհմ տիր։
11 [ղ]Զիրա կիւնլէրինկ պէնիմ վասըթամլէ չօղալաճագ,
Վէ [ճ]էօմրիւնկիւն սէնէլէրի արթաճագ տըր։
12 [մ]Հիքմէթինկ վար իսէ, օլ հիքմէթ քէնտինկէ [յ]ա՛իտ տիր,
Վէ միւսթէհզի իսէն, [ն]ե՛ըը եալընըզ սէն չէքէճէքսին։
13 [շ]Սէֆհի գարը եայղարաճը տըր,
Ձահիլէ տիր, վէ պիր շէյ պիլմէզ։
14 Վէ քէնտի էվինին գափուսընտա,
[ո]Շէհրին եիւքսէք մահալլարընտա իսքէմլէ իւզէրին-
տէ օթուրուր,
15 Քի եօլտան կէչէնլէրէ,

[ա] Վա՛. 7. 19։ [13. 1։
[բ] Պաղ Դան. 2. 21։ Բօմ.
[գ] 1 Միւլ. 2. 30։ Մէզ 91 14։ Յովհ. 14. 21։
[դ] Յակ. 1. 5։ [33։
[ե] Պ. 3. 16։ Մատթ. 6.
[զ] Պ. 3. 14։ Այ. 10։
[է] Պ. 3. 19։ Յովհ. 1. 1։
[ը] Մէզ. 2. 6։
[թ] Յոբ. 15. 7, 8։
[ժ] Թէք. 1. 9, 10։ Յոբ. 38. 10, 11։ Մէզ. 33. 7։ 104. 9։ Եւնմ. 5. 22։
[ի] Յոբ. 38. 4։
[լ] Յովհ. 1. 1, 2, 18։ [13։
[խ] Մատթ. 3. 17։ Կող. 1.
[ծ] Մէզ. 16. 3։
[կ] Մէզ. 119. 1, 2։ 128. 1, 2։ Ղուկ. 11. 28։
[հ] Պ. 3. 13, 18։
[ձ] Պ. 12. 2։
[ղ] Պ. 20. 2։ ——
[ճ] Մատթ. 16. 18։ Եփես. 2. 20-22։ 1Պետ. 2. 5։
[մ] Մատթ. 22. 4։
[յ] Այ. 5։ Պ. 23. 30։
[ն] Բօմ. 10. 15։
[շ] Այ 14։
[ո] Պ. 8. 1, 2։
[պ] Այ. 16։ Պաղ Պ. 6. 32։ Մատթ. 11. 25։
[ռ] Այ. 2։ Ա՛ղն. 5. 1։ Ես. 55. 1։ Յովհ. 6. 27։
[ս] Մատթ. 7. 6։
[վ] Մէզ. 141. 5։
[տ] Մատթ. 13. 12։
[ր] Յոբ. 28. 28։ Մէզ. 111. 10։ Պ. 1. 7։
[ց] Պ. 3. 2, 16։ 10. 27։
[ւ] Յոբ. 35. 6, 7։
[փ] Պ. 7. 11։
[ք] Այ. 3։
[օ] Այ. 1։
[ֆ] Ա՛ղն. 5. 1։ Ես. 55. 1։ Յովհ. 6. 27։

Digitized by Google

Տօղրու եօլլարընա կիտէնլէրէ,
16 ՝Էէր քիմ ճահիլ իսէ, պուրայա կէլսին՝ տէյիւ չաղըրա.
Վէ ՚ագլը նօգսան օլանա տէր քի,
17 ՚Սըրգաթ օլունմըշ սուլար թաթլը տըր,
Կիզլիճէ ԷԷ-էլ-էմմէք լէզզէթլի տիր։
18 Լաքին պիլմէզ քի ՚օրատա էօլիւլէր վար,
Վէ անըն տա՚վէթ էթտիյի քիմսէյէր հավիյէնին տէ-
րին եէրլէրինտէ տիր։

ՊԱՊ 10

*Պու պապըն պիտա՚էվինտէն եիրմի տէօրտիւնճիւ պապըն նիհայէ-
թինէ գատար միւէնէվվի՚ ֆագիլէթլէր վէ իէզալէթլէր հագգընտա
Սողոմոնըն իրատ էթտիյի մէսէլլէր տիր։*

ԷՄՍԱԼԸ ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ

՝Ա.գըլլը օղուլ փէտէրինի մէսրուր էտէր.
Լաքին ահմագ օղուլ վալիտէսինէ պա՚իս ի հիւզն տիր։
2 ՝Շէրր իլէ օլան խազինէ ֆա՚իտէ էթմէզ.
՝Լաքին սալահ էօլիւմտէն գուրթարըր։
3 ՝ՐԱՊՊ սալիհին ճանընը աճ պրագմազ.
Լաքին շէրիրլէրի արզուլարընտան մահրում էտէր։
4 ՝Թէնպէլ էլ իլէ իշլէյէն ֆագիր օլուր.
Ֆագաթ ՚չալըշգանլարըն էլի զէնկին էտէր։
5 Եագըն տէվշիրէն՝ ՚ագըլլը օղուլ տըր.
Հասատ վագթընտա ույույան՝ ՝խէճիլ էտէն օղուլ տըր։
6 Սալիհին պաշընտա պէրէքէթլէր վար.
Լաքին ՝շէրիրլէրին աղզընը զուլմ գափլար։
7 ՝Սալիհին զիքրի միւպարէք տիր.
Ֆագաթ շէրիրլէրին իսմի չիւրիւր։
8 Գալպի հիքմէթլի օլան՝ էմրլէրի գապուլ էտէր.
՝Լաքին տուտագլարը սէֆիհ օլան՝ եըգըլըր։
9 ՝Իսթիգամէթլէ եիւրիյէն՝ էմնիյէթլէ եիւրիւր.
Ֆագաթ թարիգլէրինի էյրիտէն՝ մա՚լիմ օլաճագ
տըր։
10 ՝Կէօզլէրիյլէ իմա էտէն՝ էզիյէթ վէրիր,
՝Վէ տուտագլարը սէֆիհ օլան՝ եըգըլըր։
11 ՝Սալիհին աղզը հայաթ մէնպա՚ը տըր.
Լաքին ՝շէրիրլէրին աղզընը զուլմ գափլար։
12 Պուղզ նիզա՚լար թահրիք էտէր.
Ամմա ՝մուհապպէթ ճիմլէ խաթալարը սէթր էտէր։
13 Անկլայըշլընըն տուտագլարընտա հիքմէթ պուլունուր.
Լաքին ՚՚ագլը նօգսան օլանըն արգասը իչիւն տէյնէք
ԷՂԾ՚ ՏԸՐ։

14 Հիքմէթ սահիպլէրի ՚իլմ եըղարլար.
Ամմա ՝սէֆիհին աղզը հէլաքա եագընն տըր։
15 ՚Զէնկինին սէրվէթի մէթին շէհրի տիր.
Եօգսուլլարըն ֆագրը քէնտիլէրին հէլաքը տըր։
16 Սալիհին իշի հայաթ իչիւն տիր.
Շէրիրին իրատը կիւնահ իչիւն տիր։
17 Թէրպիյէյի հընֆզ էտէն՝ հայաթ թարիգինտէ տիր.
Լաքին թէ՚տիպլի րէտտ էտէն՝ զէլալէթէ տիւշէր։
18 Պուղզը կիզլէյէն՝ եալանճը տուտագլը տըր,
Վէ ՚իֆթիրա նէշր էտէն՝ սէֆիհ տիր։
19 ՚Սէօզ չօգլըղընտա խաթա էքսիք օլմազ.
Ամմա ՝տուտագլարընը զապթ էյլէյէն՝ ՚ագիլ տիր։
20 Սալիհին տիլի խալիս կիւմիւշ տիր.
Շէրիրլէրին գալպինին գըյմէթի ազ տըր։
21 Սալիհին տուտագլարը չօգ քիմսէյէրի փէրվէրտէ էտէր.
Լաքին սէֆիհլէր ՚ագլ նօգսանլըղընտան էօլիւրլէր։
22 ՝Սէրվէթ վէրէն՝ անճագ ՐԱՊՊԸՆ պէրէքէթի տիր,
Վէ անա մէշագգաթ գաթմազ։
23 ՝Քէօթիւլիւք էթմէք ահմագա քէյֆ տիր.
Ֆագաթ հիքմէթ անկլայըշլը ատէմ իչիւն տիր։
24 ՝Շէրիրին գօրգտըղը շէյ պաշընա կէլիր.
Լաքին ՝սալիհլէրին արզուսը իհսան օլունուր։
25 ՝Շէրիր գասըրղա կէչտիյի կիպի կէչիպ կիտէր.
Լաքին ՝սալիհին էսասը էպէտի տիր։
26 Սիրքէ տիշլէրէ վէ թիւթիւն կէօզլէրէ նասըլ իսէ,
Թէնպէլ ատէմ անը կէօնտէրէնլէրէ էօյլէ տիր։
27 ՝ՐԱՊՊ գօրգուսը կիւնլէրի չօղալտըր.
Լաքին ՝շէրիրլէրին սէնէլէրի ազալաճագ տըր։
28 Սալիհլէրին իւմիտի մէսէրրէթ տիր.
Ֆագաթ ՝շէրիրլէրին ինթիզարը զայ՚ օլուր։
29 ՐԱՊՊԸՆ թարիգի քեամիլէ գուվվէթ տիր.
՝Լաքին ֆըսգ իշլէյէնլէրէ հէլաք օլուր։
30 ՝Սալիհ էպէտէն սարսըլմայաճագ.
Ամմա շէրիրլէր եէրտէ սաքին օլմայաճագլար։
31 ՝Սալիհին աղզը հիքմէթ հուսուլէ կէթիրիր.
Լաքին հիլէքեար լիսան քէսիլէճէք տիր։
32 Սալիհին տուտագլարը մագպուլ օլանը պիլիր.
Ամմա շէրիրլէրին աղզը հիլէ տիր։

ՊԱՊ 11

՝Հիլէլի թէրազի ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ
տըր.

՝ Յոբ. 31.24։ Մէզ.52.7։ Պ. 18.11։ 1 Տիմ. 6.17։
՚ Մկ. 37. 9,10։
՝ Ա՚. 30։ Մկ. 15. 5։ Մաան. 7.24,25։ 16. 18։
՝ Պ. 9. 11։
՚ Յոբ. 15. 32,33։ 22. 16։ Մկ.55.23։ Վա՚. 7.17։
՝ Մէզ.145.19։ Մաան. 5.6։ 1Յովն. 5.14 15։
՚ Մկ. 15. 3։
՝ Վա՚. 5. 3։
՝ Յակ. 3. 2։
՚ Թկ. 24.35։ 26.12։ Մկ. 37. 22։
՝ Պ. 14. 9։ 15. 21։
՚ Յոբ. 15. 21։
՝ Յոբ.8.13։11.20։Մկ. 112. 10։ Պ. 11. 7։
՚ Մէզ. 1. 6։ 37. 20։
՝ Մէզ.37.22,29։ 125. 1։ Ա՚. 25։
՝ Մէզ. 37. 30։
՝ Ղեւ. 19.35,36։ Թէս. 25.13-16։ Պ. 16.11։ 20. 10,23։

Digitized by Google

Ֆագաթ տօղրու֊թարթը անըն ’ինտինտէ մագպուլ
տըր։
2 ᵇՂուրուր կէլտիյինտէ, րէզալէթ տէ կէլիր.
Լաքին հիքմէթ միւթէվազը’լար իլէ տիր։
3 ᵈՄիւսթագիմ֊լէրին քէմալը քէնտիլէրինի իրշատ էտէր.
Ամմա ’ասըլարըն ֆէսատը քէնտիլէրինի հէլաք էյլէր։
4 ᵉՂազապ կիւնիւնտէ սէրվէթ ֆա’իտէ էթմէզ.
Լաքին ᵏսալահ էօլիւմտէն խէյաս էտէր։
5 Քեամիլին սալահը եօլընը տօղրուլտըր.
Ֆագաթ շէրիր քէնտի շէրրիյէ տիւշէր։
6 Միւսթագիմ֊լէրին սալահը քէնտիլէրինի խէյաս էտէր.
Լաքին ֊’ասըլար քէնտի քէօթիւլիւ֊քլէրիյլէ թուխու֊
լըրլար։
7 ᵏՇէրիր ատէմ վէֆաթ էթտիյինտէ ինթիզարը պօշա
չըգար,
Վէ քէօթիւլէրին իւմիտի մահվ օլուր։
8 ᵉՍալիհ մուգայագատան գուրթուլուր,
Վէ անըն եէրինէ շէրիր կէլիր։
9 ᵇՄինաֆրգ քէնտի աղզը յլէ գօնշըսընը հէլաք էտէր.
Լաքին սալիհլէր ’իլմէ խէյաս պուլուրլար։
10 ᵈՍալիհլէրին խօշ հալը յլէ շէհր շէնլիք էտէր.
Շէրիրլէր հէլաք օլտըղընտա մէսէրրէթ սէտասը էչէ֊
ուէէր։
11 ᵏՄիւսթագիմ֊լէրին պէրէքէթիյլէ շէհր րիֆ’աթ պու֊
լուր.
Ամմա շէրիրլէրին աղզը յլէ խարապ օլուր։
12 ’Ագլը նօգսան քիմսէ գօնշըսընը թահգիր էտէր.
Լաքին անկայըշլը ատէմ սիւքիւթ էյլէր։
13 ֊Ղամմազլըգտա կէզէն՝ սըրրը ֆաշ էտէր.
Ֆագաթ րուհու սատրգ օլան իշի սէթր էտէր։
14 ᵏԹէտպիր օլմատըգճա գավմ երգընըր.
Ամմա միւսթէշարլարըն չօգլըղընտա խէյաս վար։
15 ᵉԵապանճը յա քէֆիլ օլան էլպէթթէ պէլայա օղրար.
Ամմա քէֆալէթտէն իքրահ էտէն՝ էմին տիր։
16 ՚Էլթաֆէթլի գարը շէրէֆ քէսպ էտէր,
Վէ գուվվէթ սահիպլէրի էմվալ քէսպ էտէր։
17 ՚Մէրհամէթլի ատէմ քէնտի նէֆսինէ խայր էտէր.
Լաքին մէրհամէթսիզ քէնտի վիճուտինէ զահմէթ
վէրիր։
18 Շէրիր ատէմ պիհուտէ իշ իլէ մէշղուլ տըր.
Ֆագաթ ᵏսալահ էքէն քիմսէնին էմին պիր իւճրէթի
օլուր։
19 Սալահ պա’իս ի հայաթ օլտըղը միսիլլիւ,
Քէօթիւլիւյէ թապի’ օլան՝ քէնտի էօլիւմինէ չէուէր։

ᵇ Պ.15.33։ 16.18։ 18.
12։ Դան. 4. 30,31։
ᵈ Պ. 13. 6։
ᵉ Պ. 10.2։ Եզեկ. 7.19։
Սոփ. 1. 18։
ᵏ Թէք. 7. 1։
ᵎ Պ. 5.22։ Վա’. 10. 8։
ᵏ Պ. 10. 28։
ᵎ Պ. 21. 18։
ᵐ Ցոր. 8. 13։ [12,28։
ᵈ Եսթ. 8. 15։ Պ. 28.
ᵏ Պ. 29. 8։
ᵎ Ղեւ.19.16։ Պ.20.19։
ᵏ 3Մխլ. 12.1, վէ զայ֊
րի։ Պ. 15. 22։ 24.6։
ᵉ Պ. 6. 1։
ᵎ Պ. 31. 30։
ᵏ Մատթ. 5. 7։ 25. 34,
վէ զայրի։
ᵎ Ովս. 10.12։ Գաղ. 6.
8,9։ Ցակ. 3. 18։
ᵏ Պ. 16. 5։
ᵇ Մէզ. 112. 2։
ᵈ Բամ. 2. 8,9։
ᵉ Մէզ. 112. 9։
ᵎ 2Կոր. 9. 6-10։
ᵏ Մատթ. 5. 7։

20 Գալպի ֆասիտ օլանլարտան ՐԱՊՊ իքրահ էտէր.
Լաքին թարիգի քեամիլ օլանլարտան րազի տիր։
21 ֊Ֆասըգլար էլ էլէ ՚էէ֊եէէ ֊էէէ, ճէզասըզ գալմազլար.
Ամմա ᵏսալիհլէրին զիւրրիյէթի նէճաթ պուլուր։
22 Իտրաքսըզ կիւզէլ գարը,
Խընզիր պուրունընտա ալթուն հալգա ՚էէ֊ տիր։
23 Սալիհլէրին արզուսը եալընըզ խայր տըր.
Լաքին շէրիրլէրին իւմիտինին ֊էէ֊՚էէ֊ ՚ղազապ տըր։
24 Ա֊էէ֊ վար քի ’թէվզի’ էտէր, վէ տահա զիյատէ օլուր,
Վէ ֊֊էէ֊ ՚էէ ֊է լայըգընտան զիյատէ էսիրկէր, վէ
զարուրէթէ տիւշէր։
25 ᵏԽայըրխահ քիմսէ պէրէքէթլէնիր,
ֆՎէ սուվարան սուվարըլըր։
26 ᵉՊուղտայ միւհթէքիրինէ խալգ պէտտու’ա էտէր.
Լաքին ᵏանը սաթանըն պաշընա խայր տու’ա օլուր։
27 Խայր թալէպ էտէն լուԹֆ պուլուր.
֊Ֆագաթ քէօթիւլիւ֊ք արայան անա օղրար։
28 ᵏՍէրվէթինէ ի’թիմատ էտէն երգըլըր.
Լաքին սալիհլէր ֊եէշիլ եափրագ կիպի թազէլէնիր։
29 Խանէսինի րահաթսըզ էտէն ֊րիւզկեարա վարիս օլուր,
Վէ սէֆիհ ատէմ՝ գալպի անկայըշլը օլանա պէնտէ օլուր։
30 Սալիհին սէմէրէսի հայաթ աղաճը տըր.
Վէ ֆճանլար գազանան էհլ ի հիքմէթ տիր։
31 ֊Իշթէ զէմինտէ սալիհէ ճէզա վէրիլիր.
Ֆասըգ վէ կիւնահքեար նէ՞րէտէ գալըր։

ՊԱՊ 12

Թէրպիյէյի սէվէն ’իլմի սէվէր,
Վէ թա’զիրտէն իքրահ էտէն ահմագ տըր։
2 ֊Էյի ատէմ ՐԱՊՊԸՆ րիզասընա նա’իլ օլուր.
Ամմա հիլէքեար ատէմ ’ալէյհինէ Աէ֊ հիւքմ էտէր։
3 Ատէմ շէրր իլէ գա’իմ օլմազ.
Լաքին ᵉսալիհլէրին ասլը սարսըլմազ։
4 ᵏՖազիլէթլի գարը զէվճինէ թաճ տըր.
Ֆագաթ խէճիլ էտէն ᵉանըն քէմիքլէրինտէ չիւրիւք֊
լիւք կիպի տիր։
5 Սալիհլէրին էֆքեարը հագգ տըր.
Լ֊էֆ շէրիրլէրին թէտպիրլէրի հիլէ տիր։
6 ᵏՇէրիրլէրին սէօզլէրի գան իչիւն փուսու տըր.
֊Ֆագաթ միւսթագիմ֊լէրին աղզը քէնտիլէրինի գուր֊
թարըր։
7 ᵏՇէրիրլէր երգըլըպ մահվ օլուրլար.
Ամմա սալիհլէրին խանէսի գա’իմ տուրուր։

ᵐ Ամովս. 8. 5,6։
ᵎ Ցոր. 29. 13։
ᵑ Եսթ. 7. 10։ Մէզ. 7.
15,16։ 9.15,16։ 10.
2։ 57. 6։
ᵎ Ցոր. 31.24։ Մէզ.52.
7։ Մարկ.10.24։ Ղուկ.
12. 21։ 1Տիմ. 6. 17։
ᵐ Մէզ. 1. 3։ 52.8։ 92.
12, վէ զայրի։ Եբեմ.
17. 8։
ᵐ Վա’. 5. 16։
ᵎ Դան. 12.3։ 1Կոր. 9.
19, վէ զայրի։ Ցակ.
5. 20։
ᵑ Եբեմ. 25. 29։ 1Պետ.
4. 17,18։
ᵐ Պ. 8. 35։
ᵎ Պ. 10. 25։
ᵏ Պ.31.23։ 1Կոր.11.7։
ᵑ Պ. 14. 30։
ᵏ Պ. 1. 11,18։
ᵎ Պ. 14. 3։
ᵏ Մէզ 37.36,37։ Պ.11.
21։ Մատթ. 7.24-27։

Digitized by Google

8 Տիրայէթինէ կէօրէ ատէմ մէտհ օլունուր,
ըՎէ գալպի էյրի օլան թահգիր օլունուր:
9 բՉագիր օլուպ տա *պիր խրտմէթքեարը օլան" ատէմ՝
Իֆթիխարլը վէ էքմէյէ միւհթաճ օլանտան էյի տիր:
10 գՍալիհ ատէմ հայվանընը գայըրըր.
Ամմա շէրիրլէրին կէօնլիւ մէրհամէթսիզ տիր:
11 դԹօփրաղընը իշլէյէն էքմէյէ տօյար.
Լաքին պօշ ատէմլէրէ թապի' օլանըն ե'ագլը նօգսան տըր:
12 Շէրիր քէօթիւլէրին շիքեարընա արզուքէշ տիր.
Ֆագաթ սալիհլէրին ասլը մահսուլտար տըր:
13 եՖասըգ *ենոյ տուտագլարընըն քէօթիւլիւյիւլէ տուզաղա տիւշէր.
զԼաքին սալիհ մուզայագատան գուրթուլուր:
14 էԻնսան քէնտի աղզընըն սէմէրէսի օլարագ խայրա տօյար,
ըվէ ատէմին էլինին 'իվազը քէնտինէ ի'ատէ օլունուր:
15 թՍէֆիհին եօլու քէնտի նագարընտա տօղրու տըր.
Լաքին նասիհաթ տիկլէյէն քիմսէ 'ագիլ տիր:
16 ըՍէֆիհին էօվքէսի՝ կիւնիւնտէ պիլինիր.
Ամմա հագարէթի սէթր էտէն 'ագիլ տիր:
17 իՀագիգաթը սէօյլէյէն՝ 'ատալէթ,
վէ եալանճը շահիտ հիլէ իզհար էտէր:
18 լԱ*էօ վար տըր քի սէօզլէրի գըլըճ կիպի եարա աչար.
Ամմա հիքմէթ սահիպլէրինին լիսանը շիֆա տըր:
19 Սատըգ տուտագ տա'իմա սապիթ տիր.
խԼաքին եալանճը տիլ պիր լահզէ իչիւն տիր:
20 Քէմիլիք տիւշիւնէնլէրին գալպինտէ հիլէ վար.
Ֆագաթ սէլամէթ իչիւն նասիհաթ վէրէնլէրին մէսէրըէթի օլուր:
21 Սալիհէ ասլա պէլա իսապէթ էթմէզ.
Ամմա շէրիրլէր քէտէրլէ տօլու տըրլար:
22 ծԵալանճը տուտագլար ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր.
Լաքին սըտգ իլէ 'ամէլ էտէնլէրտէն րազի տիր:
23 կ'Ագիլ ատէմ պիլտիյինի սէթր էտէր.
Ամմա ահմագլարըն գալպի համագաթ ի'լան էտէր:
24 հՋալըշգանլարընը էլի հիւքիմէթ էտէր.
Ֆագաթ թէնպէլ՝ խարաճկիւզար օլուր:
25 ձԱտէմին գալպինտէ օլան ղամմ անը չէօքտիւրիւր.
Ամմա ղէյի սէօզ անը մէսրուր գըլար:
26 Սալիհ ատէմ գօնշըսընը իրշատ էյլէր.
Լաքին շէրիրլէրին թարիգի քէնտիլէրինի իզլալ էտէր:
27 Թէնպէլ ատէմ շիքեարընը փիշիրմէզ.
Ֆագաթ չալըշգանընն մալը գըյմէթլի օլուր:
28 Սալահ թարիգինտէ հայաթ վար,
*վէ անըն մէսէյի եօլընտա էօլիւմ եօգ տըր":

Պ.Ա.Պ 13

1 Ա'գըլը օղուլ փէտէրինին թէրպիյէսինի ղոպուլ էօթէր.
Լաքին միւսթէհզի թա'զիր տինկլէմէզ:
2 բԱտէմ քէնտի աղզընըն սէմէրէսինտէն խայր եէր.
Ամմա ղատտարլարըն ճանը զուվմ էէր:
3 գԱղզընը զապթ էտէն ճանընը հրֆզ էտէր.
Ֆագաթ տուտագլարընը կէնիշ աչան հէլաք օլուր:
4 դԹէնպէլին ճանը արզու էտէր իսէ տէ, պիր շէյ պուլմազ,
Լաքին չալըշգանըն ճանը սէմիզլէնիր:
5 Սալիհ եալան սէօզտէն իբրահ էտէր.
Ամմա շէրիրին աթվարը խէճալէթ վէ րէզալէթ կէթիրիր:
6 եԹարիգի քեամիլ օլանլարը սալահ վիգայէ էտէր.
Ֆագաթ շէրր կիւնահքեարը հէլաք էյլէր:
7 զՊիր շէյի եօգ իքէն քէնտինի մալտար կէօսթէրէն վար,
Վէ չօգ մալը վար իքէն քէնտինի ֆագիր կէօսթէրէն տախի վար տըր:
8 Ատէմին ճանընըն ֆիտիյէսի քէնտի սէրվէթի տիր.
Լաքին ֆագիր՝ թա'զիր իշհիմէզ:
9 Սալիհլէրին նուրու ֆէրահ տըր.
էԱմմա շէրիրլէրին չըրաղը սէօնէր:
10 Թէքէպպիւրտէն անճագ նիզա' չրգար.
Ֆագաթ նասիհաթը գապուլ էտէնլէրտէ հիքմէթ պուլունուր:
11 ըՊէթալէթլէ կէլէն սէրվէթ զա'իլ օլուր
Լաքին էլիյլէ թօփլայան չօղալտրը:
12 Կէճիքէն իւմիտ եիւրէյի խասթա էտէր.
Ամմա ըեէրինի պուլան արզու հայաթ աղաճը տըր:
13 իՔէլամը թահգիր էտէն հէլաք օլուր.
Ֆագաթ էմրտէն գօրգան միւքեաֆաթ պուլուր:
14 լԷհլի հիքմէթին թա'լիմի հայաթ չէշմէսի տիր,
Ա*էօ աճն էլէ լէօլիւմիւն քէմէնտլէրինտէն կէրի տուրուր:
15 Էյի ֆիրասէթ լութֆ իհսան էտէր.
Ամմա ղատտարլարըն եօլու սարփ տըր:
16 խՀէր 'ագըլը ատէմ պիլկի իլէ իշլէր.
Լաքին ահմագ համագաթ նէշը էտէր:

ա 1Մհլ. 25. 17։
բ Պ. 13. 7։
* եբէօբ՝ քէնտի խըստմէթինի կէօրէն
գ Թէս. 25. 4։
դ Թէք. 3. 19։ Պ. 28. 19։
ե Պ. 6. 32։
զ Պ. 18. 7։
է 2Պետ. 2. 9։
ը Պ. 13. 2։ 18. 20։
թ Ես. 3. 10, 11։
ժ Պ. 3. 7։ Ղուկ. 18. 11։
ի Պ. 29. 11։
լ Պ. 14. 5։
խ Մէզ. 57. 4։ 59. 7։ 64. 3։
ծ Մէզ. 52. 5։ Պ. 19. 9։
կ Պ. 6. 17։ 11. 20։ Վահ. 22. 15։
հ Պ. 13. 16։ 15. 2։
ձ Պ. 10. 4։
ղ Պ. 15. 13։
ճ Ես. 50. 4։
* եբէօբ՝ Լաքին Թաբրիգ ի 'ամմ էօլիւմի, էօբէբէ
մ 1Մհլ. 2. 25։
յ Պ. 12. 14։
ն Մէզ. 39. 1։ Պ. 21. 23։ Յակ. 3. 2։
շ Պ 10. 4։
ո Պ. 11. 3, 5, 6։
չ Պ. 12. 9։
պ Յոբ. 18. 5, 6։ 21. 17։ Պ. 24. 20։
ջ Պ. 10. 2։ 20. 21։
ռ Ալ. 19։
ս 2Թէվ. 36. 16։ [22։
վ Պ. 10. 11։ 14. 27։ 16.
տ 2Մհլ. 22. 6։
ր Պ. 12. 23։ 15. 2։

Digitized by Google

17 Քէօթիւ մուխպիր պէլայա տիւշէր
Ամմա ²սատըգ էլչի շիֆա տըր։
18 Թէրպիյէյի ըշտտ էտէն սէֆալէթ վէ հագարէթ էէէր.
Լաքին ¹թա՛զիրի տինկլէյէն շէրէֆ պուլուր։
19 ²Արզունըն իթմամ՝ օլունմասը ճանա խօշ կէլիր,
Վէ քէօթիւլիւ-քտէն իճթինապ էթմէք ահմագլարա
մէքրուհ տըր։
20 Հիքմէթ սահիպլէրի իլէ կէզէն հիքմէթ սահիպի օլուր.
Լաքին սէֆիհլէրէ ըէֆիգ օլան քէօթիւ օլուր։
21 ³Կինահքեարլարը պէլա թա՛գիպ էտէր.
Ամմա սալիհլէրէ խայր ՚իվազ վէրիլիր։
22 Էյի ատէմ էվլատընըն էվլատընա միրաս պրագըր.
Լաքին ⁴կինահքեարըն մալը սալիհ իչիւն սագլա-
նըլըր։
23 ⁵Ֆագիրլէրին զըրա՛աթ էթտիքլէրի թօփրագտա եէ-
յէճէք չօգ տըր.
Ամմա ⁶ահ՝ վար քի հագգսըզլըգտան հէլաք օլուր։
24 ⁷Տէյնէյի էսիրկէյէն՝ օղլընա պուղզ էտէր.
Լաքին անը սէվէն վագթըյլէ թէ՛տիպ էյլէր։
25 ⁸Սալիհ տօյունճայա գատար եէր.
Ֆագաթ շէրիրլէրին գարնը իհթիյաճ չէքէր։

ՊԱՊ 14

1 ՚Ագլլը գարըլար ²խանէլէրինի պինա էտէրլէր.
Լաքին սէֆիհ գարը անը էլիյլէ երգար։
2 Իսթիգամէթիյլէ եիւրիւյէն՝ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգար.
³Ամմա եօլու էյրի օլան անը թահգիր էտէր։
3 Սէֆիհին աղզընտա քիպր տէյնէյի վար.
⁴Ֆագաթ հիքմէթ սահիպլէրինին տուտագլարը քէն-
տիլէրինի հրճգ էտէր։
4 Սըղըր պուլունմատըղը եէրտէ ախըր թէմիզ գալըր.
Մահսուլըն քէսրէթի իսէ, էօքիւզիւն գուվվէթիյլէ
օլուր։
5 ⁵Տօղրու շահիտ եալան սէօյլէմէզ.
Լաքին եալանճը շահիտին աղզընտան եալանլար
տէօքիւլիւր։
6 Միւսթէհզի հիքմէթ թալէպ էտէր իսէ տէ, պու-
լունմազ.
Ամմա ⁶անկլայըշլը յա ՚իլմ գօլայ տըր։
7 Ահմագ ատէմին եանընտան կիթէ,
Մատամ՝ քի տուտագլարընտա ՚իլմ պուլմատըն։
8 ՚Ագիլին հիքմէթի քէնտի եօլընը ակլամագ տըր,
Վէ ահմագլարըն համագաթը հիլէ տիր։
9 ⁷Սէֆիհլէր կինահը իսթիհզա էտէրլէր.
Ամմա միւսթագիմլէր արասընտա հիւսն ի րիզա վար։
10 Գալպ քէնտի տէրտինի պիլիր,
Վէ պիր ղարիպ անըն մէսէրրէթինէ գարըշմազ։
11 ⁸Շէրիրլէրին խանէսի խարապ օլուր.
Լաքին միւսթագիմլէրին չատըրը չիչէքլէնիր։
12 ⁹Եօլ վար քի ատէմէ տօղրու կէօրինիւր,
Ֆագաթ ¹⁰անըն նիհայէթի էօլիւմ եօլլարը տըր։
13 Կիւլմէքտէ պիլէ գալպ մահզուն օլուր,
Վէ ¹¹ֆէրահրն ՚ագըպէթի ղամմ տըր։
14 Ֆասիտ գալպ ¹²քէնտի եօլլարընտան,
Էյի ատէմ իսէ, քէնտի ¹³ամալա պագլանանտան տօյար։
15 Սատէ տիլ հէր սէօզէ ինանըր.
Լաքին ՚ագըլլը քէնտի ատըմլարընա տիգգաթ էտէր։
16 ¹⁴Էհլ ի հիքմէթ գօրգուա՝ քէօթիւլիւ-քտէն սագրնըր.
Ամմա ահմագ՝ թէքէպպիւր էտիպ քէնտինէ կիւ-
վէնիր։
17 Զապուգ ղազապլանան համագաթ էտէր,
Վէ հիլէքեար ատէմէ պուղզ օլունուր։
18 Սատէտիլ օլանլար համագաթա վարիս օլուր.
Լաքին ՚ագիլլէր ՚իլմէ թաճլանըր։
19 Քէօթիւլէր էյիլէրին էօնիւնտէ,
Վէ շէրիրլէր սալիհլէրին գափուլարը եանընտա եէրէ
գափանըրլար։
20 ¹⁵Ֆագիրտէն քէնտի գօնշըսը պիլէ իքրահ էտէր.
Լաքին զէնկինին տօսթլարը չօգ օլուր։
21 Գօնշըսընը թահգիր էտէն կինահ իշլէր,
¹⁶Վէ պիչարէյէ մէրհամէթ էտէն միւպարէք տիր։
22 Հագիգաթէն քէմիկ տիւշիւնէնլէր զէլալէթէ տիւ-
շէրլէր.
Ամմա էյիլիք թէֆէքքիւր էտէնլէրէ լութֆ վէ հա-
գիգաթ օլուր։
23 Հէր էմէքտէ մէնֆա՛աթ վար.
Լաքին պիհուտէ սէօզլէր զարուրէթէ սէպէպ տիր։
24 Հիքմէթ սահիպլէրինին թաճը անլէրին սէրվէթի տիր.
Ֆագաթ ահմագլարըն թէգատտիւմիւ համագաթ տըր։
25 ¹⁷Տօղրու շահիտ ճանլար գուրթարըր,
Ամմա հիլէքեարըն աղզընտան եալանլար տէօքիւլիւր։
26 ՐԱՊՊ գօրգուսընտա գավի ի՛թիմատ վար,
Վէ օղուլլարընա մէյճա՛ օլուր։
27 ¹⁸ՐԱՊՊ գօրգուսը հայաթ մէնպա՛ը տըր.
Ահ՝ անը էլէ էօլիւմ քէմէնտլէրինտէն կէրի տուրուր։
28 Գավմրն քէսրէթի մէլիյին ՚իզզէթի տիր,
Վէ էհալինին էքսիլմէսի հիւքմտարըն զէվալընա սէ-
պէպ օլուր։
29 ¹⁹Կէճ ղազապլանանըն ֆէհմի չօգ տըր.
Ամմա չապուգ ղազապլանան համագաթ էտէր։
30 Հալիմ գալպ ճէսէտին հայաթը տըր.

² Պ. 25. 13։
³ Պ. 15. 5,31։
⁴ Այ. 12։
⁵ Մէզ 32. 10։
⁶ Յոր. 27. 6,17։ Պ. 28. 8։ Վա՛. 2. 26։
⁷ Պ. 12. 11։
⁸ Պ. 19. 18։ 22. 15։ 23. 13։ 29. 15 17։
⁹ Մէզ. 34. 20։ 37. 3։ — Պ. 24. 3։
¹⁰ Հառաւ. 4. 11։
¹¹ Յոբ. 12. 4։
¹² Պ. 12. 6։
¹³ Խուր. 20. 16։ 23. 1։ Պ. 6. 19։ 12. 17։ Այ. 25։
¹⁴ Պ. 8. 9։ 17. 24։
¹⁵ Պ. 10. 23։
¹⁶ Յոբ. 8. 15։
¹⁷ Պ. 16. 25։
¹⁸ Բամ. 6. 21։
¹⁹ Պ. 5. 4։ Վա՛. 2. 2։
²⁰ Պ. 1. 31։ 12. 14։
²¹ Պ. 22. 3։
²² Պ. 19. 7։
²³ Մէզ. 41. 1։ 112. 9։
²⁴ Այ. 5։
²⁵ Պ. 13. 14։
²⁶ Պ. 16. 32։ Յակ. 1. 19։

Digitized by Google

Ֆագաթ ՙհասէտ ՚քէմիքլէրին չիւրիւքլիւկիւ տիր։
31 ՚Ֆագիրէ զուլմ էտէն՝ ՙԽալիգինի թահգիր էտէր
Ամմա եօգսուլա մէրհամէթ էտէն Անը թա՛զիմ էտէր։
32 Շէրիր քէնտի ֆըսգը սէպէպիյլէ թարտ օլունուր.
Լաքին ՙսալիհին վէֆաթընտա ի՛թիմատը վար տըր։
33 Ակլայըշլը ատէմին գալպինտէ հիքմէթ գարարլաշըր.
Ֆագաթ ՙահմագլարըն տէրունինտէ օլան մա՛լիմ օլուր։
34 Սալահ պիր միլլէթի եիւքսէլտիր.
Ամմա կիւնահ գավմա ՚ար տըր։
35 Մէլիք ՙտիրայէթլի գուլտան րազի օլուր.
Լաքին խէճիլ էտէնէ ղազապ էտէր։

ՊԱՊ 15

ՙՄիւսայիմ ճէվապ հիտտէթի թէսքին էտէր.
Լաքին ՚սէրթ սէօզ ղազապը թահրիք էյլէր։
2 Հիքմէթ սահիպլէրինին լիսանը ՚իլմի խօշ կէօսթէրիր.
՚Լաքին ահմագլարըն աղզը սէֆահէթ ագըտըր։
3 ՚ՐԱՊՊԸՆ կէօզլէրի հէր եէրտէ
Քէօթիւլէրի վէ էյիլէրի կէօզէթմէքտէ տիր։
4 Լիսանըն սէլամէթի հայաթ աղաճը տըր.
Լաքին լեռ֊ֆէսատը րուհրն գըրըլմասը տըր։
5 ՚Սէֆիհ քէնտի փէտէրինին թէրպիյէսինի թահգիր էտէր.
ՙԱմմա թա՛զիրը տինլէյէն՝ ագըլլը օլուր։
6 Սալիհին խանէսինտէ չօգ խագինէ վար.
Լաքին շէրիրին իրատընտա իգթիրապ վար։
7 Հիքմէթ սահիպլէրինին տուտագլարը ՚իլմ նէշը էտէրլէր.
Ֆագաթ ահմագլարըն գալպի էօյլէ տէյիլ տիր։
8 ՚Շէրիրլէրին գուրպանը ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր.
Լաքին միւսթագիմլէրին տու՛ասը անա մագպուլ տըր։
9 Շէրիրին եօլընտան ՐԱՊՊ իքրահ էտէր.
Ամմա ՙսալահա թապի՛ օլանը սէվէր։
10 ՚Թարիգի թէրք էտէնէ շիտտէթլի թէ՛տիպ վար.
՚Թա՛զիրտէն իքրահ էտէն էօլճէք տիր։
11 ՚Հավիյէ վէ հէլաք ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տըր.
ՙՊէնի ատէմին գալպլէրի նէ՞րէտէ գալըր։
12 ՚Միւսթէհզի քէնտիսինի թէ՛տիպ էտէնի սէվմէզ,
Վէ հիքմէթ սահիպլէրինին եանընա կիթմէզ։
13 ՚Մէսրուր գալպ եիւզէ պէշաշէթ վէրիր.

Ամմա ՙգալպին հիւզնիւնտէն րուհ գըրըլըր։
14 Ակլայըշլը գալպ ՚իլմ թալէպ էտէր.
Լաքին ահմագլարըն աղզը սէֆահէթլէ պէսլէնիր։
15 Տէրտլինին հէփ կիւնլէրի ֆէնա տըր.
ՙՖագաթ գալպի ֆէրահ՛ օլան՝ տա՛իմա զիյաֆէթտէ տիր։
16 ՚ՐԱՊՊ գօրգուսըյլէ ազ շէյ,
Իզթիրապլէ օլան չօգ խագինէտէն էվլա տըր։
17 ՙՄուհապպէթ օլան եէրտէ սէպէզ թա՛ամը,
Խուսումէթլէ եէնէլեն պէսլի սըղըրտան էյի տիր։
18 ՚Հիտտէթլի ատէմ՛ նիզա՛ չրգարըր.
Ամմա կէճ ղազապլանան ղավղայը թէսքին էտէր։
19 ՚Թէնպէլին եօլու տիքէն չիթի կիպի տիր.
Լաքին միւսթագիմլէրին թարիգի ճատտէ տիր։
20 ՚Ագըլլը օղուլ փէտէրինի մէսրուր էտէր.
Լաքին ահմագ ատէմ վալիտէսինէ պա՛իս ի հագարէթ տիր։
21 ՙԱգլը նօգսան ատէմէ սէֆահէթ քէյֆ տիր.
ՙԱմմա անլայըշլը ատէմ՛ մէսլէյինի տօղրուլտըր։
22 ՙՄէշվէրէթ օլմատըգճա թէտպիրլէր պօզուլուր.
Ամմա միւսթէշարլարըն քէսրէթիյլէ սապիթ օլուր։
23 Ատէմին մէսէրրէթի աղզընըն ճէվապընտան օլուր,
Վէ ՙվագթըյլէ օլան սէօզ նէ՞ կիւզէլ տիր։
24 ՙՖէթանէթլիյէ հայաթ թարիգի եօգարըյա տօղրու տըր,
Թա քի աշաղըտաքի հավիյէտէն իճթինապ էտէ։
25 ՚ՐԱՊՊ միւթէքէպպիրլէրին խանէսինի խարապ էյլէր.
Ամմա ՙտուլ գարընըն հուտուտընը սապիթ գըլար։
26 ՙՇէրիրին էֆքեարը ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր.
ՙՎաքին փաք օլանլարըն ՙեօղէէ խօշ սէօզլէր տիր։
27 ՙԹամա՛ա միւպթէլա օլան քէնտի խանէսինի միւզթարիպ գըլար.
Ամմա րիշվէթտէն իքրահ էտէն եաշայաճագ տըր։
28 Սալիհին գալպի ՙվէրէճէյի ճէվապը թէֆէքքիւր էյլէր.
Լաքին շէրիրլէրին աղզը քէօթիւվիւք ագըտըր։
29 ՙՐԱՊՊ շէրիրլէրտէն ուզագ տըր.
Ֆագաթ ՙսալիհլէրին տու՛ասընը տինլէր։
30 Կէօզլէրին նուրու գալպի ֆէրահլանտըրըր.
Էյի խապէր քէմիքլէրէ սէմիզլիք վէրիր։
31 ՚Հայաթ թա՛զիրինի տինլէյէն գուլագ
Հիքմէթ սահիպլէրի արասընտա սաքին օլուր։
32 Թէրպիյէյի րէտտ էտէն քէնտի ճանընը թահգիր էտէր,
Վէ թա՛զիրի տինլէյէն՝ ՚ագլ գազանըր։

՚ Մէգ. 112. 10։
՛ Պ. 12. 4։
՝ Պ. 17.5։ Մատթ. 25. 40,45,46։
՞ Պագ Յոբ. 31. 15,16։ Պ. 22. 2։
՟ Յոբ. 13. 15։ 19. 26։ Մէգ. 23. 4։ 37. 37։ 2Կոր.1.9։ 5.8։ 2Տիմ. 4. 18։
ՠ Պ. 12. 16։ 29. 11։
ա Մատթ. 24. 45,47։
——
բ Հաբ.3.1-3։ Պ.25.15։
գ 1Մխլ.25.10.մի զայրի՝ 3 Մխլ. 12. 3, 14,16։ [16։
դ Այ.28։ Պ.12.23։ 13.
ե Յոբ. 34. 21։ Պ.5.21։ Երեմ. 16.17։ 32.19։
՚Իպր. 4. 13։
՛ Պ. 10 1։
՝ Պ. 13.18։ Այ.31,32։
՞ Պ. 21. 27։ 28.9։ Ես. 1. 11։ 61. 8։ 66. 3։ Երեմ. 6 20։ 7. 22։ Ամովս. 5. 22։
՟ Պ.21.21։ 1Տիմ.6.11։
ՠ 3Մխլ. 22. 8։
ա Պ. 5. 12։ 10. 17։
բ Յոբ.26.6։ Մէգ 139.8։ 8։ 1Տիմ. 6. 6։
գ 2Թէվ. 6.30։ Մէգ.7. 9։ 44. 21։ Յոհ 2. 24,25։ 21.17։ Ա՛մպ. 1. 24։ [4. 3։
դ Ամովս. 5. 10։ 2Տիմ.
ե Պ. 17. 22։
՚ Պ. 12. 25։
՛ Պ. 17. 22։
՝ Մէգ. 37. 16։ Պ. 16.
՞ Պ. 17. 1։
՟ Պ. 26. 21։ 29. 22։
ՠ Պ. 22. 5։
ա Պ. 10. 1։ 29. 3։
բ Պ. 10. 23։
գ Եփես. 5. 15։
դ Պ. 11. 14։ 20. 18։
ե Պ. 25. 11։ [1,2։
՚ Փիլ. 3. 20։ Կող. 3.
՛ Պ. 12. 7։ 14. 11։
՝ Մէգ. 68.5.6։ 146.9։
՞ Պ. 6. 16,18։
՟ Մէգ. 37. 30։
ՠ Պ. 11. 19։ Ես. 5. 8։ Երեմ. 17. 11։
ա 1Պետ. 3. 15։
բ Մէգ. 10. 1։ 34. 16։
գ Մէգ. 145. 18,19։
դ Այ. 5։

Digitized by Google

33 ՚ՐԱՊՊ գօրգուսը հիքմէթին թէրպիյէսի տիր,
Վէ ՚թէվազու՚ ՚իզզէթտէն մուգատտէմ տիր:

ՊԱՊ 16

Գալպին թէտպիրլէրի ինսանա ՚ա՚իտ տիր.
Լաքին լիսանըն ճէվապը ՐԱՊՊՏԱՆ տըր:
2 Ատէմին հէփ եօլլարը քէնտի նազարընտա փաք տըր.
Ֆագաթ րուհլարը վէզն էտէն՝ ՐԱՊՊ տըր:
3 Իշլէրինկի ՐԱՊՊԱ հէվալէ էյլէ,
Վէ էֆքեարընկ սապիթ օլուր:
4 ՐԱՊՊ հէր շէյի քէնտի նէթիճէսի իչիւն,
Շէրիրի տախի պէլա կիւնիւ իչիւն եափտը:
5 Գալպի մաղրուր օլանլարըն ճիւմլէսի ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր.
Էլ էլէ վէրսէլէր ...է, ճէզասըզ գալմայաճագլար:
6 ՚Ինայէթ վէ հագիգաթլէ կիւնահ սէթր օլունուր,
Վէ ՐԱՊՊ գօրգուսըյլէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ օլունուր:
7 ՐԱՊՊ պիր ատէմին եօլլարընտան րազի իսէ,
Տիւշմէնլէրինի պիլէ անըն իլէ պարըշտըրըր:
8 ՚Ատալէթլէ օլան ազ շէյ,
Հագգսըզլըգլէ օլան չօգ իրատտան էվլա տըր:
9 Ատէմին գալպի քէնտի եօլընը թէրթիպ էտէր.
Լաքին անըն ատըմլարընը ՐԱՊՊ տօղրուլտըր:
10 Մէլիյին տուտագլարընտա իլհամ վար.
Անըն աղզը հիւքմտէ խիլաֆ էթմէզ:
11 Տօղրու գանթար վէ թէրազի ՐԱՊՊԸՆ տըր.
Թօրպանըն հէփ թարթը թաշլարը անըն իշի տիր:
12 Ֆի՚իլ ի շէրր մէլիքլէր ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր.
Զիրա ՚թախթ ՚ատալէթլէ սապիթ օլուր:
13 Սալիհ տուտագլար մէլիքլէրէ խօշ տըր,
Վէ տօղրու սէօյլէյէնի սէվէրլէր:
14 Մէլիյին ղազապը էօլիւմ մուխպիրլէրի տիր.
Լաքին ՚ագիլ ատէմ՝ անը թէսքին էտէր:
15 Մէլիյին եիւզիւ նուրընտա հայաթ վար,
Վէ անըն րիզասը ՚սօղ եաղմուր պուլութը կիպի տիր:
16 ՚Հիքմէթթ թահսիլ էթմէք ալթունտան նէ գատար էյի տիր,
Վէ ֆէհմ թահսիլ էթմէք կիւմիւշտէն էֆզալ տըր:
17 Միւսթագիմլէրին ճատտէսի քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էթմէք տիր.
Քէնտի եօլընա տիգգաթ էտէն՝ ճանընը հրֆզ էտէր:
18 Խարապիյէթտէն մուգատտէմ քիպր,
Վէ հէլաքտան մուգատտէմ մաղրուր րուհ օլուր:
19 Միւթէվազը՚լար իլէ ալչագ կէօնիւլլիւ օլմագ,
Միւթէքէպպիրլէր իլէ եաղմա թագսիմ էթմէքտէն էյի տիր:
20 Իշթէ ՚ագըլը օլան՝ խայր պուլուր,
Վէ ՐԱՊՊԱ թէվէքքիլ էտէն միւպարէք տիր:
21 Գալպի հիքմէթլի օլանա ֆէթանէթլի տէնիլիր,
Վէ թաթլը տուտագլար մա՚լիմաթ արթտըրըր:
22 Ֆիրասէթ քէնտի սահիպինէ հայաթ մէնպա՚ը տըր.
Լաքին սէֆիհլէրին թէրպիյէսի սէֆահէթթ տիր:
23 Էհլ ի հիքմէթին գալպի աղզընը մահիր գըլար,
Վէ տուտագլարընտա մա՚լիմաթը արթտըրըր:
24 Լաթիֆ սէօզլէր տամլա պալը կիպի տիր,
Ձանա թաթլը վէ քէմիքլէրէ շիֆա տըր:
25 Եօլ վար քի ատէմէ տօղրու կէօրիւնիւր.
Ֆագաթ անըն նիհայէթի էօլիւմ եօլլարը տըր:
26 Էմէք չէքէն քիմսէ քէնտիսի իչիւն էմէք չէքէր.
Զիրա աղզը անը թէշվիգ էտէր:
27 Էհլ ի ֆէսատ քէօթիւլիւք արաշտըրըր,
Վէ տուտագլարընտա կէօյա եագար աթէշ վար:
28 Էյրի ատէմ՝ նիզա՚ չրգարըր,
Վէ ՚ղամմազ՝ խաս տօսթլարը այրըր:
29 Ղատտար քիմսէ ՚րէֆիգինի իզլալ էտէր,
Վէ անը էյի օլմայան եօլտա կէզտիրիր:
30 Հիլէ տիւշիւնմէք իչիւն կէօզլէրինի գափար,
Վէ տուտագլարընը ըսըրարագ քէօթիւլիւյիւ իքմալ էտէր:
31 ՚Սաչ ագլըդը սալահ թարիգինտէ պուլունտըղընտա,
՚Իզզէթ թաճը տըր:
32 ՚Կէճ ղազապլանան՝ ճէպպարտան,
Վէ քէնտի րուհընը զապթ էտէն՝ շէհր ֆէթհ էտէնտէն էֆզալ տըր:
33 Գուր՚ա գուճաղա աթըլըր,
Ֆագաթ անըն հէր պիր հիւքմիւ ՐԱՊՊՏԱՆ տըր:

ՊԱՊ 17

Ասայիշլէ գուրու պիր լօգմա,
Նիզա՚ իլէ պիր խանէ տօլուսը գուրպանտան էյի տիր:
2 Տիրայէթլի պէնտէ՝ խէճիլ էտէն օղլա հիւքմ էտէր,
Վէ գարնտաշլար արասընտա միրաս հիսսէսի ալըր:
3 Կիւմիւշ իչիւն փօթա, վէ ալթուն իչիւն օճագ վար.
Լաքին գալպլէրի թէճրիպէ էտէն ՐԱՊՊ տըր:
4 Ֆըսգ իշլէյէն՝ քէօթիւ տուտագլարը տիկլէր.

Մատթ. 6. 25։ Ղուկ 12. 22։ Փիլ. 4. 6։ 1Պետ. 5. 7։
ա Ես. 43. 7։ Բամ. 11. 36։
բ Յոբ. 21. 30։ Բամ 9։ 22։
գ Պ. 6. 17։ 8. 13։
դ Պ. 11. 21։ |41։
ե Դան. 4. 27։ Ղուկ. 11։

զ Պ. 14. 16։
է Մէզ. 37. 16։ Պ. 15։ 16։
ը Այ. 1։ Պ. 19. 21։
թ Մէզ. 37. 23։ Պ. 20. 24։ Երեմ. 10. 23։
ժ Ղևտ. 19. 36։ Պ. 11. 1։
ի Պ. 25. 5։ 29. 14։
լ Պ. 14. 35։ 22. 11։

խ Պ. 19. 12։ 20. 2։
ծ Պ. 19. 12։ |1։
կ Յոբ. 29. 23։ Զաք. 10.
հ Պ. 8. 11, 19։
ձ Պ. 11. 2։ 17. 19։ 18. 12։
ղ Մէզ. 2. 12։ 34. 8։ 125. 1։ Ես. 30. 18։ Երեմ. 17. 7։

ճ Պ. 13. 14։ 14. 27։
մ Մէզ. 37. 30։ Պազ Մատթ. 12. 34։
յ Պ 14. 12։
ն Պազ Պ. 9. 12։ Վա՚. 6. 7։
շ Պ. 6. 14, 19։ 15. 18։ 26. 21։ 29. 22։
ո Պ. 17. 9։

չ Պ. 1. 10, վէ դայրի։
պ Պ. 20. 29։
ջ Պ. 19. 11։

ռ Պ. 15. 17։
ս Պ. 10. 5։ 19. 26։
վ Մէզ. 26. 2։ Պ. 27. 21։ Երեմ. 17. 10։ Մաղ. 3. 3։

Digitized by Google

Եալանճը՝ պէտ լիսանա գուլագ վէրիր։
5 ֊Ֆագիրի իսթիհզա էտէն անըն խալիգինի թահգիր էտէր.
֊Պէլայա սէվինէն ճէզասըզ գալմայաճագ տըր։
6 ֊Օղուլլարըն օղուլլարը իխթիյարլարըն թաճը տըր,
Վէ օղուլլարըն 'իզզէթի փէտէրլէրի տիր։
7 Հիւսն ի քէլամ սէֆիհէ,
Վէ տահա զիյատէ եալանճը տուտագ ասըլզատէյէ եագըշմազ։
8 ֊Հէտիյէ՝ *անը գապուզ էտէնին՝՝ 'ինտինտէ զիգըյմէթ թաշ տըր.
Հէր նէրէյէ տէօնսէ, միյէսսէր օլուր։
9 ֊Գապահաթը սէթր էտէն՝ մուհապպէթ արար.
Լաքին ֊մատտէյի թէքրարլայան՝ խասս տօսթլարը այըրըր։
10 Անկլայըշլը օլանա թա'զիր,
Ահմագա եիւզ քէրրէ վուրմագտան զիյատէ թէ'սիր էտէր։
11 Քէօթիւ ատէմ անճագ 'իսեան արար,
Վէ անա շէֆգաթսըզ մէ'մուր կէօնտէրիլիր։
12 ֊Եավրուլարընտան մահրում էտիլմիշ այը ատէմէ թէսատիւֆ էթսին
Վէ լաքին սէֆահէթի վագթընտա սէֆիհ թէսատիւֆ էթմէսին։
13 ֊Խայրա պէտէլ քէմլիք էտէնին խանէսինտէն պէլա էքսիք օլմազ։
14 Նիզա'ըն իպթիտասը սույըն սալը վէրիլմէսինէ պէկզէր.
Իմտի ֊միւնազա'ա շիտտէթ քէսպ էթմէզտէն կէրի չէքիլ։
15 ֊Ֆասըգը թէպրիյէ էտէն վէ սալիհի միւճրիմ թուէթան,
Իքիսի տէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր։
16 Ահմագըն իտրաքը օլմատըղը հալտէ,
Հիքմէթ թահսիլի իչիւն անըն էլինտէ օլան նագտըն նէ՞ ֆա'իտէսի վար։
17 ֊Տօսթ տա'իմա սէվէր,
Վէ գարնտաշ մուզայագա վագթը իչիւն տօղմուշ տըր։
18 ֊'Ագլը նօգսան օլան ատէմ էլ վէրիր,
Վէ տօսթու իչիւն քէֆիլ օլուր։
19 Ղավղա սէվէն գապահաթ սէվէր,
Վէ ֊գափուսընը եիւքսէլտէն խարապէ֊ արար։
20 Գալպի էյրի օլան՝ խայր պուլմազ,
Վէ ֊չհիլէպազ տիլլի ատէմ պէլայա տիւշէր։
21 ֊Ահմագը թէվֆիտ էտէն՝ գասավէթ չէքէր,
Վէ սէֆիհէին փէտէրի մէսրուր օլմազ։
22 ֊Ֆէրահլը գալպ 'իլաճ կիպի ֆա'իտէլի տիր.
֊Էզիլմիշ րուհ քէմիքլէրի գուրըտըր։
23 Շէրիր ատէմ ֊'ատալէթ թարիգլէրինի իֆսատ իչիւն Աէէ֊֊ գօյնընտան րիշվէթ ալըր։
24 ֊Անկլայըշլը ատէմին էօնիւնտէ հիքմէթ վար
Ֆագաթ ահմագըն կէօզլէրի զէմինէն միւնթէհասընտա տըր։
25 ֊Ահմագ օղուլ փէտէրինէ գասավէթ,
Վէ անը տօղուրանա մէրարէթ տիր։
26 ֊Սալիհտէն ճէրիմէ ալմագ,
Վէ իսթիգամէթլէրի սէպէպինտէն էշրաֆը տարպ էթմէք էյի տէյիլ տիր։
27 ֊Սէօզլէրինի էսիրկէյէն 'ալիմ տիր.
Րուհու հալիմ օլան անկլայըշլը տըր։
28 ֊Ահմագ պիլէ սիւքիւթ էթսէ, էհլ ի հիքմէթ,
Վէ տուտագլարընը գափայան՝ անկլայըշլը ի'թիպար օլունուր։

ՊԱՊ 18

Քէյֆինի արամագ իչիւն այրըլան ատէմ՝
Հէր թէտպիրէ մուխալէֆէթ էտէր։
2 Ահմագ 'իրֆանտան խօշլանմազ.
Անճագ գալպինտէ օլանը պէյան էթմէք ֊֊ էր։
3 Շէրիր կէլտիյինտէ հագարէթ,
Վէ րիւսվայի իլէ րէզալէթ տախի կէլիր։
4 ֊Ատէմին աղզընըն սէօզլէրի տէրին սուլար տըր.
֊Հիքմէթին չէշմէսի ճօշղուն ըրմագ տըր։
5 ֊Մուհաքէմէտէ սալիհի հագգսըզ չըգարմագ իչիւն՝
Շէրիրին խաթընընը սայմագ էյի տէյիլ տիր։
6 Ահմագըն տուտագլարը նիզա'ա կիրիշիր,
Վէ աղզը տայագլար տա'վէթ էտէր։
7 ֊Ահմագըն աղզը հէլաքընա սէպէպ տիր,
Վէ տուտագլարը ճանընա տուզագ տըր։
8 ֊Ղամմազըն սէօզլէրի լօգումլար կիպի տիր,
Վէ գարնըն իչէրիե֊ինէ էնէրլէր։
9 Իշինտէ թէքեասիլ էտէն,
֊Միւսրիֆ ատէմին գարնտաշը տըր։
10 ֊ՐԱՊՊԸՆ իսմի մէթին գուլլէ տիր.
Սալիհ անա գօշար վէ մէլճա՛ պուլուր։
11 ֊Զէնկինին սէրվէթի անըն մէթին շէհրի տիր,
Վէ քէնտի թէսավվուրընտա եիւքսէք գալ'ա կիպի տիր։
12 ֊Խարապիյէթտէն էվվէլ ատէմին գալպի թէքէպպիւր էտէր,

֊ Պ. 14. 31։
֊ Յոբ. 31.29։ Առդ.12։
֊ Մէզ. 127.3։ 128. 3։
֊ Պ. 18. 16։ 19. 6։
* 'Իպր. անըն տահիպի-'ինին
֊ Պ. 10. 12։
֊ Պ. 16. 28։
֊ Ռվս. 13. 8։
֊ Մէզ. 109.4,5։ Երեմ. 18. 20։ Պաղ Բօմ.12. 17։ 1Մէլ.5.15։ 1Պետ. 3. 9։
֊ Պ. 20.3։ 1Մէլ. 4.11։
֊ Խուբ. 23. 7։ Պ. 24. 24։ Ես. 5. 23։
֊ Հռոմ. 1. 16։ Պ. 18. 24։
֊ Պ. 6. 1։ 11. 15։
֊ Պ. 16. 18։
֊ Յակ 3. 8։ [25։
֊ Պ. 10.1։ 19.13։ Առ.
֊ Պ.12.25։ 15. 13,15։
֊ Մէզ. 22. 15։
֊ Խուբ. 23. 8։ [8. 1։
֊ Պ. 14. 6։ Վա'. 2.14։
֊ Պ. 10. 1։ 15.20։ 19. 13։ Առ. 21։
֊ Առ. 15։ Պ. 18. 5։
֊ Յակ. 1. 19։
֊ Յոբ. 13. 5։
֊ Պ. 10. 11։ 20. 5։
֊ Մէզ. 78. 2։
֊ Ղեւ. 19.15։ Թէս. 1 17։ 16.19։ Պ.24.23։ 28. 21։
֊ Պ.10.14։ 12.13։ 13. 3։ Վա'. 10. 12։
֊ Պ.12. 18։ 26. 22։
֊ Պ. 28. 24։
֊ 2Մխ.22.3,51։ Մէզ. 18. 2։ 27. 1։ 61. 3, 4։ 91. 2։ 144. 2։
֊ Պ. 10. 15։
֊ Պ. 11. 2։ 15.33։ 16. 18։

Digitized by Google

Վէ թէվազու՝ ’իզզէթտէն մուգատտէմ օլուր։
13 ¹Իշիթմէզտէն էվվէլ ճէվապ վէրմէք՝
Ատէմէ համագաթ վէ ’ար տըր։
14 Ատէմին րուհու քէնտի մարազընա թէհամմիլ էտէր,
Ֆագաթ էզիլմիշ րուհու քիմ գալտըրա պիլիր։
15 Անկլայըշլը գալպ ’իլմ թահսիլ էտէր,
Վէ հիքմէթ սահիպլէրինին գուլաղը ’իլմ թալէպ էյլէր։
16 ¹Ատէմին հէտիյէսի քէնտինէ եօլ աչար,
Վէ անը պէօյիւքլէրին հուզուրընա կէօթիւրիւր։
17 Տա’վասընը էվվէլ պաշլայան հագգը կէօրէնէր,
Լաքին *խասմը կէլիր վէ անը թէֆթիշ էտէր։
18 Գուր’ա նիզա’լարը թէսքին էտէր,
Վէ գուվվէթլիլէր արասընտա օլան տա’էսը ֆասլ էտէր։
19 Ինճինմիշ գարնտաշընն կէօդէնէ եամմաք գուվվէթլի շէհր ամմաան կիւճ տիր,
Վէ միւնազա’ալարը գալ’ա թըրգազլարը կիպի տիր։
20 ¹Ատէմ գարնընը աղզընըն մէյվէսինտէն տօյուրըր,
Վէ տուտագլարընըն մահսուլընտան տօյար։
21 ²Էօլիւմ վէ հայաթ տիլին գուտրէթինտէ տիր,
Վէ անը սէվէնէր անըն մէյվէսինի եէրլէր։
22 ³Զէվճէ պուլան՝ խայր պուլուր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ լութֆընա նա’իլ օլուր։
23 Ֆագիր րէճայլէ սէօյլէր,
Լաքին զէնկին ¹սէրթ ճէվապ վէրիր։
24 †Տօսթլարը օլան ատէմ տօսթանէ տավրանմալը՞,
²Վէ գարնտաշտան զիյատէ գավի տօսթ վար տըր։

ՊԱՊ 19

¹Քէմալընտա եիւրիյէն ֆագիր՝
Հիլէքեար տուտագը ահմագտան էյի տիր։
2 Հէմ՝ տախի պիր քիմսէնին ’իլմտէն պի պէհրէ օլմասը էյի տէյիլ տիր.
Վէ այագլարըյլէ ’աճէլէ էտէն գայար։
3 Ատէմին սէֆահէթի անըն եօլընը պօզար,
²Վէ գալպի ՐԱՊՊ ’ալէյհինտէ կիւճէնիր։
4 ³Սէրվէթի տօսթլար չօղալտըր.
Լաքին ֆագիր քիմսէ տօսթընտան այրըլըր։
5 ⁴Եալանճը շահիտ ճէզասըզ գալմազ,
Վէ եալան սէօզլէր սէօյլէյէն գուրթուլմազ։
6 ¹Ձէօմէրտին րիզասընը թալէպ էտէն չօղ օլուր,
Վէ ²հէր քէս հէտիյէ վէրէնէ տօսթ օլուր։
7 ³Ֆագիրին ճիմլէ գարնտաշլարը անա պուղզ էտէրլէր.
Նէ գատար զիյատէ անըն տօսթլարը ⁴անտէն ուզագ-լաշըրլար.
Պիհուտէ սէօզլէր արգասընա գօշար։
8 ’Իրֆան թահսիլ էտէն ճանընը սէվէր,
Վէ ֆէհմի հրֆզ էտէն ⁵խայր պուլուր։
9 ¹Եալանճը շահիտ ճէզասըզ գալմազ,
Վէ եալան սէօզլէր սէօյլէյէն հէլաք օլուր։
10 Ահմագա իհթիշամ եագրշմազ.
Վէ նէ գատար զիյատէ րէ’իսլէր իւզէրինէ թէսալլութ էթմէք ¹գուլա լայէք օլմազ։
11 ²Ատէմին տիրայէթի ղազապլընը թէ’խիր էտէր,
³Վէ գապահաթտան սարֆը նազար էթմէք անըն ֆախրը տըր։
12 ⁴Մէլիյին ղազապը կէնճ արսլանըն կէօմիւրտէմէսինէ պէկզէր.
Լաքին անըն րիզասը օթ իւզէրինէ էնէն ¹չիյ կիպի տիր։
13 ²Ահմագ օղուլ փէտէրինէ պէյա տըր.
³Վէ գարընընըն նիզա’լարը քէսիլմէզ տամլա կիպի տիր։
14 ⁴Խանէ վէ մալ էճտատտան ⁵գալ միրաս տըր.
Լաքին ⁶տիրայէթլի զէվճէ ՐԱՊՊՏԱՆ տըր։
15 ⁷Թէնպէլլիք տէրին ույգու կէթիրիր,
Վէ իհմալ էտիճի ⁸աճ գալըր։
16 ⁹Էմրի հրֆզ էտէն՝ ճանընը հրֆզ էտէր.
Եօլլարընա տիգգաթ էթմէյէն էօլէճէք տիր։
17 ¹⁰Ֆագիրէ մէրհամէթ էտէն ՐԱՊՊԱ էօտիւնճ վէրիր.
Օ տախի անա միւքեաֆաթընը վէրէճէք տիր։
18 ¹¹Իւմիտ վար իքէն օղլընկը թէ’տիպ էյլէ,
Վէ սէն քէնտինկ անըն էօլիւմիւնէ սէպէպ օլմա։
19 Հիտտէթի չօգ օլան ատէմ ճէրիմէ վէրիր.
Զիրա անը խէլաս էտէր իսէն տէ, պէ թէքրար էթմէլի սին։
20 Նասիհաթը տինկլէ, վէ թէ’տիպի գապուլ էյլէ,
¹Թա քի ’ագրպէթինկտէ էհլ ի հիքմէթ օլասընն։
21 ²Ատէմին գալպինտէ չօգ թէտպիր վար,
Լաքին սապթէ գալան՝ ՐԱՊՊԸՆ միւրատը տըր։
22 Ատէմին շանը անըն շէֆգաթը տըր,
Վէ ֆագիր՝ եալանճտան էյի տիր։
23 ¹ՐԱՊՊ գօրգուսը պա’իս ի հայաթ տըր,
Վէ անա չալէ օլան թօգ եաթար, վէ պէլայա օղրամազ։
24 ²Թէնպէլ ատէմ էլինի սահանա պաթըրըր.
Անը աղզընա պիլէ տէօնտէրմէզ։
25 ³Միւսթէհզիյի տարպ էթտիյինկտէ՝ ճահիլ քիմսէ ⁴’ագիլ օլուր,

† Եհոով՝ Զօգ տօսթլարը օլան ատէմ խայրսպ օլուր

---

¹ Ցովհ. 7. 51։
² Թէք. 32. 20։ 1Միւս. 25. 27։ Պ. 17. 8։ 21. 14։
³ Ա’իւր. գօնշըսը
⁴ Պ. 12. 14։ 13. 2։
⁵ Պաղ Մատթ. 12. 37։
⁶ Պ. 19. 14։ 31. 10։
⁷ Ցակ. 2. 3։
⁸ Եհ. 19. 16, 19։ Պ. 6. 19։ 21. 28։
⁹ Պ. 29. 26։ [14։
¹⁰ Պ. 17. 8։ 18. 16։ 21. 6։
¹¹ Պ. 14. 20։
¹² Մէզ. 38. 11։
¹³ Պ. 16. 20։
¹⁴ Ես. 5։ [6, 7։
¹⁵ Պ. 30. 22։ Վա’. 10. 1։
¹⁶ Պ. 6. 9։ [21։
¹⁷ Պ. 10. 4։ 20. 13։ 23. 1։
¹⁸ Ղուկ. 10. 28։ 11. 28։ 28. 15։
¹⁹ Պ. 28. 27։ Վա’. 11. 1։ Մատթ. 10. 42։ 25. 40։ 2Կոր. 9. 6-8։ Ա’իւր. 6. 10։ [29. 17։
²⁰ Պ. 13. 24։ 23. 13։
²¹ Մէզ. 37. 37։
²² Ցոբ. 23. 13։ Մէզ. 33. 10, 11։ Պ. 16. 1, 9։ Ես. 14. 26, 27։ 46. 10։ Ա’մալ. 5. 39։ Ա’իւր. 6. 17։
²³ 1Տիմ. 4. 8։
²⁴ Պ. 15. 19։ 26. 13, 15։
²⁵ Պ. 21. 11։
²⁶ Թէս. 13. 11։

Digitized by Google

Վէ ֊ակկլայըշլըյը թա՛զիր էյլէտիյինտէ՝ ՚իլմի ակլար։
26 Փէտէրինի խարապ վէ վալիտէսինի թարտ էտէն՝
֊խէճալէթ վէ հագարէթ կէթիրէն օղուլ տըր։
27 Էյ օղլըմ, ՚իլմին սէօզլէրինտէն սափտըրաճագ նա-
սիհաթը տինկլէմէքտէն սագըն։
28 Քէօթիւ շահիտ հագգը իսթիհզա էտէր,
Վէ ֊շէրիրլէրին աղզը քէօթիւլիւյիւ եուտար։
29 Միւսթէհզիլէր իչիւն միւճազաթ,
Վէ ֊ահմագլարըն արգասը իչիւն տայագ հազըրլան-
մըշ տըր։

ՊԱՊ 20

Ե֊էրապ ֊իսթիհզա էտիճի ֊ը միւսքիր գավղաճը տըր,
Վէ անա միւպթէլա օլան՝ ՚ագիլ տէյիլ տիր։
2 ֊Մէլիյին հէյպէթի կէնճ արսլան կէօմիւրտէմէսինէ պէնգէր,
Վէ անը ղազապա կէթիրէն ֊քէնտի նէֆսինէ խաթա էթմիշ օլուր։
3 ֊Նիզա՛տան իճթինապ էթմէք ատէմէ շէրէֆ տիր,
Վէ հէր սէֆիհ ղավղաճը օլուր։
4 ֊Թէնպէլ՝ Գըշ տըր՝ տէյիւ չիֆթ սիւրմէզ,
֊Վէ հասատ վագթընտա տիլէնիր, վէ պիր շէյ պուղ-
մազ։
5 ֊Ատէմին գալպինտէ օլան էֆքեար տէրին սուլար տըր.
Լաքին էհլ ի՛իրֆան անը չրգարըր։
6 ֊Ատէմլէրին էքսէրի քէնտի էյիլիքլէրինի ի՛լան է-
տէրլէր։
Ամմա ֊սատըգ ատէմի քի՛մ պուլա պիլիր։
7 ֊Քէմալըյլէ եիւրիւյէն սալիհ տիր,
Վէ ֊քէնտինտէն սօկրա էվլատը միւպարէք օլուր։
8 ֊Չիւքմ քիւրսիւսինտէ օթուրան մէլիք՝
Կէօզլէրիյլէ հէր քէօթիւլիւյիւ տաղըտըր։
9 ֊Գալպիմի փաքլէտիմ,
Կիւնահրմտան թահիր օլտըմ՝ քի՛մ տէյէ պիլիր։
10 ֊Իքի տիւրլիւ թարթը թաշը, իքի տիւրլիւ էօյչէք,
Իքիսի տէ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ մէքրուհ տըր։
11 Պիր չօճուղըն ֆի՛իլի պիլէ
Փաք վէ տօղրու օլուպ օլմատըղը ֊իշլէրինտէն մա՛-
լիմ օլուր։
12 ֊Իշիտէն գուլաղը վէ կէօրէն կէօզիւ,
Իքիսինի տէ ՐԱՊՊ խալգ էթմիշ տիր։
13 ֊Ույգույու սէվմէ, քի ֆագիր օլմայասըն.
Կէօզլէրինկի աչ, քի էքմէքտէն տօյասըն։
14 Միւշթէրի՝ Ֆէնա տըր, ֆէնա տըր՝ տէր,
Վէ կիթտիքտէն սօկրա իֆթիխար էտէր։
15 Ալթուն վէ չօգ ճէվահիր պուլունուր.
Լաքին ֊՚ալիմ տուտագլար գըյմէթլի զիյնէթ տիր։
16 ֊Էճնէպիյէ քէֆիլ օլանըն էսվապընը ալ,
Վէ ղարիպէ իչիւն ֊էֆէլ օլան ըէհին ալ։
17 ֊Չիլէյլէ օլան էքմէք ատէմէ լէզզէթլի տիր.
Լաքին սօկընտա աղզը գում իլէ տօլար։
18 ֊Մագսէտլէր մէշվէրէթլէ սապիթ օլուր,
֊Վէ թէտպիրլէրլէ մուհարէպէ էյլէ։
19 ֊Ղամմազլըգտա կէզէն՝ սըրրը ֆաշ էտէր.
Իմտի ֊տուտագլարըյլէ եալթագլանան իլէ իխթիլաթ
էթմէ։
20 ֊Փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ շէթմ էտէնին ֊չրրաղը՝
Գօյու գարանլըգտա սէօնէճէք տիր։
21 ֊Իպթիտատէ ՚աճէլէ իլէ ալընան միրասըն
֊Նիհայէթի՝ պէրէքէթլի օլմազ։
22 ֊Քէմիլիյէ մուգապէլէ էտէյիմ՝ տէմէ.
֊ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլ, վէ Օ սէնի գուրթարաճագ
տըր։
23 ֊Իքի տիւրլիւ թարթը թաշը ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ
մէքրուհ տըր,
Վէ հիլէլի միզան էյի տէյիլ տիր։
24 ֊Ինսանըն ատըմլարը ՐԱՊՊՏԱՆ տըր.
Իմտի պիր ատմ քէնտի եօլընը նաճըլ ակլայա պիլիր։
25 Տիւշինմէքսիզին վագֆ էթմէք՝
Վէ ֊նէզրտէն սօկրա թէֆթիշ էյլէմէք
Ատէմէ տուզագ տըր։
26 ֊Չիքմէթ սահիպի օլան մէլիք շէրիրլէրի տաղըտըր,
Վէ իւզէրլէրինէ չարխը տէօնտէրիր։
27 ֊Ինսանըն ճանը ՐԱՊՊԸՆ չրրաղը տըր,
Տէրունին հէփ կիզլի եէրլէրինի արաշտըրըր։
28 ֊՚Ինայէթ վէ հագիգաթ մէլիյի հրֆզ էտէր,
Վէ թախթը ՚ինայէթլէ սէպաթ պուլուր։
29 Կէնճլէրին շանը անլէրին գուվվէթի տիր,
Վէ ՚իխթիյարլարըն շէրէֆի սաչ ագլըղը տըր։
30 Եարալայան տայագլար,
Վէ տէրունին իչինէ գատար թէ՛սիր էտէն տարպլար
Շէրիրի թասֆիյէ էտէր։

֊ Պ. 9. 8։
֊ Պ. 17. 2։
֊ Յոբ. 15. 16։ 20. 12, 13։ 34. 7։
֊ Պ. 10. 13։ 26. 3։
——
֊ Թէք. 9. 21։ Պ. 23. 29,30։ Ես. 28. 7։ Ովս. 4. 11։
֊ Պ. 16. 14։ 19. 12։
֊ Պ. 8. 36։
֊ Պ. 17. 14։
֊ Պ. 10. 4։ 19. 24։
֊ Պ. 19. 15։
֊ Պ. 18. 4։
֊ Պ. 25. 14։ Մատթ. 6. 2։ Ղուկ. 18. 11։
֊ Մկ. 12. 1։
֊ 2Կոր. 1. 12։
֊ Մկ. 37. 20։ 112. 2։
֊ Ա֊յ. 26։
֊ 3Մխլ. 8. 46։ 2Թէս. 6. 36։ Յոր. 14. 4։ Մկ. 51. 5։ Վա՛. 7. 20։ 1Կոր. 4. 4։ 1Յովհ. 1. 8։
֊ Թէս. 25. 13, վէ պայ-բլ։ Ա֊յ. 23։ Պ. 11. 1։ 16. 11։ Մխ. 6. 10, 11։
֊ Մատթ. 7. 16։ [9։
֊ Խուր. 4. 11։ Մկ. 94.
֊ Պ. 6. 9։ 12. 11։ 19. 15։ Բամ. 12. 11։
֊ Յոբ. 28. 12, 16-19։ Պ 3. 15։ 8. 11։
֊ Պ. 22. 26, 27։ 27. 13։
֊ Պ. 9. 17։
֊ Պ. 15. 22։ 24. 6։
֊ Ղուկ. 14. 31։
֊ Պ. 11. 13։
֊ Բամ. 16. 18։
֊ Խուր. 21. 17։ Ղեւ. 20. 9։ Մատթ. 15. 4։
֊ Յոբ. 18. 5, 6։ Պ. 24. 20։
֊ Պ. 28. 20։
֊ Ամբ. 2. 6։
֊ Թէս. 32. 35։ Պ. 17. 13։ 24. 29։ Բամ. 12. 17, 19։ 1Մէլ. 5. 15։ 1Պետ. 3. 9։
֊ 2Մխլ. 16. 12։
֊ Ա֊յ. 10։
֊ Մկ. 37. 23։ Պ. 16. 9։ Երեմ. 10. 23։
֊ Վա՛. 5. 4, 5։
֊ Մկ. 101. 5, վէ պայբ-ր։ Ա֊յ. 8։
֊ 1Կոր. 2. 11։
֊ Մկ. 101. 1։ Պ. 29. 14։
֊ Պ. 16. 31։
——

Digitized by Google

ՊԱՊ 21

Ա էլեյին գալպի ՐԱՊՊԸՆ էլինտէ սու ճէտվէլլէրի
կիպի տիր,
Հէր հանկը թարաֆա իսթէրսէ, անը չէվիրիր։
2 Ատէմին հէր եօլու քէնտի նազարընտա տօղրու կէօ-
րինիւր.
Ֆագաթ գալպլէրի վէզն էտէն ՐԱՊՊ տըր։
3 Ատալէթ վէ հագգանիյէթ իճրասը ՐԱՊՊԸՆ 'ին-
տինտէ զէպիհէտէն զիյատէ մագպուլ տըր։
4 Կէօզլէրին թէքէպպիւրիւ վէ գալպին ղուրուրը,
Շէրիրլէրին նուրու՝ կիւնահ տըր։
5 Զալըշգանըն էֆքեարը անճագ ֆէյզ,
Ֆագաթ հէր 'ածէլէ էտէն քիմսէ անճագ զարուրէթ
կէթիրիր։
6 Եալանճը տիլ իլէ խազինէլէր ճէմ' էթմէք՝
Էօլիւմ արայանլարըն թա'գիպ էթտիքլէրի պուլթան
տըր։
7 Շէրիրլէրին զուլմու քէնտիլէրինի խարապ էտէր.
Զիրա հագգանիյէթ իճրասընտան իմթինա' էտէրլէր։
8 Միւրթէքիպ ատէմին եօլու տօլաշըգ տըր,
Վէ փաք ատէմին իշի տօղրու տըր։
9 Տամ քէօշէսինտէ օթուրմագ,
Նիզա'ճը գարը իլէ պէօյիւք խանէտէ ... էն օլմաքդան
էյի տիր։
10 Շէրիրին ճանը քէօթիւլիյէ միւշթագ տըր.
Գօնշըսը անըն թարաֆընտան մէրհամէթ պուլմագ։
11 Միւսթէհզինին ճէրիմէյէ օղրամասը յլէ ճահիլ 'ա-
գըլլանըր,
Վէ 'ագիլ ատէմ նասիհաթլէ 'իլմ թահսիլ էտէր։
12 Շէրիրլէր քէօթիւլիւքլէրի սէպէպինտէն հէլաք օլ-
տըգլարընտա,
'Ատիլ՝ շէրիրին խանէսինէ տիգգաթ էտէր։
13 Ֆագիրին ֆէրեատընտան գուլաղընը գափայան,
Քէնտիսի տախի ֆէրեատ էտէճէ՛ք, վէ միւսթէճապ
օլմայաճագ տըր։
14 Կիզլիտէ Էեւէն 'աթիյէ ղազապը,
Վէ գօյնա Էեւէն հէտիյէ շիտտէթլի խըշմը թէսքին
էտէր։
15 Իճրա ի հագգ՝ սալիհէ ֆէրահ,
Ֆագաթ ֆըսգ իշլէյէնլէրէ մէշագգաթ տըր։
16 'Ազլ թարիգինտէն սափան ատէմ՝
Էօլիւլէրին ճէմա'աթընա էնէճէք տիր։
17 Սէքա սէվէն միւհթաճ օլուր,
Շէրապ վէ եաղ սէվէն զէնկին օլմազ։
18 Սալիհ իշին շէրիր,
Վէ միւսթագիմլէրին պէտէլինէ ղատտար՝ ֆիտիյէ
օլուր։
19 Պէրրիյէտէ սաքին օլմագ՝
Նիզա'ճը վէ հըրսլը գարը իլէ Էեւէն էյի տիր։
20 Եհլի հիքմէթին խանէսինտէ մէրղուպ խազինէ վէ
եաղ վար.
Ամմա ահմագ ատէմ օլանընը եուտար։
21 Սալահ վէ մէրհամէթէ սա'յ էտէն՝
Հայաթ վէ սալահ վէ 'իզզէթ պուլուր։
22 Եհլի հիքմէթէ գուվվէթլիլէրին շէհրի իւզէրինէ չըգար,
Վէ ի'թիմատ էթտիքլէրի միւհքէմ եէրէ երգար։
23 Աղըրնը վէ տիլինի հրֆզ էտէն՝
Ճանընը մուզայագալարտան հրֆզ էտէր։
24 Ղուրուր վէ հիտտէթլէ հարէքէթ էտէնէ
Մաղրուր Էե միւթէքէպպիր միւսթէհզի տէնիլիր։
25 Թէնպէլին արզուսը անը էօլտիւրիւր.
Զիրա էլլէրի չալըշմագտան իմթինա' էտէրլէր։
26 Օ հէր կիւն զիյատսիյլէ արզու չէքէր.
Ֆագաթ սալիհ վէրիր վէ էսիրկէմէզ։
27 Շէրիրլէրին զէպիհէսի մէքրուհ տըր,
Պախուսուս քէօթիւ նիյէթլէ թագտիմ էթտիքլէ-
րինտէ...։
28 Եալանճը շահիտ հէլաք օլուր.
Լաքին տիկլէյէն ատէմ տա'իմա սէօյլէր։
29 Շէրիր ատէմ եիւզիւնիւ սէրթլէշտիրիր.
Ամմա միւսթագիմ օլան եօլլարընը սապիթ գըլար։
30 ՐԱՊՊ 'ալէյհինտէ
Նէ հիքմէթ վէ նէ ֆէթանէթ վէ նէ տէ մէշվէրէթ օլուր։
31 Հարպ կիւնիւ իշին աթ հազըրլանըր.
Ֆագաթ խէլաս ՐԱՊՊԱ մախսուս տըր։

ՊԱՊ 22

Էյէ նամ չօգ մալտան մէրղուպ տըր,
Վէ լութֆ կիւմիւշ վէ ալթունտան էվլա տըր։
2 Զէնկին վէ ֆագիր պիրիպիրինէ բասթ կէլիր.
Հիքսինին խալիգի ՐԱՊՊ տըր։
3 Ագիլ ատէմ պէլայը կէօրիւր վէ կիզլէնիր.
Ճահիլլէր իսէ, իլէրի կէչիպ զարար կէօրիւրլէր։
4 Թէվազու՝ Էե ՐԱՊՊ գօրգուսընըն նէթիճէսի՝
Սէրվէթ վէ 'իզզէթ վէ հայաթ տըր։
5 Էյրի ատէմին եօլընտա տիքէն Էե քէմէնտէր վար տըր.

– Պ. 16. 2։
բ Պ. 24. 12։ Ղուկ. 16. 15։
գ 1Միւլ. 16. 22։ Մէզ. 90 8։ Պ. 15. 8։ Ես. 1.11, վէ դայրի։ Ովս. 6.6։ Միք. 6. 7,8։
դ Ղ. 6. 17։
ե Պ. 10. 4։ 13. 4։
զ Պ. 10.2։ 13. 11։ 20. 21։ 2Պետ. 2. 3։
է Այ. 19։ Պ. 19. 13։ 25. 24։ 27. 15։
ը Պագ ցակ. 4. 5։
թ Պ. 19. 25։
ժ Մատթ. 7. 2։ 18. 30, վէ դայրի։ Ցակ. 2. 13։
ի Պ. 17 8,23։ 18. 16։
լ Պ. 10. 29։
խ Պ. 11. 8։ Ես. 43. 3,4։
ծ Այ. 9։
կ Մէզ. 112. 3։ Մատթ. 25. 3,4։
հ Պ. 15. 9։ Մատթ. 5. 6։
ձ Վա'. 9. 14, վէ դայրի։
ղ Պ. 12. 13։ 15. 3։ 18. 21։ Ցակ. 3. 2։
ճ Պ. 13. 4։
մ Մէզ. 37. 26։ 112. 9։
յ Մէզ. 50. 9։ Պ. 15. 8։ Ես. 66. 3։ Երեմ. 6. 20։ Ամով. 5. 22։
ն Պ. 19. 5, 9։
շ Ես. 8. 9, 10։ Երեմ. 9. 23։ Ա'մալ. 5. 39։
ո Մէզ. 20. 7։ 33. 17։ Ես. 31. 1։
չ Մէզ. 3. 8։
պ Վա'. 7. 1։
ջ Պ. 29. 13։ Պագ 1Կոր. 12. 21։
ռ Յոբ. 31. 15։ Պ. 14. 31։
ս Պ. 14. 16։ 27. 12։
վ Մէզ. 112. 3։ Մատթ. 6. 33։
տ Պ. 15. 19։

Digitized by Google

ԷՁանընը հրֆզ էտէն անլէրտէն ուզագ տուրուր:
6 ԸԶօճուղը եօլընըն իպթիտասընտա թա՛լիմ էյլէ
Վէ իխթիյար օլտրղը զէման պիլէ անտէն սափմայաճագ տըր:
7 ՚Զէնկին՝ ֆուգարայա թէսալլութ էտէր.
Վէ էօտիւնճ ալան էօտիւնճ վէրէնին գուլու օլուր:
8 ՛Քէմլիք էքէն՝ ֆէնալըգ պիչէր,
Վէ հիտտէթինին ՚ասասը մահվ օլաճագ տըր:
9 ՚Էյի կէօզլիւ ատէմ միւպարէք օլաճագ տըր.
Զիրա քէնտի էքմէյինտէն ֆագիրէ վէրիր:
10 ՚Միւսթէհզիյի թարտ էյլէ, վէ ղավղա տէֆ՚ օլուր.
Հէմ տախի նիզա՛ վէ հագարէթ քէսիլիր:
11 ՚Սաֆվէթ ի գալպի սէվէն քիմսէնին տուտագլարընտա լութֆ օլտրղընտան՝
Մէլիք անա տօսթ օլուր:
12 ՐԱՊՊԸՆ կէօզլէրի ՚իլմի վիգայէ էտէր,
Լաքին ղատտարընն սէօզլէրինի պօզար:
13 ՛Թէնպէլ տէր քի՝ Տրշարրտա արսլան վար,
Սօգագլարտա գաթել օլունաճաղըմ:
14 ՚Ֆահիշէլէրին աղզը տէրին չուգուր տըր,
ՐԱՊՊԸՆ ղազապ էթտիյի ատէմ օրայա տիւշէր:
15 Զօճուղընն գալպինտէ սէֆահէթ պաղլը տըր.
՚Թէրպիյէ տէյնէյի անը անտէն ուզագլաշտրրըր:
16 Էմվալ չօղալթմագ իչիւն ֆագիրէ զուլմ էտէն՝
Վէ զէնկինէ վէրէն մութլագա զարուրէթէ տիւչար օլաճագ տըր:
17 Գուլաղընկը մէյլ էթտիրիպ՝ հիքմէթ սահիպլէրինէն սէօզլէրինի տիկլէ,
Վէ ՚իլմիմէ կէօնիւլ վէր.
18 Զիրա անլէրի տէրունինկտէ սագլար իսէն, խօշ տըր.
Անլէր տուտագլարընկ իւզէրինտէ տախի սապիթ օլաճագ տըր:
19 Իշթէ պու կիւն ... ՚էյէէ սանա, հէման սանա պիլտիրտիմ.
Քի ի՛թիմատընկ ՐԱՊՊԱ օլա:
20 Սանա թէտպիր վէ ՚իլմ խուսուսընտա
Տէֆ՚աթլէ եաճմատըմ մը,
21 ՚Թա քի սանա տօղրու սէօզլէրին հագիգաթընը էօյրէտէյիմ տէ,
՚՚Սանա կէօնտէրէնլէրէ տօղրու սէօզլէրլէ ճէվապ վէրէսին:
22 ՛Ֆագիրի՝ ֆագիր օլտրղը իչիւն սօյմա,
՚Վէ պիչարէյի գափուտա չիյնէմէ:
23 ՚Զիրա ՐԱՊՊ անլէրին տա՛վալարընը կէօրէճէք,
Վէ անլէրի եաղմա էտէնլէրի եաղմա էտճէք տիր:

Ե 1Յովհ. 5. 18։ [15։
Ը Եփես. 6. 4։ 2Տիմ. 3.
Ր Յակ. 2. 6։
Ժ Յոբ. 4. 8։ Ովս. 10. 13։
Ի 2Կոր. 9. 6։
Լ Թէք. 21. 9, 10։ Մէզ. 101. 5։
Խ Մէզ. 101. 6։ Պ. 16. 13։
Ծ Պ. 26. 13։ [23. 27։
Կ Պ. 2. 16։ 5. 3։ 7. 5։
Հ Վա՛. 7. 26։
Ձ Պ. 13. 24։ 19. 18։ 23. 13, 14։ 29. 15, 17։
Ղ Ղուկ. 1. 3, 4։
Ճ Պաղ 1Պետ. 3. 15։
Մ Ե՛ւ՛՚ Սէնի
Յ Խուբ. 23. 6։ Յոբ. 31. 16, 21։
Ն Զաք. 7. 10։ Մաղ. 3. 5։
Շ 1 Մխլ. 24. 13։ 25. 39։ Մէզ. 12. 5։ 35. 24 Ղազապնաք ատէմէ րէֆագաթի էթմէ,
Վէ հիտտէթլի ատէմ իլէ կիթմէ.
25 Օլմայա քի անըն եօլլարընը էօյրէնէսին,
Վէ ճանընկը տուզաղա տիւշիւրէսին:
26 ՚Էլ վէրէնէլէրտէն,
Պօրճ իչիւն քէֆիլ օլանլարտան օլմա:
27 Էտայա գուտրէթիկ օլմատրղը հալտէ,
Նի՞չիւն ՚ալթրկտան տէօշէյիկի ալսըն:
28 ՚Էճատատընկրն գօտրգլարը գատիմ՝ հուտուտ ՚Էշ՚՚ընը Եէրինտէն գալտրրմա:
29 Քէնտի իշինտէ ղայրէթլի ատէմ կէօրի՞ւր մի սին,
Մէլիքլէր հուզուրընտա տուրաճագ.
Նամա՛լիմ ատէմլէր էօնիւնտէ տուրմայաճագ տըր:

ՊԱՊ 23

Հիւքմտար իլէ սօֆրատա օթուրտրղընկտա՝
Էօնիւնկտէ օլանա էյի տիգգաթ էյլէ.
2 Վէ էկէր իշթիհա սահիպի իսէն,
Պօղազընկա պըչագ գօ:
3 Անըն նէֆիս թա՛մլարընա արզու էթմէ.
Զիրա հիլէ էքմէյի տիր:
4 ՚Զէնկին օլմաղա չալըշմա.
Ը՚՚ մէրամընկտան վազ կէչ:
5 Կէօզլէրինկի օլ լա շէյ հիւքմինտէ օլանա տիքի՞ր մի սին.
Զիւնքի մութլագա քէնտինէ գանատլար եափար,
Վէ գարթալ կիպի հավայա ուչար:
6 ՚Քէօթիւ կէօզլիւ ատէմին ՚էքմէյինի եէմէ,
Վէ անըն նէֆիս թա՛մլարընա արզու էթմէ:
7 Զիրա քէնտիսի քէնտի նէֆսինտէ տիւշինտիւյիւ կիպի տիր.
՚Սանա՝ Եէ, իչ՝ տէր,
Ֆագաթ գալպի սէնին իլէ տէյիլ տիր:
8 Եէտիյինկ լօգմայը իսթիֆրաղ էտէճէքսին,
Վէ լաթիֆ սէօզլէրինկի զայ՚ էյլէյէճէքսին:
9 ՚Ահմագընն գուլաղընա պիր շէյ սէօյլէմէ,
Զիրա սէօզլէրինկին հիքմէթինի թահգիր էտէր:
10 ՚Գատիմ հուտուտ ՚Էշ՚՚ընը եէրինտէն գալտրրմա,
Վէ եէթիմլէրին թարլալարընա կիրմէ:
11 ՚Զիրա վէլիլէրի գուվվէթլի տիր,
Վէ սէնին իլէ տա՛վալարընը 0 կէօրէճէք տիր:
12 ՚Գալպինկի թէրպիյէյէ,
Վէ գուլագլարընկը ՚իլմ սէօզլէրինէ մէյլ էթտիր:
13 Զօճուղը թէ՛տիպ էթմէքտէն իմթինա՛ էթմէ,

1, 10։ 68. 5։ 140. 12։ Պ. 23. 11։ Երեմ. 51. 36։
Լ Պ. 6. 1։ 11. 15։
Ժ Պ. 20. 16։
Ի Թէս. 19. 14։ 27. 17։ Պ. 23. 10։
——
Խ Պ. 28. 20։ 1Տիմ. 6. 9, 10։
Ծ Պ. 3. 5։ Ռօմ. 12. 16։
Կ Թէս. 15. 9։
Հ Մէզ. 141. 4։
Ձ Մէզ. 12. 2։
Ղ Պ. 9. 8։ Մատթ. 7. 6։
Ճ Թէս. 19. 14։ 27. 17։ Պ. 22. 28։
Մ Յոբ. 31. 21, վէ զայրւ։ Պ 22 23։
Յ Պ. 13. 24։ 19. 18։ 22. 15։ 29. 15, 17։

Digitized by Google

Զիրա անը տէյնէքլէ տէօյէր իսէն, էօլմէզ։
14 Սէն անը տէյնէքլէ տէօյէրսին,
Լաքին [a]ճանընը հավիյէտէն գուրթարըրսըն։
15 Էյ օղլըմ, [b]էկէր գալպիկ հիքմէթլի իսէ,
Պէնիմ գալպիմ տախի մէսրուր օլուր։
16 Վէ տուտագլարըն տօղրու շէյլէր սէօյլէտիյինտէ,
Պէօպրէքլէրիմ շատման օլուր։
17 [c]Գալպիկ կիւնահքեարլարը գըզգանմասըն.
Անճագ [d]հէր կիւն ՐՍՊՊ գօրգուսընտա օլ։
18 [e]Զիրա հագիգաթէն ախրէթ վար.
Իւմիտիկ տախի պօշա չըգմայաճագ տըր։
19 Էյ օղլըմ, տիկլէ, վէ [f]ագըլը օլ,
Վէ [g]գալպիկի հ-էէ թարիգէ տօղրուլթ։
20 [h]Մէյխօրլարա վէ ճէսէտլէրինի թէլէֆ էտէնլէրէ րէ-
ֆիգ օլմա.
21 Զիրա պէքրի վէ միւսրիֆ ֆագիր օլուր,
Վէ [i]նույգու երրթրգ էլպիսէ կէյտիրիր։
22 [k]Սէնի թէվլիտ էյլէյէն փէտէրինկի տինկլէ,
Վէ վալիտէնկի իխթիյար օլտըղընտա թահգիր էթմէ։
23 [l]Հագիգաթը սաթըն ալ, վէ սաթմա.
Քե-ա-է հիքմէթի վէ էտէպի վէ [m]իրֆանը։
24 [n]Սալիհին փէտէրի զիյատէսիյլէ սէվինճէք,
Վէ էհլ ի հիքմէթի թէվլիտ էտէն՝ անընլէ մէսրուր
օլաճագ տըր։
25 Փէտէրինկ վէ վալիտէնկ մէսրուր օլսուն,
Վէ սէնի տօղուրան սէվինսին։
26 Էյ օղլըմ, գալպիկի պանա վէր,
Վէ կէօզլէրինկ եօլլարըմա տիգգաթ էթսին.
27 [o]Զիրա ֆահիշէ պիր տէրին չուգուր տըր,
Վէ ղարիպէ պիր տար գույու տըր։
28 [p]Հարամի միսիլլիւ փուսուտա օթուրուր,
Վէ խալգ արասընտա խա'ինլէրի արթտըրըր։
29 [q]Վայ քիմէ՞, ահ քիմէ՞, նիզա'լար քիմէ՞, շէքվա
քիմէ՞,
Սէպէպսիզ եարալար քիմէ՞, վէ [r]գըզարմըշ կէօզլէր
քիմէ՞ [s]'ա'իտ տիր։
30 [t]Շէրապ եանընտա էյլէնէնլէրէ,
[u]Մէմզուճ շէրապը արամաղա կիտէնլէրէ 'ա'իտ տիր։
31 Շէրապըն գըրմըզը օլմասընա,
Գատէհտէ րէնկինի կէօսթէրմէսինէ
Վէ կիւզէլ ագտըղընա պագմա.
32 Նիհայէթինտէ եըլան կիպի սօգար,
Վէ էնկէրէք կիպի ըսըրըր։
33 Կէօզլէրին ղարիպէլէրէ պագաճագ,
Վէ գալպինկ էյրի շէյլէր սէօյլէյէճէք տիր։
34 Վէ տէնիզին օրթասընտա եաթան կիպի,
Վէ կէմի տիրէյինտէ ույույան կիպի օլաճագսըն։
35 [v]Պէնի տէօյտիւէր, աղրը հիսս էթմէմտիմ.
Պէնի տարպ էթտիլէր, [w]պիլմէտիմ.
[x]Նէ՞ զէմման ույանաճաղըմ, քի անը պիր տահա արա-
յայըմ՝ [y]ե-է-է-է։

ՊՍՊ 24

[z]Էհլ ի շէրր օլանլարը գըզգանմա,
[a]Վէ անլէր իլէ պէրապէր պուլունմաղա արզու չէքմէ.
2 [b]Զիրա գալպլէրի զուլմ թէֆէքքիւր էտէր,
Վէ տուտագլարը ղատրտան պահս էյլէր։
3 Խանէ՝ հիքմէթլէ եափըլըր,
Վէ 'իրֆանլէ սապիթ օլուր։
4 Մախզէնլէր 'իլմ վասըթասըյլէ,
Հէր նէվ' գըյմէթլի վէ նէֆիս էմվալ իլէ տօլար։
5 [c]Էհլ ի հիքմէթ գուվվէթլի օլուր,
Վէ էհլ ի 'իլմ գուվվէթինի միւհքեմ գըլար։
6 [d]Զիրա մուհարէպէկի թէտպիրլէ էտէճէքսին,
Վէ միւսթէշարլար քէսրէթինտէ խէլաս վար։
7 [e]Հիքմէթ ահմագ իչին չօգ եիւքսէք տիր,
Գափուտա աղզընը աչմազ։
8 [f]Քէօթիւլիւք տիւշինէն քիմսէյէ
Էհլի ֆէսատ տէնիլիր։
9 Սէֆահէթ թէֆէքքիւր էթմէք կիւնահ տըր,
Վէ ատէմլէր 'ինտինտէ՝ միւսթէհզի մէքրուհ տըր։
10 Մուզայագա կիւնիւնտէ ֆիւթուր կէթիրիր իսէն,
Գուվվէթինկ ազ տըր։
11 [g]Էօլիւմէ կէօթիւրիւլէնլերի գուրթար,
Վէ գաթլ օլունմագ իւզրէ պուլունանլարը [h]ե-ա-է-
է-է կէրի տուրմա։
12 Իշթէ պիզ պունու պիլմէտիք՝ տէր իսէն,
[i]Գալպլէրի վէզն էտէն մութլագա անկլար,
Վէ սէնին ճանընը հրֆզ էտէն պիլիր,
Վէ ատէմէ [k]'ամէլինէ կէօրէ միւքեաֆաթ էտէր։
13 Էյ օղլըմ, [l]պալ եէ, զիրա էյի տիր,
Վէ տամլա պալը էէ, [m]էէ- տիմաղընկա թաթլը տըր։
14 Քէզալիք էկէր պուլա պիլիր իսէն,
[n]Հիքմէթի պիլմէք տախի ճանընկա պէօյլէ տիր.
Վէ [o]ախրէթ վար, իւմիտինկ տախի պօշա չըգմայա-
ճագ տըր։
15 Էյ շէրիր, [p]սալիհին խանէսի'ալէյհինէ փուսու գուրմա,

[a] 1Կոր. 5. 5։
[b] Այ. 24,25։ Պ. 29. 3։ Մէզ. 37. 1։ 73. 3։ Պ. 3. 31։ 24. 1։
[c] Պ. 28. 14։
[d] Մէզ. 37. 37։ Պ. 24. 14։ Ղուկ. 16. 25։
[e] Պ. 4. 23։
[f] Ես. 5. 22։ Մատթ. 24. 49։ Ղուկ. 21. 34։ Բօմ. 13. 13։ Եփես. 5. 18։
[g] Պ. 19. 15։ [6. 1,2։
[h] Պ. 1. 8։ 30. 17։ Եփես.
[i] Պ. 4. 5,7։ Մատթ. 13. 44։ [15։
[k] Պ. 10. 1։ 15. 20։ Այ. 22. 14։
[l] Պ. 7. 12։ Վա'. 7. 26։
[m] Ես. 5. 11,22։
[n] Թէք. 49. 12։
[o] Պ. 20. 1։ Եփես. 5. 18։
[p] Մէզ. 75. 8։ Պ. 9. 2։
[q] Երեմ. 5. 3։ Պագ Պ. 27. 22։
[r] Եփես. 4. 19։
[s] Պագ Թէս. 29. 19։ Ես. 56. 12։
[t] Մէզ. 37. 1, վէ ղայրի։ 73. 3։ Պ. 3. 31։ 23. 17։ Այ. 19։
[u] Պ. 1. 15։
[v] Մէզ. 10. 7։
[w] Պ. 21. 22։ Վա'. 9. 16։
[x] Պ. 11. 14։ 15. 22։ 20. 18։ Ղուկ. 14. 31։
[y] Մէզ. 10. 5։ Պ. 14. 6։
[z] Բօմ. 1. 30։
[a] Մէզ. 82. 4։ Ես. 58. 6,7։ 1Յովհ. 3. 16։
[b] Պ. 21. 2։
[c] Ցոբ. 34. 11։ Մէզ. 62. 12։ Երեմ. 32. 19։ Բօմ. 2. 6։ Վահ. 2. 23։ 22. 12։
[d] 'Ակն. 5. 1։
[e] Մէզ. 19. 10։ 119. 103։
[f] Պ. 23. 18։
[g] Մէզ. 10. 9,10։

Digitized by Google

Վէ անըն մէսքէնինի խարապ էթմէ։
16 Զիրա սալիհ եէտի քէրրէ տիւշէր իսէ տէ, եինէ գալգար.
Ֆագաթ շէրիրլէր պէլա վագթընտա երգըլըրլար։
17 Տիւշմէնիկին տիւշտիւիւնէ սէվինմէ, վէ երգըլտը-
ղընտա գալպին մէսրուր օլմասըն.
18 Օլմայա քի ՐԱՊՊ կէօրէ, վէ նազարընտա ֆէնա
կէօրինէ,
Վէ ղազապընը անտէն տէօնտէրէ։
19 Քէօթիւլէր իչին ինճինմէ.
Շէրիրլէրի գըզգանմա.
20 Զիրա քէօթիւ ատէմին ագըպէթի էօյր օլմազ.
Շէրիրլէրին չըրադը սէօնէր։
21 Էյ օղլըմ, ՐԱՊՊՏԱՆ վէ մէլեքտէն գօրգ,
Վէ իխթիլալճըլար իլէ իխթիլաթ էթմէ.
22 Զիրա անլէրին հէլաքը անսըզըն կէլիր,
Վէ իքիսինէ նէֆէ պէլայը քիմ պիլիր։
23 Պու շէյլէր տախի հիքմէթ սահիպլէրինէ մախսուս տըր.
Հիւքմտէ խաթրա րի՛այէթ էթմէք էյի տէյիլ տիր։
24 Շէրիրէ՝ Սալիհ սին՝ տէյինէ խալգ պէտտու՛ա էտէր,
Վէ իմմէթլէր անա լա՛նէթ օգուր։
25 Լաքին թա՛զիր էտէնլէր լուֆֆա մազհար օլուրլար,
Վէ անլէր իւզէրինէ խայր ու պէրէքէթ օլուր։
26 Տօղրու ճէվապ վէրէն քիմսէ
Տուտագլարը էօփէր նէզէ տիր։
27 Տըշարըտաքի իշինի նիզամընա գօ,
Վէ անը թարլակտա թէրթիպ էյլէ,
Անտէն սօկրա խանէկի պինա էյլէ։
28 Գօնշընկըն ՚ալէյհինէ սէպէպսիզ շէհատէթ էթմէ,
Վէ տուտագլարընկլէ ալտաթմա։
29 Պանա էթտիյի կիպի պէն տէ անա էօյլէ էտէճէյիմ,
Օլ ատէմէ իշինէ կէօրէ էտա էյլէյէճէյիմ՝ տէմէ։
30 Թէնպէլին թարլասընըն
Վէ ՚ագլը նօգսան ատէմին պաղընըն եանընտան կէչ-
տիմ։
31 Վէ իշթէ հէփիսինտէ տիքէն պիթմիշ,
Վէ եիզինիւ ըսըրղանլար էօրթմիշ,
Վէ թաշ տիվարը երգըլմըշ իտի։
32 Վէ նազար էտիպ ֆիքրիմտէ սագլատըմ,
Պագտըմ վէ ՚իպրէթ ալտըմ։
33 Ազաճըգ ույգու, ազաճըգ ույուգլամա,
Եաթմագ իչինն ազաճըգ էլի էլ իւսթինէ գօմագլըգ
տէր էէն,
34 Սէնին ֆագիրլիյինն սա՛ի կիպի,
Վէ զարուրէթինկ սիլահլը ատէմ կիպի կէլէճէք տիր։

ՊԱՊ 25

*Մէլիքլէրէ, 8 վէ միւնազա՛այա սէպէպ օլաճագ շէյլէրտէն սագըն-
մաղա տա՛իր տիր։*

Պունլար տախի էմսալը Սիւլէյմանտան օլուպ՝
անլէրի Յուդա մէլիյի Եզեկիանըն ատէմլէրի
եազտըլար։
2 Պիր շէյի սէթր էթմէք Ալլահըն շանը տըր.
Ֆագաթ պիր մատէյի թէֆահհիւս էթմէք մէլիք-
լէրին շանը տըր։
3 Սէմավաթըն եիւքսէքլիյի վէ զէմինին տէրինլիյի
Վէ մէլիքլէրին գալպի թէֆահհիւս օլունմազ։
4 Կիւմիւշտէն ճիւրիւֆիւ իզալէ էյլէ,
Վէ գույումճը իչին գապ չըգար։
5 Մէլիյին հուզուրընտան շէրիրի տէֆ՝ էյլէ,
Վէ անըն թախթը սալահլէ սէպաթ պուլուր։
6 Մէլիյին հուզուրընտա թէֆախուր էթմէ,
Վէ պէօյիքլէրին մագամընտա տուրմա.
7 Զիրա սանա՝ եօգարը պույուր՝ տէմէլէրի՝
Կէօզլէրինկին կէօրտիւիւ պէյին հուզուրընտա սէնի
աշաղը էնտիրմէլէրինտէն էյի տիր։
8 Տա՛վայա ՚աճէլէ իլէ չըգմա.
Օլմայա քի գօնշընկ սէնի թա՛եիպ էթմէսիյլէ,
Նիհայէթինտէ նէ եափաճաղընկը պէնէ։
9 Գօնշընկ իլէ տա՛վակը սիւր,
Վէ սըրրը պաշգա եէրտէ սէօյլէմէ.
10 Օլմայա քի իշիտէն սէնի թա՛եիպ էտէ,
Վէ րէզալէթինկ սէնտէն տէֆ՝ օլունմայա։
11 Միւնասէպէթլէ սէօյլէնիլէն սէօզ՝
Կիւմիւշտէն թէզեինաթ արասընտա ալթուն էլմալար
նէզէ տիր։
12 Տինկէյէն գուլագ իչին էհլ ի հիքմէթին թա՛զիրի
Ալթուն քիւփէ, վէ խասս ալթունտան զինէթ նէզէ տիր։
13 Սատըգ էլչի, անը կէօնտէրէնլէրէ,
Հասատ վագթընտա գար սէրինլիյի կիպի տիր,
Վէ էֆէնտիսինին ճանընը միւֆէրրահ գըլար։
14 Եալան հէտիյէ իլէ իֆթիխար էտէն ատէմ՝
Եաղմուրսըզ պուլութլար, վէ րիւզկեար նէզէ տիր։
15 Թէհամմիւլէ հիւքմտար իգնա՛ էտիլիր,
Վէ թաթլը տիլ քէմիքլէրի գըրար։
16 Պալ պուլտըղընկ զէման սանա քիֆայէթ էտէճէք գա-
տար եէ,
Օլմայա քի անընլէ տօյտըղընկտա անը իսթիֆրաղ
էտէսին։

ա Ցոբ. 5.19։ Մէզ. 34.19։ 37.24։ Միք. 7.8։
բ Եսա. 7.10։ Ամովս. 5.2։ 8.14։ Վահ. 18.21։
գ Ցոբ. 31.29։ Մէզ. 35.15,19։ Պ. 17.5։ Աբդ. 12։
դ Մէզ. 37.1։ 73.3։ Պ. 23.17։ Այ. 1։
ե Մէզ. 11.6։
զ Ցոբ. 18.5,6։ 21.17։ Պ. 13.9։ 20.20։
է Բօմ. 13.7։ 1Պետ. 2.17։
ը Ղեւ. 19.15։ Թէս. 1.17։ 16.19։ Պ. 18.5։ 28.21։ Ցովհ. 7.24։
թ Պ. 17.15։ Ես. 5.23։
ժ 3Միւլ. 5.17, 18։ Ղուկ. 14.28։
ի Եփես. 4.25։
լ Պ. 20.22։ Մատթ. 5 39,44։ Բօմ. 12.17, 19։
խ Թէք. 3.18։
ծ Պ. 6.9, վէ զայրի։
կ 3Միւլ. 4.32։
հ Թ.ս. 29.29։ Բօմ. 11.33։
ձ Ցոբ. 29 16։
ղ 2Տիմ. 2.21։
ճ Պաղ Պ. 20.8։
մ Պ. 16.12։ 29.14։
յ Ղուկ. 14.8-10։
ն Պ. 17.14։ Մատթ. 5.25։
շ Մատթ. 5.25։ 18.15։
ո Պ. 15.23։ Ես. 50.4։
չ Պ. 13.17։
պ Պ. 20.6։
ջ Ցուդ. 12։
ռ Թէք. 32.4, վէ զայրի։ 1Միւլ. 25.24, վէ զայրի։ Պ. 15.1։ 16.14։
ս Այ. 27։

Digitized by Google

17 Այաղըկ գօնշըկըն խանէսինէ սէյրէք պասսըն,
Օլմայա քի սէնտէն օսանըպ իքրահ էթսին:
18 [գ]Գօնշըսը 'ալէյհինտէ եալան շէհատէթ էտէն ատէմ՝
Թօփուզ վէ գըլըճ վէ սիվրի օգ ւէ՛ւէ տիր:
19 Մուզայագա կիւնիւնտէ խա՛ին ատէմէ ինանմագ
Գըրըգ տիշ վէ պուրգուլմըշ այագ ւէ՛ւէ տիր:
20 [յ]Մահզուն գալպէ նաղմէլէր թէրէննիւմ էտէն՝
Սօղուգ կիւնտէ էսվապընը չրգարան ատէմէ,
Եախօտ կէօյէրչիլէ իւզէրինէ ւէօւէ-ըէ-շ սիրքէյէ
պէնէղէր:
21 [ղ]Էկէր տիւշմէնինկ աճ իսէ, անա էքմէքք վէր,
Վէ էկէր սուսամըշ իսէ, անա սու իչիր.
22 Զիրա պօնու էրդէլ անըն պաշընա աթէշ գօրլարը
երդմըշ օլուրսըն,
[վ]Վէ ՐԱՊՊ սանա միւքեաֆաթ էտէճէք տիր:
23 [փ]Փօյրազ րիւզկեարը եաղմուրը,
Վէ ղազապնաք չէհրէ [ղ]ղայպէթ սէօյլէյէն լիսանը
տէֆ' էտէր:
24 [տ]Տամ քէօշէսինտէ օթուրմագ,
Նիզա'ճը գարը իլէ պէօյիւք խանէտէ պաւէն օլմաֆտան
էյի տիր:
25 Ուզագ եէրտէն ւէլէ խայըրլը խապէր
Սուսամըշ ատէմէ սօղուգ սու կիպի տիր:
26 Շէրիրին էօնիւնտէ տիւշէն սալիհ,
Պուլանմըշ փունկար վէ պօզուլմըշ չէշմէ ւէ՛ւէ տիր:
27 [զ]Զօգ պալ եէմէքք էյի տէյիլ տիր,
Վէ պաւէն [ք]քէնտի 'իզզէթինի արամասը 'իզզէթ պէ-
յէլ պէէ:
28 [ք]Քէնտի րուհրնը զապթ էթմէյէն ատէմ՝
Երգըլմըշ վէ սուրսըզ շէհր ւէ՛ւէ տիր:

ՊԱՊ 26

Ահմագլար, 13 Թէնպէլլէր, 17 վէ միւֆսիտլէր հագգընտա տըր:

Եազ վագթընտա գար, վէ [հ]հասատ վագթընտա
եաղմուր նասըլ իսէ,
Պէօյլէ տէ ահմագա 'իզզէթ եագըշմազ:
2 Սէրչէնին տօլաշտըղը վէ գըրլանըղընը ուչտըղը կիպի,
Պէօյլէ տէ [բ]սէպէպսիզ պէտտու'ա իսապէթ էթմէզ:
3 [ե]Աթա գամչը վէ մէրքէպէ կէմ,
Վէ ահմագլարընը արգասընա տէյնէք [ը]ըղ պէր:
4 Ահմագա քէնտի համագաթընա կէօրէ ճէվապ վէրմէ,
Օլմայա քի անա պէկզէյէսին:
5 [թ]Ահմագա քէնտի համագաթընա կէօրէ ճէվապ վէր,
Օլմայա քի քէնտի նազարընտա 'ագիլ օլա:
6 Ահմագընը էլիյլէ խապէր կէօնտէրէն՝

Քէնդէ այագլարընը գըրար, վէ զարար չէքէր:
7 Ահմագընը աղզընտա մէսէլ՝
Թօփալընը այագլարը կիպի ագսար:
8 Ահմագա 'իզզէթ վէրէն,
Թաշ երդընթըսընա պիր քէսէ ճէվահիր գօյանա
պէկզէր:
9 Ահմագընը աղզընտա մէսէլ՝
Սէրխօշընը էլինտէ օլան տիքէն կիպի տիր:
10 Հէր շէյի խալգ էտէն՝ 'ազիմ տիր,
Ահմագա միւճազաթ, վէ թէճավուզ էտէնլէրէ միւճա-
զաթ վէրիր:
11 [ի]Քէօփէք քէնտի գայ էթտիյի շէյէ տէօնտիւյիւ կիպի,
[ա]Ահմագ քէնտի համագաթընը թէքրար էտէր:
12 [ի]Քէնտի նազարընտա 'ագիլ օլան ատէմ կէօրտիւն մի.
Անտէն զիյատ՝ ահմագտան իւմիտ վար:
13 [թ]Թէնպէլ ատէմ՝ Եօլտա արսլան,
Մէյտանլարտա արսլան վար տըր՝ տէր:
14 Գափու քէնտի րէզէսի իւզէրինտէ,
Վէ թէնպէլ քէնտի եաթաղը իւզէրինտէ տէօնէր:
15 [ր]Թէնպէլ՝ քէնտի էլինի սահանա պաթըրըր,
Վէ անը աղզընա տէօնտէրմէյէ իւշէնիր:
16 Թէնպէլ՝ քէնտի նազարընտա
'Ագիլանէ ճէվապ վէրէն եէտի ատէմտէն զիյատ էհլ ի
հիքմէթ տիր:
17 Եօլտան կէչէր իքէն քէնտիսինէ րահի' օլմայան մի-
նազա'ա իչիւն հիտտէթլէնէն ատէմ,
Քէօփէյի գուլագլարընտան թուլթան ւէ՛ւէ տիր:
18 Գօնշըսընա հիլէ էտիպ տէ՝ [ա]Լաթիֆէ էյլէտիմ՝ տէյէն
ատէմ,
19 Գրըլըճըմլար վէ օգլար վէ էօլիւմ սաչան մէճնունն
ատէմէ պէկզէր:
20 Օտուն օլմայընճա աթէշ սէօնէր,
Վէ [ղ]ղամմազ օլմայընճա ղավղա պիթէր:
21 [գ]Գօրլար իչիւն քէօմիւր, վէ աթէշ իչիւն օտուն նասըլ
իսէ,
Նիզա' թուլթուշտըրմագ իչիւն ղավղաճը քիմսէ էօյլէ
տիր:
22 [ղ]Ղամմազընն սէօզլէրի լօգումլար կիպի տիր,
Վէ գարնըն իչէրիսինէ էնէրլէր:
23 Հէրարէթլի [ֆ]ֆահաշպէէ կէօսթէրէն տուտագլար իլէ
քէօթիւ գալագ
Կիւմիւշ խըլթըյլէ սըվանմըշ թօփրագ գապ կիպի տիր:
24 Պուղզ էտէն ատէմ տուտագլարընյլէ միւտարա էտէր,
Ֆագաթ տէրունինտէ հիլէ սագլար:
25 [ֆ]Անըն կիւզէլ սէօյլէյիշինէ ինանմայասընն.
Զիրա գալպինտէ եէտի մէքրուհ շէյ վար:

[հ] Մէզ. 57. 4։ 120. 3, 4։ Պ. 12. 18։ [15։
[յ] Դան. 6. 18։ Բօմ. 12
[ղ] Խուր. 23. 4, 5։ Մատթ. 5. 44։ Բօմ. 12. 20։
[ֆ] 2Մխ. 16. 12։
[ս] Ցոբ. 37. 22։
[յ] Մէզ. 101. 5։
[ն] Պ. 19 13։ 21. 9, 19։
[ղ] Այ. 16։
[ֆ] Պ. 27. 2։
[ղ] Պ. 16. 32։
— 1Մխ. 12. 17։
[բ] Ա'տ. 23. 8։ Թէս. 23. 5։

[ի] Մէզ. 32. 9։ Պ. 10. 13։
[ր] Մատթ. 16. 1-4։ 21. 24-27։
[ի] 2Պետ. 2. 22։
[ղ] Խուր. 8. 15։
[ի] Պ. 29. 20։ Ղուկ. 18. 11։ Բօմ. 12. 16։ Վահ. 3. 17։
[ղ] Պ. 22. 13։
[ր] Պ. 19. 24։
[ֆ] Եփես. 5. 4։
[ի] Պ. 22. 10։
[ղ] Պ. 15. 18։ 29. 22։
[ի] Պ. 18. 8։
[ֆ] Մէզ. 28. 3։ Երեմ. 9. 8։

Digitized by Google

26 Խուսումէթինի հիւէյլէ սէթը էտէնին քէօթիւլիւյիւ՝
ձէմա՛աթտա իզհար օլունաճագ տըր։
27 ¦Զուգուր գազան՝ իչինէ տիւշէճ՚ք,
Վէ թաշ՝ անը եուվարլայանըն իւզէրինէ տէօնէճ՚ք տիր։
28 Եալանճը տիլ քէնտի տարպ էթտիյի քիմսէյէրէ պուղզ էտէր.
Վէ միւտահանէլի աղըզ պա՛իս ի հէլաք տըր։

ՊԱՊ 27

*Խօտպինլիքտէն իճթիրազ, 5 վէ խալխս մուհապպէթ, 11 վէ խա-
Ձալարտան սազընմագ, 23 վէ հէրքէսին քէնտի իշլէրինէ մուգայյէտ
օլմագ խուսուսլարընտա նասիհաթ։*

-Եարընքի կիւն իլէ իֆթիխար էթմէ,
Զիրա կիւն նէ տօղուրաճաղընը պիլմէզսին
2 ¦Քէնտի աղըզկ տէյիլ, անճագ պաշգասը,
Քէնտի տուտագլարըզկ տէյիլ, անճագ ախէրի սէնի
մէտհ էյլէսին։
3 Թաշ աղըր վէ գում՝ աղըր,
Լաքին սէֆիհին ղազապը իքիսինտէն տէ աղըր տըր։
4 Ղազապ մէրհամէթսիզ, վէ հիտտէթ սէյլ կիպի տիր.
Ֆագաթ ¦հասէտին էօնիւնտէ քիմ տուրա պիլիր։
5 ¦Աշիքեարէ թա՛զիր՝
Կիզլի մուհապպէթտէն էյի տիր։
6 ¦Տօսթըն ¦¦ըըուը եարալար էմին տիր.
Լաքին տիւշմէնին էօփիւշլէրի պօլ տըր։
7 Թօգ ատէմ պալը թահգիր էտէր.
Ֆագաթ ¦ահ օլանա հէր աճը շէյ թաթլը տըր
8 Եէրինտէն ավարէ օլան ատէմ,
Եուվասընտան ավարէ օլան գուշ կիպի տիր։
9 Եաղ վէ պուխուր գալպի միւֆէրրահ գըլար,
Քէզալիք տօսթըն ճան ու կէօնիւլտէն օլան թաթլը-
լըը։
10 Տօսթընկը վէ փէտէրինկին տօսթընը թէրք էթմէ,
Վէ մուզայագակ կիւնիւնտէ պիրատէրինկին խանէ-
սինէ կիթմէ.
¦Եագըն գօնշու իրագ պիրատէրտէն էյի տիր։
11 ¦Էյ օղլըմ, էհլ ի հիքմէթ օլ, վէ գալպիմի միւֆէր-
րահ գըլ,
¦Թա քի պէնի ՚այպլայանա ճէվապ վէրէյիմ։
12 ¦՚Ագիլ ատէմ պէյայը կէօրիւր վէ կիզլէնիր,
Ձահիլլէր իսէ իլէրի կէչիպ զարար չէքըրլէր։
13 ¦Եճնէպիյէ քէֆիլ օլանըն էսվապընը ալ,
Վէ ղարիպէ իչինն ¦էֆէէ օլ¦¦ան րէհին ալ։
14 Սապահլայըն էրքէն գալգըպ,
Գօնշըսը իչինն եիւքսէք սէսլէ խայըրտու՚ա էտէնին
¦¦օ՚¦¦ը՝
Պէտտու՚ա եէրինէ կէչէր։
15 ¦Եաղմուրլը կիւնտէ ¦¦ը ՚ալէտտէվամ տամլամասը,
Վէ նիզա՚ճը գարը պիրիպիրինէ պէչգէր։
16 Անը կիզլէյէն րիւզկեարը կիզլէր,
Վէ սաղ էլինտէ օ¦ան եաղ ¦էն¦ը պէյան էյլէր։
17 Տէմիր տէմիրլէ պիլէնիր,
Վէ ատէմ տօսթընըն եիւզինիւ պիլէր։
18 ¦Ինճիր աղաճընը թիմար էտէն՝ անըն մէյվէսինի եէր,
Վէ էֆէնտիսինի պէքլէյէն՝ ՚իզզէթ պուլուր։
19 Սու՝ եիւզիւ եիւզէ,
Հաքէզա գալպ ատէմի ատէմէ ¦էօ¦էէր։
20 ¦Հավիյէ վէ հէլաք տօյմագ.
¦Ինսանըն կէօզլէրի տախի տօյմագ։
21 ¦Փօթա կիւմիւշիւ վէ օճագ ալթունը,
Ատէմ տախի քէնտինի մէտհ էտէն աղըզը ¦¦ը¦էճ¦ա ¦էթ¦ը։
22 ¦Սէֆիհի պուղտայ իլէ պէրապէր տիպէ քտէ թօգմագլէ
տէօյսէն պիլէ,
Սէֆահէթի անտէն կիթմէզ։
23 Գօյունլարընկըն հալընը էյիճէ պիլ,
Սիւրիւլէրինկէ տիգգաթ էյլէ.
24 Զիրա սէրվէթ տա՛իմի տէյիլ տիր,
Վէ թաճ տէվր պէ տէվր գալմագ։
25 ¦Օթ պիթէր, չիմէն կէօրինիւր,
Վէ տաղլարըն նէպաթը թօփլանըլըր։
26 Գուզուլար սէնին լիպասըն իչինն տիր,
Վէ էրկէճլէր թարլանըն գըյմէթի տիր։
27 Թա՛ամընկ իչինն վէ խանէկին թա՛ամը իչինն
Վէ ճարիյէլէրինկին նաֆագասը իչինն
Քիֆայէթ մըգտարը քէչի սիւտինկ օլաճագ տըր

ՊԱՊ 28

Թագվա վէ Թագվասըզլըզ հագգընտա տըր։

-Գօվալայան եօգ իքէն շէրիր գաչար.
Ամմա սալիհլէր կէնճ արսլան կիպի ճէսուր տըր։
2 Տիյարըն ՚իսեանը սէպէպիյլէ բէ՚իսլէրի չօգ օլուր,
Լաքին անկլայըշլը վէ ՚ալիմ ատէմին իտարէսինտէ
հէ¦¦ն է հալը տէվամլը օլուր։
3 ¦Ֆագիր օլուպ տա եօգսուլլարա զուլմ էտէն ատէմ՝
Մահսուլ պրագմայան շիտտէթլի եաղմուր ¦էն¦է տիր։
4 ¦Շէրի՛աթը թէրք էտէնլէր շէրիրլէրի մէտհ էտէրլէր.
¦Լաքին շէրի՛աթը հրֆզ էտէնլէր անլէրէ մուգավէմէթ
էտէրլէր։

¦ Մէզ. 7. 15,16։ 9. 15։ 10. 2։ 57. 6։ Պ. 28. 10։ Վա՛. 10. 8։	¦ Պ. 25. 27։	Պ. 19. 7։
—	¦ 1Յովի. 3. 12։	¦ Պ. 10. 1։ 23. 15,24։
¦ Ղուկ. 12. 19,20։ Յակ. 4. 13, վէ ղայրի։	¦ Պ. 28. 23։ Գաղ. 2. 14։	¦ Մէզ. 127. 5։
	¦ Մէզ. 141. 5։	¦ Պ. 22. 3։
	¦ Յար. 6. 7։	¦ Պաղ Խուր. 22. 26։ Պ. 20. 16։
	¦ Պ. 17. 17։ 18. 24։ Պաղ	

¦ Պ. 19. 13։	Պ. 23. 35։	¦ Մէզ. 10. 3։ 49. 18։ Բօմ. 1. 32։
¦ 1Կոր. 9. 7,13։	¦ Մէզ. 104. 14։	¦ 3 Միւլ. 18. 18,21։ Մատթ. 3. 7։ 14. 4։ Եփես. 5. 11։
¦ Պ. 30. 16։ Ամբ. 2. 5։	—	
¦ Վա՛. 1. 8։ 6. 7։	¦ Ղեւ. 26. 17,36։ Մէզ. 53. 5։	
¦ Պ. 17. 3։	¦ Մատթ. 18. 28։	
¦ Ես. 1. 5։ Երեմ. 5. 3։		

Digitized by Google

5 ՝Քէօթիւ ատէմլէր հագգը ակլամազլար.
Ամմա ՚ՐԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէր՝ հէր շէյի ակլարլար:
6 ՝Քէմալըլյէ եիւրիյէն ֆագիր,
Զէնկին օլուպ տա եօլլարը էյրի օլան ատէմտէն էյի տիր:
7 ՚Շէրի՛աթը հրֆզ էտէն՝ ակլայըշլը օղուլ տըր.
Լաքին միւսրիֆլէրէ րէֆիգ օլան՝ փէտէրինի ութան-տըրըր:
8 ՝Մալընը ֆա՛իզ վէ միւրապահայլէ չօղալտան ատէմ,
Անը եօգսուլլարա մէրհամէթ էտէն իչիւն ճէմ՛ էթմիշ օլուր:
9 ՝Շէրի՛աթը տիկլէմէքտէն գուլաղընը չէվիրէնին ՝տու-՛ասը պիլէ մէքրուհ տըր:
10 ՚Միւսթագիմլէրի քէօթիւ եօլա սափտըրան քէնտի չուգուրընա տիւշճէէք.
՝Ամմա քեամիլլէր խայրա վարիս օլաճագլար:
11 Զէնկին ատէմ քէնտի նազարընտա ՚ագիլ տիր.
Լաքին ակլայըշլը օլան ֆագիր՝ անը թէֆահհիւս էտէր:
12 ՝Սալիհլէր մէսրուր օլտրգտա՝ պէօյիւ ք իֆթիխար օլուր.
Ամմա շէրիրլէր րիֆ՛աթ պուլտրգտա՝ ատէմ պուլունմազ օլուր:
13 ՚Գապահաթլարընը սէթր էտէն՝ պէրխօրտար օլմազ,
Ամմա իգրար վէ թէրք էտէն՝ մէրհամէթ պուլուր:
14 ՚Տա՛իմա գօրգան ատէմ միւպարէք տիր.
՝Ամմա գալպինի գաթըլաշտըրան՝ պէլայա տիւշէր:
15 ՚Ֆագիր գավմ իւզէրինէ թէսալլութ էտէն շէրիր,
՝Կէօմիւրտէյէն արսլան վէ տօյմազ այը ՚ե՛ւէ տիր:
16 Անկլայըշը նօգսան օլան հիւքմտարընը զուլմու չօգ օլուր.
Ա՜՜՜ թամա՛տան իքրահ էտէն՝ ՚էօմրինիւ արթտըրըր:
17 ՚Պիր քիմսէնին գանըյլէ միւճրիմ օլան ատէմ չուգուրա գատար գաչար.
Քիմսէ անա թէսահհիւպ էթմէսին:
18 ՚Քէմալ իւզրէ եիւրիյէն՝ խէլաս պուլուր
՝Ֆագաթի իքի եօլլու էյրի ատէմ պիրինտէ տիւշէր:
19 ՚Թօփրաղընը իշլէյէն՝ էքմէյէ տօյար,
Լաքին պօշ ատէմլէրին արգասընտան գօշան՝ ֆագիրլիյէ տօյար:
20 Սատրգ ատէմին պէրէ քէթլէրի չօգ օլուր,
՝Ամմա զէնկին օլմաղա ՚աճէլէ էտէն՝ սուչսրգ օլմազ:
21 ՚Խաթըր կէօզէթմէք էյի տէյիլ տիր
Զիրա ՚պիր լօգմա էքմէք իչիւն ատէմ կիւնահ իշլէր:
22 ՚Քէօթիւ կէօզլիւ ատէմ զէնկին օլմաղա ՚աճէլէ էտէր,

Ե Մէզ. 92. 6։
Զ Յովհ. 7. 17։ 1Կոր. 2. 15. 1Յովհ. 2. 20,27։
Է Պ. 19 1։ Այ. 18։
Ը Պ. 29. 3։
Թ Յոբ. 27. 16,17։ Պ. 13. 22։ Վա՛. 2. 26։
Ժ Զաք. 7 11։ [15. 8։
Ի Մէզ. 66. 18։ 109. ,։ Պ
Լ Պ. 26. 27։
Խ Մատթ. 6. 33։
Ծ Այ. 28։ Պ. 11. 10։ 29. 2։ Պագ Վա՛. 10. 6։
Կ Մէզ. 32. 3,5։ 1Յովհ. 1. 8-10։
Հ Մէզ. 16. 8։ Պ. 23. 17։
Ձ Ռօմ. 2. 5։ 11 20։
Ղ Խուր. 1. 14, 16, 22։
Մատթ. 2. 16։
Ճ 1Պետ. 5. 8։ [14։
Մ Թէբ. 9. 6։ Խուր. 21.
Յ Պ. 10. 9,25։
Ն Այ. 6։
Շ Պ. 12. 11։
Ո Պ. 13. 11։ 20. 21։ 23. 4։ Այ. 22։ 1Տիմ. 6. 9։
Չ Պ. 18. 5։ 24. 23։
Պ Յոբ. 24. 4։
Ջ 1Մխլ. 2. 25։ 2Թէվ. 36. 16։ Պ. 1. 24-27։
Ռ Եսա. 8. 15։ Պ. 11. 10։ 28. 12,28։
Ս Եսա. 3. 15։ [11։
Վ Պ. 10. 1։ 15. 20։ 27.
Տ Պ. 5. 9,10։ 6. 26։ 28. 7։ Ղուկ. 15 13,30։
Ր Յոբ. 29. 16։ 31. 13։ Մէզ. 41. 1։
Ց Պ. 11. 11։
Ւ Եզեկ. 22. 30։
Փ Մատթ. 11. 17։ [12։
Ք Թէբ. 4. 5,8։ 1Յովհ. 3.
Օ Հաբ. 16. 17։ Պ. 12. 16։ 14. 33։

Վէ քէնտի իւզէրինէ ֆագիրլիք կէլէճէյինի պիլմէզ:
23 ՝Պիր ատէմի թա՛զիր էտէն՝
Լիսանլէ միւտահանէ էտէնտէն զիյատէ նիհայէթտէ լութֆ պուլուր:
24 Փէտէր վէ եա վալիտէսինի սօյուպ տա՝ Կիւնահ տէ-յիլ տիր՝ տէյէն,
՝Չէլաք էտիճինին րէֆիգի տիր:
25 ՚Գալպի միւթէքէպպիր օլան ատէմ՝նիզա՛ չըգարըր,
՝Լաքին ՐԱՊՊԱ թէվէ քքիւլ էտէն՝ սէմիզլէնէճէք տիր:
26 Քէնտի գալպինէ թէվէ քքիւլ էտէն՝ ահմագ տըր.
Ֆագաթ հիքմէթ իւզրէ եիւրիյէն՝ խէլաս պուլուր:
27 ՚Ֆագիրէ վէրէն՝ միւհթաճ օլմազ.
Ամմա եիւզ չէվիրէնէ չօգ լա՛նէթ օլուր:
28 ՝Շէրիրլէր րիֆ՛աթ պուլտրգտա՝ ՝ատէմլէր կիզլէնիրլէր.
Վէ հէլաք օլտրգլարընտա՝ սալիհլէր չօղալըր:

ՊԱՊ 29

Իտարէ ի ՚ումումիյէ իւէ 15 իտարէ ի խուսուսիյէյէ տա՛իր ՝նասի-հաթ։ 22 Ղազապ վէ քիպր վէ սըրգաթ վէ գօրգու վէ միւտահանէյէ տա՛իր տիր։

՝Զօգ տէֆ՛ա թա՛զիր օլունուպ տա պօյունընը սէրթլէշտիրէն ատէմ՝՝

Անսրզըն գըրրլաճագ, վէ շիֆա պուլմայաճագ տըր:
2 ՝Սալիհլէր քէսպ ի գուվվէթ էթտիքտէ՝ գավմ ֆէրահ-լանըր.
Լաքին շէրիր թէսալլութ էթտիքտէ ՝գավմ ահ չէքէր:
3 ՚Հիքմէթի սէվէն քիմսէ՝ փէտէրինի միւֆէրրահ գրլար.
՝Ամմա ֆահիշէլէր իւէ իւլֆէթ էտէն՝ մալ թէվէֆ էտէր:
4 Մէլիք ՚ատալէթիւէ տիյարը սապիթ գրլար.
Լաքին րիշվէթ ալան՝ անը խարապ էտէր:
5 Գօնշրսընա միւտահանէ էտէն ատէմ՝
Անըն այագլարը իչիւն տուզագ գուրար:
6 Քէօթիւ ատէմին կիւնահրընտա տուզագ վար.
Ամմա սալիհ շատ ու մէսրուր օլուր:
7 ՚Սալիհ ատէմ ֆուգարանըն տա՛վասրնը պիլիր.
Ֆ՜՜՜՚ շէրիր պիլմէյի վազիֆէ էտինմէզ:
8 ՝Միւսթէհզի ատէմլէր շէհրի իխթիւալա վէրիրլէր.
Ամմա հիքմէթ սահիպլէրի ՚ղազապը թէսքին էտէրլէր:
9 Էհլ ի հիքմէթ՝ սէֆիհ իւէ տա՛վա էթտիյինտէ
՝Տարրլսա տա՝ կիւսէ տէ՝ րահաթը օլմազ:
10 ՚Գանյը ատէմլէր քեամիւէ պուղզ էտէրլէր,
Լաքին միւսթագիմլէր անըն ճանընը գայըրրրլար:
11 ՝Ահմագ՝ պիւթիւն ֆիքրինի մէյտանա չըգարըր.

Digitized by Google

Ամմա էհլ ի հիքմէթ՝ վագթը ախէր իչիւն սագլար։
12 Եալան սէօզիւ տինկլէյէն հիւքմտարըն
ձիւմլէ խէտէմէսի շէրիր օլուր։
13 Ֆագիր վէ զալիմ ատէմ ·պիրիպիրինէ րասթ կէլիր,
Ւհքիսինին տէ կէօզիւնէ նուր վէրէն՝ ՐԱՊՊ տըր։
14 ›Ֆուգարայա հագգ իւզրէ հիւքմ էտէն մէլիյին թախթը
Իլէլպէտ սապիթ օլուր։
15 ‹Տէյնէք վէ թա՛զիր մուճիպ ի հիքմէթ տիր,
Վէ ՙէնոյէ հալը» պրագըլան չօճուգ՝ վալիտէսինի ու-
թանտրըրը։
16 Շէրիրլէրին չօղալմասըյլէ կիւնահ չօղալըր.
›Ֆագաթ սալիհլէր անլէրին տիւշմէսինի կէօրէճքլէր
տիր։
17 ·Օղլըկը թէրպիյէ էյլէ, վէ սանա բահաթ,
Վէ ճանըկա սէֆա վէրէճէք տիր։
18 ‹Իլհամ օլմայընճա գավմ ֆասիտ օլուր,
Լաքին ՙշէրի՛աթը հրֆզ էյլէյէն՝ միւպարէք տիր։
19 Անկլայըպ տա ճէվապ վէրմէյէն գուլ՝
Սէօզլէրլէ թէրպիյէ օլունմազ։
20 Քէնտի սէօզլէրինտէ ՚աճէլէ էտէն պիր ատէմ կէօր-
տիւն մի.
›Անտէն զիյատէ ահմագտան իւմիտ վար տըր։
21 Հէր քիմ գուլընը սէպավէթտէն պէրու նազիքեանէ
պէսլէր իսէ,
Նիհայէթ քէնտինին օղլու օլուր։
22 ·Ղազապլը ատէմ՝ նիզա՝ չըգարըր,
Վէ հիտտէթլի ատէմին չօգ գապահաթը օլուր։
23 ·Ատէմին քիպրի անը ալչագլատըր.
Լաքին միւթէվազը՚ ատէմ՚ իզզէթէ նա՛իլ օլուր։
24 Խըրսըզա րէֆիգ օլան՝ քէնտի ճանընա պուղզ էտէր,
·Եէմինի իշիտիր տէ խապէր վէրմէզ։
25 ·Ինսան գօրգուսը տուգաղա տիւշիւրիւր.
Ամմա ՐԱՊՊԱ թէվէքքիլ էտէն՝ հիմայէ օլունուր։
26 ·Հիւքմտարըն եիւզինիւ թալէպ էտէնլէր չօգ օլուր.
Լաքին ատէմին հիւքմիւ ՐԱՊՊՏԱՆ տըր։
27 Զալիմ ատէմ սալիհլէր ՚ինտինտէ մէ քրուհ տըր,
Վէ իսթիգամէթ իւզրէ եիւրիւյէն քիմսէ՝ շէրիրին ՚ին-
տինտէ մէքրուհ տըր։

ՊԱՊ 30

Ագուրըն իգրարը, 7 անըն իլթ մաճլուսը։ 10 Դուլ ՚ալէյհինտէ շէրեայէթ էճմէմէր։ 11 Տէօրթ շէրիր նէսլէր։ 15 Քեաֆի տիր՝ տէմիգ տէօրթ շէյլէր։ 17 Վալիտէյնի իսըյանէթ էտէնին ՚ազըպէթի։ 18 Անա-շըլմասը միւշրիւլ օլան ալտըն շէյլէր։ 21 Թէհամմիւլ օլունմազ տէօրթ շէյլէր։ 24 Զիյատէսիյլէ ՚ագիլ օլան տէօրթ հայուան։ 29 Եիւրիւյիւշ-լէրի կիւզել օլան ալտըն զիրուան։ 32 Ղազապտան ագըլնմազ։

Լ	Պ. 22. 2։	Ղ	Պ.13.24։ 19.18։ 22.		33։ 18. 12։ Եա. 66.	Պ	Պ. 19. 6։	Թ	Մէգ. 12. 6։ 18. 30։		31.20։ 32.15։ Նէեմ.
Խ	Մատթ. 5. 45։		15։ 23.13,14։ Ալ. 15։		2։ Դան. 4,30,31, վէ		——		19 8։ 119. 140։		9.25,26։ Յոբ. 31.24,
Ծ	Մէգ. 72. 2,4,13,14։	Ճ	1 Մխել. 3. 1։ Ամոս.		դա բրիմատթ. 23.12։	Ա	Պ. 31. 1։	Ղ	Մէգ. 18. 30։ 84.11։		25,28։ Ովս. 13. 6։
	Պ. 20. 23։ 25. 5։		8 1.,12։ [25։		Ղուկ. 14.11։ 18.14։	Բ	Մէգ. 73. 22։		115. 9-11։	Յ	Ղուկ. 18. 11։
Կ	Ալ. 17։	Մ	Յովհ. 13.17։ Յակ. 1.		Ա՛մալ. 12 23։ Յակ.	Գ	Յովհ. 3. 13։	Ի	Թէս. 4. 2։ 12. 32։	Լ	Մէգ. 131.1։ Պ.6.17։
Հ	Պ. 10. 1։ 17. 21,25։	Յ	Պ. 26. 12։		4. 6,10։ 1 Պետ. 5.5։	Դ	Յոբ. 38.4, վէ զայրիւ		Վահ. 22. 18,19։	Լ	Մէգ.14.4։ Ամովս.8.4։
Ն	Մէգ. 37. 36։ 58.10։	Ն	Պ. 15. 18։ 26. 21։		Ղևտ. 5. 1։ [11։		Մէգ.104.3, վէ զայրիւ	Կ	Մատթ. 6. 11։	Խ	Յոբ. 29.17։ Մէգ.52.
	91. 8։ 92. 11։	Շ	Յոբ. 22. 29։ Պ. 15.	Ր	Թէք. 12. 12։ 20. 2,		Եա.40. 12, վէ զայրիւ	Ր	Թէս. 8. 12, 14, 17։		2։ 57. 4։ Պ. 12. 18։

Digitized by Google

Տէօրթ նէսնէ՝ Քիֆայէթ էտէր՝ տէմէզ.
16 [ր]Հավիյէ, վէ 'ագիր րահմ,
Վէ սույա տօյմազ թօփրագ,
Վէ՝ Քիֆայէթ էտէր՝ տէմէզ աթէշ:
17 [ֆ]Փէտէրինի իսթիհզա էտէն,
Վէ վալիտէսինէ իթա'աթ էթմէյի խօր կէօրէն կէօզիս
Տէրէ գարղալարը օյաճագ,
Վէ գարթալ եավրուլարը եէյէճէք տիր:
18 Պու իչ շէյ պանա 'աճա'իպ կէօրիւնիւր,
Պիլմէտիյիմ տէօրթ շէյ պիլէ վար տըր.
19 Հավատա գարթալըն եօլու,
Գայա իւզէրինտէ եըլանըն եօլու,
Տէնիզ օրթասընտա կէմինին եօլու,
Վէ գըզ իլէ օլան ատէմին եօլու:
20 Զանիյէնին եօլու տախի պէօյլէ տիր.
Եէր վէ աղզընը սիլէր,
Վէ՝ Քէօթիւլիւք էթմէտիմ՝՝ տէր:
21 Իչ շէյտէն տօլայը զէմին թիթրեր,
Տէօրթ շէյէ պիլէ թէհամմիւլ էտէմէզ.
22 [ց]Գուլ՝ մէլիք օլտըգտա,
Սէֆիհ՝ էքմէյէ տօյտըգտա
23 Մէքրուհէ էվլէնտիքտէ,
Վէ ճարիյէ խանըմընա վարիս օլտըգտա՝ [ղ]ըրըբէ:
24 Զէմինտէ տէօրթ քիւչիւք շէյ վար,
Վէ լաքին անլէր զիյատէսիյլէ 'ագիլ տիրլէր.
25 [յ]Գարընճալար գուվվէթլի պիր թա'իֆէ տէյիլ տիր,
Լաքին անլէր եէյէճէքլէրինի եազըն թէտարիք է-
տէրլէր:
26 [ւ]Ատա թավշանլարը գուվվէթսիզ թա'իֆէ տիր,
Ֆագաթ էվլէրինի գայատա եափարլար:
27 Զէքիրկէլէրին մէլիյի եօգ տըր,
Ամմա ճիւմլէսի պէօլիւք պէօլիւք չրգարլար:
28 *Քէրթէնքէլէ էլլէրիյլէ [շ]ըէ եափըշըր
Վէ մէլիք սէրայլարընտա պուլունըր:
29 Էյի եիւրիւր իչ շէյ վար,
Վէ տէօրթ նէսնէնին կիտիշի կիւզէլ տիր.
30 Արսլան քի հայվանլար արասընտա ճէպպար օլուպ,
Հիչ պիրինին եիւզիւնտէն կէրի չէքիլմէզ.
31 [թ]Պէյի գօլանը [ղ]՚՚ վէ թէքէ,
Վէ [ժ]գավմը քէնտիսի իլէ պէրաբէր օլան՚՚ մէլիք:
32 Էկէր թէքէպպիւր էթմէքլէ սէֆահէթ իշլէտին իսէ,
Եախօտ՝ քէմլիք թէֆէքքիւր էթտին իսէ,
[ի]Էլինի աղզընա է.
33 Զիրա սիւտու սըգմագլէ [լ]փէյնիր չրգար
Պուրունու սըգմագլէ գան չրգար,
Ղազապը սըգմագլէ ղավղա չրգար:

ՊԱՊ 31

Ի֊ֆֆէթլի վէ փէրհիզքեար օլմասը իչիւն մէլիք Լեմուէլէ վալիտէսինին նասիհաթը: 6 Մուսիպէթտէ օլանլարա մու'ավէնէթին վաճիպ օլմասը: 10 Ֆազիլէթլի գարընըն էվսաֆը:

Մէլիք Լեմուէլին սէօզլէրի, եա'նի վալիտէսինին անա թա'լիմ էթտիյի [ա]վահի տիր:
2 Էյ օղլըմ, [բ]նէ՞, էյ րահմիմին օղլու, նէ՞.
Էյ նէզրլէրիմին օղլու, նէ՞ [գ]եէյլեյեյմ՞:
3 [դ]Գուվվէթիկի նիսվանա,
Վէ եօլլարընկը [ե]մէլիքլէրէ մուճիպ ի հէլաք օլանլարա վէրմէ:
4 Էյ Լեմուէլ, մէլիքլէրէ եագըշմազ,
Շէրապ իչմէք [զ]մէլիքլէրէ եագըշմազ,
Վէ միւսքիրաթ մէլիքլէրէ եագըշմազ.
5 [է]Օլմայա քի իչիպ՝ շէրի'աթը ունուտալար,
Վէ պիչարէլէրտէն պիրինին հագգընը թաղեիր էտէլէր:
6 [ը]Միւսքիրաթը՝ հէլաք օլմագ իւզրէ օլանա,
Վէ շէրապը՝ ճան աճըսընտա պուլունանլարա վէրինիզ,
7 Թա քի անլէր իչիպ քէնտի ֆագիրլիքլէրինի ունու-
տալար,
Վէ մէշագգաթլարընը արթըգ տէրխաթըը էթմէյէլէր:
8 [թ]Աղզընկը տիլսիզ իչիւն,
[ժ]Ճիւմլէ պիքէս օլանլարըն տա'վասը իչիւն աչ:
9 Աղզընկը աչըպ, [ի]տօղրու հիւքմ էթ,
Վէ [լ]ֆագիր իլէ պիչարէնին տա'վասընը կէօր:
10 [խ]Ֆազիլէթլի գարը քիմ պուլա պիլիր.
Անըն գըյմէթի ճէվահիրտէն չօգ զիյատէ տիր:
11 Զէվճինին գալպի անա ի'թիմատ էտէր,
Վէ ղանիմէթի էքսիք օլմազ:
12 Մէրգումէ անա պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրինտէ
Քէմլիք էթմէյիպ էյիլիք էտէճէք տիր:
13 Եափաղը վէ քէթէն արար,
Վէ տիլէտիյինի էլլէրիյլէ իշլէր:
14 [ծ]Թիճարէթինին էյի օլտըղընը անկար.
Զըրաղը կէճէլէյին սէօնմէզ:
15 Վէ [կ]տահա կէճէ իքէն գալգար,
Վէ [հ]խանէսի խալգընա թա'ամ,
Վէ խրտմէթճի գըզլարընա հիսսէ վէրիր:
16 Պիր թարլա հագգընտա տիւշինիւր վէ անը սաթըն
ալըր.
Էլլէրինին էմէյիյլէ պիր պաղ տիքէր:
17 Պէլինի գուվվէթլէ գուշատըր,
Վէ պազուլարընը գուվվէթլէնտիրիր:
18 Թիճարէթինին էյի օլտըղընը անկար.
Զըրաղը կէճէլէյին սէօնմէզ:
19 Էլլէրինի իյէ ուզատըր,

ա Պ. 27. 20։ Ամբ. 2.5։
բ Թէք. 9.22։ Ղեւ. 20. 9։ Պ. 20.20։ 23. 22։
գ Պ. 19.10։ վա'. 10.7։
դ Պ. 6. 6, վէ զայրի։
ե Մէզ. 104. 18։
զ ե֊բ֊ո֊՝ էօրիւմճէք
է ե֊բ֊ո֊՝ Պէլի քիւչիւք Քազը [լուլմազ
ը ե֊բ֊ո֊՝ գարշը տու-
թ Յոբ.21.5։ 40.4։ վա'. 8. 3։ Միք. 7. 16։
ժ ե֊բ֊ո֊՝ եաղ
ի Պ. 30. 1։
լ Ովս. 4. 11։
խ Մէզ. 104. 15։
ծ Պաղ Յոբ. 29. 15,16։
կ 1Միւլ.19.4։Եսթ.4.16։
հ Ղեւ.19.15։Թէս.1.16։
ձ Յոբ. 29. 12։ Ես. 1. 17։ Երեմ. 22. 16։
ղ Պ.12.4։18.22։19 14։
ճ Բամ. 12. 11։
մ Ղուկ. 12. 42։

Digitized by Google

Վէ ավուճըյլէ էօրէքէյի թուլթար։
20 [ե]Էլինի ֆագիրէ աչար,
Վէ էլլէրինի միւհթաճ օլանլարա ուզատըր։
21 Խանէսի խալգը իչին գարտան գօրգմազ,
Զինքի պիւթին խանէսի խալգընըն իքի գաթ էլ-
պիսէսի վար տըր։
22 Քէնտինէ էօրթիւլէր եափար.
Էլպիսէսի տիւպէնտ վէ էրղէվանի տիր։
23 [զ]Զէվճի տիյարըն իխթիյարլարը իլէ օթուրտըղընտա,
Գափուլարտա մա'լիմ տիր։
24 Պէզ տօգուր վէ սաթար,
Վէ թիւճճարա գուշագլար վէրիր
25 Էլպիսէսի 'իզզէթ վէ շէրէֆ տիր,

[ե] Եփես. 4. 28։ 'Իպր. 13. 16։ | [զ] Պ. 12. 4։

Վէ կէլէճէք վագըթտա մէսրուր օլաճագ տըր։
26 Աղգընը հիքմէթլէ աչար,
Վէ տիլինտէ լէթաֆէթ գանունը վար տըր։
27 Խանէսի խալգընըն եօլլարընա տիգգաթ էտէր,
Վէ թէմպէլլիք էքմէյինի եէմէզ։
28 Օղուլլարը գալգըպ անըն հագգընտա՝ Միւպարէք
տիր՝ տէրլէր.
Զէվճի տախի անը մէտհ էտէր.
29 Զօգ գըզլար ֆազիլէթլէ հարէքէթ էթտիլէր,
Ֆագաթ սէն ճիւմլէսինտէն էֆզալ օլտըն։
30 Հիւսն եալան տըր, վէ կիւզէլլիք ֆանի տիր.
Ա՛՛՛ ՐԱՊՊԱՆ գօրգան գարը մէտհ օլունաճագ տըր։
31 Էլլէրինէն էմէյինտէն անա վէրինիզ,
Վէ իշլէրի անը գափուլարտա մէտհ էթսինլէր։

Վ Ա 'Ի Զ

ՊԱՊ 1

Վա'իզին՝ հիքմէթլէ էթտիյի Քէճրիպէյէ, վէ մախլուգաթընն տա'իմա հարէքէթտէ պուլունուպ տա, 9 եէնի պիր շէյ հուսուլէ կէթիրմէտիյինէ, վէ էսքի շէյլէրին տախի ունուտուլտըղընա պինա'էն ատէմլէրին հէփ իշլէրինի պաթըլ 'ատտ էյլէմէսի։

[ը]Երուսաղէմտէ մէլիք պուլունան Դաւիթ օղլու
-Վա'իզին սէօզլէրի տիր։
2 Վա'իզ տէտի քի՝ [բ]Պաթըլլարընն պաթըլը,
Պաթըլլարընն պաթըլը, [գ]հէր շէյ պաթըլ տըր.
3 [դ]Ինսան կիւնէշ ալթընտա չէքտիյի հէփ էմէյինտէն
Նէ՞ իսթիֆատէ էտէր։
4 Պիր տէվր կիտէր, պիր տէվր կէլիր,
[ե]Զէմին իսէ տա'իմա տուրուր։
5 [զ]Կիւնէշ տօղար վէ կիւնէշ պաթար,
Վէ տօղտրըը մահալէ գօշար։
6 [է]Րիւզկեար ճէնուպէ տօղրու կիտէր,
Վէ շիմալէ տօղրու տէօնէր.
Րիւզկեար տօլաշա տօլաշա կիտէր,
Քէնտի տէվրանընը թէքրար էտէր։
7 [ը]Հէփ ըրմագլար տէնիզէ ճէրէյան էտէր,
Ֆագաթ տէնիզ հիչ տօլմազ.
Ըրմագլար ճէրէյան էթտիքլէրի եէրէ
Պէ թէքրար կիտէրլէր։
8 Հէր սէօզ նագըս տըր.

[ա] Ես. 12։ Պ. 7. 27։ 12. 8-10։ | 144. 4։ Պ. 12. 8։ | [է] Մէզ. 104. 5։ 119. 90։
[բ] Մէզ. 39. 5,6։ 62. 9։ | [է] Բօմ. 8. 20։ | [ը] Մէզ. 19. 5,6։
[գ] Պ. 2. 22։ 3. 9։ | [ե] Յովն. 3. 8։

Ատէմ սէօյլէմէյէ գատիր տէյիլ տիր.
[զ]Կէօրմէքլէ կէօզ տօյմազ,
Վէ իշիթմէքլէ գուլագ տօլմազ։
9 [է]Նէ քի օլմուշ իսէ, օլաճագ օ տըր,
Վէ նէ քի իշլէնիլմիշ իսէ, իշլէնիլէճէք օ տըր
Վէ կիւնէշ ալթընտա եէնի պիր շէյ եօգ տըր։
10 Պագ՝ Պու եէնի տիր՝ տէյէճէք շէյ վաՓր մը.
Պիզտէն էվվէլ օլան 'ասրլարտա օ վագը' օլմուշ տըր։
11 Էվվէլքի շէյլէրին զիքրի եօգ տըր,
Վէ սօնրա օլաճագ շէյլէրին տախի
Սօնրատան կէլէճէքլէր արասընտա զիքրի օլմայա-
ճագ տըր։
12 [ը]Պէն Վա'իզ Երուսաղէմտէ
Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլտրմ,
13 Վէ սէմա ալթընտա վուգու'ա կէլէն իշլէրին քեաֆ-
ֆէսինի
Հիքմէթլէ թէֆթիշ վէ թէֆահհիսէ գիյատէսիյլէ
տիգգաթ էյլէտիմ.
[թ]Պու մէշագգաթլը էշղալը Ալլահ պէնի ատէմէ վէր-
միշ տիր, քի անլէր անընլէ մէշղուլ օլալար։
14 Կիւնէշ ալթընտա իշլէնիլէն իշլէրին ճիւմլէսինի
կէօրտիւմ,
Վէ իշթէ քեաֆֆէսի պաթըլ վէ *ճան սրգընթըսը՝՝
տըր։

[ը] Յոբ. 38. 10։ Մէզ. 104. 8,9։ | [թ] Էմս. 27. 20։ | [ժ] Պ. 3. 15։ | [ի] Այ. 1։ | [լ] Թէզ. 3. 19։ Պ. 3. 10։ | * Եբրայ՝ րիւզկեար իչին չալըշմագ

Digitized by Google

15 Էյրի օլան տօղրուլամազ,
Վէ նօգսան օլան սայըլամազ։
16 Քէնտի գալպիմտէ տէտիմ քի,
Իշթէ պէն ’ազիմ օլտըմ,
Վէ Երուսաղէմտէ պէնտէն էվվէլ կէլէնլէրին ճիմլէսինտէն զիյատէ հիքմէթ թահսիլ էյլէտիմ,
Վէ գալպիմ չօգ հիքմէթ վէ մա’րիֆէթ կէօրմիւշ տիր։
17 Վէ հիքմէթի պիլմէյէ,
Վէ տիվանէլիք իլէ համագաթը ակլամաղա զիյատէսիյլէ տիգգաթ էթտիմ.
Պունուն տախի ճան սըգընթըսը իտիյինի ակլատըմ։
18 Զիրա չօգ հիքմէթտէ չօգ քէտէր վար.
Վէ ’իլմ արթտըրան՝ տէրտ տախի արթտըրըը։

ՊԱՊ 2

Սէֆա ու սէրվէթ վէ ’ազամէթին, 12 հիքմէթ իլէ սէֆահէթին, 18 հէմ տախի խնամընն ճիմլէ էմէյինին պաթըլ օլտըղընա, 24 վէ խնամ իչիւն էն էյի չէյ քէնտի էմէյինտէն իմթիֆաւէ էթտիյինէ տա’իր։

Պէն գալպիմտէ՝ կէլ շիմտի սէնի սէֆա իլէ թէճրիպէ էտէյիմ,
Վէ խայր կէօր՝ տէտիմ.
Վէ իշթէ պու տախի պաթըլ տըր։
2 Կիւվմէք հագգընտա՝ Տիվանէլիք տիր,
Վէ սէֆա հագգընտա՝ Պու նէյէ՞ եարար՝ տէտիմ
3 Գալպիմտէ միւլահազա էթտիմ քի,
*Նէֆսիմի շէրապլէ քէյֆլէնտիրէյիմ,
Վէ (գալպիմ հիքմէթլէ իրշատ օլունարագ) համագաթը ակլայայրմ,
Օլ վագթա գատար քի պէնի ատէմ իչիւն,
’Էօմրլէրինին հէփ կիւնլէրինտէ սէմա ալթընտա
Իշլէյէճէքլէրի խայր նէ իտիյինի պիլէյիմ։
4 Պէօյիւք իշլէր եափտըմ,
Քէնտիմ իչիւն խանէլէր պինա էթտիմ,
Քէնտիմ իչիւն պաղլար տիքտիմ.
5 Քէնտիմ իչիւն պաղչէլէր վէ գօրուլուգլար եափտըմ,
Վէ անլէրտէ հէր նէվ՝ մէյվէ աղաճլարը տիքտիմ.
6 Քէնտիմ իչիւն աղաճ հուսուլէ կէթիրէն օրմանը սուլամագ իւզրէ
Հավուզլար եափտըմ.
7 Գուլլարա վէ ճարիյէլէրէ մալիք օլտըմ,
Վէ խանէմտէ պանա գուլլար տօղտու.
Վէ Երուսաղէմտէ պէնտէն էվվէլ օլանլարըն ճիմլէսինտէն զիյատէ
Զօգ սըղըրլարա վէ սիւրիւլէրէ մալիք օլտըմ։
8 Քէզալիք քէնտիմ իչիւն կիւմիւշ վէ ալթուն,
Վէ մէլիքլէր իլէ վիլայէթ խազինէսի պիրիքտիրտիմ.
Քէնտիմ իչիւն մուղաննի վէ մուղաննիյէլէր,
Վէ պէնի ատէմին լէզզէթ պուլտըգլարը հէր նէվ՝ տարաթը թէտարիք էթտիմ։
9 Վէ Երուսաղէմտէ պէնտէն էվվէլ կէլէնլէրին ճիմլէսինտէն զիյատէ ’ազիմ օլուպ,
Անլէրէ թէգատտիւմ էթտիմ.
Հիքմէթիմ տախի պէնտէ գալտը։
10 Վէ կէօզլէրիմին թալէպ էթտիյի շէյլէրտէն հիչ պիրինի անլէրտէն տիրիղ էթմէտիմ.
Գալպիմի հիչ պիր սէֆատան մէն՝ էթմէտիմ.
Անճագ գալպիմ պիւթիւն էմէյիմտէն սէֆաեապ օլտու.
Վէ պիւթիւն էմէյիմտէն նասիպիմ պու իտի։
11 Վէ պէն էլլէրիմին հէփ իշլէտտիյի իշլէրէ,
Վէ իշլէմէքտէ չէքտիյիմ պիւթիւն էմէյէ պագտըմ,
Վէ իշթէ քեաֆֆէսի պաթըլ վէ ճան սըգընթըսը օլուպ,
Կիւնէշ ալթընտա հիչ մէնֆա’աթ եօգ իտի։
12 Վէ պէն՝ հիքմէթի վէ սէֆահէթի վէ համագաթը
Կէօրմէք իչիւն տէօնտիւմ.
Զիրա մէլիքտէն սօկրա կէլէն ատէմ նէ՞ եափ
Անճագ էվվէլտէն եափըլմըշ օլանը եափ։
13 Վէ պէն կէօրտիւմ քի նուրըն զուլմէթտէն նէ գատար զիյատէ մէնֆա’աթը վար իսէ,
Հիքմէթին տախի համագաթտան օլ գատար զիյատէ մէնֆա’աթը վար տըր։
14 Էհլ ի հիքմէթին կէօզլէրի պաշընտա տըր,
Լաքին սէֆիհ զուլմէթտէ կէզէր.
Վէ պէն ակլատըմ քի
Անլէրին ճիմլէսինէ վուգու՝ պուլան շէյ պիր տիր։
15 Օլ վագթը գալպիմտէ,
Մատամ քի սէֆիհէ վագը՝ օլան պանա տախի վագը՝ օլաճագ տըր,
Պէն նէ՞չիւն ահ զիյատէ էհլ ի հիքմէթ օլտըմ՝ տէտիմ.
Վէ գալպիմտէ՝ Պու տախի պաթըլ տըր՝ տէտիմ.
16 Զիրա էհլ ի հիքմէթին հէմ տէ սէֆիհին զիքրի իլէլէպէտ գալմազ.
Շիմտիքի օլան շէյլէրին քեաֆֆէսի
Կէլէճէք կիւնլէրտէ ունուտուլմըշ օլաճագ տըր.
Վէ էհլ ի հիքմէթ նա՞սըլ էօլիւր.
Սէֆիհ կիպի։
17 Պունուն իչիւն հայաթտան իքրահ էթտիմ,
Զիրա կիւնէշ ալթընտա իշլէնիլէն իշլէր պանա քէօթիւ կէօրիւնտիւ,
Զիւնքի քեաֆֆէսի պաթըլ վէ ճան սըգընթըսը տըր։
18 Վէ պէն կիւնէշ ալթընտա չէքտիյիմ պիւթիւն էմէքտէն իքրահ էթտիմ,
Զիրա անը պէնտէն սօկրա կէլէճէք ատէմէ թէրք էտէճէյիմ.

* Հպր. Թէնիմի
1 Մէլ. 5. 21։
Ա Պ. 7. 13։
Բ 3 Միւս. 3. 12,13։ 4. 30։ 10.7,23։ Պ.2.9։
Գ Պ. 2.3,12։ 7. 23,25։
Դ Պ. 12. 12։
—— Ղուկ. 12. 19։
Ե Պաղ ես. 50. 11։
Զ Էմս. 14. 13։ Պ. 7. 6։
Է Պ. 1. 17։
Ը Պ. 3.22։ 5. 18։ 9.9։
Թ 3 Միւս 9.28։ 10.10, 1 ,2., վէ զայրի։
Ժ Պ 1. 16։
ԺԱ Մէզ. 49.10։ Պ. 9.2, 3,11։
ԺԲ Մէզ. 49. 10։

Digitized by Google

19 Վէ օ էհլ ի հիքմէթ մի, եօգսա ահմագ մը օլաճաղընը քիմ պիլիր.
Պու ճիւմլէ իլէ կիւնէշ ալթընտա էմէք չէքտիյիմ
Վէ հիքմէթիմի կէօսթէրտիյիմ շէյլէրին քեաֆֆէսի իւզէրինէ
Օ թէսալլուպ էտէճէք տիր.
Պու տախի պաթըլ տըր:
20 Օլ վագըթ կիւնէշ ալթընտա չէքտիյիմ պիւթիւն էմէքտէն տօլայը
Գալպէն մէ'յուս օլմաղա եիւզ թուպտըմ:
21 Զիրա ատէմ վար քի էմէյի հիքմէթ վէ 'իլմ վէ ֆէ-լահլէ օլուր,
Լաքին անտէ էմէք չէքմէմիշ ատէմին նասիպի օլմագ իւզրէ անը թէրք էտէճէք տիր,
Պու տախի պաթըլ վէ պէօյիւք պէյա տըր.
22 [b]Զիրա ատէմ կիւնէշ ալթընտա չէքտիյի պիւթիւն էմէյինտէն,
Վէ գալպինին իզթիրապընտան նէ[c] իսթիֆատէ էտէր.
23 Զիրա ճիւմլէ կիւնլէրի [d]քէտէր տիր,
Վէ մէշղուլիյէթի մէշագգաթ տըր.
Կէճէլէյին պիւէ գալպի րահաթ պուլմազ.
Պու տախի պաթըլ տըր:
24 [e]Ատէմ իչիւն եէյիպ իչմէքտէն՝
Վէ չէքտիյի էմէյինտէ
Ձանընը սէֆաեապ էթմէքտէն խայրը պիր շէյ եօգ տըր.
Պունուն տախի Աւլահ թարաֆընտան օլտըղընը կէօրտիմ:
25 Զիրա *պէնտէն պաշգա՛ քիմ եէյէ պիլիր,
Վէ քիմ սէֆա էտէ պիլիր:
26 Զինքի Աւլա՛հ՝ քէնտի նազարընտա մագպուլ օլան ատէմէ
Հիքմէթ վէ'իլմ վէ մէսէրրէթ վէրիր.
Ֆագաթ կիւնահքեար օլանա մէշղուլիյէթ վէրիր,
Թա քի [f]Աւլահրն 'ինտէնտէ մագպուլ օլանա վէրմէք իչիւն թօփլայրպ տէր անպար էտէ.
Պու տախի պաթըլ վէ ճան սըգընթըսը տըր:

ՊԱՊ 3

Հէր շէյին մու'այէն վագթը օլտըղը: 11 Աւլահրն իշխէրինին ֆազիլէթի: 16 Ինսանրն հագգսըզլըղը սէպէպինտէն Աւլահրն անը հիւքմ էտէճէյի: 18 Տիւննէվի 'էօմր խուսուսընտա ինսան սա'իր հայվանաթ կիպի օլտըղընտան, 22 անրն իչիւն էն էյի շէյ քէնտի էմէյինտէն մէսէրրէթ պուլմագ օլտըղը:

Հէր շէյին զէմանը վէ [g]սէմա ալթընտա օլան հէր իշին վագթը վար.
2 Տօղմանրն վագթը վէ [h]էօլմէնին վագթը,
Տիքմէնին վագթը վէ տիքիլմիշ օլանը սէօքմէնին վագթը վար.
3 Էօլտիւրմէնին վագթը վէ շիֆա վէրմէնին վագթը,
Երգմանրն վագթը վէ պինա էթմէնին վագթը վար.
4 Աղլամանրն վագթը վէ կիւլմէնին վագթը,
Ֆիղան էթմէնին վագթը վէ րագս էթմէնին վագթը վար.
5 Թաշլարը տաղրթմանրն վագթը վէ թաշլարը տէվշիրմէնին վագթը,
Գուճագլամանրն վագթը վէ [i]գուճագլամագտան չէքինմէնին վագթը վար.
6 Արամանրն վագթը վէ ղայպ էթմէնին վագթը,
Սագլամանրն վագթը վէ աթմանրն վագթը վար.
7 Երրթմանրն վագթը վէ տիքիշ տիքմէնին վագթը,
[j]Սիւքիւթ էթմէնին վագթը վէ սէօյլէմէնին վագթը վար.
8 Սէվմէնին վագթը վէ [k]պուղդ էթմէնին վագթը,
Մուհարէպէ վագթը վէ միւսալէհէ վագթը վար տըր:
9 [l]Իշլէյէնէ՝ էմէք չէքտիյի շէյտէն նէ[m] մէնֆա'աթ օլուր:
10 Մէշղուլ օլմալարը իչիւն [n]Աւլահրն պէնի ատէմէ վէրտիյի էշղալը կէօրտիմ:
11 Օ հէր շէյի վագթընտա կիւզէլ եափտը,
'Ալէմի տախի անլէրին [o]թէֆթիշինէ հէվալէ էյլէտի.
Լաքին [p]ինսան Աւլահրն իշինի իպթիտասընտան նիհայէթինէ գատար տէրք էտէմէզ:
12 [q]Պիլիրիմ քի 'էօմրլէրի օլտըգճա մէսրուր օլմագտան,
Վէ էյիլիք էթմէքտէն պաշգա
Էյի պիր շէյ եօգ տըր:
13 Քէզալիք [r]հէր ատէմին եէյիպ իչմէսի,
Վէ պիւթիւն էմէյինտէն խայր կէօրմէսի
Աւլահրն 'աթիյէսի տիր:
14 Պիլիրիմ քի Աւլահրն հէր պիր եափտըղը շէյ իլէլէպէտ պագը տըր.
[s]Անա պիր շէյ 'իլավէ օլունամազ վէ անտէն պիր շէյ թէնզիլ էտիլէմէզ.
Վէ Աւլահ քէնտիսինտէն գօրգմալարը իչիւն պ-եափտը:
15 [t]Նէ օլմուշ իսէ, հալա վար տըր.
Վէ նէ օլաճագ իսէ, վագը' օլմուշ տըր.
Վէ Աւլահ կէչմիշ օլանը թալէպ էտէր:
16 Վէ եինէ կիւնէշ ալթընտա կէօրտիմ քի,
[u]Իճրա ի հագգ մէվգի'ինտէ հագգսըզլըգ վար,
Վէ 'ատալէթ մէվգի'ինտէ զուլմ վար:
17 Պէն գալպիմտէ տէտիմ քի՝ [v]Աւլահ հէմ սալիհէ հէմ շէրիրէ հիւքմ էտէճէք տիր.

ե Պ. 1.3, 3.9,
զ Ծոբ. 5.7, 14.1,
է Պ. 3.12, 13, 22, 5.18, 8.15,
* Պ-'ին Նոսէրէեէ՝

Անսրզ
հ Ծոբ. 27.16, 17, Էմս. 28 8,

թ Այ. 17, Պ. 8.6,
ժ 'Իպր. 9.27,
ի Ծովէլ. 2.16, 1 Կոր. 7.5,
լ Ամովս. 5.13,

խ Ղուկ. 14.26,
ծ Պ. 1 3,
կ Պ. 1.13,
† 'Իպր. գալպինէ
ը Պ. 8.17, Րօմ. 11.33,

ղ Այ. 22,
ձ Պ. 2.24,
ճ Յակ. 1.17,
ն Պ. 1.9,
շ Պ. 5.8,

ո Րօմ. 2.6-8, վէ գայլի, 2Կոր. 5.10, 2Սէլ. 1.6,7,

Digitized by Google

Զիրա [1]օրատա հէր իշին վէ հէր պիր ֆի'իլին վագթը
վար տըր։
18 Պէն գալպիմտէ պէնի ատէմ հագգընտա տէտիմ քի,
Ալլահ անլէրի թէճրիպէ էտէճէք,
Վէ քէնտիլէր հայվան օլտրգլարընը կէօրէճէքլէր։
19 [2]Զիրա պէնի ատէմէ
Վէ հայվանլարա վագը՝ օլան շէյ պիր տիր.
Պիրի նասըլ էօլիւր իսէ, տիկէրի էօյլէ էօլիւր.
Վէ քեաֆֆէսինին նէֆէսի պիր տիր.
Վէ ատէմին հայվանտան զիյատէ ֆազիլէթի եօգ տըր.
Զիրա ճիհմլէսի պաթըլ տըր։
20 Ճիհմլէսի պիր մահալէ կիտէր.
[3]Քեաֆֆէսի թօփրագտան օլտու,
Վէ քեաֆֆէսի թօփրաղա տէօնէր։
21 [4]Պէնի ատէմին րուհընըն եօգարը չրգտրղընը,
Վէ հայվանըն րուհընըն աշաղը զէմինէ էնտիյինի քիմ պիլիր։
22 [5]Վէ կէօրտիմ՝ քի՝ ատէմին քէնտի իշլէրինտէն մէսէրրէթ պուլմասընտան էյի պիր շէյ եօգ տըր.
[6]Զիրա անըն նասիպի օ տըր.
[7]Զինքի քէնտինտէն սօնրա նէ՞ վուգու՝ պուլաճաղընը կէօրմէյէ անը քիմ կէօթիւրէճէք տիր։

ՊԱՊ 4

Զուլմ, 4 հաստ, 5 Քէնպէլլիք, 7 Քամա՝, 9 եալընըզ պուլունմագ, 13 վէ 'ինատ ճիհէթիյլէ ինսանըն տահա զիյատէ պաթըլ օլմասը։

Վէ պէն տէօնիւպ՝ կիւնէշ ալթընտա իշլէնիլէն հէր պիր [8]զուլմու կէօրտիմ.
Վէ իշթէ մազլումլարըն կէօզ եաշլարը վար,
Ֆագաթ թէսէլլի վէրէն եօգ տըր.
Վէ անլէրէ զուլմ էտէնլէրին էլինտէ գուվվէթ վար,
Լաքին անլէրէ թէսէլլի վէրէն եօգ տըր։
2 [9]Վէ պէն պունտան էվվէլ իրթիհալ էթմիշ օլան էօլիւլէրի,
Պագը գալըպ հալա հայաթտա պուլունանլարտան պախթիյար 'ատտ էյլէտիմ։
3 [10]Լաքին շիմտիյէ տէյին վիճուտէ կէլմէմիշ,
Վէ կիւնէշ ալթընտա իշլէնիլէն ֆէնա իշի կէօրմէմիշ օլան՝
Իքիսինտէն տէ էյի տիր։
4 Վէ պէն հէր էմէյի,
Վէ հէր միւէսսէր օլան իշի կէօրտիմ՝
Քի անլէրտէն տօլայը պիր ատէմէ գօնշըսը հասէտ էտէր.
Պու տախի պաթըլ վէ ճան սըգընթըսը տըր։
5 [11]Սէֆիհ քէնտի էլլէրինի պիրիպիրի իւսթինէ գօր,
Վէ քէնտի *նէֆսինի թէէֆ էտէր՝։

[1] Այ. 1։
[2] Մէզ. 49. 12,20։ 73. 22։ Պ. 2. 16։
[3] Թէք. 3. 19։
[4] Պ. 12 7։ [11. 9։
[5] Այ. 12։ Պ. 2. 24։ 5. 18։
[6] Պ. 2. 10։
[7] Պ. 6. 12։ 8. 7։ 10. 14։
[8] Պ. 3. 16։ 5. 8։
[9] Ցոր. 3. 17, վէ գայրի։
[10] Ցոր. 3. 11,16,21։ Պ. 6. 3։

6 [1]Րահաթլէ պիր ավուճ տօլուսը՝
Զահմէթի վէ ճան սըգընթըսըյլէ իքի ավուճ տօլուսընտան էյի տիր։
7 Վէ պէն տօնիւպ կիւնէշ ալթընտա պիր պաթըլ կէօրտիմ.
8 Պիր ատէմ վար քի րէֆիգի եօգ,
Օղլու եա գարնտաշը տախի եօգ տըր.
Լաքին հէփ էմէյինին նիհայէթի օլմազ.
[2]Կէօզլէրի տախի սէրվէթէ տօյմազ
Վէ՝ [3]Պէն քիմ իչիւն էմէք չէքիպ,
Նէֆսիմի խայրտան մահրում էտիյօրըմ՝ [4]ԱԴՂ.
Պու տախի պաթըլ օլուպ՝ ֆէնա պիր մէշղուլիյէթ տիր։
9 Իքի պիրտէն էյի տիր,
Զիրա էմէքլէրի իչիւն էյի էօրլէրի վար տըր.
10 Զիրա տիւշէրլէրսէ, պիրիպիրինի գալտըրըրլար.
Լաքին տիւշտիւյինտէ եալընըզ պուլունանըն վայ հալընա,
Զիւնքի անը գալտըրաճագ րէֆիգի եօգ տըր։
11 Վէ իքի քիշի [5]ԱԱՒ եաթարլար իսէ, ըսընըրլար.
Ֆագաթ եալընըզ օլան նաՒսըլ ըսընա պիլիր։
12 Էկէր պիր քիմսէ անլէրտէն պիրինէ զուլմ էտէրսէ,
Իքիսի անա մուգավէմէթ էտէ պիլիր.
Վէ իւչ գաթլը իփլիք գօլայ գօփմազ։
13 Ֆագիր վէ 'ագըլլը չօճուգ,
Արթըգ նասիհաթ գապուլ էթմէզ իխթիյար վէ սէֆիհ մէլիքտէն էյի տիր։
14 Զիրա [6]ԱԱՒ մէլիք օլմագ իչիւն զընտանտան չրգար,
Լաքին [7]ԱՒԱՒ մէլիք հալընտա տօղմուշ իքէն ֆագիր օլուր։
15 Կիւնէշ ալթընտա եաշայըպ կէզէնլէրին ճիհմլէսինի,
Անըն խէլէֆի օլաճագ չօճուգ իլէ կէօրտիմ։
16 Անլէրտէն էվվէլ մէվճուտ օլան խալգըն ճիհմլէսինին նիհայէթի եօգ տըր.
Սօնրատան կէլէնլէր տախի անընլէ մէսրուր օլմայաճագլար.
Պու տախի պաթըլ վէ ճան սըգընթըսը տըր։

ՊԱՊ 5

Ալլահա 'արզ ը 'իպատէթտէ, 8 հալ ը մազլումիյէթտէն Քէշէքքի էթմէքտէ, 10 վէ սէրվէթտէ պաթըլ պուլունտըղը։ 18 Պիր ատէմին քէնտի էմվալընտան ֆա'իտէ կէօրմէկի Ալլահընն 'աթիյէսի օլտըղը։

Պէյթ Ուլլահա կիրթիյինտէ՝ [8]այաղընը կէօզէթ,
Վէ [9]սէֆիհլէր գուրպանը 'արզ էթմէկտէն իսէ,
Տիկլէմէյէ եագլաշ.
Զինքի անլէր քէօթիւ իշլէտիքլէրինի պիլմէզլէր։
2 Աղզընկլէ 'աճէլէ էթմէ,

[1] Էմս. 6 10։ 24. 33։
[2] 'Իպր. էթինի եէր
[3] Էմս. 15. 16,17։ 16. 8։
[4] Էմս. 27. 20։ 18։վին.
[5] 2. 16։
[6] Մէզ. 39. 6։
[7] Պաղ Խուր. 3. 5։ Ես. 1. 12, վէ գայրի։
[8] 1Միւլ. 15. 22։ Մէզ. 50. 8։ Էմս. 15. 8։ 21. 27։ Ովս. 6. 6։
[9] Ցոր. 3. 1։

Digitized by Google

Վէ գալպին Ալլահըն հուզուրընտա սէօզ սէօյլէմէյէ իվմէսին,
Զիրա Ալլահ սէմատա տըր, սէն իսէ զէմինտէ սին.
Պու էճլտէն [ե]սէօզլէրինկ ազ օլսուն:
3 Զիրա րի՛յա էշղալ քէսրէթինտէն,
Վէ [զ]սէֆիհին սէսի սէօզ չօգլըղընտան իլէրի կէլիր:
4 [է]Ալլահա նէզր էթտիյինկ թագտիրտէ,
Անըն իֆասընտա կէճիքմէ.
Զիրա սէֆիհլէրտէն խօշնուտ օլմազ.
[ը]Նէզր էթտիյինկ շէյի իֆա էյլէ:
5 [թ]Նէզր էտիպ տէ իֆա էթմէմէքտէն իսէ,
Նէզր էթմէմէքլիյինկ էվլա տըր:
6 Պրագմա քի աղզընկ սէնին ճէսէտինին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլա,
[ժ]Վէ մէլիյին հուզուրընտա՝ Սէհվ օլտու՝ տէմէ.
Նի՞չին Ալլահ սէնին քէլամըն սէպէպիյլէ ղազապա կէլէ,
Վէ էլլէրինկին իշինի պօզա:
7 Զիրա րի՛յալարըն քէսրէթինտէ,
Վէ սէօզ չօգլըղընտա
Պաթըլլար վար տըր.
Ֆագաթ [ժ]սէն Ալլահտան գօրգ:
8 [ի]Էկէր վիլայէթտէ [ի]ֆագիրէ զուլմ էտիլտիյինի,
Վէ հագգ ու 'ատալէթին իպթալ օլունտըղընը կէօրիւր իսէն,
Պու մատտէյէ թէ'աճճիւպ էթմէ.
Զիրա 'ալի օլանլարըն մաֆէվգինտէ օլան 'Ալի տիգգաթ էտէր.
Վէ անլէրտէն զիյատէ 'Ալի օլան վար տըր:
9 Վէ զէմինտէն հաբէլ օլան ֆա՛իտէ 'ումումա' ա՛իտ տիր.
Թարլա մէլիյէ տախի խըտմէթ էտէր:
10 Կիւմիւշիւ սէվէն կիւմիւշէ,
Վէ սէրվէթի սէվէն վարիտաթա տօյմազ.
Պու տախի պաթըլ տըր:
11 Նի՛մէթ չօղալտըգճա
Անը եէյէնլէր տախի չօղալըր.
Վէ սահիպլէրինէ,
Կէօզլէրիյլէ կէօրմէքտէն ղայրի նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր:
12 Զալըշան ատէմին,
Ազ վէ եա չօգ եէսին, ույգուսը թաթլը օլուր.
Ամմա զէնկինին թօգ պուլունմասը
Անը րահաթ ույումաղա պրագմազ:
13 [կ]Կիւնէշ ալթընտա աղըր պիր պէլիյյէ կէօրտիւմ,
Պու տախի սահիպլէրինին զարարը իշինն սագլանըլան մալ տըր:
14 Վէ պու մալ ֆէնա իշ իլէ զայ՝ օլուր.
Վէ պիր օղուլ թէվլիտ էտէր վէ էլինտէ պիր շէյ եօգ տըր:
15 [է]Վալիտէսինին պաթընընտան նասըլ չըգտը իսէ,
Հէմման կէլտիյի սուրէթլէ չըփլագ օլարագ 'ավտէթ էտիպ կիտէր,
Վէ պէրապէր կէօթիւրմէք իւզրէ քէնտի էմէյինտէն էլինէ պիր շէյ ալմազ:
16 Պու տախի աղըր պիր պէլիյյէ տիր,
Նէ վէճճէլէ կէլտի իսէ, հէմման էօյլէ կիտէր.
Վէ [պ]պատի հէվայա չալըշմասը յլէ՞նէ իսթիֆատէ էտէր:
17 Հէմ տէ հէփ կիւնլէրինտէ [զ]զուլմէթտէ թա'ամ էտէր,
Վէ տէրտի իլէ չօգ ղամմ ու հիտտէթի վար տըր:
18 Իշթէ էյի պուլտըղըմ պու տըր.
[ն]Կիւզէլ տիր քի Ալլահըն պիր ատէմէ վէրտիյի պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ եէսին վէ իչսին,
Վէ կիւնէշ ալթընտա չէքտիյի հէր էմէյին խայրընը կէօրսիւն.
[ղ]Զիրա անըն նասիպի պու տըր:
19 Վէ [ժ]հէր հանկը ատէմէ Ալլահ սէրվէթ վէ մալ վէրիր,
Վէ անտէն եէմէյէ վէ նասիպինի ալմաղա,
Վէ էմէյինտէն լէզզէթ պուլմաղա գուտրէթ վէրիր իսէ,
Պու Ալլահըն 'աթիյէսի տիր:
20 Զիրա 'էօմրինինւն կիւնլէրինի չօգ թէզէքքիւր էթմէզ,
Զինքի Ալլահ անը գալպ մէսէրրէթիյլէ միւսթէճապ գըլար:

ՊԱՊ 6

Իսթիֆատէ օլունմայան ատէրվէթին, 3 ֆագր ը հալտէ քէսրէթ ի էվլատըն, 6 իսթիյարլըգտա ֆագր ը հալըն, 9 վէ չօգ արզուվէրին պաթըլ օլտըղը:

1 Կիւնէշ ալթընտա պիր պէլիյյէ կէօրտիւմ.
Պու տախի ատէմլէր արասընտա չօգ պուլունուր:
2 Ատէմ վար տըր քի Ալլահ անա սէրվէթ վէ էմվալ վէ 'իզզէթ վէրիր,
[բ]Վէ ճանընըն արզուլէտիյի պիր շէյ էքսիք տէյիլ տիր,
[գ]Լաքին անտէն եէմէյէ Ալլահ անա գուտրէթ վէրմէզ,
Անճագ անը պիր եապանճը քիմսէ եէր.
Պու տախի պաթըլ վէ ֆէնա պիր պէլիյյէ տիր:
3 Ատէմին եիւզ էվլատը օլսա,
Վէ չօգ սէնէ եաշասա,
Վէ սէնէլէրինին կիւնլէրի չօգ օլսա,
Ֆագաթ ճանը խայրա տօյմազ իսէ,
Վէ [դ]տէֆնի օլմազ իսէ,
Պէն տէրիմ քի [ե]սրգթ անտէն էյի տիր.

[է] Լմա. 10. 19։ Մատթ. 6. 7։
[ը] Լմա. 10. 19։
[թ] Ա'մո. 30. 2։ Թէս. 23. 21-23։ Մէզ. 50. 14։ 76. 11։
[ժ] Մէզ. 66. 13,14։
[ի] Լմա. 20. 25։ Ա'մալ. 5. 4։
[լ] 1Կոր. 11. 10։
[խ] Պ. 12. 13։
[ծ] Պ. 3. 16։
[կ] Մէզ. 12. 5։ 58. 11։ 82. 1։
[հ] Պ. 6. 1։
[ձ] Ծոբ. 1. 21։ Մէզ. 49. 17։ 1. Տիմ. 6. 7։
[ղ] Լմա. 11. 29։
[ճ] Պ. 1. 3։
[մ] Մէզ. 127. 2։
[յ] Պ. 2. 24։ 3. 12,13, 22։ 9. 7։ 11. 9։ 1Տիմ. 6. 17։
[ն] Պ. 2. 10։ 3. 22։
[շ] Պ. 2. 24։ 3. 13։ 6. 2։
[ո] Պ. 5. 13։
[չ] Ծոբ. 21. 10, վէ պսալիւ։ Մէզ. 17. 14։ 73. 7։
[պ] Ղուկ. 12. 20։
[ջ] 4Մխլ. 9. 35։ Եա. 14. 19, 20։ Երեմ. 22. 19։
[ռ] Ծոբ. 3. 16։ Մէզ. 58. 8։ Պ. 4. 3։

Digitized by Google

4 Զիրա պու պաթըլլըգլէ կէլիր,
վէ զուլմէթլէ կիտէր,
վէ իսմի զուլմէթլէ սէթը օլունուր։
5 Հէմ տախի կիւնէշի կէօրմէտի, վէ ոէէ հէ պիլմէտի իսէ տէ,
Պունուն օլ պիրինտէն զիյատէ բահաթը վար։
6 Լաքին օ իքի քէրրէ պիկ սէնէ եաշար իսէ,
վէ պիր խայր կէօրմէզ իսէ...,
Ճիւմլէսի պիր մահալէ կիթմէ՚զ մի։
7 ՚Ատէմին պիւթիւն էմէյի աղզը իչիւն տիր,
վէ լաքին ճան տօյմազ։
8 Զիրա էհլ ի հիքմէթին սէֆիհտէն զիյատէ նէսի՚ վար.
Եաշայանլար արասընտա եիւրիւմէյի պիլէն ֆագիր նէյի՚ մալիք օլուր։
9 Կէօզլէրլէ կէօրմէք ճանտան արզու չէքմէքտէն էյի տիր.
Պու տախի պաթըլ վէ ճան սըգընթըսը տըր։
10 Նէ քի օլտու իսէ, անըն իսմի գօնուլմըշ տըր.
վէ ինսան օլտըղը մա՚լիմ տիր.
՚Վէ քէնտիսինտէն գուվվէթլի օլան իլէ միւճատէլէ էտէմէզ։
11 Մատամ քի պաթըլլըղը չօղալտան չօգ շէյ վար,
Ատէմէ նի՚ գալըր։
12 Զինքի ՚կէօլկէ կիպի կէչիրտիյի ֆանի ՚էօմրինիւն միւտտէթինտէ,
Հայաթտա ատէմ իչիւն խայրը նէ իտիյինի քի՚մ պիլիր.
Զիրա ՚ատէմէ կիւնէշ ալթընտա քէնտիսինտէն սօկրա նէ օլաճաղընը քի՚մ պիլտիրէճէք տիր։

ՊԱՊ 7

Էյի նամըն մէրդուպ վէ մաթէմին ֆէրահտան էվլա օլտըղը։ 7 Սապրըն վէ գանա՚աթըն, 11 վէ հիքմէթին ֆագիլէթի։ 23 Հիքմէթին Քահնիլի միւշթաք օլտըղը։

Էյէ նամ խօշ րա՚հալը եաղտան,
վէ վէֆաթ կիւնիւ վէլատէթ կիւնիւնտէն էյի տիր։
2 Մաթէմ պուլունան խանէյէ կիթմէք,
Զիյաֆէթխանէյէ կիթմէքտէն էյի տիր.
Զիրա հէր ատէմին ՚ագըպէթի օ տըր,
վէ հայաթտա օլան անը տէր խաթըր էտէր։
3 Հիւզն կիւլմէքտէն խայրը տըր.
՚Զիրա եիւզիւն ղաննաք օլմասը գալպի *միւֆէրրահ գըլար՚՚։
4 Հիքմէթ սահիպլէրինին գալպի մաթէմ պուլունան խանէտէ տիր.
Ֆագաթ սէֆիհլէրին գալպի մէսէրրէթխանէտէ տիր։
5 ՚Էհլ ի հիքմէթին թա՚զիրինի իշիթմէք,
Սէֆիհլէրին նաղմէսինի իշիթմէքտէն էվլա տըր։
6 ՚Զիրա գազան ալթընտա տիքէնլէրին սէսի նասըլ իսէ,
Սէֆիհլէրին կիւլիւշիւ տախի էօյլէ տիր.
Պու տախի պաթըլ տըր։
7 Հագիգաթէն զուլմ էհլ ի հիքմէթի տիվանէ էտէր,
՚Վէ րիշվէթ գալպի իֆսատ էյլէր։
8 Պիր իշին խիթամը պիտայէթինտէն խայրը տըր.
Վէ ՚րուհու սապրը օլան՝ րուհու մաղրուր օլանտան էյի տիր։
9 ՚Րուհընկլէ ղազապա ՚աճէլէ էթմէ,
Զիրա ղազապ սէֆիհլէրին տէրունինտէ գարարլաշըր։
10 Նէտի՚ն օլտու քի՝ էվվէլքի կիւնլէր շիմտիքիլէրտէն էյի իտի՝ տէմէյէսին,
Զիրա պու խուսուստա օլան սիւ՚ալըն՚ ագիլանէ տէյիլ տիր։
11 Հիքմէթ միրաս կիպի էյի տիր,
Վէ ՚կիւնէշի կէօրէնլէրէ ֆա՚իտէլի տիր։
12 Զիրա հիքմէթ սայէպան տըր.
Ագչէ ոոէէ սայէպան տըր.
Լաքին ՚իլմին ֆա՚իտէսի շ- ոըր էէ,
Հիքմէթ քէնտի սահիպլէրինի իհեա էտէր։
13 Ալլահըն իշինէ նազար գըլ.
Զիրա ՚անըն էյրիլթտիյինի քի՚մ տօղրուլտա պիլիր։
14 ՚Խայր կիւնիւնտէ միւֆէրրահ օլ,
Վէ պէլա կիւնիւնտէ տիգգաթ էթ.
Վէ պունլարը Ալլահ պիրիպիրինէ մուգապիլ էյլէտի,
Թա քի ատէմ քէնտինտէն սօկրա պիր շէյ պուլմայա։
15 Ֆանի կիւնլէրիմտէ ոոնոո քեաֆֆէսինի կէօրտիւմ.
՚Սալիհ վար տըր քի սալահընտա հէլաք օլուր,
Վէ շէրիր վար քի քէօթիւլիյիւնտէ մու՚ամմէր օլուր։
16 ՚Զիյատէսիյլէ սալիհ օլմա,
՚Վէ քէնտինկի իֆրաթլէ ՚ագիլ կէօսթէրմէ.
Նիչիւն քէնտինկի հէլաք էտէսին։
17 Զիյատէսիյլէ շէրիր օլմա, սէֆիհ տախի օլմա.
՚Նի՚չիւն վագթընկ կէլմէզտէն էօլէսին։
18 Էյի տիր քի պիրինի թուլթասըն,
Վէ օլ պիրինտէն տախի էլինկի չէքմէյէսին.
Զիրա Ալլահտան գօրգան ատէմ քեաֆֆէսինտէն գուրթուլուր։
19 ՚Հիքմէթ էհլ ի հիքմէթէ՝ շէհիրտէ պուլունան օն զապիթտէն զիյատէ գուվվէթլի վէրիր։
20 ՚Զիրա զէմինտէ սալիհ ատէմ եօգ տըր,
Քի էյիլիք էտէր վէ կիւնահ իշլէմէզ։

ՂԵմս. 16. 26։
Ե Յոբ. 9. 32։ Եա. 45. 9։ Երեմ. 49. 19։
Ը Մէզ. 102. 11։ 109. 23։ 144. 4։ Յակ. 4. 14, 15։
Թ Մէզ. 39. 6։ Պ. 8. 7։
— —
ժ ԼՄս. 22. 1։
ԺԱ 2Կորն. 7. 10։
* Եբ.՝ իսլահ էտէր
ԺԲ Պաղ Մէզ. 141. 5։
ԼՄս. 13. 18։ 15. 31, 32։
ԺԳ Մէզ. 118. 12։ Պ. 2. 2։
ԺԴ Խուր. 23. 8։ Թէս. 16. 19։
ԺԵ ԼՄս. 14. 29։
ԺԶ ԼՄս. 14. 17։ 16. 32։ Յակ. 1. 19։
ԺԷ Պ. 11. 7։
ԺԸ Պաղ Յոբ. 12. 14։ Պ. 1. 15։ Ես. 14. 27։
ԺԹ Պ. 3. 4։ Թէս. 28. 47։
Պ. 8. 14։
ԻԱ ԼՄս. 25. 16։
ԻԲ Իսմ. 12. 3։
ԻԳ Յոբ. 15. 32։ Մէզ. 55. 23։ ԼՄս. 10. 27։
ԻԴ ԼՄս. 21. 22։ 24. 5։
Պ. 9. 16, 18։
ԻԵ 3Մէլ. 8. 46։ 2Թէզ. 6. 36։ ԼՄս. 20. 9։ Իսմ. 3. 23։ 1Յովհ. 1. 8։

Digitized by Google

21 Վէ հէր սէօյլէնիլէն սէօզէ տիգգաթ էթմէ,
Օլմայա քի գուլբկըն սանա սէպպ էթտիյինի իշի-
տէսին.
22 Զիրա գալպինկ պիլիր քի սէն տախի չօգ տէֆ'ա պաշ-
գալարա սէպպ էյլէտին:
23 Պունուն ճիւմլէսինի հիքմէթլէ թէճրիպէ էյլէտիմ.
Պէն էհլ ի հիքմէթ օլայըմ՝ տէտիմ.
Լաքին հէ-ռէր պէնտէն ուզագ իտի:
24 Ուզագ օլան նէ օլտրդընը
Վէ փէք տէրին օլանը քիմ պուլուր:
25 Պէն՝ հիքմէթ իլէ ֆէհմի պիլմէք վէ թէֆթիշ ու թէ-
ֆահհիւս էթմէք իչինն
Վէ սէֆահէթին շէրրինի,
Վէ համագաթ իլէ տիվանէլիյի պիլմէք իչին գալ-
պիմլէ տօլաշտրմ:
26 Վէ պէն գալպի տուզագ վէ քէմէնտ,
Վէ էլլէրի զէնճիր օլան գարըյը էօլիմտէն աճը
պուլտրմ.
Ալլահրն ինտինտէ մագպուլ օլան անտէն գուրթուլըր,
Վէ կիւնահքեար օլան անա թուրթուլըր:
27 Վա'իզ տէր քի՝ Իշթէ հիսապընը պուլմագ իչին
Պիրէր պիրէր պայրաք պունու պուլտրմ.
28 (Հէր նէ գատար տահա արամագտա իսէմ տէ, պու-
լամայօրըմ.)
Պինկտէ պիր պարչք ատէմ պուլտրմ,
Ֆագաթ պու ճիւմլէնին իչինտէ պիր պարչք գարը
պուլմատրմ:
29 Իշթէ եալընըզ շունու պուլտրմ քի,
Ալլահ՝ ատէմի տօղրու խալգ էթտի.
Լաքին անլէր չօգ իճատլար արատրլար:

ՊՍՊ 8

Մէլիքլէրէ լծա'աքրն վիւճուպը: 6 Միւսթագպէլին մէճնուլիյէթի: 9 Շէրիրլէրին ճէզա չէքէճէքլէրի: 11 Թագվա սահիպլէրի իլէ ֆագր ը հալտէ կէչինմէք՝ շէրիրլէր իլէ րէֆահ ը հալտէ պուլունմատան էվլա օլտրդը: 16 Ալլահրն իչինին Թէֆթիշ օլունամայաճաղը:

Էհլ ի հիքմէթ կիպի քիմ վար,
Վէ քէլամըն թէֆսիրինի քիմ պիլիր.
Ատէմին հիքմէթի քէնտի եիւզիւնիւ րուշէն գըլար,
Վէ եիւզիւնիւն սէրթլիյի տէյիշիր:
2 Պէն ռէբբ+է մէլիյին էմրինի հրֆզ էտէսին,
Պ... տախի Ալլահրն հագգը իչին օլան եէմին
սէպէպինտէն ե...:
3 Անրն հուզուրընտան կիթմէյէ 'աճէլէ էթմէ.
Քէօթիւ իշտէ իսրար էթմէ,
Զիրա օ նէ իսթէրսէ, եափար:
4 Մէլիյին քէլամը նէրէտէ իսէ, օրատա հիւքմ վար.
Վէ քիմ անա՝ նէ եափըյօրսըն՝ տէյէ պիլիր:
5 Էմրի հրֆզ էտէն՝ պէլայա օղրամազ,
Վէ էհլ ի հիքմէթին գալպի՝ վագթը վէ միւնասէպէթի
պիլիր.
6 Զիրա հէր իշին վագթը վէ միւնասէպէթի վար,
Զիրա ինսանրն տէրտի քէնտի իւզէրինտէ աղրը տրր:
7 Զինքի օլաճագ շէյի պիլմէզ.
Վէ նասըլ օլաճաղրընը անա քիմ պիլտիրէճէք տիր:
8 Րուհու ալը գօմագ իչին րուհա թէսալլուպ էտէն
ատէմ եօգ,
Վէ էօլիմ կինինէ թէսալլուպ էտէն ատէմ եօգ տրր.
Վէ պու ճէնքտէ սալը վէրմէք եօգ տրր.
Վէ շէրր անը իրթիքեապ էտէնէրի խէլաս էթմէզ:
9 Պունուն քեաֆֆէսինի կէօրտիմ,
Վէ կինէշ ալթընտա օլան հէր իշէ զիյատէսիյէ
տիգգաթ էյլէտիմ:
Վագրթ վար քի պիր ատէմ քէնտի պէլասը իչին
Պաշգա պիր ատէմէ մուսալլաթ օլուր:
10 Վէ պէօյլեճէ կէօրտիմ քի շէրիրլէր կէօմիլտիլէր,
Վէ կիրիպ մուգատտէս մահալտէն կիթտիլէր,
Վէ պու շէյլէրի իշլէտիքլէրի շէհրտէ ունուտուլտրլար.
Պու տախի պաթրլ տրր:
11 Քէօթիւ իշ իւզէրինէ հիւքմ չապուգ իճրա օլուն-
մատրրընտան,
Պէնի ատէմին գալպի քէօթիւլիւք էթմէք ...էյլէ
տօլու տրր:
12 Կինահքեար եիւզ քէրրէ քէօթիւլիւք էթսէ
Վէ 'էօմրէ- տախի ուզուն օլսա,
Եինէ պէն էյի պիլիրիմ քի Ալլահտան գօրգանլարա,
Հուզուրընտան խավֆ էտէնլէրէ խայր կէլէճէք տիր:
13 Ամմա շէրիրէ խայր օլմազ,
Վէ կէօլկէ կիպի օլան 'էօմրինիւ ուզատամազ.
Զիրա Ալլահտան գօրգմազ:
14 Եէր իւզէրինտէ վուգու՝ պուլան պիր պաթրլ վար.
Սալիհլէր վար քի,
Շէրիրլէրին *միւսթահագգ օլտրդը շէյ" անլէրէ իսա-
պէթի էտէր,
Վէ շէրիրլէր վար տրր քի,
Սալիհլէրին *միւսթահագգ օլտրդը շէյ" անլէրէ իսա-
պէթի էտէր.
Պու տախի պաթրլ տրր՝ տէտիմ:
15 Վէ պէն մէսէրրէթի մէտհ էթտիմ.
Զիրա կինէշ ալթընտա՝ ատէմէ

յ Րօմ. 1. 22:
ղ Յոբ. 28. 12, 20: 1 Տիմ. 6. 16:
ճ Րօմ. 11. 33:
մ Պ. 1. 17: 2. 12:
յ Էմս. 5. 3, 4: 22. 14:
ն Պ. 1. 1, 2:
շ Յոբ. 33. 23: Մէզ. 12. 1:
ո Թէք. 1. 27:
չ Թէք. 3. 6, 7:
պ Էմս. 4. 8, 9: 17. 24: Պագ Ա'մալ. 6. 15:
ջ Թէս. 28. 50:
ռ Եզեկ. 17. 18: Պագ 1 Թէվ. 29. 24: Րօմ. 13. 5:
ս Պ. 10. 4:
վ Յոբ. 34. 18:
տ Պ. 3. 1:
ր Էմս. 24. 22: Պ. 6. 12: 9. 12: 10. 14:
ց Յոբ. 14. 5: Մէզ. 49. 6, 7:
ւ Մէզ. 10. 6: 50. 21: Ես. 26. 10:
փ Ես. 65. 20: Րօմ. 2. 5:
ք Մէզ. 37. 11, 18, 19: Էմս. 1. 32, 33: Ես. 3. 10, 11: Մատթ. 25. 34, 41:
օ Մէզ. 73. 14: Պ. 2. 14: 7. 15: 9. 1-3:
* Իպր. իւրինէ կէօրէ
ֆ Պ. 2. 24: 3. 12, 22: 5. 18: 9. 7:

Digitized by Google

Եէմէք վէ իչմէք վէ մէսրուր օլմագտան ղայրի էյի
պիր շէյ եօգ տըր.
Զիրա կիւնէշ ալթընտա Ալլահըն անա վէրտիյի 'էօմ-
րիւնիւն միւտտէթինտէ,
Էմէյինտէն անա գալան պու տըր:
16 Հիքմէթի պիլմէյէ,
Վէ եէր իւզէրինտէ օլան էշղալը ակլամաղա
Զիյատէսիյլէ տիգգաթ էթտիյիմտէ՝
(Զիրա կէճէ կիւնտիւզ կէօզիւ ույգու կէօրմէյէն ա-
տէմ վար,)
17 Ալլահըն պիւթիւն իշի հագգընտա պունու կէօր-
տիւմ քի,
Ատէմ կիւնէշ ալթընտա իշլէնիլէն իշի պուլամազ.
Ատէմ հէր նէ գատար արամաղա չալըշըր իսէ տէ՝
պուլմազ,
Վէ էհլ ի հիքմէթ պիլմէք իտտիասընտա օլսա պիլէ,
պուլամայաճագ տըր:

ՊԱՊ 9

Սալիհէ վէ շէրիրէ վագը՝ օլան շէյին պիր օլտըղը։ 4 Ինսանըն մուաջազա էօլէճէյի. 7 պու էճլտէն ֆէյսահլէ 'էօմր կէչիրմէք քեար ը 'ազըլ օլտըղը։ 11 Հէր շէյին մուգատտէր օլուպ, 13 հիքմէթին տախի գուվվէթտէն էյի օլտըղը։

9 Իրա պունուն ճիմլէսինի թէֆթիշ էթմէք իւզրէ,
Քեաֆֆէսինի գալպիմէ գօտրմ,
Քի սալիհլէր վէ հիքմէթ սահիպլէրի վէ անլէրին
իշլէրի
Ալլահրն էլինտէ տիր.
Ատէմ կէրէք մուհապպէթի վէ կէրէք 'ատավէթի
պիլմէզ.
Քեաֆֆէսի էօնլէրինտէ տիր:
2 Հէր շէյ ճիմլէյէ պիլա ֆարգ վագը' օլուր.
Սալիհէ վէ շէրիրէ,
Էյի վէ փաք օլանա վէ նափաք օլանա,
Զէպհ էտէնէ վէ զէպհ էթմէյէնէ
Վագը' օլան շէյ պիր տիր.
Էյի օլան նասըլ իսէ, կիւնահքեար տախի էօյլէ տիր.
Եէմին էտէն՝ եէմինտէն գօրգան կիպի տիր:
3 Կիւնէշ ալթընտա վուգու'ա կէլէն իշլէրին ճիմլէսինտէ
Քէօթիւ շէյ շու տըր քի,
Ճիմլէյէ վուգու' պուլան շէյ պիր տիր.
Վէ տախի պէնի ատէմին գալպի
Քէօթիւլիւքլէ տօլու օլմաղլէ,
Հայաթտա օլտըգճա գալպլէրինտէ տիվանէլիք վար.
Վէ անտէն սօնրա էօլիւլէրէ ՚՚ՙՙՙ:
4 *Զիրա քիմ քի ճիմլէ հայաթտա օլանլարա րէֆիգ
օլուր իսէ,
Անըն իչիւն իւմիտ վար՚՚.
Վէ տիրի քէօփէք էօլիւ արսլանտան էյի տիր:
5 Զիւնքի հայաթտա օլանլար էօլէճէքլէրինի պիլիրլէր,
Ֆագաթ ՚էօլիւլէր պիր շէյ պիլմէզլէր.
Վէ արթըգ իւճրէթլէրի եօգ տըր,
Զիրա ՚նամ՚ ու նիշանլարը ունուտըլմըշ տըր:
6 Անլէրին կէրէք մուհապպէթի, կէրէք 'ատավէթի
Վէ կէրէք հասէտի մահվ օլմուշ տըր.
Վէ կիւնէշ ալթընտա օլան հիչ պիր շէյտէ,
Արթըգ միւ'էպպէտէն անլէրին պիր նասիպի եօգ տըր:
7 Կիթ, ՚էքմէյինի մէսէրրէթլէ եէ,
Վէ շէրապընը ֆէրահ ը գալպլէ իչ,
Զիրա Ալլահ սէնին իշլէրինտէն զաթէն րազի օլմուշ
տըր:
8 Էլպիսէկ հէր վագըթ պէյազ օլսուն,
Վէ պաշընկտան եաղ էքսիք օլմասըն:
9 Սէվտիյինի զէվճէկ իլէ ֆանի կիւնլէրինկին ճիմլէսինտէ,
Կիւնէշ ալթընտա Ալլահ սանա վէրտիյի ֆանի 'էօմ-
րիւնկիւն պիւթիւն միւտտէթինտէ
Ֆէրահլէ 'էօմր կէչիր.
Զիրա պու 'էօմրտէ կիւնէշ ալթընտա չէքտիյինկ է-
մէքտէն նասիպինկ պու տըր:
10 Էլինկ իշլէմէյէ հէր նէ պուլտու իսէ,
Անը գուվվէթինկլէ իշլէ,
Զիրա օլ կիթմէքտէ օլտըղընկ հավիյէտէ
Իշ վէ թէտպիր վէ 'իլմ վէ հիքմէթ եօգ տըր:
11 Տէօնտիւմ ՚վէ կիւնէշ ալթընտա կէօրտիւմ քի,
Եարըշ՚ չապուգ գօշանլարա,
Վէ ճէնք՚ գուվվէթլիլէրէ,
Վէ էքմէք՚ հիքմէթ սահիպլէրինէ,
Վէ սէրվէթ՚ 'ագիլլէրէ,
Վէ լուքֆ՚ 'արիֆլէրէ մախսուս տէյիլ տիր.
Անճագ վագըթ ու պախթ ճիմլէսինէ րասթ կէլիր:
12 Զիւնքի ՚ատէմ պիլէ քէնտի վագթընը պիլմէզ.
Պալըգլար քէօթիւ աղա թուլթուլըր,
Վէ գուշլար ֆախա թուլթուլըր.
Պէօյլէ տէ պէնի ատէմ իւզէրինէ քէօթիւ վագըթ ան-
սըզըն կէլինճէ՚ անլէր տախի ՚տուզաղա տիւ-
շէրլէր:
13 Կիւնէշ ալթընտա պու հիքմէթի տախի կէօրտիւմ,
Վէ պանա պէօյիւք կէօրիւնտիւ.
14 ՚Պիր քիւչիւք շէհր վէ իչինտէ ազ ատէմ վար իտի,
Վէ իւզէրինէ պիր պէօյիւթ մէլիք կէլիպ՚ անը մու-
հասէրէ էթտի,
Վէ անա գարշը պէօյիւք մէթէրիսլէր եափտը.
15 Վէ անըն իչինտէ պիր ֆագիր էհլ ի հիքմէթ ատէմ
պուլունտու,

ֆ Յոբ. 5. 9։ Փ. 3. 11։ Բամ. 11. 33։ Մէզ. 73. 16։
ֆ Յոբ. 21.7, վէ դայրի։ Մէզ. 73. 3, 12, 13։ Մաղ. 3. 15։
• ԵՒՒ Զիրա միւսՔէնտա օլան քի՞մտիր. Պէրհայաթ օլանլարըն ճիմլէսի իչինն իւմիտ վար
վար
ֆ Յոբ. 14. 21։ [14։
ֆ Յոբ. 7.8-10։ ես. 26.
ֆ Փ. 8. 15։
ֆ Փ. 2. 10,24։ 3. 13, 22։ 5. 18։ [9. 23։
ֆ Ամովս. 2.14,15։ երեմ.
ֆ Փ. 8. 7։
ֆ Բամ. 29.6։ Ղուկ. 12. 20, 39։ 17. 26, վէ դայրի։ 1Սէլ. 5. 3։
ֆ Պաղ 2Մ իւլ. 20.16-22։

Digitized by Google

Վէ հիքմէթիյլէ շէհրի գուրթարտը.
Ֆագաթ պու ֆագիր ատէմի խաթրա կէթիրէն պու-
լունմատը:
16 ՙՎէ պէն տէտիմ՝ քի՝
Հէր նէ գատար ՙֆագիրին հիքմէթի թահգիր օլունուպ՝
Սէօզլէրի տինլէնիլմէզ իսէ տէ,
Եինէ հիքմէթ գուվվէթտէն էյի տիր:
17 Հիքմէթ սահիպլէրինին եավաշ սէօզլէրի՝
Սէֆիհլէր իւզէրինէ հիւքիմէթ էտէնին պաղրըշըն-
տան էյի իշիտիլիր:
18 ՙՀիքմէթ՝ հարպ ալէթլէրինտէն էյի տիր.
Լաքին ՙպիր կիւնահքեար չօգ խայրըն զայ՝ օլմա-
սընա սէպէպ օլուր:

ՊԱՊ 10

Հիքմէթէ վէ համագաթա, 16 էյի վէ քէօթիւ հիւքմտարլարա, 18 Քենպէլլիյէ, 19 վէ ազչէյէ, 20 հէմ տէ մէլիքլէրէ րի'այէթ էթմէյէ տա'իր տիր:

Եօլմիւշ սինէքլէր 'աթթարըն եաղընը գօգուտըր.
Պիր ազ համագաթ տախի հիքմէթ վէ 'իզզէթ խու-
սուսընտա մի'թէպէր օլանը չ-ր է-ա է-ր:
2 Էհլ ի հիքմէթին գալպի սաղընտա տըր.
Վէ սէֆիհին գալպի սօլընտա տըր:
3 Ահմագ ատէմ եօլտա կիտէր իքէն,
'Ագլը նօգսան օլուպ ՙքէնտիսի ահմագ օլտըղընը
հէր քէսէ պէյան էտէր:
4 Էկէր հիւքմտարըն ղազապը սէնին 'ալէյհինէ ա-
լէվլէնիր իսէ,
ՔՄահալընտան կիթմէ.
Զիրա ՙլէթաֆէթ՝ պէօյիւք գապահաթլարընն էօնիւ-
նիւ ալըր:
5 Կիւնէշ ալթընտա կէօրտիյիւմ՝ պիր քէօթիւլիւք վար
տըր.
Պու տախի հիւքմտար թարաֆընտան վագը օլան
սէհվ տիր:
6 ՙՀամագաթ 'ալի մէնսէտլէրէ գօնուլուր,
Վէ զէնկինլէր ալչագ մահալլէրտէ օթուրուրլար:
7 Գուլլարը ՙաթլարա պինմիշ,
Վէ պէյլէրի, եէր իւզէրինտէ գուլլար կիպի եիւրիւր
կէօրտիւմ:
8 ՙՋուգուր գազան՝ քէնտիսի իչինէ տիւշէր,
Վէ չիթ սէօքէնի եըլան ըսըրըր:
9 Թաշլար քէսէն՝ անլէրտէն զիյան կէօրիւր.
Օտուն եարան՝ անընլէ թէհլիքէյէ տիւշէր:
10 Էկէր տէմիր քէօր իսէ, վէ գըլաղը վէրիլմէզ իսէ,
Օլ վագըթ զիյատէ գուվվէթ գուլլանմալը.
Ֆագաթ հիքմէթ՝ ֆէլահ պուլմագ իչիւն էյի տիր:
11 Էկէր եըլան ՙսիհր օլմագսըզըն սօգար իսէ,
Օ զէման էֆսունճընըն ֆա'իտէսի եօգ տըր:
12 ՙԷհլ ի հիքմէթին աղզընըն սէօզլէրի լաթիֆ տիր.
Լաքին ՙսէֆիհին տուտագլարը քէնտինի եուտար:
13 Անըն աղզընտան չրգան սէօզլէրին իպթիտասը հա-
մագաթ տըր,
Վէ սէօզլէրինին ինթիհասը ֆէնա տիվանէլիք տիր:
14 ՙՎէ ահմագ՝ սէօզ չօղալտըր.
Ատլմ նէ վուգու' պուլաճաղընը պիլմէզ.
Վէ քէնտիսինտէն սօկրա նէ օլաճաղընը
ՙԱննա քիմ պիլտիրէճէք տիր:
15 Սէֆիհլէրին էմէյի քէնտիլէրինի օսանտըրըր,
Զիրա շէհրէ կիթմէյի պիլմէզ:
16 ՙՎայ սանա, էյ տիյար, քի մէլիյիկ չօճուգ տըր,
Վէ պէյլէրինկ սապահլայընը թա'ամ էտէրլէր:
17 Նէ միւպարէք սին, էյ տիյար, քի մէլիյինկ ասըլ-
զատէ տիր,
Վէ ՙպէյլէրինկ իշրէթ իչիւն տէյիլ,
Անճագ գուվվէթ իչիւն վէ վագթը յէտէ թա'ամ էտէրլէր:
18 Զօգ թէնպէլլիքլէ պինա եըգըլըր,
Վէ էլլէրին կէվշէքլիյիյէ էվ տամլար:
19 Զիյաֆէթի քէյֆ իչիւն թէրթիպ էտէրլէր,
Վէ ՙշէրապ 'էօմրիւ ֆէրահլանտըրըր.
Վէ ագչէ հէր շէյէ քեաֆի տիր:
20 ՙՄէլիյէ ֆիքրինկտէ պիլէ պէտտու'ա էթմէ,
Վէ զէնկինլէրէ եաթագ օտանկտա պէտտու'ա էյլէմէ.
Զիրա հավա գուշու սէսի կէօթիւրէճէք,
Վէ գանատ սահիպի սէօզիւ հիքեայէ էտէճէք տիր:

ՊԱՊ 11

Մէրհամէթլի օլմաղա, 7 վէ զուլմէթ կիւնլէրինի վէ կէնճլիքտէ լուզ ի ճէզայը խաթըրտան չրգարմամաղա տա'իր տիր:

Էքմէյինկի ՙսուլարըն եիւգիւ իւզէրինէ աթ,
ՔԶիրա նինչէ կիւնլէրտէն սօկրա անը պուլաճագսընն:
2 ՙԵէտիյէ վէ տախի սէքիզէ ՙհիսսէ վէր,
ՙԶիրա զէմին իւզէրինէ նէ պէլա կէլէճէյինի պիլմէզսինն:
3 Պուլութլար տօլու օլուրլար իսէ,
Զէմին իւզէրինէ եաղմուր տէօքէրլէր.
Վէ աղաճ ճինուպէ եա շիմալէ տօղրու տիւշէրսէ,
Հէման տիւշտիյիւ եէրտէ գալըր:
4 Րիւզկեարը կէօզէտէն՝ էքին էքմէզ,
Վէ պուլութլարա պագան պիչէմէզ:
5 ՙՐիւզկեարըն եօլու հանկըսը օլտըղընը,

ՔՀ. 3. 22։ 6.12։ 8.7։ Ե. 3. 4,5,12։ 5.11։ Ի. Էմ. 31 4։ Ի. Մէզ. 104.15։ |23.5։ Խուր. 22.28։ Ա'մալ. 9,10։ 'Իպր. 6. 10։ Ի. Մէք. 5. 5։ — Պագ ես. 32. 20։ Բ. Թէս. 15.10։ Էմս. 19. 17։ Մատթ. 10. 42։ 2Կոր. 9. 8։ Դաղ. 6. 9,10։ 'Իպր. 6. 10։ Ի. Մէք. 112. 9։ Ղուկ. 6. 30։ 1 Տիմ. 6. 18, 19։ Ի. Եփես. 5. 16։ Ի. Յովհ. 3. 8։

Ի. Էմս. 21. 22։ 24. 5։ Գ. 7. 19։ Այ. 18։ Ե. Մարկ. 6. 2,3։ Ի. Այ. 16։ Ի. Ցնս. 7. 1,11,12։ — Էմս. 13. 16։ 18. 2։ Բ. Գ. 8. 3։ Ի. 1 Միւլ. 25. 24, վէ դայրի։ Էմս. 25. 15։ Ի. Եսա. 3. 1։ Ի. Էմս. 19. 10։ 30. 22։ Ի. Մէզ. 7.15։ Էմս. 26.27։ Ի. Մէզ. 58. 4,5։ Երեմ. 8. 17։ Ի. Էմս. 10. 32։ 12. 13։ Ի. Էմս. 10. 14։ 18. 7. Ի. Էմս. 15. 2։

Digitized by Google

Վէ Համիլէնին րահմինտէ քէմիքլէրին նասըլ էօ-
ճօ՛ռ էլէնէ պիլմէտիյիկ միսիլլիւ,
Պէօյլէ տախի ճիմլէնին խալիգի օլան Ալլահըն իշ-
լէրինի պիլմէզսին։
6 Սապահլայըն թօխումըկը է՛ք,
Վէ ախշամլայըն էլինկ պօշ տուրմասըն.
Ջիրա հանկըսը, պու մը, եօգսա օ մը՝ պէրէ՛քէթլի,
Եօգսա իքիսինին միւսավաթ իւզրէ էյի չըգաճաղընը
պիլմէզսին։
7 Ֆիլհագիգէ նուր շիրին տիր,
Վէ Կիւնէշի կէօրմէ՛ք կէօզլէրէ խօշ տըր։
8 Ֆագաթ ատէմ պիր չօգ սէնէ եաշայըպ,
Անլէրին ճիմլէսինտէ ֆէրահլանըր իսէ,
Զուլմէթ կիւնլէրինի տախի խաթրա կէթիրմէլի տիր,
Ջիրա անլէր չօգ օլաճագ տըր
Նէ քի օլաճագ իսէ, ճիմլէսի պաթըլ տըր
9 Էյ նէվճիվան, կէնճլիյիկտէ մէսրուր օլ,
Վէ կէնճլիյիկին կիւնլէրինտէ գալպկ սէնի ֆէրահ-
լանտըրսըն.
Վէ կէօնլիւկին խաթէտիյի եօլլարտա,
Վէ կէօզլէրինկէ էօշ կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ հարէ՛քէթ
էյլէ.
Ֆագաթ մա՛լիմիւկ օլսուն քի պունուն ճիմլէսի իչիւն
Ալլահ սէնի մուհաքէմէյէ կէթիրէ՛ք տիր։
10 Իմտի գալպկտէն քէտէրի կիտէր,
Վէ Հէէսէտինկտէն քէօթիւլիյիւ ուզագ էյլէ.
Զիրա սէպավէթ վէ կէնճլիք պաթըլ տըր։

ՊԱՊ 12

Կէնճլիքտէ Խալիգի Թէգէ՛ք քիւր էթմէ՛ք։ 8 Թա՛լիմ խուսուսընտա Վա՛իզին նէյէթի։ 13 Նէթիճէ ի քէլամ՝ Ալլահ զօրգուսը օլտըղը։

Վէ՞ սէնին Խալիգինի կէնճլիյինկին կիւնլէրինտէ
Թէզէ՛ք քիւր էյլէ,
0 զէման քի պէլա կիւնլէրի տահա կէլմէմիշ,
Վէ՝ Անլէրտէն խօշնուտ տէյիլ իմ՝ տէյէճէյինկ սէ-
նէլէր եագլաշմամըշ
2 Կիւնէշ իլէ նուր վէ այ իլէ եըլտըզլար գարարմամըշ,
Վէ եաղմուրտան սօկրա պուլուէ՛թ կէրի կէլմէմիշ տիր։
3 Օլ կիւն քի խանէ մուհաքըզլարը թիթրէ՛յէճէ՛քլէր,
Վէ գուվվէ՛թլի օլանլար էյիլէճէ՛ք,
Վէ իւյիւտէնլէր ազալտըգլարը իչիւն իշտէն գալա-
ճագլար,
Վէ փէնճէրէլէրտէն պագանլար գարարաճագլար
4 Վէ տէյիրմէն սէսի զա՛իֆլէնտիյինտէ
Սօգագտա գափուլար գափանաճագ,
Վէ գուշըն սէսիյլէ գալգըլաճագ,
Վէ Մուղանննիյէլէր սէսի քէսիլէճէ՛ք.
5 Հէմ տախի եիւքսէ՛ք եէրտէն գօրգաճագլար
Վէ եօլտա տէհշէթլի շէյլէր պուլունըր.
Վէ պատէմ աղաճը չիչէ՛քլէնէճէ՛ք,
Վէ չէ՛քիրկէ պիլէ եիւ՛ք օլաճագ,
Վէ իշթիհա՛ քէսիլէճէ՛ք.
Ջիրա ատէմ էպէտի Մէսքէնինէ կիտէր,
Վէ Մաթէմ էտինլէր սօգագտա տօլաշաճագլար տըր։
6 Կիւմիւշ թէլ գօփմազտան,
Վէ ալթուն թաս գըրըլմազտան,
Վէ տէսթի չէշմէնին եանրնտա փարէլէնմէզտէն,
Վէ գույու իւզէրինտէ՛քի տօլապ գըրըլմազտան Խա-
լէ՛ղնէ Ռեհէ՛մէ՛տ էյլէ։
7 Օ զէման թօփրագ էվվէլքի հալընա տէօնէճէ՛ք,
Վէ բուհ Ջանը վէրէն Ալլահա տէօնէճէ՛ք տիր։
8 Վա՛իզ տէտի քի՝ Պաթըլլարըն պաթըլը,
Հէր շէյ պաթըլ տըր։
9 Վէ գալտը քի Վա՛իզ՝ էհլ ի հիքմէթ օլտըղընտան
Խալգա Իլմ էօյրէթմէ՛քտէ տէվամ էթտի
Միվազէնէ վէ թէֆահհիւս էյլէյիպ,
Պիր չօգ էմսալ թէ՛լիֆ էյլէտի։
10 Վա՛իզ մագպուլ սէօզլէր պուլմաղա չալըշտը,
Վէ եազըլմըշ օլան՝ տօղրու վէ հագգ սէօզլէր տիր։
11 Հիքմէթ սահիպլէրինին սէօզլէրի իւկէնտէրէլէրէ
Վէ էրպապ ը էնճիւմէնին մընխլատըգլարը էնսէրլէրէ
պէկզէր.
Պիր չօպան թարաֆընտան վէրիլմիշ տիր։
12 Էլհասըլ, էյ օղլըմ, պունլարտան միւթէնէպպիհ օլ.
Զօգ քիթապ թէ՛լիֆ էթմէնին սօնու եօգ տըր,
Վէ Չօգ միւթալա՛ա վիճուտէ զահմէթ տիր։
13 Պու պիւթիւն քէլամըն նէթիճէսինի իշիտէլիմ.
Ալլահտան գօրգ վէ անըն էմրլէրինի հրֆզ էյլէ,
Ջիրա ինսանա ֆուրէ՛ օլանըն քեաֆֆէսի պու տըր։
14 Ջիրա Ալլահ հէր իշի,
Կէրէ՛ք էյիյի, կէրէ՛ք քէօթիւյիւ,
Կիզլի շէյլէրին ճիմլէսի իլէ պէրապէր
Մուհաքէմէյէ կէթիրէ՛ք տիր։

Ե Մէզ. 139. 14,15։ Ը 9. 7. 11։ Թ Ա՛տ. 15. 39։ Ժ 9. 12. 14։ Ի 2 Կոռ. 7. 1։ 2 Տիմ. 2. 22։ Լ Մէզ. 39. 5։ — Էմս. 22. 6։ Պագ Մէյս. 3. 27։ Խ Պագ 2 Մխ. 19. 35։ Ծ 2 Մխ. 19 35։ Կ Յոբ. 17. 13։ Հ Երեմ 9. 17։ Ղ Թէք. 3. 19։ Յոբ 34. 15։ Մէզ. 90. 3։ Ղ 9. 3. 21։ Ճ Ա՛տ. 16. 22։ 27. 16։ Յոբ. 34. 14։ Ես. 57. 16։ Զաք. 12. 1։ Մ Մէզ. 62. 9։ 9. 1. 2։ Յ 3 Մխ. 4. 32։ Ն 9. 1. 18։ Շ Թէս. 6. 2։ 10. 12։ Ո 9. 11. 9։ Մատ. 12. 36։ Ա՛մաղ. 17. 30, 31։ Բամ. 2. 16։ 14. 10, 12։ 1 Կոր. 4. 5։ 2 Կոր. 5. 10։ —

Digitized by Google

ԱՂՆԻՅԷԹ ԻՒԼ ԱՂԱՆԻ

ՊԱՊ 1

Մահպուպէնին մահպուպընա իգիար ը մուհապպէթի. 5 քէնտի քէնտինի Քավսիֆ էՔմէսի. 7 մահպուպընտան սիւրիւսիւնիւ նէրէտէ օՔյաՔտըղընը սօրմասը. 8 Մահպուպըն ճէվապը. 12 Մահպուպէ իլէ մահպուպընի պիրի պիրինէ իգիար ը մուհապպէթ էՔմէլէրիւ.

1 Սողոմոնըն Աղնիյէթ իւլ աղանիսի տիր.
2 Աղզընըն էօփմէլէրիյլէ պէնի էօփսիւն.
ᵇՋիրա ՚աշգրկ շէրապտան ա՚լա տըր:
3 Սէնին եաղլարըն խօշ րա՚իհալը տըր.
Սէնին իսմին տէօքիւլմիւշ եաղ տըր.
Պու էճլտէն պաքիրէլէր սէնի սեվէրլէր:
4 ᵇՊէնի ճէզպ էյլէ, ᵗարտրկճա գօշալըմ.
Մէլիք պէնի ᵏխալվէթլէրինէ կէօթիւրտիւ
Սէնին իլէ մէսրուր ու շատման օլալըմ.
Սէնին ՚աշգընը շէրապտան զիյատէ զիքր էտէլիմ.
Պիհագգընն սէնի սեվէրլէր:
5 Էյ Երուսաղէմ գըզլարը,
Պէն կեդարընն չատըրլարը,
Սողոմոնըն փէրտէլէրի կիպի
Էսմէր իսէմ տէ, կիւզել իմ:
6 Էսմէր օլտրղըմա պագմայընըզ
Զիւնքի պէնի կիւնէշ եագտը.
Վալիտէմին օղուլլարը պանա տարըլտըլար,
Պանա պաղլարը պէքլէթիւէր.
Քէնտի պաղըմը պէքլէմէտիմ:
7 Էյ ճանըմընն սեվկիւլիւսիւ, պանա խապէր վէր,
Սէ՚ղէ՚ղէ՚ նէրէտէ օթլատըրսըն,
Էօյլէ վագթը նէրէտէ եաթըրըրսըն.
Զիրա րէֆիգլէրինկին սիւրիւլէրի եանընտա
Նիչիւն *սէրսէրի կիպի՞ օլայըմ:
8 ՚Էյ նիսվան իչինտէ կիւզել օլան, էկէր սէն պիլմէզսէն,
Սիւրիւլէրին իզլէրինտէն կիթ,
Վէ չօպանլարընն չատըրլարը եանընտա օղլագլարընկը օթլաթ:
9 ՚Էյ մահպուպէմ, սէնի ᵇփարաւոնըն արապալարընտաքի գըսրագլարըմա թէշպիհ էթտիմ:
10 ᵇԵանագլարընկ զիյնէթլէր,
Վէ պօյունընկ կէրտանլըգլարլէ կիւզել տիր:
11 Սանա կիւմիւշ տիւմմէլէր իլէ ալթուն զիյնէթլէր եափաճաղըզ:
12 Մէլիք սօֆրատա իքէն,
Նարտինիմ րա՚իհասընը վէրիր:
13 Մահպուպըմ պանա պիր չըգըն միւրը ի սաֆի տիր.
Մէմէլէրիմին արասընտա գալաճագ տըր:
14 Մահպուպըմ պանա պիր ᵏհինա սալգըմը տըր,
Քի Ենգադդի պաղլարընտա պուլունըր:
15 ᵏԻշթէ կիւզել սին, էյ մահպուպէմ,
Իշթէ կիւզել սին. կէօզլէրինկ կէօյէրճինլէր ՚ե՚ղէ տիր:
16 Էյ մահպուպըմ, իշթէ կիւզել վէ շիրին սին.
Վէ եաթաղըմըզ եէշիլլիք տիր:
17 Խանէլէրիմիզին մէրթէքլէրի էրզ,
Թավանլարըմըզ չամ տըր:

ՊԱՊ 2

Մահպուպ իւէ մահպուպէնին եէքտիկէրինի մուհապպէԹլէ Քավսիֆ էՔմէլէրիւ. 8 Մահպուպէնին՝ քէնտի մահպուպընըն կէլիշինտէն ֆէքրահը, 10 վէ մահպուպը Քարաճընտան ալտրղը տա՚վէՔ. 14 Մահպուպընն արզուսը. 16 Մահպուպէնին մահպուպընա ի՚Ոիմատը.

1 Պէն Սարօնըն նէրկիսի իմ,
Վէ վատիլէրին սուսէնի իմ:
2 Սուսէն՝ տիքէնլէր արասընտա նասըլ իսէ,
Մահպուպէմ գըզլար արասընտա էօյլէ տիր:
3 Էլմա աղաճը օրման աղաճլարը արասընտա նասըլ իսէ,
Մահպուպըմ նէվճիվանլար արասընտա էօյլէ տիր.
Անընն կէօլկէսի ալթընտա իշթիյագլէ օթուրտըմ,
՚Վէ անըն մէյվէսի տիմաղըմա լէզզէթլի իտի:
4 Պէնի զիյաֆէթխանէյէ կէթիրտի,
Վէ իւզերիմտէ օլան պայրաղը մուհապպէթ իտի:
5 Պէնի է՚ղէ՚ փիտէլէրիյլէ գուվվէթլէնտիրինիզ.
Էլմալարլէ պէնի իհեա էտինիզ,
Զիրա պէն մուհապպէթ խասթասը իմ:
6 ᵇՍօլ էլի պաշըմ ալթընտա օլսուն,
Վէ սաղ էլի պէնի գուճաղլասըն:
7 ᵇԷյ Երուսաղէմ գըզլարը,
Սիզէ ճէյրանլար վէ սահրա կէյիքլէրիյլէ եէմին վէրիրիմ,
Քի մահպուպէ իսթէմէտիքճէ
Անը ույանտըրըպ գալտըրմայասընըզ:
8 Մահպուպըմընն սէսի տիր.
Իշթէ տաղլար իւզերինտէն սըչրայարագ,

- 3Միւ. 4. 32։
ᵇ Պ. 4. 10։
ᵗ Ովս. 11. 4։ Յովն. 6. 44։ 12. 32։
ᵗ Փիլ. 3. 12-14։
ᵏ Մէզ.45.14,15։ Յովհ. 14. 2։ Եփես. 2. 6։
* Ե՚ԲՐ՚ եիւզիւ էօր-Քիւմիւշ
ᵣ Պ. 5. 9։ 6. 1։
ᵏ Պ. 2. 2,10,13։ 4. 1, 7։ 5. 2։ 6. 4։ Յովհ 15. 14,15։
ᵇ 2Թէվ 1. 16,17։
ᵗ Եզեկ. 16. 11-13։
ᵏ Պ. 4. 13։
ᵏ Պ. 4. 1։ 5. 12։
——
- Վահ. 22. 1,2։
ᵇ Պ. 8. 3։
ᵏ Պ. 3. 5։ 8. 4

Digitized by Google

Վէ պայըրլար իւզէրինտէն աթլայարագ կէչիյօր։
9 ᵗՄահպուպըմ ճէյրանա եախօտ կէյիք եավրուսընա պէկզէր.
Իշթէ շիմտի տիվարըմըզըն արգասընտա տուրույօր,
Փէնճէրէտէն պագըյօր,
Գաֆէստէն կէօրիւնիյօր։
10 Մահպուպըմ ճէվապ վէրիպ պանա տէտի քի,
ᵏԷյ մահպուպէմ, էյ ճէմիլէմ, գալգ տա կէլ.
11 Զիրա իշթէ գըշ կէչտի,
Եաղմուր կէչիպ կիթտի։
12 Եէրտէ չիչէքլէր կէօրիւնիյօր,
Պուտամա վագթը կէլտի,
Վէ տիյարըմըզտա գումրունըն սէսի իշիտիլիյօր։
13 Ինճիր աղաճը թօմրուգլանըյօր,
Վէ ասմալար չիչէքլէնիպ րա՛հհա վէրիյօր.
ᶜԳալգ, էյ մահպուպէմ, էյ ճէմիլէմ, վէ կէլ։
14 Էյ գայա գօվուգլարընտա,
Ույրումընն կիզլի եէրլէրինտէ օլան կէօյէրճինիմ,
Եիւզիւնիւ կէօրէյիմ, ᵏսէսինի իշիտէյիմ.
Զիրա սէսինդ շիրին, վէ եիւզիւնդ կիւզէլ տիր։
15 Պիզէ ᵉԹիլքիլէրի,
Պաղլարը պօզան քիչիւք Թիլքիլէրի ԹուԹընըզ.
Զիրա պաղլարըմըզ չիչէքլէնմիշ տիր։
16 ᵇՄահպուպըմ պէնիմ, պէն տախի անընն իմ.
Օ ·է-ը է-է-Ն է- սուսէնլէր արասընտա օթլատըր։
17 ᶠ* Ախշամ րիւզկեարը էսինճէ, վէ կէօլկէլէր ուզանընճա,
'Ավտէթ էյլէ, էյ մահպուպըմ,
Բեթեր տաղլարը իւզէրինտէ պուլունան ᵏճէյրան,
Եախօտ կէյիք եավրուսը կիպի օլ։

ՊԱՊ 3

Մահպուպէնին իգԹիրապը։ 6 Մահպուպըն ճէլալ ու 'ազամէԹի։

Պէճէլէյին եաԹաղըմտա
ᵍՁանընմընն սէվտիյինի արատըմ.
Անը արատըմ, ամմա պուլամատըմ։
2 Գալգայըմ վէ շէհրտէ,
Սօգագլարտա վէ մէյտանլարտա տօլաշայըմ.
Ձանընմընն սէվտիյինի արայայըմ.
Անը արատըմ, ամմա պուլամատըմ։
3 ʰՇէհրտէ տօլաշան պէգճիլէր պէնի պուլտըլար.
Ձանընմընն սէվտիյինի կէօրտիւնիւզ մի՝ ·է·է՛։
4 Անլէրտէն այրըլըր այրըլմազ,
Ձանընմընն սէվտիյինի պուլտըմ.
Անը ԹուԹտըմ, վէ անամընն էվինէ
Վէ վալիտէմին խալվէԹինէ կէօԹիւրիւնճէյէ տէյին անը պրագմատըմ։
5 ᵗԷյ Երուսաղէմ գըզլարը,
Սիզէ ճէյրանլար վէ սահրա կէյիքլէրիյլէ եէմին վէրիրիմ,
Քի մահպուպէ իսԹէմէտիքճէ
Անը ույանտըրըպ գալտըրմայասընըզ։
6 ᵗՊու քիմ տիր քի միւրը ի սաֆի վէ քիւնլիւքլէ,
Թաճիրին հէր նէվ' *պահարաթըյլէ 'ըԹըրլանարագ
ԹիւԹիւն տիրէքլէրի կիպի պէրրիյէտէն չըգար։
7 Իշթէ Սողոմոնըն մինտէրի,
Անընն էթրաֆընտա Իսրայէլին գահրէմանլարընտան
Ալթմըշ գահրէման վար.
8 Ձիւմլէսի գըլըճ Թաշըյան Թա'լիմլի ճէնքճի տիր.
Կէճէ գօրգուսը իչիւն
Հէր պիրինին գըլըճը պուտու իւզէրինտէ տիր։
9 Մէլիք Սողոմոն քէնտինէ,
Լիբանան աղաճլարընտան պիր ԹախԹրէվան եափտը.
10 Տիրէքլէրի կիւմիւշտէն, փարմագլըղը ալթունտան,
Տէօշէմէսինի էրղէվանի գումաշտան եափտը.
Իչինի Երուսաղէմ գըզլարը մուհապպէթլէ րէնկեարէնկ իշլէմիշլէր իտի։
11 Էյ Սիօն գըզլարը, չըգընըզ,
Վէ մէլիք Սողոմոնը,
Տիւյինիւ կիւնիւնտէ,
Վէ գալպինին մէսէրրէԹի կիւնիւնտէ
Վալիտէսինին անը Թաճլանտըրտըղը Թաճը իլէ կէօրիւնիւզ։

ՊԱՊ 4

Մահպուպէն քէնտի մահպուպէսինի մէտհ ու Քահսին, 8 վէ անաա մուհապպէԹ պէյան էԹմէսի։ 16 Մահպուպէնին քէնտի մահպուպընը արզուլմէսի։

Էյ մահպուպէմ, իշթէ կիւզէլ սին,
Իշթէ կիւզէլ սին.
Նիգապընըն ալթընտան կէօզլէրինկ կէօյէրճինլէր ·է·է տիր.
Սաչընկ Գաղաադ տաղընտա եաԹան ᵉքէչի սիւրիւսիւ կիպի տիր։
2 ᵗՏիշլէրինկ հավուզտան չըգան գըրգըլմըշ սիւրիւ կիպի տիր,
Ձիւմլէսի իքիզ տօղուրըր,
Վէ արալարընտա եավրուսըզ եօգ տըր։
3 Տուտագլարընկ գըրմըզը իփլիք կիպի տիր,
Վէ սէօյլէյիշինկ լաթիֆ տիր.
ᵗԵանագլարընկ նիգապըն ալթընտան
Նար փարչասընա պէնգէր

ᵃ Այ. 17։
ᵇ Այ. 13։
ᶜ Այ. 10։
ᵈ Պ. 8. 13։
ᵉ Մէզ. 80. 13։ Եգեկ. 13. 4։ Ղուկ 13. 32։
ᶠ Պ. 6. 3։ 7. 10։
ᵍ Պ. 4. 6։
* 'Իպր. Կիւնիւն
ʰ Այ. 9։ Պ. 8. 14։
——
ᵃ Ես. 26. 9։
ᵇ Պ. 5. 7։
ᶜ Պ. 2. 7։ 8. 4։
ᵈ Պ. 8. 5։
* 'Իպր. Քօզլարըյլէ
——
ᵉ Պ։ 1. 15։ 5. 12։
ᶠ Պ. 6. 5։
ᵍ Պ. 6. 6։
ʰ Պ. 6. 7։

Digitized by Google

4 ե Պօյունըդ ւսիլահլար իչիւն պինա օլունմըշ
Դաւիթ գուլլէսի կիպի տիր,
Օրատա գահրէմանլար սիփէրի օլարագ
Պինդ գալգան ասըլը տըր։
5 ը Իքի մէմէլէրինդ՝ սուսէնլէր արասընտա օթլանըր
Վէ չիֆթ իքիզ ճէյրան եավրուլարը կիպի տիր։
6 ը Ախշամ րիւզկեարը էսինճէ վէ կէօկէլէր ուզանընճա,
Պէն միւրը ի սաֆի տաղընա վէ քիւնլիւք պայըրընա
կիտէճէյիմ։
7 ը Էյ մահպուպէմ, սէն քեամիլէն կիւզէլսին,
Վէ սէնտէ պիր գուսուր եօգ տըր։
8 Էյ կէլին, պէնիմ իլէ Լիբանանտան,
Պէնիմ իլէ Լիբանանտան կէլ.
Ամանա թէփէսինտէն,
Սանիր վէ ե Հերմոն թէփէսինտէն,
Արսլանլար ինլէրինտէն,
Գափլանլար տաղլարընտան պագ։
9 Էյ կէլին հէմշիրէմ, կէօկլիւմիւ գափտըն,
Պիր կէօզիւկլէ վէ պօյունըկըն պիր կէրտանլըղըյլէ
կէօկլիւմիւ գափտըն։
10 Էյ կէլին հէմշիրէմ, մուհապպէթինկ նէ կիւզէլ տիր.
ը Մուհապպէթինկ շէրապտան
Վէ եաղլարընկըն րա՛հասը հէր նէվ՛ պահարաթտան
նէ՛ ա՛լա տըր։
11 Էյ կէլին, տուտագլարընկտան պալ տամլար.
ը Տիլինկին ալթընտա պալ վէ սիւթ վար,
Վէ էլպիսէկին րա՛հասը
ը Լիբանան րա՛հասը կիպի տիր։
12 Կէլին հէմշիրէմ գափալը պաղչէ տիր.
Գափալը փունար, վէ միւհրլէնմիշ չէշմէ տիր։
13 Ֆիտանլարընկ նէֆիս մէյվէլէր իլէ նարլըգ տըր
Ա՛նթ ե հինա իլէ նարտին պ՛՛ը՛՛ը.
14 Նարտին վէ զա՛ֆրան, գամըշ վէ տարչին իլէ
Հէր նէվ՛ քիւնլիւք աղաճը, միւրը ի սաֆի վէ ուտ
աղաճը իլէ
Հէր նէվ՛ ա՛լա պահարաթ,
15 Պաղչէլէր փունարը, ե տիրի սու գույուսը,
Վէ Լիբանանտան էնէն սուլար վար։
16 Ույան, էյ շիմալ րիւզկեարը,
Կէլ, էյ ճէնուպ րիւզկեարը,
Պաղչէմէ էս, քի պահարաթը րա՛հա վէրսինլէր.
ը Մահպուպըմ պաղչէսինէ կէլսին,
Վէ նէֆիս մէյվէլէրինի եէսին։

ՊԱՊ Ն

Մահպուպէն քէնտի կէլիշինի խապէր վէրմէսի։ 2 Մահպուպէնին տաւխի աշըրը տէրէճէտէ մէսէրլէնի։ 9 Մահպուպէն էվսահ ը ճէմիլէսի։

ե Պ. 7. 4։
ը Նհ.եմ. 3. 19։
է Պաղ էմո. 5. 19։ Պ. 7. 3։
ը Պ. 2. 17։
ը Եվես. 5. 27։
թ Թէս. 3. 9։
ժ Պ. 1. 2։ [5. 1։
լ Էմո. 24. 13, 14։ Պ.
ի Թէք. 27. 27։ Ովս. 14. 6, 7։
խ Պ. 1. 14։
ծ Յովհ. 4. 10։ 7. 38։
կ Պ. 5. 1։
—
ո Պ. 4. 16։
ղ Պ. 4. 11։
ճ Ղուկ. 15. 7, 10։ Յովհ. 3. 29։ 15. 14։
մ Վահ. 3. 20։
յ Պ. 3. 1։
ն Պ. 3. 3։
շ Պ. 1. 8։
ո Պ. 1. 15։ 4. 1։
—

Digitized by Google

Պաղչէմէ կէլտիմ, էյ կէլին հէմշիրէմ,
Միւրը ի սաֆիմի վէ պահարլարըմը տէվշիրտիմ.
ը Կէօմէճ պալըմը վէ պալըմը եէտիմ,
Շէրապըմը վէ սիւտիւմիւ իչտիմ.
Եէյինիզ, ը էյ տօսթլար,
Իչիպ մէսթ օլունըզ, էյ սէվկիլիլիկլէր։
2 Պէն ույուրըմ, ամմա գալպիմ ույանըգ տըր.
Մահպուպըմընն սէսի տիր. ը գափույը չալըյօր.
Էյ հէմշիրէմ, էյ մահպուպէմ,
Էյ կէօյէրճինիմ, էյ քեամիլէմ, պանա աչ.
Ջիրա պաշըմ չիյ իլէ,
Քեաքիւլլէրիմ՛ չիյ իլէ տօլտու՝ ե էօր։
3 Էնթարիմի չրգարտըմ,
Անը նաՏըլ կիյէյիմ.
Այագլարըմը եույգատըմ,
Անլէրի նաՏըլ քիրլէտէյիմ։
4 Մահպուպըմ էլինի ե էն ը տէլիյինտէն ուզաթտը,
Վէ պաղըրլարըմ անըն իչիւն հարէքէթէ կէլտի։
5 Պէն մահպուպըմա ե էն ը աչմագ իչիւն գալգտըմ.
Սիւրկիյիւ թութաճագ եէր իւզէրինէ
Էլլէրիմտէն միւրը վէ փարմագլարըմտան խալիս
միւրը տամլատը։
6 Պէն մահպուպըմա ե էն ը աչտըմ,
Լաքին մահպուպըմ չէքիլիպ կիթմիշ իտի.
Օ սէօյլէտիյինտէ ճանըմ միւգթարիպ օլտու.
ը Անը արատըմ, ամմա պուլամատըմ.
Անը չաղըրտըմ, լաքին պանա ճէվապ վէրմէտի։
7 ը Շէհրտէ տօլաշան պէքճիլէր պէնի պուլտըլար,
Պէնի վուրուպ եարալատըլար.
Հիսար պէքճիլէրի նիգապըմը իւզէրիմտէն գալտըրտըլար։
8 Էյ Երուսաղէմ գըզլարը, սիզէ եէմին վէրիրիմ.
Էկէր մահպուպըմը պուլուր իսէնիզ,
Անա խապէր վէրէսինիզ քի պէն մուհապպէթ խաստթասը իմ։
9 Սէնին մահպուպընըն ե էնէ մահպուպտան նէ՞
ֆարգը վար.
ը Էյ նիսվան իչինտէ կիւզէլ օլան,
Սէնին մահպուպընըն ե էնէ մահպուպտան նէ՞ ֆարգը
վար,
Քի պիզէ պէօյլէ եէմին վէրիրսին։
10 Մահպուպըմ պէյազ վէ գըրմըզը տըր.
Օն պինդ իչինտէ միւմթազ տըր.
11 Պաշը խասս ալթուն տըր,
Քեաքիւլլէրի փէրիշան օլուպ գուզղունի սիյահ տըր։
12 ը Կէօզլէրի՝ ագար սու քէնարընտա,

Սիւթ իւէ եըյգանմըշ կէօյէրճինէրէ պէկզէր.
Տօնատըլմըշ ճէվահիր կիպի տիր:
13 Եանագլարը պէհարաթ մէշարէլէրի,
Խօշ րա՛ֆհալը չիչէք սագսըլարը կիպի տիր.
Տուտագլարը խալիս միւրը տամլատան սուսէնլէր տիր.
14 Էլլէրի՝ զէպէրճէտլէ տօնանմըշ ալթուն եիւզիւքլէր տիր.
Գարնը կէօք եագուրթլէ գափլանմըշ իշլէմէ ֆիլ տիշի տիր:
15 Պալտըրլարը՝ խասս ալթուն գա՛իտէլէր իւզէրինէ գուրուլմըշ
Մէրմէր 'ամուտլար տըր.
Հէյ՛էթի Լիբանան կիպի,
Էրզ աղաճլարը կիպի ա՛լա տըր.
16 Աղզը թաթլը,
Վէլհասըլ հէր թարաֆը տիւփէսէնտ տիր.
Էյ Երուսաղէմ գըզլարը,
Մահպուպըմ պու, եարըմ պու տըր:

ՊԱՊ 6

Մահպուպէնին մահպուպընա ի՛Ջիմատը։ 4 Մահպուպըն տախի անը Քա՛րիֆ ու Քավսիֆ, 10 վէ անա իպրազ ը մուհապպէթ էՋմէսի։

Էյ նիսվան իչինտէ կիւզէլ օլան,
Մահպուպըդ նէ՞րէյէ կիթտի.
Մահպուպըդ նէ՞րէյէ տէօնտիւ,
Քի սէնին իւէ պէրապէր անը արայալըմ:
2 Մահպուպըմ պաղչէսինէ,
Պէհարաթ մէշարէլէրինէ էնտի,
Քի «է-բէ-է-նէ» պաղչէլէրտէ օթլատա,
Վէ սուսէնլէր տէվշիրէ:
3 Պէն մահպուպըմընի իմ,
Մահպուպըմ տախի պէնիմ տիր.
Սուսէնլէր արասընտա «է-բէ-է-նէ» օթլատըր:
4 Էյ մահպուպէմ, Թերսա կիպի կիւզէլ սէն,
Երուսաղէմ կիպի տիւլպէր սէն,
Պայրագը օրտու կիպի հէյպէթլի սէն:
5 Կէօզլէրինի պէնտէն չէվիր,
Ջիրա անլէր պէնի էսիր էթտի.
Սաչընդ Գաղաադտա եաթան քէչի սիւրիւսիւ կիպի տիր.
6 Տիշլէրինդ եըյգանմըշ տիշի գօյուն սիւրիւսիւ կիպի տիր.
Ճիւմլէսի իքիզ տօղուրըր,
Վէ արալարընտա եավրուսըզ եօգ տըր:
7 Եանագլարընդ նիգապըն ալթընտան
Նար փարչալարընա պէկզէր:
8 Մէլիքլէր ալթմըշ վէ օտալըգլար սէքսէն տիր,
Վէ պաքիրէլէրին հիսապը եօգ տըր:
9 Կէօյէրճինիմ՝ քեամիլէմ պիր տիր.
Անասընընդն պիր տանէսի տիր,
Վալիտէսինին միւնթէխապէսի տիր.
Գըզլար անը կէօրտիւլէր,
Վէ անա՝ նէ միւպարէք տիր՝ տէտիլէր.
Մէլիքլէր վէ օտալըգլար տախի նէօրտէ-նէր,
Վէ անը մէտհ էթտիլէր:
10 Քիմ տիր պու քի սէհէր կիպի *բուշէն,
Այ կիպի կիւզէլ, կիւնէշ կիպի պէրրագ,
Պայրագը օրտու կիպի հէյպէթլի տիր:
11 Ճէվիզ պաղչէսինէ էնտիմ,
Քի տէրէնին եէշիլլիյինի կէօրէյիմ,
Ասմա ֆիլիզլէնմի՞շ մի,
Նար չիչէքլէնմի՞շ մի՝ տէյիւ պագայըմ:
12 Պէն պիլմէզտէն՝ ճանըմ պէնի
Ամինադաբընը արապալարը կիպի էթտի:
13 'Ավտէթ էյլէ, 'ավտէթ էյլէ, էյ Սողոմը.
'Ավտէթ էյլէ, 'ավտէթ էյլէ, քի սէնի կէօրէլիմ
Սողոմըտա նէ՞ կէօրէճէքսինիզ.
Կէօյա իքի օրտուլարընդ րագսը տըր:

ՊԱՊ 7

Մահպուպէնին տիկէր պիր սուրէթլէ Քա՛րիֆ ու Քավսիֆ օլունմասը։ 10 Անընն քէնտի մահպուպընա օլան մուհապպէթ ու ի՛Ջիմատը։

Էյ էմիրին գըզը,
Փափուշլարէ եիւրիւյիւշիւն նէ կիւզէլ տիր.
Ույլուգլարընդն պիչիմի,
Հիւնէրլի պիր ուսթատ էլիյէ իշլէնիւմիշ կէրտանլըգ կիպի տիր:
2 Կէօպէյինի՝ շէրպէթլէ տօլու միւտէվվէր թասա պէկզէր,
Գարնընդ սուսէնլէ գուշանմըշ պուղտայ եըղընը նէ՞ տիր:
3 Իքի մէմէլէրինդ պիր չիֆթ իքիզ ճէյրան եավրուսը կիպի տիր:
4 Պօյունընդ ֆիլտիշի գուլլէ կիպի տիր.
Կէօզլէրինդ Եսեբոնտա Բաթրաբբիմ գափուսը եանընտա վագը՝ հավուզլար,
Պուրունընդ Դամասկոսա տօղրու պագան
Լիբանան գուլլէսի կիպի տիր:
5 Սէնին պաշընն Կարմեղոս կիպի տիր.
Պաշընդն սաչլարը էրղէվան կիպի տիր.
Մէլիք «է-է» քեաքիւլլէրինէ պէնտ օլմուշ տըր:
6 Էյ մահպուպէ, էյ լէզայիզ գըզը,
Սէն նէ գատար կիւզէլ վէ նէ գատար շիրին սին:
7 Գամէթինդ խուրմա աղաճընա,
Վէ մէմէլէրինդ սալգըմլարա պէնգէր:

Digitized by Google

8 Տէտիմ քի՝ Խուրմա աղաճընա չըգայըմ,
Անըն տալլարընա եափըշայըմ.
Վէ մէմէլէրինկ իւզիւմ սալգըմլարը կիպի,
Վէ պուրունըկըն գօգուսը էլմա ֆօֆոսը կիպի օլսուն:
9 Վէ տիմաղընկ ա՛լա շէրապ կիպի տիր,
Քի մահպուպըմ իչիւն կիւզէլճէ ագար,
Վէ ույույանլարըն տուտագլարընը սէօյլէտիր:
10 ՚Պէն մահպուպըմըն իմ,
Վէ ՚անըն իշթիյագը պանա տըր:
11 Կէլ, էյ մահպուպըմ, սահրայա չըգալըմ,
Վէ կէճէյի քէօյլէրտէ կէչիրէլիմ.
12 Սապահլայըն էրքէն պաղլարա կիտէլիմ,
՚Անսա ֆիլիզլէնտի՞ մի, չիչէյինի վէրտի՞ մի,
Վէ նարլար չիչէքլէնտի՞ մի, պագալըմ.
Օրատա մուհապպէթիմի սանա պէյան էտէրիմ:
13 ՚Լիւֆֆահ րա՛հա վէրիր.
Վէ էվիմիզտէ, էյ մահպուպըմ, սէնին իչիւն,
՚Կէրէք եէնի, կէրէք էսքի, ա՛լա մէյվէլէրտէն սագլամըշըմ:

ՊԱՊ 8

Մահպուպէնին մուհապպէթի: 6 Մուհապպէթին գուվվէթի: 8 Մահպուպէնին քիւչիւք հէմշիրէսի: 14 Մահպուպէնին քէնտի մահպուպընըն կէլմէսինի արզուլէմէսի:

Քեաշքի վալիտէմին մէմէսինի էմմիշ գարնտաշըմ կիպի օլա իտին.
Սէնի խարիճտէ պուլտըղըմտա, էօփէր իտիմ
Վէ պէնի թա՛եիպ էթմէզլէր իտի:
2 Էօնիւնկէ տիւշիւպ սէնի վալիտէմին խանէսինէ կէօթիւրիւր իտիմ.
Պանա *էօյրէտիր իտին՚՚,
Սանա ֊գօգուլը շէրապտան,
Նարըմընը շուրուպընտան իչիրիր իտիմ:
3 ՚Սօլ էլի պաշըմ ալթընտա օլուր,
Վէ սաղ էլի պէնի գուճագլար իտի:
4 ՚Էյ Երուսաղէմ գըզլարը, սիզէ եէմին վէրիրիմ քի,
Մահպուպէ իսթէմէտիքճէ, անը ույանտըրըպ գալտըրմայասընըզ:
5 ՚Մահպուպընա տայանարագ,
Պէրրիյէտէն կէլէն շու քիմ տիր.
Սէնի էլմա աղաճը ալթընտա ույանտըրտըմ.
Անանկ սէնի օրատա տօղուրտու,
Վալիտէկ սէնի օրատա տիւնեայա կէթիրտի:
6 ՚Պէնի գալպինկ իւզէրինէ խաթէմ կիպի,
Պազուկ իւզէրինէ միւհր կիպի գօ.
Զիրա մուհապպէթ էօլիւմ կիպի գուվվէթլի տիր.
Գըզգանճլըգ հավիյէ կիպի շէֆգաթսըզ տըր.
Անըն ալէվի երլտըրըմ աթէշի ալէվի տիր:
7 Մուհապպէթի չօգ սուար սէօնտիւրէմէզ,
Վէ անը ըրմագլար ղարգ էտէմէզ.
՚Պիր քիմսէ մուհապպէթէ պէտէլ խանէսինին պիւթիւն էմվալընը վէրսէ,
Անը պիւս պիւթիւն թահգիր էտէրլէր:
8 Պիր քիւչիւք հէմշիրէմիզ վար,
Վէ անըն մէմէլէրի եօգ տըր.
Իսթէնիլտիյի կիւնտէ
Հէմշիրէմիզ իչիւն նէ՞ եափալըմ:
9 Էկէր տիվար օլսա,
Անըն իւզէրինէ պիր կիւմիւշ գուլլէ եափարըզ.
Էկէր գափու օլսա,
Անը էրզ աղաճը թախթալարըյլէ գափլարըզ:
10 Պէն տիվար իմ,
Վէ մէմէլէրիմ գուլլէլէր կիպի տիր.
Պէօյլէճէ անըն նազարընտա
Սէլամէթ պուլմըշ կիպի օլտըմ:
11 Բաաղամոնտա Սողոմոնըն պիր պաղը վար իտի.
՚Պաղը պէքճիլէրէ թէսլիմ էյլէտի,
Հէր պիրի մէյվէսինէ պէտէլ պինկ գըթ՚ա կիւմիւշ կէթիրիր իտի:
12 Պէնիմ պաղըմ էօնիւմտէ տիր.
Էյ Սողոմոն, պինկ գըթ՚ա սէնին,
Վէ իքի եիւզ գըթ՚ա մէյվէսինի պէքլէյէնլէրին օլսուն:
13 Էյ պաղչէլէրտէ սաքինէ օլան,
Սէնին սէսինի ըէֆիգլէր տինկլէյօրլար.
՚Պանա ֊֊ իշիթտիր:
14 ՚Էյ մահպուպըմ, ՚աճէլէ էթ,
Վէ պահարաթ տաղլարը իւզէրինտէ պուլունան
՚Ձէյրան եա կէյիք եավրուսը կիպի օլ:

֊ Պ. 2. 16։ 6. 3։	՚ Թէք. 30. 14։	* Եբ֊էօ֊՝ էօյրէտիր իտի
՚ Մէզ. 45. 11։	՚՚ Մատթ. 13. 52։	֊֊ Էմս. 9. 2։
՚՚ Պ. 6. 11։	——	՚՚՚ Պ. 2. 6։

՚՚՚՚ Պ. 2. 7։ 3. 5։	24։ Ածգ. 2. 23։	՚՚՚՚՚ Պ. 2. 14։
֊ Պ. 3. 6։	՚՚ Պաղ Էմս. 6. 35։	՚՚՚՚՚՚ Պաղ Վահ. 22. 17, 20։
՚ Ես. 49. 16։ երեմ. 22.	՚՚՚ Մատթ. 21. 33։	՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 2. 17։

Digitized by Google

Ե Ս Ա Յ Ի

ՊԱՊ 1

*Եսայինին պէնի Յուդանըն Յերուսաղէմ Ոզիա վէ Յովաթամ վէ Ահազ վէ Եզեկիանըն կիւնլէրինտէ Յուդա իլէ Երուսաղէմ հագգընտա Եսայի իսն ի *Ամովսա կէլէն Տէրուն սէօյլէտիյի սէօզլէրտիր։ 2 Էյ սէմավաթ, տինկլէյինիզ, վէ, էյ զէմին, գուլագ վէր. Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէյօր. Էվլատ փէրվէրտէ էտիպ պէօյիւթտիւմ, Լաքին անլէր պանա ասը օլտըլար։ 3 Էշօքիւզ քէնտի սահիպինի, Վէ մէրքէպ քէնտի սահիպինին ախըրընը պիլիր, Լաքին Իսրայէլ պիլմէզ, Պէնիմ գավմըմ ֆիէհմ էթմէզ։ 4 Վայ կիւնահքեար միլլէթէ, Ձիւրմիւ աղըր օլան գավմա, Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրին նէսլինէ, Միւֆսիտ էվլատա. Անլէր ՐԱՊՊԸ թէրք էթտիլէր, Գուտտուսը Իսրայէլի թահգիր էյլէտիլէր, Իրթիտատ էթտիլէր։ 5 Իսեանտա իսրար էթտիյինիզ հալտէ, Տահա նէրէնիզէ վուրուլա պիլիր. Պիւթիւն պաշ մարազը, Վէ պիւթիւն գալպ պայդըն տըր։ 6 Այագ թապանընտան պաշա գատար Վէ-ճառտէ սրհհէթ եօգ տըր. Եարա վէ շիշ վէ ճէրահէթլի պէրէ վար տըր. Սըգըլմատըլար, վէ սարըլմատըլար, Վէ եաղլէ եումշատըլմատըլար։ 7 Տիյարընըզ խարապ օլմուշ, Վէ շէհրլէրինիզ աթէշէ եանմըշ տըր. Թարլաարընըզը էճնէպիլէր էօնիւնիւզտէ եէյօրլար, Վէ էճնէպիլէր թարաֆընտան խարապ էտիլմիշ կիպի վիրանէ տըր։ 8 Վէ Սիօն գըզը պաղտա օլան գուլիպէ կիպի, Խըյար թարլասընտա պուլունան խայմէ կիպի, Մուհասէրէյէ ալընմըշ շէհր կիպի գալմըշ տըր։ 9 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պիզէ ճիւզի պիր պագիյյէ պըրագմասա իտի, Պիզ Սոդոմ կիպի օլուր իտիք, Գոմորա պէնզէր իտիք։ 10 Էյ Սոդոմ հաքիմլէրի, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Էյ Գոմոր էհալիսի, Ալլահըմըզըն շէրիաթընա գուլագ վէրինիզ։ 11 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Զէպհէլէրինիզին քէսրէթի պանա նէյէ եարար. Գօչ մուհրագալարընտան Վէ պէսլի հայվանլարըն եաղընտան տօյտըմ, Վէ տանալար իլէ գուզուլարըն վէ էրկէճլէրին գանընտան խօշլանմամ։ 12 Հուզուրըմտա կէօրինմէյէ կէլտիյինիզտէ Պունու էլինիզտէն քիմ թալէպ էթտի, քի հավլուլարըմա այագ պասասընըզ։ 13 Արթըգ պաթըլ թագտիմէ կէթիրմէյինիզ. Պուխուր մէնֆուրըմ տըր. Այ պաշընլարընա վէ սէպթէրէ վէ ճէմաաթլարըն թէճէմմիւ՝ինէ Թէհամմիւլ էտէմէմ. Պէօյիւք պայրամ պիլէ ֆըսգ տըր։ 14 Այ պաշընլարընըզտան վէ պայրամլարընըզտան ճանըմ նէֆրէթ էտէր, Անլէր իւզէրիմէ պար օլտու Թէհամմիւլտէն օսանտըմ։ 15 Վէ էլլէրինիզի գալտըրտըղընըզտա Եիւզիւմիւ սիզտէն չէվիրէճէյիմ. Հէմ տէ տու՝այը չօղալթտըղընըզտա տինկլէմէյէճէյիմ. Էլլէրինիզ գան իլէ տօլու տըր։ 16 Եըյգանընըզ, փաքլէնինիզ. Քէօթիւ ֆի՝իլլէրինիզի կէօզլէրիմին էօնիւնտէն գալտըրընըզ. Քէօթիւ իշ իշլէմէյի թէրք էտինիզ. 17 Եէրինէ գէլմէյէ գատար իյիլիք էտինիզ, Զուլմ էթմիշ գարընտաշը տօյտուրունուզ, Եէթիմ հագգընը գորուզուն, Տուլա հագգընը սավունուն։ 18 Գէլին պաքալըմ տէյի ՐԱՊՊ տէյիր, Գէլմիշ գէչմիշ գունահլարընըզ գարմըզը գըրմըզը օլսա տա, Գար գիպի պէյազ օլաճագտըր, Եէմիշ գիպի գըրմըզը եապաճագտըր։ 19 Իսթէյէճէյինիզ վէ իթաաթ էտէճէյինիզ թագտիրճա Եէրին մահսուլունէ եէյէճէքսինիզ։ 20 Լաքին իսթէմէյէճէյինիզ վէ իսյան էտէճէյինիզ թագտիրճա Գըլըճ իլէ եէնիլէճէքսինիզ։ Զիրա ՐԱՊՊԻՆ աղզը սէօյլէտի։ 21 Նասըլ օլտու սատըգ գէնտ, Գէչմիշ գունլէրինտէ գատար օլտու։ Տօլու իտի անտա տուրմագ, Ինսաֆ իտի անտա գալմագ, Լաքին ինսան գաթիլ օլտու։ 22 Գիւմիշ սէնա խապաթ օլտու, Սուլուն սէնա գարըշտըրըլտու։ 23 Պէյլէրինիզ իսյանգար, Հիրսըզլարընըզա շէրիգ օլտուլար։ Հէրբիսինի սէվէր, Վէ հէտիյէլէրին գովալըյըճը օլտուլար։ Եէթիմ հագգընը գորուզուն, Տուլա հագգընը սավունուն։ 24 Իշտէ ՐԱՊՊ, Զէպհէլէրիմին Ռապպը, Իսրայէլին գուվվէսի տէյիր, Վայ գէնտիմէ գարշը գէնտիմ գըյամ, Տուշմանլարըմտան ինթիգամ գըյամ։ 25 Էլիմի սէնա գարշը գէվիրէճէյիմ, Գօրուգլարընը թէմիզլէյէճէյիմ, Գուրշունունը գալտըրճա։ 26 Վէ գաղիլլէրինի էվվէլգի գիպի, Վէ մուշավիրլէրինի պաշլանգըճ գիպի սէնա իատ էտէճէյիմ։ Սօնրա սէնա Սատագ գէնտ, Սատագ շէհիր տէյիլէճէքսին։ 27 Սիօն ադալէթ իլէ, Վէ իճինտէքի թէուպէգարլար թէսլիմ իլէ գուրթարըլաճագտըր։ 28 Լաքին իսյանգարլարըն վէ գունահգարլարըն պէրապէր գըրըլաճագտըր, Վէ ՐԱՊՊԻ թէրքինի թէրք էտէնլէր հալագ օլաճագտըր։ 29 Զիրա սէվտիգլարընըզ իչտիգ էտէճէյինիզ մէշէլէրտէն խիճալէթ գէթիրէճէքսինիզ, Վէ սէչտիգլարընըզ իչտիգ էտէճէյինիզ պահչալըգտան խիճալէթ գէթիրէճէքսինիզ։ 30 Զիրա եաբրագ գիպի վէ սուսուզ պահչա գիպի օլաճագսընըզ։ 31 Վէ գուվվէտլի գէնէ գըվըլճըմ գիպի օլաճագտըր, Վէ իշի գըվըլճըմ գըվըլճը գիպի օլաճագտըր, Վէ իքիսինի եանմագ իչին գիմսէ եօգ իտէճէգ։*

* Իգլ. Ամովսըն կէօրտիւյիւ բիւ՝յա տըր
- Ա՛տ. 12. 6։
ք Թէս. 32. 1։ Երեմ. 2. 12։ 6. 19։ 22. 29։ Եզեկ. 36. 4։ Միք. 1. 2։ 6. 1,2։
է Պ. 5. 1,2։
տ Երեմ. 8. 7։
ե Երեմ. 9. 3,6։
ը Պ. 5. 12։
թ Պ. 57. 3,4։ Մատթ. 3. 7։ [5. 3։
ժ Պ. 9. 13։ Երեմ. 2. 30։
ի Երեմ. 8. 22։
լ Թէս. 28. 51,52։
խ Յոբ. 27. 18։ Մէրա. 2. 6։
ծ Երեմ. 4. 17։
կ Մէրա. 3. 22։ Բամ. 9. 29։
հ Թէր. 19. 24։
ձ Թէս. 32. 32։ Եզեկ. 16. 46։
ղ 1 Միւլ. 15. 22։ Մէզ. 50. 8,9։ 51. 16։ Լամ. 15. 8։ 21. 27։ Պ. 66 3։ Երեմ. 6. 20։ 7. 21։ Ամովս. 5. 21,22։ Միք. 6. 7։
ճ Խուր. 23. 17։ 34. 23։
մ Յովէլ. 1. 14։ 2. 15։
յ Ա՛տ. 28. 11։
ն Դևտ. 23. 2, վէ դայրի։ Մէրա. 2. 6։
շ Պ 43. 24։
ո Յոբ. 27. 9։ Մէզ. 134. 2։ Լամ. 1. 28։ Պ. 59. 2։ Երեմ. 4. 12։ Միր. 3. 4։
չ Մէզ. 66. 18։ 1 Տիմ. 2. 8։
պ Պ. 59. 3։
ջ Երեմ. 4. 14։
ռ Մէզ. 34. 14։ 37. 27։ Ամովս. 5. 15։ Բամ. 12. 9։ 1 Պետ. 3. 11։

Digitized by Google

17 Էյի իշ իշլէմէյի էօյրէնինիզ,
–'Ատալէթէ մուգայյէտ օլունըզ,
Մազլումըն հագգընը իհգագ էտինիզ,
Եէթիմին հուգուգընը վիգայէ էտինիզ,
Տուլ գարընըն տա'վասընը կէօրինիւզ:
18 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Շիմտի կէլինիզ, *միւպա-
հէսէ էտէլիմ.
Կինահլարընըզ գըրմըզ կիպի օլսա,
ᵗԳար կիպի պէյազ օլաճագ տըր
Գըրմըզ պէօճէյի կիպի գըրմըզը օլսա,
Եափաղը կիպի օլաճագ տըր:
19 Էկէր ճան ու տիլտէն իթա'աթ էտէրսէնիզ,
Եէրին պէրէքէթլէրինի եէյէճէքսինիզ.
20 Վէ էկէր իմթինա' էտիպ 'ասը օլուր իսէնիզ,
Սիզի գըլըճ թէլէֆ էտէճէք տիր,
ᵘՋիրա ՐԱՊՊԸՆ աղզը սէօյլէտի:
21 ᵗՍատըգ շէհր նաւսըլ զանիյէ օլտու.
Հագգլէ տօլու իտի,
Անտէ 'ատալէթ իգամէթ էտէր իտի,
Շիմտի իսէ, գաթիլլէր Դէէ-ե-ան-ը տըր:
22 Սէնին ᵇկիմիւշիւն ճիւրիւֆէ տէօնտիւ.
Շէրապչկա սու գարըշմըշ տըր:
23 Սէնին ᵘրէ'իսլէրին 'ասը օլուպ՝ ᵗխըրսըզլարընը րէ-
ֆիգլէրի տիր.
Ճիւմլէսի ᵗրիշվէթ սէվէն վէ հէտիյէ թալէպ էտէն ա-
տէմլէր տիր.
ᵒԵէթիմին հուգուգընը վիգայէ էթմէզլէր,
Վէ տուլ գարընըն տա'վասը հուզուրլարընա կէլմէզ:
24 Պու էճլտէն Բապպ իվ ճինուտ օլան Եհովա,
Գատիր ի Իսրայէլ պույուրըր քի,
ᵗԱհ, պէն տիւշմէնլէրիմտէն րահաթ պուլաճաղըմ,
Վէ խասիմլէրիմտէն ինթիգամ ալաճաղըմ:
25 Վէ էլիմի սէնին իւզէրինէ տէօնտէրէճէյիմ,
Վէ ᵘսէնին ճիւրիւֆինիւ պօրա իլէ ᵠէֆ' է-ե-էր կիպի
տէֆ' էտէճէյիմ,
Վէ պիւթիւն գալայընկը իզալէ էտէճէյիմ:
26 Վէ հաքիմլէրինկի ᵗէվվէլքի կիպի,
Վէ միւսթէշարլարընկը իպթիտատէ օլտըղը կիպի
ի'ատէ էտէճէյիմ.
Անտէն սօնրա ᵗ'ատալէթ շէհրի վէ սատըգ շէհր թէս-
միյէ օլունաճագսընն:
27 Սիօն հագգլէ,
Վէ անա տէօնէնլէր 'ատալէթլէ խէլաս պուլաճագլար:
28 Ամմա ᵗ'ասըլար իլէ կիւնահքեարլար պիրլիքտէ գը-
րըլաճագլար,
Վէ ՐԱՊՊԸ թէրք էտէնլէր հէլաք օլաճագլար:
29 Ջիրա արզու էյլէտիյինիզ ᵗպութմ աղաճլարընտան
տօլայը ութանաճագլար,
Վէ ինթիխապ էթտիյինիզ ᵘպաղչէլէրտէն
Խէճիլ օլաճագսընըզ:
30 Ջիրա եափրաղը սօլմուշ պութմ աղաճը կիպի,
Վէ սույու օլմայան պաղչէ կիպի օլաճագսընըզ:
31 Վէ գուվվէթ սահիպի օլան քիմսէ իւսթիւֆիւ կիպի,
Վէ անըն իշի գըղըլճըմ կիպի օլաճագ,
Վէ իքիսի պիրտէն եանաճագ,
Վէ սէօնտիւրէն օլմայաճագ տըր:

ՊԱՊ 2

*Մէսիհին մէլէքիւթիւնին սապիթ օլաճաղը: 6 Ալլահըն քէնտի գավ-
մընը՝ քէօթիւլիւքլէրի սէպէպինտէն Քէրք էյլէտիյի: 10 Ալլահըն ճէլալ
վէ 'ազամէթինի զիքրէլ Քէվպէյէ տա'վէթ:*

Եսայի իպն ի Ամովս Յուդա իլէ Երուսաղէմ հագգընտա վահիյէ կէլէն քէլամ տըր:
2 Վէ ᵘսօնկ կիւնլէրտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ ᵗտաղը
Տաղլարընն պաշընտա սապիթ,
Վէ թէփէլէրտէն եիւքսէլմիշ օլաճագ տըր,
Վէ ᵗիւմմէթլէրին քեաֆֆէսի օրայա տօղրու ագրպ
կիտէճէքլէր:
3 Վէ պիր չօգ գավմլար կիտէր իքէն տէյէճէքլէր քի,
ᵘԿէլինիզ, Եհովանըն տաղընա,
Իլահ ը Յակորըն պէյթինէ չըգալըմ,
Քի պիզէ քէնտի թարիգլէրինի թա'լիմ էտէ,
Պիզ տախի անըն եօլլարընտա եիւրիյէլիմ.
ᵗՋիրա շէրի'աթ Սիօնտան,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երուսաղէմտէն զուհուր էտէ-
ճէք տիր:
4 Վէ իւմմէթլէր արասընտա հիւքմ էտէճէք,
Վէ չօգ գավմլարը թա'զիր էյլէյճէք տիր.
Վէ ᵘանլէր գըլըճլարընը սապան տէմիրլէրի,
Վէ մըզրագլարընը տահրալար եափաճագլար.
Միլլէթ միլլէթ 'ալէյհինէ գըլըճ գալտըրմայաճագ,
Վէ ᵗարթըգ մուհարէպէ էթմէյի էօյրէնմէյէճէքլէր:
5 Էյ պէյթ ի Յակոբ,
Կէլինիզ, ᵘՐԱՊՊԸՆ նուրընտա եիւրիյէլիմ.
6 Ջինքի սէն գավմընկ օլան պէյթ ի Յակոբը թէրք
էյլէտին.
Ջիրա ᵗշարգ 'ադէթլէրէյլէ մէմլու,
Վէ ᵗֆիլիսթիլէր կիպի սիհրպազ օլտըլար,
Վէ ᵗէճնէպիլէրին էվլատը իլէ մու'ահէտէ էթտիլէր:
7 ᵘԱնլէրին տիյարը կիսմիւշ վէ ալթունլէ տօլտու,

ᵃ Երեմ. 22.3,16; Միք. 6.8; Զաք. 7.9; 8.16:
ᵇ Պ. 43.26; Միք. 6.2:
ᶜ Մէզ. 51.7; Վահ. 7.14; [2:
ᵈ Ա'տ. 23.19; Տիտ. 1.
ᵉ Երեմ. 2.20,21;
ᶠ Երեմ. 6.28,30; Եզեկ. 22.18,19;
ᵍ Ովս. 9.15;
ʰ Էմս. 29.24;
ⁱ Երեմ. 22.17; Եզեկ. 22.12; Ովս. 4.18;
Միք. 3.11; 7.3;
ʲ Երեմ. 5.28; Զաք. 7.10; [13:
ᵏ Թէս. 28.63; Եզեկ. 5.
ˡ Երեմ. 6.29; 9.7; Մաղ. 3.3;
ᵐ Երեմ. 33.7;
ᵃ Զաք. 8.3;
ᵇ Ծոր. 31.3; Մէզ. 1.6; 5.6; 73.27; 92.9; 104.35;
ᶜ Պ. 57.5;
ᵈ Պ. 65.3; 66.17;
ᵉ Միք. 4.1, վէ դայրի.
ᶠ Մէզ. 68.15,16;
ᵍ Մէզ. 72.8; Պ. 27.13;
ʰ Երեմ. 31.6; 50.5; Զաք. 8.21,23;
ⁱ Դուկ. 24.47;
ʲ Մէզ. 46.9; Ովս. 2.18; Զաք. 9.10;
ᵏ Մէզ. 72.3,7;
ˡ Եզեկ. 5.8;
ᵐ Ա'տ. 23.7;
ⁿ Թէս. 18.14; [10.2;
ᵒ Մէզ. 106.35; Երեմ.
ᵖ Թէս. 17.16,17;

Digitized by Google

Վէ խազինէլէրինին նիհայէթի եօգ տըր.
Տիյարլարը աթլարլէ տօլտու,
Վէ արապալարը հիսապսըզ տըր։
8 Տիյարլարը սանէմլէրլէ տօլտու,
Քէնտի էլլէրինին իշինէ,
Վէ փարմագլարընըն եափտըղը շէյէ սէճտէ էտէրլէր.
9 Վէ պայաղը ատէմլէր չէօքտիւ,
Վէ պէօյիւքլէր ալչագլանտը.
Սէն տախի անլէրի՝ աֆվ էթմէյէճէքսին։
10 ՐԱՊՊԸՆ հէյպէթի,
Վէ՝ազամէթինին ճէլալը սէպէպինտէն
Գայայա կիր, վէ թօփրագտա կիզլէն։
11 Ինսանըն թէքէպպիւր կէօզիւ ալչագլանաճագ,
Վէ ատէմլէրին ղուրուրը էնտիրիլէճէք տիր,
Վէ օլ կիւնտէ եալընըզ ՐԱՊՊ միւթա՝ալ պուլունաճագ տըր։
12 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն կիւնիւ,
Հէր միւթէքէպպիր վէ մաղրուր քիմսէ՝ալէյհինէ,
Վէ ալչագլանմասը իչիւն հէր պիր թէ՝ազզիւմ էտէն ատէմ՝ալէյհինէ,
13 Վէ Լիբանանըն ճիւմլէ եիւճէ վէ եիւքսէք էրզ աղաճլարը՝ալէյհինէ,
Վէ Բասանըն հէփ մէշէլէրի՝ալէյհինէ,
14 Վէ եիւճէ տաղլարըն քեաֆֆէսի՝ալէյհինէ,
Վէ ճիւմլէ եիւքսէք պայըրլար՝ալէյհինէ,
15 Վէ հէր եիւքսէք գուլլէ՝ալէյհինէ,
Վէ հէր մէթին հիսար՝ալէյհինէ,
16 Վէ Թարսիս կէմիլէրինին քեաֆֆէսի՝ալէյհինէ,
Վէ մէրղուլ՝ատ օլունան շէյլէրին ճիւմլէսի՝ալէյհինէ օլաճագ տըր։
17 Վէ ինսանըն թէքէպպիւրիւ էնտիրիլէճէք,
Վէ ատէմլէրին ղուրուրը ալչագլանաճագ տըր.
Վէ օլ կիւնտէ եալընըզ ՐԱՊՊ միւթա՝ալ պուլունաճագ տըր։
18 Վէ սանէմլէր քիւլլիյէն մահվ օլաճագ տըր։
19 Վէ ՐԱՊՊ զէմինի սարսմաղա գալգտըղընտա,
Անըն հէյպէթի
Վէ՝ազամէթինին ճէլալը սէպէպինտէն,
Գայալարտա պուլունան մաղարալարա,
Վէ թօփրագտա օլան ինլէրէ կիրէճէքլէր։
20 Օլ կիւնտէ ատէմ՝ սէճտէ էթմէք իւզրէ
Քէնտիսի իչիւն եափտըղը կիւմիւշ սանէմլէրինի վէ ալթուն սանէմլէրինի
Քէօսթէպէքլէրէ վէ եարասալարա աթաճագ տըր.
21 Թա քի ՐԱՊՊ զէմինի սարսմաղա գալգտըղընտա,

Անըն հէյպէթի
Վէ անըն՝ազամէթինին ճէլալը սէպէպինտէն
Գայալարըն գօվուգլարընա,
Վէ ուչրումլարըն եարըգլարընա կիրէ։
22 Նէֆէսի պուրունունտա օլան ատէմտէն վազ կէչինիզ,
Զիրա օ նէյէ սայըլա պիլիր։

ՊԱՊ 3

Կիւնահրն մուզիրր ի նէթիճէսի։ 9 Դավմըն՝արսըզլըղը։ 12 Րէ՝իսլէրին զուլմու։ 16 Միօն զըգլարընըն Թէքէպպիւր վէ ղուրուրլարը սէպէպինտէն կէլէճէք ղազապ։

Զիրա իշթէ Բապպ իւլ ճիւնուտ Եհովա
Երուսաղէմտէն վէ Յուդատան՝ասայը վէ՝տէյնէյի,
Հայուէ՝ասասը օլան էքմէք վէ սույըն քեաֆֆէսինի,
2 Եիկիտի վէ ճէնկեավէրի,
Հաքիմի վէ փէյղամպէրի, սիհրպազը վէ իխթիյարը,
3 Էլլի պաշըյը վէ միւ՝թէպէրի,
Վէ միւսթէշարը վէ մահիր մի՝մարը,
Վէ մա՝րիֆէթլի էֆսունճըյը գալտըրաճագ տըր։
4 Վէ պէն չօճուգլարը անլէր իւզէրինէ րէ՝իսլէր նասպ էտէճէյիմ,
Վէ չօճուգլար անլէրէ թէսալլութ էտէճէք տիր։
5 Վէ գավմ պիրիպիրինէ
Վէ հէր քէս գօնշըսընա զուլմ էտէճէքլէր.
Չօճուգլար իխթիյարլարա,
Վէ հագիրլէր միւ՝թէպէրլէրէ քիւսթախանէ մու՝ամէլէ էտէճէքլէր։
6 Հաթթա պիր ատէմ փէտէրինին խանէսինտէն օլան պիրատէրինի թութուպ,
Սէնին էլպիսէն վար,
Իւզէրիմիզէ հաքիմ օլ,
Վէ պու վիրանէ սէնին թահթ ը իտարէնտէ օլսուն՝ ԿԵՆԷՃԷ ԿԷ։
7 Օ տախի օլ կիւնտէ ճէվապ վէրիպ,
Պէն իսլահ էտիճի օլմամ,
Զիւնքի խանէմտէ նէ էքմէք, նէ տէ էլպիսէ վար.
Գավմ իւզէրինէ պէնի հաքիմ նասպ էթմէյինիզ՝ տէյէճէք տիր։
8 Զիրա Երուսաղէմ եըգըլտը վէ Յուդա տիւշտու.
Զիւնքի անլէրին լիսանլարը վէ իշլէրի
ՐԱՊՊԸՆ նազար ը ճէլիլինի ղազապա կէթիրմէք իւզրէ անա գարշը տըր։
9 Եիւզէրինին կէօսթէրիշի քէնտի՝ալէյհլէրինէ շէհատէթի էտէր,
Վէ կիւնահլարընը սէթր էթմէյիպ՝ Սողոմ կիպի իզհար էտէրլէր.

ֆ Այ. 11։
ց Պ. 30. 32։ Անգ. 2. 6, 21։ Իպր. 12. 26։
ղ 2Սէլ. 1. 9։
ճ Այ. 10։ Ովս. 10. 8։ Ղուկ. 23. 30։ Վահ. 6. 16։ 9. 6։
մ Պ. 30. 22։ 31. 7։
յ Այ. 10, 19։
ն Յոբ. 27. 3։
շ Մէզ. 146. 3։ Երեմ. 17. 5։
ո Ղևտ. 26. 26։
չ 4Միւլ. 24. 14։
պ Երեմ. 37. 21։ 38. 9։
ջ Վա՝. 10. 16։
ռ Միք. 3. 12։
ս Թէք. 13. 13։ 18. 20, 21։ 19. 5։

Ա. Երեմ. 2. 28։
Բ Այ. 19, 21։ Վահ. 6. 15։
Գ Այ. 17։ Պ. 5. 15, 16։ 13. 11։
Դ Պ. 4. 1։ 11. 10, 11։ 12. 1, 4։ 24. 21։ 25. 9։ 26. 1։ 27. 1, 2, 12, 13։ 28. 5։ 29. 18։ 30. 23։ 52. 6։ Երեմ. 30 7, 8։ Եզեկ. 38. 14, 19։ 39. 11, 22։ Ովս. 2. 16, 18, 21։ Յովէլ. 3. 18։ Ամով. 9. 11։ Աբդ. 8։ Միք. 4. 6։ 5. 10։ 7. 11, 12։ Սոփ. 3. 11, 16։ Զաք. 9. 16։
Ե Պ. 14. 8։ 37. 24։ Եզեկ. 31 3։ Զաք. 11. 1. 2։
Զ Պ 30. 25։
Է 3Միւլ. 10. 22։

Վա՛յ ճանլարընա, չիւնքի քէնտիլէրինէ ֆէնալըգ էթ-
տիլէր։
10 Սալիհէ տէյինիզ Էքի ...ն խայըր կէլէճէ.
Զիրա Էֆի'իլէրինին սէմէրէսինի եէյէճէքլէր։
11 Վա՛յ շէրիրէ, Բ...ն ֆէնա օլաճաք.
Զիրա էլլէրինին էշկէրէ միւճազաթը անա վէրիլէճէք
տիր։
12 Գավմըմա Չօճուգլար զուլմ էտէրլէր,
Վէ անա գարըլար թէսալլութ էտէրլէր.
Էյ գավմըմ, ...էնէ Էմիւրշիտլէրինկ ազտըրըրլար,
Վէ եիւրիյէճէյինկ եօլու պօզարլար։
13 ՐԱՊՊ Ստա՛վա էթմէյէ գալգտը,
Վէ գավմլարը հիւքմ էյլէմէյէ տուրույօր։
14 ՐԱՊՊ քէնտի գավմընըն իխթիյարլարը վէ րէ՛իս-
լէրի իլէ
Մուհաքէմէյէ կիրէճէք տիր,
Զիրա սիզ Էպաղը խարապ էթտինիզ.
Ֆուգարատան ղասպ օլունան շէյլէր խանէնիզտէ տիր։
15 Բապպ իւ ճիւնուտ Եհովա՝
Սիզէ նէ՞ օլտու քի Չգավմըմը էզիյօրսընըզ,
Վէ ֆուգարանըն եիւզիւնէ պասըյօրսընըզ՝ տէյու
պույուրըր։
16 Վէ ՐԱՊՊ ...էյլէ պույուրըր.
Մատամ՛ քի Սիօն գրզլարը միւթէքէպպիր տիրլէր,
Վէ պօյուն թուութարագ եիւրիւրլէր,
Կէօզլէրինյէ իշարէթ էտէրէք,
Գըրըլա գըրըլա կէզէրլէր,
Վէ այագլարընը չընդրրտատրրլար,
17 Բապպ Սիօն գըզընը թաս պաշլը էտճէէք,
Վէ ՐԱՊՊ Էանլէրին Չավրէթլէրինի աչաճագ տըր։
8 Օլ կիւնտէ Բապպ,
Խալխալլարըն զինչէթինի,
Շէպէքէլի սաչ պաղլարը իլէ Տմահչէլէրի,
19 Քիւփէլէրի վէ պիլէզիքլէրի վէ նիգապլարը,
20 Ալընլըգլարը վէ պալտըր զընճիրլէրինի վէ քէմէրլէրի,
Միսք գուլթուլարընը վէ նուսխէլէրի,
21 Եիւզիւքլէրի վէ պուրուն հալգալարընը,
22 Գաֆթանլարը վէ ֆէրաճէլէրի, զարլարը վէ քէսէլէրի,
23 Այինէլէրի վէ կէօմլէքլէրի,
Զինպէրլէրի վէ եաշմագլարը գալտըրաճագ տըր։
24 Վէ խօշ րա՛իհա եէրինէ Չիւֆիւնէթ,
Վէ քէմէր եէրինէ իփ,
Վէ գրվըրճրգ սաչ եէրինէ Էթաս պաշլըլըգ,
Վէ կէօյիւսլիւք եէրինէ չուլ գուշանմագլըգ,
Վէ կիւզէլլիք եէրինէ եանըգլըգ օլաճագ տըր։
25 Սէնին ատէմլէրին գըլըճտան,
Վէ եիկիթլէրին մուհարէպէտէ տիւշէճէք տիր։
26 Վէ Էանըն գափուլարը ահ էտիպ մաթէմ էտէճէքլէր,
Վէ քէնտիսի հէր շէյտէն մահրում օլարագ Էեէրտէ
օթուրաճագ տըր։

ՊԱՊ 4

Մուզայագա զէմանընտա Մէսիհին մէլէքիւթիւնիւն մէլճա՝ օլաճաղըս

Օլ կիւն եէտի գարը պիր ատէմի թուութուպ,
Էքէնտի էքմէյիմիզի եէյէճէյիզ,
Վէ քէնտի էլպիսէմիզի կիյէճէյիզ,
Ֆագաթ Էայպըմըզընն տէֆ'ի իչիւն
Սէնին իսմինէ եատ օլունալըմ՝ տէյճէքլէր։
2 Օլ կիւնտէ Իսրայէլին նէճաթ պուլանլարընա՝
ՐԱՊՊԸՆ ֆիլիզի ճէմալ ու ճէլալ,
Վէ զէմինին մահսուլը
Շէրէֆ ու զիյնէթ օլաճագ տըր։
3 Վէ ՐԱՊՊ Սիօն գըզլարընըն լէվսինի եըյգատը-
ղընտա,
Հիւքմ՛ րուհըյլէ վէ եագմագ րուհըյլէ Երուսաղէմի՝
Իչինտէ պուլունան գան ճէ...դանէն փաքլէտիյինտէ,
4 Սիօնտա գալան վէ Երուսաղէմտէ պրագըլան,
Եա՛նի Երուսաղէմտէ ՚հայաթ իչիւն եազըլանլարընն
ճիւմլէսինէ
Էմուգատտէս տէնիլէճէք տիր։
5 Վէ ՐԱՊՊ Սիօն տաղընըն հէր եէրի իւզէրինէ
Վէ ճէմա՛աթլարը իւզէրինէ,
Էկիւնտիւզիւն պուլութ վէ տիւման,
Վէ կէճէյէյին Բփարայան աթէշ ալէվի խալգ էտէճէք
տիր.
Զիրա պիւթիւն ...՝ իզզէթ իւզէրինէ Չէօրթիւ օլա-
ճագ տըր։
6 Վէ կիւնտիւզիւն սըճագտան կէօլկէ իչիւն,
Վէ ֆուրթունա իլէ եաղմուրտան Չփէնահ
Վէ էօրթիւ իչիւն խայմէ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 5

*Պիր պաղ Ա՛էմսիլիյլէ Ա՛լլահընն քէնտի հիւքմիւնիւ հագգը կէօսթէր-
մէսի։ 8 Թաա՛քեաըլար, 11 վէ պէքրիլէր, 13 վէ ֆասըգլար 20 վէ
հագգսըզ քիմսէլէր Չալէյհինտէ հիւքմ ի Իլահի։ 26 Հիւքմ ի Իլահինէն
խերասընա վասըթա օլաճագ օլանլար։*

Ճիմտի սէվկիւլիմ իչիւն, Բքէնտի պաղը հագ-
գընտա
Սէվկիւլիմիւն շի'րինի օգույաճաղըմ.

Է 2Սէլ. 3. 12։
Ը Ղուկ. 1. 25։
Թ Երեմ. 23. 5։ Զաք. 3. 8։ 6. 12։
Ժ Մաղ. 3. 2,3։
ԺԱ Փիլ. 4. 3։ Վահ. 3. 5։

Ա Ո. 60. 21։
Բ Խուր. 13. 21։
Գ Զաք. 2. 5։
Դ Ո. 8. 14։
Ե Ո ՚5. 4։

Զ Մէզ. 80. 8։ Աղն. 8. 12։ Ո. 27. 2։ Երեմ. 2. 21։ Մատթ. 21. 33։ Մարկ. 12. 1։ Ղուկ. 20. 9։

Ա Վա՛. 8. 12։
Բ Մէզ. 128. 2։
Գ Մէզ. 11. 6։ Վա՛. 8. 13։
Դ Ամ. 4։
Ե Ո. 9. 16։
Զ Միք. 6. 2։

Է Ո. 5, 7։ Մատթ. 21. 33։ [3։
Ը Ո. 58. 4։ Միք. 3. 2,
Թ Ո. 47. 2,3։ Երեմ. 13. 22։ Նաա. 3. 5։
Ժ Հաբ. 8. 21։

ԺԱ Ո. 22. 12։ Միք. 1. 16։
ԺԲ Երեմ. 14. 2։ Մէքս. 1. 4։
ԺԳ Մէքս. 2. 10։

ԺԴ Ո. 2. 11, 17։

Digitized by Google

Ղայէթ միւնպիթ պիր թէփէ իւզէրինտէ
Սէվկիւլիւմիւն պիր պաղը վար իտի։
2 Անը չիթլէ գուշատըպ՝ թաշլարընը այըրթլատը,
Վէ իչինէ ա՛լա ասմալար տիքտի,
Վէ անըն օրթասընտա պիր գուլլէ պինա էթտի,
Վէ անտէ պիր մա՛սէրէ տախի գազտը.
Վէ [a]իւզիւմ վէրմէսինի մէ՛մուլ էտէրքէն,
Ֆէնա գօրուգ վէրտի։
3 Վէ շիմտի, էյ Երուսաղէմ սէքէնէսի վէ Յուդա ա-
տէմլէրի,
[b]Պէնիմ իլէ պաղըմ արասընտա հիւքմ էտինիզ։
4 Պաղըմա տահա նէ՞ եափըլմալը իտի քի պէն անա
եափմատըմ.
Նէ՞չիւն պէն անըն իւզիւմ վէրմէսինի մէ՛մուլ էթտի-
յիմտէ,
Ո ֆէնա գօրուգ վէրտի։
5 Վէ շիմտի պաղըմա նէ եափաճաղըմը սիզէ պիլտի-
րէյիմ.
[c]Անըն չիթինի սէօքէճէյիմ, քի օթլագ օլա.
Անըն տիվարընը երգաճաղըմ, քի չիյնէնիլէ.
6 Վէ անը խարապ պրագաճաղըմ.
Պուտանմայաճագ վէ գազըլմայաճագ,
Անճագ [d]ադրե տիքէն վէ չալը պիթէճէք.
Պուլութլարա տախի էմր էտէճէյիմ,
Քի անըն իւզէրինէ եաղմուր եաղտըրմայալար։
7 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պաղը պէյթ ի Իսրայէլ
տիր,
Վէ Յուդա ատէմլէրի՝ խօշնուտ օլտըղը ֆիտան տըր.
Հագգանիյէթ մէ՛մուլ էտէր իքէն, իշթէ գան տէօքմէք,
[e]Ատալէթ [f]ա՛ս-ա-էադե էէն, իշթէ ֆէրեատ։
8 Վա՛յ սիզէ՝ քի եէր գալմայըպ
Քէնտինիզ զէմին օրթասընտա եալընըզ օթուրուն-
ճայա գատար,
[g]Խանէյէ խանէ իլհագ,
Վէ թարլայա թարլա [h]իլավէ էտէնլէր սինիզ։
9 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ [i]*պանա ադադե էէ՝
Հագիգաթէն փէք չօգ խանէլէր խարապ օլաճագ,
Պէօյիւք վէ կիւզէլ [j]ադադե սէքէնէսիզ գալաճագ տըր։
10 Զիրա օն տէօնիւմ պաղ պիր [k]պաթ վէրէճէք,
Վէ պիր քօր թօխում պիր էֆա վէրէճէք տիր։
11 [l]Վա՛յ սապահլայընը էրքէն գալգըպ
Միւսքիրէ գօշանլարա,
Վէ շէրապ անլէրի գըզտըրընճայա տէյին կէճէտէ էյ-
լէնէնլէրէ։
12 Վէ [m]զիյաֆէթլէրինտէ թանպուր վէ սանթուր,
Տէֆ վէ նէյ վէ շէրապ վար.

Ամմա [n]ՐԱՊՊԸՆ ֆի՛ըլինէ տիգգաթ էթմէզլէր,
Վէ էլլէրինին իշինէ պագմազլար։
13 [o]Պու էճլտէն գավմըմ՝ [p]Ռաադե պիլմէյէրէք էսիր կէօ-
թիւրիւլտիւ,
Վէ անըն պէօյիւքլէրի գըրթլըղա տիւշար օլտու,
Վէ պայաղը ատէմլէրին պօղազլարը սուսըզլըգտան
գուրուտու։
14 Պու էճլտէն հավիյէ քէնտինի կէնիշլէթտի,
Վէ աղզընը հատտէն զիյատ աչտը.
Վէ անլէրին շէօհրէթի վէ ճիւմհուրը,
Կիւրիւլթիւսիւ վէ մէսէրրէթի անա էնէճէք տիր։
15 Վէ [q]պայաղը ատէմլէր չէօքէճէք,
Վէ պէօյիւքլէր ալչագլանաճագ,
Վէ միւթէքէպպիրլէրին կէօզլէրի էնտիրիլէճէք տիր։
16 Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ հագգ ճիհէթիյլէ միւթա՛ալ,
Վէ Գուտտուս Ալլահ [r]ատալէթ ճիհէթիյլէ մու՛ազզէզ
օլաճագ տըր։
17 Վէ գուզուլար [s]ատէթլէրի իւզրէ օթլանաճագլար,
Վէ [t]զէնկինլէրին խալի գալան եէրլէրինի էճնէպիլէր
եէյէճէքլէր։
18 Վա՛յ ֆըսգը պաթըլըգ իփլէրիյլէ,
Վէ կիւնահը կէօյա արապա իփլէրիյլէ չէքէնլէրէ։
19 [u]Անլէր քի՝ Զապուգ օլսուն,
Իշինի թէզ պիթիրսին, քի կէօրէլիմ,
Վէ Իսրայէլին Գուտտուսընըն թէտպիրի եագլաշըպ
կէլսին,
Քի անը պիլէլիմ՝ տէրլէր։
20 Վա՛յ քէօթիյէ էյի, վէ էյիյէ քէօթիւ տէյէնլէրէ,
Վէ զուլմէթի նուր, վէ նուրու զուլմէթ եէրինէ գօ-
յանլարա,
Ահըյը թաթլը վէ թաթլըյը աճը եէրինէ գօյանլարա։
21 Վա՛յ [v]քէնտի կէօզլէրինտէ էհլ ի հիքմէթ,
Վէ քէնտի [w]ինտլէրինտէ ակլայընըլը օլանլարա։
22 [x]Վա՛յ շէրապ իչմէքտէ գուվվէթլի,
Վէ միւսքիրի մէզճ էթմէքտէ եիկիթ օլանլարա.
23 [y]Անլէր քի րիշվէթի իչինն շէրիրի հագգընը չըգարըրլար,
Վէ հագգընընըն հագգընը իպթալ էտէրլէր։
24 Պու էճլտէն [z]աթէշ ալէվի սամանը եալատըղը,
Վէ գուրու օթուն աթէշտէ թէլէֆ օլտըղը միսիլլիւ,
[a]Անլէրին քէօքիւ չիւրիւքլիւք կիպի օլաճագ,
Վէ չիչէքլէրի թօզ կիպի եօգարը չըգաճագ.
Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն շէրի՛աթընը ըէտտ,
Վէ Իսրայէլին Գուտտուսընըն քէլամընը թահգիր էթ-
տիլէր։
25 [b]Պունա պինա՛էն ՐԱՊՊԸՆ ղազապը գավմը [c]՛ալէյ-
հինէ ալէվլէնտի,

[a] Թէս.32.6։ Պ.1.2,3։
[b] Բօմ. 3. 4։
[c] Մէզ. 80. 12։
[d] Միք. 2. 2։
[e] Պ. 22. 14։
[f] *Իպր. գուլաղմա
[g] Եզեկ. 45. 11։
[h] Էմս. 23.29,30։ Վա՛.
10. 16։ Ա՛յ. 22։
[i] Ամովս. 6. 5,6։
[j] Յոբ. 34. 27։ Մէզ.
28. 5։
[k] Ովս. 4. 6։
[l] Պ.1.3։ Ղուկ. 19.44։
[m] Պ. 2. 9,11,17։
[n] †Իպր. ակվիգլէրին
[o] Պ. 66. 5։ Երեմ. 17.
17։ Ամովս. 5. 18։
2Պետ. 3. 3,4։
[p] Էմս. 3.7։ Բօմ. 1.22։
12. 16։
[q] Ա՛յ. 11։
[r] Էմս. 17. 15։ 24. 24։
[s] Խուր. 15. 7։
[t] Յոբ. 18. 16։ Ովս. 9.
16։ Ամովս. 2. 9։
[u] 4Մխլ. 22. 13,17։

Digitized by Google

Վէ էլինի անլէր իւզէրինէ ուզատըպ անլէրի վուրտու,
ՙՏաղլար տախի թիթրէտիլէր,
Վէ լաշէլէրի սօգագլար օրթասընտա կիւպրէ կիպի օլտու.
ՙՊու ճիումլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր:
26 Վէ ուզագտա օլան թաՙիֆելէր իչին ՙպայրագ չէքքէճէք,
Վէ անլէրի ՙզէմինին միւնթէհասընտան ՙըսլըգլէ չաղըրաճագ,
Վէ իշթէ ՙփէք սիւրՙաթլէ կէլէճէքլէր:
27 Անլէրտէ եօրղուն վէ սիւրչէն պուլունմայաճագ,
Ույուգլամայաճագ վէ ույումայաճագլար.
Հիչ պիրինին պէլինին գուշաղը չէօզիւմէյէճէք,
Վէ այագ գապընըն պաղը գօփմայաճագ տըր:
28 Անլէրին ՙօգլարը սիվրի,
Վէ եայլարընըն ճիումլէսի գուրուլմըշ տըր.
Աթլարընըն թըրնագլարը չագմագ թաշընա պէնգէր,
Վէ ՙէ՚պ՚լ՚ըՙնը թէքէրլէքլէրի գասըրղա կիպի տիր:
29 Անլէրին սէսլէրի արսլան կէօմիւրտէմէսի կիպի տիր.
կէնճ արսլանլար կիպի կէօմիւրտէյէճէքլէր,
Կէօմիւրտէյէճէքլէր վէ շիքեարը գափաճագլար,
Վէ ՙՙնը կէօթիւրէճէքլէր վէ գուրթարան պուլունմայաճագ տըր:
30 Վէ օլ կիւնտէ անլէր իւզէրինէ տէնիզ կիւրիւլթիւսիւ կիպի կիւրէյէճէքլէր,
Վէ ՙէէե ՙեէրէ պագտըղընտա՝ իշթէ զուլմէթ վէ մէշագգաթ վար.
Վէ նուր քէնտի պուլութլարընտա գարարաճագ տըր:

ՊԱՊ 6

Եայինին րիՙյատա Բապը կէօրէրէք գօրգմասը: 6 Բապըն անը եիւրէքլէնտիրիպ գավմա իրսալ էՙիմէսի: 10 Գավմըն ՙինատը վէ պունոն մուգիրր նէՙթիճէսի:

ՙՈզիյա մէլիյին վէֆաթը սէնէսինտէ ՙԲապը ՚ալի վէ եիւքսէլմիշ պիր թախթ իւզէրինտէ օթուրտըղը հալտէ կէօրտիւմ, վէ էթէքլերի հէյքէլի տօլ-
2 տուրմըշ իտի: Անըն ֆէվգինտէ սէրաֆիմ տուրույօրլար իտի. հէր պիրինին ալթըշար գանատը օլուպ՝ իքիսիյլէ եիւզլէրինի էօրթէր վէ ՙիքիսիյլէ այագլա-
3 րընը էօրթէր վէ իքիսիյլէ ուչարլար իտի: Վէ եէքտիկէրինէ նիտա էտիպ տէրլէր իտի քի՝
ՙԳուտտուս, Գուտտուս, Գուտտուս, ՐԱՊՊ իլ ճիւնուտ,
ՙՊիւթիւն զէմին անըն ճէլալըյլէ մէմլու տըր:

ՙ երեմ. 4. 24:
ՙՙ Ղեւ. 26. 14, վէ զայրի: Պ. 9. 12,17,21: 10. 4:
ՙՙՙ Պ. 11. 12:
ՙՙՙՙ Թէս. 28. 49: Մէզ. 72. 8: Մաղ. 1. 11:
ՙՙՙՙՙ Պ. 7. 18:
ՙՙՙՙՙՙ Յովէլ. 2. 7:
ՙՙՙՙՙՙՙ երեմ. 5. 16:
ՙՙՙՙՙՙՙՙ Պ. 8. 22: երեմ. 4. 23: Մէքս. 3. 2: եզեկ. 32. 7,8:
———
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙ 4Միւլ. 15. 7:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ 3Միւլ. 22. 19: Յովհ. 12. 41: Վահ. 4. 2:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ եզեկ. 1. 11:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Վահ. 4. 8:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Մէզ. 72. 19: [8. 10:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ Խուր. 40. 34: 3Միւլ.

4 Վէ չաղըրանըն սէտասընտան գափու էշիքլէրինին թէմէլլէրի սարսըլտը, վէ ՙպէյթ տիւմանլէ տօլտու:
5 Վէ ՙտէտիմ քի, Վա՚յ պանա, իշթէ հէլաք օլտըմ,
Զիրա պէն քի նափաք տուտագլը ատէմ իմ,
Վէ նափաք տուտագլը գավմ արասընտա սաքին իմ,
Կէօզլէրիմ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան մէլիյի կէօրտիւ:
6 Ամմա սէրաֆիմտէն պիրի՝ ՙմէզպահ իւզէրինտէն մաշա իլէ ալտըղը պիր գօր էլինտէ օլտըղը հալտէ պանա տօղրու ուչտու.
7 ՙՎէ աղզըմա տօգունտըրարագ՝
Իշթէ պու ֆօր սէնին տուտագլարընա տօգունտու,
Վէ սէնին ճիւրմիւն րէֆ՚ օլունտու,
Վէ կիւնահընա քէֆարէթ էտիլտի՝ տէտի:
8 Վէ ՐԱՊՊԸՆ սէտասընը իշիթտիմ՚ քի,
Քիմ՚ կէօնտէրէյիմ՚,
Վէ ՚պիզիմ իչիւն քի՚մ կիտէր՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Իշթէ պէն, պէնի կէօնտէր՝ տէտիմ՚:
9 Օլ վագըթ տէտի քի՝ կիթ, պու գավմա սէօյլէ,
ՙԻշիթմէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա ակլամայաճագսընըզ,
Վէ կէօրմէքլէ կէօրէճէքսինիզ, ամմա ֆէհմ էթմէյէճէքսինիզ:
10 Պու գավմընը ՙգալպինի գաթըլաթ,
Վէ գուլագլարընը աղըրլաթ, վէ կէօզլէրինի գափա,
ՙՕլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրէ, վէ գուլագլարըյլէ իշիտէ,
Վէ գալպիյլէ անկայա վէ րիճու՚ էտիպ տէ շիֆա պուլա:
11 Վէ պէն՝ Եա ՐԱՊՊ, նէ՚ վագթա գատար՝ տէտիմ. վէ տէտի քի,
՚Օլ վագթա գատար քի շէհրլէր սէքսէնէսիզ,
Վէ խանէլէր ինսանսըզ գալտըղընտան խարապ օլուպ,
Տիյար քիւլլիյէն պէեապան օլա.
12 Վէ ՙՐԱՊՊ ատէմլէրի ուզագ եէրէ կէօնտէրէ,
Վէ տիյարընը օրթասընտա չօգ եէրլէր մէթրուք գալա:
13 Վէ անտէ պիր ՚իւզրու պուլունաճագ,
Օ տախի խարապէ տիւչար օլաճաք տըր.
Պութմ վէ մէշէ աղաճլարը քէսիլտիյինտէ կէօվտէսի գալտըղը միսիլլու,
ՙՄուգատտէս զիւրրիյէթ օֆ՚ֆ՚ըՙ կէօվտէսի օլաճագ տըր:

ՊԱՊ 7

Աքազըն Ռասին իլէ Փակէէտէն գօրգմասը վէ Եայինին անը եիւրէքլէնտիրմէսի: 10 Աքազըն՝ Քէքլիֆ օլունան ՚ալամէք Քալէպինտէն իմմինա՚ը իւզէրինէ անա պիր ՚ալամէք եէրինէ՝ վա՚տ օլունան Մէսհին վէլատէքինին իհպար օլունմասը: 17 Ասորեստան վասըՔասըյլէ ցուդա իւզէրինէ կէլէճէք օլան պէլալար:

Խուր. 4. 10: 6. 30: Հաք. 6. 22: 13. 22: երեմ. 1. 6:
ՙՙ Վահ. 8. 3:
ՙՙՙ Պաղ երեմ. 1. 9: Դան. 10. 16:
ՙՙՙՙ Թէք. 1. 26: 3. 22: 11. 7:
ՙՙՙՙՙ Պ. 43. 8: ՄատԹ. 13. 14: Մարկ. 4. 12: Ղուկ. 8. 10: Յովհ. 12. 40:
Ա՚մալ. 28. 26: Բօմ. 11. 8: [17:
ՙՙՙՙՙՙ Մէզ. 119. 70: Պ. 63.
ՙՙՙՙՙՙՙ երեմ. 5. 21:
ՙՙՙՙՙՙՙՙ Միք. 3. 12:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙ 4Միւլ. 25. 21:
ՙՙՙՙՙՙՙՙՙՙ եզր. 9. 2: Մաղ. 2. 15: Բօմ. 11. 5:
——

Digitized by Google

Վէ՝ Յուդա մէլիյի Ագազ իսկ ի Յովաթամ,
իսկ ի Ողիանըն կիւնլէրինտէ Սիւրիա մէլիյի Ռասին
վէ Իսրայէլ մէլիյի Փակէէ իսկ ի Ռովմելա Երուսա-
ղէմ իւզէրինէ հարպ իչին չըգտըլար իսէ տէ, մու-
2 հարէպէյէ մուգթէտիր օլմատըլար։ Վէ պէյթ ի Դա-
ւիթէ՝ Սիւրիա *Եփրեմ իլէ իթթիֆագ էթտի՚՚ տէյիւ
խապէր վէրիլտիգտէ, անըն գալպի վէ գավմընըն գալ-
պի օրմանըն աղաճլարը րիւզկեարտան սալլանտըղը
3 կիպի սալլանտը։ Վէ ՐԱՊՊ Եսայիյէ տէտի քի՝ Շիմ-
տի սէն օղլըդ †Սէար-յասուբ իլէ †գասսար թարլասը
եօլընտա վագը՚ եօգարըդքի հավուզըն սու եօլու պա-
շընա Ագազը իսթիգպալէ չըգ,
4 Վէ անա սէօյլէ քի,
Տիգգաթ էտիպ րահաթ օլ,
Շու թիւթէն եարը եանմըշ իքի օտուն ուճունտան,
Եա՚նի Ռասին իլէ Սիւրիանըն վէ Ռովմելա օղլընըն
շիտտէթլի ղազապընտան
Գօրգմա վէ գալպինդ պայըլմասըն։
5 Մատամ՚ քի Սիւրիա վէ Եփրեմ վէ Ռովմելա օղլու,
Սէնին՚ալէյհինտէ պէտխահանէ միւշավէրէ էտիպ,
6 Յուդա իւզէրինէ կիտիպ անը թագեիդ էտէլիմ՚,
Վէ անը քէնտիմիզ իչին ֆէթհ էտէլիմ՚
Սօկրա անըն օրթասընտա Տաբէէլ օղլընը մէլիք
նասպ էտէլիմ՚՚ տէտիլէր.
7 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
‡Պ.. սապիթ օլմայաճագ վէ իճրա օլունմայաճագ տըր.
8 Զիրա †Սիւրիանըն փայիթախթը Դամասկոս,
Վէ Դամասկոսըն րէ՚իսի Ռասին տիր.
Վէ ալթմըշ պէշ սէնէ զարֆընտա
Եփրեմ գավմ գալմամագ իւզրէ գըրըլաճագ տըր.
9 Վէ Եփրեմին փայիթախթը Սամարիա,
Վէ Սամարիանըն րէ՚իսի Ռովմելա օղլու տըր.
†Էկէր իման էթմէզ իսէնիզ, էմին օլմազսընըզ։
10 Թէգրար ՐԱՊՊ Ագազա սէօյլէյիպ,
11 Քէնտինդ իչին Ալլահընդ ՐԱՊՊՏԱՆ պիր †՚ալամէթ
թալէպ էյլէ,
Տէրին եէրլէրտէ եախօտ եիւքսէք եէրլէրտէ օլսուն,
թալէպ էյլէ՚ տէտի։
12 Լաքին Ագազ՚ թալէպ էթմէմ,
Վէ ՐԱՊՊԸ թէճրիպէ էյլէմէմ՚՚ տէտի։
13 Օլ վագըթ †էյլամպէր տէտի քի,
Էյ պէյթ ի Դաւիթ, շիմտի տինկլէյինիզ,
Ատէմլէրի թա՚ճիզ էթտիյինիզ սիզէ ա՚ճ մը կէլիր,
Քի Ալլահըմը տախի թա՚ճիզ էտէրսինիզ։
14 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ քէնտիսի սիզէ պիր ՚՚ալամէթ վէ-
րէճէք տիր.

– 4Միւլ. 16. 5։ 2Թէվ. 28. 5,6։
* Եբ.՝ Եփրեմ դէյ-
բէօ՚՚ օրտու զուրտու
† Պագէյյէ րիւճու՚ էտէ-
ճէք տիր։ Պագ Պ. 10. 21։ [2։
‡ 4Միւլ. 18.17։ Պ.36.
§ Էմմ. 21.30։ Պ.8.10։
¶ Պագ 2Միւլ. 8. 6։
2Թէվ. 20. 20։
Հաբ. 6. 36, վէ զայ-
րի՚։ Մատթ. 12. 38։
†† Մատթ. 1. 23։ Ղուկ.
1. 31,34։

Ի՚շթէ պագիրէ համիլէ օլուպ՚ պիր †օղուլ տօղուրա-
ճագ,
Վէ †անա †էմմանուէլ թէսմիյէ էտէճէք տիր։
15 Քէօթիւյիւ րէտտ էտիպ էյիյի իւնթիխապ էթմէյի
պիլինճէյէ տէյին,
Թէրէ եաղը վէ պալ եէյէճէք տիր։
16 Զիրա չօճուգ †քէօթիւյիւ րէտտ էտիպ էյիյի իւնթի-
խապ էթմէյի պիլմէզտէն էվվէլ,
Սէնին գօրգտըղըն †իքի մէլիյին տիյարը թէրք օլու-
նաճագ տըր։
17 †ՐԱՊՊ սէնին իւզէրինէ վէ գավմընըն իւզէրինէ,
Վէ փէտէրինին խանէսի իւզէրինէ եոյէ կիւնլէր կէթի-
րէճէք տիր քի,
*Եփրեմին Յուդատան այրըլտըղը կիւնտէն պէրու
կէլմէտիլէր.
Ասորեստան մէլիյինի կէՐէէճ՚՚ տէր։
18 Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ Մըսըր ըրմագլարընըն էն ու-
զագ եէրլէրինտէ պուլունան սինէգլէրի,
Վէ Ասորեստան տիյարընտա օլան արըլարը †ըսլըգլէ
չաղըրաճագ.
19 Վէ ճիմլէսի կէլիպ վիրան օլմուշ տէրէլէրէ
Վէ ‡գայալարըն գօվուգլարընա,
Վէ հէր նէվ՚ չալը իւզէրինէ,
Վէ ճիմլէ մէր՚ալարա գօնաճագլար տըր։
20 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ §քիրա իլէ ալընմըշ ուսթուրայլէ,
Եա՚նի Նէհրին էօթէ թարաֆընտա օլան Ասորես-
տան մէլիյիյլէ,
Պաշը վէ այագլարըն գըլընը թըրաշ էտէճէք,
Սագալը տախի գազըյաճագ տըր։
21 Վէ օլ կիւնտէ պիր ատէմ,
Պիր կէնճ ինէք իլէ իքի գօյուն պէսլէյէճէք,
22 Վէ անլէրին վէրէճէյի սիւտիւն չօգլըղընտան թէրէ
եաղը եէյէճէք.
Զիրա տիյարտա պագը գալանլարըն ճիմլէսի թէրէ
եաղը վէ պալ եէյէճէք տիր։
23 Վէ օլ կիւնտէ պիկ ¶ը՚՚Ը կիւմիւշ գըյմէթինտէ օլան
պիկ ասմա քիւթիյիւ պուլունտըղը եէր
†Զալըլըգ վէ տիքէնլիք օլաճագ տըր։
24 Օգլար իլէ վէ եայլար իլէ օրայա կէլէճէքլէր,
Զիրա պիւթիւն տիյար չալըլըգ վէ տիքէնլիք օլա-
ճագ տըր։
25 Վէ չափայլէ գազըլան տաղլարըն հիչ պիրինէ,
Զալը վէ տիքէն գօրգուսը սէպէպինտէն կիտէմէյէ-
ճէքսին.
Սըղըրլարըն մէր՚ասը վէ գօյունլարըն կէզէճէյի եէր
օլաճագ տըր։

ը Պ. 9. 6։
ր Պագ Թէք. 4. 1,25։
16 11։ 29. 32։ 30
6,8։ 1Միւլ. 4. 21։
ւ Պ. 8. 8։
ց Պագ Պ. 8. 4։
ւ 4Միւլ. 15.30։ 16.9։
ք 2Թէվ. 28. 19։
օ 3Միւլ. 12. 16։
ֆ Պ. 5. 26։
հ Պ.2.19։ Երեմ.16.16։
յ 4Միւլ.16.7,8։2Թէվ.
28.20,21։ Պագ Եզեկ.
5. 1։
ղ Պ. 5. 6։ ——

Digitized by Google

ՊԱՊ 8

Ասորեստան՝ Սիւրիա իւէ Իսրայէլ, 5 վէ իմանսըզլըզլարը սէպէպնտէն ցուցավիլէր իւզերինէ զալէպէ էտէճէյի, 9 Մուգատտեր ի իլահիյէ մուգավէմէճ էտիլէմէյէճէյի, 11 Ալլահա ի'ծիմատ, 19 ՓուֆփէրէսՂլէր իւզերինէ կելէճէք օլան պէլալար։

1 Վ֊է ՐԱՊՊ պանա՝ Եանըկա պիր պէօյիւք թուման ալ, վէ անըն իւզերինէ ինսան գալէմիյէ *Մա-
2 հէր–շալալ–հաշ–պազ հագգընտա ֊եազ՝ տէտի։ Վէ ֍քեահին Ուրիա իւէ Զաքարիա իսկն ի Բարաքիայը
3 քէնտիմէ էմին շահիտ ալտըմ։ Վէ նէպիյէյէ թէգարրիւպ էթտիմ, օ տախի համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօղուրտու. վէ ՐԱՊՊ պանա խիթապէն՝ Անա *Մահէր–
4 շալալ–հաշ–պազ թէսմիյէ էյլէ. Զիրա չօճուգ՝ ֍Պապա վէ Անա՝ տէմէյի պիլմէզտէն էվվէլ ֊Դամասկոսըն էմվալը վէ Սամարիանըն ղանիմէթի Ասորեստան մէլէյինին էօնիւ սըրա կէօթիւրիւլէճէք տիր՝ տէտի։
5 Վէ ՐԱՊՊ թէքրար պանա սէօյլէյիպ տէտի քի,
6 Մատամ քի պու գավմ եավաշ եավաշ ագան ֍Սիլովա սուլարընը թահգիր էտիպ՝ ֊Ռասին իւէ Ռովմելա օղլընտան խօշնուտ օլուր,
7 Պու էճլտէն իշթէ ՐԱՊՊ՝ Նէհրին գուվվէթլի վէ չօգ սուլարընը,
Եա'նի ֍Ասորեստան մէլիյինի վէ անըն պիւթիւն գուվվէթինի
Անէր իւզերինէ չրգարաճագ,
Վէ օ ճիւմլէ մէճրալարընտան թաշրըպ,
Չէփ սահիլէրի իւզերինտէն եիւրիյէճէք տիր։
8 Վէ Յուդատա եայրըպ իսթիլա էտէրէք կիտէճէք տիր,
Վէ ֍պօղազա գատար եէթիշճէք տիր.
Վէ անըն գանատլարընըն կէրիլմէսի
Սէնին պիւթիւն տիյարընը գափլայաճագ տըր, էյ ֍Էմմանուէլ։
9 ֍Էյ գավմլար, միւթէէհիտ օլունըզ, վէ գըրըլաճագսընըզ.
Էյ զէմինին ուզագ մահալլարը, տինկլէյինիզ.
Գուշանընըզ, վէ գըրըլաճագսընըզ,
Գուշանընըզ, վէ գըրըլաճագսընըզ։
10 ֍Միւշավէրէ էտինիզ, լաքին պօշա չրգաճագ տըր.
Սէօզ սէօյլէյինիզ, լաքին ֊սապիթ օլմայաճագ տըր.
Զիրա ֍Ալլահ պիզիմ իւէ տիր։
11 Զիրա ՐԱՊՊ պանա †միւ'էսսիր պիր թարզըէ՚՚ պէօյլէ սէօյլէյիպ,
Պու գավմըն թարիգինտէ եիւրիւմէմէքլիյիմի նասիհաթ էտէրէք տէտի քի,
12 Պու գավմ հէր հանկը շէյէ իթթիֆագ տէրսէ,

Սիզ անա ֍իթթիֆագ տէմէյինիզ,
Վէ ֊անըն խավֆ էթտիյի կիպի խավֆ ու խէշեէթ էթմէյինիզ։
13 Ա֊նճաք ՐԱՊՊ իւէ ճիւնուտը ֍թագտիս էտինիզ,
֊Վէ սիզին խավֆ ու խէշեէթինիզ Օ օլսուն.
14 Վէ ֊Օ ֍էղէ մագտիս օլաճագ,
Լաքին Իսրայէլին իքի խանէտանընա,
֍Թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը,
Վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ տուզագ վէ գափան օլաճագ տըր։
15 Վէ չօգլարը ֍սիւրչէճէք,
Վէ տիւշիւպ գըրըլաճագլար,
Վէ գափանա թուրթուլուպ զապթ օլունաճագլար տըր։
16 Շէհատէթի պաղլա,
Շակիրտլէրիմին արասընտա չէրի'աթը միւհրլէ։
17 Իմտի պէն ֍եհուդիւնիւ պէյթ ի Յակոբտան սէթր էթմիշ օլան ՐԱՊՊԱ մունթազըր ըմ,
Վէ ֊անա իւմիտվար ըմ։
18 ֊Իշթէ պէն վէ ՐԱՊՊԸՆ պանա վէրտիյի էվլատ,
Սիօն տաղընտա սաքին օլան ՐԱՊՊ իւէ ճիւնուտ թարաֆընտան
֍Իսրայէլտէ ֍'ալամէթլէր վէ ֍'աճիպ իշլէր իչին իզ։
19 Վէ՚ ֊Ինլէյէն վէ ֆըսըլտայան ֍ճիննիճիլէրէ,
Վէ պագրճըլարա տանըշընըզ՝ տէյիւ սիզէ սէօյլէտիքլէրինտէ,
Գավմ քէնտի Ալլահընա տանըշմազ մը,
Վէ հայաթտա օլանլար իչին ֍էօլիւլէրէ՞ մի ֍՞՞ըշը՞ը֊ը՚ ֍էչէ֊ ֊ե֊վ֊ֆ ֍էբէ֊ե֊ը։
20 ֍Շէրի'աթ վէ շէհատէթէ ֍՞՞ըշը՞ը֊ը.
Էկէր պու քէլամա կէօրէ սէօյլէմէզլէրսէ,
֍Անէրին ասլա նուրու եօգ տըր։
21 Վէ ֆ֊ֆ մուզայագայա վէ գըրթըղա տիւշար օլարագ անտէն կէչէճէք,
Վէ աճրգտրղընտա տարըլաճագ,
Վէ քէնտի մէլիյինէ վէ Ալլահընա ֊սէպպ էտէճէք,
Վէ եօգարը յա պագաճագ,
22 Վէ ֍զէմինէ պագտրղընտա,
Իշթէ մուզայագա վէ ֍զուլմէթ վէ սրգընթըը տիւման օլաճագ,
Վէ գօյու գարանլըղա սիւրիւլէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 9

Մէսիհին կելմէսիյլէ զուլմէթտէ զուհուր էտէճէք նուր։ 8 Իսրայէլէ թէքէպպիւրլերի, 13 վէ րիյաքեարլըզլարը, 18 վէ 'ինաոլարը սէպէպնտէն կելէճէք օլան զազապ։

* Ե֊'Ն՚ Եաղմայա 'աճլէ էտիպ զանիմէքի Ա֊ի֊լա	Պ. 17. 3։	֍ Ցոբ. 5. 12։	֊ Ա'տ. 20. 12։ [5։	11. 25։	֍ Մէգ. 106. 28։
֊ Պ. 30. 8։ Ամբ. 2. 2։	֍ Նէեմ.3.15։Ցովհ.9.7։	֊ Պ. 7. 7։	֍ Մ'ղ.76.7։ Ղուկ. 12.	֍ Պ. 54. 8։ [25, 38։	֊ Ղուկ. 16. 29։
֍ 4Մ'իւլ. 16. 10։	֊ Պ. 7. 1, 2, 6։	֍ Պ. 7. 14։ Ա'մալ. 5.	֊ Եղնկ. 11. 16։	֊ Ամբ. 2. 3։ Ղուկ. 2.	֍ Մ'իք. 3. 6։
֍ Պագ Պ. 7. 16։	֍ Պ. 10. 12։	38, 39։ Բամ. 8. 31։	֍ Պ.28.16։ Ղուկ.2.34։	֍ 'Իպր. 2. 13։	֊ Վահ. 16. 11։
֊ 4Մ'իւլ.15.29։16.9։	֊ Պ. 30. 28։	† 'Իպր. էլ գուվվէնիյէ	Բամ.9.33։ 1Պետ.2.8։	֊ Մ'ղ.71.7։ Զաք.3.8։	֍ Պ. 5. 30։
	֍ Պ. 7. 14։	֍ Պ. 7. 2։	֍ Մատթ.21.44։ Ղուկ.	֊ Պ. 29. 4։	֍ Պ. 9. 1։
	֍ Յովէլ. 3. 9, 11։	֍ 1Պետ. 3. 14, 15։	20. 18։ Բամ. 9. 32։	֍ 1Մ'իւլ.28.8։ Պ.19.3։	

Digitized by Google

Եվվել զէմանտա՝ Զաբուղոն տիյարընը,
Վէ Նեփթաղիմ տիյարընը զէլիլ էթտիյինտէ *օլտըղը կիպի
Մուզայագա չէքէն իչիւն՝՝ [a]զուլմէթ օլմայաճագ տըր.
Ֆագաթ ախըր զէմանտա՝ տէնիզ եօլընտա
Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա,
Թա իֆէլէրին Գալիլեասընը թա՛զիզ էյլէյճէք տիր:
2 [b]Զուլմէթտէ կէզէն գավմ՝ ազիմ նուր կէօրտիւ,
Էօլիւմ՝ կէօլկէսի տիյարընտա օթուրանլարա նուր տօղտու:
3 Միլլէթի չօղալթտըն,
Անըն մէսէրրէֆինի՝ ազիմ գըլտըն.
Անլէր սէնին հուզուրընտա
Ա[c]ֆէլէէ հասատ վագթընտա մէսրուր,
Վէ [d]ղանիմէթի թագսիմ էթտիքլէրինտէ
Շատման օլտըգլարը կիպի մէսրուր օլուրլար:
4 Զիրա [e]Մադիան կինիւնտէ ե[f]ֆուէն կիպի,
Անըն աղըր պօյունտըրրընղընը վէ արգասընըն [g]տէյնէյինի,
Անա զուլմ էտէնին՝ ասասընը գըրտըն:
5 Զիրա նա՛րէ վուրան ճէնքճիլէրին սիլահլարընըն ճիւմլէսի,
Վէ գանլէ միւլէմմա՝ օլան րիտալարը,
Եանըպ աթէշլէ թէլէֆ օլաճագ տըր:
6 Զիրա [h]պիզէ պիր չօճուգ տօղտու,
Պիզէ պիր [i]օղուլ վէրիլտի.
Վէ [j]րիյասէթ անըն օմուզընտա օլաճագ,
Վէ անա [k]՝Ամիպ, Միւշիր, [l]Ալլահ իւլ Գատիր,
Էպէտի փէտէր, [m]Սէլամէթ Րէ՛իսի թէսմիյէ օլունաճագ տըր:
7 Դաւիթին թախթը իւզէրինտէ վէ անըն հիւքիւմէթինտէ,
Պ[n]ընհամ հիւքիւմէթինին արթմասընա վէ սէլամէթէ [o]նիհայէթ եօգ տըր,
Թա քի շիմտիտէն էպէտէտէք,
Անը հագգ վէ՛ատալէթլէ սապիթ գըլըպ գուվվէթլէնտիրէք.
[p]ՐԱՊՊ իւլ ճինուտըն ղայրէթի պունու իճրա էտէճէք տիր:
8 ՐԱՊՊ Յակոբա խապէր կէօնտէրտի,
Օ տախի Իսրայէլէ նազիլ օլտու:
9 Վէ պիւթիւն գավմ,
Եա՛նի թէքէպպիւրլէ վէ ղուրուր ը գալպլէ,
10 Քէրփիճլէր տիւշտիւ,
Ֆագաթ պիզ եօնմա թաշտան պինա էտէճէյիզ.
Ճիւմմէզ աղաճլարը քէսիլտի,
Լաքին պիզ անլէրին եէրինէ էրզ աղաճլարը գօյաճաղըզ՝ տէյէն
Եփրեմ վէ Սամարիա սէքէնէսի ակլայաճագ տըր:
11 Լաքին ՐԱՊՊ Ռասինին խասիմլէրինի անըն՝ալէյհինէ գալտըրաճագ,
Վէ անըն տիւշմէնլէրինի թահրիք էտէճէք տիր:
12 Էօնտէն Սիւրիալըլար վէ արգատան Փիլիսթիլէր կէլիպ,
Քէմալ ը հըրսլէ Իսրայէլի եէյճէքլէր.
[q]Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր:
13 Զիրա [r]գավմ քէնտիլէրինի վուրանա րիւճու՝ էթմէզ,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճինուտը թալէպ էյլէմէզ:
14 ՐԱՊՊ տախի Իսրայէլտէն պաշը վէ գույրուղը,
Խուրմա աղաճը տալընը վէ սազը
[s]Պիր կիւնտէ քէսէճէք տիր:
15 (Իխթէյար վէ միւ՛թէպէր քիմսէ պաշ տըր,
Վէ եալանը թա՛լիմ էտէն փէյղամպէր գույրուգ տըր:)
16 Վէ պու գավմըն [t]միւրշիտլէրի իզլալ էտիճի օլտըլար,
Վէ անլէր թարաֆընտան իրշատ էտիլէնլէր եուտուլըր:
17 Պու էճլտէն Բապպ անըն եիկիթլէրինտէն [u]խօշլանմայաճագ,
Վէ եէթիմլէրի իլէ տուլ գարըլարընա մէրհամէթ էթմէյէճէք տիր.
Զիրա [v]ճիւմլէսի միւնաֆըգ վէ ֆասըգ օլտըլար,
Վէ հէր աղըզ սէֆիհանէ թէքէլլիւմ էտէր.
[w]Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր:
18 Զիրա [x]ֆըսգ աթէշ կիպի եագար.
Չալընարը վէ տիքէնէրի թէլէֆ էտէր,
Վէ սըգ տալը աղաճլարը եագար.
Վէ անլէր տիման կիպի եօգարը չըգարլար:
19 ՐԱՊՊ իւլ ճինուտըն ղազապըյլէ զէմին [y]եանաճագ տըր,
Վէ գավմ աթէշէ եէմ կիպի օլաճագ.
[z]Ատէմ քէնտի գարնտաշընը էսիրկէմէյէճէք տիր:
20 Վէ սաղընտա օլանը գափաճագ վէ աճ գալաճագ,
Սօղընտա օլանը տախի եէյճէք վէ [a]տօյմայաճագ.
[b]Հէր պիրի քէնտի գօղունըն էթինի եէյճէք տիր:
21 Մանասէ Եփրեմի վէ Եփրեմ Մանասէյի [c]եէճէք եուճէ.
Պիրլիքտէ Յուդա իւզէրինէ [d]էճճուբէ եուճէճէք.
[e]Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր:

- 4Միւլ.15.29։ 2Թէվ. 10. 4։
* [a]Եբէօ՝ անտէ օլան մուզայագա կիպի
[b] Պ. 8. 22։ [8,14։
[c] Մատթ.4.16։ Եվհաս.5.
[d] Հաբ. 5. 30։
[e] Հաբ. 7.22։ Մէզ. 83. 9։ Պ. 10. 26։
[f] Պ. 10. 5։ 14. 5։
[g] Պ. 7.14։ Ղուկ. 2.11։
[h] Յովէ. 3. 16։
[i] Մատթ. 28.18։ 1Կոր. 15 25։
[j] Հաբ. 13. 18։
[k] Տիտ. 2. 13։
[l] Եվհաս. 2. 14։
[m] Դան. 2. 44։ Ղուկ. 1. 32,33։ [32։
[n] 4Միւլ. 19.31։ Պ 37. 5.25։ 10.4։ Երեմ. 4. 8։
[o] Երեմ.5.3։ Ովս.7.10։ Պ.10.17։ Վահ.18.8։
[p] Պ. 3. 12։
[q] Մէզ. 147. 10,11։
[r] Միք 7. 2։ [10. 4։ Այ 12,21։ Պ. 5 25։
[s] Այ. 12,17։ Պ. 5. 25։ 10. 4։
[t] Միք. 7. 2,6։
[u] Ղևտ. 26. 26։
[v] Պ.49.26։ Երեմ.19.9։
[w] Այ. 12,17։ Պ. 5. 25։
[x] Եբէօ՝ գաբարաճագ
[y] Միք. 7. 2,6։
[z] Ղևտ. 26. 26։
[a] Պ.49.26։ Երեմ.19.9։
[b] Այ. 12,17։ Պ. 5. 25։ 10. 4։
[c] Եբէօ՝ զաբարաճագ

Digitized by Google

ՊԱՊ 10

Ջալիմէրէ էտիլէն Ջէհտիտ։ 3 Ռիյաքեաղլարըն Ջէ՛տիպլինէ ալէճ էտիլէն Ասորեստանըն Ջէքտիր օլունճաղը։ 20 Իսրայէլին պագիյէսինին նէճաճ պուլաճաղը։ 24 Ասորեստանըն միւճազաճը իւզերինէ Իսրայէլին Ջէպլիյէ էտիլմէսի։

Վա՛յ ֆուգարանըն տա՛վասընը իֆսատ,
Վէ գավմըմըն պիչարէլէրինին հագգընը ղասպ էթմէք,
Տուլ գարըլարը քէնտիլէրինէ շիքեար,
Վէ եէթիմլերի եաղմա էյլէմէք իչին,
2 Հագգսըզ գանունլար գօյանլարա,
Վէ ինսաֆա մուղայիր շէյլէր եազան քեաթիպլէրէ։
3 Իմտի եօգլամա կիւնիւնտէ,
Վէ ուզագտան կէլէճէք աֆէլէ վագիրընտա նէ՞ եափաճագսընըզ.
Իմտատ իչին քիմէ իլթիճա էտէճէքսինիզ,
Վէ՛ իզզէթինիզի նէ՞րէյէ պրագաճագսընըզ։
4 Անճագ էսիրլէր արասընտա չէօքէճէքլէր,
Վէ մագթուլլէր արասընտա տիւշէճէքլէր.
Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուգանմըշ տըր։
5 Վա՛յ ղազապըմըն տէյնէյի օլան Ասորեստանա.
Էլլէրինտէքի՛ աստ պէնիմ խըշմըմ տըր։
6 Անը մինաֆըգ պիր միլլէթ իւզերինէ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ ղազապ էթտիյիմ գավմ՛ ալէյհինտէ անա էմր վէրէճէյիմ,
Քի ղանիմէթ թօփլայա վէ եաղմալայա,
Վէ անը սօգագլարըն չամուրը կիպի այագ ալթընա ալա։
7 Ֆագաթ անըն մագսէտի պէօյլէ տէյիլ տիր,
Վէ տէրունինտէ էօյլէ ֆիքր եօգ տըր.
Անճագ անըն գալպինտէ հէլագ էթմէք,
Վէ չօգ թա՛իֆէլէր թէլէֆ էյլէմէք վար տըր։
8 Զիրա տէր քի,
Պէնիմ սէրտարլարըմըն ճիւմլէսի մէլիքլէր տէյի՞լ մի.
9 Քաղանէ Քարքամիս կիպի տէյի՞լ մի.
Եմաթ Արբաթ կիպի տէյի՞լ մի.
Սամարիա Դամասկոս կիպի տէյի՞լ մի տիր։
10 Պէնիմ էլիմ փութլար մէմլէքէթլէրինէ եէթիշտիյի միսիլլու,
(Վէ անլէրին օյմա փութլարը Երուսաղէմին
Վէ Սամարիանընքինտէն զիյատէ իտի,)
11 Սամարիայա վէ անըն փութլարընա եափտըղըմ կիպի,
Երուսաղէմէ վէ անըն սանէմլէրինէ եաֆմայաճագ մը իմ։
12 Վէ ՐԱՊՊ Սիօն տաղընտա,

Վէ Երուսաղէմտէ պիւթիւն իշինի թէքմիլ էթտիյինտէ,
Ասորեստան մէլիյինին միւթէքէպիր գալպինին մէյվէսինի.
Վէ մաղրուր կէօզլէրինին իֆթիխարընը եօգլայաճաղըմ՝ տէյիւ պօյուրէր։
13 Զիրա օ տէր քի,
Պէն պօնա էլիմին գուվվէթիյլէ,
Վէ հիքմէթիմլէ եափտըմ,
Զիւնքի պէն ՚ագըլը իմ.
Վէ գավմլարըն հուտուտլարընը գալտըրտըմ.
Վէ անլէրին խազինէլէրինի զապթ էթտիմ,
Վէ սէքէնէյի գահրէման կիպի էնտիրտիմ։
14 Վէ էլիմ գավմլարըն էմվալընը եուվա պօյունա կիպի պուլտու.
Վէ պրագըլմըշ եումուրթալար թօփլանըլտըղը կիպի
Պէն պիւթիւն զէմինի թօփլատըմ,
Վէ գանատ թէփրէտէն եա աղզընը աչան,
Եախօտ ճրվըլտայան եօգ իտի։
15 Պալթա անընլէ քէսէն քիմսէ իւզերինէ իֆթիխար էտի՞ր մի,
Եախօտ տէսթէրէ անը գուլլանան ատէմ իւզերինէ թէ՛ազզիմ էտի՞ր մի.
Կէօյա տէյնէք քէնտիսինի գալտըրանը սալլաթմըշ,
Եախօտ ՚ասա աղաճ օլմայանը (էտնէը) գալտըրմըշ օլա։
16 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ օլան Բապպ,
Անըն սէմիզլէրինէ զէպունլըգ կէօնտէրէճէք,
Վէ անըն ՚իզզէթի ալթընտա
Աթէշ եանըշը կիպի պիր եանղըն թուղթուշտըրաճագ տըր։
17 Վէ Իսրայէլին Նուրու աթէշ,
Վէ անըն Գուտտուսը ալէվ օլաճագ,
Վէ պիր կիւնտէ տիքէնլէրինի վէ չալըլարընը եագըպ թէլէֆ էտէճէք տիր.
18 Վէ օրմանընըն վէ մահսուլտար թարլասընըն ՚իզզէթինի,
Ճանը իվէ ճէսէտինի հէլագ էտէճէք,
Վէ խասթանըն պայըլտըղը կիպի օլաճագ տըր։
19 Վէ օրմանընըն պագը գալան աղաճլարը ազալաճագ,
Շէօյլէ քի պիր չօճուգ անլէրի եազա պիլիր։
20 Վէ օլ կիւնտէ Իսրայէլին պագիյէսի,
Վէ պէյթ ի Յակոբըն նէճաթ պուլանլարը՝
Քէնտիլէրինի վուրանա պիր տահա թէվէքքիվ էթմէյէճէքլէր,
Անճագ Գուտտուսը Իսրայէլ օլան ՐԱՊՊԱ

- Մէգ. 58. 2։ 94. 20։
- Ովս. 9. 7։ Ղուկ. 19. 44։
- Յոր. 31. 14։
- Եբ. ՝՝՝ Պէնսիզ
- Պ. 5. 25։ 9. 12, 17, 21։ 12։
- Երեմ. 51. 20։
- Պ. 9. 17։
- Երեմ. 34. 22։
- Թէգ. 50. 20։ Միք. 4. 12։
- 4 Միւլ. 18. 24, 33, վէ դայրի։ 19. 10, վէ դայոիս։
- Ամովս. 6. 2։
- 2Թէվ. 35. 20։
- 4Միւլ. 16. 9։
- 4Միւլ. 19. 31։
- Երեմ. 50. 18։
- Պ. 37. 24։ Եզեկ. 28. 4, վէ դայրի։ Դան. 4. 30։
- Յոր. 31. 25։
- Երեմ. 51 20։
- Պ. 9. 18։ 27. 4։
- 4Միւլ. 19. 23։
- Պագ 4 Միւլ. 16. 7։ 2Թէվ. 28. 20։

Digitized by Google

Հագիգաթլէ թէվէքքիվ էտէճէքլէր։
21 ՙՊագիյյէ, եա՛նի Յակոբըն պագիյյէսի,
Ալլահ իվ Գատիրէ րիւճու՝ էտէճէք տիր։
22 Զիրա, էյ Իսրայէլ, ՚էկէր սէնին գավմըն
Տէնիզին գումու գատար օլսա,
Ածաք ՚պագիյյէսի ՚ավտէթ էտէճէք տիր.
՚Մուգատտէր օլան խարապիյէթ ՚ատալէթլէ իսթիլա էտէճէք տիր։
23 ՚Զիրա Բապպ իվ ճիւնուտ Եհովա, պիւթիւն տիյար իչինտէ,
Մուգատտէր օլան խարապիյէթի իճրա էտէճէք տիր։
24 Պու էճլտէն Բապպ իվ ճիւնուտ Եհովա պէօյլէ պուլյուրըր.
Էյ Սիօնտա սաքին օլան գավմըմ՝
՚Ասորեստանտան գօրգմա.
Օ սէնի տէյնէքլէ վուրաճագ,
Վէ ՚ասասընը սէնին իւզէրինէ՝ ՚Մըսըրլըլարըն գալտըրտրող կիպի գալտըրաճագ տըր։
25 Լաքին ՙփէք ազ վագըթ սօկրա ՙխըշմըմ,
Վէ անլէրին հէլաքըյլէ ղազապըմ թէմամ՝ օլաճագ տըր։
26 Վէ ՚Օրեբ գայասը գուրպինտէ Մադիանլըլարը տարպ էթտիյի կիպի,
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ ՙանըն իւզէրինէ պիր գամչը սալլայաճագ.
Վէ ՚Մըսըրտա ՙՙՂՔՈՂԸԸ կիպի
Քէնտի ՚ասասընը տէնիզ իւզէրինէ ուզատաճագ տըր։
27 Վէ օլ կիւնտէ ՚անըն եիւքիւ սէնին օմուզընտան,
Վէ պօյունտըրըղը պօյունընտան գալտըրըլաճագ,
Վէ պօյունտըրըգ սէմիզլիք սէպէպինտէն գըրըլաճագ տըր։
28 Անգէյէ կէլտի, Մագրոնա կէչտի,
Աղըրլըղընը Մաքմասա գօտու։
29 ՙԿէչիտտէն կէչտիւէր, Գաբատա գօնտրլար.
Ռամա թիթրէտի. ՚Սաուլ Գաբաասը ֆիրար էյլէտի։
30 Էյ ՚Գաղլիմ գըզը, սէս գալտըր,
*Էյ ՚Լայիս, տինկլէ. վՙհ, պիչարէ ՚Անաթովթ՚՚։
31 Մադմենա ֆիրար էթտի.
Գեբիմ սէքէնէսի գուրթուլտու։
32 Տահա պու կիւն ՙՆոբտա մէքս էտէր,
Քէնտի էլինի ՚Սիօն գըզը տաղընա,
Երուսաղէմ պայըրընա տօղրու ՚սալլար։
33 Իշթէ Բապպ իվ ճիւնուտ օլան Եհովա
Հէյպէթլի թարզլէ կիւզել տալլարը քէսէճէք,

Վէ ՙուզուն պօյլուլար գըրըլաճագլար,
Վէ եիւքսէք օլանլար ալչագլանաճագ տըր։
34 Վէ օրմանըն սըգ աղաճլարընը տէմիրլէ քէսէճէք,
Վէ Լիբանան գուվվէթլի օլանըն էլիյլէ տիւշէճէք տիր։

ՊԱՊ 11

Մէսիհին վէ մէլէքիւթիւնիւն պա՛զը էվսաֆը։ 10 Իսրայէլին էսարէթտէն մուգաֆֆէրանէ ՚ավտէթ էտէճէյի, վէ Ա՛ֆէլէրին Քարիզ ի նէճաթա տա՛վէթ օլունաճաղը։

1 Վ է ՙՅեսսէքիւթիւյիւնտէն պիր ՙֆիլիզ սիւրէճէք,
Վէ անըն քէօքիւնտէն պիր ֆիտան պիթէճէք.
2 Վէ ՚անըն իւզէրինտէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհու,
Հիքմէթ վէ ֆէհմ Րուհու,
Մէշվէրէթ վէ գուվվէթ Րուհու,
՚Իլմ վէ ՐԱՊՊ գօրգուսը Րուհու թէգարրուր էտէճէք տիր։
3 Վէ ՐԱՊՊ գօրգուսը անըն մէսէրրէթի օլաճագ.
Վէ կէօզլէրինին կէօրտիւյինէ կէօրէ տա՛վա կէօրմէ յէճէք,
Վէ գուլագլարընըն իշիթտիյինէ կէօրէ հիւքմ վէրմէյէճէք.
4 ՙԱնճագ ֆուգարանըն տա՛վասընը ՚ատալէթ իւզրէ կէօրէճէք,
Վէ եէրին տէրտմէնտլէրի իչինն հագգ իւզրէ հիւքմ վէրէճէք.
Վէ ՚աղզընըն ՚ասասըյլէ եէրի վուրաճագ տըր,
Վէ տուտագլարընըն նէֆխիյլէ շէրիրի էօլտիւրէճէք տիր։
5 Վէ ՙպէլինին գուշաղը ՚ատլ,
Վէ պէօպրէյինին գուշաղը սըտգ օլաճագ տըր։
6 Վէ ՚գուրթ գուզու իլէ սաքին օլաճագ,
Վէ գափլան օղլագ իլէ պէրապէր եաթաճագ,
Վէ տանա իլէ կէնճ արսլան վէ պէսիլի ՙՙՎՐ պիրլիքտէ պուլունաճագ,
Վէ պիր քիչիւք չօճուգ անլէրի սիւրէճէք տիր։
7 Վէ ինէք այր իլէ պէրապէր օթլայաճագ,
Վէ եավրուլարը պիրլիքտէ եաթաճագ,
Վէ արսլան սըղըր կիպի սաման եէյէճէք տիր։
8 Վէ մէմէտէ օլան չօճուգ սաղըր երլանըն տէլիյի իւզէրինտէ օյնայաճագ,
Վէ սիւթտէն քէսիլմիշ չօճուգ էլինի զէհիրլի երլան ինի իւզէրինէ գօյաճագ տըր։
9 Անլէր պիւթիւն մուգատտէս տաղըմտա նէ ՙզարար վէրէճէք,

ՙ Պագ Պ. 7. 3։
՚ Բամ. 9. 27։
՛ Պ. 6. 13։
՜ Պ. 28. 22։
՝ Պ. 28. 22։ Դան. 9. 27։ Բամ. 9. 28։
՞ Պ. 37. 6։
՟ Խուր. 14։
ՠ Պ. 54. 7։
ա Դան. 11. 36։
բ Հաբ. 7. 25։ Պ. 9. 4։
գ 4Միւլ. 19. 35։
դ Խուր. 14. 26,27։
ե Պ. 14. 25։
զ 1Միւլ. 13. 23։
է 1Միւլ. 11. 4։
ը 1Միւլ. 25. 44։
* Եբր. էյ պիչարէ Անաթովթ, ՚էբէյնէ Լայիսէ գատար իշիթտիր
թ Հաբ. 18. 7։
ժ Ցնս. 21. 18։
ի 1Միւլ. 21. 1։ 22. 19։ Նէհմ. 11. 32։
լ Պ. 37. 22։
խ Պ. 13. 2։
ծ Պագ Ամովս. 2. 9։
կ Ա՛յ. 10։ Ա՛մաղ. 13. 23։
հ Պ. 4. 2։ 53. 2։ Երեմ 23. 5։ Զաք. 6. 12։ Վահ. 5. 5։
ձ Պ. 61. 1։ Մատթ. 3. 16։ Յովհ. 1. 32,33։ 3. 34։
ղ Մէզ. 72. 2,4։ Վահ. 19. 11։
ճ Յոբ. 4. 9։ Մաղ. 4. 6։ 2Մէլ. 2. 8։ Վահ. 1. 16։ 2. 16։ 19. 15։
մ Պագ Եփես. 6. 14։
յ Պ. 65. 25։ Եզեկ. 34. 25։ Ովս. 2. 18։
ն Յոբ. 5. 23։ Պ. 2. 4։ 35. 9։

Digitized by Google

Նէ տէ թէլէֆ էտէճէքլէր.
Զիրա սուլար տէնիզի գափլատըղը միսիլլիւ,
[r]Զէմին ՐԱՊՊԸ պլիմէքլիքլէ մէմլու օլաճագ տըր։
10 Վէ [a]օլ կիւնտէ [b]Յեսսէ ասլը
Գավմլարա պայրագ օլմագ իւզրէ տուրուպ
[c]Անը թա՛ֆէլէր թալէպ էտէճէքլէր,
Վէ [d]իգամէթկեահը մու՛ազզէզ օլաճագ տըր։
11 Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ գավմրնըն պագիյէսինի,
Եա՛նի [e]Ասորեստանտան վէ Մըսըրտան վէ Պաթուրեստէն վէ Քուշտան
Վէ Եղամտան վէ Սենաարտան վէ Եմաթտան
Վէ տէնիզ ատալարընտան գալանլարը քէնտիսինէ ալմագ իչիւն
Պէ թէքրար էլինի ուզատաճագ տըր.
12 Վէ թա՛ֆէլէրէ պայրագ գալտըրաճագ,
Վէ Իսրայէլին մէնֆիլէրինի թօփլայաճագ,
Վէ Յուդանընն [f]տաղըլմըշ օլանլարընը
Եէրին տէօրթ թարաֆընտան ճէմ՛ էտէճէք տիր։
13 Վէ [g]Եփրեմին հասէտի տէֆ՛ օլունաճագ,
Վէ Յուդատա թազեիգ էտինլէր հէլաք օլաճագ.
Եփրեմ Յուդայա հասէտ էթմէյէճէք,
Վէ Յուդա Եփրեմի թազեիգ էյլէմէյէճէք տիր։
14 Վէ ղարպա տօղրու Ֆիլիսթիլէրին *հուտուտը իւզէրինէ ուչաճագլար,
Վէ շարգ էհալիսինի պիրլիքտէ եաղմալայաճագլար.
[h]Եդովմ իլէ Մովաբ իւզէրինէ էլլէրինի ուզատաճագլար,
Վէ պէնի Ամմոն անլէրէ [i]միւթի՛ օլաճագ տըր։
15 Վէ ՐԱՊՊ Մըսըր տէնիզինին [j]քէօրֆէզինի գուրուտաճագ,
Վէ շիտտէթլի րիւզկեարըյլէ էլինի նէհրին իւզէրինէ սալլայըպ,
Անը վուրմագլէ եէտի տէրէյէ [k]եաքէճէ եաքէճէ պէր,
[l]Շէօյլէ քի օրատան փափուշլէ կէչիլէ.
16 Վէ [m]Իսրայէլէ՛ Մըսըր տիյարընտան չըգտըգլարը կիւնտէ օլտըղը կիպի,
Գալան գավմրնըն պագիյէսինին Ասորեստանտան [n]ըքճա[o]ըը իչիւն [p]պիր ճատտէ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 12

Ալլահա չօգ մէրհամէթլէրի իչիւն միւ՛մինլէրին մէսէլրէթլէ Թեսալիհի։

Վէ [q]օլ կիւնտէ տէյէճէքսին քի,
Եա ՐԱՊՊ, սանա համտ էտէրիմ,
Զիրա պանա ղազապլանտըն իսէ տէ,
Ղազապընկ կէչտի,
Վէ պանա թէսէլլի վէրտին։
2 Իշիթէ խէլասըմ Ալլահ տըր,
Ի՛թիմատ էտէճէյիմ վէ գօրգմայաճաղըմ.
Զիրա ՐԱՊՊ [r]ԵՀովա [s]գուվվէթիմ վէ թէսպիհիմ տիր,
Վէ պէնիմ խէլասըմ օլտու։
3 Վէ խէլաս փունգարլարընտան
Մէսէրրէֆլէ [t]սու չէքէճէքսինիզ։
4 Վէ օլ կիւնտէ տէյէճէքսինիզ քի,
ՐԱՊՊԱ համտ [u]էտինիզ, իսմինի նիտա էյլէյինիզ.
[v]Անըն ֆի՛իլէրինի գավմլար արասընտա պիլտիրինիզ,
[w]Անըն իսմինին միւթա՛ալ օլտըղընը զիքր էտինիզ։
5 [x]ՐԱՊՊԱ մէզմուր օգույընըզ,
Զիրա [y]ազիմ շէյլէր իճրա էյլէտի.
Պու պիւթիւն զէմինտէ մա՛լիմ տիր։
6 Էյ [z]Սիօն սաքինէսի, կիւլպանք չէքիպ թէրէննիւմ էյլէ,
Զիրա սէնտէ օլան [a]Գուտտուս ը Իսրայէլ [b]ազիմ տիր։

ՊԱՊ 13

Բապպէլն Բաբելոն [c]ալէյհինտէ օլան զազապընըն իճրասընա մէ[d]մուր [e]ասքէրին Թէճէմմիւ՝ էտէճէյի։ 6 Անլէրին եիւգիւնտէն զուհուր էտէճէք խավֆ ու հէլաք։ 19 Բաբելոնըն պիլ քիւլլիյէ խարապ օլաճաղը։

[f]Եսայի իպն ի Ամովսա [g]Բաբելոն հագգընտա կէլլէն վահի տիր։
2 [h]Թէ[i]է[j]է աչըգ [k]տաղ իւզէրինտէ [l]պայրագ չէքինիզ.
Անլէրէ րէֆ՛ի ավազ էտինիզ,
[m]Էլ իւէ իշարէթ էտինիզ,
Քի անլէր էշրաֆընն գափուլարընա կիրէլէր։
3 Թախսիս էթտիյիմ քիմսէլէրէ էմր էյլէտիմ.
[n]Ձէլալըմ իչիւն շատման օլան [o]գահրէմանլարըմը
Ղազապըմընն [p]ֆ[q]ըսընա չաղըրտըմ։
4 Պէօյիւք պիր գավմրն [r]ա[s]է կիպի տաղլարտա պիր հէնկեամէ սէսի վար.
Ձէմ՛ օլմուշ թա՛ֆէլէրին մէմալիքինին կիւրիւլթիւսիւ վար.
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ մուհարէպէ իչիւն [t]ասքէրի եօգլայօր։
5 Ուզագ տիյարտան, սէմավաթրն միւնթէհասընտան,
ՐԱՊՊ վէ ղազապընըն ալէթլէրի,
Պիւթիւն տիյարը պօզմաղա կէլիյօրլար։
6 Ֆիղան էտինիզ, զիրա [u]ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագրն տըր.
[v]Գատիր թարաֆընտան պէլա կիպի կէլիր։
7 Պու սէպէպտէն ճիւմլէ էլլէր կէվշէյճէք,
Վէ հէր քէսին եիւրէյի էրիյէճէք տիր։

[a] Ամբ. 2. 14։
[b] Պ. 2. 11։
[c] Այ. 1։ Բօմ. 15. 12։
[d] Բօմ. 15. 10։
[e] [f]Իպր. 4.1, վէ ղայրի։
[f] Զաք. 10. 10։
[g] Յովհ.7.35։ Յակ.1.1։
[h] Երեմ.3.18։ Եզեկ.37. 16,17,22։ Ովս.1.11։
[i] [j]Իպր. օմուզլարը
[j] Դան. 11. 41։
[k] Պ. 60. 14։
[l] Զաք. 10. 11։
[m] Վահ. 16. 12։
[n] Խուր. 14. 29։ Պ. 51. 10։ 63. 12,13։
[o] Պ. 19. 23։
[p] Պ. 2. 11։
[q] Մարկ. 4. 10, 14։ 7. 37,38։ [105. 1։
[r] 1 Թվ. 16. 8։ Մէզ. 145. 4-6։
[s] Մէզ. 34. 3։
[t] Խուր.15.1,21։ Մէզ. 68. 32։ 98. 1։
[u] Պ. 54.1։ Սոփ. 3.14։
[v] Մէզ. 71.22։ 89. 18։ Պ. 41. 14,16։
[w] Պ. 21.1։ 47.1։ Երեմ. 50 վէ 51։
[x] Երեմ. 51. 25։
[y] Պ.5.26։ 18. 3։ Երեմ. 50. 2։
[z] Պ. 10. 32։
[a] Մէզ. 149. 2,5,6։
[b] Յովէլ. 3. 11։
[c] Սոփ. 1.7։ Վահ.6.17։
[d] Յոբ.31.23։Յովէլ.1.15։

Digitized by Google

8 Վէ անլէրէ տէհշէթի կէլէճէք,
Սըգլէթի վէ իզթիրապ ե՛նէրէ թէսալլութի էտէճէք,
[ր]Տօղուրմագտա օլան գարը կիպի աղրը չէքէճէքլէր.
Հէր քէս գօնշըսընա [պ]էդը հայրան գալաճագ,
Եիւզլէրի ալէվ կիպի օլաճագ տըր:
9 Իշթէ տիյարը խարապ,
Վէ [ս]կիւնահքեարլարընը անտէն մահվ էթմէք իչիւն,
[տ]ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ շէֆգաթսըզլըգլէ
Վէ խըշմլէ վէ շիտտէթլի ղազապլէ կէլիյօր.
10 Զիրա սէմավաթըն եըլտըզլարը վէ եըլտըզ քիւմէլէրի
Զիյալարընը վէրմէյճէք քլէր,
[ւ]Կիւնէշ տօղտըղընտա գարարաճագ,
Վէ այ զիյա վէրմէյճէք տիր:
11 Վէ պէն տիւնեայա ֆըսգը իչիւն,
Վէ շէրիրլէրէ քէօթիւլիւքլէրի իչիւն ճէզա վէրէճէյիմ.
Վէ [փ]միւթէքպպիրլէրին քիպրինի իզալէ էտէճէյիմ.
Վէ զօրպազլարըն ղուրուրընը ալչագլատաճաղըմ:
12 Ինսանը խասս ալթունտան,
Վէ ատէմի Ոփիր ալթունընտան տահա *նատիր գը-
լաճաղըմ:
13 [յ]Անընն իչիւն սէմավաթը սարսաճաղըմ,
Վէ զէմին ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտընն խըշմը
Վէ [ղ]շիտտէթլի ղազապը կիւնիւնտէ
Եէրինտէն գըմըլտանաճագ տըր:
14 Վէ [ա]ֆէնէ թա՛գիպ օլունմըշ ճէյրան կիպի,
Վէ թօփլայանը օլմայան գօյունլար կիպի օլաճագ.
[ճ]Հէր պիրի քէնտի գավմընա [յ]ավտէթ էտէճէք,
Վէ հէր քէս քէնտի տիյարընա գաչաճագ տըր:
15 Հէր պուլունան՝ սափլանաճագ,
Վէ հէր թուրթուլան՝ գըլըճլէ տիւշէճէք տիր:
16 [ն]Վէ մա՛սումլարը կէօզլէրի էօնիւնտէ եէրէ չարփը-
լաճագ,
Խանէլէրի եաղմա էտիլէճէք,
Վէ գարըլարը թէզլիկ օլունաճագ տըր:
17 [շ]Իշթէ անլէր իւզէրինէ Մատիլէրի թահրիք էտէ-
ճէյիմ.
Անլէր կիւմիւշէ ի՛թիպար էթմէզլէր,
Վէ ալթունտան խօշլանմազլար:
18 Վէ եայլարը կէնճլէրի եէրէ չարփաճագլար,
Վէ անլէր րահմին սէմէրէսինէ մէրհամէթ էթմէյէ-
ճէքլէր,
Կէօզլէրի չօճուգլարը էսիրկէմէյճէք տիր:
19 Վէ մէմլէքէթլէրին զիյնէթի,
Վէ Քաղդէալըլարըն շան ու իֆթիխարը օլան [ա]Բա-
բելոն,
Ալլահըն խարապ էյլէտիյի [բ]Սոդոմ վէ Գոմոր կիպի
օլաճագ տըր:
20 [գ]Էպէտէն օթուրուլմայաճագ,
Վէ տէվրտէն տէվրէ մէսքիւն օլմայաճագ տըր.
Վէ օրատա [դ]Արապ քէնտի չատըրընը գուրմայաճագ,
Վէ չօպանլար օրատա [ե]է-էլ-էէ եաթըրմայաճագլար.
21 [զ]Անճագ օրատա եապան քէտիլէրի եաթաճագ,
Վէ խանէլէրի ուլույան հայվանլարլէ տօլաճագ,
Վէ օրատա տէվէ գուշլարը սաքին օլաճագ,
Վէ օրատա [է]եապան քէչիլէրի" սըչրայաճագլար:
22 Վէ անընն սէրայլարընտա սըրթլանլար,
Վէ զիյաֆէթի խանէլէրինտէ չագալլար պաղրըշաճագ-
լար.
Վէ [ը]անընն վագթընընն կէլմէսի եագընն տըր.
Կիւնլէրի տախի ուզամայաճագ տըր:

ՊԱՊ 14

Ալլահընն [ա]ինայէթիյլէ Իսրայէլին էսարէթտէն [բ]ավտէթ էտէճէյի. 4 անլէրին Բաբելոն հագգընտա Եէրէնճիւմ էտէճէքլէրի զաֆէր խլա-հիսի, 24 Ասորեստան [գ]ալէյհինտէ Ալլահընն Քագտիրի, 29 Ֆիլիսթի-լէրին միւճագաթը.

Զիրա ՐԱՊՊ Յակոբա [դ]մէրհամէթի էտէճէք,
Վէ Իսրայէլի թէքրար [ե]ինթիխապ էտիպ,
Անլէրի քէնտի տիյարլարընտա եէրլէշտիրէճէք տիր.
Վէ [զ]էճնէպիլէր անլէր իլէ պիրլէշիպ,
Պէյթ ի Յակոբա միւլհագ օլաճագլար:
2 Վէ գավմլար անլէրի ալըպ [է]մահալլարընա կէօթիւ-
րէճէքլէր,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլ անլէրի ՐԱՊՊԸՆ տիյարընտա
Գուլ վէ ճարիյէ օլմագ իւզրէ թէմէլլիւք էտէճէքլէր.
Վէ անլէր քէնտիլէրինի էսիր էտէնլէրի էսիր էտէ-
ճէքլէր,
[ը]Վէ քէնտիլէրէ զուլմ էտէնլէրէ թէսալլութ էտէճէք-
լէր տիր:
3 Վէ ՐԱՊՊ սէնին մէշագգաթընտան վէ իզթիրա-
պընտան
Վէ իւզէրինէ գօնուլան աղրը խըտմէթտէն
Սանա րահաթ իհսան էթտիյի կիւնտէ,
4 Բաբելոն մէլիյի [բ]ալէյհինտէ շու մէսէլի իրատ էտիպ
տէյէճէքսին.
[թ]Զալիմ նա՛սըլ մահվ օլտու,
Հարիս [ժ]հէր Նա՛սըլ մահվ օլտու:
5 ՐԱՊՊ [ի]շէրիրլէրին տէյնէյինի,
Վէ թէսալլութ էտէնլէրին [բ]ասասընը գըրտը:
6 Խըշմլէ գավմլարը տա՛իմի պէլիյէ իլէ վուրան,

[ա] Մէզ. 48. 6։ Պ. 21. 3։ Մարկ. 13. 24։ Ղուկ. 21. 25։
[բ] Մէզ. 104. 35։ Լմն. 2. 22։
[գ] Մաղ. 4. 1։
[դ] Պ. 24. 21, 23։ Եզեկ. 32. 7։ Յովէլ. 2. 31։ 3. 15։ Մատթ. 24. 29։
[ե] Պ. 2. 17։
[զ] Ծնգ. 2 6։
[է] Մէզ. 110. 5։ Մէյտ. 1. 12։
[ը] Երեմ. 50. 16։ 51. 9։
[թ] Մէզ. 137. 9։ Նաւ. 3. 10։ Զաք. 14. 2։
[ժ] Պ. 21. 2։ Երեմ. 51. 11, 28։ Դան. 5. 28, 31։
[ի] Պ. 14. 4, 22։
[լ] Թէք. 19. 24, 25։ Թէս. 29. 23։ Երեմ. 49. 18։ 50. 40։
[խ] Երեմ. 50. 3, 39։ 51. 29, 62։
[ծ] Պ. 34. 11-15։ Վահ. 18. 2։
[կ] Երեմ. 51. 33։
[հ] Մէզ. 102 13։
[ձ] Զաք. 1 17։ 2. 12։
[ղ] Պ. 60. 4, 5, 10։ Եփես. 2. 12, 13։ Վէ զայրի։
[մ] Պ. 49. 22։ 60. 9։ 66. 20։
[յ] Պ. 60. 14։
[ն] Պ. 13. 19։ Ամբ. 2. 6։ Վահ. 18. 16։
[շ] Մէզ. 125. 3։

Digitized by Google

Իմմէթլէրէ ղազապլէ թէսալլութ էտէն
Էսիրկէնիլմէյէրէք թա՛գիպ օլունուր։
7 Պիւթիւն զէմին բահաթ վէ ասայիշ պուլտու,
Վէ մէսէրրէթ սէտասըյլէ նիտա էտէրլէր։
8 Զամ աղաճլարը վէ Լիբանան էրզլէրի պիւէ սէնին
իչիւն շատման օլուպ,
Սէն եաթտըղընդտան պէրու,
Իւզէրիմիզէ քէսիճի չըգմատը՝ ահեւէ։
9 Կէլտիյինդտէ սէնի իսթիգպալ իչիւն
Հավիյէ աշաղըտան հարէքէթ էթտի,
Սէնին իչիւն էօլիւլէրի,
Զէմինին ճիմլէ պէօյիւքլէրինի ույանտըրտը,
Իմմէթլէրին հէփ մէլիքլէրինի թախթլարընտան ա-
յաղա գալտըրտը։
10 Անլէրին ճիմլէսի ճէվապ վէրիպ սանա տէյճէքլէր քի,
Սէն տէ մի պիզիմ կիպի զա՛իֆլէնտին,
Պիզէ պէնգէր օլտըն։
11 Սէնին հաշմէթին վէ սանթուրլարընդըն սէտասը գապ-
րա էնտիրիլտի,
Սէնին ալթընա սօղուլճանլար տէօշէնտի,
Սէնի գուրթլար էօրթիյօր։
12 Էյ րուշէն սապահ եըլտըզը,
Սէմաւաթա չըգաճաղըմ,
Թախթըմը Ալլահըն եըլտըզլարընտան եօգարը գօ-
յաճաղըմ,
Շիմալըն միւնթէհասընտա ճէմա՛աթ տաղընտա օ-
թուրաճաղըմ.
14 Պուլութ եիւքսէքլիյինէ չըգաճաղըմ,
Միւթա՛ալ կիպի օլաճաղըմ՝ տէր իտին։
15 Լաքին հավիյէյէ,
Զուգուրըն տիպինէ էնտիրիլմէքտէսին։
16 Սէնի կէօրէնլէր սանա հայրէթ նազարըյլէ պագա-
ճագլար,
Վէ՝ Զէմինի սարսան,
Մէմլէքէթլէրի թիթրէտէն,
17 Տիւնեայը չէօլէ տէօնտէրիպ,
Անըն շէհրլէրինի երգան,
Էսիրլէրինի էվլէրինէ սալը վէրմէյէն ատէմ պո՛ւ մը
տըր՝ ահեէ։
18 Իմմէթլէրին հէփ մէլիքլէրի,
Հէր պիրի ՚իզզէթլէ քէնտի խանէսինտէ եաթարլար.
19 Ցագաթ սէն մէքրուհ պիր ֆիլիզ կիպի,

Զուգուրըն թաշլարընա էնէն,
Գրլըճ սափլանմըշ մագթուլլարըն էսվապը կիպի,
Այագ ալթընտա չիւնէնմիշ լաշէ կիպի,
Քէնտի գապրըկտան տրշարը աթրլտըն։
20 Սէն անլէր կիպի տէֆն օլունմայաճագսըն,
Զիրա տիյարընկը խարապ էյլէտին,
Գավմընկը գաթլ էյլէտին.
Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրին նէսլի էպէտէն զիքր օլուն-
մայաճագ տրը։
21 Եճատտարընդըն քէօթիւլիւյիւ իչիւն,
Անըն օղուլլարընա գաթլ ահեէ հազրըլայընըզ,
Թա քի գալգպ զէմինի միրաս ալմայալար,
Վէ տիւնեանըն եիւզիւնիւ *տիւշմէնլէրլէ տօլտուր-
մայալար։
22 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ՝
Պէն անլէրին ՚ալէյհինէ գալգաճաղըմ՝ տէյօր,
Վէ Բաբելոնըն Նամ ու Նիշանընը,
Վէ Նէսլ ու զիւրրիյէթինի գաթ՚ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր։
23 Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ՝ Անը քիրփիլէրէ միրաս վէրէ-
ճէյիմ,
Վէ պաթագլըգլարա տէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անը հէյաք սիւփիւրկէսիյլէ սիւփիւրէճէյիմ՝ տէյիւ
պույուրըր։
24 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ եէմին էտիպ տէտի քի՝
Մուհլագա միւրատ էթտիյիմ կիպի օլաճագ,
Վէ թագտիր էյլէտիյիմ վուգու՚ա կէլէճէք տիր.
25 Շէօյլէ քի տիյարըմտա Ասորեստանլըյը գըրաճաղըմ,
Վէ անը տաղլարըմ իւզէրինտէ չիյնէյէճէյիմ.
Վէ անըն պօյունտըրըղը իւզէրլէրինտէն գալգաճագ,
Վէ անըն եիւքիւ օմուզլարընտան գալտըրրլաճագ
տրը։
26 Պիւթիւն զէմին հագգընտա մուգատտէր օլան հիւքմ
պու տրը,
Վէ ճիմլէ իմմէթլէր իւզէրինէ ուզատըլմըշ էլ պու
տրը։
27 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թագտիր էթմիշ տիր,
Քիմ իպթալ էտէ պիլիր.
Վէ անըն էլի ուզանմըշ տրը,
Վէ անը քիմ կէրի տէօնտէրէ պիլիր։
28 Ադաղ մէլիյին վէֆաթ էթտիյի սէնէտէ պու վահի
կէլտի.
29 Էյ պիւթիւն Ֆիլիսթին,
Սէնի վուրանըն տէյնէյինին գըրրլտըղընա սէվինմէ,
Զիրա եըլան քէօքիւնտէն էնկէրէք չըգաճագ,
Վէ անըն մէյվէսի եագրճը ուչար եըլան օլաճագ տրը։

ը Պ.55.12։ Եզեկ.31.16։
ր Եզեկ. 32. 21։
ս Պ. 34. 4։
ֆ Մատթ. 11. 23։
ե Դան. 8. 10։
ի Մէգ. 48. 2։
ձ Պ. 47. 8։ 2Մէլ. 2. 4։
ղ Մատթ. 11. 23։
հ Ցոբ. 18.19։ Մէգ.21. 10։ 37. 28։ 109.13։
յ Խուր. 20. 5։ Մատթ. 23. 35։
* Ե–Իօթ՝ շլհրլէրլէ
ղ Լամ. 10. 7։ Երեմ.51. 62։
ճ 3Միւլ. 14. 10։
մ Ցոբ. 18. 19։
յ Պ.34.11։ Սոփ.2.14։
ն Պ. 10. 27։
շ 2 Թէվ. 20. 6։ Ցոբ.9. 12։ 23. 13։ Մէգ.33. 11։ Լամ. 19. 21. 30։ Պ. 43. 13։ Դան. 4. 31,35։
ո 4Միւլ. 16. 20։
չ 2Թէվ. 26. 6։
պ 4Միւլ. 18. 8։

Digitized by Google

30 Վէ ֆուգարանըն իլ֊ք տօղանլարը պէսլէնէնէ֊ք,
Վէ եօգսուլլար էմնիյէթ իւզրէ եաթաճագլար,
Վէ սէնին ասլընը աճլըգտան էօլտիւրէնէ֊յիմ,
Վէ օ սէնին պագիյյէնի գաթլ էտէնէ֊ք տիր։
31 Ֆիղան էյլէ, էյ գափու,
Ֆէրեատ էյլէ, էյ շէհր,
Էյ Ֆիլիսթին, սէն պիւս պիւթիւն էրիյէնէ֊քսին,
Զիրա շիմալտէն պիր տիւման կէլիյօր,
Վէ անըն 'ասքէրլէրինտէն հիչ պիրի տաղըլմայաճագ տըր։
32 Վէ միլլէթլէրին էլչիլէրինէ նէ֊ճէվապ վէրիլէնէ֊ք տիր.
Սիօնըն թէմէլինի ՐԱՊՊ միւհ֊քէմ գըլտը,
Վէ ֊անըն գավմընըն պիչարէլէրի օրայա իլթիճա էտէնէ֊քլէր՝ ԽՆԷԼՔՀԷ ՈՒՐ։

ՊԱՊ 15

Մովաբըն հալը Քէ'էսիւֆիւ։

֊Մովաբ հագգընտա վահի տիր։
Հագգան Մովաբըն Բ'Ար ՀՀՒՒ կէճէլէյին պասըլըպ խարապ օլտու.
Հագգան Մովաբըն Կիր ՀՀՒՒ կէճէլէյին պասըլըպ խարապ օլտու։
2 Բէյքէլէ վէ Դեբոնա,
Միւրթէֆ'ալարա աղլամագ իչին չըգտը,
Նաբաւտան տօլայը վէ Մեդաբատան տօլայը Մովաբ ֆիղան էտէնէ֊ք.
Ձիւմլէսի թաս պաշլը,
Հէր սագալ թըրաշ օլաճագ տըր։
3 Սօգագլարընտա չուլ գուշանաճագլար,
Տամլարը իւզէրինտէ վէ մէյտանլարընտա
Ձիւմլէսի ֆիղան էտիպ փէ֊ք չօգ աղլայաճագլար։
4 ֊Վէ Եսեբոն իլէ Եղէաղէ ֆէրեատ էտէնէ֊քլէր,
Անլէրին սէսի Յասսայա գատար իշիտիլէնէ֊ք.
Պու սէպէպտէն Մովաբըն սիլահլը օլանլարը պաղրըշաճագլար,
Վէ հէր քէսին ճանը միւզթարիպ օլաճագ տըր։
5 Բգալիմ Մովաբ իչին ֆէրեատ էտէնէ֊ք.
Անըն ֆիրարիլէրի ֊իչ երլլըգ ինէ֊ք կիպի Սեգովրա գատար ֆաճաֆէլար.
Զիրա Ղուիթ եօգուշընա աղլայարագ չըգաճագլար.
Զինքի Որոնայիմ եօլընտա գըրողընըգ ֆէրեատը չըգարաճագլար։
6 Զիրա Նեմերիմ սուլարը պօզուլաճագ.
Զինքի օթ գուրուր, չիմէն տիւքէնիր,
Եէշիլլիք գալմազ։
7 Պու սէպէպտէն գազանտըգլարը էմվալը,
Վէ սագլատըգլարը էշեայը սէօյիւտլէր տէրէսինէ կէօթիւրէնէ֊քլէր։
8 Զիրա Մովաբ հուտուտընը ֆէրեատ իհաթէ էթտի.
Անըն ֆիղանը Եգլայիմէ,
Անըն ֆիղանը Բերելիմէ ՀՀԼ ՕՀՀ։
9 Զինքի Դեմոնըն սուլարը գան իլէ տօլաճագ,
Վէ Դեմոն իւզէրինէ տահա ԽԷԼՀՀ,
Մովաբըն ֆիրարիլէրի
Վէ տիյարընն պագիյյէսի իւզէրինէ Բարսլանլար կէօնտէրէնէ֊յիմ։

ՊԱՊ 16

Յուդայա իճա'աճ էճմէսի իչին Մովաբա էտիլէն Քէշվիգ։ 6 Մովաբա՝ Քէքէպպիւրիւ սէպէպինտէն էտիլէն Քէհտիտ. 9 անլէր հագգընտա օլան ֆիղան. 12 'ալէյհլէրինտէ Յագտիր օլունան պէյա։

Տիյարըն հիւքմտարընա՝ ֊Սէյա'տան պէրրիյէյէ տօղրու,
Սիօն գըզընըն տաղընա Բգուզույը կէօնտէրինիզ։
2 Վէ Մովաբ գըզլարը ԲԱռնոն կէչիտլէրինտէ,
Եուվատան գօվուլմըշ շաշգըն գուշ կիպի օլաճագլար։
3 Նասիհաթ վէր, հիւքմ էյլէ.
Էօյլէ վագթընտա կէօլկէկի կէճէ կիպի եափ,
Թարտ օլունանլարը կիզլէ, ֆիրարիլէրի էլէ վէրմէ։
4 Էյ Մովաբ, թարտ օլունանլարըմ սէնին եանընտա միւսաֆիր օլսուն.
Խարապ էտէնին եիւզիւնտէն անլէրի սէթր էյլէ.
Զիրա զալիմ գալմատը,
Խարապ էտիճի եօգ օլտու,
Փայմալ էտէնլէր եէր եիւզիւնտէն մահվ օլտըլար։
5 Վէ Բթախթ 'ինայէթլէ սապիթ գըլընաճագ.
Վէ անըն իւզէրինտէ Դաւիթին չատըրընտա
Հագգը թալէպ էտէն,
Վէ 'ատալէթի չապուգ ֆի'իլէ կէթիրէն պիր հաքիմ՝
Բսատըգանէ ճիւլուս էտէնէ֊ք տիր։
6 Պիզ ֊Մովաբըն թէ֊քէպպիւրիւնիւ իշիթտիք,
Օ ղայէթլէ միւթէ֊քէպպիր տիր.
Ղուրուրընը վէ թէ֊քէպպիւրիւնիւ վէ հիտտէթինի էշիթտէ։
Բանըն լաֆլարը պօշա չըգաճագ տըր։
7 Մովաբ՝ պու սէպէպտէն Մովաբ իչին ֊ֆիղան էտէնէ֊ք.
Հէր պիրի ֆիղան էտէնէ֊ք,
Բկիրհարէսէթին թէմէլլէրի իչին ահ չէ֊քէնէ֊քսինիզ.
Հագիգաթէն անլէր երգըլմըշ տըր։

ե Մէզ. 87. 1, 5։ 102. 16։ [11։
֊ Սոփ. 3.12։ Զաք. 11.
——
֊ Երեմ. 48. 1, վէ ղայրի։ եզեկ. 25. 8-11։ Ամովս. 2. 1։
բ Ա'տ. 21. 28։
է Պ. 16. 12։
թ Պաղ Ղեւ. 21. 5։ Պ. 3. 24։ 22. 12։ Երեմ. 47. 5։ 48. 1, 37, 38։ եզեկ. 7. 18։
ժ Երեմ. 48. 38։
ղ Պ. 16. 9։
ծ Պ. 16. 11։ Երեմ. 48. 31։
ճ Պ. 16. 14։ Երեմ. 48. 34։
ռ Երեմ. 48. 5։
֊ Ա'տ. 32. 36։
ֆ 4Միւլ. 17. 25։
——
֊ 4Միւլ. 14. 7։
բ 4Միւլ. 3. 4։
է Ա'տ. 21. 13։
թ Դան. 7. 14, 27։ Միք. 4. 7։ Ղուկ. 1. 33։
ժ Մէզ. 72. 2։ 96. 13։ 98. 9։
ղ Երեմ. 48. 29։ Սոփ. 2. 10։
ծ Պ. 28. 15։
ճ Երեմ. 48. 20։
ռ 4Միւլ. 3. 25։

Digitized by Google

8 ՙԶիրա Եսեբոնըն թարլալարը գուրռուտու.
Իւմմէթլէրին էմիրլէրի ՚Սեբամա ասմասընըն էն ա՚լա
տալլարընը գըրտըլար,
Անէր ՚՚ Յազերէ գատար եէթիշմիշ, պէրրիյէյի գափ-
լամըշ իտիլէր,
Ֆիլիզէրի ուզանըպ տէնիզի կէչմիշ իտի:
9 ՙՊու սէպէպտէն Սեբամա ասմասը իչիւն Յազեր աղ-
լայըշըյլէ աղլայաճաղըմ.
՚Էյ Եսեբոն վէ Եղէաղէ, սէնի կէօզ եաշըմլէ սուվա-
րաճաղըմ,
Զիրա սէնին եազ մէյվէլէրինտէն
Վէ հասատընտան տօլայը վուգու՚ պուլան մէսէրրէթ
սէտասը քէսիլտի:
10 Վէ մահսուլտար թարլալարտան ՚մէսէրրէթ ու շատ-
մանի գալտրրըլըպ,
Պաղլարտա տախի թէրէննիւմ վէ թէղաննի օլմայա-
ճագ,
Վէ մա՚սէրէտէ արթըգ շէրապ պասըլմայաճագ տըր.
Կիւլպանքլարընը քէստիմ:
11 Պու սէպէպտէն ՚պաղրըմ Մովաբ իչիւն,
Վէ տէրունիմ Կիրհարէսէթ իչիւն թանպուր կիպի
սէտա վէրիր:
12 Վէ Մովաբըն ՙմիւրթէֆէ՚ատա եօրուլտրըը,
Վէ տու՚ա էթմէք իչիւն մագտիսինէ կիթտիյի,
Վէ պիր ֆա՚իտէ հասըլ օլմատրըը կէօրիւլէճէք տիր:
13 ՐԱՊՊԸՆ Մովաբ հագգընտա չօգտան պուլուրտրըը
քէլամ՚ պու տըր.
14 Լաքին շիմտի ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պու տըր քի,
՝Իւճրէթլիւնին սէնէլէրի միսիւլիւ, իւչ սէնէ զար-
ֆընտա՝
Մովաբընը ՚իզզէթի, պէօյիւք ճիւմհուրընըն քեաֆ-
ֆէսի իլէ պէրապէր թահգիր օլունաճագ,
Վէ պագիյյէսի փէք ազ վէ զա՚իֆ օլաճագ տըր:

ՊԱՊ 17

Սիւրիա իւէ Իսրայէլ ՚ալէյհինտէ Թէհտիտ։ 6 Եալընըզ պա՚զըլարընն փուճփէրէսնէլիյի Թէրք էտիպ, 9 ֆագաթ ֆըզգ ու ֆիւճուրլէրի ակսէ-պինտէն սա՚իրլէրին Թէքտիր օլունաճագլարը։ 12 Իսրայէլին տիւշ-մէնլէրինին հալ ը սէֆալէթի։

Դամասկոս հագգընտա վահի տիր:
Իշթէ Դամասկոս շէհրլիքտէն չըգըպ,
Վիրանէ եըղընը օլաճագ:
2 Արոէր շէհրլէրի մէթրուք գալըպ,
Սիւրիւլէր իչիւն օլաճագլար.
Եաթաճագլար վէ ՚գօրգու վէրէն պուլունմայաճագ
տըր:
3 ՚Վէ Եփրեմտէն գալ՚ա,
Վէ Դամասկոստան վէ Սիւրիանըն պագիյյէսինտէն
հիւքիւմէթ գալգաճագ,
Պէնի Իսրայէլին ՚իզզէթի կիպի օլաճագլար՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիհնուտ պույուրըը:
4 Վէ օլ կիւնտէ Յակոբըն ՚իզզէթի զա՚իլ օլաճագ,
Վէ ճէսէմինին ՚՚սէմիզլիյի զա՚իֆլէնէճէք տիր:
5 ՚Վէ օրագճը էքինի թօփլայըպ,
Պաշագլարը պիչէրէք գօլլարը իւզէրինէ ՚՚ըռռ կիպի,
Վէ Ռափայիլէր վատիսինտէ պաշագ տէվշիրէն կիպի
օլաճագ տըր:
6 ՚՚Վէ զէյթուն աղաճընը սիլքտիքլէրինտէ,
Էն եիւքսէք տալլարըն ուճունտա իքի իւչ տանէ,
Վէ մէյվէլի տալլարընտա տէօրթ պէշ տանէ ՚՚ըռռ
նէ՚է,
Անտէ պիր պագիյյէ գալաճագ՝ տէյիւ,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պույուրըը:
7 Օլ կիւնտէ ատէմ ՚քէնտի Խալիգինէ պագաճագ,
Վէ կէօզլէրի Գուտտուս ը Իսրայէլէ նազար էտէճէք:
8 Վէ քէնտի էլլէրինին իշի օլան մէզպահլարա պագ-
մայաճագ,
Վէ փարմագլարընըն եափտրըը շէյէ
Կէրէք Աստարովթ փութլարա,
Վէ կէրէք կիւնէշ փութլարընա նազար էթմէյէճէք
տիր:
9 Օլ կիւնտէ անըն միւհքէմ շէհրլէրի,
Պէնի Իսրայէլին գօրգուսընտան մէթրուք
Վէ ֆա՚իտէսիզ չալընըգ վէ եիւքսէք տալ կիպի օլուպ,
Վիրան գալաճագ տըր:
10 Մատամ՚ քի սէն ՚խէլասընկըն Ալլահընը ունութտրն,
Վէ գուվվէթինկին Գայասընը խաթրընկտա թութմա-
տրն,
Պու սէպէպտէն կիւզէլ ֆիտանլար տիքճէքքսին,
Վէ էճնէպի ՚՚էյ-ըռռ ասմալարընը տիքճէքքսին:
11 Տիքտիյինկ կիւնտէ անը ֆիլիզէնտիրէճէքսին,
Վէ էքտիյինկի սապահլայընն չիչէքլէնտիրէճէքսին.
Լա՚՚ֆ մահսուլ կիւնիւնտէ հասընլաթ պուլունմայաճագ,
Վէ տէրմանը պուլունմազ պիր տէրտ օլաճագ տըր:
12 Վայ չօգ գավմարընն հէնկեամէսինէ,
Քի ՚տէնիզլէրին թէլաթիւմիւ կիպի չաղլայօրլար.
Վայ իւմմէթլէրին չաղլայընշընա,
Քի պէօյիւք սուլարընն չաղլայընշը կիպի չաղլայօրլար:
13 Իւմմէթլէր չօգ սուլարընն չաղլայընշը կիպի չաղլայօր-
լար.
՚Ֆագաթ Աւլ՚ահ անլէրի Թէքտիր էտէճէք,
Վէ ուզագ եէրէ ֆիրար էտէճէքլէր
՚՚Վէ տաղլար իւզէրինտէ րիւզկեար էօնիւնտէն սաման
ուֆաղը կիպի,

ա Պ. 24. 7։
բ Ալ. 9։
գ Երեմ. 48. 32։
դ Պ. 15. 4։
ե Պ.24.8։ Երեմ. 48.33։
զ Պ.15.5։ 63.15։ Երեմ.
48. 36։
է Պ .15. 2։
ը Պ. 21. 16։
——
թ Երեմ. 49. 23։ Ամովս
1 3։ Զաք. 9.1։ Պագ
4 Մարկ. 16. 9։
ժ Երեմ. 7. 33։
ի Պ 7 16։ 8. 4։
լ Պ. 10 16։
խ Երեմ. 51. 33։
ծ Պ. 24. 13։
կ Մարք. 7. 7։
հ Մէզ. 68. 20։
ձ Երեմ. 6. 23։
ղ Մէզ. 9. 5։ |3։
ճ Մէզ.83.13։ Ռով. 13.

Digitized by Google

Վէ գասըրղա էօնիւնտէն եուվարլանան չէօփ կիպի
թարտ օլունաճագլար։
14 Վէ իշթէ ախշամ իւզէրի տէհշէթ կէլիպ,
Սապահ օլմատան եօգ օլաճագլար.
Պիզի եաղմա էտէնլէրին հիսսէսի,
Վէ պիզի սօյանլարընն նասիպի պու տըր։

ՊԱՊ 18

Հապէշիէրէն հէլաքը, 7 վէ պու բէյթիյէքէն նէքիթէ ի հասէնէսի։

Էյ Հապէշ ըրմագլարընըն էօթէ թարաֆընտա
օլան
Գանատլար *կէօլկէսի տիյարը,
2 Քի սազտան եափըլմըշ գայըգլարլէ տէնիզտէ,
Սու եիւզիւնտէն էյչիլէր կէօնտէրիպ ՚էէ ՚է,
Էյ չապուգ եիւրիյէն խապէրճիլէր,
Ուզուն պօյլու վէ թիւյսիւզ միլլէթէ,
Էվվէլտէն պէրու հէյպէթլի պիր գավմա,
Տիյարը ըրմագլարլէ թագսիմ օլունան,
Փէք գուվվէթլի վէ փայմալ էտէր պիր միլլէթէ կի-
տինիզ։
3 Էյ տիւնեանընն պիւթիւն սէքէնէսի,
Վէ զէմինտէ թէմէքքիւն էտէնլէր,
Տաղլարտա պայրագ աչըտրգտա պագընըզ,
Վէ պօրու չալընտըգտա իշիտինիզ։
4 Զիրա ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ պույուրտու.
Սէպզէ իւզէրինտէ օլան սաֆի հէրարէթ կիպի,
Վէ հասատ վագթընընն սըճագլըղընտա չիյ պուլութը
կիպի,
Պէն սաքին տուրաճաղըմ,
Մէսքէնիմտէն պագաճաղըմ։
5 Զիրա հասատ վագթընտան էվվէլ
Թօմրուգ քէմալ պուլտըղընտա,
Զիչէք գօրուգ օլուպ եէթիշտիյինտէ,
Օ չըպուգլարը տահրայլէ քէսէճէք,
Վէ ֆիլիզլէրի գօփարըպ աթաճագ տըր։
6 Անլէր քիւլլիյէն տաղ գուշլարընա,
Վէ եէրին վուհուշընա թէրք օլունաճագլար.
Վէ գուշլար եազ մէվսիմինի անլէրին իւզէրինտէ կէ-
չիրէճէքլէր,
Վէ եէրին հէփ վուհուշը անլէրին իւզէրինտէ գըշլա-
յաճագ տըր։
7 Օ զէման ՐԱՊՊ իւլ ճինուտա,
Ուզուն պօյլու վէ թիւյսիւզ գավմտան,
Վէ էվվէլտէն պէրու հէյպէթլի օլան գավմտան,
Տիյարը ըրմագլարլէ թագսիմ օլունան,
Փէք գուվվէթլի վէ փայմալ էտէր միլլէթտէն,
ՐԱՊՊ իւլ ճինուտըն իսմինէ մախսուս մագամա,
Սիօն տաղընա ՚հէտիյէ կէթիրիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 19

*Մըսրըն իգնիրապը. 11 րէ՚իալէրինին ակֆահէնի, 18 Մըսըրլըլա-
րըն Բաալպա րիւճու՝ էտէճէյի, 23 Մըսըր իւէ Ասորեստան վէ Իսրա-
յէլին խոգնիֆագը։*

Մըսըր հագգընտա վահի տիր.
Իշթէ ՐԱՊՊ սիւր՚աթլը պիր ՚պուլութա րաքիպէն
Մըսրա կիրէճէք տիր.
Վէ անըն հուզուրը սէպէպինտէն ՚Մըսրըն փութլարը
սարսըլաճագ,
Վէ Մըսրըն գալպի քէնտի տէրունինտէ էրիյէճէք տիր։
2 ՚Վէ Մըսըրլըլարը Մըսըրլըլար ՚ալէյհինէ թահրիք
էտէճէյիմ,
Վէ հէր քէս գարնտաշը իւէ վէ հէր քէս գօնշըսը իւէ,
Շէհր շէհր իւէ վէ մէմլէքէթ մէմլէքէթ իւէ
Մուհարէպէ էտէճէք տիր։
3 Վէ Մըսրըն տէրունինտէ րուհու գալմայաճագ,
Վէ անըն թէտպիրինի իպթալ էտէճէյիմ.
՚Վէ անլէր փութլարա վէ պիյիւճիւլէրէ,
Ճինննճիւլէրէ վէ պագըճլարա տանըշաճագլար։
4 Վէ Մըսըրլըլարը ՚շէֆգաթսըզ պիր էֆէնտի էլինէ
թէսլիմ էտէճէյիմ,
Վէ պիր ճէպպար մէլիք անլէրէ թէսալլութ էտէճէք
տիր՝ տէյիւ
Բաալպ իւլ ճինուտ Եհովա պույուրըր։
5 Վէ ՚տէնիզտէն սուլար էքսիլէճէք,
Վէ նէհր չէքիլիպ գուրույաճագ։
6 Վէ ըրմագլար ՚թէ՚աֆֆիւն էտէճէք՚՚,
Վէ ՚՚միւսթահքէմ շէհրլէրին ճէտվէլլէրի պօշալըպ
գուրույաճագ.
Գամըշ վէ սազ սօլաճագ տըր։
7 Նէհրին եանընտա վէ նէհրին քէնարընտա օլան չա-
յըրլար,
Վէ նէհրին պիւթիւն մէզրա՚ասը
Գուրույուպ տաղըլաճագ վէ մահվ օլաճագ տըր։
8 Պալըգճըլար տախի ահ չէքէճէք,
Վէ նէհրէ օլթա աթանլարընն ճիւմլէսի ֆիղան էտէ-
ճէքլէր,
Վէ սույուն իւզէրինէ աղ աթանլար մահզուն օլա-
ճագլար։
9 Վէ ՚ինճէ քէթէն իշլէյէնլէր,
Վէ պէյազ պէզ տօգույանլար խէճիլ օլաճագլար։
10 Վէ անըն տիրէքլէրի գըրըլաճագ,
Վէ իւճրէթլէ թուրթուլանլարընն ճիւմլէսի ղաննաք
օլաճագ տըր։

- Պ. 20. 4, 5, Եզեկ. 30. 4 5, 9, Սոփ. 2. 12, 3. 10։
* Եբ-էտ՝ խըշըրթըսը
բ Այ. 7։
ք Պ. 5. 26։
՚՚ Մէզ. 68. 31։ 72. 10 Պ. 16. 1։ Սոփ. 3. 10։ Մաղ. 1. 11։
- Երեմ. 46. 13։ Եզեկ. 29 վ. 30։
բ Մէզ. 18. 10։ 104. 3։
÷ Խուր. 12. 12։ Երեմ. 43. 12։
՚ Հաբ. 7. 22։ 1 Մէլ. 14. 16, 20։ 2 Թէվ. 20. 23։
՚՚ Պ. 8. 19։ 47. 12։
՚՚ Պ. 20. 4։ Երեմ. 46. 26։ Եզեկ. 29. 19։
՚ Երեմ. 51. 36։ Եզեկ. 30. 12։
† Եբ-էտ՝ զա՚իլ օլաճագ
ջ 4 Մէլ. 19. 24։
՚՚ Էմս. 7. 16։

Digitized by Google

11 Ֆիլհագիզէ ՙՏայանիս ըէ՛իսլէրի սէֆիհ տիր.
փարաւոնըն ՚ագըլլը միւսթէշարլարընըն մէշվէրէթի համագաթ տըր.
փարաւոնա՝ Պէն ՚ագըլլը ատէմլէրին օղլու իմ,
Գատիմ մէլիքլէրին օղլու իմ՝
Նաՙսըլ տէյէ պիլիրսինիզ:
12 Իմտի ՙսէնին ՚ագըլլը ատէմլէրին նէՙրէտէ տիր.
Անլէր շիմտի սանա խապէր վէրսինլէր.
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտրն Մըսըր հագգընտա նէ թագտիր էթտիյինի *պիլսինլէր:
13 Տայանիս ըէ՛իսլէրի սէֆիհ օլտրլար.
ՙՄեմփիս ըէ՛իսլէրի ալտանտրլար.
Վէ Մըսըր սըպթլարընըն ա՛յանը անը իզլալ էթտիլէր:
14 ՐԱՊՊ անըն իչինէ ՙսէրսէմլիք րուհու գարըշտրրտը.
Վէ անլէր սէրխօշընն իսթիֆրաղընտա տօլաշտրդը կիպի,
Մըսըր հէր պիր իշինտէ տօլաշտրրտրլար:
15 Վէ Մըսըրտա՝ ՚պաշ ետա գույրուգ,
Խուրմա աղաճը տալը ետա սազըն իշլէյէճէյի պիր իշ գալմայաճագ տըր:
16 Օլ կիւնտէ Մըսըր ՙնիսա կիպի օլաճագ,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտրն
ՙԱնընն իւզէրինէ սալլայաճաղը էլին սալլանմասը սէպէպինտէն,
Թրթրէյիպ գօրգաճագլար տըր:
17 Վէ Յուդա տիյարը Մըսրա մուճիպ ի տէՀշէթ օլաճագ,
Վէ հէր քիմին խաթրընա կէթիրիլիր իսէ,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտրն անըն հագգընտա թագտիր էթտիյի հիւքմտէն տօլայը գօրգաճագ տըր:
18 Օլ կիւնտէ Մըսըր տիյարընտա ՚Քանան լիսանը սէօյլէյէն,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտա եէմին էտէն պէշ շէհր օլաճագ,
Պիրինէ Արեգ շէհրի տէնիլէճէք տիր:
19 Օլ կիւնտէ Մըսըր տիյարընըն օրթասընտա ՚ՐԱՊՊ իչինն պիր մէզպահ օլաճագ,
Վէ անըն սէրհատընտա ՐԱՊՊ իչինն պիր տիքիլի թաշ օլաճագ տըր.
20 Վէ ՙպու ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ իչինն
Մըսըր տիյարընտա ՚ալամէթ վէ շէհատէթ օլաճագ,
Զիրա զալիմլէր սէպէպինտէն
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէճէքլէր.
Օ տախի անլէրէ պիր խէլասքեար վէ ՙհամի կէօնտէրէրէք
Անլէրի խէլաս էյլէյէճէք տիր:
21 Վէ ՐԱՊՊ Մըսըրտա պիլինէճէք տիր,
Վէ Մըսըրլըլար օլ կիւնտէ ՐԱՊՊԸ պիլէճէքլէր,
Վէ ՙզէպիհէ վէ թագտիմէ իլէ ՚իպատէթ էտէճէքլէր,
Վէ ՐԱՊՊԱ նէզր էտիպ ՚նէղէրէ իֆա էյլէյճէքլէր:
22 Վէ ՐԱՊՊ Մըսըր վուրաճագ.
Վուրաճագ, վէ շիֆա վէրէճէք տիր.
Անլէր ՐԱՊՊԱ րիւճու՚ էտէճէք,
Վէ Օ անլէրին տու՚ասընը գապուլ էտիպ՝ անլէրէ շիֆա վէրէճէք տիր:
23 Օլ կիւնտէ Մըսըրտան Ասորեստանա գատար պիր ՙճատէ օլաճագ,
Վէ Ասորեստանլըլար Մըսրա, վէ Մըսըրլըլար Ասորեստանա կիտէճէքլէր,
Վէ Մըսըրլըլար Ասորեստանլըլար իլէ պէրապէր ՚իպատէթ էտէճէքլէր:
24 Օլ կիւնտէ Իսրայէլ Մըսըր իլէ Ասորեստանըն իչինճիւսիւ օլուպ,
Զէմինին օրթասընտա պէրէքէթ օլաճագ տըր:
25 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ անը միւպարէք գըլարագ,
Գավմըմ Մըսըր վէ ՚էլիմին իշի Ասորեստան,
Վէ միրասըմ Իսրայէլ միւպարէք օլսուն՝ տէյէճէք տիր:

ՊԱՊ 20

Մըսըր իւլ Հապէշին ՚ար ու րիւավայիյէլ էսիր էտիլէճէքլէրինէ տա՛իր բէյզ ու իմա:

1 ՙԱսորեստան մէլիյի Սարգոն թարաֆընտան կէօնտէրիլէն Տարաթանըն Ազովտոսա կիթտիյի վէ Ազովտոս իւլ մուհարէպէ էտիպ անը ալտրդը սէնէտէ,
2 Հէմման օլ վագըթտա ՐԱՊՊ Եսայի իպն ի Ամովսըն վասըթասըյլէ սէօյլէյիպ՝ Կիթ, ՚պէլինկտէքի չուլու չէօզ վէ այաղընկտան այագ գապլարընկը չըգար՝ տէտի.
օ տախի էօյլէ եափտը, վէ ՚չըփլագ վէ եալընն այագ
3 կէզէր իտի: Վէ ՐԱՊՊ տէտի քի՝ Մըսըր հագգընտա վէ Հապէշ հագգընտա ՚նիշան վէ ՚ալամէթ իչինն գուլըմ Եսայի իչ սէնէ չըփլագ վէ եալընն այագ կէզտիյի
4 կիպի, Ասորեստան մէլիյի Մըսըր էսիրլէրինի վէ Հապէշ մէնֆիլէրինի, կէնճլէրի վէ իխթիյարլարը չըփլագ վէ եալընն այագ վէ Մըսրա ՚ար օլմագ իւզրէ ՙօթուրագ եէրլէրի աչըգ օլարագ սիւրէճէք տիր: ՚Վէ անլէր ի՛թիմատ էթտիքլէրի Հապէշտէն վէ իֆթիխար էթտիքլէրի Մըսըրտան տօլայը գօրգուպ ուճանաճագլար: Վէ օլ կիւնտէ պու սահիլին սէքէնէսի՝ Իշթէ Ասորեստան մէլիյինին գօրգուսընտան գուրթուլմագ իւզրէ իմտատ իչինն իլթիճա էթտիյիմիզ մէլճա՛ պէօյլէ օլտու. իմտի պիզ նաՙսըլ գուրթուլաճաղըզ՝ տէյէճէքլէր տիր:

ՙ Ա՛տ. 13. 22։
ՙՙ 1Կոր. 1. 20։
* Եբ-էօթ՝պիլտիրսինլէր
Ե Երեմ. 2. 16։ [10։
Զ 3Միւս. 22.22։ Պ.29։
Է Պ. 9. 14։ [3. 13։
Ը Երեմ. 51. 30։ Նաւ.
Թ Պ. 11. 15։
Ժ Պաղ Մոփ. 3. 9։
ԺԱ Թէք. 28. 18։ Խուր.
24. 4։ Ցեւս. 22. 10
26,27։ [27
ԺԳ Պաղ Ցեւս. 4. 20։ 22.
† Եբ-էօթ՝ զաՙը ՚ազիմ
ՙ Մաղ. 1. 11։
ՙՙ Պ. 11. 16։
ՙՙՙ Մէզ. 100. 3։ Պ. 29. 23։ Ովս.2.23։ Եվես. 2. 10։
ՙՙՙՙ 4Միւս. 18. 17։
Ե Զաք. 13. 4։ [8,11։
Զ 1Միւս.19.24։Միք.1.
Է Պ. 8. 18։
Ը 2Միւս. 10. 4։ Պ. 3.
17։ Երեմ. 13.22,26։
Միք. 1. 11։
ԺԱ 4Միւս. 18.21։ Պ.30. 3,5,7։ 36. 6։

Digitized by Google

ՊԱՊ 21

Մատիւէր իւէ Ֆարսիւէրին Բաբելոնը զապթ ու իսՓիւա էտէնէքւէրի, 11 Եդոմ, 13 վէ Արապիսթան հագգընտա վահի։

Տէնիզ պէրրիյէսի հագգընտա վահի տիր.
ձէնուպտա գասըրղալար շիտտէթլէ կէլտիյի միսիլլիւ,
2 Ո՝ պէրրիյէտէն, հէյպէթլի տիյարտան կէլիր։
Պանա գասավէթլի պիր վահի կէլտի.
Ղասպ էտիճի ղասպ էտէր վէ խարապ էտիճի խարապ էտէր.
Էյ Եղամ, եօգարը չրգ, էյ Մատի, մուհասէրէ էյլէ.
Անըն պիւթիւն ահ ու զարընը քէստիրտիմ։
3 Ու սէպէպտէն պէլիմի աղրը գափլատը,
Վէ պէնի տօղուրմագ աղրըլարը կիպի աղրը թութտու.
Էօյլէ պիւքիւլմիւշ իմ քի իշիտէմէմ.
Էօյլէ միւզթարիպ օլմուշ ըմ քի կէօրէմէմ։
4 Գալպիմ հայրան օլտու, տէհշէթ պէնի թիթրէթտի.
Սէֆալը կէճէմի տէրտլի չէճէ տէօնտէրտի։
5 Սօֆրայը հազըրլայօրլար, պէքճիլէրի գօյօրլար, եէյիպ իչիյօրլար.
Էյ բէ՛իսլէր, գալգընըզ, գալգանլարը մէսհ էտինիզ։
6 Զիրա Բապպ պանա պէօյլէ պույուրտու.
Կիթ, պիր պէքճի գօ, կէօրտիւյինիւ խապէր վէրսին։
7 Վէ օ սիվարիլէր, *չիֆթ չիֆթ աթլըլար՝՝,
Մէրքէպլէրէ պինմիշ վէ տէվէլէրէ պինմիշ օլանլարը կէօրտիւ,
Վէ տիգգաթլէ, քէմալ ը տիգգաթլէ գուլաղընը մէյլ էթտիրտի.
8 Վէ արսլան չէ՛ւէ պաղըրտը,
Էֆէնտիմ, պէն Կիւնտիւզիւն տա՛իմա գուլլէմտէ տուրույօրըմ,
Վէ պէն պիւթիւն կէճէ նէվպէթիմի պէքլէյօրըմ.
9 Վէ իշթէ սիվարիլէր,
*Չիֆթ չիֆթ աթլըլար՝՝ կէլիյօր.
Վէ տախի ճէվապ վէրիպ,
Երգըլտը, Բաբելոն երգըլտը,
Վէ իլահլարընըն հէփ օյմա սուրէթլէրի
Գրրըլըպ եէր իլէ եէքսան օլտու՝ տէտի։
10 Էյ տէօյճէճիմ պուշէլար, էյ խարմանըմընն մահսուլը,
Պէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան,
Իսրայէլին Ալլահը թարաֆընտան
Իշիթտիյիմի սիզէ թէպլիղ էյլէտիմ։
11 Դումա հագգընտա վահի տիր.
Սէիրտէն պանա պիրի չաղըրըյօր.
Էյ պէքճի, կէճէտէն նէ՞ խօշէբ,
Կէճէտէն նէ՞ խօշէբ վար։
12 Պէքճի տէր քի,
Սապահ կէլիյօր, կէճէ տախի չէւէյօր.
Տահա սի՛ալ էթմէք իսթէրսէնիզ, սի՛ալ էտինիզ.
Տէօնիւպ կէլինիզ։
13 Արապիսթան հագգընտա վահի տիր.
Էյ Դեդանլըլար քէրպանլարը,
Արապիսթան օրմանընտա կէճէլէյճէքսինիզ։
14 Էյ Թեմա տիյարընըն սէքէնէսի,
Սուսամըշ օլանը սու իլէ գարշըլայընըզ,
Ֆիրարինին էօնիւնէ էքմէքլէ չրգընըզ։
15 Զիրա անլէր գըլըճ էօնիւնտէն,
Զէքիլմիշ գըլըճ էօնիւնտէն,
Վէ գուրուլմըշ եայ էօնիւնտէն,
Վէ շիտտէթլի մուհարէպէ էօնիւնտէն ֆիրար էթտիլէր։
16 Զիրա Բապպ պանա պէօյլէ պույուրտու,
Հուբրէթլինին սէնէլէրի միսիլլիւ պիր սէնէ զարֆընտա,
Կեդարընը պիւթիւն իզզէթի զէվալ պուլաճագ տըր։
17 Վէ քէմանքէշլէրին պագիյէսի,
Կեդար օղուլլարընըն գահրէմանլարը ազալաճագ տըր,
Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ սէօյլէմիշ տիր։

ՊԱՊ 22

Երուսաղէմին մուհասէրէսի վէ պուինտան գուհուր էտէնէք պէլալար։ 8 Յուդանըն՝ պէշէր Քէտպիրլէրինէ Քէվէքքիւլ էՔմէսի, վէ Քէվպէ ու ֆիլան եէրինէ քէնտիսինի զէվգ ու սէֆայա Քէսլիմ էՔմէսինտէն տօլայը Քէվպիին օլունմասը։ 15 Սեբնանըն քէնտի մանսէպինտէն Քարտ օլունաճաղը, 20 վէ Մէսիհին հիւքիւմէթինէ իշարէթ օլան Եղիակիմին անըն մագամընա կէչէճէյի։

Եհուպուվվէթ վատիսի հագգընտա վահի տիր.
Շիմտի սանա նէ՞ օլտու,
Քի ճիւմլէնիզ տամլարա չրգտընըզ։
2 Էյ վէլվէլէյլէ տօլու,
Կիւրիւլթիւլու շէհր, շէնլիքլի շէհր,
Մագթուլլարընգ գըլըճլէ գաթլ օլունմատը,
Վէ մուհարէպէտէ էօլմէտի։
3 Հաքիմլէրիկին ճիւմլէսի պիրտէն ֆիրար էթտիլէր,
Քէմանքէշլէր թարաֆընտան պաղլանտըլար.
Սէնին ուզաղա գաչանլարընտան
Պուլունանլարընն ճիւմլէսի պիրլիքտէ պաղլանտը։
4 Պու սէպէպտէն տէտիմ՝ քի,
Պէնտէն չէքիլինիզ, աճը աճը աղլայայըմ.
Գավմըմ գրզը խարապ օլտրղը իչիւն՝
Պանա թէսէլլի վէրմէյէ չալըշմայընըզ։
5 Զիրա Նիպուվվէթ վատիսինտէ Բապպ իւլ ճիւնուտ օլան Եհովա թարաֆընտան
Իզզիրապ վէ փայմալ օլմագ վէ հայրէթ կիւնիւ տիր.

ա Զաք. 9. 14։
բ Պ. 33. 1։
գ Պ. 13. 17։ Երեմ. 49. 34։
դ Պ. 15. 5։ 16. 11։
ե Պ. 13. 8։
զ Թէս. 28. 67։
է Դան. 5. 5։
ը Ամ. 9։
թ Ինչ. Իբի աթլը
ժ Ամբ. 2. 1։
ի Երեմ. 51. 8։ Վահ. 14. 8։ 18. 2։
լ Պ. 46. 1։ Երեմ. 50. 2։ 51. 44։
խ Երեմ. 51. 33։
ծ 1Թէվ. 1. 9,32։
կ Պ. 16. 14։
հ Մէզ. 120. 5։ Պ. 60. 7։ —
ձ Պ. 32. 13։
ղ Երեմ. 4. 19։ 9. 1։
ճ Մէրս. 1. 5։ 2. 2։
մ Պ. 37. 3։

Digitized by Google

Սուր երգըլըյօր, վէ ֆէրեատ տաղա գատար ԵԵՐԷՀԷ։
6 ՙՎէ Եղամ սիւվարիլէր վասըթասըյլէ թիրքէշի ալտը.
Վէ ՙԿիր գալգանը աչտը։
7 Վէ սէնին ա՛լա վատիլէրին արապալարլէ տօլտու,
Վէ աթլըլար գափուար էօնիւնտէ տիզիլտիլէր։
8 Վէ Յուդանըն էօրթիւսիւ ըէֆ՛ օլունտու,
Վէ օլ կիւնտէ ՙօրման սէրայընըն սիլահլարընա պագ-
տընն.
9 Վէ ՙԴաւիթ շէհրինին երգըգ եէրլէրի չօգ օլտըղընը
կէօրտիւնիւզ,
Վէ աշաղըքի հավուզըն սուլարընը ճէմ՛ էթտինիզ.
10 Վէ Երուսաղէմին խանէլէրինի սայտընըզ,
Վէ սուրու միւհքէմ գըլմագ իչիւն խանէլէրի երգտընըզ.
11 ՚Վէ էսքի հավուզըն սուլարընը ՚ըմ՛ֆ իչիւն,
Իքի սուրընը արասընտա սու խազինէսի եափտընըզ,
Ամմա ՙանը եափանա պագմատընըզ,
Վէ անը չօգ վագըթ էվվէլ թէրթիպ էտէնէ տիգգաթ
էթմէտինիզ։
12 Վէ օլ կիւնտէ Րապպ իւլ ճիւնուտ ԵՀովա ՙԷԴՀ
Աղլայըշա վէ ֆիղանա,
ՙՍաչ եօլմաղա վէ չուլ գուշանմաղա տա՛վէթ էյլէտի
13 Վէ իշթէ մէսէրրէթ վէ շատլըգ,
Սըղընը պօղազլամագ վէ գօյուն քէսմէք,
Էթ եէմէք վէ շէրապ իչմէք վար տըր,
ՙԵէյէլիմ վէ իչէլիմ,
Զիրա եարընն էօլէճէյիզ՝ ԷՔՔՀԷ։
14 ՚Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան *պանա պիլ-
տիրիլտի,
Թա սիզ վէֆաթ էտինճէյէ տէյին
Պու քէօթիւլիւք մուԹլագա ՙսիզէ ՚աֆվ օլունմայա-
ճագ տըր՝ տէյիւ
Րապպ իւլ ճիւնուտ ԵՀովա պույուրըր։
15 Րապպ իւլ ճիւնուտ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր.
Կիթ, շու ՙսէրայ միւտիրի վէ խազինէտար ՝Սեբնա-
նըն եանընա կիր, վէ ՀԷՅԼԷ ԷԷՅԼԷ.
16 Էյ ՙգապրընը եիւքսէք եէրտէ գազան,
Վէ քէնտի մէսքէնինի գայատա եափան ատէմ,
Պուրատա սէնին նէ՞ն վար վէ պուրատա քիմ՞ն վար,
Քի պուրատա քէնտինկ իչիւն գապր գազտըն։
17 Իշթէ ՐԱՊՊ սէնի շիտտէթլէ աթաճագ,
ՙՎէ սէնին հէր թարաֆընը էօրթէճէք տիր։
18 Էյ էֆէնտիսինին խանէսինէ մուճիպ ի հագարէթ օլան
ՔՔԷՄ,
Պիր կիւլլէ կիպի սէնի կէնիշ պիր եէրէ եուվարլայըպ
աթաճագ տըր.
Սէն օրատա էօլէճէքսին,
Վէ սէնին սալթանաթ արապալարընն օրատա էՀԼ-
ՃՓԼԸ.
19 Վէ սէնի մանսըպընկտան թարտ էտէճէյիմ,
Վէ մէսնէտինկտէն էնտիրիլճէքսին։
20 Վէ օլ կիւնտէ գուլըմ ՚Եղիակիմ իպն ի Քեղկիայը
չաղըրաճաղըմ.
21 Վէ սէնին խիլ՚աթընը անա կիյտիրէճէյիմ,
Վէ գուշաղընկլէ անը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
Վէ սէնին հիւքիւմէթինի անըն էլինէ վէրէճէյիմ,
Օ տախի Երուսաղէմ սէքէնէսինէ
Վէ պէյթ ի Յուդայա պապա օլաճագ տըր։
22 Վէ պէյթ ի Դաւիթին անախթարընը
Անընն օմուզընա գօյաճաղըմ,
Օ ՚աչաճագ վէ գափայան օլմայաճագ,
Վէ գափայաճագ, վէ աչան օլմայաճագ տըր։
23 Վէ անը պիր էմին մահալէ,
ՙՄընս ՂԷՂ մընխլայաճաղըմ,
Վէ փէտէրինին խանէսինէ ՚իզզէթ քիւրսիւսիւ կիպի
օլաճագ տըր։
24 Վէ փէտէրինին խանէսինին պիւթիւն ՚իզզէթի անըն
իւզէրինէ ասըլաճագ.
Անընն նէսլինտէն օլան ՚իզզէթլիլէր վէ էտնալար,
Հէփ քիչիւք գապլար,
Հէր նէմ՛ թաս վէ հէր նէվ՛ թուլում ՔՔՈ ՔՔԸՃՓ ՊԸՐ։
25 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի,
Օլ կիւնտէ պու էմին եէրէ մընխլանըլմըշ մընս սէօ-
քիւլէճէք,
Վէ գըրըլըպ տիւշէճէք,
Վէ իւզէրինտէ օլան եիւք գըրըլըպ թէլէֆ օլաճագ տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի։

ՊԱՊ 23

*Տիւրոսըն մուճիպ ի ՔՀԷսիւֆ խարապկէՔի. 17 Էհայխինին էապ-
րէՔտէն ՚ավաէՔի։*

ՙՏիւրոս հագգընտա վահի տիր.
Էյ Թարսիս կէմիլէրի, ֆիղան էտինիզ.
Զիրա օ խարապ օլտու, օրատա խանէ վէ մէտխէլ
գալմատը.
ՙՔիթթիմ տէյարընտան անլէրէ խապէր վէրիլտի։
2 Էյ ատանըն սէքէնէսի, սիւքիւթ էտինիզ.
Տէնիզտէն կէչէն Սիդոն թիւճճարը սէնի տօլտըրմըշ
իտի։
3 Վէ չօգ սուլարտա Սիովր էքինի,
Նէհրին մահսուլը անըն իրատը իտի.
Վէ ՚միլլէթլէրին թիճարէթկեահը իտի։
4 Էյ Սիդոն, խէճիլ օլ, զիրա տէնիզ տէյօր,

ՙ 3Մխլ. 4. 6։ ՚3։ ՚ 4Մխլ. 18 18։ եզեկ. 26 վէ 27 վէ 28։
ՂՂ 4Մխլ. 18.37։ Պ.36. ՂՂ Յոբ.12.14։Վահ.3.7։ Ամով. 1. 9։ Զաք.9.
ՙՂ Պաղ 2Մխլ. 18. 18։ ՙՂ Եզր. 9. 8։ 2,4։
Մատթ. 27. 60։ —— ՔՔ Այ. 12։
ՙՔ Եսա. 7. 8։ ՔՔ Երեմ. 25. 22։ 47. 4։ ՔՔ եզեկ. 27. 3։

ՙ Երեմ. 49. 35։ ՙՐ Նէեմ. 3. 16։ ՙՒ Պ.56.12։1Կոր.15.32։
ՙՂ Պ. 15. 1։ ՙՔ Պաղ Պ. 37. 26։ ՙՔ Պ. 5. 9։
ՙՃ 3Մխլ. 7. 2։ 10. 17։ ՙՓ Յովէլ. 1. 13։ * Իպր. գուլագլարըմա
ՙՔ 4Մխլ 20.20։ 2Թկվ. ՙՔ Պաղ Եզր. 9.3։ Պ.15. ՙՔ 1Մխլ. 3. 14։ Եզեկ.
32. 4,5,30։ 2։ Մխբ. 1. 16։ 24. 13։

Տէնիզ գուվվէթի տէյօր քի,
Պէն աղրը չէքմէտիմ վէ տօղուրմատրմ.
Նէվճիվանլար պէսլէմէտիմ վէ պաքիրէլէր պէօյիւթ-
մէտիմ:
5 ᵗԽապէր Մըսրա եէթիշտիյի կիպի,
Տիւրոս հագգընտա օլան խապէրտէն տօլայը թիթ-
րէյճէքլէր:
6 Թարսիսէ կէչինիզ,
Էյ ատանըն սէքէնէսի, ֆիղան էտինիզ:
7 ᵗՇէնլիքլի չէհրէ պիւ մը տըր.
Անըն թէ՛սիսի գատիմ տիր.
Անըն այագլարը՝ անը իգամէթ իչիւն ուզագ եէրլէրէ
կէօթիւրէճէք տիր:
8 ᵗԹաճլար պախշ էտէն,
Վէ թիւճճարը էմիրլէր,
Վէ պազիրկեանլարը զէմինին միւ'թէպէրանը պու-
լունան
Տիւրոս 'ալէյհինտէ պունու քիմ թէտպիր էյլէտի:
9 Պունու ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թէտպիր էյլէտի,
Թա քի քէմալ ը 'իզզէթտէն նէշ'էթ էտէն քիպրի
րիւսվա էտէ.
Զէմինին ճիւմլէ միւ'թէպէրանըները թահգիր էյլէյէ:
10 Էյ Թարսիս գըզը,
Եէրինկտէն նէհր կիպի կէչ,
Արթըգ գուշագ եօգ տըր:
11 Էլինի տէնիզ իւզէրինէ ուզաթտը,
Մէմլէքէթլէր սարստը.
ՐԱՊՊ Քանանըն գալ'ալարընը խարապ իչիւն,
Անըն հագգընտա էմր էյլէտի.
12 Վէ տէտի քի՝ Էյ զէլիլ էտիլմիշ Սիդոն պաքիրէ գըզը,
ᵗՍէն պիր տահա շէնլիք էթմէյէճէքսին,
Գալգ, ᵗՔիթթիմէ կէչ.
Օրատա տախի րահաթընկ օլմայագագ տըր:
13 Իշթէ Քաղդէալըլարըն տիյարը,
(Պու գավմ եօգ իտի.
Ասորեստանլըլար անը ᵗպէրրիյէ էհալիսի իչիւն թէ՛-
սիս էթտիլէր,)
Անըն գուլլէէրինի իգամէ էթտիլէր, սէրայլարընը
*պինա էյլէտիլէր.
Օ պունու խարապ էյլէտի:
14 ᵗԷյ Թարսիս կէմիլէրի, ֆիղան էտինիզ,
Զիրա իսթիհքեամաթընըզ խարապ օլտու:
15 Վէ օլ կիւնտէ Տիւրոս եէթմիշ սէնէ,
Պիր մէլիյին միւտտէթի ᵗէ-ւէ-էրէ գատար ունու-
տըլմըշ պրագըլագագ տըր.
Եէթմիշ սէնէ խիթամընտա,
Տիւրոստա ֆահիշէնին թիւրքիւսիւ կիպի ᵗէ-բէ-էրէ-ւեօյ-
լէնէլէճէ+ ուէբ:

16 Էյ ունուտըլմըշ ֆահիշէ,
Թանպուր ալըպ շէհրի տօլաշ,
Էյիճէ չալ, չօգ թիւրքիւ սէօյլէ,
Քի խաթրա կէլէսին:
17 Վէ եէթմիշ սէնէ խիթամընտա ՐԱՊՊ Տիւրոսը եօգ-
լայագագ տըր.
Վէ օ քէնտի գազանճընա տէօնէրէք,
Եէր եիւզիւնտէ պուլունան մէմալիք ի զէմինին ճիւմ-
լէսի իլէ ᵗզինա էտէճէք տիր:
18 Վէ անըն թիճարէթի վէ գազանճը ᵗՐԱՊՊԱ թագտիս
օլունագագ տըր.
Խազինէյէ գօնուլմայագագ,
Վէ սագլանմայագագ տըր.
Անճագ անըն թիճարէթի
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սագին օլանլարընն օլագագ,
Թա քի տօյունճայա տէյինն եէյէլէր,
Վէ ա'լա էլպիսէ ՝էյէէր:

ՊԱՊ 24

Կէլէճէք պէլագար: 13 Նէճաճ պուլանլարընն մէսէրրէճլէ Բասպլէն իսմինի Ա՛զիզ էյլէյէճէքլէրին: 16 Ալլահընն կէօնտէրէճէյն պէլագար վասըճասըյլէ քէնտի հիւքիւմէթինի Ա՛վսի' էտէճէյին:

Իշթէ ՐԱՊՊ եէրի պօշալտըյօր վէ անը խալի
պրագըյօր,
Վէ անըն եիւզինիւ ալթ իւսթ էտիպ սէքէնէսինի
տաղրտըյօր:
2 Վէ ᵗգավմ նասըլ իսէ՝ քեահին տէ էօյլէ,
Գուլ նասըլ իսէ՝ էֆէնտիսի տէ էօյլէ,
Ճարիյէ նասըլ իսէ՝ խանըմը տա էօյլէ,
ᵗՍաթըն ալան նասըլ իսէ՝ սաթան տա էօյլէ,
Էօտինճ վէրէն նասըլ իսէ՝ էօտինճ ալան տա էօյլէ,
Ֆայիզ ալան նասըլ իսէ՝ ֆայիզ վէրէն տէ էօյլէ օլա-
ճագ տըր:
3 Եէր պիւսպիւթինն պօշալաճագ,
Վէ պիւսպիւթինն եաղմալանաճագ տըր,
Զիրա պու քէլամը ՐԱՊՊ պույուրտու:
4 Զէմինն մահզուն օլուպ պայըլըր,
Տինեա զա'ինֆլէնիպ պայըլըր,
Զէմինին գավմընն պէօյիւքլէրի զա'ինֆլէնիր:
5 ᵗԶէմին տախի քէնտի սէքէնէսինին ᵗ-ուղը ալընտա
միւէվվէս օլտու,
Զիրա անլէր շէրի'աթը թէճավուզ,
Գանունը թաղլեիր, վէ էպէտի 'ահտը նագզ էթտիլէր:
6 Պու սէպէպտէն ᵗլա'նէթ զէմինի թէլէֆ էթտի,
Վէ անտէ սագին օլանլար ճէզալարընը չէքտիլէր.
Պու սէպէպտէն զէմինին սէքէնէսի եանտը,
Վէ ինսան ազ գալտը:

*Եբ-էօտ՝ հէտմ
† Այ. 1: եզեկ. 27. 25, 30:
‡ Այ. 1: եզեկ. 27. 25, 30:
§ Վահ. 18. 22:
‖ Այ. 1:
¶ Միգ. 72. 9:
** Վահ. 17. 2:
†† Զաք. 14. 20,21:
‡‡ Ովս. 4. 9:
§§ եզեկ. 7. 12,13:
¶¶ Թվ. 3. 17: Ա'տ. 35. 33:
*** Մաղ. 4. 6:

Digitized by Google

7 [ե]Եղնի շէրապ հազին տիր, ամմա սօլմուշ տըր.
Գալպի միւֆէրրահ օլանլարըն ճիւմլէսի ահ չէք-
մէքտէ տիր:
8 [զ]Տէֆլէրլէ էտիլէն մէսէրրէթ պիթտի,
Շատման օլանլարըն կիւրիւլթիւսիւ քէսիլտի,
Թանպուրլէ էտիլէն մէսէրրէթ պիթտի:
9 Թիւրքիւ սէօյլէյէրէք շէրապ իչմէյէճէքլէր.
Միւսքիր անը իչէնլէրէ աճը օլաճագ տըր:
10 Խալի շէհր խարապ օլտու,
Հէր խանէ գափանտը, [է]կիրէմէզ:
11 Սօգագլարտա շէրապ իչիւն պաղրըշ վար,
Հէր նէվ' մէսէրրէթ պաթտը,
Զէմինտէ սէվինճ գալմատը:
12 Շէհրտէ խարապլիէթ գալտը,
Վէ գափու վուրուլուպ վիրան օլտու:
13 Ջիրա զէմինին օրթասընտա, գավմլարըն արասընտա,
[ը]Զէյթուն աղաճընըն սիլքիլմէսի,
Վէ պաղ պօզումընտան սօկրա իւզիւմ տէվշիրիլմէսի
կիպի օլաճագ տըր:
14 Պունլար եիւքսէք սէսլէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր,
Տէնիզ թարաֆընտան ՐԱՊՊԸՆ 'ազամէթի իչիւն
կիւպանք չէքէճէքլէր:
15 Պունուն իչիւն շարգ թարաֆլարընտա ՐԱՊՊԸ թա'-
զիզ էտինիզ,
Տէնիզին ատալարընտա [բ]Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊ-
ՊԸՆ իսմինի [գ]ե՛ղե եէչէ:
16 'Ատիլ օլանա թա'զիմ,
Զէմինին միւնթէհասընտան թէսպիհաթ իշիթտիք.
Լաքին պէն տէտիմ՝ Ա՜հ, զա'ֆըմ, զա'ֆըմ. վա՜յ
պանա.
Ղասպ էտիճիլէր ղասպ էտէրլէր.
Ղասպ էտիճիլէր ճէպրէն ղասպ էտէրլէր:
17 Էյ զէմինտէ սաքին օլան,
[դ]Սէնին իւզէրինտէ գօրգու վէ չուգուր վէ տուզագ օ-
լաճագ.
18 Վէ գօրգու սէսինտէն ֆիրար էտէն՝ չուգուրա տիւ-
շէճէք,
Վէ չուգուրըն իչինտէն չըգան տուզաղա թուխուլա-
ճագ տըր.
Ջիրա [ե]եօգարըտան փէնճէրէլէր աչըլմըշ տըր,
Վէ [զ]զէմինին թէմէլլէրի սարսըլըր:
19 [է]Զէմին զիյատէսիյլէ էգիլիր.
Զէմին պիւսպիւթիւն եարըլըր.
Զէմին քիւլլիյէն սարսըլըր:
20 Զէմին [ը]սէրխօշ կիպի զիյատէսիյլէ սալլանըր,

Վէ գուլիպէ կիպի սարսըլըր.
Վէ անըն 'իսեանը անըն իւզէրինէ աղըրլաշըր,
Վէ տիւշէճէք վէ պիր տահա գալգմայաճագ տըր:
21 Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ եիւճէլէրին ճիւնուտընը եիւ-
ճէլէրտէ,
[թ]Վէ տիւնեա մէլիքլէրինի եէր եիւզիւնտէ եօգլայա-
ճագ տըր:
22 Վէ անլէր մահպուսլարըն չուգուրտա թօփլանըլտըգ-
լարը կիպի թօփլանըլըպ,
Զընտանա գափատըլաճագլար.
Վէ չօգ վագըթ սօկրա եօգլանըլաճագլար:
23 Վէ [ժ]այ մահճուպ, վէ կիւնէշ խէճիլ օլաճագ,
Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ [ի]Սիօն տաղընտա
Վէ Երուսաղէմտէ [ի]հիւքիւմէթ էտէճէք,
Վէ քէնտի իխթիյարլարընըն էօնիւնտէ թա'զիզ օ-
լունաճագ տըր:

ՊԱՊ 25

*'Ատալէթլի հիւքմիւ, 6 վէ պա'խի խէլաս օլան լուֆթու, 9 վէ մու-
զաֆֆէրիյէթլէ իհսան էտէճէյի խէլաս իչիւն Ալլահա համտ ու թէսպիհ:*

Եա ՐԱՊՊ, Ալլահըմ սէն սին.
-Սէնի թա'զիմ էտէճէյիմ, սէնին իսմինէ համտ էյլէ-
յէճէյիմ.
[բ]Զիրա 'աճիպ շէյլէր իզհար էյլէտին,
[գ]Էզէլտէն թէտպիրլէրինկ սըտգ ու հագիգաթ տըր:
2 Զիրա [դ]շէհրի՛ն եըղընա,
Սուրլու շէհրի՛ վիրանէյէ տէօնտէրտին.
Եճնէպիլէրին [ե]էրայլարընը արթըգ շէհր հէյ'էթին-
տէն չըգարտըն.
Էպէտէն պինա օլունմայաճագ տըր:
3 Պու սէպէպտէն գուվվէթլի գավմ [զ]սէնի թա'զիզ էտէ-
ճէք,
Հէյպէթլի թա'ֆիլէրին շէհրի սէնտէն գօրգաճագ
տըր.
4 Զիրա զօրպազլարըն հիտտէթի տիվարա [է]սա-
ղանագ կիպի օլտըղընտա,
Սէն եօգսուլա գալ'ա,
Ֆագիրէ մուզայագասընտա գալ'ա,
Սաղանագտան [ը]մէյճա՛,
Սըճագտան կէօլկէյլիք օլտըն:
5 Գուրագ եէրտէ հէրարէթի [թ]ե՛ղե էօէբ կիպի
Եճնէպիլէրին կիւրիւլթիւսիւնիւ թէսքին էտէճէքսին,
Հէրարէթ պուլութըն կէօլկէսիյլէ [ժ]ա՛ղաղըզ նէտէ,
Զօրպազլարըն մէսէրրէթ սէտասը ազալաճագ տըր:
6 Վէ [ի]ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ [լ]պու տաղտա

ե Պ. 16. 8,9։ Յովէլ. 1. 10,12։
զ Երեմ. 7. 34։ 16. 9։ 25. 10։ Եզեկ. 26. 13։ Ովս. 2. 11։ Վահ. 18. 22։
է Պ. 17. 5,6։
ը Մաղ. 1. 11։
թ Պաղ 3 Մխ. 19. 17։ Երեմ. 48. 43, 44։ Ամովս. 5. 19։
ժ Թէք. 7. 11։
ի Մէզ. 18. 7։
լ Երեմ. 4. 23։
խ Պ. 19. 14։
ծ Մէզ. 76. 12։
կ Պ. 13. 10։ 60. 19։ Եզեկ. 32. 7։ Յովէլ. 2. 31։ 3. 15։
հ 'Իպր. 12. 22։
ձ Վահ. 19. 4,6։
— Խուր. 15. 2։ Մէզ. 118. 28։
ղ Մէզ. 98. 1։
ճ Ա'մ. 23. 19։
մ Պ. 21. 9։ 23. 13։ Երեմ. 51. 37։
յ Վահ. 11. 13։
ն Պ. 4. 6։
շ Էմս. 9. 2։ Մատթ. 22. 4։
ո Պ. 2. 2,3։

Digitized by Google

ᵖՁիւմլէ գավմլարա պիր զիյաֆէթ,
Սէմիզ շէյլէրտէն վէ էսքի շէրապտան,
Իլիքլէ տօլու սէմիզ շէյլէրտէն,
Սիւզիւլմիւշ էսքի շէրապտան
Պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էտէճէք տիր։
7 Վէ պու տաղտա,
ᵠՁիւմլէ գավմլար իւզէրինէ էօրթիւլմիւշ էօրթիւյիւ,
Վէ ճիւմլէ թա՛ֆէլէր իւզէրինէ չէքիլմիշ փէրտէյի
մահվ էտէճէք տիր։
8 ʳԷօլիւմիւ իլէլէպէտ մահվ էտէճէք,
Վէ Բապպ ԵՀովա ˢհէր եիւզտէն կէօզ եաշընը սիլէճէք,
Վէ պիւթիւն եէր իւզէրինտէն ՔՀնտի գավմընըն հա-
գարէթինի րէֆ՛ էտէճէք տիր.
Զիրա ՐԱՊՊ պույուրտու։
9 Վէ օլ կիւն տէնիլէճէք քի,
Իշթէ Ալլահրմըզ պու տըր.
ᵗԱնա մունթազըր օլտըգ, վէ պիզի խէլաս էթտի.
ՐԱՊՊ պու տըր. անա մունթազըր օլտըգ,
ᵘԱնըն խէլասըյլէ շատ ու մէսրուր օլաճաղըզ։
10 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ էլի պու տաղտա գարարլաշաճագ տըր,
Վէ Մովաբ *քՀնտի եէրինտէ՚՚
Սամանըն մէզպէլէտէ պասըլտըղը կիպի պասըլաճագ
տըր։
11 Վէ եիւզէն քիմսէ եիւզմէք իչիւն էլլէրինի ուզաթտըղը
կիպի,
Անըն օրթասընտա էլլէրինի ուզատաճագ տըր.
Վէ անըն էլլէրինին ֆէննէրիյլէ պէրապէր ղուրու-
րընը տիւշիւրէճէք տիր։
12 Վէ ˡսէնին եիւքսէք սուլարընըն գուլլէլէրինի Էնտի-
րէճէք,
Թօփրաղա երգարագ եէր իլէ եէքսան էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 26

Ատալէթի հիւքմիւ, 12 վէ գավմընա օլան մէրհամէթլէրի իչիւն Ալլահա համտ ու Թէշէքքիւր իլահիսի։ 20 Ալլահա մունթազըր օլմագ։

Օլ կիւնտէ Յուդա տիյարընտա պու իլահի օգու-
նաճագ տըր.
Պիզիմ պիր մէթին շէհրիմիզ վար.
ᵇՍուրլար վէ հիսարլար եէրինէ խէլաս գօտու։
2 ᵉԳափուլարը աչընըզ,
Սրտգը հրֆզ էտէն սալիհ միլլէթի իչէրի կիրսին։
3 Ֆիքրի մէթին օլանը սէլամէթի ի քեամիլէ իւզրէ սագ-
լարսընը,
Զիրա սանա թէվէքքիւլ էտէր։
4 ՐԱՊՊԱ իլէլէպէտ թէվէքքիւլ էտինիզ,
ᵍԶիրա Բապպ ԵՀովա էպէտի գայա տըր։
5 Զիրա օ եիւքսէք եէրտէ սաքին օլանլարը ալչագլատըր,
ʰԵիւքսէք շէհրի տիւշիւրիւր,
Թօփրաղա երգար,
Եէր իլէ եէքսան էտէր։
6 Անը այագ, պիչարէլէրին այաղը,
Ֆուգարանըն թապանը չիյնէյէճէք տիր։
7 Սալիհին թարիգի իսթիգամէթ տիր.
ⁱԵա Միսթագիմ, սէն սալիհին եօլընը թէսվիյէ է-
տէրսին։
8 Պէլի, եա ՐԱՊՊ, ʲահքեամընըն եօլընտա սանա մուն-
թազըր ըզ.
ՁանըՀԸՂ արզուսը սէնին իսմինէ վէ սէնին զիքրինէ
տիր։
9 ᵏԿէճէլէյին սէնի ճանտան արզուլէտիմ,
Քէզալիք սապահլայըն սէնի տէրուն ի տիլտէն արա-
րըմ.
Զիրա հիւքմլէրինկ եէր իւզէրինէ կէլտիքտէ,
Տիւնեանընն սէքէնէսի հագգանիյէթ էօյրէնէճէք տիր։
10 ˡՇէրիրէ լութֆ կէօսթէրիլսէ տէ, հագգանիյէթ էօյ-
րէնմէզ.
ᵐԻսթիգամէթ տիյարընտա հագգսըզլըգ էտէր
Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալընը կէօրմէզ։
11 Եա ՐԱՊՊ, սէնին էլին եիւքսէլտի, ˡ+ˢ անլէր ᵏԿէօր-
մէզլէր.
Գավմա օլան ղայրէթինկի կէօրիւպ խէճիլ օլաճագլար,
Վէ աթէշ սէնին տիւշմէնլէրինի թէլէֆ էտէճէք տիր։
12 Եա ՐԱՊՊ, սէն պիզէ սէլամէթ իհսան էտէճէքսին,
Զիրա իշլէրիմիզին ճիւմլէսինի տախի սէն պիզիմ իչիւն
իշլէտին։
13 Եա Ալլահրմըզ ՐԱՊՊ, ˡսէնտէն ղայրի էֆէնտիլէր
պիզէ թէսալլութ էթտիլէր.
Ֆ+ˢ+ˢ եալընըզ սէնինլէ սէնին իսմինի զիքր էտէրիզ։
14 Անլէր էօլիւ տիրլէր, եաշամայաճագլար.
Խայալաթ տըրլար, գալգմայաճագլար.
Զիւնքի սէն եօգլայըպ անլէրի հէլաք էթտին,
Վէ նամ ու նիշանլարընը մահվ էյլէտին։
15 Եա ՐԱՊՊ, սէն միլլէթի արթտըրտըն,
Միլլէթի արթտըրմագլէ մու՛ազզէզ օլտըն,
Տիյարըն հէփ հուտուտընը կէնիշլէթտին։
16 Եա ՐԱՊՊ, ʰմուզայագատա սէնի թալէպ էթտիլէր,
Սէն անլէրի թէ՛տիպ էյլէտիյինկտէ նիյազ էթտիլէր։
17 ʲՏօղուրաճագ վագթը եագըն օլան պիր համիլէ՝
Աղրըսը թուԹտրղընտա գրվրանարագ ֆէրեատ էթ-
տիյի կիպի,
Պիզ տախի, եա ՐԱՊՊ, հուզուրընկտա էօյլէ օլտըգ։
18 Համիլէ օլտըգ, աղրը չէքտիք,

ᵖ Դան. 7. 14։ Մատթ. 8. 11։
ᵠ 2Կոր. 3. 15։ Եվես. 4. 18։
ʳ Ովս. 13. 14։ 1Կոր. 15. 54։ Վահ. 20. 14։ 21. 4։
ˢ Վահ. 7. 17։ 21. 4։
ᵗ Թէք. 49. 18։ Տիտ. 2. 13։
ᵘ Մէզ. 20. 5։ ⌈տա
* Ե՛բ՛օ՛թ՛ անըն ալԹընը-
ᵇ Պ. 26. 5։
ᵉ Պ. 2. 11։
ᵍ Պ. 60. 18։
ʰ Պ. 64. 5։
ⁱ Մէզ. 63. 6։ Ա՛զն. 3. 1։
ʲ Վա՛. 8. 12։ Բօմ. 2. 4։
ᵏ Մէզ. 143. 10։
ˡ Յոր. 34. 27։ Մէզ. 28. 5։ Պ. 5. 12։
ᵐ 2Թէվ. 12. 8։
ⁿ Ովս. 5. 15։
ᵒ Պ. 13. 8։ Յովհ. 16. 21։

Digitized by Google

Եէլ տօղուրըր կիպի օլտըգ,
Տիյարը խէլաս էտէմէտիք,
Վէ ¹տիւնեանըն սէքէնէսի տիւշմէտի:
19 ²Սէնին էօլիւկէրին տիրիլէճէքլէր.
Էօլիւկէրիմին ճէսէտլէրի գըյամ էտէճէքլէր.
³Էյ թօփրագտա սաքին օլանլար, ույանըպ մէսէր-
րէթլէ թէրէննիւմ էտինիզ,
Զիրա սէնին չիյին օթլար չիյի տիր,
Վէ զէմինի՝ էօլիւկէրինի տըշարը աթաճագ տըր:
20 Էյ գավմըմ, կիթ, ⁴խալվէթլէրինէ կիր,
Վէ քէնտի իւզէրինէ գափուլարընը գափա.
Ղազապ կէչինճէյէ տէյին,
⁵Պիր ազ կիզլէն:
21 Զիրա իշլէթ ՐԱՊՊ ՙքէնտի մէքեանընտան չըգըյօր,
Քի զէմինին սէքէնէսինէ քէօթիւլիւքլէրի իչիւն ճէզա
վէրէ.
Վէ զէմին քէնտի գանլարընը մէյտանա չըգարաճագ,
Վէ մագթուլլէրինի արթըգ սէթր էթմէյէճէք տիր:

ՊԱՊ 27

Բապըլն քէնտի պաղընը մուհաֆազա, 7 վէ գավմընը ՚ատիլանէ ՔԷ՚տիպ էՔմէսի, 12 Երուսաղէմտէ Բապպա ՚իպատէՔ լՔմէք իչիւն Իսրայէլին Քէճէմմիւՙ էտէճէյի:

Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ քէնտի շիտտէթլի վէ ՚ազիմ վէ
գուվվէթլի գըլըճըյլէ,
-Լեւիաթանա, օլ գաչան եըլան Լեւիաթանա,
Օլ էյրի եըլանա ճէզա վէրէճէք,
Վէ ³տէնիզ իչինտէ օլան էժտէրի էօլտիւրէճէք տիր:
2 Օլ կիւնտէ շէրապ ⁴պաղը հագգընտա ⁵թէղաննի
էտինիզ:
3 ⁶Պէն ՐԱՊՊ անը մուհաֆազա էտէրիմ,
Անը հէր ան սուլայաճաղըմ,
Անը կէճէ կիւնտիւզ մուհաֆազա էտէճէյիմ,
Օլմայա քի փայմալ էտիլէ:
4 Պէնտէ ղազապ եօգ տըր.
Քեաշքի ⁷չալըլար վէ տիքէնլէր պէնիմ իլէ ճէնք էտէ
իտի.
Անլէր իւզէրինէ եիւրիւյիւպ,
Անլէրի պիրտէն եագար իտիմ:
5 Վէ եախօտ ⁸գուվվէթիմէ իսթինատ էտիպ,
Պէնիմ իլէ միւսալէհէ էթսին.
⁹Պէնիմ իլէ միւսալէհէ էթսէն:
6 Կէլէճէք զէմանտա Յակոբ ¹⁰քէօքլէշէճէք,
Իսրայէլ չիչէքլէնիպ ֆիլիզլէնէճէք,
Վէ սէմէրէ իլէ տիւնեա եիւզիւնիւ տօլտուրաճագ տըր:

7 Անը վուրանըն վուրուշը կիպի մի անը վուրտու,
Եախօտ անտէն գաթլ օլունանլարըն գաթլի կիպի մի
գաթլ օլունտու:
8 Անը կէօնտէրտիյինկտէ,
¹¹Անըն իլէ ՚ատիլանէ մուխասէմէ էթտին,
¹²Շարգ րիւզկեարը է-ւէ կիւնտէ անը շիտտէթլի
րիւզկեարլէ կէօթիւրտիւն:
9 Պու սէպէպտէն Յակոբըն ճիւրմիւնէ քէֆարէթը պու-
նունլէ օլաճագ.
Վէ պիւթիւն նէթիճէ,
Մէզպահըն հէփ թաշլարընը քիրէճ գըրընթըլարը
կիպի էթտիյինտէ,
Անըն կիւնահրընը րէֆ՚ էթմէքտէն ՚իպարէթ օլաճագ
տըր.
Վէ -ւրՊէ Աստարովթ փութլարը վէ կիւնէշ սանէմ-
լէրի իգամէ էտիլմէյէճէք տիր:
10 Զիրա միւսթահքէմ շէհր խալի գալաճագ,
Մէսքիւն եէր չէօլ կիպի պրագըլմըշ վէ թէրք օլուն-
մըշ օլաճագ.
¹³Օրատա պուզաղը օթլայաճագ վէ օրատա եաթաճագ,
Վէ անըն տալլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր:
11 Անըն չըպուգլարը գուրուտըղընտա գըրըլաճագ տըր,
Գարըլար կէլիպ անլէրի եագաճագլար,
Զիրա ¹⁴օ ակլայըշլը պիր գավմ տէյիլ տիր.
Պու սէպէպտէն անը խալգ էտէն անա մէրհամէթ էթ-
մէյէճէք,
Վէ ¹⁵անը թէշքիլ էտէն անա շէֆգաթ էյլէմէյէճէք տիր:
12 Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ
Նէհրին մէճրասընտան Մըսըր վատիսինէ գատար
-ւշ ¹⁶է-ւէ սիլքէճէք,
Վէ սիզ, էյ պէնի Իսրայէլ,
Պիրէր պիրէր թօփլանըլաճագսընըզ:
13 ¹⁷Վէ օլ կիւնտէ ¹⁸պէօյիւք պօրու չալընաճագ,
Վէ Ասորեստան տիյարընտա ղա՚իպ օլանլար,
Վէ Մըսըր տիյարընտա մէնֆի օլանլար կէլէճէքլէր,
Վէ Երուսաղէմտէ մուգատտէս տաղտա
ՐԱՊՊԱ ՚իպատէթ էտէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 28

Եփրեմ՝ ղուրուր վէ սերխոշլըղը սէպէպինտէն իսապէթ էտէճէք պէյա-

Վայ -Եփրեմ սէրխոշլարընըն ղուրուր թաճընա,
Անըն ¹⁹իֆթիխար էթտիյի զիյնէթ սօլմուշ չիչէք տիր,
Քի շէրապտան մէսթ օլմուշլարըն սէմիզ վատիսի
պաշընտա ---ւ---ւ:

---

¹ Մէկ. 17. 14։
² Եզեկ. 37. 1, վէ գայրի։
³ Դան. 12. 2։
⁴ Խուբ. 12. 22, 23։
⁵ Մէկ. 30. 5։ Պ. 54. 7, 8։ 2Կար. 4. 17։
⁶ Միք. 1. 3։ Յուդ. 14։ —— 2. 21։
⁷ Մէկ. 74. 13, 14։
⁸ Պ. 51. 9։ Եզեկ. 29. 3։ 32. 2։
⁹ Մէկ. 80. 8։ Երեմ. Պ. 5. 1։
¹⁰ Մէկ. 121. 4, 5։
¹¹ 2Մնաց. 23 6։ Պ. 9. 18։
¹² Պ. 25. 4։
¹³ Յար. 22. 21։
¹⁴ Պ. 37. 31։ Ովս. 14. 5, 6։
¹⁵ Յար. 23. 6։ Մէկ. 6. 1։ Երեմ. 10. 24։ 30. 11։ 46. 28։ 1Կար. 10. 13։
¹⁶ Մէկ. 78. 38։
¹⁷ Պաղ Պ. 17. 2։ 32. 14։
¹⁸ Թէս. 32. 28։ Պ. 1. 3։ Երեմ. 8. 7։
¹⁹ Թէս. 32. 18։ Պ. 43. 1, 7։ 44. 2, 21, 24։
Պ. 11։
Մատթ. 24. 31։ Վահ 11. 15։
——
Ամ. 3։
Ամ. 4։

Digitized by Google

2 Իշթէ Բապպ եանընտա գուվվէթլի վէ զօրլու պիր
պէւէյե վար,
Տօլու սաղանաղը, հէլաք էտէն գասըրղա կիպի տիր,
Վէ չօգ սուլարընն թաշգընն սէյլի կիպի
*Շիտտէթլէ ան եէրէ վուրաճագ տըր:
3 Եփրեմ սէրխօշլարընընն ղուրուր թաճը փայմալ էտի-
լէճէք տիր:
4 Վէ սէմիզ վատինին պաշընտա, սօլմուշ չիչէք օլան
Էֆթիխար զիյնէթի,
Հաստատ վագթընտան էվվէլ եէթիշէն պիր ինճիր կիպի
օլաճագ.
Հէր քիմ քի անը կէօրիւրսէ, էլինէ ալտրղը կիպի եու-
տաճագ տըր:
5 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ քէնտի գավմընըն
պագիյյէսինէ
Իզզէթ թաճը վէ զիյնէթ թաճը օլաճագ տըր.
6 Վէ մահքէմէտէ օթուրանա մուհաքէմէ բուհու,
Վէ ճէնկի ան-շէն գափուսընա գատար չէվիրէնէրէ
գուվվէթ օլաճագ տըր:
7 Լաքին պունլար տախի շէրապ սէպէպիյլէ զէլալէթէ
տիւշէրլէր,
Վէ միւսքիր սէպէպիյլէ սէրսէմ կէզէրլէր.
Քեահին վէ փէյղամպէր միւսքիր սէպէպիյլէ զէլա-
լէթէ տիւշէրլէր,
Շէրապտան մաղլուպ տըրլար, միւսքիրտէն սէրսէմ
կէզէրլէր,
Վահիտէ զէլալէթէ տիւշէրլէր, հիւքմտէ եանըլըրլար:
8 Զիրա հէփ սօֆրալարը գայ վէ չիրքեապլէ տօլու
օլուպ,
Փա մահալ եօգ տըր:
9 Քիմէ՞ իլմ էօյրէթսին,
Վէ քիմէ՞ մա՛րիֆէթ թա՛լիմ էթսին.
Սիւթտէն քէսիլմիշլէրէ՞ մի,
Մէմէտէն այրըլմըշլարա՞ մը:
10 Զիրա էմր իւզէրինէ էմր, էմր իւզէրինէ էմր,
Գանուն իւզէրինէ գանուն, գանուն իւզէրինէ գանուն,
Պիր ազ պուրատա, պիր ազ օրատա:
11 Հագիգաթէն պու գավմա
Անկլաշըլմազ տուտագ
Վէ էճնէպի լիսանլէ սէօյլէյէճէք տիր:
12 Զիրա անլէրէ տէտի քի,
Եօրղունա վէրէճէյինիզ րահաթ պու տըր,
Վէ ասայիշ պու տըր.
Ֆագաթ անլէր տինկլէմէք իսթէմէտիլէր:
13 Իմտի ՐԱՊՊԸՆ անլէրէ օլան քէլամը պու տըր.
Էմր իւզէրինէ էմր, էմր իւզէրինէ էմր,
Գանուն իւզէրինէ գանուն, գանուն իւզէրինէ գանուն,
Պիր ազ պուրատա, պիր ազ օրատա,
Թա քի կիտիպ արգա իւսթիւ տիւշէլէր վէ գըրըլալար,
Վէ տուզաղա տիւշիւպ թուխթուլալար:
14 Պու էճլտէն, էյ Երուսաղէմտէ պուլունան պու գավ-
մա հիւքիւմէթ էտէն միւսթէհզի ատէմլէր,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ:
15 Մատամ քի՝ Պիզ էօլիւմ իլէ ահտ էթտիք,
Վէ հավիյէ իլէ մուգավէլէ էյլէտիք,
Թաշգընն սէյլ եանընղաա կէչտիքտէ պիզէ օղրամա-
յաճագ.
Զիրա եալանը քէնտիմիզէ մէլճա՛ եափտըգ,
Վէ հիլէտէ կիզլէնտիք՝ տէտինիզ:
16 Պու սէպէպտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն Սիօնտա պիր թէմէլ թաշը,
Միւճէրրէպ պիր թաշ,
Գրյմէթլի պիր քէօշէ թաշը,
Միւհքէմ պիր էսաս գօյաճաղըմ.
Ան հէր ինանան ֆիրարէ ահճէլէ էթմէյէճէք տիր:
17 Վէ հիւքմիւ խէյթ,
Վէ ահտալէթի միզան էտէճէյիմ.
Վէ եալանտան իպարէթ օլան մէլճա՛ը տօլու մահվ
էտէճէք,
Վէ կիզլէնէն եէրի սուլար պասաճագ տըր:
18 Վէ էօլիւմ իլէ օլան ահտընըզ պօզուլաճագ,
Վէ հավիյէ իլէ օլան մուգավէլէնիզ սապիթ օլմա-
յաճագ.
Թաշգընն սէյլ կէչտիյինտէ,
Սիզի պասաճագ տըր:
19 Կէչտիյինտէ սիզի կէօթիւրէճէք,
Զիրա սապահ պէ սապահ, կիւնտիւզ վէ կէճէ կէչէճէք,
Վէ ան խապէրինի ալմագ պիլէ գօրգուլու շէյ տիր.
20 Զիրա իւզէրինտէ ուզանմագ իչիւն տէօշէք գըսա տըր,
Վէ էօրթինմէք իչիւն եօրղան տար տըր:
21 Զիրա ՐԱՊՊ փարասին տաղընտա վուգու՛ պուլտրղը
կիպի գալգաճագ,
Գաբաւոն վատիսինտէ վուգու՛ պուլտրղը կիպի ղա-
զապա կէլէճէք տիր,
Թա քի քէնտի իշինի, ահիպ իշինի իճրա էտէ,
Վէ քէնտի ֆի՛լինի, ղարիպ ֆի՛լինի թէքմիլ էյլէյէ:
22 Վէ շիմտի միւսթէհզիլէր օլմայընըզ,
Օլմայա քի պէնտլէրինիզ գավիլէնէ.
Զիրա Բապպ իւլ ճիւնուտ Եհովա թարաֆընտան
Պիւթիւն տիյար հագգընտա մուգաստէր օլան պիր
խարապիյէթ իշիթտիմ:
23 Գուլագ վէրիպ քէլամըմը իսթիմա՛ էտինիզ,
Տիգգաթ էտիպ սէօզլէրիմի տինկլէյինիզ:
24 Զիֆթճի էքընն էքմէք իչիւն հէր կիւն չիֆթ սիւրը՞ մի,

ե Պ.30.30։Եզեկ.13.11։
* Իզր. Էլ իլէ
զ Այ. 1։
է Այ. 1։
ը Էմս.20.1։Ովս.4.11։
թ Պ. 56. 10,12։
ժ Երեմ. 6. 10։
ի 1Պտր. 14. 21։
լ Իզր. գամչը
խ Ամովս. 2. 4։
ծ Թէք. 49. 24։ Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ա՛մաթ.4.11։ Րօմ. 9. 33։ 10.11։ Եփես. 2. 20։ 1Պետ. 2. 6-8։
կ Այ. 15։
հ 2Միւլ. 5. 20։ 1Թէվ. 14 11։
ձ Մէյրս. 3. 33։
ղ Պ. 10.22,23։ Դան.9. 27։
ճ Ես.10.10,12։2Միւլ. 5. 25։ 1Թէվ. 14.16։

Digitized by Google

Տա՛ւ֊մ թօփրաղըն աչըպ թարաՓ մը.
25 Անըն եիւզիւնիւ տիւզելթտիքտէն սօկրա
Զէօրէք օթունը էքմէ՚զ մի, վէ քիմիօնը սաչմաՓ մը,
Վէ պուղտայը սըրասըլլէ վէ արփայը եէրինտէ,
Վէ չավտարը քէնտի մահալընտա էքմէ՚զ մի։
26 Զիրա նէ եափմագ կէրէք իտիյինի
Ալլահը անա թա՛լիմ էտիպ էօյրէտիր։
27 Զիրա չէօրէք օթու խարման տէօյէնիյլէ տէօյիւլմէզ,
Վէ քիմիօն իւզէրինէ ճէրճէր տէօնմէզ.
Անճագ չէօրէք օթու տէյնէքլէ,
Վէ քիմիօն սօփա իլէ սիլքիլիր։
28 Էքմէք պո֊ղա֊յը տէօյիվիւր,
Լաքին անը տա՛իմա տէօյմէզ,
Վէ ճէրճէր անը գըրմազ,
Վէ աթլար անը էզմէզ։
29 Պու տախի թէտպիրի ՚ազիպ,
՝Վէ հիքմէթի ՚ազիմ օլան
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաՓընտան սիւտուր էտէր։

ՊԱՊ 29

Ալլահըն Երուսաղէմ ՚ալէյհինտէ աղըր հիւքմէրի։ 7 Երուսաղէմին տիւշմէնէրինին իւմիտի պօշա չըգաճաղը։ 9 Եէհուտիէրին համագաճը, 13 վէ զիյատէսիյէ րիյաքեարլըզլարը։ 17 Միլլէթէրին տա՚վէթ օլունաճաղը վէ Եէհուտիէրին Քէրք օլունտըգտան սօնրա Քէքրար մազհար ը ՚ինայէթ օլաճագլարը։

Վա՛յ ֊Արիէլէ, Արիէլէ,
Դաւիթին սաքին օլտըղը շէհրէ.
Սէնէ՛յի սէնէ՛յէ զամմ էտինիզ.
Պայրամլար տէվր էթսինլէր։
2 Լաքին պէն Արիէլի թազեիգ էտէճէ՛յիմ՛,
Վէ ֊ՈՒՒէ ահ ու էնին օլաճագ,
Վէ պանա *Արիէլ կիպի օլաճագ տըր։
3 Վէ սէնին ՚ալէ՛յհինտէ էթրաՓընտա օրտու գուրաճաղըմ՛,
Վէ սէնի մէթէրիսլէրլէ իհաթէ էտէճէ՛յիմ՛,
Վէ սանա գարշը թապեալար եափաճաղըմ։
4 Վէ ալչագլանըպ՝ եէրտէն սէօյլէ՛յճէ՛քսին,
Վէ սէօզլէրին՛ թօփրաղըն ալթընտան չըգաճագ
Վէ սէսին ֊ճինինճի ֊Ո֊Ո կիպի եէրտէն կէլէճէ՛ք,
Վէ սէօզլէրին՛ թօփրագտան Փըսըլթը կիպի չըգաճագ տըր։
5 Վէ սէնին ֊ղէՐէ֊Ո կէնէ ֊էճնէպիլէրին ճիւմհուրը ինճէ թօզ կիպի,
Վէ ֊ՈՒՈ զուլմ էտէնլէրին ճիւմհուրը ֊ուչար սաման ուՓաղը կիպի օլաճագ.
Պու տախի ֊պիր լահզէտէ անսըզըն օլաճագ տըր։
6 ՝ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաՓընտան,
Կիւրլէմէ իլէ վէ զէլզէլէ իլէ վէ ՚ազիմ սավթլէ,
Գասըրղա վէ սաղանագ վէ իՓնա էտէր աթէշ ալէվիյլէ
Եօգլանըլաճագսընն։
7 ֊Վէ Արիէլ իւզէրինէ մուհարէպէ՛յէ կէլէն հէփ թա՛իՓէլէրին ճիւմհուրը,
Վէ անա վէ անըն գալ՚ալարընա հիւճում՛ էտէնլէրին ճիւմլէսի,
Վէ անը մուհասէրէ էտէնլէր
֊Կէճէտէ կէօրիւլէն րիւ՛յա կիպի օլաճագ տըր։
8 ՝Վէ աճ օլան ատէմ՛ րիւ՛յասընտա եէմէք եէտիյինի կէօրիւր տէ,
Ույանտրգտա գարնը աճ օլտըղը կիպի,
Վէ սուսամըշ ատէմ՛ րիւ՛յասընտա սու իչտիյինի կէօրիւր տէ,
Ույանտրգտա պայըլըպ տէրունը եանտըղը կիպի
Սիօն տաղը իւզէրինէ մուհարէպէ՛յէ կէլէն
Հէփ թա՛իՓէլէրին ճիւմհուրընա էօյլէ օլաճագ տըր։
9 Հայրէթտէ գալըպ թէ՚աճճիւպ էտինիզ,
Կէօզլէրինիզ գամաշսըն վէ քէօր օլունըզ.
՝Անլէր սէրխօշ տըրլար, ֊ամմա շէրապտան տէ՛յիլ,
Անլէր սայլանըրլար, ամմա միւքիրտէն տէ՛յիլ տիր։
10 Զիրա ՝ՐԱՊՊ իւզէրինիզէ աղըր *ույգու կէթիրտի՚՚
Վէ ՝կէօզլէրինիզի գափատը.
Վէ րիւ՛յա կէօրէն փէյղամպէրլէրին
Վէ ըէ՛իսլէրինիզին կէօզլէրի էօնիւնէ փէրտէ չէքտի։
11 Վէ ճիւմլէսինին րիւ՛յասը սիզէ ՝միւհրլիւ քիթապ սէօզլէրի կիպի օլաճագ տըր,
Քի օգումագ պիլէնէ վէրիլիպ,
Քէրէմ՛ էթ, պունու օգու՝ տէնիլտիքտէ,
՝Մուգթէտիր տէ՛յիլ իմ՛, զիրա միւհրլիւ տիր՝ տէր։
12 Վէ օլ քիթապ օգումագ պիլմէ՛յէնէ վէրիլիպ,
Քէրէմ՛ էթ, պունու օգու՝ տէնիլտիքտէ,
Օգումագ պիլմէմ՛՝ տէր։
13 Պու էճլտէն Բապպ պուսուրըր.
՝Մատամ՛ քի պու գավմ ֊պո֊ աղրզլարըյլէ եագլաշըպ,
Պանա տուտագլարըյլէ հիւրմէթ էտէրլէր,
Վէ գալպլէրի պէնտէն ուզագ տըր,
Վէ պէնտէն գօրգմալարը՝ ֊թա՛լիմ էտիլմիշ ինսան էմրի տիր,
14 ՝Պու սէպէպտէն պէն պու գավմըն արասընտա
Երինէ ՚աճիպ շէյլէր վէ միւ՚ճիզլէր իզհար էտէճէ՛յիմ՛.
՝Վէ անլէրին հիքմէթ սահիպլէրինին հիքմէթի մահվ օլաճագ,
Վէ ակլայըշլըլարընըն ակլայըշը զայ՚ օլաճագ տըր։
15 ՝Վա՛յ թէտպիրլէրինի ՐԱՊՊՏԱՆ կիզլէմէք իչիւն տէրին տիւշինէնլէրէ,

՝ Մէզ. 92.5։ Երեմ.32.19։ ——	եէրի		Ե Պ. 28. 2։ 30. 30։	Լ Պ. 51. 21։	՚ Պ. 8. 16։	Ղ Կող. 2. 22։
֊ Պաղ Եզեկ.43.15,16։	Ֆ Պ. 8. 19։		Զ Պ. 37. 36։	Ր Բամ. 11. 8։	Հ Դան. 12. 4,9։ Վահ. 5. 1-5, 9։ 6. 1։	Ճ Ամբ. 1. 5։
Ֆ 2Միւկ. 5. 9։	Գ Պ. 25. 5։		Ը Ցոբ. 20. 8։	* Իպր. ույգու բուհու տէօքտիւ	Յ Եզեկ. 33.31։ Մատթ. 15.8,9։ Մարկ.7.6,7։	Մ Երեմ. 49. 7։ Աբդ. 8։
* Ե֊՚Ե՛ Ալլահ աՓէչի	Հ Ցոբ.21.18։ Պ.17.13։		Թ Մէզ. 73. 20։	՝ Մէզ.69.23։ Պ. 6.10։		Նաղ. 1. 19։
	Ղ Պ. 30. 13։		Ժ Պաղ Պ. 28. 7,8։			՝ Պ. 30. 1։

Digitized by Google

Քի իշլէրի զուլմէթտէ օլարագ,
ՙՊիզի քիմ կէօրէմէք,
Վէ պիզի քիմ պիլէմէք՝ տէրլէր։
16 Ա՜հ, ՚ինատընըզ.
Զէօմլէքճի պալչըգ կիպի ի՚թիպար օլունուր մը
ՙԵափը՝ եափրճըսը հագգընտա,
Պէն անըն եափրսը տէյիլ իմ,
Վէ թէշքիլ օլունան, քէնտինի թէշքիլ էտէն հագգընտա,
Օ անկլամազ՝ տէյէ պիլիր մի։
17 Իշթէ փէք ազ միւտտէթ սօկրա
ՙԼիբանան մահսուլտար թարլայա տէօնէմէք,
Վէ մահսուլտար թարլա օրման սայըլաճագ տըր։
18 Վէ ՙօլ կիւնտէ սաղըրլար քիթապըն սէօզլէրինի իշիտէմէքլէր,
Վէ քէօրլէրին կէօզլէրի տիւման վէ գարանլըգտան ՙէ՜ր՜լ՜ը՜ֆ կէօրէմէքլէր։
19 Վէ ՙպիչարէլէր ՐԱՊՊ իլէ զիյատէ մէսէրրէթ պուլաճագլար,
Վէ ՚ֆագիրլէր Գուտտուս ը Իսրայէլ իլէ շատման օլաճագլար.
20 Զիրա զալիմ մահվ օլաճագ,
Վէ ՙմիւսթէհզի գալմայաճագ,
Վէ ՙֆէսատ իշիւն ֆուրսաթ արայանլար գաթ՚ օլունաճագ տըր.
21 Անլէր քի ատէմի մուհաքէմէտէ թէօհմէթլի չըգարըրլար,
Վէ ՚գափուտա տա՚վա սիւրէնէ տուզագ գուրարլար,
Վէ հագգընընն հագգընը իպթալ էտէրլէր։
22 Պու էճլտէն ՙԱբրահամը խէյաս էտէն ՐԱՊՊ
Պէյթ ի Յակոբ հագգընտա պէօյլէ պույուրըր.
Յակոբ պիր տահա խէճիլ օլմայաճագ,
Վէ եիւզիւ պիր տահա սօլմայաճագ տըր.
23 Զիրա էվլատընը, ՚էլլէրիմին իշինի, քէնտի արասընտա կէօրտիւյինտէ,
Իսմիմի թագտիս էտէճէքլէր,
Վէ Գուտտուս ը Յակոբը թագտիս էյլէյճէքլէր,
Վէ Իսրայէլին Ալլահընտան գօրգաճագլար։
24 Վէ ՚գալպէն զէլալէթէ տիւշէնլէր ֆէհմ թահսիլ էտէճէքլէր,
Վէ սէօյլէնէնլէր ՚իլմ էօյրէնէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 30

Մըսրա ի՚Քիմատ, 8 վէ Ալլահընն քէլամընը ըէտտ էՔտիրլէրի էձլտէն գավմա Քէվպիխ։ 18 Ալլահա մունՔազը օլանլարա մէրհամէթ վա՚տը։ 27 Ատրեատան ՚ալէյհինտէ Ալլահընն զազապը վէ գավմըն մէսէրրէթի։

Ը Մէզ. 94. 7։
Լ Պ. 45. 9։ Բամ. 9. 20։
Ա Պ. 32. 15։
Խ Պ. 35. 5։
Ձ Պ. 61. 1։
Ղ Ցակ. 2. 5։
Ր Պ. 28. 14, 22։
Ա Միք. 2. 1։
Լ Ամովս. 5. 10, 12։
Ա Ցես. 24. 3։
Բ Պ. 19. 25։ 45. 11։ 60. 21։ Եփես. 2. 10։
Ց Պ. 28. 7։
Ա Թէս. 29. 19։
Բ Պ. 29. 15։
Գ Ա՚տ. 27. 21։ Ցես. 9. 14։ 3 Մնաց. 22. 7։ Երեմ. 21. 2։ 42. 2, 20։
Դ Պ. 31. 1։
Ե Պ. 20. 5։ Երեմ. 37. 5, 7։
Զ Պ 19. 11։
Է Երեմ. 2. 36։
Ը Ե՜ՒՕ՜Վ՝ ձէնուպ հայվանների հագգընտա վահի տիր
Թ Թէս. 8. 15։
Ժ Երեմ. 37. 7։
Ի Ամբ. 2. 2։
Լ Թէս. 32. 20։ Պ. 1. 4։ Այ. 1։
Խ Երեմ. 11. 21։ Ամովս. 2. 12։ 7. 13։ Միք. 2. 6։ [2. 11,
Ծ 3 Մնաց. 22. 13։ Միք.

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Վա՚յ ՚ասը օղուլլարա,
Քի ՙկիւնահա կիւնահ զամմ էթմէք իշիւն ՚թէքտիրը էտէրլէր,
Լաքին պէնտէն տէյիլ տիր.
Վէ մու՚ահէտէ էտէրլէր,
Լաքին Րուհրմէ տէյիլ տիր։
2 ՚Պէնտէն սիւ՚ալ էթմէքսիզին,
ՙՓարաւոնըն հիմայէսինէ իլթիճա էթմէք
Վէ Մըսրըն սայէսինէ սըղընմագ իշիւն,
Մըսրա էնմէք իւզրէ կիտէրլէր։
3 ՚Ֆագաթ Փարաւոնըն հիմայէսի սիզէ ՚ար,
Վէ Մըսրըն սայէսինէ սըղընմագ րէզալէթ օլաճագ տըր.
4 Զիրա անըն ըէ՚իսլէրի ՙՏայանիսէ կիթտիլէր,
Վէ էլչիլէրի Հանէսէ եէթիշտիլէր։
5 ՚Ճիումէսի քէնտիլէրինէ ֆա՚իտէ էտէմէյէն
Պիր գավմ սէպէպիյլէ խէճիլ օլտըլար.
Օ մու՚ավէնէթ էտէմէզ վէ ֆա՚իտէսի օլամագ,
Անճագ խէճալէթ վէ հագարէթ իշիւն օլաճագ տըր։
6 *Հայվանլար եիւք իլէ ճէնուպա տօղրու՚՚,
Անտէ սըգլէթ վէ մուզայագա օլան,
Տիշի արսլան վէ տինճ արսլան,
ՙԷնկէրէք վէ եագրճը ուչար եըլան պուլունան տիյարա ՚՚ՒՒՒՒՒ.
Մալլարընը մէրքէպլէրին սըրթընտա,
Վէ խազինէլէրինի տէվէ էօրկիւճլէրինտէ,
ՔէՒՒՒՒՒՒ ֆա՚իտէսի օլմայան պիր գավմա կէօթիւրիւրլէր։
7 ՚Զիրա Մըսըրլըլար պիհուտէ եէրէ վէ պօշընա եարտըմ էտէրլէր.
Պու էճլտէն անա՝ Օթուրան միՔթէէխիր՝ թէսմիյէ էյլէտիմ։
8 Շիմտի կիթ ,անլէրին էօնիւնտէ ՚պունու պիր լէվհայա եազ,
Վէ պիր քիթապա գայտ էյլէ,
Վէ կէլէճէք զէման իշիւն
Իլէյհպէտ շահիտ օլմագ իւզրէ գալսըն։
9 Զիրա ՚պու ՚ասը պիր գավմ տըր,
Եալանճը էվլատ տըր,
ՐԱՊՊԸՆ շէրի՚աթընը տինկլէմէք իսթէմէյէն էվլատ տըր։
10 ՙՎէ բիւ՚յա կէօրէնլէրէ՝ Կէօրմէյինիզ,
Վէ փէյղամպէրլէրէ՝ Պիզէ տօղրու շէյլէր թէպլիղ էթմէյինիզ,
ՙՊիզէ միւտահանէլի սէօզ սէօյլէյինիզ,
Հիլէլի սէօզլէր թէպլիղ էտինիզ,

Digitized by Google

11 Եօլտան չըգընըզ,
Թարիգտէն սափընըզ,
Գուտտուս ը Իսրայէլի էօնիմիւզտէն գալտըրընըզ՝
տէրլէր։
12 Պու էճլտէն Գուտտուս ը Իսրայէլ պէօյլէ պույուրըր.
Մատամ՝ քի սիզ պու քէլամը ըէտտ էթտինիզ,
Վէ զուլմ ու ֆէսատա կիւվէնիպ՝
Անլէրէ իսթինատ էթտինիզ,
13 Պու սէպէպտէն պու քէօթիւլիւք՝
Եիւքսէք պիր սուրըն ֆտիւշմէք իւզրէ
Տըշարը չըգմըշ պիր եէրի կիպի օլաճագ,
Քի երգըլմասը պիրտէն վէ ֆանսրգըն վուգու՝ պուլուր։
14 Վէ ֆանը չէօմլէքճիլէրին տէսթիսինին գըրըլըշը կիպի
գըրաճագ,
Ահրմայարագ էզէճէք տիր.
Վէ փարչալարընտա՝ օճագտան աթէշ ալաճագ
Եա հավուզտան սու չըգարաճագ փարչա պիլէ պու-
լունմայաճագ տըր։
15 Զիրա Գուտտուս ը Իսրայէլ օլան Բապպ ԵՀովա
պէօյլէ պույուրըր.
ֆՍիզ րիւճու՝ էտիպ րահաթ տուրմաղլէ խէլաս պու-
լուրսընըզ,
Գուվվէթինիզ ասայիշ վէ ֆիթիմատլէ օլուր.
ֆԱաքին սիզ իսթէմէտինիզ.
16 Ֆագաթ սիզ՝ Խայր, աթա պինիպ գաչալըմ՝ տէ-
տինիզ.
Անըն իչիւն գաչաճագսընըզ.
Սիւր՝աթլը ֆԲըւ պինէլիմ՝ ֆեֆէնէզ.
Անըն իչիւն սիզի թա՝գիպ էտէնլէր սիւր՝աթլը օլա-
ճագլար։
17 ֆՊինկ նէֆէր պիր քիմսէնին թէհտիտինտէն ֆիրար
էտէճէք,
Պէշ քիմսէնին թէհտիտինտէն ֆէ-ֆլէէզ ֆիրար էտէ-
ճէքսինիզ.
Հաթթա սիզ տաղ պաշընտա տիրէք կիպի
Վէ պայըր իւզէրինտէ պայրագ կիպի պրագըլաճագ-
սընըզ։
18 Վէ լաքին ՐԱՊՊ սիզէ շէֆգաթ էթմէք իչիւն պէք-
լէյէճէք,
Վէ սիզէ մէրհամէթ էթմէք իչիւն գալգաճագ.
Զիրա ՐԱՊՊ ֆատիլ Ալլահ տըր.
ֆԱնա մունթազըր օլանլարընն ճիւմլէսի նէ՞ միւյա-
րէք տիր։
19 Զիրա գավմ ֆսիօնտա՝ Երուսաղէմտէ սաքին օլա-
ճագ.
Սէրէէ աղլամայաճագսընն.
Ֆէրեատ էթտիյիկտէ մուխլագա սանա շէֆգաթ էտէ-
ճէք տիր.
Իշիթտիյի անտէ սէնի միւսթէճապ գըլաճագ տըր։
20 Վէ Բապպ սիզէ ֆմէշագգաթ էքմէյի վէ մուզայագա
սույու վէրէճէք իսէ տէ,
ֆՍէնին մու՝ալլիմլէրին պիր տահա կիզլէնմէյէճէքլէր.
Լաքին կէօզլէրինկ սէնին մու՝ալլիմլէրինի կէօրէճէք
տիր։
21 Վէ ֆսաղա եա սօլա տէօնտիյինիւզ զէման,
Սէնին արտընտան՝ Եօլ պու տըր, պունտա եիւրիւ-
յինիւզ՝ տէյիւ
Գուլագլարընկ պիր սէս իշիտէճէք տիր։
22 ֆՊունուն իւզէրինէ կիւմիւշտէն օլան օյմա փութլա-
րընկըն գափլամասընը,
Վէ ալթունտան օլան տէօքմէ փութլարընկըն էօրթիւ-
սինիւ նէճիս էտէճէքսին,
Անլէրի հայըզ ֆեզէ կիպի աթաճագսընն,
ֆԱնա՝ ՏէՖ՝ օլ՝ տէյճէքսին։
23 ֆՕ զէման Բ֊պ֊պ թօփրաղա էքտիյիկ թօխում իւզէ-
րինէ եաղմուր ֆ֊ղ֊ըըզ֊,
Եէրին մահսուլը օլան էքմէյի վէրէճէք,
Վէ ֆէյզ ու պէրէքէթ իւզրէ օլաճագ տըր.
Օլ կիւնտէ սիւրիւլէրինկ կէնիշ մէր՝ատա օթլայաճագ-
լար։
24 Վէ եէրի իշլէյէն էօքիւզլէր վէ մէրքէպլէր
Եապա իլէ վէ քիւրէքլէ սավրուլմըշ
Թէմիզ եէմ եէյճէճէքլէր։
25 Վէ ՝ազիմ գըրթալ կիւնիւնտէ
Գուլլէլէր երգըլտըղընտա,
֊Հէր եիւքսէք տաղ իւզէրինտէ,
Վէ հէր եիւճէ պայըր իւզէրինտէ
Ագընթըլար վէ սէյլլէր պուլունաճագ տըր։
26 Վէ ՐԱՊՊ քէնտի գավմընըն եարասընը սարտըղը,
Վէ տարպէսինին պէրէսինի սաղալթըղը կիւնտէ
֊Այըն զիյասը կիւնէշին զիյասը կիպի օլաճագ,
Վէ կիւնէշին զիյասը եէտի գաթ զիյատէ,
Եէտի կիւնիւն զիյասը գատար օլաճագ տըր։
27 Իշրէէ ՐԱՊՊԸՆ իսմի ուզագտան կէլիյօր.
Անըն ղազապը ալէվլէնմիշ վէ ալէվի շիտտէթլի տիր.
Տուտագլարը խըշմէէ տօլու,
Վէ տիլի իֆնա էտէր աթէշ կիպի տիր.
28 Վէ ֆանըն նէֆխի ճօշղուն ըրմագ կիպի օլուպ,
֊Պօղազա գատար եէթիշէճէք,
Քի թա՝իֆէլէրի պուլթլան էլէյիյլէ էլէյէ,
Վէ ֊գավմլարըն չէնէսինտէ սափտըրըր պիր կէմ օլա-
ճագ տըր։

ֆ Մէզ. 62. 3։
ֆ Պ. 29. 5։
ֆ Մէզ. 2. 9։ Երէմ. 19. 11։
ֆ Պ. 7. 4։
֊ Մատթ. 23. 37։
֊ Ղեւ. 26. 8։ Թէս. 28. 25։ 32. 30։ Ծես. 23. 10։
֊ Մէզ. 2. 12։ 34. 8։
Էմս. 16. 20։ Երեմ. 17. 7։
֊ Պ. 65. 9։
֊ 3Մխել. 22. 27։ Մէզ. 127. 2։
֊ Մէզ. 74. 9։ Պաղ Ամով. 8. 11։
֊ Ծես. 1. 7։
֊ 2Թէվ. 31. 1։ Պ. 2. 20։ 31. 7։
֊ Ովս. 14. 8։
֊ Մատթ. 6. 33։ 1Տիմ. 4. 8։
֊ Պ. 2. 14, 15։ 44. 3։
֊ Պ. 60. 19, 20։
֊ Պ. 11. 4։ 2Սէլ. 2. 8։
֊ Պ. 8. 8։
֊ Պ. 37. 29։

Digitized by Google

29 ᵍՄուգատտէս պայրամ կէճէսինտէ օլտըղը կիպի իլա-
հինիզ օլաճագ,
Վէ Իսրայէլին Գայասը օլան ՏԱՊՊԸՆ տաղընա
վարմագ իւզրէ,
Տիւտիւքլէ կիտէնին Ե-էբէ-ըէ կիպի գալպինիզին մէ-
սէրրէթի օլաճագ տըր։
30 Վէ ʰՏԱՊՊ ճէլիլ սէտասընը իշխիթտիրէճէք,
Վէ շիտտէթլի ղազապըյլէ հէմ իֆնա էտէր աթէշ ա-
լէվիյլէ,
Ֆուրթունա վէ սաղանագ վէ ⁱտօլու թաշլարըյլէ
Պազուսընըն էնմէսինի կէօսթէրէճէք տիր։
31 Զիրա ʲտէյնէքլէ վուրան Ասորեստան
ᵏՏԱՊՊԸՆ սէտասըյլէ գըրըլաճագ տըր։
32 Վէ անըն իւզէրինէ ՏԱՊՊԸՆ էնտիրէճէյի մուգատտէր
տէյնէյին հէր պիր տարպը
Տէֆլէր վէ թանպուրլարլէ օլաճագ,
Վէ անըն իւլէ ˡշիտտէթլի ճէնքլէրլէ ճէնքլէշճէճէք տիր։
33 ᵐԶիրա Տօփեթ չօգտան հազըրլանմըշ,
Հէմ տէ մէլիք իչիւն հազըր տըր.
Ան֊ը տէրին վէ կէնիշ եափտը.
Եըղընը աթէշ վէ չօգ օտուն տըր.
ՏԱՊՊԸՆ նէֆխի քիւքիւրթ սէյլի կիպի անը թու-
թուշտըրաճագ տըր։

ՊԱՊ 31

Մըսրա ի՛թիմատ էթտիքլէրի իչիւն պէնի Իսրայէլին Զէվպիխ, 6 վէ Զէվպէյէ տա՛վէթ օլունմալարը։ 8 Ասորեստանըն հէլաքընըն խապէր վէրիլմէսի։

Վայ անլէրէ, ⁿքի եարտըմ ո֊ը֊ֆ իչիւն Մըսրա
էնէրլէր,
Վէ ᵒաթլարա կիվէնիրլէր,
Վէ չօգ օլտրգլարը հասէպիյլէ արապալարա,
Վէ ղայէթ գուվվէթլի օլտրգլարը հասէպիյլէ սիւվա-
րիլէրէ ի՛թիմատ էտէրլէր.
Վէ Գուտտուս ը Իսրայէլէ պագմազլար,
ᵖՎէ ՏԱՊՊԸ թալէպ էթմէզլէր։
2 Հալ պու քի Ո հիքմէթ սահիպի տիր, վէ պէյա կէօն-
տէրիր,
Վէ ᵍսէօզիւնտէն տէօնմէզ,
Վէ քէօթիւ ատէմլէրին խանէսի ՚ալէյհինէ,
Վէ ֆըսգ իշլէյէնլէրին իմտատը ՚ալէյհինէ գըյամ
էտէճէք տիր։
3 Լաքին Մըսըրլըլար Ալլահ տէյիլ, ʳինսան տըր.
Վէ աթլարը բուհ տէյիլ, ճէսէտ տիր.
Վէ ՏԱՊՊ էլինի ուզաթտըգտա,
Հէմ իմտատ էտէն սիւրչէր,
Հէմ իմտատ օլունան տիւշէր.
Վէ ճիւմլէսի պիրլիքտէ թէլէֆ օլուրլար։
4 Զիրա ՏԱՊՊ պանա պէօյլէ սէօյլէտի.
ˢԱրսլան եա կէնճ արսլան քէնտի շիքեարը իւզէրինտէ
պէօյիւրիւպ,
Պիր չօգ չօպանլար անըն իւզէրինէ թօփլանտըղընտա
Սէսլէրինտէն գօրգմատըղը
Վէ կիւրիւլթիւլէրինտէն չէքինմէտիյի կիպի,
ᵗՏԱՊՊ իւլ ճիւնուտ տախի Սիօն տաղը
Վէ անըն պայըրը իչիւն մուհարէպէ էթմէյէ էնէճէք
տիր։
5 ᵘԳուշլար Ե֊էլ֊ը֊ըէ իւզէրինէ գանատ կէրտիքլէրի
կիպի,
Տ֊ՏԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Երուսաղէմի հիմայէ էտէճէք տիր,
ᵛՀիմայէ էտիպ ան֊ը խէլաս էյլէյէճէք տիր,
Կէչէճէք վէ գուրթարաճագ տըր։
6 Թ֊ը֊էէ֊ը֊ըէ պէն ի Իսրայէլին ʷպիւսպիւթիւն իրթի-
տատ էթտիքլէրի Զաթա րիւճու՛ էյլէյիհինիզ։
7 Զիրա օլ կիւնտէ ո֊ը֊ըէ հէր պիրի ˣկիւմիւշ փութլա-
րընը վէ ալթուն փութլարընը,
Քէնտինիզէ ʸկիւնահա սէպէպ օլմագ իւզրէ
Էլլէրինիզին եափտըգլարը շէյլէրի ըէտտ էտէճէք
տիր։
8 Վէ Ասորեստան ᶻգըլըճտան տիւշէճէք, ամմա ինսան
էըւճ֊ը֊ըա֊ տէյիլ.
Վէ գըլըճ անը թէլէֆ էտէճէք, ամմա ինսանըն էըւճ֊ը
տէյիլ տիր.
Վէ օ գըլըճ էօնիւնտէն գաչաճագ,
Վէ եիկիթլէրի խարաճկիւզար օլաճագ տըր։
9 Վէ ᵃᵃգօրգուտան նաշի *գալ՛ասընա կիտէճէք,
Վէ ըէ՛իսլէրի պայրագտան գօրգաճագլար՝ տէյիւ
ՏԱՊՊ պույուրըր,
Քի անըն աթէշի Սիօնտա,
Վէ թէննուրը Երուսաղէմտէ տիր։

ՊԱՊ 32

*Մէսիհին մէէքիւթիհինիւն պէրէքեաթը։ 9 Տիյարըն ուզուն միւտ-
տէթ խարապ գալաճագը։ 16 Նիհայէթ պէնի Իսրայէլին՝ Ալլահըն լուժ-
ֆընա մազհար օլաճագը։*

Իշթէ պիր մէլիք ՚ատալէթլէ հիւքիւմէթ էտէճէք,
Վէ ըէ՛իսլէր հագգանիյէթ իւզրէ րիյասէթ էյլէյէճէք-
լէր։
2 Վէ ինսան րիւզկեարտան փէնակեահ կիպի,
Վէ ᵇսաղանագտան էօրթիւ կիպի,

ᵍ Մէզ. 42. 4։
ʰ Պ. 2. 3։
ⁱ Պ. 29. 6։
ʲ Պ. 28. 2։ 32. 19։
ᵏ Պ. 10. 5,24։
ˡ Պ. 37. 36։
ᵐ Պ. 11. 15։ 19. 16։
ⁿ Երեմ. 7. 31։ 19. 6, վէ ղայրի։
— Պ. 30. 2։ 36. 6։ Եզեկ. 17. 15։
ᵒ Մէզ. 20. 7։ Պ 36. 9։
ᵖ Դան. 9. 13։ Ովս. 7. 7։
ᵠ Ա՛տ. 23. 19։
ʳ Մէզ. 146. 3,5։
ˢ Ովս. 11. 10։ Ամովս. 3. 8։
ᵗ Պ. 42. 13։
ᵘ Թէս. 32. 11։ Մէզ. 91. 4։
ᵛ Մէզ. 37. 40։
ʷ Ովս. 9. 9։
ˣ Պ. 2. 20։ 30. 22։
ʸ 3Միւլ. 12. 30։
ᶻ Պագ 4 Միւլ. 19. 35, 36։ Պ. 37. 36։
ᵃᵃ Պ. 37. 37։
* Ե֊ը֊ը՝ գայասընա
ᵇ Պագ Մէզ. 45. 1, վէ ղայրի։ Երեմ. 23. 5։ Ովս. 3. 5։ Զաք. 9. 9։
ᵇ Պ. 4. 6։ 25. 4։

Digitized by Google

Գուրագ եէրտէ սու ագընթըլարը կիպի,
Վէ սուսըզ եէրտէ պէօյիւք պիր գայա կէօլկէսի կիպի
օլաճագ տըր։
3 Վէ [ա]կէօրէնլէրին կէօզլէրի գամաշմայաճագ,
Վէ իշիտէնլէրին գուլագլարը տինկլէյէճէք տիր։
4 Վէ [բ]ա-շէ-ՆԷյէրէ [գ]՚աճէլէ էտէնլէրին գալպի՚իլմի
ակլայաճագ,
Վէ փէլթէքլէրին տիլի ֆասիհ թէքէլլիւմէ միսթա՚իտ
օլաճագ։
5 Վէ սէֆիհէ՝ պիր տահա շէրիֆ,
Վէ թամա՚քեարա՝ պիր տահա ճէօմէրտ տէնիլմէյէ-
ճէք տիր.
6 Զիրա սէֆիհ սէֆիհանէ սէօյլէր,
Վէ գալպի քէօթիւլիւք իշլէյէրէք րիյա էտէր,
Վէ ՐԱՊՊ՚ալէյհինտէ իֆթիրա էտէր.
Ան ատէմտէն էքմէյի էսիրկէր
Վէ սուսամըշ ատէմի իչմէյէ պրագմազ։
7 Վէ թամա՚քեարըն ալէթլէրի գապիհ տիր.
Եալան սէօզլէրլէ պիչարէլէրի հէլաք էթմէք իչիւն,
Հաթթա ֆագիր հագգ իւզրէ սէօյլէտիյինտէ պիլէ,
Տէսիսէլէր տիւշինիւր։
8 Ֆագաթ շիրիֆ ատէմ՚ շէրիֆ շէյլէր տիւշինիւր,
Վէ շէրիֆ շէյլէրլէ սապիթ տուրուր։
9 Էյ [դ]էնտիշէսի օլմայան նիսվան, գալգընըզ,
Ավազըմը տինկլէյինիզ.
Էյ պիգայտ գրզլար,
Սէօզիւմէ գուլագ վէրինիզ։
10 Էյ պիգայտ նիսվան,
Կիւնլէրճէ վէ սէնէլէրճէ իզթիրապտա օլաճագսընըզ.
Զիրա պաղ պօզումը պիթտի,
Հասատ վագթը կէլմէյէճէք տիր։
11 Էյ էնտիշէսի օլմայան նիսվան, թիթրէյինիզ.
Էյ պիգայտ գարըլար, միւզթարիպ օլունըզ,
Սօյունուպ չրփլագ օլունըզ,
Վէ պէլլէրինիզէ ը-Լ գուշանընըզ.
12 Մագպուլ թարլալարտան [ե] մէյվէտար ասմատան
տօլայը
Կէօքսլէրինի տէօյճէճէքլէր։
13 [զ]Գավմըմընն տիյարընտա,
Հաթթա [է]շէնլիքլի շէհրին հէր պիր ֆէրահլը խանէ-
սինտէ,
Զալը [ը] տիքէն պիթէճէք տիր։
14 Զիրա [թ]եօգարրտան իւզէրիմիզէ Րուհ տէօքիւլիւպ,
[ժ]Զէօլ մէյվէտար թարլայա տէօնէրէք,
Մէյվէտար թարլա տախի օրման՚ատտ օլունաճաղը
վագթա տէյին,
15 [ի]Սէրայ թէյրք օլունաճագ,
Վէ գալապալըգլը շէհր մէթրուք օլաճագ,
Հիսար վէ գուլլէ իւէյէպէտ մաղարալար
Եապան էշէյինին քէյֆ էտէճէյի եէր,
Վէ սիւրիւէրին մէր՚ասը օլաճագ տըր։
16 Օլ վագթթ չէօլտէ՚ատալէթ սաքին օլաճագ,
Վէ մէյվէտար թարլատա սալահ իգամէթ էտէճէք տիր։
17 Վէ [կ]սալահըն՚ամէլի սէլամէթ,
Վէ սալահըն սէմէրէսի իւէյէպէտ ասայիշ ու էմնիյէթ
օլաճագ տըր։
18 Վէ գավմըմ սէլամէթ մէքեանընտա,
Վէ էմնիյէթ մէսքէնլէրինտէ,
Վէ ասայիշլի մահալլէրտէ սաքին օլաճագ տըր։
19 Ֆագաթ [լ]օրմանա [մ]տօլու եաղաճագ,
Վէ շէհր պիւսպիւթիւն երգըլաճագ տըր։
20 Սիզ նէ միւպարէք սինիզ, քի հէր պիր սու քէնա-
րընտա էքէրսինիզ,
Վէ [ն]էօքիւզիւն վէ մէրքէպին այաղընը օրայա պաս-
տըրըրսընըզ։

ՊԱՊ 33

Բապպըն քէնտի գավմընըն տիւշմէնլէրինի Թէքտիր էտէճէյի։ 13 Էհլ ի Քագվանըն սա՚ատէթ ու էմնիյէթի։

Վայ սանա, [ե]էյ խարապ էտիճի, սէն քի խա-
րապ էտիլմէտին.
վ-ո՛յ ա-նա-ա, էյ եաղմա էտիճի, քի սէնի եաղմա էթ-
մէտիլէր.
[բ]Սէն խարապ էթմէյի պիթիրտիյին կիպի, խարապ
էտիլէճէքսին,
Սէն եաղմա էթմէյի թէքմիլ էյլէտիյին կիպի, սէնի
եաղմա էտէճէքլէր։
2 Եա ՐԱՊՊ, պիզէ մէրհամէթ էյլէ, [գ]սանա մուն-
թազըր ըզ.
Հէր սապահ անլէրէ պազու օլ,
Մուզայագա վագթընտա պիզիմ խէլասըմըզ օ-Լ։
3 Հէնկեամէ սէսինտէն գավմլար ֆիրար էտէր.
Եիւքսէլտիյինկտէ թա՚իֆելէր տաղըլըր։
4 Սիզին ղանիմէթինիզի, ճէրտէմ տէվշիրտիյի կիպի
տէվշիրէճէքլէր,
Զէքիրկէլէրին սըչրատըղը կիպի անըն իւզէրինէ սըչ-
րայաճագլար տըր։
5 [դ]ՐԱՊՊ միւթա՚ալ տըր, գիրա՚ալի մահալտէ սաքին
տիր.
Սիոնը՚ատալէթ վէ սալահլէ մէմլու գըլտը։
6 Վէ սէնին վագըթլարընընն սէպաթը,
Խէլասըն գուվվէթի հիքմէթ վէ՚իլմ օլաճագ տըր.
ՐԱՊՊ գօրգուսը անըն խազինէսի տիր։

[ա] Պ. 29. 18։ 35. 5,6։ Ամով. 6. 1։ [բ] Պ. 34. 13։ Ով. 9. 6։ [գ] Պ. 22 2։ [2. 28։ [դ] Մէզ. 104.30։ Ծովէլ. [ե] Պ. 29. 17։ 35. 2։ [զ] Պ. 27. 10։ [է] Յաս. 3. 18։ [ը] Զաք. 11. 2։ [թ] Պ. 30. 30։ [ժ] Պ. 30. 24։ [ի] Պ. 21. 2։ Ամբ. 2. 8։ [լ] Վահ. 13. 10։ [խ] Պ. 25. 9։ [ծ] Մէզ. 97. 9։

Digitized by Google

7 Իշթէ անլէրին գահրէմանլարը տըշարըտա ֆէրեաթ էտէրլէր,
ևԱէլամէթ էչիլէրի աճը աճը աղլարլար։
8 ֊Ձատտէլէր խարապ օլտու,
Եօլտան կէչէն գալմատը.
ևԱհտը նագզ էթտի, շէհրլէրի թահգիր էյլէտի,
Ատէմէ ի՛թիպար էթմէտի։
9 ֊Տիյար մաթէմ թուրթուպ սօլտու,
Լիբանան խէգիլ օլուպ գուրուտու,
Սարօն չէօլ կիպի օլտու,
Վէ Բասան իլէ Կարմեղոս եափրագլարընը տէօքտիւ։
10 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ ևՇիմտի գալգաճաղըմ
Շիմտի եիւքսէլէճէյիմ,
Շիմտի եիւճէլէնէճէյիմ։
11 ևՍիզ գուրու օթ իլէ համիլէ օլուպ սաման տօղուրաճագսընըզ,
Վէ սիզին նէֆէսինիզ սիզի թէլէֆ էտէճէք պիր աթէշ տիր։
12 Վէ գավմլար քիրէճ եանըշը չէ՛ւէ օլաճագ,
Վէ ևքէսիլմիշ տիքէնլէր չէ՛ւէ աթէշտէ եանաճագլար տըր։
13 ֊Էյ ուզագտա օլանլար, նէ իշլէտիյիմի իշիտինիզ,
Վէ, եագընտա պուլունանլար, պէնիմ գուվվէթիմի պիլինիզ։
14 Սիօնտա կիւնահքեարլար գօրգարլար,
Միւնաֆըգլարը թիթրէմէ թուրթար.
Պիզտէն քիմ իֆնա էտէր աթէշտէ սաքին օլապիլիր,
Պիզտէն քիմ էպէտի ալէվլէրտէ սաքին օլապիլիր։
15 ևՀագգ իւգրէ եիւրիյէն վէ տօղրու սէօյլէյէն,
Զուլմէ օլան գազանճը րէտտ էտէն,
Ըիշվէթ ալմագտան էլլէրինի սիլքէն,
Գան տէօքմէք ըէ֊լֆֆէ֊չէ իշիթմէմէք իչիւն գուլագլարընը թըգայան,
Վէ ևքէօթիւլիյիւ կէօրմէմէք իւգրէ կէօզլէրինի գափայան.
16 Հէման պու քիմսէ եիւքսէք եէրլէրտէ սաքին օլաճագ,
Անըն գուլլէսի սարփ գայալար օլաճագ,
Անա էքմէք վէրիլէճէք,
Սույու տախի էմնիյէթ թահթընտա օլաճագ տըր։
17 Սէնին կէօզլէրին մէլիյի հիւսնիյէ կէօրէճէքլէր,
Վէ ուզագ տիյարա պագաճագլար։
18 Սէնին գալպին գօրգուլարտան տօլայը թէֆէքքիւր էտէճէք.
ևՔեաթիպ նէ՞րէտէ, վէզնէտար նէ՞րէտէ,
Գուլլէլէրի եազան նէ՞րէտէ տիր։
19 ֊Սէն օլ սէրթ գավմը,
ևՍէօզիւ կիւճ ակլաշըլըը,
Վէ լիսանը գարըշըգ վէ ակլաշըլմազ գավմը կէօրմէյէճէքսին։
20 Պայրամլարըմըզըն շէհրի օլան ֊Սիօնա նազար գըլ.
Կէօզլէրինկ ևԵրուսաղէմի,
Ասայիշ իւզրէ պիր մէսքէն,
Նագլ օլունմազ վէ ՛գազըգլարը էպէտէն սէօքիւլմէզ,
Վէ իփլէրինին հիչ պիրի գօփմազ պիր չատըր կիպի օլարագ կէօրէճէքլէր,
21 Ֆագաթ պիզիմ իչիւն օրատա ՚ազիզ ՐԱՊՊ
Նէհրլէր վէ կէնիշ ճէտվէլլէր եէրի օլաճագ,
Անա քիւրէքլի կէմի կիրմէյէճէք,
Վէ օրատան պէօյիւք սէֆինէ կէչմէյէճէք տիր
22 Զիրա պիզիմ հաքիմիմիզ ՐԱՊՊ տըր,
֊Շէրի՛աթըմըզը գօյան ՐԱՊՊ տըր,
ևՄէլիյիմիզ ՐԱՊՊ տըր,
Պիզի օ խէլաս էտէճէք տիր։
23 Սէնին իփլէրին կէվշէտի,
Սէրէն տիրէյինի միւհքէմ տուրտուրամատըլար,
Եէլքէնի աչամատըլար.
Օ զէման վաֆիր ղանիմէթ թագսիմ էթտիլէր,
Թօփալլար ֊է֊ եաղմա էթտիլէր։
24 Վէ ֊ը֊֊ սաքին օլան՝ Պէն խասթա իմ՝ տէմէյէճէք,
ևԱնտէ սաքին օլան գավմըն կիւնահը ՚աֆվ օլունաճագ տըր։

ՊԱՊ 34

Սիօնըն տիւշմէնլէրինի Ալլահըն թէքտիր էտէճէյի։ 11 Մէսքէնլէրինին խարապ օլաճաղը։ 16 Պու վէյղամպէրլէյին հէր հալտէ վուգու՝ պուլաճաղը։

Է՛յ թա՛իֆէլէր, ֊տինկլէմէք իչիւն եագլաշընըզ,
Էյ իւմմէթլէր, գուլագ վէրինիզ.
ևԶէմին իլէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի,
Տիւնեա վէ անըն պիւթիւն *սէքէնէսի տինկլէսին։
2 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ճիւմլէ միլլէթլէր,
Վէ հիտտէթի անլէրին պիւթիւն ճիւնուտը իւզէրինէ տիր.
Անլէրէ լա՛նէթ էթտի, անլէրի գաթլէ թէսլիմ էյլէտի։
3 Վէ անլէրին մագթուլլէրի աթրլաճագ,
Վէ ևլաշէլէրի թէ՛աֆֆիւն էտէճէք,
Վէ անլէրին գանընտան տաղլար էրիյէճէք տիր։
4 ֊Վէ ճիւնուտը սէմավիյէնին քեաֆֆէսի էրիյէճէք,
Վէ սէմավաթ ևթումար կիպի տիւրիւլէճէք,
֊Վէ պիւթիւն ճիւնուտը,
Եափրագ ասմատան տէօքիւլտիւյիւ կիպի,

ե 4Միւլ. 18. 18,37։
զ Հաբ. 5. 6։
ը 4Միւլ. 18. 14-17։
թ Պ. 24. 4։
ժ Մէգ. 12. 5։
ի Մէգ. 7.14։ Պ. 59.4։
լ Պ. 9. 18։
խ Պ. 49. 1։
ծ Մէգ. 15. 2։ 24. 4։
կ Մէգ. 119. 37։
հ 1Կոր. 1. 20։
ձ 4Միւլ.19.32։ [5.15։
ղ Թէս.28.49,50։ Երեմ.
ճ Մէգ. 48. 12։
մ Մէգ. 46.5։ 125.1,2։
յ Պ. 37.33։ 54. 2։
ն Ցակ. 4. 12։
շ Մէգ. 89. 18։
ո Երեմ. 50. 20։
—
պ Մէգ. 49. 1։
չ Թէս. 32. 1։
* Ի՛պր. հասըլաքը
փ Ցովէլ. 2. 20։
ք Մէգ. 102. 26։ Եզեկ. 32. 7,8։ Ցովէլ.2.31։ 3. 15։ Մատթ.24.29։ 2Պետ. 3. 10։
օ Վահ. 6. 14։
ֆ Պ. 14. 12։

Digitized by Google

Վէ [a]ինձիր աղաճընտան [b]ձէէ տէօքիւլտիւյիւ կիպի,
տէօքիւլէճէք տիր։
5 Զիրա [c]գըլըճըմ սէմավաթտա մէսթ օլմուշ տըր.
Իշթէ [d]Եդովմ իւզէրինէ վէ պէնիմ լա՛նէթ էթտիյիմ
գավմ իւզէրինէ
Հիւքմ իչիւն էնէճէք տիր։
6 ՐԱՊՊԸՆ գըլըճը գանա,
Գուզուլարըն վէ էրկէճլէրին գանընա տօյմուշ տըր.
Եաղլէ գօչլարըն պէօյրէքլէրինին եաղըյլէ եաղլան-
մըշ տըր.
Զիրա [e]Բօսրատա ՐԱՊՊԸՆ զէպհի,
Վէ Եդովմ տիյարընտա 'ազիմ գըրղընը վար տըր։
7 Վէ անլէր իլէ պէրապէր եապան սըղըրլարը,
Վէ պուզաղըլար իլէ պուղալար տիւշէճէքլէր,
Վէ անլէրին տիյարը գանլէ մէսթ օլաճագ,
Վէ թօփրագլարը եաղլէ սէմիզլէնէճէք տիր։
8 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ [f]ինթիգամ կիւնիւ,
Սիօնըն տա'վասը իչիւն ճէզա սէնէսի տիր։
9 [g]Անընն չայլարը զիֆթէ,
Վէ թօփրաղը քիւքիւրտէ տէօնէճէք,
Վէ անընն տիյարը եանար զիֆթ օլաճագ տըր.
10 կէճէ կիւնտիւզ սէօնմէյէճէք,
[h]Անընն թիւթիւնիւ իլէյպէտ չըգաճագ տըր,
Վէ [i]տէվրտէն տէվրէ վիրան գալաճագ.
Էպէտ իւլ ապատ օրատան քիմսէ կէչմէյէճէք տիր։
11 [j]Վէ անը սագա գուշու վէ քիրփի միրաս ալաճագ,
Վէ օրատա գարա լէյլէք վէ գարղա սաքին օլաճագ.
Վէ [k]անընն իւզէրինէ խարապիյէթ չըրփըսը,
Վէ խալիլիք շագուլը չէքիլէճէք տիր։
12 Էշրաֆընտան օրատա հիւքմտարլըղա տա'վէթ էտի-
լէճէք քիմսէ եօգ տըր,
Վէ ըֆ'իսլէրինին ճիւմլէսի հիչ օլաճագ տըր.
13 Վէ [l]անընն սէրայլարընտա տիքէնլէր,
Հիսարլարընտա ըսըրղան վէ գարա չալը պիթէճէք
տիր.
Վէ [m]չագալլարընն մէքեանը,
Վէ տէվէ գուշլարընընն հավլուսը օլաճագ տըր։
14 Վէ եապան քէտիլէրի սըրթլանլար իլէ պուլուշաճագ,
Վէ եապան քէչիլէրի պիրիպիրինէ սէս վէրէճէքլէր,
Վէ լիլիթ օրատա րահաթ էտիպ,
Քէնտիսինէ մահալ պուլաճագ տըր։
15 Օրատա օգ եըլանը քէնտիսինէ տէլիք եափըպ եու-
մուրթլայաճագ,
Վէ եավրուլարընը չըգարըպ կէօլկէսինտէ հրֆզ էտէ-
ճէք,
Վէ օրատա չագըրլար պիրի պիրի իլէ պուլուշաճագ-
լար տըր։
16 [n]ՐԱՊՊԸՆ քիթապընտա տիգգաթլըճա օգույընըզ,
Պունլարընն հիչ պիրի նօգսան օլմայաճագ,
Պիրինին արգատաշը էքսիք օլմայաճագ տըր.
Զիրա քէնտի աղզը էմը էյլէտի,
Վէ քէնտի րուհու անլէրի ճէմ' էյլէյճէճէք տիր։
17 Վէ քէնտիսի անլէր իչիւն գուր'ա աթմըշ տըր,
Վէ քէնտի էլի անը անլէրէ չըրփըյլէ թագսիմ էթ-
միշ տիր.
Անը իլէյէպէտ միրաս ալաճագլար,
Անտէ տէվր պէ տէվր սաքին օլաճագլար տըր։

ՊԱՊ 35

*Մէսիհին մէլէքիւթիւնին միւսթագպէլտէ նէշվ ու նէմասը։ 3 Կիւ-
զէլ վա'ղալարէ զա'իֆլէրին գուվվէթլէնտիրիլմէսի։ 5 Օլ մէլէքիւթտէն
նէշ'էթ էտէճէք պէրէքէթլէր։*

[o]Պէրրիյէ վէ գուրագ եէր մէսրուր օլաճագ,
Վէ չէօլ սէվինիպ նէրկիս կիպի չիչէքլէնէճէք տիր։
2 [p]Զիյատէսիյէ չիչէքլէնէճէք,
Ղայէթլէ շատման օլուպ՝ թէրէննիմ էտէճէք տիր.
Լիբանանըն 'իզզէթի,
Կարմեղոս վէ Սարօնըն ճէմալը անա վէրիլէճէք տիր.
Անլէր ՐԱՊՊԸՆ ճէլալընը,
Ալլահըմըզըն ճէմալընը կէօրէճէքլէր։
3 [q]Զա'իֆ էլլէրի գուվվէթլէնտիրինիզ,
Վէ թիթրէյէն տիզլէրէ թագաթ վէրինիզ.
4 Գօրգագլարա՝
Գուվվէթլէնինիզ, գօրգմայընըզ.
Իշթէ Ալլահընըզ ինթիգամլէ,
Ալլահըն միւճազաթըյլէ կէլիյօր.
Օ կէլիպ սիզի խէլաս էտէճէք տիր՝ տէյինիզ։
5 Օ զէման [r]քէօրլէրին կէօզլէրի,
Վէ [s]սաղըրլարընն գուլագլարը աչըլաճագ տըր։
6 Օ զէման [t]թօփալ քիմսէ կէյիք կիպի սըչրայաճագ,
Վէ [u]տիլսիզին տիլի թէրէննիմ էտէճէք տիր.
Զիրա պէրրիյէտէ [v]սուլար,
Վէ չէօլտէ չայլար ագաճագ տըր։
7 Վէ *եանմըշ եէր'' կէօլէ տէօնէճէք,
Վէ գուրագ եէր սու փունկարլարը օլաճագ.
[w]Չագալլարընն եաթտըղը եէր
Գամըշլըղ վէ սազլըղ օլաճագ տըր։
8 Վէ օրատա ճատտէ վէ թարիգ օլաճագ,
Վէ անա մուգատտէս թարիգ տէնիլէճէք.
[x]Անտէն նափաք օլան կէչմէյէճէք,

ե Վահ. 6. 13։
զ Երեմ. 46. 10։
է Երեմ. 49. 7, վէ զայրի։ Մաղ. 1. 4։
ը Պ. 63. 1։ Երեմ. 49. 13։ Սոփ. 1. 7։
թ Պ. 63. 4։
ժ Պագ Թէս. 29. 23։
ի Վահ. 14. 11։ 18. 18։ 19. 3։
լ Մաղ. 1. 4։
խ Պ. 14. 23։ Սոփ. 2. 14։ Վահ. 18. 2։ [2. 8։
ծ 4 Միւլ. 21. 13։ Մէրս. 32. 3, 4։ 42. 7։ Մատթ. 9. 27, վէ զայրի։ 11. 5։ 12. 22։ 20. 30, վէ զայրի։ 21. 14։ Յովհ. 9. 6, 7։
կ Մատթ. 11. 5։ Մարկ. 7. 32, վէ զայրի։
հ Պ. 32. 13։ Ովս. 9. 6։
ձ Պ. 13. 21, վէ զայրի։
ղ Մաղ. 3. 16։
մ Պ. 55. 12։
յ Պ. 32. 15։ [12։
ն Յոբ. 4. 3, 4։ Իպր. 12. 7։ Պ. 29. 18։ 32. 3, 4։ 42. 7։ Մատթ. 9. 27, վէ զայրի։ 11. 5։ 12. 22։ 20. 30, վէ զայրի։ 21. 14։ Յովհ. 9. 6, 7։
շ Մատթ. 11. 5։ 15. 30։ 21 14։ Յովհ. 5. 8, 9։ Ա'մոս. 3. 2, վէ զայրի։ 8. 7։ 14. 8, վէ զայրի։
ո Պ. 32. 4։ Մատթ. 9. 32, 33։ 12. 22։ 15. 30։
չ Պ. 41. 18։ 43. 19։ Յովհ. 7. 38, 39։
* Եբրայ՝ սէրաւպ
պ Պ. 34. 13։
ջ Պ. 52. 1։ Յովէլ. 3 17։ Վահ. 21. 27։

Digitized by Google

Անճագ անլէր իչիւն օլաճագ.
Օ եօլտա եիւրիւյէն ճահիլլէր պիլէ եօլու շաշըրմա-
յաճագլար:
9 Օրատա արսլան օլմայաճագ,
Վէ անըն իւզէրինէ երրթըճը հայվան չըգմայաճագ,
Վէ օրատա պուլունմայաճագ տըր.
Անճագ ֆիտիյէ իլէ խէլաս պուլանլար օ-ոո եիւրիւ-
յէճէքլէր:
10 Վէ ՝ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էյլէտիյի քիմսէլէր տէօնիւպ,
Թէրէննիւմլէ Սիօնա կէլէճէքլէր,
Վէ պաշլարընտա էպէտի մէսէրրէթ օլաճագ.
Անլէր շատմանի վէ մէսէրրէթէ նա՛իլ օլաճագլար,
Վէ ՝քէտէր վէ ահ ու զարի տէֆ՛ օլաճագ տըր:

ՊԱՊ 36

*Սենեքերիմին ցուդա իւզէրինէ եիւրիւմէսի, 4 Կէօնտէրտիյի Ռափ-
սակըն գալմը Եզեկիա ՝ալէյհինէ Յահրիք էմէսի, 22 Ռափսակըն
ուղղէրինին Եզեկիայա Թէպլիղի.*

Վ է ՝մէլիք Եզեկիանըն օն տէօրտիւնճի սէնէ-
սինտէ Ասորեստան մէլիյի Սենեքերիմ՝ Յուդանըն
միւսթահքէմ շէհրլէրինին ճիւմլէսի իւզէրինէ չըգըպ՝
2 անլէրի ալտը: Վէ Ասորեստան մէլիյի Լաքիստէն
Ռափսակը պիր չօգ ՝ասքէր իլէ Երուսաղէմէ մէլիք
Եզեկիայա կէօնտէրտի. օ տախի Գասսար Թարլասը
ճատտէսինտէ վագը՝ եօգարրդի հավուզըն սու եօլու
3 եանընտա տուրտու: Վէ սէրայ միւտիրի Եղիակիմ
իպն ի Քեղկիա վէ քեաթիպ Սեբնա վէ վագ՝անիւվիս
Յովաք իպն ի Ասափ անա տօղրու կէլտիլէր:
4 ՝Վէ Ռափսակ անլէրէ խիթապէն՝ Եզեկիայա տէ-
յինիզ քի, Պէօյիւք մէլիք օլան Ասորեստան մէլիյի
պէօյլէ պույուրըր. Պու սէնին ի՛թիմատ էթտիյին նէ՞
5 տիր. Մուհարէպէ իչիւն թէտպիր վէ գուվվէթիմ՛վար՝
տէր իսէն, պօշ լագըրտը տըր. սէն քիմէ՞ ի՛թիմատ
6 էտէրէք պանա ՝ասը օլտըն: Իշթէ սէն՝ տայանանըն
էլինէ պաթըպ անը տէլէր ՝շօլ գըրրդ գամըշտան
օլան ՝ասայա, եա՛նի Մըսրա ի՛թիմատ էտիյօրսըն.
Մըսըր մէլիյի փարաւոն քէնտինէ ի՛թիմատ էտէնլէ-
7 րին ճիւմլէսինէ պէօյլէ տիր: Վէ էկէր պանա՝ Ալլա-
հըմըզ Եհովայա ի՛թիմատ էտէրիզ՝ տէրսէն, Եզեկիա-
նըն Յուդա իլէ Երուսաղէմ ե-ո-լ-յ-ե՝ Պու մէզպահըն
էօնիւնտէ սէճտէ էտէճէքսինիզ՝ տէյէրէք, միւրթէ-
ֆէ՛ա վէ մէզպահլարընը օրթատան գալտըրտըղը
8 ե-հ պու տէյի՞լ մի տիր: Վէ շիմտի էֆէնտիմ Ասո-
րեստան մէլիյի իլէ մու՛ահէտէ էթ, վէ էկէր սէն պի-
նիճի ատէմլէրի թէտարիք էտէ պիլիր իսէն, սանա
9 իքի պին աթ վէրէյիմ: Վէ էֆէնտիմին էն քիւչիւք
պէնտէլէրինտէն օլան պիր մէ՛մուրա նա՞սըլ մուգավէ-
մէթ էտիպ տէ արապալար վէ սիվարիլէր իչիւն Մըս-
10 րա ի՛թիմատ էտէրսին: Իմտի պու տիյար իւզէրինէ
անը խարապ էթմէ՛ք իչիւն Եհովանըն իրնի ո՞լմագսը-
զըն մը չըգտըմ. Պու տիյար իւզէրինէ չըգըպ անը խա-
րապ էյլէ՝ տէյիւ Եհովա պանա էմր էյլէտի՝ տէտի:
11 Վէ Եղիակիմ վէ Սեբնա վէ Յովաք Ռափսակա
ե-վ-պ-ե՝ Րէճա էտէրիզ, գուլլարընկա Արամի լիսա-
նընյլէ սէօյլէ, զիրա ակլարըզ. վէ սուր իւզէրինտէ
պուլունան գավմ տինլէր իքէն, պիզէ Եհուտի լի-
12 սանընյլէ սէօյլէմէ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, Ռափսակ՝
էֆէնտիմ պէնի պու սէօզլէրի սէնին էֆէնտինէ վէ
սանա՞ մը սէօյլէմէք իչիւն կէօնտէրտի. սիզին իլէ
պէրապէր թէրսլէրինի եէյիպ պէվլէրինի իչմէլէրի
իչիւն սուր իւզէրինտէ օթուրան պու ատէմլէրէ տէ-
յի՞լ մի՝ տէտի:
13 . Վէ Ռափսակ տուրուպ եիւքսէք սէսլէ Եհուտի
լիսանընյլէ նիտա էտէրէք՝ Պէօյիւք մէլիք օլան Ասո-
14 րեստան մէլիյինին քէլամընը տինկլէյինիզ. Մէլիք
պէօյլէ պույուրըր. Եզեկիա սիզի ալտաթմասըն,
զիրա սիզի խէլաս էթմէյէ մուգթէտիր օլմայաճագ
15 տըր: Եհովա պիզի մութլագա խէլաս էտճէք՛ք, պու
շէհր տախի Ասորեստան մէլիյինին էլինէ թէսլիմ
օլունմայաճագ՝ տէյէրէք՛, Եզեկիա սիզի Եհովայա
16 ի՛թիմատ էթտիրմէսին: Եզեկիայը տինկլէմէյինիզ,
զիրա Ասորեստան մէլիյի պէօյլէ պույուրըր. Պէնիմ
իլէ սուլհ իւզրէ օլուպ թարաֆըմա կէչինիզ, ՝վէ հէր
պիրինիզ քէնտի ասմասընտան, վէ հէր քէս ինճիր
աղաճընտան եէյիպ՝ քէնտի գույուսընըն սույունտան
17 իչսին, Օլ վագթա գատար քի պէն կէլիպ սիզի տի-
յարընըզ կիպի պիր տիյարա, պուղտայ վէ շէրապ
տիյարընա, էքմէ՛ք վէ պաղլար տիյարընա կէօթիւ-
18 րէյիմ: Օլմայա քի՝ Եհովա պիզի խէլաս էտճէ՛ք տիր՝
տէյիւ Եզեկիա սիզի ալտատա: Միլլէթլէրին իլահ-
լարընտան պիրի քէնտի տիյարընը Ասորեստան մէ-
19 լիյինին էլինտէն խէլաս էտէ պիլտի՞ մի: Եմաթ վէ
Արփաթ իլահլարը նէ՞րէտէ տիր. Սեփարուիմ իլահ-
լարը նէ՞րէտէ տիր. Սամարիայը էլիմտէն խէլաս էթ-
20 տիլէ՞ր մի: Պու տիյարլարընն ճիւմլէ իլահլարընտան
հանկըսը քէնտի տիյարընը էլիմտէն խէլաս էթտի,
քի Եհովա Երուսաղէմի էլիմտէն խէլաս էյլէյէ՝ տէ-
21 տի: Անլէր տախի սիւքիւթ էտիպ՝ անա պիր ճէվապ
վէրմէմէյիլէր, զիրա մէլիք՝ ճէվապ վէրմէյինիզ՝ տէ-
յիւ էմր էթմիշ իտի:
22 Վէ սէրայըն միւտիրի Եղիակիմ իպն ի Քեղկիա
վէ քեաթիպ Սեբնա վէ վագ՝անիւվիս Յովաք իպն ի
Ասափ, էլպիսէլէրի երրթըլմըշ օլարագ Եզեկիանըն
եանընա կէլիպ՝ Ռափսակըն սէօզլէրինի անա նագլ
էթտիլէր:

՝ Ղեւ. 26. 6։ Պ. 11. 9։ Եզեկ. 34. 25։ | Լ Պ. 51 11։ ե՞ Պ. 25. 8։ 65. 19։ Վահ. 7. 17։ 21. 4։ —— | = 4 Մին. 18. 13, 17։ 2 Թվ. 32. 1։ | ֆ 4 Մին. 18. 19. վէղայրի ֆ Եզեկ. 29. 6, 7։ —— | ֆ Ջաք. 3. 10։ —— |

Digitized by Google

ՊԱՊ 37

Եզեկիանըն Եսայիէ միւրաճա՛աԹը, 6 վէ անտէն Ձէսէլլի պուլ-մասը, 8 Սենեքերիմին Եզեկիայա կէօնտէրտիյի սիՁէմքեարանէ մէք-քուպ, 14 Եզեկիանըն տու՛աը, 21 Սենեքերիմին հէլաքը վէ Սիօնըն խայրը հազզընտա Եսայինին փէյղամպէրլիյի, 36 Ասորեստանլըլարըն ճիւնուտընըն հէլաքը, 37 Սենեքերիմին ՚ազըպկէՁի

Վ է՞մէլիք Եզեկիա պունու իշիԹտիքտէ՝ էլպի-սէսինի եըրԹըպ չուվ կիյէրէք պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ
2 կիրտի։ Վէ սէրայըն միւտիրի Եղիակիմ իլէ քեաԹիպ Սեբնայը, վէ քեահինլէրին իխԹիյարլարընը, չուվ կիյմիշ օլտըգլարը հալտէ, փէյղամպէր Եսայի իպնի
3 Ամովսըն եանընա կէօնտէրտի։ Պունլար տախի անա՝ Եզեկիա պէօյլէ տէյօր. Պու կիւն մուզայագա վէ մէ-լամէԹ վէ հագարէԹ կիւնիւ տիր, զիրա չօճուգլարըն տօղաճաղը վագըԹ կէլտի, ֆագաԹ տօղուրաճագ
4 գուվվէԹ եօգ տըր։ Օլա քի Աւլահընկ ՐԱՊՊ՝ Աւլահ իւլ հայյը շէՐմ էՐմէք իւզրէ էֆէնտիսի օլան Աս-որեստան մէլիյի Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն Ռափ-սակըն սէօզլէրինի իշիտէ, վէ Աւլահընկ ՐԱՊՊ օլ ի-շիԹտիյի սէօզլէր իչիւն ԹէքՁտիր էտէ. պու էճլտէն պուլունան պագիյյէ իչիւն տու՛ա էյլէյէսին՝ տէտիլէր։
5 Վէ մէլիք Եզեկիանընն պէնտէլէրի՝ Եսայինին եա-
6 նընա կէլտիլէր։ Եսայի տախի անլէրէ խիԹապէն՝ Էֆէնտինիզէ սէօյլէյինիզ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-րըր. Ասորեստան մէլիյինին գուլլարընընն պէնի շէՐմ
7 էԹտիքլէրինի իշիԹտիյինկ սէօզլէրտէն գօրգմա։ ԻշԹէ անընն իւզէրինէ պէն պիր րուհ կէօնտէրիրիմ, օ տախի պիր խապէր իշիԹմէքլէ քէնտի տիյարընա տէօնէճէք, վէ պէն անը քէնտի տիյարընտա գըլըճլէ հէլաք էտէ-ճէյիմ՝ տէտի։
8 Վէ Ռափսակ ՚ավտէԹ էԹտիյինտէ Ասորեստան մէլիյինի Լէբնա իլէ մուհարէպէ էՐմէքտէ պուլտու.
9 զիրա Լաքիստէն կիլԹմիշ իտիյինի իշիԹմիշ իտի։ Վէ Սեն-ե-եքէ՛ Հապէշ մէլիյի Թարակա հագգընտա՝ ԻշԹէ սէնին իւէ մուհարէպէ էՐմէք իւզրէ չըգմըշ տըր՝ տէ-յիւ խապէր ալտը. վէ պ-ն-ն իշիԹտիյինտէ Եզեկիայա
10 էլչիլէր կէօնտէրիպ, Յուդա մէլիյի Եզեկիայա պէօյլէ տէյինիզ. Թէվէքքիւլ էԹտիյինկ Իլահընկ՝ Երուսաղէմ Ասորեստան մէլիյինին էլինէ ԹէսլիմՈլունմայաճագ՝
11 տէյիւ սէնի ալտաԹմասընն. ԻշԹէ սէն Ասորեստան մէլիքլէրինինկ՝ տիյարլարընն ճիւմլէսինի պիւսպիւԹիւն խարապ էԹմէքլէ անլէրէ նէ եափտըգլարընը իշիԹ-
12 տին, վէ սէ՞ն մի խէլաս պուլաճագսընն։ Էճտատըմընն խարապ էԹտիքլէրի միլլէԹլէրին, ե՛նի Գովղանընն վէ Խառանընն վէ Ռեսեփինն վէ Թելասարտա պուլունան պէնի Եդեմին իլահլարը անլէրի խէլաս էԹտիլէ՞ր մի։
13 Եմաթ մէլիյի վէ Արփաթ մէլիյի վէ Սեփարուիմ շէհ-րինինկ, Անանընն վէ Աւանընն մէլիյի նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի։
14 Վէ Եզեկիա մէքԹուպը էլչիլէրինկ էլինտէն ալըպ՝

անը օգուտու. վէ Եզեկիա պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիտիպ՝
15 անը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աչտը։ Վէ Եզեկիա ՐԱ-ՊՊ՝ էյ քէրուպլիլէր է-ե-է-ե օթուրան Իսրայէլին Ալ-
16 լահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ, Զէմինկին ճիւմլէ մէմլէքէԹ-լէրինկին Աւլլահը եալընըզ սէն սին. սէմավաԹ իւլէ զէ-
17 մինի սէն խալագ էյլէտինկ։ Էեա ՐԱՊՊ, գուլաղրկը մէյլ էԹտիրիպ տինկլէ. եա ՐԱՊՊ, կէօզլէրինկի աչըպ նազար գըլ, վէ Աւլահ իւլ հայյը շէՐմ էՐմէք իչիւն Սենեքերիմին իրատ էԹտիյի սէօզլէրին քեաֆֆէսինի
18 տինկլէ։ Եա ՐԱՊՊ, ֆիլվագը՝ Ասորեստան մէլիքլէրի ճիւմլէ միլլէԹլէր իւլէ տիյարլարընը խարապ էտիպ,
19 Իլահլարընը աԹէշէ աԹտըլար. զիրա անլէր Իլահ օլմայըպ անճագ ինսան էլինկին իշի, օտուն վէ Թաշ
20 օլտըղընտան անլէրի հէլաք էԹտիլէր։ Վէ շիմտի, եա Աւլլահըմըզ ՐԱՊՊ, պիզի անըն էլինտէն խէլաս էյլէ, վէ զէմինկին ճիւմլէ մէմլէքէԹլէրի եալընըզ սէն ՐԱՊՊ իտիյինկի պիլսինլէր՝ տէյէրէք տու՛ա էյլէտի։
21 Օ զէման Եսայի իպնի Ամովս Եզեկիայա է-ե-է-ե կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Իսրայէլին Աւլլահը ՐԱՊՊ պէօյ-լէ պույուրըր. Մատամ քի Ասորեստան մէլիյի Սենե-
22 քերիմ հագգընտա պանա տու՛ա էյլէտին, Անըն հագ-գընտա ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը քէլամ պու տըր.

Սիօն պաքիրէ գըզը սէնի Թահգիր ու իսԹիհզա էյլէտի
Երուսաղէմ գըզը սէնին արտընճա պաշընը սալլատը։
23 Սէն քի՞մէ սէպպ ու շէՐմ էԹտին.
Քիմի՞ն ՚ալէյհինէ սէս գալտըրտըն.
Գուտտուս ը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ կէօզլէրինկի գալ-տըրտըն։
24 Գուլլարընկըն վասըԹասըյլէ Բապպա սէպպ էԹտին,
Վէ՝ Արապալարըմընն քէսրէԹիյլէ տաղլարըն եիւք-սէք եէրլէրինէ,
Լիբանանըն էԹէքլէրինէ չըգտըմ,
Վէ անըն էրզ աղաճլարընըն եիւճէլէրինի,
Վէ չամ աղաճլարընըն ա՛լալարընը քէսէճէյիմ,
Վէ անըն էն եիւքսէք մէքեանընա,
*Կարմեղոս օրմանընա՛՛ կիրէճէյիմ։
25 Պէն է-ե-յ-ե գազըպ սու իչտիմ,
Վէ մուհասէրէ օլունմըշ եէրլէրին ճիւմլէ ըրմագլարընը Այագլարըմընն Թապանըյլէ գուրուԹտըմ՝ տէտին։
26 Պէնիմ անը չօգ վագըԹ էվվէլ եափտըղըմը,
Վէ գատիմ կինլէրտէն ԹէրԹիպ էյլէտիյիմի իշիՐԹ-մէտին մի.
Շիմտի պէն անը հուսուլէ կէԹիրտիմ,
Քի միւաԹահքէմ շէհրլէրի վիրանէ եըղընԹըլարընա տէօնտէրէսին։
27 Սէքէնէլէրինին տախի գօլու գըսա օլմաղլէ
Շաշըպ ուԹանտըլար.

– 4Մխլ.19.1, վէ զայրի։ | ք Երեմ. 49.23։ | ե Դան. 9.18։

* Ե-Է-ո՝ Միւնպիճ Թարլասընա | ֆ 4Մխլ. 19.25։

Digitized by Google

Սահրա օթու վէ եէշիլ նէպաթ վէ տամ օթու
վէ եէթիշմէզտէն էվվէլ րիւզկեարըն եագտըղը էքին
կիպի օլտըլար։
28 Լաքին պէն սէնին մէսքէնին իլէ չըգըպ կիրտիյինկի,
վէ 'ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյինկի պիւիրիմ։
29 'Ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյինկ
վէ ղուրուրղ գուլաղըմա վասըլ օլտըղը իչիւն,
Ղպէն հալգամը պուրունընկա
վէ կէմիմի աղզընկա թագըպ,
Սէնի կէլտիյին եօլտան կէրի տէօնտէրէճէյիմ։
30 վէ սանա 'ալամէթ պու օլաճագ,
Պու սէնէ քէնտիլիյինտէն պիթէնի,
վէ կէլէճէք սէնէ անտէն տիւշէն տանէլէրտէն պիթէնի
եէյէճէքսինիզ,
վէ իւչիւնճիւ սէնէ էքիպ պիչինիզ,
վէ պաղլար տիքիպ մէյվէսինի եէյինիզ։
31 վէ պէյթ ի Յուդատան նէճաթ պուլան պագիյյէ
Աշաղըտան քէօքլէշիպ՝ եօգաըրտան մէյվէ վէրէճէք
տիր։
32 Զիրա Երուսաղէմտէն պագիյյէ,
վէ Սիօն տաղընտան նէճաթ պուլանլար չըգաճագ
տըր.
ՂրԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն ղայրէթի պունու իճրա էտէ-
ճէք տիր։
33 Պունա պինա'էն Ասորեստան մէլիյի հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Օ պու շէհրէ կիրմէյէճէք,
վէ իչինէ պիր օգ աթմայաճագ,
Էօնիւնէ տախի գալգանլէ կէլմէյիպ,
Էթրաֆընա մէթէրիս եափմայաճագ տըր։
34 Պու շէհրէ կիրմէյէրէք,
Կէլտիյի եօլտան կէրի տէօնէճէք տիր։
35 Պէն տախի քէնտիմ իչիւն
վէ գուլըմ Դաւիթ իչիւն
Ղպու շէհրի խէլաս էթմէք իւզրէ հիմայէ էտէճէյիմ.
ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը պու տըր։
36 վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի չըգըպ՝ Ասորեստան օրտու-
սընտա եիւզ սէքսէն պէշ պինկ նէֆէր վուրտու. վէ սա-
պահլայըն գալգտըգլարը զէմման իշթէ պունլարընն
37 ճիմլէսի էօլմիւշ ճէսէտ իտի։ Վէ Ասորեստան մէլիյի
Սենեքերիմ գալգըպ օրատան հարէքէթլէ'ավտէթ էյ-
38 լէտի, վէ Նինուէտէ օթուրտու։ Վէ իլահը Նեսրաքընն
խանէսինտէ սէճտէ էտէր իքէն՝ օղուլլարը Ադրամե-
լէք իլէ Սարասար անը գըլըճլէ վուրուպ՝ Արարադ
տիյարընա ֆիրար էթտիլէր. վէ անըն օղլու Ասոր-
դան անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 38

Եզեկիանըն էօլիւմ տէրէճէսինտէ խասթա տիւշմէսի, վէ տու'ա էթ-
մէսիյլէ 'էօմրիւնիւն Քէմտուտի։ 8 Պունա 'ալամէք օլմագ իւզրէ կիւնէ-
շին օն տէրէճէ կէրի տէօնմէսի։ 9 Եզեկիանըն Քէշէքքիւր իլահիսի։

1 Օլ կիւնլէրտէ Եզեկիա էօլիւմ տէրէճէսինտէ խաս-
թա օլտու. վէ փէյղամպէր Եսայի իպն ի Ամովս ա-
նընն եանընա կէլիպ անա՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Ղպէթինկ իչիւն վասիյէթ էյլէ, զիրա սէն եաշամա-
2 յաճագսըն, ամմա վէֆաթ էտէճէքսին՝ տէտի։ Վէ Ե-
3 զեկիա եիւզունիւ տիվարա չէվիրիպ, Ղեա ՐԱՊՊ, րէճա
էտէրիմ, հագիգաթլէ վէ սատըգ գալպլէ հուզուրընտա
եիւրիյիւպ, 'ինտինկտէ էյի օլանը իշլէտիյիմի թէ-
զէքքիւր էյլէ՝ տէյիւ ՐԱՊՊԱ տու'ա էյլէտի։ Վէ Ե-
զեկիա զիյատէսիյլէ աղլատը։
4 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Եսայիյէ կէլիպ, (5) կիթ, Ե-
զեկիայա սէօյլէ քի՝ Փէտէրինկ Դաւիթին Ալլահը օլան
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պէն տու'ակը իշիթիմ,
կէօզ եաշլարընկը տախի կէօրտիւմ. իշթէ պէն սէնին
միւտտէթ ի 'էօմրիւնէ օն պէշ սէնէ 'իլավէ էտէճէյիմ։
6 Վէ սէնի վէ Ղպու շէհրի Ասորեստան մէլիյինին էլին-
7 տէն գուրթարըպ՝ պու շէհրի հիմայէ էտէճէյիմ։ Վէ
ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը իշպու շէյի իճրա էտէճէյինէ
ՐԱՊՊ թարաֆընտան սանա Ե'ալամէթ պու օլաճագ
8 տըր. Իշթէ, պէն կէօլկէյի՝ Աքազըն կիւնէշ սա'աթը
իւզէրինէ էնմիշ օլտըղը տէրէճէլէրտէն օն տէրէճէ կէրի
տէօնտէրէճէյիմ՝ տէտի։ Կիւնէշ տախի էնմիշ օլտըղը
տէրէճէլէրտէն օն տէրէճէ կէրի տէօնտու։
9 Յուդա մէլիյի Եզեկիանըն խասթա տիւշիպ՝ խաս-
թալըղընտան շիֆա պուլտըղը վագըթ եազտըղը տըր.
10 Պէն տէտիմ քի՝ 'էօմրիւմիւն *րահաթ վագըթընտա՝՝
Հավիյէնին գափուլարընա վարաճաղըմ.
Սէնէլէրիմին պագիյյէսինտէն մահրում օլտըմ։
11 Տէտիմ քի՝ ՐԱՊՊԸ,
Հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա ՐԱՊՊԸ կէօր-
մէյէճէյիմ,
Վէ 'ալէմ ի էմվաթըն սէքէնէսի իլէ պուլունարագ,
Ինսանա պագմայաճաղըմ։
12 Մէսքէնիմ սէօքիվլիպ
Զօպան խայմէսի կիպի եանընմտան կէօթիւրիվլիւր,
Ճիւլահ գէզէ էեէր կիպի 'էօմրիւմիւ քէստիմ.
Պէնի արիշտէն քէսէր,
Սապահ իլէ ախշամ արասընտա պէնի մահվ էտէ-
ճէքսին։
13 Սապահա գատար ինթիզար էյլէտիմ.
Արսլան կիպի քէմիքլէրիմին ճիմլէսինի գըրար.
Սապահ իլէ ախշամ արասընտա պէնի մահվ էտէ-
ճէքսին։

Ե Պ.30.28, Եզեկ.38.4։ Ը 4Մթվ. 19. 35։
Ջ 4Մթվ.19.31։ Պ.9.7։
Ի 4Մթվ.20.6։ Պ.38.6։

Ժ 4Մթվ. 20.1, վէ ղայ-
րի։ 2Թվ. 32. 24։
Ռ 2Մթվ. 17. 23։

Ս Նէեմ. 13. 14։
Տ Պ. 37. 35։
Ի 4Մթվ. 20.8, վէ ղայ-
րի։ Պ. 7. 11։
* Եբրէօդ՝ օրնասընտա
Ղ Մէզ. 27.13։ 116. 9։

† Եբրէօդ՝ ֆանինէն
Ի Ցոբ. 7. 6։

Digitized by Google

14 ՙԹուրնա ը գըրլանղըճ կիպի ճրվըլտար իտիմ,
կէօյէրճին կիպի ֆիղան էտէր իտիմ.
Եօգարըյա պ֊ըմֆ֊ըտ֊ա կէօզլէրիմ զա՛իֆլէնտի.
Եա ՐԱՊՊ, սրգլէթտէ իմ. պանա զամին օլ։
15 Նէ՞ տէյէյիմ. քէնտիսի պանա սէօյլէտի,
Վէ քէնտիսի ինձրա էյլէտի.
Պիւթիւն միւտտէթ ի էօմրիւմտէ
ՙՁանըմըն ահըսընտան տօլայը եավաշ եիւրիւյէճէյիմ։
16 Եա Րապպ, ֊ըէ֊ղէ պունլարլէ եաշարլար,
Վէ րուհըմըն հայաթը պունլարըն ճիւմլէսինտէն տիր,
Վէ պէնի սաղալտըպ եաշաթտըն։
17 Իշթէ սէլամէթ եէրինէ պանա պէօյիւք ահըլըգ ղէ֊ըէ.
Լաքին սէն ճանըմը սէվիպ ֆէսատ չուգուրընտան ը֊
֊ըպ֊ը՚ը,
Զիրա կիւնահլարըմըն ճիւմլէսինի սէն արտըկա աթ-
տըն։
18 Զիւնքի ՚հավիյէ սանա համտ էտէմէզ,
Էօլիւմ սանա թէսպիհ էտէմէզ,
Զուգուրա էնէնլէր սէնին սըտգընա իւմիտվար օլա-
մազլար։
19 Հայաթտա օլան, հայաթտա օլան՝
Պէնիմ պու կիւն ե֊ը֊ըյ֊ը կիպի՝ սանա համտ էտէճէք,
ՙՓէտէր ֊ը֊ը օղուլլարընա սէնին սըտգընը պիլտի-
րէճէք տիր։
20 ՐԱՊՊ պէնիմ խէլասքեարըմ տըր.
Պու սէպէպտէն պիւթիւն միւտտէթ ի ՚էօմրիւմիւզտէ,
Պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ քիրիշլի սազլարլէ
Իլահիլէրիմի թէրէննիւմ էտէճէյիզ։
21 Զիրա ՙԵսայի՝ Պիր գաչ գուրու ինճիր ալըպ ուֆա-
տարագ չըպան իւզէրինէ գօսունլար, վէ շիֆա պու-
22 լաճագ տըր՝ տէմիշ իտի։ ՙՎէ Եզեկիա՝ Պէյթ իւր
ՐԱՊՊԱ չըգաճաղըմա ՚ալամէթ նէ՞ տիր՝ տէմիշ իտի։

ՊԱՊ 39

*Բաբելոն մէլիյինին Եզեկիայա՝ հալ ու խաթըրընը սորմագ իչուն ա-
տէմիէր կէօնտէրմէսի։ 2 Եզեկիանըն տասի պիւճիւն էմվալընը ան-
լէրէ կէօսթէրմէսի։ 3 Պունուն իւզէրինէ Եսայինին Բաբելոն էսարէ-
քինի իպպար էՁմէսի*

ՙՕ զէման Բաբելոն մէլիյի Բաղադան օղլու Մա-
րովդաք–բաղադան Եզեկիանըն խասթա օլմուշ վէ
շիֆա պուլմուշ օլտրղընը իշիտէրէք, անա մէքթուպ
2 իլէ հէտիյէ կէօնտէրտի։ ՙԵզեկիա տասի ե֊ւէլէրին ղէ֊
֊ը֊ոտէն սէվինսպ՝ զիգըյմէթ շէյլէրինին պիւթիւն
խազինէսինի, կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ պահարլարը վէ
զիգըյմէթ եաղը վէ պիւթիւն ճէպխանէսինի վէ խա-
զինէլէրինտէ պունլանընը քեաֆֆէսինի անլէրէ կէօս-
թէրտի. քէնտի սէրայընտա վէ պիւթիւն մէմլի-
քինտէ անլէրէ կէօսթէրմէյտիյի պիր շէյ գալմատը։
3 Վէ Եսայի փէյղամպէր Եզեկիա մէլիյին եանընա
կէլիպ, անա՝ Պու ատէմլէր նէ՞ սէօյլէտիլէր, վէ նէ՞-
րէտէն եանընա կէլտիլէր՝ տէտիքտէ, Եզեկիա՝ Ուզագ
4 տիյարտան Բաբելոնտան պանա կէլտիլէր՝ տէտի։ Ո
տախի՝ Սէրայընտա նէ՞ կէօրտիլէր՝ տէմմէսիյլէ, Եզե-
կիա՝ Խանէմտէ պուլունանընն քեաֆֆէսինի կէօրտիւ-
լէր. խազինէլէրիմտէ անլէրէ կէօսթէրմէյտիյիմ պիր
5 շէյ գալմատը՝ տէտի։ Վէ Եսայի Եզեկիայա՝ ՐԱՊՊ
6 իպ ճիւնուտըն քէլամընը տիկլէ. Իշթէ կիւնլէր կէլէ-
ճէք, քի ՙսէրայընտա պուլունանընն վէ պու կիւնէ
գատար էճտատընկընն պիրիքտիրտիքլէրի շէյլէրին
քեաֆֆէսի Բաբելոնա նագլ օլունաճագ տրը. պիր շէյ
7 պագը գալմայաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։ Վէ
սուլպընտան կէլիպ թէվլիտ էտէճէյիկ էվլատընտան
կէօթիւրէճէքլէր, վէ ՙանլէր Բաբելոն մէլիյինին սէ-
8 րայընտա խատըմ օլաճագլար՝ տէտի։ Եզեկիա տախի
Եսայիյէ խիթապէն՝ Սէօյլէտիյիկ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
էյի տիր՝ տէտի. վէ՝ Պէյէ ֊եյէ՞ ֊ը. մատամ քի պէ-
նիմ կիւնլէրիմտէ սէլամէթ վէ էՄնիյէթ օլաճագ տըր՝
տէտի։

ՊԱՊ 40

*Ալլահըն քէնտի գավմընա թէսէլլի վէրմէսի։ 3 Բապպըն եօլընըն
հազըրլանաճաղը։ 12 Ալլահըն ՚ազամէթի, 18 վէ շէպհի ու միսլի պու-
լունմատըղը ճիհէթլէ 27 գավմընըն թէլիյէ էտիլմէսի։*

Ա,լլահընըզ պույուրըր քի,
Թէսէլլի վէրինիզ, գավմըմա թէսէլլի վէրինիզ.
2 Երուսաղէմի թալթիֆ էտէրէք,
Անա նիտա էտինիզ քի՝ միւճահէտէսի թէքմիլ օլտու,
Վէ ՚իսեանը ՚աֆվ օլունտու.
-Զիրա կիւնահլարընըն ճիւմլէսինէ պէտէլ՝
ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն իքի գաթ ալտը։
3 ՙՊէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը,
ՙՐԱՊՊԸՆ եօլընը հազըրլայընըզ,
Վէ ՙպէեապանտա Ալլահըմըզ իչուն պիր ճատտէ
թէսվիյէ էտինիզ։
4 Հէր տէրէ եիւքսէլէճէք,
Վէ հէր տաղ վէ պայըր ալչագլանաճագ,
ՙՎէ էյրի տօղրուլաճագ,
Վէ սարփ եէրլէր տիւզէլէճէք տիր.
5 Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէյալը իզհար օլունաճագ,
Վէ ճիւմլէ պէշէր պիրլիքտէ անը կէօրէճէք տիր,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ աղզը սէօյլէտի։
6 Նիտա էյլէ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի.
Վէ՝ Նէ՞ նիտա էտէյիմ՚՝ տէտի.
ՙՃիւմլէ պէշէր օթ,

ը 9. 59. 11։
ր ՅՈբ. 7. 11։ 10. 1։
ս Մէզ. 6.5։ 30.9։ 88. 11։ 115. 17։ Վա՚.9. 10։
ր Թէս. 4.9։ 6.7։ Մէզ. 78. 3,4։
ց 4Միւլ. 20. 7։
ւ 4Միւլ. 20. 8։
— 4 Միւլ. 20. 12, վէ դայրի։
ֆ 2Թէվ. 22. 31։
ք Երեմ. 20. 5։
օ Դան. 1. 2,3,7։

ը 1Միւլ. 3. 18։
—
— Պաղ ՅՈբ. 42. 10։ 9. 61. 7։
ֆ Մատթ. 3. 3։ Մարկ. 1.3։ Ղուկ.3.4։ Յովհ. 1. 23։
ք Մաղ. 3. 1։
օ Մէզ. 68.4։ 9.49.11։
ֆ 9. 45. 2։
ք ՅՈբ. 14. 2։ Մէզ. 90. 5։ 102. 11։ 103. 15։ Յակ. 1.10։ 1Պետ. 1. 24։

Digitized by Google

Վէ անոնն պիւթիւն կիւզէլլիյի սահրա չիչէյի կիպի տիր։
7 Անոն իւզէրինէ ՚ՐԱՊՊ նէֆխ էթտիյինտէ՝
Օթ գուրուր, չիչէք տէօքիւլիւր.
Հագիգաթէն գավմ օթ տըր։
8 Օթ գուրուր, չիչէք տէօքիւլիւր,
Ֆագաթ ՚Ալլահրմըզըն քէլամը իէյէպէտ պագը տըր։
9 Էյ Սիօն միւպէշշիրի,
Եիւքսէք տաղա չըգ,
Էյ Երուսաղէմ միւպէշշիրի,
Սէսինկի գուվվէթլէ գալտըր,
Խավֆ էթմէյէրէք գալտըր.
Յուդա շէհրլէրինէ՝ Իշթէ Ալլահընըզ՝ տէյիւ սէօյլէ։
10 Իշթէ Բապպ Եհովա գուվվէթլէ կէլէճէք,
Վէ ՚անըն պազուսը քէնտիսի իչիւն հիւքիւմէթ էտէճէք.
Իշթէ ՚իւճրէթի եանընտա տըր,
Վէ միւքեաֆաթը էօնիւնտէ տիր։
11 ՚Զօպան կիպի սիւրիւսիւնիւ կիւտէճէք,
Գուզուլարը գօլըյլէ թօփլայրպ՝
Գուճաղընտա թաշըյաճագ,
Վէ էմզիքլիլէրի եավաշ սիւրէճէք տիր։
12 ՚Սուլարը ավուճըյլէ էօլչէն,
Վէ սէմավաթը գարըշլէ էօլչէն,
Վէ զէմինին թօփրաղընը էօլչէք իչինէ ալան,
Վէ տաղլարը գանթարլէ,
Վէ պայըրլարը թէրազիյլէ թարթան քիմ տիր։
13 ՚ՐԱՊՊԸՆ րուհընը քիմ վէզն էթմիշ,
Վէ միւսթէշարը օլուպ անա թա՛լիմ էյլէմիշ տիր։
14 Քիմ իլէ իսթիշարէ էյլէտի տէ,
Օ անա ակլատըպ հագգ մէսլէյի էօյրէթտի,
Վէ անա ՚է՞ ՚իլմ էօյրէտիպ,
՚Իրֆան եօլընը պիլտիրտի։
15 Իշթէ միլլէթլէր գօղատան ՚է՞ տամլա կիպի,
Վէ միզանտա զէրրէ կիպի սայըլըր,
Իշթէ ատալար եօգարը գալգան թօզ կիպի տիր։
16 Վէ Լիբանան եագմագ իչիւն քեաֆի տէյիլ տիր,
Վէ անըն հայվանաթը մուհրագա իչիւն քիֆայէթ էթմէզ։
17 Ձիւմլէ միլլէթլէր անըն հուզուրընտա ՚եօգ կիպի տիր.
Ինտինտէ ՚հիչ վէ լա շէյ սայըլըրլար։
18 Իմտի ՚Ալլահը քիմ՞ միւշապիհ,
Վէ անը հա՞նկը շէյէ մու՛ատիլ ՚ատտ էտէրսինիզ։
19 ՚Ուսթատ փութ տէօքէր,
Վէ գույումճը անա ալթունն գափլար,
Վէ կիւմիւշ զէնճիրլէր եափար։
20 Թագտիմէյէ իգթիտարը օլմայան ֆագիր
Զիւրիւմէզ աղաճ սէչէր,
Հինէրլի պիր ուսթատ արար,
՚Քի գրմըլտանմազ պիր փութ եափա։
21 ՚Պիլմէ՞զ մի սինիզ, իշիթմէ՞զ մի սինիզ,
Սիզէ իպթիտատէն խապէր վէրիլմէտի մի,
Զէմինին թէ՛սիսինտէն ակլամատընըզ մը։
22 Զէմինին մուհիթի իւզէրինէ օթուրան Օ տըր,
Վէ անըն սէքէնէսի չէքիրկէլէր կիպի տիր.
՚Սէմավաթը փէրտէ կիպի եայան,
Վէ ալթընտա օթուրմագ իչիւն անը չատըր կիպի գուրան Օ տըր։
23 ՚Պէյլէրի հիչ մէրթէպէսինէ կէթիրէն,
Վէ զէմինին հաքիմլէրինի հիչէ չըգարան Օ տըր։
24 Անլէր տահա տիքիլմէզտէն, տահա էքիլմէզտէն,
Վէ քիւթիւքլէրի տահա թօփրագտա քէօքլէշմէզտէն,
Օ անլէրէ նէֆխ էտէր, վէ անլէր գուրուրլար,
Վէ գասըրղա անլէրի սաման ուֆաղը կիպի կէօթիւրիւր։
25 Վէ Գուտտուս պույուրըր քի՝ ՚Պէնի քիմ՞ թէշպիհ էտէրսինիզ,
Քի ՚՚՚ միւսավի օլայըմ։
26 Կէօզլէրինիզի եօգարըյա գալտըրըպ պագընըզ
Պունլարը քի՞մ խալգ էյլէտի.
Օ անլէրին ճիւնուտընը սայը իլէ չըգարըր,
՚Անլէրին ճիւմլէսինի իսմլէրիյլէ չաղըրըր.
Գուտրէթինին քէսրէթի վէ գուվվէթինին շիտտէթիյլէ,
Ա՚լէ՚՚՚ հիչ պիրի կէրի գալմազ։
27 Էյ Յակոբ, նի՞չիւն տէրսին,
Վէ, էյ Իսրայէլ, ՚է՞՚՚ սէօյլէրսին քի,
Եօլըմ ՐԱՊՊՏԱՆ կիզլէնտի,
Վէ հագգըմ Ալլահըմընն հուզուրընտա կէօրիւլմէտի։
28 Պիլմէտին մի, վէ իշի՞թմէտին մի,
Քի Իլահ ը էպէտի օլան Եհովա,
Զէմինին միւնթէհալարընը խալգ էտէն
Եօրուլմազ վէ ՚աճիզ օլմազ,
՚Վէ մա՛րիֆէթի թէֆահհիւս օլունմազ։
29 Եօրղունա գուվվէթ վէրէն,
Վէ թագաթը գալմամըշ օլանըն գուվվէթինի արթըրան Օ տըր։
30 Կէնճլէր պիլէ եօրուլուպ ՚աճիզ գալըրլար,
Վէ եիկիթլէր սիւրչիւպ տիւշէրլէր.
31 Ֆագաթ ՐԱՊՊԱ ի՚թիմատ էտէնլէրին գուվվէթի ՚թազէլէնիր,

Ե Մէզ. 103. 16։ 1Պետ. 1. 25։
Ը Պ. 59. 16։
Թ Պ. 62. 11։ Վահ. 22. 12։
Ժ Պ. 49. 10։ եզեկ. 34. 23։ 37. 24։ Յովհ. 10.11։ Ի՚որ. 13. 20։ 1Պետ. 2. 25։ 5. 4։ Վահ. 7. 17։
Ի Էմս. 30. 4։
Լ Յոբ. 21. 22։ 36. 22, 23։ Բօմ.11.34։ 1Կոր. 2. 16։
Խ Դան. 4. 35։
Ծ Մէզ. 62. 9։
Կ Ա՚յ.25։ Պ.46.5։ Ա՚մալ. 17. 29։
Հ Պ. 41. 6,7։ 44. 12, վէ ղայրի։ եր՚եմ.10.3, վ, ղայրի։
Ձ Պ.41.7։ եր՚եմ. 10.4։
Ղ Մէզ.19.1։ Ա՚մալ.14. 17։ Բօմ. 1. 19,20։
Ճ Յոբ. 9. 8։ Մէզ. 104. 2։ Պ. 42. 5։ 44. 24։ 51. 13։ եր՚եմ.10. 12։
Մ Յոբ.12.21։ Մէզ.107. 40։
Յ Ա՚յ. 18։ Թէս. 4. 15, վէ ղայրի։
Ն Մէզ. 147. 4։
Շ Մէզ. 147.5։ Բօմ.11. 33։
Ո Մէզ. 103. 5։

Digitized by Google

Անլէր գարթալլար կիպի գանատլէ եօգարը չըգարլար.
Սէյիրտէճէքլէր վէ ’ահիզ օլմայաճագլար,
Եիւրիւյէճէքլէր վէ եօրուլմայաճագլար տըր։

ՊԱՊ 41

Ալլահըն քէնտի գավմը հագգընտա օլան մէրհամէքինի, 10 վէ վա’տլարընը, 21 վէ փուճլարըն պուճլանընը զիբր էտէրէք գավմընա Թա’զիր էճմէսի։

1 Էյ ատալար, -հուզուրըմտա սիւքիւթ էտինիզ,
Վէ իւմմէթլէրին գուվվէթի թազէլէնսին
Եագլաշսընլար, օ զէման սէօյլէսինլէր.
Մուհաքէմէ իչին պիր եէրէ կէլէլիմ։
2 Քիմ ֊շարգտան *’ատալէթ «հէպզինէ» զուհուրա կէթիրիպ
Քէնտի այաղընա չաղըրտը,
֊Միլլէթլէրի անըն էօնիւնէ գօտու,
Վէ մէլիքլէր իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթտիրտի.
Ահէրէ գըլըճը էօնիւնէ թօզ կիպի,
Վէ եայը էօնիւնէ՝ կէօթիւրիւլէն սաման ուճաղը կիպի գօտու.
3 Անլէրի թա’գիպ էթտի,
Վէ այաղընըն պասմատըղը եօլտան սէլամէթլէ կէչտի։
4 ֊Իշլէյէն վէ եափան,
Տէվրլէրի իպթիտատէն չաղըրան քիմ տիր.
Պէն Եհովա իմ, ֊էվվէլ օլան,
Վէ սօնկրաքիլէր իլէ օլան պէն իմ։
5 Ատալար կէօրիւպ գօրգտըլար,
Զէմինէն միւնթէհալարը թիթրէտիլէր.
Անլէր եագլաշըպ կէլտիլէր։
6 ֊Հէր քէս գօնշըսընա եարտըմ էթտի,
Վէ պիրատէրինէ՝ Գուվվէթլէն՝ տէտի։
7 ֊Վէ ուսթատ քիմսէ՝ գույումճըյը,
Զէքիճէ տիւզէյէն ատէմ,
Էօրսէ վուրանը գուվվէթլէնտիրիպ տէր քի
Պու լէհիմլէմէք իչին էյի տիր,
Վէ ֊գըմըլտանմամասը իչին անը մըխլարլէ միւհքէմ էտէր։
8 Ամմա սէն, էյ գուլըմ Իսրայէլ,
֊Ինթիխապ էյլէտիյիմ Յակոբ,
*Խալիլիմ օլան Աբրահամընը զիւրրիյէթի,
9 Սէն զէմինին միւնթէհալարընտան թուլթտըղըմ,
Վէ անըն ուճլարընտան տա’վէթ էյլէտիյիմ,
Վէ՝ Սէն գուլըմ սըն,
Սէնի ինթիխապ էյլէտիմ՝
Վէ սէնի ըէտտ էթմէտիմ՝ տէտիյիմ քիմսէ սին։
10 ֊Գօրգմա, ֊զիրա պէն սէնին իլէ իմ.
Խավֆ էթմէ, զիրա պէն սէնին Ալլահըն իմ.
Սէնի գուվվէթլէնտիրէճէյիմ վէ սանա եարտըմ էտէճէյիմ,
Վէ ’ատալէթիմին սաղ էլիյլէ սէնի թուլթաճաղըմ։
11 Իշթէ սէնին ’ալէյհինէ ղազապնաք օլանլարընն ճիմլէսի
֊Ութանըպ խէճիլ օլաճագլար.
Վէ սանա խուսումէթի էտէն ատէմլէր
Լա շէյ հիւքմիւնտէ օլուպ հէլաք օլաճագլար։
12 Սէսին իլէ միւնազա’ա էտէն ատէմլէրի արայըպ տա պուլմայաճագսընն.
Սէնին իլէ մուհարէպէ էտէն ատէմլէր
Լա շէյ հիւքմիւնտէ վէ հիչ մագամընտա օլաճագլար։
13 Զիրա սէնին սաղ էլինտէն թուլթան,
Վէ սանա՝ ֊Գօրգմա, սէնին եարտըմճընը ըմ՝ տէյէն Ալլահընկ ՐԱ.ՊՊ պէն իմ։
14 Էյ պէօճէք Յակոբ,
Էյ Իսրայէլ ֆանիլէրի, գօրգմայընըզ.
Պէն սանա եարտըմ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱ.ՊՊ վէ Գուտտուս ը Իսրայէլ օլան Վէլինկ պույուրըր։
15 Իշթէ ֊պէն սէնի եէնի վէ քէսկին վէ տիշլի տէօյէն էտէճէյիմ.
Տաղլարը տէօյիւպ էզէճէքսին,
Վէ պայըրլարը սաման ուճաղը կիպի եափաճագսընն։
16 ֊Անլէրի սավուրաճագսընն,
Վէ րիւզկեար անլէրի կէօթիւրէճէք,
Վէ գասըրղա անլէրի տաղըտաճագ տըր.
Ֆագաթ սէն ՐԱ.ՊՊՏԱ մէսրուր օլաճագսընն,
֊Գուտտուս ը Իսրայէլ իլէ իֆթիխար էտէճէքսին։
17 Պիչարէլէր վէ ֆուգարա սու արայաճագլար, ամմա պուլունմայաճագ տըր.
Անլէրին տիլի սուսըզլըգտան գուրումըշ տըր.
Պէն ՐԱ.ՊՊ անլէրի միւսթէճապ գըլաճաղըմ,
Պէն Իսրայէլին Ալլահը անլէրի թէրք էթմէյէճէյիմ։
18 ֊Եիւքսէք եէրլէրտէ ըրմագլար,
Վէ վատիլէր օրթասընտա փունգարլար աչաճաղըմ.
֊Չէօլիւ կէօլէ,
Վէ գուրագ եէրի սու մէնպա’լարընա տէօնտէրէճէյիմ։
19 Չէօլտէ էրզ աղաճլարը,
Սէնթ վէ մէրսին վէ եաղ աղաճը տիքէճէյիմ,
Պէեապանտա չամ՝ աղաճը իլէ
Զինար վէ շիմշիր աղաճընը պիրլիքտէ գօյաճաղըմ.
20 ֊Թա քի կէօրիւպ պիլէլէր,
Վէ պիրլիքտէ տիգգաթ էտիպ ակլայալար քի,
Պունու ՐԱ.ՊՊԸՆ էլի եափտը,
Վէ անը Գուտտուս ը Իսրայէլ խալգ էթտի։

- Զաք. 2. 13։
- Ծ. 46. 11։
- Ե֊Է֊՝ պիրինի ’ատալէնէլէ
- Պագ Թէք. 14. 14 վէ զայրի։ Այ. 25։ Ծ. 45. 1։ Ա. Այ. 26։ Ծ. 44. 7։ 46. 10։
- Ծ. 43. 10։ 44. 6։ 48. 12։ Վահ. 1. 17։ 22. 13։
- Ղ Ծ. 40. 19։ 44. 12։
- Ճ Ծ. 40. 19։
- Ը Ծ. 40. 20։
- Թ Թէս. 7. 6։ 10. 15։ 14. 2։ Մէզ. 135. 4։
- Ծ. 43. 1։ 44. 1։
- 2 Թվ. 20. 7։ Յակ. 2. 23։
- Այ. 13, 14։ Ծ. 43. 5։
- Թէս. 31. 6, 8։
- Խուր. 23. 22։ Ծ. 45. 24։ 60. 12։ Զաք. 12. 3։
- Այ. 10։
- Մ֊իք. 4. 13։ 2 Կոր. 10. 4, 5։
- Երեմ. 51. 2։
- Ծ. 45. 25։ [44. 3։
- Ղ Ծ. 35. 6, 7։ 43. 19։
- Մէզ. 107. 35։
- Ցոզ. 12. 9։

Digitized by Google

21 Տա՛վանըզը կէթիրլինիղ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Գուվվէթլի պիւրհանլարընըզը իպրազ էտինիզ՝ տէյիւ Յակորըն Մէլիյի պույուրըր:
22 ʼԻպրազ էթսինլէր, վէ նէ վուգու՝ պուլաճաղընը պիզէ խապէր վէրսինլէր.
Եվվէլքի շէյլէրին նէ օլտրղընը պէյան էթսինլէր,
Քի էյի տիգգաթ էտիպ նէթիճէսինի պիլէլիմ.
Եախօտ օլաճագ շէյլէրի պիզէ պիլտիրսինլէր:
23 ՝Պունտան սօկրա օլաճագ շէյլէրի պէյան էտինիզ,
Քի իլահ օլտրղընըզը պիլէլիմ.
՝Էյի եա քէօթիւ պիր շէյ եափընըզ,
Քի հայրան օլուպ պիրլիքտէ կէօրէլիմ:
24 Իշթէ ֊սիզ լա շէյ հիւքմիւնտէ սինիզ,
Վէ իշինիզ հիչ նէվ՛ինտէն տիր.
Սիզի ինթիխապ էտէն՝ մէքրուհ տըր:
25 Շիմալտան ֊դէբէ֊ զուհուր էթտիրտիմ, կէլէճէք տիր,
՝Շարգտան իսմիմի չաղըրաճագ տըր.
Վէ չէօմլէքճինին՝ պալչըղը չիյնէտիյի կիպի,
֊Պէյլէրի չամուր կիպի այագ ալթընա ալաճագ տըր:
26 ՝Իպթիտատէն քիմ խապէր վէրտի քի պիլէլիմ,
Վէ գատիմտէն ֊է՞ֆ ֆ֊ֆէբ ՛էբ֊ քի՝ Տօղրու տըր՝ տէյէլիմ.
Խապէր վէրէն եօգ, պիլտիրէն տէ եօգ,
Սէօզլէրինիզի տինկլէյէն տախի եօգ տըր:
27 ֊Իպթիտատէ ֊Սիօնա՝Իշթէ, իշթէ անլէր՝ ֊է֊ֆ.
Վէ Երուսաղէմէ միւժտէճի կէօնտէրտիմ:
28 ՝Վէ պագտըմ վէ ատէմ եօգ իտի,
Վէ անլէրտէն հիչ միւսթէշար եօգ իտի, քի
Սիւ՛ալ էտէյիմ տէ ճէվապ վէրէ:
29 ֊Իշթէ ճիւմլէսի պաթըլ տըր, իշլէրի լա շէյ տիր.
Անլէրին տէօքմէ փութլարը րիւզկեար վէ պութլան տըր:

ՊԱՊ 42

Մէսիհին էվսաֆը ճելիլէսի։ 5 Ալլահըն անըն հագգընտա օլան վա՛տը։ 10 Բապպա պէրէքէթլէրի իչիւն համտ։ 17 Ալլահըն քէնտի գավմընը՝ իմանսըզլըգլարը իչիւն Թէվկիխ էթմէսի։

Իշթէ տէսթկիրի օլտրղըմ ֊գուլըմ,
Ճանըմընն ֋րազի օլտրղը միւնթէխապըմ.
֋Րուհըմը անըն իւգէրինէ գօտըմ,
Վէ թա՛իֆլէրէ հագգը ի՛լան էտէճէք տիր:
2 Պաղըրմայաճագ վէ նիտա էթմէյէճէք
Վէ սէտասընը մէյտանլարտա իշինթիրմէյէճէք տիր:
3 Էզիլմիշ գամըշը գըրմայաճագ
Վէ թիւթէն ֆիլիլի սէօնտիւրմէյէճէք.
Հագգը հագիգաթլէ մէյտանա չրգարաճագ տըր:
4 Հագգը զէմինտէ սապիթ էտինճէյէ գատար,
Զա՛իֆլէնմէյէճէք վէ ֆիւթուր կէթիրմէյէճէք.
֋Վէ ատալար անըն շէրի՛աթընա մունթազըր օլաճագլար:
5 ֋Սէմավաթը խալգ էտիպ անլէրի եայան,
֋Մահսուլաթըյլէ զէմինի սէրէն,
Անըն իւզէրինտէ օլան խալգա նէֆէս,
Վէ ֋անտէ հարէքէթ էտինլէրէ րուհ վէրէն
ՐԱՊՊ Ալլահ պէօյլէ պույուրըր.
6 ֋Պէն Եհովա սէնի ՛ատալէթլէ չաղըրտըմ,
Վէ էլինտէն թութուպ՝ սէնի հրֆզ էտէճէյիմ,
֋Վէ սէնի գավմա ՛ահտ,
֋Թա՛իֆէլէրէ նուր օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ.
7 ֋Քի քէօրլէրին կէօզլէրինի աչասըն,
֋Մահպուսլարը հապսխանէտէն,
Վէ ֋զուլմէթտէ օթուրանլարը զընտանտան չրգարասըն:
8 Պէն Եհովա իմ, իսմիմ պու տըր.
Վէ ՛իզզէթիմի ղայրիյէ,
Վէ պանա վաճիպ օլան համտը փութլարա վէրմէմ:
9 Եվվէլքի շէյլէր իշթէ վագը՛ օլտու,
Վէ եէնի շէյլէրի պէն պէյան էտէճէյիմ.
Անլէր տահա վուգու՛ա կէլմէզտէն էվվէլ սիզէ պիլտիրէճէյիմ:
10 ֋Էյ տէնիզէ էնէնլէր վէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի,
Ատալար վէ անլէրին սէքէնէսի,
֋ՐԱՊՊԱ եէնի իլահի օգույընըզ.
Անըն մէտհինի զէմինին միւնթէհասընտան ֋է֊ֆէ֊ֆ֊ֆէ֊ֆ:
11 Պէրրիյէ վէ անըն շէհրլէրի,
Կեդարըն սաքին օլտրղը օպալար ֋է֊ գալտըրսընլար.
Գայալարտա օթուրանլար թէրէննիւմ էթսինլէր,
Տաղ պաշլարընտան կիվպանք չէքսինլէր:
12 ՐԱՊՊԸ թէմճիտ էթսինլէր,
Վէ անըն համտընը ատալարտա հիքեայէ էթսինլէր:
13 ՐԱՊՊ գահրէման կիպի չրգաճագ,
Մուհարիպ կիպի ղայրէթինի ույանտըրաճագ տըր.
Նիտա էտէճէք վէ ֋երիքսէք սէսլէ չաղըրաճագ,
Վէ տիւշմէնլէրինէ ղալիպ կէլէճէք տիր:
14 Գատիմտէն պէրու սիւքիւթ էթտիմ,
Սիւքիւթ տուրարագ քէնտիմի զապթ էթտիմ.
Շէֆֆէֆէ տօղուրմագտա օլան գարը կիպի պաղըրաճաղըմ.
Խարապ էտիպ պիրտէն եուտաճաղըմ:

ʾ Պ. 45. 21։
ֆ Պ. 42. 9։ 44. 7, 8։ 45. 3։ Յովհ. 13. 19։
ֆ Երեմ. 10. 5։
֊ Մէզ. 115. 8։ Պ. 44. 9։ 1Կոր. 8. 4։
֋ Եզր. 1. 2։
֋ Այ. 2։
֋ Պ. 43. 9։
֊ Այ. 4։
֊ Պ. 40. 9։
֋ Պ. 63. 5։
֊ Այ. 24։ ——
֊ Պ. 43. 10։ 49. 3, 6։ 52. 13։ 53. 11։ Մատթ. 12. 18-20։ Փիլ. 2. 7։
֋ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Եփես. 1. 6։
֋ Պ. 11. 2։ Յովհ. 3. 34։
֋ Թէք. 49. 10։
֋ Պ. 44. 24։ Ձաք. 12. 1։
֋ Մէզ. 136 6։
֋ Ա՛մալ. 17. 25։
֋ Պ. 43. 1։
֋ Պ. 49. 8։
֋ Պ. 49. 6։ Ղուկ. 2. 31։ Ա՛մալ. 13. 47։
֋ Պ. 35. 5։
֋ Պ. 61. 1։ Ղուկ. 4. 18, 19։ 2Տիմ. 2. 26։ Իակր. 2. 14, 15։
֋ Պ. 9. 2։
֋ Պ. 48. 11։
֋ Մէզ. 107. 23։
֋ Մէզ. 33. 3։ 40. 3։ 98. 1։
֋ Պ 31 4։

Digitized by Google

15 Տաղլարը վէ պայըրլարը խարապ էտէճէյիմ,
վէ անլէրին պիւթիւն օթունը գուրուտաճաղըմ,
վէ ըրմագլարը գարայա տէօնտէրիպ,
կէօլլէրի գուրուտաճաղըմ։
16 Վէ քէօրլէրի պիլմէտիքլէրի եօլտա կէզտիրէճէյիմ,
Անլէրի պիլմէտիքլէրի թարիգլէրտէն կէօթիւրէճէյիմ.
Էօնլէրինտէ գարանլըղը այտընլըգ, վէ էյրի եէրլէրի
տիւզ էտէճէյիմ.
Անլէր իչիւն պու շէյլէրի իճրա էտէճէյիմ, վէ ան-
լէրի թէրք էթմէյէճէյիմ։
17 Օյմա փութլարա թէվէքքիվ էտէնլէր,
վէ տէօքմէ փութլարա՝ Սիզ իլահլարըմըզ սընըզ՝
տէյէնլէր՝
Կէրի չէքիլիպ խէճիլ օլաճագլար։
18 Էյ սաղըրլար, իշիտինիզ,
վէ, էյ քէօրլէր, պագընըզ քի կէօրէսինիզ։
19 Գուլըմտան մա՛տա քէօր,
վէ կէօնտէրտիյիմ էլչիմ կիպի սաղըր քի՛մ տիր.
Քէնտինի Աւետ թէսլիմ էտէն կիպի քէօր,
վէ ՐԱՊՊԸՆ գուլու կիպի քէօր քի՛մ տիր։
20 Զօգ շէյլէր կէօրիւրսիւն, ՚լաքին տիգգաթ էթմէզսին,
Գուլագլարըն աչըգ տըր, լաքին իշիթմէզսին։
21 ՐԱՊՊ քէնտի ՚ատաւէթինտէն տօլայը ...ռազի
օլտու,
Շէրի՛աթը մու՛ազզամ վէ մու՛ազզէզ էյլէտի։
22 Ամմա օ եաղմայա օղրամըշ վէ սօյուլմըշ պիր գավմ
տըր.
Ձիւմլէսի մաղարալարտա տուզաղա թուխուլտըլար,
վէ հապսխանէլէրտէ հրֆզ օլունտըլար.
Անլէր եաղմա իչիւն օլտըլար, վէ գուրթարան եօգ տըր.
Սօյուլտըլար, վէ՝ կէրի վէր՝ տէյէն եօգ տըր։
23 Սիզտէն պունա գուլագ վէրէճէք,
կէչէճէք զէման իչիւն տիգգաթլէ տինկլէյէճէք քի՛մ
տիր։
24 Յակոբը սօյուլմաղա,
վէ Իսրայէլի եաղմաճըլարա քի՛մ թէսլիմ էթտի.
՚Ալէյհինտէ կիւնահ էթտիյիմիզ,
Թարիգլէրինտէ եիւրիւմէք իսթէմէտիքլէրի,
վէ շէրի՛աթընա իթա՛աթ էթմէտիքլէրի ՐԱՊՊ տէ-
յի՛լ մի։
25 Վէ անըն իւզէրինէ ղազապընըն հիտտէթինի
վէ մուհարէպէնին շիտտէթինի տէօքտիւ,
՚Վէ անը հէր թարաֆտան ալէվլէնտիրտի, ՚ֆագաթ
օ պիլմէտի.
Անը եագտը, ֆագաթ օ գալպինէ գօմատը։

ՊՍՊ 43

Բապպէն քէնտի վա՛տլարըյլէ գավմընը Թէսլիյէ, 9 վէ մի՛մին օլմայանլարը Թէվպիխ էթմէսի։ 14 Բաբելոն էաթէԹինի, 18 վէ անտէն քէնտի գավմընը խէլաս էտէճէյինի խապէր վէրմէսի։ 22 գավմընա Թա՛զիրի։

Վէ շիմտի, էյ Յակոբ, ՚սէնի խալգ էտէն,
վէ, էյ Իսրայէլ, ՚սէնի թէշքիլ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրըր.
Գօրգմա, ՚զիրա պէն սէնի ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյ-
լէտիմ.
՚Իսմինկլէ չաղըրտըմ, սէն պէնիմ սին։
2 ՚Սէն սուլարտան կէչտիյինտէ, ՚պէն սէնին իլէ օլա-
ճաղըմ,
վէ ըրմագլարտան ...սէնի իսթիլա էթմէյէ-
ճէքլէր.
՚Աթէշ իչինտէն եիւրիւտիյինտէ եանմայաճագսըն,
վէ ալէվ սէնի եագմայաճագ տըր։
3 Զիրա պէն Ալլահրնկ ՐԱՊՊ,
Գուտտուս ը Իսրայէլ, սէնին Խէլասքեարըն իմ.
՚Սէնին իչիւն ֆիտիյէ օլարագ Մըսըր,
Սէնին իչիւն պէտէլ օլարագ Հապէշ իլէ Սաբայը վէր-
տիմ։
4 ՚Ինտիմտէ գըյմէթլի օլտըղրնկտան,
՚Իզզէթ պուլտրն վէ պէն սէնի սէվտիմ,
վէ սէնին իչիւն պէտէլ օլարագ ատէմ,
վէ սէնին ճանըն իչիւն պէտէլ օլարագ միլլէթլէր վէ-
րէճէյիմ։
5 ՚Գօրգմա, զիրա պէն սէնին իլէ իմ,
Նէսլինկի շարգտան կէթիրէճէյիմ,
վէ սէնի ղարպտան թօփլայաճաղըմ։
6 Շիմալէ՝ վէր, վէ ճէնուպէ՝ Մէն՝ էթմէ՝ տէյէճէյիմ.
Օղուլլարըմը ուզագտան,
վէ գըզլարըմը զէմինին միւնթէհասընտան,
7 Եա՛նի ՚իսմիմլէ եատ օլունանլարըն ճիւմլէսինի,
՚՚Իզզէթիմ իչիւն խալգ էթտիյիմ,
՚Թէշքիլ վէ թէրթիպ էյլէտիյիմ քիմսէլէրի կէթիր։
8 ՚Կէօզլէրի օլուպ տա քէօր օլան գավմը,
Գուլագլարը օլուպ տա սաղըր օլանը չըգարընըզ։
9 Ձիւմլէ միլլէթլէր պիր եէրէ ճէմ՚ օլսուն,
վէ իւմմէթլէր թէճէմմիւ՚ էյլէսին,
՚Անլէրտէն քի՛մ պունու հիքեայէ էտէ պիլիր,
վէ էվվէլքի շէյլէրի պիզէ պիլտիրէ պիլիր.
Շահիտլէրինի կէթիրսինլէր, քի ...թաստիգ
էթտիրէլէր,
Պ...ր տախի տինկլէյիպ՝ հագգ տըր՝ տէսինլէր։
10 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,

ե Մէզ. 97. 7։ Պ. 1. 29։ 44. 11։ 45. 16։
զ Պ. 43. 8։ Եզեկ. 12. 2։ Պաղ Ցովհ. 9. 39, 41։
է Պաղ Բօմ. 2. 21։
ը Պաղ 4 Մխլ. 25. 9։
թ Ղուս. 7. 9։
ժ Այ. 7։ [24։
ի Այ. 21։ Պ. 44. 2, 21,
ձ Պ. 44. 6։
ղ Պ. 42. 6։ 45. 4։
ծ Մէզ. 66. 12։ 91. 3, վէ պայրլ։
կ Թէս. 31. 6, 8։

ա Դան. 3. 25, 27։
բ Լմս. 11. 8։ 21. 18։
գ Պ. 41. 10, 14։ 44. 2։ Երեմ. 30. 10, 11։ 46. 27, 28։
դ Պ. 63. 19։ Յակ 2. 7։
ե Մէզ. 100. 3։ Պ 29. 23։ 2 Կոր. 5. 17։ Եփես. 2. 10։
զ Այ. 1։
է Պ. 6. 9։ 42. 19։ Եզեկ. 12. 2։
ը Պ. 41. 21, 22, 26։

Digitized by Google

[1]Սիզ վէ [2]ինթիխապ էթտիյիմ գուլըմ շահիտլէրիմ սինիզ,
Թա քի պիլիպ պանա ինանասընըզ,
Վէ անկլայասընըզ քի պէն իմ,
[3]Պէնտէն էվվէլ Իլահ վիւճուտէ կէլմէտի,
Վէ պէնտէն սօնրա օլմայաճագ տըր:
11 [4]Պէն, հէման պէն Եհովա իմ,
Վէ պէնտէն զայրի խէլասքեար եօգ տըր:
12 Պէն սէօյլէտիմ վէ խէլաս էթտիմ վէ պիլտիրտիմ.
Սիզտէ [5]ղարիպ էլահ եօգ իտի.
[6]Սիզ տախի շահիտլէրիմ սինիզ, քի Ալլահ պէն իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
13 [7]Իպթիտատէն պէն Օ իմ,
Վէ էլիմտէն գուրթարան եօգ տըր.
Պէն իշլէրիմ, վէ քի՞մ [8]մէն՝ էտէ պիլիր:
14 Սիզին Վէլինիզ, Գուտտուս ը Իսրայէլ օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Սիզին սէպէպինիզտէն Բաբելոնա կէօնտէրիպ,
Ֆիրարիլէրին ճիւմլէսինի,
Վէ Քաղդէալըրը՝ թէրէննիւմ էթտիքլէրի սէֆինէլէրլէ էնտիրիրիմ:
15 Գուտտուսընըզ օլան Եհովա,
Վէ Իսրայէլին խալիգի օլան Մէլիյինիզ պէն իմ:
16 [9]Տէնիզտէ եօլ,
Վէ [10]գուվվէթլի սուլարտա կէչիտ աչան,
17 [11]Արապա վէ աթ, [12]ասքէր վէ գուվվէթ չըգարան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
(Անլէր պիրլիգտէ եաթաճագլար վէ գալգմայաճագլար.
Կէչտիլէր, ֆիթիլ կիպի սէօնտիւլէր.)
18 [13]Եվվէլգի շէյլէրի թէզէքքիւր էթմէյինիզ,
Վէ գատիմ շէյլէրի թէֆէքքիւր էյլէմէյինիզ:
19 Իշթէ պէն [14]եէնի պիր շէյ եափաճաղըմ,
Օ շիմտի զուհուր էտէր.
Անը պիլմէյէճէք մի սինիզ
Պէն պէրրիյէտէ պիլէ եօլ,
[15]Պէեապանտա ըրմագլար աչաճաղըմ:
20 Սահրա հայվանլարը,
Չագալլար վէ տէվէ գուշլարը պէնի թէմճիտ էտէճէքլէր.
Չիրա գավմըմա, միւնթէխապլարըմա իչիրմէք իչիւն [16]պէրրիյէտէ սուլար
Պէեապանտա ըրմագլար իհսան էտէճէյիմ:
21 [17]Պու գավմը պէն քէնտիմ իչիւն խալգ էյլէտիմ.
Անլէր համտըմը ի՛լան էտէճէքլէր:
22 Լաքին սէն, էյ Յակոբ, պանա տու՛ա էթմէտին,
Ֆագաթ սէն, էյ Իսրայէլ, [18]պէնտէն պիզար օլտըն:
23 [19]Պանա մուհրագալարըդ իչիւն գօյունլար կէթիրմէտին,
Վէ զէպիհէլէրինկլէ պէնի թէմճիտ էթմէտին.
Թագտիմէ իչիւն սէնի թա՛ճիզ էյլէմէտիմ,
Վէ քիւնլիւք իչիւն սէնի պիզար էթմէտիմ:
24 Պէնիմ իչիւն ագչէ իլէ խօշ րա՛հալը գամըշ ալմատըն,
Վէ գուրպանլարըդկըն եաղըյլէ պէնի տօյուրմատըն.
Անճագ պէնի կիւնահլարըդկլէ թա՛ճիզ էթտին,
Ֆըսգլարըդկլէ [20]պէնի պիզար էյլէտին:
25 [21]Իսեանլարըդկը [22]քէնտիմ իչիւն մահվ էտէն,
[23]Վէ կիւնահլարըդկը խաթրա կէթիրմէյէն պէն իմ,
Անճագ պէն իմ:
26 Պանա իխթար էյլէ, պիրլիգտէ մուհաքէմէյէ կիտէլիմ.
Հիքեայէ էյլէ, քի թէպրիյէ օլունասըն:
27 Իլք փէտէրինկ կիւնահ իշլէտի,
Վէ մու՛ալլիմլէրինկ պանա գարշը [24]իսեան էթտիլէր:
28 [25]Պէն տախի մագտիսին ըէ՛իսլէրինի մուրտար [26]՛ատտ էթտիմ,
[27]Վէ Յակոբը լա՛նէթէ,
Վէ Իսրայէլի ըէզալէթէ թէսլիմ էյլէտիմ:

ՊԱՊ 44

Ալլահըն քէնտի վա՛տլարըյլէ գավմա Քէսէյլի վէրմէսի. 7 վուճվուէրէաճկլին պաճըլ օլտըղընը պէյան, 21 վէ իհսան էյլէտիյի խէլաս իլէ քէնտի գուտրէմի սէպէպինտէն ճամտ էճմէյի գավմընա էմր էյլէմէսի:

[1]Վէ շիմտի տինկլէ, [2]էյ գուլըմ Յակոբ,
Վէ սէն, էյ միւնթէխապըմ Իսրայէլ:
2 Սէնի խալգ էտէն վէ [3]րահմտա թէշքիլ էյլէյէն
Սանա եարտըմ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Էյ գուլըմ Յակոբ,
Վէ սէն, էյ միւնթէխապըմ [4]Յեսուրուն, գօրգմա.
3 Չիրա [5]սուսամըշլար իւզէրինէ սուլար,
Վէ գուրագ եէր իւզէրինէ սէյլլէր տէօքէճէյիմ.
Սէնին զիւրրիյէթիին իւզէրինէ Րուհըմը,
Վէ նէսլին իւզէրինէ պէրէքէթիմի տէօքէճէյիմ:
4 Վէ անլէր օթլար արասընտա,
Սու ագընթըլարը եանընտա սէօյիւտլէր կիպի պիթէճէքլէր:
5 Պիրի՝ Պէն ՐԱՊՊԸՆ ըմ՝ տէյէճէք,
Տիկէրի [6]էնոսէ Յակոբըն իսմիյլէ թէսմիյէ էտէճէք.
Պիր պաշգասը տա քէնտի էլիյլէ՝ Պէն ՐԱՊՊԸՆ ը՛՝ տէյիւ եազաճագ,
Վէ Իսրայէլին իսմիյլէ լագապլանաճագ տըր:
6 Իսրայէլին Մէլիյի ՐԱՊՊ,

[1] Պ. 44. 8։
[2] Պ. 42. 1։ 55. 4։
[3] Պ. 41. 4։ 44. 6։
[4] Պ. 45. 21։ Ովս. 13. 4։
[5] Թէս. 32. 16։ Մէգ. 81. 9։
[6] Պ. 44. 8։ Այ. 10։
[7] Մէգ. 90. 2։ Յովհ. 8. 58։
[8] Յար. 9. 12։ Պ. 14. 27։ Խաբ. 14. 16, 22։ Մէգ. 77. 19։ Պ. 51. 10։
[9] Յհս. 3. 13, 16։
[10] Խաբ. 14. 4-9, 25։
[11] Երեմ. 16. 14։ 23. 7։
[12] 2Կոր. 5. 17։ Վաւ. 21. 5։
[13] Խաբ. 17. 6։ Ա՛տ. 20. 11։ Թէս. 8. 16։ Մէգ. 78. 16։ Պ. 35. 6։ 41. 18։
[14] Պ. 43. 21։
[15] Մէգ. 102. 18։ Այ. 1, 7։ Դան. 1. 73, 74։ Եվհս. 1. 5, 6։
[16] Մաղ. 1. 13։
[17] Ամաս. 5. 25։
[18] Պ. 1. 14։ Մաղ. 2. 17։
[19] Պ. 44. 22։ 48. 9։ Երեմ. 50. 20։ Ա՛մաղ. 3. 19։
[20] Եզեկ. 36. 22, վլ. գայրի։
[21] Պ. 1. 18։ Եսեմ. 31. 34։
[22] Պ. 47. 6։ Մէթս. 2. 2, 6, 7։
[23] Մէգ. 79. 4։ Երեմ. 24. 9։ Դան. 9. 11։ Զաք. 8. 13։
[24] Այ. 21։ Պ. 41. 8։ 43. 1։ Երեմ. 30. 10։ 46. 27, 28։
[25] Պ. 43. 1, 7։
[26] Թէս. 32. 15։
[27] Պ. 35. 7։ Յովէլ. 2. 28։ Յովհ. 7. 38։ Ա՛մաղ. 2. 18։

Digitized by Google

Վէ անոնց Վէլիսի օլան ՏՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պուլուրըը.
Էվվէլ պէն իմ, ախըը պէն իմ,
Վէ պէնտէն ղայրի Իլահ եօգ տըը.
7 Վէ գատիմ գավմը սապիթ գըլտըղըմտան պէրու,
Պէնիմ կիպի քիմ նիտա էտիպ հիքեայէ էտէ պիլիր,
Վէ պէնիմ իչիւն անը թէրթիպ էտէ պիլիր.
Վուգու՝ պուլաճագ վէ կէլէճէք շէյլէրի հիքեայէ էթսինլէր:
8 Խավֆ ու խէշեէթ էթմէյինիզ.
Պէն սանա օլ վագըթտան պիլտիրիպ հիքեայէ էթմէտիմ մի.
Սիզ տախի շահիտլէրիմ սինիզ.
Պէնտէն ղայրի Իլահ վա՞ր մը.
Գայա տախի եօգ տըը. պէն ուէրէ պիլմէմ:
9 Փութ եափանլարըն ճիւմլէսի տէ պաթըլ տըը,
Վէ անլէրին ի՛թիպար էթտիքլէրի շէյլէրին ֆա՛իտէսի եօգ տըը,
Վէ շահիտլէրի քէնտիլէրի տիր.
Կէօրմէզլէր վէ ակլամազլար, քի խէճիլ օլալար:
10 Ֆա՛իտէսի օլմայան իլահ եափան
Վէ փութ տէօքէն քիմ տիր:
11 Իշթէ անըն րէֆիգլէրինին ճիւմլէսի խէճիլ օլաճագլար,
Սէն՛աթքեարլար տախի պէշէր տիր.
Ճիւմլէսի թէճէմմիւ՛ էտիպ տուրսունլար
Գօրգուպ պիրլիքտէ խէճիլ օլաճագլար:
12 Տէմիրճի քէօմիւր ուէրէտէ պիր պալթա եափար,
Վէ չէքիճլէրլէ անա շէքլ վէրիր,
Վէ անը գօլլարընըն գուվվէթիյլէ իշլէր.
Աճըգտըղընտա թագաթը քէսիլիր.
Սու իչմէտիյինտէն պայըլըր:
13 Տօղրամաճը չըրփը չէքիպ գալէմլէ նիշան էտէր,
Անը տէմիր գալէմլէրլէ իշլէր,
Վէ իւզէրինտէ փէրկէլլէ չըզկը չըզար.
Վէ խանէտէ տուրմագ իւզրէ
Անը ինսան սուրէթինտէ,
Ինսան ճէմալընտա եափար:
14 Քէնտիսի իչիւն էրզ աղաճլարը քէսէր,
Վէ փալամութ վէ մէշէ աղաճլարը ալըր,
Քէնտիսի իչիւն օրման աղաճլարընտան սէչէր.
Զամ աղաճը տիքէր վէ ուէ եաղմուր պէօյիւտիւր:
15 Վէ պունլար ատէմ իչիւն եագաճագ շէյ օլուր.
Վէ անլէրտէն ալըպ ըսընըր,
Հէմ եագըպ էքմէք փիշիրիր,
Հէմ տէ իլահ եափըպ անա սէճտէ գըլար.
Անը փութ եափըպ՝ անա ՚իպատէթ էտէր:
16 Անըն նըսճըյլէ աթէշ եագար,
Նըսճըյլէ էթ փիշիրիպ եէր,
Քէպապ փիշիրիր վէ տօյար,
Վէ ըսընարագ,
Նէ կիւզել ըսընտըմ վէ աթէշ կէօրտիւմ՝ տէր.
17 Վէ պագիյյէսինի իլահ,
Քէնտինէ օյմա փութ եափար.
Անա ՚իպատէթ վէ սէճտէ գըլար,
Վէ անա տու՛ա էտիպ՝ պէնի գուրթար,
Զիրա իլահըմ սէն սին՝ տէր:
18 Պիլմէզլէր վէ ֆէհմ էթմէզլէր.
Զիրա կէօզլէրի կէօրմէմէք իչիւն,
Եիւրէքլէրի տախի ակլամամագ իչիւն սըվանտըլար:
19 Վէ ֆիքրինէ կէթիրմէզ,
Վէ ՚իլմի վէ ֆէհմի եօգ տըը քի,
Պունուն նըսճըյլէ աթէշ եագտըմ,
Հէմ տէ անըն գօրլարը իւզէրինտէ էքմէք փիշիրտիմ
Քէպապ տախի փիշիրիպ եէտիմ,
Վէ պագիյյէսինի պիր մէքրուհ շէյ մի եափայըմ.
Աղաճ քիւթիւյիւնէ մի ՚իպատէթ էտէյիմ՝ տէյէ:
20 Քիւլ իլէ պէսլէնիյօր,
Ալտանմըշ գալպ անը սափտըրտը,
Վէ ճանընը գուրթարամազ,
Վէ՝ Սաղ էլիմտէ եալան եօղ մը՝ տէմէզ:
21 Էյ Յակոբ, վէ, էյ Իսրայէլ, պու շէյլէրի խաթրընա կէթիր,
Զիրա սէն գուլըմ սըն.
Սէնի պէն խալգ էյլէտիմ, սէն պէնիմ գուլըմ սըն.
Էյ Իսրայէլ, պէնիմ թարաֆըմտան ունուտուլմայաճագսըն:
22 ՚Իսեանլարընկը տիւման կիպի,
Վէ կիւնահլարընկը պուլութ կիպի մահվ էթտիմ.
Պանա րիւճու՛ էյլէ, զիրա սէնի ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտիմ:
23 Էյ սէմավաթ, թէրէննիւմ էտինիզ, զիրա ՏՐԱՊՊ եափտը.
Էյ զէմինէն տէրին եէրլէրի, կիւպանք չէքինիզ.
Էյ տաղլար վէ օրման վէ անտէ օլան հէր աղաճ,
Մէսէրրէթ սէտասըյլէ նիտա էյլէյինիզ.
Զիրա ՐԱՊՊ Յակոբը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտի,
Վէ Իսրայէլտէ մու՛ազզէզ օլտու:
24 Սէնին Վէլին վէ սէնի րահմտա թէշքիլ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
Հէր շէյի եափան ՐԱՊՊ պէն իմ.
Սէմավաթը պէն եալընըզ եայտըմ,

ե Այ. 24։ Պ 43 1,14։ զ Պ.41.4։ 48.12։ Վա 1. 8,17։ 22. 13։ է Պ. 41 4,22։ 45. 21։ ը Պ. 41. 22։ թ Պ. 43. 10,12։ ժ Թէս. 4. 35, 39։ 32. 39։ 1 Միւլ. 2. 2։ 2 Միւլ. 22. 32։ Պ. 45 5։ ի Պ. 41. 24,29։ [րի։ լ Մէզ. 115. 4. վէ ղայ- ի Երեմ. 10. 5։ Ամբ. 2. 18։ խ Մէզ. 97. 7։ Պ. 1. 29։ 42. 17։ 45. 16։ ծ Պ.40.19։ 41.6։Երեմ. 10. 3, վէ ղայրի։ կ Պ. 45. 20։ հ 2Սէլ. 2. 11։ ձ Պ. 46. 8։ ղ Ովս.4.12։ Բամ. 1.21։ 2Սէլ. 2. 11։ մ Այ. 1,2։ յ Պ. 43. 25։ ն Պ.43.1։ 48.20։1Կոր. 6.20։1Պետ.1.18,19։ շ Մէզ. 69. 34։ 96.11, 12։ Պ.42.10։ 49.13։ Երեմ. 51. 48։ Վահ. 18. 20։ ո Պ. 43. 14։ Այ. 6։ չ Պ. 43. 1։ պ Յոբ. 9. 8։ Մէզ.104. 2։ Պ. 40. 22։ 42. 5։ 45. 12։ 51. 13։

Digitized by Google

Զէմինի քէնտի գուտրէթիմլէ սէրտիմ։
25 Եալանճըլարըն նիշանլարընը պէն պօշա չըգարըրըմ,
Վէ սիհրպազլարը ՚ագլտան մահրում էտէրիմ,
Հիքմէթ սահիպլէրինի կէրի տէօնտէրիրիմ,
Վէ անլէրին ՚իլմինի համագաթա թահվիլ էտէրիմ։
26 Քէնտի գուլըմընը քէլամընը սապիթ գըլարըմ,
Վէ էչիլէրիմին թէտպիրինի ֆի՚իլէ կէթիրիրիմ.
Երուսաղէմ հագգընտա՝ Մէսքիւն օլաճագ տըր,
Վէ Յուդա շէհրլէրի հագգընտա՝ Պինա օլունաճագլար,
Վէ անըն խարապ օլան եէրլէրինի թա՚միր էտէճէյիմ՝
տէյէն պէն էմ։
27 Տէրեայա՝ Գուրու օլ,
Վէ սէնին ըրմագլարընը գուրուտաճաղըմ՝ տէյէն,
28 Վէ Կիւրոս հագգընտա՝ Զօպանըմ տըր,
Վէ պիւթիւն միւրատըմը եէրինէ կէթիրէճէք տիր՝ տէյէն,
Վէ Երուսաղէմէ՝ Պինա օլունաճագսըն,
Վէ հէյքէլէ՝ Թէմէլլէրիկ պրագըլաճագ տըր՝ տէյէն պէն էմ։

ՊԱՊ 45

Գավմը իչիւն Ալլահընն Կրւրոսա օլան վա՚տլարը. 5 հէր շէյէ գատիր օլտըընտան քէնտինէ իման՚ան Թալէպ, 20 վէ ճիւմլէյին Թէվպէյէ տա՚վէթ էյլէմէսի։ 23 ճիւմլէնին տասիւ անա իման՚ան էտիճէյի։

Ռ ՊԱՊ քէնտի մէսիհինէ,
Եա՚նի անա միլլէթլէրի միւթի՚ գըլմագ,
Վէ մէլիքլէրին պէլինի կէվշէթմէք,
Վէ գափուլարըն գափանմամասը իչիւն՝
Անըն էօնիւնտէն գափու գանատլարընը աչմագ իւզրէ
Անըն Եսաղ էլինտէն Թուրթում՝ պէռէյէ կիւրոսա պէօյլէ պույուրըր
2 Պէն սէնին էօնիւնճէ կիտէճէյիմ,
Վէ ՚արըզալը եէրլէրի տիւզէլտէճէյիմ.
Պագըր գափուլար գըրաճաղըմ,
Վէ տէմիր սիւրկիւլէր փարչէյէճէյիմ։
3 Վէ սանա գարանլըգտա պուլունան խազինէլէր,
Վէ կիզլի տէֆինէլէր վէրէճէյիմ,
Թա քի պէռէ ՚իսմինկլէ չաղըրան՝ պէն Իսրայէլին Ալլահը Եհովա իտիյիմի պիլէսին։
4 Գուլըմ Յակոբ
Վէ միւնթէխապըմ Իսրայէլ իչիւն,
Սէն պէնի պիլմէզ իքէն սէնի իսմինկլէ չաղըրտըմ,
Վէ սանա լագապ վէրտիմ։
5 ՐԱՊ պէն իմ, վէ ՚ղայրի եօգ տըր.
Պէնտէն ղայրի Իլահ եօգ տըր.
Սէն պէնի պիլմէզ իքէն ՚պէն սէնի գուշաթտըմ.
6 Թա քի շարգտա վէ ղարպտա օլանլար
Պէնտէն ղայրի օլմատըղընը պիլէյէր.
ՐԱՊ պէն իմ, վէ ղայրի եօգ տըր։
7 Նուրու վիճուտէ կէթիրէն վէ զուլմէթի խալգ էտէն,
Սէլամէթի եափան վէ ՚պէլիյէյի խալգ էյլէյէն,
Պունլարընն ճիմլէսինի եափան ՐԱՊ պէն իմ։
8 ՚Էյ սէմավաթ, եօգարրտան տամլատընըզ,
Վէ պուլութլար սալահ եաղտրրսընլար.
Զէմին աչըլըպ խէլաս մէյվէսի վէրսին,
Վէ պիրլիքտէ սալահ հուսուլէ կէթիրսին.
Պունլարը պէն ՐԱՊ խալգ էյլէտիմ։
9 Վայ ՚քէնտի Խալիգի իլէ նիզա՚ էտինէ,
Քէռէ՚է զէմինին քիրէմիթ փարչալարը արասընտա պիր քիրէմիթ փարչասը տըր.
ՀՊալչըգ քէնտիսինի թէշքիլ էտինէ՝ Նէ՞ եափըյօրսըն,
Եախօտ սէնին եափտրղընն շէյ «էռէ հաֆէլէ»՝ էլի եօգ տըր՝ տէյէ պիլիր մի։
10 Վայ փէտէրինէ՝ Նէ՞ թէվլիտ էյլէտին,
Վէ վալիտէսինէ՝ Նէ՞ տօղուրտըն՝ տէյէնէ։
11 Գուտտուս ը Իսրայէլ վէ անըն Խալիգի օլան ՐԱՊ պէօյլէ պույուրըր.
Կէլէճէք շէյլէր հագգընտա պէնտէն սի՚ալ էտինիզ.
ՅՕղուլլարըմ հագգընտա վէ ՚էլլէրիմին իշի հագգընտա պանա էմր էտինիզ։
12 ՚Զէմինի պէն եափտրմ,
Վէ ՚անըն իւզէրինտէ ինսան խալգ էյլէտիմ.
Սէմավաթը պէնիմ էլլէրիմ եայտը,
Վէ ՚անըն ճինուտրընըն քեաֆֆէսինէ էմր էյլէտիմ։
13 ՚Պէն անը ՚ատալէթլէ զուհուրա կէթիրտիմ,
Վէ անըն եօլլարընըն ճիմլէսինի տիւզէլտէճէյիմ.
ՀՇէհրիմի օ պինա էտէճէք,
Վէ մէնֆիլէրիմի կէրի կէօնտէրէճէք,
ՀՊէտէլ վէ իւճրէթ ալմայաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
14 ՐԱՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՀՄըսրընն էմէյի,
Վէ Քուշլըլար իլէ ուզուն պօյլու Սաբալըլարըն թիճարէթի
Սանա կէչիպ սէնին օլաճագ տըր.
Անլէր սանա միւթի՚ օլուպ,
ՀՁէնճիրլէրլէ սանա կէչէճէքլէր,

ը *Երեմ.* 50. 36։
ժ *Պ.* 47. 13։
ի 1*Կոր.* 1. 20։
լ *Զաք.* 1. 6։
խ *Պաղ Երեմ.* 50. 38։ 51. 32, 36։
ծ 2 *Թէվ.* 36. 22, 23։ *Եզր.* 1. 1, *վէ ղայրի*։ *Պ.* 45. 13։
կ *Պ.* 41. 2։ *Դան.* 5. 30։
հ *Պ.* 41. 13։
ձ *Պ.* 40. 4։
ղ *Մէզ.* 107. 16։
ճ *Խուր.* 33. 12, 17։ *Պ.* 43. 1։ 49. 1։
մ *Պ.* 41. 23։
յ *Պ.* 44. 1։
ն 1*Մաք.* 4. 5։
շ *Թէս.* 4. 35, 39։ 32. 39։ *Պ.* 44. 8։ 46. 9։
ո *Ալ.* 14, 18, 21, 22։
չ *Մէզ.* 13. 32, 39։
պ *Մէզ.* 102. 15։ *Պ.* 37. 20։ *Մալ.* 1. 11։
ջ *Ամով.* 3. 6։
ռ *Մէզ.* 72. 3։ 85. 11։
ս *Պ.* 64. 8։
վ *Պ.* 29. 16։ *Երեմ.* 18. 6։ *Բամ.* 9. 20։
տ *Երեմ.* 31. 9։
ր *Պ.* 29. 23։
ց *Պ.* 42. 5։ *Երեմ.* 27. 5։ *Թէք.* 1. 26, 27։
ւ *Թէք.* 2. 1։
փ *Պ.* 41. 2։
ք 2 *Թէվ.* 36. 22, 23։ *Եզր.* 1. 1, *վէ ղայրի*։ *Պ.* 44. 28։
օ *Պ.* 52. 3։ *Պաղ Բամ* 3. 24։
ֆ *Մէզ.* 68. 31։ 72. 10, 11։ *Պ.* 49. 23։ 60. 9, 10, 14, 16։ *Զաք.* 8. 22, 23։
և *Մէզ.* 149. 8։

Digitized by Google

Վէ սանա ’արզը ’ուպուտիյէթ էտիպ,
Սանա ըէճա էտէճէքլէր.
Ալլահ եալընըզ սէնտէ տիր,
Վէ ղայրի պիր Իլահ եօգ տըր՝ ահեէճէէր:
15 Էյ Իսրայէլին Ալլահը Խէլասքեար,
Հագիգաթէն սէն քէնտինկի խաֆի թուրթան Ալլահ սընն:
16 Անլէրին ճիումլէսի ուրթանըպ խէճիլ օլաճագլար.
Փուրթ եափանլար պիրլիքտէ ըէզալէթլէ կիտէճէքլէր:
17 Լաէր Իսրայել ՐԱՊՊԸՆ ’ամընդյլէ էպէտի խէլասլէ խէլաս պուլաճագ,
Սիզ էպէտէն ուրթանըպ խէճիլ օլմայաճագսընըզ:
18 Զիրա սէմավաթը խալգ էտէն ՐԱՊՊ,
Զէմինի թէշքիլ էտէն,
Անը եափրպ սապիթ էյլէյէն,
Անը պօշընա խալգ էթմէյիպ,
Սէքէնէ իչին թէշքիլ էտէն Ալլահ պէօյլէ պույուրըր.
ՐԱՊՊ պէն իմ, վէ ղայրի եօգ տըր:
19 Պէն կիզլիճէ եէրին գարանլըգ մահալընտա սէօյլէմէտիմ.
Յակոբըն նէսլինէ՝ Պէնի պիհուտէ եէրէ արայընըզ՝ տէմէտիմ.
Պէն ՐԱՊՊ հագգ սէօյլէրիմ,
Վէ տօղրու շէյլէր խապէր վէրիրիմ:
20 Էյ միլլէթլէրտէն գուրթուլանլար,
Թէճէմմիւ՝ էտիպ կէլինիզ, պիրլիքտէ եագլաշընըզ.
Փուրթլարընըն օտունընը թաշընյանլար,
Վէ խէլաս էթմէյէ գատիր օլմայան իլահա տու՛ա էյլէյինլէր
Պիր շէյ պիլմէզլէր:
21 Խապէր վէրինիզ վէ եագլաշտրրընըզ,
Հէմ տախի պիրլիքտէ միւշավէրէ էյլէսինլէր.
Պունու գատիմտէն քիմ պիլտիրտի.
Օ զէմանտան քիմ հիքեայէ էթտի.
Պէն ՐԱՊՊ տէյիլ մի, պէնտէն ղայրի Ալլահ եօգ տըր.
Պէնտէն ղայրի հագգ Ալլահ վէ Խէլասքեար եօգ տըր:
22 Էյ զէմինին միւնթէհասընըն քեաֆֆէսի,
Պանա թէվէճճիւհ էտինիզ վէ խէլաս պուլուրսընըզ.
Զիրա Ալլահ պէն իմ, վէ ղայրի եօգ տըր:
23 Քէնտիմ իլէ եէմին էթտիմ,
Աղզըմտան սատըգ քէլամ սիւտուր էթտի վէ կէրի տէօնմէզ,
Քի հէր տիզ պանա չէօքէճէք,
Վէ հէր տիլ եէմին էտէճէք տիր:
24 Տէնիլէճէք տիր քի՝ Սալահ ու գուվվէթիմ անճագ ՐԱՊՊՏԱ տըր.
Ահեէրէ անա կէլէճէքլէր.
Վէ ընընն ’ալէյհինէ ղազապլանանլար խէճիլ օլաճագլար:
25 Պիւթիւն Իսրայէլ նէսլի
ՐԱՊՊՏԱ սալահ պուլուպ իֆթիխար էտէճէք տիր:

ՊԱՊ 46

Բաբելոն փութլարընա հագարէթ էտիլէճէյի: 3 Ալլահըն էպէտէն քէնտի գավմընը Թէրք էթմէյէճէյի: 5 Փութլարըն Ալլահա պէնգէր օլամայաճագլարը: 8 Րապպէն քէնտի քէլամ վէ վա’ղլարընա սատըգ օլաղը:

Բէլ չէօքտու, Նաբաւ էյիլտի,
Անլէրին սուրէթլէրի հայվանլար վէ պէհայիմ իչիւն եէ- օլտըլար.
Թաշըտրղընըզ շէյլէր եիւքլէտիլմիշ տիր,
Եօրղուն հայվանա աղըրլըգ օլտու:
2 Անլէր էյիլիպ պիրլիքտէ չէօքտիվէր,
Եիւքիւ գուրթարամատլար,
Քէնտիլէրի տախի էսիր կիթտիլէր:
3 Էյ պէյթ ի Յակոբ,
Վէ, էյ պէյթ ի Իսրայէլին պիւթիւն պագիյյէսի,
Պաթնտան վէ րահմտան չրգալըտան պէրու եիւքլէնիպ թաշըտրղըմ քիմսէլէր,
Պէնի տինկէյինիզ.
4 Իխթիյարլըղընըզա գատար պէն Օ իմ,
Փիրլիյինիզէ գատար պէն Թաշըյաճաղըմ.
Պէն խալգ էթտիմ, վէ պէն թաշըյաճաղըմ.
Պէն կէօթիւրէճէյիմ վէ պէն խէլաս էտէճէյիմ:
5 Պէնի քիմ թէշպիհ էտէրսինիզ վէ միւսավի թուրթարսընըզ.
Պանա նէ շէպհ եափարսընըզ քի միւշապհ օլալըմ:
6 Քէսէտէն ալթուն պօշալտրրլար, վէ վէզնէ իլէ կիւմիւշ վէզն էտէրլէր.
Իւճրէթլէ գույումճը թուրթարլար, քի անընլէ պիր իլահ եափա.
Ահա ’իպատէթ էտէրլէր, պէլի, սէճտէ գրլարլար:
7 Անը օմուզ իւզէրինտէ գալտրրըպ կէօթիւրիւրլէր,
Վէ անը եէրինէ եէրլէշտիրիրլէր,
Վէ օ տուրուր վէ մահալընտան գրմըլտանմազ,
Վէ պիրի անա ֆէրեատ էթսէ, ճէվապ վէրէմէզ.
Մուզայագասընտա անը գուրթարամազ:
8 Պունու թէզէքքիւր էտինիզ վէ մէրտ օլունըզ,
Էյ ’ասըլար, խաթրա կէթիրինիզ:

Ղ 1Կոր. 14. 25։
ՠ Այ. 5։
ՠ Մէզ. 44. 24։ Պ. 8. 17։ 57. 17։
Ղ Պ. 44. 11։
ՠ Պ. 26. 4։ Այ. 25։ Բամ. 11. 26։
ՠ Պ. 42. 5։
ՠ Այ. 5։
ՠ Թէս. 30. 11։ Պ. 48. 16։
ՠ Մէզ. 19. 8։ 119. 137, 138։
ՠ Պ. 44. 17-19։ 46 7 48. 7։ Բամ. 1. 22, 23։
ՠ Պ. 41. 22։ 43. 9։ 44. 7։ 46. 10։ 48. 14։
ՠ Այ. 5, 14, 18։ Պ. 44 8։ 46. 9։ 48. 3, վէ ղայրի։
ՠ Մէզ. 22. 27։ 65. 5։
ՠ Թէք. 22. 16։ Ի կպր. 6. 13, 14։
ՠ Բամ. 14. 11։ Փիլ. 2. 10։
ՠ Թէք. 31. 53։ Թէս. 6. 13։ Մէզ. 63. 11։ Պ. 65. 16։ [30։
ՠ Երեմ. 23. 5։ 1Կոր. 1.
Ղ Պ. 41. 11։
ՠ Այ. 17։
ՠ 1Կոր. 1. 31։
——
ՠ Պ. 21. 9։ Երեմ. 50. 2։ 51. 44։
ՠ Երեմ. 10. 5։
ՠ Երեմ. 48. 7։
ՠ Խուր. 19. 4։ Թէս. 1. 31։ 32. 11։ Մէզ. 71. 6։ Պ. 63. 9։ [6։
ՠ Մէզ. 102. 27։ Մաղ. 3.
ՠ Մէզ. 48. 14։ 71. 18։
ՠ Պ. 40. 18, 25։
ՠ Պ. 40. 19։ 41. 6։ 44. 12, 19։ Երեմ. 10. 3։
ՠ Երեմ. 10. 5։
ՠ Պ. 45. 20։
ՠ Պ. 44. 19։ 47. 7։

Digitized by Google

9 ՙԳատիմտէն օլան էվվէլքի շէյլերի թէզէքքիւր է-
տինիզ.
Զիրա Ալլահ պէն իմ ՚վէ ղայրի եօգ տըր.
Ալլահ իմ, վէ պէնիմ նազիրիմ եօգ տըր։
10 Պէն ՚Նիհայէթի իպթիտատէն,
Վէ վուգու՛ա կէլմէյէնի գատիմտէն ի՛լան էտէրիմ.
ՙԹէտպիրիմ սապիթ օլաճագ,
Վէ պիլթիւն միւրատըմը եէրինէ կէթիրէճէյիմ՝ տէրիմ։
11 Պէն ՚շարգտան եըրթըճը գուշու,
Ուզագ եէրտէն ՚թէտպիրիմի եէրինէ կէթիրէճէք ա-
տէմի չաղըրըրըմ.
ՙՊէն սէօյլէտիմ, հէմ տէ վուգու՛ա կէթիրէճէյիմ.
Թէտպիր էյլէտիմ, հէմ տէ ֆի՛ֆլէ կէթիրէճէյիմ։
12 Էյ ՙսալահտան ուզագ օլան՛ինատճըլար, պէնի տինկ-
լէյինիզ։
13 ՚Սալահրմը եագլաշտըրտըմ,
Օ ուզագ օլմայաճագ,
Վէ խէլասըմ ՚կէնիքմէյէճէք տիր.
Վէ պանա ՚իզզէթէ սէպէպ օլան Իսրայէլ իչիւն
ՙՍիօնտա խէլաս գօյաճաղըմ։

ՊՍՊ 47

Բաբելոն վէ Քաղդէալըլարըն զուլմ, 7 վէ Ծէքէպպիւրլերի, 10 վէ ղուրուրլարը սէպէպլինտէն իւզէրլէրինէ կէլէճէք հիւքմ ի լահինին հիչ պիր վէճհլէ մէն՝ էտիլմէյէճէյի։

Էյ Բաբելոն պաքիրէ գըզը,
ՙԷն վէ ՚թօփրագ իւզէրինէ օթուր.
Էյ Քաղդէալըլար գըզը,
Եէրտէ թախթսըզ օթուր,
Զիրա արթըգ սանա նազիք վէ զարիֆ տէնիլմէյէ-
ճէք տիր։
2 ՚Տէյիրմէն թաշլարընը ալըպ ուն իյիւթ.
Նիգապըկը չըգար, էթէյինկի գալտըր.
Պալտըրընկը աչ, ըրմագլարտան կէչ։
3 ՚Իւրեանլըրընկ աչըլսըն,
՚Այպընկ տախի կէօրինսիւն.
ՙԻնթիգամ ալաճաղըմ,
Վէ քիմսէ իլէ սուլհ էթմէյէճէյիմ։
4 (ՙՎէլիմիզին իսմի *Եհովա Սաբաւովթ՚՚ տըր.
Օ Գուտտուս ը Իսրայէլ տիր։)
5 Էյ Քաղդէալըլար գըզը, սիւքիւթ էտիպ օթուր, գա-
րանլըղա կիր,
ՙԶիրա պիր տահա սանա մէմլէքէթլէր խաթունը տէ-
մէյէճէքլէր։
6 ՚Պէն գավմըմա հիտտէթլէնտիմ,
ՙՄիրասըմը նափաք ՚ատտ էթտիմ.
Վէ անլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ էթտիմ.
Սէն անլէրէ շէֆգաթ էթմէտին,
ՙԻխթիյարընն իւզէրինէ պօյունտըրըղընկը ղայէթլէ ա-
ղըրլաշտըրտըն.
7 Վէ՝ ՙԻլէլէպէտ խաթուն գալաճաղըմ՝ տէտին,
Շէօյլէ քի ՙպունու ֆիքրինկէ գօմատըն,
Վէ նէթիճէսինի խաթրա կէթիրմէտին։
8 ՚Վէ շիմտի պունու տինկլէ,
Էյ էնտիշէսիզ օթուրան էհլ ի զէվգ,
Սէն քի գալպինկտէ,
ՙՊէն իմ, վէ պէնտէն ղայրի եօգ տըր.
ՙՏուկ օթուրմայաճաղըմ,
Վէ էվլատսըզլըգ նէ տիր պիլմէյէճէյիմ՝ տէրսին։
9 Լաքին ՙպունլարըն իքիսի տէ, հէմ էվլատսըզլըգ հէմ
տէ տուլլըգ
ՙԱնսըզըն՝ պիր կիւնտէ սէնին իւզէրինէ կէլէճէք տիր.
ՙՍէն էֆսունլարընկն քէսրէթինտէ,
Վէ պիւյիւճիւլիւյինկիւն չօգլըղընտա իքէն,
Անլէր սէնին իւզէրինէ ճիմլէթէն կէլէճէքլէր։
10 Վէ սէն ՚քէնտի քէօթիւլիւյինկտէ էնտիշէսիզ պուլու-
նուպ,
՚Պէնի կէօրէն եօգ տըր՝ տէտին.
Քէնտի հիքմէթինկ վէ ՚իլմինկ սէնի իզլալ էթտի.
՚Վէ գալպինկտէ՝ պէն իմ, վէ պէնտէն ղայրի եօգ տըր՝
տէտին։
11 Պու էճլտէն սէնին իւզէրինէ պիր պէլա կէլէճէք տիր քի,
Նէրէտէն զուհուր էթտիյինի պիլմէյէճէքսին
Վէ սանա պիր մուսիպէթ իսապէթ էտէճէք տիր քի,
Անըն տէֆ՚ինէ մուգթէտիր օլմայաճագսըն,
Վէ իւզէրինկէ սէնին պիլմէտիյին ՙպիր խարապիյէթ
անսըզըն կէլէճէք տիր։
12 Շիմտի, կէնճիյինկտէն պէրու մէշղուլ օլտըղընկ պիւ-
յիւճիւլիւյինկտէ
Վէ էֆսունլարընկն չօգլըղընտա տուր,
Պէլքի իսթիֆատէ էտէրսին,
Պէլքի ղալիպ օլուրսըն։
13 ՙՄէշվէրէթինկին քէսրէթինտէն եօրուլտըն.
Շիմտի ՙսէմայը թագսիմ էտէնլէր, եըլտըզլարա պա-
գանլար,
Եէնի այլարլէ ղա՛իպի պիլտիրէնլէր գալգսընլար,
Վէ իւզէրինկէ կէլէճէք ՚Բէլ-տան սէնի գուրթարսընլար։
14 Իշթէ անլէր ՙսաման ուֆաղը կիպի օլուպ,

ՙ Թէս. 32. 7։
՚ Պ. 45. 5,21։
՚՚ Պ 45. 21։
՚՚՚ Մէզ. 33.11։ Էմս.19. 21։ 21.30։ Ա՛մալ.5. 39։ Խայր. 6. 17։
՚՚՚՚ Պ. 41. 2,25։
՚՚՚՚՚ Պ. 44. 28։ 45. 13։
՚՚՚՚՚՚ Ա՛ռ. 23. 19։
՚՚՚՚՚՚՚ Բամ. 10. 3։ [3.21։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 51. 5։ Բամ. 1. 17։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ամբ. 2. 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 62. 11։
——
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 48. 18։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 3. 26։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 11.5։ Հաբ.16. 21։ Մատթ. 24. 41։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ.3.17։ 20.4։ Երեմ. 13. 22,26։ Նաւ.3.5։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Բամ. 12. 19։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 43. 3,14։ Երեմ. 50. 34։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ.7։ Պ.13.19։ Դան. 2. 37։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պաղ 2Միւլ. 24. 14։ 2 Թէվ. 28. 9։ Զաք. 1. 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 43. 28։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 28. 50։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 5։ Վահ. 18. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 46. 8։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 32. 29։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 10։ Սոփ. 2. 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Վահ. 18. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 51. 19։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 1Մէլ. 5. 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Նաւ. 3. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 52. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 29. 15։ Եզեկ. 8. 12։ 9. 9։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 8։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 1Մէլ. 5. 3։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 57. 10։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 44.25։ Դան. 2.2։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Նաւ.1.10։ Մաղ.4.1։
——

Digitized by Google

Անլէրի աթէշ թէլէֆ էտէճէք տիր.
ձանլարընը ալէվին գուվվէթինտէն գուրթարամա-
յաճագլար.
Ըսընտըրաճագ պիր գօր,
Գարշըսընտա օթուրուլաճագ պիր աթէշ գալմայա-
ճագ տըր։
15 Պէրապէրլէրինճէ չալըշտըղընկ
Վէ կէնճլիյինկտէն պէրու ախզ ու ի'թա էյլէտիյինկ
քիմսէյէր,
Սանա պէօյլէ օլաճագլար.
Հէր պիրի քէնտի եօլընա կիտէճէք,
Սէնի գուրթարան օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 48

Աղլահըն պէնի Իսրայէլի սէրթ եիւրէքլի օլտըզլարը իչիւն Ա՛զիր էձմէսի. 8 քէնտի 'իզզէթի իչիւն անլէրի խէլաս էտէճէյի. 12 Գուտ-
րէթ վէ սկյանէթինի զիքրէլ անլէրի ՔէվպէյէՀ տա'վէթ էձմէսի. 16 ետ-
բաքսըզլըզլարընա Ա՛էաուիֆիւ. 20 Բաբելոն էտարէթինտէն անլէրի խէլաս էտէճէյի։

Պունու տինկլէյինիզ, էյ պէյթի Յակոբ,
Սիզ քի Իսրայէլ իսմիյլէ եատ օլունուրսընըզ,
Վէ Յուդա մէնպա'ընտան չըգտընըզ,
Սիզ քի ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եէմին էտէրսինիզ,
Վէ Իսրայէլին Աղլահընը զիքր էտէրսինիզ.
Պու իսէ հագիգաթլէ վէ սատագաթլէ տէյիլ տիր։
2 (Զիրա անլէր՝ Պիզ մուգատտէս շէհրտէն իզ՝ տէրլէր,
Վէ Իսրայէլին Աղլահընա իսթինատ էտէրլէր,
Անըն իսմի ԵՀովա Սաբաւովթ տըր։)
3 Էվվէլքի շէյլէրի գատիմտէն պէրու ի'լան էթտիմ,
Վէ անլէր աղզըմտան սիւտուր էթտի, վէ անլէրի
պիլտիրտիմ
Անսըզըն եափտըմ վէ վագը' օլտըլար։
4 Սէնին սէրթ իտիյինի վէ պօյունըն տէմիր սինիրլի,
Վէ ալնըն պագըր օլտըղընը պիլտիյիմտէն,
5 Սանա գատիմտէն պէրու խապէր վէրտիմ,
Վէ վուգու' պուլմազտան էվվէլ սանա պիլտիրտիմ,
Օլմայա քի՝ Սանէմիմ անլէրի եափտը,
Վէ օյմա վէ տէօքմէ փութըմ անլէրի էմր էթտի՝ տէ-
յէսին։
6 Սէն իշիթտին, պունուն քեաֆֆէսինին ՛ը-գո՝ պո-
պըղը պագ.
Վէ սիզ ի'լան էթմէյէճէք մի սինիզ.
Պունտան սօկրա պէն սանա եէնի շէյլէր,
Պիլմէտիյինկ կիզլի շէյլէր պիլտիրէճէյիմ։
7 Անլէր գատիմտէն տէյիլ, անճագ շիմտի խալգ օ-
լունտու.
Վէ պու կիւնտէն էվվէլ անլէրի իշիթմէտին,
Օլմայա քի՝ Իշթէ անլէրի պիլտիմ՝ տէյէսին։
8 Սէն նէ իշիթտին, նէ տէ պիլտին,
Վէ գատիմտէն գուլաղընկ աչըլմատը.
Զիրա պիլտիմ քի սէն հէր վէճհլէ խըյանէթ էտէ-
ճէքսին,
Վէ Ռահմտան չըգալըտան պէրու սանա 'ասը տէ-
նիլիր։
9 Պէն Քէնտի իսմիմ իչիւն Ղազապըմը թէ'խիր,
Վէ մէճտիմ իչիւն սանա թէհամմիլ էտէրիմ,
Քի սէնի հէլաք էթմէյէյիմ։
10 Իշթէ սէնի գալ էթտիմ, ֆագաթ Կիւմիւշ կիպի տէ-
յիլ,
Պէն սէնի մէշագգաթ օճաղընտա իմթիհան էթտիմ։
11 Քէնտիմ իչիւն, հէման քէնտիմ իչիւն էտէճէյիմ.
Զիրա Նիճիւն նիճիւն նագզ ը հիւրմէթ էտիլսին.
Վէ 'պէն 'իզզէթիմի ղայրիյէ վէրմէմ։
12 Էյ Յակոբ վէ տա'վէթ էթտիյիմ Իսրայէլ, պէնի
տինկլէ.
Պէն օ իմ, Էվվէլ պէն իմ, ախըր պէն իմ։
13 Զէմինի պէնիմ էլիմ թէ'սիս էյլէտի,
Վէ սէմավաթը սաղ էլիմ եայտը.
Պէն անլէրի չաղըրտըղըմտա,
Անլէր պիրլիքտէ տուրուր։
14 Ձիւմլէնիզ թէճէմմիւ' էտիպ տինկլէյինիզ,
Անլէրտէն հանկըսը պու շէյլէրի ի'լան էյլէտի.
ՐԱՊՊԸՆ սէվկիւլիւսիւ տիր. օ անըն միւրատընը
Բաբելոնտա իճրա էտէճէք,
Վէ պազուսը Քաղդէալըլար 'ալէյհինէ օլաճագ տըր։
15 Պէն, պէն սէօյլէտիմ, վէ անը տա'վէթ էթտիմ,
Անը կէթիրտիմ, վէ եօլու միյէսսէր օլաճագ տըր։
16 Պանա եագլաշըպ պունու տինկլէյինիզ.
Էվվէլտէն խաֆիյէն սէօյլէմէտիմ,
Պու շէյլէր վուգու' պուլտըղը վագըթտան պէրու պէն
օրատա իմ.
Վէ շիմտի ՏԷրապ ԵՀովա վէ անըն Ռուհու պէնի իր-
սալ էյլէտի։
17 Սէնին Վէյլին, Գուտտուս ը Իսրայէլ օլան ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր.
Սէնին Աղլահըն ՐԱՊՊ պէն իմ,
Նասըլ իսթիֆատէ էտէճէյինկի էօյրէտիրիմ,
Վէ Եիւրիյէճէյինկ թարիգտէ սէնի իրշատ էտէրիմ։
18 Քեաշքի էմրլէրիմի տինկլէյէ իտին

ա Մէզ. 68. 26։
բ Թէս. 6. 13։ Պ. 65. 16։ Սոփ. 1. 5։
գ Երեմ. 4. 2։ 5. 2։
դ Պ. 52. 1։
ե Միք. 3. 11։ Րօմ. 2. 17։
զ Պ. 41. 22։ 42. 9։ 43. 9։ 44. 7, 8։ 45. 21։ 46. 9, 10։
է Ցես. 21. 45։
ը Խուր. 32. 9։ Թէս. 31. 27։
թ Ես. 3։
ժ Մէզ. 58. 3։
ի Մէզ. 79. 9։ 106. 8։ Պ. 43. 25։ Ես. 11։ Եզեկ. 20. 9, 14, 22, 44։
լ Մէզ. 78. 38։
խ Մէզ. 66. 10։ [22։
ծ Պագ Եզեկ. 22. 20, 21,
կ Ես. 9։
հ Պագ Թէս. 32. 26, 27։ Եզեկ. 20. 9։
ձ Պ. 42. 8։
ղ Թէս. 32. 39։
ճ Պ. 41. 4։ 44. 6։ վաճ. 1. 17։ 22. 13։
մ Մէզ. 102. 25։
յ Պ. 40. 26։
ն Պ. 41. 22։ 43. 9։ 44. 7։ 45. 20, 21։
շ Պ. 45. 1։
ո Պ. 44. 28։
չ Պ. 45. 1, 2, վէ զայլն։
պ Պ. 45. 19։
ջ Պ. 61. 1։ Զաք. 2. 8, 9, 11։ [Ես. 20։
ռ Պ. 43. 14։ 44. 6, 24։
ս Մէզ. 32. 8։
վ Թէս. 32. 29։ Մէզ. 81. 13։

Digitized by Google

ᵃՕլ վագըթ սէլամէթիկ ըրմագ կիպի,
Վէ սալահըկ տէնիզին տալղալարը կիպի օլուր իտի.
19 ᵇՎէ սէնին նէսլին գում գատար.
Վէ սուլպըկըն մէյվէսի չագըլ թաշլարը գատար օլուր իտի,
Անըն իսմի հուզուրըմտան քէսիլմէզ վէ հէլաք օլմազ իտի.
20 ᶜԲաբելոնտան չըգընըզ, Քաղդէալըլարտան ֆիրար էտինիզ,
Պունու թէրէննիւմ սէտասըյլէ նագլ ու ի'լան էտինիզ,
Պունու զէմինին միւնթէհասընա գատար նէշը էտինիզ,
ՐԱՊՊ ᵈգուլու Յակոբը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտի՝ տէյինիզ:
21 Վէ անլէրի չէօլլէրտէ տօլաշտըրտըղընտա ᵉսուսամատըլար
ᶠԱնլէր իչին գայատան սու ագըթտը,
Գայայը եարտը, վէ սուլար եիւրիւտիւ:
22 ᵍՇէրիրլէր իչին սէլամէթ եօգ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պոյուրըր:

ՊՍՊ 49

Մէսիհին կէլէճէյի վէ քէնտի գավմընտան շիքեայէթի, 5 Հէվ Ծա'ի ֆէլէրէ նուր վէ խէլաաքեար Ծա'էին օլունաճաղը, 13 Ալլահըն քէնտի գավմը հագղընտա էպէտի մուհապպէթի, 18 անլէրէ պէրէքէթլէր, 20 վէ չօգ էվլատ, 24 վէ տիւշմէնլէրտէն խէլաս վա'տ էթմէսի:

ᵃԷյ ատալար, պէնի տինլէյինիզ,
Վէ, էյ միլլէթլէր, ուզագտան տիգգաթ էտինիզ.
ᵇՐԱՊՊ պէնի րահմտան չաղըրտը,
Վալիտէմին պաթընընտան իսմիմի եատ էյլէտի.
2 Վէ ᵇաղզըմը քէսկին գըլըճ կիպի էտիպ,
ᶜՊէնի էլինին սայէսինտէ կիզլէտի,
Վէ պէնի ᵈփարլագ օգ կիպի էտիպ,
Պէնի թիրքէշինտէ սագլատը:
3 Վէ պանա՝ էյ Իսրայէլ, ᵉսէն գուլըմ սըն,
ᶠՍէնտէ մու'ազզէզ օլաճաղըմ՝ տէտի:
4 ᵍՊէն տախի՝ 'Ապէս եէրէ չալըշտըմ,
Թագաթըմը պօշ վէ պիհուտէ եէրէ սարֆ էթտիմ.
Լաքին հագգըմ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ,
Վէ էճրիմ Ալլահըմընն 'ինտինտէ տիր՝ տէտիմ:
5 Վէ շիմտի, Յակոբը քէնտինէ տէօնտէրմէք իւզրէ
(Շէօյլէ քի ʰԻսրայէլ անըն եանընա ճէմ' էտիլէ,
Վէ պէնն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թա'զիզ օլունայըմ,
Վէ Ալլահըմ գուվվէթիմ օլա,)
Քէնտինէ գուլ օլմագ իչին ⁱպէնի րահմտա խալգ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պոյուրըր.

6 Յակոբըն սըպթլարընը եէնիտէն իգամէ,
Վէ Իսրայէլին նէճաթ պուլանլարընը ի'ատէ իչուն,
Պանա գուլ օլմադ քիչիւք պիր շէյ տիր.
Պէն ʲսէնի թա'իֆէլէրէ նուր թա'եին էտէճէյիմ,
Քի զէմինին միւնթէհասընա գատար խէլասըմ օլասըն:
7 Իսրայէլին Վէլիսի, անըն Գուտտուսը օլան ՐԱՊՊ,
ᵏԹահգիր օլունան զաթա,
Միլլէթին նէֆրէթ էթտիյի քիմսէյէ,
Թէսալլութ էտինլէրին պէնտէսինէ պէօյլէ պոյուրըր.
Սատըգ օլան ՐԱՊՊԸՆ,
Սէնի ինթիխապ էտէն Գուտտուսը Իսրայէլին սէպէպիյլէ,
ˡՄէլիքլէր ᵐԷդէ կէօրիւպ այաղա գալգաճագլար,
Րէ'իսլէր տախի 'արզը 'ուպուտիյէթ էտէճէքլէր:
8 ՐԱՊՊ պէօյլէ պոյուրըր.
ᶰՍէնի մագպուլ վագըթտա միւսթէճապ գըլտըմ,
Վէ սանա խէլաս կիւնիւնտէ իմտատ էյլէտիմ,
Վէ սէնի հրֆզ էտիպ ᵒգավմա 'ահտ օլմագ իւզրէ գոտում,
Քի տիյարը մա'մուր էտէսին,
Վէ խարապ օլմուշ միրասլարա մալիք օլասըն,
9 Քի ᵖմահպուսլարա՝ Զրգընըզ,
Զուլմէթտէ օլանլարա՝ Այտընլըղա կէլինիզ՝ տէյէսին:
Անլէր եօլլար իւզէրինտէ օթլայաճագլար,
Վէ հէր պիր պայըր իւզէրինտէ անլէրին մէր'ասը պուլունաճագ տըր:
10 Անլէր ᵠաճըգմայաճագլար վէ սուսամայաճագլար.
Վէ ʳանլէրի հէրարէթ վէ կիւնէշ վուրմայաճագ տըր.
Զիրա անլէրէ մէրհամէթ էտէն ˢանլէրի իրշատ էտէճէք,
Վէ անլէրի սու փունկարլարընա կէօթիւրէճէք տիր:
11 ᵗՎէ տաղլարըմըն ճիմլէսինի եօլլար եափաճաղըմ,
Վէ ճատտէլէրիմ եիւքսէլէճէք տիր:
12 Իշթէ ᵘպունլար ուզագտան,
Վէ իշթէ պունլար շիմալտան վէ ղարպտան,
Վէ պունլար Սինիմ տիյարընտան կէլիյօրլար:
13 ᵛԷյ սէմավաթ, կիւպանք չէքինիզ, վէ, էյ զէմին, մէսրուր օլ.
Վէ, էյ տաղլար, մէսէրրէթ սէտասըյլէ նիտա էյլէյինիզ.
Զիրա ՐԱՊՊ քէնտի գավմընա թէսէլլի վէրտի,
Վէ տէրտմէնտլէրինէ մէրհամէթ էյլէտի:
14 ʷԼաքին Սիօն՝ Եհովա պէնի թէրք էթտի,
Վէ Րապպ պէնի ունութտու՝ տէտի:
15 ˣՊիր վալիտէ սիւթ էմէր չօճուղընը ունուտա պիլիր մի,

ᵃ Մէզ. 119. 165։
ᵇ Թէք. 22.17։ Ովս. 1. 10։
ᶜ Պ. 52. 11։ Երեմ. 50. 8։ 51. 6,45։ Զաք. 2. 6,7։ Վահ. 18. 4։
ᵈ Խուր. 19. 4-6։ Պ. 44. 22,23։
ᵉ Պաղ Պ. 41. 17,18։
ᶠ Խուր. 17.6։ Ա'տ. 20. 11։ Մէզ. 105. 41։
ᵍ Պ. 57. 21։
——
ʰ Պ. 41. 1։
ⁱ Ա.յ. 5։ Երեմ. 1. 5։ Մատթ. 1.20,21։ Դուկ. 1. 15,31։ Յովհ. 10. 36։ Գաղ. 1. 15։
ʲ Պ. 11.4։ 51.16։ Ովս. 6. 5։ Իսպր. 4. 12։ Վահ. 1. 16։
ᵏ Պ. 51. 16։
ˡ Մէզ. 45. 5։
ᵐ Պ. 42. 1։ Զաք. 3. 8։
ᶰ Պ. 44. 23։ Յովհ. 13. 31։ 15.8։ Եվես. 1.5։
ᵒ Եզեկ. 3. 19։
ᵖ Մատթ. 23. 37։
ᵠ Ա.յ. 1։
ʳ Պ. 42.6։ 60.3։ Ղուկ. 2. 31։ Ա'մա. 13.47։ 26. 18։
ˢ Պ.53.3։ Մատթ.26.67։
ᵗ Մէզ.72.10,11։ Ա.յ.23։
ᵘ Պաղ Մէզ. 69. 13։ 2Կոր. 6. 2։
ᵛ Պ. 42. 6։
ʷ Պ. 42.7։ Զաք. 9.12։ Վահ. 7. 16։
ˣ Մէզ. 121. 6։
ᵃ Մէզ. 23. 2։
ᵇ Պ. 40. 4։
ᶜ Պ. 43. 5,6։
ᵈ Պ. 44. 23։
ᵉ Պաղ Պ. 40. 27։
ᶠ Պաղ Մէզ. 103. 13։ Մաղ. 3. 17։ Մատթ. 7. 11։

Digitized by Google

Շէօյլէ քի րահմինին օղլընա շէֆգաթ էթմէյէ.
Անլէր ունութսա պիլէ՝ պէն սէսի ունութմայաճաղըմ:
16 Իշթէ պէն սէսի ավուճլարըմա նագշ էթտիմ,
Սուրլարըդ տա՛իմա հուզուրըմտա տըր:
17 Սէնին օղուլլարըդ ՚աճէլէ էտէճէքլէր,
Սէնի երգրպ խարապ էտնէլէր սէնտէն չրգաճագլար:
18 Կէօզլէրինի գալտրրրպ էթրաֆա պագ.
Ձիւմլէսի թէճէմմիւ՝ էտիպ սանա կէլիյօրլար
ՐԱՊՊ պույուրը քի՝ Հայաթըմ հագգը իչիւն
Անլէրին ճիւմլէսինի զիյնէթ կիպի թագընաճագսընն,
Վէ անլէրի կէլին կիպի գուշանաճագսընն:
19 Զիրա սէնին խարապէլէրին վէ վիրանէլէրին վէ խարապ օլմուշ տիյարըն
Շիմտի սէքէնէսինէ տար կէլէճէք,
Վէ սէնի եուտանլար ուզագտա պուլունաճագլար:
20 Սէն՝ էվլատտան մահրում ը՞՝ պէր իքէն,
Օղուլլարըդ, սէնին գուլագլարընա՝
Պու մահալ պանա տար տըր,
Եէր վէր քի սաքին օլայըմ՝ տէյիւ սէօյլէյէճէքլէր:
21 Վէ սէն գալպինտէ տէյէճէքսին քի,
Պէն էվլատտան մահրում վէ ՚ագիր իքէն,
Պունլարը պանա քիմ տօղուրտու.
Պէն էսիր վէ մէնֆի իքէն,
Պունլարը քիմ պէօյիւթտիւ.
Իշթէ պէն եալընըզ պրագըլմըշ իքէն,
Պունլար նէրէտէ իտիլէր:
22 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրը.
Իշթէ միլլէթլէրէ էլիմի գալտրրաճաղրմ,
Վէ գավմլարա պայրաղրմը ըէֆ՚ էտէճէյիմ,
Վէ անլէր սէնին օղուլլարընը գուճագտա կէթիրէճէքլէր,
Վէ գըզլարընդ օմուզլար իւզէրինէ գալտրրըլաճագլար տըր:
23 Վէ մէլիքլէր սէնին լալալարըն,
Վէ մէլիքէլէրի տայէլէրինդ օլաճագլար.
Եիւզլէրինի եէրէ էէրէ սանա ՚արգը ՚ուպուտիյէթ էտէճէքլէր,
Վէ այագլարընդըն թօզունը եալայաճագլար.
Վէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսին,
Զինքի պանա մունթազըր օլանլար խէճիլ օլմայաճագլար:
24 ՚Ձէպպարտան ղանիմէթ ալընըր մը,
Վէ գուվվէթլինին էսիր էթտիյի գուրթուլուր մը:
25 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրը.

Ը Բամ. 11. 29։
Թ Պագ Խուր. 13. 9։ Աղն. 8. 6։
Ժ Ա՛յ. 19։
ժա Պ. 60. 4։
ժբ Էմս. 17. 6։
ժգ Պագ Պ. 54. 1, 2։ Զաք. 2. 4։ 10. 10։
ժդ Մատ. 3. 9։ Բամ. 11. 11, 12, վէ զայրն։
ժե Պ. 60. 4։
ժզ Պ. 60. 4։ 66. 20։
ժէ Մէզ. 72. 11։ Ա՛յ. 7։ Պ. 52. 15։ 60. 16։
ժը Մէզ. 72. 9։ Միք. 7. 17։
ժթ Մէզ. 34. 22։ Բամ. 5. 5։ 9. 33։ 10. 11։
Ի Մատ. 12. 29։ Ղուկ. 11. 21, 22։
իա Պ. 9. 20։
իբ Վահ. 14. 20։ 16. 6։
իգ Մէզ. 9. 16։ Պ. 60. 16։

ձէպպարըն էսիր ալտրղը պիլէ ալընաճագ,
Վէ զօրպազըն ալտրղը ղանիմէթ գուրթուլաճագ տըր.
Վէ սէնին իլէ տա՛վա էտնէլէր իլէ պէն տա՛վա էտէճէյիմ,
Վէ սէնին օղուլլարընը պէն խէլաս էյլէյէճէյիմ:
26 Վէ ՚սէնի թազեիգ էտնէլէրէ քէնտի էթլէրինի եէտիրէճէյիմ,
Վէ եէնի շէրապլէ օլտրղը կիպի քէնտի ՚գանլարըյլէ սէրխօշ օլաճագլար.
Վէ ճիւմլէ պէշէր սէնի խէլաս էտէն ՐԱՊՊ
Վէ սէնին Վէլին վէ Յակորըն Գատիրի պէն իտիյիմի ՚պիլէճէք տիր:

ՊԱՊ 50

Մէսիհին բ՛նտի գավմընը իգթիտաբզըլգտան տէյիլ, անճագ կիւնահլարը սէպէպինտէն Ա՛էրք էմտիյի. 5 վազիֆէսինի իթթայա մուգՈէտիր օլտրղը. 7 զաֆէրնաբ օլաճաղընա ի՛Ոիմատ. 10 Ալահա կիւվէնմէք իչիւն նասիհաճ։

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրը.
-Պօշատրղըմ վալիտէնիզին թալագնամէսի նէ՞րէտէ տիր.
Եախօտ պէնիմ սիզի սաթտրղըմ քիմսէ ՚ալաճագլըլարըմտան հա՞նկըսը տըր.
Իշթէ թէճավուզաթընըզ իչիւն ՚սաթըլտընըզ,
Վէ վալիտէնիզ ՚իսեանլարընըզ սէպէպիյլէ պօշանտը:
2 Կէլտիյիմտէ նի՞չիւն ատէմ եօգ իտի.
՚Զաղըրտրղըմտա նի՞չիւն ճէվապ վէրէն եօգ իտի.
՚Պէնիմ էլիմ խէլաս էթմէքտէն գալտը՞ մը,
Եախօտ գուրթարմագ իչիւն պէնտէ գուվվէթ եօ՞գ մը.
Իշթէ ՚թա՛զիրիմլէ ՚տէնիզի գուրուտուրըմ.
՚Ըրմագլարը չէօլէ տէօնտէրիրիմ,
՚Պալըգլարը սու օլմատրղընտան գօգար,
Վէ սուսըզլըգտան թէլէֆ օլուր:
3 ՚Սէմավաթա գուվմէթ կիյտիրիրիմ,
՚Վէ անա չուլ էօրթէրիմ:
4 ՚Եօրղունա սէօզլէ եարտըմ էտէ պիլէյիմ տէյիւ,
՚Րապպ Եհովա պանա թա՛լիմլի օլանլարըն լիսանընը վէրտի.
Հէր սապահ ույանտրրըր,
Շակիրտլէր կիպի տինլէմէք իչիւն պէնիմ գուլաղըմը ույանտրրըր:
5 Րապպ Եհովա ՚գուլաղըմը աչտը,
Վէ պէն ՚՚ասը օլմատըմ, կէրի չէքիլմէտիմ:
6 ՚Արգամը՝ վուրանլարա,

Ժ Թէս. 24. 1։ Երեմ. 3. 8։ Ոսե. 2. 2։
Ի Պագ 4 Միւք. 4. 1։ Մատթ. 18. 25։
իա Պ. 52. 3։
իբ Էմս. 1. 24։ Պ. 65. 12։ 66. 4։ Երեմ. 7. 13։ 35. 15։
իգ Ա՛տ. 11. 23։ Պ. 59. 1։
իդ Մէզ. 106. 9։ Նաե. 1. 4։
իե Խուր. 14. 21։
իզ Յես. 3. 16։
իէ Խուր. 7. 18, 21։
իը Խուր. 10. 21։
իթ Վահ. 6. 12։
Լ Մատթ. 11. 28։
Լա Խուր. 4. 11։
Լբ Մէզ. 40. 6-8։
Լգ Մատթ. 26. 39։ Յովհ. 14. 31։ Փիլ. 2. 8։ Ա՛ԹԹ. 10. 5, վէ զայրն։
Լդ Մատթ. 26. 67։ 27. 26։ Յովհ. 18. 22։

Digitized by Google

Վէ ՝ետանագլարըմը՝ եօլանլարա թէսլիմ էթտիմ.
Եիւզիւմիւ հագարէթտէն վէ թիւքրիւքտէն սէթր էթ-
մէտիմ։
7 Ֆագաթ Րապպ Եհովա պանա եարտըմ էտէր.
Պու էճլտէն րիւսվա օլմայաճաղըմ.
Պու սէպէպտէն ֊եիւզիւմիւ չագմագ թաշը կիպի էթ-
տիմ,
Վէ ուլթանմայաճաղըմը պիլիրիմ։
8 ՙՊէնի թէպրիյէ էտէն եագըն տըր.
Պէնիմ իլէ քի՞մ մուհաքէմէ օլաճագ. պիրլիքտէ տու-
րալըմ.
Պէնիմ միւտտա՛իմ քի՞մ տիր. պանա եագլաշսըն։
9 Իշթէ Րապպ Եհովա պանա եարտըմ էտէճէք,
՚Ալէյհիմէ քի՞մ հիւքմ էտէճէք տիր.
Իշթէ ՛ճիւմլէսի էսվապ կիպի իփրանաճագ տըր,
՝Անլէրի կիւվէ եէյէճէք տիր։
10 Սիզտէ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգան,
Անըն գուլընըն քէլամընը տիկլէյէն,
֊Գարանլըգտա կէզիպ տէ նուրու օլմայան քի՞մ տիր.
֊Օ՝ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ թէվէքքիւլ էթսին
Վէ Ալլահընա իսթինատ էյլէսին։
11 Էյ աթէշ եագրպ՝
Գըղըլճըմլարըյլէ իհաթէ օլունանլարըն ճիւմլէսի,
Սիզ աթէշինիզին ըշըղընտա,
Վէ եագտըղընըզ գըղըլճըմլար իչինտէ եիւրիյիւնիւզ.
֊Պէնիմ էլիմլէ պու սիզէ վուգու՝ պուլաճագ.
Սիզ ֊քէտէրլէ եաթաճագսընըզ։

ՊԱՊ 51

Թէսէլիպախշ վա՛տլարը, 4 վէ ՚ատալէթ ու խէլասը իչիւն Մէսիհէ իսթինատ։ 7 Ֆանի օլան իհտանա նատիհան։ 9 Մէսիհին քէնտինէ իման էտէնլէրի սէյանէթ էտէճէյի. 17 Երուսաղէմին մուսիպէթլէրինէ, Քէ՛էսսւֆիւ, 21 վէ անա օլան շէֆաաըը։

Էյ ֊սալահա սա՛յ էտէնլէր,
ՐԱՊՊԸ թալէպ էյլէյէնլէր, ֊պէնի տիկլէյինիզ.
Սիզ քէսիլտէյինիզ գայայա,
Վէ գազըլտըղընըզ օճաղա նազար էտինիզ։
2 ֊Փէտէրինիզ Աբրահամա,
Վէ սիզի տօղուրան Սարրայա նազար էտինիզ
֊Զիրա անը շախս ը վահիտ իքէն չաղըրտըմ,
Վէ ֊անը պէրէքէթլէյիպ չօղալթտըմ։
3 Զիրա ՐԱՊՊ ֊Սիօնա թէսէլլի վէրէճէք,
Անըն խարապէչէրինին ճիւմլէսինէ թէսէլլի վէրէճէք,
Անըն պէրրիյէսինի Եդեմ կիպի,
Վէ չէօլինիւ ֊ՐԱՊՊԸՆ ճէննէթի կիպի էտէճէք.
Անտէ շատմանի վէ մէսէրրէթ,
Համտ ու թէրէննիւմ սէտասը պուլունաճագ տըր։
4 Էյ գավմըմ, պէնի տինկլէ,
Էյ իւմմէթիմ, պանա գուլագ վէր.
֊Զիրա պէնտէն շէրի՛աթ սիւտուր էտէճէք,
Վէ ահ.քեամըմը ՚գավմլարա նուր օլմագ իւզրէ սա-
պիթ էտէճէյիմ։
5 ՛՚Ատալէթիմ եագըն տըր, խէլասըմ սիւտուր էթմիշ
տիր,
՝Վէ պազում գավմլարա հիւքմ էտէճէք.
֊Ատալար պանա մունթազըր,
՝Վէ պազումա իւմիտվար օլաճագլար։
6 ՛Կէօզլէրինիզի սէմավաթա տօղրու գալտըրընըզ,
Վէ աշաղըյա, զէմինէ տօղրու պագընըզ.
Զիրա ՝սէմավաթ թիւթիւն կիպի մահվ օլաճագ,
՝Վէ զէմին էսվապ կիպի իփրանաճագ տըր,
Քէզալիք անըն սէքէնէսի էօլէճէք.
Լաքին պէնիմ խէլասըմ էպէտի օլաճագ,
Վէ ՚ատալէթիմ զա՛իլ օլմայաճագ տըր։
7 Էյ ՚ատալէթի պիլէնլէր,
Վէ ՝շէրի՛աթըմ գալպլէրինտէ օլան գավմ, ֊պէնի
տինկլէյինիզ.
՚Ատէմլէրին հագարէթինտէն գօրգմայընըզ,
Վէ անլէրին սիհթէմլէրինտէն թիհթրէմէյինիզ։
8 Զիրա ՛կիւվէ անլէրի էսվապ կիպի եէյէճէք,
Վէ պէօճէք անլէրի եափաղը կիպի եէյէճէք,
Ֆագաթ ՚ատալէթիմ իլէէպէտ,
Վէ խէլասըմ տէվր պէ տէվր ֊՚՚էը օլաճագ տըր։
9 ՛Ույան, ՝էյ ՐԱՊՊԸՆ պազուսը, ույան, գուվվէթի
կիյ.
֊Կէչմիշ կիւնլէրտէ,
Գատիմ ՚ասրլարտա օլտըղը կիպի ույան.
֊Ռահաբը էզէն,
Վէ ՝էժտէրի եարալայան ֊սէն տէյի՞լ մի սին։
10 ՝Տէնիզի, պէօյիւք տէրեանըն սուլարընը գուրուտան,
Ֆիտիյէ իլէ խէլաս օլանլարըն կէչմէսի իչիւն՝
Տէնիզին տէրին եէրլէրինի եօլ եափան սէն տէյի՞լ
մի սին։
11 Վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էյլէտիյի քիմսէլէր տէօնիւպ՝
Թէրէննիւմլէ Սիօնա կէլէճէքլէր.
Վէ պաշլարընտա էպէտի մէսէրրէթ օլաճագ.
Անլէր շատմանի վէ մէսէրրէթէ նա՛իլ օլաճագլար.
Քէտէր վէ ահ ու զարի տէֆ՝ օլունաճագ։

֊ Ֆսմ. 9. 39։
՝ Մէզ. 16. 4։
—
֊ Բսմ. 9. 30-32։
՝ Ա.յ. 7։
՝ Բսմ. 4. 1,16։ ՚Իպր. 11. 11,12։
՚ Թէք. 12. 1,2։
՚՚ Թէք. 24. 1,35։
՚՚ Մէզ. 102. 13։ Պ.40. 1։ 52. 9։ Ա.յ. 12։
՚՚ Թէք. 13. 10։ Յովէլ. 2. 3։
՚՚ Պ. 2. 3։ 42. 4։
՚՚ Պ. 42. 6։
՚՚ Պ. 46. 13։ 56. 1։ Բսմ. 1. 16,17։
՚՚ Մէզ. 67. 4։ 98. 9։
՚՚ Պ. 60. 9։
՚՚ Բսմ. 1. 16։
՚՚ Պ. 40. 26։
՚՚ Մէզ. 102. 26։ Մատթ. 24. 35։ 2Պետ. 3. 10, 12։
՚՚ Պ. 50. 9։
՚՚ Մէզ. 37. 31։
՚՚ Ա.յ. 1։ [5. 41։
՚՚ Մատթ. 10. 28։ Ա՛մալ. 2. 3։
՚՚ Պ. 50. 9։
՚՚ Մէզ. 44. 23։ Պ. 52. 1։
՚՚ Մէզ. 93. 1։ Վա՛ւ. 11. 17։
՚՚ Մէզ. 44. 1։
՚՚ Մէզ. 87. 4։ 89. 10։
՚՚ Մէզ. 74. 13,14։ Պ. 27. 1։ Եզեկ. 29. 3։
՚՚ Յոբ. 26. 12։
՚՚ Խուբ. 14. 21։ Պ. 43. 16։
՚՚ Պ. 35. 10։

Digitized by Google

12 -Սիզէ թէսէլլի վէրէն պէն, հէման պէն իմ.
Սէն քիմ սին քի ՛էօլէճէք ինսանտան,
Վէ -օթ կիպի օլաճագ ատէմ օղլընտան գօրգարսըն.
13 Վէ ՛սէմավաթը եայան,
Վէ զէմինի թէ՛սիս վէ սէնի խալգ էտէն ՐԱՊՊԸ ունուտըրսըն.
Վէ զալիմին ղազապընտան՝ Հէլաք էթմէյէ հազըրլանմըշ տըր՝ տէյէրէք,
Տա՛իմա վէ հէր կիւն գօրգարսըն.
՝Վէ զալիմին ղազապը նէ՞րէտէ գալտը:
14 Պաղլը օլան թէզ չէօզիւլէճէք,
-Վէ չուգուրտա էօլմէյէճէք,
Վէ էքմէյի նօգսան օլմայաճագ տըր:
15 Ջիրա ֈտէնիզին տալղալարը կիւրիւլթիւ էթտիքտէ
Անը թա՛զիր էտէն Ալլահրնկ ՐԱՊՊ պէն իմ.
Անըն իսմի Եհովա Սաբաւովթ տըր:
16 Վէ ՛սէօզլէրիմի սէնին աղզընա գօտըմ,
Վէ ՛սէնի էլիմին սայէսինտէ սէթր էթտիմ,
ֈՔի սէմավաթը սապիթ վէ զէմինի թէ՛սիս էտէյիմ,
Վէ Սիօնա՝ Սէն պէնիմ գավմըմ սըն՝ տէյէյիմ:
17 -Ույան, ույան, գալգ, էյ Երուսաղէմ,
Սէն քի ֈՐԱՊՊԸՆ էլինտէն անըն ղազապընըն քեասէսինի իչտին.
ՙՍէրսէմիճք քեասէսինին թօրթուսընը սիւզէրէք իչտին:
18 Անըն տօղուրտըղը օղուլլարընըն ճիւմլէսինտէն անա հատի օլան եօգ տըր,
Վէ պէօյիւթտիւյիւ օղուլլարտան անա տէսթկիր եօգ տըր:
19 ՙՊունուն իքիսի սանա վագը՝ օլտու,
Սանա քիմ աճըյաճագ տըր,
Խարապիյէթ վէ հէզիմէթ, գըթլըգ վէ գըլըճ վար,
ՙՍէնի նէ՞ իլէ թէսլիյէ էտէյիմ:
20 ՙՕղուլլարընկ պայըլմըշ, աղա թուխթուլմըշ ճէյրան կիպի
Հէր սօգագ պաշընտա եաթարլար.
Անլէր ՐԱՊՊԸՆ ղազապըյէ,
Սէնին Ալլահրնըն թա՛զիրիյլէ տօլմուշ տըրլար:
21 Իմտի, էյ տէրտմէնտ, պունու տինկլէ.
Սէն քի սէրխօշ սըն, ՙսամմա շէրապտան տէյիլ տիր:
22 Սէնին Բապպըն Եհովա,
Վէ ՙգավմընըն հագգընը իհգագ էտէն Ալլահրնկ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ սէնին էլինտէն սէրսէմիճք քեասէսինի,
Ղազապըմընն քեասէսինին թօրթուսընը ալտըմ.
Անը պիր տահա իչմէյէճէքսինին.
23 Վէ ՙանը՝ սանա ճէֆա էտէնլէրին,
Վէ ՛սանա՝ էյիլ քի կէչէլիմ՝ տէյէնլէրին էլինէ պըրագաճաղըմ.
Սէն տախի արգակը կէչէնլէր իչիւն,
Եէր կիպի վէ սօգագ կիպի գօտընն:

ՊԱՊ 52

Մէսիհին՝ Քէտարիք էյլէտիյի իէլաաա լման էճմէլէրի, 7 վէ իրսալ էյլէտիյի միւպէշշիրլէրի գապուլ էյլէմէլէրի, 9 վէ ՛ազիմ գուտրէճինտէն մէսրուր օլմալարը, 11 վէ ազատ օլմաղա սա՛յ էյլէմէլէրի իչիւն քէնտի գավմընա նասիհաթը, 13 Մէսիհին կէլէճէյի վէ Քէվազու՛ը վէ րիֆ՛աթը վէ մէլէքիւթիւնիւն վիւս՛աթը:

-Ույան, էյ Սիօն, ույան, գուվվէթիկի կիյ,
էյ ֈմուգատտէս շէհր Երուսաղէմ, զիյնէթլի էլպիսէկի կիյ.
Ջիրա ֈպիր տահա սէնին իչինէ խիթանսըզ վէ նափաք քիմսէ կիրմէյէճէք տիր:
2 Էյ Երուսաղէմ, ֈիւզէրինկտէն թօզու սիլք, գալգ, օթուր,
Էյ էսիր օլան Սիօն գըզը, ֈպօյունընկըն պաղլարընը չէօզ:
3 Ջիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՙՄէճճանէն սաթըլտընըզ,
Վէ ագչէսիզ ազատ էտիլէճէքսինիզ:
4 Ջիրա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Գավմըմ մուգատտէմա ֈՄըսըրտա միւսաֆիր օլմագ իւզրէ օրայա էնտի,
Վէ Ասորեստանլըլար անա պիւա սէպէպ զուլմ էթտիլէր:
5 Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Արթըգ պանա նէ՞ գալտը,
Ջինքի գավմըմ պիհուտէ եէրէ սիւրիւլտիւ.
ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Անա թէսալլութ էտէնլէր *ֆիղան էթտիրիրլէր՚՚,
Վէ տա՛իմա, հէր կիւն իսմիմէ ֈքիւֆր օլունուր:
6 Պու սէպէպտէն գավմըմ իսմիմի պիլէճէք.
Պու սէպէպտէն սէօյլէյէն պէն,
Իշթէ պէն իտիյիմի օլ կիւն ՠէնէ՛ՠ:
7 ֈՆէ՞ կիւզէլ տիր տաղլարըն իւզէրինտէ անըն այագլարը,
Քի միւժտէ կէթիրիր, սէլամէթ թէպշիր էտէր,
Խայըրլը միւժտէ կէթիրիր, խէլաս թէպշիր էտէր,
Սիօնա՝ ֈՍալլահրնկ սալթանաթ էտիյօր՝ տէր:

- Այ. 3։ 2Կորնթ. 1. 3։
Վ Մէզ. 118. 6։
տ Պ.40.6։ 1Պետ. 1.24։
ր Յոբ. 9.8։ Մէզ. 104. 2։ Պ. 40. 22։ 42. 5։ 44. 24։
ց Յոբ. 20. 7։
ՠ Զաք. 9. 11։
ֈ Յոբ. 26.12։ Մէզ.74 13։ Երեմ. 31. 35։
։ Թէս. 18. 18։ Պ. 59. 21։ Յովհ. 3. 34։
֊ Պ. 49. 2։
֏ Պ. 65. 17։ 66. 22։
֍ Պ. 52. 1։
ֆ Յոբ. 21. 20։ Երեմ. 25. 15,16։
ֈ Պազ Թէս. 28.28,34։ Մէզ. 60. 3։ 75. 8։ Եզեկ.23.32-34։ Զաք. 12. 2։ Վահ. 14. 10։
ֈ Պ. 47. 9։
Ե Ամովս. 7. 2։
Ղ Մէլա. 2. 11,12։
Ե Պազ Այ. 17։ Մէլա. 3. 15։
Զ Երեմ. 50. 34։
Ը Երեմ. 25. 17,26,28։ Զար. 12. 2։
Ժ Մէզ. 66. 11,12։
——
ժ Պ. 51. 9,17։
Ի Նէեմ. 11. 1։ Պ.48.2։ Մատթ.4.5։Վահ.21.2։
Լ Պ.35.8։ 60.21։ Նաւ. 1. 15։ Վահ. 21. 27։
Խ Պազ Պ. 3.26։ 51.23։
Ծ Զաք. 2. 7։
Կ Մէզ. 44. 12։ Պ. 45. 13։ Երեմ. 15. 13։
Հ Թէք. 46. 6։ Ա՛մալ. 7. 14։
* ԵաԽօ՛՚ պաղըրըրլար
Ձ Եզեկ.36.20,23։ Ռոմ. 2. 24։
Ղ Նաւ.1.15։Ռոմ.10.15։
Մ Մէզ. 93. 1։ 96 10։ 97. 1։

Digitized by Google

8 Պէքճիլէրինկ սէս գալտըրըրլար.
Պիրլիքտէ ⁻ՙեեբբէ սէտասըյլէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր.
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ Սիօնը կէրի կէթիրտիյինի
Անլէր կէօզլէրիյլէ կէօրէճէքլէր:
9 Էյ Երուսաղէմին խարապէլէրի,
Պիրլիքտէ մէսէրրէթ սէտասըյլէ թէրէննիւմ էյլէյինիզ
²Զիրա ՐԱՊՊ գավմընա թէսէլլի վէրտի,
³Երուսաղէմի խէլաս էյլէտի:
10 ⁴ՐԱՊՊ քէնտի մուգատտէս պազուսընը ճիւմլէ միլլէթլէր էօնիւնտէ սըղատը,
Վէ ⁵պիւթիւն զէմինին միւնթէհասը
Ալլահըմըզըն խէլասընը կէօրէճէքլէր տիր:
11 Էյ ՐԱՊՊԸՆ էտէվաթընը թաշըյանլար,
⁶Զէքիլինիզ, չէքիլինիզ, անտէն չըգընըզ,
Նափաք շէյէ տօգունմայընըզ,
Անըն իչինտէն չըգընըզ, ⁷թահիր օլունըզ:
12 Զիրա ⁸ՙաճէլէթէն չըգմայաճագսընըզ,
Վէ ֆիրար էտէրէք կիթմէյէճէքսինիզ.
⁹Զիւնքի ՐԱՊՊ էօնիւնիւզտէ կիտէճէք,
¹⁰Վէ Իսրայէլին Ալլահը տիւմտաըրընըզ օլաճագ տըր:
13 Իշթէ ¹¹գուլըմ ՙագլանէ հարէքէթ էտէճէք,
¹²Եիւքսէլիպ րիֆ'աթ պուլաճագ վէ դայէթլէ ՙալի օլաճագ տըր:
14 Նասըլ քի չօգ քիմսէլէր սանա հայրան օլտըլար,
(Զիւնքի անըն սիմասը ատէմ ⁻էյտաբտան,
Վէ ¹³ՙհէյ՛էթի ատէմ օղուլլարընըն հէյ՛էրինտէն զիյատէ պօզուլմըշ իտի,)
15 Պէօյլէճէ չօգ ¹⁴միլլէթլէրի հայրէթէ կէթիրէճէք տիր".
¹⁵Մէլիքլէր անըն սէպէպինտէն քէնտի աղըզլարընը գափայաճագլար,
Զիրա ¹⁶քէնտիլէրինէ հիքեայէ օլունմամըշ շէյի կէօրէճէքլէր
Վէ իշիթմէտիքլէրի շէյի ակլայաճագլար տըր:

ՊԱՊ ՃՅ

Նասըն Մէսիհի իման էթմէմէլէրինտէն շիքեայէ: 2 Անըն մէվազու՛ը, 4 վէ էլէմլէրի, 10 վէ մուզաֆֆէրիյէթի:

¹Վ էրտիյիմիզ խապէրէ քիմ՞ ինանտը,
Վէ ²ՐԱՊՊԸՆ պազուսը քիմէ՞ աշիքեար օլտու.
2 Զիրա ³անըն էօնիւնտէ ֆիտան կիպի,
Վէ գուրագ եէրտէքի քէօքտէն ⁻ՙէ⁻բէ ֆէյէշ կիպի պիթտի.
⁴Անըն հէյ՛էթի վէ ճէմալը եօգ իտի *քի անա նազար էտէ իտիք",
Հիւսնիւ տախի եօգ իտի քի անտէն մահզուզ օլա իտիք:
3 ⁵Ատէմլէր ՙինտինտէ հագիր վէ մէրտուտ իտի,
Տէրտ սահիպի վէ ⁻էլէմէ տիւշար իտի,
Վէ քէնտիսինտէն եիւզ չէվրիլէճէք ատէմ կիպի օլտու.
Թահգիր օլունտու վէ ⁶անա ի՛թիպար էթմէտիք:
4 Հագիգաթէն ⁷օ էլէմլէրիմիզի գալտըրտը,
Վէ տէրտլէրիմիզի եիւքլէնտի.
Վէ պիզ անը մուսիպէթէ կիրիֆթար օլմուշ,
Ալլահ թարաֆընտան վուրուվմըշ,
Վէ մէշագգաթ չէքմիշ ՙատտ էյլէտիք:
5 Օ իսէ ⁸ՙիսեանլարըմըզ իչին եարալանտը,
Կիւնահլարըմըզ իչին տարպ օլունտու.
Սէլամէթիմիզ իչին օ թէ՛տիպ օլունտու.
Վէ ⁹անըն պէրէքէրիյլէ պիզ շիֆա պուլտըգ:
6 ¹⁰Ճիւմլէմիզ գօյունլար կիպի եօլու շաշըրմըշ իտիք,
Հէր պիրիմիզ քէնտի եօլընա տէօնմիւշ իտիք.
Վէ ՐԱՊՊ ճիւմլէմիզին կիւնահընը անա եիւքլէթտի:
7 Թէ՛ատտի կէօրտիւ վէ ճէֆայա օղրատը,
Լաքին ¹¹աղզընը աչմատը.
¹²Պօղազլանմադա կէօթիւրիւլէն գօյուն կիպի,
Վէ գըրգըճըլարը էօնիւնտէ սիւքիւթ էտէն գօյուն կիպի աղզընը աչմատը:
8 ¹³Միհնէթ վէ հիւքմէ" գալտըրըլտը.
Վէ անըն նէսլինի քիմ պէյան էտէճէք տիր.
Զիրա ¹⁴օ հայաթտա օլանլարըն տիյարընտան գաթ՛ օլունտու,
Գավմըմըն ՙիսեանը իչին եարալանտը:
9 ¹⁵Վէ գապրը շէրիրլէր արասընտա օլմասը թա՛ներն օլունտու իսէ տէ,
Էօլիւմիւնտէ զէնկին իլէ պուլունտու.
Զիրա օ զուլմ էթմէտի,
Վէ աղզընտա ⁻հիլէ պուլունմատը:
10 Ֆագաթ ՐԱՊՊ անը տարպ էթմէքլէ էլէմէ տիւշար էթմէյէ բազի օլտու.
Անըն ¹⁶ճանընը ՙկիւնահ իչին գուրպան էթտիքտէն սօկրա",
Օ զիւրրիյէթ կէօրէճէք, ⁻կիւնլէրինի ուզատաճագ,
Վէ ¹⁷ՐԱՊՊԸՆ միւրատը անըն էլինտէ միւյէսսէր օլաճագ տըր:
11 Ճանընըն էմէյինի կէօրէրէք տօյաճագ,
¹⁸Սալիհ ⁻գուլըմ՝ ⁻քէնտի ՙիլմիյլէ ⁻չօգլարը թէպրիր էտէճէք,

ա Պ. 51. 3։
բ Պաղ Պ. 48. 20։
գ Պաղ Մէզ. 98. 2,3։
դ Դ.ուկ. 3. 6։
ե Պ. 48. 20։ Երեմ. 50. 8։ 51. 6,45։ Զաք. 2. 6, 7։ 2 Կոր. 6. 17։ Վահ. 18. 4։
զ Ղեւ. 22. 2, վէ դայրի։
է Պաղ Խուր. 12. 33, 39։
ը Մխ. 2. 13։
թ Պ. 58. 8։ Պաղ Խուր. 14. 19։ Ա՛տ. 10. 25։
ժ Պ. 42. 1։
ի Փիլ. 2. 9։ [2, 3։
լ Մէզ. 22. 6, 7։ Պ. 53. 16. 25, 26։ Եփես. 3. 6, 9։
† Ե⁻էօ՛ Միլլէթլէրէկ սէրփէճէք տիր

——

խ Յոհ. 12. 38։ Բամ. 10. 16։
ծ Պ. 51. 9։ Բամ. 1. 16։ 1Կոր. 1. 18։
կ Պ. 11. 1։ [12։
հ Պ. 49. 7, 23։
ձ Պ. 55. 5։ Բամ. 15. 21։
* Ե⁻էօ՛ վէ անա նազար էտէ իտիք" Հիւսնիւ տախի եօգ իտի քի անտէն մահզուզ օլա իտիք։
ղ Մատ. 26. 63։ 27. 12, 14։ Մարկ. 14. 61։ 15. 5։ 1Պետ. 2. 23։
ճ Յոհ. 1. 10, 11։
մ Մատ. 8. 17։ Հռոմ. 9. 28։ 1Պետ. 2. 24։
յ Բամ. 4. 25։ 1Կոր. 15. 3։ 1Պետ. 3. 18։
ն Մատ. 27. 57, 58, 60։
շ 1Պետ. 2. 24։ [2. 25։
ո Մէզ. 119. 176։ 1Պետ. 2. 22։ 1Յոհ. 3. 5։
չ Եփես. Նանը կիւնահ իչին գուրպան օլտըգտան սօնրա [24։
պ 2Կոր. 5. 21։ 1Պետ. 2. 24։
ջ Բամ. 6. 9։ [1. 11։
ռ Եփես. 1. 6, 9։ 2Սէլ. 1. 8։
ս 1Յոհ. 2. 1։
վ Պ. 42. 1։ 49. 3։ [3։
տ Յոհ. 17. 3։ 2Պետ. 1. 3։
ր Բամ. 5. 18, 19։

Digitized by Google

՞Զիրա անլէրին կիւնահլարընը քէնտիսի եիւքլէնէճէք տիր։
12 ՚Պու սէպէպտէն պէն անա պէօյիւքլէր իլէ հիսսէ վէրէճէյիմ,
՞Վէ գուվվէթլիլէր իլէ ղանիմէթ թագսիմ էտէճէք տիր.
Զիրա ճանըընը էօլիւմէ թէսլիմ էթտի,
Վէ ՚՚ասըլար իլէ ՚ատտ օլունտու.
Վէ չօգլարըն կիւնահրընը գալտըրտը,
Վէ ՚՚ասըլար իչիւն շէֆա՚աթ էյլէտի։

ՊԱՊ 54

Միսաթազպէլտէ քիլիսէնին քէսպ ի վիս՚աթ, 11 վէ Թէբազզը էսէճէյի, 15 վէ զաֆէրեապ օլաճաղը։

1 Էյ տօղուրմայան ՚ագիր, թէրէննիւմ էյլէ,
Էյ աղրը չէքմէմիշ օլան, կիւպանք չէքիպ թէրէննիւմ էյլէ.
Զիրա մէթրուքէնին էվլատը՝
Զէվճի պուլունանըն էվլատընտան զիյատէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
2 Զատըրընկըն մահալըընը կէնիշլէթ,
Մէսքէնլէրինկին փէրտէլէրի աչըլսըն.
Էսիրկէմէ, իփլէրինի ուզաթ վէ գազըգլարընկը միւհքէմ գըլ։
3 Զիրա սաղա վէ սօլա եայըլաճագսըն,
՞Վէ նէսլինկ իւմմէթլէրի միրաս ալաճագ,
Վէ խարապ օլմուշ շէհրլէրի մա՚մուր էյլէյճէք տիր։
4 Գօրգմա, զիրա խէճիլ օլմայաճագսըն.
Ութանմա, զիրա հագարէթ կէօրմէյէճէքսինի.
Զինքի կէնճլիյինկին ՚արընը ունուտաճագսըն,
Վէ տուլլըղընկըն հագարէթինի արթըգ խաթրա կէթիրմէյէճէքսին։
5 Զիրա զէվճինկ սէնին Խալիգին տիր.
Անըն իսմի ԵՀովա Սաբաւովթ տըր,
Վէ սէնին Վէլին Գուտտուս ը Իսրայէլ տիր.
՞Անա պիւթիւն զէմինին Ալլահը տէնիլէճէք տիր։
6 Զիրա սէն ՞մէթրուք վէ տէրտլի գարը իքէն,
Վէ կէնճլիյինկտէ թահգիր օլունմըշ կէլին իքէն,
ՐԱՊՊ սէնի չաղըրտը՝ տէյիւ Ալլահընկ պույուրըր։
7 ՚Սէնի պիր լահզէճիք թէրք էյլէտիմ,
Լաքին պէօյիւք մէրհամէթլէրէլ սէնի թօփլայաճաղըմ։
8 Չիտտէթ էսնասընտա պիր լահզէ եիւզիւմիւ սէնտէն սէթր էթտիմ,
՞Լաքին էպէտի ՚ինայէթլէ սանա մէրհամէթ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
Վէլինկ օլան ԵՀովա պույուրըր։

9 Զիրա պու պանա ՞Նոյ սուլարը ՚՚ըպէ տիր.
Նոյ սուլարը պիր տահա եէր եիւզիւնիւ պասմայաճաղընա եէմին էթտիյիմ միսիլլիւ,
Սանա ղազապլանմայաճաղըմա վէ սէնի թա՚զիր էթմէյէճէյիմէ եէմին էթտիմ։
10 Զիրա ՚տաղլար զա՚իլ օլաճագ,
Վէ պայըրլար գըմըլտանաճագ,
՚Ֆագաթի պէնիմ՚ ՚ինայէթիմ սէնին իւզէրինտէն զա՚իլ օլմայաճագ,
Վէ սէլամէթ վէրէն ՚ահտըմ գըմըլտանմայաճագ՝ տէյիւ
Սանա մէրհամէթ էտէն ՐԱՊՊ պույուրըր։
11 Էյ գասըրղայա օղրամըշ, թէսէլլի պուլմամըշ տէրտլի,
Իշթէ պէն սէնին թաշլարընը ՞րէնք րէնք օլարագ գօյաճաղըմ,
Վէ սանա կէօք եագութլարտան թէմէլ պրագաճաղըմ։
12 Վէ սէնին պուրճլարընը գըրմըզը եագութլարտան,
Վէ գափուլարընը շէպչիրաղ թաշլարընտան,
Վէ պիւթիւն սէրհատլարընը գըյմէթլի թաշլարտան եափաճաղըմ։
13 Վէ ճիւմլէ էվլատընկ ՞ՐԱՊՊ թարաֆընտան թա՚լիմ օլունմըշ օլուպ,
՚Էվլատընկըն սէլամէթի ՚ազիմ օլաճագ տըր։
14 Սէն ՚ատալէթլէ սապիթ օլաճագ սըն,
Զուլմտան ուզագ օլուպ գօրգմայաճագսըն,
Վէ տէհշէթտէն ՞՞՚՚՞՞, վէ սանա եագլաշմայաճագ տըր։
15 Իշթէ չօգլըգլէ թէճէմմիւ՚ էտէճէքլէր, ՚՚՞՞ իզնիմլէ տէյիւ տիր.
Սէնին ՚ալէյհինտէ թօփլանանլարըն ճիւմլէսի սանա տիւշէճէքլէր։
16 Իշթէ քէօմիւրլէրի աթէշտէ իւֆլէյէն,
Վէ իշինէ կէօրէ ալէթ եափան տէմիրճիյի պէն խալգ էթտիմ,
Չէլաք էտէճէք խարապ էտիճիյի տախի պէն խալգ էյլէտիմ։
17 Սանա գարշը եափըլան հիչ պիր ալէթ իշէ եարամայաճագ,
Վէ սանա գարշը տա՚վայա գալգըշան հէր լիսանը գապահաթլը չրգարաճագսըն.
ՐԱՊՊԸՆ գուլլարընըն միրասը պու տըր,
՞Վէ անլէրին սալահը պէնտէն տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

՞ Ած. 4,5։
՚ Մէգ. 2. 8։ Փիլ. 2.9։
՞ Կող. 2. 15։
՚ Մարկ. 15.28։ Ղուկ. 22. 37։
՞ Ղուկ. 23. 34։ Բամ.8. 34։ ՚Իպր. 7. 25։ 9. 24։ 13Յովհ. 2. 1։
՞ Սոփ. 3. 14։ Դաղ. 4. 27։
՚ 1Միւել. 2. 5։
՚ Պ. 49. 19,20։
՞ Պ. 55. 5։ 61. 9։
՚ Զար.14.9։ Բամ.3.29։
՚ Պ. 62. 4։
՚ Մէզ. 30.5։ Պ.26.20։ 60. 10։ 2Կոր. 4. 17։
՚ Պ. 55.3։ Երեմ. 31.3։
՚ Թէք.8. 21։ 9.11։ Պ. 55. 11։ Պագ Երեմ. 31. 35,36։
՚ Մ ած. 46.2։ Պ. 51. 6։ Մատթ. 5. 18։
՚ Մէզ. 89. 33,34։
՚ 1Թէվ. 29. 2։ Վահ. 21. 18, վէ ղայրի։
՚ Պ. 11. 9։ Երեմ. 31. 34։ Յովհ.6.45։ 1Կոր. 2. 10։ 1Սէղ. 4. 9։
1Յովհ. 2. 20։
՚ Մէգ. 119. 165։
՚ Պ. 45. 24,25։

Digitized by Google

ՊԱՊ 55

Պէշարէթին պերէքէթլէրինտէն դիսաէվէնտ օլմալարը իչիւն ճիւմլէյէ տա՛վէթ։ 4 Մէսիհին ճիւմլէ իւմիւթլէր իւզերինէ մէլէքիւթիւ։ 6 Թէվպէյէ տա՛վէթ։ 8 Քիլիսէ իչիւն քերիմ վա՛տլար։

Էյ ճիւմլէ սուսայանլար, սուլարա կէլինիզ.
Վէ սիզ, էյ ագչէսի օլմայանլար,
Կէլինիզ, սաթըն ալընըզ վէ եէյինիզ.
Կէլինիզ, ագչէսիզ վէ պէհասըզ
Սիւթ վէ շէրապ սաթըն ալընըզ։
2 Նիչիւն էքմէք օլմայանա ագչէնիզի,
Վէ տօյուրմայան շէյէ էմէյինիզի սարֆ էտէրսինիզ.
Տիգգաթլէ պէնի տինլէյինիզ, քի էյի օլանը եէյէսինիզ,
Վէ ճանընըզ սէմիզտէն լէզզէթ ալա։
3 Գուլագլարընըզը մէյլ էթտիրիպ՝ պանա կէլինիզ.
Տինլէյինիզ, վէ ճանընըզ հայաթտա օլաճագ տըր.
Վէ Դաւիթէ էճմա պօյուրըլան սատըգ մէրհամէթլէրի հավի
Սիզին իլէ էպէտի պիր ահտ էտէճէյիմ։
4 Իշթէ անը հիմմէթլէրէ շահիտ,
Իմմէթլէրէ րէ՛իս վէ էմիր նասպ էյլէտիմ։
5 Իշթէ պիլմէտիյինկ միլլէթի չաղըրաճագսընը,
Վէ սէնի պիլմէյէն միլլէթլէր
Ալլահընկ ՐԱՊՊ իչիւն
Վէ Գուտտուս ը Իսրայէլ իչիւն սանա գօշաճագլար,
Զիրա օ սէնի միւշէյիրէֆ գընտը։
6 ՐԱՊՊ պուրունա պիլիր իքէն անը արայընըզ,
Եագընը իքէն անա տու՛ա էտինիզ։
7 Շէրիր քիմսէ եօլընը,
Վէ ֆասիտ ատէմ քէնտի էֆքեարընը թէրք էթսին,
Վէ ՐԱՊՊԱ րիւճու՛ էթսին, օ տախի անա մէրհամէթ էտէճէք,
Վէ Ալլահըմըզա էօ՛՛՛

7 Հէման անլէրի ֊մուգատտէս տաղըմա կէթիրէճէյիմ,
Վէ անլէրի ՚իպատէթխանէմտէ մէսրուր գըլաճաղըմ.
ԷԱնլէրին մուհրագա վէ զէպիհէլէրի մէզպահըմ իւզէրինտէ մագպուլ օլաճագ.
Զիրա ԷխանէմԷ ճիւմլէ գավմլար իչին ՚իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունաճագ տըր:
8 ԷԻսրայէլին մէնճիլէրինի ճէմ" էտէն Րապպ Եհովա պույուրըր քի,
Անըն ճէմ" օլունմըշլարը իւզէրինէ Էտահա ճէմ" էտէճէյիմ:
9 ԷՀյ սահրանըն ճիւմլէ վուհուշը,
Էյ օրմանըն ճիւմլէ վուհուշը, եէմէյէ կէլինիզ:
10 Անըն պէքճիլէրի Էքօր տիր, ճիւմլէսի ճահիլ տիրլէր,
ԷՔեաճճէսի սէսսիզ քէօփէքլէր տիր, հավլայամազլար.
Անլէր սայրգայրպ եաթարլար, ույգույը սէվէրլէր.
11 ԷՁօգ եէր վէ Էտօյմագ պիլմէզ քէօփէքլէր տիր,
Վէ անկլամագ պիլմէզ չօպանլար տըր.
Ճիւմլէսի քէնտի եօլլարընա տէօնտիւլէր,
Հէր քէս հէր թարաճտան մէնճա՚աթ ը զաթիյէսինի արար
12 կէլինիզ, շէրապ կէթիրէյիմ,
Վէ միւաքիրլէ սէրխօշ օլալըմ.
ՎԵարըն տախի պու կիւն կիպի,
՚Ազիմ վէ տահա զիյատէ օլաճագ տըր ֊էրէչէ:

ՊԱՊ 57

Սալիհին միւսարէք էօլիւմիւ: 3 Ալլահըն եէհուտիլէրի փուճիփրէսթիլքլէրի իչիւն Ծա՚զիր էճմէսի, 13 վէ Ծէվպէքեարլարա կիւզել վա՚տլարը: 20 Շերիրլեր իչիւն սէլամէն օլմատըղը:

Սալիհ հէլաք օլուր, վէ վազիճէ էտինէն ատէմ եօգ տըր.
Վէ ֊Թագվա սահիպլէրի ֊ԷՆԷՈՒՈՒ գալտըրըլըր,
ԷՔիմսէ ակլամազ քի սալիհ պէլա կէլմէզտէն գալտըրըլըր:
2 Սէլամէթէ վարըր.
Իսթիգամէթի իւզրէ եիւրիյէնլէր
ԷԵաթագլարը իւզէրինտէ րահաթ պուլուրլար:
3 Լաքին սիզ, ֊էյ սիհրպազ գարը օղովլարը,
Զանի վէ զանիյէ նէսլի, պուրայա եագլաշընըզ.
4 Սիզ քիմի՞ զէվզէնիրսինիզ,
Քիմի՞ն ՚ալէյհինէ աղըզ աչարսընըզ,
Տիլ ուզատըրսընըզ.
Սիզ ՚իսեան էվլատը,
Հիլէ նէսլի տէյի՞լ մի սինիզ:

Ը Պ. 2 2։
Ե Բամ. 12.1։ Իպր. 13.15։ 1Պետ. 2.5։
Զ Մատթ. 21.13։ Մարկ. 11.17։ Ղուկ. 19.46։
Է Մատ. 1.11։ [12։
Ը Մէզ. 147.2։ Պ. 11.
Թ Յովհ. 10.16։ Եփես. 1.10։ 2.14-16։
Ժ Երեմ. 12.9։
Ի Մատթ. 15.14։ 23.16։
Լ Փիլ. 3.2։
Խ Միք. 3.11։
Ծ Եզեկ. 34.2,3։
Կ Մկ. 10.6։ Էմս. 23.35։ Պ. 22.13։ Ղուկ 12.19։ 1Կոր. 15.32։
— —
Հ Մէզ. 12.1։ Միք. 7.2։
Ձ 3 Մնաց. 14.13։ Պաշ 4Մնաց. 22.20։

5 Սիզ ԷՀէր եէշիլ աղաճ ալթընտա
Փուլթլարլէ գըզըշըրսընըզ,
֊Զօճուգլարը տէրէլէրտէ,
Գայա եարըգլարընտա պօղազլարսընըզ:
6 Սէնին հիսսէն տէրէնին չագըլ Ծ֊ՇԼԲԲ֊ տըր.
Սէնին նասիպին անլէր տիր, անլէր տիր.
Սէն անլէրէ պիլէ մէշրուպաթ թագտիմէսի ՚արզ էթտին,
Էքմէք թագտիմէսի թագտիմ էյլէտին.
Պէն պունլարա թէհամմիւլ էտէ պիլի՞ր մի իմ:
7 ԷԵաթաղընը Ը՚ալի վէ եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ գօտըն.
Օրատա տախի զէպիհէ թագտիմ էթմէյէ չըգտըն:
8 Վէ թէզքեարընը գափուլարըն վէ գափու սէօյլէէրինին արգասընա գօտըն.
Զիրա պէնտէն ՇՅՐԷՅԷ աչըլտըն,
Վէ եօգարը չըգըպ՝ եաթաղընը կէնիշլէթտին,
Վէ անլէր իլէ մու՚ահէտէ էյլէտին.
ԷԱնլէրին եաթաղընը սէվիպ մէքեան հազըրլատըն:
9 Վէ ՚մէլիյին եանընա խօշ րա՚հալը եաղլէ կիլթտին,
Վէ ՚ըթըրլարընը չօղալթտըն,
Վէ էլչիլէրինի ուզաղա կէօնտէրտին,
Վէ քէնտինի հավիյէյէ գատար ալչագալթտըն:
10 Եօլընը ուզունլըղընտան եօրուլտըն,
ԷԻմիտ եօգ տըր՝ տէմէտին,
*Գուվվէթինի թագէլէթտին",
Պու սէպէպտէն զա՚իֆլէնմէտին:
11 Վէ սէն ՚քիմտի՞ն գօրգուպ խավֆ էտէրէ՚ք եալանը օլտըն,
Վէ պէնի թէզէքքիւր էթմէյիպ խաթրա կէթիրմէտին.
Սէնին պէնտէն գօրգմատըղընըն սէպէպի
ԷԳատիմ զէմանտան պէրու սիւքիւթ էթտիյիմ տէյի՞լ մի տիր:
12 Պէն սէնին սալահընը վէ՚ամէլլէրինի պէյան էտէճէյիմ,
Ֆագաթ անլէր սանա ֆա՚իտէ էթմէյէճէք տիր:
13 Սէն ֆէրեատ էթտիյինտէ, ճէմ" էթտիյին ֊Ծ֊ՐԼԱՐ սէնի գուրթարսընլար,
Ֆագաթ ճիւմլէսինի րիւզկեար գալտըրաճագ,
Պիր նէֆէս կէօթիւրէճէք.
Լաքին պանա իւմիտ էտէն՝ եէրի թէմէլլիւք էտէճէք,
Վէ մուգատտէս տաղըմը միրաս ալաճագ տըր:
14 ԷԹէսվիյէ էտինիզ, թէսվիյէ էտինիզ.
Եօլու հազըրլայընըզ,
Թէօքէզի գավմըմըն եօլընտան գալտըրընըզ՝ տէնիլէճէք տիր:

Ը 2Թէվ. 16. 14։
Թ Մատթ. 16. 4։
Ժ 4Միւլ 16.4։ 17.10։ Երեմ 2. 20։
Լ Ղևտ. 18. 21։ 20. 2։ 4Միւլ. 16.3։ 23.10։ Երեմ. 7. 31։ Եզեկ. 16. 20։ 20. 26։
Խ Եզեկ. 23. 41։
Ծ Եզեկ. 16. 16,25։
Կ Եզեկ. 16.26,28։ 23. 2-20։
Հ Պ. 30. 6։ Եզեկ. 16. 33։ 23. 16։ Ովս. 7. 11։ 12. 1։
Ձ Երեմ. 2. 25։
* ՚Իպր. Էլինին հայածընը պուլտըն
Ղ Պ 51. 12,13։
Ճ Մկ. 50. 21։
Մ Պ. 40. 3։ 62. 10։

Digitized by Google

15 Զիրա Մ'իւթա'ալ վէ Մ'իւրթէֆի',
Վէ էպէտիյէթտէ սաքին ՙվէ իսմի Գուտտուս օլան պէօյլէ պույուրըր.
16 ՙՊէն 'ալի վէ մուգատտէս ֆէֆֆո սաքին իմ,
ՙՀէմ տէ ֆուռէ գըրըլմըշ վէ րուհու միւթէվազը' օլան իլէ իմ,
ՙՔի միւթէվազը'լարըն րուհընը իհեա էտէյիմ,
Վէ գալպլէրի գըրըլմըշ օլանլարը հայաթտա սագլայայըմ:
17 ՙԶիրա իլէլէպէտ տա'վա էթմէմ,
Վէ տէվամ' իւզրէ ղազապ էթմէմ.
Զիրա րուհլար,
Վէ 'խալգ էյլէտիյիմ ճանլար էօնիւմտէ պայըլաճագ տըր:
17 ՙԹամա'ընըն քէօթիվիւյիւ իչին ղազապլանըպ անը վուրտըմ,
ՙԷյ-ը-ֆ սէթր էտիպ ղազապլանտըմ.
ՙՕ տախի 'ասը օլարագ կէօնլիւնիւն իսթէտիյի եօլա կիթտի:
18 Անընն եօլլարընը կէօրտիւմ, վէ ՙանա շիֆա վէրէճէյիմ,
Վէ անը իրշատ էտիպ՝ անը վէ ՙմահզունլարընը թէսլիյէ էտէճէյիմ:
19 ՙՏուտագլարըն սէմէրէսինի պէն խալգ էտէրիմ.
ՙՈւզագտա օլանա սէլամէթ,
Վէ եագընտա օլանա սէլամէթ օլսուն,
Վէ պէն անա շիֆա վէրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
20 ՙԼաքին շէրիրլէր չալգանան տէնիզ կիպի օլուպ՝ րահաթ էտէմէզ,
Վէ անընն սուլարը պալչըգ իլէ չամուրը տըշարը աթար:
21 ՙՇէրիրլէր իչին սէլամէթ եօգ տըր՝ տէյիւ Ալլահըմ պույուրըր:

ՊԱՊ 58

Իյաքեայլըզլարընտան տօլայը Իսրայէլէ Թէվպիխ։ 3 Գաթըլ օրուճ իլէ մագպուլ օրուճընն Ջա'ֆրիֆի։ 8 Էհլ ի Թագվայա, 13 խուսուսա սէպթի հըզգ էտէնլէրէ վա'տ։

Եիւքսէք սէսլէ չաղըր, ՙՎ-ըընը էսիրկէմէ,
Սէսինկի պօրու կիպի գալտըր.
Գամմըմա 'իսեանլարընը,
Վէ պէյթ ի Յակոբա կիւնահլարընը պէյան էյլէ:
2 Հալ պու քի անլէր, սալահ իշլէյէն
Վէ Ալլահընըն ահքեամընը թէրք էթմէյէն միլլէթ կիպի,
Պէնի հէր կիւն արարլար, վէ թարիգլէրիմի պիլմէք իսթէրլէր.
Վէ պէնտէն սալահ ահքեամընը սիւ'ալ էտէրլէր,
Ալլահա եագըն օլմաղը արզու էտէրլէր:
3 ՙՆիչիւն պիզ օրուճ թուրթտըգ, վէ սէն պագմատըն,
ՙՔէսր ի նէֆս էթտիք, վէ սէն պիլմէտին՝ ֆէրէճ.
Իշթէ օրուճընըզ կիւնիւնտէ արզուընըզը իճրա էտէրսինիզ,
Վէ 'ամէլէնիզէ հէր իշինիզի միւսա'ատէսիզ եափտըրըրսընըզ:
4 ՙԻշթէ նիզա' վէ ղավղա իչիւն,
Վէ շէրր եումրուղըյլէ վուրմագ իչիւն օրուճ թուրթարսընըզ.
Սէսինիզի եիւքսէք մահալտէ իշինտիրմէք մագսէտիյլէ
Պու կիւնքի կիպի օրուճ թուրթմայընըզ:
5 ՙՊէնիմ ինթիխապ էթտիյիմ օրուճ
ՙԱտէմ քէսր ի նէֆս տէճէյի կիւն պէօյլէ՞ մի օլուր.
Պաշընը գամըշ կիպի էյիպ,
ՙԱ-ը-ֆ չուլ վէ քիլ սէրմէ՞քլէ մի օլուր.
Պունա օրուճ վէ ՐԱՊՊԱ մագպուլ կի՞ն մի տէրսին:
6 Պէնիմ ինթիխապ էթտիյիմ օրուճ պու տէյի՞լ մի տիր,
Քի շէրրին պաղլարընը չէօզէսին,
Վէ ՙպօյունտըրրըղըն պաղլարընը կէվշէտէսին,
Վէ ՙէզիլէնլէրի ազատ էտիպ,
Հէր պօյունտըրրըղը գըրասընն:
7 ՙԷքմէյինկի աճ օլանա տօղրայասըն,
Վէ ավարէ կէզէն պիչարէլէրի էվէ կէթիրէսին,
ՙԶըփլաղը կէօրտիւյիւնտէ կիյտիրէսին,
Վէ ՙքէնտի *գօնշընկտան կիզլէնմէյէսին:
8 ՙՕլ վագըթ նուրընկ սապահ կիպի աչըլաճագ,
Վէ սըհհէթինկ չապուգ հասըլ օլաճագ,
Վէ սալահընկ սէնին էօնիւնճէ կիտէճէք,
ՙՐԱՊՊԸՆ ճէլալը տախի տիւմտարընկ օլաճագ տըր:
9 Օլ վագըթ չաղըրաճագսընն, վէ ՐԱՊՊ իսթիճապէթ էտէճէք,
Ֆէրեատ էտէճէքսին, վէ Օ՝ Իշթէ հազըր ըմ՝ տէյէճէք տիր:
Էկէր իչինիզտէն պօյունտըրըղը,
Փարմագլէ իշարէթ էթմէյի վէ ՙքէօթիւ սէօզլէրի գալտըրըր իսէն,
10 Էկէր աճ օլանա կէօնիւլտէն վէրիր իսէն,
Վէ միւհրթաճընն ճանընը տօյուրըր իսէն,
Օլ վագըթ նուրընկ զուվմէթտէ փարլայաճագ,

ե Յոբ.6.10։Ղուկ.1.49։
զ Զաք. 2.13։
է Մէզ. 34. 18։ 51. 17։ 138. 6։ Պ. 66. 2։
ը Մէզ. 147.3։ Պ.61.1։
թ Մէզ. 85. 5։ 103. 9։ Մ'իք. 7. 18։
ժ Ա'տ. 16. 22։ Յոբ.34. 14։ 'Իպր. 12. 9։
ի Երեմ. 6. 13։
լ Պ. 8. 17։ 45. 15։
խ Պ. 9. 13։
ծ Երեմ. 3. 22։
կ Պ. 61. 2։
հ 'Իպր. 13. 15։
ձ Ա'մալ. 2. 39։ Եփես. 2. 17։
ղ Յոբ.15.20,վե ղայրի։ Իմս. 4. 16։
ճ Պ. 48. 22։
—

մ Մաղ. 3. 14։
ն Ղեւ. 16. 29,31։ 23. 27։
շ 3 Մ'իւլ. 21. 9,12,13։
ո Զաք. 7. 5։
չ Ղեւ. 16. 29։
պ Եսա. 4. 3։ Յոբ. 2. 8։ Դան. 9.3։ Յունն. 3.6։
ջ Նէեմ. 5. 10-12։
ռ Երեմ. 34. 9։
ս Եզեկ.18.7,16,Մատթ. 25. 35։
վ Յոբ. 31. 19։ [5. 5։
տ Թ'ես. 29. 14։ Նէեմ.
ր 'Իպր. Քէնինտէն
ց Յոբ. 11. 17։
ւ Խուր. 14. 19։ Պ. 52. 12։
փ Մէզ. 12. 2։

Digitized by Google

Վէ սէնին գօյու գարանլըղըն էօյլէ վագթը կիպի օ-
լաճագ տըր.
11 Վէ ՐԱՊՊ տա՛իմա սէնի իրշատ էտէճէք,
Վէ ճանըկը գուրագլըգտա տօյուրաճագ,
Վէ սէնին քէմիքլէրինի գուվվէթլէնտիրէճէք տիր.
Վէ սէն սուվարըլմըշ պաղչէ կիպի,
Վէ սույու էքսիլմէզ սու փունարը կիպի օլաճագսըն:
12 Վէ սէնտէն ոջախլըր էսքի խարապէլէրի պինա էտէ-
ճէքլէր,
Զօգ տէվրլէրտէն պէրու ֆունդա թէմէլլէրի իգամէ էտէ-
ճէքսին,
Վէ սանա՝ կէտիքլէր գափատան,
Վէ իգամէթ իչին թարիգլէր թէսվիյէ էտէն՝ տէնի-
լէճէք տիր:
13 Էկէր հսէպթէ, մուգատտէս կինիմտէ,
Քէնտի արզուկըն իճրասընտան այաղընը տեօնտէ-
րիր իսէն,
Վէ սէպթի ֆէրահ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ մուգատտէս կիւ-հունիւ միւհթէրէմ ՚ատտ
էտէր իսէն,
Շէօյլէ քի քէնտի եօլլարընկճա հարէքէթ,
Վէ քէնտի արզուկը իճրա էթմէյէրէք,
Վէ ֆէնդէ սէօզլէրինկի սէօյլէմէյէրէք անա հիւրմէթ
էտէր իսէն,
14 Ո զէման սէն ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլաճագսըն,
Վէ սէնի ուէրին եիւքսէք մահալլարընա չըգարա-
ճաղըմ,
Վէ սանա փէտէրինկ Յակոբըն միրասընը եէտիրէճէյիմ.
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ աղզը սէօյլէտի:

ՊՍՊ 59

Կիւնահըն մուճիպ ի մահքիւմիյէթ օլտըղըն: 3 Եէհուտիլէրին պա՛զը կիւնահլարը. 9 պունլարըն մուգիյրլ նէթիճէսի. 16 Խէլասըն Ալլահա մախաուս օլտըղը: 20 Մէսիհին կէլէճէյի:

Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ էլի ուխլաս էթմէքտէն ՚աճիզ օլ-
մատը,
Վէ գուլաղը իշիթմէքտէն աղըրլաշմատը:
2 Անճագ սիզի Ալլահրնըզտան այըրան սիզին ՚իսեան-
լարընըզ տըր,
Վէ կիւնահլարընըզ ուէ եիւգիւնիւ սիզտէն սէթր
էթտի,
Շէօյլէ քի ուո-՚ուէղը իշիթմէզ:
3 Զիրա ֆէլլէրինիզ գանլէ,
Վէ փարմագլարընըզ ՚իսեանլէ միւլէվվէս օլտու.
Տուտագլարընըզ եալան սէօյլէտի,
Վէ տիլլէրինիզ հագգսըզլըգ թէլէֆֆիւզ էյլէտի:
4 ՚Ատալէթ իչիւն նիտա էտէն եօգ,

1 Պ. 61. 4։
2 Պ. 56. 2։
3 Յար. 22. 26։
4 Թէս. 32.13։ 33. 29։
5 Պ. 1.20։ 40.5։ Միք. 4. 4։
6 Ա՛ա. 11. 23։ Պ.50.2։
7 Պ. 1. 15։
8 Յար. 15. 35։ Մէզ. 7. 14։
9 Ծար. 8. 14,15։

Վէ հագգ իւզրէ տա՛վա սիւրէն եօգ տըր.
Անլէր պութլանա թէվէքքիւլ էտէրլէր, վէ եալան
սէօյլէրլէր.
Ֆէսատա համիլէ օլուպ՝ քէօթիւլիւք տօղուրըրլար:
5 Զէհրլի եըլան եումուրթալարընտան եավրու չըգա-
րըրլար,
Վէ էօրիւմճէք աղը տօգուրլար.
Եումուրթալարընտան եէյէն էօլիւր,
Վէ գըրըլանտան էնկէրէք չըգար:
6 Աղլարընտան էլպիսէ օլմազ,
Վէ իշլէտիքլէրի շէյլէրլէ էօրթիւնիւմէզ.
Ամէլլէրի քէօթիւ ՚ամէլլէր տիր,
Վէ էլլէրինտէ զուլմ իշի վար տըր:
7 Այագլարը շէրրէ գօշար,
Վէ սուչսըզ գան տէօքմէյէ ՚աճէլէ էտէրլէր.
Էֆքեարլարը քէօթիւ էֆքեար տըր,
Եօլլարընտա խարապիյէթ վէ հէլաք վար:
8 Սէլամէթ թարիգինի պիլմէզլէր,
Վէ մէսլէքլէրինտէ հագգ եօգ տըր.
Թարիգլէրինի էյրիլթիրլէր,
Անլէրտէ եիւրիյէնլէրին հիչ պիրի սէլամէթ պիլմէզ:
9 Պու էճլտէն հագգ պիզտէն ուզագ օլտու
Վէ ՚ատալէթ պիզէ վասըլ օլմազ.
Նուրա մունթազըր իտիք
Վէ իշթէ զուլմէթ վար.
Զիյայա ֆանդըղը էուէ, լամբա տիւմանտա կէզէրիզ:
10 Քէօր կիպի տիվարը լէմս էտէրիզ,
Վէ կէօզլէրի օլմայանլար կիպի էլ իլէ եօգլարըզ.
Էօյլէ վագթը, կէճէտէ օլտըղը կիպի, թէօքէզէ օղ-
րարըզ,
*Սէմիզ եէրլէրտէ" էօլիւլէր կիպի իզ:
11 Ձիւմլէմիզ այըլար կիպի հօմուրտանըրըզ,
Վէ կէօյէրճինլէր կիպի տէվամ իւզրէ ֆիղան էտէրիզ.
Հագգա մունթազըր իտիք, ամմա եօգ տըր.
Խէլասա ֆանդըղը էուէ, պիզտէն ուզագ օլտու.
12 Զիրա ՚իսեանլարըմըզ հուզուրընկտա չօղալտը,
Վէ կինահլարըմըզ ՚ալէյհիմիզէ շէհատէթ էտէր.
Զիրա ՚իսեանլարըմըզ եանըմըզտա տըր,
Վէ թէճավուզաթըմըզը պիլիրիզ:
13 ՚Իսեան էթտիք, ՐԱՊՊԸ ինքեար էյլէտիք,
Վէ Ալլահըմըզա թապի՚ օլմագտան վազ կէչտիք.
Զուլմ ու ֆիթնէ սէօյլէտիք,
Գալպտէ եալան սէօզլէր տիւշինիւպ թէքէլլիւմ էթ-
տիք:
14 Վէ հագգ կէրիյէ չէվրիլտի,
Վէ ՚ատալէթ ուզագ օլտու.
Զիրա հագիգաթ մէյտանտա եէրէ տիւշտիւ,

ե Լմա.1.16։ Բամ. 3.15։
զ Մէզ. 125. 5։ Լմա. 2. 15։
է Երեմ. 8. 15։
ը Թէս. 28. 29։ Յար. 5. 14։ Ամովս. 8. 9.
* Եաբօ՝ Գարանլըգտա
թ Պ.38.14։ Եզեկ.7.16։
ժ Մատթ. 12. 34։

Digitized by Google

Վէ իսթիգամէթ իչէրի կիրէմէզ.
15 Վէ հագիգաթ զա՛իլ օլուր,
Վէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտէն սօյուլըր.
Վէ ՐԱՊՊ կէօրտիւ վէ նազարըննտա քէօթիւ կէօրիւնտիւ.
Զիրա հագգ գալմատը:
16 Վէ ատէմ պուլունմատըղընը կէօրտիւ,
Վէ շէֆա՛աթը պուլունմատըղընա թէ՛աճճիւպ էյլէտի.
Իմտի պազուսը քէնտիսի իչիւն խէլաս իճրա էթտի,
Վէ ՚ատալէթի քէնտինէ տէսթկիր օլտու:
17 Վէ ՚ատալէթի զըրհ կիպի,
Վէ խէլասը պաշընա միղֆէր չէռէ կիյտի,
Վէ ինթիգամ՛ էլպիսէսինի էսվապ կիպի կիյտի,
Վէ ղայրէթէ ճիւպպէ կիպի պիւրինտիւ:
18 ՚Ամէլլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտէճէք,
Տիւշմէնլէրինէ ղազապ,
Խասիմլէրինէ ճէզա վէրէճէք տիր.
Ատալարա ճէզա վէրէճէք տիր:
19 Վէ ղարպ ՐԱՊՊԸՆ իսմինտէն,
Վէ շարգ անըն ճէլալընտան գօրգաճագլար.
Տիւշմէն սէյլ կիպի կէլտիյինտէ,
ՐԱՊՊԸՆ Րուհու *անա գարշը պայրագ գալտըրաճագ տըր՚:
20 Վէ Սիօն իչիւն վէ Յակոբտա ՚իսեանտան րիւճու՛ էտինլէր իչիւն
Խէլասքեար կէլէճէք տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
21 Վէ պէնիմ՛ անլէր իլէ օլաճագ ՚ահտըմ պու տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Սէնին իւզէրինտէ օլան Րուհըմ,
Վէ աղզընա գօտրղըմ սէօզլէրիմ,
Սէնին աղզընտան վէ նէսլինին աղզընտան,
Վէ նէսլինկին նէսլինին աղզընտան,
Շիմտիտէն էպէտէտէք զա՛իլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ՊԱՊ 60

Թա՛ֆէլէրին քիլիսէյէ միւմագ օլմալարըյլէ անըն քէսպ ի գուվվէթ էտէճէյի. 15 պիր ազ մուգայազատան ասնրա պէօյիւք պէրէքէթլէրէ նա՛իլ օլաճաղը:

Գալգ, միւնէվվէր օլ. զիրա նուրըն կէլտի,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը սէնին իւզէրինէ փարլատը:
2 Զիրա իշթէ զէմինի զուլմէթ,
Վէ իւմմէթլէրի գօյու գարանլըգ գափլայաճագ.
Լաքին իւզէրինկէ ՐԱՊՊ փարլայաճագ,
Վէ անըն ճէլալը սէնին իւզէրինտէ կէօրինէճէք տիր:
3 Վէ սէնին նուրընա միլլէթլէր,
Վէ իւզէրինտէ փարլայան զիյայա մէլիքլէր կէլէճէքլէր:
4 Կէօզլէրինկի գալտըրըպ էթրաֆա պագ.
Ճիւմլէսի թէճէմմիւ՛ էտիպ՝ սանա կէլիյօրլար.
Օղուլլարըն ուզագտան կէլէճէք,
Վէ գըզլարըն գուճագտա կէթիրիլէճէք տիր:
5 Զէման կէօրէճէքսին վէ եիւգինկ րուշէն օլաճագ,
Վէ գալպինկ հարէքէթէ կէլիպ միւֆէրրահ օլաճագ տըր.
Զիրա տէնիզին ֆէյզ ու պէրէքէթի սանա տէօնէճէք,
Միլլէթլէրին սէրվէթի սանա կէլէճէք տիր:
6 Տէվէլէր գաթարը
Մադիանըն վէ Գեփանըն կէնճ տէվէլէրի սէնի գափլայաճագլար.
Ճիւմլէսի Սաբատան կէլէճէքլէր,
Ալթուն իլէ քինլիւք կէթիրէճէքլէր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը ի՛լան էտէճէքլէր տիր:
7 Կեդարըն հէփ գօյունլարը սէնին եանընա թօփլանաճագ,
Նաբէօթըն գօչլարը սանա խրտմէթ էտէճէքլէր
Մագպուլ *** օլարագ մէզպահըմա չըգաճագլար,
Վէ ՚իզզէթիմին պէյթինի թէճեին էտէճէյիմ:
8 Պուլութ կիպի վէ եուվալարընա *** կէօյէրճինլէր կիպի
Պու ուչանլար քիմ տիր:
9 Հագիգաթէն ատալար,
Վէ էվվէլա Թարսիսին կէմիլէրի
Պանա մունթազընը օլաճագլար,
Քի Ալլահընն իսմի իչիւն,
Գուտտուսը Իսրայէլ իչիւն,
Ուզագտան սէնին օղուլլարընը,
Վէ ՚անլէր իլէ պէրապէր կիւմիւշ վէ ալթունլարընը կէթիրէլէր.
Զիրա սէնի միւշէրրէֆ գրլան օ տըր:
10 Վէ Եէնէպիլէր սէնին սուրլարընը պինա էտէճէքլէր,
Վէ անլէրին մէլիքլէրի սանա խրտմէթ էտէճէքլէր
Զիրա սէնի ղազապրմէ վուրտըմ,
Լաքին հիւսնի րիզամէ սանա մէրհամէթ էյլէյճէճիմ:
11 Վէ միլլէթլէրին սէրվէթինին սանա կէթիրիլմէսի,
Վէ անլէրին մէլիքլէրինին ճէլպ օլունմալարը իչիւն
Գափուլարընկ տա՛իմա աչըգ տուրաճագ,
Վէ կէճէ կիւնտիւզ գափանմայաճագլար:
12 Զիրա սանա խրտմէթ էթմէյէն միլլէթ վէ հիւքիմէթ հէլաք,
Վէ օլ միլլէթլէր քիվլիյէն խարապ օլաճագլար:

Եզեկ. 22. 30:
Մարկ 6. 6:
Մէզ. 98. 1: Պ. 63. 5:
Եփես. 6. 14, 17: 1 Սէլ. 5. 8: [11:
Մէզ. 113. 3: Մազ. 1.
Վահ. 12. 15:
* Եբրայ՝ անը գաչըրաճագ տըր
Բօմ. 11. 26:
Ինդր. 8. 10: 10. 16:
——
Եփես. 5. 14:
Մազ. 4. 2:
Պ. 49. 6, 23: Վահ. 21. 24:
Պ. 49. 18:
Պ. 49. 20-22: 66. 12:
Թէք. 25. 4:
Մէզ. 72. 10:
Պ. 61. 6: Մատթ. 2. 11.
Թէք. 25. 13:
Անդ. 2. 7, 9: [51. 5:
Մէզ. 72. 10: Պ. 42. 4:
Երեմ. 3. 17:
Դաղ. 4. 26:
Մէզ. 68. 30: Զաք. 14. 14:
Պ. 55. 5:
Զաք. 6. 15:
Պ. 49. 23: Վահ. 21. 24:
Պ. 57. 17:
Պ. 54. 7, 8:
Վահ. 21. 25:
Զաք. 14. 17, 19:
Մատթ. 21. 44:

Digitized by Google

13 Մագտիսիմին մէքեանընը թէզեին իչիւն
ՙԼիբանանըն շանը,
Զամ աղաճը, չինար վէ շիմշիր աղաճը պիրլիքտէ
սանա կելէճէք տիր,
Վէ Ւայագլարըմըն մահալընը մու՛ազզէզ գըլաճաղըմ։
14 Վէ սէնի թազեիգ էտէնլէրին օղուլլարը
էյիլէրէք սանա կելէճէք,
Վէ սէնի թահգիր էտէնլէրին ճիմլէսի
ՙՍէնին այագլարընըն թապանլարընա ֆէ-շէ-ֆ ՚արզ ը
՚ուպուտիյէթ էտէճէքլէր,
Վէ սանա ՐԱՊՊԸՆ շէհրի,
ՙԳուտտուսը Իսրայէլին Սիօնը թէսմիյէ էյլէյէճէքլէր։
15 Միւրուր էտնի օլմայարագ մէթրուքէ վէ մէնֆուրէ
օլտրղընկա մուգապիլ
Սէնի էպէտի ֆախր վէ տա՛իմի ֆէրահ գըլաճաղըմ։
16 Վէ միլլէթլէրին սիւտիւնիւ,
ՙՎէ մէլիքլէրին մէմլէքէթսին
Վէ Ւսէնին խէլասքեարրն ՐԱՊՊ,
Վէ սէնին Վէլին օլան Գատիր ի Յակոբ պէն իտիյիմի
պիլէճէքսին։
17 Պագըր եէրինէ ալթուն կէթիրէճէյիմ,
Վէ տէմիր եէրինէ կիւմիւշ,
Վէ աղաճ եէրինէ պագըր,
Վէ թաշ եէրինէ տէմիր կէթիրէճէյիմ.
Վէ սէնին նազըրլարընը սէլամէթ,
Վէ զապիթանընը ՚ատալէթ էտէճէյիմ։
18 Արթըգ սէնին տիյարընտա զուլմ,
Վէ հուտուտընըն տախիլինտէ խարապիյէթ վէ հէլաք
իշիտիլմէյէճէք տիր.
Անճագ ՙսուրլարընկա Խէլաս,
Վէ գափուլարընկա Համտ թէսմիյէ էտէճէքսին։
19 ՙԱրթըգ կիւնտիւզիւն նուրըն կիւնէշ օլմայաճագ,
Վէ այտընլըգ իչիւն այ սանա զիյա վէրմէյէճէք,
Անճագ սէնին էպէտի նուրըն Եհովա,
Վէ Ւ՚իզզէթին սէնին Ալլահըն օլաճագ տըր։
20 ՙԱրթըգ կիւնէշիկ պաթմայաճագ,
Վէ այրկ էքսիլմէյէճէք.
Զիրա սէնին էպէտի նուրըն Եհովա օլաճագ,
Վէ մաթէմ կիւնէրիկ խիթամ պուլաճագ տըր։
21 Վէ ՙսէնին զավմընըն ճիմլէսի սալիհ օլուպ,
՝Զէմինի իլէէպէտ միրաս ալաճագլար.
ՙՏիքտիյիմ ֆիտան՝ ՙէլլէրիմին իշի,
՚Իզզէթիմէ պա՛իս օլաճագ տըր։
22 ՙՔիւչիյիւ՝ պիկ,

Վէ էտնասը պէօյիւք պիր միլլէթ օլաճագ տըր.
Պէն ՐԱՊՊ պուննու վագթընտա չապուգ իճրա էտէճէյիմ։

ՊԱՊ 61

Մէսիհէ իճրասը իհալէ օլունան մատտէլէր։ 4 Միւ՛մինլէրին սա՛յ ու զայրէթի. 7 Նա՛իլ օլաճագլարը պէօյիւք պէրէքէթլէր։

ՐԱպպ Եհովանըն Րուհու իւզէրիմտէ տիր.
Զիւնքի ՐԱՊՊ ՙպէնի ֆուգարայա պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչիւն մէնօ էտիպ,
ՙԳալպի գըրըլմըշ օլանլարա շիֆա վէրմէք,
ՙԷսիրլէրէ հուրրիյէթի,
Մահպուսլարա հապսխանէյինին աչըլմասընը ի՛լան էթմէք,
2 ՙՐԱՊՊԸՆ մագպուլ սէնէսինի,
Վէ ՙԱլլահըմըզընն ինթիգամ կիւնիւնիւ ի՛լան էթմէք,
ՙՄաթէմ էտէնլէրին ճիմլէսինէ թէսէլլի վէրմէք,
3 Սիօնըն մաթէմ էտէնլէրի իչիւն թէտարիք էտիպ
ՙԱնլէրէ քիլ եէրինէ միւզէյյէն սարըգ,
Մաթէմ եէրինէ շատըգ եաղը,
Մէ՚յուս րուհ եէրինէ համտ լիպասը վէրմէք իչիւն պէնի իրսալ էյլէտի.
Վէ անլէրէ Սալահ աղաճլարը,
ՐԱՊՊԸՆ ՙքէնտի ՚իզզէթի իչիւն ՙտիքտիյի ֆէ-ֆ-ֆ թէսմիյէ օլունաճագ տըր։
4 Վէ ՙգատիմ խարապէլէրի պինա էտէճէքլէր։
Էսքի վիրանէլէրի իգամէ էյլէյէճէքլէր,
Վէ խարապ օլմուշ շէհրլէրի,
Վէ չօգ տէվրլէրտէն պէրու վիրան գալան եէրլէրի թէճտիտ էտէճէքլէր։
5 Վէ Ւղարիպլէր գալգըպ սիւրիւլէրինիզի կիւտէճէք,
Վէ էճնէպիլէր չիֆթճիլէրինիզ վէ պաղճլարընըզ օլաճագ տըր։
6 ՙՎէ սիզ ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրի թէսմիյէ օլունաճագսընըզ,
Ալլահըմըզըն խրտմէթճիլէրի տէնիլէճէքսինիզ,
ՙՄիլլէթլէրին սէրվէթինի եէյէճէքսինիզ,
Վէ անլէրին շէրէֆինէ մալիք օլաճագսընըզ։
7 Ւխէճալէթինիզ եէրինէ իքի գաթ ֆէ-էէրէ օլաճագ,
Վէ հագարէթ էէրէ անլէրին նասիպլէրինէ թէրէննիմ էտէճէքլէր.
Պու էճլտէն անլէրին տիյարընտա իքի գաթ միրաս ալաճագլար.
Անլէր էպէտի մէսէրրէթէ նա՛իլ օլաճագլար։

ՙ Պ. 35. 2։ 41. 19։
Ւ Պագ 1 Թէվ. 28. 2։ Մէզ. 132. 7։
՚ Պ. 49. 23։ Վահ. 3. 9։
՛ Իպր. 12. 22։ Վահ. 14. 1։
՜ Պ. 49. 23։ 61. 6։ 66. 11, 12։
՝ Պ. 43. 3։
՞ Պ. 26. 1։
՟ Վահ. 21. 23։ 22. 5։
ՠ Զաք. 2. 5։
ա Պագ Ամովս. 8. 9։
բ Պ. 52. 1։ Վահ. 21. 27։
գ Մէզ. 37. 11, 22։
Մատթ. 5. 5։
դ Պ. 61. 3։ Մատթ. 15. 13։ Յովհ. 15. 2։
ե Պ. 29. 23։ 45. 11։ Եփես. 2. 10։
զ Մատթ. 13. 31, 32։

է Պ. 11. 2։ Ղուկ. 4. 18։ Յովհ. 1. 32։ 3. 34։
ը Մէզ. 45. 7։
թ Մէզ. 147. 3։ Պ. 57. 15։
ժ Պ. 42. 7։ Պագ Երեմ. 34. 9։
ի Պագ Ղեւ. 25. 9։
լ Պ. 34. 8։ 63. 4։ 66. 14։ Մաղ. 4. 1, 3։ 2Մէլ. 1. 7-9։
խ Պ. 57. 18։ Մատթ. 5. 4։
ծ Մէզ. 30. 11։
կ Յովհ. 15. 8։
հ Պ. 60. 21։
ձ Պ. 49. 8։ 58. 12։ Եզեկ. 36. 33-36։
ղ Եփես. 2. 12։
ճ Խուր. 19. 6։ Պ. 66. 21։ 1 Պետ. 2. 5, 9։ Վահ. 1. 6։ 5. 10։
մ Պ. 60. 5, 11, 16։
յ Պ. 40. 2։ Զաք. 9. 12։

Digitized by Google

8 Զիրա ʿպէն ՐԱՊՊ հագգը սէվէրիմ,
ʾԶուլմ իլէ ղասպտան իքրահ էտէրիմ.
Վէ անլէրին միւքեաֆաթընը հագգանիյէթ իւզրէ վէ-
րէճէյիմ,
ˏՎէ անլէր իլէ էպէտի պիր ահտ էտէճէյիմ:
9 Վէ անլէրին նէսլի միլլէթլէրտէ,
Վէ զիւրրիյէթլէրի գավմլար արասընտա մա'լիմ օ-
լաճագ տըր.
Անլէրի կէօրէնլէրին ճիմլէսի,
ˑՐԱՊՊԸՆ միւպարէք գըլտըղը նէսլ օլտրգլարընը
անկլայաճագլար:
10 ՛Պէն ՐԱՊՊՏԱ ղայէթլէ մէսրուր օլաճաղըմ
Ճանըմ Ալլահըմտա շատման օլաճագ տըր.
Զինէթլէ միւշէրրէֆ գըլընան կիւվէյի կիպի,
Վէ ˊթէզեինաթըյլէ միւզէյյէն օլան կէլին կիպի,
ˏՊանա խէյաս էսվապը կիյտիրտի,
Վէ պանա 'ատալէթ էլպիսէսի կիյտիրտի:
11 Զիրա զէմին՝ ֆիլիզլէրինի չըգարտըղը,
Վէ պաղչէ՝ անտէ էքիլէն շէյլէրի պիթիրտիյի կիպի,
Պէօյլէճէ Բապպ Եհովա միլլէթլէրին ճիմլէսի էօ-
նիւնտէ,
ˏ'Ատալէթ վէ ˉհամտ պիթիրէճէք տիր:

ՊԱՊ 62

*Սիօնըն Քէրագգըսը վէ շէրէֆի իչիւն արզու: 6 Երուսաղէմ պէքթի-
լէրի վասքԹասըյլէ պէշարէթին Քէպշիրի, 10 վէ եօլըն Քէհիյէսի*

Ս ալահը նուր կիպի,
Վէ խէյասը եանար մէշ'ալէ կիպի զահիր օլունճայա
գատար
Սիօն իչիւն սիւքիւթ,
Վէ Երուսաղէմ իչիւն րահաթ էթմէյէճէյիմ:
2 ˉՎէ միլլէթլէր սէնին սալահընը,
Վէ հէփ մէլիքլէր սէնին ճէլալընը կէօրէճէքլէր.
Վէ սէն ՐԱՊՊԸՆ աղզընըն սէօյլէյէճէյի ˑեէնի իսմլէ
Թէսմիյէ օլունաճագսըն:
3 Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլինտէ ˈ'իզզէթ Թաճը,
Վէ Ալլահընկըն ավուճընտա միւլուքեանէ պիր Թաճ
օլաճագսըն:
4 ˉՍանա արթըգ ˑՄէթրուքէ,
Վէ տիյարընկա արթըգ ˉՎիրանէ տէնիլմէյէճէք.
Անճագ սանա Մէրզիյէ,
Վէ տիյարընկա Մէնքիւհէ տէնիլէճէք տիր.
Զիրա ՐԱՊՊ սէնտէն րազի օլաճագ,
Վէ տիյարընկ նիքեահլանաճագ տըր:
5 Զիրա նէվճիվանընն գըզա նիքեահլանտըղը կիպի,
Օղուլլարընկ սանա նիքեահլանաճագլար.
Վէ կիւվէյի կէլինտէն տօլայը մէսրուր օլտրղը ˊէ-
ˑՍէնին Ալլահընն սէնտէն տօլայը մէսրուր օլաճագ
տըր:
6 ˉԷյ Երուսաղէմ, սէնին սուրլարընն իւզէրինտէ պէք-
ճիլէր իգամէ էթտիմ.
Անլէր պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն կէճէ ասլա սիւ-
քիւթ էթմէյէճէքլէր.
Էյ ՐԱՊՊԸ զիքր էտէնլէր, րահաթ էթմէյինիզ,
7 Վէ Երուսաղէմի սապիթ
Վէ անը զէմինտէ ˑմէմտուհ գըլընճայա գատար,
Անա րահաթ վէրմէյինիզ:
8 ՐԱՊՊ սաղ էլի վէ գուվվէթլի պազուսը հագգը իչիւն
եէմին էթտի.
ˊՍէնին պուղտայընը արթըգ տիւշմէնլէրինկէ թա'ամ
օլմագ իչիւն վէրմէյէճէյիմ,
Վէ էմէք չէքտիյինկ շէրապընկը էճնէպիլէր իչմէյէ-
ճէքլէր.
9 Անճագ անը տէվշիրէնլէր եէյէճէքլէր,
Վէ ՐԱՊՊԱ շիւքր էտէճէքլէր,
Վէ անը ճէմ' էտէնլէր ˈմուգատտէս հավլուլարըմտա
իչէճէքլէր:
10 Կէչինիզ, գափուլարտան կէչինիզ.
ˈԳավմընն եօլընը հազըրլայընըզ.
Թէսվիյէ էտինիզ, ճատտէյի Թէսվիյէ էտինիզ.
Թաշլարը տէվշիրինիզ.
ˈԳավմլար իչիւն պայրագ աչընըզ.
11 Իշլէթ ՐԱՊՊ զէմինին միւնթէհասընա գատար սէսինի
իշիթտիրտի.
ˊՍիօն զըզընա՝ Իշլէթ Խէլասքեարընկ կէլիյօր.
ˈՍընըն իւճրէթի եանընտա,
Վէ միւքեաֆաթը էօնիւնտէ տիր՝ տէյինիզ:
12 Վէ անլէրէ՝ Մուգատտէս գավմ,
ՐԱՊՊԸՆ ֆիտիյէ իլէ խէյաս էթտիյի քիմսէլէր՝ տէ-
նիլէճէք տիր,
Վէ սէն՝ Մաթլուպ օլան վէ ʿթէրք օլունմայան շէհր
Թէսմիյէ օլունաճագսըն:

ՊԱՊ 63

*Մէսիհին քնտիկի Դավիթ, 2 վէ տիւշմէնլէրինէ էտէճէյի զալէ-
պիյի Ա'արիթ, 7 վէ քիլիսէյէ էտէճէյի Ինայէմի պէյան, 10 վէ 'ատա-
լիճ ու մէրհամիթիի զիքր էմմէսի: 15 Քիլիսէնին մէրհամիթ վէ նէ-
ճաթ իչիւն Բապպա նիյազը:*

Պ ու քիմ տիր քի Եդովմտան,
Գըրմըզը էսվապլէ Բօսրատան կէլիյօր,
Էլպիսէ ի ֆախիրէ իլէ միւզէյյէն օլարագ,

ʿ Մէզ. 11. 7։
ʾ Պ. 1. 11,13։
ˏ Պ. 55. 3։
ˑ Պ. 65. 23։
ˊ Ամբ. 3. 18։
ˋ Պ.49.18։ Վահ 21.2։
ˉ Մէզ. 132. 9,16։
ˈ Մէզ. 72. 3։ 85. 11։
ˇ Պ. 60. 18։ 62. 7։
— Պ. 60. 3։ [15։
ˆ Պագ Այ. 4,12։ Պ.65.
˘ Զաք. 9. 16։ [10։
˙ Ովս. 1. 10։ 1Պետ. 2.
˚ Պ. 49. 14։ 54. 6,7։
¸ Պ. 54. 1։
˛ Պ. 65. 19։
՝ Եզեկ. 3. 17։ 33. 7։
՞ Պ.61.11։ Սոփ. 3.20։
՟ Թէս. 28.31, վէ զայ-
րի. երեմ. 5. 17։
՚ Պագ Թէս. 12.12։ 14.
23,26։ 16. 11,14։
՛ Պ. 40. 3։ 57. 14։
՜ Պ. 11. 12։
՝ Զաք. 9. 9։ Մատթ.
21 5։ Յովհ. 12 15։
՞ Պ.40.10։ Վահ.22.12։
՟ Այ. 4։

Digitized by Google

Գուվվէթինին քէսրէթինտէ ’ազամէթլէ հարէքէթ էտիյօր։
Պէն քի ’ատալէթ իւզրէ սէօյլէրիմ,
Խէլաս էթմէյէ գատիր իմ։
2 ֊Էլպիսէկ նիչիւն գըրմըզը տըր,
Վէ էսվապըկ մա’սէրէտէ է֊ղէ֊՞ պասանընքի կիպի տիր։
3 ֍Մա’սէրէտէ պէն եալընըզ է֊ղէ֊՞ պաստըմ,
Վէ գավմ֊լարտան պէնիմ֊իլէ պէրապէր քիմսէ եօգ իտի.
Վէ անլէրի ղազապըմլէ պաստըմ
Վէ խըշմըմլէ անլէրի չիյնէտիմ,
Վէ անլէրին գանը էսվապըմ֊ իւզէրինէ սըչրատը,
Վէ պիւթիւն էլպիսէմի պօյատըմ։
4 Զիրա ֍գալպիմտէ ինթիգամ֊ կիւնիւ վար իտի.
Վէ խէլաս էթտիյիմ֊ քիմսէլէրին սէնէսի կէլմիշ իտի։
5 ֍Վէ պագտըմ, լաքին ֍եարտըմ֊ՃՐ եօգ իտի,
Վէ տէսթիկիր օլմատըղընա թէ’աճճիւպ էթտիմ.
Օլ վագըթ քէնտի ֊պազում֊ քէնտիմ իչիւն խէլաս ֆի֊
’իլինի իճրա էյլէտի,
Վէ խըշմըմ֊ պանա տէսթիկիր օլտու։
6 Վէ ղազապըմլէ գավմ֊լար չիյնէտիմ֊,
Վէ ֍խըշմըմլէ անլէրի սէրխօշ էյլէտիմ֊,
Վէ անլէրին գանընը եէրէ ագըթտըմ֊։
7 ՐԱՊՊԸՆ ’ինայէթլէրինի֊,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը,
ՐԱՊՊԸՆ պիզէ էյլէտիյի հէր պիր իհսանընա կէօրէ,
Վէ մէրհամէթլէրինէ վէ ’ինայէթինին քէսրէթինէ կէօրէ,
Պէյթ ի Իսրայէլէ իհսան էյլէտիյի պիւթիւն էյիլի֊
յինի զիքը էտէճէյիմ֊։
8 Զիրա՝ Հագիգաթէն անլէր պէնիմ֊ գավմիմ֊ տըր.
Խըյանէթ էթմէյէճէք էվլատ տըր՝ տէտի.
Վէ անլէրին խէլասքեարը օլտու։
9 ֍Ճիմլէ մուզայագալարընտա օ մուզայագա չէքտի,
֍Վէ հուզուրընըն մէջլիյի անլէրի գուրթարտը,
֍Մուհապպէթի վէ շէֆգաթըյլէ անլէրի խէլաս էյլէտի,
Վէ ֍անլէրի գալտըրըպ հէփ գատիմ֊ կիւնլէրտէ թա֊
շըտը։
10 Ֆագաթ անլէր ֍’ասը օլուպ ֍անընն մուգատտէս Րու֊
հընը մահզուն էթտիւլէր.
֍Օ տախի տէօնիւպ անլէրէ տիւշմէն օլտու,
Վէ անլէր իլէ մուհարէպէ էյլէտի։
11 Օլ վագըթ գատիմ֊ կիւնլէր, Մովսէս իլէ գավմը ղիքր օլունտու.

֍Սիւրիւսիւնիւ չօպանը իլէ տէնիզտէն չըգարան նէ֊
րէտէ տիր.
֍Անլէրին տէրունինէ Րուհ իվ Գուտսընը իլգա էտէն,
12 Մովսէսին սաղ էլիյլէ պէրապէր.
֍’Իզզէթինին պա’զուսընը հարէքէթ էթտիրէն,
Քէնտինէ էպէտի նամ գազանմագ իչիւն
֍Էօնլէրինտէն սուլարը եարան,
13 Պէրրիյէտէն աթ ֍է֊էէ֊ կիպի,
֍Այագլարը գայմայարագ անլէրի տէրեալարտան կէ֊
չիրէն նէրէտէ տիր։
14 ՐԱՊՊԸՆ Րուհու անը վատիյէ էնէն պէհայիմ֊ կիպի րահաթլանտըրտը.
֍Քէնտինէ ’իզզէթլի պիր նամ֊ գազանմագ իչիւն,
Գավմընը պէօյլէ իրշատ էյլէտին։
15 ֍Սէմատան պագ,
֍Վէ սէնին գուտսիյէթ վէ ’իզզէթինին մէսքէնինտէն
նազար գըլ.
Ղայրէթինէ վէ գուվվէթինէ նէրէտէ տիր.
֍Պաղրընըն հարէքէթի վէ պանա օլան մէրհամէթ֊
լէրինէ մէն՝ օլունտուն մը։
16 ֍Աբրահամ֊ պիզի պիլմէզ,
Վէ Իսրայէլ պիզի թանըմազ իսէ տէ,
֍Հագիգաթէն պիզիմ֊ փէտէրիմիզ սէն սին
Սէն, եա ՐԱՊՊ, փէտէրիմիզ սին,
Էզէլտէն պէրու իսմինէ Վէլիմիզ տիր։
17 Եա ՐԱՊՊ, նիչիւն ֍պիզի եօլլարընտան սափտը֊
րըրսըն,
Սէնտէն խավֆ էթմէմէք իւղրէ ֍գալպիմիզի գաթը֊
լաշտըրըրսըն.
֍Գուլլարընը իչիւն,
Վէ միրասընընը սըպթլարը իչիւն կէրի տէօն։
18 ֍Սէնին մուգատտէս գավմընն ֊էէ֊՞ պիր ազ
վագըթ իսթիֆատէ էթտի.
֍Տիւշմէնլէրիմիզ մագտիսինի փայմալ էթտիլէր։
19 *Պիզ գատիմտէն պէրու ֊է֊էէ֊ իզ.
Անլէրէ հիւքիւմէթ էթմէտին,
Անլէր սէնին իսմինէ եատ օլունմատըլար՚։

ՊՍՊ 64

Ալլահըն իզհար ը գուտրէթի իչիւն քիւլխէնին նիյազը։ 5 Անընն լուֆֆընը իզրար վէ քէնտի խաճասընը ի’ֆիրաֆ էթմէսի. 9 մուզայագատան շիքեայէթի։

Քեաշֆի չալըլարը եագան աթէշ,
Սուլարը գայնատան աթէշ կիպի,

֊ Վահ. 19. 13։
֍ Մէրա. 1. 15։ Վահ. 14. 19,20։ 19. 15։
֎ Պ. 34. 8։ 61. 2։
֏ Պ. 41. 28։ 59. 16։
֐ Յովհ. 16. 32։
֑ Մէզ. 98. 1։ Պ. 59. 16։
֒ Վահ. 16. 6։
֓ Հաբ. 10. 16։ Զաք. 2. 8։ Ա’մալ. 9. 4։
֔ Խուր. 14. 19։ 23. 20, 21։ 33 14։ Մաղ. 3. 1։ Ա’մալ. 12. 11։
֕ Թէս. 7 7,8։
֖ Խուր. 19. 4։ Թէս. 1. 31։ 32. 11,12։ Պ. 46. 3,4։
֗ Խուր. 15. 24։ Ա’տ. 14. 11. Մէզ. 78. 56։ 95. 9։
֘ Մէզ. 78. 40,41։ Ա’մալ. 7. 51։ Եփես. 4. 30։
֙ Խուր. 23. 21։
֚ Խուր. 14. 30։ 32. 11, 12։ Ա’տ. 14. 13,14, վէ գայրի։ Երեմ. 2. 6։
֛ Ա’տ. 11. 17,25։ Նէհմ. 9. 20։ Դան. 4. 8։ Անգ. 2. 5։
֜ Խուր. 15. 6։ [16։
֝ Խուր. 14. 21։ Ցեն. 3.
֞ Մէզ. 106. 9։
֟ 2Մ’իւլ. 7. 23։ [14։
֠ Թէս. 26. 15։ Մէզ. 80. 11. 8։
֡ Յոբ. 14. 21։ Վա’. 9. 5։
֢ Թէս. 32. 6։ 1 Թէվ. 29. 10։ Պ. 64. 8։
֣ Մէզ. 119. 10։
֤ Պագ Պ. 6. 10։ Յովհ. 12. 40։ Բօմ. 9. 18։
֥ Ա’տ. 10. 36։ Մէզ. 90. 13։
֦ Թէս. 7. 6։ 26. 19։ Պ. 62. 12։ Դան. 8. 24։
֧ Մէզ. 74. 7։
* Ս֊Խ֊՞ Պիր գատիմտէն պէրու հիւքիւմ էթմէտիյին, վէ իսմինէ եատ օլունմատըղ քիմսէլէր իզ։

Digitized by Google

-Կէօքլէրի եարըպ նիւզուվ էտէ իտին,
Սէնին հուզուրընտան տաղլար *էրիյէ իտի".
2 Թա քի իսմինկի տիւշմէնլէրինկէ պիլտիրէսին,
Վէ միլլէթլէր սէնին հուզուրընտա թիթրէյէլէր:
3 Մէ՛մուվ էթմէտիյիմիզ էհէյպէթլի շէյլէրի եափտըղընկտա նիւզուվ էթտին,
Հուզուրընկտան տաղլար †էրիտի:
4 Զիրա քէնտիսինէ մունթազըր օլանլար իչիւն
Պէյլէ շէյլէր եափան սէնտէն ղայրի պիր Իլահ մէվճուտ իտիյինի
‡էզէլտէն պէրու քիմսէ տույմատը,
Վէ գուվագ իշիթմէտի վէ կէօզ կէօրմէտի:
5 Մէսրուր օլարագ §սալահ իշլէյէնէ,
Վէ ¶սէնի թարիգլէրինկտէ զիքր էտէնլէրէ եէթիշտին.
Իշթէ ղազապա կէլտին, զիրա պիզ կիւնահ իշլէտիք.
§Անլէրտէ պագա վար, վէ խէլաս պուլաճաղըզ:
6 Ֆագաթ ճիւմլէմիզ մուրտար շէյ կիպի օլտըգ,
Վէ ¶սալիհ 'ամէլլէրիմիզին քեաֆֆէսի հայզ պէզի կիպի տիր.
Վէ ճիւմլէմիզ ¶եափրագ կիպի սօլարըզ,
Վէ 'իսեանլարըմըզ պիզի րիւզկեար կիպի կէօթիւրիւր:
7 Վէ §սէնին իսմինէ տու՛ա էտէն եօգ տըր,
Քի ‡սանա թէվէքքիւլ էթմէք" իւզրէ քէնտիսինի ույանտըրա.
Զիրա սէն եիւզիւնկիւ պիզտէն սէթր էյլէտին,
Վէ 'իսեանլարըմըզ սէպէպիյլէ պիզի էրիթտին:
8 §Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, սէն փէտէրիմիզ սին.
Պիզ պալչըզ ըզ, §վէ սէն պիզիմ' եափըճըմըզ սըն,
Վէ ճիւմլէմիզ §սէնին էլինին իշի իզ:
9 §Եա ՐԱՊՊ, զիյատէսիյլէ ղազապա կէլմէ,
Վէ 'իսեանը իլէլէպէտ թէզէքքիւր էթմէ.
Րէճա էտէրիզ, նազար գըլ, §ճիւմլէմիզ սէնին գավմըն ըզ:
10 Մուգատտէս շէհրլէրինկ չէօլ օլտու.
Սիօն չէօլ,
¶Երուսաղէմ վիրան օլտու:
11 §Իչինտէ էճտատըմըզըն սանա համտ էթտիքլէրի մուգատտէս մէ մու'ազզէզ պէյթիմիզ աթէշէ եանտը,
Վէ §պիզիմ նէֆիս եէ֊մըզըն ճիւմլէսի խարապ օլտու:
12 §Եա ՐԱՊՊ, պու շէյլէր պէօյլէ իքէն սէն քէնտինկի զապթ էտէճէ՞ք մի սին
§Սիւքիւթ էտիպ պիզէ հատտէն զիյատէ ճէֆա էյլէյէճէ՞ք մի սին:

- Մէզ. 144. 5։
բ Հաբ. 5.5։ Միք. 1.4։
* Եա֊խօ֊ Թիթրէյէ իտի
գ Խուր. 34.10։ Հաբ.5. 4,5։ Մէզ.68.8։ Ամբ. 3. 3,6։
† Եա֊խօ֊ Թիթրէտի
դ Մէզ. 31. 19։ 1 Կոր. 2. 9։
ե Ա'մալ. 10. 35։
զ Պ. 26. 8։
է Մաղ. 3. 6։
ը Փիլ. 3. 9։
թ Մէզ. 90. 5,6։
ժ Ովս. 7. 7։
‡ 'Իպր.սէնի գավի Ցուդմագ
ի Պ. 63. 16։
լ Պ.29.16։45.9։ Երեմ. 18. 6։ Բօմ. 9.20,21։
խ Եփես. 2. 10։
ծ Մէզ. 74. 1,2։ 79. 8։
կ Մէզ. 79. 13։
հ Մէզ. 79. 1։
§ 4Միւլ. 25. 9։ 2Թէվ. 36. 19։ Մէզ. 74. 7։
¶ Եզեկ. 24. 21,25։
ղ Թէս. 32. 21։
ղ Պ. 1.29։ 66.17։ Պագ Ղեւ. 17. 5։
ճ Թէս. 18. 11։
մ Պ. 66. 17։ Պագ Ղեւ. 11. 7։
յ Պագ Մատթ. 9 11։ Ղուկ. 5. 30։ 18. 1.։ Յուդ. 19։
շ Թէս. 32. 34։ Մաղ. 3. 16։
ո Մէզ. 50. 3։
չ Մէզ. 79. 12։ Երեմ. 16 18։ Եզեկ. 11.21։
պ Եզեկ. 18. 6։
ջ Եզեկ. 20. 27,28։
ռ Խուր. 20. 5։
ս Յովէլ. 2. 14։

ՊԱՊ 65

Թա'ի֊ֆէլէրին տա'վէթ, 2 վէ Իսրայէլին իմանսըզլըգ իլէ փութփէ բէսթլիք վէ րյսյաքեարլըզլարը սէպէպլինտէն Թէյք օլունճաղը. 8 անլէրտէն պա'զըսընըն խէլաս, 11 ֆագաթ վիւ'վին օլմայանլարըն հէլաք օլաճագլարը, 17 եէնի Երուսաղէմին վիւսպաւէթ օլաճաղը:

Պէյէ ¶սիւ'ալ էթմէյէնլէր թարաֆընտան թալէպ օլունտըմ,
Պէնի արամայանլար թարաֆընտան պուլունտըմ
*Իսմիմէ տու՛ա էթմէյէն" միլլէթէ՝
Իշթէ պէն հազըր ըմ՝ տէտիմ:
2 Տօղրու օլմայան թարիգտէ եիւրիյէն,
Վէ քէնտի էֆքեարընա թապի' օլան
'Ասը պիր գավմ §հէր կիւն էլլէրիմի ուզաթտըմ.
3 Պիր գավմ §քի եիւզիւմէ գարշը միւտավէմէթլէ պէնի ղազապա կէթիրիրլէր,
¶Պաղչէլէրտէ գուրպան քէսէրլէր,
Վէ թուղլալար իւզէրինտէ պուխուր եագարլար.
4 §Գապրիսթանլարտա օթուրուրլար,
Վէ կիզլի եէրլէրտէ կէճէլէրլէր,
Խընզիր էթի եէրլէր,
Վէ գապլարընտա մէքրուհ շէյլէրտէն չօրպա վար:
5 §Կէրի տուր, պանա եագլաշմա,
Սէնտէն մուգատտէս իմ՝ տէրլէր:
Պունլար պուրունըմտա պիր թիւթիւն տիր,
Վէ հէր կիւն եագար աթէշ տիր:
6 Իշթէ §հուզուրըմտա եազըլմըշ տըր.
¶Սիւքիւթ էթմէյէճէյիմ, §անճագ միւճազաթ վէրէճէյիմ,
Պէլի, միւճազաթլարընը գուճագլարընա վէրէճէյիմ.
7 'Իսեանլարընըզըն, §վէ տաղլար իւզէրինտէ պուխուր եագան,
§վէ պայըրլար իւզէրինտէ պէնի թահգիր էտէն §էճտատընըզըն 'իսեանլարընըն ֆէ֊ֆաղընը պիրլիքտէ վէրէճէյիմ.
Վէ էվվէլքի իշլէրինին §եէ֊ճը գուճագլարընա տօլտուրաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
8 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր,
Սալգըմտա շիրէ պուլունտրգտա,
Սընը պօզմա,
§Զիրա անտէ պէրէքքէթ վար՝ տէնիլտիյի կիպի,
Պէն տախի գովլարըմ իչիւն էօյլէ էտէճէյիմ.
Թա քի ճիւմլէսինի հէլաք էթմէյէյիմ:
9 Վէ Յակոբտան պիր զիւրրիյէթ,

ֆ Պ. 42. 14։
ֆ Մէզ. 83. 1։
—
- Բօմ. 9. 24,25,26,30։ 10. 20։ Եփես. 2. 12, 13։
* Եա֊խօ֊ Իսմիմէ եատ օլունմայան
բ Բօմ. 10. 21։

Digitized by Google

Վէ Յուդատան տաղլարըմա պիր վարիս չըգարա-
ճաղըմ,
Վէ Միւնթէխապլարըմ անը միրաս ալըպ,
Գուլլարըմ օրատա իգամէթի էտէճէքլէր։
10 Վէ [a]Սարօն պէնի թալէպ էտէն գավմըմ իչիւն սիւ-
րիւլէրէ աղըլ,
Վէ [b]Աքովր վատիսի սըղըրլարա մանտրա օլաճագ
տըր։
11 Լաքին սիզ ՐԱՊՊԸ թէրք էտէնլէր,
Վէ [c]մուգատտէս տաղըմը ունուտանլար,
[d]Գադ ...ՆԷՏ [e]սօֆրա թէրթիպ էտէնլէր,
Վէ [f]Մենի ...ՆԷՏ մէշրուպաթ տօլտուրանլար սընըզ։
12 Պէն տախի սիզի գըլըճա գըսմէթ էտէճէյիմ,
Վէ ճիւմլէնիզ պօղազլանմագ իչիւն էյիլէճէքսինիզ.
[g]Զիւնքի չաղըրտըմ վէ ճէվապ վէրմէտինիզ,
Սէօյլէտիմ վէ տինկլէմէտինիզ.
Անճագ քէօթիւ օլանը կէօզիւմ էօնիւնտէ եափտընըզ,
Վէ րազի օլմատըղըմ շէյի իխթիյար էթտինիզ։
13 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէնիմ գուլլարըմ եէյէճէքլէր,
Լաքին սիզ աճ գալաճագսընըզ.
Իշթէ գուլլարըմ իչճէքլէր,
Լաքին սիզ սուսըզ գալաճագսընըզ.
Իշթէ գուլլարըմ շատման օլաճագլար,
Ամմա սիզ խէճիլ օլաճագսընըզ.
14 Իշթէ գուլլարըմ գալպ մէսէրրէթիյլէ թէրէննիմ էտէ-
ճէքլէր,
Լաքին սիզ գալպ հիւզնիյլէ ֆէրեաթ էտէճէքսինիզ,
Վէ [h]ճան աճըսընտան ֆիրդան էյլէյճէճէքսինիզ։
15 Վէ [i]միւնթէխապլարըմա իսմինիզի [j]պէտտու՛ա իչիւն
պրագաճագսընըզ.
Վէ Բապպ Եհովա սէնի էօտիւրիւպ,
[k]Գուլլարընը պաշգա պիր իսմ իլէ թէսմիյէ էտէճէք
տիր.
16 [l]Շէօյլէ քի զէմինտէ քէնտինէ պէրէքէթ օգույան,
Քէնտինէ հագգ Ալլահ իլէ պէրէքէթ օգույաճագ.
Վէ [m]զէմինտէ եէմին էտէն,
Հագգ Ալլահ իլէ եէմին էտէճէք տիր.
Զիրա էվվէլքի մուզայագալար ունուտուլտու,
Վէ կէօզլէրիմտէն սէթր օլունտու։
17 Զիրա իշթէ պէն [n]եէնի պիր սէմա իլէ եէնի պիր զէ-
մին խալգ էտէրիմ,
Վէ էվվէլքիլէր զիքր օլունմայաճագ, վէ խաթրա
կէլմէյէճէք տիր։
18 Լաքին սիզ պէնիմ խալգ էթտիյիմ իլէ
Իլէլէպէտ մէսրուր ու շատման օլունըզ.
Զիրա իշթէ պէն Երուսաղէմի շատլըգ մէքեանը,
Վէ անըն էհալիսինի մէսէրրէթէ մազհար օլմագ իւզրէ
խալգ էտէրիմ։
19 Վէ [o]Երուսաղէմտէն տօլայը շատման օլուպ
Գավմըմտան տօլայը մէսրուր օլաճաղըմ.
Վէ [p]անտէ արթըգ աղլայըշ սէսի վէ ֆիղան սէսի իշի-
տիլմէյէճէք տիր։
20 Օրատա պիր տահա ազ եաշամըշ չօճուգ,
Վէ կիւնլէրինի թէմամ էթմէմիշ իխթիյար պուլուն-
մայաճագ.
Զիրա կէնճ եիւզ եաշընտա էօլէճէք,
[q]Վէ եիւզ եաշընտա օլան կիւնահքեար մէլ՛ուն օլա-
ճագ տըր։
21 Վէ [r]խանէլէր պինա էտիպ սաքին օլաճագլար,
Վէ պաղլար տիքիպ անլէրին մէյվէսինի եէյէճէքլէր։
22 Պաշգա քիմսէյէրին իգամէթի իչիւն պինա էթմէյէ-
ճէքլէր,
Վէ պաշգալարըն եէմէսի իչիւն տիքմէյէճէքլէր.
Զիրա [s]գավմըմըն կիւնէրի աղաճ կիւնէրի գատար
օլաճագ,
Վէ [t]միւնթէխապլարըմ քէնտի էլլէրինին իշլէրինի
էսքիտինճէյէ գատար գուլլանաճագլար։
23 Անլէր [u]ապէս եէրէ եօրուլմայաճագլար,
[v]Վէ պէյա իչիւն չօճուգ տօղուրմայաճագլար,
Զիրա [w]քէնտիլէրի իլէ զիւրրիյէթլէրի
ՐԱՊՊԸՆ միւպարէք գըլտըղը քիմսէյէրին նէսլէրի
տիր։
24 Վէ [x]անլէր տու՛ա էթմէզտէն էվվէլ պէն իսթիճապէթ
էտէճէյիմ,
Անլէր տահա սէօյլէր իքէն պէն տինկլէյէճէյիմ։
25 [y]Գուրթ գուզու իլէ պէրապէր օթլանաճագ,
Վէ արսլան սըղըր կիպի սաման եէյէճէք.
[z]Վէ եըլանըն եէյէճէյի թօփրագ օլաճագ.
Պիւթիւն մուգատտէս տաղըմտա զարար վէրմէյէ-
ճէքլէր,
Վէ հէլաք էթմէյէճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

ՊԱՊ 66

Ալլահա 'իսրաէլին Ջէվազու' ու խուլուալէ օլմագ վաճիպ օլտըղը։ 5 Քիլիսէնին 'ադիպ սուրէճտէ Ջէրագգը էտիպ, 10 Նի'մէթ Նա'իլ օլաճաղընը զիքր իլէ Ալլահընն միճէվազը'լարը Ջէլիյէ էյլէմէսի։ 15 Շէրիւլէր հագգընտա Ալլահընն հիւքմիւ։ 19 Թա'իֆէլէրին իման էտէճէյի, 24 վէ 'ասըլարընն հէլաք օլաճալը։

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.

[a] Այ. 15.22։ Մատթ. 24.22։ Ղամ. 11.5,7։
[b] Պ. 33.9։ 35.2։
[c] Ցեւս. 7.24,26։ Ովս. 2.15։ [25։
[d] Պ. 56.7։ 57.13։ Այ. Պախ
[e] Եզեկ. 23.41։ 1 Կոր. 10.21։
[f] Դրաւէթ
[g] 2Թես. 2.15,16։ Էմս. 1.24, վէ դայրի՝ Պ. 66.4։ Երեմ. 7.13։ Զաք. 7.7։ Մատթ. 21.34-43։ [13.28։
[h] Մատթ. 8.12։ Ղուկ. 10.21։
[i] Այ. 9,22։
[j] Պաղ Երեմ. 29.22։ Զաք. 8.13։ [26։
[k] Պ. 62.2։ Ա'մալ. 11
[l] Մէզ. 72.17։ Երեմ. 4.2։
[m] Պ. 35.10։ 51.11։ Վահ. 7.17։ 21.4։
[n] Վա'. 8.12։
[o] Պաղ Ղեւ. 26.16։ Թէս. 28.30։ Պ. 62.8։ Ամովս. 9.14։
[p] Մէզ. 92.12։
[q] Այ. 9,15։ [9.12։
[r] Պաղ Թէս. 28.41։ Ովս.
[s] Պ. 61.9։
[t] Մէզ. 32.5։ Դաս. 9.21։
[u] Պ. 11.6,7,9։
[v] Թէզ. 3.14։

Digitized by Google

–Սէմա թախթըմ,
Զէմին տախի այագլարըմա պասամագ տըր.
Պանա նա՛սըլ խանէ պինա էտէճէքսինիզ,
Վէ իսթիրահաթ էտէճէյիմ մահալ նէ՞րէսի տիր։
2 Պունլարըն ճիւմլէսինի պէնիմ էլիմ եափտը,
Վէ պունլարըն քեաֆֆէսի վիճուտէ կէլտի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Ւլաքին պէն պունա,
Ւէա՛նի միւթէվազը՛ վէ րուհու գըրըլմըշ օլանա,
Վէ Ւքէլամըմտան թիթրէյէնէ նազար գըլարըմ։
3 ՒՍըղըր պօղազլայան՝ ատէմ էօլտիւրէն Ւէպէ,
Գուզու զէպհ էտէն՝ քէօփէյին պօյունընը գըրան Ւէպէ,
Էքմէք թագտիմէսի թագտիմ՝ էտէն՝ խընզիր գանը Ւտգտմ էոեր Ւէպէ,
Պուխուր եագան՝ փուֆա թափրնան Ւէպէ ոեր.
Հագիգաթէն անլէր քէնտի մէսլէքլէրինի սէչտիլէր,
Վէ ճանլարը մէքրուհաթլարընտան խօշլանըրլար։
4 Պէն տախի անլէրին պէլալարընը սէչիպ,
Գօրգտրգլարը շէյլէրի իւզէրլէրինէ կէթիրէճէյիմ.
Ւզիւնքի չաղրըտըմ, վէ ճէվապ վէրէն օլմատը.
Սէօյլէտիմ, վէ տինկլէմէտիլէր.
Անճագ քէօթիւ օլանը կէօզիւմ էօնիւնտէ եափտըլար,
Վէ րազի օլմատըղըմ շէյի իխթիյար էթտիլէր։
5 Ւէյ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընտան թիթրէյէնլէր,
Անընն քէլամընը տինկլէյինիզ.
Պէնիմ իսմիմ իչին սիզէ պուղղ էտիպ,
Սիզի թարտ էտէն պիրատէրլէրինիզ՝
Ւ՚ՐԱՊՊ մու՛ազզէզ օլսուն,
Ւ՚Վէ մէսէրրէթինիզի կէօրէլիմ՝ տէրլէր.
Լաքին անլէր խէճիլ օլաճագլար։
6 Շէհրտէն կիւրիւլթիւ, հէյքէտէն պիր սէտա,
Տիւշմէնլէրինէ միւճազաթ էտէն ՐԱՊՊԸՆ սէտասը Ւէնէօբ։
7 Աղրը չէքմէզտէն էվվէլ տօղուրտու,
Աղրըսը թուրմազտան էվվէլ էրքէք չօճուգ տօղուրտու։
8 Պունուն կիպի շէյի քի՞մ իշիթտի.
Պէօյլէ շէյլէրի քի՞մ կէօրտիւ.
Պիր *տիյար Ւհաւէ պի՞ր կիւնտէ մի տօղար",
Եախօտ պիր միլլէթ պիրտի՞ն մի տօղար.
Զիրա Սիօն աղրը չէքտիյի կիպի օղուլլարընը տօղուրտու։
9 Պէն քի տօղուրմագ տէրէճէսինէ կէթիրիրիմ,
Տօղուրմադա գուվվէթ վէրմի՞ղ մի իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Պէն քի տօղուրմադա գուվվէթ վէրիրիմ,
Բ–հդ գափո՞ր մը իմ՝ տէյիւ սէնին Ալլահըն պույուրըր։
10 Էյ Երուսաղէմի սէվվէնլէրին ճիւմլէսի, անընն իլէ մէսրուր
Վէ անընն իչիւն շատման օլունըղ.
Վէ անընն իչիւն մաթէմ էտէնլէրին ճիւմլէսի,
Անընն իլէ զիյատէսիյլէ սէվինինիզ.
11 Թա քի սիզ անընն թէսէլլի մէմլէքէրինտէն էմիպ տօյասընընզ,
Թա քի իչիպ անընն ֆէյզ ի ճէլալընտան միւթէլէզզիզ օլասընընզ։
12 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն Ւսէլամէթի ըրմագ կիպի,
Վէ միլլէթլէրին 'իզզէթինի ճօղունն սէյլ կիպի անընն թարաֆընա չէվիրէճէյիմ.
Վէ Ւէմիպ՝ Ւգուճագտա թաշընաճագսընընզ,
Վէ տիզլէր իւզէրինտէ օխշանաճագսընընզ։
13 Պիր ատէմ վալիտէսի թարաֆընտան թէսէլլի պուլտըղը կիպի,
Պէն սիզէ էօյլէ թէսէլլի վէրէճէյիմ.
Վէ Երուսաղէմտէ թէսէլլի պուլաճագսընընզ։
14 Վէ կէօրէճէքսինիզ վէ գալպինիզ սէվինէճէք.
Վէ Ւքէմիքլէրինինիզ եէշիլ օթ կիպի թազէլէնէճէք տիր.
Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլի գուլլարը իւզէրինտէ,
Վէ ղազապը տիւշմէնլէրի իւզէրինտէ օլտըղը մա՛լիմ օլաճագ տըր։
15 Ւ՚Զիրա իշթէ ՐԱՊՊ ղազապընը հիտտէթլէ,
Վէ թէհտիտինի աթէշ ալէվիյլէ իճրա էթմէք իչիւն աթէշլէ կէլիյօր,
Վէ անընն արապալարը գասըրղա կիպի տիր։
16 Զիրա ՐԱՊՊ աթէշլէ վէ Ւգըլըճըյլէ ճիւմլէ պէշէրի հիւքմ էտէճէք տիր.
Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան գաթլ օլունանլար չօգ օլաճագ տըր։
17 Պաղչէլէր օրթասընտա պիրինին արտը սըրա Ւքէնտիլէրինի թագտիս վէ թաթհիր էտէնլէր,
Խընզիր էթի վէ մէքրուհ շէյլէր վէ ֆարէ եէյէնլէր
Պիրլիքտէ հէլաք օլաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
18 Զիրա պէն անլէրին ա՛մալընը վէ էֆքեարընը ոեւեոՙ.
Միլլէթլէր վէ լիսանլարըն ճիւմլէսի ճէմ՚ էտիլէճէք,
Վէ անլէր կէլիպ ճէլալըմը միւշահէտէ էտէճէքլէր։
19 Վէ անլէրէ նիշան գօյաճաղըմ,
Վէ անլէրտէն նէճաթ պուլանլարը թա՛իֆէլէրէ,
Եա՛նի՝ հագգրմտա պիր խապէր ալմամըշ
Վէ ճէլալըմը միւշահէտէ էթմէմիշ օլան
Թարսիսէ վէ Փուղա վէ Ղուդա, (թիրէնտազլարա,)
Թոբէլէ վէ Յաւանա,
Ուզագ ատալարա կէօնտէրէճէյիմ.
Ւ՚Վէ ճէլալըմը թա՛իֆէլէրտէ ի՚լան էտէճէքլէր։

– 3Մթ.. 8 27։ 2Թէվ. 6. 18։ Մատթ 5 3՛ 35։ Ա՛մալ. 7. 48,49։ 17. 24։
բ Պ. 57. 15։ 61. 1։
գ Մէզ. 34. 18։ 51. 17։
դ Եզր 9.4։ 10.3։ Ըմս. 28. 14։ Այ. 5։
ե Պ. 1 11։
զ Լմս. 1.24։ Պ. 65.12։ Երեմ. 7. 13։
է Այ 2։
ը Պ. 5 19։
թ 2Մէլ. 1.10։ Տիտ. 2.13։
ժ Պ 48 ,8։ 60. 5։
ի Պ. 60 16։
լ Պ. 49. 22։ 60. 4։ [դայրի
խ Եռ–օտ՝ Զէմին պի՞ր կիւնտէ մի տօղուրսուր
ծ Պագ եզեկ. 37. 1, վէ
կ Պ. 9. 5։ 2Մէլ. 1. 8։
հ Պ. 27. 1։
հ Պ. 65. 3,4։
ձ Մաղ. 1. 11։

Digitized by Google

20 Վէ պէնի Իսրայէլ փաք գապլէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ
թագտիմէ կէթիրտիքլէրի միսիլլիւ,
Անլէր ճիւմլէ միլլէթլէրտէն սիզին պիրատէրլէրինիզի
Աթլար վէ արապալարլէ,
Թախթըրէվանլար վէ գաթըրլար վէ հէճին տէվէլէ-
րիյլէ,
Մուգատտէս տաղըմա՝ Երուսաղէմէ,
ՀՐԱՊՊԱ թագտիմէ օլարագ կէթիրէճէքլէր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր:
21 Վէ անլէրտէն տախի քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր օլմագ
իւզրէ
Ալաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
22 Զիրա ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝

ղ Բօմ. 15. 15։
ճ Խուր. 19. 6։ Պ. 61. | 6։ 1Պետ. 2. 9։ Վահ. 1. 6։ | յ Պ. 65. 17։ 2Պետ. 3. 13։ Վահ. 21. 1։

Խալգ էտէճէյիմ՝ եէնի սէմա վէ եէնի զէմին
Հուզուրըմտա պագը գալաճաղը կիպի,
Սիզին նէսլինիզ վէ իսմինիզ պէօյլէ պագը գալաճագ
տըր:
23 Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Չէր եէնի այտա վէ հէր սէպթտէ,
Ճիւմլէ պէշէր պէնիմ հուզուրըմտա սէճտէ էթմէք
իչիւն կէչէճէք տիր.
24 Վէ անլէր չըգրպ,
Պանա՝ասը օլան ատէմլէրին լաշէլէրինի կէօրէճէքլէր.
Զիրա անլէրին գուրտու էօլմէյէճէք,
Վէ անլէրին աթէշի սէօնմէյէճէք,
Վէ անլէր ճիւմլէ պէշէրին մէնֆուրը օլաճագլար տըր:

յ Զաք. 14. 16։
ն Մէզ. 65. 2։ | շ Այ. 16։
ո Մարկ. 9. 44-46,48։

ԵՐԵՄԻԱ

ՊԱՊ 1

Երեմիանըն փէյղամպէր Թա'եին օլունմասը. 11 բիւ'յատա պատէմ չըպուղը, վէ գայնար գազան կէօրմէսի. 15 Յուդա իւզէրինէ կէլէճէք պէլիյէճի խապէր վէրմէսի. 17 Բապպէն անը եիւրէքլէնտիրմէսի:

Բենիամին տիյարընտա վագը՝ Անաթովթտա
պուլունան քեահինլէրտէն Քեղկիա օղլու Երեմիա-
2 նըն քէլամը տըր: Յուդա մէլիյի Յովսիա իպն ի Ամո-
նըն կիւնլէրինտէ՝ հիւքիւմէթինին օն իւչիւնճիւ սէ-
3 նէսինտէ, Քէզալիք Յուդա մէլիյի Յովակիմ իպն ի
Յովսիանըն կիւնլէրինտէ, Յուդա մէլիյի Սեդեկիա
իպն ի Յովսիանըն օն պիրինճի սէնէսինին խիթա-
մընա, եա'նի պէշինճի այտա Երուսաղէմին էսա-
րէթէ կէօթիւրիւլմէսինէ գատար անա ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամը կէլտի:
4 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլտի,
5 Սէնի պաթնտա թէշքիլ էթմէզտէն էվվէլ սէնի
պիլտիմ,
Վէ սէն րահմտան չըգմազտան էվվէլ սէնի թագտիս
էյլէտիմ.
Սէնի գավմլարա փէյղամպէր թա'եին էթտիմ՝ տէտի:
6 Ո զէման պէն՝
Ա՜հ, եա Բապպ Եհովա, իշթէ սէօյլէմէյի պիլմէմ,
Զիրա պէն չօճուգ իմ՝ տէտիմ:

ա Յես. 21. 18։ 1Թէվ. 6. 60։ Պ. 32. 7-9։
բ Պ. 25. 3։
գ Պ. 39. 2։ | դ 4Մթլ. 25 8։
ե Պ 52. 12,15։
զ Ես. 49. 1,5։
է Խուր. 33. 12,17։ | ը Ղուկ. 1. 15,41։ Գաղ. 1. 15,16։
թ Խուր. 4. 10։ 6. 12, 30։ Ես. 6. 5։

7 Լաքին ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Պէն չօճուգ իմ՝ տէմէ,
Զիրա սէնի հէր քիմէ կէօնտէրիր իսէմ, կիտէճէքսին,
Վէ սանա նէ քի էմր էտէր իսէմ, սէօյլէյէճէքսին:
8 Անլէրին եիւզլէրինտէն գօրգմա.
Զիրա սէնի խէլաս էթմէք իչիւն,
Պէն սէնին իլէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
9 Վէ ՐԱՊՊ էլինի ուզատըպ աղզըմա տօգունտու
Վէ ՐԱՊՊ պանա՝
Իշթէ քէլամըմը աղզընա գօտրմ.
10 Պագ՝ պու կիւն պէն սէնի միլլէթլէր իւզէրինէ,
Վէ մէմլէքէթլէր իւզէրինէ,
Քէօքտէն գօփարմագ վէ երգմագ վէ հէլաք էթմէք
վէ պօզմագ իչիւն,
Հէմ պէ պինա էթմէք վէ տիքմէք իչիւն Թա'եին էյ-
լէտիմ՝ տէտի:
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ,
Էյ Երեմիա, նէ կէօրիյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Պիր պատէմ չըպուղը կէօրիյօրըմ՝ տէտիմ:
12 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ՝ էյի կէօրտիւն
Զիրա պէն քէլամըմը իճրա իչիւն տուրույօրըմ՝ տէտի:
13 Վէ իքինճի տէֆ'ա պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ՝
Նէ կէօրիյօրսըն՝ տէտի.

ժ Ա'տ. 22. 20,38։ Մատթ 28 20։ [17։
ի Եզեկ. 2. 6։ 3. 9։ Այ. 6, 8։ Յես. 1. 5։ Պ. 15. 20։ Ա'մալ. 26. 17։ Հպր. 13. 6։
լ Խուր. 3. 12։ Թէս. 31. 3։ | խ Ես. 6. 7։

ծ Ես. 51. 16։ Պ. 5. 14։
կ 3Մթլ. 19. 17։
հ Պ. 18. 7։ 2Կոր. 10. 4,5։

Digitized by Google

Պէն տախի՝ Եիւզիւ շիմալ ճիհէթինտէն օլան ՝պիր գայնար գազան կէօրտիւմ՝ տէտիմ։
14 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտէ քի,
Տիյարըն պիւթիւն սէքէնէսի իւզէրինէ
՚Շիմալ ճիհէթինտէն պէլա զուհուր էտէճէք տիր։
15 Ձիրա (ՐԱՊՊ պույուրը,)
Իշթէ պէն ՚շիմալ մէմալիքինտէ պուլունան հէփ գապիլէէրի չաղըրաճաղըմ,
Վէ անլէր կէլիպ ՛հէր պիրի թախթընը
Երուսաղէմ գափուլարընըն մէտխէլինտէ,
Վէ հէր թարաֆտա անըն սուրլարը գարշըսընտա,
Վէ Յուդա շէհրլէրինին ճիւմլէսի գարշըսընտա գուրաճագ տըր։
16 Վէ հէփ քէօթիւլիւքլէրինտէն տօլայը
Հիւքմլէրիմի անլէրէ պէյան էտէճէյիմ.
՛Զինքի անլէր պէնի թէրք էտիպ ղայրի իլահլարա պուխուր եագտըլար,
Վէ քէնտի էլլէրինյլէ եափտըգլարը շէյլէրէ ՚իպատէթ էթտիլէր։
17 Իմտի սէն ՝պէլինկի գուշատըպ գալգ,
Վէ սանա էմր էյլէտինյիմին ճիւմլէսինի անլէրէ սէօյլէ.
՝Անլէրին եիւզլէրինտէն գօրգմա,
Քի անլէրին հուզուրընտա սէնի միւզթարիպ էթմէյէյիմ։
18 Վէ իշթէ պէն պու կիւն սէնի պիւթիւն տիյարա գարշը,
Եա՚նի Յուդա մէլիքլէրինէ վէ րէ՚իսլէրինէ,
Քեահինլէրինէ վէ տիյարըն գավմընա գարշը,
՝Միւսթահքէմ շէհր վէ տէմիր տիրէք,
Վէ պագըր հիսարլար կիպի գօտըմ։
19 Վէ անլէր սէնին իլէ ճէնքլէշճէէքլէր,
Լաքին սանա ղալիպ կէլմէյէճէէքլէր.
՝Ձիրա սէնի խէլաս էթմէք իչիւն
Պէն սէնին իլէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրը։

ՊԱՊ 2

Եէհուտիլէրին սէպէպով ՚իսեանլարընը զիքրէ՝ Բապպէն անլէրի Քէվպիխ, 14 վէ իւզերլէրինէ կէլէն պէլաարըն սէպէպի պու օլտըղընը պէյան էՔմէսի, 20 Յուդանըն կիւնահլարը. 31 իւմիտինին պիհուտէ օլտըղը։

Վ է ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
2 Կիթ, վէ Երուսաղէմին գուլագլարընա նիտա էտիպ տէ քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրը.
՚Պէրրիյէտէ՝ օլ էքիլմէմիշ եէրտէ,
Արտըմճա կէլտիյինկտէ
՝Կէնճլիյինկտէքի լէթաֆէթինկի,
Վէ կէլինլիքտէքի մուհապպէթինկի սէնին իչիւն թէզէքքիւր էթտիմ։
3 ՝Իսրայէլ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս իտի,
՝Մահսուլընըն թուրֆանտասը իտի.
՝Անը եէյէնլէրին ճիւմլէսի գապահաթլը օլուպ,
Անլէր իւզերինէ պէլա կէլիր իտի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրը։
4 Էյ պէյթ ի Յակոբ, վէ պէյթ ի Իսրայէլին հէփ գապիլէէրի,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ։
5 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրը
՝Էճտատընըզ պէնտէ նէ՞ հագգսըզլըգ կէօրտիւէր քի,
Պէնտէն ուզագլաշտըլար,
՝Վէ պութլանա թապի՚ օլարագ պաթըլ օլտըլար.
6 Վէ՝ ՝Պիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարան,
Պիզի ՝պէրրիյէտէ,
Զէօլ վէ չուգուրլըգ մահալընտա,
Գուրագ եէրտէ վէ էօլիւմ կէօլկէսինտէ,
Վէ քիմսէնին կէչմէտիյի,
Վէ ինսանըն սաքին օլմատըղը եէրտէ տօլաշտըրան ՐԱՊՊ նէ՞րէտէ տիր՝ տէմէտիլէր։
7 Վէ մէյվէսինի վէ մահսուլընը եէմէնիզ իչիւն,
Սիզի ՝մինպիթ պիր տիյարա կէթիրտիմ.
Ֆագաթ սիզ կիրիպ ՝տիյարըմը թէլվիս,
Վէ միրասըմը մէքրուհ էթտինիզ։
8 Քեահինլէր՝ ՐԱՊՊ նէ՞րէտէ տիր՝ տէմէտիլէր,
Վէ ՝էրպապ ը շէրի՚աթ պէնի թանըմմատըլար
Վէ չօպանլար պանա ՚ասը օլտըլար,
՝Վէ փէյղամպէրլէր Բահաղ իլէ փէյղամպէրլիք էթտիլէր,
Վէ ՝ֆա՚իտէսիզ շէյլէր արգասընա տիւշտիւէր։
9 ՐԱՊՊ պույուրը քի,
Պու սէպէպտէն ՝սիզին իլէ տահա միւնազա՚ա էտէճէյիմ,
Վէ ՝օղուլլարընըզըն օղուլլարը իլէ տախի միւնազա՚ա էտէճէյիմ։
10 Ձիրա Քիթթիմ ատալարընա կէչիպ պագընըզ,
Վէ կեդարա ՝՚էֆ կէօնտէրիպ էյիճէ անկլայընըզ,
Վէ պագընըզ պու կիպի պիր շէյ վուգու՚ պուլտո՚ւ մը.
11 ՝Իլահլարընը տէյիշտիրմիշ պիր թա՚իֆէ վա՚ր մը.
՝Անլէր իսէ իլահ տէյիլ տիր.
՝Ֆագաթ պէնիմ գավմըմ ՚Իզզէթինի

Ֆ Եզեկ. 11.3,7։ 24.3։ ՊՊ. 4. 6։ 6. 1։
Ֆ ՊՊ. 5. 15։ 6. 22։ 10. 22։ 25. 9։
Ֆ ՊՊ. 39. 3։ 43. 10։ Թէս.28.20։ՊՊ 17.13։
Ֆ 3Միւլ.18.46։4Միւլ. 4. 29։ 9. 1։ Յոե.38. 3։ Ղուկ.12.35։1Պետ. 1. 13։
Ֆ Խուր. 3. 12։ Այ. 8։ Եզեկ 2. 6։
Ֆ Ես. 50. 7։ ՊՊ. 6. 27։ 15. 20։
Ֆ Այ. 8։
Ֆ Թէս. 2. 7։
Ֆ Եզեկ. 16. 8,22,60։ 23. 3,8,19։ Ոպս. 2. 15։
Ֆ Խուր. 19. 5,6։
Ֆ Յակ.1.18։Վահ.14.4։
Ֆ ՊՊ. 12. 14։ 50 7։
Ֆ Ես. 5. 4։ Մ՚թ. 6. 3։
Ֆ 4Մ՚իւլ. 17. 15։ Յոէլ. 2. 8։
Ֆ Ես.63.9,11,13։ Ովս. 13. 4։
Ֆ Թէս. 8. 15։ 32. 10։
Ֆ Ա՚տ. 13. 28։ 14. 7, 8։ Թէս. 8. 7-9։
Ֆ Ղեւ. 18. 25, 27, 28։ Ա՚տ 35.33,34։ Մէգ. 78. 58,59։ 106. 38։
Ֆ ՊՊ. 3. 1։ 16. 18։
Ֆ Մաղ. 2. 6,7։ Բօմ. 2. 20։
Ֆ ՊՊ. 23. 13։
Ֆ Այ. 11։ Ամբ. 2. 18։
Ֆ Եզեկ.20.35,36։ Մ՚ր. 6. 2։ [5։
Ֆ Խուր. 20.5. Ղեւ.20.
Ֆ Մ՚թ. 4. 5։
Ֆ Մէգ. 115. 4։ Ես.37. 19։ ՊՊ. 16. 20։
Ֆ Մէգ. 106. 20։ Բօմ. 1. 23։

Digitized by Google

Ֆա՛ իտէսիզ շէյ իլէ տէյիշտիրտի։
12 Էյ սէմավաթ, պունտան տօլայը հայրան օլունըզ,
Շաշընըզ վէ զիյատէսիյլէ թիթրէյինիզ՝ տէյիւ ՐԱ.ՊՊ պույուրըր.
13 Զիրա գավմըմ իքի քէօթիւ իշ իշլէտի.
Պէնի թէրք էթտիլէր, պէն քի՝ տիրի սուլար մէնպա՛ ըիմ,
Վէ քէնտիլէրինէ սարնըճլար,
Սու թուխմազ չաթլագ սարնըճլար գազտըլար։
14 Իսրայէլ ՝գո՞ւլ մը տըր,
Եօգսա գո՞ւլ էվլատը մը տըր.
Նէ՞ սէպէպտէն եաղմայա թէսլիմ օլունտու։
15 ՝Անըն իւզէրինէ կէնճ արսլանլար կէօմիւրտէյիպ սէսլէրինի չըգարտըլար.
Անըն տիյարընը խարապ էթտիլէր.
Շէհրլէրի եանտը, սէքէնէսի գալմատը։
16 Մեմֆիս վէ ՝Տափնաս օղուլլարը տախի
Սէնին պաշընըն թէփէսինի գըրտըլար։
17 ՝Սէնի եօլտա իրշատ էթտիյի զէման Ալլահընկ ՐԱ.ՊՊԸ թէրք էթմէկլէ,
՝Պունու քէնտի ՚ալէյհինէ տա՛ վէթ էթմէտին մի։
18 Վէ շիմտի ՝*Սիովրընն սուլարընը իչմէք իւզրէ ՝Մըսըր եօլընտա նէ՞ իշինկ վար,
Վէ ՝Նէհրին սուլարընը իչմէք իւզրէ, Ասորեստան եօլընտա նէ՞ իշինկ վար։
19 ՝Քէօթիւլիւյիւնկ սէնի թէ՛տիպ էտեճէք,
Վէ ՚իսեանընկ սէնի թէքտիր էյլէյէճէք տիր.
Իմտի պիլ, վէ կէօր քի Ալլահընկ ՐԱ.ՊՊԸ թէրք էթտիյին,
Վէ պէնտէն գօրգմագլըգ սէնտէ պուլունմատըղը
Քէօթիւ վէ աճը պիր շէյ տիր՝ տէյիւ Բապ իւլ ճիւնուտ Եհովա պույուրըր։
20 Զիրա չօգտան պէրու պօյունտըրըղընկը ՝գըրտըմ,
Պաղլարընկը գօփարտըմ,
Վէ սէն՝ Թէճավուզ էթմէմ՝ տէտին,
Ֆագաթ՝՝ ՝հէր եիւքսէք պայըր իւզէրինտէ,
Վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա ՝ֆահիշէ կիպի եաթտընս։
21 Պէն ՝սէնի ա՛լա ասմա օլարագ տիքտիմ,
Հէր վէճհլէ էյի թօխում օլարագ ՝՝*։
Իմտի սէն պանա նա՞մըլ ՝եապանի ասմանըն ֆա՛ իտէսիզ տալլարը օլտընս։
22 Էկէր սէն ՝նաթրօնլէ եըյգանսան,
Վէ չօգ սապուն գուլլանսան,
՝՚Իսեանընկընն լէքէսի հուզուրըմտա գալըր՝ տէյիւ Բապ Եհովա պույուրըր։

23 ՝Պէն նափաք օլմատըմ,
Բահաղիմէ թապի՛ օլմատըմ՝ նա՞մըլ տէյէ պիլիրսին.
Էյ էյրի եօլլարտա տօլաշան եիւրիւք հէճին,
՝Վատիտէ քէնտի եօլընկա պագ,
Նէ եափտըղընկը պիլ։
24 Պէրրիյէյէ ալըշմըշ,
Վէ նէֆսինին շէհվէթիյլէ հավայը թէնէֆֆիւս էտէն ՝եապան էշէյինի
Քէնտի շէհվէթինտէն քի՞մ տէօնտէրէ պիլիր.
Անը արայանլարընն հիչ պիրի եօրուլմազ,
Անը այընտա պուլուրլար։
25 Այաղընկը չըփլագ օլմագտան վէ պօղազընկը սուսըզլըգտան սագընն.
՝Սէն իսէ՝ Խայըր, չարէ եօգ տըր.
Զիրա ՝եապանճըլարը սէվմիշիմ՝՝ տէտին։
26 Խըրսըզ թուխուլտըղընտա ուլթանտըղը կիպի,
Պէյթ ի Իսրայէլ տախի,
Հէմ քէնտիլէրի հէմ տէ մէլիքլէրի վէ րէ՛իսլէրի,
Վէ քեահինլէրի իւլէ փէյղամպէրլէրի պէօյլէ ուլթանաճագ տըր.
27 Անլէր քի աղաճա՝ Սէն փէտէրիմ սին,
Վէ թաշա՝ Պէնի սէն տօղուրտըն՝ տէրլէր.
Զիրա պանա եիւզլէրինի տէյիլ, անճագ արգալարընը չէվիրտիլէր.
Ֆագաթ ՝պէլալարը վագթընտա՝
Գալգ, վէ պիզի գուրթար՝ տէրլէր։
28 ՝Քէնտինկ իչիւն եափտըղըն իլահլարընկ նէ՞րէտէ տիր.
Պէլակ վագթընտա ՝սէնի խէլաս էտէ պիլիրլէր իսէ, գալգսընլար.
Զիրա, էյ Յուդա, ՝սէնին իլահլարըն
Շէհրլէրինկին մըգտարընա կէօրէ օլտու։
29 ՝Պէնիմ իլէ նի՞չիւն միւնազա՛ ա էտէրսինիզ,
Սիզ ճիւմլէնիզ պանա ՚ասը օլտընըզ՝ տէյիւ ՐԱ.ՊՊ պույուրըր։
30 ՝Օղուլլարընըզը պիհուտէ եէրէ տէօյտիւմ,
Թէրպիյէ գապուլ էթմէտիլէր.
՝Գըլըճընըզ թէլէֆ էտէր արսլան կիպի, փէյղամպէրլէրինիզի եէտի։
31 Էյ պու ՚ասրըն ատէմլէրի, ՐԱ.ՊՊԸՆ քէլամընա տիգգաթ էտինիզ.
՝Պէն պէնի Իսրայէլէ պէրրիյէ՞ մի,
Եախօտ զուլմէ՞թ տիյարը մը օլտըմ.
Պէնիմ գավմըմ նի՞չիւն՝

ՙ Այ. 8։
ՙ Ես. 1. 2։ Պ. 6. 19։
՚ Մէգ. 36. 9։ Պ. 17. 13։ 18. 14։ Յովհ. 4. 14։
՛ Պագ Խուր. 4. 22։
՜ Ես. 1. 7։ Պ. 4. 7։
՝ Պ. 43. 7-9։
՞ Թէս. 32. 10։
՟ Պ. 4. 18։
ՠ Յեռ. 13. 3։
ա Նիլ
բ Ես. 30. 1, 2.
գ Ֆրաթ
դ Ես. 3. 9։ Ովս. 5. 5։
ե Ե֊թ֊՝ զըրտըն, վէ պաղլարընը զօփարտըն, վէ սէն՝ Խըտմէթ էթմէմ՝ տէտին, վէ Թէս. 12. 2։ Ես. 57. 5, 7։ Պ. 3. 6։
զ Խուր. 34. 15, 16։
է Խուր. 15. 17։ Մէգ. 44. 2։ 80. 8։ Ես. 5. 1, վէ զայրի։ 60. 21։ Մատթ. 21. 33։ Մարկ. 12. 1։ Ղուկ. 20. 9։
ը Թէս. 32. 32։ Ես. 1. 21։ 5. 4։
թ Յոբ. 9. 30։
ժ Թէս. 32. 34։ Յոբ. 14. 17։ Ովս. 13. 12։
ի Լամ. 30. 12։
լ Պ. 7. 31։
խ Ես. 45. 20։
ծ Յոբ. 39. 5, վէ զայրի։ Պ. 14. 6։
կ Ես. 1. 5։ 9. 13։ Պ. 5. 3։
հ Թէվ. 36. 16։ Նէեմ. 9. 26։ Մատթ. 23. 29, վէ զայրի։ Ա՛մաչ. 7. 52։ 1 Սէլ. 2. 15։
ձ Այ. 5։

Digitized by Google

ՔՆտի պաշըմըզա կէզէր իզ,
ԷԱրթըգ սանա կէլմէյիզ՝ տէրլէր
32 Գրզ քՆտի զիյնէթինի,
Կէլին քՆտի գուշաղընը ունուտուր մը.
Լաքին գավմըմըն ՚պէնի ունութտրըը կիւնէէրին հիսապը եօգ տրը։
33 'Աշգ արտընա տիւշէրէք նիչիւն եօլըկը կիւզէլ կէօսթէրիրսին,
Հաթթա եօլլարընկը քէօթիւ գարըլարա տախի էօյրէթտին։
34 Քէզալիք սէնին էթէքլէրինտէ,
ՙՊի կիւնահ ֆուգարա քիմսէլէրին գանը պուլունտու.
Անլէրի կիզլի մահալտէ տէյիլ,
Անճագ "հէր եէրտէ" պուլտրմ։
35 ՙԼաքին սէն՝ Պի կիւնահ օլտրղրմ իչիւն,
Ղազապը մութլագա պէնտէն տէօնէճէք տիր՝ տէրսին։
Իշթէ՝ ՚կիւնահ իշլէմէտիմ՝ տէտիյին իչիւն,
ՙՍէնին իլէ տա'վա էտէճէյիմ։
36 ՙՆէ՞ սէպէպտէն, եօլըկը տէյիշտիրմէք իչիւն պու գատար տօլաշըրըսըն.
՚Սէն Աստրեստանտան ութանտրղրն կիպի,
՚Մըսըրտան տախի ութանաճագսըն։
37 Սէն պուրատան տախի,
ՙԵլլէրինկ պաշընկ իւզէրինտէ օլարագ չըգաճագսըն.
Զիրա ՐԱՊՊ սէնին ի'թիմատ էյլէտիյին շէյլէրի ըէտտ էյլէտի,
Վէ անլէրլէ ֆէլահ պուլմայաճագսըն։

ՊԱՊ 3

Ցուդա ֆըզգ ու ֆիւճուրտէ պուլունմըշ իսէ տէ, Բաապըլն անա օլան մէրհամէնի։ 6 Ցուդանըն Իսրայէլտէն պէտռէր օլտըղը։ 12 Թէվկէքեարլարա վա'տլար։ 20 Պէնի Իսրայէլին քՆտի կիւնահ լարընը իզլար էՁմէլէրի։

Պիր ատէմ զէվճէսինի պօշատրղընտա,
Մէրգումէ անընն եանընտան կիտիպ պաշգա պիր էրէ վարըը իսէ,
–Պիր տահա օլ գարըյա տէօնէ՞ր մի.
ՖՕլ տիյար քիւլլիյէն նափաք օլմաճ մը՝ տէրլէր.
Լաքին սէն ՚չօգ 'աշրգլար իլէ զինա էթտին իսէ տէ,
ՙԵինէ պանա րիւճու' էյլէ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
2 Կէօզլէրինկի ՚պայըրլարա գալտըր վէ պագ,
Չա՞նկը եէրտէ ֆահիշէլիք էթմէտին.
ՙՍէն անլէր իչիւն եօլլար իւզէրինտէ,
Պէրրիյէտէքի 'Արապ կիպի օթուրտրն,
Վէ ՚զինալարընկլէ վէ քէօթիւկիւկլէ տիյարը նափաք էթտին։
3 Պու էճլտէն ՚եաղմուրլար մէն' օլունտու,
Վէ սօն եաղմուր օլմատը,
Ֆագաթ ՚ալընկ ֆահիշէ ՙՆը կիպի օլտու.
Հիճապը գալտրրտրն։
4 Պունտան պէօյլէ պանա՝
Էյ Փէտէրիմ, ՚սէպավէթիմտէ պանա Հատի օլան սէն սին՝ տէյիւ
Զաղըրմայաճագ մը սրն։
5 ՚Իլէլէպէտ քին թուութաճագ մը,
Վէ հէռոէնէ տա'իմա գալաճագ մը.
Իշթէ սէն ՚պէօյէ սէօյլէտին,
Վէ գուտրէթիկ օլտրղը գատար քէօթիւլիւք էյլէտին։
6 ՙՎէ Յովսիա մէլկիյին կիւնլէրինտէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
'Ասը Իսրայէլին եափտրղընը կէօրտրն մի.
Օ հէր ՚եիւքսէք տաղ իւզէրինէ,
Վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընա կիտիպ,
Օրատա զինա էյլէտի։
7 ՚Վէ պունլարընն ճիւմլէսինի եափտրգտան սօ՞կրա,
Պանա րիւճու' էթ՝ տէտիմ իսէ տէ, րիւճու' էթմէտի.
Վէ անընն խա՛ին ՙհէմշիրէսի Յուդա պունու կէօրտիւ։
8 Վէ կէօրտիւմ քի ՚՞ասը Իսրայէլ զինա էթտիյի սէպէպտէն
՚Անը պօշայրպ թալագնամէսինի վէրտիմ իսէ տէ,
ՙԱնընն խա՛ին հէմշիրէսի Յուդա գօրգմատը,
Անճագ օ տախի կիտիպ զինա էյլէտի։
9 Վէ զինասընընն րէզալէթիյլէ ՚տիյարը նափաք էտիպ,
՚Թաշ վէ աղաճլէ զինա էյլէտի։
10 Վէ պունուն ճիւմլէսիյլէ անընն խա՛ին հէմշիրէսի Յուդա տախի,
՚Պանա պիւթիւն գալպիյլէ տէյիլ,
Անճագ եալանտան րիւճու' էթտի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
11 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
ՙ'Ասը Իսրայէլ քՆտինի խա՛ին Յուդատան զիյատէ հագգլը չըգարտը։
12 Կիթ, պու սէօզլէրի ՙշիմալէ տօղրու նիտա էտէրէք պէօյլէ սէօյլէ.
Էյ 'ասը Իսրայէլ, րիւճու' էյլէ, (ՐԱՊՊ պույուրըր,)
Ղազապըմը իւզէրինիզէ կէթիրմէմ,
Զիրա պէն ՚՞ինայէթլի իմ,
Իլէլէպէտ քին թուութմամ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

ա Մէզ. 12. 4։
բ Թէս. 32. 15։
գ Մէզ. 106.22։ Պ. 13. 25։ Ովս. 8. 14։
դ Մէզ.106.38։ Պ.19.4։
ե 'Իպր. պու շէյլէրին ճիւմլէսի իւզէրինտէ
զ Այ. 23,29։
է Էմս. 28. 13։ 1 Յովհ. 1. 8,10։
ը Այ. 9։
թ Այ. 18։ Պ. 31. 22։ Ովս. 5. 13։ 12. 1,2։
ժ 2Թէվ. 28. 16,20,21։
ի Ես. 30. 3։ Պ. 37. 7։
լ 2Միւս. 13. 19։ —
խ Թէս. 24. 4։
ծ Պ. 2. 7։
կ Պ. 2. 20։ Եզեկ. 16. 26,28,29։
հ Պ. 4. 1։ Զաք. 1. 3։
ձ Պաղ Թէս. 12. 2։ Պ. 2. 20։
ղ Թէք.38.14։ Էմս.23. 28։ Եզեկ.16. 24,25։
ճ Պ. 2. 7։ Այ. 9։
մ Ղեւ.26.19։ Թէս.28. 23,24։ Պ.9.12։ 14.4։
յ Պ. 5.3։ 6. 15։ 8.12։ Եզեկ. 3.7։ Սոփ.3.5։
ն Պ. 2. 2։ Ովս. 2. 15։
շ Մէզ. 77. 7, վէ ղայրւ. 103. 9։ Ես. 57. 16։ Այ. 12։
ո Այ. 11,14։ Պ. 7. 24։
չ Պ. 2. 20։
պ 4Միւլ. 17. 13։
ջ Եզեկ.16.46։ 23.2,4։
ռ Եզեկ. 23. 9։
ս 4Միւլ. 17. 6,18։
վ Եզեկ.23.11, վէ ղայրւ.
տ Պ. 2. 7։ Այ. 2։
ր Պ. 2. 27։ [7. 14։
ց 2Թէվ. 34. 33։ Ովս.
ւ Եզեկ. 16.51։ 23.11։
փ 4Միւլ. 17. 6։
ք Մէզ. 86. 15։ 103.8, 9։ Այ. 5։

Digitized by Google

13 Անճագ սէն ֆէսատրկը պիլ,
Քի Ալլահրդկ ՐԱՊՊԱ 'իսեան էյլէտին,
Վէ եապանճըլարա վարմագ իւզրէ
Հէր եէշիլ աղաճ ալթընա տօլաշտրն,
Վէ պէնիմ սէօզիւմէ իթա'աթ էթմէտին՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
14 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Էյ 'ասը էվլատ, րիւճու' էտինիզ,
Զիրա *սիզի պէն րէտտ էթտիմ էե եե՛,
Սիզի շէհրլէրտէն պիրէր,
Վէ գապիլէլէրտէն իքիշէր ալըպ,
Սիօնա կէթիրէճէյիմ:
15 Վէ սիզէ գալպիմէ մուվաֆըգ չօպանլար վէրէճէյիմ.
Անլէր տախի սիզի 'իլմ վէ հիքմէթլէ կիւտէճէքլէր տիր:
16 Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Սիզ օլ կիւնլէրտէ տիյարտա չօղալըպ մէյվէտար օլտրղրնրզտա,
Պիր տահա ՐՆՊՊԸՆ թապութ իվ 'ահտը տէմէյէճէքլէր,
Վէ օ խաթրա կէլմէյէճէք,
Վէ անը թէզէքքիւր վէ զիյարէթ էթմէյէճէքլէր,
Վէ պիր տահա օլմայաճագ տրը:
17 Օ զէման Երուսաղէմէ ՐԱՊՊԸՆ թախթը թէսմիյէ էտէճէքլէր,
Վէ հէփ միլլէթլէր օրայա,
Եա'նի Երուսաղէմէ ՐԱՊՊԸՆ իսմի իչիւն թէճէմմիւ' էտէճէքլէր.
Վէ արթըգ քէօթիւ գալպլէրինին 'ինատըյլէ հարէքէթ էթմէյէճէքլէր տիր:
18 Օլ կիւնլէրտէ պէյթ ի Յուդա
Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ կիտէճէք,
Վէ պիրլիքտէ շիմալ տիյարընտան,
Եճատալարընա միվք օլմագ իւզրէ վէրտիյիմ տիյարա կէլէճէքլէր տիր:
19 Ֆագաթ պէն տէտիմ քի՝ Սէնի էվլատ սըրասընա նաճսըլ գօյայըմ,
Վէ մագպուվ տիյարը,
Միլլէթլէրէրին զիյատէսիյլէ կիւզէլ միրասընը սանա նաճսըլ վէրէյիմ.
Վէ տէտիմ քի՝ փէտէրիմ՝ տէյիւ պանա չաղըրաճագսըն,
Վէ պանա թապի' օլմագտան սափմայաճագսըն:
20 Հագիգաթէն, էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Պիր զէվճէ քէնտի զէվճինէ խըյանէթ էթտիյի կիպի,
Պանա խըյանէթ էթտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
21 Պայըրլար իւզէրինտէ պիր սէս,
Պէնի Իսրայէլին նիյազ իլէ աղլայըշը իշիտիլտի,
Զիրա անլէր քէնտի մէսլէքլէրինի էյրիլթտիլէր
Քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ունութտրլար:
22 Էյ 'ասը էվլատ, րիւճու' էտինիզ,
Պէն սիզին 'իսեանա օլան սէվտանըզը տէֆ' էտէրիմ:
Հշթէ պիզ սանա կէլիրիզ,
Զիրա սէն ՐԱՊՊ Ալլահրմըզ սըն:
23 Ֆիլ հագիգէ պայըրլարտան,
Վէ տաղլարըն չօգլըղընտան էրնյոոո պիհուտէ տիր.
Ֆիլ հագիգէ Իսրայէլին խէյասը Ալլահրմըզ ՐԱՊՊՏԱՆ տրը:
24 Զիրա սէպավէթիմիզտէն պէրու էճատատրմըզընն էմէյինի,
Անլէրին սիւրիւ վէ սըղըրլարընը,
Անլէրին օղուվ վէ գըզլարընը օլ էխէճալէթի ՀՀՀ թէլէֆ էթմիշ տիր:
25 Խէճալէթիմիզտէ եաթարըզ,
Վէ հիճապըմըզ պիզի էօրթէր.
Զիրա սէպավէթիմիզտէն թա պու կիւնէ տէյին,
Հէմ պիզ, հէմ տէ էճատատրմըզ,
Ալլահրմըզ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիք,
Վէ Ալլահրմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տիկլէմէտիք:

ՊԱՊ 4

Բապպէն Իսրայէլ իլէ Յուդայը Թէվպէյէ տա'վէթ էթմէսի. 5 Յուդա իլէ Երուսաղէմի Թէհտիտ էյլէմէսի: 19 Յուդա իւզէրինէ կէլէճէք պէլալարտան տօլայը փէյղամպէրին հիւճնիւ:

ՐԱՊՊ պույուրըր քի, էյ Իսրայէլ,
Էկէր րիւճու' էտէր իսէն, պանա րիւճու' էյլէ,
Վէ էկէր մէքրուհաթընկը հուզուրըմտան տէֆ' էտէր իսէն,
Արթըգ սէրսէրի կէզմէյէճէքսին:
2 Վէ հագիգաթ վէ հագգ վէ սալահ իւզրէ՝
ՐԱՊՊ հայյ տրը՝ տէյիւ եէմին էտէճէքսին,
Վէ միլլէթլէր անընլէ միւպարէք գըլընաճագլար,
Վէ անընլէ իֆթիխար էտէճէքլէր:
3 Զիրա ՐԱՊՊ Յուդա վէ Երուսաղէմ էհալիսինէ պէօյլէ պույուրըր.
Քէնտիլէրինիզ իչիւն հիճթ սիւրիւմէմիշ եէրի թիմար էտինիզ,
Վէ տիքընլէր արասընտա էքին էքմէյինիզ:
4 Էյ Յուդա էհալիսի վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի,

Ղև. 26.40, վէ զայրի. Թէս. 30.1,2, վէ զայրի. Եմ. 28. 13:
Պ. 2. 25:
Թէս. 12. 2:
Այ. 2: Եզեկ. 16. 15, 24,25:
Եռեօ՝ պէն սիզէ էֆէնտի իմ, վէ
Բօմ. 11. 5:
Պ. 23. 4: Եզեկ. 34. 23: Եփես. 4. 12:
Ա'մալ. 20. 28:
Ես. 65. 17:
Ես. 60. 9:
Պ. 11. 8:
Պագ Ես. 11.13: Եզեկ. 37. 16-22: Ովս. 1. 11:
Այ. 12: Պ. 31. 8:
Ամովս. 9. 15:
Մէզ. 106. 24: Եզեկ. 20. 6: Դան. 8.9: 11. 16,41,45:
Եզր. 9. 7:
Պ. 22. 21:
—
Պ. 3. 1,22: Յովէլ. 2. 12:
Ես. 48. 1: Զաք. 8.8:
Թէս. 10. 20: Ես. 45. 23: 65. 16: Պագ Պ. 5. 2:
Թէք. 22. 18: Մէզ. 72. 17: Գաղ. 3. 8:
Ես. 45. 25: 1Կոր. 1. 31:
Ովս. 10. 12:
Մատթ. 13. 7,22:

Digitized by Google

ԸՐԱՊՊ իչիւն մախթուն օլունըզ,
Վէ գալպինիզին ղուվֆէսինի տէֆ՝ էտինիզ,
Օլմայա քի քէօթիւ իշլէրինիզտէն տօլայը
Ղազապըմ՝ աթէշ կիպի ալէվլէնէ,
Վէ սէօնտիւրէն պուլունմայա:
5 Յուդատա ի՛լան էտինիզ,
Վէ Երուսաղէմտէ նիտա էտիպ՝ տէյինիզ քի,
Տիյարտա պօրու չալընըզ,
Եիւքսէք սէսլէ նիտա էտիպ՝ տէյինիզ քի,
Թէճէմմիւ՝ էտինիզ, վէ միւսթահքէմ՝ շէհրլէրէ կիրէլիմ:
6 Սիօնա տօղրու պայրագ գալտըրընըզ,
Ֆիրար էտինիզ, տուրմայընըզ.
Զիրա պէն շիմալ ճանիպինտէն պէյա վէ պէօյիւք պօզղունլըգ կէթիրէճէյիմ:
7 Արսլան քէնտի ինինտէն չըգտը,
Վէ միլլէթլէրի հէյաք էտէն, քէնտի մահալընտան նագլ էտիպ,
Սէնին տիյարընը վիրան էթմէք իւզրէ եօյա չըգտը,
Սէքէնէլէրի գալմայընճայա գատար շէհրլէրինկ խարապ օլաճագ տըր:
8 Պու էճլտէն չուլ գուշանընըզ,
Մաթէմ էտիպ՝ ֆիղան էտինիզ,
Զիրա ԲԱՊՊԸՆ ղազապընընը շիտտէթի պիզտէն տէօնմէտի:
9 Վէ օլ կիւնտէ մէլիյին եիւրէյի վէ րէ՛իսլէրինին եիւրէքլէրի տիւքէնէճէք,
Վէ քեահինլէր միւզթարիպ օլաճագ,
Վէ փէյղամպէրլէր հայրէթէ տիւշէճէք տիր՝ տէյիւ ԲԱՊՊ պույուրըր:
10 Օ զէման տէտիմ՝ քի,
Ա՜հ, եա Բապպ Եհովա,
Հագիգաթէն սէն պու գավմը վէ Երուսաղէմի՝
Սիզէ սէլամէթ օլաճագ՝ տէյէրէք զիյատէսիյէ ալտաթտրն
Վէ գըլըճ ճանա տէյտի:
11 Օ զէման պու գավմա վէ Երուսաղէմէ տէնիլէճէք քի,
Գավմըմ գրզընա տօղրու
Պէրրիյէտէ վագը՝ պայըրլարտան եագրճը րիւզկեար էէէ,
Պու տախի սավուրմագ վէ թէմիզլէմէք իչիւն տէյիլ տիր:
12 Պուրատան շիտտէթլի պիր րիւզկեար պանա կէլէճէք տիր.
Շիմտի պէն տախի անլէրէ հիւքմլէր թէպլիղ տէճէյիմ:

4 19: Ովս. 8.1: Ամբ. 1. 8:
5 Մէզ. 107. 17: Ես. 50. 1: Պ. 2. 17,19:
6 Ես. 15.5: 16.11: 21. 3: 22.4: Պ. 9. 1,10: Պաղ Ղուկ. 19. 42:
7 Մէզ. 42.7: Եզեկ. 7.26:
8 Պ. 10. 20:
9 Բամ. 16. 19:
10 Ես. 24. 19:
11 Ես. 5. 25: Եզեկ. 38. 20:
12 Պ. 5 12: 14. 13:
13 Պ. 51. 1: Եզեկ. 17. 10: Ովս. 13. 15:
14 Պ. 1. 16:
15 Ես. 5. 28:
16 Թէս. 28. 49: Մէրս. 6: Դան. 7. 4:
17 Պ. 25. 9:
18 Ես. 1. 7: Պ. 2. 15:
19 Ես. 22. 12: Պ. 6. 26:
20 Եզեկ. 14. 9: 2 Մէլ. 2. 11:
21 Պ. 8. 14:
22 Պ. 1. 13-15: 6.1,22:
23 4 Միւս. 24. 1: Պ. 5.

13 Իշթէ պուլուրլար կիպի չըգաճագ,
Վէ անընն արապալարը գասըրղա կիպի,
Աթլարը տախի գարթալլարտան տահա սիւրաթլը օլաճագ տըր.
Վայ պիզէ, զիրա խարապ օլտըգ:
14 Էյ Երուսաղէմ, գալպինկի քէօթիւլիւքտէն եըյգա,
Քի խէլաս պուլասըն
Նէ վագթա գատար սէնին ֆասիտ էֆքեարըն տէրունինտէ գալաճագ տըր:
15 Զիրա Դան թարաֆընտան պիր ավազ պիր ի՛լան էտիյօր,
Վէ Եփրեմ տաղընտան պէյա խապէրի վէրիյօր:
16 Միլլէթլէրէ պիլտիրինիզ,
Իշթէ Երուսաղէմ՝ալէյհինէ նիտա էտինիզ,
Մուհասէրէ էտէնլէր ուզագ եէրլէրտէն կէլիյօր,
Վէ Յուդա շէհրլէրի՝ալէյհինտէ չաղրըշըյօրլար:
17 Անընն հէր թարաֆընը թարլա պէքճիլէրի կիպի իհաթէ էտէճէքլէր,
Զիրա պանա՝ասը օլտու՝ տէյիւ ԲԱՊՊ պույուրըր:
18 Պու շէյլէրի քէնտի մէսլէյինկ վէ՝ամէլլէրինկ սէնին իւզէրինէ կէթիրտի,
Պու սէնին քէօթիւլիւյինիւն ե-ե-է տիր, զիրա աճը տըր,
Զինքի եիւրէյինկէ գատար իշլէտի:
19 Պաղրըմ, պաղրըմ. եիւրէյիմին իչէրիսինէ գատար աղրը հիսս էտիյօրըմ.
Գալպիմ տէրունիմտէ միւզթարիպ տիր, սիւքիւթ էտէմէմ.
Զիրա, էյ ճանըմ, սէն պօրու սէսինի,
Ձէնք կիւրիւլթիւսինիւ իշիթտին:
20 Պօզղունլըգ իւզէրինէ պօզղունլըգ ի՛լան օլունուր,
Զիրա պիւթիւն տիյար խարապ օլտու.
Զատրլարըմ անսըզըն,
Վէ փէրտէլէրիմ պիրտէն խարապ օլտըլար:
21 Նէ վագթա գատար պայրագ կէօրէճէյիմ,
Պօրու սէտասը իշիտէճէյիմ:
22 Զիրա գավմըմ սէֆիհ տիր, պէնի պիլմէտի.
Անլէր ահմագ էվլատ տըր,
Վէ անլէրտէ ֆէհմ եօգ տըր.
Անլէր շէրը իշլէմէքտէ՝ագըլլը տըրլար,
Ֆագաթ խայըր իշլէմէյի պիլմէզլէր:
23 Զէմինէ պագտըմ, իշթէ թէհի վէ խալի իտի,
Սէմավաթա պ-ֆ-ռ, վէ նուրու եօգ իտի:
24 Տաղլարա պագտըմ, իշթէ թիթրէյօր իտի,
Վէ հէփ պայրըլար սարսըլըյօր իտի:
25 Պագտըմ, իշթէ ատէմ եօգ իտի,

ե Թէս. 10. 16: 30. 6: Պ. 9. 26: Բամ. 2. 28, 29: Կող. 2. 11:
ը Պ. 8. 14:
թ Պ. 1. 13-15: 6.1,22:
ժ 4 Միւս. 24. 1: Պ. 5.
ի Պ. 5 12: 14. 13:
լ Պ. 25. 9:
խ Ես. 1. 7: Պ. 2. 15:
ծ Ես. 22. 12: Պ. 6. 26:
կ Եզեկ. 14. 9: 2 Մէլ. 2. 11:
հ Պ. 1. 16:
ձ Ես. 5. 28:
ղ Թէս. 28. 49: Մէրս. 4. 19: Ովս. 8.1: Ամբ. 1. 8:
ճ Պ. 51. 1: Եզեկ. 17. 10: Ովս. 13. 15:
մ Ես. 1.16: Յակ. 4. 8:
յ Պ. 8. 16:
ն Պ. 5. 15:
շ 4 Միւս. 25. 1,4:
ո Մէզ. 107. 17: Ես. 50. 1: Պ. 2. 17,19:
չ Ես. 15.5: 16.11: 21. 3: 22.4: Պ. 9. 1,10: Պաղ Ղուկ. 19. 42:
պ Մէզ. 42.7: Եզեկ. 7.26:
ջ Պ. 10. 20:
ռ Բամ. 16. 19:
ս Ես. 24. 19:
վ Թէք. 1. 2:
տ Ես. 5. 25: Եզեկ. 38. 20:

Digitized by Google

Վէ ֹհավա գուշլարընըն ճիւմլէսի գաչմըշ իտի։
26 Պագտըմ, իշթէ մէյվէտար եէր չէօլ օլմուշ իտի,
Վէ ճիւմլէ շէհրլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան,
Անըն շիտտէթլի ղազապը էօնիւնտէն երգըլմըշ իտի։
27 Ձիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Պիւթիւն տիյար խարապ օլաճագ տըր,
ֽԼաքին պիւս պիւթիւն մահվ էթմէ յէճէյիմ։
28 Պունուն իւզէրինէ ֽզէմին մաթէմ էտէճէք,
Վէ եօգարըտան ֽսէմավաթ գարարաճագ տըր.
Ձիրա պէն սէօյլէտիմ, գարար վէրտիմ,
Վէ ֽփէշիման օլմայաճաղըմ,
Վէ անտէն կէրի տէօնմէ յէճէյիմ։
29 Սիւվարիլէրին վէ թիրէնտազլարըն կիւրիւլթիւսիւնտէն
Պիւթիւն շէհր ֆիրար էտէճէք.
Անլէր սըգ օրմանլըգլար արասընա կիրէճէքլէր,
Վէ գայալար իւզէրինէ չրգաճագլար.
Շէհրլէրին ճիւմլէսի թէրք օլունաճագ,
Վէ անլէրտէ ինսան սաքին օլմայաճագ տըր։
30 Էյ խարապ օլմուշ օլան, սէն նէ՞ եափաճագսըն.
Ալլար կիյսէն,
Քէնտինկի ալթուն զիյնէթլէրլէ թէզեին էթսէն,
Վէ ֽկէօզլէրինկէ չօգ սիւրմէ չէքսէն պիլէ,
Պիհուտէ եէրէ քէնտինկէ զիյնէթ վէրիյօրսըն.
ֽՆԱշըգլարըն սէնի թէրք էթտիլէր.
Սէնին ճանընը արայօրլար։
31 Ձիրա աղրը չէքէն գարընըն ֊է֊է,
Իլքինի տօղուրանըն աղրըսը վագթընտա օլան ֊է֊է
կիպի պիր սէս իշիթտիմ.
Պու Սիօն գըզընընն սէսի տիր.
Ահ չէքէրէք վէ ֽէլլէրինի աչարագ՝ Շիմտի վայ պանա,
Ձիրա գաթիլլէր սէպէպինտէն ճանըմ պայըլտը՝ ֊էյօ։

ՊԱՊ Ն

Ցուրա իւզէրինէ՝ ՚ինատլարը, 7 ֆահիշյաճլարը, 10 քիւֆր վէ ինքեարլարը, 25 վէ ումուր ը սիյասիյէ, 30 վէ բուհանիյէտէ ֆէսատլարը սէպէպինտէն կէլէճէք օլան պէլալար։

Երուսաղէմ սօգագլարընտա տօլաշընըզ,
Վէ շիմտի պագընըզ, վէ պիլինիզ,
Վէ անըն մէյտանլարընտա արայընըզ.
Էկէր ֽհագգ իճրա էտէն վէ հագիգաթ արայան ֽպիր
ատէմ պուլա պիլիր իսէնիզ,
ֽՊէն օլ չէհրէ ՚աֆվ էտէյիմ։
2 Վէ ֽՐԱՊՊ հայյ տըր՝ ֽտէրլէր իսէ տէ,

֊ Սոփ. 1. 3։
֋ Պ. 5. 10,18։ 30. 11։ 46. 28։
֌ Ովս. 4. 3։
֍ Ես. 5. 30։ 50. 3։
֎ Ա՛տ. 23.19։ Պ.7.16։
֏ 4Մ՚իւլ. 9. 30։ Եզեկ. 23. 40։
֐ Պ. 22. 20,22։ Մէյս. 1. 2,19։
֑ Ես.1.15։ Մէյս.1.17։

—

֒ Թէք. 18. 23, վէ դայրի Մէզ. 12. 1։
֓ Եզեկ. 22. 30։
֔ Թէք. 18. 26։
֕ Պ. 4. 2։
֖ Տիտ. 1. 16։
֗ Պ. 7. 9։
֘ 2Թէվ. 16. 9։
֙ Ես. 1. 5։ 9. 13։ Պ. 2. 30։
֚ Պ.7. 28։ Սոփ. 3.2։
֛ Պ. 8. 7։
֜ Մ՚իք. 3. 1։
֝ Մ՚էզ. 2. 3։
֞ Պ. 4. 7։
֟ Եռ֊էռ՝ ախշամընու Մէզ. 104. 21։ Ամբ. 1. 8։ Սոփ. 3. 3։
֠ Ովս. 13. 7։
֡ Թշա. 32. 21։ Գաղ. 4. 8։
֢ Ցեւս. 23.7։ Սոփ.1.5։
֣ Թէս. 32. 15։
֤ Եզեկ. 22. 11։
֥ Պ. 13. 27։
֦ Այ. 29։ Պ. 9. 9։
֧ Պ. 44. 22։
֨ Պ. 39. 8։
֩ Պ. 4 27։ Այ. 18։
֪ Եռ֊էռ՝ Տալլարընը
֫ Պ. 3. 20։
֬ 2Թէվ. 36. 16։ Պ. 4. 10։
֭ Ես. 28. 15։
֮ Պ. 14. 13։

֊Եալանլէ եէմին էտէրլէր։
3 Եա ՐԱՊՊ, ֽսէնին կէօզլէրին հագիգաթա տօղրու տէյրի մի տիր.
֊Անլէրի տէօյտիւն, ֆագաթ աճը տույմատըլար.
Անլէրի գըրտըն, ֋նասիհաթ գապուլ էթմէք իսթէմէտիլէր.
Եիւզլէրինի թաշտան փէք էթտիլէր,
Րիւճու՚ էթմէք իսթէմէտիլէր։
4 Վէ պէն տէտիմ քի՝ Անլէր անճագ միսքին տիրլէր.
Անլէր ահմագ տըրլար, ֽզիրա ՐԱՊՊԸՆ թարիգինի,
Քէնտիլէրին Ալլահընըն ահքեամընը պիլմէզլէր։
5 Պէն պէօյիւքլէրէ կիտիպ,
Անլէր իլէ միւքեալէմէ էտէճէյիմ,
Ձիրա ֽանլէր ՐԱՊՊԸՆ թարիգինի,
Քէնտիլէրին Ալլահընըն ահքեամընը պիլիրլէր.
Լաքին անլէր քեաֆֆէթէն ֋պօյունտըրըղը գըրտըլար,
Պաղլարը գօփարտըլար։
6 Պու սէպէպտէն ֽանլէրի օրմանտան պիր արսլան էօլտիւրէճէք,
Անլէրի *պէրրիյէլէրին գուրտը թէլէֆ էտէճէք տիր,
ֽԱնլէրին շէհրլէրինի գափլան պէքլէյէճէք,
Անլէրտէն հէր քիմ տրշարը չրգարսա, փարչէնէճէք տիր.
Ձիրա ՚իսեանլարը չօղալտը,
Անլէրին թէճավուզլարը չօղալտը։
7 Իմտի սանա պունու նաֆըլ ՚աֆվ էտէյիմ,
Օղուլլարընկ պէնի թէրք էթտիլէր,
Վէ ֽԱլլահ օլմայանլարլէ ֽհէմին էյլէտիլէր,
Վէ ֽանլէրի տօյուրտըղըմտա զինա էթտիլէր,
Վէ սիւրիւ սիւրիւ ֆահիշէխանէլէրէ կիթտիլէր։
8 ֋Սապահլայըն պէսլէնիլմիշ աթլար ֋է֊է օլտըլար,
Հէր քէս ֽգօնշըսընըն զէվճէսինէ քիշնէյօր։
9 ՚Պու կիպի շէյլէրտէն տօլայը ճէզա վէրմէյէճէք մի իմ։
՚Վէ պէօյլէ պիր միլլէթտէն քէնտիմ ինթիգամ Ալլմայաճագ մը իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
10 ֋Սուրլարը իւզէրինէ չրգըպ երգընըզ,
֋Լաքին պիւսպիւթիւն խարապ էթմէյինիզ.
ֽՊուրճլարընը գալտըրընըզ,
Ձիրա անլէր ՐԱՊՊԸՆ տէյիլ տիր.
11 Ձինքի ֊պէյթ ի Իսրայէլ վէ պէյթ ի Յուդա
Պանա զիյատէսիյլէ խըյանէթ էթտիլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 ֋Անլէր ՐԱՊՊԸ ինքեար էտիպ՝ ֊Ո տէյիլ տիր,
Վէ իւզէրիմիզէ պէլա կէլմէյէճէք,
֋Վէ գըլըճ վէ գըթլըգ կէօրմէյէճէյիզ։

Digitized by Google

13 Վէ փէյղամպէրլէր րիւզկեար կիպի տիրլէր,
Վէ անլէրտէ Բ֊պղը քէլամը եօգ տըր.
Անլէրէ ԱԵՒԷ֊ԼԵՒԷ կիպի օլսուն՝ տէտիլէր։
14 Պու էճլտէն Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Սիզ պու սէօզիւ սէօյլէտիյինիզ իչիւն,
֊Իշլէ պէն քէլամըմը սէնին աղզընտա աթէշ,
Վէ պու գավմը օտուն էտէճէյիմ,
Վէ անլէրի թէլէֆ էտէճէք տիր։
15 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Իշլէ պէն սիզին իւզէրինիզէ
֊Ուզագ մահալտէն պիր Էմիլէթ կէթիրէճէյիմ.
Օ գուվվէթլի պիր միլլէթ տիր,
Գատիմ պիր միլլէթ տիր,
Լիսանընը պիլմէտիյին
Վէ սէօյլէտիյինի անկլամատըղըն պիր միլլէթ տիր։
16 Անլէրին թիրքէշի աչըգ գապր կիպի տիր.
Ճիումլէսի գահրէման տըր։
17 Վէ սէնին ֊մահսուլընը,
Վէ օղուլլարըն իւէ գըզլարընըն եէյէճէքլէրի էքմէյի եէյէճէք,
Սիւրիւէրինկ իւէ սըղըրլարընկը եէյէճէք,
Պաղլարընկ իւէ ինճիրլէրինկի տախի եէյէճէք տիր.
Ի՛թիմատ էթտիյին միւսթահքէմ՛ շէհրլէրինկի գըլըճլէ խարապ էտէճէք տիր։
18 Լաքին օլ կիւնլէրտէ տախի
֊Սիզի պիւսպիւթիւն մահվ էթմէյէճէյիմ տէյիւ՝ ՐԱՊՊ պույուրըր։
19 Վէ ֊Ալլահրմըզ ՐԱՊՊ պունուն ճիւմլէսինի
Նէ՞ սէպէպտէն պիզէ եափտը՝ տէրլէր իսէ,
Սէն անլէրէ սէօյլէ քի,
֊Սիզ պէնի թէրք էտիպ,
Քէնտի տիյարընընզտա ղայրի իլահլարա խըտմէթ էթտիյինիզ կիպի,
Պէօյլէճէ սիզին օլմայան տիյարտա,
֊Էճնէպիլէրէ խըտմէթ էտէճէքսինիզ։
20 Պունու պէյթ ի Յակոբտա պիլտիրինիզ,
Վէ Յուդատա ի՛լան էտիպ տէյինիզ քի,
21 ֊Էյ կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէյէն,
Գուլագլարը վար իքէն իշլիմէյէն
Ահմագ վէ ֆէհմսիզ գավմ,
Շիմտի պունու տիկլէյինիզ.
22 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
֊Պէնտէն գօրգմաճ մը սընըզ,
Հուզուրըմտան թիթրէմէ՞զ մի սինիզ,
Պէն քի էպէտի գանուն իւզրէ գումու տէնիզէ ֊հուտուտ գօտըմ,
Վէ անը կէչէմէզ.
Վէ տալղալարը գապարսա տա, ղալիպ օլամազլար,
Կիւրիւլթիւ էթսէ տէ, անը թէճավուզ էտէմէզլէր։
23 Լաքին պու գավմըն՝ասը վէ իթա՛աթսըզ գալպի վար.
Անլէր՝իսեան էտիպ կիթտիւէր։
24 Վէ գալպլէրինտէ՝ Շիմտի Ալլահրմըզ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգալըմ՛,
֊Օլ քի ֊իլք վէ սօն եաղմուրը մէվսիմինտէ վէրիր,
֊Հասատ իչիւն մու՛այյէն հաֆթալարը պիզէ հրֆզ էտէր՝ տէմէզլէր։
25 ֊Ֆրսգլարընըզ պունլարը ուզագլաշտրըտը,
Վէ կիւնահլարընըզ նի՛մէթլէրի սիզտէն մէն՛ էթտի։
26 Զիրա գավմըմտա շէրիրլէր պուլունտու.
֊Ավճըլարըն սինէրէք պէքլէտիքլէրի կիպի փուսուտա պէքլէրլէր,
Տուզագ գուրուպ ատէմ թուէթարլար։
27 Գաֆէս գուշլարլէ տօլու օլտրըը կիպի,
Անլէրին խանէլէրի հիլէյլէ տօլու տըր.
Պու էճլտէն անլէր պէօյիւյիպ զէնկին օլտրլար.
28 ֊Սէմիզլէնտիլէր, փարլատըլար,
Քէօթիւլէրին իշլէրինի տէ կէչտիլէր.
֊Հագգը, եէթիմին հագգընը իհգագ էթմէզլէր,
Վէ ֆուգարանըն տա՛վասընը կէօրմէզլէր իսէ տէ,
֊Եինէ իշլէրի րասթ կէլիր։
29 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
֊Պու կիպի շէյլէրտէն տօլայը ճէզա վէ՞րմէյէճէք մի իմ,
Վէ պէօյլէ պիր միլլէթտէն քէնտիմ ինթիգամ ա՞լմայաճագ մը իմ։
30 Տիյարտա հայրէթ վէ ֊տէհշէթ վէրէճէք պիր իշ օլտու.
31 Փէյղամպէրլէր ֊եալանլէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր,
Վէ քեահինլէր անլէրին էլիյլէ հիւքիւմէթ էտէրլէր,
Վէ գավմըմ՛ ֊պունտան հազզ էտէր.
Վէ պունուն՛ազըպէթինտէ նէ՞ եափաճագսընըզ։

ՊԱՊ 6

Յուդա իւզէրինէ հիւճում էտէճէք տիւշմէնլէրին պիրիպիրինէ ղայրէթ վէրմէսի։ 9 Անըն իւզէրինէ կէլէճէք պէլալարտան տօլայը փէյղամպէրին մահզուն օլարագ, 18 Ալլահըն ղազապընը անա խապեր վէրմէսի, 26 վէ անը Թէվպէյէ տա՛վէթ էյլէմէսի։

Էյ պէյնի Բենիամին, Երուսաղէմին իչինտէն ֆիրար էտինիզ,
Վէ Թեկուէտէ պօրու չալընըզ,

Մատթ. 5.45։ Ա՛մալ. 14. 17։
բ Թէս. 11. 14։ Յովէլ. 2. 23։
գ Թէք. 8. 22։
դ Պ. 3. 3։
ե Էմս. 1. 11, 17, 18։
զ Ամբ. 1. 15։
է Թէս. 32. 15։
ը Ես. 1. 23։ Զաք. 7. 10։
թ Յոբ. 12. 6։ Մէզ. 73. 12։ Պ. 12. 1։
ժ Այ. 9։ Մաղ. 3. 5։
ի Պ. 23. 14։ Ովս. 6. 10։
լ Պ. 14. 14։ 23. 25, 26։ Եզեկ. 13 6։
խ Միք. 2. 11։

———

Digitized by Google

ա Պ. 1. 9։
բ Ես. 39. 3։ Պ. 4. 16։
գ Թէս. 28. 49։ Ես. 5. 26։ Պ. 1. 15։ 6. 22։
դ Ղեւ. 26. 16։ Թէս. 28. 31, 33։
ե Պ. 4. 27։
զ Թէս. 29. 24, վէ ղայրի՛։ 3 Մի՛ւլ. 9. 8, 9։ Պ. 13. 22։ 16. 10։
է Պ. 2. 13։
ը Թէս. 28. 48։
թ Ես. 6. 9։ Եզեկ. 12. 2։ Մատթ. 13. 14։ Յովհ. 12. 40։ Ա՛մալ. 28. 26։ Բօմ. 11. 8։
ժ Վահ. 15. 4։
ի Յոբ. 26. 10։ 38. 10, 11։ Մէզ. 104. 9։ Էմս. 8. 29։
լ Մէզ. 147. 8։ Պ. 14. 22։

Վէ ⁻Բեթաքարմա իւզէրինէ պիր նիշան գալտըրընըզ.
ᵖՋիրա շիմալտան պէլա վէ պէօյիւք պօզղունլըգ զուհուր էտիյօր:
2 Սիօն գըզընը կիւզել վէ նազիք պիր խաթունա թէշպիհ էթտիմ:
3 Չօպանլար վէ անլէրին սիւրիւլէրի անըն եանընա կիտէճէքլէր,
ᵗԱնըն հէր թարաֆընտա չատըր գուրաճագլար,
Հէր պիրի սիւրիւսիւնիւ քէնտի հուտուտը տախիլինտէ կիւտէճէք տիր:
4 ᵗԱնըն իւզէրինէ մուհարէպէ թէտարիքինտէ պուլունընըզ.
Գալգընըզ վէ ᵗէօյլէ վագթընտա չըգալըմ.
Վայ պիզէ, զիրա կիւն զէվալ պուլմագտա,
Վէ ախշամ կէօլկէլէրի ուզանմագտա տըր:
5 Գալգընըզ վէ կէճէլէյին չըգըպ,
Անըն գալ'ալարընը խարապ էտէլիմ:
6 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Աղաճ քէսիպ Երուսաղէմէ գարշը մէթէրիս եափընըզ.
Եօգլանըլաճագ շէհր պու տըր,
Զուլմէ պիւսպիւթիւն տօլու տըր:
7 ᵘՓունկար քէնտի սուլարընը ագըթտըղը կիպի,
Ո քէօթիւլիւյիւնիւ էօյլէ ագըտըր.
ᵛԱնտէ զուլմ ու ղատր իշիտիլիր,
Հուզուրըմտա տա'իմա տէրտ վէ եարալար վար տըր:
8 Էյ Երուսաղէմ, միւթէ'էտտիպ օլ,
Օլմայա քի ᵘճանըմ սէնտէն իքրահ էտէ.
Օլմայա քի սէնի վիրան վէ սէքսէնէսիզ պիր եէրէ տէօնտէրէյիմ:
9 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Իսրայէլին պագիյյէսինի,
Պաղրն տէօքիւմիւշ տանէլէրինի ᵖօէ֊ը կիպի թէմամըլյլէ թօփլայաճագլար.
Պաղ պօզան կիպի էլինի սէփէթլէրէ տէօնտէր:
10 Քիմէ՞ սէօյլէյիպ շէհատէթ էտէյիմ, քի իշիտէլէր.
Իշթէ ᵗգուլագլարը խիթանսըզ տըր,
Վէ տինկէյէմէզլէր.
Իշթէ ᵛՐԱՊՊԸՆ քէլամը անլէրին 'ինտինտէ մուհագգար տըր,
Անտէն խօշլանմազլար:
11 Լաքին պէն ՐԱՊՊԸՆ ղազապըյլէ տօլու իմ,
ᵗՔէնտիմի զապթ էթմէքտէն եօրուլտըմ.
Ան֊ը տըշարըյա ᵗչօճուգլար իւզէրինէ,
Քէզալիք եիկիթլէրին ճէմա'աթը իւզէրինէ տէօքէճէյիմ,
Զիրա զէվճ զէվճէսի իլէ,
Իխթիյար տախի միւսիննի իլէ թուվուլաճագ տըր:
12 Վէ ᵗանլէրին խանէլէրի վէ թարլալարը վէ զէվճէլէրի,
Հէփ պիրտէն եապանճլարըն էլինէ կէչէճէք տիր,
Զիրա տիյարըն սէքսէնէսի իւզէրինէ
Էլիմի ուզատաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
13 Զինքի անլէրին քիչիյինտէն պէօյիւյինէ վարընճա,
Ճիւմլէսի ᵖթամա'քեար օլտըլար.
Վէ փէյղամպէրտէն քեահինէ վարընճա,
Ճիւմլէսի հիլէյլէ իշ էօրիւր:
14 Վէ սէլամէթ եօգ իքէն,
ᵗՍէլամէթ, սէլամէթ՝ տէյէրէք՝
ʰԳավմըմ գըզընըն եարասընը եիւզտէն սաղալտըրլար:
15 ᵖՄէքրուհ իշլէր իշլէտիքլէրինտէ ութանըրլմըր մը.
Ասլա ութանմազլար,
Վէ 'արլանմագ պիլմէզլէր.
Պու էճլտէն տիւշէնլէր արասընտա տիւշէճէքլէր,
Անլէրի եօգլատրըղըմ զէման երգըլաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
16 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Թարիգլէր իւզէրինտէ տուրուպ պագընըզ,
Վէ ᵘգատիմ եօլլար հագգընտա՝
Էյի եօլ հա՞նկըսը տըր՝ տէյիւ սիւ'ալ էտինիզ,
Վէ անտէ եիւրիյինիւզ,
Քի ᵗճանլարընըզա րահաթ պուլասընըզ.
Ֆագաթ անլէր՝ Եիւրիւմէյիզ՝ տէտիլէր:
17 Վէ ᵛիւզէրինիզէ պէքճիլէր թա'եին էթտիմ,
Պօրունըն սէսինի տինկլէյինիզ՝ ֊է֊է֏.
Ֆագաթ՝ Տինկլէմէյիզ՝ տէտիլէր:
18 Իմտի, էյ միլլէթլէր, տինկլէյինիզ,
Էյ ճէմա'աթ, անլէրտէ նէ օլտըղընը անկա:
19 ᵛէյ զէմին, տինկլէ,
Իշթէ պէն պու գավմըն իւզէրինէ,
ᵘԱնլէրին էֆքեարընընը սէմէրէսի օլան պիր պէլա կէթիրէճէյիմ,
Զիրա սէօզլէրիմի տինկլէմէտիլէր,
Վէ շէրի'աթըմը ըէտտ էթտիլէր:
20 ᵘՆի՞չին պանա ⁻Սաբատան քիւնլիւք,
Վէ ուզագ եէրտէն խօշ րա'իհալը գամըշ կէլսին
ᵘՍիզին մուհրագալարընըզ մագպուլ տէյիլ,
Վէ զէպիհէլէրինիզ պանա խօշ տէյիլ տիր:
21 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն պու գավմըն էօնիւնէ թէօքէզլէր գօյաճաղըմ,
Վէ փէտէրլէր օղուլլար իլէ պիրլիքտէ անլէրէ իլիշէճէքլէր.

ա Նէեմ. 3. 14։
բ Պ. 1. 14։ 4. 6։
գ 4 Մբլ. 25. 1, 4։ Պ. 4. 17։
դ Պ. 51. 27։ Յովէլ. 3. 9։
ե Պ. 15. 8։
զ Ես. 57. 20։
է Մէգ. 55. 9-11։ Պ. 20. 8։ Եզեկ. 7. 11, 23։
ը Եզեկ. 23. 18։ Ովս. 9. 12։
թ Պ. 7. 26։ Ա'մալ. 7. 51։ Պագ Խուր. 6. 12։
ժ Պ. 20. 8։
ի Պ. 20. 9։
լ Պ. 9. 21։
խ Թէս. 28. 30։ Պ. 8. 10։
ծ Ես. 56. 11։ Պ. 8. 10։ 14. 18։ 23. 11։ Միք. 3. 5, 11։
կ Պ. 4. 10։ 14. 13։ 23 [10։ 17։
հ Պ. 8. 11։ Եզեկ. 13.
յ Պ. 3. 3։ 8. 12։
ղ Ես. 8. 20։ Պ. 18. 15։ Մաղ. 4. 4։ Ղուկ. 16. 29։
ճ Մատթ. 11. 29։
մ Ես. 21. 11։ 58. 1։ Պ. 25. 4։ Եզեկ. 3. 17։ Ամբ. 2. 1։
ն Ես. 1. 2։
շ Էմս. 1. 31։
ո Մէգ. 40. 6։ 50. 7-9։ Ես. 1. 11։ 66. 3։ Ամով. 5. 21։ Միք. 6. 6 վ. ղայրի։
պ Ես. 60. 6։
ջ Պ. 7. 21։

Digitized by Google

Գօնշու իլէ տօսթու հէլաք օլաճագլար։
22 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ ֊շիմալ տիյարընտան պիր գավմ կէլիյօր,
Վէ զէմինին միւնթէհասընտան պէօյիւք պիր միլլէթ գալգըյօր։
23 Անլէր եայ վէ մըզրագ թուլթարլար,
Շէֆգաթսըզ վէ մէրհամէթսիզ տիրլէր.
Անլէրին սէսի ֊տէնիզ կիւրլէմէսի կիպի տիր,
Վէ աթլարա պինէրլէր.
Էյ Սիօն գըզը, սէնին իւզէրինէ ճէնկճիլէր կիպի տիզիլիրլէր։
24 Անըն խապէրինի իշիթտիք,
Էլլէրիմիզ կէվշէտի,
֊Տօղուրան գարընըն աղրըսը կիպի պիզի աղրը թուլթտու։
25 Թարլայա չըգմայընըզ, վէ եօլտա եիւրիւմէյինիզ,
Զիրա հէր թարաֆտա տիւշմէնին գըլըճը վէ գօրգու վար տըր։
26 Էյ գավմըմ գըզը, ֊չուվ կիյ,
֊Վէ քիւլտէ եուվարլան,
Վէ ֊փէք աճը ֆիղան էյլէ,
Պիր թանէճիք օղուլ իչիւն ֊ըւֆ֊ էտէր կիպի մաթէմ էյլէ.
Զիրա խարապ էտիճի իւզէրիմիզէ անսըզըն կէլէճէք տիր։
27 Սէնի գավմըմ՝ արասընտա թէճրիպէ էտիճի վէ ֊գալ՚ա գօտրմ՚,
Քի անլէրին եօլընը պիլէսին վէ թէճրիպէ էտէսին։
28 ֊ձիւմլէսի զիյատէսիյլէ ՚ասը տըր,
֊Ղամմազլըգտա կէզէրլէր, ֊պագըր վէ տէմիր տիրլէր.
Ձիւմլէսի էհլի ֆէսատ տըր։
29 Քէօրիւք եանտը,
Սաթէշտէ գուրշուն տիւքէնտի.
Գալճը պիհուտէ եէրտէ գալ էտէր,
Զիրա շէրիրլէր թէֆրիգ օլունմատըլար։
30 ֊Անլէր՝ Մէրտուտ կիւմիւշ՝ թէսմիյէ օլունաճագլար,
Զիրա ՐԱՊՊ անլէրի ըէտտ էյլէտի։

ՊԱՊ 7

Յուդայը Քէվպէյէ տա՚վի՛թ իչիւն Բապպէն Երեմիայը իրսալ էթմէսի։ 8 փէյղամպէրին՝ անլէրի սազընտըրմասը։ 17 փուճփէրեաճլիքլէրինտէն տօլայը անլէրի Քէհտիտլէ, 21 զէպիհէլէրինին Ալլահա մագպուլ օլմայաճաղընը իհճար էյլէմէսի։ 29 Տօհնի միւրճիֆ՚ալարընը զիքրլէ, 32 պու սէպէպտէն իւզէրլէրինէ կէլէճէք մուսիպէճլէրի խապէր վէրմէսին։

ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա պու քէլամ կէլտի.

֊ Պ. 1. 15։ 5. 15։ 10. 22։ 50. 41-43։
֊ Ես. 5. 30։
֊ Պ. 4.31։ 13. 21։ 49. 24։ 50. 43։
֊ Պ. 4. 8։
֊ Պ.25.34։ Միք.1.10։
֊ Զաք. 12. 10։
֊ Պ. 1. 18։ 15. 20։
֊ Պ. 5. 23։
֊ Պ. 9. 4։
֊ Եզեկ. 22. 18։
֊ Ես. 1. 22։
֊ Պ. 26. 2։
֊ Պ. 18. 11։ 26. 13։
֊ Միք. 3. 11։
֊ Պ. 22. 3։
֊ Թէս. 6.14,15։ 8.19։ 11. 28։ Պ. 13. 10։
֊ Թէս. 4. 40։
֊ Թէս. 12. 11։
֊ 1Մխ.4.10,11։ Մկ. 78. 60։ Պ. 26. 6։
֊ 2 Թէվ. 36. 15։ Այ. 25։ Պ. 11. 7։
֊ Իզր. երբէն գալգաճագ

2 ֊Պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ գափուսընտա տուր,
Վէ օրատա պու քէլամը նիտա էտիպ սէօյլէ քի,
Էյ ՐԱՊՊԱ սէճատէ էթմէք իչիւն
Պու գափուվարտան կիրէն պիւթիւն Յուդա,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ։
3 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
֊Մէսլէյինիզի վէ ՚ամէլլէրինիզի իսլահ էտինիզ,
Վէ սիզի պու մահալտէ իգամէթ էթտիրիրիմ։
4 ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի, ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի,
ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի պունլար տըր՝ տէյիւ
֊Եալան ֊եէյէ֊ սէօզլէրինէ ի՚թիմատ էթմէյինիզ։
5 Զիրա էկեր մէսլէյինիզի վէ ՚ամէլլէրինիզի սահիհէն իսլահ էտէրսէնիզ,
Վէ պիր քիմսէնին գօնշըսը իլէ օլան ֊հագգընը թէմամըյլէ իհգագ էտէրսէնիզ,
6 Ղարիպէ վէ եէթիմէ վէ տուլ գարըյա զուլմ էթմէզ,
Վէ պու մահալտէ սուչսըզ գան տէօքմէզ իսէնիզ,
Վէ պէլանըզա սէպէպ օլմագ իւզրէ
֊Ղայրի իլահլարա թապի՚ օլմազ իսէնիզ,
7 ֊Օլ վագըթ սիզի պու մահալտէ,
֊Եճատընըզա վէրտիյիմ տիյարտա
Էպէտ իւլ ապատ իգամէթ էթտիրէճէյիմ։
8 Իշթէ սիզ ֊եալան վէ ֆա՚իտէսիզ սէօզլէրէ ֊ի՚թիմատ էտէրսինիզ։
9 ֊Սիզ սըրգաթ վէ գաթլ վէ զինա վէ եալան եէմին էտէրէք,
Վէ Բահաղա պուխուր եագարագ,
Վէ պիլմէտիյինիզ ֊ղայրի իլահլարա թապի՚ օլարագ,
10 ֊Կէլիպ՝ ֊իսմիմլէ եատ օլունան պու պէյթտէ հուզուրըմտա տուրուպ՝
Պու մէքրուհաթըն ճիւմլէսինի իշլէմէք իւզրէ
Նէճաթ պուլտըգ՝ տէյճէք մի սինիզ։
11 ֊Իսմիմլէ եատ օլունան պու պէյթ
Նազարընըզտա ֊հարամիլէր մաղարասը մը օլտու.
Իշթէ պէն տախի կէօրտիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 Լաքին շիմտի սիզ ֊Սելովտա
֊Էվվէլա իսմիմի իսքեան էթտիյիմ մագամըմա կիտինիզ,
Վէ գավմըմ Իսրայէլին քէօթիւլիւյիւ սէպէպլինտէն
֊Անա նէ եափտընըզմը կէօրինիւզ։
13 Վէ շիմտի (ՐԱՊՊ պույուրըր) պու իշլէրին ճիւմլէսինի իշլէտիյինիզ իչիւն,
Վէ ** վագթըյլէ սիզէ խիթապ էտէրէք սէօյլէտիմ իսէ տէ,

֊ Պ. 3. 18։
֊ Պ. 5. 31։ 14. 13,14։
֊ Այ. 4։
֊ 3Մխ. 18. 21։ Ովս. 4. 1,2։ Սոփ. 1. 5։
֊ Խուր. 20. 3։ Այ. 6։
֊ Եզեկ. 23. 39։
֊ Այ. 11,14,30։ Պ.32. 34։ 34. 15։
֊ Ես. 56. 7։
֊ Մատթ.21.13։ Մարկ. 11. 17։ Ղուկ.19.46։
֊ Յես. 18. 1։ Հաբ. 18. 31։

Digitized by Google

Սիզ տինկլէմէտիյինիզ իչիւն,
՛Վէ սիզի չաղըրտըմ իսէ տէ, ճէվապ վէրմէտիյինիզ իչիւն,
14 Պէն տախի իսմիմլէ եատ օլունան,
Վէ սիզին ի՛թիմատ էթտիյինիզ պէյթէ,
Վէ սիզէ վէ էճատընըզա վէրտիյիմ մագամա,
՛Սելովա եափտըղըմ կիպի եափաճաղըմ։
15 Վէ ՝պիրատէրլէրինիզին ճիւմլէսինի,
՚Պիւթիւն Եփրեմ՝ նէսլինի թարտ էթտիյիմ կիպի,
Սիզի տախի հուզուրըմտան թարտ էտէճէյիմ։
16 Իմտի ՝սէն պու գավմ՝ իչիւն տու՛ա էթմէ,
Վէ անլէր իչիւն ֆէրեատ վէ տու՛ա էյլէմէ,
Վէ պանա եալվարմա,
՚Զիրա սէնի տինկլէմէմ։
17 Յուդա շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմ սօգագլարընտա
Նէ եափտըգլարընը կէօրմէյօր մը սըն.
18 ՝Չօճուգլար օտուն տէվշիրիրլէր,
Վէ փէտէրլէր աթէշ եագարլար,
Վէ գարըլար խամուր եօղուրուրլար.
Թա քի պէնի ղազապա կէթիրմէք իւզրէ,
Կէօք մէլիքէսինէ փիտէլէր եափալար,
Վէ ղայրի իւահլարա ՚մէշրուպաթ թագտիմէսի՛ արզ էտէլէր։
19 ՝Անլէր պէնի՞ մի ղազապա կէթիրիյօրլար,
Եիւզլէրինին խէճալէթի իչիւն
Քէնտի իւզէրլէրինէ ֆէյզ ֆա՛յդէ էթմէզլի՞ր մի տէյիւ՝ ՐԱՊՊ պույուրըր։
20 Պու սէպէպտէն Րապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ ղազապըմ վէ խըշմըմ պու մագամ իւզէրինէ,
Ատէմ վէ հայվան իւզէրինէ,
Վէ սահրանըն աղաճլարը վէ եէրին մահսուլը իւզէրինէ տէօքիւլէճէք,
Վէ թուխթուշաճագ վէ սէօնմէյէճէք տիր։
21 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
՝Մուհրագալարընըզը զէպիհէլէրինիզէ՛ իլավէ էտինիզ վէ էթ եէյինիզ։
22 Զիրա էճատընըզը Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ կիւնտէ՝
՝Մուհրագա վէ զէպիհէ խուսուսընտա սէօյլէմէտիմ,
Վէ անլէրէ էմր էթմէտիմ.
23 Անճագ անլէրէ պու շէյի էմր էտիպ տէտիմ՛ քի,
՝Պէնիմ՛ սէսիմի տինկլէյինիզ,
Վէ ՚պէն սիզին Ալլահընըզ օլայըմ՛,
Սիզ տախի պէնիմ՛ գավմըմ օլասընըզ.
Վէ սիզէ հէր պիր էմր էթտիյիմ՛ թարիգտէ եիւրիւյիւնիւզ,
Քի սիզէ խայր կէլէ։
24 ՝Լաքին անլէր տինկլէմէտիլէր, վէ գուլագ վէրմէտիլէր,
Անճագ քէնտի թէտպիրլէրինճէ,
՝Քէօթիւ գալպլէրինին ՚ինատըյլէ եիւրիւտիւլէր,
Վէ ՚իլէրի տէյիւ, անճագ կէրի կիթտիլէր։
25 Էճատընըզ Մըսըր տիյարընտան չըգտըգլարը կիւնտէն պու կիւնէ տէյին,
՝Գուլլարըմ՛ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսինի սիզէ կէօնտէրտիմ՛,
՚Էէր կիւն ՝վագթըյլէ կէօնտէրիր իտիմ՛.
26 ՝Վէ պէնի տինկլէմէտիլէր վէ գուլագ վէրմէտիլէր
Անճագ ՝պօյունլարընը սէրթլէշտիրտիլէր,
՝Վէ էճատալարընտան պէտթէր օլտըլար։
27 Իմտի անլէրէ ՝պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէյէճէքսին,
Լաքին սէնի տինկլէմէյէճէքլէր.
Անլէրի չաղըրաճագսընն,
Լաքին սանա ճէվապ վէրմէյէճէքլէր։
28 Օլ վագթի անլէրէ սէօյլէ քի,
Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէյէն,
՝Վէ թէ՛տիպ գապուլ էթմէյէն միլլէթի պու տըր.
՝Հագիգաթ մահվ օլտու, վէ աղըզլարընտան քէսիլտի։
29 Է, Սէ՛ֆ ֆըդը, ՝սաչլարընկը քէսիպ աթ,
Վէ պայըրլար իւզէրինտէ ֆիղան էյլէ.
Զիրա ՚ալէյհինտէ ղազապ էթտիյի միլլէթի
ՐԱՊՊ թէրք ու րէտտ էյլէտի։
30 Զիրա ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Պէնի Յուդա ՚ինտիմտէ քէօթիւ օլանը իշլէտիլէր,
՝Մէքրուհաթլարընը, իսմիմլէ եատ օլունան պէյթի նէճիս էթմէք իւզրէ,
Օրայա գօտըլար։
31 Վէ ՝օղուլլարը իլէ գըզլարընը աթէշէ եագմագ իչիւն
Ենովմ՛ օղլու տէրէսինտէ վագը՛ ՝Տօփեթ միւրթէֆէ՛ալարընը ինշա էթտիլէր,
՛Քի անը պէն էմր էթմէտիմ՛,
Վէ ֆիքրիմտէն տախի կէչմէմիշ իտի։
32 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Պու էճլտէն իշթէ ՝կինլէր կէլիր քի,
Արթըգ Տօփեթ վէ Ենովմ՛ օղլու տէրէսի տէյիլ,
Անճագ՝ Գաթլ տէրէսի՛ տէնիլէճէք տիր.

ա Էմս. 1. 24։ Եա. 65. 12։ 66. 4։
բ 1Միւլ. 4. 10, 11։ Մէզ. 78. 60։ Պ 26. 6։
գ 4Միւլ. 17. 23։
դ Մէզ. 78. 67, 68։
ե Խուր. 32. 10։ Պ. 11. 14։ 14. 11։
զ Պ. 15. 1։
է Պ. 44. 17, 19։
ը Պ. 19. 13։
թ Թէս. 32. 16, 21։
ժ Եա. 1. 11։ Պ. 6. 20։ Ամով. 5. 21։ Պագ Ով. 8. 13։
ի 1Միւլ. 15. 22։ Մէզ. 51. 16, 17։ Ով. 6. 6։
լ Խուր. 15. 26։ Թէս. 6. 3։ Պ. 11. 4, 7։
խ Խուր. 19. 5։ Ղեւ. 26. 12։
ծ Մէզ. 81. 11։ Պ. 11. 8։
կ Թէս. 29. 19։ Մէզ. 81. 12։
հ Պ. 2. 27։ 32. 33։
ձ 2Թէվ. 36. 15։ Պ. 25. 4։ 29. 19։
ղ Այ. 13։
ճ Իդր. էրքէն գալգաթագ
մ Այ. 24։ Պ. 11. 8։ 17. 23։ 25. 3, 4։
յ Նէեմ. 9. 17, 29։ Պ. 19. 15։
ն Պ. 16. 12։
շ Եզեկ. 2. 7։
ո Պ. 5. 3։ 32. 33։
պ Պ. 9. 3։
չ Յոբ. 1. 20։ Եա. 15. 2։ Պ. 16. 6։ 48. 37։ Միք. 1. 16։
ռ 4Միւլ. 21. 4, 7։ 2Թէվ. 33. 4, 5, 7։ Պ. 23. 11։ 32. 34։ Եզեկ. 7. 20։ 8. 5, 6, վէ ղայրի։ Դան. 9. 27։
ս Մէզ. 106. 38։
վ 4Միւլ. 23. 10։ Պ. 19. 5։ 32. 35։
տ Պագ Թէս. 17. 3։
ր Պ. 19. 6։

Digitized by Google

ՙՎէ Տօփեթտէ եէր գալմայընճայա գատար տէֆն
էտէճէքլէր։
33 ՝Վէ պու գավմըն լաշէլէրի հավա գուշլարընա
Վէ եէրին վուհուշընա եէմէք իչիւն օլաճագ,
Վէ անլէրի գաչըրան պուլունմայաճագ տըր։
34 Վէ Յուդա շէհրլէրինտէն վէ Երուսաղէմ սօգագլարընտան
՞Շատլըգ սէտասընը վէ մէսէրըէթ սէտասընը,
Կիւվէյի սէսինի վէ կէլին սէսինի քէստիրէճէյիմ.
Զիրա ՚տիյար խարապ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 8

Մախուֆ վահի՝ 4 Փէյղամպէրին՝ Թէվպէ էթմէտիքլէրի իչիւն Յուդա ատէմլէրինի Թէվպիխ էթմէսի. 13 շէտիտէն միւճազաթ օլունաճագլարընը իխպարլէ, 18 միւշրիկ հալլարընտան մահզուն օլմասը։

ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Օլ վագըթտա Յուդա մէլիքլէրինին քէմիքլէրինի,
Վէ րէ՛իսլէրինին քէմիքլէրինի,
Վէ քեահինլէրին քէմիքլէրինի,
Վէ փէյղամպէրլէրին քէմիքլէրինի,
Վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինին քէմիքլէրինի
Գապրլարընտան չըգարաճագլար։
2 Վէ սէվտիքլէրի վէ խրտմէթ էթտիքլէրի,
Վէ թապի՝ օլտըգլարը, վէ թալէպ էթտիքլէրի,
Վէ ՙսէճատ էյլէտիքլէրի կիւնէշ վէ այ,
Վէ ճիւնուտը սէմավիյէնին քեաֆֆէսի էօնիւնէ անլէրի սէրէճէքլէր.
Անլէր թօփլանըլմայաճագ վէ ՚տէֆն օլունմայաճագ,
Եէր եիւզիւնտէ ՚կիւպրէ օլաճագ տըր։
3 Վէ պու քէօթիւ գապիլէտէն պագը գալանլարըն քեաֆֆէսի,
Եա՛նի՝ անլէրի թարտ էթտիյիմ մահալլարըն ճիւմլէսինտէ գալանլար թարաֆընտան
՚Էօլիւմ՝ հայաթտան զիյատէ մագպուլ սայըլաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
4 Վէ անլէրէ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Անլէր տիւշէճէքլէր տէ գաֆլգմայաճագլար մը
Պէ՛է սափրպ տա տէօ՞նմէյէճէք մի.
5 Նի՞չիւն պու Երուսաղէմ գավմը
Պիր ՚տա՛իմի ՚իսեանլէ ՚ասը օլմուշ տըր.
ՙԱնլէր հիլէյէ եափըշտըլար,
՚Րիւճու՛ էթմէք իսթէմէտիլէր։
6 ՙԳուլագ վէրիպ տինկլէտիմ,
Անլէր տօղրու սէօյլէմէզլէր.
Պէն նէ՞ եափտըմ՝ տէյէրէք,
Քէօթիւլիւյիւնտէն թէվպէ էտէն եօգ տըր.
Ձիւմլէսի ճէնկէ գօշան ալթ կիպի,
Քէնտի եօլընա տէօնտիւ։
7 ՚Էյլէք պիլէ հավատա մու՛այյէն վագթընը պիլիր,
Հէմ ՚գումրու վէ թուրնա վէ գըրլանըղճ
Կելմէլէրինին վագթընը կէօզէտիրլէր,
Լաքին ՚պէնիմ գավմըմ ՐԱՊՊԸՆ ահքեամընը պիլմէզ։
8 Պիզ հիքմէթ սահիպի իզ,
ՙՎէ ՐԱՊՊԸՆ շէրի՛աթը պիզտէ տիր՝ նա՞սըլ տէրսինիզ.
Հագիգաթէն իշթէ ՚քեաթիպլէրին եալանճը գալէմի եալան տիւզէր։
9 ՝Հիքմէթ սահիպլէրի խէճիլ օլտու,
Խավֆ էտիպ թուրթուլտըլար.
Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը ըէտտ էթտիլէր,
Արթըգ անլէրտէ նէ՞ հիքմէթ գալտը։
10 Պու էճլտէն ՚անլէրին գարըլարընը պաշգալարա,
Թարլալարընը ՟՞Լէրէ զապթ էտէճէք օլանլարա վէ՞րէճէյիմ՛,
Զիւնքի քիւչիւքտէն պէօյիւյէ վարընճա
Ձիւմլէսի ՚թամա՛քեար օլտըլար.
Փէյղամպէրտէն քեահինէ վարընճա
Ձիւմլէսի եալանլէ իշ կէօրիւր։
11 Վէ սէլամէթ եօգ իքէն՝ ՝Սէլամէթ, սէլամէթ՝ տէյէրէք,
՟Գավմըմ գըզընընը եարասընը եիւզտէն սաղալտըրլար։
12 ՚Մէքրուհ իշլէր իշլէտիքլէրինտէ ութանըրլա՞ր մը.
Ասլա ութանմազլար,
Վէ ՚արլանմագ պիլմէզլէր.
Պու էճլտէն տիւշէնլէր արասընտա տիւշէճէքլէր,
Եօգլանըլտըգլարը զէման երգըլաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
13 Անլէրի պիլքիւլլիյէ հէլաք էտէճէյիմ,
՚Ասմատա իւզիւմ օլմայաճագ.
Վէ ՚ինճիր աղաճընտա ինճիր պուլունմայաճագ.
Եափրաղը պիլէ սօլաճագ,
Վէ անլէրէ վէրտիյիմ շէյլէր անլէրտէ գալմայաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
14 Պիզ նի՞չիւն տուրույօրըզ.
՟Թէճէմմիւ՛ էտինիզ, վէ միւսթահքէմ շէհրլէրէ կիրէլիմ՛,
Վէ օրատա սիւքիւթ էտէլիմ.
Զիրա Ալլահ՟ըմըզ ՐԱՊՊ պիզի սիւքիւթ էթտիրտի,
Վէ պիզէ ՟էօտ կիպի սու իչիրտի,
Զիրա ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիք։

ՙ 4Միւս.23. 10։ Պ.19 11։ Եզ.վկ 6. 5։
՚ Թէս.28.26։ Մէզ.79. 2։ Պ. 12. 9։ 16. 4։ 34. 20։
՛ Ես. 24.7,8։ Պ. 16.9։ 25.10։ 33.11։ Եզեկ. 26 13։ Ովս. 2. 11։ Վահ. 18. 23։
՞ Ղեւ. 26. 33։ Ես. 1. 7։ 3. 26։
՟ 4Միւս. 23. 5։ Եզեկ. 8. 16։
ՠ Պ. 22. 19։
ա 4Միւլ.9.37։ Մէզ.83. 10։ Պ. 9. 22։ 16. 4։
բ Ծոր. 3. 21,22։ 7.15, 16։ Վահ. 9. 6։
գ Պ. 7. 24։
դ Պ. 9. 6։
ե Պ. 5. 3։
զ 2Պետ. 3. 9։
է Ես. 1. 3։
ը Աղն. 2. 12։
թ Պ. 5. 4,5։
ժ Բամ. 2. 17։
ի Եզեկ. 13. 10
լ Պ. 6. 14։
խ Պ. 6. 15։
ծ Թէս. 28. 30։ Պ. 6. 12։ Ամով.5.11։ Սոփ. 1. 13։
կ Ես. 56. 11։ Պ. 6.13։
հ Պ. 4. 5։
ձ Պ. 9. 15։ 23. 15
ղ Պ. 3. 3։ 6. 15։
ճ Ես. 5. 1, վէ պայրխ։ Յուվէլ. 1. 7։
մ Մատթ. 21.19։ Ղուկ. 13. 6, վէ պայրխ։

Digitized by Google

15 ⁻Սէլամէթէ մունթազըր օլտըգ, լաքին պիր խայր օլմատը,
Շիֆա վագթընա ⁻ռահաթ-ըզր օլտըէ, լաքին իշթէ իզթիրապ վար։
16 Ալթլարընըն խօրուլտամասը ⁻Դան թարաֆընտան իշիտիլտի,
⁻Գուվվէթլի ալթլարընըն քիշնէմէսինին կիւրիւլթիւսինտէն
Պիւթիւն եէր սարսըլտը.
Զիւնքի կէլիպ տիյարը վէ անտէ պուլունանընը քեաֆֆէսինի,
Շէհրի վէ անըն սէքէնէսինի թէլէֆ էտէճէքլէր.
17 Զիրա իշթէ պէն արանըգա ⁻սիհր թէ՛սիր էթմէզ երլանլար,
Էնկէրէքլէր կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ սիզի ըսըրաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
18 Մէսէրրէթիմ հիւզնէ ⁻եհովէ-,
Գալպիմ տէրունիմտէ պայըլըր։
19 Իշթէ ⁻ուզագ տիյարտան կէլէնլէրին սէպէպինտէն
Գավմըմ գրզընըն ֆէրեատընըն սէսի.
ՐԱՊՊ Սիօնտա տէյիւ մի.
Անըն Մէլիյի անտէ տէյիւ մի.
Նիչիւն ⁻քէնտի օյմա փուլթլարըլյէ,
Ղարիպ պաթըլըգլարըլյէ պէնի ղազապա կէթիրտիլէր։
20 Հասատ վագթը կէչտի, եազ տիւքէնտի,
Պիզ իսէ խէլաս օլմատըգ։
21 ⁻Գավմըմ գրզընըն եարասը իչիւն եարալանտըմ,
Գարարտըմ, պէնի տէհշէթ թուխտու.
22 ⁻Գաղաադտա պէլէսան եօգ մը,
Օրատա թապիպ եօգ մը տըր.
Եա նիչիւն գավմըմ գրզը շիֆա պուլմատը։

ՊԱՊ 9

Երեմիանըն քէնտի գավմընըն ⁻իսեանլընտան վէ իւզէրլէրինէ կէլէ ճէք մուսիպէթլէրտէն տօլայը ֆիղան, 12 վէ մուսիպէթլէրինին սէպէպինի պէյանլէ, 17 անլէրի Թէվպէյէ տա՛վէթ էթմէսի. 23 քէնտիլէրինէ տէյիւ, անճագ Րապպա ի՛թիմատ էթմէլէրինէ տա՛իր թէշվիգ, 25 եէհուտիէր իւէ Թա՛ֆիէլէրին միւճագաթ օլունաճագլարը։

Քեաշքի ⁻պաշըմ սու,
Վէ կէօզլէրիմ կէօզ եաշը փունկարը օլա իտի,
Քի կէճէ կիւնտիւզ
Գավմըմ գրզընըն մագթուլլէրի իչիւն աղլայա իտիմ։
2 Քեաշքի պէրրիյէտէ եօլճըլար գօնաղը կիպի պիր ⁻եէրէմ օլա իտի,
Քի գավմըմը թէրք էտիպ՝ անլէրտէն կիտէ իտիմ.
Զիրա ⁻անլէրին ճիւմլէսի զանիլէր տիր,
Խա՛ին կիւրուէր տըր.
3 Վէ ⁻տիլլէրինի եալան իչիւն եայլարը ⁻եէ կէրէլլէր,
Լաքին եէր եիւզիւնտէ հագիգաթ իչիւն շէճա՛աթլը տէյիւ տիրլէր.
Զիրա կիթտիքճէ քէօթիւ օլույօրլար,
Վէ ⁻պէնի պիլմէզլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
4 ⁻Հէր ատմ քէնտի գօնշըսընտան սագրնսըն,
Վէ հիչ պիր գարնտաշա ի՛թիմատ էթմէյինիզ.
Զիրա հէր պիր գարնտաշ զիյատէսիյլէ հիլէ գուլլանըր,
Վէ հէր գօնշու ⁻ղամմազլըգտա կէզէր.
5 Վէ հէր ատմ գօնշըսընը ալտատըր,
Վէ տօղրու սէօյլէմէզլէր.
Տիլլէրինի եալան սէօյլէմէյէ ալըշտըրմըշլար.
Քէօթիւլիւք էտէրէք եօրուլտըլար։
6 Մէսքէնիկ հիլէ իչինտէ տիր,
Հիլէ սէպէպինտէն պէնի պիլմէք իսթէմէզլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
7 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ իւլ ճինուտ պէօյլէ պույուրըր
Իշթէ ⁻անլէրի գալ էտիպ իմթիհան էտէճէյիմ.
⁻Զիրա գավմըմ գրզը իչիւն նասըլ եափայըմ.
8 Անլէրին տիլի միւհլիք օգ տըր,
⁻Հիլէ սէօյլէր.
⁻Աղզըյլէ գօնշըսընա սէլամ սէօյլէր,
Ֆագաթ գալպիյլէ անըն իչիւն փուսու գուրար։
9 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
⁻Պու կիպի շէյլէրտէն տօլայը անլէրէ ճէզա վէրմէյէճէք մի իմ,
Վէ պէօյլէ պիր միլլէթտէն քէնտիմ ինթիգամ ալմայաճագ մը իմ։
10 Տաղլար իչիւն աղլայըպ ֆիղան էտէճէյիմ,
Վէ ⁻պէրրիյէ մէր՛ալարը իչիւն մէրսիյէ օգույաճաղըմ.
Զիրա եանտըլար, օր-պա ատմ կէչմէզ,
Վէ սիւրիւլէր սէսի իշիտիլմէզ.
⁻Հավա գուշլարընտան պէհայիմէ վարընճա ⁻եհ-էլ-ե գաչըպ կիթտիլէր։
11 Վէ Երուսաղէմի ⁻երղընթըլար,
⁻Զագալլար մէսքէնի էտէճէյիմ,
Վէ Յուդա շէհրլէրինի սէքէնէսիզ վիրանէյէ տէօնտէրէճէյիմ։
12 ⁻Եհվի հիքմէթ քիմ տիր, քի պունու անկլայա,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ թէքէլլիւմ էթտիյի քիմսէ քիմ տիր, քի պու-նո- խապէր վէրէ.
Տիյար նէտէ՞ն տօլայը խարապ,
Վէ եանմըշ չէօլ կիպի օլտու,
Օրատան քիմսէ կէչմէյօր։

- Պ. 14. 19։
- Պ. 4. 15։
- Պ. 47. 3։ [10. 11։
- Մէզ. 58. 4, 5։ Վա՛.
- Ես. 39. 3։
- Թէս. 32.21։ Ես.1.4։
- Պ.4.19։ 9.1։ 14. 17։
- Թէք. 37.25։ 43. 11։ Պ. 46. 11։ 51. 8։
- Ես. 22. 4։ Պ. 4. 19։ 13.17։ 14.17։ Մէրս. 2. 11։ 3. 48։
- Պ. 5. 7,8։ [13,15։
- Մէզ. 64.3։ Ես.59.4,
- 1Միւլ.2.12։Ովս.4.1։
- Պ.12.6։ Միք. 7.5,6։
- Պ. 6. 28։
- Ես. 1.25։ Մաղ. 3.3։
- Ովս. 11. 8։
- Մէզ. 12. 2։ 120. 3։ Այ. 3։
- Մէզ. 28. 3։ 55. 21։
- Պ. 5. 9,29։ [՛.3։
- Պ. 12.4։ 23.10։ Ովս.
- Պ. 4. 25։
- Ես. 25. 2։
- Ես. 13. 22։ 34. 13։ Պ. 10. 22։ [14 9։
- Մէզ. 107. 43։ Ովս.

Digitized by Google

13 Վէ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
Մատամ՝ քի էօնլէրինէ գօտըղըմ՝ շէրի՛աթըմը թէրք էթմտիլէը,
Վէ քէլամըմը տինկլէմէյիպ՝ անա կէօրէ հարէքէթ էթմէտիլէը,
14 Անճագ ՝եիւրէքլէրինին ՚ինատը յլէ,
Վէ ՝էճտատլարընըն անլէրէ էօյրէթտիքլէրի
Բահաղիմէ թապի՛ օլարագ հարէքէթ էթտիլէը:
15 Պունուն իչին Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըը.
Իշթէ պէն պու գավմա ՝փէլին ՚եէտիրէճէյիմ՝,
Վէ անլէրէ էօտ ՝ւէ սու իչիրէճէյիմ՝:
16 Վէ ՚անլէրի քէնտիլէրին վէ էճտատլարընըն պիլմէտիքլէրի միլլէթլէը իչինէ տաղրտաճաղըմ՝,
՝Վէ իւզէրլէրինէ՝ անլէրի հէլաք էտինճէյէ գատար՝ գըլըճ կէօնտէրէճէյիմ՝:
17 ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըը.
Տիւշիւնիւնիւզ, վէ ՝ֆիղան էտիճի գարըլար չաղըրընըզ, քի կէլսինլէր,
Վէ մահիր գարըլարա ե՛՚էէ կէօնտէրինիզ, քի կէլսինլէր,
18 Վէ պիզիմ՝ իչիւն նալէ էթմէյէ ՚աճէլէ էթսինլէր,
Քի ՝կէօզլէրիմիզ կէօզ եաշը տէօքսիւն,
Վէ քիրփիքլէրիմիզ սուլար եաղտրըսընը
19 Զիրա Սիօնտան նալէ սէսի իշիտիլտի.
Նա՛սըլ խարապ օլտըգ,
Ղայէթլէ խէճիլ օլտըգ,
Զիրա տիյարը թէրք էթտիք,
Զիւնքի մէսքէնլէրիմիզի երգտըլար:
20 Իմտի, էյ գարըլար, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ,
Վէ գովագլարընըզ անըն աղզընըն քէլամընը գապուլ էյլէսին,
Վէ գրզլարընըզա նալէ էթմէյի էօյրէտինիզ,
Վէ հէր գարը գօնշըսընա մէրսիյէ օգումաղը ե՛ոյրէ՛՚:
21 Զիրա էօլիմ՝ ՝սօգագլարտան չօճուգլարը,
Մէյտանլարտան եիկիթլէրի գաթ՝ էթմէք իչիւն
Փէնճէրէյէրիմիզէ չըգտը,
Սէրայլարըմըզա կիրտի:
22 Սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
Ինսան լաշէլէրի
՝Թարլա եիւզինտէ կիւպրէ կիպի,
Վէ օրագճըլարըն արտընճա տէմէթ կիպի տիւշէճէք,
Վէ ՝՚ենէրէ թօփլայան պուլունմայաճագ տըր:
23 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
Էչէլ ի հիքմէթ հիքմէթիյլէ իֆթիխար էթմէսին,
Վէ գուվվէթլի գուվվէթիյլէ իֆթիխար էթմէսին,
Զէնկին սէրվէթիյլէ իֆթիխար էթմէսին.
24 Անճագ ՝իֆթիխար էտէն քիմսէ պունունլէ իֆթիխար էթսին,
Քի իտրաք էտիպ պէնի պիլիր,
Վէ զէմինտէ ՚ինայէթ վէ հագգ վէ ՚ատալէթ իճրա էտէն ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի ՝՚ենէ.
՝Զիրա պունլարտան րազի իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը:
25 Իշթէ կիւնլէր կէլիյօր քի, ՝խիթանսըզ օլանլար իլէ խիթանլը օլանլարընն ճիւմլէսինէ,
26 Մըսրա վէ Յուդայա վէ Եդովմա,
Վէ պէնի Ամմոնա վէ Մովաբա,
Վէ ՝՚՚ֆ՚՚Լ պաշլարընը քէսէն պէրրիյէ էհալիսինին քեաֆֆէսինէ ճէզա վէրէճէյիմ.
Զիրա ճիւմլէ միլլէթլէր խիթանսըզ տըր,
Վէ պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ ՝գալպէն խիթանսըզ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը:

ՊԱՊ 10

Փուճլարըն Բապպա Քէշպի՝ օլունամայաճաղը՝ 17 կէլէն պէլաատան գաչմալարը իչիւն փէդդամպէրին գավմա նասիհաթը. 19 սէֆիր չօպանլարընը քէօթիւ ՚ամէլլէրինտէն տօլայը ֆիղանը, 23 վէ նէյազը՝

Էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Սիզին հագգընըզտա ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի քէլամը տինկլէյինիզ.
2 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
՝Թա՛իֆէլէրին եօլընը էօյրէնմէյինիզ,
Վէ սէմավի ՚ալամէթլէրտէն տօլայը տէհշէթէ կիրիֆթար օլմայընըզ.
Զիրա պունլարտան տօլայը թա՛իֆէլէր տէհշէթէ կիրիֆթար օլուրլար:
3 Զիրա իւմմէթլէրին ՚ատէթլէրի պաթըլ տըր,
՝Զիւնքի օրմանտան աղաճ քէսիլիր,
Ուսթատ էլի իշի օլուպ պալթայլէ ե՛՚էէմէէ տըր.
4 Անը կիւմիւշ վէ ալթունլէ թէզեին էտէրլէր,
՝Զէքիճլէրլէ ՚՚ե՛՚՚ֆ անը չիվիլէրլէ մընխլարլար վէ գըմընլտանմազ:
5 Անլէր խուրմա աղաճը կիպի տօղրու տուրուրլար,
՝Վաքին թէքէլլիւմ էթմէզլէր.
Եիւրիւյէմէտիքլէրի իչիւն մունթագա ՝թաշընմալը տըրլար.
Անլէրտէն գօրգմայընըզ, չիւնքի ՝պիր ֆէնալըգ էտէմէզլէր,

ՙ Պ. 3. 17։ 7. 24։
Ղ Գաղ. 1. 14։
Ճ Պ. 8. 14։ 23. 15։ Մէյս. 3. 15,19։
Ո Մէզ. 80. 5։
Յ Ղեւ. 26. 33։ Թէս. 28. 64։
Ն Ղեւ. 26. 33։ Պ. 44. 27։ Եզեկ. 5. 2,12։
Շ 2Թէվ. 35.25։ Յոբ. 3. 7։ Վա՛. 12.5։ Ամովս. 5. 16։ Մատթ. 9. 23։
Ո Պ. 14. 17։
Չ Պ. 6. 11։
Պ Պ. 8. 2։ 16. 4։
Ջ Վա՛. 9. 11։
Ռ 1 Կոր. 1. 31։ 2 Կոր. 10. 17։

Միք. 6. 8։ 7. 18։
Վ Բամ. 2. 8,9։
Տ Պ. 25. 23։ 49. 32։
Ր Ղեւ. 26.41։ Եզեկ. 44. 7։ Բամ. 2. 28,29։
—
Ց Ղեւ. 18. 3։ 20. 23։
Ւ Ես. 40. 19, 20։ 44. 9, 10, վէ գայրի։ 45. 20։
Փ Ես. 41. 7։ 46. 7։
Ք Մկ. 1։5. 5։ 135. 16։ Ամ. 2. 19։ 1 Կոր. 12. 2։
Ֆ Մէզ. 115. 7։ Ես. 46. 1, 7։
Ղ Ես. 41. 23։

Digitized by Google

էյիլիք էթմէք տախի էլլէրինտէն կէլմէզ։
6 Եա ՐԱՊՊ, ֊սէնին միսլին եօգ տըր.
Սէն ՚ազիմ սին, վէ գուվվէթ ճիհէթիյլէ իսմինկ ազիմ տիր։
7 ֊Էյ միլլէթլէրին Մէլիյի, սէնտէն քիմ գօրգմազ,
Զիրա ՚աղաձէ սանա մախսուս տըր.
Զիւնքի ֊միլլէթլէրին հիքմէթ սահիպլէրինին քեաֆֆէսի արասընտա,
Վէ անլէրին հէփ մէմլէքէթլէրինտէ միսլինկ եօգ տըր։
8 Լաքին անլէր ճէմի՚էն ֊հայվան կիպի վէ սէֆիհ տիրլէր.
Տէ֊ւէրէ պաթըլլըգլար թա՚լիմի օլուպ՝ մահզա օտուն տըր։
9 Թարսիստէն կիւմիւշ լէվհալար,
Վէ ֊Ոփազտան ալթուն կէթիրիլիր.
Անլէր ուսթատըն վէ գույումճը էլինին իշի տիր
Էլպիսէլէրի լաճիվէրտի վէ էրղէվանի տիր.
Քեաֆֆէսի ֊էհլ ի հիւնէր իշի տիր։
10 Լաքին Եհովա հագգ Ալլահ տըր.
֊Հայյ Ալլահ վէ ֊Էպէտի Մէլիք տիր.
Անըն ղազապընտան զէմին թիթրէր,
Վէ միլլէթլէր անըն ղազապընա տայանամազլար։
11 *Անլէրէ պէօյլէ սէօյլէյինիզ
֊Սէմավաթը վէ զէմինի խալգ էթմէյէն իլահլար
֊Զէմինտէն վէ պու սէմավաթըն ալթընտան մահվ օլաճագ տըր։
12 ֊Ր֊ոպ զէմինի գուվվէթիյլէ եափտը,
֊Տիւնեայը հիքմէթիյլէ թէ՚սիս էյլէտի,
Վէ ֊սէմավաթը ՚իլմիյլէ եայտը։
13 ՚Սէտասըյլէ կէօքտէ չօգ սուլար հասըլ օլուր
Վէ ֊զէմինին միւնթէհասընտան պուխար չըգարըր.
Եաղմուր իչիւն շիմշէք չագտըրըր,
Վէ րիւզկեարը խազինէլէրինտէն չըգարըր։
14 ֊Հէր ատէմ ՚՚իլմ խուսուսընտա հայվան կիպի տիր.
֊Հէր գույումճը օյտրըր փութտան տօլայը խէճիլ օլտու.
֊Զիրա տէօքտիւյիւ փութ եալան տըր,
Վէ անլէրտէ րուհ եօգ տըր։
15 Անլէր պաթըլ վէ զէլալէթ իշի տիր,
Եօգլանըլտըգլարը զէման ֊մահվ օլաճագլար։
16 ֊Յակոբըն Նասիպի պունլար կիպի տէյիլ տիր,
Զիրա հէր շէյին խալիգի օ տըր,
Վէ ֊Իսրայէլ անըն միրասը օլան սըպթ տըր
Անըն իսմի ֊֊Եհովա Սաբաւոմթ՚՚ տըր։
17 Էյ գալ՚ատա սաքին օլան,
֊Տիյարտան էմվալըկը թօփլա։
18 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն պու տէֆ՚ա ֊տիյարըն սէքէնէսինի սափանլէ աթաճաղըմ,
Վէ անլէրի մուզայագայա տիւչար էտէճէյիմ,
֊Թա քի ֊պէ֊լ֊ըէ պուլալար։
19 ֊Ձէրիհէմ սէպէպինտէն վայ պանա,
Եարամ տէրմանսըզ տըր.
Լաքին պէն տէտիմ քի,
֊Հագիգաթէն պու պիր տէրտ տիր,
Վէ ֊անը չէքմէլի իմ։
20 ֊Զատըրըմ երգըլտը վէ իփլէրիմին ճիմլէսի գօփտու.
Օղուլլարըմ եանըմտան կիթտիլէր, վէ եօգ տըրլար.
Արթըգ չատըրըմը գուրան,
Վէ փէրտէլէրիմի եէրինէ գօյան եօգ տըր։
21 Զիրա չօպանլար հայվան կիպի օլուպ,
ՐԱՊՊԸ թալէպ էթմէտիլէր.
Պու սէպէպտէն ֆէյահ պուլմատըլար,
Վէ անլէրին պիւթիւն սիւրիւլէրի տաղըլտը։
22 Իշթէ ֊խապէր ֊է֊ւ֊ը,
֊Շիմալ տիյարընտան պէօյիւք կիւրիւլթիու կէլիյօր,
Քի Յուդա շէհրլէրինի վիրան,
Վէ ֊չագալլար մէքեանը էտէ։
23 Եա ՐԱՊՊ, պիլիրիմ քի ֊֊ինսանըն թարիգի քէնտի էլինտէ տէյիլ տիր,
Քէնտի ատըմլարընը տօղրուլթմագ՝
Եիւրիյէն ատէմին էլինտէ տէյիլ տիր։
24 Եա ՐԱՊՊ, ֊պէնի թէ՚տիպ էթ, անճագ ինսաֆլէ օլսուն.
Ղազապըկլէ օլմասըն, քի պէնի թէլէֆ էթմէյէսին։
25 ֊Ղազապըկը ֊սէնի պիլմէյէն թա՚իֆէլէր իւզէրինէ,
Վէ սէնին իսմինէ տու՚ա էթմէյէն գապիլէլէր իւզէրինէ տէօք.
Զիրա Յակոբը եէտիլէր,
֊Անը եէտիլէր վէ թէլէֆ էթտիլէր,
Վէ անըն մէսքէնինի վիրան էյլէտիլէր։

ՊԱՊ 11

Երեմիանըն գավմա Ալլահըն ՚ահտընը զիքր էտերէք, 8 անը նագզ էթտիրլէրի սէպէպտէն անլէրի Քէվպիխ էթմէսի. 11 անլէր իւզերինէ, հէմ տէ գաձլինի զաստ էտէն Անաձովի ատէմլէրի իւզերինէ պէլա կէլէճէյինի իսպէր վէրմէսի։

ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա պու քէլամ կէլ-

֊ Խուր. 15. 11։ Մէզ. 86. 8,10։
֊ Վահ. 15. 4։
֊ Մէզ. 89. 6։
֊ Մէզ. 115. 8։ Ես. 41. 29։ Ամր. 2. 18։ Զաք. 10. 2։ Բամ. 1. 21,22։
֊ Դան. 10. 5։
֊ Մէզ. 115. 4։
֊ 1Տիմ. 6. 17։
֊ Մէզ. 10. 16։
* Պու այէթին ասլը Աբրամի լիսանընտա տըր.
֊ Պագ Մէզ. 96. 5։
֊ Այ. 15։ Ես. 2. 18։ Զաք. 13. 2։
֊ Թվ. 1. 1,6,9։ Մէզ. 136. 5,6։ Պ. 51. 15, վէ զայրի։
֊ Մէզ. 93. 1։
֊ Յոբ. 9. 8։ Մէզ. 104. 2։ Ես. 40. 22։
֊ Յոբ. 38. 34։
֊ Մէզ. 135. 7։
֊ Պ. 51. 17,18։
֊ Էմս. 30. 2։
֊ Ես. 42. 17։ 44. 11։ 45. 16։
֊ Ամր. 2. 18։
֊ Այ. 11։
֊ Մէզ. 16. 5։ 73. 26։ 119. 57։ Պ. 51. 19։ Մէրս. 3 24։ [2։
֊ Թվ. 32. 9։ Մէզ. 74.
֊ Ես. 47. 4։ 51. 15։ 54. 5։ Պ. 31. 35։ 32. 18։ 50. 34։
† ՐԱՊՊ իւլ ձիւնուտ
֊ Պագ Պ. 6. 1։ եզեկ. 12. 3, վէ զայրի։
֊ 1 Մխլ. 25. 29։ Պ. 16. 13։
֊ եզեկ. 6. 10։
֊ Պ. 4. 19։ 8. 21։ 9. 1։
֊ Մէզ. 77. 10։
֊ Միք. 7. 9։
֊ Պ. 4. 20։
‡ ՚Իգր. խապէր սէսի
֊ Պ. 1. 15։ 4. 6։ 5. 15։ 6. 22։
֊ Պ. 9. 11։
֊ Էմս. 16. 1։ 20. 24։
֊ Մէզ. 6. 1։ 38. 1։ Պ. 30. 11։
֊ Մէզ. 79. 6։
֊ Յոբ. 18. 21։ 1Մէլ. 4. 4։ 2Մէլ. 1. 8։
֊ Պ. 8. 16։

Digitized by Google

2 տի. Պու 'ահտրն սէօզլէրինի տինկլէյինիզ, վէ Յուդա
ատէմլէրինէ վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ սէօյլէյինիզ.
3 Վէ սէն անլէրէ տէ քի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր. -Մէլ'ուն տըր օլ ատէմ քի պու 'ահ-
4 տրն սէօզլէրինի տինկլէմէզ, Անը քի էճատընըզա՝
Մըսըր տիյարընտան, ᵇօլ տէմիր ֆուրունտան անլէրի
չըգարտըղըմ կիւնտէ էմր էտիպ տէտիմ քի՝ ᵇՍէօզլէ-
րիմի տինկլէյինիզ վէ սիզէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին
ճիւմլէսինի իճրա էյլէյինիզ. պէօյլէճէ պէնիմ գավմըմ
օլաճագսընըզ, պէն տախի սիզին Ալլահընըզ օլաճա-
5 ղըմ. Թա քի էճատընըզա, պու կիւն օլտըղը կիպի,
սիւթ վէ պալ ագան տիյարը վէրմէ՛ք իւզրէ անլէրէ
էթտիյիմ ᵈեէմինի սապիթ գըլայըմ: Պէն տախի ճէ-
վապ վէրիպ՝ Ամին, եա ՐԱՊՊ՝ տէտիմ:
6 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝ Պու սէօզլէրին ճիմ-
լէսինի Յուդա շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմ սօգագլա-
րընտա նիտա էտիպ սէօյլէ քի, Պու 'ահտրն սէօզլէ-
7 րինի տինկլէյիպ՝ ᵉանլէրի իճրա էյլէյինիզ. Զիրա էճ-
տատընըզը Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ կիւն-
տէն թա պու կիւնէտէ՛ք անլէրէ տիգգաթլէ նասիհաթ
էյլէտիմ. ᵉ*վագթըյլէ նասիհաթ էտէրէ՛ք՝ Սէօզիւմիւ
8 տինկլէյինիզ՝ տէտիմ: ᵉԼաքին անլէր տինկլէմէտիլէր վէ
գուլագ վէրմէտիլէր, ᵉանճագ հէր քէս քէնտի քէօթիւ
գալպինին 'ինատըյլէ եիւրիւտիւ. պու էճլետէն իճրա
էթմէյլէրինի էմր էթտիյիմ վէ իճրա էթմէտիքլէրի պու
'ահտրն հէփ սէօզլէրինի պէն անլէր իւզէրինէ կէթի-
9 րէճէյիմ: Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի, ᵇՅուդա ատէմ-
լէրինտէ վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինտէ ֆիթնէ պուլունա-
10 տու. Անլէր սէօզլէրիմի տինկլէմէ՛ք իսթէմէյէն ᵉէճ-
տատլարընըն ֆրսգլարընա տէօնտիւլէր, վէ դայրի
իլահլարա խըտմէթ էթմէ՛ք իւզրէ անլէրէ թապի՝ օլ-
տըլար. պէյթ ի Իսրայէլ վէ պէյթ ի Յուդա էճտատ-
լարը իւէ 'ագա էթտիյիմ 'ահտը նագզ էթտիլէր:
11 Պու էճլետէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն իւզէրլէրինէ էօյլէ պիր պէյա կէթիրէճէյիմ,
Քի անտէն գուրթուլամայաճագլար
Վէ ᵉպանա ֆէյրեատ էտէճէ՛քլէր,
Վէ անլէրի տինկլէմէյէճէյիմ:
12 Վէ Յուդա շէհրլէրի վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի կիտիպ,
ᵉՊուխուր եագտրգլարը իլահլարա ֆէյրեատ էտէճէ՛քլէր,
Վէ անլէրէ պէյա իսապէթ էթտիյինտէ,
Պունլար անլէրի ասլա խէյաս էտէմէյէճէ՛քլէր:
13 Զիրա, էյ Յուդա, սէնին իլահլարըն
ᵉՇէհրլէրինկին մըգտարընա կէօրէ օլտու.
Վէ Երուսաղէմ սօգագլարընըն մըգտարընա կէօրէ՝
Օլ խէճալէթ սէպէպի օլան մէզպահլար,
Բահաղա պուխուր եագմագ իչիւն մէզպահլար իգամէ
էթտինիզ:
14 Իմտի ᵇսէն պու գավմ իչիւն տու'ա էթմէ,
Վէ անլէր իչիւն ֆէյրեատ վէ տու'ա էյլէմէ.
Զիրա քէնտիլէրինէ իսապէթ էտէն պէյատան տօլայը
պանա ֆէյրեատ էթտիքլէրի զէման
Պէն տինկլէմէյէճէյիմ:
15 ᵇՍէվկիւլիւմիւն պէնիմ խանէմտէ նէ՞ հէ-ւ-էսի վար,
Մատամ քի ᵉչօգլար իլէ ֆիւճուր իշլէմիշ տիր.
ᵇᵉՄուգատտէս էթ՛՛ տախի սէնտէն գալտըրըլաճագ,
Զիրա սէն ᵉքէօթիւլիւյիւնէ մէսրուր օլուրսըն:
16 ՐԱՊՊ սանա,
ᵉԹազէ, կիւզէլ վէ մէյվէտար զէյթուն աղաճը թէս-
միյէ էյլէտի,
Լ-ւէ՛ անըն իւզէրինէ շամաթասը չօգ օլան աթէշ
եագտը,
Վէ անըն տալլարը գըրըլտը:
17 Վէ ᵉսէնի տիքէն ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ
Պէյթ ի Իսրայէլ վէ պէյթ ի Յուդանըն
ᵉԱնը զազապա կէթիրմէ՛ք իւզրէ
Բահաղա պուխուր եագմագլէ իշլէտիքլէրի քէօթիւ-
լիւք իչիւն,
Սէնին հագգընտա պէյա թագտիր էթմիշ տիր:
18 Վէ ՐԱՊՊ պանա պիլտիրտի, պէն տէ պիլիրիմ.
Օ զէման պանա անլէրին 'ամէլլէրինի կէօսթէրտին:
19 Լաքին պէն պօղազլանմաղա կէօթիւրիւլէն էվ գու-
զուսու կիպի իտիմ,
Վէ՝ Աղաճը մէյվէսի իւէ թէյէֆֆ էտէյիմ,
Վէ ᵉանը ᵉհայաթտա օլանլարըն տիյարընտան մահվ
էտէյիմ,
Քի անըն իսմի արթըգ զիքր օլունմայա՝ տէյէրէ՛ք,
ᵉ'Անէյհիմտէ հիւէ գաստ էթտիքլէրինի պիլմէզ իտիմ:
20 Լաքին, ᵉէյ պէօպրէ՛քլէրի վէ եիւրէյի թէֆթիշ էտէն
'Ատիլ հաքիմ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ,
Անլէրտէն ալաճաղրկ խնթիգամը կէօրէյիմ.
Զիրա տա'վամը սանա իֆատէ էթտիմ:
21 Պու էճլետէն՝ ᵉՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ փէյղամպէրլիք
էթմէ,
Քի էյլէրիմիզլէ էօլմէյէսին՝ տէյէրէ՛ք,
ᵉՍէնին ճանընը արայան Անաթովթ ատէմլէրի 'ալէյ-
հինէ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր:
22 Պու էճլետէն ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն անլէրէ ճէզա վէրէճէյիմ.
Եիկիթլէր գըլըճլէ էօլէճէ՛քլէր,

ա Թէս. 27.26։ Գաղ. 3.
10։ [51։
բ Թէս.4.20։ 3Միւլ. 8.
գ Ղև. 26.3,12։Պ.7.23։
դ Թէս. 7. 12,13։ Մէզ.
105. 9,10։
ե Բօմ.2.14։ Յակ.1.22։
զ Պ. 7. 13,25։ 35. 15։
է *Ինդ. էրքէն գալգա-
րագ
ը Պ. 7. 26։
թ Պ.3.17։ 7.24։ 9.14։
ժ Եզեկ.22.25։Ովս.6.9։
ի Եզեկ. 20. 18։
լ Մէզ. 18. 41։ Էմս. 1.
28։ Ես. 1. 15։ Պ.14.
12։ Եզեկ.8.18։ Միք.
3. 4։ Զաք. 7. 13։
խ Թէս. 32. 37,38։
ծ Պ. 2. 28։
կ Խուր.32.10։ Պ.7.16։
հ Մէզ. 18. 41։ Էմս. 1.
28։ Ես. 1. 15։ Պ.14.
12։ Եզեկ.8.18։ Միք.
3. 4։ Զաք. 7. 13։
ձ Մէզ. 50. 16։ Ես. 1.
11, վէ դայրի։ [րիւ
ղ Եզեկ. 16.25, վէ դայ-
ճ Ամգ. 2. 12-14։ Տիտ.
1. 15։
† Դուրպանլար
ղ Էմս. 2. 14։ [17։
ճ Մէզ. 52.8։ Բօմ. 11.
մ Ես. 5. 2։ Պ. 2. 21։
‡ 'Ինդ. Պէնի
յ Մէզ. 83. 4։ [142. 5։
ն Մէզ. 27. 13։ 116.9։
շ Պ. 18. 18։
ո 1Միւլ. 16. 7։ 1Թկվ.
28. 9։ Մէզ. 7. 9։ Պ.
17.10։ 20. 12։ Վահ.
2.23։
չ Պ. 12. 5,6։
պ Ես. 30.10։ Ամովս. 2.
12։7.13,16։Միք.2.6։

Digitized by Google

Օղուվլարը վէ գըզլարը աճլըգտան հէլաք օլաճագլար։
23 Վէ անլէրին պիր պագիյյէսի գալմայաճագ տըր.
Զիրա պէն Անաթովթ ատէմլէրի իւզէրինէ
Եօգլանըլմալարը սէնէսինտէ պէլա կէթիրէճէյիմ։

ՊԱՊ 12

Շէրիրլէրին մուզաֆֆէրիյէթինտէն տօլայը Երեմիանըն Թէշէքքիսի։ 5 Բապլըն անըն հագգընտա գալընտաշլարընըն խըյանէթինի խապէր վէրմէսի. 7 միրասը հագգընտա օլան ֆիղանը։ 14 Թէվպէ էտէնլէրէ էսարէթտէն խէլաս վա՛տը։

Եա ՐԱՊՊ, սէնին իլէ տա՛վա էթսէմ, ՞սէն ատիլ սին.
Ֆագաթ հիւքմլէրինկ խուսուսընտա սէօյլէյէճէյիմ.
Նի՞չին շէրիրլէրին եօլու միյէսսէր օլուր,
Խա՛յինլէրին ճիմլէսի էմնիյէթ իւզրէ տիրլէր։
2 Սէն անլէրի տիքտին, վէ անլէր քէօքլէնտիլէր.
Անլէր նէշվ ու նէմա պուլուպ մէյվէտար օլուր.
Սէն ՞աղըզլարընա եագըն սըն,
Լաքին պէօպրէքլէրինտէն ուզագ սըն։
3 Ամմա սէն, եա ՐԱՊՊ, ՞պէնի պիլիրսին,
Պէնի կէօրտիւն, վէ ՞գալպիմին սանա ֆա՛է֊օլտրըղընը թէճրիպէ էյլէտին.
Անլէրի պօղազլանաճագ գօյունլար կիպի թէֆրիգ,
Անլէրի գաթլ կիւնիւնէ թախսիս էյլէ։
4 Նէ՞ վագթա գատար ՞տիյար
Անտէ սաքին օլանլարըն քէօթիւլիւյիւնտէն տօլայը մաթէմ էթսին,
Վէ սահրա օթընըն ճիմլէսի գուրուսուն.
Պէհայիմ՞ վէ գուշլար հէլաք օլտրլար,
Զիրա՝ Ագրպէթիմիզի կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտիլէր։
5 Սէն եայան ատէմլէր իլէ գօշտրղընկտա, սէնի եօրտրլար իսէ,
Եա աթլար իլէ նաֆսըլ եարըշ էտէճէքսին.
Սէն քի ասայիշլի տիյարտա էմին սին,
Յօրդանան ճօշտրղընտա նէ՞ եափաճագսըն։
6 Զիրա ՞գարնտաշլարընկ վէ փէտէրինկին խանէսի խալգը,
Անլէր պիլէ սանա խըյանէթ էթտիլէր,
Վէ սէնին արտընճա եիւքսէք սէսլէ չաղըրտրլար
Անլէր սանա էյի սէօյլէսէլէր տախի,
Սէն անլէրէ ի՛թիմատ էթմէ։
7 Խանէմի թէրք էթտիմ, միրասըմը րէտտ էյլէտիմ,
Ձանըմընն սէվկիլիւսիւնիւ տիւշմէնլէրինին էլինէ թէսլիմ էթտիմ։
8 Միրասըմ պանա օրման արսլանը կիպի օլտու,
Սէսիյլէ իւզէրիմէ կէօմիւրտէտի.

Պու սէպէպտէն անտէն իքրահ էթտիմ։
9 Միրասըմ պանա րէնկեարէնկ գուշ օլտու,
Անը գուշլար իհաթէ էթմիշ տիր.
Կէլինիզ, սահրա վուհուշընըն ճիմլէսինի ճէմ՛ էտինիզ,
Ֆկէթիրինիզ, քի եէսինլէր։
10 Զօգ ՝չօպանլար ՝պաղըմը խարապ էթտիլէր.
՚Նասիպիմի փայմալ էյլէտիլէր,
Պէնիմ՛ մագպուլ նասիպիմի չէօլ վիրանէլիյինէ տէօնտէրտիլէր։
11 Անը վիրանէյէ տէօնտէրտիլէր,
Վիրանէ օլարագ ՝հուզուրըմտա մաթէմ էթտի.
Պիւթիւն տիյար վիրան օլտու,
Զիրա ՚վազիֆէ էտինէն ատէմ եօգ տըր։
12 Պէրրիյէտէ օլան հէփ պայըրլարա եաղմաճլըլար կէլտի,
Զիրա տիյարըն պիր ուճընտան օ պիր ուճընա գատար
ՐԱՊՊԸՆ գըլըճը թէյլէֆ էտէճէք տիր.
Հիչ պիր պէշէրէ սէլամէթ եօգ տըր։
13 ՝Պուղտայ էքտիլէր, լաքին տիքէն պիչէճէքլէր.
Էմէք չէքտիլէր, ՚֊է֊ իսթիֆատէ էթմէյէճէքլէր.
Վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապընընն շիտէթի սէպէպիյլէ
Մահսուլաթընըզտան ուլթանաճագսընըզ։
14 Գավմըմ Իսրայէլէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյիմ՛
միրասա ՝տօգունան
Քէօթիւ գօնշըլարըմընն ճիմլէսի հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն ՝անլէրի եէրլէրինտէն սէօքէճէյիմ՛,
Պէյթ ի Յուդայը տախի արալարընտան սէօքէճէյիմ։
15 ՝Վէ անլէրի սէօքտիւքտէն սօկրա
Տէօնիւյ անլէրէ մէրհամէթ էտէճէյիմ՛,
՚Վէ հէր քէսի քէնտի միրասընա,
Վէ հէր քէսի քէնտի տիյարընա կէրի կէթիրէճէյիմ։
16 Վէ էկէր անլէր,
Բահաղ իլէ եէմին էթմէյի գավմըմա էօյրէթտիքլէրի կիպի,
՝ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ տէյիւ իսմիմլէ եէմին էտէրէք,
Գավմըմըն թարիգլէրինի էօյրէնիրլէրսէ,
Օ զէման ՚գավմըմըն արասընտա մա՛մուր օլաճագլար։
17 ՚Լաքին տինկլէմէզլէր իսէ,
Օ զէման օլ թա՛իֆէյի քէօքտէն սէօքէճէյիմ՛,
Վէ հէլաք էտէճէյիմ՛՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

ՊԱՊ 13

Ալլահըն՝ պիր քէՁէն գուշագ Թէշպիհիյլէ գավմըն հէլաքընը, 12 վէ շէրապ տօլու Ձուլումլար Թէմսիլիյլէ իւզէրլէրինէ կէլէճէք մուսիպէԹլէրինին սէպէպլի քէնտի բէօՁիւլիւքլէրի օլտըղընը զիքր էյլէմէսի։

Ֆ Պ. 9. 4։ 11. 19, 21։
Լ Էմս. 26. 25։
Խ Ես. 56. 9։ Պ. 7. 33։
Ծ Պ. 6. 3։
Կ Ես. 5. 1, 5։
Հ Ես. 63. 18։
Ձ Այ. 4։
Ղ Ես. 42. 25։
Ճ Ղև. 26. 16։ Թէս. 28. 38։ Միք. 6. 15։ Անգ. 1. 6։
Մ Զաք. 2. 8։
Յ Պագ Թէս. 30. 3։ Պ. 32. 37։
Ն Եզեկ. 28. 25։
Շ Ամովս. 9. 14։
Ո Պ. 4. 2։
Չ Եփես. 2. 20, 21։ 1 Պետ. 2. 5։
Պ Ես. 60. 12։

Ջ Պ. 23. 12։ 46. 21։ 48. 44։ 50. 27։ Ղուկ. 19. 44։
Ռ Մէզ. 51. 4։
Ս Յոբ. 12. 6։ 21. 7։ Մէզ. 37. 1, 35։ 73. 3, վ
ղայրի։ Պ. 5. 28։ Ամբ. 1. 4։ Մաղ. 3. 15։
Վ Ես. 29 13։ Մատթ. 15. 8։ Մարկ 7. 6։
Տ Մէզ. 17. 3։ 139. 1։
Ր Պ. 11. 20։
Ց Ցակ 5 5։
Ւ Պ. 23. 10։ Ովս. 4. 3։
Փ Մէզ. 107. 34։
Ք Պ. 4. 25։ 7. 20։ 9. 10։ Ովս. 4. 3։
Օ Ցես. 3. 15։ 1 Թէվ 12. 15։ Պ. 49. 19։ 50. 44։

Digitized by Google

ՐԱՊՊ պանա՝ կիթ, քէնտին իչիւն պիր քէթէն գուշագ սաթըն ալ, վէ անը պէլիկէ գուշան, վէ անը սոյա
2 պաթըրմա՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊՆ էմրինէ իմթիսալէն
3 գուշաղը սաթըն ալըպ պէլիմէ գուշանտըմ։ Վէ իքինճի
4 տէֆ՚ա պանա ՐԱՊՊՈՆ քէլամը՝ կէլիպ, Օլ սաթըն ալտըղընկ վէ պէլինկտէ օլան գուշաղը ալ, վէ գալգըպ Ֆրաթ Նէհրէնէ կիթ, վէ օրատա գայանըն գօվուղընտա
5 անը կիզլէ՝ տէտի։ Պէն տախի ՐԱՊՊՈՆ պանա օլան էմրի մուճպինճէ կիտիպ անը Ֆրաթ Նէհրէնէ կիզ-
6 լէտիմ։ Վէ պիր խայլը միւտէթ սօկրա ՐԱՊՊ պանա՝ Գալգ, Ֆրաթ Նէհրէնէ կիթ, վէ օրատա կիզլէմէյի սանա
7 էմր էթտիյիմ գուշաղը ալ՝ տէտի։ Վէ Ֆրաթ Նէհրէնէ կիթտիմ, վէ գազըպ կիզլէտիյիմ եէրտէն գուշաղը ալտըմ, վէ իշթէ գուշագ չիւրիւմիւշ վէ հիչ պիր շէյէ եարամազ իտի։
8 Վէ ՐԱՊՊՈՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
9 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
-Յուդանըն ղուրուրընը,
Վէ Երուսաղէմին աշըրը ղուրուրընը
Պունուն կիպի չիւրիւտէմէյիմ։
10 Սէօզլէրիմի տինկլէմէք իսթէմէյէն,
Վէ ՙքէնտի գալպլէրինին ’ինատըյլէ եիւրիւյէն,
Վէ խըտմէթ վէ ’իպատէթ էթմէք իչիւն
Ղայրի իլահլարա թապի՚ օլան պու քէօթիւ գավմ՚
Հիչ պիր շէյէ եարամազ պու գուշագ կիպի օլաճագ տըր.
11 Ջիրա գուշագ ատէմին պէլինէ եափըշտըղը միսիլլիւ,
Պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլի վէ պիւթիւն պէյթ ի Յուդայը,
Քէնտիմէ էօյլէ եափըշտըրմըշ իտիմ,
ՙՔի պանա գավմ,
ՙՀէմ տախի նամ վէ ’իզզէթ վէ իֆթիխար իչիւն օլալար.
Ֆագաթ անլէր տինկլէմէտիլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 Վէ անլէրէ պու քէլամը սէօյլէ.
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Հէր թուլում շէրապլէ տօլաճագ.
Լաքին անլէր սանա՝
Պիզ էյի պիլմէ՞զ մի իզ քի, հէր թուլում շէրապլէ տօլաճագ՝ տէյէճէքլէր։
13 Վէ անլէրէ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն պու տիյարըն պիւթիւն սէքէնէսինի,
Վէ Դաւիթին թախթը իւզէրինէտ օթուրան մէլիքլէրի,
Վէ քեահինլէր իլէ փէյղամպէրլէրի,
Վէ Երուսաղէմին պիւթիւն սէքէնէսինի ՙզիյատէսիյլէ սէրխօշ էտէճէյիմ.
14 Վէ Ղանլէրի պիրիպիրինէ,
Փէտէրլէր իլէ օղուլլարը պիրլիքտէ չարփաճաղըմ.
Վէ էսիրկէմէյէճէյիմ վէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ,
Վէ մէրհամէթ էթմէյէրէք անլէրի հէլաք էտէճէյիմ՚ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
15 Տինկլէյինիզ վէ գուլագ վէրինիզ, միւթէքէպպիր օլմայընըզ,
Ջիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի։
16 ՙՋուլմէթ կէլմէզտէն,
Վէ այագլարընըզ գարանլըգ տաղլարտա գայմազտան,
Վէ ՙսիզ նուրա մունթազըր իքէն,
Ալլահ անը ՙէօլիւմ կէօլկէսինէ թահվիլ էթմէզտէն
Վէ անը գօյու տիւմանա տէօնտէրմէզտէն էվվէլ
ՙԱլլահընըզ ՐԱՊՊԸ թա՚զիզ էյլէյինիզ։
17 Լաքին էկէր տինկլէմէզ իսէնիզ,
Ղուրուրըՙըղ սէպէպինտէն ճանըմ մախֆի եէրլէրտէ աղլայաճագ,
Վէ ՐԱՊՊՈՆ սիւրիւսիւ էսիր կէօթիւրիւլտիւյիւ իչիւն
ՙԿէօզլէրիմ զիյատէսիյլէ աղլայըպ կէօզ եաշը տէօքէճէք տիր։
18 ՙՄէլիյէ վէ մէլիքէյէ սէօյլէ,
Թէվազու՚ էտիպ Նէբոե օթուրընըզ,
Ջիրա պաշընըզտան ’իզզէթ թաճընըզ տիւշտիւ։
19 Ճէնուպտա վագը՚ շէհրլէր գափանտը,
Վէ աչան եօգ տըր.
Պիւթիւն Յուդա էսիր կէօթիւրիւլտիւ,
Քեաֆֆէթէն էսիր կէօթիւրիւլտիւ։
20 Կէօզլէրինիզի գալտըրըպ՝ ՙշիմալ ճիհէթինտէն կէլէնլէրէ պագընըզ.
Սանա վէրիլէն սիւրիւ,
Սէնին մուճիպ ի իֆթիխարընը օլան գօյունլար նէ՞րէտէ տիր։
21 Սէնի եօգլատըղընտա նէ՞ տէյէճէքսին,
Ջիրա սէնին իւզէրինէ ըՙիս վէ պէյ օլմաղը անլէրէ սէն էօյրէթտին.
Տօղուրան գարընընը ՙոըբ՚ կիպի սէնի ՙաղրը թո՞ւթմայաճագ մը։
22 Վէ էկէր գալպինտէ՝
ՙՆէ՞ սէպէպտէն պու շէյլէր պանա իսապէթ էթտի՚ տէր իսէն,
Սէնին քէօթիւլիւյինիւն չօգալըղընտան ՙէթէէքլէրին աչըլտը,
Վէ թօփուգլարըն ճէպրէն աչըլտը։
23 Հապէշլի քէնտի տէրիսինի,
Վէ գափլան քէնտի պէնէքլէրինի տէյիշտիրէ պիլո՞ր մի,

ա Ղեւ. 26. 19։
բ Պ.9.14։11.8։ 16.12։
գ Խուր. 19. 5։
դ Պ. 33. 9։
ե Ես. 51.17, 21։ 63.6։
Պ. 25 27։ 51. 7։
զ Մէզ. 2. 9։
է Ես. 5. 30։ 8. 22։
ը Ամաս. 8. 9։
թ Ես. 59. 9։
ժ Մէզ. 44 19։
ի Ցես. 7. 19։
լ Պ.9.1։ 14.17։ Մէբա. 1. 2,16։ 2. 18։
խ Պաղ 4 Միւլ. 24. 12։
Պ. 22. 26։
ծ Պ 6. 22։
կ Պ. 6. 24։
հ Պ. 5. 19։ 16. 10։
ձ Ես. 3. 17։ 47. 2, 3։
ղ Այ. 26։ Եզեկ.16.37-39։ Նաե. 3. 5։

Digitized by Google

Քի սիզ տախի քէօթիւլիւյէ ալըշմըշ իքէն,
Էյիլիք էտէ պիլէսինիզ։
24 Իմտի պէն անլէրի պէրրիյէ րիւզկեարըյլէ կէօթիւրիւլէն Տաման ուֆաղը կիպի տաղրտաճաղըմ։
25 Պէնիմ թարաֆրմտան նասիպինկ վէ մու՛այյէն հիսսէկ պու տրը.
Զիրա պէնի ունուլթրըն, վէ Տեալանա ի՛թիմատ էթտին։
26 Իմտի Տպէն տախի սէնին էթէքլէրինի
Եիւզիւն իւզէրինէ գալտըրաճաղըմ.
Վէ Տարրկ կէօրիւնէճէք տիր։
27 Պէն սէնին գինալարընը վէ Տքիշնէմէլէրինի,
Վէ ֆահիշէլիյինին ութանմազըղընը,
Պայըրլար իւզէրինտէ վէ սահրատա էթտիյին մէքրուհաթը կէօրտիմ.
Վայ սանա, էյ Երուսաղէմ,
Փաքլէնմէյէճէք մի սին.
Տահա նէ վագթա գատար՝... տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

ՊԱՊ 14

Շիտտէթլի գըթլըղըն տէֆ՛ի իչիւն 7 Երեմիանըն տու՛ասը։ 10 Դավմըն կիւնահը սէպէպինտէն Բապպըլն պու տու՛այը գապուլ էթմէտիյի։ 14 Եալանճը փէյղամպէրլերէ իտտէճէք պէլալար։ 17 Դավմը իչիւն Երեմիանըն ֆիղան ու նիյազը։

Գուրագլըգ խուսուսընտա ՐԱՊՊԸՆ Երեմիայա օլան քէլամը տրը։
2 Յուդա մաթէմ էտէր,
Վէ անըն գափուլարը մէլուլ տրը
Թօփրագ իւզէրինտէ մահզուն օթուրուրլար,
Վէ Երուսաղէմին ֆէրեատը եօգարը չրգտը։
3 Վէ անլէրին էշրաֆը քիչիւքլէրինի սույա կէօնտէրտիլէր.
Չավուզլարա վարտրլար, սու պուլմատրլար,
Գապլարը պօշ օլարագ Տավտէթ էթտիլէր.
Ութանտրլար վէ խէճիլ օլտրլար Տվէ պաշլարընը էօրթտիւլէր։
4 Տիյարտա եաղմուր օլմատրղընտան
Թօփրագ չաթլատրղը իչիւն,
Զիֆթճիլէր հիճապ էտէրէք պաշլարընը էօրթտիւլէր։
5 Չաթթա կէյիք տախի սահրատա տօղուրտու,
Վէ չիմէն օլմատրղը իչիւն Ե-վը-ա-ը թէրք էթտի։
6 Վէ Տեապան էշէքլէրի պայըրլար իւզէրինտէ տուրտրլար,
Վէ չագալլար կիպի հավայը թէնէֆֆիւս էթտիլէր,
Վէ օթ պուլունմատրղընտան կէօզլէրի պօզուլտու։
7 Հէր նէ գատար ֆրսգլարըմըզ Տալէյհիմիզէ շէհատէթ էթտի իսէ տէ,
Եա ՐԱՊՊ, Սէն քէնտի իսմինկ իչիւն իճրա էյլէ,
Զիրա Տիսեանլարըմըզ չօղալտը,
Սանա գարշը կիւնահ իշլէտիք։
8 Տէյ Իսրայէլին Իւմիտի,
Մուզայագա վագթընտա անըն Խէլասքեարը,
Նիչիւն տիյարտա ղարիպ կիպի,
Վէ կէճէլէմէք իւզրէ եօլտան սափան եօլճու կիպի օլուրսըն։
9 Նիչիւն հայրան գալմըշ ատէմ կիպի,
Խէլաս էթմէյէ մուգթէտիր օլմայան գահրէման կիպի օլուրսըն.
Վէ սէն, եա ՐԱՊՊ, Տարամըզտա սըն,
Վէ Տսէնին իսմինէլ եատ օլունտրգ.
Պիզի թէրք էթմէ։
10 Պու գավմ հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Տանլէր պէօյլէ սէրսէրի կէզմէյի սէվտիլէր,
Այագլարընը զապթ էթմէտիլէր,
Պու էճլտէն ՐԱՊՊ անլէրտէն րազի օլմատը.
Շիմտի անլէրին քէօթիւլիւյիւնիւ խաթրա կէթիրէճէք,
Վէ կիւնահլարընըն ճէզասընը վէրէճէք տիր։
11 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Պու գավմըն խայրը իչիւն տու՛ա էթմէ.
12 Տանլէր օրուճ թութտրգլարընտա,
Ֆէրեատլարընը տինկլէմէյէճէյիմ.
Մուհրագա եա թագտիմէ թագտիմ էթտիքլէրինտէ,
Գապուլ էթմէյէճէյիմ,
Անճագ Տանլէրի գըլըճ վէ գրթլըգ վէ թա՛ունլէ թէլէֆ էտէճէյիմ։
13 Տվէ տէտիմ քի, Ա՜հ, եա Րապպ Եհովա,
Իշթէ փէյղամպէրլէր անլէրէ՝
Գրլըճ կէօրմէյէճէքսինիզ,
Վէ գրթլըգ սիզէ իսապէթ էթմէյէճէք,
Անճագ սիզէ պու մահալտէ հագիգի սէլամէթ վէրէճէյիմ՝ տէրլէր։
14 Օլ վագթ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Փէյղամպէրլէր պէնիմ իսմիմլէ եալան փէյղամպէրլիք էտէրլէր.
Տանլէրի պէն իրսալ էթմէտիմ վէ անլէրէ էմր էթմէտիմ,
Վէ անլէրէ սէօյլէմէտիմ.
Անլէր սիզէ եալան վահի վէ սիհր վէ պութլանլէ,
Վէ քէնտի գալպլէրինին հիլէսիյլէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր։
15 Իմտի պէն անլէրի կէօնտէրմէմիշ իքէն,

Տ Մէզ.1.4։ Ովս. 13.3։	յ Պ. 5. 8։	ֆ Մէզ. 40. 14։
Ղ Յոր.20.29։ Մէզ.11.6։	Ղ Ես. 65. 7։ Պ. 2. 20։ 3. 2,6։ Եզեկ. 6. 13։	Ք 2Միւլ. 15. 30։
Ճ Պ. 10. 14։	—	Ե Պ. 2. 24։
Տ Այ. 22։ Մէքս. 1. 8։ Եզեկ. 16.37։ 23.29։ Ովս. 2. 10։	Ո Ես. 3. 26։	Ղ Մէզ. 25. 11։
	Բ Պագ 1Միւլ. 5. 12։	Ճ Պ. 17. 13։
		Ը Ես. 59. 1։

Բ Խուր. 29.45,46։ Ղև. 26 11,12։	16։ 11. 14։	Հ Պ. 9. 16։
Գ Դան. 9. 18,19։	Ե Էմ. 1. 28։ Ես. 1. 15։ 58. 3։ Պ. 11. 11։ Եզեկ. 8. 18։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։	յ Պ. 4. 10։
Դ Պաղ Պ. 2. 23,24,25։		Ղ Պ. 27. 10։
Ե Ովս. 8. 13։ 9. 9։	Զ Պ. 6. 20։ 7. 21,22։	Ճ Պ. 23. 21։ 27. 15։ 29. 8,9։
Զ Խուր. 32. 10։ Պ. 7.		

Digitized by Google

Իսմիմլէ փէյղամպէրլիք էտէրէք՝
ՙՊու տիյարտա գըլըճ վէ գըթլըգ օլմայաճագ տըր՝
տէյէն փէյղամպէրլէր հագգընտա ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր.
0 փէյղամպէրլէր գըլըճ վէ գըթլըգլէ մահվ էտիլէ-
ճէքլէր.
16 Վէ փէյղամպէրլիք էթտիքլէրի գավմ
Գըլըճ վէ գըթլըգ սէպէպինտէն
Երուսաղէմ սօգագլարընա աթըլաճագլար.
Քէնտիլէրինի վէ գարըլարընը վէ օղուլլարընը վէ գըզ-
լարընը ՙտէֆն էտէն պուլունմայաճագ տըր.
Վէ իւզէրլէրինէ քէնտի քէօթիւլիւքլէրինի տէօքէ-
ճէյիմ։
17 Իմտի անլէրէ պու քէլամը սէօյլէ.
ՙԿէճէ կիւնտիւզ կէօզլէրիմ
Կէօզ եաշը տէօքմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէյէճէ՛ք տիր,
ՙՋիրա գավմըմ պաքիրէ գըզը պէօյիւ՛ք պօզղունլըգլէ,
Շիտտէթլի վուրուշլէ պօզուլտու։
18 Էկէր ՙսահրայա չըգար իսէմ,
Իշթէ գըլըճլէ գաթլ օլունանլար,
Վէ էկէր շէհրէ կիրէրսէմ,
Իշթէ գըթլըգտան խասթա օլանլար վար.
Զիրա կէրէ՛ք փէյղամպէր վէ կէրէ՛ք քեահին
Պիլմէտիքլէրի տիյարը տօլաշըրլար։
19 ՙՅուդայը քիւլլիյէն րէտտ էթտի՞ն մի
Ճանընկ Սիօնտան նէֆրէթ էթտի՞ մի.
Նի՞չիւն պիզի վուրտըն, ՙվէ պիզէ շիֆա եօգ տըր.
ՙՊիզ սէլամէթ պէ՛քլէտիք, լաքին խայր եօգ տըր.
Վէ շիֆա վագթը պէ՛ւլ՛ա՛, լաքին իշթէ իզթիրապ
վար տըր։
20 Եա ՐԱՊՊ, պիզ քէօթիւլիւյիմիւզիւ,
Էճտատըմըզընն ՚իսեանընը պիլիրիզ,
Զիւնքի ՙսանա գարշը կիւնահ իշլէտիք։
21 Քէնտի իսմինկ իչիւն պէ՛ւլ՛ա՛ նէֆրէթ էթմէ,
Ճէլալընկընն թախթընը թահգիր էյլէմէ,
ՙՊիզիմ իլէ օլան ՚ահտընկը թէզէ՛քքիւր էյլէ վէ անը
նագզ էթմէ։
22 ՙԹա՛իֆէլէրին փուլթլարը արասընտա ՙեաղմուր վէ-
րէն վա՛ր մը,
Եախօտ եաղմուրը կէօքլէ՛ր մի վէրիր
ՙԵա Ալլահրմըզ ՐԱՊՊ, պո՛նո՛ ե՛ֆ՛ան սէն տէյի՛լ մի
սին.
Իմտի սանա թէվէ՛քքիվ էտէրիզ,
Զիրա պունուն ճիւմլէսինի սէն եափտըն։

ՊԱՊ 15

*Եէհուտիլէրին պիւսպիւթիւն լէտտ օլունմասը, վէ իւգէրլէրինէ կէ-
լէճէք տիւրլիւ տիւրլիւ պէլալար։ 10 Պու սէպէպտէն Երեմիանընն Ք
շէքքիսի, վէ Բապպընն անա օլան վա՛տը։ 15 Երեմիանընն տու՛ասը.
19 վէ Բապպընն անը Թ՛մին էթմէսի։*

Վ Է ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
ՙՀուզուրըմտա ՖՄովսէս վէ ՖՍամուէլ պիլէ տուրսա,
Պու գավմա կէօնլիւմ՛ եօգ տըր.
Անլէրի հուզուրըմտան թարտ էթ, վէ չըգսընլար։
2 Վէ սանա՝ Նէ՞րէյէ չըգալըմ՝ տէրլէրսէ,
Անլէրէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՙԷօլիմ իչիւն օլանլար էօլիմէ,
Վէ գըլըճ իչիւն օլանլար գըլըճա,
Վէ գըթլըգ իչիւն օլանլար գըթլըգա,
Վէ էսարէթ իչիւն օլանլար էսարէթէ ւէ՞ը՞ը՞ւ։
3 Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
ՖԱնլէր իւգէրինէ տէօրթ նէվ՛ ՚դէ՛ը՛,
Եա՛նի գաթլ էթմէ՛ք իչիւն գըլըճը,
Վէ փարէչէմէ՛ք իչիւն քէօփէ՛քլէրի,
Վէ եէյիպ թէչէ՛ֆ էթմէ՛ք իչիւն
ՙՀավա գուշլարընը, վէ եէրիւն վուհուշընը թա՛եիւն
էտէճէ՛յիմ։
4 Վէ Յուդա մէչիյի ՖՄանասէ իպն ի Եզեկիանընն սէպէ-
պինտէն,
Անընն Երուսաղէմտէ եափտըղը շէյլէրտէն տօլայը,
ՖԱնլէրի զէմինին ճիւմլէ մէմալիքինէ,
Ձէֆա չէ՛քմէչէրի իչիւն թէսլիմ՛ էտէճէ՛յիմ։
5 Զիրա, է՛յ Երուսաղէմ, Ֆսանա քի՞մ շէֆգաթ էտէճէ՛ք,
Վէ սանա քի՞մ աճը՛յաճագ,
Վէ հալ ու խաթրընկը սօրմագ իչիւն
Քի՞մ եօլընտան սափաճագ տըր։
6 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
ՖՍէն պէնի թէրք էթտինն, Ֆկէրի տէօնտիւն.
Պէն տախի էլիմի սէնինն իւգէրինէ ուզատըպ սէնի հէ-
լաք էտէճէ՛յիմ.
ՙՄէրհամէթ էթմէ՛քտէն օսանտըմ։
7 Վէ անլէրի տիյարընն գափուլարընտա եապա իլէ սա-
վուրաճաղըմ.
Գավմըմը էվլատսըզ պրագըպ հէլաք էտէճէ՛յիմ,
ՖԱնլէր քէնտի եօլլարընտան րիւճու՛ էթմէ՛տիլէր։
8 Անլէրին տուլ գարըլարը հուզուրըմտա տէնիզ գու-
մընտան զիյատէ օլտըլար.
Անլէր իւգէրինէ, երկինքին վալիտէսի իւգէրինէ
էօյլէ վագթընտա եաղմաճը կէթիրտիմ՛,
Անընն իւգէրինէ անսըզընն իզթիրապ վէ տէհշէթ տիւ-
շիւրտիմ՛։

ՙ Պ. 5. 12,13։
՚ Մէզ. 79. 3։
՛ Պ.9.1։ 13.17։ Մէյս. 1. 16։ 2. 18։
՚ Պ. 8. 21։
՚՚ Եզեկ. 7. 15։
՚՛ Մէյս. 5. 22։
՚՚ Պ. 15. 18։
՚՚՛ Պ. 8. 15։ [8։
՚՚՚ Մէզ. 106.6։ Դան. 9.
՚՚՚՛ Մէզ.74.2,20։106.45։
՚՚՚՚ Թէս. 32. 21։
՚՚՚՚՛ Զար. 10. 1,2։
՚՚՚՚՚ Մէզ. 135. 7։ 147.8։ Եա. 30. 23։ Պ. 5.24. 10. 13։
՚՚՚՚՚՛ Եզեկ.14.14, վէ դայրի։
՚՚՚՚՚՚ Խուր.32.11,12։ Մէզ 99. 6։
՚՚՚՚՚՚՛ 1Միւլ. 7. 9։
՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 43. 11։ Եզեկ. 5. 2,12։ Զար. 11 9։
՚՚՚՚՚՚՚՛ Պաղ Ղեւ. 26. 16, վ. դայրի։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 28.26։ Պ.7.33։
՚՚՚՚՚՚՚՚՛ 4Միւլ.21.11, վէ դայրի։ 23. 26։ 24. 3,4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէս. 28. 25։ Պ. 24. 9։ Եզեկ. 23. 46։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՛ Եա. 51. 19։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 2. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՛ Պ. 7. 24։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ովս. 13. 14։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՛ Եա. 9. 13։ Պ. 5. 3։ Ամով. 4. 10,11։

Digitized by Google

9 ᵇԵէտի ⸗ե՛ռ-ֆ տօղուրմըզ օլան զա՛իֆլէնտի,
Թէսլիմ ի րուհ էթտի,
Կիւնէշի ᵍկիւնտուզիւն պաթտը,
Ութանտը, խէճիլ օլտու.
Վէ անլէրին պագիյյէսինի
Տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ գըլըճա Թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
10 ʰՎայ պանա, էյ վալիտէմ,
Քի պէնի պիւթիւն տիյար իչիւն
Ղավղա վէ նիզա՛ ատէմի օլմագ իւզրէ տօղուրտըն.
Պէն նէ ֆա՛իզէ ագչէ վէրտիմ,
Նէ տէ պանա ֆա՛իզէ ագչէ վէրտիլէր,
Վէ էյնէ ճիւմլէսի պանա պէտտու՛ա էտէրլէր:
11 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Պիր խայրլը մագսէտ իչիւն մութլագա սէնի գուրթարաճաղըմ.
Վէ պէլա վէ մուզայագա վագթընտա
ᵇՄութլագա տիւշմէնի սանա եալվարմաղա կէթիրէճէյիմ:
12 Տէմիր շիմալ տէմիրինի վէ փիրինճի գըրա պիլիւր մի:
13 Հէփ կիւնահլարընդ սէպէպինտէն
Պիւթիւն հուտուտընդ տախիլինտէ
Սէնին էմվալընը վէ խազինէլէրինի
ᵈԷսիրկէմէյէրէք եաղմայա Թէսլիմ էտէճէյիմ:
14 Վէ էնէ տիւշմէնլէրին իլէ պէրապէր ᵉպիլմէտիյինդ տիյարա նագլ էտէճէյիմ.
Զիրա ᶠղազապըմ ալէվլէնտի,
Իւզէրինիզէ Թուռթուշաճագ տըր:
15 Եա ՐԱՊՊ, ᵍսէնդ հաւէ՛ճը պիլիրսին,
Պէնի Թէզէքքիւր վէ պէնի զիյարէթ էյլէ,
Վէ ʰպանա Թէ՛ատտի էտէնլէրտէն ինթիգամըմը ալ.
Սապր էյլէ վէ պէնի գալտըրմա
ᵍՍէնին իչիւն հագարէթ կէօրտիյիմիւ պիլ:
16 Քէլամընդ պուլունտըղը կիպի ʰանը եէտիմ.
Վէ ᵍսէնին քէլամընն գալպիմէ մէսէրրէթ վէ ֆէրահ սէպէպի օլտու.
Զիրա սէնին իսմինէ եատ օլունտըմ,
Եա Իլահ իւ ճիւնուտ Եհովա:
17 ʰՄիւսԹէհզիլէրին մէճլիսինտէ օթուրմատըմ վէ քէյֆ էթմէտիմ.
Սէնին էլին սէպէպիյէ եալընըզ օթուրտըմ,
Զիրա հիտտէթինէ պէնի տօլտուրտըն:
18 Նէ՞չիւն ᵍաղրըմ տա՛իմի,
Վէ եարամ տէրմանսըզ տըր,
Մու՛ալէճէ գապուլ էթմէզ.
Պանա քիւլլիյէն եալանճը,
ʰԳարարսըզ սուլաՐ կիպի մի օլաճագսընն:
19 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ʰԷկէր տէօնէր իսէն, սէնի կէրի կէթիրէճէյիմ,
ᵏՀուզուրըմտա տուրաճագսընն.
Վէ էկէր ʰգըյմէթլիյի զէլիլտէն Թէֆրիգ էտէր իսէն,
Աղզըմ կիպի օլաճագսընն.
Անլէր սանա տէօնսիւնլէր,
Լաքին սէն անլէրէ տէօնմէ:
20 Վէ սէնի պու գավմա միւհքէմ պագըր ʳհիսար եաֆաճաղըմ.
Վէ սէնին իլէ ճէնք էտէճէքլէր,
Վէ ᵖսանա ղալէպէ էտէմէյճէքլէր.
Զիրա սէնի խէյաս էթմէք վէ գուրթարմագ իչիւն
Պէն սէնին իլէ իմ.
21 Վէ սէնի քէօթիւ քիմսէլէրին էլինտէն գուրթարաճաղըմ,
Վէ զալիմլէրին էլինտէն խէյաս էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ՊԱՊ 16

Փէյղամպէրին ԹէՀհիւլտէն վէ մաԹէմխանէ իլէ զիյաֆէԹխանէյէ կիԹմէքտէն իմԹինա՝ էԹմէսիյէ Եհոուտիլէրին խարապիյէԹինի խապէր վէրմէսի. 10 Իշպու խարապիյէԹին սէպէպի. 14 Մ'ըսըր էարէԹինտէն օլան խէյասա նիսպէԹէյէ պու էսարէԹտէն օլաճագ խէյասըն տահա ՝ածիպ օլաճաղը. 16 ՓուԹփէրէսԹիքլէրի սէպէպինտէն շէհիտ միւճագաԹ.

1 Վ Է ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
2 Էվլէնմէ,
Վէ պու մահալտէ օղուլլարընդ վէ գըզլարընդ օլմասըն.
3 Զիրա պու մահալտէ տօղան օղուլլար վէ գըզլար հագգընտա,
Վէ պու տիյարտա անլէրի տօղուրան վալիտէլէրի,
Վէ անլէրի Թէվլիտ էտէն փէտէրլէրի հագգընտա,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
4 Անլէր ʰմիւհլիք ՝իլլէԹլէրլէ էօլճէքլէր.
Անլէր իչիւն ᵉմաԹէմ Թուռթուլմայաճագ,
Վէ անլէր տէֆն օլունմայաճագ,
ᵉԵէր եիւզիւնտէ կիւպրէ կիպի օլաճագլար,
Վէ գըլըճլէ վէ գըԹլըգլէ Թէլէֆ էտիլէճէքլէր.
Վէ ᵉլաշէլէրի հավա գուշլարընա,
Վէ եէրին վուհուշընա եէմէք իչիւն օլաճագ տըր:
5 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ᵎՄաԹէմխանէյէ կիրմէ, վէ աղլամաղա կիԹմէ,
Վէ անլէր իչիւն ֆիղան էթմէ,
Զիրա պու գավմտան սէլամէԹիմի,
՝Ինայէթ վէ մէրհամէթիմի գալտըրտըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ᵇ 1Միւլ. 2. 5։
ᶜ Ամովս. 8. 9։
ᵈ Յոբ. 3. 1, վէ ղայրի. Պ. 20. 14։
ᵉ Պ.39.11,12։ 40.4,5։
ᶠ Մէգ. 44.12։ Պ.17.3։
ᵍ Պ. 16. 13։ 17. 4։
ʰ Թէս. 32. 22։
ᶦ Պ. 12. 3։
ᵏ Պ. 11. 20։ 20. 12
ˡ Մէգ. 69. 7։
ᵐ Եզեկ. 3. 1,3։ Վահ. 10. 9,10։
ᶰ Յոբ. 23. 12։ Մէգ. 119. 72,111։
ᵒ Մէգ. 1. 1։ 26. 4,5։
ᵖ Պ. 30. 15։
ᵠ Յոբ. 6.15, վէ ղայրի.
ʳ Զաք. 3. 7։
ˢ Ամ. 1։
ᵗ Եզեկ. 22.26։ 44.23։
ᵘ Պ. 1. 18։ 6. 27։
ᵛ Պ. 20. 11։
ʷ Պ. 15. 2։
ˣ Պ.22. 18,19։ 25.33։
ʸ Մէգ. 83. 10։ Պ 8.2։ 9. 22։ 34. 20։
ᶻ Մէգ. 79.2։ Պ. 7 33։
ᵃ Եզեկ. 24. 17,22,23։

Digitized by Google

6 Վէ պու տիյարտա պէօյիւքլէր վէ քիչիւքլէր էօլէ-
ճէքլէր,
Վէ տէֆն օլունմայաճագլար.
Վէ ՙանլէր իչիւն քիմսէ մաթէմ էթմէ յէճէք.
Վէ Ֆքէնտի ճէսէտլէրինտէ եարա աչմայաճագլար,
Վէ անլէր իչիւն ՙսաչլարընը եօլմայաճագլար.
7 Վէ ճէնազէտէն տօլայը թէսէլլի իչիւն
ՙՄաթէմ Ե+Ֆէ թէվզի՝ էթմէ յէճէքլէր,
Վէ փէտէրլէրի վէ վալիտէլէրի իչիւն
Անլէրէ քիմսէ Ֆթա՝զիյէ քեասէսի իչէրմէ յէճէք տիր:
8 Քէզալիք եէյիպ իչմէք իւզրէ
Անլէր իլէ օթուրմաղա զիյաֆէթխանէյէ կիթմէ յէսին:
9 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրըր.
Իշթէ Ֆպէն պու մահալտէն,
Կէօզլէրինիզ էօնիւնտէն վէ սիզին կիւնլէրինիզտէ,
Շատլըգ սէտասընը վէ մէսէրլէթ սէտասընը,
Կիվէյի սէսինի վէ կէլին սէսինի քէստիրէճէ յիմ:
10 Վէ պու գավմա պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի իֆատէ
էթտիյինկտէ,
Անլէր սանա՝ ՐԱՊՊ հագգըմըզտա
ՙՆիՙչիւն պու պէօյիւք պէլանըն քեաֆֆէսինի թագ-
րիր էյլէտի,
Վէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԱ գարշը իշլէտիյիմիզ քէօ-
թիւլիւք նէՙ,
Վէ կիւնահըմըզ նէՙ տիր՝ տէրլէրսէ,
11 Օլ վագըթ անլէրէ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՖՄատամ քի էճատընըզ պէնի թէրք էթտիլէր,
Վէ ղայրի իլահլարա թապի՝ օլուպ,
Անլէրէ խրտմէթ վէ ՚իպատէթ էյլէտիլէր,
Վէ պէնի թէրք էտիպ՝ շէրի՚աթըմը հրֆզ էթմէտիլէր,
12 Սիզ տախի ՚էճատընըզտան զիյատէ քէօթիւլիւք
էթտինիզ,
Վէ իշթէ պէնի տինլէմէ յէրէք,
ՙՀէր պիրինիզ քէնտի քէօթիւ գալպինին ՚ինատըյլէ
եիւրիւյօր,
13 ՙՊէն տախի սիզի պու տիյարտան,
ՙՍիզին վէ էճատընըզըն պիլմէտիյի պիր տիյարա
աթաճաղըմ,
Վէ օրատա կէճէ կիւնտիւզ ղայրի իլահլարա խրտմէթ
էտէճէքսինիզ.
Զիրա սիզէ մէրհամէթ էթմէ յէճէ յիմ:
14 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Պու սէպէպտէն իշթէ ՙկինլէր կէլիր քի,
Արթըգ՝ Պէնի Իսրայէլի Մրսըր տիյարընտան չըգա-
րան ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ տէնիլմէ յէճէք.
15 Անճագ՝ Պէնի Իսրայէլի շիմալ տիյարընտան,
Վէ անլէրի սիւրտիյիւ ճիւմլէ տիյարլարտան չըգա-
րան ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ ՠԵ+էչճէե+ Ռէր.
Վէ ՚անլէրի էճատալարընա վէրտիյիմ քէնտի տիյար-
լարընա կէրի կէթիրէճէ յիմ:
16 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Իշթէ պէն չօգ ՚պալըգճըլար ճէլպ էտէճէ յիմ,
Վէ անլէրի ավլայաճագլար,
Անտէն սօկրա չօգ ավճըլար ճէլպ էտէճէ յիմ,
Վէ անլէրի հէր տաղ իւզէրինտէն,
Վէ հէր թէփէ իւզէրինտէն,
Վէ գայալարընն գօվուգլարընտան ավլայաճագլար:
17 Զիրա ՚կէօզլէրիմ անլէրին եօլլարընըն ճիւմլէսի իւ-
զէրինտէ տիր.
Եիւգիւմտէն գափալը տէյիլ տիրլէր,
Վէ անլէրին քէօթիւլիւյիւ կէօզլէրիմտէն նիհան տէ-
յիլ տիր:
18 Վէ ՙտիյարըմը թէլվիս էթտիքլէրի,
Վէ նէճասէթ վէ մէքրուհաթլարընըն լաշէլէրիյլէ
Միրասըմը տօլտուրտըգլարը իչիւն,
Էվվէլա անլէրին քէօթիւլիւյինիւն վէ կիւնահրընըն
ՙիքի գաթ ճէզասընը վէրէճէ յիմ:
19 Էյ ՙմուզայագա կիւնիւնտէ
ՙԳուվվէթիմ վէ գալ՚ամ վէ մէլճա՚րմ օլան ՐԱՊՊ,
Զէմինին միւնթէհասընտան թա՚իֆէլէր սանա կէլիպ՝
Հագիգաթէն էճատատըմզ եալանը,
Պութլանը վէ ՙֆա՚իտէ էթմէզ շէյլէրի միրաս ալտը՝
տէյէճէքլէր:
20 Ատէմ քէնտիսինէ իլահլաՙր մը եափաճագ.
Հալ պու քի ՙանլէր իլահ տէյիլ տիր:
21 Պու էճլտէն իշթէ պէն պու տէՖ՚ա անլէրէ պիլտիրէ-
ճէ յիմ,
Էլիմի վէ գուվվէթիմի անլէրէ պիլտիրէճէ յիմ,
Վէ ՙիսմիմ Եհովա իտիյինի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 17

*Յուդանըն քէնտի կիւնահը սէպէպինտէն էսարէթի: 5 Ինսանա կիւ-
վէնէն ատէմին մէՙռուն, 7 վէ Բապպա Ի՚Թիմատ էտէն ատէմին միւ-
պարէք օլմասը: 9 Գալպին ֆէսատը վէ Բապպըն անը Քէֆֆիշի: 12
Թէլասըն Բապպա մախսուս օլտըղը: 15 Միւսթէհզիլլէտէն Քէշէքքի:
19 Սէպէթի հրֆզ էտէնլէրէ վա՚տ:*

Յուդանըն կիւնահը ՙտէմիր գալէմլէ,
Վէ էլմասըն ուճըյլէ եազըլմըշ տըր.
ՖԳալպլէրինին լէվհասընա,

Ղ Ղ. 22. 18:	՚ Լմա. 31. 6,7:	Ֆ Թէս. 29.25: Ղ.22.9:
Ղ Ղեւ.19.28: Թէս. 14. 1: Ղ. 41. 5: 47. 5:	Ֆ Ես. 24. 7,8: Ղ.7.34: 25. 10: Եզեկ.26.13: Ովս.2.11: վաՒ.18.23:	Ղ Ղ. 7 26: Ֆ Ղ. 13. 10: Ֆ Թէս. 4. 26, 27, 28: 28. 36, 63-65:
Ես. 22. 12: Ղ. 7. 29:	Ֆ Թէս. 29.24: Ղ.5.19: 13. 22: 22. 8:	Ֆ Ղ. 15. 14:
Ղ Ովս. 9. 4: Պագ Թէս. 26. 14: Ցոր. 42. 11:		

Ղ Ես.43.18: Ղ.23.7,8:	Ֆ Եզեկ. 43. 7,9:	Գաղ. 4. 8:
Ֆ Ղ.24.6:30.3: 32.37:	Ղ Ես. 40.2: Ղ. 17. 18:	Ֆ Խուր.15.3: Մէզ. 83. 18: Ղ. 33. 2: Ամովս. 5. 8: ——
Ղ Պագ Ամովս.4.2: Ամբ. 1. 15:	Ֆ Ղ. 17. 17:	Ֆ Ցոր. 19. 24:
Ղ Ցոր. 34. 21: Լմա. 5. 21: 15. 3: Ղ. 32.19:	Ղ Մէզ. 18. 2: [10. 5:	Ֆ Լմա. 3.3: 2Կոր. 3.3:
	Ղ Ես. 44. 10: Ղ. 2.11:	
	Ֆ Ես. 37. 19: Ղ. 2.11:	

Digitized by Google

Վէ մէզպահլարընըն պույնուզլարընա հէքք էտիլմիշ տիր.
2 Շէօյլէ քի օղուլլարը անլէրին մէզպահլարընը,
Վէ եէշիլ աղաճլարըն եանընտա,
Եիւքսէք պայըրլարտա օլան [a]Աստարովթ փութլարընը խաթրա կէթիրիրլէր:
3 Էյ սահրատա օլան տաղըմ,
[b]Սէնին էմվալընը վէ հէփ խազինէլէրինի,
Վէ պիւթիւն հուտուտըն տախիլինտէ
Կիւնահ իչիւն [c]ահ-ուաբըն միւրթէֆէ՛ալարընը եաղմայա վէրէճէյիմ:
4 Վէ սէն քէնտին տախի սանա վէրտիյիմ միրաստան մահրում գալաճագսըն.
Վէ [d]պիլմէտիյիկ տիյարտա
Սէնի տիւշմէնլէրինկէ գուվ էտէճէյիմ.
Զիրա [e]ղազապըմը ալէվլէնտիրտինիզ,
Վէ իլէլեպէտ ալէվլէնէճէք տիր:
5 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
[f]Մէլ՛ուն տըր օլ ատէմ, քի ինսանա կիւվէնիր,
Վէ [g]պէշէրի քէնտինէ պազու իթթիխազ էտէր,
Վէ գալպի ՐԱՊՊՏԱՆ այրըլըր:
6 Օ՝ [h]պէրրիյէտէ ըլղըն աղաճը կիպի օլաճագ.
Վէ [i]խայր կէլտիյինտէ կէօրմէյէճէք,
Վէ պէրրիյէնին եանմըշ մահալընտա,
[j]Զօրագ վէ սէքէնէսիզ եէրտէ սաքին օլաճագ տըր:
7 [k]Նէ՞ միւպարէք տիր օլ ատէմ, քի ՐԱՊՊԱ ի՛թիմատ էտէր,
Վէ անըն իւմիտի ՐԱՊՊ տըր:
8 Օ՝ [l]սուլար եանընտա տիքիլմիշ աղաճ կիպի օլաճագ,
Քի քէօքլէրինի ըրմաղըն քէնարընա սալարագ,
Սրճաղըն կէլտիյինի կէօրմէզ,
Անճագ եափրաղը եէշիլ օլուր,
Վէ գուրագլըգ սէնէսինտէ սըգընթը չէքմէզ,
Վէ մէյվէ վէրմէքտէն կէրի գալմազ:
9 Գալպ հէր շէյտէն զիյատէ հիլէքեար տըր, վէ ղայէթլէ ֆասիտ տիր.
Անը քի՞մ պիլէ պիլիր:
10 Պէն ՐԱՊՊ՝ [m]ատէմէ մէսլէյինէ կէօրէ,
Վէ [n]ամէլլէրինին սէմէրէսինէ կէօրէ վէրմէք իւզրէ [o]գալպի թէֆթիշ,
Վէ պէօպրէքլէրի թէճրիպէ էտէրիմ:
11 Հագգսըզլըգնէ սէրվէթ փէյտա էտէն,
Եումուրթլամատըրը [p]ահ-ուա-րըալ-լա իւզէրինէ օթուրան քէքլիք ևէռէ ռէր.
Անը [q]կիւնլէրինին եարըսընտա թէրք էտէճէք,
Վէ սօնընտա [r]սէֆիհ օլաճագ տըր:
12 Մագտիսիմիզին մէքեանը
Եվվէլտէն պէրու ճէլիլ [s]է եիւքսէք պիր թախթ տըր:
13 Եա [t]Իսրայէլին իւմիտի ՐԱՊՊ,
[u]Սէնի թէրք էտէնլէրին ճիւմլէսի խէճիլ օլաճագ,
*[v]Սէ-ուէ՛ այրըլանլար [w]թօփրաղա եազըլաճագլար,
Զիրա [x]տիրի սուլար մէնպա՛ը օլան ՐԱՊՊԸ թէրք էթտիլէր:
14 Եա ՐԱՊՊ, սէն պանա շիֆա վէր,
Վէ շիֆա պուլաճաղըմ.
Սէն պէնի խէլաս էյլէ, վէ խէլաս օլաճաղըմ.
Զիրա [y]թէսպիհաթըմ սէն սին:
15 Իշթէ անլէր պանա տէրլէր քի,
[z]ՐԱՊՊԸՆ քէլամը նէ՞րէտէ տիր. շիմտի կէլսին:
16 Լաքին պէն [a]սանա միւթի՛ պիր չօպան օլմագտան գաչմատըմ,
Վէ պէլա կիւնիւնիւ արզուլամատըղըմը սէն պիլիրսին.
Տուտագլարըմտան չըգան սանա աշիքեար իտի:
17 Պանա պա՛իս ի տէհշէթ օլմա.
[b]Պէլա կիւնիւնտէ պէնիմ մէլճա՛ըմ սէն սին:
18 [c]Պանա թէ՛աստի էտէնլէր խէճիլ օլսունլար, լաքին [d]պէն խէճիլ օլմայայըմ.
Անլէր գօրգսունլար, լաքին պէն գօրգմայայըմ.
Անլէր իւզէրինէ պէլա կիւնիւ կէթիր,
Վէ [e]անլէրի շիտտէթլէ պօզ:
19 ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ պույուրտու. Կիթ, վէ Յուդա մէլիքլէրինին կիրիպ չըգտըգլարը գավմ օղուլլարը գափուսընտա վէ Երուսաղէմին հէփ գափուլարընտա
20 տուր. Վէ անլէրէ սէօյլէ քի, [f]Էյ պու գափուլարտան կիրէն Յուդա մէլիքլէրի վէ պիւթիւն Յուդա վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինին քեաֆֆէսի, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
21 տինկլէյինիզ. ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. [g]Քէնտինիզի սագընընըզ, վէ սէպթ կիւնիւնտէ եիւք գալտըրմայընըզ, վէ Երուսաղէմ գափուլարընտան իչէրի կէ-
22 թիրմէյինիզ. Վէ սէպթ կիւնիւնտէ խանէլէրինիզտէն եիւք չըգարմայընըզ վէ հիչ պիր իշ իշլէմէյինիզ. անճագ սէպթ կիւնիւնիւ [h]էճատընըզա էմր էթտիյիմ
23 կիպի մուգատտես թուութունըզ: [i]Լաքին անլէր տինկլէմէտիլէր վէ գուլագ վէրմէտիլէր, ֆագաթ տինկլէմէմէք վէ թէրպիյէ գապուլ էթմէմէք իչիւն պօյունլարընը
24 սէրթլէշտիրտիլէր: Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի, Եկէր տիգգաթլէ պէնի տինկլէյիպ՝ սէպթ կիւնիւնտէ պու շէհրին գափուլարընտան իչէրիյէ եիւք կէթիրմէզ

[a] Հաք.3.7։ 2Թէվ. 24. 18։ 33. 3,19։ Ես. 1. 29։ 17.8։ Պ. 2. 20։
[b] Պ. 15. 13։
[c] Պ. 16. 13։
[d] Պ. 15. 14։
[e] Ես.30.1,2։ 31. 1։
[f] Պագ Ես. 31. 3։
[g] Պ. 48. 6։
[h] Յոբ. 20. 17։
[i] Թէս. 29. 23։
[j] Մէզ. 2. 12։ 34. 8։ 125. 1։ 146. 5։ Լամ. 16. 20։ Ես. 30. 18։
[k] Մէզ. 1. 3։
[l] Մէզ. 62. 12։ Պ. 32. 19։ Բամ. 2. 6։
[m] 1Միւլ. 16.7։ 1Թէվ. 28. 9։ Մէզ.7.9։ 139. 23,24։ Լամ.17.3։ Պ. 11. 20։ 20. 12։ Բամ. 8. 28։ Վաճ. 2. 23։
[n] Մէզ. 55. 23։
[o] Ղուկ. 12. 20։
[p] Պ. 14. 8։
[q] Մէզ.73.27։ Ես.1.28։
[r] Եաբօթ՝ պէնդէն
[s] Պագ Ղուկ. 10. 20։
[t] Պ. 2. 13։
[u] Թէս.10.21։Մէզ.109. 1։ 148. 14։
[v] Ես. 5. 19։ Եզեկ. 12. 22։ Ամովս. 5. 18։ 2Պետ. 3. 4։
[w] Պ. 1. 4, վէ ղայրի։
[x] Պ. 16. 19։
[y] Մէզ. 35. 4։ 40. 14։ 70. 2։
[z] Մէզ. 25. 2։
[a] Պ. 11. 20։
[b] Պ. 19. 3։ 22. 2։
[c] Ա՛տ.15.32, վէ ղայրի։ Նէեմ. 13. 19։
[d] Խուր. 20. 8։ 23. 12։ 31. 13։ Եզեկ.20.12։
[e] Պ. 7. 24,26։ 11. 10։

Digitized by Google

իսէնիզ, վէ սէպէթ կիւնիւնիւ մուգատտէս թուլթուպ՝
25 օլ կիւնտէ հիչ պիր իշ իշլէմէզ իսէնիզ, ⁹Ո զէման
պու շէհրին գափուլարընտան Դաւիթին թախթը ու-
զէրինտէ օթուրան մէկիքլէր վէ րէ՛իսլէր արապալարա
վէ աթլարա պինէրէք, հէմ քէնտիլէրի իլէ րէ՛իսլէրի
հէմ տէ Յուդա ատէմլէրի իլէ Երուսաղէմ սէքէնէսի
կիրէճէքլէր. վէ պու շէհր իւէլէպէտ գալաճագ տըր:
26 Վէ Յուդա շէհրլէրինտէն վէ ¯Երուսաղէմ ճիվարըն-
տան վէ Բենիամին տիւարընտան վէ ⁺օվատան վէ
տաղտան վէ ճէնուպտան կէլիպ՝ մուհրագա վէ զէ-
պիհէ վէ էքմէք թագտիմէսի վէ քիւնլիւք կէթիրէ-
ճէքլէր, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ ˣհամտ գուրպանը կէ-
27 թիրէճէքլէր: Լաքին սէպէթ կիւնիւնիւ մուգատտէս
թուլմագ վէ սէպէթ կիւնիւնտէ եիւք գալտըրարագ
Երուսաղէմ գափուլարընտան իչէրի կէթիրմէմէք խու-
սուսընտա պէնի տիկլէմէզ իսէնիզ, ˙պէն տախի ա-
նըն գափուլարընտա աթէշ թուլթուշտըրաճաղըմ,
¹վէ Երուսաղէմին սէրայլարընը եագաճագ վէ սէօն-
մէյէճէք տիր:

ՊԱՊ 18

Փէյղամպէրին չէօմլէքճի Թէշպիհիյէ Ալլահըն միլլէթլեր իւզէրինէ օլան հիւքմի մուձուգընը պէյան էմմէսի: 11 Յուդայա՝ շէրրինտէն տօլայը Թէհտիտ: 18 Երեմիանըն քէնտինի Թաձէիզ էտէնլէր՝ ալէյհինտէ տու՝սուբ

ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա կէլէն քէլամ
2 տըր. Գալգ, չէօմլէքճինին խանէսինէ էն, վէ օրատա
3 սանա քէլամըմը իշիթտիրէյիմ՝ տէտի: Վէ պէն չէօմ-
լէքճինին խանէսինէ էնտիմ. վէ իշիթէ օ չարխ իւզէ-
4 րինտէ իշ իշլէյօր իտի: Վէ չէօմլէքճինին չամուր-
տան եափտըղը գապ էլինտէ պօզուլտու. վէ չէօմլէքճի
քէնտի նազարընտա խօշ կէօրինտիյինէ կէօրէ անը
թէքրար պաշգա պիր գապ եափտը:
5 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
6 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Սիզէ ¯պու չէօմլէքճինին ե֊փըղը կիպի եափմամազ
մը իմ.
Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, իշիթէ ⁼չամուր չէօմլէքճինին
էլինտէ նասըլ իսէ,
Սիզ պէնիմ էլիմտէ էօյլէ սինիզ:
7 Պիր միլլէթի եա մէմլէքէթի հագգընտա՝
⁺Եէրինտէն սէօքէճէյիմ վէ երգաճաղըմ վէ հէլաք է-
տէճէյիմ՝ տէտիյիմ անտէ,
8 ˣՀագգընտա սէօյլէտիյիմ միլլէթի քէօթիւլիյինտէն
րիւճու՛ էտէրսէ,
˙Պէն տախի անա կէթիրմէյի միւրատ էյլէտիյիմ պէ-
լատան տօլայը մէրհամէթէ կէլէճէյիմ:

ը Պ. 22. 4։
ժ Պ. 32. 44։ 33. 13։
ի Զաք. 7. 7։
լ Մէզ. 107. 22։ 116. 17։
խ Պ. 21. 14։ 49. 27։ Մէյս. 4. 11։ Ամով. 1. 4, 7, 10, 12։ 2. 2, 5։
ծ 4Միւլ. 25. 9։ Պ. 52. 13։
——
կ Ես. 45. 9։ Իսմ. 9. 20, 21։
հ Ես. 64. 8։
ձ Պ. 1. 10։
ղ Եզեկ. 18. 21։ 33. 11։
ճ Պ. 26. 3։ Յոել. 3. 10։
ջ 4Միւլ. 17. 13։ Պ. 7 3։ 25. 5։ 26. 13։ 35. 15։

9 Ֆագաթ պիր միլլէթի եա մէմլէքէթի հագգընտա՝
Պինա էտէճէյիմ վէ ֆէթա տէյիւ տիքէճէյիմ՝ տէտի-
յիմ անտէ,
10 Էկէր օ՝ քէլամըմը տինլէմէյէրէք ՚ինտիմտէ քէօթիւ
օլանը իշլէրսէ,
Պէն տախի՝ Անա իհսան էտէճէյիմ՝ տէտիյիմ խայըր-
տան փէշիման օլաճաղըմ:
11 Վէ շիմտի Յուդա ատէմլէրինէ,
Վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ խիթապէն սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշիթէ պէն սիզին հագգընըզտա պէյա հազըրլայօրըմ,
Վէ սիզին հագգընըզտա պիր թէտպիր թասմիմ էտի-
յօրըմ.
˜Շիմտի հէր պիրինիզ քէօթիւ մէսլէյինտէն րիւճու՛
էթսին,
Վէ մէսլէքլէրինիզ իլէ ֆի՛իլլէրինիզի իսլահ էտինիզ:
12 Լաքին անլէր՝ ˢՋարէ եօգ տըր,
Ջիւնքի թէտպիրլէրիմիզին արտընճա կիտէճէյիզ,
Վէ հէր պիրիմիզ քէնտի քէօթիւ գալպինին ՚ինատըյլէ
հարէքէթի էտէճէք տիր՝ տէրլէր:
13 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
˜Շիմտի թա՛իֆէլէրտէ սիւ՛ալ էտինիզ,
Պու կիպի շէյլէրի քի՛մ իշիթմիշ տիր.
Իսրայէլ պաքիրէսի ˢղայէթլէ տէհշէթ վէրճի պիր
ֆի՛իլտէ պուլունտու:
14 Լիբանանըն գարը թարլանըն գայասընտան էքսի-
լի՛ր մի,
Եախօտ ուզագտան ագան սօղուգ սուլար գուրո՛ւր մը:
15 Լաքին գավմըմ ⁼պէնի ունութտու.
ˢ*Փութլարա պուխուր եագտըլար,
Ղ֊ըէ եօլլարտա, թէսվիյէ օլունմամըշ թարիգլէրտէ
եիւրիւմէլէրի իչինն,
Անլէրի քէնտիլէրինին եիւրիւտիւքլէրի ˢգատիմ թա-
րիգլէրտէ սիւրչտիւրտիւլէր.
16 Թա քի անլէրին տիյարընը ˢվիրան էտիպ,
Իւզէրինէ իւէլէպէտ ³ըսլըգ չալտըրալար.
Անտէն կէչէնլէրին հէր պիրի շաշաճագ վէ պաշընը
սալլայաճագ տըր:
17 ՙԱնլէրի տիւշմէն էօնիւնտէ,
ՙՇարգ րիւզկեարըյլէ ֊֊ղը֊ըէ կիպի տաղըտաճաղըմ.
Անլէրին պէլալարը կիւնիւնտէ,
³Անլէրէ եիւզիւմիւ տէյիլ, անճագ արգամը տէօնտէ-
րէճէյիմ:
18 Վէ՝ ˜Կէլինիզ, Երեմիա ՚ալէյհինտէ թէտպիրլէր
տիւշունէլիմ,
ՙՋիրա քեահինտէն շէրի՛աթ,

ե Պ. 2. 25։
ը Պ. 2. 10։ Պաղ 1Կոր. 5. 1։
ղ Պ. 5. 30։
ժ Պ. 2. 13, 32։ 3. 21։ 13. 25։ 17. 13։
ի Պ. 10. 15։ 16. 19։
լ Եւթօ՝ Պիհուտ եէրէ
խ Պ. 6 16։ [13։
ծ Պ. 19. 8։ 49. 13։ 50.
կ 3Միւլ. 9. 8։ Մէյս. 2. 15։ Միք. 6. 16։
հ Ղեւ. 10. 11։ Մաղ. 2. 7։ Յովհ. 7. 48, 49։

Digitized by Google

Վէ էհլ ի հիքմէթտէն մէշվէրէթ,
Վէ փէյղամպէրտէն քէլամ զայ՝ օլմայաճագ տըր.
Կէլինիզ, անը լիսանլէ վուրալըմ,
Վէ հիչ պիր սէօզիւնիւ տինկլէմէյէլիմ՝ տէտիլէր։
19 Եա ՐԱՊՊ, պէնի տինկլէ,
Վէ պէնիմ իլէ միւնազա՛ա էտէնլէրին սէսինէ տիգգաթ էյլէ։
20 Էյիլիյէ մուգապիլ քէմլիք էտիլի՞ր մի.
Զիրա ճանըմ իչիւն չուգուր գազտըլար.
Անլէր իչիւն էյի սէօյլէմէք,
Վէ ղազապըկը անլէրտէն տէօնտէրմէք իւզրէ
Հուզուրըկտա տուրտուղըմը թէզէքքիւր էյլէ։
21 Պու էճլտէն անլէրին էվլատընը գըթլըղա,
Վէ անլէրի գըլըճա թէսլիմ էյլէ,
Անլէրին գարըլարը էվլատսըզ վէ տուլ գալսընլար,
Վէ էրլէրի էօլիմլէ գաթլ օլունսունլար։
22 Անլէր իւզէրինէ անսըզըն ալայ կէթիրտիյիկտէ,
Խանէլէրինտէն ֆէրեատ իշիտիլսին.
Զիրա պէնի թուէմագ իչիւն չուգուր գազտըլար,
Վէ այագլարըմ իչիւն տուզագլար գուրտըլար։
23 Վէ սէն, եա ՐԱՊՊ, պէնի գաթլ էթմէք իւզրէ,
Ալէյհիմտէ օլան հէփ միւշավէրէլէրինի պիլիր սէն.
Անլէրին քէօթիւլիյիւնիւ աֆվ էթմէ,
Վէ կինահլարընը հուզուրըկտան մահվ էթմէ.
Անճագ անլէր սէնին հուզուրընտա պօզուլսընլար.
Ղազապըկընն վագթընտա անլէրի եօգլա։

ՊԱՊ 19

Պիր Քօփրագ տէսթինին գըրըլմասը Թէշպիհիյլէ կինահլարը սէպէպինտէն եէհուտիլէրին հէլաքընըն քէնտիլէրինէ իհպարը։

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրտու. Կիթ վէ չէօմլէքճի էէ օլարագ պիր թօփրագ տէսթի սաթընն ալ, վէ գավմընն իխթիյարլարընտան վէ քեահինլէրին իխթիյարլարընտան պէրի-պէրի ե.վէ Զէօմլէքճիլէր գափուսը գուրպինտէ վագը՝ Ենովմ օղլու տէրէսինէ չըգ, վէ սանա սէօյլէյէճէյիմ սէօզլէրի օրատա նիտա էյլէյիպ տէ քի,
3 Էյ Յուդա մէլիքլէրի վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի, ՐԱՊՊընն քէլամընը տինկլէյինիզ. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պու մահալ իւզէրինէ էօյլէ պիր պէլա կէթիրէճէյիմ՝ քի, անը հէր
4 իշիտէնին գուլագլարը չընլայա: Մատամ՝ քի անլէր պէնի թէրք էթիլէր, վէ պու մահալը եապանճը էյլէտիլէր, վէ օրատա քէնտիլէրինին վէ էճտատլարընըն վէ Յուդա մէլիքլէրինին պիլմէտիքլէրի ղայրի իլահլարա պուխուր եագտըլար, վէ պու մահալը սուչ-
5 սըզլարըն գանընյլէ տօլտուրտըլար, Վէ քէնտի օղուլարընը, Բահաղա մուհրագա օլարագ աթէշտէ եագմագ իւզրէ, Բահաղ իչիւն միւրթէֆէ՛ալար պինա էթտիլէր, (Հալ պու քի պունու պէն էմր էթմէտիմ՝ վէ
6 սէօյլէմէտիմ՝ վէ խաթրըմա կէլմէտի,) ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի պու մահալէ պիր տահա Տօփեթ վէ Էննովմ օղլու տէրէսի տէնիլմէյէճէք,
7 անճագ Գաթլ տէրէսի տէնիլէճէք տիր: Վէ պու մահալտէ Յուդանընն վէ Երուսաղէմին միւշավէրէսինի իպթալ էտէճէյիմ. Վէ անլէրի տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ գըլըճլէ վէ քէնտի ճանլարընը արայանլարընն էլինյէ տիւշիւրէճէյիմ. վէ լաշէլէրինի հավա գուշլարընա
8 վէ եէրին վուհուշընա եէմէք իչիւն վէրէճէյիմ: Վէ պու շէհրի վիրան էտիպ՝ իւզէրինէ ըսլըգ չալտըրաճաղըմ. անտէն հէր կէչէն, անըն հէփ պէլալարը սէպէպինտէն
9 շաշաճագ վէ ըսլըգ չալաճագ տըր: Վէ մուհասէրէտէ վէ տիւշմէնլէրինին վէ ճանլարընը արայանլարընն անլէրէ էտէճէքլէրի թագեիգ էնսասընտա անլէրէ օղուլարընըն էթինի վէ գըզլարընն էթինի եէտիրէճէյիմ. վէ պիրիպիրինին էթինի եէյէճէքլէր:
10 Օլ վագթը տէսթիյի սէնին իլէ պէրապէր կիտէն
11 ատէմլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ գըր: Վէ անլէրէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Պիր ատէմ չէօմլէքճի գապընը թա՛միր օլունամայաճագ սուրէթտէ գըրտըղը միսիլլիւ՝ պէն պու գավմը վէ պու շէհրի օ վէճճէլէ գըրաճաղըմ վէ Տօփեթտէ տէֆն էտէճէք եէր գալմայընճայա գատար տէֆն էտէճէքլէր:
12 ՐԱՊՊ պույուրըր քի, Պու մահալէ վէ անըն սէքէնէսինէ պէօյլէ էտէճէյիմ, վէ պու շէհրի Տօփեթ կիպի
13 էտէճէյիմ: Վէ տամլարը իւզէրինտէ ճիւնուտը սէմավիյէնին քեաֆֆէսինէ պուխուր եագտըգլարը, վէ ղայրի իլահլարա մէշրուպաթ թագտիմ էթտիքլէրի խանէլէրին ճիւմլէսի սէպէպինտէն Երուսաղէմին խանէլէրի վէ Յուդա մէլիքլէրինին խանէլէրի Տօփեթ մահալը կիպի մէքրուհ օլաճագ տըր:
14 Վէ Երեմիա ՐԱՊՊընն անը փէյղամպէրլիք էթմէք իւզրէ կէօնտէրտիյի Տօփեթտէն կէլտի, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊընն հավլուսընտա տուրուպ՝ պիւթիւն գավմա
15 տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն պու շէհր վէ անըն ճիւմլէ գասապալարը իւզէրինէ, անըն ալէյհինտէ սէօյլէտիյիմ պիւթիւն պէլիյէյի կէթիրէճէյիմ. զիրա սէօզլէրիմի տինկլէմէմէք իւզրէ պօյունլարընը սէրթլէշտիրտիլէր:

ա Մէզ. 109. 4,5։ [22։
բ Մէզ. 35. 7։ 57. 6։ Այ.
գ Մէզ. 109. 9,10։
դ Այ. 20։
ե Մէզ. 35. 4։ 109. 14։ Պ. 11. 20։ 15. 15։
զ Ցես. 15. 8։ 4 Միւլ. 23. 10։ Պ. 7. 31։
է Պ. 17. 20։
ը 1 Միւլ. 3. 11։ 4 Միւլ. 21. 12։
թ Թէս. 28. 20։ Ես. 65. 11։ Պ. 2. 13,17,19։ 15. 6։ 17. 13։
ժ 4 Միւլ. 21. 16։ Պ. 2. 34։
ի Պ. 7. 31,32։ 32. 35։
լ Ղես. 18. 21։
խ Ցես. 15. 8։ [28. 25։
ծ Ղես. 26. 17։ Թէս. 4. 10։
կ Մէզ. 79. 2։ Պ. 7. 33։ 16. 4։ 34. 20։
հ Պ. 18. 16։ 49. 13։ 50. 13։
ձ Ղես. 26. 29։ Թէս. 28. 53։ Ես. 9. 20։ Մէրս. 4. 10։
ղ Պ. 51. 63,64։
ճ Մէզ. 2. 9։ Ես. 30. 14։ Մէրս. 4. 2։
մ Պ. 7. 32։
յ 4 Միւլ. 23. 12։ Պ. 32. 29։ Սոփ. 1. 5։
ն Պ. 7. 18։
շ Եբ. ե՛ա՛նի
ո 4 Միւլ. 23. 10։
չ Պաղ 2 Թգվ. 20. 5։
պ Պ. 7. 26։ 17. 23։

Digitized by Google

ՊԱՊ 20

Փասուրըն երեմիայը տէօյմէսի, 3 երեմիանըն տախի անըն 'ալէյ-հինտէ օլան իխպարը. 7 հագարէթ ու խըյանէթտէն տօլայը թէշէ-քիսի, 14 վէ քէնտի եէվմի վէլատէթինէ լա'նէթ օգումասը:

Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ պաշ մէ'մուրը քեահին
Փասուր իպն ի Եմմեր երեմիանըն փէյղամպէրանէ
2 սէօյլէտիյի պու սէօզլէրի իշիթտի: Վէ Փասուր Երե-
միա փէյղամպէրի տէօյտու, վէ անը պէյթ իւր
ՐԱՊՊՏԱ, Բենիամինին եօգարըդի գափուսընտա
3 թօմրուղա վուրտու: Վէ էրթէսի կիւն Փասուր Երե-
միայը թօմրուգտան չըգարտը. վէ Երեմիա անա տէ-
տի քի՝ ՐԱՊՊ սանա Փասուր տէյիլ, անմագ *Մա-
4 կոր–միսսապիպ թէսմիյէ էյլէտի. Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրըր. Իշթէ պէն սէնի քէնտինէ վէ հէփ տօսթ-
լարընա մուճիպ ի խավֆ էտէճէյիմ. վէ անլէր քէնտի
տիւշմէնլէրինին գըլըճըյլէ տիւշէճէքլէր, սէնին կէօզ-
լէրին տախի անը կէօրէճէք տիր. վէ պիւթիւն Յու-
դայը Բաբելոն մէլիյինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. վէ
անլէրի Բաբելոնա էսիր կէօթիւրէճէք, վէ անլէրի
5 գըլըճէլ վուրաճագ տըր: Վէ Ֆպու շէհրին պիւթիւն
սէրվէթինի վէ պիւթիւն գազանճընը վէ հէփ գըյ-
մէթլի էշեասընը թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ Յուդա մէ-
լիքլէրինին ճիւմլէ խազինէլէրինի տիւշմէնլէրինին
էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ անլէրի եաղմա էտէճէք-
լէր, վէ անլէրի ալըպ Բաբելոնա կէօթիւրէճէքլէր:
6 Վէ սէն, էյ Փասուր, վէ սէնին խանէնտէ սաքին
օլանլարըն ճիւմլէսի, էսարէթէ կիտէճէքսինիզ. վէ
Բաբելոնա վարըպ՝ օրատա հէմ սէն, հէմ տէ քէնտի-
լէրինէ Ֆեալան փէյղամպէրլիք էթտիյին տօսթլարը-
նընը ճիւմլէսի էօլէճէքսինիզ, վէ օրատա տէֆն օլու-
նաճագսընըզ:
7 Եա ՐԱՊՊ, սէն պէնի իգնա' էյլէտին, պէն տէ
իգնա' օլունտըմ.
Ֆսէն պէնտէն գուվվէթլի սին վէ Ֆանա ղալիպ կէլտին.
Ֆհէր կիւն մասխարա օլույօրըմ,
հէր քէս պէնի իսթիհզա էտիյօր:
8 Զիրա հէր սէօյլէտիյիմտէ ֆէրեաթ էտէրիմ,
Ֆզուլմ ու ղատրտան տօլայը շիքեայէթ էտէրիմ.
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը հէր կիւն րէզալէթ վէ հա-
գարէթիմի մուճիպ օլտու:
9 Վէ պէն՝ Անը զիքր էթմէյէյիմ,
Վէ պիր տահա անընն իսմիյլէ սէօյլէմէյէյիմ՝ տէտիմ.
Ֆագաթ գալպիմտէ Ֆեանար,
Քէմիքլէրիմ իչինտէ գափանմըշ աթէշ կիպի իտի.
Վէ թէհամմիւլ էթմէքտէն եօրուլտըմ,
ՖԱրթըգ էտէմէմ:
10 ՖՋիրա չօգլարընը Ֆէնէ զէմմ էթտիքլէրինի իշիթտիմ.
Հէր թարաֆտա գօրգու վար.
Զէմմ էտինիզ, վէ զէմմ էտէլիմ՝ Ֆէֆէլէր.
Պէլքի օ ալտանըր, վէ պիզ անա ղալիպ կէլիրիզ,
Վէ անտէն ինթիգամընընզը ալըրըզ՝ Ֆէյէրէ+,
Ֆհէյի տօսթլարըմ սիւրչմէմի կէօզէտիրլէր:
11 Լաքին ՖՐԱՊՊ գուվվէթլի գահրէման կիպի պէնիմ
իլէ տիր.
Պու էճլտէն պանա թէ'ատի էտէնլէր սիւրչէճէքլէր
վէ Ղալիպ օլմայաճագլար,
Ղայէթլէ խէճիլ օլաճագլար, զիրա 'ագիլանէ հարէ-
քէթ էթմէզլէր,
Զէ+է՛է+լէրէ Ֆհագարէթ իլէէպէտ ունուտուլմայաճագ
տըր:
12 Լաքին, էյ Ֆսալիհի թէճրիպէ էտէն,
Պէօպրէքլէրի վէ գալպի կէօրէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Անլէրտէն Ֆալաճաղընզ ինթիգամը կէօրէյիմ.
Զիրա տա'վամը սանա իֆատէ էթտիմ:
13 ՐԱՊՊԱ իլահի օգույընըզ, ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ.
Զիրա Ֆֆագիրին ճանընը ֆըսգ իշլէյէնլէրին էլինտէն խէլաս էյլէտի:
14 Ֆօղտրղրմ կիւն մէլ'ուն օլսուն,
Վալիտէմին պէնի տօղուրտրղը կիւն միւպարէք օլ-
մասըն:
15 Փէտէրիմէ՝ Սանա պիր էրքէք չօճուգ տօղտու՝ տէյիւ
Միւժտէ կէթիրէրէք անը զիյատէսիյլէ սէվինտիրէն
ատէմ մէլ'ուն օլսուն:
16 Վէ օլ ատէմ ՐԱՊՊԸՆ էսիրկէմէյէրէք Ֆխարապ էթ-
տիյի շէհրլէր կիպի օլսուն.
Սապահլայըն Ֆֆիղան վէ էօյլէ վագթընտա ֆէրեաթ
իշիթսին.
17 ՖՉինքի բահմտա պէնի էօլտիւրմէտի,
Քի վալիտէմ գապրըմ օլա իտի,
Վէ տա'իմա համիլէ գալա իտի:
18 ՖՆիչիւն պէօյլէ բահմտան չըգտըմ,
ՖՔի զահմէթ ու մէշագգաթ կէօրէյիմ,
Վէ կիւնլէրիմ խէճալէթլէ տիւքէնէ:

ՊԱՊ 21

Նաբուգոդոնոսորըն աչտըղը մուհարէպէ խուսուսընտա խաթֆսալ իչին Սեդեկիանըն երեմիայա ատէմ կէօնտրմէսի: 3 երեմիանըն պիր շիտտէթլի մուհաւէրէ վէ էսարէթի իլսալրէ, 8 գավմը Քաղդէալըլար Քարաթընա տիւշմէյէ Թէշվիգ, 11 վէ մէլիք խանէսինի Թէվպիխ էյլէմէսի:

Մէլիք Սեդեկիա՝ Ֆփասուր իպն ի Մեղքիա իլէ
քեահին ԲՍոփոնիա իպն ի Մասեիայը Եէ+Ֆանըն եա-

- 1Թէվ. 24. 14։
- Հէր Քարաֆտան գօր-
գու։ Մէզ.31.13։ Ա՛յ.
10։ Պ. 6. 25։ 46. 5։
49. 29։
- 4 Մի՛ւլ. 20. 17։ 24.
12-16։25.13, վ՛ւ. զայ-
րի։ Պ.3.24։ [29.21։
- Պ. 14. 13,14։ 28.15։
- Պ. 1. 6,7։
- Մէրս. 3. 14։
- Պ. 6. 7։
- Յոր.32. 18,19։ Մէզ.
39. 3։ [18. 5։
- Յոբ. 32. 18։ Ա՛մաս.
- Մէզ. 31. 13։
- Յոբ.19.19։ Մէզ.41.
9։ 55.13,14։ Ղուկ.
11. 53,54։
- Պ. 1. 8,19։
- Պ. 15. 20։ 17. 18։
- Պ. 23. 40։
- Պ. 11. 20։ 17. 10։
- Մէզ. 54. 7։ 59. 10։
- Մէզ. 35. 9,10։ 109
30,31։ [10։
- Յոբ. 3.3։ Պաղ Պ. 15.
- Թէք. 19. 25։
- Պ. 18. 22։
- Յոբ. 3. 10,11։
- Յոբ. 3. 20։
- Մէրս. 3. 1։

——

- Պ. 38. 1։
- 4Մի՛ւլ. 25.18։ Պ.29.
25։ 37. 3։

Digitized by Google

2 նընա կէօնտէրիպ, ՙՔէրէմ էթ, պիզիմ իչիւն ՐԱՊՊ-
ՏԱՆ սիւ՛ալ էյլէ. զիրա Բաբելոն մէլիյի Նաբուգո-
դոնոսոր պիզիմ իլէ մուհարէպէ էտիյօր. պէլքի ՐԱՊՊ
հագգրմըզտա ճիումլէ միւ՛ճիզէլէրինէ կէօրէ մու՛ա-
մէլէ էթմէսիյլէ օ իւզէրիմիզտէն կէրի չէքիլէ՝ տէ-
տիյի զէման ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա կէլէն
քէլամ տըր։
3 Վէ Երեմիա անլէրէ տէտի քի, Սեդեկիայա պէօյլէ
4 տէյինիզ. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րըր. Իշլէ սիզին էլլէրինիզտէ պուլունուպ տա սուրըն
խարիճինտէն սիզի մուհասէրէ էտէն Բաբելոն մէլիյի
վէ Քաղդէալըլար իլէ մուհարէպէ էթտիյինիզ հարպ
ալէթլէրինի կէրի չէվիրէճէյիմ. վէ ՙանլէրի պու շէհ-
5 րին օրթասընտա ճէմ՚ էտէճէյիմ։ Վէ պէն քէնտիմ
ՙուզանմըշ էլ վէ գուվվէթլի պազու վէ ղազապ վէ
հիտտէթ վէ խըշմ՛ը ՚ազիմլէ ՚ալէյհինիզէ մուհարէպէ
6 էտէճէյիմ։ Վէ պու շէհրին սէքէնէսինի, կէրէք ին-
սանը, կէրէք հայվանաթը վուրաճաղրմ. անլէր պէօ-
7 յիւք պիր թա՚ունտան էօլէճէքլէր։ Վէ ՐԱՊՊ պույու-
րըր քի՝ Անտէն սօնրա ՙՅուդա մէլիյի Սեդեկիայը վէ
անըն պէնտէլէրինի վէ գավմը վէ պու շէհրտէ թա՚-
ունտան վէ գըլըճտան վէ գըթլըգտան պագը գալան-
լարը Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն էլինէ վէ
տիւշմէնլէրինին էլինէ վէ ճանլարընը արայանլարըն
էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. վէ անլէրի գըլըճտան կէչի-
րէճէք տիր. ՙանլէրի էսիրկէմէյէճէք վէ շէֆգաթ էթ-
մէյէճէք վէ մէրհամէթ կէօսթէրմէյէճէք տիր։
8 Վէ պու գավմա սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րըր. Իշլէ ՙպէն էօնիւնիւզէ հայաթ թարիգինի վէ
9 էօլիմ թարիգինի գօրում։ ՚Պու շէհրտէ գալան ատէմ
գըլըճտան վէ գըթլըգտան վէ թա՚ունտան էօլէճէք.
լաքին չըգըպ սիզի մուհասէրէ էտէն Քաղդէալըլարընը
թարաֆընա տիւշէն ատէմ սաղ գալաճագ, վէ ՚հա-
10 յաթը քէնտիսինէ ղանիմլէթ կիպի օլաճագ տըր։ Զիրա
ՙեհուզիմիւ պու շէհրէ խայր իչիւն տէյիլ, անճագ պէլա
իչիւն չէվիրտիմ. ՙօ՝ Բաբելոն մէլիյինին էլինէ թէս-
լիմ օլունաճագ վէ ՙանը աթէշէ եագաճագ տըր՝տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր։
11 Վէ Յուդա մէլիյինին խանէսինէ ՙՀէյլէ ՙէ, ՐԱՊՊԸՆ
12 քէլամընը տինլէյինիզ. Էյ պէյթ ի Դաւիթ, ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր. ՚Սապահլայըն ՙհագգ իլէ հիւքմ
էտինիզ, վէ մազլումը զալիմին էլինտէն խէլաս էտի-
նիզ. օլմայա քի քէօթիւ փի՚իլլէրինիզ սէպէպիյլէ
ղազապըմ աթէշ կիպի չըգըպ եագսըն, վէ սէօնտիւ-
13 րէն պուլունմասըն. Էյ վատիտէ, սահրա գայասընը-
տա սաքին օլուպ՝ ՙիւզէրիմիզէ քիմ՚ էնէճէք, եախօտ
մէսքէնլէրիմիզէ քիմ՚ կիրէճէք տիր՝ տէյէնլէր, իշլէ
14 ՙպէն սիզէ գարշը իմ՚՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր. Վէ
պէն ՙՓի՚իլլէրինիզին սէմէրէսինէ կէօրէ ճէզասընըզը
վէրէճէյիմ, վէ ՙէթրաֆընտա պուլունանըն ճիումլէ-
սինի թէլէֆ էթմէք իչիւն անըն օրմանընտա աթէշ
թութուշտըրաճաղրմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

ՊԱՊ 22

Երեմիանըն Յուդա մէլիյինի վէ գավմընը Քէվպէյէ տա՚վէթ էթմէսիւ։
10 Սեղդում, 13 վէ Յովակիմ, 24 վէ Յեքոնիա հագգընտա հիւքմ ի իլահիւ։

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Յուդա մէլիյինին խանէսինէ էնիպ,
Օրատա պու քէլամը սէօյլէյէրէք տէյէսին քի,
2 ՙէյ Դաւիթին թախթընտա օթուրան Յուդա մէլիյի,
Կէրէք սէն, կէրէք պէնտէլէրինկ վէ գավմընկ,
Քի պու գափուլարտան կիրէրսինիզ,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ։
3 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՙՀագգ ու ՚ատալէթի իճրա էտինիզ,
Վէ մազլումը զալիմին էլինտէն գուրթարընըզ,
Վէ ղարիպէ վէ եէթիմէ վէ տուլ գարըյա
ՙՂատր ու զուլմ էթմէյինիզ,
Վէ պու մահալտէ սուչսըզ գան տէօքմէյինիզ։
4 Զիրա էկէր պու շէյի ֆիլհագիգա իճրա էտէր իսէնիզ,
ՙՕ զէման պու պէյթին գափուլարընտան
Դաւիթին թախթը իւզէրինտէ օթուրան մէլիքլէր,
Քէնտիլէրի իլէ պէնտէլէրի վէ գավմլարը
Արապալարա վէ աթլարա պինէրէք կիրէճէքլէր։
5 Ֆագաթ էկէր պու սէօզլէրի տինկլէմէզ իսէնիզ,
ՙԶաթըմ հագգը իչիւն եէմին էտէրիմ՝ քի,
Պու պէյթ խարապ օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պու-
յուրըր։
6 Զիրա Յուդա մէլիյինին խանէսի հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Սէն պանա Գաղաադ,
Վէ Լիբանանըն թէփէսի ՚՚ե՚՚ իսէն տէ,
Սէնի մութլագա չէօլ,
Վէ սէքէնէսիզ գալմըշ շէհրլէր ՚՚ե՚՚ էտէճէյիմ։
7 Վէ սէնին իւզէրինէ խարապ էտիճիլէր թա՚եին էտէ-
ճէյիմ.
Հէր պիրինին սիլահը եանընտա օլաճագ,
Վէ սէնին ՙէն ա՚լա էրզ աղաճլարընը քէսիպ,
ՙԱթէշէ աթաճագլար տըր։
8 Վէ պու շէհրտէն չօգ միլլէթլէր կէչէճէքլէր,
Վէ պիրիպիրինէ՝

ե Պ. 37. 3,7։
զ Ես. 13. 4։
է Խուր. 6. 6։
ը Պ. 37.17։ 39.5։ 52.9։
թ Թէս. 28, 50։ 2 Թէվ. 36. 17։
ժ Թէս. 30. 19։
ի Պ. 38. 2,17,18։
լ Պ. 39. 18։ 45. 5։
խ Ղեւ. 17. 10։ Պ. 44. 11։ Ամովս. 9. 4։
ծ Պ. 38. 3։
կ Պ. 34. 2,22։ 37. 10։ 38. 18,23։ 52. 13։
հ Մէզ. 101. 8։
ձ Պ. 22. 3։ Զաք. 7. 9։
ղ Պ. 49. 4։
ճ Եզեկ. 13. 8։
մ Յեր. 1. 31։ ե 3.10, 11։
յ 2 Թէվ. 36. 19։ Պ. 52. 13։
ն Պ. 17. 20։
շ Պ. 21. 12։
ո Պագ Այ. 17։
պ Պ. 17. 25։
ջ Ինպր. 6. 13,14,17
ռ Ես. 37. 24։
ս Պ. 21. 14։

Digitized by Google

ըՊու պէօյիւք շէհրէ ՐԱՊՊ նէ՞ սէպէպտէն պէօյլէ
եափտը՝ տէյէճէքլէր։
9 Վէ՝ ՛Քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ ՚ահտընը թէրք
էտիպ,
Ղայրի իլահլարա ՚իպատէթ վէ խըտմէթ էթտիքլէրի
սէպէպտէն ֊ԷՅՆ ՕՐ՚՝ տէյիւ ճէվապ վէրի-
լէճէք տիր։
10 ՛Ձէնազէ իչիւն աղլամայընըզ,
Վէ անըն իչիւն ֆիղան էթմէյինիզ.
ՙԷ՚՚ՐԷ կիտէն իչիւն ածը ածը աղլայընըզ,
Զիրա պիր տահա ՚ավտէթ էթմէյէճէ՛ք,
Վէ վաթանընը կէօրմէյէճէ՛ք տիր։
11 Զիրա փէտէրի Յովսիանըն եէրինէ մէլիք օլուպ տա
ՙպու մահալտէն չըգան
Յուդա մէլիյի ՚Սեղղում՚ իպն ի Յովսիա հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Օ արթըզ պուրայա՚ավտէթ էթմէյէճէ՛ք տիր.
12 Անճագ էսիր կէօթիւրիւլտիյիւ մահալտէ էօլէճէ՛ք,
Վէ պու տիյարը պիր տահա կէօրմէյէճէ՛ք տիր։
13 ՛Վայ քէնտի խանէսինի զուլմէ,
Վէ ֆէվգանի օտալարընը հագգսըզլըգլէ պինա էտէնէ,
՚Քի գօնշըսընը մէճճանէն իշլէտիր,
Վէ խըտմէթինին պէտէլինի վէրմէզ։
14 Քէնտիմ իչիւն կէնիշ պիր խանէ,
Վէ հավատար ֆէվգանի օտալար ինշա էտէյիմ՚՝ տէ-
յէրէք,
Փէնճէրէլէր աչըպ,
Էրզ աղաճըյլէ գափլար,
Վէ ալ րէնքլէ պօյար։
15 Էրզ աղաճընա թամա՚ էթմէ՚քլէ մի մէլիք օլաճագսըն.
՚Փէտէրիկ եէյիպ ֆ՚չմէտի մի.
Ֆագաթ հագգ ու ՚ատալէթի տախի իճրա էթտի,
Վէ օ գէման ՚անա խայր կէլիր իտի։
16 Ֆագիր իլէ եօգսուլընն տա՚վասընը կէօրտիյիւնտէ,
Ա՜ խայր կէլիր իտի.
Պէնի պիլմէ՚քլիք պու տէյի՚լ մի տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։
17 ՙԼաքին սէնին կէօզլէրին վէ գալպին պաշգա պիր շէյէ
օլմայըպ,
Անճագ թամա՚ընկա,
Վէ սուչսըզ գան տէօքմէյէ,
Վէ ղատր ու զուլմ էթմէ՚քլիյէ տիր։
18 Պու էճլտէն Յուդա մէլիյի
Յովակիմ իպն ի Յովսիա հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.

19 ՛Ա՜հ, պիրատէրիմ, եախօտ Ա՜հ, հէմշիրէմ տէյիւ,
՛Անըն իչիւն ֆիղան էթմէյէճէ՛քլէր.
Ա՜հ էֆէնտիմ, եախօտ, Ա՜հ անըն շէօհրէթի՝ տէյիւ
Անըն իչիւն ֆիղան էթմէյէճէ՛քլէր։
19 ՛Էշէ՛ք կէօմիւլտիյիւ կիպի կէօմիւլէճէ՛ք,
Վէ սիւրիւ՚քլէնիպ Երուսաղէմ գափուլարընտան տը-
շարը աթ՚քլաճագ տըր։
20 Լիբանանա չըգըպ ֆէրեատ էյլէ,
Վէ Բասանտա նիտա էյլէ,
Վէ Աբարիմտէն ֆէրեատ էյլէ,
Զիրա ՚աշընգլարընկընն ճիւմլէսի հէլաք օլտըլար։
21 Սէն հալ ը սա՚ատէթտէ իքէն սանա սէօյլէտիմ,
Սէն՝ Տինկլէմէմ՚՝ տէտին.
ՙՍէպավէթինկտէն պէրու
Քէլամընը տինկլէմէմ՚՛ք սանա ՚ատէթ օլտու։
22 ՙԶօպանլարընկընն ճիւմլէսինի րիւզկեար թէլէֆ էտէճէ՛ք,
Վէ ՚՚աշընգլարընկ էսարէթէ կիտէճէ՛քլէր.
Հագիգաթէն օ զէման հէվի քէօթիւլիւ՚քլէրինկ իչիւն
Ութանընպ խէճիլ օլաճագսընն։
23 Էյ Լիբանանտա սաքին օլուպ,
Եուվասը էրզ աղաճլարընտա օլան,
Սանա ՙտօղուրմագ աղրըսը կիպի աղրը կէլտիյինտէ,
Նէ՞ գատար աճընաճագ պիր հալտէ պուլունաճագսընն։
24 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Էյ Յուդա մէլիյի ֊Յեքոնիա իպն ի Յովակիմ,
ՙՍաղ էլիմտէ խաթէմ պիլէ օլսան,
Հայաթըմ հագգը իչիւն, սէնի օրատան չըգարաճաղըմ։
25 ֊Վէ սէնի՝ ճանընկը արայանլարընն էլինէ,
Վէ եիւզէրինտէն գօրգտրողընկ քիմսէյէրինն էլինէ,
Վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորրն էլինէ,
Վէ Քաղդէալըլարընն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ։
26 Վէ ֊սէնի, հէմ սէնի տօղուրան վալիտէկի,
Տօղմատըղընըզ ախէր պիր տիյարա ւթաճաղըմ,
Վէ օրատա էօլէճէ՛քսինիզ։
27 Վէ ՚ավտէթ էթմէյի արզու էթտիքլէրի տիյարա ՚ավ-
տէթ էթմէյէճէ՛քլէր։
28 Պու Յեքոնիա ֊՚՚ քիմսէ ի՚թիպարսըզ չէ գըրըգ չէօմ-
լէ՛ք մի տիր,
Եախօտ ՙքիմսէնին խօշլանմատըղը գաՓպ մը տըր.
Նէ՞ սէպէպտէն քէնտիսի վէ նէսլի աթ՚քլըզպ,
Պիլմէտիքլէրի տիյարա սիւրիւլտիւլէր։
29 ֊Էյ տիյար, էյ տիյար, էյ տիյար,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ։
30 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Պու ատէմի ՙէվլատսըզ,

ը Թէս. 29. 24, 25։ 3Մխ. 9. 8,9։
ր 4Մխ.22.17։2Թէվ. 34. 25։
ֆ 4Մխ. 22. 20։
ֆ Այ. 11։
ղ Պագ 4Մխ. 23. 34։
ճ Պագ 1 Թէվ. 3. 15, վև. 4Մխ. 23. 30իւլ Յաճպպից էյլէ։
յ 4Մխ.23.35։ Այ.18։
ն Ղևտ.19.13։ Թէս.24. 14,15։ Մխբ. 3.10։ Ամբ. 2.9։ Յակ. 5.4։
շ 4Մխ 23 25։
չ Մէզ.128.2։ Ես.3.10։
ջ Եզեկ. 19. 6։
ճ Պ. 16. 4,6։
ռ Պագ 3Մխ. 13. 30։
ս 2Թէվ.36.6։Պ.36.30։
վ Պ. 3. 25։ 7. 23, վև դայրի։
տ Պ. 23. 1։
ր Այ. 20։
ց Պ. 6. 24։
ւ Պագ 4Մխ. 24. 6,8։ 1Թէվ. 3.16։Պ.37.1։
փ Ա՚ղն.8.6։ Ագգ.2.23։
ք Պ. 34. 20։ [36. 10։
օ 4Մխ.24.15։2Թէվ. 34. 1։ Մխբ. 1. 2։
ֆ Պագ 1Թէվ. 3.16,17։ Մատ. 1. 12։

Digitized by Google

Կինվէրինտէ ֆէլահ պուլմայաճագ ատէմ եազընըզ,
Զիրա անըն նէսլինտէն
Դաւիթին թախթընտա օթուրուպ,
Յուդա իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթմէյէ
Մուվաֆֆագ օլաճագ քիմսէ պուլունմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 23

Տաղըմըզ օլան սիւրիւնիւն Թէքրար Թօփլանըլաճաղը, 5 վէ անլէր իւզէրինէ Մէսիհին մէլիք օլաճաղը։ 9 Եալանճը փէյղամպէրլէրտէն Թէշէքքիւր, վէ անլէր ՚ալէյհինտէ, 33 վէ տօղրու փէյղամպէրլիյի իւ-Թիհզա էտէնլէր ՚ալէյհինտէ հիւքմի իլահի։

1 Վայ մէր՚ամըն գօյունլարընը հէլաք վէ փէրիշան
էտէն ¯չօպանլարա՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
2 Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ,
Գավմըմը կիւտէն չօպանլար հագգընտա պէօյլէ պու-
յուրըր.
Սիզ գօյունլարըմը տաղրթտընըզ վէ անլէրի թարտ
էթտինիզ,
Վէ անլէրի եօգլամատընըզ.
ᵇԻշթէ պէն գապհ ֆի՚իլլէրինիզ սէպէպիյլէ,
Սիզէ ճէզա վէրէճէյիմ՝՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
3 Վէ ᵇպէն գօյունլարըմըն պագիյյէսինի,
Անլէրի սիւրտիւյիւմ ճիւմլէ տիյարլարտան թօփլա-
յաճաղըմ,
Վէ անլէրի քէնտիլէրին աղըլլարընա կէրի կէթիրէ-
ճէյիմ,
Վէ պէրէքէթլէնիպ չօղալաճագլար.
4 Վէ իւզէրլէրինէ անլէրի կիւտէճէք ᵉչօպանլար թա՚եին
էտէճէյիմ.
Վէ անլէր արթըգ խավֆ ու խէշեէթ էթմէյէճէքլէր,
Վէ պիրի էքսիք օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պու-
յուրըր։
5 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ ᵇկինվէր կէլիր քի Դաւիթտէն պիր սալիհ ֆի-
լիզ զուհուրա կէթիրէճէյիմ,
Օ տախի մէլիք օլուպ՝ հիւքիւմէթ էտէրէք
՚Ագիլանէ հարէքէթ էտէճէք.
Վէ ᵉտիյարտա հագգ ու՚ատալէթ իճրա էյլէյէճէք տիր։
6 ᵇԱնըն կինվէրինտէ Յուդա խէլաս պուլաճագ,
Վէ Իսրայէլ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագ տըր,
Վէ օ՝ ԵՀՈՎԱ ՍԱԼԱՀԸՄԸՋ՝ ᵇիսմիյլէ թէսմիյէ օլու-
նաճագ տըր։
7 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Պու սէպէպտէն իշթէ ᵇկինվէր կէլիր քի,
Արթըգ՝ պէնի Իսրայէլի Մրսըր տիյարընտան չըգա-
րան ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ տէնիլմէյէճէք.
8 Անճագ՝ պէյթ ի Իսրայէլ նէսլինի շիմալ տիյարընտան,
Վէ ᵇանլէրի սիւրտիւյիւ տիյարլարըն քեաֆֆէսինտէն
չըգարըպ կէթիրէն ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ ᵉէէէ-
ճէ+ ᵉէր.
Վէ անլէր քէնտի տիյարլարընտա սաքին օլաճագլար։
9 *Փէյղամպէրլէրտէն տօլայը՚՚ գալպիմ տէրունիմտէ
գըրըլըյօր.
ᵇՊիւթիւն քէմիքլէրիմ թիթրէյօր.
ՐԱՊՊ սէպէպինտէն վէ անըն մուգատտէս քէլամը
սէպէպինտէն
Սէրխօշ ատէմ կիպի,
Վէ շէրապլէ մէսթ օլմուշ քիմսէ կիպի օլտըմ։
10 Զիրա ᵇտիյար զինաքեարլարլէ տօլմուշ տըր,
(Զինքի ᵇլա՚նէթ սէպէպինտէն տիյար մաթէմ էտէր.
ᵇՊէրրիյէնին մէր՚ալարը գուրուտու.)
Վէ անլէրին թարիգի ֆասիտ,
Վէ գուվվէթլէրի էյրի տիր։
11 Զիրա ᶜհէմ փէյղամպէր հէմ տէ քեահին ֆասիտ օլտու.
ᵇԱնլէրին քէօթիւլիւյինիւ պէյթիմտէ պիլէ պուլտըմ՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 ᵇՊու էճլտէն անլէրին եօլլարը,
Քէնտիլէրինէ գարանլըգտա գայփագ եէրլէր կիպի
օլաճագ.
Անլէր սիւրիւլիւպ օրատա տիւշէճէքլէր,
Զիրա պէն եօգլանըլմալարը սէնէսինտէ
ᵇԱնլէր իւզէրինէ պէյա կէթիրէճէյիմ՝՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։
13 Վէ Սամարիա փէյղամպէրլէրինտէ ֆէսատ կէօր-
տիմ,
ᶜԲահաղընն էէէ փէյղամպէրլիք էտէրէք,
ᵈԳավմըմ Իսրայէլի իզլալ էտէրլէր։
14 Վէ Երուսաղէմ փէյղամպէրլէրինտէ տէհշէթլի պիր
շէյ կէօրտիմ.
ᵉԱնլէր զինա էտէրլէր, վէ ᵉեալանտա կէզէրլէր,
Վէ ᵉֆըսգ իշլէյէնլէրին էլլէրինի գուվվէթլէնտիրիրլէր.
Շէօյլէ քի հիչ պիրի ֆըսգընտան տէօնմէզ.
Անլէրին ճիւմլէսի պանա ᵉՍոդոմ կիպի
Վէ սէքէնէսի Գոմոր կիպի օլտըլար։
15 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ փէյղամպէրլէր հագ-
գընտա պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն անլէրէ ᵉփէյլին օթու եէտիրէճէյիմ,
Վէ անլէրէ էօտ կիպի սու իչիրէճէյիմ.
Զիրա Երուսաղէմ փէյղամպէրլէրինտէն ֆէսատ չըգըպ
Պիւթիւն տիյարա ᵇէէյըէը։
16 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.

* ե-ե+՝ Փէյղամպէր-
լէր հագգընտա
ᵃ Պաղ Ամբ. 3. 16։
ᵇ Պ. 5. 7,8։ 9. 2։
ᶜ Ովս. 4. 2,3։
ᵈ Պ 9.10։ 12. 4։ |3.4։
ᵉ Պ. 6.13։ 8.10։ Սոփ.
ᶠ Պ. 3. 15։ Եզեկ. 34. 23, վէ դայրի։
ᵍ Ես. 4. 2։ 11. 1։ 40. 10,11։ Պ. 33.14-16։ Դան. 9. 24։ Զաք. 3. 8։ 6.12։ Յովհ. 1.45։
ʰ Մէզ. 72.2։ Ես. 9.7 32 1,18։
ⁱ Թէս. 33. 28։ Զաք. 14. 11։
ʲ Պ. 32. 37։
ᵏ Պ.33.16։ 1Կորն.1.30։
ˡ Պ. 16. 14,15։
ᵐ Ես. 43. 5,6։ Այ. 3։
ⁿ Պ. 7.30։ 11.15։ 32. 34։ Եզեկ. 8. 11։ 23. 39։
ᵒ Մէզ. 35. 6։ Էմս. 4. 19։ Պ. 13. 16։
ᵖ Պ. 11. 23։
ᵠ Պ. 2. 8։
ʳ Ես. 9. 16։
ˢ Պ. 29. 23։
ᵗ Այ. 26։
ᵘ Եզեկ. 13. 22։
ᵛ Թէս. 32. 32։ Ես. 1. 9,10։
ʷ Պ. 8. 14։ 9. 15։

Digitized by Google

Սիզէ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրին սէօզ-
լէրինի տինկլէմէյինիզ.
Անլէր սիզի պաթըլըղա կէօթիւրիւրլէր.
17 ՐԱՊՊԸՆ աղզընտան տէյիլ,
Անճագ Ւքէնտի գալպլէրինին ...ը վահեի իլէ սէօյ-
լէրլէր:
Անլէր պէնի թահգիր էտէնլէրէ խիթապէն՝
ՐԱՊՊ, -սիզէ սէյամէթ օլաճագ՝ տէտի, տէրլէր.
Վէ քէնտի գալպլէրինին 'ինատըյլէ եիւրիյէնլէրին
ճիամլէսինէ՝
-Իւզէրինիզէ պէլա կէլմէյէճէք տիր՝ տէրլէր:
18 Ւ-Զիրա ՐԱՊՊ իլէ քիմ միւշավէրէտէ պուլունտու,
Քէ՞ կէօրտիւ վէ անըն սէօզիւնիւ իշիթտի.
Քիմ անըն քէլամընա գուլագ վէրիպ տինկլէտի:
19 Իշթէ -ՐԱՊՊԸՆ գասըրղասը խըշմէէ չըգտը.
Շիտտէթլի գասըրղա տըր.
Շէրիրլէրին պաշընա իսապէթ էտճէք տիր:
20 -ՐԱՊՊԸՆ ղազապը, քէնտի գալպինին միւրատընը
իճրա վէ սապիթ էթմէյինճէ
Տէօնմէյէճէք տիր.
-Սօկ կիւնլէրտէ պունու թէմամընյլէ ակլայաճագ-
սընըզ:
21 -Պու փէյղամպէրլէրի պէն կէօնտէրմէտիմ, լաքին
քէնտիլէրի գօշարլար.
Պէն անլէրէ սէօյլէմէտիմ, լաքին քէնտիլէրի փէյ-
ղամպէրլիք էտէրլէր:
22 Վէ Ւէկէր անլէր մէշվէրէթիմտէ պուլունմըշ օլսալար
իտի,
Օլ վագըթ քէլամընմը գավմըմա իշիթտիրիրլէր իտի,
Վէ անլէրի Ւքէօթիու եօլլարընտան
Վէ քէօթիու -ամէլլէրինտէն տէօնտէրիրլէր իտի:
23 Պէն եագընտան Ալլահ օլուպ տա,
Ուզագտան Ալլահ տէյիլ մի իմ՝ տէյիու ՐԱՊՊ պու-
յուրըր.
24 Եախօտ պիր քիմսէ -կիզլի եէրլէրտէ կիզլէնէպիլիր
մի քի,
Պէն անը կէօրմէյէյիմ՝ տէյիու ՐԱՊՊ պույուրըր.
Ւսէմավաթ իլէ զէմինի մէմլու գրլան պէն տէյիլ մի
իմ՝ տէյիու ՐԱՊՊ պույուրըր:
25 Րիւյա կէօրտիւմ, րիւյա կէօրտիւմ՝ տէյէրէք,
Իսմիմլէ եալան փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպեր-
լէրին տէտիքլէրինի իշիթտիմ:
26 Նէ՞ վագթա գատար պու շէյ եալան փէյղամպէրլիք
էտէն փէյղամպէրլէրին գալպինտէ օլաճագ
տըր.
Անլէր գալպլէրինին հիլէլէրիյլէ փէյղամպէրլիք է-
տէրլէր:
27 Անլէր պիրիպիրլէրինէ հիքեայէ էթտիքլէրի րիւյա-
լարըյլէ,
Իսմիմի գավմըմա ունուիթտըրմաղա գաստ էտէրլէր.
-Նիթէքիմ էճտատլարը իսմիմի Բահաղ սէպէպիյլէ
ունուիթտըլար:
28 Րիւյասը օլան փէյղամպէր րիւյայը հիքեայէ էթսին,
Սէօզիւմէ մալիք օլան՝ սէօզիւմիու հագիգաթլէ սէօյ-
լէսին.
Պուղտայ եանընտա սաման նէ՞ տիր՝ տէյիու ՐԱՊՊ
պույուրըր:
29 Քէլամըմ աթէշ կիպի
Վէ գայայը փարչլէյէն քիւլիւնք կիպի տէյիլ մի՝ տէ-
յիու ՐԱՊՊ պույուրըր:
30 Պու էճլտէն իշթէ -պէն
Քէլամըմը պիրիպիրինտէն սըրգաթ էտէն փէյղամ-
պէրլէր 'ալէյհինտէ իմ՝ տէյիու ՐԱՊՊ պու-
յուրըր:
31 Իշթէ պէն՝ Օ պույուրտու՝ տէյէրէք,
Տիլլէրինի գըմըլտատան փէյղամպէրլէր 'ալէյհինտէ
իմ՝ տէյիու ՐԱՊՊ պույուրըր:
32 Իշթէ պէն եալան րիւյալարլէ փէյղամպէրլիք էտիպ,
Անլէրի հիքեայէ էտէրէք, եալանլարը -վէ թէֆա-
խուրլէրիյլէ
Գավմըմը իզլալ էտէն փէյղամպէրլէր 'ալէյհինտէ իմ՝
տէյիու ՐԱՊՊ պույուրըր.
Պէն անլէրի իրսալ էթմէտիմ վէ անլէրէ էմր էթմէտիմ,
Վէ անլէր պու գավմա ասլա ֆա'իտէ էթմէզլէր՝ տէ-
յիու ՐԱՊՊ պույուրըր:
33 Իմտի պու գավմ,
Եա պիր փէյղամպէր եախօտ պիր քեահին,
ՐԱՊՊԸՆ *վահեի նէ՞ տիր՝ տէյիու սանա սիւ'ալ էտէրսէ,
Օլ վագըթ անլէրէ՝ Նաֆսըլ վահի.
-Պէն սիզի մուճլագա րէտտ էտէճէյիմ՝ տէյիու ՐԱՊՊ
պույուրըր՝ տէյէճէքսին:
34 Վէ ՐԱՊՊԸՆ *վահեի տէյէն փէյղամպէր եա քեահին
եա գավմըն խուսուսընտա իսէ,
Օլ ատէմէ վէ անըն խանէսինէ ճէզա վէրէճէյիմ:
35 Հէր քէս գօնշըսընա,
Վէ հէր քէս գարնտաշընա պէօյլէ տէյէսինիզ.
ՐԱՊՊ նէ՞ ճէվապ վէրտի,
Վէ ՐԱՊՊ նէ՞ սէօյլէտի:
36 Վէ պիր տահա ՐԱՊՊԸՆ վահեինի զիքր էթմէյէսինիզ.
Ջիրա հէր ատէմին քէլամը քէնտիսինին *վահեի օլա-
ճագ տըր.
Լաքին սիզ Ալլահ իլ հայյըն,
ՐԱՊՊ իլ ճիւնուտ օլան Ալլահըմըզըն քէլամընը
թահրիճ էթտինիզ:

Ը Պ. 14. 14։ Ա՛յ. 21։
ա Պ.6.14։ 8.11։ Եզեկ. 13. 10։ Զաք. 10. 2։
բ Մի՛ք. 3. 11։
գ Յոթ. 15. 8։ 1Կոր. 2. 16։
դ Պ. 25. 32։ 30. 23։
ե Պ. 30. 24։
զ Թէք. 49. 1։
է Պ.14.14։ 27.15։29.9։
ը Ա՛յ. 18։
թ Պ. 25. 5։
ժ Մէզ. 139. 7, վէ դայ-
րի՛։ Ամովս. 9. 2,3։
ի 3Մի՛ւել. 8. 27։ Մէզ. 139. 7։
լ Հաբ 3 7։ 8. 33,34։
խ Թէս. 18. 20։ Պ. 14. 14,15։
ծ Սոփ. 3. 4։
կ 'Իզէ. եիւքիւ
հ Ա՛յ. 39։

Digitized by Google

37 փէյղամպէրէ պէօյլէ տէյէսին.
ՐԱՊՊ սանա նէ՞ ճէվապ վէրտի,
Վէ ՐԱՊՊ նէ՞ սէօյլէտի.
38 Լաքին ՐԱՊՊԸՆ *վահեի տէտիյինիզտէն,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Մատամ՛ քի պէն սիզէ Խ֊ոդէ կէօնտէրիպ՝
ՐԱՊՊԸՆ *վահեի տէմէյինիզ՝ տէտիմ իսէ տէ,
Սիզ պու սէօզիւ, եա՛նի ՐԱՊՊԸՆ *վահեի ֆէլէֆէտէ
տէրսինիզ։
39 Պու էճլետէն իշլեթ պէն ֏սիզի քիւլլիյէն ունուտաճաղըմ,
Վէ սիզի, հէմ՛ սիզէ վէ էճատտընըզա վէրտիյիմ՛ շէհրի
֏հուզուրըմտան թարտ էտէճէյիմ.
40 Վէ իւզէրինիզէ ունուտուլմայաճագ ֏էպէտի հագարէթ
Վէ էպէտի րէզալէթ կէթիրէճէյիմ։

ՊԱՊ 24

Ա՛լա վէ ֆէնա ինճիրլէր Թէշպիհիյլէ 4 վէյղամպէրին էսարէՓտէ օլանլարըն ՛ավտէՓինի, 8 վ. Սեդեկիա իլէ սա՛իրլէրին հէլաքընը խապէր վէրմէսի։

Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր Յուդա մէլիյի ֏Յեքոնիա իսն ի Յովակիմի վէ Յուդա րէ՛իսլէրինի վէ տիւկէլլէր իլէ չիլինկիրլէրի Երուսաղէմտէն էսիր ա-լըպ Բաբելոնա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա ֏ՐԱՊՊ պա-նա քէշֆ էթտի, վէ իշլեթ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի էօնիւնտէ
2 գօնուլմըշ իքի սէփէթ ինճիր վար իտի։ Սէփէթլէրին պիրինտէ փէք ա՛լա, հէմ՛ տէ թուրֆանտա ինճիրլէր կիպի ինճիր վար իտի, վէ տիկէր սէփէթտէ փէք ֆէնա ինճիր վար իտի, շէօյլէ քի ֆէնալըղընտան եէնիլմէսի
3 միւմքին տէյիլ իտի։ Վէ ՐԱՊՊ պանա՝ էյ Երեմիա, նէ՞ կէօրիյօրսըն՝ տէտի. պէն տախի՝ ինճիրլէր. էյի ինճիրլէր փէք էյի տիր, վէ ֆէնալար փէք ֆէնա տըր. շէօյլէ քի ֆէնալըղընտան եէնիլմէսի միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտիմ։
4 Ո զէման ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի
5 քի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պու մահալտէն Քաղդէալըլարընա խայր իչիւն կէօնտէրտիյիմ՛ Յուդա էսիրլէրինի պու էյի ինճիրլէր
6 կիպի ՛ատտ էտէճէյիմ։ Վէ անլէրէ խայր իչիւն նա-զար գըլաճաղըմ, վէ ֏անլէրի պու տիյարա կէրի կէ-թիրէճէյիմ, վէ ֏անլէրի պինա էտէճէյիմ՛ վէ երգմա-յաճաղըմ, վէ անլէրի տիքէճէյիմ՛ վէ սէօքմէյէճէյիմ։
7 Վէ անլէրէ Ե֊ոլ պիր գալպ վէրէճէյիմ՛ քի ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէլէր. վէ անլէր ֏գավմըմ օլաճագ-լար, պէն տախի անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ. զիրա
8 ֏պանա պիւթիւն գալպլէրիյլէ րիւճու՛ էտէճէքլէր։ Վէ

* Հգր. Հիւթիւ
ե Ովս. 4. 6։
զ Այ. 33։
է Պ. 20. 11։
——
ը 4 Միւլ. 24. 12, վէ դայրի։ 2Թէվ. 36. 10։
թ Պաղ Պ. 22. 24, վէ դայրի։ 29. 1։
ժ Ամովս. 7. 1,4։ 8. 1։
ի Պ. 12. 15։ 29. 10։
լ Պ. 32. 41։ 33. 7։ 42. 10։
խ Թէս. 30. 6։ Պ. 32. 39։ Եզեկ. 11. 19։ 36. 26,27։
ծ Պ. 30. 22։ 31. 33։ 32. 38։
կ Պ. 29. 13։
հ Պ. 29. 17։
ձ Պ. 43 վէ 44։
ղ Թէս. 28. 25,37։ 3 Միւլ. 9. 7։ 2Թէվ. 7. 20։ Պ. 15. 4։ 29. 18։ 34. 17։
ճ Մէղ. 44. 13,14։
մ Պ. 29. 18,22։
յ Պ. 36. 1։
ն Պ. 1. 2։
շ Հգր. էրքէն գալգա-րաղ
ո Պ. 7. 13։ 11. 7,8,10։ 13. 10,11։ 16. 12։ 17. 23։ 18. 12։ 19. 15։ 22. 21։
պ Պ. 7. 13,25։ 26. 5։ 29. 19։
ջ 4 Միւլ. 17. 13։ Պ. 18. 11։ 35. 15։ Ծոփ. 3. 8։
ռ Թէս. 32. 21։ Պ. ~. 19։ 32. 30։

Digitized by Google

ՙշիմալ գապրլէլէրինին ճիւմլէսինի, վէ ᵇգուլըմ Բաբե-
լոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորը ճէլպ էտէճէյիմ, (ՐԱՊՊ
պույուրըր,) վէ անլէրի պու տիյար իւզէրինէ վէ անըն
սէքէնէսի իւզէրինէ, վէ էթրաֆտա պուլունան պու
միլլէթլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ, վէ
անլէրի հէլաք էտէճէյիմ, վէ ᵇանլէրի պ՚ու՚ն հայրէթ
էտիպ իւզէրլէրինէ ըսլըգ չալտըրաճաղըմ, վէ էպէտի
10 խարապիյէթէ տիւշար էտէճէյիմ: Վէ անլէրտէն ᵇշատ-
լըգ սէտասընը վէ մէսէրրէթ սէտասընը, կիւվէյի սէ-
սինի վէ կէլին սէսինի, ᵇտէյիրմէն սէսինի վէ գանտիլ
11 զիյասընը մահվ էտէճէյիմ: Վէ պիւթիւն պու տիյար
խարապ վէ վիրան օլաճագ, վէ պու միլլէթլէր Բաբե-
լոն մէլիյինէ եէթմիշ սէնէ գուլլըգ էտէճէքլէր տիր:
12 Վէ ᵇեէթմիշ սէնէ թէմամ օլտըգտա՝ քէօթիւլիւք-
լէրի իչիւն Բաբելոն մէլիյինէ վէ օլ միլլէթէ, հէմ տա-
խի Քաղդէալըլարըն տիյարընա ճէզա վէրէճէյիմ,
(ՐԱՊՊ պույուրըր,) ᵇվէ անը էպէտի խարապիյէթէ
13 տէօնտէրէճէյիմ. Վէ օլ տիյար իւզէրինէ՝ անըն հագ-
գընտա սէօյլէտիյիմ սէօզլէրին քեաֆֆէսինի, եա՚նի
Երեմիանըն ճիւմլէ միլլէթլէր հագգընտա էթտիյի փէյ-
ղամպէրլիյի շ՚ու՚ պու քիթապտա մուհարրէր օլանըն
14 քեաֆֆէսինի կէթիրէճէյիմ: ᵇՁիրա անլէրի տախի
չօգ միլլէթլէր ᵇվէ պէօյիւք մէլիքլէր ᵇքէնտիլէրինէ
գուլ էտէճէքլէր, ᵇվէ անլէրէ քէնտի ՚ամէլլէրինէ կէօրէ
վէ էլլէրինին իշլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտէճէյիմ:
15 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ
պույուրտու. Պէնիմ էլիմտէն պու ՚ղազապ շէրապը
քեասէսինի ալ, վէ անը՝ սէնի կէօնտէրէճէյիմ միլլէթ-
16 լէրին ճիւմլէսինէ իչիր: Վէ ᵇիչիպ սէրսէմ օլաճագլար,
վէ արալարընա կէօնտէրէճէյիմ գըլըճտան ՚ագըլա-
17 րընը զայ՚ էտէճէքլէր տիր: Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն
քեասէյի ալտըմ, վէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի կէօնտէրտիյի
18 միլլէթլէրին ճիւմլէսինէ իչիրտիմ. Երուսաղէմէ վէ
Յուդա շէհրլէրինէ վէ մէլիքլէրինէ վէ րէ՚իսլէրինէ, (քի
անլէրի, պու կիւն օլտըղը կիպի, ᵇխարապ վէ վիրան
19 վէ պա՚իս ի րէզալէթ վէ ᵇլա՚նէթի էտէ,) ᵇՄըսըր մէ-
լիյի Փարաւոնա վէ անըն պէնտէլէրինէ վէ րէ՚իսլէ-
20 րինէ վէ պիւթիւն գավմընա, Վէ պիւթիւն ᵇմուխթէ-
լիթ խալգա, վէ ᵇՀուս տիյարընըն մէլիքլէրինին ճիւմ-
լէսինէ, ᵇվէ Ֆիլիսթիլէր տիյարընըն մէլիքլէրինին
ճիւմլէսինէ, եա՚նի Ասկաղոն վէ Գազա վէ Ակկարոն
21 վէ ᵇԱզովտոսըն պագիյէսինէ, ᵇԵդովմ վէ ᵇՄովաբ
22 վէ ᵇպէնի Ամմոնա, Վէ ᵇՏիւրոս մէլիքլէրինին ճիւմ-

ᵇ Պ. 1. 15։
ᶜ Պ. 27. 6։ 43. 10։ Պագ Եա. 44. 28։ 45. 1։ Պ. 40. 2։
ᵈ Պ. 18. 16։
ᵉ Եա. 24. 7։ Պ. 7. 34։ 16. 9։ Եզեկ. 26. 13։ Ովս. 2. 11։ Վահ. 18. 23։
ᶠ Վա՚. 12. 4։
ᵍ 2Թէվ. 36. 21, 22։ Եզր. 1. 1։ Պ. 29. 10։ Դան. 9. 2։
ʰ Եա. 13. 19։ 14. 23։ 21. 1, վէ ղայրի։ 47. 1։ Պ. 50. 3, 13, 23, 39, 40, 45։ 51. 25, 26։
ⁱ Պ. 50. 9։ 51. 27, 28։
ʲ Պ. 50. 41։ 51. 27։
ᵏ Պ. 27. 7։
ˡ Պ. 50. 29։ 51. 6, 24։
ᵐ Յոբ. 21. 20։ Մէզ. 75. 8։ Ես. 51. 17։ Վահ. 14. 10։
ⁿ Պ. 51. 7։ Եզեկ. 23. 34։ Նաա. 3. 11։
ᵒ Պ. 51. 41։
ᵖ Ամբ. 2. 16։
ᵠ Ես. 51. 21։ 63. 6։
ʳ Դան. 9. 18, 19։
ˢ Լամ. 11. 31։ Պ. 49. 12։ Եզեկ. 9. 6։ Աբդ. 16։ Ղուկ. 23. 31։ 1Պետ. 4. 17։
ᵗ Եզեկ. 38. 21։
ᵘ Պ. 50. 9։
ᵛ Պ. 51. 41։
ʷ Ամբ. 2. 16։
ˣ Ես. 51. 21։ 63. 6։
ʸ Դան. 9. 18, 19։
ᶻ Լամ. 11. 31։ Պ. 49. 12։ Եզեկ. 9. 6։ Աբդ. 16։ Ղուկ. 23. 31։ 1Պետ. 4. 17։
ᵃᵃ Եզեկ. 38. 21։
ᵇᵇ Ես. 42. 13։ Յովէլ. 3. 16։ Ամովս. 1. 2։
ᶜᶜ Մէզ. 11. 4։ Պ. 17. 12։
ᵈᵈ 3 Մխ. 9. 3։ Մէզ. 132. 14։
ᵉᵉ Ես. 16. 9։ Պ. 48. 33։
ᶠᶠ Ովս. 4. 1։ Միք. 6. 2։
ᵍᵍ Ես. 66. 16։ Յովէլ. 3. 2։
ʰʰ Պ. 23. 19։ 30. 23։
ⁱⁱ Ես. 66. 16։

լէսինէ վէ Սիդոն մէլիքլէրինին ճիւմլէսինէ վէ ᵇտէ-
նիզին էօթէ թարաֆընտա օլան ատալարըն մէլիք-
23 լէրինէ, ᵇԴեդան վէ Թեմա վէ Բուզ վէ սագալ պաշ-
24 լարը քէսիլմիշ օլանլարըն ճիւմլէսինէ, Վէ ᵇ՚Արա-
պիսթան մէլիքլէրինին վէ ᵇպէրրիյէտէ սաքին օլան
25 մուխթէլիթ խալգըն մէլիքլէրինին ճիւմլէսինէ, Վէ
Զամբրի մէլիքլէրինին ճիւմլէսինէ վէ ᵇԵղամ մէլիք-
լէրինին ճիւմլէսինէ վէ Մատի մէլիքլէրինին ճիւմլէ-
26 սինէ, Վէ պիրիպիրինէ եագըն եա ուզագ օլան ᵇշի-
մալ մէլիքլէրինին ճիւմլէսինէ վէ եէր եիւզիւնտէ օլան
մէմալիք ի զէմինին ճիւմլէսինէ ᵇէ՚ւ՚ն՚ց՚. ᵇվէ անլէրտէն
27 սօնրա Սիսակ մէլիյի իչէճէք տիր: Վէ անլէրէ սէօյլէ
քի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պու-
յուրըր. ᵇԻչինիզ վէ ᵇսէրխօշ օլունըզ վէ իսթիֆրաղ
էտինիզ, վէ արանըզա կէօնտէրէճէյիմ գըլըճտան տիւ-
28 շիւնիւզ վէ գալգմայընըզ: Վէ էկէր իչմէք իչինն քեա-
սէյի սէնին էլինտէն ալմագտան իմթինա՚ էտէրլէր
իսէ, օլ վագըթ անլէրէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտ՝ Մութլագա իչէճէքսինիզ՝ տէյիւ պույուրըր:
29 Զիրա իշթէ պէն ᵇիսմիմէ եատ օլունան շէհրէ ᵇպէլա
կէթիրմէյէ պաշլատըմ, վէ սիզ ճէզասըզ մը գալա-
ճագսընըզ. ճէզասըզ գալմայաճագսընըզ, զիրա ᵇպէն
զէմինին սէքէնէսինին քեաֆֆէսի իւզէրինէ պիր գը-
լըճ կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պու-
յուրըր:
30 Իմտի սէն պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի անլէրէ
փէյղամպէրանէ խապէր վէրիպ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ ᵇեօգարըտան նիտա էտէճէք,
Վէ ᵇմուգատտէս մէքեանընտան սէտա վէրէճէք,
ᵇՄէսքէնի իւզէրինէ ᵇշիտտէթլէ նիտա էտէճէք.
Ի՚ւ՚ր՚ պասանլարըն կիւլպանքը կիպի,
Եէրին պիւթիւն սէքէնէսինէ ճէվապ վէրէճէք տիր:
31 Սէտա՚ը զէմինին միւնթէհալարընա գատար եէթի-
շէճէք տիր,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ ᵇմիլլէթլէր իլէ տա՚վասը վար.
ᵇՃիմլէ պէշէրի մուհաքէմէյէ չէքէր,
Շէրիրլէրի գըլըճա թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր:
32 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէլա չըգըպ միլլէթտէն միլլէթէ ᵇէ՚ւ՚ն՚ց՚,
Վէ զէմինին միւնթէհասընտան ᵇպէօյիւք գասըրղա
զուհուր էտէճէք տիր:
33 ᵇՎէ օլ կիւն ՐԱՊՊ թարաֆընտան գաթլ օլունանլար

Digitized by Google

Զէմինին պիր ուճընտան զէմինին տիկէր ուճընա գատար պուլունաճագ տըր.
ԷԱնլէր իչին մաթէմ թուրթուլմայաճագ.
ԺԱնլէր թօփլանըլըպ տէֆն օլունմայաճագլար,
Եէր եիւզիւնտէ կիւպրէ կիպի օլաճագլար տըր:
34 Էյ չօպանլար, ՙֆէրեատ ու ֆիղան էտինիզ,
Էյ սիւրիւնիւն միւնթէխապլարը, ՚է֊Լ ՚էՙՙ֊ե եուվարլանընըզ.
Զիրա պօղազլանաճաղընըզ վէ փէրիշան օլաճաղընըզ կիւնլէր կէլմիշ տիր,
Վէ պիր գըյմէթլի գապ կիպի տիւշէճէքսինիզ:
35 Վէ չօպանլարա ֆիրար էտէճէք եօլ,
Վէ սիւրիւնիւն միւնթէխապլարընա նէճաթ վասըթասը գալմայաճագ տըր:
36 Չօպանլարընն ֆէրեատընընն սէտասը,
Վէ սիւրիւնիւն միւնթէխապլարընընն ֆիղանը վար տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ անլէրին մէր'ալարընը խարապ էթտի.
37 Վէ ՐԱՊՊԸՆ շիտտէթլի ղազապընտան
Սէլամէթ մէսքէնլէրի խարապ օլտու:
38 ԿէՆճ արսլան կիպի ՚հինինի թէրք էթտի,
Զիրա զալիմին խըշմընտան,
Վէ անընն շիտտէթլի ղազապընտան,
Անլէրին տիյարը վիրան օլտու:

ՊԱՊ 26

Փէյղամպէրին գավմը Քէվպէյէ տա'վէթ էՅմէսի. 8 պու սէպէպտէՆ ՔուՅրուլուպ, 10 գաթլի Քալէպ օլունմասը. 12 Քէպրիյէ ի գիմմէթ էՅմէսի. 16 Մ'իքիա իլէ Ուրիա Քէմիլ կէՅիրլիէրէք, 24 Աքիկամընն եարտըմըյլէ գուրթուլմասը:

Յուդա մէլիյի Յովակիմ իպՆ ի Յովսիանընն սալթանաթը իպթիտասընտա ՐԱՊՊ թարաֆընտան
2 պու քէյամ կէյտի. ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ֊Պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հավլուսընտա տուր, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ սէճաէ էթմէյէ կէյէՆ ճիւմլէ Յուդա շէհիրլէրինն ԵՀալԼՈՆ՝ անլէրէ սէօյլէմէյի սանա էմր էթտիյիմ ՚քէյամըն ճիւմլէսինի սէօյլէ. ՚պիր սէօզ նօգ-
3 սան պրագմա. ՚Պէյքի տիկլէրլէր տէ, հէր պիրի քէօթիւ եօլընտան րիճուՀ էտէր, վէ քէօթիւ իշլէրի սէպէպինտէՆ իւզէրլէրինէ կէթիրմէյի միւրատ էթ-
4 տիյիմ պէյատան տօլայը ՚մէրհամէթէ կէյէյիմ: Վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Եկէր էօնիւնիւզէ գօտրըրմ շէրի'աթըմտա եիւրիւմէք խու-
5 սուսընտա ֊պէնի տիկլէմէզ իսէնիզ, վէ կէօնտէրտիյիմ փէյղամպէր գուլլարըմըՆ սէօզլէրինի տիկլէմէզ իսէնիզ, (անլէրի քի ՚*վագթըյլէ կէօնտէրիր իտիմ,
6 վէ սիզ տիկլէմէզ իտինիզ,) Օլ վագըթ պու պէյթի ՚Սելով կիպի եափաճաղըմ, վէ պու շէհրի զէմինին հէփ միլլէթլէրի 'ինտինտէ ՚մէյ'ուն էտէճէյիմ:
7 Վէ քեահինլէր վէ փէյղամպէրլէր վէ պիւթիւն գավմ ԵրեմիանըՆ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պու սէօզլէրի սէօյ-
8 լէտիյինի իշիթտիլէր: Վէ Երեմիա պիւթիւն գավմա սէօյլէմէք իչիւն ՐԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէյիպ պիթիրինճէ, քեահինլէր վէ փէյղամպէրլէր վէ պիւթիւն գավմ անը թուրթուպ, Մութ-
9 լագա էօլէճէքսին. Նիչիւն՝ Պու պէյթ Սելով կիպի օլաճագ, վէ պու շէհր վիրան օլուպ անտէ քիմսէ սաքինն օլմայաճագ՝ տէյէրէք ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ փէյղամպէրլիք էթտինն՝ տէտիլէր. վէ պիւթիւն գավմ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ Երեմիա 'ալէյհինտէ թէճէմմիւ' էթտի:
10 Վէ Յուդա րէ'իսլէրի պու սէօզլէրի իշիթտինճէ մէլիք սէրայընտան պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չրգտըլար, վէ ֊պէՐ է֊ր ՐԱՊՊԸՆ եէնի գափուսընըն մէտխէլինտէ օթուր-
11 տըլար: Վէ քեահինլէր իլէ փէյղամպէրլէր րէ'իսլէրէ վէ պիւթիւն գավմա խիթապէն՝ Պու ատէմ ՚պու շէհր 'ալէյհինտէ գուլագլարընընզլէ իշիթտիյինիզ վէճհլէ փէյղամպէրլիք էթտիյի իչիւն էօլիւմէ միւսթահագգ տըր՝ տէտիլէր:
12 Վէ Երեմիա րէ'իսլէրինն ճիւմլէսինէ վէ պիւթիւն գավմա խիթապէն՝ Իշիթտիյինիզ սէօզլէրինն ճիւմլէսինի պու պէյթ վէ պու շէհր 'ալէյհինէ փէյղամպէ-
13 րանէ սէօյլէմէք իչիւն պէնի ՐԱՊՊ կէօնտէրտի: Վէ շիմտի ՚եօլլարընըզը վէ 'ամէլլէրինիզի իսլահ էտինիզ, վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տիկլէյինիզ, վէ ՚ՐԱՊՊ 'ալէյհինիզէ սէօյլէտիյի պէլատան
14 տօլայը մէրհամէթէ կէյէճէք տիր: Լաքին իշիթ պէն Էէլինիզտէ իմ. սիզէ խօշ վէ տօղրու կէօրինէնի պա-
15 նա եափընըզ. Ֆագաթ սահհէն պիլինիզ քի, էկէր պէնի էօլտիւրիւր իսէնիզ, իւզէրինիզէ վէ պու շէհր իւզէրինէ վէ անըն սէքքէնէսի իւզէրինէ մութլագա սուչսուզ գան ֊եէ֊ֆէ֊ ՏէՐ֊ՐՆ֊Ե֊ կէթիրէճէքսինիզ. զիրա պու քէլամըն ճիւմլէսինի †սիզէ սէօյլէմէք իչիւն պէնի սիզէ ֆիլհագիգէ ՐԱՊՊ կէօնտէրտի՝ տէտի:
16 Օ զէման րէ'իսլէր վէ պիւթիւն գավմ քեահինլէրէ վէ փէյղամպէրլէրէ՝ Պու ատէմ էօլիւմէ միւսթահագգ տէյիլ տիր, զիրա պիզէ Ալլահմըզ ՐԱՊՊԸՆ իս-
17 միյլէ սէօյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր: ԺՎէ տիյարըն իխթիյարլարընտան պա'զըլարը գալգտըլար, վէ գավմըն
18 պիւթիւն ճէմա'աթընա խիթապէն, Յուդա մէլիյի Եզեկիանըն կիւնլէրինտէ ՝Մօրեսեթլի Միքիա փէյղամպէրլիք էյլէտի. վէ պիւթիւն Յուդա գավմընա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. ՝Սիօն

Ե Պ. 16. 4,6։
Զ Մէզ. 79. 3։ Պ. 8. 2։ Վահ. 11. 9։
Է Պ. 4. 8։ 6. 26։
Ը Մէզ. 76. 2։ —
Թ Պ. 19. 14։
Ժ Եզեկ. 3. 10։ Մատթ. 28. 20։
Ի Ա'մաւ. 20. 27։
Լ Պ. 36. 3։
Խ Պ.18.8։ Յոլվ. 3.8,9։
Ծ Ղեւ. 26. 14, վէ այլ. Թէս. 28. 15։
Կ Պ. 7. 13, 25։ 11. 7։ 25. 3,4։
* 'Իպր. էրքէն գալգադրագ
Հ 1Մ'իւլ.4.10,11։ Մէզ. 78. 60։ Պ. 7. 12,14։
Ձ Ես. 65. 15։ Պ. 24.9։
Ղ Պ. 38. 4։
Ճ Պ. 7. 3։
Մ Այ. 3,19։
Յ Պ. 38. 5։
Ն 'Իպր.զուլազլարընըզա
Շ Ա'մաւ.5.34, վէ այլուր։
Ո Մ'իք. 1. 1։
Չ Մ'իք. 3. 12։

Digitized by Google

թարլա ։։ սիւրիւլէճէք, վէ Երուսաղէմ վիրանէ եր-
նդնթըլարը վէ պէյթ ։-ը Բ֊պըլ տաղը օրմանդն
19 եիւքսէք եէրլէրի ։։ օլաճագ տըր՝ տէտի։ Անը Յուդա
մէլիյի Եզեկիա վէ պիւթիւն Յուդա էօլտիւրտիւ մի.
ՅՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարագ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նի-
յազ էթմէտի մի, ֊ՐԱՊՊ տախի անլէր՝ալէյհինէ սէօյ-
լէտիյի պէլատան տօլայը մէրհամէթէ կէլտի. ՝պիզ
իսէ քէնտի իւզէրիմիզէ պէօյիւք պէլա կէթիրիյօրըզ՝
տէտիլէր։
20 Քէզալիք Կարիաթարիմտէն Ուրիա իպն ի Սեմա-
յիա ֊մընպա ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ փէյղամպէրլիք էտէն
պիր ատէմ վար իտի. վէ պու շէհր՝ալէյհինէ վէ պու
տիյար՝ալէյհինէ Երեմիանընն սէօզլէրինինէ ճիւմլէսի
21 կիպի փէյղամպէրլիք էյլէտի։ Վէ մէլիք Յովակիմ վէ
անընն գահրէմանլարընընն ճիւմլէսի վէ րէ՝իսլէրինն
ճիւմլէսի անընն քէլամընը իշիթտիքլէրինտէ, մէլիք
անը էօտիւրմէք իսթէտի, լաքին Ուրիա պ֊ը֊ն֊ իշիթ-
տիյինտէ գօրգտու վէ ֆիրար էտէրէք Մըսրա կիթտի։
22 Վէ մէլիք Յովակիմ Մըսրա ատէմլէր կէօնտէրտի. Եղ-
նաթան իպն ի Աքոբոր իլէ պ֊՝ղը ատէմլէրի Մըսրա
23 ։է֊ն֊ռէ֊։է. Անլէր տախի Ուրիայը Մըսըրտան չըգար-
տըլար վէ անը մէլիք Յովակիմին հուզուրընա կէ-
թիրտիլէր, օ տախի անը գըլըճլէ վուրտու, վէ լաշէ-
24 սինի պայաղը խալգընն գապրլարընա աթտը։ Լաքին
Երեմիանընն էօտիւրիւլմէք իւզրէ գավմընն էլինէ թէս-
լիմ օլունմամասը իչիւն ՝Աքիկամ իպն ի Սափանընն
էլի անընն իլէ իտի։

ՊԱՊ 27

*Պաղլար վէ պօյունտըրըզլար Թէշպիհիյլէ, Երեմիանընն պա՝ղը մէլիք-
լէր իւզէրինէ Նաբուգոդոնոսորընն զալէպէ էտէճէկինի խապէր վէրիլ.մի.
8 անա իթա՝աթ էթմէլէրի վէ եալանընը փէյղամպէրլէրիլ ինանդմամալարը
իչիւն Սեդեկիա իլէ գավմընա նասիհաթ էթմէսի. 19 հէյքէլին էտէ-
վաթընընն Բաբելոնա նազլ օլունճաղը վէ Բապղընն անլէրի եօզլայա-
ճաղը կիւնէ գատար օրատա գալաճաղլարընընը խապէր վէրմէսի։*

Յուդա մէլիյի *Սեդեկիա իպն ի Յոսիանընն սալ-
թանաթը իպթիտասընտա ՐԱՊՊ թարաֆընտան Ե-
2 րեմիայա պու քէլամ կէլտի. ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ
պույուրտու. Քէնտինկ իչիւն պաղլար վէ պօյունտը-
3 րըգլար եափըպ՝ ֊անլէրի պօյունընկա թագ. Վէ ան-
լէրի Երուսաղէմէ Յուդա մէլիյի Սեդեկիանընն եանընա
կէլէն էյչիլէրինն էլիյլէ Եդովմ մէլիյինէ վէ Մովաբ մէ-
լիյինէ վէ պէնի Ամմոն մէլիյինէ վէ Տիւրոս մէլիյինէ
4 վէ Սիդոն մէլիյինէ կէօնտէր. Վէ էֆէնտիլէրինէ պէօյլէ
սէօյլէմէլէրինի էմր էյլէ, եա՝նի Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. էֆէնտիլէրի-
5 նիզէ պէօյլէ տէյէսինիզ. ֊Պէն պէօյիւք գուվվէթիմ
վէ ուզանմըշ գօլըմլէ զէմինի վէ ատէմի վէ եէր եիւ-
զինտէ պուլունան հայվանաթը խալգ էյլէտիմ, վէ
6 ֊անը պանա խօշ կէօրիւնէն քիմսէյէ վէրիրիմ։ ֊Վէ
շիմտի պու տիյարլարընն ճիւմլէսինի ֊գուլըմ Բաբելոն
մէլիյի Նաբուգոդոնոսորընն էլինէ վէրիրիմ, վէ անա
խըրտմէթ էթմէլէրի իչիւն ֊սահրա վուհուշընը տախի
7 վէրիրիմ։ Վէ ֊ճիւմլէ միլլէթլէր ֊անընն տիյարընընն
վագթը, եա՝նի ֊չօգ միլլէթլէր վէ պէօյիւք մէլիքլէր
տախի անը քէնտիլէրինէ գուլ էտէճէքլէրի վագթը
կէլինճէյէ գատար, անա վէ օղլընա վէ օղլընընն օղ-
8 լընա խըրտմէթ էտէճէքլէր։ Վէ անա, եա՝նի Բաբելոն
մէլիյի Նաբուգոդոնոսորա խըրտմէթ էթմէյէն վէ պօ-
յունընը Բաբելոն մէլիյինին պօյունտըրըղը ալթընա
գօմայան միլլէթ եա մէմլէքէթի, անընն էլիյլէ թէլէֆ
էտինճէյէ գատար գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՝ունէ եօգ-
լայաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
9 Վէ Բաբելոն մէլիյինէ խըրտմէթ էթմէյէճէքսինիզ՝
տէյէն փէյղամպէրլէրինիզի, սիհրպազլարընըզը,
րիւ՝յա կէօրիւճիւլէրինիզի, միւնէճճիմլէրինիզի վէ
10 էֆսունճըլարընըզը տինլէմէյինիզ. Զիրա սիզի տի-
յարընըզտան ուզաղա կէօնտէրմէք վէ պէն սիզի
թարտ էթմէմէլէ հէլաք օլմանըզ իչիւն ֊անլէր սիզէ
11 եալան եէրէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր։ Լաքին պօյու-
նընը Բաբելոն մէլիյինին պօյունտըրըղը ալթընա գօ-
յուպ անա խըրտմէթ էտէն միլլէթի քէնտի տիյարընտա
րահաթ պրագաճաղըմ, վէ անը իշլէյէճէք վէ անտէ
սաքին օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 ֊Վէ Յուդա մէլիյի Սեդեկիայա պու քէլամընն քեաֆ-
ֆէսինի սէօյլէյիպ տէտիմ քի՝ Պօյունընըզը Բաբելոն
մէլիյինին պօյունտըրըղը ալթընա գօյուպ՝ անա վէ
անընն գավմընա խըրտմէթ էտինիզ, քի եաշայասընըզ։
13 ֊Նիչիւն սէն վէ գավմըդ ՐԱՊՊԸՆ Բաբելոն մէլիյինէ
խըրտմէթ էթմէյէն գավմ հագգընտա սէօյլէտիյի իւզրէ
14 գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՝ունէ էօլէսինիզ։ Վէ՝ Բա-
բելոն մէլիյինէ խըրտմէթ էթմէյէճէքսինիզ՝ տէյէն
փէյղամպէրլէրինն սէօզլէրինի տինլէմէյինիզ, զիրա
անլէր սիզէ ֊եալան եէրէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր։
15 Զիրա պէն անլէրի իրսալ էթմէտիմ, լաքին անլէր իս-
միմէ եալան եէրէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր, թա քի
պէն սիզի թարտ էտէյիմ, վէ սիզ հէմ տախի սիզէ
փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէր հէլաք օլասը-
նըզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
16 Վէ քեահինլէրէ վէ պիւթիւն պու գավմա խիթա-
պէն տէտիմ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէյթ

ն 2Թէվ. 32.26։
ղ Խուր. 32.14։ 2Միւլ. 24.16։
ճ Ա՛մսլ. 5.39։
յ 4Միւլ. 22.12,14։ Պ. 39.14։ ——
* ՝Իպրանէ ֊֊ռէլէբէնէ֊ ։էն է֊֊էրէնդէ ֆոա-
կիմ պ֊֊լ֊֊նդ֊֊ր, ֆ֊֊
֊֊ր ֊յէր 3 վէ 12յէ պ֊֊ֆէտըճը։
֊ Պ. 28.10,12։ Պագ եղեկ. 4.1, վէ գայ-
րի։ 12.3։ 24.3, վէ գայրի։
֏ Մ՛ղ.115.15։ 146.6։ Ես. 45.12։
֏ Մ՛ղ.115.16։ Դան.4. 17,25,32։
֏ 2Թէվ. 36.20։
֏ Պ. 25.12։ 50.27։ Դան. 5.26։
֏ Պ. 25.14։
֏ Ա՛յ. 14։
֏ Պ. 28.1։ 38.17։
֏ եղեկ. 18.31։
֏ Պ.14.14։ 23.21։ 29.8,9։

Digitized by Google

իւր ՐԱՊՊԸՆ ›էտէվաթը եագըն վագըթտա Բաբելոն-
տան կէրի կէթիրիլէճէք տիր՝ տէյէրէք սիզէ փէյ-
ղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրինիզին սէօզլէրինի
տինլէմէյինիզ, զիրա անլէր սիզէ եալան եէրէ փէյ-
17 ղամպէրլիք էտէրլէր. Անլէրի տինլէմէյինիզ. Բաբե-
լոն մէլիյինէ խըտմէթ էտինիզ, քի եաշայասընըզ.
18 նէֆիւն պու շէհր վիրան օլսուն: Լաքին անլէր փէյ-
ղամպէր իսէ, վէ անլէրտէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը վար իսէ,
շիմտի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտա նիյազ էթսինլէր, քի պէյթ
իւր ՐԱՊՊՏԱ վէ Յուդա մէլիյինին սէրայընտա վէ Ե-
րուսաղէմտէ պագը գալան էտէվաթ Բաբելոնա կէօ-
19 թիրիլմէսին. Զիրա Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր
›Յուդա մէլիյի Յեքոնիա իպն ի Յովակիմի, վէ Յու-
դա իւէ Երուսաղէմին ճիւմլէ էշրաֆընը Երուսաղէմ-
20 տէն Բաբելոնա էսիր կէօթիւրտիւիւ սըրատա, կէօ-
թիւրմէտիյի ›տիրէքլէր վէ հավուզ վէ գա՛իտէլէր վէ
պու շէհրտէ պագը գալան էտէվաթ խուսուսընտա
21 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Հագիգաթէն
պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ վէ Յուդա մէլիյինին սէրայընտա
վէ Երուսաղէմտէ գալան էտէվաթ խուսուսընտա Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
22 Անլէր ›Բաբելոնա կէօթիւրիւլէճէք, վէ ›անլէրի եօգ-
լայաճաղըմ կիւնէ գատար օրատա գալաճագլար,
պա՛տէհու ›անլէրի չըգարըպ պու մահալէ կէրի կէթի-
րէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ՊԱՊ 28

*Հէյքէլին էտէվաթը իւէ Յեքոնիանըն Բաբելոնտան կէրի կէթիրիւէ-
ճէքլէրի խուսուսընտա Անանիանըն սախթէ փէյղամպէրլիյիւ: 5 Երե-
միանըն իշպու փէյղամպէրլիյինին վուգու՛ա կէվէսինի արզուլէվէսիյիւ
պէրապէր սախթէյինի իմա էթմէսի: 10 Երեմիանըն պօյունընտան
պօյունտըրըզը Անանիանըն գըրմասը: 12 Երեմիանըն տախի տէմիր
պօյունտըրըգ թէմսիլիյէ Նաբուգոդոնոսորըն թէսալլումընը, 15 վէ
Անանիանըն վէֆաթընը իսպէր վէրմէսի:*

Վ է հէման ‹օլ սէնէտէ Յուդա մէլիյի Սեդեկիա-
նըն սալթանաթը իպթիտասընտա տէօրտինճի սէ-
նէնին պէշինճի այընտա Գաբաւոնլը Անանիա իպն ի
Ազուր փէյղամպէր պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ քեահինլէր
իւէ պիւթիւն գավմըն հուզուրընտա պանա սէօյլէյիպ
2 տէտի՝ քի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրըր. Բաբելոն մէլիյինին ›պօյունտըրը-
3 ղընը գըրտըմ. Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն
պու մահալտէն ալըպ Բաբելոնա կէօթիւրտիւիւ պէյթ
իւր ՐԱՊՊԸՆ էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի ›իւքի սէնէ
4 զարֆընտա պու մահալէ կէրի կէթիրէճէյիմ. Վէ Յու-
դա մէլիյի Յեքոնիա իպն ի Յովակիմի վէ Բաբելոնա
կիտէն Յուդա էսիրլէրինին ճիւմլէսինի պու մահալէ
կէրի կէթիրէճէյիմ, զիրա Բաբելոն մէլիյինին պօ-
յունտըրըղընը գըրաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
5 Վէ Երեմիա փէյղամպէր Անանիա փէյղամպէրէ
պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ տուրան քեահինլէրին հուզու-
րընտա վէ պիւթիւն գավմըն հուզուրընտա սէօյլէտի:
6 Վէ Երեմիա փէյղամպէր տէտի քի, ›Ամին. ՐԱՊՊ
պէօյլէ էյլէսին. փէյղամպէրանէ սէօյլէտիյին պու
սէօզլէրի ՐԱՊՊ սապիթ էյլէսին, վէ պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԸՆ էտէվաթընը վէ էսիրլէրին ճիւմլէսինի Բաբե-
7 լոնտան պու մահալէ կէրի կէթիրսին. Ֆագաթ շիմ-
տի սէն իշիտիր իքէն վէ պիւթիւն գավմ իշիտիր իքէն
8 պու սէօյլէյէճէյիմ քէլամը տինլէ. Պէնտէն էվվէլ վէ
սէնտէն էվվէլ իպթիտատէն պէրու օլան փէյղամ-
պէրլէր չօգ տիյարլար իւզէրինէ վէ պէօյիւք մէմլէ-
քէթլէր իւզէրինէ մուհարէպէ վէ պէլա վէ թա՛ուն կէ-
9 լէէյինի խապէր վէրտիլէր: ›Պիր փէյղամպէր սէլա-
մէթ օլաճաղընը խապէր վէրտիյի հալտէ, օլ փէյղամ-
պէրին քէլամը եէրինի պուլուր իսէ, անընն հագիգա-
թէն ՐԱՊՊ թարաֆընտան իրսալ օլունմըշ պիր փէյ-
ղամպէր օլտըղը անկլաշըլըր:
10 Ո զէման Անանիա փէյղամպէր Երեմիա փէյղամ-
պէրին պօյունընտան ›պօյունտըրըղը ալըպ՝ անը
11 գըրտը: Վէ Անանիա պիւթիւն գավմընն հուզուրընտա
սէօյլէյիպ՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իքի սէնէ զար-
ֆընտա Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն պօյուն-
տըրըղընը ›ճիւմլէ թա՛իֆքէլէրին պօյունընտան պէօյլէ
գըրաճաղըմ՝ տէտի. վէ Երեմիա փէյղամպէր քէնտի
եօլընա կիթտի:
12 Վէ Անանիա փէյղամպէր Երեմիա փէյղամպէրին
պօյունընտան պօյունտըրըղը ››գըրտըգտան սօկրա
13 Երեմիայա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, կիթ, Անանիայա
խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Սէն աղաճ պօ-
յունտըրըգլարը գըրտրն, լաքին անլէրին եէրինէ տէ-
14 միր պօյունտըրըգլար եափաճագսըն: Զիրա Իսրայէ-
լին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
›Պու միլլէթլէրին ճիւմլէսի Բաբելոն մէլիյի Նաբուգո-
դոնոսորա խըտմէթ էթմէլէրի իչին, անլէրին պօյունը
իւզէրինէ տէմիր պօյունտըրըգ գօտրմ, վէ անա խըտ-
մէթ էտէճէքլէր. ›սահրա վուհուշընը տախի անա վէր-
տիմ՝ տէյէսին, տէտի:
15 Վէ Երեմիա փէյղամպէր Անանիա փէյղամպէրէ
խիթապէն՝ էյ Անանիա, շիմտի տինլէ, ՐԱՊՊ սէնի
իրսալ էթմէմիշ տիր, անճագ սէն պու գավմը ›Եա-
16 լանա ի՛թիմատ էթտիրտին: Պու էճլետէն ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրըր. Իշթէ պէն սէնի եէր եիւզիւնտէն տէֆ՛ է-
տէճէյիմ. սէն պու սէնէ էօլէճէքսին, չիւնքի ՐԱՊՊ

› 2Թէվ. 36. 7,10; Պ. 28. 3; Դան. 1. 2:
‹ 4Մլ. 24.14,15; Պ. 24. 1:
› 4 Մլ. 25. 13, վէ դայրի; Պ. 52.17,20, 21; [36 18:
› 4Մլ.25.13; 2Թէվ. 2Թէվ. 36.21; Պ.29. 10; 32. 5:
‹ Եզր. 1. 7; 7. 19:
— Պ. 27. 1:
› Պ. 27. 12:
‹ Պ. 27. 16:
› 3Մլ. 1. 36:
‹ Թէս. 18. 22:
› Պ. 27. 2:
‹ Պ. 27. 7; [4-7:
› Թէս. 28. 48; Պ. 27.
› Պ. 27. 6:
‹ Պ. 29. 31; Եզեկ. 13. 22:

Digitized by Google

17 հագգընտա ֊ֆէսատ թա'լիմ էյլէտին՝ տէտի։ Վէ Ա-
նանիա փէյղամպէր հէման օլ սէնէտէ եէտինճի այտա
վէֆաթ էյլէտի։

ՊԱՊ 29

Երեմիանըն Բաբելոնտա օլան էսիրլէրէ պիր մէքթուպ կէօնտէրէրէք օրատա եէրլէշմէլէրինի, 8 վէ եալանճը փէյղամպէրլէրէ ինանմամա-լարընը Քավսիյէ էքմէսի, 10 վէ եէքմիշ սէնէ խիթամընտա 'ավտէթ էտէճէքլէրինի, 15 վէ պագը գալանլարըն տախի իթա'աթսըզլըգլարը սէպէպինտէն Թէլէֆ օլաճագլարընը, 20 հէմ տախի եալանճը փէյղամ-պէր օլան Ագքաաբ իլէ Սեդեկիանըն հէլաքընը խապէր վէրմէսի։ 24 Սեմահանըն Երեմիա 'ալէյհինտէ մէքթուպը. 30 Երեմիանըն տախի անընն հէլաքընը խապէր վէրմէսի։

1 Յեքոնիա մէլիք իլէ մէլիքէ վէ խատըմլար Ե-
Յուդա իլէ Երուսաղէմին ըէ'իսլէրի վէ տիւկէրլէր իլէ
2 չիլինկիրլէր Երուսաղէմտէն չըգտըգտան սօկրա, Յու-
դա մէլիյի Սեդեկիանըն Բաբելոնա՝ Բաբելոն մէլիյի
Նաբուգոդոնոսորըն եանընա կէօնտէրտիյի Եղեսա
իպն ի Սափան վէ Գամարիա իպն ի Քեղկիանըն
3 էլիյէ Երեմիա փէյղամպէրին, Նաբուգոդոնոսորըն
Երուսաղէմտէն Բաբելոնա էսիր կէօթիւրտիյիւ էսիր-
լէրին իխթիյարլարընըն պագիյյէսինէ վէ քեահինլէրէ
վէ փէյղամպէրլէրէ վէ պիւթիւն գավմա Երուսա-
ղէմտէն կէօնտէրտիյի մէքթուպըն սուրէթի պու տըր.
4 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ Երուսաղէմ-
տէն Բաբելոնա էսիր *կէօթիւրտիյիւ էսիրլէրին ճիմ-
5 լէսինէ պէօյլէ պույուրըր. ֊Խանէլէր պինա էտիպ ի-
գամէթ էտինիզ, վէ պաղչէլէր թէրթիպ էտիպ մէյվէ-
6 լէրինի եէյինիզ։ Էվլէնինիզ վէ օղուլլար իլէ գըզլար
թէվլիտ էտինիզ, օղուլլարընըզը զէվճէլէրէ ալընըզ,
վէ գըզլարընըզը զէվճէլէրէ վէրինիզ, քի անլէրին օ-
ղուլլարը վէ գըզլարը օլսուն, վէ օրատա չօղալընըզ,
7 վէ էքսիլմէյինիզ։ Վէ սիզի օրայա էսիր սիւրտիյիւմ
շէհրին սէլամէթինի թալէպ էտինիզ, վէ ֊անըն իչիւն
ՐԱՊՊԱ նիյազ էտինիզ, զիրա անըն սէլամէթիյլէ սիզ
8 տէ սէլամէթտէ օլուրսընըզ։ Զիրա Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Արանըզտա
օլան փէյղամպէրլէրինիզ վէ սիհրպազլարընըզ ֊սիզի
ալտաթմասընլար, վէ կէօրտիւրտիյիւնիւզ րիւյա-
9 լարը տինկլէմէյինիզ. ֊Զիրա անլէր սիզէ իսմիմլէ եա-
լան եէրէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր. անլէրի պէն իրսալ
էթմէտիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
10 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Բաբելոնըն ֊եէթմիշ
սէնէսի խիթամ պուլտըղընտա սիզի զիյարէթ էտէճէ-
յիմ, վէ սիզի պու մահալէ կէրի կէթիրէրէք խայըրլը
11 վա'տըմը հագգընըզտա իճրա էտէճէյիմ։ Զիրա պէն
սիզին հագգընըզտա տիւշիւնտիյիւմ թէտպիրլէրի
պիլիրիմ, (ՐԱՊՊ պույուրըր,) մէ'մուլ օլունան նէթի-
ճէյի հուսուլէ կէթիրմէք իւզրէ սէլամէթ թէտպիրլէրի
12 օլուպ՝ պէլալը ըէ֊ֆէէ տէյիլ տիր։ Վէ սիզ ֊պանա նի-
յազ էտէճէքսինիզ, վէ կիտիպ պանա տու'ա էտէճէք-
13 սինիզ, վէ սիզի միւսթէճապ գըլաճաղըմ. Վէ ֊պէնի
արայըպ պուլաճագսընըզ, զիրա ֊պէնի պիւթիւն գալ-
14 պինիզտէն թալէպ էտէճէքսինիզ։ ֊Պէն տախի սիզէ
պուլունաճաղըմ, (ՐԱՊՊ պույուրըր,) վէ սիզի էսա-
րէթտէն կէրի կէթիրէճէյիմ. վէ ֊սիզի արալարընա
սիւրտիյիմ ճիմլէ միլլէթլէրտէն վէ հէփ մահալլէր-
տէն թօփլայաճաղըմ, վէ սիզի՝ օրատան էսիր սիւր-
տիւրտիյիմ մահալէ կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
15 պույուրըր։ (Զինքի՝ ՐԱՊՊ պիզիմ իչիւն Բաբելոնտա
փէյղամպէրլէր զուհուր էթտիրտի՝ տէտինիզ։)
16 Զիրա Դաւիթին թախթընտա օթուրան մէլիք հագ-
գընտա վէ պու շէհրտէ սաքին օլան պիւթիւն գավմ,
եա'նի սիզին իլէ էսարէթէ կիթմէյէն պիրատլէրի-
17 նիզ հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ՐԱՊՊ իւ
ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն իւզէրլէրինէ
֊գըլըճը վէ գըթլըղը վէ թա'ունը կէօնտէրէճէյիմ, վէ
անլէրի՝ ֊ֆէնալըղընտան եէնիլմէզ ֆէնա ինճիրլէր
18 կիպի էտէճէյիմ. Վէ անլէրի գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա'-
ունլէ թա'գիպ էտէճէյիմ, վէ ֊անլէրի զէվինին ճիմլէ
մէմլէքէթլէրինտէ ճէֆայա թէսլիմ էտէճէյիմ, քի ան-
լէրի սիւրտիյիմ ճիմլէ միլլէթլէր արասընտա անլէր
֊լա'նէթ վէ հայրէթ վէ րէզալէթ վէ հագարէթ իչիւն
19 օլալար։ Զիրա ֊փէյղամպէր գուլլարըմ վասըթասըյլէ
կէօնտէրտիյիմ քէլամը տինկլէմէտիլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր. ֊վագթըյլէ կէօնտէրտիմ իսէ տէ, տինկլէ-
20 մէտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։ Իմտի, էյ Երու-
սաղէմտէն Բաբելոնա կէօնտէրտիյիմ էսիրլէրին ճիմ-
21 լէսի, սիզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ։ ֊ՐԱՊ-
ՊԸՆ իսմիյլէ՝՝ սիզէ եալան եէրէ փէյղամպէրլիք էտէն
Ագքաաբ իպն ի Կովղիա վէ Սեդեկիա իպն ի Մասսիա
'ալէյհինտէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն անլէրի Բաբելոն մէլիյի
Նաբուգոդոնոսորըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ ան-
22 լէրի կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ գաթլ էտէճէք տիր։ Վէ
Բաբելոնտա պուլունան Յուդա էսիրլէրինին ճիմլէսի
արասընտա, 'պունլարա ֊ֆ֊ֆ֊ պ֊֊լ֊ չէյ պէտ տու'ա
կիպի ալընըզ՝ ՐԱՊՊ սէնի ֊Բաբելոն մէլիյինին ա-
թէշտէ գավուրտրըը Սեդեկիա վէ Ագքաաբ կիպի էյ-
23 լէսին՝ տէնիլէճէք տիր. Զիրա Իսրայէլտէ ֊սէֆահէթ
իշլէտիլէր վէ գօնշըլարընըն գարըլարը իլէ զինա էթ-
տիլէր, վէ անլէրէ էմր էթմէտիյիմ եալան սէօզլէրի

է Թէս. 13.5։ Պ.29.32։ — — — 4Միւլ.24.12, վէ դայ-
րի։ Պ. 22. 26։ 28.4։ * 'Իպր.կէօթիւրտիյիմ
Բ Այ. 28։
գ Եզր.6.10։ 1Տիմ.2.2։ Պ.14.14։ 23.21։ 27.
14,15։ Եփես. 5. 6։
ե Այ. 31։
զ 2 Թէվ. 36. 21, 22։ Եզր. 1. 1։ Պ. 25. 12։ 27. 22։ Դան. 9. 2։
է Դան. 9.3, վէ դայրի։
ը Ղևտ. 26. 39, 40, վէ դայրի։ Թէս. 30. 1, վէ դայրի։
թ Պ. 24. 7։
ժ Թէս. 4.7։ Մէզ. 32. 6։ 46. 1։ Ես. 55. 6։
ի Պ. 23. 3, 8։ 30. 3։ 32. 37։
լ Պ. 24. 10։
խ Պ. 24. 8։
ծ Թէս. 23. 25։ 2 Թէվ. 29. 8։ Պ. 15. 4։ 24. 9։ 34. 17։
կ Պ. 26. 6։ 42. 18։
հ Պ. 25. 4։ 32. 33։
ձ 'Իպր. Պէնիմ իսմիմլէ
ղ Պագ Թէք.48.20։ Ես. 65. 15։
ճ Դան. 3. 6։
մ Պ. 23. 14։

Digitized by Google

իսմիմլէ սէօյլէտիլէր. պէն տախի պիլիրիմ վէ շահիտ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
24 Վէ Նեհելամի Սեմայիայա խիթապէն, (25) Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Մատամ քի սէն Երուսաղէմմէ պուլունան պիւթիւն գավմա վէ Սոփոնիա իպն ի Մասիա քեահինէ վէ քեահինլէրին ճիւմլէսինէ քէնտի իսմինկտէ մէք-
26 թուպլար կէօնտէրէրէք տէտին քի, ՐԱՊՊ սէնի Յովիադա քեահինին եէրինէ քեահին թա՛եին էթտի, քի սպէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ նազըր օլարագ հէր Սմէճնուն օլուպ փէյղամպէրլիք իտտի՛ասընտա պուլունան
27 քիմսէյի Սթօմրուղա վէ տէմիրէ վուրասըն: Շիմտի նիչիւն սիզէ փէյղամպէրլիք իտտի՛ասընտա պուլունան Անաթովթը Երեմիայը թէքտիր էթմէտին.
28 Զիւնքի օ Բաբելոնա՝ պիզէ, Պու Էոէէր ուզայաճագ. Սխանէլէր պինա էտիպ իգամէթ էտինիզ, վէ պաղչէլէր թէրթիպ էտիպ մէ յվէլէրինի եէյինիզ՝ տէյիւ Էոա-
29 պէր կէօնտէրտի: Վէ Սոփոնիա քեահին պու մէքթուպը
30 Երեմիա փէյղամպէրէ օգուտու: Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
31 Երեմիայա կէլիպ տէտի քի, Էսիրլէրին ճիւմլէսինէ Էոաէր կէօնտէրիպ սէօյլէ քի՝ Նեհելամի Սեմայիա հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Մատամ քի Սեմայիա, Սպէն անը իրսալ էթմէմիշ իքէն, սիզէ փէյղամպէրլիք էտիպ սիզի եալանա ի՛թիմատ էթտիրտի,
32 (ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր,) Իշթէ պէն Նեհելամի Սեմայիա իլէ նէսլինին ճէզասընը վէրէճէյիմ. պու գավմընն իչինտէ սաքին օլաճագ անընն պիր ատէմի գալմայաճագ տըր, վէ գավմըմա էտէճէյիմ էյիլիյի օ կէօրմէյճէճէք տիր. (ՐԱՊՊ պույուրըր.) Սզիրա ՐԱՊՊ հագգընտա ֆէսատ թա՛լիմ էթտի:

ՊԱՊ 30

Բապպէն Յուդա էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյի. 10 Յակոբա Թէսէլլի վէրմէսի. 18 Էսապէթտէն Սավտէք էտճէճք օլանլարընն հիւսն ի հալը. 23 Շէրիրլէրէ իսապէթ էտճէճք զազապ.

ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա պու քէլամ
2 կէլտի. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Սանա սէօյլէտիյիմ հէփ սէօզլէրի պիր քիթապա
3 եազ. Զիրա (ՐԱՊՊ պույուրըր.) Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի Սպէն գավմըմ Իսրայէլ վէ Յուդանընն էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ Ըանլէրի էճտատլարընա վէրտիյիմ տիյարա կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ անը միրաս ալաճագլար տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
4 Վէ Իսրայէլ հագգընտա վէ Յուդա հագգընտա ՐԱՊՊԸՆ պույուրտրըր քէլամ պու տըր.
5 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Հէյպէթլի պիր սէս իշիթտիք.
Գօրգու վար, վէ սէլամէթ եօգ տըր:
6 Շիմտի սիւ՛ալ էտիպ պագընըզ,
էրքէք տօղուրը՞ր մը.
Նի՞չիւն հէր եիկիտի՝
Տօղուրաճագ գարը կիպի էլլէրի պէլինտէ,
Վէ հէր պիր չէհրէյի սօլմուշ կէօրիյօրըմ:
7 Էյ վահ, զիրա օլ կիւն ՛ազիմ տիր.
Անընն միսլի եօգ տըր.
Վէ Յակոբա մուզայագա վագթը օլաճագ տըր,
Ֆագաթ անտէն խէլաս պուլաճագ տըր:
8 Վէ օլ կիւնտէ, (ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր,)
Անընն պօյունտըրըղընը սէնին պօյունընտան գըրաճաղըմ,
Վէ պաղլարընկը չէօզէճէյիմ,
Վէ էճնէպիլէր արթըգ անը քէնտիլէրինէ գուլ էտէմէյճէճքլէր.
9 Անճագ անլէր քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԱ,
Վէ Սանլէրէ նասպ էտէճէյիմ մէլիքլէրի
Դաւիթէ խրտմէթթ էտէճքլէր:
10 Վէ սէն, էյ գուլըմ Յակոբ, գօրգմա, (ՐԱՊՊ պույուրըր,)
Էյ Իսրայէլ խավֆ էթմէ,
Զիրա իշթէ պէն սէնի ուզագտան,
Վէ զիւրրիյէթինկի էսիր օլտըգլարը տիյարտան խէլաս էտէճէյիմ.
Վէ Յակոբ ՛ավտէթ էտիպ՝ իսթիրահաթ էտէճէք վէ ասայիշ իւզրէ օլաճագ.
Վէ ... գօրգու վէրէն պուլունմայաճագ տըր:
11 Զիրա սէնի խէլաս էթմէք իչիւն պէն սէնին իլէ իմ, (ՐԱՊՊ պույուրըր,)
Զիրա սէնի արալարընա տաղըթտըղըմ միլլէթլէրին ճիւմլէսինի թէլէֆ էտէճէյիմ,
Ֆագաթ սէնի պիւսպիւթիւն թէլէֆ էթմէյէճէյիմ,
Լաքին սէնի պիւսպիւթիւն գապահաթսըզ չըգարմայարագ,
Ատիլանէ թէ՛տիպ էտէճէյիմ:
12 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Ձէրիհէկ շիֆա պուլմազ վէ եարակ տէրմանսըզ տըր.
13 Անը պաղլամագ իչիւն տա՛վակը կէօրէն եօգ տըր.
Սէնին իչիւն ՛իլաճ վէ մէրհէմ եօգ տըր:
14 Սէնին ՛աշըգլարընըն ճիւմլէսի սէնի ունութտըլար,
Սէնի արամազլար.
Զիրա ֆըսգլարընկն չօգլըղը

ա 4Մթիւլ. 25. 18։ Պ. 21. 1։
բ Պ. 20. 1։
գ 4Մթիւլ. 9. 11։ Ա՛մալ. 26. 24։
դ Պ. 20. 2։
ե Այ. 5։
զ Պ. 28. 15։
է Պ. 23. 16։
— — —
ը Այ. 18։ Պ. 32. 44։ Եզեկ. 39. 25։ Ամովս. 9 14, 15։
թ Պ. 16. 15։
ժ Պ. 4. 31։ 6. 24։
ի Յովէլ. 2. 11, 31։ Ամովս. 5. 18։ Սոփ. 1. 14, վէ պայբի։
լ Դան. 12. 1։
խ Ղուկ. 1. 71։ Ա՛մալ. 2. 30։ 13. 23։
ծ Եա. 55. 3, 4։ Եզեկ. 34. 23։ 37. 24։ Ովս. 3. 5։
կ Եա. 41. 13։ 43. 5։ 44. 2։ Պ. 46. 27, 28։
հ Պ. 3. 18։
ձ Ամովս. 9. 8։
ղ Պ. 4. 27։
ճ Մէզ. 6. 1։ Եա. 27. 8։ Պ. 10. 24։ 46. 28։
մ 2Թէվ. 36. 16։ Պ. 15. 18։
յ Պ. 8. 22։
ն Մէյրա. 1. 2։

Digitized by Google

Վէ հկիւնահլարընկըն պէօյիւքլիւյիւ սէպէպինտէն,
Սէնի տիւշմէնին տարպէսիյլէ.
Վէ շէֆգաթսըզ օլանըն թէքտիրիյլէ վուրտըմ։
15 Ճէրիհէկ իչիւն նէյէ֊ֆէրեաթ էտէրսին.
Տէրտիկ տէրմանսըզ տըր.
Սանա պու շէյլէրի ֆըսգլարընկըն չօգլըղը,
Վէ կիւնահլարընկըն պէօյիւքլիւյիւ սէպէպինտէն եափ֊տըմ։
16 Պու էճլտէն սէնի եուտանլարըն ճիւմլէսի եուտուլա֊ճագ,
Վէ սէնի թազեիգ էտէնլէրին քեաֆֆէսի էսիր կիտէ֊ճէքլէր,
Վէ սէնի ղասպ էտէնլէր ղասպ էտիլէճէքլէր,
Վէ սէնի եաղմա էտէնլէրին ճիւմլէսինի եաղմայա թէսլիմ էտէճէյիմ.
17 Զիրա եըրդընը սարաճաղըմ,
Վէ սէնի եարալարընկտան շիֆաեապ գըլաճաղըմ.
Զինքի՝ Պու արայանը օլմայան Սիօն տըր՝ ուէյբէ,
Սանա՝ Մէթրուտ թէսմիյէ էթտիլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
18 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշլթէ պէն Յակորըն չատըրլարընըն էսիրլիյինէ խի֊թամ վէրէճէյիմ,
Վէ հանըն մէսքէնլէրինէ մէրհամէթ էտէճէյիմ.
Վէ շէհր քէնտի վիրանէլէրի իւզէրինտէ պինա օլու֊նաճագ,
Վէ սէրայ հէյ՛էթ ի ասլիյէսի իւզրէ տուրաճագ տըր։
19 Վէ հանլէրտէն համտ սէսի,
Վէ շատման օլանլարըն սէտասը չըգաճագ.
հՎէ անլէրի չօղալտաճաղըմ վէ ազալմայաճագլար,
Վէ անլէրի միւշէրրէֆ գըլաճաղըմ, վէ քիւչիւք տիւշ֊մէյէճէքլէր։
20 Վէ օղուլլարը հէվվէլքի կիպի օլաճագլար.
Անլէրին ճէմա՛աթը հուզուրըմտա սապիթ օլաճագ տըր,
Վէ անլէրի թազեիգ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ ճէզա վէ֊րէճէյիմ։
21 Վէ անլէրին րէ՛իսի քէնտիլէրինտէն օլաճագ,
հՎէ հիւքմտարլարը քէնտի արալարընտան զուհուր էտէճէք տիր.
Վէ հանը եագլաշտըրաճաղըմ, վէ պանա եագըն կէ֊լէճէք.
Զիրա պանա եագլաշմագ իւզրէ գալպինի հազըրլա֊յան քիմ տիր։
22 Վէ սիզ հպէնիմ գավմըմ օլաճագսընըզ,

ՊՆէն տախի սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
23 Իշթէ հՐԱՊՊԸՆ գասըրղասը խըշմլէ չըգտը.
Շիտտէթլի գասըրղա տըր,
Շէրիրլէրին պաշընա իսապէթ էտէճէք տիր։
24 ՐԱՊՊԸՆ շիտտէթլի ղազապը,
Օ քէնտի գալպինին միւրատընը իճրա վէ սապիթ գըլմայընճա,
Տէօնմէյէճէք տիր.
հՍօկ կիւնլէրտէ պունու ակլայաճագսընըզ։

ՊԱՊ 31

Իսրայէլին էապէթտէն ՝ավտէթ էտէճէյի։ 15 Ռաքէլին ֆիղանը վէ Թէալիյէ էտիլմէսի։ 18 Եփրեմին Թէվպէ վէ նէտաժէթի։ 22 Մէսիհ հագգընտա վ՝ատ։ 27 Ադըն քէնտի քիլիսէսինէ սիյանէթի. 31 ՝Ահտ ը ճէտիտի։ 35 Քիլիսէնին սապիթ 38 վէ մա՝մուր օլաճաղը։

ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
հՕլ վագրթտա հԻսրայէլին ճիւմլէ գապիլէլէրինին Ալլահը օլաճաղըմ,
Վէ անլէր պէնիմ գավմըմ օլաճագ տըր։
2 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
հ*Իսրայէլ րահաթ պուլմաղա՚՚ կիտէր իքէն,
Գըլըճտան ֆիրար էտէն գավմ պէրրիյէտէ լութֆ պուլտու։
3 ՐԱՊՊ պանա չօգտան կէօրիւնիւպ ուէյէ ւէ,
Սէնի հէպէտի մուհապպէթլէ հսէվտիմ,
Պու էճլտէն հսէնի ՝ինայէթլէ հճէզպ՚՚ էթտիմ։
4 Էյ Իսրայէլ պաքիրէսի,
հՍէնի թէքրար պինա էտէճէյիմ, վէ պինա օլունա֊ճագսըն,
Եինէ հտէֆլէրիկլէ տօնանըպ,
Շատման օլանլարըն րագս ալայը իլէ չըգաճագսըն։
5 հՍամարիա տաղլարընտա եինէ պաղլար տիքէճէքսին.
Տիքիճիլէր տիքիպ՝ մէյվէյէրինի եէյէճէքլէր։
6 Զիրա պիր կիւն օլաճագ քի
Եփրեմ տաղընտա պէքճիլէր,
ֆԳալգընըզ, Սիօնա՝
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա չըգալըմ՝ տէյէ֊ճէքլէր։
7 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
հՅակոբ իչիւն մէսէրրէթլէ թէրէննիմ էտիհիզ,
Վէ միլլէթլէրին րէ՛իսի իչիւն կիւլպանք չէքինիզ,
Նիտա էտինիզ, համտ էտինիզ,
Վէ՚ Եա ՐԱՊՊ, գավմընը,
Իսրայէլին պագիյյէսինի խէլաս էյլէ՝ տէյինիզ։

հ Թէք. 49. 1։
ա Պ. 30. 24։
բ Պ. 30. 22։
գ Ա՛տ. 10. 33։ Թէս. 1. 33։ Մէգ. 95. 11։ Ես. 63. 14։
դ Ես. 1. 26։
ե Թէք. 49. 10
զ Ա՛տ. 16. 5։
է Պ. 24. 7։ 31. 1, 33։ 32. 38։ եզեկ. 11. 20։ 36. 28։ 37. 27։
ը Պ. 23. 19, 20։ 25. 32։
թ Պ. 33. 6։
ժ Այ. 3։ Պ. 33. 7, 11։
ի Մէգ. 102. 13։
լ Ես. 35. 10։ 51. 11։ Պ. 31. 4, 12, 13։ 33. 10, 11։
խ Զաք. 10. 8։
* Եբր՝ Պէն Իսրայէլէ բահաթ վէրմէյէ
ծ Ռօմ. 11. 28, 29։
կ Մաղ. 1. 2։
հ Եբր՝ սէնինի հագգընտա ՝ինայէթի Եէմսիտա
ձ Ովս. 11. 4։
ղ Պ. 33. 7։
ճ Խուր. 15. 20։ Հաբ. 11. 34։ Մէգ. 149. 3։
մ Ես. 65. 21։ Ամովս. 9. 14։
յ Ես. 2. 3։ Միք. 4. 2։
ն Ես. 12. 5, 6։

Digitized by Google

8 Իշխէ պէն ՙանլէրի շիմալ տիյարընտան կէթիրէճէ յիմ,
Վէ ՙանլէրի զէմինին միւնթէհասընտան,
Արալարընտա քէօր վէ թօփալ,
Համիլէ օլան վէ տօղուրան պուլունտրդը հալտէ, ճէմ՚ էտէճէ յիմ.
Պուրայա պիր պէօյիւք ճէմ՛աթ՚ավտէթ էտէճէք տիր:
9 ՚Աղլայարագ կէլէճէքլէր,
Նիյազ էթմէքտէ օլտրգլարը հալտէ անլէրի կէթիրէճէ յիմ.
ՙԱնլէրի սու ճէտվէլլէրի եանընտա,
Տօղրու եօլտա կէզտիրէճէ յիմ.
Անտէ սիւրչմէ յէճէքլէր·
Զիրա Իսրայէլին փէտէրի իմ,
Վէ Եփրեմ ՙիլք օղլըմ տրը:
10 Էյ միլլէթլէր, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ,
Վէ ուզագ ատալարա խապէր վէրիպ տէյինիզ քի,
Իսրայէլի տաղըտան՝ ՚անը ճէմ՚ էտէճէք,
Վէ չօպան քէնտի սիւրիւսինիւ ·····ջ էոէր կիպի
Անը մուհաֆազա էտէճէք տիր:
11 Զիրա ՚ՐԱՊՊ Յակոբը խէլաս էյլէտի,
Վէ ՙանը անտէն գուվվէթլի օլանըն էլինտէն ֆիտիյէ իլէ գուրթարտը:
12 Վէ կէլէճէքլէր, վէ ՚Սիօնըն եիւքսէք մահալընտա թէրէննիմ էտէճէքլէր.
Վէ ՚ՐԱՊՊԸՆ նի՛մէթլէրի,
Եա՚նի պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղ
Վէ գօյուն վէ սըղըր եավրուարը իչինն
Քէսրէթլէ թէճէմմիւ՚ էտէճէքլէր.
Վէ քէնտիլէր ՚սուվարըլմըշ պաղչէ կիպի օլաճագլար,
ՙՎէ պիր տահա պայըլմայաճագլար:
13 Օ զէման պաքիրէ րագս էտէրէք,
Կէնճլէր վէ իխթիյարլար իլէ պիրլիքտէ մէսրուր օլաճագ.
Զիրա անլէրին մաթէմինի մէսէրրէթէ տէօնտէրէճէյիմ,
Վէ էլէմլէրինտէն տօլայը անլէրէ թէսէլլի վէրիպ մէսրուր գըլաճաղըմ:
14 Վէ քեահինլէրին ճանընը եաղլէ գանտըրաճաղըմ,
Վէ գավմըմ նի՛մէթլէրիմլէ տօյաճագ տրը՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը:
15 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
ՙՌամատա ՙպիր սէտա,
Եա՚նի ֆիղան վէ աճը աղլայըշ իշիտիլտի.
Ռաքէլ էվլատընա աղլայըպ,
ՙԷվլատը նամէվճուտ օլտրգլարը իչինն
Անլէրտէն տօլայը թէսէլլի գապուլ էթմէզ լտի:
16 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
Սէսինկի աղլամագտան,
Վէ կէօզլէրինկի կէօզ եաշընտան մէն՚ էյլէ,
Զիրա իշինկ իչիւն իւճրէթ վար տրը, (ՐԱՊՊ պույուրըը,)
ՙՎէ տիւշմէն տիյարընտան ՚ավտէթ էտէճէքլէր:
17 Վէ սէնին ՚ագըպէթինն իչիւն իւմիտ վար տրը,
Քի օղուլլարընկ քէնտի հուտուտլարընա ՚ավտէթ էտէճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը:
18 Ֆիլհագիգէ Եփրեմին ·էօյլէ ֆէրեատ էթտիյինի իշիթտիմ.
Պէնի թէ՛տիպ էթտին,
Վէ ալըշմամըշ տանա կիպի թէ՛տիպ օլունտըմ.
ՙՍէն պէնի տէօնտէր քի տէօնէյիմ,
Զիրա Ալլահըմ ՐԱՊՊ սէն սին:
19 Ֆիլհագիգէ ՙտէօնտիւքտէն սօկրա փէշիման օլտըմ,
Վէ թա՚լիմ օլունտրգտան սօկրա պուտումա վուրտըմ.
Ուլթանտըմ վէ խէճիլ օլտըմ,
Զիրա կէնճլիյիմին հագարէթինի չէքտիմ:
20 Եփրեմ պէնիմ՝ ազիզ օղլըմ մը տրը,
Սէվկիւլիւ չօճուգ մը տրը.
Զիրա անըն հագգընտա սէօյլէտիքճէ,
Տա՚իմա անը թէզէքքիւր էտէրիմ.
ՙՊու սէպէպտէն պաղրըմ անըն իչիւն հարէքէթէ կէլտի.
ՙՄութլագա անա մէրհամէթ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը:
21 Քէնտին իչիւն նիշան թաշլարը իգամէ էյլէ, տիրէքլէր տիք,
ՙԳալապինկի ճատտէյէ՝ սէնին կիթտիյին եօլա չէվիր,
Տէօն, էյ Իսրայէլ պաքիրէսի,
Սէնին պու շէհրլէրինէ ՚ավտէթ էյլէ:
22 Էյ ՚՚ասը գըզ, նէ՞ վագթա գատար ՙսէրսէրի կէզէճէքսին.
Զիրա ՐԱՊՊ զէմինտէ եէնի պիր շէյ եարաթտը,
Գարը *էրքէյի հիմայէ՚՚ էտէճէք տիր:
23 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըը.
Էսիրլէրինի կէրի կէթիրտիյիմտէ,
Պունտան պէօյլէ Յուդա տիյարընտա,
Վէ անըն շէհրլէրինտէ պու սէօզիւ,
Եա՚նի՝ էյ ֆ՚ատալէթ մագամը օլան մուգատտէս տաղ,
ՙՐԱՊՊ սէնի միւպարէք գրլսըն՝ տէյճէճքլէր:
24 Վէ անտէ, եա՚նի Յուդատա, վէ ·անըն շէհրլէրինին ճիւմլէսինտէ տախի,

ՂՊ. 3. 12,18; 23. 8; 10,11:
ՃԵզեկ. 20.34,41; 34. 13:
ՄՄէզ. 126. 5,6; Պ. 50. 4:
ՅԵս. 35.8; 43.19; 49. 10,11:
ՆԽուր. 4. 22:
ՇԵս. 40. 11; Եզեկ. 34. 12-14:
ՋԵս. 44. 23; 48. 20:
ՉԵս. 49. 24,25:
ՑԵզեկ. 17.23; 20.40:
ՒՕվս. 3. 5:
ՓԵս. 58. 11:
ՔԵս. 35. 10; 65. 19; Վաւ. 21. 4:
ՕՅես. 18. 25:

ՖՄատթ. 2. 17,18:
՗Թէս. 42. 13:
՘Այ. 4, 5; Եզր. 1. 5; Ովս. 1. 11:
ՙՄէյրս. 5. 21:
՚Թէք. 30. 2:
՛Թես. 32. 36; Ես. 63. 15; Ովս. 11. 8:
՜Ես. 57.18; Ովս. 14.4:
՝Պ. 50. 5:
՞Պ. 3. 6,8,11,12,14, 22:
՟Պ. 2. 18,23,36:
*Եբրայէրէն զալէպէ
՛Ես. 1.26; Զաք. 8.3:
՚Պաղ Մէզ. 122. 5-8:
՝Պ. 33. 12,13:

Digitized by Google

Զիֆթհիլէր վէ սիւրիւլէր իլէ նագլ ը մէքեան էտէնլէր
սաքին օլաճագլար։
25 Զիրա ճանը եօրղուն օլանը ֆէրահլանտըրաճաղըմ,
Վէ ճանը պայղըն օլան հէր ատէմի տօյուրաճաղըմ։
26 Պունուն իւզէրինէ ույանըպ պագտըմ,
Վէ ույգում պանա թաթլը իտի։
27 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր ֆի,
[ֆ]Պէյթ ի Իսրայէլէ վէ պէյթ ի Յուդայա
Ատէմ թօխումու վէ հայվան թօխումու էքէճէյիմ։
28 [֊]Սէօքմէք վէ երգմագ վէ պօզմագ
Վէ հէլաք էթմէք վէ պէլայա օղրաթմագ իչիւն
[բ]Պունլար հագգընտա հազըր տուրտըղըմ միսիլլիւ,
[թ]Պինա էթմէք վէ տիքմէք իչիւն տախի
Անլէր հագգընտա պէօյլէ հազըր տուրաճաղըմ՝ տէ-
յիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
29 [֊]Օլ կիւնլէրտէ պիր տահա՝
Փէտէրլէր գօրուգ եէտի,
Վէ օղուլլարընըն տիշլէրի գամաշտը՝ տէմէյէ-
ճէքլէր։
30 [֊]Անճագ հէր ատէմ՝քէնտի քէօթիւլիւյիւ իչիւն էօլէճէք.
Գօրուղը եէյէն հէր ատէմին տիշլէրի գամաշաճագ տըր։
31 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ [֊]կիւնլէր կէլիր ֆի,
Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ վէ պէյթ ի Յուդա իլէ
Եէնի պիր՝ահտ էտէճէյիմ.
32 Պու տախի էճտատլարընը Մրսըր տիյարընտան չը-
գարմագ իչիւն
[֊]Էլլէրինտէն եափըշտրղըմ կիւնտէ,
Անլէր իլէ էթտիյիմ՝ահտ կիպի օլմայաճագ տըր.
Զիւնքի անլէր՝ահտըմը նագզ էթտիլէր.
[†]Պէն տախի անլէրի ըէտտ էթտիմ՛՛, տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։
33 Զիրա օլ կիւնլէրտէն սօկրա,
[բ]Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ՝ագտ էտէճէյիմ՝ահտ պու տըր,
(ՐԱՊՊ պույուրըր,)
Եա՛նի [֊]շէրի՛աթըմը տէրունլէրինէ գօյուպ,
Գալպլէրի իւզէրինէ եազաճաղըմ,
[֊]Վէ պէն անլէրէ Ալլահ օլաճաղըմ,
Անլէր տախի պանա գավմ օլաճագ տըր։
34 Վէ արթըգ հէր քէս քէնտի գօնշըսընա,
Վէ հէր քէս քէնտի գարնտաշընա,
ՐԱՊՊԸ պիլ՝ տէյէրէք թա՛լիմ էթմէյէճէք տիր.
Զիրա քիւչիւք պէօյիւք [֊]անլէրին ճիմլէսի պէնի պի-
լէճէք տիր.
Զիւնքի [֊]՛իսեանլարընը՛աֆվ էտէճէյիմ,
Վէ կիւնահլարընը արթըգ խաթրըմա կէթիրմէյէճէ-
յիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր
35 [֊]Կիւնտիւզիւն զիյա իչիւն կիւնէշի,
Վէ կէճէլէյին զիյա իչիւն այ իլէ եըլտըզլարըն գա-
նունլարընը թա՛եին էտէն,
[֊]Տէնիզի, անըն տալղալարը կիւրիւլթիւ էթտիյինտէ,
թա՛զիր էտէն,
Վէ [֊]իսմի ԵՀովա Սաբաւովթ օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
յուրըր.
36 [֊]Էկէր պու գանունլար հուզուրըմտան զա՛իլ օլուր իսէ,
Իսրայէլ զիւրրիյէթի տախի տա՛իմա հուզուրըմտա
միլլէթ օլմագտան գալաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր։
37 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
[֊]Էկէր սէմավաթ եօգարըտան էօլչիւլիւր իսէ,
Վէ զէմինին թէմէլլէրի աշաղըտան արաշտըրըլըր իսէ,
Պէն տախի (ՐԱՊՊ պույուրըր) պիւթիւն Իսրայէլ
զիւրրիյէթինի
Իշլէտիքլէրի շէյլէրին քեաֆֆէսի իչիւն ըէտտ էտէ-
ճէյիմ։
38 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր ֆի,
[֊]Անանայէլ գուլլէսինտէն Քէօշէ գափուսընա գատար,
Շէհր ՐԱՊՊ իչիւն պինա օլունաճագ տըր.
39 [֊]Վէ էօլչիւ իփի անըն գարշըսընտան,
Գարէք պայըրընա տօղրու չըգաճագ,
Վէ Գոաթա տօղրու տէօնէճէք տիր։
40 Վէ լաշէլէր իլէ քիվ [֊]Ր֊ՔԷ֊ՐԸ վատինին քեաֆֆէսի,
Վէ Կեդրոն տէրէսինէ գատար,
Շարգէն [֊]Ա֊թ գափուսը զավիյէսինէ գատար
Հէփ թարլալար [֊]ՐԱՊՊԱ մուգատտես օլաճագ տըր.
Արթըգ էպէտէն սէօքիւլմէյէճէք վէ երգըլմայաճագ
տըր։

ՊԱՊ 32

*Սեդեկիանըն երեմիայը հապս էնդէսի։ 6 Երեմիանըն հապսխանէտէ Ամանայէլին Թարլասընը սաթըն ալմասը, 13 վէ էսարէդտէն՝ ավտէթէ իշարէթ օլմագ իւզրէ հէօճճէնէլէրի Բարուբա Քէպիմ էնդէսի։ 16 Երե-
միանըն տոե՝սաը։ 26 Բաբպլըն քէնտի գավմընը էսարէդէլ Քէնտիտ, 36 վէ էսարէդտէն խէյլա վա՛տըյլ Նէպլիչ էնդէսի։*

Յուդա մէլիյի [֊]Սեդեկիանըն օնունճը սէնէսինտէ, (քի Նաբուգոդոնոսորըն օն սէքիզինճի սէնէսի իտի,) ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա պու քէլամ կէլտի։
2 Վէ օլ վագըթ Բաբելոն մէլիյինին՝ասքէրլէրի Երու-
սաղէմի մուհասէրէ էթմէքտէ օլուպ՝ Երեմիա փէյ-

ֆ Եզեկ. 36. 9-11։ Ովս. 2. 23։
֊ Պ. 1. 10։ 18. 7։
Բ Պ. 44. 27։
գ Պ. 24. 6։
դ Եզեկ. 18. 2,3։
Ե Դան. 6. 5,8։
զ Պ. 32. 40։ 33. 14։ Եզեկ. 37. 26։ Իսպր. 8. 8-12։ 10. 16,17։
է Թէս. 1. 31։
† Ե֊Է֊՝ վագա՛ա պէն անլէրին Սահիպի իտիմ
ը Պ. 32. 40։
թ Մ֊ղ. 40. 8։ Եզեկ. 11. 19,20։ 36. 26,27։ 2Կոր. 3. 3։
ժ Պ. 24. 7։ 30. 22։ 32. 38։
ի Ես. 54. 13։ Յովհ. 6. 45։ 1Կոր. 2. 10։ 1Յովհ. 2. 20։
լ Պ. 33. 8։ 50. 20։ Մ֊թ. 7. 18։ Ա՛մաղ. 10. 43։ 13. 39։ Բօմ. 11. 27։
խ Թէք. 1. 16։ Մէգ. 72. 5,17։ 89. 2,36,37։ 119. 89։
ծ Ես. 51. 15։
կ Պ. 10. 16։
հ Մ֊ղ. 148. 6։ Ես. 54. 9,10։ Պ. 33. 20, վէ պայրի։
ձ Պ. 33. 22։
ղ Նէեմ. 3. 1։ Զաք. 14. 10։
ճ Եզեկ. 40. 8։ Զաք. 2. 1։
մ 2Թէվ. 23. 15։ Նէեմ. 3. 28։
յ Յովէլ. 3. 17։
֊ 4Մ֊իւլ. 25. 1,2։ Պ. 39. 1։

Digitized by Google

ղամպէր տախի Յուդա մէլիյինին սէրայընտա պու-
3 լունան ֊զընտանըն հավլուսընտա մահպուս իտի։ Զի-
րա Յուդա մէլիյի Սեդեկիա անը հապս էտէրէք, Սէն՝
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ֊Իշթէ պէն պու շէհրի Բա-
բելոն մէլիյինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, օ տախի
4 անը զապթ էտէճէք տիր. Վէ Յուդա մէլիյի Սեդեկիա
֊Քաղդէալըլարըն էլինտէն գուրթուլմայաճագ. ան-
ճագ Բաբելոն մէլիյինին էլինէ մութլագա թէսլիմ օ-
լունաճագ, վէ անըն իլէ աղըզ աղըզա սէօյլէշճէք վէ
5 կէօզիւ անըն կէօզիւնիւ կէօրէճէք. Օ տախի Սեդեկի-
այը Բաբելոնա կէօթիւրէճէք, ֊վէ պէն անը եօգլա-
յընճայա գատար օրատա գալաճագ տըր. (ՐԱՊՊ պու-
յուրըր.) ֊Էկէր Քաղդէալըլար իլէ մուհարէպէ էտէր
իսէնիզ, զաֆէրեապ օլմայաճագսընըզ՝ տէյիւ նի՞չիւն
փէյղամպէրլիք էյլէտին՝ տէտի։
6 Օլ վագըթ Երեմիա տէտի քի՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
7 պանա կէլիպ, Իշթէ ՚ամուճան Սեդղումըն օղլու Ա-
նամայել սանա կէլիպ՝ Անաթովթտա օլան թարլամը
քէնտին իչիւն սաթըն ալ, զիրա անը սաթըն ալմագ
խուսուսընտա ֊վէլիլիք հագգը սէնին տիր՝ տէյէճէք,
8 տէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ, ՚ամուճամ օղ-
լու Անամայել հապսխանէնին հավլուսընա եանըմա
կէլտի, վէ պանա՝ Ըէճա էտէրիմ, Բենիամին տիյա-
րընտա վագը՝ Անաթովթտա պուլունան թարլամը
սաթըն ալ, զիրա վէրասէթ հագգը սէնին տիր, վէ
վէլիլիք ֊Հոշէա սէնին տիր. քէնտին իչիւն սաթըն ալ,
տէտի. պէն տախի պու ՐԱՊՊԸՆ քէլամը իտիյինի
9 պիլտիմ. Վէ ՚ամուճամ օղլու Անամայէլտէն Անա-
թովթտա պուլունան թարլայը սաթըն ալըպ անա
֊ագչէյի, օն եէտի մըսգալ կիւմիւշ օլարագ, վէզն էյ-
10 լէտիմ։ Վէ պիր հէօճճէթ եազըպ միւհրլէտիմ վէ շա-
հիտլէր կէթիրտիմ վէ կիւմիւշիւ թէրազիյէ թարթ-
11 տըմ։ Վէ կէրէք հիւքմ ու գանուն մուճէպինճէ միւհր-
լէնէն միւլք հէօճճէթինի վէ կէրէք աչըգ օլանը ալ-
12 տըմ. Վէ միւլք հէօճճէթինի ՚ամուճամ օղլու Անամա-
յէլին կէօզիւ էօնիւնտէ վէ միւլք հէօճճէթինտէ ֊Հոլէէ
եազըլմըշ օլան ֊շահիտլէր իլէ հապսխանէնին հավ-
լուսընտա օթուրան եէհուտիլէրին ճիմլէսինին կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ ֚Բարուք իպն ի Ներիա իպն ի Մաա-
13 սիայա վէրտիմ. Վէ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ Բա-
14 րուքա թէնպիհ էտիպ, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իլ
ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Պու հէօճճէթլէրի, եա՛նի
պու միւհրլիւ միւլք հէօճճէթի իլէ պու աչըգ հէօճ-
ճէթի ալ, վէ չօգ զէման տուրմալարը իչիւն անլէրի
15 պիր թօփրագ գապա գօ։ Զիրա Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ իլ ճիւնուտ՝ Պու տիյարտա եինէ խանէլէր վէ
թարլալար վէ պաղլար ֊սաթըն ալընաճագ տըր՝ տէ-
յիւ պույուրըր, տէտիմ։
16 Վէ միւլք հէօճճէթինի Բարուք իպն ի Ներիայա
վէրտիքտէն սօկրա ՐԱՊՊԱ տու՛ա էտիպ տէտիմ քի,
Ա՜հ, եա Րապպ Եհովա, իշթէ սէն ՚ազիմ գուվվէ-
թինկլէ վէ ուզանմըշ գօլընկլէ ֊սէմավաթ իլէ զէմինի
խալգ էյլէտին. ֊սանա հիչ պիր շէյ միւշքիլ տէյիլ
18 տիր. Սէն ֚պինկլէրճէ քիմսէյէրէ ՚ինայէթ էտէրսին,
վէ փէտէրլէրին քէօթիւլիւյիւնիւն ճէզասընը անլէր-
տէն սօկրա օղուլլարընըն գօյնընա վէրիրսին. սէն
֊իսմի Եհովա Սաբաւոթթ օլան ՚ազիմ վէ ֚գատիր Ալ-
19 լահ սընն։ Սէն ֚թէտպիրտէ ՚ազիմ վէ ՚ամէլտէ գուվ-
վէթլի սին, շէօյլէ քի ֊հէր քէսէ մէսլէյինէ կէօրէ վէ
՚ամէլինին սէմէրէսինէ կէօրէ վէրմէճ իչիւն ֊կէօզլէ-
րիկ պէնի ատէմին հէփ մէսլէքլէրի իւզէրինէ աչըգ
20 տըր։ Սէն քի պու կիւնէ գատար Մըսըր տիյարընտա
վէ Իսրայէլտէ վէ նաս պէչինտէ ՚ալամէթլէր վէ միւ՛-
ճիզէլէր իզհար էտէրէք, պու կիւն օլտըղը կիպի քէն-
21 տինկէ ֊նամ գազանտըն, վէ ֊գավմընկ Իսրայէլի Մը-
սըր տիյարընտան ՚ալամէթլէր վէ միւ՛ճիզէլէրլէ վէ
գուտրէթլի էլ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ վէ պէօյիւք հէյ-
22 պէթլէ չըգարտըն, Վէ անլէրէ վէրմէք իւզրէ էճտատ-
լարընա եէմին էթտիյին պու տիյարը, եա՛նի ֊սիւթ
23 վէ պալ ագան տիյարը անլէրէ վէրտին, Վէ կէլիպ
անը թէմէլլիւք էթտիլէր, լաքին ֊սէնին քէլամընը
տինկլէմէտիլէր վէ շէրի՛աթընկ մուճէպինճէ եիւրիւմէ-
տիլէր. անլէրէ հէր նէ քի էմր էթտին իսէ, անը իճրա
էթմէտիքլէրինտէն իւզէրլէրինէ պիւթիւն պու պէչայը
24 կէթիրտին։ Իշթէ շէհրի ալմագ իչիւն անա գարշը
֊մէթէրիսլէր գուրուլտու, վէ շէհր քէնտի իւզէրինէ
ճէնկէ կէչէն ֊Քաղդէալըլարըն էլինէ ֊գըլըճ վէ գըթ-
լըզգ վէ թա՛ուն սէպէպինտէն թէսլիմ օլունտու, վէ
սէօյլէտիյին շէյ վագը՛ օլտու, վէ իշթէ կէօրիւյօր-
25 սընն։ Լաքին սէն, եա Րապպ Եհովա, Պու թարլայը
ագչէ իլէ քէնտին իչիւն սաթըն ալ, վէ շահիտլէր կէ-
թիր՝ տէյիւ պանա սէօյլէտին. Ֆագաթ ֊շէհր Քաղ-
դէալըլարըն էլինէ թէսլիմ օլունտու։
26 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երեմիայա կէլիպ տէտի քի,
27 Իշթէ պէն ֊պիւթիւն պէշէրին Ալլահը Եհովա իմ.
28 ֊պանա միւշքիլ պիր շէյ վա՞ր մը տըր։ Պու էճլտէն
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ ֊պէն պու շէհրի
Քաղդէալըլարըն էլինէ վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգո-
դոնոսորըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ անը ալաճագ
29 տըր. Վէ պու շէհրէ գարշը ճէնք էտէն Քաղդէալըլար

Բ Նէեմ. 3.25։ Պ. 33.1։ 37.21։ 38.6։ 39.14։
Գ Պ. 34. 2։
Դ Պ. 34. 3։ 38. 18,23։ 39. 5։ 52. 9։
Ե Պ. 27. 22։
Զ Պ. 21. 4։ 33. 5։
Է Ղևտ. 25. 24,25,32։ Հռութ. 4. 4։
Ը Թէք. 23. 16։ Զաք. 11. 12։
Թ Պաղ ես. 8. 2։
Ժ Պ. 36. 4։
Ի Այ. 37,43։
Լ 4Միւլ. 19. 15։
Խ Թէր. 18. 14։ Այ. 27։ Ղուկ. 1. 37։
Ծ Խուր. 20. 6։ 34. 7։ Թէս. 5. 9,10։
Կ Պ. 10. 16։
Հ ես. 9. 6։
Ձ ես. 28. 29։
Ղ Պ. 17. 10։
Ճ Ցար. 34.21։ Մէզ.33. 13։ Լամ.5.21։ Պ.16. 17։
Մ Խուր. 9. 16։ 1Թէվ. 17.21։ ես. 63. 12։
Յ Դան. 9. 15։
Ն Խուր. 6. 6։ 2Միւլ. 7. 23։ 1Թվ. 17.21։ Մէզ. 136. 11,12։
Շ Խուր.3.8,17։Պ.11.5։
Ո Նէհեմ. 9. 26։ Պ. 11. 8։ Դան 9. 10-14։
Չ Պ. 33. 4։
Պ Այ. 25,36։
Ջ Պ. 14. 12։
Ռ Այ. 24։
Ս Ա՛տ. 16. 22
Վ Այ. 17։
Տ Այ. 3։

Digitized by Google

կէլէճէքլէր, վէ ֊պու շէհրի աթէշէ վէրիպ՝ անը վէ պէնի ղազապա կէթիրմէք իչիւն ֍տամլարը իւզէրինտէ Բահաղա պուխուր եագտըգլարը վէ ղայրի իլահ֊լարա մէշրուապէթ թագտիմէսի տէօքտիւքլէրի խանէլէրի
30 տախի եագաճագլար: Զիրա պէնի Իսրայէլ իլէ պէնի Յուդա ֍սէպավէթլէրինտէն պէրու ՚ինտիմտէ անճագ քէօթիւ օլանը իշլէրլէր, չիւնքի պէնի Իսրայէլ էլլէ-րինին իշիյլէ պէնի տա՚իմա ղազապա կէթիրիրլէր՝
31 տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը. Զիրա պու շէհր պինա օ-լունտըղը կինտէն պու կիւնէ գատար խըշմ ու ղա-
32 զապըմա սէպէպ օլտու. Թա քի պէնի Իսրայէլ իլէ պէնի Յուդանըն, ֊կէրէք քէնտիլէրին վէ կէրէք մէլիք վէ րէ՚իս վէ քեահին վէ փէյղամպէրլէրինին վէ Յուդա ատէմլէրինին վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինին պէնի ղա-զապա կէթիրմէք իչիւն իշլէտիքլէրի քէօթիւլիսիւն քեաֆֆէսի սէպէպինտէն ֍անը հուզուրըմտան տէֆ՚
33 էտէյիմ: Վէ պանա եիւզլէրինի տէյիլ, անճագ ֍ար-գալարընը չէվիրտիլէր. վէ հէր նէ գատար ֍*վագթը յլէ էօյրէտէրէք, անլէրի թա՚լիմ էթտիմ իսէ տէ, թէր-
34 պիյէյի գապուլ էթմէք իչիւն տիկլէմէտիլէր. Ֆագաթ ֍իսմիմլէ եատ օլունան պէյթի նէգիս էթմէք իւզրէ
35 մէքրուհաթլարընը անըն իչինէ գօտրլար. ֊Վէ օղուլ-լարը իլէ գըզլարընը ֍Մողոք իչիւն ֊ՐեՀաէ կէչիրմէք իւզրէ ԵՆովմ օղլու տէրէսինտէ պուլունան Բահաղ միւրթէֆէ՚աթընը պինա էթտիլէր. հալ պու քի Յու-դայա կինահ էթտիրմէք իւզրէ պու մէքրուհաթը իշ-լէմէլէրինի ֍պէն էմր էթմէմիշ իտիմ, խաթրըմտան տախի կէչմէմիշ իտի:
36 Պունա պինա՚էն՝ Գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՚ունլէ ֊Բաբելոն մէլիյինին էլինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր՝ տէտիյինիզ պու շէհր հագգընտա Իսրայէլին Ալլահը
37 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը: Իշթէ պէնն ֍անլէրի ղազա-պըմ վէ հիտտէթիմլէ վէ պէօյիւք խըշմլէ սիւրտիյիւմ ճիմլէ տիյարլարտան թօփլայաճաղըմ, վէ անլէրի պու մահալէ կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ ֊անլէրի էմնիյէթ
38 իւզրէ իսքեան էտէճէյիմ. Վէ անլէր ֍գավմըմ օլաճագ,
39 պէն տախի անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ. Վէ տա՚իմա պէնտէն գօրգմալարը իչիւն, վէ քէնտիլէրինէ վէ քէն-տիլէրինտէն սօկրա էվլատլարընա խայր կէլմէսի իչիւն
40 ֊անլէրէ պիր գալպ վէ պիր թարիգ վէրէճէյիմ: Վէ անլէրէ էյիլիք էթմէքլէ խուսուսընտա անլէրտէն կէրի տէօնմէյէճէյիմէ ֍անլէր իլէ էպէտի պիր ՚ահտ էտէ-ճէյիմ, վէ պէնտէն սափմամալարը իչիւն ֍գօրգումը
41 գալպլէրինէ գօյաճաղըմ. Վէ ֊անլէրէ էյիլիք էթմէքլէ

անլէրին հագգընտա մէսրուր օլաճաղըմ, վէ ֊անլէրի պու տիյարտա հագիգաթլէ վէ պիւթիւն գալպիմլէ վէ
42 պիւթիւն ճանըմլէ տիքէճէյիմ: Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը. ֍Պու գավմ իւզէրինէ պու պէօյիւք պէյանըն քեաֆֆէսինի կէթիրտիյիմ միսիլլիւ, քէզալիք անլէր հագգընտա սէօյլէտիյիմ էյիլիքլէրին ճիւմլէսինի ան-
43 լէր իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ: Վէ՚ ֍Վիրան տըր, ատէմի վէ հայվանը եօգ տըր, Քաղդէալըլարընն էլինէ վէրիլմիշ տիր՝ տէտիյինիզ պու տիյարտա ֊թարլալար սաթըն
44 ալընաճագ տըր: ֍Բենիամին տիյարընտա վէ Երուսա-ղէմին էթրաֆընտա վէ Յուդա շէհրլէրինտէ վէ տաղ շէհրլէրինտէ վէ օվա շէհրլէրինտէ վէ ճէնուպ շէհրլէ-րինտէ ագէճէ իլէ թարլալար սաթըն ալաճագլար, վէ հէօճճէթլէր եազըպ միւհրլէյէճէքլէր, վէ շահիտլէր կէթիրէճէքլէր, զիրա ֊անլէրին էսիրլէրինի կէրի կէ-թիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըը:

ՊԱՊ 33

Ալլահընն քէնտի զավմընը էսարէթտէն ի՚ատէ, 9 վէ սա՚ատէթ ի հալէ նա՚իլ էտէճէյինէ տա՚իր վա՚տը։ 15 Սալահ ֆիլիզի օլան մէսի-հինն կէլէճէյի. 17 հիւքիւմէթինին վէ քեահինլիյինէն տէվամը, 20 վէ մուգատտէս զիւրրիյէթին սէպաթ ու Քէքէսիւրիւ։

Վէ երեմիա տահա ֊հապսխանէնէին հավու-սընտա մահպուս իքէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը իքինճի
2 տէֆ՚ա օլարագ անա կէլիպ տէտի քի, ֍Պու շէհրէ պինա էտէն ՐԱՊՊ, վէ անը գա՚իմ էթմէք իչիւն թէշ-քիլ էտէն վէ ֍իսմի ԵՀովա օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
3 յուրըր. ֊Պանա տու՚ա էյլէ, վէ սէնի միւսթէճապ գըլաճաղըմ, վէ սանա պիլմէտիյին ՚ազիմ վէ միւշ-
4 քիլ շէյլէրի խապէր վէրէճէյիմ: Զիրա պու շէհրին ֍մէթէրիսլէրտէն վէ գըլըճտան երգըլան խանէլէրի վէ Յուդա մէլիքլէրինինն սէրայլարը հագգընտա Իս-
5 րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը. ֊Քաղդէա-լըլար իլէ մուհարէպէ էթմէյէ կէլիյօրլար, վէ օլ ֊֊-ՆէՆէ ղազապըմ վէ հիտտէթիմլէ վուրտըղըմ ատէմ-լէրին լաշէլէրիյլէ տօլաճագ. զիրա քէօթիւլիւքլէրի-նին քեաֆֆէսինտէն տօլայը պու շէհրտէն եիւզիւմիւ
6 սէթր էյլէտիմ: Իշթէ ֍անա սրհհէթ վէ շիֆա իհ-սան էտէճէյիմ, վէ անլէրէ շիֆա վէրէճէյիմ, վէ ան-լէրէ քէմալ ը տէրէճէտէ սէլամէթ վէ հագիգաթ իզ-
7 հար էտէճէյիմ: Վէ ֊Յուդանըն էսիրլէրինի վէ Իս-րայէլին էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ անլէրի
8 ֍էվվէլքի կիպի մա՚մուր էտէճէյիմ: Վէ ֍պանա գարշը իշլէտիքլէրի կինահլարընն ճիւմլէսինտէն ֍անլէրի

֊ Պ. 21. 10։ 37. 8,10։ 52. 13։
֋ Պ. 19. 13։
֌ Պ. 2.7։ 3.25։ 7.22-26։ 22.21։ *Եզեկ.*20. 28։
֍ *Ես.* 1.4,6։ *Դան.* 9.8։
֎ 4*Միւլ.*23. 27։ 24.3։
֏ Պ. 2. 27։ 7. 24։
ֈ Պ. 7. 13։
֐ *Ինչ. էրքէն գալգա-լագ*
֑ Պ. 7. 30,31։ 23. 11։ *Եզեկ.* 8. 5,6։
֒ Պ. 7. 31։ 19. 5։
֓ Ղեւ. 18. 21։ 3*Միւլ.* 11. 33։
֔ Պ. 7. 31։
֕ *Այ.* 24։
֖ *Թէս.* 30.3։ Պ. 23. 3։ 29.14։ 31.10։ *Եզեկ.* 37. 21։
֗ Պ. 23. 6։ 33. 16։
֘ Պ. 24.7։ 30. 22։ 31. 33։
֙ Պ. 24. 7։ *Եզեկ.* 11. 19,20։
֚ *Ես.* 55. 3։ Պ. 31.31։
֛ Պ. 31. 33։ [17։
֜ *Թէս.* 30.10։ *Սոփ.* 3. 37. 21։
֝ Պ. 24. 6։ 31. 28։ *Ամովս.* 9. 15։
֞ Պ. 31. 28։
֟ Պ. 33. 10։
֠ *Այ.* 15։
֡ Պ. 17. 26։
֢ Պ. 33. 7,11,26։
֣ Պ. 32. 2,3։
֤ *Ես.* 37. 26։
֥ *Խուր.* 15. 3։ *Ամովս.* 5. 8։ 9. 6։
֦ *Մէգ.* 91. 15։ Պ. 29. 12։
֧ Պ. 32. 24։
֨ Պ. 32. 5։
֩ Պ. 30. 17։ [11։
֪ Պ. 30.3։ 32.44։ *Այ.*
֫ *Ես.* 1 26։ Պ. 24. 6։ 30.20։ 31.4,28։ 42. 10։
֬ Պ.31.34։ *Միք.*7.18։
֭ *Եզեկ.* 36. 25։ *Զաք.* 13.1։ *Իպր.*9.13,14։

Digitized by Google

թաթհիր էտէճէյիմ, վէ պանա գարշը իշլէտիքլէրի
9 կինահ իլէ ’իսեանլարընը ’աֆվ էտէճէյիմ։ Վէ ան-
լէրէ իհսան էտէճէյիմ էյիլիքլէրին ճիմլէսինի իշի-
տէն տիւնեա մէլիքլէրինին քեաֆֆէսի ’ինտինտէ ւպու
պանա մուճիպ ի մէսէրրէթ պիր իսմ օլուպ՝ համտ ու
’իզզէթէ սէպէպ օլաճագ տըր. Էվէ անա իհսան էտէ-
ճէյիմ պիւթիւն խայր ու սէյամէթտէն տօլայը գօր-
գուպ թիթրէյէճէքլէր տիր։
10 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Ֆատէմի վէ հայվանը
գալմայարագ չէօլ օլմուշ՝ տէտիյինիզ պու մահալտէ,
վէ ատէմի վէ սէքէնէսի վէ հայվանը գալմայարագ
չէօլ օլմուշ Յուդա շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմ սօ-
11 գագլարընտա, Եինէ ւշատլըգ սէտասը վէ մէսէրրէթ
սէտասը, կիւվէյի սէսի վէ կէլին սէսի, վէ ւպէյթ
իւր ՐԱՊՊԱ համտ էօրդընէը կէթիրէրէք ՝ՐԱՊՊ իւլ
ճինուտա համտ էտինիզ, զիրա ՐԱՊՊ քէրիմ տիր,
զիրա ’ինայէթի էպէտի տիր՝ տէյէնլէրին սէսի իշի-
տիլէճէք տիր. ւզիրա պու տիյարըն էսիրլէրինի էվ-
վէլքի հալլարընա ի’ատէ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
12 պույուրըր։ ՐԱՊՊ իւլ ճինուտ պէօյլէ պույուրըր.
ւԱտէմի վէ հայվանը գալմայարագ չէօլ օլմուշ օլան
պու մահալտէ վէ անըն շէհրլէրինին ճիմլէսինտէ
եինէ սիւրիւլէրինի եաթըրան չօպանլարըն մէսքէն-
13 լէրի պուլունաճագ տըր։ ւՏաղ շէհրլէրինտէ, օվա
շէհրլէրինտէ վէ ճէնուպ շէհրլէրինտէ վէ Բենիամին
տիյարընտա վէ Երուսաղէմին էթրաֆընտա վէ Յուդա
շէհրլէրինտէ ւեինէ գօյունլար՝ սայանըն էլինտէն կէ-
չէճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
14 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ՝Իշթէ կինլէր կէլիր, քի
պէյթ ի Իսրայէլ վէ պէյթ ի Յուդա հագգընտա սէօյ-
15 լէտիյիմ ւխայրլը էմրի իճրա էտէճէյիմ։ Օլ կինլէրտէ
վէ օլ զէմանտա Դաւիթտէն պիր ՝սալահ ֆիլիզի պի-
թիրէճէյիմ. օ տախի տիյարտա հագգ ու ’ատալէթ
16 իճրա էտէճէք տիր։ ՝Օլ կինլէրտէ Յուդա խէլաս պու-
լաճագ, վէ Երուսաղէմ ասայիշ իւզրէ սաքին օլաճագ,
վէ՝ ԵՀովա սալահըմըզ՝ էՀՀե եատ օլունաճագ տըր։
17 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Դաւիթին ՝պէյթ ի
Իսրայէլ թախթընա ճիլուս էտէճէք ատէմի էքսիք
18 օլմայաճագ տըր. Վէ Ղեւիլի քեահինլէրտէն Ւմուհ-
րագա թագտիմ էտէճէք վէ էքմէք թագտիմէսի եա-
գաճագ վէ զէպիհէ ’արզ էտէճէք ատէմ, հիչ պիր վա-
գըթ հուզուրըմտան էքսիք օլմայաճագ տըր։
19 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երեմիայա կէլիպ տէտի քի,
20 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. ՝Կինտիւզ վէ կէճէ՝ քէնտի
վագըթլարընճա օլմամալարը իչիւն կինտիւզ ’ահ-
տրմը վէ կէճէ ’ահտրմը նագզ էտէ պիլիր իսէնիզ,
21 Թախթընտա հիւքիւմէթ էտէճէք օղու օլմամասը
իչիւն ՝գուլըմ Դաւիթ իլէ օլան ’ահտրմ, վէ պանա
խըտմէթ էտէն Ղեւիլի քեահինլէր իլէ օլան ’ահտրմ
22 տախի նագզ էտիլէ պիլիր։ ՝Ձիւնուտ ը սէմավիյէ սա-
յըլմազ վէ տէնիզ գուտու էօչիւմէզ օլտըղը միսիլլու,
գուլըմ Դաւիթին նէսլինի վէ պանա խըտմէթ էտէն
Ղեւիլիլէրի էօյլէ չօղալտաճաղըմ։
23 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երեմիայա կէլիպ տէտի քի,
24 Պու գավմընն նէ սէօյլէտիյինի կէօրմէզ մի սին, ՐԱՊՊ
ինթիխապ էթտիյի ՝իքի գապիլէյի րէտտ էթտի՝ տէր-
լէր. վէ անլէր քէնտի նազարլարընտա գավմըմը միլ-
25 լէթ սայմայարագ թահգիր էտէրլէր։ ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրըր. Եկէր ՝կինտիւզ վէ կէճէ իչիւն ’ահտրմ
եօգ իսէ, վէ ՝սէմավաթ իլէ զէմինէ գանունլար գօմա-
26 մըշ իսէմ, ՝Յակոբընն վէ գուլըմ Դաւիթին նէսլինի
րէտտ էտէրիմ՝ քի արթըգ անընն նէսլինտէն, Աբրա-
համ վէ Իսահակ վէ Յակոբընն նէսլի իւզէրինէ հիւքմ-
տարլար ալմայայըմ. զիրա ֆանլէրին էսիրլէրինի կէրի
կէթիրէճէյիմ վէ անլէրէ մէրհամէթ էտէճէյիմ։

ՊԱՊ 34

*Երուսաղէմին խարապ, վէ Սեդեկիանընն էսիր օլաճաղընը Երեմիա-
նընն խապէր վէրմէսի։ 8 Րէ՛խլէր իլէ գավմ քէնտի գուլարընը սալը
վէրմիշ իքէն Քէքրար գուլ ԷՅմէլէրի։ 12 ԻՅա՛աՅուզլըգլարը սէպէ-
պինտէն Բապպէլն անլէրի տիւշմէնլէրինին էլինէ Քէլիմ էտէճէյի։*

Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր ճիմլէ ’աս-
քէրլէրի վէ թահճ ը հիւքիւմէթինտէ օլան ֆտիյարընն
մէմլէքէթլէրինին ճիմլէ ’ֆէէ վէ ճիմլէ գավմլար
իլէ պէրապէր Երուսաղէմ իլէ վէ անընն շէհրլէրինին
ճիմլէսի իլէ մուհարէպէ էթտիյինտէ ՐԱՊՊ թարա-
2 ֆընտան Երեմիայա պու քէլամ կէլտի։ Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Կիթ, Յուդա մէ-
լիյի Սեդեկիայա խիթապէն սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրըր. Իշթէ պէն ֆպու շէհրի Բաբելոն մէլիյինին
էլինէ Թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ ֆանը աթէշէ եագաճագ
3 տըր, Վէ ֆսէն անընն էլինտէն գուրթուլմայաճագսընն,
լաքին մութլագա թուվթուլուպ անընն էլինէ Թէսլիմ
օլունաճագսընն. վէ կէօզլէրինկ Բաբելոն մէլիյինին
կէօզլէրինի կէօրէճէք, վէ օ սէնին իլէ աղըզ աղըզա
սէօյլէշէճէք տիր, վէ սէն Բաբելոնա կիտէճէքսին։
4 Լաքին, էյ Յուդա մէլիյի Սեդեկիա, ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամընը տինլէ, ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա պէօյլէ պու-

ւ *Ես.* 62. 7։ *Պ.* 13.11։
ւ *Պագ Ես.* 60. 5։
ւ *Պ.* 32. 43։
ւ *Պ.* 7. 34։ 16. 9։ 25. 10։ *Վահ.* 18. 23։
ւ *Ղեւ.*7.12։ *Մէզ.* 107. 22։ 116. 17։
ւ *1Թէվ.*16.8,34։*2Թէվ.* 5. 13։ 7. 3։ *Եզր.* 3. 11։ *Մէզ.* 136.1։ *Ես.* 12. 4։
ւ *Այ.* 7։
ւ *Ես.*65. 10։ *Պ.* 31.24։ 50. 19։
ւ *Պ.* 17. 26։ 32. 44։
ւ *Ղեւ.* 27. 32։
ւ *Պ.* 23.5։ 31. 27,31։
ւ *Պ.* 29. 10։
ւ *Ես.* 4. 2։ 11. 1։ *Պ.* 23. 5։
ւ *Պ.* 23. 6։
ւ *2Մխլ.* 7.16։ *3Մխլ.* 2.4։ *Մէզ.* 89.29,36։ *Ղուկ* 1. 32,33։
ւ *Ռօմ.* 12. 1։ 15. 15։ *1Պետ.* 2. 5,9։ *Վահ.* 1. 6։
ւ *Մէզ.* 89. 37։ *Ես.* 54. 9։ *Պ.* 31.36։ *Այ.* 25։
ւ *Մէզ.* 89. 34։
ւ *Թէք.* 13. 16։ 15. 5։ 22. 17։ *Պ.* 31. 37։
ւ *Այ.* 21,22։
ւ *Այ.* 20։ *Թէք.* 8. 22։ *Մէզ.*74.16,17։ 104. 19։ *Պ.* 31. 35,36։
ւ *Պ.* 31. 37։
ւ *Այ.* 7,11։ *Եզր.* 2. 1։
ւ *4Մխլ.* 25.1, *վէ զայ-
րի։* *Պ.*39.1։ 52. 4։
ւ *Պ.* 1. 15։
ւ *Պ.* 21. 10։ 32. 3,28։
ւ *Պ.* 32. 29։ *Այ.* 22։
ւ *Պ.* 32. 4։

Digitized by Google

5 յուրըր. Սէն գըլըճլէ էօլմէյէճէքսին, սէն րահաթ
հալտէ էօլէճէքսին. վէ Ւսէնտէն էվվէլ էճտատըն
օլան գատիմ մէլիքլէր իչիւն պ-ի-ր եագտըգլարը
միսիլլիւ, Ւսէնին իչիւն տախի եագաճագլար, վէ՝
Ա՜հ էֆէնտիմ՝ տէյէրէք Ւսէնին իչիւն ֆիղան էտէ-
ճէքլէր, զիրա պու քէլամը պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր։
6 Վէ Երեմիա փէյղամպէր պիւթիւն պու քէլամը
Երուսաղէմտէ Յուդա մէլիյի Սեդեկիայա սէօյլէտիյի
7 զէման, Բաբելոն մէլիյինին ՚ասքէրի Երուսաղէմ ՚ա-
լէյհինէ վէ պագը գալան Յուդա շէհրլէրինին ճիւմ-
լէսի ՚ալէյհինէ, Լաքիս իլէ վէ Ազեկա իլէ մուհարէպէ
էտիյօր իտի, զիրա Ւ Յուդա շէհրլէրինտէն գալան
միւսթահքէմ շէհրլէր պունլար իտի։
8 Մէլիք Սեդեկիա Երուսաղէմտէ պուլունան պիւ-
թիւն գավմ իլէ ՚հէր քէս գուլընը վէ հէր քէս ճա-
րիյէսինի, ՚Իպրանի վէ ՚Իպրանիյէյի սալը վէրմէք,
Ւվէ պիր քիմսէ պիրատէրի օլան Եէհուտիյէ գուլլըգ
9 էթտիրմէմէք իչիւն, Ւհէուրրիյէթ ի՚լան էթմէք պա-
պընտա ՚ահտ էթտիքտէն սօնրա ՐԱՊՊ թարաֆընտան
10 տան Երեմիայա կէլէն քէլամ տըր։ (Վէ հէր քէս քէն-
տի գուլընը վէ հէր քէս քէնտի ճարիյէսինի, հուրր
օլարագ սալը վէրիպ՝ արթըգ անլէրէ գուլլըգ էթտիր-
մէմէք իչիւն ՚ահտա տախիլ օլան րէ՚իսլէրին ճիւմ-
լէսի վէ պիւթիւն գավմ իթա՚աթ էթտիլէր. իթա՚աթ
11 էտիպ Ւ-ի-ր սալը վէրտիլէր. Ֆագաթ Ւանտէն սօնրա
տէօնիւպ՝ հուրր օլարագ սալը վէրմիշ օլտրգլարը
գուլլար իլէ ճարիյէլէրի կէրի կէթիրէրէք, անլէրի
գուլ վէ ճարիյէ օլմաղա իճապար էթտիլէր։)
12 Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա ՐԱՊՊԸՆ
13 քէլամը կէլիպ տէտի քի, Իսրայէլին Ա՚լահը ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրըր. Էճտատընըզը Մըսըր տիյարըն-
տան, էսարէթ խանէսինտէն չըգարտըղըմ կիւնտէ
14 անլէր իլէ ՚ահտ էտիպ, ՚Եէտի սէնէնին խիթամընտա
հէր պիրինիզ քէնտինէ սաթըլմըշ օլան ՚Իպրանի
պիրատէրինի սալը վէրինիզ, վէ օ ալթը սէնէ խըտ-
մէթ էթտիքտէն սօնրա անը եանընկտան հուրր օլա-
րագ սալը վէր՝ տէտիմ. լաքին էճտատընըզ պէնի
15 տինկլէմէյիպ՝ գուլագ վէրմէտիլէր։ Վէ սիզ պու կիւն
տէօնիւպ հէր քէս քէնտի գօնշըսընա հուրրիյէթ ի՚լան
էթմէքլէ ՚ինտիմտէ տօղրու օլանը իշլէտինիզ, վէ
Ւիսմիմլէ եատ օլունան պէյթտէ Ւհուզուրըմտա ՚ահտ
16 էթտինիզ. Լաքին սիզ կէրի տէօնիւպ ՚իսմիմի թէտ-
նիս էթտինիզ, վէ սիզտէն հէր պիրի քէնտի գուլընը
վէ ճարիյէսինի, հուրր օլարագ, միւրատլարընճա
սալը վէրմիշ իքէն, անլէրի կէրի կէթիրտի, վէ անլէրի
քէնտինիզէ գուլ վէ ճարիյէ օլմաղա իճապար էթտինիզ։
17 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Սիզ հէր քէս
պիրատէրի վէ հէր քէս գօնշըսը իչիւն հուրրիյէթ ի՚-
լան էթմէք խուսուսընտա պէնի տինկլէմէտինիզ. իշթէ
(ՐԱՊՊ պույուրըր) պէն սիզին հագգընըզտա Ւգլըճա
վէ թա՚ունա վէ գըթլըղա հուրրիյէթ ի՚լան էտէճէյիմ.
վէ սիզի Ւզէմինին ճիւմլէ մէմլէքէթլէրինտէ ճէֆայա
18 տիւչար էտէճէյիմ. Վէ Ւպուզաղըյը իքի շագգ էտիպ
արալարընտան կէչէրէք հուզուրըմտա էթտիքլէրի
՚ահտըն քէլամընը իճրա էթմէյիպ՝ ՚ահտըմը թէճա-
19 վուզ էտէն քիմսէլէրի, Եա՚նի պուզաղընըն փարչա-
լարը արասընտան կէչէն Յուդա րէ՚իսլէրի իլէ Երու-
սաղէմ րէ՚իսլէրինի, խատըմլարը վէ քեահինլէրի վէ
20 տիյարըն պիւթիւն գավմընը, Տիւշմէնլէրինին էլինէ
վէ ճանլարընը արայանլարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ.
վէ անլէրին Ւլաշէլէրի հավա գուշլարընա վէ եէրին
21 վուհուշընա եէյէճէք իչիւն օլաճագ տըր։ Վէ Յուդա
մէլիյի Սեդեկիայը վէ անըն րէ՚իսլէրինի տիւշմէնլէ-
րինին էլինէ, վէ ճանլարընը արայանլարըն էլինէ,
վէ Ւիւզէրինիզտէն չէքիլմիշ օլան Բաբելոն մէլիյինին
22 ՚ասքէրինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ։ Ւհիշթէ պէն էմր
էթտիմ, վէ անլէրի պու շէհրէ կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ
անըն իլէ մուհարէպէ էտէճէքլէր, Ւվէ անը ալըպ ա-
թէշէ եագաճագլար վէ ՒՅուդա շէհրլէրինի սէքէնէսի
օլմայան վիրանէյէ տէօնտէրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։

ՊԱՊ 35

*Երեմիանըն Ռեքաբիլէր խանէտանընըն քէնտի փէտէլէրինէ օլան իթա՚աթընը զիքրէլէ, 12 Եէհուտիլէրի իթա՚աթսըզլըգլարընտան տօ-
լայը Ա՚զիր էթմէկի։ 18 Ա՚լահընն Ռեքաբիլէրի իթա՚աթլարը հասէ-
պէյլէ միւպարէք գըլմասը։*

Յուդա մէլիյի Յովակիմ իպն ի Յովսիանընն կիւն-
լէրինտէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երեմիայա պու քէլամ
2 կէլիպ, Ռեքաբիլէր խանէտանընա կիթ, վէ անլէր
իլէ սէօյլէշ, վէ անլէրի պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ Ւօտալա-
րընն պիրինէ կէթիրիպ անլէրէ շէրապ իչիր՝ տէտի։
3 Պէն տախի Յեզոնիա իպն ի Երեմիա իպն ի Քաբասի-
նիա վէ գարնտաշլարընը վէ օղուլլարընընն ճիւմլէսինի
վէ Ռեքաբիլէր խանէտանընտան օլանլարընն ճիւմլէ-
4 սինի ալտըմ. Վէ անլէրի պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ, Ւգա-
փուճը Մաասիա իպն ի Սեղղումընն օտասընընն իւս-
թիւնտէքի րէ՚իսլէր օտասընընն եանընտա վագը՚ Ա-
լլահ ատէմի Յեգդողիանընն օղլու Անանընն օղուլլարը-
5 նընն օտասընա կէթիրտիմ. Վէ Ռեքաբիլէր խանէտա-

Ա Պագ 2 Թէվ. 16. 14։ 21. 19։
Բ Պագ Դան. 2. 46։
Գ Պագ Պ. 22. 18։
Դ 4 Մ իւլ. 18. 13։ 19. 8։ 2 Թէվ. 11. 5, 9։
Ե Նէեմ. 5. 11։
Զ Ղեւ. 25։ 39-46։
Է Խուր. 21. 2։ Ղեւ. 25. 10։ Այ. 14։
Ը Պագ Այ. 21։ Պ. 37. 5։
Թ Խուս. 21. 2։ 23. 10։ Թէս. 15. 12։
Ժ Պ. 7. 10։
Ի 4 Մ իւլ. 23. 3։ Նէեմ. 10. 29։
Լ Խուր. 20. 7։ Ղեւ. 19. 12։
Խ Պ. 32. 24, 36։
Ծ Թէս. 28. 25, 64։ Պ. 29. 18։
Կ Պագ Թ ագ. 15. 10, 17։
Հ Պ. 7. 33։ 16. 4։ 19. 7։
Ձ Պագ Պ 37. 5, 11։
Ղ Պ. 37. 8, 10։
Մ Պ. 38. 3։ 39. 1. 2, 8։ 52. 7. 13։
Յ Պ. 9. 11։ 44. 2, 6։
Ն 4 Մ իւլ. 10. 15։ 1 Թվ. 2. 55։
Շ 3 Մ իւլ. 6. 5։
Ո 4 Մ իւլ. 12. 9։ 25. 18։ 1 Թէվ. 9. 18, 19։

Digitized by Google

նընտան օլանլարընն էօնիւնէ շէրապլէ տօլու թասլար
վէ քեասլէր գօյարագ, անլէրէ՝ Շէրապ իչինիզ՝ տէ-
6 տիմ: Վէ անլէր՝ Շէրապ իչմէյիզ. զիրա փէտէրիմիզ
ᵗՅովնադաբ իպն ի Ռեքաբ պիզէ թէնպիհ էտիպ՝ Սիզ
7 վէ օղուլլարընըզ էպէտէն շէրապ իչմէյէսինիզ, Վէ
խանէ ինշա էթմէյէսինիզ վէ էքին էքմէյէսինիզ վէ
պաղ տիքմէյէսինիզ վէ դ–է սահիպի օլմայասընընզ,
անճագ պիւթիւն ’էօմրիւնիւզտէ չատըրլարտա սաքին
օլասընընզ, ᵗքի միւսաֆիր օլտըղընընզ տիյարտա չօգ
8 կիւնլէր եաշայասընընզ՝ տէտի: Պիզ տախի՝ փէտէրի-
միզ Յովնադաբ իպն ի Ռեքաբընն պիզէ էմր էթտիյի
շէյլէրին ճիւմլէսինտէ սէօզիւնիւ տիկլէմէքլէ, պիւթիւն
’էօմրիւմիւզտէ քէնտիմիզ, գարըլարընմընզ, օղուլլա-
9 րընմընզ վէ գըզլարընմընզ շէրապ իչմէյիզ. Վէ սաքին
օլմագ իւզրէ խանէ ինշա էթմէյիզ, վէ պաղ վէ թարլա
10 վէ էքինիմիզ եօգ տըր. Անճագ չատըրլարտա սաքին
օլուրըզ, վէ իթա’աթ էտէրէք փէտէրիմիզ Յովնադա-
բընն պիզէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինէ կէօրէ
11 հարէքէթ էտէրիզ. Ֆագաթ Բաբելոն մէլիյի Նաբու-
գոդոնոսոր պու տիյարա չընգտընըր զէման՝ Կէլինիզ վէ
Քաղդէալը ’ասքէրինին վէ Սիւրիալը ’ասքէրինին եհու-
զինտէն Երուսաղէմ կիտէլիմ՝ տէտիք, վէ պէօյլէճէ
Երուսաղէմտէ սաքին օլույօրըզ՝ տէտիլէր:
12 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երեմիայա կէլիպ տէտի քի,
13 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պու-
յուրըր. Կիթ, Յուդա ատէմլէրինէ վէ Երուսաղէմ սէ-
քէնէսինէ սէօյլէ քի, Սէօզիւմիւ տիկլէմէք խուսու-
սընտա (ՐԱՊՊ պույուրըր) պ–ա–դ–ա ᵗէօրնէք ալմաճ
14 մը սընընզ: Յովնադաբ իպն ի Ռեքաբընն՝ շէրապ իչմէ-
մէլէրի խուսուսընտա օղուլլարընա էմր էթտիյի սէօզ-
լէր թէմամընյլէ եէրինէ կէթիրիլտի. զիրա փէտէրլէ-
րինին էմրինէ իթա’աթ էտէրէք պու կիւնէ գատար
իչմէզլէր. ᵗֆագաթ պէն սիզէ սէօյլէտիմ, *վագթընյլէ
15 սէօյլէտիմ. լաքին սիզ պէնի տիկլէմէտինիզ: ᵗՎէ փէյ-
ղամպէր գուլլարըմընն ճիւմլէսինի սիզէ կէօնտէրտիմ,
*վագթընյլէ կէօնտէրէրէք՝ ᵗՀէր ատէմ քէնտի քէօթիւ
եօլընտան տէօնսիւն, վէ ’ամէլլէրինիզի տօղրուլտը-
նըզ, վէ ղայրի իլահլարա գուլլըզ էթմէք իւզրէ ան-
լէրէ թապի՝ օլմայընըզ, վէ սիզէ՝ էճտատընըզա վէր-
տիյիմ տիյարտա սաքին օլաճագսընըզ՝ տէտիմ իսէ
տէ, սիզ գուլագ վէրմէտինիզ վէ պէնի տիկլէմէտինիզ:
16 Վէ Յովնադաբ իպն ի Ռեքաբընն օղուլլարը փէտէրլէ-
րինին քէնտիլէրինէ վէրտիյի էմրի թէմամընյլէ եէրինէ
17 կէթիրտիլէր, լաքին պու գավմ պէնի տիկլէմէտի: Պու
էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը, Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան
Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն Յուդա վէ Երու-

ᵗ 4Մ իւլ. 10. 15:
ᵇ Խուր. 20. 12; Եփես. 6. 2,3:
ᵈ Պ. 32. 33:
ᵉ 2Թէվ. 36. 15; Պ. 7. 13; 25. 3:
* ’Ինգր. էրքէն գալզա-ղաց
ᵉ Պ. 7. 25; 25. 4:
ᵍ Պ. 18. 11; 25. 5,6:
ʰ Էմս. 1. 24; Ես. 65. 12; 66. 4; Պ. 7. 13:
ᶦ Պ. 15. 19:

սաղէմին պիւթիւն սէքէնէսի իւզէրինէ, ’ալէյհլէրինէ
սէօյլէտիյիմ պիւթիւն պէյայը կէթիրէճէյիմ. ’զիրա
ան լէրէ սէօյլէտիմ, լաքին տինկլէմէտիլէր, անլէրի չա-
ղըրտըմ, լաքին ճէվապ վէրմէտիլէր:
18 Վէ Երեմիա Ռեքաբիլէր խանէտանընտան օլան-
լարա տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտ պէօյլէ պույուրըր. Փէտէրինիզ Յովնադաբընն
էմրինի տինկլէտիյինիզ վէ անըն հէր պիր էմրինի հընֆզ
վէ սիզէ օլան հէր պիր էմրինի իճրա էթտիյինիզ իչին,
19 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ՝ Յովնադաբ
իպն ի Ռեքաբընն ᵏհուզուրըմմտա տուրաճագ ատէմի
էքսիք օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրըր:

ՊԱՊ 36

*Երեմիանըն իխպարաթընը Բարպընն էմրիյլէ Բարուքըն պիր Քու-
մարա եազըպ գավմա օգումասը: 11 Ըՙհուդէրին մէգքիւր Քումարը
կէթիրմէլէրի վէ մէ’ալընտան գօրգմալարընը. 19 Բարուք իլէ Երե-
միանըն կիզլէնմէլէրինի էմր էյլէմէսի: 20 Յովակիմ մէլիյին՝ Քումարը
եագմասը: 27 Երեմիանըն մէլիք Յովակիմ ’ալէյհինտէ փէղամպէրլիյի:
32 Բարուքըն տիվէր պիր Քումարա Երեմիանըն սէօգլէրինի եագմասը:*

Վէ Յուդա մէլիյի Յովակիմ իպն ի Յովսիանընն
տէօրտինճի սէնէսինտէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երե-
2 միայա պու քէլամ կէլիպ, ᵐՔիթապ օլաճագ պիր
թումար ալ, վէ սանա սէօյլէմէյէ պ–ղ–ր–դ–ր կինն-
տէն, եա’նի ᵏՅովսիանընն կիւնլէրինտէն թա պու կիւնէ
տէյին Իսրայէլ հագգընտա վէ Յուդա հագգընտա վէ
ᵏճիւմլէ միլլէթլէր հագգընտա սանա սէօյլէտիյիմ
3 ᵐքէլամընն ճիւմլէսինի անընն իչինէ եազ. ᵏՊէլքի
պէյթ ի Յուդա պէնիմ անլէրէ կէթիրմէյի միւրատ
էթտիյիմ պիւթիւն պէլիյէ հագգընտա տինկլէյէճէք
տիր, վէ ᵉհէր քէս քէնտի քէօթիւ եօլընտան տէօն-
սիւն, պէն տախի ’իսեան վէ կիւնահլարընը ’աֆվ
էտէյիմ՝ տէտի:
4 Վէ Երեմիա ᵏԲարուք իպն ի Ներրայը չաղըրտը
վէ ᵉԲարուք Երեմիանընն աղզընտան ՐԱՊՊԸՆ անա
սէօյլէտիյի քէլամընն քեաֆֆէսինի օլ քիթապ օլա-
5 ճագ թումար իւզէրինէ եազտը: Վէ Երեմիա Բարուքա
խիթապէն՝ Պէն մահապուս ըմ, պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կի-
6 տէմէմ. Սէն կիթ վէ աղզըմտան թումարա եազտըղընկ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը ᵉօրուճ կիւնիւնտէ պէյթ իւր
ՐԱՊՊՏԱ *գավմա օգու, վէ քէնտի շէհրլէրինտէն կէ-
լէն պիւթիւն Յուդա իշիտիր իքէն տախի անլէրի օգու:
7 ᵏՊէլքի նէյազլարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէլիր, վէ
հէր քէս քէօթիւ եօլընտան տէօնէր. զիրա ՐԱՊՊԸՆ
պու գավմ ’ալէյհինտէ սէօյլէտիյի ղազապ վէ հիտ-
8 տէթ պէօյիւք տիր՝ տէյիւ էմր էյլէտի: Վէ Բարուք
իպն ի Ներիա Երեմիա փէյղամպէրին քէնտիսինէ օլան

ᵐ Ես. 8. 1; Եզեկ. 2. 9; Զաք. 5. 1:
ᵇ Պ. 25. 3:
ᵏ Պ. 25. 15, վէ ղայրի:
ᵗ Պ. 30. 2:
ᵇ Այ. 7; Պ. 26. 3:
ᵈ Պ. 18. 8; Յոնլ. 3. 8:
ᵏ Պ. 32. 12:
ᵉ Պագ Պ. 45. 1:
ᵖ Ղեւ. 16. 29; 23. 27-32; Ա’մալ. 27. 9:
* ’Ինգր. գավմըն գուլազլարընա
ᵏ Այ. 3:

Digitized by Google

հէր պիր էմրինէ իմթիսալէն պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ քի-
թապտան ՐԱՊՊՕՆ քէլամընը օգուտու։
9 Վէ Յուդա մէլիյի Յովակիմ իպն ի Յովսիանընն
պէշինճի սէնէսինտէ տօգուզընճը այտա Երուսաղէմ-
տէ պուլունան պիւթիւն գավմա վէ Յուդա շէհրլէ-
րինտէն Երուսաղէմէ կէլէն պիւթիւն գավմա ՐԱՊ-
10 ՊՕՆ հուզուրընտա օրուճ ի՛լան օլունտու։ Վէ Բա-
րուք պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ քեաթիպ Գամարիա իպն ի
Սափանընն օտասընտա, պէյթ իւր ՐԱՊՊՕՆ *եէնի
գափուսընընն մէտխէլինտէ եօգարրդի հավլուտա պիւ-
թիւն *գավմա մէզքիւր քիթապտան Երեմիանընն քէ-
լամընը օգուտու։
11 Վէ Միքիա իպն ի Գամարիա իպն ի Սափան քի-
թապտան ՐԱՊՊՕՆ պիւթիւն քէլամընը իշիթտիք-
12 տէ, Մէլիյին սէրայընա քեաթիպին օտասընա էնտի,
վէ իշթէ րէ՛իսլէրին ճիւմլէսի, քեաթիպ Եղիսամա
վէ Դաղայիա իպն ի Սեմայիա վէ Եղնաթան իպն ի
Աքորոր վէ Գամարիա իպն ի Սափան վէ Սեդեկիա
իպն ի Անանիա, վէ լհասըլ րէ՛իսլէրին ճիւմլէսի օրա-
13 տա օթուրույօրլար իտի։ Վէ Միքիա՝ Բարուքընն
*գավմա օլ քիթապտան օգուտըղը սըրատա իշիթ-
տիյի սէօզլէրին ճիւմլէսինի անլէրէ նագլ էյլէտի։
14 Վէ րէ՛իսլէրին ճիւմլէսի՝ *Գավմա օգուտըղըկ թու-
մարը էլինէ ալըպ կէլ՝ տէմէք իչիւն Եէհուտի իպն ի
Նաթանիա իպն ի Սեղեմիա իպն ի Քուսիյի Բարու-
քընն եանընընա կէօնտէրտիլէր. վէ Բարուք իպն ի Նե-
րիա թումարը էլինէ ալըպ՝ անլէրին եանընընա կէլտի։
15 Վէ անլէր անա՝ Րէճա էտէրիզ, օթուր վէ անը պիզէ
տախի օգու՝ տէտիլէր. վէ Բարուք անլէրէ օգուտու։
16 Վէ օլ քէլամընն քեաֆֆէսինի իշիթտիքլէրի կիպի
գօրգուպ պիրիպիրինէ պ֊ֆ֊ըլ֊ը, վէ Բարուքա՝ Պու
քէլամընն քեաֆֆէսինի մուխլագա մէլիյէ նագլ էտէ-
17 ճէյիզ՝ տէտիլէր։ Վէ Բարուքա սի՛ալ էտիպ՝ Քէրէմ
էթ, պու քէլամը անընն աղզընտան նա՛սըլ եազտընն,
18 պիզէ խապէր վէր՝ տէտիլէր։ Վէ Բարուք անլէրէ՝
Պու քէլամընն քեաֆֆէսինի օ պանա աղզըյլէ սէօյ-
լէտի, պէնն տախի միւրէքքէպլէ պու քիթապա եազ-
19 տը՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Օ զէման րէ՛իսլէր Բա-
րուքա՝ Կիթ, կէրէք սէն կէրէք Երեմիա կիզլէնինիզ վէ
նէրէտէ պուլունտըղընըզը քիմսէ պիլմէսինն՝ տէտիլէր։
20 Վէ անլէր թումարը քեաթիպ Եղիսամանընն օտա-
սընտա սագլայըպ՝ հավլույա մէլիյին եանընընա կիտէ-
րէք պու քէլամընն քեաֆֆէսինի մէլիյէ նագլ էթտի-
21 լէր։ Վէ մէլիք Եէհուտիյի թումարը ալմաղա կէօն-
տէրտի. օ տախի անը քեաթիպ Եղիսամանընն օտա-
սընտան ալտը, վէ Եէհուտի անը մէլիյէ վէ մէլիյին
եանընտա տուրան րէ՛իսլէրին ճիւմլէսինէ օգուտու։
22 Վէ տօգուզընճը այ օլմաղլէ մէլիք Ղըշլըգ խանէ-

սինտէ օթուրույօր իտի, վէ էօնիւնտէ եանար ման-
23 ղալ վար իտի։ Վէ Եէհուտի իւչ տէօրթ սիւթիւն օգու-
տըգտա, անը գալէմթրաշլէ քէսիպ՝ պիւթիւն թումար
մանղալտա օլան աթէշտէ թէլէֆ օլունճայա տէյին
24 աթար իտի։ Վէ կէրէք մէլիք կէրէք պու քէլամընն
քեաֆֆէսինի իշիտէն պէնտէլէրինին ճիւմլէսի գօրգ-
25 մատըլար վէ Էլպիսէլէրինի երրթմատըլար։ Վէ Եղ-
նաթան վէ Դաղայիա վէ Գամարիա թումարը եագ-
մամասը իչիւն մէլիյէ րէճա էթտիլէր իսէ տէ, անլէրի
26 տինկլէմէտի։ Վէ մէլիք քեաթիպ Բարուքը վէ փէյ-
ղամպէր Երեմիայը տէրտէսթ էթմէլէրինի մէլիյին
օղլու Յերամէլ վէ Եազրիէլին օղլու Սարայիա վէ Աբ-
դիէլին օղլու Սեղեմիայա էմր էյլէտի, լաքին ՐԱՊՊ
անլէրի սագլատը։
27 Վէ մէլիք թումարը վէ Երեմիանընն աղզընտան Բա-
րուքընն եազտըղը սէօզլէրի եագտըգտան սօկրա Երե-
28 միայա ՐԱՊՊՕՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի, Երինէ կիթ,
պաշգա պիր թումար ալ, վէ անա Յուդա մէլիյի Յո-
վակիմին եագտըղը էվվէլքի թումարտա պուլունան
29 էվվէլքի սէօզլէրին ճիւմլէսինի եազ։ Վէ Յուդա մէլիյի
Յովակիմէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Սէն
պու թումարա՝ Բաբելոն մէլիյի մուխլագա կէլէճէք վէ
պու տիյարը խարապ էտէճէք վէ անտէն ինսանը վէ
հայվանը գալտըրաճագ՝ տէյիւ նիշիւն եազտըն՝ տէ-
յէրէք անը եագտըն։
30 Պու էճլտէն Յուդա մէլիյի Յովակիմ 'ալէյհինտէ
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Դաւիթին թախթընա օ-
թուրաճագ քիմսէսի օլմայաճագ տըր. վէ լաշէսի կիւն-
տիւզիւն սըճաղա վէ կէճէյէյին սօղուղա ֊աթըլաճագ
31 տըր։ Վէ անա վէ նէսլինէ վէ պէնտէլէրինէ, քէօթիւ-
լիւքլէրի իչիւն ֊ճէզա վէրէճէյիմ. վէ անլէր իւզէրինէ
վէ Երուսաղէմին պիւթիւն սէքսինէսի իւզէրինէ վէ
Յուդա ատէմլէրի իւզէրինէ՝ անլէրէ խապէր վէրտի-
յիմ վէ անլէրին տինկլէմէտիքլէրի պիւթիւն պէյայը
կէթիրէճէյիմ։
32 Վէ Երեմիա պաշգա պիր թումար ալըպ անը քեա-
թիպ Բարուք իպն ի Ներիայա վէրտի. օ տախի Յու-
դա մէլիյի Յովակիմին աթէշէ եագտըղը քիթապըն
սէօզլէրինին ճիւմլէսինի Երեմիանըն աղզընտան անա
եազտը, վէ անլէրէ անլէր կիպի տահա չօգ սէօզլէր
'իլավէ էտիլտի։

ՊԱՊ 37

*Քաղդէալըլար Մըսըրլըլարըն գօրգուսընտան Երուսաղէմ իւզէրին-
տէն չէքիլտիքլէրինտէ Սեդեկիանընն Երեմիայա գավմ իչիւն տու՛ա
էթմէսի րէճասըլէ աստ՛մ կէօնտէրմէսի։ 6 Երեմիանընն տախի Քաղ-
դէալըլարընն 'ավտէճէ շէհրի ալաճագլարընընը խապէր վէրմէսի. 11
ֆիրար Քէօհմէքիյէ էթթիհամ օլունտուգ Քուճուլուպ հապս էտիլ-
մէսի. 16 Սեդեկիանընն էսիր կէօթիւրուլէճէյինի անա խապէր վէրմէսի,
18 վէ քէնտի աէլամէճի իչիւն անտէն րէճասը։*

• Պ. 26. 10։	լագլարընա	Ե 4 Միւլ. 22. 11։ Ես.	֊ Պ. 22. 30։
× 'Իպր. գավմըն գու-	Լ Պագ Ամով. 3. 15։	36. 22։ 37. 1։	ֆ Պ. 22. 19։
			Հ Պ. 23. 34։

Digitized by Google

Վէ Յեքոնիա իսն ի Յովակիմին եէրինէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն Յուդա տիյարը իւզէրինէ մէլիք նասպ էյլէտիյի մէլիք Սեդեկիա իսն ի Յովսիա
2 հիւքիւմէթ էյլէտի։ Էլաքին օ վէ անըն պէնտէլէրի վէ տիյարըն գավմը ՐԱՊՊԸՆ Երեմիա փէյղամպէր վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի սէօզլէրի տիկլէմէտիլէր։
3 Վէ մէլիք Սեդեկիա՝ Րէճա էտէրիզ, պիզիմ իչիւն Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԱ տու՛ա էյլէ՝ տէմէք իչիւն Յուքաղ իսն ի Սեղեմիա վէ Քեահին Սոփոնիա իսն ի Մասիայը Երեմիա փէյղամպէրին եանընա կէօնտէրտի։
4 Երեմիա իսէ գավմ արասընա կիրիպ չըգմագտա իտի.
5 վէ ... անը հապսխանէյէ աթմամըշլար իտի։ Վէ Մըսըրտան Փարաւոնըն ՚ասքէրի չըգտը Էվէ Երուսաղէմի մուհասէրէ էտէն Քաղդէալըլար անլէրին խապէրինի ալտըգլարընտա Երուսաղէմ իւզէրինտէն չէքիլտիլէր։
6 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երեմիա փէյղամպէրէ կէլիպ
7 տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պէնտէն սիո՛ւ էթմէք իչիւն Ըսիզի պանա կէօնտէրէն Յուդա մէլիյինէ պէօյլէ տէյէսինիզ. Իշթէ սիզէ իմտատ իչիւն չըգան Փարաւոնըն ՚ասքէրի քէնտի տի-
8 յարընա, Մըսրա ՚ավտէթ էտճէէք տիր. Էվէ Քաղդէալըլար տէօնիպ՝ պու շէհր իլէ մուհարէպէ էտէճէք-
9 լէր, վէ անը ալրպ աթէշէ եագաճագլար։ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Քաղդէալըլար մութլագա իւզէրիմիզտէն կիտէճէքլէր՝ տէյէրէք քէնտիլէրինիզի ալտաթմայը-
10 նըզ, զիրա կիթմէյէճէքլէր. Էձիւնքի էկէր սիզին իլէ մուհարէպէ էտէն Քաղդէալըլարըն պիւթիւն ՚ասքէրինի վուրսանըզ, վէ անլէրտէն ... պիր գաչ մէճրուհ ատէմ գալսա, անլէրտէն հէր պիրի չատըրընտան գալգըպ պու շէհրի աթէշէ եագաճագլար։
11 Էվէ Քաղդէալըլարըն ՚ասքէրի Փարաւոնըն ՚ասքէրի սէպէպինտէն Երուսաղէմ իւզէրինտէն չէքիլ-
12 տիքլէրի սըրատա, Երեմիա Բենիամին տիյարընա կիթմէք վէ օրատան գավմը արասընտա հիսսէսինի
13 ալմագ իւզրէ Երուսաղէմտէն չըգտը։ Վէ Բենիամին գափուսընա վարտըղընտա զապիթանտան օլան Յերիա իսն ի Սեղեմիա իսն ի Անանիա իսմինտէ պիր ատէմ օրատա պուլունմաղլէ՝ Սէն Քաղդէալըլար թարաֆընա կէչիյօրսըն՝ տէյէրէք Երեմիա փէյղամպէրի
14 թուլթուս։ Երեմիա տախի՝ Եալան տըր, պէն Քաղդէալըլար թարաֆընա կէչմէյօրըմ՝ տէտի իսէ տէ, անը տիկլէմէտի. վէ Յերիա Երեմիայը թուլթուպ՝ անը
15 րէ՚իսլէրին եանընա կէթիրտի։ Վէ րէ՚իսլէր Երեմիայա ղազապա կէլիպ անը տէօյտիւլէր, Էվէ անը քեաթիպ Յոնաթանըն խանէսինտէ հապս էյլէտիլէր. զիրա օլ Էնէյէ հապսխանէ էթմիշլէր իտի։
16 Երեմիա Էզընտանա վէ պօտուրումլարա կիրիպ՝
17 օրատա խայլը միւտէթ գալտըգտան սօկրա, Մէլիք Սեդեկիա անը կէթիրթտի, վէ մէլիք՝ քէնտի սէրայընտա՝ ՐԱՊՊ թարաֆընտան պիր քէլամ վար մը՝ տէյիւ կիզլիճէ անտէն սիո՛ւ էթմէյի իւզէրինէ, Երեմիա՝ Վար տըր՝ տէտի. վէ՝ Սէն Բաբելոն մէլիյի-
18 նին էլինէ թէսլիմ օլունաճագսըն՝ տէտի։ Վէ Երեմիա մէլիք Սեդեկիայա՝ Սանա եա պէնտէլէրինկէ եա պու գավմա գարշը նէ՞ կիւնահ իշլէտիմ, քի պէնի հապս-
19 խանէյէ աթտընըզ։ Վէ՝ Բաբելոն մէլիյի իւզէրինիզէ վէ պու տիյար իւզէրինէ կէլմէյէճէք՝ տէյիւ փէյղամ-
20 պէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրինիզ նէ՞րէտէ տիր։ Վէ շիմտի, րէճա էտէրիմ, էյ էֆէնտիմ մէլիք, տինկլէ, վէ րէճամ ՚ինտինկտէ մագպուլ օլսուն, վէ պէնի քեաթիպ Յոնաթանըն խանէսինէ կէրի կէօնտէրմէմ, քի
21 օրատա էօլմէյէյիմ՝ տէտի։ Վէ մէլիք Սեդեկիանըն էմրի իւզրէ Երեմիայը Հապսխանէնին հավլուսընա գօտրլար, Էվէ շէհրտէն էքմէք քիւլլիյէն տիւքէնինճէյէ գատար՝ անա հէր կիւն էքմէքճիլէր սօգաղընտան պիր սօմուն էքմէք վէրիրլէր իտի. պէօյլէճէ Երեմիա հապսխանէնին հավլուսընտա գալտը։

ՊԱՊ 38

Երեմիա ՚ալէյհինտէ րէ՚իսլէրին Քեշէքքիսի, վէ անը գույույա ամալարը։ 7 Աբդեմելէքին մէլիքտէն րէճա իլէ Երեմիայը գութարմասը։ 14 Երեմիանըն մէլիք իլէ վուգու՝ պուլան պիր խաֆի կէօրիւշմէ անա Քաղդէալըլարա Քեսլիմ օլմասընը Յավսիյէ էՅմէսի. 24 մէլիքին էմրի իւզրէրինէ Յավսիյէի րէ՚իսլէրտէն կիզլէմէսի։

Վէ Սափատիա իսն ի Մատթան վէ Գոդողիա իսն ի Փասուր վէ Յուքաղ իսն ի Սեղեմիա վէ Փասուր իսն ի Մեղքիա Երեմիանըն պիւթիւն գավմա
2 խրիթապէն, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պու շէհրտէ գալան քիմսէ գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՛ունտան էօլէճէք, ֆագաթ չըգըպ Քաղդէալըլար թարաֆընա կէչէն սաղ գալաճագ, վէ հայաթը քէնտիսինէ շիքեար
3 կիպի օլարագ սաղ գալաճագ տըր։ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Պու շէհր մութլագա Բաբելոն մէլիյինին ՚ասքէրինին էլինէ թէսլիմ օլունաճագ, վէ անլէր անը ալաճագլար՝ տէյիւ սէօյլէտիյի քէլամը իշիթտիքլէ-
4 րինտէ, Պու րէ՚իսլէր մէլիյէ խրիթապէն՝ Րէճա էտէրիզ, Պու ատէմ գաթլ օլունսուն, չիւնքի պու շէհրտէ գալան մուհարիպլէրին էլլէրինի վէ պիւթիւն գավմընն էլլէրինի, անլէրէ պէօյլէ սէօզլէր սէօյլէմէքլէ կէվշէտիյօր. զիրա պու ատէմ պու գավմընն սէլամէ-
5 թինի տէյիլ, անճագ պէլասընը իսթէր՝ տէտիլէր։ Վէ մէլիք Սեդեկիա՝ Իշթէ օ սիզին էլինիզտէ տիր, չիւնքի մէլիք սիզին եանընըզտա պիր շէյէ մուգթէտիր տէյի-

— 4Մթլ. 24.17։ 2Թվ. 36.10։ Պ. 22. 24, վ. դայրի։
Բ 2Թվ. 36. 12,14։
Գ Պ. 21. 1,2։ 29. 25։ 52. 24։
Դ Պաղ 4Մթլ. 24. 7։ Եզկ. 17. 15։
Ե Այ. 11։ Պ. 34. 21։
Զ Պ. 21. 2։
Է Պ. 34. 22։
Ը Պ. 21. 4,5։
Թ Այ. 5։
Ժ Պ. 38. 26։
Ի Պ. 38. 6։
Լ Պ. 32. 2։ 38. 13,28։
Խ Պ. 38. 9։ 52. 6։
— Պ. 37. 3։
Ծ Պ. 21. 1։
Կ Պ. 21. 8։
Հ Պ. 21. 9։
Ձ Պ. 21. 10։ 32. 3։
Ղ Պաղ Պ. 26. 11։

Digitized by Google

6 տիր՝ տէտի: ևՎէ Երեմիայը ալտըլար, վէ անը մէ-
լիքզատէ Մեղքիանըն գույուսընա աթտըլար. պու
տախի հապսխանէնին հավլուսընտա տըր. վէ Երե-
միայը իփլէրլէ սարգըթտըլար. վէ օլ գույուտա սու
օլմայըզ՝ անճագ չամուր պուլունմասըյլէ Երեմիա
չամուրա պաթտը:
7 ևՎէ սէրայտա պուլունան Հապէշլի Աբդեմելէք
նամ խատըմ Երեմիայը գույույա աթտըգլարընը
իշիթտի. վէ մէլիք՝ Բենիամին գափուսընտա օթու-
8 րույօր իտի: Վէ Աբդեմելէք սէրայտան չըգըզ՝ մէ-
9 լիյէ խիթապէն, էյ էֆէնտիմ մէլիք, պու ատէմլէր
Երեմիա փէյղամպէրէ եափտըգլարը հէր շէյի, խու-
սուսա անը գույույա աթտըգլարընա, ֆէնա եափ-
տըլար. զիրա շէհրտէ էքմէք պուլունմատըղընտան,
10 օլտըղը եէրտէ աճլըգտան էօլէճէք տիր՝ տէտի: Վէ
մէլիք Հապէշլի Աբդեմելէյէ՝ Պուրատան քէնտին իլէ
պէրապէր օթուզ ատէմ ալ, վէ Երեմիա փէյղամ-
պէրի, էօլմէզտէն էվվէլ, գույուտան չըգար՝ տէյիւ
11 էմր էյլէտի: Աբդեմելէք տախի քէնտիսի իլէ պէրա-
պէր օլ ատէմլէրի ալըպ՝ սէրայա խազինէ ալթընա
կիրտի, վէ օրատան եըրթըգ վէ էսկի փաչավրալար
ալըպ՝ անլէրի իփլէրլէ գույույա, Երեմիանըն եանընա
12 սարգըթտը: Վէ Հապէշլի Աբդեմելէք Երեմիայա՝
Շիմտի պու եըրթըգ վէ էսքի փաչավրալարը գօլ-
թըգլարընա իփլէրին ալթընա գօ՝ տէտի. վէ Երեմիա
13 պէօյլէ եափտը: իՎէ Երեմիայը իփլէրլէ չէքիպ՝ անը
գույուտան տըշարը չըգարտըլար. վէ Երեմիա ժհապս-
խանէնին հավլուսընտա գալտը:
14 Վէ մէլիք Սեդեկիա Երեմիա փէյղամպէրի պէյթ
իւր ՐԱՊՊՏԱ օլան իւշինճիւ մէտխէլէ՝ քէնտի եա-
նընա կէթիրթտի. վէ մէլիք Երեմիայա՝ Սանա պիր
շէյ սիւ՛ալ էտէճէյիմ՝ պէնտէն պիր շէյ սագլամա՝
15 տէտի: Վէ Երեմիա Սեդեկիայա՝ Սանա խապէր վէր-
սէմ, սէն պէնի մութլագա էօլտիւրէճէք տէյիլ մի
սին. վէ սանա նասիհաթ վէրսէմ, պէնի տինկլէմէյէ-
16 ճէքսին՝ տէտի: Լաքին մէլիք Սեդեկիա Երեմիայա
կիզլիճէ եէմին էտիպ՝ կՊիզէ պու ճանը խալգ էտէն
ՐԱՊՊ հայյ տըր, քի սէնի էօլտիւրմէյէճէյիմ, վէ
ճանըկը արայան պու ատէմլէրին էլլինէ սէնի թէսլիմ
17 էթմէյէճէյիմ՝ տէտի: Օ զէման Երեմիա Սեդեկիայա՝
Իսրայէլին Ալլահը Իլահ իւ ճիւնուտ օլան Եհովա
պէօյլէ պույուրըր. Եկէր սէն լգալգըպ լԲաբելոն մէ-
լիյինին րէ՛իսլէրինին եանընա չըգար իսէն, ճանըկ
սաղ գալաճագ, վէ պու շէհր աթէշէ եանմայաճագ
տըր, ֆագաթ հէմ քէնտին, հէմ էհլ ի պէյթինկ սաղ
18 գալաճագսընըզ. Լաքին Բաբելոն մէլիյինին րէ՛իսլէ-
րինին եանընա չըգմազ իսէն, պու շէհր Քաղդէալը-
լարըն էլլինէ թէսլիմ օլունաճագ. վէ անը աթէշէ եա-
գաճագլար. ժսէն տախի անլէրին էլլինտէն գուրթուլ-
19 մայաճագսընը՝ տէտի: Վէ մէլիք Սեդեկիա Երեմիայա՝
Քաղդէալըլար թարաֆընա կէչմիշ օլան Եէհուտիլէր-
տէն գօրգարըմ, օլմայա քի պէնի անլէրին էլլինէ վէ-
րէլէր, անլէր տախի կպէնի իսթիհզա էտէլէր՝ տէտի:
20 Վէ Երեմիա՝ Վէրմէզլէր. րէճա էտէրիմ, սանա սէօյ-
լէտիյիմ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ, քի սանա խայր
21 կէլէ վէ ճանըկ հայաթտա գալա: Լաքին էկէր չըգ-
մագ իսթէմէզ իսէն, ՐԱՊՊԸՆ պանա կէօսթէրտիյի
22 շէյ պու տըր. Իշթէ Յուդա մէլիյինին սէրայընտա
պագը գալան գարըլարըն ճիւմլէսի Բաբելոն մէլի-
յինին րէ՛իսլէրինէ կէօթիւրիւլէճէք. վէ օլ գարըլար՝
Սէնի տօսթլարընկ ալտատըպ սանա ղալիպ օլտըլար.
այաղընկ չամուրա պաթտըղը կիպի անլէր կէրի չէ-
23 քիտիլէր՝ տէյէճէքլէր: Վէ գարըլարընկ իւէ ևէվա-
տընկըն ճիւմլէսինի Քաղդէալըլարա չըգարաճագլար,
վէ ժսէն անլէրին էլլինտէն գուրթուլմայաճագսընը, ան-
ճագ Բաբելոն մէլիյինին էլիյլէ թուրթուլաճագսընը
վէ պու շէհրին աթէշէ եանմասընա սէն սէպէպ օլա-
ճագսընը՝ տէտի:
24 Վէ Սեդեկիա Երեմիայա՝ Պու սէօզլէրի քիմսէ պիլ-
25 մէսին, վէ էօլմէյէճէքսին: Վէ էկէր րէ՛իսլէր սէնին
իլէ սէօյլէշտիյիմի իշիտէրէք սանա կէլիպ՝ Մէլիյէ նէ
սէօյլէտին, պիզէ խապէր վէր. պիզտէն խաֆի թուրթ-
մա, վէ սէնի էօլտիւրմէյէճէյիզ. վէ մէլիք սանա նէ
26 սէօյլէտի տէրլէրսէ, Օլ վագըթ սէն անլէրէ՝ ւՅոնա-
թանըն խանէսինտէ էօլմէք իչին պէնի օրայա կէրի
կէօնտէրմէմէսինի ժպէն մէլիյին հուզուրընտա րէճա
27 էյլէտիմ, տէյէսին՝ տէտի: Վէ րէ՛իսլէրին ճիւմլէսի
Երեմիանըն եանընա կէլիպ անտէն սիւ՛ալ էթտիլէր.
օ տախի անլէրէ՝ մէլիյին էմր էթտիյի սէօզլէրէ կէօրէ
ճէվապ վէրտի. վէ անլէր անա սէօյլէմէքտէն ֆէրա-
ղէթ էթտիլէր, զիրա մատտէ մէյտանա չըգմատը:
28 Վէ ՛Երեմիա Երուսաղէմին ալընտըղը կիւնէ գատար
հապսխանէնին հավլուսընտա գալտը. վէ Երուսաղէմ
ալընտըղընտա օչ-ոո իտի:

ՊԱՊ 39

*Երուսաղէմին ալընմասը: 4 Սեդեկիանըն ֆիւրարը, Քաղդէալըլար-
տան ՅուԹուլմասը վէ բէօր էտիլմէսի: 8 Շէհրին խարապ էտիլիպ
գավմըն էսիր կէօԹիւրիւլմէսի: 11 Նաբուգոդոնոսորըն Երեմիա հագ-
զընտա Նաբուզարդանա Թինպլիհի: 15 Բապպըն Աբդեմելէյէ օլան վա՛տը:*

1 Յուդա մէլիյի Սեդեկիանըն տօգուզընճը սէնէ-
սինտէ օնունճը այտա Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդո-
նոսոր պիւթիւն ժասքըրի իւէ Երուսաղէմէ կէլտի, վէ
2 անը մուհասըրէ էթտիլէր: Սեդեկիանըն օն պիրինճի

ե Պ. 37. 21:
զ Պ. 39. 16:
է Պաղ Այ. 6:
ը Պ. 37. 21:
թ Ես. 57. 16:
ժ 4Մթւ. 24. 12:
ի Պ. 39. 3: [23:
լ Պ. 32. 4: 34. 3: Այ.
խ 1Մթւ. 31. 4:
ծ Պ. 39. 6: 41. 10:
կ Այ. 18:
հ Պ. 37. 15:
ձ Պ. 37. 20:
ղ Պ. 37. 21: 39. 14:
ո 4Մթւ. 25. 1-4: Պ. 52. 4-7:

Digitized by Google

սէնէսինտէ տէօրտիւնճիւ այտա այրն տօգուզրնտա
3 շէհրին ...-րը-տա կէտիք աչըլտը: Վէ Բաբելոն մէլի-
յինին բ-ճիւմլէ րէ՛իսլէրի, եա՛նի Ներգեղսարասար վէ
Սամեգարնաբաւ վէ խատրմլար րէ՛իսի Սարսեքիմ վէ
մէճուս րէ՛իսի Ներգեղսարասար վէ Բաբելոն մէլիյի-
նին սա՛իր րէ՛իսլէրինին քեաֆֆէսի կէլիպ օրթա գա-
փուտա օթուրտըլար:
4 բ-Վէ Յուդա մէլիյի Սեդեկիա վէ մուհարիպլէրին
ճիւմլէսի անլէրի կէօրտիւքլէրինտէ ֆիրար էթտիլէր,
վէ շէհրտէն կէճէլէյին մէլիք պաղչէսի եօլընտան իքի
սուրըն արասընտաքի գափուտան չըգտըլար. վէ քէն-
5 տիսի սահրա եօլընա չըգտը: Վէ Քաղդէալըլարըն
գ-ասքէրի անլէրի թա՛գիպ էթտիլէր, վէ դ-Սեդեկիայա
Երիքով սահրալարընտա եէթիշտիլէր, վէ անը թու-
թուպ Եմաթ տիյարընտա վագը՝ ե-Ռեբղայա՝ Բաբելոն
մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն հուզուրընա չըգարտըլար,
6 օ տախի անըն հագգընտա հիւքմ վէրտի: Վէ Բաբելոն
մէլիյի Ռեբղատա՝ Սեդեկիանըն օղուլլարընը կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ պօղազլատը. Բաբելոն մէլիյի Յուդա
7 էշրաֆընըն քեաֆֆէսինի տախի պօղազլատը: Վէ
զ-Սեդեկիանըն կէօզլէրինի քէօր էթտի, վէ Բաբելոնա
8 կէօթիւրմէք իւզրէ անը զէնճիրլէրլէ պաղլատը: Վէ
Քաղդէալըլար՝ է-մէլիյին սէրայընը վէ գավմըն խա-
նէլէրինի աթէշէ եագտըլար, վէ Երուսաղէմին սու-
9 րընը երգտըլար: ը-Վէ մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի ը-Նա-
բուգարդան շէհրտէ գալան գավմըն պագիյյէսինի վէ
քէնտի թարաֆընա կէչէն ֆիրարիլէրի վէ գալան
գավմըն պագիյյէսինի Բաբելոնա էսիր կէօթիւրտու:
10 Վէ մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի Նաբուգարդան Յուդա
տիյարընտա հիչ պիր շէյլէրի օլմայան գավմըն ֆու-
գարասընտան պրագտը. օլ կիւն անլէրէ պաղլար իլէ
թարլալար տախի վէրտի:
11 Վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր Երեմիա
հագգընտա մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի Նաբուգարդա-
12 նա, Անը ալ, վէ անը կէօզէթ, վէ անա հիչ պիր քէօ-
թիւլիւք եափմա, անճագ սանա հէր նէ տէյճէնէք օլուր
13 իսէ, էօյլէ մու՛ամլէ էյլէ՝ տէյիւ էմր էյլէտի: Վէ
մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի Նաբուգարդան վէ խատրմ-
լար րէ՛իսի Նաբուսազաբան վէ մէճուս րէ՛իսի Եր-
գեղսարասար վէ Բաբելոն մէլիյինին րէ՛իսլէրինին
14 ճիւմլէսի, Երեմիայը է-հապսխանէ՛նին հավլուսընտան
կէթիրթտիլէր, վէ անը է-Գոդոլիա իսկն ի ը-Ահիկամ
իսկն ի Սափանա՝ էվէ կէօթիւրմէսի իչիւն թէսլիմ էթ-
տիլէր. պէօյլէճէ օ՝ գավմըն արասընտա սաքին օլտու:
15 Վէ Երեմիա հապսխանէնին հավլուսընտա մահ-

բ Պ 38 17:
գ 4 Միւլ. 25.4, վէ ղայ-
րի՝ Պ. 52.7, վէ ղայրի:
դ Պ. 32. 4: 38. 18,
23:
ե 4 Միւլ. 23. 33:
զ Եզեկ. 12. 13: Պ. 32.
4 էչէ ը-ը-դէ էյլէ:
է 4 Միւլ. 25. 9: Պ. 38.
18: 52. 13:
ը 4 Միւլ. 25. 11, վէ
ղայրի: Պ. 52. 15, վէ
ղայրի:
թ Այ. 10,11, վէ ղայրի:
Պագ Թէք. 37. 36:
ժ Պ. 38. 28:
ի Պ. 40. 5
լ Պ. 26. 24:
խ Պ. 38. 7,12:
ծ Դան. 9. 12:
կ Պ. 21. 9: 45. 5:

պուս իքէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը անա կէլիպ տէտի քի,
16 Կիթ, է-Հապէշլի Աբդեմելէյէ սէօյլէ քի՝ Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ
պէն պու շէհր հագգընտա ծ-օլան քէլամըմը էյիլիք
իչիւն տէյիլ, անճագ պէլա իչիւն իճրա էտէճէյիմ. վէ
օլ կիւնտէ սէնին էօնիւնտէ վուգու՝ պուլաճագ տըր:
17 Լաքին օլ կիւնտէ սէնի խէլաս էտէճէյիմ, (ՐԱՊՊ
պույուրըր,) վէ եիւզէրինտէն գօրգտըղրղ քիմսէյէրին
18 էլինէ վէրիլմէյէճէքսին: Զիրա սէնի մութլագա խէ-
լաս էտէճէյիմ, վէ գըլըճտան տիւշմէյէճէքսին. վէ
ի-ճանըդ սանա ղանիմէթ կիպի օլաճագ, զիրա կ-պանա
թէվէքքիվ էյլէտին՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ՊԱՊ 40

Երեմիանըն Նաբուզարդան Թարաֆընտան սալը վէրիլմէսի վէ Գոդողիանըն եանընա կիթմէսի: 7 Տաղըլան Եհուտիլէրին տախի Գոդողիանըն եանընա կէլմէյէրի: 13 Իսմայէլին խըյանէթինի ցօհանանըն խապէր վէրմէսի, Գոդողիանըն տախի անը Թաատիգ էթմէմէսի:

Մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի Նաբուզարդան Բաբե-
լոնա կէօթիւրիլճէճէք Երուսաղէմ վէ Յուդա էսիրլէ-
րինին ճիւմլէսի արասընտա Երեմիայը զէնճիրլէրլէ
պաղլը օլտրդը հալտէ թուլթմուշ իքէն, անը Ռամա-
տան-սալը վէրտիքտէն սօկրա ՐԱՊՊ Թարաֆընտան
Երեմիայա պու քէլամ կէլտի:
2 Վէ մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի Երեմիայը ալըպ է-անա՝
Ալլահդ ՐԱՊՊ պու մահալ իւզէրինէ պու պէյայը
3 սէօյլէմիշ տիր. Վէ ՐԱՊՊ ...ը կէթիրէրէք պույուր-
տրդը վէճճլէ իճրա էյլէտի. է-զիրա ՐԱՊՊԱ գարշը
կիւնահ էթտիյինիզ վէ անըն քէլամընը տինկլէմէտի-
4 յինիզ իչիւն պու շէյ սիզէ վագը՝ օլտու: Վէ շիմտի
իշթէ էլլէրինկտէքի զէնճիրլէրի չըգարտըմ. է-էկէր պէ-
նիմ իլէ Բաբելոնա կիթմէք սանա խօշ կէօրիւնիւր
իսէ՝ կէլ, վէ սէնի կէօզէտիրիմ. լաքին էկէր պէնիմ
իլէ Բաբելոնա կիթմէք սանա խօշ կէօրիւնմէզ իսէ՝
կիթմէ. իշթէ է-պիւթիւն տիյար սէնին էօնիւնտէ տիր,
հէր նէրէյէ կիթմէյի խօշ վէ միւնասիպ կէօրիւր իսէն,
5 օրայա կիթ. Եախօտ ը-*Բաբելոն մէլիյինին Յուդա
շէհրլէրի իւզէրինէ նասպ էյլէտիյի Գոդողիա իսկն ի
Ահիկամ իսկն ի Սափան՝ ավտէթ էթմէզտէն էվվէլ ա-
նըն եանընա՝ ավտէթ էյլէ՛", վէ անըն իլէ պէրապէր
գավմըն արասընտա սաքին օլ, վէ եախօտ հէր նէ-
րէյէ կիթմէյի միւնասիպ կէօրիւր իսէն, օրայա կիթ՝
տէտի. վէ մա՛իյէթ գ-ասքէրի րէ՛իսի անա ազըգ վէ
հէտիյէ վէրտիքտէն սօկրա անը սալը վէրտի:
6 Վէ է-Երեմիա ը-Մասփայա Գոդողիա իսկն ի Ահիկա-

ե 1 Թէվ. 5. 20: Մէզ.
37. 40:
ժ Պ. 39. 14:
բ Պ. 50. 7: [9. 11:
գ Թէս. 29. 24,25: Դան.
դ Պ. 39. 12:
ե Թէք 20. 15:
զ 4 Միւլ. 25. 22, վէ
ղայրի:
է *Եախօտ՝ (Երեմ 'ավ-
տէթ էթմէտիյի հալ-
ատ) Բաբելոն մէլիյին-
նին ցուդա շէհրլէրի
իւզէրինէ նասպ էյլէ-
տիյի Գոդողիա իսկն ի
Ահիկամ իսկն ի Սա-
փանըն եանընա 'ավ-
տէթ էյլէ
ը Պ. 39. 14:
թ Հաբ. 20. 1:

Digitized by Google

մըն եանընա կիտիպ, անըն իւէ պէրապէր՝ տիյարտա գալան գավմըն արասընտա սաքին օլտու։

7 Ր՚Վէ սահրատա պուլունան սէրտարլարըն ճիմ-
լէսի, քէնտիլէրի վէ ատէմլէրի՝ Բաբելոն մէլիյինին
Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամը տիյարա վալի նասպ էթ-
տիյինի, վէ Բաբելոնա սիւրիւմէյէն ատէմլէրի վէ
գարըլարը վէ չօճուգլարը վէ ֊տիյարըն ֆուգարա-
սընը անըն իտարէսինէ թէսլիմ էյլէտիյինի իշիթ-
8 տիքլէրինտէ, Անլէր, եա՛նի ֊Նաթանիա օղլու Իս-
մայէլ վէ Կարէհին օղուլլարը Յօհանան վէ Յոնա-
թան վէ Թանհումէթ օղլու Սարայիա վէ Նետոփաթլը
Եփանըն օղուլլարը վէ Մաքաթիհին օղլու Յեզոնիա,
քէնտիլէրի վէ ատէմլէրի Մասփայա Գոդողիանըն եա-
9 նընա կէլտիլէր։ Վէ Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամ իպն ի
Սափան անլէրէ վէ ատէմլէրինէ եէմին էտիպ՝ Քաղ-
դէալըլարա թապի՛ օլմագտան գօրգմայընըզ. տի-
յարտա սաքին օլուպ Բաբելոն մէլիյինէ թապի՛ օլու-
10 նըզ վէ սիզէ խայըրլը օլաճագ տըր։ Վէ պէն իշթէ
Մասփատա սաքին օլուրըմ, քի պիզէ կէլէն Քաղ-
դէալըլարըն հուզուրընտա տուրայըմ. սիզ տախի
շէրապ վէ եազ մէյվէլէրի վէ եաղ թօփլայըպ գապ-
լարընըզա գօյունըզ, վէ զապթ էթտիյինիզ շէհիր-
11 լէրտէ սաքին օլունըզ՝ տէտի։ Վէ Մովաբտա վէ Ամ-
մոնիլէր արասընտա վէ Եդովմտա վէ ճիմլէ մէմլէ-
քէթլէրտէ պուլունան ԵԷհուտիլէրին ճիմլէսի տախի
Բաբելոն մէլիյինին Յուդատա պագիյյէ պրագտրողընը
վէ անլէր իւզէրինէ Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամ իպն ի
Սափանը վալի նասպ էյլէտիյինի իշիթտիքլէրինտէ,
12 ԵԷհուտիլէրին ճիմլէսի տաղըլմըշ օլտրգլարը հէր
պիր մահալտէն ՚ավտէթլէ Յուդա տիյարընա՝ Մաս-
փայա, Գոդողիանըն եանընա կէլտիլէր, վէ ղայէթ
չօգ շէրապ վէ եազ մէյվէլէրի թօփլատրլար։
13 Վէ Յօհանան իպն ի Կարէ վէ սահրատա պուլու-
նան սէրտարլարըն ճիմլէսի Մասփայա Գոդողիանըն
14 եանընա կէլտիլէր։ Վէ անա՝ ֊Ամմոնիլէրին մէլիյի
Բաալիսին Իսմայէլ իպն ի Նաթանիայը սէնի էօլ-
տիւրմէք իչին կէօնտէրտիյինի պիլիր մի սին՝ տէ-
տիլէր. ֆագաթ Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամ անլէրէ
15 ինանմատը։ Վէ Յօհանան իպն ի Կարէ Մասփատա
Գոդողիայա կիզլիճէ սէօյլէյիպ՝ Շիմտի կիտէյիմ, վէ
Իսմայէլ իպն ի Նաթանիայը էօլտիւրէյիմ, վէ քիմսէ
պիլմէսին. նիչիւն սէնի էօլտիւրսիւն. վէ եանընկա
թէճէմմիւ՛ էթմիշ օլան ԵԷհուտիլէրին ճիմլէսի տա-
ղըլըպ Յուդանըն պագիյյէսի հէլաք օլսուն՝ տէտի։
16 Վէ Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամ Յօհանան իպն ի Կա-
րէյէ՝ Պու շէյի եափմայասըն, զիրա սէն Իսմայէլ
հագգընտա եալան սէօյլէյօրսըն՝ տէտի։

ՊԱՊ 41

Իսմայէլին հիլէ իւէ Գոդողիայը վէ սա՛իր պա՛զը ատէմլէրի գաՁէ էՁտիքտէն ոճնրա գավմըն պագիյյէսինի էսիր էտէրէք Ամմոնիլէր Քա-լաթքընա կէչմէյէ չալըշմասը։ 11 Յօհանանըն էսիրլէրի գուրԹարմասը վէ Մըսրա գաչմաղա գարար վէրմէսի։

Վէ եէտինճի այտա մէլիքլէր նէսլինտէն օլան ֊Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա իպն ի Եղիսամա *վէ մէ-լիյին րէ՛իսլէրի՚՚ վէ մա՛իյյէթինտէ օն նէֆէր ատէմ օլարագ, Մասփայա, Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամըն եանընա կէլտի. վէ օրատա անըն իւէ պէրապէր էք-
2 մէք եէտիլէր։ Վէ Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա վէ մա՛-իյյէթինտէ պուլունան օն ատէմ գալգըպ Բաբելոն մէ-լիյինին տիյար իւզէրինէ վալի նասպ էթմիշ օլտրգը ֊Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամ՝ իպն ի Սափանը գըլըճէվ
3 լուրուպ էօլտիւրտիւլէր. Քէզալիք Իսմայէլ անըն եա-նընտա, եա՛նի Գոդողիանըն եանընտա Մասփատա պուլունան ԵԷհուտիլէրին ճիմլէսինի վէ օրատա պու-լունան Քաղդէալը մուհարիպլէրի էօլտիւրտու։
4 Վէ Գոդողիայը էօլտիւրտիւինինէ էրթէսի կիւնու
5 տահա քիմսէնին խապէրի եօգ իքէն, Սիւքէմտէն վէ Սելովտան վէ Սամարիատան ֊սագալլարը թըրաշ էտիլմիշ վէ էսվապլարը եըրրըլմըշ վէ ճէսէտլէրինտէ եարա աչըլմըշ օլան սէքսէն քիշի, ֊պէյթ իւր ՐԱՊ-ՊԱ կէթիրմէք իւզրէ, էլլէրինտէ թագտիմլէր վէ պու-
6 խուր պուլունարագ կէլտիլէր։ Վէ Իսմայէլ իպն ի Նա-թանիա Մասփատան անլէրի իսթիգպալէ կիթտի, վէ աղլայարագ կիտիյօր իտի, վէ անլէրէ վասըլ օլտրգտա անլէրէ՝ Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամըն եանընա կէլինըզ՝
7 տէտի։ Վէ անլէր շէհրին օրթասընա կէլինճէ Իսմա-յէլ իպն ի Նաթանիա վէ մա՛իյյէթինտէ պուլունան ատէմլէր անլէրի գաթլ էթտիլէր վէ գույու իչինէ ֊Ր-
8 ֊ըը֊ը։ Վէ իչլէրինտէ Իսմայէլէ՝ Պիզի էօլտիւրմէ, զի-րա սահրատա պիզիմ պուղտայ վէ արփա վէ եաղ վէ պալ սագլը մախզէնլէրիմիզ վար՝ տէյէն օն քիշի պու-լունտու. վէ օ վազ կէչիպ՝ անլէրի պիրատէրլէրի ա-րասընտա էօլտիւրմէտի։
9 Վէ Գոդողիա սէպէպլինտէն Իսմայէլին էօլտիւր-տիյիւ ատէմլէրին լաշէլէրինին ճիմլէսինի աթտրղը գույու ֊մէլիք Ասանըն Իսրայէլ մէլիյի Բասասընըն գօրգուսընտան եափմըշ օլտրղը գույու իտի. Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա անը մագթուլլարլէ տօլտուրտու։
10 Վէ Իսմայէլ մա՛իյյէթ ՚ասքէրի րէ՛իսի ֊Նաբուզար-դանըն Գոդողիա իպն ի Ա֊քիկամը իւզէրլէրինէ նասպ էթմիշ օլուպ տա Մասփատա պուլունան գավմըն պիւթիւն պագիյյէսինի, եա՛նի ֊մէլիյին գըզլարընը վէ Մասփատա գալան պիւթիւն գավմը էսիր կէօ-թիւրտու. վէ Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա անլէրի էսիր

ր 4 Միւլ. 25. 23, վէ ղայրի։
ր 39. 10։
ր 41. 1։
ր Պագ 41. 10։
= 4Միւլ.25.25։Պ.40.8։
* Ե֊է֊ո֊՝մէլիյին րէ՛իս-լէրինտէն
ր 4Միւլ. 25. 25։
ր Ղևտ. 19.27,28։ Թէս. 14. 1։ Ես. 15. 2։
ր 1Միւլ. 1. 7։ Պագ 4Միւլ. 25. 9։
ր 3Միւլ.15.22։ 2Թէվ. 16. 6։
ր Պ. 40. 7։
ր Պ. 43. 6։

Digitized by Google

էտիպ՝ ե Ամմոնիլէր թարաֆընա կէչմէք իւզրէ կիթտի։
11 Վէ Յօհանան իպն ի Կարէ վէ անըն իլէ պուլունան
բ՝ասքէր սէրտարլարընըն ճիմլէսի Իսմայէլ իպն ի
Նաթանիանըն եափմըշ օլտըղը քէօթիւլիւյիւն քեաֆ-
12 ֆէսինի իշիթտիքլէրինտէ, Ատէմլէրինին ճիմլէսինի
ալըպ՝ Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա իլէ մուհարէպէ էթ-
մէյէ կիթտիլէր, վէ անը ժ Գաբաւոնտա օլան չօգ սու-
13 լար գուրպինտէ պուլտըլար։ Վէ Իսմայէլին եանընտա
պուլունան պիւթիւն խալգ Յօհանան իպն ի Կարէյի
վէ անըն եանընտա պուլունան ՚ասքէր սէրտարլա-
րընըն ճիմլէսինի կէօրտիւքլէրինտէ շատման օլտը-
14 լար։ Վէ Իսմայէլին Մասփատան էսիր կէօթիւրտիւ-
յիւ պիւթիւն խալգ կէրի տէօնտիւ, վէ ՚ավտէթ էտիպ՝
15 Յօհանան իպն ի Կարէնին եանընա կիթտիլէր։ Լաքին
Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա սէքիզ քիշի իլէ Յօհանա-
նըն եիւզիւնտէն ֆիրար էտիպ Ամմոնիլէր թարա-
ֆընա կէչտի։
16 Վէ Յօհանան իպն ի Կարէ վէ անըն իլէ պէրապէր
պուլունան ՚ասքէր սէրտարլարընըն ճիմլէսի Իսմա-
յէլ իպն ի Նաթանիանըն Գոդոդիա իպն ի Ա.քիկամը
գաթլ էթտիքտէն սօկրա անըն էլինտէն Մասփատան
կէրի կէթիրմիշ օլտըգլարը գավմըն պիւթիւն պա-
գիյէսինի, եա՛նի Գաբաւոնտան կէրի կէթիրտիյի եի-
կիթ ճէնկեավէրլէրի վէ գարըլար իլէ չօճուգլարը վէ
17 խատըմլարը ալտըլար. Վէ Քաղդէալըլար սէպէպին-
տէն Մըսրա կիթմէք իւզրէ չըգըպ՝ Բեթլէհէմ գուր-
պինտէ վագը՚ ե Քամաամ խանընտա օթուրտըլար։
18 Զիրա Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա ե Բաբելոն մէլիյինին
տիյարա վալի նասպ էթտիյի Գոդոդիա իպն ի Ա.քի-
կամը գաթլ էթտիյի իչիւն անլէրտէն գօրգարլար իտի։

ՊԱՊ 42

*Յօհանան իւէ գավմըն քէնտի իշլէրինի տա՛իր Բապտան սիւ՛ալ էՅմէսինի Երեմիատան իւէնա էՅմէլէրի։ 7 Երեմիանըն տախի եէհու-
տիյէտէ գալմալարընը անլէրէ նասիհաՅէ, 13 Մըսըրտա հէյաթ օյա-
ճագլարընը խապէր վէրմէսի։ 19 Գավմը րի՛յաբևարլըգլարընտան աս-
լապը Ջէվգիիս էՅմէսի։*

Վ է ՚ասքէր սէրտարլարընըն ճիմլէսի ե՚վէ Յօ-
հանան իպն ի Կարէ վէ Յեզոնիա իպն ի Ովսէիա վէ
2 պէօյիւք քիչիւք պիւթիւն գավմ եագլաշըպ, Երե-
միա փէյղամպէրէ խիթապէն՝ Րէճամըզ ՚ինտիկտէ
մագպուլ օլսուն, վէ ժ պիզիմ իչիւն, եա՛նի պու պա-
գիյէսինին ճիմլէսի իչիւն Ալլահընկ ՐԱՊՊԱ տու՚ա
էյլէ, զիրա կէօզիւկլէ կէօրտիյիւկ կիպի, ժ չօգ իքէն
3 ազ գալտըգ։ Վէ Ալլահընկ ՐԱՊՊ ե՚եիւրիյէճէյիմիզ
եօլու վէ իշլէյէճէյիմիզ իշի պիզէ պէյան էյլէսին՝
4 տէտիլէր։ Երեմիա փէյղամպէր տախի անլէրէ՝ Իշի-

տիմ. իշթէ քէլամընըզա կէօրէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ
տու՚ա էտէրիմ. վէ ե ՐԱՊՊ սիզին հագգընըզտա նէ
ճէվապ վէրիրսէ, սիզէ պէյան էտէրիմ. ե սիզտէն պիր
5 շէյ սագլամամ՝ տէտի։ Վէ անլէր Երեմիայա՝ ե ՐԱՊՊ
արամըզտա սատըգ վէ էմին շահիտ օլսուն քի, Ալ-
լահընկ ՐԱՊՊԸՆ սէնի պիզէ ժէյ-ժէյ իրսալ էյլէ-
յէճէյի հէր պիր խուսուսա կէօրէ հարէքէթ էտէճէ-
6 յիզ։ Կէրէք խայր, կէրէք շէրր, սէնի հուզուրընա
կէօնտէրտիյիմիզ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինկլէյէճէյիզ, թա քի Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլա-
մընը տինկլէմէմիզլէ ժպիզէ խայր կէլէ՝ տէտիլէր։
7 Վէ արատան օն կիւն կէչտիքտէ Երեմիայա ՐԱՊ-
8 ՊԸՆ քէլամը կէլտի։ Վէ Յօհանան իպն ի Կարէյի վէ
անըն իլէ պէրապէր օլան ՚ասքէր սէրտարլարընըն
ճիմլէսինի վէ պէօյիւք քիչիւք պիւթիւն գավմը չա-
9 ղըրըպ, Անլէրէ տէտի քի, Րէճանըզը ՚արզ էթմէք
իւզրէ պէնի հուզուրընա կէօնտէրտիյինիզ Իսրայէլին
10 Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Էկէր պու տիյար-
տա սաքին օլմագտա սէպէթ էտէր իսէնիզ, ժպէն
տախի սիզի պինա էտէճէյիմ, վէ երգմայաճաղըմ, վէ
սիզի տիքէճէյիմ, վէ սէօքմէյէճէյիմ, զիրա ժիւզ-
րինիզէ կէթիրտիյիմ՝ պէլատան տօլայը մէրհամէթէ
11 կէլտիմ։ Գօրգմագտա օլտըղընըզ Բաբելոն մէլիյին-
տէն գօրգմայընըզ. անտէն գօրգմայընըզ, (ՐԱՊՊ
պույուրըր,) ժզիրա սիզի խէլաս էթմէք, վէ սիզի ա-
նըն էլինտէն գուրթարմագ իչիւն պէն սիզին իլէ իմ.
12 Վէ ե՚ան՚ ՚ընէ՚ սիզի մագհար ը շէֆգաթ էտէրիմ,
շէօյլէ քի օ սիզէ մէրհամէթ էտիպ՝ սիզի տիյարը-
13 նըզա կէրի կէթիրէճէք տիր։ Լաքին էկէր՝ ե Պու տի-
յարտա սաքին օլմայըզ՝ տէր իսէնիզ, վէ Ալլահընըզ
14 ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէյէրէք, Խայր, անճագ
Մըսըր տիյարընա կիտէճէյիզ. չիւնքի օրատա մու-
հարէպէ կէօրմէյէճէյիզ, վէ պօրու սէտասը իշիթմէ-
յէճէյիզ, վէ էքմէք իչիւն աճլըգ չէքմէյէճէյիզ, վէ
15 օրատա սաքին օլաճաղըզ՝ տէր իսէնիզ, Շու հալտէ,
էյ Յուդա պագիյէսի, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյի-
նիզ. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրըր. ժէկէր սիզ ի Մըսրա կիթմէյէ գավիյյէն
գարար վէրմիշ իսէնիզ, վէ օրատա միւսաֆիր օ-
16 մաղա վարըր իսէնիզ, Օլ վագըթ ՙգօրգտըղընըզ գը-
լըճ օրատա՝ Մըսըր տիյարընտա սիզէ եէթիշէճէք,
վէ խավֆ էթտիյինիզ գըթլըգ օրատա՝ Մըսըրտա
սիզի սըգ սըգ թա՚գիպ էտէճէք տիր, վէ օրատա
17 էօլէճէքսինիզ։ Վէ Մըսըրտա միւսաֆիր օլմագ իւզրէ
օրայա կիթմէյէ գարար վէրէն ատէմլէրին ճիմլէսի
օրատա ՙգըլըճտան վէ գըթլըգտան վէ թա՚ունտան

ը Գ. 40. 14։
ր Գ. 40. 7,8,13։
ժ 2Մին. 2. 13։
ի 2Մին. 19. 37,38։
լ Գ. 40. 5։ ——
ծ Գ. 40. 8,13։ 41. 11։
ֆ 1Մին. 7. 8։ 12. 19։
Ես. 37. 4։ Ցակ. 5. 16։
ց Ղեւ. 26. 22։
ձ Եզր. 8. 21։
ղ 3Մին. 22. 14։ [21։
ճ 1Մին. 3. 18։ Ա'մոս. 20.
ն Թէք. 31. 50։
շ Թվ. 6. 3։ Գ. 7. 23։
ո Գ. 24. 6։ 31. 28։ 33. 7։
չ Գ. 44. 16։ [12-14։
պ Թվ. 32. 36։ Գ. 18. 8։
ջ Թվ. 17. 16։ Գ. 44.
ռ Ես. 43. 5։ Բամ. 8. 31։
ս Ղուկ. 9. 51։
վ Եզեկ. 11. 8։
տ Գ. 24. 10։ Այ. 22

Digitized by Google

էօլէճէքլէր, վէ ՙանլէր իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ պէ-
լատան գալմըշ վէ գուրթուլմըշ օլանլարը պուլուն-
մայաճագ տըր։
18 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճինուտ
պէօյլէ պույուրըր. Ղազապըմ վէ խըշմըմ ՙԵրու-
սաղէմ սէքէնէսի իւզէրինէ տէօքիւլտիյիւ միսիլ-
լիւ, Մըսրա կիթտիյինիզտէ սիզին իւզէրինիզէ խըշ-
մըմ էօյլէ տէօքիւլճէճէք տիր, վէ ՙլա՛նէթ վէ հայ-
րէթ վէ պէտտու՛ա վէ հագարէթ իչին օլաճագսը-
նըզ. վէ պիր տահա պու մահալը կէօրմէյէճէքսի-
19 նիզ։ Էյ Յուդա պագիյէսի, ՐԱՊՊ սիզին հագգը-
նըզտա՝ ՚Մըսրա կիթմէյինիզ՝ տէմիշ տիր. պու կիւն
20 սիզէ թէնպիհ էթտիյիմի էյի պիլինիզ. Զիրա պէնի
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէօնտէրիպ՝ Ալլա-
հըմըզ ՐԱՊՊԱ պիզիմ իչիւն տու՛ա էյլէ, վէ ՙԱլլա-
հըմըզ ՐԱՊՊ պիզէ հէր նէ էմր էտէր իսէ, պիզէ խա-
պէր վէր, քի ՙՙԷ եափալըմ՝՝ տէտիյինիզտէ, քէնտի
21 ճանլարընըզա հիւէ էթմիշ օլտընըզ։ Վէ պէն պու
կիւն սիզէ խապէր վէրտիմ, լաքին սիզ Ալլահընըզ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը, վէ խուսուսընտա պէնի սիզէ
22 կէօնտէրտիյի հիչ պիր մատէյի տիկլէմէտինիզ։ Վէ
շիմտի միւսաֆիր օլմագ իւզրէ կիթմէք միւրատ էյ-
լէտիյինիզ մահալտէ ՙգըլըճտան վէ գըթլըգտան վէ
թա՛ունտան էօլէճէյինիզի էյի պիլինիզ։

ՊԱՊ 43

*Երեմիանըն քէլամընը Յոհանանըն Քաստիգ էթմէյէրէք անը վէ սա՛իլ-
լէրի Մըսրա կէօթիւրմէսի։ 8 Երեմիանըն Մըսըր իւզէրինէ Քազդէա-
լըլարըն զաֆէրինի պիր Թէշպինէ խապէր վէրմէսի։*

Վէ Երեմիա պիւթիւն գավմա քէնտիլէրինին Ա-
լլահը ՐԱՊՊԸՆ պու քէլամընըն քեաֆֆէսինի, եա՛նի
անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէմէք իւզրէ քէնտի-
սինի անլէրէ կէօնտէրտիյի քէլամըն քեաֆֆէսինի պի-
2 թիրտիյի կիպի, ¯Օ զէման Ազարիա իպն ի Ովսէիա
վէ Յօհանան իպն ի Կարէ վէ միւթէքէպպիր ատէմ-
լէրին ճիմլէսի Երեմիայա խիթապէն՝ Սէն եալան
սէօյլէյօրսըն, Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ՝ Մըսըրտա միւսա-
ֆիր օլմագ իւզրէ օրայա կիթմէյէսինիզ՝ տէմէք իւզրէ
3 սէնի կէօնտէրմէտի. Անճագ Բարուք իպն ի Ներիա
սէնի ՚ալէյհիմիզէ թահրիք էտէր, քի պիզի էօլտիւր-
մէլէրի վէ Բաբելոնա էսիր կէօթիւրմէլէրի իչիւն Քաղ-
4 դէալըլարըն էլինէ թէսլիմ էտէ՝ տէտիլէր։ Վէ Յօհա-
նան իպն ի Կարէ վէ ՚ասքէր սէրտարլարընըն ճիմ-
լէսի վէ պիւթիւն գավմ Յուդա տիյարընտա սաքին
5 օլմալարը պապընտա ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէ-
տարլարընըն ճիմլէսի արալարընա տաղըլմըշ օլ-
տըգլարը ճիմլէ թա՛իֆէլէրտէն Յուդա տիյարընտա
սաքին օլմագ իւզրէ կէրի տէօնմիւշ օլան ᵇՅուդա
6 պագիյէսինին քեաֆֆէսինի, Եա՛նի էրքէքլէրի վէ
գարըլարը վէ չօճուգլարը ᵇվէ մէլիյին գըզլարընը ᶜվէ
մա՛իյէթ ՚ասքէրի րէ՛իսի Նաբուզարդանըն Գոդոդիա
իպն ի Ահիկամ իպն ի Սափանըն եանընտա պրագմըշ
օլտըղը ատէմլէրին քեաֆֆէսինի վէ Երեմիա փէյ-
7 ղամպէրի վէ Բարուք իպն ի Ներիայը ալտըլար. Վէ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէյէրէք Մըսըր տիյարընա
կիթտիլէր վէ ᵈՏափնասա կէլտիլէր։
8 Վէ Տափնաստա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երեմիայա կէ-
9 լիպ տէտի քի, Էլինէ պէօյիւք թաշլար ալ, վէ Յու-
դա ատէմլէրինին կէօզլէրի էօնինտէ Տափնաստա՝
փարաւոնըն խանէսինին գափուսը եանընտա վագը՝
քիրէմիթխանէտէ պալչըգ իչինէ կէօմտիւքտէն սօկ-
10 րա, Անլէրէ սէօյլէ քի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ
ճինուտ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն ՙգուլըմ Բա-
բելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորը կէթիրտէճէյիմ, վէ
անընն թախթընը պու կէօմտիւյիմ թաշլար իւզէրինէ
գօյաճաղըմ. վէ օ՝ միւլիւքեանէ խայմէսինի անլէր
11 իւզէրինէ գուրաճագ տըր. ᵉՎէ կէլիպ Մըսըր տիյա-
րընը վուրաճագ. ᶠէօլիմ իչիւն օլանը էօլիւմէ վէ էսա-
րէթ իչիւն օլանը էսարէթէ վէ գըլըճ իչիւն օլանը գը-
12 լըճա ᵍԲէ՛ւէ՛ էաճէճէ պէէ. Վէ ᵍՄըսըր իլահլարընըն
խանէլէրինտէ աթէշ եագաճաղըմ, վէ օ անլէրի եա-
գաճագ վէ էսիր կէօթիւրէճէք տիր. վէ չօպան քէնտի
էսվապընը կիյտիյի կիպի Մըսըր տիյարընը կիյէճէք,
13 վէ օրատան սէլամէթլէ չըգաճագ տըր։ Վէ Մըսըր
տիյարընտա օլան պէյթ իւշ շէմսին փութլարընը գը-
րաճագ, վէ Մըսըր իլահլարընըն խանէլէրինի աթէշէ
եագաճագ տըր։

ՊԱՊ 44

*Յուդանըն քէնտի փութփէրէսթլիյի ակպէպլինտէն հէլաք օլտըղընը
Երեմիանըն գիւբ էմմէսի, 11 վէ Մըսրա փիլար էմմիշ օլան եհու-
տիլէրին տախի փութփէրէսթլիլէրի ակպէպլինտէն հէլաք օլաճագլա-
րընը խապէր վէրմէսի։ 15 Եհուտիլէրին տախի մուսէրրանէ հարէ-
քէմլէրի, 20 Փէյղամպէրին անլէրի Թէհոտ էմմէսի, 29 վէ սէօզիւ-
նիւն սըհհաընա ՚ալամէթ օլմագ իւզրէ Մըսրըն մաղլուպիյէթինի խա-
պէր վէրմէսի։*

Մըսըր տիյարընտա սաքին օլան եհուտիլէ-
րին ճիմլէսի հագգընտա, եա՛նի ¯Մագդողտա վէ
ᵇՏափնաստա վէ ᵇՄեմփիստէ վէ Պաթուրէս տիյա-
րընտա սաքին օլանլար հագգընտա Երեմիայա պու
քէլամ կէլտի։
2 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճինուտ պէօյլէ պու-

ՙ Պագ Պ. 44. 14,28։
ՙՙ Պ. 7. 20։
՚ Պ. 18.16։ 24.9։ 26. 6։ 29. 18, 22։ 44. 12։ Զաք. 8. 13։
՚՚ Թէս. 17. 16։
՚՚՚ Այ. 2։
՚՚՚՚ Այ. 17։ Եզեկ. 6. 11։
՚՚՚՚՚ Պ. 42. 1։
՚՚՚՚՚՚ Պ. 40. 11,12։
՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 41. 10։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 39. 10։ 40. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 2. 16։ 44. 1։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եա. 30. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հա-ՙնէս ԲԵՆԷէր։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 25. 9։ 27. 6։ Պագ Եզեկ. 29. 18,20։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 44. 13։ 46. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 15.2։ Զաք. 11.9։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 46. 25։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 14. 2։ Պ. 46. 1
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 43. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եա. 19. 13։

Digitized by Google

յուրը. Երուսաղէմ իւզէրինէ վէ ճիւմլէ Յուդա շէհիրլէրի իւզէրինէ կէթիրտիյիմ պէլայը կէօրտիւնիւզ, վէ իշթէ անլէր պու կիւն ᵗվիրան տըր, վէ անլէրտէ
3 սաքին օլան եօգ տըր. Պու տախի պէնի՛ղազապա կէթիրմէ՛ք իւզրէ քէնտիլէրին վէ սիզին վէ էճտատընըզըն պիլմէտիքլէրի դայրի իլահլարա ᵘպուխուր եագըպ ᵛ՚իպատէթ էթմէլէրիյլէ իշլէտիքլէրի քէօթիւ-
4 լիւքլէր սէպէպլինտէն օլտու: Վէ ʷպէն սիզէ գուլլարըմ՛ օլան փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսինի *վագթըյլէ կէօնտէրէրէ՛ք՝ Պու իքրահ էթտիյիմ՛ մէ՛քրուհ շէյի
5 իշլէմէյինիզ՝ տէտիմ: Լաքին քէօթիւլիւքլէրինտէն տէօնիւպ ղայրի իլահլարա պուխուր եագմամագ խուսուսընտա տինլէմէտիլէր վէ գուլագ վէրմէտիլէր:
6 Իմտի ˣխըշմ՚ու ղազապըմ՛ տէօքիւլիւպ Յուդա շէհիրլէրինտէ վէ Երուսաղէմ՛ սօգագլարընտա ալէվլինտի, վէ անլէր, պու կիւն պուլունտըղը կիպի, խարապ վէ
7 վիրան օլտըլար: Վէ շիմտի, Իւահ իւլ ճիւնուտ օլան Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Նի՛չիւն սիզ Յուդա արասընտան էրքէյի վէ գարըյը, չօճուղը վէ մէմէտէ օլանը, քէնտինիզէ պագիյյէ գալ-
8 մայաճագ տէրէճէտէ գաթ՚ էթմէ՛ք իւզրէ, Մ՚իւսաֆիր օլմաղա կիթտիյինիզ Մըսըր տիյարընտա ղայրի իլահլարա պուխուր եագարագ վէ ʸէլլէրինիզին իշլէրիյլէ պէնի՛ ղազապա կէթիրէրէ՛ք ᶻքէնտի ճանլարընըզա պու պէօյիւ՛ք քէօթիւլիւյիւ էտիյօրսընըզ, թա քի քէնտինիզի գաթ՚ էտէսինիզ, վէ զէմինին ճիւմլէ միլլէթլէրի արասընտա ᵃլա՚նէթ վէ հագարէթ իչին
9 օլասընըզ: Յուդա տիյարընտա վէ Երուսաղէմ՛ սօգագլարընտա էճտատընըզըն իշլէտիքլէրի քէօթիւլիւքլէրի վէ Յուդա մէլիքլէրինին քէօթիւլիւքլէրինի վէ գարըլարընըն քէօթիւլիւքլէրինի վէ քէնտի քէօթիւլիւքլէրինիզի վէ գարըլարընըզըն քէօթիւլիւքլէրինի ու-
10 նուԹընը՞զ մը: Անլէր պու կիւնէ գատար թէվազու՚ էթմէտիլէր վէ ᵇգօրգմատըլար, վէ էօնիւնիւզէ վէ էճտատընըզըն էօնիւնէ գօտըղըմ՛ շէրի՛աթ վէ գանունլա-
11 րըմտա եիւրիւմէտիլէր: Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն ᶜեիւզիւմիւ՚ալէյհինիզէ պէլա իչիւն վէ պիւթիւն Յուդայը
12 գաթ՚ էթմէ՛ք իչիւն չէվիրէճէ յիմ՛. Վէ Մըսըր տիյարընտա միւսաֆիր օլմագ իւզրէ օրայա կիթմէյէ գարար վէրէն Յուդա պագիյյէսինի ալաճաղըմ՛, վէ ᵈճիւմլէսի Մըսըր տիյարընտա թէվֆիգ օլաճագլար. գըլըճտան վէ գըթլըգտան տիւշիւպ թէվֆիգ օլաճագլար. պէօյիւ՛ք քիւչիւ՛ք գըլըճտան վէ գըթլըգտան էօլճէ՛քլէր. վէ ᵉլա՚նէթ վէ հայրէթ վէ պէտտու՚ա վէ հագարէթ իչիւն
13 օլաճագլար: ᶠՎէ Մըսըր տիյարընտա սաքին օլանլարը՝ Երուսաղէմի գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՚ունլէ
14 եօգլատըղըմ՛ կիպի եօգլայաճաղըմ՛: Վէ Մըսըր տիյարընտա միւսաֆիր օլմագ իւզրէ օրայա կիտէն Յուդա պագիյյէսինտէն նէճաթ պուլան վէ պագը գալան օլմայաճագ՚ քի՚ավտէթ էտիպ սաքին օլմաղը արզուլէտիքլէրի Յուդա տիյարընա ՚ավտէթ էտէ. զիրա անճագ ᵍֆիրարիլէր օրայա ՚ավտէթ էտէճէ՛ք տիր:
15 Վէ քէնտի գարըլարընըն ղայրի իլահլարա պուխուր եագտըգլարընը պիլէն էրքէքլէրին ճիւմլէսի վէ հագըր օլան գարըլարըն ճիւմլէսի, պիր պէօյիւ՛ք ճէմա՚աթ օլարագ, վէ Մըսըր տիյարընտա Պաթուրեստէ սաքին օլան պիւթիւն գավմ՛ Երեմիայա ճէվապէն,
16 ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պիզէ սէօյլէտիյին քէլամ՛ խուսու-
17 սընտա ʰսէնի տինլէմէ՛յիզ, Անճագ ʲսէմա մէլիքէսինէ պուխուր եագարագ, վէ անա մէշրուպաթ թագտիմէլէրի տէօքէրէ՛ք, մուլագա ՚աղզըմըզտան չըգան հէր սէօզիւ իճրա էտէճէ՛յիզ, նիթէ՛քիմ՛ Յուդա շէհիրլէրինտէ վէ Երուսաղէմ՛ սօգագլարընտա պիզ վէ էճտատըմըզ, մէլիքլէրիմիզ վէ րէ՚իսլէրիմիզ իճրա էյլէտիք, վէ օ զէման էքմէ՛յէ տօյտըգ վէ հալըմըզ էյի
18 իտի. վէ պէյա կէօրմէտիք: Լաքին սէմա մէլիքէսինէ պուխուր եագմաղը վէ մէշրուպաթ թագտիմ՛ էթմէ՛յի թէ՛րք էթտիյիմիզ վագթտան պէրու հէր շէ՛յէ միւհթաճ օլտըգ վէ գըլըճտան վէ գըթլըգտան թէլէֆ օլ-
19 տըգ. ՚վէ սէմա մէլիքէսինէ պուխուր եագտըղըմըզտա վէ անա մէշրուպաթ թագտիմ՛ էթտիյիմիզտէ, էրքէքլէրիմիզին ᵎէ՛ծ օ՛լմայարագ մը անա ՚իպատէթ իչիւն փիտէլէր եափտըգ, վէ անա մէշրուպաթ թագտիմ՛ էթտի՛ք՝ տէտիլէր:
20 Վէ Երեմիա պիւթիւն գավմա, էրքէքլէրէ վէ գարըլարա վէ քէնտիսինէ պու ճէվապը վէրէն պիւթիւն
21 խալգա, Յուդա շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմ՛ սօգագլարընտա սիզին վէ էճտատընըզըն վէ մէլիքլէրինիզ իւէ րէ՚իսլէրինիզին վէ տիյարըն գավմ՛ընըն եագտըղը պուխուրը ՐԱՊՊ եատ է՛թմէտի մի. վէ խաթրընա
22 կէ՛լմէտի մի: Վէ քէօթիւ իշլէրինիզ սէպէպինտէն, իշլէտիյինիզ մէ՛քրուհաթ սէպէպինտէն ՐԱՊՊ արթըգ թէհամմիւլ էտէմէտի, վէ տիյարընըզ ʲպու կիւն պուլունտըղը կիպի, ᵏսէ՛քէնէսիզ օլարագ, խարապ
23 վէ վիրան վէ պա՚իս ի լա՚նէթ օլտու. Պուխուր եագտըղընըզ սէպէպտէն վէ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէտիյինիզ վէ անըն շէրի՚աթ վէ գանունլարընտա վէ շէհատէթլէրինտէ եիւրիւմէտիյինիզ սէպէպտէն, պու կիւն օլտըղը կիպի, ˡսիզէ պու պէյա կէլտի՝ տէտի:
24 Վէ Երեմիա պիւթիւն գավմա վէ հէ՛փ գարըլարա

ᵀ Պ. 9. 11։ 34. 22։
ᵁ Պ. 19. 4։
ᵂ Թէս. 13. 6,7։ 32. 17։
ᵃ 2Թէվ. 36. 15։ Պ. 7. 25։ 25. 4։ 26. 5։ 29. 19։
* Իպր. էրքէն գալգալագ
ᵇ Պ. 42. 18։
ᶜ Պ. 25. 6,7։
ᵈ Ա՚տ. 16.38։ Պ.7.19։ 21.10։ Ամով.9.4։
ᵉ Պ. 42. 15,16,17,22։
ᶠ Պ. 42. 18։
ᵍ Պ. 43.11։
ʰ Ա՚յ. 28։
ʲ Պ. 6. 16։
ᵏ Պ. 7. 18։
ˡ Ա՚տ.30.12։ Թէս.23. 23։ Հաբ.11.36։ Պագ Ա՚յ. 25։
ᵐ Պ. 7. 18։
ᶰ Ա՚յ. 6։
ᵒ Պ. 25. 11,18,38։
ᵖ Դան. 9. 11,12։

Digitized by Google

տէտի քի՝ էյ ՚Մըսըր տիյարընտա պուլունան պիւ-
25 թիւն Յուդա, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րըր. ՚Սիզ վէ գարըլարընըզ՝ Մուխլագա սէմա մէլի-
քէսինէ պուխուր եագմագ, վէ անա մէշրուպաթ թագ-
տիմ էթմէք պապընտա էյլէտիյիմիզ նէզրլէրի իֆա
էտէճէյիզ՝ տէյիւ աղզընըզլէ սէօյլէյիպ էլլէրինիզլէ
իճրա էյլէտիյինիզ նէզրլէրինիզտէ սէպաթ էտէճէք-
26 սինիզ, վէ նէզրլէրինիզի իֆա էտէճէքսինիզ: Պու
էճլտէն, էյ Մըսըր տիյարընտա սաքին օլան պիւթիւն
Յուդա, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Իշթէ ՚պէն
՚ազիմ իսմիմլէ եէմին էթտիմ, (ՐԱՊՊ պույուրըր,)
քի՝ Բապպ Եհովա հայյ տըր՝ տէյէրէք պիւթիւն Մը-
սըր տիյարընտա պուլունան Յուդա ատէմլէրինտէն
հիչ պիրինին աղզըյլէ ՚իսմիմ զիքր օլունմայաճագ
27 տըր: ՚Իշթէ պէն անլէրի էյիլիք իչիւն տէյիլ, ան-
ճագ պէլա իչիւն կէօզտէճէյիմ. վէ Մըսըր տիյա-
րընտա պուլունան Յուդա ատէմլէրինինէն ճիւմլէսի,
հիչ պիրի գալմայընճայա գատար ՚գըլըճտան վէ գըթ-
28 լըգտան թէլէֆ օլաճագլար: Վէ գըլըճտան գուրթու-
լուպ Մըսըր տիյարընտան Յուդա տիյարընա՚ավտէթ
էտէն ատէմլէրին մրգտարը ՚փէք ազ օլաճագ տըր.
վէ Մըսըր տիյարընտա միւսաֆիր օլմագ իչիւն օրայա
կիտէն Յուդա պագիյյէսինինէն ճիւմլէսի, քիմին ՚քէ-
լամը, պէնիմքի մի, եօգսա անլէրինքի մի սապիթ
29 օլաճաղընը պիլէճէքլէր: Վէ սիզէ ՚ալամէթ պու օլա-
ճագ տըր, (ՐԱՊՊ պույուրըր,) քի պու մահալտէ
սիզէ ճէզա վէրէճէյիմ, թա քի քէլամըմ՚ալէյհինիզէ
պէլա իչիւն ՚մուխլագա սապիթ օլաճաղընը պիլէսի-
30 նիզ: ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն ՙՅուդա
մէլիյի Սեդեկիայը՝ տիւշմէնի վէ ճանընը արայան
Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորընն էլինէ թէսլիմ
էթտիյիմ միսիլլիւ՝ Մըսըր մէլիյի Փարաւոն Վափառը
՝տիւշմէնլէրինին էլինէ վէ անրն ճանընը արայանլա-
րըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ:

ՊԱՊ 45

Բարուքըն հիւրնիւ. 4 Երեմիանըն տախի անա Թէսէլլի վէրմէսի:

Յուդա մէլիյի Յովակիմ իսն ի Յովսիանըն տէօր-
տինճի սէնէսինտէ Բարուք իսն ի Ներիա Երեմիա-
նըն աղզընտան պու սէօզլէրի պիր քիթապա եազ-
տըղընտա Երեմիա փէյղամպէրին անա սէօյլէտիյի
2 ՙքէլամ տըր. Էյ Բարուք, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
3 սէնին հագգընտա պէօյլէ պույուրըր. Շիմտի վայ
պանա, զիրա ՐԱՊՊ քէտէրիմէ էլէմ զամմ էթտի.
4 Ֆիղանըմտան եօրուլտըմ վէ րահաթ պուլամատըմ՝
տէտին: Անա պէօյլէ սէօյլէյէսին. ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
յուրըր. Իշթէ ՚պէն պինա էթտիյիմի երգաճաղըմ, վէ
տիքտիյիմի, վէ հաթթա պու պիւթիւն տիյարը սէօ-
5 քէճէյիմ: Վէ սէն քէնտին իչիւն պէօյիւք շէյլէր մի
արարսըն. արամա, զիրա իշթէ ՚պէն ճիւմլէ պէշէր
իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ. լաքին կիտէճէյինի հէփ
մահալլէրտէ ճանընկը սանա ՚ղանիմէթ եէրինէ վէրէ-
ճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ՊԱՊ 46

*Մըսըր ՚ասքէրինին Ֆրաթ գուրպինտէ գըրըլաճաղընը, 13 վէ հա-
բուգոդոնոսորըն Մըսըր տիյարընը ֆէթհ էտէճէյինի երեմիանըն խա-
պէր վէրմէսի: 27 Իսրայէլիւէրի իւզէրլէրինէ կէլէճէք պէլատան տօ-
լայը Թէսլիյէ էթմէսի:*

Թա՚իֆքէլէր հագգընտա ՐԱՊՊ թարաֆընտան
Երեմիա փէյղամպէրէ կէլէն քէլամ տըր:
2 Մըսըր հագգընտա, եա՚նի Յուդա մէլիյի Յովակիմ
իսն ի Յովսիանըն տէօրտինճի սէնէսինտէ Բաբելոն
մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն վուրտրը Մըսըր մէլիյի
՝փարաւոն Նեքաւովըն Ֆրաթ նէհրի գուրպինտէ՝
Քարքամիստէ օլան ՚ասքէրի հագգընտա տրը:
3 ՝Գալգան վէ սիփէր հազըրլայընըզ,
Վէ մուհարէպէյէ եագլաշընըզ.
4 Աթլարը գօշընըզ, էյ սուվարիլէր, պինինիզ.
Միղֆէրլէրլէ տուրընըզ,
Մըզրագլարը փարլատընըզ, զըրհլարը կիյինիզ:
5 Նի՞չիւն անլէրի հայրէթէ տիւշմիւշ վէ կէրիյէ տէօն-
միւշ կէօրտիւմ.
Անլէրին գահրէմանլարը պօզուլտըլար,
Սիւր՚աթլէ ֆիրար էթտիլէր վէ կէրիյէ պագմատըլար.
՝Հէր թաարաֆտան գօրգու վար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պու-
յուրըր:
6 Այաղը չապուգ օլան գաչամայաճագ,
Վէ գահրէման գուրթուլամայաճագ.
Շիմալ թարաֆընտա՝ Ֆրաթ նէհրի գուրպինտէ,
՝Սիւրչիւպ տիւշէճէքլէր:
7 ՚*Նիլ կիպի ֆօշըֆ եօգարը չըգան քի՞մ տիր,
Սուլարը ըրմագլար կիպի չալգանըր:
8 Մըսըր *Նիլ կիպի եօգարը չըգար,
Վէ սուլար ըրմագլար կիպի չալգանըր,
Վէ՝ Եօգարը չըգայըմ, զէմինի գափլայայըմ,
Շէհրի վէ անտէ սաքին օլանը հէլաք էտէյիմ՝ տէր:
9 Էյ աթլար, եօգարը չըգընըզ,
Էյ արապալար, խրզլը հարէքէթ էտինիզ.
Վէ գահրէմանլար,

ա Պ. 43. 7։ Այ. 15։
բ Այ. 15, վէ զայրի։
գ Թէր. 22. 16։
դ Եզեկ. 20. 39։
ե Պ. 1. 10։ 31. 28։
զ Եզեկ. 7. 6։
է Այ. 12։
ը Այ. 14։ Ես. 27. 13։
թ Այ. 17,25,26։
ժ Մէզ. 33. 11։
ի Պ. 39. 5։
լ Պ. 46. 25,26։ Եզեկ. 29. 3, վէ զայրի։ 30. 21։
խ Պ. 36. 1,4,32։
ծ Ես. 5. 5։
կ Պ. 25. 26։ [18։
հ Պ. 21. 9։ 38. 2։ 39.
ձ Պ. 25. 15, վէ զայրի։
ղ 4Մխլ. 23. 29։ 2Թէվ. 35 20։
ճ Պ. 51. 11,12։ Նաւ. 2. 1։ 3 14։
մ Պ. 6. 25։ 49. 29։
յ Դան. 11. 19։
ն Պագ Ես. 8. 7,8։ Պ. 47. 2։ Դան. 11. 22։
շ Եր. ՚Նէհր

Digitized by Google

Գալգան թուքան Հապէշլիլէր վէ փուդիլէր,
Վէ ևեայ թուքուպ կէրէն Ղուդիլէր չըգսըՆլար։
10 Զիրա ևպու կիւն Րապպ իւլ ճիւնուտ ԵՀովանըն
Տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալաճաղը ինթիգամ կիւնիւ տիր.
ևվէ գըլըճ եէյիպ տօյաճագ,
Վէ անլէրին գանըՆտան մէսթ օլաճագ,
Զիրա շիմալ տիյարընտա՝ Ֆրաթ նէհրի գուրպինտէ
Րապպ իւլ ճիւնուտ ԵՀովանըն ևգուրպանը վար տըր։
11 ևէյ Մըսըր պաքիրէ գըզը,
ևԳաղաադա չըգ վէ պէյէսան ալ.
Մու՚ալէճէյի պիհուտէ եէրէ չօղալտըրսըն,
ևՍանա տէրման օլմազ։
12 Միլլէթլէր սէնին ՚արընը իշիթտիլէր,
Վէ ֆէրեատրնկ տիյարը տօլտուրտու.
Զիրա գահրէմանն գահրէմանա չարփտը,
Իքիսի պիրտէն տիւշտիւլէր։
13 Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորընն կէլիպ ևՄըսըր տիյարընը վուրմասը խուսուսընտա ՐԱՊՊԸՆ Երեմիա փէյղամպէրէ սէօյլէտիյի քէլամ տըր։
14 Մըսըրտա հիքեայէ էտինիզ, վէ Մագդոլտա ի՚լան էտինիզ,
Վէ Մեմֆիս իլէ Տափնաստա ի՚լան էտիպ տէյինիզ քի,
ևՏուր վէ հազըր օլ.
Զիրա ևհէր թարաֆընկը գըլըճ թէլէֆ էտէճէք տիր։
15 ՆիՀչիւն պէհատըրլարընկ երգըլտը.
Տուրամատըլար, զիրա ՐԱՊՊ անլէրի եէրէ վուրտու։
16 Երգըլանլարը չօղալթտը, վէ ևպիրիպիրի իւզէրինէ տիւշտիւլէր.
Վէ՝ Գալգ վէ զալիմ գըլըճ էօնիւնտէն
Գավմըմըզա վէ վաթանըմըզա ՚ավտէթ էտէլիմ՝ տէտիլէր։
17 Օրատա՝ Մըսըր մէլիյի Փարաւոն ևհէլաք օլտու՚՚,
Մու՚այէն վագթընը կէչիրտի՝ տէյիւ չաղըրտըլար։
18 ևԻսմի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիք պույուրըր քի,
Հայաթըմ հագգը իչիւն, տաղլար արասընտա Թաբօր,
Վէ տէնիզ քէնարընտա Կարմեղոս նասըլ իսէ պէօյլէճէճ օ կէլէճէճք տիր։
19 ևէյ Մըսըրտա սաքին օլան գըզ,
ևԷսարէթ էշեասը թէտարիք էյլէ.
Զիրա Մեմֆիս վիրան օլաճագ, վէ եանըպ սէքէնէսիզ գալաճագ տըր։
20 Մըսըր ղայէթ կիւզել պիր ևկէնճ ինէք տիր,
Լևէն հէլաք կէլիյօր, ևշիմալ ճանիպինտէն հէլաք կէլիյօր։
21 Վէ իւճրէթլէ թուքտըղը ՚ևէր
Անլէրին արասընտա պէսիլի պուզաղըլար կիպի տիր.
Զիրա անլէր տախի տէօնտիւլէր,
Տուրմայըպ պիրլիքտէ ֆիրար էթտիլէր.
Զիւնքի իւզէրլէրինէ ևպէլալարը կիւնիւ,
Եօգլանըլաճագլարը վագթի կէլտի։
22 ևԱնըն սէսի եըլան ևէևէ կիպի չըգար,
Զիրա ՚ասքէրլէ հարէքէթ էտէճէք,
Վէ օտուն քէսիճիլէր կիպի անըն իւզէրինէ պալթալարլէ կէլէճէքլէր.
23 Աևըլըգ հիսապսըզ իսէ տէ,
ևԱնըն օրմանընը քէսէճէքլէր, (ՐԱՊՊ պույուրըր,)
Զիրա անլէր ևչէքիրկէտէն չօգ տըր,
Վէ անլէրին հիսապը եօգ տըր։
24 Մըսըր գըզը րէզիլ օլաճագ,
ևՇիմալ գավմընըն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր։
25 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի,
ևՆովալը Ամոնը, վէ Փարաւոնը,
Վէ Մըսըր ևվէ անըն իլահլարընը վէ մէլիքլէրինի,
Եա՚նի Փարաւոնը վէ անա թէվէքքիւլ էտէնլէրի եօգլայաճաղըմ.
26 ևՎէ անլէրի՝ ճանլարընը արայանլարըն էլինէ,
Վէ Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորընն էլինէ,
Վէ անըն պէնտէլէրինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝
Վէ ևանտէն սօկրա, էվվէլքի կիւնլէրտէ օլտըղը կիպի
Մա՚մուր օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
27 ևԼաքին, էյ գուլըմ Յակոբ, սէն գօրգմա,
Էյ Իսրայէլ, խավֆ էթմէ.
Զիրա իշթէ պէն սէնի ուզագտան,
Վէ նէսլիկի էսիր կէօթիւրիլտիւքլէրի տիյարտան գուրթարաճաղըմ.
Վէ Յակոբ ՚ավտէթ էտիպ իսթիրահաթ էտէճէք,
Վէ ասայիշ իւզրէ օլաճագ,
Վէ գօրգու վէրէն պուլունմայաճագ տըր։
28 Էյ գուլըմ Յակոբ, սէն գօրգմա,
Զիրա պէն սէնին իլէ իմ.
Սէնի արալարընա տաղրթտըղըմ միլլէթլէրին ճիւմլէսինի
Պիւսպիւթիւն թէլէֆ էտէճէյիմ.
Ֆագաթ ևսէնի պիւսպիւթիւն թէլէֆ էթմէյէճէյիմ.
Անճագ սէնի պիւսպիւթիւն գապահաթսըզ չըգարմայարագ
՚Ատիլանէ թէ՚տիպ էտէճէյիմ։

ե Ես. 66. 19։
ը Ես. 13. 6։ Յովել. 1. 15։ 2. 1։
թ Թէս. 32. 42։ Ես. 34. 6։
ժ Ես. 34. 6։ Սոփ. 1. 7։ Պաղ եզեկ. 39. 17։
ի Ես. 47. 1։
լ Պ. 8. 22։ 51. 8։
խ Եզեկ. 30. 21։
ծ Ես. 19. 1։ Պ. 43. 10, 11։ Եզեկ. 29 վէ 30 վէ 32։
կ Այ. 3. 4։
հ Այ. 10։
ձ Ղևտ. 26. 37։
† Իոր. Համ. շամաձա տըր
ղ Ես. 47. 4։ 48. 2։ Պ. 48. 15։
ճ Պաղ Պ. 48. 18։
մ Ես. 20. 4։
յ Ովս. 10. 11։
ն Պ. 1. 14։ 47. 2։ Այ. 6, 10։
շ Մղ. 37. 13։ Պ. 50. 27։
ո Պաղ Ես. 29. 4։
չ Ես. 10. 34։
պ Հաբ. 6. 5։
ջ Պ. 1. 15։
ռ Պաղ Եզեկ. 30. 14-16։ Նաւ. 3. 8։
ս Պ. 43. 12, 13։ Եզեկ. 30. 13։ [11։
վ Պ. 44. 30։ Եզեկ. 32.
տ Եզեկ. 29. 11, 13, 14։
ր Ես. 41. 13, 14։ 43. 5։ 44. 2։ Պ. 30. 10, 11։
ց Պ. 10. 24։ 30. 11։

Digitized by Google

ՊԱՊ 47

Ֆիլիսթիլերին հէլաք օլաճաղը։

¯Փարաւոն Գազայը վուրմազտան էվվէլ ՐԱՊՊ
թարաֆընտան Երեմիա փէյղամպէրէ ᵇՖիլիսթիլեր
հագգընտա կէլէն քէլամ տըր։
2 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ ᵇշիմալտան ᶜսոկար չըգըյօր,
Վէ ճօշղունն ըրմագ օլաճագլար.
Վէ տիյարը վէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի,
Շէհրի վէ անըն սէքէնէսինի իսթիլա էտէճէք տիր.
Վէ ատէմլէր ֆէրեատ էտէճէքլէր,
Վէ տիյարըն պիւթիւն սէքէնէսի ֆիղան էտէճէքլէր
տիր։
3 ᵇԳուվվէթլի աթլարընըն թըրնագլարընըն սէսինտէն,
Արապալարընըն կիւրիւլթիւսիւնտէն,
Վէ թէքէրլէքլէրինին շամաթասընտան,
Փէտէրլէրին էլլէրի կէվշէտիյի սէպէպտէն,
Օղուլլարընա պագմայաճագլար.
4 Զիւնքի Ֆիլիսթիլերին ճիւմլէսինի հէլաք էտէճէք,
Վէ ᶜՏիւրոս իլէ Սիդոնըն պագը գալան հէր պիր եար-
տըմճըսընը գըրաճագ կիւն կէլիյօր.
Զիրա ՐԱՊՊ Ֆիլիսթիլերի
ᵇԿափթոր ատասընըն ᶜպագիյէսինի հէլաք էտէճէք
տիր։
5 ᵇԳազանըն թաս պաշլը օլաճաղը վագըթ կէլտի,
ᶜԱսկաղոն քէնտի վատիսինին պագիյէսի իլէ պէրա-
պէր վիրան օլտու.
Նէ՞ վագթա գատար ᵇճէսէտիկտէ եարա աչաճագսընն։
6 Էյ ՐԱՊՊԸՆ գըլըճը,
Նէ՞ վագթա գատար րահաթ տուրմազսըն.
Գընըկա կիր,
Րահաթ օլ վէ սիւքիւթ էյլէ։
7 ՐԱՊՊ ᵇանը Ասկաղոն վէ տէնիզ սահիլի 'ալէյհինէ
մէ'մուր գըլմըշ իքէն
Նաճըլ րահաթ տուրա պիլիր.
Անը օրայա կէօնտէրմիշ տիր։

ՊԱՊ 48

Մովաբ հագգընտա՝ անըն Թէքէպպիւրիւ, 11 վէ գայտսըզլըղը, 14 վէ քէնտի գուվվէթինէ իսթինտը, 26 վէ Բապպ իլէ գավմընը Ռահգիր էֆտիյի սէպէպտէն հիւքմի Իլահի։ 47 Մովաբընն նէճաճ պուլաճաղը։

¯Մովաբ հագգընտա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
իվ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Վայ ᵇՆաբաւա, զիրա խարապ օլտու.
ᵇԿարիաթեմ ութանտը, ֆէթհ օլունտու.
Մասգաբ ութանտը վէ իւզէրինէ տէհշէթ կէլտի։
2 ᵇՄովաբընն ֆախրը արթըգ ᵇ* Եսեբոնտա գալմատը.
Անըն 'ալէյհինէ սու'ի գաստ էտէրլէր".
Կէլինիզ, անը միլլէթ օլմագտան գալ' էտէլիմ"՝ ᵇէրլեր.
Սէն տախի, է՛յ Մադմէն, հէլաք օլաճագսըն.
Գըլըճ սէնի թա'գիպ էտէճէք տիր։
3 ᶜՈրոնայիմտէն ֆէրեատ իշիտիլիյօր.
Խարապլիյէթ վէ պէօյիւք պօզղունլըգ վար։
4 Մովաբ թէլէֆ էտիլտի.
Մա'սումլարը ֆէրեատ էթտիլէր։
5 ᵇԶիրա Ղուհիթ եօգուշը
Աղլայա աղլայա չըգըլաճագ տըր.
Զինքի տիւշմէնլէր Որոնայիմ էնիշինտէ
Գըրղընլըգ ֆէրեատը իշիթտիլէր։
6 ᶜՓիրար էտինիզ, նէֆսինիզի գուրթարընըզ,
Վէ ᵇպէրրիյէտէ ըլղըն աղաճը կիպի օլունըզ.
7 Զիրա իշլէրինէ վէ խազինէլէրինէ ի'թիմատ էթտիյին
իչիւն,
Սէն տախի ֆէթհ օլունաճագսըն,
Վէ ᵇԳամովս քէնտի ᵇքեահինլէրի
Վէ ըէ'իսլէրի իլէ պէրաբէր էսիր կիտէճէք տիր։
8 Վէ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըղը կիպի,
ᶜՀէր շէհրէ խարապ էտիճի կիրմէսիյէ,
Հիչ պիր շէհր գուրթուլմայաճագ.
Վատի հէլաք օլաճագ, վէ օվա պօզուլաճագ տըր։
9 ᵇՈւչուպ ֆիրար էթմէսի իչիւն Մովաբա գանատլար
վէրինիզ.
Վէ շէհրլէրի սէքէնէսիզ գալարագ վիրան օլաճագ տըր։
10 ᵇՐԱՊՊԸՆ իշինի հիլէյլէ իշլէյէն մէլ'ուն օլսուն,
Գըլըճընը գանտան մէն' էտէն տախի մէլ'ուն օլսուն։
11 Մովաբ սէպավէթինտէն պէրու հալը ասայիշտէ
իտի,
Վէ ᵇէէ՜ւ էէւէ թօրթուսը իւզէրինտէ տուրույօր իտի,
Վէ գապտան գապա ագըտըլմատը,
Վէ էսիր կիթմէտի.
Պու սէպէպտէն լէզզէթի քէնտինտէ գալտը,
Վէ րա'հհասը տէյիշմէտի։
12 Պունա պինա'էն իշթէ կիւնլէր կէլիր քի, (ՐԱՊՊ պու-
յուրըր,)
Անը տէվիրմէ՛ք իչիւն ատէմլէր կէօնտէրէճէ՛յիմ,
Վէ անը տէվիրէճէքլէր.
Վէ անըն գապլարընը պօշալտրպ թուլումլարընը
փարչէյէճէքլէր։

ա Ամով. 1. 6-8։
բ Պ. 25. 20։ Եզեկ. 25. 15,16։ Սոփ. 2. 4,5։
գ Պ. 1. 14։ 46. 20։
դ Ես. 8. 7։ Պ. 46. 7,8։
ե Պ. 8. 16։ Նաւ. 3. 2։
զ Պ. 25. 22։
է Թէք. 10. 14։ Ամով. 9. 7։
ը Եզեկ. 25. 16։ Ամով.
թ Ամով. 1. 7։ Միք. 1. 16։ Սոփ. 2. 4,7։ Զաք. 9. 5։
ժ Պ. 25. 20։
ի Պ. 16. 6։ 41. 5։ 48. 37։
լ Թէս. 32. 41։ Եզեկ 21. 3-5։
խ Եզեկ. 14. 17։

ծ Ես. 15 վէ 16։ Պ. 25. 21։ 27. 3։ Եզեկ. 25. 9։ Ամով. 2. 1,2։
կ Ա'տ. 32. 38։ 33. 47։ Ես. 15. 2։
հ Ա'տ. 32. 37։
ձ Ես. 16. 14։
ղ Ես. 15. 4։
* Եսեբոն՝ գալմատը. Եսեբոնտա անըն 'ալէյհինէ սու'ի գաստ էտէրլէր
ճ Ա. 5։
մ Ես. 15. 5։
յ Պ. 51. 6։
ն Պ. 17. 6։
շ Ա'տ. 21. 29։ Հաբ. 11. 24։ Պագ Ես. 46. 1,2։ Պ. 43. 12։
ո Պ. 49. 3։
չ Պ. 6. 26։ Ա. 18։
պ Մէգ. 55. 6։ Ա. 28։
ջ Պագ Հաբ. 5. 23։ 1 Մխ. 15. 3,9։ 3 Մխ. 20. 42։
ռ Սոփ. 1. 12։

Digitized by Google

13 Վէ պէյթ ի Իսրայէլ ի՛թիմատ էթտիյի Բեթէլտէն
տօլայը ուլթանտըղը կիպի,
Մովաբ տախի Գամովստան տօլայը ուլթանաճագ
տըր։
14 ՆաՓսըլ տէյէ պիլիրսինիզ քի՝ Պիզ գահրէմանլար ըզ,
Վէ ճէնք իչին գուվվէթլի ատէմլէր իզ։
15 Մովաբ խարապ օլտու վէ շէհրլէրի եանտը,
Վէ միւնթէխապ երկիթլերի պօղազլանմագ իչին
էնտիլէր՝ տէյիւ
Իսմի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիք պույուրըր։
16 Մովաբըն հէլաքը կէլմէք իւզրէ տիր,
Վէ պէլասը ղայէթ սիւրաթլէ կէլիյօր։
17 Էյ անըն էթրաֆընտա պուլունանլար,
Անըն իչին ֆիղան էտինիզ,
Էյ անըն իսմինի պիլէնլէրին ճիւմլէսի,
Գուվվէթ ասասը վէ իֆթիխար տէյնէյի
ՆաՓսըլ գըրըլտը՝ տէյինիզ։
18 Էյ Դեբոնտա սաքին օլան գըզ,
Իզզէթտէն տիւշիւպ սուսըզլըգտա օթուր,
Զիրա Մովաբը խարապ էտէն սէնին իւզէրինէ կէլէրէք,
Խաթիհքեամաթրկը պօզաճագ տըր։
19 Էյ Արոէր սաքինէսի,
Եօլտա տուրուպ պէքլէ.
Ֆիրար էտէնէ վէ նէճաթ պուլանա՝
Նէ՞ օլտու՝ տէյիւ սիւ՛ալ էյլէ։
20 Մովաբ ուլթանտը, զիրա գըրըլտը.
Ֆիղան ու ֆէրեատ էյլէ.
Մովաբըն խարապ էտիլտիյինի Առնոնտա խապէր
վէրինիզ։
21 Վէ օվա օլան եէր իւզէրինէ,
Քօղօն վէ Յասսա վէ Մեփայաթ,
22 Վէ Դեբոն վէ Նաբաւ վէ Բեթդիբլաթեմ,
23 Վէ Կարիաթեմ վէ Բեթգամովղ վէ Բեթմաւոն,
24 Վէ Կարիօթ վէ Բօսրա իւզէրինէ
Վէ Մովաբ տիյարընըն,
Կէրէք ուզագտա կէրէք եագընտա օլան
Շէհրլէրինին ճիւմլէսի իւզէրինէ հիւքմ կէլտի։
25 Մովաբըն պույնուզը քէսիլտի,
Վէ պազուսը գըրըլտը՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
26 Անը սէրխօշ էտինիզ.
Զիրա ՐԱՊՊԱ գարշը թէ՛ազզիւմ էթտի·
Վէ Մովաբ գայ էթտիյի շէյ իչինտէ եուվարլանսընն,
Վէ մասխարա օլսուն։
27 Իսրայէլ սանա մասխարա ՕլմատՏը մը.
Խըրսըզլար արասընտա՞ մը պուլունտու.
Զիրա սէն անըն հագգընտա սէօյլէտիքճէ պաշ սալ-
լար իտին։
28 Էյ Մովաբ սէքէնէսի, շէհրլէրի պրագըպ գայատա
սաքին օլունըզ,
Վէ չուգուր քէնարլարընտա եուվասընը եափան կէօ-
յէրճին կիպի օլունըզ.
29 Մովաբըն թէքէպպիւրիւնիւ իշիթտիք.
Օ ղայէթլէ միւթէքէպպիր տիր.
Անըն թէ՛ազզիւմիւնիւ, թէքէպպիւրիւնիւ վէ ղուրու-
րընը,
Վէ գալպինին ֆօտուլլըղընը էէէ։
30 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Պէն անըն հիտտէթինի պիլիրիմ,
Քի պիհուտէ տիր.
Անըն լաֆլարը պօշա չըգաճագ տըր։
31 Պու էճլտէն Մովաբ իչին ֆիղան էտէճէյիմ,
Վէ պիւթիւն Մովաբ իչին ֆէրեատ էտէճէյիմ.
Կիրհարէս ատէմլէրի իչին մաթէմ էտիլէճէք տիր։
32 Էյ Սեբամա ասմասը, սէնին իւզէրինէ Յազեր աղլա-
յըշըյլէ աղլայաճաղըմ.
Սէնին ֆիլիզլէրին տէնիզի կէչէրէք,
Յազեր տէնիզինէ գատար վասըլ օլմուշ իտի.
Եագ եէմիշլէրինկին իւզէրինէ
Վէ պաղ պօզումընկըն իւզէրինէ եաղմանը հիւճում
էթտի։
33 Վէ մահսուլտար թարլատան վէ Մովաբ տիյարընը-
տան
Մէսէրրէթ վէ շատլըգ գալտըրըլտը.
Վէ մա՛սէրէլէրտէն շէրապը քէստիմ.
Կիւլպանքլէ է՛ՀՀ պասըլմայաճագ,
Վէ կիւլպանք չէքիլմէյէճէք տիր։
34 Եսեբոնըն ֆէրեատընտան Եղէաղէ
Վէ Յասսա, իւչ եըլլըգ ինէք կիպի,
Սեգովրտան Որոնայիմէ գատար նիտա էթտիլէր.
Զիրա Նեմերիմ սուլարը պիւէ խարապ օլտու։
35 Վէ միւրթէֆէ՛ատա մուհրագա թագտիմ էտինի,
Վէ իլահլարընա պուխուր եագանը
Մովաբտան գալտըրաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
36 Պու էճլտէն գալպիմ Մովաբ իչին նէյլէր կիպի
ինլէյճէք,
Վէ կիրհարէս ատէմլէրի իչին
Գալպիմ նէյլէր կիպի ինլէյճէք տիր.
Զիունքի գազանտըղը էմվալ զայ՛ օլտու։
37 Զիրա հէր ատէմ թաս պաշլը օլաճագ,
Վէ հէր սագալ քէսիլէճէք.

3 Միւլ. 12. 29։
Ովս. 10. 6։
Հաբ. 11. 24։ 3 Միւլ. 11. 7։
Ես. 16. 6։
Այ. 8, 9, 18։
Պ. 50. 27։
Պ. 46. 18։ 51. 57։
Պագ Ես. 9. 4։ 14. 4, 5։
Ա՛տ. 21. 30։ Ես. 15. 2։ Պագ Ես. 47. 1։ Պ. 46. 19։
Այ. 8։
Թէս. 2. 36։
1 Միւլ. 4. 13։
Ես. 16. 7։
Պագ Ա՛տ. 21. 13։
Այ. 8։
Ամով. 2. 2։
Մէզ. 75. 10։
Պագ Եզեկ. 30. 21։
Պ. 25. 15, 27։
Սոփ. 2. 8։
Պագ Պ 2. 26։
Մէզ. 55. 6, 7։ Այ. 9։
Ես. 16. 6, վէ ղայրե։
Ես. 16. 6։ Պ. 50. 36։
Ես. 15. 5։ 16. 7, 11։ [12։
Ես. 16. 8, 9։
Ես. 16. 10։ Յովէլ. 1
Ես. 15. 4-6։
Ես. 15. 5, 6։ Այ. 5։
Ես. 15. 2։ 16. 12։
Ես. 15. 5։ 16. 11։
Ես. 15. 7։
Ես. 15. 2, 3։ Պ. 47. 5։

Digitized by Google

Հէր պիր էլ իւզէրինէ եարա աչըլաճագ,
Վէ ՙպէլլէր իւզէրինէ չուլ պաղլանաճագ տըր։
38 Մովաբըն տամլարընըն ճիւմլէսի իւզէրինտէ,
Վէ անըն սօգագլարընտա զիյատէսիյլէ ֆիղան օլաճագ,
Զիրա Մովաբը, Ղայրի մագպուլ գապ կիպի գըրտըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
39 Նաըսըլ գըրըլտը,
Մովաբ նաըսըլ խէճալէթլէ արգասընը չէվիրտի՝ տէյիւ ֆիղան էտէճէքլէր.
Վէ Մովաբ քէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ
Իսթիհզա վէ գօրգու ՚եղեգէ օլաճագ տըր։
40 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր
Իշթէ Էօ՝ գարթալ կիպի ուչաճագ,
Վէ ՚գանատլարընը Մովաբ իւզէրինէ կէրէճէք տիր։
41 Շէհրլէր ֆէթհ օլունույօր,
Վէ գալ՚ալար ալընըյօր.
Վէ օ կիւնտէ ՚Մովաբ գահրէմանլարընըն եիւրէյի,
Աղրըսը թուլթան գարընըն եիւրէյի կիպի օլաճագ տըր։
42 Վէ Մովաբ խարապ օլարագ ՚միլլէթ հէյ՚էթինտէն չըգաճագ տըր.
Զինքի ՐԱՊՊԱ գարշը թէքէպպիւր էյլէտի։
43 ՚Էյ Մովաբ սէքէնէսի,
Գօրգու վէ չուգուր վէ տուզագ
Սէնին էօնիւնտէ տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
44 Գօրգու սէպէպինտէն ֆիրար էտէն՝ չուգուրա տիւշճէք,
Վէ չուգուրտան չըգան տուզաղա թուլթուլաճագ,
Զիրա Ղանընն իւզէրինէ, եա՚նի Մովաբ իւզէրինէ,
Եօգլանըլաճագլարը սէնէյի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
45 Ֆիրար էտէնլէր, *թագաթլարը քէսիլէրէք՚՚
Եսեբոնըն կէօլկէսինտէ տուրույօրլար.
Լաքին Եսեբոնտան աթէշ,
Վէ ՚Սեհոնըն իչինտէն ալեվ չըգըպ,
՚Մովաբըն ուճունը,
Վէ կիւրիւլթիւ էտէնլէրին թէփէլէրինի թէլէֆ էտիյօր։
46 ՚Վայ սանա, Էյ Մովաբ,
Քամովս գավմը հէլաք օլտու.
Զիրա օղուլլարընկ վէ գըզլարընկ էսիր կէօթիւրիւլտիւլէր։
47 Լաքին ՚սօնկ կիւնլէրտէ,
Մովաբըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
Մովաբ հագգընտա օլան հիւքմ պուրայա գատար տըր։

ՊԱՊ 49

Պէնի Ամմոն, 7 Եդովմ, 23 Դամասկոս, 28 Կեդար, 30 Հասոր, 34 վէ Եղամ հագգընտա հիւքմ ի իլահիւ։

՚՚Պէնի Ամմոն հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իսրայէլին օղուլլարը եօգ մը,
Անըն վարիսի եօգ մը.
Նիչիւն Մեղքոմ ՚Գադա վարիս օլուպ,
Գավմը անըն շէհրլէրինտէ սաքին օլտու։
2 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Պու էճլտէն իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Պէնի Ամմոնըն ՚Ռաբբա ղէհրինտէ,
Մուհարէպէ կիւրիւլթիւսիւ իշիթտիրէճէյիմ,
Վէ օ վիրանէ եըղընթըսը օլուպ,
*Քէօյլէրի աթէշէ եագըլաճագ,
Վէ Իսրայէլ քէնտի միւլքիւնիւ զապթ էտէնին միւլքիւնիւ
Զապթ էտէճէք տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
3 Էյ Եսեբոն, ֆիղան էյլէ, զիրա Գայի խարապ օլտու.
Էյ Ռաբբա գըզլարը, ֆէրեաէ էտինիզ,
ՙՋուլ կիյիպ աղլայընըզ,
Զիթտէն չիթէ գօշընըզ.
Զիրա ՚Մեղքոմ՝ ՚քեահինլէրի վէ րէ՚իսլէրի իլէ պէրապէր էսիր կիտէր։
4 Էյ խազինէլէրինէ կիւվէնիպ,
ՙԻւզէրիմէ քիմ կէլէ պիլիր՝ ՚եէէ ը՚ասը գըզ,
Նիչիւն վատիլէրինկլէ իֆթիխար էտէրսին.
Սէնին ՙվատին խարապ օլտու՚՚։
5 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Եհովա պույուրըր քի,
Իշթէ պէն սէնին իւզէրինէ,
Էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի թարաֆընտան գօրգու կէթիրէճէյիմ,
Վէ հէր քէս րասթ կէլտիյի թարաֆա ՚եէեէ, տաղըլաճագսընըզ.
Վէ ֆիրար էտէնլէրի ճէմ՚ էտէն օլմայաճագ տըր։
6 Վէ ՚անտէն սօկրա պէնի Ամմոնըն էսիրլէրինի
Կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
7 ՚Եդովմ հագգընտա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
ՙԹեմանտա արթըգ հիքմէթի գաֆմատը մը.
՚Անկլայըշլըլարտան թէտպիր զայ՚ օլտու մը.
Անլէրին հիքմէթի տիւքէնտի՞ մի։
8 Էյ ՚Դեդան սէքէնէսի,
՚Ֆիրար էտինիզ, տէօնիւնիւզ,

Ա՚մով. 1. 13։ Ա՚ով. 2 8,9։
ե Ա՚մով. 1. 13։ [14։
է Եզեկ. 25.5։ Ա՚մով. 1.
* Ի՚ր. Գըզլարը
ը Ես. 32. 11։ Պ. 4. 8։ 6. 26։
թ 3Մ՚ել. 11. 5,33։
ժ Պ. 48. 7։ Ա՚մով. 1. 15։
ի Պ. 21. 13։
լ Պ. 3. 14։
† Եաէօթ՝ վատինտէն
ֆաՆ ագար
ծ Ա՚տ. 21. 28։
կ Պաղ Ա՚տ. 24. 17։
հ Ա՚տ. 21. 29։
ձ Պ. 49. 6,39։
— —
ա Եզեկ. 21. 28։ 25. 2։
բ Ա՚յ. 39։ Պ. 48. 47։
գ Եզեկ. 25.12։ Ա՚մով. 1. 11։
դ Աբդ. 8։
ե Պաղ Ես. 19. 11։
զ Պ. 25. 23։
է Ա՚յ. 30։

թ Թէք. 37. 34։
ժ Պ. 22. 28։
ի Թէս. 28. 49։ Պ. 49. 22։ Դան. 7. 4։ Ովս. 8. 1։ Ամբ. 1. 8։
լ Ես. 8. 8։
խ Ես. 13. 8։ 21. 3։ Պ. 30.6։ 49.22,24։ 50. 43։ 51.30։ Մ՚ք.4.9։
ծ Մէզ. 83. 4։ Ես. 7.8։
կ Ես. 24. 17,18։
հ Պաղ Պ. 11. 23։
ձ Եաէօթ՝ ուէ–ըվէն ՚ատքէրինտէն զաչալագ

Digitized by Google

Տէրին եէրլէրտէ սաքին օլունըզ.
Զիրա Եսաւը եօգլատըղըմ վագըթ
Անըն իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ։
9 [1]Էկէր սանա պաղ պօզուճըլար կէլսէ իտի,
Զինկիլլէր պրագմազլըր մը իտի.
Էկէր կէճէլէյին խըրսըզ կէլսէ իտի,
Քէնտիլէրինէ քիֆայէթ էտէճէք գատար գափարլար իտի։
10 [2]Ղաքին պէն Եսաւը սօյտըմ,
Անըն կիզլի եէրլէրինի աչտըմ,
Վէ կիզլէնէմէյէճէք տիր.
Անըն նէսլի վէ պիրատէրլէրի վէ գօնշըլարը հէլաք օլտու.
Վէ [3]օ մէվճուտ տէյիլ տիր։
11 Եէթիմլէրինի պրագ, պէն անլէրի սաղ սագլայաճաղըմ.
Վէ տուլ գարըլարընկ պանա թէվէքքիւլ էթսինլէր։
12 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ [4]ըքեասէյի իչմէյէ միւսթահագգ օլմայանլար մութլագա իչէճէքլէր,
Վէ սէն պիւսպիւթիւն ճէզասըզ մը գալաճագսըն.
Ճէզասըզ գալմայաճագսըն,
Անճագ մութլագա իչէճէքսին։
13 Զիրա [5]զաթըմ հագգը իչիւն եէմին էտէրիմ քի,
[6]Բօսրա վիրան վէ հագարէթ վէ խարապ վէ լա'նէթ օլաճագ,
Վէ շէհրլէրինին ճիւմլէսի իլէլէպտ խարապէ գալաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
14 [7]Թէճէմմիւ' էտինիզ, վէ անըն իւզէրինէ կիտինիզ,
Վէ մուհարէպէյէ գըյամ էտինիզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ թարաֆընտան խապէր իշիթտիմ,
Վէ միլլէթլէրէ խապէրճի կէօնտէրիլմիշ տիր.
15 Զիրա իշթէ սէնի միլլէթլէր արասընտա քիչիւք,
Խալգ արասընտա մուհագգար էյլէտիմ։
16 Էյ գայա եարըգլարընտա սաքին օլան,
Վէ եիւքսէք պայրլարա եափըշան,
Սէնին հէյպէթինի վէ ղուրուր ը գալպին սէնի ալտաթտը.
[8]Եուվակը գարթալ կիպի եիւքսէք եէրտէ [9]եափսան պիլէ,
[10]Սէնի օրատան էնտիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
17 Վէ Եդովմ վիրան օլաճագ.
[11]Անտէն հէր կէչէն հայրան գալաճագ,
Վէ անըն հէփ պէլալարընտան տօլայը ըսլըգ չալաճագ տըր։
18 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ [12]Սոդոմ վէ Գոմոր,
Վէ անըն էթրաֆընտա պուլունան [13]ճհրլէրինին խարապէլէրի կիպի օլուպ,
Օրատա քիմսէ օթուրմայաճագ,
Վէ անտէ պէնի ատէմ սաքին օլմայաճագ տըր։
19 Իշթէ [14]Յորդանանըն ֆախրընտան
[15]Օ՝ արսլան կիպի [16]գուվվէթլի մէսքէն" իւզէրինէ չըգաճագ.
Լաքին անը անըն իւզէրինտէն թէզ գաչըրաճաղըմ.
Վէ անըն իւզէրինէ նասպ էտէճէյիմ միւնթէխապ քիմ տիր.
Զիրա [17]միսլիմ քիմ տիր.
Վէ քիմ պէնի մուհաքէմէյէ չէքէճէք,
Վէ [18]հուզուրըմտա տուրաճագ չօպան քիմ տիր։
20 [19]Պու էճլտէն ՐԱՊՊԸՆ Եդովմ հագգընտա էյլէտիյի թէտպիրի,
Վէ Թեման սէքէնէսի հագգընտա օլան միւրատընը տինկէյինիզ.
Մութլագա սիւրինիւն էն քիչիյիւ անլէրի սիւրէճէք,
Մութլագա մէսքէնլէրինի անլէր իլէ պէրապէր խարապ էտէճէք տիր։
21 [20]Անլէրին տիւշմէնլէրինին սէսինտէն եէր սարսըլըր,
Ֆէրեատը-ըէ Պահր ը Ահմէրէ գատար իշիտիլիր։
22 Իշթէ [21]օ՝ գարթալ կիպի եիւքսէյէ չրգըպ ուչաճագ,
Վէ գանատլարընը Բօսրա իւզէրինէ կէրէճէք,
Վէ օ կիւնտէ Եդովմ գահրէմանլարընըն եիւրէյի,
Աղրըսը թուլթան գարընըն եիւրէյի կիպի օլաճագ տըր։
23 [22]Դամասկոս հագգընտա տըր.
Եմաթ վէ Արփաթ խէճիլ օլտըլար,
Ֆէնա խապէր իշիթտիքլէրի իչիւն էրիտիլէր.
[23]Տէնիզտէ իզթիրապ վար,
Բահաթ պուլամազ։
24 Դամասկոս զա'իֆլէնտի,
Ֆիրարէ եիւզ թուլթու,
Անըն իւզէրինէ տէհշէթ կէլտի,
Տօղուրաճագ գարըյը թուլթար կիպի անը [24]սըզլէթթ վէ աղրը թուլթու։
25 [25]Մէշհուր շէհր,
Մէսէրրէթիմէ սեպեպ օլան շէհր,
Նա՞սըլ օլտու տա պրագըլմատը։
26 [26]Պու էճլտէն անըն եիկիթլէրի մէյտանլարընտա տիւշէճէքլէր,
Վէ մուհարիպլէրին ճիւմլէսի
Օլ կիւնտէ հէլաք օլաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
27 Վէ Դամասկոսըն սուրընտա [27]աթէշ եագաճաղըմ,

[1] Աբդ. 5։
[2] Մաղ. 1. 3։
[3] Ես. 17. 14։
[4] Պ.25.28,29։ Աբդ.16։ Թէք. 22. 16։ Ես.45. 23։ Ամովս. 6. 8։
[5] Ես. 34. 6։ 63. 1։
[6] Աբդ. 1-3։
[7] Ծոբ. 39. 27։
[8] Աբդ. 4։
[9] Ամովս. 9. 2։
[10] Պ. 18. 16։ 50. 13։
[11] Թէք.19.25։ Թէս.29. 23։ Պ.50.40։ Ամովս. 4. 11։
[12] Պ. 12. 5։
[13] Պ. 50. 44, վէ ղայրի։
[14] Եռէմէ-տա'իմի մէր'ա Խուր. 15. 11։
[15] Յոբ. 41. 10։
[16] Պ. 50. 45։
[17] Պ. 50. 46։
[18] Պ. 4. 13։ 48. 40,41։
[19] Ես. 17. 1։ 37. 13։ Ամովս. 1. 3։ Զաք.9. 1,2։
[20] Ես. 57. 20։
[21] Ես. 13. 8։ Պ. 4. 31։ 6. 24։ 30. 6։ 48.41։ Ես. 22։
[22] Պ. 33. 9։ 51. 41։
[23] Պ. 50. 30։ 51. 4։
[24] Ամովս. 1. 4։

Digitized by Google

Վէ Բենադադրն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր։
28 [բ]Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն վուրտըղը
Կեդար հագգընտա վէ Հասոր մէմլէքէթլէրի հագ-
գընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Գալգընըզ, կեդար իւզէրինէ եիւրիյիւնիւզ,
Վէ [գ]շարգ էհալիսինի գըրընըզ։
29 [դ]Զատրըլարընը վէ գօյունլարընը ալաճագլար,
Փէրտէլէրինի վէ գապլարընըն ճիմլէսինի,
Վէ տէվէլէրինի քէնտիլէրի իչիւն կէօթիւրէճէքլէր.
Վէ անլէրէ՝ [ե]Հէր թարաֆտա գօրգու վար՝ տէյիւ նիտա
էտիլէճէք տիր։
30 Էյ Հասոր սէքէնէսի,
[զ]Ֆիրար էտինիզ, չապուգ գաչընըզ,
Տէրին եէրլէրտէ սաքին օլունըզ,
Զիրա Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր
'Ալէյհինիզտէ պիր թէտպիր գուրտու,
Վէ սիզէ գարշը գաստ էթտի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
31 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Գալգընըզ, [է]հալ ը ասայիշ վէ էմնիյէթ իւզրէ սաքին
օլան գավմ իւզէրինէ կիտինիզ
Անընն գափուլարը վէ սիւրկիւլէրի եօգ տըր, վէ [ը]եա-
լընըզ սաքին օլուր։
32 Վէ անլէրին տէվէլէրի եաղմա օլաճագ,
Վէ քէսրէթ իւզրէ օլան սիւրիւլէրի ղասպ էտիլէճէք.
Վէ [թ]սագալ պաշլարը քէսիլմիշ օլանլարը [ժ]հէր թա-
րաֆա տաղրտաճաղըմ,
Վէ անլէր իւզէրինէ հէր թարաֆտան հէլաք կէթիրէ-
ճէյիմ.
33 Վէ Հասոր [ի]չագալ մէքեանը օլաճագ,
Իլէլէպէտ վիրան գալաճագ.
[լ]Օրատա քիմսէ օթուրմայաճագ,
Վէ օրատա ինսան էվլատը սաքին օլմայաճագ տըր՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
34 Յուդա մէլիյի Սեդեկիանընն սալթանաթը իպթի-
տասընտա [խ]Եղամ հագգընտա Երեմիա փէյղամպէրէ
ՐԱՊՊ թարաֆընտան պու քէլամ կէլտի.
35 ՐԱՊՊ իւլ ճինուտ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն [ծ]Եղամըն եայընը,
Անլէրին պաշլըճա գուվվէթինի գըրաճաղըմ։
36 Վէ Եղամ իւզէրինէ սէմանըն տէօրթ թարաֆընտան
տէօրթ րիւզկեարը կէթիրէճէյիմ,
Վէ [կ]անլէրի պու րիւզկեարլարընն ճիմլէսինէ տաղը-
տաճաղըմ,
Վէ Եղամ ֆիրարիլէրինէն կիթմէտիքլէրի պիր միլ-
լէթ գալմայաճագ տըր։
37 Վէ Եղամլըլարը տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ,
Վէ ճանլարընը արայանլարընն էօնիւնտէ գօրգուտա-
ճաղըմ,
Վէ իւզէրլէրինէ պէլա,
Եա'նի ղազապըմընն շիտտէթինի կէթիրէճէյիմ,
[ղ]Վէ անլէրի թէլէֆ էտինճէյէ գատար
Արգալարընտան գըլըճը կէօնտէրէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր։
38 Վէ [ի]թախթըմը Եղամտա գուրաճաղըմ,
Վէ մէլիք իլէ րէ'իսլէրի օրատան մահվ էտէճէյիմ՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
39 Լաքին [ն]սօն կիւնլէրտէ
Եղամընն էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։

ՊԱՊ Ն0

1,9,21,35 *Բաբելոնըն խարապ օլաճաղը*։ 4,17,33 *Իսրայէլին խէլասը*։

[ա]ՐԱՊՊԸՆ Բաբելոն հագգընտա, Քաղդէալըլար
տիյարը հագգընտա Երեմիա փէյղամպէր վասըթա-
սըյլէ պույուրտրղը քէլամ տըր։
2 Միլլէթլէր արասընտա խապէր վէրինիզ,
Վէ ի'լան էտիպ պայրագ աչընըզ.
Կիզլէմէյիպ ի'լան էտինիզ,
Վէ՝ Բաբելոն ֆէթհ օլունտու, [բ]Բէլ խէճիլ օլտու,
Մարովդակ գըրըլտը,
[գ]Փութլարը խէճիլ օլտու,
Սանէմլէրի գըրըլտը՝ տէյինիզ.
3 [դ]Զիրա անըն իւզէրինէ շիմալ ճանիպինտէն [ե]պիր միլ-
լէթ չըգտը,
Անընն տիյարընը վիրան էտէճէք,
Վէ անտէ քիմսէ սաքին օլմայաճագ,
Ատէմտէն հայվանա վարընճա [զ]է-մէ-է գաչըպ կիտէ-
ճէքլէր։
4 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Օլ կիւնլէրտէ վէ օ զէմանտա
[է]Պէնի Իսրայէլ վէ պէնի Յուդա պիրլիքտէ կէլէճէքլէր,
[ը]Եիւրիյէրէք վէ աղլայարագ կիտիպ,
[թ]Քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԸ արայաճագլար։
5 Վէ եիւզլէրի Սիօնա տօղրու օլարագ,
Անընն եօլընը սիւ'ալ էտիպ,
Կէլինիզ, վէ [ժ]ունուտուլմազ պիր 'ահտ ը էպէտիյլէ
ՐԱՊՊԱ իլթիսագ էտէլիմ՝ [ի]է-յէ-ճէ-լէր։
6 Գավմըմ [լ]ղա'իպ օլմուշ գօյունլար կիւ է օլտու,
Անլէրի չօպանլարը սափտըրտըլար,

[բ] Ես. 21. 13։
[գ] Հաբ. 6. 3։ Յոբ. 1. 3։ Մէզ. 120. 5։
[դ] Պ. 6. 25։ 46. 5։ Այ. 8։
[ե] Եզեկ. 38. 11։
[զ] Ա'տ. 23. 9։ Թէս. 33. 28։ Միք. 7. 14։
[է] Պ. 9. 26։ 25. 23։
[ը] Եզեկ. 5. 10։ Այ. 36։
[թ] Պ. 9. 11։ 10. 22։
[ժ] Այ. 18։
[ի] Պ. 25. 25։
[լ] Պաղ Ես. 22. 6։
[խ] Այ. 32։
[ծ] Պ. 9. 16։ 48. 2։
[կ] Պաղ Պ. 43. 10։
[հ] Պ. 48. 47։ Այ. 6։ — Ես. 13. 1։ 21. 1։ 47. 1։
[ձ] Ես. 46. 1։ Պ. 51. 44։
[ղ] Պաղ Պ. 43. 12,13։
[ճ] Պ. 51. 48։
[մ] Ես. 13. 17, 18, 20։ Այ. 39, 40։
[յ] Ովս. 1. 11։
[ն] Եզր. 3. 12,13։ Մէզ. 126. 5,6։ Պ. 31. 9։ Զաք. 12. 10։
[շ] Ովս. 3. 5։
[ո] Պ. 31. 31, վէ ղայրը։ 32. 40։
[չ] Ես. 53. 6։ Այ. 17։ 1Պետ. 2. 25։

Digitized by Google

Անլէրի ֏տաղլարտա տօլաշտըրտըլար.
Անլէր տախի տաղտան պայըրա կիթտիլէր,
Եաթագլարընը ունութտըլար.
7 Հէր քիմ՝ անլէրի պուլտու իսէ ֍անլէրի եէտի.
Վէ ֏տիւշմէնլէրի՝
֐պիզիմ գապահաթըմըզ եօգ տըր
Զիրա անլէր ֏ատալէթ մագամը օլան ՐԱ.ՊՊԱ,
֍էճտատլարընըն իւմիտի օլան ՐԱ.ՊՊԱ կիւնահ
էթտիլէր՝ տէտիլէր:
8 ֏Բաբելոն իչինտէն փիրար էտինիզ,
Վէ Քաղդէալըլարըն տիյարընտան չըգընըզ,
Վէ սիւրիւ էօնիւնտէն ֏ւեւե թէքէլէր կիպի օլունըզ:
9 ֍Զիրա իշթէ պէն Բաբելոն ՚ալէյհինէ,
Շիմալ ճանիպինտէն պէօյիւք միլլէթլէր ճիւմհուրընը
Թահրիք էտիպ կէթիրէճէյիմ,
Վէ ֏անըն գարշըսընա տիզիլէճէքլէր.
Օլ ճիհէթտէն ֆէթհ օլունաճագ տըր.
Անլէրին օգլարը շէճա՚աթլը մուհարիպին ֏էւբւ կիպի
տիր,
֏Հիչ պիրի պօշ տէօնմէզ:
10 Վէ Քաղդէալըլար տիյարը ղանիմէթ օլուպ,
֏Անը եաղմա էտէնլէրին ճիւմլէսի տօյաճագլար՝ տէ-
յիւ ՐԱ.ՊՊ պույուրըր:
11 Էյ միրասըմը խարապ էտէնլէր,
֍Սիզ շատ ու մէսրուր օլտըղընըզ,
Զիմէնզարտա օթլանան ֍ինէք կիպի սըչրատըղընըզ,
Վէ գուվվէթլի աթլար կիպի քիշնէտիյինիզ իչիւն,
12 Անանըզ զիյատէսիյէ խէճիլ,
Վալիտէնիզ մահճուպ օլտու.
Իշթէ օ միլլէթլէրին էտնասը,
Պէրրիյէ վէ գուրագ եէր վէ պէեապան օլաճագ տըր:
13 ՐԱ.ՊՊԸՆ ղազապը սէպէպինտէն օրատա ինսան սա-
քին օլմայաճագ,
֍Անճագ քիւլլիյէն վիրան օլաճագ տըր.
֍Բաբելոնըն եանընտան հէր կէչէն,
Անըն հէփ պէլալարը սէպէպինտէն,
Հայրան օլուպ ըսըղգ չալաճագ տըր:
14 Էյ ֍քէմանքէշլէրին ճիւմլէսի,
֍Բաբելոն ՚ալէյհինէ հէր թարաֆտան տիզիլինիզ,
Օգլարը էսիրկէմէյէրէք անա աթընըզ,
Զիրա ՐԱ.ՊՊԱ գարշը կիւնահ էթտի:
15 Անըն ՚ալէյհինէ հէր թարաֆտան կիւլպանք չէքինիզ,
Օ ֍֍թէսլիմ օլտու՚՚,
Թէմէլլէրի պօզուլտու,
֍Սուրլարը եըգըլտը,
Զիրա ֍պու՝ ՐԱ.ՊՊԸՆ ինթիգամը տըր.
Անտէն ինթիգամ ալընըզ,
֍Անըն եափտըղը կիպի անա եափընըզ:
16 Բաբելոնտան էքինճիյի վէ հասատ վագթընտա օրագ-
ճըյը քէսինիզ,
Զալիմ գըլըճ էօնիւնտէն,
֍Հէր քէս գավմընա ՚ավտէթ էտէճէք,
Վէ հէր քէս տիյարընա ֆիրար էտէճէք տիր:
17 Իսրայէլ՝ ֏եօլընը շաշըրմըշ պիր գօյուն տըր.
֍Անը արսլանլար գօվալատըլար.
Անը էվվէլա ֏Ասորեստան մէլիյի եէտի,
Վէ սօնկրա պու ֏Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր
անըն քէմիքլէրինի կէմիրտի:
18 Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱ.ՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն Ասորեստան մէլիյինի եօգլատըղըմ մի-
սիլլու
Բաբերոն մէլիյինի վէ անըն տիյարընը եօգլայաճաղըմ:
19 ֍Վէ Իսրայէլի քէնտի մէքեանընա կէրի կէթիրէճէյիմ,
Վէ Կարմեղոստա վէ Բասանտա օթլանաճագ տըր,
Վէ անըն ճանը Եփրեմ տաղընտա,
Վէ Գաղաադտա տօյաճագ տըր:
20 ՐԱ.ՊՊ պույուրըր քի,
Օլ կիւնլէրտէ վէ օ զէմանտա
֏Իսրայէլին գապահաթը արանաճագ, ամմա եօգ տըր.
Վէ Յուդանըն կիւնահլարը ֏ւրանո֏ֆ, ֆագաթ պու-
լունմայաճագ տըր.
Զիրա ֍ալը գօտրըմ պագիյէյի ՚աֆվ էտէճէյիմ:
21 Մերաթայիմ տիյարը իւզէրինէ,
Վէ ֏փակուդ սէքէնէսի իւզէրինէ եիւրու.
Արգալարընտան խարապ վէ քիւլլիյէն հէլաք էյլէ,
Վէ ֏սանա էմր էթտիյիմ շէյլէրին քեաֆֆէսինի
Իճրա էյլէ՝ տէյիւ ՐԱ.ՊՊ պույուրըր:
22 ֍Տիյարտա ճէնք սէսի,
Վէ պէօյիւք պօզղընլըգ վար:
23 Պիւթիւն ֏զէմինին չէքիճի նաասըլ գըրըլըպ փարէ-
լէնտի,
Բաբելոն՝ միլլէթլէր արասընտա նաասըլ վիրան օլտու:
24 Էյ Բաբելոն, սանա տուզագ գուրտըմ,
֍Սէն տախի պիլմէյէրէք թուֆուլտըն.
Պուլունուպ էլէ կէչտին,
Զիրա ՐԱ.ՊՊԱ գարշը տուրտըն:
25 ՐԱ.ՊՊ քէնտի խազինէսինի աչտը,

֏ Ես. 2. 20։ 3. 6,23։ 45։ Զաք. 2.6,7։ Վահ. 18. 4։
֍ Մէզ. 79. 7։
֏ Ղ.40.2,3։ Զաք. 11.5։
֐ Պաղ Ղ. 2.3։ Դան. 9. 16։
֑ Մէզ. 91. 1։
֒ Մէզ. 22. 4։
֓ Ես. 48. 20։ Ղ. 51.6, 3,41։
֔ Ղ.25.14։ 51.27։ Այ. 14,29։
֕ 2Մխ. 1. 22։
֖ Վահ. 17. 16։
֗ Ես. 47. 6։
֘ Ովս. 10. 11։
֙ Ղ. 25. 12։
֚ Ղ. 49. 17։
֛ Ղ. 49. 35։ Այ. 29։
֜ Այ. 9։ Ղ 51. 2։
֝ 1Թէվ. 29.24։ 2Թէվ. 30. 8։ Մէյս. 5. 6։ Եզեկ. 17 18։
֞ Ես. 10. 11։
֟ Ղ. 51. 58։
֠ Ղ. 51. 6,11։
֡ Մէզ. 137. 8։ Այ. 29։ Վահ. 18. 6։
֢ Ես. 13. 14։ Ղ. 51.9։
֣ Այ. 6։
֤ Ղ. 2. 15։
֥ 4Մխ. 17. 6։
֦ 4Մխ. 24. 10,14։
֧ Ես. 65.10։ Ղ.33.12։ Եզեկ. 34. 13,14։
֨ Ղ. 31. 34։
֩ Ես. 1. 9։
֪ Եզեկ. 23. 23։
֫ Պաղ 2Մխ. 16. 11։ 4Մխ.18.25։ 2Թէվ. 36.23։ Ես. 10.6։ 44. 28։ 48.14։ Ղ.34.22։
֬ Ղ. 51. 54։
֭ Ես. 14.6։ Ղ. 51. 20։
֮ Ղ. 51. 8,31, 39, 57։ Դան. 5. 30,31։

Digitized by Google

Վէ ՙղազապլընըն սիլահլարընը չըգարտը.
Զիրա Քաղդէալըլար տիյարընտա,
Րապպ իւլ ճիւնուտ Եհովանըն եափաճազը վար տըր։
26 Զէ֊էֆ միւնթէհասընտան անըն իւզէրինէ կէլինիզ,
Անըն անպարլարընը աչընըզ,
Անը եըղընլար կիպի եըղընըզ,
Վէ անը քիւլլիյէն հէլաք էտինիզ,
Անըն պագիյէսի գալմասըն։
27 Անըն ֊տանալարընըն ճիւմլէսինի հէլաք էտինիզ,
Սալխանէյէ էնսինլէր.
Վայ անլէրէ, զիրա անլէրին կիւնիւ,
ՙԵօգլանըլաճագլարը վագըթ կէլտի·
28 Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ ինթիգամընը,
Անըն հէյքէլինին ինթիգամընը ՚Սիօնտա խապէր վէրմէք իւզրէ,
Բաբելոն տիյարընտան գաչըպ գուրթուլանլարընն սէսի ՝էւէյօր։
29 Բաբելոն իւզէրինէ եայլըլարը չաղըրընըզ·
՚Էյ քէմանքէշլէրին ճիւմլէսի,
Անա գարշը հէր թարաֆընտա օրտու գուրընըզ.
Պիր քիմսէ ֆիրար էթմէսին,
ՙԱնա իշլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտինիզ.
Անա հէր պիր եափտըղընա կէօրէ եափընըզ·
՚Զիրա ՐԱՊՊԱ գարշը,
Գուտտուս ը Իսրայէլէ գարշը թէքէպպիւր էյլէտի։
30 ՚Պունուն իչիւն եիկիթլէրի մէյտանլարընտա տիւշէճէքլէր,
Վէ մուհարիպլէրինին ճիւմլէսի
Օլ կիւնտէ հէլաք օլաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
31 Րապպ իւլ ճիւնուտ Եհովա պույուրըր քի,
Էյ միւթէքէպպիր, իշթէ պէն սանա գարշը իմ.
Զիրա ՙսէնին կիւնիւն,
Պէնիմ սէնի եօգլայաճաղըմ վագըթ կէլմիշ տիր։
32 Վէ միւթէքէպպիր սիւրչիւպ տիւշէճէք,
Վէ անը գալտըրան պուլունմայաճագ տըր.
Վէ ՚շէհրլէրինտէ աթէշ եագաճաղըմ,
Վէ անըն հէր թարաֆընը թէլէֆ էտէճէք տիր։
33 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Պէնի Իսրայէլ վէ պէնի Յուդա պիրլիքտէ զուլմ կէօրտիւլէր,
Վէ անլէրի էսիր էտէնլէրին ճիւմլէսի անլէրի սըգը թուութտըլար,
Սալը վէրմէք իսթէմէզլէր։
34 ՝Անլէրին Վէլիսի գուվվէթլի տիր.
ՙԱնըն իսմի Եհովա Սաբաւովթ տըր.
Տիյարա րահաթ վէրմէք,
Վէ Բաբելոն սէքէնէսինի միւզթարիպ էթմէք իչիւն,
Անլէրին տա՛վասընը թէմամըյլէ կէօրէճէք տիր։
35 ՐԱՊՊ պույուրըր քի, Քաղդէալըլար իւզէրինէ,
Վէ Բաբելոն սէքէնէսի իւզէրինէ,
Վէ ՚անըն րէ՛իսլէրի վէ ՚հիւքէմասը իւզէրինէ գըլըճ ՝էւէյօր։
36 ՚Եալանճըլար իւզէրինէ գըլըճ ՝էւէյօր, վէ տիվանէ օ֊լաճագլար.
Անըն գահրէմանլարը իւզէրինէ գըլըճ ՝էւէյօր, վէ թիթրէյճէքլէր.
37 Անըն աթլարը վէ արապալարը իւզէրինէ,
Վէ անըն արասընտա պուլունան ՙգարըշըգ խալգ իւզէրինէ գըլըճ ՝էւէյօր,
Վէ ՙգարըլար կիպի օլաճագլար.
Խազինէլէրի իւզէրինէ գըլըճ ՝էւէյօր, վէ եաղմա էտի֊լէճէքլէր։
38 ՙՍուլարը իւզէրինէ գուրագլըգ ՝էւէյօր, վէ գուրույա֊ճագլար,
Զիրա օրասը ՙօյմա փութլար տիյարը տըր,
Վէ փութլարլէ մէճնուն օլուրլար։
39 ՙՊու էճլտէն օ֊֊֊ եապան քէտիլէրի վէ սըրթլանլար,
Վէ տէվէ գուշլարը սաքին օլաճագ,
ՙՎէ էպէտէն օթուրուլմայաճագ,
Վէ տէվրտէն տէվրէ մէսքիւն օլմայաճագ տըր։
40 ՙԱլլահըն խարապ էյլէտիյի Սոդոմ վէ Գոմոր,
Վէ անըն էթրաֆընտա պուլունան շէհրլէր կիպի,
Օրատա քիմսէ օթուրմայաճագ,
Վէ անտէ պէնի ատէմ սաքին օլմայաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
41 ՙԻշտէ շիմալ ճանիպինտէն սիր գավմ կէլիյօր,
Վէ զէմինին միւնթէհասընտան
Պէօյիւք միլլէթ վէ չօգ մէլիքլէր ույանաճագլար։
42 ՙԱնլէր եայ վէ մըզրագ թաշըրլար,
՚Անլէր շէֆգաթսըզ վէ մէրհամէթսիզ տիրլէր,
՚Սէսլէրի տէնիզ կիւրիւլթիւսիւ կիպի տիր,
Վէ աթլարա պինիպ,
Էյ Բաբելոն գըզը, մուհարիպ կիպի սանա գարշը տիզիլէճէքլէր։
43 Բաբելոն մէլիյի անլէրին խապէրինի իշիտինճէ էլ֊լէրի կէվշէտի.
՚Գարըյը աղրը թուութտըղը կիպի
Անը իզթիրապ թուութտու։
44 ՙԻշթէ Յորդանանըն ֆախրընտան,
Օ *գուվվէթլի մէսքէն՚՚ իւզէրինէ արսլան կիպի չը֊գաճագ.
Լաքին անը անըն իւզէրինտէն թէզ գաչըրաճաղըմ.

Ե Ես. 13. 5։
Զ Մէզ. 22. 12։ Ես. 34. 7։ Պ. 46. 21։
Է Պ 48. 44։ Այ. 31։
Ը Պ. 51. 10,11։
Թ Այ. 14։
Ժ Այ. 15։ Պ. 51. 56։ Վահ. 18. 6։
Ի Ես. 47. 4։
Լ Ես. 47. 10։
Խ Պ. 49. 26։ 51. 4։
Ծ Այ 27։
Կ Պ. 21. 14։
Հ Վահ. 18. 8։
Ձ Ես. 47. 4։
Ղ Դան. 5. 30։
Մ Ես. 47. 13։
Յ Ես. 44.25։ Պ.48.30։
Ն Պ. 25. 20,24։ Եզեկ 30. 5։
Շ Պ.51.37։ Վահ.18.2։
Ո Պ. 51.30։ Նաւ. 3.13։
Չ Ես. 13.20։ Պ.25. 12։
Պ Ես. 44.27։ Պ.51.31, 36։ Վահ. 16. 12։
Ջ Թէք. 19. 25։ Ես.13. 19։ Պ.49.18։ 51.26։
Ռ Այ.2։Պ.51.44,47,52։
Ս Այ. 9։ Պ. 6. 22։ 25. 14։ 51. 27։
Վ Պ. 6. 23։
Տ Ես. 13. 18։
Ր Ես. 5. 30։
Ց Պ. 49. 24։
Ւ Պ. 49. 19, վէ գայրի։
* Եբ.՝ տա՛իմի մէր՚ա

Digitized by Google

Վէ անոն իւզէրինէ նասպ էտէճէյիմ միւնթէխապ քիմ տիր,
Զիրա միսլիմ քիմ տիր,
Վէ քիմ պէնի մուհաքէմէյէ չէքէճէք,
Վէ ‡հուզուրըմտա տուրաճագ չօպան քիմ տիր։
45 Պու էճլտէն ՐԱՊՊԸՆ †Բաբելոն հագգընտա էյլէտիյի թէտպիրի,
Վէ Քաղդէալըլար տիյարը հագգընտա օլան միւրատընը տինկլէյինիզ.
Մութլագա սիւրիւնիւն էն քիւչիւյիւ անլէրի սիւրէճէք,
Մութլագա մէսքէնլէրինի անլէր իլէ պէրապէր խարապ էտէճէք տիր։
46 ‡Բաբելոնըն ֆէթհ օլունմասընընն սէսինտէն եէր սարսըլաճագ,
Վէ ֆէրեատը միլլէթլէր արասընտա իշիտիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 51

Ալլահըն Բաբելոն †ալէյհինտէ հիւքմիւ։ 59 Երեմիանըն մէգբիւր հիւքմիւ պիր քիթապա եազըպ, քիթապը տախի Բաբելոնըն խարապիյէթինի իմա իչիւն Ֆրաթա ադմագ իւզրէ Սարաիայա Քէալիմ էթմէսի։

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն Բաբելոն իւզէրինէ
Վէ տիւշմէնլէրիմին օրթասընտա սաքին օլանլար իւզէրինէ
–Միւհլիք պիր րիւզկեար չըգարաճաղըմ.
2 Վէ Բաբելոն իւզէրինէ *սավուրըճըլար կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անը սավուրաճագլար, վէ տիյարընը պօշալտաճագլար.
‡Զիրա պէլա կիւնիւնտէ հէր թարաֆտան անոն իւզէրինէ կէլէճէքլէր։
3 †Քէմանքէշ քէնտի եայընը քէմանքէշէ գարշը
Վէ քէնտի զըրհըյլէ թէքքպպիւր էտէնէ գարշը գուրաճագ տըր.
Անոն եիկիթլէրինի էսիրկէմէյինիզ,
‡Անոն ճիմլէ †ասքէրլէրինի հէլաք էյլէյինիզ։
4 Վէ Քաղդէալըլար տիյարընտա մագթուլլար,
Վէ ‡անըն մէյտանլարընտա մէճրուհլար տիւշէճէքլէր.
5 Զիրա Իսրայէլ իլէ Յուդա,
Անլէրին տիյարլարը,
Գուտտուս ը Իսրայէլէ գարշը իշլէնիլէն կիւնահլէ մէմլու իսէ տէ,
Քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան թէրք օլունմամըշ տըր։
6 ‡Բաբելոնըն իչինտէն ֆիրար էտինիզ,
Վէ հէր քէս քէնտի ճանընը գուրթարսըն,
Անոն ֆրսգը սէպէպիյլէ հէլաք օլմայասընըզ.
Զիրա †պու էշթէ ՐԱՊՊԸՆ ինթիգամ վագթը տըր,
‡Անոն ճէզասընը քէնտիսի վէրէճէք տիր։
7 †Բաբելոն ՐԱՊՊԸՆ էլինտէ
Պիւթիւն զէմինի սէրխօշ էտէն ալթուն թաս տըր.
‡Անոն շէրապընտան միլլէթլէր իչտիլէր,
Պու սէպէպտէն միլլէթլէր †տիվանէ օլտըլար։
8 Բաբելոն անսըզըն †տիւշիւպ գըրըլտը.
‡Անոն իւզէրինէ ֆիղան էտինիզ,
§Անոն եարասը իչիւն պէլէսան ալընըզ,
Պէլքի շիֆա պուլուր։
9 Բաբելոնը թէտավի էթտիք, լաքին շիֆա պուլմատը.
Անը պրագընըզ, վէ †հէր պիրիմիզ տիյարըմըզա կիտէլիմ.
‡Զիրա անոն հիւքմիւ սէմայա վասըլ օլտու,
Վէ պուլութլարա գատար չըգտը։
10 ՐԱՊՊ †սալահըմըզը իզհար էթտի.
Կէլինիզ Սիօնտա
‡Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ իշինի հիքեայէ էտէլիմ։
11 †Օգլարը փարլատընըզ, գալգանլարը ալընըզ.
‡Զիրա ՐԱՊՊ Բաբելոնը հէլաք էթմէյի միւրատ էթմէքլէ,
†Մատի մէլիքլէրինին ըուհընը ույանտըրտը.
Զիրա պու †ՐԱՊՊԸՆ ինթիգամը,
Հէյքէլի իչիւն ինթիգամը տըր։
12 †Բաբելոնըն սուրլարընա գարշը պայրագ աչընըզ,
Մուհաֆըզ ’ասքէրէ թագվիյէթ վէրինիզ,
Պէքճիլէրի թա’եին էտինիզ,
Փուսուլարը հազըրլայընըզ.
Զիրա ՐԱՊՊ հէմ միւրատ էյլէտի,
Հէմ տախի Բաբելոն սէքքնէսի հագգընտա սէօյլէտիյինի իճրա էյլէտի։
13 †Էյ չօգ սուլար եանընտա սաքին օլուպ խազինէլէրի չօգ օլան,
Սօն †շէրքնկ կէլտի, թամա’ընկըն էօլչիւսիւ †օլսուն։
14 †ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ քէնտի զաթը հագգը իչիւն եէմին էտիպ,
Մութլագա սէնի †չէքիրկէլէրլէ †օլսըէըէ կիպի ատէմլէրլէ տօլտուրաճաղըմ,
Վէ †սէնին իւզէրինէ կիւլպանք չէքէճէքլէր՝ տէտի։
15 †Զէմինի գուվվէթիյլէ եափտը,
Տիւնեայը հիքմէթիյլէ սապիթ գըլտը,
Վէ †սէմավաթը ’իլմիյլէ եայտը։
16 †Սէտասըյլէ կէօքտէ չօգ սուլար հասըլ օլուր,

‡ Յոբ.41.10։ Պ.49.19։
† Ես.14.24, վէ ղայրի։ Պ. 51. 11։
◦ Վահ. 18. 9։
——
– Պ. 4. 11։
֊ Պ. 15. 7։
‡ Պ. 50. 14։
† Պ. 50. 14։
‡ Պ. 50. 21։
† Պ.49. 26։ 50.30,37։
‡ Պ. 50.8։ Վահ. 18.4։
† Պ. 50. 15,28։
‡ Պ. 25. 14։
† Վահ. 17. 4
‡ Վահ. 14. 8
† Պ. 25. 16։
‡ Ես. 21. 9։ Վահ. 14. 8։ 18. 2։
† Պ. 48. 20։ Վահ. 18 9,11,19։
‡ Պ. 46. 11։
† Ես. 13. 14։ Պ.50.16։
‡ Վահ. 18. 5։
† Մէկ. 37. 6։
‡ Պ. 50. 28։
† Պ. 46. 4։
‡ Պ. 50. 45։
§ Ես. 13. 17։ Այ. 28։
† Պ. 50. 28։
‡ Նաե. 2. 1։ 3. 14։
† Վահ. 17. 1,2,15։
‡ Պ.49.13։ Ամով.6.8։
† Նաե. 3. 15։
– Պ. 50. 15։
֊ Թէք. 1. 1,6։ Պ. 10. 12, վէ ղայրի։
† Յոբ. 9. 8։ Մէկ. 104. 2։ Ես. 40. 22։
֊ Պ. 10. 13։

Digitized by Google

Վէ [r]զէմինին միւնթէհասընտան պուխար չըգարըը.
Եաղմուր իչիւն շիմշէք չագտըրըը,
Վէ րիւզկեարը խազինէլէրինտէն չըգարըը:
17 [s]Հէր ատէմ'իւմ խուսուսընտա հայվան կիպի տիր,
Հէր գույումճը օյտըղը փութտան տօլայը խէճիլ օլտու.
[t]Ձիրա տէօքտիւյիւ փութ եալան տըր,
Վէ անլէրտէ րուհ եօգ տըր:
18 [u]Անլէր պաթըլլըգ վէ զէլալէթ իշի տիր,
Եօգլանըլտըգլարը զէման մահվ օլաճագլար:
19 [v]Յակոբըն Նասիպի պունլար կիպի տէյիլ տիր,
Ձիրա հէր շէյին Խալիգի օ տըր,
Վէ Իսրայէլ անըն միրասը օլան սըպթ տըր.
Անըն իսմի *Եհովա Սաբաւոթ տըր:
20 [w]Սէն պէնիմ թօփուզըմ վէ հարպ ալէթիմ սին.
Վէ սէնինէ միլլէթլէր գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինէ հիւքիւմէթլէր խարապ էտէճէյիմ,
21 Վէ սէնինէ աթը վէ անա րաքիպ օլանը գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինէ արապայը վէ րաքիպինի գըրաճաղըմ,
22 Վէ սէնինէ էրքէք իլէ գարըյը գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինէ [x]իխթիյար իլէ կէնճի գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինէ եիկիթ իլէ պաքիրէյի գըրաճաղըմ,
23 Վէ սէնինէ չօպանը վէ սիւրիւսինիւ գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինէ չիֆթճիյի վէ էօքիւզէրինի գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինէ վալիւէրի վէ էմիրլէրի գըրաճաղըմ:
24 [y]Վէ Բաբելոնա վէ Քաղդէալըլար տիյարընըն պիւթիւն սէքէնէսինէ,
Կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ Սիօնա եափտըգլարը քէօթիւլիյիւն քեաֆֆէսինտէն տօլայը
Միւճազաթ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
25 Էյ պիւթիւն զէմինէ հէլաք էտէն [z]միւհլիք տաղ,
Պէն սանա գարշը իմ,
Վէ սէնին իւզէրինէ էլիմի ուզատաճաղըմ,
Վէ սէնի գայալարտան աշաղը եուվարլայաճաղըմ,
[a]Վէ սէնի եանմըշ տաղա տէօնտէրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
26 Վէ սէնտէն պիր քէօշէ թաշը վէ պիր թէմել թաշը ալմայաճագլար,
[b]Ձիրա իլէլէպէտ խարապ օլաճագսըն՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:
27 [c]Տիյարտա պայրագ աչընըզ,
Միլլէթլէր արասընտա պօրու չալընըզ,
[d]Անըն 'ալէյհինէ միլլէթլէրի հազըրլայընըզ,
Անըն իւզէրինէ [e]Արարատ վէ Մինիի վէ Աշքանաս մէմալիքինի չաղըրընըզ,
Անըն իւզէրինէ սէրտար թա'ինի էտինիզ,
Թիւյլիւ չէքիրկէլէր կիպի աթլար չըգարընըզ.

28 Անըն իւզէրինէ միլլէթլէրի, [f]Մատի մէլիքլէրինի,
Անըն վալիւէրինի վէ ճիւմլէ էմիրլէրինի,
Վէ անըն թահթ ը հիւքիւմէթինտէ օլան պիւթիւն տիյարը հազըրլայընըզ:
29 Վէ տիյար թիթրէյիպ միւզթարիպ օլաճագ տըր,
Ձիրա [g]Բաբելոն տիյարընը վիրան վէ սէքէնէսիզ էթմէք իչիւն
ՐԱՊՊԸՆ Բաբելոն հագգընտա օլան միւրատը սապիթ օլաճագ տըր:
30 Բաբելոնըն գահրէմանլարը մուհարէպէտէն գալտը,
Գալ'ալարտա օթուրտըլար.
Թագաթլարը գալմատը, [h]գարըլար կիպի օլտըլար.
Մէսքէնէլէրի եագըլտը, [i]թըրգազլարը գըրըլտը:
31 Քէնտի շէհրինին պիր թարաֆտան ալընտըղընը,
Վէ [k]կէչիտլէրին թուրթուլտըղընը,
Վէ գամըշլարըն աթէշէ եագըլտըղընը,
Վէ մուհարիպլէրին շաշտըղընը,
32 Բաբելոն մէլիյինէ խապէր վէրմէք իչիւն,
[l]Սա'ի սա'իյի,
Վէ խապէրճի խապէրճիյի գարշըլամագ իւզրէ գօշաճագ տըր:
33 Ձիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Բաբելոն գըզը [m]խարման կիպի տիր,
[n]Անըն տէօյիվլէճէք վագթը տըր.
Պիր ազ վագըթ սօկրա [o]անըն հասատ վագթը կէլէճէք տիր:
34 Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր
[p]Պէնի թէլէֆ էթտի, պէնի մահվ էթտի,
Պէնի պօշ գապ կիպի էյլէտի,
Պէնի էժտէր կիպի եուվթտու,
Գարնընը նէֆիս թա'ամլարըմվէ տօլտուրտու.
Պէնի տրշարը աթտը:
35 Սիօն սաքինէսի՝
Պանա վէ ճէսէտիմէ օլան զուլմ
Բաբելոն իւզէրինէ օլսուն՝ տէյէճէք.
Վէ Երուսաղէմ՝
Գանըմ Քաղդէալըլար տիյարընըն սէքէնէսի իւզէրինէ օլսուն՝ տէյէճէք տիր:
36 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
[q]Իշթէ Նսէնին տա'վանը պէն վիգայէ էտէճէյիմ,
Վէ սէնին ինթիգամընը պէն ալաճաղըմ.
[r]Վէ անըն տէնիզինին սույընը տիւքէտէճէյիմ,
Վէ անըն փունկարընը գուրուտաճաղըմ:
37 Վէ Բաբելոն վիրան օլուպ,
[s]Ձագալլար մէսքէնինէ տէօնէրէք,

---

r Մէզ. 135. 7:
s 2Թ. վ. 36. 17:
t Պ. 50. 2:
u Պ. 10. 15:
v Պ. 10. 16:
w ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
x Ես. 10.5,15; Պ. 50.23:
y Պ. 10. 14:
z Պ. 50. 15,29:
a Ես. 13.2: Զաք. 4.7:
b Վահ. 8. 8:
c Պ. 50. 40:
d Ես. 13. 2:
e Պ. 25. 14:
f Պ. 50. 41:
g Այ. 11:
h Պ. 50. 13,39,40; Այ. 43:
i Ես. 19.16: Պ. 48.41: 50. 37:
k Մէրա. 2. 9: Ամով. 1. 5: Նաւ. 3. 13:
l Պ. 50. 38:
m Պ. 50. 24:
n Ես. 21.10: Ամով. 1. 3: Միք. 4. 13:
o Ես. 41.15: Ամբ. 3.12:
p Ես. 17. 5, վէ գայրի: Ովս. 6. 11: Յով. 3. 13: Վահ. 14. 15,18:
q Պ. 50. 17:
r Պ. 50. 34:
s Պ. 50. 38:
t Ես. 13. 22: Պ. 50. 39: Վահ. 18. 2:

Digitized by Google

ՙՊա՛իս ի հայրէթ վէ ըէզալէթ օլաճագ,
Վէ սէքէնէսիզ գալաճագ տըր։
38 Անլէր կէնճ արսլանլար կիպի պիրլիքտէ կէօմիւրտէ-
յէճէքլէր,
Արսլան եավրուլարը կիպի պաղրըշաճագլար։
39 Հէրարէթտէ պուլունտրգլարը վագրէթ
Անլէրէ զիյաֆէթ էտէճէյիմ,
Վէ ՚անլէրի սէրխօշ էտէճէյիմ,
Քի զէվգ էտիպ էպէտի ույգույու ույույալար,
Վէ ույանմայալար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
40 Անլէրի գուզուլար կիպի,
Էրկէճլէր իլէ գօչլար կիպի սալխսանէյէ էնտիրէճէ-
յիմ։
41 ՚Սիսակ նմսըլ ալընտը,
Վէ ՙպիւթիւն զէմինին ֆախրը թուրթուլտու.
Բաբելոն միլլէթլէր արասընտա նմսըլ *վիրան օլտու։
42 ՚Տէնիզ Բաբելոն իւզէրինէ չրգտը,
Վէ տալղալարընըն չօգլըրը անը էօրթտիւ։
43 ՙԱնըն շէհրլէրի վիրան,
Գուրագ եէր վէ պէրրիյէ,
Ինսանըն սագին օլմատըղը,
Վէ պէնի ատէմին կէչմէտիյի պիր տիյար օլտու։
44 ՚Վէ Բաբելոնտա Բէլի եօգլայաճաղըմ,
Վէ անըն եութտըղընը աղզընտան չրգարաճաղըմ.
Վէ արթըգ միլլէթլէր անա գօշմայաճագլար,
ՙԲաբելոն սուրու տախի երգըլաճագ տըր։
45 Էյ գավմըմ, ՙանըն իչինտէն չրգընըղ,
Վէ հէր քէս ՐԱՊՊԸՆ շիտտէթլի ղազապընտան
Քէնտի ճանընը գուրթարսըն։
46 Վէ ՚տիյարտա իշիտիլէճէք խապէրտէն
Գալպինիզ զա՛իֆլէնմէսին, վէ գօրգմայասընըղ.
Զիրա պիր սէնէ պիր խապէր,
Վէ էրթէսի սէնէ *պ-ւէ- պիր խապէր կէլէճէք,
Վէ տիյարտա հիւքմտար հիւքմտար՛ալէյհինտէ պու-
լունարագ,
Զուլմ օլաճագ տըր։
47 Պու էճլտէն իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
ՙԲաբելոնըն փութլարընը եօգլայաճաղըմ.
Վէ անըն պիւթիւն տիյարը խէճիլ օլաճագ,
Վէ անըն հէփ մագթուլլէրի անըն իչինտէ տիւշէ-
ճէքլէր։
48 Վէ ՚սէմավաթ իլէ զէմին վէ անլէրտէ պուլունանըն
քեաֆֆէսի՝
Բաբելոն իւզէրինէ կիւպանք չէքէճէքլէր,
ՙՋիրա խարապ էտինլէր անա շիմալ ճանիպինտէն կէ-
լէճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

49 Բաբելոն Իսրայէլ ատէմլէրինի մագթուլէն տիւշիւր-
տիւյիւ կիպի,
Պիւթիւն զէմինին ատէմլէրի տախի Բաբելոնտա մագ-
թուլէն տիւշէճէք տիր։
50 ՚Էյ գըլըճտան գուրթուլանլար, կիտինիզ, տուրմա-
յընըզ.
ՐԱՊՊԸ ուզագ մահալտէն խաթրա կէթիրինիզ,
Վէ Երուսաղէմի թէզէքքիւր էտինիզ։
51 ՚Սիթէմ իշիթտիյիմիզ իչիւն խէճիլ օլտըգ.
Եիւզիւմիւզիւ հիճապ գափլատը,
Զիրա պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ մուգատտէս եէրլէրինէ եա-
պանճըլար կիրտի։
52 Պու էճլտէն (ՐԱՊՊ պույուրըր,) իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
ՙԱնըն փութլարընը եօգլայաճաղըմ,
Վէ պիւթիւն տիյարընտա մէճրուհլար ինլէյէճէքլէր
տիր։
53 ՙԲաբելոն սէմավաթա գատար պիլէ չրգսա,
Վէ գուվվէթինի եիւքսէքտէ սապիթ էթսէ,
Պէնիմ թարաֆըմտան անա խարապ էտիճիլէր կէլէ-
ճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
54 ՚Բաբելոնտան ֆէրեատ,
Վէ Քաղդէալըլար տիյարընտան պէօյիւք պօզղունլըգ
սէսի ՚ւէյ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
55 Զիրա ՐԱՊՊ Բաբելոնը խարապ էտէր,
Վէ անըն իչինտէն պէօյիւք կիւրիւլթիյիւ քէսէր.
Զինքի տալղալարը չօգ սուլար կիպի կիւրլէր,
Սէսլէրի կիւրիւլթիւլիւ չրգար։
56 Զիրա անըն իւզէրինէ, եա՛նի Բաբելոն իւզէրինէ խա-
րապ էտիճի կէլտի,
Վէ անըն գահրէմանլարը ալընտը,
Եայլարը գըրըլտը.
ՙԶիրա ՐԱՊՊ միւճազաթ Իլահը տըր,
Մուխլագա միւճազաթ էտէճէք տիր։
57 ՚Վէ անըն րու՛էսա իլէ հիւքէմասընը,
Վէ վալիլէր իլէ էմիրլէրինի
Վէ գահրէմանլարընը սէրխօշ էտէճէյիմ.
Վէ անլէր էպէտի ույգույու ույույուպ տա ույանմա-
յաճագլար՝ տէյիւ
՚Իսմի Եհովա Սաբաւովթ օլան Մէլիք պույուրըր։
58 ՐԱՊՊ իւլ ճիհնուտ պէօյլէ պույուրըր.
ՙԲաբելոնըն էնլի սուրլարը քիլլիյէն երգըլաճագլար,
Վէ անըն եիւքսէք գափուլարը աթէշէ եագըլաճագ.
Վէ ՚գավմլար պիհուտէ եէրէ,
Վէ միլլէթլէր աթէշ իչիւն էմէք չէքիպ եօրուլաճագ-
լար։
59 Սարայիա իպն ի Ներիա իպն ի Մասիա Յուդա

ՙ Պ. 25. 9,18։
՚ Այ. 57։
՛ Պ. 25. 26։
ՙ Եա. 13. 19։ Պ. 49. 25։ Դան. 4. 30։
* Եբրէ՝ մուճիպ ի հայ-
րէթ
՚ Պագ Եա. 8. 7,8։
ՙ Պ. 50. 39,40։ Այ. 29։
՛ Եա. 46. 1։ Պ. 50. 2։
ՙ Այ. 58։
՚ Այ. 6։ Պ. 50. 8։ Վահ. 18. 4։
՛ Պ. 50. 3,41։
ՙ Պ. 44. 28։
՚ Մէզ. 44. 15,16; 79. 4։
՛ Եա. 44. 23։ 49. 13։ Վահ. 18. 20։
ՙ Այ. 47։
՚ Պ. 49. 16։ Ամով. 9. 2։ Աբդ. 4։
՛ Պ. 50. 22։
ՙ Մէզ. 94. 1։ Պ. 50. 29։
Այ. 24։
՚ Այ. 39։
՛ Պ. 46. 18։ 48. 15։
ՙ Այ. 44։
՚ Ամբ. 2. 13։

Digitized by Google

մէլիյի Սեդեկիանըն հիւքիմէթինին տէօրտիւնճիւ սէ-
նէսինտէ անըն իլէ պէրապէր Բաբելոնա կիթտիյինտէ
անա՝ Երեմիա փէյղամպէրին պույուրտրդը քէլամ
60 տրը. ¤-- Սարայիա պաշ մապէյնճի իտի: Վէ Երե-
միա Բաբելոն իւզէրինէ կէլէճէք պիւթիւն պէլայը,
ե՛նի Բաբելոն ՚ալէյհինէ եազըլան պու քէլամըն
61 քեաֆֆէսինի պիր քիթապա եազտը: Վէ Երեմիա
Սարայիայա խիթապէն՝ Բաբելոնա վիւսուլինտէ պու
62 քէլամըն ճիւմլէսինի օգումաղա տիգգաթ էյլէ: Վէ՝
Եա ՐԱՊՊ, սէն պու մահալ ՚ալէյհինտէ՝ Հինսան օլ-
սուն, հայվան օլսուն, սէ քէնէսի գալմայարագ էպէտի
վիրանէ օլունճայա գատար պօզաճաղըմ՝ տէտին, տէ-
63 յէսին: Վէ պու քիթապը օգումաղը թէմամ էթտի-
յինտէ՝ ՚անա պիր թաշ պաղլայարագ ֆրաթ ՚էհէ
64 իչինէ աթաճագսըն Վէ Բաբելոն պէօյլէ պաթաճագ,
վէ պէնիմ անըն իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ պէլա սէպէ-
պինտէն գալգմայաճագ, ՚վէ անլէր եօրուլաճագլար
տրը՝ տէյէսին, տէտի:

Երեմիանըն քէլամը պուրայա գատար տրը:

ՊԱՊ 52

*Սեդեկիանըն Բաբելոն մէլիյինէ ՚ասը օլմասը: 4 Երուսաղէմին մու-
հասէրէ օլունուպ ալընմասը: 8 Սեդեկիանըն օղուլլարընըն գաթլի վէ
քէնտի կէօզլէրինին քէօր էտիլմէսի: 12 Նաբուզարդանըն Երուսա-
ղէմի եաղմա էտիպ եագմասը, 24 սէքէնէսինի տախի էսիր էթմէսի:
32 Յովաքինին եղմարովդաք ՚ինտինտէ մազ՚ար ը լուֆֆ օլմասը:*

Սեդեկիա մէլիք օլտրղընտա ¯եիրմի պիր եա-
շընտա իտի, վէ Երուսաղէմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւ-
մէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Լեբնալը Երեմիանըն գըզը
2 օլուպ՝ իսմի Ամիտաղ իտի: Վէ Յովակիմին հէփ իշ-
լէրի կիպի ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի:
3 Զիրա Երուսաղէմ իլէ Յուդայը քէնտի հուզուրընտան
թարտ էյլէմէք իւզրէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը անլէր ՚ա-
լէյհինտէ պուլունտրղընտան՝ Սեդեկիա Բաբելոն մէ-
լիյինէ ՚ասը օլտու:
4 Վէ անըն հիւքիմէթինին ՝տօգուզընճը սէնէսինտէ
՝օնունճը այրն օնունտա Բաբելոն մէլիյի Նաբուգո-
դոնոսոր պիւթիւն ՚ասքէրի իլէ Երուսաղէմ իւզէրինէ
կէլիպ՝ անա գարշը օրտու գուրտու, վէ անըն ՚ալէյ-
5 հինէ հէր թարաֆտան մէթէրիսլէր եափտրլար. Վէ
Սեդեկիա մէլիյին օն պիրինճի սէնէսինէ տէյին շէհր
6 մուհասէրէտէ գալտը: Վէ տէօրտիւնճիւ այտա այրն
տօգուզընտա շէհրտէ գրթլըգ շիտտէթլէնիպ՝ տիյա-
7 րըն էհալիսի իչինն էքմէք եօգ իտի. Վէ շէհրին ¤--
րընդ կէտիք աչըլտը, վէ մուհարիպլէրին ճիւմլէսի
ֆիրար էթտիլէր, վէ կէճէլէյին մէլիք պաղչէսինին
գուրպինտէ վագը՝ իքի սուրըն արասընտաքի գափու-

ը Պ. 50. 3,39։ Այ. 29։
ե Պագ Վահ. 18. 21։
զ Այ. 58։

— 4Միւլ. 24. 18։
բ 4Միւլ. 25. 1-27։ Պ. 39. 1։
է Զաք. 8. 19։

թ Պ. 32. 4։
ի Եզեկ. 12. 13։
լ Պագ Այ. 29։
խ Զաք. 7. 5։ 8. 19։

ծ Պ. 39. 9։
կ Պ. 39. 8,9։
հ Պ. 27. 19, վէ դայրի։
ձ Պագ 3Միւլ. 7. 15,
23,27,50։
ղ Խուր. 27. 3։ 4Միւլ. 25. 14-16։
ճ 3Միւլ. 7. 47։

յ 3Միւլ. 7. 15։ 4Միւլ. 25. 17։ 2Թէվ. 3. 15։

Digitized by Google

նըն եօլընտան չըգտըլար. վէ Քաղդէալըլար շէհրի
իհաթէ էթմիշ օլտըգլարը հալտէ, անլէր սահրա եօ-
8 լընտան կիթտիլէր: Վէ Քաղդէալըլարըն ՚ասքէրի մէ-
լիք Սեդեկիայը թա՛գիպ էտիպ՝ անա Երիքով սահ-
րալարընտա եէթիշտիլէր, վէ անըն պիւթիւն ՚ասքէրի
9 եանընտան տաղրլտը: ՚Վէ մէլիյի թուրթուպ՝ անը
Եմաթ տիյարընտա Ռեբղայա, Բաբելոն մէլիյինին
հուզուրընա կէօթիւրտիլէր, օ տախի անըն հագ-
10 գընտա հիւքմ վէրտի: ՝Վէ Բաբելոն մէլիյի՝ Սեդեկի-
անըն օղուլլարընը կէօզլէրի էօնիւնտէ գաթլ էյլէտի.
Յուդանըն ճիւմլէ րէ՚իսլէրինի տախի Ռեբղատա գաթլ
11 էթտի. Վէ Սեդեկիանըն կէօզլէրինի քէօր էտիպ՝ անը
զէնճիրլէրլէ պաղլատը, վէ Բաբելոն մէլիյի անը Բա-
բելոնա կէօթիւրտիւ, վէ անը հապսա աթտը, օ ¤--է
վէֆաթը կիւնիւնէ գատար օ¤-- է-ըը:
12 Վէ ՚Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն օն տօ-
գուզընճը սէնէսինտէ, ՝պէշինճի այրն օնունտա Բա-
բելոն մէլիյինին հուզուրընտա տուրան մա՛իյէթ
՚ասքէրի րէ՚իսի ՚Նաբուզարդան Երուսաղէմէ կէլտի.
13 Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ վէ մէլիք սէրայընը եագտը,
վէ Երուսաղէմին խանէլէրինին ճիւմլէսինի վէ պէօ-
14 յիւք խանէլէրին ճիւմլէսինի աթէշէ եագտը: Վէ
մա՛իյէթ ՚ասքէրի րէ՚իսի եանընտա պուլունան Քաղ-
դէալըլարըն ՚ասքէրինին ճիւմլէսի Երուսաղէմի իհա-
15 թէ էտէն պիւթիւն սուրու երգտրլար: Վէ մա՛իյէթ
՚ասքէրի րէ՚իսի ՚Նաբուզարդան գավմըն ֆուգարա-
սընտան վէ շէհրտէ գալան գավմըն պագիյէսինի վէ
Բաբելոն մէլիյինէ իլթիճա էտէն ֆիրարիլէրի վէ
16 պագը գալան խալգը էսիր կէօթիւրտիւ: Վէ մա՛իյ-
էթ ՚ասքէրի րէ՚իսի տիյարըն ֆուգարասընտան,
պաղճը վէ չիֆթճի օլմագ իւզրէ, ¤-՚ըը՚ը պրագտը:
17 ՝Վէ Քաղդէալըլար պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ ՝պուլու-
նան փիրինճ տիրէքլէրի վէ գա՛իտէլէրի վէ պէյթ
իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունան փիրինճ հավուզը գըրըպ՝
անլէրին փիրինճինին քեաֆֆէսինի Բաբելոնա կէօ-
18 թիւրտիւլէր: Վէ ՚լէյհնլէրի վէ քիւրէքլէրի վէ մում
մագասլարընը վէ թասլարը վէ պուխուր գապլարընը
վէ խրտմէթ իչին գուլլանըլան պագըր էտէվաթընն
19 քեաֆֆէսինի ալտրլար: Վէ մա՛իյէթ ՚ասքէրի րէ՚իսի
քեասէլէրի վէ պուխուրտանլարը վէ թասլարը վէ լէ-
յհնլէրի վէ շէմ՚տանլարը վէ պուխուր գապլարընը
վէ գատէհլէրի, ալթունտան օլան ալթունը վէ կիւ-
20 միշտէն օլան կիւմիւշու, Վէ Սողոմոն մէլիյինին պէյթ
իւր ՐԱՊՊ իչին եափտրդը իքի տիրէքլէրի, վէ հա-
վուզը վէ գա՛իտէլէր եէրինտէ օլան օն իքի պագըր
էօքիւզիւ ¤--է ալտը. ՝Հէփ պու էտէվաթըն պագըրը
21 վէզնէ կէլմէզ իտի: Վէ ՝տիրէքլէրտէն պիրինին եիւք-

սէքլիյի օն սէքիզ զըրա՝ օլուպ՝ էթրաֆընը օն իքի
զըրա՝ ուզունլըղընտա օլան պիր շէրիտ գուշատըր
իտի. վէ գալընլըղը տէօրթ փարմագ օլուպ՝ իչի տախի
22 պօշ իտի: Վէ անըն իւզէրինտէ փիրինճատէն պաշլըղը
վար իտի, վէ պիր պաշլըղընն եիւքսէքլիյի պէշ զըրա՝
իտի, վէ պաշլըգ իւզէրինտէ, քեաֆֆէսի փիրինճա-
տէն օլարագ, շէպէքէ նագշը վէ նարլար վար իտի.
23 օլ պիր տիրէք վէ նարլարը պունլար կիպի իտի: Վէ
եանլարտա պուլունան նարլար տօգսան ալթը օլուպ՝
[1]շէպէքէ նագշը իւզէրինտէ տա՛իրէթէն պուլունան
նարլարըն քեաֆֆէսի եիւզ 'ատէտ իտի:
24 Վէ [2]մա՛իյէթ 'ասքէրի րէ՛իսի քեահին ի էվվէլ
Սարայիայը [3]վէ քեահին ի սանի Սոփոնիայը վէ գա-
25 փունըն իւչ մուհաֆըզընը ալտը. Վէ մուհարիպլէր
իւզէրինէ նասպ օլունան պիր խատըմը, վէ մէլիյին
հուզուրընտա տուրանլարտան շէհրտէ պուլունան
եէտի քիմսէյի վէ տիյարըն էհալիսինի 'ասքէրլիյէ
թահրիր էտէն օրտու պաշ քեաթիպլինի վէ տիյարըն
էհալիսինտէն օլուպ շէհրտէ պուլունան ալթմըշ քի-
26 շիյի շէհրտէն ալտը: Վէ մա՛իյէթ 'ասքէրի րէ՛իսի
Նաբուզարդան պունլարը ալըպ Ռեբղայա, Բաբելոն
27 մէլիյինին հուզուրընա կէօթիւրտիւ: Վէ Բաբելոն մէ-
լիյի անլէրի, Եմաթ տիյարընտա վագը՝ Ռեբղատա

[1] Պագ 3Միւլ. 7. 20։ | [2] Պ. 21. 1։ 29. 25։ | [3] Պագ 4Միւլ. 24. 14։
[4] 4Միւլ. 25. 18։ | [5] Պագ 4Միւլ. 24. 12։ | [6] Պագ Այ. 12։ Պ. 39. 9։

վուրուպ էօլտիւրտիւ: Պէօյլէճէ Յուդա քէնտի տիյա-
րընտան էսիր կէօթիւրիւլտիւ:
28 Նաբուգոդոնոսորընն էսիր կէօթիւրտիւյիւ խալգ
պու տըր. [4]եէտինճի սէնէտէ [5]'իչ պիկ երմի իչ եէ-
29 հուտի. [6]'Նաբուգոդոնոսորընն օն սէքիզինճի սէնէ-
սինտէ սէքիզ եիւզ օթուզ իքի քիշի Երուսաղէմտէն
30 [7]է֊ը֊է֊ը֊. Նաբուգոդոնոսորընն երմի իչինճիւ
սէնէսինտէ մա՛իյէթ 'ասքէրի րէ՛իսի Նաբուզարդան
Եէհուտիլէրտէն եէտի եիւզ գըրգ պէշ քիշի էսիր կէօ-
թիւրտիւ. ճիմլէսի տէօրթ պիկ ալթը եիւզ քիմսէ իտի:
31 [8]Վէ Յուդա մէլիյի Յովաքինին էսարէթինին օթուզ
եէտինճի սէնէսինտէ՝ օն իքինճի այըն երմի պէշինտէ
Բաբելոն մէլիյի Եղմարովդաք մէլիք օլտըղը սէնէտէ՝
[9]Յուդա մէլիյի Յովաքինէ *շէֆգաթ էտիպ" անը հա-
32 պըսխանէտէն չըգարտը. Վէ անը թալթիֆ էտիպ՝ ա-
նըն քիւրսիւսինիւ Բաբելոնտա քէնտի եանընտա պու-
լունան մէլիքլէրինն քիւրսիւլէրինին իւսթ թարաֆընա
33 գօտու. Վէ հապսխանէ էլպիսէսինի տէյիշտիրտի. [10]օ
տախի պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ տա՛իմա անընն
34 հուզուրընտա թա՛ամ էտէր իտի: Վէ անըն թա՛էինի,
տա՛իմի թա՛էին օլարագ, պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմ-
րիւնտէ, վէֆաթը կիւնիւնէ գատար, Բաբելոն մէլիյի
թարաֆընտան կիւնտէն կիւնէ անա վէրիլիր իտի:

[4] 4Միւլ. 25. 27-30։ | * 'Իպր. պաշընը րէֆ' էտիպ | [7] 2Միւլ. 9. 13։
[8] Պագ Թէք. 40. 13,20։

ԵՐԵՄԻԱՆԸՆ ՄԷՐՍԻՑԵԼԷՐԻ

ՊՍՊ 1

Երուսաղէմին քէնտի կիւնահը սէպէպլիյէ հալը ալֆալէթի։ 12 Պու հալընտան շիքեայէթի, 18 վէ պու հիւքմի իլահինին 'ատիլանէ օլ-տըղընա տա՛իր իպրարըլ։

Ա֊Հ, էհալիսի չօգ օլան շէհր նասըլ եալընըզ օթուրուր.
Միլլէթլէր արասընտա 'ազամէթլի օլան չէհր [1]տուլ կիպի օլտու,
էյալէթլէրտէ [2]խաթունն օլան խարաճկիւզար օլտու:
2 [3]Պիւթիւն կէճէ [4]աղլար, վէ կէօզ եաշլարը եանագ-լարը իւզէրինէ [5]֊է֊ը.
Անը [6]սէվճնլէրին [7]ճիմլէսինտէն անա թէսէլլի վէրէն եօգ,
Հէփ տօսթլարը անա խըյանէթ էտիպ՝ անա տիւշմէն օլտըլար:

[1] Ես. 47. 7,8։ | [2] Յոր. 7. 3։ Մէզ. 6. 6։ | [3] Այ. 19։
[4] Եզր. 4. 20։ | [5] Երեմ. 13. 17։ | [6] Այ. 9,16,17,21։

[3] [8]Յուդա միհնէթ վէ աղըր գուլլըգտան տօլայը էսիր օլտու.
[9]Թա՛իֆէլէր արասընտա սաքին օլուր, վէ րահաթ պուլմազ.
Անը թա՛գիպ էտէնլէրին ճիմլէսի մուզայագասը էս-նասընտա անա եէթիշտիլէր:
4 Սիօնըն եօլլարը՝ պայրամլարա կէլէնլէր օլմատըղընտան եաս չէքէրլէր.
Անըն գափուլարընըն ճիմլէսի վիրան օլտու, քեահինլէրի ահ չէքէր.
Պաքիրէլէրի ղամնաք օլտու, վէ քէնտիսի աճըլը տըր:
5 'Ատուլարը [10]րէ՛իս վէ տիւշմէնլէրի պէրխօրտար օլտըլար.
Զիրա ՐԱՊՊ անը [11]'իսեանլարընըն չօգլըղը սէպէպինտէն մուզայագայա տիւչար էյլէտի.

[7] Երեմ. 52. 27։ | [8] Թէս. 28. 64,65։ Պ. 2. 9։ | [9] Թէս. 28. 43,44։
[10] Երեմ. 30. 14,15։ Դան. 9. 7,16։

Digitized by Google

Անըն մա՛ սումլարը տիւշմէն էօնիւնճէ էսիր կիթտիլէր։
6 Սիօն գըզընըն պիւթիւն ճէմալը զա՛իլ օլտու.
Անըն րէ՛իսլէրի մէր՛ա պուլամայան կէյիքլէր կիպի օլտըլար,
Վէ թա՛գիպ էտէնին էօնիւնտէն՝ թագաթլարը՝ օլմայարագ կիթտիլէր։
7 Երուսաղէմ՛ քէնտի գավմը եարտըմճըսը օլմայարագ տիւշմէն էլինէ տիւշտիւյիւնտէ,
Միհնէթ վէ մուզայագասը կիւնէրինտէ,
Եվվէլքի կիւնլէրտէ մալիք օլտըղը Նէֆիս էշեանըն ճիւմլէսինի խաթրա կէթիրիր.
Ատուլարը անը կէօրտիւէր,
Անըն *հէլաքընա կիւտիւլէր։
8 Երուսաղէմ պէօյիւք Կիւնահ իշլէտի. պու սէպէպտէն մուրտար սայըլտը.
Անա ՚իզզէթ էտէնլէրին ճիւմլէսի, Ե՚իւրեանլըղընը կէօրտիւքլէրի իչիւն անը թահգիր էյլէտիւէր.
Օ տախի ահ չէքիպ կէրիյէ տէօնտիւ։
9 Անըն նափաքլիյի էթէքլէրինտէ տիր.
Ժ՚Ագըպէթինի խաթրա կէթիրիմէտի.
Վէ ՚աճիպ պիր սուրէթտէ զէլիլ օլտու. անա Լթէսէլլի վէրէն եօգ տըր։
Եա ՐԱՊՊ, տէրտիմէ պագ, զիրա տիւշմէն թէֆախուր էյլէտի։
10 Տիւշմէն անըն Ցնէֆիս էշեասընըն ճիւմլէսի իւզէրինէ էլինի ուզաթտը.
Զիրա Ժսէնին ճէմա՛աթընա կիրմէմէլէրինի էմր էթտիյին Ղթա՛իֆէլէրին
Քէնտի մագտիսինէ կիրտիքլէրինի կէօրտիւ։
11 Անըն պիւթիւն խալգը ահ չէքէրէք Ֆէմէք արատըլար.
Ձանլարընը իհեա էթմէք իչիւն Նէֆիս էշեալարընը թա՛ամա պէտէլ վէրտիլէր։
Եա ՐԱՊՊ, պագ, վէ նազար էյլէ, զիրա հագարէթ կէօրիյօրըմ։
12 Էյ եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի, վազիֆէ էտինմէՀ մի սինիզ.
Նազար էտիպ պագընըզ.
Պանա իսապէթ էտէն Ճտէրտ կիպի տէրտ վաՀր մը տըր
Զիրա ՐԱՊՊ ղազապընըն շիտտէթի կիւնիւնտէ պէնի թազեիգ էյլէտի.
13 Եօգարըտան քէմիքլէրիմ իւզէրինէ աթէշ կէօնտէրտի, օ տախի անլէրէ թէսալլութ էյլէտի.
Այագլարըմա Ճտուզագ գուրուպ պէնի կէրիյէ տէօնտէրտի.
Պէնի խարապ էյլէտի, պիւթիւն կիւն պայղըն հալտէ պրագտը։

ե Ա՛յ. 10։
* ԵաԹօ՛ սէպէպլէրինէ
զ 3Մի՛ւլ. 8. 46։
է Երեմ. 13. 22, 26։ Եզեկ. 16. 37։ 23. 29։ Ովս. 2. 10։
ը Թէս.32.29։ Ես.47.7։
թ Ա՛յ. 2,17,21։
ժ Ա՛յ. 7։ [1։
ի Թէս. 23.3։ Նէեմ.13.
լ Երեմ. 51. 51։
խ Երեմ. 38. 9։ 52. 6։
ծ Պ. 2. 12։ 4. 4։
կ Դան. 9 12։
հ Եզեկ. 12.13։ 17. 20։
ձ Թէս. 28. 48։
ղ Ես. 63. 3։ Վաի. 14. 19,20։ 19. 15։

14 ՚Իսեանլարըմընը Ճպօյունտըրըղը անընը էլիյլէ պաղլանտը.
Անլէր էօրիվլիւպ պօյունըմա կէչիրիլտի. գուվվէթիմի տիւքէթտի.
Րապպ պէնի՛ գուրթուլամայաճաղըմ էլլէրէ թէսլիմ էյլէտի։
15 Րապպ գահրէմանլարըմընը ճիւմլէսինի պէնտէ թահգիր էյլէտի.
Երկրթլէրիմի գըրմագ իւզրէ իւզէրիմէ ալայ ճելպ էյլէտի.
Րապպ Յուդա գըզը օլան պաքիրէյի Ճմա՛սէրէտէ Ճզե՛ղ կէզտի։
16 Պու շէյլէր իչիւն աղլարըմ. Ճկէօզլէրիմ, պէնիմ կէօզլէրիմ՛ սուլար ագըտըը.
Զիրա ճանըմը իհեա էտէն Ճթէսէլլիճի պէնտէն ուզագլաշտը.
Օղուլլարըմ՛ հէլաք օլտու, զիրա տիւշմէն ղալիպ կէլտի։
17 Ճ՚Սիօն էլլէրինի ուզաթտը, Ճանա թէսէլլի վէրէն եօգ տըը.
ՐԱՊՊ Յաակոբ հագգընտա տիւշմէնլէրինէն անը իհաթէ էթմէլէրինի էմր էյլէտի.
Երուսաղէմ՛ անլէրին արասընտա հայզընտա օլան գարը կիպի օլտու։
18 Ճ՚ՐԱՊՊ ՚ատիլ տիր, Ճչիւնքի պէն անըն էմրինէ ՚ասը օլտըմ՛.
Շիմտի, էյ գավմլարըն ճիւմլէսի, տինկլէյինիզ, վէ տէրտիմէ պագընըզ.
Պաքիրէէր իլէ երկրթլէրիմ՛ էսիր օլտըլար։
19 Ահապալմը չաղըրտըմ՛, Ճանլէր պէնի ալտաթտըլար.
Քեահինլէրիմ՛ իլէ իխթիյարլարըմ՛ Ճճանլարընը իհեա էթմէք իչիւն թա՛ամ արար իքէն,
Շէհրտէ թէսլիմ՛ի րուհ էթտիլէր։
20 Եա ՐԱՊՊ, նազար էյլէ, զիրա մուզայագատա իմ, Ճպաղրըմ՛ եանտը.
Գալպիմ տէրունիմտէ միւզթարիպ օլտու, զիրա զիյատէսիյլէ ՚իսեան էթտիմ.
Ճ՚Տըշարըտա գըլըճ մահրում՛ էտէր, իչէրիտէ էօլիւմ վար։
21 Ահ չէքտիյիմի իշիթտիլէր, պանա Ճթէսէլլի վէրէն եօգ տըը.
Տիւշմէնլէրիմին ճիւմլէսի պէլիյյէմի իշիտէրէք մէսրուր օլտըլար, չիւնքի սէն եափտըն.
Ժ՚Զաղըրտըղըն կիւնիւ կէթիրէճէքսին, վէ անլէր պէնիմ կիպի օլաճագլար։
22 Անլէրին քէօթիւլիյիւ Ճսէնին հուզուրընա կէլսին,

ե Երեմ. 13. 17։ 14.17։ Պ. 2. 18։
զ Ա՛յ. 2,9։
է Երեմ. 4. 31։
ը Ա՛յ. 2,9։ [7,14։
թ Նէեմ. 9. 33։ Դան. 9. 11. 8։ [7. 15։
ժ 1Մի՛ւլ. 12. 14,15։
ի Ա՛յ.2։ Երեմ. 30 14։
լ Ա՛յ. 11։
խ Յոբ. 30. 27։ Ես. 16. 11։ Երեմ. 4. 19։ 48. 36։ Պ. 2. 11։ Ովս.
ծ Թէս. 32. 25։ Եզեկ.
կ Ա՛յ. 2։
հ Ես.13 վէ դայրի։ Երեմ. 46 վէ դայրի։
ձ Մէզ 109. 15։

Digitized by Google

Վէ պէնիմ գապահաթլարըմընն ճիւմլէսի իչիւն պանա եափտըղընն կիպի, անլէրէ տախի եափ.
Զիրա ահ ու էնինիմ չօգ, վէ ՙգալպիմ պայղընն տըր։

ՊԱՊ 2

Երուսաղէմին սէֆալէթ ի հալը հագգընտա Երեմիանընն մէրսիէսի, 20 վէ պու հալտէն տօլայը Ալլահա շիքեայէթի։

Ա՜հ, Բապպ ղազապըլլէ Սիօն գըզընը նաւսըլ գարանլըգլէ էօրթտիւ.
՚Իսրայէլին ֆախրընը ՚կէօքտէն եէրէ աթտը,
Վէ ղազապը կիւնիւնտէ ՚այագլարընն պասամաղընը թէզէքքիւր էթմէտի։
2 Բապպ՝ Յակոբընն հէփ մէսքէնլէրինի ՚էսիրկէմէյէրէք եուրթտու,
Հիտտէթինտէ Յուդա գըզընն իսթիհքեամաթընը երգտը, եէր իլէ եէքսան էյլէտի,
՚Հիւքիւմէթի վէ անըն րէ՚իսլէրինի զէլիլ էյլէտի։
3 Շիտտէթ ի ղազապլէ Իսրայէլին պիւթիւն պույնուզընը գըրտը.
՚Անըն սաղ էլինի տիւշմէն էօնիւնտէն կէրիյէ չէվիրտի.
Վէ Յակոբտա ՚աթէշ ալէվի կիպի թուրթուշուպ՝ էթրաֆտա օլանը թէլէֆ էթտի։
4 ՚Եայընը տիւշմէն կիպի կէրտի, սաղ էլինի ֆ֊ը֊ը֊ֆ ՚ատու կիպի տուրտու,
՚Կէօզէ խօշ կէօրիւնէնլէրին ճիւմլէսինի գաթլ էյլէտի.
Ղազապընը, Սիօն գըզընըն չատըրը իւզէրինէ աթէշ կիպի տէօքտիւ։
5 Բապպ ՚տիւշմէն կիպի օլուպ՝ Իսրայէլի եուրթտու.
Անըն ՚սէրայլարընըն ճիւմլէսինի եուրթտու, իսթիհքեամաթընը երգտը.
Վէ Յուդա գըզընըն ֆիղան ու հիւզնիւնիւ արթըրտը։
6 ՚Խայմէսինի պաղչէ ֆ֊ը֊լ֊պ֊է կիպի զօր իլէ երգտը, անըն ճէմա՚աթ մահալընը պօզտու.
ՐԱՊՊ Սիօնտա ՚պայրամը վէ սէպթի ունութտուրտու,
Վէ ղազապընըն շիտտէթիյլէ մէլիյի վէ քեահինի թահգիր էյլէտի։
7 Բապպ քէնտի մէզպահընը րէտտ էթտի,
Մագտիսինտէն իքրահ էյլէտի,
Անըն սէրայլարընըն տիվարլարընը տիւշմէն էլինէ թէսլիմ էյլէտի.
Ա՜խէր ՚պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պայրամ կիւնիւնտէ օլտըղը կիպի սէտա վէրտիլէր։
8 ՐԱՊՊ Սիօն գըզընըն սուրընը պօզմաղը միւրատ էթտի.

ՙՀօլչիւ իփինի ուզաթտը, էլինի խարապ էթմէքտէն կէրի չէվիրմէտի.
Մէթէրիս իլէ սուրա մաթէմ էթտիրտի. անլէր պիրլիքտէ մահզուն օլտըղար։
9 Անըն գափուլարը եէրէ պաթտըլար, ՚թըրգազլարընը խարապ էտիպ գըրտը.
Անըն ՚մէլիյի վէ րէ՚իսլէրի թա՚իֆէլէր արասընտա տըր, ՚չէրի՚աթ եօգ տըր,
՚փէյղամպէրլէրի տախի ՐԱՊՊ թարաֆընտան վահի ալմայօրլար։
10 Սիօն գըզը իխթիյարլարը ՚եէրտէ օթուրուպ սիւքիւթ էտէրլէր.
՚Պաշլարը իւզէրինէ թօփրագ աթարլար, ՚չուլ կիյտիլէր,
Երուսաղէմ պաքիրէլէրի պաշլարընը եէրէ էյտիլէր։
11 Գավմըմ գըզընըն հէլաքընտան տօլայը ՚կէօզլէրիմ կէօզ եաշընտան պօզուլտու,
՚Պաղրըմ եանտը, ՚ճիյէրիմ եէրէ տէօքիւլտիւ,
Զիրա ՚մա՚սումլար իլէ մէմէ էմէնլէր շէհրին մէյտանլարընտա պայըլտըլար։
12 Շէհրին մէյտանլարընտա մէճրուհլար կիպի պայըլտըգլարընտա,
Վալիտէլէրինին գուճագլարընտա թէսլիմի րուհ էթտիքլէրինտէ,
Վալիտէլէրինէ՝ Պուղտայ վէ շէրապ նէ՚րէտէ տիր՝ տէրլէր իտի։
13 Էյ Երուսաղէմ գըզը, սանա նէ՚ շէհատէթ կէթիրէյիմ, ՚սանա նէ՚ էօրնէք կէթիրէյիմ.
Էյ Սիօն պաքիրէ գըզը, սէնի թէսլիյէ իչիւն սանա նէ՚ թէշպիհ կէթիրէյիմ.
Զիրա սանա ֊ը֊բ֊է֊բ֊բ կէտիք տէնիզ գատար պէօյիւք տիր. սանա քիմ շիֆա վէրէ պիլիր։
14 ՙփէյղամպէրլէրինկին սէնին իչիւն օլան վահիլէրի պիհուտէ վէ սախթէ տիր,
՚Վէ ֆրսագընը մէյտանա չըգարմատըլար, քի էսարէթինի մէն՚ էտէ իտիլէր.
Անճագ սէնին իչիւն օլան վահիլէրի սախթէ տիր, վէ իզլալ էտիճի շէյլէր կէօրտիւլէր։
15 ՚Եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի սէնին հագգընտա ՚էլ չըրփտըլար,
Ըսլըգ չալարագ վէ Երուսաղէմ գըզը հագգընտա ՚ճէմալընն քէմալը, վէ ՚պիւթիւն զէմինին մէսէլրէթի տէնիլէն շէհր պու՞ մը տըր՝ ՚ֆէֆէ ՚պաշլարընը սալլատըլար։

ո Պ. 5. 17։
—
ա 2Միւլ. 1. 19։
բ Մատթ. 11. 23։
գ 1 Թէվ. 28. 2։ Մէզ. 99. 5։ 132. 7։
դ Այ. 17,21։ Պ. 3. 43.
ե Մէզ. 89. 39։
զ Մէզ. 74. 11։
է Մէզ. 89. 46։
ը Ես. 63. 10։ Այ. 5։
թ Եզեկ. 24. 25։
ժ Այ. 4։ Երեմ. 30. 14։
ի 4Միւլ. 25. 9։ Երեմ. 52. 13։
լ Մէզ. 80. 12։ 89. 40։ Ես. 5. 5։
խ Պ. 1. 4։ Սոփ. 3. 18։
ծ Մէզ. 74. 4։
կ 4Միւլ. 21. 13։ Ես. 34. 11։
հ Երեմ. 51. 30։
ձ Թէս. 28. 36։ 4Միւլ. 24. 15։ 25. 7։ Պ. 1. 3։ 4. 20։
ղ 2Թէվ. 15. 3։
ճ Մէզ. 74. 9։ Եզեկ. 7. 26։
մ Յոբ. 2. 13։ Ես. 3. 26։ Պ. 3. 28։
յ Յոբ. 2. 12։
ն Ես. 15. 3։ Եզեկ. 7. 18։ 27. 31։
շ Մէզ. 6. 7։ Պ. 3. 48, վէ զայրի։
ո Պ. 1. 20։
չ Յոբ. 16. 13։ Մէզ. 22. 14։
պ Այ. 19։ Պ. 4. 4։
ջ Պ. 1. 12։ Դան. 9. 12։
ռ Երեմ. 2. 8։ 5. 31։ 14. 14։ 23. 16։ 27. 14։ 29. 8, 9։ Եզեկ. 13. 2։
ս Ես. 58. 1.
վ 3Միւլ. 9. 8։ Երեմ. 18. 16։
տ Եզեկ. 25. 6։ Նաւ. 3. 19։
ր Մէզ. 50. 2։
ց Մ՚զ. 48. 2։
ւ 4Միւլ. 19. 21։ Մէզ. 44. 14։

Digitized by Google

16 Ընկին տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսի սէնին իւզէրինէ ⁴աղըզլարընը աչտըլար.
Ըսլըգ չալարագ վէ տիշլէրինի գրճըրտատարագ՝ ⁴Ան֊ը եուլթտրգ.
Իշթէ պէքլէտիյիմիզ կիւն պու տրր. ⁴ան֊ը պուլտրգ, ⁴կէօրտիւք՝ տէտիլէր:
17 ՐԱՊՊ ⁵միւրատ էթտիյինի իճրա էյլէտի.
Գատիմ կիւնլէրտէ էմր էյլէտիյի սէօզիւ իթմամ էյլէտի.
⁶Էսիրկէմէյէրէք երգտը,
Վէ տիւշմէնի սէնին իւզէրինէ ⁷սէվինտիրտի,
⁸Ատուպարընկըն պույնուզընը եիւքսէլթտի:
18 Անլէրին գալպի Բապպա ֆէրեատ էյլէտի.
Էյ Սիօն գրզընըն ⁹սուրու, կէճէ կիւնտիւզ սէյլ կիպի ¹⁰եաշ տէօք.
Իսթիրահաթ էթմէ, կէօզիւնկիւն պէպէյի րահաթ տուրմասըն:
19 Գալգ, ¹կէճէ նէվպէթլէրինին իպթիտասընտա ֆէրեատ էյլէ.
Բապպըն հուզուրընտա ¹²գալպինկի սու կիպի տէօք.
¹³Էէր սօգագ պաշընտա ¹⁴աճլրգտան պայրլան մա՛սումլարընկըն ճանը իչիւն,
Էլլէրինկի անա գալտրր:
20 Եա ՐԱՊՊ, պագ, վէ նազար էյլէ, քիմ՞ պէօյլէ եափտրն.
¹⁵Գարըլար քէնտի սէմէրէլէրինի, գուճագլատրգլարը մա՛սումլարը եէսինլէ՞ր մի.
¹⁶Քեահին վէ փէյղամպէր Բապպրն մագտիսինտէ գաթլ օլունսո՞ւն մը:
21 ¹Կէնճ վէ իխթիյար սօգագլարտա թօփրագ իւզէրինտէ եաթտրը.
Պաքիրէլէրիմ վէ նէվճիվանլարըմ գրլրճլէ տիւշտիւ.
Ղազապընկըն կիւնիւնտէ ⁴ան֊ը գաթլ էթտին, ¹էսիրկէմէյէրէք քէստին:
22 ¹Էէր թարաֆտան գօրգուլարըմը պայրամ կիւնիւնտէ օլտրդը կիպի չաղրրտրն,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւնտէ խելաս պուլան եա պագը գալան պուլունմատը.
²Գուճագլատրդըմ վէ պէօյիւթտիւյիմ ⁴ջ֊ըլարըմը տիւշմէն թէլէֆ էթտի:

ՊԱՊ 3

Մուզայագատա օլանըն մէյսիյէսի. 22 Ալլահ՚ըն մէյհամէքինէ իւմիտվար օլմասը. 37 Ալլահ՚ըն ՝ատալէքինի իզրար էտիպ, 55 քէնտիսի իչիւն խէլաս, 64 վէ տիւշմէնլէրի իչիւն միւճազաձ Ցալէպ էյլէմէսի:

Ա.նըն ղազապընըն տէյնէյինտէն միհնէթ կէօրէն ատէմ պէն իմ:
2 Պէնի կէօթիւրիւպ՝ նուրտա տէյիլ, անճագ զուվմէթտէ կէզտիրտի:
3 Հագիգաթէն պանա գարշը տէօնտիւ, պիւթիւն կիւն էլինի ⁵֊ըէ֊ չէվիրտի:
4 ⁶֊էթիմի վէ տէրիմի իփրաթտը, ⁷քէմիքլէրիմի գըրտը:
5 Պանա գարշը ⁸ըէ֊ եափտը, վէ պէնի մէրարէթ վէ մէշագգաթլէ իհաթէ էյլէտի:
6 ⁹Զօգտան պէրու էօլմիւշ օլանլար կիպի պէնի գարանլրգ եէրլէրտէ օթուրթտու:
7 ¹⁰էթրաֆըմա չիթ չէքտի վէ տրշարը չրգամամ. զէնճիրլէրիմի աղրրլաթտը:
8 ¹¹Ֆէրեատ վէ իսթի՛անէ էթտիյիմտէ պիլէ տու՛ամը ըէտտ էթտի:
9 Եօլլարըմը եօնուլմըշ թաշլարլէ սէտտ էյլէտի, թարիգլէրիմի էյրիլթտի:
10 ¹²Պանա փուսուտա օլան այը վէ կիզլի եէրտէ պուլունան արսլան ¼֊է օլտու:
11 Եօլլարըմը սափրթտը վէ պէնի ¹³փարէլէտի, պէնի վիրան էյլէտի:
12 Եայընը կէրտի վէ պէնի ¹⁴օգա նիշան կիպի տիքտի:
13 ¹⁵Օգլարընը պէօպրէքլէրիմէ սափլատը:
14 Պիւթիւն գավմըմա ¹⁶մասխարա, վէ պիւթիւն կիւն ¹⁷անլէրին թիւրքիւսիւ օլտըմ:
15 Պէնի ¹²աճրլըգլէ տօյուրտու, փէլինլէ սէրխօշ էթտի:
16 Վէ տիշլէրիմի ¹⁸չագըլ թաշլարըյլէ գըրտը, իւզէրիմի քիվլ իլէ էօրթտիւ:
17 Վէ ճանըմը սէյլամէթտէն ուզագլաշտըրտրն, խայրը ունութտրմ.
18 ²⁰Վէ՝ էմնիյէթ ու ի՛թիմատըմ ՐԱՊՊՏԱՆ միւնգաթի՛ օլտու՝ տէտիմ:
19 Մուզայագամը վէ սէֆալէթիմի, ¹⁹փէլին օթրնը վէ էօտիւ խաթրա կէթիր:
20 Ձանըմ ²⁰ան֊ը տա՛իմա խաթրա կէթիրիր, վէ տէրուննիմտէ էյիլիր:
21 Պունու տէր խաթըր էտէրիմ, պու էճլտէն իւմիտվար ըմ:
22 ²¹ՐԱՊՊԸՆ ՝ինայէթլէրինտէն տիր քի պիզ քիւլլիյէն մահվ օլմատրգ, զիրա անրն մէրհամէթի զէվալ պուլմազ:
23 ²²Էէր սապահ թազէլէննիրլէր, սէնին սրտգրն ՝ազիմ տիր:

⁴ Ցոբ. 16. 9,10։ Մէզ 22. 13։ Պ 3. 46։
⁺ Մէզ. 56. 2։
• Մէզ. 35. 21։
⁵ Ղեւ.26.16,վէ զայրի։ Թէս.28.15,վէ զայրի։
⁻ Այ. 2։
⁶ Մէզ. 38. 16։ 89.42։
⁷ Այ. 8։
⁸ Երեմ.14.17։ Պ.1.16։
⁹ Մէզ. 119. 147։
¹⁰ Մէզ. 62 8։
¹¹ Ես. 51. 20։ Պ. 4. 1։ Նաւ. 3. 10։
¹² Այ. 11։
¹³ Ղեւ. 26. 29։ Թէս. 28. 53։ Երեմ. 19. 9։ Պ. 4. 10։ Եզեկ.5.10։
¹⁴ Պ. 4. 13,16։
¹⁵ 2Թէվ. 36. 17։
¹⁶ Պ. 3. 43։
¹⁷ Մէզ. 31.13։ Երեմ.6. 25։ 46 5։
¹⁸ Ովս. 9. 12,13։ —
¹⁹ Ցոբ. 16. 8։
²⁰ Մէզ. 51. 8։ Ես. 38. 13։ Երեմ. 50. 17։
²¹ Մէզ. 88.5,6։ 143.3։
²² Ցոբ.3.23։19.8։ Ովս. 2. 6։ |2։
¹ Ցոբ. 30.20։ Մէզ.22. 13։ Ովս. 5. 14։ 13. 7,8։
² Ովս. 6. 1։
³ Ցոբ. 7. 20։ 16. 12։ Մէզ. 38. 2։
⁴ Ցոբ. 6. 4։
⁵ Երեմ. 20. 7։
⁶ Ցոբ. 30. 9։ Մէզ. 69. 12։ Այ. 63։
⁷ Երեմ. 9. 15։
⁸ Էմս. 20. 17։
⁹ Մէզ. 31. 22։
¹⁰ Երեմ. 9. 15։
¹¹ Մաղ. 3. 6։
¹² Ես. 33. 2։

Digitized by Google

24 ձանըմ տէտի քի՝ ՐԱՊՊ պէնիմ ֊հիսսէմ տիր. պու էճլտէն անա իւմիտվար ըմ:
25 ՐԱՊՊ ՙքէնտիսինէ թէվէքքիւլ էտէնլէրէ, քէնտիսինի արայան քիմսէյէ քէրիմ տիր:
26 ՐԱՊՊԸՆ խէլասընա ՛իւմիտվար օլմագ վէ սիւքիւթլէ ինթիզար էյլէմէք էյի տիր:
27 ֊Ատէմին՝ կէնճլիյինտէ պօյունտըրըգ թաշըմասը էյի տիր:
28 ՝Եալընըզ օթուրըր վէ սիւքիւթ էտէր, չինքի իւզէրինէ ֊՚Աւլահ գօմուշ տըր:
29 Պէլքի իւմիտ վար՝ ֊եէէ֊ ՝աղըընը թօփրաղա գօր:
30 ֊Եանաղընը՝ անը վուրանա չէվիրիր, հագարէթլէ տօյար:
31 Լաքին ՝Րապպ իլէլէպէտ ըէտտ էթմէզ.
32 Զիրա տէրտ վէրիր իսէ տէ, ՛ինայէթինին քէսրէթինէ կէօրէ մէրհամէթ տախի էտէր:
33 Զիրա ֊իսթէքլէ թազեիգ էթմէզ վէ ինսան էվլատընը միւքէտտէր գըլմազ:
34 Եէրին մահպուսլարընըն ճիւմլէսինի այագ ալթընտա էզմէք,
35 Միւթա՛ալըն հուզուրընտա պիր ատէմին հագգընը իպթալ էթմէք,
36 Պիր քիմսէնին տա՛վասընտա հագգընը թահրիֆ էթմէք ՝Րապպըն ՛ինտինտէ մագպուլ օլմազ:
37 Րապպ էմր էթմէտիքճէ քիմ ֊սէօյլէր տէ ֊էօղ֊ եէրինէ կէլիր:
38 Միւթա՛ալըն աղզընտան հէմ ֊պէլա հէմ խայր չըգմազ մը:
39 Ինսան՝ հայաթտա օլան ատէմ ՝քէնտի կիւնահրնըն ճէզասընտան տօլայը նի՞չիւն ֊շիքեայէթ էթսին:
40 Եօլլարըմըզը թէֆթիշ վէ թէֆահհիւս էտիպ ՐԱՊՊԱ ըիւճու՛ էտէլիմ:
41 ֊Էլլէրիմիզ իլէ պէրապէր գալպլէրիմիզի տէ սէմավաթտա օլան Ալլահա ըէֆ՛ էտէլիմ:
42 ֊Պիզ խաթա վէ ՛իսեան էթտիք, սէն ՛ավֆ էթմէտին:
43 Ղազապլէ էէ֊զէ֊նէ֊ սէթը էթտին, պիզի թա՛գիպ էյլէտին, ֊էսիրկէմէյէրէք գաթլ էյլէտին:
44 Պուլութլէ էօրթիւնտիւն, ֊քի տու՛ամըզ կէչմէյէ:
45 ֊Գավմլար արասընտա պիզի սիւփրիւնթիւ վէ ըէզալէթ էյլէտին:
46 Տիւշմէնլէրիմիզին ճիւմլէսի ՛ալէյհիմիզէ ՛աղըզլարընը աչտըլար:

47 Իւզէրիմիզէ ֊գօրգու վէ տուզագ, ֊խարապկյէթ վէ հէլագ կէլտի:
48 Գավմըմ գըզընընը հէլագը իչիւն ֊կէօզլէրիմտէն սու սէյլլէրի էնէր:
49 ՐԱՊՊ ֊սէմավաթտան նազար էտիպ պագընճայա տէյլին,
50 ֊կէօզիմ տէվամ իւզրէ կէօզ եաշը տէօքէր վէ րահաթ պուլմազ:
51 Շէհրիմին գըզլարընըն ճիւմլէսի իչիւն կէօզիմ ճանըմը միւքէտտէր էտէր:
52 ֊Սէպէպսիզ պանա տիւշմէն օլանլար պէնի սէրչէ կիպի ավլարլար:
53 Հայաթըմը ֊գույուտա հէլագ էթտիլէր, վէ ֊իւզէրիմէ թաշ աթտըլար:
54 ֊Սուլար պաշըմտան աշտը. ֊Հէլագ օլտը՝ տէտիմ:
55 Եա ՐԱՊՊ, ֊տէրին գույուտան սէնին իսմինէ տու՛ա էյլէտիմ:
56 ֊Սէսիմի իշիթտին. ահըմա վէ ֆէրեատըմա գուլաղընը գափամա:
57 Սանա տու՛ա էթտիյիմ կիւնտէ ֊եագլաշտըն, Գօրգմա՝ տէտին:
58 Եա Րապպ, ֊ճանըմընն տա՛վասընը վիգայէ էթտին, ֊Հայաթըմը գուրթարտըն:
59 Եա ՐԱՊՊ, պանա օլան զուլմու կէօրտիւն. ֊Հագգըմը իհգագ էյլէ:
60 Անլէրին ինթիգամը իչիւն օլ֊ Հէր պիր ֆ֊֊֊պընը, ֊՛ալէյհիմէ օլան թէտպիրլէրինին ճիւմլէսինի կէօրտիւն:
61 Եա ՐԱՊՊ, անլէրին սիթէմինի, ՛ալէյհիմէ օլան թէտպիրլէրինին ճիւմլէսինի իշիթտին:
62 ՛Ալէյհիմէ գալգըշանլարըն տուտագլարընը վէ անլէրին հէր կիւն ՛ալէյհիմէ օլան գաստլարընը ֊պէլա֊:
63 ՝Օթուրուշլարընա վէ գալգըշլարընա պագ. ֊պէն անլէրին թիւրքիւսիւ իմ:
64 Եա ՐԱՊՊ, ֊անլէրէ էլլէրինին իշլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էյլէյէճէքսին:
65 Անլէրէ գալպ գաթըլըղը, անլէրէ սէնին լա՛նէթինի վէրէճէքսին:
66 Անլէրի ղազապլէ թա՛գիպ, վէ ՛ՐԱՊՊԸՆ ՝սէմավաթը ալթընտան հէլագ էտէճէքսին:

ՙ Մէզ. 16. 5։ 73. 26։ 119. 57։ Երեմ. 10. 16։
֊ Մէզ. 130. 6։ Ես. 30. 18։ Միք. 7. 7։
՛ Մէզ. 37. 7։
՝ Մէզ. 94. 12։ 119. 71։
֊ Երեմ. 15. 17։ Պ. 2. 10։
՝ Յոբ. 42. 6։
֊ Ես. 50. 6։ Մատթ. 5. 39։
՝ Մէզ. 94. 14։
֊ Եզեկ. 33. 11։ Իսպր. 12. 10։
՝ Ամբ. 1. 13։
֊ Մէզ. 33. 9։
֊ Յոբ. 2. 10։ Ես. 45. 7։ Ամովս. 3. 6։
՝ Միք. 7. 9։
֊ Էմս. 19. 3։
՝ Մ զ. 86. 4։
՝ Դան. 9. 5։
֊ Պ. 2. 2,17,21
՝ Ալ. 8։
֊ 1Կոր. 4. 13։
֊ Պ. 2. 16։
֊ Ես. 24. 17։ Երեմ. 48. 43։
֊ Ես. 51. 19։
֊ Երեմ. 4. 19։ 9. 1։ 14. 17։ Պ. 2. 11։
֊ Ես. 63. 15։
֊ Մէզ. 77. 2։ Պ. 1. 16։
֊ Մէզ. 35. 7,19։ 69. 4։ 109. 3։ 119. 161։
՝ Երեմ. 37. 16։ 38. 6, 9,10։
՝ Դան. 6. 17։
՝ Մէզ. 69. 2։ 124. 4,5։
֊ Մէզ. 31. 22։ Ես. 38. 10,11։ Ալ. 18։
՝ Մէզ. 130. 1։ Ծոփն. 2. 2։
՝ Մէզ. 3. 4։ 6. 8։ 18. 6։ 66. 19։ 116. 1։
՝ Ցակ. 4. 8։ [36։
՝ Մէզ. 35. 1։ Երեմ. 51.
՝ Մէզ. 71. 23։
՝ Մէզ. 9. 4։ 35. 23։
֊ Երեմ. 11. 19։
՝ Մէզ. 139. 2։
՝ Ալ. 14։
֊ Մէզ. 28. 4։ Պագ Երեմ. 11. 20։ 2 Տրմ. 4. 14։
՝ Մէզ. 8. 3։
՝ Թէս. 25. 19։ Երեմ. 10. 11։

Digitized by Google

ՊԱՊ 4

Սիօնըն քէնտի սէֆալէթի հագզընտա մէրսիյէսի. 12 կիւնահ|լարընը իգրար էձմէսի։ 21 Եզովմըն Ձէհուտ, վէ Սիօնըն Ձէսլիյէ էտիլմէսի։

Ա՛հ, ալթուն նա՛սըլ ըլնկինի զայ՝ էթտի, խալիս ալթուն թէպտիլ օլտու.

Մագտիսին թաշլարը ¯հէր սօգագ պաշընա տէօքիլտիւ։

2 Սիօնըն՝ ա՛լա ալթունա միւսավի օլան ՚ազիզ օղուլլարը

Նա՛սըլ օլտու քի չէօմլէքճինին էլի իշի օլան ՚թօփրագ գապը կիպի սայըլտը։

3 * Զագալլար պիւէ մէմէլէրինի չըգարըպ եավրուլարընը էմզիրիրլէր.

Գավմըմ գըզը պէրրիյէտէքի ՚տէվէ գուշու կիպի շէֆգաթսըզ օլտու։

4 Մէմէ էմէնին տիւի սուսըզլըգտան ՚տիմաղընա եափըշտը.

՚Մա՛սումլար էքմէք տիւէտիւէր, լո՛ւթ անլէրէ տօղրայան եօգ տըր։

5 Նէֆիս թա՛մ եէյէնլէր սօգագլարտա փէրիշան օլտըլար

Էրղէվանի ՚հա՛ֆըզլէ պէօյիւէնլէր մէզպէլէյի ՚գուճագլատըլար։

6 Վէ գավմըմ գըզընըն քէօթիւիւյիւ Սողոմըն կիւնահընտան պէօյիւք օլտու.

՚Օլ քի պիր անտէ՝ անա էլ տօգունմագսըզընն խարապ օլտու։

7 Անըն էշրաֆը գարտան թէմիզ վէ սիւթտէն պէյազ իտիլէր.

Ձէսէտլէրի ՚մէրճանտան գըրմըզը օլուպ՝ հէյ՛էթլէրի կէօք եագուլթա պէնզէր էտէ։

8 ՚Սուրէթլէրի քէօմիւրտէն զիյատէ սիյահ օլուպ՝ սօգագլարտա թանըլմազ օլտըլար.

՚Տէրիլէրի քէմիքլէրինէ եափըշտը, գուրույուպ օտուն կիպի օլտու։

9 Գրլըճ մագթուլլէրինին հալը գըթլըգ մագթուլլէրինին հալընտան էյի տիր,

Ձիրա պունլար թարլա մահսուլաթընըն նօգսանընտան էրիյիպ էօլտիւլէր։

10 ՚Մէրհամէթլի գարըլարըն էլլէրի ՚քէնտի էվլատլարընը փիշիրտի,

Գավմըմ գըզընըն հէլաք օլտըղը վագըթտա պունլար ՚անլէրէ թա՛մ օլտու։

11 ՐԱՊՊ քէնտի հիտտէթինի իճրա էյլէտի, ՚ղազապընըն շէտտէթինի տէօքտիւ.

Վէ Սիօնտա ՚աթէշ եագտը. պու տախի անըն թէմէլլէրինի թէլէֆ էյլէտի։

12 Զէմինին մէլիքլէրի վէ տիւնեանընն սէքէնէսինին քեաֆֆէսի,

՚Ատունըն վէ տիւշմէնին Երուսաղէմ գափուլարընտան կիրէճէյինէ ինանմազլար իտի։

13 ՚Անըն օրթասընտա սալիհլէրին գանընը տէօքէն ՚փէյղամպէրլէրին կիւնահլարը

Վէ քեահինլէրին քէօթիւլիւքլէրի սեպեպինտէն,

14 Սօգագլարտա քէօրլէր կիպի սէրսէրի կէզտիլէր, ՚գանլէ միւէվվէս օլտըլար,

՚Շէօյլէ քի էլպիսէլէրինէ քիմսէ տօգունամազ իտի։

15 Անլէրէ՝ կէրի չէքիլինիզ, էյ ՚նափաք օլանլար, կէրի չէքիլինիզ, կէրի չէքիլինիզ, տօգունմայընըզ՝ տէյիւ չաղըրըրլար իտի.

Անլէր ֆիրար էտիպ ավարէ կէզտիլէր. թա՛ֆէլէր արասընտա՝ Պունլար արթըգ պ՚՚ը՚՚պ սաքին օլմասընլար՝ տէնիլիր իտի։

16 Անլէրի ՐԱՊՊԸՆ եիւզիւ տաղըթտը. անլէրէ արթըգ նազար գըլմազ.

Քեահինլէրէ հիւրմէթ էթմէտիլէր, ՚իխթիյարլարա մէրհամէթ էյլէմէտիլէր։

17 ՚Իմտատա պիհուտէ եէրէ մունթազըր օլմամըզլէ կէօզլէրիմիզ պօզուլտու.

Պէ՛ւէ խէլաս էտէմէյէճէք պիր միլլէթի իշթիյագլէ պէքլէտիք։

18 ՚Մէյտանլարըմըզտա կէզմէմէքլիյիմիզ իչիւն ատըմլարըմըզը ավլարլար.

՚՚Ագըպէթիմիզ եագլաշտը, կիւնլէրիմիզ թէմամ օլտու, գիրա ՚ագըպէթիմիզ կէլտի

19 Պիզի թա՛գիպ էտինլէր ¯հավա գարթալլարընտան չապուգ օլտըլար,

Պիզի տաղլար իւզէրինտէ շիտտէթլէ թա՛գիպ էթտիլէր, պէրրիյէտէ պիզիմ իչիւն փուսու գուրտըլար։

20 Թա՛իֆէլէր արասընտա անըն սայէսինտէ եաշայաճաղըզ՝ տէտիյիմիզ,

Վէ ՚պուրունըմըզընն նէֆէսի, է՛՚՚է ՚ՐԱՊՊԸՆ մէսիհի՝ ՚անլէրին տուզագլարընտա թուԹուլտու։

21 Էյ Հուս տիյարընտա սաքին օլան Եզովմ գըզը, ¯շատու մէսրուր օլ.

՚Քեասէ սանա տախի կէչէճէք տիր. սէրխօշ օլարագ քէնտիկի ՚իւրեան էտէճէքսին։

- ¯ Պ. 2. 19։
- * Ես. 30. 14։ Երեմ. 19. 11։ 2Կոր. 4. 7։
- ՚՚ը՚՚պ՝ Էժտէրլէր
- Ծոբ. 39. 14,16։
- Մէզ. 22. 15։
- Պ. 2. 11,12։
- Ծոբ. 24. 8։
- Թվ. 19. 25։
- † ե՛՚՚ը՚՚պ՝ գըրմըզը եագուլթան
- Պ. 5.10։ Ծովել. 2. 6։ Նաւ. 2. 10։
- Մէզ. 102. 5։
- Ես. 49. 15։
- Պ. 2. 20։
- Թէս. 28. 57։ 4Միւլ. 6. 29։
- Երեմ. 7. 20։
- Թէս. 32. 22։ Երեմ. 21. 14։
- Մաւոթ. 23. 31,37։
- Երեմ. 5. 31։ 6. 13։ 14. 14։ 23. 11, 21։
- Եզեկ. 22.26,28։ Սոփ. 3. 4։
- Երեմ. 2. 34։
- Ա՛տ. 19. 16։
- Ղեւ. 13. 45։
- Պ. 5. 12։
- 4Միւլ. 24.7։ Ես.20. 5։ 30. 6,7։ Երեմ.37. 7։ Եզեկ. 29. 16։
- 4Միւլ. 25. 4,5։
- Եզեկ. 7. 2, 3, 6։ Ամովս. 8. 2։
- Թէս. 28. 49։ Երեմ. 4. 13։
- Թէք. 2. 7։
- Պ. 2. 9։
- Երեմ. 52. 9։ Եզեկ. 12. 13։ 19. 4,8։
- Պագ վա՛. 11. 9։
- Երեմ. 25. 15,16,21։ Արդ. 10։

Digitized by Google

22 Էյ Սիօն գրզը, ւսէնին քէօթիվիլիւյիւն խիթամ պուլ-
տու, սէնի պիր տահա էսիր կէօթիւրմէյէ-
ճէք տիր.
Էյ Եռովմ գրզը, ֊սէնին քէօթիվիլիւյինիւ եօգլայա-
ճագ, կիւնահլարըդ մէյտանա չըգաճագ տըր։

ՊԱՊ Ե

Սիօնըն Ալլահա ահ ու էնինէ նիյազը։

Եա ՐԱՊՊ, պիզէ վագը՛ օլանը ֊թէզէքքիւր էյլէ,
Նազար գըլ վէ ֏հագարէթիմիզէ պագ։
2 ֏Միրասըմըզ էճնէպիլէրէ կէչտի։
Խանէլէրիմիզ ղարիպլէրէ կէչտի։
3 Փէտէրսիզ գալան եէթիմլէր օլտըզ,
Վալիտէլէրիմիզ տուկ կիպի օլտու։
4 Սույումըզը ագչէ իլէ իչտիք,
Օտունըմըզ փարա իլէ կէլիր։
5 ֊Պօյունումըզտա պօյունդուրուք օլարագ թա՛գիպ էտիլ-
տիք,
Զահմէթ չէքէրիզ, վէ րահաթըմըզ եօգ տըր։
6 Էգմէյէ տօյմագ իչին
ֈՄըսրա վէ Ասորեստանա էլ ուզաթտըգ։
7 ւՓէտէրլէրիմիզ կիւնահ էթիլէր վէ ֏գալմատըլար,
Վէ անէլէրին քէօթիվիլիւքլէրինին ձեղունը պիզ թաշը-
յօրըզ։
8 ֈՊիզէ գուլլար թէսալլութ էթտիլէր,
Անլէրին էլինտէն գուրթարան եօգ տըր։
9 Պէրրիյէ գըլըճը գօրգուսընտան,

Ձանըմըզը թէհլիքէյէ գօյարագ էգմէյիմիզի թահ-
սիլ էթտիք։
10 Գըթլըղըն շիտտէթինտէն
ֈՏէրիմիզ ֆուրուն կիպի սիյահ օլտու։
11 ֏Գարըլարը Սիօնտա,
Պաքիրէլէրի Յուդա շէհրլէրինտէ զէլիլ էթտիլէր։
12 Րէ՛իսլէր *անլէրին էլլէրիյլէ՚՚ ասըլտըլար.
ֈԻխթիյարլարա հիւրմէթ էթմէտիլէր։
13 ֈԵիկիթլէր տէյիրմէն թաշը թաշըտըլար,
Վէ չօճուգլար օտուն ալթընա տիւշտիւլէր։
14 Իխթիյարլար գափուտա օ֊ւ֊բ֊մ֊փ֊ա֊ն,
Կէնճլէր թէրէննիւմ էթմէ֊քտէն ֆէրաղէթ էթտիլէր։
15 Գալպիմիզին մէսէրրէթի քէսիլտի,
Բագսըմըզ մաթէմէ տէօնտիւ։
16 Պաշըմըզըն ֈթաճը տիւշտիւ.
Վա՛յ պիզէ, զիրա կիւնահ էթտիք։
17 Պու էճլտէն ֈեիւրէյիմիզ պայըլտը,
Պու շէյլէր սէպէպինտէն ֏կէօզլէրիմիզ գարարտը։
18 Զիրա Սիօն տաղը վիրան օլտու.
Անըն իւզէրինտէ թիլքիլէր տօլաշըր։
19 ֏Եա ՐԱՊՊ, սէն իլէլէպէտ պագը սըն,
֏Թախթըդ տէվրտէն տէվրէ տիր։
20 ւՆիճիւն պիզի քիւլլիյէն ունուտուրսըն,
Պիզի ուզուն միւտտէթ թէրք էտէրսին։
21 Եա ՐԱՊՊ, ֏պիզի քէնտիդէ տէօնտէր վէ տէօնէլիմ
Կիւնէրիմիզի էվվէլքի կիպի թէճտիտ էյլէ։
22 Լաքին պիզի քիւլլիյէն րէտտ էյլէտին,
Իւզէրիմիզէ ղայէթլէ ղազապա կէլտին։

Ձ Ես. 40. 2։ | ֏ Մէզ. 79. 1։ | ֐ Թէք. 42. 13։ Զաք. 1. 5. 1. 12։
֐ Մէզ. 137. 7։ | ֐ Թէս. 28. 48։ երեմ. 28. 14։ | ֑ Նէեմ. 5. 15։ | ֒ Ծոր. 30. 30։ Մէզ. 119. 83։ Պ. 4. 8։ | ֓ Մէզ. 45. 6։
֔ Մէզ. 89. 50, 51։ | ֕ Ովս. 12. 2։ [18. 2։ | ֖ Ես. 13. 16։ Զաք. 14. 2։ | ֗ Մէզ. 13. 1։
֘ Պ. 2. 15։ Մէզ. 79. 4։ | ֙ երեմ. 31. 29։ եզեկ. | * Եբ֊օ՛ք՝ քէնտի էլլէ-րինտէն | ֚ Պ. 1. 22։ | ֛ Մէզ. 80. 3, 7, 19։
֜ Ես. 47. 6։ Պ. 4. 16։ | ֝ Հաբ. 16. 21։ | ֞ Ծոր. 19. 9։ Մէզ. 89. 39։ | ֟ Մէզ. 6. 7։ Պ. 2. 11։ | ֠ Մէզ. 9. 7։ 10. 16։ 29. 10։ 90. 2։ 102. 12, 26, 27։ 145. 13։ Ամբ. | ֡ Եղև. 31. 18։ —

ԵԶԵԿԻԷԼ

ՊԱՊ Ա

Եզեկիէլին Քոբար ըրմաղը եանընտա նիւպուվէվթի. 4 իւ՛յատա տէօրթ զիւռհ, 15 վէ տէօրթ Թէքէրլէք 26 վէ Բապըլն ճէլալընը կէօրմէսի։

Օ֊թուզընճը սէնէտէ տէօրտինճի ֊յ֊ա֊ յըլն պէ-
շինտէ պէն էսիրլէր արասընտա ֊Քոբար ըրմաղը եա-
նընտա իքէն, ֈսէմավաթ աչըլտը, վէ ֈԱլլահ Թա-
2 րաֆընտան օլան րիւ՛յալար կէօրտիւմ։ Այրն պէ-

֊ Պ. 3. 15, 23։ 10. 15, 20, 22։ 43. 3։ | ֈ Մատթ. 3. 16։ Ա՛մալ. 7. 55։ 10. 11։ Վահ. | 19. 11։ | ֏ Պ. 8. 3։

շինտէ, եա՛նի ֊Յովաքին մէլիյին էսարէթինին պէ-
3 շինճի սէնէսինտէ, Քաղդէալըլար տիյարընտա Քոբար
ըրմաղը եանընտա քեահին Եզեկիէլ իպնի Բուզիյէ
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը աշիքեարէ կէլտի. վէ օրատա
ֈՐԱՊՊԸՆ էլի անըն իւզէրինտէ օլտու։
4 Վէ կէօրտիւմ քի, ւշիմալ ճանիպինտէն պիր ֏գա-
սըրղա, ճէսիմ պիր պուլութ վէ ալէվլի պիր աթէշ
կէլիյօր իտի, վէ էթրաֆընտա զիյա պուլունուպ՝ օր-

֊ 4 Մխլ. 24. 12, 15։ 3. 15։ Պ. 3. 14, 22։ 8. 1։ 40. 1։ | ֚ Երեմ. 1. 14։ 4. 6։ 6. ..։ | ֛ Երեմ. 23. 19։ 25. 32։

Digitized by Google

թասընտա, եա՛նի աթէշին իչինտէ խալիս փիրինճէ
5 պէկզէր ա֊էւ չէ վար իտի։ Վէ իչինտէ ᵇտէօրթ զիրուհ
6 շէքլի օլուպ՝ ᶜհէյ՛էթլէրի ատէմ շէքլի իտի։ Վէ ᵈհէր
պիրինին տէօրթ եիւզիւ վէ հէր պիրինին տէօրթ գա-
7 նատը վար իտի։ Վէ այագլարը տօղրու այագ, վէ
այագլարընըն թապանը պուզաղը այաղընըն թա-
պանը կիպի օլուպ՝ ᵉճիլալը փիրինճ կիպի փարլար
8 իտի։ Վէ ᶠտէօրթ եանլարընտա գանատլարընըն ալ-
թընտա ինսան էլլէրի պուլունուպ՝ տէօրտինիւնտէ
9 եիւզլէրի վէ գանատլարը վար իտի։ ᵍԳանատլարը
պիրիպիրինէ մուԹթասըլ օլուպ՝ ʰանլէր եիւրիւտիւք-
լէրինտէ տէօնմէզլէր իտի, հէր պիրի էօնէ տօղրու
10 եիւրիւր իտի։ Վէ ⁱեիւզլէրինին շէքլի տախի՝ տէօր-
տինիւն տէ ատէմ եիւզիւ վէ սաղ թարաֆտան արս-
լան եիւզիւ, վէ տէօրտինիւն տէ սօլ թարաֆտան էօ-
քիւզ եիւզիւ օլուպ՝ տէօրտինիւն տէ գարթալ եիւզիւ
11 վար իտի։ Եիւզլէրի ᵏէօյլէ իտի, վէ գանատլարը եօ-
գարըտան աչըլըպ՝ իքիսի պիրիպիրինէ մուԹթասըլ
օլարագ, ˡտիկէր իքիսի տախի վիւճուտլէրինի էօրԹեր
12 իտի։ Վէ հէր պիրի ᵐէօնէ տօղրու եիւրիւր իտի. ⁿրուհ
հէր նէրէյէ կիտէճէք օլսա, անլէր օրայա կիտէրլէր
13 իտի. ᵒեիւրիւտիւքլէրինտէ տէօնմէզլէր իտի։ Զիրուհ-
լարըն շէքլինէ կէլինճէ՝ անլէրին հէյ՛էԹի եանար ա-
թէշ գօրլարը կիպի վէ ᵖմաշ՛ալէ կէօրինիւշիւ կիպի
օլուպ՝ զիրուհլարըն օրԹասընտա տօլաշըր իտի. վէ օլ
աթէշ փարլար վէ աթէշտէն շիմշէքլէր չըգար իտի.
14 Վէ զիրուհլար ᵠ*շիմշէք կիպի ʳկիտիպ կէլիրլէր իտի։
15 Վէ զիրուհլարա պագտրղըմտա իշԹէ եէրտէ՝ հէր
ա֊էւ զիրուհըն եանընտա տէօրԹ եիւզիւ պիր ˢԹէքէր-
16 լէք վար իտի։ ᵗԹէքէրլէքլէրին հէյ՛էԹի վէ անլէրին
եափուսը ᵘզէպէրճէտէ պէկզէր, վէ տէօրտինիւն շէքլի
պիր իտի. վէ անլէրին հէյ՛էԹի վէ եափուսը Թէքէր-
17 լէք իչինտէ Թէքէրլէք կիպի իտի։ Եիւրիւտիւքլէրինտէ տէօրԹ եանլարընա տա եիւրիւրլէր իտի. ᵛեիւրիւ-
18 տիւքլէրինտէ պիր թարաֆա տէօնմէզլէր իտի։ Վէ
տա՛իրէլէրի եիւքսէք վէ հէյպէԹլի իտի. տէօրտինիւն
տէ տա՛իրէլէրի հէր թարաֆտան ʷկէօզլէրլէ տօլու
19 իտի։ Վէ ˣզիրուհլար եիւրիւտիւքլէրինտէ Թէքէրլէք-
լէր տախի անլէրին եանընտա եիւրիւր իտի. վէ զի-
րուհլար եէր իւզէրինէն եօգարը գալգտրգարընտա
20 Թէքէրլէքլէր տախի եօգարը գալգար իտի։ ʸՐուհ
հէր նէրէյէ կիտէճէք օլսա, անլէր օրայա րուհրն
կիԹտիյի եէրէ կիտէրլէր, վէ Թէքէրլէքլէր անլէր իլէ
պէրապէր եօգարը գալգարլար իտի. ᶻզիրա Թէքէր-

21 լէքլէրտէ զիրուհլարըն րուհու վար իտի։ ᵃԱնլէր եիւ-
րիւտիւքտէ, պ֊ն֊ը֊ ֊ եիւրիւր իտի. վէ անլէր տուր-
տրգտա պ֊ն֊ը֊ ֊ տուրուր իտի. վէ անլէր եէր իւ-
զէրինտէն եօգարը գալգտրգտա, Թէքէրլէքլէր տախի
22 անլէր իլէ պէրապէր գալգարլար իտի. զիրա Թէքէր-
լէքլէրտէ զիրուհլարըն րուհու վար իտի։ Վէ ᵇզիրուհ-
լարըն պաշլարը իւզէրինտէ լէվհի սէմա շէքլի, ան-
լէրին պաշլարը իւզէրինէ եօգարըտան եայըլմըշ օլա-
23 րագ ᶜղայէԹ փարլագ՚՚ պիլլուրա պէկզէր իտի։ Վէ
լէվհին ալԹընտա անլէրին գանատլարը պիրիպիրինէ
տօղրու կէլիր իտի. Հէր պիրինին պիր թարաֆտան
ֆ֊ն֊ը֊ սէԹր էտէն իքի ֆ֊ն֊ը֊ վար իտի, վէ հէր
պիրինին տիկէր թարաֆտան վիւճուտընը սէԹր էտէն
24 իքի ֆ֊ն֊ը֊ վար իտի։ ᵈՎէ եիւրիւտիւքլէրինտէ գա-
նատլարընըն կիւրիւԹիւսիւնիւ ᵉչօգ սուլար կիւրիւ-
Թիւսիւ կիպի՝ ᶠԳատիրին սէտասը կիպի, կիւրիւԹիւ
սէսի վէ օրտու շամաթասը կիպի իշԹիտիմ. անլէր
25 տուրտրգտա գանատլարընը էնտիրիրլէր իտի։ Վէ
անլէր տուրուպ գանատլարընը էնտիրտիքլէրինտէ
պաշլարը իւզէրինտէ օլան լէվհին իւսԹինտէն պիր
սէտա կէլիր իտի։
26 ᵍՎէ պաշլարը իւզէրինտէ օլան լէվհին իւսԹինտէ
ʰկէօք եագուԹ կէօրինիւշինտէ պիր թախԹ շէքլի
վար իտի, վէ օլ թախԹ շէքլինին իւզէրինտէ եօգա-
րըտան անընն իւզէրինտէ ատէմ հէյ՛էԹի կիպի պիր
27 շէքլ վար իտի։ ⁱՎէ պէլինտէն եօգարը օլան հէյ՛է-
Թինի խալիս փիրինճէ պէկզէր վէ էԹրաֆը ա֊է իչէ-
րիսինի աթէշ կէօրինիւշիւ կիպի կէօրտիմ, վէ պէ-
լինտէն աշաղը օլան հէյ՛էԹինի աթէշ կէօրինիւշիւ
կիպի կէօրտիմ, վէ էԹրաֆընտա զիյա վար իտի։
28 ᵏԵաղմուրը կինտէ պուլուԹտա օլան գավս ը գու-
զահ կէօրինիւշիւ նասըլ իսէ, անընն էԹրաֆընտա
օլան զիյանընն կէօրինիւշիւ էօյլէ իտի։ ˡՊու՝ ՐԱ-
ՊՐՆ ᵐճէլալընընն կէօրինիւշիւ իտի. վէ անը կէօր-
տիւյիմտէ ⁿեիւզ իւսԹիւ տիւշտիմ, վէ սէօյլէյէն
պիրինին սէսինի իշիԹտիմ։

ՊԱՊ 2

Բապպընն եգեկիէլի պէնի Իսրայէլէ Իրտալ էՁԺսի. 6 անա օլան ՁէՆպիհին։ 9 Եգեկիէլէ պիր Ձուման վէրիլմսի։

Վէպանա՝ էյ իպն ի ատէմ, ᵒայագտա տուր վէ
2 սանա սէօյլէյէյիմ՝՚ տէտի։ Վէ պանա սէօյլէտիյինտէ
ᵖիւզէրիմէ Րուհ կէլտի, վէ պէնի այագտա տուրտուր-
3 տու, վէ պանա սէօյլէյէնին ա֊է֊է իշիԹտիմ. Վէ

ᵇ Վահ. 4. 6, վէ պայրի։
ᶜ Այ. 10։ Պ. 10. 8, վէ պայրի։
ᵈ Պ. 10. 14,21։ [15։
ᵉ Դան. 10. 6։ Վահ. 1.
ᶠ Պ. 10. 8,21։
ᵍ Այ. 11։
ʰ Այ. 12։ Պ. 10. 11։
ⁱ Վահ. 4. 7։
ᵏ Ես. 6. 2։
ˡ Այ. 9։ Պ. 10. 22։
ᵐ Այ. 20։
ⁿ Այ. 9,17։
ᵒ Վահ. 4. 5։
ᵖ Մատթ. 24. 27։
ᵠ *Իպր. շիմշէք կէօաՁէ-
լրէլի
ʳ Պագ Զաք. 4. 10։
ˢ Պ. 10. 9։
ᵗ Պ. 10. 9,10։
ᵘ Դան. 10. 6։
ᵛ Այ. 12։
ʷ Պ. 10. 12։ Զաք. 4. 10։
ˣ Պ. 10. 16,17։
ʸ Այ. 12։
ᶻ Պ. 10. 17։
ᵃ Այ. 19,20։ Պ.10.17։
ᵇ Պ. 10. 1։
ᶜ *Իպր. հէյպէԹլի
ᵈ Պ. 10. 5։
ᵉ Պ. 43.2։ Դան. 10. 6։
Վահ. 1. 15։
ᶠ Յոբ. 37. 4,5։ Մ'կզ. 29. 3,4։ 68. 33։
ᵍ Պ. 10. 1։
ʰ Խուր. 24. 10։
ⁱ Պ. 8. 2։
ᵏ Վահ. 4. 3։ 10. 1։
ˡ Պ. 3. 23։ 8. 4։
ᵐ *Իպր. ճէլալընընն շէ֊բլինին
ⁿ Պ. 3. 23։ Դան. 8. 17։ Ա'մոզ. 9. 4։ Վահ. 1. 17։
ᵒ Դան. 10. 11։
ᵖ Պ. 3. 24։

Digitized by Google

պանա տէտի քի՝ Էյ իպն ի ատէմ, պէն սէնի պէնի Իսրայէլէ՝ պանա ’իսեան էտէն ’ասը պիր միլլէթէ կէօնտէրիյօրըմ. ե’հէմ քէնտիլէրի հէմ էճատալարը, պու
4 կինէ գատար պանա գարշը կինահ իշլէտիլէր. ե’Անլէր եւուզու փէք վէ գալպի սէրթ էվլատ տըր. պէն սէնի անլէրէ կէօնտէրիյօրըմ. վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝
5 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր: ե’Վէ անլէր, կէրէք տինկլէսինլէր, կէրէք իհմալ էթսինլէր, (զիրա անլէր ’ասըլար խանէսի տիր,) եինէ ’արալարընտա փէյղամպէր օլտըղընը պիլէճէքլէր:
6 Վէ սէն, Էյ իպն ի ատէմ, հէր նէ գատար սէնին եանընտա ե*’ինատճը վէ’աքսի ատէմլէր՝՝ պուլունուպ սէն ’ագրէպլէր եանընտա սաքին օլույօր իսէն տէ, ե’անլէրտէն գօրգմա, վէ սէօզլէրինտէն խավֆ էթմէ. ե’Հէր նէ գատար ’ասըլար խանէսի իսէլէր տէ, ’սէօզ-
7 լէրինտէն գօրգմա վէ չէհրէլէրինտէն խավֆ էթմէ: Վէ ’ասը օլտըգլարընտան ե’կէրէք տինկլէսինլէր, կէրէք իհմալ էթսինլէր, ե’սէն անլէրէ քէլամըմը սէօյլէ:
8 Վէ սէն, Էյ իպն ի ատէմ, սանա տէտիյիմի տինկլէ. սէն օլ ’ասը խանէ կիպի ’ասը օլմա. աղզընը աչ վէ
9 ե’սանա վէրտիյիմի եէ: Վէ կէօրտիւմ քի ’պանա ուզանմըշ պիր էլ վէ ե’անտէ քիթապ օլաճագ պիր թու-
10 մար վար իտի. Վէ անը էօնիւմէ աչտը վէ իչէրիսի վէ արգասը եազըլը իտի, վէ անտէ մէրսիյէլէր իլէ ահ ու զարի եազըլմըշ իտի:

ՊԱՊ 3

Եզեկիէլին Թումարը Լեմէսի, 4 Ալլահըն անը ևիւրէքլէնտիրմէսի, 15 վէ անա վազիֆէլէրինի պիլտիրմէսի, 22 Փէյղամպէրի սէօյլէտէն վէ սիւքիւթ էթտիրէն Ալլահ իտիյի:

Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, պուլտըղընը եէ, ֊շու Թումարը եէ, վէ կինի պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ՝
2 տէտի: Վէ պէն աղզըմը աչտըմ, վէ պանա օլ Թու-
3 մարը եէտիրտի: Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, պէնիմ սանա վէրտիյիմ պու Թումարը եէյէրէք գարընըկա գօ վէ իչինկէ տօլտուր՝ տէտի. պէն տախի ե’եէտիմ, վէ
4 աղզըմտա ե’պալ կիպի Թաթլը իտի: Օլ վագըթ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, սէն պէյթ ի Իսրայէլէ կինի, վէ
5 անլէրէ քէլամըմը սէօյլէ: Զիրա սէն լուղէթի միւշքիլ վէ լիսանը սագիլ պիր գավմա տէյիլ, անճագ
6 պէյթ ի Իսրայէլէ իրսալ օլունտըն. Սէն սէօզլէրինի ակլամատըղընն վէ լուղէթի միւշքիլ վէ լիսանը սագիլ օլան չօգ գավմլարա կէօնտէրիլմէյտինէ. ե’Էկէր սէնի անլէրէ կէօնտէրսէ իտիմ, անլէր սէնի տինկլէր-

7 լէր իտի: Լաքին պէյթ ի Իսրայէլ սէնի տինկլէմէք իսթէմէյէճէք, ե’զիրա պէնի տինկլէմէք իսթէմէզլէր. ֊չինքի պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլին պէնը սէրթ վէ
8 գալպի փէք տիր: Իշթէ անլէրին եիւզիւնէ գարշը սէնին եիւզինիւ սէրթ վէ անլէրին պէնընա գարշը
9 սէնին պէնընը սէրթ էյլէտիմ: ե’Սէնին պէնընը էլմաս կիպի՝ գայատան սէրթ էյլէտիմ. անլէր ’ասըլար խանէսի իսէ տէ ե’անլէրտէն գօրգմա, վէ եիւզէրինտէն խավֆ էթմէ՝ տէտի:
10 Քէզալիք պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, սանա սէօյլէյէճէյիմ քէլամըմըն քեաֆֆէսինի գալպիկէ ալ վէ գու-
11 լագարըկլէ իշիթ: Վէ էսիր օլան գավմըկըն օղուլլարընա կիթ, վէ կէրէք տինկլէսինլէր, կէրէք իհմալ էթսինլէր, անլէրէ խիթապէն սէօյլէ քի՝ ե’Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր՝ տէտի.
12 Օ զէման ֊Րուհ պէնի գալտըրտը, վէ արգամտան պիր պէօյիւք կիւրիւլթիւ սէսի իշիթտիմ քի՝ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը քէնտի մէքեանընտան միւպարէք օլսուն՝
13 ֊եէ էտէ: Վէ զիրուհլարըն պիրիպիրինէ տօգունան գանատլարընըն սէսինի, վէ եանլարընտա օլան թէքէրլէքլէրին սէսինի վէ պիր պէօյիւք կիւրիւլթիւ սէսի
14 էշէէտէ: Վէ ե’Րուհ պէնի գալտըրըպ կէօթիւրտիւ, վէ պէն րուհրմըն հէրարէթինտէն աճը իլէ կիթտիմ. վէ
15 ՐԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմէ գուվվէթլի օլտու: Վէ Քոբար ըրմաղը գուրպինտէ սաքին օլան Թելապիպ էսիրլէրինին եանընա կէլտիմ, վէ ե’անլէրին օթուրտգլարը եէրտէ օթուրտրմ, վէ օրատա, անլէրին արասընտա եէտի կինն հայրան օլարագ օթուրտրմ:
16 Վէ եէտի կինիւն սօնընտա պանա ՐԱՊՊԸՆ քէ-
17 լամը կէլիպ, ֊Էյ իպն ի ատէմ, պէն սէնի պէյթ ի Իսրայէլէ ե’պէքճի թա’եին էթտիմ. վէ պէնիմ թարաֆըմտան քէլամ իշիտիպ՝ պէնիմ թարաֆըմտան
18 անլէրի սագընտըրասըն: Շէրիրէ՝ Մութլագա էօլէճէքսին՝ տէտիյիմտէ, սէն անը սագընտըրմազ իսէն, վէ շէրիր եաշամասը իչինն քէօթիւ եօլընտան սագընմասը զրմընընտա ֊֊֊ սէօյլէմէզ իսէն, օլ շէրիր ֊քէնտի քէօթիւլիւյինտէ էօլէճէք, լաքին անընն
19 գանընը սէնին էլինտէն թալէպ էտէճէյիմ: Ֆագաթ սէն շէրիրի սագընտըրտըղընկտա շէրրինտէն վէ քէօթիւ եօլընտան տէօնմէզ իսէ, օլ քիմսէ քէօթիւլիւյինտէ էօլէճէք, ֊լաքին սէն քէնտի ճանընկը գուր-
20 թարմըշ օլաճագսընն: Վէ ֊սալիհ սալահընտան տէօնիւպ քէօթիւլիւք իշլէր իսէ, էօլմէսի իչինն անընն էօնիւնէ թէօքէզ գօտըղըմտա, սէն անը սագընտըրմա-

ե *տիքէնլէր*
ը *երեմ.* 1. 8,17։ Ղուվ. 12. 4։
թ *Պ.* 3. 9,26,27։
ժ *Պ.* 3. 9։ 1Պետ. 3. 14։
ի *Այ.* 5։
լ *երեմ.* 1. 7,17։
խ *Վահ.* 10. 9։
ծ *Պ.* 8. 3։ *երեմ.* 1. 9։
կ *Պ.* 3. 1։

—

ո *Պ.* 2. 8,9։
պ *Վահ.* 10. 9։ *Պաղ երեմ.* 15. 16։
ջ *Մէզ.*19.10։119.103։
ռ *Մատթ.* 11. 21,23։
ս *Ցովհ.* 15. 20։
վ *Պ.* 2. 4։
տ *Ես.* 50. 7։ *երեմ.* 1. 18։15.20։ *Պաղ Միք.* 3. 8։ [6։
ր *երեմ.* 1. 8,17։ *Պ.* 2.
ց *Պ.* 2. 5,7։ *Այ.* 27։
ւ *Այ.* 14։ *Պ.* 8. 3։ *Պաղ* 3*Միւլ.*18.12։ 4*Միւլ.* 2. 16։ *Ա՛մալ.* 8. 39։
փ *Այ.* 12։ *Պ.* 8. 3։
ք 4*Միւլ.* 3.15։ *Պ.*1.3։ 8. 1։ 37. 1։
և *Ցոբ.*2.13։*Մէզ.*137.1։
օ *Պ.* 33. 7-9։
ֆ *Ես.*52.8։ 56.10։ 62 6։ *երեմ.* 6. 17։
հ *Պ.* 33. 6։ *Ցովհ.*8.21, 24։
յ *Ես.* 49. 4,5։ *Ա՛մալ.* 20. 26։
ղ *Պ.* 18.24։ 33. 12,13։

Digitized by Google

տրղընտան օլ քիմսէ կիւնահընտա էօլէճէք, վէ անըն իշլէտիյի սալահը թէզէքքիւր էտիլմէյէճէք տիր, լաքին անըն գանընը սէնին էլինտէն թալէպ էտէճէյիմ։
21 Ֆագաթ սալիհին կիւնահ էթմէմէսի իչիւն սէն անը սագընտըրըր իսէն, օլ սալիհ տախի կիւնահ էթմէզ իսէ, սագընտըղը իչիւն մութլագա եաշայաճագ, սէն տախի քէնտի ճանընկը գուրթարմըշ օլաճագսընն՝ տէտի։
22 ՚Վէ օրատա ՐԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ օլուպ պանա՝ Գալգ, ՚օվայա չըգ, վէ օրատա սէնին իլէ սէօյ-
23 լէշէյիմ՝ տէտի։ Վէ պէն գալգըպ օվայա չըգտըմ. վէ իշթէ օրատա՝ ՚Քորար ըրմաղը եանընտա կէօրտիւյիւմ ճէլալ կիպի ՝ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը տուրույօր իտի,
24 ՝վէ պէն եիւզ իւսթիւ տիւշտիւմ։ Վէ ՚Րուհ պանա կէլիպ պէնի այագ իւզէրի տուրտուրտու, վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէրէք պանա տէտի քի՝ Կիլթ, քէնտի էվինկ-
25 տէ կիզլէն։ Էյ իսկն ի ատէմ, իշթէ ՝սէնին իւզէրինէ պաղլար գօյաճագլար, վէ անլէրլէ սէնի պաղլայա-
26 ճագլար, վէ անլէրին իչինէ չըգմայաճագսընն։ Վէ ՝սէնին տիլինի տիմաղընա եափըշտըրաճաղըմ, վէ տիլսիզ օլաճագսընն, վէ անլէրին իչինտէ թա՛զիր էտէն ատէմ կիպի օլմայաճագսընն, ՚զիրա անլէր ՚ա-
27 սըլար խանէսի տիր։ ՚Լաքին պէն սէնին իլէ սէօյլէշտիյիմտէ, աղզընը աչաճաղըմ. վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՚Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշիտէն իշիթսին վէ իհմալ էտէն իհմալ էթսին, ՚զիրա անլէր ՚ասըլար խանէսի տիր։

ՊԱՊ 4

Երուսաղէմին մուհասէրէսինէ, 9 վէ մուհասէրէ վագքընտա սէքէնէսինին շիտտէթ ի մուզայագասընա տա՛իր թէշպիհաթ։

Վէ սէն, էյ իսկն ի ատէմ, պիր թուղլա ալ, վէ անը էօնիկէ գօ, վէ անըն իւզէրինէ Երուսաղէմ շէհ-
2 րինի րեսմ էյլէ։ Վէ անը մուհասէրէ էյլէ, վէ անա գարշը թապաես եափ, վէ անա գարշը մէթէրիս իգամէ էյլէ, վէ անըն ՚ալէյհինէ օրտու գուր, վէ անըն հէր
3 թարաֆընա ՚մէնճէնիգլէր գօ։ Վէ սէն պիր տէմիր սաճ ալըպ՝ անը քէնտին իլէ շէհրին արասընա տէմիր հիսար ՝էէ գօ, վէ մուհասէրէ օլունմասը իչիւն եիւզիւկիւ անա գարշը տօղրուլթ. վէ անը մուհասէրէ էյլէ. ՚պու՝ պէյթի ի Իսրայէլէ ՚ալամէթ օլսուն։
4 Վէ սէն սօլ եանընկ իւզէրինէ եաթ, պէօյլէճէ պէյթի ի Իսրայէլին քէօհիւլիւյիւնիւ անըն իւզէրինէ գօյաճագսրն. անըն իւզէրինէ եաթտղրղ կիւնլէրին ՚ատէտինէ
5 կէօրէ անլէրին քէօհիւլիւյիւնիւ եիւքլէնէճէքսինն։ Զիրա պէն անլէրին քէօհիւլիւք էթտիքլէրի սէնէլէրի կիւնլէրին ՚ատէտինէ կէօրէ իւչ եիւզ տօգսան կիւն օ-
6 լարագ, սէնին իւզէրինէ գօտրմ, վէ սէն ՚պէյթի ի Իսրայէլին քէօհիւլիւյիւնիւ եիւքլէնէճէքսին։ Վէ պու ՚էէ-ՆԷրէ թէքմիլ էթտիյիկտէ սաղ եանընկ իւզէրինէ տախի եաթաճագսընն. վէ գըրգ կիւն պէյթի ի Յուդանընն քէօհիւլիւյիւնիւ եիւքլէնէճէքսին. սանա հէր պիր սէնէ եէրինէ պիր կիւն վէրտիմ։
7 Վէ Երուսաղէմ մուհասէրէսինէ թէվէճճիւհ էտէրէք գօլընկը սըղայըպ անընն ՚ալէյհինէ փէյղամպէրլիք էյլէ։
8 ՚Վէ իշթէ պէն սէնին իւզէրինէ պէնտէր գօյաճաղըմ, քի մուհասէրէկին կիւնլէրինի իթմամ էտինճէյէ գատար, պիր եանընկտան օ պիր եանընկա տէօնմէյէսին։
9 Վէ սէն քէնտին իչիւն պուղտայ վէ արփա վէ պաղլա վէ մէրճիմէք վէ տարը վէ չավտար ալըպ՝ անլէրի պիր գապա գօ, վէ անլէրտէն քէնտին իչիւն էքմէք եափ. անը՝ ՝օէ եանընկ իւզէրինէ եաթտղրղն կիւնլէրին ՚ատէտինէ կէօրէ, եա՛նի իչ եիւզ տօգսան
10 կիւն եէյճէճքսին։ Վէ եէյճէճյին ՚էէ՝ կիւնտէ եիրմի մըսգալ օլարագ վէզն իլէ օլսուն. անը վագքթ վա-
11 գքթ եէյէսին։ Վէ սույու էօլչիյլէ, եա՛նի պիր սիւսու ի հին մըգտարը իչէճէքսին. անը վագքթ վագքթ իչէ-
12 ճէքսին։ Վէ ՚էէ-ԴէյԷ՝ արփա փիտէլէրի կիպի Ե-ՖԲ-Ֆ եէյէճէքսին. վէ անը՝ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ՝
13 ատէմտէն չըգան նէճասէթթ ՝ԲԷչիյլէ փիշիրէսին։ Վէ ՐԱՊՊ՝ ՚Պէնի Իսրայէլ, անլէրի սիւրճէճյիմ միլլէթլէր արասընտա, էքմէքլէրինի պէօյլէ մուրտար օլա-
14 րագ եէյէճէքլէր՝ տէտի։ Վէ պէն՝ ՝Ա՜հ, եա Րապպ Եհովա, իշթէ նափաք օլտըղըմ եօգ տըր, վէ սէպավէթիմտէն շիմտիյէ գատար ՚լաշէ եախօտ հայվանըն փարէլէտիյինի եէմէտիմ, վէ աղզըմա ՚մէքրուհ էթ
15 կիրմէտի՝ տէտիմ։ Օ տախի պանա՝ Պագ, սանա ատէմ նէճասէթի եէրինէ սըղըր թէզէյինի վէրտիմ, վէ էքմէյինկի անըն իլէ փիշիրէճէքսին՝ տէտի։
16 Քէզալիք պանա տէտի քի՝ Էյ իսկն ի ատէմ, Իշթէ պէն Երուսաղէմտէ ՚էքմէք ՚ասասընը գըրաճաղըմ, վէ ՚էքմէյի թարթըյլէ վէ էնտիշէյլէ եէյէճէքլէր, վէ
17 ՚սույու էօլչիյլէ վէ հայրէթլէ իչէճէքլէր։ Զիրա էքմէյէ վէ սույա միւհթաճ օլաճագլար, վէ պիրիպիրինէ ՝ՖՖԸ հայրան գալարագ ՝քէօհիւլիւքլէրինտէ թէչէֆ օլաճագլար տըր։

ՊԱՊ 5

*Երուսաղէմին միւճազաթընը իսա իչիւն փէյղամպէրին քէնտի պաշը իլէ սագալընը Ջըրաշ էտիպ՝ ասչնտան պիր մըգտարընը եագմասր։ 12 Րապպըն քէնտի գամմընը գըթլըզ վէ գըլըճ վէ խորասիյէվլ Ե-
սուտիտ էՅմէսիս։*

ֆ Ա՛յ. 14։ Պ. 1. 3։	֊ Պ. 2. 2։	֊ Պ. 24. 27։ 33. 22։	բ Պ.12.6,11։24.24,27։	֏ Խուր. 22. 31։ Ղեւ. 14. 13։	
յ Պ. 8. 4։	ն Պ. 4. 8։	֊ Ա՛յ. 11։	գ Ա՛տ. 14. 34։	11. 40։ 17. 15։	յ Ա՛յ. 10։ Պ. 12. 19։
ն Պ. 1. 1։	շ Պ. 24. 27։ Ղուկ. 1. 20,22։	է Ա՛յ. 9,26։ Պ.12. 2,3։	դ Պ. 3. 25։	Թէս.14.3։ Ես. 65.4։	ն Ա՛յ. 11։
շ Պ. 1. 28։	ո Պ. 2. 5-7։	ը Պ. 21. 22։	ե Ռով. 9. 3։	Ր Ղեւ.26.26։Մէգ.105. 16։ Ես.3.1։ Պ.5.16։	շ Ղեւ. 26. 39։ Պ. 24. 23։ ——
չ Պ. 1. 28։			զ Ա՛մալ. 10. 14։		

Digitized by Google

Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, քէնտինկէ պիր քէսքին պըչագ ալ, պիր պէրպէր ուսթուրասը ալըպ՝ պաշըկ իլէ սագալըկը թըրաշ էյլէ. պիր թէրազի տախի ա-
2 լըպ էեւէ թագսիմ էյլէ: Բիչտէ պիրինի մմուհասէրէ կիւնլէրի թէմամ օլտըգտա, Ցշէհրին օրթասընտա ա-թէշէ եագ. վէ իչտէ պիրինի ալըպ՝ հէր թարաֆընա պըչագ վուրասըն. վէ իչտէ պիրինի րիւզկեարա ա-թասըն, վէ պէն անլէրին արտընճա գըլըճ չէքէճէյիմ:
3 Նվէ անլէրտէն ազ պիր մրգտարընը ալըպ՝ էթէքլէրինկէ
4 պաղլա: Վէ եինէ անլէրտէն ալըպ՝ Ւաթէշ իչինէ աթ, վէ անլէրի աթէշէ եագ. անտէն պիւթիւն պէյթ ի Իս-րայէլէ աթէշ չըգաճագ տըր:
5 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պու՝ Երուսաղէմ տիր. անը միլլէթլէր արասընա վէ էթրաֆընտա պու-
6 լունան տիյարլար արասընա գօտրմ: Վէ օ՝ ահքեա-մըմը միլլէթլէրտէն վէ գանունլարըմը էթրաֆընտա օլան տիյարլարտան զիյատէ շէրրէ թահվիլ էյլէտի. զիրա ահքեամըմը րէտտ էթտիլէր, վէ գանունլարըմա
7 կէօրէ հարէքէթ էթմէտիլէր: Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Մատամ քի էթրաֆընըզտա օլան միլլէթլէրտէն զիյատէ ֆէսատ չըգարըպ՝ գանունլա-րըմա կէօրէ հարէքէթ վէ ահքեամըմը իճրա էթմէ-տինիզ. Ւէթրաֆընըզտա օլան թա՛ֆէլէրին ՚ատէ-
8 թինճէ պիլէ էթմէտինիզ. Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն, հէման պէն սանա գարշը իմ, վէ միլլէթլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ, սէ-
9 նին օրթանտա հիւքմլէր իճրա էտէճէյիմ: Վէ Ւեափ-մատըղըմ վէ միսլինի պիր տահա եափմայաճաղըմ շէյի՝ սէնին մէքրուհաթընըն ճիւմլէսի սէպէպինտէն՝
10 սէնտէ եափաճաղըմ: Պու էճլտէն սէնին օրթանտա փէտէրլէր Ւօղուլլարընը եէյէճէքլէր, վէ օղուլլար փէ-տէրլէրինի եէյէճէքլէր. վէ սէնտէ հիւքմլէր իճրա էտէ-ճէյիմ, վէ սէնին պագը գալանլարընըն ճիւմլէսինի
11 Ւհէր րիւզկեարա տաղրտաճաղըմ: Պու էճլտէն հայա-թըմ հագգը իչիւն, (Բապպ Եհովա պույուրըր,) սէն Ւճիւմլէ մէքրուհաթ վէ մենֆուրաթընկլէ Նմագտիսիմի նափաք էյլէտինին սէպէպտէն, պէն տախի ԱԷէ գը-րաճաղըմ. Ւկէօզիմ էսիրկէմէյճէճէք վէ ասլա շէֆգաթ
12 էթմէյճէճէյիմ: ՃՍէնին պիր սիլսիւն թա՛ունտան էօ-լէճէք, վէ օրթակտա գըլըճգտան թէլէֆ օլաճագլար. պիր սիլսիւնկ տախի էթրաֆընկտա գըլըճտան տիւշէ-ճէք, Ւպիր սիլսիւնկիւ տախի հէր րիւզկեարա տաղը-
13 տրպ՝ Ւարգալարընճա գըլըճ չէքէճէյիմ: Պէօյլէճէ

Ղազապրմ եէրինի պուլաճագ, վէ Ւխըշմըմը անլէրին իւզէրինէ էնտիրէճէյիմ, Ւվէ ինթիգամ ալաճաղըմ, վէ խըշմըմ անլէրտէ եէրինի պուլտուղընտա Ւպէն ՐԱՊՊ
14 ղայրէթիմէ սէօյլէտիյիմի պիլէճէքլէր: Վէ Եօլտան կէ-չէնլէրին ճիւմլէսինին կէօզլէրի էօնիւնտէ՝ սէնին էթ-րաֆընտա օլան միլլէթլէրին արասընտա սէնի Ւխա-
15 րապիյէթ վէ հագարէթէ թէսլիմ էտէճէյիմ: Վէ ղա-զապ վէ խըշմէ վէ Ւխըշմ թէքտիրլէրիյլէ սէնտէ հիւքմլէր իճրա էթտիյիմտէ սէնին էթրաֆընտա օլան միլլէթլէր արասընտա Ւհագարէթ վէ րէզալէթ, Ւիպ-րէթ վէ հայրէթ իչիւն օլաճագսընը. պէն ՐԱՊՊ սէօյ-
16 լէտիմ: Սիզի հէլաք էթմէք իչիւն կէօնտէրէճէյիմ Ցգրթլըղըն քէօթիւ վէ միւհլիք օգլարընը անլէրին իւ-զէրինէ կէօնտէրտիյիմտէ, գրթլըղը սիզին իւզէրի-նիզէ շիտտէթլի գրլաճաղըմ, վէ Ւէքմէք Ցասանըզը
17 գրրաճաղըմ: Վէ իւզէրինիզէ գրթլըգ իլէ Ցզարարլը վուհուշը կէօնտէրէճէյիմ, վէ սէնի էվլատսըզ պրա-գաճագլար տըր. վէ օրթակտան Նթա՛ուն վէ գան կէ-չէճէք վէ իւզէրինկէ գրլըճ կէթիրէճէյիմ. պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ:

ՊԱՊ 6

Փուճփէրէսթիքլէրի սէպէպինտէն Իսրայէլ իւզէրինէ կէլէճէք պէ-լալար: 8 Պիր պագիյէ պրագրլաճաղը: 11 Իւզէրլէրինէ կէլէճէք օլան պէլալարընը Թէքթար իսԹարըյլէ պէնի Իսրայէլին Թէհտիտ էտիլմէսի:

Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 էյ իպն ի ատէմ, Ցիսրայէլ տաղլարընա Ւթէվէճճիւհ
3 էտիպ անլէրէ փէյղամպէրլիք էտէրէք. Սէօյլէ քի՝ էյ Իսրայէլ տաղլարը, Բապպ Եհովանըն քէլամընը տինկէյինիզ. տաղլարա վէ պայըրլարա, տէրէլէրէ վէ վատիլէրէ Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն սիզին իւզէրինիզէ գրլըճ կէթիրէճէյիմ, վէ
4 Ւմիւրթէֆէ՛ալարընըզը խարապ էտէճէյիմ: Վէ մէզ-պահլարընըզ վիրան գալաճագ, վէ կիւնէշ սանէմլէ-րինիզ գրրըլաճագ, վէ Ցմագթուլլէրինիզի փուլլա-
5 րընըզըն էօնիւնէ տիւշիւրէճէյիմ: Վէ պէնի Իսրայէ-լին լաշէլէրինի փուլլարը էօնիւնէ գօյաճաղըմ, վէ քէմիքլէրինիզի մէզպահլարընըզըն էթրաֆընա տա-
6 ղրտաճաղըմ: Սաքին օլտրղընըզ եէրլէրին ճիւմլէ-սինտէ շէհրլէր խարապ օլաճագ. վէ միւրթէֆէ՛ալար վիրան գալաճագ, շէօյլէ քի մէզպահլարընըզ խա-րապ վէ վիրան օլուպ՝ փուլլարընըզ գրրըլարագ պաթթալ օլալար, վէ կիւնէշ սանէմլէրինիզ թէլէֆ
7 վէ իշլէրինիզ մահվ օլալար: Վէ օրթանըզտա մագ-

ա Պագ Ղեւ. 21. 5; Ես. 7. 20; Պ. 44. 20;
բ Այ. 12;
գ Պ. 4. 8,9;
դ Պ. 4. 1;
ե Երեմ. 40. 6; 52. 16;
զ Երեմ. 41. 1, 2, վէ զայրի. 44. 14;
է Երեմ. 2. 10, 11; Պ. 16. 47;
ը Մէյս. 4. 6; Դան. 9. 12; Ամոս. 3. 2;
թ Ղեւ. 26. 29; Թէս. 28. 53; 4Միւլ. 6. 29; Երեմ. 19. 9; Մէյս. 2. 20; 4. 10;
ժ Այ. 12; Ղեւ. 26. 33; Թէս. 28. 64; Պ. 12. 14; Զաք. 2. 6;
ի Պ. 11. 21;
լ 2Թէվ. 36. 14; Պ. 8. 5, վէ զայրի. 23. 38;
խ Պ. 7. 4,9; 8. 18; 9. 10;
ծ Պագ Այ. 2; Երեմ. 15. 2; 21. 9; Պ. 6. 12;
կ Երեմ. 9 16; Այ. 2, 10; Պ. 6. 8;
հ Ղեւ. 26. 33; Այ. 2; Պ. 12. 14;
ձ Մէյս. 4. 11; Պ. 6. 12; 7. 8;
ղ Պ. 21. 17;
ճ Ես. 1. 24;
մ Պ. 36. 6; 38. 19;
յ Ղեւ. 26. 31, 32; Նէեմ. 2. 17;
ն Պ. 25. 17;
շ Թէս. 28. 37; 3Միւլ. 9. 7; Մէգ. 79. 4; Երեմ. 24. 9; Մէյս. 2. 15;
ո Թէս. 32. 23, 24;
չ Ղեւ. 26. 26; Պ. 4. 16; 14. 13;
պ Ղեւ. 26. 22; Թէս. 32. 24; Պ. 14. 21; 33. 27; 34. 25;
ջ Պ. 38. 22;
ռ Պ. 36. 1;
ս Պ. 20. 46; 21. 2, 25. 2;
վ Ղեւ. 26. 30;
տ Ղեւ. 26. 30;

Digitized by Google

թուլլէր տիւշէճքլէր, վէ ՚ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճքսինիզ։
8 Լաքին սիզ տիյարլարա տաղըլտըղընըզտա, ՚գըլըճտան գուրթուլմըշ օլանլարընըզը միլլէթլէր արա-
9 սընտա պագիյէ պրագաճաղըմ։ Վէ գուրթուլանլարընըզ էսիր սիւրիւլէճքլէրի միլլէթլէր արասընտա պէնի զիքր էտէճքլէր, ՚քէնտիլէրին զինաքեար վէ պէնտէն իրթիտատ էտէն *գալալէրինի վէ ՚փուլլարընա թապի՛ օլմագլըզլէ զինա էտէն կէօզլէրինի գըրտըղըմտա՚՚, ՚անլէր, ճիմլէ մէքրուհաթլարընտա իշլէտիքլէրի քէօթիւլիւքլէր սէպէպլինտէն, քէնտի քէն-
10 տիլէրինտէն նէֆրէթ էտէճքլէր տիր։ Վէ պիլէճքլէր քի պէն ՐԱՊՊ անլէրէ պու պէյայը կէթիրէճէյիմ՝՝ ՚՚-
11 ՚՚էյ՚՚՚՚, պիհուտէ եէրէ սէօյլէմէտիմ։ Րապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. ՚էլլէրինկի չըրփ վէ այաղընը եէրէ վուր, վէ տէ քի, Ա՚Հ, պէյթ ի Իսրայէլին ճիմլէ ֆէնա մէքրուհաթը, ՚զիրա գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՚ունտան
12 տիւշէճէքլէր։ Ուզագտա օլան ատէմ թա՚ունտան էօլէճէք, եագընտա օլան տախի գըլըճտան տիւշէճէք, վէ մուհասէրէտէ օլան գըթլըգտան էօլէճէք. ՚պէօյլէճէ խըշմըմը անլէրին իւզէրինտէ թէմամըյլէ իճրա
13 էտէճէյիմ։ Վէ անլէրին մագթուլլէրի փուլլարը ապրասընա մէզպահլարընըն էթրաֆընա, վէ ՚հէր եիքսէք պայըր իւզէրինէ, ՚հէր տաղ պաշընա վէ ՚հէր եէշիլ աղաճ ալթընա, վէ հէր սրգ եափրագը պուլմ աղաճը ալթընա, եա՚նի փուլլարընըն ճիմլէսինէ խօշ րա՚հա թագտիմ էթտիքլէրի եէրլէրէ ՚՚էէլէ՚՚-
14 ՚՚էէ՚՚՚՚ ՚պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսինիզ։ Պէօյլէճէ ՚էլիմի անլէրին իւզէրինէ ուզատաճաղըմ. վէ տիյարը՝ սաքին օլտըգլարը եէրլէրին ճիմլէսինտէ ՚Դեբղա պէրրիյէսինտէն զիյատէ վիրան վէ խարապ էտէճէյիմ. վէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 7

Իսրայէլին քիւլլիյէն խարապ օլաճաղը։ 16 Գուրթուլանլարըն հիւզնիւ։ 20 Իսրայէլին քէօթիւլիւիւ սէպէպլինտէն տիւշմէն Քարաֆընտան մագտսին նէճիս էտիլմէսի։ 23 Էսարէթտէ փէրիշանլըգլարընըն պիր զենճիր Քէշպիհիյէ Քա՚րիֆի։

Վ է պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ,
2 Սէն, էյ իսրն ի ատէմ, ՚՚էնլէ,
Րապպ ԵՀովա Իսրայէլ տիյարընա պէօյլէ պույուրըր.
՚՚Նիհայէթ՚՚ տիյարըն տէօրթ թարաֆընըն նիհայէթի կէլտի։
3 Շիմտի սէնին նիհայէթին ՚էլլէ՚՚,
Վէ ղազապըմը սէնին իւզէրինէ կէօնտէրէճէյիմ.
Վէ ՚մէսլէյինկէ կէօրէ սէնի հիւքմ էտէճէյիմ,
Վէ ճիմլէ մէքրուհաթընկըն ՚ելլաըը սէնին իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ։
4 Վէ ՚կէօզիւմ սէնի էսիրկէմէյէճէք, վէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ.
Անճագ մէսլէյինկէ կէօրէ սէնին իւզէրինէ ճէզա կէթիրէճէյիմ,
Վէ մէքրուհաթընկ սէնին օրթանտա պուլունաճագ,
՚՚Վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ՚՚ տէտի։
5 Րապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր.
Պէլա, իշթէ պիր պէլա կէլիյօր։
6 Նիհայէթ կէլիյօր, նիհայէթ կէլիյօր.
Սէնին ՚ալէյհինէ ույանտը, իշթէ կէլիյօր։
7 Էյ տիյարտա սաքին օլան, ՚նէվպէթ սանա կէլիյօր.
՚՚Վաքըթ կէլիյօր, տաղլարըն մէսէրրէթ սէտասը տէյիլ,
Անճագ իզթիրապ կիւնիւ եագըն տըր։
8 Շիմտի եագընտա ՚խըշմըմը սէնին իւզէրինէ տէօքէճէյիմ,
Վէ ղազապըմը իւզէրինկտէ թէմամըյլէ իճրա էտէճէյիմ,
՚՚Վէ սէնի մէսլէյինկէ կէօրէ հիւքմ էտէճէյիմ,
Վէ ճիմլէ մէքրուհաթընկըն ՚ելլաըը իւզէրինկէ կէթիրէճէյիմ։
9 Վէ ՚կէօզիւմ էսիրկէմէյէճէք, վէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ.
Անճագ մէսլէյինկէ կէօրէ ճէզակը վէրէճէյիմ.
Վէ մէքրուհաթընկ սէնին օրթանտա պուլունաճագ,
՚՚Վէ ՚՚էնէ վուրան պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսինիզ։
10 Իշթէ օլ կիւն, իշթէ ՚՚էլ՚՚ կէլիյօր.
՚Նէվպէթ ՚՚՚՚ կէլտի,
՚Ասա չիչէքլէնտի, ղուրուր ֆիլիզլէնտի։
11 ՚Զուլմ գըյամ էտիպ շէրր ՚ասասը օլտու.
Անլէրտէն քիմսէ գալմայաճագ,
Վէ անլէրին ճիմհուրընտան վէ էմվալընտան պիր շէյ,
Վէ արալարընտա պիր *՚ա՚լա շէյ՚՚ գալմայաճագ տըր։
12 ՚Վաքըթ կէլտի, կիւն եագլաշտը.
Ալան մէսրուր վէ սաթան մահզուն օլմասըն,
Զիրա անըն պիւթիւն ճիմհուրընա ղազապ օլաճագ տըր։
13 Զիւնքի սաթան՚՚ը, պէր հայաթ օլսալար պիլէ,
Սաթըլանա ՚ավտէթ էթմէյէճէք,
Զիրա պիւթիւն ճիմհուրը հագգընտա օլան րիւ՚յա տէօնմէյէճէք,
Վէ քիմսէ քէնտի ՚էօմրիւնիւն քէօթիւլիւյիւ իլէ գուվվէթլէնմէյէճէք տիր։

Ե Ա՚յ.13։ Պ.7.4,9։ 11. 10,12։ 12. 15։	վէ… կ՚օգլէրկէ զըրըլտըղըմտա	է Պ. 5. 12։
Զ Երեմ. 44. 28։ Պ. 5. 2,12։ 12.16։ 14.22։	Ը Ա՚տ. 15. 39։ Պ. 20. 7, 24։	Ը Երեմ. 2. 20։
Է Մէզ. 78 40։ Ես. 7. 13։ 43. 24։ 63. 10։	Թ Ղևտ. 26.39։ Ցոր.42. 6։ Պ. 20. 43։ 36.31։	Թ Ես. 57. 5։
* Ե՚Էօ՚՚ գալալէրկէ	Ժ Պ. 21. 14։	Ժ Ես. 5. 25։

Ձ Ա՚տ. 33. 46։ Երեմ. 48. 22։	18։ 9. 10։	Ի Ա՚յ. 4։
——	Ռ Ա՚յ.27։ Պ.6.7։12.20։	Լ Ա՚յ. 7։
Ն Ա՚յ. 3,6։ Ամովս. 8.2։ Մատթ. 24. 6,13,14։	Ե Ա՚յ. 10։	Խ Երեմ. 6. 7։
Բ Ա՚յ. 8,9։	Ձ Ա՚յ.12։ Սոփ.1.14,15։	* Ե՚Էօ՚՚ մաՁէմ
Գ Ա՚յ. 9։ Պ. 5. 11։ 8.	Է Պ. 20. 8,21։	Ի Ա՚յ. 7։
	Ը Ա՚յ. 3։	
	Ռ Ա՚յ. 4։	

Digitized by Google

14 Պօրույու չալտըլար, հէր շէյի հազըրլատըլար,
Լաքին մուհարէպէյէ կիտէն քիմսէ եօգ տըր.
Զիրա ղազապըմ՝ անըն պիւթիւն ճիւմհուրը իւզէրինէ տիր։
15 ᵇՏըշարըտան գըլըճ, վէ իչէրիտէն թա՛ուն վէ գըթ-
լըգ օլուպ,
Սահրատա օլան՝ գըլըճտան էօլէճէք,
Վէ շէհրտէ պուլունանը գըթլըգ վէ թա՛ուն թէլէֆ
էտէճէք տիր։
16 Վէ ᵍանլէրին գուրթուլանլարը գուրթուլուպ,
Տաղլարտա տէրէ կէօյէրճինլէրի կիպի օլաճագլար.
Ճիւմլէսի, հէր քէս քէնտի քէօթիւլիւյիւ իչիւն, ֆի-
ղան էտէճէք տիր։
17 Հէր ʰէլ կէվշէյէճէք,
Վէ հէր տիզ սու կիպի օլաճագ տըր։
18 Վէ անլէր ⁱչուլ գուշանաճագլար,
Վէ ᵏանլէրի տէհշէթի գափլայաճագ.
Վէ հէր եիւզէ խէճալէթի կէլէճէք,
Վէ հէր պիրի թաս պաշլը օլաճագ տըր։
19 Կիւմիւշլէրինի սօգագլարա աթաճագլար,
Վէ ալթունլարը նափաք ՚ատտ օլունաճագ.
Անլէրին ˡկիւմիւշ իլէ ալթունլարը ՐԱՊՊԸՆ ղա-
զապը կիւնիւնտէ
Անլէրի գուրթարամայաճագ տըր.
Ճանլարընը տօյուրամայաճագլար,
Գարնլարընը տօլտուրամայաճագլար.
Զիրա ՚՚իսեան իչիւն անլէրէ թէօքէզ օլտու։
20 Զիւնէթլէրէրինին հիւսնիւնիւ քիպրէ թահվիլ էթտիլէր,
ᵐՎէ անընլէ մէքրուհաթ էֆ մէնֆուրաթլարընըն սու-
րէթլէրէրինի եափտըլար.
Պու էճլտէն պէն անը անլէրին ՚ինտինտէ նափաք
գըլարըմ.
21 Վէ ղասպ էթմէլէրի իչիւն անը էճնէպիլէրին էլինէ,
Վէ եաղմա էթմէլէրի իչիւն տիյարըն շէրիրլէրինէ
վէրէճէյիմ՝,
Վէ անը նէճիս էտէճէքլէր։
22 Վէ եիւզիւմիւ անլէրտէն չէվիրէճէյիմ՝
Վէ խալվէթիմի նէճիս էտէճէքլէր.
Վէ օրայա զօրպազլար կիրէճէքլէր,
Վէ անը նէճիս էտէճէքլէր տիր։
23 Պիր զէնճիր եափ,
Զիրա ᵒտիյար գան տա՛վասըյլէ տօլտու,
Վէ շէհր զուլմէ տօլտու։
24 Վէ թա՛իֆէլէրին էն քէօթիւլէրինի կէթիրէճէյիմ՝,
Վէ անլէրին խանէլէրինի զապթ էտէճէքլէր.
Վէ զալիմլէրին քիպրինի մահվ էտէճէյիմ՝,
Վէ անլէրին մուգատտէս եէրլէրի նէճիս էտիլէճէք տիր։
25 Հէլաք կէլիյօր.
Վէ սէլամէթ արայաճագլար, լաքին պուլունմայաճագ
տըր։
26 ᵖՊէլա իւզէրինէ պէլա կէլէճէք,
Վէ թէվաթիւր իւզէրինէ թէվաթիւր օլաճագ,
ᵠՎէ փէյղամպէրտէն վահի թալէպ էտէճէքլէր,
Վէ քեահինտէն շէրի՛աթ վէ իխթիյարլարտան մէշ-
վէրէթ զայ՛ օլաճագ տըր։
27 Մէլիք մաթէմ էտէճէք,
Վէ րէ՛իս հայրէթ կիյէճէք,
Վէ տիյարըն գավմընըն էլլէրի գօրգուտան կէվշէ-
յէճէք,
Անլէրին մէսլէքլէրինէ կէօրէ անլէրէ միւճազաթ էտէ-
ճէյիմ՝,
Վէ անլէրի ահքեամլարը յլէ հիւքմ էտէճէյիմ՝,
ʳՎէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 8

*Եզեկիէլին րի՛յատա երուսաղէմէ նազլ օլունմասը. 5 օրատա Ղայ-
րէթ փուճընը, 7 վէ սուրէթլէրլէ, տօլու խանէյի, 13 վէ Թամուզ իչիւն
աղլայանլարը, 15 վէ կիւնէչէ ախճէ էտէնլէրի կէօրմէսի։ 18 Փուճ-
փէրէսթիլքլէրի սէպէպինտէն Բապպէլն անլէրէ ղազապը։*

Վէ ալթընճը սէնէտէ՝ ալթընճը այըն պէշինտէ
պէն խանէմտէ օթուրտըղըմ՝, վէ ᵃՅուդա իխթիյար-
լարը տախի գարշըմտա օթուրտըգլարը հալտէ։ Բապպ
2 Եհովանըն էլի *պանա տօգունտու՚՚։ ᵇՎէ աթէշ կէօ-
րիւնիւշինտէ պիր ՚՚ֆէմ շէքլի կէօրտիւմ. պէլինտէն
աշաղըսը աթէշ կիպի օլուպ՝ պէլինտէն եօգարըսը
ᶜխասս փիրինճէ պէկզէր պիր ճէլիլ կէօրինիւշ իտի։
3 Վէ պիր ᵈէլ սուրէթի ուզատըպ՝ պէնի պաշըմընն փէր-
չէմինտէն թուտտու. վէ ᵉՐուհ պէնի զէմինն իլէ սէ-
մա արասընա գալտըրըպ՝ ᶠԱլլահ թարաֆընտան
օլան րի՛յալարլէ պէնի Երուսաղէմէ, շիմալ ճանի-
պինէ պագան իչ գափունընն մէտխէլինէ՝ ᵍղայրէթէ
թահրիք էտէն Ղայրէթ փուճունընն տուրտըրը ʰեէրէ
4 կէթիրտի։ Վէ իշճէ օվատա ⁱրի՛յատա կէօրտիւյիւմ
կիպի օրատա Իսրայէլին Ալլահընընն ճէլալը վար իտի։
5 Վէ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ, կէօզլէրինկի շիմտի շի-
մալ ճանիպինէ տօղրու գալտըր՝ տէմէսի իւզէրինէ,
պէն կէօզլէրիմի շիմալ ճանիպինէ տօղրու գալտը-
րընճա, իշճէ մէզպահ գափուսը մէտխէլինին շիմալ
6 ճանիպինտէ պու Ղայրէթ փուճու վար իտի։ Ո զէման
պանա՝ էյ իպն ի ատէմ, անլէրին նէ եափտըգլարընը,

ᵃ Թէս. 32. 25։ Մէյս. 1. 20։ Պ. 5. 12։
ᵇ Պ. 6. 8։
ᶜ Ես. 13. 7։ Երեմ. 6. 24։ Պ. 21. 7։
ᵈ Ես. 3. 24։ 15. 2,3։ Երեմ. 48. 37։ Ամով. 8. 10։
ᵉ Մէզ. 55. 5։
ᶠ Լմս. 11. 4։ Սոփ. 1. 18։
ᵍ Պ. 14. 3,4։ 44. 12։ Երեմ. 7. 30։
ʰ 4Մէյ. 21. 16։ Պ. 9. 9։ 11. 6։
ⁱ Թէս. 32. 23։ Երեմ. 4. 20։
ʲ Մէզ. 74. 9։ Մէյս. 2. 9։ Պ. 20. 1,3։
ᵏ Այ. 4։
——
ˡ Պ. 14. 1։ 20. 1։ 33. 31։
ᵐ Պ. 1. 3։ 3. 22։
ⁿ Իպր. իւզէրիմէ տիւշ-
սիւ
ᵒ Պ. 1. 26,27։
ᵖ Պ. 1. 4։
ᵠ Դան. 5. 5։
ʳ Պ. 3. 14։
ˢ Պ. 11. 1,24։ 40. 2։
ᵗ Երեմ. 7. 30։ 32. 34։ Պ. 5. 11։
ᵘ Թէս. 32. 16,21։
ᵛ Պ. 1. 28։ 3. 22 23։

Digitized by Google

եա՛նի մագտիսիմտէն ուզագլաշմամ իչիւն պէյթ ի Իսրայէլին պուրատա եափտըգլարը պէօյիւք մէքրուհաթը կէօրի՛յօր մը սըն. լաքին երինէ տէօն, վէ ⁂ պէօյիւք մէքրուհաթ կէօրէճէքսին՝ տէտի։

7 Վէ պէնի հավլու գափուսընա կէօթիւրտիւ, վէ
8 կէօրտիմ քի տիվարտա պիր տէլիք վար իտի։ Վէ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ՛, շիմտի պու տիվարը տէլ՝ տէտի. վէ պէն տիվարը տէլտիյիմտէ իշթէ պիր գա-
9 փու վար իտի։ Վէ պանա՝ Իչէրի կիր, վէ պուրատա
10 եափտըգլարը ֆէնա մէքրուհաթա պագ՝ տէտի։ Վէ կիրիպ պիր տէ պագտըմ քի, հէր նէվ՛ սիւրինէնին վէ մէքրուհ հայվանըն սուրէթի վէ պէյթ ի Իսրայէլին փուռթլարընըն քեաֆֆէսի տիվար իւզէրինտէ, հէր
11 թարաֆտա րէսմ օլունմըշ իտի։ Վէ անլէրին էօնինտէ պէյթ ի Իսրայէլին իխթիյարլարընտան եէթմիշ քիշի, օրթալարընտա տախի Յեզոնիա իպն ի Սափան պու-լունարագ, տուրույօրլար իտի. վէ հէր պիրինին պու-խուրտանը քէնտի էլինտէ օլուպ՝ պուխուրըն տիմանը
12 պուլութ ։։ եօգարը չըգըյօր իտի։ Օլ վագըթ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ, պէնի Իսրայէլին իխթիյարլարը գա-րանըգտա՝ հէր քէս քէնտինին րէսմէ տօլու խալ-վէթխանէսինտէ նէ եափտըղընը կէօրտի՛ւն մի. զիրա անլէր՝ ⁑ՐԱՊՊ պիզի կէօրմէզ, ՐԱՊՊ տիյարը թէրք
13 էթտի՝ տէյօրլար՝ տէտի։ Վէ պանա՝ Երինէ տէօն, ան-լէրին եափտըգլարը ⁂ պէօյիւք մէքրուհաթը կէօ-րէճէքսին՝ տէտի։
14 Վէ պէնի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ շիմալ թարաֆընա տօղրու օլան գափուսընըն մէտխէլինէ կէթիրտի. վէ իշթէ օրատա գարըլար օթուրուպ Թամուզ իչիւն աղ-
15 լայօրլար իտի։ Վէ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ, կէօրտի՛ւն մի. երինէ տէօն, պունլարտան պէօյիւք մէքրուհաթ կէօրէճէքսին՝ տէտի։
16 Օ զէման պէնի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ իչէրիքի հավ-լուսընա կէթիրտի. վէ իշթէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին գափուսընտա՝ ⁑էյվան իլէ մէզպահ արասընտա ⁑երիմի պէշ քիշի գատար պուլունուպ, ⁑արգալարը ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինէ վէ եիւզլէրի շարգա տօղրու իտի. պունլար
17 շարգա տօղրու, ⁑կիւնէշէ սէճտէ էտիյօրլար իտի։ Վէ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ, կէօրտի՛ւն մի. պէյթ ի Յու-դայա՝ պուրատա իշլէտիքլէրի մէքրուհաթը եափմագ քիչի՛ւք պիր շէյ մի կէօրիւնիւր, քի անլէր ⁑տիյարը զուլմէ տօլտուրուպ՝ պէնի ղազապա կէթիրմէյէ տէօնտիւլէր. վէ իշթէ տալ փարչասընը քէնտի պու-
18 րունլարընա ուզատըրլար։ ⁑Պէն տախի խըշմիլէ մու՛-ամլէ էտէճէ՛յիմ. ⁑կէօզիւմ էսիրկէմէյէճէ՛ք վէ շէֆգաթ

* Ի՛սդ. գուլագլապրըմա

ե Պ 9. 9։
զ Յովէլ. 2. 17։
է Պ. 11. 1։
ը Երեմ. 2. 27։ 32. 33։
թ Թէս. 4. 19։ 4 Մ՛իւլ. 23. 5, 11։ Յոբ. 31. 26։ Երեմ. 44. 17։
ժ Պ. 9 9։
ի Պ. 5. 13։ 16. 42։ 24. 13։
լ Պ. 5. 11։ 7. 4, 9։ 9. 5, 10։
խ Էմս. 1. 28։ Ես. 1. 15։ Երեմ. 11. 11։ 14. 12։ Մ՛իք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
ծ Ղևտ. 16. 4։ Պ. 10. 2, 6, 7։ Վահ. 15. 6։
կ Պագ Պ. 3. 23։ 8. 4։ 10. 4, 18։ 11. 22, 23։
հ Մէզ. 119. 53, 136։

Երեմ. 13. 17։ 2 Կոր. 12. 21։ 2 Պետ. 2. 8։
ղ Խուր. 12. 7։ Վահ. 7. 3։ 9. 4։ Պագ Վահ. 13. 16, 17։ 20. 4։
ճ Ա՛մ. 14. 5։ 16. 4, 22, 45։ Յես. 7. 6։
մ Պ. 11. 13։
յ Վահ 9. 4։
ն Երեմ. 25. 29։ 1 Պետ. 4. 17։
շ Պ. 8. 11, 12, 16։
ո Ա՛մ. 14. 5։ 16. 4, 22, 45։ Յես. 7. 6։
չ 4 Մ՛իւլ. 21. 16։ Պ. 8. 17։
պ Պ. 8. ⁂ 2։
ջ Մ՛էզ. 10. 11։ Ես. 29. 15։
ռ Պ. 5. 11։ 7. 4։ 8. 18։
ս Պ. 11. 21։

էթմէյէճէյիմ. վէ անլէր ⁑* պանա եիւքսէք սէսլէ չաղը-րաճագլար իսէ տէ, անլէրի տիկլէմէյէճէյիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

Փէյղամպէրին րիւ՛յատա պա՛զըլարընըն սաղ պրագըլմասընը, 5 վէ պագիյէնին հէլաքընը, 8 վէ Բապպէն պունլարը 'ավֆ էթմէյէ-ճէյինի կէօրմէսի։

Վ է ⁑պանա եիւքսէք սէսլէ չաղըրըպ՝ Շէհրին իւզէրինէ թա՛եին օլունանլարը եագլաշտըրընըզ, վէ հէր պիրինին հէլաք էտիճի ալէթի էլինտէ պուլուն-
2 սըն՝ տէտի։ Վէ շիմալ թարաֆընա տօղրու օլան եօ-գարըդի գափու եօլընտան ալէթը քիշի կէլմէքտէ օ-լուպ՝ հէր պիրինին փարէլէյիճի ալէթի էլինտէ իտի, ⁻վէ իչէրինտէ քէթէն էլպիսէլի պիր քիմսէ պուլու-նուպ՝ պէլինտէ պիր քեաթիպ տիվիթի վար իտի. վէ անլէր կիտիպ պագըր մէզպահընն եանընտա տուրտը-
3 լար։ Վէ ⁑Իսրայէլին Ալլահընըն ճէլալը՝ օթուրտըդը քէրուպինին իւզէրինտէն պէյթին էշիյինէ չըգտը։ Վէ օլ քէթէն էլպիսէլի վէ պէլինտէ քեաթիպ տիվիթի
4 պուլունան ատէմի չաղըրտը. Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Երու-սաղէմ շէհրինին իչինտէն կէչ, վէ անրն իչինտէ իշ-լէնիլէն ⁑ճիւմլէ մէքրուհաթտան տօլայը ահ ու ֆիղան էտէն ատէմլէրին ալընլարը իւզէրինէ ⁑նիշան գօ՝ տէ-
5 տի։ Վէ պէն իշիտիր իքէն օլ պիր քիմսէյէրէ՛ Անրն արտընճա շէհրտէն կէչիպ վուրընըզ. ⁑կէօզլէրինիզ
6 էսիրկէմէսին վէ շէֆգաթ էթմէյինիզ. ⁻Իխթիյարը, կէնճի վէ պաքիրէյի վէ մա՛սումը վէ գարըլարը գաթլ ու հէլաք էտինիզ, լաքին ⁑իւզէրինտէ նիշանը օլան հիչ պիր ատէմէ տօգունմայընըզ. վէ ⁑պէնիմ մագտի-սիմտէն պաշլայընըզ՝ տէտի։ ⁑Անլէր տախի պէյթին էօնինտէ պուլունան իխթիյարլարտան պաշլատըլար։
7 Վէ անլէրէ՝ Պէյթի նէճիս էտինիզ վէ հավլուլարը մագթուլլարլէ տօլտուրուպ չըգընըզ՝ տէտի։ Անլէր տախի չըգըպ շէհրտէ ⁑ըաէ՛ւըէը վուրտըլար։
8 Վէ անլէրի վուրտըգլարը սըրատա պէն ⁑ւըէ՛ըէ գա-լարագ ⁑եիւզ իւսթիւ գափանտըմ, վէ՝ ⁑Ա՛հ, եա Բապպ Եհովա, սէն Երուսաղէմ իւզէրինէ խըշմընը տէօքսէրէք Իսրայէլին պագիյ յէսինի քեաֆֆէթէն հէլաք մը էտէ-
9 ճէքսին՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտիմ։ Վէ պանա՝ Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ Յուդանըն ֆէսատը ֆէվգիւլադայէ պէօյիւք տիր, վէ ⁻տիյար գանլէ, շէհր տախի հագգսըզլըգլէ տօլտու. զիրա՝ ⁑ՐԱՊՊ տիյարը թէրք էթտի, վէ ⁑ՐԱՊՊ
10 կէօրմէյօր՝ տէյօրլար։ Պէնիմ տախի ⁑կէօզլէրիմ էսիր-կէմէյէճէք վէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ. ⁑մէսէլէքլէրինին ⁑ճէ՛ըէ՛ըէը պաշլարընա կէթիրէճէյիմ՝ տէտի։

Digitized by Google

11 Վէ իշթէ քէթէն էլպիսէլի վէ պէլինտէ տիվիթ պուլունան ատէմ՝ Պանա էմր էթտիյին կիպի եափտըմ՝ տէյիւ խապէր կէթիրտի։

ՊԱՊ 10

Փէղամպէրին րիւ՚յատա շէհրին իւգէրինէ սաչըլաճագ ամէշ գօրլարընը կէօրմէսի։ 8 Ֆէրուպիլէրէ տա՚իր րիւ՚յասը։

Վէ կէօրտիմ՚քի, քէրուպիլէրին պաշը իւգէրինտէ օլան ՚լէվհտէ անլէր իւգէրինտէ կէօք եագութ թաշը կիպի վէ թախթ շէքլինտէ պիր հէյ՚էթ կէօ-
2 րինիյօր իտի։ ֊Վէ քէթէն էլպիսէլի ատէմէ խիթապէն՝ Քէրուպինին ալթընտա օլան թէքփրլէքլէրին արասընա կիր, վէ ավուճլարընկը քէրուպիլէր արասընտա օլան ֊աթէշ գօրլարընտան տօլտուրուպ ֊շէհրին իւգէրինէ սաչ՝ տէտի. օ տախի կէօզիւմ էօնինտէ
3 կիրտի։ Վէ օլ ատէմ՝ կիրտիյինտէ քէրուպիլէր պէյթին սաղ եանընտա տուրույօրլար իտի, վէ իչէրիքի
4 հավլույը պուլութ տօլտուրմըշ իտի։ ֊Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը քէրուպինին իւգէրինտէն պէյթին էշիյինէ կիթտի, վէ ֊պէյթ պուլութլէ տօլտու, վէ հավլու
5 ՐԱՊՊԸՆ ճէլալընըն զիյասըյլէ տօլտու։ Վէ ֊քէրուպիլէրին գանատլարընըն սէտասը տրշարըքի հավլույա գատար՝ ֊Ալլահ իվ Գատիր սէօյլէտիյինտէ ա-
6 նըն սէսի կիպի իշիտիլիր իտի։ Վէ քէթէն էլպիսէլի ատէմէ՝ Քէրուպիլէր արասընտա օլան թէքփրլէքլէր արասընտան աթէշ ալ՝ տէյիւ էմր էթտիյինտէ, օ
7 կիտիպ թէքփրլէյին եանընտա տուրտու։ Վէ քէրուպիլէրին իչինտէն պիր քէրուպի քէնտի էլինի քէրուպիլէր արասընտա օլան աթէշէ ուզատըպ ալտը. վէ քէթէն էլպիսէլի ատէմին ավուճլարընա գօտու, օ
8 տախի ալըպ չըգտը։ (֊Վէ քէրուպիլէրին գանատլարը ալթընտա ինսան էլի շէքլի կէօրինիւր իտի։)
9 ֊Վէ կէօրտիմ՚քի քէրուպիլէրին եանընտա տէօրթ թէքփրլէք պուլունուպ՝ հէր պիր քէրուպինին եանընտա պիրէր թէքփրլէք վար իտի. վէ թէքփրլէքլէ-
10 րին կէօրինիւշու ֊զէպէրճէտ կիպի իտի։ Կէօրինիւշուլէրի տախի տէօրտինիւն տէ շէքլի պիր օլուպ՝ թէ-
11 քփրլէք իչինտէ թէքփրլէք կիպի իտի։ ֊Եիւրիւտիւքլէրինտէ տէօրթ եանլարընա եիւրիւրլէր իտի. եիւրիւտիւքլէրինտէ պիր թարաֆա տէօնմէզլէր իտի, զիրա պաշ հանկը թարաֆա թէվէճճիւ էթսէ՝ օլ թարաֆա տօղրու կիտէրլէր իտի. եիւրիւտիւքլէրինտէ պիր թա-
12 րաֆա տէօնմէզլէր իտի։ Վէ պիւթիւն ճէսէտլէրի, արգալարը վէ էլլէրի վէ գանատլարը վէ ֊թէքփրլէքլէր, ե՚նի թէքփրլէքլէրինին տէօրտիւ տախի հէր
13 թարաֆտա կէօզլէրլէ տօլու իտի։ Վէ պէն իշիտիր իքէն թէքփրլէքլէրէ *Գաղգաղ թէսմիյէ օլունտու։
14 ֊Վէ հէր պիրինին տէօրթ եիւզիւ վար իտի. պիրինճի եիւզ քէրուպի եիւզիւ վէ իքինճի եիւզ ինսան եիւզիւ վէ իւչինճիսիւ արսլան եիւզիւ վէ տէօրտինճիսիւ
15 գարթալ եիւզիւ ֊ի֊ւէ իտի։ Վէ քէրուպիլէր եօգարը գալգտրլար. Քոբար ըրմաղը եանընտա ֊կէօրտիյիւմ
16 զիրուհ պու իտի։ ֊Վէ քէրուպիլէր եիւրիւտիւքլէրինտէ թէքփրլէքլէր տախի անլէրին եանընտա եիւրիւր իտի, վէ քէրուպիլէր զէմինտէն եօգարը գալգմագ իչին գանատլարընը գալտըրտըգլարընտա պու թէքփր-
17 լէքլէր տախի անլէրտէն այրըլմազլար իտի։ ֊Անլէր տուրտըգտա ֊ֆ֊ֆ֊ֆ֊ տուրուր իտի. վէ անլէր եօգարը գալգտրգլարընտա ֊ֆ֊ֆ֊ֆ֊ գալգար իտի, զիրա անլէրտէ զիրուհլարընն րուհու վար իտի։
18 Վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը պէյթին էշիյի իւգէրինտէն
19 կիտիպ՝ քէրուպիլէր իւգէրինտէ տուրտու։ Վէ կիթտիքլէրինտէ կէօզիւմ էօնինտէ ֊քէրուպիլէր գանատլարընը գալտըրարագ զէմինտէն եօգարը գալգտրլար. Թէքփրլէքլէր տախի անլէր իլէ պէրապէր իտի. վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ շարգ գափուսընըն մէտխէլինտէ տուրտրլար. վէ Իսրայէլին Ալլահընըն ճէլալը եօգա-
20 րըտան անլէրին իւգէրինտէ իտի։ ֊Քոբար ըրմաղը եանընտա Իսրայէլ Ալլահընըն ֊ճէ֊ւէ ալթընտա ֊կէօրտիյիւմ զիրուհ պու տըր, վէ անլէրին քէրուպիլէր
21 օլտըղընը պիլտիմ։ ֊Հէր պիրինին տէօրտէր եիւզիւ վէ հէ֊ պիրինին տէօրտէր գանատը օլուպ ֊գանատլարը-
22 նըն ալթընտա ինսան էլլէրի շէքլի վար իտի։ Վէ ֊եիւզէրինին շէքլի, հէմ կէօրիւնիւշլէրի, հէմ քէնտիլէրի, հէմման Քոբար ըրմաղը եանընտա կէօրտիյիւմ եիւզլէր իտի. ֊հէր պիրի էօնէ տօղրու եիւրիւր իտի։

ՊԱՊ 11

Ըէ՚իլէրին թէ՚ագզիւմիւ, 4 ՚ալէյհլէրինէ հիւքմ ի իլահի։ 13 Փէղամպէրին պագիյէ իչին տու՚ա էթմէսի. 16 Ալլահընն անլէր հագընտա վա՚տը։ 22 Բապպընն ճէլալընըն շէհր իւգէրինտէն եօգարը գալգմասը։ 24 Ալլահընն Րուհընըն փէղամպէրի րիւ՚յատա էսիրլէրին եանընա կէթիրմէսի։

Վէ ֊Րուհ պէնի գալտըրըպ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ ֊շարգ թարաֆընա տօղրու օլան շարգ գափուսընա կէթիրտի. վէ իշթէ ֊գափունըն մէտխէլինտէ եիրմի պէշ քիշի պուլունուպ՝ արալարընտա գավմընն րէ՚իսլէրի օլան Յեզոնիա իպն ի Ազուր իլէ Փաղատիա իպն ի Բանեայը կէօրտիմ։

2 Վէ պանա խիթապէն՝ էյ իպն ի ատէմ,
Քէօթիւլիւք տիւշինէն,

֊ Պ. 1. 22,26։
֊ Պ. 9. 2,3։
֊ Պ. 1. 13։
֊ Պագ Վաո. 8. 5։
֊ Պագ Այ. 18։ Պ. 1. 28։
9. 3։ [3. 5։
֊ 3Մ֊լ. 8. 10,11։ Պ.
֊ Պ. 1. 24։
֊ Մէգ. 29. 3, վէ պայրի։
֊ Պ. 1. 8։ Այ. 21։
֊ Պ. 1. 15։
֊ Պ. 1. 16։
֊ Պ. 1. 17։
֊ Պ. 1. 18։
* Զապուղ տէօնէն
֊ Պ. 1. 6,10։
֊ Պ. 1. 5։
֊ Պ. 1. 19։
֊ Պ. 1. 12,20,21։
֊ Այ. 4։
֊ Պ. 11. 22։
֊ Պ. 1. 1։
֊ Պ. 1. 22։ Այ. 15։
֊ Պ. 1. 6։ Այ. 14։
֊ Պ. 1. 8։ Այ. 8։
֊ Պ. 1. 10։
֊ Պ. 1. 12։ ——
֊ Պ. 3. 12, 14։ 8. 3։ Այ. 24։
֊ Պ. 10. 19։
֊ Պագ Պ. 8. 16։

Digitized by Google

Վէ պու շէհրտէ ֆէնա նասիհաթ վէրմէն ատէմլէր
պունլար տըր.
3 ר*Եագըն տէյիլ տիր, խանէլէր ինշա էտէլիմ՝
ו Պու շէհր գազան, պիզ տախի էթ իզ՝ տէրլէր:
4 Պու էճլտէն, էյ իպն ի ատէմ
Փէյղամպէրլիք էթ, անլէրին ’ալէյհինէ փէյղամ-
պէրլիք էթ՝ տէտի:
5 0 զէման ֊ՐԱՊՊԸՆ Րուհու իզէրիմէ էնտի,
Վէ պանա տէտի քի՝ Սէօյլէ, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, սիզ պէօյլէ տէտինիզ,
Լաքին պէն ֆիքրինիզէ նէ կէլտիյինի պիլիրիմ:
6 ו Սիզ պու շէհրտէ մագթուլլարընըզը չօղալթընըզ,
Վէ անըն սօգագլարընը մագթուլլարլէ տօլտուրտը-
նըզ:
7 Պու էճլտէն Րապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր.
ב Շեհրէ իչինէ գօտըղընըզ մագթուլլար էթ,
Վէ պու շէհր գազան տըր.
ד Լաքին սիզի անըն իչինտէն չըգարաճաղըմ:
8 Գըլըճտան գօրգտընըզ,
Վէ իւզէրինիզէ գըլըճ կէթիրէճէյիմ.
(Րապպ ԵՀովա պույուրըր.)
9 Վէ սիզի անըն իչինտէն չըգարաճաղըմ,
Վէ սիզի էճնէպիլէրին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ,
Վէ ’սիզտէ հիւքմլէր իճրա էտէճէյիմ:
10 ו Գըլըճտան տիւշէճէքսինիզ.
ו Իսրայէլին հուտուտընտա սիզի հիւքմ էտէճէյիմ,
ה Վէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսինիզ:
11 ’Պու շէհր սիզին իչիւն գազան օլմայըպ,
Սիզ տախի անըն իչինտէ էթ օլմայաճագսընըզ.
Իսրայէլին հուտուտընտա սիզի հիւքմ էտէճէյիմ,
12 Վէ ’պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսինիզ.
Զիւնքի գանունլարըմտա եիւրիւմէտինիզ,
Վէ ահքեամըմը իճրա էյլէմէտինիզ,
Անճագ ’էթրաֆընըզտա օլան միլլէթլէրին ահքեա-
մընը իճրա էթտինիզ:
13 Վէ պէն պունու թէպլիղ էթտիյիմ սըրատա ’փա-
ղատիա իպն ի Բանեա վէֆաթ էյլէտի. ’օ զէման եիւզ
իւսթիւ գափանըպ եիւքսէչ սէսլէ ֆէրեատ էտէրէչ՝
Ա՜Հ, եա Րապպ ԵՀովա, Իսրայէլին պագիյյէսինի
14 քիւլլիյէն մա՞Հվ մը էտէճէքսին՝ տէտիմ: Օլ վագըթ
15 պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ՝ տէտի քի, էյ իպն ի
ատէմ, պիրատէրլէրինկ, սէնին պիրատէրլէրինս, ագրա-
պան վէ պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ քեաֆֆէթթէն շօլ
քիմսէյէր տիր քի, Երուսաղէմ սէքէնէսի անլէրէ՝
ՐԱՊՊՏԱՆ ուզագ օլունըզ. պու տիյար պիզէ միրաս
օլմագ իչիւն վէրիլմիշ տիր՝ տէտիլէր:
16 Պու սէպէպէ մէպնի սէօյլէ քի,
Րապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր.
Պէն անլէրի միլլէթլէր արասընա՝ ուզաղա կէօնտէր-
տիմ,
Վէ անլէրի տիյարլարա տաղրթտրմ իսէ տէ,
’Անլէրին վարտըգլարը տիյարլարտա,
Անլէրէ ’պիր ազ ֊ֆ֊֊ֆէ՚՚ մագտիս օլաճաղըմ:
17 Պու սէպէպէ մէպնի սէօյլէ քի,
Րապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր.
’Սիզի գավմլարտան թօփլայաճաղըմ,
Վէ տաղըլմըշ օլտրղընըզ տիյարլարտան սիզի ճէմ՚
էտիպ,
Իսրայէլ տիյարընը սիզէ վէրէճէյիմ:
18 Վէ անլէր օրայա կիրիպ,
’Անտէ օլան մէնֆուրաթ,
Վէ մէքրուհաթընը քեաֆֆէսինի օրատան չըգարա-
ճագլար:
19 Վէ ’անլէրէ գալպ ը վահիտ վէրէճէյիմ,
Վէ ’տէրունլէրինէ եէնի պիր րուհ գօյաճաղըմ.
Վէ ճէսէտլէրինտէն ’թաշ եիւրէյի չըգարըպ,
Անլէրէ էթտէն եիւրէք վէրէճէյիմ.
20 ’Թա քի գանունլարըմտա եիւրիյլէր,
Վէ ահքեամըմը հրֆզ էտիպ իճրա էտէլէր,
’Վէ անլէր պէնիմ գավմըմ օլալար,
Պէն տախի անլէրին Ալլահը օլայըմ:
21 Լաքին գալպլէրի՝ մէնֆուրաթ վէ մէքրուհաթլարը-
նընն ’մաթլուպընա թապի՚ օլանլարընն մէս-
լէքլէրինին ֊ե֊֊ը
Քէնտի պաշլարընա կէթիրէճէյիմ՚ տէյիւ Րապպ
ԵՀովա պույուրըր:
22 Վէ քէրուպիլէր ֊գանատլարընը գալտըրտըլար, վէ
թէքէրլէքլէր անլէրին եանընտա իտի, վէ Իսրայէլին
Ալլահընն ճէլալը եօգարրտան անլէր իւզէրինտէ
23 իտի: Վէ ֊ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը շէհրին օրթասը իւզէրին-
տէն եօգարը գալգըպ՝ շէհրին ’շարգ ճիհէթինէ տիւ-
շէն ֊տաղրն իւզէրինտէ տուրտու:
24 Վէ ֊Րուհ պէնի գալտրրըպ՝ Ալլահըն Րուհրյլէ
րիւ՚յատա պէնի Քաղդէալըլարրն տիյարընտա օլան
էսիրլէրին եանընա կէթիրտի. վէ օ կէօրտիւյիւմ րիւ՚յա
25 ’պէնտէն կիթտի՚՚: Վէ պէն էսիրլէրէ ՐԱՊՊԸՆ պանա
կէօսթէրտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէտիմ:

ר Պ. 12. 22,27։ 2Պետ. 3,4։
* Եւ-էօտ՝Խանէլէր ինշա էթմէքլիք ՎէֆԸը եագընն տէյիլ տիր
ו Պաղ Երեմ. 1. 13։ Պ. 24. 3, վէ ղայրի։
ז Պ. 2. 2։ 3. 24։
ח Պ. 7. 23։ 22 3,4։
ב Պ. 24. 3, 6, 10, 11։ Միք. 3. 3։
ד Ամ. 9։
ה Պ. 5. 8։
ו 4 Միւլ. 25. 19-21։ Երեմ. 39. 6։ 52. 10։
ז 3Միւլ. 8. 65։ 4Միւլ. 14. 25։
ח Մէզ. 9. 16։ Պ. 6. 7։ 13. 9,14,21,23։
ט Պաղ Ամ. 3։
י Ամ. 10։
כ Ղեւ. 18. 3,24, վէ ոայրի թէս. 12. 30,31։ Պ. 8. 10,14,16։
ל Ամ. 1։ Պաղ Ա՛մալ. 5. 5։ Պ. 9 8։ [8. 14։
מ Մէզ. 90. 1։ 91. 9։ Եա.
† Եւ-էօտ՝ բիւչիւք պէր
נ Երեմ. 24. 5,6։ Պ. 28. 25։ 34. 13։ 36. 24։ Պ. 37. 23։
ס Երեմ. 32. 39։ Պ. 36. 26,27։ Պաղ Սոփ. 3. 9։
ע Մէզ. 51. 10։ Երեմ. 31. 33։ 32. 39։ Պ. 18. 31։
פ Զաք. 7. 12։
צ Մէզ. 105. 45։
ק Երեմ. 24. 7։ Պ. 14. 11։ 36. 28։ 37. 27։
ר Պ. 9. 10։ 22. 31։
ש Պ. 1. 19։ 10. 19։
ת Պ. 8. 4։ 9. 3։ 10. 4, 18։ 43. 4։
ך Պ. 43. 2։
ם Պաղ Զաք. 14. 4։
ן Պ. 8. 3։
‡ ’Իպր. իւզէրիմտէն եօգարը չըղտը ——

Digitized by Google

ՊԱՊ 12

Եզեկիէլէ՝ նագլը մէքեան էՅմէսի իչիւն կէլէն էմրին 8 Սեղեկիանընն էապրէՅինէ, 17 վէ Քիմրէմէսի իչիւն կէլէն էմրին՝ եէհուտիլէրին խարապիէՅինէ Թէշպիհ օլտըղը։ 21 ԻսՅիհզալարը էճլինտէն եէհուտիլէրէ Քա՛զիր։ 26 Վ.ահինին եազընտա վուգու՝ պուլաճաղը։

Վէ պանա ՐԱՊՊՐՆ քէլամը կէլիպ, (2) Էյ իպն ի ատէմ, սէն ՚՚ասըլար խանէսի իչինտէ սաքին սին, անլէր քի ՚կէօրմէՀ իչիւն կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէզլէր, վէ իշիթմէՀ իչիւն գովագլարը վար իքէն իշիթմէզլէր. ՚զիրա անլէր ՚՚ասըլար խանէսի տիր։ 3 Էյ իպն ի ատէմ, սէն հիճրէթ իչիւն էշեա հազըրլա, վէ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ կիւնտիւզիւն նագլ էյլէ, վէ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ մահալըկտան տիկէր պիր մահալէ նագլ էյլէ. *անլէր ՚՚ասըլար խա- 4 նէսի իսէլէր տէ, օլա քի տիգգաթ էտէլէր՚՚։ Վէ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ կիւնտիւզիւն էշեակը նագլ էտիլէճէՀ էշեա կիպի մէՅտանա չըգար. վէ սէն հիճրէթ էտէնլէր կիպի, ախշամլայըն անլէրին կէօզլէրի 5 էօնիւնտէ չըգ։ Անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ տիվարը 6 տէլիպ էշեա անտըն չըգար. Անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ ՚՚ը օմուզրկա ալըպ՝ գարանլըգտա չըգար. եիւզիւնկիւ էօրթ, քի եէրի կէօրմէՅէսին, ՚զիրա սէնի պէՅթ ի Իսրայէլէ ՚ալամէթ գօտրմ՝ տէտի։ 7 Վէ պանա էմր օլունտըղը վէճհվէ հարէքէթ էթտիմ, էշեամը հիճրէթ էշեասը կիպի կիւնտիւզիւն չըգարտրմ, վէ ախշամլայըն էլիմլէ տիվարը տէլիպ՝ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ օմուզրմ իւզէրինէ ալարագ, գարանլըգտա չըգարտրմ։ 8 Վէ սապահլայըն պանա ՐԱՊՊՐՆ քէլամը կէլիպ, 9 Էյ իպն ի ատէմ, պէՅթ ի Իսրայէլ, օլ ՚՚ասըլար խա- 10 նէսի, սանա՝ ՚՚նէ եափըյօրսըն՝ տէՊմէտի մի։ Անլէրէ սէօյլէ քի՝ Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Պու ՚՚վահի Երուսաղէմտէ պուլունան րէՊիս, վէ օրատա օլան պիւրիւն պէՅթ ի Իսրայէլ իչիւն տիր։ 11 Անլէրէ պէօյլէ սէօյլէ. ՚ՊՂն սիզին իչիւն ՚ալամէթ իմ. Պէն նասըլ եափտըմ իսէ, անլէրէ պէօյլէ եափըլաճագ տըր. ՚Անլէր հիճրէթ էտիպ էսիր կիտէճէքլէր։ 12 Վէ անլէրին արասընտա պուլունան ՚րէՊիս ԵՂ-ՀՂ- օմուզրնա ալարագ գարանլըգտա չըգաճագ տըր. ԵՂՂ-ՂՂ չըգարմագ իւզրէ տիվարը տէլէճէքլէր. Եէրի կէօզիՅլէ կէօրմէմէք իչիւն Օ եիւզիւնիւ էօրթէճէք տիր։

13 Վէ ՚անընն իւզէրինէ աղրմը աթաճաղրմ, Օ տախի տուզաղրմա թուխթուլաճագ տըր. Վէ ՚՚անը Բաբելոնա, Քաղդէալըլարընն տիյարընա կէօթիւրէճէՅիմ. Չէր նէ գատար օրատա վէֆաթ էտէճէք իսէ տէ, Օրասընը կէօրմէՅէճէք տիր։ 14 Վէ ՚Էթրաֆընտա պուլունուպ անա իմտատ էտէնլէրին ճիւմլէսինի Վէ պիւթիւն ճինուտրնը հէր րիւզկեարա տաղրտաճաղրմ, Վէ ՚՚անլէրին արտընճա գրլրճ չէքէճէյիմ։ 15 Վէ անլէրի միլլէթլէր արասընա տաղրթտրղրմտա, Վէ անլէրի տիյարլարտա փէրաքէնտէ էյլէտիյիմտէ, ՚ՊՂն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր։ 16 ՚Վէ անլէրտէն ազ քիմսէլէրի, Գրլրճտան, գրթլրգտան վէ թա՛ունտան պագիյյէ օլարագ պրագաճաղրմ, Թա քի կիտէճէքլէրի միլլէթլէր արասընտա, Մէքրուհաթլարընըն քեաֆֆէսինի հիքեայէ էտէլէր. Վէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր՝ տէտի։ 17 Վէ պանա ՐԱՊՊՐՆ քէլամը կէլիպ, 18 Էյ իպն ի ատէմ, ՚էքմէյինկի թէթրէյէրէք եէ, Վէ սույունկը իզթիրապ ու էնտիշէ իլէ իչ. 19 Վէ տիյարընն գավմընա սէօյլէ քի, Իսրայէլ թօփրաղընտա օլան Երուսաղէմ սէքէնէսի հագգընտա Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Անլէր էքմէքլէրինի էնտիշէ իլէ եէյլէճէքլէր, Վէ սուլարընը հայրէթլէ իչէճէքլէր, Թա քի ՚ճիւմլէ սէքէնէսինին զուլմու սէպէպինտէն, Տիյարլարը պիւսպիւթիւն խալի գալա. 20 Վէ մա՛մուր շէՀրլէր վիրան, Վէ տիյար ՚խալի գալաճագ տըր, Վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ՝ տէտի։ 21 Վէ պանա ՐԱՊՊՐՆ քէլամը կէլիպ, 22 Էյ իպն ի ատէմ, ՚Կինլէր ուզայօր, Վէ հէր վահի պօշա չըգյօր՝ ՚՚նէէ-, Սիզին Իսրայէլ տիյարընտա սէօյլէտիյինիզ պու մէսէլ նէ՞ օլաճագ տըր։ 23 Պու էճլտէն անլէրէ սէօյլէ քի, Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Պու մէսէլի օրթատան գալտըրաճաղրմ, Վէ անը արթըգ Իսրայէլտէ սէօյլէմէյէճէքլէր. Անճագ անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՚Կինլէր, Վէ հէր վահինն ֆի՛իլէ կէլմէսի եագլաշտը։

– Պ.2.3,6-8։ 3.26,27։
Բ Ես.6.9։ 42.20։ Երեմ. 5.21։ Մատթ. 13.13, 14։
Գ Պ. 2. 5։
Դ ՚՚ասըլար խանէսի օլտըղ- ըսրընը կէօրմէյէրէկ
Ե Ես.8. 18։ Պ.4.3։ 24. 24։ Այ. 11։
Զ Պ. 2. 5։
Է Պ. 17 12։ 24 19։
Ը Մատ. 1. 1։
Թ Եփ
Ժ Այ. 6։
Ի 4Միւլ. 25. 4,5,7։
Լ Երեմ. 39. 4։
Խ Յոբ. 19.6 ե եմ 52. 9։ Մարս. 1. 13։ Պ. 17. 20։
Ծ 4Միւլ. 25. 7։ Երեմ. 52. 11։ Պ. 17. 16։
Կ 4Միւլ. 25. 4,5։ Պ.5. 10։
Հ Պ. 5. 2,12։
Ձ Մէզ. 9. 16։ Պ. 6. 7 14։ 11.10։ Այ.16,20։
Ղ Պ. 6. 8–10։
Ճ Պ. 4. 16։
Մ Մէզ. 107. 34։
Յ Զաք. 7. 14։
Ն Այ. 27։ Պ. 11. 3։ Ամովս. 6. 3։ 2Պետ. 3. 4։
Շ Յովէլ. 2. 1։ Սոփ 1. 14։

Digitized by Google

24 Զիրա ՝արթըզ պէյթ ի Իսրայէլ իչինտէ պիր ։սախթէ
վահի,
Վէ միւտահանէլի ֆալ օլմայաճագ տըր։
25 Զիրա պէն ՐԱՊՊ սէօյլէյօրըմ,
Վէ ֆսէօյլէտիյիմ՝ քէլամ ֆի՛լէ կէլէճէք,
Տահա կէճիքմէյէճէք.
Զիրա, էյ ՚ասըլար խանէսի
Պէն սիզին կիւնլէրինիզտէ սէօյլէյէճէյիմ,
Վէ սէօյլէտիյիմի ֆի՛լէ կէթիրէճէյիմ՝՝ տէյիւ
Րապպ Եհովա պուլուրըր՝ տէտի։
26 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ,
27 ։Էյ իպն ի ատէմ, իշլէթ պէյթ ի Իսրայէլ,
Պունա կէլէն վահի ֆ՚չօգ կիւնլէր իչիւն տիր,
Վէ քէնտիսի ուզագ վագըթլար իչիւն խապէր վէրի-
յօր՝ տէրլէր։
28 ։Պու էճլտէն անլէրէ սէօյլէ քի,
Րապպ Եհովա պէօյլէ պուլուրըր.
Արթըզ հիչ պիր քէլամըմ կէճիքմէյէճէք,
Անճագ սէօյլէտիյիմ քէլամ ֆի՛լէ կէլէճէք՝ տէյիւ
Րապպ Եհովա պուլուրըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 13

*Եալանճը փէյղամպէրլէրէ Թա՛զիր, 10 ։սախթէքեաուլըզլարընըն չա-
մուր սըվասընա Թէշպիհ օլունմասը։ 17 Քէնտիլիքլէրինտէն խապէր
վէրէն վէ ճանլարը ավլամագ իչիւն եաստըզ եափան գարըլարա Թա՛զիր։*

Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, ֆփէյղամպէրլիք էտէն Իսրայէլ փէյ-
ղամպէրլէրի՚ալէյհինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ.
Վէ ֆքէնտիլիքլէրինտէն փէյղամպէրլիք էտինլէրէ
սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ.
3 Րապպ Եհովա պէօյլէ պուլուրըր.
Վայ պիր շէյ կէօրմէմիշ իքէն,
Քէնտի խուլեալարընճա հարէքէթ էտէն սէֆիհ փէյ-
ղամպէրլէրէ։
4 Էյ Իսրայէլ, սէնին փէյղամպէրլէրին,
։Վիրան եէրլէրտէ պուլունան թիլքիլէր կիպի օլտըլար։
5 ։Կէտիքլէրէ չըգմատընըզ,
ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւնտէ մուհարէպէտէ սէպաթ իչիւն,
Պէյթ ի Իսրայէլին էթրաֆընա սուր չէքմէտինիզ։
6 ։*Անլէրին վահիլէրի՚՚ սախթէ վէ ֆալլարը եալան
տըր.
Վէ ՐԱՊՊ անլէրի իրսալ էթմէմիշ իքէն,
ՐԱՊՊ պուլուրտու՝ տէրլէր
Վէ սէօզլէրինին ֆի՛լէ կէլէճէյինէ իւմիտ վէրիրլէր։
7 Սիզին վահինիզ սախթէ,

Վէ ֆալընըզ եալան տէյի՚՚ մի տիր.
Վէ պէն սէօյլէմէմիշ իքէն,
ՐԱՊՊ պուլուրտու՝ տէ՚՚մէտինիզ մի։
8 Պու էճլտէն Րապպ Եհովա պէօյլէ պուլուրըր.
Սէօզինիւզ պաթըլ,
Վէ վահինիզ եալան օլտըղը իչիւն,
Պէն սիզէ գարշը իմ՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պուլուրըր։
9 Վէ պէնիմ էլիմ վահիլէրի սախթէ,
Վէ ֆալլարը եալան օլան փէյղամպէրլէր ՚ալէյհինտէ
օլաճագ տըր.
Անլէր գավմըմըն միւշավէրէ մէճլիսինտէ պուլունմա-
յաճագլար,
։Վէ պէյթ ի Իսրայէլին տէֆթէրինէ գայտ օլունմա-
յաճագլար,
։Վէ Իսրայէլ տիյարընա կիրմէյէճէք քլէր.
։Վէ պէն Րապպ Եհովա իտիյիմի պիլէճէք քսինիզ։
10 Մատամ՝ քի սէլամէթ եօգ իքէն,
։Սէլամէթ տիր՝ տէյէրէք գավմըմը իզլալ էտէրլէր,
Վէ պու ֆ՚չէր տիվար պինա էտէր,
Վէ իշլէթ անլէր անը ։չամուրլէ սըվարլար.
11 Զամուրլէ սըվայանլարա սէօյլէ քի՝ Երգըլաճագ տըր.
։Սաղանագլը եաղմուր կէլէճէք.
Էյ տօլու թաշլարը, սիզ տիւշէճէք քսինիզ,
Վէ ֆուրթունալը րիւզկեար անը եարաճագ տըր։
12 Վէ իշլէթ տիվար երգըլտըգտա,
Սիզէ՝ Սըվատըղընըզ սըվա նէրէտէ տիր՝ տէնի՚՚մէ-
յէճէք մի։
13 Պու էճլտէն Րապպ Եհովա պէօյլէ պուլուրըր.
Անը խարապ էթմէք իւզրէ,
Խըշմըմլէ ֆուրթունալը րիւզկեար չըգարաճաղըմ,
Վէ ղազապըմլէ սաղանագլը եաղմուր,
Վէ խըշմըմլէ տօլու թաշլարը կէլէճէք տիր։
14 Վէ չամուրլէ սըվատըղընըզ տիվարը երգաճաղըմ,
Վէ անը եէր իլէ եէ քսան էտէճէյիմ
Վէ թէմէլի մէյտանա չըգաճագ տըր,
Տիւշէճէք, վէ իչինտէ հէլաք օլաճագսընըզ,
։Վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէք քսինիզ։
15 Վէ պէն խըշմըմը տիվար իւզէրինտէ,
Վէ անը չամուրլէ սըվայանլար իւզէրինտէ թէմամըլէ
իճրա էտէճէյիմ,
Վէ սիզէ տէյէճէյիմ՚քի՝ Տիվար վէ անը սըվայանլար,
16 Եա՚նի Երուսաղէմ հագգընտա փէյղամպէրլիք էտէն,
Վէ Րապպ Եհովա՝ Սէլամէթ եօգ տըր՝ տէյիւ պու-
յուրմըշ իքէն,
Անըն իչիւն ։սէլամէթ րիւ՚յալարը կէօրէն Իսրայէլ
փէյղամպէրլէրի գալմատը։

֊ Պ. 13. 23։	։ Ա.յ. 22։	֊ Ա.յ. 17։	22. 30։	[28։	7. 5։ Մէզ. 69. 28։	։ Պ. 38. 22։
։ Մէյա. 2 14։	֊ 2Թես. 3. 4։	։ Երեմ. 14. 14։ 23.16,	։ Ա.յ.23։ Պ.12.24։ 22.	։ Պ. 20. 38։	։ Ա.յ.9,21,23։ Պ.14.8։
֊ Ես. 55. 11։ Ա.յ. 28։	։ 2Թես. 3. 4։	26։	* Ի՚ոդ. Կէօրտիւքլէրի	։ Պ. 11. 10,12։	։ Երեմ. 6. 14։ 28. 9։
Դան. 9.12։ Դուկ.21.	։ Ա.յ. 23,25։	։ Աղդ. 2. 15։	վահի	։ Երեմ. 6. 14։ 8. 11։	
33։	——	։ Մէզ. 106. 23,30։ Պ.	։ Եզր. 2.59,62։ Նէեմ.	։ Պ. 22. 28։	

Digitized by Google

17 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, ՛քէնտիլիքլէրինտէն
փէյղամպէրլիք էտէն գավմընկըն գըզլարընա գարշը
՝եիւզիւկիւ չէվիր, վէ անլէրին ՚ալէյհինտէ փէյղամ-
18 պէրլիք էյլէ, Վէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա պէօյլէ
պույուրըր. Վայ ճանլարը ավլամագ իւզրէ, հէր գօլ
իչին եաստըգ տիքէն, վէ հէր պօյտա օլանա պաշ
՝էօրթիւսիւ եափան գարըլարա. սիզ ՛պէնիմ գավ-
մըմըն ճանլարընը ավլայարագ քէնտի ճանլարընըզը
19 հայաթտա պրագաճ՞ագ մը սընըզ: Վէ եալանը տինկ-
լէյէն գավմըմա եալան սէօյլէմէ՛քլէ, էօլմէյէճէ՛ք ճան-
լարը էօլտիւրմէ՛ք վէ եաշամայաճագ ճանլարը եա-
շաթմագ իւզրէ ՝ավուճ տօլուսը արփա վէ է՛քմէ՛ք
փարչալարը իչին գավմըմ՛ արասընտա պէնի թահ-
գիր էտէ՞ր մի սինիզ:
20 Պու էճլտէն Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշլէ
պէն գուշ ավլար կիպի օրատա ճանլարը ավլատը-
ղընըզ եաստըգլարընըզա գարշը իմ, վէ անլէրի գօլ-
լարընըզտան երրթաճաղըմ, վէ գուշ ավլար կիպի
21 ավլատղընըզ ճանլարը սալը վէրէճէյիմ: Վէ պաշ
էօրթիւլէրինիզի երրթաճաղըմ, վէ գավմըմը էլինիզ-
տէն գուրթարաճաղըմ, վէ արթըգ սիզին էլինիզտէ
ավ օլմայաճագլար, ՝վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէ-
22 ճէ՛քսինիզ: Զիրա պէնիմ միւքէտտէր էթմէտիյիմ՛ սա-
լիհին գալպինի սիզ եալանլարլէ միւքէտտէր էթտի-
նիզ. վէ շէրիր քէնտի քէօթիւ եօլընտան տէօնիւպ
եաշամամասը իչին ՚անըն էլինի գուվվէթլէչէնտիրտի-
23 նիզ: Պու էճլտէն ՛արթըգ սախթէ վահինիզ օլմայա-
ճագ, վէ ֆալ աչմայաճագսընըզ, վէ գավմըմը էլի-
նիզտէն գուրթարաճաղըմ, ՝վէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի
պիլէճէ՛քսինիզ:

ՊԱՊ 14

*Դալպէրինին ֆէսատընա կէօրէ փուԹփէրէաճլէրէ Ալլահընն ճէ-
վապը. 6 անլէրի Ջէվպլէ տա՛վէթ էՁիէսիւ. 12 Իսրայէլին զըՁլըզ, 15
գարարըը վուհուշ, 17 գըլըճ, 19 վէ Ձա՛ունէ միւճագաՁ օլունաճաղը,
22 Նէճաճ պուլաճագ պայիյէ հագգընտա վա՛տ:*

Վէ ՝Իսրայէլ իխթիյարլարընտան պա՛զըլարը
2 եանըմա կէլիպ էօնիւմտէ օթուրտըլար: Վէ պանա
3 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ,
պու ատէմլէր փուԹլարընը գալպինտէ իգամէ էթ-
տիլէր, վէ ՝քէօթիւլիւք թէօքէզլէրինի քէնտի էօնլէ-
րինէ գօտըլար. ՝պէն անլէրին սիւ՛ալընա արթըգ ճէ-
վապ վէրէճէ՞ք մի իմ:
4 Պու էճլտէն անլէրէ խիթապէն սէօյլէ քի, Րապպ
Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պէյթ ի Իսրայէլտէն հէր
քիմ՛ քի քէնտի փուԹլարընը գալպինտէ իգամէ էտիպ՝
քէօթիւլիւք թէօքէզլինի քէնտի էօնիւնէ գօյուպ տա
փէյղամպէրէ կէլիր իսէ, օլ կէլէնէ պէն ՐԱՊՊ անըն
փուԹլարընըն չօգլըղընա կէօրէ ճէվապ վէրէճէյիմ.
5 Թա քի պէյթ ի Իսրայէլի քէնտի գալպէրինյէլ մու՛ա-
խէզէ էտէյիմ. զիրա անլէրին ճիւմլէսի փուԹլարը սէ-
պէպիյէլ պանա էճնէպի օլտըլար:
6 Պու էճլտէն պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Րապպ
Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Տէօնիւնիւզ, փուԹլարը-
նըզտան տէօնիւնիւզ. վէ ճիւմլէ մէքրուհաթընըզտան
7 եիւզիւնիւզիւ չէվիրինիզ: Զիրա պէյթ ի Իսրայէլտէն
եախօտ Իսրայէլտէ միւսաֆիր օլան էճնէպիտէն հէր
քիմ պէնտէն այրընըր իսէ, վէ փուԹլարընը քէնտի
գալպինտէ իգամէ էտիպ՝ քէօթիւլիւք թէօքէզլինի
քէնտի էօնիւնէ գօր իսէ, վէ փէյղամպէրին վասըթա-
սըյլէ պէնտէն սիւ՛ալ էթմէ՛ք իւզրէ անըն եանընա կէ-
լիր իսէ, անա պէն ՐԱՊՊ պիզզաթ ճէվապ վէրէճէյիմ.
8 Վէ եիւզիւմիւ ՞օլ ատէմ՛ ՚ալէյհինէ չէվիրիպ՝ անը ՞՚ա-
լամէթը վէ մէսէլ էտէրէ՛ք, անը գավմըմտան գաթ՚
էտէճէյիմ. Վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէ՛քսինիզ:
9 Վէ էկէր պիր փէյղամպէր շաշըրըպ տա պիր շէյ
սէօյլէյէճէ՛ք օլուր իսէ, ՞օլ փէյղամպէրի պէն շաշըրթ-
տըմ, վէ էլիմի անըն իւզէրինէ ուզատըպ՝ անը գավ-
10 մըմ Իսրայէլ արասընտան հէլաք էտէճէյիմ: Վէ ան-
լէր քէնտի ճէզալարընը չէ՛քէճէ՛քլէր. սիւ՛ալ էտէնին
ճէզասը իլէ փէյղամպէրին ճէզասը պիր օլաճագ տըր.
11 Թա քի պէյթ ի Իսրայէլ ՞արթըգ պէնտէն սափմայա,
վէ արթըգ ՚իսեանլարընըն ճիւմլէսիյլէ նափաք օլ-
մայալար. ՞անճագ անլէր պէնիմ գավմըմ օլալար,
պէն տախի անլէրին Ալլահը օլայըմ՛ տէյիւ Րապպ
Եհովա պույուրըր:
12 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
13 Էյ իպն ի ատէմ, պիր տիյար խըյանէթ էտիպ պանա
գարշը կիւնահ իշլէտիյի հալտէ, պէն տախի անըն իւ-
զէրինէ էլիմի ուզատըպ ՞անըն է՛քմէ՛ք ՚ասասընը գը-
րարագ, անա գըթլըզ կէօնտէրիպ անտէն ինսանը վէ
14 հայվանը գաթ՚ էթսէմ, ՞վէ անըն իչինտէ պու իւչ
ատէմ, եա՚նի Նոյ վէ Դանիէլ վէ Յոբ պուլունսա,
անլէր ՞քէնտի սալահլարըյլէ ՞՚ճ՞ագ քէնտի ճանլարընը
գուրթարաճագլար՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր:
15 Էկէր տիյար իչինէ՝ անը է՛հալիսիզ պրագաճագ վէ
վիրան էտէճէ՛ք ՞զարարլը վուհուշ կէթիրսէմ, շէօյլէ
քի վուհուշ գօրգուսընտան քիմսէ օրատան կէչէմէզ,
16 ՞՚վէ օլ իւչ ատէմ՛ անըն իչինտէ պուլունսա, հայաթըմ
հագգը իչին անլէր օղուլլարընը եա գըզլարընը գուր-
թարամայաճագլար, անճագ քէնտիլէրի գուրթուլա-

՝ Այ. 2։
՞ Պ. 20. 46։ 21. 2։
՞՚ Եւթօթ՝ եաստըղը
՞՚՞ 2Պետ. 2. 14։
՞՚՞՚ Պաղէմ. 28. 21։ Միք. 3. 5։
՚ Այ. 9։
՚՚ Երեմ. 23. 14։
՚՚՚ Այ. 6, վէ պայբի՝ Պ. 12. 24։ Միք. 3. 6։
՚՚՚՚ Այ. 9։ Պ. 14. 8։ 15. 7։
——
՚՚՚՚՚ Պ. 8. 1։ 20. 1։ 33. 31։
՚՚՚՚՚՚ Պ. 7. 19։ Այ. 4, 7։
՚՚՚՚՚՚՚ 4Մէպ. 3. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Դևտ. 17. 10։ 20. 3, 5, 6։ Երեմ. 44. 11։ Պ. 15. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՚մ. 26. 10։ Թէս. 28. 37։ Պ. 5. 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 6. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 3Մէպ. 22. 23։ Յոբ. 12. 16։ Երեմ. 4. 10։ 2Մնչ. 2. 1։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ 2Պետ. 2. 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 11. 20։ 37. 27։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Դևտ. 26. 26։ Ես. 3. 1։ Պ. 4. 16։ 5. 16։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 15. 1։ Այ. 16, 18, 20։ Պաղ Երեմ. 7. 16։ 11. 14։ 14. 11։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Էմս. 11. 4։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Դևտ. 26. 22։ Պ. 5. 17։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 14, 18, 20։

Digitized by Google

ճագ, տիյար իսէ վիրան օլաճագ՝ տէյիւ Բապպ
Եհովա պույուրըր

17 Եախօտ [1]օլ տիյար իւզէրինէ գըլըճ կէթիրիպ, էյ
գըլըճ, տիյար իչինտէն կէչ՝ տէսէմ, [2]վէ անտէն ին-
18 սանը վէ հայվանը գաթ՝ էթսէմ, [3]վէ օլ իւչ ատէմ
անըն իչինտէ պուլունսա, հայաթըմ հագգը իչիւն
անլէր օղուլլարընը եա գըզլարընը գուրթարամայա-
ճագլար, անճագ քէնտիլէրի գուրթուլաճագ՝ տէյիւ
Բապպ Եհովա պույուրըր:

19 Եախօտ օլ տիյարա [4]թա՛ուն կէօնտէրիպ՝ անտէն
ինսանը վէ հայվանը գաթ՝ էթմէ՛ք իւզրէ [5]խըշմըմը
20 անըն իւզէրինէ գանլէ տէօքսէմ, [6]վէ անըն իչինտէ
Նոյ վէ Դանիէլ վէ Յոբ պուլունսա, հայաթըմ հագգը
իչիւն անլէր նէ պիր օղուլ, նէ պիր գըզ գուրթա-
րաճագլար. սալահլարըյլէ անճագ քէնտի ճանլարընը
գուրթարաճագլար:

21 Զիրա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. [7]թա՛եին
էթտիյիմ տէօրթ շիտտէթլի ճէզայը, եա՛նի գըլըճը
վէ գըթլըղը վէ զարարլը վուհուշը վէ թա՛ունը, Ե-
րուսաղէմտէն ինսանը վէ հայվանը գաթ՝ էթմէ՛ք
իւզրէ անըն իւզէրինէ կէօնտէրտիյիմտէ, նէ՞ օլաճագ
22 տըր: [8]Ւաքին իշթէ անըն իչինտէ նէճաթ պուլմուշ
պիր պագիյյէ օլարագ օղուլլար իւէ գըզլար չըգա-
րըլաճագ, իշթէ անլէր եանընըզա չըգաճագլար. վէ
[9]անլէրին մէսէլիյինի վէ [10]ամէլլէրինի կէօրէճէ քսինիզ.
վէ Երուսաղէմ իւզէրինէ կէթիրտիյիմ պէլատան, ա-
նըն իւզէրինէ կէթիրտիյիմ հէր շէյտէն տօլայը միւ-
23 թէսէլլի օլաճագսընըզ: Վէ անլէրին մէսէլիյինի վէ
[10]ամէլլէրինի կէօրտիյիւնիւզտէ անլէր սիզէ թէսէլլի
վէրէճէ՛քլէր. վէ անտէ հէր նէ եափտըմ իսէ, [11]սէպէպ-
սիզ եափմատըղըմը անկլայաճագսընըզ՝ տէյիւ Բապպ
Եհովա պույուրըր:

ՊԱՊ 15

*Ամա աղաւը եագըլտըղը միսիլիւ, 6 Երուսաղէմ Հալիսինին եա-
գըլաճաղը:*

Վ[12]է պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, ասմա աղաճընըն [13]էէ հէր նէվ՝ ա-
ղաճտան,
Եա՛նի օրմանընն աղաճլարընտա օլան չըպուգլարտան
գիյատէ նէսի՞ վար:
3 Պիր շէյ եափմագ իչիւն անտէն պիր աղաճ ալընը՞ր մը,
Եախօտ պիր գապ ասմագ իչիւն անտէն չիվի ալը-
նը՞ր մը:
4 Իշթէ եանմագ իչիւն [14]աթէշէ աթըլըր.
Աթէշ անըն իքի ուճընը թէլէֆ էտիպ,
Օրթասընը եագտըգտան սօկրա
Օ արթըգ իշէ եարա՞ր մը:
5 Պիւթիւն իքէն պիր շէյէ եարամատըղը հալտէ,
Աթէշ անը եագըպ թէլէֆ էթտիքտէն սօկրա
Նա՞սըլ իշէ եարար:
6 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Օրման աղաճլարը արասընտա ասմանըն աղաճընը
Աթէշէ եանմագ իւզրէ վէրտիյիմ միսիլլիւ,
Երուսաղէմ էհալիսինի տախի վէրտիմ:
7 Վէ [15]եիւզիւմիւ անլէրին [16]ալէյհինէ չէվիրէճէյիմ.
[17]Անլէր պիր աթէշտէն չըգաճագլար,
Վէ անլէրի պ[18]ու՞ պիր աթէշ թէլէֆ էտէճէ՛ք տիր.
Վէ եիւզիւմիւ անլէրին [16]ալէյհինէ չէվիրտիյիմտէ,
[19]ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէ՛քսինիզ:
8 Վէ խըյանէթ էթտիքլէրի իչիւն,
Տիյարը վիրան պրագաճաղըմ՝ տէյիւ
Բապպ Եհովա պույուրըր:

ՊԱՊ 16

*Փէղամակէրին Երուսաղէմի հալը ասլինտէ փէրիշան հալ պիր
մա՛սումա Մէշպին էճմէսի: 6 Բապպըն անա օլան [20]ագիմ մուհապպէթի:
15 Երուսաղէմին ֆահշը. 35 անըն [16]ալէյհինտէ հիւքմ ի շէտտա: 44
Կիւնահընըն քէնտի վալիտէսինին կիւնահընա միսավի վէ Սողոմ իւէ
Սամարիանըն կիւնահընտան գիյասէ օլորըլը իչիւն միճագաճ ը շէ
տիտէյէ միսաճահագգ օլաղըլը: 60 [21]Ազըպկէճտէ Բապպըն անա մէհա-
մէթ վէ մադֆիրէթ էտէճէյիս:*

Վ[22]է պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, [23]Երուսաղէմէ քէնտի մէքրուհաթընը
պիլտիր.
3 Վէ սէօյլէ քի, Բապպ Եհովա Երուսաղէմէ պէօյլէ պու-
յուրըր.
Սէնին ասլընը վէ [24]վէլատէթին Քանանլըլարընն տիյա-
րընտա իտի.
[25]Փէտէրիկ Ամ՞որի վէ վալիտէկ Քետլի իտի:
4 Վէ վէլատէթին պ[26]էօյլէ օ՞ր.
[27]Տօղտըղընկ կիւնտէ կէօպէյինկ քէսիլմէտի.
Վէ թէմիզլէնմէ՛ք իչիւն սու իւէ երյգանմատըն,
Վէ թուվլէ թուվլանմատըն վէ գունտագլէ սարըլմա-
տըն
5 Սանա մէրհամէթ էտէրէ՛ք պու շէյլէրտէն պիրինի
եափմագ իչիւն,
Քիմսէ սանա շէֆգաթ նազարըյլէ պագմատը.
Լաքին տօղտըղընկ կիւնտէ,
Վիճուտընկըն քէրահէթիյլէ սահրա եիւզիւնէ աթըլտըն
6 Վէ եանընկտան կէչտիյիմտէ,
Սէնի քէնտի գանընկա պաթմըշ կէօրտիւմ.
Վէ սէն գանընկըն իչինտէ իքէն սանա՝ Եաշա՝ տէտիմ.
Սէն գանընկըն իչինտէ իքէն սանա՝ Եաշա՝ տէտիմ:

[1] Ղեւ. 26. 25։ Պ. 5. 12։ 21. 3,4։ 29. 8. 38. 21։
[2] Այ. 14։ 2Մին. 24. 15։ Պ. 38. 22։
[3] Պ. 25. 13։ Սոփ. 1. 3։
[4] Պ. 7. 8։
[5] Այ. 14։ Պ. 5. 17։ 33. 27։
[6] Պ. 6. 8։
[7] Պ. 20. 43։
[8] Երեմ. 22. 8,9։
[9] Յովհ. 15. 6։
[10] Ղեւ. 17.10։ Պ. 14. 8։
[11] Եռ. 24. 18։
[12] Պ. 6. 7։ 7. 4։ 11. 10։ 20. 38,42,44։
[13] Պ. 20. 4։ 22. 2։ 33. 7,8,9։
[14] Պ. 21. 30։
[15] Այ. 45։
[16] Ովս. 2. 3։

Digitized by Google

7 Սէնի սահրա օթու կիպի օն պիկ էյլէտիմ.
Վէ պօյլանըպ պէօյիւտիւն,
Հիւսնիւկ քէմալէ վասըլ օլտու.
Մէմլէքիկ աղըրշագլանտը, վէ սաչըկ ուզատը,
Լաքին սէն պիւսպիւթիւն 'իւրեան իտին:
8 Վէ եանըկտան կէչիպ սէնի կէօրտիւյիւմտէ,
Իշթէ վագթըկ 'աշգ վագթը իտի.
Վէ պէն էթէյիմի սէնին իւզէրինէ էօրթէրէք,
'Իւրեանլըղըկը սէթը էթտիմ,
Վէ սանա եէմին էտէրէք,
Սէնին իլէ 'ահտ էթտիմ,
Վէ սէն պէնիմ օլտըն՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր:
9 Վէ սէնի սու իլէ եըյգատըմ,
Վէ իւզէրինտէն գանըկը էյիճէ թէմիզլէտիմ,
Վէ սէնի եաղլէ եաղլատըմ.
10 Վէ սանա նագըշլը էլպիսէ կիյտիրտիմ,
Վէ սանա թէհաշ ...էյ... փափուշլար կիյտիրտիմ.
Վէ պէլինկէ ա'լա քէթէնտէն գուշագ պաղլատըմ,
Վէ սանա ճանֆէսլէր կիյտիրտիմ.
11 Վէ սէնի զիյնէթլէրլէ թէզեին էթտիմ,
Վէ էլլէրինկէ պիլէզիքլէր,
Վէ պօյունըկա կէրտանլըգ թագտըմ.
12 Վէ պուրունըկա հալգա,
Վէ գուլագլարըկա քիւփէլէր,
Վէ պաշընկա 'իզզէթ թաճը գօտըմ:
13 Վէ սէն ալթուն վէ կիւմիշլէ մլուզյյէն օլտըն,
Վէ էլպիսէկ ա'լա քէթէն վէ ճանֆէս վէ նագըշլը իտի.
Խասս ուն վէ պալ վէ եաղ եէտին,
Վէ զիյատէսիյլէ կիւզէլ օլտըն,
Վէ սիւլիւքեանէ հալէ վասըլ օլտըն:
14 Վէ հիւսնիւկտէն տօլայը մլուլէթլէր արասընտա շէօհրէթ քէսպ էյլէտին.
Վէ իւզէրինկէ գօտըղըմ զիյնէթիմլէ հ...ն քէմալ պուլտու՝ տէյիւ
Րապպ Եհովա պույուրըր:
15 Լաքին սէն շէօհրէթինկ սէպէպինտէն
Հիւսնիւկէ ի'թիմատ էտէրէք զինա էյլէտին,
Վէ ֆահշընկը հէր կէչէնին էօնիւնէ պէզլ էյլէտին.
անըն օլուր իտի:
16 Վէ էլպիսէկտէն ալըպ,
Քէնտինկէ րէնկեարէք միւրթէֆէ'ալար եափտըն,
Վէ իւզէրլէրինտէ զինա էյլէտին.
Պունուն դ...ն նէ օլտու, նէ տէ օլաճագ տըր:
17 Վէ սանա վէրտիյիմ ալթուն վէ կիւմիւշտէն ...էզմէշ օլան
Զիյնէթ թագըմլարընկը ալտըն,
Վէ քէնտինկէ էրքէք սուրէթլէրի եափըպ,
Անլէրլէ զինա էյլէտին:
18 Վէ նագըշլը էլպիսէկի ալըպ,
Անլէրի էօրթտիւն,
Վէ եաղըմը վէ պուխուրըմը էօնլէրինէ գօտըն.
19 Վէ սանա վէրտիյիմ էքմէյիմի,
Սանա եէտիրտիյիմ խասս ունու, եաղը վէ պալը տախի,
Անլէրին էօնիւնէ խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ գօտըն
Վէ ...էյլէ օլտու՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր:
20 Վէ պէնիմ իչիւն տօղուրտըղըն օղուլլարընկը վէ գըզլարընկը ալըպ,
Եէյէճէք օլմագ իւզրէ անլէրէ զէպհ էյլէտին:
21 Սէնին ...ֆահշիյաթըն ճզ պիր շէյ մի տիր,
Քի օղուլլարըմը պօղազլատըն,
Վէ անլէրի ...ըէշտէ կէչիրէրէք անլէրէ վէրտին,
22 Վէ ճիւմլէ մէքրուհաթընկտա վէ ֆահշիյաթընկտա,
Սէպավէթինկին կիւնլէրինի,
Պիւսպիւթիւն 'իւրեան օլարագ
Գանըկա պաթմըշ օլտըղըն վագթը խաթրընկա կէթիրմէտին:
23 Վէ սէն հէր պիր քէօթիւլիւյիւ եափտըգտան սօնրա,
(Վայ, վայ սանա՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր,)
24 Քէնտին իչիւն պիր ֆահշ մահալը տախի պինա էյլէտին,
Վէ հէր մէյտանտա քէնտին իչիւն միւրթէֆէ'ա եափտըն:
25 Հէր եօլ պաշընտա քէնտին իչիւն միւրթէֆէ'ալար եափտըն,
Վէ հիւսնիւկիւ մէքրուհ էյլէտին,
Վէ հէր կէչէնէ այագլարընկը աչտըն,
Վէ ֆահշիյաթընկը չօղալթտըն:
26 Վէ թէնէլէրի պէօյիւք օլան գօնշըլարընկ իլէ,
Եա'նի ...մրսըրլըլար իլէ զինա էյլէտին,
Վէ պէնի ղազապա կէթիրմէք իւզրէ ֆահշիյաթընկը չօղալթտըն,
27 Վէ իշթէ էլիմի սէնին իւզէրինէ ուզատըպ,
Նաֆագանկը ազալթտըմ,
Վէ սանա պուղզ էտէն ...ֆիլիսթի գըզլարընըն միւրատընա սէնի թէսլիմ էթտիմ.
Անլէր պիլէ սէնին գապիհ մէսլէյինտէն հիճապ էտէրլէր:
28 Վէ տօյմատըղընկ իչիւն ...Ասորեստանլըլար իլէ զինա էյլէտին,

Ե Խուր. 1. 7։
Զ Հառաջ. 3. 9։
Է Խուր. 19. 5։ Երեմ. 2. 2։
Ը Թէք. 24. 22,47։
Թ Էմս. 1. 9։
Ժ Ես. 3. 21։
Ի Թէս. 32. 13,14։
Լ Մէզ. 48. 2։
Խ Մէյս. 2. 15։
Ծ Պագ Թէս. 32. 15։ Երեմ. 7. 4։ Մ'թ. 3. 11։
Կ Ես. 1. 21։ 57. 8։ Երեմ. 2. 20։ 3. 2,6,20։ Պ 23. 3,8,11,12։ Ովս. 1 2։
Հ 4 Մ'նւլ. 23. 7։ Պ. 7. 20։ Ովս. 2. 8։
Ձ Ովս. 2. 8։
Ղ 4 Մ'նւլ. 16. 3։ Մէզ 106. 37,38։ Ես. 57. 5։ Երեմ 7. 31։ 32. 35։ Պ. 20. 26։ 23. 37։
Ճ Երեմ. 2. 2։ Այ. 43, 60։ Ովս. 11. 1։
Մ Այ. 4-6։
Յ Այ. 31։
Ն Ես. 57. 5,7։ Երեմ. 2. 20։ 3. 2։
Շ Էմս. 9 14։
Ո Պ. 8. 10,14։ 20. 7,8։ 23. 19-21։
Չ 2 Թէվ. 28. 18, 19։ Այ. 57։
Պ 4 Մ'նւլ. 16. 7,10։ 2 Թէվ. 28. 23։ Երեմ 2. 18, 36։ Պ. 23. 12, վէ պայրխ։

Digitized by Google

Վէ անլէր իլէ զինա էթտին իսէ տէ՝ եին էտ տօյմատըն։
29 ևՎէ *Քանան տիյարընտա,՚՚ Քաղդէալըլար տիյա-
րընա գատար
Ֆահշիյաթընկը չօղալթտըն իսէ տէ,
Պունունլէ տախի տօյմատըն։
30 Գալպինկ նէ գատար զա՛իֆ տիր,
(Բապպ Եհովա պույուրըր,)
Քի պու շէյլէրին ճիմլէսինի,
Հայասըզ ֆահիշէյէ մախսուս օլան իշլէրի իշլէտին։
31 Հէր եօլ պաշընտա ֊քէնտին իչիւն ֆահշ մահալը
պինա էյլէտին,
Վէ քէնտին իչիւն հէր մէյտանտա միւրթէֆէ՛ա եափ-
տըն,
Վէ իւճրէթի խօր կէօրմէկլէ ֊։֊ ֆահիշէ կիպի օլ-
մատըն։
32 Ա֊֊ զէվճի եէրինէ էճնէպիլէր գապուլ էտէրէք
Զինա էտէն մենքուհէ կիպի օլտըն։
33 Հէր ֆահիշէյէ իւճրէթի վէրիրլէր,
Լաքին ֊՚աշըգլարընկըն ճիմլէսինէ սէճ իւճրէթի վէ-
րիրսին.
Վէ հէր թարաֆտան կէլիպ սէնին իլէ զինա էթմէլէրի
իչիւն
Անլէրէ րիշվէթի վէրիրսին։
34 Վէ ֆահշիյաթընկտա՝ ֊։֊ գարըլարտա պուլունա-
նընն
՚Ա֊քսի սէնտէ պուլունուր,
Շէօյլէ քի զինա էթմէ֊ք իւզրէ սէնին արտընա տիւշէն
եօգ իքէն,
Սէն իւճրէթի վէրիպ՝ պաշգասընտան իւճրէթի ալմա-
մաղլէ
Սէն ՚աքսի հարէքէթի էյլէտին։
35 Պու էճլտէն, էյ ֆահիշէ, սէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինկլէ.
36 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Սէնին պագըրընն իսրաֆ օլունուպ,
՚Աշըգլարընկըն վէ մէ֊քրուհ փութ֊լարընկըն ճիմլէսինէ
էթտինին ֆահշիյաթ սէպէպինտէն
՚Իւրեանլըղընկ աչըլտըղը իչիւն,
Վէ անլէրէ վէրտինին ֋օղուլլարընկըն գանը իչիւն,
37 Իշլէ ֊պէն՝ մահզուզ էյլէտինին ՚աշըգլարընկըն ճիմ-
լէսինի,
Վէ սէվտինին քիմսէ֊լէրին ճիմլէսինի,
Պուղզ էթտինին քիմսէ֊լէրին ճիմլէսի իլէ պէրապէր
ճէմ՚ էտէճէյիմ.
Վէ անլէրի հէր թարաֆտան սէնին ՚ալէյհինէ թօփ-
լայաճաղըմ,
Վէ սէնին ՚իւրեանլըղընը անլէրէ աչաճաղըմ,
Վէ պիւթիւն ՚իւրեանլըղընկը կէօրէճէ֊քլէր։
38 Վէ ֊զինա էտէն վէ ֊գան տէօքէն գարըլարընն հիւքմ
օլունտըգլարը միսիլլիւ սէնի հիւքմ էտէճէյիմ.
Վէ սանա խըշմ ու ղայրէթլէ գան ֊ե֊֊ը վէրէճէյիմ.
39 Վէ սէնի անլէրին էլլէրինէ թէսլիմ էտէճէյիմ,
Վէ անլէր ֊սէնին ֆահշ մահալընը երգաճագլար,
Վէ միւրթէֆէ՛ալարընկը պօզաճագլար,
Վէ ֊էլպիսէկի սօյաճագլար,
Վէ սէնին զինէ֊թ թագըմլարընը ալըպ,
Սէնի պիւսպիւթիւն ՚իւրեան պրագաճագլար տըր։
40 ֊Վէ սէնին ՚ալէյհինէ պիր ճէմա՛աթ թօփլայըպ,
֊Սէնի թաշլարլէ թաշլայաճագլար,
Վէ սանա գըլըճլար սափլայաճագլար.
41 Վէ ֊սէնին խանէլէրինի աթէշէ եագաճագլար,
Վէ ֊չօգ գարըլարընն կէօզլէրի էօնիւնտէ սէնտէ հիւքմ-
լէր իճրա էտէճէ֊քլէր.
Վէ ֊ֆահիշանէ հարէ֊քէթ էթմէ֊քտէն սէնի վազ կէչի-
րէճէյիմ,
Վէ պիր տահա իւճրէթ վէրմէյէճէ֊քսին։
42 Պէօյլէճէ ֊՚ալէյհինտէ օլան խըշմըմա նիհայէթ վէ-
րէճէյիմ.
Վէ ղայրէթիմ սէնին իւզէրինտէն կիտէճէ֊ք,
Վէ րահաթ էտիպ՝ արթըգ հիտտէթլէնմէյէճէյիմ։
43 Մատամ՚ քի ֊սէն սէպավէթինկին կիւնլէրինի խաթ-
րընկա կէթիրմէտին,
Անճագ պու շէյլէրին ճիմլէսիյլէ պէնի ղազապա կէ-
թիրտին,
Պու էճլտէն, իշլէ֊թ ֊պէն տախի սանա մէսլէյինկէ
կէօրէ միւճազաթ էտէճէյիմ,
Վէ սէն՝ մէ֊քրուհաթընկըն քեաֆֆէսի իւզէրինէ,
Պու խէպասէթի տախի ՚իլավէ էթմէյէճէ֊քսին՝ տէյիւ
Բապպ Եհովա պույուրըր։
44 Իշլէթ հէր մէսէլ սէօյլէյէն քիմսէ սէնին հագգընտա՝
Գրզը վալիտէսի կիպի տիր՝ տէյիւ մէսէլ սէօյլէյէճէ֊ք
տիր։
45 Սէն՝ զէվճինտէն վէ օղուլլարընտան նէֆրէթ էտէն
վալիտէկին գրզը սըն.
Վէ զէվճլէրի իլէ օղուլլարընտան նէֆրէթ էտէն հէմ-
շիրէյէրինկին հէմշիրէսի սին.
֋Վալիտէնիզ Քետի վէ փէտէրինիզ Ամօրի տիր։
46 Պէօյիւ֊ք հէմշիրէկ՝գրզլարը իլէ պէրապէր
Սէնին սօլ թարաֆընտա սաքին օլան Սամարիա տըր.
Վէ ֊քիւչիւ֊ք հէմշիրէկ՝ գրզլարը իլէ պէրապէր
Սէնին սաղ թարաֆընտա սաքին օլան Սոդոմ տըր։
47 Վէ սէն անլէրին մէսլէ֊քլէրինտէ եիւրիւմէտին,

ջ Պ. 23. 14, վէ դայրի։
* Ե֊բ֊ր՝ Քիճարէ֊թ տի-
յարը օլան
֊ Այ. 24,39։
֊ Ես. 30. 6։ Ովս. 8. 9։
Է Այ. 20։ Երեմ. 2. 34։
֊ Երեմ. 13. 22, 26։
Մէյս. 1. 8։ Պ. 23. 9,
10,22,29։ Ովս. 2. 10։
8. 10։ Նաւ. 3. 5։
ը Ղեւ. 20. 10։ Թվ.
22. 22։ Պ. 23. 45։
ը Թէք. 9. 6։ Խուր. 21.
12։ Պաղ Այ. 20, 36։
֊ Այ. 24, 31։
ի Պ. 23. 26։ Ովս. 2. 3։
+ Պ. 23. 10,47։
ո Յով. 8. 5,7։
ի Թէս. 13. 16։ 4Մ֊բ.
25. 9։ Երեմ. 39. 8։
52. 13։
֊ Պ. 5. 8։ 23. 10։
ի Պ. 23. 27։
ի Պ. 5. 13։
֊ Այ. 22։ Մէզ. 78. 42։
ի Պ. 9. 10։ 11. 21։ 22. 31։
ղ Այ. 3։ [10։
ի Թէս. 32. 32։ Ես. 1.

Digitized by Google

Վէ անլէրին մէքրուհաթը կիպի եափմատըն.
Անլէրին ⁽ա⁾ոռըձը ազ վէ քիչիւք սայարագ,
Հէփ մէսլէքլէրինկոէ ⁽բ⁾անլէրոէն զիյատէ ֆասիտ օլ-
տըն։
48 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Հայաթըմ հագգը իչիւն,
⁽գ⁾Սէնին հէմշիրէն Սոդոմ, քէնտիսի վէ գըզլարը,
Սէնին վէ գըզլարընըն եափտըղը կիպի եափմատըլար։
49 Իշթէ սէնին հէմշիրէն Սոդոմըն քէօթիւլիւյիւ պու իտի,
Եա՛նի օ վէ գըզլարը մաղրուր վէ ⁽դ⁾էքմէյէ թօգ վէ
պիգայտ վէ րահաթ իտիլէր.
Վէ ֆագիր իլէ պիչարէյէ տէսթիկիր օլմատը։
50 Վէ թէքէպպիւր էտիպ՝ ⁽ե⁾հուզուրըմտա մէքրուհաթ
իշլէտիլէր.
Վէ ⁽զ⁾անլէրի կէօրտիյիմ կիպի տէֆ՛ էյլէտիմ։
51 Վէ Սամարիա սէնին կիւնահլարընըն նըսֆը գատար
իշլէմէտի.
Վէ սէն մէքրուհաթընկը անլէրինքինտէն զիյատէ էյ-
լէտին,
Վէ իշլէտիյին ⁽է⁾ճիմլէ մէքրուհաթընկլէ,
Հէմշիրէլէրինկի սալիհ չըգարտըն.
52 Վէ սէն քի հէմշիրէլէրինկի հիւքմ էթտին,
Անլէրտէն զիյատէ մէքրուհ օլուպ,
Անլէր սէնտէն սալիհ օլտըգլարը իչիւն,
Կիւնահլարընկ սէպէպինտէն քէնտի ՚արընկը չէք.
Վէ հէմշիրէլէրինկի սալիհ չըգարտըղընկ իչիւն,
Հիճապ էտիպ ՚այպընկը չէք։
53 ⁽ը⁾Վէ անլէրի էսարէթլէրինտէն,
Եա՛նի ⁽թ⁾Սոդոմ իլէ գըզլարընը էսարէթլէրինտէն,
Վէ Սամարիա իլէ գըզլարընը էսարէթլէրինտէն,
Վէ անլէրին արասընտա սէնի տախի էսարէթինկտէն
ազատ էտիճէյիմ.
54 Թա քի ⁽ժ⁾անլէրէ մուճիպ ի թէսէլլի օլարագ,
Եափտըղընկ հէր շէյտէն տօլայը հիճապ էտիպ,
Քէնտի ՚արընկը չէքէսին։
55 Վէ հէմշիրէլէրինկ Սոդոմ իլէ գըզլարը
Էվվէլքի հալլարընա տէօնիւպ,
Սամարիա իլէ գըզլարը տախի
Էվվէլքի հալլարընա տէօնէճէքլէր,
Վէ սէնին իլէ գըզլարընկ տախի
Էվվէլքի հալընըզա տէօնէճէքսինիզ։
56 Զիրա թէքէպպիւրիւնկ վագթընտա,
Հէմշիրէնկ Սոդոմըն ⁽ի⁾ոէ սէնին աղզընտան իշիտիլ-
մէտի,
57 Օլ վագըթ քի սէնին քէօթիւլիւյիւն տահա մէյտանա
չըգմամըշ իտի,

Նասըլ քի շէ՛րոէ սէնի հէր ճիհէթտէն թահգիր էտէն
⁽լ⁾Սիւրիա գըզլարը էօնիւնտէ,
Վէ անլէրին էթրաֆընտա օլան ⁽խ⁾ֆիլիսթի գըզլարը-
նըն ճիմլէսի էօնիւնտէ,
Սէն մուհագգար օլտըղընկտա ⁽ծ⁾ԷՕՌԷ-ԼԷ-ՅԷ-Ն ՀԵՊՈՒՆԱ
ՏԷՓՐԸ։
58 ⁽կ⁾Քէնտի խէպասէթ վէ մէքրուհաթընկըն ⁽հ⁾ելըըձը,
Քէնտին չէքտին՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
59 Զիրա Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Սանա՝ եափտըղընկ կիպի եափաճաղըմ,
Զիւնքի ՚եէմինի ՚թահգիր վէ ՚ահտը նագզ էյլէտին։
60 Լաքին պէն սէպավէթինկին կիւնլէրինտէ ⁽ղ⁾սէնին իլէ
օլան ՚ահտըմը թէզէքքիւր էտիպ,
Սէնին իլէ ⁽մ⁾՚ահտ ը էպէտի սապիթ էտէճէյիմ։
61 Վէ ⁽ն⁾մէսլէյինկի խաթրընկա կէթիրէճէքսին.
Վէ պէօյիւք վէ քիչիւք հէմշիրէլէրինկի գապուլ էթ-
տիյինկտէ հիճապ էտէճէքսին,
Վէ անլէրի սանա ⁽շ⁾գըզլար օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ,
⁽ո⁾Լաքին սէնին ՚ահտընէ օլմայաճագ տըր.
62 ⁽պ⁾Վէ պէն սէնին իլէ ՚ահտըմը սապիթ էտէճէյիմ,
Վէ պէն ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսին.
63 Թա քի սէնին եափտըղընը շէյլէրին ճիմլէսի իչիւն
սանա մաղֆիրէթ էթտիյիմ զէման,
⁽ջ⁾Սէն խաթրա կէթիրիպ հիճապ էտէսին,
⁽ռ⁾Վէ հիճապընկտան նաշի պիր տահա աղզընկը աչմա-
յասընն՝ տէյիւ
Րապպ Եհովա պույուրըր։

ՊԱՊ 17

Իրի գարնալ վէ պիր աամա Թէմմուզի 11 Թէմմուզին իզահը 22 էրզ աղաձընտան եիւքսէք պիր տալ տիթիւճէյիւ։

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպնը ի ատէմ, պէյթ ի Իսրայէլէ պիր պիլմէճէ վէ
3 պիր մէսէլ իրատ էտէրէք սէօյլէ քի, Րապպ Եհովա
պէօյլէ պույուրըր. ⁽ա⁾Պէօյիւք գանատը վէ ուզուն եէ-
լէքլի վէ չօգ թիյլիւ վէ կիւզել ըէնքլի պէօյիւք պիր
գարթալ Լիբանանա կէլիպ՝ ⁽բ⁾էրզ աղաճընըն էն եիւք-
4 սէք տալընը ալտը. Անընն թազէ ֆիլիզլէրինին ուճընը
գօփարըպ՝ անը թիւճճար տիյարընա կէօթիւրէրէք
5 թիւճճար շէհրինտէ տիքտի։ Վէ օլ տիյարընն թօխու-
մընտան ալըպ՝ անը ⁽գ⁾միւնպիթ պիր թարլայա էքտի.
չօգ սուլար եանընա կէօթիւրիւպ ⁽դ⁾սէօյիւտ աղաճը
6 կիպի տիքտի։ Վէ օ պիթտի վէ ⁽ե⁾եէ եայըլմըշ ⁽զ⁾ալչագ
պիր աամա օլտու, շէօյլէ քի տալլարը անա պագար,
վէ քէօքլէրի անընն ալթընտա իտի. պէօյլէճէ աամա
օլուպ՝ չըպուգլար հասըլ էտէրէք ֆիլիզլէր չըգարտը։

⁽ա⁾ 4Մխլ. 21. 9։ Պ. 5. 6,7։ Ա՛յ. 48,51։
⁽բ⁾ Մատթ. 10. 15։ 11. 24։
⁽գ⁾ Թէք. 13. 10։
⁽դ⁾ Թէք. 13. 13։ 18. 20։ 19. 5։
⁽ե⁾ Թէք. 19. 24։
⁽զ⁾ Երեմ. 3. 11։ Մատթ. 12. 41,42։
⁽է⁾ Պագ Ես. 1. 9։ Ա՛յ. 60, 61։
⁽ը⁾ Երեմ. 20. 16։
⁽թ⁾ Պ. 14. 22,23։
⁽ժ⁾ 4Մխլ. 16. 5։ 2Թէվ. 28. 18։ Ես. 7. 1։
⁽ի⁾ Ես. 14. 29։ Ա՛յ. 27։
⁽լ⁾ Պ. 23. 49։
⁽խ⁾ Թէս. 29. 12,14։
⁽ծ⁾ Պ. 17. 13,16։
⁽կ⁾ Մէզ. 106. 45։
⁽հ⁾ Երեմ. 32. 40։ 50. 5։
⁽ձ⁾ Պ. 20. 43։ 36. 31։
⁽ղ⁾ Ես. 54. 1։ 60. 4։ Գաղ. 4. 26, վէ զայրի։
⁽մ⁾ Երեմ 31. 31, վէ զայրի։
⁽ն⁾ Ովս. 2. 19,20։
⁽շ⁾ Ա՛յ. 61։
⁽ո⁾ Բօմ. 3. 19։
⁽պ⁾ Պագ Ա՛յ. 12 և զայրի։
⁽ջ⁾ 4Մխլ. 24. 12։
⁽ռ⁾ Թէս. 8. 7-9։
⁽ս⁾ Ես. 44. 4։
⁽վ⁾ Ա՛յ. 14։

Digitized by Google

7 Վէ պէօյիւք գանատը վէ չօգ թիւյլիւ պաշգա պիր
պէօյիւք գարթալ տախի վար իտի. վէ իշլէ Ըպու
ասմա՝ քէօքլէրինի անա տօղրու սալտը, վէ տալլա-
րընը անա տօղրու ուզաթտը, քի քէնտի տիքիլտիյի
8 մէշարէլէրինտէ օ անը սուլայա: Ա՛լա պիր ասմա
օլարագ տալլար չըգարըպ մէյվէ հուսուպէ կէթիրմէսի
իչինն՝ միւնպիհ թարլատա չօգ սուլար եանընա տի-
9 քիլտի: Սէն սէօյլէ քի, Բապպ Եհովա պէօյլէ պու-
յուրըր. Ի՛մուվաֆֆագ օլաճա՛գ մը, գուրումասը իչինն
անըն քէօքլէրինի սէօ՛քմէյէճէ՛ք մի, վէ մէյվէսինի
գօփաՓրմայաճագ մը: Անտէ պիթէն հէր պիր եափ-
րագ գուրույաճագ, վէ գուվվէթլի պազու վէ չօգ խալգ
10 օլմագսըզըն անը քէօքտէն գօփարաճագ տըր: Վէ
իշլէ տիքիլտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլաճա՛գ մը.
Ըանա շարգ րիւզկեարը տօգունտըղը կիպի քիւլլիյէն
գուրՓմայաճագ մը. տիքիլտիյի մէշարէլէրտէ գու-
րույաճագ տըր:
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
12 ԸՇիմտի ՚ասըլար խանէսինէ պէօյլէ սէօյլէ. Պու շէյ-
լէրին նէ օլտըղընը պիլմէ՛զ մի սինիզ. սէօյլէ քի,
Իշլէ ԸԲաբելոն մէլիյի Երուսաղէմէ կէլտի, վէ անըն
մէլիյի իլէ րէ՛իսլէրինի ալըպ՝ անլէրի քէնտի եանընա
13 Բաբելոնա կէօթիւրտու: ԸՎէ մէլիք զիւրրիյէթինտէն
պիրինի ալըպ՝ անըն իլէ ՚ահտ էտէրէ՛ք Ըանա եէմին
էթտիրտի. տիյարըն գահրէմանլարընը տախի ալտը.
14 Թա քի մէմլէ՛քէթ Ըսէֆիլ գալըպ՝ րիֆ՛աթ պուլմայա,
վէ քէնտի ՚ահտընը հրֆզ էտէրէ՛ք անտէ սապիթ գա-
15 լա: Լաքին քէնտիսինէ Մրսըրտան Ըաթլար վէ չօգ
՚ասքէր վէրիլմէսի իչինն օրայա էլչիլէր կէօնտէր-
մէ՛քլէ Ըանա ՚ասը օլտու. Ըօ մուվաֆֆագ օլաճա՛գ մը.
պու շէյլէրի եափան նէճաթ պուլաճա՛գ մը, եախօտ
16 ՚ահտը նագզ էտէրէ՛ք գուրթուլաճա՛գ մը: Բապպ Ե-
հովա պույուրըր քի՝ Հայաթըմ հագգը իչինն՝ մութ-
լագա քէնտիսինի մէլիք նասպ էտէն վէ անըն եէմի-
նինի թահգիր վէ ՚ահտընը նագզ էթտիյի Ըմէլիյին
մահալընտա, անըն եանընտա Բաբելոն իչինտէ էօ-
17 լէճէ՛ք տիր: ԸՎէ չօգ նուֆուս գըրմագ իչինն մէթէրիս
իգամէ վէ թապեալար ինշա օլունտըգտա, Ըփարա-
ւոն մուհարէպէտէ ՚ազիմ գուվվէթ վէ պէօյիւ՛ք ճէ-
մա՛աթլէ անըն իչինն հիչ պիր շէյ եափամայաճագ
18 տըր: Եէմինի թահգիր էտիպ ՚ահտը նագզ էյլէտիյի,
վէ իշլէ Ըէլինի վէրտիքտէն սօկրա պու շէյլէրին
ճիւմլէսինի եափտըղը իչինն գուրթուլմայաճագ տըր:
19 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Հա-
յաթըմ հագգը իչինն՝ եէմինիմի թահգիր վէ ՚ահտըմը
նագզ էթմէսինինն ճէ՛ը՛ը՛ը մութլագա պաշընա կէ-
20 թիրէճէյիմ: Վէ հագգըմտա էյլէտիյի խըյանէթ իչինն
Ըանըն իւզէրինէ աղըմը աթաճաղըմ, վէ տուզաղըմա
թուխուլաճագ տըր, վէ անը Բաբելոնա կէօթիւրիւպ՝
21 Ըանըն իլէ օրատա տա՛վա էտէճէյիմ: Վէ Ըանըն ֆի-
րարիլէրինին ճիւմլէսի իլէ պիւթիւն ճիւնուտը գը-
լըճատան տիւշէճէ՛քլէր, վէ պագը գալանլար հէր րիւզ-
կեարա տաղըլաճագ տըր, վէ ՚՚՚՚՚՚ սէօյլէյէն պէն
ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէ՛քսինիզ:
22 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պէն տախի եիւք-
սէ՛ք էրզ աղաճընըն էն եիւքսէ՛ք Ըտալընտան ալըպ
տիքէճէյիմ. անըն ֆիլիզլէրինինն պաշընտան Ըթագէ
պիր ֆէւէՀ գօփարըպ՝ Ըՙալի վէ եիւքսէ՛ք պիր տաղ իւ-
23 զէրինէ տիքէճէյիմ: ԸԱնը Իսրայէլին եիւքսէ՛ք տա-
ղընտա տիքէճէյիմ. վէ օ տալլար չըգարըպ մէյվէ
հասըլ էտէճէ՛ք վէ ա՛լա էրզ աղաճը օլաճագ տըր. վէ
Ըանըն ալթընտա հէր նէվ՝ գանատը գուշ գօնարագ
24 տալլարընըն կէօլկէսինտէ սագինն օլաճագ տըր: Վէ
սահրա աղաճլարընըն ճիւմլէսի պիլէճէ՛քլէր քի պէն
ՐԱՊՊ Ըեիւքսէ՛ք աղաճը ալչագլաթտըմ, ալչագ ա-
ղաճը եիւքսէլթտիմ. եէշիլ աղաճը գուրուլթտըմ, վէ
գուրու աղաճը եէշիլլէնտիրտիմ. Ըպէն ՐԱՊՊ սէօյլէ-
տիմ վէ իճրա էթտիմ:

ՊԱՊ 18

*Բապպէն Իսրայէլէ՝ գօղուգ մէսէլինտէն տօլայը Ծա՛գիրի 5 Բապ-
պէն պիր ասլի՛ ատէմ, 10 վէ պու ասլինին շէյրիր օլլու, 14 վէ պիր
շէյրինն ասլի՛ օլլու, 19 վէ Ծէվպէ էտէն շէյրիր, 24 վէ ասլանընտան
տէօնէն ասլի՛ իլէ օլան մու՛ամէլէսի. 25 քէնտի ՚ատասլՀինի խապաՀ,
31 վէ ատէմլէրի Ծէվպէյէ տա՛վա էՀմէսի:*

Վ Է պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Ծէտէրլէր Ըգօղուգ եէտիլէր, վէ օղուլլարընըն տիշլէրի
գամաշտը՝ տէյէրէ՛ք, Իսրայէլ Ծօփրաղընտա պու մէ-
3 սէլի սէօյլէմէ՛քլէ նէ՛ տէմէ՛ք իսԾէրսինիզ: Բապպ Ե-
հովա պույուրըր քի՝ Հայաթըմ հագգը իչինն՝ Իսրա-
յէլտէ պու մէսէլի պիր տահա սէօյլէմէյէճէ՛քսինիզ:
4 Իշլէ հէր ճան պէնիմ տիր. ՚՚՚՚՚՚ օլ-
տըղը կիպի օղլընն ճանը տախի պէնիմ տիր. Ըկիւնահ
5 իշլէյէն ճան քէնտիսի էօլէճէ՛ք տիր: Վէ պիր ՚՚՚՚՚՚
սալիհ օլուպ՝ հագգ ու ՚ատալէթ իւզրէ հարէ՛քէթ
6 էԾսէ, ԸՏաղ պաշլարընտա եէմէզ, վէ կէօզլէրինի
պէյԾ ի Իսրայէլին փութլարընա գալտըրմազ, վէ
Ըգօնշըսընըն գարըսընը լէ՛քտար էԾմէզ, վէ Ըհայ-
7 զընտա օլան գարըյա Ծէգարրիպ էյլէմէզ իսէ, Վէ
Ըքիմսէյէ ղատր էԾմէ՛յիպ տէ պօրճլըյա Ըրէհնինի

Ա՛յ. 15։
Ը 4Միք. 25. 7։
Գ 19.12։ Ովս.13.15։
Ր Պ. 2. 5։ 12. 9։ [16։
Ա՛յ.3։ 4 Միք.24.11-
Ե 4Միք. 24. 17։
Լ 2Թէվ. 36. 13։
Ը Ա՛յ. 6։ Պ. 29. 14։
Թ Թէս. 17. 16։ Ես. 31.
1,3։ 36. 6,9։
Ժ 4Միք.24.20։ 2Թէվ.
36. 13։
Ի Ա՛յ. 9։
Ձ Երեմ. 32. 5։ 34. 3։
52. 11։ Պ. 12. 13։
Ղ Երեմ. 52. 4։ Պ. 4.2։
Ճ Երեմ. 37. 7։
Մ Մէթա.5.6։Պագ 1Թէվ.
29 24։
Յ Պ. 12 13։ 32. 3։
Ն Պ. 20. 36։
Շ Պ. 12. 14։
Ո Ես. 11. 1։ Երեմ. 23.
5։ Զաք. 3. 8։
Չ Ես. 53. 2։
Պ Մէգ. 2. 6։
Ջ Ես. 2. 2,3։ Պ.20.40։
Միք. 4. 1։
Ռ Պագ Պ. 31.6։ Դան.4.
12։
Ս Ղեւ. 1. 52։
Վ Պ. 22. 14։ 24. 14։
—— [5.7։
Տ Երեմ. 31. 29։ Մէթա.
Ա՛յ. 20։ Բամ. 6. 23։
Ր Պ. 22. 9։
Ց Ղեւ. 18. 20։ 20. 10։
Ւ Ղեւ. 18. 19։ 20. 18։
Փ Խուր. 22. 21։ Ղեւ.
19. 15։ 25. 14։
Ք Խուր. 22. 26։ Թէս.
24. 12,13։

Digitized by Google

կէրի վէրիր իսէ, զօրլէ պիր շէյ գափմազ, վէ [c]էքմէյինի աճ օլանա վէրիր վէ չբփլաղը կիյտիրիր իսէ,
8 [d]Ֆայիզլէ ֆէ վէրմէզ վէ մուրապահա գապուլ էթմէզ իսէ, էլինի հագգսըզլըգտան կէրի թուխար, վէ
[e]իքի ատէմ արասընտա հագգ իւզրէ հիւքմ էտէր իսէ,
9 Սատրգանէ հարէքէթ էտէրէք գանունլարըմտա եիւրիւր վէ ահքեամըմը հրֆզ էտէր իսէ, օլ ատէմ սա-
լիհ տիր. [f]մուխլագա եաշայաճագ տըր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:
10 Ֆագաթէ պու ատէմ զօրպազ վէ [g]գան տէօքիւճիւ պիր օղուլ թէվլիտ էթսէ, օ տախի մէզքիւր շէյլէրտէն
11 պիրինի եափսա, Եա՛նի ֆ-ր-չ օլանըն քեաֆֆէսինի եափմայըպ տա, անճագ տաղ պաշլարընտա եէր վէ
12 գօնշըսընըն գարըսընը լէքէտար էտէր իսէ, Պիչարէ իլէ ֆագիրէ ղատր էտէր վէ զօր իլէ պիր շէյ գափար իսէ, ըէհնի կէրի վէրմէզ վէ կէօզլէրինի փութլարա
13 գալտըրարագ [h]մէքրուհաթ իշլէր իսէ, Ֆայիզլէ ֆէ վէրիր վէ մուրապահա գապուլ էտէր իսէ, պու քիմսէ եաշայաճաճ մը. եաշամայաճագ տըր. պու մէքրու-
հաթըն ճիւմլէսինի իշլէտիյի իչիւն մուխլագա էօլէ-
ճէք, վէ [i]անըն գանը քէնտի իւզէրինէ օլաճագ տըր:
14 Վէ էկէր պու ատէմ պիր օղուլ թէվլիտ էտէր տէ, օ տախի փէտէրինին իշլէտիյի կիւնահլարըն քեաֆ-
ֆէսինի կէօրմէսիյլէ գօրգուպ՝ անլէրէ կէօրէ հարէքէթ
15 էթմէզ իսէ, Եա՛նի [j]տաղ պաշլարընտա եէմէզ վէ կէօզլէրինի պէյթ ի Իսրայէլին փութլարընա գալտըր-
մազ իսէ, գօնշըսընըն գարըսընը լէքէտար էթմէզ,
16 Վէ քիմսէյէ ղատր էյլէմէզ իսէ, ըէհնի ալը գօմազ վէ զօր իլէ պիր շէյ գափմազ իսէ, էքմէյինի աճ օ-
17 լանա վէրիր վէ չբփլաղը կիյտիրիր, Պիչարէյէ ղ-ր էրֆէ-ռեն էլինի կէրի չէքէր վէ ֆայիզ վէ մուրապահա գապուլ էթմէզ իսէ, ահքեամըմը իճրա էտիպ՝ գա-
նունլարըմտա եիւրիւր իսէ, պու քիմսէ փէտէրինին քէօթիւլիւյիւ իչիւն էօլմէյէճէք. մուխլագա եաշայա-
18 ճագ տըր: Պունուն փէտէրի իսէ զուլմ էտիպ՝ պիրա-
տէրինտէն զօր իլէ գափտըղը վէ էյի օլմայանը գավմը արասընտա իշլէտիյի իչիւն, իշլեէ [k]պու ատէմ քէնտի քէօթիւլիւյիւնտէ էօլէճէք տիր:
19 Լաքին սիզ՝ [l]Օղուլ փէտէրինին քէօթիւլիւյիւնիւն [m]ենղսընը նիչիւն չէքմէզ՝ տէրսինիզ: Օղուլ հագգ ու
ՙատալէթ իւզրէ հարէքէթ էտիպ՝ գանունլարըմըն ճիւմլէսինի հրֆզ ու իճրա էյլէտիյի իչիւն մուխլագա
20 եաշայաճագ տըր: [n]Կինանահ իշլէյէն ճան քէնտիսի էօլէճէք. [o]պիր օղուլ փէտէրինին քէօթիւլիւյիւնիւն
[m]ենղսընը չէքմէյէճէք, վէ պիր փէտէր օղլընըն քէօ-
թիւլիւյինիւն [m]ենղսընը չէքմէյէճէք տիր. [p]սալիհին սալահը քէնտի իւզէրինտէ վէ [q]շէրիրին շէրրի քէնտի
21 իւզէրինտէ օլաճագ տըր: Վէ [r]շէրիր իշլէտիյի կիւ-
նահլարընըն ճիւմլէսինտէն տէօնէրէք, գանունլարը-
մըն ճիւմլէսինի հրֆզ, վէ հագգ ու ՙատալէթ իւզրէ
22 հարէքէթ էտէր իսէ, մուխլագա եաշայաճագ, վէ էօլ-
մէյէճէք տիր: [s]Էթտիյի ՙիսեանլարըն հիչ պիրի անըն ՙալէյհինտէ զիքր օլունմայաճագ տըր. իշլէտիյի սա-
23 լահլէ եաշայաճագ տըր: Բապպ Եհովա պույուրըր քի՝ [t]պէն շէրիրին էօլիւմիւնտէն խօշնուտ մը իմ. [u]Ե-
[v]ռուշղա՛ անըն քէնտի մէսլէյինտէն տէօնիւպ եաշա-
24 մասընտա տէյիլ մի տիր: Լաքին [w]էկէր սալիհ սա-
լահընտան տէօնիւպ՝ քէօթիւլիւք իշլէր վէ շէրիրին իշլէտիյի մէքրուհաթըն ճիւմլէսինէ կէօրէ հարէքէթ էտէր իսէ, եաշայաճաճ մը. [x]անըն իշլէտիյի սալահ հիչ զիքր օլունմայաճագ տըր. էթտիյի թէճավուզաթ վէ իշլէտիյի կիւնահլընտա էօլէճէք տիր:
25 Վէ սիզ՝ [y]ԼՈՒՊՊԸՆ եօլու տօղրու տէյիլ տիր՝ տէր-
սինիզ. շիմտի, էյ պէյթ ի Իսրայէլ, տիկլէյինիզ. պէնիմ եօլըմ մը տօղրու տէյիլ տիր. տօղրու օլմա-
26 յան՝ սիզին եօլընըզ տէյիլ մի տիր: [z]Սալիհ սալա-
հընտան տէօնիւպ՝ քէօթիւլիւք իշլէյէրէք անտէ էօլ-
տիւքտէ, իշլէտիյի քէօթիւլիւք սէպէպլյլէ էօլիւր:
27 [a]Շէրիր տախի իշլէտիյի շէրրտէն տէօնէրէք հագգ ու ՙատալէթ իւզրէ հարէքէթ էթտիյինտէ, քէնտի ճա-
28 նընը պէրհայաթ գըլաճագ տըր: [b]Միւլահազա էտէ-
րէք էթտիյի ՙիսեանլարըն ճիւմլէսինտէն տէօնտիւյիւ իչիւն, մուխլագա եաշայաճագ տըր. էօլմէյէճէք տիր:
29 [c]Ֆագաթէ պէյթ ի Իսրայէլ՝ Բապպըն եօլու տօղ-
րու տէյիլ տիր՝ տէրլէր. էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէ-
նիմ եօլլարըմ մը տօղրու տէյիլ տիր. տօղրու օլմա-
30 յան՝ սիզին եօլլարընըզ տէյիլ մի տիր: [d]Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պույուրըր քի՝ էյ պէյթ ի Իսրայէլ, սիզտէն հէր պիրինի քէնտի եօլլարընա կէօրէ հիւքմ էտէճէյիմ. ՙրիւճու՛ էտինիզ, վէ ՙիսեանլարընըզըն ճիւմլէսինտէն թէվպէ էտինիզ, քի քէօթիւլիւք սիզէ
31 մուճիպ ի հէյաք օլմայա: [e]Էթտիյինիզ ՙիսեանլարըն ճիւմլէսինի իւզէրինիզտէն տէֆ՛ էտինիզ, վէ [f]գալ-
պինիզի վէ րուհընըզը թէճահտ էտինիզ. էյ պէյթ ի
32 Իսրայէլ, նիչիւն էօլէսինիզ: [g]Զիրա էօլէնին էօլիւ-
միւնտէն խօշնուտ տէյիլ իմ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր. իմտի տէօնիւպ եաշայընըզ:

[c] Ես. 58.7։ Մատթ.25.35,36։ Պագ Թէս.15.7,8։
[d] Խուր. 22.25։ Ղեւ. 25.36,37։ Թէս. 23.19։ Նէեմ. 5.7։ Մէզ. 15.5։ [16։
[e] Թէս. 1.16։ Զաք. 8.[f] Պ.20.11։ Ամով.5.4։
[g] Թէք. 9.6։ Խուր.21.12։ Ա՛տ. 35.31։
[h] Պ 8.6,17։
[i] Ղեւ 20.9,11,12,13,16,27։ Պ. 3.18։ 33.4։ Ա՛մալ. 18.6։
[j] Այ. 6, վէ ղայրի։
[k] Պ. 3.18։
[l] Պագ Խուր. 20.5։ Թէս. 5.9։ 4 Մխլ. 23.26։ 24.3,4։
[m] Այ. 4։
[n] Թէս. 24.16։ 4 Մխլ. 14.6։ 2 Թէվ. 25.4։ Երեմ. 31.29,30։
[o] Ես. 3.10,11։
[p] Բամ. 2.9։
[q] Այ. 27։ Պ.33.12,19։
[r] Պ. 33.16։
[s] Այ. 32։ Պ. 33.11։ 1 Տիմ. 2.3։ 2 Պետ. 3.9։ [18։
[t] Պ. 3.20։ 33.12,13,
[u] 2 Պետ. 2.20։
[v] Այ. 29։ Պ. 33.17, 20։
[w] Այ. 24։
[x] Այ. 21։
[y] Այ. 14։
[z] Այ. 25։
[a] Պ. 7.3։ 33.20։
[b] Մատթ.3.1։ Վահ.2.5։
[c] Եփես. 4.22,23։
[d] Երեմ. 32.39։ Պ. 11.19։ 36.26։
[e] Մէթա. 3.33։ Այ.23։ Պ.33.11։ 2 Պետ. 3.9։

Digitized by Google

ՊԱՊ 19

Փէղամպէրին պիր տիշի արսլան վէ անըն եավրուլարը Ձէմսիլիյէ Իսրայէլ րէ՛իսլէրի հագգընտա մէրսիյէտ. 10 Երուսաղէմի խարապ օլմուշ պիր ամայա Ձէշպին էտէրէք անըն հագգընտա ֆիղան էձէէտի.

Վ Է ¬Իսրայէլին րէ՛իսլէրի հագգընտա մէրսիյէ
օգույարագ սէօյլէ քի,
2 Վալիտէկ նէ՞ տիր. արսլանլար արասընտա եաթար,
Վէ եավրուլարընը կէնճ արսլանլար արասընտա պէս-
լէր պիր տիշի արսլան տըր։
3 Վէ եավրուլարընտան պիրինի պէօյիւթտիւ,
ֆO տախի կէնճ արսլան օլուպ՝ շիքեար գափմաղը
էօյրէնէրէք ատէմ եէր իտի։
4 Վէ անըն հագգընտա միլլէթլէր խապէր ալտըլար,
O անլէրին չուգուրընտա թուֆթուլտու.
Վէ անա հալգալար Քաֆըզ՝ ֆՄըսըր տիյարընա կէօ-
թիւրտիւլէր։
5 Վէ պէհո՜ռէ եէրէ պէձլէտիյինի կէօրտիւքտէ իւմիտի
քէսիլէրէք,
ֆԵավրուլարընտան տիկէր պիրինի ալըպ,
Անը կէնճ արսլան էթտի։
6 ՝Պու տախի արսլանլար արասընտա կէզէր իտի,
Վէ ՝կէնճ արսլան օլուպ՝ շիքեար գափմաղը էօյրէնէ-
րէք ատէմ եէր իտի.
7 Վէ *սէրայլարընը պիլտի,
Վէ շէհրլէրինի խարապ էյլէտի.
Վէ անըն կէօմիւրտէմէսինտէն
Տիյար վէ անտէ օլանըն քեաֆֆէսի թիթրէտի։
8 ՝Վէ էթրաֆտա օլան էյայլէթլէրտէն միլլէթլէր անըն
իւզէրինէ չրգտըլար,
Վէ աղլարընը անըն իւզէրինէ աթտըլար.
O տախի ՝անլէրին չուգուրընտա թուֆթուլտու։
9 ՝Վէ անա հալգալար Քաֆըզ՝ գաֆէսէ գօտրլար,
Վէ անը Բաբելոն մէլիյինին եանընա կէօթիւրտիւլէր,
Սէսի պիր տահա ՝Իսրայէլ տաղլարընտա իշխտիլմէ-
մէսի իչիւն,
Անը գալ՛այա գօտրլար։
10 Վալիտէկ սէնին ֆմիւշապէհէթին իւզրէ՞՝
Սուլար եանընտա տիքիլմիշ ՝ասմա կիպի տիր,
Սուլարընն չօգլըրընտան ՝մէյվէտար օլուպ՝ տալլար
սալը վէրտի։
11 Վէ հիւքմտարլարա ’ասա օլմագ իւզրէ անըն գուվ-
վէթլի չրպուգլարը օլտու.
Վէ անըն ՝պօյու սըգ եափրագլը տալլար արասըն-
տան եիւքսէլտի,
Վէ քէնտիսի եիւքսէք վէ տալլարը չօգ օլտրղընտան
կէօրիւնտիւ։
12 Լաքին խըշմէէ գօփարրլըպ եէրէ աթըլտը,
Վէ ֆշարգ րիւզկեարը անըն մէյվէսինի գուրութտու.
Անըն գուվվէթլի չրպուգլարը գըրըլըպ գուրուտու,
Վէ աթէշ անլէրի թէլէֆ էթտի։
13 Վէ շիմտի պէրրիյէտէ,
Գուրու վէ սուսըզ եէրտէ տիքիլտի։
14 ՝Վէ անըն տալլարընըն պիր չրպուղընտան աթէշ
չրգըպ,
Անըն մէյվէսինի թէլէֆ էթտի.
Վէ հիւքիւմէթ ’ասասը օլմագ իւզրէ
Անտէ գուվվէթլի պիր չրպուգ գալմատը։
՝Պու մէրսիյէ տիր, վէ մէրսիյէ իչիւն օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 20

Իսրայէլ իխթիյարլարընըն սիւ՛ալլէրինէ Ալլահըն ճէվապ վէրմէք իաձէմէտիյի. 5 Մըսըրտա, 10 պէրրիյէտէ, 27 վէ Քանան տիյարընտա Իսրայէլին իրթիքեապ էձտիյի ’իսեանը ապյմասը. 33 տաղըլտըգլարը տիյարլարտան անլէրի Ձօփլայաճաղընա տա՛իր վա՛տը. 45 Երուսաղէմին խարապիյէձի հագգընտա Ձէշպին։

Վ Է եէտինճի սէնէտէ պէշինճի այըն օնունտա
ՐԱՊՊՏԱՆ սիւ՛ալ էթմէք իչիւն ¬Իսրայէլ իխթիյար-
լարընտան պա՛զըլարը կէլիպ՝ էօնիւմտէ օթուրտըլար։
2 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ՝ տէտի քի,
3 Էյ իպն ի ատէմ, Իսրայէլ իխթիյարլարընա խիթա-
պէն սէօյլէ քի, Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պէն-
տէն սիւ՛ալ էթմէք իչիւն մի կէլտինիզ. հայաթըմ
հագգը իչիւն ֆսիզէ ճէվապ վէրմէյէճէյիմ՝ տէյիւ
4 Րապպ Եհովա պույուրըր։ ՝Անլէրի հիւքմ էտէճէ՞ք մի
սին, էյ իպն ի ատէմ, հիւքմ էտէճէ՞ք մի սին. ֆան-
5 լէրէ էճտատլարընըն մէքրուհաթընը պիլտիր։ Վէ
անլէրէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
՝Իսրայէլի ինթիխապ վէ պէյթ ի Յակոբ նէսլինէ եէ-
մին էթտիյիմ վէ Մըսըր տիյարընտա ֆքէնտիմի ան-
լէրէ պիլտիրիպ, ՝Ալլահընըզ Րապպ պէն իմ՝ տէյէ-
6 րէք եէմին էյլէտիյիմ կիւնտէ, Հէման օլ կիւնտէ ՝ան-
լէրի Մըսըր տիյարընտան քէնտիլէրի իչիւն հազըր-
լատըղըմ սիւթ վէ պալ ագան վէ ֆճիւմլէ տիյարլա-
րընն զիյնէթի օլան տիյարա չրգարմագ իւզրէ անլէրէ
7 եէմին էտէրէք, Հէր քէս կէօզլէրինին ՝մէքրուհաթընը
՝աթսըն, վէ ՝Մըսըր փութլարըյլէ միւլէվվէս օլմա-
յընըզ. Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ՝ տէտիմ։
8 Լաքին անլէր պանա ’ասը օլուպ՝ պէնի տինլէմէք
իսթէմէտիլէր. հիչ պիր քիմսէ կէօզլէրինին մէքրու-

- Պ. 26. 17։ 27. 2։
- Ա՛յ. 6։ 4 Մին. 23. 31,32։
- 4 Մին. 23. 33։ 2 Թէվ. 36. 4։ Երեմ. 22. 11, 12։
- 4 Մին. 23. 34։
- Երեմ. 22. 13-17։
- Ա՛յ. 3։
- Եաէօ՛ տուլ գալը-լայընը
- 4 Մին. 24. 2։
- Ա՛յ. 4։ [22. 18։
- 2 Թէվ. 36. 6։ Երեմ. 24. 20։ Պ. 17. 18։
- Մէրս. 4. 20։
- Պ. 8. 1։ 14. 1։
- Ա՛յ. 31։ Պ. 14. 3։
- Պ. 22. 2։ 23. 36։
- Պ. 16. 2։
- Պ. 6. 2։
- Եաէօ՛ զանընտա
- Պ. 17. 6։
- Թէս. 8. 7-9։
- Պ. 31. 3։ Դան. 4. 11։
- Պ. 17. 10։ Ովս. 13. 15։
- Հար. 9. 15։ Պազ 4 Մին.
- Խուր. 6. 7։ Թէս. 7. 6։
- Խուր. 3. 8։ 4. 31։ Թէս. 4. 34։
- Խուր. 20. 2։
- Խուր. 3. 8, 17։ Թէս 8. 7-9։ Երեմ. 32. 22.
- Մէզ. 48. 2։ Ա՛յ. 15։
- Դան. 8. 9։ 11. 16, 41։ Զաք. 7. 14։
- 2 Թէվ. 15. 8։
- Պ. 18. 31։
- Ղեւ. 17. 7։ 18. 3։ Թէս. 29. 16-18։ ցևս. 24. 14։

Digitized by Google

հաթընը աթմատը, վէ Մրսըր փութլարընը թէրք էթմէտիլէր. օ զէման ՝Խըշմըմը անլէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ վէ Մրսըր տիյարը իչինտէ ղազապըմը իւզէրլէրինտէ թէմամըյլէ իճրա էտէճէյիմ՝ տէտիմ։
9 Վաքին պոռնա իսմիմ իչիւն եափտըմ, քի անլէրի Մրսըր տիյարընտան չըգարմաղլէ կէօզլէրի էօնիւնտէ քէնտիմի անլէրէ պիլտիրտիյիմ վէ արալարընտա պուլունտըգլարը միլլէթլէրին նազարընտա բոդդ նագզը հիւրմէթ օլունմայա։
10 Վէ անլէրի Մրսըր տիյարընտան չըգարըպ պէր-
11 րիյէյէ կէթիրտիմ. Վէ անլէրէ գանունլարըմը վէր տիմ, վէ անլէրէ ահքեամըմը պիլտիրտիմ. քի պիր ատէմ անլէրի իճրա էթտիյի հալտէ անլէրլէ եաշա-
12 յաճագ տըր։ Վէ պէնիմ իլէ անլէրին արասընտա ալամէթ օլմագ իւզրէ սէպթլէրիմի տախի անլէրէ վէրտիմ, թա քի անլէրի թագտիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէյէր։
13 Լաքին պէյթի Իսրայէլ պէրրիյէտէ պանա ասը օլուպ՝ գանունլարըմտա եիւրիւմէտիլէր վէ ահքեամըմը րէտտ էյլէտիլէր, (անլէրի քի պիր ատէմ իճրա էթտիյի հալտէ անլէրլէ եաշայաճագ տըր,) վէ սէպթլէրիմէ զիյատէ նագզը հիւրմէթ էյլէտիլէր. պէն տախի անլէրի թէլէֆ էթմէք իւզրէ պէրրիյէտէ խըշ-
14 մըմը անլէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ՝ տէտիմ։ Վաքին պոռնա իսմիմ իչիւն եափտըմ, քի կէօզլէրի էօնիւնտէ անլէրի չըգարտըղըմ միլլէթլէրին նազարընտա անա
15 նագզը հիւրմէթ օլունմայա։ Վէ հէմ տէ անլէրէ վէրտիյիմ սիւթ վէ պալ ագան վէ ճիւմլէ տիյարլարըն զիյնէթի օլան տիյարա անլէրի կէօթիւրմէմէք իւզրէ
16 պէրրիյէտէ անլէրէ եէմին էյլէտիմ։ Զիրա ահքեամըմը րէտտ էյլէտիլէր վէ գանունլարըմտա եիւրիւմէտիլէր, վէ սէպթլէրիմի նագզ էթտիլէր, չիւնքի գալպ-
17 լէրի փութլարընա թապի՝ օլտու։ Վաքին անլէրի հէլաք էթմէմէք իչիւն կէօզիւմ անլէրի էսիրկէտի. պու սէպէպտէն անլէրի պէրրիյէտէ պիւսպիւթիւն թէլէֆ էթմէտիմ։
18 Վէ պէրրիյէտէ անլէրին օղուլլարընա՝ էճատընըզըն գանունլարընտա եիւրիւմէյինիզ, վէ անլէրին ատէթլէրինի հրֆզ էյլէմէյինիզ, վէ փութլարըյլէ
19 միւլէվվէս օլմայընըզ. Ալլահրընըզ ՐԱՊՊ պէն իմ. գանունլարըմտա եիւրիւյինիւզ վէ ահքեամըմը հրֆզ
20 էյլէյինիզ, վէ անլէրլէ ամիլ օլունըզ. Վէ սէպթլէրիմի մուգատտէս թուռընըզ, վէ անլէր պէնիմ իլէ սիզին արանըզտա ալամէթ օլալար, թա քի Ալ-

Ր Պ. 7. 8։ Այ. 13,21։
Ր Պագ Խուր. 32. 12։ Ա՛տ.14.13, վէ ղայրի։ Թէս. 9. 28։ Այ. 14, 22։ Պ. 36. 21,22։
Ի Խուր. 13. 18։
Հ Թէս.4.8։ Նէեմ.9.13 14։ Մէգ.147.19,20։
Ձ Դէւ.18.5։ Այ.13,21։
Ղ Բօմ.10.5։ Դաղ.3.12։
Ղ Խուր. 20. 8։ 31. 13, վէ ղայրի։ 35.2։ Թէս. 5. 12։ Նէեմ. 9. 14։
Ճ Ա՛տ. 14.22։ Մէգ.78. 40։ 95. 8-10։
Մ Այ. 16,24։ Էմս.1.25։
Յ Խուր. 16. 27։
Ն Ա՛տ. 14. 29։ 26.65։
Մէգ. 106. 23։
Շ Այ. 9,22։
Ո Այ. 6։
Չ Ա՛տ. 14.28։ Մէգ.95. 11։ 106. 27։
Պ Այ. 13,24։
Ջ Ա՛տ. 15. 39։ Մէգ. 78.37։ Ամովս. 5.25, 26։ Ա՛մալ. 7. 42,43։

լահրընըզ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէսինիզ՝ տէտիմ։
21 Լաքին օղուլլարը տախի պանա ասը օլտըլար. գանունլարըմտա եիւրիւմէյիպ՝ ահքեամըմը հրֆզ ու իճրա էթմէտիլէր, (անլէրի քի պիր ատէմ իճրա էթտիյի հալտէ անլէրլէ եաշայաճագ տըր,) վէ սէպթլէրիմի նագզ էթտիլէր. օ զէման՝ Խըշմըմը անլէր իւզէրինէ տէօքէրէք պէրրիյէտէ ղազապըմը անլէր իւզէրինտէ թէմամըյլէ իճրա էտէճէյիմ՝ տէտիմ։
22 Վաքին էլիմի չէքտիմ, վէ նէ էօֆօղ էէ իսմիմ իչիւն եափտըմ, քի կէօզլէրի էօնիւնտէ անլէրի չըգարտըղըմ միլլէթլէրին նազարընտա անա նագզը հիւրմէթ օլունմայա։
23 Քէզալիք անլէրի միլլէթլէր արասընա տաղրտաճաղըմ վէ տիյարլարտա փէրաքէնտէ էտէճէյիմ՝ տէ-
24 յիւ պէրրիյէտէ անլէրէ եէմին էթտիմ։ Զիրա ահքեամըմը իճրա էթմէտիլէր վէ գանունլարըմը րէտտ էթտիլէր վէ սէպթլէրիմի նագզ էյլէտիլէր. վէ կէօզլէրի էճատալարընըն փութլարընտա գալտը։
25 Պէն տախի անլէրէ էյի օլմայան գանունլար վէ
26 անլէրլէ եաշայամայաճագլարը ահքեամ վէրտիմ։ Վէ անլէրի հէլաք էթմէք իչիւն թագտիմէլէր իլէ հէր րահմն իլք տօղմըշընը ընեշտ կէչիրմէլէրիյլէ անլէրի միւլէվվէս օլմաղա պրագտըմ, թա քի ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէլէր։
27 Պու էճլտէն, էյ իսրայէլ պէյթի Իսրայէլէ խիթապէն սէօյլէ քի, Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. էճատընըզ պունունլէ տախի, եա՛նի պանա
28 իսեան էթմէլէրիյլէ պանա քիփր էթտիլէր. Շէօյլէ քի անլէրէ վէրմէք իւզրէ եէմին էթտիյիմ տիյարա անլէրի կէօթիւրտիւյիմտէ, հէր եիւքսէք պայըրը վէ հէր սրգ տալը աղաճը կէօրտիւքլէրինտէ զէպհէլէրինի օրատա զէպհ էթտիլէր, վէ մուճիպ ի ղազապ օլան թագտիմէլէրինի օրայա կէօթիւրտիւլէր, վէ
29 րուպաթ թագտիմէլէրինի օրատա տէօքտիւլէր։ Վէ կիթտիյինիզ պու միւրթէֆէ՛ա նէ տիր՝ տէյիւ անլէրէ սէօյլէտիմ, վէ անա պու կիւնէ տէյլին Միւրթէֆէ՛ա տէնիլիր։
30 Պու էճլտէն պէյթի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. էյ պէյթի Իսրայէլ, սիզ էճատընըզըն մէսլէյինտէ նափաք օլտըղընըզ, վէ անլէրին մէքրուհաթընա թապի՝ օլմագլըգլէ զինա
31 էթտիյինիզ, Վէ Թագտիմէլէրինիզի թագտիմ էտէրէք վէ օղուլլարընըզը աթէշտէն կէչիրէրէք, պու

Ռ Մէգ. 78. 38։
Ս Թէս. 5. 32,33։ 6, 7, 8,10,11,12 պաուլպու։ 28.64։ Մէգ.106.27։ Երեմ. 15. 4։
Տ Այ.12։ Երեմ. 17.22։
Ր Ա՛տ. 25. 1,2։ Թէս. 9. 23,24։ 31. 27։
Ց Այ. 11,13։
Ւ Այ. 8,13։
Ք Մէգ. 78. 38։ Այ. 17։
Ֆ Այ. 9,14։
Ֆ Ղեւ. 26. 33։ Թէս. 28.64։ Մէգ.106.27։ Երեմ. 15. 4։
Օ Այ. 13,16։
Ֆ Պագ Պ. 6. 9։
Ռ Պագ Մէգ.81.12։ Այ. 39։ Բօմ. 1.24։ 2Սէլ. 2.11։
Բ 4 Միւլ. 17. 17։ 21. 6։ 2Թէվ. 28. 3։ 33. 6։ Երեմ. 32. 35։ Պ. 16. 20,21։
Գ Պ. 6. 7։
Դ ես. 57. 5, վէ ղայրի։ Պ. 6. 13։
Ե Պ. 16. 19։
Զ Այ. 26։

Digitized by Google

կիւնէ տէյին հէփ փութլարընըզլէ նափաք օլտըղը-
նըզ հալտէ, ⁱպէն սիզէ ճէվապ վէրէճէ՛ք մի իմ. հա-
յաթըմ հագգը իչիւն պէն սիզէ ճէվապ վէրմէմ՝ տէ-
32 յիւ Բապպ Եհովա պույուրըր: Վէ՝ Պիզ օտունա վէ
թաշա ’իպատէթ էթմէ՛քլէ թա՛իֆելէր կիպի, տիյար-
լարընն գապլիլէլէրի կիպի օլաճաղըզ՝ տէյէրէ՛ք ⁱֆիք-
33 րինիզէ կէլէն շէյ վուգու՛ պուլմայաճագ տըր: Բապպ
Եհովա պույուրըր քի՝ Հայաթըմ հագգը իչիւն մութ-
լագա պէն իւզէրինիզէ գուտրէթլի էլ իլէ վէ ⁱուզան-
մըշ գօլ իլէ վէ *շիտտէթլի խըշմլէ հիւքիւմէթ էտէ-
34 ճէյիմ: Վէ գուտրէթլի էլ իլէ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ վէ
շիտտէթլի խըշմլէ սիզի գավմլարտան չըգարաճա-
ղըմ, վէ տաղըլտըղընըզ տիյարլարտան թօփլայա-
35 ճաղըմ: Վէ սիզի գավմլարընն պէրրինյէսինէ կէօթիւ-
րէճէյիմ, վէ ⁱսիզինն իլէ օրատա եիւզ եիւզէ տա՛վա
36 էտէճէյիմ: ⁱՄըսըր տիյարընըն պէրրինյէսինտէ էճ-
տատընըզ իլէ տա՛վա էթտիյիմ միսիլլիւ, սիզինն իլէ
էօյլէ տա՛վա էտէճէյիմ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պու-
37 յուրըր: Վէ սիզի ⁱտէյնէ՛ք ալթընտան կէչիրէճէյիմ,
38 վէ սիզի ’ահտըն պէնտինէ կէթիրէճէյիմ: Վէ ⁱ’ասը-
լարը վէ պանա գարշը կիւնահ էտէնլէրի սիզտէն ա-
յըրաճաղըմ. անլէրի ղուրպէթլէրի տիյարընտան չը-
գարաճաղըմ, վէ ⁱ’Իսրայէլ թօփրաղընա կիրմէյէ-
ճէ՛քլէր. ⁱվէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէ՛քսինիզ:
39 Էյ պէյթի Իսրայէլ, Բապպ Եհովա պէօյլէ պու-
յուրըր. Մատամ քի սիզ պէնի տինլէմէյօրսընըզ,
ⁱկիտինիզ, պունտան պէօյլէ հէր պիրինիզ փութլա-
րընըզա ’իպատէթ էտինիզ. ⁱլաքին պէնիմ գուտտուս
իսմիմէ թագտիմէլէրինիզ վէ փութլարընըզլէ նագը
40 հիւրմէթ էթմէյինիզ: Զիրա Բապպ Եհովա պույուրըր
քի՝ ⁱՄուգատտէս տաղըմտա, Իսրայէլին եիւքսէ՛ք տա-
ղընտա պիւթիւն պէյթի Իսրայէլ, եա՛նի տիյարտա
օլանլարընն ճիւմլէսի պանա օրատա ’իպատէթ էտէ-
ճէ՛քլէր, ⁱօրատա անլէրտէն րազի օլաճաղըմ, վէ
թագտիմէլէրինիզ իլէ թուրֆանտա հէտիյէլէրինիզի,
ճիւմլէ մուգատտէս նէսնէլէրինիզի օրատա թալէպ
41 էտէճէյիմ: Սիզի գավմլար արասընտան չըգարտը-
ղըմտա վէ տաղըլմըշ օլտըղընըզ տիյարլարտան ճէմ’
էթտիյիմտէ, ⁱխօշ րա՛իհա իլէ սիզտէն րազի օլաճա-
ղըմ, վէ սիզին արանըզտա, միլլէթլէրին նազա-
42 ընտա գուտտուս պիլինյէճէյիմ: Վէ ⁱսիզի Իսրայէլ
թօփրաղընա, եա՛նի էճտատընըզա վէրմէ՛ք իչիւն եէ-
մին էյլէտիյիմ տիյարա կէթիրտիյիմտէ, ⁱՐԱՊՊ պէն
43 իտիյիմի պիլէճէ՛քսինիզ: Վէ ⁱմէսլէյինիզի վէ սէպէ-
պիյլէ նափաք օլտըղընըզ հէփ ’ամէլլէրինիզի օրատա

ե Այ. 3։
զ Պ. 11. 5։
է Երեմ. 21. 5։
ը ’Իզր. տէօքիւլէն [20։
թ Երեմ 2. 9,35։ Պ.17.
ժ Պագ Ա’տ. 14. 21,22, 23,28,29։

ի Ղեւ. 27. 32։ Երեմ. 33. 13։
լ Պ. 34.17,20։ Մատթ. 25. 32,33։
խ Երեմ. 44. 14։
ծ Պ.6.7։ 15.7։ 23. 49։
կ Հաբ.10.14։ Մէզ.81 12։ Ամովս. 4 4։
հ Եա.1.13։Պ.23-38,39։
ձ Եա. 2.2,3։ Պ. 17.23։ Միք. 4. 1։
ղ Եա.56.7։ 60.7։ Զաք 8.20, վէ ղայրի։ Մաղ. 3. 4։ Բամ. 12 1։

ճ Երեմ. 5. 2։ Փիլ 4. 18։ [24։
յ Պ.11.17։ 34.13։ 36. 38. 23։
ն Այ. 38,44։ Պ.36.23։
շ Ղեւ. 26. 39։ Պ. 6.9։ Ովս. 5 15։
ո Պ. 36. 22։
չ Այ. 38։ Պ. 24. 24։
պ Պ. 6. 2։ 21 2։
ջ Երեմ. 21. 14։
ռ Ղուկ. 23. 31։
ս Պ. 21. 4։
վ Պ. 20. 46։
տ Յոբ. 9 22։
ր Պ. 20. 47։
ց Ես. 45. 23։ 55. 11։
ւ Ես. 22. 4։
փ Պ. 7. 17։

Digitized by Google

խաթրա կէթիրէճէ՛քսինիզ. վէ իշլէտիյինիզ քէօթիւ-
լիւքլէրին ճիւմլէսինտէն տօլայը ’քէնտի քէնտինէզ-
44 տէն իքրահ էտէճէ՛քսինիզ: Էյ պէյթի Իսրայէլ, քէօ-
թիւ մէսլէյինիզէ վէ քէրիհ ’ամէլլէրինիզէ կէօրէ տէ-
յիւ, անճագ ’քէնտի իսմիմ իչիւն սիզէ ⁱեւէյլէ մու’ա-
մէլէ էթտիյիմտէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէ՛քսի-
նիզ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:
45 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, (46) ⁱէյ իպն ի
ատէմ, ճէնուպէ տօղրու թէվէճճիւհ էտիպ՝ ճէնուպէ
տօղրու խիթապլէ ճէնուպի սահրա օրմանը ’ալէյ-
47 հինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ. Վէ ճէնուպի օրմանա
սէօյլէ՛քի, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ. Բապպ Եհովա
պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ ⁻պէն սէնտէ աթէշ եագա-
ճաղըմ, վէ սէնտէ պուլունան ⁻հէր եէշիլ աղաճը վէ
հէր գուրու աղաճը թէլէ՛քֆ էտէճէ՛ք տիր. շիտտէթլի
ալէվի սէօնմէյէճէ՛ք, վէ անընլէ ⁱճէնուպտան շիմալէ
48 գատար հէր թարաֆ եանահագ տըր: Վէ ճիւմլէ պէ-
շէր պէն ՐԱՊՊ անը եագտըղըմը կէօրէճէ՛ք, օ տախի
49 սէօնմէյէճէ՛ք տիր՝ տէտի: Օլ վագըթ պէն՝ Ա՜հ, եա
Բապպ Եհովա, անլէր պէնիմ՝ հագգըմտա՝ Պունուն
սէօյլէտիյի շէյլէր մէսէլ տէյի՛լ մի տիր, տէրլէր՝ տէտիմ:

ՊԱՊ 21

Աճը աճը ահ չէ՛քմ՛ք Թէշպիհիլէ Եզեկիէլին ելուսաղէմ ’ալէյհինտէ խապէրի. 8 Երուսաղէմ ’ալէյհինտէ, 25 Իսրայէլ հիւքիւմդի ’ալէյ-հինտէ, 28 վէ պէնի Ամմոն ’ալէյհինտէ քէսքին վէ ճիլալը պիր զըլըճ կէլէճէյինի խապէր վէրմէսի:

Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 ⁻էյ իպն ի ատէմ, Երուսաղէմէ թէվէճճիւհ էտիպ՝ մու-
գատտէս մահալլէրէ խիթապ էտէրէ՛ք Իսրայէլ թօփ-
3 րաղընա փէյղամպէրլիք էյլէ, վէ Իսրայէլ թօփրա-
ղընա սէօյլէ՛քի՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն
սանա գարշը իմ, վէ գըլըճմը գընընտան չըգարըպ՝
4 սէնտէն ⁱսալիհ իլէ շէրիրի գաթ՛ էտէճէյիմ: Սալիհ
իլէ շէրիրի սէնտէն գաթ՛ էտէճէյիմ՝ միւնասէպէթլէ
ⁱճէնուպտան շիմալէ գատար ճիւմլէ պէշէր ’ալէյ-
5 հինտէ գըլըճմը գընընտան չըգաճագ տըր: Վէ ճիւմլէ
պէշէր պէն ՐԱՊՊ գըլըճմը գընընտան չըգարտը-
ղըմը պիլէճէ՛քլէր, ⁱարթըգ եէրէ՛ն տէօնմէյէճէ՛ք տիր:
6 ⁱէյ իպն ի ատէմ, սէն ահ չէ՛ք, պէլի գըրըլմըշ կիպի
7 անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ՛ աճը աճը ահ չէ՛ք: Վէ
սանա՝ Նի՛չիւն ահ չէ՛քիյօրսը՝ տէտիւքլէրինտէ, սէօյլէ
քի՝ Խապէրտէն տօլայը, զիրա կէլիյօր. վէ հէր եիւրէ՛ք
էրկյէճէ՛ք, վէ հէր էլ կէվշէյէճէ՛ք, ⁻վէ հէր ճան պա-
յըլաճագ, վէ հէր տիզ սու ⁻ի՛ւէ՛ օլաճագ. իշթէ կէլի-

ա Պ. 20. 46։
բ Յոբ. 9 22։
գ Պ. 20. 47։
դ Ես. 45. 23։ 55. 11։
ե Ես. 22. 4։
զ Պ. 7. 17։

յօր, վէ վուգու՝ պուլաճագ տըր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։
8 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
9 Էյ իպն ի ատէմ, փէյղամպէրլիք էյլէ վէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Ւգրլըճ, գրլըճ պիլէնտի,
10 հէմ տախի ճիլալանտը՝ տէյիւ սէօյլէ։ Պէօյիւք գըրղըն իչիւն պիլէնտի. փարլամագ իչիւն ճիլալանտը. շիմտի պիզ մէսրուր օլալըմ մը. օղլըմըն ՚ասասը հէր
11 օտունը Թահգիր էտէր։ Լաքին էլտէ թուլթուլմագ իչիւն անը քէնտիսի ճիլայա վէրտի, քի անը գաթլ
12 էտէճէք քիմսէնին էլինէ վէրէ։ Էյ իպն ի ատէմ, ֆէրեատ ու ֆիղան էյլէ. զիրա օ՝ գավմըմ իւզէրինէ, Իսրայէլին հէփ րէ՚իսլէրի իւզէրինէ կէլէճէք տիր. գրլըճ սէպէպինտէն գավմըմ՝ իւզէրինէ գօրգուար կէլէճէք
13 տիր. պու էճլտէն Ւպուտրկա վուր. Զիրա պիր Ւթէճրիպէ տիր. վէ էկէր Թահգիր էտէն ՚ասա Ւարթըգ օլմազ իսէ, նէ՞ օլուր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։
14 Էյ իպն ի ատէմ, սէն փէյղամպէրլիք էթ, վէ Ւէլլէրինկի պիրիպիրինէ չարփ, վէ գրլըճ, եա՛նի մագթուլլէր ԱԼԼԱՀ գրլըճ իչ գաթ գուվվէթ քէսպ էտէճէք տիր. անլէրի սըգըշտըրըպ պէօյիւքլէրի գաթլ էտէն գրլըճ
15 պու տըր։ Եիւրէք էրիթմէք վէ թէօքէզլէր չօղալթմագ իչիւն անլէրին հէփ գափուլարը իւզէրինէ գրլըճ գօրգուսը գօտրմ. էյ վահ, Ւփարլամագ իչիւն
16 եափրլտը. պօղազլամագ իչիւն պիլէնտի։ Է, Ւըաբ՛, Ւթօփլան. սաղա եա սօլա, հանկը թարաֆա տէօնէր
17 իսէն, վուր։ Պէն տախի ՚էլլէրիմի պիրիպիրինէ չարփաճաղըմ, վէ Ւխրշմըմը թէսքին էտէճէյիմ. պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ։

18 Լէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
19 Էյ իպն ի ատէմ, Բաբելոն մէլիյինին գրլըճը կէլմէսի իչիւն սէն քէնտինէ իքի եօլ թա՛եին էյլէ. անլէրին իքիսի պիր տիյարտան չրգաճագ տըր. վէ պիր *մահալ ինթիխապ էյլէ՚՚, շէհր եօլու պաշընտա ինթի-
20 խապ էյլէ։ Ւպէնի Ամմոն Ռաբբասը իւզէրինէ վէ Յուդայա, միւսթահքէմ Երուսաղէմ իւզէրինէ գրլըճ կէլմէսի իչիւն եօլ թա՛եին էյլէ։
21 Զիրա թէֆա՛իւլ էթմէք իչիւն Բաբելոն մէլիյի եօլ աղզընտա՝ իքի եօլըն պաշընտա տուրտու. օգլարընը գարըշտըրտը, թէրաֆիմլէրէ սիւ՛ալ էթտի, ճիյէրէ
22 պագտը։ ՝Մէնճէնիգլէր գուրմագ, մուհարէպէտէ աղզը աչըպ Ւեիւքսէք սէսլէ պաղըրմագ, գափուլարա գարշը ՚մէնճէնիգլէր գուրմագ, թապեալար եափմագ վէ մէթէրիսլէր ինշա էթմէք իւզրէ անըն սաղ էլինտէ
23 Երուսաղէմ իչիւն ֆալ վար իտի։ Լաքին պու անլէրին կէօզլէրի †էօնիւնտէ պօշ ֆալ կիպի օլաճագ, ՚էբ՚ անլէրէ ՚եէմինլեր էյլէմիշ իտիլէր՚՚. լաքին թուլթուլմալարը իչիւն քէօթիւլիւքլէրինի զիքր էթտիրէճէք տիր։
24 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Քէօթիւլիւյիւնիւզիւ տէրխաթըր էթտիրտիյինիզ իչիւն, ՚իսեանլարընըզ աշիքեար օլուպ՝ հէփ ՚ամէլլէրինիզտէ կիւնահլարընըզ կէօրիւնմէխիյլէ ՚՚ՆԷՐԻ տէրխաթըր էթտիրտիյինիզ իչիւն տէրտէսթ օլունաճագսընըզ։
25 Սէն տախի, ՚էյ կիւնիւ, քէօթիւլիւք վագթընըն նիհայէթի կէլմիշ օլան Ւխապիս վէ շէրիր րէ՚իս ի Իս-
26 րայէլ, Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Սարընը չրգար վէ թաճը գալտըր. պու պէօյլէ օլմազ. Ւալչագ
27 օլանը եիւքսէլթի վէ եիւքսէք օլանը ալչագալթի։ Անը ալթի իւսթ, ալթի իւսթ, ալթի իւսթ էտէճէյիմ. վէ Ւհագգ սահիպի կէլինճէյէ գատար պու օլմայաճագ տըր. պէն տախի անա վէրէճէյիմ։
28 Սէն տախի, էյ իպն ի ատէմ, փէյղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ քի՝ Ւպէնի Ամմոն հագգընտա վէ անլէրին հագարէթի հագգընտա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. սէօյլէ՝ Ւգրլըճ չէքիլմիշ տիր, գրլըճ ՚էՒԼՀԱՄ՚ՏԷ, պօղազլամագ իչիւն ճիլալալանմըշ տըր, թա քի փարլա-
29 յարագ թէյէֆ էտէ։ Ւկիւնլէրի, քէօթիւլիւք վագըթլարը թէմամ օլարագ գաթլ օլունաճագ շէրիրլէրին պօյունու իւզէրինէ սէնի կէթիրմէք իւզրէ, ՚սէնին հագգընտա սախթէ վահիլէր կէօրտիքլէրինտէ վէ
30 պիհուտէ եէրէ թէֆա՛իւլ էթտիքլէրինտէ, ՚ԳԱԼԼԱՀ գընընա տէօնտէրէյիմ մի. խալգ օլունտըղըն մահալտէ,
31 Ւտօղտուղըն տիյարտա ՚հիւքմ էտէճէյիմ. Վէ ՚սէնին իւզէրինէ խըշմըմը տէօքէճէյիմ, ՚սէնին իւզէրինէ ղազապըմըն աթէշինի իւֆլէյէճէյիմ, վէ սէնի վահշիլէրին, եա՛նի հէյաք էթմէ քտէ մահիր օլանլարըն էլինէ
32 թէսլիմ էտէճէյիմ։ Եանմագ իչիւն աթէշէ աթըլաճագսընը. սէնին գանըն տիյարըն օրթասընտա օլաճագ տըր. ՚սէն թէզէքքիւր էտիւմէյէճէքսին, զիրա պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ։

ՊԱՊ 22

Երուսաղէմին պա՛զը կիւնահլարընըն զիքրի։ 13 Բապպըն անը ՌէՀտիտ էՒմէսի։ 23 Փէյղամպէրլէրինին վէ քեահինլէրինին վէ րէ՚իսլէրինին վէ սէքէնէսինին քեաֆֆեՒէն ֆասիտ օլտըղը։

Վ է պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 ՚Գանըը շէհրի †հիւքմ էտէճէ՛ք մի սին, էյ իպն ի ատէմ, հիւքմ էտէճէ՛ք մի սին. էօյլէ իսէ անա ճիւմլէ
3 Ւմէքրուհաթընը պիլտիր։ Վէ սէօյլէ քի՝ Բապպ Եհո-

Ե Թէս. 32. 41։ Այ.15, 28։
Ը Երեմ. 31. 19։
Թ Յոբ.9.23։ 2Կոր.8.2։
Ժ Այ. 27։
Ի Ա՛ւտ. 24. 10։ Այ. 17։ Պ. 6. 11։
Լ Այ. 10,28։
Խ Պ. 14. 17։
Ծ Այ. 14։ Պ. 22. 13։
Կ Պ. 5. 13։
Հ * Եաթօթ՝ նիշան տիր
Հ Երեմ. 49. 2։ Պ.25.5։ Ամովս. 1. 14։
Ձ Պ. 4. 2։
Ղ Երեմ. 51. 14։
Ճ Պ. 4. 2։
† Եաթօթ՝ էօնիւնտէ, եա՛նի եէվին էՒտիյի բիմսէլէրէ պէշ ֆալ կիպի օլաճագ տըր
Մ Պ. 17. 13,15,16,18։
Յ Այ. 29։ Պ. 35. 5։
Ն 2Թէվ. 36. 13։ Երեմ. 52. 2։ Պ. 17. 19։
Շ Պ. 17. 24։ Ղուկ. 1. 52։
Ո Թէր. 49. 10։ Այ.13. Ղուկ.1.32,33։ Յովհ. 1. 49։
Չ Երեմ. 49.1։ Պ.25.2, 3,6։ Սոփ. 2. 8-10։
Պ Այ. 9,10։
Ջ Այ. 25։ Յոբ. 18. 20։ Մէզ. 37. 13։
Ռ Պ. 12 24։ 22. 28։
Ս Երեմ. 47. 6,7։
Վ Պ. 16. 3։
Տ Թէք. 15. 14։ Պ. 16. 38։
Ր Պ.7.8։14.19։ 22.22։
Ց Պ. 22. 20,21։
Ւ Պ. 25. 10։
Փ Պ.24. 6,9։ Նաւ. 3.1։
Ք Պ. 20. 4։ 23. 36։
Օ Պ. 16. 2։

Digitized by Google

վա պէօյլէ պույուրըը. Էյ շէհր, սէն քի վագթընկ կէլ-
մէսի իչիւն տախըլընկտէ գան տէօքէրսին, վէ քէնտինկի
նափաք էթմէք իւզրէ քէնտի 'ալէյհինկտէ փուլթլար
4 եափարսըն, Ույն Տտէօքտիւյիւն գանլէ սուչլու օլտըն,
վէ եափտըղըն փուլթլարլէ քէնտինկի նափաք էթտին,
վէ կիւնլէրինկի եագլաշտըրտըն, վէ սէնէլէրինկին խի-
թամընա վասըլ օլտըն. Ըպու էճլտէն սէնի միլլէթ-
լէրէ պա'իս ի հագարէթ վէ ճիմլէ տիյարլարա պա'իս ի
5 րէզալէթ էթտիմ: Էյ պէտնամ վէ կիւրիւլթիւլիւ չէհր,
...ան եագրն վէ սէնտէն ուզագ օլանլար սէնի րէզիլ
էտէճէքլէր:
6 Իշթէ սէնտէ Ըիսրայէլ րէ'իսլէրի հէր պիրի պա-
7 զուսըյլէ գան տէօքմէք իչիւն հազըր իտի: Սէնտէ
Ըփէտէր վէ վալիտէյի թահգիր էթտիլէր, սէնին իչինտէ
Ըէճնէպիյէ զուլմ էյլէտիլէր, սէնտէ եէթիմ իլէ տուլ
8 գարըյա ղատր էթտիլէր: Ըմուգատտէս շէյլէրիմի
թահգիր էթտին, վէ Ըսէպթէլէրիմի նագզ էյլէտին:
9 Գան տէօքմէք իչիւն սէնտէ Ըղամմազ ատէմլէր վէ
Ըսէնտէ տաղ պաշլարընտա եէյէնլէր վար իտի, վէ
10 սէնին իչինտէ ֆիւճուր իշլէտիլէր: Սէնտէ Ըփէտէր
'իւրեանլըղընը աչանլար, վէ սէնտէ Ըհայզը սէպէ-
պիյլէ նափաք օլան գարըյը զէլիլ էտէնլէր վար իտի:
11 Քիմի Ըգօնշըսընըն գարըսը իլէ ֆի'իլ ի շէնի'ր իր-
թիքեապ էթտի, Ըքիմի կէլինինի լէքէտար էտէրէք
ֆիւճուր իշլէտի վէ քիմի սէնտէ փէտէրինին գըզը
12 օլան Ըհէմշիրէսինի զէլիլ էյլէտի: Ըգան տէօքմէք
իչիւն սէնին իչինտէ րիշվէթ ալտըլար. Ըֆայիզ վէ
մուրապահա գապուլ էյլէտին, վէ զուլմ էտէրէք գօն-
շըլարընկտան հագգսըզ գազանճ թօփլատըն, վէ Ըպէնի
13 ունութտրն՝ տէյիւ Բապպ ԵՀովա պույուրըը: Վէ
իշթէ պէն սէնին թօփլատըղըն հագգսըզ գազանճ վէ
սէնին իչինտէ տէօքիւլէն գան սէպէպինտէն Ըէլլէրիմի
14 պիրիպիրինէ չարփտըմ: Սանա միւճազաթ էտէճէյիմ
կիւնլէրտէ Ըգալպինկ տայանա պիլիր մի, եախօտ էլ-
լէրինկ քէսպ ի գուվվէթ էտէ պիլիր մի. Ըպէն ՐԱՊՊ
15 սէօյլէտիմ վէ իճրա էտէճէյիմ: Վէ Ըսէնի միլլէթլէրէ
տաղըտրպ տիյարլարտա փէրաքէնտէ էտէճէյիմ, վէ
Ըսէնին նափաքլիյինի սէնտէն տէֆ' ու իզալէ էտէճէ-
16 յիմ: Վէ սէն միլլէթլէրին նազարընտա քէնտի քէն-
տինկի նափաք էթմիշ օլաճագսըն, վէ ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի պիլէճէքսինն:
17 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,

18 Էյ իպն ի ատէմ, Ըպէյթ ի Իսրայէլ պանա ճիւրուֆ
կիպի օլտու. ճիմլէսի փօթատա պագըը վէ գալայ
վէ տէմիր վէ գուրշուն Ըէ տիր. անլէր կիւմիւշ ճիւ-
19 րուֆը օլտըլար: Պու էճլտէն Բապպ ԵՀովա պէօյլէ
պույուրըը. Մատամ քի ճիմլէնիզ ճիւրուֆ կիպի օլ-
տընըզ, իշթէ պէն սիզի Երուսաղէմ իչինէ ճէմ' էտէ-
20 ճէյիմ: Կիւմիւշ վէ պագըը վէ տէմիր վէ գուրշուն վէ
գալայը, իւզէրլէրինէ աթէշ իւֆլէմէք վէ անլէրի
էրիթմէք իչիւն փօթա իչինէ ճէմ' էթտիքլէրի մի-
սիլլիւ, սիզի խըշմ ու ղազապըմլէ էօյլէ ճէմ' էտէ-
21 ճէյիմ, վէ սիզի պրագըպ էրիտէճէյիմ: Վէ սիզի ճէմ'
էտիպ Ըիւզէրինիզէ ղազապըմըն աթէշլյլէ իւֆիւրէ-
22 ճէյիմ, վէ սիզ անըն իչինտէ էրիյէճէքսինիզ: Փօթա
իչինտէ կիւմիւշիւն էրիտիյի միսիլլիւ, սիզ անըն
իչինտէ էրիյէճէքսինիզ. վէ պէն ՐԱՊՊ Ըիւզէրինիզէ
խըշմըմը տէօքտիւյիւմիւ պիլէճէքսինիզ:
23 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
24 Էյ իպն ի ատէմ, անա սէօյլէ քի՝ Սէն փաքլէնմէմիշ,
ղազապ կիւնիւնտէ իւզէրինէ եաղմուր եաղմամըշ տի-
25 յար սըն: Ըփէղյամպէրլէրինին ֆիլիճնէսի անըն իչինտէ
տիր. անլէր շիքեար գափան վէ կէօմիւրտէյէն արս-
լան կիպի Ըճանլար եէտիլէր. Ըխազինէ վէ գըյմէթլի
շէյլէր ալտըլար, վէ օլ չէհրէ տուլ գարըլարընը անտէ
26 չօղալթտըլար: ԸԱնըն քեահինլէրի շէրի'աթըմը նագզ
վէ Ըմուգատտէս շէյլէրիմի նափաք էթտիլէր, Ըմու-
գատտէսի նափաքտան թէֆրիգ էթմէտիլէր, վէ նա-
փաք իլէ փաք արասընտա օլան ֆարգը պիլտիրմէ-
տիլէր, վէ կէօզլէրինի սէպթլէրիմտէն կիզլէտիլէր, վէ
27 պէն արալարընտա նափաք 'ատտ օլունտըմ: Ըիչինտէ
պուլունան րէ'իսլէրի հագգսըզ գազանճ թօփլամագ
իչիւն գան տէօքիւպ ճանլար թէլէֆ էթմէք խուսու-
28 սընտա շիքեար գափան գուրթլար կիպի իտիլէր: Վէ
ՐԱՊՊ սէօյլէմէմիշ իքէն՝ Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պու-
յուրըը՝ տէյէրէք, անլէր իչիւն 'վահիլէրի սախթէ վէ
ֆալլարը եալան օլան Ըփէղյամպէրլէրի անլէրի չա-
29 մուրլէ սըվատըլար: Ըտիյարըն գավմը չօգ զուլմ էթ-
տիլէր վէ զիյատէսիյլէ ղասպ էթտիլէր, վէ պիչարէ իլէ
ֆագիրէ ղատր էթտիլէր, վէ Ըղարիպէ հագգսըզլըզ
30 էտիպ զուլմ էյլէտիլէր: Վէ տիյարը խարապ էթմէ-
մէքլիյիմ իչիւն Ըսուրու պինա էտէճէք վէ Ըկէտիքտէ
անըն իչիւն հուզուրըմտա տուրաճագ Ըպիր ատէմ ա-
31 րալարընտա արատըմ իսէ տէ, պուլմատըմ: Իմտի Ըհու-

Է 4Մհալ. 21. 16։
Ը Թագ. 28. 37։ 3Մհալ. 9. 7։ Գ. 5. 14։ Դան. 9. 16։
Ը Ես. 1. 23։ Միք. 3։ 1-3։ Սոփ. 3. 3։
Ը Թագ. 27. 16։
Ը Խուր. 22. 21,22։
Ր Ամ. 26։
Ր Ղեւ. 19. 30։ Գ. 23. 38։
Ր Խուր. 23. 1։ Ղեւ. 19. 16։
Ր Գ. 18. 6,11։
Ր Ղեւ. 18. 7,8։ 20. 11։ 1Կոր. 5. 1։
Ր Ղեւ. 18. 19։ 20. 18։ Գ. 18 6։
Ր Ղեւ. 18. 20։ 20. 10։ Թագ. 22. 22։ Երեմ. 5. 8։ Գ. 18. 11։
Ր Ղեւ. 18. 15։ 20 12։
Ր Ղեւ. 18. 9։ 20. 17։
Ր Խուր. 23. 8։ Թագ. 16. 19։ 27. 25։
Ր Խուր. 22. 25։ Ղեւ. 25. 36։ Թագ. 23. 19։ Գ. 18. 13։
Ր Թագ. 32. 18։ Երեմ. 3. 21։ Գ. 23. 35։
Ր Գ. 21. 17։
Ր Գագ Գ. 21. 7։
Ր Գ. 17. 24։
Ր Թագ. 4. 27։ 28. 25, 64։ Գ. 12. 14,15։
Ր Գ. 23. 27,48։
Ր Մէզ. 9. 16։ Գ. 6. 7։
Ր Ես. 1. 22։ Երեմ. 6. 28, վէ դայրի։ Գագ Մէզ. 119. 119։
Ր Գ. 21. 31։
Ր Գ. 20. 8,33։ Ամ. 31։
Ր Ովս. 6. 9։
Ր Գագ Մատթ. 23. 14։
Ր Միք. 3. 11։ Սոփ. 3. 3,4։
Ր Մաղ. 2. 8։
Ր Ղեւ. 22.2, վէ դայրի։ 1Մհալ. 2. 29։
Ր Ղեւ. 10. 10։ Երեմ. 15. 19։ Գ. 44. 23։
Ր Ես. 1. 23։ Գ. 22. 6։ Մկր. 3. 2,3, 9-11։ Սոփ. 3. 3։
Ր Գ. 13. 6,7։ 21. 29։
Ր Գ. 13. 10։
Ր Երեմ. 5. 26-28։ Գ. 18. 12։
Ր Խուր. 22. 21 23. 9։ Ղեւ. 19.33։ Գ.22.7։
Ր Գ. 13. 5։
Ր Մէզ. 106. 23։
Ր Երեմ. 5. 1։
Ր Ամ. 22։

Digitized by Google

զերլերինէ ղազապըմը տէօքտիւմ, խըշմըմըն աթէշիյլէ անլերի թէլէֆ էթտիմ. Ի մէսլէքլերինին ձեղ-ըը քէնտի պաշլարընա կէթիրտիմ՝ տէյիւ Տ-ոդ Եհովա պույուրըր:

ՊԱՊ 23

Ողղա վէ Ողղիբանըն ֆահշիյաձը։ 22 Ողղիբանըն քէնտի 'աշղլարը Յարաքընտան ըէզիլ էտիլէճէյին։ 36 Փէլղամակերին Ողղա իլէ Ողղիբանըն ֆահշիյաձընը իբրահիլ զիքր էտէրէք վիւճուդաձ օլունաճագլարընը խապէր վէրմէսի։

Վ Է ՐԱՊՊԸՆ քելամը պանա կէլիպ տէտի քի,
2 էյ իպն ի ատէմ, -պիր վալիտէնին գըզլարը օլարագ
3 իքի գարը վար իտի. Վէ Ի անլէր Մըսըրտա զինա էթտիլէր, Ի սէպավէթլէրինտէ զինա էթտիլէր. անլէրին մէմլէքլերի օրատա սըգըլտը, վէ պաքիրէ մէմլէքլերինին
4 ուճլարը օրատա օգշանտը: Վէ պէօյիւրիւնիւն իսմի Ողղա, վէ հէմշիրէսինին իսմի Ողղիբա իտի. վէ Ի անլէր պէնիմ օլտըլար, վէ օղուլլար վէ գըզլար տօղուրտըլար. վէ իսմի Ողղա օլան Սամարիա օլուպ՝ իսմի Ողղիբա օլան Երուսաղէմ տիր:
5 Վէ Ողղա պէնիմ իքէն զինա էյլէտի, վէ գօնշըլարը
6 օլան Ի Ասորեստանլը 'աշըգլարընա, Լաճիվէրտի գումաշ կիյէն վալիլերէ վէ պէյլերէ, ճիմլէսի մէրղուպ երկրի օլարագ աթա պինէն աթըլըլարա թէ'աշշուգ
7 էյլէտի: Վէ անլէր իլէ, ե՛նի Ասորեստանլը միւնթէխապ երկրիթլերին ճիմլէսի իլէ զինա էյլէտի. վէ 'աշըգլարընըն ճիմլէսինին փուլթլարընըն քեաֆֆէ-
8 սիյլէ նափաք օլտու. Վէ Ի Մըսըրտաքի զինալարընը պրագմատը. զիրա սէպավէթինտէ անըն իլէ եաթմըշ վէ պաքիրէ մէմլէքլերինի օգշայարագ զինալարընը ա-
9 նըն իւզերինէ տէօքմիւշլեր իտի: Պու էճլտէն անը թէ'աշշուգ էթտիյի 'աշըգլարընըն, ե՛նի Ի Ասորես-
10 տանլըլարընը էլինէ թէսլիմ էթտիմ. Անլէր Ի անըն 'իրեանլըղընը աչտըլար. օղուլլարընը վէ գըզլարընը ալտըլար, վէ անը գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր. օ տախի նիսա արասընտա մէշհուր օլտու. վէ անըն իւզերինտէ հիւքմ իճրա էթտիլէր:
11 Վէ Ի հէմշիրէսի Ողղիբա Տ-ոդ- կէօրտիւյունտէ Ի թէ'աշշուգըյլէ անտէն զիյատէ ֆասիտ օլտու, վէ հէմշիրէսինտէն զիյատէ իրթիքեապ ը զինա էյլէտի.
12 Վէ գօնշըլարը օլան Ի Ասորեստանլըլարա՝ ճիմլէսի կիւզել երկրիթլեր օլուպ էլպիսէ ի ֆախիրէ կիյէն Ի վալիլերէ վէ պէյլերէ, աթա պինէն աթըլըլարա թէ'աշ-
13 շուգ էյլէտի: Վէ միւէվվէս օլտըղընը կէօրտիւմ, իքի-
14 սինին տէ մէսլէյի պիր օլտու: Վէ զինալարընը արթտըրտը, շէօյլէ քի տիվար իւզերինտէ նագշ օլունմըշ ատէմլերէ, Քաղդէալըլարըն ալ րէնկլէ րէսմ օլունմըշ
15 սուրէթլերինէ, Ե՛նի պէլլերինէ գուշագ պաղլամըշ վէ պաշլարընտա րէնկ րէնկ սարըգլարը օլուպ՝ ճիմլէսի պէյ հէյ'էթինտէ, 'ան ասըլ Բաբելոն էհալիսի վէ Քաղդէալըլար շէքլինտէ օլանլարա պագըպ,
16 Ի կէօզլերիյլէ կէօրտիյինտէ անլերէ թէ'աշշուգ էյլէտի, վէ անլերէ՝ Քաղդէալըլար տիյարընա էչիլէր
17 կէօնտէրտի: Վէ Բաբելոնլըլար անըն իլէ 'աշգ եաթաղընա կիրտիլէր, վէ անը զինալարըյլէ թէլվիս էթտիլէր. օ տախի անլէր իլէ միւէվվէս օլտու. վէ
18 Ի անլէրտէն իքրահ էյլէտի: Վէ զինալարընը աշիքեար էյլէտի վէ 'իւրեանլըղընը աչտը. վէ պէն անըն հէմշիրէսինտէն իքրահ էթտիյիմ կիպի Ի անտէն տախի
19 իքրահ էյլէտիմ: Վէ սէպավէթինտէ, Հ Մըսըր տիյարընտա զինա էթտիյի վագթը խաթրա կէթիրմէքլէ
20 զինալարընը չօղալթտը. Վէ Ի թէնկլերի էշէք թէնի վէ պէլլերի աթ պէլի կիպի օլան 'աշըգլարընա թէ'աշ-
21 շուգ էյլէտի: Վէ սէն կէնճլիյինկին մէմլէքլերի սէպէպիյլէ՝ սէնին մէմլէ ուճլարընը Մըսըրլըլարըն օգշամասըյլէ կէնճլիյինկին ֆիւճուրընը թէքրարլատըն:
22 Պու էճլտէն էյ Ողղիբա, Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Ի հլթէ պէն սէնին իքրահ էթտիյին 'աշըգ-
23 լարընը, Ե՛նի Բաբելոնլըլարը վէ Քաղդէալըլարըն ճիմլէսինի, Ի փակուդը վէ Սուէն վէ Կուէնի, վէ անլէր իլէ հէփ Ասորեստանլըլարը, (Ճիմլէսի կիւզել եիկիթլէր, վալիլէր վէ պէյլէր, ճիմլէսի աթա պինէն սէրտար վէ նամտար տըր,) սէնին իւզերինէ ույանտըրաճաղըմ վէ անլերի հէր թարաֆտան սէնին իւ-
24 զերինէ կէթիրէճէյիմ. Վէ անլէր սիլահլար վէ արապալար վէ թէքէրլէքլէր վէ գավմլար ճիմհուրը իլէ սէնին իւզերինէ կէլէճէքլէր, վէ սանա գարշը հէր թարաֆտան սիփէր վէ գալգան վէ միղֆէր թուրթաճագլար, վէ հիւքմիւ անլերին էլինէ վէրէճէյիմ վէ
25 սէնի քէնտի ահքեամլարընճա հիւքմ էտէճէքլէր: Վէ սէնին 'ալէյհինտէ ղայրէթիմի կէօսթէրէճէյիմ. վէ սանա խըշմլէ մու'ամլէ էտէճէքլէր, պուրունքը վէ գուլագլարընը քէսէճէքլէր, վէ պագիյյէն գըլըճտան տիւշէճէք տիր. օղուլլարընը վէ գըզլարընը ալաճագ-
26 լար, վէ պագիյյէն աթէշլէ թէլէֆ էտիլէճէք տիր: Վէ սէնին էլպիսէնի սօյաճագլար, վէ զինէթի թագըմլա-
27 րընը ալաճագլար տըր: Վէ ֆիւճուրընը վէ Մըսըր տիյարընտա օլան Հ զինալարընը Ի սէնտէն տէֆ' էտէճէյիմ. վէ կէօզլերինի անլերէ գալտըրմայաճագսըն վէ Մըսըր արթըգ խաթրա կէթիրմէյէճէքսին:
28 Զիրա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իլհէթ պէն սէնի Հ պուղզ վէ Հ իքրահ էթտիյին քիմսէլերին էլլէ-

Ե Պ. 9.10։ 11.21։ 16.43։
— — —
— Երեմ. 3.7,8,10։ Պ. 16.46։
Ը Ղեւ. 17.7։ Ցես. 24 14։ Պ 20.8։
Թ Պ. 16.22։
Ժ Պ. 16.8,20։
Ի 4Մլխ. 15.19։ 16.7։ 17.3։ Ովս. 8.9։
Լ Ա֊յ. 3։
Խ 4Մլխ. 17.3-6, 23։ 18 9-11։
Ծ Պ. 16.37,41։
Կ Երեմ. 3.8։
Հ Երեմ. 3.11։ Պ. 16. 47,51։
Ձ 4Մլխ. 16. 7,10։ 2Թեվ. 28.16-23։ Պ. 16.28։
Ղ Ա֊յ. 6,23։
Ճ 4Մլխ. 24.1։ Պ. 16.29։
Մ Ա֊յ. 22,23։
Յ Երեմ. 6.8։
Ն Ա֊յ. 3։
Շ Պ. 16.26։
Ո Պ. 16.37։ Ա֊յ. 28։
Չ Երեմ. 50.21։
Պ Ա֊յ. 12։
Ջ Պ. 16.39։
Ռ Ա֊յ. 3,19։
Ս Պ. 16.41։ 22.15։
Վ Պ. 16.37։
Տ Ա֊յ. 17։

Digitized by Google

29 րինէ թէսլիմ էտէճէյիմ: Անլէր տախի սանա 'ատա-
վէթլէ մու'ամէլէ էտիպ՝ պիւթիւն էմէյինկի ալաճագ-
լար, վէ ¯սէնի պիւսպիւթիւն 'իւրեան պրագաճագ-
լար. վէ զինալարընկըն 'այպը վէ ֆիւճուրընկ վէ ֆահշի-
30 յաթընկ աշիքեար օլաճագ տըր: ¦Թա'ինֆէլէրէ թապի'
օլարագ զինա էթտիյին իչիւն վէ անլէրին փութլա-
րըյլէ միւլէվվէս օլտըղըն իչիւն սանա պու շէյլէրի
31 եափաճաղըմ: Սէն հէմշիրիէկին մէսլէյինտէ եիւրիւ-
տիւն. պէն տախի սէնին էլինէ անըն ¯քեասէսինի
32 վէրէճէյիմ: Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Սէն
հէմշիրիէկին տէրին վէ կէնիշ քեասէսինի իչէճէքսին.
իսթիհզա վէ մասխարայա ¯պա'իս օլաճագսըն. օլ
33 +ե՜՜ե չօգ ալըր. Սէն սէրխօշլըգ վէ միհնէթլէ տօյա-
ճագսըն. հէմշիրիէկ Սամարիանըն քեասէսի հայրէթ
34 վէ տէհշէթ քեասէսի տիր. Վէ սէն ¦անը իչէճէքսին,
հէմ տէ սիւզէճէքսին, վէ անըն փարչալարընը *եա-
լայաճագսըն. վէ մէմլէկէթինկի երրթաճագսըն, զիրա
35 պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր: Պու
էճլտէն ԲԱՊՊ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ¯Պէնի ու-
նուտուպ ¦արտընկա աթտըղըն իչիւն սէն տախի ֆիւ-
ճուրընկըն վէ զինալարընկըն ֆէղ՜՜ընը չէքճէքսին:
36 Վէ ԲԱՊՊ պանա տէտի քի, էյ իպն ի ատէմ,
Ողա իլէ Ողիբայը ¦հիւքմ էտէճէ՞ք մի սին. էօյլէ
իսէ անլէրէ ¯քէնտի մէքրուհաթլարընը պէյան էյլէ:
37 Զիրա զինա էթտիլէր վէ ¦էլլէրինտէ գան վար. վէ
փութլարըյլէ զինա էթտիլէր, վէ ¦պանա տօղուր-
տրգլարը օղուլլարընը թէլէֆ էթմէ՞ք իչիւն ¯ըե՜՜ե
38 կէչիրտիլէր: Պունու տախի պանա եափտըլար. Հէ-
ման օլ կիւն մագտիսիմի թէլվիս վէ ¦սէպթլէրիմի
39 նագզ էթտիլէր: Զիրա օղուլլարընը փութլարընա
զէպհ էթտիքլէրինտէ՝ հէման օլ կիւնտէ մագտիսիմի
թէլվիս էթմէ՞ք իւզրէ անա կիրտիլէր. վէ իշթէ ¦պէյ-
40 թիմ իչինտէ պէօյլէ եափտըլար: Քէզալիք ուզագ-
տան կէլէճէ՞ք ատէմլէրէ ե՜՜ղէ կէօնտէրտինիզ, ¯վէ
անլէրէ խապէրճի կէօնտէրիւտիյի կիպի կէլտիլէր. վէ
անլէր իչիւն ¦եըյգանտըն, վէ ¦կէօզլէրինկէ սիւրմէ
41 չէքտին, վէ զինէթլէրէլէ միւզէյյէն օլտըն. Վէ ա՜լա
պիր ¦սէտիր իւզէրինէ օթուրտըն, անըն էօնիւնտէ
տախի սօֆրա գուրուլմըշ իտի, վէ ¦պուխուրըմ իլէ
42 եաղըմը անըն իւզէրինէ գօտըն: Վէ անտէ զէվգ էտէն
ճիւմհուրըն սէսի վար իտի. վէ օլ խալգըն չօգլըղըն-
տան պաշգա պէրրիյէտէն սէրխօշ ատէմլէր տախի
կէթիրիլտի, վէ պունլար անլէրին էլլէրինէ պիլէզիք-
լէր վէ պաշլարընա 'իզզէթ թաճլարը գօրլար իտի:

43 Վէ ֆի'իլ ի զինատա գօճամըշ գարը հագգընտա՝
Շիմտի անըն իլէ տախի զինա էտէճէ՟քլէ՞ր մի՝ տէտիմ:
44 Վէ ֆահիշէ գարընըն եանընա կիրտիքլէրի կիպի ա-
նըն եանընա կիրիյօրլար իտի. պէօյլէճէ ֆաճիրէ օլան
45 Ողա վէ Ողիբանըն եանընա կիրտիլէր: Լաքին սա-
լիհ ատէմլէր անլէրի ¯զանիյէլէրի վէ գան տէօքէն
գարըլարը հիւքմ էտէր կիպի հիւքմ էտէճէ՟քլէր, զի-
րա անլէր զանիյէ օլուպ՝ ¦անլէրին էլլէրի գանը տըր:
46 Զիրա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ¦Անլէրին
'ալէյհինտէ պիր ճէմա'աթ չըգարաճաղըմ, վէ անլէրի
47 ճէֆայա վէ եաղմայա թէսլիմ էտէճէյիմ: Վէ օլ ճէ-
մա'աթ անլէրի թաշլարլէ րէճմ էտիպ՝ անլէրի քէնտի
գըլըճլարըյլէ քէսէճէ՞քլէր. ¦Օղուլլարընը վէ գըզլա-
րընը գաթլ էտէճէ՞քլէր վէ խանէլէրինի աթէշէ եագա-
48 ճագլար տըր: Վէ ¦տիյարտան ֆիւճուրը տէֆ' էտէճէ-
յիմ, ¦քի ճիւմլէ գարըլար 'իպրէթ ալըպ՝ սիզին ֆիւճու-
49 րընըզ կիպի եափմայալար: Վէ ֆիւճուրընըզըն ֆէղ՜՜-
¯ընը իւզէրինիզէ կէթիրէճէ՞քլէր, սիզ տախի ¦փութ-
լարընըզ խուսուսընտա օլան կիւնահրնըզըն ֆէղ՜՜ընը
չէ՞քճէ՞քսինիզ, ¦վէ Բապպ Եհովա պէն իտիյիմի պի-
լէճէ՞քսինիզ:

ՊԱՊ 24

*Երուսաղէմին հէր հալտէ իսարապ օլաճաղընա տա'իր գայնար Քէն-
ճէրէ Քէշպինի: 15 Փէղամպէրին զէվճէսինին վէֆաքը վէ Բապպըն
անը ֆիղանտան մէն' էՔմէսի. 19 պու բէյֆիյէթին տախի վաֆա կէլ
մէզ պէլալարըն Իսրայէլ իւզէրինէ կէլճէյինէ պիր 'ալամէթ օլտըղը:*

Վէ տօգուզընճը սէնէտէ օնունճը այտա, այըն
օնունտա պանա ԲԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 էյ իպն ի ատէմ, սէն պու կիւնիւն իսմինի, ¯հէման
պու կիւնիւ եազ. Բաբելոն մէլէյի հէման պու կիւնտէ
3 Երուսաղէմէ եագլաշտը: ¦Վէ 'ասըլար խանէսինէ մէ-
սէլ սէօյլէյիպ տէյէսին քի, Բապպ Եհովա պէօյլէ
պույուրըր. ¦Թէնճէրէյի օ՜՜ղ գօ, գօտըղըն կիպի
4 իչինէ տախի սու տօլտուր: Փարչալարընը, էյի փար-
չալարըն ճիւմլէսինի, պուտ իլէ տէօշիւ անըն իչինէ
5 թօփլա, էյի քէմիքլէրլէ տօլտուր: Գօյունլարըն ա՜լա-
սընը ալ, վէ քէմիքլէրի տախի անըն ալթընա երդ. անը
էյիճէ գայնաթ, իչինտէքի քէմիքլէր տախի փիշսին:
6 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Վա՛յ
¦գանլը շէհրէ, ժէնկի իչինտէ օլուպ ժէնկի իչինտէն
չըգմամըշ թէնճէրէյէ. ¦անըն իւզէրինէ գուր'ա աթըլ-
7 մագսըզըն անը փարչա փարչա չըգար. Զիրա անըն
գանը իչինտէ տիր. անը գուրու գայա իւզէրինէ գօտու.
¯անը եէր իւզէրինէ տէօքմէտի, քի թօփրագլէ էօրթէ:

¬ Պ. 16. 39։ Այ. 26։
Ջ Պ. 6. 9։ [րի։
ˉ Երեմ. 25. 15, վէ դայ-
- Պ. 22. 4,5։
Վ Մէզ. 75. 8։ Ես. 51.
17։
* Ե՜՜ե՜՜՝ կէմիրէճէքսին
՝ Երեմ. 2. 32։ 3. 21։
13. 25։ Պ. 22. 12։
ր 3Միւլ. 14. 9։ Նէեմ
9. 26։
ց Պ. 20. 4։ 22. 2։
ˉ Ես. 58. 1։
է Պ. 16. 38։ Այ. 45։
+ Պ. 16. 20,21,36,45։
20. 26,31։
ւ Պ. 22. 8։
ֆ 4Միւլ. 21. 4։
ˉ Ես. 57. 9։
ք Հոսէ. 3. 3։
ֆ 4Միւլ. 9. 30։ Երեմ.
4. 30։
՛ Եսթ. 1. 6։ Ես. 57. 7։
Ե Էմս. 7. 17։ Պ. 16. 18,
19։ Ովս 2. 8։
Ղ Պ. 16. 38։
Ե Այ. 37։
ը Պ. 16. 40։
Ճ 2Թվ. 36. 17,19։ Պ.
24. 21։
Ժ Պ. 22. 15։ Այ. 27։
Ի Թէս.13.11։2Պետ.2.6։
Լ Այ. 35։ [5։
Խ Պ. 20.38,42,44։ 25.
——
ˉ 4Միւլ. 25. 1։ Երեմ.
39. 1։ 52. 4։
Ք Պ. 17. 12։
ֆ Պաղ Երեմ. 1. 13։ Պ.
11. 3։
Տ Պ.22.3։23.37՝։Այ.9։
Ր Պաղ2Միւլ.8.2։Յովէլ.
3. 3։ Աբդ. 11։ Նաւ.
3. 10։
Ց Ղևտ.17.13։ Թէս.12.
16, 24։

Digitized by Google

8 Ղազապը ույանտըրըպ ինթիգամ ալմագ իչին Ւանըն
գանընը գուրու գայա իւզերինէ գօտըմ, քի էօրթիւ-
9 մէյէ: Պու էճլտէն Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
ԷՎայ գանլը շէհրէ, պէն տախի ֊Ըեշ երըղընընը պէօ-
10 յիւտէճէյիմ: Օտունու չօղալթ, աթէշի թուլթուշտրը,
էթ էրիսին, վէ պէհարլէ թէրպիյէ էթ, քէմիքլէր տախի
11 եանսընալար: Պա՛տէհու պօշ ըեեէնէրէյէ գօրլար իւզէ-
րինէ գօ, քի պագըրը գըզըպ եանմասըյլէ Ւիչինտէքի
12 նափաքլիյի էրիյիպ ժէնկի մահվ օլսուն: Օ զահմէթ-
լէրլէ *պէեէ եօրտու՚՚. վէ անըն չօգ օլան ժէնկի ա-
13 թէշլէ պիլէ քէնտինտէն չըգմատը: Սէնին նափաքլի-
յինտէ ֆիւճուր վար. մատամ քի սէնի փաքլէմէյէ չա-
լըշտըղըմտա սէն փաքլէնմէտին, Ւղազապըմը սէնին
իւզերինտէ իթմամ էտինճէյէ գատար արթըգ նա-
14 փաքլիյինտէն փաքլէնմէյէճէքսին: Ւպէն ՐԱՊՊ սէօյ-
լէտիմ. վուգու՚ պուլաճագ վէ իճրա էտէճէյիմ, ՚աֆվ
էթմէյէճէյիմ վէ Ւշէֆգաթ էթմէյէճէյիմ, հէմ տախի
մէրհամէթ էթմէյէճէյիմ. սէնի մէսլէյինկէ կէօրէ վէ
՚ամէլլէրինկէ կէօրէ հիւքմ էտէճէքլէր՝ տէյիւ Րապպ
Եհովա պույուրըր:
15 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, (16) Էյ իպն ի
ատէմ, իշթէ պէն սէնին կէօզինիւն սէվկիւլիւսինու
պիր աֆէթլէ սէնտէն ալաճաղըմ. լաքին ֆիղան էթ-
մէյէսին վէ աղլամայասըն վէ կէօզ եաշը տէօքմէյէ-
17 սին: Ահրկըն սէսի իշիտիլմէսին, Ւճէնազէ մաթէմի
թուլմա, Ւսարըղընկը պաշընկա սար, վէ Ւայագ գապ-
լարընկը այաղընկա կիյ, վէ Ւտուտագլարընկը էօրթմէ
վէ պուշ ատմէլէրին էքմէյինի եէմէ՝ տէտի:
18 Վէ սապահլայըն գավմա սէօյլէտիմ վէ ախշամլա-
յըն զէվճէմ վէֆաթ էյլէտի. վէ էըեէնէ սապահ՝ պանա
19 էմր օլունտըղը իւզրէ եափտըմ: Վէ գավմ պանա՝ Ւպու
սէնին եափտըղըն պիզիմ իչին նէ՛ տէմէք օլտըղընը
պիզէ խապէր վէրմէ՞զ մի սին՝ տէտիլէր:
20 Պէն տախի անլէրէ ճէվապէն պէօյլէ տէտիմ. ՐԱՊ-
21 ՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի, Պէյթ ի Իսրա-
յէլէ սէօյլէ, Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ֊Իշթէ
պէն մագտիսիմի՝ գուվվէթինիզին իֆթիխարընը,
Ւնազարընըզտա մէրղուպ օլանը վէ ճանընըզըն շէֆ-
գաթ էթտիյինի թէլվիս էտէճէյիմ. Ւվէ պրագտըղընըզ
օղուլլար իլէ գըզլարընըզ գըլըճտան տիւշէճէք տիր:
22 Վէ սիզ պէնիմ եափտըղըմ կիպի եափաճագսընըզ.
Ւտուտագլարընըզը էօրթմէյէճէքսինիզ վէ պուշ ա-
23 տմէլէրին էքմէյինի եէմէյէճէքսինիզ. Վէ սարըգլա-
րընըզ պաշլարընըզտա վէ այագ գապլարընըզ այագ-

Ե Մատթ. 7. 2։
Զ Այ. 6։ Նաա. 3.1։ Ամբ. 2. 12։
Է Պ. 22. 15։
Ը *Ե֊Խ֊Ո՝ եօրուլտու
Թ Պ. 5.13։8.18։ 16.42։
Ժ 1Մխլ. 15. 29։
Ի Պ. 5. 11։
Լ Երեմ. 16. 5-7։ [10։
Խ Պագ Ղեւ. 10. 6։ 21.
Ծ 2Մխլ. 15. 30։
Կ Այ. 22։ Ղեւ. 13. 45։ Մխբ. 3. 7։
Հ Պ. 12. 9։ 37. 18։
Ձ Երեմ. 7. 14։ Պ. 7. 20-22։
Ղ Երեմ. 17. 15։ Յովհ. 13. 19։ 14. 29։
Մ Պ. 6. 7։ 25. 5։
Յ Այ. 21։
Ն Պ. 33. 21,22։
Շ Ղեւ. 26. 39։ Պ. 33
Ո Ես. 20. 3։ Պ. 4. 3։ 12. 6,11։
Չ Այ. 24։
—
Պ Երեմ. 49.1, վէ պսպրի։ Պ. 21 28։ Ամովս. 1. 13։ Սոփ. 2 9։
Ջ Պ. 6. 2։ 35. 2։
Ռ Էմս. 17. 5։ Պ. 26. 2։
Ս Պ. 21. 20։
Վ Ես. 17. 2։ 32. 14։ Սոփ. 2. 14։15։ [9։
Տ Պ. 24.24։ 26. 6։ 35.
Ր Յոբ. 27. 23։ Մթ բս. 2. 15։ Սոփ. 2 15։
Ց Պ.36.5։ Սոփ.2.8,10։
Ւ Պ. 35. 3։

լարընըզտա օլաճագ. Ւֆիղան էթմէյէճէքսինիզ վէ աղլամայաճագսընըզ, անճագ Ւֆըսգլարընըզ սէպէ-
24 պինտէն իֆնա օլունաճագսընըզ. վէ պիրիպիրինիզ
իլէ ֆիղան էտէճէքսինիզ: Վէ ֊Եզեկիէլ սիզէ պիր ՚ա-
լամէթ տիր. սիզ անըն հէր պիր եափտըղը կիպի եա-
փաճագսընըզ. Ւվէ պու շէյ վուգու՚ պուլունճա ֊Րապպ
Եհովա պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ:
25 Էյ իպն ի ատէմ, պէն անլէրտէն Ւգուվվէթլէրինի, վէ
ֆախրլարընը մուճիպ օլան մէսէրրէթի, նազարլա-
րընտա մէրղուպ օլանը, վէ ճանլարընըն սէվտիքլէրի
26 օղուլլար իլէ գըզլարընը ալտըղըմ կիւնտէ, Հէման
֊օլ կիւնտէ նէճաթ պուլան պիր ատէմ կէլիպ Ւսանա
27 խապէր վէրէճէք տիր: ֊Նէճաթ պուլանա օլ կիւնտէ
աղզընկ աչըլաճագ, վէ սէօյլէյճէքսին վէ արթըգ տիլ-
սիզ օլմայաճագսընը. վէ Ւսէն անլէրէ պիր ՚ալամէթ
օլաճագսընը, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 25

Իսրայէլէ ՚ատավէթլէրի պուլունտըղընտան պէնի Ամմոն, 8 վէ Մովաբ իլէ Սէիր, 12 վէ Եդովմ, 15 վէ Ֆիլիսթիլէր ՚ալէյհինտէ հիւքմ ի իլահի:

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, ֊պէնի Ամմոնա ՒթէվէճճահուՀ էտիպ
3 ՚ալէյհինէ փէյղամպէրլիք էյլէ. Վէ պէնի Ամմոնա
սէօյլէ, Րապպ Եհովանըն քէլամընը տինլէյինիզ.
Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ՒՄատամ քի մագ-
տիսիմին թէլվիս օլունմասը իւզերինէ անա՝ վէ Իս-
րայէլ տիյարը խարապ օլուպ պէյթ ի Յուդա էսիր
կէօթիւրիլմէսի իւզերինէ անլէրէ՝ Հահ, հահ՝ տէտին.
4 Պէն տախի իշթէ սէնի շարգ էհալիսինէ միրաս օլմագ
իւզրէ վէրիրիմ, վէ անլէր օպալարընը սէնին իչինտէ
գուրաճագլար, վէ մէսքէնէրինի սէնտէ պինա էտէ-
ճէքլէր, վէ սէնին մէյվէլէրինի եէյիպ սիւտինու իչէ-
5 ճէքլէր: Վէ ֊Ռաբբայը Ւտէվէլէրէ աղըլ վէ պէնի Ամ-
մոն տիյարընը սիւրիւլէրէ մանտրա էտէճէյիմ, ֊վէ
6 ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ: Զիրա Րապպ Ե-
հովա պէօյլէ պույուրըր. Մատամ քի սէն Ւէլ չըրփ-
տըն վէ այաղընկը եէրէ վուրտըն, վէ Իսրայէլ տիյարը
՚ալէյհինտէ ֊քիւլլիյէն թահգիրլէ գալպտէն մէսրուր
7 օլտըն, պէն տախի իշթէ Ւէլիմի սէնին իւզերինէ ու-
զատաճաղըմ, վէ եաղմա էտիլմէքք իւզրէ սէնի թա՛ի-
ֆէլէրէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ սէնի գավմլարտան
գաթ՚ էտէճէյիմ, վէ սէնի տիյարլար իչինտէն հէլաք
էտէճէյիմ, սէնի մահվ էտէճէյիմ, վէ ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի պիլէճէքսին:

Digitized by Google

8 Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Մատամ քի
ʰՄովաբ վէ ʰՍէիր՝ Իշրէ պէյթ ի Յուդա հէփ թա՛ի-
9 ֆէլէր կիպի տիր՝ տէտիլէր, Պէն տախի Մովաբըն
հուտուտընը՝ շէհրլէրտէն, եա՛նի անըն սէրհատընտա
օլուպ տիյարըն զիյնէթի օլան Բեթեսիմօթ վէ Բէել-
10 մօն վէ Կարիաթեմ շէհրլէրի ճիհէթինտէն, Պէնի
Ամմոն իւզէրինէ ɨէլէճէɨ օɨշ Ըշարդ էհալիսինէ աչա-
ճաղըմ, վէ անը ɨՆէբէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրէճէ-
յիմ, թա քի պէնի Ամմոն ʰմիլլէթլէր արասընտա
11 զիքր օլունմայա: Մովաբտա տախի հիւքմլէր իճրա
էտէճէյիմ. վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր:
12 Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ʰԵդովմ պէյթ ի
Յուդա ʾալէյհինտէ ինթիգամ ալմագ իւզրէ հարէ-
քէթ էտէրէք անլէրտէն ինթիգամ ալըպ պէօյիւք
գապահաթ իշլէտիյի իչիւն, Բայց Եհովա պէօյլէ
13 պույուրըր. Եդովմ իւզէրինէ էլիմի ուզատաճաղըմ,
վէ անտէն ինսան իլէ հայվանը գըրաճաղըմ, վէ անը
Թեմանտան պաշլայաճագ խարապ էտէճէյիմ, վէ Դե-
14 դանա գատար եɨէնէ գըլըճտան տիւշէճէք տիր: Վէ
ɨգավմըմ Իսրայէլին էլիյլէ Եդովմտան ինթիգամ ալա-
ճաղըմ. վէ Եդովմ ʾալէյհինտէ ղազապըմա կէօրէ վէ
խըշմըմա կէօրէ հարէքէթ էտէճէքլէր, վէ ինթիգա-
մըմը պիլէճէքլէր՝ տէյիւ Բայց Եհովա պույուրըր:
15 Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ʿՓիլիսթիլէր
ինթիգամ ալմագ իւզրէ հարէքէթ էտիպ գատիմ ʾա-
տավէթլէրի էճլինտէն ɨՆէ խարապ էտէրէք գալպտէն
16 թահգիրլէ ինթիգամ ալտրգլարը իչիւն, ʾԻշրէ պէն,
(Բայց Եհովա պույուրըր,) էլիմի Փիլիսթիլէր իւ-
զէրինէ ուզատրպ՝ ɨՔերեթիլէրի գաթ՛ ʿվէ տէնիզ սա-
հիլինտէ օլանլարըն պագիյէսինի մահվ էտէճէյիմ.
17 Վէ ʿխըշմլէ թէքտիր էտէրէք անլէրտէն պէօյիւք ին-
թիգամ ալաճաղըմ. վէ ʿանլէրտէն ինթիգամ ալտը-
ղըմտա ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 26

*Տիւրոս՝ Երուսաղէմի իսթիղլա էթտիյի իչիւն 7 Նաբուգոդոնոսոր Թարաֆընտան ֆէթհ ու խարապ օլունճաղը: 15 Անըն հէյկէլի խա-
րապկիյէթինտէն նէշ՛էթ էտէճէք խավֆ ու հայրէթ:*

Վ Է օն պիրինճի սէնէտէ՝ այըն իպթիտասընտա
2 պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի, Էյ իպն ի
ատէմ, ʾմատամ քի Երուսաղէմ ʾալէյհինտէ Տիւրոս՝
ʿՀահ, հահ, գավմլարըն գափուլարը գըրըլտը, պանա
ինթիգալ էթտի. անըն խարապ օլմասըյլէ պէն մա՛-
3 մուր օլաճաղըմ՝ տէտի, Պէն տախի, (Բայց Եհովա
պույուրըր,) Էյ Տիւրոս, սանա գարշը իմ, վէ տէնիզ
4 լէյհինէ չօգ թա՛իֆէլէր գալտըրտըղը կիպի, սէնին ʾա-
Տիւրոսըն սուրլարընը պօզաճագլար, վէ գուլլէլէրինի
երգաճագլար. վէ թօփրաղընը անտէն սիւփիւրիպ՝
5 ʿանը գուրու գայա կիպի էտէճէյիմ: Օ՝ ʿտէնիզ օր-
թասընտա աղ սէրիլէճէք եէր օլաճագ տըր, զիրա
պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Բայց Եհովա պույուրըր. վէ
6 թա՛իֆէլէր թարաֆընտան եաղմա էտիլէճէք, վէ ա-
նըն սահրատա օլան գըզլարը գըլըճլէ գաթլ օլունա-
ճագլար, ʿվէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր:
7 Զիրա Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշրէ պէն
ʿմէլիք իվ միլուք օլան Բաբելոն մէլիյի Նաբուգո-
դոնոսորը շիմալ թարաֆընտան աթլար վէ արապա-
լար վէ սիւվարիլէր վէ ճիւմհուր վէ վաֆիր խալգ իլէ
8 Տիւրոս իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ: Օ՝ սահրատա սէնին
գըզլարընը գըլըճլէ գաթլ էտէճէք, վէ ʿսանա գարշը
մէթէրիս իգամէ էյլէյէճէք վէ սանա գարշը թապեա
եափաճագ, վէ սէնին իւզէրինէ սիփէր գալտըրաճագ
9 տըր: Վէ սուրլարընկա գարշը հարպ մէնճէնիգլէրինի
գուրաճագ, վէ պալթալարըյլէ գուլլէլէրինկի երգաճագ
10 տըր: Անըն աթլարընըն չօգլըղընտան անլէրին թօ-
զու սէնի գափլայաճագ. սուրու երգըլմըշ շէհրէ կի-
րէնլէր կիպի՝ անլէր սէնին գափուլարընտան կիրտիք-
լէրինտէ աթլարընըն վէ թէքէրլէքլէրինին վէ արա-
պալարընըն կիւրիւլթիւսիւնտէն սուրլարընկ սարսը-
11 լաճագ տըր: Սօգագլարընկըն ճիւմլէսինի աթլարընըն
թըրնագլարըյլէ չէնչէյէճէք, սէնին գավմընը գըլըճլէ
գաթլ էտէճէք, վէ գուվվէթլի տիրէքլէրինկ եէր իլէ
12 եէքսան օլաճագ տըր: Վէ սէնին էմվալընը եաղմա
էտիպ՝ էմթը՛ակը զօր իլէ ալաճագլար, վէ սուրլա-
րընկը երգաճագլար, վէ կիւզել խանէլէրինկի հէտմ էտէ-
ճէքլէր, վէ սէնին թաշլարընը վէ քէրէսթէնի վէ թօփ-
13 րաղընը սուլարընն օրթասընա աթաճագլար: Վէ ʿաղ-
նիյէլէրինկին սէտասընը ʿքէսէճէյիմ վէ թանպուրլա-
14 րընկըն սէսի արթըգ իշիտիլմէյէճէք տիր: Վէ ʾսէնի
գուրու գայա էտէճէյիմ, աղլար սէրիլէճէք եէր օլա-
ճագսընն, պիր տահա պինա օլունմայաճագսընն, զիրա
պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Բայց Եհովա պույուրըր:
15 Բայց Եհովա Տիւրոսա պէօյլէ պույուրըր. Սէնին
իչինտէ գըրողն վուգու՝ պուլուպ տա մէճրուհլար ֆի-
ղան էթտիքլէրինտէ ʿերգըլըշընկն կիւրիւլթիւսիւն-
16 տէն ատալար սարսըլմայաճագ մը: Օլ վագըթ տէ-
նիզին ʿհէփ րէʾիսլէրի ʿթախթլարընտան էնիպ գաֆ-
թանլարընը չրգարարագ նագըշլը էլպիսէլէրինտէն
սօյունաճագլար. տէհշէթ կիյիպ ʾթօփրագ իւզէրինտէ

ɨ Ես. 15 վէ 16 պապլար, Երեմ. 48. 1, վէ ղայրի, Ամով. 2. 1:
ʾ Պ. 35. 2, 5, 12:
ʿ Այ. 4:
ʿ Պ. 21. 32:
ʾ 2Թէվ. 28. 17: Մէզ. 137. 7: Երեմ. 49. 7, 8, վէ ղայրի: Պ. 35. 2, վէ ղայրի: Ամով. 1. 11: Աբդ. 10, վէ ղայրի: [49. 2:
ʿ Պագ Ես. 11. 14: Երեմ.
ʿ 2Թէվ. 28. 18: Երեմ 25. 20: 47. 1, վէ ղայրի: Յովէլ. 3, 4, վէ ղայրի: Ամով. 1. 6:
ʾ Սոփ. 2. 4, վէ ղայրի:
ʿ 1Մխ. 30. 14:
ʿ Երեմ. 47. 4:
ʾ Պ. 5. 15:
ʾ Մէզ. 9. 16:
ʿ Պ. 27. 32:
ʿ Պ. 25. 5: [37:
ʿ Եզր. 7. 12: Դան. 2.
ʿ Պ. 21. 22:
ʿ Ես. 23. 16: Պ. 28. 13: Վահ. 18. 22:
ʿ Ես. 14. 11: 24. 8: Երեմ. 7. 34: 16. 9: 25. 10:
ʾ Այ. 4, 5:
ʿ Երեմ. 49. 21: Այ. 18: Պ. 27. 28: 31. 16:
ʿ Ես. 23. 8:
ʿ Յովէլ. 3. 6:
ʾ Յոբ. 2. 13:

Digitized by Google

օթուրաճագլար, վէ ւհէր տագիգէ թիթրէյէրէք ւսէ-
17 նին հագգընտա հայրէթէ տիւշեճէքլէր: Վէ ՝սէնին
իչհիւ մէրսիյէ օգույարագ սանա տէյեճէքլէր քի՝ էյ
տէնիզլէրտէ սաքին օլան մէշհուր շէհր, սէն քի ֊տէ-
նիզտէ գուվվէթլի օլուպ քէնտիկ իլէ սէքէնէկ ճիվա-
րըկտա սաքին օլանլարըն ճիւմլէսինէ պա՛իս ի տէհ-
18 շէթ իտին, նաըլ խարապ օլտըն: Շիմտի սէնին եր-
գըլըշըն կիւնիւնտէ ՛ատալար թիթրէյէճէքլէր, վէ
տէնիզտէ օլան ատալար սէնին մահվընտան տօլայը
հայրէթէ տիւշեճէքլէր:
19 Զիրա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Սէնի՝ սէ-
քէնէսիզ շէհրլէր կիպի վիրան պիր շէհր էթտիյիմտէ,
վէ սէնին իւզէրինէ տէրեայը գալտըրտըղըմտա, վէ
20 սէնի չօգ սուլար էօրթտիւյիւ հալտէ, Վէ պէէ ֊֊հա֊֊
մէսքիւն օլմայաճաղրն տէրէճէտէ սէնի ՛չուգուրա
էնէնլէր իլէ գատիմի գավմա էնտիրտիյիմտէ, վէ սէնի՝
չուգուրա էնէնլէր իլէ զէմինին տէրին եէրլէրինտէ
էպէտի խարապէլէրտէ օթուրթտըղըմտա, օլ վագըթ
֊պէրհայաթ օլանլարըն տիյարընտա ՝իզզէթ իզհար
21 էտէճէյիմ: ֊Սէնի պա՛իս ի տէհշէթ էտէճէյիմ՛ վէ մահվ
օլաճագսըն. ւվէ արանըլտըղընկտա ասլա պուլունմա-
յաճագսըն՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:

ՊԱՊ 27

Տիւրոսըն սերվէթի. 26 անըն հէյվէթլի պիր Թարզտա քիւպէյէն խարապ օլաճաղլը:

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, սէն Տիւրոս հագգընտա ֊մէրսիյէ օ-
3 գու: Վէ Տիւրոսա սէօյլէ քի՝ ֊Էյ տէնիզին մէտխէլլէ-
րինտէ սաքին օլան վէ չօգ ատալարտա գավմլար իլէ
֊թիճարէթթ էտէն ՚ըհր, Բապպ Եհովա պէօյլէ պույու-
րըր. Էյ Տիւրոս, սէն՝ ՚ձէմմալտէ քեամիլ իմ՝ տէտին:
4 Հուտուտըկ տէնիզին օրթասընտա տըր. սէնի պինա
էտէնլէր սէնին ճէմալընը միւքէմմէլ գըլտըլար:
5 Անլէր սէնին ւէ֊ղ թախթալարընըն ճիւմլէսինի
֊Սանիր չամլարընտան եափտըլար. սէնին իչհին կէմի
տիրէքլէրի եափմագ իւզրէ Լիբանանտան էրզ աղաճ-
6 լարը ալտըլար: Քիւրէքլէրինկի Բասան մէշէյէրինտէն
եափտըլար. օթուրագ թախթալարընը՝ ֆիլտիշիյէ
էւէ֊ղէ օլարագ, ֊Քիթթիմ ատալարընտան ւէ֊ղ շիմ-
7 շիրտէն եափտըլար: Աչտըրըն եէյքէն՝ Մ՚ըսրըն նա-
գըշըը քէթէնինտէն իտի. էօրթիւկ Եղիսա ատալարը-
8 նըն լաճիվէրտի վէ էրղէվանի ֏֊֊ֆ֊֊շը իտի: Սիդոն իլէ
Արուադ էհալիսի քիւրէքճիլէրինկ իտի. էյ Տիւրոս,

սէնտէ օլան էհլ ի հիւնէր սէնին կէմիճիլէրին իտի:
9 Սէնտէ պուլունան ֊Գեբաղ իխթիյարլարը վէ էհլ ի
հիւնէրի գալաֆաթճըլարընկ իտի. տէնիզին հէչի կէ-
միլէրի իլէ կէմիճիլէրի սէնին իլէ թիճարէթթ էթմէք
10 իչհին սէնտէ պուլունուրլար իտի: ՚Անքէրլէրինկ արա-
սընտա օլան մուհարիպլէր Ֆարսըլըար վէ Ղուդըլար
վէ ֊Փուդըլար իտի. սէնտէ գալգան վէ միղֆէր ասան
11 անլէր իտի. անլէր սէնի միւշերրէֆ գըլտըլար: Ար-
ուադըլար սէնին ՚ասքէրին իլէ պէրապէր հէր թա-
րաֆտա սէնին սուրլարընա իւզէրինտէ իտի, վէ Գա-
մադըլար գուլլէյէրինկտէ իտիլէր. անլէր գալգանլա-
րընը հէր թարաֆտա սէնին սուրլարընա ասարլար
իտի. անլէր ֊սէնին ճէմալընը միւքէմմէլ գըլտըլար:
12 Հէր նէվ՚ էմթը՚ա քէսրէթթ իւզրէ օլտըղընտան
՝Թարսիս ե֊ղ֊ղէ սէնին թիճարընն իտիլէր. անլէր
սէնին չարշըլարընտա ե֊ղը՚֊ղէ կիւմիւշ վ֊ղ տէմիր վ֊ղ
գալայ վէ գուրշուն իլէ միւպատէլէ էտէրլէր իտի.
13 ՝Յաւան վէ Թոբէլ վէ Մոսոք թիճարընկ օլուպ՝ ՚նու-
ֆուս ը ինսանիյէ վէ փիրինճ էտէվաթ միւպատէլէսի
14 էտէրլէր իտի: ֊Թորգոմա խանէտանընտան սէնին
չարշըլարընա աթլար վէ *սիվարիլէր վէ գաթըրլար
15 կէթիրիրլէր իտի: ՝Դեդանլըլար սէնին թիճարրն
իտի. չօգ ատալարընն թիճարէթթի սէնին էլինտէ իտի.
անլէր սէնին իլէ ֆիլտիշի վէ ապանօս միւպատէլէ
16 էտէրլէր իտի: Էլ իշլէրինկին քէսրէթթի իչհիւ Սիւրիա-
լըլար սէնին թիճարընն օլուպ՝ չարշըլարընկտա ե֊ղ֊
ղը՚֊ղէ, շէպչիրաղ վ֊ղ էրղէվանի վէ նագըշլը գումաշ
վէ ա՛լա քէթէն վէ մէրճան վէ գրրմըզը եագութ իլէ
17 միւպատէլէ էտէրլէր իտի: Յուդա վէ Իսրայէլ տիյարը
սէնին թիճարընն օլուպ՝ սէնին իլէ ՚Մինննիթ ՚պուղ-
տայը վէ խամուր իշի վէ պալ վէ եաղ վէ ՝պէլէսան
18 միւպատէլէսի էտէրլէր իտի: Էլ իշլէրինկին քէսրէթթին-
տէն հէր ֊դ֊ղ՚ էմթը՚ա չօգ օլտըղընտան, Դամասկոս՝
Քեղբոն շէրապը վէ ագ եափաղը թիճարէթթի էտէր
19 իտի: Վէ Դան վէ Յաւան սէնին չարշըլարընա իփ-
լիք կէթիրիրլէր իտի. էմթը՚անկ արասընտա իշլէն-
միշ տէմիր, վ֊ղ խըյարշէնապէ վէ խօշ րա՛հալը գամըշ
20 վար իտի: Արապա տէօշէմէլէրի կէթիրէն թաճիրինկ
21 ֊Դեդան իտի: Արապլար վէ ՚կեդարընն հէչի րէ՛իսլէրի
սէնին տա՛իմի թիճարընն օլուպ՝ գուզու վէ գօչ վէ
22 էրկէճ թիճարէթթի էտէրլէր իտի: ՚Սաբա վէ Ռեգմա
թիւճարլարը սէնին թիճարընն օլուպ՝ չարշըլա-
րընկտա ե֊ղը՚֊ղէ հէր նէվ՚ ա՛լա պէհարլար վէ հէր
նէվ՚ զիգըյմէթթ թաշ վէ ալթուն իլէ միւպատէլէ էտէր-
23 լէր իտի: ՝Խաուան վէ Քաննէ վէ Եդեմ, ֏ե֊ղլէ֏ ֊Սաբա

ւ Պ. 32. 10։
հ Պ. 27. 35։
յ Պ. 27. 32։ Վահ. 18. 9։
չ Ես. 23. 4։
ճ Այ. 15։
ժ Պ. 32. 18, 24։
ն Պ. 32. 23, 26, 27, 32։
շ Պ. 27. 36։ 28. 19։
ո Մէգ. 37. 36։
—
ն Պ. 19. 1։ 26. 17։ 28. 12։ 32. 2։
պ Պ. 28. 2։
ջ Ես. 23. 3։
ռ Պ. 28. 12։
ս Թէս. 3. 9։
վ Երեմ. 2. 10։
տ 3Մին. 5. 18։ Մէգ. 33. 6։
ր Երեմ. 46. 9։ Պ. 30. 5։ 38. 5։
ց Այ. 3։
ւ Թէք. 10. 4։ 2Թագ. 20. 36։
փ Թէք. 10. 2։
ք Վահ. 18. 13։
օ Թէք. 10. 3։ Պ. 38. 6։
* Եբրայ՝ զըսպազար
ֆ Թէք. 10. 7։
և Հաբ. 11. 33։
հ 3Մին. 5. 9, 11։ Եզր. 3. 7։ Ա՛մաղ. 12. 20։
յ Երեմ. 8. 22։
չ Թէք. 25. 3։
ճ Թէք. 25. 13։ Ես. 60. 7։
ժ Թէք. 10. 7։ 3Մին. 10. 1, 2։ Մէգ. 72. 10, 15։ Ես. 60. 6։
ի Թէք. 11. 31։ 4Մին. 19. 12։
լ Թէք. 25. 3։

Digitized by Google

թիւճաարը, Ասորեստան վէ Քաղմադ սէնին թիւճ-
24 ճարըն իտի: Անդէր զարիֆ րիտա վէ լաճիվէրտի վէ
իշղէմէ ճիւպպէ վէ կիւզել էսվապլէ ֆօը- վէ իփլերլէ
պաղլը վէ էրզ աղաճընտան եափըլմըշ սանտըգ թի-
25 ճարէթի էտէրլէր իտի: Թարսիս կէմիլէրի սէնին թի-
ճարէթին իչիւն տօլաշըրլար իտի. վէ սէն տէնիզ օր-
թասընտա մէմլու վէ զիյատէսիյլէ միւշէրրէֆ օլտըն:
26 Քիւրէքճիլէրինկ սէնի պէօյիւք սուլարա կէթիրտի-
լէր. Շարգ րիւզկեարը սէնի տէնիզ օրթասընտա
27 գըրտը: Սէնին Էմթը'ան վէ չարշըլարըն վէ ախզ ու
ի'թան վէ կէմի թա'իֆէլէրին վէ կէմիճիլէրին վէ գա-
լաֆաթճըլարըն վէ սէնին իլէ ախզ ու ի'թա էտէն-
լէր վէ սէնտէ օլան ճիւմլէ մուհարիպլէր վէ սէնտէ
օլան պիւթիւն խալգ հէլաքընկ կիւնիւնտէ տէնիզ
28 իչինէ տիւշէճէքլէր: Կէմիճիլէրինկին ֆիղանընտան
29 Ճիվարլարընկ սարսընլաճագ տըր: Վէ Քիւրէք չէքէն
կէմի թա'իֆէլէրինին ճիւմլէսի վէ տէնիզտէ կէզէն
կէմիճիլէրին ճիւմլէսի կէմիլէրինտէն էնիպ գարատա
30 տուրաճագլար. Վէ սէնտէն տօլայը եիւքսէք սէսլէ
աճը աճը ֆէրեատ էտէճէքլէր վէ Պաշլարը իւզէրինէ
թօփրագ աթըպ՝ Քիվ իչինտէ եուվարլանաճագլար:
31 Վէ Սէնին իչիւն սաչլարընը եօլուպ չուվ գուշանա-
ճագլար. վէ Սէնին իչիւն ճան աճընսըյլէ աճը աճը
32 ֆիղան էտիպ աղլայաճագլար: Վէ մաթէմլէրինտէ
սէնին իչիւն մէրսիյէ օգույաճագլար, վէ սէնին իչիւն
մէրսիյէ օգույարագ տէյճէճէքլէր քի՝ Տէնիզ օրթա-
սընտա խարապ օլան Տիւրոս կիպի Ճաննկը ՚ֆ վար
33 իտի: Թիճարէթինկ տէնիզտէն օլմասըյլէ չօգ միլ-
լէթլէրի տօյուրըը իտին, չօգ էմվալ ու էմթը'անկլէ
34 տիւնեա մէլիքլէրինի զէնկին էտէր իտին: Տէրին սու-
լարտա տէնիզ ֆուըտըսյլէ գըրըլտըղըն վագըթ Թի-
ճարէթինկ վէ պիւթիւն խալգըկ օրթակտա տիւշտիւ:
35 Ատալարըն ճիւմլէ սէքէնէսի սէնտէն տօլայը հայ-
րէթէ տիւշտիւէր, վէ մէլիքլէրի զիյատէսիյլէ թիթ-
36 րէյէրէք եիւզլէրի սօլտու: Գավմլար արասընտա
պազիրկեանլար Ֆսէնտէն տօլայը ըսլըգ չալտըլար.
Սէն պա'իս ի տէհշէթի օլուպ՝ իլէլէպէտ պուլունմա-
յաճագսըն:

ՊԱՊ 28

Թէքէպպիւրիւ սէպէպինտէն Տիւրոս հիւքմտարը 'ալէյհինէ հիւքմ ի իլահի։ 11 Փէյղամպէրին Տիւրոս հագգընտա մէրսիյէսի։ 20 Սիդոն 'ալէյհինէ հիւքմ ի իլահի։ 24 Իսրայէլին՝ տաղըլտըգլարը գավմլար արասընտան Քօփյանըլաճաղը։

Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, Տիւրոս հիւքմտարընա սէօյլէ քի,
Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Մատամ քի գալ-
պիկ թէքէպպիւր էտէրէք՝ Պէն իլահ ըմ, Տէնիզ
օրթասընտա իլահ թախթընտա օթուրույօրըմ՝ տէ-
տին. (Ֆագաթ սէն *Քէնտիկի իլահ եէրինէ գօտրն
իսէ տէ, սէն իլահ օլմայրպ անճագ պիր ատէմ սին.)
3 Իշղէէ սէն Դանիէլտէն 'ագիլ սին, սէնտէն խաֆի
4 օլաճագ հիչ պիր սըրր եօգ տըր. Հիքմէթ վէ ֆէհ-
միկլէ մալ գազանտըն վէ խազինէլէրինկտէ ալթուն իլէ
5 կիւմիւշ ճէմ՝ էյլէտին: Քէսրէթ ի հիքմէթ վէ թիճա-
րէթինկլէ սէրվէթ արթտըրտըն, վէ սէրվէթինկ սէպէ-
6 պիյլէ գալպիկ միւթէքէպպիր օլտու: Պու սէպէպտէն
Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Սէն *Քէնտինկի իլահ
7 եէրինէ գօտրդըն իչիւն, Իշղէէ պէն սէնին իւզէրինէ
էճնէպիլէրի, եա'նի Թա'իֆէլէրին զալիմլէրինի կէ-
թիրէճէյիմ, վէ անդէր սէնին հիքմէթինին շէրէֆի'ա-
լէյհինէ գըլըճլարընը չէքէճէքլէր, վէ սէնին ճէմա-
8 լընը թէտնիս էտէճէքլէր: Սէնի չուգուրա էնտիրէ-
ճէքլէր վէ տէնիզ օրթասընտա մագթուլլէր էօլիւ-
9 միյլէ էօլէճէքսին: Սէնի գաթլ էտէնին էօնիւնտէ՝
Պէն իլահ ըմ՝ տէյէ պիլիր մի սին. սէնի գաթլ էտէն-
լէրին էլինտէ իլահ տէյիլ, անճագ ատէմ օլաճագսըն:
10 Էճնէպիլէրին էլիյլէ, Խիթանսըզլարըն էօլիւմիյլէ
էօլէճէքսին, զիրա պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Րապպ
Եհովա պույուրըր:
11 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
12 Էյ իպն ի ատէմ, Տիւրոս մէլիյի հագգընտա մէրսիյէ
օգույարագ անա սէօյլէ քի, Րապպ Եհովա պէօյլէ
պույուրըր. Սէն քէմալըն խաթիմի սին, հիքմէթլէ
13 մէմլու վէ ճէմալ ճիհէթիյլէ միւքէմմէլ սին. Ալլահըն
ճէննէթի օլան Եդեմտէ իտին. սէնին էօրթիւն հէր
նէվ' գըյմէթլի թաշտան, եա'նի գըրմըզը 'ագիգ վէ
սարը եագութ վէ էլմաս վէ զէպէրճէտ վէ 'ագիգ վէ
եեշիմ վէ կէօք եագութ վէ շէպչիրաղ վէ զիւմրիւտ-
տէն վէ ալթունտան 'իպարէթ իտի. Տէտֆ իլէ նէյ-
լէրինկ՝ սէնին խալգ օլունտըղըն կիւնտէ սէնին իչիւն
14 եափըլմըշ իտի: Սէն քառուպ եայըպ Կէօլկէ էտէն քէ-
րուպի իտին, վէ պէն սէնի Էտէն գըլտըմ վէ սէն Ալ-
լահըն մուգատտէս տաղընտա իտին, աթէշտէն թաշ-
15 լար արասընտա տօլաշըր իտին: Խալգ օլունտըղըն
կիւնտէն սէնտէ քէօթիւլիւք պուլունտըղը կիւնէ տէ-
16 յին սէն մէսլէյինկտէ քեամիլ իտին: Թիճարէթինկին
չօգլըղընտան սէնի զուլմէ տօլտուրտըլար, վէ կիւ-
նահ իշղէտին. պէն տախի սէնի Ալլահըն տաղընտան
նափաք շէյ կիպի աթտըմ. էյ Կէօլկէ էտէն քէրուպի,
սէնի աթէշտէն օլան թաշլար իչինտէն մահվ էյլէտիմ:

ա Մէզ. 48.7։ եա.2.16։ 23. 14։ բ Այ. 4։ գ Մէզ. 48. 7։ դ Էմս. 11. 4։ Այ. 34։ Պագ Վահ. 18. 9, վէ ղայրի։ ե Պ. 26. 15,18։ զ Վահ.18.17, վէդայրի։ է Յոբ.2.12։Վահ.18.19։ ը Եսա0.4.1,3։Երեմ.6.26։ թ Երեմ. 16. 6։ 47. 5։ Միք. 1. 16։ ժ Պ. 26. 17։ Այ. 2։ ի Վահ. 18 18։ լ Վահ. 18. 19։ խ Պ. 26. 19։ ծ Այ. 27։ կ Պ. 26. 15,16։ հ Երեմ. 18. 16։ ձ Պ. 26. 21։ —— ղ Այ. 9։ ճ Պ. 27. 3,4։ մ Ես. 31. 3։ յ *Իսդ.քէնտի գալպինի իլահ գալպի եէրինէ Ր Զաք. 9. 2։ ն Մէզ.62.10։Զաք.9.3։ շ Պ.30.11։31.12։32.12։ ո Այ. 2։ չ Պ. 31. 18։ 32 19, 21,25,27։ պ Պ. 27. 2։ ջ Պ. 27. 3։ Այ. 3։ ռ Պ. 31. 8,9։ ս Պ. 26. 13։ վ Եհօ.օ՝ ճէվահիր խա-նէլէրի վէ Քէրսի'ի Տ Պագ Խուր. 25. 20։ Այ. 16։ ր Պ. 20. 40։ ց Այ. 14։

Digitized by Google

17 Շէրէֆիկտէն տօլայը ՙգալպին միւթէքպիր օլտու,
ճէմաըլն սէպէպիյէ հիքմէթինի պօզտըն. պէն տէ
սէնի եէրէ աթտըմ, սէնի մէլիքլէր էօնիւնէ թէմաշա
18 իչիւն գօտըմ: Հագգսըզ թիճարէթինտէ օլան քէօ-
թիւլիւքլէրինկին չօգլըղըյլէ մագտիսլէրինկի թէլվիս
էյլէտին, պէն տախի սէնին իչինտէն աթէշ չըգար-
տըմ, օ տախի սէնի թէլէֆ էթտի, վէ սէնի կէօրէն-
լէրին ճիւմլէսինին կէօզլէրի էօնիւնտէ սէնի եէր ի-
19 զէրինտէ քիվ էթտիմ: Միլլէթլէր արասընտա սէնի
պիլէնլէրին ճիւմլէսի սէնտէն տօլայը հայրէթէ տիւշ-
տիւլէր. ՚սէն պա՛իս ի տէհշէթ օլտրն, վէ էպէտէն
պուլունմայաճագսըն:
20 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
21 էյ իպն ի ատէմ, ՚Սիդոնա ՚թէվէննիւ էտիպ՝ անըն
22 հագգընտա փէյղամպէրլիք էյլէ: Վէ սէօյլէ քի՝ Րապպ
Եհովա պէօյլէ պույուրըր. էյ Սիդոն, ՚պէն սանա
գարշը իմ, վէ սէնին իչինտէ մու՛ազզէզ օլաճաղըմ.
վէ անտէ հիւքմլէր իճրա էթտիյիմտէ վէ ՚անտէ գուտ-
տուս պիլինտիյիմտէ, ՚ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէք-
23 լէր: ՚Զիրա անա թա՛ուն վէ սօգագլարընա գան կէօն-
տէրէճէյիմ. վէ հէր թարաֆտան անըն իւզէրինէ կէ-
լէն գըլըճ սէպէպինտէն ՚՚ԽՏԼԸ անըն իչինտէ մէճրուէ
տիւշէճէքլէր, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր:
24 Վէ ՚պէյթ ի Իսրայէլին էթրաֆընտա օլուպ անլէրի
թահգիր էտէնլէրին ճիւմլէսինտէն անլէրէ պաթաճագ
տիքէն վէ աճը վէրէճէք չալը պուլունմայաճագ. վէ
Րապպ Եհովա պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր:
25 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ՚պէյթ ի Իս-
րայէլի՝ արալարընա տաղըլտրգլարը գավմլարտան
թօփլատըղըմ զէման, թա՛իֆէլէրին նազարընտա,
անլէրտէ ՚գուտտուս պիլինէճէյիմ. վէ գուլըմ Յակոբա
վէրտիյիմ քէնտի տիյարլարընտա սաքին օլաճագլար:
26 Վէ անտէ ՚էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագլար, վէ
՚խանէլէր պինա էտիպ՝ ՚պաղլար տիքէճէքլէր. վէ
էթրաֆլարընտա օլուպ անլէրի թահգիր էտէնլէրին
ճիւմլէսի իւզէրինտէ հիւքմլէր իճրա էթտիյիմ զէման,
էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագլար վէ անլէրին Ալլահը
ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 29

Իսրայէլէ օլան իսրայանէմի սէպէպինտէն Փարաւոն ՚ալէյհինէ հիւքմ ի իլահի: 8 Մըսըրլն խարապ 13 վէ գըլըգ սէնէ իսկնամընտա մա՛մուր օլաճաղը: 17 Պիր իւճրէմ տիյիւ Նաբուգոդոնոսորա վէրիլէճէյի: 21 Իսրայէլ հագգընտա վա՛տ:

Օնունմը սէնէտէ՝ օնունմը այրն օն իքիսինտէ
2 պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի, էյ իպն ի
ատէմ, Մըսըր մէլիյի Փարաւոնա ՚թէվէննիւ էթ, վէ
անըն ՚ալէյհինտէ վէ ՚պիւթիւն Մըսըր ՚ալէյհինտէ
3 փէյղամպէրլիք էտէրէք, Սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա
պէօյլէ պույուրըր. էյ ըրմագլարընըն օրթասընտա
եաթրպ՝ ՚ՆԷհրիմ պէնիմ տիր, ՚՚ը պէն քէնտիմ իչիւն
եափտըմ՝ տէյլէն պէօյիւք ՚էժտէր Մըսըր մէլիյի Փա-
4 րաւոն, ՚իշթէ պէն սանա գարշը իմ: Վէ ՚սէնին չէ-
նէլէրինէ օլթալար թագըպ՝ ըրմագլարընկըն պալըգ-
լարընը սէնին փուլլարընա եափըշտըրաճաղըմ, վէ
սէնի ըրմագլարըն իչինտէն չըգարաճաղըմ, վէ ըր-
մագլարընկըն պալըգլարընըն ճիւմլէսի սէնին փուլլա-
5 րընա եափըշաճագլար: Վէ սէնի հէմ ըրմագլարընկըն
պալըգլարընըն ճիւմլէսինի պէրրիյէյէ աթաճաղըմ.
սէն սահրա իւզէրինէ տիւշէճէքքսին. ՚թօփլանմայա-
ճագսըն վէ ճէմ՝ էտիլմէյէճէքքսին, ՚սէնի եէրին վու-
հուշընա վէ հավա գուշլարընա եէյէճէք տէյիւ վէր-
6 տիմ: Վէ Մըսըրն պիւթիւն սէքքէնէսի ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի պիլէճէքլէր. զիրա անլէր պէյթ ի Իսրայէլէ
7 ՚գամըշտան տէյնէք իտի: ՚Անլէր սէնի էլ իլէ թուլա-
տրգլարընտա, սէն գըրըլըպ անլէրին պիւթիւն օմու-
զընը եարտրն, վէ սանա տայանտրգլարընտա փա-
րէլէնիպ՝ անլէրին պիւթիւն պէլինի թիթրէթտին:
8 Պու էճլտէն Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ
սէնին իւզէրինէ ՚գըլըճ կէթիրէճէյիմ վէ սէնտէն ին-
9 սանը վէ հայվանը գաթ՝ էտէճէյիմ: Վէ Մըսըր տի-
յարը վիրան վէ խարապ օլաճագ, վէ ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի պիլէճէքլէր. զիրա՝ նէհր պէնիմ տիր. ՚՚ը
10 պէն եափտըմ՝ տէտի: Պու էճլտէն իշթէ պէն սանա
վէ սէնին ըրմագլարընա գարշը իմ. վէ Մըսըր տիյա-
րընը ՚Մագդոլտան Սուէնէ վէ Հապէշ հուտուտընա
11 գատար ՚քիւլլիյէն խարապ վէ վիրան էտէճէյիմ: ՚Ան-
տէն նէ ինսան, նէ տէ հայվան այաղը կէչէճէք տիր,
12 վէ գըրգ սէնէ սէքքէնէսիզ գալաճագ տըր: ՚Վէ վիրան
օլմուշ տիյարլար օրթասընտա Մըսըր տիյարընը
տախի վիրան էտէճէյիմ, վէ խարապ օլմուշ շէհրլէր
օրթասընտա անըն շէհրլէրի տախի գըրգ սէնէ վիրան
գալաճագ տըր, վէ Մըսըրլըլարը թա՛իֆէլէր իչինէ
տաղըտաճաղըմ, վէ անլէրի տիյարլարտա փէրաքէնտէ
էտէճէյիմ:
13 Լաքին Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ՚Գըրգ
սէնէ խիթամընտա՝ արալարընա տաղըլտրգլարը
14 գավմլարտան Մըսըրլըլարը թօփլայաճաղըմ. Վէ
Մըսըրլըլարըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրիճէյիմ, վէ
անլէրի վաթանլարը օլան Պաթուրէս տիյարընա կէրի

Ա Այ. 2,5:
Բ Պ. 26. 21: 27. 36:
Գ Նա. 23. 4,12: Երեմ. 25. 22: 27.3: Պ. 32. 30:
Դ Պ. 6.2: 25. 2: 29.2:
Ե Խուր. 14. 4,17: Պ 39. 13: [25:
Զ Պ.20.41: 36.23: Այ. 28: [14:
Է Մէգ. 9. 16:
Ը Պ. 38. 22: [13:
Թ Ա՛տ. 33.55: Յես.23.
Ժ Նա. 11.12: Պ.11.17: 20.41:34.13 37.21:
ԺԱ Այ. 22:
ԺԲ Երեմ. 23. 6: Պ. 36. 28: [14:
ԺԳ Նա. 65.21: Ամովս.9.
ԺԴ Երեմ 31. 5:
ԺԵ Պ. 28. 21:
ԺԶ Նա. 19. 1: Երեմ. 25. 19: 46. 2,25:
ԺԷ Պաղ Պ. 28. 2:
ԺԸ Մէզ. 74. 13,14: Նա. 27.1: 51.9: Պ.32.2:
ԺԹ Երեմ. 44. 30: Պ. 28. 22: Այ. 10:
Ի Նա. 37.29: Պ. 38. 4:
ԻԱ Երեմ. 8. 2: 16. 4: 25. 33:
ԻԲ 4Մէմ. 18. 21: Նա. 36. 6: [17. 17:
ԻԳ Երեմ. 37. 5,7,11: Պ.
ԻԴ Պ.14.17: 32. 11–13:
ԻԵ Խուր. 14. 2: Երեմ. 44. 1: Պ. 30. 6:
ԻԶ Պ. 30. 12:
ԻԷ Պ. 32. 13:
ԻԸ Պ. 30. 7,26: [26:
ԻԹ Նա. 19. 23: Երեմ.46.

Digitized by Google

կէթիրէեէյիմ, վէ օրատա ՝էտնա պիր հիւքիմէթ
15 օլաճագ տըր: Հիւքիմէթլէրին էտնասը օլաճագ, վէ
պիր տահա միլլէթլէր իւզէրինէ թէ՛ազզիմ էթմէյէ-
ճէք տիր. զիրա թա՛իֆէյէր իւզէրինէ թէսալլութ էթ-
16 մէմէյէրի իչիւն անլէրի քիւչիւտէեէյիմ: Վէ անլէր
՞պէյթ ի Իսրայէլ իչիւն՝ անլէրէ թահալի՛ օլմագլէ ՝է-
է֊՞է֊է֊է քէօթիւլիւյիւ թէզէքքիւր էթտիրէն պիր միւ՛-
թէմէտ պիր տահա օլմայաճագլար, վէ Րապպ Եհովա
պէն իտիյիմի պիւլէեէքլէր տիր:
17 Վէ եիրմի եէտինճի սէնէտէ պիրինճի այըն պի-
րինտէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
18 էյ իպն ի ատէմ, ՝Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր
քէնտի ՝ասքէրինի Տիւրոս ՝ալէյհինտէ պէօյիւք խըտ-
մէթտէ գուլլանտը, հէր քէս թաս պաշլը օլտու, վէ
հէր օմուզըն տէրիսի սօյուլտու. լաքին Տիւրոս ՝ա-
լէյհինտէ էթտիյի խըտմէթէ մուգապիլ քէնտիսինէ
19 վէ ՝ասքէրինէ պիր իւճրէթ վէրիլմէտի: Պու էճլտէն
Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն Բաբե-
լոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորա Մըսըր տիյարընը վէ-
րէճէյիմ, վէ անտէ պուլունան խալգը կէօթիւրէճէք
վէ անը եաղմա վէ անըն էշեասընը իղթինամ էտէ-
ճէք. պու տախի անըն ՝ասքէրինէ իւճրէթ օլաճագ
20 տըր: ՛Օրատա էթտիյի խըտմէթէ մուգապիլ պէն
անա Մըսըր տիյարընը վէրտիմ, զիրա պէնիմ իչիւն
21 չալըշտըլար՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր: Օլ
կիւնտէ ՛պէյթ ի Իսրայէլին պույնուզընը պիթիրէճէ-
յիմ, վէ արալարընտա ՝սէրպէսթ թէքէլլիւմ էթմէք-
լիյի սանա իհսան էտէճէյիմ, վէ ՐԱՊՊ պէն իտի-
յիմի պիւլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 30

*Մըսրըն վէ անա մու՝ավէնէթ էտնէլէրին հէլաք օլաճաղը: 20 Փա-
րաւոնըն պա՛զուսընը գըրմագ իչիւն Բաբելոն մէլիյինին պազուսընըն
գուվվէթլէնէճէյիւ:*

Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 էյ իպն ի ատէմ, փէյղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ քի՝
Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Ա՜հ, օլ կիւն՝ ֊է֊
3 յէրէ֊ ֊ֆէրեատ էտինիզ. Զիրա ՝կիւն եագընն տըր.
ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագընն տըր. պուլութ կիւնիւ տիր.
4 թա՛իֆէյէրին վագթը տըր: Վէ Մըսըր իւզէրինէ գը-
լըճ կէլէճէք, վէ Մըսըրտա ատէմլէր մէճրուհ տիւշ-
տիւքլէրինտէ Հապէշտէ տէհշէթի օլաճագ. վէ ՝անտէ
օլան խալգը ալաճագլար վէ ՞անընն թէմէլլէրի երգը-
5 լաճագ տըր: Հապէշլիլէր, ՝Փուդլըլար վէ Ղուդլըլար
վէ ֊գարըշըգ խալգընն քեաֆֆէսի վէ *Քուբլըլար վէ

ՙ Պ. 17. 6,14։
ֲ Ես. 30.2,3։ 36. 4,6։
ֳ Երեմ. 27. 6։ Պ. 26. 7, 8։
ִ Պագ Երեմ. 25. 9։
ֵ Մէզ. 132. 17։

ֶ Պ. 24. 27։
—
ַ Ես. 13. 6։
ָ Պ. 7. 7,12։ Յովէլ. 2. 1։ Սոփ. 1. 7։
ֹ Պ. 29. 19։

ֺ Երեմ. 50. 15։
ֻ Պ. 27. 10։
ּ Երեմ. 25. 20,24։
* Եբօօ՝ Նուբիալըլար
ֽ Պ. 29. 10։
֑ Պ. 29. 12։

՚ահտ տիյարը էհալիսի անլէր իլէ պէրապէր գըլըճլէ
6 տիւշէճէք տիր: ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. Մըսրա
մու՛ավէնէթի էտէնլէր տախի տիւշէճէքլէր, վէ գուվ-
վէթինին իֆթիխարը ալչագլանաճագ տըր. ՝Մագ-
դողտան Սուհէնէտէք, անըն իչինտէ գըլըճլէ տիւշէ-
7 ճէքլէր՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր: ֊Վէ վիրան
օլմուշ տիյարլար օրթասընտա վիրան օլաճագլար,
վէ խարապ օլմուշ շէհրլէր օրթասընտա անըն շէ-
8 հիրլէրի տախի պուլունաճագ տըր: Վէ Մըսրը աթէշէ
վէրտիյիմտէ վէ անա մու՛ավէնէթի էտէնլէրին ճիմ-
լէսի գըրըլտըղընտա ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիւլէճէք-
9 լէր: Օլ կիւնտէ հալ ը ասայիշտէ պուլունան Հապէշ-
լիլէրի գօրգութմագ իչիւն ՝թարաֆըմտան կէմիլէրլէ
էլչիլէր չըգաճագլար, վէ Մըսըր կիւնիւնտէ օլտըղը
կիպի անլէր իւզէրինէ տէհշէթի տիւշէճէք տիր. զիրա
իշթէ կէլիյօր:
10 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ՝Մըսըր խալգընը
տախի Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսորըն էլիյլէ
11 մահվ էտէճէյիմ. Քէնտիսի իլէ գավմը, եա՛նի ՝թա՛ի-
ֆէյէրին զալիմլէրի տիյարը խարապ էթմէք իչիւն
կէթիրիլէճէքլէր, վէ գըլըճլարընը Մըսըր իւզէրինէ
չէքէճէքլէր վէ տիյարը մագթուլլարլէ տօլտուրաճագ-
12 լար: Վէ ՝պէն ըրմագլարը գուրուտաճաղըմ, վէ ՝տի-
յարը քէօթիւ քիմսէյէրէ սաթաճաղըմ, վէ տիյար իլէ
անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի էճնէպիլէր էլիյլէ
խարապ էտէճէյիմ. պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ:
13 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ՝Փութլարը տա-
խի թէլէֆ էտէճէյիմ, վէ Մեմփիստէն սանեմլէրի մահվ
էտէեէյիմ. ՝վէ արթըգ Մըսըր տիյարընտան րէ՛իս զու-
հուր էթմէյէճէք. ՙվէ Մըսըր տիյարընա գօրգու պրա-
14 գաճաղըմ: ՝Վէ Պաթուրէսի վիրան էտէճէյիմ վէ ՞Տա-
յանիսի աթէշէ վէրէճէյիմ, ՝վէ Նովտա հիւքմլէր իճրա
15 էտէճէյիմ: Վէ Մըսրըն գալ՛ասը օլան Սին իւզէրինէ
խըշմըմը տէօքէճէյիմ, վէ ՙՆով խալգընը քեսէճէյիմ:
16 Վէ ՙՄըսրը աթէշէ վէրէճէյիմ. Սին պէօյիւք աղրը չէ-
քէճէք. վէ Նով ֆէթհ օլունաճագ վէ Մեմփիսին ֊տա՛-
17 իմի մուզայագասը օլաճագ տըր՝՚: Վէ Արեգ իլէ Բու-
բաստին եիկիթլէրի գըլըճտան տիւշէճէքլէր. վէ ան-
18 լէրին է֊՞է֊է էսիր կէօթիւրիւլէճէք տիր: Վէ Մըսրըն
պօյունտըրըգլարընը ՞Տափնաստա գըրտըղըմտա՝ օ-
րատա կիւնտիւզ գարանլըգ օլաճագ, վէ օրատա գուվ-
վէթինին իֆթիխարը մահվ օլաճագ. անը պուլութ
19 էօրթէճէք վէ գըզլարը էսիր կիտէճէք տիր: Պէօյլէճէ
Մըսըրտա հիւքմլէր իճրա էտէճէյիմ, վէ ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի պիւլէճէքլէր:

ֵ Պ. 29. 19։
ֶ Պ. 28. 7։
ַ Ես. 19. 5,6։
ָ Ես. 19. 4։
ֹ Ես. 19. 1։ Երեմ. 43. 12։46.25։Զաք.13.2։
ֺ Զաք. 10. 11։
ֻ Ես. 19. 16։
ּ Պ. 29. 14։
֑ Մէզ. 78. 12,43։
֒ Նաւ. 3. 8-10։

֓ Երեմ. 46. 25։
֔ Այ. 8։
† Եբօօ՝ տիւշմէնլէրի կիւնտիւզ ՝է֊՞է֊է֊է
֕ Երեմ. 2. 16։

Digitized by Google

20 Վէ օն պիրինճի սէնէտէ պիրինճի այրն եէտիսինտէ
21 պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի, Էյ իպն ի
ատէմ, Մրսըր մէլիյի Փարաւոնըն Նպազուսրնը գըր-
տըմ. վէ իշթէ գուվվէթլէնիպ գըլըճ թաշըմասը իչիւն
մէրհէմ գօնուլարագ սարդըյլէ Նսարըլմայաճագ տըր։
22 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ
պէն Մրսըր մէլիյի Փարաւոնա գարշը իմ, վէ Նանրն
կէրէչ գուվվէթլի վէ կէրէչ գըրըլմըշ օլան պազուլա-
րընը գըրաճաղըմ, վէ գըլըճը անրն էլինտէն տիւշիւ-
23 րէճէյիմ. Նվէ Մրսըրլըլարը թա՛ֆէյէր իչինէ տաղը-
տաճաղըմ, վէ անլէրի տիյարլարտա փէրաքէնտէ էտէ-
24 ճէյիմ։ Վէ Բաբելոն մէլիյինին պազուլարընը գուվ-
վէթլէնտիրէճէյիմ, վէ գըլըճըմը անրն էլինէ վէրէճէ-
յիմ, լաքին Փարաւոնըն պազուլարընը գըրաճաղըմ,
վէ էօլիւմ տէրէճէսինտէ եարալր կիպի անրն էօնիւնտէ
25 ինլէյէճէք տիր։ Պէօյլէճէ Բաբելոն մէլիյինին պազու-
լարընը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ, ֆագաթ Փարաւոնըն
պազուլարը տիւշէճէք. Նվէ պէն գըլըճըմը Բաբելոն
մէլիյինին էլինէ վէրտիյիմ, օ տախի անը Մրսըր տի-
յարը իւզէրինէ ուզաթտրողը վագըթտա ՐԱՊՊ պէն
26 իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր։ Նվէ Մրսըրլըլարը թա՛ֆէյէր
արասընա տաղըտաճաղըմ. վէ անլէրի տիյարլարտա
փէրաքէնտէ էտէճէյիմ, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պի-
լէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 31

*Փէյղամպէրին Փարաւոնը Թէհոփտ իչիւն, 3 Ասուրեստանըն Նազա-
մէթինի 10 վէ Թէքպպիւրիւ ակպպինտէն հէլաքընը զիքր էտէրէք,
18 Մըսրըն տախի խարապ օյանաղընը կէօսթէրմէսի։*

Վէ օն պիրինճի սէնէտէ իւչիւնճիւ այրն իպթի-
տասրընտա պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, Մրսըր մէլիյի Փարաւոնա վէ անրն
ճիմհուրընա սէօյլէ քի, ՆԱզամէթինկտ սէն քիմէ՞
3 պէկզէր սին։ Իշթէ Ասորեստան Լիբանանտա օլան
էրզ աղաճը օլուպ տալլարը կիւզէլ վէ գօլլարը սրգ
կէօլկէլի վէ պօյու եիւքսէք վէ թէփէսի *սրգ տալլար՚՚
4 արասրնտա իտի. Նսուլար անը պէօյիւթտիւ, տէրեա
անը եիճէլթտի, ըրմագլարը անրն տիքիլտիյի եէրին
էթրաֆընը տօլաշըրլար իտի, վէ ճէտվէյլէրինի սահ-
րանրն աղաճլարընրն ճիմլէսինէ եէթիշտիրիր իտի։
5 Պու սէպէպտէն Նանրն պօյու սահրա աղաճլարընրն
ճիմլէսինտէն եիւքսէք օլտու, սուլարրն քէսրէթին-
տէն եայըլրպ՝ տալլարը չօղալտը վէ գօլլարը ուզան-
6 տը։ Նչավա գուշլարընրն ճիմլէսի անրն տալլա-
րընտա եուվա եափարլար իտի, վէ սահրա վուհուշը-
նրն ճիմլէսի գօլլարընրն ալթընտա տօղուրուրլար

իտի, վէ պէօյիւք միլլէթլէրին ճիմլէսի անրն կէօլ-
7 կէսի ալթընտա օթուրուրլար իտի։ Վէ քէօքիւ չօգ
սուլարտա օլտըղընտան՝ պէօյիւքլիւյիւ վէ տալլարը-
8 նրն ուզունլըղը ճիհէթթիյլէ կիւզել իտի։ ՆԱլլահրն ճէն-
նէթթինտէ օլան էրզ աղաճլարը անը էօրթէմէզլէր իտի,
չամ աղաճլարը անրն տալլարընա պէկզէմէզլէր իտի,
վէ չինար աղաճլարը անրն տալլարը կիպի օլմայրպ՝
Ալլահրն ճէննէթթինտէ հիչ պիր աղաճ կիւզէլլիք ճի-
9 հէթթիյլէ անա միւսավի տէյիլ իտի։ Անը տալլարընրն
քէսրէթթիյլէ կիւզել եափմըշ իտիմ. վէ Ալլահրն ճէն-
նէթթինտէ օլան Եդեմին աղաճլարընրն ճիմլէսի անա
հասէտ էտէրլէր իտի։

10 Պու սէպէպտէն Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Պօյու եիւքսէլտիյի վէ թէփէսի սրգ տալլար արասընա
եէթիշտիյի, վէ Նեիւքսէլմէսի ճիհէթթիյլէ գալպի թէ-
11 քէպպիւր էթտիյի իչիւն, Պէն տախի անա իճապ էտէնի
իճրա էթմէսի իչիւն՝ անը թա՛ֆէյէրին գահրէմանը-
նրն էլինէ վէրտիմ. անը քէօթիւլիւյիւ սէպէպինտէն
12 թարտ էյլէտէմ։ Վէ էճնէպիլէր, եա՛նի Նթա՛ֆէյէրին
զալիմլէրի անը քէստիլէր վէ անը թէրք էթտիլէր.
Նտալլարը տաղլարտա վէ տէրէյէրին ճիմլէսինտէ
տիւշտիւլէր, վէ անրն գօլլարը զէմինին հէր պիր տէ-
րէսինտէ գըրրլտը, վէ զէմինին ճիմլէ միլլէթլէրի
13 անրն կէօլկէսինտէն չէքիլիպ՝ անը թէրք էթտիլէր։ Վէ
Ներգըլմըշ օլտըղը հալտէ անրն իւզէրինէ հավա գուշ-
լարընրն ճիմլէսի գօնաճագ վէ տալլարընտա սահրա
14 վուհուշընրն քեաֆֆէսի պուլունաճագ տըր. Թա քի
սուվարրլան աղաճլարտան հիչ պիրի՝ քէնտի պօյու
իլէ իֆթիխար էթմէյէ, վէ թէփէսինի սրգ տալլար
արասրնա գալտըրմայա, վէ սուվարրլան ՚՚աշշուրը
հիչ պիրի Նեիւքսէքլիյիյլէ մաղրուր օլմայա՚՚. զիրա
ճիմլէսի՝ չուգուրա էնէն պէնի ատէմ արասրնտա Նզէ-
մինին տէրին եէրլէրինէ, Նէօլիւմէ թէսլիմ օլունտը-
15 լար։ Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Հավիյէյէ էն-
տիյի կիւնտէ մաթէմ էթտիրտիմ. անրն իչիւն տէր-
եայը սէթր էթտիմ վէ ըրմագլարընը մէնի էթտիմ վէ
չօգ սուլար քէսիլտի. վէ անրն իչիւն Լիբանանա մա-
թէմ էլպիսէսի կիյտիրտիմ, վէ անրն իչիւն սահրա
16 աղաճլարընրն ճիմլէսի օլտու։ Նչուգուրա էնէնլէր
իլէ պէրապէր անը հավիյէյէ էնտիրտիյիմտէ, Ներգը-
լըշընրն կիւրիւլթիւսիւնտէն թա՛ֆէյէրի թիթրէթ-
տիմ. վէ Նեդեմ աղաճլարընրն ճիմլէսի՝ Լիբանանրն
միւնթէխապ վէ ա՛լասը Նէ սուվարրլանլարրն ճիմ-
լէսի Նզէմինին տէրին եէրլէրինտէ թէսլիլի պուլտըլար։
17 Վէ անլէր հէմ Նանրն կէօլկէսի ալթընտա միլլէթլէր
արասընտա օթուրարագ անրն պազուսը օլանլար

ե Նրեմ. 48. 25։
ը Եզեկ. 46. 11։
թ Մէզ. 37. 17։
ժ Ա՚յ. 26։ Պ. 29. 12։
ի Մէզ. 9. 16։

ա Ա՚յ. 23։ Պ. 29. 12։
——
գ Ա՚յ. 18։
դ Դան. 4. 10։
* Ե՛բ՛ր՝ պուլուճլար

ե Պագ Երեմ. 51. 36։
զ Դան. 4. 11։
է Պ. 17. 23։ Դան. 4. 12։
ը Ծէփ. 2. 8։ 13. 10։
Պ 28. 13։

ի Դան. 5. 20։
լ Պ. 28. 7։
խ Պ. 32. 5։ 35. 8։
ծ Ես. 18. 6։ Պ. 32. 4։
† Ե՛բ՛ր՝ ղուրուրընտա

անլէր իլէ Նաշտաշ-
մայա
կ Պ. 32. 18։
հ Մէզ. 82. 7։
ձ Ես. 14. 15։

ղ Պ. 26. 15։
ճ Ես. 14. 8։
մ Պ. 32. 31։
յ Մէյս. 4. 20։

Digitized by Google

անըն իւէ պէրապէր, գըլըճւէ գաթւ օլունանլարըն եանընա հավիյէյէ էնտիւէր։
18 ՚Պէօյլէ ՚իզզէթ վէ ՚ազամէթ ճիհէթիյլէ Եդեմին աղաճլարընտան հա՞նկըսընա պէկզէրսին. սէն Եդեմին աղաճլարը իւէ պէրապէր զէմինին տէրին եէրլէրինէ աթըլըպ, ՚գըլըճւէ գաթւ օլունանլար իւէ պէրապէր խիթանսըզլար արասընտա եաթաճագսըն։ Փարաւոն իւէ պիւթիւն ճիւմհուրը պէօյլէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։

ՊԱՊ 32

Մըսրըն հէյպէթլի իարապիյէթի հագգընտա փէյղամպէրին մէրսիյէսի. 11 իարապիյէթի տախի Բաբելոն մէլիյինին գըլըճըլէ օլաճաղը. 17 խիթանսըզ վիլէթլէրին ճիւմէնի իւէ զէմինին տէրին եէրլէրինէ էնէճէյի։

Վէ օն իքինճի սէնէտէ օն իքինճի այըն իպթիտասընտա պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպն ի ատէմ, Մըսրը մէլիյի Փարաւոն հագգընտա ՚մէրսիյէ օգույուպ՝ անա պէօյլէ սէօյլէ.
՚Թա՛իֆէլէր արասընտա կէնճ արսլանա պէկզէրսին,
՚Վէ տէնիզլէրտէ էժտէր կիպի սին.
Ըրմագլարընկըն իչինէ գօշուպ,
Այագլարընկլէ սուլարը գարըշտըրըրսըն.
Վէ ՚անլէրին ըրմագլարընը պուլանտըրըրսըն։
3 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Պէն չօգ գավմլար ճիւմհուրըյլէ
՚Շէպէքէմի սէնին իւզէրինէ աթաճաղըմ,
Վէ աղըմլէ սէնի չըգարաճագլար։
4 ՚Վէ սէնի գարայա աթաճաղըմ,
Վէ սէնի սահրա եիւզիունէ պրագաճաղըմ.
Վէ ՚սէնին իւզէրինէ հավա գուշլարընըն ճիւմէսինի գօնտուրուպ,
Եէրին վուհուշընըն քեաֆֆէսինի սէնտէն տօյուրաճաղըմ.
5 Վէ սէնին էթինի ՚տաղլար իւզէրինէ սէրէճէյիմ,
Վէ երդընթընկլէ տէրէլէրի տօլտուրաճաղըմ։
6 Վէ եիւզտիւսին եէրի՝ տաղլարա գատար գանընկլէ սուվարաճաղըմ,
Վէ տէրէլէր սէնտէն տօլաճագ տըր։
7 Սէնի սէօնտիւրտիւյիւմտէ ՚սէմայը սէթր էտէճէյիմ,
Վէ երլտզլարընկը գարարտաճաղըմ.
Կիւնէշի պուլութլէ էօրթէճէյիմ,
Վէ այ՝ զիյասընը վէրմէյէճէք տիր։
8 Իւզէրինկէ սէմատա օլան նուրլարընն ճիւմլէսինի գարարտաճաղըմ,
Վէ տիյարընկ իւզէրինէ զուլմէթ կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։
9 Վէ հէլաքընկըն ՚՚պէէրէ՚՚ թա՛իֆէլէրէ՝
Պիլմէտիյին տիյարլարա եէթիշտիրտիյիմտէ,
Զօգ գավմլարընն գալպինի միւզթարիպ գըլաճաղըմ։
10 Վէ ՚սէնին սէպէպինտէն չօգ գավմլարը հայրէթէ տիւշիւրէճէյիմ,
Վէ գըլըճըմը եիւզլէրի էօնիւնտէ սալլատըղըմ զէման,
Սէնին սէպէպինտէն մէլիքլէրի տէհշէթէ կիրիֆթար օլաճագլար.
Վէ եըգըլտըղընն կիւնտէ հէր քէս քէնտի ճանը իչիւն ՚հէր տէմ թիթրէյէճէք տիր։
11 ՚Զիրա Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Բաբելոն մէլիյինին գըլըճը սէնին իւզէրինէ կէլէճէք տիր։
12 Սէնին ճիւմհուրընը գահրէմանլարընն գըլըճըյլէ տիւշիւրէճէյիմ,
Անլէրին ճիւմլէսի ՚թա՛իֆէլէրին զալիմլէրի տիր.
Վէ ՚անլէր Մըսրընն քիպրինի գըրաճագ,
Վէ անընն պիւթիւն ճիւմհուրը հէլաք օլաճագ տըր։
13 Վէ չօգ սուլար եանընտա պուլունան հայվանլարընընն քեաֆֆէսինի հէլաք էտէճէյիմ.
Վէ ՚արթըգ ինսան այաղը
Վէ հայվան թըրնաղը անլէրի պուլանտըրմայաճագ տըր։
14 Ո զէման անլէրին սուլարընը տուրուլտաճաղըմ,
Վէ ըրմագլարընը եաղ կիպի ագըտաճաղըմ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։
15 Մըսրը տիյարընը խարապ էթտիյիմտէ,
Վէ տիյար քէնտի իչինտէ պուլունանտան խալի գալտըղընտա,
Անընն պիւթիւն սէ քէնէսինի վուրտըղըմտա
՚ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր։
16 Օգույաճագլարը ՚մէրսիյէ պու տըր.
Թա՛իֆէլէրին գըզլարը պունու օգույաճագլար.
Մըսրը իւէ պիւթիւն խալգը հագգընտա
Պունու օգույաճագլար՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։
17 Վէ օն իքինճի սէնէտէ այըն օն պէշինտէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
18 Էյ իպն ի ատէմ, Մըսրը ճիւմհուրը հագգընտա ֆիղան էյլէ,
Վէ անը վէ ՚ազիմ միլլէթլէրին գըզլարընը,
՚Զուգուրա էնէյլէր իւէ պէրապէր զէմինին տէրին եէրլէրինէ էնտիր։
19 ՚Սէն քիմտէ՞ն զիյատէ կիւզէլ սին.

ա Ա֊յ. 2։ Գ. 32. 19։
ճ Գ. 28. 10։ 32. 19, 21. 24, վէ ղայրի։
ա Գ. 27. 2։ Ա֊յ. 16։
բ Գ. 19. 3, 6։ 38. 13։
է Գ. 29. 3։
ը Գ. 34. 18։
ի Գ. 12. 13։ 17. 20։ Ովս. 7. 12։
ղ Գ. 29. 5։
ի Գ. 31. 13։
ը Գ. 31. 12։
ր Ես. 13. 10։ Յովէլ. 2. 31։ 3. 15։ Ամով. 8. 9։ Վահ. 6. 12, 13։ Մատթ. 24. 29։
ի Գ. 28. 7։
ձ Գ. 29. 19։
ի Գ. 29. 11։
հ Խուր. 7. 5։ 14. 4, 18։ Մէզ. 9. 16։ Գ. 6. 7։
ղ Գ. 26. 20։ 31. 14։
ճ Գ. 31. 2, 18։
յ Ա֊յ. 2։ Գաղ 2Միւլ. 1. 17։ 2Թագ. 35. 25։ Գ. 26. 17։

Digitized by Google

՛Աշաղը էն վէ խիթանսըզլար իլէ եաթ։
20 Անլէր գըլըճլէ գաթլ օլունանլար արասընտա տիւշէճէքլէր.
Օ գըլըճա թէսլիմ օլունտու,
Անը վէ անըն ճիւմհուրընըն ճիւմլէսինի տըշարը չէքինիզ։
21 ՛Շէճա՛աթլը գահրէմանլար հավիյէ իչինտէն,
Անա մու՛ավէնէթ էտէնլէր իլէ պէրապէր անա սէօյլէյճէքլէր.
՛Անլէր էնտիլէր, խիթանսըզլար գըլըճլէ գաթլ օլունմըշ օլարագ ՛ըաաա եաթարլար։
22 ՛Ասորեստան իլէ պիւթիւն ճէմա՛աթը օրատա տըր.
Անըն գապրլարը քէնտի էթրաֆընտա տըր.
Ճիւմլէսի գաթլ օլունմըշ վէ գըլըճլէ տիւշմիւշ տիր։
23 ՛Անըն գապրլարը չուգուրըն տիպինէ գօնուլմըշ տըր,
Վէ անըն ճէմա՛աթը գապրընըն էթրաֆընտա տըր.
Ճիւմլէսի գաթլ օլունմըշ վէ գըլըճլէ տիւշմիւշ տիր,
Անլէր քի ՛հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա տէհշէթէ պա՛իս իտիլէր։
24 ՛Եղամ վէ անըն պիւթիւն ճիւմհուրը,
Օրատա անըն գապրընըն էթրաֆընտա տըր.
Ճիւմլէսի գաթլ օլունմըշ վէ գըլըճլէ տիւշմիւշ տիր,
Վէ ՛ըզէմինին տէրին եէրլէրինէ խիթանսըզ օլարագ էնտիլէր.
՛Անլէր քի հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա տէհշէթէ պա՛իս իտիլէր իսէ տէ,
Զուգուրա էնէնլէր իլէ պէրապէր քէնտի ՛արլարընը չէքէրլէր։
25 Անա վէ անըն պիւթիւն ճիւմհուրընա մագթուլլար արասընտա եաթագ սէրտիլէր.
Անըն գապրլարը քէնտի էթրաֆընտա տըր.
Ճիւմլէսի գըլըճլէ գաթլ օլունմըշ խիթանսըզ տըր.
Քէնտիլէրի հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա տէհշէթէ պա՛իս իտիլէր իսէ տէ,
Ճիւմլէսի ՛գըլըճլէ գաթլ օլունմըշ խիթանսըզլար տըր։
27 ՛Վէ խիթանսըզլար արասընտա տիւշիւպ
Հարպ ալէթլէրիյլէ հավիյէյէ էնէն,
Վէ գըլըճլարը պաշլարը ալթընա գօնուլան գահրէմանլար իլէ եաթմայաճագլար,
Վէ հէր նէ գատար անլէր հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա գահրէմանլարա տէհշէթէ պա՛իս իտիլէր իսէ տէ,
Ենինէ ՛իսեանլարը քէնտի քէմիքլէրի իւզէրինտէ օլաճագ տըր։
28 Վէ սէն խիթանսըզլար արասընտա գըրըլաճագսըն,
Վէ գըլըճլէ գաթլ օլունանլար իլէ պէրապէր եաթաճագսըն։
29 ՛Եդովմ իլէ քէնտի մէլիքլէրի վէ հէփ րէ՛իսլէրի օրատա տըր,
Անլէր քի շէճա՛աթլարըյլէ պէրապէր գըլըճլէ գաթլ օլունանլարըն եանընա գօնուլտու.
Անլէր խիթանսըզլար իլէ,
Վէ չուգուրա էնէնլէր իլէ պէրապէր եաթաճագլար։
30 ՛Շիմալ էմիրլէրինին ճիւմլէսի վէ ՛Սիդոնլըլարըն ճիւմլէսի օրատա տըր,
Անլէր մագթուլլէր իլէ պէրապէր էնիպ,
Տէհշէթէ վէրմիշ օլան շէճա՛աթլարընտան ուաթանըրլար,
Վէ գըլըճլէ գաթլ օլունանլար իլէ պէրապէր խիթանսըզ օլարագ եաթարլար,
Վէ չուգուրա էնէնլէր իլէ պէրապէր ՛արլարընը չէքէրլէր։
31 Փարաւն անլէրի կէօրէճէք,
Հէմ Փարաւն հէմ տէ գըլըճլէ գաթլ օլունան հէփ ՛ասքէրլէրի,
Պիւթիւն ճիւմհուրը իչիւն ֆթէսէլլի պուլաճագ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։
32 *Զիրա պէն տէհշէթիմի՛՛ հայաթտա օլանլարըն տիյարընա տիւշիւրտիւմ,
Վէ Փարաւն իլէ պիւթիւն ճիւմհուրը խիթանսըզլար արասընտա
Գըլըճլէ գաթլ օլունանլար իլէ պէրապէր եաթըրըլաճագ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր։

ՊՍՊ 33

Պիր պէքճի միսալըյլէ 7 գավմը սագընտըլմասը խուսուսընտա Բապպըն Եզեկիէլէ Քէնպիհի։ 10 Կէրէք սալհի վէ կէրէք շէրիր հագըճնտա Բապպըն եօլընըն տօղրու օլտըղը։ 21 Իսրայէլ տիյարընըն խարապ օլաճաղը։ 30 Փէյղամպէրլէրի իսՔհդա էտէնլէր հագըճնտա հիւքմի իլահի։

Վ էպանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպնի ատէմ, ՛գավմընկըն օղուլլարընա խիթապէն սէօյլէ քի, ֆՊիր տիյար իւզէրինէ գըլըճ կէթիրտիյիմտէ, էկէր օլ տիյարընն էհալիսի քէնտի իչլէրինտէն պիր քիմսէ ինթիխապ էտիպ՝ անը քէնտիլէրի իչիւն

՛ Այ. 21,24, վէ ղայրի։ Պ. 28. 10։ [Այ. 27։
՛՛ Ես. 1. 31։ 14. 9,10։
՛՛՛ Այ. 19,25, վէ ղայրի։
՛՛՛՛ Պագ Այ.24,26,29,30։
՛՛՛՛՛ Ես. 14. 15։
՛՛՛՛՛՛ Պ. 26. 17, 20։ Այ. 24. 27,32։
՛՛՛՛՛՛՛ Երեմ.49.34, վէ ղայրի։
՛՛՛՛՛՛՛՛ Այ. 21։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Այ. 23։ [38. 2։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Թագ.10.2։ Պ.27.13։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Այ. 19,20, վէ ղայրի։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Պ. 38. 6,15։ 39. 2։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Այ. 21։ Ես. 14. 18, 19։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Պ. 25. 12, վէ ղայրի։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Պ. 28. 21։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Պ. 31. 16։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Ես-Էօթ՝Հէր նէ գատար անլէր հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա գահրէմանլարա տէհշէթէ պա՛իս իտիլէր իսէ տէ,

անըն տէհշէթինի

՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Պ. 3. 11։
՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Պ. 14. 17։

Digitized by Google

3 ֊պէքճի թա՛եին էտէրլէր իսէ, Օ տախի տիյար իւ-
զէրինէ գըլըճ կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, պօրու չալա-
4 րագ գավմը սագընտըրըր իսէ, Պօրու սէսինի իշի-
տիպ տէ սագընմայանը գըլըճ կէլիպ գալտըրըր իսէ,
֊անըն գանը քէնտի պաշը իւզէրինտէ օլաճագ տըր։
5 Պու քիմսէ պօրունըն սէսինի իշիթտի, լաքին սագըն-
մատը, գանը քէնտի իւզէրինտէ օլաճագ տըր. ֆագաթ
6 սագընան՝ քէնտի ճանընը գուրթարաճագ տըր։ Լա-
քին պէքճի գըլըճըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ պօրույը
չալմայարագ գավմը սագընտըրմատըղը հալտէ, գը-
լըճ կէլիպ անլէրտէն պիր քիշիյի գալտըրըր իսէ,
֊պու ատէմ ՚իսեանընտա գալտըրըլմըշ տըր, լաքին
անըն գանընը պէքճինին էլինտէն թալէպ էտէճէյիմ։
7 ֊Պէօյլէճէ, էյ իսկն ի ատէմ. սէնի պէյթ ի Իսրա-
յէլէ պէքճի թա՛եին էթտիմ, վէ քէլամը պէնիմ աղ-
զըմտան իշիտիպ՝ թարաֆըմտան անլէրի սագընտը-
8 րասընն։ Պէն շէրիրէ՝ էյ շէրիր, մութլագա էօլէճէք-
սին՝ տէտիյիմտէ, սէն մէսլէյինտէն սագընմասը իչիւն
շէրիրէ սէօյլէմէզ իսէն, օլ շէրիր քէնտի ՚իսեանընտա
էօլէճէք, լաքին անըն գանընը սէնին էլինտէն թա-
9 լէպ էտէճէյիմ։ Ֆագաթ սէն շէրիրի՝ քէնտի մէսլէյի
հագգընտա անտէն տէօնմէսի իչիւն՝ սագընտըրըր
իսէն, օ տախի մէսլէյինտէն տէօնմէտիյի հալտէ,
քէնտի ՚իսեանընտա էօլէճէք, լաքին սէն քէնտի ճա-
նընկը գուրթարմըշ օլաճագսըն։
10 Պու էճլտէն, էյ իսկն ի ատէմ, սէն պէյթ ի Իսրա-
յէլէ սէօյլէ քի՝ Պիզիմ ՚իսեան վէ կիւնահլարըմըզ իւ-
զէրիմիզտէ օլարագ պիզ ֊անլէրտէ մահվ օլունտըգճա
11 ֊նաճըլ եաշայաճաղըզ՝ տէյօրսընըզ։ (Անլէրէ պէօյլէ
սէօյլէ,) Բապպ Եհովա պույուրըր քի՝ Հայաթըմ
հագգը իչիւն պէն ֊շէրիրին էօլիւմիւնտէն խօշլան-
մամ, անճագ շէրիրին քէնտի մէսլէյինտէն տէօնիւպ
եաշամասընտան ֊օշլաըըբ. էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
տէօնիւնիւզ, քէօթիւ մէսլէյինիզտէն տէօնիւնիւզ.
֊նիչիւն էօլէճէքսինիզ։
12 Վէ սէն, էյ իսկն ի ատէմ, գավմընըն օղուլլարընա
սէօյլէ քի՝ ֊Սաւլհին սաւլահը՝ ՚իսեան էթտիյի կիւն-
տէ անը գուրթարմայաճագ, վէ շէրիր ֊քէնտի շէր-
րինտէն տէօնտիւյիւ կիւնտէ շէրրի սէպէպիյլէ տիւշ-
մէյէճէք տիր, վէ սաւլհ՝ կիւնահ իշլէտիյի կիւնտէ
13 ֊ալահը սէպէպիյլէ եաշամայաճագ տըր։ Պէն սաւլհ
իչիւն՝ Մութլագա եաշայաճագ տըր՝ տէտիյիմտէ, ֊օ՝
սալահընա կիւվէնիպ տէ ՚իսեան էտէր իսէ, անըն
պիւթիւն սալահը թէզէքքիւր օլունմայաճագ, անճագ
14 էթտիյի՚իսեանտա էօլէճէք տիր։ Վէ ֊շէրիրէ՝ Մութ-
լագա էօլէճէքսին՝ տէտիյիմտէ, օ՝ կիւնահընտան
15 տէօնիւպ հագգ ու ՚ատալէթլէ ՚ամիլ օլուր իսէ, Շէ-
րիր ՚րէհնի կէրի վէրիպ՝ ՚ղասպ էտիլէնին ֊թէուլիւէ
էտա էտէրսէ, վէ քէօթիւլիւք էթմէյէրէք ֊հայաթ
գանունլարընտա եիւրիւրսէ, մութլագա եաշայաճագ
16 տըր, էօլմէյէճէք տիր. ֊Իշլէմիշ օլտըղը կիւնահլա-
րըն հիչ պիրի անըն ՚ալէյհինտէ զիքր օլունմայաճագ
տըր, հագգ ու սալահ իճրասընտա պուլունտըղընտան մութլագա եաշայաճագ տըր։
17 ֊Գավմընըն օղուլլարը իսէ՝ Բապպըն եօլու տօղրու
տէյիլ տիր՝ տէրլէր. լաքին անլէրին եօլու տօղրու
18 տէյիլ տիր։ ֊Սաւհ քէնտի սալահընտան տէօնիւպ
քէօթիւլիւք էտէր իսէ, անըն սէպէպիյլէ էօլէճէք տիր։
19 Շէրիր տախի շէրրինտէն տէօնիւպ հագգ ու ՚ատա-
լէթլէ ՚ամէլ էտէր իսէ, անլէրլէ եաշայաճագ տըր։
20 Լաքին սիզ՝ ֊Բապպըն եօլու տօղրու տէյիլ տիր՝
տէրսինիզ. էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէն հէր պիրինիզի
քէնտի եօլընա կէօրէ հիւքմ էտէճէյիմ։
21 Վէ ֊էսարէթիմիզին օն իքինճի սէնէսինտէ օնունճը
այըն պէշինտէ Երուսաղէմտէն ֊ֆիրար էտէնլէրտէն
22 պիրի եանըմա կէլիպ՝ ֊Շէհր վուրուլտու՝ տէտի։ Վէ օլ
ֆիրարի պանա կէլմէզտէն էվվէլ՝ ախշամլայըն ֊ՐԱՊ-
ՊԸՆ էլի պէնիմ իւզէրիմտէ օլտու, վէ սապահլայըն օ
պէնիմ եանըմա կէլմէզտէն էվվէլ աղզըմը աչտը, ֊վէ
աղզըմ աչըլտըղընտա արթըգ տիլսիզ տէյիլ իտիմ։
23 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
24 էյ իսկն ի ատէմ, Իսրայէլ տիյարընըն շօլ ֊խարսյապ
օլմուշ եէրլէրինին սէ քէնէսի՝ ֊Աբրահամ պիր ֊ռէ-
իքէն տիյարը միրաս ալտը. ֊պիզ չօգլըգ իզ, սի-
յար միրաս օլմագ իւզրէ պիզէ վէրիլտի՝ տէրլէր։
25 Պու էճլտէն անլէրէ սէօյլէ քի՝ Բապպ Եհովա պլօյլէ
պույուրըր. ֊Սիզ ֊ռէ գանըյլէ եէրսինիզ, վէ ֊կէ֊զլէ-
րինիզի փուլթլարընըզա գալտըրըրսընըզ, վէ ֊գան
տէօքէրսինիզ. սիզ մի տիյարը միրաս ալաճագսընըզ։
26 Սիզ քէնտի գըլըճլարընըզա ի՚թիմատ էտէյսինիզ.
մէքրուհ իշ իշլէրսինիզ, վէ ֊հէր պիրինիզ ըօնշըսը-
նըն գարըսընը լէքէտար էտէր. սիզ մի տիյարը միրաս
27 ալաճագսընըզ։ Անլէրէ սէօյլէյէսին քի՝ Բապպ Եհովա
պէօյլէ պույուրըր. Հայաթըմ հագգը իչիւն ֊խարապ
օլմուշ եէրտէ օլանլար գըլըճլէ տիւշէճէքլէր, վէ սահ-
րա եիւզինտէ պուլունանլարը ֊վուհուշու եէյէճէք օլ-
մագ իւզրէ վէրէճէյիմ, վէ գալ՚ալարտա վէ ֊մաղարա-
28 լարտա օլանլար թա՛ունտան էօլէճէքլէր. ֊Վէ տի-

ֆ 2 Մխլ. 18. 24,25։ 4 Մխլ. 9. 17։ Այ. 7։
ֆ Պ. 18. 13։
ֆ Այ. 8։
ֆ Պ. 3. 17, վէ պայխ։
ֆ Պ. 24. 23։
ֆ Եա. 49. 14։ Պ. 37. 11։
ֆ 2 Մխլ. 14։ Պ. 18. 23,32։ 2 Պետ. 3. 9։
ֆ Պ. 18. 31։
ֆ Պ. 3. 20։ 18. 24,26, 27։
ֆ 2 Թէվ. 7. 14։
ֆ Պ. 3. 20։ 18. 24։
ֆ Պ. 3. 18,19։ 18. 27։
ֆ Պ. 18. 7։
ֆ Խուր. 22. 1, 4։ Ղեւ. 6. 2,4,5։ Ա՛տ. 5. 6, 7։ Ղուկ. 19. 8։
ֆ Ղեւ. 18. 5։ Պ. 20. 11,13,21։
ֆ Պ. 18. 22։
ֆ Այ. 20։ Պ. 18. 25,29։
ֆ Պ. 18. 26 ?7։
ֆ Այ. 17։ Պ. 18. 25,29։
ֆ Պ. 1. 2։
ֆ Պ. 24. 26։
ֆ 4 Մխլ. 25. 4։
ֆ Պ. 1. 3։
ֆ Պ. 24. 27։
ֆ Այ. 27։ Պ. 36. 4։
ֆ Եա. 51. 2։ Ա՛մաղ. 7. 5։
ֆ Պաղ Մխ. 3. 11 Մատթ. 3. 9։ Յովն. 8. 39։
ֆ Թէք. 9. 4։ Ղեւ. 3. 17։ 7. 26։ 17. 10։ 19. 26։ Թվ. 12. 16։
ֆ Պ. 18. 6։
ֆ Պ. 22. 6,9։
ֆ Ղ. 18. 6։ 22. 11։
ֆ Այ. 24։
ֆ Պ. 39. 4։
ֆ Հաբ. 6. 2։ 1 Մխլ. 13. 6։
ֆ Երեմ. 44. 2,6,22։ Պ. 36. 34,35։

Digitized by Google

յարը պիւսպիւթիւն վիրան էտէճէյիմ վէ ֆանըն գուվվէթինին իֆթիխարը մահվ օլաճագ. ֊վէ Իսրայէլ տաղլարը վիրան օլարագ ֊ենէ֊ոէն քիմսէ կէչմէյէճէք
29 տիր: Վէ իշլէտիքլէրի մէքրուհաթըն քեաֆֆէսի սէպէպինտէն տիյարը պիւսպիւթիւն վիրան էթտիյիմտէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր:
30 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, գավմըկըն օղուլլարընըն տիվարլար եանընտա վէ խանէ գափուլարընտա սէնին հագգընտա պիրիպիրի իլէ սէօյլէշիպ, ֆհէր քէս պիրատէրինէ խիթապէն՝ Շիմտի կէլինիզ, վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան զուհուր էտէն քէլամնէ իտիյինի տիկ-
31 լէյինիզ՝ տէրլէր: ֆԱնլէր գավմըն կէլիշի կիպի եանընկա կէլիրլէր, վէ ֆէօնիւկտէ գավմըմ ֆէ֊ոէ օթուրուրլար, վէ սէնին սէօզլէրինի տիկլէրլէր, լաքին անլէրի իճրա էթմէզլէր. ֆզիրա անլէր աղըզլարըյլէ մուհապպէթ կէօսթէրիրլէր, ֆ֊ֆ֊ըն ֆգալպլէրի քէնտի
32 թամա՛լարընա թապի՛ տիր: Վէ իշթէ սէն անլէրէ խօշ սէտալը վէ մահիր մուղաննինին օգուտըղը լաթիֆ շի՛ր կիպի սին. անլէր սէնին սէօզլէրինի իշի-
33 տիրլէր իսէ տէ, իճրա էթմէզլէր: ֆՖագաթ պու վուգու՛ պուլունաճա, (իշթէ վուգու՛ պուլաճագ տըր,) օ զէման ֆարալարընտա պիր փէյղամպէր պուլունմըշ իտիյինի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 34

Զօպանլարա Թա՛զիր: 7 Անլէր հագգընտա հիւքմ ի լսահիւ: 11 Բապլընն քէնտի սիւրիւսիւ հագգընտա ֊ինայէթի: 20 Մէսիհին մէլէքիթիւ:

Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 էյ իպն ի ատէմ, Իսրայէլ չօպանլարը ՚ալէյհինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ. փէյղամպէրլիք էտիպ անլէրէ սէօյլէ քի, Զօպանլարա Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. ֊Վայ քէնտիլէրինի կիւտէն Իսրայէլ չօպանլարընա. չօպանլար սիւրիւյիւ կիւթմէլի տէյի՞լ մի տիր:
3 ֆՍիզ *եաղը եէրսինիզ վէ եիւնիւ կիյէրսինիզ վէ ֆսէմիզի պօղազլարսընըզ, ֊ֆէ֊ սիւրիւյիւ կիւթմէզսի-
4 նիզ: ֆՋա՛իֆլէրի գուվվէթլէնտիրմէտինիզ, խասթալարա շիֆա վէրմէտինիզ, վէ գըրըղը սարմատընըզ, վէ եօլընը շաշըրանը կէրի կէթիրմէտինիզ, վէ ֆղա՛իպ օլանը արամատընըզ, անճագ ֊ճէպր ու զուլմիլէ ան-
5 լէրէ թէսալլութ էթտինիզ: ֆՎէ չօպանլարը օլմատըղընտան ֆտաղլտըլար, վէ տաղլմալարըյլէ ֆսահրա
6 վուհուշընըն քեաֆֆէսինէ եէյճէճէք օլտըլար. Գօյունլարըմ հէր տաղտա վէ հէր եիւքսէք պայըր իւզէրինտէ
7 եօլու շաշըրտըլար, վէ գօյունլարըմ պիւթիւն եէր եիւզինէ տաղըլտըլար, վէ սօրուպ արայան եօգ տըր:
8 Պու էճլտէն, էյ չօպանլար, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր քի՝ Հայաթըմ հագգը իչինն չօպան օլմատըղընտան սիւրիւմ եաղմա էտիլիպ, գօյունլարըմ սահրա ֊վուհուշընըն քեաֆֆէսինէ եէյճէճէք օլտըղը վէ չօպանլարըմ գօյունլարըմը արամայըպ՝ ֊անճագ չօպանլար քէնտիլէրինի կիւտիւպ տէ գօյունլարըմը կիւթմէտիքլէրի սէպէպ-
9 տէն, էյ չօպանլար, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ.
10 Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն չօպանլարա գարշը իմ, վէ ֊գօյունլարըմը անլէրին էլլէրինտէն թալէպ էտէճէյիմ, վէ անլէրի գօյուն կիւթմէքտէն ֆէրաղէթ էթտիրէճէյիմ, վէ չօպանլար ֊արթըգ քէնտիլէրինի կիւթմէյէճէքլէր տիր, վէ գօյունլարըմը անլէրին աղըզնտան գուրթարաճաղըմ, շէօյլէ քի պիր տահա անլէրէ եէյճէճէք օլմայալար:
11 Զիրա Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն գօյունլարըմը քէնտիմ թալէպ էտիպ արայաճաղըմ:
12 Չօպան տաղըլմըշ գօյունլարը արասընտա պուլունտըղը կիւնտէ՝ սիւրիւսիւնիւ արատըղը կիպի, գօյունլարըմը պէօյլէ արայաճաղըմ, վէ ֊պուլութլը վէ տիւմանլը կիւնտէ տաղըլտըգլարը հէր եէրտէն գուրթա-
13 րաճաղըմ: Վէ ֊անլէրի գավմլարտան չըգարաճաղըմ, վէ անլէրի տիյարլարտան թօփլայաճաղըմ, վէ անլէրի քէնտի եէրլէրինէ կէթիրէճէյիմ, վէ անլէրի Իսրայէլ տաղլարընտա, տէրէլէրտէ վէ տիյարընն մէսքիւն
14 մահալլարընըն ճիմլէսինտէ կիւտէճէյիմ: ֊Անլէրի էյի մէրա՛լարտա կիւտէճէյիմ, վէ անլէրին աղըլը Իսրայէլին եիւքսէք տաղլարընտա օլաճագ. ֊օրատա էյի աղըլտա եաթաճագլար, վէ Իսրայէլ տաղլա-
15 րընտա օթու պօլ մէր՛ալարտա օթլայաճագլար: Գօյունլարըմը քէնտիմ կիւտէճէյիմ վէ անլէրի քէնտիմ եաթըրաճաղըմ՝ տէյիւ Բապպ ԵՀովա պույուրըր:
16 ֊Ղա՛իպ օլանը արայաճաղըմ, վէ եօլընը շաշըրանը կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ գըրըղը սարաճաղըմ վէ խասթայը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ. լաքին ֊սէմիզի վէ գուվվէթլիյի հէլաք էտէճէյիմ. վէ անլէրի հագգանիյէթ իւզրէ կիւտէճէյիմ:
17 Էյ գօյունլարըմ, սիզ ֊ենէ֊ոէ, Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. ֊Իշթէ պէն գօյուն իլէ գօյուն արասընտա վէ գօչլար իլէ էրկէճլէր արասընտա հիւքմ
18 էտէճէյիմ: Էյի մէր՛ալարտա օթլանմամընըզ սիզէ ՚ազ մը տըր, քի մէր՛ալարընըզըն պագիյյէսինի այագ-

ֆ Պ. 7. 24։ 24.21։ 30. 6,7։
֊ Պ. 6. 2,3,6։
֊ Ես. 29. 13։
֊ Պ. 14. 1։ 20. 1, վէ զայրի։
֊ Պ. 8. 1։
֊ Մէզ. 78. 36,37։ Ես. 29. 13։
֊ Մատթ. 13. 22։
֊ 1Մխլ. 3. 20։
֊ Պ. 2. 5։

֊ Երեմ. 23. 1։ Զաք. 11. 17։
֊ Ես. 56. 11։ Զաք. 11. 16։
* Եռեռ՝ սիւտիւ
֊ Պ. 33. 25,26։ Միք. 3. 1-3։ Զաք. 11. 5։
֊ Այ. 16։ Զաք. 11.16։
֊ Ղուկ. 15. 4։
֊ 1Պետ. 5. 3։
֊ 3Մխլ.22.17։ Մատթ. 9 35։
֊ Պ. 33 21,28։
֊ Ես. 56. 9։ Երեմ. 12. 9։ Այ. 8։
֊ Այ. 5,6։
֊ Այ. 2,10։
֊ Պ.3.18։ ՚Իպլ.13.17։
֊ Այ.2. 8։
֊ Պ. 30.3։ Յովէլ. 2. 2։
֊ Ես. 65. 9,10։ Երեմ. 23. 3։ Պ. 28.25։ 36. 24։ 37. 21,22։
֊ Մէզ. 23. 2։
֊ Երեմ. 33. 12։
֊ Դաղ Այ. 4։ Ես. 40. 11։ Միք.4.6։ Մատթ. 18. 11։ Մարկ. 2.17։ Ղուկ. 5. 32։
֊ Ես. 10. 16։ Ամովս. 4. 1։
֊ Պ. 20.37,38։ Այ.20, 22։ Զաք.10.3։ Մատթ. 25. 32,33։

Digitized by Google

լարընդզէ չիյնէրսինիզ. վէ տուրու սուլարը իչմէ-
նիզ ՚ազ մը տըր, քի պագըսընը այագլարընդզէ պու-
19 լանտըրըրսընդզ: Վէ գօյունլարըմ այագլարընդզն
չիյնէտիյինի եէրլէր, վէ այագլարընդզն պուլան-
տըրտըղընը իչէրլէր:
20 Պու էճլտէն Բապպ Եհովա անլէրէ պէօյլէ պու-
յուրըր. ՚իշթէ սէմիզ գօյուն իլէ զէպուն գօյուն ա-
21 րասընտա պէն քէնտիմ հիւքմ էտէճէյիմ: Սիզ եան
վէ օմուզլէ իթի վէրիպ զա՚իֆլէրին ճիւմլէսինի տը-
շարը տաղըտընճայա գատար անլէրի պույնուզլա-
22 րընդզլէ վուրտըղընդզ իչիւն, Պէն տախի գօյունլա-
րըմը գուրթարաճաղըմ, վէ պիր տահա եաղմա էտիլ-
մէյէճէքլէր. վէ ՚գօյուն իլէ գօյուն արասընտա հիւքմ
23 էտէճէյիմ: Վէ անլէրի կիւթմէսի իչիւն իւզէրլէրինէ
՚պիր Զօպան, ՚եա՚նի գուլըմ Դաւիթի նասպ էտէ-
ճէյիմ. օ անլէրի կիւտիւպ չօպանլարը օլաճագ տըր:
24 Վէ ՚պէն Բ.ՊՊ անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ, վէ գու-
լըմ Դաւիթ ՚արալարընտա րէ՚իս օլաճագ տըր. պէն
25 Բ.ՊՊ սէօյլէտիմ: Վէ ՚անլէր իլէ սէլամէթ ՚ահտը
էտէճէյիմ, վէ ՚տիյարտան զարարլը վուհուշը մահվ
էտէճէյիմ, վէ պէրրիյէտէ ՚էմնիյէթ իւզրէ սաքին
26 օլաճագլար, վէ օրմանլարտա ույույաճագլար: Վէ
անլէրի հէմ տէ ՚տաղըմըն էթրաֆընը ՚պէրէքէթլէ-
յէճէյիմ, վէ ՚եաղմուրլարը մէվսիմինտէ եաղտըրա-
ճաղըմ. անլէր ՚պէրէքէթլի եաղմուրլար օլաճագ տըր:
27 Վէ ՚սահրա աղաճլարը մէյվէլէրինի, եէր տախի մահ-
սուլընը վէրէճէք, վէ անլէր քէնտի թօփրագլարը իւ-
զէրինէ էմնիյէթ իւզրէ օլաճագլար, վէ ՚պօյունտը-
րըգլարընդն պաղլարընը գըրըպ՝ ՚անլէրի գուլլուգ
էթտիրէնլէրին էլինտէն գուրթարտըղըմտա Բ.ՊՊ
28 պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր: Վէ անլէր արթըգ ՚թա՚ի-
ֆէլէր թարաֆընտան եաղմա էտիլմէյէճէքլէր, վէ
եէրին վուհուշը անլէրի եէմէյէճէք. անճագ ՚էմնիյէթ
իւզրէ սաքին օլաճագլար վէ գօրգու վէրէն պուլուն-
29 մայաճագ տըր: Վէ անլէրէ ՚նամտար օլաճագ պիր
ֆիտան զուհուր էթտիրէճէյիմ. վէ արթըգ տիյարտա
գըթլըգտան գըրըլմայաճագլար, ՚վէ արթըգ թա՚ի-
30 ֆէլէրին հագարէթինի չէքմէյէճէքլէր: Վէ ՚պէն ան-
լէրին Ալլահը Բ.ՊՊ անլէր իլէ օլտըղըմը պիլէճէք-
լէր. վէ անլէր, եա՚նի պէյթ ի Իսրայէլ պէնիմ գավ-
մըմ տըր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:
31 Վէ սիզ, էյ պէնիմ ՚գօյունլարըմ, էյ մէր՚ամըն
գօյունլարը, սիզ ինսան սընդզ, ՚ֆ պէն սիզին Ալ-
լահընդզ իմ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:

ՊԱՊ 36

Իսրայէլէ պուղզ էֆտիքլէրինտէն տօլայը Սէիր տաղը էհալիսի հագգընտա հիւքմ ի իլահի:

Վ է պանա Բ.ՊՊԸՆ ՚քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 էյ իպն ի ատէմ, ՚Սէիր տաղընա ՚թէվէճճիւհ էտիպ՝
3 ՚անընն ՚ալէյհինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ, Վէ անա
սէօյլէ քի՝ Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. էյ Սէիր
տաղը. իշթէ պէն սանա գարշը իմ, վէ ՚իւզէրինէ
էլիմի ուզատպ՝ սէնի պիւսպիւթիւն վիրան էտէճէյիմ.
4 ՚Շէհրլէրինի խարապ էտէճէյիմ, վէ սէն վիրան օլա-
ճագսըն, վէ Բ.ՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսին:
5 ՚Սէնին ՚ատավէթին ՚գատիմի օլուպ՝ պէնի Իսրա-
յէլի պէլալարը վագթընտա, ՚քէօթիւլիւք վագթը-
լարը թէմամ օլտըղընտա գըլըճա թէսլիմ էյլէտիյին
6 իչիւն, Պէն տախի (Բապպ Եհովա պույուրըր) հայա-
թըմ հագգը իչիւն սէնի գանա պուլայաճաղըմ, վէ
սէնի գան թա՚գիպ էտէճէք. ՚սէն գանտան իքրահ էթ-
7 մէտիյին իչիւն սէնի գան թա՚գիպ էտէճէք տիր: Վէ
Սէիր տաղընը պիւսպիւթիւն վիրան էտէճէյիմ, վէ
8 ՚անտէն կիտիպ կէլէնի գաթ՚ էտէճէյիմ. ՚Վէ տաղլա-
րընը մագթուլլարըյլէ տօտուրաճաղըմ. սէնին պա-
յըրլարընտա վէ վատիլէրինտէ վէ տէրէլէրինին ճիմ-
լէսինտէ գըլըճլէ գաթլ օլունանլար տիւշէճէքլէր:
9 ՚Սէնի իլէլէպէտ վիրան պրագաճաղըմ. վէ արթըգ
շէհրլէրինի մէսքիւն օլմայաճագ տըր, ՚վէ Բ.ՊՊ պէն
իտիյիմի պիլէճէքսինիզ:
10 Պու իքի միլլէթ վէ պու իքի տիյար պէնիմ օլաճագ
վէ ՚պիզ անլէրի թէմէլլիւք էտէճէյիզ՝ տէտիյին իչիւն,
11 (հալ պու քի ՚Բ.ՊՊ օրատա իտի,) Բապպ Եհովա
պույուրըր քի՝ Հայաթըմ հագգը իչիւն անլէրէ օլան
՚ատավէթինէտէն նէշ՚էթ էտէն ՚ղազապ վէ հասէտինէ
կէօրէ մու՚ամէլէ էտէճէյիմ, վէ սէնին ՚ալէյհինտէ
12 հիւքմ էյլէտիյիմտէ արալարընտա պիլինէճէյիմ: Վէ
Իսրայէլ տաղլարը հագգընտա՝ Անլէր վիրան օլտու,
անլէր պիզէ թա՚ամ օլմագ իւզրէ վէրիլտի՝ տէյիւ էթ-
տիյին քիւֆրլէրին ճիւմլէսինի պէն Բ.ՊՊ իշիթտի-
13 յիմի պիլէճէքսին: Վէ ՚պանա գարշը պէօյիւք սէօյլէ-
տիյինիզի վէ պանա գարշը սէօզլէրինիզի չօղալթ-
տըղընըզը պէն իշիթտիմ:

ց Այ. 17։
ձ Այ. 17։
ղ Ես. 40. 11։ Երեմ. 23. 4, 5։ Յովհ. 10. 11։ Ա՚Պետ. 2. 25։ 5. 4։
մ Երեմ. 30. 9։ Պ. 37. 24, 25։ Ովս. 3. 5։
յ Այ. 30։ Խուր. 29. 45։ Պ. 37. 27։
շ Պ. 37. 22։ Ղուկ. 1. 32, 33։
չ Պ. 37. 26։
ն Ղեւ. 26 6։ Ես. 11. 6-9։ 35. 9։ Ովս. 2. 18։
ո Այ. 28։ Երեմ. 23. 6։
շ Ես. 56. 7։ Պ 20. 40։
պ Թէք. 12. 2։ Ես. 19. 24։ Զաք. 8. 13։
ջ Ղեւ. 26. 4։ [10։
ռ Մէզ. 68. 9։ Մաղ. 3. 1։
ս Ղեւ. 26. 4։ Մէզ. 85. 12։ Ես. 4. 2։
վ Ղեւ. 26. 13։ Երեմ. 2. 20։
տ Երեմ. 25. 14։
ր Պագ Այ. 8։ Պ. 36. 4։
ց Այ. 25։ Երեմ. 30. 10։ 46. 27։
ւ Ես. 11. 1։ Երեմ. 23. 5։
փ Պ. 36. 3, 6, 15։
ք Այ. 24։ Պ. 37. 27։
օ Մէզ. 100. 3։ Յովհ. 10 11։

ֆ Թէս. 2. 5։
ա Պ. 6. 2։
բ Երեմ. 49. 7, 8։ Պ. 25. 12։ Ամովս. 1. 11։ Աբդ. 10, վէ զայրի։
գ Պ. 6. 14։
դ Այ. 9։
ե Պ. 25. 12։ Աբդ. 10։
զ Պ. 25. 15։
է Մէզ. 137. 7։ Պ. 21. 2ց, 29։ Պագ Դան. 9. 24։ Աբդ. 11։
ը Մէզ. 109. 17։
թ Հաբ. 5. 6։ Պ. 29. 11։
ժ Պ. 31. 12։ 32. 5։
ի Երեմ. 49. 17, 18։ Այ. 4։ Պ. 25. 13։ Մաղ. 1. 3, 4։
լ Պ. 6. 7։ 7. 4, 9։ 36. 11։
խ Մէզ. 83. 4, 12։ Պ. 36. 5։ Աբդ. 13։
ծ Մէզ. 48. 1, 3։ 132. 13, 14։ Պագ Պ. 48. 35։
կ Մատթ. 7. 2։ Յակ. 2. 13։ [6։
հ Ա՚Միւել. 2. 3։ Վահ. 13.

Digitized by Google

14 Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. «Պիւթիւն զէմի-
նին մէսէրրէթի վագթընտա սէնի վիրան տէդճէյիմ։
15 Սէն պէյթ ի Իսրայէլին միրասընըն վիրան օլտըղընա
մէսրուր օլտըղըն միսիլլիւ, սանա տախի էօյլէ եա-
փաճաղըմ. էյ Սէիր տաղը վէ պիւթիւն Եդովմ, սէն
քեաֆֆէթէն վիրան օլաճագսըն. վէ Բայց պէն իտի-
յիմի պիւլէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 36

Տիւշմէնլէրին հէլաքը, 8 վէ տիյարըն պէրքէթէ նա՛իլ օլաճաղը վա՛տըլէ Իսրայէլէ Մէսէլի վէրիլմէսի. 16 Իսրայէլին քէնտի կիւ-նահլարը սէպէպլինտէն ըէտտ օլունտուղը 21 քէնտի լիյագաթլարըյլէ տէյիլ, անճագ Բարլըլըն ինայէթիյլէ էվվէլճի հալլարընա թ՛ատէ օլու-նաճագլարը։ 25 Անտ ը ճէտիտին պէրքիմլէրի։

Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, Իսրայէլ տաղլարընա
փէյղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ քի, էյ Իսրայէլ տաղ-
2 լարը, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Բայց Ե-
հովա պ'օյլէ պույուրըր. Տիւշմէն սիզին հագգընըզ-
տա՝ Հմմ, գատիմի պայըրլար տախի պ'լիզէ միրաս
3 օլտու՝ տէտիյի իչին, Սէն փէյղամպէրլիք էտիպ,
սէօյլէ քի, Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Թա՛ի-
ֆէլէրին պագիյյէսինէ միրաս օլմանըզ իչին սիզի
խարապ էտիպ հէր թարաֆտան եուխտրգլարը, Սիզ
տախի տիլէ տիւշիպ գավմըն սիթէմինէ տիւշար օլ-
4 տրղընըզ իչին, էյ Իսրայէլ տաղլարը, Բայց Եհո-
վանըն քէլամընը տինկլէյինիզ. Բայց Եհովա տաղ-
լար վէ պայըրլար վէ տէրէլէր վէ վատիլէր վէ խա-
րապ ու վիրան եէրլէրէ վէ էթրաֆտաքի թա՛ֆէլէրին
պագիյյէսինէ Եաղմա վէ Համսխարա օլմուշ օլան
5 մէթրուք շէհրլէրէ պէօյլէ պույուրըր։ Պու էճլտէն
Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Թա՛ֆէլէրին պա-
գիյյէսի հագգընտա վէ պիւթի՛ն Եդովմ հագգընտա
Հագիգաթէն ղայրէթիմին աշէճիյլէ սէօյլէտիմ. գի-
րա Տիյարըմ քէնտիլէրինէ դալային քէմալը մէսէր-
էթիյլէ վէ տէրունտէն թահգիրլէ ղանիմէթ կիպի
գափմագ իչին միրաս տէյի՛ ալտըլար։
6 Պու էճլտէն Իսրայէլ տիյարը հագգընտա փէյղամ-
պէրլիք էտիպ՝ տաղլար վէ պայըրլար վէ տէրէլէր վէ
վատիլէրէ սէօյլէ քի, Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Թա՛ֆէլէր թարաֆընտան թահգիր օլունտրղընըզ
իչին իշթէ պէն ղայրէթիմ վէ ղազապըմլէ սէօյլէտիմ։
7 Պու էճլտէն Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պէն
եէմին էյլէտիմ քի, էթրաֆընըզտա պուլունան թա՛ի-
ֆէլէր էթտիքլէրի հագարէթի քէնտիլէրի չէքէճէքլէր։
8 Լաքին էյ Իսրայէլ տաղլարը, սիզ տալլարընըզը ու-
զատաճագսընըզ, վէ գավմըմ Իսրայէլ իչին սէմէրէ-
նիզի հասըլ էտէճէքսինիզ, զիրա անլէր եագընտա
9 կէլէճէքլէր։ Զինքի իշթէ պէն սիզին թարաֆընըզ-
տան իմ, վէ նազարըմ իւզէրինիզտէ օլաճագ տըր,
10 սիզ տախի թիմար օլունուպ էքիլէճէքսինիզ. Վէ իւ-
զէրինիզտէ ատէմլէր, եա՛նի պիւթիւն պէյթ ի Իսրա-
յէլի չօղալտաճաղըմ, վէ շէհրլէր մէսքիւն օլուպ՝ խա-
11 րապէլէր պինա օլունաճագ տըր։ Վէ իւզէրինիզտէ
ինսան իլէ հայվանը չօղալտաճաղըմ, վէ անլէր չօ-
ղալըպ մէյվէտար օլաճագլար, վէ սիզի էվվէլքի հա-
լընըզ իւզրէ մէսքիւն գըլաճաղըմ վէ սիզի էվվէլքի
հալընըզտան տահա էյի պիր հալէ կէթիրէճէյիմ. Վէ
12 ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիւլէճքսինիզ։ Վէ իւզէրինիզտէ
ատէմլէր, եա՛նի գավմըմ Իսրայէլի կէզտիրէճէյիմ,
Վէ անլէր սէնի միրաս ալաճագլար, վէ սէն անլէրին
միրասը օլաճագսըն, վէ պիր տահա անլէրի *էվլատ-
սըզ պրագմայաճագսըն"։
13 Բայց Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Սիզ՝ Ինսան
եէյէն պիր-եէ սըն, միլլէթլէրինկի էվլատսըզ պրագ-
14 տըն՝ տէտիքլէրի իչին, Պիր տահա ինսան եէմէյէ-
ճէքսինն վէ պիր տահա միլլէթլէրինկի *էվլատսըզ
պրագմայաճագսըն", տէյիր Բայց Եհովա պույուրըր։
15 Վէ սէնտէ արթըգ թա՛ֆէլէրին թահգիրինի իշթի-
տիրմէյէճէյիմ. վէ արթըգ գավմլար թարաֆընտան
Այպլանմայաճագսըն, վէ արթըգ միլլէթլէրինկի հէ-
լաք էթմէյէճէքսինի՝ տէյիր Բայց Եհովա պույուրըր։
16 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
17 էյ իպն ի ատէմ, պէյթ ի Իսրայէլ քէնտի տիյարլա-
րընտա սաքին օլտրգլարը վագթի՝ անը քէնտի մէս-
լէքլէրի վէ իշլէրիյլէ նէճիս էթտիլէր, անլէրին մէս-
լէյի պէնիմ հուզուրըմտա Հայզընտա օլան գարընըն
18 նափաքլիյի կիպի օլտու։ Պէն տախի անլէրին տիյար
իւզէրինէ Տէօքտիւ քլէրի գան սէպէպինտէն վէ անը
փուլլարըյլէ նէճիս էթտիքլէրի սէպէպտէն ղազա-
19 պըմը անլէրին իւզէրինէ տէօքտիւմ։ Վէ Անլէրի Թա՛-
ֆէլէր արասընա տաղըթտըմ, վէ տիյարլարտա փէ-
րիշան օլտրլար. Անլէրի մէսլէքլէրինէ վէ իշլէրինէ
20 կէօրէ հիւքմ էյլէտիմ։ Վէ կիթտիքլէրի Թա՛ֆէլէրէ
վիւսուլլէրինտէ անլէրին հագգընտա՝ Պու ՐԱՊՊԸՆ
գավմը օլուպ անըն տիյարընտան չըգտըլար՝ տէնիլ-
մէքլէ, Մուգատտէս իսմիմէ նագզը հիւրմէթէ սէպէպ
21 օլտրլար։ Լաքին պէյթ ի Իսրայէլին կիթտիքլէրի
Թա՛ֆէլէր արասընտա Նագզը հիւրմէթ էթտիքլէրի
մուգատտէս իսմիմէ ճաքտրմ։
22 Պու էճլտէն պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Բայց
Եհովա պէօյլէ պույուրըր. էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէն

ղ Ես. 65. 13,14։
ճ Երդ. 12,15։
ժ Այ. 3,4։
——
ա Պ. 6. 2,3։
բ Պ. 25. 3։ 26. 2։
գ Պ. 35. 10։
դ Թվ. 28.37։ Ամիւլ. 9. 7։ Մէյտ. 11. 15։ Դան. 9. 16։
ե Պ. 34. 28։
զ Մէզ. 79. 4։
է Թէս. 4.24։ Պ.38.19։
ը Պ. 35. 10,12։
թ Մէզ. 123. 3,4։ Պ. 34. 29։ Այ. 15։
ժ Պ. 20. 5։
ի Այ. 33։ Ես. 58. 12։ 61. 4։ Ամովս. 9. 14։
լ Երեմ. 31.27։ 33.12։
խ Պ. 35. 9։ 37. 6,13։
ծ Աբդ. 17, վէ ղայրի։
* Եբրայ՝ հէլաթ էմմէյէճէքսին
կ Ա՛տ. 13. 32։
հ Պ. 34. 29։
յ Ղեւ. 18. 25,27,28։ Երեմ. 2. 7։
ղ Ղեւ.15.19,վէ ղայրի։
ճ Պ.16. 36,38։ 23.37։
մ Պ. 22. 15։
յ Պ. 7. 3։ 18. 30։ 39. 24։
ն Պաղ Ես. 52. 5։ Բամ. 2. 24։
շ Պ. 20. 9,14։

Digitized by Google

պ-ՆՈ- սիզին իչիւն տէյիլ, ¯անճագ կիթտիյինիզ
թա՛իֆէլէր արասընտա նագզ ը հիւրմէթ էթտիյինիզ
23 մուգատտէս իսմիմ իչիւն էտէրիմ: Վէ թա՛իֆէլէր ա-
րասընտա նագզ ը հիւրմէթ էտիլէն, եա՛նի անլէրին
արասընտա սիզին նագզ ը հիւրմէթ էթտիյինիզ ՚ա-
զիմ իսմիմի թագտիս էտէճէյիմ. վէ կէօզլէրի է-
նինտէ ¯արանրզտա գուտտուս պիլինտիյիմտէ թա՛ի-
ֆէլէր ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր՝ տէյիւ Րապպ
24 Եհովա պույուրըր: Վէ ¯սիզի թա՛իֆէլէր արասըն-
տան ալաճաղըմ, վէ սիզի տիյարլարըն ճիւմլէսին-
25 տէն թօփլայըպ՝ տիյարընըզա կէթիրէճէյիմ: ¯Վէ իւ-
զէրինիզէ փաք սու սէրփէճէյիմ, սիզ տախի թահիր
օլաճագսընըզ. ¯սիզի նափաքլիյինիզին քեաֆֆէսին-
տէն վէ փուճլարընըզըն ճիւմլէսինտէն թաթհիր էտէ-
26 ճէյիմ. Վէ ¯սիզէ եէնի եիւրէք վէրէճէյիմ, վէ տէրու-
նինիզէ եէնի րուհ գօյաճաղըմ. վէ ճէսէտինիզտէն
թաշ եիւրէյի չզգարըպ սիզէ էթտէն պիր եիւրէք վէ-
27 րէճէյիմ. Վէ տէրունինիզէ ¯Րուհըմը գօյաճաղըմ, վէ
սիզի գանունլարըմտա եիւրիւտէճէյիմ, վէ ահքեա-
28 մըմը հրֆզ էտիպ անլէրլէ ՚ամիլ օլաճագսընըզ: ¯Վէ
էճտատընըզա վէրտիյիմ տիյարտա սաքին օլաճագ-
սընըզ. ¯վէ սիզ պէնիմ գավմըմ օլուպ՝ պէն տախի
29 սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ: Վէ ¯սիզի պիւթիւն
նափաքլիյինիզտէն խէյաս էտէճէյիմ. ¯վէ պուղտայը
*պէրէքէթ իւզրէ վէրէճէյիմ՚՚, վէ ¶իւզէրինիզէ գըթ-
30 լըզ կէթիրմէյէճէյիմ: ¯Վէ աղաճլարըն մէյվէսինի
վէ թարլանըն մահսուլընը չօղալտաճաղըմ, քի պիր
տահա թա՛իֆէլէր արասընտա գըթլըզգտան տօլայը
31 հագարէթ կէօրմէյէսինիզ: Վէ ՚քէօթիւ մէսլէյինիզի
վէ ղայր ի սալիհ՚ամէլլէրինիզի խաթրա կէթիրէճէք-
սինիզ, վէ ¶՚իսեանընըզ վէ մէքրուհաթընըզ իչիւն
32 քէնտի քէնտիլէրինիզտէն իքրահ էտէճէքսինիզ: Էյ
պէյթ ի Իսրայէլ, մա՛լիւմունիւզ օլսուն քի, ¯պ-
Ն- սիզին իչիւն եափմայօրըմ. մէսլէյինիզտէն տօ-
լայը ուլթանըպ խէնիլ օլունըզ՝ տէյիւ Րապպ Ե-
հովա պույուրըր:
33 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Սիզի ՚իսեա-
նընըզըն քեաֆֆէսինտէն փաքլէտիյիմ կիւնտէ, շէ-
հիրլէրի մէսքիւն գըլաճաղըմ, ¶վէ խարապէյլէր պինա
34 օլունաճագլար: Վէ վիրան պուլունան տիյար հէր
կէչէնին կէօզլէրի էօնինտէ վիրան պուլունտրողընա
35 մուգապիլ թիմար օլունաճագ տըր: Վէ՝ Պու վիրան
պուլունան տիյար ¶Եդեմ պաղչէսի կիպի օլտու, վէ
խարապ վէ վիրան օլմուշ վէ երգըլմըշ շէհրլէր միւս-
36 թահքեմ վէ մէսքիւն օլտու՝ տէյճէճէքլէր: Վէ էթրա-

ֆընըզտա պագը գալան թա՛իֆէլէր եըգըլմըշ եէրլէրի
մա՛մուր էտէն վէ վիրանէյի շէնլէնտիրէն ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր. ¯պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ վէ
իճրա էտէճէյիմ:
37 Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պէյթ ի Իսրայէլ
թարաֆընտան պունու քէնտիլէրինէ եափմագլըղըմ
իչիւն թալէպ օլունաճաղըմ. անլէրին ատէմլէրինի
38 ¯սիւրիւ կիպի չօղալտաճաղըմ: Մուգատտէս սիւրիւ
կիպի՝ Երուսաղէմին պայրամ սիւրիւսիւ կիպի՝ խա-
րապ օլմուշ շէհրլէր ատէմ սիւրիւէրինյէ էօյլէ տօլու
օլաճագ. վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 37

*Գուրու քէմիքլէրին տիրիլմէսի: Քէմիքլի, 11 Հալը մէ՛յուսիյէթսէ
օլան Իսրայէլին իւմիտվար էտիլմէսի, 15 Իքի տէնէյին պիրլէշտիր-
նէն 18 Իսրայէլին Ցուդա իլէ պիրլէշէճէյինէ ալամէթ օլտուղու, 20 Մէ-
սիհին մէլէքիւթիւնէ տա՛իր վա՛տլար:*

¯ՐԱՊՊԸՆ էլի պէնիմ իւզէրիմտէ օլտու, վէ ¶ՐԱՊՊ պէնի Րուհլէ չզգարըպ՝ պէնի օվանըն օրթա-
2 սընա կէթիրտի, **վէ օ** քէմիքլէրլէ տօլու իտի: Վէ
անլէրին էթրաֆընտան պէնի տօլաշտըրտը. վէ իշթէ
անլէր օվանըն եիւզիւնտէ ղայէթ չօգ օլուպ՝ զիյատէ-
սիյլէ գուրումըշ իտի:
3 Վէ պանա՝ Էյ իպնի ատէմ, պու քէմիքլէր տիրիլէ
պիլիր մի՝ տէտի. պէն տախի՝ Եա Րապպ Եհովա, ¶սէն
4 պիլիրսին՝ տէտիմ: Վէ պանա՝ Պու քէմիքլէր իւզէրինէ
փէյղամպէրլիք էտիպ անլէրէ սէօյլէ քի՝ Էյ գուրու
5 քէմիքլէր, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Րապպ
Եհովա պու քէմիքլէրէ պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն
¯տէրունինիզէ **րուհ գօյաճաղըմ** վէ տիրիլէճէքսինիզ:
6 Վէ իւզէրինիզէ սինիրլէր գօյուպ՝ սիզի էթլէ էօրթէ-
ճէյիմ վէ սիզի տէրիյլէ գափլայըպ՝ սիզէ րուհ վէրէ-
ճէյիմ, վէ տիրիլէճէքսինիզ, վէ ¶ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի
պիլէճէքսինիզ՝ տէտի:
7 Վէ պանա էմր օլունտրողը իւզէ փէյղամպէրլիք
էթտիմ, վէ փէյղամպէրլիք էթտիյիմտէ պիր սէտա
օլտու. վէ իշթէ պիր հարէքէթ վուգու՛ պուլուպ օլ
8 քէմիքլէր՝ քէմիք քէմիյինէ եագլաշտըլար: Վէ կէօր-
տիմ քի, իւզէրլէրինէ սինիրլէր իլէ էթ կէլիպ՝ իւսթ-
տէն տէրի անլէրի գափլատը, լաքին անլէրտէ րուհ
9 եօգ իտի: Օ զէման պանա՝ Րուհա փէյղամպէրլիք
էյլէ, էյ իպնի ատէմ, փէյղամպէրլիք էտիպ րուհա
սէօյլէ քի Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. ¯Էյ րուհ,
տէօրթ րիւզկեարտան կէլիպ՝ պու մագթուլլէր իւզէ-
10 րինէ իւֆլէ, քի տիրիլէլէր՝ տէտի: Վէ պանա էմր

* Մէզ. 106. 8։
ՆՈ- Պ. 20. 41։ 28. 22։
¯ Պ. 34. 13։ 37. 21։
¶ ՚Իզէ. 10. 21։
¯¯ Երեմ. 33. 8։ [19։
¯¯ Երեմ. 32. 39։ Պ. 11. 19։ 37. 14։
¯ Պ. 28. 25։ 37. 25։
¯ Երեմ. 30. 22։ Պ. 11. 20։ 37. 27։ [11. 26։
¯ Մատթ. 1. 21։ Բամ.
¯¯ Գաղ Մէզ. 105. 16։
* ՚Իզէ. չաղըրըպ չօ-
ղալտաճաղըմ
¶ Պ. 34. 23։
¯ Պ. 34. 27։
¯ Պ. 16. 61,63։
¶ Ղեւ. 26. 39։ Պ. 6. 9։ 20. 43։
¯¯ Թէս. 9. 5։ Այ. 22։
¯ Այ. 10։
¶ Եա. 51. 3։ Պ. 28. 13։ Յովէլ. 2. 3։ [14։
¯ Պ. 17. 24։ 22. 14։ 37. 24։
¶ Այ. 10։
—
¯¯ Պ. 1. 3։
¯ Պ. 3. 14։ 8. 3։ 11. 24։ Ղուկ. 4. 1։
¶ Թէս. 32. 39։ 1Մաթ. 2. 6։ Յովհ. 5. 21։ Բամ. 4. 17։ 2Կոր. 1. 9։
¯ Մէզ. 104. 30։ Այ. 9։
¶ Պ. 6. 7։ 35. 12։ Յովէլ. 2. 27։ 3. 17։
¯ Մէզ. 104. 30։ Այ. 5։

Digitized by Google

օլունտրողը իւզրէ փէյղամպէրլիք էթտիմ. Ւվէ անլէր իւզէրինէ րուհ կէլէրէք տիրիլտիլէր, վէ այագ իւզերի տուրարագ զիյատէսիյլէ պէօյիւք պիր ճիւնուտ օլտու:

11 Վէ պանա տէտի քի, էյ իպն ի ատէմ, պու քէմիք-
լէր պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ տիր. իշթէ անլէր՝ Ըք-
միքլէրիմիզ գուրուտու վէ իւմիտիմիզ քէսիլտի. պիզ
12 հէլաք օլտըգ՝ տէրլէր: Պու էճլտէն փէյղամպէրլիք
էտիպ անլէրէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա պէօյլէ պու-
յուրըր. էյ գավմըմ, իշթէ պէն Ըսիզին գապրլարը-
նըզը աչաճաղըմ, վէ սիզի գապրլարընըզտան չըգա-
րաճաղըմ, վէ Ըսիզի Իսրայէլ տիյարընա կէթիրէճէ-
13 յիմ: էյ գավմըմ, գապրլարընըզը աչըպ սիզի գապըր-
լարընըզտան չըգարտըղըմտա ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի
14 պիլէճէքսինիզ: Վէ Ըրուհըմը տէրունինիզէ գօյաճա-
ղըմ, սիզ տախի տիրիլէճէքսինիզ, վէ սիզի տիյարը-
նըզտա րահաթլանտըրաճաղըմ, վէ պէն ՐԱՊՊ սէօյ-
լէյիպ իճրա էթտիյիմի պիլէճէքսինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր:

15 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
16 էյ իպն ի ատէմ, Ւսէն պիր տէյնէք ալըպ անըն իւզէ-
րինէ՝ Յուդա իչիւն վէ Ըանըն րէֆիգլէրի օլան պէնի
Իսրայէլ իչիւն տիր՝ տէյիւ եազ. վէ տիկէր պիր տէյ-
նէք ալըպ անըն իւզէրինէ՝ Յովսէփ իչիւն, Եփրեմին
վէ րէֆիգլէրի օլան պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլին տէյ-
17 նէյի տիր՝ տէյիւ եազ: Վէ Էէլիկտէ պիրլէշիպ պիր
տէյնէք օլմալարը իչիւն անլէրի եան եանա կէթիր:
18 Վէ գավմընըն օղուլլարը սանա խիթապպէն՝ Ւպունտան
միւրատրն նէ՞ տիր, պիզէ խապէր վէրմէզ մի սին՝
19 տէտիքլէրինտէ, Ւանլէրէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա
պէօյլէ պույուրըր. Իշթէ պէն Եփրեմին էլինտէ օլան
Յովսէփին տէյնէյինի վէ անըն րէֆիգլէրի օլան Իս-
րայէլ սըպթլարընը ալըպ՝ անլէրի անըն իլէ պէրապէր
Յուդանըն տէյնէյի եանընա գօյաճաղըմ, վէ անլէրի
պիր տէյնէք էտէճէյիմ, վէ էլիմտէ պիր օլաճագլար:
20 Վէ իւզերլէրինէ եազը եազաճաղրն տէյնէքլէր Ըան-
լէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ սէնին էլինտէ պուլունսուն:
21 Վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եհովա պէօյլէ պույու-
րըր. Իշթէ պէն Ըպէնի Իսրայէլի կիթտիքլէրի թա՛ի-
ֆէլէր արասընտան ալաճաղըմ վէ անլէրի հէր թա-
րաֆտան թօփլայըպ՝ քէնտի տիյարլարընա կէթիրէ-
22 ճէյիմ: Վէ Ւանլէրի տիյարտա՝ Իսրայէլ տաղլարընտա
պիր միլլէթ էտէճէյիմ. վէ Ըանլէրին ճիւմլէսի իւզէ-
րինէ պիր մէլիք հիւքիւմլէթ էտէճէ ք. վէ պիր տահա
իքի միլլէթ օլմայաճագլար, վէ պիր տահա իքի հիւ-

23 քիւմլէթէ թագսիմ օլունմայաճագլար: Ըվէ արթըգ
քէնտի փութլարը վէ մէքրուհաթլարըյլէ վէ ճիւմլէ
Ըիսեանլարըյլէ նափաք օլմայաճագլար. վէ Ըպէն ան-
լէրի՝ իչինտէ կիւնահ իշլէտիքլէրի մէսքէնլէրինին
ճիւմլէսինտէն խէլաս էտէճէյիմ. վէ անլէրի փաքլէ-
յէճէյիմ. վէ անլէր պէնիմ գավմըմ օլուպ՝ պէն տախի
24 անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ: Վէ Ըիւզերլէրինէ գուլըմ
Դաւիթ մէլիք օլաճագ, վէ Ըճիւմլէսինին չօպանը պիր
օլաճագ, Ըվէ ահքեամըմտա եիւրիույուպ՝ գանունլա-
25 րըմը հրֆզ ու իճրա էտէճէքլէր. Վէ Ըգուլըմ Յակոբա
վէրտիյիմ վէ էճտատընըզըն սաքին օլտըղը տիյարտա
սաքին օլաճագլար. քէնտիլէրի հէմ օղուլլարը հէմ տէ
օղուլլարընըն օղուլլարը Ըիլէլէպէտ անտէ սաքին
օլաճագլար, վէ Ըգուլըմ Դաւիթ իլէլէպէտ անլէրին
26 րէՙիսի օլաճագ տըղը: Վէ անլէր իլէ Ըսէլամէթ Ըահտը
էտէճէյիմ վէ օ անլէրէ Ըահտը էպէտի օլաճագ տըղը.
անլէրի եէրլէշտիրիպ Ըչօղալտաճաղըմ. վէ Ըմագտի-
27 սիմի իլէլէպէտ անլէրին արասընա գօյաճաղըմ: Վէ
Ըմէսքէնիմ անլէրին եանընտա օլուպ՝ պէն Ըանլէրին
Ալլահը օլաճաղըմ, անլէր տախի պէնիմ գավմըմ
28 օլաճագ տըղը: Վէ մագտիսիմ իլէլէպէտ անլէրին արա-
սընտա պուլունմասըյլէ Ըիսրայէլի թագտիս էտէն
ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի Ըթա՛իֆէլէր պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 38

Գոգին ճիւնուտը, 8 վէ ֆէնա նէյլՙՔի, 14 Անըն հագգընտա հիւքմ ի իլահի:

Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
2 էյ Ըիպն ի ատէմ, Ըեիւզիհիկիւ ԸԳոգա,եա՛նի Մագոգ
տիյարընտա օլան Ռովս վէ Ըմոսոք վէ Թոբէլ րէ՛ի-
սինէ չէվիրէրէք անըն Ըալէյհինտէ փէյղամպէրլիք
3 էտիպ սէօյլէ քի, Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
էյ Ռովս վէ Մոսոք վէ Թոբէլ րէ՛իսի Գոգ, իշթէ պէն
4 սանա գարշը իմ. Վէ Ըսէնի չէվիրէճէյիմ, վէ չէնէլէ-
րինկէ օլթալար թագաճաղըմ, վէ քէնտին իլէ ճիւմլէ
Ըասքէրլէրինկի, աթլար իլէ աթլըլարը, Ըճիւմլէսի
աղըր էլպիսէ կիյմիշ վէ սիփէրլի վէ գալգանըը վէ
ճիւմլէսի գըլըճլը օլարագ պէօյիւք պիր ճէմա՛աթ
5 չըգարաճաղըմ: Վէ անլէր իլէ պէրապէր Ֆարսըլ-
լարը վէ Հապէշլիլէրի վէ Ըփուդլըլարը՝ ճիւմլէսի գալ-
6 գանըը վէ միղֆէրլի օլարագ, Քեղղէ Ըգոմեր իլէ
պիւթիւն ճիւնուտրընը վէ շիմալըն միւնթէհասընտան
Ըթորգոմա խանէտանը իլէ պիւթիւն ճիւնուտրընը,
սէնին իլէ պէրապէր չօգ գավմըարը ազգարաճաղըմ:

Ա Ա. 11 11։
Բ Մկ. 141.7։ Պագ Ես. 49. 14։
Գ Ես. 26.19։ Ովս. 13.14։
Դ Պ. 36. 24։ Ա.յ. 25։
Ե Պ. 36. 27։
Զ Պագ Ա.տ. 17. 2։
Է 2Թես. 11. 12,13,16։ 15. 9։ 30. 11,18։
Ը Պագ Ա.յ. 22. 24։
Թ Պ. 12 9։ 24. 19։
Ժ Զար. 10. 6։
Ի Ա.յ 16,17։
Լ Պ 12. 3։
Խ Պ. 36. 24։
Ծ Ես. 11. 13։ Երեմ. 3. 18։ 50.4։ Ովս. 1.11։
Կ Պ. 34. 23,24։ Յովհ. 10. 16։
Հ Պ. 12 9։ 24. 19։
Ձ Պ. 36. 25։
Ղ Պ. 36. 28,29։
Մ Ես. 40. 11։ Երեմ. 23 5։ 30. 9։ Պ. 34. 23 24։ Ովս. 3. 5։ Ղուկ. 1. 32։
Յ Ա.յ. 22։ Յովհ. 10.16։
Ն Պ. 36. 25։
Շ Պ. 36. 28,29։
Ո Ես. 40. 11։ Երեմ.23 5։ 30. 9։ Պ. 34. 23 24։ Ովս. 3. 5։ Ղուկ. 1. 32։
Չ Պ. 36. 28։
Պ Ես. 60. 21։ Յովէլ.3. 20։ Ամոս. 9. 15։
Ջ Ա.յ. 24։ Յովհ. 12.34։
Ռ Մկ. 89. 3։ Ես. 55. 3։ Երեմ. 32. 40։ Պ. 34. 25։
Ս Պ. 36. 10,37։
Վ 2Կոր. 6. 16։
Տ Ղեւ. 26. 11,12։ Պ. 43. 7։ Յովհ. 1. 14։
Ր Պ. 11. 20։ 14. 11։ 36. 28։
Ց Պ. 20 12։
Ւ Պ. 36. 23։
Փ Պ. 39. 1։
Ք Պ. 35. 2,3։
Օ Ահ. 20. 8։
Ֆ Պ. 32. 26։
Ա 4Մբ.19. 28։ Պ.29. 4։ 39. 2։
Բ Պ. 23. 12։
Գ Պ. 27. 10։ 30. 5։
Դ Թէք. 10. 2։
Ե Պ. 27. 14։

Digitized by Google

7 ʼՀազըր օլ, վէ քէնտիկի հէմ եանըկա թէհէմմիւ՝
էտէն ճէմա՛աթըն քեաֆֆէսինի հազըրլա. սէն ան-
8 լէրին *ամիրի օլ. ᵇՊիր չօգ զէմանտան սօկրա եօգ-
լանըլաճագսըն. գըլըճտան գուրթուլմըշ տիյար իւ-
զէրինէ, վէ ᶜչօգ գավմլարտան տա՛իմի վիրանէ օլան
ᵈԻսրայէլ տաղլարընա ճէմ՝ էտիլմիշ ᵉ-ՀՀ ᵉ-ԼՀԷ-Ե
սօն կիւնլէրտէ կէլէճէքսին. լաքին օ գավմլար ա-
րասընտան չըգմըշ օլուպ՝ ᶠճիմլէսի ասայիշ իւզրէ
9 սաքին պուլունաճագլար: Ֆագաթ սէն ᵍգասըրղա
կիպի չըգըպ կէլէճէքսին, վէ սէն վէ սէնին պիւթիւն
ճիւնուտըն վէ սէնին իլէ պէրապէր օլան չօգ գավմլար
եէրի գափլամագ իչիւն ʰպուլութ կիպի օլաճագսընըզ:
10 Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Օլ կիւնտէ սէ-
նին խաթրընա պա՛զը շէյլէր կէլէճէք, վէ քէօթիւ
11 թէտպիր թէսավվուր էտէճէքսին: Վէ տէյէճէքսին
քի՝ Գասապալարը սուրսըզ օլան տիյար իւզէրինէ՝
ʲՀալ ը ասայիշ վէ ᵏէմմիյէթտէ սաքին օլանլար իւ-
զէրինէ չըգաճաղըմ. ճիմլէսի սուրսըզ եէրտէ սաքին
12 օլուպ՝ գափուլարը իլէ թըրգազլարը եօգ տըր: Սօյ-
մագ վէ եաղմա էթմէք իչիւն էլինի ˡմէսքիւն օլմուշ
խարապէլէր իւզէրինէ՝ վէ միլլէթլէր արասընտան
ճէմ՝ էտիլմիշ վէ սիւրիւլէր իլէ էմվալ գազանմըշ վէ
տիյարրն ᵐերւքսէք եէրլէրինտէ սաքին օլան գավմ
13 իւզէրինէ տէօնտէրմէք իչիւն ᵑէ-Ճ-Ե-Ը: ᵒՍաբա վէ
ᵖԴեդան վէ ᵠԹարսիս թիւճճարը վէ անըն հէփ ʳկէնճ
արսլանլարը սանա խիթապէն՝ Սօյմաճ իչիւն մի կէլ-
տին, եաղմա էյլէմէք իչիւն մի ճէմա՛աթըկը թօփ-
լատըն, քի կիւմիւշ իլէ ալթուն կէօթիւրէսին, սիւ-
րիւ իլէ էմվալ ալասըն, պէօյիւք ղանիմէթ գափա-
սըն՝ տէյէճէքլէր տիր:
14 Պու էճլտէն, էյ իպն ի ատէմ, փէյղամպէրլիք
էտիպ, Գոգա սէօյլէ քի՝ Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պու-
յուրըր. ˢՕլ կիւնտէ գավմըմ Իսրայէլ ᵗէմմիյէթ իւզրէ
15 սաքին օլտրգտա սէն պիլմէյէճէք մի սին. ᵘՎէ սէն
մահալըկտան՝ շիմալըն միւնթէհասընտան ᵛսէնին իլէ
պէրապէր օլան չօգ գավմլար՝ ճիմլէսի աթլարա
պիւմիշ օլարագ, պէօյիւք ճէմա՛աթ վէ չօգ ՚ասքէր
16 իլէ կէլէճէքսին. Վէ սէն, էյ Գոգ, եէրի գափլամագ
իւզրէ ᵡգավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ՝ պուլութ կիպի
չըգաճագսընը. ʸպ-- սօն կիւնլէրտէ վուգու՝ պուլա-
ճագ. վէ սէնի տիյար իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ, ᶻքի
թա՛իֆէլէր, քէնտի կէօզլէրի էօնիւնտէ սէնտէ գուտ-
տուս պիլիւնտիյիմտէ, պէնի պիլէլէր:
17 Բապպ ԵՀովա պէօյլէ պույուրըր. Գատիմ կիւն-
լէրտէ վէ օ զէման սէնէլէրճէ փէյղամպէրլիք էտէն
գուլլարըմ Իսրայէլ փէյղամպէրլէրի վասըթասըյլէ
անլէր իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ՝ տէտիյիմ զաթ սէ՛ն
18 մի սին: Վէ օլ կիւնտէ, եա՛նի Գոգ Իսրայէլ տիյարը
իւզէրինէ կէլտիյի կիւնտէ խըշմ ու ղազապըմ ալէվ-
19 լէնէճէք՝ տէյիւ Բապպ ԵՀովա պույուրըր: Վէ ᵃղայ-
րէթիմտէն ᵇղազապըմըն աթէշիյլէ տէտիմ քի՝ ᶜՄութ-
լագա օլ կիւնտէ Իսրայէլ թօփրաղընտա ᵈազիմ իզ-
20 թիրապ օլաճագ տըր: Վէ ᵉտէնիզ պալըգլարը վէ
հավա գուշլարը վէ սահրա վուհուշը վէ եէր իւզէրինտէ
սիւրիւնէն հաշէրաթըն քեաֆֆէսի վէ եէր եիւգիւնտէ
պուլունան ատէմլէրին ճիմլէսի հուզուրըմտա միւզ-
թարիպ օլաճագ, ᶠվէ տաղլար երգըլաճագ վէ եալչըն
գայալար տիւշէճէք վէ հէր հիսար եէր իլէ եէքսան
21 օլաճագ տըր: Վէ հէփ տաղլարըմտա անըն ᵍալէյհինէ
ʰգըլըճ ᵗտա՛վէթ էտէճէյիմ, վէ ᵏհէր քէսին գըլըճը
գարնտաշը ᵐալէյհինէ օլաճագ՝ տէյիւ Բապպ ԵՀովա
22 պույուրըր: Վէ անը ᵑթա՛ուն վէ գանլէ ᵒհիւքմ էտէ-
ճէյիմ, վէ անըն իւզէրինէ վէ ճիւնուտը իւզէրինէ վէ
անըն իլէ պէրապէր պուլունան չօգ գավմլար իւզէրինէ
շիտտէթլի եաղմուր վէ ᵖտօլու թաշլարը, աթէշ վէ
23 քիպրիթ ᵠեաղտրրաճաղըմ: Վէ չօգ միլլէթլէրին նա-
զարընտա մու՛ազամ օլաճաղըմ վէ ʳգուտտուս պի-
լինէճէյիմ վէ ˢմա՛լիմ օլաճաղըմ, վէ ՐԱՊՊ պէն իտի-
յիմի պիլէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 39

*Գոգ ՚ալէյհինտէ հիւքմ ի իւտին: 8 Իսրայէլին անա զալէպէ էտէճէյիս: 11 Գոգ ճիւմնուրը տէրկսինտէ Գոգըն տէֆին: 17 Դուշմարըն գիյա-
ֆէէթէ տա՛վլա օլուճաղը: 26 Իսրայէլ քէնտի քէօթիւլիւճիւն ճէ-
զասընը չէքտիքտէն սօնրա Ձէքրար լուԹֆ ը իլահիյէ նա՛իլ օլաճաղը:*

Վ Է՞սէն, էյ իպն ի ատէմ, Գոգ ՚ալէյհինտէ փէյ-
ղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ քի՝ Բապպ ԵՀովա պէօյլէ
պույուրըր. Էյ Ռովս վէ Մոսոք վէ Թոբէլ րէ՛իսի Գոգ,
2 իշԹէ պէն սանա գարշը իմ. Վէ սէնի չէվիրէճէյիմ,
վէ սէնի կէօթիւրէճէյիմ ᵃվէ շիմալըն միւնթէհասըն-
տան սէնի չըգարըպ՝ սէնի Իսրայէլ տաղլարը իւզէրինէ
3 կէթիրէճէյիմ: Վէ եայրկը սօլ էլինկտէն չարփըպ՝ օգ-
4 լարընկը սաղ էլինկտէն տիւշիւրէճէյիմ: ᵇՍէն պիւթիւն
ճիւնուտընկ վէ սէնին իլէ օլան գավմլար իլէ Իսրայէլ
տաղլարը իւզէրինէ տիւշէճէքսին. ᶜսէնի հէր նէվ՛
երրթրճր գուշա վէ սահրա վուհուշընա եէյէճէք օլ-

ա Ես. 8. 9, 10։ Երեմ. 46. 3,4,14։ 51. 12։ * Իզէ. մուհաֆըզը
բ Թէք. 49. 1. Թէս. 4. 30։ Այ. 16։
գ Այ. 12։ Պ. 34. 13։
դ Ամ. 4. 13։ Այ. 16։
ե Երեմ. 23. 6։ Պ. 28. 26։ 34. 25,28։ Այ. 11։
զ Ես. 28. 2։
է Երեմ. 4. 13։ Այ. 16։
ը Երեմ. 49. 31։
թ Այ. 8։
ժ Պ. 36. 34,35։
ի Այ. 8։
լ Հաբ. 9. 37։
խ Պ. 27. 22,23։
ծ Պ. 27. 15,20։
կ Պ. 27. 12։
հ Պագ Պ. 19. 3,5։
ձ Ես. 4. 1։
ղ Այ. 8։
ճ Պ. 39. 2։
մ Այ. 6։
յ Այ. 9։
ն Այ. 8։
շ Խուր. 14. 4։ Պ. 36 23։ 39. 21։
ո Պ. 36. 5,6։ 39. 25։
չ Մէզ. 89. 46։
պ Ամոզ. 2. 6,7։ Վահ. 16. 13։
ջ Ովս. 4. 3։
ռ Երեմ. 4. 24։ Նաե. 1. 5,6։
ս Պ. 14. 17։
վ Մէզ. 105. 16։
տ Հաբ. 7. 22։ 1 Միլ 14. 20։ 2 Թվ. 20. 23։
ր Պ. 5 17։
ց Ես. 66. 16։ Երեմ. 25. 31։ [21։
ւ Պ. 13. 11։ Վահ. 16. 5։
փ Մէզ. 11. 6։ Պագ Ես. 29. 6։ 30. 30։
ք Պ. 36. 23։
օ Մէզ. 9. 16։ Պ. 37-28։ 39. 7։ Այ. 16։
ֆ Պ. 38. 2,3։
ա Պ. 38. 15։
բ Պ. 38. 21։ Այ. 17։
գ Պ. 33. 27։

Digitized by Google

5 մագ իւզրէ վէրէճէյիմ: Սահրա իւզէրինէ տիւշէճէք-
սին, զիրա պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Րապպ Եհովա
6 պույուրըր: ՚Վէ Մագոգ իւզէրինէ վէ ՚ատալարտա
էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլանլար իւզէրինէ աթէշ կէօն-
տէրէճէյիմ, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր:
7 ՚Վէ մուգատտես իսմիմի գավմըմ Իսրայէլ օրթասըն-
տա պիլտիրէճէյիմ. վէ ՚մուգատտես իսմիմէ արթըգ
նագզը հիւրմէթ էթտիրմէյէճէյիմ. ՚վէ թա՛ֆիքէլէր
Իսրայէլտէ Գուտտուս օլան ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պի-
8 լէճէքլէր տիր: ՚Իշթէ կէլիյօր, վէ վուգու՛ պուլմագ
իւզրէ տիր, ՚սէօյլէտիյիմ կիւն պու տըր՝ տէյիւ Րապպ
9 Եհովա պույուրըր: Վէ Իսրայէլ շէհրլէրինին էհալիսի
չրգըպ աթէշ եագաճագլար, սիլահլարը եագաճագ-
լար, գալգանլար, սիփէրլէր, եայլար, օգլար, սօփա-
լար վէ մըզրագլարլէ եէտի սէնէ աթէշ եագաճագլար.
10 Վէ սահրատան օտուն կէթիրմէյիպ՝ օրմանլարտան
քէսմէյէճէքլէր, անճագ սիլահլարլէ աթէշ եագաճագ-
լար վէ քէնտիլէրինի սօյանլարը սօյաճագլար, ՚վէ
քէնտիլէրինի եաղմա էտէնլէրի եաղմալայաճագլար՝
տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր:
11 Վէ օլ կիւնտէ Գոգա գապրիսթան օլմագ իւզրէ
օրատա, եա՛նի Իսրայէլտէ տէնիզին շարգ ճիհէթին-
տէն եօլճըլար տէրէսինի վէրէճէյիմ, օ տախի եօլճը-
լարըն Եօլչը գափայաճագ, վէ օրատա Գոգ իւէ պիւ-
թիւն խալգընը տէֆն էտէճէքլէր, վէ ... Գոգ ճիմ-
12 հուրը տէրէսի թէսմիյէ էտէճէքլէր: Վէ ՚տիյարը թէ-
միզլէմէք իչիւն պէյթ ի Իսրայէլ անլէրի եէտի այ
13 տէֆն էտէճէք տիր: Վէ տիյարըն պիւթիւն գավմը
...էչրէ տէֆն էտէճէք տիր. վէ ՚թա՛զիզ օլունաճաղըմ
կիւնտէ պու անլէրէ շէօհրէթ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
14 Րապպ Եհովա պույուրըր: Վէ տէվամ իւզրէ տիյարտա
տօլաշմագ իւզրէ ատէմլէր թա՛եին էտէճէքլէր, պուն-
լար տախի եօլճըլար իւէ պէրապէր՝ եէր եիւզիւնտէ
գալանլարը տէֆն էտիպ ՚տիյարը թէմիզլէյէճէքլէր.
եէտի այ խիթամընտա պունլար ...էյրը արաշտրա-
15 ճագլար: Վէ տիյարտա եօլճըլըգ էտէնլէր ատէմ քէ-
միյի կէօրիւնճէ եանընա պիր նիշան տիքէճէքլէր, քի
տէֆն էտիճիլէր անը Գոգ ճիմհուրը տէրէսինտէ տէֆն
16 էտէլէր: Շէհրին իսմի տախի *Համոնա օլաճագ. պէօյ-
լէճէ ՚տիյարը թէմիզլէյէճէքլէր տիր:
17 Էյ իպն ի ատէմ, Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
՚Սէն հէր նէվ՛ գանատլը գուշա վէ սահրա վուհուշը-
նըն քեաֆֆէսինէ սէօյլէ քի, ՚Թէճէմմիւ՛ էտիպ կէլի-
նիզ. պէնիմ սիզին իչիւն զէպհ էթտիյիմ գուրպանա՝
՚Իսրայէլ տաղլարը իւզէրինտէ օլաճագ պէօյիւք գուր-
պանա հէր թարաֆտան թօփլանընըզ, քի էթ եէյիպ
18 գան իչէսինիզ. ՚Գահրէմանլարըն էթինի եէյիպ՝ տի-
յարըն րէ՛իսլէրինին գանընը՝ ճիւմլէսի ՚Բասան պէս-
լիսի օլան գօչլար վէ գուզուլար վէ էրկէճլէր վէ պու-
19 զաղըլար ...էչիզ. Վէ պէնիմ սիֆին իչիւն զէպհ
էթտիյիմ գուրպանլարըմտան տօյունճայա գատար իչ
եաղը եէյիպ՝ մէսթ օլունճայա գատար գան իչէճէք-
20 սինիզ: ՚Վէ սօֆրամտա աթլար վէ արապա հայվանը
էրէչ, ՚գահրէման իլէ մուհարիպլէրին ճիւմլէսինին
էրէչ տօյաճագսընըզ՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույու-
21 րըր: ՚Վէ թա՛ֆիքէլէր արասընտա ՚իզգէթիմի իզհար
էտէճէյիմ, վէ հէփ թա՛ֆիքէլէր իճրա էթտիյիմ հիւքմ-
լէրի վէ ՚իւզէրլէրինէ գօտըղըմ էլիմի կէօրէճէքլէր
22 տիր: ՚Վէ պէյթ ի Իսրայէլ քէնտի Ալլահը ՐԱՊՊ պէն
իտիյիմի օլ կիւնտէ վէ անտէն սօնրա պիլէճէք տիր:
23 ՚Վէ թա՛ֆիքէլէր պէյթ ի Իսրայէլ քէնտի քէօթիւլիւք-
լէրի սէպէպինտէն էսիր կէօթիւրիւլտիյինիւ պիլէ-
ճէքլէր, զիրա անլէր պանա գարշը ՚իսեան էթտիլէր,
՚պէն տախի անլէրտէն եիւզիւմիւ սէթր էտիպ՝ ՚ան-
լէրի տիւշմէնլէրինին էլինէ թէսլիմ էյլէտիմ վէ ճիմ-
24 լէսի գըլըճլէ տիւշտիւ: ՚Պէն անլէր իլէ քէնտի նա-
փաքլիքլէրինէ կէօրէ վէ ՚իսեանլարընա կէօրէ մու՛ա-
մէլէ էտիպ՝ եիւզիւմիւ անլէրտէն սէթր էյլէտիմ:
25 Պու էճլտէն Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
՚Շիմտի Յակորըն էսիրլէրինի էկրի կէթիրիպ ՚պիւ-
թիւն պէյթ ի Իսրայէլէ մէրհամէթ էտէճէյիմ, վէ
26 մուգատտես իսմիմ իչիւն ղայրէթէ կէլէճէյիմ: Վէ
՚գօրգու վէրէն օլմայարագ տիյարլարընտա սաքին օլ-
տըգլարընտա ՚՚արլարընը վէ պանա գարշը էթտիք-
27 լէրի ճիմլէ ՚իսեանլարըն ճէ...ըզ չէքէճէքլէր: ՚Ան-
լէրի գավմլար արասընտան տէօնտէրտիյիմտէ, վէ
անլէրի տիւշմէնլէրինին տիյարլարընտան թօփլատը-
ղըմտա, անլէրտէ ՚չօգ միլլէթլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ
28 գուտտուս պիլինէճէյիմ: Վէ անլէրի թա՛ֆիքէլէր արա-
սընա էսիր սիւրտիյիմ վէ անլէրի քէնտիլէրին տի-
յարընա թօփլատըղըմ վէ անլէրտէն օրատա ...էմ
պրագմատըղըմտան ՚քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ պէն
29 իտիյիմի պիլէճէքլէր: ՚Վէ արթըգ անլէրտէն եիւզիւմիւ
սէթր էթմէյէճէյիմ, զիրա ՚՚Ռուհըմը պէյթ ի Իսրայէլ
իւզէրինէ տէօքտիւմ՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր:

ՊԱՊ 40

Եզեկիէլին կէօրտիւյիւ րիւյանընը զէմմանը վէ հալ ու քէյֆիյէթլէրին:
6 *Շարգի գափու* 20 *վէ շիմալի գափու* 24 *վէ ճէնուպի գափու իւէ* 32
իչէրիքի հավլունըն շարգի գափուսընըն 35 *վէ շիմալի գափունըն*
Թա՛րիֆի: 39 *Սէրիզ սօֆրաս:* 44 *Օտալար:* 48 *Պէյթին տէհլիզի:*

ե Պ.38.22: Ամով.1.4:
զ Մէզ. 72. 10:
է Այ. 22:
ը Ղեւ.18.21: Պ.20.39:
թ Պ. 38. 16,23: [6:
ժ Պագ Վահ.16.17: 21.
ի Պ. 38. 17:
լ Ես. 14. 2:
խ Թէս. 21. 23: Այ.14, 16:
ծ Պ. 28. 22:
կ Այ. 12:
* Ձիւմհուր
հ Այ. 12:
ձ Վահ 19. 17:
ղ Ես.18.6: 34.6: երեմ. 12. 9: Սոփ. 1. 7:
ճ Այ. 4:
մ Վահ. 19. 18:
յ Թէս. 32. 14: Մէզ. 22. 12:
ն Մէզ. 76. 6: Պ. 38.4:
շ Վահ. 19. 18:
ո Պ. 38. 16,23:
չ Խուր. 7. 4:
պ Այ. 7,28:
ջ Պ. 36. 18,19,20,23:
ռ Թէս.31.17: Ես.59.2:
ս Ղեւ. 26. 25:
վ Պ. 36. 19:
տ երեմ.30.3,18: Պ.34. 13: 36.24, վէ ղայրի:
ր Պ.20.40: Ովս. 1.11:
ց Ղեւ. 26. 5,6:
ւ Դան. 9. 16:
փ Պ. 28. 25,26:
ք Պ.36. 23,24: 38.16:
օ Պ. 34. 30: Այ. 22:
ֆ Ես. 54. 8:
և Ծովէլ. 2. 28: Զաք. 12. 10: Ա՛մալ. 2.17:

Digitized by Google

Եսարէթիմիզին եիրմի պէշինճի սէնէսինտէ՝ սէնէ պաշընտա այըն օնունտա, ⁻շէհրին վուրուլմասընըն օն տէօրտինճի սէնէսինտէ. հէման օլ կիւնտէ ᵖՐԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ օլարագ պէնի օրայա կէօթիւրտիւ. ²Ալլահ Թարաֆընտան օլան րիւ֯յալարլէ Իսրայէլ տիյարընա պէնի կէօթիւրտիւ, ᵗվէ պէնի ղայէթ եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ գօտու. վէ անըն ճէնուպ ճիհէթինտէ պինա օլունմըշ պիր շէհր շէքլի
3 վար իտի: Վէ պէնի օրայա կէօթիւրտիւ, վէ իշթէ կէօրինիւշիւ ᵇփրինճ կէօրինիւշիւ կիպի պիր ատէմ օլուպ՝ ᶜէլինտէ քէթէնտէն պիր իփ ᵇվէ էօլչիւ իչիւն պիր գամըշ վար իտի. վէ օ՝ գափուտա տուրույօր
4 իտի: Վէ օլ ատէմ պանա՝ ᵇէյ իպն ի ատէմ, կէօզլէրինկլէ կէօր, վէ գուլագլարընկլէ իշիթ, վէ սանա կէօսթէրէճէյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինէ տիգգաթ էյլէ. զիրա պուրայա կէթիրիլտին քի, պ֯ո֯ չէյլէրէ սանա կէօսթէրէյիմ. ᵇկէօրտիւյիւն հէր շէյի պէյթ ի Իսրայէլէ խապէր վէր՝ տէտի:
5 Վէ իշթէ պէյթին խարիճինտէ հէր Թարաֆտա ᵇսուր վար իտի. վէ օլ ատէմին էլինտէ՝ ղը֯ա֯՚ը պիր զըրա՚ տէօրթ փարմագ օլարագ ալթը զըրա՚ ո֯ա֯ղ֯ա֯լ֯ը֯ա֯ը֯ա֯ էօլչիւ իչիւն պիր գամըշ վար իտի. վէ *սուրըն գալընլըղը պիր գամըշ վէ եիւքսէքլիյի պիր գամըշ իտի:
6 Վէ շարգա տօղրու օլան գափույա կէլիպ՝ անըն նէրտիւպանընա չըգտը, վէ գափունըն պիր էշիյինի էօլչիւպ՝ էնինի պիր գամըշ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯, վէ տիկէր էշիյի
7 էօլչիւպ՝ էնինի պիր գամըշ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯: Վէ հէր քիւչիւք օտանըն ուզունլըղը պիր գամըշ վէ էնի պիր գամըշ օլուպ՝ օտալարըն արասը տախի պէշ զըրա՚ իտի. վէ գափու տէհլիզի եանընտա օլան գափու էշիյի իչէրիտէն պիր գամըշ իտի: Վէ գափունըն տէհլիզինի
9 տախիլէն էօլչիւպ՝ պիր գամըշ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯: Վէ գափունըն տէհլիզինի էօլչիւպ՝ սէքիզ զըրա՚, վէ անըն տիրէքլէրինի իքի զըրա՚ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯, վէ գափունըն տէհ-
10 լիզի իչէրիտէն իտի: Վէ շարգա տօղրու օլան գափունըն օտալարը պիր Թարաֆտան իչ վէ տիկէր Թարաֆտան իչ օլուպ՝ իչիւնիւն տէ էօլչիւսիւ պիր իտի. վէ գափու տիրէքլէրինին էօլչիւսիւ պիր Թա-
11 րաֆտան վէ օլ պիր Թարաֆտան պիր իտի: Վէ գափունըն մէտխէլինին էնինի էօլչիւպ՝ օն զըրա՚ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯, վէ գափունըն ուզունլըղը օն իչ զըրա՚ իտի:
12 Վէ քիւչիւք օտալարըն էօնիւնտէ պ֯ե֯ ը֯ա֯ջ֯ֆ֯ա֯ պիր զըրա՚ վէ տիկէր Թարաֆտան պիր զըրա՚ մէսաֆէ վար իտի. վէ քիւչիւք օտալար պիր Թարաֆտան ալթը զըրա՚ վէ տիկէր Թարաֆտան ալթը զըրա՚
13 իտի: Վէ պիր քիւչիւք օտանըն տամընըն ո֯ղ֯ը Թարաֆընտան տիկէրինին տամընըն ո֯ղ֯ը Թարաֆընա գատար գափույու էօլչտիւ, էնի եիրմի պէշ զըրա՚ օլուպ, օ֯ո֯ գափուլարը եէքտիկէրինէ գարշը իտի:
14 Վէ տիրէքլէրի՝ գափունըն էՅրաֆընտա օլան հավլունըն տիրէքլէրինէ գատար՝ ᵗէօլչիւպ ալթմըշ զըրա՚
15 պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯: Վէ տըշարըքի գափունըն եիւզինտէն իչէրիքի գափունըն տէհլիզի եիւզինէ գատար էլլի զըրա՚
16 իտի: Վէ քիւչիւք օտալարըն վէ անլէրին տիրէքլէրինին եանընտա՝ գափունըն իչէրիսինտէն հէր Թարաֆտա ᵇգաֆէսլի փէնճէրէլէր վար իտի. տէհլիզլէր տախի պէօյլէ իտի. վէ իչէրիտէն հէր Թարաֆտա փէնճէրէլէր օլուպ՝ տիրէքլէրին իւզէրինտէ խուրմա աղաճը բ֯է֯ա֯ղ֯ա֯ վար իտի:
17 Վէ պէնի ᵗտըշարըքի հավլույա կէթիրտի. վէ իշթէ ᵇօտալար վէ հավլունըն հէր Թարաֆընտա եափըլմըշ Թաշ տէօշէմէ պուլունարագ տէօշէմէտէ ᵇօթուզ օտա
18 վար իտի: Վէ գափուլարըն եանընտաքի Թաշ տէօշէմէ գափուլարըն ուզունլըղընա գարշը օլուպ՝ աշա-
19 ղըքի Թաշ տէօշէմէ իտի: Վէ աշաղըքի գափունըն բ֯է֯ եիւզինտէն իչէրիքի հավլունըն ո֯ղ֯ը եիւզինէ գատար՝ շարգա վէ շիմալա տօղրու էօլչիւպ՝ էնինի եիւզ զըրա՚ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯:
20 Վէ տըշարըքի հավլունըն շիմալէ տօղրու օլան
21 գափուսընըն ուզունլըղընը վէ էնինի էօլչտիւ: Վէ անըն քիւչիւք օտալարը պիր Թարաֆտան իչ վէ տիկէր Թարաֆտան իչ իտի. վէ անըն տիրէքլէրի վէ տէհլիզլէրի էվվէլքի գափունըն էօլչիւսինէ կէօրէ իտի. անըն ուզունլըղը էլլի զըրա՚ վէ էնի եիրմի պէշ
22 զըրա՚ իտի: Վէ փէնճէրէլէրի վէ տէհլիզլէրի վէ խուրմա աղաճը բ֯է֯ա֯ղ֯ա֯ շարգա տօղրու օլան գափունըն էօլչիւսինէ կէօրէ օլուպ՝ եէտի այագ նէրտիւպան իլէ ֯ֆ֯ա֯ա֯ չըգըլըր իտի. տէհլիզլէրի տախի ան-
23 լէրին էօնինտէ իտի: Վէ շիմալի վէ շարգի գափուլարըն գարշըսընտա իչէրիքի հավլունըն պիրէր գափուսը վար իտի. գափուտան գափույա էօլչէրէք եիւզ զըրա՚ պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯:
24 Վէ պէնի ճէնուպ Թարաֆընա տօղրու կէօթիւրտիւ, վէ իշթէ ճէնուպէ տօղրու օլան պիր գափու վար իտի. վէ տիրէքլէր իլէ տէհլիզլէրի էօլչիւպ՝ օլ պիրլէրին
25 էօլչիւսիւ կիպի պ֯ո֯ա֯ղ֯ա֯: Վէ անըն հէմ տէհլիզլէրինին հէր Թարաֆընտա օլ պիր փէնճէրէլէր կիպի փէնճէրէլէրի վար իտի. ուզունլըղը էլլի զըրա՚ վէ էնի եիրմի
26 պէշ զըրա՚ իտի: Վէ ֯ֆ֯ա֯ա֯ չըգմագ իչիւն եէտի այագ նէրտիւպան օլուպ՝ անըն տէհլիզլէրի էօնլէրինտէ իտի. վէ տիրէքլէրի իւզէրինտէ պիրի պիր Թարաֆտա վէ տիկէրի օ պիր Թարաֆտա խուրմա աղաճը բ֯է֯ա֯ղ֯ա֯ վար իտի:
27 Վէ իչէրիքի հավլունըն ճէնուպէ տօղրու պիր գա-

ա Պ. 33. 21։
բ Պ. 1. 3։
գ Պ. 8. 3։
դ Վահ. 21. 10։
ե Պ. 1. 7։ Դան. 10. 6։
զ Պ. 47. 3։
է Վահ. 11. 1։ 21. 15։
ը Պ. 44. 5։
թ Պ. 43. 10։
ժ Պ. 42. 20։
* Ուղբ. եավունըն
+ Ուղբ. ալթմըշ զըրա՚
Եափալը
ի 3Միւլ. 6. 4։
լ Վահ. 11. 2։
խ 3Միւլ. 6. 5։
ծ Պ. 45. 5։

Digitized by Google

փուսը օլուպ՝ գափուտան գափույա ճէնուպէ տօղրու
28 էօլչիպ եիւզ զըրա՝ պ՚՚-լ՚՚-: Վէ պէնի ճէնուպի գա-
փուտան իչէրիքի հավլույա կէօթիւրտիւ. վէ ճէնուպի
գափույը էօլչիպ՝ օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ պ՚՚-լ՚՚-
29 պ՚՚-: Վէ անըն քիւչիւք օտալարը վէ տիրէքլէրի վէ
տէհլիզլէրի օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ իտի. վէ
անըն հէմ տէհլիզլէրինին հէր թարաֆընտա փէնճէ-
րէլէրի վար իտի. ուզունլըղը էլլի զըրա՝ վէ էնի եիրմի
30 պէշ զըրա՝ իտի: Վէ հէր թարաֆտան տէհլիզլէրին
31 ուզունլըղը [եիրմի պէշ վէ էնի պէշ զըրա՝ իտի: Վէ
տէհլիզլէրի խարիճի հավլույա տօղրու օլուպ՝ տիրէք-
լէրինտէ խուրմա աղաճը ըէ՚՚ֆէրէ պուլունարագ, ֆ՚՚-
ֆ՚՚-յ՚՚ չըգմագ իչին սէքիզ այագ նէրտիպան վար իտի:
32 Վէ պէնի շարգ թարաֆընա տօղրու օլան իչէրիքի
հավլույա կէօթիւրիպ՝ գափույը էօլչէրէք օլ պիրլէ-
33 րին էօլչիւսիւ կիպի պ՚՚-լ՚՚-: Վէ անըն քիւչիւք օտա-
լարը վէ տիրէքլէրի վէ տէհլիզլէրի օլ պիրլէրին էօլ-
չիւսինէ կէօրէ իտի. վէ անըն վէ հէմ տէհլիզլէրինին
հէր թարաֆընտա փէնճէրէլէրի օլուպ՝ ուզունլըղը էլլի
34 զըրա՝ վէ էնի եիրմի պէշ զըրա՝ իտի: Վէ տէհլիզլէրի
խարիճի հավլույա տօղրու իտի, վէ տիրէքլէրին իքի
թարաֆընտա խուրմա աղաճը ըէ՚՚ֆէրէ պուլունուպ՝ ֆ՚՚-
ֆ՚՚-յ՚՚ չըգմագ իչին սէքիզ այագ նէրտիպան վար իտի:
35 Վէ պէնի շիմալի գափույա կէօթիւրտիւ. (36) Վէ
քիւչիւք օտալարընը վէ տիրէքլէրինի վէ տէհլիզլէ-
րինի վէ հէր թարաֆտա օլան փէնճէրէլէրինի էօլչիպ՝
օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ պ՚՚-լ՚՚-. ուզունլըղը
37 էլլի զըրա՝ վէ էնի եիրմի պէշ զըրա՝ իտի: Վէ անըն
տիրէքլէրի խարիճի հավլույա տօղրու իտի, վէ տի-
րէքլէրինին իքի թարաֆընտա խուրմա աղաճը ըէ՚՚ֆ-
ըէրէ օլուպ՝ ֆ՚՚-ֆ՚՚-յ՚՚ չըգմագ իչին սէքիզ այագ նէր-
տիպան վար իտի:
38 Վէ գափուսը՝ գափուլարըն տիրէքլէրի եանընտա
օլան պիր օտա վար իտի. վէ մուհրագայը օրատա
39 երյագարլար իտի: Վէ գափունըն տէհլիզինտէ՝ իւզէր-
լէրինտէ մուհրագայը վէ [կինահ գուրպանընը վէ]սուչ
գուրպանընը զէպհ էթմէք իւզրէ իքի թարաֆտա իքի-
40 շէր սօֆրա վար իտի: Վէ շիմալի գափունըն մէտխէ-
լինէ չըգըլաճագ եէրտէ՝ խարիճի թարաֆտա իքի
սօֆրա, վէ տիկէր թարաֆտա՝ գափունըն տէհլիզին-
տէ իքի սօֆրա վար իտի:Գափունըն եանընտա՝ պիր
41 թարաֆտա տէօրթ սօֆրա վէ տիկէր թարաֆտա
տէօրթ սօֆրա, եա՚նի իւզէրլէրինտէ ֆ՚՚-ըպ՚՚ զէպհ
42 էտիլէն սէքիզ սօֆրա վար իտի: Վէ մուհրագա իչին
օլան տէօրթ սօֆրալարըն հէր պէրէ՚՚ֆ՚՚ ուզունլըղը պիր
պուչուգ զըրա՝ վէ էնի պիր պուչուգ զըրա՝ վէ եիւք-
սէքլիյի պիր զըրա՝ օլարագ եօնուվմըշ թաշտան իտի.
վէ մուհրագա իլէ զէպհէյի զէպհ էթտիքլէրի ալէթ-
43 լէր անլէրին իւզէրլէրինէ գօնուլուր իտի: Վէ հէր
թարաֆտա իչէրիյէ տօղրու տէօրթ փարմագ էնինտէ
‡պիր քէնար՚՚ եափըլմըշ իտի. սօֆրալարըն իւզէ-
րինէ տախի զէպհէյին էթի ֆ՚՚օ՚՚-լ՚՚-ը էտ՚՚:
44 Վէ տախիլի գափունըն խարիճի թարաֆընտա՝ շի-
մալի գափունըն եանընտա օլան տախիլի հավլուտա
Ֆմուղաննի օտալարը օլուպ՝ եիւզլէրի ճէնուպէ տօղ-
րու իտի. պիրի շարգի գափունըն եանընտա օլուպ՝
45 եիւզիւ շիմալէ տօղրու իտի: Վէ պանա խիթապէն՝
Եիւզիւ ճէնուպէ տօղրու օլան պու օտա [պէչթին մու-
հաֆազասը խրտմէթինտէ պուլունան քեահինլէր ի-
46 չին տիր. Վէ եիւզիւ շիմալէ տօղրու օլան օտա [մէզ-
պահրն մուհաֆազասը խրտմէթինտէ պուլունան քեա-
հինլէր իչին տիր. պունլար պէնի Ղեւիտէն օլան
[Սադովկրն օղուլլարը օլուպ, ՐԱ.ՊՊԱ. խրտմէթ էթ-
մէք իչին եագլաշըրլար՝ տէտի:
47 Վէ հավլույու էօլչտիւ, վէ ուզունլըղը եիւզ զըրա՝
վէ էնի եիւզ զըրա՝ օլարագ միւրէպպա՝ իտի. մէզպահ
տախի պէչթին էօնիւնտէ իտի:
48 Վէ պէնի պէչթին տէհլիզինէ կէօթիւրտիւ, վէ
տէհլիզին գափու տիրէքլէրինի էօլչիպ՝ պիր թա-
րաֆտան պէշ զըրա՝ վէ տիկէր թարաֆտան պէշ զըրա՝
պ՚՚-լ՚՚-. վէ գափունան էնի պիր թարաֆտան իչ
49 զըրա՝ վէ տիկէր թարաֆտան իչ զըրա՝ իտի: [Տէհ-
լիզին ուզունլըղը եիրմի զըրա՝ վէ էնի օն պիր զըրա՝
օլուպ՝ անա նէրտիպանլէ չըգըլըր իտի. [գափու
տիրէքլէրինին եանընտա տիրէքլէր պուլունուպ՝ պիրի
պիր թարաֆտա վէ տիկէրի օլ պիր թարաֆտա իտի:

ՊԱՊ 41

Հէյքէլին էօլչիւսիւ, օտալարը, գափուլարը վէ Ռէզեհնաճը:

Վէ պէնի հէյքէլէ կէօթիւրտիւ. վէ տիրէքլէրի
էօլչիպ՝ չատըրընն էնինէ կէօրէ պիր թարաֆտան
ալթը զըրա՝ էնինտէ վէ տիկէր թարաֆտան ալթը
2 զըրա՝ էնինտէ պ՚՚-լ՚՚-: Վէ գափունըն էնի օն զըրա՝
օլուպ՝ գափունըն եանլարը պիր թարաֆտան պէշ
զըրա՝ վէ տիկէր թարաֆտան պէշ զըրա՝ իտի. վէ
անը էօլչիպ ուզունլըղընը զըրգ զըրա՝ վէ էնինի
եիրմի զըրա՝ պ՚՚-լ՚՚-:
3 Վէ իչէրի կիրէրէք գափունըն տիրէքլէրինի էօլ-
չիպ՝ իքի զըրա՝ վէ գափույը ալթը զըրա՝ վէ գա-
փունըն էնինի եէտի զըրա՝ պ՚՚-լ՚՚-:
4 [Վէ ուզունլըղը եիրմի զըրա՝ վէ հէյքէլ թարա-
ֆընա օլան էնի եիրմի զըրա՝ օլան պէր հէր էօլչիպ
պանա՝ Պու Գուտս իլ ագտաս տըր՝ տէտի:

1 Պագ Այ. 21, 25, 33, 36։ 2 Ղև. 4. 2,3։ 3 Ղև. 5.6։ 6. 6։ 7. 1։ ‡ Եբ՚՚օ՚՚՝ չէնկէլլէր 4 Ղև. 8. 35։ Ա՚տ. 3. 27,28,32 38։ 18. 5։ 1Թէվ. 9 23։ 2Թէվ 13.11։ Մէզ. 134. 1։ 5 Ա՚տ. 18.5։ Պ.44. 15։ 6 3Միւլ. 2. 35։ Պ. 43 19։ 44. 15,16։ 7 3Միւլ. 6 3։ 8 3Միւլ 7 21։ — — = 3Միւլ. 6. 20։ 2Թէվ. 3. 8։

Digitized by Google

5 Վէ պէյթին տիվարընը էօլչիւպ՝ ալթը զըրա՝ վէ
պէյթին էթրաֆընտա պուլունան օտալարըն հեր պէ-
ըէ էնինի տէօրթ զըրա՝ պ-ը-ը-:
6 [b]Վէ օտալար պիրիպիրի իւսթիւնտէ իչ ֆ-ը օլա-
րագ սայրտա օթուզ իտի. վէ մութթասըլ օլմագ
իչիւն -ը-ֆ-ը-ըէ հէր թարաֆտա պուլունան օտալարըն
պէյթ տիվարընա կիրէրլէր իտի, ֆագաթ --ըլ պէյթ
7 տիվարընա մութթասըլ տէյիլլէր իտի: Վէ օտալարա
չըգմագ իչիւն տէրէճէ տէրէճէ [c]կէնիշլէնէն հէյէզօնի
ներ-է-պ օլուպ՝ պէյթին էթրաֆընտա եօգարը չըգ-
մագ իչիւն պէյթի տօլաշըր իտի. պու սէպէպտէն
եօգարը չըգտըգճա պէյթ կէնիշլէնիր իտի. վէ պէօյ-
լէճէ ալթ գաթթան եօգարըդքի գաթա օրթա գաթ-
8 տան չըգըլըր իտի: Վէ հէր թարաֆտա պէյթին եիւք-
սէքլիյինի կէօրտիւմ. օտալարըն թէմէլլէրի [d]թէմամ
9 պիր գամըշ, եա՛նի ալթը պէօյիւք զըրա՛ իտի: Օտա-
լարըն տիվարընըն գալընլըդը տըշարըտան պէշ զը-
րա՛ օլուպ՝ իչէրիքի արալըգ օտալարըն մէկզը՛ը իտի:
10 Վէ պ-էյ-ը էւ-ը-ւէ օտալարըն մապէ յնինտէ պէյթին
11 էթրաֆընտա գալան եէր եիրմի զըրա՛ իտի: Վէ օտա-
լարըն գափուլարը գալան եէրէ տօղրու օլուպ՝ գափու-
լարըն պիրի շիմալէ, վէ տիկէրի ճէնուպէ տօղրու իտի.
վէ գալան եէրին էնի հէր թարաֆտա պէշ զըրա՛ իտի:
12 Վէ այրըլմըշ եէրին էօնիւնտէ՝ ղարպա տօղրու օլան
թարաֆտաքի պինանըն էնի եէթմիշ զըրա՛ իտի. վէ
պինանըն տիվարընըն հէր թարաֆտա էնի պէշ զըրա՛
13 վէ ուզունլըդը տօգսան զըրա՛ իտի: Վէ պէյթի էօլ-
չիւպ՝ ուզունլըդընը եիւզ զըրա՛ պ-ը-ը-. վէ այրըլ-
մըշ եէր իլէ պինա վէ տիվարլարընըն ուզունլըդը
14 եիւզ զըրա՛ իտի: Վէ պէյթ իլէ այրըլմըշ եէրին էնի,
եա՛նի շարգա տօղրու օլան եիւզիւ եիւզ զըրա՛ իտի:
15 Վէ պ-էյ-ը արգա թարաֆընտան այրըլմըշ եէրին
գարշըսընտա պուլունան պինանըն ուզունլըդընը վէ
իքի թարաֆտան անըն էյվանլարընը էօլչիւպ՝ տա-
խիլի հէյքէլ վէ հավլունըն էյվանլարը իլէ եիւզ զըրա՛
16 պ-ը-ը-: Եշիքլէր վէ [e]գաֆէսլի փէնճէրէյլէր վէ հէր
թարաֆտա պուլունան օլ իչ պ-է-ը-ը-ը- եշիքլէրինին
գարշըսընտա վագը՛ էյվանլար՝ եէրտէն փէնճէրէյլէրէ
գատար հէր թարաֆտան թախթա գափը օլուպ՝
17 փէնճէրէյլէր տախի գափալը իտի: Գափունըն իւս-
թինիւ վէ իչէրիքի պէյթէ գատար օլան եէրի վէ տըշ
թարաֆընը վէ պիւթիւն տիվարըն իչինի տըշընը հէր
թարաֆտան էօլչտիւ:
18 Վէ [f]քէրուպիլէր իլէ խուրմա աղաճը ըէսմլէրի
եափըլմըշ իտի. հէր իքի քէրուպի արասընտա պիր
խուրմա աղաճը պուլունուպ՝ քէրուպիլէրին տախի
19 իքիշէր եիւզիւ վար իտի: [g]Վէ խուրմա աղաճընա տօղ-

[b] 3Միւս. 6. 5,6։ [e] Ղ. 40. 16։ Այ. 26։ [h] Խուր. 30. 1։
[f] 3Միւս. 6. 8։ [d] 3Միւս. 6. 29։ [i] Խուր. 30. 8։ [7,12։
[g] Ղ. 40. 5։ [e] Պաղ Ղ. 1. 10։ [j] Ղ. 44. 16։ Մաղ. 1

րու պիր թարաֆտան ատէմ եիւզիւ վէ տիկէր թա-
րաֆտան խուրմա աղաճընա տօղրու կէնճ արսլան
եիւզիւ վար իտի. պիւթիւն պէյթին հէր թարաֆընտա
20 պէօյէ եափըլմըշ իտի: Եէրտէն գափունըն իւսթինէ
գատար քէրուպիլէր վէ խուրմա աղաճը ըէսմլէրի եա-
փըլմըշ իտի. հէյքէլին տիվարընտա տախի պէօյէ իտի:
21 Հէյքէլին սէօյլէրի միւրէպպա՛ իտի. մագտիսին եիւ-
զիւնիւն կէօրիւնիւշիւ հէյ-է-ըէ կէօրիւնիւշիւ կիպի իտի:
22 [k]Աղաճ մէզպահըն եիւքսէքլիյի իւչ զըրա՛ վէ ու-
զունլըդը իքի զըրա՛ օլուպ՝ քէօշէլէրի վէ ուզունլըդը
վէ եանլարը աղաճտան իտի. վէ պանա՛ [l]ՐԱՊՊԸՆ
23 հուզուրընտա օլան [m]սօֆրա պու տըր՝ տէմի: [n]Վէ հէյ-
24 քէլին հէմ մագտիսին իքի գափուլարը վար իտի: Վէ
գափուլարըն իքիշէր գանատը օլուպ՝ գանատլար
իքիյէ գաթլանըր իտի. պիրինին իքի գանատը վէ տի-
25 կէրինին իքի գանատը վար իտի: Վէ անլէրին իւզէ-
րինտէ, եա՛նի հէյքէլին գափուլարը իւզէրինտէ, տի-
վարլար իւզէրինտէ պուլունտըդը կիպի, քէրուպիլէր
իլէ խուրմա աղաճը ըէսմլէրի եափըլմըշ իտի. վէ խա-
րիճտէն էյվանընն եիւզիւնտէ պիր թախթա նէրտիւ-
26 պան վար իտի: Վէ էյվանընն եանլարընտա վէ պէյ-
թին օտալարընտա վէ նէրտիւպանլար իւսթինտէ
իքի թարաֆտան [o]գաֆէսլի փէնճէրէյլէր վէ խուրմա
աղաճը ըէ-ը-ըէ վար իտի:

ՊԱՊ 42

Հէյքէլին օտալարը. 13 պունլարըն նէյէ գուլլանըլաճագլարը։ 15 Տըշարըքի հավլունըն էօլչիւսիւ։

Վէ պէնի շիմալ ճիհէթինէ կիտէն թարիգլէ խա-
րիճի հավլույա չըգարըպ՝ [p]այրըլմըշ եէրին գարշը-
սընտա հէմ շիմալէ պագան պինանըն գարշըսընտա
2 օլան օտալարա կէօթիւրտիւ: Շիմալի գափունըն էօ-
նիւնիւն ուզունլըդը եիւզ զըրա՛ վէ էնի էլլի զըրա՛
3 իտի: Իչէրիքի հավլունըն եիրմի [q]ըէ-ը-ըէ ե-է-ը գարշը-
սընտա վէ խարիճի հավլունըն թաշ տէօշէմէսի գար-
շըսընտա, [r]իւչ գաթ պիրիպիրինէ գարշը էյվանլար
4 վար իտի: Վէ օտալարըն էօնիւնտէ՝ իչէրիտէն օն
զըրա՛ էնինտէ պիր կէզճէք եէր վէ պիր զըրա՛ եօլ
5 օլուպ՝ գափուլարը շիմալէ տօղրու իտի: Վէ ֆէվգանի
օտալար տար իտի, զիրա էյվանլար անլէրտէն, եա՛նի
պինանըն ալթը վէ օրթա գաթտա օլան օտալարըն-
6 տան ե-է-ը ալըր իտի: Չիւնքի անլէր իւչ գաթ օլուպ՝
հավլուլարըն տիրէքլէրի կիպի տիրէքլէրի եօգ իտի.
պու սէպէպտէն զէմինտէն, եա՛նի ալթը վէ օրթա
7 գաթտա օլան օտալարտան տար իտի: Վէ օտալարըն
եանընտա՝ խարիճի հավլու թարաֆընտա օլան օտա-
լարըն էօնիւնտէքի խարիճի տիվարըն ուզունլըդը էլլի

[k] 3Միւս. 6. 31-35։ [n] — Ղ. 41. 12,15։
[l] Ղ. 40. 16։ Այ. 16։ [o] Ղ. 41. 16։

Digitized by Google

8 զըրա՛ իտի: Զիրա խարիճի հավլուլա պ֊ֆ֊ օտալա-
րըն ուզունլըղը էլլի զըրա՛ վէ իշթէ հէյքէլին էօնիւ
9 եիւզ զըրա՛ իտի: Վէ պու օտալարըն ալթընտան՝
խարիճի հավլուտան անլէրէ կիտէճէք մէտխէլ շարգ
10 թարաֆընտան իտի: Հավլունըն շարգա տօղրու օլան
տիվարընըն էնլիլիյինտէ՝ այրըլմըշ մահալ իլէ պի-
11 նանըն գարշըսընտա օտալար վար իտի: Վէ ֊էօնլէ-
րինտէ շիմալ ճանիպկինտէ օլան օտալարըն կէօրիւ-
նիւշինտէ պիր եօլ օլուպ՝ պու տախի անլէրին ուզուն-
լըղընա վէ էնինէ վէ հէփ չըգմալարընա վէ շէքլէրինէ
12 վէ մէտխէլլէրինէ պէկզէր իտի: Վէ ճէնուպ ճանիպկին-
տէ օլան օտալարըն մէտխէլլէրի տախի պէօյլէ իտի.
եօլ պաշընտա, եա՛նի շարգի եօլ աղզընտա՝ տիվարըն
էօնինտէքի տօղրու եօլտա պիր մէտխէլ վար իտի:
13 Վէ պանա խիթապէն՝ Այրըլմըշ եէրին էօնինտէ
օլան շիմալի օտալար վէ ճէնուպի օտալար՝ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընա եագլաշան քեահինլէրին ֊ագտէս շէյլէրի
եէյէճէքլէրի մուգատտէս օտալար տըր. ագտէս շէյ-
լէրի վէ ֊էքմէք թագտիմէսինի վէ կիւնահ գուրպա-
նընը վէ սուչ գուրպանընը օրայա գօյաճագլար, զիրա
14 օլ մահալ մուգատտէս տիր: ֊Քեահինլէր օրայա կիր-
տիքլէրինտէ՝ մուգատտէս եէրտէն խարիճի հավլուլա
չըգմայաճագլար, անճագ խըտմէթ էտէր իքէն կիյ-
տիքլէրի էլպիսէլէրի օրատա պրագաճագլար, զիրա
անլէր մուգատտէս տիր, վէ պաշգա էլպիսէ կիյիպ
գավմա՛ ֊ա՛իտ օլան շէյլէրէ եագլաշաճագլար՝ տէտի:
15 Վէ իչէրիքի պէյթի էօլչմէյի թէմամ էյլէտիքտէ,
պէկնի շարգա տօղրու օլան գափույա չըգարըպ՝ անը
16 հէր թարաֆտան էօլչտու: Էօլչիւ գամըշըյլէ շարգ ճի-
հէթինի հէր թարաֆտան էօլչիւպ՝ անը պէշ եիւզ գա-
17 մըշ պ֊֊լ֊֊: Էօլչիւ գամըշըյլէ շիմալ ճիհէթինի հէր
թարաֆտան էօլչիւպ՝ անը պէշ եիւզ գամըշ պ֊֊լ֊֊:
18 Էօլչիւ գամըշըյլէ ճէնուպ ճիհէթինի էօլչիւպ՝ անը պէշ
19 եիւզ գամըշ պ֊֊լ֊֊: Ղարպ ճիհէթինէ տէօնիւպ՝ էօլ-
չիւ գամըշըյլէ անը էօլչէրէք պէշ եիւզ գամըշ պ֊֊լ֊֊:
20 Անը տէօրթ ճիհէթտէն էօլչտու. մուգատտէս ֊հ֊լ֊
թահիր օլմայան մահալտէն թէֆրիգ իչիւն անըն ֊սու-
րընըն ֊ուզունլըղը պէշ եիւզ վէ էնի պէշ եիւզ ֊֊ֆ֊ իտի:

ՊԱՊ 43

*Բապպըն ճէլալընըն հէյքէլէ ՝ավտէթիւ 7 Իսրայէլ քէնտի կիւնահ-
լարընը ՝ևէրք էֆտիքլերի հալտէ Բապպըն անլէր արասընտա սաքին
օլաճաղը 10 Թէվկէ էֆէնտիլերի վէ պ՛էյթին ուսուլ վէ գանունլարընը
հըզգ էյլէմէլերի խուսուսընտա փէյղամպէրին գավմա նասիհաթը: 13
Ս՛էզպահըն էօլչիւսիւ, 18 վէ գանունլարը՝*

Վ֊է պէկնի գափույա, եա՛նի ֊շարգա տօղրու օլան
2 գափույա կէօթիւրտիւ: ֊Վէ իշթէ շարգ ճիհէթինտէն
Իսրայէլ Ալլահընըն ճէլալը կէլիյօր իտի. վէ ֊սէտասը
չօգ սուլարընը սէտասը կիպի օլուպ՝ ֊զէմին անըն ճէ-
3 լալընտան միւնէվվէր օլտու: Վէ կէօրտիւյիւմ ման-
զարէ ֊շէհրի խարապ էֆէմէյէ կէլտիյիմտէ ֊կէօրտիւ-
յիւմ մանզարէ կիպի օլուպ՝ մանզարէլէր ֊ֆոբար ըր-
մաղը քէնարընտա կէօրտիյիւմ մանզարէ կիպի իտի.
4 վէ եիւզ իւսթիւ գափանտըմ: ֊Վէ շարգա տօղրու
օլան գափու եօլընտան ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը պէյթէ
5 կիրտի: ֊Վէ Րուհ պէնի գալտըրըպ՝ իչէրիքի հավ-
լույա կէօթիւրտիւ, վէ իշթէ ֊ՐԱՊՊԸՆ ճէլալը պէյթի
6 տօլտուրմըշ իտի: Վէ պէյթտէն պանա սէօյլէյէնին
֊եէ֊է իշիթտիմ. վէ ֊եանըմտա պիր ատէմ՝ տուրու-
7 յօր իտի: Վէ պանա տէտի քի՝ էյ իպն ի ատէմ, ֊պէնի
Իսրայէլ արասընտա իլէյէպէտ օթուրաճաղըմ՛ ֊թախ-
թըմընն մահալընը, վէ ֊այագլարըմընն թապանընընն
մահալընը ֊է֊ը֊է֊, վէ պէյթ ի Իսրայէլ՝ կէրէք քէն-
տիլէրի, կէրէք մէլիքլէրի միւրթէֆէ՛ալարընտա օլան
զինալարը վէ ֊մէլիքլէրինին լաշէլէրիյլէ մուգատտէս
8 իսմիմի ֊պիր տահա թէտնիս էթմէյէճէքլէր: ֊Էշիք-
լէրինի էշիյիմէ վէ սէօյլէլէրինի սէօյլէլէրիմէ եագընն
գօտրգլարընտա, պէնիմ իլէ անլէրին արասընտա
է֊ւ֊ը֊ը֊պիր տիվար վար իքէն, իշլէտիքլէրի մէքրու-
հաթլէ մուգատտէս իսմիմի թէտնիս էթտիլէր. պէն
9 տախի անլէրի ղազապըմլէ թէլէճ էթտիմ: Շիմտի
զինալարընը վէ մէլիքլէրինին ֊լաշէլէրինի պէնտէն
ուզագլաշտըրսընլար, ֊վէ իլէյէպէտ արալարընտա
սաքին օլաճաղըմ:
10 Էյ իպն ի ատէմ, սէն ֊պէյթ ի Իսրայէլէ պու պէյթի
թա՛րիֆ էյլէ, քի ՝իսեանլարընտան ութանսընլար վէ
11 ըէսմինի էօլչսինլէր: Վէ էկէր իշլէտիքլերի շէյլէրին
ճիւմլէսինտէն ութանըրլար իսէ, անլէրէ պէյթին շէքլ
ու թէրթիպաթընը վէ կիրիպ չըգաճագ եէրլէրինի վէ
պիւթիւն սուրէթ վէ ուսուլընը վէ պիւթիւն [սուրէթ
վէ] գանունլարընը պէյան, վէ անլէրին կէօզլէրի էօ-
նինտէ թահրիր էյլէ, քի անըն պիւթիւն սուրէթ վէ
12 ուսուլընը հըզգ ու իճրա էյլէյէյլէր: Պէյթին գանունը
պու տըր. Հէր թարաֆտա անըն պիւթիւն հուտուտը
՝տաղ պաշընտա ագտէս օլաճագ տըր. իշթէ պէյթին
գանունը պու տըր:
13 Վէ մէզպահըն զըրա՛ իլէ էօլչիւսիւ պու տըր. (՝պու
զըրա՛ պիր զըրա՛ տէօրթ փարմագ տըր.) չուգուր
եէրի պիր զըրա՛ վէ էնի պիր զըրա՛ վէ հէր թարա-
ֆընտա օլան քէնարը, աղզընա գատար պիր գարըշ
օլաճագ. վէ մէզպահրն *թէմէլի պու օլաճագ տըր:

ֆ Ա՛յ. 4։
ր Դ՛եւ. 6. 16,26։ 24. 9։
ֈ Դ՛եւ. 2. 3,10։ 6. 14, 17,25,29։ 7. 1։ 10. 13,14։ Ա՛տ. 18. 9,10։
ղ Պ. 44. 19։
ֆ Պ. 40. 5։
ը Պ. 45. 2։
——
ռ Պ. 10. 19։ 44. 1։ 46. 1։
ֆ Պ. 11. 23։
ֆ Պ. 1. 24։ Վահ. 1. 15։ 14. 2։ 19. 1 6։
ր Պ 10. 4։ Վահ. 18. 1։
ֈ Երեմ. 1. 10։
ղ Պ. 1. 4,28։ 8. 4։
ֆ Պ. 1. 3։ 3. 23։
ը Պագ Պ. 10. 19։ 44. 2։
ի Պ. 3. 12,14։ 8. 3։
ֈ 3 Մ֊իւլ. 8. 10,11։ Պ. 44 4։
ֆ Պ. 40. 3։
ղ Խուր. 29. 45։ Մէզ. 68. 16։ 132. 14։ Յովէլ. 3. 17։ Յովն. 1. 14։ 2 Կոր. 6. 16։
ֈ Մէզ. 99. 1։ [99 5։
ֈ 1 Թէվ. 28. 2։ Մէզ.
ֆ Դ՛եւ. 26. 30։ Երեմ. 16. 18։
ֆ Պ. 39 7։
ֈ Պագ 4 Մ֊իւլ. 16. 14։ 21. 4,5,7։ Պ. 8. 3։ 23. 39։ 44. 7։
ղ Ա՛յ. 7։
ֆ Ա՛յ. 7։
ֈ Պ. 40. 4։
ֈ Պ. 40. 2։
ֆ Պ. 40. 5։ 41. 8։
* ՝Իպր. արգասը

Digitized by Google

14 Վէ թօփրաղըն չուգուր եէրինտէն աշաղըքի քէնարա
գատար իքի զըրա՛, վէ էնի պիր զըրա՛ օլաճագ. վէ
քիւչիւք քէնարտան պէօյիւք քէնարա գատար տէօրթ
15 զըրա՛ օլուպ՝ էնի պիր զըրա՛ օլաճագ տըր։ Վէ օճագ
տէօրթ զըրա՛ օլուպ՝ օճագտան եօգարը տէօրթ պույ-
16 նուզ օլաճագ։ Վէ †օճաղըն ուզունլըղը օն իքի վէ էնի
17 օն իքի ՚ըր՚՚՚

քէնտի քէօթիւլիւքլէրինին ձեռքը չէքէճէքլէր տիր.
11 Վէ անլէր մագտիսիմտէ պէյթին գափուլարընա
թա'եին օլունան խրտմէթճիլէր վէ պէյթին խրտմէթ-
ճիլէրի օլաճագլար գավմ իչին մուհրագա վէ զէպի-
հէլէրի անլէր զէպհ էտէճէքլէր, վէ անլէրէ խրտմէթ
12 էթմէք իւզրէ էօնլէրինտէ տուրաճագլար: Անլէր թա-
րաֆընտան փութլարը էօնինտէ խրտմէթ էթտիքլէրի
վէ պէյթ ի Իսրայէլէ թէօքէզ վէ քէօթիւլիւք էթ-
մէլէրինէ սէպէպ օլտըգլարը էճլտէն անլէր իւզէրինէ
էլիմի գալտըրտըմ, վէ քէնտի քէօթիւլիւքլէրինին ձե-
ռքը չէքճէքլէր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:
13 Վէ պանա քեահինլիք էթմէք իւզրէ վէ հէփ մուգատ-
տէս շէյլէրիմէ ագտս շէյլէր խուսուսընտա եագլաշ-
մագ իւզրէ, պանա եագլաշմայաճագլար, ֆագաթ
էրէզալէթլէրինի վէ իշլետիքլէրի մէքրուհաթըն ձե-
14 ռքը չէքճէքլէր տիր: Լաքին անլէրի պէյթին հէր
պիր խրտմէթի վէ անտէ օլաճագ հէր պիր իշ իչին
անըն ումուրընա խատէմէ թա'եին էտէճէյիմ:
15 Ֆագաթ պէնի Իսրայէլ պէնտէն սափտըգլարըն-
տա պէնի Սադովկտան օլարագ մագտիսիմին ու-
մուրընտա խրտմէթ էտէն Ղեւիլի քեահինլէր պանա
խրտմէթ էթմէք իւզրէ պանա եագլաշաճագլար, վէ
Հիչ եաղը իլէ գանը պանա թագտիմ էթմէք իչին
հուզուրըմտա տուրաճագլար՝ տէյիւ Բապպ Եհովա
16 պույուրըր: Մագտիսիմէ անլէր կիրճէճէք վէ պանա
խրտմէթ էթմէք իւզրէ սօֆրամա անլէր եագլաշըպ՝
17 խրտմէթիմին գանունլարընը հըֆզ էտճէճքլէր: Վէ
իչէրիքի գափունըն հավլուլարընտան կիրտիքլէրինտէ
քէթէն էլպիսէ կիյէճէքլէր, վէ իչէրիքի հավլունըն
գափուլարընտա վէ իչէրիտէ խրտմէթ էթտիքլէրինտէ
իւզէրլէրինտէ եինլիւ պիր շէյ պուլունմայաճագ տըր:
18 Պաշլարընտա քէթէն սէրփուշլար վէ պէլլէրինտէն
պուդը քէթէն տօնլար օլաճագ. թէրլէտճէճք շէյ գու-
19 շանմայաճագլար: Վէ խարիճի հավլույա, եա'նի
գավմընն պուլամադըգը խարիճի հավլույա չըգտըգ-
լարընտա խրտմէթ էտէր իքէն իւզէրլէրինտէ պու-
լունան էլպիսէյի չըգարըպ, անլէրի մուգատտէս օ-
տալարա գօյարագ, պաշգա էլպիսէ կիյէճէքլէր, քի
20 էլպիսէլէրիյլէ գավմը թագտիս էթմէյէլէր: Վէ պաշ-
լարընը թըրաշ էթմէյէճէքլէր, սաչլարընը տախի
21 ուզաթմայըպ՝ անճագ անլէրի քէսսինլէր: Վէ հիչ
պիր քեահին իչէրիքի հավլույա կիրտիյինտէ շէրապ
22 իչմէսին: Վէ տուլ եա պօշանմընշ օլան իլէ էվլէնմէ-

սինլէր, անճագ պէյթ ի Իսրայէլ նէսլինտէն օլան
պաքիրէ, եախօտ պիր քեահինտէն գալան տուլ իլէ
23 էվլէնսինլէր: Վէ պէնիմ գավմըմա՝ մուգատտէսի
ղայր ի մուգատտէստէն թէֆրիգ էթմէյի թա'լիմ
էտէճէքլէր, վէ անլէրէ նափաքընն թահիրտէն թէֆ-
24 րիգինի պիլտիրէճէքլէր: Վէ տա'վա վուգու'ընտա
հիւքմ իչին անլէր տուրաճագլար, վէ պէնիմ ահ-
քեամըմ իւզրէ հիւքմ էտէճէքլէր. վէ ճիմլէ պայրամ-
լարըմտա շէրի'աթ ու գանունլարըմը հըֆզ էտիպ՝
25 սէպթլէրիմի մուգատտէս թուրթաճագլար: Վէ նա-
փաք օլմամալարը իչին ճէնագէ եանընա կիթմէսին-
լէր, ֆագաթ փէտէր եա վալիտէ եա օղուլ եա գըզ
եա պիրատէր եա նիքեահլանմամըշ հէմշիրէ իչին
26 նափաք օլա պիլիրլէր: Վէ թաթհիր օլունտըգ-
27 տան սօկրա անա եէտի կիւն սայաճագլար: Վէ մագ-
տիսէ, եա'նի մագտիսէ խրտմէթ էթմէք իչին իչէ-
րիքի հավլույա կիրտիյի կիւնտէ քէնտի կիւնահ
գուրպանընը թագտիմ էտճէճք տիր՝ տէյիւ Բապպ
Եհովա պույուրըր:
28 Վէ պու անլէրէ միրաս եէրինէ օլաճագ տըր, անլ-
էրին միրասը պէն իմ. վէ անլէրէ Իսրայէլտէ միւլք
29 վէրմէյճէճքսինիզ, անլէրին միւլքիւ պէն իմ: Էք-
մէք թագտիմէսինի վէ կիւնահ գուրպանընը վէ սուչ
գուրպանընը անլէր եէյճէճքլէր. վէ Իսրայէլտէ վագֆ
օլունան շէյլէրին ճիմլէսի անլէրին օլաճագ տըր:
30 Վէ հէր շէյին հէր իւք թուրֆանտասը վէ հէր նէ
թագտիմէնիզ վար իսէ, թագտիմէլէրինիզին ճիմ-
լէսի քեահինին օլաճագ տըր. վէ խամուրլարընը-
զըն իւքինի քեահինէ վէրէսինիզ, քի խանէնիզտէ
31 պէրէքէթ գարարլաշսըն: Կէրէք գուշ վէ կէրէք պէ-
հայիմ լաշէսինի վէ եախօտ փարէլէնմիշի քեահին-
լէր եէմէյճէճքլէր տիր:

ՊՍՊ 45

*Տէյարտան մագտիս իչին, 6 շէհր իչին, 7 վէ րէ'իս իչին Ջէֆ-
րիգ էտիւճէք զըմմալար: 9 Րէ'իսէ օլան էմրլէր:*

Վէ տիյարը՝ միրաս օլմագ իւզրէ գուր'ա իլէ
թագսիմ էթտիյինիզտէ ԲՈՊՊԱՆ մուգատտէս թագ-
տիմէ օլարագ ուզունլըղը եիրմի պէշ պիկ վէ էնի օն
պիկ ֆունըշ եէր արզ էտճէճքսինիզ. պու՝ հէր թարաֆ-
տան պիւթիւն հուտուտը յլէ մուգատտէս օլաճագ
2 տըր: Պունտան ուզունլըղը պէշ եիւզ վէ էնի պէշ
եիւզ ընը՝ եէր միւրէպպա՝ օլարագ, մագտիս իչիւն

ֆ 1Թէվ. 26. 1։
ս 2Թէվ. 29. 34։
յ Ա'տ. 16. 9։
ն Ես. 9. 16։ Պ. 14. 3, 4։ Մաղ. 2. 8։
շ Մէգ. 106. 27։
ո 4Մ'իւլ. 23. 9։ Ա'տ. 18 3։
չ Պ. 32. 30։ 36. 7։
պ Ա'տ. 18. 4։ 1Թէվ 23. 28,32։
ջ Ա'յ. 10։
ռ 1Մ'իւլ. 2. 35։
ս Պ 40. 46։ 43. 19։
վ Ա'յ. 7։
տ Թէս. 10. 8։
ր Պ. 41. 22։
ց Խուր. 28. 39,40,43։ 39. 27,28։ [28։
ւ Խուր.28. 40,42։ 39.
փ Պ. 42. 14։
ք Պ. 46.20։ Պագ Խուր. 29. 37։ 30. 29։ Ղեւ. 6.27։ Մատթ.23.17, 19։
օ Ղեւ. 21. 5։
ֆ Ղեւ. 10. 9։
ա Ղեւ. 21. 7,13,14։
բ Ղեւ. 10. 10,11։ Պ. 22. 26։ Մաղ. 2. 7։
գ Թէս. 17. 8, վէ պայրիւ 2Թէվ. 19. 8,10
դ Պագ Պ. 22. 26։
ե Ղեւ. 21.1, վէ պայրիւ Ա'տ. 6. 10։ 19. 11, վէ պայրիւ։
զ Ա'յ. 17։
է Ղեւ. 4. 3։
ը Ա'տ.18.20։ Թէս.10. 9։ 18. 1,2։ Յես. 13 14, 33։
թ Ղեւ. 6. 18,29։ 7. 6։
ժ Ղեւ. 27.21,28։ Ա'տ. 18. 14 իլէ Ռաթպիգ էյլէ։
ի Խուր. 13. 2։ 22. 29, 30։ 23. 19։ Ա'տ. 3. 13։ 18. 12,13։
լ Ա'տ. 15. 20։ Նէեմ. 10. 37։
խ Էմս. 3. 9, 10։ Մաղ. 3. 10։
ծ Խուր. 22. 31։ Ղեւ. 22. 8։
կ Պ. 47. 22։
հ Պ. 48. 8։
ձ Պ. 42. 20։

Digitized by Google

օլուպ՝ հէր թարաֆընտա էլլի զըրա՝ աչըգ եէր օլա-
3 ճագ տըր: Վէ պու էօլչիւտէն՝ ուզունլըղը երիմի պէշ
պինկ վէ էնի օն պինկ ղէէ՝ էօլչէճէքսին, Ֆվէ մագտիս,
4 ե՛նի Գուտս իւլ ագտաս անտէ օլաճագ տըր: Պու
էէէ՝ ՐԱՊՊԱ խըրտէթ էթմէք իւզրէ հա-ը-բը- թէ-
գարրիւպ էտէն մագտիս խատէմէսի, ե՛նի քեահին-
լէր իչիւն տիյարտան ՐԷֆրէէ էաէլէրէէ Ֆմուգատտէս
օլաճագ. վէ անլէրին խանէլէրի իչիւն մէվգը՝ վէ մագ-
տիս իչիւն մուգատտէս մահալ օլաճագ տըր:
5 Վէ պէյթին խատէմէսի օլան Ղեւիլիլէրին Ֆերիմի
պէշ պինկ ֆ-ղբ- ուզունլըղընտա վէ օն պինկ ֆ-ղբ- էնին-
տէ պիր միւքիւ հեղ-ռէ Ֆերիմի օտալարը օլաճագ տըր:
6 Ֆվէ մուգատտէս թագտիմէ օլան էէէ- եանընտա,
էնի պէշ պինկ վէ ուզունլըղը երիմի պէշ պինկ օլարագ,
շէհրին միւլքիւնիւ թա՛նին էտէսինիզ. պու պիւթիւն
պէյթ ի Իսրայէլ իչիւն օլաճագ տըր:
7 Ֆվէ րէ՛իսին Դ-լէէ՝ մուգատտէս թագտիմէ օլան
էէէ իւէ շէհր միւլքիւնիւն իչի թարաֆընտան՝ մու-
գատտէս թագտիմէ օլան էէէ- էօնիւնտէ վէ շէհր
միւլքիւնիւն էօնիւնտէ, ղարպ ճիհէթինտէն ղարպա
տօղրու վէ շարգ ճիհէթինտէն շարգա տօղրու օլաճագ
տըր. վէ ուզունլըղը ղարպի հուտուտընտան շարգի
հուտուտընա գատար օ ղէէ հիսսէլէրին պիրինէ միւ-
8 սավի օլաճագ տըր: Իսրայէլտէ տիյարտան անըն
միւլքիւ պու օլաճագ, վէ Ֆրէ՛իսլէրիմ պիր տահա
գավմըմա զուլմ էթմէյէճէքլէր. վէ տիյարը պէյթ ի
Իսրայէլէ սըպթլարընա կէօրէ վէրէճէքլէր:
9 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Էյ Իսրայէլ
րէ՛իսլէրի, Ֆսիզէ քիֆայէթ էտէր. Ֆզուլմու վէ հագգ-
սըզլըղը տէֆ՛ էտինիզ, վէ հագգ ու ՚ատալէթ իւզրէ
հարէքէթ էյլէյինիզ. գավմըմտան ՚էօրֆի թէքլիֆ-
լէրինիզի պրագընըզ՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույու-
10 րըր: Ֆթէրազինիզ թէմամ վէ էֆանըզ թէմամ վէ
11 պաթընըզ թէմամ օլսուն: Էֆա իւէ պաթ պիր ՚ա-
յարտա օլսուն, քի պաթ հօմէրին ՚իւշրիւնիւ, էֆա
տախի հօմէրին ՚իւշրիւնիւ ալա. ՚այարլարը հօմէրէ
12 կէօրէ օլաճագ տըր: Վէ Ֆմըսգալ երիմի գըրաթ օլա-
ճագ. մընանըզ տախի երիմի մըսգալ, երիմի պէշ
մըսգալ, օն պէշ մըսգալ օլաճագ տըր:
13 ՚Արզ էտէճէյինիզ թագտիմէ պու տըր, ե՛նի պիր
հօմէր պուղտայտան պիր էֆանըն ալթըտա պիրի վէ
պիր հօմէր արփատան պիր էֆանըն ալթըտա պիրի
14 օլաճագ տըր. Վէ եաղ իչիւն գանուն, ե՛նի պիր
պաթ եաղըն ֆ-ղ-ռ-ղբ պու տըր. պիր քօրտան, ե՛նի
օն պաթ օլան հօմէրտէն պաթըն ՚իւշրիւ օլաճագ.
15 զիրա պիր հօմէր օն պաթ տըր: Վէ Իսրայէլին սու-
լագ մէր՛ալարընըն սիւրիւէրինտէն՝ իքի եիւզտէ պիր
գօյուն թագտիմէ վէ մուհրագա վէ սէլամէթ գուր-
պանը օլմագ իւզրէ թագտիմ օլունաճագ, քի ՚անլէր
իչիւն քէֆարէթ օլա՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույու-
16 րըր: Տիյարընն պիւթիւն գավմը պու թագտիմէյի Իս-
17 րայէլտէ օլան րէ՛իսէ թէսլիմ էթմէլի տիր: Վէ պայ-
րամլարտա վէ այ պաշլարընտա վէ սէպթլէրտէ,
պէյթ ի Իսրայէլին ճիւմլէ մու՛այյէն կիւնլէրինտէ
մուհրագալար վէ էքմէք թագտիմէսի վէ մէշրուպաթ
թագտիմէսի րէ՛իսէ ֆարզ տըր. կիւնահ գուրպանընը
վէ էքմէք թագտիմէսինի վէ մուհրագայը վէ սէլա-
մէթ գուրպանընը, պէյթ ի Իսրայէլ իչիւն քէֆարէթ
օլմագ իւզրէ, օ ՚արզ էտէճէք տիր:
18 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Պիրինճի այըն
իպթիտասընտա սըղըրլարտան գուսըրսըզ պիր տա-
19 նա ալըպ՝ Ֆմագտիսի թաւթիր էտէսին: Ֆվէ քեահին
կիւնահ գուրպանընըն գանընտան ալըպ՝ պէյթին սէօ-
յէէրինէ վէ մէզպահըն աշաղըքի քէնարընըն տէօրթ
քէօշէսինէ վէ իչէրիքի հավլունըն գափու սէօյէէրինէ
20 սիւրէճէք տիր: Ֆ՚Սէհվ վէ ճէհալէթտէ պուլունան քիմսէ
իչիւն այըն եէտիսինտէ տախի պէօյլէ եափասըն. վէ
պէյթ իչիւն քէֆարէթ էտէճէքսինիզ:
21 Ֆ՚Պիրինճի այըն օն տէօրտինճիւ կիւնիւ սիզէ պա-
սեք օլաճագ տըր. եէտի կիւն պայրամ օլուպ՝ ֆէթիր
22 եէնիլէճէք տիր: Վէ օլ կիւնտէ րէ՛իս քէնտիսի իչիւն
վէ տիյարընն պիւթիւն գավմը իչիւն՝ կիւնահ գուրպանը
23 օլմագ իւզրէ Ֆ՚պիր տանա ՚արզ էտէճէք տիր: Վէ
Ֆպայրամընն եէտի կիւնիւնտէ՝ օլ եէտի կիւնիւն հէր
պիրինտէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ գուսուր-
սըզ եէտի տանա իլէ եէտի գօչ, վէ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ հէր կիւն քէչիլէրտէն Ֆ՚պիր էրկէճ ՚արզ
24 էտէճէք տիր: Ֆվէ հէր պիր տանա իչիւն պիր էֆա վէ
հէր պիր գօչ իչիւն պիր էֆա էքմէք թագտիմէսի վէ
հէր պիր էֆա իչիւն պիր հին եաղ ՚արզ էտէճէք տիր:
24 Եէտինճի այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ Ֆպայրամտա
եէտի կիւն միւտտէթ պէօյլէճէ կիւնահ գուրպանը վէ
մուհրագա վէ էքմէք թագտիմէսի վէ եաղ ՚արզ է-
տէճէք տիր:

ՊԱՊ 46

Րէ՛իսին, 9 վէ գավմըն իւրա էտէճէքլէրի ֆէրիզլէրը: 16 Րէ՛իս իչիւն վէլսաւէթ գանունը: 19 Դուրպանլարընն գայնատըլմաղը վէ էքմէք թագտիմէսինին փիշիրիլմէյի մահալլէրը:

Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իչէրիքի հավ-

Ֆ Պ. 48. 10:
Ֆ Ած. 1: Պ. 48. 10, վէ զայրի:
Ֆ Պ. 48. 13:
Ֆ Պաղ Պ. 40. 17:
Ֆ Պ. 48. 15:
Ֆ Պ. 48. 21:
Ֆ Պ. 46.18: Պաղ երեմ. 22. 17: Պ. 22. 27:
Ֆ Պ. 44. 6:
Ֆ Երեմ. 22. 3:
Ֆ Ղեւ. 19. 35,36: Էմս. 11. 1:
Ֆ Խուր. 30. 13: Ղեւ. 27. 25: Ա՛տ. 3. 47:
Ֆ Ղեւ. 1. 4:
Ֆ Ղեւ. 16. 16:
Ֆ Պ. 43. 20:
Ֆ Ղեւ. 4. 27:
Ֆ Խուր. 12. 18: Ղեւ. 23. 5,6: Ա՛տ. 9.2,3: 28. 16,17: Թէս. 16. 1, վէ զայրի:
Ֆ Ղեւ. 4. 14:
Ֆ Ղեւ. 23. 8:
Ֆ Պաղ Ա՛տ. 28. 15,22, 30: 29. 5,11,16,19, վէ զայրի:
Ֆ Պ. 46. 5,7:
Ֆ Ղեւ. 23. 33, վէ զայրի: Ա՛տ.29.12: Թէս. 16. 13:

Digitized by Google

լունըն շարգա տօղրու օլան գափուսը՝ իշ կէօրիւլէ-
ճէք ալթը կիւն գափալը գալսընն, վէ սէպթ կիւնիւ
2 հէմ այ պաշընտա աչըլսընն։ –Վէ րէ՛իս տըշարրտան օլ
գափունըն տէհլիզինտէն կիրիպ՝ գափունըն սէօյէսի
եանընտա տուրաճագ. վէ քեահինլէր անըն մուհրա-
գասընը վէ սէլամէթ գուրպանընը ՚արզ էտէճէքլէր,
օ տախի գափունըն էշիյինտէ սէճտէ էթտիքտէն սօկ-
րա չըգաճագ տըր. վէ օլ գափու ախշամա գատար
3 գափանմայաճագ տըր։ Վէ տիյարըն գավմը՝ սէպթտէ
վէ այ պաշլարընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պու գա-
փունըն մէտխէլինտէ սէճտէ էտէճէքլէր։
4 Վէ բէ՛իսին սէպթ կիւնիւնտէ ՐԱՊՊԱ թագտիմ
էտէճէյի մուհրագա գուսուրսըզ ալթը գուզու վէ գու-
5 սուրսըզ պիր գօչ օլաճագ տըր։ Վէ գօչ իչիւն էքմէք
թագտիմէսի պիր էֆա –, վէ գուզուլար իչիւն էք-
մէք թագտիմէսի՝ էլինտէն կէլտիյի մըգտար, վէ հէր
6 էֆա իչիւն պիր հին եաղ օլաճագ տըր։ Վէ այ պա-
շընտա գուսուրսըզ պիր տանա վէ գուսուրսըզ ալթը
7 գուզու իլէ պիր գօչ օլաճագ տըր։ Վէ էքմէք թագ-
տիմէսի օլմագ իւզրէ տանա իչիւն պիր էֆա վէ գօչ
իչիւն պիր էֆա վէ գուզուլար իչիւն էլինտէն կէլտիյի
մըգտար ՚արզ էտէճէք վէ հէր էֆա իչիւն պիր հին
եաղ օլաճագ տըր։
8 Վէ րէ՛իս կէլտիյինտէ գափունըն տէհլիզի եօլընն-
9 տան կիրիպ՝ հէման օ եօլտան չըգաճագ տըր. Վէ
տիյարըն գավմը –մու՛այյէն կիւնլէրտէ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա սէճտէ գըլմաղա կէլտիքլէրինտէ շիմալի
գափու եօլընտան կիրէն՝ ճէնուպի գափու եօլընտան
չըգաճագ. վէ ճէնուպի գափու եօլընտան կիրէն՝ շի-
մալի գափու եօլընտան չըգաճագ. կիրտիյի գափու
եօլընտան ՚ավտէթ էթմէյիպ՝ անճագ անըն գարշը-
10 սընտա օլանտան չըգաճագ տըր։ Վէ րէ՛իս՝ անլէր
կիրտիքլէրինտէ արալարընտա կիրէճէք, վէ անլէր
չըգտըգլարընտա պէրապէր չըգաճագ տըր։
11 Վէ պայրամլարտա վէ մու՛այյէն կիւնլէրտէ –էքմէք
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ տանա իչիւն պիր էֆա վէ
գօչ իչիւն պիր էֆա վէ գուզուլար իչիւն էլինտէն կէլ-
տիյի մըգտար –, հէր էֆա իչիւն տախի պիր հին եաղ
12 օլաճագ տըր։ Վէ րէ՛իս ՐԱՊՊԱ միւթէպէրրի՛էն մուհ-
րագա, եա միւթէպէրրի՛էն սէլամէթ գուրպանը ՚արզ
էտէճէք օլսա, –անըն իչիւն շարգա տօղրու օլան գա-
փու աչըլաճագ վէ սէպթ կիւնիւնտէ ՚արզ էթտիյի
կիպի մուհրագա վէ սէլամէթ գուրպանընը ՚արզ էթ-
տիքտէն սօկրա չըգաճագ. վէ օ չըգտըգտան սօկրա
գափու գափանաճագ տըր։
13 –Վէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ հէր կիւն պիր
եըլլըզ գուսուրսըզ պիր գուզու ՚արզ էտէճէքսինն. անը
14 հէր սապահ ՚արզ էտէճէքսինն. Վէ անըն իլէ պէրա-
պէր էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ հէր սապահ
պիր էֆանըն ալթըտա պիրի վէ խասս ուն իլէ գա-
րըշտըրմագ իւզրէ պիր սիւս ի հին եաղ ՚արզ էտէ-
ճէքսինն. –՝ գանունը էպէտի իւզրէ, ՐԱՊՊԱ տա՛-
15 իմի էքմէք թագտիմէսի տիր։ Վէ գուզույը վէ էքմէք
թագտիմէսինի վէ եաղը հէր սապահ ՚արզ էտէճէքլէր.
–՝ տա՛իմի մուհրագա տըր։
16 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Րէ՛իս քէնտի
օղուլլարընտան պիրինէ պիր ՚աթիյէ վէրէճէք օլսա,
պու անըն միրասը օլարագ օղուլլարընըն օլաճագ
17 տըր. վէրասէթլէ անլէրին միւլքիւ օլաճագ տըր։ Լա-
քին գուլլարընտան պիրինէ քէնտի միրասընտան ՚ա-
թիյէ վէրտիյինտէ, օ ՚իպրա սէնէսինէ տէք անըն
օլուպ՝ անտէն սօկրա րէ՛իսէ ինթիգալ էտէճէք. զի-
րա անըն միրասը անճագ քէնտի օղուլլարընըն օլա-
18 ճագ տըր։ Վէ –գավմը էմլաքընտան մահրում էթմէք
իւզրէ րէ՛իս անլէրին միրասընտան ալմասընն. քէնտի
օղուլլարընա քէնտի միւլքինտէն միրաս վէրսին,
թա քի գավմըմտան պիր քիմսէ քէնտի միւլքինտէն այրըլմայա։
19 Վէ պէնի գափունըն եանընտա օլան մէտխէլտէն
քեահինլէրին շիմալէ պագան մուգատտէս օտալա-
րընա կէօթիւրտու, վէ իշթէ օրատա՝ արգա թարաֆ-
20 լարտա ղարպա տօղրու պիր եէր վար իտի. Վէ պանա՝
Քեահինլէրին սուչ գուրպանընը վէ կիւնահ գուրպա-
նընը –գայնատաճագլարը վէ էքմէք թագտիմէսինի
–փիշիրէճէքլէրի եէր պու տըր, օլմայա քի պունլարը
խարիճի հավլույա չըգարմալարընյլէ –գավմը թագտիս
21 էտէլէր՝ տէտի։ Վէ պէնի խարիճի հավլույա չըգարըպ՝
հավլունըն տէօրթ քէօշէսինի կէզտիրտի. վէ իշթէ
հավլունըն հէր քէօշէսինտէ պիրէր հավլու վար իտի։
22 Հավլունըն տէօրթ քէօշէսինտէ, ուզունլըղը գըրգ վէ
էնի օթուզ ղըր՝ օլարագ, մուհաֆազալը հավլուլար
վար իտի. քէօշէլէրտէ տէօրտինինն էօլչիւսիւ պիր
23 իտի։ Վէ էթրաֆլարընտա՝ տէօրտինինն տէ էթրա-
ֆընտա, պիրէր սըրա –՝ օլուպ՝ օլ սըրալարընն ալ-
24 թընտա օճագլար եափըլմըշ իտի։ Վէ պանա՝ Պունլար էբէ փիշիրէնլէրին եէրի տիր. պուրատա պէյ-
թին խատէմէսի գավմընն գուրպանլարընը –փիշիրէ-
ճէքլէր տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 47

Մուգատտէս սուլար բիւ՚յասը. 13 տիյարըն հուտուտը։ 22 Գուր՚ա իլէ Թագսիմի։

Վ է պէնի պէյթին գափուսընա կէրի կէթիրտի, վէ իշթէ շարգ թարաֆտան պէյթին էշիյի ալթընն-

– Գ. 44. 3։ Այ. 8։
բ Գ. 45. 17։
գ Գ. 45. 24։ Այ. 7,11։
դ Թէս. 16. 17։
ե Այ. 2։
զ Խուր. 23. 14-17։ Թէս. 16. 16։
է Գ. 44. 3։ Այ. 2։
ը Խուր. 29. 38։ Ա՛տ. 28. 3։
թ Ղևտ. 25. 10։
ժ Գ. 45. 8։
ի 2Թէվ. 35. 13։
լ Ղևտ. 2. 4,5,7։
խ Գ. 44. 19։
ծ Պագ Այ. 20։

Digitized by Google

տան "սուլար չըգըյօր իտի, զիրա պէյթին եիւզիւ շարգա տօղրու իտի. վէ սուլար պէյթին սաղ թա-
րաֆընըն ալթընտան, մէզպահըն ճէնուպ ճիհէթին-
2 տէն էնիյօր իտի: Վէ պէնի շիմալի գափու եօլընտան չըգարտը, վէ պէնի տըշարըքի եօլա, տըշարըքի գա-
փունըն շարգա տօղրու օլան եօլընա կէրի կէթիրտի. վէ իշթէ սաղ թարաֆտան սուլար ազըյօր իտի:
3 Եվէ օլ ատէմ էլինտէ էօլչիւ իփի օլտըղը հալտէ, շարգա տօղրու չըգըպ պիկ զըրա՝ էօլչտիւ, վէ պէնի սուլարտան կէչիրտի. սուլար թօփուղա գատար իտի:
4 Վէ պիկ տահա էօլչտիւքտէն սօկրա պէնի սուլարտան կէչիրտի, սուլար տիզէ գատար իտի. վէ պիկ տահա էօլչտիւքտէն սօկրա պէնի կէչիրտի, վէ սուլար պէլէ
5 գատար իտի: Վէ պիկ տահա էօլչտիւքտէն սօկրա, կէչէմէտիյիմ պիր ըրմագ օլտու. զիրա սուլար ճօշ-
մուշ իտի, եիւզիւլէճէք սուլար վէ ...էլ կէչիլմէզ պիր ըրմագ օլտու:
6 Վէ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ, կէօրտիւն մի՝ տէտի. վէ էօնիւմէ տիւշիւպ պէնի ըրմաղընն քէնարընա կէրի
7 կէթիրտի: Վէ կէրի կէտիյիմտէ իշթէ ըրմաղըն քէ-
նարընտա, իքի թարաֆտան ղայէթ չօգ եաղճլար
8 վար իտի: Վէ պանա տէտի քի՝ Պու սուլար շարգ ճիհէթինէ չըգըպ չէօլէ էնէրլէր վէ տէնիզէ կիտէրլէր վէ տէնիզէ գարըշտըգլարընտա ...ըն սուլարը էյի
9 օլուր: Վէ *ըրմաղըն կիթտիյի եէրտէ թէփրէնէն հայ-
վանլարըն ճիւմլէսի եաշայաճագ, վէ պալըգլար ղա-
յէթ չօգ օլաճագ զիրա պու սուլար օրայա կիտէճէք. վէ ...ըլ էյի օլտրղընտան ըրմաղըն հէր կիթտիյի
10 եէրտէ անլէր եաշայաճագ տըր: Վէ անըն եանընտա պալըգճըլար Ենգադդիտէն Ենեգլայիմէ գատար տու-
րաճագլար. աղ սէրիլէճէք եէր օլաճագ տըր. պա-
լըգլար ճինս ճինս օլուպ՝ *Պէօյիւք տէնիզ պալըգ-
11 լարը կիպի ղայէթ չօգ օլաճագ տըր: Լ...էն անըն չա-
մուրլը եէրի վէ պաթագլարը էյի օլմայաճագ. անլէր
12 թուզ եէրի օլաճագ տըր: Վէ Եըրմաղըն քէնարընտա, իքի թարաֆտան Եեափրաղը սօլմազ վէ մէյվէսի տիւ-
քէնմէզ հէր նէվ՝ մէյվէտար աղաճ պիթէճէք. հէր այ եէնիտէն մէյվէ վէրէճէքլէր. զիրա անլէրին սուլարը մագիտտէն չըգար. վէ անլէրին մէյվէսի եէմէք իչիւն վէ եափրագլարը Եմու՝ալէճէ իչիւն օլաճագ տըր:
13 Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր. Իսրայէլին օն իքի սըպթընա կէօրէ միրաս ալաճաղընըզ տիյարըն հուտուտը պու տըր, (Եյովսէփին իքի հիսէսի օլա-
14 ճագ տըր.) Վէ էճտատընըզա վէրմէյի Եեմին էթ-
տիյիմ Եեէ հէր պիրինիզ միւսավաթ իւզրէ միրաս ալաճագընըզ. վէ պու տիյար Եսիզէ միրաս տիւշէ-
15 ճէք տիր: Վէ տիյարըն հուտուտը պու տըր. շիմալ ճիհէթի՝ Պէօյիւք տէնիզտէն Եմեդաս վարընճայա
16 տէյին Եթէլոն եօլու, Եեմաթ վէ Եբերոթա վէ Դա-
մասկոս հուտուտը իլէ Եմաթ հուտուտը արասընտա օլան Սիբրայիմ, վէ Աւրան հուտուտընտա օլան Ա-
17 սերաթթիքոն, Վէ հուտուտ տէնիզտէն՝ Դամասկոս հուտուտը օլան Եասար–Ենան վէ շիմալէն Եմաթ հու-
18 տուտը օլաճագ տըր. շիմալ ճիհէթի պու տըր: Վէ շարգ ճիհէթինի Աւրան վէ Դամասկոս վէ Գաղաադ իչինտէն վէ Յորդանան Եանէչընէ օլան Իսրայէլ տի-
յարը իչինտէն հուտուտտան շարգի տէնիզէ գատար
19 էօլչէճէքսինիզ. շարգ ճիհէթի պու տըր: Վէ ճէնուպ թարաֆընտա օլան ճէնուպ ճիհէթի Թամարտան կա-
դէստէ վագը՝ Եէ Մէրիպա սույունա վէ Պէօյիւք տէնիզէ Եէէ տէրէյէ գատար օլաճագ տըր. ճէնուպ թարա-
20 ֆընտա օլան ճէնուպ ճիհէթի պու տըր: Վէ ղարպ ճիհէթի՝ հուտուտտան Եմաթ գարշըսընա գատար Պէօյիւք տէնիզ օլաճագ տըր. ղարպ ճիհէթի պու տըր:
21 Վէ պու տիյարը քէնտիլէրինիզէ Իսրայէլին սըպթ-
22 լարընա կէօրէ թագսիմ էտէճէքսինիզ. Վէ անը քէն-
տինիզէ Եվէ արանըզտա սաքին օլուպ՝ արանըզտա էվլատ սահիպի օլան էճնէպիլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ գուր՝ա իլէ թագսիմ էտէճէքսինիզ. Եվէ անլէր սիզէ պէնի Իսրայէլ արասընտա եէրլիլէր կիպի օլաճագլար. Իսրայէլ սըպթլարը արասընտա սիզին իլէ պէրա-
23 պէր միրասա հիսսէտար օլաճագլար: Վէ էճնէպի հանկը սըպթ արասընտա սաքին օլուր իսէ, միրա-
սընը անա օրատա վէրէճէքսինիզ՝ տէյիւ Բապպ Ե-
հովա պույուրըր:

ՊԱՊ 48

1, 23 *Սըպթլարըն*, 8 *մագտիսին*, 15 *շէհրին*, 21 *վի. թէ՝խսին հիսսէրէրի*, 30 *Շէհրին էօլչիւսիւ վի. գավուլարը*:

Վէ սըպթլարըն իսմլէրի պունլար տըր. "շիմալի ուճտան Եմաթա վարընճայա գատար Եթլոն եօլու եանընա, վէ Եմաթա գատար, շիմալէն Դամասկոս
հուտուտը օլան Ասար–Ենան օլուպ՝ շարգ ճիհէթին-
2 տէն ղարպա գատար *Դանըն օլաճագ տըր: Վէ Դան հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէ-
3 թինէ գատար Ասերին օլաճագ տըր: Վէ Ասերին հու-
տուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ
4 գատար Նեփթաղիմին օլաճագ տըր: Վէ Նեփթաղիմ հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէ-
5 թինէ գատար Մանասէին օլաճագ տըր: Վէ Մանա-

" Յով. 3. 18։ Զաք. 13. 1։ 14. 8։ Վահ. 22. 1։
բ Պ. 40 3։
գ Այ. 12։ Վահ. 22. 2։
* Եբ.՝ իքի ըրմագ-
լարընն
դ Ա'տ. 34 6։ Ցես. 23. 4։ Պ. 48. 28։
ե Այ. 7։
զ Մէզ. 1. 3։ Երեմ. 17. 8։
է Վահ. 22. 2։
ը Թէք. 48. 5։ 1 Թէվ. 5. 1։ Պ. 48. 4, 5։
թ Թէք. 12. 7։ 13. 15։ 15. 7։ 17. 8։ 26. 3։ 28. 13։ Պ. 20. 5, 6, 28, 42։
ժ Պ. 48. 29։
ի Ա'տ. 34. 8։
լ Պ. 48. 1։
խ Ա'տ. 34. 8։
ծ 2 Մին. 8. 8։
կ Ա'տ. 34. 9։ Պ. 48. 1։
հ Ա'տ. 20. 13։ Թէս 32. 51։ Մէզ. 81. 7։ Պ. 48. 28։
† Մի՛նագա'ա
ձ Պագ Եփես. 3. 5։ Վահ. 7. 9, 10։
ղ Պագ Բօմ. 10. 12։ Դաղ. 3. 28։ Կող. 3. 11։
— Պ. 47. 15, վէ ղայի՛։
* Իդբ. Դան էչ...ն պիր հէ...ե

Digitized by Google

սէնին հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ
6 ճիհէթինէ գատար Եփրեմին օլաճագ տըր: Վէ Եփ-
րեմին հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ
7 ճիհէթինէ գատար Ռուբէնին օլաճագ տըր: Վէ Ռու-
բէնին հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ
ճիհէթինէ գատար Յուդանըն օլաճագ տըր:
8 Վէ Յուդանըն հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէ-
թինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար [բ]թագտիմ էտէճէ-
յինիզ թագտիմէ օլաճագ, քի պունըն էնի եիրմի պէշ
պինկ [գ]ֆըռլ օլուպ՝ ուզունլըղը շարգ ճիհէթինտէն ղարպ
ճիհէթինէ գատար՝ [դ]էզ հիսսէլէրին պիրի կիպի օլա-
9 րագ մագտիս անըն օրթասընտա օլաճագ տըր: Թագ-
տիմէ օլարագ ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէյինիզ [ե]էզ
ուզունլըղը եիրմի պէշ պինկ վէ էնի օն պինկ [գ]ֆըռլ օլա-
10 ճագ տըր: Վէ մուգատտէս թագտիմէ պունլար իչինն,
եա՛նի քեահինլէր իչինն օլաճագ տըր. շիմալէն [զ]ըե-
[է]ուզէ եիրմի պէշ պինկ վէ ղարպէն էնի օն պինկ վէ
շարգէն էնի օն պինկ վէ ճէնուպէն ուզունլըղը եիրմի
պէշ պինկ [գ]ֆըռլ օլուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ մագտիսի անըն օր-
11 թասընտա օլաճագ տըր: [ը]Պ-- հէ-- Սադովկ օղուլ-
լարընտան թագտիս օլունան քեահինլէրին օլաճագ
տըր, անլէր քի պէնիմ թէնպիհաթըմը հրճզ էթտի-
լէր վէ պէնի Իսրայէլ [թ]ըէէ[ժ]է սափտրգլարընտա
12 [ի]Ղեւիլիլէրին սափտրգլարը կիպի սափմատրլար: Վէ
տիյար թագտիմէսինտէն պու թագտիմէ անլէր իչին
ագտէս օլուպ՝ Ղեւիլիլէրին հուտուտը եանընտա օ-
լաճագ տըր
13 Վէ քեահինլէրին հուտուտը եանընտա ուզունլըղը
եիրմի պէշ պինկ վէ էնի օն պինկ օլարագ Ղեւիլիլէրին
հէ--է օլաճագ տըր. պիւթիւն ուզունլըղը եիրմի պէշ
14 պինկ վէ էնի օն պինկ օլսուն: [ի]Վէ պունտան սաթմա-
յաճագլար վէ միւպատէէ էթմէյէճէքլէր, վէ եէրին
թուրֆանտալարընը պ--է--ը կէչիրմէյէճէքլէր. զի-
րա օ՝ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս տիր:
15 Վէ եիրմի պէշ պինկին եանընտա, էնինտէն պագը
գալան [ժ]պէշ պինկի շէհր իչինն մէսքէն վէ աչըգ եէր
իչինն [ի]՛ատի պիր մահալ օլուպ՝ շէհր տախի օրթա-
16 սընտա օլաճագ տըր: Վէ էօլչիւլէրի պունլար օլաճագ
տըր. շիմալ ճիհէթի տէօրթ պինկ պէշ եիւզ, վէ ճէ-
նուպ ճիհէթի տէօրթ պինկ պէշ եիւզ, վէ շարգ ճիհէթի
տէօրթ պինկ պէշ եիւզ, վէ ղարպ ճիհէթի տէօրթ պինկ
17 պէշ եիւզ օլաճագ տըր: Վէ շէհրին աչըգ եէրլէրի շի-
մալէն իքի եիւզ էլլի վէ ճէնուպէն իքի եիւզ էլլի վէ
շարգէն իքի եիւզ էլլի վէ ղարպէն իքի եիւզ էլլի [գ]ֆ-
18 ըռլ օլաճագ տըր: Վէ մուգատտէս թագտիմէ օլան [ե]է-
էէ եանընտա ուզունլըղընտան գալան [ե]էզ՝ շարգէն օն
պինկ վէ ղարպէն օն պինկ [գ]ֆըռլ օլուպ՝ մուգատտէս
թագտիմէնին եանընտա օլաճագ, վէ անըն մահսու-
լաթը շէհրին խըտմէթինտէ պուլունանլարընն թէ՛այ-
19 յիւշիւ իչինն օլաճագ տըր: [ը]Վէ շէհրին խըտմէթին-
տէ օլանլար Իսրայէլ սըպթլարընըն ճիմլէսինտէն
օլաճագ տըր:
20 Պիւթիւն թագտիմէ օլան [ե]էզ եիրմի պէշ պինկ իլէ
եիրմի պէշ պինկ օլաճագ տըր. մուգատտէս թագտի-
մէյի շէհրին միւլքիւ իլէ պէրապէր միւրէպպա՛ օլա-
րագ [զ]՛արզ էտէճէքսինիզ:
21 Վէ մուգատտէս թագտիմէնին վէ շէհրին էմլաքը-
նըն իքի թարաֆընտան [գ]գալան [ե]էզ ըէ՛իսին օլաճագ
տըր. թագտիմ օլունան եիրմի պէշ պինկին գարշը-
սընտա շարգի հուտուտա գատար, վէ ղարպա տօղ-
րու օլան եիրմի պէշ պինկին գարշըսընտա ղարպի հու-
տուտա գատար, հիսսէլէրին եանընտաքի [ե]էզ ըէ՛իսին
օլաճագ տըր: Պու մուգատտէս թագտիմէ օլուպ՝
[ժ]պէյթին մագտիսի անըն օրթասընտա օլաճագ տըր:
22 Վէ Ղեւիլիլէրին միւլքիւ իլէ շէհրին միւլքիւ [ե]ուէէ-
օրթատա օլան եէր ըէ՛իսին օլաճագ տըր. Յուդա
հուտուտը իլէ Բենիամին հուտուտը արասընտաքի [ե]էզ
ըէ՛իսին օլաճագ տըր:
23 Վէ պագը գալան սըպթլար իչինն՝ շարգ ճիհէթին-
տէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Բենիամինին օլաճագ
24 տըր: Վէ Բենիամինին հուտուտը եանընտա շարգ ճի-
հէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Շմաւունըն օլա-
25 ճագ տըր: Վէ Շմաւունըն հուտուտը եանընտա շարգ
ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Իսաքարընն
26 օլաճագ տըր: Վէ Իսաքարըն հուտուտը եանընտա
շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Զաբու-
27 ղընըն օլաճագ տըր: Վէ Զաբուղընըն հուտուտը ե-
անընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար
28 Գադըն օլաճագ տըր: Վէ Գադըն հուտուտը եանընտա՝
ճէնուպ թարաֆընտա օլան ճէնուպ ճիհէթի՝ Թամար-
տան Կադէստէ վագը՝ [ի]Մերիպա սուլընա վէ Պէօյիւք
29 տէնիզէ [է]է տէրէյէ գատար օլաճագ տըր: [ի]Իսրայէլ
սըպթլարընա միրաս օլմագ իւզրէ գուր՛ա իլէ թագ-
սիմ էտէճէյինիզ տիյար պու տըր, վէ հիսսէլէրի
պունլար տըր՝ տէյիւ Բապպ Եհովա պույուրըր:
30 Վէ շէհրին մախրէճլէրի պունլար տըր. Շիմալ ճի-
31 հէթի տէօրթ պինկ պէշ եիւզ էօլչիւ օլուպ, (ի[ը]Շէհրին
գափուլարը տախի Իսրայէլ սըպթլարընըն իսմլէրինէ
կէօրէ օլաճագ տըր,) շիմալ ճիհէթինին իւչ գափուսը
պուլունարագ, պիրի Ռուբէնն գափուսը վէ պիրի Յու-
դա գափուսը վէ պիրի Ղեւի գափուսը օլաճագ տըր:
32 Վէ շարգ ճիհէթի տէօրթ պինկ պէշ եիւզ [գ]ֆըռլ օլուպ՝
իւչ գափուսը պուլունարագ, պիրի Յովսէփի գափուսը,
պիրի Բենիամինն գափուսը, պիրի Դան գափուսը օլա-

[բ] Պ. 45. 1-6։ [գ] Պ. 44. 15։ [դ] Պ. 44. 10։ [ե] Խուր. 22. 29։ Ղեւ. 27. 10,28,33։ [զ] Պ. 45. 6։ [է] Պ. 42. 20։ [ը] Պ. 45. 6։ [թ] Պ. 45. 7։ [ժ] Այ. 8. 10։ [ի] Պ. 47. 19։ [լ] Պ. 47. 14,21,22։ [խ] Վահ. 21. 12 վէ ղայրի։

Digitized by Google

33 ճագ տըր: Վէ ճէնուպ ճիհէթի տէօրթ պիկ պէշ եիւզ էօլչիւ օլուպ՝ իչ գափուսը պուլունարագ, պիրի Շմաւոն գափուսը, պիրի Իսաքար գափուսը, Ը պիրի
34 Զաբուղոն գափուսը օլաճագ տըր: Վէ ղարպ ճիհէթի տէօրթ պիկ պէշ եիւզ ֆըռըզ օլուպ՝ իչ գափուսը պուլունարագ, պիրի Գադ գափուսը, պիրի Ասեր գափուսը, պիրի Նեփթաղիմ գափուսը օլա-
35 ճագ տըր: Զէվրէսի օն սէքիզ պիկ ֆըռըզ օլուպ՝ օլ կիւնտէն ՚իթիպարէն ՚շէհրին իսմի ՚*Եհովաշամա օլաճագ տըր:

ֆ Երեմ. 33. 16։ | ՚ Պագ Խուր. 17. 15։ Հաք. 6. 24։ | * Բապպ օլատա տըր՝ Երեմ. 3. 17։ Յովէլ. 3. 21։ Զաք. 2. 10։ Վահ. 21. 3։ 22. 3։

ԴԱՆԻԷԼ

ՊԱՊ 1

Յովակիմին էսարէթի։ 3 Ասփանէզին էսիրլէր իչինտէն Դանիէլ վէ Անանիա վէ Միսայէլ վէ Ազարիայը սէչվէսի։ 8 Մէլիյին նէֆիս թա՚ամընը եէմէքտէն վէ շէրապ իչմէքտէն իմթինա՚ էթմէյէրի։ 17 Անլէրին հիքմէթ ի ֆա՚իգէլէրի։

Յուդա մէլիյի Յովակիմին հիւքիւմէթինին իւչինճի սէնէսինտէ ֊Բաբելոն մէլիյի Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէ կիտիպ՝ անը մուհասէրէ էյլէտի:
2 Վէ Րապպ Յուդա մէլիյի Յովակիմի վէ պէյթ Ուլլահընը ֊էտէվաթընըն պիր մըգտարընը անըն էլինէ թէսլիմ էթտի. օ տախի անլէրի ֊Սենաար տիյարընա՚ քէնտի իլահընըն խանէսինէ կէօթիւրտիւ. ֊վէ օլ էտէվաթը քէնտի իլահընըն խազինէսինէ գօտու:
3 Վէ մէլիք քէնտի խատըմլարընըն րէ՚իսի Ասփանէզ՝ ֊պէնի Իսրայէլտէն վէ մէլիք նէսլինտէն վէ էշ-
4 րաֆտան, Հիչ պիր գուսուրը օլմայան վէ հէյ՚էթի կիւզէլ վէ հէր հիքմէթտէ ՚մահիր վէ ՚իլմէ աշինա վէ ՚իրֆան սահիպի վէ մէլիք սէրայընտա տուրմաղա մուգթէտիր նէվճիվանլար կէթիրիպ՝ ֊անլէրէ Քաղդէալըլարըն քիթապէթի վէ լիսանընը թա՚լիմ էթմէ-
5 սինի էմր էյլէտի: Վէ մէլիք անլէրէ քէնտի նէֆիս թա՚ամընտան վէ իչտիյի շէրապտան եէվմիյէ թա՚եինաթ թախսիս էյլէտի, քի անլէրի իչ սէնէ փէրվէրտէ էթմէսիյլէ՝ օլ վագթըն խիթամընտա անլէր ֊մէ-
6 լիյին հուզուրընտա տուրալար: Վէ անլէրին արասընտա պէնի Յուդատան օլան Դանիէլ վէ Անանիա
7 վէ Միսայէլ վէ Ազարիա վար իտի: ֊Վէ խատըմլար րէ՚իսի պունլարա իսմլէր գօյարագ ֊Դանիէլէ Բաղտասասար վէ Անանիայա Սեդրաք վէ Միսայէլէ Միսաք վէ Ազարիայա Աբեդնագով թէսմիյէ էյլէտի:
8 Վէ Դանիէլ՝ ֊մէլիյին նէֆիս թա՚ամըյլէ վէ անըն իչտիյի շէրապլէ քէնտինի նափաք էթմէմէյի թաս-

միմ էթտի. վէ պու֊նըլուճ քէնտինի նափաք էթմէմէք իչիւն խատըմլար րէ՚իսինտէն րուխսաթ թալէպ էյ-
9 լէտի: Վէ ՚Ալլահ Դանիէլի խատըմլար րէ՚իսի ՚ինտինտէ մազհար ը լութֆ ու մէրհամէթ գըլմըշ իտի:
10 Վէ խատըմլար րէ՚իսի Դանիէլէ՝ Սիզին եէյէճէք վէ իչէճէյինիզի թա՚եին էտէն էֆէնտիմ մէլիքտէն գօրգաըրմ. զիրա նի՚չիւն սիզին եիւզիւնիւզիւ րէֆիգլէրինիզ օլան նէվճիվանլարըն ե֊նը֊նը պօզուգ կէօրէ, վէ պաշըմը մէլիյին հուզուրընտա թէհլիքէյէ գո-
11 յասընըզ՝ տէտի: Դանիէլ տախի խատըմլար րէ՚իսինին Դանիէլ վէ Անանիա վէ Միսայէլ վէ Ազարիա իւ-
12 զէրինէ թա՚եին էթտիյի քէթխիւտայա, Րէճա էտէրիմ՝ պու գուլլարընկը օն կիւն թէճրիպէ էյլէ, վէ պիզէ եէմէք իչիւն հուպուպաթ վէ իչմէք իչիւն սու
13 վէրսինլէր: Օլ վագըթ սէնին հուզուրընտա պիզիմ չէհրէլէրիմիզ վէ մէլիյին նէֆիս թա՚ամընը եէյէն նէվճիվանլարընը չէհրէլէրի կէօրիւլսիւն, վէ նասըլ կէօրէճէք օլուր իսէն, գուլլարընկա անա կէօրէ մու՚ամէլէ
14 էյլէ՝ տէտի: Օ տախի պու խուսուստա անլէրի տինկ-
15 լէյիպ՝ օն կիւն թէճրիպէ էյլէտի: Վէ օն կիւն խիթամընտա անլէրին չէհրէլէրի մէլիյին նէֆիս թա՚ամընը եէյէն ճիմլէ նէվճիվանլարըն ե֊նը֊նը տա-
16 հա կիւզէլ վէ սէմիզ կէօրիւնտիւ: Պու ճիհէթլէ քէթխիւտա անլէրին նէֆիս թա՚ամընը վէ իչէճէքլէրի շէրապը գալտըրըպ՝ անլէրէ հուպուպաթ վէրիր իտի:
17 ֊Վէ Ալլահ պու տէօրթ նէվճիվանա հէր նէմ՚ քիթապէթի վէ հիքմէթտէ ֊տիրայէթի վէ ֆէհմ իհսան էյլէտի. վէ Դանիէլ ֊՚հէր տիւրլիւ խայալաթ վէ րիւ՚յա
18 ակլար իտի: Վէ անլէրին կէթիրիլմէսի իչիւն մէլիյին էմր էթտիյի վագըթ կէլտիքտէ՝ խատըմլար րէ՚իսի անլէրի Նաբուգոդոնոսորըն հուզուրընա կէթիրտի:
19 Վէ մէլիք անլէր իլէ սէօյլէշտի, վէ անլէրին ճիմլէսի

ա 4Միւլ. 24. 1։ 2Թէվ. 36. 6։
բ Երեմ. 27. 19,20։
գ Թէք. 10. 10։ 11. 2։
դ 2Թէվ 36. 7։
ե Պագ 4 Միւլ. 20. 17, 18։ Եա. 39. 7։
զ Եա. 11. 11 Զաք. 5. 11։
է Պագ Ա՚մալ. 7. 22։
ը Այ. 19։ Թէք. 41. 46։ 3Միւլ. 10. 8։
թ Պագ Թէք. 41. 45։ 4Միւլ. 24. 17։
ժ Պ. 4. 8։ 5. 12։
ի Պագ Թէս. 32. 37։ Եզեկ. 4. 13։ Ովս. 9. 3։
լ Պագ Թէք. 39. 21։ Մէզ. 106. 46։ Լմա. 16. 7։
խ 3 Միւլ. 3. 12։ Ճակ. 1. 5,17։
ծ Պագ Ա՚մալ. 7. 22։
կ Ա՚տ. 12. 6։ 2Թէվ. 26. 5։ Պ. 5. 11,12, 14։ 10. 1։

Digitized by Google

արասընտա Դանիէլ վէ Անանիա վէ Միսայէլ վէ Ազարիա կիպի պուլունմատը. վէ ՙանլէր մէլիյին հու-
20 զուրընտա տուրուլար իտի: Մէլիք տախի անլէրտէն սիւալ էթտիյի ՙհէր նէվ՚ հիքմէթ վէ մա՚րիֆէթ մէս՚էլէսինտէ անլէրի քէնտինին պիւթիւն մէմալիքինտէ
21 օն գաթ զիյատէ ՚՚էՙ պուլտու: ՚Վէ Դանիէլ Կիւրոս մէլիյին իլք սէնէսինէ գատար գալտը:

ՊԱՊ 2

Նաբուգոդոնոսորըն քէնտի կէօրտիւիւ րիւ՚յայը ունուտարագ՝ անընն նագլ ու Ա՚պիրինի հիւքէմատան Ա՚լէպ էթմէսի: 10 հիւքէմանընն տախի պունա մուգՓէտիր օլմայարագ գաՓլէ հիւքմ օլունմալարը: 14 Դանիէլին միհրէթ խաՓէտի: 17 րիւ՚յանըն քէշֆի խուսուսընտա Ալլահա տու՚ասը: 19 Ալլահըն մէզբիւր սըրրը Դանիէլէ իգոար էՓմէտի: 24 Դանիէլին մէլիք հուզուրընտա կէօՓիւրիւլմէսի: 31 Մէզբիւր րիւ՚յա իլէ 36 անընն Ա՚պիրի: 46 Դանիէլին Ընէֆի՚ի րիւՓպէ էՓմէսի:

Վէ Նաբուգոդոնոսորըն հիւքիւմէթինին իքինճի սէնէսինտէ Նաբուգոդոնոսոր րիւ՚յալար կէօրտիւ, ՙվէ
2 ճանը սըգըլարագ ՚ոյգուսը գաչտը: ՚Վէ մէլիք սիհիրպազ վէ քէշշաֆ վէ էֆսունճը իլէ Քաղդէալըլարըն չաղրըլմալարընը էմր էյլէտի, քի քէնտինին րիւ՚յալարընը քէնտիսինէ հիքեայէ էտէլէր. անլէր տախի կէլիպ՝ մէլիյին հուզուրընտա տուրտըլար:
3 Վէ մէլիք անլէրէ՝ Պիր րիւ՚յա կէօրտիւմ, վէ օլ րիւ՚յայը պիլմէք արզուսըյլէ ըուհըմ միւզԹարիպ օլ-
4 տու՝ տէտի: Քաղդէալըլար տախի մէլիյէ Արամի լիսանլէ՝ ՚Էյ մէլիք, իէլէլպէտ եաշա. պու գուլլարընկա րիւ՚յայը սէօյլէ վէ Թա՚պիրինի պէյան էտէրիզ՝ տէ-
5 տիլէր: Մէլիք Քաղդէալըլարա ճէվապէն՝ Մատտէ խաԹրըմտան չըգտը. էկէր րիւ՚յայը վէ անընն Թա՚պիրինի պանա պէյան էՓմէզ իսէնիզ, ՚փարչա փարչա էտիլէճէքսինիզ, վէ խանէլէրինիզ մէզպէլէյէ տէօ-
6 նէճէք տիր: ՚Լաքին էկէր րիւ՚յայը վէ Թա՚պիրինի պէյան էտէր իսէնիզ, Թարաֆըմտան ՚աԹիյէ վէ ՚հէտիյէլէրէ նա՚իլ օլուպ՝ չօգ իքրամ կէօրէճէքսինիզ. իմտի պանա րիւ՚յա իլէ Թա՚պիրինի պէյան էտինիզ՝
7 տէտի: Անլէր Թէքրար ճէվապ վէրիպ՝ Մէլիք պու գուլլարընա րիւ՚յայը սէօյլէսին, վէ Թա՚պիրինի պէ-
8 յան էտէրիզ՝ տէտիլէր: Մէլիք տախի ճէվապէն՝ Էյի պիլիրիմ՚ քի սիզ ՚վագըՓ գազանըյօրսընըզ, չինքի մատտէ խաԹրըմտան չըգտըղընը կէօրիւյօրսընըզ:
9 Լաքին էկէր սիզ պանա րիւ՚յայը պէյան էՓմէզ իսէնիզ, ՚սիզին իչինն հէման պիր հիւքմ վար տըր. զիրա սիզ զէման Թէպտիլ օլունճայա գատար հուզուրըմտա եալան վէ ֆասիտ քէլամ սէօյլէմէյէ իՓԹի-

ֆագ էՓտինիզ. իմտի պանա րիւ՚յայը սէօյլէյինիզ, քի Թա՚պիրինի պանա պէյան էտէ պիլէճէյինիզի
10 պիլէյիմ՚՚ տէտի: Քաղդէալըլար մէլիյին հուզուրընտա ճէվապ վէրիպ՝ Եէր եիւզինտէ մէլիյին ՙոըՙոը օլ՚՚ մատտէյի պէյան էտէպիլէճէք ատէմ եօգ տըր. հաԹԹա հիչ պիր մէլիք եա հիւքմտար եա րէ՚իս սիհիրպազտան եա քէշշաֆտան եա Քաղդէալըրտան
11 պունուն կիպի պիր շէյ Թալէպ էՓմէմիշ տիր: Վէ մէլիյին Թալէպ էՓտիյի շէյ կիւճ տիր, վէ ՚պէչէր արասընտա սաքին օլմայան իլահլարտան մա՚տա անը մէլիյին հուզուրընտա պէյան էտէ պիլէճէք քիմսէ եօգ տըր՚ տէտիլէր:
12 Պունուն իւզէրինէ մէլիք զիյատէսիյլէ խըշմ ու ղազապա կէլէրէք Բաբելոնըն ճիւմլէ հիւքէմասընըն ի՚-
13 տամընը էմր էյլէտի: Վէ ֆէրման սիւտուր էՓմէսիյլէ հիւքէմա գաԹլ օլունմագտա իտիլէր. վէ Դանիէլ իլէ րէֆիգլէրինի գաԹլ էՓմէք իչիւն արատըլար:
14 Օլ վագըՓ Դանիէլ Բաբելոն հիւքէմասընը գաԹլ էՓմէյէ չըգան ՚մա՚իյէէ ի շահանէ ՚ասքէրի րէ՚իսի Արիովքա հիքմէթ վէ տիրայէթլէ ճէվապ վէրտի.
15 Մէլիյին մէ՚մուրը Արիովքա ճէվապ վէրիպ՝ Պու ֆէրման մէլիյին հուզուրընտան նիչիւն պու ՙոաՙոը շիտտէթլի չըգտը՝ տէտի. օ զէման Արիովք մատտէյի
16 Դանիէլէ պիլտիրտի: Վէ Դանիէլ իչէրի կիրիպ Թա՚պիրի մէլիյէ պէյան էՓմէսի իչիւն քէնտինէ խանէսինէ կիտիպ՝ րէֆիգլէրի օլան Անանիա վէ Միսայէլ վէ Ազարիայա մատտէյի պիլտիրտի,
18 ՙԹա քի Դանիէլ իլէ րէֆիգլէրինի Բաբելոնըն տիկէր հիւքէմասը իլէ պէրապէր ի՚տամ էՓմէմէլէրի իչիւն պու սըրը խուսուսընտա իլահ ը սէմավաԹտան մէրհամէթ տիլէյէլէր:
19 Պունուն իւզէրինէ օլ սըրը ՚կէճէ րիւ՚յասընտա Դանիէլէ քէշֆ օլունտու. օլ վագըՓ Դանիէլ իլահը սէ-
20 մավաԹա համտ ու սէնա էյլէտի: Դանիէլ քէլամա պաշլայըպ՝ ՚Ալլահընն իսմի էզէլտէն էպէտէտէք միւպարէք օլսուն, ՙզիրա հիքմէթ վէ գուվվէթ անա մախ-
21 սուս տըր. Վէ ՚վագըՓ վէ զէմանլարը ԹէպտիլՓ էտէն, վէ ՚՚մէլիքլէրի ՚՚ազլ վէ մէլիքլէրի նասպ էտէն օ տըր. ՙՙհաքիմլէրէ հիքմէթ վէ ՚՚արիֆլէրէ ՚՚իլմ իհսան էտէն
22 օ տըր. ՚Տէրին վէ մախֆի օլան շէյլէրի քէշֆ էտէն օ տըր. ՚զուվմէթտէ օլանը պիլիր վէ ՚նուր անընն ե-
23 նընտա սաքին տիր. Էյ էճատըմընն Ալլահը, սանա շիւքր ու համտ էտէրիմ, զիրա պանա հիքմէթ վէ գուվվէթ իհսան էյլէտին, վէ շիմտի սէնտէն ՙտիլէ-

ՙ Թէք. 41. 46։ Այ. 5։
՚ 3Մնաց. 10. 1։
՚՚ Պ.6.28։ Պագ Պ.10.1։
՚՚՚ Թէք. 41. 8։ Պ. 4. 5։
՚՚՚՚ Եահ. 6. 1։ Պ. 6. 18։
՚՚՚՚՚ Թէք. 41. 8։ Խուր.7. 11։ Պ. 5. 7։
՚՚՚՚՚՚ 3Մնաց. 1. 31։ Պ. 3. 9։ 5. 10։ 6. 6,21։
՚՚՚՚՚՚՚ 4Մնաց. 10. 27։ Եզր. 6. 11։ Պ. 3. 29։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 5. 16։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 5. 17։ Այ. 48։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եփես. 5. 16։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսթ. 4. 11։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 28։ Պ. 5. 11։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէք. 37. 36։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մատթ. 18. 19։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա՚տ. 12. 6։ Ցոբ. 33. 15,16։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ.113.2։ 115.18։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ. 32. 1
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 7. 25։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցոբ. 12.18։ Մէզ.75. 6,7։ Երեմ. 27.5։ Պ. 4. 1՚՚։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցակ 1. 5։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցոբ. 12.22։ Մ.զ.25. 14։ Այ. 28,29։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէզ. 139. 11, 12։ Ի՚ապր. 4. 13։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 5. 11, 14։ Ցակ. 1. 17։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 18։

Digitized by Google

տիյիմիզ շէյի պանա պիլտիրտին, չիւնքի մէլիյին ⁵ﻣﻠﻚ-ﻣﻠﻮ օլան մատտէյի պիզէ պիլտիրտին՝ տէտի։
24 Պունուն իւզէրինէ Դանիէլ՝ մէլիյին Բաբելոն հիւ-
քէմասընը ի՛տամ էթմէյէ թա՛եին էթտիյի Արիովքըն եանընա կիտիպ անա՝ Բաբելոն հիւքէմասընը ի՛տամ էթմէ, պէնի մէլիյին հուզուրընա կէօթիւր, վէ
25 մէլիյէ թա՛պիրի պէյան էտէյիմ՝ տէտի։ Օլ վագըթ Արիովք Դանիէլի ՚աճէլէ իլէ մէլիյին հուզուրընա չզգարըպ անա՝ Յուդա էսիրլէրինտէն մէլիյէ թա՛պիրի
26 պիլտիրէճէք պիր ատէմ պուլտըմ՝ տէտի։ Մէլիք տախի ճէվապէն իսմի Բաղտասսար օլան Դանիէլէ՝ Կէօրտիյիմ՛ րիւ՚յա իլէ թա՛պիրինի պանա պիլտիրմէյէ մուգթէտի՞ր մի սին՝ տէտի։
27 Դանիէլ մէլիյին հուզուրընտա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Մէլիյին թալէպ էթտիյի սըրրը հիւքէմա վէ քէշշաֆլար վէ սիհրպազլար վէ միւնէճճիմլէր պէյան
28 էտէմէզլէր. ՙԱքին սէմավաթտա սըրրլարը քէշֆ էտէն Ալլահ վար, վէ ˜սօն կիւնլէրտէ նէ վուգու՛ պուլաճաղընը Նաբուգոդոնոսոր մէլիյէ պիլտիրտի։ Րիւ՚յանկ վէ եաթաղընկտա օլան *խայալաթընկ պու տըր.
29 Սէն, էյ մէլիք, եաթաղընկտա իքէն պունտան սօկրա նէ վուգու՛ պուլաճաղընը թէֆէքքիւր էտիյօր իտին. ՙվէ սըրրլարը քէշֆ էտէն՝ նէ վուգու՛ պուլաճաղընը
30 սանա պիլտիրտի։ ˜Վէ պու սըրրըն պանա քէշֆ օլունմասը հայաթտա օլանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ հիքմէթ սահիպի օլտըղըմտան տէյիլ, անճագ թա՛պիր մէլիյէ պէյան օլունմասըյլէ ՙսէնին գալպինին էֆքեարընը պիլմէն իչիւն տիր։
31 Սէն, էյ մէլիք, կէօրտիւն քի պէօյիւք պիր միւճէսսէմ սուրէթ վար իտի. պու պէօյիւք վէ զիյատէ րէվնագը սուրէթ սէնին էօնիւնտէ տուրտու. Հէյ՚էթի
32 տախի հէյպէթլի իտի։ ˜Պու սուրէթին պաշը խալիս ալթունտան, անըն կէօքսիւ վէ գօլլարը կիւմիւշտէն,
33 գարնը վէ պուտլարը պագըրտան, Պալտըրլարը տէմիրտէն, վէ այագլարընըն պիր գըսմը տէմիրտէն,
34 վէ պիր գըսմը պալչըգտան իտի։ Սէն պագմագտա իքէն ˜էլ իլէ օլմայարագ պիր թաշ քէսիլիպ՝ օլ սուրէթին տէմիր իլէ պալչըգտան օլան այագլարընա
35 վուրուպ անլէրի էզտի։ Օլ վագըթ տէմիր վէ պալչըգ վէ պագըր վէ կիւմիւշ վէ ալթուն պիրլիքտէ էզիլիպ՝ եազ խարմանլարընըն Ւսաման ուֆաղը կիպի օլտըլար, վէ րիւզկեար անլէրի կէօթիւրիւպ՝ ˜անլէրին մահալը պուլունմատը, լաքին սուրէթի վուրան թաշ պիր ᵖպէօյիւք տաղ օլուպ՝ ᵖպիւթիւն զէմինի տօլ-

36 տուրտու։ Րիւ՚յա պու տըր, մէլիյին հուզուրընտա ա-
նընն թա՛պիրինի տախի սէօյլէյէլիմ։
37 ˜Էյ մէլիք, սէն մէլիք իլ միւլուք սըն, ᵗզիրա Իլահ ը սէմավաթ սանա հիւքիւմէթ վէ գուտրէթ վէ
38 գուվվէթ վէ ՚իզզէթ վէրտի. ᵗՎէ պէնի ատէմին սաքին օլտըգլարը հէր եէրտէ սահրա վուհուշընը վէ հավա գուշլարընը սէնին էլինէ թէսլիմ էտիպ՝ ճիւմլէսի իւզէրինէ սէնի հիւքմտար նասպ էթտի. ՚ալ-
39 թունտան օլան պաշ սէն սին։ Վէ սէնտէն սօկրա ᵗսանա նիսպէթլէ էտնա ˜տիկէր պիր հիւքիւմէթ զուհուր էտէճէք, վէ իւչիւնճիւ օլարագ պագըրտան տիկէր պիր հիւքիւմէթ ը-հ-ե-ւ՝ պիւթիւն զէմինէ
40 թէսալլուփ էտէճէք տիր։ Վէ ᵗտէօրտիւնճիւ հիւքիւմէթ տէմիր կիպի գավի օլաճագ, զիրա տէմիր հէր շէյի էզիպ փարէ փարէ էթտիյի կիպի, պու տախի պունլարըն ճիւմլէսինի գըրան տէմիր կիպի էզիպ գը-
41 րաճագ տըր։ Վէ մատամ քի ᵗայագլարը իլէ փարմագլարընըն պիր գըսմը չէօմլէքճի պալչըղընտան վէ պիր գըսմը տէմիրտէն իտիյինի կէօրտիւն, օլ հիւքիւմէթ թագսիմ օլաճագ, լաքին անտէ տէմիր սէրթլիյի պուլունաճագ տըր, չիւնքի ᵗպալչըգ իլէ տէմիրի
42 գարըշըգ կէօրտիւն։ Վէ այագլարըն փարմագլարընըն պիր գըսմը տէմիրտէն վէ պիր գըսմը պալչըգտան օլտըղը օլ հիւքիւմէթին պիր գըսմընըն սէրթ վէ տիկէր գըսմընըն կէվրէք օլաճաղընը Ւեօ-ﻣﻠﻮ-ﻣﻠﻮ։
43 Վէ ᵗպալչըգ իլէ տէմիրի գարըշըգ կէօրտիյիւն՝ անլէրին ինսան զիւրրիյէթի իլէ իխթիլաթ էտէճէյինի, ֆագաթ տէմիր պալչըգ իլէ իխթիլաթ էտէմէտիյի միսիլլու, անլէրին պիրիպիրինէ միւլասըգ օլմայաճաղընը Ւեօ-ﻣﻠﻮ-ﻣﻠﻮ։
44 Վէ օլ մէլիքլէրին կիւնլէրինտէ ᵗԻլահ ը սէմավաթ ᵗէպէտէն պօզուլմայաճագ պիր հիւքիւմէթ իգամէ էտէճէք, վէ պու հիւքիւմէթ տիկէր գավմա պըրագըլմայաճագ տըր. ˜ճիւմլէ պու հիւքիւմէթլէրի էզիպ մահվ էտէճէք վէ քէնտիսի իլէլէպտ սապիթ տու-
45 րաճագ տըր. ᵗՉիւնքի սէն էլ իլէ օլմայարագ տաղտան քէսիլմիշ թաշըն տէմիրի վէ պագըրը վէ պալչըղը վէ կիւմիւշի վէ ալթունը էզտիյինի կէօրտիւն, Ալլահ իւլ ՚ազիմ պունտան սօկրա նէ վուգու՛ պուլաճաղընը մէլիյէ պիլտիրտի. վէ րիւ՚յա սահիհ վէ թա՛պիրի տօղրու տըր։
46 ˜Օ զէման մէլիք Նաբուգոդոնոսոր եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ՝ Դանիէլէ սէճտէ էյլէտի, վէ անա թագտիմէ վէ ᵖպուխուր թագտիմ օլունմասընը էմր էյլէտի։

ւ Թէք. 40. 8։ 41. 16։ Այ. 18,47։ Ամով. 4. 13։
- Թէք. 49. 1։
* Բ-գդե-լէճ՝ պաշընն խայալաթը
ւ Այ. 22,28։
ᵖ Պագ Թէք. 41. 16։ Ա՛մալ. 3. 12։
ᵖ Այ. 47։
˜ Պագ Այ. 38, վլ. գայրի։
- Այ. 45։ Պ. 8. 25։ Զաք. 4. 6։ 2Կոր. 5. 1։ ՚Իպր. 9. 24։
Վ Մէգ. 1. 4։ Ովս. 13. 3։
ᵗ Մէգ. 37. 10,36։
ᵗ Ես. 2. 2,3։
ᵗ Մ՚գ. 80. 9։
- Եզր. 7. 12։ Պագ Ես. 47. 5։ Երեմ. 27. 6,7։ Եզեկ. 26. 7։ Ովս. 8. 10։
ᵗ Եզր. 1. 2։
ᵗ Պ 4. 21,22։ Երեմ. 27 6։
ᵒ Այ. 32։
ᵗ Այ. 32։
- Պ. 5. 28. 31։
ᵗ Պ. 7. 7,23։
ᵗ Այ. 33։
† Բ-գդե-լէճ՝ չամուր պալչըղը
ᵗ Այ 28։
Ե Պ. 4. 3,34։ 6. 26։ 7. 14, 27։ Մ՚թ. 4. 7։ Ղուկ. 1. 32 33։
Վ Մէգ. 2. 9։ Ես. 60. 12։ 1Կոր. 15 24։
Ե Այ. 34։ Ես. 28 16։
ը Պագ Ա՛մալ. 10. 25։ 14. 13։ 28. 6։
ᵗ Եզր. 6. 10։

Digitized by Google

47 Մէլիք՝ Դանիէլէ խիթապէն՝ Հագիգաթէն Իլահընըզ, իլահլարըն Աղլահը վէ մէլիքլէրին Սահիպի վէ ֆսըրրլարը քէշֆ էտէն տիր. զիրա սէն պու սըրրը քէշֆ
48 էթմէյէ մուգթէտիր օլտըն՝ տէտի: Օ զէման մէլիք՝ Դանիէլին ֆէրըհլէնդիրէ թէրֆի՝ էթտի, ֆվէ անա չօգ վէ պէօյիւք ՚աթիյէլէր ի՚թա էյլէտի, վէ անը պիւթիւն Բաբելոն էյալէթի իւզէրինէ հիւքմտար վէ Բաբելոնըն ֆճիմլէ հիքմէթ սահիպլէրի իւզէրինէ րէ՚իս-
49 լէր րէ՚իսի նասպ էյլէտի: Վէ Դանիէլին րէճասը իւզէրինէ մէլիք ֆԲաբելոն էյալէթինին ումուրը իւզէրինէ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովը թա՚եին էյլէտի. Դանիէլ տախի ֆմէլիյին գափուսընտա իտի:

ՊԱՊ 3

Նաբուգոդոնոսորըն ալթունտան պիր միճէսամ սուրէթ իգամէ էթմէսի: 8 Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագով ՚ալէյհինտէ շիքեայէթ: 13 Մէլիքին անէլրի թէհտիտ էթմէսի. 16 անէլրին քէնտի իմանլարընտա սապիթ տուրումլարը: 19 Աթէշ ֆուրունընա աթըլմալարը վէ Բապպէլն անէլրի զուրթարմասը: 26 Պու միւ՚ճիզէյի միւշահիտէ էտէրէք Նաբուգոդոնոսորըն Ալլահա համտ էթմէսի:

Մէլիք Նաբուգոդոնոսոր ալթմըշ զըրա՚ եիւքսէքլիյինտէ վէ ալթը զըրա՚ էնինտէ ալթունտան պիր միճէսսէմ սուրէթ եափըպ՝ անը Բաբելոն էյալէթին-
2 տէ Դուրա օվասընտա նասպ էյլէտի: Վէ մէլիք Նաբուգոդոնոսոր քէնտինին նասպ էթմիշ օլտըղը սուրէթին թագտիսինէ կէլմէլէրի իչին մէրզպանլարը, պէյլէրի, վալիլէրի, հաքիմլէրի, խազինէտարլարը, գատըլարը, միւֆթիլէրի վէ էյալէթլէրին հէփ րէ՚իսլէրինի ճէմ՚ էթմէյէ ֆԴանիէլ կէօնտէրտի: Օ զէման
3 մէրզպանլար, պէյլէր, վալիլէր, հաքիմլէր, խազինէտարլար, գատըլար, միւֆթիլէր վէ էյալէթլէրին հէփ րէ՚իսլէրի մէլիք Նաբուգոդոնոսորըն նասպ էթմիշ օլտըղը սուրէթին թագտիսի իչին թէճէմմիւ՚ էթտիլէր, վէ Նաբուգոդոնոսորըն նասպ էթմիշ օլտըղը սուրէթին էօնիւնտէ տուրտըլար:
4 Վէ միւնատի եիւքսէք սէսլէ նիտա էտէրէք՝ ֆէյ գավմլար վէ միլլէթլէր վէ լիսանլար, սիզէ էմր օլու-
5 նույօր. Պօրու, տիւտիւք, թանպուր, քէման, սանթուր, թուլում վէ հէր նէվ՚ մուսիգի ալէթ սէտասընը իշիթտիյինիզտէ, եէրէ գափանըպ՝ մէլիք Նաբուգոդոնոսորըն նասպ էթմիշ օլտըղը ալթուն սուրէթէ
6 սէճտէ էտէսինիզ. Վէ հէր քիմ քի եէրէ գափանըպ սէճտէ գըլմազ իսէ, օ սա՚աթ ֆշիտտէթլի եանան
7 աթէշ ֆուրընը իչինէ աթըլաճագ տըր՝ տէտի: Իմտի պիւթիւն գավմ պօրու, տիւտիւք, թանպուր, քէման, սանթուր վէ հէր նէվ՚ մուսիգի ալէթ սէտասընը իշիթտիյի զէման, ճիմլէ գավմլար վէ միլլէթլէր վէ լիսանլար եէրէ գափանըպ՝ մէլիք Նաբուգոդոնոսորըն նասպ էթմիշ օլտըղը ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլտըլար:
8 Օ զէման պա՚զը Քաղդէալըլար ֆհուզուրա կէլիպ՝
9 եէհուտիլէրտէն շիքեայէթ էտէրէք, Մէլիք Նաբուգոդոնոսորա խիթապէն՝ էյ մէլիք, իլէլէվէտ եաշա.
10 ֆէյ մէլիք, սէն էմր էյլէտին քի՝ Հէր ատէմ՝ պօրու, տիւտիւք, թանպուր, քէման, սանթուր, թուլում վէ հէր նէվ՚ մուսիգի ալէթ սէտասընը իշիթտիյինտէ, եէրէ գափանըպ ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլաճագ.
11 Վէ հէր քիմ եէրէ գափանըպ սէճտէ գըլմազ իսէ, շիտտէթլի եանան աթէշ ֆուրունը իչինէ աթըլաճագ
12 տըր: ֆՀալ պու քի Բաբելոն էյալէթինին ումուրը իւզէրինէ թա՚եին էյլէտիյին Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագով իսմլէրինտէ օլան Եէհուտիլէր սանա, էյ մէլիք, հիւրմէթ վէ իլահարընկա ՚իպատէթ էթմէյօրլար, վէ նասպ էյլէտիյին ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլմայօրլար՝ տէտիլէր:
13 Օ զէման Նաբուգոդոնոսոր խըշմ ու ղազապլէ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովըն ճէլպ էտիլմէլէրինի էմր էյլէտի, վէ օլ քիմսէլէրի մէլիյին հուզու-
14 րընա կէթիրտիլէր: Նաբուգոդոնոսոր տախի անլէրէ խիթապէն՝ էյ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագով, գաստէն մի իլահլարըմա ՚իպատէթ էթմէյիպ՝ նասպ էյլէտիյիմ ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլմայօրսընըզ:
15 Շիմտի պօրու, տիւտիւք, թանպուր, քէման, սանթուր, թուլում վէ հէր նէվ՚ մուսիգի ալէթ սէտասընը իշիթտիյինիզտէ, եէրէ գափանըպ՝ եափտըղըմ սուրէթէ սէճտէ գըլմազա հազըր իսէնիզ, Նէ ֆ՚լ. լաքին սէճտէ գըլմազ իսէնիզ, օլ սա՚աթ սիզ շիտտէթլի եանան աթէշ ֆուրունը իչինէ աթըլաճագսընըզ. Վէ հաՏնկը իլահ սիզի էլիմտէն գուրթարաճագ տըր՝ տէտի:
16 Վէ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագով մէլիյէ ճէվապլէն՝ էյ Նաբուգոդոնոսոր, ֆպու խուսուստա
17 սանա ճէվապ վէրմէմիզէ հաճէթ եօգ տըր: Իշթէ պիզիմ ՚իպատէթ էթտիյիմիզ Աղլահ՝ պիզի շիտտէթլի եանան աթէշ ֆուրունընտան խէլաս էթմէյէ գատիր տիր. սէնին էլինտէն տախի, էյ մէլիք, խէլաս էտէ-
18 ճէք տիր: Էթմէզ իսէ պիլէ, էյ մէլիք, սանա մա՚լիմ օլսուն քի, սէնին իլահլարընա պիզ ՚իպատէթ էթմէյիզ, վէ նասպ էթտիյին ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլմայըզ՝ տէտիլէր:
19 Օ զէման Նաբուգոդոնոսոր փիւր ղազապ օլտու, վէ չէհրէսինին հէյ՚էթի Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագով ՚ալէյհինտէ թէղայիւր էթտի, վէ ճէվապէն ֆուրունը ՚ատէթտէն եէտի գաթ զիյատէ եագմալա-
20 րընը էմր էյլէտի: Վէ՚ասքէրինտէ պուլունան էն գուվ-

ֆ Այ. 28։ | ֆ Պ. 3. 12։ | ֆ Պ. 4. 1։ 6. 25։
ֆ Այ. 6։ | ֆ Եսթ. 2. 19,21։ 3. 2։ | ֆ Պաղ Երեմ. 29. 22։
ֆ Պ. 4. 9։ 5. 11։ | —— | Վահ. 13. 15։

ֆ Պ. 6. 12։ | ֆ Պ. 2. 49։ | ֆ Պաղ Մատթ. 10. 19։
ֆ Պ. 2. 4։ 5. 10։ 6. 6, 21։ | ֆ Թուր. 5. 2։ 4 Մխլ. 18. 35։

Digitized by Google

վէթլի ատէմլէրէ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովը պաղլայըպ շիտտէթլէ եանան աթէշ ֆուրունըննա
21 աթմալարընը էմր էյլէտի։ Օ զէման պու ատէմլէրի շալվար վէ էնթարի վէ ճիպպէլէրի վէ ...էէ էլպիսէլէրիյլէ պաղլայըպ՝ շիտտէթլէ եանան աթէշ ֆու-
22 րունը իչինէ աթտըլար։ Վէ մէլիյին էմրի շիտտէթլի օլուպ՝ ֆուրուն տախի ղայէթլէ գըզմըշ օլտըղընտան, Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովը աթան քիմսէլէրի
23 աթէշ՚ալէվի թէլէֆ էթտի։ Վէ պու իչ քիմսէ, եա՚նի Սեդրաք, Միսաք վէ Աբեդնագով պաղլը օլարագ շիտտէթլէ եանան աթէշ ֆուրունը իչինէ տիւշտիւլէր։
24 Օլ վագըթ մէլիք Նաբուգոդոնոսոր հայրան օլուպ՚ալէ՚աճէլէ այաղա գալգարագ միւշիրլէրինէ խիթապլէն՝ Պիզ աթէշ իչինէ պաղլը օլարագ իչ քիշի ա՛թմատըգ մը՝ տէտի. անլէր տախի մէլիյէ ճէվապլէն՝
25 Սահի՛, էյ մէլիք՝ տէտիլէր։ Վէ ...էէ ճէվապլէն՝ Իշրէթ պլէն ...էյօզիւմիւշ վէ աթէշ իչինտէ կէզմէ՚քտէ օլան տէօրթ ատէմ կէօրիյօրըմ. անլէրէ հիչ պիր զարար օլմայօր, վէ տէօրտինճիւնիւն հէյ՚էթի ...իլահ՚լարընը
26 պիր օղլընա պէկզէր՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ Նաբուգոդոնոսոր եանան աթէշ ֆուրունընընն գափուսընա եագլաշըպ, ...էէ խիթապլէն՝ էյ Ալլահ իւլ միւթա՚ալընն գուլլարը Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագով, չըգըպ կէլինիզ՝ տէտի։ Վէ Սեդրաք վէ Մի-
27 սաք վէ Աբեդնագով աթէշ իչինտէն չրգտըլար։ Վէ մէրզպանլար, պէյլէր, վալիլէր վէ մէլիյին միւշիրլէրի թէճէմմիւ՚ էտիպ՝ պու ատէմլէրի կէօրտիւլէր քի ...աթէշ անլէրին վիճուտընա թէ՚սիր էտէմէմիշ վէ պաշլարընընն հիչ պիր զըլը եանմամըշ վէ շալվարլարընընն րէնկի տէյիշմէմիշ վէ անլէրէ աթէշին գօգուսը պիլէ կէչմէմիշ իտի։
28 Նաբուգոդոնոսոր սէօզէ պաշլայարագ՝ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովընն Իլահը միւպարէ՚ք օլսուն, քի քէնտի մէլէյինի կէօնտէրիպ՝ ...քէնտինէ թէվէ՚քքիվ էթմէ՚քլէ մէլիյին էմրինէ մուխալէֆէթ էտէրէ՚ք քէնտիլէրին Իլահընտան ղայրի պիր իլահ՚ա՚պատէթ վէ սէճտէ էթմէմէ՚ք իչինն վուճուտլարընը թէսլիմ
29 էտէն գուլլարընը խէլաս էյլէտի։ ...իմտի պէն էմր էտէրիմ՚ քի, հէր հանկը պիր գավմ վէ միլլէթ եա լիսան Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովընն Իլահընա գարշը եօլսըզ պիր շէյ սէօյլէրսէ, ...փարէլէնէճէ՚ք վէ խանէսի մէզպէլէյէ թահվիլ էտիլէճէ՚ք տիր. ...զիրա պու սուրէթլէ խէլաս էթմէյէ գատիր օլան պաշգա
30 իլահ եօգ տըր՝ տէտի։ Օլ վագըթ մէլիք՝ Սեդրաք վէ Միսաք վէ Աբեդնագովրն ...էրբէդէնէգօ Բաբելոն էյալէթինինն ...մոթըն թէրֆի՚ էյլէտի։

ը Ես. 43. 2։
ր Յոբ. 1. 6։ 38. 7։ Մէզ. 34. 7։ Այ. 28։
ս Իպղ. 11. 34։
վ Մէզ. 34. 7,8։ Երեմ. 17. 7։ Պաղ Պ. 6. 22,23։
տ Պ 6 26։
ր Պ. 2. 5։
ց Պ. 6. 27։

—

ու Պ. 3. 4։ 6. 25։
փ Պ. 3. 26։
ք Պ. 6. 27։ [26։
օ Այ. 34։ Պ. 2. 44։ 6.
ֆ Պ. 2. 28,29։

ՊԱՊ 4

Ալլահըն մէլէքիւթ՚ինիւ Նաբուգոդոնոսորըն իգրար էթմէսի. 4 պէր բիւ՚յա կէօրտիւյինիւ վէ հիւքմանըն անը Թա՚պիր էտէմէտիյինի զիքր էյլէմէսի։ 8 Դանիէլին բիւ՚յայը տինէյիպ 19 անը Թա՚պիր էթմէսի։ 28 Բիւ՚յանըն իթմամը։

Մէլիք Նաբուգոդոնոսորըն պիւթիւն զէմինտէ միւթէմէ՚քքին ...գավմլար վէ միլլէթլէր վէ լիսանլա-
2 րըն քեաֆֆէսինէ. Սէլամէթինիզ արթսըն։ ...Ալլահ իւլ միւթա՚ալըն պանա կէօսթէրտիյի՚ալամէթլէր վէ միւ՚ճիզէյէրի պէյան էթմէ՚ք պանա խօշ կէօրինտիւ։
3 ...Անըն՚ալամէթլէրի նէ՚ազիմ, վէ միւ՚ճիզէյէրի նէ՚ գուվվէթլի տիր. անըն մէլէ՚քիւթիւ ...էպէտի մէլէ՚քիւթ տիր, վէ հիւքիւմէթի տէվր պէ տէվր պագը տըր։
4 Պէն Նաբուգոդոնոսոր խանէմտէ բահաթ վէ սէրա-
5 յըմտա խօշ հալ իւքէն, Պիր բիւ՚յա կէօրտիւմ, քի պէնի գօրգութտու. ...վէ եաթաղըմտա էֆ՚քեարըմ վէ
6 *խայալաթըմ պէնի ...միւզթարիպ էյլէտի։ Պունուն իւզէրինէ բիւ՚յանըն թա՚պիրինի պանա պիլտիրմէլէրի իչինն Բաբելոնըն ճիւմլէ հիքմէթ սահիպլէրինին հու-
7 զուրըմա կէթիրիլմէսինի էմր էթտիմ։ ...Օ զէման սիհիրպազլար վէ քէշշաֆլար վէ Քաղդէալըլար վէ միւնէճճիմլէր կէլտիլէր, պէն տախի բիւ՚յայը էօնլէրինտէ նագլ էթտիմ, լաքին անլէր թա՚պիրինի պանա պէ-
8 յան էտէմէտիլէր։ Նիհայէթ ...իլահըմըն իսմինէ կէօրէ Բաղտասասար թէսմիյէ օլունան ...վէ տէրունինտէ մուգատտէս իլահլարընն րուհու պուլունան Դանիէլ հուզուրըմա կէլտի, վէ անըն էօնիւնտէ բիւ՚յայը ...էէ
9 ...էէ տէտիմ՚քի, էյ ...սիհրպազլարըն րէ՚իսի Բաղտասասար, սէնին տէրունինտէ մուգատտէս իլահլարընն րուհու պուլունտըղընը վէ հիչ պիր սըրրընն սանա միւշքիլ կէլմէտիյինի պիլիրիմ. իմտի կէօրտիյիմ բիւ՚յա իլէ խայալաթըմ պ...էէլըբ ...ըէ. պանա անլէրին Թա՚պիրինի սէօյլէ։
10 Եաթաղըմտա *խայալաթըմ պունլար իտի. Պէն կէօրտիմ՚քի եէրին օրթասընտա ...պիր աղաճ պու-
11 լունուպ՝ անըն պօյու փէ՚ք եիւքսէ՚ք իտի։ Օլ աղաճ պէօյիւտիւ վէ գուվվէթլէնտի վէ պօյու սէմայա եէ-
12 թիշտի. վէ պիւթիւն զէմինին միւնթէհալարընտան կէօրինիւր իտի։ Եափրագլարը կիւզէլ վէ մէյվէսի չօգ օլուպ՝ անտէ ճիւմլէ իչին եէյէճէ՚ք վար իտի. ...սահրա վուհուշը անըն կէօլկէսի ալթընտա օթուրուր վէ հավա գուշլարը տալլարընա գօնար վէ ճիւմլէ
13 պէչէր անընլէ պէսլէնիր իտի։ Եաթաղըմտա խայալաթըմտա կէօրտիմ՚քի, իշրէթ ...մուգատտէսլէրտէն
14 օլան պիր պէ՚քճի սէմատան էնտի, վէ գուվվէթլէ պէօյլէ նիտա էտէրէ՚ք՝ ...Աղաճը քէսիպ տալլարընը

* Բաղդեալըճա՝ պաշլամըն խայալաթը
ը Ես. 63 11։ Այ. 18։ Պ. 2. 11։ 5. 11,14։
վ Պ. 2. 1։
է Պ. 2. 2։
ը Պ. 1. 7։
ր Եզկ. 31. 3, վէ գայրի։ Յոէլ. 1. 7։ Եզկ. 17. 23։ 31. 6։
Պաղ Մէրս. 4. 20։
ե Թէս. 33. 2։ Մէզ. 103. 20։ Այ. 17,23։ Պ. 8. 13։ Զաք. 14. 5։ Յուզ. 15։
ե Մատթ. 3. 10։

Digitized by Google

գօփարընըզ. եափրագլարընը սիլքինիզ, վէ մէյվէ-
լէրինի տաղըտընըզ. [1]անըն ալթընտան վուհուշ վէ
15 տալլարընտան գուշլար գաչսընլար: Լաքին քէօքլէ-
րին քիւթիւյինիւ եէրտէ պրագընըզ. վէ տէմիր վէ
պագըր պաղլարըլլէ [2]պաղընտ սահրա չիմէնինտէ
գալսըն, վէ սէմա չիյիլէ ըսլանսըն, վէ անըն հիս-
սէսի հայվանլար իլէ պէրապէր եէրին օթընտա օ-
16 սուն: Անըն ինսան եիւրէյի թէպտիլ օլունուպ՝ անա
հայվան եիւրէյի վէրիւսին, վէ անըն իւզէրինտէն եէտի
17 [3]զէման կէչսին: Պու մատտէ պէքճիլէրին գարարըլլէ
վէ պու քէյֆիյէթ մուգատտէլէրին քէլամըլլէ տիր,
թա քի հայաթտա օլանլար [4]ինսան հիւքիւմէթի իւ-
զէրինէ Միւթա՛ալընն հաքիմ իտիյինի, վէ անը իս-
թէտիյինէ վէրտիյինի, վէ անըն իւզէրինէ ատէմլէրին
18 էտնասընը նասպ էթտիյինի [5]պիլէլէր՝ տէտի: Պէն
Նաբուգոդոնոսոր մէլիք պու րիւ՛յայը կէօրտիւմ, վէ
սէն, էյ Բաղտասասար, թա՛պիրինի սէօյլէ. [6]զիրա
հիւքիւմէթիմին տա՛իրէսի տախիլինտէ պուլունան
հիքմէթ սահիպլէրինին քեաֆֆէսի թա՛պիրինի պա-
նա պիլտիրմէյէ մուգթէտիր օլմատըլար իսէ տէ, սէն
մուգթէտիր սին, [7]չիւնքի սէնին տէրունինտէ մու-
գատտէս իլահլարըն րուհու վար տըր:
19 Օլ վագըթ [8]իսմի Բաղտասասար օլան Դանիէլ
պիր սա՛աթ գատար հայրէթտէ գալտը վէ էֆքեարը
անը միւզթարիպ գըլտը: **Մէլիք տախի ճէնապ վէ-**
րիպ՝ էյ Բաղտասասար, րիւ՛յա վէ եա անըն թա՛-
պիրի սէնի միւզթարիպ էթմէսին՝ տէտի: Բաղտա-
սասար ճէվապէն տէտի քի՝ էֆէնտիմ, [9]րիւ՛յա սանա
պուղզ էտնէլէրէ, վէ թա՛պիրի տիւշմէնլէրինէ օլսուն:
20 [10]Օլ կէօրտիւիւն աղաճ, քի պէօյիւիւպ գուվվէթ-
լէնտի վէ պօյու սէմայա եէթիշէրէք պիւթիւն զէմին-
21 տէն կէօրիւնիւր իտի, վէ անըն եափրագլարը կիւզէլ
վէ մէյվէսի չօգ օլուպ՝ անտէ ճիւմլէ իչիւն եէյճէք
վար իտի, սահրա վուհուշը անըն ալթընտա օթու-
րուր վէ հավա գուշլարը տալլարընա գօնար իտի,
22 [11]Օլ [12]սէն սին, էյ մէլիք, քի պէօյիւիւպ գուվ-
վէթլէնտի վէ [13]ազամէթինէ արթըպ՝ սէմայա, հիւ-
քիւմէթինէ [14]տախի զէմինին միւնթէհասընա եէթիշ-
23 տի: [15]Վէ մէլիյինի կէօրտիւիւ, եա՛նի մուգատտէսլէր-
տէն օլան պիր պէքճինին սէմատան էնէրէք՝ Աղաճը
քէսինիզ, վէ անը խարապ էտինիզ, լաքին անըն
քէօքլէրինին քիւթիւյինիւնիւ եէրտէ պրագընըզ, վէ
տէմիր վէ պագըր պաղլարըլլէ [16]պաղընտ սահրա
չիմէնինտէ գալսըն, վէ սէմա չիյիլէ ըսլանսըն, վէ
իւզէրինտէն եէտի զէման կէչինճէյէտէք [17]հիսսէսի
սահրա հայվանաթը իլէ օլսուն՝ տէմէսինին թա՛-
24 պիրի, էյ մէլիք, պու տըր, վէ Միւթա՛ալընն էֆէն-
25 տիմ մէլիք իւզէրինէ կէլէն հիւքիմու պու տըր. [18]Ին-
սան հիւքիւմէթի իւզէրինէ Միւթա՛ալընն հաքիմ իտի-
յինի վէ [19]անը իսթէտիյինէ վէրտիյինի սէն պիլինճէյէ
գատար՝ [20]սէնի ատէմլէր արասընտան թարտ էտէ-
ճէքլէր, վէ մէսքէնիկ սահրա վուհուշը իլէ օլաճագ
վէ էօքիւզէ [21]եէօէէր կիպի սանա օթ եէտիրէճէքլէր,
վէ սէմա չիյիլէ ըսլանաճագսընը, վէ սէնին իւզէրին-
26 տէն եէտի զէման կէչէճէք տիր: Վէ՝ Օլ աղաճընը
քէօքլէրինին քիւթիւյինիւնիւ պրագընըզ՝ տէտիքլէրի
[22]եմ եօէէ [23]է սէն սէմավաթընն հիւքիւմէթ էթտիյինի
պիլտիքտէն սօնրա հիւքիւմէթինիզ սէնին իչիւն սապիթ
27 գալաճագ տըր: Պու էճլտէն, էյ մէլիք, նասիհաթըմ
[24]ինտիկտէ մագպուլ օլսուն. կիւնահլարընկը սալահլէ
վէ խաթալարընկը [25]ֆուգարայա մէրհամէթ էթմէքլէ
տէֆ՝ էյլէ, օլա քի [26]րահաթընկ թէմտիտ օլունա:
28 Պու շէյլէրին ճիւմլէսի մէլիք Նաբուգոդոնոսոր
29 իւզէրինէ կէլտի: Օն իքի այըն խիթամընտա՝ Բա-
30 բելոն հիւքիւմէթի սէրայընտա կէզէր իքէն, **Մէլիք**
[27]թէքէլլիւմ էտիպ՝ իշլէթ գուտուէթ ու գուվվէթիմէ վէ
[28]ազամէթիմին շէօհրէթի իչիւն մէլիք սէրայը օլմազ
իւզրէ պէնա էթտիյիմ պէօյիւք Բաբելոն պու տըր՝
31 տէտի: [29]Քէլամ տահա մէլիյինի աղզընտա իքէն [30]սէ-
մատան պիր սէտա կէլէրէք՝ էյ մէլիք Նաբուգոդո-
նոսոր, սանա պույրուլույօր, հիւքիւմէթ սէնտէն
32 կիթտի. Վէ ինսան հիւքիւմէթի իւզէրինէ Միւթա՛ա-
լընն հաքիմ իտիյինի վէ անը իսթէտիյինէ վէրտիյինի
սէն պիլինճէյէ գատար՝ [31]սէնի ատէմլէր արասընտան
թարտ էտէճէքլէր, վէ մէսքէնիկ սահրա վուհուշը իլէ
օլաճագ, վէ էօքիւզէ [32]եէօէէր կիպի սանա օթ եէտի-
րէճէքլէր, վէ սէնին իւզէրինտէն եէտի զէման կէչէ-
33 ճէքլէր, վէ սէնին իւզէրինտէն եէտի զէման կէչէ-
ճէք տիր՝ տէտի: Օլ սա՛աթ Նաբուգոդոնոսոր իւզէ-
րինտէ պու քէլամ իթմամ օլունտու, վէ թիյլէրի
գարթալ [33]եէ-չէ- կիպի վէ թըրնագլարը գուշ [34]ըէչ-ը
կիպի ուզայընճայա գատար՝ ատէմլէր արասընտան
թարտ օլունուպ էօքիւզ կիպի օթ եէր իտի, վէ ճէ-
սէտի սէմա չիյիլէ ըսլանըր իտի:
34 Վէ [35]օլ կիւնլէրին խիթամընտա պէն Նաբուգոդո-
նոսոր կէօզլէրիմի սէմայա տօղրու գալտըրտըմ, վէ
ագլըմ պաշըմա կէլտի. վէ Միւթա՛ալա համտ ու
սէնա էթտիմ, վէ [36]իլէլէպէտ հայյ օլուպ՝ [37]հիւքիւ-
մէթի էպէտի պիր հիւքիւմէթ վէ մէլէքիւթիւ տէվր
պէ տէվր պագը օլանը թէմճիտ ու թա՛զիզ էյլէտիմ:
35 Վէ [38]զէմինին պիւթիւն սէքճէնէսի լա շէյ՛ ա՛ատտ օլու-
նուր, վէ [39]Օ՝ ճիւնուտ ը սէմավիյէտէ վէ զէմինին սէ-
քճէնէսի արասընտա իսթէտիյինի իճրա էտէր. վէ

[1] Եզեկ. 31. 12։
[2] Պ. 12. 7։ [25,32։
[3] Պ. 2. 21։ 5. 21։ Այ
[4] Մէգ. 9. 16։ [8,15։
[5] Թէք. 41. 8,15։ Պ. 5.
[6] Այ. 8։
[7] Այ. 8։
[8] Պաղ 2Մխ. 18. 32։
[9] Այ. 10-12։
[10] Պ. 2. 38։
[11] Երեմ. 27. 6-8։
[12] Այ. 13։
[13] Պ. 5. 21։ [18։
[14] Այ. 17,32։ Մէգ. 83.
[15] Երեմ. 27. 5։
[16] Այ. 32։ Պ. 5. 21, վէ պայրի։
[17] Մէգ. 41. 1, վէ պայրի։
[18] 3Մխ. 21. 29։
[19] Էմս. 16. 18։ Պ. 5. 20։
[20] Պ. 5. 5։ Պագ Ղուկ. 12. 20։
[21] Այ. 24։
[22] Այ. 25։
[23] Այ. 26։
[24] Պ. 12. 7։ Ղահ. 4. 10։
[25] Մէգ. 10. 16։ Պ. 2. 44։ 7. 14։ Միք. 4. 7։ Ղուկ. 1. 33։
[26] Նա. 40. 15, 17։
[27] Մէգ. 115. 3։ 135. 6։

Digitized by Google

ՙանըն էլինի մէն՝ էտէճէք օլան վէ՝ ՙնէ՞ իշլէյօրսըն՝
36 տէյճէք օլան եօգ տըր։ Ո զէման ՚ագլըմ պաշըմա
կէլտի, ՚վէ հիւքիւմէթիմին ՚իզզէթի իլէ շէօհրէթ ու
հաշմէթիմ պանա ի՚ատէ օլունտու, վէ միւշիրլէրիմ
իլէ պէօյիւք ՚՚ոե՛լէրիմ պէնի թալէպ էյլէտիլէր, վէ
հիւքիւմէթիմտէ սապիթ օլտըմ. վէ ՙպանա տահա
զիյատէ իհթիշամ վէրիլտի։
37 Շիմտի պէն Նաբուգոդոնոսոր սէմավաթ Մէլիյինի
թէմճիտ վէ թա՚զիմ ու թա՚զիզ էտէրիմ. ՙանըն հէփ
ֆի՚իլէրի հագգ վէ թարիգլէրի տօղրու տըր. ՙվէ
ղուրուրլէ կէզէնլէրի ալչագլաթմաղա գատիր տիր։

ՊԱՊ Ե

Մէլիք Բաղտասարըն զիյաֆէթի։ 5 Տիվար իւզէրինէ եազը եազան էլի կէօրէրէք միւգձայրիպ օլմասը. 8 հիւքէմանըն օլ եազըլը օգույա-ժատրզլարը։ 10 Մէլիքէնին ձավսիյէսի իւզէրինէ 13 մէլիյին Դանիէլի քէնտի հուզուրընա կէձիլմէսի։ 17 Դանիէլին մէլիյէ Ձա՚զիր էձ-տիքտէն սօնրա, 25 եազըլը օգույուպ մա՚նասընը անա պիլտիրմէսի։ 30 Բաղտասարըն գաձի վէ հիւքիւմէթին Մատի Դարեհէ ինձիգալը։

Մէլիք Բաղտասար քէնտի ՙպէօյիւք ՚՚ոե՛լէրինտէն օլան պինկ քիշի իչիւն պէօյիւք պիր զիյաֆէթ
2 թէրթիպ էտիպ՝ պինկի էօնիւնտէ շէրապ իչտի։ Վէ Բաղտասար շէրապ քէյֆինտէ իքէն *փէտէրի Նաբուգոդոնոսորըն ՖԵրուսաղէմտէ հէյքէլինտէն չըգարտըղը ալթուն վէ կիւմիւշ գապլարըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի, քի մէլիք իլէ պէօյիւք ՚՚ոե՛լէրի, զէվճէ-
3 լէրի վէ օտալըգլարը անլէրտէն իչէլէր։ Պունուն իւզէրինէ Երուսաղէմտէ օլան պէյթ Ուլլահ հէյքէլինտէն չըգարտըգլարը ալթուն գապլարը կէթիրտիլէր, վէ մէլիք իլէ պէօյիւք ՚՚ոե՛լէրի, զէվճէլէրի վէ օտա-
4 լըգլարը անլէրտէն իչտիլէր։ Անլէր շէրապ իչտիլէր, Ֆվէ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ պագըր վէ տէմիր վէ ա-ղաճ վէ թաշտան օլան իլահլարա համտ էթտիլէր։
5 ՖՕ սա՚աթ ինսան էլի փարմագլարը զուհուր էտիպ՝ շէմ՚տանըն գարշըսընտա, մէլիք սէրայընըն տիվա-րընըն սըվասը իւզէրինէ եազը եազըյօր իտի. վէ մէ-
6 լիք եազան ՙէլի կէօրտու։ Ո զէման մէլիյին պէկզի տէյիշտի, վէ էֆքեարը անը միւզթարիպ գըլտը. շէօյլէ քի պէլինին օյնագլարը չէօզիւլիւպ՝ ՙտիզլէրի
7 պիրիպիրինէ չարփար իտի։ Մէլիք ՚քէշշաֆլար իլէ Քաղդէալըլարըն վէ միւնէճճիմլէրին կէթիրիլմէլէրինի ՙեիւքսէք սէսլէ էմր էյլէտի. մէլիք Բաբելոնըն հիք-մէթ սահիպլէրինէ խիթապէն՝ Հէր քիմ պու եազըյը օգույուպ մա՚նասընը պանա պէյան էտէր իսէ, էր-ղէվանի գումաշ կիյիպ՝ պօյունընա ալթուն կէրտանլըգ ՚՚ոեբէբոե մէմալիքտէ ՙիչինճիս հիւքմտար օլա-
8 ճագ՝ տէտի։ Օլ վագըթ մէլիյին ճիւմլէ հիքմէթ սահիպլէրի կէլտիլէր, ՚լաքին եազըյը օգումաղա վէ մա՚նասընը մէլիյէ պէյան էթմէյէ մուգթէտիր օլ-
9 մատըլար։ Պունուն իւզէրինէ մէլիք Բաղտասար ղա-յէթլէ ՙմիւզթարիպ օլուպ՝ պէկզի տէյիշտի. անըն պէօյիւք ՚՚ոե՛լէրի տախի տէհշէթէ տիւշտիւլէր։
10 Ո զէման մէլիյին վէ պէօյիւք ՚՚ոե՛լէրինին սէօզ-լէրի սէպէպինտէն մէլիքէ զիյաֆէթխանէյէ կէլիպ սէօզէ պաշլայարագ՝ ՙէյ մէլիք իլէլէպէտ եաշա. էֆ-քեարըն սէնի միւզթարիպ գըլմասըն, վէ պէկզիկ
11 տէյիշմէսին ՙՄէմալիքինտէ պիր ատմ վար, անըն տէրունինտէ մուգատտէս իլահլարըն ըուհու պուլու-նըը, վէ փէտէրինին կիւնլէրինտէ անտէ նուր վէ ֆէհմ վէ իլահլարըն հիքմէթի կիպի հիքմէթ պուլունտու. վէ փէտէրիկ մէլիք Նաբուգոդոնոսոր անը ՙսիհր-պազլար վէ քէշշաֆլար վէ Քաղդէալըլար վէ միւնէճ-
12 ճիմլէր իւզէրինէ ըՀ՚իս նասպ էթտի. Զիրա ՖմէլիյինՖ Բաղտասասար թէսմիյէ էյլէտիյի պու ՙԴանիէլտէ րիւ՚յալարը թա՚պիր վէ լուղէզլէրի պէյան վէ միւշ-քիլաթը հալլ էթմէյէ իչիւն ՚ալի պիր բուհ վէ ՚իլմ վէ ֆէհմ պուլունտու. շիմտի Դանիէլ չաղրըլսըն, օ տա-խի մա՚նասընը պէյան էտէճէք տիր՝ տէտի։
13 Օլ վագըթ Դանիէլ մէլիյին հուզուրընա ճէլպ էտիլ-տի. մէլիք տախի Դանիէլէ խիթապէն՝ փէտէրիմ մէ-լիյին ԵՀուտիյէտէն կէթիրտիյի ԵՀուտիյէ էսիրլէ-
14 րինտէն օլան Դանիէլ սԸ՞ն մի սին. Զիւնքի սէնին հագգընտա՝ ՙսէնին տէրունինտէ իլահլարըն ըուհու վար իտիյինի, վէ սէնտէ նուր վէ ֆէհմ վէ ՚ալի հիք-
15 մէթ պուլունտըղընը իշլիթտիմ։ Վէ շիմտի պու եա-զըյը օգույուպ մա՚նասընը պանա պիլտիրմէլէրի իչիւն հուզուրըմա ՙհիքմէթ սահիպլէրի վէ քէշշաֆ-լար ճէլպ էտիլտի, լաքին անլէր պու քէլամըն մա՚-
16 նասընը պանա պիլտիրէմէտիլէր։ Վէ պէն սէնին հագգընտա՝ Թա՚պիրլէր էյլէմէյէ վէ միւշքիլաթը հալլ էթմէյէ մուգթէտիր տիր՝ ՚՚ոե՛լէրէ իշլիթտիմ. ՚շիմտի էկէր սէն պու եազըյը օգույուպ՝ մա՚նասընը պանա պիլտիրէ պիլիր իսէն, էրղէվանի գումաշ կիյէ-ճէքսին, վէ պօյունընա ալթուն կէրտանլըգ թագըլըպ մէմալիքտէ իչիւնճիւ հիւքմտար օլաճագսըն՝ տէտի։
17 Ո զէման Դանիէլ ճէվապէն մէլիյին հուզուրընտա տէտի քի՝ ՚Ա֊հիյէլէրինկ սէնին օլսուն, վէ ՙհէտիյէլէ-րինկի պաշգասընա վէր. լաքին պէն մէլիյէ օլ եազըյը
18 օգույուպ՝ մա՚նասընը անա պիլտիրէճէյիմ։ Էյ մէ-լիք, ՙԱլլահ իւլ միւթա՚ալ փէտէրինկ Նաբուգոդոնո-սորա հիւքիւմէթ վէ ՚ազամէթ վէ ՚իզզէթ վէ հաշմէթ

ՖՃոբ. 34. 29։ ՚Ճոբ. 9. 12։ Եա. 45. 9։ Բօմ. 9. 20։ ՚՚Ա֊յ. 26։ ՖՊագ Ճոբ. 42. 12։ ՖՄէգ. 33. 4։ Վահ. 15. 3։ 16. 7։ ՚Խուր. 18. 11։ Պ. 5. 20։ — ՚՚Եա՛. 1. 3։ *պէօյիւք փէտէրի Ա֊յ 11, 13։ 2Մի՛ւլ. 9. 7. 2Թէվ. 15. 16։ Երեմ. 27. 7։ ՖՊ. 1. 2։ Պագ Երեմ. 52 19։ ՖՎահ. 9. 20։ ՖՊ. 4. 31։ †Ֆ՚՚ոդեՖ՚՚ոեՃ՚՚՚

19 իհսան էյլէտի։ Վէ անա իհսան էյլէտիյի ’ազամէթ-
տէն տօլայը ֊ճիւմլէ գավմլար վէ իմմէթլէր վէ լի-
սանլար անըն հուզուրընտա թիթրէյիպ գօրգար-
լար իտի. իսթէտիյինի գաթլ էտէր վէ իսթէտիյինի
սաղ պրագըր իտի. իսթէտիյինի եիւքսէլտիր վէ իս-
20 թէտիյինի ալչագլատըր իտի։ ֊Լաքին անըն գալպի
թէքքէպպիւր էտիպ րուհու ղուրուլէ ’ինատճը օլտը-
ղընտա, սալթանաթը թախթընտան տիւշիպ՝ շէրէֆի
21 անտէն ալընտը. Վէ ֊պէնի ատէմ արասընտան թարտ
օլունուպ՝ եիւրէյի հայվան եիւրէյի կիպի օլտու. վէ
֊ինսան հիւքիմէթի իւզէրինէ Ալլահ իվ միւթա’ալընն
հաքիմ իտիյինի վէ անըն իւզէրինէ իսթէտիյի քիմ-
սէյի նասպ էթտիյինի պիլինճէյտէք՝ անըն մէսքէնի
եապան էշէքլէրի իլէ օլուպ՝ էօքիւզ ԷՒՒԷՒԷ կիպի
անա օթ եէտիրիրլէր իտի, վէ ճէսէտի սէմա չիյիյլէ
22 րսլանըր իտի։ Վէ սէն, էյ անըն օղլու Բաղտասար,
հէր նէ գատար պունլարընն քեաֆֆէսինի պիլտին իսէ
23 տէ, ֊գալպինկ թէվազու՛ էթմէտի. ֊Անճագ սէմանընն
Բապպընա գարշը թէքքէպպիւր էյլէտին, վէ անըն
պէյթինին գապլարընը սէնին հուզուրընա կէթիրտի-
լէր. վէ սէնին իլէ պէօյիւք ատէմլէրին վէ զէվճէյլէրին
իլէ օտալըգլարընն անլէրտէն շէրապ իչտինիզ. վէ սէն
֊կէօրմէզ վէ իշիթմէզ վէ անկլամազ կիմիւշ վէ ալ-
թուն վէ պագըր վէ տէմիր վէ աղաճ վէ թաշտան
օլան իլահլարա համտ էյլէտին. վէ նէֆէսինկ անըն
էլինտէ, ֊վէ ճիւմլէ թարիգլէրինկին սահիպի օլան Ալ-
24 լահը թա’զիզ էթմէտին։ Պու սէպէպտէն անըն հուզու-
րընտան օլ ֊էլ կէօնտէրիլէրէք պու եազը եազըլտը։
25 Վէ եազըլան պու տըր. "ՄԱՆԷ, ՄԱՆԷ, ԹԵԿԷՂ ՈՒ
26 ՓԱՐՍԻՆ"։ Պու քէլամընն մա’նասը պու տըր. Մանէ,
Ալլահ սէնին հիւքիւմէթինի թա’տատ էյլէյիպ՝ անա
27 խիթամ վէրմիշ տիր։ Թեկէղ, ֊թէրազիյլէ վէզն օլու-
28 նուպ՝ նօգսան պուլունտըն։ Փարէս, հիւքիւմէթինկ
թագսիմ օլունուպ՝ ֊Մատիյէր իլէ ֊Ֆարսըլարա վէ-
րիլմիշ տիր։
29 Օ զէման Բաղտասարըն էմրի իւզէրինէ Դանիէլէ
էրղէվանի գումաշ կիյտիրտիլէր վէ պօյունընա ալ-
թուն կէրտանըղ ՚֊ֆըէ՚, վէ մէմալիքտէ ֊իչինճիու
հիւքմտար օլտըղընա տա՛իր միւնատի չաղըրթտըլար։
30 ֊Օլ կէճէ Քաղդէալըլարըն մէլիյի Բաղտասար գաթլ
31 օլունտու։ Վէ ֊Մատի Դարեհ թագրիպէն ալթմըշ իքի
եաշընտա օլարագ հիւքիւմէթի ալտը։

ՊԱՊ 6

*Դանիէլին մէրզպանլարա րէ’իս Ա՛նին օլունմասը։ 4 Դանիէլ ’ա-
յէպինտէ Թէրթիպ էտիլին հիւլէ։ 10 Դանիէլին ինամ էտիլէրէք արա-*

*լանլար չուգուրընա աթըլմասը։ 18 Մէլիյին Թէ’էսիւֆիւ վէ Դանիէլին
գուրթուլմասը։ 23 անըն տիւշմէնլէրինին հէլաքը։ 25 Դարեհին պիր
ֆէրման նէշր էտէրէք Ալլահ իւլ հայը Թա’զիմ էթմէսին։*

Պիւթիւն մէմալիքին ՚֊մօ֊բըընա նազարէթ էթմէ-
լէրի իչին ֊մէմալիք իւզէրինէ եիւզ եիրմի մէրզպա-
նընն նասպը Դարեհին ’ինտինտէ խօշ կէօրինտիւ.
2 Վէ մէլիյէ զարար օլմամագ իւգրէ՝ մէրզպանլարընն
անլէրէ հիսապ վէրմէլէրի իչին իւզէրլէրինէ իւչ րէ’իս
3 ՚նասպ էյլէտէ. պունլարընն պիրի Դանիէլ իտի։ Վէ ֊Դա-
նիէլտէ ա’լա րուհ պուլունտրըղընտան րէ’իսլէր իլէ
մէրզպանլարա ֆա’իգ իտի. վէ մէլիյին անը պիւթիւն
մէմալիք իւզէրինէ նասպ էթմէյէ նիյէթի վար իտի։
4 ֊Պունուն իւզէրինէ րէ’իսլէր իլէ մէրզպանլար տէվ-
լէթ ումուրընտա Դանիէլ ’ալէյհինտէ պիր պէհանէ
արարլար իտի իսէ տէ, հիչ պիր պէհանէ վէ ֆէսատ
պուլամատըլար, չիւնքի օ սատրգ իտի, վէ անտէ հիչ
5 պիր գապահաթ եա ֆէսատ պուլունմմատը։ Իմտի պու
ատէմլէր՝ Պիզ պու Դանիէլ ’ալէյհինտէ հիչ պիր պէ-
հանէ պուլամայրզ, մէկէր քի անըն ’ալէյհինտէ Ալլա-
հընըն շէրի’աթը խուսուսընտա պուլալըմ՝ տէտիլէր։
6 Օլ վագըթ րէ’իսլէր իլէ մէրզպանլար մէլիյին եա-
նընա թօփլանըպ անա խիթապէն՝ ֊էյ մէլիք Դա-
7 րեհ, իլէլէպէտ եաշա. Մէմալիքին հէփ րէ’իսլէրի,
պէյլէրի, մէրզպանլարը, միւշիրլէրի վէ վալիլէրի,
օթուզ կիւն միւտտէթ զարֆընտա, էյ մէլիք, սէնտէն
ղայրի, կէրէք իլահտան, կէրէք ինսանտան հէր քիմ
քի պիր շէյ տիլէյճէք օլուր իսէ, արսլանլար չու-
գուրընա աթըլմասը իչիւն ֆէրմանը շահանէնին սիւ-
տուրը վէ պիր գանուն ը նէհի գօնուլմասընը միւշա-
8 վէրէ էտէրէք ’արզ էտիյօրլար։ Շիմտի, էյ մէլիք,
գանուն ը նէհեի գօ, վէ ֆէրմանը իմզա էթ, թա քի
֊Մատիլէր իլէ Ֆարսըլըլարըն գանունը իւզրէ թէպտիլ
9 օլունմայա՝ տէտիլէր։ Պունուն իւզէրինէ մէլիք Դարեհ
թահրիրաթը վէ գանուն ը նէհեի իմզա էյլէտի։
10 Վէ Դանիէլ թահրիրաթընն իմզա օլունտըղընը պիլ-
տիյինտէ խանէսինէ կիթտի, վէ օտասընտա՝ փէնճէ-
րէլէրի ֊Երուսաղէմէ տօղրու աչըգ օլարագ, գատիմ
’ատէթի վէճճէլ, ֊կինտէ իչ տէֆ’ա տիզ չէօքիպ՝
11 Ալլահընա տու’ա վէ շիւքր էտէր իտի։ Իմտի օլ ա-
տէմլէր թօփլանըպ՝ Դանիէլի Ալլահը հուզուրընտա
12 տու’ա վէ նիյազ էթմէքտէ պուլտըլար։ ֊Օլ վագընթ
անլէր մէլիյին հուզուրընա կէլիպ մէլիյին գանուն ը
նէհեի խուսուսընտա անա՝ էյ մէլիք, օթուզ կիւն
միւտտէթ զարֆընտա սէնտէն ղայրի կէրէք իլահ-
տան, կէրէք ինսանտան հէր քիմ քի պիր շէյ տիլէ-
յճէք օլուր իսէ, արսլանլար չուգուրընա աթըլսընը՝

ց Երեմ. 27. 7։ Պ. 3. 4։
ղ Պ. 4. 30,37։
ճ Պ. 4. 32, վէ ղայրի։
ռ Պ. 4. 17,25։
ս 2Թէվ. 33. 23։ 36. 12։
վ Ա՛յ. 3,4։
տ Մէկ. 115. 5,6։
ր Երեմ. 10. 23։
ց Քօղէ֊ըէ՚՝ էլին ավուսը
ու Մա՛տուտ, մա՛տուտ, մէվզուն վէ միւնգասիմ
փ Ցոր. 31. 6։ Մէկ. 62. 9։
ք Նա. 21. 2։ Ա՛յ. 31։ Պ. 9. 1։
օ Պ. 6. 28։
ֆ Ա՛յ. 7։
գ Երեմ. 51. 32,39,57։
ղ Պ. 9. 1։
——
ճ Պագ Եսթ. 1. 1։
մ Պ. 5. 12։
յ Վա՛. 4. 4։ [2. 4։
ն Նէհեմ. 2. 3։ Ա՛յ. 21։ Պ. 12,15։
շ Եսթ. 1. 19։ 8. 8։ Ա՛յ. 12,15։
ո 3Միւլ. 8. 44,48։ Մէկ. 5. 7։ Ցուն 2 4։
չ Մէկ. 55. 17։ Ա՛մալ. 2. 1,2,15։ 3. 1։ 10. 9։
պ Պ. 3. 8։

Digitized by Google

տէյիւ պիր գանուն ը նէհի իմզա էթմէտին մի՝ տէտի-
լէր. մելիք տախի ճէվապէն՝ Մատիլէր իւէ Ֆարսըը-
լարըն թէպտիլ օլունմազ գանունը իւզրէ պու սէօզ
13 սահիհ տիր՝ տէտի: Անլէր տախի ճէվապ վէրիպ մե-
լիյին հուզուրընտա՝ Էյ մելիք, Եէհուտիյէ էսիրլէ-
րինտէն օլան Դանիէլ Սանա վէ իմզա էթտիյինկ գա-
նուն ը նէհեթ ի՛թիպար էթմէզ, անճագ կիւնտէ իւչ
14 տէֆ՛ա տու՛ասընը էտէր՝ տէտիլէր: Վէ մելիք պու
սէօզլէրի իշիթտիյինտէ, Քէնտի քէնտինէ ղայէթլէ
կիւճէնտի, վէ Դանիէլի գուրթարմաղը թաստիմ էտիպ՝
կիւնէշ պաթընճայա գատար անըն խէյասընա չա-
15 լըշտը: Լաքին օլ ատէմլէր մելիյին եանընա թօփլա-
նըպ, մելիյէ խիթապէն՝ Էյ մելիք, Մատիլէր իւէ
Ֆարսըլըարըն գանունը իւզրէ մելիյին հէր գօտրղը
գանուն ը նէհի վէ ֆէրման թէպտիլ օլունամայաճաղը
16 մա՛լիւմիւկ օլսուն՝ տէտիլէր: Օ զէման մելիյին էմրի
իւզրէ Դանիէլի կէթիրիպ արսլանլար չուգուրընա
աթտըլար. մելիք տախի Դանիէլէ խիթապէն՝ Տէվամ
իւզրէ ՚իպատէթ էթտիյինկ Իլահընկ սէնի խէյաս էտէ-
17 ճէք տիր՝ տէտի: Վէ պիր թաշ կէթիրիլիպ չուգու-
րըն աղզընա գօնուլտու, վէ մելիք անը քէնտի միւհ-
րիյլէ վէ պէօյիւք Դանիէլերինին միւհրիյլէ միւհրլէտի,
թա քի Դանիէլ հագգընտա օլան էմր թէպտիլ օլուն-
18 մայա: Օ զէման մելիք՝ սէրայընա կիտիպ կէճէյի աճ
օլարագ կէչիրտի, վէ հուզուրընա *չալըը կէթիրթ-
մէտի. հույգուսը տախի քէնտինտէն գաչտը:
19 Վէ մելիք սէհէր վագթընտա գալգրպ՝ ՚աճէլէթէն
20 արսլանլար չուգուրընա կիթտի: Վէ չուգուրա եագ-
լաշտըղընտա հազին պիր սէտա իւէ Դանիէլէ նիտա
էյլէտի. Վ մելիք՝ Դանիէլէ խիթապէն՝ Էյ Ալլահ իւէ
հայյըն գուլու Դանիէլ, Տէվամ իւզրէ ՚իպատէթ էյ-
լէտիյինկ Իլահընկ սէնի արսլանլարտան գուրթարմաղա
21 գատիր օլտո՞ մը՝ տէտի: Դանիէլ տախի մելիյէ՝ Էյ
22 մելիք, իւէլէպէտ եաշա. Պէնիմ Ալլահըմ քէնտի մէ-
լէյինի կէօնտէրիպ՝ ՚արսլանլարըն աղըզլարընը գա-
փատը, վէ պանա զարար էթմէտիլէր, չիւնքի անըն
հուզուրընտա պէն սուչսըզ պուլունտըմ. սէնին հու-
զուրընտա տախի, էյ մելիք, պիր գապահաթ էթտի-
23 յիմ եօգ տըր՝ տէտի: Օ զէման մելիք անըն հագգըն-
տա ղայէթլէ մէսրուր օլարագ Դանիէլի չուգուրտան
չըգարմալարընը էմր էյլէտի. վէ Դանիէլ չուգուրտան
չըգարըլտը, վէ անա հիչ պիր զարար օլմամըշ իտի,
24 ՚չիւնքի Ալլահընա ի՛թիմատ էթմիշ իտի: Վէ մելիյին
էմրի իւզրէ Դանիէլտէն շիքեայէթ էտէն ատէմլէրի
կէթիրտիւէր, վէ անլէրի Չօճուգլարը վէ գարըլարը
իւէ պէրաալէր արսլանլար չուգուրընա աթտըլար. վէ
անլէր տահա չուգուրըն տիպինէ եէթիշմէզտէն արս-
լանլար անլէրէ մուսալլաթ օլուպ՝ քէմիքլէրինին
ճիւմլէսինի գըրտըլար:
25 Պունուն իւզէրինէ մելիք Դարեհ եէր եիւզինտէ
սաքին օլան ճիւմլէ գավմլար վէ միլլէթլէր վէ լի-
26 սանլարա պո՞ ՞եվը է՞ղէ եազտը. Սէլամէթինիզ
արթսըն. Պէնտէն ֆէրման սիտուր էթտիքի, հիւքմ
էյլէտիյիմ պիւթիւն մէմալիքտէ ՞ոէ՞ղէ Դանիէլին
Իլահընտան թիթրէյիպ խավֆ էթսինլէր, Զիրա
Ալլահ իւլ հայյ վէ իւէյէպէտ գա՛իմ օլան օ տըր. վէ
անըն մելէքիւթիւ Պօզուլմազ, վէ անըն հիւքիւմէթի
27 նիհայէթէտէք պո՞ը ոըր: Գուրթարան վէ խէյաս էտէն
վէ սէմա իւէ զէմինտէ ՞՚ալամէթլէր իւէ միւ՛ճէզլէր
կէօսթէրէն օ տըր, քի Դանիէլի արսլանլարըն փէն-
չէսինտէն գուրթարտը:
28 Վէ պու Դանիէլ Դարեհին սալթանաթը վագթըն-
տա վէ Ֆարսլը Կիւրոսըն Սալթանաթը վագթընտա
մուվաֆֆագ իտի:

ՊԱՊ 7

*Դանիէլին տէօրթ ճանվէրէ տա՛իր, 9 վէ մելէքիւթ Ուլլահա տա՛իր
բիւ՛յասը: 15 Բիւ՛յանըն Քա՛պիրի:*

Բաբելոն մելիյի Բաղտասարըն պիրինճի սէնէ-
սինտէ ՞Դանիէլ պիր բիւ՛յա վէ Եաթաղընտա պա՛զը
2 խայալաթ կէօրտիւ, վէ բիւ՛յայը եազըպ՝ մատտէլէ-
րին խիւլասասընը հիքեայէ էյլէտի: Դանիէլ սէօյլէ-
յիպ տէտի քի՝ Կէճէ բիւ՛յամտա կէօրտիւմ քի, սէմա-
նըն տէօրթ բիւզկեարը Պէօյիւք տէնիզ իւզէրինէ հիւ-
3 ճում էտիյօր իտի: Վէ Ետէնիզտէն պիրիպիրինէ պէն-
զէմէյէն տէօրթ պէօյիւք ճանվէր չըգտը:
4 Պիրինճիսի Արսլան կիպի օլուպ՝ անտէ գարթալ
գանատլարը վար իտի. վէ պէն ՞՚ոո պագար իքէն
գանատլարը եօլունուպ՝ եէրտէն եօգարը գալտըրըլ-
տը, վէ ինսան կիպի այագ իւզէրի տուրտուրուլուպ՝
անա ինսան եիւրէյի վէրիլտի:
5 Էվէ իշթէ տիկէր պիր ճանվէր պուլունուպ՝ այըյա
պէնգէզր իտի. վէ պիր եանը իւզէրինէ տուրտու, վէ
աղզընտա՝ տիշլէրի արասընտա իւչ էյէկի քէմիյի վար
իտի. վէ անա՝ Գալգ, չօգ էթ եէ՝ տէնիլտի:
6 Պունտան սօկրա կէօրտիւմ քի իշթէ գափլան կիպի
տիկէր պիր ճանվէր վար իտի, վէ անըն արգասընտա
գուշ ֆ՞՚ոոըը՞ ՞ինղէր տէօրթ գանատ օլուպ՝ Ետէօրթ
պաշը տախի վար իտի, վէ անա հիւքիւմէթ վէրիլտի:
7 Պունտան սօկրա կէճէ խայալաթընտա կէօրտիւմ

Ը Այ. 8։
Ժ Պ. 1. 6։ 5. 13։
Ի Պ. 3. 12։
Լ Մարկ. 6. 27։
Խ Այ. 8։
Ծ Մէլս. 3. 53։
Կ Մատթ. 27. 66։
* Եբ. ՚՚՚՚՝ ճարիյէլէր, վէ
Եբ. ՚՚՚՚՝ Քա՛սմ
Հ Պ. 2. 1։
Ձ Պագ Պ. 3. 15։
Ղ Պ. 2. 4։
Ճ Պ. 3. 28։
Մ ՚Իպր. 11. 33։
Յ ՚Իպր. 11. 33։
Ն Եսթ. 9. 10։ Պագ Թէս. 24. 16։ 4Միւլ. 14. 6։
Շ Պ. 4. 1։
Ո Պ. 3. 29։
Չ Մէգ. 99. 1։
Պ Պ 4. 34։
Ջ Պ. 2. 44։ 4. 3, 34։ 7. 14, 27։ Ղուվ. 1. 33։
Ռ Պ. 4. 3։
Ս Եզր. 1. 1, 2։
Վ Պ. 1. 21։
—— [3. 7։
Տ Ա՛տ. 12. 6։ Պագ Ամովս.
Ր Պ. 2. 28։
Ց Վահ. 13. 1։
Ւ Թէս. 28. 49։ 2Միւլ. 1. 23։ Երեմ. 4. 7, 13։ 48. 40։ Եզեկ. 17. 3։ Ամբ. 1. 8։
Փ Պ. 2. 39։
Ք Պ. 8. 8, 22։

Digitized by Google

քի, գօրգուլու վէ հէյպէթլի վէ ղայէթ գուվվէթլի
ֆպիր տէօրտինճիւ ճանվէր վար իտի. պունուն պէօ-
յիւք տէմիր տիշլէրի օլարագ եէր վէ փարէլէր վէ գա-
լանը այագլարըլյէ չիյնէր իտի. վէ քէնտիսինտէն էվ-
վէլ օլան ճանվէրլէրին հիչ պիրինէ պէնգէմէզ իտի,
8 ֆվէ օն պույնուզու վար իտի: Պէն պույնուզլարա տիգ-
գաթլէ պագար իքէն՝ իշլէթ ֆանլէրին արասընտան
քիչիւք պաշգա պիր պույնուզ չըգտը. վէ անըն էօ-
նինտէն էվվէլքի պույնուզլարտան իչ թանէ սէօ-
քիլտիւ. վէ իշլէթ պու պույնուզտա ֆինսան կէօզլէրի
կիպի կէօզլէր ֆվէ պէօյիւք սէօյլէյէն աղըզ վար իտի:
9 ֆՊէն պագմագտա իքէն թախթալար գուրուլուպ՝ ֆկինա-
լէրի Գատիմ օլան ճիվլուս էյլէտի. ֆանըն էպիսէսի
գար կիպի պէյազ, վէ պաշընըն սաչը փաք եափաղը
կիպի իտի. թախթը աթէշ ալէվի ֆվէ թէքէրլէքլէրի
10 եանար աթէշ իտի. ֆԱնըն էօնինտէն աթէշ ըրմաղը
չըգըպ ագար իտի. ֆանա պինկլէրճէ պինկլէր խըտմէթ
էտէր, վէ օն պինկլէրճէ օն պինկլէր անըն հուզուրընտա
տուրուր իտի. ֆվէ տիվան գուրուլտու վէ քիթապլար
11 աչըլտը: Օլ վագըթ օ պույնուզըն սէօյլէտինի պէօ-
յիւք սէօզլէրին սէսինտէն տօլայը պագտըմ, ֆվէ պէն
պագմագտա իքէն օլ ճանվէր գաթլ օլունուպ՝ ճէսէտի
12 աթէշ ալէվինէ թէսլիմ օլունարագ թէկէֆ օլտու: Վէ
օլ պիր ճանվէրլէրին հիւքիւմէթի անլէրտէն ալընտը,
լաքին պիր զէման վէ պիր վագթա գատար անլէրին
13 ֆէօմրլէրի թէմտիտ էտիլտի: Կէճէ խայալաթընտա
կէօրտիւմ քի, սէմանըն պուլութլարընտա ֆինչն ի ին-
սանա պէնգէր ֆէէ կէլիյօր իտի, վէ ֆկինլէրի Գա-
տիմ օլանա կէլտի, վէ անը անըն հուզուրընա կէ-
14 թիրտիլէր: ֆՎէ անա հիւքիւմէթ վէ ֆիզգէթ վէ մէլէ-
քիւթ վէրիլտի, քի ճիւմլէ ֆգավմլար վէ իւմմէթլէր
վէ լիսանլար անա խըտմէթ էտէլէր. անըն հիւքիւ-
մէթի ֆզէվալ պուլմազ էպէտի պիր հիւքիւմէթ օլուպ՝
մէլէքիւթիւ պօզուլմազ:
15 Պէն Դանիէլ, ֆրուհըմ տէրունիմտէ մահզուն օլ-
տու, վէ խայալաթըմ պէնի միւզթարիպ էյլէտի:
16 Օֆ֊֊֊ տուրանլարտան պիրինին եանընա կիտիպ՝
պունուն քեաֆֆէսինին մա՛նասընը անտէն սիւ՛ալ
էթտիմ. օ տախի պանա ճէվապ վէրիպ՝ պու շէյլէ-
17 րին թա՛պիրինի պիլտիրտի: ֆՊու տէօրթ պէօյիւք
ճանվէր զէմինտէ զուհուր էտէճէք տէօրթ մէլիք տիր:
18 Վէ ֆՄիւթա՛ալըն մուգատտէսլերի մէլէքիւթիւ ալա-
ճագ, վէ մէլէքիւթիւ իլէլէպէտ վէ էպէտ իւլ ապատ
թէմէլլիւք էտէճէքլէր:
19 Վէ տիկէրլէրին հիչ պիրինէ պէնգէմէյէրէք ղայէթ
հէյպէթլի վէ տիշլէրի տէմիրտէն վէ թըրնագլարը
պագրըտան օլուպ՝ եէր վէ փարէլէր վէ գալանը ա-
յագլարըլյէ չիյնէր օլան ֆտէօրտինճիւ ճանվէրին
20 *նէյէ տէլալէթթ էթտիյինի՚՚, Վէ անըն պաշընտա օլան
օն պույնուզըն, վէ զուհուր էթմէսիյլէ էօնիւնտէն իւ-
չիւ տիւշէն, եա՛նի կէօզլէրի վէ պէօյիւք սէօյլէյէն
աղըզ օլուպ՝ հէյ՛էթի օլ պիրլէրինտէն պէօյիւք օլան
տիկէր պույնուզըն ֆէյէ ֆէլալէրէ էֆֆէյէ պիլմէք իս-
21 թէտիմ: (Պէն կէօրտիւմ քի, ֆկինլէրի Գատիմ օլան
կէլիպ՝ ֆՄիւթա՛ալըն մուգատտէսլերինին հագգը իհ-
գագ էտիլինճէյէ վէ վագըթ թէմամ օլարագ մուգատ-
22 տէսլէր մէլէքիւթիւ թէմէլլիւք էտինճէյէ տէյին, ֆՕլ
պույնուզ մուգատտէսլէր իլէ մուհարէպէ էտիպ՝ ան-
23 լէրէ ղալէպէ էյլէտի:) Օ պէօյլէ սէօյլէտի. Տէրտիւն-
ճիւ ճանվէր զէմինտէ ֆտէօրտինճիւ հիւքիւմէթթ օլուպ՝
հիւքիւմէթլէրին հիչ պիրինէ պէնգէմէյէճէք, վէ պիւ-
թիւն զէմինի եէյէճէք վէ անը չիյնէյիպ էզճէք տիր:
24 ֆՎէ օլ օն պույնուզ օլ հիւքիւմէթտէն զուհուր էտէ-
ճէք օն մէլիք օլուպ՝ անլէրտէն սօկրա տիկէր պիրի
զուհուր էտիպ էվվէլքիլէրէ պէնգէմէյէրէք իչ մէլիք
25 հէլաք էտէճէք տիր: ֆՎէ Միւթա՛ալա գարշը սէօզ-
լէր սէօյլէյէճէք, վէ ֆՄիւթա՛ալըն մուգատտէսլէրինի
թազեիգ էտէճէք, վէ ֆվագըթլար իլէ գանունլարը
թէպտիլ էթմէյի տիւշինէճէք. վէ ֆ֊֊֊ֆ֊֊֊ֆէ֊֊֊ֆէ֊֊֊ֆէ

ՊԱՊ 8

Դանիէլին պիր գօչ իլէ պիր Թէքէյէ տա՛իր րիւ՛յասը։ 15 Գաբրիէլին Դանիէլի եհւէքլէնտիրիպ րիւ՛յայը անա Թա՛պիր էԹմէսի։

Ա էլիք Բաղտասարըն հիւքիւմէթինին իւչինճի սէնէսինտէ պէն Դանիէլ՝ ¯էվվէլա կէօրտիւիւմ էէ-յա-
2 տան սօկրա պիր րիւ՛յա կէօրտիւմ։ Րիւ՛յա կէօրտիւմ, վէ կէօրտիւիւմտէ, պէն Եղամ էյալէթինտէ փայի-
թախթ օլան ²Շուշանտա իտիմ, վէ րիւ՛յատա կէօր-
տիւմ քի, Ուլայ ըրմաղը եանընտա իտիմ։
3 Վէ կէօզլէրիմի գալտըրըպ կէօրտիւմ քի, ըրմաղըն քէնարընտա իքի պույնուզլը պիր գօչ տուրույօր իտի. վէ օլ պույնուզլար եիւքսէք օլուպ՝ պիրի տիկէրին-
տէն եիւքսէք իտի, վէ եիւքսէք օլան սօկրատան
4 չըգտը։ Վէ օլ գօչըն ղարպա վէ շիմալէ վէ ճէնուպէ տօղրու պույնուզլէ վուրտըղընը կէօրտիւմ, վէ հիչ պիր հայվան անըն էօնիւնտէ տուրամատը, վէ անըն էլինտէն գուրԹարան եօգ իտի. ³ֆագաթ հէր իսԹէ-
տիյինի եափըպ պէօյիւք օլտու։
5 Վէ պէն ԹէՀֆէնքքիւր էԹմէ՛քտէ իքէն՝ իշԹէ ղարպ-
տան պիւԹիւն զէմինին եիւզիւ իւզէրինտէ եէրէ տօ-
գունմայարագ, պիր ԹէՀքէ կէլտի, վէ ԹէՀքէնին կէօզ-
լէրի արասընտա ⁴տիգգաթ ճէլպ էտէր պիր պույնուզ
6 վար իտի։ Վէ ըրմաղըն եանընտա տուրտըղընը կէօր-
տիւիւմ օլ իքի պույնուզլը գօչըն եանընա գատար կէլտի, վէ գուվվէԹինին շիտտէթիյլէ անա հիւճում
7 էյլէտի։ Վէ կէօրտիւմ քի գօչըն եանընա վարըպ՝ անըն իւզէրինէ գուտուրարագ անը վուրտու, վէ անըն իքի պույնուզընը գըրտը, վէ պունուն էօնիւնտէ տուր-
մագ իչինն գօչըն գուվվէԹի եօգ իտի. վէ անը եէրէ չարփըպ չիյնէտի. վէ գօչու անըն էլինտէն գուրԹա-
8 րան եօգ իտի։ Վէ օլ ԹէՀքէ ղայէԹլէ պէօյիւք օլտու, վէ գուվվէԹլէնտիյի կիպի օլ պէօյիւք պույնուզ գը-
րըլտը, վէ անըն եէրինէ սէմմանըն տէօրԹ րիւզկեա-
րընա տօղրու ⁵տիգգաթ ճէլպ էտէր տէօրԹ պ֊ույնուզ
9 չըգտը։ ¯Վէ անլէրին պիրինտէն պիր քիչիւք պույ-
նուզ չըգըպ՝ ⁶ճէնուպէ վէ շարգա վէ ⁷կիւզէլ պէօ-
10 տօղրու չօգ պէօյիւտիւ. Վէ ⁸ճիւնուտ ը սէմավիյէյէ
գատար ⁹պէօյիւտիւ, վէ ¹⁰ճիւնուտտէն վէ եըլտըզլար-
11 տան պա՛զըսընը եէրէ տիւշիւրիպ չիյնէտի։ Վէ ¹¹ճիւ-
նուտըն սէրտարընա գատար ¹²ԹԷ՛ազզիմ էյլէտի. ¹³վէ անըն էլիյլէ ¹⁴տա՛իմի ¸ղէՀե գալտըրըլտը, վէ մագ-
12 տիսին մէՀքեանը երգըլտը։ Վէ ¹⁵՛ասքէր տա՛իմի ¸ղ-
ղէՀե ՚ալէյհինէ ՚իսեանլէ մուգավէմէթ էտիպ՝ ¹⁶հագի-

— Պ. 7. 1։
ք Եսթ. 1. 2։
ֆ Պ. 5. 19։ 11. 3,16։
ֆ Այ. 21։ [22։
է Պ. 7. 6։ 11. 4։ Այ.
ղ Պ. 7. 8։ 11. 21։
է Պ. 11. 25։
ը Մէզ. 48. 2։ Եզեկ. 20. 6,15։ Պ. 11. 16,41,45։
ը Ես. 14 13։
ժ Պ. 11. 28։
ի Վահ. 12 4։
լ Յես. 5. 14։
խ Երեմ. 48. 26,42։ Պ. 11. 36։ Այ. 25։
ծ Պ. 11. 31։ 12. 11։
կ Խուր. 29. 38։ Ա՛տ. 28 3։ Եզեկ 46. 13։
հ Պ. 11. 31։ [59. 14։
ձ Մէզ. 119. 43,142։ Ես.
ղ Այ. 4։ Պ. 11. 28,36։
ճ Պ. 4. 13։ 12. 6։ 1 Պետ. 1. 12։
* Ի՛պր. ախշամասապահա
մ Պագ Պ. 12. 8։ 1 Պետ. 1. 10,11։
յ Եզեկ. 1. 26։
ն Պ. 12. 6,7։
շ Պ. 9. 21։ Ղուկ. 1. 19, 26։ [17։
ո Եզեկ. 1. 28։ Վահ. 1.
չ Պ. 10. 9,10։ Ղուկ. 9. 32։
պ Եզեկ. 2. 2։
ջ Վահ. 17. 13,17։
ռ Այ. 3։
ս Այ. 5։
վ Պ. 11. 3։
տ Այ. 8։ Պ. 11. 4։
ր Թէս. 28. 50։
ց Այ. 6։
ւ Վահ. 17. 13,17։
փ Այ. 12։ Պ. 11. 36։
ք Այ. 10։ Պ. 7. 25։
օ Պ. 11. 21,23,24։
ֆ Այ. 11։ Պ ..1 36։
— Այ. 11։ Պ. 11. 36։
Ք Յոբ. 34. 20։ Մէյա. 4. 6։ Պ. 2. 34,45։
ֆ Պ. 10. 1։
տ Եզեկ. 12. 27։ Պ. 10. 14։ 12. 4,9։ Պագ Վահ. 22. 10։

Digitized by Google

27 ՙՎէ պէն Դանիէլ պայըլըպ պիր գաչ կիւն խասթա
օլտըմ. պա՛տէհու գալգըպ ՚մէլիյին ումուրընա պագ-
տըմ. վէ րիւ՛յա սէպէպինտէն հայրէթտէ իտիմ. վէ
ՙ*ակլատան եօգ իտի։

ՊԱՊ 9

*Դանիէլին էսարէթ միւտտէթի հագզընտա միւթալա՛ա էթտիքտէն
ասնրա, 3 գավմընըն կիւնահլարընը ի՛թիրաֆ էտէրէք, 16 Երուսաղէմ
հագզընտա Ալլահտան իսթիրհամ էթմէսի։ 20 Գաբրիէլին Դանիւլ
էէթմիշ հաֆթալըզ միւտտէթի խապէր վէրմէսի։*

Մ ատի նէսլինտէն օլուպ՝ Քաղդէալըլարընն հիւ-
քիւմէթի իւզէրինէ մէլիք նասպ օլունան ՚Դարեհ
2 իպն ի Ասուերոսընն պիրինճի սէնէսինտէ, Անընն հիւ-
քիւմէթինին պիրինճի սէնէսինտէ պէն Դանիէլ օլ սէ-
նէլէրին ՚ատէտինի, եա՛նի ՐԱՊՊԸՆ ՚Երեմիա փէյ-
ղամպէրէ օլան քէլամընա կէօրէ Երուսաղէմին միւտ-
տէթ ի խարապիյէթի եէթմիշ սէնէտէ խիթամ պու-
լաճաղընը քիթապլարտան անկլատըմ։
3 ՙՎէ պէն օրուճ թուԹուպ չուկ վէ քիւլ իչինտէ օլա-
րագ տու՛ա վէ նիյազ էթմէք իւզրէ Բապպ Ալլահա
4 թէվէճճիւհ էթտիմ։ Վէ Ալլահըմ ՐԱՊՊԱ տու՛ա իւէ
ի՛թիրաֆ էտէրէք տէտիմ քի՝ Ա՜հ, ՚եա Բապպ, սէնի
սէվէնէրէ վէ էմրէլէրինի հրֆզ էտէնէրէ ՚ահտ ու ՚ի-
5 նայէթ հրֆզ էտէն ՚ազիմ վէ հէյպէթլի Ալլահ, ՙՊիզ
կիւնահ իշլէտիք, ֆըսզ իշլէտիք, շէրրի իրթիքեապ
էյլէտիք, ՚իսեան էյլէտիք վէ սէնին էմրէլէրինտէն վէ
6 ահքեամընտան սափտրզ։ ՚Վէ մէլիքլէրիմիզէ վէ րէ՛-
իսլէրիմիզէ վէ փէտէրլէրիմիզէ վէ տիյարրն պիւթիւն
գավմընա սէնին իսմինէ սէօյլէյէն գուլլարընկ փէյ-
7 ղամպէրլէրի տինկլէմէտիք։ Եա Բապպ, Ֆ՛ատալէթ
սանա մախսուս տըր, լաքին պիզէ, եա՛նի Յուդա
ատէմլէրինէ վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ վէ սանա
գարշը էթտիքլէրի ՚իսեանլարը սէպէպինտէն անլէրի
սիւրտիւյիւն տիյարլարընն ճիւմլէսինտէ, եագընտա վէ
ուզագտա պուլունան պիւթիւն Իսրայէլէ, պու կիւն
8 օլտըղը կիպի, խէճալէթ եագըշըր։ Եա Բապպ, պիզէ
վէ մէլիքլէրիմիզէ վէ րէ՛իսլէրիմիզէ վէ փէտէրլէրի-
միզէ, սանա գարշը կիւնահ իշլէտիյիմիզ սէպէպ-
9 տէն ՚խէճալէթ եագըշըր։ ՚Մէրհամէթ վէ մաղֆիրէթ
Բապպ Ալլահըմընզա մախսուս տըր, չիւնքի պիզ անա
10 ՚ասը օլտըգ. ՙՎէ գուլլարը օլան փէյղամպէրլէրին
վասրթասըլէ էօնիւմիւզէ գօտրղը շէրի՛աթը մուճէ-

ՙ Պ. 7. 28։ 10. 8,16։
՚ Պ. 6. 2,3։
՛ Պագ Այ. 16։
* Ե՜ֆօփ՝ անլայան
— Պ. 1. 21։ 5. 31։ 6. 28։
Բ 2Թէվ. 36. 21։ Երեմ. 25. 11,12։ 29. 10։
Գ Նէեմ. 1. 4։ Պ. 6. 10։ Երեմ. 29. 12,13։ Յակ. 4. 8-10։
Դ Խուբ. 20. 6։ Թէս. 7. 9։ Նէեմ. 1. 5։ 9. 32։
Ե 3Միւլ. 8. 47,48։ Նէեմ. 1 6,7։ 9. 33,34։ Մէզ. 106. 6։ Ես. 64. 5-7։ Երեմ. 14. 7։ Այ. 15։
Զ 2Թէվ. 36. 15,16։ Այ. 10։
Է Նէեմ. 9. 33։
Ը Այ. 7։ [4,7։
Թ Նէեմ. 9. 17։ Մէզ. 130.
Ժ Այ. 6։
Ի Ես. 1. 4-6։ Երեմ. 8. 5,10։
Լ Ղեւ. 26. 14, վէ ղայրի։ Թէս. 27. 15, վէ ղայրի։ 28. 15, վէ ղայրի։ 29. 20, վէ ղայրի։ 30. 17, 18։ 31. 17, վէ ղայրի։ 32. 19, վէ ղայրի։ Մէրա. 2. 17։
Խ Զաք. 1. 6։
Ծ Մէրա. 1. 12։ 2. 13։ Եզեկ. 5. 9։ Ամոս. 3. 2։
Կ Ղեւ. 26. 14, վէ ղայրի։ Թէս. 28. 15։ Մէրա. 2. 17։
Հ Ես. 9. 13։ Երեմ. 2. 30։ 5. 3։ Ովս. 7. 7,10։
Ձ Երեմ. 31. 28։ 44. 27։
Ղ Նէեմ 9. 33։ Այ. 7։
Ճ Այ. 10։
Մ Խուբ. 6. 1,6։ 32. 11։ 3Միւլ. 8. 51։ Նէեմ. 1. 10։ Երեմ. 32. 21։
Յ Խուբ. 14. 18։ Նէեմ. 9. 10։ Երեմ. 32. 20։
Ն Այ. 5։
Շ Այ. 20։ Զաք. 8. 3։
Ո Խուբ. 20. 5։
Չ Մէրա. 2. 15,16։
Պ Մէզ. 44. 13,14։ 79. 4։
Ջ Այ. 19։
Ռ Մէրա. 5. 18։
Ս Ա՛տ. 6. 25։ Մէզ. 67. 1։ 80. 3,7,19։
Վ Ես. 37. 17։
Տ Մէզ. 80. 14, վէ ղայրի։ Պագ Խուբ. 3. 7։
Ր Երեմ. 25. 29։
Ց Մէզ. 79. 9,10։ 102. 15,16։

պինճէ եիւրիւմէք իչիւն Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլա-
11 մընը տինկլէմէտիք։ Վէ ՚պիւթիւն Իսրայէլ սէնին շէ-
րի՛աթընը թէճավուզ էթտիլէր, վէ սէնին քէլամընը
տինկլէմէյէրէք սափտրլար. պու էճլտէն Ալլահըն գու-
լու ՚Մովսէսին շէրի՛աթընտա եազըլմըշ օլան լա՛նէթ
վէ եէմին պիզէ իսապէթ էյլէտի. զիրա Անա գարշը
12 կիւնահ իշլէտիք։ Վէ իւզէրիմիզէ պէօյիւք պէլիյյէ
կէթիրմէքլէ ՚ալէյհիմիզէ վէ պիզէ հիւքմ էտէն հա-
քիմլէրիմիզ ՚ալէյհինէ պույուրտրղը քէլամը ՚սապիթ
էյլէտի. շէօյլէ քի ՚Երուսաղէմտէ վուգու՛ պուլան
կիպի պիւթիւն սէմա ալթընտա վուգու՛ պուլմամըշ
13 տըր։ ՚Մովսէսին շէրի՛աթընտա եազըլմըշ օլտըղը
կիպի պիւթիւն պու պէլիյյէ պիզէ իսապէթ էյլէտի.
՚լաքին պիզ ՚իսեանլարըմըզտան տէօնիւպ սէնին հա-
գիգաթընտա ակլայըշլը օլմագ իւզրէ Ալլահըմըզ
14 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ էթմէտիք։ Վէ ՐԱՊՊ
՚պու պէլիյյէ իչիւն հազըր տուրուպ՝ անը իւզէրիմիզէ
կէթիրտի. զիրա ՚ՐԱՊՊ Ալլահըմըզ հէր պիր եափ-
տըղը իշտէ ՚ատիլ տիր, ՙպիզ իսէ անըն քէլամընը
15 տինկլէմէտիք։ Վէ շիմտի, էյ ՙգուտրէթլի էլ իւէ գավ-
մընկը Մըսըր տիյարընտան չըգարմաղէ, պու կիւն
օլտըղը կիպի քէնտինկէ ՙնամ գազանմըշ օլան Ալլա-
հըմըզ ՐԱՊՊ, ՚պիզ կիւնահ իշլէտիք, շէրրի իրթի-
16 քեապ էթտիք։ Եա Բապպ, րէճա էտէրիմ, մէրհա-
մէթլէրինկին քեաֆֆէսինէ կէօրէ ՚սէնին մուգատտէս
տաղընտան՝ Երուսաղէմ շէհրինտէն խըշմ ու ղազա-
պընկ տէօնսիւն. զիրա կիւնահլարըմըզ սէպէպինտէն
վէ ՚էճտատըմըզըն ՚իսեանը սէպէպինտէն ՚Երուսա-
ղէմ վէ սէնին գավմընն՝ ՚էթրաֆընմըզտա պուլունան-
17 լարընն ճիւմլէսինին ՚ինտինտէ րիւսվա օլտու։ Վէ
շիմտի, էյ Ալլահըմըզ, պու գուլընկըն տու՛ասընը վէ
նիյազընը տինկլէյիպ՝ ՚ՐԱՊՊԸՆ ՚ֆ իչիւն ՚սէնին վի-
րան օլմուշ մագտիսին իւզէրինէ ՚եիւզիւկիւ նուր-
18 պախշ էյլէ։ Էյ Ալլահըմ, ՙգուլաղընկը մէյլ էթտիրիպ
իսթիմա՛ էյլէ. կէօզլէրինկի աչ, վէ ՚վիրանէլէրիմիզէ
վէ սէնին իսմինէ եատ օլունան շէհրէ պագ, զիրա
պիզ նիյազլարըմըզը քէնտի սալահըմըզ սէպէպիյլէ
տէյիլ, անճագ ՚սէնին ՚ազիմ մէրհամէթլէրին սէպէ-
19 պիյլէ հուզուրընա՛ արզ էտէրիզ։ Եա Բապպ, իսթիմա՛
էյլէ, եա Բապպ, ՚աֆվ էյլէ, եա Բապպ, տինկլէյիպ
իճրա էյլէ. էյ Ալլահըմ, ՚քէնտին իչիւն կէճիքմէ. զիրա
սէնին շէհրինն վէ գավմընն սէնին իսմինէ եատ օլունուր։

Digitized by Google

20 -Վէ պէն տահա սէօյլէր վէ նիյազ էտէր, վէ կիւ-
նահրմը վէ գավմըմ Իսրայէլին կիւնահրնը իգրար
էտէր իքէն, վէ Ալլահրմըն մուգատտէս տաղը իչիւն
նիյազրմը Ալլահրմ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրրնա 'արզ էտէր
21 իքէն, Պէն տահա տու'ա էթմէքտէ իքէն էվվէլքի
րիւ'յատա կէօրտիւյիմ ատէմ, եա'նի ֆ Գաբրիէլ ֆախ-
շամ գուրպանը վագթը գարարլարրնտա սիւր'աթլէ
22 ուչարագ 'պանա տօգունտու, Վէ ակլատարագ պէ-
նիմ իլէ սէօյլէշտի, վէ տէտի քի՝ Էյ Դանիէլ, ակլա-
մագ խուսուսրնտա սէնի 'ագիլ գըլմագ իչիւն շիմտի
23 չրգտրմ: Սէնին նիյազրնըն իպթիտասրնտա էմր սիւ-
տուր էյլէտի. վէ ֆպէն խապէր վէրմէյէ կէտիմ,
-զիրա սէն չօգ սէվկիւլիւսիւն. իմտի ֆքէլամը ակլա,
24 վէ րիւ'յայը ֆէհմ էյլէ: 'Իսեանա խիթամ վէրմէք վէ
կիւնահլարը թէթմիմ ֆվէ ֆըսգ իչիւն քէֆարէթ էյ-
լէմէք ֆվէ էպէտի սալահը կէթիրմէք վէ վահի իլէ
փէյղամպէրլիյի միւհրլէմէք վէ ֆԱգտէս օլանը մէսհ
էյլէմէք իչիւն գավմրնկա վէ մուգատտէս շէհրինկէ
25 ֆեէթմիշ հաֆթա մուգարրեր օլմուշ տըր: Իմտի ֆպիլ
վէ ակլա քի ֆԵրուսաղէմին եէնիտէն պլինա օլունմասը
իչիւն էմրին սիւտուրրնտան թա ֆՄէսհի օլան ֆրէ'իսէ
գատար եէտի հաֆթա վէ ալթմրշ իքի հաֆթա վար.
մէյտան վէ ֆսուր մուզայագալը վագըթտա եէնիտէն
26 պլինա օլունաճագ տըր: Վէ ալթմրշ իքի հաֆթատան
սօկրա ֆՄէսհի գաթ' օլունաճագ, ֆ*լաքին քէնտիսի
իչիւն տէյիլ տիր". վէ օլ ֆկէլէճէք րէ'իսին գավմը
ֆշէհրի վէ ֆմագտիսի խարապ էտէճէք, ֆվէ նիհայէթի
ֆթուֆանլէ օլաճագ. վէ մուհարէպէնին նիհայէթինէ
27 գատար խարապէլէր թագտիր օլունմրշ տըր: Վէ պիր
հաֆթատա ֆչօգլար իլէ ֆ'ահտը սապլիթ էտէճէք, վէ
հաֆթանըն օրթասրնտա զէպհէ իլէ թագտիմէյի
ֆէրաղէթ էթտիրէճէք. վէ խարապ օլունաճագ հագ-
գրնտա ֆագտմճէ թագտիր օլունան հէլաք իսապէթ
էտինճէյէ գատար խարապ էտէն՝ ֆմէքրուհաթ պուր-
ճու իւզէրինտէ օլաճագ տըր:

ՊԱՊ 10

*Ալլահըն հուզուրրնտա Դանիէլին միւնէվվալը՝ օլտրգտան ասնրա պիր րիւ'յա կէօրէյք գօրգմասը, 10 վէ պիր մէյէին անը եիւրէյ-
լէնտիրմէսի:*

Ֆարս մէլիյի կիւրոսըն իչիւնճիւ սէնէսինտէ
-Բաղտասասար թէսմիյէ օլունան Դանիէլէ քէլամ

- Մէզ.32.5: ես.65.24:
ֆ Պ. 8. 16:
ֆ 3Մխւ. 18. 36:
• Պ. 8 18: 10. 10,16:
ֆ Պ. 10. 12:
- Պ. 10. 11,19:
ֆ Մատթ. 24. 15:
ֆ ես. 53. 10:
ֆ ես. 53.11: երեմ. 23. 5.6:'Իպր.9.12: Վահ. 14. 6:
ֆ Մէզ.45.7:Ղուկ.1.35: ֆոմին.1.41:'Դպր.9.11:
ֆ Պազ Ա'տ.14.34:Եզեկ. 4. 6:
ֆ Այ.23:Մատթ.24.15:
ֆ Եզր. 4. 24: 6. 1,15: 7. 1: Նէեմ. 2. 1,3,5, 6,8:
ֆ ֆոմին. 1. 41: 4. 25:
ֆ ես. 55. 4:
ֆ Նէեմ. 4. 8, 16-18:
ֆ ես. 53. 8: Մարկ. 9. 12: Ղուկ. 24. 26,46:
ֆ 1Պետ. 2. 21: 3. 18:
* 'Իպր.վէ անըն եօգ տըր
ֆ Մատթ. 22. 7:
ֆ Ղուկ. 19. 44:
ֆ Մատթ. 24. 2:
ֆ Մատթ. 24. 6,14:
ֆ ես. 8.7,8: Պ. 11.10, 22: Նաւ. 1. 8:
ֆ ես. 53. 11: Մատթ. 26. 28: Րոմ. 5. 15, 19: 'Իպր. 9. 28:
ֆ ես.42.6:55.3: երեմ 31.31:եզեկ.16.60-62:
ֆ Պազ ես. 10.22,23:28: 22: Պ. 11. 36:·Ղուկ. 21. 24:
ֆ Մատթ.24.15:Մարկ. 13. 14: Ղուկ.21.20:

——

- Պ. 1. 7:
ֆ Պ. 8.26: Վահ. 19.9:
ֆ Պ. 1. 17: 8. 16:
ֆ Պազ Մատթ. 6. 17:
ֆ Թէք. 2. 14:
ֆ Պազ ցես. 5 13:
ֆ Պ. 12. 6,7:
ֆ երեմ. 10. 9:
ֆ Վահ.1.13-15: 15.6:
ֆ Եզեկ. 1. 16:
ֆ Եզեկ. 1. 14:
ֆ Վահ. 1. 14: 19. 12:
ֆ Եզեկ. 1. 7: Վահ. 1. 15: [15:
ֆ Եզեկ. 1. 24: Վահ.1.
ֆ Պազ 4Մխւ. 6. 17: Ա'մալ. 9. 7:
ֆ Պ. 8. 27:
ֆ Պ. 7. 28:
ֆ Պ. 8. 18:
ֆ երեմ. 1. 9: Պ. 9. 21: Վահ. 1. 17:
ֆ Պ. 9. 23:
ֆ Վահ. 1. 17: [10. 4:
ֆ Պ.9.3,4,22,23:Ա'մալ.
ֆ Այ. 20.
- Այ.21:Պ.12.1: ցուդ. 9: Վահ. 12. 7:
ֆ Թէք. 49. 1: Պ. 2.28:

Digitized by Google

սանա պիլտիրմէյէ կէլտիմ. ¹զիրա վահի կէլէճէք
կիւնլէր իչիւն տիր՝ տէտի։
15 Վէ պանա պէօյլէ սէօզլէր սէօյլէտիյի կիպի ²ելու-
16 զիւմիւ եէրէ էյէրէք տիլսիզ գալտըմ։ Վէ իշլէթ ³պէնի
ատէմ հէյ՛էթինտէ օլան ⁴տուտագլարըմա տօ-
գունտու, վէ պէն աղզըմը աչըպ սէօյլէտիմ. վէ գար-
շըմտա տուրանա՝ էյ էֆէնտիմ, պու րիւ՛յա իլէ ⁵իւ-
17 զերիմէ աղրը կէլտի, վէ գուվվէթիմ գալմատը։ Վէ
պու էֆէնտիմին գուլու՝ պու էֆէնտիմ իլէ սէօյլէշմէյէ
նաճսըլ մուգթէտիր օլա, զիրա արթըգ պէնտէ գուվ-
18 վէթ վէ նէֆէս գալմատը՝ տէտիմ։ Վէ ատէմ հէյ՛է-
թինտէ օլան օլ քիմսէ թէէքրար պանա տօգունուպ
19 պէնի գուվվէթլէնտիրէրէք, էյ սէվկիւլիւ ատէմ,
⁶զօրգմա, սանա սէլամէթ. սէն գուվվէթլէն վէ ճէ-
սուր օլ՝ ⁷տէտի. վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշտիյի կիպի
գուվվէթլէնէրէք՝ էյ էֆէնտիմ, սէօյլէ, զիրա պէնի
գուվվէթլէնտիրտին՝ տէտիմ։
20 Օ տախի տէտի ք՛ի՝ Սանա կէլմէմին սէպէպինի
պիլիր մի սին. վէ շիմտի ⁸Ֆարս րէ՛իսի իլէ մուհա-
րէպէ էթմէյէ ՛ավտէթ էտէճէյիմ. վէ պէն չըգընճա՝
21 իշլէթ Եունան րէ՛իսի կէլէճէք տիր։ Վէ լաքին պէն
սանա հագգ քիթապտա եազըլմըշ օլանը պէյան էտէ-
ճէյիմ. վէ ⁹րէ՛իսինիզ Միքայէլտէն մա՛տա պու շէյ-
լէրտէ պանա եարտըմ էտէճէք քիմսէ եօգ տըր։

ՊԱՊ 11

*Եունան մէլիյի վասըթասըյլէ Ֆարս հիւքիւմէթինին եըգըլմասը։ 5 ՃԼ-
նուպ վէ շիմալ մէլիքլէրի արասընտա մու՛ահէտէլէր վէ մուհարէպէլէր։*

Վ է ¹⁰Մատի Դարեհին ¹¹պիրինճի սէնէսինտէ՝ պէն
անը սապիթ գըլմագ վէ գուվվէթլէնտիրմէք իչիւն
2 տուրտըմ։ Վէ շիմտի սանա հագիգաթը պէյան էտէ-
ճէյիմ. Իշլէթ Ֆարստա իւչ մէլիք տահա զուհուր էտէ-
ճէք, վէ տէօրտինճիւսիւ ճիւմլէսինտէն զիյատէ զէն-
կին օլաճագ տըր, վէ զէնկինլիք սէպէպիյլէ գուվվէթ
պուլտըղընտա ճիւմլէյի Եունան հիւքիւմէթի ՛ալէյ-
հինէ թահրիք էտէճէք տիր։
3 Վէ ¹²ճէպպար պիր մէլիք զուհուր էտիպ՝ պէօյիւք
գուվվէթլէ հիւքիւմէթ սիւրէրէք ¹³իսթէտիյինի եա-
4 փաճագ տըր. Վէ զուհուր էթտիյի զէման ¹⁴հիւքիւմէթի
գըրըլըպ՝ սէմանըն տէօրթ րիւզկեարընա թագսիմ
օլունաճագ. լաքին նէսլինէ օլմայաճագ, ¹⁵հէմ տէ
անըն սիւրտիյիւ հիւքիւմէթ կիպի օլմայաճագ. զիրա
անըն հիւքիւմէթի սէօքիւլիւպ՝ անլէրտէն օլմայան-
լարա ¹⁶ետէլէ-ճէ+ ուէր։
5 Վէ ճէնուպ մէլիյի գուվվէթլէնէճէք, լաքին անըն
րէ՛իսլէրինտէն պիրի անա ղալիպ կէլէրէք հիւքիւմէթ
էտէճէք տիր. անըն հիւքիւմէթի պէօյիւք պիր հիւ-
6 քիւմէթ օլաճագ տըր։ Վէ պիր գաչ սէնէ սօկրա պի-
րիպիրի իլէ մու՛ահէտէ էտէճէքլէր, զիրա ճէնուպ մէ-
լիյինին գըզը ՛ագտ ը իթթիֆագ իչիւն շիմալ մէլիյի
եանընա կէլէճէք, լաքին մէրգումէտէ պազու գուվ-
վէթի գալմայաճագ վէ օլ ¹⁷ետէ+ վէ պազուսը մուգա-
վէմէթ էտէմէյէճէք. լաքին մէրգումէ վէ անը կէթի-
րէնլէր վէ անը թէվլիտ էտէն վէ անը վագըթլարա
կէօրէ գուվվէթլէնտիրէն թէսլիմ օլունաճագլար։
7 Լաքին մէրգումէնին ասլընըն ֆիլիզլէրինտէն ¹⁸ետէ
անըն եէրինէ զուհուր էտէճէք, վէ օ օրտույա կէլիպ
շիմալ մէլիյինին գալ՛ալարընա կիրէճէք վէ անլէրտէ
8 իշ կէօրիպ՝ մուգաֆֆէր օլաճագ տըր։ Վէ անլէրին
իլահլարընը տախի՝ տէօքմէ փութլարընը, գըյմէթլի
կիւմիւշ վէ ալթուն էտէվաթլարը իլէ պէրապէր Մըս-
րա էսիր կէօթիւրէճէք, վէ շիմալ մէլիյինին ¹⁹ետ-
9 ըէ զիյատէ սէնէլէր տուրաճագ. Վէ ճէնուպ մէլի-
յինին մէմլէքէթինէ կիրէճէք. պա՛տէհու քէնտի տի-
յարընա ՛ավտէթ էտէճէք տիր։
10 Վէ անըն օղուլլարը մուհարէպէյէ գալգըշըպ՝ փէք
չօգ ՛ասքէր ճէմ՛՛ էտէճէքլէր. ²⁰ետ-ուէ տախի մութլագա
կէլէճէք ³վէ իսթիլա էտէրէք կէչէճէք, վէ տէօնիւպ
⁴անըն գալ՛ասընա գատար մուհարէպէ էտէճէք տիր։
11 Վէ ճէնուպ մէլիյի ղազապա կէլէրէք չըգրպ անըն
իլէ, ե՛՛նէ շիմալ մէլիյի իլէ մուհարէպէ էտէճէք. օ
տախի պէօյիւք պիր ճիւմհուր մէյտանա կէթիրէճէք,
լաքին օլ ճիւմհուր օլ պիրինին էլինէ թէսլիմ օլու-
12 նաճագ տըր։ Վէ օլ *ճիւմհուրը ալտըղընտա՛՛ գալպի
թէքէպպիւր էտէճէք, վէ օն պինկլէրճէ ատէմ հէլաք
էտէճէք իսէ տէ, գուվվէթ քէսպ էթմէյէճէք տիր.
13 Զիրա շիմալ մէլիյի ՛ավտէթ էտիպ՝ էվվէլքինտէն
պէօյիւք պիր ճիւմհուր մէյտանա կէթիրէճէք. վէ պիր
գաչ սէնէ սօկրա չօգ ՛ասքէր վէ պիր չօգ մուհիմմաթլէ
14 մութլագա կէլէճէք տիր։ Վէ օլ վագըթլարտա չօգ-
լար ճէնուպ մէլիյի իւզէրինէ գալգըշաճագլար. վէ սէ-
նին գավմընտան օլան զօրպազլար՝ վահեի իթմամ
իչիւն՝ այաղա գալգաճագլար, ֆագաթ երգըլաճագլար։
15 Վէ շիմալ մէլիյի կէլիպ՝ մէթէրիսլէր եափարագ սուր-
լու շէհրլէր ալաճագ, վէ ճէնուպ ²¹ետ-ուէ պազուլարը,
վէ անըն միւնթէխապ գավմը մուգավէմէթ էտէմէյէ-
ճէք վէ մուգավէմէթ իչիւն գուվվէթ օլմայաճագ տըր։
16 Վէ անըն իւզէրինէ կէլէն ⁵իսթէտիյինի եափաճագ վէ
⁶անա մուգավէմէթ էտէն պուլունմայաճագ, վէ ⁷կու-
զել տիյարտա տուրաճագ, օ տախի անըն էլիյլէ խա-
17 րապ օլաճագ տըր։ Վէ պիւթիւն մէմալիքինին գուվ-
վէթիյլէ կէլմէյէ թէվէճճիւհ էտէճէք, վէ պէրապէ-
րինճէ միւսթագիմլէր պուլունարագ իշ կէօրէճէք. վէ
անըն հէ-ուէ-ճէ-ուէ պօզմասը իչիւն նիսա գըզընը անա

¹ Դ. 8. 26։ Ամբ. 2. 3։
² Այ. 9։ Դ. 8. 18։
³ Դ. 8. 15։
⁴ Ա՛յ 10։ Երեմ. 1. 9։
⁵ Այ. 8։
⁶ Հաբ. 6. 23։
⁷ Այ. 11։
⁸ Այ 13։
⁹ Այ.13։ Յուդ.9։ Վահ. 12. 7։
¹⁰ Դ. 5. 31։
¹¹ Դ. 9. 1։
¹² Դ. 7. 6։ 8. 5։
¹³ Դ. 8. 4։ Այ. 16,36։
¹⁴ Դ. 8. 8։
¹⁵ Դ. 8. 22։
¹⁶ Եա. 8. 8։ Դ. 9. 26։
¹⁷ Այ. 7։
¹⁸ Եբէօ՛ճիւհուր հա-
¹⁹ գալգաղընտա
²⁰ Դ. 8. 4,7։ Այ. 3,36։
²¹ Յեհ. 1. 5։
²² Դ. 8. 9։ Այ. 41,45։

Digitized by Google

վէրէէնէք իսէ տէ, զրզ տուրմայաճագ վէ անրն օլմա-
18 յաճագ տըր: Պա՛տէհու ատալարա թէվէէճճիւհ էտիպ՝
չօղընը ալաճագ. վէ պիր սէրտար անրն էթտիյի հա-
գարէէթի տէֆ՛ էթտիքտէն մա՛տա անրն հագարէէթինի
19 քէնտի իւզէրինէ տէօնտէրէճէք տիր: Վէ քէնտի տի-
յարընրն գալ՛ալարընա թէվէէճճիւհ էտէճէք իսէ տէ,
սիւրչիւպ տիւշէճէք Ւվէ պուլունմայաճագ տըր:
20 Վէ հիւքիւմէէթինին շէրէֆի իչհւն մէմլէքէթտէ
թահսիլտար տօլաշտըրան պիր Ռէհ անրն եէրինէ
զուհուր էտէճէք իսէ տէ, ազ վագըթտա ղազապսըզ
վէ մուհարէպէսիզ հէլաք օլաճագ տըր:
21 Վէ անրն եէրինէ Ըպիր մուհագգար քիմսէ զուհուր
էտէճէք, վէ անա սալթանաթ շէրէֆինի վէրմէյէճէք-
լէր. լաքին օ ուսլուճա կէլիպ՝ հիւքիւմէէթի եալթագ-
22 լանմագլէ ալաճագ տըր: Վէ անրն էօնիւնտէն Ծթու-
ֆանրն գուվվէթթիյլէ իսթիլա օլունուպ գըրըլաճագ-
23 լար, Ւ՛ահտ ըէ՛իսի տախի էըըլ՚ֆէֆ ուըը: Վէ անրն
իլէ մու՛ահէտէ էթտիքտէն սօկրա հհիլէ էտէճէք, վէ
չզգըպ քիւչիւք պիր գավմլէ ղալէպլէ էյլէյէճէք տիր.
24 Շէօյլէ քի էյալէթին պէրէքէթլի եէրլէրինէ ուսլուճա
կիրէճէք, վէ փէտէրլէրինին վէ պէօյիւք փէտէրլէրի-
նին եափմատգլարը շէյի եափրպ արալարընտա
եաղմա իլէ ղանիմէթ վէ էմվալ տաղրտաճագ, վէ պիր
վագթա գատար իսթիհքեամաթ՛ ալէյհինտէ թէտ-
25 պիրլէր տիւշիւնէճէք տիր: Վէ չօգ՛ ասքէր իլէ գուվ-
վէթինի վէ գալպինի ճէնուպ մէլիյի՛ ալէյհինէ թէշ-
վիգ էտէճէք. վէ ճէնուպ մէլիյի ղայէթ չօգ վէ գուվ-
վէթլի՛ ասքէրլէ մուհարէպէյէ գըյամ՛ էտէճէք իսէ
տէ, տուրամայաճագ. զիրա անրն՛ ալէյհինտէ թէտ-
26 պիրլէր տիւշիւնէճէքլէր: Անրն նէֆիս թա՛ամարը-
նը եէյէնլէր տախի անը գըրաճագ. վէ անրն՛ ասքէրի
27 †տաղրլըպ փէք չօղը մագթուլ տիւշէճէք տիր: Վէ
պու իքի մէլիքլէրինին գալպլէրի քէօթիւլիք իշլէմէյէ
Ռայ՚օլմաղլէ պիր սօֆրատա եալան սէօյլէյէճէքլէր
իսէ տէ, իշ միյէսսէր օլմայաճագ. զիրա Ծնհայէթ
28 մու՛այյէն վագըթտա օլաճագ տըր: Վէ տիյարընա
պիր չօգ էմվալլէ՛ ավտէթ էտէճէք. վէ Ւգալպի մու-
գատտէս՛ ահտա մուխալիֆ օլարագ իշ կէօրիպ՝ տի-
յարընա՛ ավտէթ էտէճէք տիր:
29 Մու՛այյէն վագըթտա եինէ ճէնուպա կիտէճէք,
լաքին սօկրաքի Ւէվվէլքի կիպի օլմայաճագ տըր:
30 ՒԶիրա Քիթթիմ՛ կէմիլէրի անրն՛ ալէյհինէ կէլմէլէ-
րիյլէ օ ֆիւթուր կէթիրէճէք, վէ տէօնիւպ Ւմուգատ-
տէս՛ ահտա գարշը ղազապնաք օլարագ իշ կէօրէ-
ճէք. վէ թէքրար մուգատտէս՛ ահտը թէրք էտինլէրէ
31 տիգգաթ էտէճէք տիր: Վէ անրն թարաֆընտան
պազուլար տուրաճագ, Ծվէ գալ՛ա օլան մագտիսի
նէհիս էտէճէքլէր, վէ տա՛իմի ՚ֆէհհէյէ գալտըրըպ՝
32 եէրէ՚ե խարապ էտէն մէքրուհաթը գօյաճագլար: Վէ
՛ահտրն խիլաֆընտա շէրրի իրթիքեապ էտինլէրի
եալթագլանմագլէ իզլալ էտէճէք. լաքին քէնտիլէրին
Ալլահրնը թանը յան գավմ՛ գուվվէթթ քէսպ էտէրէք
33 իշ կէօրէճէք տիր: Ւվէ գավմրն՛ ագըլլըլարը չօգլարա
թա՛լիմ էտէճէքլէր, Ծվէ պիր միւտտէթ գըլըճա վէ
34 աթէչէ, էսարէթէ վէ եաղմայա օղրայաճագլար: Վէ
օղրատըգլարընտա, պիր ազ մու՛ավէնէթ պուլաճագ-
լար, վէ չօգ քիմսէլէր անլէրէ եալթագլանմագլէ
35 միւհաճ օլաճագլար: Վէ՛ ագըլլըլարտան պա՛զըսը
Ւգալ վէ թաթհիր օլունարագ Ծնհհայէթ վագթընա
գատար պէյազ չզգմալարը իչհւն պու՚ չէյէրէ օղրայա-
ճագլար. Ւզիրա օ մու՛այյէն վագըթտա օլաճագ տըր:
36 Վէ օլ մէլիք Ծիսթէտիյինի եափաճագ վէ Ծհէր իլահ
իւզէրինէ եիւքսէլիպ՝ թէ՛ազզիմ՛ էտէճէք վէ Ւիլահ՚լա-
րրն Ալլահրնա գարշը՛ ահիպ շէյլէր սէօյլէյէճէք, վէ
Ծղազապ թէմմա՛ օլունճայա գատար մուգաֆֆէր օ-
լաճագ, զիրա մուգատտէր օլան վուգու՛ա կէլէճէք
37 տիր: Վէ օ էճտատրնըն իլահ՚լարընա ի՛թիպար էթ-
մէյէճէք, Ւքէզալիք նիսվանրն արզուսրնա Ծվէ հիչ
պիր իլահա ի՛թիպար էյլէմէյէճէք. զիրա ճիմլէ իւ-
38 զէրինէ թէ՛ազզիմ՛ էտէճէք տիր: Անճագ եէրինտէ
գալ՛ալար իլահրնը թա՛զիզ էտէճէք, վէ էճտատրնըն
պիլմէտիքլէրի իլահր ալթուն վէ կիւմիւշ վէ զիգըյ-
մէթթ թաշլար վէ նէֆիս էշեա իլէ թա՛զիզ էտէճէք:
39 Վէ ղարիպ իլահրն՛ ամընըյլէ միւսթահքէմ գալ՛ալար-
տա իշ կէօրէճէք, Ւվէ օ էէհհ թանը յանլարա՚՚ ՚իզ-
զէթթ չօղալաճագ, վէ անլէրէ չօգլար իւզէրինէ հիւ-
քիւմէթթ վէրէճէք, վէ տիյարը իւճրէթթ տէյիւ Ռէէրէ
թագսիմ էտէճէք տիր:
40 Ծվէ նհհայէթ վագթընտա ճէնուպ մէլիյի անրն իլէ
ճէնքլէշէճէք, վէ շիմալ մէլիյի արապալար վէ Ւսու-
վարիլէր վէ չօգ կէմիլէրլէ անրն իւզէրինէ Ւֆուրթու-
նա կիպի կէլէճէք, վէ տիյարլարա կիրէճէք, վէ Ւիս-
41 թիլա էտիպ կէչէճէք տիր: Կիւզէլ տիյարա տախի կի-
րէճէք, վէ չօգ Ռէէրէ խարապ օլաճագ. լաքին ա-
նրն էլինտէն պունլար, եա՛նի Ւեդովմ՛ վէ Մովաբ վէ
պէնի Ամմոնրն պաշլըճա Ռէհէ գուրթուլաճագ տըր:
42 Վէ էլինի տիյարլար իւզէրինէ ուզատաճագ վէ Մը-
43 սըր տիյարը գուրթուլամայաճագ տըր: Վէ ալթուն
իլէ կիւմիւշ խազինէլէրի իւզէրինէ, վէ Մըսրրն հէփ
նէֆիս էշեասը իւզէրինէ թէսալլութ էտէճէք. վէ Լի-

ը Ծոբ. 20. 8։ Մէզ. 37. 36։ Եզեկ. 26. 21։
ի Պ. 7. 8։ 8. 9,23,25։
ձ Այ. 10։
ղ Պ. 8. 10,11,25։
ճ Պ. 8. 25։
† Թ՚՚ե՚՚՝ պասըպ
յ Այ. 29,35,40։ Պ. 8. 19։
ղ Այ. 22։
ճ Այ. 25։ [10։
ՙ Ա՛տ. 24.24։ Երեմ.2.
յ Այ. 28։
ն Պ. 8. 11։ 12. 11։
շ Մաղ. 2. 7։ [լրի։
ո Ի՚պր. 11.35, վէ դայ-
չ Պ.12.10։ ՚Պետ. 1.7։
պ Պ. 8. 17,19։ Այ. 40։
ջ Այ. 29։
ռ Այ. 16։
ս Պ. 7. 8, 25։ 8. 25։ 2Սէլ. 2. 4։ Վահ.13. 5, 6։
վ Պ. 8. 11։ 24. 25։
տ Պ. 9. 27։
ր 1Տիմ. 4. 3։
ց Ես.14.13։ 2Սէլ.2.4։
ւ Թ՚՚ե՚՚՝ Քանըտլըզը էլ՚՚հ՚՚
ւ Այ. 35։
ք Եզեկ. 38.4,15։ Վահ. 9. 16։
օ Այ. 10,22։
ֆ Պագ Ես. 11. 14։

Digitized by Google

բիալըլար իլէ Հապէշլիլէր անա թապի՛ օլաճագլար։
44 Լաքին շարգտան վէ շիմալտան ելլէն խոպէ անը
միւզթարիպ գըլաճագ. վէ պիր չօգ ատէմլերի հէյլաք
վէ թէլէֆ էթմէք իւզրէ շիտէթլի ղազապլէ չըգա-
45 ճագ տըր։ Վէ սէրայլար կիպի օլան չատըրլարընը
‖տէնիզլէր արասընտա, ¯կիւզել վէ մուգատտէս
տաղտա՛ գուրաճագ տըր. ˙լաքին օ նիհայէթինէ վա-
րաճագ վէ անա եարտըմ էտէն պուլունմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 12

*Ախիր զէմանտա պէօյիւք մուզայագա վուգու՝ պուլաճաղը։ 2 Էօ-
լիւլէրին գըյամը։ 5 Դանիէլին վագըթլարա տա՛իր Թահսիլ ի մա՛լիւ-
մաթ էյլէմէսի։*

Վէ օլ վագըթտա գավմընկըն օղուլլարը իչիւն
տուրան ¯պէօյիւք րէ՛իս Միքայէլ տուրաճագ, վէ միլ-
լէթ օլալըտան պէրու ˙թա օլ վագթա գատար վուգու՛
պուլմամըշ պիր մուզայագա վագթը վուգու՛ պուլա-
ճագ տըր. վէ օլ վագըթտա սէնին գավմընն, եա՛նի
˙քիթապտա եազըլմըշ օլանլարընն ճիւմլէսի ˙նէճաթ
2 պուլաճագ տըր։ Վէ եէրին թօփրաղընտա ույույան-
լարտան չօգլար ˙պա՛զրսը էպէտի հայաթա, վէ
պա՛զրսը հագարէթ ¯վէ էպէտի րէզալէթէ ույանա-
3 ճագլար։ Վէ ˙՛ագըլլըլար սէմանըն ˙նուրու կիպի վէ
չօգլարը սալահա իրշատ էտէնլէր ˙ելլտրզլար կիպի
էպէտ իւլ ապատ ˙զիյատար օլաճագլար տըր։
4 ˙Վէ սէն, էյ Դանիէլ, ˙նիհայէթ վագթընա տէյին
քէլամլարը գափա, վէ քիթապը միւհրլէ. չօգլար
միւթալա՛ա էտէճէք վէ ՛իլմ արթաճագ տըր։
5 Վէ պէն Դանիէլ կէօրտիմ՝ քի, տիկէր իքի քիմ-

սէ՝ պիրի ˙նէհրին պիր թարաֆընտա, վէ տիկէրի
6 ˙նէհրին օ պիր թարաֆընտա՝ տուրույօր իտի։ Վէ
¯դէէ ˙քէթէն պէզի կիյմիշ օլարագ նէհրին սուլարը
իւզէրինտէ ˙ոոբան քիմսէյէ՝ ˙Պու ՛աճիպ շէյլէրին
7 նիհայէթի նէ՞ զէման օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ քէ-
թէն պէզի կիյիպ նէհրին սուլարը իւզէրինտէ օլան
քիմսէնին՝ ˙քէնտի սաղ վէ սօլ էլինի սէմայա գալ-
տըրարագ, վէ ՛իլէյպէտ հայյ օլանըն հագգը իչիւն
եէմին էտէրէ՛ք՝ ˙Զէման վէ զէմանլար վէ նըսֆը զէ-
ման օլաճագ, վէ ˙մուգատտէս գավմընն գուվվէթինի
˙քիւլլիյէն տաղըթտրդը կիպի պունլարընն ճիւմլէսի
իթմամ օլունաճագ տըր՝ տէտիյինի իշիթտիմ։
8 Պէն իշիթտիմ, լաքին անկլամատըմ. վէ էֆէն-
տիմ, պունլարընն նիհայէթի նէ՞ օլաճագ տըր՝ տէ-
9 տիմ։ Օ տախի՝ էյ Դանիէլ, կիթ, զիրա պու սէօզ-
լէր ˙նիհայէթ վագթընա գատար գափալը վէ միւհր-
10 լիւ տիր։ ˙Չօգլար թաթհիր օլունուպ պէյազ գըլը-
նաճագ, վէ գալ էտիլէճէքլէր. ˙ֆագաթ շէրիրլէր
շէրրի իրթիքեապ էտէճէքլէր. վէ շէրիրլէրին հիչ
՛պիրի ֆէհմ էթմէյէճէք, լաքին ¯՛ագըլլըլար ֆէհմ
11 էտէճէքլէր։ Վէ ˙տա՛իմի զէպիհէնին գալտըրըլըպ՝
խարապ էտէն մէքրուհաթն գօնուլմասը վագթընտան
է՛ՐԷՊՈՒԷ պիկ իքի եիւզ տօգսան կիւն օլաճագ։
12 Մունթազըր օլարագ պիկ իւչ եիւզ օթուզ պէշ կիւնէ
13 եէթիշէն ատէմ՝ նէ՞ միւպարէք տիր։ Լաքին ¯նիհա-
յէթէ գատար սէն կիթ. ˙զիրա իսթիրահաթ էտէ-
ճէքսին. վէ կիւնլէրին նիհայէթինտէ ¯նասիպիկտէ
տուրաճագսընն՝ տէտի։

‖ Եաւօտ՝ տէնիզլէր իլէ կիւզել վէ մուգատտէս տաղ արասընտա
¯ Մէզ. 48. 2։ Այ. 16, 41։ Պագ 2Սէլ. 2. 4։
˙ Պագ 2Սէլ.2.8։ Վահ. 19. 20։
¯ Պ. 10. 13,21։
˙ Ես. 26. 20,21։ Երեմ. 30. 7։ Մատթ.24.21։ Վահ. 16. 18։
˙ Խուր. 32. 32։ Մէզ. 56. 8։ 69. 28։ Եզեկ. 13. 9։ Ղուկ. 10. 20։ Փիլ. 4. 3։ Վահ. 3. 5։ 13. 8։
˙ Բօմ. 11. 26
˙ Մատթ. 25.46։ Յովհ. 5. 28,29։ Ա՛մալ. 24. 15։
˙ Ես. 66. 24։
˙ Պ. 11. 33,35։
˙ Յակ. 5. 20։
˙ Կոր. 15. 41,42։
˙ Լմս. 4. 18։ Մատթ. 13. 43։
˙ Պ.8.26։ Այ. 9։ Վահ. 10 4։ Պագ Վահ. 22. 10։
˙ Այ. 9։
˙ Պ. 10. 4։
˙ Պ. 10. 5։
˙ Պ. 8. 13։
˙ Թէս. 32. 40։ Վահ. 10. 5,6։
˙ Պ. 4. 34։
˙ Պ.7.25։ 11.13։ Վահ. 12. 14։
˙ Պ. 8. 24։
˙ Ղուկ. 21. 24։ Վահ. 10. 7։
˙ Այ. 4։
˙ Պ.11.35։ Զաք.13.9։
˙ Ովս. 14. 9։ Վահ. 9 20։ 22. 11։
˙ Պ. 11. 33,35։ Յովհ 7. 17։ 8. 47։ 18.37։
˙ Պ. 8. 11։ 11. 31։
˙ Այ. 9։
˙ Ես. 57. 2։ Վահ. 14. 13։
˙ Մէզ. 1. 5։

ՈՎՍԷԵ

ՊԱՊ 1

Փուֆփէրէսթիյի սէպէպինտէն Իսրայէլ իւզէրինէ կէլէճէք հիւքմ ի իլահիյէ իմա էֆմէք իչիւն Ովսէէնին Դոմերի ալմասը. 4 մէզպուլէ տէն ցեզրայէլին, 6 Լօրուհամանըն, 8 Լօամմինին տօղմալարը։ 10 Յուդա իլէ Իսրայէլին էսարէթտէն գուրթուլմալարը։

Յուդա մէլիքլէրի Ոզիա վէ Յովաթամ վէ Ա՛քազ
վէ Եզեկիանըն կիւնլէրինտէ վէ Իսրայէլ մէլիյի Ցե-
րոբովամ իպն ի Յովասըն կիւնլէրինտէ Ովսէէ իպն ի
Բէերիյէ կէլէն ՐԱՊՊՕՆ քէլամը տըր։

Digitized by Google

2 ՐԱ.ՊՊԸՆ Ովսէէ վասըթասը յլէ օլան քէլամընըն
իպթիտասը տըր: ՐԱ.ՊՊ Ովսէէյէ խիթապէն՝ «Կիթ,
քէնտինէ զինա եաէ պիր գաըը, վէ զինա եաէ էվլատ
ալ. զիրա †տիյար ՐԱ.ՊՊԸՆ թարիգինտէն սափա-
րագ զիյատէսիյլէ իրթիքեապը զինա էյլէտի՝ տէտի:
3 Ո տախի կիտիպ՝ Դաբելայիմին գըզը Գոմերի ալ-
տը. վէ մէզպուրէ համիլէ օլուպ՝ անա պիր օղուլ
4 տօղուրտու: Վէ ՐԱ.ՊՊ անա խիթապէն՝ Պունա Յեզ-
րայէլ թէսմիյէ էյլէ. զիրա ազ վագըթ սօկրա ‡Յեզ-
րայէլտէ ⁂ԵՒՓԼԷՂ գանը Յէու խանէսինտէն թալէպ
էտէճէյիմ, †վէ պէյթ ի Իսրայէլին հիւքիւմէթինէ
5 խիթամ վէրէճէյիմ: ‡Վէ օլ կիւնտէ Յեզրայէլ վատի-
սինտէ Իսրայէլին եայընը գըրրաճաղըմ՝ տէտի:
6 Վէ Գոֆէ թէքրար համիլէ օլուպ՝ պիր գըզ տօ-
ղուրտու: Վէ Բ.պ Ո՛ճեէյէ խիթապէն՝ Պունա *Լօ-
րուհամա թէսմիյէ էյլէ, ‡զիրա պէն արթըգ պէյթ ի
Իսրայէլէ մէրհամէթ էթմէյէճէյիմ, անճագ անը
7 քիւլլիյէն գալտըրաճաղըմ: ‡Լաքին պէյթ ի Յուդայա
մէրհամէթ էտիպ՝ անլէրի քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱ.Պ-
ՊԸՆ ՚ամընըլլէ խէլաս էտէճէյիմ, վէ †անլէրի նէ
եայ, նէ գըլըճ, նէ ճէնք, նէ աթլար, նէ սիւվարի-
լէր վասըթասըլլէ խէլաս էտէճէյիմ՝ տէտի:
8 Վէ Լօրուհամայը սիւթտէն քէսինճէ եինէ համիլէ
9 օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու: Օլ վագըթ Բ.պ տէ-
տի քի՝ Պունա †Լօամմի թէսմիյէ էյլէ, զիրա սիզ
պէնիմ գավմըմ տէյիլ սինիզ՝ վէ պէն սիզին Աւէ-
10 հէյէ օլմայաճաղըմ: Լաքին †պէնի Իսրայէլին մըզ-
տարը էօյչիւմէզ վէ սայըլմազ տէնիզ գումու գա-
տար օլաճագ տըր. վէ՝ ‡Սիզ գավմըմ տէյիլ սինիզ՝
†տէնիլտիյի մահալտէ, օրատա ‡հայ յ օլան Ալլահընն
11 էվլատը թէսմիյէ օլունաճագլար: †Վէ պէնի Յուդա
վէ պէնի Իսրայէլ պիլիթթիհատ թէճէմմիւ՝ էտիպ՝
քէնտիլէրի իչիւն պիր րէ՛իս թա՛եին էտէրէք տիյար-
տան չըգաճագլար. զիրա Յեզրայէլին կիւնիւ ՚ազիմ
օլաճագ տըր:

ՊԱՊ 2

Գավմընն փուճիէրէսթլիյի, 6 իւզերլէրինէ կէլէճէք հիւքմլէր, 14 Ալլահընն անլէրէ օլան վա՛տլարը:

Պիրատէրլէրինիզէ Ամմի,
Վէ հէմշիրէլէրինիզէ Րուհամա տէյինիզ.
2 Վալիտէնիզ իլէ մու՛արազա էտինիզ,
Մու՛արազա էտինիզ, զիրա ¯օ պէնիմ զէվճէմ տէ-
յիլ տիր,

ա Պ. 3. 1։
բ Թէս.31.16։ Մէգ.73. 27։ Երեմ.2.13։ Եզեկ. 23. 3, վէ ղայրի։
գ 4Մին. 10. 11։
դ Պագ 4Մին. 15. 10, 12։
ե Պագ 4Մին. 15. 29։
զ * Մէրհամէթէ նա՛իլ օլ-մամըշ
է 4Մին. 17. 6,23։
ը 4Մին. 19. 35։
թ Պագ Ջաք.4.6։ 9.10։
ժ † Գավմըմ տէյիլ
ի Թէք. 32. 12։ Բամ. 9. 26 27։
ժա Պ. 2. 23։
ժբ Բամ.9. 25,26։ 1Պետ. 2. 10։ [3. 1։
ժգ Յովհ. 1. 12։ 1 Յովհ.
ժդ Ես. 11. 12,13։ Երեմ. 3. 18։ Եզեկ. 34. 23։ 37. 16-24։

ժե Ես. 50. 1։
ժզ Եզեկ. 16. 25։
ժէ Երեմ. 13 22, 26։ Եզեկ. 16. 37,39։
ժը Եզեկ. 16. 4։
ժթ Եզեկ. 19. 13։
ի Ամովս. 8. 11,13։
իա Յովհ. 8. 41։
իբ Ես. 1. 21։ Երեմ. 3. 1, 6, 8, 9։ Եզեկ. 16. 15,16, վէ ղայրի։
իգ Այ.8,12։Երեմ.44.17։
իդ * Իպր. ակնին
իե Յոբ. 3. 23։ 19. 8։ Մէլա. 3. 7,9։
իզ Պ.5.15։ Ղուկ.15.18։
իէ Եզեկ. 16. 8։
իը Եզեկ. 16. 17-19։
իթ Ես. 1. 3։
իժ Այ. 3։
իի Եզեկ. 16.3⁷։ 23.28։
իա Ամովս. 8. 10։ |8 5։
իբ 3Մին.12.32։ Ամովս.
իգ Այ. 5։

Digitized by Google

'Խարապ էտիպ՝ օրմանա տէօնտէրէճէյիմ.
Վէ անլէրի սահրա վուհուշը եէյէճէք տիր։
13 Վէ Բահաղիմէ պուխուր եագտըղը կիւնլէր իչիւն ա-
նըն ճէզասընը վէրէճէյիմ.
·Քիւփէլէրի վէ զիյնէթլէրիյլէ տօնանըպ,
'Աշըգլարընըն արտընճա կիթտի,
Վէ պէնի ունութտու՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
14 Պու էճլտէն իշթէ պէն անը գանտըրըպ
·Պէրրիյէյէ կէօթիւրէճէյիմ,
Վէ անը թալթիֆ էտէճէյիմ։
15 Վէ օրատան անա պաղլարընը
Վէ ·Ա.քովը վատիսինի՝ իւմիտ գափուսը օլմագ իւզ-
րէ վէրէճէյիմ.
Վէ օրատա ·կէնճլիյինին կիւնլէրինտէ
Վէ ·Մրսըր տիյարընտան չրգտըղը կիւնլէրտէ օ-
·ըշը կիպի
Նաղմէլէր օգույաճագ տըր։
16 Վէ օլ կիւնտէ (ՐԱՊՊ պույուրըր) պանա՝ Զէվճիմ
տէյէճէքսին,
Վէ արթըգ պանա՝ Բահաղըմ տէմէյէճէքսին։
17 Վէ ·Բահաղիմ իսմլէրինի անըն աղզընտան տէֆ'
էտէճէյիմ,
Վէ պիր տահա իսմլէրիյլէ զիքր օլունմայաճագլար։
18 Վէ անլէր իչիւն օլ կիւնտէ ·սահրա վուհուշը իլէ
Վէ հավա գուշլարը հէմ զէմինին սիւրիւնէնլէրի իլէ
'Ահտ էտէճէյիմ,
Վէ տիյարտան ·եայ վէ գըլըճ վէ մուհարէպէյի
*գալտըրըպ
Անլէրի ·ասայիշ իւզրէ եաթըրաճաղըմ։
19 Վէ սէնի քէնտիմէ իլէլէպէտ նիշանլայաճաղըմ,
Սէնի քէնտիմէ 'ատալէթ վէ հագգ վէ 'ինայէթ վէ
մէրհամէթլէ նիշանլայաճաղըմ.
20 Վէ սէնի քէնտիմէ սըտգլէ նիշանլայաճաղըմ
Վէ ·ՐԱՊՊԸ պիլէճէքսին։
21 Վէ օլ կիւնտէ (ՐԱՊՊ պույուրըր) ·ճէվապ վէրէ-
ճէյիմ.
Պէն սէմավաթա ճէվապ վէրէճէյիմ,
Վէ անլէր զէմինէ ճէվապ վէրէճէքլէր։
22 Վէ զէմին պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղա ճէվապ վէ-
րէճէք,
Վէ անլէր Յեզրայէլէ ճէվապ վէրէճէքլէր։
23 Վէ ·անը քէնտիմ իչիւն տիյարտա էքէճէյիմ,
Վէ ·մէրհամէթէ նա'իլ օլմամըշա մէրհամէթ էտէ-
ճէյիմ.

* Մէզ. 80. 12,13։ Ես. 5. 5։
ֈ Եզեկ. 23. 40,42։
ֈ Եզեկ. 20. 35։
ֈ Ցեն. 7. 26։ Ես. 65. 10։
ֈ Երեմ. 2. 2։ Եզեկ. 16. 8,22,60։
ֈ Խուր. 15. 1։
ֈ Խուր. 23. 13։ Ցես. 23. 7։ Մէզ. 16. 4։ Զաք. 13. 2։
ֈ Յոբ. 5. 23։ Ես. 11. 6-9։ Եզեկ. 34. 25։
ֈ Մէզ. 46. 9։ Ես. 2. 4։ Եզեկ. 39. 9,10։ Զաք. 9. 10։
ֈ Իպր. զըրըպ
ֈ Ղեւ. 26. 5։ Երեմ. 23. 6։
ֈ Երեմ. 31. 33,34։ Յովհ. 17. 3։
ֈ Զաք. 8. 12։
ֈ Երեմ. 31. 27։
ֈ Պ. 1. 6։
ֈ Պ. 1. 10։ Զաք. 13. 9։ Րօմ. 9. 26։ 1 Պետ. 2. 10։
ֈ Պ. 1. 2։
ֈ Երեմ. 3. 20։
ֈ Պագ Թէս. 21. 13։
ֈ Պ. 10. 3։
ֈ Խուր. 28. 6։
ֈ Հաք. 17. 5։ [Պ. 5. 6։
ֈ Երեմ. 50. 4,5։ Պագ
ֈ Երեմ. 30. 9։ Եզեկ. 34. 23,24։ 37. 22,24։
ֈ Ես. 2. 2։ Երեմ. 30. 24։ Եզեկ. 38. 8,16։ Դան. 2. 28։ Միք. 4. 1։
ֈ Երեմ. 4. 22։ 5. 4։
ֈ Ես. 1. 18։ 3. 13,14։ Երեմ. 25. 31։ Պ. 12. 3։ Միք. 6. 2։
ֈ Երեմ. 4. 28։ 12. 4։ Ամովս. 5. 16։ 8 8։
ֈ Սոփ. 1. 3։
ֈ Թէս. 17. 12։

Վէ ·գավմըմ օլմայանա՝ Սէն գավմըմ սըն՝ տէյէ-
ճէյիմ.
Ο տախի՝ Ալլահըմ սըն՝ տէյէճէք տիր։

ՊԱՊ 3

Իսրայէլին խարապ օրուպ՝ պա'տէհու Ալլահա րիւճու՝ էտէճէքլէրինէ տա'իր րէմզ։

Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝ ·Եինէ կիթ, ֈտօս-
թու թարաֆընտան սէվիլէն պիր զանիյէ սէվ, նի-
թէքիմ պէնի Իսրայէլ ղայրի իլահլարա տէօնիւպ՝
իւզիւմ փիտէլէրի սէվէրլէր իսէ տէ, ՐԱՊՊ անլէրի
2 սէվէր։ Վէ պէն մէզպուրէյի օն պէշ ֈըֆֈըլ կիւմիւշ վէ
3 պիր պուչուգ հօմէր արփայա պէտէլ ալտըմ. Վէ ա-
նա՝ ֈՊէնիմ իչիւն չօգ կիւնլէր օթուր, վէ զինա էթ-
մէ վէ քիմսէյէ վարմա, պէն տախի սէնին իչիւն օ-
լաճաղըմ՝ տէտիմ։
4 Զիրա պէնի Իսրայէլ չօգ կիւնլէր ֈմէլիքսիզ վէ
րէ'իսսիզ վէ գուրպանսըզ վէ փութսըզ վէ ֈէֆօտսըզ
5 վէ ·Թէրաֆիմսիզ օթուրաճագլար։ Անտէն սօնրա
պէնի Իսրայէլ տէօնիւպ՝ ֈքէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸ
վէ մէլիքլէրի ·Դաւիթի սրայաճագլար. վէ ֈսօն կիւն-
լէրտէ ՐԱՊՊԱ վէ անըն քէրէմինէ սըղընաճագլար տըր։

ՊԱՊ 4

Դաւիմըն 6 վէ բահինլէրին կիւնահարը 12 վէ փուֆիէրէաթլիքլէրի սէպէպլինտէն իւզերլէրինէ կէլէճէք ահքաամը իլահիյէ։ 15 Ցուդանըն միւքէնէպպի գըլընմասը։

Էյ պէնի Իսրայէլ, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկէ-
յինիզ,
Զիրա տիյարտա հագիգաթ վէ շէֆգաթ,
Վէ ·Ալլահը պիլմէքլիք պուլունմատըղընտան
Տիյարըն սէքէնէսի իլէ ՐԱՊՊԸՆ ֈտա'վասը վար տըր։
2 Եէմին վէ եալան վէ գաթլ
Վէ սըրգաթ վէ զինա չօղալմըշ տըր,
Վէ գան իւզերինէ գան տէօքիւլիւր։
3 Պու սէպէպտէն ֈտիյար մաթէմ թուղաճագ,
Վէ ֈանըն պիւթիւն սէքէնէսի
Վէ սահրա վուհուշը վէ հավա գուշլարը զա'իֆլէ-
նէճէք,
Վէ տէնիզին պալըգլարը տախի մահվ օլաճագ տըր։
4 Լաքին քիմսէ մու'արազա էթմէսինն վէ քիմսէ թա'-
զիր էյլէմէսինն,
Զիրա սէնին գավմընն ֈքեահին իլէ մու'արազա է-
տինլէր կիպի տիր։

Digitized by Google

5 Պու էվլտէն ֊կիւնտիւզիւն սիւրչէվէքսին,
Վէ կէվէլէյին փէյղամպէր սէնին իլէ պէրապէր սիւրչէվէք տիր.
Վէ վալիտէկի հէլաք էտէվէյիմ։
6 ֏Գավմըմ՝Ալլահը պիլմէտիյինտէն հէլաք օլտու,
Սէն պիլմէքլիյի ըէտտ էթտիյին իչիւն,
Պէն տախի սէնի՝ պանա քեահին օլմագտան ըէտտ էտէվէյիմ,
Վէ սէն Ալլահընկըն շէրի՛աթընը ունուտտըղըն իչիւն՝
Պէն տախի սէնին էվլատընը ունուտաճաղըմ։
7 ֏Անէլէր նէ գատար չօղալտըլար իսէ,
Պանա գարշը օլ գատար կիւնահ էթտիլէր.
֏Անէլէրին ՚իզզէթինի զիլլէթէ տէօնտէրէվէյիմ։
8 Անէլէր գավմըմըն կիւնահ ֆօրպալըըընը եէրլէր,
Վէ ճանլարը անէլէրին ՚իսեանընա արզուքէշ տիր։
9 Վէ ՚գավմ՝նասըլ իսէ, քեահին տէ էօյլէ օլաճագ.
Վէ անէլէրէ մէսլէքլէրինին ճէզասընը վէրէվէյիմ,
Վէ ՚ամէլլէրինէ կէօրէ միճագաթ էտէվէյիմ։
10 Վէ ֏եէյէվէքլէր, լաքին տօյմայաճագլար.
Զինա էտէվէքլէր վէ չօղալմայաճագլար.
Զիրա ՐԱՊՊԱ ի֊թա՛աթը թէրք էթտիլէր։
11 Զինա վէ շէրապ վէ եէնի շէրապ ֏՚ագլը ալըր։
12 Գավմըմ քէնտի ֏աղաճընա տանըշըր,
Վէ տէյնէյի անա խապէր վէրիր.
Զիրա ֏զինա սէվտասը անէլէրի ազտըրտը.
Վէ քէնտիլէրին Ալլահընը թէրք էտէրէք զինա էթտիլէր։
13 ֏Տաղ պաշլարընտա զէպհ էտէրլէր,
Վէ պայըրլար իւզէրինտէ մէշէ վէ գավագ վէ պուլթմ աղաճը ալթընտա
Անէլէրին կէօլկէսի խօշ օլտըղընտան պուխուր եագարլար.
֏Պու էվլտէն գըզլարընըզ ֆիւճուր իշլէյէճէքլէր,
Վէ կէլինլէրինիզ զինա էտէճէքլէր։
14 Ֆիւճուր իշլէտիքլէրի իչիւն գըզլարընըզըն,
Վէ զինա էթտիքլէրի իչիւն կէլինլ էրինիզին ճէզասընը վէրմէյէճէյիմ.
Զիրա*քէնտինիզ զանիյէլէր իլէ ըէֆագաթ էտէրսինիզ,
Վէ ֆահիշլէր իլէ զէպհ էտէրսինիզ.
Իմտի ֏ֆէհմսիզ գավմ հէլաք օլաճագ տըր։
15 Է՛յ Իսրայէլ, սէն զինա էտէր իսէն տէ,
Յուդա սուչլու օլմասըն.
֏Գաղգաղայա կիրմէյինիզ, վէ ֏Բեթաւանա չըգմայընըզ,
՚վէ՝ ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ տէյիւ եէմին էթմէյինիզ։
16 Զիրա Իսրայէլ ՚՚ինատճը ինէք կիպի ՚ինատ էտէր,
Շիմտի ՐԱՊՊ անլէրի կէնիշ պիր մահալտէ գուզու կիպի օթլատաճագ տըր։
17 Եփրեմ փութլարա եափըշմըշ տըր.
֏Անը պրագընըզ
18 Զիյաֆէթլէրի ֆէսատա վարմըշ տըր.
Զօգ զինա էթտիլէր
Վէրինիզ՝ ֏եէչէ սէվէրլէր,
֏ԲՐ՚իսլէրինէ ՚այպ։
19 ֏Րիւզկեար անը քէնտի գանատլարըյլէ սարմըշ տըր,
Վէ ֏անլէր զէպհէլէրինտէն ութանաճագլար տըր։

ՊԱՊ Ե

Թէվպէ էտէճէքլէրի վագթա տէյին՝ քեահինլէր վէ գավմ վէ բէ՚իսլէր իւզէրինէ՝ կիւնահլարը սէպէպինտէն կէլէճէք հիւքմլէր։

Է՛յ քեահինլէր, պունու տինկլէյինիզ
Է՛յ պէթ ի Իսրայէլ, տիգգաթ էտինիզ,
Է՛յ մէլիք խանէտանը, գուլագ վէրինիզ,
Զիրա հիւքմ սիզին հագգընըզտա տըր
Զինքի ֏Մասփատա տուզագ,
Վէ Թաբօր իւզէրինտէ սէրիլմիշ աղ օլտընըզ։
2 Զէլալէթէ տիւշէնլէր իֆրաթլէ քէսէրլէր,
Լաքին ճիւմլէսինի թէ՛տիպ էտէն պէն իմ։
3 ֏Պէն Եփրեմի պիլիրիմ,
Վէ Իսրայէլ պէնտէն մախֆի տէյիլ տիր.
Պէլի, է՛յ Եփրեմ, ֏շիմտի սէն զինա էթտին,
Իսրայէլ միւլէվվէս օլտու։
4 Քէնտիլէրին Ալլահընա րիւճու՝ էթմէք իւզրէ,
*՚Ամէլլէրինի տօղրուլթմազլար՚՚.
Զիրա անլէրտէ ֏զինա սէվտասը վար,
Վէ ՐԱՊՊԸ պիլմէզլէր։
5 ֏Իսրայէլին ղուրուրը քէնտի ֏էօնիւնտէ զէլիլ էտիլէճէք՚՚.
Վէ պու էճլտէն Իսրայէլ իլէ Եփրեմ ՚իսեանլարըյլէ երգըլաճագլար.
Յուդա տախի անլէր իլէ պէրապէր երգըլաճագ տըր։
6 Անլէր սիւրիւլէրի վէ սըղըրլարը իլէ
֏ՐԱՊՊԸ արամաղա կիտէճէքլէր, լաքին պուլամայաճագլար.
Օ անլէրտէն չէքիլտի։
7 ֏Անէր ՐԱՊՊԱ խըյանէթ էթտիլէր,
Զիրա ղարիպ էվլատ թէվլիտ էթտիլէր.

֏ Պաղ երեմ. 6. 4, 5։ 15. 8։
֏ Ես. 5. 13։
֏ Պ. 13. 6։
֏ 1Մխլ. 2. 30։ Մաղ. 2. 9։ Փիլ. 3. 19։
֏ Ես.24.2։ Երեմ.5.31։
֏ Ղեւ. 26.26։ Միք. 6. 14։ Անգ. 1. 6։
֏ Ես. 28. 7։ Պաղ վա՛. 7. 7։ [19։
֏ Երեմ. 2. 27։ Ամբ. 2.
֏ Ես. 44. 20։ Պ. 5. 4։
֏ Ես. 1. 29։ 57. 5,7։ Եզեկ. 6. 13։ 20. 28։
֏ Ամով.7.17։Միա.1.28։
* ՚Իպր. քէնտիլէրի
֏ Այ. 1,6։
֏ Պ. 9. 15։ 12. 12։ Ամով. 4. 4։ 5. 5։
֏ 3Մխլ.12.29։Պ.10.5։
֏ Ամով.8.14։Սոփ.1.5։
֏ Երեմ. 3.6։ 7. 24։ 8. 5։ Զաք. 7. 11։
֏ Մատթ. 15. 14։
֏ Միք. 3. 11։ 7. 3։
† ՚Իպր. Գալգանլարընա
֏ Երեմ.4.11,12։ 51 1։
֏ Ես.1.29։ Երեմ.2.26։
֏ Պ. 6. 9։
֏ Ամով. 3. 2։
֏ Եզեկ.23.5,վէ ղայրի։ Պ 4. 17։
* Եաէօ՚՚Ամէլլէրի անլէրի պրագմազ
֏ Պ. 4. 12։
֏ Պ. 7. 10։
† Եաէօ՚ իւզիւնէ գարշը չէհատէք էտէր
֏ Էմս. 1. 28։ Ես.1.15։ Երեմ. 11. 11։ Եզեկ. 8.18։Միք.3.4։ Յովհ. 7.34։
֏ Ես. 48. 8։ Երեմ. 3. 20։ 5. 11։ Պ. 6. 7։ Մաղ. 2. 11։

Digitized by Google

Շիմտի քէնտիլէր նասիպլէրի իլէ պէրապէր
ըՊիր այ իչինտէ թէլէֆ օլաճագլար։
8 ՚Գաբաատա պօրու,
Ռամատա սուրնա չալընըզ.
Էյ Բենիամին, ՚ա՛ւ-ըՀ սէնին արտընտա տըր՝ տէյիւ
ՙԲեթաւանտա ՙելիքսէք սէսլէ նիտա էտինիզ։
9 Թա՛զիր կիւնիւնտէ Եփրեմ վիրան օլաճագ,
Իսրայէլ սրպթլարընտա հագիգաթը պիլտիրտիմ։
10 Յուդա րէ՛իսլէրի ՙհուտուտ նիշանընը եէրինտէն
գալտըրանլար կիպի օլտըլար.
Անլէր իւզէրինէ ղազապըմը սու կիպի տէօքէճէյիմ։
11 Եփրեմ ՚զուլմ չէքտի վէ հիւքմլէ էզիլմիշ տիր,
Զիրա իսթէքլէ ՙէմրէ միւթի՛ օլտու։
12 Պէն Եփրեմէ կիւվէ կիպի,
Վէ պէյթ ի Յուդայա աղաճ գուրտու կիպի օլաճաղըմ։
13 Եփրեմ քէնտի մարազընը վէ Յուդա քէնտի ՙեարա-
սընը կէօրիւնճէ,
Եփրեմ ՝Ասորեստանա կիթտի,
ՙՎէ Յարէբ մէլիյէ ՚ուՀ կէօնտէրտի.
Լաքին օ սիզէ շիֆա վէրմէյէ վէ եարանըզը էյի էթ-
մէյէ մուգթէտիր տէյիւ տիր։
14 Զիրա ՚պէն Եփրեմէ արսլան կիպի
Վէ պէյթ ի Յուդայա կէնճ արսլան կիպի օլաճաղըմ.
՚Պէն, պէն փարչէյիպ կիտէճէյիմ
Կէօթիւրէճէյիմ՝ վէ գուրթարան օլմայաճագ տըր։
15 Անլէր ՚գապահաթը օլտրգլարընը ի՛թիրաֆ էտիպ
Եիւզիւմիւ թալէպ էտինճէյէ գատար,
Պէն կիտիպ մահալըմա ՚ավտէթ էտէճէյիմ.
ՙՄուզայագալարը վագթընտա պէնի էրքէն թալէպ
էտէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 6

Թէվպէյէ տա՛վէթ։ 4 Իսրայէլին ՚ինատ վէ խըյանէթլէրինտէն շիքեայէթ։

Կէլինիզ, ՐԱՊՊԱ րիւճու էտէլիմ,
Զիրա ՙօ փարչէյտի, վէ պիզէ ՚օ շիֆա վէրէճէք.
Օ վուրտու, վէ պիզի օ սարաճագ տըր։
2 Իքի կիւնտէն սօնրա պիզի իհեա էտէճէք.
Իւչիւնճիւ կիւնտէ պիզի այաղա գալտըրաճագ,
Վէ անըն հուզուրընտա եաշայաճաղըզ։
3 ՚Վէ պիլէճէյիզ, ՐԱՊՊԸ պիլմէյէ սա՛յ էտէճէյիզ.
Անըն խուրուճը ՚շաֆագ կիպի մուգարրէր տիր.
Վէ օ պիզէ ՚եաղմուր կիպի,

ը Զաք. 11. 8։
ր Պ. 8. 1։ Յովէլ. 2. 1։
բ Հաբ. 5. 14։
գ Յես. 7. 2։ Պ. 4. 15։
դ Ես. 10. 30։
ե Թվ. 19. 14։ 27. 17։
զ Թվ. 28. 33։
է 3Մխ. 12. 28։ Մխբ. 6. 16։
ը Երեմ. 30. 12։
թ 4Մխ. 15. 19։ Պ. 7. 11։ 12. 1։
ժ Պ. 10. 6։ [7,8։
ի Մէրս. 3. 10։ Պ. 13. 5։
լ Մէզ. 50. 22։
խ Ղէւ. 26. 40,41։ Երեմ. 29. 12,13։ Եզեկ. 6. 9։ 20. 43։ 36. 31։
ծ Մէզ. 78. 34։

կ Թագ. 32. 39։ 1Մխ. 2. 6։ Յոբ. 5. 18։ Պ. 5. 14։
հ Երեմ. 30. 17։
ձ Ես. 54. 13։
ղ 2Մխ. 23. 4։
ճ Յոբ. 29. 23։
մ Մէզ. 72. 6։
յ Պ. 11. 8։
ն Պ. 13. 3։

Զէմինի սուլայան սօն եաղմուր կիպի ՙկէլէճէք տիր։
4 ՚Էյ Եփրեմ, սանա նէ՞ եափայըմ,
Էյ Յուդա, սանա տա նէ՞ եափայըմ,
Զիրա սիզին թագվանըզ ՚սապահ պուլութը կիպի
Վէ էրքէն էնէն չիյ կիպի տիր, քի զա՛իլ օլուր։
5 Պու սէպէպտէն ՙՙէ՛ղէէ ՚փէյղամպէրլէր վասըթասը յ-
լէ գըրտըմ,
՚Աղզըմընն սէօզլէրիյլէ անլէրի էօլտիւրտիմ,
Վէ *սէնին հիւքմլէրին՚՚ նուր կէ՛էէ չըգաճագ տըր։
6 Զիրա պէն ՚գուրպան տէյիլ, անճագ ՙմէրհամէթ,
Վէ մուհրագալարտան զիյատէ ՚Ալլահը պիլմէքլիք
իսթէրիմ։
7 Լաքէն անլէր ՝ատէմ կիպի ՚՚ահտը նագզ էթտիլէր,
Օրատա ՙպանա խըյանէթ էթտիլէր։
8 ՝Գաղաադ ֆըսգ իշլէյէնլէրին շէհրի տիր,
Գանլէ միւլէմմա՛ տըր։
9 Հայտուտ պէօլիւքլէրի ատէմ իչին փուսուտա պէք-
լէտիքլէրի կիպի,
ՙՔեահինլէրին կիւրուհը Սիւքէմ եօլընտա ՚՚ա՛է գաթլ
էտէրլէր.
Զիւնքի անլէր խէպասէթ իշլէրլէր։
10 Պէյթ ի Իսրայէլտէ ՚տէհշէթլի պիր շէյ կէօրտիմ.
՚Եփրեմին զինաալարը օրատա տըր,
Իսրայէլ միւլէվվէս օլտու։
11 ՝Պէն գավմըմը էսարէթտէն կէրի կէթիրտիյիմտէ,
Էյ Յուդա, ՚սէնին իչիւն տախի հասատ մուգարրէր տիր։

ՊԱՊ 7

*Զօգ խաճալարը ակպէպլինտէն Իսրայէլէ Ծա՛զիր։ 11 Բիյաքեարլըզ-
լարը սէպէպլինտէն Ալլահըն անլէրէ ղազապա կէլմէսի։*

Իսրայէլէ շիֆա վէրտիյիմտէ,
Եփրեմին ՚իսեանը վէ Սամարիանըն քէօթիւլիւյիւ
աշիքեար օլտու.
Զիրա ՙՙանլէր հիլէ էտէրլէր,
Վէ իչէրիյէ խըրսըզ կիրէր,
Տրշարըտա էշգիյա սօյար։
2 Վէ ՚հէպի քէօթիւլիւքլէրինի զիքր էթտիյիմի
Գալպլէրինտէ տիւշինմէզլէր.
Շիմտի ՚՚ամէլլէրի քէնտիլէրինի իհաթէ էթմիշ տիր.
Անլէր ՙհուզուրըմտա տըր։
3 Մէլիյի քէօթիւլիւքլէրիյլէ
Վէ րէ՛իսլէրի եալանլարըյլէ սեվինտիրիրլէր։
4 ՚Ձիւմլէսի զինաքեար տըր.

բ Երեմ. 1. 10։ 5. 14։
գ Երեմ. 23. 29։ ՚Իպլ. 4. 12։
* Ե՛ՒՀ՚ պկնիմհիւբմ-
լէրիմ
է Մէզ. 50. 8,9։ Էմս. 21. 3։ Ես. 1. 11։
ը 1Մխ. 15. 22։ Վա՛ 5. 1։ Մխբ. 6. 8։ Մատթ. 9. 13։ 12 7։

բ Երեմ. 22. 16։ Ցովհ. 17. 3։
գ Յոբ. 31. 33։
դ Պ. 8. 1։
ե Պ. 5. 7։
զ Պ. 12. 12։
է Երեմ. 11. 9։ Եզեկ. 22. 25։ Պ. 5. 1,2։
ը Երեմ. 5. 30։
թ Պ. 4. 12,13,17։

ժ Մէզ. 126. 1։
ի Երեմ. 51. 33։ Յովէլ. 3. 13։ Վահ. 14. 15։
լ Պ. 5. 1։ 6. 10։
խ Երեմ. 17. 1։
ծ Մէզ. 9. 16։ Էմս. 5. 22։
կ Մէզ. 90. 8։
հ Երեմ. 9. 2։

Digitized by Google

Եքմէքճինին եագտըղը ֆուրուն կիպի տիր,
Քի խամուրը եօղուրտըգտան սօկրա,
Մայայա կէլինճէյէ տէյին եագմագտան ֆէրաղէթ էտէր։
5 Մէլէյիմիզին կիւնիւնտէ,
Րէ՛իսլէր շէրապ հէրարէթինտէն խասթա օլտըլար.
Ո միւսթէհզիլէր իլէ իթթիֆագ էթտի։
6 Զիրա անլէր փուսուտա օթուրարագ
Գալալէրինի ֆուրուն կիպի հազըրլատըլար.
Եքմէքճիլէրի պիւթիւն կէճէ ույուր,
Սապահլայըն ալէվլի աթէշ կիպի եանար։
7 Ձիւմլէսի ֆուրուն կիպի գըզտը,
Վէ հաքիմլէրինի եէտիլէր.
Մէլիքլէրինին ճիւմլէսի տիւշտիւ,
Անլէրին արասընտա պանա ֆէրեատ էտէն եօգ տըր։
8 Եփրեմ գավմլար իլէ գարըշտը,
Եփրեմ չէվրիլմէմիշ փիտէ տիր։
9 Անըն գուվվէթինի էճնէպիլէր եէտի, վէ քէնտիսի պիլմէզ.
Սաչընա տախի ագ տիւշտիւ, վէ քէնտիսի պիլմէզ։
10 Վէ Իսրայէլին ղուրուրը քէնտի *էօնիւնտէ զէլիլ էտիլտի".
Պու ճիւմլէ իլէ անլէր քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԱ րիւճու' էթմէզլէր,
Վէ անը արամազլար։
11 Վէ Եփրեմ ճահիլ վէ'ագըլսըզ կէօյէրճին կիպի օլտու.
Մըսըրլըլարը չաղըրըրլար, Ասորեստանա կիտէրլէր։
12 Կիտէճէքլէրի զէման Իւզէրլէրինէ աղըմը եայաճաղըմ,
Անլէրի հավա գուշլարը կիպի էնտիրէճէյիմ,
Անլէրին ճէմա'աթընա վէրիլէն խապէրէ կէօրէ
Անլէրի թէ՛տիպ էտէճէյիմ։
13 Վայ անլէրէ, չինքի պէնտէն ֆիրար էթտիլէր.
Հէլաք օլաճագլար, չինքի պանա 'իսեան էթտիլէր.
Անլէրի խէլաս էյլէտիմ իսէ տէ,
'Ալէյհիմտէ եալան սէօյլէրլէր։
14 Անլէր եաթագլարընտա ֆիղան էթտիքլէրինտէ,
Պանա եիւրէքտէն ֆէրեատ էթմէտիլէր.
Անլէր պուղտայ վէ շէրապ իչին թէճէմմիւ' էտիպ,
Պանա 'իսեան էտէրլէր։
15 Վէ պէն անլէրէ թէ՛տիպ էտիպ,
Պազուլարընը գուվվէթլէնտիրտիմ իսէ տէ,
Անլէր հագգըմտա քէօթիւ տիւշինիւրլէր։
16 Անլէր տէօնէրլէր, Եիւթա՛ալա տէյիլ.
Անլէր ալտատրճը եայ կիպի տիրլէր.

Րէ՛իսլէրի՝ 'լիսանլարընըն շիտտէթի իչիւն գըլըճտան տիւշէճէքլէր.
Մըսըր տիյարընտա անլէրէ կէլէճէք հագարէթ պու օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 8

Քէօնիւլիւքլէրի վէ փուճիւէրէսթիքլէրի սէպէպինտէն Իսրայէլէ Թէհտիտլէր։

Պօրույու աղզընկա էօ.
Պէյթ իւր ՐԱՊՊ 'ալէյհինէ գարթալ կիպի էնէճէէ
Զիրա 'ահտըմը թէճավուզ էթտիլէր,
Վէ շէրի'աթըմա 'ասը օլտըլար։
2 Իսրայէլ պանա՝ էյ Ալլահըմ,
Պիզ սէնի պիլիրիզ՝ տէյիւ ֆէրեատ էտէճէքլէր։
3 Իսրայէլ էյի օլանը րէտտ էթտի,
Տիւշմէն անը թա'գիպ էտէճէք,
4 Անլէր մէլիքլէր նասպ էթտիլէր, լաքին պէնտէն տէյիլ տիր.
Րէ՛իսլէր հինթիխապ էթտիլէր, լաքին պէնիմ խապէրիմ եօգ իտի.
Միւնգաթի' օլմալարը իչիւն
Կիւմիւշ իլէ ալթունլարընը քէնտիլէրինէ փուլթլար եափտըլար։
5 Էյ Սամարիա, պուզաղընկ մէրտուտ տըր,
Ղազապըմ 'ալէյհլէրինէ ալէվլէնտի.
Ընէ վագթա գատար փաքլէնէմէյէճէքլէր։
6 Զիրա պու տախի Իսրայէլտէն տիր.
Անը ուսթատ եափտը. Ալլահ տէյիլ տիր.
Սամարիանըն պուզաղըսը մուլթագա փարէ փարէ օլաճագ տըր։
7 Զիրա րիւզկեար էքտիլէր, գասըրղա պիչէճէքլէր.
Անտէն պիր շէյ հասըլ օլմազ,
Հասըլաթընտան ուն օլմազ.
Օլսա պիլէ անը էճնէպիլէր եուտաճագ տըր։
8 Իսրայէլ եուտուլտու,
Շիմտի թա'իֆէլէր արասընտա ղայը ի մագպուլ գապ կիպի օլտու։
9 Զիրա անլէր եալընըզ կէզէն եապան էշէյի կիպի Ասորեստանա կիթտիլէր.
Եփրեմ իւճրէթլէ 'աշրգլար թուսթտու։
10 Թա'իֆէլէրտէն իւճրէթլէ թուսթտըլար իսէ տէ, շիմտի անլէրի թօփլայաճաղըմ.
Վէ 'րէ՛իսլէր մէլիյինին եիւքիւնտէն պիր մրգտար սըգընթը չէքէճէքլէր։

Ա պ. 8. 4։ [30։
Բ 4Միւլ. 15.10,14,25,
Գ Ես. 64. 7։
Դ Մէզ. 106. 35։
Ե Պ. 8. 7։
Զ Պ. 5. 5։
* Ե-խօտ՝ եիւզինէ զարշը շէհատէթ էտէր
Է Ես. 9. 13։
Ը Պագ Պ. 11. 11։
Թ Պագ 4Միւլ. 15. 19։ 17. 4։ Պ. 5.13։ 9.3։ 12. 2։
Ժ Եզեկ. 12. 13։
Ի Ղեւ.26.14,վէ դայրի։ Թէս. 28. 15, վէ դայրի։ 4Միւլ. 17. 13, 18։
Լ Միք. 6. 4։
Խ Յոբ. 35. 9,10։ Մէզ 78. 36։ Երեմ. 3. 10։ Զաք. 7. 5։
Ծ Պ 11. 7։
Կ Մէզ. 78. 57։
Հ Մէզ. 73. 9։
Ձ Պ. 9. 3,6։
Ղ Պ. 5. 8։
Ճ Թէս. 28. 49։ Երեմ. 4. 13։ Ամբ. 1. 8։
Մ Պ. 6. 7։
Յ Մէզ. 78.34։ Պ.5.15։
Ն Տիտ. 1. 16։
Շ 4Միւլ 15.13,17,25։
Ո Պ 2. 8։ 13 2։
Չ Երեմ. 13. 27։
Պ Էմս. 22.8։ Պ. 10.12, 13։
Ջ Պ. 7. 9։
Ռ 4Միւլ. 17. 6։
Ս Երեմ. 22.28։ 48.38։
Վ Երեմ. 2. 24։
Տ 4Միւլ. 15. 19։
Ր Ես. 30. 6։ Եզեկ. 16. 33,34։ [10։
Ց Եզեկ. 16. 37։ Պ. 10.
Ւ Ես.10.8։ Եզեկ. 26.7։ Դան. 2. 37։

Digitized by Google

11 Զիրա Եփրեմ կինահ իչին ֊մէզպահլար չօղալթտը,
Օլ մէզպահլար տախի քէնտինէ կինահա սէպէպ օլ֊
տու։
12 ՚Պէօյիւք էմրլէրիմի անա եազտըմ իսէ տէ,
Ղարիպ շէյ ի՚թիպար օլունտըլար։
13 ՚Պանա թագտիմ օլունաճագ զէպիհէյլեր եէրինէ *հայ֊
վան զէպհ էտիպ եէրլէր,
՚ՐԱՊՊ անլէրտէն րազի տէյիլ տիր.
՝Շիմտի անլէրին ՚իսեանըընը խաթրա կէթիրէճէք,
Վէ կինահլարընըն ճէզասընը վէրէճէք տիր
՝Անլէր Մըսրա ՚ավտէթ էտէճէքլէր։
14 ֊Իսրայէլ քէնտի Խալիգինի ունութտու, վէ ՝հէյքէլլէր
պինա էթտի.
Վէ Յուդա միւսթահքէմ շէհրլէրի չօղալթտը.
Լաքին ֊պէն անըն շէհրլէրինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 9

Զօգ խաթալարը վէ փուֆփէրէամլիքլերի սէպէպինտէն Իսրայէլին հալ ը սէֆալէթի վէ էսարէթի։

1 Էյ Իսրայէլ, գավմլար կիպի զիյատէսիյլէ մէս֊
րուր օլմա,
Զիրա ֊Ալլահրկտան ֊֊էէ զինա էթտին,
Հէփ պուղտայ խարմանլարընտա ֊ղէ֊ իւճրէթինի
սէվտին։
2 ՝Խարման վէ մա՚սէրէ անլէրի պէսլէմէյճէք,
Վէ օրատա շիրէ խուսուսընտա իւմիտլէրի պօշա չը֊
գաճագ տըր.
3 Անլէր ֊ՐԱՊՊՐՆ տիյարընտա սաքին օլմայաճագլար,
՝Անճագ Եփրեմ Մրսրա ՚ավտէթ էյլէյճէք,
Վէ ֊Ասորեստանտա ՝նափաք շէյլէր եէյճէք։
4 ֊ՐԱՊՊԱ շէրապ թագտիմ էթմէյճէք։
՚Վէ անա մագպուլ օլմայաճագլար.
՝Գուրպանլարը անլէրէ մաթէմ թուլթանլարընը էք֊
մէյի կիպի օլաճագ,
Անը հէր եէյճէն նափաք օլաճագ
Զիրա անլէրին էքմէյի քէնտիլէրի իչին տիր,
Պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրմէյճէք տիր։
5 ՝Ճէմա՚աթ կինիւնտէ,
Վէ ՐԱՊՊՐՆ պայրամը կինիւնտէ նէ՞ եափաճագ֊
սընըզ.
6 Զիրա իշթէ պէյա սէպէպինտէն կիթտիլէր.
՝Մըսրը անլէրի թօփլայաճագ,
Մեմփիս անլէրի տէֆն էտէճէք
Անլէրին կիւմիւշլէ ֊ւէ֊ էյի եէրլէրինի
՝Ըսըրղան զապթ էտէճէք,
Զատըրլարընտա տիքէնլէր ֊ղէրեէ։
7 Եօգլանըլաճագլարը կինլէր կէլտի,
Ճէզա կինլէրի կէլտի,
Իսրայէլ պիլճէք տիր,
Սէնին ՚իսեանըընը քէսրէթի
Վէ մուխալէֆէթ քէսրէթի սէպէպինտէն,
փէյղամպէր ահմագ, վէ ֊րուհանի ատէմ տիվանէ
օլտու։
8 Եփրեմ Ալլահրմա մունթազըր տըր.
փէյղամպէր հէփ եօլլարընտա ավճը տուզաղը տըր,
Ալլահրնըն պէյթինտէ մուխալէֆէթէ ֊եէ֊ տիր։
9 ՝Գաբաա կինլէրինտէ օլտըղը կիպի ՚զիյատէսիյլէ
ֆասիտ օլտըլար,
՝Անլէրին ՚իսեանըընը խաթրա կէթիրէճէք,
Կինահլարընըն ճէզասընը վէրէճէք տիր։
10 Իսրայէլի՝ պէրրիյէտէ օլան իւզիւմ կիպի պուլտըմ,
Էճատտընըղը ֊ինճիր աղաճընըն իլք թուրֆանտասը
կիպի կէօրտիւմ.
Լ֊֊էն անլէր ՝Բելփեգովրա կիթտիլէր,
՚Վէ նէֆսլէրինի ՚խէճալէթէ վէրտիլէր,
՝Վէ սէվտիքլերի շէյ միսիլլիւ քէնտիլերի տախի մէք֊
րուհ օլտըլար։
11 Եփրեմին ՚իզզէթի
Վէլատէթտէն վէ րահմտան վէ րահմա տիւշտիւյիւ
զէմմանտան
Գուշ կիպի ուչաճագ տըր.
12 ՝Էվլատլարընը պէօյիւթսէլէր տէ,
֊Անլէրի ատէմտէն մահրում պրագաճաղըմ,
Վէ ՝պէն անլէրտէն այրըլտըղըմտա ֊վայ անլէրէ։
13 ՝Տիւրոսը կէօրտիյիմ միսիլլիւ
Եփրեմ ֊֊եէ խօշ պիր մէվզը՚տա տիքիլմիշ իտի,
֊Լաքին Եփրեմ քէնտի էվլատընը գաթիլ իչիւն մէյ֊
տանա կէթիրէճէք տիր։
14 Եա ՐԱՊՊ, անլէրէ վէր. նէ՞ վէրէճէքսին.
Անլէրէ չօճուգ տիւշիւրիւր րահմ վէ գուրու մէմէլէր
վէր։
15 Անլէրին պիւթիւն քէօթիւլիյիւ ֊Գաղգաղատա տըր,
Զիրա օրատա անլէրտէն իքրահ էթտիմ.
՝Քէօթիւ իշլէրի սէպէպինտէն
Անլէրի պէյթիմտէն թարտ էտէճէյիմ,

ՀՀ Պ. 12. 11։
ֆ Թէս. 4. 6, 8։ Մէզ. 119. 18։ 147. 19, 20։
ֆ Երեմ. 7. 21։ Զաք. 7. 6։
* Ի՚ադ. էՔ
յ Երեմ. 14. 10, 12։ Պ. 5. 6։ 9. 4։ Ամովս. 5. 22։
Ն Պ. 9. 9։ Ամովս. 8. 7։
Շ Թէս. 28. 68։ Պ. 9. 3, 6։ 11. 5։
ո Թէս. 32. 18։
Չ 3 Մէփել. 12. 31։
պ Երեմ. 17. 27։ Ամովս. 2. 5։
— — —
ռ Պ. 4. 12։ 5. 4, 7։
Ջ Պ. 2. 12։
Ռ Պ. 2. 9. 12։
Վ Ղեւ. 25. 23։ Երեմ. 2. 7։ 16. 18։ [5։
Տ Պ. 8. 13։ Պազ Պ. 11.
Ր 4 Մէփել. 17. 6։ Պազ Պ. 11. 11։
Ց Եզեկ. 4. 13։ Դան. 1. 8։
Ւ Պ 3. 4։
Ւ Երեմ. 6. 20։ Պ. 8. 13։
Ֆ Թէս. 26. 14։
Ք Պ. 2. 11։
Օ Պ. 7. 16։ Այ. 3։
Ֆ Եա. 5, 6։ 32. 13։ 34. 13։ Պ. 10. 8։
Ֆ Եզեկ. 13. 3, վէ պայրի։ Մէք. 2. 11։ Սոփ. 3. 4։
Ֆ Հաբ. 19. 22։
Հ Եա. 31. 6։ Պ. 10. 9։
Յ Պ. 8. 13։
Ն Եա. 28. 4։ Մէք. 7. 1։
Շ Ա՚տ. 25. 3։ Մէզ. 106. 28։
Ո Պ. 4. 14։
Չ Երեմ. 11. 13։
պ Մէզ. 81. 12։ Եզեկ. 20. 8։ Ամովս. 4. 5։
Ռ Յոբ. 27. 14։
Ջ Թէս. 28. 41, 62։
Ռ Պազ 1 Մէփել. 28. 15, 16։
Վ Թէս. 31. 17։ 4 Մէփել. 17. 18։ Պ. 5. 6։
Տ Պազ Եզեկ. 26 վէ 27 վէ 28։
Ր Այ. 16։ Պ. 13. 16։
Ց Պ. 4. 15։ 12. 12։
Ւ Պ. 1. 6։

Digitized by Google

Արթըզ անլէրի սէվմէյէճէյիմ.
ՙՐէ՛իսլէրինին ճիւմլէսի ՚ասը տըր։
16 Եփրեմ վուրուլտու,
Քէօքլէրի գուրուտու, մէյվէ վէրմէյէճէքլէր.
ՙՏօղուրսալար տա,
Րահմլէրինին կիւզէլ սէմէրէլէրինի էօլտիւրէճէյիմ։
17 Ալլահըմ անլէրի ըէտտ էտէճէք,
Ջիրա անը տինկլէմէտիլէր.
Վէ ՚թա՛իֆէլէր արասընտա սէրսէրի օլաճագլար տըր։

ՊԱՊ 10

Քէօթիւլիւքլէրի վէ փուֆփէրէսֆիքլէրի սեպէպինտէն պէնի Իսրայէյէլ Քա՛զիր ու Քէհտխտ։

Իսրայէլ քէնտի իչիւն մէյվէ վէրիր եայըլմըշ պիր ասմա տըր.
Մէյվէսինին չօգլըղընա կէօրէ ՙմէզպահլար չօղալթտը,
Տիյարընըն կիւզէլլիյինէ կէօրէ ՚կիւզէլ փութլար եափտըլար։
2 Գալպլէրի ՚գարարսըզ տըր, շիմտի սուչլու չըգաճագլար.
Օ անլէրին մէզպահլարընը երգաճագ,
Փութլարընը պօզաճագ տըր։
3 ՙՋիրա անլէր՝ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմատըղըմըզ իչիւն մէլիյիմիզ եօգ տըր,
Վէ օլան մէլիք պիզիմ իչիւն նէ՞ եափաճագ՝ տէյիւ շիմտի սէօյլէյէճէքլէր։
4 Եալան եէմինլէ ՚ահտ էտէրէք սէօզլէր սէօյլէտիլէր.
Վէ հիւքմ թարլանընը էվլէքլէրինտէ ՚զէհրլի օթ կիպի պիթէճէք տիր։
5 Վէ Սամարիա սէքէնէսի ՙԲեթաւան ՚պուզաղըլարը սէպէպինտէն գօրգաճագլար,
Ջիրա գավմը անտէն տօլայը մաթէմ էտէճէք.
Վէ ՚անընն ՚իզզէթի կէօթիւրիւլտիյիւ իչիւն,
ՙՓութ քեահինլէրի անընն իւզէրինէ թիթրէյէճէքլէր։
6 Օ տախի ՚Յարէբ մէլիյէ հէդիյէ օլմագ իւզրէ,
Ասորեստանա կէօթիւրիւլէճէք տիր.
Եփրեմ հագարէթ կէօրէճէք,
Վէ Իսրայէլ ՚քէնտի մէշվէրէթինտէն տօլայը խէճիլ օլաճագ տըր։
7 ՙՍամարիա մէլիյի՝ սու եիւզիւնտէ օլան քէօփիւք կիպի նապէտիտ օլաճագ տըր։
8 Վէ ՚Իսրայէլին կիւնահը օլան ՚Աւեն միւրթէֆէ՛ալարը վիրան օլաճագ,
Մէզպահլարը իւզէրինտէ ՙտիքէն վէ չալը պիթէճէք տիր.
ՙՎէ տաղլարա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ,
Վէ պայըրլարա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւնիւզ՝ տէյճէճէքլէր։
9 Էյ Իսրայէլ, ՚Գաբաա կիւնլէրինտէն պէրու կիւնահ իշլէտին.
Օրատա տուրտըլար.
ՙԳաբաատա շէրր օղուլլարը ՚ալէյհինտէ օլան մուհարէպէ անլէրէ եէթիշմէտի։
10 ՚Անլէրի թէ՛տիպ էթմէք իսթէրիմ.
Իքի ֆըսգլարը իչիւն պաղլանտըգլարընտա,
ՙԱնլէրին ՚ալէյհինէ գավմլար թէճէմմիւ՝ էտէճէք տիր։
11 Եփրեմ խարման տէօյմէյի սէվճն ալըշմըշ պիր ՚կէնճ ինէք տիր.
Լաքին պէն անըն կիւզէլ պօյունու իւզէրինէ ՚էէ պօյունըէ կէչիրտիմ.
Եփրեմի արապայա գօշաճաղըմ,
Յուդա չիֆթ սիւրէճէք,
Յակոբ թարագլայաճագ տըր։
12 Քէնտինիզ իչիւն սալահլէ էքիպ,
Մէրհամէթլէ պիչինիզ.
ՙԻշլէնիլմէմիշ եէրի թիմար էտինիզ.
Ջիրա ՐԱՊՊ կէլիպ իւզէրինիզէ սալահ եաղտըրընճայա գատար,
Անը թալէպ էթմէք վագթը տըր։
13 ՙՇէրր *էքտինիզ, քէօթիւլիւք պիչտինիզ,
Եալանըն մէյվէսինի եէտինիզ.
Ջիրա սէն քէնտի մէսլէյինկէ,
Գահրէմանլարընկընն չօգլըղընա ի՛թիմատ էյլէտին։
14 ՙԻմտի գավմընտա գարըշըգլըգ զուհուր էտէճէք,
Վէ գալ՛ալարընկընն ճիւմլէսի խարապ օլաճագ,
Նիթէքիմ Սաղման մուհարէպէ կիւնիւնտէ
ՙԲեթարբէլի խարապ էյլէտի.
ՙԷվլատ իլէ վալիտէ եէրէ չարփըլտը։
15 Իֆրաթ տէրէճէտէ օլան քէօթիւլիւյիւնիւզ իչիւն,
Բեթէլ սիզէ պէօյլէ եափաճագ տըր.
Սէհէր վագթընտա ՙԻսրայէլին մէլիյի պիւսպիւթիւն քէսիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 11

Ալլահընն քէրէմինէ մուգապիլ Իսրայէլին նանքէօրլիւյիւ։ 5 Ալլահընն Իսրայէլ ՚ալէյհինտէ հիւքմիւ, 8 վէ շէֆգաձը։

ՙԻսրայէլ նէվճիվան իքէն անը սէվէր իտիմ
Վէ ՚օղլըմը ՚Մըսըրտան չաղըրտըմ։

ֆ Ես. 1. 23։
ր Ամ. 13։
ց Թէս. 28. 64,65։
——
ա Պ. 8. 11։ 12. 12։
բ Պ. 8. 4։
գ 3 Միւլ. 18. 21։ Պաղ Մատթ. 6. 24։
դ Պ. 3. 4։ 11. 5։ Միք. 4. 9։ Ամ. 7։
ե Պաղ Թէս. 29. 18։ Ամովս. 5. 7։ 6. 12։ Ամոս. 8. 23։ Ղևտ. 12. 15։
զ Պ. 4. 15։
է 3 Միւլ. 12. 28, 29։ Պ. 8. 5,6։ |11։
ը 1 Միւլ. 4. 21,22։ Պ. 9. 4. 21։
թ 4 Միւլ. 23. 5։ Ամոս. 1. 4։
ժ Պ. 5. 13։
ի Պ. 11 6։
լ Ամ. 3,15։
խ Թէս. 9. 21։ 3 Միւլ. 12. 30։
ծ Պ. 4. 15։
կ Պ. 9. 6։
հ Ես. 2. 19։ Ղևտ. 23. 30։ Վահ. 6. 16։ 9. 6։
ձ Պ. 9. 9։
ղ Պաղ Հաբ. 20։
ճ Թէս. 28. 63։
մ Երեմ. 16. 16։ Եզեկ. 23. 46,47։ Պ. 8. 10։
յ Երեմ. 50. 11։ Միք. 4. 13։
ն Ես. 2. 19։ Ղևտ. 23. 30։ Վահ. 6. 16։ 9. 6։
շ Երեմ. 4. 3։
ո Ծոր. 4. 8։ Էմս. 22. 8։ Պ. 8. 7։ Գաղ. 6. 7,8։
պ *Յուդ. չիֆթ սիւրտիւնիւզ
չ Պ. 13. 16։
ռ 4 Միւլ. 18. 34։ 19. 13։
ս Պ. 13. 16։
վ Ամ. 7։
——
տ Պ. 2. 15։
ր Խուր. 4. 22,23։
ց Մատթ. 2 15։

Digitized by Google

2 Զաղըրըլտըգճա՝ լաքըռլըքն էօնիւնտէն կիթտիլէր.
Բահաղիմէ զէպհ էտէրլէր,
Վէ փութլարա պուխուր եագարլար իտի։
3 Եփրեմի պէն եիւրիւթտիւմ.
Անլէրի գօլլարընտան թուութար իտիմ,
Լաքին քէնտիլէրինէ շիֆա վէրտիյիմի պիլմէտիլէր։
4 Անլէրի ինսան իփլէրիյլէ՝ մուհապպէթ պէնտլէրիյլէ
չէքէր իտիմ,
Վէ անլէրէ պօյուն իւզէրինտէն պօյունտըրըգ չըգա-
րանլար կիպի օլտըմ,
Վէ անլէրի լէթաֆէթլէ պէսլէտիմ։
5 Օ՝ Մըսըր տիյարընա տէօնմէյէճէք,
Լաքին անըն մէլիյի Ասորեստանլը օլաճագ,
Զիրա տէօնմէքտէն իմթինա՝ էթտիլէր։
6 Վէ շէհրլէրինէ գըլըճ հիւճում՝ էտէճէք,
Անըն րէ՛իսլէրինի մէշվէրէթլէրի սեպեպիյլէ
Թէլէֆ էտիպ հէլաք էտէճէք տիր։
7 Վէ գավմըմ՝ Լթարիգիմտէն սափմաղա մէյյալ տըրլար,
Վէ Միւթա՛ալա տա՛վէթ օլունուրլար իսէ տէ,
Հիչ պիրի ան՛ը թա՛զիմ էթմէզ։
8 Էյ Եփրեմ, սէնի նա՛սըլ վէրէյիմ՝,
Էյ Իսրայէլ, սէնի նա՛սըլ թէսլիմ՝ էտէյիմ.
Սէնի նա՛սըլ Ադմա կիպի եափայըմ.
Սէնի նա՛սըլ Սեբոյիմին հալընա գօյայըմ՝.
Գալպիմ տէրունիմտէ հարէքէթէ կէլիյօր,
Շէֆգաթըմ տախի գայնայօր։
9 Ղազապըմըն շիտտէթինի փի՛իլէ կէթիրմէյէճէյիմ.
Եփրեմի հէլաք էթմէյէ տէօնմէյէճէյիմ՝,
Զիրա պէն ինսան տէյիլ, անճագ Աղլահ իմ.
Սէնին արանտա պէն Գուտտուս իմ.
Ղազապլէ կէլմէյէճէյիմ։
10 ՐԱՊՊԱ թապի՛ օլաճագլար·
Արսլան կիպի կէօմիւրտէյէճէք.
Օ կէօմիւրտէտիյինտէ,
Ղարպ ճիհէթինտէն չօճուգլար՝ աճէլէթէն կէլէճէքլէր։
11 Անլէր Մըսըրտան սէրչէ կիպի,
Վէ Ասորեստան տիյարընտան կէօյէրճին կիպի ա-
ճէլէթէն կէլէճէքլէր.
Վէ անլէրի խանէլէրինտէ իսքեան էտէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրըր։

ՊԱՊ 12

*Եփրեմ վէ Ցուդա վէ Յակոբա Թէվպիխ։ 4 Թէվպէյէ տա՛վէթ։ 8 Եփ-
րեմին քէնտի կիւնահլարըլլէ Բապը ղազապա կէթիրմէսի։*

Եփրեմ եալանլէ,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլ հիլէ իլէ պէնի իհաթէ էթտի.
Լաքին Յուդա տահա *Աղլահըն՝ ա՛ընըյլէ հիւքիւմէթ
սիւրէր,
Վէ մուգատտէսլէր արասընտա սատըգ տըր՛։
2 Եփրեմ րիւզկեարլէ պէսլէնիր, վէ շարգ րիւզկեարը
արտընա տիւշէր.
Պիւթիւն կիւն եալանը վէ զուլմու չօղալտըր.
Վէ Ասորեստան իլէ՝ ահտ էտէրլէր,
Վէ Մըսրա եաղ կէօթիւրիւլիւր։
3 ՐԱՊՊԸՆ Յուդա իլէ տախի տա՛վասը վար
Վէ Յակոբա մէսլէյինէ կէօրէ ճէզա վէրէճէք,
Վէ ՝ամէլլէրինէ կէօրէ անա միւճազաթ էտէճէք տիր։
4 Օ՝ րահմտա Ղարնտաշընը թօփուղընտան թուութու,
Վէ գուվվէթիյլէ Աղլահ իլէ միւճահէտէ էյլէտի։
5 Վէ մէլէք իլէ միւճահէտէ էտիպ ղալէպէ էթտի,
Աղլատը վէ անտէն մէրհամէթ տիլէտի.
Անը Բեթէլտէ պուլտու.
6 Վէ Եհովա Էմիյէ զիքր օլունան
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ Աղլահ օրատա պիզիմ իլէ սէօյ-
լէշտի։
7 Իմտի սէն Աղլահընկա րիւճու՝ էյլէ,
Մէրհամէթ վէ հագգը հրֆզ էտիպ,
Տա՛իմա Աղլահընկա մունթազըր օլ։
8 Եփրեմ թաճիր օլուպ՝ էլինտէ հիլէլի թէրազի վար,
Ղատը էթմէյի սեվէր։
9 Վէ Եփրեմ՝ Հագիգաթէն զէնկին օլտըմ,
Քէնտիմէ մալ պուլտըմ,
Պիւթիւն էմէյիմ խուսուսընտա
Պէնտէ կիւնահ ա՛յըպ՝ քէօթիւլիւք պուլմայաճագլար՝
տէտի։
10 Լաքին Մըսըր տիյարընտան ըէթ-բալաթ պէրու
պէն Սէնին Աղլահըն ՐԱՊՊ իմ.
Սէնի տահա չատըրլարտա՝
Պէօյիւք պայրամ կիւնլէրինտէ օլտըրը կիպի իսքեան
էտէճէյիմ։
11 Վէ փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սէօյլէտիմ,
Վէ պէն վահիլէրի չօղալթտըմ,
Վէ փէյղամպէրլէրին էլիյլէ թէմսիլլէր սէօյլէտիմ։
12 Հագիգաթէն Գաղաաղ ֆասըգ տըր, հագիգաթէն
պաթըլ օլտըլար.
Գաղգաղատա սրղըր զէպհ էթտիլէր.
Մէզպահլարը տախի թարլա էվլէքլէրինտէ օլան
թաշ եըղընթըլարը կիպի տիր։

- Այ. 2։
* Եհովա՝ Աղլահա, սա-
տըգ օլան Գուտտուա
էն՛-Նթա-միւմէրէտ-
տտտ տիր
Բ Պ. 8. 7։
Գ 4Միւլ. 17. 4։ Պ. 5.
13։ 7. 11։
Դ Ես. 30. 6։ 57. 9։
Ե Պ. 4. 1։ Միք. 6. 2։
Զ Թէք. 25. 26։
Է Թէք. 32. 24, վէ ղայրի։
Ը Թէք. 28. 12, 19։ 35.
9, 10, 15։
Թ Խուր. 3. 15։
Ժ Պ. 14. 1։ Միք. 6. 8։
Ի Մէզ. 37. 7։
Լ Եմս. 11. 1։ Ամովս. 8. 5։
Խ Զաք. 11. 5։ Վահ. 3. 17։
Ծ Պ. 13. 4։
Կ Ղեւ. 23. 42, 43։ Նէեմ.
8. 17։ Զաք. 14. 16։
Հ 4Միւլ. 17. 13։
Ձ Պ. 5. 1։ 6. 8։
Ղ Պ. 4. 15։ 9. 15։
Ամովս. 4. 4։ 5. 5։
Ճ Պ. 8. 11։ 10. 1։

Digitized by Google

13 Վէ Յակոբ Արամ թօփրաղընա ֆիրար էթտի,
Վէ Իսրայէլ զէվճէ իչիւն խըտմէթ էթտի,
Վէ զէվճէ իչիւն չօպանլըգ էյլէտի։
14 Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլի պիր փէյղամպէր վասըթասըյլէ
Մըսըրտան չըգարտը,
Վէ պիր փէյղամպէր վասըթասըյլէ օ հրֆզ օլունտու։
15 Եփրեմ Աւլահը զիյատէսիյլէ ղազապա կէթիրտի.
Պու էճլտէն գանընը իւզէրինէ աթաճագ
Վէ անըն Բապպը հագարէթինի իւզէրինէ չէվիրէճէք տիր։

ՊԱՊ 13

Փուճփէրէսթիյի սէպէպինտէն Եփրեմին իզզէթտէն տիւշմէսի։ 5 Ալլահըն անա ղազապա կէլմէսի. 9 մէրհամէթ էտճէյինէ տա՛իր վա՛տը։ 15 Իսեանըն ճէզասը։

Եփրեմ թիթրէյէրէք սէօյլէտիյինտէ՝ Իսրայէլտէ
րիֆ՛աթ պուլտու,
Լաքին Բահաղէ սուչլու օլտրղընտա՝ էօլտիւ։
2 Վէ շիմտի տահա կիւնահ իշլէրլէր,
Վէ քէնտիլէրինէ կիւմիւշլէրինտէն
Քէնտի՛ագըլլարընճա տէօքմէ փուճլար վէ սանէմլէր,
Ճիւմլէսի ուսթատ իշի օլարագ, եափտըլար
Վէ պունլար հագգընտա,
Զէպհ էտէն ատէմլէր պուզաղըլարը էօփսիւնլէր՝
տէրլէր։
3 Պու էճլտէն անլէր սապահ պուլութը կիպի,
Վէ էրքէն էնիպ զա՛իլ օլուր չէյ կիպի,
Խարմանտան գասըրղա իլէ կէօթիւրիւլէն սաման
ուճաղը կիպի,
Վէ պաճատան ըէփ թիւթիւն կիպի օլաճագլար։
4 Լաքին «Էհէ Մըսըր տիյարընտան ըէփ պէրու
պէն սէնին Աւլահրն ՐԱՊՊ իմ,
Վէ պէնտէն ղայրի իլահ թանըմայաճագսընն,
Վէ պէնտէն ղայրի խէյասքեար եօգ տըր։
5 Պէն սէնի պէրրիյէտէ,
Փէք սուսըզ եէրտէ թանըտըմ։
6 Անլէր մէր՛ալարընա կէօրէ տօյտըլար,
Տօյտըլար վէ գալպլէրի միւթէքէպիր օլտու,
Պու էճլտէն պէնի ունութտըլար։
7 Պէն տահի անլէրէ արսլան կիպի օլաճաղրմ,
Եօլ եանընտա գափլան կիպի Էհէ պէքլէյէճէյիմ։
8 Եավրուլարընտան մահրում էտիլմիշ այը կիպի ան-
լէրէ թէսսատիճ էտէճէյիմ,
Վէ եիւրէքլէրինին փէրտէսինի եըրթաճաղրմ,
Վէ անլէրի օրատա արսլան կիպի եէյէճէյիմ,
Սահրա վուհուշը անլէրի փարէլէյէճէք տիր։
9 Էյ Իսրայէլ, սէն քէնտինի հէլաք էթտին,
Լաքին եարտըմընկ պէնտէ տիր։
10 Շիմտի սէնին մէլիյին նէրէտէ տիր,
Քի սէնի շէհրլէրինկին ճիմլէսինտէ խէյաս էտէ.
Վէ՝ Պանա մէլիք վէ րէ՛իսլէր վէր՝ տէտիյինկ հաքիմ-
լէրինկ Նէ՞ էէտէ տէր։
11 Պէն սանա ղազապըմլէ մէլիք վէրտիմ,
Վէ խըշմըմլէ ալտըմ։
12 Եփրեմին իսեանը սարըլմըշ,
Կիւնահը հրֆզ էտիլմիշ տիր։
13 Անա՝ տօղուրան գարընըն աղրըսը կէլէճէք,
Օ ա՛ագըլլը օղուլ տէյիլ տիր.
Եօգսա րահմին աղզընտա օ գատար տուրմազ իտի։
14 Անլէրի հավիյէնին էլինտէն գուրթարաճաղրմ,
Անլէրի էօլիւմտէն խէյաս էտէճէյիմ.
Էյ էօլիւմ, սէնին թա՛ունըն նէ՞րէտէ տիր.
Էյ հավիյէ, սէնին խարապ էթմէքլիյին նէ՞րէտէ տիր.
Կէօզլէրիմտէն փէշիմանի սէթր օլունաճագ տըր։
15 Պիրատէրլէր արասընտա օ մէյվէտար օլսա տա,
Շարգ րիւզկեարը կէլիպ,
Պէրրիյէտէն ՐԱՊՊԸՆ րիւզկեարը չըգաճագ,
Վէ անըն մէնպա՛ը գուրսյուպ,
Փունկարը պիւսպիւթիւն քէսիլէճէք տիր.
Ճիւմլէ զիգըյմէթ էտէվաթըն խազինէսինի եաղմա
էտէճէք տիր։
16 Սամարիա վիրան օլաճագ՝,
Զիրա Աւլահրնա ՛ասը օլտու.
Անլէր գըլըճտան տիւշէճէք,
Մա՛սումլարը եէրէ չարփըլաճագ,
Վէ համիլէլէրի եարըլաճագ տըր։

ՊԱՊ 14

Թէվպէյէ տա՛վէք։ 4 Ալլահըն լուճֆընա տա՛իր վա՛տ

Էյ Իսրայէլ, Աւլահրնկ ՐԱՊՊԱ րիւճու՛ էյլէ,
Զիրա Իսեանընկվէ երգըլտըն։
2 Քէնտինիզ իլէ պէրապէր սէօզլէր ալըպ ՐԱՊՊԱ րիւ-
ճու՛ էտինիզ.
Վէ անա՝ Հէր Իսեանը տէֆ՛ էյլէ,
Վէ էէ խայըրլէ գապուլ էյլէ,

ա Թէք.28.5։Թէս.26.5։
բ Թէք. 29.20,28։
գ Խուր. 12.50,51։ 13.
3։ Մէզ. 77. 20։ Ես.
63. 11։ Միք 6. 4։
դ 4Միւլ. 17 11-18։
ե Դան. 11. 18։
զ Թէս. 28. 37։

է 4Միւլ. 17.16,18։ Պ.
11. 2։
ը Պ. 2. 8։ 8. 4։
թ 3Միւլ. 19. 18։
ժ Պ. 6. 4։
ի Դան. 2. 35։
լ Ես.43. 11։ Պ.12. 10։
խ Ես. 43. 11։ 45. 21։
ծ Թէս. 2. 7։ 32. 10։
կ Թէս. 8. 15։ 32. 10։

հ Թէս.8.12,14։32.15։
ձ Պ. 8. 14։
ղ Մէրս. 3.10։ Պ.5.14։
ճ Երեմ. 5. 6։
մ 2Միւլ. 17. 8։ Էմս.
17. 12։
յ Էմս. 6. 32։ Պ. 14.1։
Մաղ. 1. 9։
ն Այ. 4։
շ Ե-Խօ՝ Զիւնքի պա-
նա՝ սէնին եարտըմ-
ճընա զարշը խտին

ո 4Միւլ. 17. 4։
պ Ես.25.8։Եզեկ.37.12։
ջ 1Կոր. 15. 54,55։
ռ Երեմ.15.6։ Պաղ Բօմ.
11. 29։ [19։
ս Պաղ Թէք.41.52։ 48.
վ Երեմ.4.11։ Եզեկ.17.
10։ 19. 12։ Պ. 4.19։
տ Նաւ. 2. 9։

ր Էմս. 22. 3։
ց Պաղ 4Միւլ. 19. 3։
ւ Ես.25.8։Եզեկ.37.12։
փ 1Կոր. 15. 54,55։
ք Երեմ.15.6։ Պաղ Բօմ.
11. 29։ [19։
օ Պաղ Թէք.41.52։ 48.
ֆ Երեմ.4.11։ Եզեկ.17.
10։ 19. 12։ Պ. 4.19։
ա Նաւ. 2. 9։

բ 4Միւլ.17.6։ [քէճէք
գ Ե-Խօ՝ ճէզասընը չէ-
դ 4Միւլ. 18. 12։
ե 4Միւլ. 8.12։ 15.16։
Ես. 13. 16։ Պ 10.
14,15։ Ամովս. 1.13։
Նաւ. 3. 10։

զ Պ.12.7։ Յովէլ. 2.13։
է Պ. 13. 9։

Digitized by Google

Վէ ᵗտուտագլարըմըզըն *գուրպանլարընը թագտիմ էտէճէյիզ։
3 ᵘԱսորեստան պիզի գուրթարմայաճագ,
ᵛԱթլարա պինմէյճէյիզ.
ᵚԱրթըզ էլլէրիմիզին իշինէ
Իլահըմըզ սըն՝ տէմէյճէյիզ.
ᵚՋիրա եէթիմ սէնտէ մէրհամէթ պուլուր՝ տէյինիզ։
4 Անլէրին 'իսեան ·է֊ը֊ը֊ընը տէֆ' էտէճէյիմ,
Անլէրի կէօնիւլտէն սէվէճէյիմ,
Ջիրա ղազապըմ անլէրտէն տէօնտիւ։
5 Իսրայէլէ ᵚչիյ կիպի օլաճաղըմ,
Օ սուսէն կիպի չիչէքլէնճէէք,
Վէ քէօքլէրինի Լիբանան կիպի սալաճագ տըր։
6 Տալլարը եայըլաճագ,
Վէ ᵗկիւզէլլիյի զէյթունն աղաճը կիպի,
Վէ ᵛրա'իհասը Լիբանան կիպի օլաճագ տըր։
7 ᵗԱնընն սայէսինտէ օթուրանլար տէօնէճէքլէր,
Պուղտայ չէ·է թազէլէնիպ,
Ասմա կիպի ֆիլիզլէնէճէքլէր.
Անընն զիքրի Լիբանան շէրապը կիպի օլաճագ տըր։
8 ᵗԵփրեմ՝ ᵘփուլլար իլէ արթըզ նէ՞ իշիմ վար՝ ·է֊է֊ է֊է։
ᵛՊէն իսթիճապէթ էթտիմ, վէ անա նազար էյլէտիմ.
Պէն եէշիլ չամ աղաճը կիպի իմ,
ᵚՍէնինն մէյվէն պէնտէն հասըլ օլուր։
9 ᵗԷհլ ի հիքմէթ քիմ տիր, քի պունլարը անկլայա,
Անկլայըշլը է֊ը֊ է֊է քի պու շէյլէրի պիլէ
Ջիրա ՀՐԱՊՊԸՆ թարիգլէրի տօղրու տըր,
Վէ սալիհլէր անլէրտէ եիւրիւյէճէքլէր,
Լաքին 'ասըլար անլէրտէ սիւրչէճէքլէր տիր։

ᵗ 'Իպր. 13. 15։
* 'Իպր·պուզաղըլարընը
ᵗ Պաղ երեմ. 31. 18, վէ զայրիւ. Պ. 5. 13։ 12. 2։
ᵘ Պաղ Թէս.17.16։Մէզ· 33.17։ Ես. 30.2,16։ 31. 1։
ᵛ Պ. 2. 17։ Այ. 8։
ᵚ Մէզ. 10. 14։ 68. 5։
ᵚ Յոբ. 29.19։ Էմս. 19 12։
ᵗ Մէզ. 52. 8։ 128. 3։
ᵗ Թէք. 27. 27։ Աղ. 4. 11։
ᵗ Մէզ. 91. 1։
† Եաբօթ՝ եփրեմ իսէ՝ փուլլար իլէ արթըզ նէ՞ իշի վար
ᵛ Այ. 3։
ᵚ երեմ. 31. 18։
ᵚ Յոել. 1. 17։
ᵗ Մէզ. 107. 43։ երեմ 9. 12։ Դան. 12. 10 Յովհ. 8. 47։ 18. 37։
ᵗ Էմս. 10. 29։ Ղուկ.2. 34։2Կոր.2.16։1Պետ 2. 7,8։

ՅՈՎԷԼ

ՊԱՊ 1

Իւզերլէրինէ կէլմիշ օլան հիւքմլէրտէն 'իպրէթ ալարագ, 8 ֆիղան էթմէլէրի. 14 վէ օրուճ կիւնիւ Թախսիս էյլէմլէրի խուսուսընտա Յովէլ փէյղամպէրին գաւմը Թէշվիգ էթմէսի։

Յովէլ իպն ի Փաթուէլէ կէլէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը տըր։
2 Էյ իխթիյարլար, պունու տինկլէյինիզ.
Էյ տիյարըն պիւթիւն սէքէնէսի, գուլագ վէրինիզ.
ᵚՍիզին կիւնլէրինիզտէ
Եախօտ էճատընըզըն կիւնլէրինտէ
Պէօյլէ պիր շէյ վագը՝ օլտու մը։
3 ᵗՊունու էվլատընըզա հիքեայէ էտինիզ,
Էվլատընըզ տախի քէնտի էվլատլարընա,
Վէ անլէրին էվլատլարը կէլէճէք նէսլէ հէ֊է֊ե֊է ԷՐ֊ ֊ԼՔԷ։
4 ᵗԳամասըն պրագտրըզընը չէքիրկէ եէտի,
Վէ չէքիրկէնին պրագտրըզընը ճէրատ եէտի,
Վէ ճէրատըն պրագտրըզընը ճէրտէմ եէտի։
5 Էյ սէրխօշլար, ույանըպ աղլայընըզ,
Էյ շէրապ իչէնլէրին ճիւմլէսի,
Եէնի շէրապտան տօլայը ֆիղան էտինիզ,
ᵗՋիրա աղզընըզտան քէսիլմիշ տիր։

ᵗ Ես. 32. 10։
ᵗ Էմս. 30. 25-27։ Պ.2. 2,11,25։
ᵚ Վահ. 9. 8։
ᵚ Ես. 5. 6։
ᵚ Էմս. 2. 17։

6 Ջիրա տիյարըմ իւզէրինէ ᵗգուվվէթլի վէ պիհիսապ պիր թա'իֆէ չըգտը.
ᵚՏիշլէրի արսլան տիշլէրի տիր,
Վէ անտէ տիշի արսլանըն ազու տիշլէրի վար տըր։
7 Օ ᵗասմամը խարապ էտիպ,
Ինճիր աղաճըմը փարչա փարչա էթտի.
Անը պիւսպիւթիւն սօյուպ՝ եէրէ աթտը,
Զըպուգլարը պէյազ գալտը։
8 ᵚԿէնճլիյինտէ վարտըղը զէվճի իչիւն
Զուլ կիյմիշ կէլին կիպի ᵗֆիղան էյլէ։
9 ᵗՊէյթ իւր ՐԱՊՊԱՆ է քմէք թագտիմէսի վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի քէսիլտի
ՐԱՊՊԸՆ խատէմէսի օլան քեահինլէր մաթէմ թութարլար։
10 Թարլա խարապ օլտու,
ᵗՋէմին մաթէմ թութար,
Ջիրա պուղտայ խարապ օլտու,
ᵚԵէնի շէրապ գուրուտու, զէյթունն եաղը զա՛իլ օլտու։
11 Պուղտայ վէ արփատան տօլայը,
ᵗԷյ չիֆֆճիլէր, խէճիլ օլունըզ,
Էյ պաղճըլար, ֆիղան էտինիզ,

ᵗ Ես. 22. 12։
ᵗ Այ. 13։ Պ. 2. 14։
ᵗ երեմ. 12. 11։ 14. 2։
ᵚ Ես. 24.7։ Այ.12։
ᵚ երեմ. 14.3,4։

Digitized by Google

Զիրա թարլա մահսուլու թէլէֆ օլտու։
12 ²Ասմա գուրուտու վէ ինճիր աղաճը սօլտու.
Նար աղաճը վէ խուրմա աղաճը վէ էլմա աղաճը,
Թարլա աղաճլարընըն ճիմլէսի գուրուտու,
Հաթթա պէնի ատէմ արասընտան ¹մէսէրրէֆ զա՛իլ օլտու։
13 ²Էյ քեահինլէր, չուլ գուշանըզ աղլայընըզ,
Էյ մէզպահ խատէմէսի, ֆիղան էտինիզ,
Էյ Ալլահրմըրն խատէմէսի, կէլիպ չուլ ³եէեէ կէճէլէյինիզ,
Զիրա Ալլահրնըզրն պէյթինտէն
⁴Էքմէք թագտիմէսի վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի քէսիլտի։
14 ⁵Օրուճ ³է–Ն– թախսիս էտինիզ.
⁶Պէօյիւք ճէմա՛աթ տա՛վէթ էտինիզ.
Իխթիյարլար իլէ ⁷տիյարրն պիւթիւն սէքէնէսինի
Ալլահրնըզ ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ ճէմ՚ էտիպ,
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէյինիզ։
15 ⁸Ա՜Հ, օլ կիւն,
Զիրա ⁹ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագրն տըր,
Վէ Գատիր թարաֆընտան աֆէթ կիպի կէլէճէք տիր։
16 Իշթէ կէօզէրիմիզ էօնիւնտէն եէյճէք,
Ալլահրմըզրն պէյթինտէն ¹⁰մէսէրրէֆ վէ շատըզ քէսիլտի։
17 Թօխում՝ քէսէքլէրի ալթընտա չիւրիւտիւ,
Մախզէնէլէր պօշ գալտը, անպարլար եըգըլտը,
Զիրա էքին եանտը։
18 ¹¹Հայվանլար նաըսըլ ինկլէր,
Սըղըր սիւրիւլէրի շաշտըլար,
Զիրա անլէր իչիւն մէր՚ա եօգ տըր.
Գօյուն սիւրիւլէրի տախի թէլէֆ օլտու։
19 Եա ՐԱՊՊ, ¹²սանա ֆէրեատ էտէրիմ՛,
Զիրա ¹³պէրրիյէ մէր՚ալարընը աթէշ թէլէֆ էթտի,
Վէ սահրա աղաճլարընըն ճիմլէսինի ալէվ եագտը։
20 Սահրա հայվանլարը տախի ¹⁴սանա պագարլար,
Զիրա ¹⁵սու ճէտվէլլէրի գուրուտու,
Վէ պէրրիյէ մէր՚ալարընը աթէշ թէլէֆ էթտի։

ՊԱՊ 2

Փէյղամպէրին՝ հիւքմ ի իլահինին շիտտէթինտէն պահսլէ, 12 գավմը Թէվպիյէ 15 վէ օրուճա տա՛վէթ էթմէսի։ 18 Հալը հագըրտա, 28 վէ կէլէճէք զէմանտա խնան ալունաճագ պէրէքէթլէր վա՛տըյլէ գավմա Թէսալլի վէրմէսի։

Սիօնտա ¹⁶պօրու չալընըզ,
Վէ մուգատտէս տաղըմտա ¹⁷եիւքսէք սէսլէ չալընըզ,
Տիյարրն պիւթիւն սէքէնէսի թիթրէսին,
Զիրա ¹ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ կէլիյօր, հէմ տէ եագրն տըր.
2 ²Գարանլըգ վէ տիւման կիւնիւ,
Պուլութ վէ գօյու տիւման կիւնիւ տիր.
Տաղլար իւզէրինէ եայըլմըշ շաֆագ կիպի,
³Պէօյիւք վէ գուվվէթլի պիր գավմ ¹էէէօէ.
⁴Գատիմտէն պէրու պէօյլէ պիր շէյ օլմամըշ,
Վէ անտէն սօկրա կէլէճէք զէմանտա,
Տէվր պէ տէվր տախի օլմայաճագ տըր։
3 ⁵Էօնիւնտէ աթէշ թէլէֆ էտէր,
Վէ արտընտա ալէվ եագար.
Էօնիւնտէ զէմին ⁶եդեմ պաղչէսի կիպի,
⁷Վէ արտընտա գուրագ չէօլ տիր,
Վէ անտէն գուրթուլան եօգ տըր։
4 ⁸Հէյ՛էթլէրի աթլար հէյ՛էթի կիպի տիր,
Վէ աթլըլար կիպի գօշաճագլար։
5 ⁹Տաղլար պաշլարընտա արապալար կիւրիւլթիւսիւ,
Սամանը թէլէֆ էտէն աթէշ ալէվի սէսիյլէ,
Մուհարէպէյէ տիզիլմիշ ¹⁰գուվվէթլի պիր գավմ կիպի գօշաճագլար։
6 Եիւզէրինտէն գավմլար թիթրէյէճէք,
¹¹Հէր ատէմին պէնզի աթաճագ տըր։
7 Գահրէմանլար կիպի գօշաճագլար,
Մուհարիպլէր կիպի սուր իւզէրինէ չըգաճագլար,
Վէ հէր պիրի քէնտի եօլընտա եիւրիյէճէք,
Վէ եօլլարընը տէյիշմէյէճէքլէր։
8 Վէ պիրիպիրինի սըգըշտըրմայաճագ,
Հէր պիրի քէնտի եօլընտա եիւրիյէճէք.
Վէ սիլահլար իւզէրինէ աթլըսալար պիլէ, մէճրուհ օլմայաճագլար։
9 Շէհրտէ տօլաշըպ սուր իւզէրինտէ գօշաճագլար.
Խանէլէր իւզէրինէ չըգըպ,
Խըրսըզ կիպի ¹²փէնճէրէլէրտէն կիրէճէքլէր։
10 ¹³Էօնլէրինտէ զէմին թիթրէյիպ՝ սէմավաթ սարսըլաճագ.
¹⁴Կինէշ իլէ այ գարարըպ՝
Եըլտըզլար քէնտի զիյալարընը վէրմէյէճէքլէր։
11 ¹⁵Վէ ՐԱՊՊ ¹⁶քէնտի ճինուտը էօնիւնտէ սէտասընը վէրէճէք.
Զիրա օրտուսը ղայէթ պէօյիւք տիր,
Զինքի անըն սէօզինիւ եէրինէ կէթիրէն գուվվէթլի տիր.
Զիրա ¹⁷ՐԱՊՊԸՆ կինիւ ¹⁸ազիմ վէ ղայէթ հէյպէթլի տիր,

Այ. 10։
Ես. 24.11։ Երեմ.48 33։ Պաղ Մէզ. 4 7։ Ես. 9. 3։
Այ. 8։ Երեմ. 4. 8։
Այ. 9։
2Թէվ. 20. 3,4։ Պ.2. 15,16։
Ղեւ. 23. 36։
2Թէվ. 20. 13։
Երեմ. 30. 7։
Ես. 13. 6,9։ Պ. 2. 1։
Պաղ Թէս. 12. 6,7։ 16. 11,14,15։
Ովս. 4. 3։
Մէզ. 50. 15։
Երեմ. 9. 10։ Պ. 2. 3։
Յոբ.38.41։Մէզ.104. 21։ 145. 15։
3Մխլ. 17. 7։ 18. 5։
—
Երեմ. 4. 5։ Այ. 15։
Ա՛տ. 10. 5,9։
Պ 1. 15։ Աբդ. 15։
Սոփ. 1. 14,15։
Ամով. 5. 18,20։
Այ. 5,11,25։ Պ.1.6։
Խուր. 10. 14։
Պ. 1. 19,20։
Թէք.2.8։ 13.10։ Ես. 51. 3։
Զաք. 7. 14։
Վահ. 9. 7։
Վահ. 9. 9։
Այ. 2։
Երեմ. 8. 21։ Մէյռ. 4. 8։ Նաւ. 2. 10։
Երեմ. 9. 21։
Մէզ. 18. 7։
Ես. 13. 10։ Եզեկ.32 7։ Այ. 31։ Պ. 3. 15։ Մատթ. 24. 29։
Երեմ.25.30։ Պ.3.16։ Ամով. 1. 2։
Այ. 25։
Երեմ. 30. 7։ Ամով. 5, 18։ Սոփ. 1. 15։

Digitized by Google

Վէ ՙանա քիմ թէհամմիվ էտէպիլիր։
12 Լաքին շիմտի տէ, ՐԱՊՊ պույուրըր,
Պիւթիւն գալպինիզտէն
Վէ օրուճ վէ աղլայըշ վէ ֆիղանլէ պանա րիւճու՝ էտինիզ.
13 Վէ Ելպիսէնիզի տէյիլ, անճագ գալալէրինիզի երրթընըզ,
Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ րիւճու՝ էտինիզ.
Զիրա օ րա՛ուֆ վէ րահիմ տիր.
Սապուր վէ ՚ինայէթի չօգ տըր,
Վէ պէլատան տօլայը մէրհամէթէ կէլիր։
14 Քիմ պիլիր, պէլքի օ տէօնիւպ մէրհամէթէ կէլէ,
Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ էքմէք թագտիմէսի,
Վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի իչիւն
Արտընճա պէրէքէթ պրագա։
15 Սիօնտա պօրու չալընըզ,
Օրուճ յի՛ն թախսիս էտինիզ,
Պէօյիւք ճէմա՛աթ տա՛վէթ էտինիզ.
16 Գավմը թօփլայընըզ, ճէմա՛աթը թագտիս էտինիզ.
Իխթիյարլարը ճէմ՚ էտինիզ.
Չօճուգլարը վէ մէմէ էմէնէլէրի թօփլայընըզ.
Կիւվէյի քէնտի օտասընտան,
Վէ կէլինն քէնտի խալվէթինտէն չրգսընն։
17 ՐԱՊՊԸՆ խատէմէսի օլան քեահինլէր՝
Էյվան իլէ մէզպահ արասընտա աղլասընալար,
Վէ տէսինլէր քի՝ Եա ՐԱՊՊ, գավմընկա շէֆգաթ էյլէ,
Վէ միրասըկը րէզալէթէ թէսլիմ էթմէ,
Օլմայա քի թա՛իֆէլէր անլէրէ թէսալլութ էտէլէր՚.
Նիչիւն գավմլար արասընտա՝ Անլէրին Իլահը նէրետէ տիր՝ տէսինլէր.
18 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ քէնտի տիյարը իչիւն ղայրէթ չէքճէք,
Վէ գավմընա մէրհամէթ էյլէյճէք տիր։
19 Վէ ՐԱՊՊ ճէվապ վէրիպ՝ քէնտի գավմընա տէյճէք տիր քի,
Իշթէ պէն սիզէ պուղտայը վէ շէրապը վէ եաղը կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ սիզ անլէրտէն տօյաճագսընըզ,
Վէ պիր տահա թա՛իֆէլէր արասընտա սիզի րիւավա էթմէյճէճէյիմ։
20 Վէ շիմալ ՚ուէլէրինիզտէն իւզէրինիզտէն ուզագլաշտըրաճաղըմ,
Վէ եիւզիւ շարգի տէնիզէ,
Վէ արգասը ղարպի տէնիզէ տօղրու օլարագ
Անը գուրագ վէ պէեապան եէրէ սիւրէճէյիմ,
Վէ անըն իւֆիւնէթի վէ քէրիհ րա՛իհասը եօգարը չրգաճագ տըր.
Զիրա պէօյիւք իշլէր իշլէտի։
21 Էյ տիյար, գօրգմա, մէսրուր ու շատման օլ,
Զիրա ՐԱՊՊ պէօյիւք իշլէր իշլէյճէք տիր։
22 Էյ սահրա վուհուշը, գօրգմայընըզ,
Զիրա պէրրիյէ մէր՚ալարը թագզէլէնիր,
Զիրա աղաճ մէյվէսինի վէրիր,
Ինճիր աղաճը վէ ասմա՝ գուվվէթլէրինի վէրիրլէր։
23 Իմտի էյ Սիօն օղուլլարը,
Ալլահընըզ ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր ու շատման օլունըզ,
Զիրա օ իլք եաղմուրը սիզէ քեաֆի մըգտարտա վէրէճէք տիր,
Սիզէ եաղմուրը՝ իլք եաղմուրը վէ սօն եաղմուրը մէվսիմինտէ վէրէճէք տիր։
24 Վէ խարմանլար պուղտայէ տօլու օլաճագլար.
Վէ մա՛սէրէլէր շէրապ վէ եաղէ թաշաճագլար։
25 Վէ չէքիրկէնին վէ ճէրատըն վէ ճէրտէմին վէ գամասըն,
Եա՛նի արանըզա կէօնտէրտիյիմ պէօյիւք օրտունըն եէտիյի սէնէլէր ֆհ---լէ սիզէ կէրի վէրէճէյիմ.
26 Վէ պօլ պօլ եէյիպ տօյաճագսընըզ,
Վէ սիզին իչիւն ՚ածիպ շէյլէր իզհար էտէն Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էտէճէքսինիզ.
Վէ գավմըմ էպէտէն խէճիլ օլմայաճագ տըր։
27 Վէ Իսրայէլին օրթասընտա պէնիմ պուլունտըղըմը,
Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի,
Վէ ղայրիսի օլմատըղընը պիլէճէքսինիզ.
Վէ գավմըմ էպէտէն խէճիլ օլմայաճագ տըր։
28 Վէ պունտան սօնրա
Րուհումը ճիւմլէ պէշէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ,
Վէ օղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ իլհամլէ սէօյլէյճէճէք,
Իխթիյարլարընըզ րիւյալար կէօրէճէք,
Վէ կէնճլէրինիզէ վահիլէր կէլէճէք տիր։
29 Վէ օլ կիւնլէրտէ պէն գուլլար իւզէրինէ,
Վէ ճարիյէլէր իւզէրինէ տախի Րուհըմը տէօքէճէյիմ։
30 Վէ սէմա իլէ զէմինտէ ալամէթլէր,

ա Ա՛տ.24.23։Մաղ.3.2։ 3. 9։ Սոփ. 2. 3։ 9. 26-29։
բ Երեմ. 4. 1։ Ովս. 12. 7։ 14. 1։ գ Պ. 1. 9,13։ * Եաթօք՝ արասընտա մէսէլ օլա
դ Թէք. 37.34։ 2Մնաց. 1. 11։ Յոբ. 1. 20։ ե Ես.65.8։ Ամգ. 2.19. զ Ա՛տ. 10. 3։ Այ. 1։ է Մէզ. 42.10։ 79. 10։ 1.5. 2։ Միք. 7.10։
ը Մէզ. 34 18։ 51. 17։ թ Պ. 1. 14։ ժ Զաք. 1. 14։ 8. 2։
ի Խուր.34.6։ Մէզ.86. 5,15։ Յոել. 4. 2։ լ Խուր. 19. 10,22։ + Թէս. 32.36։ Ես. 60. 10։
խ Ցես. 14. 12։ 2Թես. 12. 22։ 4Մնաց.19.4։ Ամովս. 5. 15։ Յոել. 3. 10-12։ ծ Պ. 1. 14։ կ Ես. 44. 3։ Եզեկ. 39. 29։ Ա՛մաղ. 2. 17։
հ Պաղ Խուր. 10. 19։ Եզեկ. 47. 18։ Զաք. 14. 8։ ձ Պ. 1. 18,20։ [1. 19։ Զաք. 8. 12։ Պաղ Պ. 1. 14։ ղ Ես. 41. 16։ 61. 10։ Ամբ.3.18։ Զաք.10.7։ ճ Ղեւ. 26. 4։ Թէս.11. 14։ 28. 12։ մ Ղեւ. 26. 5։ Մէզ.22. 26։ Պաղ Ղեւ.26.26։ Միք. 6. 14։ յ Ղեւ.26.11,12։ Եզեկ. 37. 26-28։ ն Ես.45.5,21,22։Եզեկ. 39. 22. 28։ շ Պ. 3. 17։ ո Ես. 54. 13։ չ Ա՛մաղ. 21. 9։ պ 1Կոր. 12. 13։ Գաղ. 3. 28։ Կող. 3. 11։ ջ Մատթ.24.29։ Մարկ. 13.24։ Ղուկ. 21.1., 25։

Digitized by Google

Եա՛նի գան վէ աթէշ վէ տիման տիրէքլէյրի վէրէճէյիմ։
31 ՙՐԱՊՊԸՆ ՚ազիմ վէ հէյպէթլի կիւնիւ կէլմէզտէն էվվէլ,
ՙԿիւնէշ զուվմէթէ վէ այ գանա տէօնէճէք տիր։
32 վէ ՙհէր քիմ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՛ա էտէրսէ, խէ-
լաս պուլաճագ տըր.
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ պույուրտըզը կիպի,
ՙՍիօն տաղընտա վէ Երուսաղէմտէ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ տա՛վէթ էյլէտիյի ՚պագիյյէ իչինտէ
նէճաթ պուլունաճագ տըր։

ՊԱՊ 3

*Ալլահըն քէնտի գավմընըն տիւշմէնլէրի իւզէրինէ կէթիրէճէյի պէ-
լալար։ 16 Գավմընա պէրէքէթլէր վա՛տը։*

Զիրա իշթէ ՙօլ կիւնլէրտէ վէ օլ վագըթտա,
Պէն Յուդա իլէ Երուսաղէմին էսիրլէրինի կէրի կէ-
թիրտիյիմտէ,
2 ՚Հէփ թա՛իֆէլէրի ճէմ՚ էտիպ,
Անլէրի ՚*Յովսափատ վատիսինէ էնտիրէճէյիմ,
Վէ գավմըմ վէ միրասըմ օլան Իսմայէլ իչիւն,
ՙՕրատա անլէր իլէ տա՛վա սիւրէճէյիմ.
Զիւնքի անլէրի թա՛իֆէլէր արասընա տաղընտըլար,
Վէ տիյարըմը թագսիմ էթտիլէր։
3 Վէ ՚գավմըմ իւզէրինէ գուր՚ա աթտըլար,
Վէ օղլանը՝ ֆահիշէ ՚-ՙէէՙ՚ եէրինէ վէրտիլէր,
Վէ գըզը շէրապ իչիւն սաթտըլար, քի իչէլէր։
4 ՙէյ Տիւրոս վէ Սիդոն, վէ Ֆիլիսթինին հէփ մէմ-
լէքէթլէրի,
Սիզին պէնիմ իլէ նէ՞ իշինիզ վար,
ՙՍիզ պանա մուգապըլէ՞ մի էտէճէքսինիզ.
Էկէր պանա մուգապըլէ էտէճէք օլուր իսէնիզ,
Փէք սիւր՚աթլէ մուգապէլէնիզի պաշընըզա չէվիրէ-
ճէյիմ։
5 Զիրա կիւմիւշիմ իլէ ալթունըմը ալտընըզ,
Վէ պէնիմ նէֆիս վէ ՙկիւզէլ շէյլէրիմի հէյքէլլէրի-
նիզէ կէօթիւրտիւնիւզ.
6 Վէ պէնի Յուդայը վէ Երուսաղէմ էհալիսինի,
Քէնտի վաթան հուտուտլարընտան ուզաղա կէօն-
տէրմէք իւզրէ,
Եունանիլէրէ սաթտընըզ
7 Իշթէ ՚պէն անլէրի սաթտըղընըզ մահալտէն գալ-
տըրըպ,
Մուգապէլէնիզի պաշընըզա չէվիրէճէյիմ։
8 Վէ սիզին օղուլլարընըզը վէ գըզլարընըզը պէնի
Յուդանըն էլլէրինէ սաթաճաղըմ.
Անլէր տախի անլէրի ՚ուզագ պիր թա՛իֆէ օլան Սա-
բալըլարա սաթաճագլար,
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի։
9 ՚Պունու թա՛իֆէլէր արասընտա նէշր էտինիզ,
Հարպը ի՛լան էյլէյինիզ,
Գահրէմանլարը ույանտըրընըզ,
Մուհարիպլէրին ճիմլէսի եագլաշսընլար, եօգարը
չըգսընլար։
10 ՙՍապան տէմիրլէրինիզի գըլըճ,
Վէ տահրալարընըզը մըզրագ եափրընըզ.
ՙՋա՛իֆ օլան՝ պէն գահրէման իմ՝ տէսին։
11 ՚Էյ էթրաֆտա օլան հէփ թա՛իֆէլէր,
՚Անէլէթլէն կէլիպ թէճէմմիւ՚ էտինիզ.
Եա ՐԱՊՊ, ՚սէնին գահրէմանլարընը օրայա էնտիր։
12 Թա՛իֆէլէր ույանըպ ՚Յովսափատ վատիսինէ կէլ-
սինլէր,
Զիրա ՚էթրաֆտա օլան հէփ թա՛իֆէլէրի հիւքմ էթ-
մէք իչիւն օրատա օթուրաճաղըմ։
13 ՙՕրաղը սալընըզ, զիրա ՚մահսուլ եէթիշտի.
Կէլինիզ, էնինիզ, զիրա ՚մա՛սէրէ տօլտու,
Թէքնէլէր թաշտը,
Զիւնքի քէօթիվիւքլէրի չօգ տըր։
14 Ձիւմհուրլար, ՚Հիւքմ վատիսինտէ ճիւմհուրլար վար
տըր,
Զիրա Հիւքմ վատիսինտէ ՙՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագըն
տըր։
15 ՙԿիւնէշ իլէ այ գարարաճագ,
Վէ եըլտըզլար քէնտի զիյալարընը վէրմէյէճէքլէր։
16 ՐԱՊՊ ՙՍիօնտան նիտա էտէճէք,
Վէ Երուսաղէմտէն սէտասընը վէրէճէք,
Վէ Կսէմավաթ իլէ զէմին սարսըլաճագ,
ՙՖագաթ ՐԱՊՊ քէնտի գավմընըն մէչճա՛ը,
Վէ պէնի Իսրայէլին գալ՚ասը օլաճագ տըր։
17 Վէ Կմուգատտէս տաղըմ Սիօնտա սաքին օլան
ՙԱլլահընըզ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ.
Վէ Երուսաղէմ մուգատտէս օլաճագ,
Վէ ՙանտէն արթըգ էճնէպիլէր կէչմէյէճէքլէր։
18 Վէ օլ կիւնտէ տաղլար Կեէնի շէրապ տամլատա-
ճագլար,
Վէ պայըրլար սիւթ ագըտաճագլար,

Մաղ. 4. 5։
Ես. 10։ Ես. 13.9,10։ Պ. 3. 1, 15։ Մատթ. 24.29։ Մարկ. 13.24։ Ղուկ. 21.25։ Վահ. 6. 12։
Բսմ. 10. 13։
Ես. 46. 13։ 59. 20։ Ալդ. 17։ Բսմ. 11. 26։
Ես. 11. 11, 16։ Երեմ. 31. 7։ Միք. 4. 7։ 5. 3, 7, 8։ Բսմ. 9. 27։ 11. 5, 7։
— Երեմ. 30. 3։ Եզեկ. 38. 14։
Զաք. 14. 2-4։
Ես. 12։
ՐԱՊՊԸՆ հիւքմիւ
Ես. 66. 16։ Եզեկ. 38. 22։
Աբդ. 11։ Նաւ. 3. 10։
Ամովս. 1. 6, 9։
Եզեկ. 25. 15-17։
Դան. 11. 38։
Ես. 43. 5, 6։ 49. 12։ Երեմ. 23. 8։
Երեմ. 6. 20։
Պագ Ես. 8. 9, 10։ Երեմ. 46. 3, 4։ Եզեկ. 38. 7։
Պագ Ես. 2. 4։ Միր. 4. 3։
Զաք. 12. 8։
Ես. 2։ [3։
Մէզ. 103. 20։ Ես. 13. 14։ Ես. 63. 3։ Մէրս. 1. 15։ Վահ. 14. 19, 20։
Ես. 2։
Մէզ. 96. 13։ 98. 9։ 110. 6։ Ես. 2. 4։ 3. 13։ Միք. 4. 3։
Մատթ. 13. 39։ Վահ. 14. 15, 18։
Երեմ. 51. 33։ Ովս. 6. 11։
Ես. 2։
Պ. 2. 1։
Պ. 2. 10, 31։
Երեմ. 25. 30։ Պ. 2. 11։ Ամովս. 1. 2։
Անգ. 2. 6։
Ես. 51. 5, 6։
Դան. 11. 45։ Աբդ. 16։ Զաք. 8. 3։
Պ. 2. 27։
Ես. 35. 8։ 52. 1։ Նաւ. 1. 15։ Զաք. 14. 21։ Վահ. 21. 27։
Ամովս. 9. 13։

Digitized by Google

Վէ Յուդանըն *հէվի տէրէէրինտէ սուլար ճէրէյան էտէճէք,
Վէ րպէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱՆ պիր փունկար չըգըպ,
ցՍատիմ տէրէսինի սուլայաճագ տըր:
19 Պէնի Յուդայա էրէ+լէրէ զուլմ սէպէպինտէն,
շՄըսըր վիրան օլաճագ,

* Ես. 30. 25։ | Ձաք.14.8։Վահ.22.1։ | – Ես. 19. 1, վէ զայրի։
ր Մէզ.46.4։Եզեկ.47.1։ | ց Ա՛տ. 25. 1։ | ‡ Երեմ. 49. 17։ Եզեկ. 25. 12,13։ Ամովս.1. 11։ Աբդ. 10։ | + Ամովս. 9. 15։ | ֏ Եզեկ. 48,35։ Այ.17։ Վահ. 21. 3։

Վէ էԵդովմ գուրագ չէօլ օլաճագ,
Ձիրա տիյարլարընտա սուչսըզ գան տէօքտիվէր:
20 Լաքին Յուդա *իէլէվէտ,
Վէ Երուսաղէմ տէվր պէ տէվր մա՛մուր օլաճագ տըր.
21 Վէ ՛փաքլէմէտիյիմ գանլարընը փաքլէյէճէյիմ,
ֆՎէ ՐԱՊՊ Սիօնտա սաքին օլաճագ տըր:

ԱՄՈՎՍ

ՊԱՊ 1

Դամասկոս 6 վէ Ֆիլիսթին 9 վէ Տիւրոս 11 վէ Եդովմ 13 վէ պէնի Ամմոն ՛ալէյհինտէ ահբեամը իլահիյէ։

Թեկուէ էչօպանլարը արասընտա պուլունան Ամովսըն քէլամը տըր, քի Յուդա մէլիյի էՈզիանըն կիւնլէրինտէ վէ Իսրայէլ մէլիյի *Յերոբովամ իպն ի Յովասըն կիւնլէրինտէ՝ էզէլզէլէտէն իքի սէնէ էվվէլ՝ Իսրայէլ հագգընտա վահի թարիգիյէ անա կէլտի:

2 Վէ տէտի քի,
ՐԱՊՊ ՛Սիօնտան նիտա էտէճէք,
Վէ Երուսաղէմտէն սէտասընը վէրէճէք տիր,
Վէ չօպանլարըն մէր՛ալարը մաթէմ էտէճէք,
էԿարմեղոսըն թէփէսի տախի գուրույաճագ տըր:

3 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ըԴամասկոսըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՛իսեանը սէպէպինտէն
ըՂալտըճը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
իՁիրա անլէր Գաղաադը տէմիր ճէրճէրլէրլէ տէօյտիվէր:

4 էԼաքին պէն Ազայէլին խանէսինէ, աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Բենադադըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր:

5 Վէ Դամասկոսըն ՛թըրգազլարընը գըրաճաղըմ,
Վէ Աւեն օվասընտան սէքէնէյի
Վէ Եդեմ խանէսինտէն ՛ասա թուլթանը գալթ՛ էտէճէյիմ,
Վէ էՍիւրիալը գավմը իԿիրէ էսիր կիտէճէք՝ տէյու ՐԱՊՊ պույուրըր:

6 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
էԳազանըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՛իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըճը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Ձիրա անլէր էսիրլէրի ՛Եդովմա թէսլիմ էթմէք իւզրէ
Ամէլէէ թէմամըյլէ էսիր սիւրտիվէր:

7 ՛Լաքին պէն Գազանըն սուրընա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր:

8 Վէ ՛Ազովտոստան սէքէնէյի,
Վէ Ասկաղոնտան ՛ասա թուլթանը գալթ՛ էտէճէյիմ,
Վէ էէլիմի Ակկարոն ՛ալէյհինէ չէվիրէճէյիմ,
Վէ ՛Ֆիլիսթիէրին պագիյէսի հէլաք օլաճագ տըր՝ տէյիւ
Րապպ Եհովա պույուրըր:

9 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
՛Տիւրոսըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՛իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըճը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
՛Ձիրա էսիրլէրի թէմամըյլէ Եդովմա թէսլիմ էթտիվէր,
Վէ ՛ալիրատէր ՛ահտընը թէզէքքիւր էթմէտիվէր.

10 ՛Լաքին պէն Տիւրոսըն սուրու իւզէրինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր:

11 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
՛Եդովմըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՛իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըճը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,

– 2Միւլ. 14. 2։ 2Թէվ. 20. 20։
բ Պ. 7. 14։ ՝
է Ովս. 1. 1։
ը Պ. 7. 10։
թ Ձաք. 14. 5։ |3. 16։
ի Երեմ. 25. 30։ Յովէլ. Եզեկ.25.15։ Սոփ.2.4։ Այ. 7, 10, 12։ Պ. 2. 2, 5։ |2. 9։
լ Երեմ. 51. 30։ Մէքս. 4Միւլ. 16. 9։
խ Պ. 9. 7։
ծ 2Թէվ. 28. 18։ Ես. 14.29։ Երեմ.47.4,5։ Եզեկ. 25. 16
կ Այ. 9։
հ Երեմ. 47. 1։ |5,6։ Սոփ. 2. 4։ Ձաք. 9. Մէզ. 81. 14։ Երեմ. 47. 4։ Եզեկ.
ձ Ես. 23· 1։ Երեմ. 47. 4, Եզեկ. 26 վէ 27 վէ 28։ Յովէլ. 3. 4,5։
ղ Այ. 6։
ճ 2Միւլ. 5.11։ 3Միւլ. 5. 1. 9. 11-14։
մ Այ. 4,7։
յ Ես. 21. 11։ 34. 5։ Երեմ. 49. 8, վէ զայրի։ Եզեկ. 25. 12-14։ 35. 2, վէ զայրի։ Յովէլ 3. 19։ Աբդ.1, վէ զայրի։ Մաղ. 1. 4։

Digitized by Google

Ձիրա ¬պիրատէրինի ¬գըլըճլէ թա՛գիպ էթտի,
Վէ *մէրհամէթի գալտըրտը,
Վէ ¯ղազապը տա՛իմա փարէլէր,
Վէ խըշմընը տէվամ իւզրէ սագլար իտի։
12 Լաքին պէն °Թեմանա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Բօսրանըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր։
13 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
±Պէնի Ամմոնըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՚իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Ձիրա ²քէնտի հուտուտլարընը կէնիշլէթմէք իչիւն,
Գաղաադըն ³համիլէլէրինի եարտըլար։
14 Լաքին պէն ´Ռաբբանըն սուրընտա աթէշ թուխուշ-տըրաճաղըմ,
Վէ անընն սէրայլարընը՝
Մուհարէպէ կիւնիւնտէ µկիւրիւլթիյլէ,
Վէ գասըրդա կիւնիւնտէ ֆուրթունայլէ թէլէֆ էտէճէք տիր։
15 Վէ ¶անլէրին մէլիյի", քէնտիսի վէ րէ՚իսլէրի,
Պիրլիքտէ էսիր կիտէճէք՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

ՊԱՊ 2

Աղաղէն Մովաբ 4 վէ Յուդա 6 վէ Իսրայէլ ՝ալէյհինէ զազապա կէլմէսի. 9 վէ նանքէօրլուքլէրի սէպէպինտէն անլէրի Թէվպիխ էմմէսի։

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
¬Մովաբըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՚իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Ձիրա Եդովմ մէլիյինին քէմիքլէրինի քիրէճ օլունճայա գատար եագտը,
2 Լաքին պէն Մովաբա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ ²Կարիօթըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր,
Վէ Մովաբ վէլվելէ վէ ³կիւրիւլթիւ վէ պօրու սէտասըլէ էօլէճէք տիր.
3 Վէ օրթասընտան ´հաքիմի գաթ էտէճէյիմ,
Վէ անընն իւլէ պէրապէր հէփ րէ՚իսլէրինի
Գաթլ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
4 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Յուդանըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ ՚իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
µՁիրա անլէր ՐԱՊՊԸՆ շէրի՚աթընը թահգիր էթտիլէր,
¶Վէ գանունլարընը հրֆզ էթմէտիլէր.
Վէ ·էճտատլարընըն թապի՚ օտրգլարը եալանլար ¸Անլէրի իզլալ էթտի։
5 ¹Լաքին պէն Յուդայա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Երուսաղէմին սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր։
6 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իսրայէլին իչ վէ հաթթա տէօրթ ՚իսեանը սէպէպինտէն
Ղալտըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Ձիրա ºանլէր սալիհի ագչէյէ,
Վէ ֆագիրի պիր չիֆթ այագ գապընա սաթտըլար։
7 Անլէր եօգսուլլարըն *պաշընը եէրին թօփրաղընա պաամաղա հազըր տըրլար",
Վէ ²պիչարէլէրին եօլընը էյրիտիրլէր.
Վէ ³մուգատտէս իսմիմէ նագզ ը հիւրմէթ էթմէք իւզրէ,
´Պիր ատէմ հէմ տէ փէտէրի պիր գըզա թէգաորրիւպ էտէրլէր։
8 Վէ µհէր պիր մէզպահ եանընտա,
¶Րէհին ալընմըշ էլպիսէ իւզէրինտէ եաթարլար.
Վէ իլահլարընըն խանէսինտէ՝
Ձէրիմէ իլէ հիւքմ էտիլէնլէրին շէրապընը իչէրլէր։
9 Լաքին պէն անլէրին էօնիւնտէն
·Պօյու էրզ աղաճը կիպի եիւքսէք,
Վէ մէշէ կիպի գավի օլան ¸Ամօրիյի հէլաք էթտիմ,
Վէ ¹եօգարըտան մէյվէսինի,
Վէ աշաղըտան քէօքլէրինի մահվ էթտիմ։
10 Վէ ºպէն սիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարտըմ,
Վէ Ամօրինին տիյարընը միրաս ալմանըզ իչիւն,
»Սիզի պէրրիյէտէ գըրգ սէնէ տօլաշտըրտըմ։
11 Վէ օղուլլարընըզտան փէյղամպէրլէր,
Վէ եիկիթլէրինիզտէն ¸նէզիրլէր զուհուրա կէթիրտիմ.
Էյ պէնի Իսրայէլ, պէօյլէ տէյի՞լ մի տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 Լաքին սիզ նէզիրլէրէ շէրապ իչիրտինիզ,
Վէ փէյղամպէրլէրէ՝ ²փէյղամպէրլիք էթմէյինիզ՝ տէյէրէք էմր էթտինիզ։
13 Իշթէ պէն տէմէթլէրլէ տօլու օլան արապանըն պաստըրը կիպի,
Սիզի՝ օլտրընըզ եէրտէ պասաճաղըմ.
14 ¸Շէօյլէ քի այաղընա չապուգ օլան գաչամայաճագ,
Վէ գուվվէթլի օլան գուվվէթինի գուլլանամայաճագ տըր։

¬ Թէք. 27. 41։ Թէս. 23. 7։ Մաղ. 1. 2։
ª 2Թէվ. 28. 17։
* ՝Իզէ. քէնտի մէրհամէթինի
– Եզեկ. 35. 5։
- Աբդ. 9,10։
¸ Երեմ. 49. 1,2։ Եզեկ. 25. 2։ Սոփ. 2. 9։
» Երեմ. 49. 1։
¼ Ռվս. 13. 16։
½ Թէս. 3. 11։ 2 Միւլ. 12. 26։ Երեմ. 49. 2։ Եզեկ. 25. 5։
¾ Պ. 2. 2։ [49. 3։
† Եաթօք՝ Մկդրոմ Երեմ.
— — —
À Ես. 15 վէ 16։ Երեմ. 48։ Եզեկ. 25. 8, վէ դայրի։ Սոփ. 2. 8։
Á Երեմ. 48. 24,41։
Â Պ. 1. 14։ [48. 7։
Ã Ա՛տ. 24. 17։ Երեմ. Ղեւ. 26. 14,15։ Նէեմ. 1. 7։ Դան. 9. 11։
Ä Եզեկ. 20. 13,16,18, 24,30։
Å Ես 28. 15։ Երեմ. 16. 19,20։ Բամ. 1. 25։
Æ Երեմ. 17. 27։ Ռվս. 8. 14։
Ç Ես 29. 21։ Պ. 8. 6։
È Եաթօք՝ պաշընտա օլան Քօփրագա աբզու կտրլէր։
É Ես. 10. 2։ Պ. 5. 12։
Ê Ղեւ. 20. 3։ Եզեկ. 36. 20։ Բամ. 2. 24։
Ë Եզեկ. 22. 11։
Ì Եզեկ. 23. 41։ 1 Կոր. 8. 10։ 10. 21։
Í Խուր. 22. 26։
Î Ա՛տ. 13. 28,32,33։
Ï Ա՛տ. 21. 24։ Թէս. 2. 31։ Յես. 24. 8։
Ð Ես. 5. 24։ Մաղ. 4. 1։
Ñ Խուր. 12. 51։ Մի՛ք. 6. 4։
Ò Թէս. 2. 7։ 8. 2։
Ó Ա՛տ. 6. 2։ Հաբ. 13 5։
Ô Ես. 30. 10։ Երեմ 11. 21։ Պ. 7. 12,13։ Մի՛ք. 2. 6։
Õ Պ. 9. 1, վէ դայրի։ Երեմ. 9. 23։
Ö Մէգ. 33. 16։

Digitized by Google

15 Վէ եայր թուլթան տուրամայաճագ,
Վէ այաղընա չապուգ-օլան գուրթուլամայաճագ,
Վէ աթա պինէն քէնտիսինի գուրթարամայաճագ տըր։
16 Վէ գահրէմանլար արասընտա ճէսուր օլան՝
Օլ կիւնտէ ’իւրեան օլարագ ֆիրար էտէճէք՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պոյուրըր։

ՊԱՊ 3

Իսրայէլ հագգընտա հիւքմ ի իլահինին մուճլագա վուգու՝ պուլաճաղը։ 9 Պունուն Ա՛իֆէլէր արասընտա ի՛լան օլունաճաղը։

Եյ պէնի Իսրայէլ, ՐԱՊՊԸՆ սիզին հագգընըզտա,
Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղը պիւթիւն գապիլէ հագգընտա
Պույուրտըղը պու քէլամը տինլէյինիզ.
2 Զէմինին հէփ գապիլէլէրինտէն եալընըզ սիզի պիլտիմ,
Պունուն իչիւն իսեանլարընըզըն ճիւմլէսի սէպէպինտէն ճէզանըզը վէրէճէյիմ։
3 Իքի քիշի, իթթիֆագ իւզրէ օլմատըգլարը հալտէ,
Պիրլիքտէ եիւրիւյէ պիլիրլէ՞ր մի։
4 Շիքեարը օլմատըղը հալտէ
Արսլան օրմանտա կէօմիւրտէ՞ր մի.
Պիր շէյ գափմատըղը հալտէ
Կէնճ արսլան քէնտի ինինտէ սէսինի չըգարը՞ր մը։
5 Գուշ՝ քէնտի իչիւն տուզագ գուրուլմատըղը հալտէ,
Եէրտէ ֆախա տիւշէ՞ր մի
Պիր շէյ թուլթմատըգճա
Ֆախ եէրտէն գալտըրըլը՞ր մը։
6 Շէհրտէ պօրու չալընըր տա, գավմ գօրգմա՞զ մը.
ՐԱՊՊ կէթիրմէտիյի հալտէ շէհրտէ պիր պէլա օ-
լմա՞ւր մը.
7 Զիրա Բապպ Եհովա գուլլարը օլան փէյղամպէրլէրէ
Սըրրընը պէյան էթմէյինճէ պիր շէյ եափմազ։
8 Արսլան կէօմիւրտէտի, քի՞մ գօրգմազ.
Բապպ Եհովա սէօյլէտի, քի՞մ թէպլիղ էթմէզ
9 Ազովտոստա օլան սէրայլար իւզէրինտէ,
Վէ Մըսըր տիյարընտա պուլունան սէրայլար իւզէրինտէ նիտա էտինիզ,
Վէ տէյինիզ քի՝ Սամարիա տաղլարը իւզէրինտէ թէճէմմիւ՝ էտինիզ,
Վէ անրն իչինտէ օլան պէօյիւք հէնկեամէյի,
Վէ օրթասընտա պուլունան զուլմու կէօրինէիւզ։
10 Զիրա անլէր տօղրու օլանը իշլէմէյի պիլմէզլէր,
Սէրայլարընա զատր ու զուլմու թօփլարլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պոյուրըր։
11 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ Եհովա պէօյլէ պոյուրըր.
Տիյարըն հէր թարաֆընտա տիւշմէն պուլունուպ,
Սէնին գուվվէթինի իզալէ էտէճէք,
Վէ սէրայլարընկ եաղմալանաճագ տըր։
12 ՐԱՊՊ պէօյլէ պոյուրըր.
Զօպան արսլանըն աղզընտան իքի փաչա,
Եախօտ պիր գուլագ փարչասը գուրթարտըղը մի-սիլլիւ,
Սամարիատա սէտիր քէօշէսինտէ,
Վէ *Դամասկոստա եաթագ իւզէրինտէ օթուրան պէնի Իսրայէլ
Պէօյլէ գուրթուլաճագ տըր։
13 Իլահ իվ ճիւնուտ օլան Բապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Տինկլէյինիզ վէ պէյթ ի Յակոբա շէհատէթ էտինիզ քի,
14 Իսրայէլին ’իսեանլարընըն ճէզասընը իւզէրլէրինէ կէթիրտիյիմ կիւնտէ,
Բեթէլ մէզպահլարընըն ճէզասընը տախի վէրէճէյիմ.
Վէ մէզպահըն պույնուղլարը գըրըլըպ եէրէ տիւշէճէք տիր։
15 Վէ գըշլըգ խանէ իլէ եազլըգ խանէյի վուրաճաղըմ,
Վէ ֆիլտիշինտէն օլան խանէյէր խարապ,
Վէ պէօյիւք խանէյէր մահվ օլաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պոյուրըր։

ՊԱՊ 4

Աղլահըն պէնի Իսրայէլի զուլմ, 4 վէ փուԹփէրէսՔիքլէրի 6 վէ շէրրտէ իսրար էՔտիքլէրի իչիւն Քա՛զիր էՔՔէսի։

Եյ Սամարիա տաղընտա պուլունուպ տա,
Եօգսուլլարա զուլմ էտէն,
Վէ ֆուգարայը էզէն,
Վէ էֆէնտիլէրինէ՝ կէթիր քի իչէլիմ՝ տէյէն Բասան ինէքլէրի,
Պու քէլամը տինկլէյինիզ։
2 Բապպ Եհովա քէնտի գուտսիյէթի հագգը իչիւն եէմին էթտի քի,
Իշթէ սիզի օլթալարլէ
Վէ զիւրրիյէթինիզի պալըգ զըպգընլարը յլէ
Գալտըրաճաղըմ կիւնլէր իւզէրինիզէ կէլիյօր։
3 Վէ սիզտէն հէր պիրի կէտիքլէրտէն՝ քէնտի գարշըսընա չըգաճագ տըր,
Վէ գալ’այա աթըլաճագսընըզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
4 Բեթէլէ կէլիպ ’իսեան էտինիզ,
Գաղգաղատա ’իսեանը չօղալտընըզ.
Վէ հէր սապահ զէպիհէլէրինիզի,

* Ե-Ւօդ՝ Դամասկոս գումաշընտան

- Մէգ. 33. 17։
- Թէս. 7 6։ 10. 15։ Մէգ. 147. 19,20։
- Պագ Դան. 9. 12։ Մատ. 11. 22։ Ղուկ. 12. 47։
- Ռօմ. 2. 9։ 1 Պետ. 4. 17։
- Ես. 45. 7։
- Թէք. 6. 13։ 18. 17։ Մէգ. 25. 14։ Յովհ. 15. 15։
- Պ. 1. 2։
- Ա՛մաւ. 4. 20։ 5. 20, 29։ 1 Կոր. 9. 16։
- Երեմ. 4. 22։
- 4 Միւս. 17. 3,6։ 18. 9-11։
- Մէգ. 22. 12։ Եզեկ. 39. 18։
- Մէգ. 89. 35։
- Երեմ. 16. 16։ Ամբ. 1. 15։
- ’Իդր. Գալտըրաճաղը
- Եզեկ. 12. 5,12։
- Եզեկ. 20. 39։
- Ովս. 4. 15։ 12. 12։ Պ. 5. 5։
- Ա՛տ. 28. 3,4։

Digitized by Google

ԸՀԷՐ իւչ կիւնտէ ’իւշրւէրինիզի կէթիրինիզ։
5 Վէ Ը’շիւքր գուրպանընը մայալը օլարագ թագտիմ էտինիզ,
Վէ Թմիլթէպէրրի՝ թագտիմէւէր ի՝լան վէ նիտա էտինիզ,
ԺՋիրա, էյ պէնի Իսրայէլ, սիզ պէօյլէ Ե֊ֆմպը սէվտինիզ՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր։
6 Պէն տախի սիզէ՝ շէհրւէրինիզին ճիմլէսինտէ տիշ թէմիզլիյի,
Վէ հէր պիր մահալընըզտա էքմէք գըթլըղը վէրտիմ,
ԼԱքին պանա րիւճու՝ էթմէտինէզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
7 Հէմ տախի հասատա տահա իւչ այ վար իքէն
Սիզտէն եաղմուրը մէն՝ էթտիմ.
Վէ պիր շէհր իւզէրինէ եաղմուր եաղտըրտըմ,
Վէ տիկէր պիր շէհր իւզէրինէ եաղտըրմատըմ.
Պիր թարլա իւզէրինէ եաղտը,
Վէ իւզէրինէ եաղմատըղը թարլա գուրուտու։
8 Վէ իքի իւչ շէհր սու իչմէք իչիւն
Պիր շէհրէ թօփլանտըլար իսէ տէ, գանմատըլար.
ԽԼԱքին պանա րիւճու՝ էթմէտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
9 ԺՍիզի սամմ եէլիյլէ վէ եարագանլէ վուրտըմ.
ԼՔէսրէթ իւզրէ պուլունան պաղչէ իլէ պաղլարընըզը
Վէ ինճիր վէ զէյթուն աղաճլարընըզը չէքիրկէ եէտի,
Լաքին պանա րիւճու՝ էթմէտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
10 ԸՄըսըրտա վուգու՝ պուլտըղը վէճհլէ արանըզա թա՝ուն կէօնտէրտիմ,
Եիկիթլէրինիզի գըլըճլէ գաթլ էթտիմ,
Վէ աթլարընըզը եաղմա էթտիրտիմ,
Վէ օրտուլարընըզըն ’իւֆիւնէթինի պուրունունըզա չըգարտըմ,
ԽԼԱքին պանա րիւճու՝ էթմէտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
11 Ալլահըն Ը֊Սոդոմ իլէ Գոմորը հէլաք էյլէտտիյի միսիլլիւ
Սիզի տախի հէլաք էյլէտիմ,
ԼՎէ աթէշտէն չըգարըլան եարը եանմըշ օտուն կիպի օլտընըզ,
ԽԼԱքին պանա րիւճու՝ էթմէտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
12 Պու էվլտէն, էյ Իսրայէլ, սանա պէօյլէ եափաճաղըմ.
Պունու սանա եափաճաղըմ իչիւն,
Էյ Իսրայէլ, ԽԱլլահըկընն հուզուրընա չըգմաղա հազըր օլ։
13 Զիրա իշթէ տաղլարը թէշքիլ վէ րիւզկեարը խալգ էտէն,
Ը֊Վէ ինսանա ֆիքրինի պէյան էտէն,
Ը֊Շաֆաղը զուլմէթէ չէվիրէն
Ը֊Վէ զէմինին եիւքսէք եէրլէրի իւզէրինտէ կէզէն 0 տըր.
Ը֊Մընըն իսմի Իլահ իւլ ճիւնուտ Եհովա տըր։

ՊԱՊ Ե

Իսրայէլ հագգընտա մէրսիյէ։ 4 Անլէրին Քէվպէյէ տա՝վէթ օլունմասը։ 21 Րիյաքեարանէ ’իպատէթլէրինի Ալլահըն բէտտ էթտիյի։

Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պու քէլամը,
Ը֊Եա՝նի հագգընըզտա օգուտըղըմ մէրսիյէյի տինկլէյինիզ։
2 Իսրայէլ պաքիրէսի տիւշտիւ, պիր տահա գալգամայաճագ տըր.
Թօփրաղը իւզէրինէ պրագըլտը, անը գալտըրան եօգ տըր։
3 Զիրա Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Իչինտէն պիկ նէֆէր չըգան շէհրտէ՝
Եիւզ նէֆէր գալաճագ,
Վէ եիւզ նէֆէր չըգան մահալտէ՝
Պէյթ ի Իսրայէլէ օն նէֆէր գալաճագ տըր։
4 Զիրա ՐԱՊՊ պէյթ ի Իսրայէլէ պէօյլէ պույուրըր
ԽՊէնի թալէպ էտինիզ, Ժքի եաշայասընըզ
5 Լաքին Ը֊Բեթէլի թալէպ էթմէյինիզ,
Վէ Գաղգաղայա կիրմէյինիզ,
Վէ ԽԲերսաբէէյէ կէչմէյինիզ.
Զիրա Գաղգաղա մութլագա էսիր կիտէճէք,
Վէ Ը֊Բեթէլ մահվ օլաճագ տըր։
6 ԽՐԱՊՊԸ թալէպ էտինիզ, քի եաշայասընըզ.
Օլմայա քի պէյթ ի Յովսէփէ աթէշ կիպի տիւշիւպ ՚անը թէլէֆ էտէ,
Վէ Բեթէլտէ սէօնտիւրէն պուլունմայա։
7 Էյ Ըհագգը փէլիշն օթընա տէօնտէրիպ՝
’Ատալէթի եէրէ աթանլար,
8 ԸՍիւրէյյայը վէ ձէպպարը խալգ էտէնի,
Վէ էօլիմ կէօլկէսինի սապահա տէօնտէրէնի,
ԽՎէ կիւնտիւզիւ կէճէ կիպի գարարտանը,
ԽՏէնիզին սուլարընը չաղըրըպ,
Անլէրի եէր եիւզինէ տէօքէնի,
(Ըհսմի Եհովա տըր,)
9 Վէ հէլաք գալ՚այա եէթիշմէսի իչիւն
Գուվվէթլինին իւզէրինէ անսըզըն հէլաք կէթիրէնի
Ը֊Տուլէպ Ե֊Ֆ֊Ը֊Է։

ԼՊ. 5. 8։ 8. 9։
– Թէս. 32. 13։ 33. 29։ Միք. 1. 3։
Լ Ես. 47. 4։ Երեմ. 10. 16։ Պ. 5. 8։ 9. 6։
– Երեմ. 7. 29։ Եզեկ. 19. 1։ 27. 2։
Բ 2 Թէվ. 15. 2։ Երեմ. 29. 13։ Այ. 6։
Գ Ես. 55. 3։
Դ Պ. 4. 4։
Ե Պ. 8. 14։
Զ Ովս. 4. 15։ 10. 8։
Է Այ. 4։
Ը Պ. 6. 12։
Թ Ցոբ. 9. 9։ 38. 31։
Ժ Մէզ. 104. 20։
Ի Ցոբ. 38. 34։ Պ. 9. 6։
Լ Պ. 4. 13։

Ա Թէս. 14. 28։
Բ Ղեւ. 7. 13։ 23. 17։
Գ Ղեւ. 22. 18,21։ Թէս. 12. 6։
Դ Մէզ. 81. 12։
Ե Ես. 26. 11։ Երեմ. 5. 3։ Ամգ. 2. 17։ Այ. 8,9։
Զ Այ. 6,10,11։ [17։
Է Թէս. 28. 22։ Ամգ. 2.
Ը Յովէլ. 1. 4։ 2. 25։
Թ Խուր. 9. 3,6։ 12. 29։ Թէս. 28. 27,60։ Մէզ. 78. 50։
Ժ Այ. 6։
Ի Թէք. 19. 24,25։ Ես. 13. 19։ Երեմ. 49. 18։
Լ Զաք. 3. 2։ Յուդ. 23։
Խ Այ. 6։
Ծ Պաղ եգեկ. 13. 5։ 22. 30։ Ղուկ. 14. 31,32։
Կ Մէզ. 139. 2։ Դան. 2. 28։

Digitized by Google

10 ՚Գափուտա ֆ֊ոֆոհ֊ՐԼԵՅԸ թա՛զիր էտէնէ պուղզ
էտէրլէր,
Վէ ՝տօղրու սէօյլէյէնտէն իքրահ էտէրլէր։
11 Մատամ՛ քի ֆագիրի այագ ալթընա ալըպ,
Անտէն պուղտայ փէշքէշլէրի ալտընըզ.
Եօնուլմըշ թաշտան խանէլէր եափտընըզ իսէ տէ,
Անլէրտէ օթուրմայաճագսընըզ.
Վէ ա՛լա պաղլար տիքտինիզ իսէ տէ,
Անլէրին շէրապընտան իչմէյէճէքսինիզ։
12 Զիրա քէսրէթ իւզրէ օլան ՚իսեանլարընըզը
Վէ աղըր կիւնահլարընըզը պիլիրիմ.
՚Սալիհի թազեիգ էտիպ՝ րիշվէթ ալըրսընըզ,
Վէ գափուտա ՝ֆուգարանըն հ֊ՖՖԷԸ իպթալ էտէրսինիզ։
13 Պու էճլտէն ՚ագըլլը օլան օլ վագըթտա ՚սիւքիւթ
էտէճէք,
Զիրա ֆէնա պիր վագըթ տըր։
14 Շէրրի տէյիլ, անճագ խայրը թալէպ էտինիզ, քի
եաշայասընըզ.
Վէ պէօյլէճէ Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ,
՝Տէտիյինիզ կիպի, սիզին իլէ օլաճագ տըր։
15 ՛Շէրրտէն իքրահ էտիպ՝ խայրը սէվինիզ,
Վէ գափուտա հագգը սապիթ էտինիզ,
՝Օլա քի Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ
Յովսէֆին պագիյյէսինէ մէրհամէթ էտէ։
16 Պու սէպէպտէն Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան Բապպ
Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Չէր մէյտանտա ֆիղան էտէճէքլէր,
Վէ հէր սօգագտա՝ Ահ վահ, տէյէճէքլէր,
Վէ չիֆթճիյի մաթէմէ,
Վէ ՝մէրսիյէ օգումաղը պիլէնլէրի ֆիղանա չաղըրաճագլար։
17 Վէ հէր պիր պաղտա ֆիղան օլաճագ,
Զիրա ՝սէնին օրթանտան կէչէճէյիմ՛՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։
18 ՚Վա՛յ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւնիւ արզու էտէնլէրէ.
՝ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ նէ՞ վազիֆէնիզ տիր.
Օ նուր տէյիլ, անճագ զուլմէթ տիր.
19 ՚Նիթէ՛քիմ՛ պիր ատէմ արսլան էօնիւնտէն գաչտըղընտա՝
Անա այը թէսատիւֆ էտէր.
Վէ խանէյէ կիրիպ էլինի տիվարա տայատըղընտա՝
Անը եըլան սօգար։
20 Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ նուր տէյիլ, անճագ զուլմէթ
տիր.
Անտէ զիյա եօգ, անճագ գօյու գարանլըգ վար տըր։
21 ՚Պայրամ՛լարընըզտան իքրահ վէ նէֆրէթ էտէրիմ.
Վէ պէօյիւք ճէմա՛աթլարընըզտան ՚խօշլանմամ։
22 ՚Պանա մուհրագալար վէ էքմէ՛ք թագտիմէլէրինիզի
թագտիմ էթսէնիզ տէ՝
Գապուլ էթմէյէճէյիմ,
Վէ պէսլի հայվանլարընըզտան օլան սէլամէթ գուրպանլարընա պագմայաճաղըմ։
23 Իլահիլէրինիզին շամաթասընը պէնտէն ուզագլաշտըր,
Զիրա սանթուրլարընըզը նաղմէսինի տինլէմէյէճէյիմ։
24 ՚Վաքին հագգ՝ սուլար կիպի,
Վէ ՚ատալէթ տա՛իմա ճէրէյան էտէն ըրմագ կիպի
ագսընը։
25 ՚Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէրրիյէտէ գըրգ սէնէ
Պանա զէպիհէյէր վէ թագտիմէլէր թագտիմ էթտինիզ մի.
26 Անճագ ՚սիզին Մողոքընը չատըրլարընը,
Վէ Քիւն փութլարընըզը,
Վէ քէնտինիզ իչիւն եափտընըզ իլահլարընըզըն
երլտըզընը թաշըտընըզ։
27 Պու էճլտէն սիզի ՚Դամասկոստան էօթէյէ էսիր սիւրէճէյիմ՛՝ տէյիւ
՚Իսմի Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան Եհովա պույուրըր։

ՊԱՊ 6

Պէնի Իսրաէլին սէֆահէթ 12 վէ ՚ինսաղլարը սէպէպինտէն 7 քէնտի տիյարլարընըն խարապ օլաճաղը։

1 ՚Վա՛յ Սիօնտա ասուտէ հալ օլանլարա,
Վէ Սամարիա տաղընտա էնտիշէսիզ պուլունանլարա
Վէ պէյթ ի Իսրայէլին միւրաճա՛աթ էթտիքլէրի
՝Միլլէթլէրին պիրինճիսինին էշրաֆընա։
2 ՝Քաղանէյէ ՚կէչիպ կէօրիւնիւզ,
Վէ օրատան ՝պէօյիւք Եմաթա կիտինիզ,
Անտէն ՚Ֆիլիսթիլէրին Գէթ ՚՚ա՛ շէհրինէ էնինիզ.
՝Անլէր պու մէմալիքտէն էյի՞ մի տիր,
Եախօտ անլէրին հուտուտը սիզին հուտուտընըզտան կէնի՞շ մի տիր,
3 Վա՞յ ՚՚անէէ՝ քի ՚պէտա կիւնիւնիւ ՚ուզագլաշտըրըրլար,
Վէ ՝զուլմ քիւրսիւսինիւ եագընը կէթիրիրլէր,
4 Ֆիլտիշի եաթագլարտա եաթարլար,
Վէ տէօշէքլէրի իւզէրինտէ ուզանըրլար,
Վէ սիւրիւտէն գուզուլարը,
Վէ ախըր իչինտէն պուզաղըլարը եէրլէր։
5 ՝Սանթուր սէտասը յլէ իրլարլար,

՝ 29. 21։	ֆ Միք. 3. 11։	֊ Ես. 5. 19։ Երեմ. 17. 15։ Եզեկ. 12.22,27։ 2Պետ. 3. 4։	Ովս. 8. 13։	ր 3Միւս. 11. 33։	֏ 4Միւս. 18. 34։
՚ 3Միւս. 22. 8։	֊ Մէզ. 34. 14։ 97.10։ Բամ. 12. 9։	֊ Ես. 66.3։ Միք. 6.6,	— Դէն. 26. 31։ [7։	֊ 4Միւս. 17. 6։	֏ 2Թագ. 26. 6։
՝ Թէս. 28. 30,38,39։ Միք. 6. 15։ Սոփ. 1. 13։ Անգ. 1. 6։	՚ Խուր. 32.30։ 4Միւս. 19. 4։ Յովէլ. 2. 14։	Ա Ովս. 6.6։ Միք. 6.8։	— Դ Ես. 4. 13։	—	֏ Նաւ. 3. 8։
֊ Պ. 2. 6։	֊ Երեմ. 9. 17։	֊ Թագ. 32.17։ Յնս. 24. 14։ Եզեկ. 20, 8, 16. 24։ Ամոս. 7. 42,43։ Պագ Ես. 43. 23։	— Դ Ուկ. 6. 24։	֏ 3Միւս. 11. 33։	֏ Մէզ. 94. 20։ Պ. 5. 12։ Ամ. 12։
֊ Ես. 29. 21։ Պ. 2. 7։	֊ Խուր. 12.12։ Նաւ. 1. 12։	֊ Էմս. 21. 27։ Ես. 1. 11-16։ Երեմ. 6. 20։		֏ Խուր. 19. 5։	֏ Ես. 5. 12։
֊ Պ. 6. 10։				֏ Ես. 10. 9։	
				֏ Երեմ. 2. 10։	

Digitized by Google

Վէ Դաւիթ կիպի քէնտիլէրի իչիւն մուսիգի ալէթ-
լէր իճատ էտէրլէր։
6 Քեասէլէրլէ շէրապ իչէրլէր,
Վէ ա՛լա եաղլարլէ եաղլանըրլար,
Վէ Յովսէփին գըրըլմասընտան տօլայը քէտէր էթ-
մէզլէր։
7 Պու էճլտէն շիմտի էվվէլքի էսիրլէր իլէ էսիր սիւ-
րիւլէճէքլէր,
Վէ Ե՛Լ-ՖՈ՛ ուզանանալարըն մէսէրրէթ սէտասը քէ-
սիլէճէք տիր։
8 Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Ե՞րապպ Եհովա քէնտի հագգը իչիւն եէմին էթտի,
Պէն Յակորըն ֆախրընտան իբրահ էտէրիմ,
Վէ անըն սէրայլարընտան նէֆրէթ էտէրիմ,
Վէ շէհր իլէ իչինտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի ՝է-շ-
ՀԷՒ թէսլիմ էտէճէյիմ։
9 Վէ պիր խանէտէ օն քիշի գալաճագ օլսա պիլէ,
Անլէր տէ էօլէճէք տիր։
10 Վէ խանէտէն քէմիքլէրի չըգարմագ իչիւն պիր քիմ-
սէնին ՚ամուճասը
Եախօտ ՏԷՆ-Ա՛Յ եագաճագ ատէմ անը գալտըրաճագ.
Վէ խանէ իչինտէ պուլունանա՝
Եանընկտա տահա վա՛ր մը՝ տէյճէք.
Օ տախի՝ Խայր՝ տէյիւ ճէվապ վէրէճէք.
Պու տախի՝ ՞Սիւքիւթ էյլէ,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ իսմինի զիքր էթմէք օլմազ՝ տէյէ-
ճէք տիր։
11 Զիւնքի իշլէթ ՚ՐԱՊՊ էմր էտիյօր,
՝Վէ պէօյիւք խանէյի երգաճագ,
Վէ քիւչիւք խանէտէ կէտիք աչաճագ տըր։
12 Գայատա աթլար գօշա՛ր մը,
Եախօտ անտէ էօքիւզլէրլէ չիֆթ սիւրիւլի՛ւր մի.
Զիրա Ֆսիզ հագգը զէհրէ,
Վէ ՚ատալէթ սէմէրէսինի փէլին օթընա թահվիլ էթ-
տինիզ։
13 Էյ լաշէյլէ մէսրուր օլանլար,
Քէնտի գուվվէթիմիզէ
Քէնտիմիզ իչիւն պույնուզլար եա՛փմատըգ մը՝ տէ-
տինիզ։
14 Պու էճլտէն, էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
՚Իշլէթ պէն ՚ալէյհինիզէ պիր միլլէթ այաղա գալտը-
րաճաղըմ,
Օ տախի սիզի ՚Եմաթ մէտխէլինտէն պէրրիյէ տէրէ-
սինէ գատար
Թազէվիգ էտէճէք տիր՝ տէյիւ
Իլահ իւլ ճիւնուտ Եհովա պույուրըր։

ՊԱՊ 7

Մուգատտէր օլան չէքիրկէ վէ աՁէշ պէչալարընըն փէյղամպէրին տու՚ասըյլէ տէֆ՚ օլունմալարը։ 7 Իսրայէլին բէտտ օլունաճաղընա տա՚իր շագուլ իլէ եափըլմըշ տիվար Թէշպիհի։ 10 Ամասիանըն Ամովս ՚ալէյհինտէ իշՁիքեասը. 14 Ամովսն տախի քէնտի փէյղամպէր մէ-մուրիյէՁինի պէյանլէ 16 Ամասիա հագգընտա իխպարը։

Ր՚ապպ Եհովա պանա պէօյլէ կէօսթէրտի,
Վի իշլէէ սօն օթընն պիթէճէյի վագթընն իսթիտա-
սընտա
Զէքիրկէլիր եարաթտը.
(Վէ իշլէէ մէլիյին օթ պիչիմինտէն սօկրա սօն օթ
իտի.)
2 Վէ անլէր զէմինին օթընը պիւսպիւթիւն եէտիքտէն
սօկրա,
Եա Րապպ Եհովա, րէճա էտէրիմ, ՚աֆվ էյլէ.
-Յակոբ ազլըգ օլտրըղընտան նա՛սըլ գալգաճագ տըր՝
տէտիմ։
3 Ե՞Պունտան տօլայը ՐԱՊՊ մէրհամէթէ կէլտի.
ՐԱՊՊ՝ Պու օլմայաճագ տըր՝ տէտի։
4 Րապպ Եհովա պանա պէօյլէ կէօսթէրտի,
Վէ իշլէէ Րապպ Եհովա աթէշ վասըթասը յլէ տա՚վա
կէօրմէք իւզրէ անը չաղըրըյօր իտի.
Օ տախի պէօյիւք տէրեայը մահվ էթտի,
Վէ թարլալարը թէյէֆֆ էյլէտի։
5 Վէ պէն՝ Եա Րապպ Եհովա, րէճա էտէրէմ, ֆէրա-
ղէթ էյլէ.
Ե՞Յակոբ ազլըգ օլտրըղընտան նա՛սըլ գալգաճագ տըր՝
տէտիմ։
6 Պունտան տօլայը ՐԱՊՊ մէրհամէթէ կէլտի,
Րապպ Եհովա՝ Պու տախի օլմայաճագ տըր՝ տէտի։
7 Պանա պէօյլէ կէօսթէրտի,
Վէ իշլէէ Րապպ՝ էլինտէ շագուլ օլարագ,
Շագուլ իլէ Ե՞ՓԷՄԸՃ տիվար իւզէրինտէ տուրույօր իտի։
8 Վէ ՐԱՊՊ պանա՝ էյ Ամովս, նէ՞ կէօրիյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Պիր շագուլ՝ տէտիմ.
Վէ Րապպ՝ Իշլէէ պէն գավմըմ Իսրայէլ օրթասընա
պիր ՞շագուլ գօյաճաղըմ,
Ե՞Վէ պիր տահա ՚Է-Ե՛Ա-ԼԸ-Ե՛Ա սարֆ ը նազար էթ-
մէյէճէյիմ։
9 Վէ Իսահակըն Ֆմիւրթէֆէ՚ալարը խարապ,
Վէ Իսրայէլին մագտիսլէրի վիրան օլաճագ տըր,
Վէ Ե՞Յերոբովամ խանէսի իւզէրինէ գըլըճլէ գալգա-
ճաղըմ՝ տէտի։
10 Վէ Ե՞ԲԷԹԷլին քեահինի Ամասիա՝ Իսրայէլ մէլիյի
Ր՞Յերոբովամա Ե՛-ՖԷ կէօնտէրիպ,
Ամովս պէյթի Իսրայէլ օրթասընտա սէնին ՚ալէյ-
հինէ ֆէսատ չըգարըյօր,

Լ 1Թէվ. 23.5։	ի Պ. 8. 3։	ֆ Երեմ. 5. 15։
Խ Երեմ. 51. 15։ Ղպր. 6. 13,14,17։	հ Ես. 55. 11։	ց Ա՛մ.34.8։3Միւլ.8.65։
Ծ Պ. 5. 13։	յ Պ. 3. 15։	— Ես. 51. 19։ Այ. 5։
	Ո Ովս. 10. 4։ Պ. 5. 7։	

Բ Թէս. 32. 36։ Այ. 6։ Յոէլ.3.10։ Յակ.5.16։	Ես. 28. 17։ 34. 11։ Մէրս. 2. 8։	1։ Պ. 5. 5։ 8. 14։
Գ Այ. 2,3։	Է Պ. 8. 2։ Միք. 7. 18։	Ը Պագ 4Միւլ. 15. 10։
Դ Պագ 4 Միւլ. 21. 13։	Ը Պագ Թէք.26,23։46.	Թ 3Միւլ. 12. 32։
		Ժ 4Միւլ. 14. 23։

Digitized by Google

Տիյար անըն սէօզլէրինին ճիւմլէսինէ թէհամմիւլ էտէմէզ.
11 Զիրա Ամովս՝ Յերոբովամ գըլըճլէ էօլէճէք,
Վէ Իսրայէլ մութլագա քէնտի տիյարընտան էսիր սիւրիւլէճէք՝ տէյօր, տէտի:
12 Վէ Ամասիա Ամովսա՝
Էյ նէպի, կիթ, Յուդա տիյարընա ֆիրար էյլէ,
Վէ օրատա էքմէք եէ, վէ օրատա փէյղամպէրլիք էյլէ.
13 Վէ [ա]պիր տահա Բեթէլտէ փէյղամպէրլիք էթմէ,
[բ]Զիւնքի պուրասը մէլիյին մագտիսի տիր,
Վէ հիւքիւմէթ խանէսի տիր՝ տէտի.
14 Վէ Ամովս Ամասիայա ճէվապէն տէտի քի,
Պէն փէյղամպէր, եախօտ [գ]փէյղամպէր օղլու տէյիլ իտիմ,
[դ]Անճագ չօպան, վէ ճիւմլէզ աղաճը մէյվէսի տէվշիրէն իտիմ.
15 Վէ ՐԱՊՊ պէնի սիւրիւ արտընտան ալտը,
Վէ ՐԱՊՊ պանա՝ կիթ, գավմըմ Իսրայէլէ փէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէտի:
16 Վէ շիմտի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ.
Սէն՝ Իսրայէլ հագգընտա փէյղամպէրլիք էթմէ,
Վէ [ե]պէյթ ի Իսահակ հագգընտա սէօզ սէօյլէմէ՝ տէյօրսըն:
17 [զ]Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
[է]Զէվճէկ շէհրտէ զինա էտէճէք,
Վէ օղուլլարընկ իլէ գըզլարընկ՝ գըլըճտան տիւշէճէք,
Վէ թօփրաղընկ սիճիմլէ թագսիմ օլունաճագ,
Վէ սէն մէքրուհ պիր թօփրագտա էօլէճէքքսին.
Վէ Իսրայէլ մութլագա քէնտի թօփրաղընտան էսիր կիտէճէք տիր:

ՊԱՊ 8

Իսրայէլին խարապիյէթի եագընն օլտըղընա տա՛իր պիր սէփէթ եագ մէյվէսի Թէշպիհին: 4 Փէյղամպէրին անէրի զուլմլարընտան տօլայը Ա՛գիր, 11 վէ քէլամ Ուլահ գըթլըղըյլէ Աէհատ էթմէսին:

Ր ապպ Եհովա պանա պէօյլէ կէօսթէրտի,
Վէ իշթէ պիր սէպէթ եագ մէյվէսի վար իտի:
2 Վէ՝ Սէն, էյ Ամովս, նէ՞ կէօրիւյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Պիր սէփէթ եագ մէյվէսի՝ տէտիմ
Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝
-Գավմըմ Իսրայէլին [ը]ագըպէթի կէլտի,
[թ]Պիր տահա [ժ]էճ-անէլըըճ-ան սարֆ ը նազար էթմէյէճէյիմ:
3 Վէ օլ կիւնտէ հէյքէլին [ի]իլահիլէրի ֆիղանլարա տէօնէճէք,

[ա] Պ. 2. 12։
[բ] 3Միւլ. 12. 32։ 13.1։ [գ] 3Միւլ. 20. 35։ 4Միւլ. 2. 5։ 4. 38։ 6. 1։
[դ] Պ. 1. 1։ Զաք. 13. 5։
[ե] Միք. 2. 6։
[զ] Պաղ երեմ. 28. 12։ 29. 21, 25. 31, 32։
[է] Ես. 13. 16։ Մէրա. 5. 11։ Ովս. 4. 13։ Զաք. 14. 2։
[ը] Եզեկ. 7. 2։
[թ] Պ. 7. 8։
[ժ] Պ. 5. 23։
[ի] Պ. 6. 9, 10։
[լ] Մէզ. 14. 4։ Էմս. 30. 14։

Լաշէլէր չօղալաճագ,
[խ]Վէ [ծ]անէրէ հէր մահալէ սիւքիւթլէ աթաճագլար՝ տէյիւ Րապպ Եհովա պույուրըր:
4 Պունու տինկլէյինիզ, էյ [կ]ֆուգարայը եուտանլար,
Վէ տիյարըն պիչարէլէրինի հէլաք էտէնլէր:
5 Այ պաշը նէ՞ զէման կէչէճէք, քի զախիրէ սաթալըմ,
Վէ [հ]սէպէթ նէ՞ [ձ]էման [ղ]էճէճէ քի պուղտայը [մ]բուղը չէրգարալըմ,
Վէ [ն]էֆայը քիչիւլտիւպ մընսգալը պէօյիւտէլիմ,
Վէ հիլէլի թէրազի գուլլանալըմ.
6 Քի եօգսուլը [շ]ագչէյէ պէտէլ,
Վէ ֆուգարայը պիր չիֆթ այագ գապընա սաթըն ալալըմ,
Վէ պուղտայըն սիւփրիւնթիւսիւնիւ սաթալըմ՝ տէրսինիզ:
7 ՐԱՊՊ Յակոբըն ֆախրը հագգը իչիւն եէմին էտիպ՝ [ո]ե[ո]է [է],
[պ]Անլէրին եափտըգլարը շէյլէրին հիչ պիրինի էպէտէն ունութմայաճաղըմ:
8 [ռ]Պու շէյ իչիւն տիյար թիւթրէմէ՞զ մի,
Վէ անտէ հէր սաքին օլան մաթէմ էթմէ՞զ մի,
Վէ պիւթիւն [ս]ե[ո]ր նէհր կիպի եօգաըր չըգաճագ,
Վէ [տ]Մըսըր նէհրի [ւ]ե [օ]ւ[ը]ղ կիպի իսթիլա օլունուպ՝ ղարգ էտիլէճէք տիր:
9 Վէ Րապպ Եհովա պէօյլէ պույուրըր.
Օլ կիւնտէ [ր]կիւնէշի էօյլէ վագթընտա պաթըրաճաղըմ,
Վէ կիւն զիյասը վագթընտա եէրի գարարտաճաղըմ:
10 Վէ պայրամլարընըզը մաթէմէ,
Վէ իլահիլէրինիզին քեաֆֆէսինի մէրսիյէյէ տէօնտէրէճէյիմ.
[ց]Վէ հէր պէլէ չուլ պաղլատըպ,
Հէր քէսի թաս պաշը էտէճէյիմ.
[ու]Վէ պիր թանէճիք օղուլ իչիւն օլան մաթէմ կիպի պիր [փ]ուղ,
Վէ [ք]ագըպէթինի աճը կիւն կիպի էտէճէյիմ:
11 Րապպ Եհովա [օ]էօյլէ պույուրըր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Պէն տիյարա գըթլըգ, էքմէք գըթլըղը տէյիլ, վէ սու գըլլէթի տէյիլ,
Անճագ [ֆ]ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը իշթիմէք [և]ե[ւ]ղ կէօնտէրէճէյիմ:
12 Վէ տէնիզտէն տէնիզէ վէ շիմալտան շարգա տօլաշաճագլար.
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը արայարագ էօթէ պէրի գօշաճագլար,
Լաքին պուլմայաճագլար:

[ա] Նէեմ. 13. 15, 16։
[բ] Միք. 6. 10, 11։
[գ] Պ. 2. 6։
[դ] Ովս. 8. 13։ 9. 9։
[ե] Ովս. 4. 3։
[զ] Պ. 9. 5։
[է] Յոբ. 5. 14։ Ես. 13. 10։ 59. 9, 10։ Երեմ. 15. 9։ Միք. 3. 6։
[ը] Ես. 15. 2, 3։ Երեմ 48. 37։ Եզեկ. 7. 18։ 27. 31։
[թ] Երեմ. 6. 26։ Զաք. 12. 10։
[ժ] 1Միւլ. 3. 1։ Մէզ. 74. 9։ Եզեկ. 7. 26։

Digitized by Google

13 Օլ կինտէ կիւզէլ պաքիրէլէր,
Վէ երկիթլէր սուսրզլըգտան պայըլաճագլար։
14 [ՀՍամարիանըն կինահրնա ՙեհէհ օլանըն հագգը իչին
[ՅեէմԻն էտիպ՝
Էյ Դան, սէնին իլահըն հայյ տըր,
Վէ [ՂԲերսաբէէնին մէսլէյի հայյ տըր՝ տէյէնլէր տիւ-
շէճէքլէր,
Վէ պիր տահա գալգմայաճագլար տըր։

ՊԱՊ 9

*Կէլէճէք խարապիյէթին մուհաղգագ իտիյի։ 11 Դաւիթին մէսքէնի-
նին իգամէ էտիլէճէյի։*

Ր ապպը մէզպահ իւզէրինտէ տուրուր կէօրտիւմ,
վէ տէտի քի,
Պաշլըղա վուր քի էշիքլէր սարսըլսըն,
Վէ անլէրի ճիւմլէսինին պաշլարը իւզէրինէ փարէ
փարէ էյլէ,
Վէ անլէրտէն պագը գալանը գըլըճլէ գաթլ էտէճէյիմ.
[ՂԱնլէրտէն պիր ֆիրարի ֆիրար էթմէյէճէք,
Վէ անլէրտէն պիր գուրթուլան գուրթուլամայաճագ
տըր։
2 [ՅԱնլէր հավիյէյէ գատար գազսալար,
Պէնիմ էլիմ անլէրի օրատան ալաճագ,
[ՎՎէ սէմայա գատար չըգսալար,
Անլէրի օրատան էնտիրէճէյիմ։
3 Վէ Կարմեղոսըն պաշընտա կիզլէնսէլէր,
Անլէրի արայըպ օրատան ալաճաղըմ,
Վէ կէօզլէրիմ էօնիւնտէն տէնիզին տիպինտէ կիզլէն-
սէլէր,
Օրատա եըլանա էմր էտէճէյիմ, օ տախի անլէրի
սօգաճագ տըր։
4 Վէ տիւշմէնլէրի էօնիւնտէն էսիր կիտէրլէր իսէ,
[ՏՕրատա գըլըճա էմր էտէճէյիմ, օ տախի անլէրի
գաթլ էտէճէք տիր.
Վէ անլէրի խայր իչիւն տէյիլ, անճագ [ՊէյԼա իչիւն
կէօզէտէճէյիմ։
5 Զիրա Բապպ իւլ ճիւնուտ Եհովա տիյարա տօգու-
նուր, օ տախի [Ղէրիր,
[ՎՎէ պիւթիւն սէքէնէսի մաթէմ էտէր,
Վէ պիւթիւն [ՏԷյ՚ՐՒ նէհր կիպի եօգարը չըգաճագ,
Վէ Մըսըր նէհրի [ՒԼԵ օ՚ՐՐՒԸ կիպի ղարգ էտիլէճէք տիր։
6 Սէմավաթտա քէնտի [ՔՖէվգանի օտալարընը եափան,
Վէ գուպպէսինի զէմին իւզէրինէ թէ՚սիս էտէն,
[ՏՏէնիզին սուրլարընը չաղըրըպ գարա իւզէրինէ տէօ-
քէն օ տըր,
[ՅԻսմի Եհովա տըր։
7 ՐԱՊՊ պույուրըր քի, էյ պէնի Իսրայէլ,
Սիզ պանա Քուշլըլար էվլատը կիպի տէյլի՞ մի սինիզ.
Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան,
Վէ [ՔՓիլիսթիլէրի [ՂԿափթորտան,
Վէ Սիւրիալըլարը [ՔԿիրտէն չըգաճմատըմ մը։
8 Իշթէ [ՔՐապպ Եհովանընն կէօզլէրի պու կինահքեար
հիւքիմէթ [ՃալէյհինտԷ տիր,
Վէ [ՏպէՆ անը եէր եիւզիւնտէն մահվ էտէճէյիմ.
Ֆագաթ պէյթ ի Յակորը պիւսպիւթիւն մահվ էթմէ-
յէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
9 Զիրա իշթէ պէն էմր էտէրիմ,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլի՝ ճիւմլէ իւմմէթլէր արասընտա
Գալպուրտա ՙՐՐՒՐՒ էլէտիքլէրի կիպի էլէյէճէյիմ,
Լաքին պիր թանէ եէրէ տիւշմէյէճէք տիր։
10 [ՀՊէլա պիզէ եէթիշմէյէճէք,
Վէ պիզէ իսապէթ էթմէյէճէք տիր՝ տէյէն
Գավմըմըն հէփ կինահքեարլարը գըլըճլէ էօլէճէք
տիր։
11 [ՅՕլ կինտէ Դաւիթին տիւշմիւշ մէսքէնինի իգամէ է-
տէճէյիմ,
Վէ կէտիքլէրինի գափատաճաղըմ,
Վէ եըգըլմըշ եէրլէրինի պինա էտէճէյիմ,
Վէ անը գատիմ կինլէրտէ օլտրող կիպի եափա-
ճաղըմ.
12 [ՂԹա քի [ՏԵդովմըն պագիյյէսինի,
Վէ իսմիմլէ եատ օլունան ճիւմլէ իւմմէթլէրի միրաս
ալալար՝ տէյիւ
Պունու իճրա էտէն ՐԱՊՊ պույուրըր։
13 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ [ՃԿինլէր կէլիր քի,
Զիֆթճի՝ օրագճըյա,
Վէ իւզիմ պասան՝ թօխում էքէնէ եէթիշէճէք,
[ՅՎէ տաղլար եէնի շէրապ տամլատաճագլար,
Վէ պայըրլարըն ճիւմլէսի էրիյէճէք տիր։
14 [ՂՎէ գավմըմ Իսրայէլին էսիրլէրինի կէրի կէթիրէ-
ճէյիմ,
[ՎՎէ վիրան օլմուշ շէհրլէրի պինա էտիպ՝ սաքին օլա-
ճագլար,
Վէ պաղլար տիքիպ՝ անլէրին շէրապընը իչէճէքլէր,
Վէ պաղչէլէր եափըպ՝ մէյվէլէրինի եէյէճէքլէր տիր։
15 Վէ անլէրի քէնտի տիյարլարընտա տիքէճէյիմ,
Վէ անլէրէ վէրտիյիմ տիյարլարընտան [ՂարթըգՍէօ-
քիւմէյէճէքլէր՝ տէյիւ
Ագահրնկ ՐԱՊՊ պույուրըր։

[Ա Թէս. 9. 21։
[Բ Ովս. 4. 15։
[Գ Պ. 5. 5։
[Դ Պ. 2. 14։
[Ե Մէզ. 139. 8, վէ զայրե-
[Զ Ծոբ. 20. 6։ Երեմ. 51. 53։ Աբդ. 4։
[Է Ղեւ. 26. 33։ Թէս. 28. 66։ Եզեկ. 5. 12։
[Ը Ղեւ. 17. 10։ Երեմ. 44. 11։
[Թ Միք. 1. 4։
[Ժ Պ. 8. 8։
[ԺԱ Մէզ. 104. 3, 13։
[ԺԲ Պ. 5. 8։
[ԺԳ Պ. 4. 13։
[ԺԴ Երեմ. 47. 4։
[ԺԵ Թէս. 2. 23։ Երեմ. 47. 4։
[ԺԶ Պ. 1. 5։
[ԺԷ Ամ. 4։
[ԺԸ Երեմ. 30. 11։ 31. 35, 36։ Աբդ. 16, 17։
[ԺԹ Պ. 6. 3։
[Ի Ա՚մալ. 15. 16, 17։
[ԻԱ Աբդ. 19։
[ԻԲ Ա՚տ. 24. 18։
[ԻԳ Ղեւ. 26. 5։
[ԻԴ Յովէլ. 3. 18։
[ԻԵ Երեմ. 30. 3։
[ԻԶ Ես. 61. 4։ 65. 21։ Եզեկ. 36. 33-36։
[ԻԷ Ես. 60. 21։ Երեմ. 32. 41։ Եզեկ. 34. 28։ Յովէլ. 3. 20։

Digitized by Google

Ա Բ Դ Ի Ա

ՊԱՊ 1

Եդովմըն քէնտի ղուրուրը 10 վէ Յակոբա էյլէտիյի զուլմ սէպէպինտէն խարապ օլաճաղը, 17 Յակոբըն նէճաճ ու զաֆէր պուլաճաղը։

Վ ահի ի Աբդիա։
Բապպ Եհովա Եդովմ հագգընտա պէօյլէ պույուրըր.
ՐԱՊՊ թարաֆընտան խապէր իշիթտիք,
Վէ միլլէթլէրէ էլչի կէօնտէրիլտի.
Գալգընըզ, անըն իւզէրինէ մուհարէպէյէ չըգալըմ։
2 Իշթէ սէնի միլլէթլէր արասընտա քիւչիւլթտիւմ,
Ղայէթլէ մուհագգար սըն։
3 Էյ Ցգայա եարըգլարընտա սաքին օլուպ,
Մէսքէնի եիւքսէք օլան,
Վէ Ճգալպինտէ՝ Պէնի քիմ եէրէ էնտիրէ պիլիր՝ տէյէն,
Գալպինկին ղուրուրը սէնի ալտաթտը։
4 Ցգարթալ կիպի եիւքսէլսէն,
Վէ Ճեուակը եըլտըզլար արասընտա եափսան պիլէ,
Օրատան սէնի էնտիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պօյուրըր։
5 Էկէր Ցսանա խըրսըզլար եախօտ կէճէլէյին հարամիլէր կէլսէ իտի,
(Ա՜հ, նաՏսըլ հէլաք օլտըն,)
Անլէր քէնտիլէրինէ քիֆայէթ էտէճէք մըգտար սըրգաթ էթմէզլէ՞ր մի իտի.
Էկէր սանա պաղ պօզուճըլար կէլսէ իտի,
Ճինկիլլէր պրագմազլա՞ր մը իտի։
6 Եսաւ նաՏսըլ թէֆահհուս օլունտու.
Կիզլի մահալլարը արանըլտը։
7 Ցսէնին իլէ մու՛ահէտէ էտէնլէրին ճիմլէսի սէնի հուտտուտա գատար կէօնտէրտիլէր,
Սէնին իլէ միւսալէմէթ իւզրէ օլանլար սէնի ալտատրա՝ սանա ղալիպ օլտրլար.
Էքմէյինկի եէյէնլէր սէնին ալթընա աղ սէրտիլէր.
Ցանտէ ֆէհմ եօգ տըր։
8 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Ցօլ կիւնտէ Եդովմտան հիքմէթ սահիպլէրինի,
Վէ Եսաւ տաղընտան ֆէհմի մութլագա մահվ էտէճէյիմ։
9 Էյ Ցթեման, սէնին Ճգահրէմանլարըն տէհշէթէթ կիրիֆթար օլաճագլար,
Թա քի Եսաւ տաղընտան հէր քէս զաթլ իլէ զաթ՝ օլունա։
10 ՑԳարնտաշընկ Յակոբա օլան զուլմ սէպէպինտէն
Սէնի խէճալէթ գափլայաճագ տըր,
Վէ Ճէպէտէն զաթ՝ օլունաճագսըն։
11 Գարշըտա տուրտըղըն կիւնտէ,
Եճնէպիլէր անըն *՝ապէրինի էսիր կէօթիւրտիւքլէրի,
Վէ եապանճըլար գափուլարընա կիրտիքլէրի,
Վէ Ճերուսաղէմ իւզէրինէ գուր՛ա աթտըգլարը կիւնտէ,
Սէն տախի անլէրին պիրի կիպի իտին։
12 Ցգարնտաշընկըն կիւնիւնիւ,
Անըն մուսիպլէթի կիւնիւնիւ Ճսէյր էթմէմէլի
Վէ պէնի Յուդանըն հէլաքը կիւնիւնտէ Ցմէսրուր օլմամալը
Վէ մուզայագա կիւնիւնտէ
Պէօյիւք սէօյլէմէմէլի իտին։
13 Գավմըմըն գափուսընա՝ աֆէթլէրի կիւնիւնտէ կիրմէմէլի
Վէ աֆէթլէրի կիւնիւնտէ պէլալարընը սէն սէյր էթմէմէլի
Վէ աֆէթլէրի կիւնիւնտէ անլէրին մալընա եէ ուզաթմամալը իտին.
14 Վէ անլէրին ֆիրարիլէրինի հէլաք էթմէք իչիւն
Եօլ աղզընտա տուրմամալը
Վէ մուզայագա կիւնիւնտէ
Գուրթուլանլարընը էյէ վէրմէմէլի իտին։
15 ՑԶիրա ճիմլէ միլլէթլէր իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւնիւն կէլմէսի եագընն տըր.
Ցսէն եափտըղընն միսիլլիւ սանա եափըլաճագ,
Վէ ճէզան պաշընկա տէօնէճէք տիր։
16 ՑԶիրա սիզ մուգատտէս տաղըմտա նասըլ իչտինիզ իսէ,
Հէփ թա՛իֆէլէր տախի տա՛իմա իչէճէքլէր.
Հէմ իչէճէքլէր, հէմ եուտաճագլար,
Վէ հիչ օլմամըշ կիպի օլաճագլար։
17 Ցֆագաթ Սիօն տաղընտա Ճնէճաթ պուլունաճագ,
Վէ գուտսիյէթ օլաճագ,
Վէ պէյթ ի Յակոբ միլքլէրինի թէմէլլիւք էտէճէքլէր։
18 Վէ պէյթ ի Յակոբ Ցաթէշ,
Վէ պէյթ ի Յովսէփ ալէվ,
Վէ պէյթ ի Եսաւ սաման օլաճագ.
Վէ անլէրին իչինտէ թուլթուշըպ,

- Ես.21.11։34.5։Եզեկ. 25. 12-14։ Յովէլ. 3. 19։ Մաղ. 1. 3։ [րի։
- Երեմ. 49.14, վէ զայ-
- 4Միւել. 14. 7։ [18.7։
- Ես. 14. 13-15։ Վահ.
- Ցոբ. 20. 6։ Երեմ.49. 16։51.53։Ամովս.9.2։
- Ամբ. 2. 9։
- Երեմ. 49. 9։
- Թէս. 24. 21։ Ես. 17. 6։ 24. 13։
- Երեմ. 38. 22։
- Ես. 19. 11,12։
- Յոբ.5.12,13։ Ես.29. 14։ Երեմ. 49. 7։
- Երեմ 49. 7։ [16։
- Մէզ.76.5։ Ամովս. 2.
- Մէզ 137.7։ Եզեկ.25. 12։ 35 5։ Ամովս. 1. 11։ [4։
- Եզեկ. 35.9։ Մաղ. 1.
- Ե՜ւօթ՝ մալընը [10։
- Յովէլ. 3. 3։ Նաւ. 3.
- Մէզ. 37 13։ 137.7։
- Մէզ.22.17։54.7։ 59. 10։ Միք.4.11։ 7.10։
- Յոբ.31.29։Էմս.17.5։ 24.17,18։ Միք.7.8։
- Եզեկ.30.3։Յովէլ.3.14։
- Եզեկ.35.15։Ամբ.2.8։
- Երեմ. 25. 28,29։ 49. 12։ 1Պետ. 4. 17։
- Յովէլ. 2. 32։
- Ամովս. 9.8։ [17։
- Զաք.12.6։Պագ ես.10։

Digitized by Google

Անլէրի թէլէֆ էտէճէքլէր,
Վէ պէյթի ի Եսաւլոն պագիյէսի օլմայաճագ տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի։
19 Վէ ճէնուպ էհալէ Եսաւ տաղընը,
Վէ օվա էհալէ Փիլիսթիլէր ուէյրընը միրաս ալաճագլար.
Քէզալիք Եփրեմ սահրասընը վէ Սամարիա սահրասընը,
Բենիամին տախի Գաղաադը միրաս ալաճագլար։
20 Վէ պէնի Իսրայէլին պու 'ասքէրինտէն օլան էսիրլէր
Սարեփթայա գատար Քանանլըլարըն ուէյրընը,
Վէ Երուսաղէմին Սեփարադտա օլան էսիրլէրի
ձէնուպի շէհրլէրի միրաս ալաճագլար։
21 Վէ խէլասքեարլար Եսաւ տաղընը հիւքմ էթմէք իչիւն Սիօն տաղընա չըգաճագլար.
Վէ Էմէլէքիւթ ՐԱՊՊԸՆ օլաճագ տըր։

Ամով. 9. 12։ | Սոփ. 2. 7։ | 3Միւլ. 17. 9,10։ | երեմ. 32. 44։
Մէզ. 22. 28։ Դան. 2. 44։ 7. 14,27։ Զաք. 14. 9։ Ղուկ. 1. 33։ Վահ. 11. 15։ 19. 6։

ՅՈՎՆԱՆ

ՊԱՊ 1

Բապպլըն Յովնանը Նինուէյէ իրսալ էթմէսի. 3 Յովնանըն տախի Թարսիս ճիհէթինէ ֆիրարը։ 4 Կէմիճիլէրին ֆուրթունայա Ռումուլմալարըյլէ Յովնանըն գապահաքընըն մէյտանա չըգմասը. 12 տէնիզէ աթըլմասը, 17 վէ անը պիր պալըղըն եումմասը։

Վէ Յովնան իպն ի Ամաթիյէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
2 կէլէրէք, Գալգ, պէօյիւք շէհր օլան Նինուէյէ կիթ,
վէ անըն 'ալէյհինէ նիտա էյլէ, զիրա անլէրին քէօ-
3 թիւլիւյիւ հուզուրըմա չըգտը՝ տէտի։ Լաքին Յովնան ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան Թարսիսէ ֆիրար էթմէք իւզրէ գալգտը. վէ Եաֆայա էնիպ՝ Թարսիսէ կիտէճէք պիր կէմի պուլտու, վէ անըն նավլունընը վէրիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան անլէր իլէ Թարսիսէ կիթմէք իւզրէ անա պինտի։
4 Վէ ՐԱՊՊ տէնիզ իւզէրինէ շիտտէթլի պիր րիւզկեար զուհուր էթտիրմէքլէ տէնիզտէ պէօյիւք պիր ֆուրթունա օլտու, շէօյլէ քի կէմի փարչլէնէճէք տէ-
5 րէճէյէ կէլտի։ Վէ կէմիճիլէր գօրգտըլար, վէ հէր պիրի քէնտի իլահընա ֆէրեատ էյլէտի, վէ խաֆիֆլէնմէյէրի իչիւն կէմիտէ պուլունան էշեայը տէնիզէ աթտըլար. Յովնան իսէ կէմինին անպարընա էնիպ
6 եաթմըշ վէ աղըր ույգույա տալմըշ իտի։ Վէ կէմինին րէ'իսի անա եագլաշըպ անա խիթապէն՝ էյ աղըր ույգույա տալան, սանա նէ՞ օլտու. գալգ, Իլահընա ֆէրեատ էյլէ, պէլքի Ալլահ պիզի թէզէքքիւր էտէր տէ հէլաք օլմայըզ՝ տէտի։
7 Վէ պիրիպիրինէ՝ կէլինիզ, գուր'ա աթալըմ վէ պիզէ պու պէյա քիմին սէպէպիյլէ իսապէթ էթտի-

Մատթ. 14. 25։ 12. 39։ | Թէք. 10. 11,12։ Պ. 3. 2,3։ 4. 11։ | Թէք. 18. 20,21։ եզր. 9 6։ Յակ. 5. 4։ Վահ. 18. 5։ | Պ. 4. 2։ | Յես. 19. 46։ 2Թէվ. 2. 16։ Ա'մալ. 9. 36։ | Թէք. 4. 16։ Յոբ. 1. 12։ 2. 7։ | Մէզ. 107. 25։ | Ա'մալ. 27. 18,19,38։ | Մէզ. 107. 28։ | Յովէլ. 2. 14։ | Յես. 7. 14,16։ 1Միւլ. 10. 20,21։ 14. 41,42։ Էմս. 16. 33։ Ա'մալ. 1. 26։ | Յես. 7. 19։ 1Միւլ. 14 43։ | Մէզ. 146. 6։ Ա'մալ. 17. 24։ | Պաղ Յովհ. 11. 50։ | Էմս. 21. 30։ | Թէս. 21. 8։ | Մէզ. 115. 3։

Digitized by Google

15 եւ փտրն՝ տէտիլէր։ Վէ Յովնանը գալտրրդպ տէնիզէ
աթտրգլարը կիպի Նտէնիզին գապարմասրնա սիւ-
16 քինէթ կէլտի։ Օ զէման օ ատէմլէր Ւ ՐԱՊՊՏԱՆ զի-
յատէսիյլէ գօրգտրլար, վէ ՐԱՊՊԱ զէպիհէ թագտիմ
էտիպ՝ նէզրլէր էյլէտիլէր։
17 Վէ Յովնանը եուխմագ իչին ՐԱՊՊ պէօյիւք պիր
պալըգ թա՛եին էթմիշ իտի. վէ Ւ Յովնան իչ կիւն
իչ կէճէ պալըղրն գարնրնտա գալտը։

ՊԱՊ 2

Յովնանրն տու՛ասը. 10 Պալըղրն անը աղզրնտան գարայա աթմասրը։

Վէ Յովնան պալըղրն գարնրնտան Ալլահը ՐԱՊ-
ՊԱ նիյազ էտիպ տէտի քի,
2 Մուզայագամտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէտիմ.
Օ տախի պէնի միւսթէճապ գրլտը.
Հավիյէնին իչինտէն չաղրրտրմ,
Վէ սէսիմի իշիթտին։
3 Պէնի տէնիզ օրթասրնա, տէրեայա աթտրն,
Վէ ագընթրլար պէնի իհաթէ էթտի.
Թէլաթիմ վէ տալղալարրնկրն ճիւմլէսի իւզէրիմտէն
կէչտի։
4 Վէ տէտիմ քի՝ Պէն սէնին կէօզլէրին էօնիւնտէն
թարտ օլունտրմ,
Ֆագաթ եինէ Մուգատտէս հէյքէլինկէ պագաճաղրմ։
5 Սուլար ճանրմա գատար էթրաֆրմը ալտրլար,
Տէրեա պէնի իհաթէ էյլէտի,
Պաշրմա եօսուն սարրլտը։
6 Տաղլարրն տիպլէրինէ էնտիմ,
Զէմին՝ թրրգագլարրյլէ տա՛իմա իւզէրիմտէ իտի.
Լաքին, եա Ալլահրմ ՐԱՊՊ,
Սէն հայաթրմը Մուգուրտան չրգարտրն
7 Ճանրմ տէրունիմտէ ուէրուե միւսթէղրագ օլտրղրնտա
ՐԱՊՊՐ զիքր էյլէտիմ.
Վէ նիյազրմ սանա՝ սէնին Մուգատտէս հէյքէլինէ
վասրլ օլտու։
8 Եալանճր փութլարա րի՛այէթ էտէնլէր
Քէնտիլէրինէ Ւնէճէ նի՛մէթի թէրք էտէրլէր։
9 Լաքին պէն սանա համտ սէտասրյլէ զէպիհէ թագ-
տիմ,
Վէ նէզրլէրիմի իֆա էտէճէյիմ.
Խէլաս ՐԱՊՊԱ մախսուս տրր։
10 Վէ ՐԱՊՊ պալըղա էմր էթմէսի իւզէրինէ Յով-
նանը աղզրնտան գարայա աթտը։

ՊԱՊ 3

*Բապպըն Յովնանը՝ իքինճի տէֆ՛ա օլարագ Նինուէյէ իրսալ, 4 Յով-
նանրն տախի Նինուէյլիլէրէ վա՛զ էՁմէսի, 5 Նինուէյլիլէրին Ձէվպ
էՁմէլէրի. 10 Ալլահրն անլէրէ մէրհամէԹ կէլմէսի։*

Վէ իքինճի տէֆ՛ա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Յովնանա
2 կէլէրէք, Գալգ, պէօյիւք շէհր օլան Նինուէյէ կիթ,
վէ սանա տիյէճէյիմ սէօզլէրի անա նիտա էյլէ՝ տէ-
3 տի։ Վէ Յովնան ՐԱՊՊԸՆ քէլամրնա իմթիսալէն
գալգրպ Նինուէյէ կիթտի։ Վէ Նինուէ իչ կիւնտէ
4 կէզիլիր պէօյիւք պիր շէհր իտի։ Վէ Յովնան շէհրէ
կիրմէյէ պաշլատը, վէ պիր կիւնլիւք մէսաֆէ կէզէ-
րէք՝ Նինուէնին խարապ օլմասրնա անճագ գրրգ
կիւն վար՝ տէյիւ նիտա էյլէտի։
5 Վէ Նինուէ էհալիսի Ալլահա ինանրպ՝ օրուճ նի-
տա էյլէտիլէր, վէ պէօյիւք քիչիւք չով կիյտիլէր։
6 Վէ պու քէլամ Նինուէ մէլիյինէ վասրլ օլտրգտա,
թախթրնտան գալգտը վէ իւզէրինտէն րիտասրնը չր-
գարրպ չով կիյտի, Ւվէ քիվ իւզէրինտէ օթուրտու։
7 Վէ մէլիք իլէ պէօյիւքլէրինին ֆէրմանրյլէ՝ Ինսան
վէ հայվան, սրղրր վէ գօյուն պիր շէյ եէմէսին, օթ-
8 լանմասրն վէ սու իչմէսին, Վէ ինսան իլէ հայվանաթ
չով կիյիպ՝ ուէ-Րէ- գուվվէթլէրիյլէ Ալլահա ֆէրեատ
էթսինլէր. վէ Ւհէր քէս քէօթիւ եօլրնտան վէ Ւէլին-
9 տէ օլան զուլմտան տէօնսիւն. Ւքիմ պիլիր՝ ուէյէ
Ալլահ տէօնիւպ մէրհամէթէ կէլիր, վէ շիտտէթլի
զազապրնտան վազ կէչէր տէ պիզ հէլաք օլմայրզ՝
տէյէրէք Նինուէտէ միւնատի չաղրրթտը։
10 Ւ Ալլահ տախի ՚ամէլլէրինի, եա՛նի քէօթիւ եօլ-
լարրնտան տէօնտիւքլէրինի կէօրտիւ. վէ Ալլահ ան-
լէրէ՝ կէթիրէճէյիմ՚ տէտիյի պէլատան տօլայը մէր-
համէթէ կէլիպ, կէթիրմէտի։

ՊԱՊ 4

*Ալլահրն մէրհամէԹ կէլմէսի իւզէրինէ Յովնանրն կիւճէնմէսի, 4 վէ
զաալագ ասմասը Ձէչպինիյլէ Ձա՛զիր էտիլմէսի։*

Վէ Յովնանրն փէք կիւճինէ կիտէրէք ղազապ-
2 նաք օլտու. Վէ ՐԱՊՊԱ տու՛ա էտէրէք՝ Ա՜հ, եա
ՐԱՊՊ, պէն տահա վաթանրմտա իքէն սէօզիւմ պու
տէյրլ մի իտի. պու սէպէպտէն Ւթարսիսէ ֆիրար
էտէճէք օլտրմ. զիրա սէն Ւրա՛ուֆ վէ րահիմ, սա-
պուր վէ ՚ինայէթի չօգ Ալլահ օլուպ՝ պէլատան տօ-
3 լայը մէրհամէթէ կէլէճէյինկի պիլիր իտիմ։ Ւվէ շիմ-
տի, Եա ՐԱՊՊ, րէճա էտէրիմ, ճանրմը ալ. զիրա

Ը *Մէզ.* 89. 9։ *Ղուկ.* 8. 24։
Թ *Մարկ.* 4. 40։ *Ա՛մալ.* 5. 11։
Ժ *Մատթ.* 12. 40։ 16 4։ *Ղուկ.* 11. 30։

ԺԱ *Մէզ.* 120. 1։ 130. 1։ 142. 1։ *Մէրա.* 3. 55, 56։
ԺԲ *Մէզ.* 65. 2։
ԺԳ *Մէզ.* 88. 6։
ԺԴ *Մէզ.* 42. 7։
ԺԵ *Մէզ.* 31. 22։

ԺԶ 3*Մխլ.* 8. 38։ [54։
ԺԷ *Մէզ.* 69. 1։ *Մէրա.* 3. 56։
ԺԸ *Մէզ.* 16. 10։
ԺԹ *Մէզ.* 18. 6։
Ի 4*Մխլ.* 17. 15։ *Մէզ.* 31. 6։ *Երեմ.* 10. 8։ 16. 19։

ԻԱ *Մէզ.* 50. 14, 23։ 116. 17, 18։ *Ովս.* 14. 2։ *Ի՚որ.* 13. 15։
ԻԲ *Մէզ.* 3. 8։

ԻԳ *Պաղ Թէս.* 18. 22։
ԻԴ *Մատթ.* 12. 41։ *Ղուկ.* 11. 32։
ԻԵ *Յոբ.* 2. 8։
ԻԶ 2*Թէվ.* 20. 3։ *Յովէլ.* 2. 15։
ԻԷ *Ես.* 58. 6։
ԻԸ *Նա.* 59. 6։ [2. 14։
ԻԹ 2*Մխլ.* 12. 22։ *Յովէլ.* 2. 13։

Ի *Երեմ.* 18. 8։ *Ամովս.* 7. 3, 6։

ԻԱ *Պ.* 1. 3։
ԻԲ *Խուր.* 34. 6։ *Մէզ.* 86. 5։ *Յովէլ.* 2. 13։
ԻԳ 3*Մխլ.* 19. 4։

Digitized by Google

4 ᵗպանա էօլմէք եաշամագտան էվլա տըր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ՝ Տարըլմաղա հագգրն վա՛ր մը՝ տէտի։
5 Վէ Յովնան շէհրտէն չըգըպ՝ շէհրին շարգ թարաֆընտա օթուրտու. վէ օրատա քէնտինէ պիր խայմէ գուրուպ՝ շէհրէ նէ օլաճաղընը կէօրմէք իւզրէ անըն
6 ալթընտա կէօլկէտէ օթուրտու։ Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ պիր գապագ ասմասը թա՛ւին էթտի, քի Յովնանըն իւզէրինէ չըգըպ՝ անը տէրտինտէն գուրթարմագ իչին պաշընա կէօլկէ էտէ. վէ Յովնան գապագ ասմասընտան զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտու։
7 Վէ էրթէսի կիւն սէհէր վագթընտա Ալլահ պիր գուրտ թա՛ւին էթտի, վէ պու գապագ ասմասընը
8 վուրտու, օ տախի գուրուտու։ Վէ կիւնէշ տօղունճա Ալլահ եագըճը պիր շարգ րիւզկեարը թա՛ւին էթտի.

ᵗ Ա՛յ. 8։ | ᵘ Ա՛յ. 3։ | ᵛ Թէս. 1. 39։

վէ կիւնէշ Յովնանըն պաշընա վուրտու, շէօյլէ քի պայըլըպ քէնտիսի իչիւն էօլիւմիւ արզուլէյէրէք՝
ᵂՊանա էօլմէք եաշամագտան էվլա տըր՝ տէտի։
9 Վէ Ալլահ Յովնանա՝ Գապագ ասմասընտան տօլայը տարըլմաղա հագգրկ վա՛ր մը՝ տէտի. օ տախի՝ էօլիւմիւ ˣըշ-ևէ-էէ տէրէճէտէ տարըլմաղա հագգրմ վար՝ տէտի։
10 Վէ ՐԱՊՊ՝ Սէն էմէք չէքիպ պէօյիւթմէտիյին, վէ պիր կէճէտէ պիթիպ՝ պիր կէճէտէ զա՛իլ օլան գա-
11 պագ ասմասընա աճրտընը. Վէ պէն իչինտէ ʸսաղ իլէ սօլընը թէֆրիգինէ մուգթէտիր օլմայան եիւզ եիրմի պինտէն զիյատէ ատէմ, վէ ᶻչօգ հայվանաթ պուլունան ᵃպու պէօյիւք շէհր Նինուէյէ թէրահհիւմ էթմէյէյիմ մի՝ տէտի։

ᵇ Մէզ. 36. 6։ 145. 9։ | ᶜ Պ. 1. 2։ 3. 2,3։

Մ Ի Փ Ի Ա

ՊԱՊ 1

Ալլահըն Յակոբա՝ փուճփուրէսճիյի սէպէպինտէն ղազապա կէլմէսի. 10 հիւզն ու Քէվպէյէ տա՛վէք

Յուդա մէլիքլէրի Յովաթամ վէ Ա.քազ վէ Եզեկիանըն կիւնլէրինտէ ᵈՄօրեսեթլի Միքիայա՝ Սամարիա իլէ Երուսաղէմ հագգրնտա՝ ᵉվահիյլէ կէլէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը տըր։
2 Էյ գավմլար, ճիւմլէսինիզ տինկլէյինիզ.
ᶠԷյ զէմին իլէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի, տիգգաթ էյլէ.
Վէ Րապպ Եհովա ᵍ՚ալէյհինիզէ,
Րապպ ʰմուգատտես հէյքէլինտէն ՚ևէհէէ շահիտ օլսուն։
3 Զիրա իշթէ ᵘՐԱՊՊ քէնտի ᵏմագամընտան չըգըյօր,
Վէ էնիպ ˡզէմինին եիւքսէք եէրլէրի իւզէրինտէ կէզէճէք տիր։
4 Վէ պալ մումու աթէշին գարշըսընտա էէևէէ կիպի,
Վէ սուլար էնիշտէն աշաղը ագտըղը կիպի
ᵐԱնըն ալթընտա տաղլար էրիյէճէքլէր,
Վէ վատիլէր եարըլաճագլար։
5 Պունուն ճիւմլէսի Յակոբըն ՚իսեանը,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլին կիւնահլարը իչիւն տիր.

ᵈ Երեմ. 26. 18։ | ᵉ Միք. 1. 1։ | ᶠ Թէս. 32. 1։ Ես. 1. 2։ | ᵍ Միք. 50. 7։ Մաղ. 3. 5։ | ʰ Միք. 11. 4։ Յովհ. 2. 7։ Ամբ. 2. 20։ | ⁱ Ես. 26 21։ | ʲ Միք. 115. 3։ | ᵏ Թէս. 32. 13։ 39. 29. Ամով. 4. 13։ | ˡ Հաբ. 5. 5։ Միք. 97. 5։ Ես. 64. 1-3։ Ամով.

Յակոբըն ՚իսեանըն ևէէևէէ քիմ տիր.
Սամարիա տէյլի՞ մի
Վէ Յուդա միւրթէֆէ՚ալարըն ևէէևէէ քիմ տիր.
Երուսաղէմ տէյլի՞ մի։
6 Պու սէպէպտէն Սամարիայը ᵐթարլանըն թաշ եըղընթըսը,
Վէ պաղ տիքիլէճէք եէր էտէճէյիմ.
Վէ անըն թաշլարընը տէրէյէ եուվարլայաճաղըմ,
Վէ ᵐթէմէլլէրինի աչաճաղըմ։
7 Վէ անըն հէփ փութլարը գըրըլաճագ,
Վէ վէրտիքլէրի հէտիյէլէրին ճիւմլէսի աթէշէ եագըլաճագ,
Վէ սուրէթլէրինին ճիւմլէսինի խարապ էտէճէյիմ,
Զիրա անլէրի ֆահիշէ իւճրէթիյլէ թօփլատը,
Վէ անլէր ելինէ ֆահիշէ իւճրէթինէ կիտէճէքլէր։
8 Պունուն իչիւն ՚աղլայըպ ֆիղան էտէճէյիմ,
ᵐՍօյուլմըշ վէ ՚իւրեան կէզէճէյիմ,
ᵐՉագալլար կիպի ֆիղան վէ տէվէ գուշու կիպի մաթէմ էտէճէյիմ։
9 Զիրա անըն եարալարը տէրմանսըզ տըր.
Զինքի ⁱՅուդայա գատար կէլտի,
Գավմըմըն գափուսընա՝ Երուսաղէմէ գատար եէթիշտի։

ᵏ Ես. 21. 3։ 22. 4։ Երեմ. 4. 19։ | ˡ Ես. 20. 2-4։ [6։ | ᵐ Յոբ. 30. 29։ Մկ. 102. 6։ | ⁱ 4 Թագ. 18. 13։ Ես. 8. 7,8։

Digitized by Google

10 ²Գէթտէ խապէր վէրմէյինիզ, հիչ աղլամայընըզ,
*Բեթափրատա ³թօփրագ իչինտէ եուվարլան։
11 Էյ †Սափիր սաքինէսի, ²՝իւրեան վէ խէճիլ օլարագ կէչ.
Սաանան սաքինէսի տըշարը չըգմազ.
Բեթեսէլին մաթէմի սիզտէն գօնաճագ եէրինի ալըր.
12 Զիրա ‡Մարօթ սաքինէսի խայր իչիւն աճընըր.
Զիրա ⁴ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երուսաղէմ գափուսընա պէլա էնտի։
13 Էյ ⁵Լաքիս սաքինէսի, քիւհէյլանը արապայա գօշ.
Սիօն գըզընըն կիւնահընըն իպթիտասը օ տըր.
Զիրա սէնտէ Իսրայէլին ⁶իսեանը պուլունտու։
14 Պու էճլտէն Մօրեսեթ–գէթէ հէտիյէլեր վէրէճէքսին
⁷Աքեզիբ խանէլէրի Իսրայել մէլիքլէրինէ քեազիպ պուլունաճագլար։
15 Էյ ⁸‖Մարեսա սաքինէսի, եինէ սանա վարիս կէթիրէճէյիմ,
Իսրայէլին ⁹իզզէթի ¹⁰Ադողոմա գատար կէլէճէք տիր։
16 ¹¹Սէվկիւլիւ էվլատընդ իչիւն ¹²սաչլարընդը եօլ վէ քէս,
Գարթալ կիպի պիւսպիւթիւն թաս պաշլը օլ,
Զիրա սէնիւն եանընտան էսիր կիթտիլէր։

ՊԱՊ 2

Զուլմ վէ փուճփէրէաքլիրտէն տօլայը Ծէվպիխ։ 12 Յակոբըն էսարէթտէն կէրի կէլէճէյինէ տա՞իր վա՛տ։

Վայ ¹³շէրր տիւշիւնէնլէրէ,
Վէ ¹⁴եաթագլարընտա քէօթիւլիւք իճատ էտէնլէրէ.
¹⁵Էլլէրինտէ իգթիտար պուլունտրդընտան,
Սապահ աղարտրդընտա անը ֆի՛իլէ կէթիրիրլէր
2 Վէ անլէր ¹⁶թարլալարա թամա՛ էտիպ ¹⁷անէրէ զապթ էտէրլէր,
Վէ խանէլէրէ ¹⁸տա՛ա՛ եէյէ ¹⁹անէրէ ալըրլար.
Վէ պիր քիմսէյէ հէմ խանէսինէ,
Ատէմէ վէ միրասընա ղատր էտէրլէր։
3 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ պէն ²⁰պու գապիլէ ²¹ալէյհինէ շէօյլէ պիր պէլա թէտպիր էտէրիմ՛ քի,
Անըն ալթընտան պօյունընդը չըգարամայաճագսընդ,
Վէ մաղրուրանէ կէզէմէյէճէքսինիզ,
²²Զիրա պէլա վագթը տըր։
4 Օլ կիւնտէ սիզին հագգընդգտա ²³մէսէլ սէօյլէյէճէքլէր,
Վէ հազին ²⁴պիր ֆիղանլէ ֆիղան էտիպ՝
Քիւլլիյէն խարապ օլտրգ,
Գավմըմընն հիսսէսինի թէպտիլ էթտի,
Անը նաՏսրլ պէնտէն ալտը,
Թարլալարըմընդը *կէրի վէրմէյիպ տէ՞՛ թագսիմ էյլէտի՝ տէյճէքլէր։
5 Պու էճլտէն ՐԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթընտա՝
Սէնին իչիւն ²⁵սիճիմ չէքէրէք գուր՛ա աթան պուլունմայաճագ տըր։
6 Փէյղամպէրլիք էտէնլէրէ՝ ²⁶փէյղամպէրլիք էթմէյինիզ՝ ²⁷եէլէէ.
Անլէրէ փէյղամպէրլիք էթմէյճէքլէր. հագարէթ տէֆ՛ օլունմայաճագ տըր։
7 Էյ պէյթ ի Յակոբ թէսմիյէ օլունան,
ՐԱՊՊԸՆ Րուհու գըսալտը մը.
Անըն իշլէրի պո՞ւ մը տըր.
Իսթիգամէթլէ հարէքէթ էտէնէ սէօզլէրիմ՛ էյի տէյի՞լ մի։
8 Վէ պէնիմ գավմըմ տիւշմէն օլմաղա չօգտան այաղա գալգտը.
Մուհարէպէտէն ²⁸ավտէթ էտէրէք էննիյէթլէ կէչէնլէրտէն
Էնթարի իւզէրինտէն ճիւպպէյի ալըրսընդը։
9 Գավմըմընն նիսվանընը ֆէրահլը խանէլէրինտէն թարտ էտէրսինիզ,
Անլէրին էվլատընտան զիյնէթիմի գաթ՛իյէն ալըրսընդը։
10 Գալգըպ կիտինիզ,
Զիրա պուրասը ²⁹իսթիրահաթ եէրի տէյիլ տիր,
³⁰Նէճիս օլունտրդը սէպէպտէն
³¹Ազիմ հէլաքլէ հէլաք օլաճագ տըր։
11 Պիր ատէմ ³²րիւզկեար վէ պուլթլանա թապի՛ օլուպ՝
Սանա շէրապ վէ միւսքիր հագգընտա փէյղամպէրլիք էտէյիմ՛՝ տէյէրէք եալան սէօյլէր իսէ,
Օ քիմսէ պու գավմընն փէյղամպէրի օլաճագ տըր։
12 ³³Էյ Յակոբ, ճիւմլէնիզի մուխլագա ճէմ՛ էտէճէյիմ,
Իսրայէլին պագիյէսինի մուխլագա թօփլայաճաղըմ,
³⁴Բօսրա գօյունլարը կիպի,
³⁵Աղըլլարընտա պուլունան սիւրիվէր կիպի անլէրի պիր եէրէ գօյաճաղըմ.
³⁶Ատէմէլէրին ³⁷եէրէ՛ սէպէպինտէն կիւրիւլթիւ օլաճագ տըր։
13 Կէտիք աչան էօնլէրինճէ չըգտը.
Կէտիք աչըպ գափուտան կէչտիլէր վէ անտէն չըգտրլար.
Վէ ³⁸անլէրին մէլիյի էօնլէրինճէ կէչէր,
³⁹ՐԱՊՊ անլէրին սէրտարը տըր։

---

² 2Մխլ. 1. 20։
³ Թօփրագ խանէտէ
⁴ Երեմ 6. 26։
⁵ Հիւան
⁶ Ես. 20. 4։ 47. 2,3· Երեմ.13.22։ Նաւ.3.5։
⁷ Մէրսրէթ
⁸ Ամով. 3 6։
⁹ 4Մխլ. 18. 14,17։
¹⁰ Յես. 15 44։
¹¹ Յես. 15. 44։
¹² Միրաս
¹³ 2Թէվ. 11. 7։
¹⁴ Մէրս. 4. 5։
¹⁵ Ցոբ. 1.20։ Ես. 15.2։ 22. 12։ Երեմ. 7. 29։ 16. 6։ 47.5։ 48. 37։
¹⁶ Ովս. 7. 6։
¹⁷ Մէգ. 36. 4։
¹⁸ Թէք. 31. 29։
¹⁹ Ես. 5. 8։
²⁰ Երեմ. 8. 3։
²¹ Ամով. 5. 13։ Եփես. 5. 16։
²² Ամր. 2. 6։
²³ 2Մխլ. 1. 17։ [լանա
²⁴ Ես՛ոթ՝ մուրթատտ օ-
²⁵ Թէս. 32. 8,9։
²⁶ Ես.30.10։ Ամով. 2. 12։ 7. 16։
²⁷ Թէս. 12. 9։ [3.2։
²⁸ Ղեւ.18.25,28։ Երեմ.
²⁹ Եզեկ. 13. 3։
³⁰ Պ. 4. 6 7։
³¹ Երեմ. 31. 10։ [տա
³² Ես՛ոթ՝ Մէր՛ալարընե-
³³ Եզեկ. 36. 37։
³⁴ Ովս. 3. 5։
³⁵ Ես. 52. 12։

Digitized by Google

ՊԱՊ 3

*Ըէ՛իսլէրին զուլմու։ 5 Փէյղամպէրլէրին եալանը։ 9 Պունլարըն քէօ-
թիւլիւիւ սէպէպիյլէ Սիօն իւզէրինէ կէլէճէք հիւքմ ի իլահի։*

1 Վ է տէտիմ քի, էյ Յակոբըն ըէ՛իսլէրի,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլին հաքիմլէրի, շիմտի տինկլէյինիզ.
Հագգը պիլմէլի տէյիլ մի սինիզ։
2 Սիզ քի խայրա պուղզ վէ շէրրէ մուհապպէթ էտէ-
սինիզ,
*Ատէմլէր իւզէրինտէն տէրիլէրինի վէ քէմիքլէրին-
տէն էթլէրինի սօյարսընըզ։
3 Պունլար ֊գավմըմըն էթինի եէրլէր.
Վէ իւզէրլէրինտէն տէրիլէրինի եիւզէրլէր,
Վէ քէմիքլէրինի էզէրլէր,
Վէ անլէրի գազանտա վէ ֋թէնճէրէտէ օլան էթ կիպի
տօղրարլար։
4 Օ զէման ֌ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէճէքլէր,
Լաքին օ անլէրի տինկլէմէյէճէք,
Օլ վագըթ եիւզիւնիւ անլէրտէն սէթր էտէճէք տիր,
Զիրա անլէր քէօթիւ իշ իշլէտիլէր։
5 Գավմըմը իզլալ էտէն,
֋Տիշլէրիյլէ ըսըրան վէ սէլամէթ նիտա էտէն,
Վէ ֌անլէրին աղզընա պիր շէյ գօմայան քիմսէ ա-
լէյհինէ
Ի՛լան ը հարպ էտէն ֋փէյղամպէրլէր հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
6 ֋Պու էճլտէն սիզէ կէճէ օլաճագ,
Քի րիւ՛յա կէօրմէյէսինիզ,
Վէ սիզէ զուլմէթ օլաճագ,
Քի թէֆա՛իւլ էթմէյէսինիզ.
֋Վէ փէյղամպէրլէր իւզէրինէ կիւնէշ պաթաճագ,
Վէ անլէր իւզէրինէ կիւն գարարաճագ տըր։
7 Վէ րիւ՛յա կէօրիւճիւլէր ութանաճագլար,
Վէ ֆալճըլար խէճիլ օլաճագլար,
Վէ ճիւմլէսի տուտագլարըն էօրթէճէքլէր,
֊Զիրա Ալլահ թարաֆընտան իսթիճապէթ եօգ տըր։
8 Լաքին պէն ֋Յակոբա ՚իսեանընը,
Վէ Իսրայէլէ կիւնահընը պէյան էթմէք իւզրէ,
ՐԱՊՊԸՆ Րուհըյլէ,
Գուվվէթ վէ հիւքմ վէ ճէսարէթլէ տօլու իմ։
9 Էյ պէյթ ի Յակոբըն ըէ՛իսլէրի,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլին հաքիմլէրի,
Շիմտի պունու տինկլէյինիզ.
Սիզ քի հագգտան իքրահ էտիպ,
Հէր տօղրուլըղը էյրիլտիրսինիզ.

10 ֋Սիօնը ֋գանլէ,
Վէ Երուսաղէմի հագգսըզլըգլէ պինա էտէրսինիզ։
11 ֊Անըն ըէ՛իսլէրի րիշվէթլէ հիւքմ էտէրլէր,
Վէ ֋քեահինլէրի իւճրէթլէ թա՛լիմ էտէրլէր,
Վէ փէյղամպէրլէրի ագչէ իչինն թէֆա՛իւլ էտէրլէր,
Վէ՝ ՐԱՊՊ արամըզտա տէյի՞լ մի,
Պէլա պիզէ իսապլէթ էթմէյէճէք՝ տէյէրէք,
֌ՐԱՊՊԱ իսթինատ էտէրլէր։
12 Պունուն իչինն Սիօն սիզին սէպէպինիզլէ ֋թարլա
կիպի սիւրիւլէճէք,
Վէ ֊Երուսաղէմ թաշ երըղնըթըլարը օլաճագ,
Վէ ֋պէյթին տաղը օրմանըն եիւքսէք եէրլէրի կիպի
օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 4

*Սօն կիւնլէրտէ քիլիսէնին ՚իզզէթ ու շէրէֆի 3 վէ ասայիշ ի Ծամը
8 վէ հիւքիւմէթ 11 վէ մուզաֆֆէրիյէթի։*

1 Վ է ֊սօն կիւնլէրտէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ տաղը
Տաղլարըն պաշընտա սապիթ վէ թէփէլէրտէն եիւք-
սէք օլաճագ տըր.
Վէ միլլէթլէր օրայա տօղրու ագրպ կիտէճէքլէր։
2 Վէ կիտէր իքէն չօգ միլլէթլէր տէյէճէքլէր քի,
Կէլինիզ, Եհովանըն տաղընա,
Իլահ ը Յակոբըն պէյթինէ չըգալըմ,
Քի պիզէ քէնտի թարիգլէրինի թա՛լիմ էտէ,
Պիզ տէ անըն եօլլարընտա եիւրիյէլիմ.
Զիրա շէրի՛աթ Սիօնտան,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երուսաղէմտէն զուհուր էտէ-
ճէք տիր։
3 Վէ չօգ գավմլար արասընտա հիւքմ էտէճէք,
Վէ ուզագտա պուլունան գուվվէթլի իմմէթլէրի թա՛-
զիր էտէճէք տիր.
Վէ ֋անլէր գըլըճլարընը սապան տէմիրլէրի,
Վէ մըզրագլարընը տահրալար եափաճագլար.
Միլլէթ միլլէթ ՚ալէյհինէ գըլըճ գալտըրմայաճագ,
֋Վէ արթըգ մուհարէպէ էթմէյի էօյրէնմէյէճէքլէր։
4 ֋Անճագ հէր ատէմ քէնտի ասմասը,
Վէ քէնտի ինճիր աղաճը ալթընտա օթուրաճագ,
Վէ գօրգու վէրէն օլմայաճագ տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն աղզը սէօյլէտի։
5 Զիրա ֋ճիմլէ գավմլարըն հէր պիրի
Քէնտի իլահընըն իսմիյլէ եիւրիւր,
Լաքին ֊պիզ էպէտ իւլ ապատ
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եիւրիւրիւզ։

– *Երեմ. 5. 4,5։*
* *Ի՛նճ. Անլէր*
֌ *Մէզ. 14. 4։*
֍ *Եզեկ. 11. 3,7։*
֎ *Մէզ. 18. 41։ Լամ. 1. 28։ Ես. 1. 15։ Եզեկ. 8. 18։ Զաք. 7. 13։*
֏ *Պ. 2. 11։ Մատթ. 7. 15։*
֐ *Եզեկ. 13. 18,19։*
֑ *Ես. 56.10,11։ Եզեկ. 13. 10։ 22 25։*
֒ *Ես. 8. 20,22։ Եզեկ. 13. 23։ Զաք. 13. 4։*
֓ *Ամովս. 8. 9։*
֔ *Մէզ. 74. 9։ Ամովս 8. 11։*
֕ *Ես. 58. 1։*
֖ *Երեմ. 22. 13։*
֗ *Եզեկ. 22. 27։ Ամբ. 2. 12։ Սոփ. 3. 3։*
֘ *Ես. 1. 23։ Եզեկ. 22. 12։ Ովս. 4. 18։ Պ. 7. 3։*
֙ *Երեմ. 6. 13։*
֚ *Ես. 48. 2։ Երեմ. 7. 4։ Բամ. 2. 17։*
֛ *Երեմ. 26. 18։ Պ.1.6։*
֜ *Մէզ. 79. 1։*
֝ *Պ. 4. 2։*
֞ *Ես. 2. 2, վէ դայրի։ Եզեկ. 17. 22,23։*
֟ *Ես. 2. 4։ Պագ Յովէլ. 3. 10։*
֠ *Մէզ. 72. 7։*
֡ *Միւս. 4. 25։ Զաք. 3. 10։*
֢ *Երեմ. 2. 11։*
֣ *Զաք. 10. 12։*

Digitized by Google

6 ՐԱՊՊ պույուրըր քի, Օլ կիւնտէ Թօփալը ճէմ՝
էտէճէյիմ,
Վէ թարտ օլունանը վէ պէլայա տիւշար էյլէտէյիմի
թօփլայաճաղըմ:
7 Վէ թօփալը պագիյյէ,
Վէ ուզագ կէօնտէրիլէնի գուվվէթլի միլլէթ էտէճէյիմ.
Վէ ՐԱՊՊ անլէր իւզէրինէ Սիօն տաղընտա,
Շիմտիտէն էպէտէտէք հիւքիւմէթ էտէճէք տիր:
8 Վէ սէն, էյ սիւրիւ գուլլէսի, Սիօն գըզընըն տաղը,
Էվվէլքի հիւքիւմէթ սանա կէլէճէք,
Երուսաղէմ գըզընա սալթանաթ վասըլ օլաճագ տըր:
9 Շիմտի նի՞չիւն եիւքսէք սէսլէ չաղըրըրսըն.
Սէնտէ մէլիք եօ՞ղ մը,
Միւշիրինկ հէլա՞ք մը օլտու,
Քի սէնի տօղուրմագ աղրըսը թուԹտու:
10 Էյ Սիօն գըզը. աղրը չէ՛ք,
Վէ տօղուրմագ աղրըսընտա օլ.
Զիրա շիմտի շէհրտէն չըգըպ՝ սահրատա սաքին օլաճագսըն,
Վէ Բաբելոնա գատար կիտիպ՝ օրատա խէլաս պուլաճագսըն.
Օրատա ՐԱՊՊ սէնի տիւշմէնլէրինկին էլինտէն գուրԹարաճագ տըր:
11 Վէ շիմտի սէնին իւզէրինէ չօգ թա՛ֆէլէր թէճէմմիւ՝ էտիպ՝
Մուրտար օլսուն, վէ պիզիմ կէօզլէրիմիզ Սիօնըն հալընը կէօրսին՝ տէյէճէքլէր տիր:
12 Լաքին անլէր ՐԱՊՊՆ միւրատընը պիլմէզլէր,
Վէ անըն թէտպիրինի ակլամազլար.
Զիրա տէմէթլէրին խարմանա ղօֆլաըդըը կիպի Օ անլէրի թօփլայաճագ տըր:
13 Էյ Սիօն գըզը, գալգ վէ խարման տէօյ,
Զիրա պույնուզընկը տէմիր,
Վէ թըրնագլարընկը պագըր էտէճէյիմ՝
Սէն տախի չօգ գավմլար էզէճէքսին.
Վէ անլէրին քեարընը ԵՀովայա,
Վէ մալլարընը պիւթիւն զէմինին Բապպընա վագֆ էտէճէյիմ:

ՊԱՊ Ե

Մէսիհին վէլատէթի, 4 հիւքիւմէթի 8 վէ մուզաֆֆէրիյէթի:

Շիմտի, էյ ասքէր սահիպի գըզ,
Ասքէրի հազընըլա.
Պիզի մուհասէրէյէ ալտընլար.
Իսրայէլ հաքիմինին եանաղընա տէյնէքլէ վուրաճագլար:
2 Վէ սէն, էյ Բեթլէհէմ Եփրաթա,
Յուդա պինկլէրի արասընտա քիչիւք իսէն տէ,
Պէնիմ իչիւն Իսրայիլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտէճէք օլան սէնտէն չըգաճագ տըր.
Անըն խուրուճը գատիմտէն,
Էզէլի կիւնլէրտէն պէրու տըր:
3 Պու էճլտէն տօղուրանըն տօղուրաճաղը վագԹա գատար
Անլէրի թէսլիմ էտէճէք տիր,
Վէ անըն պիրատէրլէրինին պագիյյէսի
Պէնի Իսրայէլէ ավտէթ էտէճէք տիր:
4 Օ տախի տուրուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ գուվվէթիյլէ,
Վէ Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ իսմինին ճէլալընյլէ կիւտէճէք,
Վէ անլէր սաքին օլաճագլար.
Զիրա շիմտի ազամէթի զէմինին միւնթէհասընա գատար վարաճագ տըր:
5 Վէ սէլամէթ պու օլաճագ տըր.
Ասորեստանլըլար տիյարըմըզա կէլտիքլէրինտէ,
Վէ սէրայլարըմըզա այագ պաստըգլարընտա,
Անըն ալէյհինէ եէտի չօպան
Վէ սէքիզ էմիր իգամէ էտէճէյիզ:
6 Վէ Ասորեստան տիյարընը գըլըճլէ,
Վէ Նեբրովթ տիյարընը մէտխէլլէրինտէ խարապ էտէճէք տիր.
Վէ Ասորեստանլըլար տիյարըմըզա կէլտիքլէրինտէ,
Վէ հուտուտըմըզա այագ պաստըգլարընտա,
Պէնէ անլէրտէն գուրԹարաճագ տըր:
7 Վէ Յակոբըն պագիյյէսի չօգ գավմլար իչինտէ,
ՐԱՊՊ Թարաֆընտան ճէնէ չիյ կիպի,
Վէ ինսանտան պիր շէյ պէքլէմէյէրէք,
Վէ պէնի ատէմտէն պիր շէյ իւմիտ էճմէյէրէք,
Զիմէն իւզէրինէ տամլայան եաղմուր կիպի օլաճագ տըր:
8 Վէ Յակոբըն պագիյյէսի միլլէԹլէրտէ,
Չօգ գավմլար իչինտէ
Օրմանըն վուհուշը արասընտա օլան արսլան կիպի,
Վէ գօյուն սիւրիւսինտէ կէնճ արսլան կիպի օլաճագ տըր,
Քի կէչտիյինտէ չիյնէր վէ փարչէր.
Վէ գուրԹարան պուլունմագ:
9 Սէնին էլին խասիմլէրինկին՝ ալէյհինէ գալտըրըլաճագ,

ե եզեկ. 34. 16։ Սոփ. 3. 19։
զ Մէգ. 147. 2։ եզեկ. 34. 13։ 37. 21։
է Պ. 2. 12։ 5. 3, 7, 8։ 7. 18։
ը Ես. 9. 6։ 24. 23։ Դան. 7. 14, 27։ Ղուկ. 1. 33։
թ Վահ. 11. 15։
ժ Երեմ. 8. 19։
ի Ես. 13. 8։ 21. 3։ Երեմ. 30. 6։ 50. 43։
լ Մէրա. 2. 16։
խ Աբդ. 12։ Պ. 7. 10։
ծ Ես. 55. 8։ Բամ. 11. 33։
կ Ես. 21. 10։
հ Ես. 41. 15, 16։ Երեմ. 51. 33։
ձ Դան. 2. 44։
ղ Ես. 18. 7։ 23. 18։ 60. 6, 9։
մ Զաք. 4. 14։ 6. 5։
ն Մէրա. 3. 30։ Մատթ. 5. 39։ 27 30։
շ Մատթ. 2. 6։ Յովհ. 7. 42։
ո Խուր. 18. 25։ 1 Մխ. 23. 23։
չ Թէր. 49. 10։ Ես. 9. 6։
պ Մէգ. 90. 2։ Էմս. 8. 22, 23։ Յովհ. 1. 1։
ջ Պ. 4. 10։
ռ Պ. 4. 7։
ս Ես. 40. 11։ 49. 10։ եզեկ. 34. 23։ Պ. 7. 14։
վ Մէգ. 72. 8։ Ես. 52. 13։ Զաք. 9. 10։ Ղուկ. 1. 32։
տ Մէգ. 72. 7։ Ես. 9. 6։ Զաք. 9. 10։ Ղուկ. 2. 14։ Եփես. 2. 14։
ր Թէր. 10. 8, 10, 11։
ց Ղուկ. 1. 73։
ւ Այ. 3։
փ Թէս. 32. 2։ Մէգ. 72. 6։ 110. 3։

Digitized by Google

Վէ տիւշմէնլէրինկին ճիւմլէսի գաթ' օլունաճագ տըր։
10 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Օլ կիւնտէ աթլարընկը սէնին իչինտէն թէլէֆ,
Վէ արապալարընկը մահվ էտէճէյիմ.
11 Վէ տիյարընկըն շէհրլէրինի խարապ էտէճէյիմ,
Վէ իսթիհքեամաթընկըն քեաֆֆէսինի երգաճաղըմ։
12 Վէ սէնին էլինտէն էֆսունճըլըղը տէֆ' էտէճէյիմ,
Վէ արթըգ սէնտէ [1]միւնէճճիմլէր պուլունմայաճագ տըր։
13 [2]Վէ սէնին իչինտէն օյմա փուլթլարընկը,
Վէ սանէմլէրինկի մահվ էտէճէյիմ,
Վէ [3]պիր տահա էլլէրինկին իշինէ 'իպատէթ էթմէյէճէքսին։
14 Վէ իչինտէն Աստարովթ փուլթլարընկը սէօքէճէյիմ,
Վէ շէհրլէրինկի վիրան էտէճէյիմ։
15 Վէ իթա'աթ էթմէյէն միլլէթլէրտէն
[4]Խըշմ ու ղազապլէ ինթիգամ ալաճաղըմ։

ՊԱՊ 6

Ալլահըն քէնտի գավմընա՝ նանքէօրլիւք 6 վէ ճէհաէնթ 10 վէ զուլմ 16 վէ փուճփուրէաճլիքլերի սէպէպլինտէն դազապա կէլմէխի։

Ե[5]իմտի ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյինի տինկլէյինիզ.
Գալգ, վէ տաղլար էօնիւնտէ տա'վա սիւր,
Վէ պայըրլար սէսինկի իշիթսինլէր։
2 [6]Էյ տաղլար, էյ զէմինին գավի էսասը,
[7]ՐԱՊՊԸՆ տա'վասընը տինկլէյինիզ.
Զիրա [8]ՐԱՊՊԸՆ քէնտի գավմը իլէ տա'վասը վար,
Վէ Իսրայէլ իլէ մուհաքէմէ օլաճագ տըր։
3 Էյ գավմըմ, [9]սանա նէ՞ եափտըմ
Վէ նէ՞ իլէ սէնի եօրտըմ,
'Ալէյհիմտէ շէհատէթ էյլէ։
4 [10]Զիրա սէնի Մըսըր տիյարընտան չըգարտըմ,
Վէ սէնի էսարէթ խանէսինտէն խէլաս էյլէտիմ,
Վէ սէնին էօնիւնճէ Մովսէս իլէ Ահարոնը վէ Մարիամը կէօնտէրտիմ։
5 Էյ գավմըմ, [11]Մովաբ մէլիյի Բաղակըն նէ թէտպիր էթտիյինի,
Վէ Բաղաամ իպն ի Բէովրըն անա նասըլ ճէվապ վէրտիյինի,
Վէ [12]Սատիմտէն Գաղգաղայա գատար [13]Ն֊ը֊գ֊ա՛ պ֊ո֊լ֊ո֊ժ֊ը֊ն֊ը խաթրա կէթիր,
Քի [14]ՐԱՊՊԸՆ 'ատալէթինի պիլէսին։
6 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա նէ՞ իլէ վարայըմ,
Ալլահ իլ միւթա'ալըն հուզուրընտա [15]Ն֊ա֊ղ֊ը֊լ սէճտէ գըլայըմ.
Անըն հուզուրընա մուհրագալաթըլէ մի,
Պիր սէնէլիք պուզաղըլաթըլէ մի վարայըմ։
7 [16]ՐԱՊՊ պինկլէրճէ գօչլարտան,
Օն պինկլէրճէ [17]զէյթուն եաղը ըրմագլարընտան խօշնուտ օլո՞ւր մը.
'Իսեանըմ իչին [18]իլ ք օղլըմը,
Ճանըմընն կիւնահը իչուն սուպարմընն սէմէրէսինի՞ մի վէրէյիմ։
8 [19]Էյ ատէմ, սանա էյի օլանը պէյան էյլէտի.
Վէ [20]Հագգ իւզրէ հարէքէթը էթմէք վէ մէրհամէթի սէվմէք,
Վէ Ալլահընկ իլէ միւթէվազը'անէ եիւրիւմէքտէն պաշգա
ՐԱՊՊ սէնտէն նէ՞ թալէպ էտէր։
9 ՐԱՊՊԸՆ ավազը շէհրէ նիտա էտէր,
Վէ 'ագըլլը օլան սէնին իսմինի կէօրէճէք տիր.
Տէ՛նէյի վէ անը թա'եին էտէնի տինկլէյինիզ։
10 Շէրիրին խանէսինտէ տահա շէրր խազինէլէրի
Վէ [21]մէնֆուր օլան էքսիք էֆա վա՛ր մը տըր։
11 [22]Քէօթիւ թէրազիսի,
Վէ քէսէսինտէ հիլէլի թարթը թաշլարը օլանը փաք 'ատտ էտէյի՛մ մի։
12 Զիրա անըն զէնկինլէրի զէյատէսիյլէ զալիմ տիր,
Վէ սէքէնէսի եալան սէօյլէր,
Վէ աղըզլարընտա [23]հիլէլի լիսանլարը վար տըր։
13 Պու էվլտէն պէն սէնի [24]շիտտէթլէ տարպ էտէճէյիմ,
Վէ կիւնահլարընկ իչուն սէնի վիրան էյլէյէճէյիմ։
14 [25]Սէն եէյէճէքսին, լաքին տօյմայաճագսըն,
Վէ աճլըղընկ գարնընկտա գալաճագ
Գալտըրաճագսըն, լաքին գուրթարամայաճագսըն,
Վէ գուրթարտըղընկը գըլըճա թէսլիմ էտէճէյիմ։
15 Սէն [26]էքէճէքսին, լաքին պիչմէյէճէքսին.
Զէյթուն տէօյճէքսին, լաքին եաղընը սիւրինմէյէճէքսին.
Իւզիւմ պասաճագսըն, լաքին շէրապ իչմէյէճէքսին։
16 Զիրա [27]Ամրինին ֆարզլարը,
Վէ [28]Ախաաբ խանէսինին հէփ 'ամէլլէրի [29]Հրֆզ օլունույօր.
Վէ սիզ անլէրին թէտպիրլէրինէ կէօրէ եիւրիւյօրսընըզ,
Քի սէնի [30]խարապ
Վէ *սէքէնէկի պա'իս ի րէզալէթ էտէյիմ,
Վէ [31]գավմըմընն հագարէթինի չէքէճէքսինիզ։

ե Զաք. 9. 10։
զ Ես. 2. 6։
է Զաք. 13. 2։
ը Ես. 2 8։
թ Մէգ. 149. 7։ Այ. 8։ 2Սէլ. 1. 8։

ժ Թէս. 32. 1։ Մէգ. 50. 1,4։ Ես. 1. 2։
ի Ովս. 12. 3։
լ Ես. 1. 18։ 5. 3,4։ 43. 26։ Ովս. 4. 1։
խ Երեմ. 2. 5,31։
ծ Խուր. 12. 51. 14. 30։ 20. 2։ Թէս. 4. 20։ Ամովս. 2. 10։
կ Ա'տ. 22. 5։ 23. 7։ 24. 10,11։ Թէս. 23. 4,5։
հ Ցնս. 24. 9,10։ Վահ. 2 14։
ձ Ա'տ. 25. 1։ 33. 49։ Ցես. 4. 19։ 5. 10։
ղ Զաք. 5. 11։ [1 11։
ճ Մէգ. 50. 9։ 51. 16։ Ես. 11. 1։ 20. 10,23։
մ Ցոր. 29. 6։
յ 4Մ'իւլ. 16. 3։ 21. 6։ 23. 10։ Երեմ. 7. 31։ 19. 5։ Եզեկ. 23. 37։
ն Թէս. 10. 12։ 1Մ'իւլ. 15. 22։ Ովս. 6. 6։ 12. 7։ [17։
շ Թէք. 18. 19։ Ես. 1. 11։
ո Թէս. 25. 13-16։ Հմս. 11. 1։ 20. 10,23։
չ Ովս. 12. 8։
պ Երեմ. 9. 3,5,6,8։
ջ Ղեւ. 26. 16։ Մէգ. 107. 17,18։
ռ Ղեւ. 26. 26։ Ովս. 4. 10։
ս Թէս. 28. 38-40։ Ամովս. 5. 11։ Սոփ. 1 13։ Անգ. 1. 6։
վ 3Մ'իւլ. 16. 25,26։
տ 3Մ'իւլ. 16. 30, վէ զայրի 21. 25,26։ 4Մ'իւլ. 21 3։
ր Ովս. 5. 11։
ց 3 Մ'իւլ. 9. 8։ Երեմ. 19. 8։
* Ի՛ոչ. սէքէնէսինի
- Պագ ես. 25. 8։ Երեմ. 51. 51։ Մէրս. 5. 1։

Digitized by Google

ՊԱՊ 7

Քլիսէնին՝ տիւչար օլտրդը զա՛ֆտան, 3 վէ ֆէսատը ՚ումումիտէն շիքեայէթի. 5 Ալլահա միւՔէկէքքիլէն տիւշմէնլէրինէ դալուպ կէլմէսի, 14 Ալլահդն անը կիւզել վա՛տլարլէ, 16 եա՛նի տիւշմէնլէրինի միւզ Ցարիպ, 18 քէնտիսինէ տախի ՚ինայէթի վա՛տ էտէրէք եիւրէքլէնտիրմէսի։

Վայ պանա, քի տէվշիրիլմիշ եազ եէմիշի կիպի,
Պաղ պօզումընտան ֆ֊ալ֊ն ֊չինկիլլէր կիպի օլտրմ.
Եէյէնէք սալգըմ եօգ տըր.
Ֆ֊ձանըմ թուրֆանտայա արզու չէքէր։
2 Ֆ֊էհլ ի թագվա եէրտէն մահվ օլտու,
Վէ ատէմլէր արասընտա տօղրու ատէմ գալմատը.
Ձիւմլէսի գան իչիւն փուսու գուրար,
Ֆ֊Հէր պիրի գարնտաշընը աղլէ ավլար։
3 Էլլէրի քէօթիւլիւքտէ մահիր տիր,
Ֆ֊Րէ՛իս էէ֊էֆ֊ֆ֊ թալէպ էտէր,
֊Վէ հաքիմ իւճրէթ ֊ուր,
Վէ պէօյիւք ատէմ հէվա ի նէֆսինէ կէօրէ սէօյլէր.
Պէօյլէնէ իշի էյրիլտիրլէր։
4 Անլէրին էյիսի Ֆ֊տիքէն կիպի,
Տօղրուսը տիքէնտէն չիթ ֊էէ֊ տիր.
Պէքճիլէրինկին կիւնիւ,
Եօգլանըլաճաղընկ վագըթ կէլիյօր,
Անլէրին իզթիրապը շիմտի օլուր։
5 Ֆ֊Տօսթա ինանմայընըզ,
Խասս տօսթա թէվէքքիւլ էթմէյինիզ,
Գօյնընկտա եաթանտան աղզընկըն գափուլարընը կէօզէթ։
6 Զիրա Ֆ֊օղուլ փէտէրինի թահգիր էտէր
Գրզ քէնտի վալիտէսի վէ կէլինի գայն վալիտէսի ՚աէյհինէ գալգար.
Ատէմին տիւշմէնլէրի քէնտի խանէսի խալգը տըր։
7 Լաքին Ֆ֊պէն ՐԱՊՊԱ մունթազըր,
Խէլասըմընն Ալլահընա իմիտվար օլաճաղըմ,
Ալլահըմ պէնի տինկլէյէճէք տիր։
8 Էյ տիւշմէնիմ, Ֆ֊իւզէրիմէ սէվինմէ.
Ֆ֊Տիւշսէմ տէ գալգաճաղըմ,
Զուլմէթտէ օթուրսամ տա Ֆ֊ՐԱՊՊ պանա նուր օլաճագ տըր։
9 ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիյիմտէն
Օ տա՛վամը կէօրիւպ
Հագգըմը իհգագ էտինճէյէ տէյին՝
Ֆ֊Անըն ղազապընա թէհամմիւլ էտէճէյիմ.
Ֆ֊Օ պէնի նուրա չըգարաճագ,
Պէն տախի անըն ՚ատալէթինի կէօրէճէյիմ։
10 Օլ վագըթ տիւշմէնիմ կէօրէճէք.
Վէ՝ Ֆ֊Ալլահընկ ՐԱՊՊ նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէնի

֊Խէճալէթի գափլայաճագ տըր.
֊Կէօզլէրիմ անըն ֆէ֊ֆ֊ը կէօրէճէք,
Ֆ֊Սօգագ չամուրը կիպի փայմալ օլաճագ տըր։
11 Սէնին Ֆ֊սուրլարընըն պինա օլունաճաղը կիւն,
Հէման օլ կիւնտէ էմր ուզագլաշաճագ տըր։
12 Օլ կիւնտէ Ֆ֊Ասորեստանտան վէ *միւսթահջէմ շէհիրլէրտէն,
Վէ միւսթահջէմ ֊էէ֊րտէն՚՚ նէհրէ գատար,
Վէ տէնիզտէն տէնիզէ վէ տաղտան տաղա ֊էէ֊էէ֊սանա կէլէճէքլէր։
13 Վէ տիյար քէնտի սէքէնէսի,
֊Իշլէրինին սէմէրէսի սէպէպինտէն խարապ օլաճագ տըր։
14 Գավմընկը,
Կարմեղոս օրթասընտա ֊օրմանտա եալընըզ օթուրան միրասընկըն սիւրիւսիւնիւ
Ֆ֊Ասակլէ ֊օթլաթ.
Անլէր գատիմ կիւնլէրտէ օլտրդը կիպի
Բասանտա վէ Գաղաադտա օթլասընլար։
15 ֊Մըսըր տիյարընտան չըգտրդըն կիւնլէրտէ օլտրդը կիպի
Անա միւ՚ճիզլէր կէօսթէրէճէյիմ։
16 Թա՛իֆէլէր ֊կէօրիւպ՝
Պիւթիւն գահրէմանլըգլարընտան ութանաճագլար,
֊Աղրզ իւզէրինէ էլ գօյաճագլար,
Գուլագլարը սաղըր օլաճագ տըր։
17 Երլան կիպի ֊թօփրագ եալայաճագլար,
Եէրին սիւրիւնէնլէրի կիպի
֊Սագլանտըգլարը եէրլէրտէն թիթրէյէրէք ֊էէ֊ֆ֊֊ֆ֊ուր,
֊Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ սէպէպինտէն տէհշէթէ կիրիֆթար օլաճագլար,
Վէ սէնտէն գօրգաճագլար։
18 ֊Սէնին կիպի հա՞նկը Իլահ վար տըր,
Քի ֊կիւնահը ՚աֆվ էտէր,
Վէ միրասընըն ֊պագիյյէսինին ՚իսեանընտան սարֆ ը նազար էյլէր.
֊Ղազապընը իլէլէպէտ սագլամազ,
Զիրա ՚ինայէթի սէվէր։
19 Քէնտիսի տէօնիւպ պիզէ մէրհամէթ էտէճէք,
՚Իսեանլարըմըզը այաղը ալթընա ալաճագ տըր.
Վէ կիւնահլարընըն ճիմլէսինի տէնիզին տիպինէ աթաճագսընն։
20 Գատիմ կիհնլէրտէն
Ֆ֊Եճատըմընզա եէմինէլ վա՛տ էյլէտիյին ֊հագիգաթը Յակոբա,
՚Ինայէթի Աբրահամա իճրա էտէճէքսին։

֊ ես. 17.6։ 24. 13։
֊ ես. 28.4։ Ովս. 9.10։
֊ Մէզ. 12. 1։ 14. 1,3։ ես. 57. 1։
֊ Ամբ. 1. 15։
֊ Ովս. 4. 18։
֊ ես. 1. 23։ Պ. 3. 11։
֊ 2Մխլ.23.6,7։ եզեկ. 2. 6։ Պաղ ես. 55.13։
֊ երեմ. 9 4։
֊ եզեկ.22.7։ Մատթ.10. 21,35,36։ Ղուկ. 12. 53։21.16։ 2Տիմ.3.2,3։
֊ ես. 8. 17։ [4. 21։
֊ էմս.24.17։ Պաղ Մէրա. Մէզ.37.24։էմս.24.16։
֊ Մէզ. 27. 1։
֊ Մ֊րա. 3. 39։
֊ Մէզ. 37. 6։
֊ Մէզ. 42.3,10։79.10։ 115. 2։ Յովէլ. 2.17։
֊ Մէզ. 35. 26։
֊ Պ. 4. 11։ [10. 5։
֊ 2Մխլ. 22.43։ Զաք.
֊ Ամով.9.11,վէ դայրի՝ դայրի։ 27. 13։ Ովս. 11. 11։
֊ ես. 11.16։ 19.23, վէ
֊ * Ե֊էօ֊՝ Մըսըր չէհիրլէրինտէն, վէ Մըսըրտան [12։
֊ երեմ. 21. 14։ Պ. 3.
֊ ես. 37. 24։
֊ Մէզ. 28. 9։ Պ. 5. 4։
֊ Մէզ. 68. 22։ 78.12։
֊ ես. 26. 11։
֊ Յոբ. 21. 5։ 29. 9։
֊ Մէզ.72.9։ ես.49.23։
֊ Մէզ. 18. 45։
֊ երեմ. 33. 9։
֊ Խուր.15.11։ [50.20։
֊ Խուր. 34. 6,7։ երեմ.
֊ Պ. 4. 7։ 5. 3,7,8։
֊ Մէզ. 103. 9։ ես. 57. 16։ երեմ. 3. 5։
֊ Մէզ. 105. 9,10։
֊ Ղուկ. 1. 72,73։

Digitized by Google

ՆԱՀՈՒՄ

ՊԱՊ 1

Աստուածն քննուի գալմընա քէրէմ վէ տիւշմէնլէրինէ ղազապ էտէճէյի։

1 ՆԻՆուէ հագգընտա վահի տիր.
Ելկեսլի Նաւումըն վահի քիթապը տըր։
2 ՐԱՊՊ ղայուր վէ ինթիգամ ալըճը պիր Աստուած տըր.
ՐԱՊՊ ինթիգամ վէ ղազապ սահիպի տիր,
ՐԱՊՊ տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալաճագ,
Վէ ատուլարընա խըշմ սագլայաճագ տըր։
3 ՐԱՊՊ սապուր վէ գատիր տիր,
Լաքին նէ-Նահէ-ըչ ասլա թէպրիյէ էթմէզ.
ՐԱՊՊԸՆ եօլու գասըրղա վէ փուրթունատա տըր,
Վէ պուլութլար անըն այաղընըն թօզու տըր։
4 ՏԷնիզի թա՛զիր էտէր վէ անը գուրուտըր,
Վէ ըրմագլարըն ճիմլէսինի գուրուտըր.
Բասան վէ Կարմեղոս սօլար,
Լիբանան չիչէյի տախի սօլար։
5 ԷօնիւնտԷն տաղլար թիթրէրլէր վէ պայըրլար էրիրլէր
Վէ անըն հուզուրընտան զէմին,
Տիւնեա իլէ պիւթիւն սէքէնէսի տախի հարէքէթ էտէր։
6 Անըն հիտտէթի էօնիւնտէ քիմ տուրա պիլիր,
Վէ ղազապընըն շիտտէթինէ քիմ տայանա պիլիր.
Խըշմը աթէշ կիպի տէօքիւլիւր,
Վէ գայալար անըն ըմ-վէրէնէ փարէլէնիր։
7 ՐԱՊՊ քէրիմ տիր, մուզայագա կիւնիւնտէ գալ՛ա տըր,
Վէ քէնտիսինէ թէվէքքիւլ էտէնլէրի պիլիր։
8 Լաքին անըն մէքեանընը թուղեան էտէն թուքանլէ խարապ էտէճէք.
Վէ զուլմէթ անըն տիւշմէնլէրինի թա՛գիպ էյլէյճէք տիր։
9 ՐԱՊՊԱ գարշը նէ՞ տիւշիւնիւրսիւնիւզ.
Պիւսպիւթիւն մահվ էտէն Օ տըր.
Մուզայագա իքինճի տէֆ՛ա զուհուր էթմէյէճէք տիր։
10 Զիրա անլէր տիքէնլէր կիպի սարըլմըշ,
Վէ իչքիլէրիյլէ սէրխօշ օլանլար կիպի պուլունուր իքէն,
Էյիճէ գուրումըշ սաման կիպի եանաճագլար։
11 ՐԱՊՊԱ գարշը քէմլիք թէտպիր էտէն եարամազ միւսթէշար
Սէնտէն զուհուր էթտի։
12 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըը.
Անլէր ասայիշ իւզրէ պուլունուպ քէսրէթ իւզրէ իսէլէր տէ,
Օ կէչտիյինտէ գալ՛ օլունաճագլար.
Սէնի թազէիգ էթտիմ իսէ տէ, պիր տահա թազէիգ էթմէյէճիմ։
13 Վէ շիմտի սէնին իւզէրինտէն ուանըն պօյունտըրըղընը գըրաճաղըմ,
Վէ պաղլարընը չէօզէճէյիմ։
14 Վէ ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա,
Արթըգ սէնին իսմինտէն զիւրրիյէթ օլմամասընը էմր էթտի.
Իլահլարընդըն խանէսինտէն
Օյմա վէ տէօքմէ փուլալարը մահվ էտէճէյիմ.
Օ՞ըէ սէնին իչինն գապր եափաճաղըմ,
Զիրա սէն հագիր օլտըն։
15 Իշթէ տաղլար իւզէրինտէ միւժտէ կէթիրէնին՝
Սէլամէթ թէպշիր էտէնին այագլարը...
Էյ Յուդա, պայրամլարընդը հրֆզ, նէզրլէրինի իֆա էյլէ.
Զիրա եարամազ քիմսէ պիր տահա սէնտէն կէչմէյէճէք,
Օ պիւսպիւթիւն գաթ՛ օլունտու։

ՊՍ.Պ 2

Աստուածն Նինուէ իւզրինէ հէյպէթլի վէ մուզաֆֆէր պիր օրտու սէվգ էտէճէյի։

1 Փարէլէյէն սէնին եիւզինէ գարշը չըգտը.
Գալ՛այը հրֆզ էյլէ, եօլու կէօզէթ.
Պէլլէրի գուվվէթլէնտիր, զիյատէսիյլէ գուվվէթը քէսպ էյլէ։
2 Զիրա ՐԱՊՊ Յակոբընը ֆախրընը
Իսրայէլին ֆախրը կիպի թէճտիտ էյլէտի.
Զիրա պօշալտանլար անլէրի պօշալթտըլար,
Վէ անլէրին ասմա չըպուգլարընը պօզտըլար։

ա Սոփ. 2. 13։
բ Խուր. 20. 5։ 34. 14։ Թէս. 4. 24։ Ցեռ. 24. 19։
գ Թէս. 32. 35։ Մէզ. 94. 1։ Ես. 59. 18։
դ Խուր. 34. 6, 7։ Նէեմ. 9. 17։ Մէզ. 103. 8։ Յոել. 4. 2։
ե Յոել. 9. 4։
զ Մէզ. 18. 7, վէ ղայրի։ 97. 2։ Ամբ. 3. 5, 11, 12։
է Մէզ. 106. 9։ Ես. 50. 2։ Մատ. 8. 26։
ը Ես. 33. 9։
թ Մէզ. 68. 8։
ժ Հաբ. 5. 5։ Մէզ. 97. 5։ Միք. 1. 4։
ի Մէզ. 1. 6։ 2 Տիմ. 2. 19։
լ Դան. 9. 26։ 11. 10, 22. 40։
խ 2 Պետ. 3. 10։
ծ Մաղ. 3. 2։
կ Վահ. 16. 1։
հ 1 Թէվ. 16. 34։ Մէզ. 100. 5։ Երեմ. 33. 11։ Մէրս. 3. 25։ [19։
ձ 2 Միւլ 23. 6, 7։
ղ Պ. 3. 11։
ճ Մաղ. 4. 1։
մ 4 Միւլ. 19. 22, 23։
յ Ես. 3. 8։ Դան. 11. 10։
ն 4 Միւլ. 19. 35, 37։
շ Երեմ. 2. 20։ 30. 8։
ո 4 Միւլ. 19. 37։
չ Ես. 52. 7։ Բսմ. 10. 15։
պ Ամ. 11, 12։
—
ջ Երեմ. 50. 23։ [14։
ռ Երեմ. 51. 11, 12։ Պ. 3. 8։
ս Մէզ. 80. 12։

Digitized by Google

3 Անոնց գահրէմանլարընըն գալգանը [տ]գըրմըզը օլտու,
Գուվվէթի սահիպլէրի ալ կիյմիշ տիր.
Հազըրլանտըղը կիւնտէ արապասը չէլիք կիպի փար-
լայաճագ,
Վէ մըզրագլարը սալլանաճագ տըր:
4 Արապալար սօգագլարտա խըզ իլէ գօշաճագլար,
Մէյտանլարտա պիրիպիրինէ չարփաճագլար.
Կէօսթէրիշլէրի մէշ'ալէլէր կիպի օլուպ,
Շիմշէքլէր կիպի սէյիրտէճէքլէր:
5 Գահրէմանլարընը թէզէքքիւր էտէճէք.
Եիւրիւտիւքլէրինտէ սիւրչէճէքլէր,
Տէ-ղէդ անոն սուրընա 'աճէլէթէն կէլէճէք,
Վէ սիփէր հազըրլանաճագ տըր:
6 Ըրմագլարընը գափուլարը աչըլաճագ,
Վէ սէրայ եըգըլաճագ տըր:
7 Էսարէթէ կիթմէսի թագտիր օլունտու,
Վէ ճարիյէլէրի կէօյիւլէրինի տէօյէրէք,
Վէ [կ]կէօյէրճինլէր կիպի ինկլէյէրէք,
Անոնը իլէ պէրապէր կիտէճէքլէր:
8 Վէ Նինուէ իպթիտատէն սուլար հավուզը կիպի իտի.
Լաքին անլէր ֆիրար էտէրլէր,
Տուրընըզ, տուրընըզ՝ [ք]էէ՛ւէ իսէ տէ,
Կէրի տէօնէն եօգ տըր:
9 Կիւմիւշ եաղմա էտինիզ, ալթուն եաղմա էտինիզ,
Զիրա թէզեինաթ պիհիսապ տըր,
Գըյմէթլի էտվաթ ղայէթլէ չօգ տըր:
10 Պօշ վէ խալի վէ վիրան օլտու,
Վէ [ղ]եիւրէքլէր էրիր, վէ [խ]տիզլէր պիրիպիրինէ չար-
փար,
[ճ]Վէ հէր քէսին պէլի թիթրէր,
Վէ [ծ]հէր ատէմին եիւզիւ սօլար:
11 [կ]Արսլանլարընն եաթաղը,
Վէ կէնճ արսլանլարընն շիքեարկեահը,
Էրքէք արսլանըն, տիշի արսլանըն
Վէ արսլան եավրուսընըն կէզտիյի,
Վէ անլէրի գաչըրան պուլունմատըղը եէր նէրէտէ
գալտը:
12 Արսլան քէնտի եավրուլարը իչիւն քիֆայէթի էտէճէք
մըգտարը փարէլէր,
Վէ տիշի արսլանլարը իչիւն պօղար,
Վէ ինլէրինի ավլէ,
Վէ եաթագլարընը շիքեարլէ տօլտուրըր իտի:
13 [կ]Իշթէ պէն սանա գարշը իմ,
Վէ արապալարընը պիւսպիւթիւն եագաճաղըմ,
Վէ սէնին կէնճ արսլանլարընը գըլըճ թէլէֆ էտէճէք.
Վէ շիքեարրնը եէր եիւզիւնտէն մահվ էտէճէյիմ,
Վէ [ս]սէնին էլչիլէրինին սէսի պիր տահա իշիտիլմէյէ-
ճէք՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր:

ՊԱՊ 3

Նինուէնին քիւլլիյէն խարապ օլաճաղը:

Վայ [գ]անլը շէհրէ,
Քիւլլիյէն եալան վէ ղասպլէ տօլու տըր.
Օ[ր]ոթ շիքեար էքսիք տէյիլ տիր:
2 Գամչը սէսի,
Վէ [թ]թէքէրլէք կիւրիւլթիւսիւ,
Վէ գօշան աթ վէ սըչրայարագ կիտէն արապալարըն
սէսի [լ]որ:
3 Սիւվարի եալապըգ գըլըճը վէ շիմշէք կիպի օլան
մըզրաղը սալլար,
Վէ մագթուլէր չօգ վէ լաշէլէրին մըգտարը պէօյիւք
տիր,
Վէ էօլիւկէր պիհիսապ տըր,
Լաշէլէր իւզէրինտէ սիւրչէրլէր:
4 Զիւնքի զինալարըյլէ միլլէթլէր,
Վէ սիհրլէրիյլէ գապիլէլէր սաթան կիւզել զանիյէնին,
[Ս]Սիհրլէր սահիպի օլանըն զինալարը չօգ տըր:
5 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի,
[ղ]Իշթէ պէն սանա գարշը իմ,
Վէ [խ]սէնին էթէքլէրինի եիւզիւկլ[ւ]ն իւզէրինէ գալտը-
րաճաղըմ,
[ց]Վէ սէնին 'իւրեանլըղընը միլլէթլէրէ,
Վէ այպընը մէմլէքէթլէրէ կէօսթէրէճէյիմ:
6 Վէ սէնին իւզէրինէ մէքրուհ շէյլէր աթաճաղըմ,
Վէ [խ]սէնի րէզիլ էտէճէյիմ,
Վէ սէնի 'իպրէթ իչիւն գօյաճաղըմ:
7 Վէ սէնի հէր կէօրէն [ս]սէնտէն գաչըպ,
Նինուէ խարապ օլտու,
[ծ]Անոնա քիմ աճը յաճագ տըր.
Սէնին իչիւն թէսէլլի էտիճիլէր նէրէտէն արայայըմ՝
տէյէճէք տիր.
8 [կ]Սէն ըրմագլար իւզէրինտէ իգամէթ էտիպ,
Սուլարլէ իհաթէ օլունան [ն]Նովամոնտան էյի մի սէն.
Անըն հիսարը տէնիզ,
Վէ սուրու տէնիզ իտի:
9 Անըն գուվվէթի Հապէշ վէ Մըսըր օլուպ,
Հատտ ու հիսապը եօգ իտի.
Փուղլըլար իլէ Լիբիալըլար սէնին մու'ավինլէրին իտի:
10 Ո տախի սիւրիւլտիւ, էսարէթէ կիթտի,
[Ա]Անըն մա'սումլարը պիլէ [հ]էր սօգագ պաշընտա
թաշա չարփըլտը,

[տ] Ես. 63. 2,3։
[ե] Ես. 38. 14։ 59. 11։
[զ] Ես. 13. 7,8։
[է] Դան. 5. 6։
[ը] Երեմ. 30. 6։
[թ] Յոել. 2. 6։
[ժ] Յոբ 4. 10,11։ Եզեկ. 19. 2-7։
[ի] Եզեկ. 29. 3։ 38. 3։ 39 1։ Պ. 3. 5։
[լ] 4Մհլ. 18. 17,19։ 19. 9,23։
[խ] Եզեկ. 22. 2,3։ 24. 6, 9։ Ամբ. 2. 12։
[ծ] Երեմ. 47. 3։
[կ] Ես. 47. 9,12։
[հ] Պ. 2. 13։
[ձ] Ես. 47. 2,3։ Երեմ. 13. 22,26։ Եզեկ. 16. 37։ Միք. 1. 11։
[ղ] Ամբ. 2. 16։ [33։
[ճ] Մաղ. 2. 9։ Իպր. 10.
[մ] Պագ Վահ. 18. 10։
[յ] Պագ Երեմ. 15. 5։
[ն] Ամով. 6. 2։
[շ] Երեմ. 46. 25, 26։ Եզեկ. 30. 14-16։
[ո] Մէզ. 137. 9։ Ես. 13. 16։ Ովս. 13. 16։
[չ] Մէրս. 2. 19։

Digitized by Google

Վէ անըն էշրաֆը իւզէրինէ ›գուր՛ա աթտրլար,
Վէ պէօյիւքլէրինին ճիմլէսի զէնճիրպէնտ օլտրլար։
11 Սէն տախի ¹սէրխօշ օլուպ՝ նապէտիտ օլաճագսըն,
Սէն տախի տիւշմէն եիւզիւնտէն մէլճա՛ արայաճագսըն։
12 Սէնին իսթիհքեամաթըննըն քեաֆֆէսի
Թուրֆանտալարը պուլունան ²ինճիր աղաճլարը կիպի օլաճագ տըր,
Քի սիլքիլտիյի կիպի եէյիճինին աղզընա տիւշէրլէր։
13 Իշթէ ›գավմըկ սէնին օրթանտա գարրլար տըր,
Սէնին տիյարընըն գափուլարը
Տիւշմէնլէրին իչին պիւսպիւթիւն աչըլաճագ տըր,
Սէնին ¹սիւրկիւլէրինի աթէշ թէլէֆ էտէճէք տիր։
14 Մուհասէրէ վագթը իչին քէնտինէ սու չէք.
²Իսթիհքեամաթըննը գուվվէթլէնտիր.
Զամուրա կիրիպ պալչըղա պաս,
Վէ թուղլա օճաղընը թա՛միր էյլէ։
15 Օրատա աթէշ սէնի թէլէֆ էտէճէք,
Գրլըճ սէնի քէսէճէք.
Վէ ²ճէրատ ¦ԵԼՖ ԵՐԱՅ կիպի սէնի թէլէֆ էտէճէք.

ֆ Ծովել. 3.3։ Աբգ. 11։ [10։ | ֆ Երեմ. 50.37։ 51.30։ | ֆ Պ. 2.1։
ֆ Երեմ. 25.17,27։ Պ.1. | ֆ Մէգ. 147.13։ Երեմ. 51.30։ | ֆ Ծովել. 1.4։
ֆ Վահ. 6.13։ | ֆ Պագ Վահ. 9.7։

Ձէրատ կիպի չօղալ,
Չէքիրկէ կիպի չօղալ։
16 Թիւճճարընկը սէմա եըլտըզլարընտան զիյատէ չօղալթընը.
Ձէրատ եայըլըը վէ ուչար կիտէը։
17 ›Սէնին թաճտարլարընն չէքիրկէ կիպի,
Վէ սէրտարլարընն չէքիրկէ սիւրիւսիւ կիպի տիր,
Քի սօղուգ կիւնտէ չիթլէրէ գօնարլար,
Կիւնէշ տօղունճա գաչարլար
Վէ անլէրին մահալը նէրէտէ օլտրդը պիլինմէզ։
18 Էյ ›Ասորեստան մէլիյի, ›չօպանլարընկ ույուրլար,
Էշրաֆընկ եաթարլար,
Գավմընկ ¯տաղլարտա տաղրլտը,
Վէ ճէմ՛ էտէն եօգ տըր։
19 Պօզուլմանկա չարէ եօգ տըր,
›Եարակ տէրմանսըզ տըր.
¯Սէնին խապէրինի իշիտէնլէրին ճիմլէսի սէնտէն տօլայը էլ չըրփաճագլար,
Զիրա սէնին քէօթիւլիւյիւն տէվամլէ քիմլէն իւզէրինէ կէչմէմիշ տիր։

› Երեմ. 50.18։ Եզեկ. 31.3, վէ ղայրի։ [76. 6։ | ¯ 3Միւլ. 22.17։ Միք. 1.9։ Պագ Խուր. 15.16։ Մէգ. | ¯ Մէրա. 2.15։ Սոփ. 2.15։ Պագ Ես. 14.8, վէ ղայրի։

Ա Մ Բ Ա Կ Ո Ւ Մ

ՊԱՊ 1

Տիյարտա՝ գուլմ ու ֆէսատըն չօղալմասընտան շիքեայէթ էտէն Ամբակումա 5 էհսլինին ֆաղդէալըլար վասըթասըլէ շէտիտէն միւճազաթ էտիւէճէյինին խապէր վէրիլմէսի։ 12 Դավմըն միւճազաթը իչիւն էն ֆէնա քիմսէլէրին վասըթա էտիլտիյինէ փէյղամպէրին շիքեայէթի։

Ա մբակում փէյղամպէրէ կէլէն վահի տիր։
2 Եա ՐԱՊՊ, նէ՞ վագթա գատար ¯չաղըրայըմ վէ իշիթմէյէճէքսին,
Զուլմտան տօլայը սանա ֆէրեատ էտէյիմ՝ վէ գուրթարմայաճագսըն։
3 Նէյճին կէօզլէրիմի քէօթիւլիւյէ պագտըրըրսըն,
Վէ պանա ճէֆա կէօսթէրիրսին.
Զիրա էօնիւմտէ ղասպ վէ զուլմ վար,
Վէ միւնազա՛ա օլուր վէ միւճատէլէ զուհուր էտէր։
4 Պու էճլտէն շէրի՛աթ հիւքմտէն տիւշտիւ,
Վէ հագգ ասլա մէյտանա կէլմէզ,

¯ Մէրա. 3.8։ | ֆ Յոբ. 21.7։ Մէգ. 94.3, վէ ղայրի։ Երեմ. 12.1։

Զիրա ²շէրիր սալիհի իհաթէ էտէր.
Պու սէպէպտէն հագգ թաղղիր օլունուր։
5 ›Միլլէթլէր արասընտա պագըպ տիգգաթ էտինիզ,
Վէ թէ՛աճճուպ էտիպ հայրան օլունըզ,
Զիրա սիզին կիւնլէրինիզտէ էօյլէ պիր իշ իշլէյէճէյիմ՝ քի,
Հիքեայէ օլունսա, ինանմայաճագսընըզ։
6 Զիրա իշթէ ²պէն Քաղդէալըլարը,
Օլ սէրթ վէ հիտտէթլի միլլէթի,
Քէնտինին օլմայան մէսքէնլէրէ թէսալլութ էթմէք իչիւն
Զէմինին հէր թարաֆընը տօլաշան միլլէթի թէշվիգ էտէճէյիմ։
7 Օ հէյպէթլի վէ տէհշէթլի տիր,
Հիւքիմէթի վէ րիֆ՛աթը քէնտիսինտէն սիւտուր էտէր։
8 Աթլարը գափլանլարտան չապուգ եիւրիւր,

› Ես. 29.14։ Ա՛մալ. 13.41։ | ¯ Թէս. 28.49,50։ Երեմ. 5.15։ Պագ 2Թէվ. 36.6։

Digitized by Google

Վէ ՙախշամ գուրթլարընտան ազդըն տըրլար.
Վէ սիվարիլէրի սըչրայաճագլար,
Հէմ սիվարիլէրի ուզագտան կէլէճէքլէր,
Վէ ՙեէյէճէք իւզէրինէ ՚աճէլէ էտէն գարթալ կիպի
ուչաճագլար:
9 Ձիւմլէսի զուլմ իչիւն կէլէճէք,
Պէօլիւքլէրին եիւզլէրի իլէրիյէ տօղրու օլաճագ,
Վէ էսիրլէրի գում կիպի թօփլայաճագ տըր:
10 Վէ մէլիքլէրի իսթիհզա էտճէք,
Վէ էմիրլէրի մասխարայա ալաճագ.
Հէր կէօնէ իսթիհքեամա կիվէճէք,
Զիւնքի թօփրագ եըղըպ՝ անը ֆէթհ էտէճէք տիր:
11 Օլ վագըթ ֆիքրի թէպէտտիւլ էտիպ՝ թէճավուզ է-
տէճէք,
Վէ ՙպու գուվվէթի *իլահընտան ...ը միւճրիմ
օլաճագ տըր:
12 Էյ Ալլահըմ ՐԱՊՊ, էյ Գուտտուսըմ,
ՙՍէն գատիմտէն տէյիլ մի սէն. պիզ էօլմէյէճէյիզ.
Եա ՐԱՊՊ, ՙսէն անը հիւքմ իչիւն թա՚եին էյլէտին.
Էյ Գայա, անը թէքտիր իչիւն նասպ էյլէտին:
13 ՛Կէօզլէրինկ օլ գատար փաք տըր քի, քէօթիւլիւյիւ
կէօրէմէզ,
Վէ ճէֆայա պագամազսըն.
ՙՂատտարլարա նիՙչիւն պագարսըն,
Շէրիր քէնտիսինտէն զիյատէ սալիհ օլանը եութը-
ղընտա
Նէ՞է՞ սիւքիւթ էտէրսին:
14 Վէ ինսանը տէնիզ պալըգլարը կիպի,
Վէ հիւքմտարլարը օլմայան սիւրիւնէնլէր կիպի գը-
լարսըն:
15 ՙԱնլէրին ճիւմլէսինի օլթայլէ չըգարըր,
Անլէրի քէնտի աղըյլէ թուլթար,
Վէ անլէրի քէնտի սաչմասըյլէ թօփլար,
Պու էճլտէն շատ ու մէսրուր օլուր:
16 Պունա պինա՚էն աղընա զէպհ էտէր,
Վէ սաչմասընա պուխուր եագար,
Զիրա պունլարլէ անըն հիսսէսի սէմիզ,
Վէ թա՚ամը լէզզէթլի տիր:
17 Պու սէպէպտէն աղընը պօշալտաճաճ մը,
Վէ էսիրկէմէյէրէք միլլէթլէրի տա՚իմա գաթլ էտէ-
ճէք մի:

ՊԱՊ 2

*Բաղդատան ճէվապ պէքլէյէն Ամբակումա՝ իման իլէ պէքլէմէք կէ-
րէք իսիյի էմր օլունմասըն: 5 Քաղդէալըլար իւգէրինէ հըրս, 9 վէ ձա-
մա՚, 12 վէ զուլմլարը, 15 վէ ՚իյդ ու ՚իշրէթ իլէ 18 փութփէրէսթլիք-
լէրի ալպէպինտէն պէլա կէլճէյի:*

Էվվէլէթ եէրիմտէ տուրաճաղըմ,
Վէ գալ՚ա իւզէրինտէ տուրաճաղըմ,
Վէ պանա նէ սէօյլէյէճէյինի,
Վէ ՙԼՐԸՂ թէքտիրտէն տօլայը նէ ճէվապ վէրէճէյիմի
ՐԿէօրմէք իւզրէ պէքլէյէճէյիմ:
2 Վէ ՐԱՊՊ պանա ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
Վահեի ՙեազրպ՝ լէվհալար իւզէրինէ աչրգ թարզէ
իշարէթ էյլէ,
Քի անը օգույան գօշսուն:
3 Զիրա ՙվահի տահա մու՚այյէն պիր վագըթ իչիւն տիր,
Լաքին նիհայէթէ տօղրու ՚աճէլէ էտէր, վէ եալան
չըգմայաճագ տըր.
Էկէր կէճիքիրսէ, անըն իչիւն պէքլէ,
Զիրա ՙմութլագա կէլէճէք վէ կէրի գալմայաճագ տըր:
4 Իշթէ միւթէքեպպիրին ճանը քէնտի տէրունինտէ
տօղրու տէյիլ տիր,
Լաքին ՙսալիհ քէնտի իմանըյլէ եաշայաճագ տըր:
5 Ֆագաթ շէրապ ղատտար տըր,
Ատէմ մաղրուր տըր, վէ րահաթ տուրմազ,
Զիրա ճանընը ՙհավիյէ կիպի կէնիշլէտիր,
Վէ էօլիւմ կիպի տիր, տօյմազ,
Անճագ հէփ միլլէթլէրի քէնտինէ ճէլպ էտէր,
Վէ ճիւմլէ գավմլարը եանընա թօփլար:
6 Պունլարընն ճիւմլէսի ՙանընն ՚ալէյհինէ մէսել սէօյլէ-
մէյէճէքլէր մի,
Վէ անըն հագգընտա իսթիհզայլէ լուղէզ սէօյլէյէրէք՝
Վայ քէնտինինն օլմայանը չօղալտանա, (նէ վագթա
գատար,)
Վէ քէնտինի րէհինէլէրլէ եիւքլիւ էտէնէ՝ տէմէյէճէք-
լէր մի:
7 Սէնի ըսըրաճագ օլանլար անսըզըն գաֆլմայաճագ-
լար մը,
Վէ սէնի թազեիգ էտէնլէր ույանմայաճագլար մը,
Վէ սէն անլէրէ եաղմա ծ՚լմայաճագ մը սըն:
8 ՙՍէն չօգ միլլէթլէրի սօյտըղըն իչիւն,
ՠԻնսան գանը վէ տիյարըն վէ շէհրին
Վէ անըն ճիւմլէ սէքէնէսինինն չէքտիքլէրի զուլմ սէ-
պէպինտէն,
Սէնի տախի գավմլարըն պիւթիւն պագիյյէսի սօյա-
ճագ տըր:
9 Վայ քէօթիւ ատէմ էլինտէն քէնտինի գուրթար-
մագ իւզրէ
ՙԵուվասընը եիւքսէք եէրէ գօմագ իչիւն,
Քէնտի խանէսինէ ՙֆէնա թամա՚ իլէ գազանճ արզու-
սընտա օլանա:

Ե Երեմ 5.6։ Սոփ. 3.3։
Զ Երեմ. 4. 13։
Է Դան. 5. 4։
* ԵաԽօ՛ քէնտինէ իլահ
Ը Մէզ. 90 2, 93. 2։
Մէրս. 5. 19։
Թ 4 Մ Իւլ. 19. 25։ Ես. 10. 5-7։ Եզեկ. 30. 25։
Ժ Մէզ. 5. 5։
Ի Երեմ. 12. 1։
Լ Երեմ. 16.16։ Ամովս. 4. 2։
ա Ես. 21. 8,11։
Բ Մէզ. 85. 8։
Գ Ես. 8. 1։ 30. 8։
Դ Դան. 10. 14։ 11.27, 35։
Ե ՚Իպր 10.37։
Զ Ցովհ. 3. 36։ Րոմ. 1. 17։ Գաղ.3.11։ ՚Իպր. 10. 38։
Է Էմս. 27. 20։ 30. 16։
Ը Միք. 2. 4։
Թ Ես. 33. 1։
Ժ ԵՒյ. 17։
Ի Երեմ. 49.16։ Աբդ.4։
Լ Երեմ. 22. 13։

Digitized by Google

10 Զօգ գավլար գըրմակլէ
Քէնտի խանէկէ մուճիպ ի հագարէթ օլան շէյ տիւ-
շիւնտիւն,
Վէ քէնտի ճանըկ ՚ալէյհինտէ կիւնահ իշլէտին։
11 Զիրա տիվարտան թաշ ֆէրեատ էտէճէք,
Վէ ·պէնանէ քէրէսթէսինտէն մէրթէք անա ճէվապ վէ-
րէճէք տիր։
12 Վայ ֊գանլէ շէհր պինա,
Վէ հագգսըզլըգլէ գարիյէ թէ՛սիս էտէնէ։
13 Իշթէ պու ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ թարաֆընտան տէ՚յիլ
մի տիր,
՚Քի գավմլար աթէշ իչիւն էմէք չէքէրլէր,
Վէ իմմէթլէրը պիհուտէ եէրէ եօրուլըր։
14 Զիրա սուլար տէնիզի գափլատըղը կիպի,
Զէմին ՚ՐԱՊՊԸՆ ճէլալընը պիլմէքլէ տօլու օլաճագ
տըր։
15 Վայ գօնշըսընա իչքի իչիրլէնէ,
Սէն քի ֊անլէրին ՚իւրեանլըղընա պագմագ իչիւն
Միւսքիրաթըկը պօլ պօլ վէրիպ
Ան֊չէէ սէրխօշ էտէրսին։
16 ՚Իզզէթտէն իսէ հագարէթլէ տօյտըն,
՝Սէն տախի իչ, վէ ՚իւրեանլըղընկ աչըլսըն.
ՐԱՊՊԸՆ սաղ էլինին քեասէսի սանա տէօնէճէք,
Վէ ՚իզզէթինկ իւզէրինէ ըէզալէթ ֊չէ֊ճէ֊ ֊չէ։
17 Զիրա ֊ինսան գանը վէ տիյարըն վէ շէհրին
Վէ անըն ճիւմլէ սէքէնէսինին չէքտիքլէրի զուլմ սէ-
պէպինտէն,
Լիբանանա օլան զուլմ սէնի սէթը էտէճէք,
Վէ վուհուշըն ղասպը ֊չէ֊ գօրգուտաճագ տըր։
18 ՚Եհլ ի սէն՚աթըն օյտըղը փութ,
Տէօքմէ փութ վէ եալանճը ՛մու՚ալլիմ նէյէ՞ եարար,
Քի էհլ ի սէն՚աթ եափտըղը շէյէ թէվէէքքիվ էտէ,
Վէ ֊տիլսիզ փութլար եափա։
19 Վայ աղաճա՝ Ույան,
Վէ տիլսիզ թաշա՝ Գալգ, տէյէնէ.
Օ՝ ֊պէէ չէ, էօյրէտէ պիլլի՞ր մի,
Իշթէ ալթուն վէ կիւմիւշլէ գափլը տըր,
֊Վէ իչինտէ հիչ րուհ եօգ տըր։
20 Լաքին ֊ՐԱՊՊ մուգատտէս հէյքէլինտէ տիր.
Էյ պիւթիւն զէմին, ֊անըն հուզուրընտա սիւքիւթ
իւզրէ տուր։

ՊԱՊ 3

Ամբակումըն խավֆ ու խաշեէթլէ տու՚ատա Ալլահըն հէյպէթ ու ազամէթինի զիքր էթմէսի։ 17 Անըն գավի իմանը։

*Եհկիօնօթ իւզրէ Ամբակում փէյղամպէրին տու՚ասը տըր։
2 Եա ՐԱՊՊ, սէնին խապէրինի իշիթտիմ վէ գօրգտըմ.
Եա ՐԱՊՊ, սէնէլէրին օրթասընտա քէնտի իշինկի
իհեա էյլէ.
Սէնէլէրին օրթասընտա պիլտիր,
Ղազապ էսնասընտա մէրհամէթի թէզէէքքիւր էյլէ։
3 Ալլահ Թեմանտան,
Վէ ֊Գուտտուս փառան տաղընտան կէլտի. (Սէլա.)
Անըն ճէլալը սէմավաթը գափլատը,
Վէ զէմին անըն մէճտիյլէ տօլտու։
4 Վէ զիյասը նուր կիպի իտի,
Անըն էլինտէն շէօ՚լէլէր ֊ըէ֊ է֊է,
Վէ գուվվէթինին կիզլէնմէսի օրատա իտի։
5 ֊Էօնիւնտէն թա՚ուն կիտէր իտի,
Վէ այագլարը ՚ագապինճէ ֊հիւմմա չըգար իտի։
6 Օ տուրուպ զէմինի էօլչտու,
Պագտը վէ միլլէթլէրի թիթրէթտի.
֊Վէ ֊էպէտի տաղլար փարէլէնտի,
Գատիմի պայըրլար ալչագլանտը.
Անըն թարիգլէրի էպէտի տիր։
7 Քուշանըն չատըրլարընըն մէշագգաթ ալթընտա
օլտըղընը կէօրտիւմ.
Մադիան տիյարընըն փէրտէլէրի թիթրէտի։
8 ՐԱՊՊ ըրմագլարա՞ մը ղազապ էթտի,
Խըշմընկ ըրմագլա՞ր ՚ալէյհինտէ մի իտի,
Հիտտէթինկ տէնի՞զ ՚ալէյհինտէ մի իտի,
֊Քի աթլարընկա,
Խէլաս արապալարընկա պինտին։
9 ֊Սըպթլարա օլան եէմինլէրինկ վէ քէլամընկ իւզրէ՚՚,
Եայընկ գըլըֆընտան չըգտը. (Սէլա.)
֊Զէմինի ըրմագլարլէ եարտընն։
10 ֊Տաղլար սէնի կէօրիւպ թիթրէտիլէր,
Սուլար թուղեան էթտի,
Տէրեա սէս գալտըրտը,
֊Էլլէրինի եօգարըյա գալտըրտը։
11 ֊Կիւնէշ էէ այ մէքեանլարընտա տուրտըլար,
Անլէր սէնին ֊օգլարընըն նուրըյլէ,
Վէ շիմշէք կիպի օլան մըզրաղընըն զիյասըյլէ եիւ-
րիտիւլէր։
12 Զէմինի հիտտէթլէ տօլաշտընն,
֊Միլլէթլէրի ղազապլէ փայմալ էյլէտին։
13 Գավմընկրն խէլասը իչիւն,
Մէսիհինկ իլէ խէլաս իչիւն չըգտընն.

4։ Մէզ. 68. 7։
բ Պագ Նաւ. 1. 3։
գ Թէս. 32. 24։
դ Նաւ. 1. 5։
ե Թէք. 49. 26։
զ Թէս. 33. 26, 27։ Մէզ. 104. 3։ Այ. 15։
է Մէզ. 11. 4։
ը Սոփ. 1. 7։ Զաք. 2. 13։
——
* Եբ֊է֊օ՝ Նաղմէլէր։ Պագ Մէզ. 7. սէրքէլամ
— Թէս. 33. 2։ Հաբ. 5.
† Եբ֊է֊օ՝ Քէլամընն եէ-
տի քէօշէլի օղլար օ-
լուպ [41։
թ Մէզ. 78. 15, 16։ 105.
ժ Խուր. 19. 16, 18։ Հաբ.
5. 4, 5։ Մէզ. 68. 8։
77. 18։ 114. 4։
ի Խուր. 14. 22։ Յես.
3. 16։
լ Յես. 10. 12, 13։
խ Պագ Յես. 10. 11։ Մէզ.
18. 14։ 77. 17, 18։
ծ Երեմ. 51. 33։ Ամով.
1. 3։ Միք. 4. 13։

Digitized by Google

Թէմէլի պօղազա գատար աչարագ,
ᵏՇէրիրին խանէսինտէն պաշը էզտին: (Սէլա:)
14 Ասալարըյլէ ըէ՛իսլէրինին պաշընը գըրտրն,
Պէնի փէրիշան էթմէք իչին ֆուրթունա կիպի չըգ-
տըլար,
Պիչարէյի կիզլիճէ թէյէֆ էթմէք անլէրէ մուճիպ ի
մէսէրրէթ իտի:
15 ᵖԱթլարընկլէ տէնիզտէ,
Զօգ սուլարընը թուղեանը իւզէրինտէ կէզտին:
16 Իշիթտիմ վէ ᵗտէրունիմ միւզթարիպ օլտու,
Սէտասընտան տուտագլարըմ թիթրէտի,
Քէմիքլէրիմէ չիւրիւքլիւք կէլտի.
Վէ պուլունտընդըմ եէրտէ թիթրէտիմ,
Գավմ ՚ալէյհինէ չըգըպ պէօլիւքլէրիյլէ անա հիւճում
էթտիյինտէ,

Պէն մուզայագա կիւնիւնտէ իսթիրահաթ էտէճէյիմ:
17 Զիրա ինճիր աղաճը ֆիլիզէնմէզ,
Վէ ասմալարտա մէյվէ օլմազ,
Զէյթունտան մահսուլ կէլմէզ,
Վէ թարլալար եէյէճէք վէրմէզ իսէ,
Աղըլտան գօյուն քէսիլիր,
Վէ ախըրլարտա սըղըր պուլունմազ իսէ պիլէ,
18 ՙՊէն ՚ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլաճաղըմ,
Խէլասըմըն Ալլահընտա սէվինէճէյիմ:
19 Րապպ ԵՀովա ՛գուվվէթիմ տիր,
Վէ այագլարըմը ՚կէյիք ՚յօ֊ֆէլ֊ըը կիպի էտէճէք,
Վէ պէնի ՚ճիւքսէք եէրլէրիմտէ կէզտիրէճէք տիր:
Քիրիշլի սազլարըմըն ՚ըը֊ֆ֊ֆ իւզրէ մուսիգաճը պաշը
իչիւն տիր:

ա Յես. 10. 24: 11. 8, 12: Մէզ. 68. 21: | բ Ակ. 8: Մէզ. 77. 19: | գ Մէզ. 119. 120: երես. 23. 9: | դ Յոբ. 13. 15: | ե Յես. 41. 16: 61. 10: Ղ Մէզ. 27. 1: | զ 2Մին. 22. 34: Մէզ. 18. 33: | է Թէս. 32. 13: 33. 29:

ՍՈՓՈՆԻԱ

ՊԱՊ 1

Խաթալարը սէպէպինտէն՝ Ալլահըն Յուդա հագգընտա հիւքմլէրի:

Յուդա մէլիյի Յովսիա իսըն ի Ամոնըն կիւնլէրինտէ Սոփոնիա իսըն ի Քուսի, իսըն ի Գոդողիա, իսըն ի Ամարիա, իսըն ի Եզեկիայա կէլէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը տըր:
2 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Եէր եիւզիւնտէն հէր շէյի քիւլլիյէն մահվ էտէճէյիմ:
3 ᵃԻնսան իլէ հայվանը մահվ էտէճէյիմ,
Հավա գուշլարընը վէ տէնիզ պալըգլարընը,
Վէ շէրիրլէր իլէ ᵇթէօքէզլէրի մահվ էտէճէյիմ,
Վէ եէր եիւզիւնտէն ինսանը գաթ՚ էտէճէյիմ, (տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:)
4 Վէ Յուդա իւզէրինէ,
Վէ Երուսաղէմին պիւթիւն սէքէնէսի իւզէրինէ էլիմի ուզատաճաղըմ,
Վէ ᵉպու մահալտէն Բահաղըն պագիյյէսինի,
ᶠփութ քեահինլէրինին իսմինի քեահինլէր իլէ պէրապէր,
5 Վէ ᵍտամլար իւզէրինտէ ճիւնուտ ը սէմավիյէյ սէճտէ գըլանլարը,

ՙՎէ սէճտէ գըլարագ ᵏՐԱՊՊ հագգընա եէմին էտէնլէրի,
Վէ ՚Մեղքոմ հագգը իչիւն եէմին էտէնլէրի,
6 Վէ ᵏՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն սափանլարը,
Վէ ՚ՐԱՊՊ թալէպ էթմէյէնլէրի,
Վէ անը արամայանլարը գաթ՚ էտէճէյիմ:
7 ᵏՐապպ ԵՀովանընն հուզուրընտա սիւքիւթ էյլէ,
ՙՋիրա ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագընն տըր,
ᵏՋիւնքի ՐԱՊՊ պիր գուրպան հազըրլատը,
Տա՚վէթլիլէրինի թագտիս էյլէտի:
8 Վէ ՐԱՊՊԸՆ գուրպանը կիւնիւնտէ
ᵏՐէ՚իսլէրին վէ շահզատէլէրին,
Վէ ղարիպ էլպիսէյի կիյինլէրին ճիւմլէսինին ճէզասընը վէրէճէյիմ:
9 Վէ էշիք իւզէրինտէն սըչրայարագ
Էֆէնտիլէրինին խանէսինի զուլմ
Վէ հիլէյլէ տօլտուրանլարըն ճիւմլէսինին ճէզասընը օլ կիւնտէ վէրէճէյիմ:
10 Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Օլ կիւնտէ ՚Պալըգ գափուսընտան ֆէրեատ,
Վէ Մասենատան ֆիղան

ա Ովս. 4. 3: | բ Եզեկ. 7. 19: 14. 3, 4, 7: Մատթ. 13. 41: | գ 4Մին. 23. 4, 5: | դ Ովս. 10. 5: | ե 4Մին. 23. 12: Երեմ. 19. 13: | զ 3Մին. 18. 21: 4Մին. 17. 33, 41: [15: | է Ես 48. 1: Ովս. 4. 5: | ը Յես. 23. 7: 3Մին. 11. 33: | թ Յես. 1. 4: Երեմ. 2. 13, 17: 15. 6: | ժ Ովս. 7. 7: | ի Ամբ. 2. 20: Զաք. 2. 13: | լ Յես. 13. 6: | խ Յես. 34. 6: Երեմ. 46. 10: Եզեկ. 39. 17: Վահ. 19. 17: | ծ Երեմ. 39. 6: | կ 2Թէվ. 33. 14:

Digitized by Google

վէ պայըրլարընտան պէօյիւք գըրղըն իշիտիլէճէք տիր։
11 էյ Մաքթէս սէքէնէսի, ՙֆիղան էտինիզ,
Զիրա պիւթիւն թիւճճար թագըմը մահվ օլտու,
Կիւմիւշ կէթիրէնլէրին ճիւմլէսի գաթ՚ օլունտու։
12 Վէ օ զէման Երուսաղէմի չըրաղլարլէ արաշտըրաճաղըմ՝
Վէ ՝ղէբ-ա էէ թօրթուլարը իւզէրինտէ րահաթ օթուրուպ,
ՙԵիւրէքլէրինտէ՝ ՐԱՊՊ նէ էյիլիք էտէճէք, նէ պէլա կէթիրէճէք տիր՝
Տէյէն ատէմլէրին ճէզասընը վէրէճէյիմ։
13 Վէ անլէրին մալը եաղմա,
Վէ խանէլէրի վիրան օլաճագ.
Վէ խանէլէր պինա էտէճէքլէր, ֆագաթ ՝սաքին օլմայաճագլար,
Վէ պաղլար տիքէճէքլէր, լաքին ՝անլէրին շէրապընը իչմէյէճէքլէր։
14 ՝ՐԱՊՊԸՆ ՝ազիմ կիւնիւ եագընն տըր,
Եագընն տըր, վէ զիյատէսիյլէ սիւր՚աթլէ կելիյօր.
ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւնիւն սէտասը էէէյօր,
Գահրէման օրատա աճը աճը ֆէրեատ էտէճէք տիր։
15 ՝Օլ կիւն ղազապ կիւնիւ տիր,
Մուզայագա վէ մէշագգաթ կիւնիւ,
Վիրան վէ խարապիյէթ կիւնիւ,
Զուլմէթ վէ տիւման կիւնիւ,
Պուլութ վէ գօյու գարանլըգ կիւնիւ տիր։
16 Սուրլու շէհրլէր ՝ալէյհինէ,
Վէ եիւքսէք պուրճլար ՝ալէյհինէ ՙպօրու վէ նա՚րէ կիւնիւ տիր։
17 Վէ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթտիքլէրի իչիւն
Ատէմլէրի մուզայագայա կիրիֆթար էտէճէյիմ,
ՙՔէօրլէր կիպի տօլաշաճագլար,
Վէ ՙանլէրին գանը թօզ կիպի,
Վէ լաշէլէրի ՙկիւպրէ կիպի տէօքիւլէճէք տիր։
18 ՙՐԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւնտէ
Նէ կիւմիւշլէրի, նէ ալթունլարը անլէրի գուրթարմաղա մուգթէտիր օլաճագ տըր.
Անճագ ՙղայրէթինին աթէշինտէն պիւթիւն տիյար թէլէֆ օլաճագ տըր.
Զիրա ՙտիյարըն ճիւմլէ սէքէնէսինի չար չապուգ մահվ էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 2

Թէվպէյէ տա՚վէթ, 4 Ֆիլիսթիլէր, 8 Մովաբ իւէ Ամմոնիլէր վէ Հապէշլիլէր 12 վէ Ասորեատան հագգընտա հիւքմլէրին։

Էյ հայասըզ միլլէթ,
Քէնտինիզի թէֆթիշ էտինիզ,
2 Մուգատտէր վուգու՚ պուլմազտան,
Վէ կիւն ՙսաման ուֆաղը կիպի կէչմէզտէն,
ՖՐԱՊՊԸՆ շիտտէթլի ղազապը իւզէրինիզէ կէլմէզտէն,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւ սիզէ եէթիշմէզտէն էվվէլ
Քէնտինիզի թէֆթիշ էյլէյինիզ։
3 Էյ ՐԱՊՊԸՆ ահքեամընա կէօրէ հարէքէթ էտէն
ՖԶէմինին ճիւմլէ միւթէվազը՚լարը,
ՙԱնը թալէպ էտինիզ.
Սալահ արայընըզ, թէվազու արայընըզ,
ՖՕլա քի ՐԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւնտէ կիզլէնէսինիզ։
4 Զիրա ՙԳազա թէրք օլունուպ,
Ասկաղըն վիրան օլաճագ տըր.
Ազովտոսը ՖէօյլԷ վագթընտա թարտ էտէճէքլէր,
Վէ Ակկարոն սէօքիւլէճէք տիր։
5 Վայ ՙտէնիզ սահիլինտէ սաքին օլանլարա՝
Քերեթիլէր թա՚ֆէսինէ.
Էյ ՙՓիլիսթիլէր տիյարը Քանան,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը սիզին ՝ալէյհինիզէ տիր.
Սէնի տախի՝ սէքէնէ գալմայընճայա գատար խարապ էտէճէյիմ։
6 Վէ տէնիզ սահիլի չօպանլար իչիւն մէսքէն իւէ հավուզլար,
Վէ ՝սիւրիւէր իչիւն աղըլլար օլաճագ տըր։
7 Վէ սահիլ պէյթ ի Յուդա ՖպագիյէսինինՀ օլուպ,
Սէ-էէ-լէէՖէ օրատա օթլատաճագլար.
Ախշամլայըն Ասկաղոն խանէլէրինտէ եաթաճագլար,
Զիրա անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ ՙանլէրի զիյարէթ էտիպ,
ՖԷսարէթտէն կէրի կէթիրէճէք տիր։
8 ՝Մովաբըն էթտիյի հագարէթի,
Վէ Ֆպէնի Ամմոնըն էթտիյի սիթէմի իշիթտիմ,
Քի անլէր գավմըմը թահգիր էթտիլէր,
Վէ ՙանլէրին հուտուտը ՝ալէյհինտէ թէքէպպիւր էյլէտիլէր։
9 Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի,
Հայաթըմ՝ հագգը իչիւն ՝Մովաբ Սոդոմ կիպի,
Վէ ՙպէնի Ամմոն Գոմոր կիպի,
ՖԳարա չալը մահալը վէ թուզ մատէնի,

Ճակ. 5. 1։
Երեմ. 48.11։ Ամով. 6. 1։
Մէզ. 94. 7։
Թէս. 28. 30,39։ Ամով. 5. 11։
Միք. 6. 15։
Յովէլ. 2. 1,11։
Ես. 22. 5։ երեմ. 30. 7։
Յովէլ. 2. 2,11։ Ամով. 5. 18։ Այ. 18։
Երեմ. 4. 19։
Թէս. 28. 29։ Ես. 59. 10։
Մէզ. 79. 3։
Մէզ. 83. 10։ Երեմ. 9. 22։ 16. 4։
Էմ. 11. 4։ Եզեկ. 7. 19։
Պ. 3. 8։
Այ. 2, 3։
Յոբ. 21. 18։ Մէզ. 1. 4։ Ես. 17. 13։ Ովս. 13. 3։
4 Մէլ. 23. 26։
Մէզ. 76. 9։ [5. 6։
Մէզ. 105. 4։ Ամով.
Ես. 11. 11։ Միք. 4. 7։ 5. 7,8։ Անգ. 1. 12։ 2. 2։ Այ. 9։
Խուր. 4. 31։ Ղուկ. 1. 68։
Մէզ. 126. 1։ երեմ. 29 14։ Պ. 3. 20։
երեմ. 48. 27։ Եզեկ. 25. 8։
Եզեկ. 25. 3,6։
Երեմ. 49. 1։
Ես. 15։ երեմ. 48։ Եզեկ. 25 9։ Ամով. 2. 1։
Ամով. 1. 13։
Թէք. 19. 25։ Թէս. 29. 23։ Ես. 13. 19։ 34. 13։ երեմ. 49. 18։ 50. 40։

Digitized by Google

Վէ տա՛իմի վիրանէ օլաճագ տըր.
Գավմըմըն պագիյյէսի անլէրի եաղմա էտէճէք,
Վէ միլլէթլէրին պագիյյէսի անլէրի միրաս ալաճագ տըր:
10 Պու անլէրէ թէքէպպիւրլէրի իչիւն վուգու՛ պուլաճագ,
Զիրա անլէր ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն գավմընը թահգիր,
Վէ անըն ՚ալէյհինտէ թէ՛ազիմ էյլէտիլէր:
11 ՐԱՊՊ անլէրէ հէյպէթլի օլաճագ տըր,
Զիրա Օ զէմինին ճիւմլէ իլահլարընը մահվ էտէճէք,
Վէ միլլէթլէրին ատալարընըն ճիւմլէսի,
Հէր պիրի քէնտի մահալընտան անա սէճտէ էյլէյէճէք տիր:
12 Սիզ սախի, էյ Հապէշլիլէր,
Գրլըճըմլէ գաթլ օլունաճագսընըզ:
13 Վէ Օ էլինի շիմալ ՚ալէյհինէ ուզատաճագ,
Վէ Ասորեստանը խարապ էտէճէք,
Վէ Նինուէյի վիրանէ,
Զէօլ կիպի գուրագ եէր էտէճէք տիր:
14 Վէ անըն իչինտէ սիւրիւլէր,
*Միլլէթլէրին քեաֆֆէ ի վուհուշը" եաթաճագլար.
Սագա գուշու իւէ քիրփի
Անըն ֆէէ պաշլարընտա կէճէլէյէճէքլէր,
Փէնճէրէլէրտէ էօթէճէքլէր,
Էշիքլէրտէ խարապկյէթի օլաճագ,
Զիրա Էրզ Ռ-Ե-Ռ-Լ-Ը-Ը սէօքիւլէճէք տիր:
15 Շէնլիքլի շէհր պու տըր, քի էմնիյէթի իւզրէ սաքին օլուպ
Գալպինտէ՝ Պէն իմ վէ պէնտէն ղայրի եօգ տըր՝ տէր իտի.
Նաասըլ վիրանէ վէ վուհուշ եաթաղը օլտու.
Անտէն հէր կէչէն ըսլըգ չալըպ էլինի սալայաճագ տըր:

ՊԱՊ 3

Զօգ խաճալարը սէպէպինտէն երուսաղէմին շէտիտէն Ա՛զիր օլունմասը. 8 Իպրայէլին էսարէթտէն ՚ավտէՌ էտէճէյինէ, 14 վէ Ալլահըն ՚ավնըյլէ խէլաս պուլաճաղընա իւմիտավար օլսուն տէյիւ ճէսարէթլէնտիրիլմէսի

Վայ ՚ասը վէ միւլէվվէս վէ զալիմ շէհրէ:
2 Սէօզ տինկլէմէտի, թէրպիյէ գապուլ էթմէտի,
ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթմէտի, Ալլահընա եագլաշմատը:
3 Րէ՛իսլէրի անըն իչինտէ կէօմիւրտէյէն արսլանլար տըր,
Հաքիմլէրի ախշամ գուրթլարը տըր,
Սապահա պիր շէյ պրագմազլար:
4 Փէյղամպէրլէրի իֆթիխարճը վէ խա՛ին տիր,
Քեահինլէրի մուգատտես օլանը նէճիս էթտիլէր
Շերի՛աթը սու՛ի իսթի՛մալ էթտիլէր:
5 Ատիլ օլան ՐԱՊՊ անըն օրթասընտա տըր,
Օ հագգսըզլըգ էթմէզ,
Հէր սապահ հագգը մէյտանա չըգարըր, վէ կէրի գալմազ,
Լաքին հագգսըզ ատէմ ութանմագ պիլմէզ:
6 Միլլէթլէրի մահվ էյլէտիմ, պուրճլարը երգըլտը.
Սօգագլարընը՝ քիմսէնին կէչէմէյէճէյի տէրէճէտէ խարապ էյլէտիմ,
Շէհրլէրի վիրան օլտու,
Ինսանը վէ սէքէնէսի գալմատը:
7 Սէն մութլագա պէնտէն գօրգաճագսըն,
Թէրպիյէ գապուլ էյլէյէճէքսին,
Անը հէր նէ գատար թէքտիր էթսէմ տէ,
Մէսքէնի մահվ էտիլմէյէճէք տիր՝ տէտիմ.
Լաքին անլէր էրքէն գալգըպ,
Պիւթիւն ՚ամէլլէրինի իֆսատ էթտիլէր:
8 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Պու էճլտէն շիքեար իչիւն գալգաճաղըմ կիւնէ տէյին
Պանա մունթազըր օլունըզ.
Զիրա խըշմըմը,
Պիւթիւն շիտտէթլի ղազապըմը իւզէրլէրինէ տէօքմէք իչիւն
Միլլէթլէրի ճէմ՚ էթմէյի,
Վէ մէմլէքէթլէրի թօփլամաղը թագտիր էյլէտիմ,
Զիրա պիւթիւն զէմին ղայրէթիմին աթէշիյլէ թէլէֆ օլաճագ տըր:
9 Զիրա օ զէման ճիւմլէսի ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՛ա էտիպ,
Անա պիլիթթիֆագ ՚իպատէթ էթմէլէրի իչիւն
Գավմլարըն տուտագլարընը փաք էտէճէյիմ:
10 Հապէշ ըրմագլարընըն էօթէսինտէն,
Պանա տու՛ա էտինէր, տաղըլմըշ օլանլարըմըն գըզը,
Թագտիմէմի կէթիրէճէքլէր:
11 Պանա գարշը ՚իսեան էտէրէք իշլէտիյին հէփ ՚ամէլլէրինկ սէպէպինտէն
Օլ կիւնտէ խէճիլ օլմայաճագսըն.
Զիրա օլ վագըթ սէնին թէքէպպիւրիւնլէ
Շատման օլանլարը սէնին իչինտէն գալտըրրաճաղըմ,
Վէ արթըգ մուգատտես տաղըմտա մաղրուրանէ հարէքէթ էթմէյէճէքսին:

ա Այ. 7։ [29։
բ Ես. 16. 6։ Երեմ. 48.
գ Թէք. 10. 5։
դ Մաղ. 1. 11։ Յովէլ. 4. 21։
ե Ես. 18. 1։ 20. 4։ Երեմ. 46. 9։ Եզեկ. 30. 9։
զ Մէգ. 17. 13։
է Ես. 10. 12։ Եզեկ. 31. 3։ Նաե. 1. 1։ 2. 10։ 3. 15, 18։
ը Այ. 6։
թ Ես. 13. 21, 22։
ժ Ես-ԻԱ՝ Հէր նէվ՚ վուհուշ2
ի Ես. 34. 11, 14։
լ Երեմ. 22. 14։
խ Ես. 47. 8։
ծ Վահ. 18. 7։
կ Յոբ. 27. 23։ Մէքս. 2. 15։ Եզեկ. 27. 36։
հ Նաե. 3. 19։

ձ Երեմ. 22. 21։
ղ Երեմ. 5. 3։ [9-11։
ճ Եզեկ. 22. 27։ Միք. 3.
մ Ամբ. 1. 8։
յ Երեմ. 23. 11, 32։ Մէքս. 2. 14։ Ովս. 9. 7։
ն Եզեկ. 22. 26։
շ Թէս 32. 4։
ո Այ. 15, 17։ Պագ Միք. 3. 11։
չ Երեմ. 3. 3։ 6. 15։ 8. 12։
պ Երեմ. 8. 6։
ջ Թէք. 6. 12։
ռ Մէզ. 27. 14։ 37. 34։ Էմս. 20, 22։
ս Յովէլ. 3. 2։
վ Պ. 1. 18։
տ Պագ Մէգ. 68. 31։ Ես. 18. 1, 7։ 60. 4, վէ ղայրի։ Մաղ. 1. 11։ Ա՛մալ. 8. 27։
ր Երեմ. 7. 4։ Միք. 3. 11։ Մատթ 3. 9։

Digitized by Google

12 Վէ սէնին իչինտէ ՝միւթէվազը՝ վէ ֆագիր գավմը
պրագաճաղըմ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ թէվէքքիւլ էտէճէքլէր։
13 Իսրայէլին ՚պագիյէսի ՛հագգսըզլըգ էթմէյէճէք,
՛Վէ եալան սէօյլէմէյէճէք,
Վէ աղըզլարընտա հիլէքեար տիլ պուլունմայաճագ
տըր,
Զիրա ՚անլէր օթլանաճագ վէ եաթաճագ տըր,
Վէ գօրգուտան պուլունմայաճագ տըր։
14 ՚Էյ Սիօն գըզը, թէրէննիմ էյլէ,
Էյ Իսրայէլ, կիւլպանք չէք,
Էյ Երուսաղէմ գըզը, պիւթիւն գալպտէն մէսրուր ու
շատման օլ։
15 ՐԱՊՊ սէնին ՚ալէյհինտէ օլան հիւքմլէրի գալ-
տըրտը,
Տիւշմէնինկի թարտ էյլէտի,
՚Իսրայէլին մէլիյի ԵՀովա ՚սէնին իչինտէ տիր,
Արթըգ պէլա կէօրմէյէճէքսին։
16 Օլ կիւնտէ պէօյլէ տինիլէճէք տիր.
՚Էյ Երուսաղէմ, գօրգմա,
Էյ Սիօն, ՚էլլէրինկ կէվշէմէսին։

ֆ Ես. 14. 32։ Զաք. 11. 11։ Մատթ. 5. 3։ 1 Կոր. 1. 27, 28։ Յակ. 2. 5։
ղ Միք. 4. 7։ Պ. 2. 7։
ճ Ես. 60. 21։
յ Ես. 63. 8։ Վահ. 14. 5։
ն Եզեկ. 34 28։ Միք. 4. 4։ 7. 14։
շ Ես. 12. 6։ 54. 1։ Զաք. 2. 10։ 9. 9։
չ Յովհ. 1. 49։
ո Այ. 5, 17։ Եզեկ. 48. 35։ Վահ. 7. 15։ 21. 3, 4։
ջ Ես. 35. 3, 4։

17 Ալլահըդ ՐԱՊՊ ՚սէնին իչինտէ գուվվէթլի օլուպ՝
՚Եէ խէլաս էտէճէք տիր.
՚Օ սէնին հագգընտա զիյատէսիյէ մէսրուր օլաճագ,
Մուհապպէթինտէ *՚աֆվ էտէճէք տիր,
Սէնին հագգընտա թէրէննիմլէ շատման օլաճագ տըր։
18 ՚Սէնտէն օլուպ տա պայրամտան տօլայը մահզուն
օլանլարը ճէմ՚ էտէճէյիմ,
Սիթէմ անլէրէ պար իտի։
19 Իշթէ պէն օ զէման սանա ճէֆա էտէնլէրին ճիմլէ-
սինէ ճէզա վէրէճէյիմ,
Վէ ՚թօփալը խէլաս էտէճէյիմ վէ թարտ օլունանը
թօփլայաճաղըմ,
Վէ անլէրի՝ րիւավա օլտըգլարը հէր տիյարտա
Մէմտուհ գըլըպ՝ նամ գազանտըրաճաղըմ։
20 Օ զէման ՚սիզի կէթիրէճէյիմ,
Վէ օ զէման սիզի ճէմ՚ էտէճէյիմ.
Զիրա սիզին էսիրլէրինիզի կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ
կէրի կէթիրտիյիմտէ,
Տիւնեանըն ճիմլէ գավմլարը արասընտա սիզի մէմ-
տուհ գըլըպ
Նամ գազանտըրաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։

պ ՚Իար. 12. 12։
չ Այ. 15։
ռ Թէս. 30. 10։ Ես. 62. 5։ 65. 19։ Երեմ. 32. 41։
* ՚Իզէ. սիւբիւթ
ռ Մէրա. 2. 6։
վ Եզեկ. 34. 16։ Միք. 4. 6, 7։
ր Ես. 11. 12։ 27. 12։
56. 8։ Եզեկ. 28. 25։ 34. 13։ 37. 21։ Ամով. 9. 14։

Ա Ն Գ Է

ՊԱՊ 1

Անգէ փէյդամպէրին գավմը պէյթ իւր Բապպէլն ինշասընտա իմմալտա պուլունտըգլարը իչին Ձա՚գիր, 7 վէ պէյթի պինա էյմ՚յէ ՈՀՉվիզ էՁմէսի. 12 խօշնուտլուգլէ իշէխէրքլէրի Ձագտիրտէ, Ալլահ Ձարթաֆընտան մու՚ավէնէՁէ մազնար օլաճագլարընը վա՚տ էյլէմէսին։

ՈՄէլիք Դարեհին իքինճի սէնէսինտէ ալթընճը այտա այըն պիրինճի կիւնիւնտէ Յուդա վալիսի ՖՁօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլէ վէ քեահին ի ա՚զամ ՖՅեսու իպն ի ՖՅովսեդեկէ Անգէ փէյղամպէր վասը-

2 թասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Պու գավմ՝ Վագրթ, Է՚՚Նէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ պինա էթմէՁ վագթը տահա կէլ-

3 մէտի՝ տէյօրլար, տէտի։ Վէ ՚Անգէ փէյղամպէր վասըթասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,

ա Եզր. 4. 24։ 5. 1։ Զաք. 1. 1։
բ 1 Թէվ. 3. 17, 19։ Եզր. 3. 2։ Մատթ. 1 2։ Ղուկ. 3. 27։
գ Եզր. 3. 2։ 5. 2։
դ 1 Թէվ. 6. 15։
ե Եզր 5. 1։
զ 2 Մխվ. 7. 2։ Մէզ. 132. 3, վէ դայրի։ 10։ Միք. 6. 14, 15։ Պ. 2. 16։
է Մէրա. 3. 40։ Այ. 7։
ը Թէս. 28. 38։ Ովս. 4. 10։ Զաք. 8. 10։

4 ՚Պու պէյթ խարապ տուրուր իքէն,
Սիզին թավանլը խանէլէրտէ սաքին օլմանըզըն
վագթը՞ մը տըր։
5 Լաքին շիմտի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
՚Մէսէլէյինիզի էյիճէ տիւշիւնիւնիւզ։
6 ՚Զօգ էքտինիզ իսէ տէ, ազ կէթիրտինիզ.
Եէտինիզ իսէ տէ, տօյմատընըզ.
Իչտինիզ իսէ տէ, գանմատընըզ.
Կիյինտինիզ իսէ տէ, ըսընմատընըզ.
Վէ ՚իւճրէթլէ իշլէյէն իւճրէթինի տէլիք քէսէ իչին
գազանըր։
7 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Մէսէլէյինիզի էյիճէ տիւշիւնիւնիւզ։
8 Տաղա չըգըպ աղաճ կէթիրինիզ,

Digitized by Google

Վէ պէյթի պինա էտինիզ, վէ անտէն խօշնուտ օլա-
ճաղըմ,
Վէ մու՛ազզէզ օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
9 ՛Զօգ շէյ մէ՛մուվ էթտինիզ, վէ իշթէ ազ օլտու.
Վէ էվէ կէթիրտինիզ իսէ տէ, ՛պէն անա իւֆլէտիմ։
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի՝
Նի՞չիւն պէյլէ էրտի.
Պէնիմ պէյթիմ խարապ տուրուր իքէն
Սիզտէն հէր պիրի քէնտի խանէսինէ գօշտրըր իչիւն
տիր։
10 Պու սէպէպտէն ՛սէմավաթ սիզին իւզէրինիզտէն չիյի
մէն՝ էտէր,
Զէմին տախի մահսուլընը վէրմէզ։
11 Վէ զէմին իլէ տաղլար իւզէրինէ,
Վէ պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղ իւզէրինէ,
Վէ զէմինին մահսուլաթը իւզէրինէ,
Վէ ինսան իլէ հայվան իւզէրինէ,
Վէ ՛պիւթիւն էլ էմէյի իւզէրինէ ՛գուրագլըգ տա՛վէթ
էթտիմ։
12 ՛Օլ վագըթ Զօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլ վէ քեա-
հին ի ա՛զամ Յեսու իպն ի Յովսեդեկ վէ գավմընն պիւ-
թիւն պագիյյէսի քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամընը, վէ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իրսալ
էյլէտիյի Անգէ փէյղամպէրին սէօզլէրինի տիկլէտի-
լէր. վէ գավմ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան գօրգտու։
13 Վէ ՐԱՊՊԸՆ րէսուլը Անգէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան
րէսալէթլէ գավմա խիթապէն, ՐԱՊՊ՝ ՛պէն սիզին
14 իլէ իմ, տէյիւ պույուրըր՝ տէտի։ ՛Վէ ՐԱՊՊ ՛Յուդա
վալիսի Զօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլին րուհընը, վէ
քեահին ի ա՛զամ Յեսու իպն ի Յովսեդեկին րուհընը
վէ գավմընն պիւթիւն պագիյյէսինին րուհընը թէշվիգ
15 էյլէտի։ ՛Անլէր տախի կէլիպ քէնտիլէրին Ալլահը
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէյթինտէ մէլիք Դարեհին
իքինճի սէնէսինտէ, ալթընճը այըն եիրմի տէօրտիւն-
ճիւ կիւնիւնտէ իշէ պաշլատըլար։

ՊԱՊ 2

*Պու պիյթին ՛իզզէթի էվվէլքինին ՛իզզէթինտէն պէօյիւք օլաճաղընը պիլտիրէրէք Անգէ փէյղամպէրին գավմը զայրէթլէնտիրմէսին։ 16 Փաք իլէ նափաք Թէշպիհիյլէ կիւնահլարընը պու իշին մէն՝ինէ սէպէպ կէսո-
Թէրմէսին։ 20 Զօրաբաբէլ հագգընտա Ալլահընն վա՛տը։*

Եէտինճի այըն եիրմի պիրինտէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
Անգէ փէյղամպէր վասրթասըյլէ կէլիպ տէտի քի,
2 Շիմտի Յուդա վալիսի Զօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլէ
վէ քեահին ի ա՛զամ Յեսու իպն ի Յովսեդեկէ վէ գավ-
մընն պագիյյէսինէ սէօյլէ քի,
3 ՛Սիզտէ պու պէյթի էվվէլքի ՛իզզէթինտէ կէօ-
րէնլէրտէն քիմ՞ գալտը.
Վէ շիմտի անը նաՃըլ կէօրիյօրսընըզ.
՛Պու անա գըյասէն սիզին նազարընըզտա հիչ կիպի
տէյի՞լ մի տիր։
4 Վէ շիմտի, ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ էյ Զօրաբաբէլ,
՛գուվվէթլէ.
էյ քեահին ի ՛ազամ Յեսու իպն ի Յովսեդեկ, գուվ-
վէթլէ,
Վէ սիզ, էյ տիյարընն պիւթիւն գավմը,
Գուվվէթլէնիպ իշ կէօրիւնիւզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Զիրա պէն սիզին իլէ իմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
5 ՛Մրսըրտան չրգտրղընըզտա սիզին իլէ թէ՛ահհիւտ
էթտիյիմ քէլամա կէօրէ,
՛Րուհըմ արանըզտա տուրուր. գօրգմայընըզ։
6 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
՛Ազ վագըթ սօնրա պէն պիր տէֆ՛ա տահա սէմա-
վաթ իլէ զէմինի,
Վէ տէնիզ իլէ գարայը սարսաճաղըմ։
7 Միլլէթլէրին ճիւմլէսինի տախի սարսաճաղըմ,
Վէ միլլէթլէրին ճիւմլէսինին արզու էթտիքլէրի կէ-
լէճէքլէր
Վէ պու պէյթի ՛իզզէթլէ տօլտուրաճաղըմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
8 Կիւմիշ պէնիմ, ալթընն տախի պէնիմ տիր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
9 ՛Պու սօնրաքի պէյթին ՛իզզէթի
Էվվէլքինին ՛էղէՌՌՈՒ ա՛զամ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր.
Վէ պու մահալտա ՛սէլամէթ իհսան էտէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
10 Դարեհին իքինճի սէնէսինտէ տօգուզընճը այ-
եիրմի տէօրտինտէ Անգէ փէյղամպէր վասրթասըյլէ
11 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
12 պույուրըր. Պիր ատմ՛ էլպիսէսինին էթէյիյլէ մու-
գատտէս էթ կէօթիւրիւր իսէ, վէ էթէյիյլէ էքմէք,
եա չօրպա, եա շէրապ, եա եաղ, վէ եախօտ պիր
նէյ՛ թա՛ամա տօգունուր իսէ, օ մուգատտէս օլո՞ւր
մը՝ տէյիւ ՛շիմտի քեահինլէրտէն շէրի՛աթը սիւ՛ալ
էյլէ՝ տէտի։ Քեահինլէր տախի՝ Խայր, տէյիւ ճէվապ
13 վէրտիլէր։ Վէ Անգէ՝ ՛ձէնազէ իլէ նափաք օլմուշ
պիր քիմսէ պունլարընն պիրինէ տօգունսա, նափաք
օլո՞ւր մը՝ տէյիւ սիւ՛ալ էյլէտիքտէ, քեահինլէր տա-
14 խի՝ Նափաք օլուր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Վէ Անգէ
ճէվապ վէրիպ տէտի քի,

ֆ Պ. 2. 16։
ֆ Պ. 2. 17։
ֆ Դևտ. 26. 19։ Թվ. 28. 23։ 3 Մնաց. 8. 35։
ֆ Պ. 2 1՞։
ֆ 3 Մնաց. 17. 1։ 4 Մնաց. 8. 1։
ֆ Եզր. 5. 2։
ֆ Մատթ. 28. 20։ Բամ. 8. 31։
ֆ Պաղ 2 Թես. 36. 22։ Եզր. 1 1։
ֆ Պ 2. 21։
ֆ Եզր. 5. 2, 8։
ֆ Եզր. 3. 12։
ֆ Զաք. 4. 10։
ֆ Զաք. 8. 9։
ֆ Խուր. 29. 45, 46։
ֆ Նէհ. 9. 20։ Ես. 63. 11։
ֆ Այ. 21։ Յովէլ. 3. 16։ Ամոս. 12. 26։
ֆ Պաղ Յովհ. 1. 14։
ֆ Մէզ. 85. 8, 9։ Դուկ. 2. 14։ Եփես. 2. 14։
ֆ Դևտ. 10. 10, 11։ Թես. 33. 10։ Մաղ. 2. 7։
ֆ Ա՛տ. 19. 11։

Digitized by Google

ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ե ՊՂՆիմ հուզուրըմտա պու գավմ պէօյլէ,
Վէ պու միլլէթ պէօյլէ տիր,
Վէ էլլէրինին հէր իշի պէօյլէ տիր.
Վէ օրատա թագտիմ էթտիքլէրի շէյ նափաք տըր։
15 Վէ շիմտի պու կիւնտէն
Վէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէ թաշ թաշ իւզէրինէ գօնուլ-
մազտան էվվէլքի վագթը ւտիւշիւնիւնիւզ։
16 Օլ վագթը ըպիրի եիրմի ·օր պ··ղ·· երղընը եանը-
նա կիթտիյինտէ՝
Օն պուլունուր իտի.
Վէ հավուզտան էլլի եօւէ· շէ·պ չըգարմագ իւզրէ
մա՛սէրէյէ կէլտիյինտէ՝
Եիրմի պուլունուր իտի։
17 Սիզի վէ ՝էլլէրինիզին պիւթիւն էմէյինի
ւՍամմ եէլի վէ եարագան վէ տօլու իլէ վուրտըմ,
հԼաքին պանա րիւճու՝ էթմէտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պու-
յուրըր։
18 Շիմտի պու կիւնտէն էվվէլ օլանը տիւշիւնիւնիւզ.
Տօգուզընճը ·յշ· եիրմի տէօրտիւնճու կիւնիւնտէն,
Եա՛նի ՝ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին թէմէլի պրագըլտըղը
կիւնտէն էվվէլ օլանը տիւշիւնիւնիւզ։

ը Տիտ. 1. 15։ | ՝ Պ. 1. 11։ | հ Երեմ. 5.3։ Ամովս. 4.
Լ Պ. 1. 5։ [8. 10։ | ւ Թէս.28.22։3Մ.ի.8. | 6, 8-11։
Ե Պ. 1. 6,9։ Պագ Զաք. | 37։Պ.1.9։Ամովս.4.9։ | յ Զաք. 8. 9։

19 ·Թօխտում տահա անպարտաճ մը տըր.
Վէ ասմա իլէ ինճիր աղաճը վէ նար աղաճը
Վէ զէյթուն աղաճը տահա մէյվէ վէրմէտի.
Պու կիւնտէն ի՛թիպարէն պէրէքէթ վէրէճէյիմ։
20 Վէ այըն եիրմի տէօրտիւնտէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը ի-
քինճի տէֆա՝ օլարագ
Անգէյէ կէլիպ տէտի քի,
21 ՚Յուդա վալիսի Զօրաբաբէլէ սէօյլէ քի,
՛Պէն սէմավաթ իլէ զէմինի սարսաճաղըմ։
22 Վէ ·մէմլէքէթլէրին թախթընը ալթ իւսթ էտէճէյիմ,
Վէ միլլէթլէրին մէմալիքինին գուվվէթինի մահվ էյ-
լէյէճէյիմ,
Վէ՝ արապալար իլէ րաքիպլէրինի ալթ իւսթ էտէճէյիմ.
Վէ աթլար իլէ րաքիպլէրի
Հէր պիրի ըէֆիգինին գըլըճըյլէ տիւշէճէք տիր։
23 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր քի,
Էյ գուլըմ Զօրաբաբէլ իպն ի Սաղաթիէլ,
Օլ կիւն սէնի ալաճաղըմ,
ւՎէ սէնի խաթէմ կիպի էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պու-
յուրըր.
·Զիրա սէնի ինթիխապ էթտիմ՝ տէյու
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։

Զ Զաք. 8. 12։ | յ Դան. 2. 44։ Մատթ | Լ ՚Ագն.8.6։ Պագ երեմ.
է Պ. 1. 14։ | 24. 7։ [9. 10։ | 22. 24։
ժ Այ.6,7։ ՚Իպր.12.26։ | ն Միք.5.10։ Զաք.4.6։ | ո Ես. 42. 1։ 43. 10։

ՁԱԿԱՐԻԱ

ՊԱՊ 1

Զաքարիանըն գավմը Ըվպէյէ տա՛վլը էմմէսի։ 7 Իւ՛յատա աթլար կէօրմէսի, 12 վէ մէչէյին րէնասը իւզէրինէ Երուսաղէմ հագգընտա Ըէ-սէլիպախ սէօզլէր իշիմմէսի։ 18 Իւ՛յատա տէօրթ պուլունուզ իլէ տէօրթ նէֆէր էհլ ի սէն՛ած կէօրմէսի։

ե Դարեհին իքինճի սէնէսինտէ սէքիզինճի այտա
փէյղամպէր ֆԶաքարիա իպն ի Բարաքիա իպն ի Ադ-
դովա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 ՐԱՊՊ էճտատընըզա զիյատէսիյլէ ղազապ էթտի։
3 Իմտի անլէրէ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
ւՍիզ պանա րիւճիւ՝ էտինիզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր.
Պէն տախի սիզէ րիւճու՝ էտէճէյիմ՝ տէյիւ

ա եզր.4.24։ Անգ.1 1։ | 23. 35։ | Միք.7.19։Մաղ.3.7։
Բ եզր. 5. 1։ Մատթ. | է Երեմ. 25. 5։ 35. 15։ | Ղուկ.15.20։Յակ.4.8։

ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։
4 Էճտատընըզ կիպի օլմայընըզ.
ՀԷվվէլ քի փէյղամպէրլէր անլէրէ խիթապէն՝
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
ւՔէօթիւ եօլլարընըզտան
Վէ քէօթիւ իշլէրինիզտէն րիւճու՝ էտինիզ՝ տէյիւ նի-
տա էտէրլէր իտի,
Լաքին անլէր տիկլէմէտիլէր,
Վէ պանա գուլագ վէրմէտիլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույու-
րըր։
5 Էճտատընըզ նէրէտէ տիր,
Վէ փէյղամպէրլէր իլէլէպէտ եաշարլար մը։
6 Վէ լաքին գուլլարըմ օլան փէյղամպէրլէրէ
Թէպէնէ էմր էթտիյիմ ՚քէլամ վէ ահքեամըմ

ր 2Թէվ. 36. 15,16։ | 12։ 18.11։ Եզեկ.18. | Լ Ես. 55. 1։
է Ես. 31. 6։ Երեմ. 3. | 30։ Հվս.14. 1։

Digitized by Google

Էճտատընըզա իսապէթ Էթմէտի մի.
Ֆագաթ անլէր տէօնիւլ՝
Մէսլէյիմիզէ վէ իշլէրիմիզէ կէօրէ
ԷՐԱՊՊ իւլ ճհունիւտ հագգըմընզտա նէ եափմագ միւ-
րատ էթտի իսէ,
Պիզէ էօյլէ եափտը՝ տէտիլէր։
7 Դարեհհին իգինճի սէնէսինտէ օն պիրինճի այ, եա՛-
նի Շուապաթ այընըն երմի տէօրտինճիւ կիւնիւնտէ
փէյղամպէր Զաքարիա իպն ի Բարաքիա իպն ի Ադդո-
8 վա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի, Կէճէ գէ-
կէօրտիւմ. վէ Էիշթէ ալ աթա պինմիշ պիր ատմ տէ-
րէյտէ պուլունան մէրսին աղաճլարը արասընտա տու-
րույօր իտի, վէ անըն արտընտա Էալ վէ պէնէքլի վէ
9 պէյազ աթլար վար իտի։ Վէ պէն՝ էյ էֆէնտիմ, պուն-
լար նէ՞ տիր՝ տէտիմ. վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք՝
Պունլարըն նէ իտիյինի պէն սանա կէօսթէրէճէյիմ՝
10 տէտի։ Վէ մէրսին աղաճլարը արասընտա տուրան
ատմ ճէվապ վէրիպ՝ ԺՊունլար ՐԱՊՊ թարաֆընտան զէմինտէ տօլաշմագ իչին կէօնտէրիլէնլէր տիր՝
11 տէտի։ Վէ անլէր մէրսին աղաճլարը արասընտա տու-
րան Էմէլէք իւր ՐԱՊՊԱ ճէվապէն՝ Զէմինի տօլաշ-
տըզ, վէ իշթէ պիւթիւն զէմին ասայիշ վէ րա-
12 հաթ իւզրէ տիր՝ տէտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի ճէ-
վապ վէրիպ՝ Եա ՐԱՊՊ իւլ ճհունւտ, Էպու եէթմիշ
սէնէ միւտէթթ ղազապ էթտիյին Երուսաղէմ վէ Յու-
դա շէհրլէրինէ Էնէ՞ վագթա գատար մէրհամէթ էթ-
13 մէյճէէքսին՝ տէտի։ ՐԱՊՊ տախի պէնիմ իլէ սէօյ-
լէշէն մէլէյէ Ժխօշ վէ թէսէլլի վէրէն սէօզլէրիլէ ճէ-
14 վապ վէրտի։ Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք պանա
տէտի քի՝ Նիտա էտիպ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ իւլ ճհունւտ պէօյլէ պույուրըր.
Էերուսաղէմ իչիւն վէ Սիօն իչիւն
Զիյատէսիյլէ ղայրէթթ չէքիյօրըմ.
15 Վէ ասուտէհալ օլան միլլէթլէրէ
Զիյատէսիյլէ ղազապա կէլտիմ,
Զիրա Հպէն ազ ղազապա կէլտիմ,
Վէ անլէր պէլայը արթտըրտըլար։
16 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՅՊէն Երուսաղէմէ մէրհամէթլէ տէօնտիմ,
Վէ անտէ պէյթիմ պինա օլունաճագ,
Վէ Ւերուսաղէմ իւզէրինէ չըրփը չէքիլէճէէք՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճհունւտ պույուրըր։
17 Եինէ նիտա էտիպ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ իւլ ճհունւտ պէօյլէ պույուրըր.
Շէհրլէրիմտէ թէքրար նի՛մէթ ֆէյզան էտէճէք.
ՙվէ ՐԱՊՊ եինէ Սիօնը թէսլիյէ,
Վէ ՙեինէ Երուսաղէմի ինթիխապ էյլէյճէէք տիր։
18 Վէ կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագտըմ, վէ իշթէ
19 տէօրթ պույնուզ վար իտի։ Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն
մէլէյէ՝ Պունլար նէ՞ տիր՝ տէտիմ. վէ պանա Էճվապէն՝
Պունլար Յուդայը վէ Իսրայէլի վէ Երուսաղէմի տա-
20 ղըտան պույնուզլար տըր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ պանա
21 տէօրթ նէֆէր էհլ ի սէն՛աթ կէօսթէրտի։ Պէն տախի՝
Պունլար նէ՞ եափմաղա կէլիյօրլար՝ տէտիմ. օ տախի
ճէվապէն՝ Քիմսէ պաշընը գալտըրամայաճագ տէ-
րէճէտ Յուդայը տաղրտան պույնուզլար անլէր տիր.
պունլար տախի անլէրի գօրգումմագ վէ Յուդա տի-
յարընը տաղրմագ իչիւն անըն իւզէրինէ Ժպույնուզ
գալտըրան թա՛իֆէլէրինն պույնուզլարընը տէֆ՛ էթ-
մէք իչիւն կէլիյօրլար՝ տէտի։

ՊԱՊ 2

*Երուսաղէմին էօչիւլմէսի։ 6 Սիօնըն խէլաս պուլաճաղը։ 10 Ա՛լ-
լահըն քէնտի գաւմը արասընտա սաքին օլաճաղը։*

Վէ կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագտըմ, վէ իշթէ
2 Ֆպիր ատմ վէ էլինտէ էօլչիւ իփի վար իտի։ Պէն
տախի՝ Սէն նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն՝ տէտիմ. վէ պանա
Էճվապէն՝ Ւերուսաղէմի էօլչմէյէ Ւէոէյօրըմ, քի էնի նէ
գատար վէ ուզունլըղը նէ գատար օլտըղընը կէօրէյիմ՝
3 տէտի։ Վէ իշթէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք չըգտը,
տիկէր պիր մէլէք տախի անը գարշըլայըպ անա
4 տէտի քի, Գօշ, վէ պու նէվճիվանա պէօյլէ սէօյլէ.
Ւերուսաղէմտէ՝ անընն իչինտէ պուլունաճագ ինսան
վէ հայվանընն քէսրէթթինտէն նաշի
Սուրսըզ իգամէթ էտիլէճէք տիր։
5 Վէ պէն Ւանընն էթրաֆընտա աթէշտէն սուր,
Ւվէ օրթասընտա ճէլալ օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։
6 Գաչընըզ, Ւշիմալ տիյարընտան ֆիրար էտինիզ՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Զիրա Էպէն սիզի սէմանընն տէօրթ րիւզկեարը կիպի
տաղրթտըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
7 Էէյ Բաբելոն գըզը իլէ սաքին օլան Սիօն,
Քէնտի քէնտինի գուրթար։
8 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճհունւտ պէօյլէ պույուրըր.
Սիզի եաղմալայան միլլէթլէրէ ճէլալընն ղոհուրընտան
սօկրա պէնի կէօնտէրտի.
Զիրա Էսիզէ տօգունան քիմսէ անընն կէօզիւնիւն պէ-
պէյինէ տօգունմըշ օլուր։

Ե Մէրս. 1. 18։ 2. 17։
Ը Պագ ցես. 5.13։ Վահ. 6. 4։
Ը Պ. 6. 2-7։
Ժ Ժոպր. 1. 14։
Ի Մէզ. 103. 20,21։
Լ Երեմ.25.11,12։ Դան. 9. 2։ Պ. 7. 5։
Խ Մէզ. 102. 13։ Պագ Վահ. 6. 10։
Ծ Երեմ. 29. 10։
Կ Զովէլ. 2. 18։ Պ. 8.2։
Հ Ես. 47. 6։
Յ Ես. 12. 1։ 54. 8։ Պ. 2. 10։ 8. 3։
Ղ Պ. 2. 1,2։
Ճ Ես. 51. 3։ [3. 2։
Մ Ես. 14. 1։ Պ. 2. 12։
Յ Մէզ. 75. 4,5։
——
Ն Պագ Եզեկ. 40. 3։
Շ Վահ.11.1։21.15,16։
Ո Երեմ. 31. 27։ Եզեկ. 36. 10,11։
Չ Ես. 26. 1։ Պ. 9. 8։
Պ Ես. 60. 19։ Վահ.21. 23։
Ջ Ես. 48. 20։ 52. 11։ Երեմ. 1. 14։ 50. 8։ 51. 6,45։
Ռ Թէս. 28. 64։ Եզեկ. 17. 21։
Ս Վահ. 18. 4։
Վ Թէս.32.10։ Մէզ.17. 8։ 2Մէլ. 1. 6։

Digitized by Google

9 Զիրա իշթէ պէն անլէր իւզէրինէ ՚էլիմի սալլայա-
ճաղըմ,
Վէ անլէր քէնտի գուլլարընա եաղմա օլաճագլար.
Վէ ՝ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէնի իրսալ էթտիյինի
պիլէճէքսինիզ։
10 ՝Էյ Սիօն գըզը, թէրէննիմ էտէպ մէսրուր օլ.
Զիրա իշթէ կէլիյօրըմ,
Վէ ՝սէնին իչինտէ սաքին օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրըր։
11 Վէ ՚օլ կիւնտէ ՝չօգ միլլէթլէր ՐԱՊՊԱ ճանտան
միւթի՛ օլուպ,
Պէնիմ գավմըմ օլաճագլար.
Պէն տախի սէնին իչինտէ սաքին օլաճաղըմ,
Վէ ՝ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէնի սանա կէօնտէրտի-
յինի պիլէճէքսին։
12 Վէ ՐԱՊՊ ՝քէնտի նասիպի օլան Յուդայա՝
Մուգատտէս տիյարա վարիս օլաճագ,
Վէ ՝եհնէ Երուսաղէմի ինթիխապ էտէճէք տիր։
13 ՝Էյ ճիւմլէ պէշէր, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սիւքիւթ
էտինիզ,
Զիրա օ ՚մուգատտէս մէսքէնինտէն գը յաս էյլէտի։

ՊԱՊ 3

Քեահին ի ա՛զամ Յեսուընդն ահվալը քիլիսէնին՝ քէպ ի գուվվէթ էտէճէյինէ Քէշպի գըլընտըղը։ 8 Ճիւմլ զուհուրը Քա՛պիթիլէ Մէսհին վա՛տ օլունտըղը։

Վէ պանա ՝քեահին ի ա՛զամ Յեսույը ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի հուզուրընտա տուրուր, վէ անա մուգավէմէթ էթմէք իւզրէ ՝ՇԷյթանը անընն սաղընտա տուրուր
2 իքէն կէօսթէրտի։ Վէ ՐԱՊՊ Շէյթանա խիթապէն՝
Էյ Շէյթան, ՝ՐԱՊՊ սէնի թա՛զիր էթսին. ՝Երու-
սաղէմի ինթիխապ էտէն ՐԱՊՊ սէնի թա՛զիր էթ-
սին. ՝պու աթէշտէն չըգարըլան եարը եանմըշ օտուն
տէյի՞լ մի տիր՝ տէտի։
3 Վէ Յեսու ՝քիրլի էլպէսէ կիյմիշ օլարագ մէլէյին
4 հուզուրընտա տուրույօր իտի։ Վէ հուզուրընտա տու-
րանլարա խիթապէն՝ Քիրլի էլպիսէյի անընն իւզէ-
րինտէն չըգարընըզ՝ տէտի. անա տախի՝ Պագ՝ սէնին
՚իսեանընը իւզէրինդտէն ըէֆ՛ էյլէտիմ, ՝վէ սանա
5 ա՛լա էլպիսէ կիյտիրէճէյիմ՝՝ տէտի։ Պէն տախի՝ ՚Ա-
նընն պաշընա փաք սարըգ գօսունլար՝ տէտիմ. վէ ա-
նընն պաշընա փաք սարըղը գօյուպ անա էլպիսէ կիյ-
տիրտիլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի տուրույօր իտի։

6 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի Յեսույա շէհատէթ էտէրէք,
7 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Էկէր սէն թա-
րիգլէրիմտէ եիւրիւր, վէ ՝թէնպիհաթըմը հըֆզ էյլէր
իսէն, օլ վագըթ ՝սէն պէյթիմէ նազըր օլուպ՝ հավ-
լուլարըմը մուհաֆազա էտէճէքսին, վէ սանա պու-
րատա հազըր պուլունանլար *արասընտան հատի-
8 լէր՛՛ վէրէճէյիմ։ Էյ քեահին ի ա՛զամ Յեսու, սէն վէ
սէնին հուզուրընտա օթուրան րէֆիգլէրին, տինկլէ-
յինիզ, զիրա անլէր ՝ալամէթ օլաճագ ատէմլէր տիր.
չիւնքի իշթէ պէն ՚գուլըմ օլան ՝Ֆիլիզի զուհուր էթ-
9 տիրէճէյիմ։ Զիրա իշթէ Յեսուընդն էօնիւնէ գօտրըղըմ
թաշ. ՝պիր թաշտա ՝եէտի կէօզ օլաճագ, իշթէ պէն
անընն հէքքեաք իշինի հէքք էտէճէյիմ, վէ օլ տիյա-
րընն ՚իսեանընը ՚պիր կիւնտէ րէֆ՛ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
10 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր. ՝Օլ կիւնտէ հէր պի-
րինիզ գօնշըսընը ՚ասմա ալթընա վէ ինճիր աղաճը
ալթընա չաղըրաճագսընըզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտ պույուրըր։

ՊԱՊ 4

*Զօրաբաբէլին պինա իշինտէ մուվաֆֆագ օլաճաղը՝ ալթուն շէմ՛-
տանլէ, 11 վէ մէսհ օլունմըշ իքի զաթըն իքի գէյթուն աղաճըյլէ
իմա օլունմասը։*

Վէ ՝պէնիմ իւէ սէօյլէշէն մէլէք եինէ կէլիպ՝
՝ոյգուսընտան ույանան պիր ատէմ կիպի պէնի ու-
2 յանտըրըպ, Պանա խիթապէն՝ Նէ՞ կէօրիյօրսըն՝
տէտի. պէն տախի՝ Իշթէ ՝պիւսպիւթիւն ալթունտան
պիր շէմ՛տան, վէ անընն թէփէսինտէ պիր գապ՝ ՚վէ
իւզէրինտէ եէտի գանտիլ վէ իւզէրինտէքի գանտիլլէր
3 իչիւն եէտի օլուգ, ՝Վէ անընն եանընտա՝ պիրի գա-
պընն սաղընտա վէ տիկէրի սօլընտա՝ իքի զէյթուն
4 աղաճը կէօրիյօրըմ՝ տէտիմ։ Վէ պէնիմ իւէ սէօյլէ-
5 շէն մէլէյէ՝ էֆէնտիմ, պունլար նէ՞ տիր՝ տէտիմ։ Վէ
պէնիմ իւէ սէօյլէշէն մէլէք պանա ճէվապէն՝ Պուն-
լարընն նէ օլտրըղընը պիլմէ՞զ մի սին՝ տէտի. պէն
6 տախի՝ Խայր, էֆէնտիմ՝՝ տէտիմ։ Վէ պանա ճէվա-
պէն տէտի քի, ՐԱՊՊԸՆ Զօրաբաբէլէ օլան քէլամը
պու տըր, եա՛նի՝
՚Գուտրէթլէ տէյիւ վէ գուվվէթլէ տէյիւ,
Անճագ պէնիմ Րուհըմէ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
7 ՝Էյ պէօյիւք տաղ, սէն քիմ սին.
Զօրաբաբէլին էօնիւնտէ օվա օլաճագսընն,

ֆ Ես. 11. 15։ 19. 16։
ֆ Պ. 4. 9։ [3. 14։
Ես. 12. 6։ 54. 1։ Սոփ.
Ղեւ. 26. 12։ Եզեկ.
37. 27։ Պ. 8. 3։ Ցոփ.
1. 14։ 2Կոր. 6. 16։
ֆ Պ. 3. 10։
ֆ Ես. 2. 2,3։ 49. 22։
60. 3, վէ զայրի։ Պ.
8. 22,23։
հ Եզեկ. 33. 33։ Այ. 9։
յ Թէս. 32. 9։
ղ Պ. 1. 17։
ճ Ամբ. 2. 20։ Սոփ. 1. 7։
ս Թէս. 26. 15։ Մէզ. 68.
5։ Ես. 57. 15։ 63. 15։
—
Անգ. 1 1։
ֆ Մէզ. 109. 6։ Վահ.
12. 10։
ֆ Ցուդ. 9։
ֆ Պ. 1. 17։ Բօմ. 8. 33։
ֆ Ամովս. 4. 11։ Բօմ.
11. 5։ Ցուդ. 23։
ղ Ես. 64. 6։
ֆ Ես. 61. 10։ Ղուկ. 15.
22։ Վահ. 19. 8։
ֆ Խուր. 29. 6։ Պ. 6. 11։
ֆ Ղեւ. 8. 35։ 3 Մխլ.
2. 3։ Եզեկ. 44. 16։

ֆ Թէս. 17. 9։ Մաղ. 2. 7։
* Եբեր՝ արասընտա
մէսլէքլէր
ֆ Ես. 8. 18։ 20. 3։
ֆ Ես. 42. 1։ 49. 3,5։
52. 13։ 53. 11։ Եզեկ.
34. 23,24։
ֆ Պ. 4. 2։ 11. 1։ Երեմ.
23. 5։ 33. 15։ Պ. 6.
12։
ֆ Մէզ. 118. 22։ Ես.
28. 16։
ֆ Պ. 4. 10։ Վահ. 5. 6։
ֆ Երեմ. 31. 34։ 50. 20։
Միք. 7. 18,19։ Պ.
13. 1։
ֆ Պ. 2. 11։
ֆ 3 Մխլ. 4. 25։ Ես. 36.
16։ Միք. 4. 4։
—
ֆ Պ. 2. 3։
ֆ Դան. 8. 18։
ֆ Խուր. 25. 31։ Վահ.
1. 12։
ֆ Խուր. 25. 37։ Պագ
Վահ. 4. 5։
ֆ Այ. 11, 12։ Վահ. 11. 4։
ֆ Ովս. 1. 7։
ֆ Երեմ. 51. 25։ Մատթ.
21. 21։

Digitized by Google

Վէ ե՛թէփէ թաշընը քէնտիսի չըգարաճագ,
Վէ՝ ր՛Լութֆ օլսուն, անա լութֆ օլսուն՝ տէյիւ նիտա
օլունաճագ տըր։
8 Եինէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ,
9 ւ՛Պու պէյթի Զօրաբաբէլին էլլէրի թէ՛սիս էյլէտի,
Անըն էլլէրի տախի անը ւ՛թէքմիլ էտէճէք տիր.
Վէ պէնի սիզէ իրսալ էտէն ւ՛ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ իտի-
յինի ւ՛պիլէճէքսին։
10 Զիրա ֆ՛քիւչիւք շէյլէր կիւնիւնիւ քի՞մ թահգիր էյլէտի.
Զիւնքի օլ եէտի ւ՛էօշ
Շագուլը Զօրաբաբէլին էլինտէ մէսէրրէթլէ կէօրէճէք-
լէը տիր.
ւ՛Անլէր ՐԱՊՊԸՆ պիւթիւն եէր եիւզիւնէ նազար էտէն
կէօզլէրի տիր՝ տէտի։
11 Վէ պէն անա խիթապէն՝ Շէմ՛տանըն սաղընտա
վէ սօլընտա օլան պու ֆ՛իքի զէյթուն աղաճը նէ՞ տիր՝
12 տէտիմ։ Վէ եինէ անա խիթապէն՝ Իքի ալթուն օ-
լուգտան է՛աչէ ալթուն ւ՛չէ՛չ քէնտիլիքլէրինտէն ագը-
13 տան իքի զէյթուն տալլարը նէ՞ տիր՝ տէտիմ։ Վէ
պանա ճէվապէն՝ Պունլարըն նէ իտիյինի պիլմէ՞զ մի
14 սին՝ տէտի. պէն տախի՝ Խայր, էֆէնտիմ՝ տէտիմ։ Վէ
պանա՝ Պունլար ֆ՛պիլթիւն զէմինին Սահիպի ւ՛եանընը-
տա տուրուր ւ՛մէսհ օլունմըշ իքի զալթլար տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ Ե

Ուչար պիր Քումարըն պըրգաճ իւլ եալան եէմին էտէնլէր հագգընտա լա՛նէթի հավի օլմասը։ 5 Էֆա իչինտէ պիր գարը կէօրիւլմէսի։

Վէ տէօնիպ՝ կէօզլէրիմի գալտըրտըղըմտա ու-
2 չար պիր ֆ՛թումար կէօրտիմ։ Վէ պանա՝ Նէ՞ կէօ-
րիյօրսըն՝ տէտի. պէն տախի Ուզունլըղը եիրմի
զըրա՛ վէ էնի օն զըրա՛ օլան ուչար պիր թումար
3 կէօրիյօրըմ՝ տէտիմ։ Վէ պանա խիթապէն՝ Պու
ւ՛պիլթիւն եէր եիւզիւ իւզէրինէ չըգան լա՛նէթ տիր.
զիրա հէր սըրգաթ էտէն պու եիւզտէ է՛աղըլա՛՛՛ կէօրէ
մահվ օլունաճագ, վէ հէր եէմին էտէն տիկէր եիւզտէ
4 է՛աղըլա՛՛՛ կէօրէ մահվ օլունաճագ տըր։ ՐԱՊՊ իւլ
ճիւնուտ պույուրըր քի՝ Անը չըգարըրըմ վէ խըրսը-
զըն խանէսինէ վէ իսմիմէ ւ՛եալան եէմին էտէնին
խանէսինէ կիրէճէք. վէ անըն խանէսի իչինտէ գալա-
ճագ, վէ ւ՛անը օտունը վէ թաշլարը իւլ պէրապէր
թէլէճ էտէճէք տիր՝ տէտի։
5 Վէ պէնիմ իւլէ սէօյլէշէն մէլէք չըգտը, վէ պանա
խիթապէն՝ Շիմտի կէօզլէրիմկի գալտըրըպ պագ, պու
6 չըգան նէ՞ տիր՝ տէտի։ Վէ պէն՝ Նէ՞ տիր՝ տէտիյիմ-
տէ, օ տախի՝ Պու չըգան էֆա տըր՝ տէտի. Հէմ տա-

խի՝ Պիւթիւն զէմինտէ միւշապիհլէրի պու տըր՝ տէտի։
7 Վէ իշթէ պիր գուրշուն թալանթ գալտըրըլտը, վէ
8 պիր գարը էֆանըն իչինտէ օթուրույօր իտի։ Վէ՝ Պու
շէրր տիր՝ տէյէրէք անը էֆանըն իչինէ աթտը, գուր-
9 շուն վէզնէսինի տախի է՛ֆա՛՛ղ՛ աղզընա պրագտը։ Վէ
կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագտըմ, վէ իշթէ իքի գարը
չըգտը, վէ րիւզկեար անլէրին գանատլարընտա իտի,
վէ գանատլարը լէյլէք գանատլարը կիպի օլուպ՝
էֆայը զէմին իլէ սէմա արասընա րէֆ՛ էթտիլէր։
10 Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէյէ՝ Պունլար էֆայը նէ՞-
11 րէյէ կէօթիւրիյօրլար՝ տէտիմ։ Օ տախի պանա՝
ւ՛Սենաար տիյարընտա անըն իչին պիր ւ՛խանէ ինշա
էթմէյէ կէօ՛՛ղ՛է՛՛յօղլա՛՛, վէ սապիթ օլուպ օրատա
քէնտի գա՛իտէսի իւզէրինէ գօնուլաճագ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 6

*Տէօրթ արասպա բիւ՛յասը։ 9 Ցեսույա Քաճ կիյտիրիլէրէք Ֆիլիզ Քէ-
միյէ օլունան Մէսհիհին հէյքել վէ մէլէքութիւնին կէօսթէրիլմէսի։*

Վէ եինէ կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագտըմ վէ
իշթէ իքի տաղ արասընտան տէօրթ արապա չըգը յօր
2 իտի, վէ տաղլար պագըրտան տաղլար իտի։ Պի-
րինճի արապանըն աթլարը ֆ՛ալ, վէ իքինճի արա-
3 պանըն աթլարը ւ՛սիյահ, Վէ իւչինճիւ արապանըն
աթլարը ւ՛պէյազ, վէ տէօրտինճիւ արապանըն աթ-
4 լարը պէնէքլի գըր իտի։ ւ՛Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն
մէլէյէ խիթապէն՝ Էյ էֆէնտիմ, պունլար նէ՞ տիր՝
5 տէտիմ։ Վէ մէլէք պանա ճէվապէն՝ ւ՛Պունլար սէմա-
նըն տէօրթ րիւզկեարը օլուպ՝ ւ՛պիլթիւն զէմինին
Սահիպինին հուզուրընտա տուրտըգլարը մահալտէն
6 չըգըյօրլար։ *Օլ սիյահ աթլար շիմալ տիյարընա
չըգըյօրլար, վէ պէյազլար անլէրին արտընճա չըգը-
յօրլար, վէ պէնէքլիլէր ճէնուպ տիյարընա չըգըյօր-
7 լար՝ տէտի։ Վէ գըր աթլար չըգըպ՝ ւ՛զէմինտէ տօ-
լաշմագ իչին կիթմէք իսթէտիլէր. օ տախի՝ Կիտի-
տինիզ, զէմինտէ տօլաշընըզ տէմէսի իւզէրինէ զէ-
8 մինտէ տօլաշտըլար։ Վէ պանա նիտա էտիպ՝ Պագ,
շիմալ տիյարընա չըգանլար ղազապըմը շիմալ տի-
յարընտա թէսքին էթտիլէր՝ տէտի։
9 Եինէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
10 Էսարէթտէն ւ՛չէ՛չ՛՛՛, եա՛նի Հեղդա վէ Տուբիա վէ
Յեդայիատան ալ, վէ հէման օլ կիւն կիտիպ, Բաբելոն-
տան կէլտիքլէրի է՛եէ, եա՛նի Յովսիա իպն ի Սոփո-
11 նիանըն խանէսինէ կիր, Վէ կիւմիւշ իւլ ալթուն ալըպ
ւ՛թաճլար եափ, վէ քեահին իա՛զամ Յեսու իպնի Յովսե-
12 դեկին պաշընա կիյտիր։ Վէ անա խիթապէն սէօյլէքի,

ը Մէզ. 118. 22։
ր Պագ եզր. 3. 11, 13։
ս եզր. 3. 10։
վ եզր. 6. 15։
տ ես. 48. 16։ Պ. 2. 8։
ր Պ. 2. 9, 11։ 6. 15։
ց Անգ. 2. 3։
ւ 2Թէվ. 16. 9։ Էմս. 15. 3։ Պագ Պ. 3, 9։
ւ Ալ. 3։
յ Պագ ցես. 3. 11, 13։ Պ. 6. 5։
չ Պ. 3. 7։ Ղուկ. 1. 19։
ճ Վահ. 11. 4։
—
ջ Ղեւ. 19. 12։ Պ. 8. 17։ Մտթ. 3. 5։
ռ Պագ Ղեւ. 14. 45։
ս Թէք. 10. 10։
վ Երեմ. 29. 5, 28։
—
տ Պ. 1. 8։ Վահ. 6. 4։
ր Վահ. 6. 5։
ց Վահ. 6. 2։
ւ Պ. 5. 10։ [1. 7, 14։
յ Մղզ. 104. 4։ Ժպր. 7. 10։ Պ. 4. 14։ Ղուկ. 1. 19։
* Ժպր. Անտէ օլան
չ Պ. 1. 10։
ճ Խուր. 28. 36։ 29. 6։ Ղեւ. 8. 9։ Պ. 3. 5։

Digitized by Google

ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Իշթէ իսմի [բ]Ֆիլիզ օլան [գ]ատէմ.
Քէնտի մէքեանընտա ֆիլիզլէնէճէք,
[դ]վէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինի պինա էտէճէք տիր։
13 ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինի օ պինա էտէճէք.
Վէ օ հաշմէթ սահիպի օլաճագ,
Վէ թախթընա ճիւլուս էտիպ՝ հիւ քիւմէթ էտէճէք.
Վէ թախթընտա [ե]քեահին օլաճագ,
Վէ իքիսինին արասընտա սէլամէթ միւշավէրէսի օլաճագ տրը։
14 Վէ թաճլար ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէ [զ]թէզքեար օլմագ իւզրէ Հելեմ վէ Տուբիա վէ Ցեդայիա վէ Հեն
15 իպն ի Սոփոնիանընն օլաճագ տրը։ Վէ [է]ուզագտան օլանլար կէլիպ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին պինասընտա չալըշաճագլար, վէ պէնի սիզէ իրսալ էտէն՝ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ իտիյինի [ը]պիլէճէքսինիզ. վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տիգգաթլէ տինկլէր իսէնիզ, վուգու՝ պուլաճագ տրը։

ՊԱՊ 7

Էսիրլէրին օրուճ հագգընտա սիւ'ալը։ 4 Անլէրին օրուճընը փէյղամպէրին Ծագպին էճմէսի, 8 վէ կիւնահլարընը էսիր օլմալարընա սէպէպ կէօսթէրմէսի։

Բեթէլ [ը]հալքընէ Սարասար վէ Ռեկէմմելէյի վէ անլէրին ատէմլէրինի՝ [թ]ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ
2 էթմէք, վէ՝ Պու գատար սէնէտէն պէրու էտէ կէլտիյիմ՝ կիպի [ժ]պէշինճի այտա այրը չէքիլէրէք աղլամալը մը իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտընն պէյթինտէ պուլունան [ի]քեահինլէր իլէ փէյղամպէրլէրէ՝ սիւ'ալ էթմէք իչին պէյթ Ուլլահա իրսալ էթմէսի իւզէրինէ,
3 Մէլիք Դարեհին տէօրտինճիւ սէնէսինտէ տօգուզընճը այըն, եա'նի Քասղեւ այրընըն տէօրտինտէ
4 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Զաքարիայա կէլտի։ Ո զէման
5 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտընն քէլամը պանա կէլիպ, Պու տիյարընն պիւթիւն գավմընա վէ քեահինլէրէ խիթապէն՝ [լ]Պու եէթմիշ սէնէ զարֆընտա պէշինճի [խ]վէ եէտինճի այլարտա [ծ]օրուճ թուրթուպ մաթէմ էթտիյինիզտէ
6 [կ]պէնիմ իչիւն մի օրուճ թուրթուրնըզ։ Վէ եէյիպ իչտիյինիզտէ քէնտինիզ իչիւն եէյիպ՝ քէնտինիզ իչիւն
7 իչմէզ մի իտինիզ։ Երուսաղէմ վէ անընն էթրաֆընտա պուլունան շէհրլէր մէսքիւն վէ ասուտէ հալ օլուպ՝
[ճ]ճէնուպ թարաֆը վէ օվա տախի մէսքիւն պուլունտրողը հալտէ էվվէլքի փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ ի'լան էյլէտիյի քէլամլար պունլար տէյի՞լ մի, տէյիւ սէօյլէյէնին՝ տէտի։
8 Եինէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Զաքարիայա կէլիպ տէտի
9 քի, ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուր. [մ]Հագգ իւզրէ հիւքմ էտինիզ, վէ սիզտէն հէր պիրի քէնտի պիրա-
10 տէրինէ 'ինայէթ վէ մէրհամէթ էթսին։ Վէ [ն]տուլ գարը իլէ եէթիմէ, վէ ղարիպէ վէ պիչարէյէ ղատր էթմէյինիզ. [շ]վէ սիզտէն հիչ պիրի քէնտի գալպինտէ
11 պիրատէրի իչիւն քէմլիք տիւշինմէսինն։ Լաքին անլէր տիկլէմէքտէն իմթինա՝ էտիպ՝ [պ]օմուզ սիլքտիլէր, վէ իշիթմէմէք իչիւն [ո]գուլագլարընը աղըրլաշ-
12 տըրտըլար։ Վէ [չ]ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտընն քէնտի Րուհը իլէ էվվէլքի փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ կէօնտէրտիյի շէրի'աթը վէ սէօզլէրի իշիթմէմէք իչիւն [ռ]գալպլէրինի էլմաս կիպի [ռ]էդ էթտիլէր. [ս]պու էճլտէն ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ թարաֆընտան պէօյիւք ղազապ կէլտի։
13 Վէ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր քի, *[վ]պէն չաղըրտըղըմտա՞՞ անլէր տինկլէմէտիքլէրի միսիլլու, [տ]անլէր
14 տախի չաղըրտըգլարընտա պէն տինկլէմէտիմ. Անճագ [ր]պիլմէտիքլէրի [ց]միլլէթլէրին ճիւմլէսի արասընա անլէրի գասըրղայլէ տաղըթտըմ, վէ կիտիպ կէլէն պուլունմայաճագ տէրէճէտէ [ք]անլէրին արտընճա տիյար վիրան օլտու. պէօյլէճէ [ւ]մագպուլ տիյարը վիրան էթտիլէր։

ՊԱՊ 8

Երուսաղէմին Քէճէտտիւտու։ 9 Պինա իշինտէ գավմընն ղայրէքլէնտիրիլմէսի։ 16 Անլէրտէն էյի 'ամէլլէր Քալէպ օլունմասը։ 18 Անլէրէ մէսէրրէթ վէ ասայիշ վա'տ օլունմասը։

Վէ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտընն քէլամը կէլիպ տէտի
2 քի, ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. [ա]Սիոն իչիւն զիյատէսիյլէ ղայրէթ չէքտիմ, վէ անըն իչիւն
3 պէօյիւք խըշմլէ ղայրէթ չէքտիմ։ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր. [բ]Սիոնա 'ավտէթ էթտիմ, վէ Երուսաղէմ իչինտէ սաքին օլաճաղըմ, վէ [գ]Երուսաղէմ [դ]Հագիգաթ շէհրի, վէ [ե]ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտընն տաղը [զ]Մուգատտէս տաղ թէսմիյէ օլունաճագ տրը։
4 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. [է]Երուսաղէմ մէյտանլարընտա տահա իխթիյար ատէմլէր վէ իխթիյար գարըլար օթուրաճագլար, վէ կիւնլէրին չօգ-
5 լուղընտան նաշի հէր պիրինին էլինտէ տէյնէյի պուլունաճագ տրը։ Վէ շէհրին մէյտանլարը անըն մէյ-

[բ] Պ. 3. 8։
[գ] Պագ Ղուկ. 1. 77։ Յովհ. 1. 45։
[դ] Պ. 4. 9։ Մատթ. 16. 18։ Եփես. 2. 20-22։ 'Իպր 3. 3։
[ե] Մէզ. 110. 4։ 'Իպր. 3. 1։
[զ] Խուր. 12. 14։ Մարկ. 14. 9։
[է] Ես. 57. 19։ 60. 10։ Եփես. 2. 13, 19։
[ը] Պ. 2. 9։ 4. 9։
[թ] 1 Միւլ. 13. 12։ Պ. 8. 21։
[ժ] Երեմ. 52. 12։ Պ. 8. 19։
[ի] Թէս. 17. 9-11։ 33. 10։ Մաղ. 2. 7։
[լ] Պ. 1. 12։
[խ] Երեմ. 41. 1։ Պ. 8. 19։
[ծ] Ես. 58. 5։
[կ] Պագ Ps. 14. 6։
[հ] Երեմ. 17. 26։
[ձ] Ես. 58. 6, 7։ Երեմ. 7. 23։ Միք. 6. 8։ Պ. 8. 16։ Մատթ. 23. 23։
[ղ] Յուր. 22. 21, 22։ Թէս. 24. 17։ Ես. 1. 17։ Պագ Երեմ. 5. 28։
[ճ] Մէզ. 36. 4։ Միք. 2. 1 Պ. 8. 17։
[մ] Նէեմ. 9. 29։ Երեմ. 7. 24։ Ովս. 4. 16։
[յ] Պագ Ա'մալ. 7. 56։
[ն] Նէեմ. 9. 29, 30։
[շ] Եզեկ. 11. 19։ 36. 26։
[ո] 2 Թէվ. 36. 16։ Դան. 9. 11։ [տա
* 'Իպր. Ո չաղըրտըղընա-
[չ] Էմս. 1. 24-28։ Ես. 1. 15։ Երեմ. 11. 11։ 14. 12։ Միք. 3. 4։
[պ] Թէս. 28. 33։
[ռ] Թէս. 4. 27։ 28. 64։ Եզեկ. 36. 19։ Պ. 2. 6։
[ս] Ղեւ. 26. 22։
[վ] Պագ Դան. 8. 9։
[տ] Նաւ. 1. 2։ Պ. 1. 14։
[ր] Պ. 1. 16։
[ց] Պ. 2. 10։
[փ] Ես. 1. 21, 26։
[ք] Ես. 2. 2, 3։
[և] Երեմ. 31. 23։
[ֆ] Պագ 1 Միւլ. 2. 31։ Ես. 65. 20, 22։

Digitized by Google

տանլարընտա օյնայան էրքեք վէ գըզ չօճուգլարլէ մէմլու օլաճագ տըր։
6 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Էկէր օլ կիւնլէր պու գավմըն պագիյյէսինին կէօզլէրինտէ միւշքիլ կէօրինիւրսէ, ըպէնիմ կէօզլէրիմտէ մի տախի միւշքիլ կէօրիւնէճէք՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։
7 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. ԲԻշլէ գավմըմը շարգ տիյարընտան վէ ղարպ տիյարընտան
8 խէլաս էտէճէյիմ. Վէ անլէրի կէթիրէճէյիմ վէ Երուսաղէմին իչինտէ սաքին օլաճագլար, Գվէ անլէր պէնիմ գավմըմ օլաճագ տըր, պէն տախի Հագիգաթ վէ ՚ատալէթլէյ անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ։
9 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Էյ ՝հէյքէլին ինշասը իչիւն ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտըն պէյթինին թէմէլի գուրուլտըղը կիւնտէ *Եօյնէդէ օլ՝ Բփէյղամպէրլէրին աղզընտան պու կիւնլէրտէ պու քէլամլարը
10 տինկէյէնլէր, Բէլլէրինիզ գուվվէթլէնսին։ Զիրա օլ կիւնլէրտէն ագտէմ Ինսան իչիւն իւճրէթ եօգ, վէ հայվան իչիւն իւճրէթ եօգ իտի. վէ Հչրգանա վէ կիրէնէ մուզայագա սէպէպիյլէ սէլամէթ եօգ իտի, զիրա պէն հէր ատէմի քէնտի րէֆիգի ՚ալէյհինէ թէշ-
11 վիգ էթմիշ իտիմ։ Լաքին ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր քի՝ Շիմտի պու գավմըն պագիյյէսինէ էվ-
12 վէլքի կիւնլէրտէ օլտըղըմ կիպի օլմայաճաղըմ։ Ջիրա թօխում պէրէքէթ *Ռ-Լ-Ճ, ասմա մէյվէսինի, վէ Ղէմին մահսուլընը, սմավաթ տախի չիյինի վէրէճէք տիր. վէ պունլարընն ճիւմլէսինի պու գավմըն
13 պագիյյէսինէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ։ Էյ պէյթ ի Յուդա վէ պէյթ ի Իսրայէլ, ՚միլլէթլէր ա-
բասընտա լա՚նէլը օլտըղընըզ միսիլլիւ, պէն սիզի պէօյլէ խէլաս էտէճէյիմ, վէ ՚պէրէքէթ օլաճագսը-
14 նըզ. գօրգմայընըզ, Բէլլէրինիզ գուվվէթլէնսին։ Զիրա ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Էճատընըզ պէնի ղազապա կէթիրտիքլէրինտէ իւզէրինիզէ պէյա կէթիրմէյի միւրատ էտիպ տէ Ըմէր համէթէ կէյմէտի-
15 յիմ միսիլլիւ, Պէօյլէճէ տէօնիւպ պու կիւնլէրտէ Երուսաղէմէ վէ պէյթ ի Յուդայա էյիլիք էթմէյի միւրատ էթտիմ. գօրգմայընըզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւ ճիւ-
16 նուտ պույուրըր։ Եափաճաղընըզ շէյլէր պունլար տըր. Էհէր պիրինիզ գօնշըսընա հագիգաթը սէօյլէյինիզ, գափուլարընըզտա հագգ վէ սէլամէթ իւզրէ
17 հիւքմ էտինիզ։ Ըվէ քիմսէ քէնտի գօնշըսը ՚ալէյհինէ գալպինտէ քէմլիք տիւշիւնմէսին, վէ Էեալան եէմինի սէվմէյինիզ, զիրա պունլարընն ճիւմլէսի մէնֆուրըմ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
18 Եինէ պանա ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտըն քէլամը կէլիպ
19 տէտի քի, ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Ըտէօրտիւնճիւ, Ըպէշինճի, Էեէտինճի վէ Ըօնունճը այլարընն օրուճլարը պէյթ ի Յուդայա Բշատլըգ վէ մէսէրրէմ վէ կիւզէլ պայրամլար օլաճագ տըր. ՚անճագ հագիգաթ վէ սէլամէթի սէվինիզ։
20 ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Տահա գավմլար վէ չօգ շէհրլէրին սէքէնէսի կէլէճէքլէր։
21 Վէ պիրինին սէքէնէսի տիկէրինէ կիտէճէք, վէ՝ Ըհէլինիզ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ վէ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտընը *լուՅֆընը թալէպ էթմէյէ կիտէլիմ. պէն
22 տախի կիտէճէյիմ՝ տէյճէք տիր։ Վէ Բչօգ գավմլար վէ գուվվէթլի միլլէթլէր Երուսաղէմտէ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտըն *լուԹֆընը թալէպ վէ ՐԱՊՊԸՆ հու-
23 զուրընտա նիյազ էթմէյէ կէլէճէքլէր։ ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր. Օլ կիւնլէրտէ ճիւմլէթլէրին լիսանլարընտան օն քիշի եագլաշըպ Բպիր Եէհուտինին էթէյինի թուլթարագ՝ Սիզին իլէ պէրաբէր կիտէլիմ, զիրա ՚Ալլահ սիզին իլէ օլտըղընը իշիթտիք՝ տէյճէք տիր։

ՊԱՊ 9

Ալլահըն քէնտի քիւիսէպինի տիւշմէնլէրտէն վիգայէ էտէճէյիւ 9 Մէսիհին կէյէճէյի վէ սէլամէթպախշ մէլէքլիւճիւնիւն Սիօնա Քէպշիր էտիլճէյիւ 12 Ալլահըն քէնտի գավմընը սիյանէթ էտիպ մուգաֆֆէր զըլաճաղընա տա՚իր վա՚տը։

Հադրաք տիյարը ՚ալէյհինտէ ՐԱՊՊԸՆ վահիյլէ կէլէն քէլամը տըր. վէ ՝Դամասկոս իւզէրինէ էնէճէք տիր.
(Զիրա ՐԱՊՊ ատէմէ,
Վէ Իսրայէլին սըպթլարընըն ճիւմլէսինէ նազար էտէր.)
2 Վէ Բեմաթ տախի անըն իլէ հէմ հուտուտ տըր.
Բտիւրոս վէ Սիդոն տախի Բչօգ ՚ագըլլը իսէլէր տէ Ըօյլէ Ըէէ։
3 Վէ Տիւրոս քէնտիսի իչիւն գալ՚ա պինա էթտի.
Վէ ՝կիւմիւշիւ թօփրագ կիպի,
Վէ խալիս ալթունը սօգագ չամուրը կիպի եըղտը։
4 Իշլէթ ԲՐԱՊՊ անը թարտ էտիպ,
Տէնիզտէ Բօլան գուվվէթինի վուրաճագ,

ը Թէք. 18.14։ Ղուկ. 1. 37։ 18.27։ Րօմ. 4.21։
բ Ես. 11. 11,12։ 43.5, 6։ Եզեկ. 37. 21։ Ամովս. 9. 14,15։
գ Երեմ. 30. 22։ 31. 1, 33։ Պ. 13. 9։
դ Երեմ. 4. 2։
ե Անգ. 2. 18։
զ Եզր. 5. 1,2։
է Անգ. 2. 4։
ը Անգ. 1.6,9,10։ 2.16։ 2Թէվ. 15. 5։
թ 2Թէվ. 15. 5։
ժ Ովս. 2.21,22։ Յովէլ. 2. 22։ Անգ. 2. 19։
ի Մէզ. 67. 6։
լ Պագ Անգ. 1. 10։
խ Երեմ. 42. 18։
ծ Թէք. 12. 2։ Հռոմ. 4. 11,12։ Ես. 19.24, 25։ Սոփ. 3. 20։
կ Այ. 9։
հ Երեմ. 31. 28։
ձ 2Թէվ.36.16։ Պ.1.6։
ղ Պ.7.9։ Այ.19։ Եփես. 4. 25։
ճ Էմս. 3. 29։ Պ. 7. 10։
մ Պ. 5. 3,4։
յ Երեմ. 52. 6,7։
ն Երեմ. 52. 12,13։ Պ. 7. 3,5։
շ 4Միւլ. 25.25։ Երեմ. 41. 1,2։
ո Երեմ. 52. 4։
չ Եսթ.8.17։ Ես.35.10։
պ Այ. 16։
ջ Ես.2.3։ Միք. 4.1,2։
ռ Ես. 60. 3, վէ ղայրի։ 66. 23։
ս Ես. 3. 6։ 4. 1։
վ 1Կոր. 14. 25։
տ Ամովս. 1. 3։
ր Երեմ. 49. 23։
ց Ես.23։ Եզեկ.26 վէ 27 վէ 28։ Ամովս. 1. 9։
ւ Եզեկ. 28. 21։
փ Եզեկ.28.3, վէ ղայրի։
ք Ծոր. 27. 16։ Եզեկ. 28. 4,5։
և Ես. 23. 1։
օ Եզեկ. 26. 17։

Digitized by Google

Օ տախի աթէշլէ թէլէֆ էտիլէճէք տիր։
5 ՚Ասկաղոն կէօրիւպ գօրգաճագ,
Գազա տախի ՚ևօէ֊ղայէթլէ միւքէտտէր օլաճագ տըր.
Ակկարոն տախի գ֊ուեկոեէ օլաճագ ոըր,
Զիրա ինթիզարը քէնտիսինի խէճիլ էտէճէք տիր.
Վէ Գազատան մէլիք հէլաք օլաճագ,
Վէ Ասկաղոն մէսքիւն օլմայաճագ տըր։
6 Վէ ՚Ազովտոստա վէլէտ ի զինա սաքին օլաճագ,
Վէ Ֆիլիսթիլէրին քիպրինի գըրաճաղըմ.
7 Վէ գանլարընը աղըզլարընտան,
Վէ մէքրուհաթլարընը տիշլէրի արասընտան տէֆ' էտէճէյիմ.
Օ տախի Ալլահըմըզ իչիւն պագիյյէ օլուպ,
Յուդատա էմիր կիպի,
Ակկարոն տախի Յեբուսըը կիպի օլաճագ տըր։
8 Վէ կիտիպ կէլէն 'ասքէր սէպէպիյլէ
՚Պէյթիմին էթրաֆընտա գօնաճաղըմ,
Վէ ՚արթըգ անլէրին արասընտան զալիմ կէչմէյէճէք,
Զիրա շիմտի ՚կէօզլէրիմլէ կէօրտիւմ։
9 ՚Էյ Սիօն գըզը, ղայէթլէ շատման օլ,
Էյ Երուսաղէմ գըզը, կիւլպանք չէք.
Իշթէ ՚Մէլիյինկ սանա կէլիյօր,
'Ատիլ վէ խէլասքեար տըր.
Հալիմ օլարագ մէրքէպէ,
Պէլի, մէրքէպ եավրուսը սըփայա պինմիշ տիր։
10 Վէ Եփրեմտէն ՙարապայը,
Վէ Երուսաղէմտէն աթը մահվ էտէճէյիմ,
Վէ ճէնք եայը գըրըլաճագ տըր.
Վէ Օ՝ միլլէթլէրէ ՝սէլամէթ սէօյլէյէճէք,
Վէ հիւքիւմէթի ՙտէնիզտէն տէնիզէ,
Վէ նէհրտէն զէմինին միւնթէհասընա գատար օլաճագ տըր։
11 Էյ Սիօն, սէնին 'ահտընըն գանըյլէ
՚Էսիրլէրինկի սույու օլմայան գույուտան չըգարտըմ։
12 ՚Էյ իւմիտվար օլան էսիրլէր, գալ'այա տէօնիւնիւզ.
՚Սանա իքի գաթ էտա էտէճէյիմի պու կիւն խապէր վէրիրիմ։
13 Զիրա Յուդայը եայ ՚ևէ֊է քէնտիմ իչիւն գուրաճաղըմ,
Եփրեմի օգ կիպի գօյաճաղըմ.
Էյ Սիօն, սէնին օղուլլարընը
Եունանլըլար 'ալէյհինէ թէշվիգ էտէճէյիմ,
Վէ սէնի գահրէմանըն գըլըճը կիպի եափաճաղըմ։
14 Վէ ԲԱՊՊ անլէր իւզէրինտէ կէօրիւնէճէք,
Վէ ՙանընն օգու շիմշէք կիպի չըգաճագ,
Վէ Բապպ ԵՀովա պօրու չալաճագ,
Վէ ՙճէնուպ գասըրղալարըյլէ եիւրիւյէճէք տիր։
15 ԲԱՊՊ իվ ճիւնուտ անլէրի սիյանէթ էտէճէք,
Անլէր տախի թէլէֆ էտէճէքլէր,
Վէ սափան թաշլարը իւզէրինէ պասաճագլար,
Վէ իչիպ սէրխօշ կիպի պաղըրաճագլար.
Վէ անլէր լէյլէն կիպի,
՚Մէզպահրն քէօշէլէրի կիպի տօլաճագլար։
16 Վէ օլ կիւնտէ քէնտիլէրին Ալլահը ԲԱՊՊ
Անլէրի գավմընըն սիւրիւսիւ կիպի խէյաս էտէճէք,
Զիրա անլէր անըն տիյարընտա եիւքսէք ՙթաճ թաշլարը ևէ֊է օլաճագլար։
17 Զիրա ՙանըն քէրէմի վէ ճէմալը նէ 'ազիմ տիր.
ՙՊուղտայ եիկիթլէրի վէ եէնի շէրապ պաքիրէլէրի պէսլէյէճէք տիր։

ՊԱՊ 10

Խայր ու պէրէքէթի փուճլարտան տէյիլ, անճագ Բապպտան Թալէպ էմմէնին վաճիպ օլուլլըր։ 5 Բապպըն քէնտի գավմընը տաղըլտըգլարը եէրլիրտէն ճէմ' էտիպ մազհարը լուճֆ էտէճէյիւ։

ՙՕգրաքի եաղմուրըն մէվսիմինտէ ՚ԲԱՊՊՏԱՆ ՚եաղմուր թալէպ էտինիզ.
ԲԱՊՊ ՚շիմշէքլէր կէօնտէրէրէք,
Հէր պիրինին թարլասընտա օթ պուլունմասը իչիւն
Անլէրէ պօլ եաղմուր վէրէճէք տիր։
2 Զիրա ՚թէրաֆիմ ՙպաճըլ շէյլէր սէօյլէտիլէր,
Վէ սիհրպազլարընն վահիլէրի սախթէ տիր,
Վէ եալան րիւ'յալար հիքեայէ էթտիլէր.
՚Պաճըլ թէսէլլի վէրտիլէր,
Պու էճլտէն սիւրիւլէր կիպի սիւրիւլտիւլէր,
՚Զօպան օլմատընընտան մէշագգաթ չէքտիլէր։
3 Զօպանլար 'ալէյհինէ ղազապըմ ալէվլէնտի,
՚Վէ էրկէճլէրին ճէզասընը վէրէճէյիմ.
Զիրա ԲԱՊՊ իվ ճիւնուտ ՚քէնտի սիւրիւսիւ օլան պէյթ ի Յուդայը եօգլատը,
Վէ անլէրի մուհարէպէտէ օլան քէնտի ա'լա աթը կիպի էյլէտի։
4 Քէօշէ ՚ևէ֊է անտէն, ՚էիվի անտէն,
Մուհարէպէ եայը անտէն,
Հէր զապիթ պիրլիքտէ անտէն զուհուր էտէճէք տիր։
5 Վէ մուհարէպէտէ ՙևէ֊է֊ճէ֊է սօգագ չամուրը իչինէ չիյնէյէն գահրէմանլար կիպի օլաճագլար.
Վէ անլէր մուհարէպէ էտէճէքլէր.
Զիրա ԲԱՊՊ անլէր իլէ տիր,
Վէ աթլարա պինէնլէր ութանտըրըլաճագլար։

ր Երեմ. 47. 1,5։ Սոփ. 2. 4։
ա Ամով. 1. 8։
բ Մէգ. 34. 7։ Պ. 2. 5։
գ Ես. 60. 18։ Եզեկ. 28. 24։
դ Խուր. 3. 7։
ե Ես. 62. 11։ Պ. 2. 10։ Մատթ. 21. 5։ Յովհ. 12. 15։
զ Երեմ. 23. 5։ 30. 9։ Ղուկ. 19. 38։ Յովհ. 1. 49։
է Ով. 1. 7։ 2. 18։ Միք. 5. 10։ Ամգ. 2. 22։
ը Եսթ. 2. 14, 17։
թ Մգ. 72. 8։ [61. 1։
ժ Ես. 42. 7։ 51. 14։
ի Ես. 49. 9։
լ Ես. 61. 7։ [144. 6։
խ Մէգ. 18. 14։ 77. 17։
ծ Յոբ. 29. 23։ Յովէլ. 2. 23։
կ Երեմ. 14. 22։
հ Թէս. 11. 14։
ձ Երեմ. 10. 13։
ղ Հաբ. 17. 5։ [18։
ճ Երեմ. 10. 8։ Ամբ. 2.
մ Յոր. 13. 4։
յ Եզեկ. 34. 5։
ն Եզեկ. 34. 17։
շ Ղուկ. 1. 68։
ո Ես. 22. 23։
չ Մգ. 18. 42

Digitized by Google

6 Վէ պէյթ ի Յուդայը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
Վէ պէյթ ի Յովսէփի խէլաս,
Վէ էբե ՙանլէրի իսքեան էտէճէյիմ.
Զիրա ՚անլէրէ մէրհամէթ էյլէտիմ,
Վէ անլէրի րէտտ էթմէմիշիմ կիպի օլաճագլար.
Զինքի անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ պէն իմ,
Վէ ՝անլէրի միւսթէճապ գըլաճաղըմ:
7 Վէ Եփրեմ գահրէման կիպի օլուպ՝
ՙԳալպլէրի շէրապտան ֆէֆէ օլուր կիպի շատման օլաճագ,
Օղուլլարը տախի կէօրիպ մէսրուր օլաճագ,
Վէ գալպլէրի ՐԱՊՊՏԱ իպթիհաճ էտէճէք տիր:
8 ՝Անլէրէ ըսլըգ չալարագ անլէրի թօփլայաճաղըմ,
Զինքի անլէրի խէլաս էյլէտիմ,
ՙՎէ անլէր ֆաֆաֆէմ չօղալտրգլարը կիպի չօղալաճագլար:
9 Պէն անլէրի գավմլար արասընա էքէճէյիմ,
Անլէր տախի ՚ուզագ եէրլէրտէ պէնի թէզէքքիւր էտէճէքլէր,
Վէ օղուլլարը իլէ պէրապէր հայաթտա օլուպ կէրի կէլէճէքլէր:
10 Վէ ՙանլէրի Մրսըր տիյարընտան կէրի կէթիրէճէյիմ,
Հէմ տէ Ասորեստանտան թօփլայաճաղըմ,
Վէ անլէրի Գաղաադ տիյարընա,
Վէ Լիբանանա կէթիրէճէյիմ.
Վէ անլէրէ ՚եէր քիֆայէթ էթմէյէճէք տիր:
11 Վէ ՝տէնիզտէն՝ մուզայագատան կէչէճէք,
Վէ տէնիզին տալղալարընը վուրաճագ,
Վէ Նէհրին հէփ տէրին եէրլէրի գուրույաճագ,
Վէ ՙԱսորեստանըն ղուրուրը էնտիրիլէճէք,
Վէ ՙՄրսրըն ՚ասասը զա՛իլ օլաճագ տըր:
12 Վէ անլէրի ՐԱՊՊՏԱ գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
Վէ ՝անընն իսմիյլէ եւրիւյէճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր:

ՊԱՊ 11

Երուսաղէմին խարապ օլաճաղը: 3 Ալլահընն՝ միւնՁէխապլարը սիյանէՁ, վէ սա՛իրլէրի րէտտ էտէճէյին: 10 Մէսիհին րէտտ օլունմասըյլէ Հիւսն վէ Պէնտլէր Ձէսմիյէ օլունան ՚ասալարընն գըրըլտըղը: 15 Տիյարտա պիր սէֆիհ չօպան զուհուր էտէճէյին:

Էյ Լիբանան, գափուլարընկը աչ.
Վէ աթէշ սէնին էրզ աղաճլարընը թէլէֆ էթսին:
2 Էլ չամ աղաճը, ֆիղան էյլէ,
Զիրա էրզ աղաճը տիւշտիւ,
Զինքի էշրաֆ եաղմա էտիլտի.
Էյ Բասան մէշէլէրի, ֆիղան էտինիզ,
Զինքի ՙեագլաշըլմազ օրմանն երգըլտը:
3 Չօպանլարընն ֆիղանը իշիտիլիյօր,
Զիրա անլէրին շէրէֆի ալընտը.
Կէնճ արսլանլարընն կէօմիւրտէմէսի իշիտիլիյօր,
Զիրա Յորդանանընն ֆախրը ալընտը:
4 Ալլահըմ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր.
ՖՊօղազլանաճագ գօյունլարը կիւթ.
5 Անլէրի քի սաթընն ալանլար պօղազլարլար,
Վէ ՝սուչլու սայըլմազլար.
Վէ անլէրի սաթանլար՝
ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն
Քի պէն զէնկինն օլտրմ՝՝ ՙտէրլէր.
Վէ չօպանլարը անլէրէ շէֆգաթ էթմէզլէր:
6 Զիրա ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Պէն արթըգ տիյարընն սէքէնէսինէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ,
Անճագ հէր ատէմի քէնտի գօնշըսընն էլինէ,
Վէ քէնտի մէլիյինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ.
Վէ տիյարը վուրաճագլար,
Վէ անը անլէրին էլինտէն խէլաս էթմէյէճէյիմ:
7 Վէ ՝պօղազլանաճագ գօյունլարը,
Պէլի, ՙսիւրիւնիւն պիչարէլէրինի կիւթտիւմ.
Վէ պէն իքի ՚ասա ալըպ՝
Պիրինէ Հիւսն
Վէ տիկէրինէ Պէնտլէր թէսմիյէ էյլէտիմ.
Վէ գօյունլարը կիւթտիւմ:
8 Վէ ՝պիր այտա իչ չօպան հէլաք էթտիմ,
Զիրա ճանըմ անլէրտէն նէֆրէթ էթտի,
Անլէրին ճանը տախի պէնտէն իքրահ էյլէտի:
9 Պէն տախի սիզի կիւթմէյէճէյիմ.
ՖՀօլէն էօլսիւն,
Վէ հէլաք էտիլէն հէլաք օլսուն,
Պագը գալանլար տախի պիրիպիրինին էթինի եէսինլէր՝ տէտիմ:
10 Վէ Հիւսն ՙՙ՚ասամը ալըպ,
Ձիւմլէ գավմլար իլէ էթտիյիմ՝ ՚ահտըմը նագզ էթմէք իւզրէ անը գըրտըմ:
11 Վէ օլ կիւնտէ նագզ օլունտու,
Վէ պանա տիգգաթ էտէն ՝սիւրիւնիւն պիչարէլէրի
Պու ՐԱՊՊԸՆ քէլամը իտիյինի սահհէնէ պիլտիլէր:
12 Վէ անլէրէ՝ Սիզէ խօշ կէօրիւնիւր իսէ, իւճրէթիմի վէրինիզ,
Եօյլէ տէյիլ իսէ, վէրմէյինիզ՝ տէտիմ.
Վէ ՚իւճրէթիմի՝ օթուզ գրթ՚ա կիւմիւշ օլարագ թարթտըլար:
13 Վէ ՐԱՊՊ պանա խիթապէն՝

ա *Ես.* 32. 19։
բ *Այ.* 4։
գ *Այ.* 7։
դ *երեմ.* 2. 3։ 50. 7։
ե *Թէս.* 29. 19։ *Ովս.* 12. 9։
զ *Սոփ.* 3. 12։ *Այ.* 7։
է *Մատթ.* 26. 15։
ը *Ովս.* 5. 7։
թ *երեմ.* 15. 2։ 43. 11։
ժ *Ես.* 5. 26։ [37։
ի *Ես.* 49. 19։ *Եզեկ.* 36.
լ *Թէս.* 30. 1։
խ *Ես.* 11. 11,16։ *Ովս.* 11. 11։
ծ *Ես.* 49. 20։
կ *Ես.* 11. 15,16։
հ *Ես.* 14. 25։
ձ *Եզեկ.* 30. 13։
ղ *Միք.* 4. 5։

Digitized by Google

Պունու [ի]չէօմլէքճիյէ աթ,
Պու անլէր թարաֆընտան պանա թագտիր օլունան
միւնասիպ պէհա տըր՝ տէտի.
Պէն տախի օթուզ գրթ՚ա կիւմիւշիւ ալըպ,
Պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ չէօմլէքճիյէ աթտըմ:
14 Պա՛տէհու Ցուդա իլէ Իսրայէլ արասընտա օլան գա-
ըրընտաշլըղը նագզ էթմէք իւզրէ
Պէնտլէր Դ֊մէնդ֊ տիկէր ՚ասամը գըրտըմ:
15 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
[ե]ինէ սէֆիհ չօպան էտէվաթը ալ:
16 Զիրա իշթէ պէն տիյարտա պիր չօպան զուհուրա
կէթիրէճէյիմ.
Օ հէլաք օլմագ իւզրէ օլանլարը եօգլամայաճագ,
Տաղըլմըշը արամայաճագ,
Վէ գըրըլանը թիմար էթմէյէճէք,
Վէ սաղ օլանլարը պէսլէմէյէճէք.
Անճագ սէմիզլէրին էթինի եէյէճէք,
Վէ անլէրին թըրնագլարընը գօփարաճագ տըր:
17 [ե]Վայ գօյունլարը թէրք էտէն պաթըլ չօպանա,
Անըն պազուսը իւզէրինէ վէ սաղ կէօզիւ իւզէրինէ
գըլըճ կէլէճէք.
Անըն պազուսը պիւսպիւթիւն գուրույաճագ,
Վէ սաղ կէօզիւ թէմամըյլէ գարարաճագ տըր:

ՊԱՊ 12

*Երուսաղէմին քէնտի տիւշմէնլերինէ սէրսէմլիք քեասէսի, 3 վէ ա-
ղըր պիր Քաշ օլաճաղը: 6 Ցուդանըն էսարէՔտէն իֆթիխարէ ՚ավ-
տէՔ, 9 վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինին Քէվպ էտէեյի:*

Իսրայէլ հագգընտա ՐԱՊՊԸՆ վահիյլէ կէլէն քէ-
լամը տըր:
-Սէմավաթը եայան վէ զէմինի գուրան,
Վէ [ի]ինսանըն րուհընը անըն տէրունինտէ խալգ էտէն
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրըր:
2 Իշթէ պէն Երուսաղէմի անըն էթրաֆընտա պուլու-
նան ճիւմլէ գավմլարա
[ե]Սէրսէմլիք քեասէսի էտէճէյիմ.
Վէ Երուսաղէմին մուհասէրէսի էսնասընտա
Ցուդա իւզէրինէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր:
3 Վէ [ե]օլ կիւնտէ Երուսաղէմի ճիւմլէ գավմլարա [ի]ա-
ղըր պիր թաշ էտէճէյիմ.
Զէմինին ճիւմլէ գավմլարը անըն ՚ալէյհինէ թէճէմ-
միւ՚ էթսէ պիլէ,
Անը գալտըրանլարըն ճիւմլէսի քեաֆֆէթէն գըրը-
լաճագ տըր:
4 ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Օլ կիւնտէ [ե]հէր աթը շաշգընլըգլէ,

Վէ րաքիպինի ճիւնունլէ վուրաճաղըմ,
Վէ պէյթ ի Յուդա ՚ալէյհինէ կէօզլէրիմի աչաճաղըմ,
Վէ գավմլարըն ճիւմլէ աթլարընը քէօր էտէճէյիմ:
5 Վէ Ցուդա էմիրլէրի քէնտի գալպլէրինտէ,
Երուսաղէմ սէքէնէսի քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ
ճիւնուտըն ՚ավնը յլէ
Պիզիմ գուվվէթիմիզ տիր՝ տէյէճէքլէր:
6 Օլ կիւնտէ Ցուդա էմիրլէրինի,
[ե]Օտուն իչինտէ օլան աթէշ օճաղը կիպի,
Վէ պուղտայ տէմէթլէրի արասընտա օլան աթէշ
մէշ՚ալէսի կիպի էտէճէյիմ.
Վէ անլէր սաղտան վէ սօլտան
էթրաֆտա պուլունան ճիւմլէ գավմլարը թէլէֆ էտէ-
ճէքլէր.
Վէ ենինէ Երուսաղէմ քէնտի մէվգը՚ընտա,
Երուսաղէմտէ մէսքիւն օլաճագ տըր:
7 Վէ պէյթ ի Դաւիթին իֆթիխարը
Վէ Երուսաղէմ սէքէնէսինին իֆթիխարը
Յուդա ՚ալէյհինէ թէքէպպիւր էթմէմէսի իչիւն,
ՐԱՊՊ էվվէլա Ցուդա չատըրլարընը խէլաս էտէճէք
տիր:
8 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ Երուսաղէմ սէքէնէսինի սիյանէթ
էտէճէք,
Վէ արալարընտա [ե]զա՚իֆ օլան՝ օլ կիւնտէ Դաւիթ
կիպի օլաճագ,
Վէ պէյթ ի Դաւիթ Ալլահ կիպի,
Մէլէք իւր ՐԱՊՊ կիպի անլէրին էօնիւնտէ օլաճագ
տըր:
9 Վէ [ե]Երուսաղէմ իւզէրինէ կէլէն թա՚իֆէլէրին ճիւմ-
լէսինին հէլաքընը
Օլ կիւնտէ թալէպ էտէճէյիմ:
10 [ե]Վէ պէյթ ի Դաւիթ իւզէրինէ
Վէ Երուսաղէմ սէքէնէսի իւզէրինէ
Լութֆ վէ նիյազ րուհու տէօքէճէյիմ,
Վէ անլէր [ե]պանա, եա՚նի տէլտիքլէրի Զաթա պա-
գաճագլար,
Վէ անըն իւզէրինէ՝
[ե]Պիրիճիք օղուլ իւզէրինէ ֆիղան էտէր կիպի ֆիղան
էտէճէքլէր,
Վէ անըն իչիւն՝ իւք օղլա աճըտըգլարը կիպի աճը-
յաճագլար տըր:
11 Օլ կիւնտէ [ե]Երուսաղէմտէ,
[ե]Մակեդդով օվասընտա վուգու պուլան
Ադադ-ռեմօն ֆիղանը կիպի պէօյիւք պիր ֆիղան
օլաճագ տըր:
12 [ե]Վէ տիյար՝ գապիլէ գապիլէ այրըճա,

[ե] *Մատթ.* 27. 9,12։
[ը] *Եզեկ.* 34. 2-4։
[թ] *Երեմ.* 23.1։ *Եզեկ.* 34. 2։ *Յովհ.* 10. 12,13։
[ժ] *Ես.* 42. 5։ 44. 24։ 45. 12,18։ 48. 13։
[ի] *Ա՛տ.* 16.22։ *Վա՛.* 12. 7։ *Ես.* 57. 16։ *Ի՚սր.* 12. 9։
[լ] *Ես.* 51. 17,22,23։
[խ] *Այ.* 4, 6, 8, 9,11։ *Պ.* 13. 1։ 14. 4, 6,8,9, 13։
[ծ] *Մատթ.* 21 44։
[կ] *Մէգ.*76.6։*Եզեկ.*38.4։
[հ] *Աբդ.* 18։
[ձ] *Յովէլ.* 3. 10։
[ղ] *Անգ.* 2. 22։ *Այ.* 3։
[ճ] *Երեմ.* 31. 9։ 50. 4։
Եզեկ. 39. 29։ *Յովէլ.* 2. 28։ [1. 7։
[մ] *Յովհ.*19.34,37։ *Վահ.* 8. 10։
[յ] *Երեմ.* 6. 26։ *Ամովս.* 8. 10։
[ն] *Ա՛մալ.* 2. 37։
[շ] *4Միւլ.*23.29։ *2Թէվ.* 35. 24։
[ո] *Մատթ.* 24. 30։ *Վահ.* 1. 7։

Digitized by Google

Պէյթ ի Դաւիթ գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
[հ]Պէյթ ի Նաթանըն գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
13 Պէյթ ի Ղեւի գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
Սէմէի գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
14 Պագը գալան գապիլէլէրին ճիւմլէսի՝
Գապիլէ գապիլէ այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա
Ֆիղան էտէճէք տիր։

ՊՍՊ 13

Երուսաղէմ սէքէնէսի փուճփէրէսթլիք վէ եալան փէյղամպէրլիքտէն Թաթհիր իչիւն պիր փունար աչըլաճաղը։ 7 Մէսհիին էօլիւմիւ։ 8 Դաւմըն իքի սիւլօսինիւն հէլաք էտիլիպ պիր սիւլօսինիւն պագը գալաճաղը։

[ա]Օլ կիւնտէ պէյթ ի Դաւիթ իլէ Երուսաղէմ սէքէնէսինէ,
Կիւնահ վէ նափաքլիքտէն Թաթհիր իչիւն
[բ]Աչըլմըշ պիր փունար պուլունաճագ տըր։
2 Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի,
Օլ կիւնտէ [գ]փուճլարըն իսմլէրինի տիարտան մահվ էտէճէյիմ,
Վէ պիր տահա զիքր օլունմայաճագլար.
Վէ [դ]փէյղամպէրլէրի վէ նափաք րուհու տիյարտան գալտրրաճաղըմ։
3 Վէ պունտան պէօյլէ պիր քիմսէ փէյղամպէրլիք էտէր իսէ,
Անը թէվլիտ էտէն փէտէր իլէ վալիտէսի,
Անա՝ Եաշամայաճագսըն,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եալան սէօյլէտին՝տէյճէնքլէր,
Վէ փէյղամպէրլիք էթտիյինտէ՝
Անը թէվլիտ էտէն փէտէր իլէ վալիտէսի
[ե]Անա ֆըւբ սափլայաճագլար։
4 Վէ օլ կիւնտէ [զ]փէյղամպէրլէր փէյղամպէրլիք էթտիքլէրինտէ
Քէնտի վահիլէրինտէն ուլթանաճագլար,
Վէ ալտաթմագ իչիւն [է]թիւյլու րիտա կիյմէյճէնքլէր։
5 [ը]Վէ հեր [թէէ]՝ Պէն փէյղամպէր տէյիլ իմ. պէն չիֆթճի իմ,
Զիրա պիրի պէնի [ւօպան էլոհէ] իչիւն սէպավէթիմտէ ալտը՝ տէյճէնքլէր։
6 Վէ անա՝ էլլէրինտէ օլան պու եարալար նէ՞ տիր՝ տէնիլտիքտէ,
Տօսթլարըմըն խանէսինտէ ալտրողըմ եարալար տըր՝ տէյճէնքլէր տիր։
7 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր քի,
Էյ գըլըճ, [թ]Զօպանըմ՝ ալէյհինէ
Վէ [ժ]րէֆիգիմ օլան ատէմ՝ ալէյհինէ ույան.
[ի]Զօպանը վուր, վէ գօյունլար տաղըլսընլար,
Վէ էլիմի [լ]քիւչիւքլէր՝ ալէյհինէ տէօնտէրէճէյիմ։
8 Վէ ՐԱՊՊ պույուրըր քի,
Պիւթիւն տիյարտա իքի գըսմը քէսիլիպ էօլէճէք
[խ]Վէ իչիւնճիւսիւ անըն իչինտէ գալաճագ։
9 Վէ իչիւնճիյիւ [ծ]աթէշտէն կէչիրիպ,
Կիւմիւշիւ գալ էթտիքլէրի կիպի
[կ]Անլէրի գալ էտէճէյիմ,
Վէ ալթունը՝ այար էթտիքլէրի կիպի անլէրի՝ այար էտէճէյիմ.
[հ]Անլէր իսմիմէ տու՝ա էտէճէք,
Վէ պէն անլէրի միսաթէճապ գըլաճաղըմ.
[ձ]Պէն՝ Օ գավմըմ տըր՝ տէյճէնքիմ.
Օ տախի՝ ՐԱՊՊ պէնիմ Ալլահըմ տըր՝ տէյճէնք տիր։

ՊՍՊ 14

Երուսաղէմի խարապ էտէնլէրին խարապ օլաճաղը։ 4 Մէսհիին կէչէճէյի վէ մէչքիւթիւնիւն չօգ պէրէքէթլէրի։ 10 Երուսաղէմին մա՝մուր 12 վէ տիւշմէնլէրինին հէլաք օլաճաղը։ 16 Հէյի Քա՝իֆէլէրին խպատէթ իչիւն Երուսաղէմէ չըգաճաղը։ 17 Թայմէ պայրամընը Քութմայանլարըն միւճազաթ էտիլէճէյի։ 20 Միւ՝մինլէրին էշեասընըն Բապպա Թազտիս օլունաճաղը։

[ա]Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ կէլիյօր,
Վէ սէնտէ օլան ղանիմէթ իչինտէ Թագսիմ օլունաճաք տըր.
2 Զիրա [բ]հէփ Թա՝իֆէլէրի Երուսաղէմ իւզէրինէ
Մուհարէպէյէ ճէմ՝ էտէճէյիմ.
Վէ շէհր ալընըպ՝ [գ]խանէլէր եաղմա,
Վէ գարըլար զէլիլ էտիլէճէք տիր,
Վէ շէհրին նըսֆը էսիր կիտէճէք,
Ֆագաթ գավմընն պագիյյէսի շէհրտէն գաթ՝ օլունմայաճագ տըր։
3 Վէ ՐԱՊՊ չըգըպ մուհարէպէ կիւնիւնտէ մուհարէպէ էյլէտիյի կիպի,
Օլ Թա՝իֆէլէր իլէ մուհարէպէ էտէճէք տիր։
4 Վէ օլ կիւնտէ այագլարը Երուսաղէմին շարգ ճիհէթինտէ վագը՝
[դ]Զէյթունլըգ տաղը իւզէրինտէ տուրաճագ տըր.
Վէ Զէյթունլըգ տաղը շարգա վէ ղարպա տօղրու օրթասընտան եարըլարագ,
Փէք պէօյիւք պիր տէրէ օլաճագ.

հ 2Միւլ. 5. 14։ Ղուկ. 3. 31։
—
ա Պ. 12. 3։
բ Հայր. 9. 14։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 1. 5։
գ Խուր. 23. 13։ Յես. 23. 7։ Մէզ. 16. 4։ Եզեկ. 30. 13։ Ովս. 2. 17։ Միք. 5. 13,14։
դ 2Պետ. 2. 1։
ե Թէս. 13.6,8։ 18.20։
զ Միք. 3. 6,7։
է 4Միւլ. 1.8։ Ես. 20.2։ Մատթ. 3. 4։
ը Ամովս. 7. 14։ [23։
թ Ես. 40.11։ Եզեկ. 34. 11։ Փիլ. 2.6։ [14.27։
ժ Մատթ. 26.31։ Մարկ. 14. 27։
ի Մատթ. 18. 10, 14։ Ղուկ. 12. 32։
լ Իսմ. 11. 5։
խ Ես. 48. 10։
ծ 1Պետ. 1.6,7։ [10.6։
կ Մէզ. 50.15։91.15։ Պ. 30.22։ Եզեկ. 11.20։ Ովս. 2.23։ Պ. 8.8։
—
հ Ես. 13. 9։ Յովէլ. 2. 31։ Ամաս. 2. 20։
ձ Յովէլ. 3. 2։
ղ Ես. 13. 16։
ճ Պաղ Եզեկ. 11. 23։

Digitized by Google

Վէ տաղըն նրսֆը շիմալէ,
Վէ նրսֆը ճէնուպէ տօղրու չէքիլէճէք տիր։
5 Վէ սիզ *տաղլար արասընտա օլան տէրէյէ չրգա-
ճագսընըզ.
Զիրա տաղլարըն տէրէսի Ասալէ եէթիշէճէք տիր.
Վէ Յուդա մէլկի Ողիանըն կիւնէրինտէ
ᵇԶէլզէլէտէն ֆիրար էթտիյինիզ կիպի ֆիրար էտէ-
ճէքսինիզ.
ᶜՎէ Ալլահըմ ՐԱՊՊ կէլէճէք տիր.
ᵈՄուգատտէսլէրին ճիւմլէսի սէնին իլէ պէրապէր
պօլսընաճագ սրը։
6 Վէ օլ կիւնտէ ᵉնէ այտընըզդ, նէ գարանըզդ օլաճագ
տրը՝՝։
7 Նէ կիւնտիւզ, նէ կէճէ տիր,
Անճագ ᶠՐԱՊՊԱ մա՛լիմ ᵍպիր կիւն տիր.
Վէ ʰախշամ վագթը նուր օլաճագ տրը։
8 Վէ օլ կիւնտէ ⁱԵրուսաղէմտէն
Պիր նրսֆը ʲշարգի տէնիզէ
Վէ տիկէր նրսֆը ղարպի տէնիզէ տօղրու
Տիրի Սուլար ճէրէյան էտէճէք,
Եազ վէ գըշ էօյլէ օլաճագ տրը։
9 Վէ ՐԱՊՊ պիւթիւն զէմին իւզէրինէ ᵏՄէլիք օլուպ,
Օլ կիւնտէ ˡՐԱՊՊ պիր՝ վէ իսմի պիր օլաճագ տրը։
10 Երուսաղէմին ճէնուպ ճիհէթինտէ
Պիւթիւն տիյար Գաբատան Ռեմոնա գատար ᵐօվա
օլաճագ,
Վէ եիւքսէլիպ ⁿքէնտի մէվգը՛ընտա,
Եա՛նի Բենիամին գափուսընտան պիրինճի գափու-
նըն մահալընա,
Հաթթա քէօշէ գափուսընա գատար,
ᵒՎէ Անանայէլ գուլլէսինտէն մէլկիյին մա՛սէրէսինէ
գատար մէսքիւն օլաճագ տրը։
11 Վէ անտէ սաքին օլաճագլար, վէ ᵖպիր տահա լա՛-
նէթ օլմայաճագ տրը.
ᵠՎէ Երուսաղէմ էմնիյէթ իւզրէ մէսքիւն օլաճագ տրը։
12 Վէ Երուսաղէմ՛ ʳալէյհինէ մուհարէպէ էտէն ճիւմլէ
գավմլարա
ՐԱՊՊԸՆ կէթիրէճէյի պէլա պու օլաճագ տրը.
Այագտա տուրտրգլարը վագըթ էթլէրի էրիյէճէք,
Վէ կէօզլէրի չուգուրլարընտա էրիյէճէք,
Վէ տիլլէրի աղըզլարընտա էրիյէճէք տիր։
13 Վէ օլ կիւնտէ արալարընտա
ˢՐԱՊՊ թարաֆընտան պէօյիւք իզթիրապ օլաճագ
տրը,
Վէ հէր պիրի գօնշըսընըն էլինի թութուպ,
ᵗԷլի գօնշըսընըն էլինէ գարշը գալտրրըլաճագ տրը։
14 Վէ Յուդա տախի Երուսաղէմտէ մուհարէպէ էտէճէք
տիր.
ᵘՎէ էթրաֆտա պուլունան հէփ թա՛ֆիճէլէրին էմվալը,
Ալթուն վէ կիւմիւշ վէ էլպիսէ,
Զիյատէսիյլէ չօգ օլարագ, թօփլանըլաճագ տրը։
15 ᵛՎէ աթա վէ գաթըրա վէ տէվէյէ վէ մէրքէպէ
Վէ օլ օրտուլարտա պուլունան հէր հայվանա իսա-
պէթ էտէն պէյա
Հէման պու պէյա կիպի օլաճագ տրը։
16 Վէ Երուսաղէմ իւզէրինէ կէլէն
Հէփ թա՛ֆիճէլէրտէն պագը գալանլարըն ճիւմլէսի,
Օ զէման՝ ʷսէնէ պէ սէնէ ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ օլան
Մէլիյէ սէճտէ էթմէդ,
Վէ ˣխայմէ պայրամընը թութմագ իչին չրգաճագլար։
17 ʸՎէ զէմինին գապիլէլէրինտէն հէր քիմ՛ քի
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ օլան Մէլիյէ սէճտէ էթմէդ իւզրէ
Երուսաղէմէ չրգմազ իսէ,
Անընը իւզէրինէ եաղմուր եաղմայաճագ տրը։
18 Վէ էկէր իւզէրինէ ᶻեաղմուր կէլմէյէն Մըսըրլըլար
գապիլէսի չրգրպ կէլմէդ իսէ
ՐԱՊՊԸՆ խայմէ պայրամընը թութմագ իւզրէ
Զրգմայան թա՛ֆիճէլէրէ կէթիրէճէյի պէլա ᵃᵃեգիւ
իսապէթ էտէճէք տիր։
19 Մըսըրըն ճէզասը վէ խայմէ պայրամընը թութմագ
իւզրէ
Զրգմայան հէփ թա՛ֆիճէլէրին ճէզասը պու օլաճագ տրը։
20 Օլ կիւնտէ աթլարըն պաշլըգ թագըմլարը իւզէ-
րինտէ
ᵇᵇԳՕՏՏԷՇ ԼԱ ԵՀՈՎԱ եւէ-ե-ւէ պուլունաճագ տրը,
Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ օլան գազանլար
Մէզպահ էօնիւնտէ պուլունան լէյլէնլէր կիպի օլա-
ճագ տրը։
21 Վէ Երուսաղէմտէ վէ Յուդատա օլան հէր պիր գազան
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտա մուգատտէս օլաճագ.
Վէ զէպհ էտէնլէրին ճիւմլէսի կէլիպ,
Անլէրտէն ալարագ իչլէրինտէ փիշիրէճէքլէր.
Վէ օլ կիւնտէ ᶜᶜՐԱՊՊ իվ ճիւնուտըն պէյթինտէ
Արթըգ հիչ պիր ᵈᵈՔանանը պուլունմայաճագ տրը։

---

* Եւէօփ՝ տաղլարըմ
ᵇ Ամով. 1 1։
ᶜ Մատթ. 16. 27։ 24. 30,31։ 25.31։ Յուդ. 14։
ᵈ Յովէլ. 3. 11։
ᵉ Եւէօփ՝ նուր պուլունմայըպ, անճագ սօղուգ վէ տօն օլաճագ տրը,
ᶠ Վէ Եւէօփ՝ նուվ պուլունմայըպ, զիդըյմէթ օլանլար (եըլտըզլար) չէքիլճէք տիր
ᵍ Մատթ. 24. 36։
ʰ Վահ. 22. 5։
ⁱ Ես. 30. 26։ 60. 19, 20։ Վահ. 21. 23։
ʲ Եզեկ. 47. 1։ Յովէլ. 3. 18։ Վահ. 22. 1։
ᵏ Յովէլ. 2. 20։
ˡ Դան. 2. 44։ Վահ. 11. 15։
ᵐ Եփես. 4. 5,6։
ⁿ Ես. 40. 4։
ᵒ Գ. 12. 6։
ᵖ Նէեմ. 3. 1։ 12. 39։ Երեմ. 31. 38։
ᵠ Երեմ. 31. 40։
ʳ Երեմ. 23. 6։
ˢ 1Միւլ. 14. 15,20։
ᵗ Հաք. 7. 22։ 2Թէվ. 20. 23։ Եզեկ. 38. 21։
ᵘ Եզեկ. 39. 10,17, վէ ղայրի։
ᵛ Այ. 12։
ʷ Ես. 60. 6, 7, 9։ 66. 23։
ˣ Ղեւ. 23. 34, 43։ Նէեմ. 8. 14։ Ովս. 12. 10։ Յովէլ. 7. 2։
ʸ Ես. 60. 12։
ᶻ Թէս. 11. 10։
ᵃᵃ Գաղ Ես. 23. 18։
ᵇᵇ Եփես. 2. 19-22։
ᶜᶜ Ես. 35. 8։ Յովէլ. 3. 17։ Վահ. 21. 27։ 22. 15։
ᵈᵈ —

Digitized by Google

Մ Ա Ղ Ա Փ Ի Ա

ՊԱՊ 1

Բապպէն Իսրայէլէ օլան մուհապպէթի վէ Իսրայէլին նանքէօրլըղը։ 6 Տիյանէթէ րի՛այէթ էթմէտիքլէրի 12 վէ Բապպէն իսմինէ նազը հիւրմէթ էթտիքլէրինտէն տօլայը քահինլէրէ վէ գավմա Ա՛զիր։

Իսրայէլ իշիւն Մաղաքիա վասըթասը յլէ
ՐԱՊՊԸՆ վահիյլէ կէլէն քէլամը տըր։
2 ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ -Պէն սիզի սէվտիմ,
Սիզ իսէ՝ Սէն պիզի նէ՞ իլէ սէվտին՝ տէրսինիզ։
ՐԱՊՊ պույուրըր քի՝ Եսաւ Յակոբըն գարնտաշը տէյիլ մի իտի,
Վէ պէն *Յակոբը սէվտիմ,
3 Լաքին Եսաւա պուղզ էթտիմ,
Վէ †անըն տաղլարընը վիրան,
Վէ միրասընը չէօլ *մէսքէնլէրինէ տէօնտէրտիմ՚՚։
4 Էկէր Եդովմ՝ Պիզ խարապ օլտըգ,
Լաքին խարապէլէրի թէքրար պինա էտէճէյիզ՝ տէրլէր իսէ,
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրըր.
Անլէր պինա էտէճէքլէր, լաքին պէն երգաճաղըմ.
Վէ անլէր հուտուտ ը շէրր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ իլէլէպէտ ղազապ էթտիյի գավմ թէսմիյէ օլունաճագլար։
5 Վէ կէօզլէրինիզ կէօրէճէք տիր,
Վէ՝ ՐԱՊՊ Իսրայէլին հուտուտընտան պաշլայարագ մու՚ազզամ օլսուն՝ տէյէճէքսինիզ։
6 Օղուլ *փէտէրինէ,
Վէ գուվ էֆէնտիսինէ հիւրմէթ էտէր.
Էյ պէնիմ իսմիմի թահգիր էտէն քեահինլէր,
Էկէր պէն փէտէր իսէմ, պանա հիւրմէթ նէ՞րէտէ տիր,
Վէ էկէր էֆէնտի իսէմ, պէնտէն գօրգմագ նէ՞րէտէ տիր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր.
Լաքին սիզ՝ Սէնին իսմինի նէ՞ իլէ թահգիր էթտիք՝ տէրսինիզ։
7 Մէզպահըմ իւզէրինէ *նափաք էքմէք թագտիմ էտիպ տէ,
Սանա նէ՞ իլէ նագզ ը հիւրմէթ էթտիք տէրսինիզ.
*ՐԱՊՊԸՆ սօֆրասը հագարէթէ շայան տըր՝ տէմէնիզլէ էրմէնէ։
8 Վէ *գուրպան օլմագ իւզրէ քէօր հայվանը կէթիրմէնիզ ֆէնա տէյիլ մի
Վէ թօփալը եա խասթայը կէթիրմէնիզ ֆէնա տէյիլ մի.
Անը հիւքմտարընկա թագտիմ էյլէ,
Պագալըմ սէնտէն խօշնուտ օլուր մը,
Եախօտ *†սէնի գապուլ էտէ՞ր մի՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։
9 Վէ շիմտի Ալլահըն հուզուրընտա նիյազ էտինիզ,
Քի պիզէ մէրհամէթ էյլէյէ.
*Պու շէյլէրի եափան սիզ սինիզ,
Սիզի գապուլ էտէճէ՞ք մի *իմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։
10 Սիզտէ գափուլարը պիլէ *Դ֊ճճանէն գափայան քի՞մ վար.
*Մէզպահըմընն աթէշինի պիլէ մէճճանէն եագմազսընըզ.
Պէն սիզտէն խօշնուտ տէյիլ իմ,
*Վէ էլինիզտէն թագտիմէ գապուլ էթմէմ՚՚ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։
11 Զիրա *շարգտան ղարպա գատար
*Թա՚իֆէլէր արասընտա իսմիմ՚ազիմ օլաճագ,
Վէ *հէր եէրտէ իսմիմէ *պուխուր
Վէ փաք թագտիմէ ՚արզ օլունաճագ տըր,
*Զիրա իսմիմ թա՚իֆէլէր արասընտա ՚ազիմ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր։
12 Լաքին սիզ՝ *ՐԱՊՊԸՆ սօֆրասը նափաք,
Վէ անըն մահսուլը, եա՚նի թա՚ամը հագարէթէ շայան տըր՝ տէմէնիզլէ
Անա նագզ ը հիւրմէթ էտէրսինիզ։
13 Հէմ տախի՝ Իշթէ նէ՞ գատար զահմէթ տիր՝ տէրսինիզ,
Վէ անը խօր կէօրիւրսիւնիւզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւ ճիւնուտ պույուրըր.
Վէ ղասպ էտիլէնի վէ թօփալը վէ խասթայը կէթիրիպ,
Թագտիմէ օլմագ իւզրէ ՚արզ էտէրսինիզ.
*Անլէրի էլինիզտէն գապուլ էտէյիմ մի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր։
14 Լաքին սիւրիւսիւնտէ էրքէք պուլունուր իքէն նէզր էթտիքտէն սօնրա
*Բապպա գուսուրլը հայվանը զէպհ էտէն հիլէքեար մէ՚ուն օլսուն.

- Թէս. 7. 8։ 10. 1ֆ։ Բօմ. 9. 13։
- Երեմ. 49. 18։ Եզեկ. 35. 3, 4, 7, 9, 14, 15։ Աբդ. 10, վէ ղայրի։
- Եբրայ՝ չագալլարընա վէրտիմ
- Խուր. 20. 12։
- Ղուկ. 6. 46։ [8, 13։
- Պ. 2. 14, 17։ 3. 7,
- Թէս. 15. 21։
- Եզեկ. 41. 22։ Այ. 12։
- Ղեւ. 22. 22։ Թէս. 15. 21։ Այ. 14։
- Յոբ. 42. 8։
- Իպր. Եիւզիւնիւ
- Ովս. 13. 9։
- Իպր. տիր
- Պագ 1Կոր. 9. 13։
- Ես. 1. 11։ Երեմ. 6. 20։ Ամովս. 5. 21։
- Մէզ. 113. 3։ Ես. 59. 19։
- Ես. 60. 3, 5։ [2. 8։
- Յովհ. 4. 21, 23։ 1Տիմ.
- Վահ. 8. 3։
- Ես. 66. 19, 20։
- Այ. 7։
- Ղեւ. 22. 20, վէ ղայրի։
- Այ. 8։

Digitized by Google

Զիրա Նալէն Նազիմ պիր Մէլիք իմ,
Վէ իսմիմ թա՛ինֆէլէր արասընտա հէյպէթլի տիր՝
տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըը։

ՊԱՊ 2

*Քեահինլերէ Նահտ ը նագզ էթտիքլերի, 11 վէ գավմա փուճփէրէսի-
լիքլերի 14 վէ ֆըսգ ու ֆիւճուր 17 վէ Բապպ հագզընտա իֆֆիրա վէ
քիւֆրլերի սէպէպինտէն Ք՛զիր։*

Վէ շիմտի, էյ քեահինլէր, պու էմր սիզին
իչիւն տիր։
2 ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըը քի,
Էկէր իսմիմէ հիւրմէթ էթմէզ իւզրէ
Տիկլէմէզ վէ տիգգաթ էթմէզ իսէնիզ,
Պէն սիզէ լա՛նէթ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ պէրէքէթլէրինիզէ լա՛նէթ էտէճէյիմ,
Հէմ տէ անլէրէ լա՛նէթ էթտիմ,
Զիրա սիզ տիգգաթ էթմէյօրսընըզ։
3 Իշթէ պէն թօխումընըզը *չիւրիւտէճէյիմ,
Վէ եիւզիւնիւզ իւզէրինէ թէզէք,
Պայրամլարընըզըն թէզէյինի սաչաճաղըմ,
Վէ Բսիզ անըն իլէ պէրապէր կէօթիւրիւլէճէքսինիզ։
4 Վէ Ղեւի իլէ Նահտըմ օլմագ իչիւն
Պու էմրի սիզէ կէօնտէրտիյիմի պիլէճէքսինիզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըը։
5 ՔԱնըն իլէ հայաթ վէ սէլամէթ իչիւն Նահտըմ վար իտի.
Վէ անլէրի՝ Ռպէնտէն գօրգտրըը գօրգույա
Վէ իսմիմտէն խավֆ էթտիյինէ մուգապիլ անա վէր-
միշ իտիմ։
6 ՔՀագիգաթ շէրի՛աթը անըն աղզընտա իտի,
Վէ տուտագլարընտա ֆըսգ պուլունմատը.
Պէնիմ իլէ սէլամէթ վէ իսթիգամէթ իւզրէ եիւրիւր,
Վէ Ւչօգ քիմսէյէրի քէօթիւլիւքտէն տէօնտէրիր իտի։
7 ՔԶիրա քեահինին տուտագլարը Նիլմի հրֆզ էթմէլի,
Վէ ատէմլէր շէրի՛աթը անըն աղզընտան արամալը
տրրլար,
ԷՉիւնքի ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտըն րէսուլը տրր։
8 Լաքին սիզ եօլտան սափտրնըզ,
ԲՉօգ քիմսէյէրի շէրի՛աթ խուսուսընտա սիւրչտիւր-
տիւնիւզ.
ԺՂեւինին Նահտընը նագզ էթտինիզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըը։
9 ՔՊէն տախի սիզի պիւթիւն գավմընն հուզուրընտա
րէզիլ վէ հագիր էթտիմ,

Զիւնքի թարիգէրիմի հրֆզ էթմէզսինիզ,
Վէ շէրի՛աթտա խաթրա րի՛այէթ էտէրսինիզ։
10 ՔՆաճիմլէմիզին փէտէրի պիր տէյիւ մի,
ԲՊիզի պիր Ալլահ խալգ Բէթմէտի մի.
Նիւճիւն էճտատրմըզընն Նահտընը նագզ էթմէքլէ
Հէր քէս պիրատէրինէ խըյանէթ էտէր։
11 Յուդա խըյանէթ էթտի,
Վէ Իսրայէլտէ վէ Երուսաղէմտէ մէքրուհ շէյ իշլէ-
նիլտի.
Զիրա Յուդա ՐԱՊՊԸՆ սէվտիյի մագտիսինի թէլվիս
էյլէտտի,
ԺՎէ ղարիպ իլահրն գըզընա զէվճ օլտու։
12 ՐԱՊՊ պունու իրթիքեապ էտէն քիմսէյի,
Ույանըգ տուրանը վէ ճէվապ վէրէնի,
ԼՀէմ ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտա թագտիմէ Նարզ էյլէյէնի
Յակոբընն չատըրլարընտան գաթ՛ էտէճէք տիր։
13 Վէ եինէ պունու եափտընըզ.
ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընը կէօզ եաշլարըյլէ,
Աղլայըշ վէ ֆիղանլէ էօրթտիւնիւզ,
Շէօյլէ քի արթըգ թագտիմէյէ նազար գըլմազ,
Վէ էլինիզտէն րիզայլէ գապուլ էթմէզ։
14 Լաքին սիզ՝ Նիւճիւն Ռեօյլէ օլսոռ՝ տէտինիզ.
ԼԿէնճլիյինկտէ ռըզըէ,
Վէ անա խըյանէթ էթտիյին զէվճէկ իլէ սէնին ա-
րանտա
ՐԱՊՊ շահիտ օլտըղը իչիւն Ռոռ վօֆռ՛ ռոռլսոռ.
Հալ պու քի Ժմէրգումէ սէնին րէֆիգէն վէ Նահտէ
ռըզըէ զէվճէն տիր։
15 Վէ ԲՐուհրն ֆէյզինէ մալիք օլան պիրի եաֆմատը մը.
Վէ պու պիր Նիւճիւն Եռֆռը.
Ալլահա Ռֆռոռը զիւրրիյէթ թալէպինտէ իտի".
Իմտի քէնտինիզի սագրնընըզ,
Վէ սիզտէն հիչ պիրի կէնճլիյինտէ ռըզըէ զէվճէյէ
խըյանէթ էթմէսինի։
16 Զիրա ԼԻսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պույուրըը քի,
Թալագ մէնֆուրըմ տրր.
Վէ ռոէռ քէնտի լիպասըյլէ զուլմու սէթր էտէր.
Իմտի քէնտինիզի սագրնըզ՝ խըյանէթ էթմէյէսինիզ՝
տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըը։
17 ՔՍէօզլէրինինզլէ ՐԱՊՊԸ թա՛ճիզ էթտինիզ,
Ֆագաթ սիզ՝ Նէ՞ իլէ անը թա՛ճիզ էթտիք՝ տէրսինիզ։
Հէր Նէվ՛ քէօթիւլիւք իշլէյէն ատէմ
ՐԱՊՊԸՆ ՛ինտինտէ մագպուլ տրր,
Բռռպ անլէրտէն խօշնուտ տրր,

Նէհմ. 47. 2։ 1 Տիմ. 6. 15։
— Ղեւ. 26. 14, վէ ղայրի, Թէս. 28. 15, վէ ղայրի։
* Ծղբ. Ք՛զիր էտէճէյիմ
Բ 3 Միւլ. 14. 10։
Գ Ա՛տ. 25. 12։ Եզեկ. 34. 25։ 37 26։
Դ Թէս. 33. 8 9։
Ե Թէս. 33. 10։
Զ Երեմ. 23. 22։ Յակ. 5. 20։
Է Թէս. 17. 9, 10։ 24. 8։ Ղեւ. 10. 11։ Եզր. 7. 10։ Երեմ. 18. 18։ Ամոզ. 2. 11, 12։
Ը Դաղ. 4. 14։
Թ 1 Միւլ. 2. 17։ Երեմ. 18. 15։
Ժ Նէհմ. 13. 29։
Ի 1 Միւլ. 2. 30։
Լ 1 Կորր. 8. 6։ Եփես. 4 6։
Խ Յոբ. 31. 15։
Ծ Եզր. 9. 1։ 10. 2։ Նէհմ. 13. 23։
Կ Նէհմ. 13. 28, 29։
Հ Էմս. 5. 18։
Յ Էմս. 2. 17։
† Եռեռ՝ խալգ էֆտիյի պիր տէյի՞լ մի տիր. Անտէ ֆէյզան Բ Րուհ վար իտի. Նի՞չ իւն պիր Եռէ ԵՒռե. Ա՛լա զիւրրիյէթ պուլմագ իչիւն
Ղ Գագ Մատթ. 5. 32։ 19. 8։
Ճ Ես. 43. 24։ Պ. 3. 13-15։

Digitized by Google

Եախօտ՝ Հիւքմ էտէն Ալլահ նէ՞րէտէ տիր՝ տէմէնիզլէ
անը ը՛ճէչ էրթուէչ։

ՊԱՊ 3

Մէսիհին էօնիւնեն կէօնտէրիլէճէք րէսուլ, վէ Մէսիհին լուֆֆ ու ճէլալը։ 7 Դավմըն ՚իսեանը, 8 ՚Իւշրլէր վէ Թագտիմլէրը խուսուսընտա Խըյանէթի, 13 վէ ՚Իպատէթի Թահգիր էմմէլէրի։ 16 Բապպտան գօրգանլարա իհսան օլունաճագ պէրթքէթլէր։

Իշղէ՞ պէն րէսուլըմը կէօնտէրիյօրըմ,
Օ տախի էեօլու էօնիմճէ հազըրլայաճագ տըր.
Վէ արատըղընըզ Բապպ, եա՛ նի խօշնուտ օլտըղընըզ Մէլէք իվ ՚ահտ
Անսըզըն քէնտի հէյքէլինէ կէլէճէք տիր.
Իշղէ կէլիյօր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր։
2 Վէ կէլմէսի կիւնիւնէ քրիմ տայանա պիլիր,
Վէ զուհուր էթտիյի վագըթտա քրիմ տուրա պիլիր.
Զիրա օ՝ գալճընըն աթէշի կիպի,
Վէ գասսարըն սապունը կիպի օլաճագ տըր։
3 Վէ օ՝ կիւմիւշ գալ վէ թասֆիյէ էտէն կիպի օթուրաճագ,
Վէ Ղեւի օղուլլարընը թասֆիյէ էտիպ,
Անլէրի ալթուն վէ կիւմիւշ կիպի փաքէյճէճէք տիր.
Վէ անլէր սալահլէ ԷՐԱՊՊԱ թագտիմէ թագտիմ էտէնլէր օլաճագլար տըր։
4 Օ զէման Յուդա իլէ Երուսաղէմին թագտիմէլէրի
Գատիմ կիւնլէրտէ վէ էվվէլքի սէնլէրտէ օլտըղը կիպի
ՐԱՊՊԱ մագպուլ օլաճագ տըր։
5 Վէ հիւքմ իչիւն սիզէ եագլաշաճաղըմ,
Վէ էֆսունճըլար իլէ զինաքեարլար,
Վէ եալան եէմին էտէնլէր ՚ալէյհինտէ,
Վէ պէնտէն գօրգմայարագ իւճրէթլիյէ՝ իւճրէթի խուսուսընտա,
Վէ տուլ գարը իլէ եէթիմէ ղատը էտէնլէր ՚ալէյհինտէ,
Վէ ղարիպ հագգընտա հէ-ֆէ- թահրիֆ էտէնլէր ՚ալէյհինտէ
Սէրի՛ շահիտ օլաճաղըմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր։
6 Զիրա պէն Եհովա իմ, թէղայյիւր էթմէմ,
Պու էճլտէն, էյ պէնի Յակոբ, սիզ թէլէֆ օլմատընըզ։
7 Էճտատընըզըն կիւնլէրինտէն պէրու
Գանունլարըմտան սափրագ՝ անլէրէ հրֆզ էթմէտինիզ.
Պանա րիւճու՛ էտինիզ, պէն տախի սիզէ րիւճու՛ էտէրիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր.
Վաքին սիզ՝ նէ՞ իլէ րիւճու՛ էտէլիմ՝ տէյօրսընըզ։
8 Ատէմ Ալլահը սօյա՞ մը,
Քի սիզ պէնի սօյույօրսընըզ.
Ցագաթ սիզ՝ նէ՞ խուսուստա սէնի սօյտըգ՝ տէրսինիզ.
Էՙիւշրլէր վէ Թագտիմլէր խուսուսընտա սօյտըէըզ։
9 Սիզ զիյատէսիյլէ մէ՛ուն սընըզ,
Զիրա սիզ, համթա պիւթիւն միլլէթ, պէնի սօյտընըզ։
10 ՚Իւշրլէրին ճիւմլէսինի ՚խազինէյէ կէթիրինիզ,
Քի պէյթիմտէ էրզագ պուլունա.
Վէ պունընլէ պէնի թէճրիպէ էյլէյինիզ,
Սիզէ սէմանըն փէնճէրէլէրինի աչըպ,
Եէր գալմայընճայա գատար
՚Իւզէրինիզէ պէրէքէթ տէօքմէզ մի իմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր։
11 Վէ ՚թէլէֆ էտիճիյի սիզին իչիւն թէքտիր էտէճէյիմ,
Վէ թօփրաղընըզըն մահսուլընը պօզմայաճագ տըր,
Վէ թարլատա ասմանըզ մահսուլսըզ գալմայաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր։
12 Վէ ճիւմլէ միլլէթլէր սիզի թէպրիք էտէճէքլէր,
Զիրա սիզ ՚արզուլէնիր տիյար օլաճագսընըզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր։
13 ՚Սէօզլէրինիզ պէնիմ ՚ալէյհիմէ շիտտէթլի օլտու՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրըր.
Լաքին սիզ՝ Սէնին ՚ալէյհինէ նէ՞ սէօյլէտիք՝ տէրսինիզ։
14 Սիզ՝ Ալլահա խըտմէթ էթմէք պօշ շէյ տիր,
Վէ անըն թէնպիհաթընը հրֆզ էթմէյմիզտէն,
Վէ ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտըն հուզուրընտա
Չիւզնլէ եիւրիւտիյիմիւզտէն նէ՞ ֆա՛իտէ հասըլ օլտու։
15 Վէ շիմտի ՚պիզ միւթէքէպպիրլէրի թէպրիք էտէրիզ.
Ցրսգ իշլէյէնլէր հէմ ֆէլահ պուլուրլար,
՚Չէմ տէ Ալլահը թէճրիպէ էտիպ գուրթուլուրլար՝ տէտինիզ։
16 Օլ վագըթ ՚ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար
՚Պիրիպիրի իլէ սէօյլէշտիլէր,
ՐԱՊՊ տախի տինկլէյիպ իսթիճապէթ էյլէտի.
Վէ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար
Վէ անըն իսմինէ րի՛այէթ էտէնլէր իչիւն
Անըն հուզուրընտա ՚թէզքեար քիթապը եազըլտը։
17 Վէ ՐԱՊՊ իվ ճիւնուտ պույուրըր քի,
Խասս խազինէմի ճէմ՛ էթտիյիմ կիւնտէ ՚անլէր պէնիմ օլաճագլար.
Պիր ատէմ քէնտինէ խըտմէթ էտէն օղլընա շէֆգաթ էտէր կիպի

ա Մատթ.11.10։ Մարկ. 1.2։ Ղուկ. 1.79։ 7.27։
բ Ես. 40.3։
գ Ես. 63.9։
դ Գ. 4.1։
ե Վահ. 6.17։
զ Գաղ Ես.4.4։ Մատթ. 3.10-12։
է Ես. 1.25։ Զաք.13.9։
ը 1Պետ. 2.5։
թ Գ. 1.11։
ժ Զաք. 5.4։ Ցակ. 5.4,12։
ի Ա՛տ. 23.19։ Րօմ.11 29։ Ցակ. 1.17։
լ Մէքս. 3.22։
խ Ա՛մալ. 7.51։
ծ Զաք. 1.3։
կ Գ. 1.6։
հ Նէհմ. 13.10,12։
ձ Էմս. 3.9,10։
ղ 1Թէվ. 26.20։ 2Թէվ. 31.11։ Նէհմ. 10.38։ 13.12։
ճ Թէք.7.11։4Միլ.7.2։
մ 2Թէվ. 31.10։
յ Ամովս. 4.9։
ն Դան. 8.9։
շ Գ. 2.17։
ո Ցոբ. 21.14,15։ 22.17։ Մէզ.73.13։ Սոփ. 1.12։
չ Մէզ.73.12։ Գ.2.17։
պ Մէզ. 95.9։
ջ Մէզ. 66.16։ Գ. 4.2։
ռ Ի՛պր. 3.13։
ս Մէզ. 56.8։ Ես. 65.6։ Վահ. 20.12։
վ Խուր. 19.5։ Թէս. 7.6։ Մէզ.135.4։ Տիտ. 2.13։ 1Պետ. 2.9։

Digitized by Google

ՙԱնլէրէ շէֆգաթ էտէճ էյիմ։
18 ։Ո զէման տէօնիւլ՝ սալիհ իլէ շէրիրին,
Ալլահա խըտմէթ էտէն իլէ էթմէյինին ֆարգընը
կէօրէճէքսինիզ։

ՊԱՊ 4

Շէրիրլէր ՝ալէյհինտէ հիւքմ ի իլահի. 2 սալիհլէր հագգընտա ՝ինայէթ ու նի՝մէթ վա՝տը։ 4 Շէրի՝աթը հընֆզ էթմէլէրի իչիւն գավմա Թէնպիհ։ 5 Եղհանըն կէլէճէյի վէ մէ՝մուրիյէթի։

Զիրա իշթէ ֊ֆուրուն կիպի եանան կիւն կէլիյօր,
Վէ ։միւթէքէպպիրլէրին ճիւմլէսի
Վէ ֆընսգ իշլէյէնլէրին քեաֆֆէսի
։Սաման կէ֊է օլաճագլար·
Վէ կէլէն կիւն անլէրի եագաճագ,
Շէօյլէ քի ֙անլէրէ նէ քէօք նէ տալ պրագաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
2 Լաքին սիզ ։իսմիմտէն գօրգանլարա
։Սալահ կիւնէշի տօղաճագ,
Վէ գանատլարընտա շիֆա պուլունաճագ տըր.
Վէ սիզ ախըրտա պէսլի պուզաղըլար կիպի
Տըշարը չըգըպ սըչրայաճագսընըզ։
3 ։Վէ շէրիրլէրի այագ ալթընա ալաճագսընըզ,
Զիրա ֊՚֊֊ եափտըղըմ կիւնտէ
Անլէր այագլարընըղըն ալթընտա
Քիւլ օլաճագլար՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրըր։
4 Գուլըմ ։Մովսէսին շէրի՝աթընը,
Եա՝նի ։Քորեքտէ պիւթիւն Իսրայէլ իչիւն էմր էյլէտիյիմ
։Գանունլար վէ ահքեամը խաթրա կէթիրինիզ։
5 Իշթէ պէն ։ՐԱՊՊԸՆ ՝ազիմ՝ վէ հէյպէթլի կիւնիւ կէլմէզտէն էվվէլ
Սիզէ ։Եղիա փէյղամպէրի իրսալ էտէճէյիմ.
6 Ո տախի փէտէրլէրին գալպինի օղուլլարա,
Վէ օղուլլարըն գալպինի փէտէրլէրէ տէօնտէրէճէք տիր,
Օլմայա քի պէն կէլիպ զէմինի ։լա՝նէթլէ ֊վուրայըմ։

ֆ Մէզ. 103. 13։
ջ Մէզ. 58. 11։
֊ Ծովէլ. 2. 31։ Պ. 3. 2։ 2 Պետ. 3. 7։
ֆ Պաղ Պ. 3. 18։
ֆ Աբդ. 18։
ֆ Ամովս. 2. 9։
ֆ Պ. 3. 16։
ղ Պաղ Ղուկ. 1. 77։ Եփես. 5. 14։ 2 Պետ. 1. 19։ Վահ. 2. 28։
ֆ 2 Մխլ. 22. 43։ Միք. 7. 10։ Զաք. 10. 5։
ջ Խուր. 20. 3, վէ զայրի։
ֆ Թէս. 4. 10։
ֆ Մէզ. 147. 19։
ֆ Ծովէլ. 2. 31։
ֆ Մատթ. 11. 14։ 17. 11։ Մարկ. 9. 11։ Ղուկ. 1. 17։
ֆ Զաք. 5. 3։
ֆ Զաք. 14. 12։

Digitized by Google

Digitized by Google

ԹԱՐԻԹԻ ՝Ա՛ԻԼԷ

ԻԶՏԻՎԱՃ

Digitized by Google

ԹԱՐԻԽԻ ՝Ա՛ԻԼԷ

ԹԷՎԷԼԻՒՏԱԹ

Digitized by Google

ԹԱՐԻԹԻ ՝Ա՛ԻԼԷ

ԹԷՎԷԼԼԻՒՏԱԹ

Digitized by Google

ԹԱՐԻԽԻ ՝Ա՛ԻԼԷ

ՎԷՖԻՑԱԹ

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ՅԱՀՏԸ ՃԷՏԻՏ

ԵԱ՛ՆԻ

ԻՆՃԻԼԻ ՇԷՐԻՖ

ԼԻՍԱՆԸ ԱՍԼԻԻ ԵՈՒՆԱՆԻՏԷՆ ՊԻԹ ԹԷՐՃԷՄԷ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼՏԱ.

ՅԱԿՈԲ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ՄԱՔՊԱ՛ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՛ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1915

Digitized by Google

Digitized by Google

ԻՆՁԻԼ

ՄԱՏԹԷՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն Աբրահամտան ցովսէփէ գատար նէսէպի։ 18 Պաքիրէ Մարիամըն խարիգ իւլ ՚ատէ համիլէ պուլունմասը։ 19 Մէլէյին ցովսէփին եանլըշ զաննըլը ցահիր վէ Քրիստոսըն խամէրինի ՚էֆսիր էցմէսի։

Յիսուս Քրիստոս, [a]իպն ի Դաւիթ [b]իպն ի Աբրահամըն [c]նէսէպլինին քիթապը տըր։

2 [d]Աբրահամ Իսահակը թէվլիտ էյլէտի. վէ [e]Իսահակ Յակոբը թէվլիտ էյլէտի. վէ [f]Յակոբ Յուդայը վէ ա-
3 նըն գարնտաշլարընը թէվլիտ էյլէտի. Վէ [g]Յուդա Թամարտան Փարէս իլէ Զարայը թէվլիտ էյլէտի. վէ [h]Փարէս Եսրոնը թէվլիտ էյլէտի. վէ Եսրոն Արամը
4 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Արամ Ամինադաբը թէվլիտ էյ-լէտի. վէ Ամինադաբ Նաասոնը թէվլիտ էյլէտի. վէ
5 Նաասոն Սաղմոնը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Սաղմոն Ռա-խաբտան Բոոսը թէվլիտ էյլէտի. վէ Բոոս [i]Հոութ-տան Ովբէդի թէվլիտ էյլէտի. վէ Ովբէդ Յեսսէյի
6 թէվլիտ էյլէտի. Վէ [j]Յեսսէ Դաւիթ մէլիյի թէվլիտ էյլէտի. վէ [k]Դաւիթ մէլիք՝ Ուրիանըն զէվճէսինտէն
7 Սողոմոնը թէվլիտ էյլէտի. Վէ [l]Սողոմոն Ռոբովամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ռոբովամ Աբիայը թէվլիտ էյ-
8 լէտի. վէ Աբիա Ասայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Ասա Յովսափատը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յովսափատ Յով-րամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յովրամ Ոզիայը թէվլիտ
9 էյլէտի. Վէ Ոզիա Յովաթամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յովաթամ Աքազը թէվլիտ էյլէտի. վէ Աքազ Եզե-
10 կիայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ [m]Եզեկիա Մանասէյի թէվ-լիտ էյլէտի. վէ Մանասէ Ամոնը թէվլիտ էյլէտի. վէ
11 Ամոն Յովսիայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ [n]Յովսիա [o]Բա-բելոն էսարէթի զէմանընտա Յեքոնիայը վէ անըն
12 գարնտաշլարընը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Բաբելոն էսա-րէթինտէն սօկրա [p]Յեքոնիա Սաղաթիէլի թէվլիտ էյ-լէտի. վէ Սաղաթիէլ [q]Զօրաբաբէլի թէվլիտ էյլէտի.
13 Վէ Զօրաբաբէլ Աբիուդը թէվլիտ էյլէտի. վէ Աբիուդ Եղիակիմի թէվլիտ էյլէտի. վէ Եղիակիմ Ազովրը
14 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Ազովր Սադովկը թէվլիտ էյ-լէտի. վէ Սադովկ Աքինի թէվլիտ էյլէտի. վէ Աքին
15 Եղիուդը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Եղիուդ Եղիազարը թէվլիտ էյլէտի. վէ Եղիազար Մատթանը թէվլիտ
16 էյլէտի. վէ Մատթան Յակոբը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Յակոբ Մարիամըն զէվճի Յովսէփի թէվլիտ էյլէտի. վէ մէրգումէտէն Քրիստոս տէնիլէն Յիսուս թէվէլ-
17 լիտ էթտի։ Իմտի նէսլլէրին ճիւմլէսի Աբրահամ-տան Դաւիթէ գատար օն տէօրթ նէսլ, վէ Դաւիթ-տէն Բաբելոն էսարէթինէ տէյին օն տէօրթ նէսլ, վէ Բաբելոն էսարէթինտէն Քրիստոսա գատար օն տէօրթ նէսլ տիր։

18 Վէ [r]Յիսուս Քրիստոսըն վէլատէթի պու մինվալ իւզրէ օլտու. եա՚նի վալիտէսի Մարիամ Յովսէփէ նիշանլը իքէն, իճթիմա՚լէրինտէն էվվէլ, [s]Րուհ իւլ
19 Գուտստան համիլէ պուլունտու։ Իմտի անըն զէվճի Յովսէփ սալիհ օլտըղընտան վէ անը [t]ռիւսվայ էթ-մէք իսթէմէտիյինտէն, անը կիզլիճէ պօշամագ նի-
20 յէթինտէ իտի։ Ամմա պունու տիւշինիւր իքէն, իշ-թէ Բապպըն մէլէյի րիւ՚յատա անա կէօրինիւպ՚ էյ Յովսէփ իպն ի Դաւիթ, զէվճէկ Մարիամը գապուլ էթմէյէ գօրգմա. [u]զիրա անըն րահմինտէ մէվճուտ
21 օլան՚ Րուհ իւլ Գուտստան տըր։ Վէ [v]օ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագ, վէ անա *Յիսուս թէսմիյէ էտէճէք-սին. [w]զիրա Օ՝ գավմընը կիւնահլարընտան խէլաս
22 էտէճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի պունուն ճիւմլէսի Բապպ
23 թարաֆընտան փէյղամպէր վասըթասըյլէ, [x]Իշթէ պաքիրէ համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագ տըր. վէ անա էմմանուէլ (քի թէրճէմէ օլունսա՝ Ալլահ պիզիմ իլէ՝ տէմէք տիր) թէսմիյէ էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամըն իթմամ օլունմասը իչիւն
24 վագը՚ օլտու։ Իմտի Յովսէփ ույգուտան ույանտըգ-տա, Բապպըն մէլէյինին քէնտիսինէ էթտիյի էմրէ
25 իմթիսալէն զէվճէսինի գապուլ էյլէտի։ Վէ անը [y]իլք օղլընը տօղուրընճայա տէք պիլմէզ իտի. վէ օլ [z]---֊ Յիսուս թէսմիյէ էյլէտի։

---

[a] *Մէզ.* 132. 11։ *Ես.* 11. 1։ *Երեմ.* 23. 5։ *Պ.* 22. 42։ *Յովհ.* 7. 42։ *Ամաղ.* 2.30։ 13. 23։ *Բօմ.* 1. 3։

[b] *Թէք.* 12. 3։ 22. 18։ *Գալ.* 3. 16։

[c] *Ղուկ.* 3. 23։

[d] *Թէք.* 21. 2,3։

[e] *Թէք.* 25. 26։

[f] *Թէք.* 29. 35։

[g] *Թէք.* 38. 27։

[h] *Հռութ.* 4.18, *վէ զայ-րի։* 1 *Թէվ.* 2. 5, 9, *վէ զայրի։*

[i] 1*Միւլ.*24.14-16։25. 11։ 2*Թէվ.*36.10,20։ *Երեմ.* 27. 20։ 39 9։ 52. 11, 15, 28-30։ *Դան.* 1. 2։

[j] 1*Թէվ.* 3. 17,19։

[k] *Եզր.* 3.2։ 5.2։ *Նէեմ.* 12. 1։ *Անգ.* 1. 1։

[l] 2*Միւլ.*24.14-16։25. 11։ 2*Թէվ.*36.10,20։ *Երեմ.* 27. 20։ 39 9։ 52. 11, 15, 28-30։ *Դան.* 1. 2։

[m] 1*Թէվ.*3.10,*վէ զայրի։* 4*Միւլ.*20.21։ 1*Թէվ.* 3. 13։

[n] *Ղուկ.* 1. 27։

[o] *Ղուկ.* 1. 35։

[p] *Թէս.* 24. 1։

[q] *Ղուկ.* 1. 35։

[r] *Ղուկ.* 1. 31։

[s] *Ա՚մաղ.* 4. 12։ 5. 31։ 13. 23,38։

[t] *Ես.* 7. 14։

[u] *Խուր.* 13. 2։ *Ղուկ.* 2. 7,21։

[v] *Ա՚մաղ.* 4. 12։ 5. 31։ 13. 23,38։

[w] *Ես.* 7. 14։

[x] *Խուր.* 13. 2։ *Ղուկ.* 2. 7,21։

[y] *Ղուկ.* 1. 31։

[z] *Ե֊՚Է՝ Թէլասքեսը*

Digitized by Google

ՊԱՊ 2

Ալիմէրին պիր երլտըզ ատլէքլէյէ Քրիստոս կէլիպ, 11 անա ալտնմ էակրէք հէտիյէ Քազտիմ էվտէրին։ 14 Յովսէփին ճիտուս իլէ վալիտէյնի ալտրագ Մըսրա ֆիրար էվտէրին։ 16 Հերովտէսին չօճուգլարը գաթլ էվտիրտիկտա, 19 վէ վէֆաթը 23 ճիտուսըն Նազարէթէ կէլտիկտին։

Վէ Յիսուս Հերովդէս մէլիյին կիւնլէրինտէ Եհուտիյէնին Բեթլէհէմ շէհրինտէ տօղտըղը զէման, իշթէ շարգ թարաֆընտան Երուսաղէմէ ալիմլէր կէլիպ, 2 Եհուտիլէրին տօղմուշ օլան մէլիյի նէրէտէ տիր. զիրա շարգտա անընն երլտըզընը կէօրտիւք վէ անա 3 սէճտէ գըլմաղա կէլտիք՝ տէտիլէր։ Վէ Հերովդէս մէլիք պունու իշիթտիքտէ, քէնտիսի վէ անըն իլէ պէրապէր պիւթիւն Երուսաղէմ տախի միւգթարիպ օլտու։ 4 Վէ ճիմլէ պաշ քեահինլէր իլէ գավմըն Իւէմասընը ճէմ՝ էտիպ՝ անլէրտէն Քրիստոսըն նէրէտէ տօղաճաղընը սիւալ էյլէտի։ Անլէր տախի անա տէտիլէր քի՝ Եհուտիյէնին Բեթլէհէմ շէհրինտէ զիրա փէյղամպէր վասըթասըյլէ պէօյլէ եազըլմըշ տըր. Եա՛նի՝ 6 Էյ Յուդա տիյարը Բեթլէհէմ, Յուդա էմիրլէրի արասընտա սէն տախի ասլա քիւչիւք տէյիլ սին. զիրա գավմըմ Իսրայէլի կիւտէճէք պիր էմիր սէնտէն զուհուր էտէճէք տիր։ 7 Օ զէման Հերովդէս՝ ալիմլէրի կիզլիճէ չաղըրըպ՝ երլտըզըն նէ զէման կէօրինտիւյինիւ 8 անլէրտէն թահգիգ էթտի. Վէ՝ կիտինիզ, մա՛սում տա՛իր տիգգաթլէ մա՛լիմաթ ալըպ՝ անը պուլտըղընըզ զէման պանա խապէր վէրինիզ, քի պէն տախի կիտիպ անա սէճտէ գըլայըմ՝ տէյէրէք անլէրի Բեթլէհէմէ կէօնտէրտի։ Անլէր տախի մէլիյի տինլէյիպ կիթտիլէր. վէ իշթէ շարգտա կէօրտիւքլէրի երլտըզ՝ վարըպ մա՛սումըն պուլունտըղը եէրին իւգէրինտէ 10 տուրունճայա տէյին էօնլէրինճէ կիթտի։ Վէ երլտըզը կէօրտիւքլէրինտէ, զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըլար։ 11 Վէ էվէ կիրիպ՝ մա՛սումը վալիտէսի Մարիամ իլէ պուլտըլար, վէ տիւշիւպ անա սէճտէ գըլտըլար, վէ խազինէյէրինի աչըպ անա, Հէտիյէ օլարագ, ալթուն 12 վէ քինլիւք վէ միւրր ի սաֆի թագտիմ էթտիլէր։ Վէ Հերովդէսին եանընա՛վտէթ էթմէմէյէրի անլէրէ Հրիա՛յատա վահի օլունմաղէ, քէնտի տիյարլարընա տիկէր պիր եօտան՝ ազիմէթ էթտիլէր։

13 Վէ անլէրին՝ ազիմէթինտէն սօկրա, իշթէ Րապպէն մէլէյի րիա՛յատա Յովսէփէ կէօրինիւպ՝ Գալգ, մա՛սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսրա ֆիրար էյլէ, վէ պէն սանա սէօյլէյինճէյէ տէյին օրատա գալ. զիրա Հերովդէս մա՛սումը հէլաք էթմէք իչին արայաճաք տըր՝ 14 տէտի։ Օ տախի գալգըպ վէ կէճէլէյին մա՛սում իլէ 15 վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսրա կիթտի. Վէ Հերովդէսին վէֆաթընա տէյին օրատա գալտը. Թա քի՝ Օղլըմը Մըսըրտան չաղըրտըմ՝ տէյու փէյղամպէր վասըթասըյլէ Րապպ թարաֆընտան պուլուրըլան քէլամ իթմամ օլունա։ 16 Օ զէման Հերովդէս՝ ալիմլէր թարաֆընտան իսթիհզա օլունտըղընը կէօրտիւքտէ, ղայէթլէ ղազապա կէլտի. վէ՝ ալիմլէրտէն թահգիգ էթտիյի զէմանա կէօրէ, Բեթլէհէմ իլէ հէփ սինօրլարընտա, իքի եաշընտան աշաղը պուլունան ճիմլէ չօճուգլարը գաթլ էթտիրտի։ Օ զէման՝ Րամատա պիր սէտա, եա՛նի ֆէրեատ վէ աղլայըշ վէ զիյատէ ֆիղան իշիտիլտի. 18 Րաքէլ էվլատընա աղլայըպ՝ նամէվճուտ օլտըգլարը իչին թէսէլլի գապուլ էթմէզ իտի՝ տէյիւ Երեմիա փէյղամպէրին սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունտու։ 19 Վէ Հերովդէսին վէֆաթընտան սօկրա, իշթէ Րապպէն մէլէյի Մըսըրտա Յովսէփէ րիա՛յատա կէօրիւ- 20 նիպ, Գալգ՝ մա՛սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Իսրայէլ տիյարընա կիթ, զիրա մա՛սումըն ճանընա գաստ 21 էտէնլէր էօլտիւլէր՝ տէտի։ Օ տախի գալգըպ վէ մա՛սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Իսրայէլ տիյարընա կէլ- 22 տի։ Լաքին Եհուտիյէտէ Արքեղայոսըն՝ քէնտի փէտէրի Հերովդէսին եէրինէ մէլիք օլտըղընը իշիթմէքլէ, օրայա կիթմէյէ գօրգտու. վէ րիա՛յատա քէնտինէ 23 վահի օլունմաղլէ Գալիլեա սէմթլէրինէ կիթտի։ Վէ կէլիպ Նազարէթ տէնիլէն շէհրտէ սաքին օլտու, քի՝ Նազարէթլի տէնիլէճէք տիր՝ տէյու փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սէօյլէնիլէն քէլամ իթմամ օլունա։

ՊԱՊ 3

Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին վա՛զ վէ վաֆթիզ էթմէսի, վէ աւվալը։ 7 Ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրի Քա՛զիր, 13 վէ ճիտուսը Յորդանանտա վաֆթիզ էյլէվէսի։

Վէ օլ կիւնլէրտէ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս՝ Թէվպէ էյլէյինիզ, զիրա մէլէքութ իւս սէմավաթ 2 եագլաշմըշ տըր՝ տէյիպ, Եհուտիյէ պէրրիյէսինտէ 3 վա՛զ էտէրէք զուհուր էյլէտի։ Զիրա՝ Րապպէն եօլընը հազըրլայընըզ, անըն թարիգլէրինի տօղրուլտընըզ՝ Եէյէէ, պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյիւ Եսայի փէյղամպէր վասըթասըյլէ խապէր վէ- 4 րիլէն զաթ պու տըր։ Պու Յովհաննէս տախի էտէվէ թիյինտէն լիպաս կիյմիշ, վէ պէլինէ գայիշ գուշանմըշ իտի. Թա՛մամ տախի չէքիրկէլէր իլէ եա- 5 պան պալը իտի։ Օ զէման Երուսաղէմ վէ պիւթիւն Եհուտիյէ հէմ Յորդանանընն պիւթիւն ճիվարընընն

- Դուկ. 2. 4,6,7։
- Մատ. 10. 30։ 25. 6։ 3Մնաց. 4. 30։
- Դուկ. 2. 11։
- Ա՛ս. 24. 17։ Եա. 60. 3։
- 2Թագ. 36. 14։
- 2Թագ. 34. 13։
- Մատ. 2. 7։
- Միք. 5. 2։ Յովհ. 7. 42։
- Վաւ. 2. 27։
- Մտգ. 72. 10։ Եա. 60. 6։
- Պ. 1. 20։
- Ովս. 11. 1։
- Երեմ. 31. 15։
- Պ. 3. 13։ Ղուկ. 2. 39։
- Յովհ. 1. 45։

——

- Մարկ. 1. 4,15։ Ղուկ. 3. 2,3։ Յովհ. 1. 28։
- Դան. 2. 44։ Պ. 4. 17։ 10. 7։
- Եա. 40. 3։ Մարկ. 1. 3։ Ղուկ. 3. 4։ Յովհ. 1. 23։
- Մարկ. 1. 6։
- 4Մնաց. 1. 8։ Զաք. 13. 4։
- Ղեւ. 11. 22։
- 1Մնաց. 14. 25,26։
- Մարկ. 1. 5։ Ղուկ. 3. 7։ Ա՛մաս. 19. 4։

Digitized by Google

6 էհալիսի անըն եանընա չըգըպ, [1]կիւնահլարընը իգ-
րար էտէրէք, Յորդանանտա անըն էլիյլէ վաֆթիզ օ-
7 լունուրլար իտի: Վէ ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրտէն
նիչէէլէրինին քէնտի վաֆթիզինէ կէլտիքլէրինի կէօր-
տիւքտէ, անլէրէ տէտի քի՝ [2]Էյ էնկէրէք նէսլի, [3]կէէ-
8 ճէք ղազապատան գաչմաղը սիզէ քի՞մ էօյրէթտի: Իմտի
9 թէվպէյէ լայըգ մէյվէ հուսուլէ կէթիրինիզ. Վէ՝
[4]փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյի քէնտի քէնտի-
նիզէ տիւշիւնմէյինիզ. զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ
Աբրահամա շու թաշլարտան պիլէ էվլատ հուսուլէ
10 կէթիրմէյէ գատիր տիր: Վէ հէմ տէ հալա պալթա
աղաճլարընն քէօքիւնիւն եանընա գօնուլմըշ տըր.
իմտի [5]էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ ա-
11 թէշէ աթըլըր: [6]Պէն սիզի թէվպէ իչիւն սու իլէ վաֆ-
թիզ էտէրիմ, ամմա պէնտէն սօնրա կէլէն պէնտէն
գուտրէթլի տիր. անըն այագ գապալարընը [7]էէ թա-
շըմաղա լայըգ տէյիլ իմ. [8]օ սիզի Րուհ իւլ Գուտս
12 վէ աթէշլէ վաֆթիզ էտէճէք տիր. [9]Եապասը տախի
էլինտէ օլուա՝ քէնտի խարմանընը թէմամըյլէ սա-
վուրաճագ, վէ պուղտայընը տէրանպար էյլէյիպ՝
[10]սամանը սէօնմէզ աթէշէ եագաճագ տըր:
13 [11]Օ զէման Յիսուս Յովհաննէսին էլիյլէ վաֆթիզ
օլունմագ իւզրէ [12]Գալիլեատան Յորդանանա անըն
14 եանընա կէլտի: Լաքին Յովհաննէս՝ Պէն սէնին էլինէլէ
վաֆթիզ օլունմաղա միւհթաճ օլտըղըմ հալտէ սէն
պանա՞ մը կէլիյօրսըն՝ տէյէրէք, անը մէն՝ էթմէքտէ
15 իքէն, Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Շիմտի պրագ,
չիւնքի հէր հագգը պէօյլէ եէրինէ կէթիրմէմիզ կէրէք
16 տիր՝ տէտի. օ զէման անը պրագտը: [13]Վէ Յիսուս
վաֆթիզ օլունտըգտան սօնրա տէր՝ագապ սուտան
չըգտը. վէ իշթէ անա սէմավաթ աչըլտը, վէ [14]Րուհ
Ուլլահը՝ կէօյէրճին կիպի էնէրէք քէնտինին իւզէ-
17 րինէ կէլմէքտէ կէօրտիւ: Վէ իշթէ՝ [15]Սէվկիլիւ Օղլըմ
պու տըր, անտէն բազի իմ՞ տէյու [16]սէմավաթտան
պիր սէտա կէլտի:

ՊԱՊ 4

Յիսուսըն օրուընը վէ Քէֆրիպէոին, 11 Մէլէքլէրին անա խըտմէթին, 13 Յիսուսըն Կափառնայումտա ապրին օլմասը, 17 Վա՛զա պաշլամասը, 18 Պետրոս իլէ Անդրէասը, 21 վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէսի չաղըր-մասը, 23 վէ խասթալարա շիֆա վէրմէսին:

Օ զէման [17]Յիսուս՝ Շէյթան թարաֆընտան թէճ-
րիպէ օլունմագ իւզրէ՝ [18]Րուհընն սէվգիյլէ պէրրիյէյէ

[1] Ա՛մաս. 19. 18։
[2] Պ. 12. 34։ 23. 33։ Ղուկ. 3. 7-9։
[3] Բամ. 5.9։ 1Մէպ. 1. 9։
[4] Յովհ.8.33,39։ Ա՛մաս. 13.26։ Բամ. 4. 1,11, 16։
[5] Պ. 7. 19։ Ղուկ. 13. 7,9։ Յովհ. 15. 6։
[6] Մարկ. 1. 8։ Ղուկ. 3. 16։ Յովհ. 1. 15, 26, 33։ Ա՛մաս. 1. 5։ 11. 16։ 19. 4։
[7] Ես. 4. 4։ 44.3։ Մաղ. 3. 2։ Ա՛մաս. 2. 3,4։ 1Կոր. 12. 13։
[8] Պաղ Մաղ. 3. 3։
[9] Մաղ. 4.1։ Պ.13.30։
[10] Մարկ.1.9։ Ղուկ.3.21։ Պ. 2. 22։
[11] Մարկ. 1. 10։
[12] Ղուկ. 3. 22։ Յովհ. 1. 32,33։
[13] Մէզ. 2.7։ Ես. 42. 1։ Պ. 12. 18։ 17. 5։ Մարկ. 1. 11։ Ղուկ. 9. 35։ Եփես. 1. 6։ Կող. 1. 13։ 2 Պետ. 1.17։
[14] Յովհ. 12. 28։

---

[15] Մարկ. 1. 12։ Ղուկ. 4. 1։
[16] Պաղ 3 Միւլ. 18. 12։ Եզեկ. 3. 14։ 8. 3։ 11. 1,24։ 40. 2։ 43. 5։ Ա՛մաս. 8. 39։
[17] Թէս. 8. 3։
[18] Նէհեմ. 11. 1,18։ Ես. 48. 2։ 52. 1։ Պ. 27. 53։ Վահ. 11. 2։
[19] Մէզ. 91. 11,12։
[20] Թէս. 6. 16։
[21] Թէս. 6. 13։ 10. 20։ Յես. 24. 14։ 1 Միւլ. 7. 3։
[22] Իպր. 1. 14։
[23] Մարկ. 1. 14։ Ղուկ. 3.20։ 4.14,31։ Յովհ. 4. 43։
[24] Ես. 9. 1,2։
[25] Ես.42.7։ Ղուկ.2.31։
[26] Մարկ. 1. 14,15։
[27] Պ. 3. 2։ 10. 7։
[28] Մարկ.1.16-18։ Ղուկ. 5. 2։
[29] Յովհ. 1. 42։

Digitized by Google

մոն իւէ գարնտաշը Անդրէասը, տէնիզէ աղ աթ-
մագտա իքէն կէօրտիւ, չիւնքի անլէր պալըգ ավ-
19 ճըսը իտիլէր: Վէ անլէրէ՝ Արտըմճա կէլինիզ վէ
20 ՙսիզի ինսան ավճըսը էտէճէյիմ՝ տէտի: ՝Անլէր
տախի տէր՚ագապ աղլարը պրագըպ՝ անըն արտըն-
21 ճա կիթտիլէր: ՚Վէ օրատան իլէրի կիտիպ՝ փէտէր-
լէրի Զեբեդէոս իւէ պէրապէր գայըգտա աղլարընը
թա՚միր էթմէքտէ պուլունան տիկէր իքի գարնտաշը,
եա՚նի Զեբեդէոս օղլու Յակոբոս իւէ գարնտաշը
Յովհաննէսի կէօրիպ՝ անլէրի տախի չաղըրտը:
22 Վէ պունլար հէման գայըղը վէ փէտէրլէրինի թէրք
էտէրէք անըն արտընճա կիթտիլէր:
23 Վէ Յիսուս պիւթիւն Գալիլեայը տօլաշարագ ՙսի-
նաղօղլարընտա թա՚լիմ, վէ ՚մէյէքիւթիւն միւժ-
տէսինի թէպշիր, վէ ՚խալգ արասընտա պուլունան
հէր մարազը վէ հէր խասթալըղը տէֆ՚ էտէր իտի:
24 Վէ անըն շէօհրէթի Սիւրիանընն հէր պիր թարա-
ֆընա շայ՚ օլմասըյլէ, ճիւմլէ՚իլլէթլիլէրի, եա՚նի
տիւրլիւ տիւրլիւ մարազա վէ աղրըլարա միւպթէյա
օլանլարը, վէ ճիննլիլէր իւէ սար՚ալըլարը վէ քէօթ-
րիւմլէրի անըն եանընա կէթիրտիլէր, վէ օ տախի
25 անլէրէ շիֆա վէրտի: Վէ Գալիլեա իւէ Դեկապո-
լիստէն վէ Երուսաղէմ իւէ Եհուտիյէտէն վէ Յորդա-
նանընն էօթէ թարաֆընտան ՙպիր չօգ ճէմ՚աթլար
անըն արտընճա կիթտիլէր:

ՊԱՊ 5

*Յիսուսըն տաղտա վա՚զա պաշլամասը: 3 Քիմլէրին միւպարէք օլ-
տըրլընը պէյան Լ.Ժմէսի: 13 Քէնտի շակիրտլէրինի Յուզա, 14 վէ նուրա
վի. տաղ իւգէրինէ վագը՝ պիր շէհրէ Քէշպին էյլէմէսի. 17 վէ քէն-
տինին շէրի՚աքը իթմամ իչիւն կէվիշ խոխլինի պէյան էյլէմէսի. 21
ՔաՆէլ, 27 վէ գինա, 33 վէ եէմինի, 38 վէ զատր, 44 վէ տիւշմինի սէվ-
մէք, 48 վէ քեամիլ օլմազ խատասւլարընտա Ա՚լիսի:*

Վէ ճէմ՚աթլարը կէօրմէքլէ տաղա չըգտը.
վէ օթուրտըղընտա շակիրտլէրի եանընա կէտիլէր:
2 Վէ աղըընը աչըպ անլէրէ թա՚լիմ էտէրէք տէտի քի,
3 ՚Նէ միւպարէք տիր րուհճա ֆագիր օլանլար, զիրա
4 մէյէքիւթ իւս սէմավաթ անլէրին տիր: ՚Նէ միւպարէք
տիր մահզուն օլանլար, զիրա անլէր թէսէյլի պու-
5 լաճագլար: ՚Նէ միւպարէք տիր հալիմլէր, զիրա
6 ՚անլէր զէմինի միրաս ալաճագլար: Նէ միւպարէք
տիր սալահա աճրգըպ սուսայանլար, զիրա ՙան-
7 լէր տօյուրուլ աճագլար: ՚Նէ միւպարէք տիր մէր-
համէթլիլէր, զիրա անլէր մէրհամէթէ մազհար օլա-
8 ճագլար: ՚Նէ միւպարէք տիր գալպի փաք օլանլար,
9 զիրա ՚անլէր Ալլահը կէօրէճէքլէր: Նէ միւպարէք
տիր սուլհ էտիճիլէր, զիրա անլէրէ էվլատ Ուլլահ
10 թէսմիյէ օլունաճագ տըր: ՚Նէ միւպարէք տիր սա-
լահ սէպէպիյլէ թէ՚ատի կէօրէնլէր, զիրա մէյէքիւթ
11 իւս սէմավաթ անլէրին տիր: ՚Պէնիմ սէպէպիմէ
սիզէ սիթէմ էտիպ թէ՚ատի էթտիքլէրի վէ եալան
եէրէ՚ալէյհինիզտէ հէր կէօնէ ՙֆէնա սէօզ սէօյլէտիք-
12 լէրի զէմման, Նէ միւպարէք սինիզ: ՚Մէսրուր ու
շատման օլունըզ, զիրա սէմավաթտա էճրինիզ չօք
տըր. չիւնքի ՚սիզտէն էվվէլ օլան փէյղամպէրլէրէ
պէօյլէ թէ՚ատի էթտիլէր:
13 Սիզ եէրին թուզու սընըզ. լաքին ՙթուզ թաթսըզ
օլտըղը թագտիրտէ Նէ՚ իւէ թուզլանաճագ տըր.
արթըգ տըշարըյա աթըլըպ՝ ատէմլէրին այագլարը
ալթընտա պասըլմագտան պաշգա պիր շէյէ եա-
14 րամազ: ՙՍիզ տիւնեանըն նուրը սընըզ. տաղ իւգէ-
15 րինտէ վագը՚ պիր շէհր կիզլէնէմէզ: Վէ ՚չըրաղը
եագրպ քիւէ ալթընա գօմազլար, ամմա շէմ՚տան
իւգէրինէ գօրլար, վէ խանէտէ պուլունանլարընն
16 ճիւմլէսինէ զիյա վէրիր: Պու վէճհլէ նուրընըզ ատէմ-
լէրին էօնինտէ զիյա վէրսին, ՚գի սիզին էյի ՚ամէլ-
լէրինիզի կէօրիպ՝ ՙսէմավաթտա օլան Փէտէրինիզի
թէմճիտ էտէլէր:
17 ՙՊէն շէրիաթը եա փէյղամպէրլէրի իպթալ էթ-
մէք իչիւն կէլտիմ զանն էթմէյինիզ. անլէրի իպ-
թալ իչիւն տէյիլ, անճագ իթմամ իչիւն կէլտիմ.
18 Զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚եէր իւէ կէօք
զա՚իլ օլմատրգճա, շէրի՚աթընն ճիւմլէսի իթմամ
օլունճայա տէյինն՝ անտէն պիր հարֆ եա պիր նօգ-
19 թա զա՚իլ օլմայաճագ տըր: ՚Իմտի հէր քիմ պու էն
քիչիւք էմրլէրինն պիրինի նագզ էտիպ տէ, ատէմ-
լէրէ էօյլէ թա՚լիմ էտէրսէ, մէյէքիւթ իւս սէմավաթ-
տա էն քիչիւք տէնիլէճէք տիր. ամմա հէր քիմ ՚ա-
միլ օլուպ տա թա՚լիմ էտէրսէ, մէյէքիւթ իւս սէմա-
20 վաթտա պէօյիւք տէնիլէճէք տիր: Զիրա սիզէ տէ-
րիմ քի՝ եկէր սալահընըզ ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէրինն
սալահընտան զիյատէ օլմազ իսէ, մէյէքիւթ իւս սէ-
մավաթա ասլա կիրմէյէճէքսինիզ:
21 Էսքի զէման ատէմլէրինէ՝ ՙԳաթլ էթմէյէսին, վէ
հէր քիմ գաթլ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահագգ օլա-
22 ճագ տըր՝ տէնիլտիյինի իշրիթտինիզ: Ֆագաթ պէն
սիզէ տէրիմ քի՝ հէր քիմ գարնտաշընա սէպէպսիզ
ՙղազապ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահագգ օլուր. վէ հէր

ՙԱմբ. 5 10,11։
՚Մարկ. 10. 28։ Ղուկ. 18. 28։
՛Մարկ. 1. 19։ Ղուկ. 5. 10։
՜Պ. 9. 35։ Մարկ. 1. 21,39։ Ղուկ. 4. 15,45։
՝Պ. 24. 14։ Մարկ. 1. 15։
՞Մարկ. 1. 34։
՟Մարկ. 3. 8։
—
ՠ Մարկ. 3. 13, 20։
ա Ղուկ. 6. 20։ Պագ Մէզ. 51. 17։ Լամ. 16. 19։ 29. 23։ Եա. 57. 15։ 66. 2։
բ Եա. 61. 2, 3։ Ղուկ. 6. 21։ Յովհ. 16. 20։ 2Կոր. 1. 7։ Վահ. 21. 4։
գ Մէզ. 37. 11։
դ Պագ Բսա. 4. 13։
ե Եա. 55. 1։ 65. 13։
զ Մէզ. 41. 1։ Պ. 6. 14։ Մարկ. 11. 25։ 2Տիմ. 1. 16։ ՚Իպր. 6. 10։ Յակ. 2. 13։
է Մէզ. 15. 2։ 24. 4։ ՚Իպր. 12. 14։
ը 1Կոր. 13. 12։ 1Յովհ. 3. 2, 3։
թ 2Կոր. 4. 17։ 2Տիմ. 2. 12։ 1Պետ. 3. 14։
ժ Ղուկ. 6. 22։
ի 1Պետ. 4. 14։
լ Ղուկ. 6. 23։ Ա՚մալ. 5. 41։ Բսա. 5. 3։ Յակ 1. 2։ 1Պետ. 4. 13։
խ Նէեմ. 9. 26։ 2Թէվ. 36. 16։ Պ. 23. 34, 37։ Ա՚մալ. 7. 52։ 1Սէլ. 2. 15։
ծ Մարկ. 9. 49։ Ղուկ. 14. 34, 35։
կ Էմս. 4. 18։ Փիլ. 2. 15։
հ Մարկ. 4. 21։ Ղուկ. 8. 16։ 11. 33։
ձ 1Պետ. 2. 12։
ղ Յովհ. 15. 8։ 1Կոր. 14. 25։
ճ Բսա. 3. 31։ 10. 4։ Գաղ. 3. 24։
մ Ղուկ. 16. 17։
յ Յակ. 2. 10։
ն Բսա. 9. 31։ 10. 3։ [17։
շ Խուր. 20. 13։ Թէս. 5.
ո 1Յովհ. 3. 15։

Digitized by Google

քիմ քէնտի գարնտաշընա՝ Բագա տէրսէ, միլլէթ մէճ-
լիսինին հիւքմինէ միւսթահագգ օլուր. վէ հէր քիմ՝
Ահմագ տէրսէ, ճիհէննէմ աթէշինէ միւսթահագգ
23 օլուր: Իմտի [a]թագտիմէկի մէզպահա կէթիրտիյինկ-
տէ՝ օրատա գարնտաշընկընն սէնին [b]ալէյհինտէ պիր
24 շէյի օլտըղը խաթըրընա կէլիրսէ, [c]թագտիմէկի օրա-
տա մէզպահըն էօնիւնտէ պրագ, վէ կիտիպ էվվէլա
գարնտաշընկ իլէ պարըշ. անտէն սօկրա կէլիպ թագ-
25 տիմէկի թագտիմ էյլէ: [d]Խասմինկ իլէ պէրապէր եօլ-
տա իքէն՝ չապուգ անըն իլէ սուկ օլ, քի խասմինկ
սէնի գատըյա, գատը տախի սէնի մէմուրա թէսլիմ
26 էտիպ՝ զընտանա աթըլմայասըն: Հագիգաթէն սանա
տէրիմ քի, Սօն մանկըրը էտա էթմէյինճէ՝ օրատան
չըգմայաճագսըն:
27 [Էսքի զէման ատէմլէրինէ՝] [e]Զինա էթմէյէսին՝
28 տէնիլտիյինի իշիթտինիզ: Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ
քի՝ [f]Հէր քիմ նիսատան պիրինէ շէհվէթլէ պագար-
29 սա, գալպինտէ անըն իլէ զինա էթմիշ օլուր: [g]Իմտի
սաղ կէօզիւկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ,
[h]անը չըգարըպ՝ քէնտինկտէն տէֆ՝ էթ, զիրա ա՝զանկ-
տան պիրինին զայ՝ օլմասը պիւթիւն ճէսէտինկին ճէ-
30 հէննէմէ աթըլմասընտան սանա խայրլը տըր: Վէ
էկէր սաղ էլինկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ,
անը քէսիպ՝ քէնտինկտէն տէֆ՝ էթ. զիրա ա՝զանկտան
պիրինին զայ՝ օլմասը պիւթիւն ճէսէտինկին ճէհէննէ-
31 նէմէ աթըլմասընտան սանա խայրլը տըր: [h]Էկէր քիմ
զէվճէսինի պօշարսա, անա թալագնամէ վէրսին՝
32 տէնիլմիշ տիր: Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ [i]Էկէր
քիմ զինատան ղայրի պիր սէպէպէ մէպնի զէվճէսինի
պօշարսա, անա զինա էթտիրիր. վէ էկէր քիմ պօ-
շանմըշ օլան իլէ էվլէնիրսէ, զինա էթմիշ օլուր:
33 Եինէ էսքի զէման ատէմլէրինէ՝ [k]Եալան եէրէ եէմին
էթմէյէսին, անճագ [l]եէմինլէ վա՝տ էթտիյինկի Բագ-
34 պա էտա էտէսին՝ [m]տէնիլտիյինի իշիթտինիզ: Ֆա-
գաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ [n]Ասլա եէմին էթմէյէսի-
նիզ. նէ սէմա հագգը իչիւն, զիրա [o]Ալլահըն թախ-
35 թը տըր. Նէ տէ զէմին հագգը իչիւն, զիրա անըն
այագլարընըն պասամաղը տըր. Նէ Երուսաղէմ հագ-
36 գը իչիւն, զիրա [p]Մէլիք ի՝ազիմին շէհրի տիր. Նէ
տէ պաշընկ հագգը իչիւն եէմին էտէսին, զիրա պիր
գըլը ագ եախօտ գարա էյլէմէյէ գատիր տէյիլ սին:
37 [q]Լաքին սէօզինիւզ՝ Եվվէլթ՝ էվվէլթ, խայր՝ խայր օլ-
սուն. պունլարտան զիյատէսի շէհրիրտէն տիր:
38 [r]Կէօզէ կէօզ վէ տիշէ տիշ՝ տէնիլտիյինի իշիթտի-
39 նիզ: Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ [s]Քէմնիյէ գարշը
տուրմայասընըզ. [t]Լաքին հէր քիմ սէնին սաղ եա-
40 նադընա վուրուր իսէ, անա օլ պիրինի տէ չէվիր: Վէ
սէնին իլէ տա՝վա էտիպ՝ էնթարինկի ալմագ իսթէյէ-
41 նէ ճիւպպէնկի տէ պրագ: Վէ [u]սէնի պիր միլ կիթմէ-
42 յէ իճպար էտէն քիմսէ իլէ իքի [v]միլ կիթ. Սէնտէն տի-
լէյէնէ վէր, վէ սէնտէն էօտինճ ալմագ իսթէյէնտէն
[w]եիւզ չէվիրմէ:
43 [x]Գօնշընկը սէվէսին վէ [y]տիւշմէնինկէ պուղզ էտէսին՝
44 տէնիլտիյինի իշիթտինիզ: Ֆագաթ պէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ [z]Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ պէտ տու՝ա
էտէնլէրէ խայր տու՝ա էյլէյինիզ, սիզէ պուղզ էտէն-
լէրէ էյիլիք էտինիզ, վէ սիզի ինճիտէնլէր հէմ սիզէ
45 թէ՝ատտի էտէնլէր իչիւն [aa]տու՝ա էտինիզ. Թա քի սէ-
մավաթտա օլան փէտէրինիզին էվլատը օլասընըզ.
զիրա [ab]քէնտի կիւնէշինի ֆէնալար իլէ էյիլէր իւզէ-
րինէ տօղտըրըր. հէմ սալիհ վէ ֆասըգ քիմսէլէր իւ-
46 զէրինէ եաղմուր եաղտըրըր: [ac]Զիրա սիզի սէվէնլէրի
սէվէր իսէնիզ, նէ էճրինիզ օլուր. կէօմրիւճիւլէր
47 տախի հէման էօյլէ էթմէզլէր մի: Վէ էկէր եալընըզ
գարնտաշլարընըզա սէյամ վէրիր իսէնիզ, զիյատէ նէ
էթմիշ օլուրսընըզ. կէօմրիւճիւլէր տախի էօյլէ էթ-
48 մէզլէր մի: Իմտի [ad]սէմավաթտա օլան փէտէրինիզ
քեամիլ օլտըղը կիպի՝ [ae]սիզ տախի քեամիլ օլունըզ:

ՊԱՊ 6

*Յիսուսըն տաղտա վա՝զընա տէվամէ սատագա, 5 վէ տու՝ա, 14 վէ
՝աֆվ, 16 վէ օրուճ, 19 վէ ռէմատա խազինէ ճէմ՝ինէ տա՝իր Ծա՝լիմի,
24 Ալլահա, ճէմ տէ մալա գուլլըզ ղայր ի միւմքին, 25 վէ պու՝ Էօմր
իչիւն էնտիշէ ղայր ի ճա՝իզ օլուպ, 33 Եվվէլա Ալլահըն մէլէքլէմի-
նիւ Ծալէպ էթմէք վաճիպ օլտըղընը պէյան էյլէմէկլ:*

Սատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն, [a]սատագանըզը ան-
լէրին էօնիւնտէ վէրմէքտէն սագընընըզ. եօգսա սէ-
մավաթտա օլան փէտէրինիզին [b]՝ինտինտէ էճրինիզ
2 օլմազ: Իմտի [c]սատագա վէրտիյինկտէ, միւրա՝իլէրին
սինաղօղլարտա վէ սօգագլարտա, սատէմլէր թարա-
ֆընտան մէտհ օլունմագ իչիւն էթտիքլէրի կիպի,
էօնիւնկճէ պօրու չալմայասըն. հագիգաթէն սիզէ տէ-
3 րիմ քի, Անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր: Ամմա սէն
սատագա վէրտիյինկտէ՝ սօլ էլինկ սաղ էլինկին էթտի-
4 յինի պիլմէսին. Քի սատագակ կիզլիտէ օլա, վէ
կիզլիտէ կէօրէն փէտէրինկ [d]սանա ՝ալէնէն միւքեա-
ֆաթ էտէճէք տիր:

ז Պ. 8. 4։ 23. 19։
ղ Պ. 18. 19։ 1Տիմ. 2. 8։ 1 Պետ. 3. 7։
ռ Էմս. 25.8։ Ղուկ.12. 58,59։ [5. 18։
ս Խուր. 20. 14։ Թէս.
վ Ցոբ. 31. 1։ Էմս. 6. 25։ Պագ Թէք. 34.2։ 2Մխլ.11.2։ [43-49։
տ Պ. 18. 8,9։ Մարկ.9. 12։ Ա՛տ. 30.2։ Թէս. 5.11։
ր Պագ Պ. 19. 12։ Բամ. 8. 13։ 1Կոր. 9. 27։ Կող. 3. 5։
ց Թէս. 24. 1։ Երեմ. 3. 1։ Պագ Պ. 19. 3։ Մարկ.10.2,վէ զայրի։
ւ Պ. 19. 9։ Ղուկ. 16. 18։ Բամ. 7. 3։ 1Կոր. 7. 10,11։
փ Խուր. 20.7։ Ղեւ.19. 20։ Թէս. 19. 21։
ք Էմս. 20. 22։ 24. 29։ Ղուկ. 6. 29։ Բամ.12. 17,19։ 1 Կոր. 6. 7։ 1Մէղ.5.15։1Պետ.3.9։
օ Ես. 50. 6։ Մէրս. 3. 30։ [21։
ֆ Պ. 27.32։ Մարկ. 15. 6. 30,35։ Թէս. 15.8,10։ Ղուկ.
ա Ղեւ. 19. 18։ [10։
բ Թէս. 23.6։ Մէգ. 41. 12. 14,20։
գ Ղուկ. 6. 27,35։ Բամ.
դ Ղուկ. 23.34։ Ա՛մալ. 7. 59։ 1 Կոր. 4. 12, 13։ 1Պետ.2.23։ 3.9։
ե Ցոբ. 25. 3։
զ Ղուկ. 6. 32։
է Եփես. 5. 1։
ը Ղեւ. 19. 18։ [10։
թ Թէք. 17.1։ Ղեւ. 11. 44։ 19. 2։ Ղուկ. 6. 36։ Կող. 1. 28։ 4. 12։ Յակ.1.4։ 1 Պետ. 1. 15,16։
ժ Թէս. 24. 13։ Մղ. 112. 9։ Դան. 4. 27։ 2Կոր. 9. 9,10։
ի Բամ. 12. 8։
լ Ղուկ. 14. 14։

Digitized by Google

5 Վէ տու՛ա էթտիյինկոէ, միւրա՛իլէր կիպի օլմա-
յասըն. զիրա անլէր ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն՝
սինաղօղլարտա վէ քէօշէ պաշլարընտա տուրուպ
տու՛ա էթմէյի սեվէրլէր. հագիգաթէն սիզէ տիրիմ քի,
6 Անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր: Ամմա սէն տու՛ա
էթտիյինկոէ խալվէթինկէ կիր, վէ գափուկը գափա-
յըպ՝ կիզլիտէ օլան Փէտէրինկէ տու՛ա էյլէ. վէ կիզ-
լիտէ կէօրէն Փէտէրինկ սանա ՛ալէնէն միւքեաֆաթ
7 էտէճէք տիր: Վէ տու՛ա էթտիյինիզոէ փութփէ-
րէսթլէր կիպի պիհուտէ եէրէ սէօզ չօղալթմայընըզ.
զիրա անլէր չօգ սէօյլէտիքլէրի իչիւն միւսթէճապ
8 օլաճագլարընը զանն էտէրլէր: Սիզ անլէրէ պէնգէ-
մէյինիզ. զիրա Փէտէրինիզ միւհթաճ օլտըղընըզ շէյ-
լէրի՝ սիզ քէնտիսինտէն թալէպ էթմէզտէն էվվէլ պի-
9 լիր: Իմտի սիզ պու մինվալ իւզրէ տու՛ա էտինիզ.

Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմինկ մու-
10 գատտէս օլսուն. Մէլէքութիւն կէլսին. Իրատէթինկ
սէմատա օլտըղը կիպի, եէր իւզէրինտէ տախի իճրա
11 օլունսուն. Եէվմի էքմէյիմիզի պիզէ պու կիւն վէր.
12 Վէ պիզէ՝ *սուչլու օլանլարա պաղըշլատըղըմըզ մի-
13 սիլլիւ, պիզիմ †սուչլարըմըզը պաղըշլա. Վէ պիզի
իովայա կէթիրմէ, լաքին պիզի Շէրիրտէն գուրթար.
զիրա Մէլէքութիւ վէ գուտրէթ վէ ՛իզզէթ իլ էլ էպէտ
սէնին տիր: Ամին:

14 Զիրա ատէմլէրէ սուչլարընը պաղըշլատըղընըզ
թագտիրտէ, սէմավի Փէտէրինիզ տախի սիզէ պա-
15 ղըշլայաճագ տըր: Ամմա հատէմլէրէ սուչլարընը
պաղըշլամատըղընըզ սուրէթտէ, Փէտէրինիզ տախի
սիզին սուչլարընըզը պաղըշլամայաճագ տըր:

16 Վէ Օրուճ թուիթտըղընըզ զէման, միւրա՛իլէր կի-
պի մահզուն չէհրէյի օլմայընըզ. զիրա անլէր օրուճ
թուիթտըգլարընը ատէմլէրէ կէօսթէրմէք իչիւն չէհ-
րէյէրինի պօզարլար. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի,
17 Անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր: Ամմա սէն օրուճ
թուիթար իքէն՝ Պաշընը եաղլայըպ եիւզիւկիւ եըյգա.
18 Շէօյլէ քի օրուճ թուիթտըղընը ատէմլէրէ տէյիլ,
անճագ կիզլիտէ օլան Փէտէրինկէ կէօսթէրէսին. վէ
կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրինկ սանա [՛ալէնէն] միւքեա-
ֆաթ էտէճէք տիր:

19 Քէնտինիզ իչիւն եէր իւզէրինտէ խազինէլէր ճէմ՛
էթմէյինիզ. օրատա կիւվէ վէ փաս պօզար, վէ խըր-
20 սըզլար տիվարը տէյիպ՝ սըրգաթ էտէրլէր: ՛Ամմա
քէնտինիզ իչիւն սէմատա խազինէլէր ճէմ՛ էտինիզ.
օրատա նէ կիւվէ վէ նէ փաս պօզար, նէ տէ խըր-
21 սըզլար տիվարը տէյիպ սըրգաթ էտէրլէր: Զիրա
խազինէնիզ հէր նէրէտէ իսէ, գալպինիզ տախի օրա-
22 տա օլաճագ տըր: ՛Ձէսէտին չըրադը կէօզ տիր. իմտի
էկէր կէօզիւկ սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտինկ միւնէվվէր
23 օլուր. Լաքին կէօզիւկ ֆէնա օլտըղը հալտէ՝ պիւ-
թիւն ճէսէտինկ գարանլըգ օլուր. իմտի սէնտէ օլան
նուր գարանլըգ իսէ, օլ գարանլըգ նէ գատար օլա-
24 ճագ տըր: Հիչ պիր քիմսէ իքի էֆէնտիյէ գուլլըգ
էտէմէզ. զիրա եա պիրինէ պուղզ էտիպ՝ տիկէրինի
սէվէճէք տիր, եախօտ պիրինէ միւազէմէթ էտիպ՝
տիկէրինի թահգիր էտէճէք տիր. Հէմ Ալլահա հէմտէ
մալէ գուլլըգ էտէմէզսինիզ:

25 Պունա պինա՛էն սիզէ տէրիմ քի՝ Հայաթընըզ
իչիւն նէ եէյէճէյինիզի վէ նէ իչէճէյինիզի վէ հէմ
տախի ճէսէտինինիզ իչիւն նէ կիյէճէյինիզի էնտիշէ
էթմէյինիզ. հայաթ թա՛մտան, վէ ճէսէտ էլպիսէ-
26 տէն էվլա տէյի՛լ մի տիր: Հավա գուշլարընա պա-
գընըզ. զիրա նէ էքէրլէր, նէ պիչէրլէր վէ նէ տէր-
անպար էտէրլէր, վէ սէմավի Փէտէրինիզ անլէրի
պէսլէր. սիզ անլէրտէն էֆզալ տէյի՛լ մի սինիզ:
27 Վէ սիզտէն քի՛մ էնտիշէ էթմէէքլէ՝ Պօյունա պիր
28 արշըն զամմ էթմէյէ գատիր տիր: Էլպիսէ իչիւն
տախի նի՛չիւն էնտիշէ էտէրսինիզ. սահրանըն զամ-
պագլարընա տիգգաթ էտինիզ, նամսըլ պէօյիւրլէր.
29 Նէ չալըշըրլար, նէ իփլիք պիւքէրլէր: Լաքին սիզէ
տէրիմ քի, Սողոմոն պիլէ ճիւմլէ տարաթընյլէ ան-
30 լէրտէն պիրի կիպի կիյինմիշ տէյիլ իտի: Պու կիւն
մէվճուտ օլուպ՝ եարըն ֆուրունա աթըլան սահրա
օթունու Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրտիյի հալտէ, սիզի
տահա զիյատէ կիյինտիրմի՛զ մի, էյ իմանը նօգսան
31 օլանլար: Իմտի՝ Նի՛ եէյէճէյիզ, վէ Նի՛ իչէճէյիզ, վէ
32 Նի՛ կիյէճէյիզ՝ տէյէրէք էնտիշէ էթմէյինիզ. Զիւնքի
պունլարընն ճիւմլէսի թա՛իֆէլէրին մաթլուպը տըր.
զիրա սէմավի Փէտէրինիզ պունլարընն ճիւմլէսինէ
33 միւհթաճ օլտըղընըզը պիլիր: Լաքին Էվվէլա Ալ-
լահընն մէլէքութիւնիւ վէ անընն սալահընը թալէպ էյ-
լէյինիզ, վէ պունլարընն ճիւմլէսի տախի սիզէ իհ-
34 սան օլունաճագ տըր: Իմտի եարընքի կիւն քէնտի շէյլէրի
իչիւն էնտիշէ էտէճէք տիր. հէր կիւնէ քէնտի տէրտի
քեաֆի տիր:

---

† 4Մ իւլ. 4. 33։
‡ Վա՛. 5. 2։
ղ 3Մ իւլ. 18. 26,29։
ե Ղուկ. 11. 2։
ը Պ. 26. 39,42։ Ա՛մալ. 21. 14։
թ Մ ւզ. 103. 20,21։
ժ Պաղ Յոբ. 23. 12։
ի Էմս. 30. 8։
լ Եռ՛ն. պօրճլու
խ Պ. 18. 21։
ծ Եռ՛ն. պօրճլարըմըզը
կ Պ. 26. 41։ Ղուկ. 22. 40,46։ 1Կոր. 10. 13։ 2Պետ. 2. 9։ Վահ. 3. 10։
հ Յովհ. 17. 15։
ձ 1Թէվ. 29. 11։
ղ Մարկ. 11. 25, 26։ Եփես. 4. 32։ Կող. 3. 13։
մ Պ. 18. 35։ Ցակ. 2. 13։
յ Ես. 58. 5։
շ Հռոմ. 3. 3։ Դան. 10. 3։
ն Էմս. 23. 4։ 1Տիմ. 6. 17։ Ի՛պր. 13. 5։ Ցակ. 5. 1, վէ դայրի։
շ Պ. 19. 21։ Ղուկ. 12 33,34։ 18. 22։ 1Տիմ. 6. 19։ 1Պետ. 1. 4։
ո Ղուկ. 11. 34,36։
չ Ղուկ. 16. 13։
պ Դաղ. 1. 10։ 1 Տիմ. 6. 17։ Ցակ. 4. 4։ 1Յովհ. 2. 15։
ջ Մէզ. 55. 22։ Ղուկ. 12. 22,23։ Փիլ. 4. 6։ 1Պետ. 5. 7։
ռ Յոբ. 38. 41։ Մէզ. 147. 9։ Ղուկ. 12. 24, վէ դայրի։
ս Եռ՛ն. եաշընա
վ Պաղ 3Մ իւլ. 3. 13։ Մէզ. 37. 25։ Մարկ. 10. 30։ Ղուկ. 12. 31։ 1Տիմ. 4. 8։

Digitized by Google

ՊԱՊ 7

Յիսուսըն տաղտա վա՛զնա տէվամէ, սա՛իրէրի հիւբմ էՅմէմէ, 6 վէ մուգաստէս շէյէրի քէլալէր իլէ խընգիրլէրէ աՅմամագ, 7 վէ տու՛ատա տէվամ էՅմէք, 13 վէ տար գափուտան կիրմէք, 15 վէ եալանՅը փէյղամպէրլէրտէն սագընընըզ, 21 վէ քէլամ Ուլահընն անքեամընը ֆի՛իլէ կէՅիրմէք խուսուսընտա Ծա՛լիմի, 24 Գայա իւզէրինէ վէ գամ իւզէրինէ պինա օլունան խանէլէր Ծէշիհի։

1 Չիւքմ էՅմէյինիզ, քի հիւքմ օլունմայասընըզ։
2 Զիրա էՅտիյինիզ հիւքմէ սիզ տախի հիւքմ օլունա-
ճագսընըզ, վէ էօլչտիյիւնիւզ էօլչէքլէ սիզէ էօլչիւ-
3 լէճէք տիր։ Վէ նիՅհիւն գարնտաշընկընն կէօզիւնտէքի
չէօփէ պագըյօրսըն տա՝ քէնտի կէօզիւնտէ օլան
4 մէրթէյէ տիգգաթ էՅմէզսին։ Եախօտ քէնտի կէօ-
զիւնտէ մէրթէք վար իքէն, գարնտաշընկա՝ կէլ կէօ-
զիւնտէն չէօփիւ չըգարայըմ՝ նաՅսըլ տէյէ պիլիրսին։
5 Էյ միւրա՛ի, էվվէլա մէրթէյի քէնտի կէօզիւնտէն չը-
գար, վէ օ զէման գարնտաշընկընն կէօզիւնտէն չէօփիւ
չըգարմագ իչիւն էյիճէ կէօրէճէքսին։
6 Մուգատտէս նէնէյի քէլալէրէ վէրմէյինիզ, վէ
ինճուլէրինիզի խընգիրլէրին էՅնիւնէ աՅմայընըզ.
օլմայա քի անլէրի այագլարըյլէ չիյնէյէլէր, վէ տէօ-
նիւպ սիզի եըրթալար։
7 Թալէպ էտինիզ, սիզէ վէրիլէճէք տիր. արայը-
նըզ, պուլաճագսընըզ. գափույը չալընըզ, վէ սիզէ
8 աչըլաճագ տըր։ Զիրա հէր թալէպ էտէն՝ ալըր, վէ
արայան՝ պուլուր, վէ գափույը չալանա աչըլաճագ
9 տըր։ Աճէպա սիզտէն հաՅնկը ատէմ պուլունուր քի՝
օղլու քէնտիսինտէն էքմէք թալէպ էՅտիյի հալտէ,
10 անա թաշ վէրէ. Վէ պալըգ թալէպ էՅտիյի հալտէ,
11 անա եըլան վէրէ։ Իմտի էկէր սիզ եարամագ իքէն՝
էվլատընըզա էյի աՅթիյէլէր վէրմէյի պիլիրսէնիզ,
սէմավաՅթտա օլան Փէտէրինիզ նէ գատար զիյատէ՝
քէնտինտէն թալէպ էտէնլէրէ նի՛մէթլէր վէրէճէք տիր։
12 Իմտի ատէմլէրին սիզէ հէր նէ մու՛ամէլէ էՅմէ-
լէրինի իսՅթէրսինիզ, սիզ տախի անլէրէ էօյլէ էտի-
նիզ. զիրա շէրի՛աՅթ վէ փէյղամպէրլէր պունտան
՛իպարէՅթ տիր։
13 Տար գափուտան կիրինիզ, զիրա հէլաքա կէօ-
թիւրէն գափու կէնիշ վէ եօլ վասի՛ տիր, վէ անտէն
14 կիրէնլէր չօգ տըր։ Զիրա հայաթա կէօթիւրէն գափու
տար վէ եօլ էնսիզ տիր, վէ անը պուլանլար ազ տըր։
15 Եալանճը փէյղամպէրլէրտէն սագընընըզ. Ան-
լէր սիզէ գօյուն լիպասըյլէ կէլիրլէր, ամմա պաթը-
16 նէն գափըճը գուրտ տըրլար։ Անլէրի մէյվէլէրին-

— Ղուկ. 6.37։ Բամ.2.1։ 14.3,4,10,13։ 1Կոր. 4.3,5։ Յակ.4.11,12։
Բ Մարկ.4.24։ Ղուկ.6. 38։
Գ Ղուկ. 6. 41,42։
Դ Լմա. 9. 7, 8։ 23. 9։ Ա՛մալ. 13. 45,46։
Ե Պ. 21. 22։ Մարկ.11. 24։ Ղուկ. 11. 9,10։ 18. 1։ Յովհ. 14. 13։ 15:7։16.23,24։ Յակ. 1. 5,6։ 1Յովհ. 3.22։ 5. 14,15։ [12,13։
Զ Լմա. 8. 17։ Երեմ.29.
Է Ղուկ. 11. 11-13։
Ը Թէք. 6. 5։ 8. 21։
Թ Ղուկ. 6. 31։
Ժ Ղեւ. 19. 18։ Պ. 22. 40։ Բամ. 13. 8-10։ Գաղ.5.14։1Տիմ.1.5։
Ի Ղուկ. 13. 24։
Լ Թէս.13.3։ Երեմ. 23. 16։ Պ.24.4,5,11,24։ Մարկ. 13. 22։ Բամ. 16. 17,18։ Եփես. 5. 6։ Կող. 2. 8։ 2Պետ. 2. 1-3։ 1Յովհ. 4. 1։
Խ Միք.3.5։ 2Տիմ. 3.5։
Ծ Ա՛մալ. 20. 29,30։
Կ Այ. 20։ Պ. 12. 33։
Հ Ղուկ. 6. 43,44։ [33։
Ձ Երեմ. 11. 19։ Պ. 12.
Ղ Պ. 3. 10։ Ղուկ. 3.9։ Յովհ. 15. 2,6։
Մ Ովս. 8. 2։ Պ. 25.11, 12։ Ղուկ. 6. 46։ 13. 15։ Ա՛մալ. 19. 13։ Բամ.2.14։ Յակ.1.22։
Յ Ա՛ա. 24. 4։ Յովհ.11. 51։ 1Կոր. 13. 2։
Ն Պ. 25. 12։ Ղուկ. 13. 25,27։ 2Տիմ. 2. 19։
Շ Մէզ. 5. 5։ 6. 8։ Պ. 25. 41։
Ո Ղուկ.6.47, վէ զայրի։
Չ Պ. 13. 54։ Մարկ. 1. 22։ 6.2։ Ղուկ.4.32։
Պ Յովհ. 7. 46։
Ջ Մարկ. 1. 40, վէ զայրի։ Ղուկ. 5. 12, վէ զայրի։

տէն թանըյաճագսընըզ. Տիքէնլէրտէն իւճիւմ, եա
17 տէվէ տիքէնլէրինտէն ինճիր տէվշիրիլիր մի։ Պէօյլէճէ
Յհէր էյի աղաճ էյի մէյվէ վէրիր, վէ ֆէնա աղաճ ֆէ-
18 նա մէյվէ վէրիր։ Էյի աղաճ ֆէնա մէյվէ վէրէմէզ,
19 ֆէնա աղաճ տախի էյի մէյվէ վէրէմէզ։ Էյի մէյվէ
20 վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ՝ աթէշէ աթըլըր։ Իմտի
անլէրի մէյվէլէրինտէն թանըյաճագսընըզ։
21 Պանա՝ Եա Րապպ, եա Րապպ՝ տէյէն հէր քիմսէ
մէյէքիւթ իւս սէմավաթա կիրէճէք տէյիլ տիր. ան-
ճագ սէմավաթտա օլան Փէտէրինին իրատէթինի
22 ֆի՛իլէ կէթիրէն։ Օլ կիւնտէ պանա չօգ քիմսէ-
լէր՝ Եա Րապպ, եա Րապպ, սէնին իսմինիլէ փէյ-
ղամպէրլիք էՅմէտիք մի, վէ սէնին իսմինիլէ ճինններ
չըգաՅրմատըգ մը, վէ սէնին իսմինիլէ չօգ մի՛ճիզլէր
23 իճրա էՅմէտիք մի՝ տէյէճէքլէր։ Պէն տախի օ զէ-
ման անլէրէ՝ Սիզի ասլա թանըրմատըմ. պէնիմ եա-
նըրմտան կիտինիզ, էյ ֆըսգ իշլէյէնլէր՝ տէյիւ ա-
լէնէն սէօյլէյէճէյիմ։
24 Իմտի պու սէօզլէրիմի հէր իշիտիպ անլէրի ֆի՛իլէ
կէթիրէնի՝ քէնտի խանէսինի գայա իւզէրինտէ պինա
25 էտէն ագիլ պիր ատէմէ թէշպիհ էտէրիմ։ Վէ եաղ-
մուր եաղտը վէ սէյլլէր կէլտի վէ րիւզկեարլար էստի
տէ, օլ խանէյէ չարփտրգլարընտա, թէմէլի գայա
26 իւզէրինտէ գուրուլտըղը սէպէպտէն երգըլմատը։ Վէ
պու սէօզլէրիմի հէր իշիտիպ անլէրի ֆի՛իլէ կէթիր-
մէյէն՝ քէնտի խանէսինի գում իւզէրինտէ պինա էտէն
27 ահմագ պիր ատէմէ թէշպիհ օլունուր։ Վէ եաղմուր
եաղտը վէ սէյլլէր կէլտի վէ րիւզկեարլար էստի տէ,
օլ խանէյէ չարփտրգլարընտա երգըլտը. վէ անըն
երգըլմասը ՛ազիմ իտի։
28 Վէ Յիսուս պու սէօզլէրի թէքմիլ էՅտիյի զէման,
29 խալգ անըն թա՛լիմինէ հայրան գալտըլար։ Զիրա
անլէրէ՝ իւլէմա կիպի տէյիլ, անճագ հիւքիւմէթ սա-
հիպի կիպի թա՛լիմ էտէր իտի։

ՊԱՊ 8

*Յիսուսըն պիր ճիւզամլըյը ԾաՅհիր էՅմէսի, 5 վէ եիւզ պաշընըն գուլը-
նա, 14 վէ Պետրոսըն զայն վալիտէսինէ, 16 վէ սա՛իր խասՅալարա շիֆա
վէրմէսի, 18 Քէնտինէ շակիրտ օլմագ՝նէ իտիյիր 23 ԾուրԾուննայը ՅէսուՅին
28 վէ ճիննէրի Ծարտ էՅմէսի, 31 վէ իսընգիր սիւրիւսիւնէն հէլաքը։*

1 Վէ տաղտան էնտիյինտէ՝ անըն արտընճա պիր
2 չօգ ճէմա՛աթլար կիթտի։ Վէ իշթէ պիր ճիւզամլը
կէլիպ՝ Եա Րապպ, էկէր իսթէրսէն, պէնի թաՅհիր
էՅմէյէ գատիր սին՝ տէյէրէք անա սէճտէ էյլէտի։

Digitized by Google

3 Վէ Յիսուս՝ Խոթէրիմ, թահիր օլ՝ տէյէրէք էլինի ու-
զատըպ անա տօգունտու. օ տախի տէր՝ագապ ճիւ-
4 զամընտան թահիր օլտու: Վէ Յիսուս անա՝ [ե]Սագըն՝
քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին. լաքին կիտիպ քէնտինկի
քեահինէ կէօսթէր. վէ անլէրէ շէհատէթ օլմագ ի-
չիւն [զ]Մովսէսին էմր էյլէտիյի թագտիմէյի թագ-
տիմ էյլէ՝ տէտի:
5 [է]Վէ [Յիսուս] կափառնայումա կիրտիյինտէ, եա-
6 նընա պիր եիւզ պաշը կէլտի, վէ րէճա էտէրէք, Եա
Րապպ, խրտմէթքեարըմ խանէտէ քէօթրիւմ եա-
թըպ՝ զիյատէսիյէ էզիյէթ չէքմէքտէ տիր՝ տէտի:
7 Յիսուս տախի անա՝ Պէն կէլիր անա շիֆա վէրիրիմ՝
8 տէտի: Եիւզ պաշը իսէ ճէվապէն՝ Եա Րապպ, [ը]տա-
մըմըն ալթընա սէնին կիրմէնէ պէն լայըգ տէյիլ իմ.
[թ]անճագ պիր սէօզ սէօյլէ, խրտմէթքեարըմ շիֆա
9 պուլուր: Զիրա պէն թահթ ը հիւքիւմէթտէ պուլուն-
մըշ պիր ատըմ օլուպ՝ պէնիմ տէ թահթ ը իտարէմտէ
[ժ]ասքէր պուլունմաղլէ պիրինէ՝ կիթ տէտիյիմտէ՝ կի-
տէր, վէ տիկէրինէ՝ Կէլ [ի]էէյէմ կէլիր. վէ գու-
10 լըմա՝ Շունու եափ՝ [ի]էէյէմ, եափար՝ տէտի: Յի-
սուս տախի [ի]էէյէմ իշիթտիյինտէ՝ թէ՛աճճիւպ էտէ-
րէք արտընճա կէլէնլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի, պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու գատար իման պուլ-
11 մատը: Վէ սիզէ տէրիմ քի՝ [ժ]Շարգտան վէ ղարպ-
տան չօգ քիմսէյէր կէլիպ, Աբրահամ վէ Իսահակ վէ
Յակոբ իլէ պէրապէր մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա
12 սօֆրայա օթուրաճագլար: Ամմա [ժ]մէլէքիւթիւն էվ-
լատը [ի]խարիճի զուլմէթէ աթըլաճագ տըր. օրատա
աղլայըշ վէ տիշ գրճըրտամասը օլաճագ տըր՝ տէտի:
13 Վէ Յիսուս եիւզ պաշըյա՝ Կիթ, վէ սանա ինանտը-
ղընկա կէօրէ օլսուն՝ տէտի. վէ օլ սա՛աթ խրտմէթ-
քեարը շիֆա պուլտու:
14 Վէ [ի]Յիսուս Պետրոսըն խանէսինէ կէլիպ՝ անընն
[է]գայն վալիտէսինի հիւմմայա թուրթուլմըշ վէ եաթմըշ
15 կէօրտիյինտէ, Անընն էլինէ տօգունմաղլէ՝ հիւմմասը
զա՛իլ օլտու. օ տախի գալգըպ՝ անա խրտմէթ էյլէտի:
16 Վէ Նախշամ օլտրգտա՝ եանընա չօգ մէճնուն քիմ-
սէլէր կէթիրիլտի. օ տախի րուհլարը քէլամիէ չրգա-
17 րըպ՝ ճիւմլէ՝ իլլէթլի օլանլարա շիֆա վէրտի. Թա
քի Եսայի փէյղամպէր վասրթասըյլէ՝ [ի]Օ խասթա-
լըգլարըմըզը ալտը, վէ մարազլարըմըզը եիւքլէնտի՝
տէյիւ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունա:
18 Վէ Յիսուս էթրաֆընտա պիր չօգ ճէմա՛աթլար
կէօրմէքլէ, օլ պիր թարաֆա կէչիլմէսինի էմր էթտի:
19 Վէ [ժ]Իւէմատան պիրի եագլաշըպ անա՝ Եա մու՛ալ-
լիմ, հէր ներէյէ կիտէրսէն, պէն արտընճա կէլի-
20 րիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Յիսուս անա՝ Թիւքիւէրին
ինէլդի վէ հավա գուշլարընըն եուվալարը վար տըր,
լաքին Իպն իւ ինսանընը քէնտի պաշընը գօյաճագ
21 եէրի եօգ տըր՝ տէտի: [ւ]Վէ շակիրտլէրինտէն պուլու-
նան տիկէր պիրի անա՝ [խ]Էֆէնտի, պանա իզն վէր,
էվվէլա կիտիպ փէտէրիմի տէֆն էտէյիմ՝ տէտի:
22 Ամմա Յիսուս անա՝ Արտըմճա կէլ. պրագ էօլիւլէր
քէնտի էօլիւլէրինի տէֆն էթսինլէր՝ տէտի:
23 Վէ գայըղա կիրտիյինտէ՝ շակիրտլէրի տախի ա-
24 նընն արտընճա կիրտիլէր: [ծ]Վէ իշթէ տէնիզտէ օլ
տէրէճէ շիտտէթլի ֆուրթունա զուհուր էթտի քի,
գայըգ տալղալարլէ էօրթիւլիյօր իտի. քէնտիսի
25 իսէ ույումագտա իտի: Վէ շակիրտլէրի եանընա
կէլիպ՝ Էֆէնտի, պիզի գուրթար, հէլաք օլույօ-
26 րըզ՝ տէյէրէք, անը ույանտըրտըլար: Օ տախի ան-
լէրէ՝ Էյ իմանը նօգսան օլանլար, նի՞չիւն գօրգագ-
սընըզ՝ տէտի. [ե]օ զէման գալգըպ՝ րիւզկեարլար իլէ
27 տէնիզի ազարլատը. վէ ղայէթ լիմանլըգ օլտու: Վէ
օլ ատըմլէր՝ Պու նաՓսըլ քիմսէ տիր քի՝ հէմ րիւզ-
կեարլար հէմ տէ տէնիզ անա իթա՛աթ էտէր՝ տէյէ-
րէք թէ՛աճճիւպ էթտիլէր:
28 [ի]Վէ էօթէ թարաֆա Գերգեսիլէրին տիյարընա
կէտիյինտէ, մէզարլատան չրգմըշ իքի մէճնուն ա-
նը գարշըլատը. վէ ղայէթ ազըրն օլմալարը ճիհէ-
թիյէ օ եօլտան քիմսէնին կէչմէսի միւմքին տէյիլ
29 իտի: Վէ իշթէ՝ Եա Յիսուս Իպն Ուլլահ, պիզիմ իլէ
սէնին նէ՞ իշին վար. պուրայա վագթընտան էվվէլ
պիզէ [ազ]Ոպ էթմէք իչիւն մի կէլտին՝ տէյէրէք ֆէր-
30 եատ էթտիլէր: Վէ անլէրտէն ուզագտա օթլանըր
31 պէօյիւք պիր տօնուզ սիւրիւսիւ վար իտի: Վէ ճիննէր
անա եալվարըպ՝ էկէր պիզի չրգարըր իսէն, պիզէ
32 տօնուզ սիւրիւսիւնէ կիրմէյէ իզն վէր՝ տէտիլէր: Օ
տախի անլէրէ՝ Կիտինիզ՝ տէտիքտէ, չրգըպ տօնուզ
սիւրիւսիւնէ կիրտիլէր. վէ իշթէ պիւթիւն սիւրիւ ու-
չուրումտան տէնիզէ աթըլըպ՝ սուլարտա թէլէֆ օլ-
33 տու: Վէ [ն]էէրէ օթլատանլար ֆիրարլէ շէհրէ վարըպ՝
պիւթիւն վագը՛այը, վէ մէճնունլարընը քէյֆիյէթինի
34 նագլ էթտիլէր: Վէ իշթէ պիւթիւն շէհր էհալէ Յի-
սուսը գարշըլամաղա չրգըպ՝ անը կէօրտիւքլէրինտէ,
[ժ]հուտուտլարընտան չրգմասընը րէճա էթտիլէր:

ՊԱՊ 9

*Յիսուսըն պիր քէօթրիւմէ շիֆա վէրմէսի. 9 Մատթէոսը քէնտինէ շա-
կիրտ օլմաղա տա՛վէթ էթմէսի. 10 Կէօրիւքճիլէր վէ կիւնահքեարլար*

[բ] Պ. 9. 30. Մարկ. 5. 43:
[գ] Ղեւ. 14. 3, 4, 10: Ղուկ. 5. 14:
[դ] Ղուկ. 7. 1, վէ ղայրի:
[ե] Ղուկ. 15. 19, 21:
[զ] Մէզ. 107. 20:
[է] Թէք. 12. 3: Ես. 2. 2, 3: 11. 10: Մաղ. 1. 11: Ղուկ. 13. 29: Ա՛մալ. 10. 45: 11. 18: 14. 27: Րօմ. 15. 9, վէ ղայրի: Եփես. 3. 5:
[ը] Պ. 21. 43:
[թ] Պ. 13. 42, 50: 22. 13: 24. 51: 25. 30: Ղուկ. 13. 28: 2Պետ. 2. 17: Յուդ. 13:
[ժ] Մարկ. 1. 29-31: Ղուկ. 4. 38, վէ ղայրի:
[ի] Պագ 1Կոր. 9. 5:
[լ] Մարկ. 1. 32, վէ ղայրի: Ղուկ. 4. 41, 42:
[խ] Ես. 53. 4: 1Պետ. 2. 24:
[ծ] Ղուկ. 9. 57, 58:
[կ] Ղուկ. 9. 59, 60:
[հ] Պագ 3Մլ. 19. 20:
[ձ] Մարկ. 4. 37, վէ ղայրի: Ղուկ. 8. 23, վէ ղայրի: [29:
[ղ] Մէզ. 65. 7: 89. 9: 107.
[ճ] Մարկ. 5. 1. վէ ղայրի: Ղուկ. 8. 26, վէ ղայրի:
[մ] Պագ Թէս. 5. 25: 3Մլ. 17. 18: Ղուկ. 5. 8: Ա՛մալ. 16. 39:

Digitized by Google

Իլէ Քա՛ամ, 14 վէ քէնտի շակիրտլէրինի օրուճ Քուվմամալարընտան տօլայը Քէպրիկէ էՁմէսի։ 20 Պիր գարըյա շիֆա վէրմէսի։ 23 Պիր ըէ՛իսին զըզըը տիրիլՁմէսի։ 27 Իքի քէօրիւն կէօզլէրինի այմասը։ 32 Տիլսիզ պիր մէ՛ենունա շիֆա վէրմէսի։ վէ խալգա շէֆգաՁ էՁմէսի։

Վէ գայըղա կիրիպ էօթէ թարաֆա կէչէրէՔ, 2 Քէնտի շէհրինէ կէլտի։ Վէ իշթէ անա տէօշէքտէ եաթար պիր քէօթրիւմ կէթիրտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրին իմանընը կէօրմէՔլէ, քէօթրիւմէ՝ Օղլըմ, ճէսա- 3 րէթլէն, կիւնահլարընկ սանա՛աֆվ օլունտու՝ տէտի։ Վէ իշթէ 'իւէմատան պա՛զըլարը քէնտի քէնտիլէրինէ՝ 4 Պու ատէմ քիւֆր էտիյօր՝ տէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրին էՁքեարընը պիլմէՔլէ տէտի քի՝ Նի՞չին գալպ- 5 լէրինիզտէ ֆէնա շէյլէր տիւշիւնիւյօրսընըզ. Չիւնքի հաՆկըսը գօլայ տըր, Կիւնահլարընկ 'աֆվ օլունտու՝ 6 տէմէսի՞ մի, եօգսա՝ Գալգ վէ կէզ՝ տէմէսի՞ մի։ Ամմա Իսկն իւլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար 'աֆվ էթմէյէ հիւքիմէթի վար իտիյինի պիլմէնիզ իչին, (օ զէման քէօթրիւմէ,) Գալգ տէօշէյինկի գալտըրըպ 7 խանէկէ կիթ՝ տէտի։ Օ տախի գալգըպ խանէսինէ 8 կիթտի։ Վէ խալգ պոռնո կէօրմէՔլէ թէ՛աճճիւպ էտիպ՝ ատէմլէրէ պէօյլէ գուտրէթ վէրէն Ալլահա համտ էյլէտիլէր։

9 Վէ Յիսուս օրատան իւլէրի կէչէր իքէն կէօմրիւք մահալինտէ օթուրուր Մատթէոս նամ պիր ատէմ կէօրտիւքտէ անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի. օ տախի 10 գալգըպ անըն արտընճա կիթտի։ Վէ խանէտէ սօֆրայա օթուրտըղընտա, իշթէ չօգ կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահՔեարլար կէլիպ՝ Յիսուս վէ անըն շակիրտլէրի 11 իւլէ պէրապէր սօֆրայա օթուրտըլար։ Վէ ֆէրիսիւլէր պոռնո կէօրմէՔլէ անըն շակիրտլէրինէ՝ Սիզին մու՛ալիմինիզ նի՞չին կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահՔեար- 12 լար իւլէ թա՛ամ էտիյօր՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի պոռնո իշիթտիքտէ, անլէրէ՝ Սաղ օլանլար տէյիլ, 13 անճագ 'իւլէթլի օլանլար հէՔմէ միւհրաճ տըր։ Իմտի կիտիպ՝ Գուրպան տէյիլ, անճագ մէրհամէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն մա՛նասընը էօյրէնինիզ. զիրա սալիհլէրի տէյիլ, ֆագաթ կիւնահՔեարլարը [թէվպէյէ] տա՛վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

14 Օ զէման Յովհաննէսին շակիրտլէրի անըն եանընա կէլիպ՝ Պիզ վէ ֆէրիսիւլէր չօգ օրուճ թուԹտըղըմըզ հալտէ, նի՞չին սէնին շակիրտլէրին թուԹ- 15 մազլար՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ խիթապէն՝ Կիւվէյի եանլարընտա պուլունտըգճա, տիւյիւնճիւլէրին մահզուն օլմալարը միւմքի՞ն մի տիր. ամմա կիւվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր կէլիր, վէ 16 օ զէման օրուճ ԹուԹաճագլար։ Վէ հիչ պիր քիմսէ եէնի չուխա փարչասընը էսքի լիպասա եամա գօմազ. զիրա լիպասըն Թա՛միրի իչինն ֆօռալան էամա՝ 17 անտէն գօփարմաղլէ եըրԹըղը տահա ֆէնա օլուր։ Վէ եէնի շէրապը էսքի Թուլումլարա գօմազլար. եօգսա Թուլումլար եըրԹըլըպ՝ շէրապ տէօքիւլիւր, վէ Թուլումլար տախի Թէլէֆ օլուր. լաքին եէնի շէրապը եէնի Թուլումլարա գօրլար, վէ իքիսի տէ մահֆուզ 18 օլուր՝ տէտի։ Պու շէյլէրի անլէրէ սէօյլէմէՔտէ իքէն, իշթէ պիր ըէ՛իս կէլիպ անա սէճտէ էտէրէՔ՝ Գրզըմ էլան վէՁֆաԹ էթմիշ տիր, լաքին սէն կէլ, անըն իւզէրինէ 19 էլինկի գօ, վէ հայաԹ պուլաճագ տըր՝ տէտի։ Յիսուս տախի գալգըպ՝ շակիրտլէրի իւէ պէրապէր անըն արտընճա կիթտի։

20 Վէ իշթէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզՁ ի տէմէ միւպԹէէա օլան պիր գարը՝ արգասընտան եագլա- 21 շըպ լիպասընըն էթէյինէ տօգունտու։ Չիրա քէնտի քէնտինէ՝ Եալընըզ լիպասընա տօգունսամ, խէլաս 22 պուլուրըմ՝ տէր իտի։ Վէ Յիսուս տէօնիւպ անը կէօրտիւքտէ՝ ձէսարէթլէն, էյ գըզըմ, 'իմանընկ սէնի խէլաս էյլէտի՝ տէտի. գարը տախի օլ սա՛աԹ խէլաս պուլտու։

23 Վէ Յիսուս օլ ըէ՛իսին խանէսինէ կէլիպ՝ Նէյ- 24 զէնլէր իւէ վէլվէլէ էտէն խալգը կէօրտիւքտէ, Անլէրէ՝ Չէքիլինիզ, զիրա գըզ վէՁֆաԹ էթմէտի, ան- 25 ճագ ույույօր՝ տէտի. վէ անա կիւլտիւլէր։ Իմտի խալգ չըգարըլտըգտա, քէնտիսի իչէրի կիրիպ՝ գըզըն 26 էլինի ԹուԹտու. օ տախի գալգտը։ Վէ պու վագը'անընն խապէրի օլ տիյարընն հէր Թարաֆընա շայ՛ օլտու։

27 Վէ Յիսուս օրատան իւլէրի կիտէր իքէն, արտընճա իքի քէօր ատէմ կէլիպ՝ Եա Իպն ի Դաւիթ, 'պիզէ 28 մէրհամէթ էյլէ՝ տէյէրէՔ ֆէրեատ էտէրէր իտի։ Վէ էվէ կիրտիյինտէ, օլ քէօրլէր անըն եանընա կէլտիլէր, Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պունու էթմէյէ գատիր օլտրըղմա ինանը՞ր մը սընըզ՝ տէմէՔլէ, անլէր անա՝ 29 Պէլի, եա Րապպ՝ տէտիլէր։ Օ զէման կէօզլէրինէ տօգունուպ՝ Սիզէ իմանընըզա կէօրէ օլսուն՝ տէտի։ 30 Վէ անլէրին կէօզլէրի աչըլտը. վէ Յիսուս անլէրէ՝ 'Սագընըն, քիմսէ պիլմէսինկ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ 31 էյլէտի։ Անլէր իսէ չըգըպ՝ պիւթիւն օլ տիյարտա խապէրինի նէշր էթտիլէր։

32 Վէ անլէր չըգար իքէն, իշթէ եանընա տիւսիզ վէ 33 մէճնուն պիր ատէմ կէթիրտիլէր։ Վէ ճինն չըգարըլտըգտա, օլ տիւսիզ սէօյլէտի. վէ խալգ թէ՛աճճիւպ

– Պ. 4. 13։ [5. 18։
բ Մարկ. 2. 3։ Ղուկ. 5. 18։
գ Պ. 8. 10։
դ Մէզ. 139. 2։ Պ. 12. 25։ Մարկ. 12. 15։ Ղուկ. 5. 22։ 6. 8։ 9. 47։ 11. 17։
ե Մարկ. 2. 14։ Ղուկ. 5. 27։
զ Մարկ. 2. 15, վէ զայրի։ Ղուկ. 5. 29, վէ զայրի։
է Պ. 11. 19։ Ղուկ. 5. 30։ 15. 2։
ը Գաղ. 2. 15։
թ Ովս. 6. 6։ Միք. 6. 6-8։ Պ. 12. 7։
ժ 1Տիմ. 1. 15։
ի Մարկ. 2. 18, վէ զայրի։ Ղուկ. 5. 33։ 18. 12։
լ Յովհ. 3. 29։
խ Ա՛մալ. 13. 2, 3։ 14. 23։ 1Կոր. 7. 5։
ծ Մարկ. 5. 22, վէ զայրի։ Ղուկ. 8. 41, վէ զայրի։
կ Մարկ. 5. 25։ Ղուկ. 8. 43։
հ Ղուկ. 7. 50։ 8. 48։ 17. 19։ 18. 42։
ձ Մարկ. 5. 38։ Ղուկ. 8. 51։
ղ Պագ 2Թէվ. 35. 25։
ճ Ա՛մալ. 20. 10։
մ Պ. 15. 22։ 20. 30, 31։ Մարկ. 10. 47, 48։ Ղուկ. 18. 38, 39։
յ Պ. 8. 4։ 12. 16։ 17. 9։ Ղուկ. 5. 14։
ն Մարկ. 7. 36։
շ Պագ Պ. 12. 22։ Ղուկ. 11. 14։

Digitized by Google

էտիպ՝ Իսրայէլտէ հիչ պիր վագըթ պէօյլէ շէյ կէօրիւլ-
34 մէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ Ֆագաթ ֆէրիսիլէր՝ ձիննլէրին
րէ՛իսի վասըթասըյլէ ճիննլէրի չըգարըր՝ տէտիլէր։
35 Ւվէ Յիսուս անլէրին սինաղօղլարընտա թա՛լիմլէ
մէլէքիւթիւն պէշարէթինի վա՛զ էտէրէք, վէ խալգ-
տա հէր մարազը վէ հէր խասթալըղը տէֆ՛ էտէրէք,
36 ճիւմլէ շէհրլէրի վէ քէօյլէրի տօլաշըր իտի։ Ւվէ
խալգը կէօրմէ՛քլէ անլէրէ շէֆգաթ էթտի. զիրա ՚չօ-
պանը օլմայան գօյունլար կիպի եօրղուն վէ փէրի-
37 շան իտիլէր։ Ո զէման շակիրտլէրինէ խիթապէն՝
38 ՚կէրչի հասատ չօգ, ամմա ՚ամէլէ ազ տըր։ Ւհմտի
հասատըն Սահիպինէ, քէնտի հասատընա ՚ամէլէ
կէօնտէրսին տէյիւ նիյազ էտինիզ՝ տէտի։

ՊԱՊ 10

Յիսուսըն՝ քէնտի օն իքի շակիրտինի իրսալ էթմէսի։ 5 Անլէրէ օլան էմրի։ 16 Անլէրի եւրէքլէնտիրմէսի, 40 վէ անլէրի գապուլ էտինլէրէ վա՛ատը։

Վէ ՚օն իքի շակիրտինի եանընա չաղըրըպ,
նափաք րուհլար իւզէրինէ՝ անլէրի չըգարմաղա վէ
հէր մարազը վէ հէր խասթալըղը տէֆ՛ էթմէյէ ան-
լէրէ գուտրէթ վէրտի։
2 Վէ օն իքի րէսուլուն իսիմլէրի պունլար տըր, եա՛-
նի պիրինճիսի Ւպետրոս թէսմիյէ օլունան Սիմոն իլէ
3 գարնտաշը Անդրէաս, Զեբեդէոս օղլու Յակոբոս իլէ
գարնտաշը Յովհաննէս, Փիլիպպոս վէ Բարթողո-
մէոս, Թովմաս վէ կէօմրիւքճիւ Մատթէոս, Ալփէոս
4 օղլու Յակոբոս վէ Թադէոս լագապլը Ղեբէոս, Ւկա-
նանլը Սիմոն վէ անը էլէ վէրէն ՚Իսկարիովտլը Յուդա։
5 Յիսուս պու օն իքիլէրի կէօնտէրիպ՝ անլէրէ թէն-
պիհ էտէրէք տէտի քի՝ Ւթա՛իֆէլէրին եօլընա կիթ-
մէյինիզ, վէ ՚Սամարիալըլարըն պիր շէհրինէ կիր-
6 մէյինիզ։ ՒՊունտան իսէ պէյթ ի Իսրայէլին Ւզայ՛
7 օլմուշ գօյունլարընա վարընըզ։ Ւվէ վարտըղընըզ-
տա՝ Ւմէլէքիւթ իւս սէմավաթ եագլաշմըշ տըր՝ տէ-
8 յէրէք վա՛զ էտինիզ։ Խասթալարա շիֆա վէրինիզ,
ճիւզամլըլարը թաթհիր էտինիզ, [էօլիւլէրի տիրիլ-
տինիզ,] ճիննլէրի չըգարընըզ. Ւմէճճանէն ալտընըզ,
9 մէճճանէն վէրինիզ։ Քէմէրլէրինիզտէ նէ ՚ալթուն վէ
10 նէ կիւմիւշ վէ նէ Ւպագըր, վէ եօլ իչիւն նէ տաղար-
ճըգ վէ նէ իքի էնթարի վէ նէ այագ գապլարը վէ նէ
՚ասա թէտարիք էտինիզ. ՚զիրա իշճի քէնտի թա՛ա-
11 մընա լայըգ տըր։ Ւվէ հանկը շէհրէ վէ եա քէօյէ կի-
րէրսէնիզ, անտէ քիմ լայըգ օլտըղընը սիւ՛ալ էտիպ՝
12 չըգընճայա տէյինի օրատա գալընըզ։ Վէ խանէյէ
13 կիրտիյինիզտէ՝ անա սէլամ վէրինիզ։ Ւվէ էկէր օլ
խանէ լայըգ իսէ, սէլամընըզ անըն իւզէրինէ կէլսին.
վէ էկէր լայըգ տէյիլ իսէ, ՚սէլամընըզ սիզէ կէրի
14 տէօնսիւն։ Ւվէ սիզի հէր քիմ գապուլ էթմէյիպ՝
սէօզլէրինիզի տինլէմէզսէ, օլ խանէտէն եախօտ օլ
շէհրտէն չըգտըղընըզտա՝ Ւայագլարընըզըն թօզընը
15 սիլ քինիզ, Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ռուզ ի ճէ-
զատա ՒՍոդոմ վէ Գոմոր տէյյարընըն հալի օլ շէհրին
հալինտէն էհվէն օլուր։
16 Ւհշթէ պէն սիզի գօյունլար կիպի գուրտլար ա-
րասընա կէօնտէրիրիմ. Ւհմտի եըլանլար կիպի ՚ագիլ
17 վէ Ւկէօյէրճինլէր կիպի սատէտիլ օլունըզ։ Լաքին
ատէմլէրտէն սագընընըզ. զիրա ՚սիզի միլլէթ մէճ-
լիսլէրինէ թէսլիմ էտիպ՝ Ւսինաղօղլարընտա տէօյէ-
18 ճէքլէր։ ՚Հէմ տախի պէնիմ իչիւն՝ անլէրէ վէ թա՛ի-
ֆէլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ հաքիմլէր վէ մէլիքլէր
19 հուզուրընա ճէպ օլունաճագսընըզ։ Ւհմտի սիզի թէս-
լիմ էթտիքլէրի զէման՝ նասըլ վէ նէ սօյլէյէյիմ՝ տէ-
յիւ էնտիշէ էթմէյինիզ, ՚չինքի նէ սէօյլէյէճէյինիզ
20 սիզէ օլ սա՛աթտա վէրիլէճէք տիր։ ՚Զիրա սէօյլէ-
յէնլէր սիզ տէյիլ սինիզ, ամմա սիզտէ սէօյլէյէն՝ փէ-
21 տէրինիզին Ռուհու տըր։ Ւվէ գարնտաշ գարնտաշը,
վէ փէտէր էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք. վէ էվ-
լատ վալիտէյն ՚ալէյհինէ գալգըշըպ՝ անլէրի էօլտիւ-
22 րէճէքլէր։ Վէ իսմիմ իչիւն ՚ճիւմլէ թարաֆընտան
պուղզ օլունաճագսընըզ. Ւլաքին քիմ քի նիհայէթէ
գատար թէհամմիւլ էտէրսէ, օ խէլաս պուլաճագ
23 տըր։ ՚Ւվէ սիզէ պիր շէհրտէ թէ՛ատտի էթտիքլէրի
զէման՝ տիկէրինէ ֆիրար էտինիզ. զիրա հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Իպն իւլ ինսան կէլինճէյէ-
տէք Իսրայէլ շէհրլէրինին տէվրինի թէքմիլ էթ-
24 մէյճէքսինիզ։ Ւշակիրտ մու՛ալլիմինտէն վէ գուլ
25 էֆէնտիսինտէն իւսթիւն տէյիլ տիր։ Շակիրտէ մու-
՛ալլիմի կիպի, վէ գուլա էֆէնտիսի կիպի օլմագ քի-
ֆայէթ էտէր. Ւխանէ սահիպինէ Բէեզզեբուղ տէտիք-
լէրի հալտէ, անըն խանէսի խալգընա նէ գատար զի-
26 յատէ ՚եէճէ՛լէր։ Իմտի անլէրտէն գօրգմայընըզ, ՚զի-

- Պ. 12. 24։ Մարկ. 3. 22։ Ղուկ. 11. 15։
- Պ. 4. 23։
- Մարկ. 6. 6։ Ղուկ. 13. 22։
- Մարկ. 6. 34։
- Ա՛տ. 27. 17։ 3 Մնեփ. 22. 17։ Եզեկ. 34. 5։ Զաք. 10. 2։ [35։
- Ղուկ. 10. 2։ Յովհ. 4.
- 2Մնեփ. 3. 1։

——

- Մարկ. 3. 18, 14։ 6. 7։ Ղուկ. 6. 13։ 9. 1։
- Յովհ. 1. 42։
- Ղուկ. 6. 15։ Ա՛մալ. 1. 13։
- Յովհ. 13. 26։
- Պ. 4. 15։
- Պագ 4Մնեփ. 17. 24։ Յովհ. 4. 9, 20։ [46։
- Պ. 15. 24։ Ա՛մալ. 13.
- Ես. 53. 6։ Երեմ. 50. 6. 17։ Եզեկ. 34. 5, 6, 16։ 1Պետ. 2. 25։
- Ղուկ. 9. 2։
- Պ. 3. 1։ 4. 17։ Ղուկ. 10. 9։
- Ա՛մալ. 8. 18, 20։
- 1Մնեփ. 9. 7։ Մարկ. 6. 8։ Ղուկ. 9. 3։ 10. 4։ 22. 35։
- Պագ Մարկ. 6. 8։
- Ղուկ. 10. 7։ 1 Կոր 9. 7, վէ զայրի։ 1Տիմ. 5. 18։
- Ղուկ. 10. 8։
- Ղուկ. 10. 5, 6։
- Մէզ. 35. 13։
- Մարկ. 6. 11։ Ղուկ. 9. 5։ 10. 10, 11։
- Նէեմ. 5. 13։ Ա՛մալ. 13. 51։ 18. 6։
- Պ. 11. 22, 24։
- Ղուկ. 10. 3։
- Բօմ. 16. 19։ Եփես. 5. 15։ [15։
- 1 Կոր. 14. 20։ Փիլ. 2.
- Պ. 24. 9։ Մարկ. 13. 9։ Ղուկ. 12. 11։ 21. 12։
- Ա՛մալ. 5. 40։
- Ա՛մալ. 12. 1։ 24. 10։ 25. 7, 23։ 2Տիմ. 4. 16։
- Մարկ. 13. 11-13։ Ղուկ. 12. 11։ 21. 14, 15։ [1. 7։
- Խուր. 4. 12։ Երեմ. 4. 8։ 6. 10։ 2Տիմ. 4. 17։
- Միք. 7. 6։ Այ. 35, 36։ Ղուկ. 21. 16։
- Ղուկ. 21. 17։
- Դան. 12. 12, 13։ Պ. 24. 13։ Մարկ. 13. 13։
- Պ. 2. 13։ 4. 12։ 12. 15։ Ա՛մալ. 8. 1։ 9. 25։ 14. 6։
- Պ. 16. 28։
- Ղուկ. 6. 40։ Յովհ. 13. 16։ 15. 20։
- Պ. 12. 24։ Մարկ. 3. 22։ Ղուկ. 11. 15։ Յովհ. 8. 48, 52։
- Մարկ. 4. 22։ Ղուկ. 8. 17։ 12. 2, 3։

Digitized by Google

րա քէշֆ օլունմայաճագ մախֆի, վէ պիլինմէյէճէք
27 կիզլի պիր շէյ եօգ տըր։ Սիզէ գարանլըգտա տէտի-
յիմի այտընլըգտա սէօյլէյինիզ, վէ գուլաղընըզա
28 սէօյլէնիլէնի տամլար իւզէրինտէ ի՛լան էտինիզ։ ֊Վէ
ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմայըպ՝ ճէսէտի էօլտիւ-
րէնլէրտէն գօրգմայընըզ. լաքին հէմ ճանը հէմ ճէ-
սէտի ճէհէննէմտէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլանտան
29 գօրգունըզ։ Ինի սէրչէ պիր փուլա սաթըլմազ մը.
վէ անլէրտէն պիրի փէտէրինիզին իզնի օլմագսըզըն
30 եէրէ տիւշմէզ։ ֊Սիզին իսէ պաշընըզըն գըլլարընըն
31 ճիւմլէսի սայըլը տըր։ Անըն իչիւն գօրգմայընըզ.
32 սիզ չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ սընըզ։ ֊Իմտի հէր քիմ
ատէմլէրին հուզուրընտա պէնի իգրար էտէրսէ, ֊պէն
տախի սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին հուզուրընտա
33 անը իգրար էտէրիմ։ ֊Վէ հէր քիմ ատէմլէրին հու-
զուրընտա պէնի ինքեար էտէրսէ, պէն տախի սէմա-
վաթտա օլան Փէտէրիմին հուզուրընտա անը ինքեար
34 էտէրիմ։ ֊Զէմինէ սէլամէթ կէթիրմէյէ կէլտիմ զանն
էթմէյինիզ. սէլամէթ տէյիլ, լաքին գըլըճ կէթիրմէ-
35 յէ կէլտիմ։ ֊Զիրա ատէմի փէտէրինտէն վէ գըզը վա-
լիտէսինտէն վէ կէլինի գայն վալիտէսինտէն այըր-
36 մաղա կէլտիմ։ ֊Վէ ատէմին տիւշմէնլէրի քէնտի
37 խանէսի խալգընտան օլաճագ տըր։ ֊Փէտէրի վէ եա
վալիտէյի պէնտէն զիյատէ սէվէն՝ պանա լայըգ տէյիլ
տիր. վէ օղլու վէ եա գըզը պէնտէն զիյատէ սէվէն՝ պա-
38 նա լայըգ տէյիլ տիր։ ֊Վէ խաչընը ալըպ արտըմճա
39 կէլմէյէն՝ պանա լայըգ տէյիլ տիր։ ֊Հայաթընը պու-
լան՝ անը զայ՛ էտէճէք. վէ պէնիմ իչիւն հայաթընը
40 զայ՛ էտէն՝ անը պուլաճագ տըր։ ֊Սիզի գապուլ էտէն՝
պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի գապուլ էտէն՝
41 պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր։ ֊Փէյղամպէր
սըֆէթիյլէ պիր փէյղամպէր գապուլ էտէն՝ փէյղամ-
պէր էճրինի ալաճագ, վէ սալիհ սըֆէթիյլէ պիր սա-
42 լիհ գապուլ էտէն՝ սալիհ էճրինի ալաճագ տըր։ ֊Վէ
հէր քիմ պու քիչիւքլէրին պիրինէ շակիրտ սըֆէ-
թիյլէ եալընըզ պիր քեասէ սօղուգ սու իչիրիրսէ,
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Օլ քիմսէ էճրինտէն
ասլա մահրում օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 11

Յովհաննէսին շակիրտլէրի՛ն. Յիսուսին ձկվապը, 7 վէ Յովհաննէս հագգընտա շէհատԱՒ։ 18 Խալգըն Յովհաննէս վէ Յիսուս հագգընտա օլան էֆքեարը 20 Յիսուսին Քրիստոսի վէ Բեդսայիդա վէ Կափառնայումը Թա՛զիր էՒՒսի, 25 վէ քի՛տաի փէտրինէ՝ պազը ՔՒշէրրիւ-րիւ, 28 վէ եօղունչարա տա՛վՒՒսի։

Վէ Յիսուս օն իքի շակիրտինէ էմր վէրմէյի թէ-
մամ էթտիքտէ, շէհրլէրինտէ վա՛զ ու թա՛լիմ էթմէք
իւզրէ օրատան ՝ազիմէթ էթտի։
2 Վէ Յովհաննէս ֊զընտանտա ֊Քրիստոսըն ՝ամէլ-
լէրինի իշիթմէքլէ՝ ֊Օլ կէլէճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին,
եօգսա տիկէր պիր քիմսէյէ՞ մի մունթազըր օլալըմ՝
3 տէմէք իչիւն, Քէնտի շակիրտլէրինտէն իքիսինի ա-
4 նըն եանընա կէօնտէրտի։ Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Կիտիպ իշիթտիյինիզ վէ կէօրտիւյինիւզ շէյ-
5 լէրի Յովհաննէսէ նագլ էտինիզ. ֊Քէօրլէր կէօրիւր,
թօփալլար եիւրիւր, ճիւզամլըլար թաթհիր օլունուպ՝
սաղըրլար իշիտիր, էօլիւլէր գըյամ էտէր, ֊ֆուգա-
6 րայա պէշարէթ թէպշիր օլունուր։ ֊Վէ պէնիմ հագ-
գըմտա սիւրչմէյէն նէ՞ միւպարէք տիր՝ տէտի։
7 ֊Վէ անլէր կիթտիքտէ, Յիսուս Յովհաննէս հագ-
գընտա խալգա սէօյլէմէյէ պաշլատը. Պէրրիյէյէ նէ՞
սէյր էթմէյէ չըգտընըզ, ֊րիւզկեարտան սալլանան
8 պիր գամըշ մը։ Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ, զա-
րիֆ էսվապ կիյմիշ պիր ատէ՞մ մի. իշթէ զարիֆ ֊֊
Ը֊֊ կիյինլէր մէլիքլէրին խանէլէրինտէ պուլունուր-
9 լար։ Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ, պիր փէյղամ-
պէ՞ր մի. ֊պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝ Փէյղամպէրտէն
10 տէ տահա պէօյիւք տիր։ Զիրա՝ ֊Իշթէ պէն սէնտէն
իլէրի, եօլընը էօնիւնճէ հազըրլայաճագ օլան րէ-
սուլըմը իրսալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ հագգընտա եազըլ-
11 մըշ օլան զաթ պու տըր։ Հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Գարըլարտան տօղանլար արասընտա վաֆ-
թիզ էտիճի Յովհաննէստէն պէօյիւք քիմսէ զու-
հուր էթմէմիշ տիր. լաքին մէնէքիւթ իւս սէմավաթ-
12 տա էն քիչիւյիւ անտէն պէօյիւք տիր։ ֊Վէ վաֆ-
թիզ էտիճի Յովհաննէսին կիւնլէրինտէն շիմտիյէտէք՝
մէնէքիւթ իւս սէմավաթ ճէպր օլունուր, վէ ճէպ-
13 պարլար անը զապթ էտէրլէր։ ֊Զիրա ճիւմլէ փէյ-
ղամպէրլէր վէ շէրի՛աթ Յովհաննէսէ տէյին փէյ-
14 ղամպէրլիք էթտիլէր։ Վէ էկէր գապուլ էթմէք իս-
15 թէրսէնիզ, ֊կէլէճէք Եղիա պու տըր։ ֊Իշիտիր գու-
16 լագլարը օլան իշիթսին։ Ամմա ֊պու նէսլի քիմ՞
թէշպիհ էտէյիմ. չարշուլարտա օթուրուպ՝ արգա-
17 տաշլարընա, Սիզէ տիւտիւք չալտըգ, ամմա բագս
էթմէտինիզ, սիզէ ֆիղան էթտիք, ամմա տէօյիւն-
18 մէտինիզ՝ տէյիւ չաղըրան չօճուգլարա պէնգէր։ Զիրա
Յովհաննէս կէլտի, նէ եէր՝ նէ իչէր, վէ՝ Անտէ ճինն

֊ Ես. 8. 12,13։ Ղուկ. 12. 4։ 1Պետ. 3. 14։
֊ 1Միւլ. 14. 45։ 2Միւլ. 14. 11։ Ղուկ. 21. 18։ Ա՛մաս. 27. 34։
֊ Ղուկ. 12. 8։ Բսմ 10. 9,10։
֊ Վահ. 3. 5։
֊ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 9. 26։ 2Տիմ. 2. 12։
֊ Ղուկ. 12. 49, 51-53։
֊ Մթթ. 7. 6։
֊ Մկ. 41. 9։ 55. 13։ Մթթ. 7. 6։ Յովհ. 13. 18։
֊ Ղուկ. 14. 26։
֊ Պ. 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Ղուկ. 9. 23։ 14. 27։
֊ Պ. 16. 25։ Ղուկ. 17. 33։ Յովհ. 12. 25։
֊ Պ. 18. 5։ Ղուկ. 9. 48։ 10. 16։ Յովհ. 12. 44։ 13. 20։ Դաղ. 4. 14։
֊ 3Միւլ. 17. 10։ 18. 4։ 4Միւլ. 4. 8։
֊ Պ. 18. 5, 6։ 25. 40։ Մարկ. 9. 40։ Ի՛սպր. 6. 10։

——

֊ Պ. 14. 3։
֊ Ղուկ. 7. 18, 19, վէ պարբ։
֊ Ի՛կ.բ. 49. 10։ Ա՛տ. 24. 17։ Դան. 9. 24։ Յովհ. 6. 14։
֊ Ես. 29. 18։ 35. 4-6։ 42. 7։ Յովհ. 2. 23։ 3. 2։ 5. 36։ 10. 25, 38։ 14. 11։
֊ Մկ. 22. 26։ Ես. 61. 1։ Ղուկ. 4. 18։ Յակ. 2. 5։
֊ Ես. 8. 14, 15։ Պ. 13. 57։ 24. 10։ 26. 31։ Բսմ. 9. 32, 33։ 1Կոր. 1. 23։ 2. 14։ Դաղ. 5. 11։ 1Պետ. 2. 8։
֊ Ղուկ. 7. 24։
֊ Եփես. 4. 14։
֊ Պ. 14. 5։ 21. 26։ Ղուկ. 1. 76։ 7. 27։
֊ Մաղ. 3. 1։ Մարկ. 1. 2։ Ղուկ. 1. 76։ 7. 27։
֊ Ղուկ. 16. 16։
֊ Մաղ. 4. 6։
֊ Մաղ. 4. 5։ Պ. 17. 12։ Ղուկ. 1. 17։
֊ Պ. 13. 9։ Ղուկ. 8. 8։ Վահ. 2. 7, 11, 17, 29։ 3. 6, 13, 22։
֊ Ղուկ. 7. 31։

Digitized by Google

19 վար՝ տէրլէր. Իպն իւլ ինսան կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ Իշթէ պօղազընա թապի՝ վէ մէչխօր պիր ատէմ, [հ]կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տէրլէր. [ի]ֆագաթ հիքմէթ քէնտի *էվլատը թարաֆընտան թաստիգ օլունտու։
20 [ն]Օ զէման մի՛ճիզէլէրինին էքսէրիսի իճրա գըլընտըղը շէհրլէրի, թէվպէ էթմէտիքլէրի իչիւն թա՛-
21 զիր էթմէյէ պաշլատը։ Վայ սանա, էյ Քորազին, վայ սանա, էյ Բեթսայիդա, զիրա սիզտէ իզհար օլունան մի՛ճիզէլէր Տիւրոս վէ Սիդոնտա իզհար օլունմըշ օլսա իտի, չօգտան [չ]օվ վէ քիվ իլէ թէվպէ
22 էթմիշ օլուրլար իտի։ Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզատա [Տ]իւրոս վէ Սիդոնըն հալի սիզինքինտէն
23 էհվէն օլաճագ տըր։ Վէ սէն, էյ [կ]էօյէտէք եիւքսէլ-միշ օլան Կափառնայում, հավիյէյտէք էնտիրիլէ-ճէքսին. զիրա սէնտէ իզհար օլունան մի՛ճիզէլէր Սոդոմտա իզհար օլունմըշ օլսա իտի, պու կիւնէ
24 գատար պագի գալըր իտի։ Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզատա [Ս]ոդոմ տիյարընըն հալի սէնինքինտէն էհվէն օլաճագ տըր։
25 [ն]Օ զէման Յիսուս ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ էյ սէմա վէ զէմինին սահիպի Փէտէր, սանա շիւքր էտէրիմ քի [պ]ու շէյլէրի [ա]լիմլէր վէ [ա]րիֆլէրտէն խաֆի
26 թուրթուպ՝ անլէրի [ա]մա՛սումլարա իզհար էյլէտին։ Պէլի, էյ Փէտէր, զիրա [ի]ՆՏիկտէ պէօյլէ խօշ կէօ-
27 րիւնտու։ Փէտէրիմտէն [հ]էր շէյ պանա թէսլիմ օլունտու. վէ Օղու Փէտէրտէն ղայրի քիմսէ թանը-մազ. Փէտէրի տախի Օղուտան, վէ Օղլըն անը իզ-հար էթմէսինի միւրատ էյլէտիյի քիմսէտէն [ղ]այ-
28 րիսի թանըմազ։ Էյ ճիւմլէ եօրղուն վէ եիւքլիւլէր, պանա կէլինիզ, պէն տախի սիզէ րահաթ վէրիրիմ։
29 Պօյունտըրըղըմը իւզէրինիզէ ալընըզ, [վ]է պէնտէն էօյրէնինիզ, չիւնքի հալիմ վէ [գ]ալպէն միւթէվազը՝
30 իմ, վէ [ճ]անլարընըզա րահաթ պուլուրսընըզ։ [Զ]իրա պօյունտըրըղըմ լաթիֆ վէ եիւքիւմ խաֆիֆ տիր։

ՊԱՊ 12

Յիսուսըն սէպէթ կիւնիւ խուսուսընտա ֆէրիսիլէրին ի՛Ծիրազընը ճէհրլէ Ա՛լիմի, վէ էլի գուրումըշ ատէմէ շիֆա վէրմէսի։ 14 Յիսուսըն քէնտի՝ ալէյհինէ սու՛ի գաստ էտէն ֆէրիսիլէրտէն չէքիլմէսի։ 22 Քէօր վէ տիւմիզ պիր մէճնունա շիֆա վէրմէսի։ 31 Րուհ իւլ Գուտս՝ ալէյհինէ օլան քիւֆրին՝ աֆվ օլունմայաճաղը։ 36 Հէր բէսին քէնտի սէօզլէրի իչիւն մէս՛ուլիյէթի։ 38 Ալամէթ Քալէպ էտէնլերի Ա՛զլր, 49 վէ հագիգի ագրապանընը քիմ օլտըղընը պէյան էմմէսի։

Օ զէման [Յ]իսուս սէպէթ կիւնիւ էքին արասընտան կէչիյօր իտի. վէ շակիրտլէրի աճըգմաղլէ պա-
2 շագլարը գօփարարագ եէմէյէ պաշլատըլար։ Վէ ֆէրիսիլէր [պ]ուն կէօրտիւքլէրինտէ անա՝ Իշթէ շակիրտլէրինկ սէպէթ կիւնիւնտէ իշլէմէսի հէյալ օլմա-
3 յան շէյի իշլէյօրլար՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ [Դ]աւիթին քէնտիսի իլէ պէրապէր պու-լունանլար իլէ՝ աճըգտըղը զէման նէ եափտըղընը
4 օգուՆմատընըզ մը։ Նայսլ պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ եէ-մէսի քէնտիսինէ վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլանլարա տէյիլ, [տ]անճագ եալընըզ քեահինլէրէ հէյալ օլան [տ]հու-
5 զուր էքմէքլէրինի եէտի։ Եախօտ սէպէթ կիւնլէրին-տէ քեահինլէրին հէյքէյտէ սէպէթի պօզուպ՝ սուչսըզ
6 օլտըգլարընը [շ]էրի՛աթտա օգուՆմատընըզ մը։ Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրատա [հ]էյքէյտէն ա՛զամ օլան
7 վար տըր։ Վէ էկէր՝ [Գ]ուրպան տէյիլ, անճագ մէր-համէթ իսթէրիմ՝ քէլամընընը մա՛նասընը պիլսէ իտի-
8 նիզ, սուչսըզլարը հիւքմ էթմէզ իտինիզ. Զիրա Իպն իւլ ինսան սէպէթ կիւնիւնիւն [տախի] սահիպի տիր։
9 [վ]Է օրատան հարէքէթլէ՝ անլէրին սինաղօգընա
10 կիրտիքտէ, Իշթէ օրատա էլի գուրումըշ պիր ատէմ պուլունմաղլէ անը թէօհմէթլի չըգարմագ մէրամընյլէ՝ [Ս]էպէթ կիւնիւնտէ շիֆա վէրմէք հէյա՛լ մը տըր՝ տէ-
11 յու անա սիւ՛ալ էթտիլէր։ Օ տախի անլէրէ խիթա-պէն՝ Սիզտէն քի՛մ վար տըր քի պիր գօյունը օլուպ տա սէպէթ կիւնիւնտէ [չ]ուգուրա տիւշտիւյիւ հալտէ,
12 անը թուրթուպ չըգարմայա։ Իմտի ատէմ գօյունտան նէ՛ գատար էֆզալ տըր. պունա պինա՛էն սէպէթ կիւ-
13 նիւնտէ խայր իշլէմէք հէյալ տըր՝ տէտի։ Օ զէման օլ ատէմէ՝ Էլինկի ուզաթ՝ տէտի. օ տախի ուզաթտը,
14 վէ տիկէրի կիպի սաղ օլտու։ Ամմա [ֆ]էրիսիլէր չը-գըպ՝ անը նասըլ հէյալք էտէլիմ՝ տէյիւ անըն [ա]լէյ-հինտէ մէշվէրէթի էթտիլէր։
15 Վէ Յիսուս [պ]ուն պիլմէքլէ՝ [օ]րատան չէքիլտի. [է]վէ անըն արտընճա խայըր ճէմա՛աթ կիտէրէք, ան-
16 լէրին ճիւմլէսինէ շիֆա վէրտի։ Վէ [ք]էնտիսինի շայ՛
17 էթմէմէլէրինի անլէրէ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի. Թա քի Եսայի փէյղամպէր վասըթասըյլէ պույուրըլան
18 քէլամ իթմամ օլունա. Եա՛նի՝ [Ի]շթէ ինթիխապ էթ-տիյիմ գուլըմ, [հ]ճանըմընն րազի օլտըղը սէվկիպլիմ. Րուհըմը անըն իւզէրինէ գօյաճաղըմ, վէ թա՛ֆիֆլէրէ
19 շէրի՛աթ ի՛լան էտէճէք տիր։ Նիզա՛ վէ նիտա էթմէ-յէճէք տիր. անըն սէտասընը մէյտանլարտա քիմսէ
20 իշլիթմէյէճէք տիր։ Թա շէրի՛աթը մուզաֆֆէր է-տինճէյէտէք՝ էզիլմիշ գամըշը գըրմայաճագ, վէ թիւ-

---

ա Թէս. 23. 25։ Մարկ. 2. 23։ Ղուկ. 6. 1։
բ 1Միւլ. 21. 6։
գ Խուր. 29.32,33։ Ղև. 8. 31։ 24. 9։
դ Խուր. 25. 30։ Ղեւ. 24. 5։
ե Ա՛տ. 28. 9։ Յովհ. 7 22։
զ 2Թէվ.6.18։Մաղ.3.1։ Ղուկ. 6. 1։
է Ովս. 6. 6։ Միք. 6. 6-8։ Պ. 9. 13։
ը Մարկ.3.1։Ղուկ.6.6։
թ Ղուկ. 13. 14։ 14. 3։ Յովհ. 9. 16։
ժ Պաղ Խուր. 23. 4, 5։ Թէս. 22. 4։
ի Պ. 27. 1։ Մարկ. 3. 6։ Ղուկ. 6.11։ Յովհ. 5.18։ 10.39։ 11.53։
լ Պաղ Պ.10.23։ Մարկ. 3. 7։
խ Պ. 19. 2։
ծ Պ. 9. 30։
կ Ես. 42. 1։
հ Պ. 3. 17։ 17. 5։

Digitized by Google

21 թէն ֆիլիթիլի սէօնտիւրմէյէճէք տիր: Թա՛ֆֆելէր
տախի անըն իսմինէ իւմիտ էտէճէքլէր տիր:
22 ՚Օ զէման եանընա քէօր վէ տիլսիզ պիր մէճնուն
կէթիրիլտի. օ տախի անա շիֆա վէրտի, շէօյլէ քի
23 օլ քէօր վէ տիլսիզ սէօյլէտի վէ կէօրտու: Վէ ճիւմլէ
խալգ հայրան օլուպ՝ ՚Աճէպա Իսն ի Դաւիթ պո՛ւ մը
24 տըր՝ տէրլէր իտի: ՚Ամմա ֆէրիսիլէր պոյնունա իշի-
տիքլէրինտէ՝ Պու քիմսէ ճինննէրի անճագ ճիննէլէրին
րէ՛իսի Բէեղզեբուղ վասըթասըյլէ չըգարըյօր՝ տէ-
25 տիլէր: Վէ ՚Յիսուս էֆքեարլարընը պիլմէքլէ, ան-
լէրէ տէտի քի՝ Քէնտի ՚ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ
օլան հէր հիւքիմէթի խարապ օլուր, վէ քէնտի ՚ալէյ-
հինէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունան հէր շէհր եա
26 խանէ պագի գալամազ: Վէ էկէր Շէյթան Շէյթանը
չըգարըը իսէ, քէնտի ՚ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ
օլտըղընտան՝ հիւքիմէթի նա՛սըլ պագի գալա պիլիր:
27 Վէ էկէր պէն ճիննէլէրի Բէեղզեբուղ վասըթասըյլէ
չըգարըը իսէմ, սիզին օղուլլարընըզ քիմի՞ն վասը-
թասըյլէ չըգարըըլար. պունուն իչիւն սիզին հաքիմ-
28 լէրինիզ անլէր օլաճագ տըր: Լաքին պէն ճիննէլէրի
Բուհ Ուլլահ վասըթասըյլէ չըգարտըղըմ հալտէ՝ ՚մէ-
29 լէքիւթ Ուլլահ սիզէ վասըլ օլմուշ տըր: ՚Եախօտ
պիր քիմսէ գուվվէթլի պիր ատէմին խանէսինէ կի-
րիպ՝ անըն էշեասընը եաղմա էթմէյէ նա՛սըլ գատիր
օլա պիլիր, մէկէր օլ գուվվէթլի ատէմի էվվէլա պաղ-
30 լայրպ՝ օ զէման անըն խանէսինի եաղմա էտէ: Պէ-
նիմ իլէ օլմայան պանա զըտտ տըր, վէ պէնիմ իլէ
31 ճէմ՚ էթմէյէն տաղըտըր: Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ
քի՝ ՚Հէր կիւնահ վէ քիւֆր ատէմլէրէ՝ ա՛ֆվ օլու-
նուր, ՚ֆագաթ Բուհա օլան քիւֆր ատէմլէրէ ՚աֆվ
32 օլունմազ: Վէ հէր քիմ՚Իսն իլէ ինսան ՚ալէյհինէ
պիր սէօզ սէօյլէրսէ, ՚անա ՚աֆվ օլունուր, լաքին
հէր քիմ Բուհ իլէ Գուտս ՚ալէյհինէ սէօյլէրսէ, անա
կէրէք տիւնեատա կէրէք ախրէթտէ ՚աֆվ օլունմազ:
33 Եա աղաճը էյի վէ ՚մէյվէսինի էյի էտինիզ, եա ա-
ղաճը ֆէնա վէ մէյվէսինի ֆէնա էտինիզ. զիրա աղաճ
34 մէյվէսինտէն մա՛լիմ տիր: ՚Էյ էնկէրէք նէսլի, սիզ
քէօթիւ իքէն խայըրլը շէյլէր նա՛սըլ սէօյլէյէ պիլիր-
սինիզ. ՚զիրա աղըզ գալպին ֆազլասընտան սէօյ-
35 լէր: Էյի ատէմ գալպինին էյի խազինէսինտէն էյի
շէյլէր չըգարըը, վէ քէօթիւ ատէմ քէօթիւ խազինէ-
36 տէն քէօթիւ շէյլէր չըգարըը: Լաքին սիզէ տէրիմ
քի՝ Ատէմլէր սէօյլէտիքլէրի հէր պաթըլ սէօզ իչիւն
37 րուզ ի ճէզատա հիսապ վէրէճէքլէր: Զիրա սէն քէն-
տի սէօզլէրինկտէն թէպրիյէ օլունաճագսընն, վէ քէնտի
սէօզլէրինկտէն մահքիմ՝ օլաճագսընն:
38 ՚Օ զէման ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըլարը
ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալիմ, սէնտէն պիր ՚ալամէթ
39 կէօրմէք իսթէրիզ՝ տէտիլէր: Օ տախի ճէվապէն ան-
լէրէ տէտի քի՝ Քէօթիւ վէ ՚զինաքեար նէսլ ՚ալամէթ
թալէպ էտէր, ամմա անա՝ Յոնիսան փէյղամպէրին
՚ալամէթինտէն ղայրի պիր ՚ալամէթ վէրիլմէյէճէք
40 տիր: Զիրա ՚Յոնիսան իւչ կիւն իւչ կէճէ ատա պալը-
ղընըն գարնընտա օլտըղը կիպի՝ Իսն իւլ ինսան
տախի իւչ կիւն իւչ կէճէ զէմինին պաթնընտա օլա-
41 ճագ տըր: ՚Նինուէ ատէմլէրի ՚ղա՛ղ է ճէզատա պու
նէսլ իլէ գալգըպ՝ ՚ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր,
՚չիւնքի անլէր Յոնիսանըն վա՛զըյլէ թէվպէյէ կէլտի-
լէր. վէ իշթէ պուրատա Յոնիսանտան տահա պէօյիւ-
42 յիւ վար տըր: ՚Ձէնուպ մէլիքէսի ՚ղա՛ղ է ճէզատա պու
նէսլ իլէ գալգըպ՝ ՚ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր.
չիւնքի Սողոմոնըն հիքմէթինի տինլէմէք իւզրէ զէ-
մինին նիհայէթլէրինտէն կէլտի. վէ իշթէ պուրատա
Սողոմոնտան տահա պէօյիւյիւ վար տըր:
43 ՚Նափաք րուհ պիր ատէմտէն չըգտըղը զէման՝
՚գուրագ եէրլէրտէն կէչէրէք րահաթ արար, ամմա
44 պուլամազ: Օլ վագթ՝ Զըգտըղըմ խանէմէ ՚ավտէթ
էտէյիմ՝ տէր. վէ կէլտիյինտէ ՚ղը պօշ վէ սիւփրիւլ-
45 միւշ վէ միւզէյյէն պուլմաղլէ, Կիտիպ՝ պէրապէ-
րինճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ տիկէր եէտի րուհ
ալըր, վէ անլէր կիրիպ՝ օրատա սաքին օլուրլար, ՚վէ
օլ ատէմին ՚ագըպէթի իպթիտասընտան պէտթէր օ-
լուր. պու քէօթիւ նէսլէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր:
46 Վէ օ տահա խալգա սէօյլէմէքտէ իքէն՝ ՚իշթէ
վալիտէսի իլէ ՚պիրատէրլէրի անըն իլէ սէօյլէշմէք
47 իսթէյէրէք, խարիճտէ տուրույօրլար իտի: Վէ պիր
քիմսէ անա՝ Իշթէ վալիտէկ իլէ պիրատէրլէրինկ սէ-
նին իլէ սէօյլէշմէք արզուսըյլէ խարիճտէ տուրու-
48 յօրլար՝ տէտի: Օ տախի սէօյլէյէնէ ճէվապէն՝ Վա-
լիտէմ քի՛մ տիր, վէ պիրատէրլէրիմ քիմլե՞ր տիր՝
49 տէտի: Վէ էլինի շակիրտլէրինէ տօղրու ուզատըպ՝
50 Իշթէ վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ. Զիրա ՚հէր քիմ
սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին իրատէթինի իճրա
էտէրսէ, պիրատէրիմ վէ հէմշիրէմ վէ վալիտէմ օ
տըր՝ տէտի:

ՃՊազ Պ. 9.32։ Մարկ. 3.11։ Ղուկ. 11. 14։
ՃՊ. 9. 34։ Մարկ. 3. 22։ Ղուկ. 11. 15։
ՃՊ. 9. 4։ Յովհ. 2. 25։ Կաո. 2. 23։
ՃԴան. 2. 44։ 7. 14։ Ղուկ 1. 33։ 11. 20։ 17. 20,21։
ՃԵս. 49.24։ Ղուկ.11. 21-23։
ՃՄարկ. 3. 28։ Ղուկ. 12. 10։ Գործ. 6. 4, եւ գլխոր. 10.26,29։ 1Յովհ. 5. 16։
ՃԱ՛մաղ. 7. 51։
ՃՊ. 11. 19։ 13. 55։ Յովհ. 7. 12,52։
ՃՂ1Տիմ. 1. 13։
ՃՊ. 7. 17։ Ղուկ. 6. 43, 44։
ՃՊ. 3. 7։ 23. 33։
ՃՂուկ. 6. 45։
ՃՊ. 16. 1։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11.16,29։ Յովհ. 2. 18։ 1Կոր. 1. 22։
ՃԵս. 57. 3։ Պ. 16. 4։ Մարկ. 8. 38։ Յովհ. 4. 48։
ՃՅովնէ. 1. 17։
ՃՂուկ. 11. 32։
ՃՊազ Երեմ. 3. 11։ Եզեկ. 16. 51, 52։ Ովմ. 2. 27։
ՃՅովնէ. 3. 5։
ՃՅ1Մթլ. 10.1։ 2Թես. 9. 1։ Ղուկ. 11. 31։
ՃՂուկ. 11. 24։
ՃՅոբ.1.7։ 1Պետ. 5.8։
ՃԳործ. 6. 6։ 10. 26։ 2Պետ. 2. 20-22։
ՃՄարկ. 3. 31։ Ղուկ. 8. 19-21։
ՃՊ. 13. 55։ Մարկ.6. 3։ Յովհ. 2. 12։ 7. 3, 5։ Ա՛մաղ. 1. 14։ 1Կոր. 9. 5։ Գաղ. 1. 19։
ՃՊազ Յովհ. 15. 14։ Գաղ.5.6։ 6.15։ Կող. 3. 11։ Գործ. 2. 11։

Digitized by Google

ՊԱՊ 13

Էքինոն Քէմսիլի, 18 վէ անըն Քէֆոխրի, 24 Տէլիճէ, 31 վէ խարտալ Թօխումու, 33 վէ մայա, 44 վէ Թարլատա կիզլէնվիշ խազինէ, 45 վէ Ինճու. 47 վէ տէնիզէ աՒըլմըշ աղ Քէմսիլէրի, 53 Յիսուսըն քէնտի վաՒանտաշլարը Թարաֆընտան լէտտ էտիլմէսի։

Վէ օլ կիւնտէ Յիսուս խանէտէն չըգըպ՝ տէնիզ
2 քէնարընտա օթուրտու։ Վէ եանընա խայլը ճէմա՛աթ
ճէմ՝ օլմաղէ քէնտիսի գայըղա կիրիպ օթուրտըգ-
տա, պիւթիւն ճէմա՛աթ սահիլտէ տուրույօր իտի։
3 Վէ Թէմսիլլէրէլ չօգ շէյլէր սէօյլէյիպ՝ անլէրէ տէտի
4 քի՝ Իշթէ պիր էքինճի էքին էքմէյէ չըգտը։ Վէ
էքէր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարընա տիւշմէքլէ գուշ-
5 լար կէլիպ անլէրի եէտիլէր։ Վէ պա՛զըսը չօգ թօփ-
րաղը օլմայան Թաշլըգ մահալլէրէ տիւշիպ՝ թօփ-
րաղընն տէրինլիյի օլմատըղընտան՝ չապուգ պիթտի.
6 Ֆագաթ կիւնէշ տօղտըգտա եանընպ՝ քէօքիւ օլմա-
7 տըղընտան գուրուտու։ Վէ պազըսը տիքէնլէր արա-
սընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտըլար։
8 Վէ պա՛զըսը էյի թօփրաղա տիւշիպ՝ քիմի եիւզ
վէ քիմի ալԹմընշ վէ քիմի օթուզ գաթ մահսուլ վէր-
9 տի։ Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին։
10 Վէ շակիրտլէրի եանընա կէլիպ անա՝ Նիչիւն անլէրէ
11 Թէմսիլլէրէլ սէօյլէրսին՝ տէտիլէր։ Օ տախի ճէվապէն
անլէրէ տէտի քի՝ Ձիւնքի մէնէքիւթ իւս սէմավաթընն
սընրրլարընա վագըֆ օլմագ սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա
12 անլէրէ վէրիլմէմիշ տիր։ Ձիրա քիմին վար իսէ, անա
վէրիլէճէք վէ արթաճագ տընր. ամմա քիմին եօգ իսէ,
13 էլինտէ օլանը պիլէ անտէն ալընաճագ տընր։ Պունուն
իչիւն անլէրէ Թէմսիլլէրէլ սէօյլէրիմ, զիրա կէօրիւր
իքէն կէօրմէզլէր, վէ իշիտիր իքէն իշիթմէզլէր, վէ
14 ակլամազլար։ Վէ անլէրին հագգընտա՝ Իշիթմէքլէ
իշիտէճէքսինիզ, ամմա ակլամայաճագսընըզ, վէ պա-
գարագ պագաճագսընըզ, ամմա կէօրմէյէճէքսինիզ.
15 Ձիրա պու գավմըն գալպի գաթը օլուպ՝ գուլագլա-
րըյլէ աղրրճա իշիտիրլէր, վէ կէօզլէրինի տախի
գափատրլար, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրիպ, վէ
գուլագլարըյլէ իշիտէրէք, գալպէն ակլայրպ րիւճու՝
էտէլէր, պէն տախի անլէրէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէյիւ
Եսայինին վահիյլէ պույուրտըղը իթմամ օլունմըշ
16 տընր։ Նաքին սիզին կէօզլէրինիզ միւպարէք տիր,
չիւնքի կէօրիւրլէր, վէ գուլագլարընըզ տախի Ն-պ-
17 ըէ+ ոէբ, չիւնքի իշիտիրլէր։ Ձիրա հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի, Ձօգ փէյղամպէրլէր վէ սալիհլէր սիզին
կէօրտիյինիւզիւ կէօրմէյէ արզու էտիպ տէ կէօր-

մէտիլէր, վէ սիզին իշիթտիյինիզի իշիթմէյէ ոէբ-
եօէպ ոե իշիթմէտիլէր։
18 Իմտի սիզ էքինճի Թէմսիլինի տինլէյինիզ։
19 Հէր քիմ Մէլէքիւթիւն քէլամընը իշիթտիյինտէ ակ-
լամազ իսէ, օլ շէրիր կէլիպ՝ գալպինտէ էքիլմիշ
օլանը գափար. եօլ քէնարընտա էքիլմիշ օլան պու
20 տընր։ Վէ Թաշլըգ մահալլէրտէ էքիլէն շօլ քիմսէ տիր
քի՝ քէլամը իշիտիպ՝ հէման անը մէսէրրէֆլէ գապուլ
21 էտէր. Ամմա քէնտինտէ քէօք օլմատըղընտան՝ ազ
վագըթ տայանըպ՝ քէլամտան տօլայը Թազեիգ եա
22 Թ՛ատտի վուգու՝ պուլունճա՝ տէրհալ հսիւրչէր։ Վէ
տիքէնլէր արասընտա էքիլէն շօլ քիմսէ տիր քի՝
քէլամը իշիտիր, լաքին պու տիւնեանընն էնտիշէսի
վէ զէնկինլիյին հիլէսի քէլամը պօղար, օ տախի
23 մահսուլսըզ օլուր։ Վէ էյի Թօփրագտա էքիլէն շօլ
քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իշիտիպ ակլար, օ տախի
մահսուլտար օլուպ՝ քիմի եիւզ, քիմի ալԹմընշ վէ
քիմի օթուզ գաթ վէրիր։
24 Անլէրէ տիկէր պիր Թէմսիլ իրատ էտիպ տէտի քի՝
Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ քէնտի Թարլասընտա էյի
25 Թօխում էքէն պիր ատէմէ պէկզէր։ Վէ ատէմլէր ու-
յուր իքէն անընն տիւշմէնի կէլիպ՝ պուղտայ արասընա
26 տէլիճէ էքիպ կիթտի։ Վէ էքին պիթիպ պաշաք վէր-
27 տիյինտէ, տէլիճէ տախի կէօրիւնտու։ Վէ խանէ սա-
հիպինին գուլլարը եանընա կէլիպ անա՝ Էֆէնտիմ,
սէն Թարլակտա էյի Թօխում Էքմէտինն մի. իմտի
28 տէլիճէ նէրէտէն հասըլ օլտու՝ տէտիլէր։ Օ տախի
անլէրէ՝ Պունու պիր տիւշմէն էթմիշ տիր՝ տէտի.
գուլլարը տախի անա՝ Էօյլէ իսէ իսԹէր մի սին, կի-
29 տիպ անը տէվշիրէլիմ՝ տէտիլէր։ Օ տախի Խայր,
օլմայա քի տէլիճէյի Թօփլար իքէն անընն իլէ պէ-
30 րապէր պուղտայը տախի գօփարասընըզ։ Պրագը-
նըզ, հասատ վագԹընա տէյինն իքիսի պէրապէր պէօ-
յիւսիւն, վէ հասատ վագԹընտա օրագճըլարա՝ Էվ-
վէլա տէլիճէյի Թօփլայրպ, անը եագմագ իչիւն տէ-
մէԹ տէմէԹ պաղլայընըզ, ամմա պուղտայը ամպա-
րըմա ճէմ՝ էտինիզ, տէյէճէյիմ՝ տէտի։
31 Անլէրէ տիկէր պիր Թէմսիլ տահա իրատ էտիպ
տէտի քի՝ Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պիր ատէմին ա-
լըպ Թարլասընտա էքտիյի խարտալ տանէսինէ պէկ-
32 զէր։ Յիմլէ Թօխումլարընն էն քիչիւյիւ իսէ տէ, պէօ-
յրւտիւյիւ զէման սէպզէվաթընն քեաֆֆէսինտէն պէօ-
յիւք օլուպ աղաճ օլուր, շէօյլէ քի հավա գուշլարը
կէլիպ անընն տալլարընա գօնարլար։
33 Անլէրէ տիկէր պիր Թէմսիլ տահա սէօյլէտի. Մէ-

– *Մարկ.* 4. 1։
ֆ *Ղուկ.* 8. 4։
ֆ *Ղուկ.* 5. 3։
ֆ *Ղուկ.* 8. 5։
ֆ *Թէվ.* 26. 12։
ֆ *Պ.*11.15։ *Մարկ.*4.9։
ֆ *Պ.* 11. 25։ 16. 17։ *Մարկ.* 4. 11։ 1*Կոր.* 2. 10։ 1*Յովհ.* 2. 27։
ֆ *Պ.* 25. 29։ *Մարկ.* 4. 25։ *Ղուկ.* 8. 18։ 19. 26։
ֆ *Ես.* 6.9։ *Եզեկ.* 12.2։ *Մարկ.*4.12։ *Ղուկ.*8. 10։ *Յովհ.* 12.40։ *Գործ.* 28. 26,27։ *Րոմ.* 11.8։ 2*Կոր.*3.14,15։
ֆ *Ղուկ.* 5. 11։
ֆ *Պ.* 16. 17։ *Ղուկ.* 10. 23,24։ *Յովհ.* 20. 29։
ֆ *Դպր.* 11. 13։ 1*Պետ.* 1. 10,11։ [8. 11։
ֆ *Մարկ.* 4. 14։ *Ղուկ.* 8. 11։
ֆ *Պ.* 4. 23։
ֆ *Ես.* 58. 2։ *Եզեկ.* 33. 31,32։ *Յովհ.* 5. 35։
ֆ *Պ.*11.6։ 2*Տիմ.* 1.15։
ֆ *Երեմ.* 4. 3։
ֆ *Պ.* 19.23։ *Մարկ.*10. 23։*Ղուկ.*18.24։1*Տիմ.* 6. 9։ 2*Տիմ.* 4. 10։
ֆ *Պ.* 3. 12։
ֆ *Ես.* 2. 2,3։ *Միք.* 4 1։ *Մարկ.*4.31։ *Ղուկ.* 13. 18,19։
ֆ *Ղուկ.* 13. 20։

Digitized by Google

լէքիւթ իւս սէմավաթ պիր գարընըն՝ ճիւմլէսի մա-
յալանընճայատէք, իւչ էօլչէք ուն իչինէ ալըպ կիզ-
լէտիյի մայայա պէկզէր:
34 Յիսուս ՝պունլարընն ճիւմլէսինի խալգա թէմսիլ-
լէրլէ սէօյլէտի, վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իտի.
35 Թա քի՝ ՚Աղզըմը թէմսիլլէրլէ աչըպ, ՚տիւնեանընն
թէ՛սիսինտէն պէրու մախֆի օլան շէյլէրի պէյան
էտէճէյիմ՝ տէյիւ փէյղամպէր վասըթասըյլէ պու-
յուրըլան քէլամ իթմամ օլունա:
36 Ո զէման Յիսուս ճէմ՛աթը պրագըպ՝ խանէյէ
կէլտի, վէ շակիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ Թարլանընն
37 տէլիճէ թէմսիլինի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտիլէր: Ո
տախի ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝ էյի թօխումը է՛քէն
38 Իպն իւ ինսան տըր: ՚Վէ թարլա տիւնեա տըր. էյի
թօխում տախի մէլէ՛քիւթիւն էվլատը վէ տէլիճէ ՚շէ-
39 րիրին էվլատը տըր: Անը է՛քէն տիւշմէն՝ Շէյթան
տըր, ՚Հասատ տախի տիւնեանընն ախըրը, վէ օրագ-
40 ճըլար մէլէ՛քլէր տիր: Իմտի տէլիճէ տէվշիրիլիպ ա-
թէշէ եագըլտըղը կիպի, պու տիւնեանընն ախըրընտա
41 տախի էօյլէ օլաճագ տըր: Իպն իւ ինսան մէլէ՛քլէ-
րինի կէօնտէրէճէ՛ք տիր, վէ ՚անլէր ճիւմլէ թէօքէզ-
լէրի վէ ֆըսգ իշլէյիճիլէրի մէլէ՛քիւթիւնտէն թօփ-
42 լայըպ, ՚Անլէրի աթէշ քիւլխանընա աթաճագլար.
՝օրատա աղլայըշ վէ տիշ գրճըրտամասը օլաճագ
43 տըր: ՚Ո զէման սալիհլէր Փէտէրլէրինին մէլէ՛քիւ-
թիւնտէ կիւնէշ կիպի զիյա վէրէճէ՛քլէր. ՚իշիտիր գու-
լագլարը օլան իշիթսին:
44 Եինէ մէլէ՛քիւթ իւս սէմավաթ թարլատա կիզլէն-
միշ պիր խազինէյէ պէկզէր, քի պիր ատէմ՛անը պու-
լուպ կիզլէր, վէ մէսէրրէ՛թինտէն վարըպ՝ ՚հէր նէսի
վար իսէ սաթարագ ՚օլ թարլայը սաթըն ալըր
45 Եինէ մէլէ՛քիւթ իւս սէմավաթ կիւզել ինճուլէր ա-
46 րայան պիր պազիրկեանա պէկզէր: ՝Մ էրգում զի-
գըյմէթ պիր ինճու պուլտըղընտա, վարըպ հէր նէսի
վար իսէ սաթարագ անը սաթըն ալտը:
47 Եինէ մէլէ՛քիւթ իւս սէմավաթ տէնիզէ աթըլըպ՝
48 ՚հէր ճինստէն թօփլայան պիր աղա պէկզէր: Վէ տօլ-
տըգտա՝ անը սահիլէ չըգարտըլար, վէ օթուրուպ էյի-
լէրի գապլարա թօփլայարագ ֆէնասընը աթտըլար:
49 Տիւնեանըն ախըրընտա էօյլէ օլաճագ տըր. մէլէ՛քլէր
չըգըպ՝ ՚սալիհլէրին արասընտան ֆասըգլարը այը-
50 րարագ, ՝Անլէրի աթէշ քիւլխանընա աթաճագլար.
օրատա աղլայըշ վէ տիշ գրճըրտամասը օլաճագ տըր:
51 Յիսուս անլէրէ՝ Պու շէյլէրին ճիւմլէսինի ակլա-

տընըզ մը՝ տէտի. անա՝ Պէլի, է՛ֆէնտի՝ տէտիլէր:
52 Ո տախի անլէրէ՝ Պունուն իչինն մէլէ՛քիւթ իւս սէմա-
վաթ խուսուսընտա թա՛լիմ օլունմըշ օլան հէր քեա-
թիպ՝ խազինէսինտէն ՚եէնի վէ էսքի շէյլէր չըգա-
րան պիր խանէ սահիպի քիմսէյէ պէկզէր՝ տէտի:
53 Վէ Յիսուս պու թէմսիլլէրի պիթիրտիքտէն սօկ-
54 րա, օրատան հարէ՛քէթլէ, ՝Քէնտի վաթանընա կէլ-
տի, վէ սինաղօղլարընտա անլէրէ թա՛լիմ էտէր իտի.
շէօյլէ քի անլէր հայրան օլուպ՝ Պու հիքմէթ վէ միւ՛-
55 ճիզէլէր պունա նէ՛րէտէն տիր: ՝Պու ատէմ տիւկկէրին
օղլու տէյի՞ մի, վալիտէսինէ Մարիամ վէ ՚պիրա-
տէրլէրինէ ՝Յակոբոս վէ Յովսէս վէ Սիմոն վէ Յուդա
56 տէմէզլէ՞ր մի, Վէ ճիւմլէ հէմշիրէլէրի եանըմըզտա
տէյի՞ մի. իմտի անա պունուն ճիւմլէսի նէ՞րէտէն
57 տիր՝ տէյէրէ՛ք, Անըն հագգընտա ՚սիւրչէրլէր իտի.
Ֆագաթ Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ ՝Պիր փէյղամպէր
քինտի վաթանընտան վէ քէնտի խանէսինտէն ղայրի
58 եէրտէ ի՛թիպարսըզ տէյիլ տիր: Վէ ՚օրատա ան-
լէրին իմանսըզլըգլարը սէպէպիյլէ չօգ միւ՛ճիզէլէր
իճրա էթմէտի:

ՊԱՊ 14

Հերովդէսին Յիսուս հագգընտա գըյասը: 3 Յովհաննէսին գաթլ օլունմասընըն ա՛պպպի: 13 Յիսուսըն պէեապան պիր մահալէ չէքի-լիպ, 15 օրատա պէշ էքմէ՛ք վէ իքի պալըղլէ պէշ պին ատէմի տօ-յուրմասը: 22 Տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք շակիրտլէրինին եանընա կէլմէսի, 34 վէ Գենեսարէ՛թ տէյարընա կէլիպ օրատա խառաթալարա շիֆա վէրմէսի:

Ո զէման րէ՛իս էր րուպ՝ օլան ՚Հերովդէս՝ Յիսու-
2 սըն շէօհրէթինի իշիթմէ՛քլէ, Քէնտի խատէմէսէնէ՝
Պու ատէմ վաֆիթիզ էտիճի Յովհաննէս տիր. էօլիւ-
լէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպտէն անըն
վասըթասըյլէ միւ՛ճիզէլէր իճրա օլունույօր՝ տէտի:
3 Զինքի ՝Հերովդէս, պիրատէրի Փիլիպպոսըն զէվ-
ճէսի Հերովդիա սէպէպինտէն Յովհաննէսի թութուպ
4 վէ պաղլայըպ՝ զընտանա աթմըշ իտի: Զիրա Յով-
հաննէս անա՝ ՝Պունու ալմագ սանա հէլալ տէյիլ տիր՝
5 տէր իտի: Վէ անը գաթլ էթմէ՛ք իսթէր իտի իսէ տէ,
՝խալգ անը փէյղամպէր մագամընտա թութթըգլարը
6 իչինն անլէրտէն գօրգար իտի: Վէ Հերովդէսին վէլատէ-
թի կիւնիւ զիյաֆէթինտէ Հերովդիանըն գըզը օրթա-
7 տա րագս էթտի: Վէ Հերովդէսին խօշունա կիթմէ՛քլէ՝
հէր նէ տիւէրսէ անա վէրմէյի եէմինլէ վա՛տ էյլէտի:
8 Գըզ տախի վալիտէսի թարաֆընտան թէշվիգ օլուն-
մաղլէ՝ Պանա պուրատա պիր թէփսի իւզէրինտէ

Մարկ. 4. 33,34:
Մէկ. 78. 2:
Բօմ.16.25,26: 1Կոր. 2.7: Եփես.3.9: Կող. 1. 26:
Պ. 24. 14: 28. 19: Մարկ. 16. 15, 20: Ղուկ. 24. 47: Բօմ 10. 18: Կող. 1. 6:
Թէ՛ք. 3. 15: Յովհ.8. 44: Ա՛մալ. 13. 10: 1Յովհ. 3. 8:
Յովէլ. 3. 13: Վահ. 14. 15:
Պ. 18. 7: 2 Պետ. 2. 1, 2:
Պ. 3. 12: Վահ. 19. 20: 20. 10:
Պ. 8. 12: Ա՛յ. 50:
Դան.12.3: 1Կոր.15. 42,43:
Ա՛յ. 9:
Փիլ. 3. 7,8:
Եա.55.1: Վահ.3.18:
Լմա. 2. 4: 3. 14,15: 8. 10,19:
Պ. 22. 10:
Պ. 25. 32:
Ա՛յ. 42:
Աղն. 7. 13:
Պ. 2. 23: Մարկ. 6. 1: Ղուկ. 4. 16,23:
Եա.49.7: Մարկ. 6.3: Ղուկ. 3. 23: Յովհ.6. 42:
Պ. 12. 46:
Մարկ. 15. 40:
Պ. 11. 6: Մարկ. 6. 3,4: [44:
Ղուկ. 4.24: Յովհ. 4.
Մարկ. 6. 5,6:
—
Մարկ. 6. 14: Ղուկ. 9. 7:
Մարկ. 6. 17: Ղուկ. 3. 19,20:
Ղեւ. 18. 16: 20.21:
Պ.21.26: Ղուկ.20.6:

Digitized by Google

վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշըլը վէր՝ տէտի։
9 Իմտի մէլիք միւքէտտէր օլտու իսէ տէ, եէմինլէրի
վէ պէրապէրինճէ սօֆրատա օթուրանլար սէպէպին-
10 տէն վէրիլմէսինի էմր էյլէտի։ Վէ կէօնտէրիպ՝ զըն-
11 տանտա Յովհաննէսին պաշըրը քէստիրտի։ Վէ ա-
նըն պաշը պիր թէփսի իւզէրինտէ կէթիրիլիպ գըզա
12 վէրիլտիքտէ, օ տախի վալիտէսինէ կէօթիւրտիւ։ Վէ
շակիրտլէրի կէլիպ՝ ճէսէտինի գալտըրարագ տէֆն
էթտիլէր, վէ վարըպ Յիսուսա խապէր վէրտիլէր։
13 Յիսուս տախի պոյ-
նա իշիթտիյինտէ՝ օրատան գայըգլէ պէեապան պիր մահալէ թէնհաճա 'ազիմէթ էթտի, վէ ճէմա'աթ իշիթմէգլէ՝ շէհրլէրտէն եայան անըն արտընճա կիթտի։
14 Վէ [Յիսուս] չըգտըգտա պիր չօգ ճէմա'աթ կէօր-
մէգլէ, ՚անլէրէ շէֆգաթ էթտիյինտէն խասթալա-
րընա շիֆա վէրտի։
15 ՚Վէ ախշամ օլտըգտա՝ շակիրտլէրի անըն եանընա
կէլիպ՝ Պուրասը պէեապան մահալ տըր, վէ շիմտի վագըթ կէչմիշ տիր. ճէմա'աթը սալը վէր, քէօյլէրէ վարըպ քէնտիլէրինէ թա'ամ սաթըն ալսընալար՝ տէ-
16 տիլէր։ Լաքին Յիսուս անլէրէ՝ Կիթմէյէրինէ հաճէթ
17 եօգ տըր, սիզ անլէրէ թա'ամ վէրինիզ՝ տէտի։ Ան-
լէր տախի անա՝ Պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգտան մա'-
18 տա պուրատա պիր շէյիմիզ եօգ տըր՝ տէտիլէր։ Օ
տախի՝ Անլէրի պուրայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։
19 Վէ ճէմա'աթըն օթլար իւզէրինէ օթուրմալարընը էմր
էթտիքտէն սօկրա, պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ա-
լըպ՝ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք, ՚պէրէքէթ
տու'ասը օգույուպ՝ էքմէքլէրի փարչէտի, վէ շա-
կիրտլէրէ վէրիպ՝ շակիրտլէր տախի ճէմա'աթա Յէ-
20 ֆէյէ։ Ձիւմլէսի տախի եէյիպ տօյտըլար, վէ փար-
չալարըն ֆազլասընը, օն իքի քիւֆէ տօլուսու օլա-
21 րաք, գալտըրտըլար։ Վէ նիսա իլէ չօճուգլարտան
մա'տա եէյէնլէր պէշ պինկ գատար ատէմ իտի։
22 Վէ տէր'ագապ [Յիսուս՝] քէնտիսի ճէմա'աթը սա-
լը վէրինճէյէ տէյին շակիրտլէրինէ՝ գայըգա կի-
րիպ քէնտինտէն էվվէլ գարշը թարաֆա կէչմէլէրի
23 իչինն իպրամ էթտի։ ՚Քէնտիսի տախի ճէմա'աթը
սալը վէրտիքտէն սօկրա՝ եալընըզճա տու'ա էթ-
մէք իչինն տաղա չըգտը. ՚վէ ախշամ օլտըգտա՝ օ-
24 րատա եալընըզ իտի։ Ամմա գայըգ հէման տէնիզ
օրթասընտա օլուպ՝ րիւզկեար տախի մուխալիֆ օլ-
մաղլէ, տալղալարտան սալլանըյօր իտի։
25 Վէ կէճէնին տէօրտինճիւ նէվպէթինտէ, Յիսուս
տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք, անլէրէ տօղրու կէլ-

26 տի։ Շակիրտլէր տախի անը ՚տէնիզ իւզէրինտէ եիւ-
րիւր կէօրտիւքլէրինտէ միւզթարիպ օլուպ՝ Խայալ
տըր՝ տէյէրէք, գօրգուպարընտան ֆէրեատ էթտի-
27 լէր։ Յիսուս իսէ տէր'ագապ անլէրէ սէօյլէյիպ՝ ձէ-
28 սարէթլէնինիզ, պէն իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։ Վէ
Պետրոս անա ճէվապէն՝ Եա Րապպ, էկէր սէն ի-
սէն, պանա էմր էյլէ, սուպար իւզէրինտէ, եանընա
29 կէլէյիմ՝ տէտի։ Վէ անըն՝ Կէլ տէմէսի իւզէրինէ,
Պետրոս գայըգտան էնիպ՝ Յիսուսըն եանընա կիթ-
30 մէք իչին, սուպար իւզէրինտէ եիւրիւտիւ։ Լաքին
րիւզկեարը շիտտէթլի կէօրմէքլէ՝ գօրգուպ պաթ-
մաղա պաշլատըգտա՝ Եա Րապպ, պէնի գուրթար՝
31 տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի։ Յիսուս տախի տէր'ագապ
էլինի ուզատըպ՝ անը թուրթտու, վէ անա՝ էյ իմա-
32 նը նօգսան, նիչինն շիւպհէ էթտին՝ տէտի։ Վէ ան-
33 լէր գայըղա կիրինճէ րիւզկեար սաքին օլտու։ Վէ
գայըգտա օլանլար կէլիպ՝ Ֆիլ հագիգէ սէն Իպն
Ուլլահ սընը՝ տէյէրէք անա սէճտէ էթտիլէր։
34 ՚Վէ գարշը թարաֆա կէչիպ՝ Գէննեսարէթ տի-
35 յարընա կէլտիլէր։ Վէ օլ մահալին ատէմլէրի անը
թանըտըգտա, պիւթիւն էթրաֆա ատէմ կէօնտէրիպ՝
36 ճիւմլէ 'իլլէթլի օլանլարը անա կէթիրտիլէր։ Վէ ՚եա-
լընըզ լիպասընըն էթէյինէ տօգունալար տէյիւ ան-
տէն րէճա էթտիլէր. վէ տօգունանլարընն քեաֆֆէսի
շիֆա պուլտըլար։

ՊԱՊ 15

*Յիսուսըն 'իլէմա իլէ ֆէրիսիլէրի՝ րիվայէթլէրի սէպէպիյլէ Ալլա-
հըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էթտիքլէրի իչիւն Ձա'զիր, 11 վէ ա-
տէմի նափաք էտէն նէ՝ իտիյինի Ձա'լիմ էթմէսի, 21 Քանանլը գա-
րընընն զըզընա, 39 վէ սա'իր չօգ խասիթալարա շիֆա վէրմէսի, 32
Եէտի էքմէք վէ պիր գաչ պալըզգլէ նիսա վէ չօճուգլարտան մա'տա
տէօրթ պին ատէմի տօյուրմասը։*

Օ զէման Երուսաղէմտէն օլան ՚'իլէմա իլէ ֆէ-
2 րիսիլէր Յիսուսըն եանընա կէլիպ, ՚նիչինն սէնին
շակիրտլէրին ՚գատիմլէրին րիվայէթինէ մուխալիֆ
հարէքէթ էտիյօրլար, զիրա էքմէք եէյէճէքլէրի էս-
3 նատ էլլէրինի եը յամազլար՝ տէտիլէր։ Օ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ Նիչինն սիզ տէ րիվայէթինիզ սէպէ-
պիյլէ Ալլահըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էտիյօր-
4 սընըզ։ Զիրա Ալլահ՝ ՚փէտէրինէ վէ վալիտէյէ հիւր-
5 մէթ էյլէ. ՚Էյմ տախի՝ փէտէրինէ վէ եա վալիտէ-
սինէ շէթմ էյլէյէն մուրթլագա գաթլ օլունսուն՝ տէ-
6 յիւ պույուրտու։ Ամմա սիզ՝ Էէր քիմ փէտէրինէ եա
վալիտէսինէ՝ ՚թարաճգըմտան ֆա'իտէ կէօրէճէյին
շէյ վագֆ օլմուշ տըր՝ տէրսէ, վէ փէտէրինէ եա վա-

1 Պ. 10. 23։ 12. 15։ Մարկ. 6. 32։ Ղուկ. 9. 10։ Յովհ. 6. 1,2։
2 Պ. 9. 36։ Մարկ. 6. 34։
3 Մարկ. 6. 35։ Ղուկ. 9.12։ Յովհ. 6. 5։
4 Պ. 15. 36։
5 Մարկ. 6. 46։
6 Յովհ. 6. 16։
7 Յոբ. 9. 8։
8 Մէզ. 2. 7։ Պ. 16.16։ 26. 63։ Մարկ. 1. 1։ Ղուկ. 4. 41։ Յովհ 1. 49։ 6. 69։ 11.27։ Ա'մալ. 8. 37։ Բօմ. 1. 3։
9 Մարկ. 6. 53։
10 Պ.9.20։ Մարկ. 3.10։ Ղուկ. 6. 19։ Ա'մալ. 19. 12։
11 Մարկ. 7. 1։
12 Մարկ. 7. 5։
13 Կող. 2. 8։
14 Թուր. 20. 12։ Ղեւ. 19. 3։ Թէս. 5. 16։ Էմս. 23. 22։ Եփես. 6. 2։
15 Թուր. 21. 17։ Ղեւ. 20. 9։ Թէս. 27. 16։ Էմս. 20. 20։ 30.17։
16 Մարկ. 7. 11, 12։

Digitized by Google

լիտէսինէ հիւրմէթ էթմէզսէ տախի օլ-ւ՝ տէրսինիզ.
վէ սիզին րիվայէթինիզ սէպէպիյլէ Ալլահըն էմրինի
7 իպթալ էթտինիզ։ ՚Էյ միւրա՛իլէր, Եսայի սիզին հագ-
8 գընըզտա, ՚Պու գավմ [պանա աղըզլէ եագլաշըպ]
պանա լիսանէն հիւրմէթ էտէր, ֆագաթ գալպլէրի
9 պէնտէն փէք ուզագ տըր։ Հէմ ՚ինսան թէնպիհաթը
օլան թա՛լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պիհուտէ
եէրէ ՚իպատէթ էտէրլէր՝ տէյիւ վահիյլէ կիւզէլճէ տէ-
միշ տիր՝ տէտի։
10 ՚Վէ ճէմա՛աթը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝ Տիկլէ-
11 յինիզ, վէ ակլայընըզ. ՚Աղըզա կիրէն շէյ ատէմի
նափաք էթմէզ, լաքին ատէմի նափաք էտէն՝ աղըզ-
տան չըգան տըր՝ տէտի։
12 Օ զէման շակիրտլէրի եանընա կէլիպ անա՝ Ֆէրի-
սիլէր պու սէօզիւ իշիթտիքլէրինտէ կիւճէնտիքլէրինի
13 պիլիր մի սին՝ տէտիլէր։ Օ տախի ճէվապ վէրիպ՝
՚Սէմավի փէտէրիմին տիքմէտիյի հէր ֆիտան քէօք-
14 տէն սէօքիւլէճէք տիր։ Անլէրի պրագընըզ. ՚քէօրլէ-
րին քէօր գըլաղուզլարը տըր. վէ էկէր քէօր քէօրէ
գըլաղուզլըզ էտէրսէ, իքիսի տէ չուգուրա տիւշէր՝
15 տէտի։ Վէ ՚Պետրոս անա ճէվապէն՝ Պու թէմսիլի
16 պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտի։ Յիսուս տախի՝ ՚Հալա
17 սիզ տէ մի ֆէհմսիզ սինիզ. Տահա ակլամա՛զ մը սը-
նըզ քի ՚աղըզա կիրէն հէր շէյ գարընա կիտիպ թաշ-
18 րայա չըգարըլըր։ Ամմա ՚աղըզտան չըգան շէյլէր
գալպտէն սիւտուր էթմէյէրիյլէ, պունլար ատէմի
19 նափաք էտէր։ ՚Զիրա գալպտէն ֆասիտ էֆքեար վէ
գաթլ վէ զինա վէ ֆիւճուր վէ սըրգաթ վէ եալան
20 եէրէ շէհատէթ վէ քիւֆր սիւտուր էտէր։ Ատէմի նա-
փաք էտէն շէյլէր պունլար տըր. ամմա եր յգանմամըշ
էլլէրլէ թա՛ամ էթմէք ատէմի նափաք էթմէզ՝ տէտի։
21 ՚Վէ Յիսուս օրատան չըգըպ՝ Տիւրոս վէ Սիդոն
22 սէմթլէրինէ ՚ազիմէթ էյլէտի. Վէ իշթէ օլ թարաֆ-
լարտան պիր Քանանլը գարը կէլիպ, անա՝ եա Րապպ,
Իսն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ, գըզըմ ճինն-
տէն շիտտէթլի ՚ազապ չէքիյօր՝ տէյէրէք ֆէրեատ
23 էյլէտի։ Օ իսէ անա հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէքլէ,
շակիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ Արտըմըզճա ֆէրեատ
էտիյօր, անը սալը վէր՝ տէյիւ անա րէճա էյլէտի-
24 լէր։ Վէ օ ճէվապէն՝ ՚Պէն պէյթի ի Իսրայէլին զայ՝
օլմուշ գօյունլարընտան դայրիսինէ իրսալ օլունմա-
25 տրմ՝ տէտի։ Լաքին մէրգումէ կէլիպ անա սէճտէ
26 էտէրէք՝ Եա Րապպ, պանա իմտատ էյլէ՝ տէտի։ Օ
տախի ճէվապէն՝ Չօճուգլարըն էքմէկյինի ալըպ ՚քէօ-
27 փէքլէրէ աթմագ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ Լաքին մէր-

գումէ՝ Պէլի, եա Րապպ, չինքի քէօփէքլէր տախի
սահիպլէրինին սօֆրասընտան տիւշէն գըրընթըլար-
28 տան եէրլէր՝ տէտի։ Օ զէման Յիսուս անա ճէվապէն՝
Էյ խաթուն, իմանըդ չօգ տըր, սանա իսթէտիյին կի-
պի օլսուն՝ տէտի. վէ գըզը օլ սա՛աթ շիֆա պուլտու։
29 ՚Վէ Յիսուս օրատան հարէքէթլէ՝ ՚Գալիլեա տէ-
նիզինին քէնարընա կէլտի, վէ տաղա չըգըպ՝ օրատա
30 օթուրտու։ ՚Վէ եանընա խայլը ճէմա՛աթ կէլիպ՝ ան-
լէր իլէ պէրաբեր թօփալլար վէ քէօրլէր վէ տիլսիզ-
լէր վէ սագաթլար իլէ սա՛իր նիչէ քիմսէլէր պուլուն-
մաղլէ անլէրի Յիսուսըն այագլարընա պրագտըլար,
31 օ տախի անլէրէ շիֆա վէրտի. Շէօյլէ քի ճէմա՛աթ
տիլսիզլէրին սէօյլէտիյինի վէ սագաթլարըն սաղալ-
տըղընը վէ թօփալլարըն եիւրիւտիյինու վէ քէօրլէ-
րին կէօրտիյինու միւշահէտէ էթտիքլէրինտէ թէ՛աճ-
ճիւպ էտիպ՝ Իսրայէլին Ալլահընա համտ էթտիլէր։
32 ՚Վէ Յիսուս շակիրտլէրինի եանընա չաղըրըպ՝ ձէ-
մա՛աթա աճըրըմ, զիրա շիմտի իչ կիւն տիր եա-
նըմտա պուլունույօրլար վէ եէյէճէք շէյլէրի եօգ
տըր. վէ անլէրի աճ սալը վէրմէք իսթէմէմ, օլմայա
33 քի եօլտա թագաթլարը քէսիլէ՝ տէտի։ Վէ ՚շա-
կիրտլէրի անա՝ Չէօլտէ պիզ պէօյլէ պիր ճէմա՛աթը
տօյուրաճագ գատար էքմէք նէ՞րէտէն պուլալըմ՝
34 տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ՝ Գա՞չ էքմէյինիզ
վար՝ տէտիյինտէ, անլէր տախի՝ Եէտի է+ֆ+ վէ պիր
35 գաչ քիւչիւք պալըգ Լ-ւ՝ տէտիլէր։ Վէ ճէմա՛ա-
թըն եէրէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն սօնրա,
36 ՚Օլ եէտի էքմէք իլէ պալըգլարը ալըպ ՚թէշէք-
քիւր էթտի, վէ փարէյէյիպ շակիրտլէրինէ, շա-
37 կիրտլէր տախի ճէմա՛աթա վէրտիլէր։ Վէ ճիմ-
լէսի եէյիպ տօյտըլար, վէ փարչալարընը ֆազլա-
սընը եէտի զէնպիլ տօլուսու օլարագ գալտըրտը-
38 լար։ Վէ նիտա իլէ չօճուգլարտան մա՛տա եէյէն-
լէր տէօրթ պինկ ատէմ իտի։
39 Վէ ՚ճէմա՛աթը սալը վէրտիքտէն սօնրա գայըղա
պինիպ՝ Մագդաղա հուտուտընա կէլտի։

ՊԱՊ 16

Ֆէրիսիլէրին պիր ՚ալամէթ Յալէպ էքմէսի։ 6 Յիսուսըն քէնտի շա-
կիրտլէրինի ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրտէն սագընտըրմասը։ 13 Խալ-
գըն Յիսուս հագգընտա զըյասը, 16 վէ Պետրոսըն իգրարը։ 21 Յի-
սուսըն քէնտի էօլիւմինու իխպար, 23 վէ Պետրոսը էօլիւմինէ մու-
խալէֆէթ էմտիյի իչուն Թա՛գիր էմէսի, 24 վէ քէնտինէ շակիրտ օ-
մագ խաթէյէնէլէրէ Քէրը ի նէֆս էտէրէք խաչլարընը եւ-բէլէնմէլէրինի
Թավսիյէ էյլէմէսի։

Վ է ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէր անրն եանը-

ե Մարկ. 7. 24։
զ Պ. 10. 5,6։ Ա՛մալ. 3. 25, 26։ 13. 46։ Բօմ. 15. 8։
է Պ. 7. 6։ Փիլ. 3. 2։
ը Մարկ. 7. 31։
թ Պ. 4. 18։
ժ Մարկ. 7. 17։ [18։ 14. 14,17,20։ 1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։
ի Յովհ. 15. 2։ 1 Կոր. 3. 12, վէ պայրի։
լ Ես. 9. 16։ Մաղ. 2. 8։ Պ. 23. 16։ Ղուկ. 6. 39։
խ Մարկ. 7. 24։
ծ Ես. 35. 5,6։ Պ. 11. 5։ Ղուկ. 7. 22։
կ Մարկ. 8. 1։
հ 4 Մխիւ. 4. 43։
ձ Պ. 14. 19։
ղ 1 Մխիւ. 9. 13։ Ղուկ. 22. 19։
ճ Մարկ. 8. 10։
——
մ Պ. 12. 38։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11. 16։ 12. 54-56։ 1 Կոր. 1. 22։

Digitized by Google

նա կէլիպ՝ անը թէճրիպէ իչիւն քէնտիլէրինէ սէ-
մատան պիր ՚ալամէթ կէօսթէրմէսինի թալէպ էթ-
2 տիլէր: Ո տախի անլէրէ ճէվապէն. Ախշամ օլտըգ-
տա՝ Հավա կիւզէլ օլաճագ. զիրա կէօք գըզըլ տըր.
3 Վէ սապահլայըն՝ Պու կիւն հավա պօզուգ օլաճագ,
զիրա կէօք փուս օլուպ գըզարմըշ տըր՝ տէրսինիզ:
Էյ միւրա՛իլէր, կէօք եիւզիւնիւ թէմէիզ էթմէսինի պի-
լիրսինիզ տէ. վագըթլարըն ՚ալամէթլէրինի ԸՒՒԷՂ
4 գատիր տէյի՛լ մի սինիզ: Քէօթիւ վէ զինաքեար նէսլ
՚ալամէթ արար, վէ անա՝ Յոնան փէյղամպէրին
՚ալամէթինտէն ղայրի պիր ՚ալամէթ վէրիլմէյճէք
տիր՝ տէտի. վէ անլէրի պրագըպ կիթտի:
5 Վէ ՚շակիրտլէրի գարշը թարաֆա կէլտիքլէրինտէ,
6 էքմէք ալմադը ունութմըշլար իտի: Վէ Յիսուս ան-
լէրէ՝ ՚Տիգգաթ էյլէյինիզ վէ ֆէրիսիլէր իլէ սատու-
7 գիլէրին մայասընտան սագընընըզ՝ տէտի: Անլէր
տախի՝ էքմէք ալմատըղըմըզ իչիւն տիր՝ տէյէրէք.
8 արալարընտա թէֆէէքքիւր էտէրլէր իտի: Յիսուս պՈՒ-
ՒՈ պլիլմէքլէ անլէրէ խիթապէն՝ Էյ իմանը նօգսան
օլանլար, նիչիւն արանըզտա էքմէք ալմատըղընըզ-
9 տան տօլայը թէֆէէքքիւր էտիյօրսընըզ: ՚Պէշ պիկ
քիշինին պէշ էքմէյինի, վէ գաչ քիւֆէ գալտըրտը-
10 ղընըզը, Վէ ՚տէօրթ պիկ քիշինին եէտի էքմէյինի,
վէ գաչ զէնպիլ գալտըրտըղընըզը տահա ակլամայըզ՝
11 տէր խաթըր էթմէ՞զ մի սինիզ: Ֆէրիսիլէր իլէ սա-
տուգիլէրին մայասընտան սագընմագ իչիւն սիզէ սէօյ-
լէտիյիմ սէօզ՝ էքմէք հագգընսա օլմատըղընը նա-
12 սըլ ակլայամայօրսընըզ՝ տէտի: Ո զէման էքմէք մա-
յասը հագգընտա տէյիլ, անճագ ֆէրիսիլէր իլէ սա-
տուգիլէրին թա՛լիմինտէն սագընմագ իչիւն սէօյլէ-
տիյինի ակլատըլար:
13 Վէ Յիսուս Գայսէրիյէ ի Փիլիպպոս սէմթլէրինէ
վարտըղընտա, շակիրտլէրինէ՝ ՚Ատէմլէրին տէտիք-
լէրինէ կէօրէ պէն Իպն իլ ինսսան քի՞մ իմ՝ տէյիւ
14 սի՛ալ էյլէտի: Անլէր տախի՝ ՚Պա՛զըլարը՝ վաֆթիզ
էտիճի Յովհաննէս, վէ տիկէրլէրի՝ Եղիա, վէ սա՛իր-
լէրի՝ Երեմիա եախօտ պաշգա փէյղամպէրլէրտէն
15 պիրի սին ԸԵՕԸԼԸ՝ տէտիլէր: Անլէրէ՝ Եա սիզին տէ-
16 տիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի: Վէ Սիմոն Պետ-
րոս ճէվապէն՝ ՚Սէն Քրիստոս Իպն Ուլլահ իլ Հայյ
17 սըն՝ տէտի: Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ Սիմոն
իպն ի Յոնան, միւպարէք սին. ՚զիրա ՊՈՒՒՈ սանա
Թէն վէ գան տէյիլ, ՚անճագ սէմավաթտա օլան փէ-
18 տէրի՞լհամ էթտի՝ տէտի: Պէն տախի սանա տէրի՞մ
քի՝ ՚Սէն *Պետրոս սըն, վէ քիլիսէմի ՚պու գայա
իւզէրինէ պինա էտէճէյի՞մ, վէ ՚հավիյէ գափուպարը
19 անըն իւզէրինէ ղալիպ օլմայաճագ տըր: ՚Վէ սանա
մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն անախթարլարընը վէրէ-
ճէյի՞մ, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլար իսէն, սէ-
մավաթտա պաղլանմըշ օլաճագ, վէ եէր իւզէրինտէ
հէր նէ չէօզէր իսէն, սէմավաթտա չէօզիւլմիւշ օլա-
20 ճագ տըր՝ տէտի: ՚Ո զէման շակիրտլէրինէ՝ քէնտի-
նին [Յիսուս] Քրիստոս իտիյինի քիմսէյէ սէօյլէմէմէ-
լէրինի էմր էթտի:
21 ՚Օլ վագըթտան սօկրա Յիսուս Երուսաղէմէ կիթ-
մէք, վէ իխթիյարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ ՚իւլէ-
մատան չօգ էլէմ չէքիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչինճի կիւնտէ գըյամ էթմէք կէրէք իտիյինի շակիրտ-
22 լէրինէ պէյան էթմէյէ պաշլատը: Վէ Պետրոս անը
պիր թարաֆա ալըպ՝ Հաշա, եա Բապպ, պու սանա
ասլա վագը՝ օլմասըն՝ տէյէրէք անը թա՛զիր էթ-
23 մէյէ պաշլատըղընտա, Ո տախի տէօնիւպ Պետրոսա՝
Արտըմա չէքիլ, ՚էյ Շէյթան, ՚պանա թէօքէզ սին.
զիրա Ալլահա ՚ա՛իտ օլան շէյլէրէ տէյիլ, անճագ
ատէմլէրէ ՚ա՛իտ օլան շէյլէրէ սարֆ ը էֆքեար է-
տէրսին՝ տէտի:
24 ՚Ո զէման Յիսուս շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Եկէր
պիր քիմսէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս
էտէրէք խաչընը եիւքլէնիպ՝ արտըմ սըրա կէլսին:
25 ՚Զիրա հէր քիմ քի քէնտի ճանընը գուրթարմագ իս-
թէրսէ, անը զայ՝ էտէճէք, վէ հէր քիմ պէնիմ իչիւն
քէնտի ճանընը զայ՝ էտէրսէ, անը պուլաճագ տըր:
26 Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըպ տա՝
քէնտի ճանընը զայ՝ էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր.
եախօտ ատէմ ՚քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վէրէ պի-
27 լիր: ՚Զիրա Իպն իլ ինսան ՚քէնտի մէլէքլէրի իլէ
փէտէրինին ճէլալինտէ կէլէճէք, ՚վէ ո զէման հէր
28 քէսէ ՚ամէլինէ կէօրէ միւքեաֆաթ էտէճէք տիր: Հա-
գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Պուրատա հազըր օլան-
լարտան պա՛զընլարը վար քի՝ Իպն իլ ինսան քէն-
տի մէլէքիւթինտէ կէլտիյինի կէօրմէյինճէ՝ էօլիւմ
թաթմայաճագլար տըր:

ՊԱՊ 17

*Յիսուսըն սուրբ Քինին Թէպէտտիւլիւ. 14 Յիսուսըն պիր սար՚ա-
լըդա շիֆա վէրմէսի, 22 քէնտի էօլիւմինիւ վէ գըյամընը իխպար
էթմէսի. 24 վէ վէրկի վէրմէսի:*

Ե Պ. 12. 39։
Զ Մարկ. 8. 14։
Է Ղուկ. 12. 1։
Ը Պ. 14.17։ Յով. 6.9։
Թ Պ. 15. 34։
Ժ Մարկ. 8. 27։ Ղուկ. 9. 18։
Ի Պ.14.2։ Ղուկ.9.7-9։
Լ Պ. 14. 33։ Մարկ. 8. 29։ Ղուկ.9.20։Յով. 6. 69։ 11.27։ Ա՛մալ. 8.37։ 9. 20։ Ի՛պր. 1. 2,5։ 1Յով. 4.15։ 5. 5։
Խ Եփես. 2. 8։
Ծ 1Կոր. 2. 10։ Գաղ. 1. 16։
Կ Յով. 1. 42։
Հ Ե՛ՒԷ՝ Գայա
Ձ Եփես. 2. 20։ Վահ. 21. 14։
Ղ Յոբ. 38. 17։ Մէզ. 9. 13։ 107. 18։ Ես. 38. 10։ |23։
Ճ Պ. 18. 18։ Յով. 20.
Մ Պ. 17. 9։ Մարկ. 8. 30։ Ղուկ. 9. 21։
Յ Պ. 20. 17։ Մարկ. 8. 31։ 9. 31։ 10. 33։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 31։ 24. 6,7։
Ն Պաղ 2Միւլ. 19. 22։
Շ Բամ. 8. 7։
Ո Պ. 10. 38։ Մարկ. 8. 34։ Ղուկ. 9.23։ 14. 27։ Ա՛մալ. 14. 22։ 1Սէլ. 3. 3։ 2Տիմ. 3. 12։
Չ Ղուկ. 17. 33։ Յով. 12. 25։
Պ Մէզ. 49. 7,8։
Ջ Պ. 26. 64։ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 9. 26։
Ռ Դան. 7.10։ Զաք.14. 5։ Պ.25.31։ Յուդ.15։
Ս Յոբ. 34.11։ Մէզ.62. 12։ Էմս.24.12։ Երեմ. 17. 10։ 32. 19։ Բամ. 2.6։ 1Կոր.3.8։ 2Կոր. 5. 10։ 1Պետ. 1. 17։ Վահ. 2. 23։ 22. 12։
Վ Մարկ. 8. 39։ Ղուկ. 9. 27։

Digitized by Google

Վէ՞ալթը կիւնտէն սօկրա, Յիսուս՝ Պետրոս վէ Յակոբոս իւէ գարնտաշը Յովհաննէսի պէրապէր
ալըպ՝ անլէրի թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէ-
2 րինէ կէօթիւրտիւ: Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտ-
տիվ էտիպ՝ եիւզիւ կիւնէշ կիպի զիյատար, վէ էլպի-
3 սէսի նուր կիպի պէյազ օլտու: Վէ իշթէ Մովսէս իւէ
4 Եղիա անըն իւէ սէօյլէշէրէք անլէրէ կէօրիւնտիւ: Վէ
Պետրոս Յիսուսա խիթապէն՝ Եա Րապպ, պիզիմ
պուրատա պուլունմամըզ էյի տիր. էկէր իսթէրսէն՝
պիրի սէնին, վէ պիրի Մովսէս, վէ պիրի տախի Եղիա
5 իչիւն պուրատա իւչ խայմէ եափալըմ՝ տէտի: ՚Ո
տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ պիր միւնէվվէր պուլութ
անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալըպ, իշթէ պուլութտան՝
՚Սէվկիւլիւ Օղլըմ պու տրր, ՚անտէն րազի իմ, ՚անը
6 տինլէյինիզ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի: ՚Վէ շակիրտ-
լէրի իշիտինճէ, եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ՝ ղայթլէլ գօրգ-
7 տըլար: Վէ Յիսուս եագլաշըպ ՚անլէրէ տօգունարագ՝
8 Գալգընըզ, գօրգմայընըզ՝ տէտի: Անլէր տախի կէօզ-
լէրինի գալտըրտըգլարընտա՝ Յիսուստան պաշգա
քիմսէյի կէօրմէտիլէր:
9 Վէ տաղտան էնէրլէր իքէն, ՚Յիսուս անլէրէ՝ Թա
իպն իւ ինսան էօլիվէրտէն գըյամ էտինճէյէտէք,
պու կէօրտիւյինիւզիւ քիմսէյէ սէօյլէմէյինիզ՝ տէ-
10 յիւ թէնպհէ էյլէտի: Վէ շակիրտլերի անա՝ ՚Եա նի-
չիւն ՚իվէմա՝ էվվէլա Եղիա կէլմէք կէրէք տիր, տէր-
11 լէր՝ տէյիւ սիւ՛ալ էյլէտիքլէրինտէ, Յիսուս ճէվապէն
անլէրէ՝ Կէրչի Եղիա էվվէլա կէլիպ ՚հէր շէյի թան-
12 զիմ էտէր. ՚Լաքին սիզէ տէրիմ՛քի՝ Եղիա ֆիլ վագը՛
կէլմիշ տիր, վէ անը թանըմայըպ՝ ՚հագգընտա հէր
իսթէտիքլէրի շէյի եափտըլար. քէզալիք ՚Իպն իւ
ինսան տախի անլէրտէն էլէմ չէքճէք տիր՝ տէտի:
13 ՚Ո զէման շակիրտլերի քէնտիլէրէ վաֆթիզ էտիճի
Յովհաննէս հագգընտա սէօյլէտիյինի անլատըլար:
14 ՚Վէ խալգըն եանընա կէլտիքլէրինտէ, պիր ատէմ
անըն եանընա կէլիպ, էօնիւնտէ տիզ չէօքէրէք՝ ե-
ֆէնտի, օղլըմա մէրհամէթ էյլէ, զիրա սար՛ալը օ-
լուպ՝ փէք չօգ էլէմ չէքէր. չինքի չօգ տէֆ՛ա աթէշէ
15 վէ չօգ տէֆ՛ա սույա տիւշէր: Վէ անը շակիրտլերինէ
կէթիրտիմ իսէ տէ, անա շիճա վէրէմէտիլէր՝ տէտի:
16 Յիսուս տախի ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըզ վէ ՛աքսի
նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սիզինի իւէ օլայըմ. նէ՞
վագթա գատար սիզէ թէհամմիվլ էտէյիմ. անը պու-
17 րայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի: Վէ Յիսուս ճիննի
թա՛զիր էթտիքտէ, անտէն չըգտը, վէ օղլան օլ
18 սա՛աթ շիճա պուլտու: Ո զէման շակիրտլէր թէն-
հաճա Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝ Պիզ նիչիւն անը չը-
19 գարամատըգ՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ՝ Իման-
սըզլըղընըզ իչիւն տիր, զիրա հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ՛քէ՝ ՚Եկէր խարտալ տանէսի գատար իմանընըզ
օլուր իսէ, պու տաղա՝ Պուրատան էօթէյէ նագլ էթ՛
տէրսէնիզ, նագլ էտէճէք տիր, վէ սիզէ հիչ պիր շէյ
20 միւմքինսիզ օլմայաճագ տըր: Ամմա տու՛ա վէ օրուճ-
տան ղայրի եօլ իւէ պու մագուլէ չըգմազ՝ տէտի:
21 ՚Վէ Գալիլեատա տօղաշըրլար իքէն, Յիսուս ան-
լէրէ՝ Իպն իւ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օղու-
22 նուպ, Անը գաթլ էտէճէքլէր, վէ իւչինճիւ կիւն գը-
յամ էտէճէք տիր՝ տէմէսիյէ, անլէր ղայէթլէ միւ-
քէտտէր օլտրլար:
23 ՚Վէ Կափառնայումա կէլտիքլէրինտէ, ՚իքի տիր-
հէմ վէրէն թահսիլ էտինլէր Պետրոսըն եանընա կէլիպ՝
Մու՛ալլիմինիզ իքի տիրհէմլիյի վէրմէզ մի՝ տէտիլէր.
24 ո տախի՝ Վէրիր՝ տէտի: Վէ խանէյէ կիրտիքտէ, Յի-
սուս անը գարշրլայըպ՝ Էյ Սիմոն, նէ՞ զանն էտէրսին,
տիւնեա մէլիքլէրի րէսմ եախօտ վէրկիյի քիմլէրտէ՞ն
ալըրլար. էվլատլարընտա՞ն մր, եօգսա պաշգալա-
25 րընտան մը՝ տէտի: Պետրոս անա՝ Պաշգալարընտան՝
տէտի. Յիսուս տախի անա՝ Էօյլէ իսէ էվլատ մու՛աֆ
26 տըր: Լաքին անլէրէ թէօքէզ օլմամագ իչիւն՝ տէնիզէ
կիտիպ պիր օլթա աթ, վէ իւք չըգան պալըղը թու-
թուպ աղզընը աչտրղընկտա, պիր տէօրթ տիրհէմլիք
պուլուրսըն, անը ալըպ՝ անլէրէ պէնիմ վէ սէնին
իչիւն վէր՝ տէտի:

ՊԱՊ 18

*Յիսուսըն Թէվագու, 7 վէ Թէօքէզէ սէպէպ օլմամագ վէ քիւչիւք-
լէրի Քահղիր էՔմէմէք, 15 վէ խաՔա էտէն պիրատէր իւէ օլունճագ
մու՛ամէլէ խուսուսպարընտա Քա՛լիմի, 21 Թէվպկ էտէն պիրատէրէ
գաչ տէֆ՛ա ՛աֆվ էՔմէք ֆարզ օլտրղը, 23 վէ գուլլարը իւէ մուհա-
սէպկ էտէն մէլիք Թէմսիլի, 32 վէ մէրհամէՔ էՔմէյէն գուլըն ճէգասլ:*

Ո զէման շակիրտլերի Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝
Մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա էն պէօյիւք քիմ տիր՝
2 տէտիլէր: Յիսուս տախի եանընա պիր չօճուգ չաղը-
րըպ վէ անը օրթալարընտա տուրտուրուպ՝ տէտի
3 քի, Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ՛քի՝ ՚Եկէր տէօնիւպ
՛չօճուգլար կիպի օլմազ իսէնիզ, մէլէքիւթ իւս սէմա-
4 վաթա ասլա կիրմէյէճէքսինիզ: ՚Իմտի հէր քիմ պու
չօճուգ կիպի միւթէվազը՛ օլուր իսէ, մէլէքիւթ իւս
5 սէմավաթտա էն պէօյիւք օ տրր: Վէ ՚հէր քիմ պէօյլէ
պիր չօճուղը պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ էտէրսէ,

ա Մարկ. 9. 1։ Ղուկ. 9. 28։
բ 2Պետ. 1. 17։
գ Գ. 3. 17։ Մարկ 1. 11։ Ղուկ. 3. 22։
դ Ես. 42. 1։
ե Թէս. 18. 15, 19։
զ Ա՛մաղ. 3. 22,23։
է 2Պետ. 1. 18։
ը Դան. 8. 18։ 9. 21։ 10. 10,18։
թ Գ. 16. 20։ Մարկ. 8. 30։ 9. 9։
ժ Մաղ. 4.5։ Գ. 11.14։ Մարկ. 9. 10։
ի Մաղ. 4. 6։ Ղուկ. 1. 16,17։ Ա՛մաղ. 3. 21։
լ Գ. 11. 14։ Մարկ. 9. 11,12։
խ Գ. 14. 3,10։
ծ Գ. 16. 21։
կ Գ. 11. 14։ [9. 37։ Մարկ. 9. 14։ Ղուկ. 9. 22,44։ 18.31։ 24.6,7։
հ Գ. 21. 21։ Մարկ. 11. 23։ Ղուկ. 17.6։ 1Կոր. 12. 9։ 13. 2։
ձ Գ. 16. 21։ 20. 17։ Մարկ. 8. 31։ 9. 29, 30։ 10. 33։ Ղուկ. 9. 22,44։ 18.31։ 24.6,7։
ղ Մարկ. 9. 32։
ճ Գաղ Խուր. 30. 13։ 38. 26։
—
մ Մարկ. 9. 33։ Ղուկ. 9. 46։ 22. 24։
յ Մէզ. 131.2։ Գ. 19.14։ Մարկ. 10. 14։ Ղուկ. 18. 16։ 1Կոր. 14.20։ 1Պետ. 2. 2։
ն Գ. 20. 27։ 23. 11։
շ Գ. 10.42։ Ղուկ. 9.48։

Digitized by Google

6 պէնի գապուլ էթմիշ օլուր: Վէ ⁴պանա իման էտէն
պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւսէ,
պօյունընա պիր տէյիրմէն թաշը ասըլըպ՝ տէնիզին
տիպինէ ղարգ էտիլմէսի քէնտինէ խայրլը տըր:
7 Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վայ տիւնեայա. ⁵զիրա
թէօքէզլէրին կէլմէսի լազըմ տըր, ամմա ⁶վայ թէօ-
8 քէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ատէմէ: ⁷Իմտի էկէր
էլինկ ես այաղընկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ,
անը քէսիպ քէնտինկտէն տէֆ՝ էթ. հայաթա թօփալ
ես սագաթ կիրմէնկ՝ իքի էլինկ ես իքի այաղընկ օլուպ
տա՝ էպէտի աթէշէ աթըլմագտան սանա խայրլը
9 տըր: Վէ էկէր կէօզիւնկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր
իսէ, անը չըգարըպ քէնտինկտէն տէֆ՝ էթ. հայաթա
թէքը կէօզլիւ կիրմէնկ՝ իքի կէօզիւնկ օլուպ տա ճէհէն-
նէմ աթէշինէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր:
10 Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի խօր կէօրմէքտէն սա-
գընընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ⁸Անլէրին մէլէքլէրի
սէմաւաթտա օլան փէտէրիմին եիւզիւնիւ սէմաւաթ-
11 տա տա՛իմա ⁹կէօրիւրլէր: ¹⁰Զիրա Իպն իւլ ինսան զայ՛
12 օլանը խէյաս էթմէյէ կէլտի: ¹¹Սիզէ նա՞սըլ կէօրիւ-
նիւր. էկէր պիր ատէմին եիւզ գօյունու օլուպ՝ ան-
լէրտէն պիրի եօլու շաշըրըր իսէ, օլ ատէմ տօգսան
տօգուզու տաղլարտա պրագրպ տա, վարրպ եօլու
13 շաշըրանը արամա՞զ մը: Վէ էկէր անը պուլաճագ
օլուր իսէ, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Եօլու շա-
շըրմամըշ տօգսան տօգուզ իչինն ¹²էէլէնէէլէնէէ զի-
14 յատէ անըն իչինն սէվինիր: Քէզալիք սէմաւաթտա
օլան փէտէրինիզին հուզուրընտա պու քիւչիւքլէրտէն
պիրինին զայ՛ օլմասընա րիզա եօգ տըր:
15 ¹³Էկէր պիրատէրինկ սանա գարշը պիր խաթա է-
տէրսէ, կիտիպ անը իքինիզին արասընտա թէնհաճա
թա՛զիր էյլէ. էկէր սէնի տինկլէրսէ, ¹⁴պիրատէրինկի
16 գազանմմըշ օլուրսըն: Վէ էկէր տինկլէմէզսէ, ¹⁵իքի ես
իչ շահիտին աղզընտան հէր սէօզինն սապիթ օլ-
մասը իչինն, քէնտին իլէ պէրապէր պիր եախօտ իքի
17 քիշի տահա ալ: Վէ էկէր անլէրի տինկլէմէզսէ, քիլի-
սէյէ սէօյլէ. վէ էկէր քիլիսէյի տախի տինկլէմէզսէ,
անը ¹⁶փուֆփէրէսթ վէ կէօմրիւքճիւ կիպի ՚ատտ էյլէ:
18 Ֆիլ հագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ ¹⁷Եէր իւզէրինտէ հէր
նէ պաղլար իսէնիզ, սէմատա պաղլանմմըշ օլաճագ,
վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէրսէնիզ, սէմատա չէօ-
19 զիւլմիւշ օլաճագ տըր: ¹⁸Եինկ սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ-
տէն իքի քիշի եէր իւզէրինտէ հէր հանկը շէյի տիւէ-
մէք իչինն իֆթիֆագ էտէրլէրսէ, ¹⁹անլէրէ սէմաւաթ-
տա օլան փէտէրիմ թարաճբընտան իհսան օլունա-
20 ճագ տըր: Զիրա իքի ես իչ քիշի պէնիմ իսմիմլէ
հէր նէրէյտէ ճէմ՚ օլուրլար իսէ, պէն օրատա անլէրին
արասընտա իմ:
21 Օ զէման Պետրոս անըն եանընա կէլիպ՝ Ես Րապպ,
գա՞չ տէֆ՚ա պիրատէրիմ պանա խաթա էտէրսէ, անը
աֆվ էտէյիմ. ²⁰՚եէտի՞ տէֆ՚այա գատար մը՝ տէտի:
22 Յիսուս անա տէտի քի՝ Սանա եէտի տէֆ՚այատէք
տէյիլ, ²¹՚լաքին եէթմիշ քէրրէ եէտիյէ գատար՝ տէրիմ:
23 Անըն իչին մէլէքիւթ իւս սէմաւաթ պիր մէլիյէ թէշ-
պիհ օլունմըշ տըր, քի գուլլարը իլէ հիսապ կէօրմէք
24 իսթէտի: Վէ մուհասէպէյէ պաշլատըգտա եանընա
օն պիկ թալանթ պօրճլու պիր քիմսէ կէթիրտիլէր:
25 Վէ անըն էտայա գուտրէթի օլմատըղընտան, էֆէն-
տիսի ²²անըն իլէ զէվճէսի վէ չօճուգլարը վէ պիւթիւն
էմվալը սաթըլըպ՝ ²³ջէ- էտա օլունմասընը էմր էյ-
26 լէտի: Պունուն իւզէրինէ օլ գուլ եէրէ գափանըպ՝
էֆէնտիմ, պանա միւսա՛ատէ էյլէ, սանա քեաֆ-
ֆէսինի էտա էտէրիմ՝ տէյիւ անա րէճա էյլէտի:
27 Վէ օլ գուլըն էֆէնտիսի անա շէֆգաթ էտէրէք՝ անը
28 սալը վէրիպ պօրճընը տախի պաղըշլատը: Ամմա օլ
գուլ չըգրպ՝ քէնտինէ եիւզ տինար պօրճլու օլան պիր
գափու եօլտաշընը պուլտու, վէ անը պօղազընտան
թուռթուպ՝ Պանա պօրճընկը էտա էյլէ՝ տէվէսի իւզէ-
29 րինէ, Անըն գափու եօլտաշը այաղընա տիւշիպ՝
Պանա միւսա՛ատէ էյլէ, սանա [քեաֆֆէսինի] էտա
30 էտէրիմ՝ տէյիւ անա րէճա էյլէտի: Լաքին օ րազի
օլմամաղլէ վարրպ՝ պօրճընը էտա էտինճէյէ տէյինն
31 անը հապսխանէյէ աթտը: Վէ պու ատէմին գափու
եօլտաշլարը վուգու՛ի հալի կէօրտիւքլէրինտէ, ղա-
յէթլէ միւքէտտէր օլմաղլէ, վարրպ էֆէնտիլէրինէ
32 ճիւմլէ վուգու՛աթը իֆատէ էթտիլէր: Օ զէման էֆէն-
տիսի անը չաղըրրպ, անա՝ էյ շէրիր գուլ, պանա
եալվարտըղըն իչինն օլ պօրճընն ճիւմլէսինի սանա
33 պաղըշլատըմ: Պէն սանա մէրհամէթ էթտիյիմ կի-
պի, սէն տախի գափու եօլտաշընկա մէրհամէթ էթ-
34 մէլի տէյի՞լ մի իտինն՝ տէտի: Վէ էֆէնտիսի ղազապա
կէլիպ՝ պիւթիւն պօրճընը էտա էտինճէյէ տէյինն,
35 անը իշքէնճէ էտիճիլէրէ թէսլիմ էթտի: ²⁴Քէզալիք
հէր պիրինիզ պիրատէրլէրինիզէ սուչլարընը գալ-
պինիզտէն պաղըշլամատըղընըզ հալտէ, սէմավի փէ-
տէրիմ տախի սիզէ էօյլէ էտէճէք տիր:

ՊԱՊ 19

Յիսուսըն խաւաճալարա շիֆա վէրմէսի: 3 Պօշամագ, 10 վէ էվլէնմէք խուսուսընտա Ա՛լիմի: 13 Զօճուգլարը գապուլ էմէսի: 17 Պիր նէվճիվանա էպէտի հայաթ խուսուսընտա Ա՛լիմի: 27 Շակիրտլէրինէ վա՛տ օլունան էճր:

1 Եվ եղև յորժամ կատարեաց Յիսուս զբանս
2 զայսոսիկա, եկն ի սահմանս Հրէաստանի յայն
3 կողմանէ Յորդանանու: Եւ երթեալ զնաց զայր
բազում ի նմա, եւ բժշկեաց զնոսա անդ: Եւ
մատեան առ նա փարիսեցիքն փորձեցին զնա
եւ ասեն ցնա. Միթէ արժան է մարդոյ արձա-
կել զկին իւր ամենայն պատճառաւ:
4 Եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ. Ոչ ընթեր-
ցարուք, եթէ որ արար յսկզբանէ արու եւ էգ
5 արար զնոսա: Եւ ասէ. Վասն այսորիկ թո-
ղուցուն զայր զհայր եւ զմայր, եւ կցեսցի կնո-
ջ իւրում, եւ եղիցին երկոքին ի մարմին մի:
6 Ուստի ոչ են այլ եւս երկու, այլ մարմին մի:
Զոր ուրեմն Աստուած կապեաց, մարդ մի մի
7 բաժանեսցէ: Ասեն ցնա. Ընդէ՞ր ուրեմն Մով-
սէս պատուիրեաց տալ գիր բաժանման եւ
8 արձակել: Ասէ ցնոսա. Մովսէս վասն կարծրու-
թեան սրտից ձերոց ետ ձեզ արձակել զկանայս
ձեր, բայց յսկզբանէ ոչ եղեւ այդպէս:
9 Ասեմ եւ ես ձեզ, եթէ որ արձակէ զկին իւր
բաց ի պոռնկութենէ, եւ կնանայ այլում, շնա-
10 նայ: Ասեն ցնա աշակերտքն նորա. Եթէ այդ-
պէս է գործ մարդոյ ընդ կնոջ, ոչ օգուտ է
11 կնանալ: Եւ նա ասէ ցնոսա. Ոչ ամենեքեան
զբանդ զայսոսիկա առնուն, այլ որոց տուեալ
12 է: Զի կան ներքինիք որ ի փորոյ մաւրէ իւրեանց
ծնան այնպէս, եւ կան ներքինիք որ ներքինի-
ացուցին զանձինս իւրեանց վասն արքայու-
թեան երկնից: Որ կարող է առնուլ՝ առցէ:
13 Յայնժամ մատուցին առ նա մանկունս, զի
զձեռս եդեալ նոցա եւ աղաչեսցէ. եւ աշակեր-
14 տքն նզովէին զնոսա: Եւ Յիսուս ասէ. Թող-
ուջիք զմանկունսն, եւ մի արգելուջիք նոցա
գալ առ իս. զի նոցա է արքայութիւն երկնից:
15 Եւ եդեալ զձեռս նոցա՝ գնաց անտի:
16 Եւ ահա մի ոք մատեաւ առ նա եւ ասէ. Վար-
դապետ բարի, զի՞նչ արասցեմ զի ունիցիմ
17 զկեանս յաւիտենական: Եւ նա ասէ ցնա. Ընդէ՞ր
ասես զիս բարի. ոչ ոք է բարի, բայց միայն
Աստուած: Եթէ կամիս մտանել ի կեանսն, պա-
18 հեա զպատուիրանսն: Ասէ ցնա. Որո՞ց: Եւ
Յիսուս ասէ. Զի մի սպանցես, մի շնասցես,
մի գողասցես, մի սուտ վկայեսցես,
19 պատուեա զհայր եւ զմայր, եւ սիրեսցես զըն-
կեր քո որպէս զանձն քո:
20 Ասէ ցնա երիտասարդն. Զայսոսիկա ամե-
նայնի պահեցի ի մանկութենէ իմմէ: Զի՞նչ
21 դեռ պակասի ինձ: Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ
կամիս կատարեալ լինել, երթ, ծախեա զոր
ինչս քո, եւ տուր աղքատաց, եւ ունիցիս
գանձ յերկինս, եւ եկ հետեւեա ինձ:
22 Եւ լուեալ երիտասարդին զբանդ՝ գնաց տրտում,
զի էր ունելով զգոյս բազումս:
23 Եւ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն իւր. Ամէն ասեմ
ձեզ, եթէ դժուարաւ մտանիցէ հարուստ ոք ի
24 թագաւորութիւն երկնից: Եւ դարձեալ ասեմ
ձեզ, դիւրաւ է ուղտի անցանել ընդ ծակ ասե-
ղան, քան հարստի մտանել ի թագաւորութիւն
25 երկնից: Լուեալ աշակերտացն զայսոսիկա՝ զար-
հացան յոյժ եւ ասեն. Ո՞ վասն այսորիկ կա-
26 րող է ապրել: Եւ հայեցեալ Յիսուս՝ ասէ ցնոսա.
Առ մարդկունս անհնար է այս, այլ առ Աստուած
27 ամենայն ինչ հնար է: Յայնժամ պատասխանի
ետ Պետրոս եւ ասէ ցնա. Ահա մեք զամենայն
թողաք եւ հետեւեցաք քեզ. զի՞նչ ուրեմն լիցի
28 մեզ: Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ դուք որ հետեւեցարուք ինձ, յաւրինութեան
յորժամ նստցի Որդի մարդոյ յաթոռ փառաց
իւրոյ, նստջիք եւ դուք ի տասն եւ երկուս աթո-
29 ռս՝ դատել զտասն եւ երկուս ազգսն Իսրայէլի:
Եւ ամենայն որ թողցէ զտուն կամ զեղբարս
կամ զքոյրս կամ զհայր կամ զմայր կամ զկին
կամ զորդիս կամ զագարակս վասն անուան իմ-
30 մէ, հարիւրապատիկ առցէ եւ զկեանսն յաւիտե-
նական ժառանգեսցէ: Բազումք ապա առաջինք
յետինք եղիցին, եւ յետինք առաջինք:

1 Զի նման է արքայութիւն երկնից մարդոյ տան-
տեառն, որ ել առաւաւտուն վարձել բանուորս
2 ի խաղող իւր: Եւ համաձայնեցաւ ընդ բանուորսն
3 դահեկանի մի ի մի աւր, եւ առաքեաց զնոսա ի
խաղող իւր: Եւ ել մօտ ժամու երրորդի, եւ
տեսանէ այլս կայս յարուեստի:
4 Եւ ասէ ցնոսա. Երթայք եւ դուք ի խաղող իմ,
եւ զոր ինչ արժան իցէ տացեմ ձեզ: Եւ նոքա
5 գնացին: Դարձեալ ել մօտ ժամու վեցերորդի
եւ իններորդի, եւ արար նոյնպէս: Իսկ մօտ ժա-
մու տասնումէկերորդի ել, եւ գտանէ այլս կայս,
եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ կայք աստ ամենայն աւր
6 պարապ: Ասեն ցնա. Զի մեզ ոք ոչ վարձեաց:
Ասէ ցնոսա. Երթայք եւ դուք ի խաղող իմ,
7 եւ զոր ինչ արժան իցէ առջիք: Իսկ յորժամ
երեկոյ եղեւ, ասէ տէր խաղողոյն ցգործակալ
իւր. Կոչեա զբանուորսն, եւ տո՛ւր նոցա զվար-
ձս, սկսեալ ի վերջինսն մինչեւ ցառաջինսն:
8 Եւ եկեալ մարդոյն զոր ի ժամու տասնումէկե-
րորդի, առին զդահեկանի մի մի: Եւ եկեալ
առաջինքն՝ կարծեցին թէ աւելի առցեն, եւ
առին զդահեկանի մի մի եւ իւրեանք:
9 Եւ առեալ՝ տրտնջէին ընդ տանտէրն եւ ասեն.
10 Զի՞ վերջինքս զմի ժամ արարին, եւ հաւասար
մեզ արարեր զնոսա, որ տարաք զբեռն աւուր
11 եւ զերկիր: Եւ նա պատասխանի ետ մի ոմանց
12 ի նոցանէ եւ ասէ. Ո՛չ ինչ ինձ ընդ քեզ ընկեր,
ո՞չ զդահեկանի հաւանեցար ընդ իս: Առ զոր
ինչ քո է, եւ գնա. կամիմ զվերջինսս տալ քեզ
13 որպէս եւ քեզ: Եւ ոչ իշխեմ արդեօք զոր կա-
միմ առնել ինքնին՝ առնել ինձ: Եթէ չարաչա-
14 րութեամբ նայիս դու, զի ես բարի եմ: Այսպէս
լինիցին վերջինքն առաջինք, եւ առաջինքն
15 վերջինք: Զի բազումք են կոչեցեալք, եւ սակաւք
16 ընտրեալք: Եւ ահա մի ոք մատեաւ առ նա եւ
ասէ. Վարդապետ բարի, զի՞նչ արասցեմ զի
17 ունիցիմ զկեանս յաւիտենական: Եւ նա ասէ
ցնա. Ընդէ՞ր ասես զիս բարի. ոչ ոք է բարի,
բայց միայն Աստուած: Եթէ կամիս մտանել ի
18 կեանսն, պահեա զպատուիրանսն: Ասէ ցնա.
Որո՞ց: Եւ Յիսուս ասէ. Զի մի սպանցես, մի
շնասցես, մի գողասցես, մի սուտ վկայեսցես,
19 պատուեա զհայր եւ զմայր, եւ սիրեսցես զըն-
կեր քո որպէս զանձն քո:
20 Ասէ ցնա երիտասարդն. Զայսոսիկա ամե-
նայնի պահեցի ի մանկութենէ իմմէ: Զի՞նչ
21 դեռ պակասի ինձ: Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ
կամիս կատարեալ լինել, երթ, ծախեա զոր
ինչս քո, եւ տուր աղքատաց, եւ ունիցիս
գանձ յերկինս, եւ եկ հետեւեա ինձ:
22 Եւ լուեալ երիտասարդին զբանդ՝ գնաց տրտում,
զի էր ունելով զգոյս բազումս:
23 Եւ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն իւր. Ամէն ասեմ
ձեզ, եթէ դժուարաւ մտանիցէ հարուստ ոք ի
24 թագաւորութիւն երկնից: Եւ դարձեալ ասեմ
ձեզ, դիւրաւ է ուղտի անցանել ընդ ծակ ասե-
ղան, քան հարստի մտանել ի թագաւորութիւն
25 երկնից: Լուեալ աշակերտացն զայսոսիկա՝ զար-
հացան յոյժ եւ ասեն. Ո՞ վասն այսորիկ կա-
26 րող է ապրել: Եւ հայեցեալ Յիսուս՝ ասէ ցնոսա.
Առ մարդկունս անհնար է այս, այլ առ Աստուած
27 ամենայն ինչ հնար է: Յայնժամ պատասխանի
ետ Պետրոս եւ ասէ ցնա. Ահա մեք զամենայն
թողաք եւ հետեւեցաք քեզ. զի՞նչ ուրեմն լիցի
28 մեզ: Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ դուք որ հետեւեցարուք ինձ, յաւրինութեան
յորժամ նստցի Որդի մարդոյ յաթոռ փառաց
իւրոյ, նստջիք եւ դուք ի տասն եւ երկուս աթո-
29 ռս՝ դատել զտասն եւ երկուս ազգսն Իսրայէլի:
Եւ ամենայն որ թողցէ զտուն կամ զեղբարս
կամ զքոյրս կամ զհայր կամ զմայր կամ զկին
կամ զորդիս կամ զագարակս վասն անուան իմ-
30 մէ, հարիւրապատիկ առցէ եւ զկեանսն յաւիտե-
նական ժառանգեսցէ: Բազումք ապա առաջինք
յետինք եղիցին, եւ յետինք առաջինք:

Ե 4Մարկ. 9. 41։ Ղուկ. 17. 1,2։ [19։
Զ Ղուկ. 17. 1։ 1Կոր. 11. 7։ Ի Մարկ. 9. 42։ Ղուկ. 17. 2։
Է Ղուկ. 17. 3։ Ը 4Մարկ. 9. 43։ Ղուկ. 17. 4։
Թ Ղուկ. 17. 5։ Ժ Ղուկ. 17. 6։ ԺԱ Ղուկ. 17. 7։
ԺԲ Ղուկ. 17. 8։ ԺԳ Ղուկ. 17. 9։ ԺԴ Ղուկ. 17. 10։
ԺԵ Ղուկ. 17. 11։ ԺԶ Ղուկ. 17. 12։ ԺԷ Ղուկ. 17. 13։
ԺԸ Ղուկ. 17. 14։ ԺԹ Ղուկ. 17. 15։ Ի Ղուկ. 17. 16։
ԻԱ Ղուկ. 17. 17։ ԻԲ Ղուկ. 17. 18։ ԻԳ Ղուկ. 17. 19։
ԻԴ Ղուկ. 17. 20։ ԻԵ Ղուկ. 17. 21։ ԻԶ Ղուկ. 17. 22։
ԻԷ Ղուկ. 17. 23։ ԻԸ Ղուկ. 17. 24։ ԻԹ Ղուկ. 17. 25։
Լ Ղուկ. 17. 26։ ԼԱ Ղուկ. 17. 27։ ԼԲ Ղուկ. 17. 28։
ԼԳ Ղուկ. 17. 29։ ԼԴ Ղուկ. 17. 30։ ԼԵ Ղուկ. 17. 31։
ԼԶ Ղուկ. 17. 32։ ԼԷ Ղուկ. 17. 33։ ԼԸ Ղուկ. 17. 34։
ԼԹ Ղուկ. 17. 35։ Մ Ղուկ. 17. 36։ ՄԱ Ղուկ. 17. 37։
ՄԲ Ղուկ. 18. 1։ ՄԳ Ղուկ. 18. 2։ ՄԴ Ղուկ. 18. 3։
ՄԵ Ղուկ. 18. 4։ ՄԶ Ղուկ. 18. 5։ ՄԷ Ղուկ. 18. 6։
ՄԸ Ղուկ. 18. 7։ ՄԹ Ղուկ. 18. 8։ Ն Ղուկ. 18. 9։
ՆԱ Ղուկ. 18. 10։ ՆԲ Ղուկ. 18. 11։ ՆԳ Ղուկ. 18. 12։
ՆԴ Ղուկ. 18. 13։ ՆԵ Ղուկ. 18. 14։ ՆԶ Ղուկ. 18. 15։
ՆԷ Ղուկ. 18. 16։ ՆԸ Ղուկ. 18. 17։ ՆԹ Ղուկ. 18. 18։
Ծ Ղուկ. 18. 19։ ԾԱ Ղուկ. 18. 20։ ԾԲ Ղուկ. 18. 21։
ԾԳ Ղուկ. 18. 22։ ԾԴ Ղուկ. 18. 23։ ԾԵ Ղուկ. 18. 24։
ԾԶ Ղուկ. 18. 25։ ԾԷ Ղուկ. 18. 26։ ԾԸ Ղուկ. 18. 27։
ԾԹ Ղուկ. 18. 28։ Կ Ղուկ. 18. 29։ ԿԱ Ղուկ. 18. 30։
ԿԲ Ղուկ. 18. 31։ ԿԳ Ղուկ. 18. 32։ ԿԴ Ղուկ. 18. 33։
ԿԵ Ղուկ. 18. 34։ ԿԶ Ղուկ. 18. 35։ ԿԷ Ղուկ. 18. 36։
ԿԸ Ղուկ. 18. 37։ ԿԹ Ղուկ. 18. 38։ Ձ Ղուկ. 18. 39։
ՁԱ Ղուկ. 18. 40։ ՁԲ Ղուկ. 18. 41։ ՁԳ Ղուկ. 18. 42։
ՁԴ Ղուկ. 18. 43։ ՁԵ Ղուկ. 19. 1։ ՁԶ Ղուկ. 19. 2։
ՁԷ Ղուկ. 19. 3։ ՁԸ Ղուկ. 19. 4։ ՁԹ Ղուկ. 19. 5։
Ղ Ղուկ. 19. 6։ ՂԱ Ղուկ. 19. 7։ ՂԲ Ղուկ. 19. 8։
ՂԳ Ղուկ. 19. 9։ ՂԴ Ղուկ. 19. 10։ ՂԵ Ղուկ. 19. 11։
ՂԶ Ղուկ. 19. 12։ ՂԷ Ղուկ. 19. 13։ ՂԸ Ղուկ. 19. 14։
ՂԹ Ղուկ. 19. 15։ Մ Ղուկ. 19. 16։ ՄԱ Ղուկ. 19. 17։
ՄԲ Ղուկ. 19. 18։ ՄԳ Ղուկ. 19. 19։ ՄԴ Ղուկ. 19. 20։
ՄԵ Ղուկ. 19. 21։ ՄԶ Ղուկ. 19. 22։ ՄԷ Ղուկ. 19. 23։
ՄԸ Ղուկ. 19. 24։ ՄԹ Ղուկ. 19. 25։ Ն Ղուկ. 19. 26։
ՆԱ Ղուկ. 19. 27։ ՆԲ Ղուկ. 19. 28։ ՆԳ Ղուկ. 19. 29։
ՆԴ Ղուկ. 19. 30։ ՆԵ Ղուկ. 19. 31։ ՆԶ Ղուկ. 19. 32։
ՆԷ Ղուկ. 19. 33։ ՆԸ Ղուկ. 19. 34։ ՆԹ Ղուկ. 19. 35։
Ծ Ղուկ. 19. 36։ ԾԱ Ղուկ. 19. 37։ ԾԲ Ղուկ. 19. 38։
ԾԳ Ղուկ. 19. 39։ ԾԴ Ղուկ. 19. 40։ ԾԵ Ղուկ. 19. 41։
ԾԶ Ղուկ. 19. 42։ ԾԷ Ղուկ. 19. 43։ ԾԸ Ղուկ. 19. 44։
ԾԹ Ղուկ. 19. 45։ Կ Ղուկ. 19. 46։ ԿԱ Ղուկ. 19. 47։
ԿԲ Ղուկ. 19. 48։ ԿԳ Ղուկ. 20. 1։ ԿԴ Ղուկ. 20. 2։
ԿԵ Ղուկ. 20. 3։ ԿԶ Ղուկ. 20. 4։ ԿԷ Ղուկ. 20. 5։
ԿԸ Ղուկ. 20. 6։ ԿԹ Ղուկ. 20. 7։ Ձ Ղուկ. 20. 8։
ՁԱ Ղուկ. 20. 9։ ՁԲ Ղուկ. 20. 10։ ՁԳ Ղուկ. 20. 11։
ՁԴ Ղուկ. 20. 12։ ՁԵ Ղուկ. 20. 13։ ՁԶ Ղուկ. 20. 14։
ՁԷ Ղուկ. 20. 15։ ՁԸ Ղուկ. 20. 16։ ՁԹ Ղուկ. 20. 17։
Ղ Ղուկ. 20. 18։ ՂԱ Ղուկ. 20. 19։ ՂԲ Ղուկ. 20. 20։
ՂԳ Ղուկ. 20. 21։ ՂԴ Ղուկ. 20. 22։ ՂԵ Ղուկ. 20. 23։
ՂԶ Ղուկ. 20. 24։ ՂԷ Ղուկ. 20. 25։ ՂԸ Ղուկ. 20. 26։
ՂԹ Ղուկ. 20. 27։ Մ Ղուկ. 20. 28։ ՄԱ Ղուկ. 20. 29։
ՄԲ Ղուկ. 20. 30։ ՄԳ Ղուկ. 20. 31։ ՄԴ Ղուկ. 20. 32։
ՄԵ Ղուկ. 20. 33։ ՄԶ Ղուկ. 20. 34։ ՄԷ Ղուկ. 20. 35։
ՄԸ Ղուկ. 20. 36։ ՄԹ Ղուկ. 20. 37։ Ն Ղուկ. 20. 38։
ՆԱ Ղուկ. 20. 39։ ՆԲ Ղուկ. 20. 40։ ՆԳ Ղուկ. 20. 41։
ՆԴ Ղուկ. 20. 42։ ՆԵ Ղուկ. 20. 43։ ՆԶ Ղուկ. 20. 44։
ՆԷ Ղուկ. 20. 45։ ՆԸ Ղուկ. 20. 46։ ՆԹ Ղուկ. 20. 47։
Ծ Ղուկ. 21. 1։ ԾԱ Ղուկ. 21. 2։ ԾԲ Ղուկ. 21. 3։
ԾԳ Ղուկ. 21. 4։ ԾԴ Ղուկ. 21. 5։ ԾԵ Ղուկ. 21. 6։
ԾԶ Ղուկ. 21. 7։ ԾԷ Ղուկ. 21. 8։ ԾԸ Ղուկ. 21. 9։
ԾԹ Ղուկ. 21. 10։ Կ Ղուկ. 21. 11։ ԿԱ Ղուկ. 21. 12։
ԿԲ Ղուկ. 21. 13։ ԿԳ Ղուկ. 21. 14։ ԿԴ Ղուկ. 21. 15։
ԿԵ Ղուկ. 21. 16։ ԿԶ Ղուկ. 21. 17։ ԿԷ Ղուկ. 21. 18։
ԿԸ Ղուկ. 21. 19։ ԿԹ Ղուկ. 21. 20։ Ձ Ղուկ. 21. 21։
ՁԱ Ղուկ. 21. 22։ ՁԲ Ղուկ. 21. 23։ ՁԳ Ղուկ. 21. 24։
ՁԴ Ղուկ. 21. 25։ ՁԵ Ղուկ. 21. 26։ ՁԶ Ղուկ. 21. 27։
ՁԷ Ղուկ. 21. 28։ ՁԸ Ղուկ. 21. 29։ ՁԹ Ղուկ. 21. 30։
Ղ Ղուկ. 21. 31։ ՂԱ Ղուկ. 21. 32։ ՂԲ Ղուկ. 21. 33։
ՂԳ Ղուկ. 21. 34։ ՂԴ Ղուկ. 21. 35։ ՂԵ Ղուկ. 21. 36։
ՂԶ Ղուկ. 21. 37։ ՂԷ Ղուկ. 21. 38։ ՂԸ Ղուկ. 22. 1։
ՂԹ Ղուկ. 22. 2։ Մ Ղուկ. 22. 3։ ՄԱ Ղուկ. 22. 4։
ՄԲ Ղուկ. 22. 5։ ՄԳ Ղուկ. 22. 6։ ՄԴ Ղուկ. 22. 7։
ՄԵ Ղուկ. 22. 8։ ՄԶ Ղուկ. 22. 9։ ՄԷ Ղուկ. 22. 10։
ՄԸ Ղուկ. 22. 11։ ՄԹ Ղուկ. 22. 12։ Ն Ղուկ. 22. 13։
ՆԱ Ղուկ. 22. 14։ ՆԲ Ղուկ. 22. 15։ ՆԳ Ղուկ. 22. 16։
ՆԴ Ղուկ. 22. 17։ ՆԵ Ղուկ. 22. 18։ ՆԶ Ղուկ. 22. 19։
ՆԷ Ղուկ. 22. 20։ ՆԸ Ղուկ. 22. 21։ ՆԹ Ղուկ. 22. 22։
Ծ Ղուկ. 22. 23։ ԾԱ Ղուկ. 22. 24։ ԾԲ Ղուկ. 22. 25։
ԾԳ Ղուկ. 22. 26։ ԾԴ Ղուկ. 22. 27։ ԾԵ Ղուկ. 22. 28։
ԾԶ Ղուկ. 22. 29։ ԾԷ Ղուկ. 22. 30։ ԾԸ Ղուկ. 22. 31։
ԾԹ Ղուկ. 22. 32։ Կ Ղուկ. 22. 33։ ԿԱ Ղուկ. 22. 34։
ԿԲ Ղուկ. 22. 35։ ԿԳ Ղուկ. 22. 36։ ԿԴ Ղուկ. 22. 37։
ԿԵ Ղուկ. 22. 38։ ԿԶ Ղուկ. 22. 39։ ԿԷ Ղուկ. 22. 40։
ԿԸ Ղուկ. 22. 41։ ԿԹ Ղուկ. 22. 42։ Ձ Ղուկ. 22. 43։
ՁԱ Ղուկ. 22. 44։ ՁԲ Ղուկ. 22. 45։ ՁԳ Ղուկ. 22. 46։
ՁԴ Ղուկ. 22. 47։ ՁԵ Ղուկ. 22. 48։ ՁԶ Ղուկ. 22. 49։
ՁԷ Ղուկ. 22. 50։ ՁԸ Ղուկ. 22. 51։ ՁԹ Ղուկ. 22. 52։
Ղ Ղուկ. 22. 53։ ՂԱ Ղուկ. 22. 54։ ՂԲ Ղուկ. 22. 55։
ՂԳ Ղուկ. 22. 56։ ՂԴ Ղուկ. 22. 57։ ՂԵ Ղուկ. 22. 58։
ՂԶ Ղուկ. 22. 59։ ՂԷ Ղուկ. 22. 60։ ՂԸ Ղուկ. 22. 61։
ՂԹ Ղուկ. 22. 62։ Մ Ղուկ. 22. 63։ ՄԱ Ղուկ. 22. 64։
ՄԲ Ղուկ. 22. 65։ ՄԳ Ղուկ. 22. 66։ ՄԴ Ղուկ. 22. 67։
ՄԵ Ղուկ. 22. 68։ ՄԶ Ղուկ. 22. 69։ ՄԷ Ղուկ. 22. 70։
ՄԸ Ղուկ. 22. 71։ ՄԹ Ղուկ. 23. 1։ Ն Ղուկ. 23. 2։
ՆԱ Ղուկ. 23. 3։ ՆԲ Ղուկ. 23. 4։ ՆԳ Ղուկ. 23. 5։
ՆԴ Ղուկ. 23. 6։ ՆԵ Ղուկ. 23. 7։ ՆԶ Ղուկ. 23. 8։
ՆԷ Ղուկ. 23. 9։ ՆԸ Ղուկ. 23. 10։ ՆԹ Ղուկ. 23. 11։
Ծ Ղուկ. 23. 12։ ԾԱ Ղուկ. 23. 13։ ԾԲ Ղուկ. 23. 14։
ԾԳ Ղուկ. 23. 15։ ԾԴ Ղուկ. 23. 16։ ԾԵ Ղուկ. 23. 17։
ԾԶ Ղուկ. 23. 18։ ԾԷ Ղուկ. 23. 19։ ԾԸ Ղուկ. 23. 20։
ԾԹ Ղուկ. 23. 21։ Կ Ղուկ. 23. 22։ ԿԱ Ղուկ. 23. 23։
ԿԲ Ղուկ. 23. 24։ ԿԳ Ղուկ. 23. 25։ ԿԴ Ղուկ. 23. 26։
ԿԵ Ղուկ. 23. 27։ ԿԶ Ղուկ. 23. 28։ ԿԷ Ղուկ. 23. 29։
ԿԸ Ղուկ. 23. 30։ ԿԹ Ղուկ. 23. 31։ Ձ Ղուկ. 23. 32։
ՁԱ Ղուկ. 23. 33։ ՁԲ Ղուկ. 23. 34։ ՁԳ Ղուկ. 23. 35։
ՁԴ Ղուկ. 23. 36։ ՁԵ Ղուկ. 23. 37։ ՁԶ Ղուկ. 23. 38։
ՁԷ Ղուկ. 23. 39։ ՁԸ Ղուկ. 23. 40։ ՁԹ Ղուկ. 23. 41։
Ղ Ղուկ. 23. 42։ ՂԱ Ղուկ. 23. 43։ ՂԲ Ղուկ. 23. 44։
ՂԳ Ղուկ. 23. 45։ ՂԴ Ղուկ. 23. 46։ ՂԵ Ղուկ. 23. 47։
ՂԶ Ղուկ. 23. 48։ ՂԷ Ղուկ. 23. 49։ ՂԸ Ղուկ. 23. 50։
ՂԹ Ղուկ. 23. 51։ Մ Ղուկ. 23. 52։ ՄԱ Ղուկ. 23. 53։
ՄԲ Ղուկ. 23. 54։ ՄԳ Ղուկ. 23. 55։ ՄԴ Ղուկ. 23. 56։
ՄԵ Ղուկ. 24. 1։ ՄԶ Ղուկ. 24. 2։ ՄԷ Ղուկ. 24. 3։
ՄԸ Ղուկ. 24. 4։ ՄԹ Ղուկ. 24. 5։ Ն Ղուկ. 24. 6։
ՆԱ Ղուկ. 24. 7։ ՆԲ Ղուկ. 24. 8։ ՆԳ Ղուկ. 24. 9։
ՆԴ Ղուկ. 24. 10։ ՆԵ Ղուկ. 24. 11։ ՆԶ Ղուկ. 24. 12։
ՆԷ Ղուկ. 24. 13։ ՆԸ Ղուկ. 24. 14։ ՆԹ Ղուկ. 24. 15։
Ծ Ղուկ. 24. 16։ ԾԱ Ղուկ. 24. 17։ ԾԲ Ղուկ. 24. 18։
ԾԳ Ղուկ. 24. 19։ ԾԴ Ղուկ. 24. 20։ ԾԵ Ղուկ. 24. 21։
ԾԶ Ղուկ. 24. 22։ ԾԷ Ղուկ. 24. 23։ ԾԸ Ղուկ. 24. 24։
ԾԹ Ղուկ. 24. 25։ Կ Ղուկ. 24. 26։ ԿԱ Ղուկ. 24. 27։
ԿԲ Ղուկ. 24. 28։ ԿԳ Ղուկ. 24.

Վէ Յիսուս ־պու սէօզլէրի թէմամ էթտիքտէն
սօնրա, Գալիլեատան հարէքէթլէ Յորդանանըն էօթէ
2 թարաֆընտաքի ԵՀուտիյէ սինօրլարընա կէլտի։ ׃Վէ
խայլը ճէմա՛աթ անըն արտընճա կիթտիքլէրինտէ՝
օրատա անլէրէ շիֆա վէրտի։
3 Վէ ֆէրիսիլէր անը թէճրիպէ էթմէք իչիւն եանընա
կէլիպ, անա՝ Հէր սէպէպէ պինա՛էն զէվճէսինի պօ-
4 շամագ ատէմէ ճա՛ֆզ մի՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ ׃Իպթիտատէ խալգ էտէն՝ անլէրի էրքէք
5 վէ տիշի խալգ էթտիյինի, ־Վէ՝ Պու սէպէպտէն ատէմ
փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւ-
լասըգ օլարագ, ׃իքիսի եէք վիւճուտ օլաճագլար՝ տէ-
6 յիւ պույուրտըղընը օգռւմատընըզ մը։ Պունա պինա՛էն
արթըգ իքի տէյիլ, լաքին եէքվիճուտ տըրլար. իմտի
Ալլահըն րապթ էթտիյինի ինսան այրըմասըն՝ տէտի։
7 Անլէր տախի անա՝ ־Եա նռչիւն Մովսէս թալագնամէ
8 վէրիլէրէք պօշամաղը թէնպիհ էթտի՝ տէտիլէր։ Օ
տախի անլէրէ տէտի քի՝ Մովսէս սիզին գալպինիզին
գաթըլըղը սէպէպիյլէ սիզէ զէվճէլէրինիզի պօշա-
մաղա իզն վէրտի. ամմա իպթիտատէ պէօյլէ տէյիլ
9 իտի։ ׃Պէն տախի սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ զէվճէ-
սինի զինատան ղայրի պիր սէպէպլէ պօշայրպ տա,
պաշգասը իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր. քէզալիք պօ-
10 շանմըշ օլան իլէ էվլէնէն՝ զինա էտէր։ Շակիրտլէրի
տախի անա՝ ־Էկէր զէվճ իլէ զէվճէ արասընտա հալ
պէօյլէ իսէ, էվլէնմէք խայրը տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։
11 Լաքին օ անլէրէ խիթապէն՝ ׃Պու քէլամը ճիւմլէսի
տէյիլ, անճագ քէնտիլէրէ հիտայէթ օլունանլար գա-
12 պուլ էտէ պիլիր։ Զիրա անա րահմինտէն պա՛զը խա-
տրմ տօղմուշ օլանլար վար տրր, վէ ׃ատէմլէր թա-
րաֆընտան խատըմ գըլընմըշ խատրմլար տախի վար
տրր, վէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ իչիւն քէնտի քէն-
տիլէրինի խատրմ էթմիշ օլանլար վար տրր. գապուլ
էտէ պիլէն գապուլ էթսին՝ տէտի։
13 ׃Օ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօյուպ տու՛ա էթ-
սին տէյիւ եանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթիրիլտի.
14 շակիրտլէրի իսէ անլէրի ազարլատրլար։ Ամմա Յի-
սուս՝ Չօճուգլարը գօյ վէրինիզ, վէ անլէրի պանա
կէլմէքտէն մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա ׃մէլէքիւթ իւս
15 սէմավաթ պու մագուլէլէրին տիր՝ տէտի։ Վէ էլլէրինի
անլէրին իւզէրինէ գօտրգտան սօկրա օրատան կիթտի։
16 Վէ ׃իշթէ պիր քիմսէ եանընա կէլիպ անա՝ Էյ
׃քէրիմ Մու՛ալլիմ, էպտի հայաթա նա՛իլ օլմագ
17 իչիւն պէն նէ՞ խայր իշլէյէյիմ՝ տէտի։ Օ տախի
անա՝ Նիչիւն պանա քէրիմ տէյօրսըն. պիրտէն,
ե՛ն Ալլահտան զայրի քէրիմ եօգ տրր. ամմա էկէր
հայաթա նա՛իլ օլմագ իսթէրսէն, էմրլէրի հըֆզ էյլէ՝
18 տէտի։ Օ անա՝ Հաճնկրլարընը՝ տէտիքտէ, Յիսուս՝
Պունլարը. ե՛ն ׃Գաթլ էթմէյէսին, Զինա էթմէ-
յէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան շէհատէթ էթ-
19 մէյէսին, ׃Փէտէրինկէ վէ վալիտէնկէ հիւրմէթ էտէսին,
20 վէ ׃Գօնշրնկը քէնտինկ կիպի սէվէսին՝ տէտի։ Օլ նէվ-
ճիվան անա՝ Պունլարրն ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն
պէրու հրֆզ էյլէտիմ. տահա նէ՞ նօգսանըմ վար՝
21 տէտի։ Յիսուս անա՝ Էկէր քեամիլ օլմագ իսթէրսէն,
־կիտիպ նէնկ վար իսէ սաթ, ֆուգարայա վէր, վէ սէ-
մատա խազինէյէ մալիք օլաճագսրն. վէ կէլ պանա
22 թապի՛ օլ՝ տէտի։ Վէ օլ նէվճիվան պու սէօզիւ ի-
շիթտիքտէ, միւքէտտէր օլարագ կիթտի. զիրա չօգ
մալի վար իտի։
23 Վէ Յիսուս շակիրտլէրինէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ ׃Զէնկին քիմսէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթա
24 կիւճլէ կիրէր։ Վէ ենէ սիզէ տէրիմ քի՝ Զէնկինին
մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն տէվէնին իյնէ տէ-
25 լիյինտէն կէչմէսի տահա գօլայ տրր՝ տէտի։ Շակիրտ-
լէրի տախի պոռռ իշիթտիքտէ, ղայէթլէ հայրան օ-
լուպ՝ Էօյլէ իսէ քիմ խէլաս օլա պիլիր՝ տէտիլէր։
26 Վէ Յիսուս անլէրէ նազար էտիպ՝ Պու շէյ ինսան
՝ինտինտէ միմքինսիզ տիր, լաքին ׃Ալլահըն ՝ին-
տինտէ հէր շէյ միմքին տիր՝ տէտի։
27 ׃Օ զէման Պետրոս անա ճէվապէն՝ Իշթէ ־պիզ հէր
շէյի թէրք էտիպ՝ սանա թապի՛ օլտրգ, իմտի նէյէ՞
28 մալիք օլուրրզ՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անլէրէ ֆէռռէն՝
Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ պանա թապի՛
օլանլար թէքվինի ի ճէտիտտէ, Իպն իւլ ինսան քէնտի
ճէլալի թախթընտա օթուրտրղը զէման ־սիզ տախի
օն իքի թախթ իւզէրինտէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին օն
29 իքի սրպթընա հիւքմ էտէճէքսինիզ։ ־Վէ Հէր քիմ
խանէլէր եա պիրատէրլէր եա հէմշիրէլէր եա փէտէր
եա վալիտէ եա զէվճէ եա էվլատ եա թարլալարը պէ-
նիմ իսմիմ իչիւն թէրք էթմիշ օլուր իսէ, եիւզ գա-
թընը ալաճագ, հէմ էպէտի հայաթա վարիս օլաճագ
30 տրր։ ׃Լաքին չօգ էվվէլքիլէր սօնրաքի վէ սօնրա-
քիլէր էվվէլքի օլաճագ տրր։

ՊԱՊ 20

׃Ամէլէ Թէմսիլի։ 17 Յիսուսըն քէնտի էօլիւմիւ, վէ զըյամընը խ-
պար էվէսի։ 20 Թէվազու՝ հագգընտա Թալիմի։ 30 Իքի բէօրընն կէօզ-
լէրինի աչմասը։

ա Մարկ.10.1։Ցովհ.10.40։
բ Պ. 12. 15։
գ Թէք. 1. 27։ 5. 2։ Մաղ. 2. 15։
դ Թէք. 2. 24։ Մարկ. 10.5-9։ Եփես. 5.31։
ե 1Կոր. 6.16։ 7. 2։
զ Թէս. 24. 1։ Պ.5.31։
է Պ. 5. 32։ Մարկ. 10. 11։ Ղուկ. 16. 18։ 1Կոր. 7. 10,11։
ը Էմս. 21. 19։
թ 1Կոր. 7. 2,7,9,17։
ժ 1Կոր. 7. 32, 34։ 9. 5, 15։
ի Մարկ. 10.13։ Ղուկ. 18. 15։
լ Պ. 18. 3։ [18. 18.
խ Մարկ. 10.17։ Ղուկ.
ծ Ղուկ.10.25։ [5. 17։
կ Խուր. 20. 13։ Թէս.
հ Պ. 15. 4։
յ Ղեւ. 19. 18։ Պ. 22. 39։ Բամ. 13.9։ Դաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։
ղ Պ. 6. 20։ Ղուկ. 12. 33։ 16. 9։ Ա՛մալ. 2. 45։ 4. 34,35։ 1Տիմ. 6. 18,19։
ճ Պ. 13. 22։ Մարկ.10. 24։ 1Կոր.1.26։1Տիմ. 6. 9,10։
մ Թէք. 18. 14։ Յոբ. 42. 2։ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Ղուկ. 1 37։ 18. 27։ [18. 28։
յ Մարկ. 10.28։ Ղուկ.
ն Թէս. 33. 9։ Պ.4.20։ Ղուկ. 5. 11։
շ Պ. 20. 21։ Ղուկ. 22. 28-30։ 1Կոր. 6. 2,3։ Վահ. 2. 26։
ո Մարկ. 10. 29, 30։ Ղուկ. 18. 29,30։
չ Պ. 20.16։ 21.31,32։ Մարկ. 10. 31։ Ղուկ. 13.30։

Digitized by Google

9 իրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ պաղընա ’ամէլէ թուԹմագ իչին սապահլայրն չրգան խանէ սահիպի
2 պիր ատէմէ պէնգէր: Վէ ’ամէլէ իլէ կիւնտէ պիրէր տինարա մուգավէլէ էտիպ՝ անլէրի պաղընա կէօն-
3 տէրտի: Վէ սա’աթ իւչ րատտէլէրինտէ չրգըպ՝ չար-շուտա պաշգա պօշ տուրանլար տախի կէօրտիւքտէ,
4 Անլէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտինիզ, վէ հագգ նէ
5 իսէ սիզէ վէրիրիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Անլէր տախի կիթտիլէր. սա’աթ ալԹը վէ տօգուզ րատտէլէրինտէ
6 եինէ չրգըպ՝ պէօյլէնէ եափտը: Վէ սա’աթ օն պիր րատտէլէրինտէ չրգըպ՝ տիկէր պօշ տուրանլար պուլ-տու, վէ անլէրէ՝ Նիչին պուրատա պիւթիւն կիւն
7 պօշ տուրույօրսընըզ՝ տէտի: Անլէր տախի անա՝ Պիզի քիմսէ իւճրէԹլէ ԹուԹմատըղը իչիւն՝ տէտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտինիզ, վէ հագգ
8 նէ իսէ ալաճագսընըզ՝ տէտի: Վէ ախշամ օլտըգտա, պաղ սահիպի քէնտի քէտխիւտասընա՝ Ամէլէյի չաղըր, վէ սօկրաքիլէրտէն պաշլայրպ էվվէլ քիլէրէ վա-
9 ըընճայատէք իւճրէԹլէրինի վէր՝ տէտի: Վէ սա’աթ օն պիր րատտէլէրինտէ Ռ֊Ռ֊Լ֊Ն֊Լ֊Ռ կէլիպ՝ պիրէր
10 տինար ալտըլար: Վէ էվվէլ քիլէր կէլտիքտէ՝ զիյատէ ալաճաղըզ զաննընտա իտիլէր իսէ տէ, անլէր տախի
11 պիրէր տինար ալտըլար: Վէ ալտըգլարընտա, խանէ
12 սահիպինէ գարշը սէօյլէնէրէք, Պու սօկրաքիլէր պիր սա’աթ իշլէտիլէր, վէ պիզ կիւնիւն զահմէթ վէ հէ-րարէԹինի չէքմիշ իքէն անլէրի պիզէ միւսավի ԹուԹ-
13 տըն՝ տէտիլէր: Օ տախի ճէվապէն, անլէրին պիրինէ՝ ՏօսԹըմ, սանա զատը էԹմէյօրըմ. սէն պէնիմ իլէ
14 պիր տինարա մուգավէլէ էԹմէտին մի. Հագգընկը ալ, կիթ. պէն պու սօկրաքինէ սանա Ռ֊Ռ֊Լ֊Ռ գատար
15 վէրմէք իսԹէրիմ: Մալիմլէ իսԹէտիյիմի եափմագ պանա ճա’իզ տէյլի մի. եօգսա պէն քէրիմ օլտըղըմ
16 իչիւն սէնին կէօզիւն քէօԹի մի տիր՝ տէտի: Պէօյ-լէնէ սօկրաքիլէր էվվէլ քի, վէ էվվէլ քիլէր սօկրաքի օլաճագ տըր. զիրա տա’վէլԹլիլէր չօգ, ամմա ինԹի-խապ օլունանլար ազ տըր՝ տէտի:
17 Վէ Յիսուս Երուսաղէմէ չրգար իքէն, եօլտա օն իքի շակիրտինի Թէնհայա ալըպ՝ անլէրէ խրիԹապէն,
18 ԻշԹէ Երուսաղէմէ չրգըյօրըզ, վէ Իպն իւլ ինսան պաշ քեահինլէր իւլ ’իւլէմանըն էլլէրինէ Թէսլիմ
19 օլունուպ՝ անլէր գաթլինէ հիւքմ էտէճէքլէր. Վէ անը իսԹիհզա էտիպ՝ գամչըյլէ տէօյմէք վէ խաչա կէր-մէք իւզրէ, Ռ֊Ռ֊Լ֊Ռ Թէսլիմ էտէճէքլէր. օ տա-խի իչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի:
20 Օ զէման Զեբեդէոս օղուլլարընըն վալիտէսի՝ օղուլլարը իւէ պէրապէր եանընա կէլիպ՝ սէճտէ էտէ-
21 րէք, անտէն պիր լուԹֆ տիլէտի: Օ տախի անա՝ Նէ իսԹէրսին՝ տէտիքտէ, մէրգուվէ անա՝ Մէլէքիւթիւնտէ պու իքի օղուլլարըմըն Ռպիրի սաղընտա վէ պիրի
22 սօլընտա օԹուրմալարընը էմր էյլէ՝ տէտի: Վէ Յի-սուս ճէվապէն՝ Նէ տիլէտիյինիզի պիլմէզսինիզ. պէ-նիմ իչէճէյիմ Ռքեասէտէն իչմէյէ վէ պէնիմ վաֆԹիզ օլունաճաղըմ ՌվաֆԹիզլէ վաֆԹիզ օլունմադա մուգ-Թէտիր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, ՄուգԹէտիր իզ՝ տէտի-
23 լէր: Օ տախի անլէրէ՝ Կէրչի Ռքեասէմտէն իչէճէքսի-նիզ, վէ պէնիմ վաֆԹիզ օլունաճաղըմ վաֆԹիզլէ վաֆԹիզ օլունմագսընընըզ. ամմա սաղըմտա վէ սօ-լըմտա օԹուրմադը Ռիհսան էԹմէք՝ պանա րաճի՝ տէ-յիլ տիր, անճագ Փէտէրիմ Թարաքընտան քիմսէր իչիւն հազըրլանմըշ իսէ, Ռ֊Լ֊Ռ֊Ռ֊Ռ֊Ռ֊Ռ֊Ռ֊Ռ֊Ռ՝ տէտի:
24 Վէ Ռ֊Ռ֊Ռ օն շ֊Ռ֊Ռ֊Ռ Ռ֊Ռ֊Ռ֊Ռ իշԹիտիքտէ, օլ իքի
25 գարնտաշա կիւճէնտիլէր: Լաքին Յիսուս անլէրի եանընա չաղըրըպ՝ Թա’իֆէլէրին հիւքմտարլարը անլէր իւզէրինէ ԹէսալլուԹ էտիպ, պէօյիւքլէրի անլէր իւզէրինէ հիւքիմէԹ իճրա էԹտիքլէրինի պիւիրսի-
26 նիզ: Ամմա արանըզտա Ռպէօյլէ օլմասըն, անճագ Ռարանըզտա պէօյիւք օլմագ իսԹէյէն՝ խըտմէԹքեա-
27 րընըզ օլսուն. Ռվէ արանըզտա պիրինճի օլմագ իս-
28 ԹէյէՆ՝ գուլունըզ օլսուն: Ռնիհէքիմ Ռիպն իւլ ինսան՝ քէնտինէ խըտմէԹ օլունմագ իչիւն տէյիլ, Ռան-ճագ խըտմէԹ էԹմէք վէ Ռճանընը Ռչօգ քիմսէլէր պէ-տէլինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի:
29 Ռվէ Երիքովտան չրգարլար իքէն, անըն արտընճա
30 խայլը ճէմ’աթ կիթտի: Վէ իշԹէ եօլ քէնարընտա Ռիքի քէօր ատէմ օԹուրուպ՝ Յիսուսըն կէչտիյինի իշիԹտիքտէ՝ Եա Բապպ, Իպն ի ԴաւիԹ, պիզէ մէր-
31 համէԹ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էԹտիլէր: Վէ ճէմ’աթ սիւքիւԹ էԹմէլէրի իչիւն անլէրի թա’զիր էԹտի իսէ տէ, անլէր՝ Եա Բապպ, Իպն ի ԴաւիԹ, պիզէ մէր-համէԹ էյլէ՝ տէյիւ տահա զիյատէ ֆէրեատ էտէրլէր
32 իտի: Վէ Յիսուս տուրուպ՝ անլէրի չաղըրտը, վէ Նէ
33 իսԹէրսինիզ քի սիզէ եափայըմ՝ տէտիքտէ, Անա՝
34 Եա Բապպ, կէօզլէրիմիզ աչըլսըն՝ տէտիլէր: Վէ Յի-սուս շէֆգաթ էտիպ՝ անլէրին կէօզլէրինէ տօգուն-տու, վէ տէր’ագապ կէօզլէրի աչըլըպ՝ անըն արտընճա կիԹտիլէր:

ա Բօմ. 9. 21։
բ Թէս. 15.9։ Էմս. 23. 6։ Պ. 6. 23։
գ Պ. 19. 30։
դ Պ. 22. 14։
ե Մարկ. 10.32։ Ղուկ 18.31։ Յովհ. 12.12։
զ Պ. 16. 21։
է Պ. 27. 2։ Մարկ. 15. 1 16։ Ղուկ. 23. 1։ Յովհ. 18.28, վէ զայ-րի՝ Ա’մաղ. 3. 13։
ը Մարկ. 10. 35։
թ Պ. 4. 21։
ժ Պ. 19. 28։
ի Պ. 26. 39,42։ Մարկ 14. 36։ Ղուկ.22. 42։ Յովհ. 18. 11։
լ Ղուկ. 12. 50։
խ Ա’մաղ. 12. 2։ Բօմ.8. 17։2Կոր.1.7։Վահ.1.9։
ծ Պ. 25. 34։
կ Մարկ. 10.41։ Ղուկ. 22. 24,25։
հ 1Պետ. 5. 3։
յ Պ. 23. 11։ Մարկ. 9. 34։ 10. 43։
ղ Պ. 18. 4։
ճ Յովհ. 13. 4։
մ Փիլ. 2. 7։
յ Ղուկ. 22. 27։ Յովհ. 13. 14։
ն Ես. 53. 10,11։ Դան. 9. 24, 26։ Յովհ. 11. 51, 52։ 1 Տիմ. 2. 5։
շ Տիտ.2.13,14։ 1Պետ. 1. 19։
ո Պ. 26. 28։ Բօմ.5.15, 19։ Հբր. 9. 28։
չ Մարկ. 10. 46։ Ղուկ. 18. 35։
պ Պ. 9. 27։ ——

Digitized by Google

ՊԱՊ 21

Յիսուսըն՝ մերքէպէ պինվիշ օլարագ երուսաղէմէ կիրմէսի. 12 ախզ ու ի Քա էտենլէրի հէյքէլտէն Քարտ էքմէսի. 17 ինճիր աղաճընա լա՛նէքի. 23 քահինլէր իլէ իխթիյարլարը սիւքիւճ էքտիրմէսի. 28 Իքի օղուլ Քէմսիլի. 33 Պաղճըլար Քէմսիլի.

1 Վէ երուսաղէմէ եագլաշըպ՝ Զէյթուն տաղը
գուրպինտէ Բեթփագէյէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս իքի
2 շակիրտ կէօնտէրիպ, Անլէրէ՝ Գարշընըզտաքի քէօյէ
կիտինիզ, վէ տէրհալ պաղլը պիր մէրքէպ վէ եա-
նընտա պիր սրփա պուլուրսընըզ. չէօզիւպ պանա
3 կէթիրինիզ: Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ պիր շէյ սէօյ-
լէրսէ՝ Պունլար էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէյինիզ, վէ
4 ֆիլհալ անլէրի կէօնտէրէճէք տիր՝ տէտի: Վէ պու-
5 նուն ճիմլէսի փէյղամպէր վասըթասըյլէ, Սիօն
գըզընա տէյինիզ քի, Իշթէ Մէլիյիկ հալիմ, վէ մեր-
քէպէ, պէլի, մէրքէպ եավրուսը սրփայա պինմիշ
օլարագ սանա կէլիյօր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամընը
6 իթմամը իչիւն վագը՝ օլտու: Վէ շակիրտլէր վա-
րըպ՝ Յիսուսըն քէնտիլէրինէ պույուրտըղը կիպի հա-
7 րէքէթլէ, Մէրքէպի վէ սրփայը կէթիրիպ՝ իւզէրլէ-
րինէ էլպիսէլէրինի գօտրլար, օ տախի իւզէրլէրինէ
8 պինտի: Վէ փէք չօգ խալգ տախի քէնտի էլպիսէլէ-
րինի եօլա սէրտիլէր. վէ պաշգալարը աղաճլարտան
9 տալլար քէսիպ եօլա տէօշէյէրէք, էօնտէն կիտէն
վէ արգատան կէլէն խալգ՝ Իպն ի Դաւիթէ Ովսան-
նա, Բապպէն իսմիյէ կէլէն միւպարէք օլսուն, եիւ-
ճէլէրտէ Ովսաննա՝ տէյէրէք նիտա էտէրլէր իտի:
10 Վէ Երուսաղէմէ կիրտիյինտէ՝ Պու քիմ տիր՝ տէ-
11 յէրէք, պիւթիւն շէհր թահրիք օլունտու: Խալգ տա-
խի՝ Պու Գալիլեատա վագը՝ Նազարէթտէն օլան
Յիսուս փէյղամպէր տիր՝ տէտիլէր:
12 Վէ Յիսուս Ալլահըն հէյքէլինէ կիրիպ՝ հէյքէլտէ
ախզ ու ի՛թա էտենլէրին ճիմլէսինի չընգարարագ
Սարրաֆլարըն փիշթախթալարընը, վէ կէօյէրճին
13 սաթընճլարըն իսքէմլէյէրինի ալթ իւսթ էթտի: Վէ
անլէրէ՝ Խանէմ իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունաճագ
տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր. Ֆագաթ սիզ անը հա-
րամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի:
14 Վէ հէյքէլտէ եանընա քէօրլէր վէ թօփալլար կէլ-
15 տիլէր, օ տախի անլէրէ շիֆա վէրտի: Լաքին պաշ
քեահինլէր իլէ իւլէմա անըն իճրա էյլէտիյի մի՛ճի-
զէլէրի վէ չօճուգլարըն հէյքէլտէ՝ Իպն ի Դաւիթէ Ով-
սաննա՝ տէյիւ նիտա էթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրինի-
16 տէ, փէք կիւճլէրինէ կիտէրէք, Անա՝ Պունլարըն նէ
սէօյլէտտիյինի իշիտիյօր մը սընը՝ տէտիլէր. Յիսուս
տախի անլէրէ՝ Պէլի, Մա՛սումլար իլէ մէմէ էմէնլէ-
րին աղզընտան համտը թէքմիլ էթտին՝ քէլամընը
հիչ պիր վագըթ օգռիմատընըզ մը՝ տէտի:
17 Վէ անլէրի պրագտը, վէ շէհրին խարիճինէ Բե-
թանիայա չըգըպ՝ օրատա կէճէլէտտի:
18 Վէ սապահլայընը շէհրէ ՛ավտէթ էտէր իքէն աճրգ-
19 տը: Վէ եօլ քէնարընտա պիր ինճիր աղաճը կէօրիպ՝
եանընա վարտըղընտա, անտէ եափրագտան մա՛տա
պիր շէյ պուլմամաղլէ անա՝ Պունտան սօնրա էպէ-
տէն սէնտէ մէյվէ օլմասընը՝ տէտի. վէ ինճիր աղաճը
20 տէր՛ագապ գուրուտու: Վէ շակիրտլէրի պունու կէօ-
րինճճ թէ՛աճճիպ էտիպ՝ Ինճիր աղաճը նաՓսըլ տէր-
21 ՛ագապ գուրուտու՝ տէտիքլէրինտէ, Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ՛ քի՝ ՛եկէր իմա-
նընըզ օլուպ տա, ՛շիւպհէ էթմէզսէնիզ, տէյիպ եալը-
նըզ պու ինճիր աղաճընա վագը՛ օլանը իճրա էտէ-
ճէքսինիզ, ՛անճագ շու տաղա պիլէ՝ Գալգ քէնտինկի
22 տէնիզէ աթ՝ տէսէնիզ, վագը՛ օլաճագ տըր: Վէ տու՛ա-
տա իման էտէրէք ՛հէր նէ տիլէրսէնիզ, ալաճագ-
սընըզ՝ տէտի:
23 Վէ հէյքէլէ կէլտի, վէ թա՛լիմ էտէր իքէն եանը-
նա պաշ քեահինլէր իլէ գավմընը իխթիյարլարը կէլէ-
րէք՝ Պունլարը նէ սէյահիյէթլէ եափը յօրսընը. վէ
24 պու սէյահիյէթի սանա քիմ վէրտի՝ տէտիլէր: Վէ Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր շէյ
սի՛ալ էտէյիմ, էկէր անը պանա սէօյլէրսէնիզ, պէն
տէ պու շէյլէրի նէ սէյահիյէթլէ եափտըղըմը սիզէ
25 սէօյլէրիմ: Յովհաննէսին վաֆթիզի նէրէտէն իտի.
26 սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտա՞ն մը իտի՝ տէտի: Ան-
լէր տախի՝ Էկէր Սէմատան՝ տէսէք, պիզէ՝ Նիչիւն
անա իման էթմէտինիզ՝ տէյէճէք. վէ էկէր Ինսան-
տան՝ տէսէք, խալգտան գօրգարըզ. զիրա ՛ճիմլէսի
Յովհաննէսի փէյղամպէր մագամընտա թուրթար՝ տէ-
27 յիւ քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտիպ, Յիսուսա
ճէվապէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Պէն
տէ պու շէյլէրի նէ սէյահիյէթլէ եափտըղըմը սիզէ
սէօյլէմէմ՛՝ տէտի:
28 Լաքին նէ՞ գըյաս էտէրսինիզ, պիր ատէմին իքի
էվլատը վար իտի. վէ պիրինճիսինէ կէլիպ՝ Օղլըմ,
29 կիթ պու կիւն պաղըմտա իշլէ՝ տէտի: Վէ օ ճէվապ
վէրիպ՝ Խօթէմէմ՛՝ տէտի իսէ տէ, սօնրա փէշիման
30 օլուպ կիթտի: Վէ իքինճիսինէ կէլիպ՝ օլ մինվալ
իւզրէ սէօյլէտտի. վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ Փէք էյի, էֆէն-
31 տիմ, տէտի իսէ տէ, կիթմէտտի: Իքիսինտէն հա՞նկըսը
փէտէրինին միւրատընը իճրա էյլէտի՝ տէտի. անա՝

ա Մարկ. 11. 1։ Ղուկ. 19. 29։
բ Զաք. 14. 4։
գ Ես. 62. 11։ Զաք. 9. 9։ Յովհ. 12. 15։
դ Մարկ. 11. 4։
ե 4Միւլ. 9. 13։
զ Պաղ Ղևտ. 23. 40։ Յովհ. 12. 13։
է Մէզ. 118. 25։ [39։
ը Մէզ. 118. 26։ Պ.23.
թ Մարկ. 11. 15։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 13, 15։
ժ Պ. 2.23։ Ղուկ. 7.16։ Յովհ. 6. 14։ 7. 40։ 9. 17։
ի Մարկ. 11. 11։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 15։
լ Թէս. 14. 25։
խ Ես. 56. 7։
ծ երեմ. 7. 11։ Մարկ. 11. 17։ Ղուկ. 19. 46։
կ Մէզ. 8. 2։
հ Մարկ. 11. 11։ Յովհ. 11. 18։
ձ Մարկ. 11. 12։
ղ Մարկ. 11. 13։
ճ Մարկ. 11. 20։
մ Պ. 17. 19։ Ղուկ. 17. 6։
յ Յակ. 1. 6։
ն 1Կոր. 13. 2։
շ Պ. 7. 7։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9։ Յակ. 5. 16։ 1Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
ո Մարկ. 11. 27։ Ղուկ. 20. 1։
չ Խուր. 2. 14։ Ա՛մալ. 4. 7։ 7. 27։
պ Պ. 14. 5։ Մարկ. 6. 20։ Ղուկ. 20. 6։

Digitized by Google

Պիրինճիսի՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, կէօմրիւքճիլէր իլէ ֆահիշէլէր Ալլահրն մէլէքիւթինէ սիզտէն էվվէլ կիրէրլէր։
32 Զիրա Յովհաննէս սիզէ սալահ թարիգինտէ կէլտի, ամմա անա ինանմատընըզ. կէօմրիւքճիլէր վէ ֆահիշէլէր իսէ անա ինանտըլար. վէ սիզ ... կէօրտիւյինիւզտէ, անա ինանմագ իչիւն, սօնրա նատիմ օլմատընըզ։
33 Տիկէր պիր թէմսիլ տինլէյինիզ. Խանէ սահիպի պիր ատէմ վար իտի, քի Պաղ տիքիպ՝ անըն էթրաֆընա չիթ չէվիրտի, վէ իչինտէ պիր մա՛սէրէ գազտը, վէ գուլլէ պինա էթտի, վէ անը պաղճլարա
34 թէսլիմ էտիպ՝ ղուրպէթէ կիթտի։ Վէ մահսուլ վագթը եագլաշտըգտա գուլլարընը մահսուլը ալմագ
35 իւզրէ, պաղճլարա կէօնտէրտի։ Վէ պաղճլար գուլլարընը թուԹուպ՝ քիմինի տէօյտիւլէր, քիմինի էօլտիւրտիւլէր վէ քիմինի տախի թաշլատըլար։
36 Թէքրար էվվէլքիլէրտէն զիյատէ տիկէր գուլլար կէօնտէրտի, վէ անլէրէ տէ օլ մինվալ իւզրէ մու՛ա-
37 մէլէ էյլէտիլէր։ Ագրպէթ՝ Օղլըմա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք, անլէրէ քէնտի օղլընը կէօնտէրտի։
38 Ամմա պաղճլար օղլընը կէօրիւնճէ, արալարընտա, Պու՝ վարիս տիր, կէլինիզ անը էօլտիւրիւպ միրա-
39 սընը զապթ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ անը թուԹուպ՝
40 պաղտան չըգարարագ էօլտիւրտիւլէր։ Իմտի պաղ սահիպի կէլտիյի զէման, օլ պաղճլարա նէ եափա-
41 ճագ տըր՝ տէտի։ Անա՝ Օլ քէօթիւլէրի հէյպէթլի թարզլէ հէլաք էտիպ՝ պաղրն մահսուլընը մէվսիմինտէ վէրէճէք օլան պաշգա պաղճլարա թէսլիմ
42 էտէճէք տիր՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ խիթապէն՝ Եափուճլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը օլտու. պու՝ Բապպ թարաֆընտան օլուպ, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ՝ աճ՛իպ տիր՝
43 պիր վագթթ քիթապլարտա օգիւմատընըզ մը։ Պունուն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ալլահ սիզտէն ալընըպ՝ մահսուլընը կէթիրէն պիր իւմմէթէ վէ-
44 րիլէճէք տիր։ Վէ պու թաշ իւզէրինէ տիւշէն՝ փարչէնէճէք տիր, օ տախի քիմին իւզէրինէ տիւշէրսէ, ան էզճէճէք տիր՝ տէտի։
45 Վէ պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր անըն թէմսիլլէրինի իշիթտիքլէրինտէ, քէնտիլէրի հագգընտա
46 սէօյլէտիյինի ակլատըլար։ Վէ անը թուԹմաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ, խալգտան գօրգտըլար, զիրա անը փէյղամպէր մագամընտա թուԹաըլար իտի։

ՊԱՊ 22

Մէլիքզատէ տիւյիւնիւ Քէմսիլի։ 12 Տիւյիւն լիպասը կիյմէյէնին ճէզասը։ 15 Գայսէրէ վէրկի։ 23 Էօլիւէրին գըյամը Քա՛լիմի։ 34 Հանկը էմրին պէօյիւք օլտըղը։ 41 Քիսուսըն իպնի ԴաւիԹ իւնվանընտան պահսէլ՝ ֆէրիսիլէրի սիւքիւԹ էֆտիրմէսի։

1 Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապլէն՝ թէքրար թէմ-
2 սիլլէրիլէ սէօյլէյէրէք, տէտի քի, Մէլէքիւթ իւա սէմավաթ՝ օղլընա տիւյիւն էտէն պիր մէլիյէ պէնգէր։
3 Վէ տա՛վէթլիլէրի տիւյիւնէ չաղըրմագ իչիւն գուլլարընը կէօնտէրտի. անլէր տախի կէլմէք իսԹէմէ-
4 տիլէր։ Թէքրար տիկէր գուլլար կէօնտէրիպ, Տա՛վէթլիլէրէ տէյիւնիզ քի՝ Իշիթ Թա՛մըմը հազըրլատըմ, սըղըրլարըմ վէ պէսլի տավարլարըմ պօղազլանտը, վէ հէր շէյ հազըր տըր, տիւյիւնէ կէլինիզ՝
5 տէտի։ Ամմա անլէր վազիֆէ էտինմէյիպ՝ քիմի քէն-
6 տի Թարլասընա վէ քիմի Թիճարէթինէ կիթտի։ Պագիլէրի տախի անըն գուլլարընը ԹուԹուպ հագարէԹ
7 էտէրէք, էօլտիւրտիւլէր։ Վէ մէլիք ... իշիտինճէ, ղազապա կէլմէքլէ, ասքէրինի սէվգ էտիպ՝ օլ գա-
8 Թիլլէրի հէլաք էթտի, վէ շէհրլէրինի եագտը։ Օ զէման գուլլարընա՝ Վագա՛տ տիւյիւն հազըր տըր,
9 ամմա տա՛վէթլիլէր կլայըգ տէյիլ իտի։ Հէմման եօլ աղըզլարընա վարըպ՝ հէր քիմի պուլուրսանըզ, տիւ-
10 յինէ տա՛վէթ էտինիզ՝ տէտի։ Օլ գուլլար տախի եօլլարա չըգըպ՝ կէրէք քէօթիւ, կէրէք էյի, հէր քիմի պուլտըլար իսէ, ճէմ՛ էթտիլէր. վէ տիւյիւն ...
11 տա՛վէթլիլէրլէ տօլտու։ Վէ մէլիք տա՛վէթլիլէրի կէօրմէյէ կիրտիքտէ՝ օրատա տիւյիւն լիպասը կիյ-
12 մէմիշ պիր ատէմ կէօրմէքլէ, Անա՝ էյ տօսԹըմ, իւզէրինտէ տիւյիւն լիպասը օլմատըղը հալտէ, նամսըլ պուրայա կիրտին՝ տէմէսի իւզէրինէ, օլ ատէմին
13 նուԹգու ԹուԹուլտու։ Օ զէման մէլիք խըտմէթճիլէրէ տէտի քի՝ Պունուն այագլարընը վէ էլլէրինի պաղլայընըզ, վէ գալտըրըպ խարիճի զուլմէթէ չըգարընըզ. օրատա աղլայըշ վէ տիշ գրճրրտամասը
14 օլաճագ տըր։ Զիրա տա՛վէթէ օլունանլար չօգ, ամմա ինԹիխապ օլունանլար ազ տըր։
15 Օ զէման ֆէրիսիլէր վարըպ՝ անը քէլամէն նաասըլ տուզաղա տիւշիւրսինլէր տէյիւ մէշվէրէթէ էթտիլէր։
16 Վէ Հէրովդէսիլէր իլէ պէրապէր քէնտի շակիրտլէրինի անա կէօնտէրիպ՝ Եա մու՛ալիմ, սէնին հագգ օլտըղընը վէ Ալլահրն Թարիգինի հագիգաթ իւզրէ Թա՛լիմ էթտիյինի վէ քիմսէյի վազիֆէ էտինմէտիյինի պիլիրիզ, զիրա ատէմլէրին խաթրընը սայմազ-

---

ը Ղուկ. 7. 29,50։
ա Գ. 3. 1, վէ ղայրի։
ա Ղուկ. 3. 12,13։
վ Մէզ. 80. 9։ Աղն. 8. 11։ Ես. 5. 1։ Երեմ. 2. 21։ Մարկ. 12. 1։ Ղուկ. 20. 9։
տ Գ. 25. 14,15։
ր Աղն. 8. 11,12։
ց 2Թէվ.24.21։ 36.16։ Նէեմ. 9. 26։ Գ.5.12։ 23. 34,37։ Ա՛մալ. 7. 52։ 1Սէլ.2.15։ Իպր. 11. 36,37։
ա Մէզ. 2.8։ Իպր. 1.2։
ե Մէզ. 2. 2։ Գ. 26. 3։ 27. 1։ Յովհ. 11. 53։ Ա՛մալ. 4. 28։
զ Գ. 26. 50, վէ ղայրի։ Մարկ.14.46, վէ ղայրի։ Ղուկ. 22. 54, վէ ղայրի։ Յովհ. 18. 12, վէ ղայրի։ Ա՛մալ.2.23։
ը Ղուկ.21.24։ Իպր.2.2,3։
ը Ա՛մալ. 13. 46։ 15. 7։ 18. 6։ 28.28։ Բամ. 9 վէ 10 վէ 11։
ա Պագ Ղուկ. 20. 16։
բ Մէզ. 118. 22։ Ես. 28.16։ Մարկ.12.10։ Ղուկ. 20. 17։ Ա՛մալ. 4. 11։ Եփես. 2. 20։ 1Պետ. 2. 6,7։
գ Գ. 8. 12։
դ Ես. 8. 14, 15։ Զաք. 12. 3։ Ղուկ. 20. 18։ Բամ.9.33։ 1Պետ.2.8։
ե Ես.60.12։ Դան.2.44։
զ Այ. 11։ Ղուկ. 7. 16։ Յովհ. 7. 40։
—— [7,9։
ը Ղուկ.14.16։ Վահ.19. [27։
թ Էմս. 9. 2։
ժ Դան. 9.26։ Ղուկ. 19. 13. 46։
ի Գ. 10. 11,13։ Ա՛մալ. 13. 46։
լ Գ. 13. 38,47։
խ Եռահ. օծուրանալ
ծ 2Կոր. 5. 3։ Եփես 4 24։ Կող. 3. 10,12։ Վահ.3.4։16.15։ 19.8։
կ Գ. 8. 12։
հ Գ. 20. 16։ [20. 20։
ձ Մարկ. 12.13։ Ղուկ.

Digitized by Google

17 սըն: Իմտի պիզէ սէօյլէ, սանա նաֆսըլ կէօրիւնիւր՝
Գայսէրէ վէրկի վէրմէ֊ք ճա՛ֆ մի, եօգսա տէ֊յիլ մի
18 տիր՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս անլէրին հիլէլէրինի ան֊
լայըզ՝ էյ միւրա՛իլէր, պէնի նի՞շիւն թէճրիպէ էտի֊
19 յօրսընըզ: Պանա վէրկինին սիքքէսինի կէօսթէրինիզ՝
20 տէտի. վէ անա պիր տինար կէթիրտիլէր: Օ տախի
անլէրէ՝ Պու թասվիր վէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէտի֊
21 յինտէ, Գայսէրին տիր՝ տէտիլէր. օ զէման անլէրէ՝
Էօյլէ իսէ՝ ֊Գայսէրէ ՚ա՛իտ օլանը Գայսէրէ, վէ Ալ֊
լահա ՚ա՛իտ օլանը Ալլահա էտա էյլէյինիզ՝ տէտի:
22 Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ՝ թէ՛աճճիւպ էտէրէ֊ք,
անը թէրք էտիպ կիթտիլէր:
23 ֊Գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն սատուգիլէր ֊օլ կիւն֊
24 տէ անըն եանընա կէլիպ՝ անա սի՛ալ էտէրէ֊ք, Եա
մու՛ալլիմ, ֊Մովսէս տէտի քի՝ Էկէր պիր քիմսէ էվ֊
լատսըզ վէֆաթ էտէրսէ, անըն զէվճէսինի գարնտաշը
ալըպ՝ գարնտաշընա զիւրրիյէթի փէյտա էյլէսին:
25 Պիզտէ տախի եէտի գարնտաշ վար իտի, վէ պիրինճիսի
էվլէնտիքտէն սօկրա զիւրրիյէթի օլմայարագ
վէֆաթ էտիպ՝ զէվճէսինի գարնտաշընա պրագտը:
26 Քէզալիք իքինճի վէ իւչինճիսիւ տախի՝ թա եէտին֊
27 ճիսինէտէ֊ք պէօյլէ օլտու: Վէ ճիւմլէսինտէն սօկրա
28 օլ գարը տախի վէֆաթ էթտի: Իմտի գը֊յամէթտէ,
օլ եէտիտէն հաֆնկըսընըն զէվճէսի օլուր. չինքի ճիւմ֊
29 լէսինին զէվճէսի օլտու՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի ան֊
լէրէ ճէվապէն՝ ֊Քիթապլարը վէ Ալլահ֊ըն գուտրէ֊
30 թինի պիլմէտիյինիզտէն զէլալէթտէ սինիզ. Զիրա
գը֊յամէթտէ նէ էվլէնմէ֊ք նէ տէ էվլէնտիրմէ֊ք վար
տըր, անճագ ֊Ալլահ֊ըն սէմատաքի մէլէ֊քլէրի կիպի
31 տիրլէր: Ամմա էօլիւլէրին գը֊յամը խուսուսընտա՝ Ա֊
32 լահ թարաֆընտան սիզէ, ֊Պէն Աբրահամըն Ալլահը
վէ Իսահաքըն Ալլահը վէ Յակոբըն Ալլահը իմ՚՚ պու֊
յուրըլան քէլամը օգռմատընըզ մը. Ալլահ էօլիւլէ֊
րին տէյիլ, անճագ հայաթտա օլանլարըն Ալլահը
33 տըր՝ տէտի: Վէ խալգ ֊֊֊֊֊ իշիթտիքտէ՝ ֊անըն
թա՛լիմինէ հայրան օլտըլար:
34 ֊Լաքին ֆէրիսիլէր անըն սատուգիլէրի սիւքիւթ
էթտիրտիյինի իշիթտիքլէրինտէ, պիր եէրէ ճէմ՚՚ օ֊
35 տըլար: ֊Վէ անլէրտէն պիրի, էրպապ ը շէրի՚աթտան
36 օլուպ՝ անը թէճրիպէ իշիւն, Եա մու՛ալլիմ, շէրի՚աթ֊
տա էմրլէրին հաֆնկըսը պէօյիւ֊ք տիր՝ տէ֊յիւ սի՛ալ
37 էթտի: Յիսուս տախի անա՝ ֊Ալլահ֊ըն օլան Բապպը
պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւ֊
38 թիւն ֆիքրինտէն սէվէսին: Պիրինճի վէ պէօյիւ֊ք էմր

---

39 պու տըր: Վէ իքինճիսի պունա պէնզէր, եա՛նի ֊Գօն֊
40 շընը֊ք քէնտին կիպի սէվէսին: ֊Պիւթիւն շէրի՚աթ վէ
փէ֊յղամպէրլէր պու իքի էմրէ միւթէ՚ալլըզ տըր՝ տէտի:
41 ֊Վէ ֆէրիսիլէր ճէմ՚՚ օլտըգլարընտա Յիսուս ան֊
42 լէրէ, Քրիստոս հագգընտա զանընըզ նէ՞ տիր, քի֊
մի՞ն օղլու տըր՝ տէ֊յիւ սի՛ալ էյլէտի. անլէր տախի
43 անա՝ Դաւիթին՝ տէտիլէր: Օ տախի անլէրէ՝ էօյլէ
իսէ Դաւիթ նաֆսըլ անա Րուհլէ Բապպ թէսմիյէ է֊
44 տիպ, ֊Բապպ Բապպըմա՝ Թա պէն սէնին տիւշմէն֊
լէրինի այագլարընա պասամագ գօյունճայատէ֊ք սա֊
45 ղրմտա օթուր՝ պույուրտու, տէր: Իմտի Դաւիթ անա
Բապպ թէսմիյէ էտէրսէ, նաֆսըլ անըն օղլու օլուր՝
46 տէտի: ֊Վէ քիմսէ անա պիր սէօզ ճէվապ վէրէմէտի.
֊վէ օլ կիւնտէն սօկրա արթըգ անա պիր քիմսէ սի՛ալ
էթմէ֊յէ ճէսարէթ էթմէտի:

ՊԱՊ 23

*Յիսուսըն խալգա վէ քէնտի շակիրտլէրինէ՝ ՚Իւէմա վէ ֆէրիսիլէ֊
րին էյլ Ա֊ա՛լլիմինի հըթգըէ՝ անլէրին ֆէնա ՚իպրէՖլէրինտէն սագըն֊
մալարընը Ֆավսիյէ էՖմէսի: 5 Շակիրտլէրինի՝ չան ու շէրէֆ արզու֊
սընտա օլմագտան սագընտըրմասը: 13 ՚Իւէմա իլէ ֆէրիսիլէր հագ֊
գընտա սէքիզ վայ իրաա, 34 վէ Երուսաղէմին խարապիյէՖինի իխ֊
պար էՖմէսի:*

Օ զէման Յիսուս խալգա վէ քէնտի շակիրտլէրինէ
2 խիթապէն տէտի քի, ֊՚Իւէմա վէ ֆէրիսիլէր Մովսէ֊
3 սին քիւրսիսինտէ օթուրուրլար: Իմտի սիզէ՝ Հրֆզ
էտինիզ՝ տէտիքլէրի շէյլէրին ճիւմլէսինի հրֆզ ու
իճրա էյլէյինիզ, ամմա անլէրին ՚ամէլլէրի կիպի
իճրա էթմէյինիզ. չինքի ֊սէօյլէրլէր, ամմա իճրա
4 էթմէզլէր: Զիրա ֊աղըր վէ թաշընմասը միւշքիլ
եիւքլէր պաղլայըպ՝ ատէմլէրին օմուզլարընա գօր֊
լար իսէ տէ, անլէրի փարմագլարը յէ գըմըլտաթ֊
5 մագ իսթէմէզլէր: Վէ ֊ճիւմլէ ՚ամէլլէրինի ատէմլէրէ
կէօրինմէ֊ք իչիւն իճրա էտիպ՝ ֊համայիլլէրինի կէ֊
նիշլէտիրլէր, վէ էլպիսէլէրինին էթէ֊քլէրինի պէօյիւ֊
6 տիւրլէր: ֊Զիյաֆէթլէրտէ տախի պաշ սէտիրլէրի,
7 վէ սինաղօղլարտա պաշ քիւրսիւլէրի, Վէ փազարլար֊
տա սէլամ՚արը, վէ ատէմլէր թարաֆընտան Բապպի,
8 Բապպի թէսմիյէ օլունմաղը սէվէրլէր: ֊Սիզ իսէ՝
Բապպի թէսմիյէ օլունմայասընըզ. զիրա սիզին Մի֊
տէրրիսինիզ պիր, եա՛նի Քրիստոս տըր, վէ ճիւմլէ֊
9 նիզ պիրատէրլէր սինիզ: Վէ եէր իւզէրինտէ ֊֊֊֊֊
փէտէրիմիզ տէմէ֊յէսինիզ. ֊զիրա փէտէրինիզ պիր
10 տիր, օ տախի սէմավաթտա տըր: Վէ միւտէրրիսլէր

---

2. 34։ 1Կոր. 15. 25։ Ի֊պր. 1. 13։ 10. 12, 13։
ղ Ղուկ. 14. 6։
ղ Մարկ. 12. 34։ Ղուկ. 20. 40։
—
ո Նէեմ. 8. 4, 8։ Մաղ. 2. 7։ Մարկ. 12. 38, 39։ Ղուկ. 20. 45, 46։
բ Բօմ. 2. 19, վէ դայրի։
գ Ղուկ. 11. 46։ Ա՛մալ. 15. 10։ Դաղ. 6. 13։
դ Գ. 6. 1, 2, 5, 16։
ե Ա՛տ. 15. 38։ Թէս. 6. 8։ 22. 12։ Լամ. 3. 3։
զ Մարկ. 12. 38, 39։ Ղուկ. 11. 43։ 20. 46։ 3Յովհ. 9։
է Յակ. 3. 1։ Գաղ 2Կոր. 1. 24։ 1Պետ. 5. 3։
ը Մաղ. 1. 6։

Digitized by Google

թէսմիյէ օլունմայասընըզ. զրրա սիզին Միւտէրրիսի-
11 նիզ պիր, եա՛նի Քրիստոս տըր։ Վէ ՚սիզին էն պէօ-
12 յիւյինիւզ խըտմէթքեարընըզ օլսուն։ ՛Վէ հէր քիմ՛ քի
քէնտինի եիւքսէլտիրսէ, ալչագլանըր, վէ հէր քիմ՛ քի
քէնտինի ալչագլատըրսա, եիւքսէլիր։
13 Լաքին ՚վայ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրի-
սիլէր, զիրա ատմէլերին էօնիւնճէ մէլէքիւթ իւս սէ-
մավաթը գափարսընըզ. չինքի սիզ կիրմէզսինիզ,
կիրէճէք օլանլարը տախի կիրմէքտէն մէն՚ էտէր-
14 սինիզ։ Վայ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսի-
լէր, ՚զիրա տուկ գարըլարըն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօս-
թէրիշ իչիւն ուզուն տու՚ա էտէրսինիզ. պու էճլտէն
տահա շիտտէթլի ՚ազապա տիւչար օլաճագսընըզ։
15 Վայ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա
պիր ատէմի իմանա կէթիրմէք իչիւն տէնիզի վէ գա-
րայը տօլաշըրսընըզ, վէ իմանա կէտիյինտէ, անը
քէնտինիզտէն իքի գաթ զիյատէ էհլ ի ճէհէննէմ գը-
16 լարսընըզ։ Վայ սիզէ՝ ՚Պիրի հէյքէլ հագգը իչիւն եէ-
մին էտէրսէ, պիր շէյ տէյիլ տիր. ամմա հէյքէլին
ալթունը հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ, պօրճլու օլուր՝
17 տէյէն ՚քէօր գըլաղուզլար։ Էյ ահմագլար վէ քէօրլէր,
զիրա հաւնկըսը պէօյիւք տիր. ալթունն մը, ՚եօգսա
18 ալթունը թագտիս էտէն հէյքէլ մի։ Վէ՝ Պիրի մէզ-
պահ հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ, պիր շէյ տէյիլ
տիր, ամմա անըն իւզէրինտէ օլան թագտիմէ հագգը
19 իչիւն եէմին էտէրսէ, պօրճլու օլուր՝ ֆէրէնէզ։ Էյ ահ-
մագլար վէ քէօրլէր, զիրա հաւնկըսը պէօյիւք տիր.
թագտիմէ՚ մի, ՚եօգսա թագտիմէյի թագտիս էտէն
20 մէզպահ մը։ Իմտի մէզպահ հագգը իչիւն եէմին էտէն՝
անըն վէ իւզէրինտէ օլան ճիւմլէ շէյլէրին հագգը ի-
21 չիւն եէմին էթմիշ օլուր։ Վէ հէյքէլ հագգը իչիւն եէ-
մին էտէն՝ անըն վէ ՚անտէ սաքին օլանըն հագգը իչիւն
22 եէմին էթմիշ օլուր։ Վէ սէմա հագգը իչիւն եիմին է-
տէն՝ ՚Ալլահրն թախթը վէ իւզէրինտէ օթուրանըն
23 հագգը իչիւն եէմին էթմիշ օլուր։ Վայ սիզէ, էյ միւ-
րա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա ֆ՚նա՚նա՚ վէ անիսօն
իլէ քիմիօնըն ՚իւշրինիւ վէրիրսինիզ, ամմա ՚շէրիա՚-
թըն տահա մուհիմմ շէյլէրինի, եա՛նի հագգանիյէթ
վէ մէրհամէթ վէ իմանը թէրք էթտինիզ. պունլարը
24 էթմէլի վէ անլէրի պրագմամալը իտինիզ։ Էյ սիվրի
սինէյի սիւզիւպ՝ տէվէյի եուտան քէօր գըլաղուզլար։
25 Վայ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա
՚քեասէնին վէ չանաղըն տըշընը թէմիզլէրսինիզ, լա-
26 քին անլէրին իչի զուլմ վէ ֆըսգլէ տօլու տըր։ Էյ
քէօր ֆէրիսի, էվվէլա քեասէնին վէ չանաղըն իչինի
27 թէմիզլէ, քի անլէրին տըշը տախի թէմիզ օլա։ Վայ
սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա սիզ
տըշարրտան կիւզէլ կէօրիւնիւպ՝ իչէրիտէն էօլիւ քէ-
միքլէրի վէ հէր մուրտարլըզլէ տօլու օլան ՚պատա-
28 նալը գապրլարա պէկզէրսինիզ։ Քէզալիք սիզ տախի
ատմէլերէ զահիրէն սալիհ կէօրինիւրսինիւզ, ամմա
29 պաթընէն միւրա՛իլիք վէ ֆըսգլէ տօլու սընըզ։ ՚Վայ
սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա փէյ-
ղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա էտիպ՝ սալիհլէ-
30 րին գապրլարընը թէզէին էտէրսինիզ. Վէ՝ էկէր էճ-
տատըմզըն կինլէրինտէ օլմուշ օլսա իտիք, անլէր
իլէ պէրապէր փէյղամպէրլէրին գանընա կիրմէզ ի-
31 տիք՝ տէրսինիզ։ Պու վէճհլէ՝ փէյղամպէրլէրին գա-
թիլլէրինին ՚էվլատը օլտըղընըզա քէնտինիզ շէհա-
32 տէթ էտէրսինիզ։ ՚Սիզ տախի էճտատընըզըն էօլչէ-
33 յինի տօլտուրընըզ։ ՚Էյ եըլանլար, էյ էնկէրէք նէսլի,
ճէհէննէմ՚ ազապընտան նաՙսըլ գաչա պիլիրսինիզ։
34 ՚Իշթէ անըն իչիւն պէն սիզէ փէյղամպէրլէր իլէ հիւ-
քէմա վէ ՚իւլէմա իրսալ էտէրիմ՛, վէ ՚անլէրտէն պա՚-
զըսընը գաթլ էտիպ՝ խաչա կէրէճէքսինիզ, վէ ՚ան-
լէրտէն պա՚զըսընը սինաղօլարընըզտա տէօյիւպ՝
35 շէհրտէն շէհրէ գօվաճագսընըզ. Թա քի ՚սալիհ Աբէ-
լին գանընտան հէյքէլ իլէ մէզպահ արասընտա գաթլ
էթտիյինիզ ՚Զաքարիա իպն ի Բարաքիանըն գանընա
տէյին ՚եեր իւզէրինտէ տէօքիւլէն սալիհլէր գանընըն
36 քեաֆֆէսի սիզին իւզէրինիզէ կէլէ։ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Պունլարըն ճիմլէսի պու նէսլ իւզէրինէ
կէլէճէք տիր։
37 ՚Էյ փէյղամպէրլէրի գաթլ էտէն վէ սանա կէօն-
տէրիլէնլէրի ՚թաշլայան Երուսաղէմ՛, Երուսաղէմ՛,
թավուգ քէնտի փիլիճլէրինի ֆ՚գանատլարընըն ալ-
թընա թօփլատըղը կիպի՝ գաչ տէֆ՚ա ՚սէնին էվլա-
տընը թօփլամագ իսթէտիմ՛, վէ սիզ իսթէմէտինիզ։
38 Իշթէ խանէնիզ սիզէ վիրան պրագըլըր։ (39) Զիրա
սիզէ տէրիմ՛ քի, Պունտան սօնրա սիզ՝ ՚Րապպըն իս-
միյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն՝ տէյինճէյէտէք պէնի
ասլա կէօրմէյէճէքսինիզ։

ՊԱՊ 24

*Յիսուսըն՝ հէյքէլին խարապլէնինի, 3 անտէն էվվէլ վուգու՝ պու-
լանաց մուգայագայը, 29 վէ քէնտինին զուհուրընըն ՚ալամէթլէրինի
խապէր վէրմէսի։ 36 Օլ կիւն վէ սա՚աթ հագգընտա Փէտէրտէն մա՚տա
քիմսէնին մա՚լիւմաթը օլմատըղընը գիթրլէ, 42 ույանըզ տուրմադը
Թէնպհի էթմէսի։*

ը Պ. 20. 26,27։ Տիտ. 1. 11։
ժ Յոբ. 22.29։ Լմս. 15. 33։ 29.23։ Ղուկ.14. 11։ 18.14։ Յակ.4.6։ 1Պետ. 5. 5։
ի Ղուկ. 11. 52։
լ Մարկ. 12.40։ Ղուկ. 20. 47։ 2Տիմ. 3. 6։
խ Պ. 5. 33,34։
ծ Պ. 15. 14։ Ամ. 24։
կ Խուր. 30. 29։
հ Խուր. 29. 37։
ձ 3Միւլ. 8. 13։ 2Թէվ. 6. 2։ Մէզ. 26. 8։ 132. 14։
ղ Պ. 5. 34։ Մէզ.11.4։ Ա՚մալ. 7. 49։
ճ Ղուկ. 11. 42։
մ 1Միւլ. 15. 22։ Ովս. 6. 6։ Միք. 6. 8։ Պ. 9. 13։ 12. 7։
յ Մարկ. 7. 4։ Ղուկ. 11. 39։
ն Ղուկ. 11. 44։ Ա՚մալ. 23. 3։
շ Ղուկ. 11. 47։
ո Ա՚մալ.7.51,52։1Սէլ. 2. 15։
չ Թէք. 15. 16։ 1 Սէլ. 2. 16։
պ Պ. 3. 7։ 12. 34։
ջ Պ. 21. 34,35։ Ղուկ. 11. 49։
ռ Ա՚մալ. 5. 40։ 7. 57, 58։ 22. 19։
ս Պ. 10. 17։ 2Կոր.11. 24,25։ [12։
վ Թէք. 4. 8։ 1Յովհ.3.
տ 2Թէվ. 24. 20,21։
ր Վահ. 18. 24։
ց Ղուկ. 13. 34։
ւ 2Թէվ. 24. 21։
փ Թէս. 32. 11,12
ք Մէզ. 17. 8։ 91. 4։
և Մէզ.118.26.Պ.21.9։

Digitized by Google

Վէ՞ Յիսուս հէյքէլտէն չըգըպ կիտէր իքէն, շա-
կիրտլէրի անա հէյքէլին պինալարընը կէօսթէրմէք
2 իւզրէ եանընա կէլտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէ՞զ մի սինիզ. հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ՝ քի, Պուրատա ՚երգըլմատըգ պիրի պիրի
իւզէրինտէ հիչ պիր թաշ գալմայաճագ տըր՝ տէտի։
3 Վէ Զէյթունն տաղը իւզէրինտէ օթուրուր իքէն,
՚շակիրտլէրի թէնհաճէ եանընա կէլիպ՝ ՚Պու չէյլէրին նէ զէման վուգու՝ պուլաճաղընը, վէ սէնին կէ-
լիշինին վէ տինեանըն ախըրընըն ՚ալամէթի նէ օլա-
4 ճաղընը պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ ՚Սագընընըզ սիզի պիր քիմսէ
5 իզլալ էթմէսին։ Զիրա ՚չօգ քիմսէլէր՝ Քրիստոս պէն
իմ՝ տէյէրէք պէնիմ իսմիմէ կէլիպ՝ ՚չօգ քիմսէլէրի
6 իզլալ էտէճէքլէր։ Սիզ տէ ճէնքլէր վէ ճէնք թէվա-
թուրլարը իշիտէճէքսինիզ. սագընընըզ, միւթարիպ
օլմայասընըզ, չինքի պունլարըն ճիւմլէսի վուգու՝
պուլմագ կէրէք տիր, լաքին տահա նիհայէթի տէյիլ
7 տիր։ Զիրա ՚միլլէթի միլլէթէ գարշը, վէ հիւքիւմէթի
հիւքիւմէթէ գարշը գալգըշըպ՝ չօգ եէրլէրտէ գըթլըթի
8 վէ թա՛ուն իլէ զէլզէլէլէր օլաճագ տըր. Ամմա պուն-
9 լարըն ճիւմլէսի էլէմլէրին իպթիտասը տըր։ ՚Օ զէ-
ման սիզի մուզայագայա կիրիֆթար էտիպ՝ սիզի
էօլտիւրէճէքլէր, վէ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ միլլէթլէր
10 թարաֆընտան պուղզ օլունաճագսընըզ։ Վէ օ զէ-
ման չօգ քիմսէլէր ՚սիւրչէճէքլէր, վէ պիրի պիրինի
11 էլէ վէրիպ՝ եէքտիկէրինէ պուղզ էտէճէքլէր։ Վէ ՚չօգ
եալանճը փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ՝ ՚նիչէ քիմ-
12 սէլէրի իզլալ էտէճէքլէր։ Վէ ֆրսգըն չօղալաճաղը
էճլտէն, չօգ քիմսէլէրին մուհապպէթի սօղույաճագ
13 տըր։ ՚Ամմա նիհայէթէ տէյիւն սապր էտէն խէլաս
14 պուլուր։ Վէ ՚մէլէքիւթիւն պու պէշարէթի ՚պիւ-
թիւն տինեատա ճիւմլէ միլլէթլէրէ շէհատէթ օլ-
մագ իւզրէ վա՛զ օլունաճագ, վէ օ զէման նիհայէթ
կէլէճէք տիր։
15 ՚Իմտի Դանիէլ փէյղամպէր վասըթասըյլէ խա-
պէր վէրիլէն ՚խարապիյէթի մէքրուհէսինին մուգատ-
տէս մէքեանտա տուրտրղընը կէօրտիւյինիւզտէ,
16 (՚օգույան ակլասըն,) Օ զէման եէհուտիյէտէ օլան-
17 լար տաղլարա գաչսըն. Վէ տամտա օլան՝ քէնտի
18 էվինտէն պիր շէյ ալմաղա էնմէսին. Վէ թարլատա

— Մարկ. 13. 1։ Ղուկ. 21. 5։
բ 3Միւլ. 9. 7։ Երեմ. 26. 18։ Միք. 3. 12։ Ղուկ. 19. 44։
գ Մարկ. 13. 3։
դ 1Մէլ. 5. 1։
ե Եփես. 5. 6։ Կող. 2. 8, 18։ 2Սէլ. 2. 3։ 1Յովհ. 4. 1։
զ Երեմ. 14. 14։ 23. 21, 25։ Այ. 24։ Յովհ. 5. 43։
է Այ. 11։
ը 2Թէվ. 15. 6։ Ես. 19. 2։ Ագգ. 2. 22։ Զաք. 14. 13։
թ Գ. 10. 17։ Մարկ. 13. 9։ Ղուկ. 21. 12։ Յովհ. 15. 20։ 16. 2։ Ա՛մալ. 4. 2, 3։ 7. 58։ 12. 1։ 1Պետ. 4. 16։ Վահ. 2. 10, 13։
ժ Գ. 11. 6։ 13. 57։ 2Տիմ. 1. 15։ 4. 10, 16։
ի Գ. 7. 15։ Ա՛մալ. 20 29։ 2Պետ. 2. 1։
լ 1Տիմ. 4. 1։ Այ. 5. 24։
խ Գ. 10. 22։ Մարկ. 13 13։ Ի՛սպր. 3. 6, 14։ Վահ. 2. 10։
ծ Գ. 4. 23։ 9. 35։
կ Բամ. 10. 18։ Կող. 1. 6, 23։ [21. 20։
հ Մարկ. 13. 14։ Ղուկ. Դան. 9. 27։ 12. 11։
ձ Դան. 9. 23, 25։
ղ Ղուկ. 23. 29։
ճ Դան. 9. 26։ 12. 1։ Յովել. 2. 2։ [2, 3։
մ Ես. 65. 8, 9։ Զաք. 14. 7։ Յովել. 2. 10, 31։ 3. 15։ Ամովս. 5. 20։ 8. 9։ Մարկ. 13. 24։ Ղուկ. 21. 25։ Ա՛մալ. 2. 20։ Վահ. 6. 12։
յ Դան. 7. 13։
ն Զաք. 12. 12։
շ Գ. 16. 27։ Մարկ. 13. 26։ Վահ. 1. 7։
ո Գ. 13. 41։ 1Կոր. 15. 52։ 1Մէլ. 4. 16։
չ Ղուկ. 21. 29։
պ Յակ. 5. 9։
ջ Գ. 16. 28։ 23. 36։ Մարկ. 13. 30։ Ղուկ 21. 32։
ռ Մ՚կ. 102. 26։ Ես. 51. 6։ Երեմ. 31. 35, 36։ Գ. 5. 18։ Մարկ. 13. 31։ Ղուկ. 21. 33։ Իակ. 1. 11։

օլան տախի էլպիսէսինի ալմագ իչիւն կէրի տէօնմէ-
19 սին։ Լաքին ՚վայ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի
20 օլանլարա։ Վէ ֆիրարընըզ գըշտա եա սէպթ կիւ-
21 նիւտէ օլմասընն՝ տէյիւ տու՛ա էտինիզ։ Զիրա տիւն-
եանըն իպթիտասընտան շիմտիյէ տէյին միսլի վու-
գու՛ պուլմամըշ վէ ասլա պուլմայաճագ շիտտէթլի
22 մուզայագա ՚օ զէման օլաճագ տըր։ Վէ էկէր օլ կիւն-
լէր գըսալմասա իտի, հիչ պիր պէշէր գուրթուլմագ
իտի. ՚ամմա միւնթէխապլար իչիւն օլ կիւնլէր գըսա-
23 լաճագ տըր։ ՚Օ զէման էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Իշթէ
Մէսիհ շուրատա եա պուրատա տըր՝ տէրսէ, ինան-
24 մայասընըզ. Զիրա ՚եալանճը մէսիհլէր վէ եալանճը
փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ՝ պէօյիւք ՚ալամէթլէր
վէ միւ՛ճիզլէր կէօսթէրէճէքլէր, շէօյլէ քի ՚միմքին
օլսա, միւնթէխապլարը պիլէ իզլալ էտէճէքլէր տիր։
25 Իշթէ սիզէ էվվէլա խապէր վէրիյօրըմ։ (26) Իմտի
սիզէ՝ Իշթէ չէօլտէ տիր՝ տէրլէրսէ, չըգմայասընըզ.
Իշթէ խալվէթլէրտէ՝ ֆէրէեֆ, իննամայասընըզ։
27 ՚Զիրա շիմշէք շարգտան չըգըպ տա ղարպա գատար
կէօրիւնտիյիւ կիպի, Իպն իւլ ինսանըն կէլիշի տա-
28 խի պէօյլէ օլաճագ տըր։ ՚Զիրա լաշէնին պուլուն-
տըղը եէրէ գարթալլար ճէմ՛ օլուրլար։
29 Վէ ՚օլ կիւնլէրին մուզայագասընտան սօկրա տէր-
հալ ՚կիւնէշ գարարըպ՝ այ քէնտի զիյասընը վեր-
մէյէճէք, վէ եըլտըզլար կէօքտէն տիւշիւպ՝ կէօք-
30 լէրին գուվվէթլէրի սարսըլաճագ տըր։ ՚Վէ անտէն
սօկրա Իպն իւլ ինսանըն ՚ալամէթի սէմատա կէօ-
րիւնիւպ՝ ՚օ զէման զէմինին ճիւմլէ գապլէլէրի տէօ-
յիւնէճէք, ՚վէ Իպն իւլ ինսանը կէօյիւն պուլուրլարը
իւզէրինտէ, գուտրէթ վէ ՚ազիմ ճէյալ իւլէ կէլիր կէօ-
31 րէճէքլէր։ ՚Օ տախի մէլէքլէրինի սուրըն ՚ազիմ սէ-
տասըյլէ կէօնտէրէճէք, վէ անլէր անըն միւնթէխապ-
լարընը տէօրթ րիւզկեարտան, կէօքլէրին պիր ուճըն-
տան տիկէր ուճընատէք ճէմ՛ էտէճէքլէր տիր։
32 ՚Ինճիր աղաճընտան թէմսիլ էօյրէնինիզ. տալ-
լարը եումշայրպ եափրագ սիւրմէյէ պաշլատըղը վա-
33 գրթ, եազ եագըն օլտըղընը ակլարսընըզ։ Քէզալիք
սիզ տախի պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրտիւյինիւզ-
տէ, ՚եագըն, վէ հէման գափուլարտա օլտըղը մա՛-
34 լիմինիւզ օլսուն։ Ֆիլհագիգէ սիզէ տէրիմ՛ քի՝ պուն-
լարըն ճիւմլէսի վուգու՛ պուլմայընճա ՚պու նէսլ զէ-
35 վալ պուլմայաճագ տըր։ ՚Կէօք վէ եէր զա՛իլ օլուր,

Digitized by Google

լաքին պէնիմ սէօզլէրիմ ասլա զա՛իլ օլմայաճագ տըր։
36 Ամմա օլ կիւն վէ սա՛աթ հագգընտա եալընըզ փէ-
տէրտէն մա՛տա պիր քիմսէնին, վէ հաթթա սէմա-
վաթտա օլան մէլէքլէրին վէ Օղլըն տախի մա՛լիմա-
37 թը եօգ տըր։ Վէ Նոյընն կիւնլէրի օլտըղը կիպի՝ Իպն
իւ ինսանըն զուհուրը տախի պէօյլէ օլաճագ տըր։
38 Զիրա թուֆանտան էվվէլ օլան կիւնլէրտէ, թա Նո-
յընն սէֆինէյէ կիրտիյի կիւնէտէք եէյիպ իչտիքլէրի,
39 վէ էվլէնիպ էվլէնտիրտիքլէրի, Վէ թուֆան կէլիպ
ճիւմլէսինի կէօթիւրիւնճէյէ տէյին պիլմէտիքլէրի մի-
սիլլիւ, Իպն իւ ինսանըն զուհուրը տախի էօյլէ օլա-
40 ճագ տըր։ Օ զէման թարլատա իքի քիշի պուլունա-
41 րագ պիրի ալընըր վէ տէկէրի պրագըլըր։ Տէյիրմէն չէ-
քէն իքի գարընըն պիրի ալընըր վէ տիկէրի պրագըլըր։
42 Իմտի ույանըգ տուրընըզ, զիրա էֆէնտիհիզին
43 հանկը սա՛աթտա կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։ Ամմա
մա՛լիւմունիւզ օլսուն քի՝ էկէր խանէ սահիպի խըր-
սըզըն հանկը նէվպէթտէ կէլէճէյինի պիլսէ իտի, ու-
յանըգ տուրուպ՝ խանէսինի տէլմէյէ պրագմազ իտի։
44 Պունուն իչիւն սիզ տէ հազըր օլունըզ, զիրա մունա-
թազըր օլմատըղընըզ սա՛աթտա Իպն իւ ինսան կէ-
45 լիր։ Իմտի վագթընտա թա՛մլարընը վէրմէք իչիւն
խըտմէթքեարլարը իւզէրինէ էֆէնտիսի թարաֆըն-
տանն նասպ օլունան շօլ սատըգ վէ՛ագիւ գուլ քիմ տիր։
46 Նէ միւպարէք տիր օլ գուլ քի՝ էֆէնտիսի կէլտիյինի-
47 տէ, անը պու հարէքէթտէ պուլուր։ Ֆիլհագիգէ սիզէ
տէրիմ քի՝ անը պիւթիւն էմվալի իւզէրինէ նազըր
48 նասպ էտէճէք տիր։ Ամմա էկէր օլ քէօթիւ գուլ քէն-
տի գալպինտէ՝ էֆէնտիմ կէլմէսինի կէճիքտիրիյօր՝
49 տէյիպ տէ, Գափու եօլտաշլարընա վուրմաղա, վէ
50 սէրխօշլար իլէ եէյիպ իչմէյէ պաշլար իսէ, Օլ գու-
լըն էֆէնտիսի անըն մունթազըր օլմատըղը կիւնտէ
51 վէ պիլմէտիյի սա՛աթտա կէլէրէք, Անը իքի շագգ
էտիպ՝ նասիպինի միւրա՛իլէր իւէ պէրապէր գօյա-
ճագ տըր. Օրատա աղլայըշ վէ տիշ գրճըրտամասը
օլաճագ տըր։

ՊՍՊ 25

Ծն պաքիրէ Թէմսիլի։ 14 Օն Նալանթ Թէմսիլի։ 31 Իպն իւ ինսանընն հիւքմ Նախնընա ճիւլուսը վէ հիւքմիւ։

Օ զէման մէլէքիւթ իւս սէմավաթ քէնտի գան-
տիլլէրինի ալըպ՝ կիվէյիյի իսթիգպալէ չըգան օն
2 նէֆէր պաքիրէյէ պէկզէր։ Վէ անլէրտէն պէշի՝ ա-
3 գըլը վէ պէշի ահմագ իտի։ Վէ ահմագ օլանլար գան-

տիլլէրինի ալտըգլարընտա՝ պէրապէր եաղ ալմատը-
4 լար։ Լաքին՝ ագըլը օլանլար գանտիլլէրի իւէ պէրա-
5 պէր գապլարընտա եաղ ալտըլար։ Վէ կիվէյի կէճիք-
6 մէքլէ հիմլէսինին ույգուսը կէլիպ՝ ույուտըլար։ Վէ
կէճէ եարըսընտա՝ Իշլէթ կիվէյի կէլիյօր, անը իսթիգ-
7 պալէ չըգընըզ՝ տէյիւ պիր նիտա օլմասը իւէրինէ, Օլ
պաքիրէյէրին ճիւմլէսի գալգըպ գանտիլլէրինի տօ-
8 նաթտըլար։ Վէ ահմագլար ագըլըլըլարա՝ Պիզէ եա-
ղընըզտան վէրինիզ, զիրա գանտիլլէրիմիզ սէօնիւ-
9 յօր՝ տէտիլէր։ Ագըլըլըլար տախի ճէվապէն՝ Օլմայա
քի՝ պիզէ հէմ սիզէ եէթիշմէյէ. տահա էյի տիր քի,
սաթընճըլարա վարըպ քէնտինիզ իչիւն ալասընըզ՝
10 տէտիլէր։ Անլէր տախի սաթընն ալմաղա կիթմէքտէ
իքէն, կիվէյի կէլտի. հազըր օլան գըզլար տախի
անընն իւէ պէրապէր տիւյիւնէ կիրտիքլէրի կիպի գա-
11 փու գափանտը։ Սօնրա օլ պիր պաքիրէյէր տախի
12 կէլիպ՝ էֆէնտի, էֆէնտի, պիզէ աչ՝ տէտիլէր։ Օ
տախի ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի,
13 Սիզի թանըմամ՝ տէտի։ Իմտի ույանըգ տուրընըզ.
զիրա [Իպն իւ ինսանընն կէլէճէյի] կիւնիւ վէ սա՛-
աթը պիլմէզսինիզ։
14 Զիրա [illegible]՝ ղուրպէթէ կիթմէք
իւզրէ իքէն, քէնտի գուլլարընը չաղըրըպ՝ էմվա-
լինի անլէրէ թէսլիմ էտէն պիր ատէմէ պէկզէր։
15 Վէ հէր պիրինէ քէնտի գապիւիյէթինէ կէօրէ, քիմի-
նէ պէշ, քիմինէ իքի, քիմինէ տէ պիր թալանթ վէ-
16 րիպ՝ տէրհալ ղուրպէթէ կիթտի։ Վէ պէշ թալանթը
ալան վարըպ՝ անլէրէ թիճարէթ էտէրէք, պէշ թա-
17 լանթ տահա գազանտը։ Պէօյլէճէ իքիյի [illegible] տա-
18 խի իքի տահա գազանտը։ Ամմա պիրի ալան վարըպ
եէրի գազարագ, էֆէնտիսինին ագչէսինի կիզլէտի։
19 Վէ խայլը զէմանտան սօնրա օլ գուլլարընն էֆէնտիսի
20 կէլիպ՝ անլէր իւէ հիսապ կէօրտիւ։ Վէ պէշ թալանթը
ալան կէլիպ պէշ թալանթ տահա կէթիրէրէք՝ Էֆէն-
տիմ, պանա պէշ թալանթ թէսլիմ էթտին, իշլէթ անլէ-
րին իւզէրինէ պէշ թալանթ տահա գազանտըմ՝ տէտի։
21 Էֆէնտիսի տախի անա՝ Աֆէրին, էյի վէ սատըգ գուլ,
ազ շէյլէրտէ սատըգ պուլունտըն, սէնի չօգ շէյլէր
իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ. Էֆէնտինկին շէնլի-
22 յինէ կիր՝ տէտի։ Վէ իքի թալանթը ալան տախի կէ-
լիպ՝ Էֆէնտիմ, պանա իքի թալանթ թէսլիմ էթտին,
իշլէթ անլէրին իւզէրինէ իքի թալանթ տահա գազան-
23 տըմ՝ տէտի։ Էֆէնտիսի անա՝ Աֆէրին, էյի վէ սա-
տըգ գուլ, ազ շէյլէրտէ սատըգ պուլունտըն, սէնի

• Զաք. 14. 7։
ֆ Մարկ.13.32։ Ա՛մալ. 1.7։ 1Մէլ.5.2։ 2Պետ. 3.10։
– Թէք. 6. 3-5։ 7. 5։ Ղուկ. 17. 26։ 1Պետ. 3. 20։ [բի։
բ Ղուկ.17. 34, վէ ղայ-
գ Պ. 25. 13։ Մարկ.13. 33, վէ ղայրի։ Ղուկ. 21. 36։
դ Ղուկ. 12. 39։ 1Մէլ. 5. 2։ 2Պետ. 3. 10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
ե Պ.25. 13։ 1Մէլ. 5.6։
զ Ղուկ. 12. 42։ Ա՛մալ. 20. 28։ 1Կոր. 4. 2։ Իպր. 3. 5։
է Վահ. 16. 15։
ը Պ. 25. 21,23։ Ղուկ. 22. 29.
թ Պ. 8. 12։ 25. 30։
—
– Եփես.5.29,30։ Վահ. 19. 7։ 21. 2,9։
ժ Պ. 13. 47։ 22. 10։
ի 1Մէլ. 5. 6։
լ Պ.24. 31։ 1Մէլ.4.16։
խ Ղուկ. 12. 35։
ծ Ղուկ. 13. 25։
կ Պ. 7. 21-23։
հ Մէգ. 5. 5։ Ամբ. 1. 13։ Յովհ. 9. 31։
ձ Պ. 24. 42,44։ Մարկ. 13. 33,35։ Ղուկ.21. 36։1Կոր.16.13։1Մէլ. 5.6։ 1Պետ.5.8։Վահ. 16. 15։ [33։
ղ Ղուկ. 19.12։ Պ. 21.
ճ Բամ. 12.6։ 1Կոր. 12. 7,11,29։ Եփես.4.12։
մ Պ.24.47։ Այ. 34,46։ Ղուկ. 12. 44։ 22.29, 30։
յ 2Տիմ.2.12։ Իպր.12. 2։ 1Պետ. 1. 9։
ն Այ.21։

Digitized by Google

չօգ շէյլէր իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ. էֆէն-
24 տինկին շէնլիյինէ կիր՝ տէտի: Վէ պիր թալանթը
ալան տախի կէլիպ՝ էֆէնտիմ, սէնին էքմէտիյին
եէրտէն պիչէր, վէ սաչմատըղըն եէրտէն տէվշիրիր
25 սէրթ պիր ատէմ իտիյինկի պիլմէքլէ, Գօրգտըղըմ-
տան վարըպ՝ սէնին թալանթընը եէրտէ կիզլէտիմ.
26 իշթէ մալինկ՝ տէտի: Էֆէնտիսի տախի անա ճէվապէն
տէտի քի՝ էյ քէօթիւ վէ թէնպէլ գուլ, պէնիմ էքմէ-
տիյիմ եէրտէն պիչիպ՝ սաչմատըղըմ եէրտէն տէվ-
27 շիրտիյիմի պիլտիյին հալտէ, Սանա վաճիպ օլան՝
ագչէմի սարրաֆլարա վէրմէք իտի. պէն տախի 'ավ-
28 տէթիմտէ մալիմի ֆա'իզիյլէ ալըր իտիմ: Իմտի ան-
տէն թալանթը ալըպ՝ օն թալանթը օլանա վէրինիզ:
29 Զիրա հէր քիմին վար իսէ, անա վէրիլիպ՝ արթա-
ճագ տըր, ամմա քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը պիլէ
30 անտէն ալընաճագ տըր: Վէ օլ ֆա'իտէսիզ գուլու
'խարիճի զուլմէթէ չըգարընըզ. օրատա աղլայըշ վէ
տիշ գրճըրտամասը օլաճագ տըր:
31 Վէ 'Իսն իվ ինսան ճիմլէ [մուգատտէս] մէլէքլէր
իլէ պէրապէր քէնտի ճէլալիյլէ կէլտիյի զէման, ճէ-
32 լալինին թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ տըր. Վէ
'ճիմլէ միլլէթլէր անըն հուզուրընտա ճէմ' օլունա-
րագ, չօպան գօյունլարը քէչիլէրտէն այըրտըղը կի-
33 պի, 'անլէրի պիրիպիրինտէն այըրըպ, Գօյունլարը սա-
ղընտա, վէ քէչիլէրի սօլընտա տուրտուրաճագ տըր:
34 Օ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա խիթապէն՝
Կէլինիզ, էյ փէտէրիմին միւպարէքլէրի, 'տիւնեա-
նըն թէ'սիսինտէն պէրու սիզին իչիւն հազըրլանմըշ
35 մէլէքիւթիւ 'միրաս ալընըզ. 'Զիրա աճըգտըմ, պա-
նա թա'ամ վէրտինիզ. սուսատըմ, պանա սու վէր-
տինիզ. 'ղարիպ իտիմ, պէնի էվէ գապուլ էթտինիզ.
36 'Զրփլագ իտիմ, պէնի կիյտիրտինիզ. խասթա օլ-
տըմ, պէնի զիյարէթ էթտինիզ. 'Հապստա իտիմ,
37 եանըմա կէլտինիզ՝ տէյէճէք տիր: Օ զէման սալիհ-
լէր անա՝ Եա Րապպ, սէնի նէ՞ զէման աճ կէօրիւպ՝
պէսլէտիք. եախօտ սուսամըշ չէօրէ՞պ՝ սու վէրտիք.
38 Վէ նէ՞ զէման սէնի ղարիպ կէօրիւպ՝ էվէ գապուլ էթ-
39 տիք, եա չըփլագ չէօրէ՞պ՝ կիյտիրտիք. Վէ նէ՞ զէման
սէնի խասթա եա հապստա կէօրիւպ՝ եանընկա կէլտիք՝
40 տէյիւ ճէվապ վէրէճէքլէր տիր: Մէլիք տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ Ֆիլհագիգ սիզէ տէրիմ քի. 'Մատամ քի
պու էն էտնա գարնտաշլարըմընը պիրինէ էթտինիզ,
պանա էթմիշ օլտընըզ՝ տէյէճէք տիր:
41 Օ զէման սօլընտա օլանլարա տախի՝ էյ մէլ'ուն-

լար, 'Շէյթան իլէ անըն մէլէքլէրինէ հազըրլանմըշ
42 շօլ 'էպէտի աթէշէ 'հուզուրըմտան կիտինիզ. Զիրա
աճըգտըմ, պանա թա'ամ վէրմէտինիզ. սուսատըմ,
43 պանա սու վէրմէտինիզ. Ղարիպ իտիմ, պէնի էվէ
գապուլ էթմէտինիզ. չըփլագ իտիմ, պէնի կիյտիր-
մէտինիզ. խասթա վէ հապստա իտիմ, պէնի զիյա-
44 րէթ էթմէտինիզ՝ տէյիւ պույուրաճագ տըր: Օ զէ-
ման անլէր տախի անա ճէվապէն՝ Եա Րապպ, սէնի
նէ՞ զէման աճ եա սուսամըշ եա ղարիպ եա չըփլագ
եա խասթա եա հապստա կէօրտիւք տէ, սանա խըտ-
45 մէթ էթմէտիք՝ տէյէճէքլէր տիր: Օ զէման անլէրէ
ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ 'Մա-
տամ քի պու էն էտնալարըն պիրինէ էթմէտինիզ,
պանա տախի էթմէմիշ օլտընըզ՝ տէյէճէք տիր:
46 'Վէ պունլար էպէտի 'ազապա, վէ սալիհլէր էպէտի
հայաթա կիտէճէքլէր տիր:

ՊԱՊ 26

Ր'իպլերին Յիսուս 'ալէյհինէ սու' ի գաստը: 6 Պիր գարընըն անը մէհ էվմէսի: 14 Յուդանըն խըյանէթի: 17 Յիսուսըն պասեք Ա'ա-մընը էէմէսի, 26 վէ Ա'ամը մուգատտէսի Ա'ա'ելին էթտիքտէն սօնրա, 36 Գեթսեմանիյէ կիտտրէք օրատա տու'ա էվմէսի. 47 պիր էօխլուշէ էլէ վէրիլմէսի. 57 Կայիափանըն հուզուրընա կէօթիւրիւլմէսի, 69 վէ Պետրոսըն անը ինքար էվմէսի:

Վէ Յիսուս պու սէօզլէրին ճիմլէսինի թէքմիլ
2 էթտիքտէն սօնրա, շակիրտլէրինէ, 'Իքի կիւնտէն
սօնրա պասեք պայրամը օլաճաղընը պիլիրսինիզ.
վէ Իպն իվ ինսան տախի սալպ օլունմագ իչիւն թէս-
լիմ օլունաճագ տըր՝ տէտի:
3 'Օ զէման պաշ քեահինլէր վէ 'իւլէմա իլէ գավ-
մընն իխթիյարլարը Կայիափա նամ քեահին ի ա'զա-
4 մընն գօնաղընա ճէմ' օլտըլար: Վէ Յիսուսը հիլէ իլէ
5 թուէթուպ գաթլ էթմէյի միւշավէրէ էթտիլէր: Լա-
քին՝ Խալգ արասընտա վէվէլէ օլմամագ իչիւն պայ-
րամտա օլմասընն՝ տէտիլէր:
6 'Վէ Յիսուս Բեթանիատա, 'ճիւզամը Սիմոնընն
7 խանէսինտէ պուլունտըղընտա, Անըն եանընա պիր
շիշէ զիգը յմէթի խօշ րա'իհալը եաղ էլինտէ օլարագ
պիր խաթուն կէլիպ, Օ՝ սօֆրատա օթուրուր իքէն,
8 անըն պաշընա տէօքտիւ: 'Շակիրտլէրի տախի պ---
ն--- կէօրտիւքտէ, տարըլըպ՝ Պու իսրաֆ նէ՞չիւն օլ-
9 սուն. Զիրա պու եաղ չօգ պահայա սաթըլըպ ֆա-
10 գիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտիլէր: Ամմա Յիսուս
պ---ն--- անկլամաղլէ անլէրէ տէտի քի՝ Նէ՞չիւն խաթունը

ւ Պ. 13. 12։ Մարկ. 4. 25։ Ղուկ. 8. 18։ 19. 26։ Յովհ. 15. 2։
զ Պ. 8. 12։ 24. 51։
ն Զաք. 14. 5։ Պ. 16. 27։ 19. 28։ Մարկ 8. 38։ Ա'մալ. 1. 11։ 1 Սէլ. 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 7։ Յուդ. 14։ Վահ. 1. 7։
շ Բօմ. 14. 10։ 2 Կոր. 5. 10։ Վահ. 20. 12։
ո Եզեկ. 20. 38։ 34. 17, 20։ Պ. 13. 49։
չ Պ. 20. 23։ Մարկ. 10. 40։ 1 Կոր. 2. 9։ Իսր. 11. 16։
պ Բօմ. 8. 17։ 1 Պետ. 1. 4, 9։ 3. 9։ Վահ. 21. 7։
ջ Ես. 58. 7։ Եզեկ. 18. 7։ Յակ. 1. 27։
ռ Իսր. 13. 2։ 3 Յովհ. 5։
ս Յակ. 2. 15, 16։
վ 2 Տիմ. 1. 16։
տ Էմս. 14. 31։ 19. 17։ Պ. 10. 42։ Մարկ. 9. 40։ Իսր. 6. 10։
ր 2 Պետ. 2. 4։ Յուդ. 6։
ց Պ. 13. 40, 42։
ւ Մէղ. 6. 8։ Պ. 7. 23։ Ղուկ. 13. 27։
փ Էմս. 14. 31։ 17. 5։ Զաք. 2. 8։ Ա'մալ. 9. 5։ Դան. 12. 2։ Յովհ. 5. 29։ Բօմ. 2. 7, վէ ղայրի։
— — —
ք Մարկ. 14. 1։ Ղուկ. 22. 1։ Յովհ. 13. 1։
օ Մէղ. 2. 2։ Յովհ. 11. 47։ Ա'մալ. 4. 25, վէ ղայրի։
ֆ Մարկ. 14. 3։ Յովհ. 11. 1, 2։ 12. 3։
Պ. 21. 17։
Յովհ. 12. 4։

Digitized by Google

պիհուզուր էտիյօրսընըզ. չինքի հագգըմտա կիւ-
11 զել պիր իշ իշլէտի: ՚Զիրա ֆագիրլէր տա՛իմա սի-
զին իլէ պէրապէր պուլունուր, ամմա ՚պէն տա՛իմա
12 սիզին իլէ պէրապէր պուլունմամ: Զիրա պու խա-
թուն պու եաղը վիւճուտիմ իւզէրինէ տէօքտիւ իսէ,
13 պէնիմ տէֆնիմ իչիւն եափտը: Հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Պու պէշարէթ պիւթիւն տիւնեանըն հէր նէ-
րէսինտէ ի՛լան օլունուր իսէ, պու խաթունըն էթտիյի
տախի թէզքեարը իչիւն րիվայէթ օլունաճագ տըր:
14 ՚Ո զէման օն իքիլէրտէն պիրի ՚Իսկարիովտլը Յու-
դա նամ քիմսէ պաշ քեահինլէրին եանընա վարըպ,
15 ՚Ինը սիզէ թէսլիմ էթմէմ իչիւն պանա նէ՞ վէրիր-
սինիզ՝ տէտի. անլէր տախի անա օթուզ գրթ՛ա կիւ-
16 միւշ վա՛տ էթտիլէր: Վէ օ զէմանտան սօկրա անը
էլէ վէրմէյէ ֆուրսաթ արար իտի:
17 ՚Վէ ֆէթիր պայրամընըն պիրինճի կիւնիւնտէ շա-
կիրտլէր Յիսուսըն եանընա կէլիպ, անա՝ Սէնին իչիւն
պասեք թա՛մընը նէ՞րէտէ իսթէրսին քի հազըրլա-
18 յալըմ՝ տէտիլէր: Ո տախի՝ Շէհրէ կիտիպ՝ ֆիլան
քիմսէյէ տէյինիզ քի, Մու՛ալլիմ՝ Վագթըմ եագըն
տըր, պասեքի շակիրտլէրիմ իլէ պէրապէր սէնին
19 եանընտա էտէճէյիմ՝՝ տէյօր, տէտի: Շակիրտլէրի
տախի Յիսուսըն քէնտիլէրինէ էմր էթտիյի կիպի հա-
րէքէթլէ պասեքի հազըրլատըլար:
20 ՚Վէ ախշամ օլտրգտա՝ օն իքիլէր իլէ պէրապէր
21 սօֆրայա օթուրտու: Վէ անլէր թա՛մ էտէր իքէն՝
Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Սիզտէն պիրի պէնի
22 էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի: Անլէր իսէ զիյատէսիյլէ միւ-
քէտտէր օլուպ, անլէրտէն հէր պիրի անա՝ էֆէնտի,
23 պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշլատը: Ո տախի ճէվապ վէ-
րիպ՝ ՚Էլինի սահանա պէնիմ իլէ պէրապէր պաթը-
24 րան, հէման օ պէնի էլէ վէրէճէք: Վագա՛տ Իպն իլ
ինսան ՚քէնտի հագգընտա եազըլմըշ օլտրդը իւզրէ
կիտէր, ամմա ՚վայ օլ ատէմէ քի՝ անըն էլիյլէ Իպն
իւլ ինսան էլէ վէրիլիր. օլ ատէմ տօղմամըշ օլսա
25 իտի, քէնտինէ խայրլը օլուր իտի՝ տէտի: Վէ անը
էլէ վէրէն Յուդա ճէվապէն՝ Եա մու՛ալլիմ, պէ՞ն մի
իմ՝ տէտիյինտէ, անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի:
26 ՚Վէ անլէր թա՛մ էտէր իքէն, ՚Յիսուս էքմէյի
ալըպ պէրէքթէ տու՛ասը օգուտրգտան սօկրա փա-
րէլէտի, վէ շակիրտլէրինէ վէրիպ՝ Ալընըզ, եէյինիզ,
27 ՚պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի: Վէ քեասէյի ալըպ՝
շիւքր էթտիքտէն սօկրա անլէրէ վէրիպ տէտի քի՝
28 ՚Ձիմլէնիզ պունտան իչինիզ. ՚Զիրա պու պէնիմ գա-
նըմ, ե՛՚նէ կիւնահլար ՚աֆվ օլունմաք իւզրէ, ՚չօգ
քիմսէյէր իչիւն տէօքիւլէն ՚՚ահտ ը ճէտիտին ե՛՚նը
29 տըր: Լաքին ՚սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Շիմտէն սօկրա, թա
անը փէտէրիմին մէյէքիւթիւնտէ սիզին իլէ թազէ
օլարագ իչէճէյիմ կիւնէ տէյին՝ արթըգ ասմանըն
30 պու մահսուլընտան իչմէյէճէյիմ: ՚Վէ իլահի օգու-
յուպ՝ Զէյթուն տաղընա չըգտըլար:
31 Ո զէման Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պու կէճէ ՚ճիմ-
լէնիզ ՚պէնիմ հագգըմտա սիւրչէճէք սինիզ. զիրա՝
՚Զօպանը վուրաճաղըմ, վէ սիւրիւնիւն գօյունլարը
32 տաղըլաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր: Ամմա պէն
գըյամ էթտիքտէն սօկրա, սիզտէն էվվէլ ՚Գալիլեայա
33 կիտէճէյիմ: Վէ Պետրոս անա ճէվապէն՝ Էկէր ճիմ-
լէսի սէնին հագգընտա սիւրչսէլէր պիլէ, պէն ասլա
34 սիւրչմէյէճէյիմ՝ տէտի: Յիսուս անա՝ ՚Հագիգաթէն
սանա տէրիմ քի՝ Պու կէճէ խօրօս էօթմէզտէն էվվէլ
սէն պէնի իչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի:
35 Պետրոս անա՝ Էկէր պանա սէնին իլէ էօլմէք լազըմ
կէլսէ պիլէ, սէնի ասլա ինքեար էթմէմ՝ տէտի. քէ-
զալիք շակիրտլէրին ճիմլէսի պունու տէտիլէր:
36 ՚Ո զէման Յիսուս անլէր իլէ պէրապէր Գեթսե-
մանի տէնիլէն պիր մահալէ կէլտի, վէ շակիրտլէ-
րինէ՝ Պէն վարըպ օրատա տու՛ա էտինճէյէտէք սիզ
37 պուրատա օթուրընըզ՝ տէտի: Վէ Պետրոս իլէ ՚Զե-
բեդէոսըն իքի օղլընը պէրապէր ալըպ՝ միւքէտտէր
38 վէ մահզուն օլմաղա պաշլատը: Օլ վագըթ անլէրէ՝
՚Ձանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ փէք միւքէտտէր տիր.
պուրատա գալըպ՝ պէնիմ իլէ պէրապէր ույանըզ տու-
39 րընըզ՝ տէտի: Վէ պիր ազ իլէրի վարըպ՝ եիւզիւ իւ-
զէրինէ գափանտը, վէ՝ ՚Էյ Փէտէրիմ, էկէր միւմքին
իսէ, ՚պու քեասէ պէնտէն կէչսին. ՚լաքին պէնիմ
իսթէտիյիմ կիպի տէյիլ, անճագ սէնին ե՛՚նէ՚էյ
40 կիպի օլսուն՝ տէյիւ ՚տու՛ա էյլէտի: Վէ շակիրտլէ-
րին եանընա կէլիպ՝ անլէրի ույգուտա պուլմաղլէ,
Պետրոսա խիթապէն՝ Պէօյլէճէ, պիր սա՛աթ պէնիմ
41 իլէ ույանըզ տուրա՞մմատընըզ մը: ՚Իղվայա տիւշմէ-
մէք իչիւն ույանըզ տուրուպ տու՛ա էյլէյինիզ. վա-
գա՛տ րուհ հազըր, ամմա թէն զա՛իֆ տիր՝ տէտի:
42 Թէքրար իքինճի տէֆ՛ա վարըպ՝ Էյ Փէտէրիմ, պէն
պու քեասէյի իչմէքսիզին պէնտէն կէչմէսի միւմքին
տէյիլ իսէ, սէնին իրատէքին օլսուն՝ տէյիւ տու՛ա
43 էյլէտի: Վէ կէլիպ եինէ անլէրի ույգուտա պուլտու,

ՀՀ Թէս. 15. 11։ Յովհ. 12. 8։
Ե Պաղ Գ. 18. 20։ 28. 20։ Յովհ. 13. 33։ 14. 19։ 16. 5, 28։ 17. 11։
Զ Մարկ. 14. 10։ Ղուկ. 22. 3։ Յովհ. 13. 2, 30։
Է Գ. 10. 4։
Ը Զաք. 11. 12։ Գ. 27. 3։
Թ Խուր. 12. 6, 18։ Մարկ. 14. 12։ Ղուկ. 22. 7։
Ժ Մարկ. 14. 17-21։ Ղուկ. 22. 14։ Յովհ. 13. 21։
ԺԱ Մէզ. 41. 9։ Ղուկ. 22. 21։ Յովհ. 13. 18։
ԺԲ Մէզ. 22։ Ես. 53։ Դան. 9. 26։ Մարկ. 9. 11։ Ղուկ. 24. 25, 26, 46։ Գ՚մալ. 17. 2, 3։ 26. 22, 23։ ԱԿոր. 15. 3։
ԺԳ Յովհ. 17. 12։
ԺԴ Մարկ. 14. 22։ Ղուկ. 22. 19։
ԺԵ ԱԿոր. 11. 23-25։
ԺԶ ԱԿոր. 10. 16։
ԺԷ Մարկ. 14. 23։
ԺԸ Պաղ Խուր. 24. 8։ Ղեւ. 17. 11։
ԺԹ Գ. 20. 28։ Բամ. 5. 15։ ՚Իպր. 9. 22։
Ի Երեմ. 31. 31։ [22. 18։
ԻԱ Մարկ. 14. 25։ Ղուկ Գ՚մալ. 10. 41։
ԻԲ Մարկ. 14. 26։ [32։
ԻԳ Մարկ. 14. 27։ Յովհ. 16. 32։
ԻԴ Գ. 4. 21։
ԻԵ Գ. 11. 6։
ԻԶ Զաք. 13. 7։
ԻԷ Գ. 28. 7, 10, 16։ Մարկ. 14. 28։ 16. 7։
ԻԸ Մարկ. 14. 30։ Ղուկ 22. 34։ Յովհ. 13. 38։
ԻԹ Մարկ. 14. 32-35։ Ղուկ. 22. 39։ Յովհ. 18. 1։
ԼԱ Գ. 20. 22։ [2. 8։
ԼԲ Յովհ. 5. 30։ 6. 38։ Փիլ.
ԼԳ Մարկ. 14. 36։ Ղուկ. 22. 42։ ՚Իպր. 5. 7։
ԼԴ Մարկ. 13. 33։ 14. 38։ Ղուկ. 22. 40, 46։ Եփես. 6. 18։

Digitized by Google

44 զիրա կէօզլէրի աղըրլաշմըշ իտի։ Վէ անլէրի պրա-
գըպ՝ թէքբար կիթտի, վէ իւչիւնճիւ տէֆ՚ա հէման
45 օ քէլամը սէօյլէյէրէք տու՚ա էյլէտի։ Օ զէման շա-
կիրտլէրինէ կէլիպ անլէրէ տէտի քի՝ Արթըգ ույու-
յուպ իսթիրահաթ էտինիզ. իշթէ սա՚աթ եագլաշտը,
վէ Իպն իւ ինսան կիւնահքեարլարըն էլինէ թէսլիմ
46 օլունույօր։ Գալգընըզ կիտէլիմ, իշթէ պէնի էլէ վէ-
րէն եագլաշտը։
47 Վէ օ ՚տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ օն իքիլէրտէն
պիրի օլան Յուդա՝ պաշ քեահինլէր վէ գավմըն իխ-
թիյարլարը թարաֆընտան գըլըճլը վէ սօփալը վա-
48 ֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր օլարագ՝ կէլտի։ Վէ
անը էլէ վէրէն անլէրէ իշարէթ վէրիպ՝ Քիմի էօփէր-
49 սէմ օ տըր, անը թուլթընըզ՝ տէմիշ իտի։ Վէ տէր՚ա-
գապ Յիսուսա եագլաշըպ՝ Սէլամ սանա, Րապպի՝
50 տէյէրէք ՚անը էօփտիւ։ Յիսուս տախի անա՝ ՚Տօս-
թըմ, նէ՞ իչիւն կէլտին՝ տէտի։ Օ զէման անլէր ե-
նաշաշըպ՝ էլլէրինի Յիսուս իւզէրինէ սալարագ, անը
51 թուլթըլար։ Վէ իշթէ ՚Յիսուս իլէ պէրապէր պու-
լունանլարտան պիրի էլինի ուզատըպ՝ գըլըճընը չէք-
տի, վէ քեահին ի ա՚զամընն պէնտէսինէ վուրուպ՝
52 գուվաղընը քէստի։ Օ զէման Յիսուս անա տէտի քի՝
Գըլըճընկը եինէ եէրինէ գօ, զիրա ՚գըլըճ թուլթան-
53 լարըն ճիւմլէսի գըլըճլէ հէլաք օլուր։ Եօգսա պէն
փէտէրիմէ շիմտի րէճա էտ՚էմէզ մի իմ զանն էտէր-
սին, օ տախի պանա ՚օն իքի ալայտան զիյատէ
54 մէլէքլէր եէթիշտիրիր։ Լաքին՝ ՚Պէօյլէ օլմագ վա-
ճիպ տիր՝ պույուրան քիթապլար նաւսըլ իթմամ
օլունա պիլիր։
55 Օլ սա՚աթտա Յիսուս խալգա տէտի քի՝ Հարամի՞
իւզէրինէ կէլիր կիպի մի, պէնի թուլմագ իչիւն գը-
լըճլը վէ սօփալը չըգտընըզ. պէն հէր կիւն հէյքէլտէ
եանըրզտա օթուրուպ՝ թա՚լիմ էտէր իտիմ, վէ պէնի
56 թուլմատընըզ։ Լաքին պունուն ճիւմլէսի ՚փէյղամ-
պէրլէրին քիթապլարը իթմամ օլունմագ իչիւն վագը՚
օլտու։ Օ զէման ՚շակիրտլէրին ճիւմլէսի անը պրա-
գըպ գաչտըլար։
57 ՚Վէ Յիսուսը թուլթանլար անը քեահին ի ա՚զամ
Կայիափանըն եանընա կէօթիւրտիւլէր, օրատա տա-
58 խի ՚իւլէմա իլէ իխթիյարլար ճէմ՚ օլմուշ իտի։ Վէ
Պետրոս ուզագտան, քեահին ի ա՚զամըն հավլուսը-
նատէք անըն արտընճա կիթտի, վէ իչէրի կիրիպ,
նէթիճէյի կէօրմէք իչիւն խըտմէթքեարլար իլէ պէ-
59 րապէր օթուրտու։ Վէ պաշ քեահինլէր իլէ իխթի-

յարլար վէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի Յիսուսըն գաթլի
իչիւն, ՚ալէյհինէ եալան շէհատէթ արատըլար իսէ
60 տէ, պուլամատըլար։ Վէ ՚չօգ եալանճը շահիտլէր
կէլտիլէր իսէ տէ, եինէ պուլամատըլար. Նիհայէթ
61 ՚իքի եալանճը շահիտ կէլիպ, Պու քիմսէ՝ ՚Ալլահըն
հէյքէլինի երգըպ, անը իչ կիւնտէ պինա էտէ պիւի-
62 րիմ՝ տէտի, տէտիլէր։ ՚Քեահին ի ա՚զամ տախի
գալգըպ անա՝ Հիչ ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պունլար
սէնին ՚ալէյհինէ նէ՞ շէհատէթ էտիյօրլար՝ տէտի։
63 Ամմա ՚Յիսուս սիւքիւթ իւզրէ տուրմաղլէ քեահին ի
ա՚զամ անա խիթապէն՝ ՚Ալլահ իւ հայյ հագգը իչիւն
սանա եէմին վէրիրիմ. սէն Քրիստոս Իպն Ուլլահ մը
64 սըն, պիզէ սէօյլէ՝ տէտի։ Յիսուս անա՝ Սէօյլէտիյին
կիպի տիր. հէմ սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Շիմտէն սօկրա,
Իպն իւ ինսանը ՚Գուտրէթին սաղընտա օթուրմագ-
տա վէ կէօյիւն պուլութլարը իւզէրինտէ կէլմէքտէ
65 կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի։ ՚Պունուն իւզէրինէ քեահին ի
ա՚զամ քէնտի էլպիսէսինի երրըթպ՝ Պ... ...ե՞ քիփր
էթտի, արթըգ պիզէ շահիտլէր նէ՞ լազըմ. իշթէ
66 շիմտի քիւֆրիւնիւ իշիթտինիզ. Սիզէ նաւսըլ կէօ-
րիւնիւր՝ տէտի. անլէր տախի ճէվապ վէրիպ՝ ՚Էօլիւմէ
67 միւսթահագգ տըր՝ տէտիլէր։ ՚Օ զէման անըն եիւզիւնէ
թիւքիւրիպ՝ անա եումրուգ վուրտըլար. ՚պա՚զըլարը
68 տա սիլլէ վուրուպ՝ ՚Էյ Քրիստոս, պիզէ փէյղամպէր-
լիք էյլէ, սանա վուրան քիմ տիր՝ տէտիլէր։
69 ՚Վէ Պետրոս տըշարըտա հավլուտա օթուրուր ի-
քէն, եանընա պիր ճարիյէ կէլիպ՝ Սէն տախի Գա-
70 լիլեալը Յիսուս իլէ պէրապէր իտին՝ տէտի։ Լաքին
օ ճիւմլէսինին հուզուրընտա՝ Սէնին նէ սէօյլէտիյինի
71 պիլմէմ՝ տէյէրէք ինքեար էյլէտի։ Վէ գափույա
չըգտըղընտա, անը տիկէր պիր ՚...էյէ կէօրիւպ, օրա-
տա օլանլարա՝ Պու տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ
72 պէրապէր իտի՝ տէտի։ Օ տախի՝ Պէն օ ատէմի թա-
նըմամ՝ տէյէրէք՚ եէմինէ թէքբար ինքեար էյլէտի։
73 Վէ պիր ազ սօկրա օրատա տուրանլար եանաշըպ,
Պետրոսա՝ Սահհէն սէն տախի անլէրտէն սին. չինքի
՚սէօյլէյիշինկ տախի սէնի պէյան էտիյօր՝ տէտիլէր։
74 Օ զէման Պ...՝ ՚Օլ ատէմի թանըմամ՝ տէյէրէք
պէտ տու՚ա վէ եէմին էթմէյէ պաշլատը. վէ անիտէ
75 խօրօս էօթտիւ։ Վէ Պետրոս Յիսուսըն քէնտինէ՝
՚Խօրօս էօթմէզտէն էվվէլ պէնի իչ քէրրէ ինքեար
էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթրընա կէթիրմէքլէ,
տըշարըյա չըգըպ աճը աճը աղլատը։

Մարկ. 14. 43։ Ղուկ. 22. 47։ Յովհ. 18. 3։ Ա՚մալ. 1. 16։
Բ 2Մխել. 20. 9։
Գ Մէզ. 41. 9։ 55. 13։
Դ Յովհ. 18. 10։
Ե Թէք. 9. 6։ Վահ. 13. 10։
Զ 4Մխել. 6. 17։ Դան. 7. 10։
Է Ես. 53. 7, վէ դայրի։ Այ. 24։ Ղուկ. 24. 25, 44, 46։
Ը Մէթթ. 4. 20։ Այ. 54։
Թ Պագ Յովհ. 18. 15։
Ժ Մարկ. 14. 53։ Ղուկ. 22. 54։ Յովհ. 18. 12, 13, 24։
Ի Ես. 53. 7։ Պ. 27. 12, 14։ Ղեւ. 5. 1։ 1Մխել. 14. 24, 26։
Լ Դան. 7. 13։ Պ. 16. 27։ 24. 30։ 25. 31։ Ղուկ. 21. 27։ Յովհ. 1. 51։ Բամ. 14. 10։ 1Սէլ. 4. 16։ Վահ. 1. 7։
Խ Մէզ. 110. 1։ Ա՚մալ. 7. 55։
Ծ 4Մխել. 18. 37։ 19. 1։
Կ Ղեւ. 24. 16։ Յովհ. 19. 7։ Ես. 50. 6։ 53. 3։ Պ. 27. 30։
Հ Ղուկ. 22. 63։ Յովհ. 19. 3։ [22. 64։
Ձ Մարկ. 14. 65։ Ղուկ. 22. 64։ Մարկ. 14. 66։ Ղուկ. 22. 55։ Յովհ. 18. 6, 17, 25։
Ղ Ղուկ. 22. 59։
Ճ Մարկ. 14. 71։
Մ Այ. 34։ Մարկ. 14. 30։ Ղուկ. 22. 61, 62։ Յովհ. 13. 38։

Digitized by Google

ՊՍՊ 27

Յիսուսըն պապլը օլարագ Պիղատոսա Ջէրլիմ օլունմասըս։ 3 Յուդանըն քէնտիսինի ասմասը։ 19 Պիղատոսըն քէնտի զէվճէսի Քարաֆընտան խապէր ալարագ, 24 էլլէրինի եըդայըդ, 26 Բարաբբայը սալը վէրմէսի։ 29 Յիսուսըն պաշընա տիքէնտէն պիր Քամ գօնուլմասը. 34 սալդ 39 վէ Քահդիր էտիլմէսի. 50 էօլիւդ տէֆն էտիլմէսի. 66 դապրընըն մըհրլէնմէսի վէ կէօզէտիլմէսի։

1 Վէ սապահ օլունճա, ճիմլէ պաշ քեահինլէր իլէ գավմըն իսթիյարլարը Յիսուսը գաթլ էթմէք
2 իչին ՚ալէյհինտէ միշավէրէ էթտիլէր։ Վէ անը պաղլայըդ՝ ՚Պոնտոսլը Պիղատոս նամ վալիյէ կէօթիւրէրէք թէսլիմ էթտիլէր։
3 ՚Օ զէման անը էլէ վէրէն Յուդա անըն մահքիմ օլտըղընը կէօրտիւքտէ, փէշիման օլմաղլէ, օթուզ գըթ՚ա կիւմիւշիւ պաշ քեահինլէր իլէ իսթիյարլարա
4 կէրի վէրիպ, Սուչսըզ գան էլէ վէրմէքլէ կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտի. անլէր տախի՝ Պիզ՞նէ, սէն տիւ-
5 շինի՝ տէտիլէր։ Վէ օ՝ ագչէյի հէյքէլին իչինտէ եէրէ
6 աթըդ ՚կիթտի, վէ վարըդ քէնտիսինի աստը։ Վէ պաշ քեահինլէր ագչէյի ալըդ՝ Անը հէյքէլին խազի-
7 նէսինէ գօմագ ճա՚իզ տէյիլ տիր, չիւնքի գան պա-
հասը տըր՝ տէտիլէր։ Վէ միշավէրէ էթտիքտէն սօկ-
8 րա, ղարիպլէրէ մէզարլըդ օլմագ իւզրէ, անընլէ
չէօմլէքճիինին թարլասընը սաթըն ալտըլար։ Պունուն
9 իչին պու կիւնէ տէյին օլ թարլայա՝ ՚Գան թար-
լասը՝ տէնիլիր։ Օ զէման Երեմիա փէյղամպէր վա-
10 սըթասըյլէ՝ ՚Վէ պահասը թա՚եին էտիլմիշ, եա՚նի պէնի Իսրայէլտէն պա՚զըլարընըն պահա թա՚եին էթ-
տիքլէրի զաթըն գըյմէթի օլան օթուզ գըթ՚ա կիւ-
10 միւշիւ ալըդ, Անլէրի Բապպըն պանա էմր էթտիյի կիպի չէօմլէքճիինին թարլասը իչին վէրտիլէր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունտու։
11 Վէ Յիսուս՝ վալինին հուզուրընտա տուրտընը հալ-
տէ, վալի անա՝ ՚Եէհուտիլէրին մէլիյի սը՞ն մի սին՝ տէյիւ սիւ՚ալ էթտի. Յիսուս տախի անա՝ ՚Սէօյլէտի-
12 յին կիպի տիր՝ տէտի։ Վէ պաշ քեահինլէր իլէ իսթիյարլար թարաճընտան իթհամ օլունտընգտա, ՚Հիչ
13 ճէվապ վէրմէտի։ Օ զէման Պիղատոս անա՝ ՚Սէնին
՚ալէյհինէ նէ գատար շէյլէր շէհատէթ էթտիքլէրինի
14 իշի՞թմէյօր մը սըն՝ տէտի։ Վէ անա հիչ պիր սէօզ պիլէ ճէվապ վէրմէտիյինտէն, վալի ղայէթլէ թէ՚աճ-
ճիւպ էթտի։
15 ՚Հաքին պայրամտա խալգըն իսթէտիյի պիր մահ-
16 պուսը սալը վէրմէք վալինին ՚ատէթի օլմաղլէ, Օ
զէման Բարաբբա նամընտա մէշհուր պիր մահպուս-
17 լարը վար իտի. Վէ անլէր ճէմ՚ օլտըգլարընտա, Պի-

– Մէգ. 2. 2։ Մարկ. 15. 1։ Ղուկ. 22. 66։ 23. 1։ Յովհ. 18. 28։
՚ Պ. 20. 19։ Ա՚մալ. 3. 13։
՛ Պ. 26. 14, 15։
՝ 2 Մխլ. 17. 23։ Ա՚մալ. 1. 18։
՞ Ա՚մալ. 1. 19։
՟ Զաք. 11. 12, 13։
ՠ Մարկ. 15. 2։ Ղուկ. 23. 3։ Յովհ. 18. 33։
ա Յովհ. 18. 37։ 1 Տիմ. 6. 13։
բ Պ. 26. 63։ Յովհ. 19. 9։
գ Պ. 26. 62։ Յովհ. 19. 10։
դ Մարկ. 15. 6։ Ղուկ 23. 17։ Յովհ. 18. 39։
ե Մարկ. 15. 11։ Ղուկ 23. 18։ Յովհ. 18. 40։ Ա՚մալ. 3. 14։
զ Թէս. 21. 6։
է Թէս. 19. 10։ Յես. 2. 19։ 2 Մխլ. 1. 16։ 3 Մխլ. 2. 32։ Ա՚մալ. 5. 28։
ը Մարկ. 15. 16։ Յովհ. 19. 2։
թ Ղուկ. 23. 11։
ժ Մէգ. 69. 19։ Եա. 53. 3։
ի Եա. 50. 6։ Պ. 26. 67։
լ Եա. 53. 7։
խ Ա՚ա. 15. 35։ 3 Մխլ. 21. 13։ Ա՚մալ. 7. 57։ Գործ. 13. 12։ [23. 26։
ծ Մարկ. 15. 21։ Ղուկ. 23. 26։
կ Մարկ. 15. 22։ Ղուկ. 23. 33։ Յովհ. 19. 17։
հ Մէգ. 69. 21։ Պաղ Ա՚յ. 48։

ղատոս անլէրէ՝ Սիզին իչիւն հա՞նկըսընը սալը վէր-
մէմի իսթէրսինիզ, Բարաբբայը՞ մը, եօգսա Քրիստոս
18 տէնիլէն Յիսուսը՞ մը՝ տէտի։ Զիրա անը հասէտտէն նաշի թէսլիմ էթտիքլէրինի պիլիր իտի։
19 Վէ մահքէմէտէ օթուրուր իքէն, զէվճէսի անա ՚-
պէր կէօնտէրիպ՝ Օլ սալիհ քիմսէ իլէ սէնին իշին օլ-
մասընը, զիրա պու կիւն րիւյատա անընը իչիւն չօգ զահմէթի չէքտիմ՝ տէտի։
20 ՚Ամմա պաշ քեահինլէր իլէ իսթիյարլար Բարաբ-
բայը տիլէյիպ՝ Յիսուսը տախի հէլաք էթմէք իչիւն
21 խալգը գանտըրտըլար։ Վէ վալի անլէրէ խիթապլէն՝ Իքիսինտէն հա՞նկըսընը սիզին իչիւն սալը վէրմէմի իսթէրսինիզ՝ տէտիքտէ, անլէր՝ Բարաբբայը, տէտի-
22 լէր։ Պիղատոս անլէրէ՝ Եա Քրիստոս տէնիլէն Յի-
սուսը նէ՞ եափայըմ՝ տէտիքտէ, ճիմլէսի անա՝ Սալպ
23 օլունսուն՝ տէտիլէր։ Վալի տախի՝ Եա նէ՞ քէօթի-
լիւք իշլէմիշ տիր՝ տէմէսի իւզրինէ, անլէր՝ Սալպ օլունսուն՝ տէյիւ տահա զիյատէ նիտա էտէրլէր իտի։
24 Վէ Պիղատոս՝ ֆա՚իտէ հասըլ օլմայըպ անճագ տահա զիյատէ վէլվէլէ օլտըղընը կէօրմէքլէ, ՚Սու ալըպ խալգըն էօնիւնտէ էլլէրինի եըդայարագ՝ Պու սա-
լիհին գանընտան պէն պէրի իմ. սիզ տիւշինիւնիւզ՝
25 տէտի։ Վէ պիւթիւն գավմ՝ ՚Անըն գանը պիզիմ իւ-
զէրիմիզէ վէ էվլատըմըզըն իւզէրինէ օլսուն՝ տէ-
26 յիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Օ զէման անլէրէ Բարաբբայը սալը վէրտի. լաքին ՚Յիսուսը տէօյտիւքտէն սօկրա սալպ օլունմագ իչիւն թէսլիմ էթտի։
27 ՚Օլ վագըթ վալինին ՚ասքէրլէրի Յիսուսը սէրայա ալըպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ անընը իւզէրինէ ճէմ՚ էթտի-
28 լէր։ Վէ անը սօյուպ՝ անա ՝գըրմըզը պիր խիլ՚աթ կիյ-
29 տիրտիլէր։ ՚Վէ տիքէնլէրտէն պիր թաճ էօրիւպ պա-
շընա, վէ պիր գամըշ տախի սաղ ելինէ գօտըլար. վէ էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ՝ Սէլամ՚ սանա, էյ Եէհուտիլէ-
30 րին մէլիյի՝ տէյէրէք անը իսթիհզա էթտիլէր։ Վէ ՚իւզէրինէ թիւքիւրտիւքտէն սօկրա, գամըշը ալըպ
31 պաշընա վուրտըլար։ Վէ անը իսթիհզա էթտիքտէն սօկրա, խիլ՚աթը իւզէրինտէն չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպիսէսինի կիյտիրէրէք, ՚խաչա կէրմէք իչիւն կէօ-
թիւրտիլէր։
32 Վէ ՚տըշարըյա չըգարլար իքէն, ՚Սիմոն նամ կիւ-
րենէլի պիր ատմէ թէսատիւֆ էթմէյէրիյլէ, պունու՝
33 անըն խաչընը թաշըմաղա իճպար էթտիլէր։ Վէ ՚Գողգոթա, եա՚նի Գաֆա մահալի տէնիլէն եէրէ
34 կէլտիքլէրինտէ, Անա իչմէք իչիւն ՚էօտ իլէ գարըշ-
մըշ սիրքէ վէրտիլէր. վէ Օ թատընճա իչմէք իսթէ-

Digitized by Google

35 մէտի։ ՚Վէ անը խաչա կէրտիքտէն սօկրա էլպիսէ-
սինի, գուր՛ա աթարագ, թագսիմ էթտիլէր. թա քի
փէյղամպէրին՝ "Էլպիսէմի արալարընտա թագսիմ
էտիպ, գաֆթանըմ իւզէրինէ գուր՛ա աթտըլար՝ տէ-
36 յիւ պույուրտըղը քէլամ ինմամ օլունա։ ՚Վէ օրատա
37 օթուրուպ՝ անը կէօզէտիրլէր իտի։ Վէ "պաշը իւզէ-
րինէ՝ ՊՈՒ ԵՂՀՈՒՏԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՑԻ ՅԻՍՈՒՍ ՏԸՐ՝
38 եազըլը ճիւրմ եաֆթասընը գօտըլար։ "Օ զէման ա-
նընն իլէ պէրապէր, պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօ-
ղընտա, իքի հարամի սալպ օլունտու։
39 Վէ ՚եանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալայրպ՝
40 անա քիւֆր էտէրէք, "էյ հէյքէլի երգըպ իչ կիւնտէ
պինա էտէն, քէնտինի գուրթար. "էկէր սէն Իսի
41 Ուլլահ իսէն, խաչտան էն՝ տէրլէր իտի։ Քէզալիք
պաշ քեահինլէր տախի ՚իւլէմա վէ իխթիյարլար իլէ
42 պէրապէր իսթիհզա էտէրէք, Պաշգալարընը գուր-
թարտը, քէնտինի գուրթարմադա գատիր տէյիլ տիր.
էկէր Իսրայէլին մէլիյի իսէ, շիմտի խաչտան էնսին,
43 վէ անա իման էտէրիզ։ "Ալլահա թէվէքքիւլ էթտի,
էկէր անտէն րազի իսէ, շիմտի անը խէլաս էթսին,
44 զիրա՝ Պէն Իսի Ուլլահ իմ՝ տէտի, տէտիլէր։ "Ա-
նընն իլէ պէրապէր սալպ օլունան հարամիլէր տախի
պու սուրէթիլէ անա շէթմ էտէրլէր իտի։
45 Վէ ՚սա՛աթ ալթըտան սա՛աթ տօգուզա գատար
46 պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ օլտու։ Վէ սա՛աթ
տօգուզ րատտէլէրինտէ ՚Յիսուս եիւքսէք սէսլէ ֆէր-
եատ էտէրէք՝ Էլի, Էլի, լամա սապագթանի, եա՛-
նի՝ "Է՛յ Ալլահըմ, Է՛յ Ալլահըմ, պինի նիչիւն թէրք
47 էթտին՝ տէտի։ Վէ օրատա տուրանլարընն պա՛զըսը
պ-ն-ա- իշիթտիքտէ՝ Պու ատէմ Եղիայը չաղըրըյօր՝
48 տէտիլէր։ Վէ տէր՛ագապ անլէրտէն պիրի սէյիրթտի,
վէ պիր սիւնկէր ալըպ ֆսիրքէ իլէ տօլտուրարագ,
49 պիր գամըշա թագրպ անա իչիրտի։ Տիկէրլէրի տա-
խի՝ Պրագ, պագալըմ Եղիա անը գուրթարմադա կէ-
լիր մի՝ տէտիլէր։
50 "Վէ Յիսուս թէքրար եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ է-
51 տիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էյլէտի։ Վէ իշթէ ֆհէյքէլին
փէրտէսի եօգարըտան աշաղըյա գատար եըրթըլըպ՝
իքի փարէ օլտու. վէ եէր թիթրէյիպ՝ գայալար շագգ
52 օլունտըլար։ Վէ գապըլար տախի աչըլըպ՝ ույումըշ
օլան նիչէ մուգատտէսլէրին ճէսէտլէրի գըյամ էթտի։
53 Վէ անընն գըյամընտան սօկրա գապըլարտան չը-
գըպ՝ մուգատտէս շէհրէ կիրէրէք չօգ քիմսէլէրէ
կէօրիւնտիւլէր։

ՊԱՊ 28

Յիսուսըն զըյամընըն պիր մէլէք վասըֆասըյլէ պա՛զը գարըլարա պիւտիրիվէսի։ 9 Յիսուսըն պիզգաֆ անլէրէ կէօրիւնմէսի։ 11 Պաշ քեահինլէրին տէսիսէսի։ 16 Յիսուսըն քէնտի շակիրտլէրինէ կէօրիւնմէսի, 19 վէ Ձա՛ֆէլէրի Ձա՛լիմ վէ վաֆֆիզ էֆմէլէրի իչիւն անլէրի իրսալ էֆմէսի։

Վ է սէպէթ կիւնիւնիւն "խիթամընտա, հաֆթա-
նընն իլէ կիւնիւ շաֆագ սէօքէր իքէն, Մագթաղալը
Մարիամ իլէ ֆօլ պիր Մարիամ գապրը կէօրմէյէ կէլ-

54 ֆՎէ եիւզ պաշը վէ անընն իլէ պէրապէր Յիսուսը
կէօզէտէնլէր զէլզէլէյի վէ վագը՝ օլան շէյլէրի կէօ-
րիւնճէ, ղայէթլէ գօրգուպ՝ Հագիգաթէն պու Իսի
Ուլլահ իտի՝ տէտիլէր։
55 Վէ ֆԳալիլեատան Յիսուսըն արտընճա՝ անա խըտ-
մէթ էտէրէք կէլմիշ օլան չօգ գարըլար օրատա պու-
56 լունուպ՝ ուզագտան պագըյօրլար իտի։ ՚Անլէրին
արասընտա Մագդաղալը Մարիամ, վէ Յակոբոս իլէ
Յովսէսին վալիտէսի Մարիամ, վէ Զեբեդէոս օղուլլա-
րընըն վալիտէսի պուլունուր իտի։
57 ՚Վէ ախշամ օլտըգտա, Յիսուսա շակիրտ օլան
Արիմաթիալը Յովսէփ նամընտա պիր զէնկին ատէմ
58 կէլտի։ Վէ Պիղատոսըն եանընա կիտէրէք, Յիսուսըն
ճէսէտինի թալէպ էյլէտի. օ զէման Պիղատոս ճէսէ-
59 տին վէրիլմէսինի էմր էթտի։ Վէ Յովսէփ ճէսէտի
60 ալըպ՝ անը թէմիզ քէթէն պէզինէ սարտը. Վէ անը
գայատա քէստիրմիշ օլտըղը քէնտինին ՚եէնի գապ-
րընա գօտու. վէ գապրըն գափուսընա պէօյիւք պիր
61 թաշ եուվարլայրպ՝ կիթտի։ Վէ Մագթաղալը Մա-
րիամ իլէ օլ պիր Մարիամ օրատա պուլունուպ՝ գապ-
րըն գարշըսընտա օթուրույօրլար իտի։
62 Վէ էրթէսի կիւնիւ, եա՛նի թէտարիք կիւնիւնիւն
ֆէրտասը՝ պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր Պիղատո-
63 սըն եանընա ճէմ՛ օլուպ, էյ էֆէնտի, օլ իզլալ էտի-
ճի սաղ իքէն, "Իւչ կիւնտէն սօկրա գըյամ էտէճէյիմ՝
64 տէտիյի խաթրըմըզա կէլիյօր։ Իմտի իւչիւնճիւ կիւնէ-
տէք գապրըն կէօզէտիլմէսինի էմր էյլէ, օլմայա քի
շակիրտլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրգաթ էտէրէք,
խալգա՝ Էօլիւլէրտէն գըյամ էթտի՝ տէյէլէր. վէ սօկ-
րաքի զէլալէթ էվվէլքինտէն պէտթէր օլուր՝ տէտի-
65 լէր։ Պիղատոս անլէրէ՝ Պէքճիլէրինիզ վար տրր. կի-
տիպ պիլտիյինիզ կիպի մուհաֆազա էյլէյինիզ՝ տէ-
66 տի։ Անլէր տախի կիտիպ՝ ֆթաշը միւհրլէյէրէք՝
գապրը պէքճիլէրլէ մուհաֆազա էյլէտիլէր։

ա Մարկ. 15.24։ Ղուկ. 23.34։ Յովհ. 19.24։
բ Մէզ. 22. 18։
գ Այ. 54։
դ Մարկ. 15. 26։ Ղուկ. 23. 38։ Յովհ. 19. 19։
ե Ես.53.12։ Մարկ.15. 27։ Ղուկ. 23.32,33։ Յովհ. 19. 18։
զ Մէզ. 22.7։ 109. 25։ Մարկ. 15. 29։ Ղուկ 23. 35։
է Պ.26.61։ Յովհ.2.19։
ը Պ. 26. 63։
թ Մէզ. 22. 8։
ժ Մարկ. 15. 32։ Ղուկ. 23.39։
ի Ամովս. 8. 9։ Մարկ 15. 33։ Ղուկ.23.44։
լ Իսպր. 5. 7։
խ Մէզ. 22. 1։
ծ Մէզ. 69. 21։ Մարկ. 15. 36։ Ղուկ. 23. 36։ Յովհ. 19. 29։
կ Մարկ. 15. 37։ Ղուկ. 23. 46։
հ Խուր. 26.31։ 2 Թէվ. 3. 14։ Մարկ. 15.38։ Ղուկ. 23. 45։
ձ Այ. 36։ Մարկ. 15. 39։ Ղուկ. 23. 47։
ղ Ղուկ. 8. 2. 3։
մ Մարկ. 15. 40։
ն Մարկ. 15. 42։ Ղուկ 23.50։ Յովհ. 19. 38։
շ Ես. 53. 9։
ո Պ.16.21։ 17.22։ 20. 19։ 26. 61։ Մարկ.8 31։ 10. 34։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 33։ 24. 6,7։ Յովհ. 2. 19։
չ Դան. 6. 17։
—
պ Մարկ. 16. 1։ Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 1։
ջ Պ. 27. 56։

Digitized by Google

2 տիլէը: Վէ իշթէ շիտէթլի պիր զէլզէլէ օլտու, զի-
րա Բապպըն ՙմէլէյի կէօքտէն էնտի, վէ կէլիպ գա-
փուտան թաշը եուվարլայարագ, անըն իւզէրինէ օ-
3 թուրտու: ՚Վէ չէհրէսի շիմշէք կիպի, վէ լիպասը
4 գար կիպի պէյազ իտի: Վէ պէքճիլէր անտէն գօրգ-
տրգլարընտան՝ թիթրէյիպ էօլիւ կիպի օլտըլար:
5 Մէլէք տախի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գօրգմա-
յընըզ, զիրա սալպ օլունան Յիսուսը արատըղընըզը
6 պիլիրիմ՝: Պուրատա տէյիլ տիր, զիրա ՚տէտիյի կիպի
գըյամ՝ էթտի. կէլինիզ, Բապպըն եաթտրդը մահալը
7 կէօրինիւզ: Վէ չապուգ կիտիպ շակիրտլէրինէ՝ էօ-
լիւլէրտէն գըյամ՝ էթմիշ տիր, վէ ՙիշթէ սիզտէն էվ-
վէլ Գալիլեայա վարաճագ, անը օրատա կէօրէճէք-
8 սինիզ՝ տէյինիզ. իշթէ սիզէ սէօյլէտիմ՝ տէտի: Մն-
լէր տախի գօրգուպ վէ ՚ազիմ մէսէրրէֆլէ տէր՚ա-
գապ գապրտան չրգըպ՝ անըն շակիրտլէրինէ խապէր
վէրմէյէ գօշտըլար:
9 Վէ շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն,
իշթէ ՝Յիսուս գարշըլարընա չրգըպ՝ Սէլամ սիզէ՝
տէտի. անլէր տախի եագլաշըպ՝ այագլարընա սա-
10 րըլարագ անա սէճտէ գըլտըլար: Օ զէման Յիսուս
անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ. կիտիպ ՚պիրատէրլէրիմէ,
Գալիլեայա կիթսինլէր վէ պէնի օրատա կէօրէճէք-
լէր՝ տէյիւ խապէր վէրինիզ՝ տէտի:

11 Վէ անլէր կիթմէքտէ իքէն, իշթէ պէքճիլէրտէն
պա՚զըլարը շէհրէ կէլիպ՝ վուգու՚աթըն ճիմլէսինի
12 պաշ քեահինլէրէ նագլ էթտիլէր: Անլէր տախի իխ-
թիյարլար իլէ ճէմ՚ օլուպ միշավէրէ էթտիքտէն
13 սօկրա, ՚ասքէրլէրէ պիր չօգ ագչէ վէրիպ, Պիզ ու-
յուր իքէն, անըն շակիրտլէրի կէճէլէյինի կէլիպ՝ անը
14 սըրգաթ էթտիլէր՝ տէյինիզ: Վէ էկէր վալի թարա-
ֆընտան իշիտիլէճէք օլուր իսէ, պիզ անը գանտըրըպ՝
15 սիզի էմին գըլարըզ՝ տէտիլէր: Անլէր տախի ագչէյի
գապուլ էտիպ՝ ալտրգլարը թմ՚լիմաթա կէօրէ հա-
րէքէթ էթտիլէր. վէ պու քէլամ թա պու կիւնէտէք
Եէհուտիլէր արասընտա շայ՚ օլմուշ տըր:
16 Վէ օն պիր շակիրտլէր Գալիլեայա, ՚Յիսուսըն
17 անլէրէ էմր էթտիյի տաղա վարտըլար: Վէ անը կէօ-
րիւնճէ՝ անա սէճտէ գըլտըլար. լաքին պա՚զըսը
18 շիւպհէ էթտիլէր: Վէ Յիսուս եանլարընա կէլիպ, ան-
լէրէ խիթապէն տէտի քի՝ Սէմատա վէ զէմինտէ ՙպիւ-
19 թիւն հիւքիւմէթ պանա վէրիլտի: ՚Իմտի կիտի-
նիզ. ՙճիմլէ միլլէթլէրի շակիրտ էտինիզ, վէ անլէրի
փէտէր վէ Իպն վէ Րուհ իւլ Գուտսըն իսմինէ վաֆ-
20 թիզ էտինիզ. Վէ ՚սիզէ էմր էթտիյիմ՝ շէյլէրին ճիմ-
լէսինի հրֆզ էթմէյի անլէրէ թա՚լիմ էտինիզ, վէ
իշթէ տիւնեանըն նիհայէթինէ տէյին պէն հէր վա-
գըթ սիզին իւէ պէրապէր իմ: Ամին:

ֆ Պագ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 24. 4։ Յովհ. 20. 12։
ֆ Դան. 10. 6։
ֆ Գ.12.40։ 16.21։ 17. 22։ 20. 19։
ֆ Պ.26.32։Մարկ.16.7։
ֆ Պագ Մարկ. 16. 9։ Յովհ. 20. 14։
ֆ Պագ Յովհ. 20. 17։
Բօմ. 8. 29։ Ֆիլ. 2. 11։
ֆ Գ. 26. 32։ Այ. 7։
ֆ Դան. 7. 13, 14։ Գ. 11.27։ 16.28։ Ղուկ. 1. 32։ 10. 22։ Յովհ. 3. 35։ 5. 22։ 13. 3։ 17. 2։ Ա՚մալ. 2. 36։ Բօմ. 14.9։ 1Կոր. 15. 27։ Եփես. 1. 10,21։
Փիլ. 2. 9,10։ Ֆիլ. 1. 2։ 2. 8։ 1Պետ. 3. 22։ Վահ. 17. 14։
ֆ Մարկ. 16. 15։
ֆ Ես.52.10։ Ղուկ. 24. 47։ Ա՚մալ. 2. 38,39։ Բօմ.10.18։ Կող.1.23։
ֆ Ա՚մալ. 2. 42։

ԻՆՃԻԼ

ՄԱՐԿՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

Վաֆթիզ էտէճի Յովհաննէսին մէ՚մուրիյէթի։ 9 Յիսուսըն վաֆթիզի 12 վէ Քէֆրիպէսի. 14 վա՚զ էֆէսի, 16 վէ Պետրոս իլէ Անդրէասը վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէսի չաղըրմասը, 23 վէ պիր նափաք թուհուռ ատէմի, 29 վէ Պետրոսին դայն վալիտէսինէ, 32 վէ սա՚իր չօգ խաս-Թալարա, 41 վէ պիր ճիւզամլըյա շիֆա վէրմէսի։

1 Իպն Ուլլահ Յիսուս Քրիստոսըն ինճիլինին իպ-
2 թիտասը տըր: Փէյղամպէրլէրտէ՝ ՚իշթէ պէն եօլըդը
3 էօնիւնճէ հազըրլայաճագ օլան րէսուլըմը սէնին էօ-
նիւնտէն իրսալ էտէճէյիմ՝: ՚Վէ՝ Բապպըն եօլընը
հազըրլայընըզ, թարիգլէրինի տօղրուլտընըզ՝ տէյէ-
4 զըլտըղը իւզրէ, ՚Յովհաննէս պէրրիյէտէ վաֆթիզ
էտիպ՝ կիւնահլարընն ՚աֆվը իչիւն թէվպէ վաֆթի-
5 զինի ի՚լան էտէր իտի: ՚Վէ պիւթիւն Եէհուտիյէ տի-
յարը վէ Երուսաղէմ էհալիսի չրգըպ՝ անընն եանընա

- Մատթ. 14.33։ Ղուկ. 1. 35։ Յովհ. 1. 34։
ֆ Մագ. 3. 1։ Մատթ. 11. 10։ Ղուկ. 7. 27։
ֆ Ես. 40.3։ Մատթ. 3. 3։ Ղուկ. 3. 4։ Յովհ. 1. 15,23։
ֆ Մատթ.3.1։ Ղուկ. 3. 3։ Յովհ. 3. 23։
ֆ Մատթ. 3. 5։

Digitized by Google

կիթիտիլէր, վէ ճիւմլէսի կիւնահլարընը իգրարլէ՝
Յորդանան ըրմաղընտա անըն էլիյլէ վաֆթիզ օլու-
6 նուրլար իտի։ Վէ Յովհաննէս տէվէ թիւյիւ կիյմիշ,
վէ պէլինէ գայըշ գուշանմըշ օլուպ՝ էչէքիրկէլէր վէ
7 եապան պալը եէր իտի։ Վէ վա՛զ էտէրէք՝ Պէնտէն
սօկրա տա՛հա գուտրէթլիսի կէլիյօր քի՝ պէն էյիլիպ
անըն այագ գապլարընըն թասմասընը չէօզմէյէ լա-
8 յըգ տէյիլ իմ։ Պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էթտիմ,
ամմա օ սիզի Ռուհ իլ Գուտսլէ վաֆթիզ էտէճէք
տիր՝ տէր իտի։
9 Վէ օլ կիւնլէրտէ, Յիսուս Գալիլեատա վագը՝ Նա-
զարէթտէն կէլիպ՝ Յորդանանտա Յովհաննէսին էլիյլէ
10 վաֆթիզ օլունտու։ Վէ սուտան չըգտըղը անտէ կէօք-
լէր շագգ օլուպ՝ Ռուհըն կէօյէրճին կիպի քէնտի ու-
11 զէրինէ նիւզուլ էթտիյինի կէօրտու։ Վէ՝ Բազի օլտը-
ղըմ Սէվկիլիս Օղլըմ սէն սին՝ տէյիւ սէմավաթտան
պիր սէտա կէլտի։
12 Վէ տէր՛ագապ Ռուհ անը պէրրիյէյէ սէվգ էթտի։
13 Վէ Շէյթան Թարաֆընտան թէճրիպէ օլունարագ
գըրգ կիւն օրատա պէրրիյէտէ գալտը, վէ վահշի
հայվանլար իլէ պէրապէր պուլունուպ՝ մէլէքլէր անա
խըտմէթ էտէր իտի։
14 Վէ Յովհաննէս էլէ վէրիլտիքտէն սօկրա, Յիսուս
15 Գալիլեայա կէլիպ, Վագըթ թէմամ օլտու, վէ Ա-
լահըն մէլէքիւթիւ եագլաշմըշ տըր. թէվպէ էտիպ
պէշարէթէ իման կէթիրինիզ՝ տէյէրէք [մէլէքիւթ]
Ուլլահըն պէշարէթինի վա՛զ էտէր իտի։
16 Վէ Գալիլեա տէնիզի քէնարընտա կէզէր իքէն,
Սիմոն իլէ գարնտաշը Անդրէասը, տէնիզէ աղ աթ-
տըգլարը վագըթտա կէօրտու. զիրա պալըգ ավճըսը
17 իտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Արտըմճա կէլինիզ, վէ
18 սիզի ինսան ավճըսը էտէյիմ՝ տէտի։ Անլէր տախի
տէր՛ագապ աղլարընը պրագըպ՝ անըն արտընճա
19 կիթիտիլէր։ Վէ օրատան պիր ազ իլէրի կիտիպ՝ Զե-
բեդէոս օղլու Յակոբոս իլէ գարնտաշը Յովհաննէսի
կէօրտու. պունլար տախի գայըգտա աղլարընը թա՛-
20 միր էթմէքտէ իտիլէր։ Վէ տէրհալ անլէրի չա-
ղըրտը. անլէր տախի փէտէրլէրի Զեբեդէոսը իշճի-
լէր իլէ պէրապէր գայըգտա պրագըպ՝ անըն ար-
տընճա կիթիտիլէր։
21 Վէ Կափառնայումա կիրտիլէր. քէնտիսի տախի
տէր՛ագապ սէպթ կիւնու սինաղօգա կիտիպ թա՛լիմ
22 էտէր իտի։ Անլէր տախի թա՛լիմինէ հայրան օլտը-
լար. զիրա անլէրէ՝ իւլէմա կիպի տէյիլ, անճագ հու-
23 քիւմէթ սահիպի կիպի թա՛լիմ էտէր իտի։ Վէ սի-
նաղօգլարընտա նափաք րուհլու պիր ատմ՛ պուլու-
24 նուպ՝ պու տախի պաղըրարագ, Պրագ՝ Սէնինն պի-
զիմ իլէ նէ՞ իշին վար, էյ Նազարէթլի Յիսուս, պիզի
հէլա՞ք էթմէ՞ք իչիւն մի կէլտին. սէնին քիմ իտիյինի
պիլիրիմ, սէն Ալլահըն մուգատտէսի սին՝ տէտի։
25 Վէ Յիսուս անը Ազարլայըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ վէ ան-
26 տէն չըգ՝ տէտի։ Իմտի օլ նափաք րուհ անը սար-
սըպ եիւքսէ՛ք սէյլէ պաղըրարագ անտէն չըգտը։
27 Վէ ճիւմլէսի հայրան օլտըլար, շէօյլէ քի պիրի պի-
րինէ սիւ՛ալ էտիպ՝ Պու նէ՞ տիր, պու եէնի թա՛լիմ
նէ՞ օլա, չիւնքի նափաք րուհլարա պիլէ հիւքիւմէթլէ
էմր էտէր, վէ անա իթա՛աթ էտիյօրլար՝ տէրլէր իտի։
28 Վէ անըն շէօհրէթի տէրհալ Գալիլեանըն պիւթիւն
էթրաֆընա շայ՛ օլտու։
29 Վէ անլէր սինաղօգտան չըգտըգլարը կիպի, Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէս իլէ պէրապէր, Սիմոն վէ Անդ-
30 րէասըն խանէսինէ կիթիտիլէր։ Վէ Սիմոնըն գայն
վալիտէսի հիւմմայա թութուլմըշ եաթըյօր իտի, վէ
տէրհալ մէրգումէնին հալինի անա իֆատէ էթտիլէր։
31 Օ տախի եանընա վարըպ՝ անը էլինտէն թութարագ
գալտըրտը. վէ օլ սա՛աթ հիւմմասը տէֆ՛ օլուպ՝ ան-
լէրէ խըտմէթ էթտի։
32 Վէ ախշամ՛ օլուպ՝ կիւնէշ պաթտըգտա, ճիւմլէ
33 հիլէթլիլէր իլէ մէճնունլարը անա կէթիրտիլէր։ Վէ
պիւթիւն շէհր էհալի գափունըն էօնիւնտէ ճէմ՛ օլ-
34 մուշ իտի։ Վէ տիւրլիւ տիւրլիւ մարազլարա միւպ-
թէյա օլմուշ չօգ հիլէթլի քիմսէյէրէ շիֆա վէրիպ՝
չօգ ճինլէր տախի չըգարտը. վէ ճինլէրի սէօյլէթ-
մէզ իտի, զիրա անը թանըյօրլար իտի։
35 Վէ սապահլայըն փէ՛ք էրքէն գալգարագ, չըգըպ
պիր եապան մահալէ կիթտի, վէ օրատա տու՛ա էթ-
36 տի։ Վէ Սիմոն վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունանլար
37 արտընճա կիտիպ, Անը պուլտըգլարընտա, անա՝ Հէր
38 քէս սէնի արայօր՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Եա-
գըն օլան գասապալարա կիտէլիմ՛ քի՝ օրատա տախի
վա՛զ էտէյիմ, զիրա պէն Պունուն իչիւն չըգտըմ՝
39 տէտի։ Վէ պիւթիւն Գալիլեատա սինաղօգլարընտա
վա՛զ էտէր վէ ճինլէրի չըգարըր իտի։
40 Վէ եանընա պիր ճիւզամլը կէլիպ՝ եալվարարագ
վէ տիզ չէօքէրէ՛ք, անա՝ Էկէր իսթէրսէն, պէնի թաթ-
41 հիր էթմէյէ գատիր սին՝ տէտի։ Յիսուս տախի շէֆ-
գաթ էթմէ՛քլէ՝ էլինի ուզատըպ անա տօգունտու, վէ
42 անա՝ Իսթէրիմ, թահիր օլ՝ տէտի։ Վէ պէօյլէ պու-

ա Մատթ. 3. 4։
բ Ղեւ. 11. 22։
գ Մատթ. 3. 11։ Յովհ. 1. 27։ Ա՛մալ. 13. 25։
դ Ա՛մալ. 1. 5։ 11. 16. 19. 4։
ե Եա. 44. 3։ Յովէլ. 2. 28։ Ա՛մալ. 2. 4։ 10. 45։ 11. 15, 16։ 1 Կոր. 12. 13։
զ Մատթ. 3. 13։ Ղուկ. 3. 21։
է Մատթ. 3. 16։ Յովհ. 1. 32։
ը Մկ. 2. 7։ Մատթ. 3. 17։ Պ. 9. 7։
թ Մատթ. 4. 1։ Ղուկ. 4. 1։
ժ Մատթ. 4. 11։
ի Մատթ. 4. 12։
լ Դան. 9. 25։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։
խ Մատթ. 3. 1։ 4. 17։
ծ Մատթ. 4. 23։
կ Մատթ. 4. 18։ Ղուկ. 5. 4։ [5. 11։
հ Մատթ. 19. 27։ Ղուկ. 5. 11։
ձ Մատթ. 4. 21։
ղ Մատթ. 4. 13։ Ղուկ. 4. 31։
մ Մատթ. 7. 28։
յ Ղուկ. 4. 33։
ն Մատթ. 8. 29։
շ Ա՛յ. 34։
ո Պ. 9. 20։
չ Մատթ. 8. 14։ Ղուկ. 4 38։
պ Մատթ. 8. 16։ Ղուկ. 4 40։
ջ Պ. 3. 12։ Ղուկ. 4. 41։ Պագ Ա՛մալ. 16. 17, 18։
ռ Ղուկ. 4. 42։
ս Ղուկ. 4. 43։
վ Եա. 61. 1։ Յովհ. 16. 28։ 17. 4։
տ Մատթ. 4. 23։ Ղուկ. 4. 44։ [5. 12։
ր Մատթ. 8. 2։ Ղուկ.

Digitized by Google

յուրտրըղընտա, հէման ճիւզամ՚իլլէթի անտէն տէֆ՚
43 օլարագ թահիր օլտու։ Վէ անա էքիտէն թինպիհ
44 պիրլէ՝ ֆիլհալ անը տրշարը չրգարրպ՝ անա, Սագրն
քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէսին, լաքին կիտիպ քէն-
տինկի քեահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ շէհատէթ օլմագ
իւզրէ թաթհիրինկ իչիւն, ՚Մովսէսին պույուրտրղը
45 շէյլէրի թագտիմ՚ էյլէ՝ տէտի։ Ամմա ֆօ՝ չրգտրղը
կիպի, պու շէյի զիյատէսիյլէ պէյան վէ ի՚լան էթ-
մէյէ պաշլատը, շէօյլէ քի Յէ---- արթրգ պիր շէհրէ
՚ալէնէն կիրէմէյիպ՝ անճագ խարիճտէ եապան մա-
հալլէրտէ գալըր իտի, ֊վէ հէր թարաֆտան անա
կէլիրլէր իտի։

ՊԱՊ 2

*Յիսուսըն պիր քէօհրիւմէ շիֆա վէրմէսի. 14 Մատթէոսը չաղըր-
մասը. 15 կիւնահքեարլար վէ կէօրիւքճիւլէր իլէ Թա՚ամ էթմէսի.
18 քէնտի շակիրտլէրինի օրուճ Քուռմամալարընտան, 23 վէ սէպթ
կիւնիւնտէ պաշագլար զօհարտրզլարընտան տօյայը Քէպրիյէ էթմէսի.*

Վ է պիր գաչ կիւնտէն սօնրա Յէ---- թէքրար
2 ֊կափառնայումա կիրտի։ Վի պիր խանէտէ օլտրղը
իշիտիլմէքլէ, [տէրհալ] գափունըն էթրաֆընա սըղ-
մազ տէրէճէտէ չօգ քիմսէյէր ճէմ՚ օլտու. վէ անլէրէ
3 քէլամը սէօյլէր իտի։ Վէ տէօրթ քիշինին եիւքլէնմիշ
օլտրղը պիր քէօհրիւմիւ կէթիրէրէք՝ եանընա կէլ-
4 տէլէր։ Վէ գալապալըգ սէպէպիյլէ անա եագլաշա-
մատրգլարընտան, անըն պուլունտրղը մահալին տա-
մընը սէօքիւպ պիր տէլիք աչտրգտան սօկրա, քէօհ-
5 րիւմիւն եաթտրղը եաթաղը էնտիրտիլէր։ Յիսուս
տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ, քէօհրիւմէ՝ Օղ-
լըմ, կիւնահլարընկ սանա ՚աֆվ օլունտու՝ տէտի։
6 Վէ օրատա ՚իլէմատան պա՚զրսը օթուրմրշ պուլուն-
7 մաղլէ, Նիչիւն պու քիմսէ պէօյլէ քիւֆր էտիյօր.
֊եալընրզ Ալլահտան ղայրի՝ կիւնահլար ՚աֆվ էթ-
մէյէ քիմ գատիր տիր՝ տէյիւ տէրունլէրինտէ թէ-
8 ֆէքքիւր էտէրլէր իտի։ Վէ ֊տէրհալ Յիսուս՝ քէնտի
քէնտիլէրինէ պէօյլէ թէֆէքքիւր էթտիքլէրինի րու-
հընտա պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Նիչիւն տէրուն-
լէրինիզտէ պու շէյլէրի թէֆէքքիւր էտիյօրսընըզ։
9 ֊Հանկըսը գօլայ տրը. քէօհրիւմէ՝ կիւնահլարընկ
սանա ՚աֆվ օլունտու՝ տէմէսի՞ մի, եօգսա՝ Գալգ,
10 եաթաղընկը գալտրը վէ կէզ՝ տէմէսի՞ մի։ Լաքին Իպն
իւ ինսանընն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար ՚աֆվ էթմէյէ
գուտրիճի վար իտիյինի պիլէսինիզ տէյիւ՝ քէօհ-
11 րիւմէ, Սանա տէրիմ՚ քի՝ Գալգ, եաթաղընկը գալտրը
12 վէ էվինկէ կիթ՝ տէտի։ Օ տախի տէր՚ագապ գալգտը,
վէ եաթաղընրը գալտրրըպ՝ ճիւմլէսինին էօնինտէ
չրգտը. շէօյլէ քի ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Ալլա-

հա համտ էտէրէք՝ Ասլա պէօյլէ պիր շէյ կէօրմէ-
տիք՝ տէտիլէր։
13 ֊Վէ Յէ---- թէքրար տէնիզ քէնարընա չրգրպ՝
խալգընն ճիւմլէսի եանընա կէլմէքլէ, անլէրէ Թա՚լիմ
14 էտէր իտի։ ֊Վէ կէչէր իքէն, Ալփէոս օղլու Ղեւիյի պիր
կէօմրիւք մահալինտէ օթուրուր կէօրիւպ, անա՝ Ար-
տրմճա կէլ՝տէտի. օ տախի գալգրպ անընն արտրնճա
15 կիթտի։ ֊Վէ պունուն խանէսինտէ սօֆրատա օթուր-
տրղընտա, Յիսուս վէ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր չօգ
կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար տախի սօֆրայա
օթուրտրլար, զիրա քէսրէթ իւզրէ արտրնճա կի-
16 տէրլէր իտի։ Վէ ՚իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր կէօմրիւքճիւ-
լէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր Թա՚ամ էթտի-
յինի կէօրմէքլէ, շակիրտլէրինէ՝ Նիչիւն կէօմրիւք-
ճիւլէրլէ վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէյիպ
17 իչէր՝ տէտիլէր։ Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, ան-
լէրէ՝ ֊Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ ՚իլլէթլի
օլանլար միւհթաճ տրը. պէն սալիհլէրի տէյիլ, ամմա
կիւնահքեարլարը [թէվպէյէ] տա՚վէթ էթմէյէ կէլ-
տիմ՚ տէտի։
18 ֊Վէ Յովհաննէսին վէ ֆէրիսիլէրին շակիրտլէրի
օրուճ ԹուԹարլար իտի. վէ կէլիպ անա՝ Յովհաննէ-
սին վէ ֆէրիսիլէրին շակիրտլէրի օրուճ ԹուԹտրգ-
լարը հալտէ, սէնին շակիրտլէրին նիչիւն օրուճ ԹուԹ-
19 մազլար՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝
Տիյիւնճիվէր կիվէյի եանլարընտա պուլունտրգճա,
օրուճ ԹուԹա պիլիրլէր մի. կիվէյի քէնտիլէրի իլէ
20 պէրապէր պուլունտրգճա օրուճ ԹուԹամազլար։ Լա-
քին կիվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր կէ-
լիր, վէ օլ վագԹ, օլ կիւնլէրտէ օրուճ ԹուԹաճագ-
21 լար։ Պիր քիմսէ եէնի չուգա փարչասընը էսքի լի-
պաս իւզէրինէ եամա տիքմէզ, եօգսա օլ եէնի եամա
էսքիտէն ֊Ւ-Ւ- գօփարմաղլէ, երրԹրղը պէտԹէր
22 օլուր։ Վէ պիր քիմսէ եէնի շէրապը էսքի Թուլում-
լարա գօմազ, եօգսա եէնի շէրապ Թուլումլարը երր-
Թար, վէ շէրապ տէօքիւլիւր, Թուլումլար տախի Թէ-
լէֆ օլուր. լաքին եէնի շէրապ եէնի Թուլումլարա
գօնուլմագ կէրէք տիր։
23 ֊Վէ սէպԹ կիւնիւ էքին արասընտան կէչտիյինտէ,
շակիրտլէրի եիւրիւր իքէն՝ ֊պաշագլարը գօփարմաղա
24 պաշլատրլար։ Ֆէրիսիլէր տախի անա՝ Պագ, սէպԹ
կիւնիւ նէ եափը յօրլար. պու ճա՚իզ տէյիլ տիր՝ տէ-
25 տիլէր։ Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ ֊ԴաւիԹին միւհ-
Թաճ օլուպ՝ քէնտիսի վէ պէրապէր պուլունանլար
աճրգտրղը զէման, նէ եափտրղընը հիչ պիր վագԹ
26 օգՒմատընրզ մը. նէ վէճհլէ քեահինն ի ա՚զամ Աբիա-
Թարընն վագԹընտա պէյԹ Ուլլահա կիրիպ՝ ֊եէմէսի

• Ղեւ. 14. 3, 4, 10։ Ղուկ. 5. 14։
֏ Ղուկ. 5. 15։
֍ Պ. 2. 13։
֎ ՄատԹ. 9. 1։ Ղուկ. 5. 18։
֏ Ցոբ. 14. 4։ Ես. 43. 25։
֐ ՄատԹ. 9. 4։
֑ ՄատԹ. 9. 5։
֒ ՄատԹ. 9. 9։
֓ ՄատԹ. 9. 9։ Ղուկ. 5. 27։
֔ ՄատԹ. 9. 10։
֕ ՄատԹ. 9. 9. 12, 13։ 18. 11։ Ղուկ. 5. 31, 32։ 19. 10։ 1Տիմ. 1. 15։
֖ ՄատԹ. 9. 14։ Ղուկ. 5. 33։
֗ ՄատԹ. 12. 1։ Ղուկ. 6. 1։
֘ Թէս. 23. 25։
֙ 1Միւլ. 21. 6։
֚ Խուր. 29. 32, 33։ Ղեւ. 24. 9։

Digitized by Google

քեահինլէրտէն ղայրի քիմսէյէ հէլալ օլմայան հու-
զուր էքմէքլէրինի եէտի, վէ հէմ պէրապէրինճէ օլան-
27 լարա տախի վէրտի: Վէ անլէրէ՝ Ինսան սէպէ կիւ-
նիւ իչիւն տէյիլ, անճագ սէպէ կիւնիւ ինսան իչիւն
28 օլտու: [b]Իմտի Իպն իլ ինսան սէպէ կիւնիւնիւն տա-
խի սահիպի տիր՝ տէտի:

ՊԱՊ 3

Յիսուսն՝ էլի գուրումըշ պիր ատէմէ, 10 վէ ոա՛իր խասթալարա շիֆա վէրմէսի, 11 վէ ծիննլէրէ օլան Թէնպիհի. 13 օն իքի շակիրտինի չաղըրմասը. 22 Իւլէմայը քիւֆրլէրինտէն տօլայը Քա՛զիր էթմէսի. 31 վէ հագիգի ազրապանըն քիմ օլտըղընը պէյան էյլէմէսի:

Վ[a]էեինէ սինաղօղա կիրտի. վէ օրատա էլի
2 գուրումըշ պիր ատէմ վար իտի: Անլէր տախի անը
իթհամ էթմէք իւզրէ, պունա սէպէ կիւնիւնտէ շիֆա
3 վէրիր մի տէյիւ կէօզէտիրլէր իտի: Օ իսէ, էլի գու-
րումըշ ատէմէ՝ Գալգ օրթատա [b]ոոէ՝ տէտիքտէն
4 սօկրա, Անլէրէ խիթապէն՝ Սէպէ կիւնիւնտէ խա՞յր
իշլէմէք մի, եօգսա շէրր իշլէմէք մի, թախլիս ի
նէ՞ֆս մի, եօգսա գաթլ ը նէ՞ֆս մի հէլալ տըր՝ տէտի.
5 անլէր տախի սիւքիւթ էթտիլէր: Վէ գալպլէրինէն
գաթըլըղընա թէ՛էսսիւֆ էտէրէք, էթրաֆընտա պու-
լունանլարա ղազապլէ պագտրգտան սօկրա օլ ա-
տէմէ՝ Էլինկի ուզաթ՝ տէտի. օ տախի ուզաթտը, վէ
6 էլի [տիկէրի կիպի] սաղ օլտու: [c]Ֆէրիսիլէր տախի
տէրհալ տըշարը չըգրպ՝ անը նէ վէճճլէ հէլաք էտէ-
լէր տէյիւ [d]Հէրովդէսիլէր իլէ 'ալէյհինտէ միւշա-
վէրէ էթտիլէր:
7 Յիսուս իսէ շակիրտլէրի իլէ տէնիզ քէնարընա չէ-
8 քիլիպ՝ Գալիլեատան վէ [e]Եէհուտիյէտէն, վէ Երու-
սաղէմտէն վէ Եդովմտան վէ Յորդանանըն էօթէ թա-
րաֆընտան վաֆիր խալգ արտընճա կլթտի. վէ Տիւ-
րոս իլէ Սիդոն ճիվարընտան պուլունան վաֆիր
խալգ իճրա էյլէտիյի շէյլէրի իշիթմէքլէ՝ եանընա
9 կէլտիլէր: Վէ գալապալըգ սէպէպիյլէ քէնտինի թազ-
եիգ էթմէսինլէր տէյիւ, եանընտա պիր գայըղըն
10 պէքլէմէսինի շակիրտլէրինէ էմ՛ր էթտի: Զիրա չօգ
քիմսէյէրէ շիֆա վէրմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, ճիմլէ
տէրտլի օլանլար անա տօգունմագ իչիւն իւզէրինէ
11 տիւշէրլէր իտի. [f]Նափաք րուհլար տախի անը կէօր-
տիւքտէ՝ այաղընա տիւշիւպ պաղըրարագ՝ [g]Սէն Իպն
Ուլլահ սընն՝ տէրլէր իտի: Վէ [h]քէնտիսինի շայ՛ էթ-
մէմէյէրինի անլէրէ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի:
13 [i]Վէ տաղա չըգրպ՝ իսթէտիյի քիմսէյէրի չաղըր-
14 տրղընտա եանընա կէլտիլէր: Վէ քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր պուլունմալարը իչիւն, վէ մարազլարը տէֆ՛

էթմէյէ վէ ճիննլէրի չըգարմաղա գուտրէթլէրի օլա-
15 րագ, Անլէրի վա՛զ էթմէյէ կէօնտէրմէք իչիւն օն իքի
16 քիշի, Եա՛նի [j]Պետրոս լագապ վէրտիյի Սիմոնը,
17 Վէ Բանեռեգէս, եա՛նի երլտըրըմ՛ օղուլլարը լագապ
վէրտիյի Զեբեդէոս օղուլլարը Յակոբոս իլէ գարընը-
18 տաշը Յովհաննէսի, Վէ Անդրէասը, վէ Փիլիպպոսը
վէ Բարթողոմէոսը վէ Մատթէոսը վէ Թովմասը վէ
Ալփէոս օղլու Յակոբոսը վէ Թադէոսը վէ Կանալը
19 Սիմոնը, Վէ քէնտինի էլէ վէրէն Իսկարիովտլը Յու-
դայը թա՛եին էյլէտի:
20 Վէ պիր խանէյէ կէլտիլէր. վէ եինէ խալգ օլ տէ-
րէճէ ճէմ՛ օլտու, քի [k]էքմէք եէմէյէ պիլէ վագըթ-
21 լարը եօգ իտի: Վէ ագրապասը պունու իշիթտիքտէ,
անը թուվմաղա չըգտըլար, [l]զիրա՝ 'Ագլընա խալէլ
22 կէլմիշ տիր՝ տէրլէր իտի: Վէ Երուսաղէմտէն էնէն
'իւլէմա՝ [m]Անտէ Բէեղզեբուղ վար, վէ հէմ ճիննլէրին
րէ՛իսի վասրթասըյլէ ճիննլէրի չըգարըյօր՝ տէտի-
23 լէր: [n]Վէ անլէրի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ թէմսիլ-
լէրլէ սէօյլէտի քի՝ Շէյթան Շէյթանը նա՞սըլ չըգարա
24 պիլիր: Վէ էկէր պիր հիւքիւմէթ քէնտի 'ալէյհինտէ
մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ հիւքիւմէթ
25 պագի օլամազ: Վէ էկէր պիր խանէ քէնտի 'ալէյ-
հինտէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ խանէ
26 պագի գալամազ: Վէ էկէր Շէյթան քէնտի 'ալէյ-
հինէ գալգըշըպ՝ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա,
27 պագի օլամայըպ՝ անըն նիհայէթի կէլմիշ տիր: [o]Հիչ
քիմսէ գուվվէթլի պիր ատէմին խանէսինէ կիրիպ՝
անըն էշեասընը եաղմա էթմէյէ գատիր օլամազ, մէ-
կէր էվվէլա օլ գուվվէթլի ատէմի պաղլայըպ՝ օ զէ-
28 ման անըն խանէսինի եաղմա էտէ: [p]Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Պէնի ատէմէ հէփ կիւնահլար իլէ էթտիք-
29 լէրի քիւֆրլէր 'աֆվ օլունուր. Ամմա հէր քիմ Րուհ
իլ Գուտսա քիւֆր էտէրսէ, իլ էլ էպէտ 'աֆվ օլուն-
մայըպ՝ անճագ էպէտի 'ազապա միւսթահագգ օլուր:
30 Զիւնքի անլէր՝ Անտէ նափաք րուհ վար՝ տէմիշլէր իտի:
31 [q]Վէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ տրշա-
րրտա տուրարագ՝ անը չաղըրմաղա [r]ոոէ՞ կէօնտէր-
32 տիլէր: Խալգ տախի անըն էթրաֆընտա օթուրուր
իքէն, անա՝ Իշթէ վալիտէկ վէ պիրատէրլէրինկ տը-
33 շարրտա սէնի իսթէյօրլար՝ տէտիլէր: Օ տախի ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ եախօտ պիրատէրլէրիմ
34 քիմլէ՞ր տիր՝ տէտի: Վէ էթրաֆընտա օթուրանլարա
35 պագրպ՝ Իշթէ վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ. Զիրա
հէր քիմ Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտէրսէ, պիրա-
տէրիմ վէ հէմշիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէտի:

a Մատթ. 12. 8։
b Մատթ. 12. 9։ Ղուկ. 6. 6։
c Մատթ. 12. 14։
d Մատթ. 22. 16։ Ղուկ. 6. 17։
e Գ. 1. 23, 24։ Ղուկ. 4. 41։ [1 1։
f Մատթ. 14. 33։ Գ.
g Մատթ. 12. 16։ Գ. 1. 25,34։
h Մատթ. 10. 1։ Ղուկ. 6. 12։ 9. 1։
i Յովհ. 1. 42։
j Գ. 6. 31։
k Յովհ. 7. 5։ 10. 20։
l Մատթ. 9.34։ 10.25։ Ղուկ.11.15։ Յովհ.7. 20։ 8. 48,52։ 10.20։
m Մատթ. 12. 25։
n Ես. 49. 24։ Մատթ. 12. 29։
o Մատթ. 12.31։ Ղուկ. 12.10։ 1Յովհ. 5.16։
p Մատթ. 12.46։ Ղուկ. 8. 19։

Digitized by Google

ՊԱՊ 4

Էքինճի Քէմսիլի, 14 վէ անըն Քէֆխրի, 21 Սա՛իլերի Քէնվիր էՁ-մէք պիզէ ֆարզ օլտըղը, 26 Թօխում Քէմսիլի, 30 Խարտալ տանէսի Քէմսիլի, 35 Ցիսուսըն ֆուրթունայը Քէսքին էՁմէսի.

1 Վէ եինէ տէնիզ քէնարընտա թա՛լիմ էթմէյէ պաշլատը, վէ եանընա խայլը ճէմա՛աթ ճէմ՚ օլմաղլէ, քէնտիսի տէնիզ իւզէրինտէ գայըղա կիրիպ օթուրտու. պիւթիւն ճէմա՛աթ տախի տէնիզ քէնա-
2 րընտա գարատա իտի: Վէ թէմսիլլէրլէ անլէրէ չօգ շէյլէր թա՛լիմ՚էտիպ՝ ⁼թալիմինտէ անլէրէ տէտի քի,
3 Տիկկէյինիզ, իշթէ էքինճի էքին էքմէյէ չըղտը:
4 Վէ էքէր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարընա տիւշմէքլէ,
5 [հավա] գուշլարը կէլիպ անը եէտի: Վէ պա՛զըսը չօգ թօփրաղը օլմայան թաշլըղա տիւշիւպ՝ թօփրաղըն տէրինլիյի օլմատըղընտան չապուգ պիթտի իսէ տէ,
6 կինէշ տօղտրգտա եանտը, վէ քէօքիւ օլմատրըղընտան գուրուտու: Վէ պա՛զըսը տիքէնլէր արասընա
7 տիւշմէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտրգլարը իչինն
8 մահսուլ վէրմիտի: Վէ պա՛զըսը էյի թօփրաղա տիւշ-մէքլէ, չըգրպ պէօյիւտիւքտէ՝ ⁼պաշագ վէրէրէք քիմի օթուգ վէ քիմի ալթմընշ վէ քիմի տախի եիւգ գաթ
9 մահսուլ կէթիրտի: Վէ անլէրէ՝ Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին՝ տէտի:
10 ⁼Վէ եալընըգ գալտրղընտա, օն իքիլէր իլէ պէրապէր եանընտա օլանլար պու թէմսիլէ տա՛իր անտէն
11 սիւ՛ալ էթտիլէր: Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահըն սըրրընա վագֆ օլմագ սիզէ իհսան օլունմընշ տրը, ամմա օլ ⁼խարիճտէ օլանլարա հէր շէյ
12 թէմսիլլէրլէ սէօյլէնիլիր. ⁼Թա քի պագարագ պա-գալար վէ կէօրմէյէյէր, վէ իշիտէրէք իշիտէլէր վէ անկլամայալար, օլմայա քի րիւճու՚ էտէլէր տէ կիւ-նահլարը ՚աֆվ օլունա:
13 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պու թէմսիլի անկլամայօր մը սընընզ. էօյլէ իսէ ճիւմլէ թէմսիլլէրի նամսըլ ֆէհմ
14 էտէճէքսինիզ: ⁼Էքինճի քէլամը էքէր: (15) Վէ եօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրինէ քէլամ էքիւմիշ օ-լանլար շունլար տրը քի՝ իշիթտիքլէրի անտէ, Շէյ-թան կէլիպ՝ գալպլէրինտէ էքիւմիշ օլան քէլամը
16 գալտրրը: Վէ քէզալիք թաշլըգտա էքիլէնլէր շուն-լար տրը քի՝ քէլամը իշիթտիքլէրի անտէ, անը մէ-
17 սէրրէթլէ գապուլ էտէրլէր: Ամմա քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատրըղընտան՝ ազ վագըթ տայանըպ, անտէն սօկրա քէլամտան տօլայը թազեիգ ու թէ՚ատտի վու-
18 գու՚ պուլունճա՝ հէման սիւրչէրլէր: Վէ տիքինլէր ա-րասընտա էքիլէնլէր շունլար տրը քի՝ քէլամը իշիթ-
19 տիքտէն սօկրա, Պու տիւնեանընը էնտիշէլէրի վէ ⁼զէն-կինլիյին հիլէսի վէ ղայրի նէսնէլէրինն արզուսը արայա կիրիպ՝ քէլամը պօղտրգլարը իչինն մահսուլսըզ օլուր:
20 Վէ էյի եէրտէ էքիլէնլէր շունլար տրը քի՝ քէլամը իշիտիպ գապուլ էտէրլէր, վէ քիմի օթուգ վէ քիմի ալթմընշ վէ քիմի տախի եիւգ գաթ մահսուլ վէրիրլէր:
21 ⁼Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Զրրաղ քիլէ եախօտ եաթմագ ալթընա գօնուլմագ իչինն մի կէթիրիլիր. շէմ՚տան
22 իւզէրինէ գօնընլմագ իչինն տէյիլ մի: ⁼Զիրա աշիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր շէյ եօգ տրը, վէ մէյտանա
23 կէլմէյէճէք մախֆի պիր շէյ եօգ տրը: ⁼Էկէր պիրի-նին իշիտիր գուլագլարը վար իսէ, իշիթսին:
24 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Իշիթտիյինիզ շէյէ տիգգաթ էտինիզ. ⁼էօյչտիյինիւզ էօյչէքլէ սիզէ էօյչիւլէճէք տիր, վէ սիզ [իշիտէնլէր]է զամմ օլունաճագ տրը:
25 Զիրա ⁼քիմին վար իսէ, անա վէրիլէճէք, վէ քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը տախի անտէն ալընաճագ տրը:
26 Վէ տէտի քի՝ ⁼Մէլէքիւթ Ուլլահ պէօյլէ տիր,
27 կէօյա պիր ատէմ թօխմու եէրէ աթար. Վէ կէճէ վէ կիւնտիւզ ույույուպ գալգար, վէ թօխում անընն պիլ-
28 մէտիյի սիւրէթտէ պիթէր վէ պէօյիւր: Զիրա եէր քէնտիլիյինտէն էվվէլա օթու, սօկրա պաշաղը, վէ տահա սօկրա պաշագտա միւքէմմէլ պուղտայը հու-
29 սուլէ կէթիրիր: Վէ մահսուլ քէմալէ էրտիյի կիպի ⁼օրաղը սալար, զիրա հասատ վագթը եէթիշմիշ տիր:
30 Վէ տէտի քի՝ Ալլահընն մէլէքիւթինիւ ⁼նէյէ թէշ-պիհ էտէլիմ, եախօտ անը նէ՞ միսալլէ թէմսիլ էտէ-
31 լիմ: Պիր խարտալ տանէսի կիպի տիր քի, եէրէ է-քիլտիքտէ, եէր իւզէրինտէ օլան թօխումլարընն ճիւմ-
32 լէսինտէն քիւչիւք տիր: Ամմա էքիլտիյինտէ պիթիպ՝ հէփ սէպզէլէրտէն պէօյիւք օլուր, վէ պէօյիւք տալ-լար սալար, շէօյլէ քի անընն կէօլկէսի ալթընտա հավա
33 գուշլարը գօնա պիլիրլէր: ⁼Իմտի անլէրէ՝ իշիթմէյէ գատիր օլտրգլարընա կէօրէ, պունուն կիպի չօգ թէմ-
34 սիլլէրլէ քէլամը սէօյլէր իտի: Վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իտի, լաքին թէնհատէ շակիրտլէրինէ ճիմ-լէսինի թէֆսիր էտէր իտի:
35 ⁼Վէ օլ կիւն ախշամ օլտրգտա, անլէրէ՝ Գարշը
36 թարաֆա կէչէլիմ՚ տէտի: Անլէր տախի ճէմա՚աթը պրագըպ՝ անը գայրգտա պուլունտրղը հալ իւզրէ ալտրլար. վէ անըն իլէ պէրապէր սա՚իր ուֆագ գա-
37 յրգլար տախի վար իտի: Վէ պիր շիտտէթլի պօրա զուհուր էթմէքլէ, տալղալար գայրղա հիւճում էթ-
38 տիլէր, շէօյլէ քի հէման տօլմագտա իտի: Վէ քէն-տիսի գըչ թարաֆտա օլուպ՝ պաշը ալթընտա եիւգ

ա *Մատթ.* 13. 1։ *Ղուկ.* 8. 4։
բ *Պ.* 12. 38։
գ *Յովհ.* 15. 5։ *Կող.* 1. 6։
դ *Մատթ.* 13. 10։ *Ղուկ.* 8. 9, վէ զայրիւ։
ե 1 *Կորնթ.* 5. 12։ *Կող.* 4. 5։ 1 *Մէլ.* 4. 12։ 1 *Տիմ.* 3. 7։
զ *Ես.* 6. 9։ *Մատթ.* 13. 14։ *Ղուկ.* 8. 10։ *Յովհ.* 12. 40։ *Գ՚մալ.* 28. 26։ *Բօմ.* 11. 8։
է *Մատթ.* 13. 19։
ը 1 *Տիմ.* 6. 9, 17։
թ *Մատթ.* 5. 15։ *Ղուկ.* 8. 16։ 11. 33։ [12. 2։
ժ *Մատթ.* 10. 26։ *Ղուկ.* 12. 2։
ի *Մատթ.* 11. 15։ *Այ.* 9։
լ *Մատթ.* 7. 2։ *Ղուկ.* 6. 38։
խ *Մատթ.* 13. 12։ 25. 29։ *Ղուկ.* 8. 18։ 19. 26։
ծ *Մատթ.* 13. 24։
կ *Վահ.* 14 15։
հ *Մատթ.* 13. 31։ *Ղուկ.* 13. 18։ *Գ՚մալ.* 2. 41։ 4. 4։ 5. 14։ 19. 20։
ձ *Մատթ.* 13. 34։ *Յովհ.* 16. 12։
ղ *Մատթ.* 8. 18, 23։ *Ղուկ.* 8. 22։

Digitized by Google

եասթըղը օլարագ ույույօր իտի. վէ անը ույանտը-
ըրպ, անա՝ Եա մու՛ալլիմ, հէլաք օլույօրըզ, վազիֆէ
39 էտի՞նմէյօր մը սընը՝ տէտիլէր: Ո տախի գալգըպ
րիւզկեարը ազարլատը, վէ տէնիզէ՝ Սուս, րահաթ օլ՝
տէյինճէ, րիւզկեար սաքին օլուպ՝ ՚ազիմ լիմանլըզ
40 օլտու: Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն պէօյլէ գօրգագ սընըզ.
41 Նի՞չիւն իմանընըզ եօգ տըր՝ տէտի: Անլէր տախի զի-
յատէսիյլէ գօրգուպ պիրիպիրինէ՝ ՚Ահէպա պու քի՞մ
տիր քի՝ հէմ րիւզկեար վէ հէմ տէնիզ անա իթա՛աթ
էտիյօր՝ տէտիլէր:

ՊԱՊ Ե

Յիսուսըն ճիննլերի Քարտ էմմէսի. 13 վէ խընգիր սիւրիւսիւնիւն հէլաքը. 25 պիր գարըյա շիֆա վէրմէսի. 35 վէ Յայրոս նամ րէ՚իսին գըզընը տիրիլմէսի:

Վէ ՚տէնիզին գարշը թարաֆընա կերասէնիլէ-
2 րին տիյարընա կէլտիլէր: Վէ գայըգտան չըգտըղը
կիպի, նափաք րուհլու պիր ատէմ գապրլարտան անա
3 գարշը կէլտի: Պու տախի գապրլարտա մէսքէն թուխ-
տու, վէ անը քիմսէ զէնճիրլէրլէ պիլէ պաղլայամազ
4 իտի: Զինքի չօգ տէֆ՚ա պուգաղըլար վէ զէնճիրլէրլէ
պաղլանտը իսէ տէ, զէնճիրլէրի գըրար վէ պուգա-
ղըլարը փարէլէր իտի. վէ քիմսէ անը զապթ էթմէյէ
5 գատիր տէյիլ իտի: Վէ տա՛իմա կէճէ վէ կիւնտիւզ
տաղլարտա վէ գապրլարտա պաղըրըպ՝ քէնտինի
6 թաշլարլէ եարալար իտի: Վէ Յիսուսը ուզագտան
7 կէօրտիւքտէ, սէյիրտիպ անա սէճտէ էյլէտի: Վէ
եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Պէնիմ իլէ սէնին նէ՞
իշին վար, էյ Յիսուս Իպն Ուլլահ իվ միսթա՛ալ.
սանա Ալլահ հագգը իչինն եէմին վէրիրիմ քի, պէնի
8 ՚ազապ էթմէյէսին՝ տէտի: Զիրա անա՝ էյ նափաք
9 րուհ, պու ատէմտէն չըգ՝ տէմիշ իտի: Վէ անա՝ Իս-
մինկ նէ՞ տիր, տէյիւ սի՛ալ էթտիքտէ՝ Իսմիմ Ալայ
10 տըր, զիրա չօգ իզ՝ տէտի: Վէ քէնտիլէրինի օլ տի-
յարտան տըշարը կէօնտէրմէմէսինի անտէն զիյատէ-
11 սիյլէ րէճա էտէրլէր իտի: Վէ օրատա տաղըն եա-
նընտա օթլանընը պիր պէօյիւք տօնուզ սիւրիւսիւ
12 պուլունուպ, ձիննլէրին ճիմլէսի՝ Պիզի տօնուզլարա
եօլլա քի անլէրէ կիրէլիմ՝ տէյէրէք, անտէն րէճա
13 էթտիլէր: Վէ Յ՚ւսս անլէրէ տէր՚ագապ իզն վէր-
մէքլէ, նափաք րուհլար չըգըպ՝ տօնուզլարա կիրտի-
լէր, վէ օլ սիւրիւ, թագրիպէն իքի պիհ գատար օլա-
րագ, ուչրումտան քէնտիլէրինի տէնիզէ աթըպ՝ տէ-
14 նիզտէ պօղուլտըլար: Վէ տօնուզլարը օթլատանլար
գաչըպ՝ շէհրտէ վէ չիֆթլիքլէրտէ խապէր վէրտիք-
լէրինտէ, եհուդէ տախի վագը՚ օլանը կէօրմէյէ չըգ-
15 տըլար: Վէ Յիսուսըն եանընա կէլէրէք, տէրունինտէ
ալայ պուլունան մէճնունը կիյինմիշ վէ ՚ագըլլանմըշ
16 օթուրուր կէօրմէլէրիյլէ գօրգտըլար: Վէ միւշահէտէ
էթմիշ օլանլար մէճնունա վագը՚ օլանը վէ տօնուզ-
17 լարըն քէյֆիյէթինի անլէրէ հիքեայէ էթտիլէր: Ան-
լէր տախի քէնտի հուտուտլարընտան կիթմէսինի
18 անա րէճա էթմէյէ պաշլատըլար: Վէ գայըղա կիր-
տիյինտէ, մուգատտէմա մէճնուն պուլունան ատէմ
անընը իլէ պէրապէր պուլունմագլըղընը եալվարտը:
19 Ամմա Յիսուս անը պրագմատը, ֆագաթ՝ էվինկէ էհլ
ու ՚այալընկա վարըպ՝ անլէրէ Րապպընն սանա հէր
եափտըղընը վէ սանա մէրհամէթ էյլէտիյինի նագլ
20 էյլէ՝ տէտի: Ո տախի կիտիպ՝ Յիսուսըն քէնտինէ
հէր եափտըղընը Դեկապոլիստէ նիտա էթմէյէ պաշ-
լատը. ճիմլէսի տախի թէ՚աճճիպ էթտիլէր:
21 մՎէ Յիսուս գայըգլէ երնէ գարշը թարաֆա կէչ-
տիքտէ, եանընա խայլը ճէմա՛աթ ճէմ՚ օլուպ՝ քէն-
22 տիսի տէնիզ քէնարընտա պուլունմասըյլէ, ԻՀրէթ
սինաղօգ րէ՚իսլէրինտէն Յայրոս նամ պիր քիմսէ կէլ-
տի, վէ անը կէօրինճէ, այագլարընա գափանըպ,
23 Անա չօգ եալվարարագ՝ Գըզճըղազըմ սօն նէֆէստէ
տիր, խէլաս պուլմասը իչին կէլիպ անընն իւզէրինէ
24 էլլէրինի գօ վէ եաշայաճագ տըր՝տէտի: Ո տախի անընն
իլէ կիթտի, վէ արտընճա խայլը ճէմա՛աթ կիտիպ՝
անը թազեիգ էտէրլէր իտի:
25 Վէ ՚օն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆ ի տէմէ միւպ-
26 թէյա օլմուշ պիր գարը, Զօգ հէքիմլէրտէն խայլը
զահմէթ չէքմիշ վէ պիւթիւն էմվալինի սարֆ էթ-
միշ իքէն, պիր ֆա՛իտէ կէօրմէյէրէք՝ պէլ՚աքս տա-
27 հա ֆէնա օլմաղլէ, Յիսուսըն խապէրինի ալտրգ-
տա, գալապալըղընն իչինտէ անընն արգասընտան
28 կէլիպ՝ լիպասընա տօգունտու: Զիրա՝ Լիպասընա
պիլէ տօգունսամ, խէլաս պուլաճաղըմ՝ տէր իտի:
29 Վէ տէր՚ագապ անընն գանընընն ագմասը քէսիլիպ՝
քէնտի վիճուտինտէ ՚իլլէթինտէն խէլաս պուլտըղընը
30 հիսս էյլէտի: Վէ անիտէ Յիսուս ՚քէնտիսինտէն գուվ-
վէթ սատըր օլտըղընը տէրունինտէ հիսս էթմէքլէ,
ճէմա՛աթա տէօնիւպ՝ Էսվապըմա քի՞մ տօգունտու՝
31 տէտի: Շակիրտլէրի տախի՝ ձէմա՛աթընն սէնի թազ-
եիգ էթտիյինի կէօրիյօր իքէն՝ Պանա քի՞մ տօգուն-
32 տու մը տէրսին՝ տէտիլէր: Վէ պունու էթմիշ օլանը
33 կէօրմէք իչինն էթրաֆա պագար իքէն, Գարը տախի
քէնտինէ վագը՚ օլանը պիլմէքլէ, գօրգարագ վէ թրթ-
րէյէրէք կէլիպ՝ անընն հուզուրընտա եէրէ գափանտը
34 վէ անա հագիգաթ ը հալի թէմամէն սէօյլէտի: Ո տա-
խի անա՝ Գըզըմ, ՚իմանընկ սէնի գուրթարտը. սէյա-
մէթլէ կիթ վէ ՚իլլէթինտէն խէլաս օլ՝ տէտի:
35 ՚Ո տահա սէօյլէր իքէն, սինաղօգ րէ՚իսինին խա-

ա Մատթ. 8. 28։ Ղուկ. 8. 26։
բ Մատթ. 8. 34։ Ա՛մալ. 16. 39։
գ Ղուկ. 8. 38։
դ Մատթ. 9. 1։ Ղուկ. 8. 40։
ե Մատթ. 9. 18։ Ղուկ. 8. 41։
զ Ղեւ. 15. 25։ Մատթ. 9. 20։
է Ղուկ. 6. 19։ 8. 46։
ը Մատթ. 9. 22։ Գ. 10. 52։ Ա՛մալ. 14. 9։
թ Ղուկ. 8. 49։

Digitized by Google

ՊԱՊ 4

Էքինօճի Ձէմսիլի, 14 վէ անըն Ձէֆսիրի, 21 Սա՛իրլերի Ձէնվիր էձ-մէք պիզէ ֆարզ օլտըղը, 26 Թօխում Ձէմսիլի, 30 Խարտալ տանէսի Ձէմսիլի, 35 Յիսուսըն ֆուրծունայը Ձէաքին էձմէսի.

1 Վ էնինէ տէնիզ քէնարընտա թա՛լիմ էթմէյէ պաշլատը, վէ եանընա խայլը ճէմա՛աթ ճէմ՚ա-
2 ղըլէ, քէնտիսի տէնիզ իւզէրինտէ գայըղա կիրիպ օթուրտու. պիւթիւն ճէմա՛աթ տախի տէնիզ քէնա-
3 ըընտա գարատա իտի: Վէ թէմսիլլէրլէ անլէրէ չօգ շէյլէր թա՛լիմ էտիպ՝ 2թալիմինտէ անլէրէ տէտի քի,
4 Տիկլէյինիզ, իշթէ էքինճի էքին էքմէյէ չըգտը:
5 Վէ էքէր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարընա տիւշմէքլէ, [հավա] գուշլարը կէլիպ անը եէտի: Վէ պա՛զըսը չօգ
6 թօփրաղը օլմայան թաշլըղա տիւշիպ՝ թօփրաղըն տէրինլիյի օլմատըղընտան չապուգ պիթտի իսէ տէ,
7 կիւնէշ տօղտըգտա եանտը, վէ քէօքիւ օլմատըղըն-
8 տան գուրուտու: Վէ պա՛զըսը տիքէնլէր արասընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտըգլարը իչիւն
9 մահսուլ վէրմիտի: Վէ պա՛զըսը էյի թօփրաղա տիւշ-մէքլէ, չըգըպ պէօյիւտիւքտէ՝ 3պաշագ վէրէրէք քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի տախի եիւզ գաթ
10 մահսուլ կէթիրտի: Վէ անլէրէ՝ Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին՝ տէտի:
11 4Վէ եալընըզ գալտըղընտա, օն իքիլէր իլէ պէրա-պէր եանընտա օլանլար պու թէմսիլէ տա՛իր անտէն
12 սիւ՛ալ էթտիլէր: Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Մէլէ-քիւթ Ուլլահըն սըրրընա վագըֆ օլմագ սիզէ իհսան օլունմըշ տըր, ամմա օլ 5խարիճտէ օլանլարա հէր շէյ
13 թէմսիլլէրլէ սէօյլէնիլիր. 6Թա քի պագարագ պա-գալար վէ կէօրմէյէլէր, վէ իշիտէրէք իշիտէլէր վէ ակլամայալար, օլմայա քի րիւճու՛ էտէլէր տէ կիւ-նահլարը ՚աֆվ օլունա:
14 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պու թէմսիլի ակլամայօր մը սընըզ. էօյլէ իսէ ճիմլէ թէմսիլլէրի նաֆսըլ ֆէհմ
15 էտէճէքսինիզ: 7Էքինճի քէլամը էքէր: (15) Վէ եօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրինէ քէլամ՝ էքիլմիշ օ-լանլար շունլար տըր քի՝ իշիթտիքլէրի անտէ, Շէյ-թան կէլիպ՝ գալպլէրինտէ էքիլմիշ օլան քէլամը
16 գալտըրըր: Վէ քէզալիք թաշլըգտա էքիլէնլէր շուն-լար տըր քի՝ քէլամը իշիթտիքլէրի անտէ, անը մէ-
17 սէրրէթլէ գապուլ էտէրլէր: Ամմա քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատըղընտան՝ ազ վագըթ տայանըպ, անտէն սօկրա քէլամտան տօլայը թազեիգ ու թէ՛ատտի վու-
18 գու՛ պուլունճա՝ հէման սիւրչէրլէր: Վէ տիքինլէր ա-րասընտա էքիլէնլէր շունլար տըր քի՝ քէլամը իշիթ-
19 տիքտէն սօկրա, Պու տիւնեանըն էնտիշէլէրի վէ 8զէն-կինլիյին հիլէսի վէ ղայրի նէսնէլէրին արզուսը արայա կիրիպ՝ քէլամը պօղտըգլարը իչիւն մահսուլսըզ օլուր:
20 Վէ էյի եէրտէ էքիլէնլէր շունլար տըր քի՝ քէլամը իշիտիպ գապուլ էտէրլէր, վէ քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի տախի եիւզ գաթ մահսուլ վէրիրլէր:
21 9Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Զըրաղ քիլէ եախօտ եաթմագ ալթընա գօնուլմագ իչիւն մի կէթիրիլիր. շէմ՚տան
22 իւզէրինէ գօնըլմագ իչիւն տէյիւ մի: 10Զիրա աշիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր շէյ եօգ տըր, վէ մէյտանա
23 կէլմէյէճէք մախֆի պիր շէյ եօգ տըր: 11Էկէր պիրի-նին իշիտիր գուլագլարը վար իսէ, իշիթսին:
24 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Իշիթտիյինիզ շէյէ տիգգաթ էտինիզ. 12Էօլչտիյինիւզ էօլչէքլէ սիզէ էօլչիւլէճէք տիր, վէ սիզ [իշիտէնլէր]է զամմ օլունաճագ տըր:
25 Զիրա 13քիմին վար իսէ, անա վէրիլէճէք, վէ քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը տախի անտէն ալընաճագ տըր:
26 Վէ տէտի քի՝ 14Մէլէքիւթ Ուլլահ պէօյլէ տիր,
27 կէօյա պիր ատէմ թօխմու եէրէ աթար. Վէ կէճէ վէ կիւնտիւզ ույույուպ գալգար, վէ թօխում անրն պիլ-
28 մէտիյի սիւրէթտէ պիթէր վէ պէօյիւր: Զիրա եէր քէնտիլիյինտէն էվվէլա օթու, սօկրա պաշաղը, վէ տահա սօկրա պաշագտա միւքէմմէլ պուղտայը հու-
29 սուլէ կէթիրիր: Վէ մահսուլ քէմալէ էրտիյի կիպի 15օրաղը սալար, զիրա հասատ վագթը եէթիշմիշ տիր:
30 Վէ տէտի քի՝ Ալլահրն մէլէքիւթիւնիւ 16նէյէ թէշ-պիհ էտէլիմ, եախօտ անը նէ՞ միսալլէ թէմսիլ էտէ-
31 լիմ: Պիր խարտալ տանէսի կիպի տիր քի, եէրէ է-քիլտիքտէ, եէր իւզէրինտէ օլան թօխումլարընն ճիմ-
32 լէսինտէն քիչիւք տիր: Ամմա էքիլտիյինտէ պիթիպ՝ հէփ սէպզէլէրտէն պէօյիւք օլուր, վէ պէօյիւք տալ-լար սալար, շէօյլէ քի անրն կէօլկէսի ալթընտա հավա
33 գուշլարը գօնա պիլիրլէր: 17Իմտի անլէրէ՝ իշիթմէյէ գատիր օլտըգլարընա կէօրէ, պունուն կիպի չօգ թէմ-
34 սիլլէրլէ քէլամը սէօյլէր իտի: Վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իտի, լաքին թէնհատէ շակիրտլէրինէ ճիմ-լէսինի թէֆսիր էտէր իտի:
35 18Վէ օլ կիւն ախշամ օլտըգտա, անլէրէ՝ Գարշը
36 թարաֆա կէչէլիմ՝ տէտի: Անլէր տախի ճէմա՛աթը պրագըպ՝ անը գայըգտա պուլունտըղը հալ իւզրէ ալտըլար. վէ անրն իլէ պէրապէր սա՛իր ուֆագ գա-
37 յըգլար տախի վար իտի: Վէ պիր շիտտէթլի պօրա զուհուր էթմէյէլէ, տալղալար գայըղա հիւճում էթ-
38 տիլէր, շէօյլէ քի հէման տօլմագտա իտի: Վէ քէն-տիսի գըչ թարաֆտա օլուպ՝ պաշը ալթընտա եիւզ

– Մատթ. 13. 1։ Ղուկ. 8. 4։
բ Պ. 12. 38։
գ Յովհ. 15.5։ Կող.1.6։
դ Մատթ. 13.10։ Ղուկ. 8. 9, վէ ղայրի։
ե 1Կոր. 5. 12։ Կող. 4. 5։ 1Սէլ. 4.12։ 1Տիմ. 3. 7։
զ Ես. 6. 9։ Մատթ. 13. 14։ Ղուկ.8.10։ Յովհ. 12.40։ Ա՛մսլ.28.26։
է Ղօմ. 11. 8։
ը Մատթ. 13. 19։
թ 1Տիմ. 6. 9,17։
ժ Մատթ. 5. 15։ Ղուկ. 8.16։ 11.33։ 12.2։
ի Մատթ. 10.26։ Ղուկ. 8.17։
լ Մատթ. 11.15։ Այ.9։
խ Մատթ. 7. 2։ Ղուկ. 6.38։
ծ Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Ղուկ.8.18։19.26։
կ Մատթ. 13. 24։
հ Վահ. 14 15։
ձ Մատթ. 13.31։ Ղուկ. 13. 18։ Ա՛մսլ. 2.41։ 4. 4։ 5. 14։ 19. 20։
ղ Մատթ. 13.34։ Յովհ. 16. 12։
ճ Մատթ. 8. 18, 23։ Ղուկ. 8. 22։

Digitized by Google

եասթըղը օլարագ ույույօր իտի. վէ անը ույանտը-
րըպ, անա՝ Եա մու՛ալլիմ, հէլաք օլույօրըզ, վազիֆէ
39 էտի՞նմէյօր մը սըն՝ տէտիլէր: Ո տախի գալգըպ
րիւզկեարը ազարլատը, վէ տէնիզէ՝ Սուս, րահաթ օլ՝
տէյինճէ, րիւզկեար սաքին օլուպ՝ ՚ազիմ լիմանլըզ
40 օլտու: Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն պէօյլէ գօրգագ սընըզ.
41 նի՞չիւն իմանըրնըզ եօգ տըր՝ տէտի: Անլէր տախի զի-
յատէսիյլէ գօրգուպ պիրիպիրինէ՝ ՚Ահճպա պու քի՞մ
տիր քի՝ հէմ րիւզկեար վէ հէմ տէնիզ անա իթա՛աթ
էտիյօր՝ տէտիլէր:

ՊԱՊ Ե

Յիսուսըն ճիննլերի Քարտ էճմէսի. 13 վէ խընզիր սիւրիւսիւնիւն հէլաքը. 25 պիր գարըյա շիֆա վէրմէսի. 35 վէ Յայրոս նամ րէ՛իսին զըզընը տիրիլճմէսի:

Վ է տէնիզին գարշը թարաֆընա կերասէնիլէ-
2 րին տիյարընա կէլտիլէր: Վէ գայըգտան չըգտըղը
կիպի, նափաք րուհլու պիր ատմ գապրլարտան անա
3 գարշը կէլտի: Պու տախի գապրլարտա մէսքէն թութ-
տու, վէ անը քիմսէ զէնճիրլէրլէ պիլէ պաղլայամազ
4 իտի: Զիւնքի չօգ տէֆ՚ա պուգաղըլար վէ զէնճիրլէրլէ
պաղլանտը իսէ տէ, զէնճիրլէրի գըրար վէ պուգա-
ղըլարը փարէլէր իտի. վէ քիմսէ անը զապթ էճմէյէ
5 գատիր տէյիլ իտի: Վէ տա՛իմա կէճէ վէ կիւնտիւզ
տաղլարտա վէ գապրլարտա պաղըրըպ՝ քէնտինի
6 թաշլարլէ եարալար իտի: Վէ Յիսուսը ուզագտան
7 կէօրտիւքտէ, սէյիրտիպ անա սէճտէ էյլէտի: Վէ
եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Պէնիմ իլէ սէնին նէ՞
իշին վար, էյ Յիսուս Իպն Ուլլահ իվ միւթա՛ալ.
սանա Ալլահ հագգը իչիւն եէմին վէրիրիմ՚ քի, պէնի
8 ՚ազապ էճմէյէսին՝ տէտի: Զիրա անա՝ էյ նափաք
9 րուհ, պու ատէմտէն չըգ՝ տէմիշ իտի: Վէ անա՝ Իս-
մինկ նէ՞ տիր, տէյիւ սի՛ալ էթտիքտէ՝ Իսմիմ Ալայ
10 տըր, զիրա չօգ իզ՝ տէտի: Վէ քէնտիլէրինի օլ տի-
յարտան տըշարը կէօնտէրմէմէսինի անտէն զիյատէ-
11 սիյլէ րէճա էտէրլէր իտի: Վէ օրատա տաղըն եա-
նընտա օթլանըը պիր պէօյիւք տօնուզ սիւրիւսիւ
12 պուլունուպ, ձիննլէրին ճիւմլէսի՝ Պիզի տօնուզլարա
եօլլա քի անլէրէ կիրէլիմ՝ տէյէրէք, անտէն րէճա
13 էթտիլէր: Վէ Յէ՚՚՚՚ անլէրէ տէր՚ագապ իզն վէր-
մէքլէ, նափաք րուհլար չըգըպ՝ տօնուզլարա կիրտի-
լէր, վէ օլ սիւրիւ, թագրիպէն իքի պինկ գատար օլա-
րագ, ուչրումտան քէնտիլէրինի տէնիզէ աթրպ՝ տէ-
14 նիզտէ պօղուլտըլար: Վէ տօնուզլարը օթլատանլար
գաչըպ՝ շէհրտէ վէ չիֆթլիքլէրտէ խապէր վէրտիք-
լէրինտէ, Եհ՚՚՚ տախի վագը՚ օլանը կէօրմէյէ չըգ-
15 տըլար: Վէ Յիսուսըն եանընա կէլէրէք, տէրունինտէ
ալայ պուլունան մէճնունը կիյինմիշ վէ ՚ագըլլանմըշ
16 օթուրուր կէօրմէլէրիյլէ գօրգտըլար: Վէ միւշահէտէ
էթմիշ օլանլար մէճնունա վագը՚ օլանը վէ տօնուզ-
17 լարըն քէյֆիյէթինի անլէրէ հիքեայէ էթտիլէր: Ան-
լէր տախի քէնտի հուտուտլարընտան կիթմէսինի
18 անա րէճա էթմէյէ պաշլատըլար: Վէ գայըղա կիր-
տիյինտէ, Եմուգատտմա մէճնուն պուլունան ատէմ
անըն իլէ պէրապէր պուլունմագլըղընը եալվարտը:
19 Ամմա Յիսուս անը պրագմատը, ֆագաթ՝ էվինկէ էհլ
ու ՚այալընկա վարըպ՝ անլէրէ Րապպըն սանա հէր
եափտըղընը վէ սանա մէրհամէթ էյլէտիյինի նագլ
20 էյլէ՝ տէտի: Ո տախի կիտիպ՝ Յիսուսըն քէնտինէ
հէր եափտըղընը Դեկապոլիստէ նիտա էթմէյէ պաշ-
լատը. ճիմլէսի տախի թէ՚աճճիպ էթտիլէր:
21 Վէ Յիսուս գայըգլէ եինէ գարշը թարաֆա կէչ-
տիքտէ, եանընա խայլը ճէմա՛աթ ճէմ՚ օլուպ՝ քէն-
22 տիսի տէնիզ քէնարընտա պուլունմասըյլէ, Իշիթէ
սինագօղ րէ՛իսլէրինտէն Յայրոս նամ պիր քիմսէ կէլ-
տի, վէ անը կէօրինճէ, այագլարընա գափանըպ,
23 Անա չօգ եալվարարագ՝ Գըզճըղագըմ սօն նէֆէստէ
տիր, խէլաս պուլմասը իչիւն կէլիպ անըն իւզէրինէ
24 էլլէրինկի գօ վէ եաշայաճագ տըր՝ տէտի: Ո տախի անըն
իլէ կիթտի, վէ արտընճա խայլը ճէմա՛աթ կիտիպ՝
անը թագեիգ էտէրլէր իտի:
25 Վէ Սօն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆ ի տէմէ միւպ-
26 թէլա օլմուշ պիր գարը, Զօգ հէքիմլէրտէն խայլը
զահմէթ չէքմիշ վէ պիւթիւն էմվալինի սարֆ էթ-
միշ իքէն, պիր ֆա՛իտէ կէօրմէյէրէք՝ պէլ՚աքս տա-
27 հա ֆէնա օլմաղլէ, Յիսուսըն խապէրինի ալտըգ-
տա, գալապալըղըն իչինտէ անըն արգասընտան
28 կէլիպ՝ լիպասընա տօգունտու: Զիրա՝ Լիպասընա
պիլէ տօգունսամ, խէլաս պուլաճաղըմ՝ տէր իտի:
29 Վէ տէր՚ագապ անըն գանընըն ագմասը քէսիլիպ՝
քէնտի վիճուտինտէ ՚իլլէթինտէն խէլաս պուլտըղընը
30 հիսս էյլէտի: Վէ անիտէ Յիսուս Եքէնտիսինտէն գուվ-
վէթ սատըր օլտըղընը տէրունինտէ հիսս էթմէքլէ,
ճէմա՛աթա տէօնիւպ՝ Էսվապըմա քի՞մ տօգունտու՝
31 տէտի: Շակիրտլէրի տախի՝ ձէմա՛աթըն սէնի թագ-
եիգ էթտիյինի կէօրիյօր իքէն՝ Պանա քի՞մ տօգուն-
32 տու մը տէրսին՝ տէտիլէր: Վէ պունու էթմիշ օլանը
33 կէօրմէք իչիւն էթրաֆա պագար իքէն, Գարը տախի
քէնտինէ վագը՚ օլանը պիլմէքլէ, գօրգարագ վէ թիթ-
րէյէրէք կէլիպ՝ անըն հուզուրընտա եէրէ գափանտը
34 վէ անա հագիգաթ ը հալի թէմամէն սէօյլէտի: Ո տա-
խի անա՝ Գըզըմ, Եիմանըկ սէնի գուրթարտը. սէլա-
մէթլէ կիթ վէ ՚իլլէթինկտէն խէլաս օլ՝ տէտի:
35 Ո տահա սէօյլէր իքէն, սինագօղ րէ՛իսինին խա-

→ *Մատթ.* 8. 28։ *Ղուկ.* 8. 26։
↓ *Մատթ.* 8.34։ *Ա՛մալ.* 16. 39։
↓ *Ղուկ.* 8. 38։
→ *Մատթ.* 9. 1։ *Ղուկ.* 8. 40։
↓ *Մատթ.* 9. 18։ *Ղուկ.* 8. 41։
← *Ղեւ.* 15. 25։ *Մատթ.* 9. 20։
↓ *Ղուկ.* 6. 19։ 8. 46։
← *Մատթ.* 9. 22։ *Գ.* 10. 52։ *Ա՛մալ.* 14. 9։
↓ *Ղուկ.* 8. 49։

Digitized by Google

նէսինտէն ատէմէր կէլիպ՝ Գրզրկ վէֆաթ էթտի,
արթրգ մու՛ալիմէ նի՞չիւն զահմէթ վէրիրսին՝ տէտի-
36 լէր: Լաքին Յիսուս սէօյլէնիլէն սէօզիւ իշիթտիյի կի-
պի, սինաղօղ րէ՛իսինէ՝ Գօրգմա, անճագ իման էյլէ՝
37 տէտի: Վէ Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յակոբոսըն գարըն-
տաշը Յովհաննէստէն մա՛տա քիմսէնին քէնտիսի իլէ
38 պէրապէր կիթմէսինէ իզն վէրմէտի: Վէ սինաղօղ
րէ՛իսինին խանէսինէ կիրտի, վէ վէլվէլէյի վէ չօգ
39 աղլայրպ ֆիղան էտէնլէրի կէօրտիւ: Վէ իչէրի կիրէ-
րէք անլէրէ՝ Նի՞չիւն վէլվէլէ էտիպ աղլայօրսընըզ.
չօճուգ վէֆաթ էթմէտի, անճագ ֆոյույօր՝ տէմէսիյլէ,
40 անը իսթիհզա էթտիլէր: Ո իսէ ճիւմլէսինի տրշարը
չզգարրպ՝ չօճուղըն փէտէրինի վէ վալիտէսինի վէ
քէնտիսի իլէ պէրապէր օլանլարը ալարագ, չօճուղըն
41 եաթտրղը եէրէ կիրտի: Վէ չօճուղըն էլինի թուլթուպ
անա՝ Տալիթա, գումի՝ տէտի, քի թէրճէմէսի՝ էյ գըզ,
42 սանա՝ Գալգ տէրիմ՝ տէմէք տիր: Վէ գըզ տէր՛ագապ
գալգտը վէ կէզտի, զիրա օն իքի եաշընտա իտի. վէ
43 անլէր զիյատէսիյլէ հայրէթտէ գալտըլար: Վէ անլէրէ՝
Պունու պիր քիմսէ պիլմէսին՝ տէյիպ էքիտէն թէն-
պիհ էյլէտի. վէ գըզա թա՛ամ վէրիլմէսինի էմր էյլէտի:

ՊԱՊ 6

Յիսուսըն քէնտի վաթանտաշլարը Թարսաֆընտան րէտտ էտիլմէսի. 7 օն իքի շակիրտինի իրսալ էթմէսի: 14 Հերովդէս իլէ գավմըն Յիսուս հագգընտա գըյասլարը: 27 Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին գաթլի վէ տէֆնի: 30 Իրսալ օլունան շակիրտլէրին ՝ավտէթի: 34 Յիսուսըն պէշ էքմէք վէ իքի պալըգլէ պէշ պին ատէմի տօյուրմասը, 48 վէ տէ նիզ իւզէրինտէ եիւրիւմէսի, 53 վէ խասթալարա շիֆա վէրմէսի:

Վ է՞ օրատան չրգրպ՝ քէնտի վաթանընա կիր-
2 տի, շակիրտլէրի տախի արտընճա կէլտիլէր: Վէ
սէպթի կիւնիւ օլտրգտա, սինաղօղտա թա՛լիմ էթ-
մէյէ պաշլատը, վէ չօգ քիմսէյէր իշիթտիքլէրինտէ
հայրան գալարագ՝ Պու շէյլէր պունա նէ՞րէտէն կէ-
լիյօր, վէ պու քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան հիքմէթ նէ՞
տիր, քի անըն էլիյլէ պէօյլէ միւ՛ճիզէլէր իճրա օլու-
3 նույօր: Պու՝ Մարիամըն օղլու վէ Յակոբոս վէ Յով-
սէս վէ Յուդա վէ Սիմոնըն պիրատէրի շօլ տիւկէր
տէյիլ մի. վէ հէմշիրէլէրի պուրատա եանըմըզտա
տէյիլլէ՞ր մի՝ տէյէրէք ՚անըն հագգընտա սիւրչէրլէր
4 իտի: Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Պիր փէյղամ-
պէր քէնտի վաթանընտան վէ ագրապասը արասընը-
տան վէ քէնտի խանէսինտէն ղայրի եէչ ի՛թիպար-
5 սըզ տէյիլ տիր: Վէ օրատա պիր գաչ խասթալար
իւզէրինէ էլլէրինի գօյուպ շիֆա վէրտիյինտէն ղայրի
6 պիր միւ՛ճիզէ իճրա էտէմէտի: Վէ ՚իմանսըզլըգլա-
րընա թէ՛աճճիպ էտէր իտի. վէ թա՛լիմ էտէրէք,
էթրաֆտա պուլունան քէօյլէրի տօլաշըր իտի:
7 Վէ օն իքիլէրի եանընա չաղրրպ՝ անլէրի իքի-
շէր իքիշէր կէօնտէրմէյէ պաշլատը. վէ անլէրէ նա-
8 փաք րուհլար իւզէրինէ գուտրէթ վէրիպ, Եօլ իչիւն
նէ՛ տաղարճրգ վէ նէ՛ էքմէք վէ նէ՛ քէմէրտէ ագչէ,
9 Անճագ ՚չարրգ պաղլանըպ՝ իքի էնթարի կիյմէյէ-
րէք, պիր ՚աստան մա՛տա պիր շէյ ալմամալարընը
10 թէննպիհ էյլէտի: Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Հէր հանկը
խանէյէ կիրէրսէնիզ, օլ մահալտէն չրգընճայա տէ-
11 յին՝ օրատա գալընըզ: Վէ սիզի հէր քիմ գապուլ
էթմէյիպ տինկլէմէզսէ, օրատան չրգտրղընընզտա,
անլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ ՚այագլարընըզընն ալ-
թընտաքի թօզու սիլքինիզ. [Ֆիլհագիգէ սիզէ տէ-
րիմ՛ քի՝ Րուզ ի ճէզատա Սոդոմ վէ Գոմորընն հալի
օլ շէհրին հալինտէն էհվէն օլուր:]
12 Անլէր տախի չրգրպ՝ թէվպէ էթմէլէրի իչիւն վա՛զ
13 էտէրլէր իտի: Վէ չօգ ճիննլէր չրգարրպ՝ ՚եաղ սիւ-
րէրէք չօգ խասթալարա շիֆա վէրիրլէր իտի:
14 Վէ անըն իսմի շէօհրէթ պուլուպ, Հերովդէս մէ-
լիք տախի իշիթմէքլէ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս
էօլիւէրտէն գըյասմ՛ էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպտէն
անըն վասրթասըյլէ միւ՛ճիւզէլէր իճրա օլունույօր՝
15 տէտի: Վէ տիկէրլէրի՝ Եղիա տըր՝ տէրլէր, տիկէր-
լէրի տախի՝ Պիր փէյղամպէր եախօտ փէյղամպէր-
16 լէրտէն պիրի կիպի տիր՝ տէրլէր իտի: Ամմա ՝Հե-
րովդէս պունու իշիթտիքտէ, Պու՝ պաշընը քէստիր-
տիյիմ Յովհաննէս տիր, էօլիւէրտէն գըյասմ՛ էթ-
միշ տիր՝ տէտի:
17 Զիրա Հերովդէս քինտիսի պիրատէրի Փիլիպպոսըն
զէվճէսի Հերովդիա իլէ էվլէնմիշ օլմաղլէ, անըն սէ-
պէպինտէն ՚՚ՈՒՀ կէօնտէրիպ՝ Յովհաննէսի թուլթմուշ
18 վէ զընտանտա պաղլամըշ իտի: Զիրա Յովհաննէս
Հերովդէսէ՝ Պիրատէրինկին զէվճէսինի ալմագ սանա
19 ճա՛իզ տէյիլ տիր՝ տէմիշ իտի: Վէ Հերովդիա անա
քին թուլթուպ՝ անը գաթլ էթտիրմէք արզուսընտա
20 իտի իսէ տէ, մուգթէտիր տէյիլ իտի: Զինքի Հերով-
դէս Յովհաննէսին սալիհ վէ մուգատտէս պիր ատէմ
օլտրղընը պիլմէքլէ, ՝անտէն գօրգարագ՝ անը կէօ-
զէտիր իտի, վէ անը տինկլէմէքլէ չօգ *շէյլէր իճրա
21 էտէր՚՚ իտի, վէ անը իսթէքլէ տինկլէր իտի: Վէ ՛պիր
միւնասիպ կիւն կէլտիքտէ, եա՛նի Հերովդէս քէնտի
՝վէլատէթի կիւնիւնտէ, պէօյիւք մէ՛մուրլարընա վէ
պինկ պաշըլարը իլէ Գալիլեանըն ա՛յանընա պիր զի-

Ե Յովհ. 11. 11։
Զ Ա՛մալ. 9. 40։
Է Մատթ. 8. 4։ 9. 30։ 12. 16։ 17. 9։ Գ. 3. 12։ Ղուկ. 5. 14։
Ը Մատթ. 13.54։ Ղուկ. 4.16։
Թ Յովհ. 6. 42։
Ժ Մատթ. 12.46։ Գաղ. 1. 19։
Ի Մատթ. 11. 6։
ԺԱ Մատթ. 13.57։ Յովհ. 4.44։
ԺԲ Պագ Թէք. 19. 22։ 32. 25։ Մատթ. 13. 58։ Գ. 9. 23։
ԺԳ Ես. 59. 16։
ԺԴ Մատթ. 9. 35։ Ղուկ. 13. 22։
ԺԵ Մատթ. 10. 1։ Գ. 3. 13,15։ Ղուկ. 9. 1։
ԺԶ Ա՛մալ. 12. 8։
ԺԷ Մատթ. 10.11։ Ղուկ. 9. 4։ 10. 7,8։
ԺԸ Մատթ. 10.14։ Ղուկ. 10. 10։
ԺԹ Ա՛մալ. 13. 51։ 18.6։
Ի Ցակ. 5. 14։
ԻԱ Մատթ. 14. 1։ Ղուկ. 9. 7։ [28։
ԻԲ Մատթ. 16. 14։ Գ. 8.
ԻԳ Մատթ. 14. 2։ Ղուկ. 3. 19։
ԻԴ Ղևտ. 18. 16։ 20. 21։
ԻԵ Մատթ. 14.5։ 21.26։
ԻԶ Ե֊Խօ֊ՐՈ՝ միւգՁարիպ
ԻԷ Մատթ. 14. 6։
ԻԸ Թէք. 40. 20։

Digitized by Google

22 յաֆէթ վէրտիյինտէ, Իշպու Հէրովդիանըն գըզը կի-
րիպ րագս էթմէքլէ՝ Հէրովդէսին վէ պէրապէրինճէ
սօֆրատա օթուրանլարըն խօշընա կիտէրէք, մէլիք
գըզա՝ Պէնտէն հէր նէ իսթէրսէն թալէպ էյլէ, սանա
23 վէրիրիմ՝ տէտի։ Վէ ՝պէնտէն հէր նէ թալէպ էտէր-
սէն, մէմալիքիմին նըսֆընա գատար, սանա վէրի-
24 րիմ՝ տէյիւ անա եէմին էթտի։ Մէզպուրէ տախի
չըգըպ վալիտէսինէ՝ Նէ՞ թալէպ էտէյիմ, տէտիքտէ՝
25 Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշընը՝ տէտի։ Վէ
գըզ ՚աճէլէթթէն մէլիյին հուզուրընա կիրիպ՝ Շիմտի
պանա թէփսի իւզէրինտէ վաֆթիզ էտիճի Յովհան-
նէսին պաշընը վէրմէնիզի իսթէրիմ՝ տէյիւ թալէպ
26 էյլէտի։ ՝Վէ մէլիք զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտու
իսէ տէ, եէմինլէրի վէ սօֆրատա պէրապէր օթու-
րանլար սէպէպլինտէն, անը րէտտ էթմէք իսթէմէտի։
27 Վէ մէլիք տէր՚ագապ ճէլլատ կէօնտէրիպ՝ անըն պա-
28 շընըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի։ Ո տախի վա-
րըպ զընտանտա պաշընը քէսիպ՝ պիր թէփսի իւզէ-
րինտէ կէթիրէրէք գըզա վէրտի, գըզ տախի վալի-
29 տէսինէ վէրտի։ Վէ անըն շակիրտլէրի պունու իշիթ-
տիքտէ, կէլտիլէր վէ ճէսէտինի գալտըրըպ պիր
գապրա գօտրլար։
30 Վէ ՝րէսուլլէր Յիսուսըն եանընա ճէմ՚ օլուպ՝
անա իճրա վէ թա՚լիմ էթտիքլէրի շէյլէրին ճիմլէ-
31 սինի նագլ էթտիլէր։ ՝Ո տախի անլէրէ՝ Սիզ քէն-
տինիզ թէնհաճա պէեապան պիր մահալէ կէլիպ՝ պիր
ազ իսթիրահաթ էտինիզ՝ տէտի. զիրա ՝կէլիպ կի-
տէնլէր չօգ օլմաղլէ՝ թա՚մ էթմէյէ պիլէ վագըթ-
32 լարը եօգ իտի։ ՝Վէ թէնհաճա պէեապան պիր մա-
33 հալէ գայըգլէ ՚ազիմէթ էթտիլէր։ Վէ [ճէմա՚աթ] ան-
լէրի կիտէր իքէն կէօրտու, վէ չօգ քիմսէլէր անը
թանըրմաղլէ, ճիմլէ շէհրլէրտէն օրայա եայան սէ-
34 յիրտիպ՝ անլէրտէն էվվէլ եէթիշտիլէր։ ՝Վէ Յիսուս
չըգըպ՝ խայլը ճէմա՚աթ կէօրտու, վէ չօպանսըզ գօ-
յունլար կիպի օլտըգլարը իչիւն անլէրէ շէֆգաթ էտէ-
րէք ՝չօգ շէյլէր թա՚լիմ էթմէյէ պաշլատը։
35 ՝Վէ արթըգ վագըթ կէչմիշ օլմաղլէ, շակիրտլէրի
անըն եանընա կէլիպ՝ Պ--ը---ը պէեապան պիր մա-
36 հալ տըր, վէ արթըգ վագըթ կէչմիշ տիր. Անլէրի
սալը վէր, էթրաֆտաքի չիֆթլիքլէրէ վէ քէօյլէրէ
վարըպ՝ քէնտիլէրինէ էքմէք ալսընլար. զիրա եէյէ-
37 ճէքլէրի եօգ տըր՝ տէտիլէր։ Ո տախի անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Պունլարա սիզ թա՚մ վէրինիզ՝ տէտի. վէ անա՝
՝Կիտիպ իքի եիւզ տինարլըգ էքմէք սաթըն ալըպ
38 անլէրէ թա՚մ վէրէլիմ՝ մի՝ տէտիլէր։ Ո տախի ան-
լէրէ՝ Գաճ էքմէյինիզ վար. կիտիպ պագընըզ՝ տէ-
մէսի իւզէրինէ, անլէր պագտրգտան սօկրա՝ ՝Պէշ
39 է-ֆէ- վէ իքի պալըգ վար՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ՝ ճիմ-
լէսինի եէշիլ օթ իւզէրինէ պէօլիւք պէօլիւք օթուրթ-
40 մալարընը էմր էյլէտի։ Անլէր տախի եիւզէր վէ էլ-
41 լիշէր, թագըմ թագըմ օթուրտըլար։ Վէ պէշ էքմէք
իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու պագարագ
՝պէրէքէթթ տու՚ասը օգուտու, վէ էքմէքլէրի փարէ-
լէտիքտէն սօկրա ֆ--ւէը էօնլէրինէ գօմագ իւզրէ,
շակիրտլէրինէ վէրտի. վէ իքի պալըղը տախի ճիմ-
42 լէսինէ թագսիմ էյլէտի։ Վէ ճիմլէսի եէյիպ տօյ-
43 տըլար։ Վէ փարչալարը օն իքի քիւֆէ տօլուսը օլա-
44 րագ, պալըգլարտան տախի գալտըրտըլար։ Վէ պու
էքմէքլէրտէն եէյէնլէր պէշ պինկ գատար ատէմ իտի։
45 ՝Վէ տէր՚ագապ շակիրտլէրինէ իպրամ էթտի քի՝
քէնտիսի ճէմա՚աթը սալը վէրինճէյտէք, անլէր գա-
յըղա կիրիպ՝ էվվէլճէ գարշը թարաֆա, Բեթսայի-
46 դայա տօղրու կիտէլէր։ Քէնտիսի տախի անլէրի
սալը վէրտիքտէն սօկրա, տու՚ա էթմէք իւզրէ տաղա
47 կիթտի։ ՝Վէ ախշամ օլտըգտա, գայըգ տէնիզին
օրթասընտա օլուպ՝ քէնտիսի գարատա եալընըզ
48 իտի։ Վէ րիւզկեար մուխալիֆ օլմաղլէ, քիւրէք չէ-
քէրէք զահմէթտէ օլտըգլարընը կէօրիւպ՝ կէճէնին
տէօրտինճի նէվպէթի գարարլարընտա տէնիզ իւզէ-
րինտէ եիւրիյէրէք եանլարընա կէլտի, վէ ՝անլէրի
49 կէչմէք իսթէր իտի։ Անլէր տախի անը տէնիզ իւզէ-
րինտէ եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ, պիր խայալ տըր
50 զանն էտէրէք ֆէրեատ էյլէտիլէր։ Զիրա ճիմլէսի
անը կէօրիւպ՝ միւզթարիպ օլտըլար. օ տախի անիտէ
անլէր իլէ սէօյլէշիպ, անլէրէ՝ Ձէսարէթլէնինիզ. պէն
51 իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։ Վէ գայըղա եանլարընա
չըգտըգտա, րիւզկեար սաքին օլտու. անլէր տախի
քէնտի քէնտիլէրինէ ֆէվգ էլ ղայէ հայրան օլուպ՝
52 թէ՚աճճիւպ էտէրլէր իտի։ Զիրա ՚օլ էքմէքլէրին
քէյֆիյէթինի ֆէհմ էթմէմիշլէր իտի, չինքի ֆգալպ-
լէրի գաթըլաշմըշ իտի։
53 ՝Վէ գարշը թարաֆա կէչտի, վէ Գէննեսարէթ տի-
54 յարընա կէլիպ գարայա եանաշտըլար։ Վէ անլէր գա-
55 յրգտան չըգտըգտա՝ տէրհալ անը թանըտըլար։ Վէ
ճիվար պուլունան ճիմլէ մահալլէրէ սէյիրտիպ՝ ՚իլ-
լէթլիլէրի եաթագլար իւզէրինտէ թաշըյարագ, հէր
նէրէտէ պուլունտըղընը իշիթտիլէր էսէ, օլ մահալէ
56 կէթիրմէյէ պաշլատըլար։ Վէ հէր տախիլ օլտըղը
քէօյ եա շէհր եա չիֆթլիքտէ, խասթալարը մէյտան-
լարա գօյուպ՝ ֆպարի լիպասընըն էթէյինէ տօգու-
նալար տէյիւ անտէն րէճա էտէրլէր իտի. անա ճիմլէ
տօգունանլար տախի շիֆա պուլուրլար իտի։

ե *Եսթ.* 5. 3,6; 7. 2։
զ *Մատթ.* 14. 9։
է *Ղուկ.* 9. 10։
ը *Մատթ.* 14. 13։
թ Պ. 3. 20։
ժ *Մատթ.* 14. 13։
ի *Մատթ.* 9.36; 14.14։
լ *Ղուկ.* 9. 11։
խ *Մատթ.* 14.15; *Ղուկ* 9. 12։
ծ *Ա'տ.*11.13,22;4*Մխլ.* 4. 43։
կ *Մատթ.* 14.17; *Ղուկ.* 9.13; *Յովհ.*6.9; *Պագ Մատթ.*15.34; Պ.8.5։
հ 1*Մխլ.* 9.13; *Մատթ.* 26. 26։
ձ *Մատթ.* 14.22; *Յովհ.* 6. 17։
ղ *Մատթ.* 14.23; *Յովհ.* 6. 16, 17։
ճ *Պագ Ղուկ.* 24. 28։
մ Պ. 8. 17,18։
յ Պ. 3. 5; 16. 14։
ն *Մատթ.* 14. 34։
շ *Մատթ.* 9. 20; Պ. 5. 27, 28; *Ա'մալ.* 19. 12։

Digitized by Google

ՊԱՊ 7

*Յիսուսըն Իւդէա իւէ Ֆերիսիէրի րիվայէթլերինտէն տօլայը Քա-
դիր, 14 վէ աստվի նափագ էտէն նէ՛ իտիկինի Քա՛լիմ էՔվէսի. 24 վէ
Ֆառանկը գարըն՛ըն գըզընա, 31 վէ պիր փէլՔէք աստվէ շիֆա վէրմէսի։*

Վէ Ֆերիսիէր իւէ Իւդէմատան պա՛զըլարը Ե-
րուսաղէմտէն կէլմիշ օլուա՝ անըն եանընա ճէմ՛ օլ-
2 տըլար։ Վէ շակիրտլէրինտէն պա՛զըլարընըն նափագ,
եա՛նի եըյգանմամըշ էլլէրլէ էքմէք եէտիքլէրինի
3 կէօրմէքլէ, անլէրի Թագպիհ էթտիլէր։ Զիրա Ֆէրի-
սիլէր վէ ճիւմլէ Եէհուտիլէր գատիմլէրին րիվայէ-
թինի Թուլմագտա օլուա՝ էլլէրինի պիր էյիճէ եը յ-
4 գամատըգճա եէմէք եէմէզլէր։ Վէ չարշուտան Ղէ-
ուէնէէՔ, եըյգանմատըգճա եէմէք եէմէզլէր, վէ
հրֆզ էթմէք իւզրէ գապուլ էթտիքլէրի սա՛իր չօգ
շէյլէր, քեասլէր վէ պարտագլար վէ պագըր գապ-
5 լար վէ եաճագլար եըյգամալարը վար տըր։ Վէ
Ֆէրիսիլէր իւէ Իւդէմա անա՝ Նի՛չիւն սէնին շակիրտ-
լէրին գատիմլէրին րիվայէթի մուճէպինճէ հարէքէթ
էթմէյիպ՝ եըյգանմամըշ էլլէրլէ եէրլէր՝ տէյիւ սիւալ
6 էթտիլէր։ Օ տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սիզ
միւրա՛իլէր հագգընտա եագըլտըղը իւզրէ՝ Պու գավմ
պանա լիսանէն հիւրմէթ էտէր, Ֆագաթ գալպլէրի
7 պէնտէն փէք ուզագ տըր։ Վէ ինսան թէնպիհաթը
օլան Քա՛լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պիհուտէ
եէրէ Իպատէթ էտէրլէր՝ տէյիւ Եսայի վահիյլէ էյի
8 սէօյլէմիշ տիր։ Զիրա Ալլահրն էմրինի թէրքլէ, ին-
սան րիվայէթինի, եա՛նի պարտագլար վէ քեասլէր
եըյգամասընը հրֆզ էտիպ՝ պունլարտան պաշգա չօգ
9 շէյլէր տախի էտէրսինիզ։ Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Րի-
վայէթինիզի Թուլմագ իչիւն Ալլահրն էմրինի նէ
10 կիւզէլ րէտտ էտէրսինիզ։ Զիրա Մովսէս՝ Բֆէտէրինէ
վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էյլէ, հէմ տէ՝ Ֆէտէրինէ
եա վալիտէսինէ շէքմ էտէն՝ մուրլագա գաթլ օլուն-
11 սուն՝ տէտի։ Ամմա սիզ տէրսինիզ քի՝ Էկէր պիր
ատէմ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ Թարաֆըմտան
սանա ֆա՛իտէ օլաճագ շէյ Գուրպան, եա՛նի վագֆ
12 օլունմըշ տըր՝ տէրսէ, Օլ վագըթ անը արթըգ փէ-
տէրի եա վալիտէսի իչիւն պիր շէյ էթմէյէ պրագ-
13 մազսընըզ։ Վէ Թա՛լիմ էթտիյինիզ րիվայէթինիզլէ
Ալլահրն քէլամընը ֆէսխ էտէրէք, պունուն կիպի
չօգ շէյլէր էտէրսինիզ։
14 Ըվէ պիւթիւն ճէմ՛աաթը եանընա չաղըրըպ, ան-
լէրէ տէտի քի՝ Ձիմլէնիզ պէնի տինլէյիպ անկա-
15 յընըզ։ Ինսանրն տըշարըսընտան իչէրիսինէ կիրիպ
անը նափագ էտէ պիլէճէք պիր շէյ եօգ տըր. անճագ
ինսանը նափագ էտէնլէր իչէրիսինտէն չըգան շէյլէր
16 տիր։ Ըիշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին։
17 Ըվէ ճէմ՛աաթտան Ղէուէ՝ խանէյէ կիրտիյինտէ,
շակիրտլէրի պու թէմսիլի անտէն իսթիֆսար էյլէ-
18 տիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Սիզ տէ մի պէօյլէ ֆէհմսիզ
սինիզ. անկամաճ մը սընըզ քի՝ տըշարըտան ինսա-
նընն իչէրիսինէ կիրէն հիչ պիր շէյ անը նափագ էտէ-
19 մէզ։ Զիրա գալպինէ տէյիլ, ամմա անըն գարընըա
կիրէր, վէ ճիւմլէ թա՛մլարը թէմիզլէյէրէք, խա-
20 լայա չըգար՝ տէտի։ Վէ տախի ինսանը նափագ էտէն՝
21 ինսանտան չըգան շէյ տիր։ Ըզիրա տէրունտէն, Եա՛նէ
ատէմլէրին գալպինտէն ֆասիտ էֆքեար վէ զինա վէ
22 ֆահշ վէ գաթլ, վէ սըրգաթ վէ թամա՛ վէ ֆըսգ վէ
հիլէ վէ ֆիւճուր վէ սու՛ի նազար վէ քիւֆր վէ ղու-
23 րուր վէ խէպասէթ չըգար։ Պու ֆէնալըգլարրն ճիմ-
լէսի տէրունտէն չըգըպ ինսանը նափագ էտէր՝ տէտի։
24 Ւվէ օրատան գալգըպ՝ Տիւրոս վէ Սիդոն հուտու-
տընա կիթտի, վէ պիր խանէյէ կիրիպ քիմսէյէ մա՛-
լիմ օլմասընը իսթէմէտի իսէ տէ, կիզլէնէմէտի։
25 Զիրա նափագ րուհլու գըզը օլան պիր գարը անըն
հագգընտա խապէր ալարագ՝ կէլիպ այագլարընա
26 գափանտը։ Օլ գարը տախի Սիրօֆինիք թա՛իֆէ-
սինտէն Եունանիյէ օլուա՝ գըզընտան ճինի չըգար-
27 մասընը անտէն րէճա էյլէտի։ Ամմա Յիսուս անա՝
Պրագ, էվվէլա էվլատ տօյսուն, զիրա էվլատրն է-
մէյինի ալըպ քէօփէքլէրէ աթմագ էյի տէյիլ տիր՝
28 տէտի։ Մէրգումէ տախի անա ճէվապէն՝ Պէլի, եա
Բապպ, չիւնքի քէօփէքլէր տախի սօֆրանրն ալ-
թընտա, էվլատրն գըրընթըլարընտան եէրլէր՝ տէտի։
29 Օ տախի անա՝ Պու սէօզ իչիւն կիթ. ճինն սէնին
30 գըզընտան չըգմըշ տըր՝ տէտի։ Վէ մէրգումէ խանէ-
սինէ վարտըգտա, ճինն չըգմըշ վէ գըզը տէօշէքտէ
եաթմըշ պուլտու։
31 Ւվէ երնէ Տիւրոս վէ Սիդոն հուտուտընտան չըգըպ՝
Դեկապոլիս հուտուտընրն արասընտան Գալիլեա տէ-
32 նիզինէ կէլտի։ Վէ Ըսաղըր վէ փէլթէք պիր քիմսէյի
կէթիրիպ՝ իւզէրինէ էլինի գօմասընը անտէն րէճա
33 էյլէտիլէր։ Օ տախի անը ճէմ՛աաթ իչինտէն թէն-
հայա չէքիպ՝ փարմագլարընը անրն գուլագլարընա
34 գօյարագ, Ծթիւքիւրիւպ տիլինէ տօգունտու։ Ւվէ սէ-
մայա տօղրու նազարլէ Ւահ էտիպ, անա՝ Էֆֆաթա,
35 եա՛նի Աչըլ՝ տէտի։ Ւվէ տէրհալ անրն գուլագլարը
աչըլըպ վէ տիլինրն պաղը չէօզիւլիւպ՝ տօղրու թէ-
36 քէլլիմ էթտի։ Վէ Ւանլէրէ պունու քիմսէյէ սէօյլէ-
մէմէլէրինի թէնպիհ էթտի. ամմա անլէրէ նէ գա-
տար թէնպիհ էթտի իսէ, օլ գատար զիյատէ նէշը

ա *Մատթ.* 15. 1։
բ *Մատթ.* 15. 2։
գ *Ես.* 29. 13։ *Մատթ.* 15. 8։
դ *Խուր.* 21. 12։ *Թէս.* 5. 16։ *Մատթ.* 15. 4։
ե *Խուր.* 20. 17։ *Ղեւ.* 20. 9։ *Ելմ.* 20. 20։
զ *Մատթ.* 15. 6։ 23. 18։
է *Մատթ.* 15. 10։
ը *Մատթ.* 11. 15։
թ *Մատթ.* 15. 15։
ժ *Թէբ.* 6. 5։ 8. 21։ *Մատթ.* 15. 19։
ի *Մատթ.* 15. 21։
լ *Մատթ.* 15. 29։
խ *Մատթ.* 9. 32։ *Ղուկ.* 11. 14։
ծ *Պ.* 8. 23։ *Յովհ.* 9. 6։
կ *Պ.* 6. 41։ *Յովհ.* 11. 41։ 17. 1։
հ *Յովհ.* 11. 33, 38։ [5։
ձ *Ես.* 35. 5, 6։ *Մատթ.* 11. 5։
ղ *Պ.* 5. 43։

Digitized by Google

37 էտէրլէր իտի։ Վէ ֆէվգ էլ ղայէ հայրան գալըպ՝
Հէր շէյի էյի էյլէտի. հէմ սաղըրլարը իշիթիրիր
հէմ տէ տիլսիզլէրի սէօյլէտիր՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 8

Յիսուսն՝ եէտի էքմէք վէ պիր գաչ բիւչիւք պալըգլէ տէօրթ պին ատէմի տօյուրմասը. 10 Ղալմէթ Քալէպ էտէնլէրի Ա՛զիր էՅմէսի. 14 Ֆէրիսիլէր իլէ Հերովդէսիլէրտէն քէնտի շակիրտլէրինի սաղընտըրմասը. 22 պիր քէօրլի կէօզլէրինի աչմասը. 27 շակիրտլէրինէ քէնտիսի Քրիստոս իտիյինի պէյան վէ քէնտի Էօլիւմինիւ իւա, վէ Պետրոսը Ա՛զիր էՅմէսի։ 34 Թէրք ի նէֆսու։ 36 Ձանըն գըյմէՅի։

Օլ կիւնլէրտէ՝ փէք չօգ ճէմա՛աթ պուլունուպ՝
եէյէճէքլէրի օլմատըղընտան, [Յիսուս] շակիրտլէ-
2 րինի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ տէտի քի, Պու ճէ-
մա՛աթա աճըրըմ, չիւնքի շիմտի իչ կիւն տիր եա-
նըմտա պուլունույօրլար, վէ եէյէճէքլէրի եօգ տըր։
3 Վէ էկէր անլէրի էվլէրինէ աճ սալը վէրիրսէմ, եօլտա
թագաթլարը քէսիլիր. զիրա պա՛զըլարը ուզագտան
4 կէլտիլէր։ Վէ շակիրտլէրի անա ճէվապէն՝ Պունլարը
պուրատա, չէօլտէ պիր քիմսէ էքմէքլէ նաՒսըլ տօ-
5 յուրա պիլիր՝ տէտիլէր։ Ըվէ անլէրէ՝ ԳաՒչ էքմէյինիզ
վար՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտիյինտէ, անլէր՝ Եէտի տանէ՝
6 տէտիլէր։ Վէ ճէմա՛աթըն եէր իւզէրինտէ օթուրմա-
սընը էմր էթտի, վէ օլ եէտի էքմէյի ալըպ՝ թէշէք-
քիւր էթտի, վէ փարէյէյիպ՝ էօնլէրինէ գօմագ իւզրէ
շակիրտլէրինէ վէրտի. անլէր տախի ճէմա՛աթըն էօ-
7 նինէ գօտըլար։ Վէ պիր գաչ քիչիւք պալըգլարը
օլմաղլէ, ըպէրէքքէթ տու՛ասը օգույուպ՝ Պունլարը տա
8 էօնլէրինէ գօյունըզ՝ տէտի։ Վէ եէյիպ տօյտըլար,
վէ փարչալարըն ֆազլասընտան եէտի զէնպիլ գալ-
9 տըրտըլար։ Եէյէնլէր տախի տէօրթ պին գատար
10 իտի. վէ անլէրի սալը վէրտի։ Վէ ըտէր ա՛գապ շա-
կիրտլէրի իլէ գայըղա պինիպ՝ Դաղմանութա թա-
րաֆընա կիթտի։
11 ԺՎէ ֆէրիսիլէր չըգրպ՝ անը թէճրիպէ իչիւն, քէն-
տիսինտէն սէմատան պիր Ա՛զամէթ թալէպ էտէրէք,
12 անըն իլէ միւպահէսէ էթմէյէ պաշլատըլար։ Վէ տէ-
րունինտէն ահ չէքիպ՝ Պու նէսլ նիՒչիւն Ա՛զամէթ թա-
լէպ էտէր. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու նէսլէ
13 պիր Ա՛զամէթ վէրիլմէյէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ ան-
լէրի պրագըպ՝ եինէ գայըղա կիրմէքլէ, գարշը թա-
րաֆա կէչտի։
14 ԻՎէ էքմէք ալմասընը ունութմըշլար իտի. գա-
յըգտա տախի եանըլարընտա պիր էքմէքտէն պաշգա
15 եօգ իտի։ Իվէ անլէրէ՝ Պագընըզ, ֆէրիսիլէրին մա-
յասընտան վէ Հերովդէսին մայասընտան սագընը-
16 նըզ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ Վէ պիրի պիրի իլէ

սէօյլէշիպ՝ Լէքմէյիմիզ օլմատըղը իչիւն տիր՝ տէտի-
17 լէր։ Վէ Յիսուս պունու պիլմէքլէ անլէրէ տէտի քի՝
ՆիՒչիւն էքմէյինիզ օլմատըղը իչիւն սէօյլէշիրսինիզ.
Խտահա ֆէհմ էթմէՀզ մի սինիզ, վէ իտրաք էթմէՀզ մի
18 սինիզ. գալպինիզ տահա գաթՀը մը տըր։ Կէօզլէրի-
նիզ վար իքէն կէօրմէՀզ մի սինիզ, վէ գուլագլարը-
նըզ վար իքէն իշիթմէՀզ մի սինիզ, խաթրընըզա
19 տախի կէթիրմէՀզ մի սինիզ։ ՃՕլ պէշ պինկ ատէմէ
պէշ էքմէյի փարչէյիպ՝ թէվզի՝ էյլէտիյիմտէ, գաՒչ
քիւֆէ տօլուսը ԱԲՌԱՀ փարչա գալտըրտընըզ. անա՝
20 Օն իքի՝ տէտիլէր։ Վէ Խօլ տէօրթ պինկ քիշիյէ եէտի
ԵՒԱՆԳԵԼԻՍՏԵ, գաՒչ զէնպիլ տօլուսը փարչա
21 գալտըրտընըզ. անլէր տէ՝ Եէտի՝ տէտիլէր։ Վէ ան-
լէրէ՝ ՆիՒչիւն Խտիրաք էթմէզ սինիզ՝ տէտի։
22 Վէ Բեթսայիդայա կէլտիլէր, վէ եանընա պիր
քէօր ատէմ կէթիրիպ՝ անա տօգունմասընը րէճա էթ-
23 տիլէր։ Օ տախի քէօրու էլինտէն թութուպ՝ քէօյտէն
տըշարը չըգարտը. Խվէ կէօզլէրինէ թիւքիւրիպ՝ էլ-
լէրինի անըն իւզէրինէ գօմաղլէ, անա՝ Պիր շէյ կէօ-
24 րիյօր մը սըն՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտի։ Օ տախի պա-
գըպ՝ Աղաճլարա պէնգզէր ատէմլէրի եիւրիւր կէօրիւ-
25 յօրըմ՝ տէտի։ Օ զէման էլլէրինի թէքրար անընն կէօզ-
լէրի իւզէրինէ գօյուպ՝ պագտըրտը. օ տախի իֆա-
26 գաթ պուլուպ՝ հէր շէյի աշիքեարէ կէօրտիւ։ Վէ՝
Քէօյէ կիրիպ Խքէօյտէ քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին՝ տէ-
յէրէք անը խանէսինէ կէօնտէրտի։
27 ՝Վէ Յիսուս շակիրտլէրի իլէ Գայսէրիյէ ի Փիլիպ-
պոս քէօյլէրինէ կիտիպ, եօլտա շակիրտլէրինէ՝ Ա-
տէմլէրին տէտիքլէրինէ կէօրէ պէն քիՒմ իմ՝ տէյիւ
28 սիւ՛ալ էթտի։ Անլէր տախի՝ ՛Վաֆթիզ էտիճի Յով-
հաննէս, վէ պա՛զըլարը՝ Եղիա, վէ պա՛զըլարը տա-
խի՝ Փէյղամպէրլէրտէն պիրի սին՝ ԱԵՂԵՐԸ, տէյիւ
29 ճէվապ վէրտիլէր։ Վէ անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյի-
նիզէ կէօրէ պէն քիՒմ իմ՝ տէտի. Պետրոս տախի անա
30 ճէվապէն՝ ՝Սէն Քրիստոս սըն՝ տէտի։ ՛Վէ անլէրէ՝
Հագգըմտա քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէյինիզ՝ տէյիւ
էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։
31 Վէ ՝Իպն իւլ Ինսան չօգ էլէմ չէքիպ՝ իխթիյարլար
իլէ պաշ քեահինէր վէ Ա՛իւէմա թարաֆընտան րետտ
օլունուպ՝ գաթլ օլունմագ, վէ իչ կիւնտէն սօնրա
գըյամ էթմէք կէրէք իտիյինի անլէրէ թա՛լիմ էթ-
32 մէյէ պաշլատը։ Վէ պու սէօզիւ աշիքեարէ սէօյլէտի.
վէ Պետրոս անը պիր թարաֆա ալըպ՝ թա՛զիր էթ-
33 մէյէ պաշլատը։ Օ տախի տէօնիւպ շակիրտլէրինէ
պագտըգտա, Պետրոսը թա՛զիր էտէրէք՝ Արտըմա
չէքիւլ, էյ Շէյթան, զիրա Ալլահա Ա՛իտ օլան շէյ-

ա Մատթ. 15. 32։
բ Մատթ. 15. 34։ Պագ[41։
գ Պ. 6. 38։
դ Մատթ. 14. 19։ Պ. 6.
ե Մատթ. 15. 39։
զ Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Յովհ. 6. 30։
է Մատթ. 16. 5։
ը Մատթ. 16. 6։ Դուկ. 12. 1։
թ Մատթ. 16. 7։
ժ Պ. 6. 52։
ի Մատթ. 14. 20։ Պ. 6. 43։ Դուկ. 9. 17։ Յովհ. 6. 13։
լ Մատթ. 15. 37։ Այ. 8։
խ Պ. 6. 52։ Այ. 17։
ծ Պ. 7. 33։
կ Մատթ. 8. 4։ Պ. 5. 43։
հ Մատթ. 16. 13։ Դուկ. 9. 18։
ձ Մատթ. 14. 2։
ղ Մատթ. 16. 16։ Յովհ. 6. 69։ 11. 27։
ճ Մատթ. 16. 20։
մ Մատթ. 16. 21։ 17. 21։ Դուկ. 9. 22։

Digitized by Google

լէրէ տէյիլ, անճագ ատէմլէրէ 'ա՛իտ օլան շէյլէրէ սարֆ ը էֆքեար էտէրսին՝ տէտի։
34 Վէ ճէմա՛աթը շակիրտլէրի իլէ պէրաբէր եանընա չաղըրըպ անլէրէ տէտի քի՝ Հէր քիմ արտըմճա կէլ-
35 մէք իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք, խաչընը եիւք-
լէնիպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։ Զիրա Հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ՝ էտէճէք, վէ հէր
36 քիմ ճանընը պէնիմ իչիւն վէ պէշարէթ իչիւն զայ՝
էտէրսէ, անը գուրթարաճագ տըր։ Զիրա պիր ատէմ
37 պիւթիւն տիւնեայը գազանըպ տա, քէնտի ճանընը
զայ՝ էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր։ Եախօտ ատէմ
38 քէնտի ճանընա պէտել նէ՞ վէրէ պիլիր։ Զիրա Հէր
քիմ պու զինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլ իչինտէ՝
Աբէնտէն վէ սէօզլէրիմտէն տօլայը ուլթանըրսա, Իպն
իլ ինսան տախի մուգատտէս մէլէքլէրի իլէ քէնտի
Փէյտէրինէն ճէլալիւնտէ կէլտիյի զէման՝ անտէն տօլայը
39 ուլթանաճագ տըր։ Վէ անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի, Պուրատա հազըր օլանլարտան պա՛զըսը
վար տըր քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահընը գուտրէթլէ կէլ-
տիյինի կէօրմէտիքճէ էօլիւմ ասլա թաթմայաճագ
տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

Յիսուսըն՝ սուրէթինէն Թէպէտտիւլիւ. 11 Եղիանըն կէլմէսի հագգընտա քէնտի շակիրտլէրինէ պէյանը. 14 պիր ասր՝ալըյա շիֆա վէր-մէսի. 30 քէնտի էօլիւմինիւ վէ զըյամընը իխպարը. 33 Թէվագու՝ հագգընտա Ռա՛լիմի. 38 Թէօբէզէ սէպէպ օլմամագ վէ քիւչիւքլէրի Ռահգիր էֆմէմէք խուսուսընտա Ռա՛լիմի։

Վէ ՚ալթը կիւն սօկրա Յիսուս՝ Պետրոս իլէ Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէսի պէրաբէր ալըպ՝ անլէրի եա-
լընըզ վէ թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ կէօ-
2 թիւրտիւ։ Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտտիւլ էտիպ,
3 էլպիսէսի փարլագ՝ եէր իւզէրինտէ հիչ պիր գասսարընն
պէյազ էտմէյէճէյի տէրէճէտէ, հէման [գար կիպի]
4 ՚ղայէթ պէյազ օլտու։ Վէ անլէրէ Մովսէս իլէ Եղիա
5 կէօրինիւպ՝ Յիսուս իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի։ Վէ
Պետրոս Յիսուսա խիթապէն՝ Բապպի, պիզէ պու-
րատա պուլունմագ էյի տիր, վէ պիրի սէնին վէ պիրի
Մովսէս վէ պիրի տէ Եղիա իչիւն իւչ խայմէ եափալըմ՝
6 տէտի։ Զինքի զիյատէսիյլէ խավֆ էթմիշ օլմալա-
7 րընյլէ, նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէտի։ Վէ պիր պուլութ
անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալըպ՝ Սէվկիւլիւ օղլըմ
պու տըր, պունու տինկլէյինիզ՝ տէյիւ պուլութտան
8 պիր սէտա կէլտի։ Վէ հէման անլէր էթրաֆա պա-
գըպ՝ եալընըզ Յիսուստան մա՛տա եանլարընտա ար-
9 թըգ քիմսէյի կէօրմէտիլէր։ ՚Վէ տաղտան էնէրլէր
իքէն, Իպն իլ ինսան էօլիւլէրտէն գըյամ էտինճէ-

♪ Մատթ. 10.38։ 16.24։ Ղուկ. 9. 23։ 14. 27։	♫ Մատթ. 10.33։ Ղուկ. 9. 26։ 12. 9։	31։ Ղուկ. 22. 18։
♭ Յովհ. 12. 25։	♬ Մատթ. 16.28։ Ղուկ. 9. 27։	———
♮ Պագ Բսմ.1.16։ 2Տիմ. 1. 8։ 2. 12։	♩ Մատթ. 24. 30։ 25.	♯ Մատթ. 17. 1։ Ղուկ. 9. 28։ [3։
		♪ Դան.7.9։ Մատթ.28.

յէտէք, կէօրտիւքլէրինի քիմսէյէ նագլ էթմէսինլէր՝
10 տէյիւ անլէրէ թէնպիհ էթտի։ Վէ պու սէօզիւ արա-
լարընտա սագլայըպ՝ էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէք նէ
11 տէմէք օլտըղընը միւպահէսէ էտէրլէր իտի։ Վէ՝ 'Իւ-
լէմա նիչիւն՝ ՚Էվվէլա Եղիա կէլմէք կէրէք տիր,
12 տէրլէր՝ տէյիւ անա սիւ՛ալ էթտիլէր։ Օ տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ Կէրչի Եղիա էվվէլա կէլիպ, հէր շէյի
թանզիմ էտէր, վէ Իպն իւլ ինսան հագգընտա, չօգ
էլէմ՛չէքիպ, Հագարէթ կէօրէճէք տիր՝ տէյիւ ՚եա-
13 զըլմըշ տըր։ Պէն իսէ սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Եղիա կէլմիշ
տիր, վէ անըն հագգընտա եազըլտընը իւզրէ, անա
հէր իսթէտիքլէրի շէյի եափտըլար՝ տէտի։
14 ՚Վէ շակիրտլէրին եանընա կէլտիյինտէ, անլէրին
էթրաֆընտա խայլը ճէմա՛աթ վէ անլէր իլէ միպա-
15 հէսէ էթմէքտէ օլան 'իւլէմայը կէօրտիւ։ Վէ պիւթիւն
ճէմա՛աթ անը կէօրտիւյիւ կիպի, հայրան օլուպ՝ եա-
16 նընա սէյիրտէրէք անը սէլամլատըլար։ Օ տախի 'իւ-
լէմայա՝ Անլէր իլէ նէ՞ միպահէսէ էտիյօրսընըզ՝ տէյիւ
17 սիւ՛ալ էթմէսի իւզէրինէ, Ճէմա՛աթտան ՚պիր ատէմ
ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, օղլըմը սանա կէթիր-
18 տիմ. անտէ պիր տիւսիզ րուհ օլմաղլէ, Հէր նէրէտէ
թուութարսա, անը եէրէ չարփար. օ տախի քէօփիւ-
րիւպ տիշլէրինի գրճըրտատըր, վէ գուրուր. վէ՝ Անը
չըգարընըզ՝ տէյիւ շակիրտլէրինէ սէօյլէտիմ իսէ տէ,
19 մուգթէտիր օլմատըլար՝ տէտի։ Օ տախի անլէրէ
ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըզ նէսլ, նէ՞ վագթա գա-
տար սիզին իլէ պէրաբէր օլայըմ. նէ՞ վագթա գա-
տար սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ. անը պանա կէթիրի-
20 նիզ՝ տէտի։ Վէ եանընա կէթիրտիքլէրինտէ ՚անը
կէօրտիյիւ կիպի րուհ անը սարստը. օ տախի եէրէ
21 տիւշիւպ՝ աղզը քէօփիւրէրէք եուվարլանտը։ Վէ Յէ-
"""" պունուն նէ զէմանտան պէրու անա վագը՝ օ-
տըղընը փէտէրինտէն սիւ՛ալ էթտիքտէ, օ տախի՝
22 Սէպավէթինտէն պէրու. Վէ անը հէլաք էթմէք իւզրէ
չօգ տէփ՛ա աթէշէ վէ սույա աթմըշ տըր. լաքին էկէր
պիր շէյ եափա պիլիր իսէն, պիզէ մէրհամէթ էտիպ
23 իմտատ էյլէ՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝ Իման էտէ
պիլիր իսէն, ՚իման էտէնէ Հէր շէյ միւմքին տիր՝
24 տէտի։ Վէ անիտէ չօճուղընն փէտէրի կէօզ եաշը տէօ-
քէրէք ֆէրեատ էտիպ՝ Իման էտէրիմ, եա Բապպ,
25 իմանսըզլըղըմա իմտատ էյլէ՝ տէտի։ Վէ Յիսուս ճէ-
մա՛աթընն սէյիրտիպ ճէմ՛ օլտըղընը կէօրտիւքտէ
նափաք րուհու ազարլայըպ անա՝ Էյ տիլսիզ վէ սա-
ղըր րուհ, պէն սանա էմր էտէրիմ, պունտան չըգ վէ
26 պիր տահա անա կիրմէ՝ տէտի։ Բ՚՚՚հ տախի պա-
ղըրարագ վէ անը շիտտէթլէ սարսարագ չըգտը. օ

♣ Մատթ. 17. 9։ վէ զայրի։ Դան.9.26։		9. 38։
♠ Մարկ. 4. 5։ Մատթ. 17. 10։ [2. 7։	♦ Մատթ. 11. 14։ 17. 12։ Ղուկ.1.17։ [37։	♥ Գ. 1.26։ Ղուկ. 9. 2.
♣ Ղուկ. 23. 11։ Փիլ.	♣ Մատթ.17.14։Ղուկ.9.	♠ Մատթ.17.19։ Գ.11։
♣ Մէզ. 22.6։ Ես.53.2,	♣ Մատթ. 17.14։ Ղուկ.	23։ Ղուկ.17.6։ Յովհ. 11. 40։

Digitized by Google

տախի էօլիւ կիպի օլտու, շէօյլէ քի չօգլարը՝ էօլ-
27 միւշ տիր՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս անը էլինտէն թու-
28 թուպ գալտըրմասը յլէ գալգտը: Վէ խանէյէ կիր-
տիյինտէ, շակիրտլէրի՝ Պիզ անը նիչիւն չըգարա-
մատըգ՝ տէյիւ անտէն թէնհաճա սիւ՛ալ էթտիլէր:
29 Օ տախի անլէրէ՝ Պու մագուլէնին տու՛ա վէ օրուճ-
տան ղայրի պիր վէճհլէ չըգմասը միւմքին տէյիլ
տիր՝ տէտի:
30 Վէ օրատան չըգըպ՝ Գալիլեատան կէչէրլէր իքէն,
պիր քիմսէնին վագըֆ օլմասընը իսթէմէզ իտի:
31 Զիրա շակիրտլէրինէ թա՛լիմ էտիպ, անլէրէ՝ Իպն
իւլ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օլունաճագ վէ անը
գաթլ էտէճէքլէր, վէ գաթլ օլունտըգտան սօնրա
32 իւչհունճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի: Ամմա
անլէր պու սէօզիւ անկլամայըպ՝ անտէն սիւ՛ալ էթ-
մէյէ տախի գօրգտըլար:
33 Վէ կափառնայումա կէյտի. վէ խանէյտէ իքէն
անլէրէ՝ Եօլտա պիրիպիրինիզ իլէ նէ միւպահէսէ
34 էթտինիզ՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտի: Անլէր տախի սիւ-
քիւլթ էթտիլէր. զիրա՝ Պէօյիւք քիմ տիր՝ տէյիւ
եօլտա պիրիպիրի իլէ միւպահէսէ էթմիշլէր իտի:
35 Օ տախի օթուրտու, վէ օն իքիլէրի չաղըրըպ ան-
լէրէ՝ Եկէր պիր քիմսէ պիրինճի օլմագ իսթէրսէ,
ճիւմլէսինին մու՛ախսէրի վէ ճիւմլէսինին խրտմէթ-
36 քեարը օլսուն՝ տէտի: Վէ պիր չօճուգ ալըպ օրթա-
լարընտա տուրտուրտու, վէ անը գուճաղընա ալըպ
37 անլէրէ, Էէր քիմ պէօյլէ չօճուգլարտան պիրինի պէ-
նիմ իսմիմ իչհուն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթ-
միշ օլուր. վէ Էհէր քիմ պէնի գապուլ էտէրսէ, պէնի
տէյիլ, ֆագաթ պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ
օլուր՝ տէտի:
38 Վէ Յովհաննէս անա ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալ-
լիմ, արտըմըզճա կէլմէյէրէք, սէնին իսմինէ ճինն-
լէր չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ արտըմըզճա
39 կէլմէտիյինտէն անը մէն՝ էթտիք՝ տէտի: Յիսուս իսէ
տէտի քի՝ Անը մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա իսմիմէ միւ-
ճիզէ իճրա էտիպ տէ, ֆիլհալ պէնիմ հագգըմտա
40 ֆէնա սէօյլէյէ պիլէն եօգ տըր: Զինքի պիզէ մուխա-
41 լիֆ օլմայան՝ պիզիմ թարաֆըմըզտան տըր: Զիրա
Քրիստոսա միւթէ՛ալլըգ օլտըղընըզտան հէր քիմ
սիզէ պէնիմ իսմիմ իչհուն պիր քեասէ սու իչիրիրսէ,
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Էճրինի ասլա զայ՝ էթ-
42 մէյէճէք տիր: Վէ պանա ինանան քիւչհու-քլէրին պի-
րինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պօյունունա պիր տէ-
յիրմէն թաշը ասըլըպ տէնիզէ աթըլմասը քէնտինէ
43 տահա խայրլը տըր: Վէ էկէր էլինկ սէնին սիւրչմէնէ
սէպէպ օլուրսա, անը քէս. հայաթա սագաթ կիր-
մէք՝ իքի էլինկ օլուպ ճէհէննէմէ, օլ սէօնմէզ աթէշէ
44 կիթմէքտէն սանա խայրլը տըր. Օրատա անլէրին
45 գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօնմէզ: Վէ էկէր այա-
ղընկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա, անը քէս. հա-
յաթա թօփալ կիրմէք՝ իքի այաղընկ օլուպ ճէհէննէմէ,
օլ սէօնմէզ աթէշէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր.
46 Օրատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօն-
47 մէզ: Վէ էկէր կէօզիւնկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր-
սա, անը չըգար. մէէքթիւթ Ուլլահա թէք կէօզլիւ
կիրմէք՝ իքի կէօզիւնկ օլուպ ճէհէննէմ աթէշինէ ա-
48 թըլմագտան սանա խայրլը տըր. Օրատա անլէրին
49 գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօնմէզ: Զիրա հէր քէս
աթէշլէ թուզլանաճագ Վէ հէր գուրպան թուզլէ
50 թուզլանաճագ տըր: Թուզ էյի տիր, ամմա թուզ
թաթսըզ օլուրսա, անը նէ իլէ թէրպիյէ էտէճէքսի-
նիզ. Քէնտիլէրինիզտէ թուզընըզ օլուպ՝ պիրիպի-
րինիզ իլէ միւսալէմէթ իւզրէ օլունըզ:

ՊԱՊ 10

*Յիսուսըն՝ գէվճէսինի պօշամագ խուսուսընտա Թա՛լիմի. 13 չօճուգ-
լարը գապուլ էնմէսի. 17 պիր նէվճիվանա էպտի հայաթա նա՛իլ
օլմագ խուսուսընտա Թա՛լիմի, վէ զէնկին օլանըն մուխաթարասը. 28
քէնտի շակիրտլէրինին էօրի. 32 քէնտի էօլիւմինէ վէ գըյամընը
իխպարը. 35 Յակոբոս իլէ Յովհաննէսէ Թէվազու՝ հագգընտա Թա՛-
լիմի. 46 Բարտիմէոսըն կէօզլէրինի աչմասը:*

Վէ օրատան գալգըպ՝ Յորդանանըն գարշը թա-
րաֆընտան եէհուտիյէ հուտուտընա կէլտի. վէ խալգ
թէքրար անըն եանընա ճէմ՝ օլտըգտա, քէնտի ա-
2 տէթի իւզրէ եինէ անլէրէ Թա՛լիմ էտէր իտի:
Վէ Ֆէրիսիլէր անըն եանընա կէլիպ, անը թէճ-
3 րիպէ էտէրէ՛ք՝ Զէվճէսինի պօշամագ ատէմէ ճա՛իզ
4 մի՝ տէյիւ անտէն սիւ՛ալ էթտիլէր: Օ տախի անլէրէ
5 ճէվապէն՝ Մովսէս սիզէ նէ էմր էյլէտի՝ տէտի: Վէ
անլէր՝ Մովսէս թալագնամէ եազըպ պօշամաղա իզն
6 վէրտի՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ
պու էմրի գալպինիզին գաթըլըղը սէպէպիյլէ եազտը:
Ամմա խիլգաթըն իպթիտասընտա Աւլլահ անլէրի
7 էրքէք վէ տիշի խալգ էթտի: Պու սէպէպտէն ատէմ
փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ
8 միւլասըգ օլարագ, Իքիսի եէք վիւճուտ օլաճագլար.
9 պունա պինա՛էն արթըգ իքի տէյիլ, լաքին եէք վիւ-
10 ճուտ տիրլէր: Իմտի Աւլլահըն րապթ էյլէտիյինի ին-
11 սան այըրմասըն՝ տէտի: Վէ խանէյտէ շակիրտլէրի
եինէ պունու անտէն սիւ՛ալ էթտիլէր: Օ տախի՝ Էէր

Լ Մատթ. 17. 18։
Խ Մատթ. 17.21։ Ղուկ. 9. 44։
Ծ Մատթ. 18. 1։ Ղուկ. 9.46։ 22.24։ [10.43։
Կ Մատթ.20.26,27։ Պ. 10. 43։
Հ Մատթ. 18. 2։ Պ. 10. 16։ [9. 48։
Յ Մատթ. 10.40։ Ղուկ
Ղ Ա՛տ. 11. 28։ Ղուկ. 9. 49։
Ճ 1Կոր. 12. 3։
Ժ Պագ Մատթ. 12. 30։
Ի Մատթ. 10. 42։
Ն Մատթ. 18. 6։ Ղուկ. 17. 1։
Շ Թէս. 13. 6։ Մատթ. 5. 29։ 18. 8։
Ո Ես. 66. 24։ [24։
Չ Ղեւ.2. 13։ Եզեկ. 43. 2 Կոր. 13. 11։ Իակ. 12. 14։
Պ Մատթ. 5. 13։ Ղուկ. 14. 34։
Ջ Մատթ. 19. 1։ Յովհ. 10. 40։ 11. 7։
Ռ Եփես.4.29։ Կող.4.6։ Բսմ. 12. 18։ 14. 19։
Ս Մատթ.19. 3։ [19. 7։
Վ Թէս.24.1։Մատթ.5.31։
Տ Թէք. 1. 27։ 5. 2։
Ր Թէք. 2.24։ 1Կոր. 6. 16։ Եփես. 5. 31։
Ց Մատթ. 5. 32։ 19. 9։ Ղուկ. 16. 18։ Բսմ.7. 3։ 1Կոր. 7. 10,11։

Digitized by Google

քիմ զէվճէսինի պօշայրպ տիկէրի իլէ էվլէնիրսէ, ա-
12 նըն ’ալէյհինէ զինա էտէր: Քէզալիք պիր գարը գօճասընը պօշայրպ տիկէրի իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր՝ տէտի:
13 Եվէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթիրտիլէր. շակիրտլէրի իսէ կէթիրէն-
14 լէրի ազարլատըլար: Վէ Յիսուս պունու կէօրտիւքտէ, կիւճէնիպ անլէրէ խիթապէն՝ Պրագընըզ, չօճուգլար եանըմա կէլսինլէր, վէ անլէրի մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա
15 Էմլէքիւթ Ուլլահ պու մագուլէլէրին տիր: Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Էմլէքիւթ Ուլլահը հէր քիմ քիւչիւք չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ, անա ասլա
16 կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի: Վէ անլէրի գուճաղընա ալըպ՝ իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօյարագ անլէրէ խայր տու՛ա էյլէտի:
17 Եվէ եօլա չըգտըղընտա, պիր քիմսէ եանընա սէյիրտիպ՝ հուզուրընտա տիզ չէօքտիւ. վէ անա՝ էյ քէրիմ մու՛ալլիմ, էպէտի հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞
18 եափայըմ՝՝ տէյիւ սիւ՛ալ էյլէտի: Յիսուս տախի անա՝ Նի՞չիւն պանա քէրիմ տէյօրսընը. պիրտէն, եա՛նի
19 Ալլահտան ղայրի քէրիմ եօգ տըր: Էմրլէրի պիլիրսին. Եզինա էթմէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան շէհատէթ էթմէյէսին, Ղատր էթմէյէսին, Փէտէրիկէ վէ վալիտէկէ հիւրմէթ
20 էյլէ՝ տէտի: Օ տախի անա ճէվապէն՝ էյ մու՛ալլիմ, պունլարընը ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հրֆզ
21 էյլէտիմ՝՝ տէտի: Վէ Յիսուս անա պագրպ՝ անը սէվտի, վէ անա խիթապէն՝ Պիր նօգսանընկ վար. կիտիպ՝ նէնկ վար իսէ սաթ, ֆուգարայա վէր, վէ Եսէմատա խազինէյէ մալիք օլուրսընը. վէ խայը եիւք-
22 լէնիպ կէլ պանա թապի՛ օլ՝ տէտի: Օ տախի պու սէօզտէն զաճնաք օլտու, վէ միւքէտտէր օլարագ
23 կիթտի, չինքի չօգ մալի վար իտի: Եյիսուս տախի էթրաֆընա պագրպ շակիրտլէրինէ՝ Մալտար քիմսէլէր մէլէքիւթ Ուլլահա նէ կիւճլէ կիրէրլէր՝ տէտի:
24 Շակիրտլէրի իսէ անընն սէօզլէրինէ հայրան գալմալարընյլէ, Յիսուս թէքրար անլէրէ ճէվապէն՝ էյ չօճուգլարընմ, Եմալա ի՛թիմատ էտէնլէրին մէլէքիւթ
25 Ուլլահա կիրմէսի նէ կիւճ տիր: Զէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն, տէվէնին իյնէ տէլիյինտէն կէչ-
26 մէսի տահա գօլայ տըր՝ տէտի: Վէ անլէր զիյատէսիյլէ հայրան օլուպ, արալարընտա՝ էօյլէ իսէ քիմ
27 խէլաս պուլա պիլիր՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս անլէրէ պագրպ՝ Ինսան ’ինտինտէ պու ղայր ի միւմքին տիր, Ելաքին Ալլահըն ’ինտինտէ տէյիլ տիր, զիրա Ալլա-
28 հըն ’ինտինտէ հէր շէյ միւմքին տիր՝ տէտի: Հպետ-

ր Մատթ. 19.13։ Ղուկ. 18. 15։
ը 1Կոր. 14.20։ 1 Պետ. 2. 2։
ր Մատթ. 18. 3։
զ Մատթ. 19.16։ Ղուկ. 18. 18։
է Խուր. 20։ Բամ. 13.9։
ը Մատթ.6. 19,20։ 19. 21։Ղուկ.12.33։16.9։
թ Մատթ. 19.23։ Ղուկ. 18. 24։
ժ Յոր.31.24։ Մէզ. 52. 7։62.10։1Տիմ.6.17։
ի Երեմ. 32.17։ Մատթ. 19. 26։ Ղուկ. 1. 37։
ձ Մատթ. 19.27։ Ղուկ. 18. 28։ [18. 30։
ղ 2 Թվ. 25. 9։ Ղուկ. 16։ Ղուկ. 13. 30։
ճ Մատթ. 19. 30։ 20 18. 31։
մ Պ.8.31։ 9.31։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 31։
յ Մատթ. 20. 20։
ն Մատթ. 20. 24։
շ Ղուկ. 22. 25։
ո Մատթ.20.26,28։ Պ. 9. 34։ Ղուկ. 9. 48։

րոս անա՝ Իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք էտիպ սանա
29 թապի՛ օլտըգ՝ տէմէյէ պաշլատը: Յիսուս տախի ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պէնիմ իչիւն վէ պէշարէթ իչիւն խանէ եա պիրատէր եա հէմշիրէ եա փէտէր եա վալիտէ եա զէվճէ եա էվլատ եա թար-
30 լալարը թէրք էթմիշ օլուպ տա, Շիմտի պու զէմանտա թէ՛ատտիլէր իլէ պէրապէր եիւզ գաթ զիյատէ խանէ վէ պիրատէր վէ հէմշիրէ վէ վալիտէ վէ էվլատ վէ թարլալարա, վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթա նա՛իլ
31 օլմայաճագ պիր քիմսէ եօգ տըր: Ելաքին չօգ էվվէլքիլէր սօնկրաքի վէ սօնկրաքիլէր էվվէլքի օլաճագ տըր՝ տէտի:
32 Եվէ անլէր Երուսաղէմէ չըգմագ իւզրէ եօլտա իքէն, Յիսուս էօնլէրինճէ կիտէր իտի, վէ անլէր հայրան գալարագ, արտընճա կիտէր իքէն գօրգարլար իտի. Եվէ եիւէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ՝ քէնտինէ օլաճագ
33 վուգու՛աթը անլէրէ սէօյլէմէյէ պաշլատը. Եա՛նի՝ Իշթէ պիզ Երուսաղէմէ չըգը յօրըզ, վէ Իպն իւլ Ինսան պաշ քեահինլէր իլէ ’իւլէմայա թէսլիմ օլունաճագ, անլէր տախի անըն գաթլինէ հիւքմ էտիպ՝ անը
34 թա՛իֆէլէրին էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէր. Պունլար տախի անը իսթիհզա էտիպ՝ գամչըյլէ տէօյէրէք իւզէրինէ թիւքիւրէճէքլէր, վէ անը գաթլ էտէճէքլէր, օ տախի իչիւնճի կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ ֆէտէ:
35 Վէ Զեբեդէոս օղուլլարը Յակոբոս իլէ Յովհաննէս եանընա կէլիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, թալէպ էտէճէյիմիզ
36 շէյի պիզէ իճրա էթմէկի իսթէրիզ՝ տէտիլէր: Օ տախի անլէրէ՝ Սիզէ նէ՞ իճրա էթմէմի իսթէրսինիզ՝ տէտի:
37 Անլէր տախի անա՝ Ճէլալինկտէ պիրիմիզ սաղընկտա վէ պիրիմիզ սօլընկտա օթուրմաղը պիզէ իհսան էյլէ՝
38 տէտիլէր: Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Նէ թալէպ էթտիյինիզի պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ քեասէտէն իչմէյէ, վէ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզլէ վաֆթիզ օլունմաղա մուգթէտիր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Մուգթէտիր
39 իզ՝ տէտիլէր: Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Կէրչի պէնիմ իչէճէյիմ քեասէտէն իչէճէքսինիզ, վէ պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզլէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ.
40 Եաքին սաղըմտա վէ սօլըմտա օթուրմաղը իհսան էթմէք պանա րաճի՛ օլմայըպ, անճագ քիմլէր իչիւն
41 հազըրլանմըշ իսէ Ննէէե վէէւէ՝ տէտի: Եվէ էւնէ օն շէնէէուէ պունու իշիթտիքտէ, Յակոբոս վէ Յովհան-
42 նէսէ կիւճէնմէյէ պաշլատըլար: Ամմա Յիսուս անլէրի չաղըրըպ՝ Եթա՛իֆէլէրին հիւքմտարլարը ’ատտ օլունանլար անլէրին իւզէրինէ թէսալլութ էտիպ, պէօյիւքլէրի տախի անլէր իւզէրինէ հիւքիւմէթ իճրա
43 էթտիքլէրինի պիլիրսինիզ. Ամմա արանընզտա պէօյլէ

Digitized by Google

օլմասրն, լաքին արանըզտա պէօյիւք օլմագ իսթէյէն՝
44 խրտմէթքեաբրընըզ, Վէ սիզտէն պիրինճի օլմագ իս-
45 թէյէն՝ ճիւմլէսինին գուլու օլսուն։ Զիրա Ւիպն իւլ ին-
սան տախի քէնտինէ խրտմէթ օլունմագ իչիւն տէյիլ,
անճագ խրտմէթ էթմէք, վէ Նէֆսինի չօգ քիմսէյէ-
րին պէտէլինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի։
46 Ւվէ Երիքովա կէլիպ քէնտիսի՝ շակիրտլերի իլէ
պիր խայլը ճէմա՛աթ տախի պէրապէր օլարագ, Ե-
րիքովտան չըգար իքէն, Տիմէոս օղլու Բարտիմէոս
նամընտա պիր քէօր ատէմ՝ եօլ քէնարընտա օթու-
47 րուպ տիլէնիյօր իտի։ Վէ Նազարէթլի Յիսուս օ-
տրդընը իշիթտիքտէ՝ Եա Յիսուս Իպն ի Դաւիթ,
պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էթմէյէ պաշ-
48 լատը։ Վէ սիւքիւթ էթմէսի իչիւն չօգ քիմսէյէր անը
ազարլատը իսէ տէ, օ տահա զիյատէ՝ Եա Իպն ի
Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էտէր
49 իտի։ Վէ Յիսուս տուրուպ՝ չաղրըլմասընը էմր էյ-
լէտի. վէ քէօրիւ չաղրըրպ անա՝ ձէսարէթլէյէն, գալգ,
50 սէնի չաղրրըյօր՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ ’ապասընը ա-
51 թարագ գալգրպ՝ Յիսուսըն եանընա կէլտի։ Վէ Ցի-
սուս անա խիթապէն՝ Նէ՞ իսթէրսին քի սանա եա-
փայըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, քէօր անա՝ Րապպունի,
52 կէօզլէրիմ՛ աչըլսըն՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անա՝ Կիթ,
իմանըդ սէնի խէլաս էթտի՝ տէտիքտէ, անըն կէօզ-
լէրի տէրհալ աչըլըպ՝ եօլտա Յիսուսըն արտը սըրա
կիթտի։

ՊԱՊ 11

Յիսուսըն՝ մէրքէպէ պինմիշ օլարագ Երուսաղէմէ կիրմէսի վէ գավ մըն անա իհթիրամը. 12 անըն ինճիր աղաճընա լա՛նէթի. 15 ախզ ու ի՛թա իտէնլերի հէյքէլտէն Թարտ էթմէսի. 20 շակիրտլերինէ նասիհաթը. 27 քահինլէր իւլ ’իւլէմա վէ իխթիյարլարը սիւքիւթ էթտիրմէսին։

Վէ Ւերուսաղէմէ եագլաշարագ, Զէյթուն տա-
ղընըն գուրպինտէ վագը՛ Բեթփագէ իւլէ Բեթանիայա
եագրն կէլտիքլէրինտէ, շակիրտլերինտէն իքիսինի
2 կէօնտէրիպ, Անլէրէ խիթապէն՝ Գարշընըզտաքի
քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզէ-
րինէ հիչ պիր քիմսէ պինմէմիշ, պաղլը պիր սըփա
3 պուլուրսընըզ. անը չէօզիւպ կէթիրինիզ։ Վէ էկէր
պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու էթտիյինիզ Նէ՞ տիր՝ տէրսէ,
Էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէյինիզ. օ տախի անը հէ-
4 ման պուրայա կէօնտէրէճէք տիր՝ տէտի։ Անլէր տա-
խի կիտիպ՝ սըփայը տրշարրտա գափունըն եանընտա
5 եօլ իւզէրինտէ պաղլը պուլուպ չէօզտիւլէր։ Վէ օրա-
տա տուրանլարրն պա՛զրսը անլէրէ՝ Սըփայը չէօզ-
6 մէքլէ Նէ՞ եափըյօրսընըզ՝ տէտիլէր։ Անլէր տախի
Յիսուսըն էմր էթտիյի կիպի անլէրէ սէօյլէմէյէրիյլէ՝
7 անլէրի պրագտրլար։ Վէ սըփայը Յիսուսա կէթիրիպ՝
անրն իւզէրինէ էլպիսէյէրինի գօտրգլարընտա, անրն
8 իւզէրինէ պինտի։ Ւշօգ քիմսէյէր տախի էլպիսէյէ-
րինի եօլա սէրտիլէր. վէ պա՛զրլարը աղաճլարտան
9 տալլար քէսիպ՝ եօլա տէօշէյէրէք, Հօնտէն կիտէն-
լէր վէ արտտան կէլէնլէր՝ Ովսաննա, Ւրապպըն իս-
10 միյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն։ [Րապպըն իսմիյլէ]
կէլէն փէտէրիմիզ Դաւիթին մէլէքիւթիւ միւպարէք
օլսուն. եիւճէլէրտէ Ովսաննա՝ տէյէրէք նիտա էտէր-
11 լէր իտի։ Ւվէ Յիսուս Երուսաղէմէ կէլիպ՝ հէյքէլէ
կիրտի, վէ էթրաֆընտա հէր շէյէ նազար գըլըպ՝
արթըգ վագըթ կէճ օլմաղլէ, օն իքիլէր իւլէ պէրա-
պէր Բեթանիայա չըգտը։
12 Ւվէ էրթէսի կիւն Բեթանիատան չըգտըգլարընտա
13 աճրգտը։ Ւվէ ուզագտան իւզէրինտէ եափրաղը պու-
լունան պիր ինճիր աղաճը կէօրմէքլէ, անտէ պիր
շէյ պուլուր մը իմ տէյիւ, անրն եանընա կիթտիքտէ,
եափրագլարտան պաշգա պիր շէյ պուլմատը, զիրա
14 ինճիր վագթը տէյիւ իտի։ Վէ [Յիսուս] անա խի-
թապէն՝ Պունտան պէօյլէ էպէտէն պիր քիմսէ սէն-
տէն մէյվէ եէմէսին՝ տէտի. շակիրտլերի տախի պու-
նու իշիթտիլէր։
15 Ւվէ Երուսաղէմէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս հէյքէլէ
կիրիպ՝ հէյքէլտէ ախզ ու ի՛թա էտէնլերի չըգար-
մաղա պաշլատը, վէ սարրաֆլարրն փիշթախթա-
լարընը, վէ կէօյէրճին սաթանլարրն իսքէմլէլէրինի
16 ալթ իւսթ էթտի։ Վէ պիր քիմսէնին հէյքէլտէն պիր
17 գապ կէչիրմէսինի պրագմազ իտի։ Վէ թա՛լիմ էտէ-
րէք անլերէ՝ Ւմանէմ ճիւմլէ միլլէթլեր իչիւն ’իպա-
տէթխանէ թէսմիյէ օլունաճագ տրր՝ տէյիւ եազըլ-
մըշ տէյի՞ մի. Ֆագաթ Ւսիզ անը հարամիլէր մա-
18 ղարասը էթտինիզ՝ տէտի։ Ւվէ ’իւլէմա իւլէ պաշ քեա-
հինլէր պունու իշիթմէլէրիյլէ անը հէլաք էթմէյէ
ֆուրսաթ արարլար իտի. չինքի անտէն գօրգարլար
իտի, զիրա Ւպիւթիւն ճէմա՛աթ անրն թա՛լիմինէ
19 հայրան օլմուշ իտի։ Վէ ախշամ օլտրգտա շէհրտէն
տրշարրը չըգտը։
20 Ւվէ սապահլայրն ինճիր աղաճընրն եանընտան
կէչէր իքէն, անը քէօքիւնտէն գուրումըշ կէօրտիւլէր։
21 Վէ Պետրոս թէզէքքիւր էտէրէք անա՝ Էյ մու՛ալլիմ,
սլագ լա՛նէթ էթտիյին ինճիր աղաճը գուրումըշ տրր՝
22 տէտի։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝
23 Ալլահա իմանընըզ օլսուն։ Զիրա Ւհագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Հէր քիմ պու տաղա խիթապէն՝ Գալգ
քէնտինի տէնիզէ աթ՝ տէյիպ տէ գալպինտէ շիպհէ
էթմէյէրէք, անճագ տէտիյի շէյլէրին վագը՛ օլաճա-

Ը Յովհ. 13. 14։ Փիլ. 2. 7։ Ա Մատթ. 20. 28։ 1 Տիմ. 2. 5։ Տիտ. 2. 13։ Ջ Մատթ. 20. 29։ Ղուկ. 18. 35։ [34։ Ժ Մատթ. 9. 22։ Պ. 5. —— Մատթ. 21. 1։ Ղուկ. 19. 29։ Յովհ. 12. 14։ Ի Մատթ. 21. 8։ Խ Մկգ. 118. 26։ Ծ Մատթ. 21. 12։ Կ Մատթ. 21. 18։ Հ Մատթ. 21. 19։ Ձ Մատթ. 21. 12։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 14։ Ղ Ես. 56. 7։ Ճ Երեմ. 7. 11։ [19. 47։ Մ Մատթ. 21. 45, 46։ Ղուկ. 4. 32։ Յ Մատթ. 21. 19։ Ն Մատթ. 7. 28։ Պ. 1. 22։ Ղուկ. 17. 6։ Շ Մատթ. 17. 19։ 21. 21։

Digitized by Google

ղընա իման էտէրսէ, տէտիյի հէր նէ իսէ, անա վագը՝
24 օլաճագ տըր: Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Տու՛ա
իլէ տիլէտիյինիզ հէր շէյի ալաճաղընըզա ի՛թիգատ
25 էտինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր: Վէ տու՛այա տուր-
տըղընըզտա էկէր պիր քիմսէ ՚ալէյհինտէ պիր շէյի-
նիզ վար իսէ, ՚աֆվ էտինիզ. թա քի սէմավաթտա
օլան Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը սիզէ
26 ՚աֆվ էտէ: ՙԱմմա էկէր սիզ ՚ավֆ էթմէզսէնիզ, սէ-
մավաթտա օլան Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլա-
րընըզը ՚աֆվ էթմէյէճէք տիր՝ տէտի:
27 Վէ եինէ Երուսաղէմէ կէլտիքլէրինտէ, քէնտիսի
ՙհէյքէլտէ կէզէր իքէն, պաշ քեահինլէր իլէ ՚իւլէմա
28 վէ իխթիյարլար անըն եանընա կէլիպ, Անա՝ Պուն-
լարը նէ՞ սէլահիյէթլէ իճրա էտիյօրսըն, վէ պունլարը
էթմէք սէլահիյէթինի սանա քի՞մ վէրտի՝ տէտիլէր:
29 Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ
պիր շէյ սի՛ալ էտէյիմ. պանա ճէվապընը վէրտի-
յինիզ հալտէ, պէն տախի պու շէյլէրի նէ սէլահի-
30 յէթլէ իճրա իթտիյիմի սիզէ սէօյլէրիմ. Յովհաննէ-
սին վաֆթիզի սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտա՞ն մը
31 իտի. պանա ճէվապ վէրինիզ՝ տէտի: Անլէր տախի
քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտէրէք տէտիլէր
քի՝ Էկէր սէմատան տէսէք՝ Եա նի՞չիւն անա ինան-
32 մատընըզ՝ տէյճէք. Վէ էկէր՝ Ինսանտան տէսէք...
գավմտան գօրգարլար իտի. զիրա ՙճիմլէսի Յով-
հաննէսին ֆիլհագիգէ փէյղամպէր օլտըղը ի՛թիգա-
33 տընտա իտիլէր: Օլ վագթը Յիսուսա ճէվապէն՝ Պիլ-
մէյիզ՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝
Պէն տախի պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթլէ իճրա էթտի-
յիմի սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի:

ՊԱՊ 12

Պաղընըլար Թէմսիլի՝ 13 Գայսէրի, վէրկի՝ 18 Էօլիւէրին զըյամը Քա՛ղիմի՝ 28 Հանկը էմրին պէօյիւք օլտըղը՝ 35 Յիսուսընը՝ իսկ ի Դաւիթ ՚իւնվանընտան պահալէ ՚իւլէմայը սիւքիւթ էթտիրմէսի. 38 շակիրտլէրինի րիյատան սագընտըրմասը՝ 41 Տուղ գարընըն Քագտիմէսի՝

Վէ ՙանլէրէ Թէմսիլլէրլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը.
Պիր ատէմ պաղ տիքիպ՝ էթրաֆընա չիթ չէվիրտի,
վէ պիր մա՛սէրէ գազըպ՝ գուլլէ պինա էթտի, վէ անը
2 պաղճլարա Թէսլիմ էտիպ՝ ղուրպէթէ կիթտի: Վէ
մէվսիմինտէ, պաղճլարտան պաղըն մահսուլընտան
ալմագ իւզրէ, պաղճլարա պիր գուլ կէօնտէրտի:
3 Ամմա անլէր անը ԹուԹուպ տէօյճէք՝ պօշ կէօն-
4 տէրտիլէր: Վէ եինէ անլէրէ պաշգա պիր գուլ կէօն-
տէրտի. անը տախի [Թաշլայըպ] պաշընը եարալա-
5 յարագ՝ հագարէթլէ կէօնտէրտիլէր: Վէ Թէքրար
պաշգասընը կէօնտէրտի, անը տախի գաթլ էթտիլէր.
վէ տահա նիչէ քիմսէյէր ՙէ՞ֆէ՞ֆէ էֆֆէ, պա՛զըլա-
րընը տէօյտիվէր վէ պա՛զըլարընը գաթլ էթտիլէր:
6 Իմտի պիր սէվկիվլիւ օղլու տախի պուլունմաղլէ՝ Օղ-
լըմա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյճէք, ճիմլէսինտէն սօկրա
7 անը տախի եանլարընա կէօնտէրտի: Լաքին օլ պաղ-
ճլար պիրիպիրինէ, Պու՝ վարիս տիր. կէլինիզ անը
8 էօլտիւրէլիմ, վէ միրաս պիզիմ օլուր՝ տէտիլէր: Վէ
անը ԹուԹուպ՝ էօլտիւրտիւլէր վէ պաղտան տըշարը
9 աթտըլար: Իմտի պաղ սահիպի նէ՞ եափաճագ տըր.
կէլիպ օլ պաղճլարը հէլաք էտէճէք, վէ պաղը
10 պաշգա քիմսէյէրէ վէրէճէք տիր: Եափուճլարընը
11 ըէտտ էթտիքլէրի Թաշ քէօշէ Թաշը օլտու. Պու՝
Բապպ Թարաֆընտան օլտու, վէ կէօզլէրիմիզ էօ-
նիւնտէ ՚աճա՛իպ տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ օլանը օգհու-
մատընըզ մը:
12 Վէ պու Թէմսիլի քէնտիլէրի հագգընտա սէօյլէ-
տիյինի անկամալարըյլէ ՙանը Թուլումաղա ֆուրսաթ
արատըլար իսէ տէ, ճէմա՛աթտան գօրգտըգլարընը-
տան անը պրագըպ կիթտիլէր:
13 ՙՎէ անը քէլամլէ Թուլումագ իւզրէ, եանընա ֆէ-
րիսիլէր իլէ Հէրովդէսիլէրտէն պա՛զըլարընը կէօն-
14 տէրտիլէր: Անլէր տախի կէլիպ անա՝ Էյ մու՛ալլիմ,
սէնին հագգ օլուպ՝ քիմսէյի վազիֆէ էտինմէտիյինի
պիլիրիզ. զիրա ատէմլէրին խաթընը սայմայրպ՝
Ալլահըն Թարիգինի հագիգաթ իւզրէ Թա՛լիմ էտէր-
սին. Գայսէրէ վէրկի վէրմէք ճա՛իզ մի, եօգսա տէ-
յի՞լ մի. վէրէլի՞մ մի, եօգսա վէ՞րմէյէլիմ մի՝ տէ-
15 տիլէր: Օ տախի անլէրին միւրա՛իլիյինի պիլմէքլէ,
անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճրիպէ էտիյօրսընըզ. պանա
16 պիր տինար կէթիրինիզ կէօրէյիմ՝ տէտի: Անլէր
տախի կէթիրտիլէր, վէ անլէրէ՝ Պու սուրէթ վէ եազը
17 քիմի՞ն տիր՝ տէտիյինտէ, Գայսէրին՝ տէտիլէր: Վէ
Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Գայսէրէ ՚ա՛իտ օլանը Գայ-
սէրէ, վէ Ալլահա ՚ա՛իտ օլանը Ալլահա էտա էտինիզ՝
տէտի. վէ անա թէ՛աճճիպ էթտիլէր:
18 ՙՎէ՝ Գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյճէն ՙսատուգիլէր եա-
19 նընա կէլիպ՝ անա սի՛ալ էտէրէք, Էյ մու՛ալլիմ,
ՙՄովսէս պիզէ՝ էկէր պիր քիմսէնին գարնտաշը էվ-
լատսըզ վէֆաթ էտէրէք, զէվճէսինի Թէրք էտէրսէ,
գարնտաշը անըն զէվճէսինի ալըպ՝ քէնտի գարըն-
տաշընա զիւրրիյէթ փէյտա էյլէսին՝ տէյիւ եազտը:
20 Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի. պիրինճիսի պիր
զէվճէ ալտը վէ զիւրրիյէթ պրագմայարագ վէֆաթ
21 էյլէտի: Իքինճիսի տախի մէզպուրէյի ալըպ՝ զիւր-
րիյէթ պրագմայարագ վէֆաթ էյլէտի. քէզալիք իւ-

Ե Մատթ. 7.7։ Ղուկ. 11. 9։ Յովհ. 14. 13։ 15. 7։ 16. 24։ Յակ. 1. 5,6։
Զ Մատթ. 6. 14։ Կող. 3. 13։
Է Մատթ. 18. 35։
Ը Մատթ. 21.23։ Ղուկ. 20. 1։
Թ Մատթ. 3. 5։ 14. 5։ Պ. 6. 20։
—
Ժ Մատթ. 21.33։ Ղուկ. 20. 9։
Ի Մկ. 118. 22։
Լ Մատթ. 21. 45, 46։ Պ. 11. 18։ Յովհ. 7. 25, 30,44։
Խ Մատթ. 22.15։ Ղուկ. 20. 20։
Ծ Ա՛մկ. 23. 8։
Կ Մատթ. 22.23։ Ղուկ. 20. 27։
Հ Թէս. 25. 5։

Digitized by Google

22 չինճիւսիւ պէօյլէ օլ-- Պ-- --ւբէ-լէ եէտիսի տախի
մէզպուրէյի ալըզ զիւրրիյէթ պրագմատըլար. ճիւմ-
լէսինտէն սօկրա օլ գարը տախի վէֆաթ էթտի:
23 Իմտի գըյամէթտէ, գըյամ՝ էթտիքլէրի զէման, ան-
լէրտէն հաՆկըսընըն զէվճէսի օլաճագ. չիւնքի եէ-
24 տիսինին տախի զէվճէսի օլտու՝ տէտիլէր: Վէ Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն՝ Զէլալէթինիզ քիթապլարը
վէ Ալլահրն գուտրէթինի պիլմէտիյինիզտէն տէյին
25 մի տիր: Զիրա էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիքլէրինտէ
նէ էվլէնմէք, նէ տէ էվլէնտիրմէք վար տըր. անճագ
26 Ըսէմավաթտա օլան մէլէքլէր կիպի տիրլէր: Ամմա
էօլիւլէրին գըյամը խուսուսընտա՝ Մովսէսին քիթա-
պընտա, չալը ֆըգրասընտա, Ալլահրն անա սէօյլէ-
յիպ՝ ԲՊէն Աբրահամրն Ալլահը վէ Իսահակրն Ալ-
լահը վէ Յակոբրն Ալլահը իմ՝ տէտիյինի օգՒմատը-
27 նըզ մը: Ալլահ էօլիւլէրին Ալլահը օլմայըպ՝ հա-
յաթտա օլանլարրն Աւ-ՀԸ տըր. պու ճէհէթլէ սիզ
զիյատէսիյլէ զէլալէթտէ սինիզ՝ տէտի:
28 ԽՎէ Ըիւլէմատան պիրի կէլիպ՝ անլէրին միւպա-
հէսէսինի իշիտէրէք, անըն անլէրէ կիւզէլ ճէվապ
վէրտիյինի կէօրմէքլէ, անա՝ ձիւմլէ էմրլէրին պիրինա-
29 ճիսի հաՆկըսը տըր՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտի: Վէ Յիսուս
անա ճէվապէն՝ ձիւմլէ էմրլէրին պիրինճիսի պ-- ըէբ.
ԽԷյ Իսրայէլ, տինկլէ, Ալլահրմըզ Բապպ՝ Բապպ ը
30 վահիտ տիր. Վէ Ալլահրկ օլան Բապպը պիւթիւն
գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանըկտան վէ պիւթիւն
ֆիքրինկտէն վէ պիւթիւն գուվվէթինկտէն սէվէսինն.
31 պիրինճի էմր պու տըր. Վէ պունա պէնգէր իքինճիսի
շու տըր քի՝ ԼԳօնշընկը քէնտինկ կիպի սէվէսին. պուն-
լարտան պէօյիւք տիկէր պիր էմր եօգ տըր՝ տէտի:
32 Վէ օլ ՚ալիմ անա՝ Կիւզէլ, էյ մու՛ալլիմ, հագիգաթ
իւզրէ սէօյլէտին, զիրա Ալլահ պիր տիր, ԽՎէ անտէն
33 ղայրի եօգ տըր. Վէ անը պիւթիւն գալպտէն վէ պիւ-
թիւն ՚ագըլտան [վէ պիւթիւն ճանտան] վէ պիւթիւն
գուվվէթտէն սէվմէք, վէ գօնշըյը քէնտի կիպի սէվ-
մէք ԽճիւմԸ մուհրագալարտան վէ զէպիհէլէրտէն էյի
34 տիր՝ տէտի: Յիսուս տախի անըն ՚ագիլանէ ճէվապ
վէրտիյինի կէօրմէքլէ, Ալլահրն մէլէքիւթինտէն ու-
զագ տէյիլ սին՝ տէտի. ԵՒվէ անա արթըգ պիր քիմսէ
սիւ՛ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի:
35 ՀՎէ Յիսուս հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր իքէն ճէվապ
վէրիպ, ՚Իլէմա նաՓսրլ՝ Քրիստոս Դաւիթին օղլու
36 տըր՝ տէրլէր: Զիրա Դաւիթ քէնտիսի ՝Րուհ իլ
Գուտսլէ տէտի քի, ՚Բապպ Բապպըմա՝ Թա պէն սէ-
նին տիւշմէնլէրինի այագլարրնկա պասամագ էտին-

37 ճէյէտէք սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու: Իմտի Դա-
ւիթ քէնտիսի անա Բապպ տէտիյի հալտէ, նաՓսրլ
անրն օղլու օլուր՝ տէտի. վէ պիր չօգ ճէմա՛աթ իս-
թէքլէ անը տինկլէր իտի:
38 ՀՎէ անլէրէ թա՛լիմինտէ տէտի քի՝ կէնիշ էլպիսէ
39 իլէ կէզմէք վէ ՚չարշըլարտա սէլամլար, Վէ սինա-
ղոդլարտա պաշ քիւրսիւլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ
40 սէտիրլէր իսթէյէն ՚իլէմատան ՚սագրնընըզ: ՚Պուն-
լար տուվ գարըլարրն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօսթէրիշ
իչինն ուզուն տու՛ալար էտէրլէր. անլէր տահա շիտ-
տէթլի ՚ազապա տիւչար օլաճագ տըր:
41 ՀՎէ Յիսուս խազինէնին գարշըսընտա օթուրուպ՝
ճէմա՛աթրն ՀխազինէյէՆ նամըլ ագչէ աթտրգլարրնա
նազար էտիյօր իտի. վէ չօգ զէնկինլէր չօգ աթտը-
42 լար: Վէ պիր ֆագիր տուվ գարը կէլիպ՝ պիր մանկըր
43 գըյմէթինտէ իքի փուվ աթտը: Վէ շակիրտլէրինի
չաղըրրպ անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՀՊու
ֆագիր տուվ գարը խազինէյէ աթանլարրն ճիւմլէ-
44 սինտէն զիյատէ աթտը. Զիրա ճիւմլէսի քէնտիլէրին
ֆազլասընտան աթտրլար, պու գարը իսէ քէնտի
եօգլըզընտան, հէր նէսի վար իսէ, Հպիւթիւն նա-
ֆագասընը աթտը՝ տէտի:

ՊԱՊ 13

*Յիսուսրն՝ հէյքէլին խարապիյէթինի իիպար էթմէսի: 9 Անտէն էվ-
վէլ վուգու՝ պուլաճագ մուզայագա, 24 վէ ՚ալամէթլէր, 32 վէ օլ վագ-
թըն պիլզ նամա՛լիւմ օլմասը: 33 Ույանըզ տուրմագ:*

Վէ Հքէնտիսի հէյքէլտէն չըգար իքէն, շակիրտ-
լէրինտէն պիրի անա՝ էյ մու՛ալլիմ, պագ, նամըլ
2 թաշլար վէ նամըլ պինալար տըր՝ տէտի: Յիսուս
տախի անա ճէվապէն՝ Պու պէօյիւք պինալարը կէօ-
րիյօր մը սըն. Խերգըլմատըգ պիրիպիրի իւզէրինտէ
հիչ պիր թաշ [պուրատա] գալմայաճագ տըր՝ տէտի:
3 Վէ Զէյթուն տաղընտա հէյքէլին գարշըսընտա
օթուրտըղընտա, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհան-
4 նէս վէ Անդրէաս անա թէնհաճա սիւ՛ալ էտիպ, ԽՊու
շէյլէրին նէ զէման վուգու՛ պուլաճաղընը, վէ ճիւմլէ
պու շէյլէրին իթմամ օլունաճաղը վագթըն ՚ալամէ-
5 թինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի ճէվապա
պաշլայրպ անլէրէ տէտի քի՝ ԽՍագընընըզ, սիզի
6 քիմսէ իզլալ էթմէսին: Զիրա չօգ քիմսէլէր՝ Քէ-ոոո
պէն իմ՝ տէյէրէք, պէնիմ իսմիմլէ կէլիպ չօգ քիմ-
7 սէլէրի իզլալ էտէճէքլէր: Վէ ճէնքլէր իլէ ճէնք թէ-
վաթուրլարը իշիթտիյինիզ վագթթ, միւզթարիպ օլ-
մայասընըզ, զիրա պունլար վուգու՛ պուլմագ կէրէք

ը 1Կոր. 15. 42,49,52։ Բ Խուր. 3. 6։ ՛ Մատթ. 22. 35։ է Թէս. 6. 4։ Ղուկ. 10. 27։ Ը Ղեւ. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Բամ. 13. 9։ Դաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։ Ժ Թէս. 4. 39։ Ես. 45. 6,14։ 46. 9։ ԺԱ 1Մխլ. 15. 22։ Ովս. 6. 6։ Մխբ. 6. 6-8։ ԺԲ Մատթ. 22. 46։ ԺԳ Մատթ. 22. 41։ Ղուկ. 20. 41։ ԺԴ 2Մխլ 23. 2։ ԺԵ Մէզ. 110. 1։ ԺԶ Պ. 4. 2։ ԺԷ Ղուկ. 11. 43։ ԺԸ Մատթ. 23. 1։ Ղուկ. 20. 46։ ԺԹ Մատթ. 23. 14։ Ի Ղուկ. 21. 1։ ԻԱ 4Մխլ. 12. 9։ ԻԲ 2Կոր. 8. 12։ ԻԳ Թէս. 24. 6։ 1 Յովհ. 3. 17։ ԻԴ Մատթ. 24. 1։ Ղուկ. 21. 5։ ԻԵ Ղուկ. 19. 44։ ԻԶ Մատթ. 24. 3։ Ղուկ. 21. 7։ ԻԷ Երեմ. 29. 8։ Եփես. 5. 6։ 1Սէլ. 2. 3։

Digitized by Google

8 տիր. լաքին տահա նիհայէթ տէյիլ տիր: Զիրա միլ-
լէթ միլլէթ ’ալէյհինէ, վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ
’ալէյհինէ գալգըշըպ՝ նիչէ մահալլէրտէ զէլզէլէր
օլաճագ, վէ գըթլըգ իլէ իխթիլալլար օլաճագ. [ա]պուն-
9 լար էլէմլէրին իպթիտասը տըր: Սիզ տախի սագը-
նընըզ, զիրա [բ]սիզի միլլէթ մէճլիսլէրինէ թէսլիմ
էտէճէքլէր, վէ սինաղոգլարտա տէօյիւլիւպ՝ պէնիմ
իչին վալիլէր վէ մէլիքլէր հուզուրընա, անլէրէ շէ-
10 հատէթ օլմագ իւզրէ, ճէլպ օլունաճագսընըզ: [գ]Վէ [դ]էվ-
վէլա պէշարէթ ճիմլէ միլլէթլէրէ վա’զ օլունմագ
11 կէրէք տիր: [ե]Վէ սիզի թէսլիմ էթմէք իչին կէօ-
թիւրտիւքլէրի վագրթ, էվվէլճէ էնտիշէ էտիպ տէ՝
նէ սէօյլէյէլիմ տէյիւ տիւշինմէյինիզ, լաքին օլ
սա’աթտա սիզէ նէ վէրիլիրսէ, անը սէօյլէյինիզ.
զիրա սէօյլէյէնլէր սիզ տէյիլ սինիզ, [զ]անճագ Րուհ
12 իւլ Գուտս տըր: Իմտի [է]գարնտաշ գարնտաշը, վէ
փէտէր էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք, վէ էվլատ
վալիտէյն իւզէրինէ գալգըպ՝ անլէրի գաթլ էտէճէք-
13 լէր: [ը]Վէ իսմիմ իչին ճիմլէ թարաֆընտան պուղզ
օլունաճագսընըզ. ամմա [թ]նիհայէթէ տէյին սապր
էտէն խէլաս պուլուր:
14 [ժ]Վէ [Դանիէլ փէյղամպէր վասըթասըյլէ խապէր
վէրիլէն] [ի]խարապիյէթ մէգրուհէսինին ճա’իզ օլմա-
յան եէրտէ տուրտըղընը կէօրտիյինինիզտէ, (օգու-
յան ակլասըն,) օ զէման [լ]եէհուտիյէտէ օլանլար
15 տաղլարա գաչըպ, Տամտա օլան խանէյէ էնմէսին, վէ
16 խանէսինտէն պիր շէյ ալմադա իչէրի կիրմէսին: Թար-
լատա օլան տախի լիպասընը ալմադա կէրի տէօնմէ-
17 սին: [խ]Վէ վա՛յ օլ կինլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլան-
18 լարա: Վէ ֆիրարընըզ գըշա թէսատիֆ էթմէսին
19 տէյիւ տու’ա էտինիզ. [ծ]Զիրա Ալլահընը խալգ էյ-
լէտիյի խիլգաթըն իպթիտասընտան պու անէտէք
միսլի վուգու’ պուլմամըշ վէ ասլա պուլմայաճագ
շիտտէթլի մուզայագա օլ կինլէրտէ օլաճագ տըր:
20 Վէ էկէր Բապ օլ կինլէրի գըսալթմասա իտի, հիչ
պիր պէշէր գուրթուլմազ իտի. լաքին ինթիխապ էթ-
տիյի միւնթէխապլար իչիւն օլ կինլէրի գըսալթմըշ
21 տըր: Վէ [կ]օ զէման էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Իշթէ Մէ-
սիհ պուրատա, եախօտ՝ Իշթէ օրատա տըր՝ տէրսէ,
22 ինանմայասընըզ: Զիրա եալանճը մէսիհլէր վէ եա-
լանճը փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ, միմքին օլսա՝
միւնթէխապլարը պիլէ իզլալ իչիւն ’ալամէթլէր վէ
23 միւ’ճիզլէր իճրա էտէճէքլէր: Ամմա [մ]սիզ սագընը-
նըզ. իշթէ սիզէ ճիմլէսինի էվվէլա խապէր վէրիյօրըմ:
24 [ն]Լաքին օլ կինլէրտէ օլ մուզայագատան սօնրա
կիւնէշ գարարըպ՝ այ քէնտի զիյասընը վէրմէյէճէք
25 տիր: Վէ կէօքտէքի եըլտըզլար տիւշիւպ՝ սէմավաթ-
26 տա օլան գուվվէթլէր սարսըլաճագ տըր: [շ]Վէ օ զէ-
ման Իպն Իւլ Ինսանը պուլութլարտա ’ազիմ գուվվէթ
27 վէ ճէլալլէ կէլիր կէօրէճէքլէր: Օ զէման մէլէքլէրինի
կէօնտէրիպ՝ քէնտի միւնթէխապլարընը տէօրթ րիւզ-
կեարտան, եէրին ուճընտան թա կէօյիւն ուճընատէք
28 ճէմ’ էտէճէք տիր: [պ]Ինճիր աղաճընտան թէմսիլ էօյ-
րէնինիզ. անըն տալլարը եումշայրպ՝ եափրաք սիւր-
մէյէ պաշլատըղը վագրթ, եազ եագրն օլտըղընը
29 ակլարսընըզ: Քէզալիք սիզ տախի պունլարընն վուհ-
գու՝ պուլտըղընը կէօրտիյինինիզտէ, եագրն, հէման
30 գափուլարտա օլտըղը մա’լիմինիզ օլա: Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի, Պունլարընն ճիմլէսի վուգու՝
31 պուլմայընճա պու նէսլ կէչմէյէճէք տիր: Կէօք իլէ
եէր զա’իլ օլուր, ամմա [ռ]պէնիմ սէօզլէրիմ ասլա
32 զա’իլ օլմայաճագ տըր: Ամմա օլ կինն վէ սա’աթ
հագգընտա փէտէրտէն մա’տա պիր քիմսէնին վէ սէ-
մատա օլան մէլէքլէրին վէ հաթթա Օղլընն տախի
33 մա’լիմաթը եօգ տըր: [ս]Սագընընըզ, ույանըգ տու-
րուպ տու’ա էտինիզ. զիրա օլ վագրթն նէ զէման
34 կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ: [տ]Նիճէ քի ղուրպէթէ կիտէն
պիր ատմ խանէսինի պրագարագ, գուլլարընա իշ-
լէրինին իտարէսինի, վէ հէր քէսէ քէնտի իշինի թախ-
սիս էտիպ՝ գափուճը յա տախի ույանըգ տուրմասընը
35 թէնպիհ էտէր: Իմտի [ւ]ույանըգ տուրընըզ. զիրա
խանէ սահիպինին նէ զէման, ախշամ եա կէճէ եա-
րըսը եա խօրօս էօթտիյինտէ եա սապահլայըն,
36 կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ: Օլմայա քի անսրզըն կէ-
37 լիպ՝ սիզի ույգուտա պուլա: Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ
շէյլէրի ճիմլէյէ սէօյլէրիմ. Ույանըգ տուրընըզ:

ՊԱՊ 14

Ր[է]ւսլէրին ցիսուս ’ալէյհինտէ սու’ն գաստը: 3 Պիր գարընըն անը մէհ էթմէսի: 10 Ցուդանըն խըյանէթի: 12 Ցիսուսըն պասէք Քա’ամընը եէմէսի: 22 ’Աշա ի բապպանի վէ ցիսուսըն՝ Դէթսեմանիյէ կիթմէսի. 43 պիր էօփուշէլ էլէ վէրիլմէսի. 46 Քուճուլմասը. 53 քեահին ի ’ազամա կէօթիւրիւլմէսի. 65 անա էտիլէն շէյմ. 66 վէ Պետրոսըն անը ինքեար էթմէսի.

Վ[ա] [ա]պասեք վէ ֆէթիր պայրամը իքի կիւն սօնրա վուգու՝ պուլմագ իւզրէ իքէն՝ պաշ քեահինլէր իլէ ’իւլէմա անը հիլէ իլէ թութուպ գաթլ էթմէյէ ֆուր-
2 սաթ արարլար իտի: Ֆագաթ՝ Խալգ արասընտա վէլ-
վէլէ օլմամագ իչիւն պայրամտա օլմասըն՝ տէտիլէր:

[ե] Մատթ. 24. 8։
[զ] Մատթ.10.17,18։24. 9։ Վահ. 2. 10։
[է] Մատթ. 24. 14։
[ը] Մատթ. 10.19։ Ղուկ. 12. 11։ 21. 14։
[թ] Ա’մաղ. 2.4։ 4. 8,31։
[ժ] Միք. 7. 6։ Մատթ. 10. 21։ 24.10։ Ղուկ. 21. 16։
[ի] Մատթ. 24. 9։ Ղուկ. 21. 17։
[լ] Դան. 12.12։ Մատթ. 10. 22։ 24.13։ Վահ. 2. 10։
[խ] Դան. 9. 27։
[ծ] Մատթ. 24. 15։
[կ] Ղուկ. 21. 21։
[հ] Ղուկ. 21. 23։ 23.29։
[ձ] Դան. 9. 26։ 12. 1։ Յովէլ 2. 2։ Մատթ. 24. 21։
[ղ] Մատթ. 24.23։ Ղուկ. 17. 23։ 21. 8։
[ճ] 2Պետ. 3. 17։
[մ] Դան. 7. 10։ Սոփ. 1. 15։ Մատթ. 24. 29։ Ղուկ. 21. 25։
[յ] Դան.7.13,14։Մատթ. 16. 27։ 24. 30։ Պ. 14. 62։ Ա’մաղ. 1.11։ 1Մէլ. 4.15։ 2Մէլ. 1. 7,10։ Վահ. 1. 7։
[ն] Մատթ. 24.32։ Ղուկ. 21. 29։
[շ] Ես. 40. 8։
[ո] Մատթ. 24. 42։ 25 13։ Ղուկ.12.40։ 21. 34։ Բօմ.13.11։ 1Մէլ. 5. 6։
[չ] Մատթ.24.45։25.14։
[պ] Մատթ. 24. 42,44։
[ջ] Մատթ. 26. 2։ Ղուկ. 22. 1։ Յովհ. 11. 55։ 13. 1։

Digitized by Google

3 ՝Վէ Յ[illegible] Բեթանիատա, ճիւզամը Սիմոնըն խա-
նէսինտէ օլուպ սօֆրատա օթուրուր իքէն, էլինտէ
պիր շիշէ զիգը յմէթ խալիս նարտին եաղը օլարագ,
պիր խաթուն կէլտի. վէ շիշէյի գըրըպ՝ անըն պաշը
4 իւզէրինէ տէօքտիւ: Վէ պա՛զը քիմսէլէր տէրունլէ-
րինտէն կիւճէնիպ՝ Պու եաղ նի՞չիւն իսրաֆ օլունտու:
5 Զիրա պու ՝[illegible] իւ եիւզ տինարտան զիյատէյէ սաթը-
լըպ ՝[illegible]ը ֆագիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէյէրէք
6 մէրգումէյի թա՛զիր էթտիլէր: Լաքին Յիսուս՝ Պրա-
գընըզ, նի՞չիւն անը պիհուզուր էտիյօրսընըզ. պանա
7 կիւզէլ պիր իշ իշլէտի. ՝Զիրա ֆագիրլէր տա՛իմա
սիզինլէ պէրաբէր պուլունուպ՝ իսթէտիյինիզ վա-
գըթ անլէրէ էյիլիք էտէ պիլիրսինիզ. ամմա պէն
8 տա՛իմա սիզինլէ պէրաբէր տէյիլ իմ: Մէրգումէ
էլինտէն կէլտիյինի իճրա էտէրէք ճէսէտիմի տէֆն
9 օլունմասը իչիւն էվվէլճէ մէսհ էթտի: Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Պու պէշարէթ պիւթիւն տիւնեանընդ
հէր նէրէսինտէ վա՛զ օլունուր իսէ, պու խաթունըն
էթտիյի տախի թէզքեարը իչիւն րիվայէթ օլունա-
ճագ տըր՝ տէտի:
10 ՝Վէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Իսկարիովտլը
Յուդա պաշ քեահինլէրէ անը թէսլիմ էթմէք իւզրէ
11 եանլարընա կիթտի: Անլէր տախի պունու իշիթ-
տիքտէ, սէվինէրէք անա ագչէ վէրմէյի վա՛տ էթ-
տիլէր. օ տախի անը թէսլիմ էթմէյէ ույղուն պիր
վագըթ արար իտի:
12 ՝Վէ ֆէթիր կիւնլէրինին պիրինճիսինտէ, եա՛նի
պասեք գուրպանընը զէպհ էթտիքլէրի զըման, շա-
կիրտլէրի անա՝ Պասեք թա՛մընը եէմէք իչիւն նէ՞-
րէտէ իսթէրսին քի կիտիպ սանա հազըրլայալը՛մ՝ տէ-
13 տիլէր: Վէ շակիրտլէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ
անլէրէ՝ Շէհրէ կիտինիզ, վէ պիր տէսթի սու կէօ-
թիւրէն պիր ատէմ սիզէ րասթ կէլէճէք. անընն ար-
14 տընճա կիտիպ, Ներէյէ կիրէրսէ, խանէ սահիպինէ
տէյինիզ քի, Մու՛ալլիմ՝ Շակիրտլէրիմ իլէ պէրաբէր
15 պասեքի եէյէճէյիմ օտա նէ՞րէտէ տիր՝ տէյօր: Օ
տախի սիզէ տէօշէնմիշ, հազըր, պիր պէօյիւք ֆէվ-
գանի օտա կէօսթէրէճէք. պիզէ օրատա հազըր էտի-
16 նիզ՝ տէտի: Վէ շակիրտլէրի չէգրպ շէհրէ կիթտիք-
լէրինտէ, անընն քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլմաղլէ
պասեքի հազըրլատըլար:
17 ՝Օ տախի ախշամ օլտըգտա՝ օն իքիլէր իլէ պէրաբէր
18 կէլտի: Վէ անլէր սօֆրատա օթուրուպ թա՛մ էտէր
իքէն, Յիսուս՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Սիզտէն
պիրի, եա՛նի պէնիմ իլէ թա՛մ էտէն, պէնի էլէ վէրէ-
19 ճէք տիր՝ տէտի: Անլէր տախի միւքէտտէր օլմաղա վէ

պիրէր պիրէր անա՝ Պէ՞ն մի իմ, վէ պաշգասը՝ Պէ՞ն
20 մի իմ՝ տէմէյէ պաշլատըլար: Օ տախի անլէրէ ճէ-
վապէն՝ Օն իքիլէրտէն պիրի, եա՛նի պէնիմ իլէ սա-
21 հանա ե[illegible] պաթըրան տըր: Վագա՛տ ՝Իպն իվ ին-
սան քէնտի հագգընտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ կի-
տէր. լաքին վա՛յ օլ ատէմէ քի՝ անընն էլիյլէ Իպն իվ
իննսան էլէ վէրիլիր. օլ ատէմ տօղմամըշ օլսա իտի,
քէնտիսինէ խայըրլը օլուր իտի՝ տէտի:
22 ՝Վէ անլէր թա՛մ էտէր իքէն՝ Յիսուս էքմէք
ալտը վէ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտըգտան սօկրա
փարէլէտի, վէ անլէրէ վէրիպ՝ Ալընըզ, [եէյինիզ,]
23 պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի: Վէ քեասէյի ալըպ
շիւքր էթտիքտէն սօկրա, անլէրէ վէրտի. ճիամլէսի
24 տախի անտէն իչտիլէր: Վէ անլէրէ՝ Պու պէնիմ գա-
նըմ, եա՛նի չօգ քիմսէլէր իչիւն տէօքիւլէն եէնի ՝ահ-
25 տըն ֆ[illegible]ը տըր: Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ թա
անը Ալլահըն մէլէքիւթիւնտէ թազէ օլարագ իչէճէ-
յիմ կիւնէ տէյին, արթըգ ասմանըն մահսուլընտան
26 իչմէյէճէյիմ՝ տէտի: ՝Վէ անլէր իլահի օգույուպ՝
Զէյթունն տաղընա չըգտըլար:
27 ՝Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ձիամլէնիզ պու կէճէ պէնիմ
հագգըմտա սիւրչէճէքսինիզ, զիրա՝ ՝Զօպանը վու-
րաճաղըմ, վէ գօյունլար տաղընաճագ տըր՝ տէյիւ
28 եազըլմըշ տըր: Լաքին ՝պէն գըյամ էթտիքտէն սօկ-
րա սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա կիտէճէյիմ՝ տէտի:
29 ՝Վէ Պետրոս անա՝ Էկէր ճիամլէսի սիւրչսէլէր պիլէ
30 պէն սիւրչմէմ՝ տէտի: Վէ Յիսուս անա՝ Հագիգաթէն
սանա տէրիմ քի՝ Պու կիւն հէման պու կէճէ խօրօս
իքի քէրրէ էօթմէզտէն էվվէլ, սէն պէնի իչ քէրրէ
31 ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի: Օ տախի՝ Էկէր պանա
սէնին իլէ պէրաբէր էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի
ասլա ինքեար էթմէմ՝ տէյէրէք թէ՛քիտ էյլէտի. քէ-
զալիք ճիամլէսի տախի պէօյլէ տէտիլէր:
32 ՝Վէ Գեթսեմանի նամ պիր մահալէ կէլտիքլէ-
րինտէ, շակիրտլէրինէ՝ Պէն տու՛ա էտինճէյէ տէյին
33 սիզ պուրատա օթուրընըզ՝ տէտի: Վէ Պետրոս վէ
Յակոբոս իլէ Յովհաննէսի պէրաբէր ալըպ՝ հայրան
34 վէ մահզուն օլմաղա պաշլատը: Վէ անլէրէ՝ ՝Ճանըմ
էօլիւմ տէրէճէսինտէ միւքէտտէր տիր. պուրատա գա-
35 լըպ, ույանըզ տուրընըզ՝ տէտի: Վէ պիր ազ իլէրի
վարըպ՝ եէրէ գափանտը. վէ էկէր միմքին իսէ քէն-
տիսինտէն պու սա՛աթ կէչսին՝ տէյիւ տու՛ա էտէրէք
36 տէտի քի, ՝Ապպա Փէտէր, ՝սէնին ՝ինտինտէ հէր շէյ
միմքին տիր. պու քեասէյի պէնտէն կէչիր. ՝Լաքին
պէնիմ իսթէտիյիմ տէյիլ, անճագ սէնին ՝[illegible]ը
37 օլսուն: Վէ կէլիպ անլէրի ույգուտա պուլմաղլէ,

Ք Մատթ. 26. 6։ Յովհ. 12. 1, 3։ Պագ Ղուկ. 7. 37։
Ֆ Թէս. 15. 11։
Ֆ Մատթ. 26.14։ Ղուկ. 22. 3,4։
Ֆ Մատթ. 26.17։ Ղուկ. 22. 7։
Ֆ Մատթ. 26. 20, վէ պայըրլ։
Ֆ Մատթ. 26.24։ Ղուկ. 22. 22։
Ֆ Մատթ. 26.26։ Ղուկ. 22. 19։ 1 Կոր. 11. 23։
Ֆ Մատթ. 26. 30։
Ֆ Մատթ. 26. 31։
Ֆ Զաք. 13. 7։
Ֆ Պ. 16. 7։
Ֆ Մատթ. 26. 33, 34։ Ղուկ. 22. 33, 34։ Յովհ. 13. 37, 38։
Ֆ Մատթ. 26.36։ Ղուկ. 22. 39։ Յովհ. 18. 1։
Ֆ Յովհ. 12. 27։
Ֆ Բօմ. 8.15։ Գաղ. 4.6։
Ֆ ՝Իպր. 5. 7։
Ֆ Յովհ. 5. 30։ 6. 38։

Digitized by Google

Պետրոսա՝ Էյ Սիմոն, ույսյօ՞ր մը սըն. պիր սա՛աթ
38 ույանըզ տուրա՞մատըն մը: Իղվայա տիւշմէմէ՛ք իչիւն
ույանըզ տուրուպ տու՛ա էտինիզ. վագա՛ա ՙրուհ Հա-
39 զըր, ամմա թէն զա՛իֆ տիր՝ տէտի: Վէ թէ՛քրար
կիտիպ՝ հէման օ սէօզիւ սէօյլէյէրէ՛ք տու՛ա էյլէտի:
40 Վէ ՚ավտէթ էտիպ՝ երինէ անլէրի ույգուտա պուլտու,
զիրա կէօզլէրի աղըրլաշմըշ իտի, վէ անա նէ ճէվապ
41 վէրէճէ՛քլէրինի պիլմէզլէր իտի: Վէ իւչիւնճիւ քէրրէ
կէլիպ անլէրէ՝ Արթըզ ույույուպ իսթիրահաթ էտի-
նիզ. քիֆայէթ էտէր, ՚սա՛աթ կէլտի. իշթէ Իպն իվ
ինսան կիւնահքեարլարըն էլինէ թէսլիմ օլունույօր:
42 ՚Գալգընըզ կիտէլիմ. իշթէ պէնի էլէ վէրէն եագ-
լաշտը՝ տէտի:
43 ՝Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, տէր՛ագապ օն իքի-
լէրտէն պիրի օլան Յուդա, պաշ քեահինլէր իլէ ՚իւ-
լէմա վէ իխթիյարլար թարաֆընտան գըլըճլը վէ սօ-
փալը վաֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր օլարագ
44 կէլտի: Վէ անը էյէ վէրէն անլէրէ իշարէթ վէրիպ՝
Քիմի էօփէր իսէմ՝ օ տրր, անը թուութընըզ վէ տիգ-
45 գաթլէ կէօթիւրիւնիւզ՝ տէմիշ իտի: Վէ կէլտիյինտէ
անա հէման եագլաշըպ՝ Բապպի, Բապպի՛ տէյէրէք
46 անը էօփտու: Անլէր տախի անըն իւզէրինէ էլլէրինի
47 սալըպ թուութըլար: Վէ հազըր պուլունանլարտան
պիրի գըլըճընը չէ՛քիպ վէ քեահին ի ա՛զամըն պէն-
48 տէսինէ վուրուպ՝ գուլաղընը քէստի: Վէ Յիսուս ան-
լէրէ խիթապէն՝ Պէնի թուութմագ իչիւն ՙհարամի՞ իւ-
զէրինէ կէլիր կիպի մի գըլըճլը վէ սօփալը չըգտը-
49 նըզ: Հէր կիւն հէյ՛քէլտէ թա՛լիմ էտէրէ՛ք եանընըզտա
պուլունուր իտիմ, վէ պէնի թուութմատընըզ. ամմա
50 ՝քիթապլար իթմամ օլունմագ կէրէ՛ք տիր՝ տէտի: ՙՕ՛լ
51 վագըթ ճիւմլէսի անը պրագըպ գաչտըլար: Վէ անընն
արտը սըրա չըփլագ ճէսէտի իւզէրինէ քէթէն պէզի
սարընմըշ պիր նէվճիվան կիտիյօր իքէն, երկիթլէր
52 անը թուութըլար: Օ տախի քէթէն պէզինի պրագըպ՝
անլէրտէն չըփլագ գաչտը:
53 ՝Վէ Յիսուսը քեահին ի ա՛զամընն հուզուրընա կէօ-
թիւրտիվէր. վէ պունուն եանընա ճիւմլէ պաշ քեա-
հինլէր իլէ իխթիյարլար վէ ՚իւլէմա ճէմ՛ օլտըլար:
54 Վէ Պետրոս ուզագտան քեահին ի ա՛զամընն հավլու-
սընընն իչէրիսինէտէ՛ք անընն արտընճա կիտիպ՝ խըտ-
մէթքեարլար իլէ պէրապէր օթուրարագ աթէշ եա-
55 նընտա ըսընը յօր իտի: ՝Վէ պաշ քեահինլէր իլէ
պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի Յիսուսընն գաթլի իչիւն ՚ա-
լէյհինէ շէհատէթ արատըլար իսէ տէ, պուլամատը-
56 լար: Զիրա անընն ՚ալէյհինտէ նիչէ քիմսէլէր եալան
շէհատէթ էթտիլէր իսէ տէ, շէհատէթլէրի պիրիպի-
57 րինէ մուվաֆըզ տէյլլ իտի: Վէ պա՛զըլարը գալ-
58 գըպ ՚ալէյհինտէ եալան շէհատէթ էտէրէ՛ք, ՙՊու ա-
տէմին՝ էլ իլէ եափըլմըշ շու հէյ՛քէլի եըգըպ, իւչ
կիւնտէ՝ էլ իլէ եափըլմամըշ պիր ղայրիսինի պինա
59 էտէճէյիմ, տէտիյինի իշիթտիք՝ տէտիլէր: Վէ պու
վէճճէ՛լէ տախի շէհատէթլէրի պիրիպիրինէ մուվաֆըզ
60 տէյլլ իտի: Վէ ՙքեահին ի ա՛զամ օրթատա այաղա
գալգըպ Յիսուսա՝ Հիչ պիր ճէվապ վէրմէ՛զ մի սին.
պունլար սէնին ՚ալէյհինտէ նէ՛ շէհատէթ էտիյօրլար՝
61 տէյլլ սի՛ալ էթտի: ՝Օ տախի սիւքիւթ էտէրէ՛ք՝ հիչ
պիր ճէվապ վէրմէմէսիյէ, ՙքեահին ի ա՛զամ թէ՛ք-
րար՝ Քրիստոս Իպն իվ Միւպարէ՛ք սէ՛ն մի սին՝
62 տէյլլ անա սի՛ալ էթտի: Յիսուս տախի՝ Պէն իմ,
՝վէ Իպն իվ ինսանը Գուտրէթին սաղընտա օթու-
րուր, վէ կէօյլիւն պուլութլարը յլէ կէլիր կէօրէճէ՛ք-
63 սինիզ՝ տէտի: Իմտի քեահին ի ա՛զամ քէնտի էսվա-
պընը եըրթըպ՝ Արթըզ պիզէ շահիտլէր նէ՛ լազըմ.
64 Քիւֆրիւնիւ իշիթտինիզ. սիզէ նէմսըլ կէօրիւնիւր՝
տէտի. անլէրին ճիւմլէսի տախի՝ Էօլիւմէ միւսթա-
հագգ տըր՝ տէյլլ անը հիւքմ էթտիլէր:
65 Վէ պա՛զըլարը անընն իւզէրինէ թիւքիւրմէյէ, վէ
եիւզիւնիւ էօրթիւպ՝ անա եումրուգ վուրարագ՝ Փէյ-
ղամպէրլիք էյլէ՝ տէմէյէ պաշլատըլար. խըտմէթ-
քեարլար տախի անա սիլլէ վուրտըլար:
66 ՝Վէ Պետրոս աշաղըտա հավլուտա իքէն, քեա-
67 հին ի ա՛զամընն ճարիյէլէրինտէն պիրի կէլիպ, Պետ-
րոսը ըսընըը կէօրտիյինտէ անա պագըպ՝ Սէն տա-
խի Նազարէթլի Յիսուս իլէ պէրապէր իտին՝ տէտի:
68 Լաքին օ՝ նէ՛ սէօյլէտիյինի պիլմէմ վէ ակլամամ՝ տէ-
յէրէ՛ք, ինքեար էթտի. վէ տըշարըյա տէհլիզէ չըգ-
69 տրգտա՝ խօրօս էօթտու: Վէ ՙճարիյէ երինէ անը կէօր-
մէ՛քլէ, օրատա տուրանլարա՝ Պու անլէրտէն տիր՝
70 տէմէյէ պաշլատը. Օ տախի թէ՛քրար ինքեար էթտի:
՝Վէ պիր միւտէթթ սօկրա, երինէ օրատա տուրան-
լար Պետրոսա՝ Սահհիէն անլէրտէն սին, ՙզիրա Գա-
71 լիլեալը սըն վէ սէօյլէյիշինկ պէնզէյօր՝ տէտիլէր: Օ
իսէ՝ Պու տէտիյինիզ ատէմի թանըմամ՝ տէյէրէ՛ք
72 պէտ տու՛ա վէ եէմին էթմէյէ պաշլատը: ՝Վէ իքինճի
քէրրէ խօրօս էօթտու. վէ Պետրոս Յիսուսըն քէն-
տինէ՝ Խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզտէն սէն պէնի իչ
քէրրէ ինքեար էտէճէ՛քսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթրընա
կէթիրմէ՛քլէ, աղլամաղա պաշլատը:

ֆ Իսմ. 7. 22,23։ Գաղ. 5. 17։
ֆ Յովհ. 13. 1։
ֆ Մատթ. 26.46։ Յովհ. 18. 1,2։
ֆ Մատթ. 26.47։ Ղուկ. 22. 47։ Յովհ. 18. 3։
ֆ Մատթ. 26.55։ Ղուկ. 22. 52։
ֆ Մկ. 22. 6։ Ես. 53. 7, վէ ղայրի։ Ղուկ. 22. 37։ 24. 44։
ֆ Մկ. 88. 8։ Այ. 27։
ֆ Մատթ. 26.57։ Ղուկ. 22. 54։ Յովհ. 18.13։
ֆ Մատթ. 26. 59։
ֆ Պ. 15. 29։ Յովհ. 2. 19։
ֆ Մատթ. 26. 62։
ֆ Ես. 53. 7։
ֆ Մատթ. 26. 63։
ֆ Մատթ. 24. 30։ 26. 64։ Ղուկ. 22. 69։
ֆ Մատթ. 26. 58, 69։ Ղուկ. 22. 55։ Յովհ. 18. 16։
ֆ Մատթ. 26.71։ Ղուկ. 22. 58։ Յովհ. 18.25։
ֆ Մատթ. 26.74։ Ղուկ. 22. 59։ Յովհ. 18.26։
ֆ Ամաղ. 2. 7։
ֆ Մատթ. 26. 75։

Digitized by Google

ՊԱՊ 15

Յիսուսն պաղլը օլարագ վալիյէ Քէսլիմ օլունմասը։ 11 Գավմըն պաղրըրշը, Բարաբբանըն սալը վէրիվէրսի վէ Յիսուսըն սալպ օլուն մագ իւզրէ Քէսլիմի։ 17 Տիքէն Քաճ կիյտիրիլիպ սիՔէմ, 22 սալպ 29 վէ Քահգիր էտիլէսի։ 39 Եիւզ պաշընըն իգրարը։ 43 Յիսուսըն տէֆնի։

Վէ սապահ օլտըղը կիպի, պաշ քեահինլէր, իխթիյարլար վէ ’իւլէմա իլէ՝ վէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի միւշավէրէ էտիպ՝ Յիսուսը պաղլատըգտան
2 սօկրա կէօթիւրիւպ Պիղատոսա թէսլիմ էթտիլէր։ Վէ ᵖՊիղատոս անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտի. օ տախի անա ճէվապէն՝ Սէօյ-
3 լէտիյիկ կիպի տիր՝ տէտի։ Վէ պաշ քեահինլէր անը
4 չօգ շէյլէրտէն տօլայը իթհամ էթտիքլէրինտէ, ᵖԵինէ Պիղատոս անա սիւ՛ալ էտէրէք՝ Հիչ պիր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պագ, ’ալէյհինկտէ նէ գատար շէյլէր
5 շէհատէթ էտիյօրլար՝ տէտի։ ᵗՎէ Յիսուս արթըգ հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէ՛քլէ՝ Պիղատոս թէ՛աճճիւպ էթտի։
6 Վէ ᵘհէր պայրամտա անլէրին թալէպ էթտիքլէրի
7 պիր մահպուսը սալը վէրիյօր իտի։ Վէ իխթիլալ էս-նասընտա գաթլ ֆի՛լինտէ պուլունուպ՝ ֆիթնէ չը-գարան րէֆիգլէրի իլէ պէրապէր մահպուս օլան Բա-
8 բարբա նամընտա պիր քիմսէ վար իտի։ Վէ խալգ պաղրրըպ՝ քէնտիլէրէ օլան ’ատէթինին իճրասընտա
9 պուլունմասընը թալէպ էթմէ՛յէ պաշլատը։ Վէ Պի-ղատոս անլէրէ ճէվապլէն՝ Սիզին իչիւն Եէհուտիլէրին մէլիյինի սալը վէրմէմի իսթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի։
10 Զիրա պաշ քեահինլէրին անը հասէտտէն նաշի թէս-
11 լիմ էթտիքլէրինի պիլիր իտի։ ᵛԱքին պաշ քեա-հինլէր անըն եէրինէ քէնտիլէրի իչիւն Բարաբբայը սալը վէրմէսինի ըՙլէ էՐՀէ՛ էՙզէ խալգը թահրիք
12 էթտիլէր։ Վէ Պիղատոս թէ՛քրար անլէրէ ճէվապլէն՝ Էօյլէ իսէ Եէհուտիլէրին մէլիյի տէտիյինիզ քիմսէյէ
13 նէ՞ եափմամը իսթէրսինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի՝ Անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ թէ՛քրար նիտա էթտիլէր։
14 Լաքին Պիղատոս անլէրէ՝ Եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէ-միշ տիր՝ տէտի իսէ տէ, անլէր՝ Անը սալպ էթ՝ տէ-
15 յէրէք տահա զիյատէ նիտա էյլէտիլէր։ Վէ ᵖՊիղատոս խալգը խօշնուտ էթմէ՛ք իսթէմէ՛քլէ, անլէր իչիւն Բարաբբայը սալը վէրտի, վէ Յիսուսը տէօյտիւքտէն սօկրա՝ սալպ օլունմագ իչիւն թէսլիմ էթտի։
16 ᵗՎէ ’ասքէրլէր անը տիվան մահալի օլան հավլու իչէրիսինէ կէօթիւրիւպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ ճէմ՛ էթ-
17 տիլէր։ Վէ անա էրղէվանի խիլ՛աթ կիյտիրտիլէր, վէ տիքէնտէն պիր թաճ էօրիւպ պաշընա գօտըլար։
18 Վէ՝ Սէլամ սանա, էյ Եէհուտիլէրին մէլիյի՝ ᵘեէէե+
19 անը սէլամլամաղա պաշլատըլար։ Վէ գամըշլէ անըն պաշընա վուրուպ՝ իւզէրինէ թիւքիւրիւլէր, վէ տիզ
20 չէօքիւպ անա թէմէննա էտէրլէր իտի։ Վէ անը իսթիհ-զա էթտիքտէն սօկրա, իւզէրինտէն էրղէվանի խիլ՛աթը չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպիսէսինի կիյտիրտիլէր, վէ խաչա կէրմէ՛ք իչիւն տըշարը յա կէօթիւրտիլէր։
21 ᵗՎէ Աղէքսանդրոս իլէ Ռուփոսըն փէտէրի Սիմոն նամընտա Կիւրենէլի պիր քիմսէ թարլատան կէլիպ՝ կէչէր իքէն, պունու անըն խաչընը թաշըմաղա իճ-
22 պար էթտիլէր։ ᵖՎէ անը Գաֆա եէրի թէրճէմէ օլունան
23 Գողգոթա նամ մահալէ կէօթիւրտիւքլէրինտէ, ᵖԱնա իչմէյէ միւրը ի սաֆի իլէ գարըշմըշ շէրապ վէրտի-
24 լէր, ամմա գապուլ էթմէտի։ Վէ անը խաչա կէրտիք-տէն սօկրա, հէր քէսինի հիսսէսի ՙա՛լ-ՙ օլմագ իւզրէ ՙգուր՛ա աթարագ էլպիսէսինի թագսիմ էթտիլէր։
25 Վէ անը խաչա կէրտիքլէրի վագըթ ᵖսա՛աթ իչ իտի։
26 Վէ ᵖանըն ճիւրմ եաֆթասը՝ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷ-
27 ԼԻՅԻ՝ տէյիւ իւզէրինտէ եազըլմըշ իտի։ Վէ ᵘպիրի սաղընտա վէ պիրի սօլընտա անըն իլէ պէրապէր իքի
28 հարամի խաչա կէրտիլէր։ Վէ՝ ᵛՄիւճրիմլէր սըրա-սընտա ’ատտ օլունտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան իթ-մամ օլունտու։
29 ᵗՎէ եանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալլայըպ անա քիւֆր էտէրէք՝ Վայ ՙհէյ քէլի եըգըպ իչ կիւնտէ
30 պինա էտէն. Քէնտինի գուրթար վէ խաչտան էն՝
31 տէրլէր իտի։ Քէզալիք պաշ քեահինլէր իլէ ’իւլէմա քէնտի արալարընտա իսթիհզա էտէրէք՝ Պաշգալա-րընը գուրթարտը, քէնտիսինի գուրթարմաղա գա-
32 տիր տէյիլ տիր։ Իսրայէլին մէլիյի Քրիստոս շիմտի խաչտան էնսին, պիզ տախի կէօրիւպ իննանալըմ՛ տէրլէր իտի։ ᵖԱնըն իլէ պէրապէր սալպ օլունանլար տախի անա շէմ՛ էտէրլէր իտի։
33 Վէ ՙսա՛աթ ալթըյա կէլտիքտէ, թա սա՛աթ տօ-գուզա գատար պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ
34 օլտու։ Վէ սա՛աթ տօգուզտա Յիսուս եիւքսէ՛ք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ ՙէլօի, ՙէլօի, լամմա սապագթանի, եա՛նի թէրճէմէ օլունտրգտա՝ Էյ Ալլահըմ, Էյ Ալլահըմ,
35 պէնի նի՞չիւն թէրք էթտին՝ տէտի։ Վէ օրատա տու-րանլարընն պա՛զրսը պունու իշիթտիքտէ՝ Իշթէ Ե-
36 ղիայը չաղըրը յօր՝ տէտիլէր։ Վէ ᵛպիրի սէյիրտիպ պիր սիւնկէրի սիրքէ իլէ տօլտուրտու, վէ պիր գա-մըշա թագըպ՝ Պրագընըզ պագալըմ՛ Եղիա անը էն-տիրմէյէ կէլի՞ր մի՝ տէյէրէք ᵘանա իչիրտի։
37 ᵗՎէ Յիսուս եիւքսէ՛ք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ թէս-
38 լիմ ի րուհ էթտի։ Վէ ᵘհէյքէլին փէրտէսի եօգարը-

ᵃ Մէզ. 2. 2։ Մատթ. 27. 1։ Ղուկ. 22.66։ 23. 1։ Յովհ. 18. 28։ Ա՛մալ. 3. 13։ 4. 26։
ᵇ Մատթ. 27. 11։
ᶜ Մատթ. 27. 13։
ᵈ Ես.53.7։ Յովհ. 19.9։
ᵉ Մատթ. 27.15։ Ղուկ. 23.17։ Յովհ. 18. 39։
ᶠ Մատթ.27.20։ Ա՛մալ. 3. 14։
ᵍ Մատթ. 27.26։ Յովհ. 19. 1,16։
ʰ Մատթ. 27. 27։
ⁱ Մատթ. 27.32։ Ղուկ. 23. 26։
ʲ Մատթ. 27.33։ Ղուկ. 23. 33։ Յովհ.19.17։
ᵏ Մատթ. 27. 34։
ˡ Մէզ.22.18։Ղուկ.23. 34։ Յովհ. 19. 23,24։
ᵐ Պագ Մատթ. 27. 45։ Ղուկ. 23. 44։ Յովհ. 19. 14։
ⁿ Մատթ. 27.37։ Յովհ. 19. 19։
ᵒ Մատթ. 27. 38։ [37։
ᵖ Ես. 53. 12։ Ղուկ.22.
ᵠ Մէզ. 22. 7։
ʳ Պ.14.58։ Յովհ.2.19։
ˢ Մատթ. 27.44։ Ղուկ. 23. 39։
ᵗ Մատթ. 27.45։ Ղուկ. 23. 44։ [46։
ᵘ Մէզ.22.1։Մատթ.27.
ᵛ Մատթ. 27.48։ Յովհ. 19. 29։
ʷ Մէզ. 69. 21։
ˣ Մատթ.27.50։ Ղուկ. 23. 46։ Յովհ. 19.30։
ʸ Մատթ.27.51։ Ղուկ. 23. 45։

Digitized by Google

տան աշաղըյա գատար եըրթըլըպ իքի շագգ օլտու։
39 Վէ ⁻գարշըսընտա տուրան եիւզ պաշը անըն պէօյլէ
ֆէրեատ էտիպ թէսլիմ ի րուհ էթտիյինի կէօրտիւյինու-
մէ, Հագիգաթէն պու ատէմ Իպն Ուլլահ իտի՝ տէտի։
40 ⁻Վէ ուզագտան նազար էտէն ⁻նիսվան տախի պուլու-
նուպ՝ արալարընտա Մագդաղալը Մարիամ վէ քիւ-
չիւք Յակոբոս իլէ Յովսէսին վալիտէսի Մարիամ
41 վէ Սողովմէ տախի վար իտի։ Քէնտիսի Գալիլեատա
իքէն տախի ⁻մէրգումէլէր անըն արտընճա կիտիպ
անա խըտմէթ էտէրլէր իտի. վէ անըն իլէ պէրա-
պէր Երուսաղէմէ չրգմըշ օլան պաշգա չօգ նիսվան
տախի վար իտի։
42 ⁻Վէ ախշամ օլտըգտա, թէտարիք, եա՛նի սէպթ-
43 տէն էվվէլ օլան կիւն օլմաղլէ, Շուրա ա՛զասընտան
օլուպ՝ միւ՛թէպէր ⁻վէ մէլէքիւթ Ուլլահա մունթա-
զըր պուլունան Արիմաթիալը Յովսէփ կէլիպ՝ ճէսա-
րէթլէ Պիղատոսըն եանընա կիրէրէք, Յիսուսըն ճէ-
44 սէտինի թալէպ էյլէտի։ Վէ Պիղատոս անըն վէֆաթ
էթմիշ օլտըղընա թէ՛աճճիւպլէ եիւզ պաշըյը չաղը-
րըպ՝ Զօգտա՞ն մը վէֆաթ էթտի՝ տէյիւ անա սիւ՛ալ
45 էթտի։ Վէ եիւզ պաշըտան ⁻ւ-է-ւ՛ է հաւէ անկլամաղլէ
46 ճէսէտի Յովսէփէ պաղըշլատը։ ⁻Օ տախի քէթէն պէզի
սաթըն ալարագ, ⁻է-է-է էնտիրիպ անը օլ պէզէ
սարտը, վէ գայատա օյուլմուշ պիր գապրա գօյուպ՝
47 գապրըն գափուսընա պիր թաշ եուվարլատը։ Վէ
Մագդաղալը Մարիամ իլէ Յովսէսին ⁻լ-է-է-է Մա-
րիամ անըն գօնուլտրդը եէրէ պագըյօրլար իտի։

ՊԱՊ 16

Յիսուսըն գըյամընըն պիր մէքէ վասթաասըյլէ պա՛զը գարըլարա պիլտիրիլէսի։ 9 քէնտինին Մարիամա, 12 վէ տիկէր իքի քիմսէյէ, 14 վէ օն պիր շակիրտինէ կէօրիւնէսի. 15 Քա՛իքէլէրի Քա՛լիմ վէ վաֆթիզ էթմէք իւզրէ շակիրտլէրինի իրսալը, 19 վէ սէմայա ՛ուրուճը։

1 Վէ ⁻սէպթ կիւնիւ կէչտիքտէն սօկրա, Մագդա-
ղալը Մարիամ վէ Յակոբոսըն ⁻լ-է-է-է Մարիամ իլէ
Սողովմէ կէլիպ՝ անա սիւրմէք իւզրէ, ⁼պէհարլար
2 սաթըն ալմըշ օլմալարըյլէ, ⁼Հաֆթանըն իլք կիւ-
նիւ, սապահլայըն կիւնէշ տօղար իքէն գապրա կէ-
3 տիլէր։ Վէ պիրիպիրինէ՝ Գապրըն գափուսընտան
թաշը պիզէ քիմ եուվարլայաճագ տըր՝ տէյօրլար
4 իտի, (Վէ պագտրգլարընտա թաշը եուվարլանմըշ
5 կէօրտիւլէր,) զիրա փէք պէօյիւք իտի։ ⁻Վէ գապրա
կիրտիքլէրինտէ, պէյազ լիպաս կիյմիշ սաղ թա-
րաֆտա օթուրուր պիր նէվճիվան կէօրմէլէրիյլէ,

1 Մատթ. 27.54։ Ղուկ. 23. 47։
2 Մէկ. 38. 11։
3 Մատթ. 27.55։ Ղուկ. 23. 49։
4 Ղուկ. 8. 2, 3։
5 Մատթ. 27, 57։ Ղուկ. 23. 50։ Յովհ. 19.38։
6 Ղուկ. 2. 25,38։
7 Մատթ. 27. 59, 60։ Ղուկ. 23. 53։ Յովհ. 19. 40։
8 Մատթ. 28. 1։ Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 1։
9 Ղուկ. 23. 56։ [20. 1։
10 Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 11,12։
11 Ղուկ. 24. 3։ Յովհ. 20. 11,12։
12 Մատթ. 28. 5-7։ [28։
13 Մատթ. 26.32։ Գ. 14.
14 Գագ Մատթ. 28. 8։ Ղուկ. 24. 9։
15 Ղուկ. 8. 2։
16 Յովհ. 20. 14։
17 Ղուկ. 24. 10։ Յովհ. 20. 18։

6 հայրան օլտըլար։ ⁻Օ տախի անլէրէ՝ Հայրան օլ-
մայընըզ, սիզ սալպ օլունմըշ Նազարէթլի Յիսուսը
արայօրսընըզ. գըյամ էթտի, պուրատա տէյիլ
7 տիր, իշթէ անը գօտրգլարը եէր։ Լաքին սիզ կի-
տիպ՝ անըն շակիրտլէրի իլէ Պետրոսա՝ Օ սիզտէն
էվվէլ Գալիլեայա վարաճագ, ⁻սիզէ տէտիյի կիպի
8 անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ, տէտի։ Վէ
գապրտան չըգըպ գաչտըլար, վէ քէնտիլէրինի թիթ-
րէմէ վէ հայրէթ ալմաղլէ գօրգուլարընտան ⁻հիչ պիր
քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէտիլէր։
9 Վէ Յ⁻ւ-ւ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ, սա-
պահլայըն գըյամ էթտիքտէն սօկրա, էվվէլա՝ ⁻տէ-
րունինտէն եէտի ճինն չըգարմըշ օլտըղը ⁻Մագթա-
10 ղալը Մարիամա կէօրիւնտիւ, ⁼Մէրգումէ տախի կի-
տիպ մուգատտէմա անըն իլէ պէրապէր օլանլարա,
եաս չէքիպ աղլամագտա օլտըգլարը հալտէ, խապէր
11 վէրտի։ ⁼Անլէր իսէ անըն տիրի օլուպ՝ պունա կէօ-
րիւնտիւյինիւ իշիթտիքլէրինտէ, ինանմատըլար։
12 Վէ պունտան սօկրա ⁻անլէրին իքիսինէ, պիր քէօյէ
եիւրիւյէրէք կիտէրլէր իքէն, պաշգա հէյ՛էթտէ կէօ-
13 րիւնտիւ։ Անլէր տախի վարըպ՝ սա՛իրլէրէ խապէր
վէրտիլէր իսէ տէ, պունլարա տախի ինանմատըլար։
14 ⁼Անտէն սօկրա օն պիրլէրէ սօֆրատա օթուրուր-
լար իքէն կէօրիւնիւպ, գըյամ էթմիշ օլտըղընը կէօ-
րէնլէրէ ինանմատգլարընտան տօլայը, իմանսըզ-
լըգլարը վէ գալպլէրինին գաթըլըղը իչիւն անլէրի
թա՛զիր էյլէտի։
15 ⁼Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պիւթիւն տիւնեայա կի-
16 տիպ՝ հէր մախլուգա ⁼պէշարէթի վա՛զ էտինիզ։ ⁼Հի-
ման էտիպ վաֆթիզ օլունան խէլաս պուլաճագ, վէ
⁼իման էթմէյէն ՛ալէյհինէ հիւքմ օլունաճագ տըր։
17 Վէ իման էտէնլէր իլէ շու ՛ալամէթլէր պէրապէր պու-
լունաճագ, եա՛նի ⁻պէնիմ իսմիմլէ ճիննլէր չըգարա-
18 ճագլար, ⁼եէնի լիսանլար սէօյլէյէճէքլէր. ⁼Երլանլար
թուպաճագլար, վէ միհլիք շէյ իչսէլէր տախի ասլա
անլէրէ զարար վէրմէյէճէք. ⁼խասթալար իւզէրինէ
էլլէրինի գօյաճագլար, անլէր տախի շիֆա պուլա-
ճագ տըր։
19 Իմտի ⁻Րապպ [Յիսուս] անլէրէ սէօյլէտիքտէն
սօկրա, ⁻սէմայա րէֆ՛ օլունուպ՝ Ալլահըն ⁻սաղընտա
20 ճիվուս էթտի։ Անլէր տախի չըգըպ՝ հէր եէրտէ վա՛զ
էտէրլէր իտի, Րապպ տախի անլէր իլէ ՛ամիլ օլուպ՝
պէրապէր պուլունան ⁻՛ալամէթլէր վասըթասըյլէ
քէլամը իսպաթ էտէր իտի։ Ամին։

1 Ղուկ. 24. 11։
2 Ղուկ. 24. 13։
3 Ղուկ. 24. 36։ Յովհ. 20. 19։ 1Կոր. 15. 5։
4 Մատթ. 28.19։ Յովհ. 15. 16։
5 Կող. 1. 23։
6 Յովհ.3.18,36։ Ա՛մալ. 2.38։ 16.30-32։ Րօմ. 10. 9։ 1 Պետ. 3. 21։
7 Յովհ. 12. 48։
8 Ղուկ. 10. 17։ Ա՛մալ. 5. 16։ 8. 7։ 16. 18։ 19. 12։
9 Ա՛մալ. 2. 4։ 10. 46։ 19.6։ 1Կոր.12.10,28։
10 Ղուկ. 10. 19։ Ա՛մալ. 28. 5։
11 Ա՛մալ.5.15,16։9.17։ 28.8։ Յակ. 5.14,15։
12 Ա՛մալ. 1. 2,3։
13 Ղուկ. 24. 51։
14 Մէգ. 110. 1։ Ա՛մալ. 7. 55։
15 Ա՛մալ. 5. 12։ 14. 3։ 1Կոր. 2. 4, 5։ ՛Իպր. 2. 4։

Digitized by Google

ԻՆՃԻԼ

ՂՈՒԿԱՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

Պու ինճիլին եազըլմասընըն սէպէպի։ 5 Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին, 26 վէ Յիսուսըն Քէվէլլիւտիւ հագգընտա փէշին խապէր. 39 Եղիսաբեթին, 46 վէ Մարիամըն իլհամլէ սէյլէմէսի։ 57 Յովհաննէսին Քէվէլլիւտիւ վէ խիթանը։ 67 Զաքարիանըն Յիսուս հագգընտա, 76 վէ Յովհաննէս հագգընտա իլհամլէ սէյլէմէսի։

1 Է՛յ ֆազիլէթլու Թէոփիլոս, ՚իպթիտատէն կէօզ-
լէրիյլէ կէօրէնլէրին վէ քէլամըն խատէմէսի օլանլա-
2 րըն, Արամըզտա սահիհէն միւսէլլէմ օլան նէսնէլէրի
3 պիզէ ՚նագլ էթմիշ օլտըգլարընա կէօրէ, Նիչէ քիմ-
սէլէր անլէրին թէրթիպլէ թէ՛լիֆինէ պաշլամըշ օլ-
տըգլարը ճիհէթլէ, ՚պէն տախի էն էվվէլինտէն հէր
շէյի քէմալ ը տիգգաթլէ թէֆահհիւս էթտիյիմտէն,
4 ՚Սանա թա՛լիմ օլունան շէյլէրին հագիգաթընը պիլ-
մէկ իչիւն, սանա ճիմլէսինի ՚սըրասըյլէ եազմագ
պանա միւնասիպ կէօրիւնտիւ։
5 ՚Եէհուտիյէ մէլիյի Հէրովդէսին կիւնլէրինտէ, ՚Ա-
բիա նէվպէթինտէն Զաքարիա նամընտա պիր քեա-
հին պուլունուպ զէվճէսի տախի Ահարոն գըզլարընը-
6 տան օլարագ, իսմի Եղիսաբեթ իտի։ Իքիսի տախի
Ալլահըն հուզուրընտա ՚սալիհ օլուպ՝ Րապպընը ճիմլէ
էմրլէր վէ ահքեամընընը պիլա գուսուր իճրասընտա
7 պուլունուրլար իտի։ Վէ Եղիսաբեթ ՚ագիր օլտըղըն-
տան էվլատլարը օլմայըպ՝ իքիսի տէ խայը եաշը
8 իտիլէր։ Վէ մէրգում քէնտի նէվպէթի սըրասընտա,
Ալլահըն հուզուրընտա քեահինլիք խըտմէթինի իճրա
9 էտէր իքէն, Քեահինլիք ՚ատէթի իւզրէ Րապպընը հէյ-
քէլինէ կիրիպ՝ ՚պուխուր եագմագ գուր՚ասը ՚քէն-
10 տինէ տիւշտիւ։ ՚Վէ գավմընը պիւթիւն ճէմա՚աթը
տախի պուխուր վագթընտա խարիճտէ տու՚ա էթ-
11 մէքտէ իքէն, Րապպընը մէլէյի ՚պուխուր մէզպահը-
12 նընը սաղընտա տուրուպ՝ անա կէօրիւնտիւ։ Վէ Զա-
քարիա անը կէօրիւնճէ ՚միւզթարիպ օլուպ՝ քէնտի-
13 սինէ գօրգու կէլտի։ Վէ մէլէք անա՝ Գօրգմա, էյ
Զաքարիա, զիրա նիյազընկ գապուլ օլունմաղլէ զէվ-
ճէնկ Եղիսաբեթտէն սէնին պիր օղլընկ օլաճագ, վէ
14 անա ՚*Յովհաննէս թէսմիյէ էտէճէքսին։ Վէ սանա
մէսէրրէթ վէ շատլըգ օլուպ՝ անընը վէլատէթինտէն
15 ՚չօգ քիմսէլէր մէսրուր օլաճագ տըր։ Զիրա Րապպընը
հուզուրընտա պէօյիւք օլուպ՝ ասլա ՚չէրապ վէ միւս-
քիր իչմէյէճէք, վէ ՚Հէման վալիտէսինինը րահմին-
16 տէն Րուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլաճագ տըր։ ՚Վէ պէնի
Իսրայէլտէն չօգ քիմսէլէրի՝ քէնտիլէրին Ալլահը օլան
17 Րապպա տէօնտէրիպ, Փէտէրլէրին գալպլէրինի էվ-
լատա, վէ ՚ասըլարը սալիհլէրին ՚ագլընա տէօնտէ-
րէրէք, Րապպա հազըրլանմըշ պիր գավմ թէհիյյէ
էթմէք իւզրէ, ՚Եղիանընը րուհու վէ գուտրէթիյլէ ա-
18 նընն էօնիւնճէ կիտէճէք տիր՝ տէտի։ Զաքարիա տախի
մէլէյէ՝ ՚Պունու նէտէ՞ն պիլէյիմ. զիրա պէն իհթի-
յար ըմ, զէվճէմ տախի խայլը եաշլը տըր՝ տէտի։
19 Վէ մէլէք անա ճէվապէն՝ Պէն Ալլահընն հուզուրընտա
տուրան ՚Գաբրիէլ իմ, վէ սանա սէօյլէյիպ՝ պու շէյ-
20 լէրի թէպշիր էթմէյէ իրսալ օլունտըմ, Վէ իշթէ սէն
վագթընտա իթմամ օլունաճագ սէօզլէրիմէ հինան-
մատըղընն իչիւն, պունլարընն վուգու՚ պուլաճաղը կիւնէ
տէյիւն ՚տիլսիզ օլուպ, սէօյլէմէյէ մուգթէտիր օլ-
21 մայաճագընը՝ տէտի։ Վէ գավմ Զաքարիայը պէքլէ-
մէքտէ օլուպ՝ հէյքէլտէ կէճիքտիյինէ թէ՚աճճիպ
22 էտիյօրլար իտի։ Ո տախի տըշարըյա չըգտըգտա,
անլէրէ սէօյլէմէյէ մուգթէտիր օլմատըղընտան, հէյ-
քէլտէ պիր րի՚յա կէօրմիւշ օլտըղընը ակլատըլար.
ո տախի՝ անլէրէ իշարէթլէր էտիյօր իտի տէ տիլսիզ
23 գալտը։ Վէ ՚խըտմէթինինն կիւնլէրի թէմամ օլմաղլէ,
24 քէնտի խանէսինէ կիթտի։ Վէ օլ կիւնլէրտէն սօնրա,
25 զէվճէսի Եղիսաբեթ համիլէ օլուպ, Րապպ խալգ
արասընտա ՚հագարէթիմի կիտէրմէք իչիւն, պանա
հիւսն ի նազար գըլտըղը կիւնլէրտէ պէօյլէ էյլէտի՝
տէյէրէք քէնտինի պէշ այ կիզլէտի։
26 Վէ այլթընճը այտա մէլէք Գաբրիէլ Ալլահ թա-
րաֆընտան, Գալիլեատա վագը՚ Նազարէթ նամ պիր
27 շէհրէ, Դաւիթ խանէտանընտան Յովսէփ իսմինտէ
պիր ատմէ ՚նիշանլը օլան պիր պաքիրէնին նէզ-

– Ա՛մալ. 1. 1։
բ ՚Իպր. 2. 3։ 1Պետ. 5. 1։ 2Պետ. 1. 16։ 1Յովհ. 1. 1։ [27։
գ Մարկ. 1. 1։ Յովհ. 15. 1։
դ Ա՛մալ. 15. 19, 25, 28։ 1Կորնթ. 7. 40։
ե Յովհ. 20. 31։
զ Ա՛մալ. 11. 4։
է Մատթ. 2. 1։
ը 1 Թէվ. 24. 10, 19։ Նէհմ. 12. 4, 17։
թ Թէքր. 7. 1։ 17. 1։ 3Միւս. 9. 4։ 4Միւս. 20. 3։ Յոբ. 1. 1։ Ա՛մալ. 23. 1։ 24. 16։ Փիլ. 3. 6։
ժ Խուր. 30. 7, 8։ 1Միւս 2. 28։ 1Թէվ. 23. 13։ 2Թէվ. 29 11։
ի 1Թէվ. 24. 19։ 2Թէվ. 8. 14։ 31. 2։ [3, 4։
լ Ղևտ. 16. 17։ Վահ. 8. 6։
խ Խուր. 30. 1։
ծ Հաք. 6. 22։ 13. 22։ Դան. 10. 8։ Այ. 29։ Պ. 2. 9։ Ա՛մալ. 10. 4։ Վահ. 1. 17։
կ Այ. 60, 63.
հ Րապպըն ՚ինայէթի
ձ Այ. 58։
ղ Ա՛տ. 6. 3։ Հաք. 13. 4։ Պ. 7. 33։ [15։
ճ Երեմ. 1. 5։ Գաղ. 1. 15։
մ Մաղ. 4. 5, 6։
յ Մատ. 4. 5։ Մատթ. 11. 14։ Մարկ. 9. 11։
ն Թէքր. 17. 17։
շ Դան. 8. 16։ 9. 21-23։ Մատթ. 18. 10։ ՚Իպր. 1. 14։
ո Եզեկ. 3. 26։ 24. 27։
պ Պագ 4 Միւս. 11. 5։ 1 Թէվ. 9. 25։
ջ Թէքր. 30. 23։ Ես. 4. 1։ 54. 1, 4։
ռ Մատթ. 1. 18։ Պ. 2. 4, 5։

Digitized by Google

տինէ կէօնտէրիլտի. վէ օլ պաքիրէնին իսմի Մարիամ
28 իտի: Վէ մէլէք մէրգումէնին նէզտինէ կէլիպ՝ Սէլամ
սանա, էյ լութֆա նա՛իլ օլմուշ պ-ւէէէ, Րապպ սէ-
նին իլէ տիր. սէն նիսա պէչնինտէ միւպարէք սին՝
29 տէտի: Ո իսէ Դէնէ կէօրտիւքտէ, քէլամրնտան միւզ-
թարիպ օլուպ՝ Պու նաֆսըլ սէլամ օլա՝ տէյիւ թէֆէք-
30 քիւր էտէր իքէն, Մէլէք անա՝ Գօրգմա, էյ Մարիամ,
31 զիրա Ալլահրն ինտինտէ լութֆ պուլտրն: Վէ իշլէ
համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագսրն, վէ անա
32 Յիսուս թէսմիյէ էտէսին, Ո պէօյիւք օլուպ՝ անա
Իպն իլ Միւթա՛ալ տէնիլէճէք, վէ Րապպ Ալլահ
33 անա փէտէրի Դաւիթին թախթրնը վէրէճէք տիր: Վէ
պէյթ ի Յակոբրն իւզէրինէ իլ էլ էպէտ հիւքիւմէթ
սիւրիպ՝ մէլէքիւթիւնիւն նիհայէթի օլմայաճագ տրր՝
34 տէտի: Մարիամ իսէ մէլէյէ՝ Պու նաֆսըլ օլա պիլիր,
35 չինքի պիր էր պիլմէմ՝ տէտի: Մէլէք տախի անա
ճէվապէն՝ Սէնին իւզէրինէ Րուհ իլ գուտս կէլիպ,
Միւթա՛ալրն գուտրէթի սանա կէօլկէ օլաճագ. պու
էճլտէն սէնտէն տօղաճագ մուգատտէս զաթա տախի
36 Իպն Ուլլահ տէնիլէճէք տիր: Վէ իշլէ ագրապակ-
տան օլան Եղիսաբեթ տախի իխթիյարլըղընտա պիր
օղլա համիլէ օլուպ՝ պու ... օլ ՚ագիր տէնիլէճնին ալ-
37 թընճը այը տրր. Զիրա Ալլահրն ինտինտէ հիչ պիր
38 շէյ ղայրի միւմքիւն տէյիլ տիր՝ տէտի: Վէ Մարիամ՝
Իշլէ Բապպրն ճարիյէսի, պանա սէօզիւկէ կէօրէ
օլսուն՝ տէմէսիյլէ մէլէք անրն նէզտինտէն կիթտի:
39 Վէ Մարիամ օլ կիւնլէրտէ գալգրպ՝ ՚աճէլէթէն
40 տաղլար ճիվարրնա, Յուդա շէհրինէ կիտիպ. Զա-
քարիանրն խանէսինէ կիրէրէք, Եղիսաբեթէ սէլամ
41 վէրտի: Վէ Եղիսաբեթ Մարիամրն սէլամրնը իշլե-
տինի կիպի, չօճուգ անրն րահմինտէ սրչրատը, վէ
42 Եղիսաբեթ Րուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլուպ, Եիւքսէք
սէսլէ չաղրրարագ տէտի քի՝ Սէն նիսա պէչնինտէ
միւպարէք սին, վէ սէնին րահմինին մահսուլը միւ-
43 պարէք տիր. Վէ պու պանա նէրէտէն օլտու քի՝
44 Բապպրմրն վալիտէսի եանրմա կէլէ: Զիրա իշլէ սէ-
լամրնըն սէսի գուլաղրմա տէյտինի կիպի, չօճուգ
45 րահմիմտէ շատլրգտան սրչրատը: Վէ նէ միւպարէք
տիր իման էթմիշ օլան. զիրա Բապպ թարաֆրնտան
անա սէօյլէնիլէն շէյլէր իթմամ օլունաճագ տրր:
46 Մարիամ տախի՝ Ձանրմ Բապպը թա՛զիմ էտիպ,
47 Րուհրմ Խէլասքեարրմ օլան Ալլահտա շատման օլ-
48 տու: Զիրա Ճարիէսինին էտնա հալինէ նազար գրլտը,
վէ իշլէ շիմտէն սօկրա Ճիւմլէ նէսլլէր պանա՝ Նէ
49 միւպարէք՝ տէյէճէքլէր. Զինքի Գատիր պանա
պէօյիւք շէյլէր էյլէտի. անրն Իսմի տախի գուտ-
50 տուս տրր: Վէ Մէրհամէթի նէսլտէն նէսլէ քէնտինի-
51 տէն գօրգանլարրն իւզէրինտէ տիր: Քէնտի պազու-
սրյլէ գուտրէթ իպրազ էյլէտի. Միւթէքէպիր-
լէրի գալպլէրինին էֆքեարրնտա փէրիշան էյլէտի:
52 Գուտրէթ սահիպլէրինի թախթլարրնտան էնտիրիպ՝
53 էտնալարը եիւքսէլթտի: Անճ օլանլարը նի՛մէթլէրլէ
54 տօյուրուպ՝ զէնկինլէրի պօշ կէօնտէրտի: Էճատատ-
մրզա սէօյլէտիյի իւզրէ՝ Աբրահամ իլէ անրն զիւր-
րիյէթինէ իլէյէպէտ օլան Իմէրհամէթի թէզէքքիւր
55 էտիպ, Գուլու Իսրայէլէ իմտատ էյլէտի՝ տէտի:
56 Վէ Մարիամ անրն եանրնտա իչ այ գալտրգտան
սօկրա, քէնտի խանէսինէ ՚ավտէթ էյլէտի:
57 Վէ Եղիսաբեթին տօղուրաճագ վագթը թէմամ
58 օլտրգտա, պիր օղուլ տօղուրտու: Վէ գօնշուլարը
իլէ ագրապասը Բապպրն անա ՚ազիմ մէրհամէթ էյ-
լէտիյինի իշիթտիքլէրինտէ, ՚անրն իլէ պէրապէր սէ-
վինիրլէր իտի:
59 Վէ սէքիղինճի կիւնտէ մա՛սումը խիթան էթմէյէ
կէլիպ՝ անա փէտէրինին իսմիյլէ Զաքարիա թէսմիյէ
60 էթտիլէր: Լաքին վալիտէսի ճէվապ վէրիպ՝ Խայր,
անճագ Յովհաննէս թէսմիյէ օլունաճագ տրր՝ տէտի:
61 Անլէր տախի մէրգումէյէ՝ Ագրապակտա պու իսմիլէ
թէսմիյէ օլունմրզ պիր քիմսէ եօգ տրր՝ տէտիլէր:
62 Վէ՝ Նէ՞ իսմիլէ թէսմիյէ օլունմասրնը իսթէրսին՝ տէյիւ
63 իշարէթլէ փէտէրինտէն սի՛ալ էթտիլէր: Ո տախի
պիր լէվհա իսթէյիպ՝ Իսմի Յովհաննէս տիր՝ տէյիւ
64 եազտրղընտա, ճիվմէսի թէ՛աճճիպ էթտիլէր: Վէ
հէմման աղզը վէ տիլի աչըլըպ՝ Ալլահա համտ էտէրէք
65 թէքէլլիմ էյլէտի: Վէ էթրաֆտա թէմէքքիւն էտնէ-
լէրին ճիվմլէսինէ գօրգու տիւշիպ՝ պու շէյլէրին
քեաֆֆէսի եէհուտիյէնին պիւթիւն տաղհսթանրն-
66 տա շայ՝ օլարագ, Իշիտնլէրին ճիվմլէսի՝ Ա՛ճէպա
պու մա՛սում նէ՞ օլաճագ տրր՝ տէյէրէք, Ը-ֆ-ը՝-Ը
Խաթըրլարրնտա հրֆզ էթտիլէր. վէ Րապպրն էլի
անրն իլէ իտի:
67 Փէտէրի Զաքարիա տախի Րուհ իլ Գուտսլէ մէմ-
68 լու օլուպ՝ իլհամլէ սէօյլէյէրէք տէտի քի, Իսրայէ-
լին Ալլահը Բապպ միւպարէք օլսուն, չինքի գավ-

Ղ Դան. 9. 23։ 10. 19։
— Հաբ. 6. 12։
- Այ. 12։ [1. 21։
Ձ Ես. 7. 14։ Մատթ.
ֆ Պ. 2. 21։
ր Մարկ. 5. 7։
ց 2 Միւս. 7. 11, 12։ Մէզ. 132. 11։ Ես. 9. 6, 7։ 16. 5։ Երեմ. 23. 5։ Վահ. 3. 7։
ծ Դան. 2. 44։ 7. 14, 27։ Աբդ. 21։ Միք. 4. 7։ Յովհ. 12. 34։ Իպր. 1. 8։
ձ Մատթ. 1. 20։
ղ Մատթ. 14. 33։ 26. 63, 64։ Մարկ. 1. 1։ Յովհ. 1. 34։ 20. 31։ Ա՛մալ. 8. 37։ Բամ. 1. 3։
ճ Թէք. 18. 14։ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Մատթ. 19. 26։ Մարկ. 10. 27։ Պ. 18. 27։ Բամ. 4. 21։
մ Ցես. 21. 9-11։
յ Այ. 28։ Հաբ. 5. 24։
ն 1 Միւս. 2. 1։ Մէզ. 34. 2, 3։ 35. 9։ Ամբ. 3. 18։
շ 1 Միւս. 1. 11։ Մէզ. 138. 6։
ո Մաղ. 3. 12։ Պ. 11. 27։
չ Մէզ. 71. 19։ 126. 2, 3։ Մէզ. 111. 9։
պ Թէք. 17. 7։ Խուր. 20. 6։ Մէզ. 103. 17, 18։
ջ Մէզ. 98. 1։ 118. 15։ Ես. 40. 10։ 51. 9։ 52. 10։ [5. 5։
ռ Մէզ. 33. 10։ 1 Պետ.
ս 1 Միւս. 2. 6։ Ցոբ. 5. 11։ Մէզ. 113. 7։
վ 1 Միւս. 2. 5։ Մէզ. 34. 10։ Թէք. 17. 19։ Մէզ 132. 11։ Բամ. 11. 28։ Դաղ. 3. 16։
տ Մէզ. 98. 3։ Երեմ. 31. 3, 20։
ր Այ. 14։
ց Թէք. 17. 12։ Ղեւ. 12. 3։
ծ Այ. 13։
ձ Այ. 13։
ղ Այ. 20։
ճ Այ. 39։
մ Պ. 2. 19, 51։
յ Թէք. 39. 2։ Մէզ. 80. 17։ 89. 21։ Ա՛մալ. 11. 21։
ն Ցովէլ. 2. 28։
շ 3 Միւս. 1. 48։ Մէզ. 41. 13։ 72. 18։ 106. 48։
ո Խուր. 3. 16։ 4. 31։ Մէզ. 111. 9։ Պ. 7. 16։

Digitized by Google

մընը զրյարէթ էտիպ՝ անը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտի։
69 Վէ ֊գատիմտէն պէրու մուգատտէս փէյղամպէրլէրի-
70 նին աղզըյլէ սէօյլէտիյի իւզրէ, Տիւշմէնլէրիմիզտէն
վէ պիզէ հէփ պուղզ էտէնլէրին էլինտէն խէլաս օ-
71 մագ իւզրէ, Դուլու Դաւիթին խանէտանընտա պիզիմ
72 իչիւն ֊*՚ազիմ պիր խէլաս՚՚ իզհար էյլէտի. Թա քի
֊Էճատատրմըզա մէրհամէթ էտիպ՝ քէնտի մուգատտէս
73 ՚ահտրընը, Եա՚նի տիւշմէնլէրիմիզին էլինտէն գուր-
թուլմըշ օլարագ, [՚էօմրիւմիւզիւն] ճիւմլէ կիւնլէ-
74 րինտէ, Քէնտի հուզուրընտա, ֊գուտսիյէթ վէ սա-
լահլէ գօրգուսըզ ֊քէնտինէ ՚իպատէթ էթմէմիզի իհ-
75 սան էյլէմէք իչիւն, ֊փէյղէրիմիզ Աբրահամա էթ-
76 տիյի եէմինի խաթըրա կէթիրէ։ Սէն տախի, էյ մա՚-
սում, Միթա՚ալըն փէյղամպէրի թէսմիյէ օլունա-
77 ճագսըն. Զիրա սէն ֊զուլմէթ իլէ էօլիմ կէօլկէսինտէ
օթուրանլարա զիյա վէրմէք վէ այագլարըմըզը սէ-
լամէթ թարիգինէ կէօթիւրմէք իւզրէ, Ալլահըմըզըն
շէֆգաթ ու մէրհամէթինտէն նաշի ֊տօղան կէ֊՚ղէ
78 եիւճէլէրտէն զիյարէթիմիզ իչիւն կէլմէք իլէ, Գավմընա
֊կիւնահլարըն ՚աֆվը իլէ օլան խէլասը պիլտիրմէք
79 իչիւն, ֊Րապպըն եօլլարընը հազըրլամագ իւզրէ ա-
նըն էօնիւնտէն կիտէճէքսին։
80 Վէ ֊՚մա՚սում պէօյիւյիւպ Րուհտա գուվվէթլէնիր,
վէ Իսրայէլէ զուհուրը կիւնիւնէ տէյին ՚չէօլլէրտէ
տուրուր իտի։

ՊԱՊ 2

*Թահրիր ի Նուֆուս։ 6 Յիսուսըն Քէվէլլիտիւ։ 8 Րապպըն մէլէյի-
նին չօպանլարա կէօրիւնմէսի։ 18 Մէլէքլէրին իլահիսի։ 21 Յիսուսըն
իսաՓնը։ 22 Մարիամըն ԹաՓհիրի։ 28 Սիմէոն իլէ Անանըն Յիսուս
հագզընտա իլհամլէ սէօյլէմէլէրի։ 46 Յիսուսըն ՚իւլէմա իլէ միւթա-
լէմէսի, 51 վալիտէյնինէ իթա՚աթը, վէ հիքմէթի Մէրյամը էմմէսի։*

Օլ կիւնլէրտէ պիւթիւն տիւնեանըն թահրիր ի
Նուֆուսը իչիւն Գայսէր Օգոստոս թարաֆընտան
2 ֆէրման սիւտուր էթտի։ ֊Պու իլք թահրիր Կիւրենոս
3 Սիւրիա վալիսի իքէն օլտու։ Վէ ճիւմլէսի թահրիր
օլունմագ իչիւն հէր քես քէնտի շէհրինէ կիտէր իտի։
4 Իմտի Յովսէփ տախի ֊Դաւիթին պէյթ ու նէս-
լինտէն օլմաղլէ, համիլէ օլան նիշանլըսը Մարիամ
5 իլէ պէրաբեր թահրիր օլունմագ իչիւն, Գալիլեատան
Նազարէթ շէհրինտէն ԵՀուտիյէյէ, Բեթլէհէմ տէնի-
լէն ֊Դաւիթին շէհրինէ չրգտը։
6 Վէ անլէր օրատա իքէն, մէրգումէնին տօղուրա-
7 ճագ վագթը թէմամ օլտըգտա, ֊Իլք օղլընը տօղուր-
տու, վէ անը գունտագլայրագ քէնտիլէրէ խանտա
եէր օլմամաղլէ, եէմլիքտէ եաթըրտը։
8 Վէ օլ ճիվարտա, օվատա գալըգ սիւրիւլէրինի
9 կէճէլէյին պէքլէյէն չօպանլար վար իտի։ Վէ իշթէ
Րապպըն մէլէյի իւզէրլէրինէ էնիպ՝ էթրաֆլարընտա
Րապպըն ճէլալը զիյա վէրմէքլէ, ֊զիյատէսիյլէ գօրգ-
10 տըլար։ Վէ մէլէք անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ, զիրա իշթէ
֊պիւթիւն գավմա վուգու՝ պուլաճագ ՚ազիմ պիր մէ-
11 սէրրէթի սիզէ թէպշիր էտէրիմ. ֊Զիւնքի սիզէ պու
կիւն Դաւիթին շէհրինտէ ֊Մէսիհ վէ Րապպ օլան
12 ֊Խէլասքեար տօղմուշ տըր։ Վէ գունտագլանմըշ վէ
եէմլիքտէ եաթար պիր մա՚սում պուլմանըզ սիզէ նի-
13 շան օլաճագ տըր՝ տէտի։ ֊Վէ անսըզըն մէլէք իլէ
պէրաբեր ճիւնուտ ը սէմավիյէնին պիր ճիւմհուրը հա-
14 զըր պուլունուպ՝ Ալլահա սէնա էտէրէք, ֊Էն եիւճէ-
լէրտէ Ալլահա համտ, եէր իւզէրինտէ ֊սէլամէթ,
֊Հատէմլէրտէ հիւսն ի րիզա՝ տէտիլէր։
15 Վէ մէլէքլէր եանլարընտան սէմայա չրգտրգլա-
րընտա, օլ չօպանլար պիրիպիրինէ՝ Շիմտի Բեթլէ-
հէմէ գատար վարըպ, Րապպըն պիզէ պիլտիրտիյի
16 պու վագը՚այը կէօրէլիմ՚՚ տէտիլէր։ Վէ ՚աճէլէթլէն
կիտիպ՝ Մարիամ իլէ Յովսէփի վէ եէմլիքտէ եաթան
17 մա՚սումը պուլտըլար։ Վէ կէօրտիւքտէն սօկրա, պու
մա՚սումըն հագգընտա քէնտիլէրէ սէօյլէնիլէն շէյի
18 էթրաֆա նէշը էթտիլէր։ Վէ իշիտէնլէրին ճիւմլէսի չօ-
պանլարըն քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրի շէյլէրէ թէ՚աճ-
19 ճիւպ էթտիլէր։ ֊Մարիամ տախի պու շէյլէրին ճիւմ-
լէսինի գալպինտէ թէֆէքքիւր էտէրէք հրֆզ էտէր
20 իտի։ Վէ չօպանլար քէնտիլէրինէ սէօյլէնիլտիյի վէճհ-
լէ, իշիտիպ կէօրտիւքլէրի ճիւմլէ շէյլէրտէն տօլայը
Ալլահա համտ ու սէնա էտէրէք ՚ավտէթ էթտիլէր։
21 ֊Վէ մա՚սումըն խիթանը իչիւն սէքիզ կիւն թէմամ
օլտըգտա, օ տահա ֊՚՚ րահմինտէ մէվճուտ օլմագ-
տան էվվէլ մէլէք թարաֆընտան թէսմիյէ օլունտըղը
իւզրէ ֊Յիսուս թէսմիյէ օլունտու։
22 Վէ Մովսէսին շէրի՚աթը մուճէպինճէ անլէրին
թաթհիր ֊կիւնլէրի թէմամ օլտըգտա, ֊Հէր իլք տօ-
ղան էրքէք չօճուգ Րապպա մուգատտէս տէնիլէ՝ տէ-
23 յիւ, Րապպըն շէրի՚աթընտա եազըլտըղը իւզրէ մա՚-
24 սում Րապպա թագտիմ էթմէք, Վէ ֊Րապպըն շէ-
րի՚աթընտա պիր չիֆթ գումրու, եախստ իքի կէօ-

Ե Երեմ. 23.5,6; 30.10; Դան. 9.24; Ա՚մալ. 3.21; Բամ. 1.4;
Զ Մէզ. 132.17; [զու
Է Եսա. խէլաս պուլնու-
Ը Ղեւ. 26.42; Մէզ. 98.3; 105.8,9; 106.45; Եզեկ. 16.60; Ա.յ. 54;
Թ Երեմ. 32.39,40; Եփես. 4.24; 2 Մէլ. 2.12; 2 Տիմ. 1.9; Տիտ. 2.12;
Ժ 1 Պետ. 1.15; 2 Պետ. 1.4;
ժա Բամ. 6.18,22; ՚Իսպ. 9.14;
ժբ Թէք. 12.3; 17.4; 22.16,17; ՚Իսպ. 6.13,17;
ժգ Ես. 9.2; 42.7; 49.9; Մատթ. 4.16; Ա՚մալ. 26.18;
ժդ Ա՚տ. 24.17; Մաղ. 4.2;
ժե Մարկ. 1.4; Ղ. 3.3;
ժզ Ես. 40.3; Մաղ. 3.1 4.5; Մատթ. 11.10; Ա.յ. 17;
ժէ Ղ. 3.4;
ժը Ես. 9.6;
ժթ Մատթ. 1.16; 16.16; Ղ. 1.43; Ա՚մալ. 2.30; 10.36; Փիլ. 2.11;
Ի Մատթ. 1.21;
ԻԱ Թէք. 28.12; 32.1,2;
ԻԲ Ղ. 1.12;
ԻԳ Թէք. 12.3; Մատթ. 28.19; Մարկ. 1.15; Ա.յ. 31,32; Ղ. 24.47; Կող. 1.23;
ԻԴ Ես. 9.6;
ԻԵ Մատթ. 1.16; 16.16; Ղ. 1.43; Ա՚մալ. 2.30; 10.36; Փիլ. 2.11;
ԻԶ Մատթ. 1.21;
ԻԷ Թէք. 28.12; 32.1,2; Մէզ. 103.20,21; 148.2; Դան. 7.10; ՚Իսպ. 1.14; Վահ. 5.11;
ԻԸ Ղ. 19.38; Եփես. 1.5; 3.10,21; Վահ. 5.13;
ԻԹ Ես. 57.19; Ղ. 1.77; Բամ. 5.1; Եփես. 2.17; Կող. 1.20;
Լ Յովհ. 3.16; Եփես. 2.4,7; 2 Մէլ. 2.16;
ԼԱ 1 Յովհ. 4.9,10;
ԼԲ Թէք. 37.11; Ղ. 1.66; Ա.յ. 51;
ԼԳ Թէք. 17.12; Ղեւ. 12.3; Ղ. 1.59; [1.31;
ԼԴ Մատթ. 1.21,25; Ղ. 2.4-6;
ԼԵ Ղեւ. 12.2-4,6;
ԼԶ Խուր. 13.2; 22.29; 34.19; Ա՚տ. 3.13; 8.17; 18.15;
ԼԷ Ղեւ. 12.2,6,8;

Digitized by Google

յէրճին եավրուսը պույուրլտրդը իւզրէ, գուրպան
'արզ էթմէք իչին անը Երուսաղէմէ չըգարտրլար:
25 Վէ իշթէ Երուսաղէմտէ Սիմէոն իսմինտէ սալիհ
վէ էհլ ի թագվա պիր ատմ պուլունուպ՝ 'Իսրայէլին
թէսէլլիսինէ մունթազըր օլարագ, Րուհ իւ Գուտս
26 անըն իւզէրինտէ իտի: Վէ Բապպըն Մէսիհինի
կէօրմէյինճէ 'էօլիւմ կէօրմէյէճէյի՝ Րուհ իւ Գուտս
27 թարաֆընտան քէնտիսինէ վահի օլունմրդ իտի: Վէ
շէրի'աթ 'ատէթի իգթիզասընը հագգընտա իճրա
էթմէք իւզրէ՝ վալիտէյնի մա'սում Յիսուսը իչէրի
կէթիրտիքլէրինտէ, մէզգիւր տախի Րուհըն տէլա-
28 լէթիյլէ հէյքէլէ կէլիպ, Անը գուճաղընա ալարագ՝
29 Ալլահա համտ էտիպ, Րեա Բապպ, շիմտի սէնին
քէլամընա կէօրէ գուլընը սէլամէթլէ սալը վէրիր-
30 սին. Զիրա Րկէօզլէրիմ հէփ միլլէթլէր հուզուրընտա,
31 Րթա'իֆէլէրին թէնվիրի իչին նուր, վէ գավմրդ Իս-
32 րայէլէ շան օլմագ իւզրէ, Հազըրլատրդըն խէլասընը
կէօրտիւ՝ տէտի:
33 Վէ վալիտէսի իլէ Յովսէփ անըն հագգընտա սէօյ-
34 լէնիլէն շէյլէրէ թէ'ճճիպ էտէրլէր իտի: Սիմէոն
տախի անլէրէ խայր տու'ա էտիպ անըն վալիտէսի
Մարիամա տէտի քի՝ Իշթէ պու մա'սում Իսրայէլտէ
չօգ քիմսէլէրին տիւշմէսի վէ գալգմասը իչին վէ
Ը'ալէյհինտէ սէօյլէնիլէճէք պիր 'ալամէթ օլմագ
35 իւզրէ գօնուլմրդ տըր. (Վէ Րսէնին քէնտի ճանընկա
տախի պիր գըլըճ կէչէճէք.) Թա քի չօգ գալպլէրին
էֆքեարը քէշֆ օլունսա:
36 Վէ Ասեր սըպթընտան՝ Փանուէլին գըզը Աննա
նամ պիր նէպիյէ վար իտի. մէրգումէ խայլը եաշլը
օլուպ՝ պէքեարէթի վագթընտան եէտի եըլ գօճա իլէ
37 եաշամրդ օլուպ, Թագրիպէն սէքսէն տէօրթ սէնէ-
տէն պէրու տուլ գալարագ, Րկէճէ կիւնտիւզ օրուճ
վէ տու'ա իլէ 'իպատէթ էտէրէք հէյքէլտէն այրըլ-
38 մազ իտի: Ո տախի օ սա'աթտա հազըր պուլունուպ՝
Բապպա համտ էտէրէք, Երուսաղէմտէ խէլասա
մունթազըր օլանլարընն ճիւմլէսինէ անըն հագգընտա
սէօյլէր իտի:
39 Անլէր տախի Բապպըն շէրի'աթը մուճէպինճէ
ճիւմլէ վաճիպ օլան շէյլէրի իճրա էթտիքտէն սօկրա,
Գալիլեայա քէնտի շէհրլէրի Նազարէթէ 'ավտէթ էթ-
40 տիլէր: Րմա'սում տախի պէօյիւյիւպ վէ [րուհտա]
գուվվէթլէնէրէք վէ հիքմէթլէ մէմլու օլարագ, Ալ-
լահրն լութֆու անըն իւզէրինտէ իտի:
41 Վէ անըն վալիտէյնի Րհէր սէնէ պասեք պայրա-
42 մընտա Երուսաղէմէ կիտէրլէր իտի: Վէ Յէ---- օն
իքի եաշընտա իքէն, անլէր պայրամըն 'ատէթի իւզրէ
43 Երուսաղէմէ չըգտրլար, Վէ կիւնլէրինի թէմամ էտիպ
'ավտէթ էթտիքլէրինտէ, չօճուգ Յիսուս Երուսա-
ղէմտէ գալտը. վէ *Յովսէփ իլէ վալիտէսի" պունու
44 պիլմէյէրէք, Եօլտաշլար արասընտա տըր՝ զանընը յէ
պիր կիւնլիւք եօլ կիթմիշլէր իքէն, անը ագրապա
իլէ աշինալարընըն արասընտա արատրլար իսէ տէ,
45 Պուլմամաղէ, անը արայարագ Երուսաղէմէ տէօն-
46 տիւլէր: Վէ իւչ կիւնտէն սօկրա, անը հէյքէլտէ մու-
'ալլիմլէր արասընտա օթուրմագտա վէ անլէրի տիկ-
լէյիպ անլէրէ սիւ'ալլէր իրատ էթմէքտէ պուլտրլար:
47 Վէ Րանը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի տախի տիրայէթինէ
48 վէ ճէվապլարընա հայրէթտէ գալըրլար իտի: Վէ
անը կէօրտիւքլէրինտէ հայրան օլուպ վալիտէսի
անա՝ էյ օղուլ, պիզէ նիչին պէօյլէ էթտին. իշթէ
փէտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէնի արայօր իտիք՝
49 տէտի: Ո տախի անլէրէ՝ Պէնի նիչին արայօր իտի-
նիզ. Րփէտէրիմին պէյթինտէ պուլունմագլրդրմ վա-
50 ճիպ իտիյինի պիլմէզ մի իտինիզ՝ տէտի: Րվէ անլէր
51 քէնտիլէրէ սէօյլէտիյի սէօզիւ ֆէհմ էթմէտիլէր: Ո
տախի անլէր իլէ պէրապէր էնիպ Նազարէթէ կէլտի,
վէ անլէրէ իթա'աթ էտէր իտի. Րվալիտէսի տախի
պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի գալպլինտէ հրֆզ էտէր իտի:
52 Վէ Յիսուս հիքմէթ վէ գամէթտէ վէ Ալլահրն վէ
ինսանրն հիւսն ի նազարընտա 'իլէրիլէմէքտէ իտի:

ՊԱՊ 3

Յովհաննէսին վա'զ վէ վաֆթիզ էթմէսի. 15 անըն Յիսուս հագգընտա շէհատէթի. 19 Հերովդէսին Յովհաննէս Թարաֆընտան Թա'զիր էտիլ-տիյի իչին անը հապսա գօմասը. 21 Յիսուսըն վաֆթիզ, վէ հագ-գընտա ակմատան շէհատէթ օլունմասը. 23 անըն նէսէպի.

Վէ Տիբերիոս Գայսէրին սալթանաթընըն օն պէշինճի սէնէսինտէ, Պոնտոսլը Պիղատոս ԵՀէուտիյէ վալիսի, վէ Հերովդէս Գալիլեանըն րէ'իս էր րուա'ը, վէ գարընտաշը Փիլիպպոս Իտուրիա իլէ Տրաքոնիա տիյարընըն րէ'իս էր րուա'ը. վէ Լիւսանիա Աբիլենա-
2 նրն րէ'իս էր րուա'ը, Րվէ Աննա իլէ Կայիափա քեա-
հին ի ա'զամ օլտրգլարը վագըթտա պէրրիյէտէ Զա-
քարիանրն օղլու Յովհաննէսէ Ալլահրն քէլամը կէլտի:
3 Ո տախի Յորդանան ճիվարընտա վագը' ճիւմլէ մա-
հալլէրէ կէլիպ՝ Րկիւնահարրն 'աֆվը իչին թէվպէ
4 վաֆթիզինի վա'զ էտէր իտի. Նիթէքիմ Եսայի փէյ-
ղամպէրին քէլամլարընըն քիթապընտա՝ Բապպրն
եօլընը հազըրլայըպ, թարիգլէրինի տօղրուլտընըզ.
5 Հէր տէրէ տօլուպ՝ հէր տաղ վէ թէփէ ալչգլանսաճագ,

ƒ Ես. 40. 1։ Մարկ. 15. 43։ Յյ. 38։
յ Մէզ. 89. 48։ Իսպր. 11. 5։
ն Մատթ. 4. 1։
շ Թէբ. 46։ 30։ Փիլ. 1. 23։
- Ես. 52. 10։ Պ. 3. 6։ 9. 32, 33։ 1 Կոր. 1.
չ Ես. 9. 2։ 42. 6, 49. 6։ 60. 1-3։ Մատթ. 4.16։ Ա'մալ. 13.47։ 28. 28։
պ Ես.8.14։ Ռվս. 14.9։ Մատթ. 21. 44։ Բամ. 23, 24։ 2 Կոր. 2.16։ 1 Պետ. 2. 7, 8։
ջ Ա'մալ. 28. 22։
ռ Մրկ. 42. 10։ Յովհ. 19. 25։ [5. 5։
- Ա'մալ. 26. 6։ 1 Տիմ. 1. 22։ Պ. 4. 22։ 32։ Յովհ. 7. 15, 46։
վ Մարկ.15.43։ Յյ.25։ Պ. 24. 21։
տ Յյ. 52։ Պ. 1. 80։
ր Խուր. 23.15,17։ 34. 23։ Թէս. 16. 1, 16։
ց Եւ---՝ վալիտէյնի
ւ Մատթ. 7.28։ Մարկ. 1. 22։ Պ. 4. 22։ 32։ Յովհ. 7. 15, 46։
- Յովհ. 2. 16։
ք Պ. 9. 45։ 18. 34։
օ Յյ. 19։ Դան. 7. 28։
ֆ 1Միւլ. 2.26։ Յյ.40։
- Յովհ. 11. 49,51։18. 13։ Ա'մալ. 4.6։
ֆ Մատթ. 3։ 2։ Մարկ. 1. 4։
ֆ Պ. 1. 78։

Digitized by Google

էյրիլէր տօղրու վէ սարփ եօլլար տիւզ օլաճագ տըր.
6 Վէ ֊ճիմլէ պէշէր Ալլահըն խէլասընը կէօրէճէք տիր՝
տէյէրէք, ֏պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյիւ
եազըլմըշ տըր։
7 Իմտի քէնտի էլիյէ վաֆթիզ օլունմաղա չըգըպ
կէլէն ճէմա՛աթլարա՝ ֊Էյ էնկէրէք նէսլի, կէլէճէք
8 ղազապտան գաչմաղը սիզէ քիմ կէօսթէրտի։ Իմտի
թէվպէէյէ լայըգ սէմէրէ հուսուլէ կէթիրինիզ. վէ քէն-
տի քէնտինիզէ՝ փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյէ
պաշլամայընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբ-
րահամա շու թաշլարտան ֊էէ էվլատ վիճուտէ կէ-
9 թիրմէյէ գատիր տիր։ Էէմ տախի հալա պալթա ա-
ղաճլարըն քէօքիւնիւն եանընա գօնուլմըշ տըր. ֏իմ-
տի էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ
10 աթըլըր՝ տէր իտի։ Ձէմա՛աթ տախի՝ Պու սուրէթտէ
֏պիզ նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէյիւ անտէն սիւ՛ալ էթտիլէր։
11 Ո տախի անլէրէ ճէվապէն՝ ֏Իքի էնթարիսի օլան,
պիրիսինի օլմայանա վէրսին. թա՛ամը օլան տախի
12 պէօյլէ էյլէսին՝ տէտի։ Վէ ֏վաֆթիզ օլունմագ իւզրէ
կէօմրիւքճիւլէր տախի կէլիպ անա՝ Էյ մու՛ալլիմ, նէ՞
13 իշլէյէլիմ՝ տէմէյէրի իւզրինէ, Սիզէ էմր օլունան-
տան ֏զիյատէ պիր շէյ թալէպ էթմէյինիզ՝ տէտի։
14 ՚Ասքէրլէր տախի՝ Պիզ տէ նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէյիւ անա
սօրտըլար. վէ անլէրէ՝ Քիմսէյէ զուլմ էթմէյինիզ,
վէ ֏իֆթիրա պիրլէ զատր էթմէյինիզ, վէ ՚իւլիւֆէ-
նիզէ գանա՛աթ էյլէյինիզ՝ տէտի։
15 Վէ գավմ ինթիզարտա օլուպ ճիմլէսի Յովհան-
նէսին հագգընտա՝ ՚Ահէպա Քրիստոս պիւ մը տըր՝
16 տէյիւ գալալլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր իքէն, Յով-
հաննէս ճիմլէսինէ ճէվապէն՝ ֏Կէրչի պէն սիզի սու
իլէ վաֆթիզ էտիյօրըմ, ամմա պէնտէն տահա գուտ-
րէթլի օլան կէլիյօր, քի պէն անըն այագ գապլարը-
նըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ տէյիլ իմ. օ սիզի
Րուհ իւլ Գուտս վէ աթէշլէ վաֆթիզ էտէճէք տիր։
17 Եապասը տախի էլինտէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը
թէմամլիյլէ սավուրարագ, ֏պուղտայը անպարընա
տէվշիրիպ՝ սամանը իսէ սէօնմէզ աթէշէ եագաճագ
18 տըր՝ տէտի։ Պէօյլէճէ տահա պաշգա նիչէ շէյլէր
գավմա նասիհաթ էտիպ՝ թէպշիր էտէր իտի։
19 ֏Վէ րէ՛իս էր րուպ՝ Հերովդէս՝ գարնտաշը [Փի-
լիպպոսըն] զէվճէսի Հերովդիատան, վէ Հերովդէսին
էթմիշ օլտըղը հէփ ֆէնալըգլարտան տօլայը Յով-
20 հաննէս թարաֆընտան թագպիհ էտիլմէքլէ, ձիմ-
լէսինին իւզրինէ անը հապսխանէյէ աթմաղը տախի
՚իլավէ էթտի։

21 Վէ խալգըն ճիմլէսի վաֆթիզ օլունտըղը սըրա-
տա՝ ֏Յիսուս տախի վաֆթիզ օլունուպ տու՛ա էտէր
22 իքէն, կէօք աչըլըպ, Րուհ իւլ Գուտս անըն իւզէրինէ
ճիսմի հէյ՛էթլէ կէօյէրճինն կիպի նազիլ օլտու, վէ
կէօքտէն՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ սէն սին, սէնտէն րազի
իմ՝ տէյիւ պիր սէտա վուգու՛ պուլտու։
23 Վէ Յիսուս քէնտիսի ֏թագրիպէն օթուզ եաշընա
կիրմէյէ պաշլատը, վէ զանն օլունտըղընա կէօրէ
24 ֊իպն ի Յովսէփ, իպն ի Հեղի, Իպն ի Մատաթ, իպն ի
Ղեւի, իպն ի Մեղքի, իպն ի Յաննէ, իպն ի Յովսէփ,
25 Իպն ի Մատաթիա, իպն ի Ամոս, իպն ի Նաւում,
26 իպն ի Եսղի, իպն ի Նանգէ, Իպն ի Մաաթ, իպն ի
Մատաթիա, իպն ի Սեմէի, իպն ի Յովսէփ, իպն ի
27 Յուդա, Իպն ի Յովհաննա, իպն ի Րեսա, իպն ի Զո-
28 րաբաբէլ, իպն ի Սաղաթիէլ, իպն ի Ների, Իպն ի
Մեղքի, իպն ի Ադդի, իպն ի Կովսամ, իպն ի Եղ-
29 մովդադ, իպն ի Էր, Իպն ի Յովսէս, իպն ի Եղիա-
զար, իպն ի Յովրիմ, իպն ի Մատաթ, իպն ի Ղեւի,
30 Իպն ի Սիմէոն, իպն ի Յուդա, իպն ի Յովսէփ, իպն ի
31 Յովնան, իպն ի Եղիակիմ, Իպն ի Մելեա, իպն ի
Մայնան, իպն ի Մատաթա, ֏իպն ի Նաթան, ՚իպն ի
32 Դաւիթ, ֊Իպն ի Յեսսէ, իպն ի Ովբէդ, իպն ի Բոոս,
33 իպն ի Սաղմոն, իպն ի Նաասոն, Իպն ի Ամինադաբ,
իպն ի Արամ, իպն ի Եսրոն, իպն ի Փարէս, իպն ի
34 Յուդա, Իպն ի Յակոբ, իպն ի Իսահակ, իպն ի Աբ-
35 րահամ, իպն ի ֊Թարա, իպն ի Նաքովր, Իպն ի Սե-
րուգ, իպն ի Ռագաւ, իպն ի Փաղէկ, իպն ի Եբեր,
36 իպն ի Սաղա, ֊Իպն ի Կայնան, իպն ի Արփաքսադ,
37 իպն ի Սէմ, իպն ի Նոյ, իպն ի Ղամէք, Իպն ի Մա-
թուսաղա, ֏իպն ի Ենովք, իպն ի Յարէդ, իպն ի
38 Մաղաղիէլ, իպն ի Կայնան, Իպն ի Ենովս, իպն ի
Սէթ, իպն ի Ադամ, ֊իպն Ուլլահ իտի։

ՊԱՊ 4

*Յիսուսըն՝ օրուն Սուրմասը վէ Քէճրիպէ օլունմասը. 14 վա՛զ էթ-
մէսի. 16 Նազարէթտէ վա՛զը. 33 պիր ճինլիյէ, 38 վէ Պետրոսըն
զան վալիտէսինէ, 40 վէ պաշգա խասթալարա շիֆա վէրմէսի։ 41
ճիննլիլերին Թա՛զիր էտիլմէսի։*

Վէ ֏Յիսուս Րուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլարագ,
Յորդանանտան ՚ավտէթ էտիպ՝ ֏Րուհըն սէվգիյլէ
2 պէրրիյէյէ կիթտի. Վէ Շէյթան թարաֆընտան գըրգ
կիւն թէճրիպէ օլունարագ, ֏օլ կիւնլէրտէ հիչ պիր
շէյ եէմէտի, վէ մէզգիւր միւտտէթին թէմամընտա
նիհայէթ աճըգտը։
3 Վէ Շէյթան անա՝ Էկէր Իպն Ուլլահ իսէն, էմր էթ,

ֆ Մէզ. 98. 2։ Ես. 52. 10։ Պ. 2. 10։
ֆ Ես. 40. 3։ Մատթ. 3. 3։ Մարկ. 1. 3։ Յովհ. 1. 23։
ֆ Մատթ. 3. 7։
ֆ Մատթ. 7. 19։
ֆ Ա՛մալ. 2. 37։
ֆ Պ. 11. 41։ 2 Կոր. 8. 14։ Յակ. 2. 15, 16։ 1 Յովհ. 3. 17։ 4. 20։
ֆ Մատթ. 21. 32։ Պ. 7. 29։
ֆ Պ. 19. 8։
ֆ Խուր. 23. 1։ Ղեւ. 19. 11։
ֆ Մատթ. 3. 11։ [30։
ֆ Միք. 4. 12։ Մատթ. 13.
ֆ Մատթ. 14. 3։ Մարկ. 6. 17։ [1. 32։
ֆ Մատթ. 3. 13։ Յովհ.
ֆ Ա՛տ. 4. 3, 35, 39, 43. 47։
ֆ Մատթ. 13. 55։ Յովհ. 6. 42։
ֆ Ջաք. 12. 12։
ֆ 2 Մխլ. 5. 14։ 1 Թէվ. 3. 5։
ֆ Հռոմ. 4. 18, վէ զայրի։ 1 Թէվ. 2. 10, վէ զայրի։
ֆ Թէք. 11. 24, 26։
ֆ Պագ Թէք. 11. 12։
ֆ Թէք. 5. 6, վէ զայրի։ 11. 10, վէ զայրի։
ֆ Թէք. 5. 1, 2։
—
ֆ Մատթ. 4. 1։ Մարկ. 1. 12։
ֆ Այ. 14։ Պ. 2. 27։
ֆ Խուր. 34. 28։ 3 Մխլ. 19. 8։

Digitized by Google

4 շու թաշ էքմէք օլսուն՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա
ճէվապէն՝ ֊Ինսան եալընըզ էքմէքլէ եաշամազ, ան-
ճագ Ալլահըն հէր պիր քէլամըյլէ ե֊շը, տէյիւ եա-
զըլմըշ տըր՝ տէտի։
5 Վէ Շէյթան անը եիւքսէք պիր տաղա չըգարըպ՝
պիր անտէ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէմալիքինի կէօս-
6 թէրտի։ Վէ Շէյթան անա՝ ձիւմլէ պու հիւքիւմէթի
վէ անլէրին շանընը սանա վէրէյիմ, ֊գիրա պանա
թէսլիմ օլունմըշ տըր, պէն տախի քիմէ իսթէրսէմ
7 վէրիրիմ. Իմտի էկէր սէն պանա սէճտէ գըլար իսէն,
8 ճիւմլէսի սէնին օլսուն՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անա ճէ-
վապէն՝ [Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա] ֊Ալ-
լահընկ օլան Րապպա սէճտէ գըլասըն, վէ եալընըզ
անա ֊իպատէթ էտէսին, տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։
9 ֊Վէ անը Երուսաղէմէ կէօթիւրիւպ հէյքէլին պուր-
ճու իւզէրինտէ տուրտուրարագ անա՝ Էկէր Իպն Ուլ-
10 լահ իսէն, քէնտինկի պուրատան աշաղը աթ. Զիրա՝
֊Սէնի հրճզ էթմէք իւզրէ՝ սէնին հագգընտա քէնտի
11 մէլէքլէրինէ թէնպիհ էտէճէք. Վէ անլէր տախի այա-
ղընկ թաշա չարփմամասը իչիւն սէնի էլլէրի իւզէ-
րինտէ գալտըրաճագըար, տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։
12 Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ ֊Ալլահընկ օլան Րապպը
թէճրիպէ էթմէյէսին, ֊եյէ֊ սէօյլէնիլմիշ տիր՝ տէտի։
13 Վէ Շէյթան ճիւմլէ թէճրիպէլէրի թէմամ էթտիքտէն
սօնրա, ֊պիր միւտէթթ անտէն այրըլտը։
14 ֊Վէ Յիսուս ֊Րուհընն գուվվէթիյլէ ֊Գալիլեայա
՚ավտէթ էտիպ՝ էթրաֆտա օլան ճիւմլէ մահալլէրէ
15 շէօհրէթի շայ՚ օլտու։ Վէ քէնտիսի անլէրին սինա-
ղողլարընտա թա՚լիմ էտիպ՝ ճիւմլէ թարաֆընտան
թա՚զիմ օլունուր իտի։
16 Վէ փէրվէրտէ օլտըղը ֊Նազարէթէ կէլտի, վէ ՚ա-
տէթի իւզրէ ֊սէպթ կիւնիւնտէ սինաղողա կիրիպ՝
17 օգումաղա գալգտը։ Վէ անա Եսայի փէյղամպէրին
քիթապը վէրիլտի. օ տախի քիթապը աչտըգտա,
18 ֊Րապպընն Րուհու իւզէրիմտէ տիր, չիւնքի պէնի ֆու-
գարայա պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչիւն մէսհ է-
տիպ՝ գալպի միւնքէսիր օլանլարա շիֆա վէրմէք,
վէ էսիրլէրէ՝ հուրրիյէթի, վէ քէօրլէրէ՝ կէօզլէրին
աչըլմասընը ի՚լան էթմէք, վէ զուլմ ալթընտա էզի-
19 լէնլէրի ազատլըգլէ սալը վէրմէք. Վէ Րապպընն
մագպուլ սէնէսինի ի՚լան էթմէք իչիւն իրսալ էյ-
20 լէտի՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան մահալի պուլտու։ Վէ
քիթապը գափայըպ խըտմէթճիյէ վէրէրէք օթուր-
տու. վէ սինաղողտա պուլունանլարընն ճիւմլէսի-
21 նին նազար ը տիգգաթը անընն իւզէրինտէ իտի։ Օ

տախի անլէրէ՝ Պու թահրիրաթ պու կիւն գուվագ-
լարընըզ իշիթտիյի հալտէ իթմամ օլունմըշ տըր՝
22 տէմէյէ պաշլատը։ Վէ ճիւմլէսի անա շէհատէթ
էտիպ՝ ֊անընն աղզընտան սատըր օլան լաթիֆ քէ-
լամլարա թէ՚աճճիպ էտէրէք՝ ֊Պու Յովսէփին օղլու
23 տէյի՞լ մի տիր՝ տէրլէր իտի։ Օ տախի անլէրէ՝ Էլ-
պէթթէ սիզ պանա՝ էյ հէքիմ, քէնտինկէ շիֆա վէր՝
թէմսիլինի սէօյլէյէճէքսինիզ. ֊Կափառնայումտա
վուգու՚ պուլտըղընը իշիթտիյիմիզ շէյլէրի ֊պուրատա
քէնտի վաթանընկտա տախի իճրա էյլէ ֊եյէ֊էնէ՚
24 տէտի։ Վէ՚ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ֊Հիչ պիր
փէյղամպէր քէնտի վաթանընտա մագպուլ տէյիլ
25 տիր։ Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ֊Եղիանընն
կիւնլէրինտէ կէօք իչ եըլ վէ ալթը այ գափանմաղլէ,
պիւթիւն եէրտէ ՚ազիմ գըթլըգ վագը՚ օլտըղը զէման,
Իսրայէլտէ չօգ տուլ գարըլար վար իտի իսէ տէ,
26 Եղիա Սիդոնա թապի՚ Սարեփթատա օլան պիր տուլ
գարըտան մա՚տա անլէրին հիչ պիրիսինէ կէօնտէ-
27 րիլմէտի։ Վէ Եղիսէ փէյղամպէրին զէմանընտա,
֊Իսրայէլտէ չօգ ճիւզամլըլար վար իտի իսէ տէ, Սիւ-
րիալը Նէեմանտան ղայրի անլէրտէն պիրի թաթհիր
28 օլունմատը՝ տէտի։ Վէ սինաղողտա պուլունանլարըն
ճիւմլէսի պունու իշիթտիքտէ, փիւր ղազապ օլա-
29 րագ, Գալգտըլար վէ անը շէհրտէն չըգարըպ՝ անը
աշաղը աթմագ իւզրէ շէհրլէրինին պինա օլունտըղը
30 տաղընն ուչրումընա կէօթիւրտիւէր։ ֊Օ իսէ արա-
լարընտան կէչիպ կիթտի։
31 ֊Վէ Գալիլեատա վագը՚ Կափառնայում շէհրինէ
էնիպ՝ սէպթ կիւնլէրինտէ անլէրէ թա՚լիմ էտէր իքէն,
32 ֊Քէլամը հիւքմիւ օլտըղընտան՝ թա՚լիմինէ հայրան
33 գալըրլար իտի։ ֊Վէ սինաղողտա, տէրունինտէ նա-
փաք ճինն րուհը օլան պիր ատէմ պուլունուպ՝ եիւք-
34 սէք սէսլէ պաղըրարագ, Պրագ, սէնին պիզիմ իլէ
նէ՞ իշին վար, էյ Նազարէթլի Յիսուս, պիզի հէլա՞ք
էթմէք իչիւն մի կէլտին. ֊սէնին քիմ իտիյինի պի-
35 լիրիմ, ֊Ալլահընն Մուգատտէսի սին՝ տէտի։ Վէ Յի-
սուս անը ազարլայըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ վէ անտէն չըգ՝
տէմէսի իւզէրինէ ճինն անը օրթայա աթըպ՝ պիր զա-
36 րար վէրմէքսիզին անտէն չըգտը։ Վէ ճիւմլէսինէ
հայրէթ կէլէրէք՝ Պու նէ՞ քէլամ տըր, քի նափաք
րուհլարա հիւքիւմէթ վէ գուտրէթլէ էմր էթմէքսիյլէ
չըգարլար՝ տէյէրէք արալարընտա սէօյլէշիրլէր իտի։
37 Վէ անընն շէօհրէթի պիւթիւն ճիվար օլան մահալ-
լէրէ շայ՚ օլտու։
38 ֊Վէ սինաղողտան գալգըպ՝ Սիմոնընն խանէսինէ

ד Թէս. 8. 3։
ה Յովհ. 12. 31։ 14. 30։ Վահ. 13. 2. 7։
ו Թէս. 6. 13։ 10. 20։
ז Մատթ. 4. 5։
ח Մէղ. 91. 11։
ט Թէս. 6. 16։
י Յովհ. 14. 30։ Ի֊պր. 4. 15։
כ Մատթ. 4. 12։ Յովհ. 4. 43։
ל Այ. 1։
מ Ա՚մալ. 10. 37։
נ Մատթ. 2. 23։ 13. 54։ Մարկ. 6. 1։
ס Ա՚մալ. 13. 14։ 17. 2։
ע Ես. 61. 1։
פ Մէղ. 45. 2։ Մատթ. 13. 54։ Մարկ. 6. 2։ Պ. 2. 47։
צ Յովհ. 6. 42։
ק Մատթ. 4. 13։ 11. 23։
ר Մատթ. 13. 54։ Մարկ. 6. 1։
ש 4Մխլ. 5. 14։
ת Յովհ. 8. 59։ 10. 39։
ך Մատթ. 4. 13։ Մարկ. 1. 21։
ם Մատթ. 7. 28, 39։ Տիտ. 2. 15։
ן Մարկ. 1. 23։
ף Այ. 41։
ץ Մէղ. 16. 10։ Դան. 9. 24։ Պ. 1. 35։
ק Մատթ. 8. 14։ Մարկ. 1. 29։

Digitized by Google

կիրտի. վէ Սիմոնըն գայն վալիտէսի շիտտէթլի հիմ-
մայա թուխթուլմըշ օլմասըյլէ, անլէր տախի մէր-
39 գումէ իչին անա ըէճա էթտիլէր: Օ տախի իւզէրինէ
տուրուալ՝ հիւմմայը ազարլատըգտա, անտէն հէ-յյա-
տէֆ՝ օլտու. մէրգումէ տախի տէր՝ագապ գալգըպ՝
անլէրէ խըտմէթ էթտի:
40 Էվէ կիւնէշ պաթտըգտա, հէր քիմին մուխթէլիֆ
մարազլարա կիրիֆթար օլմուշ խասթասը վար իսէ,
եանընա կէթիրտի, օ տախի հէր պիրինին իւզէրինէ
41 էլլէրինի գօյարագ անլէրէ շիֆա վէրտի: Էվէ չօգ քիմ-
սէլէրտէն ճիննլէր տախի չըգըպ պաղըրարագ՝ Սէն
[Քրիստոս] Իպն Ուլլահ սըն՝ տէրլէր իտի. Էվէ ան-
լէրի ազարլայըպ՝ սէօյլէմէյէ պրագմազ իտի, զիրա
քէնտինին Քրիստոս իտիյինի պիլիրլէր իտի:
42 Էվէ կիւնտիւզ օլտըգտա, չըգըպ պէեապան պիր
մահալէ կիթտի. վէ խալգ անը արայարագ թա եա-
նընա կէլիպ՝ քէնտիլէրինտէն կիթմէմէսի իչին անա
43 իպրամ էթտիլէր իսէ տէ, Անլէրէ՝ Ալլահըն մէլէքիւ-
թինիւ սա՛իր շէհրլէրտէ տախի թէպշիր էթմէքլի-
յիմ կէրէք տիր, զիրա պունուն իչին իրսալ օլուն-
44 տըմ՝ տէտի: Էվէ Գալիլեանըն սինաղօղլարընտա
վա՛զ էտէր իտի:

ՊԱՊ Ե

Յիսուսըն գայըգտա օձուրուպ սահիլտէ օլան խալգա վա՛զ էթմէսի. 4 վիւ՛ճիզ իլէ պալըգ ավլանըլըը. 12 պիր ճիւզամլըյը Քաճհիր, 16 վէ Քէնհատա տու՛ա էթմէսի. 18 պիր քէօճրիւմի շիֆա վէրմէսի. 27 կէօմրիւքճիւ Մատթէոսը չաղըրմասը. 29 կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահ-քեարլար իլէ Քա՛ամ էթմէսի, 34 վէ քէնտի շակիրտլէրինին օրուճ Քուէմամալարընըն ալպէպինի կէօսթէրմէսի: 36 Եամա վէ Քուլումլար Քէմսիլէրի:

Էվէ խալգ Ալլահըն քէլամընը տինկլէմէք իչին
անը սըգըշտըրարագ քէնտիսի Գեննեսարէթ կէօլիւ-
2 նիւն քէնարընտա տուրտըղը սըրատա, Կէօլիւն քէ-
նարընտա իքի գայըգ տուրտըղընը կէօրտիւ. պալըգ-
ճըլար իսէ չըգմըշ օլուպ՝ աղլարընը եըյգայօրլար
3 իտի: Վէ գայըգլարտան պիրինէ, ե՛նի Սիմոնըն
Յայըճը կիրիպ՝ գարատան պիրագ աչըլմասընը ան-
տէն թալէպ էտէրէք, օթուրուպ գայըգտան խալգա
թա՛լիմ էյլէտի:
4 Վէ քէլամտան ֆարիղ օլտըգտա, Սիմոնա՝ Էն-
կինէ աչըլըպ աղլարընըզը ավ իչին աթընըզ՝ տէտի:
5 Սիմոն տախի անա ճէվապէն՝ Եա մու՛ալլիմ, պիւ-
թիւն կէճէ չալըշտըգ իսէ տէ, պիր շէյ թուխթամա-
6 տըգ. լաքին սէնին սէօզիւնէ աղը աթայըմ՝ տէտի: Վէ
պունու եափտըգլարընտա քիչլիյէթլի պալըգ չէվիր-
7 տիլէր. վէ աղլարը երրթըլմաղլէ, Կէլիպ քէնտիլէ-
րինէ եարտըմ էթմէյէրի իչին, տիկէր գայըգտա օլան

օրթագլարընա իշարէթ էթտիլէր. անլէր տախի կէ-
լիպ՝ գայըգլարըն իքիսինի պաթմագ տէրէճէսինէտէ
8 տօլտուրտըլար: Վէ Սիմոն Պետրոս պունու կէօր-
մէքլէ, Յիսուսըն տիզլէրինէ տիւշիպ՝ Եա Բապպ,
Էպէնտէն այրըլ, զիրա պէն կիւնահքեար ատէմ իմ՝
9 տէտի: Զիրա պալըգլարըն ավլանըշընտան տօլայը
10 օ վէ պէրապէրինճէ օլանլարըն ճիւմլէսի, Վէ Սիմո-
նըն օրթագլարը՝ Զեբեդէոսըն օղուլլարը Յակոբոս իլէ
Յովհաննէս տախի հայրէթէ տիւշտիւլէր. վէ Յիսուս
Սիմոնա՝ Օրգմա, Էպունտան պէօյլէ ինսան ավ-
11 ճըսը օլաճագսըն՝ տէտի: Վէ գայըգլարը գարայա
չէքտիքտէն սօկրա, Էհէր շէյի պրագըպ՝ անըն արտը
սըրա կիթտիլէր:
12 Էվէ քէնտիսի շէհրլէրին պիրինտէ իքէն, իշթէ
ճիւզամլէ տօլու պիր ատէմ վար իտի, վէ Յիսուսը
կէօրտիւյիւ կիպի, եիւզիւ գօյուն գափանըպ անա
եալվարարագ՝ Եա Բապպ, էկէր իսթէրսէն, պէնի
13 թաթհիր էթմէյէ գատիր սին՝ տէտի: Օ տախի էլինի
ուզատըպ անա տօգունարագ՝ Իսթէրիմ, թահիր օլ՝
14 տէտի. վէ տէր՝ագապ ճիւզամը տէֆ՝ օլտու: Էվէ
անա՝ Քիմսէյէ սէօյլէմէ, լաքին կիտիպ՝ քէնտիկի
քեահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ,
Էթաթհիրիին իչիւն Մովսէսին պույուրտրդը վէճճլէ
թագտիմէյի թագտիմ էյլէ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի:
15 Վէ անըն շէօհրէթի զիյատէ շայ՝ օլուպ՝ Էը տինկլէ-
մէքը վէ անըն էլիյլէ խասթալըգլարընտան շիֆա
16 պուլմագ իչիւն Էչօգ խալգ ճէմ՝ օլուր իտի: Էքէն-
տիսի իսէ չէօլլէրէ չէքիլիպ տու՛ա էտէր իտի:
17 Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի թա՛լիմ էթ-
մէքտէ իքէն, Երուսաղէմ իլէ Եէհուտիյէ վէ Գալիլ-
եանըն հէր պիր քէօյիւնտէն կէլմիշ օլան Ֆէրիսիլէր
վէ էրպապ ը շէրի՛աթ օթուրույօրլար իտի. վէ ան-
լէրէ շիֆա վէրմէքը իչիւն Բապպըն գուտրէթի հազըր
18 իտի: Էվէ իշթէ պա՛զը քիմսէյէր տէօշէք իւզէրինտէ
քէօթրիմ պիր ատէմ կէթիրէրէք, անը իչէրի կէթի-
րիպ՝ հուզուրընա գօմաղա ֆուրսաթ արատըլար իսէ
19 տէ, Գալապալըգ սէպէպիյլէ անը իչէրի կէթիրմէյէ
եօլ պուլամամաղլէ, տամա չըգըպ՝ քիրէմիտլէրին
արասընտան անը տէօշէյի իլէ պէրապէր օրթայա,
20 Յիսուսըն հուզուրընա էնտիրտիլէր: Օ տախի անլէ-
րին իմանընը կէօրմէքլէ անա՝ Էյ ատէմ, կիւնահլա-
21 րըզ սանա՛ աֆվ օլունտու՝ տէտի: Վէ Ի՛լէմա իլէ
ֆէրիսիլէր՝ Պու քիւֆր սէօյլէյէն քի՞մ տիր. Էեալընըզ
Ալլահտան ղայրի կիւնահլար՛ աֆվ էթմէյէ քի՞մ գա-
տիր տիր՝ տէյէրէք թէֆէքքիւր էթմէյէ պաշլատըգ-
22 լարընտա, Յիսուս տախի անլէրին էֆքեարընը պիլ-

Ր Մատթ. 8.16, Մարկ. 1.32:
Ս Մարկ. 1.34; 3.11:
Տ Մարկ. 1.25,34; Այ. 34,35:
Ու Մարկ. 1.35:
Ւ Մարկ. 1.39:
Ւ Մատթ. 4.18; Մարկ. 1.16:
Ր Յովհ. 21.6:
Ց 2Մխլ. 6.9; 3Մխլ. 17.18:
Ւ Մատթ. 4.19; Մարկ. 1.17:
Ւ Մատթ. 4.20; 19.27; Մարկ. 1.18; Ղ. 18.28; [1.40:
Ւ Մատթ. 8.2; Մարկ. 1.40:
Ւ Մատթ. 8.4:
Ղ Ղեւ. 14.4,10,21,22:
Ր Մատթ. 4.25; Մարկ. 3.7; Յովհ. 6.2:
Ւ Մատթ. 14.23; Մարկ. 6.46:
Ւ Մատթ. 9.2; Մարկ. 2.3:
Ւ Մատթ. 9.3; Մարկ. 2.6,7:
Ւ Մէգ. 32.5; Ես. 43.25:

Digitized by Google

մէքլէ, անլէրէ ճէվապէն՝ Գալպէրինիզտէ նէ՞ թէ-
23 ֆէէքքիւր էտիյօրսընըզ։ Հաՙնկըսը գօլայ տըր. Կիւ-
նահլարըդ սանա ՚աֆվ օլունտու՝ տէմէսի՞ մի, եօգսա՝
24 Գալգ վէ կէզ՝ տէմէսի՞ մի։ Ամմա Իսն իւլ ինսանըն
եէր իւզէրինտէ կիւնահլար ՚աֆվ էթմէյէ գուտրէթի
վար իտիյինի պիւէսինիզ տէյիւ, քէօթրիւմէ՝ Սանա
տէրիմ, Գալգ, տէօշէյինի գալտըր վէ էվինէ կիթ՝
25 տէտի։ Ո տախի հէման անլէրին հուզուրընտա գալ-
գըպ իւզէրինտէ եաթտըղը շէյի գալտըրտը, վէ Ա-
26 լահա համտ էտէրէք էվինէ կիթտի։ Վէ ճիւմլէսի
հայրան օլուպ՝ Ալլահա համտ էթտիլէր, վէ գօրգու
իլէ մէմլու օլարագ՝ Պու կիւն ՚աճիպ շէյլէր կէօր-
տիւք՝ տէտիլէր։
27 ՚Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա՝ տըշարըյա չըգըպ՝
Ղեւի նամընտա պիր կէօմրիւքճիյիւ կէօմրիւք մա-
հալընտա օթուրուր կէօրմէսիյէ, անա՝ Արտըմճա կէլ՝
28 տէտի։ Ո տախի հէր շէյի թէրք էտէրէք, գալգըպ
29 արտընճա կիթտի։ Վէ ՚Ղեւի քէնտի խանէսինտէ անա
պէօյիւք պիր զիյաֆէթ էտիպ՝ անլէր իլէ պէրապէր
սօֆրատա օթուրան ՚կէօմրիւքճիվլէրտէն վէ սա՚իր-
30 լէրտէն վաֆիր խալգ վար իտի։ Վէ ՚իվլէմալարը իլէ
ֆէրիսիվլէր անըն շակիրտլէրինէ սէօյլէնէրէք՝ Նիՙչիւն
կէօմրիւքճիվլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէ-
31 յիպ իչէրսինիզ՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէ-
վապէն՝ Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիվ, անճագ ՚իվ-
32 լէթլի օլանլար միւհթաճ տըր. ՝Սալիհլէրի տէյիվ,
անճագ կիւնահքեարլարը թէվպէէյէ տա՚վէթ էթմէյէ
կէլտիմ՝ տէտի։
33 Անլէր տախի անա՝ ՚Նիՙչիւն Յովհաննէսին վէ ֆէ-
րիսիվլէրին շակիրտլէրի չօգ տէֆ՚ա օրուճ թուքթուպ
տու՚ալար էթտիքլէրի հալտէ, սէնին շակիրտլէրին
34 եէյիպ իչէրլէր՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ՝ Տիւյիւնճիվլէրէ
կիւվէյի անլէր իլէ պէրապէր օլտըգճա, օրուճ թուքթ-
35 տուրա պիՙիր մի սինիզ։ Լաքին կիւվէյինին անլէր-
տէն ալընաճաղը կիւնլէր կէլիր, վէ օ զէմման, օլ
36 կիւնլէրտէ օրուճ թուքթաճագլար՝ տէտի։ ՝Վէ անլէրէ
պիր թէմսիլ տախի սէօյլէտի, եա՚նի՝ Հիչ պիր քիմսէ
եէնի լիպաս եամասընը էսքի լիպասա գօմազ, եօգսա
օ հէմ էսքիսինի եըրթար վէ հէմ եէնիտէն օլան եամա
37 էսքիյէ եագըշմազ։ Վէ հիչ պիր քիմսէ էսքի թու-
լումլարա եէնի շէրապ գօմազ, եօգսա եէնի շէրապ
թուլումլարը եըրթըպ՝ տէօքիվլիւր, հէմ թուլումլար
38 տախի թէլէֆ օլուր։ Լաքին եէնի շէրապը եէնի թու-
լումլարա գօմագ կէրէք տիր. վէ իքիսի տախի մահ-
39 ֆուզ գալըր։ Վէ հիչ պիր քիմսէ էսքիյի իչտիքտէն
սօկրա, տէրհալ եէնիսինի իսթէմէզ, զիրա՝ Էսքիսի
տահա խօշ տըր՝ տէր։

ա Մատթ. 9. 9։ Մարկ. 2. 13,14։
բ Մատթ. 9.10։ Մարկ. 2. 15։
գ Ղ. 15. 1։
դ Մատթ. 9. 13։ 1Տիմ. 1. 15։ 2. 18։
ե Մատթ. 9.14։ Մարկ.
զ Մատթ. 9. 16, 17։ Մարկ. 2. 21,22։

ՊԱՊ 6

Յիսուսըն սէպթ կիւնիւ խուսուսընտա ֆէրիսիվլէրին ի՚նիրազընը ճէհրլէ Ա՚լիմի, վէ էլի գուրումըշ ատէմէ շիֆա վէրմէսի. 13 ըն իքի շակիրտինի ինթիխապը. 17 խասՄալարա շիֆա վէրմէսի։ 20 Պիմլէր միւպարէք վէ քիմլէր մէ՚լուն խոյինի պէյանը։ 27 Տիւշմէնլէրի սէվ-մէք, հիւքմ էթմէմէք, վէ Մապպլէն միւրատընը ֆի՚իլէ կէնիրմէք խուս-սուսընտա Ա՚լիմի։ 47 Թէմիէլլէ վէ Մէմլէսիզ խանէլէր Մէտմիլիւ։

ՎԷ իքինճի պիրինճի սէպթ կիւնիւնտէ, Յէ-
էքինլէր արասընտան կէչտիյինտէ, շակիրտլէրի պա-
շագլարը գօփարըպ՝ էլլէրիյլէ օղալայարագ եէյօրլար
2 իտի։ Վէ ֆէրիսիվլէրտէն պա՚զընլարը անլէրէ՝ Նիՙչիւն
սէպթ կիւնիւ ՚իշլէմէսի ճա՚իզ օլմայանը իշլէյօրսը-
3 նըզ՝ տէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ ՝Դաւի-
թին կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք պէրապէրինճէ օլան-
լար աճրգտըղը զէման նէ էթտիյինի օգՙիւմատընըզ
4 մը։ Նամըլ պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ քեահինլէրտէն
զայրիսինէ ՝եէմէսի հէլալ օլմայան հուզուր էքմէք-
լէրինի ալըպ եէտի, վէ եանընտա պուլունանլարա
5 տախի վէրտի՝ տէտի։ Վէ անլէրէ՝ Իսն իւլ ինսան
սէպթ կիւնիւնիւն տախի սահիպի տիր՝ տէտի։
6 ՝Վէ տիկէր պիր սէպթ կիւնիւնտէ տախի սինա-
ղողա կիրիպ՝ թա՚լիմ էտէր իքէն, օրատա սաղ էլի
7 գուրու պիր ատէմ պուլունմաղլէ, ՚Իվլէմա իլէ ֆէրի-
սիվլէր անը իթհամա վէսիվէ պուլմագ իչիւն, սէպթ
կիւնիւնտէ շիֆա վէրիր մի տէյիւ անը կէօզէտիրլէր
8 իտի։ Ամմա քէնտիսի անլէրին էֆքեարընը պիլմէքլէ,
էլի գուրումըշ օլան ատէմէ՝ Գալգ օրթատա տուր՝
9 տէմէսիյլէ, օ տախի գալգըպ տուրտու։ Վէ Յիսուս
անլէրէ՝ Սէպթ կիւնիւնտէ հաՙնկըսը, խայր իշլէմէք
մի, եօգսա շէ՚րր իշլէմէք մի, թախլիս ի նէֆս մի,
եօգսա գա՚թլ ի նէֆս մի հէլալ տըր, սիզէ սիւ՚ալ
10 էտէրիմ՝ տէտի։ Վէ էթրաֆընտա պուլունանլարընը
ճիւմլէսինէ պագըպ անա՝ Էլինի ուզաթ՝ տէմէսիյլէ, օ
տախի էօյլէ էլլէտիքտէ՝ էլի օլ պիրի կիպի սաղ օլտու։
11 Վէ անլէր զիյատէսիյլէ ղազապլանարագ՝ Յիսուսա նէ
էտէլիմ՝ տէյիւ արալարընտա սէօյլէշիրլէր իտի։
12 ՝Վէ օլ կիւնլէրտէ տու՚ա էթմէք իւզրէ տաղա
չըգտը, վէ պիւթիւն կէճէյի Ալլահա տու՚ա էտէրէք
13 կէչիրտի։ Վէ սապահ օլտըգտա, քէնտի շակիրտլէ-
րինի եանընա չաղըրըպ՝ ՝անլէրտէն օն իքի քիմսէ,
14 Եա՚նի ՝Պետրոս թէսմիյէ էթտիյի Սիմոն իլէ գարըն-
տաշը Անդրէաս, վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէս, վէ
15 Փիլիպպոս իլէ Բարթողոմէոս, Վէ Մատթէոս իլէ
Թովմաս, վէ Ալփէոս օղլու Յակոբոս իլէ Ղայուր տէ-
16 նիլէն Սիմոն, Վէ ՝Յակոբոսըն ՞ԻՈՒԴԱՅ Յուդա իլէ
խա՚ին օլան Իսկարիովտըլը Յուդայը ինթիխապ էտէ-
17 րէք՝ անլէրէ րէսուլ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ անլէր իլէ

ա Մատթ. 12.1։ Մարկ. 2. 23։
բ Խուր. 20. 10։
գ 1Միլ. 21. 6։
դ Ղեւ. 24. 9։
ե Մատթ. 12.9։ Մարկ. 3. 1։ Ղ.13.14։ 14.3։
զ Յովհ. 9.16։
է Մատթ. 14. 23։
ը Մատթ. 10. 1։
թ Յովհ. 1. 42։
ժ Յուդ. 1։

Digitized by Google

էնիպ պիր տիւզ եէրտէ տուրտու, վէ շակիրտլէրինին ճէմա՛աթը իլէ, պիւթիւն Եէհուտիյէտէն վէ Երուսա-
18 ղէմտէն վէ Տիւրոս իլէ Սիդոնըն սահիլինտէն, Անը տինկլէմէք վէ մարազլարընտան շիֆա պուլմագ իւզ-
րէ, գավմտան [a]վաֆիր խալգ, վէ նափաք րուհլար-
տան [b]ազապ չէքէնլէր տախի կէլիպ շիֆա պուլուր-
19 լար իտի: Վէ պիւթիւն խալգ անա [c]տօգունմագ իս-
թէրլէր իտի, [d]չիւնքի անտէն գուվվէթ չըգըպ՝ ճիմ-
լէսինէ շիֆա վէրիր իտի:
20 Ո տախի շակիրտլէրինէ նազար գըլարագ տէտի
քի՝ [e]Սիզ նէ միւպարէք սինիզ, էյ ֆագիրլէր, զիրա
21 մէլէքլիւթ Ուլլահ սիզին տիր: [f]Սիզ նէ միւպարէք
սինիզ, էյ շիմտի աճըգանլար, զիրա տօյաճագսը-
նըզ: [g]Սիզ նէ միւպարէք սինիզ, էյ շիմտի աղլա-
22 յանլար, զիրա կիւլեճէքսինիզ: [h]Իպն իւլ ինսան ի-
չիւն ատէմլէր սիզէ պուղզ էթտիքլէրի, վէ [i]սիզի
թարտ էտիպ սիթէմ էթտիքլէրի, վէ իսմինիզի քէօ-
թիւ կիպի չըգարտըգլարը զէման, նէ միւպարէք սի-
23 նիզ: [j]Օլ կիւնտէ սեվինիպ սըչրայընըզ. չիւնքի իշթէ
սեմատա էճրինիզ չօգ տըր. [k]զիրա էճատտլարը փէյ-
24 ղամպէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի: [l]Ալքին
վայ սիզէ, [m]էյ զէնկինլէր, [n]զիրա թէսէլլինիզի ալտը-
25 նըզ: [o]Վայ սիզէ, էյ թօգ օլանլար, զիրա աճըգա-
ճագսընըզ. [p]վայ սիզէ, էյ շիմտի կիւլէնլէր, զիրա
26 մահզուն օլուպ աղլայաճագսընըզ: [q]Ձիւմլէ ատէմ-
լէր սիզին հագգընըզտա խայր սէօյլէտիքլէրի զէման
վայ սիզէ. զիրա անլէրին էճտատը եալանճը փէյ-
ղամպէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի:
27 [r]Ամմա, էյ տինկլէյէնլէր, սիզէ տէրիմ քի՝ Տիւշ-
մէնլէրինիզի սեվինիզ, սիզէ պուղզ էտէնլէրէ էյիլիք
28 էտինիզ: Սիզէ պէտ տու՛ա էտէնլէրէ խայր տու՛ա
էյլէյինիզ, [s]վէ սիզի ինճիտէնլէր իչիւն տու՛ա էյլէյի-
29 նիզ: [t]Սէնին պիր եանաղընա վուրանա օլ պիրինի
տէ սուն. [u]վէ ճիւպպէկի ալանը էնթարինկի [v]ըմ-
30 մէլ: Վէ [w]սէնտէն հէր տիլէյէնէ վէր. վէ սէնին
31 մալընը ալանտան [x]ը կէրի իսթէմէ: [y]Վէ ատէմլէրին
սիզէ նէ մու՛ամլէ էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ, սիզ տա-
32 խի անլէրէ էօյլէ էտինիզ: [z]Վէ էկէր սիզի սեվէնլէրի
սեվէրսէնիզ, նէ ֆագիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահ-
քեարլար տախի քէնտիլէրինի սեվէնլէրի սեվէրլէր:
33 Վէ էկէր սիզէ էյիլիք էտէնլէրէ էյիլիք էտէրսէնիզ,
նէ ֆագիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահքեարլար տա-
34 խի հէման պու շէյի էտէրլէր: [a]Վէ էկէր պէտէլինի

[a] Մատթ. 4.25։ Մարկ. 3. 8։
[b] Մատթ. 14. 36։
[c] Մարկ.5.30։ Պ.8.46։
[d] Մատթ. 5. 3։ 11. 5. Յակ. 2. 5։
[e] Ես. 55. 1։ 65. 13։ Մատթ. 5. 6։
[f] Ես.61.3։ Մատթ.5.4։
[g] Մատթ.5.11։ 1 Պետ. 2. 19։ 3. 14։ 4. 14։
[h] Յովհ. 16. 2։
[i] Մատթ. 5.12։ Ա՛մալ. 5. 41։ Կող. 1. 24։ Յակ. 1. 2։
[j] Ա՛մալ. 7. 51։
[k] Ամովս.6.1։ Յակ.5.1։
[l] Պ. 12. 21։
[m] Մատթ. 6. 2։ 5. 16։ Պ. 16. 25։
[n] Ես. 65. 13։
[o] Էմս. 14. 13։
[p] Յովհ. 15.19։ 1 Յովհ. 4. 5։
[q] Խուր. 23. 4։ Էմս.25. 21։ Մատթ.5.44։ Այ. 35։ Բամ. 12. 20։
[r] Պ. 23. 34։ Ա՛մալ. 7. 59։
[s] Մատթ. 5. 39։
[t] 1Կոր. 6. 7։
[u] Թէս. 15. 7, 8, 10։ Էմս. 21. 26։ Մատթ. 5. 42։
[v] Մատթ. 7. 12։
[w] Մատթ. 5. 46։
[x] Մատթ. 5. 42։
[y] Այ. 27։
[z] Մէզ. 37. 26։ Այ.30։
[a] Մատթ. 5. 45։
[b] Մատթ. 5. 48։
[c] Մատթ. 7. 1։
[d] Էմս. 19. 17։
[e] Մէզ. 79. 12։
[f] Մատթ. 7. 2։ Մարկ. 4. 24։ Յակ. 2. 13։
[g] Մատթ. 15 14։
[h] Մատթ. 10.24։ Յովհ. 13. 16։ 15. 20։
[i] Մատթ. 7. 3։
[j] Պագ Էմս. 18. 17։
[k] Մատթ. 7. 16,17։
[l] Մատթ. 12. 33։
[m] Մատթ. 12. 35։
[n] Մատթ. 12. 34։
[o] Մաղ. 1. 6։ Մատթ. 7. 21։ 25. 11։ Պ.13. 25։
[p] Մատթ. 7. 24։

Digitized by Google

թէմէլի գայա իւզէրինէ գօյարագ, խանէ պինա էտէն պիր ատէմէ պէկզէր. վէ սուլար ճօշտըգտա, սէյլ օլ խանէյէ հիւճիւմ էթտի, վէ գայա իւզէրինտէ թէ՛սիս օլունտըղընտան, անը սարսմաղա գատիր օլմատը:
49 Ամմա տինկլէյիպ տէ իճրա էթմէյէն ատէմ՝ թօփրագ իւզէրինտէ թէմէլսիզ խանէ պինա էտէն ատէմէ պէկզէր. վէ անա սէյլ հիւճիւմ էթտիյի կիպի տիւշտիւ, վէ օլ խանէնին խարապիյէթի ՚ազիմ օլտու՝ տէտի:

ՊԱՊ 7

Յիսուսըն պիր եիւզ պաշընըն իմանըը մէտի էտիպ անըն խըտմէթ քեարընա շիֆա վէրմէսի. 11 Նայինտէ պիր տուլ գարընըն օղլընը տիրիլթմէսի: 19 Յովհաննէսին շակիրտլէրինէ ճէվապը, 24 վէ Յովհաննէս հագգընտա շէհատէթի. 30 Յովհաննէսէ վէ քէնտիսինէ ինանմատըղլարը իչիւն զաւմա Թա՚զիւրի: 36 Յիսուսըն կիւնահքեար պիր գարըյա ՚աֆվլըզ հիսանը վէ իքի պօրճլուընըն Թէմսիլի:

Վէ ճիմլէ սէօզլէրինի գավմ տինկլէր իքէն, թէ-
2 մամ էթտիքտէն սօնրա Կափառնայումա կիրտի: Վէ
պիր եիւզ պաշընըն սէվկիւլիւ պիր գուլու խասթա
3 օլարագ էօլմէք իւզրէ իտի: Վէ Յիսուսըն խապէրինի
ալմաղլէ՝ կէլիպ գուլընա շիֆա վէրմէսինի րէճա էթ-
մէք իւզրէ, եանընա եէհուտիլէրին պա՚զը իխթիյար-
4 լարընը կէօնտէրտի. Վէ անլէր Յիսուսըն եանընա
կէլիպ զիյատէսիյլէ եալվարարագ՝ Պու իհսանը էտէ-
5 ճէյին զաթ լայըգ տըր. Զիրա միլլէթիմիզի սէվէր,
վէ սինաղողմըզը օ պինա էթմիշ տիր՝ տէտիլէր:
6 Յիսուս տախի անլէր իլէ պէրապէր կիտէր իքէն, հէ-
ման խանէյէ եագլաշտըղընտա, եիւզ պաշը անըն
եանընա տօսթլար կէօնտէրիպ՝ Եա Րապպ, զահմէթ
չէքմէ, զիրա տամըմըն ալթընա սէնին կիրմինէ պէն
7 լայըգ տէյիլ իմ: Պու սէպէպտէն եանընա կէլմէյէ
քէնտիմի լայըգ կէօրմէտիմ, ֆագաթ պիր սէօզ սէօյ-
8 լէ, վէ խըտմէթքեարըմ շիֆա պուլուր. Զիրա պէն
տախի թահթ ը հիւքիւմէթտէ պիր ատէմ օլուպ՝ պէ-
նիմ տէ թահթ ը իտարէմտէ ՚ասքէր պուլունմաղլէ,
պիրինէ՝ Կիթ՝ տէտիյիմտէ կիտէր, վէ տիկէրինէ՝ Կէլ՝
ՙէՙէյէմտէ կէլիր, վէ գուլըմա՝ Շունու եափ՝ ՙէՙէյէմտէ
9 եափար՝ տէտի: Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա
թէ՚աճճիպ էթտի. վէ տէօնիպ արտը սըրա կէլէն
խալգա՝ Սիզէ տէրիմ քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու
10 գատար իման պուլմատըմ՝ տէտի: Վէ կէօնտէրիլմիշ
օլանլար խանէյէ ՚ավտէթ էտիպ՝ խասթա օլմուշ օլան
գուլու սաղալմըշ պուլտըլար:
11 Վէ էրթէսի կիւն Յէՙՙսու Նային նամ պիր շէհրէ
կիտէր իքէն, շակիրտլէրինտէն չօգ քիմսէյէր իլէ վա-
ֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր կիտիյօրլար իտի:
12 Վէ շէհրին գափուսընա եագլաշտրգտա, իշթէ անա-

սընըն պիրիճիք օղլու օլան պիր էօլիւ տըշարըյա կէօթիւրիւլիւյօր իտի. մէրգումէ տախի տուլ իտի, վէ անըն իլէ պէրապէր շէհրտէն չօգ խալգ վար իտի:
13 Վէ Րապպ մէրգումէյի կէօրտիսինտէ, անա շէֆգաթ
14 էտիպ, Աղլամա՝ տէտի: Վէ եանաշընըգ թապութա տօ-
գունընճա, անը կէօթիւրէնլէր տուրտըլար. օ տախի՝
15 Էյ նէվճիվան, սանա ՚գալգ տէյօրըմ՝՝ տէյինճէ, էօ-
լիւ գալգըպ օթուրտու վէ սէօյլէմէյէ պաշլատը, վէ
16 Յէՙՙսու անը վալիտէսինէ թէսլիմ էյլէտի: ՚ՙՃիմլէսի-
նին իւզէրինէ տախի գօրգու կէլիպ՝ Ալլահա համտ
էտէրէք՝ Արամըզտա ՚ՙպէօյիւք պիր փէյղամպէր զու-
հուր էթմիշ, վէ՝ ՚Ալլահ քէնտի գավմընը զիյարէթ
17 էյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր: Վէ անըն հագգընտա պու
խապէր պիւթիւն ԵՀուտիյէտէ վէ ճիմլէ էթրաֆ մա-
հալլէրտէ շայ՚ օլտու:
18 ՚՚Վէ Յովհաննէսէ քէնտի շակիրտլէրի պու շէյլէ-
19 րին ճիմլէսինի նագլ էթմէյէրիյլէ, Յովհաննէս շա-
կիրտլէրինտէն իքի քիշի չաղըրըպ՝ Օլ կէլէճէք քիմսէ
սէ՞ն մի սին, եօգսա տիկէր պիր քիմսէյէ մի մունթազըր օլալըմ՝՝ տէմէք իչիւն Յիսուսըն եանընա
20 կէօնտէրտի: Օլ ատէմլէր տախի անըն եանընա կէ-
լիպ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս՝ Օլ կէլէճէք քիմսէ
սէ՞ն մի սին, եօգսա տիկէր պիր քիմսէյէ մի մունթազըր օլալըմ, տէմէք իչիւն պիզի սանա կէօնտէր-
21 տի՝ տէտիլէր: Վէ հէման օլ սա՚աթ նիչէ քիմսէլէրի
մարազլարը իլէ տէրտլէրինտէն վէ շէրիր րուհլար-
տան խէյաս էտիպ՝ չօգ քէօրլէրէ պասար իհսան էթ-
22 տի: Վէ Յիսուս անլէրէ ՚ճէվապէն՝ Կիտինիզ Յով-
հաննէսէ կէօրտիւյինիւզ վէ իշիթտիյինիզ շէյլէրի,
եա՚նի ՚քէօրլէրին կէօրտիւյինիւ, թօփալլարընը եիւ-
րիւտիւյինիւ, ճիւզամլըլարընը թաթհիր օլունտըղընը,
սաղըրլարընը իշիթտիյինի, էօլիւլէրին գըյամ էթտի-
յինի, ՙՙֆուգարայա պէշարէթին թէպշիր օլունտըղընը
23 նագլ էտինիզ: Վէ պէնիմ հագգըմտա սիւրչմէյէն նէ
միւպարէք տիր՝ տէտի:
24 ՚Վէ Յովհաննէսին կէօնտէրտիյի ատէմլէր կիթ-
տիքտէն սօնրա, Յովհաննէսէ տա՚իր խալգա սէօյլէ-
մէյէ պաշլայրպ՝ Պէրրիյէյէ նէ՞ սէյր էթմէյէ չըգ-
տընըզ. րիւզկեարտան սալլանան պիր գամըշ մը:
25 Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ. զարիֆ էլպիսէ կիյ-
միշ պիր ատէ՞մ մի. իշթէ զիյնէթլի լիպաս կիյիպ՝
զէֆգ ու սէֆատա օլանլար փատիշահ սէրայլարընտա
26 պուլունուրլար: Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ. պիր
փէյղամպէ՞ր մի. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝ փէյղամպէր-
27 տէն տահա պէօյիւք տիր: ՚Իշթէ պէն սէնին եօ-
լընը էօնիւնճէ հազըրլայաճագ մուխպիրիմի սէնտէն
իլէրի իրսալ էտէճէյիմ՚՝ տէյիւ հագգընտա եազըլմըշ

= *Մատթ.* 8. 5։
՚ *Պ.* 8. 54։ *Յովհ.* 11. 43։ *Ա՚մալ.* 9. 40։ *Բօմ.* 4. 17։
՚՚ *Պ.* 1. 65։
՚՚՚ *Պ.* 24. 19։ *Յովհ.* 4. 19։ 6. 14։ 9. 17։
՚՚՚՚ *Պ.* 1. 68։
՚՚՚՚՚ *Մատթ.* 11. 2։
՚՚՚՚՚՚ *Մատթ.* 11. 4,5։
՚՚՚՚՚՚՚ *Ես.* 35. 5։
՚՚՚՚՚՚՚՚ *Պ.* 4. 18։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Մատթ.* 11. 7։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ *Մալ.* 3. 1։

Digitized by Google

28 օլան զաթ պու տըր: Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Նիսա-
տան թէվէլլիւտ էտէնլէր արասընտա վաֆթիզ էտիճի
Յովհաննէստէն պէօյիւք պիր փէյղամպէր եօգ տըր.
լաքին մէլէքիւթ Ուլլահտա էն քիւչիւյիւ անտէն պէօ-
յիւք տիր՝ տէտի:
29 Վէ պիւթիւն գավմ իլէ կէօմրիւքճիւլէր պունու
իշիթտիքտէ, Յովհաննէսին վաֆթիզլիյլէ վաֆթիզ
30 օլունմըշ օլմաղլէ *Ալլահը թա՛զիզ էթտիլէր՝: Ամմա
ֆէրիսիլէր վէ էրպապ ը շէրի՛աթտան օլանլար անըն
էլիյլէ վաֆթիզ օլունմամըշ օլմաղլէ, Ալլահըն միւ-
րատընը քէնտի՛ալէյհլէրինէ օլարագ, րէտտ էթտիլէր:
31 [Վէ Բապպ տէտի քի՝] Իմտի պու նէսլին ատէմ-
լէրինի քիմէ՞ թէշպիհ էտէյիմ, վէ քիմէ՞ պէնգէրլէր:
32 Զարշուլարտա օթուրուպ՝ Սիզէ տիւտիւք չալտըգ,
ամմա բագս էթմէտինիզ, սիզէ ֆիղան էթտիք, ամմա
աղլամատընըզ՝ տէյիւ պիրիպիրինէ չաղըրան չօ-
33 ճուգլարա պէնգէրլէր: Զիրա վաֆթիզ էտիճի Յով-
հաննէս կէլտի, նէ եէր նէ իչէր, վէ՝ Անտէ ճինն վար՝
34 տէրսինիզ: Իսն իւ ինսան կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր,
վէ՝ Իշթէ պօղազընա թապի՛ վէ մէյխօր պիր ատէմ,
կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու
35 տըր՝ տէրսինիզ: Ֆագաթ հիքմէթ ճիւմլէ քէնտի էվ-
լատը թարաֆընտան թաստիք օլունտու:
36 Վէ ֆէրիսիլէրտէն պիրի քէնտիսի իլէ պէրապէր
թա՛ամ էթմէսինի անտէն րէճա էթմէքլէ, ֆէրիսի-
37 նին խանէսինէ կիրիպ սօֆրայա օթուրտու: Վէ իշթէ
օլ շէհրտէ կիւնահքեար պիր գարը պուլունուպ, անըն՝
ֆէրիսինին խանէսինէտ սօֆրատա օթուրտրղընըն
խապէրինի ալտրգտա, պիր շիշէ խօշ րա՛իհալը եաղ
38 կէթիրտի: Վէ արգատան այագլարը եանընտա տու-
րուպ՝ աղլայարագ այագլարընը կէօզ եաշլարըլյլէ ըս-
լաթմաղա պաշլատը, վէ այագլարընը *ՊՇԸԸ սա-
չըլյլէ սիլիպ՝ էօփէրէք, խօշ րա՛իհալը եաղլէ եաղ-
39 լատը: Վէ անը տա՛վէթ էտէն ֆէրիսի պունու կէօր-
տիւքտէ, քէնտի քէնտինէ սէօյլէյիպ՝ Էկէր պու
քիմսէ փէյղամպէր օլսա իտի, քէնտինէ տօգու-
նանա գարընըն քիմ՛ վէ նէ մագուլէ օլտրղընը պիլիր
40 իտի, զիրա կիւնահքեար տըր՝ տէտի: Վէ Յիսուս
անա ճէվապէն՝ Էյ Սիմոն, սանա պիր սէօյլէյէճէ-
յիմ՛ վար՝ տէտի. օ տախի՝ Եա մու՛ալլիմ, սէօյլէ՝ տէ-
41 տի: Պիր ալաճագլընըն իքի պօրճլուսը օլուպ՝ պի-
րինին պէշ եիւզ վէ տիկէրինին էլլի տինար պօրճու
42 վար իտի: Վէ անլէրին էօտէմէյէ պիր շէյլէրի օլ-
մամաղլէ, իքիսինէ տախի պաղըշլատը. պու սու-
րէթտէ անլէրտէն հանկըսը անը տահա զիյատէ սէ-
43 վճէք տիր, սէօյլէ՝ Ռեէէ: Սիմոն տախի ճէվապէն՝
Զանն էտէրիմ օլ տահա զիյատէ պաղըշլատըղը քիմ-
սէ՝ տէտի. օ տախի անա՝ Տօղրու հիւքմ վէրտին՝
44 տէտի: Վէ գարըյա տօղրու տէօնիւպ, Սիմոնա տէտի
քի՝ Պու գարըյը կէօրիյօ՞ր մը սըն. պէն սէնին խա-
նէնէ կիրտիմ, այագլարըմ իչիւն սու վէրմէտին, պու
իսէ այագլարըմը կէօզ եաշլարըլյլէ ըսլատըպ, [պա-
45 շընըն] սաչըլյլէ սիլտի: Սէն պէնի էօփմէտին, պու
իսէ պէն իչէրի կիրէլիտէն պէրու այագլարըմը էօփ-
46 մէքտէն ֆարիղ օլմատը: Սէն պաշըմը զէյթ եա-
ղըյլէ եաղլամատըն, պու իսէ այագլարըմը խօշ րա՛ի-
47 հալը եաղլէ եաղլատը: Պունա պինա՛էն սանա տէ-
րիմ քի՝ Կիւնահլարը չօգ օլտրղը հալտէ՛աֆվ օլուն-
տու, զիրա չօգ սէվտի. լաքին ազ՛աֆվ օլունան
48 քիմսէ ազ սէվէր: Վէ մէրգումէյէ՝ Կիւնահլարըկ
49 ՛աֆվ օլունտու՝ տէտի: Վէ պէրապէր սօֆրատա օ-
թուրանլար քէնտի քէնտիլէրինէ՝ Կիւնահլար տախի
50 ՛աֆվ էտէն պու քի՞մ տիր՝ տէմէյէ պաշլատըլար: Օ
տախի գարըյա՝ Իմանըկ սէնի խէլաս էթտի, սէլա-
մէթլէ կիթ՝ տէտի:

ՊԱՊ 8

Պա՛զը նիսվանըն Յիսուսա խըտմէթի, 4 էքինճի Քէմսիլի վէ անըն Քէֆարթի, 16 Խաֆի շէյլէրին մէյտանա կէլէճէյի, 19 Յիսուսըն քէնտի վայիտէսի վէ պիրատէրլէրի քիմ իտիյինի պէյան, 22 վէ տէնիզի Քէս-քինն, 26 վէ ճինննէրի Ղարա էթմէսի. 32 վէ իլընգիր սիւրիւսիւնիւն հէլաքը, 37 կերասէնիլէրին գօրգուսը, 43 Յիսուսըն պիր գարըյա, 49 վէ րէ՛իս Յայրոսըն զըզընա շիֆա վէրմէսի:

Վէ պունտան սօնրա Յեեեե շէհրտէն շէհրէ վէ
քէօյտէն քէօյէ կէչիպ՝ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ ու
2 թէպշիր էտէր իտի: Վէ օն իքիլէր իլէ՝ շէհիր րուհ-
լար վէ մարազլարտան շիֆա պուլմուշ ¯պաղը գա-
րըլար, եա՛նի ˘քէնտինտէն եէտի ճինն չրգմըշ օլան
3 Մագդաղալը տէնիլէն Մարիամ, Վէ Հէրովդէսին
քէթխիւտասը Քուզանըն զէվճէսի Յովհաննա վէ Շու-
շան վէ սա՛իր նիչէ գարըլար անըն իլէ պէրապէր
պուլունուպ՝ անա մէրգումէլէր քէնտի մալլէրիյլէ
խըտմէթի տախի էտէրլէր իտի:
4 ˙Վէ նիչէ շէհրլէրտէն վաֆիր խալգ ճէմ՛ օլուպ՝
անըն եանընա կէլտիքլէրինտէ, թէմսիլլէ տէտի քի,
5 Պիր էքինճի քէնտի էքինինի էքմէյէ չրգտը, վէ էքէր
իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարընա տիւշտիւ, վէ չիյնէն-
6 մէքլէ հավա գուշլարը անը եէտիլէր: Վէ պա՛զըսը
գայա իւզէրինէ տիւշիպ՝ րուխուպէթի օլմատըղընն-
7 տան պիթտիյի կիպի գուրուտու: Վէ պա՛զըսը տի-
քէնլէր արասընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր պէրապէր
8 պիթիպ՝ անը պօղտրլար: Վէ պա՛զըսը էյի թօփրագ
իւզէրինէ տիւշմէքլէ, պիթիպ եիւզ գաթ մահսուլ

Լ Մատթ. 3. 5,6։ Պ. 3. 12։
* Եեեն. Ալլահա հագգ վէրտիլէր
Ր Ա՛մալ. 20. 27։
Ս Մատթ. 11. 16։
Ւ Մատթ. 3. 4։ Մարկ. 1. 6։ Պ. 1. 15։
Հ Մատթ. 11. 19։
Յ Մատթ. 26.6։ Մարկ. 14. 3։ Յովհ. 11 2։
Ղ Պ. 15. 2։
Ճ Մէգ. 23. 5։
Ժ 1Տիմ. 1. 14։
Ի Մատթ.9.2։Մարկ.2.5։
Ն Մատթ.9.3։Մարկ.2.7։
Շ Մատթ. 9.22։ Մարկ. 5.34։ 10. 52։ Պ. 8. 48։ 18. 42։
Ո Մատթ. 27. 55. 56։
Չ Մարկ. 16. 9։
Փ Մարկ. 13.2։ Մարկ. 4. 1։

Digitized by Google

վէրտի. պունլարը սէօյլէր իքէն՝ Իշիտիր գուլագլարը
օլան Իշիթսին՝ տէյիւ նիտա էթտի։
9 ՟Վէ շակիրտլէրի՝ 'Ածէպա պու թէմսիլ նէ՞ տէմէք
10 տիր՝ տէյիւ անտէն սի՛ալ էթտիլէր։ Ո տախի տէտի
քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահրն սըրրլարընա վագըֆ օլմագ
սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա ղայրիլէրէ թէմսիլլէրլէ
պէօյլէնէլիր. ՟թա քի պագար իքէն կէօրմէյէլէր, վէ
իշիտիր իքէն ակլամայալար։
11 ՟Թէմսիլ պու տըր. Թօխում Ալլահրն քէլամը տըր։
12 Վէ եօլ քէնարընտա օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝
իշիթտիքտէն սօկրա, իման էտէրէք խէյաս օլմասրն-
լար տէյիւ Շէյթան կէլիպ՝ անլէրին գալպլէրինտէն
13 քէլամը գալտըրըր։ Վէ գայա իւզէրինտէ օլանլար օլ
քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթտիքլէրինտէ քէլամը մէսէր-
րէթլէ գապուլ էտէրլէր իսէ տէ, քէնտիլէրինտէ քէօք
օլմատրղընտան, պիր միւտտէթ իման էտիպ՝ թէճ-
14 րիպէ վագթընտա կէրի չէքիլիրլէր։ Վէ տիքքնլէր ա-
բրասընա տիւշէնլէր օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթտիք-
տէն սօկրա կիթտիքճէ էնտիշէլէր իւէ զէնկինլիք վէ
'էօմրիւն զէվգ ու սէֆալարընա պօղուլարագ մահ-
15 սուլ եէթիշտիրմէզլէր։ Վէ էյի եէրտէ օլանլար օլ
քիմսէլէր տիր քի՝ քէլամը էյի վէ սաֆի գալպլէ տին-
կլէյիպ հրֆզ էտէրէք, սապրլէ մահսուլ վէրիրլէր։
16 ՟Վէ պիր քիմսէ չըրաղը եագտըգտան սօկրա՝ անը
պիր գապլէ էօրթմէզ, եախօտ եաթագ ալթընա գօ-
մազ. ամմա իչէրի կէլէնլէր ըշըղը կէօրսիւնլէր տէյիւ
17 շէմ'տան իւզէրինէ գօր. ՟Զիրա աշիքեար օլմայաճագ
կիզլի պիր շէյ եօգ տըր. Վէ պիլինիպ մէյտանա կէյ-
18 մէյճէք մախֆի պիր շէյ եօգ տըր։ Իմտի նէ վէճհլէ
տինկլէտիյինիզէ տիգգաթ էտինիզ. ՟զիրա քիմին վար
իսէ, անա վէրիլէճէք տիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլ վար
զանն օլունան տախի քէնտինտէն ալընաճագ տըր։
19 ՝Վէ վալիտէսի իւէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ գալա-
20 պալըգ սէպէպիյլէ եանընա վարամատըլար։ Վէ անա՝
Վալիտէկ իւէ պիրատէրլէրինկ սէնի կէօրմէք իսթէ-
մէքլէ, տրշարրտա տուրույօրլար՝ տէյէրէք խապէր
21 վէրիլտի։ Ո տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ վէ
պիրատէրլէրիմ Ալլահրն քէլամընը տինկէյիպ իճրա
էտինլէր տիր՝ տէտի։
22 ՝Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի շակիրտլէրի իւէ
պէրապէր պիր գայրղա պինիպ, անլէրէ՝ Կէօլիւն
գարշը թարաֆընա կէչէլիմ՝ տէտիքտէ, աչըլտրլար։
23 Վէ կիտէրլէր իքէն քէնտիսի ույգույա վարտը. վէ
կէօլ իւզէրինէ պիր պօրա էնմէքլէ, ֆայէ տօլմագ-
24 տա, վէ քէնտիլէրի թէհլիքէտէ իտիլէր։ Վէ եանընա
կէլիպ անը ույանտըրարագ՝ Եա մու'ալիմ, եա մու-
'ալիմ, հէլաք օլույօրըզ՝ տէտիլէր. Ո տախի գալ-
գըպ՝ րիւզկեարը վէ սույըն տալղալարընը ազարլա-
25 տրգտա, սաքին օլմալարըյլէ լիմանլըգ օլտու։ Վէ
անլէրէ՝ Իմանընըզ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի. անլէր տախի
գօրգուպ թէ՛աճճիպ էտէրէք պիրիպիրինէ՝ 'Ածէպա
պու քի՞մ տիր, քի րիւզկեարլարա վէ սույա տախի
էմր էթմէսիյլէ, անա իթա'աթ էտէրլէր՝ տէտիլէր։
26 ՟Վէ գայրգլէ Գալիլեանընը գարշըսընտա վագը՛
27 կերասէնիլէրին տիյարընա վարտըլար։ Վէ սահիլէ
չըգտրգտա օլ շէհրտէն, խայլը զէմանտան պէրու տէ-
րունինտէ ճիննլէր պուլունմաղլէ էսվապ կիյմէյիպ
էվտէ տէյիլ, անճագ գապրլարտա օթուրան պիր
28 ատէմ անա րասթ կէլտի։ Վէ Ցիսուսը կէօրտիւքտէ,
ֆէրեատ էտէրէք էօնինէ տիշտիւ. վէ եիւքսէք սէսլէ՝
Եա Ցիսուս, Իպն Ուլլահ իւլ միւթա'ալ, պէնիմ իլէ
սէնին նէ՞ իշին վար. սանա եալվարըրըմ քի պանա
29 'ազապ էթմէյէսին՝ տէտի։ Զիրա նափաք բուհա՝ օլ
ատէմտէն չըգմասընը էմր էթմիշ իտի. չինքի անը
խայլը վագըթտան պէրու զապթ էթմիշ օլմաղլէ,
օլ ատէմ զէնճիրլէր վէ պուգաղըլարլէ պաղլը օլա-
րագ՝ մահֆուզ օլուր իտի իսէ տէ, պաղլարը գըրրպ՝
30 ճիննն թարաֆընտան չէօլլէրէ սէվգ օլունուր իտի։ Վէ
Ցիսուս անա՝ Սէնին իսմինն նէ՞ տիր՝ տէյիւ սի՛ալ էթ-
տիքտէ, Ալայ տրր՝ տէտի. զիրա տէրունինէ չօգ
31 ճիննլէր կիրմիշ իտի։ Վէ քէնտիլէրէ ՟հավիյէյէ կիթ-
մէյի էմր էթմէմէսինի անտէն րէճա էտէրլէր իտի։
32 Վէ օրատա, տաղտա օթլանըր պէօյիւք պիր տօնուզ
սիւրիւսիւ պուլունմաղլէ, անլէրին իչինէ կիրմէլէրինէ
իզն վէրմէսինի անտէն րէճա էթմէլէրի իւզէրինէ՝ իզն
33 վէրտի։ Վէ ճիննլէր օլ ատէմտէն չըգըպ տօնուզլարա
կիրմէքլէ, օլ սիւրիւ ույրումտան աշաղը քէնտիլէ-
34 րինի կէօլէ աթրպ՝ պօղուլտու։ Վէ ՟Նէէթ օթլատան-
լար պու վագը'այը կէօրտիւքտէ, գաչըպ շէհրտէ վէ
35 չիֆթլիքէրտէ խապէր վէրտիլէր։ Եհ-ւէ տախի վա-
գը'այը կէօրմէյէ չըգըպ՝ Ցիսուսըն եանընա կէլէ-
րէք, տէրունինտէն ճիննլէր չըգմըշ օլան ատէմի կի-
յինմիշ վէ 'ագըլլանմըշ օլարագ Ցիսուսըն այագլարը
36 եանընտա օթուրուր պուլմաղլէ գօրգտրլար։ Վէ Հ-
էը'այը միւշահէտէ էթմիշ օլանլար տախի մէճնունըն
նամսըլ խէյաս պուլտրղընը անլէրէ նագլ էթտիլէր։
37 ՝Վէ կերասէնիլէրին ճիվար պուլունան մահալլէրինին
ճիմլէ էհալիսի զիյատէսիյլէ գօրգմուշ օլմալարըյլէ,
՚եանլարընտան կիթմէսինի անտէն րէճա էթտիլէր.
38 օ տախի գայրղա կիրիպ 'ավտէթ էյլէտի։ ՚Վէ տէրու-
նինտէն ճիննլէր չըգմըշ օլան ատէմ պէրապէր պու-
լունմագլրղընը անտէն րէճա էյլէտի իսէ տէ, Ցի-

Դ Մատթ. 13. 10։ Մարկ. 4. 10։
Ե Ես. 6. 9։ Մարկ. 4. 12։
Զ Մատթ. 13. 18։ Մարկ. 4. 14։
Է Մատթ. 5. 15։ Մարկ. 4. 21։ Ղ. 11. 33։
Ը Մատթ. 10. 26։ Ղ. 12. 2։
Թ Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Ղ. 19. 26։
Ժ Մատթ. 12. 46։ Մարկ. 3. 31։
Ի Մատթ. 8. 23։ Մարկ. 4. 35։
Լ Մատթ. 8. 28։ Մարկ. 5. 1։
Խ Վահ. 20. 3։
Ծ Մատթ. 8. 34։
Կ Ա'մալ. 16. 39։
Հ Մարկ. 5. 18։

Digitized by Google

39 սուս անը սալը վէրիպ, էվինկէ տէօն, վէ Ալլահըն
սանա էթտիյի շէյլէրի նագլ էյլէ՝ տէտի. օ տախի կի-
տիպ՝ պիւթիւն շէհրտէ Յիսուսըն քէնտինէ էթտիյինի
ի՛լան էտէր իտի:
40 Վէ Յիսուս ՚ավտէթ էթտիքտէ՝ խալգ անը գապուլ
41 էթտի, զիրա ճիմլէսի անա մունթազըր իտի: ՝Վէ
իշթէ սինաղօղ րէ՛իսի օլան Յայրոս իսմինտէ պիր
ատէմ կէլիպ՝ Յիսուսըն այագլարընա գափանարագ,
42 խանէսինէ կէլմէսինի րէճա էյլէտի: Զիրա թագրիպէն
օն իքի եաշընտա պիրիճիք պիր գըզը օլուպ՝ մէր-
գումէ էօլմէք իւզրէ իտի. օ տախի կիտէր իքէն խալգ
անը թազեիգ էտիյօր իտի:
43 ՝Վէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզճ ի տէմէ միւս-
թէյա օլարագ, պիւթիւն մալընը հէքիմլէրէ սարճ
էթմիշ իսէ տէ, հիչ պիրինտէն շիճա պուլամմըշ
44 պիր գարը, Արգատան եագլաշըպ՝ լիպասընըն էթէ-
յինէ տօգունտու, վէ տէրհալ նէզճ ի տէմի քէսիլտի:
45 Վէ Յիսուս՝ Պանա տօգունան քի՞մ տիր՝ տէտիյինտէ,
ճիմլէսի ինքեար էթմէքլէ, Պետրոս վէ անընն իլէ
պէրապէր օլանլար՝ Եա մու՛ալլիմ, գալապալըգ սէնի
պասըպ թագեիգ էտէր [իքէն՝ Պանա տօգունան քի՞մ
46 տիր՝ տէյօր մը սընը,] տէտիլէր: Ամմա Յիսուս՝ Պանա
պիր քիմսէ տօգունտու, զիրա ՚պէնտէն գուվվէթ սա-
47 տըր օլտըղընը ակլատը՛մ՝ տէտի: Իմտի գարը կիզ-
լէնէմէտիյինի կէօրտիւքտէ, թիթրէյէրէք կէլտի, վէ
հուզուրընա տիւշիպ՝ պիւթիւն խալգընն էօնիւնտէ
անա նէ՞ սէպէպտէն տօգունտըղընը, վէ նամըլ անիտէ
48 շիճա պուլտըղընը նագլ էթտի: Օ տախի մէրգումէյէ՝
ձէսարէթլէն, գըզըմ, իմանընկ սէնի խէլաս էյլէտի,
սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի:
49 ՚Օ տահա սէօյլէր իքէն՝ սինաղօղ րէ՛իսինին խա-
նէսինտէն պիր ատէմ կէլիպ, անա՝ Գըզընկ վէֆաթ
50 էթտի, մու՛ալլիմէ զահմէթ վէրմէ՝ տէտի: Վէ Յիսուս
պունու իշիթտիքտէ, անա ճէվապէն՝ Գօրգմա, ան-
51 ճագ իման էյլէ, օ խէլաս պուլուր՝ տէտի: Վէ խա-
նէյէ կիրտիքտէ, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհան-
նէստէն, վէ գըզընն փէտէրի իլէ վալիտէսինտէն մա՛տա
52 քիմսէյի իչէրի կիրմէյէ պրագմատը: Վէ ճիմլէսի
գըզ իչինն աղլայըպ տէօյինմէքտէ իքէն՝ Աղլամա-
յընըզ, վէֆաթ էթմէտի, ՚անճագ ույույօր՝ տէտի:
53 Վէ անլէր վէֆաթ էթմիշ օլտըղընը պիլմէքլէ անը
54 իսթիհզա էթտիլէր: Լաքին ճիմլէսինի տըշարըյա
չըգարըպ՝ մէրգումէնին էլինի թուճարագ՝ էյ գըզ,
55 ՝գալգ՝ տէյիւ չաղըրտը: Վէ անընն րուհու րիւճու՛ էթ-
մէքլէ, անիտէ այաղա գալգտը, վէ Յէ՛սու անա եէմէք
56 վէրիլմէսինի էմր էթտի: Վէ մէրգումէնին վալիտէյնի

հայրան օլտըլար. օ տախի՝ Պու վագը՛այը քիմսէյէ
սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ ՚անլէրէ թէնպիհ էթտի:

ՊԱՊ 9

Յիսուսըն քէնտի շակիրտլէրինի իրսալը՝ 7 Հերովդէսին Յիսուս հագգընտա զըյասը՝ 17 Յիսուսըն պէշ պին ատէմի տօյուրմասը. 18 անըն հագգընտա խալգըն զըյասը՝ 20 Պետրոսըն իգրարը վէ Յիսուսըն քէնտի էօլիւմընիւ վէ զըյամընը իխպարը. 23 շակիրտլէրինէ Քէնպիհի. 28 սուրէքինին Քէպէտտիւլիւ. 37 Սար՛ալըյա շիճա վէրմէսի. 46 Քէվազու՝ հագգընտա Քա՛լիմի. 51 շակիրտլէրինի Քա՛զիր վէ քէնտիսինէ Քասի՝ օլմագ խուսուսընտա Քա՛լիմ էՔմէսի:

Վէ ՚օն իքի շէ՛էրինի պիր եէրէ ճէմ՛ էտիպ՝
անլէրէ ճիմլէ ճինընլէր իւզէրինէ, վէ մարազլարընն
2 տէֆ՛ի իչիւն գուվվէթ վէ գուտրէթ վէրէրէք, ՚Անլէրի՝
մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էտիպ խասթալարա շիճա
3 վէրմէյէ կէօնտէրտի: Վէ անլէրէ՝ ՚Եօլ իչիւն պիր շէյ
ալմայընըզ. նէ տէյնէք, նէ տաղարճըգ, նէ էքմէք,
4 նէ ագչէ, նէ տէ իքիշէր էնթարինիզ օլսուն: Վէ ՚Հէր
հանկը էվէ կիրէրսէնիզ, օրատա գալըպ՝ օրատան
5 չըգընըզ: Վէ ՚սիզի հէր քիմ գապուլ էմէզսէ, օլ
շէհրտէն չըգտըղընըզտա, ՚ալէյհլէրինէ շէհատէթ օլ-
մագ իչիւն, ՚այագլարընըզտան թօզու պիլէ սիլքի-
6 նիզ՝ տէտի: Անլէր տախի ՚չըգըպ հէր եէրտէ պէշա-
րէթի թէպշիր էտէրէք, վէ ՚՚Ճէ՛սու շիճա վէրէ-
րէք, քէօյտէն քէօյէ կէչէրլէր իտի:
7 Վէ ՚րէ՛իս էր րուպ՝ օլան Հերովդէս անըն էլիյլէ
իճրա օլունան շէյլէրին ճիմլէսինի իշիթտիքտէ՝
շիւպհէ էթտի. զիրա պա՛զը քիմսէյլէր՝ Յովհաննէս
8 էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պա՛զըլարը՝
Եղիա զուհուր էթմիշ տիր, պա՛զըլարը տախի՝ Գա-
տիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ էթմէշ տիր՝
9 տէրլէր իտի: Վէ Հերովդէս՝ Պէն Յովհաննէսին պա-
շընը քէստիրտիմ, վէ պու քիմսէ քի՞մ տիր քի պէն
անըն հագգընտա պէօյլէ շէյլէր իշիտիյօրըմ՝ տէյէ-
րէք, ՚անը կէօրմէք իսթէր իտի:
10 Վէ ՚րէսուլլէր Յէ՛՚՚սու ՚ավտէթ էտիպ՝ իճրա էթ-
տիքլէրի ճիմլէ շէյլէրի անա հիքեայէ էթտիլէր, ՚օ
տախի անլէրի ալըպ թէնհաճա Բեթսայիդա տէնիլէն
11 շէհրինն պիր պէեապան մահալինէ չէքիլտի: Խալգ
տախի պունու պիլմէքլէ անընն արտը սըրա կիթտի-
լէր. վէ անլէրի գապուլ էտիպ՝ անլէրէ մէլէքիւթ Ուլ-
լահ հագգընտա քէլամ էտէրէք, շիճայա միւհթաճ
օլանլարա շիճա վէրիր իտի:
12 ՝Վէ կիւն զէվալ պուլմաղա պաշլատրգտա, օն իքի-
լէր անընն եանընա կէլիպ՝ Խալգը սալը վէր քի, էթ-
րաֆտա պուլունան քէօյլէր իլէ չիֆթլիքլէրէ վարըպ
գօնալար, վէ եէյէճէք պուլալար, զիրա պուրատա

ֆ *Մատթ.* 9.18։ *Մարկ.* 5. 22։
ղ *Մատթ.* 9. 20։
ճ *Մարկ.* 5.30։ *Պ.*6.19։
ֆ *Մարկ.* 5. 35։
յ *Յովհ.* 11. 11,13։
ն *Պ.*7.14։ *Յովհ.*11.43։
շ *Մատթ.* 8. 4։ 9. 30։ *Մարկ.* 5. 43։
—
ո *Մատթ.* 10.1։ *Մարկ.* 3. 13։ 6·7։
չ *Մատթ.*10.7,8։ *Մարկ.* 6. 12։ *Պ.* 10. 1,9։
ռ *Մատթ.* 10.9։ *Մարկ.* 6.8։ *Պ.*10.4։ 22.35։
ս *Մատթ.*10.11։ *Մարկ.* 6. 10։
վ *Մատթ.* 10. 14։
տ *Ա՛մալ.* 13. 51։
ր *Մարկ.* 6. 12։
ց *Մատթ.* 14. 1։ *Մարկ.* 6. 14։
ւ *Պ.* 23. 8։
փ *Մարկ.* 6. 30։
ք *Մատթ.* 14. 13։
և *Մատթ.*14.15։ *Մարկ.* 6.35։ *Յովհ.* 6. 1,5։

Digitized by Google

13 պէեապան եէրտէ իզ՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ Սիզ ան-
լէրէ թա՛ամ վէրինիզ՝ տէտի. անլէր տախի՝ Պիզիմ
պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգտան զիյատէ պիր շէյի-
միզ եօգ տըր, մէկէր կիտիպ պու գավմըն ճիւմլէսինէ
14 եէյէճէք սաթըն ալալըմ՝ տէտիլէր։ Զիրա պէշ պիկ
գատար ատէմ՝ վար իտի. Օ տախի շակիրտլէրինէ՝
Անլէրի էլլիշէր էլլիշէր օլարագ, պէօլիւք պէօլիւք
15 օթուրտընըզ՝ տէտի։ Վէ անլէր էօյլէ էտիպ՝ ճիւմլէ-
16 սինի օթուրթտըլար։ Վէ քէնտիսի պէշ էքմէք իլէ
իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք,
իւզէրլէրինէ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտու, վէ փարէ-
լէյիպ՝ խալգրն էօնիւնէ գօմագ իւզրէ՝ շակիրտլէրինէ
17 վէրտի։ Վէ ճիւմլէսի եէյիպ տօյտըլար. վէ օն իքի
քիւֆէ տօլուսը ֆազլա փարչա օլարագ գալտըրըլտը։
18 Վէ քէնտիսի եալընըզճա տու՛ա էտէր իքէն, շա-
կիրտլէրի տէ պէրապէր պուլունտըգլարը հալտէ՝
Խալգրն տէտիյինէ կէօրէ պէն քիմ իմ՝ տէյիւ անլէրէ
19 սիւ՛ալ էյլէտի։ Անլէր տախի ճէվապէն՝ Պ՛ղւըրը՝
Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս, վէ սա՛իրլէրի՝ Եղիա,
տիկէրլէրի տէ՝ Գատիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գը-
20 յամ էթմիշ տիր, Ւէյօրլը՝ տէտիլէր։ Օ տախի ան-
լէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քիմ իմ՝
տէտի. վէ Պետրոս ճէվապէն՝ Սէն Ալլահըն Քրիս-
21 տոսը սըն՝ տէտի։ Օ տախի անլէրէ՝ Պունու քիմսէյէ
սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էտիպ,
22 Ինչն իւ ինսան չօգ էլէմ չէքմէք, վէ իխթիյարլար
իլէ պաշ քեահինլէր վէ իւլէմա թարաֆընտան րէտտ
էտիլիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչհինճիւ կիւնտէ գը-
յամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէտի։
23 Վէ ճիւմլէսինէ՝ Եկէր պիր քիմսէ արտըմճա կէլ-
մէք իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք, խաչընը հէր
24 կիւն գալտըրըպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։ Զիրա հէր
քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ՛ էտէ-
ճէք, վէ հէր քիմ ճանընը պէնիմ իչհիւ զայ՛ էտէրսէ,
25 անը գուրթարաճագ տըր։ Զիւնքի պիր ատէմ պիւ-
թիւն տիւնեայը գազանընպ տա՝ քէնտինի զայ՛ եա-
խօտ զիյանա կիրիֆթար էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ
26 էտէր։ Զիրա հէր քիմ պէնտէն վէ պէնիմ սէօզլէրիմ-
տէն տօլայը ուրթանըրսա, Իպն իւլ ինսան տախի
քէնտիսինին վէ փէտէրին վէ մուգատտէս մէլէքլէրին
ճէլալիյլէ կէլտիյի զէման անտէն տօլայը ուրթանա-
27 ճագ տըր։ Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու-
րատա հազըր օլանլարտան պա՛զըսը վար քի, մէլէ-
քիւթ Ուլլահը կէօրիւնճէյէտէք ասլա էօլիմ թաթ-
մայաճագ տըր՝ տէտի։
28 Վէ պու քէլամտան թագրիպէն սէքիզ կիւն սօկրա,
Պետրոս իլէ Յովհաննէս վէ Յակոբոսը պէրապէր
29 ալըպ՝ տու՛ա էթմէք իւզրէ տաղա չըգտը։ Վէ քէն-
տիսի տու՛ա էտէր իքէն, եիւզիւնիւն հէյ՛էթի թէպէտ-
տիւլ էտէրէք էլպիսէսի պէյազ վէ փարլագ օլտու։
30 Վէ իշթէ իքի ատէմ, եա՛նի Մովսէս վէ Եղիա անըն
31 իլէ սէօյլէշիրլէր իտի։ Պունլար ճէլալ իլէ կէօրիւ-
նիւպ՝ Երուսաղէմտէ վուգու՝ պուլաճագ ինթիգալը
32 հագգընտա սէօյլէյօրլար իտի։ Վէ Պետրոս վէ անըն
իլէ պէրապէր պուլունանլարը Ւոյգու պասմըշ օլ-
մաղլէ. ույանտըգլարընտա՝ անըն ճէլալինի վէ պէ-
33 րապէր տուրան իքի ատէմի կէօրտիւլէր։ Վէ անլէր
անտէն այրըլմագ իւզրէ իքէն, Պետրոս նէ սէօյլէտի-
յինի պիլմէյէրէք, Յիսուսա՝ Եա մու՛ալլիմ, պու-
րատա պուլունմամըզ էյի տիր. վէ պիրի սէնին,
պիրի տէ Մովսէս վէ պիրի տէ Եղիա իչհիւն, իւչ խայմէ
34 եափալըմ՝ տէտի։ Վէ օ պունու սէօյլէմէքտէ իքէն,
պիր պուլութ կէլիպ՝ անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալտը.
վէ անլէր պուլութա կիրտիքլէրինտէ, շ-ՒէբՒէբ գօրգ-
35 տըլար։ Վէ պուլութտան՝ Սէվկիլիւ Օղլըմ պու տըր,
36 Ւանը տինկլէյինիզ՝ տէյէն պիր սէտա կէլտի։ Վէ պու
սէտա օլտըգտա, Յիսուս եալընըզ պուլունտու. Ւան-
լէր տախի սիւքիւթ էտիպ՝ կէօրտիւքլէրի շէյլէրտէն
օլ կիւնլէրտէ քիմսէյէ պիր շէյ խապէր վէրմէտիլէր։
37 Վէ էրթէսի կիւն տաղտան էնտիքլէրինտէ, խայլը
38 ճէմա՛աթ անը գարշըլայրպ, Իշթէ ճէմա՛աթտան
պիր ատէմ ֆէրեատ էտէրէք՝ Եա մու՛ալլիմ, սանա
եալվարըրըմ, օղլըմա նազար գըլ, զիրա պիր տանէմ
39 տիր, Վէ իշթէ անը պիր րուհ թութուպ՝ անսըզըն
պաղըրտարագ վէ քէօփիւրտէրէք սարսըպ էզտիքտէն
40 սօկրա կիւճլէ այրըլըր։ Վէ անը չըգարսընլար տէյիւ
սէնին շակիրտլէրինտէն րէճա էթտիմ իսէ տէ, մուգ-
41 թէտիր օլամատըլար՝ տէտի։ Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝
Էյ իմանսըզ վէ թէրս նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սի-
զին եանընըզտա օլուպ՝ սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ. օղ-
42 լընը պուրայա կէթիր՝ տէտի։ Վէ օ տահա եանընա
կէլիր իքէն, ճինն անը եէրէ չարփըպ շիտտէթլէ սարս-
տը, ամմա Յիսուս նափաք րուհու ազարլայարագ,
չօճուղա շիֆա վէրիպ՝ անը փէտէրինէ թէսլիմ էթտի։
43 Վէ ճիւմլէսի Ալլահըն ՚ազամէթինէ հայրան օլտըլար։
Վէ ճիւմլէսի Յիսուսըն էթտիյի շէյլէրին քեաֆ-
44 ֆէսինէ թէ՛աճճիւպտէ իքէն, շակիրտլէրինէ, Սիզ
պու սէօզլէրի գուլագլարընըզա գօյունըզ. զիրա Իպն
իւլ ինսան ատէմլէրին էլինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր՝
45 տէտի։ Անլէր տախի պու սէօզիւ ակլամատըլար. վէ
ֆէհմ էթմէմէլէրի իչհիւն անլէրտէն կիզլէնմիշ իտի.
վէ պու սէօզիւ անտէն սիւ՛ալ էթմէյէ գօրգտըլար։

Ւ Մատթ.16.13։ Մարկ. 8. 27։
Ւ Մատթ.14.2։ Այ.7,8։
Ւ Մատթ. 16.16։ Յովհ. 6. 69։
Ւ Մատթ. 16. 20։
Ւ Մատթ. 16. 21։ 17. 21։
Ւ Մատթ. 10. 38։ 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Փ. 14. 27։
Ւ Մատթ.16.26։ Մարկ. 8. 36։
Ւ Մատթ.10.33։ Մարկ. 8. 38։ 2Տիմ. 2. 12։
Ւ Մատթ.16.28։ Մարկ. 8. 39։
Ւ Մատթ.17. 1։ Մարկ. 9. 1։
Ւ Դան. 8. 18։ 10. 9։
Ւ Մատթ. 3. 17։
Ւ Ա՛մալ. 3. 22։
Ւ Մատթ. 17. 9։
Ւ Մատթ.17.14։ Մարկ. 9.14,17։
Ւ Մատթ. 17 21։
Ւ Մարկ. 9. 32։ Փ. 2. 50։ 18. 34։

Digitized by Google

46 ՝Վէ քէնտիլէրտէն հանկըսը պէօյիւք օլաճաղը
47 միւպահասէսի արալարընա կիրմիշ իտի։ Յիսուս տա-
խի գալպէրինին էֆքեարընը պիլմէքլէ, պիր չօճուգ
48 ալըպ՝ քէնտի եանընտա տուրտուրտու։ Վէ անլէրէ՝
՞Հէր քիմ պու չօճուղը պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ
էտէրսէ. պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ հէր քիմ
պէնի գապուլ էտէրսէ, պէնի իրսալ էտէնի գապուլ
էթմիշ օլուր. զիրա ՚ճիւմլէնիզտէն էն քիչիւք պուլու-
նան՝ պէօյիւք օլաճագ տըր՝ տէտի։
49 ՚Վէ Յովհաննէս ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, սէ-
նին իսմինլէ ճինլէր չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք,
վէ պիղիմ իլէ պէրապէր «ԷՒԼԼՈՒՅԱ արտընճա կէլմէտիյի
50 իչիւն անը մէն՝ էթտիք՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անա ՏԷ-
ՀՈՂԱՅ՝ Մէն՝ էթմէյինիզ, ՞զիրա պիզէ մուխալիֆ օլ-
մայան պիզիմ թարաֆըմըզտան տըր՝ տէտի։
51 Վէ ՚անըն «ԵՒՏՅ» չըգմասընըն կիւնլէրի թէմամ
օլմագ իւզրէ իքէն, Երուսաղէմէ կիթմէյէ գավիյյէն
52 եիւզ թուխթուպ, էօնիւնտէն խապէրճիլէր կէօնտէրտի.
անլէր տախի կիտիպ անա թէտարիք կէօրմէք իւզրէ
53 Սամարիալըլարընն պիր քէօյիւնէ կիրտիլէր։ Վէ Երու-
սաղէմէ թէվէճճիւհ էթմէքտէ օլտրընընտան, ՚անը
54 գապուլ էթմէտիլէր։ Վէ անըն շակիրտլէրի Յակոբոսիլէ
Յովհաննէս պունու կէօրտիւքտէ՝ Եա Բապ, իսթէ՞ր
մի սին քի՝ հէման ՚եղիանընն էթտիյի կիպի կէօքտէն
աթէշ էնիպ անլէրի թէլէֆ էթսին տէյիւ էմր էտէ-
55 լիմ՝ տէտիլէր։ Ո տախի տէօնիւպ անլէրի թա՛զիր
էտէրէք՝ Սիզ նէ մագուլէ րուհտան օլտրընընզը պիլ-
56 մէզսինիզ։ Զիրա ՚Իսն իւլ ինսան ատէմլէրին ճան-
լարընը հէլաք տէյիլ, անճագ խէլաս էթմէք իչիւն
կէլտի՝ տէտի. վէ տիկէր պիր քէօյէ կիթտիլէր։
57 ՞Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն, պիրի անա՝ էֆէնտի,
հէր նէրէյէ կիտէրսէն, արտընկ սըրա կէլիրիմ՝ տէ-
58 տի։ Յիսուս տախի անա՝ Թիլքիլէրին ինլէրի, վէ
հավա գուշլարընընն եուվալարը վար, լաքին Իսն իւլ
ինսանընն պաշընը գօյաճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի։
59 ՚Վէ պիր ղայրիսինէ՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի. Ո
տախի՝ էֆէնտի, պանա իզն վէր, էվվէլա կիտիպ
60 փէտէրիմի տէֆն էտէյիմ՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝
Պրագ, էօլիւլէր քէնտի էօլիւլէրինի տէֆն էթսինլէր.
սէն իսէ կիտիպ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էյլէ՝ տէտի։
61 Վէ տիկէր պիր քիմսէ տախի՝ էֆէնտի, ՚սէնին
արտընն սըրա կէլիրիմ, լաքին էվվէլա պանա իզն
62 վէր, էհլ ի պէյթիմ իլէ վէտա՛ էտէյիմ՝ տէտի։ Ա՛մ-
մա Յիսուս անա՝ Էլինի սապան իւզէրինէ գօյուպ տա

կէրիյէ պագան հիչ պիր քիմսէ մէլէքիւթ Ուլլահա
միւնասիպ տէյիլ տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 10

*Յիսուսըն էէվմիշ շակիրտի իրսալը. 17 անլէրին ՚ավտէքի վէ Յի-
սուսըն նասիհաքըր. 21 Փէտէրինէ Քէշէքքիւրիւ, 23 վէ շակիրտլէրինէ
պէրէքէք օգումասը. 25 վէ հայաքա նա՛իլ օլմագ խուսուսընտա Ա՛-
լիմի, 30 Ծօնշու քիմ իտիյի հագգընտա Քէմսիլ։ 38 Մարթա իլէ Մարիամ*

Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա, Բապպ տիկէր եէթ-
միշ քիմսէ տախի թա՛եին էտիպ՝ վարաճաղը հէր
շէհրէ վէ մահալէ ՞անլէրի քէնտի էօնիւնճէ իքիշէր
2 իքիշէր կէօնտէրտի։ Վէ անլէրէ տէտի քի՝ ՖԻԼՀԱ-
ԳԻԳԷ հասատ չօգ, ամմա իշճիլէր ազ տըր. ՚իմտի
հասատ Սահիպինէ՝ քէնտի հասատընա իշճիլէր կէօն-
3 տէրմէսի իչիւն նիյազ էտինիզ։ Կիտինիզ, ՚իշթէ պէն
սիզի գուզուլար կիպի գուրթլար արասընա կէօնտէ-
4 րիյօրըմ։ ՝Քէսէ եա տաղարճըգ, եախօտ այագ գապ-
լարը թաշըմայընըզ, ՞վէ եօլտա պիր քիմսէյէ սէ-
5 լամ վէրմէյինիզ։ Վէ հէր հանկը խանէյէ կիրէրսէ-
նիզ, էվվէլա՝ Պու խանէյէ սէլամ օլսուն՝ տէյինիզ.
6 ՝Վէ էկէր օրատա սէլամա միւսթահագգ քիմսէ վար
իսէ, սէլամընըզ անըն իւզէրինտէ գալաճագ տըր.
7 եօգ իսէ՝ սիզէ կէրի տէօնէճէք տիր։ ՞Վէ օլ խանէտէ
գալըպ՝ ՚պուլունան շէյլէրինտէն եէյիպ իչինիզ, ՛զի-
րա իշճի քէնտի իւճրէթինէ միւսթահագգ տըր. խա-
8 նէտէն խանէյէ նագլ էթմէյինիզ։ Վէ հէր հանկը
շէհրէ կիրէրսէնիզ, անլէր տախի սիզի գապուլ էթ-
տիքլէրի հալտէ, էօնիւնիւզէ գօնուլան շէյլէրի եէյի-
9 նիզ։ ՚Վէ իչինտէ պուլունան խասթալարա շիֆա վէ-
րիպ, անլէրէ՝ ՚Մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եագլաշմըշ
10 տըր՝ տէյինիզ։ Վէ հէր հանկը շէհրէ կիրէրսէնիզ,
սիզի գապուլ էթմէտիքլէրի հալտէ, ճատտէլէրինէ
11 չըգըպ, Սիզին շէհրինիզտէն պիզէ եափըշան ՚թօզու
պիլէ սիզէ սիլքէրիզ. լաքին պունու պիլինիզ քի՝
մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եագլաշմըշ տըր՝ տէյինիզ։
12 Սիզէ տէրիմ քի՝ ՝Օլ կիւնտէ Սոդոմըն հալի օլ շէհ-
13 րին հալինտէն էհվէն օլաճագ տըր։ ՚Վայ սանա, էյ
Քորազին, վայ սանա, էյ Բեթսայիդա, ՛զիրա էկէր
սիզտէ իզհար օլունան միւ՛ճիզլէր Տիւրոս վէ Սի-
դոնտա իզհար օլունմըշ օլսա իտի, չօգտան չուլ վէ
14 քիւլտէ օթուրուպ՝ թէվպէ էտէրլէր իտի։ Լաքին րուզ ի
ճէզատա Տիւրոս վէ Սիդոնըն հալի սիզին հալինիզ-
15 տէն էհվէն օլաճագ տըր։ ՝Վէ սէն, ՞Թա կէօյէտէ՛ք
եիւքսէլմիշ օլան Կափառնայում, ՛ճէհէննէմէ գա-

Ա Մատթ. 18.1։ Մարկ. 9. 34։
Բ Մատթ. 10.40։ 18.5։ Մարկ. 9. 37։ Յովհ. 12. 44։ 13. 20։
Գ Մատթ. 23. 11,12։
Դ Մարկ. 9. 38։ Պագ Ա՛տ. 11. 28։
Ե Մատթ. 12. 30։ Ղ. 11. 23։ [1. 2։
Զ Մարկ. 16.19։ Ա՛մալ.
Է Յովհ. 4. 4,9։
Ը 4Միւս. 1. 10,12։
Թ Յովհ. 3. 17։ 12. 47։
Ժ Մատթ. 8. 19։
ԺԱ Մատթ. 8. 21։
ԺԲ Պագ 3 Միւս 19. 20։ [6.7։
ԺԳ Մատթ. 10.1։ Մարկ. Մարկ. 6.8։ Ղ.9. 3։
ԺԴ 4Միւս. 4. 29։
ԺԵ Մատթ. 10. 12։
ԺԶ Մատթ. 10. 11։
ԺԷ 1Կոր. 10. 27։
ԺԸ Մատթ. 10.10։ 1Կոր. 9.4, վէ ղայրի։ 1Տիմ. 5. 18։
ԺԹ Ղ. 9.2։
Ի Մատթ. 3.1։ 4. 17։ 10. 7։ Ա՛յ. 11։
ԻԱ Մատթ. 10.14։ Ղ. 9 5։ Ա՛մալ. 13. 51։ 18. 6։
ԻԲ Մատթ.10.15։ Մարկ. 6. 11։
ԻԳ Մատթ. 11. 21։
ԻԴ Եզեկ. 3. 6։
ԻԵ Մատթ. 11. 23։
ԻԶ Թէք. 11. 4։ Թէս. 1. 28։ Ես.14.13։ Երեմ. 51. 53։
ԻԷ Պագ Եզեկ. 26. 20։ 32. 18։

Digitized by Google

16 տար էնտիրիլէճէքսին։ ՛Սիզի տիկլէյէն՝ պէնի տիկ-
լէմիշ օլուր, ՛վէ սիզի րէտտ էտէն՝ պէնի րէտտ էթ-
միշ օլուր, ՝վէ պէնի րէտտ էտէն՝ պէնի իրսալ էտէնի
րէտտ էթմիշ օլուր։
17 ՝Վէ օլ եէթմիշլէր մէսէրրէթլէ ՛ավտէթ էտիպ՝ Եա
Րապպ, ճինլէր պիլէ սէնին իսմինլէ պիզէ իթա՛աթ
18 էտիյօր՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ ՝Շէյթանըն սէ-
մատան եըլտըրըմ կիպի տիւշտիյինիւ կէօրտիւմ։
19 ՝Իշթէ սիզէ եըլանլար իլէ ՛ագրէպլէր իւզէրինէ, վէ
տիւշմէնին պիւթիւն գուվվէթի իւզէրինէ պասմաղա
գուտրէթ վէրիրիմ. վէ սիզէ հիչ պիր շէյ զարար վէր-
20 մէյէճէք տիր։ Ամմա պունա, եա՛նի ճինլէրին սիզէ
՛իթա՛աթ էթտիքլէրինէ սէվինմէյինիզ, լաքին ՝իսմ-
լէրինիզին սէմավաթտա գայտ օլունտրըղընա սէվի-
նինինիզ՝ տէտի։
21 ՝Օլ սա՛աթ Յիսուս րուհընտա մէսրուր օլուպ՝ էյ
սէմա վէ զէմինին Րապպը փէտէր, սանա շիւքր էտէ-
րիմ քի, պու շէյլէրի ՛ալիմլէր իլէ ՛արիֆլէրտէն
խաֆի թուրթուպ՝ անլէրի մա՛սումլարա իզհար էյլէ-
տին. պէլի, էյ փէտէր, զիրա ՛ինտիկտէ պէօյլէ խօշ
22 կէօրիւնտիւ։ ՝Փէտէրիմտէն հէր շէյ պանա թէսլիմ
օլունտու. ՝վէ Օղլըն քիմ իտիյինի փէտէրտէն ղայրի
քիմսէ պիլմէզ, վէ փէտէրին քիմ իտիյինի Օղուլտան
վէ Օղլըն անը իզհար էթմէսինի միւրատ էթտիյի
քիմսէտէն ղայրիսի պիլմէզ՝ տէտի։
23 Վէ շակիրտլէրէ տէօնիպ՝ ՝Նէ՛ միւպարէք տիր
24 կէօրտիյիւնիւզ շէյլէրի կէօրէն կէօզլէր։ Զիրա սիզէ
տէրիմ՛ քի՝ ՝Զօգ փէյղամպէրլէր իլէ մէլիքլէր կէօր-
տիյիւնիւզ շէյլէրի կէօրմէք իսթէտիլէր, լաքին կէօր-
մէտիլէր. վէ իշիթտիյինիզ շէյլէրի իշիթմէք է՛ՇէՏէ-
ւէ, լաքին իշիթմէտիլէր՝ տէյիւ թէնհաճա սէօյլէտի։
25 Վէ իշթէ էրպապ ը շէրի՛աթտան պիրի գալգըպ՝
անը թէճրիպէ էթմէք իւզրէ՝ ՝Եա մու՛ալլիմ, էպէտի
հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէտի։
26 Օ տախի անա՝ Շէրի՛աթտա նէ՞ եազըլմըշ տըր. նա՞-
27 սըլ օգուրսըն՝ տէտի։ Օ տախի ճէվապ վէրիպ՝ ՝Ալ-
լահրնգ օլան Րապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւ-
թիւն ճանըկտան վէ պիւթիւն գուվվէթինտէն վէ պիւ-
թիւն ՛ագլըկտան, ՝գօնշընգը տախի քէնտինգ կիպի
28 սէվէսին՝ տէտի։ Օ տախի անա՝ Տօղրու ճէվապ վէր-
տին, պունու իճրա էյլէ վէ ՝եաշայաճագսընն՝ տէտի։
29 Օ իսէ ՛քէնտինի թէպրիր էթմէք իսթէմէքլէ, Յի-
30 սուսա՝ Եա գօնշըմ քիմ տիր՝ տէտի։ Վէ Յիսուս ճէվա-
պէն տէտի քի՝ Պիր ատէմ Երուսաղէմտէն Երիքովա
էնէր իքէն, հարամիլէր էլինէ տիւշտու. վէ անլէր
անը սօյուպ՝ եարալատըգտան սօնրա եարը էօլմիւշ
31 պրագըպ կիթտիլէր։ Վէ րասթ կէլէ օլ եօլտան պիր
քեահին էնէր իքէն, անը կէօրտիւքտէ՛ ՛օլ պիր թա-
32 րաֆտան կէչիպ կիթտի։ Քէզալիք օլ մահալէ պիր
Ղեւիլի տախի կէլմէքլէ, վարըպ՝ անը կէօրիւնճէ օլ
33 պիր թարաֆտան կէչիպ կիթտի։ ՝Լաքին պիր Սա-
մարիալը եօլա կիտէր իքէն, պուլունտրըը եէրէ կէ-
34 լիպ՝ անը կէօրտիւքտէ աճրտը. Վէ եանընա կէլիպ՝
եարալարընա զէյթ եաղը իլէ շէրապ տէօքէրէք ան-
լէրի սարտը, վէ անը քէնտի հայվանընա պինտիրէ-
րէք պիր խանա կէօթիւրիպ՝ անա մուգայյէթ օլտու։
35 Վէ էրթէսի կիւն եօլա կիթմէք իւզրէ իքէն, իքի տի-
նար չրգարրպ խանճըյա վէրէրէք՝ Պունա մուգայյէտ
օլ, վէ զիյատէ հէր նէ խարճ էտէրսէն, պէն թէք-
36 րար կէտիյիմտէ սանա էտա էտէրիմ՝ տէտի։ Իմտի
սանա պու իչտէն հաՏնկրսը հարամիլէրին էլինէ տիւ-
37 շէնին գօնշընսը օլմուշ կէօրիւնիւր։ Օ տախի՝ Անա
մէրհամէթ էտէն՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝ Կիթ,
սէն տէ պէօյլէ եափ՝ տէտի։
38 Վէ անլէր եօլտա կիտէր իքէն, քէնտիսի պիր քէօյէ
կիրիպ՝ ՝Մարթա նամ պիր խաթուն անը խանէսինէ
39 գապուպ էթտի։ Վէ պունուն Մարիամ իսմինտէ պիր
հէմշիրէսի օլուպ, ՝մէրգումէ ՝Րապպըն այագլարը եա-
40 նընտա օթուրուպ՝ քէլամընը տինգլէյօր իտի։ Մարթա
իսէ չօգ խրտմէթտէն տօլայը թէլաշտա պուլուն-
մաղլէ, եանընա կէլիպ՝ Էֆէնտի, հէմշիրէմ պէնի
եալընըզ խրտմէթ էթմէյէ պրագտըղընը վազիֆէ
էտինմէզ մի սին. իմտի անա սէօյլէ, պանա եարտըմ
41 էթսին՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անա ճէվապէն, էյ Մարթա,
էյ Մարթա, չօգ շէյլէր իչիւն էնտիշէ էտիպ՝ պիհու-
42 զուր օլուրսըն։ Լաքին լազըմ օլան շէյ պիր տիր,
վէ Մարիամ քէնտինտէն ալընմայաճագ օլ էյի հիս-
սէյի ինթիխապ էթմիշ տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 11

Յիսուսըն տու՛ա հագգընտա Ա՛ղիմ. 14 ճինլի Ա՛արտ, վէ քիֆր էտէն ֆէրիսիլէրի Ա՛գիր էԹմէսի. 29 պիր ՛ալամէթ վէրմէմէսի. 37 ֆէրիսիլէր հագգընտա վայ օգումասը։

Վէ պիր մահալտէ օլուպ տու՛ա էթմէքտէ իքէն, ֆարիղ օլտըղընտա, շակիրտլէրինտէն պիրի անա՝ Եա Րապպ, Յովհաննէս քէնտի շակիրտլէրինէ Ա՛ղիմ էյլէտիյի կիպի, սէն տախի պիզէ տու՛ա էթմէյի
2 Ա՛ղիմ էյլէ՝ տէտի։ Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Տու՛ա էթտիյինիզ զէման պէօյլէ տէյինիզ.
՝Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմինգ մու-

ֆ *ՄատԹ.10.40։ Մարկ. 9.37։ Յովհ. 13.20։*
ջ *1Մէլ. 4.8։*
ռ *Յովհ. 5.23։*
ւ *Այ. 1։*
ո *Յովհ. 12.31։ 16.11։ Վահ.9.1։ 12.8,9։*
վ *Մարկ.16.18։ Ա՛մալ. 28.5։*
տ *Խուր. 32.32։ Մէզ. 69.28։ Ես.4.4։ Դան. 12.1։ Փիլ.4.3։ ՛Իպր. 12.23։ Վահ. 13.8։ 20.12։ 21.27։*
ր *ՄատԹ. 11 25։*
ս *ՄատԹ.19.16։22.35։*
ց *Թէս. 6.5։*
ւ *Ղեւ. 19.18։*
ք *Ղեւ. 18.5։ Նէեմ. 9. 29։ Եզեկ. 20.11,13, 21։ Բամ. 10.5։*
օ *Պ. 16.15։*
ֆ *Մէզ. 38.11։*
և *Յովհ. 4.9։*
ֆ *Յովհ. 11.1։ 12. 2,3։*
ֆ *1Կոր.7.32, վէ պայրն։*
ֆ *Պ.8.35։ Ա՛մալ. 22.3։*
— *ՄատԹ. 6.9։*

Digitized by Google

գատտէս օլսուն, մէլէքիւթիւնկ կէլսին, իրատէթիւնկ սէմատա օլտըղը կիպի եէր իւզէրինտէ տախի իճրա
3 օլունսուն. Եէվմի էքմէյիմիզի կիւնտէն կիւնէ պիզէ
4 վէր. Վէ կիւնահլարրմըզը պիզէ պաղըշլա, չիւնքի պիզ տախի պիզէ հէր պօրճլու օլանա պաղըշլարրզ. վէ պիզի իովայա կէթիրմէ, լաքին պիզի շէրիրտէն գուրթար:
5 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Սիզտէն քիմի՞ն պիր տօսթու օլուր տա, կէճէ եարրսընտա եանընա վարրպ՝
6 Տօսթրմ, պանա իչ էքմէք էօտիւնճ վէր. Ջիրա պանա եօլտան պիր տօսթրմ՝ կէլտի, անըն էօնիւնէ
7 գօյաճագ պիր շէյիմ եօգ տըր՝ տէսին տէ, Օ տախի իչէրիտէն ճէվապէն՝ Պանա զահմէթ վէրմէ. արթըգ գափու գափանմըշ, չօճուգլարրմ՝ տախի պէնիմ իլէ եաթագտա տըր, գալգըպ սանա վէրէմէմ՝ տէսին:
8 Սիզէ տէրիմ քի՝ Տօսթու օլտըղը իչիւն գալգըպ անա վէրմէզ իսէ տէ, եինէ անըն թա՛ճիզի սէպէպիյլէ գալգըպ անա լազըմ օլտըղը գատար վէրէճէք տիր:
9 Պէն տախի սիզէ տէրիմ քի՝ Տիլէյինիզ, սիզէ վէրիլէճէք. արայընըզ, պուլաճագսընըզ. գափույը չալը-
10 նըզ, սիզէ աչըլաճագ տըր: Ջիրա հէր տիլէյէն ալըր, վէ արայան պուլուր, վէ գափույը չալանա աչըլաճագ
11 տըր: Վէ Սիզտէն հա՞նկը փէտէր վար քի, օղլու էքմէք տիլէտիյինտէ անա թաշ վէրէ. եախօտ պալըգ
12 [illegible] անա պալըգ եէրինէ եըլան վէրէ. Վէ եախօտ եումուրթա տէլիտիյինտէ՝ անա ՚ագրպ վէրէ:
13 Իմտի սիզ քէօթիւ օլտըղընըզ հալտէ, էվլատընըզա էյի ՚աթիյէ վէրմէյի պիլիրսէնիզ, սէմավի Փէտէր քէնտինտէն տիլէյէնլէրէ Նէ գատար զիյատէ Րուհ իլ Գուտսը վէրէճէք տիր:
14 Վէ տիլսիզ պիր ճինն չըգարտըղընտա, ճինն չըգտըգտան սօկրա տիլսիզ քիմսէ սէօյլէտի, խալգ տա-
15 խի թէ՛աճճիւպ էթտիլէր: Ամմա անլէրտէն պա՛զըլարը՝ ՚ճինլէրի ճինլէրին ըէ՛իսի Բէեղզեբուղ վա-
16 սըթասըյլէ չըգարը յօր՝ տէտիլէր: Պա՛զըլարը տախի թէճրիպէ իչիւն Ւսէմատան պիր ՚ալամէթ անտէն թա-
17 լէպ էթտիլէր: Օ տախի անլէրին էֆքեարընը Ւպիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Քէնտի ՚ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւմէթ խարապ օլուր, վէ քէնտի ՚ալէյհինէ [illegible] պուլունան խանէ
18 երգըլըր: Վէ էկէր Շէյթան քէնտի ՚ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլմուշ իսէ, անըն մէլէքիւթիւ նա՞սըլ պագի գալաճագ տըր. չինքի պէնիմ հագգրմտա՝ ճինլէրի Բէեղզեբուղ վասըթասըյլէ չըգարը-
19 յօր՝ տէյօրսընըզ: Վէ էկէր պէն ճինլէրի Բէեղզեբուղ վասըթասըյլէ չըգարը յօր իսէմ, սիզին օղուլ-

լարընըզ քիմի՞ն վասըթասըյլէ չըգարըրլար. պունուն իչիւն սիզին հաքիմլէրինիզ անլէր օլաճագ տըր:
20 Լաքին էկէր պէն ճինլէրի Ալլահընն փարմաղըյլէ չըգարըր իսէմ, էլպէթթէ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ վա-
21 սըլ օլմուշ տըր: Գուվվէթլի վէ սիլահլանմըշ պիր քիմսէ քէնտի գօնաղընը պէքլէտիյի զէմման, էշեասը
22 սէյամէթտէ օլուր: Ամմա անտէն գուվվէթլիսի անըն իւզէրինէ կէլիպ անա ղալէպէ էտէրսէ, ի՛թիմատ էթտիյի ճիւմլէ սիլահլարընը ալըպ՝ անըն եաղմասընը
23 թագսիմ էտէր: Պէնիմ իլէ օլմայան պանա զըտտ տըր. վէ պէնիմ իլէ տէվշիրմէյէն տաղըտըր:
24 Նափաք րուհ պիր ատէմտէն չըգտըղը զէման՝ գուրագ եէրլէրտէն կէչիպ րահաթ արար, վէ պուլա-
25 մատըղընտա՝ Զըգտըղըմ էվիմէ տէօնէյիմ՝ տէր: Վէ կէլտիյինտէ [illegible] սիւփրիւլմիւշ վէ միւզէյյէն պուլ-
26 մաղէ, կիտիպ պէրապէրինճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ եէտի տիկէր րուհ ալըր, վէ կիրիպ օրատա սաքին օլուրլար, Ւվէ օլ ատէմին ՚ագրպէթի իպթիտասընտան պէտթէր օլուր:
27 Վէ օ պունու սէօյլէր իքէն, խալգտան պիր գարը եիւքսէք սէսլէ անա՝ Ւնէ մութլու սէնի համիլ օլան
28 րահմէ վէ էմտիյինկ մէմէլէրէ՝ տէտի: Օ տախի՝ Նտահա զիյատէ նէ մութլու Ալլահըն քէլամընը տինկլէյիպ հըֆզ էտէնլէրէ՝ տէտի:
29 Վէ խալգ քէսրէթլէ [illegible] օլտըգտա, սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի՝ Պու նէսլ շէրիր օլտըղընտան ՚ալամէթ թալէպ էտէր, ամմա անա Յովնան փէյղամպէրին ՚ալամէթինտէն ղայրի պիր ՚ա-
30 լամէթ վէրիլմէյէճէք տիր: Ջիրա Յովնան Նինուէ էհալիսինէ ՚ալամէթ օլտըղը կիպի, Իսն իլ Ինսան
31 տախի պու նէսլէ էօյլէ օլաճագ տըր: Ձէնուպ մէլիքէսի բ[illegible]ղէ ճէզատա պու նէսլին ատէմլէրի իլէ պէրապէր գալգըպ՝ ՚ալէյհլէրինէ հիւքմ էտէճէք տիր. չինքի մէրգումէ Սողոմոնըն հիքմէթինի տինկլէմէք իւզրէ՝ զէմինին միւնթէհալարընտան կէլտի. վէ իշթէ պու մահալտէ Սողոմոնտան տահա պէօյիւյիւ վար:
32 Նինուէ ատէմլէրի բ[illegible]ղէ ճէզատա պու նէսլ իլէ գալգըպ՝ ՚ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. չինքի անլէր Յովնանըն վա՛զըյլէ թէվպէյէ կէլտիլէր. վէ իշթէ պուրատա Յովնանտան տահա պէօյիւյիւ վար:
33 Պիր քիմսէ չըրաղը եագըպ կիզլիյէ եախօտ քիլէ ալթընա տէյիլ, անճագ իչէրի կիրէնլէրին՝ ըշըղը
34 կէօրմէլէրի իչիւն շէմ՛տան իւզէրինէ գօր: Ձէնէտին չըրաղը կէօզ տիր. իմտի էկէր կէօզիւկ սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտինկ տախի միւնէվվէր օլուր. լաքին էկէր ֆէնա իսէ, ճէսէտինկ տախի գարանլըգ օլուր:

ե Պ. 18 1, վէ գայրի:
զ Մատթ. 7.7։ 21.22։ Մարկ. 11.24։ Յովհ. 15. 7։ Յակ. 1. 6։ 1Յովհ. 3. 22։
է Մատթ. 7. 9։
ը Մատթ. 9.32։ 12.22։
թ Մատթ. 9.34։ 12.24։
ժ Մատթ. 12.38։ 16.1։
ի Մատթ.12.25։ Մարկ. 3. 24։
լ Ես.53.12։ Կող.2.15։
խ Մատթ. 12. 30։
ծ Մատթ. 12. 43։
կ Յովհ.5. 14։ Ի՛սր. 6. 4։10.26։2Պետ.2.20։
հ Պ. 1. 28,48։
ձ Մատթ. 7. 21։ Պ. 8. 21։ Յակ. 1. 25։
ղ Մատթ. 12. 38,39։
ճ Յովն. 1. 17։ 2. 10։
մ 3Միւլ. 10. 1։
յ Յովն. 3. 5։
ն Մատթ. 5.15։ Մարկ. 4. 21։ Պ. 8. 16։
շ Մատթ. 6. 22։

Digitized by Google

35 Իմտի սագըն, սէնտէ օլան նուր գարանլըգ օլմայա։
36 Վէ էկէր պիւթիւն ճէսէտինկ մէնէվվէր օլուպ՝ հիչ պիր
գարանլըգ թարաֆը եօգ իսէ, չըրաղըն քէնտի զիյա-
սըլէ սէնի թէնվիր գըլտըղը միսիլլիւ, քեաֆֆէսի
միւնէվվէր օլուր։
37 Վէ օ սէօյլէր իքէն, պիր ֆէրիսի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր թա՛ամ էթմէսինի անտէն րէճա էթմէքլէ,
38 կիրիպ սօֆրայա օթուրտու։ ¯Օլ ֆէրիսի տախի թա-
՛ամտան էվվէլ անըն եը յգանմատըղընը կէօրտիւքտէ
39 թէ՛աճճիպ էթտի։ ¯Րապպ տախի անա տէտի քի՝
Հալա սիզ, ֆէրիսիլէր, քեասէնին վէ թէփսինին տը-
շընը թէմիզլէրսինիզ, ¯ամմա իչինիզ զուլմ վէ ֆըսգ-
40 լէ տօլու տըր։ Էյ ՛ագըլսըզլար, տըշընը եափան՝
41 իչինի տախի եաֆմատը մը։ ¯Լաքին պուլունան շէյ-
լէրտէն սատագա վէրինիզ, վէ իշթէ սիզէ հէր շէյ
42 փաք օլուր։ ¯Ամմա վայ սիզէ, էյ ֆէրիսիլէր, զիրա
նա՛նա՛ իլէ սէտէֆ օթընընը վէ հէր նէվ՛ սէպզէնին
՛իւշրինիւ վէրիրսինիզ, ամմա հագգը վէ Ալլահրն
մուհապպէթինի իհմալ էտէրսինիզ. պունլարը իճրա
43 էթմէլի, անլէրի տախի պրագմամալը իտինիզ։ ¯Վայ
սիզէ, էյ ֆէրիսիլէր, զիրա սինաղօղլարտա պաշ
քիւրսիյիւ վէ չարշըլարտա սէլամլանմաղը սէվէրսի-
44 նիզ։ ¯Վայ սիզէ, [էյ միւրա՛ ՛իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր,]
զիրա ատէմլէր պիլմէյէրէք՝ իւզէրլէրինտէ կէզտիք-
լէրի ¯պէլլի օլմայան գապրլար միսիլլիւ սինիզ։
45 Վէ էրպապ ը շէրի՛աթտան պիրի անա ճէվապէն՝
Եա մու՛ալլիմ, պունլարը սէօյլէմէքլէ պիզէ տախի
46 շէթմ էտիյօրսըն՝ տէտի։ Օ տախի տէտի քի՝ Վայ
սիզէ տախի, էյ էրպապ ը շէրի՛աթ, զիրա ատէմլէրէ
¯թաշըրմասը միշքիլ եիւքլէր եիւքլէտիպ՝ քէնտինիզ
փարմագլարընըզըն պիրիյլէ օլ եիւքլէրէ տօգունա-
47 մազսընըզ։ ¯Վայ սիզէ, զիրա էճատընըզըն գաթլ
էթտիքլէրի փէյղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա
48 էտէրսինիզ։ Վէ պէօյլէճէ էճատընըզըն ՛ամէլլէրինէ
շէհատէթ էտէրէք րիզա վէրիրսինիզ. զիրա անլէր
գաթլ էթտիլէր, սիզ տախի թիւրպէլէրինի պինա է-
49 տէրսինիզ։ Պունուն իչիւն Ալլահրն հիքմէթի տախի
տէտի քի՝ ¯Անլէրէ փէյղամպէրլէր վէ րէսուլլէր կէօն-
տէրէճէյիմ, վէ անլէրտէն պա՛զըսընը գաթլ էտիպ՝
50 պա՛զըսընա թէ՛ատի էտէճէքլէր. Թա քի տիւնեանըն
թէ՛սիսինտէն պէրու ճիմլէ փէյղամպէրլէրին տէօ-
51 քիւմիւշ օլան գանը, ¯Աբէլին գանընտան թա մէզ-
պահ իլէ հէյքէլին արասընտա գաթլ օլունան ¯Զա-
քարիանըն գանընա տէք, պու նէսլտէն թալէպ օլու-
նա. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝ Պու նէսլտէն թալէպ
52 օլունաճագ տըր։ ¯Վայ սիզէ, էյ էրպապ ը շէրի՛աթ,
զիրա ՛իլմին անախթարընը գալտըրտընըզ, քէնտի-
նիզ կիրմէյիպ՝ կիրէնլէրի տախի մէ՛ն՝ էթտինիզ։
53 Վէ անլէրէ պու շէյլէրի սէօյլէր իքէն, ՛իւլէմա վէ
ֆէրիսիլէր ֆուրսաթ պէքլէյիպ՝ իթհամը իչիւն ¯աղ-
զընտան պիր շէյ գափմաղա չալըշմագտա օլարագ,
54 Հիտտէթլէնիպ ղայէթլէ չօգ շէյլէր հագգընտա աղ-
զընը արամաղա պաշլատըլար։

ՊԱՊ 12

*Թիսուսըն քէնտի շակիրտլէրինէ միւրա՛իլիքտէն սագընմագ վէ պէ-
շարէթի Քէպշիր էթմէյէ ճէսուր օլմագ խուսուսընտա Թա՛լիմի.* 13
խալգը Քամա՛տան, 22 *վէ Էնտիշէտէն սագընտըրմասը.* 31 *Ալլահրն
մէէքթիւնիւ Քալէպ էթմէք,* 33 *վէ սատագա վէրմէք,* 36 *վէ ուշա-
նըգ օլմագ խուսուսընտա Թա՛լիմի,* 41 *Քէթխիւտա Քէմսիլլի,* 49 *Թէն-
պիհաթ վէ իհթիրազաթ։*

Պու էսնատէ, պիր իպիրինի պասար տէրէճէտէ օն պիկլէրճէ խալգ ճէմ՛ օլմաղլէ, ¯շակիրտլէրինէ սէօզ պաշլայարագ տէտի քի՝ Էվվէլա քէնտինիզի ֆէրի-
սիլէրին մայասընտան, եա՛նի միւրա՛իլիքտէն սագը-
2 նընըզ։ Քէշֆ օլունմայաճագ մախֆի, վէ պիլինմէ-
3 յէճէք կիզլի պիր շէյ եօգ տըր։ Անընն իչիւն գարան-
լըգտա հէր տէտիյինիզ շէյ այտընլըգտա իշիտիլիպ՝
խալվէթլէրէտ գուլաղա սէօյլէտիյինիզ շէյ տամլար-
4 տա նիտա օլունաճագ տըր։ ¯Լաքին, Էյ տօսթլար-
րըմ, սիզէ տէրիմ քի՝ ձէսէտի էօլտիւրիւպ՝ անտէն
սօնրա զիյատէ պիր շէյ եափմաղա մուգթէտիր օլ-
5 մայան քիմսէյէրտէն գօրգմայընըզ։ Լաքին քիմտէն
գօրգաճաղընըզը սիզէ կէօսթէրէյիմ. Էօլտիւրտիւք-
տէն սօնրա ճէհէննէմէ աթմաղա գուտրէթի օլանտան
գօրգընըզ. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝ Անտէն գօրգընըզ։
6 Պէշ սէրչէ իքի փուլա սաթըլմաճ մը, անլէրտէն պիրի
պիլէ Ալլահրն ՛ինտինտէ ունուտուլմըշ տէյիլ տիր։
7 Լաքին սիզին պաշընըզըն գըլլարընըն ճիմլէսի պիլէ
սայըլը տըր. իմտի գօրգմայընըզ, սիզ չօգ սէրչէյէր-
8 տէն էֆզալ սընըզ։ Վէ ¯սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ
ատէմլէրին հուզուրընտա պէնի իգրար էտէրսէ, Իսն
իլ ինսան տախի անը Ալլահրն մէլէքլէրինին հու-
9 զուրընտա իգրար էտէճէք տիր։ Լաքին ատէմլէրին
հուզուրընտա պէնի ինքեար էտէն՝ Ալլահրն մէլէք-
10 լէրինին հուզուրընտա ինքեար օլունաճագ տըր։ ¯Վէ
հէր քիմ Իսն իլ ինսանըն ՛ալէյհինէ պիր սէօզ սէօյ-
լէրսէ, անա ՛աֆվ օլունուր. ամմա Րուհ իլ Գուդս
11 ՛ալէյհինէ քիֆր էտէնէ ՛աֆվ օլունմազ։ ¯Վէ սիզի
սինաղօղլարա վէ րէ՛իսլէր իլէ հիքմտարլար հու-
զուրընա ճէպլ էթտիքլէրի վագըթ, նէսրլ եախօտ

- *Մարկ.* 7. 3։
- *Մատթ.* 23. 25։
- *Տիտ.* 1. 15։
- *Ես.* 58. 7։ *Դան.* 4. 27։ *Պ.* 12. 33։
- *Մատթ.* 23. 24։
- *Մատթ.* 23. 6։ *Մարկ.* 12. 38, 39։
- *Մատ.* 23. 27։
- *Մէզ.* 5. 9։
- *Մատթ.* 23. 4։
- *Մատթ.* 23. 29։
- *Մատթ.* 23. 34։
- *Թէք.* 4. 8։
- *2Թէվ.* 24. 20, 21։
- *Մատթ.* 23. 13։
- *Մարկ.* 12. 13։

——

- *Մատթ.* 16. 6։ *Մարկ.* 8. 15։
- *Մատթ.* 16. 12։
- *Մատթ.* 10. 26։ *Մարկ.* 4. 22։ *Պ.* 8. 17։
- *Ես.* 51. 7, 8, 12, 13։ *Երեմ.* 1. 8։ *Մատթ.* 10. 28։
- *Յովհ.* 15. 14, 15։
- *Մատթ.* 10. 32։ *Մարկ.* 8. 38։ *2Տիմ.* 2. 12։ *1Յովհ.* 2. 23։
- *Մատթ.* 12. 31, 32։ *Մարկ.* 3. 28։ *1Յովհ.* 5. 16։
- *Մատթ.* 10. 19։ *Մարկ.* 13. 11։ *Պ.* 21. 14։

Digitized by Google

նէ ճէվապ վէրէլիմ, եա նէ սէօյլէյէլիմ տէյիւ էնտիշէ
12 էթմէյինիզ: Զիրա Րուհ իւլ Գուտս սիզէ սէօյլէնմէսի
վաճիպ օլան շէյլէրի օլ սա՛աթ էօյրէտճէք տիր:
13 Վէ խալգտան պիրի անա՝ Եա մու՛ալլիմ, գարընտաշըմա սէօյլէ, միրասը պէնիմ իլէ թագսիմ էթմէնին՝
14 տէտի: O տախի անա՝ Էյ ատէմ, իւզէրինիզէ քիմ պէնի
15 գատը եա գասսամ թա՛եին էթտի՝ տէտի: Վէ անլէրէ՝ Պագընըզ վէ թամա՛տան սագընըզ, զիրա պիր քիմսէնին Էօմրիւ էմվալինին չօղալմասընա մէնութ
16 տէյիւ տիր՝ տէտի: Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Պիր զէնկին ատէմին թարլասը չօգ մահսուլ
17 վէրմիշ օլմաղլէ, O քէնտի քէնտինէ տիւշինիւպ՝ նէ եափայըմ, զիրա մահսուլլարըմը թօփլայաճագ եէ-
18 րիմ եօգ տըր՝ տէտի: Վէ՝ Շէօյլէ եափայըմ, ամպարլարըմը երգըպ՝ տահա պէօյիւքլէրինի պինա էտէյիմ, վէ ճիմլէ մահսուլաթ իլէ էմվալիմի օրատա թօփլա-
19 յըպ, ձանըմա՝ Էյ ճան, չօգ սէնէլէր իչիւն թօփլանմըշ չօգ էմվալինկ վար տըր. իսթիրահաթ էյլէ, եէ,
20 իչ, սէֆա սիւր, տէյէյիմ՝ տէտի: Ամմա Ալլահ անա՝ Էյ ՚ագըլսըզ, Ւպու կէճէ սէնտէն ճանըկը թալէպ էտէճէքլէր, Ւվէ թէտարիք էթտիյինն շէյլէր քիմի՞ն օլա-
21 ճագ՝ տէտի: Նէֆսի իչիւն խագինէ երդըպ՝ Ալլահրն ինտինտէ զէնկին օլմայան քիմսէ պէօյլէ տիր:
22 Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պու սէպէպէ մէպնի սիզէ տէրիմ քի՝ Հայաթընըզ իչիւն նէ եէյէճէյինիզի, վէ վիճուտինիզ իչիւն նէ կիյէճէյինիզի էնտիշէ էթ-
23 մէյինիզ: Հայաթ թա՛ամտան վէ վիճուտ լիպաս-
24 տան էվլա տըր: Գուզղունլարա պագընըզ. նէ էքէրլէր վէ նէ պիչէրլէր, վէ անլէրին նէ քիլարը վէ նէ անպարը վար, Ւնինէ Ալլահ անլէրի պէսլէր. սիզ գուշ-
25 լարտան նէ գատար էֆզալ սընըզ: Վէ սիզտէն քիմ էնտիշէ էթմէքլէ, քէնտի *պօյընա պիր արշընն զամմ
26 էթմէյէ գատիր տիր: Իմտի էկէր էն քիչիւք շէյէ պիւէ գատիր տէյիւ իսէնիզ, պագի շէյլէր հագգընտա
27 նիչիւն էնտիշէ էտէրսինիզ: Զանպագլարա պագընըզ, նամըլ պէօյիւրլէր. նէ չալըշըրլար նէ տէ իփլիք պիւքէրլէր, լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ Սողոմոն պիւէ ճիմլէ տարաթընյլէ անլէրտէն պիրի կիպի կիյինմիշ տէյիւ
28 իտի: Վէ պու կիւն մէվճուտ օլուպ եարընն ֆուրունա աթընլան սահրա օթունը Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրտիյի հալտէ, սիզի տահա զիյատէ Ւէյէ՞ՒէՒՂ, էյ իմանը
29 նօգսան օլանլար: Վէ սիզ նէ եէյէճէյինիզի եախօտ նէ իչէճէյինիզի արամայընըզ, վէ վէսվէսէտէ օլմա-
30 յընըզ: Զիրա պու շէյլէրին ճիմլէսինի տիւնեանընն իւմմէթլէրի արար. վէ սիզին փէտէրինիզ պունլարա

Ր Յովհ. 18. 36։
Ֆ 1Տիմ. 6.7, վէ գայրի։
Է Վա՛. 11.9։ 1Կոր. 15. 32։ Յակ. 5. 5։
Ը Յոբ. 20. 22։ 27. 8։ Մէգ. 52. 7։ Յակ. 4. 14։
Ը Մէգ. 39. 6։ Երեմ. 17. 11։
Ժ Մատթ. 6.20։ Ես. 33։ 1Տիմ. 6.18,19։ Յակ. 2. 5։
Ի Մատ. 6. 25։ [9։
Հ Յոբ.38.41։Մէգ.147.
* Եբեռ՝ Հաչընա
Յ Մատթ. 6. 33։
Ղ Մատթ. 11. 25,26։
Ճ Մատթ.19.21։ Ա՛մալ. 2. 45։ 4. 34։
Մ Մատթ. 6. 20։ Պ.16. 9։ 1Տիմ. 6. 19։
Յ Եփես. 6. 14։ 1 Պետ. 1. 13։
Ն Մատթ.25.1,վէ գայրի։
Շ Մատթ. 24. 46։
Ո Մատթ. 24.43։ 1Մէչ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
Չ Մատթ. 24. 44։ 25. 13։ Մարկ. 13.33։ Պ 21. 34,36։ 1 Մէչ. 5. 6։ 2Պետ. 3. 11։
Ո Մատթ. 24. 45։ 25. 21։ 1Կոր. 4. 2։
Ջ Մատթ. 24. 47։
Ռ Մատթ. 24. 48։
Ս Ա՛տ. 15. 30։ Թէս. 25. 2։ Յովհ. 9. 41։ 15.22։ Ա՛մալ.17.30։ Յակ. 4. 17։
Վ Ղեւ. 5. 17։ 1 Տիմ. 1. 13։

31 միւհթաճ օլտըղընըզը պիլիր: ՒԼաքին մէլէքիւթ Ուլլահը արայընըզ, վէ պունլարընն ճիմլէսի տախի սիզէ
32 իհսան օլունաճագ տըր: Էյ քիչիւք սիւրիւ, գօրգմա, Ւզիրա սիզէ մէլէքիւթիւ վէրմէք փէտէրինիզին հիւսն ի
33 րիզասը տըր: Վէ ՚էմվալինիզի սաթրպ՝ սատագա վէրինիզ. ՚քէնտիլէրինիզէ էսքիմէզ քէսլէր, տիւքէնմէզ խազինէ սէմավաթտա թէտարիք էյլէյինիզ. օրատա խըրսըզ եագլաշամազ վէ կիւվէ պօզամազ:
34 Զիրա խազինէնիզ նէրէտէ իսէ, գալպինիզ տէ օրատա
35 օլաճագ տըր: ՚Պէլլէրինիզ գուշանմըշ օլարագ, Ւչը-
36 րաղընըզ եանար պուլունսուն: Սիզ տախի էֆէնտիլէրինն տիյիւնտէն ՚ավտէթլէ կէլիպ՝ գափու չալտըղընտա, տէրհալ անա գափու աչմագ իչիւն մուն-
37 թազըր պուլունան ատէմլէրէ պէնզէր օլունըզ: Ւնէ միւպարէք տիր՝ էֆէնտիլէրի կէլտիյի զէմման ույանըզ պուլտըղը գուլլար. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Քէնտիսի գուշանըպ՝ անլէրի սօֆրայա օթուրտաճագ,
38 վէ կէչիպ անլէրէ խըտմէթ էտէճէք տիր: Վէ էկէր իքինճի նէվպէթտէ կէլիրսէ, եախօտ իւչինճիւ նէվպէթտէ կէլիպ՝ պէօյլէ պուլուրսա, օլ գուլլար նէ
39 միւպարէք տիր: Ամմա մա՛լիւմիւնիզ օլսուն քի՝ էկէր էվ սահիպի խըրսըզըն սա՛աթ գաչտա կէլէճէյինի պիլսէ իտի, ույանըզ տուրուպ՝ քէնտի էվինի տէլտիր-
40 մէզ իտի: Ւիմտի սիզ տախի հազըր օլունըզ, զիրա զանն էթմէտիյինիզ սա՛աթտա Իպն իւլ ինսան կէլիր:
41 Վէ Պետրոս անա՝ Եա Րապպ, պու թէմսիլի պիզէ՞ մի, եօգսա ճիմլէյէ՞ մի տախի սէօյլէյօրսըն՝ տէտի:
42 Վէ Րապպ տէտի քի՝ Ւիմտի էֆէնտինն քէնտի խըրտմէթքեարլարը իւզէրինէ, թա՛եինլէրինի վագթընտա վէրմէք իչիւն նասպ էտէճէյի շօլ սատըգ վէ ՚ագիլ
43 քէթիւտա քիմ տիր: Էֆէնտիսի կէլտիյի զէման, պէօյլէ էթմէքտէ պուլտըղը գուլ նէ միւպարէք տիր:
44 Ւհագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ճիմլէ էմվալի իւզէ-
45 րինէ անը նասպ էտէճէք տիր: Ամմա էկէր օլ գուլ քէնտի գալպինտէ՝ Էֆէնտիմ կէլմէսինի կէճիքտիրիյօր՝ տէյիպ տէ խըտմէթքեարլար իլէ ճարիյէլէրի տէօյմէյէ, վէ եէյիպ իչմէյէ վէ սէրխօշ օլմաղա պաշ-
46 լարսա, Օլ գուլըն էֆէնտիսի անըն մէ՛մուլ էթմէտիյի կիւնտէ վէ պիլմէտիյի սա՛աթտա կէլէրէք, անը իքի շագգ էտիպ՝ նասիպինի խա՛ինլէր իլէ թա՛եին
47 էտէճէք տիր: Վէ էֆէնտիսինն իրատէթինի պիլիպ տէ թէտարիք կէօրմէյէն վէ իրատէթինէ կէօրէ հարէ-
48 քէթ էթմէյէն գուլ չօգ տէօյիւլմէյէ միւսթահագգ հարէքէթտէ պուլունան՝ ազ տէօյիւլէճէք տիր. վէ հէր քիմէ չօգ վէ-

Digitized by Google

րիւմիշ իսէ, անտէն՝ չօգ թալէպ օլունաճագ, վէ քիմէ չօգ էմանէթ վէրիւմիշ իսէ, անտէն՝ զիյատէ թալէպ օլունուր։

49 ²Պէն եէրէ աթէշ պրագմաղա կէլտիմ, վէ էկէր
50 հալա թուղուշմըշ իսէ, նէ իսթէրիմ։ ³Ամմա պէնիմ վաֆթիզ օլունաճագ պիր վաֆթիզիմ վար, վէ թէ-
51 մամ օլունճայա տէյին նէ գատար սրգըլըրըմ։ ⁴Եէրէ սէլամէ՛թ մի վէրմէյէ կէլտիմ՝ զանն էտէրսինիզ. սիզէ
52 տէրիմ քի՝ Խայր, ⁵իլլա մուխալէֆէթ. ⁶Զիրա պունտան սօնրա պիր խանէտէ օլան պէշ քիշի մուխալէֆէթ էտիպ՝ իւչիւ իքիսի, վէ իքիսի իւչիւ 'ալէյհինտէ
53 պուլունաճագ տըր։ Փէտէր օղուլ, վէ օղուլ փէտէր 'ալէյհինտէ, վալիտէ գըզ, վէ գըզ վալիտէ 'ալէյհինտէ, գայն վալիտէ կէլինի, վէ կէլին գայն վալիտէսի 'ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունաճագ տըր։
54 Վէ հէմ տէ խալգա տէտի քի՝ ⁷Ղարպ թարաֆընտան պուլուԹըն զուհուրընը կէօրտիյինիւզտէ՝ եաղ-
55 մուր կէլիյօր՝ տէրսինիզ, վէ պէօյլէ օլուր։ Վէ լօտօս էստիյինի ՝ե՛օ՛ա՛է՛ա՛է՛ղա՛է՝ Սըճագ օլաճագ՝ տէրսի-
56 նիզ, վէ վագը՛ օլուր։ Էյ միւրա՛իէր, զէմին իլէ սէմանըն եիւզինիւ թէմեիզ էթմէյի պիլիրսինիզ տէ,
57 պու վագԹը նա՛սըլ թէմեիզ էթմէզսինիզ։ Վէ նի՛չինի քէնտիլիյինիզտէն տախի հագգը թէմեիզ էթմէզսի-
58 նիզ։ Իմտի ⁸խասմինկ իլէ հաքիմէ կիԹտիյին զէման, ⁹եօլտա անտէն գուրԹուլմաղա ճէհտ էյլէ. օլմայա քի սէնի գատըյա սիւրիւքլէյիպ՝ գատը սէնի մէ՛մուրա թէսլիմ էտէ, մէ՛մուր տախի սէնի զընտանա իլգա
59 էտէ։ Սանա տէրիմ քի՝ Սօն փուլու էտա էթմէտիքճէ, օրատան ասլա չըգմայաճագսընն։

ՊԱՊ 13

Յիսուսըն՝ խապէՌ էտէն պէլալարտան տօլայը հիւքմ էթմէմէք պապընտա Ա՛լիի. 6 մէյվէսիգ լինելը աղաճը ԹէմԹիլի. 11 քէօՔրիւմ գարըյա շիֆա վէրմէսի, վէ սէպԹ կիւնիւ հագգընտա Ա՛լիի. 18 խարտալ տանէսի 20 վէ մայա ԹէմԹիլլէրի. 24 տար գափուտան կիրմէք խուսուսընտա ՔՆպիհի. 31 Հերովդէսէ ճէվապը. 34 վէ Երուսաղէմ հագգընտա հիւգնիւ։

Վէ օլ վագԹը պա զը քիմսէյէր հազըր պուլունուպ՝ Պիղատոս գանլարընը քէնտի զէպհէյէրի իլէ գարըշտըրտըղը Գալիլեալըլար հագգընտա անա խա-
2 պէր վէրտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Օլ Գալիլեալըլար պէօյլէ շէյլէրէ միւպԹէլա օլտըգլարը իչինն ճիմլէ Գալիլեալըլարտան զիյատէ կիւնահքեաՔր
3 մը իտիլէր՝ զանն էտէրսինիզ։ Սիզէ տէրիմ քի՝ Խայր. լաքին էկէր ԹէվպէԹ էթմէզսէնիզ, ճիմլէնիզ էօյլէ հէ-
4 լաք օլաճագսընըզ։ Եախօտ Սելովամտաքի գուլլէ իւզէրլէրինէ տիւշմէքլէ էօլտիւրտիյիւ օլ օն սէքիզ
5 քիմսէ Երուսաղէմտէ սաքին օլան հէփ ատէմլէրտէն զիյատէ գապահաՔլը՛ մը իտիլէր՝ զանն էտէրսինիզ։ Սիզէ տէրիմ քի՝ Խայր. ամմա էկէր ԹէվպէԹ էթմէզսէնիզ, ճիմլէնիզ էօյլէ հէլաք օլաճագսընըզ՝ տէտի։
6 Պու թէմսիլի տախի սէօյլէտի. ¹⁰Պիր քիմսէնին քէնտի պաղընտա տիքիլմիշ պիր ինճիր աղաճը օլմաղլէ, անտէ մէյվէ արամաղա կէլտի իսէ տէ՝ պուլ-
7 մատը։ Վէ պաղպանա՝ Իշթէ իւչ սէնէ տիր պու ինճիր աղաճընտա մէյվէ արամաղա կէլիյօր իսէմ տէ, պուլամայօրըմ. անը քէս, նի՛չինն եէրի տէ պաԹԹալ
8 էտէ՝ տէտի։ Օ տախի անա ճէվապէն՝ էֆէնտիմ, անը պու սէնէ տախի պրագ, թա քի էԹրաֆընը գազըպ
9 կիւպրէ գօյայրըմ, վէ էկէր մէյվէ վէրիրսէ՝ Է՛օշ, եօղ իսէ, անտէն սօկրա անը քէսէճէքսին՝ տէտի։
10 Վէ սէպԹ կիւնիւ սինաղօղլարընն պիրինտէ թա-
11 լիմ էտէր իքէն, Իշթէ օն սէքիզ սէնէտէն պէրու զա՛աֆ բուհընա միւպԹէլա օլմաղլէ, պիւքիւլմիւշ օլուպ քէնտիսինի ասլա տօղրուլմամաղա մուգԹէտիր օլմա-
12 յան պիր գարը վար իտի։ Յիսուս տախի անը կէօրտիւքտէ, Է՛ա՛ը՛ա՛ չաղըրըպ անա՝ էյ խաթուն, զա՛իֆ-
13 լիյինտէն գուրԹուլտըն՝ տէյէրէք, ¹¹էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօտրգտա, մէրգումէ տէր'ագապ տօղրու-
14 լուպ՝ Ալլահա համտ էյլէտի։ Վէ սինաղօղ ըէ՛իսի Յիսուսըն սէպԹ կիւնիւնտէ շիֆա վէրտիյի իչինն տաբրլարագ, խալգա խիԹապէն՝ ¹²Իշ իշլէմէսի ճա՛իզ օլան ալԹը կիւն վար. ¹³իմտի սէպԹ կիւնիւնտէ տէյիլ, ամմա օլ կիւնլէրտէ կէլիպ շիֆա պուլունըզ՝
15 տէտի։ Իմտի Բապպ անա ճէվապէն՝ էյ միւրա՛ի, ¹⁴սիզին հէր պիրինիզ սէպԹ կիւնիւ էօքիւզիւնիւ եա մէրքէպինի եէմիլիքտէն չէօզիւպ սուվարմաղա կէօ-
16 ԹիւրմէՔզ մի։ ¹⁵Պու իսէ Աբրահամ գըզը իքէն՝ իշթէ ՇէյԹան անը օն սէքիզ սէնէտէն պէրու պաղլամըշ օլմաղլէ, սէպԹ կիւնիւնտէ պու պաղտան չէօզիկ-
17 մէսի ճա՛իզ տէյի՛լ մի իտի՝ տէտի։ Վէ պունու սէօյլէտիյինտէ, անա ի՛Թիրազ էտէնլէրին ճիմլէսի խէճիլ օլուպ՝ պիւԹիւն խալգ տախի էլիյլէ իճրա էտիլէն ճէլիլ 'ամէլլէրին ճիմլէսինտէն տօլայը սէվինիրլէր իտի։
18 ¹⁶Օ տախի՝ ՄէլէքիւԹ Ուլլահ նէյՀ՛ պէնգէր, վէ
19 անը նէյՀ՛ թէշպիհ էտէյիմ։ Պիր խարտալ տանէսինէ պէնգէր քի, պիր ատէմ անը ալըպ՝ քէնտի պաղչէսինէ էքմէսիյլէ, պիԹիպ պէօյիւք աղաճ օլտու, վէ հավա գուշլարը անըն տալարընա գօնարլար իտի՝ տէտի։
20 Եինէ՝ ՄէլէքիւԹ Ուլլահը նէյՀ՛ թէշպիհ էտէյիմ։
21 Մայայա պէնգէր քի, պունու պիր գարը ալըպ՝ թա ճիմլէսի մայալանընճայա տէյին, իչ էօլչէք ուն իչինէ կիզլէտի՝ տէտի։

ᵃ Այ. 51։
ᵇ ՄատԹ.20.22։ Մարկ. 10. 38։
ᵈ ՄատԹ.10.34։ Այ.49։
ᵉ Միք. 7. 6։ Յովհ. 7. 43։ 9. 16։ 10. 19։
ᶠ ՄատԹ. 10. 35։
ᵍ ՄատԹ. 16. 2։
ʰ Լմս. 25. 8։ ՄատԹ. 5. 25։
ⁱ Մէզ.32.6։ Ես. 55.6։
ʲ Ես. 5. 2։ ՄատԹ. 21. 19։
ᵏ Մարկ. 16.18։ Ա՛մալ. 9. 17։
ˡ Խուր. 20. 9։
ᵐ ՄատԹ.12.10։ Մարկ. 3. 2։ Պ. 6. 7։ 14. 3։
ⁿ Պ. 14. 5։
ᵒ Պ. 19. 9։
ᵖ ՄատԹ.13.31։ Մարկ. 4. 30։

Digitized by Google

22 ևվէ շէհրլէր իլէ քէօյլէրի տօլաշըպ թա՛լիմ էտէ-
23 րէք Երուսաղէմէ տօղրու կիթմէքտէ իքէն, Պիր քիմսէ
անա՝ էֆէնտի, ՚աճէպա խէլաս պուլանլար ա՞զ մը
24 տըր՝ տէտի. օ տախի անլէրէ տէտի քի, ևՏար գափու-
տան կիրմէյէ ճէհտ էյլէյինիզ. զիրա սիզէ տէրիմ
քի՝ ֊Զօգ քիմսէլէր կիրմէք իսթէյէճէքլէր, ամմա
25 գատիր օլմայաճագլար: ևԷվ սահիպի գալգըպ ֊գա-
փույը գափատըգտան սօկրա, սիզ խարիճտէ տուրուպ
վէ գափույու չալմաղա պաշլայըպ՝ ևէֆէնտի, էֆէնտի,
պիզէ աչ՝ տէյէճէքսինիզ. վէ օ սիզէ ճէվապէն՝ ֊Սի-
զին քիմ՞ վէ նէրէտէն օլտըղընըզը պիլմէմ՝ տէյէճէք
26 տիր: Օ զէման՝ Պիզ սէնին հուզուրընտա եէյիպ իչ-
տիք, սէն տախի եօլլարըմըզտա թա՛լիմ էթտին՝ տէ-
27 մէյէ պաշլայաճագսընըզ: ֊Օ տախի՝ Սիզէ տէրիմ քի,
Սիզին քիմ՞ վէ նէրէտէն օլտըղընըզը պիլմէմ. ֊պէնտէն
ուզագ օլունըզ, էյ ճիւմլէ հագգսըզըզ իշլէյէնլէր՝
28 տէյէճէք տիր: ֊Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ
ճիւմլէ փէյղամպէրլէրի մէյէքիւթ Ուլլահտա, վէ քէն-
տինիզի խարիճէ աթըլմըշ կէօրտիյինիւզտէ, ևօրա-
տա աղլայըշ վէ տիշ գրճրըտամասը օլաճագ տըր:
29 Վէ շարգ իլէ ղարպտան, վէ շիմալ իլէ ճէնուպտան
կէլիպ՝ մէյէքիւթ Ուլլահտա սօֆրատա օթուրաճագ-
30 լար: ֊Վէ իշթէթ էվվէլքի օլաճագ սօկրաքիլէր վար,
վէ սօկրաքի օլաճագ էվէլքիլէր վար տըր:
31 Օլ կիւնտէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըսը եանընա կէլիպ
անա՝ Պուրատան չրգըպ կիթ, զիրա Հերովդէս սէնի
32 գաթլ էթմէք իսթէյօր՝ տէտիլէր: Օ տախի անլէրէ
տէտի քի՝ Վարըպ օլ թիլքիյէ տէյինիզ քի՝ Իշթէթ պու
կիւն վէ եարըն ճիննէլէր չրգարըպ՝ շիֆալար վէրիրիմ,
33 վէ իչիւնճիւսիւնտէ ֊թէմամ օլուրըմ: Լաքին պանա
պու կիւն իլէ եարըն վէ էրթէսի ֊֊ կէզմէք կէրէք
տիր. զիրա Երուսաղէմտէն տըշարը պիր փէյղամպէ-
34 րին հէլաք օլմասը միւմքին տէյիլ տիր: ֊Էյ փէյ-
ղամպէրլէրի գաթլ էտէն, վէ սանա կէօնտէրիլէնլէրի
թաշլայան Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, թավուգ քէն-
տի փիլիճլէրինի գանատլարընըն ալթընա ֊֊ կիպի, գաչ տէֆ՚ա սէնին էվլատընը թօփլամագ իս-
35 թէտիմ, ամմա սիզ իսթէյէմէտինիզ: ֊Իշթէթ սիզէ խա-
նէնիզ [վիրան] պրագրլըր. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի, Սիզ՝ ֊Րապպէն իսմիյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն՝
տէյէճէյինիզ վագրթ կէլինճէյէտէք, պէնի կէօրմէ-
յէճէքսինիզ:

ՊԱՊ 14

*Յիսուսըն իսթիւգալըյա շիֆա վէրիպ սէպթ կիւնիւ հագգընտա Թա՛-
լիմի. 7 միւՋէվազը՝ օլմազլըզը Թավսիյէ էթմէսի։ 12 Զէնկինլէրի տէ-*

ը *Մատթ. 9.35։ Մարկ. 6. 6։*
ր *Մատթ. 7. 13։*
ֆ *Յովհ. 7. 34։ 8. 21։ 13. 33։ Բօմ. 9. 31։*
ֆ *Մէզ. 32.6։ Ես.55.6։*
ը *Մատթ. 25. 10։*
ե *Պ. 6. 46։*
զ *Մատթ 7.23։ 25.12։*
է *Մատթ.7.23։ 25.41։ Ամ. 25։ [41։*
ը *Մէզ.6.8։ Մատթ.25.*
թ *Մատթ.8.11։ [24.51։*
ժ *Մատթ. 8.12։ 13.42։*
ի *Մատթ. 19. 30։ 20. 16։ Մարկ. 10. 31։*
լ *Իպր. 2. 10։*
խ *Մատթ. 23. 37։*
ծ *Ղեւ. 26.31,32։ Մէզ. 69.25։ Ես.1.7։ Դան. 9.27։ Միք. 3. 12։*
կ *Մէզ.118.26։ Մատթ. 21.9։ Մարկ.11.10։ Պ. 19.38։ Յովհ.12.13։ —*
հ *Մատթ. 12. 10։*
ձ *Խուր. 23.5. Թէս.22. 4։ Պ. 13. 15։*
ղ *Էմս. 25. 6,7։*
ճ *Յոբ. 22. 29։ Մէզ. 18. 27։ Էմս. 29. 23։*
մ *Մատթ. 23.12։ Պ.18 14։ Յակ.4.6։ 1Պետ 5. 5։*
յ *Նէեմ. 8. 10,12։*
ն *Վահ. 19. 9։*

յիլ, անճագ միւհիճաճ օլանլարը զիյաֆէթէ տա՛վէթ էթմէք կէրէք իտիր։ 15 Տիւյիւն զիյաֆէթի, Քէմսիլիյլէ Ալլահըն քէլամընը ըէտտ էտէն տիւնեէվի ատէմլէրին մէյէքիւթ Ուլլահտան մահրում գալաճաղընընը պէյան օլունտըղը։ 25 Յիսուսա շակիրտ օլմագ իսթէյէնլէրին Քաշը-յաճագլարը խաչը ագտէմճէ տիւշիւնէրէք պու խուսուստա գարար վէրմէյէրինին լիւզումը։

Վէ սէպթ կիւնիւնտէ ֆէրիսիլէրին միւ՛թէպէրա-
նընտան պիրինին խանէսինէ թա՛ամ էթմէք իւզրէ
2 կէլտիյինտէ, անլէր անը կէօզէթմէ քտէ իտիլէր: Վէ
իշթէ էօնիւնտէ իսթիսգալը պիր ատէմ վար իտի:
3 Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ, էրպապ ը շէրի՛աթ իլէ
ֆէրիսիլէրէ սէօյլէյէրէք՝ ֊Սէպթ կիւնիւնտէ շիֆա
4 վէրմէք ճա՛իզ մի տիր՝ տէտի: Վէ անլէր սիւքիւթ
էթտիքլէրինտէ, անը թուԹուպ շիֆա վէրէրէք սալը
5 վէրտի: Վէ անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ ևՍիզտէն քիմ
քէնտի մէրքէպի վէ եա էօքիւզիւ գույույա տիւշտիւք-
տէ՝ Սէպթ կիւնիւ տիր՝ տէյէրէք, անը տէրհալ չը-
6 գարմազ՝ տէտի: Վէ անա պու շէյլէրէ ճէվապ վէրմէյէ
գատիր օլմատըլար:
7 Վէ տա՛վէթ օլունանլարընը պաշ սէտիրլէրի սէչ-
տիքլէրինի կէօրմէքլէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէ-
8 յիպ, Պիր քիմսէ թարաֆընտան տիւյիւնէ տա՛վէթ
օլունտըղընկտա պաշ սէտիրտէ օթուրմա, օլմայա քի
9 սէնտէն միւ՛թէպէր պիր տա՛վէթլիսի օլմաղէ, Սէնի
վէ անը տա՛վէթ էտէն կէլիպ սանա խիթապէն՝ Պունա
եէր վէր՝ տէտիքտէ, օ զէման խէճիլ օլարագ աշա-
10 ղըքի եէրի թուԹմաղա պաշլայասըն: ֊Ամմա տա՛-
վէթ օլունտըղընը զէման վարըպ աշաղըքի մահալ-
տէ օթուր՝ քի սէնի տա՛վէթ էտէն քիմսէ կէլտիյին-
տէ սանա՝ Տօսթըմ, տահա եօգարը պույուր՝ տէյէ.
օ զէման սօֆրատա սէնին իլէ պէրաբէր օթուրանլա-
11 րընն հուզուրընտա սանա շէրէֆ օլուր: ֊Զիրա հէր
քիմ՞ քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ՝ ալչագլանըր. վէ հէր
քիմ՞ քի քէնտինի ալչագլատըրսա՝ եիւքսէլիր, տէտի:
12 Վէ անը տա՛վէթ էտէնէ տախի տէտի քի՝ Էօյլէ եա
ախշամ թա՛ամը էթտիյինտէ, տօսթլարընկը եա գա-
րընտաշլարընկը եախօտ թէ՛ալիւգաթընկը եա զէնկին
գօնշըլարընկը տա՛վէթ էթմէ. օլմայա քի անլէր տախի
պիլ մուգապէլէ սէնի տա՛վէթ էթմէլէրիյլէ սանա
13 միւքեաֆաթ օլա: Լաքին զիյաֆէթի էթտիյին զէման,
֊ֆագիրլէր վէ սագաթլար վէ թօփալլար վէ քէօրլէրի
14 տա՛վէթ էյլէ: Վէ միւպարէք օլուրսըն, զիրա անլէ-
րին սանա միւքեաֆաթ էթմէյէ իգթիտարը եօգ տըր.
չինքի սանա սալիհլէրին գըյամէթինտէ միւքեա-
ֆաթ էտիլէճէք տիր:
15 Վէ սօֆրատա պէրաբէր օթուրանլարտան պիրի
պունու իշիթտիքտէ, անա՝ ֊Մէլէքիւթ Ուլլահտա

Digitized by Google

16 էքմէք եէյէն նէ միւպարէք տիր՝ տէտի։ Ը տախի
անա տէտի քի, Պիր ատէմ պէօյիւք պիր զիյաֆէթ
17 թէրթիպ էտիպ՝ չօգ քիմսէյէրի տա՛վէթ էյլէտի։ Եվէ
ախշամ թա՛մը վագթընտա, տա՛վէթ օլունանլարա՝
կէլինիզ, զիրա շիմտի հէր շէյ հազըր տըր՝ տէմէք
18 իւզրէ գուլընը կէօնտէրտի։ Վէ ճիմլէսի պիրտէն
՚էօզր տիլէմէյէ պաշլայըպ, էվվէլքիսի անա՝ Պիր
թարւա սաթըն ալտըմ, կիտիպ անը կէօրմէքլիյիմ
իճապ էտէր. րէճա էտէրիմ, պէնի մա՛զուր թուէթ՝
19 տէտի։ Վէ տիկէր պիրի՝ Պէշ չիֆթ էօքիւզ սաթըն
ալտըմ, վէ անլէրի թէճրիպէ էթմէյէ կիտիյօրըմ.
սանա րէճա էտէրիմ, պէնի մա՛զուր թուէթ՝ տէտի։
20 Վէ տիկէր պիրի՝ Պէն էվլէնտիմ, պու սէպէպէ մէպնի
21 կէլէմէմ՝ տէտի։ Վէ օլ գուլ կէլիպ՝ էֆէնտիսինէ պու
շէյլէրի խապէր վէրտի. օ զէման խանէ սահիպի ղա-
զապա կէլիպ գուլընա՝ Զար չապուգ շէհրին ճատտէ-
լէրի իլէ սօգագլարընա չըգրպ, ֆուգարա վէ սագաթ
վէ թօփալ վէ քէօրլէրի պուրայա իչէրի կէթիր՝ տէտի։
22 Գուլ տախի՝ էֆէնտիմ, էմրինկ իւզրէ իճրա օլունտու,
23 վէ տահա եէր վար՝ տէտի։ Վէ էֆէնտիսի գուլա՝ Եօլ-
լարա վէ չիթլէրին եանընա չըգրպ՝ իչէրի կէլմէյէ
24 իպրամ էյլէ, քի խանէմ տօլա. Զիրա սիզէ տէրիմ
քի՝ Ը՞Օլ տա՛վէթ օլունան ատէմլէրտէն հիչ պիրի
թա՛ամըմտան թաթմայաճագ տըր՝ տէտի։
25 Վէ անըն իլէ պէրապէր վաֆիր խալգ կիթմէքտէ
26 իքէն՝ տէօնիւպ անլէրէ՝ տէտի քի, ՛Եկէր պիր քիմսէ
պանա կէլիպ տէ Ը՞քէնտի փէտէրինէ, վէ վալիտէսինէ,
վէ զէվճէսինէ, վէ էվլատընա, վէ պիրատէրլէրինէ,
վէ հէմշիրէլէրինէ, Ը՞հէմ տախի քէնտի ճանընա պիլէ
27 պուղզ էթմէզսէ, պէնիմ շակիրտիմ օլամազ։ Ը՞Վէ
հէր քիմ խաչընը թաշը յըպ՝ արտըմ սըրա կէլմէզսէ,
28 պէնիմ շակիրտիմ օլամազ։ ՛Զիրա սիզտէն քիմ պիր
գուլլէ պինա էթմէք իսթէտիյինտէ, թէքմիլ էթմէյէ
լազըմ օլանը վար մը՝ տէյիւ էվվէլա օթուրուպ մաս-
29 րաֆը հիսապ էթմէզ. Օլմայա քի թէմէլ պրագտըգ-
տան սօկրա թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլմամաղէ,
ճիմլէ կէօրէնլէր անը իսթիհզա էթմէյէ պաշլայըպ,
30 Պու ատէմ պինա էթմէյէ պաշլատը, ֆագաթ թէք-
31 միլ էթմէյէ գատիր օլմատը՝ տէյէլէր։ Եախօտ հանկը
մէլիք տիկէր մէլիք իլէ մուհարէպէյէ կիթմէք իւզրէ
իքէն, օթուրուպ էվվէլա՝ Իւզէրիմէ եիրմի պինկ նէ-
ֆէր իլէ կէլէնէ գարշը օն պինկ իլէ չըգա պիլի՞րմի իմ՝
32 տէյիւ մէշվէրէթ էթմէզ։ Եօգսա օ տահա ուզագտա
իքէն, էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ միւսալէհա թալէպ էտէր։
33 Իմտի պէօյլէճէ սիզտէն հէր քիմ պիւթիւն էմվալին-
34 տէն վազ կէչմէզսէ, պէնիմ շակիրտիմ օլամազ։ Ը՞Թուզ
էյի տիր, ամմա թուզ թաթսըզլանըր իսէ, նէ՞ իլէ
35 թէրպիյէ օլունաճագ։ Օ՝նէ թօփրաղա, նէ տէ կիւլ-
րէյէ եարար. անը տըշարըյա աթարլար. իշիտիր
գուլագլարը օլան իշիթսին։

ՊԱՊ 15

Ղա՛իպ օլան գօյուն 8 վէ ղա՛իպ օլան տիրհէմ 11 վէ միւսրիֆ օլուլ թիմսիլլէրի։

Վէ ճիմլէ կէօմրիւքճիւլէր իլէ կիւնահքեարլար
անը տինկլէմէք իւզրէ եանընա եագլաշըրլար իքէն,
2 Ֆէրիսիլէր իլէ ՚իւլէմա՝ Պու քիմսէ կիւնահքեարլարը
գապուլ էտիպ, Ը՞անլէր իլէ թա՛ամ էտիյօր՝ տէյէրէք
սէօյլէնիրլէր իտի։
3 Օ տախի անլէրէ շու թէմսիլի սէօյլէյիպ տէտի
4 քի, Ը՞Սիզտէն հանկը ատէմ եիւզ գօյունու օլուպ տա
անլէրտէն պիրինի ղայպ էթտիյինտէ, տօգսան տօ-
գուզընը չէօլտէ պրագըպ՝ օլ ղա՛իպ օլանը պուլուն-
5 ճայա տէյին անըն արտընճա կիթմէզ։ Վէ անը պուլ-
տրգտա՝ սէվինիպ օմուզլարը իւզէրինէ գօյարագ,
6 Խանէյէ կէլիպ վէ տօսթլարը իլէ գօնշըլարընը եա-
նընա չաղըրըպ անլէրէ՝ Ը՞Ղա՛իպ օլմուշ գօյունըմը
պուլտրդըմ իչիւն պէնիմ իլէ մէսրուր օլունըզ՝ տէր։
7 Սիզէ տէրիմ քի, Քէզալիք թէվպէ էտէն պիր կիւ-
նահքեար իչիւն սէմատա օլան մէսէրրէթ՝ Ը՞թէվպէյէ
միւհթաճ օլմայան տօգսան տօգուզ սալիհ իչիւն օլան
8 մէսէրրէթտէն զիյատէ օլուր։ Եախօտ հանկը գարը-
նընն օն տիրհէմ ՚ւ-ղ-չ- օլուպ տա պիր տիրհէմինի
ղայպ էթտիքտէ, չըրաղ եագըպ՝ խանէյի սիւփիւրէ-
9 րէք անը պուլունճայատէք տիգգաթլէ արամազ։ Վէ
պուլտրդընտա, տօսթ վէ գօնշու գարըլարը չաղը-
րըպ՝ Ղայպ էթտիյիմ տիրհէմի պուլտրդըմ իչիւն պէ-
10 նիմ իլէ մէսրուր օլունըզ՝ տէր։ Սիզէ տէրիմ քի՝ Քէ-
զալիք թէվպէ էտէն պիր կիւնահքեար իչիւն Ալլահընը
մէլէքլէրի հուզուրընտա մէսէրրէթ օլուր։
11 Վէ եինէ տէտի քի՝ Պիր ատէմին իքի օղլու պու-
12 լունուպ, քիւչիւյիւ փէտէրինէ, էյ փէտէր, մալտէն
պանա իսապէթ էտէճէք հիսապէյի վէր՝ տէտի. օ
13 տախի անլէրէ ՚էմվալինի թագսիմ էյլէտի։ Վէ չօգ
կիւն կէչմէքսիզին, քիւչիւք օղլու հէր շէյի տէվշի-
րիպ՝ ուզագ պիր տիյարա կիթտի. վէ օրատա սէ-
14 ֆիհանէ եաշայարագ մալինի թէլէֆ էթտի։ Վէ հէր
շէյի սարֆ էթտիքտէն սօկրա, օլ տիյարտա շիտ-
տէթլի գըթլըգ զուհուր էթմէքլէ, զարուրէթ չէքմէյէ
15 պաշլատը։ Վէ վարըպ օլ տիյարընն էհալիսինտէն պի-
րինկն խըտմէթինէ կիրմէքլէ, օ տախի անը տօկուզ-
լար օթլաթմագ իչիւն քէնտի չիֆթլիյինէ կէօնտէրտի։

ե *Մատթ.* 22. 2։
զ *Լմս.* 9. 2,5։
է *Մատթ.* 21.43։ 22.8։ *Ա՛մալ.* 13. 46։
ը *Թէս.* 13. 6։ 33. 9։ *Մատթ.* 10. 37։
թ *Րօմ.* 9. 13։
ժ *Վահ.* 12. 11։
ի *Մատթ.* 16.24։ *Մարկ.* 8.34։ *Պ.* 9.23։ *2Տիմ.* 3. 12։
լ *Լմս.* 24. 27։
խ *Մատթ.* 5.13։ *Մարկ.* 9. 49։
——
ծ *Մատթ.* 9. 10։
կ *Ա՛մալ.* 11. 3։ *Գաղ.* 2. 12։
հ *Մատթ.* 18. 12։
ձ *1Պետ.* 2. 10 25։
ղ *Պ.* 5. 32։
ճ *Մարկ.* 12. 44։

Digitized by Google

16 Վէ տօնուզլարըն եէտիքլէրի խարնուպլարտան գար-
նընը տօյուրմաղա արզու էտէր իտի իսէ տէ, անա
17 քիմսէ *ղէր ձէ վէրմէզ իտի: Ամմա քէնտինէ կէլիպ
տէտի քի՝ Փէտէրիմին գա՛չ ըրղատլարընըն էքմէքլէրի
արթար պիլէ, պէն իսէ աճլըգտան հէլաք օլույօրըմ:
18 Գալգըպ փէտէրիմէ վարայըմ, վէ անա՝ Էյ փէտէր,
սէմայա վէ սէնին հուզուրընտա կիւնահ իշլէտիմ.
19 Արթըգ սէնին օղլըն տէնիլմէյէ լայըգ տէյիլ իմ. պէնի
սէնին ըրղատլարընըն պիրի կիպի թուութ՝ տէյէյիմ:
20 Վէ գալգըպ՝ փէտէրինէ կէլտի. ամմա †տահա ուզագ
իքէն փէտէրի անը կէօրիւպ՝ շէֆգաթ էթտի, վէ սէ-
21 յիրտիպ պօյունընա սարըլարագ անը էօփտիւ: Վէ օղ-
լու անա՝ Էյ փէտէր, սէմայա վէ †սէնին հուզուրընտա
կիւնահ իշլէտիմ, վէ արթըգ սէնին օղլըն տէնիլմէյէ
22 լայըգ տէյիլ իմ՝ տէտի: Փէտէրի տախի գուլլարընա
խիթապէն՝ Էն ա՛լա խիլ՛աթը չապուգ չըգարըպ՝
անա կիյտիրինիգ, վէ անըն էլինէ եիւզիւք վէ այագ-
23 լարընա այագ գապլարը վէրինիգ: Վէ պէսիլի պու-
զաղըյը կէթիրիպ պօղազլայըն տա եէյիպ շատ օլա-
24 լըմ: †Ձիրա պու օղլըմ էօլմիւշ իտի, տիրիլտի, ղա՛իպ
օլմուշ իտի, պուլունտու՝ տէտի. վէ շատ օլմաղա
25 պաշլատըլար: Վէ անըն պէօյիւք օղլու թարլատա
պուլունմաղլէ՝ կէլիպ խանէյէ եագլաշտըղընտա րագս
26 իլէ չալըը սէտասընը իշիթտի: Վէ ուշագլարըն պի-
րինի չաղըրըպ՝ Պունլար նէ՞ տիր՝ տէյիւ սի՛ալ էթտի:
27 Օ տախի անա՝ Գարընտաշընգ կէլտի. վէ փէտէրինգ
անը սաղ սալիմ պուլտըղը իչինն, պէսիլի պուզաղըյը
28 պօղազլատը՝ տէտի: Օ տախի կիւճէնիպ՝ իչէրի կիր-
մէք իսթէմէտիյի էճլտէն, փէտէրի տըշարըյա չըգրպ՝
29 անա ըէճա էթտի: Օ տախի փէտէրինէ ճէվապէն՝
Իշթէ պունճա սէնէտէն պէրու սանա խըտմէթթ էտի-
յօրըմ, վէ պիր վագըթ սէնին էմրինէ մուխալէֆէթթ
էթմէտիմ, վէ պիր քէրրէ տօսթլարըմ իլէ շատ օլ-
30 մագ իչինն պանա պիր օղլագ պիլէ վէրմէտին: Ամմա
սէնին էմվալինի ֆահիշէլէր իլէ եէյէն պու օղլըգ կէլ-
տիյի զէման, անա պէսիլի պուզաղըյը պօղազլատըն՝
31 տէտի: Օ տախի անա տէտի քի՝ Էյ օղուլ, սէն տա՛իմա
պէնիմ իլէ պէրապէր օլուպ՝ պէնիմ օլանըն ճիւմլէսի
32 սէնին տիր: Ամմա շատ ու մէսրուր օլմագ վաճիպ
իտի. ‡զիրա պու գարընտաշընգ էօլմիւշ իտի, տի-
րիլտի, հէմ ղա՛իպ օլմուշ իտի, պուլունտու:

ՊԱՊ 16

Նահագգ քէթխիւտա Թէմսիլի: 13 Ալլահա հէմ մալէ խըտմէթ էմմէք միւմքինսիզ օլմասը: 16 Զէնկին ատէմ վէ Ղազարոս:

Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պիր զէնկին ատէ-
մին պիր քէտխիւտասը վար իտի. վէ պունուն *ալէյ-
հինտէ՝ Սէնին էմվալինի թէլէֆ էտիյօր՝ տէյիւ անա
2 շիքեայէթ օլունտու: Օ տախի անը չաղըրըպ՝ Սէնին
հագգընտա պու իշիթտիյիմ նէ՞ տիր. քէթխիւտալը-
ղընգրն հիսապընը վէր, զիրա արթըգ քէթխիւտա
3 օլամազսըն՝ տէտի: Քէթխիւտա տախի քէնտի քէն-
տինէ տէտի քի՝ Նէ՞ եափայըմ, չինքի էֆէնտիմ քէթ-
խիւտալըղը պէնտէն ալըյօր. գազմաղա գատիր տէ-
4 յիլ իմ, տիլէնմէյէ ութանըրըմ: Նէ եափաճաղըմ՝
պիլիր իմ, քի քէթխիւտալըգտան *ազլ օլունտըղըմ
5 զէման պէնի խանէյէրինէ գապուլ էտէյէր: Վէ էֆէն-
տիսինէ պօրճլու օլանլարը պիրէր պիրէր չաղըրըպ
էվէլքինէ՝ Էֆէնտիմէ նէ՞ գատար պօրճնգ վար՝ տէտի:
6 Վէ օ՝ Եիւզ *ճէրրէ զէյթուն եաղը տէտիքտէ, օ տա-
խի անա՝ Թէմէսսիյիւնիւ ալ, վէ օթուրըպ չարչա-
7 պուգ էլլի եազ՝ տէտի: Անտէն սօնրա տիկէրինէ՝ Սէ-
նին նէ՞ գատար պօրճնգ վար՝ տէտի. օ տախի՝ Եիւզ
†քօր պուղտայ՝ տէտիքտէ, անա՝ Թէմէսսիյիւնիւ ալ,
8 սէքսէն եազ՝ տէտի: Վէ էֆէնտիսի նահագգ քէթխիւ-
տայը *ագիլանէ հարէքէթթ էթտիյի իչիւն մէտհ էյլէտի.
զիրա պու տիւնեանընն օղուլլարը քէնտի նէսլէրինտէ
9 -էհլ ի նուրտան զիյատէ *ագըլլը տըրլար: Պէն տախի
սիզէ տէրիմ քի՝ †Քէնտինիզէ ֆասիտ մալտան տօսթ-
լար գազանընըզ քի միւհթաճ օլտըղընըզ զէման
10 սիզի էպէտի մէսքէնլէրէ գապուլ էտէյէր: †Էն ճիւզ'ի
շէյտէ սատըգ օլան՝ չօգտա տախի սատըգ օլուր. վէ
էն ճիւզ'ի շէյտէ նահագգ օլան՝ չօգտա տախի նա-
11 հագգ օլուր: Իմտի ֆասիտ մալտա սատըգ օլմատը-
ղընըզ հալտէ, հագիգի օլանը սիզէ քիմ ինանաճագ
12 տըր: Վէ ախէրին նէսնէսինտէ սատըգ օլմատըղընըզ
13 հալտէ, սիզինքինի սիզէ քիմ վէրիր: †Հիչ պիր խըտ-
մէթքեար իքի էֆէնտիյէ գուլլըգ էտէմէզ, զիրա եա
պիրինէ պուղզ էտիպ՝ տիկէրինի սէվէճէք տիր, եախօտ
պիրինէ միւազէմէթթ վէ տիկէրինի թահգիր էտէճէք
տիր. հէմ Ալլահա հէմ մալէ գուլլըգ էտէմէզսինիզ:
14 Վէ ֆէրիսիլէր †մալփէրէսթ օլարագ, պունուն
15 ճիւմլէսինի իշիթմէքլէ, անը իսթիհզա էթտիլէր: Օ
տախի անլէրէ տէտի քի՝ Սիզ ատէմլէրին հուզու-
րընտա †քէնտիլէրինի թէպրիր էտէն քիմսէյէր սի-
նիզ. †ամմա Ալլահ գալպլէրինիզի պիլիր, զիրա †ա-
տէմլէր 'ինտինտէ ա՛լա օլան շէյ Ալլահըն 'ինտինտէ
16 մէքրուհ տըր: †Շէրի'աթ իլէ փէյղամպէրլէր Յով-
հաննէսէ գատար օլուպ՝ օլ վագըթտան պէրու մէլէ-
քիւթ Ուլլահ թէպշիր օլունուր, վէ հէր քէս անա
17 ճէհտլէ կիրէր: Շէրի'աթտան պիր նօգթա տիւշմէտէն
իսէ, †սէմա իլէ զէմինէն զա՛իլ օլմասը տահա գօլայ

ե Ա՛մալ. 2. 39։ Եփես. 2. 13,17։
զ Մէգ. 51. 4։
է Ա՛յ. 32։ Եփես. 2. 1։ 5. 14։ Վահ. 3. 1։
ը Ա՛յ. 24։
——
* Պիր ֆէրրէ ծն սէքիզ եախօտ երիսի օպգա տըր։
թ Պիր *օր եիւզ սէքսէն եախօտ իքի եիւզ օղգա տըր։
ժ Յովհ. 12. 36։ Եփես. 5. 8։ 1Սէլ. 5. 5։
ի Դան. 4. 27։ Մատթ. 6. 19։ 19.21։ Պ.11. 41։ 1Տիմ. 6. 17-19։
լ Մատթ. 25.21։ Պ.19. 17։
խ Մատթ. 6. 24։
ծ Մատթ. 23. 14։
կ Պ. 10. 29։
հ Մէգ. 7. 9։
ձ 1Միւլ. 16. 7։
ղ Մատթ. 4.17։ 11.12, 13։ Պ. 7. 29։
ճ Մէգ.102. 26,27։ Ես. 40. 8։ 51.6։ Մատթ. 5. 18։ 1 Պետ. 1. 25։

Digitized by Google

18 տըր: [ե]Հէր քիմ քի քէնտի զէվճէսինի պօշայըպ ղայ-
րիսի իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր, վէ հէր քիմ քի պօ-
շանմըշ օլան իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր:
19 Էրղէվանի իլէ զարիֆ գումաշ կիյիպ՝ հէր կիւն իհ-
թիշամլէ սէֆա սիւրէն զէնկին պիր ատմ վար իտի.
20 Վէ անըն գափուսընտա, չըպանլարլէ տօլու օլարագ
պրագըլմըշ Ղազարոս նամընտա պիր ֆագիր պու-
21 լունուպ, Զէնկինին սօֆրասընտան տիւշէն գըրընթը-
լարտան տօյմաղը արզու էտէր իտի վէ քէօփէքլէր
տախի կէլիպ՝ անըն չըպանլարընը եալարլար իտի:
22 Վէ օլ ֆագիրին վէֆաթը վուգու՝ պուլմաղլէ, մէլէք-
լէր վասըթասըյլէ Աբրահամըն գուճաղընա կէօթիւ-
րիլտիւ. վէ զէնկին տախի վէֆաթ էթմէքլէ տէֆն
23 օլունտու: Վէ ճէհէննէմտէ 'ազապտա իքէն, նազար
էտիպ՝ ուզագտան Աբրահամը վէ անըն գուճաղընտա
24 Ղազարոսը կէօրտիւ: Վէ ֆէրեատ էտիպ՝ Եա Աբրա-
համ փէտէր, պանա մէրհամէթ էյլէ, վէ Ղազարոսը
կէօնտէր, քի փարմաղընըն ուճունը սույա պաթը-
րըպ՝ [ս]տիլիմի սէրինէթթսին. զիրա [բ]պու ալէվտէ 'ա-
25 զապ չէքիյօրըմ՝ տէտի: Աբրահամ տախի՝ Էյ օղուլ,
[գ]սէն 'էօմրիւնտէ էյի շէյլէրինկի, Ղազարոս տախի
քէզալիք քէօթիւ շէյլէրի ալտըղընը խաթրընա կէ-
թիր. վէ շիմտի օ պուրատա միւթէսէլլի օլուպ՝ սէն
26 'ազապ չէքիյօրսըն: Հէմ պունուն ճիւմլէսինտէն մա'-
տա, սիզին իլէ պիզիմ արամըզտա պէօյիւք պիր կիր-
տապ սապիթ գըլընմըշ տըր, շէօյլէ քի պուրատան
սիզէ կէչմէք իսթէյէնլէր գատիր օլամայալար, վէ
օրատան պիզէ [ե]ըՆԵ+ [է]ՐՆԵՆԵԼԷ կէչէմէյէլէր՝ տէտի:
27 Օ տախի՝ Էօյլէ իսէ, էյ փէտէր, սէնտէն տիլէրիմ,
28 անը փէտէրիմին խանէսինէ կէօնտէրէսին. Զիրա պէշ
գարնտաշըմ վար. թա քի անլէրին տախի պու 'ա-
զապ մահալինէ կէլմէմէլէրի իչին անլէրէ շէհատէթ
29 էտէ՝ տէտի: Աբրահամ տախի անա՝ [ւ]Մովսէս իլէ
փէյղամպէրլէրի վար, անլէրի տինկէսինլէր՝ տէտի:
30 Օ տախի՝ Խայր, էյ Աբրահամ փէտէր, լաքին էկէր
անլէրէ էօլիւլէրտէն պիրի կիտէրսէ, թէվպէ էտէրլէր՝
31 տէտի: Օ տախի անա՝ Էկէր Մովսէս իլէ փէյղամպէր-
լէրի տինկլէմէզլէրսէ, [է]օլիւլէրտէն պիրի գըյամ էթսէ
տախի իլգամ օլունմայաճագլար՝ տէտի:

ՊԱՊ 17

Թէօքէզէ սէպէպ օլմամագ, 3 վէ 'աֆվ էՁմէք, 6 վէ իման էյլէմէք խոսուսընտա Ցիսուսըն Ձա'լիմի: 7 Խըտմէքճի Ձէմանիլի: 11 Ցիսուսըն օն նէֆէր ճիւզամլըյը Ձաճինիր էՁմէքսի, 22 վէ Իպն Իւլ Ինսանըն կէլ-մէսի խոսուսընտա Ձա'լիմի:

Վէ շակիրտլէրինէ խիթապէն՝ -Թէօքէզլէրին կէ-

մէմէսի միամքին տէյիլ տիր. ամմա վայ կէլմէլէրինէ
2 սէպէպ օլանա: Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի սիւրչ-
տիւրմէքտէն իսէ, պօյունընա պիր *տէյիրմէն Ֆաշը
ասըլըպ տէնիզէ աթըլմասը անա տահա էյի տիր:
3 Քէնտինիզի սագընընըզ. [բ]էկէր գարնտաշըն սէնին
'ալէյհինտէ խաթա էտէրսէ, [գ]անը թա'զիր էյլէ, վէ
4 էկէր թէվպէ էտէրսէ, անը 'աֆվ էյլէ: Վէ էկէր սէ-
նին 'ալէյհինտէ կիւնտէ եէտի քէրրէ խաթա էտիպ,
կիւնտէ եէտի քէրրէ՝ Թէվպէ էտէրիմ՝ տէյէրէք սանա
տէօնէրսէ, անը 'աֆվ էտէսին՝ տէտի:
5 Վէ րէսուլլէր Բապպա՝ Իմանըմըզը արթտըր՝ տէ-
6 տիլէր: [բ]Բապպ տախի՝ Էկէր խարտալ տանէսի գա-
տար իմանընըզ օլսա իտի, պու ճիւմլէզ աղաճընա՝
Քէօքտէն սէօքիւլիւպ տէնիզ իչինէ տիքիլ՝ տէտիյի-
նիզ կիպի, սիզէ իթա'աթ էտէր իտի:
7 Վէ սիզտէն քիմ վար՝ քի չիֆթ սիւրէն եա սիւ-
րիւ կիւտէն գուլու օլուպ տա, Թարլատան կէլտիյի
8 կիպի՝ Կէչիպ սօֆրայա օթուր՝ տէյէճէք տիր: Լաքին
անա՝ Թա'ամըմը հազըրլա, վէ գուշանըպ՝ պէն եէ-
յիպ իչինճէյէտէք, [ս]պանա խըտմէթ էյլէ, անտէն
9 սօնկրա սէն տէ եէյիպ իչէրսին՝ տէմէզ մի: 'Ա.ճէպա
օլ գուլա, պույուրըլան շէյլէրի իճրա էթտիյի իչիւն
10 միւթէչէքքիր օլուր մը. զանն էթմէմ: Քէզալիք սիզ
տախի սիզէ ճիւմլէ պույուրըլան շէյլէրի եափտըղը-
նըզ վագըթ՝ [ւ]Ֆա'իտէսիզ գուլլար ըզ, զիրա իճրասը
պիզէ ֆարզ օլանը եափտըգ՝ տէյինիզ, տէտի:
11 Վէ քէնտիսի [ե]Երուսաղէմէ կիտէր իքէն, Սամա-
րիա իլէ Գալիլեանըն օրթասընտան կէչմէսի վագը՝
12 օլտու: Վէ պիր քէօյէ կիրէր իքէն, անըն գարշըսընա
օն նէֆէր ճիւզամլը ատմ չըգրպ՝ [ը]ուզագտան տու-
13 րարագ, Եիւքսէք սէսլէ, Եա մու'ալլիմ Ցիսուս, պիզէ
14 մէրհամէթ էյլէ՝ տէտիլէր: Օ տախի անլէրի կէօր-
տիւքտէ՝ [բ]Վարըպ քէնտինիզի քեահինլէրէ կէօսթէ-
րինիզ՝ տէտի. վէ անլէր կիտէր իքէն, Թահիր օլտը-
15 լար: Վէ անլէրտէն պիրի շիֆա պուլտըղընը կէօր-
տիւքտէ, եիւքսէք սէսլէ Ալլահա համտ էտէրէք կէրի
16 տէօնտու: Վէ անըն այագլարընա գափանըպ՝ անա
17 Թէշէքիւր էյլէտի. պու տախի Սամարիալը իտի: Վէ
Ցիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Օն քիշի Թաթհիր օլմնմատը
18 մը, տօգուզը նէրէտէ տիր. Պու էճնէպիտէն ղայրի՝
Ալլահա համտ էթմէյէ կէրի տէօնէնլէր պուլմնմատը
19 մը՝ տէտի: [ս]Վէ անա՝ Գալգ, կիթ, իմանըն սէնի
խէլաս էյլէտի՝ տէտի:
20 Վէ ֆէրիսիլէր Թարաֆընտան մէլէքիւթ Ալլահ
նէ վագըթ կէլէճէյի սի'ալ օլունմաղլէ, անլէրէ ճէ-

ե Մատթ. 5. 32։ 19. 9։ Մարկ. 10. 11։ 1Կոր. 7. 10, 11։
զ Ձաք. 14. 12։
է Ես. 66. 24։ Մարկ. 9. 43, վէ ղայրի։
ը Յոր. 21. 13։ Պ. 6. 24։
թ Ես. 8. 20։ 34. 16։ Յոմի. 5. 39, 45։ Ամաղ. 15. 21։ 17. 11։
ժ Յոհ. 12. 10, 11։
ի Մատթ. 18. 6, 7։ Մարկ. 9. 42։ 1Կոր. 11. 19։
* Ես. Մէրքէպ տէյիրմէնի
լ Մատթ. 18. 15, 21։
խ Ղեւ. 19. 17։ Էմս. 17. 10։ Յակ. 5. 19։
ծ Մատթ. 17. 19։ 21. 21։ Մարկ. 9. 23։ 11. 23։
կ Պ. 12. 37։
հ Յոր. 22. 3։ 35. 7։ Մէզ. 16. 2։ Մատթ. 25. 30։ Բամ. 3. 12։ 11. 35։ 1Կոր. 9. 16, 17։ Փիլիմ. 11։
ձ Ղուկ. 9. 51, 52։ Յոհ. 4. 4։
ղ Ղեւ. 13. 46։
ճ Ղեւ. 13. 2։ 14. 2։ Մատթ. 8. 4։ Պ. 5. 14։
մ Մատթ. 9. 22։ Մարկ. 5. 34։ 10. 52։ Պ. 7. 50։ 8. 48։ 18. 42։

Digitized by Google

վապէն՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ զահիրի սուրէթտէ կէլմէզ։
21 ՚Վէ՝ Իշթէ պուրատա, եա՝ Իշթէ օրատա՝ տէմէյէ-
ճէքլէր, զիրա ՚իշթէ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզին իչի-
նիզտէ տիր՝ տէտի։
22 Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ ՚Իսկ իւ ինսանըն
կիւնլէրինտէն պիրինի կէօրմէյէ արզու էտէճէյինիզ,
23 ամմա կէօրմէյէճէյինիզ կիւնլէր կէլէճէք։ ՚Վէ սիզէ՝
Իշթէ պուրատա, եա՝ Իշթէ օրատա՝ տէյէճէքլէր.
24 կիթմէյինիզ վէ թապի՝ օլմայընըզ. ՚Զիրա շիմշէք
կէօք ալթընտա պիր թարաֆտան փարլայըպ կէօք
ալթընտա օ պիր թարաֆա զիյա վէրտիյի միսիլլու,
25 Իսկ իւ ինսան տախի քէնտի կիւնիւնտէ պէօյլէ օլա-
ճագ տըր։ ՚Ամմա էվվէլա անըն չօգ շէյլէր չէքիպ՝
պու նէսլ թարաֆընտան րէտտ օլունմասը լազըմ
26 տըր։ ՚Վէ Նոյըն կիւնլէրինտէ օլտըղը կիպի, Իսկ
իւ ինսանըն կիւնլէրինտէ տախի էօյլէ օլաճագ տըր։
27 Զէ-Նէ Նոյ սէֆինէյէ կիրիպ՝ թուֆան կէլէրէք ճիւմլէ
խալգը հէլաք էյլէտիյի կիւնէ տէյին, եէյիպ իչէրլէր
28 վէ էվլէնիպ էվլէնտիրիւիրլէր իտի։ ՚Քէզալիք Ղով-
տըն կիւնլէրինտէ տախի օլտըղը կիպի, եէյիպ իչէր-
լէր իտի, ախզ ու ի՛թա էտէրլէր իտի, էքէրլէր վէ
29 պինա էտէրլէր իտի։ ՚Ամմա Ղովտ Սոդոմտան չըղ-
տըղը կիւնտէ սէմատան աթէշ իւլէ քիպրիթ եաղըպ՝
30 ճիւմլէսինի հէլաք էթտի։ ՚Իսկ իւ ինսանըն զուհուր
31 էտէճէյի կիւնտէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր։ Օլ
կիւնտէ ՚հէր քիմ տամտա օլուպ տա, էշեասը խա-
նէտէ օլուր իսէ, անլէրի ալմաղա էնմէսին. քէզալիք
32 թարլատա օլան կէրիյէ տէօնմէսին։ ՚Ղովտըն զէվ-
33 ճէսինի խաթըրընըզա կէթիրինիզ։ ՚Հէր քիմ՝ ճանընը
գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ՝ էտէճէք, վէ հէր
34 քիմ՝ անը զայ՝ էտէրսէ, իհեա էտէճէք տիր։ ՚Սիզէ
տէրիմ՝ քի՝ Օլ կէճէտէ պիր եաթագտա իքի քիշի
պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պրագը-
35 լաճագ տըր։ Իքի գարը պիրլիքտէ տէյիրմէն չէք-
մէքտէ պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի
36 պրագըլաճագ տըր։ Թարլատա իքի քիշի պուլունուպ,
37 պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պրագըլաճագ տըր։ Վէ
անա ճէվապէն՝ Եա Րապպ, ՚նէ՞րէտէ՝ տէտիլէր։ Օ
տախի անլէրէ՝ Լաշէ նէրէտէ իսէ, գարթալլար օ-
րայա ճէմ՝ օլուր՝ տէտի։

ՊԱՊ 18

Տու՛այա տէվամ էթմէք խուսուսընտա նահագզ գատը Թէմսիլի. 9 Ֆէրիսիներն վէ կէօմրիւքճիներուն տու՛ալարը 15 Յիսուսըն չօճուգլարը զապուլ էթմէսի. 18 Վէ պիր նէվճիվանա էպէտի հայտնա նա՛իլ օլմագ խուսուսընտա Ցա՛լմի. 28 շակիրտլէրինին էճրի. 31 քէնտի էօլիւմիւ-նիւ վէ զըյամընը խոպարը. 35 պիր քէօր ատէմին կէօզլէրինի աչմասը։

Վ է՞ տա՛իմա տու՛ա էտիպ՝ օսանմամագ կէրէք
իտիյինէ տա՛իր տախի անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէ-
2 յիպ տէտի քի, Պիր շէհրտէ Ալլահտան գօրգմազ վէ
3 ինսանա րի՛այէթ էթմէզ պիր գատը վար իտի։ Վէ
օլ շէհրտէ պիր տուլ գարը պուլունմաղլէ, եանընա
կիտիպ՝ Խասմիմտէն հագգրմը իհգագ էյլէ՝ տէր իտի։
4 Օ տախի պիր միւտտէթ իսթէմէտի իսէ տէ, սօնգրա
քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ Եկէրչի Ալլահտան գօրգմազ
5 վէ ինսանա րի՛այէթ էթմէզ իսէմ տէ, ՚Պարի շու տուլ
գարը պէնի թա՛ճիզ էթտիյի էճլտէն անըն հագգրընը
իհգագ էտէյիմ, տա՛իմա կէլիպ պանա պաշ աղրրսը
6 վէրմէսին։ Վէ Րապպ տէտի քի՝ Նահագզ գատընըն
7 նէ տէտիյինի տինլէյինիզ։ ՚Իմտի Ալլահ կէճէ կիւն-
տիւզ քէնտինէ ֆէրեատ էտէն միւնթէխապլարընըն
հագգրընը, անլէր իչիւն սապր էտէր իսէ տէ, իհգագ
8 էթմէյէճէ՛ք մի։ Սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Զապուզ հագգլա-
րընըն իհգագ էտէճէ՛ք տիր. լաքին Իսկ իւ ինսան կէյ-
տիյինտէ՝ ՚աճէպա եէր իւզէրինտէ իման պուլաճա՞ք մը։
9 Վէ ՚սալիհ իզ տէյիւ քէնտինէրինէ կիւվէնիպ՝ ղայ-
րիլէրի թահգիր էտէն պա՛զը քիմսէյէրէ տախի շու
10 թէմսիլի սէօյլէտի. Իքի ատէմ տու՛ա էթմէյէ հէյքէյէ
չըգտը. պիրի ֆէրիսի վէ տիկէրի կէօմրիւքճիւ իտի։
11 ՚Ֆէրիսի տուրուպ՝ քէնտի քէնտինէ պու վէճհլէ տու՛ա
էյլէտի. ՚Եա Ալլահ, սանա շիւքր էտէրիմ քի, պէն
սա՛իր ատէմլէր կիպի գափրճը, նահագզ վէ զինա-
քեար վէ եախօտ շու կէօմրիւքճիւ կիպի տախի տէ-
12 յիլ իմ։ Հաֆթատա իքի քէրրէ օրուճ թուլթուպ՝ պիւ-
13 թիւն իրատըմընն ՚իւշրիւնիւ վէրիրիմ։ Կէօմրիւքճիւ
իսէ ուզագտան տուրուպ՝ կէօզլէրինի պիլէ կէօյէ գալ-
տըրմագ իսթէմէզ իտի. ամմա կէօքսիւնէ վուրուպ՝
Եա Ալլահ, պէն կիւնահքեարա մաղֆիրէթ գըլ՝ տէտի։
14 Սիզէ տէրիմ քի, Օլ պիրինտէն իսէ պու՝ թէպրիր
օլունմըշ օլարագ խանէսինէ էնտի. ՚զիրա հէր քիմ
քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ՝ ալչագլանաճագ, վէ հէր
քիմ քի քէնտինի ալչագլատըրսա՝ եիւքսէլէճէք տիր։
15 ՚Վէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եանընա մա՛սում-
լար տախի կէթիրտիլէր. շակիրտլէրի իսէ պունու
16 կէօրմէքլէ անլէրի թա՛զիր էթտիլէր։ Ամմա Յիսուս
անլէրի եանընա չաղըրըպ՝ Պրագընըզ, չօճուգլար
եանըմա կէլսինլէր, վէ անլէրի մէ՛զ՝ էթմէյինիզ,
17 ՚զիրա մէլէքիւթ Ուլլահ պու մագուլէլէրին տիր։
՚Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը հէր

ե Այ. 23։
զ Ծար. 14. 17։
է Պագ Մատթ. 9. 15։ Յովհ. 17. 12։
ը Մատթ. 24. 23։ Մարկ. 13. 21։ Պ. 21. 8։
թ Մատթ. 24. 27։
ժ Մարկ. 8. 31։ 9. 31։ 10. 33։ Պ. 9. 22։
ի Թէք. 7։ Մատթ. 24. 37։
լ Թէք. 19։
խ Թէք. 19. 16, 24։
ծ 2Սէլ. 1. 7։
կ Մատթ. 24. 17։ Մարկ. 13. 15։
հ Թէք. 19 26։
ձ Մատթ. 10. 39։ 16. 26։ Մարկ. 8. 35։ Պ 9. 24։ Յովհ. 12. 25։
ղ Մատթ. 24. 40, 41։ 1Սէլ. 4. 16։
ճ Յոր. 39. 30։ Մատթ. 24. 28։
——
մ Պ. 11. 5։ 21. 36։ Բօմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ Կող. 4. 2։ 1Սէլ. 5. 17։
յ Վահ. 6. 10։
ն Ի'սպր. 10. 37։ 2Պետ. 3. 8, 9։
շ Պ. 10 29։ 16. 15։
ո Մէզ. 135. 2։
չ Եա. 1. 15։ 58. 2։ Վահ. 3. 17։
պ Յոբ. 22. 29։ Մատթ. 23. 12։ Պ. 14. 11։ Յակ. 4. 6։ 1Պետ. 5. 5, 6։
ջ Մատթ. 19. 13։ Մարկ. 10. 13։ [2. 2։
ռ 1Կոր. 14. 20։ 1Պետ.
ս Մարկ. 10. 15։

Digitized by Google

քիմ չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ, անա ասլա կիր-
մէյէճէք տիր՝ տէտի։
18 ՙՎէ պիր րէ՛իս՝ էյ քէրիմ մուա՛լլիմ, էպէտի հա-
յաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյիւ անա
19 սիւ՛ալ էյլէտի։ Վէ Յիսուս անա՝ Նիչիւն պանա քէ-
րիմ տէյօրսըն. Պիրտէն, ե՛նի Ալլահտան ղայրի
20 քէրիմ եօգ տըր։ Էմրլէրի պիլիրսին. ՚Զինա էթմէ-
յէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Ե-
լան շէհատէթ էթմէյէսին, ՚Փէտէրիկէ վէ վալիտէկէ
21 հիւրմէթ էտէսին՝ տէտի։ Օ տախի՝ Պունլարըն ճիւմ-
լէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հըֆզ էյլէտիմ՝ տէտի։
22 Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա՝ Տահա պիր նօգ-
սանըկ վար. ՙնէկ վար իսէ սաթըպ՝ ֆուգարայա թէվ-
զի՛ էյլէ, վէ սէմատա խազինէ յէ մալիք օլուրսըն.
23 վէ կէլ պանա թապի՛ օլ՝ տէտի։ Վէ օ պունու իշի-
տինճէ միւքէտտէր օլտու, զիրա ղայէթ զէնկին իտի։
24 Վէ Յիսուս անըն միւ քէտտէր օլտըղընը կէօրտիւ քտէ՝
՚Զէնկինլէր մէլէքիւթ Ուլլահա նէ՞ կիճլէ կիրէրլէր.
25 Զիրա զէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն
տէվէնին իյնէ տէլիյինտէն կէչմէսի տահա գօլայ տըր՝
26 տէտի։ Վէ իշիտինլէր՝ Էօյլէ իսէ քիմ խէլաս օլա պի-
27 լիր՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ ՚Ինսան ՚ինտինտէ միւմքին
օլմայան շէյլէր Ալլահրն ՚ինտինտէ միւմքին տիր՝
28 տէտի։ ՙՎէ Պետրոս՝ Իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք էտիպ
29 սանա թապի՛ օլտրգ՝ տէտի։ Օ տախի անլէրէ՝ ՚Հա-
գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մ էլէքիւթ Ուլլահ իչիւն
խանէ եա վալիտէյն եա գարնտաշլար եա զէվճէ եա
30 էվլատ թէրք էթմիշ օլուպ, ՚Պու զէմանտէ չօգ գա-
թընա վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթա նա՛իլ օլմայա-
ճագ հիչ պիր քիմսէ եօգ տըր՝ տէտի։
31 ՚Վէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ անլէրէ՝ Իշթէ Ե-
րուսաղէմէ չըգըյօրըզ, վէ Իպն իլ ինսան հագգընտա
՚փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ եազըլմըշ օլան շէյ-
32 լէրին ճիւմլէսի իթմամ՝ օլունճագ տըր։ ՙԶիրա թաի՛-
ֆէլէրէ թէսլիմ օլունարագ իսթիհզա վէ շէթմ՛ օլու-
33 նուպ՝ իւզէրինէ թիւքիւրիւլէճէք տիր։ Վէ անը գամ-
չըյլէ տէօյտիւքտէն սօկրա գաթլ էտճէք քլէր. օ տա-
խի իւչինճիւ կինտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։
34 ՙԱնլէր իսէ պու շէյլէրին հիչ պիրինի ֆէհմ էթմէ-
տիլէր, վէ պու սէօզ անլէրտէն մախֆի օլմաղլէ,
սէօյլէնիլէն շէյլէրի իտրաք էթմէզլէր իտի։
35 ՙՎէ Երիքովա եագլաշտըղընտա, եօլ քէնարընտա
36 պիր քէօր ատմ՛ օթուրուպ տիլէնիյօր իտի։ Վէ խալ-
գըն կէչտիյինի իշիթմէքքլէ՝ Պու նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւ՛ալ
37 էյլէմէսի իւզէրինէ, Անա՝ Նազարէթլի Յիսուս կէչի-
38 յօր՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր։ Օ տախի՝ Եա Յիսուս
Իպն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէր-
39 եատ էյլէտի։ Վէ էօնտէ կիտէնլէր սիւքիւթ էթմէսի
իչիւն անը թա՛զիր էյլէտիլէր իսէ տէ, տահա զի-
յատ՝ Եա Իպն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէ-
40 յիւ ֆէրեատ էտէր իտի։ Վէ Յիսուս տուրուպ՝ քէնտի
եանընա կէթիրիլմէսինի էմր էթտի. վէ օ եագլաշ-
41 տրղընտա, Սանա նէ՞ եափմամը իսթէրսին՝ տէյիւ
անտէն սիւ՛ալ էթտիյինտէ, օ տախի՝ Եա Րապպ,
42 կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝ Աչըլ-
43 սըն. ՚Իմանըզ սէնի խէլաս էթտի՝ տէտի։ Վէ տէր-
հալ կէօզլէրի աչըլտը, ՙվէ Ալլահա համտ էտէրէք՝
անըն արտը սըրա կիթտի. ճիւմլէ խալգ տախի պու-
նու կէօրմէ՛քլէ՝ Ալլահա համտ էթտիլէր։

ՊԱՊ 19

*Կէօրիւքճիւ Զաքէոս 11 Օն մընա Թէմսիլի, 28 Յիսուսըն՝ մեր-
քէպէ պինմիշ օլարագ Երուսաղէմէ կիրմէսի վէ խալգըն անա իհթի-
բամը 41 Յիսուսըն Երուսաղէմ իւզէրինէ աղլամասը. 45 հէյքէլի ախզ
ու ի՛նա էտէնլէրտէն Թաճհիրի, 47 վէ օլատա Թա՛լիմի։*

Վ Էրիքովա կիրիպ՝ իչինտէն կէչէր իքէն,
2 իշթէ Զաքէոս իսմինտէ պաշ կէօմրիւքճիւ վէ զէնկին
3 պիր ատմ՛ պուլունուպ, Յիսուսըն քիմ օլտըղընը
կէօրմէ՛ք իսթէտի իսէ տէ, պօյու գըսա օլտըղընտան՝
4 խալգրն չօգլըղը սէպէպիյլէ գատիր օլմատը։ Վէ
իլէրի սէյիրտիպ՝ անը կէօրմէ՛ք իչիւն պիր ճիմմէզ
5 աղաճընա չըգտը. զիրա օրատան կէչէճէ՛ք իտի։ Յի-
սուս տախի օլ մահալէ կէլտիքտէ, եօգարը պագըպ
անը կէօրմէ՛քլէ անա՝ Էյ Զաքէոս, չապուգ աշաղը
էն, զիրա պու կիւն սէնիւն խանէնտէ գալմամ լազըմ
6 տըր՝ տէտի։ Օ տախի չապուգ աշաղը էնիպ՝ մէսէր-
7 րէթլէ անը գապուլ էթտի։ Վէ ճիմլէսի պունու կէօր-
տիւքտէ՝ ՙԿիւնահ՛քեար պիր ատէմին խանէսինէ միւ-
8 սաֆիր օլմագ իչիւն կիրտի՝ տէյիւ սէօյլէնտիլէր։ Վէ
Զաքէոս տուրուպ, Րապպա՝ Էֆէնտի, իշթէ մալիմին
նըսֆընը ֆուգարայա վէրիրիմ. վէ ՚քիմէ իֆթիրա
իլէ ղատր էթտիմ իսէ, ՚տէօրթ միսլինի էտա էտէ-
9 րիմ՛ տէտի։ Վէ Յիսուս անա՝ Պու կիւն պու խանէյէ
խէլաս կէլտի, ՚չինքիւ պու տախի ՚Աբրահամ օղլու
10 տըր։ ՙՋիրա Իպն իլ ինսան զայ՛ օլանը արայրպ խէ-
լաս էթմէյէ կէլտի՝ տէտի։
11 Վէ անլէր պու շէյլէրի իշիթմէ՛քտէ իքէն, քէնտիսի
Երուսաղէմէ եագընը օլտըղը, ՚անլէր տախի մէլէքիւթ
Ուլլահ ֆիլհալ զուհուր էտէճէյինի զանն էթտիքլէրի
իչիւն՝ Թէքրար պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ՝ տէտի քի,

Լ Մատթ.19.16։Մարկ. 10. 17։
Խ Խուր.20.12-16։Թէս. 5. 16-20։ Բօմ. 13.9։
Ծ Եփես.6.2։ Կող.3.20։
Կ Մատթ. 6.19,20։ 19. 21։ 1Տիմ. 6. 19։
Հ Լմա. 11. 28։ Մատթ. 19. 23։ Մարկ. 10. 23։
Յ Երեմ. 32. 17. Զաք. 8. 6։ Մատթ. 19. 26։ Պ. 1. 37։
Ղ Մատթ. 19. 27։
Շ Թէս. 33. 9։
Ո Յոբ. 42. 10։
Չ Մատթ.16.21։ 17.21։ 20. 17։ Մարկ. 10. 32։
Ջ Մէզ. 22։ Ես. 53։
Ռ Մատթ.27.2։ Պ.23.1։ Յովհ. 18. 28։ Ա՛մալ. 3. 13։
Ս Մարկ.9.32։ Պ.2.50։ 9. 45։ Յովհ. 10. 6։ 12. 16։
Վ Մատթ.20.29։ Մարկ. 10. 46։
Տ Պ. 17. 19։
Ր Պ.5.26։ Ա՛մալ. 4.21։ 11. 18։
Ց Մատթ.9.11։ Պ.5.30։
Ու Պ. 3. 14։
Փ Խուր. 22. 1։ 1 Մխլ. 12. 3։ 2Մխլ. 12. 6։
Ք Բօմ. 4. 11։ 12. 16։ Գաղ. 3. 7։
Օ Պ. 13. 16։
Ֆ Մատթ. 18. 11։ Պագ Մատթ. 10.6։ 15.24։
Ֆ Ա՛մալ. 1. 6։

Digitized by Google

12 ՙՊիր ասըլզատէ պիր հիւքմտարլըգ սէլահիյէթինի
ալըպ ՚ավտէթ էթմէք իւզրէ ուզագ պիր տիյարա
13 ՚ազիմէթ էթտիյինտէ, Օն նէֆէր պէնտէսինի չաղը-
րըպ՝ անլէրէ օն մընա վէրէրէք՝ Պէնիմ ՚ավտէթիմէ
14 տէյին թիճարէթ էյլէյինիզ՝ տէտի։ ՚Ամմա անըն
հէմշէհրիլէրի անա պուղզ էթմէքլէ՝ Պունուն իւզէրի-
միզէ հիւքմտար օլմասընը իսթէմէյիզ՝ տէմէք իչիւն
15 արտընճա վէքիլլէր կէօնտէրտիլէր։ Վէ հիւքմտարլըգ
սէլահիյէթինի ալըպ՝ ՚ավտէթ էթտիյինտէ, քիմին
նէ թիճարէթ էթտիյինի պիլմէք իչիւն ագչէյի վեր-
միշ օլտրդը պէնտէլէրինին քէնտի եանընա չաղրըլ-
16 մասընը էմր էթտի։ Վէ պիրինճիսի եագլաշըպ՝ էֆէն-
17 տիմ, սէնին մընան օն մընա գազանտը՝ տէտի։ Օ
տախի անա՝ Աֆէրին, էյի պէնտէ, էն ճիւզ՚ի շէյտէ
՝սատըգ պուլունտըրդըն իչիւն օն շէհր իւզէրինէ հիւ-
18 քիւմէթինկ օլսուն՝ տէտի։ Վէ իքինճիսի կէլիպ՝ էֆէն-
տիմ, սէնին մընան պէշ մընա գազանտը՝ տէտի։
19 Վէ պունա տախի՝ Սէնին տէ պէշ շէհր իւզէրինէ
20 հէ-է-դըն օլսուն՝ տէտի։ Վէ տիկէր պիրի կէլիպ՝
էֆէնտիմ, իշթէ պիր մէնտիլ իչինտէ հրֆզ էյլէտի-
21 յիմ սէնին մընան։ ՝Զիրա սէրթ պիր ատէմ օլտրդըն
իչիւն սէնտէն գօրգտըմ. սէն գօմատրդըն շէյի ալըր-
22 սըն, վէ էքմէտիյինկի պիչէրսին՝ տէտի։ Օ տախի անա՝
Էյ եարամազ պէնտէ, ՝սէնի քէնտի աղզընկտան հիւքմ
էտէրիմ. ՝սէն պէնիմ գօմատրդըմ շէյի ալըպ՝ էք-
մէտիյիմի պիչէն սէրթ պիր ատէմ իտիյիմի պիլիր
23 իքէն, Նիչիւն պէնիմ ագչէմի սարրաֆլարա վէրմէտին.
պէն տախի կէլտիյիմտէ՝ անը ֆա՚իդի իլէ թահսիլ է-
24 տէր իտիմ՝ տէտի։ Վէ օրատա հազըր պուլունան-
լարա՝ Անտէն մընայը ալըպ օն մընասը օլանա վէրի-
25 նիզ՝ տէտի։ (Վէ անա՝ Էյ էֆէնտի, անըն օն մընասը
26 վար՝ տէտիլէր։) Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ՝Հէր քիմին
վար իսէ, անա վէրիլիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլանը
27 տախի քէնտիսինտէն ալընաճագ տըր։ Ամմա իւզէրլէ-
րինէ հիւքմտար օլմամը իսթէմէյէն տիւշմէնլէրիմի
պուրայա կէթիրիպ՝ հուզուրըմտա գաթլ էտինիզ՝՝։
28 Վէ Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ՝Ե-
29 րուսաղէմէ չրգմագ իւզրէ իլէրի կիթմէքտէ իքէն, ՝Զէյ-
թունն ՙՙղը տէնիլէն տաղրն գուրպինտէ վագը՚ Բեթ-
փագէ իլէ Բեթանիայա եագլաշտրգտա, շակիրտլէ-
30 րինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ՝ տէտի քի, Գարշըտաքի
քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզէրինէ
ասլա պիր ատէմ պինմէմիշ՝ պաղլը պիր սըփա պու-
31 լուրսընըզ. անը չէօզիպ կէթիրինիզ։ Վէ էկէր պիր
քիմսէ սիզէ՝ Նիչիւն չէօզիյօրսընըզ՝ տէյիւ սիւ՚ալ

ե Մարկ. 25.14։ Մարկ. 13. 34։
զ Յովն. 1. 11։
է Մատթ. 25.21։ Պ.16. 10։
ը Մատթ. 25. 24։
թ 2Մխլ.1.16։ Յոբ.15. 6։ Մատթ. 12. 37։
ժ Մատթ. 25. 26։
ի Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Մարկ. 4. 25։ Պ. 8. 18։
լ Մարկ. 10. 32։
խ Մատթ. 21.1։ Մարկ 11. 1։
ծ 4Մխլ. 9.13։ Մատթ. 21. 7։ Մարկ. 11. 7։ Յովհ. 12. 14։
կ Մատթ. 21. 8։
հ Մկ.գ. 118. 26։ Պ.13. 35։

էտէրսէ, անա պէօյլէ սէօյլէյինիզ, եա՚նի, էֆէն-
32 տիյէ լազըմ տըր՝ ՙՙէյ-էէ։ Կէօնտէրիլէնլէր տախի
33 կիտիպ, քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտրլար։ Վէ
սըփայը չէօզէրլէր իքէն, սահիպլէրի անլէրէ՝ Սը-
34 փայը Նիչիւն չէօզիյօրսընըզ՝ տէտիլէր։ Անլէր տախի՝
35 էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէտիլէր։ Վէ անը Յիսուսըն
եանընա կէթիրիպ՝ ՝քէնտի էլպիսէլէրինի սըփանըն
36 իւզէրինէ աթարագ, Յիսուսը պինտիրտիլէր։ ՙՎէ Օ
37 կիտէր իքէն, էլպիսէլէրինի եօլա տէօշէրլէր իտի։ Վէ
Հէման Զէյթունն տաղընըն էնիշինէ եագլաշտրդընտա,
շակիրտլէրին պիւթիւն ճէմա՚աթը կէօրտիւքլէրի մի՚-
ճիզէլէրին ճիւմլէսի իչիւն մէսրուր օլարագ, եիւքսէք
38 սէսլէ Ալլահա համտ էթմէյէ պաշլայրպ, ՚Րապըն
իսմիյլէ կէլէն մէլիք միւպարէք օլսուն. ՚սէմատա սէ-
39 լամէթ վէ էն եիւճէլէրտէ համտ օլսուն՝ տէրլէր իտի։ Վէ
խալգ իչինտէն պա՚զը ֆէրիսիլէր անա՝ Եա մու՚ալլիմ,
40 շակիրտլէրինկի թա՚զիր էյլէ՝ տէտիլէր։ Օ տախի ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ տէրիմ քի՝ Եկէր պունլար սիւ-
քիւթ էտէրլէրսէ, ՚թաշլար նիտա էտէճէքլէր՝ տէտի։
41 Վէ եագլաշտրգտա, շէհրի կէօրմէքլէ անըն իւզէ-
42 րինէ ՝աղլայրպ, Քեաշքի սէն տախի, պարի սէնին
պու կիւնիւնտէ սէլամէթինկէ միւթէ՚ալլըգ օլան շէյ-
լէրի պիլէ իտին. շիմտի կէօզլէրինկտէն նիհան օլտու։
43 Զիրա իւզէրինկէ կիւնլէր կէլէճէք՝ քի ՝տիւշմէնլէրինկ
մէթէրիս չէքիպ՝ սէնի իհաթէ էտէրէք, հէր թարաֆ-
44 տան թազեիգ էտէճէքլէր տիր։ ՙՎէ սէնի, հէմ տէրու-
նինկտէ օլան էվլատրկը եէր իլէ եէքսան էտիպ՝ ՝սէնտէ
թաշ իւզէրինտէ պիր թաշ պրագմայաճագլար. ՙչինքի
զիյարէթինկին վագթընը պիլմէտին՝ տէտի։
45 ՝Վէ հէյքէլէ կիրիպ՝ իչինտէ ախզ ու ի՚թա էտէն-
46 լէրի չրգարմաղա պաշլատը։ Վէ անլէրէ՝ ՙԽանէմ
՚իպատէթխանէ տիր՝ տէյիւ եագըլմըշ իքէն, ՙսիզ
անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։
47 Վէ հէր կիւն հէյքէլտէ թա՚լիմ էտէր իտի. ՝լաքին
պաշ քեահինլէր վէ ՚իւլէմա իլէ գավմընն րէ՚իսլէրի
անը հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իտի իսէ տէ,
48 ՝էտէճէք պիր շէյ պուլմազլար իտի. զիրա պիւթիւն
խալգ անը տինկլէմէյէ փէք մուգայյէտ իտի։

ՊԱՊ 20

Յիսուսն՝ քէնտի հերիւմներին Աստուծոյ. 9 պաղնըլար Քէմսիլի. 19 Դայտրի վերկի, 27 Հօրիւէրին զրյամը Ա՚լիմի։ 41 Իպն ի Դաւիթ ՚ինվանը։ 45 ՚Իւլեմատան ագզընտագ։

ՙՎէ օլ կիւնլէրին պիրինտէ Յ՝՝՝՝ հէյքէլտէ
խալգա թա՚լիմ էտիպ՝ պէշարէթի թէպշիր էտէր

ֆ Պ.2.14։ Եփես. 2.14։
ջ Ամբ. 2. 11։
ղ Յովն. 11. 35։
ճ Ես. 29. 3,4։ Երեմ.6. 3.6։ Պ. 21. 20։
մ 3Մխլ. 9. 7,8։ Միք. 3. 12։
յ Մատթ. 24.2։ Մարկ. 13. 2։ Պ. 21. 6։
ն Դան. 9. 24։ Պ.1.68, 77։ 1Պետ. 2. 12։
շ Մատթ.21.12։ Մարկ. 11. 11,15։ Յովհ. 2. 14,15։
ո Ես. 56. 7։
չ Երեմ. 7. 11։
պ Մարկ. 11. 18։ Յովհ. 7. 19։ 8. 37։
ջ Մատթ. 21. 23։

Digitized by Google

իքէն, պաշ քեահինլէր վէ 'իւլէմա իլէ իխթիյարլար
2 պիրլիքտէ իւզէրինէ կէլիպ՝ անա խիթապէն, Պունլարը ՚նէ՞ սէյահիյէթլէ իճրա էթտիյինկի, եախօտ պու
սէյահիյէթի սանա վէրէն քիմ՞ իտիյինի պիզէ սէօյլէ՝
3 տէտիլէր: Վէ անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր
4 շէյ սի՛ալ էտէյիմ. Յովհաննէսին վաֆթիզի սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտա՞ն մը իտի. պանա սէօյլէ-
5 յինիզ՝ տէտի: Անլէր տախի պիրի պիրի իլէ միւզաքէրէ էտիպ՝ էկէր՝ Սէմատան՝ տէսէք, Եա Նի՞ճիւն
6 անա ինանմատընըզ՝ տէյճէք տիր. Վէ էկէր՝ Ինսանտան՝ տէսէք, պիւթիւն խալգ պիզի թաշլար.
՚զիրա Յովհաննէսին փէյղամպէր օլտըղընա գան-
7 մըշլար տըր՝ տէտիլէր: Վէ՝ Նէրէտէն օլտըղընը պիլ-
8 մէյիզ՝ ճէվապընը վէրտիլէր: Յէ Յիսուս անլէրէ՝ Պէն տախի պունլարը նէ՞ սէյահիյէթլէ եափտըղըմը սիզէ
9 սէօյլէմէմ՝ տէտի: Վէ գավմա պու թէմսիլի սէօյլէմէյէ պաշլատը. ՚Պիր ատէմ պիր պաղ տիքիպ՝ անը պաղճըլարա թէսլիմ էտէրէք խայլը զէման ղուրպէթէ
10 կիթտի: Վէ պաղըն մահսուլընտան վէրմէլէրի իչինն, մէվսիմինտէ պաղճըլարա պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա պաղճըլար անը տէօյիւպ՝ պօշ կէօնտէրտիլէր:
11 Վէ թէքրար տիկէր պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա պունու տախի տէօյիւպ՝ հագարէթ էթտիքտէն սօկրա
12 պօշ կէօնտէրտիլէր: Վէ թէքրար իչինճիւ օլարագ՝ պիրինի տահա կէօնտէրտի. ամմա անը տախի եա-
13 րալայրպ՝ տրշարը աթտըլար: Վէ պաղ սահիպի՝ նէ՞ եափայըմ. սէվկիւլու օղլըմը կէօնտէրէյիմ, պէլքի անը կէօրտիւքլէրինտէ անա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէ-
14 տի: Պաղճըլար իսէ անը կէօրտիւքլէրինտէ, պիրի պիրի իլէ սէօյլէշիպ՝ Պու վարիս տիր, միրասընը պիզէ գալմասը իչիւն կէլինիզ անը էօլտիւրէլիմ՝ տէտիլէր:
15 Վէ անը պաղտան չըգարրպ էօլտիւրտիւլէր. իմտի
16 պաղ սահիպի անլէրէ նէ՞ եափաճագ տըր: Կէլիպ պու պաղճըլարը հէյաք էտէճէ՞ք. վէ պաղը պաշգալարա վէրէճէ՞ք տիր՝ ՚ուհ՚ւհ. վէ անլէր իշիթտիքլէ-
17 րինտէ, Չաշա՝ տէտիլէր: Վէ անլէրէ նազար էտիպ, Իմտի՝ ՚Եափուճըլարընն րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ
18 թաշը օլտու՝ տէյիւ եաղըլմըշ օլան նէ՞ տիր: Հէր քիմ՞ օլ թաշ իւզէրինէ տիւշէրսէ, փարչէնէճէ՞ք, ՚վէ օ քիմին իւզէրինէ տիւշէրսէ, անը էզճէ՞ք տիր՝ տէտի:
19 Վէ պաշ քեահինլէր իլէ 'իւլէմա պու թէմսիլի քէնտիլէրինին հագգընտա սէօյլէտիյինի ակլամալարըյլէ, օլ սա՛աթ անը տէրտէսթ էթմէյէ ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, գավմտան գօրգտըլար:
20 ՚Վէ անը կէօզլէյիպ՝ հիւքիւմէթէ վէ վալինին էլինէ թէսլիմ էթմէ՞ք իւզրէ անը պիր սէօզլէ տիւշիւրմէ՞ք
իչիւն, սալիհ սուրէթինտէ օլան ճասուսլար կէօն-
21 տէրտիլէր: Վէ անա սիւ՛ալ էտիպ՝ ՚Էյ մու՛ալլիմ, պիլիրիզ քի տօղրու սէօյլէյիպ՝ թա՛լիմ էտէրսին, վէ խաթրա պագմայրպ՝ Ալլահրն թարիգինի հագիգաթ
22 իւզրէ թա՛լիմ էտէրսին: Պիզէ՝ Գայսէրէ խարաճ վէր-
23 մէ՞ք ճա՛իզ մի, եօգսա տէյիլ մի՝ տէտիլէր: Օ տախի հիլէլէրինի ֆէհմ էթմէ՞քլէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞ճիւն թէճ-
24 րիպէ էտիյօրսընըզ. Պանա պիր տինար կէօսթէրինիզ. անտէ օլան սուրէթ իլէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէ-
25 տիքտէ, Գայսէրին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր: Վէ անլէրէ՝ Իմտի Գայսէրէ 'ա՛իտ օլանը Գայսէրէ, վէ Ալ-
26 լահա 'ա՛իտ օլանը Ալլահա էտա էտինիզ՝ տէտի: Վէ անլէր գավմընն հուզուրընտա անը սէօզլէ թուԹմաղա գատիր օլմայրպ՝ անըն ճէվապընա թէ'աճճիւպ էտէրէ՞ք սիւքիւթ էյլէտիլէր:
27 Վէ ՚գըյամէթի ինքեար էտէն ՚սատուգիլէրտէն պա'զըսը անըն եանընա կէլիպ՝ անա սիւ՛ալ էտէրէ՞ք,
28 Էյ մու՛ալլիմ, ՚Մովսէս պիզէ՝ էկէր պիր քիմսէնին գարնտաշը էվլատսըզ վէֆաթ էտէրսէ, զէվճէսինի գարնտաշը ալըպ՝ գարնտաշընա զիւրրիյէթ փէյտա
29 էթսին՝ տէյիւ եազմըշ տըր: Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի. վէ պիրինճիսի պիր գարը ալըպ՝ էվլատ-
30 սըզ վէֆաթ էթտի: Վէ օլ գարըյը իքինճիսի ալըպ՝
31 պու տախի էվլատսըզ վէֆաթ էթտի: Վէ իչիւնճիւսիւ, վէ հաքէզա եէտիսի տէ անը ալըպ՝ էվլատ պրագ-
32 մայարագ վէֆաթ էթտիլէր: Վէ ճիւմլէսինտէն սօկրա,
33 գարը տախի վէֆաթ էթտի: Իմտի գըյամէթտէ, անլէրտէն հա՞նկըսընըն զէվճէսի օլուր. չիւնքի եէտի-
34 սինին զէվճէսի օլտու՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Պու տիւնեանըն էվլատը էվ-
35 լէնիպ էվլէնտիրիլիրլէր, Ամմա օլ տիւնեայա, վէ էօլիւլէրին գըյամէթինէ նա՛իլ օլմաղա լայըգ ի՛թիպար օլունանլար նէ էվլէնիրլէր, նէ տէ էվլէնտիրիլիրլէր:
36 Զիրա արթըգ վէֆաթ էտէմէզլէր. չիւնքի մէլէքլէր իլէ միւսավի օլուպ՝ էվլատ Ուլլահ տըրլար, ՚մատամ
37 քի էհլ ի գըյամէթ տիրլէր: Ամմա ՚Մովսէս տախի չալը ֆըգրասընտա, Բապպա՝ Աբրահամըն Ալլահը վէ Իսահակըն Ալլահը վէ Յակոբըն Ալլահը՝ տէմէսիյլէ էօլիւլէրին գըյամ էտէճէյինի պէյան էթմիշ տիր:
38 Ալլահ իսէ էօլիւլէրին տէյիլ, ամմա հայաթտա օլանլարըն Ալլահը տըր. ՚զիրա ճիւմլէսի անա տիրի տիր-
39 լէր: Վէ 'իւլէմատան պա'զըսը ճէվապ վէրիպ՝ Եա
40 մու՛ալլիմ, կիւզէլ սէօյլէտին՝ տէտիլէր: Վէ արթըգ անա պիր շէյ սիւ՛ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտիլէր:
41 Վէ անլէրէ՝ ՚Քրիստոս նաՏըլ Դաւիթին օղլու տըր՝
42 տէրլէր. Դաւիթ քէնտիսի Մէզամիր քիթապընտա,

Ք Ա՛մալ. 4 7։ 7. 27։
Ֆ Մատթ. 14. 5։ 21. 26։ Պ. 7. 29։ [12. 1։
Ք Մատթ. 21. 33։ Մարկ. 12. 1։
Ր Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։
Ղ Դան. 2. 34, 35։ Մատթ. 21. 44։
Ք Մատթ. 22. 15։
Ճ Մատթ. 22. 16։ Մարկ. 12. 14։
Ք Ա՛մալ. 23. 6, 8։
Ֆ Մատթ. 22. 23։ Մարկ. 12. 18։
Ֆ Թէս. 25. 5։
Ն 1Կոր. 15. 42, 49, 52։
1Յովհ. 3. 2։
Ֆ Բօմ. 8. 23։
Ֆ Խուր. 3. 6։
Ֆ Բօմ. 6. 10, 11։
Ֆ Մատթ. 22. 42։ Մարկ. 12. 35։

Digitized by Google

43 ՝Բապպ Բապպըմա՝ Պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագ-
լարընկա պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օթուր՝
44 պույուրտու։ Իմտի Դաւիթ անա Բապպ թէսմիյէ
էտէրսէ, նաՓսըլ անըն օղլու տըր՝ տէտի։
45 ՚Վէ պիւթիւն գավմ իշխտիր իքէն, շակիրտլէրինէ
46 տէտի քի, ՚կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզմէք իսթէյէն վէ
՚չարշըլարտա սէյամլանմաղը վէ սինաղօղլարտա
պաշ քիւրսիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ սէտիրլէրի սէ-
47 վէն՝իւլէմատան սագընընըզ։ ՝Անլէր տուլ գարըլարըն
էվլէրինի եէյիպ՝ կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն տու՝ալար
էտէրլէր. անլէր տահա շիտտէթլի ՝ազապա տիւչար
օլաճագլար տըր։

ՊԱՊ 21

*Պիր տուլ գարընըն իքի փուլու. 5 Յիսուսըն հէյքէլ իլէ Երուսաղէ-
մին խարապիյէթինի վէ կելէճէք մուզայագայը խապէր վերուէքլէ ու-
յանըզ տուրմագ հագգընտա Ջէնպիհի։*

Վ է նազար էտիպ՝ ՚զէնկինլէրին խազինէյէ հէ-
2 տիյէլէրինի աթտըգլարընը կէօրտիւ։ Վէ օրայա ֆա-
գիր պիր տուլ գարընըն իքի փուլ աթտըղընը տա-
3 խի կէօրիւպ, Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Պու
ֆագիր տուլ գարը ճիւմլէսինտէն զիյատէ աթտը։
4 Զիրա պունլարընն ճիւմլէսի Ալլահա մախսուս օլան
հէտիյէ սանտըղընա ֆազլալարընտան աթտըլար.
պու գարը իսէ եօգլըղընտան պիւթիւն նաֆագասընը
աթտը՝ տէտի։
5 ՚Վէ պա՝զըլար հէյքէլ հագգընտա՝ կիւզէլ թաշլար
6 վէ վագրֆլարլէ միւզէյյէն տիր՝ տէտիքլէրինտէ, Օ
տախի՝ Պու կէօրտիյինիւզ շէյլէրտէն, ՚պիրի պիրի
իւզէրինտէ երգըլմատըգ հիչ պիր թաշ գալմայաճաղը
7 կինլէր կէլէճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի անա սիւ՝ալ
էտիպ՝ Եա մուալլիմ, պու շէյլէր նէ՞ զէման վուգու՝
պուլաճագ, վէ պու շէյլէրին վագը՝ օլաճաղը զէմա-
8 նըն՝ալամէթի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։ Օ տախի՝ ՚Սագընը-
նըզ, իզլալ օլունմայասընըզ. զիրա չօգ քիմսէլէր իս-
միմլէ կէլիպ՝ Քէ-ա-ա պէն իմ. վէ վագրէթ եագլաշմըշ
տըր՝ տէյճէճքլէր. իմտի անլէրէ թապի՝ օլմայընըզ։
9 Վէ ճէնքլէր իլէ իխթիլալ խապէրլէրի իշիթտիյի-
նիզտէ գօրգմայընըզ, զիրա պունլար էվվէլա վագը՝
օլմագ կէրէք տիր, ամմա նիհայէթ տէր՝ագապ կէ-
10 մէզ՝ տէտի։ ՚Օ զէման անլէրէ տէտի քի՝ Միլլէթ
միլլէթ ՝ալէյհինէ վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ ՝ալէյ-
11 հինէ գալագըշըպ, Նիչէ մահալլէրտէ շիտտէթլի զէ-
զէլէլէր իլէ գրթլըգլար վէ թա՝ունլար օլուպ՝ սէմա-

տան հէյպէթլի շէյլէր վէ պէօյիւք ՝ալամէթլէր օլա-
12 ճագ տըր։ ՚Ամմա պունլարընն ճիւմլէսինտէն էվվէլ,
սիզի տէրտէսթ էտիպ՝ սինաղօղլարա վէ ՚հապսլարա
թէսլիմ էտէրէք թէ՝ատտի էտէճէքլէր, վէ ՚պէնիմ
իսմիմ իչիւն ՝մէլիքլէր իլէ վալիլէր հուզուրընա ճէլպ
13 օլունաճագսընըզ ։ ՚Պու իսէ սիզին իչիւն շէհատէթ
14 եէրինէ կէչէճէք տիր։ Իմտի խաթրընըզտա օլսուն
քի՝ վէրէճէյինիզ ճէվապը էվվէլճէ թէֆէքքիւր էթմէ-
15 յէսինիզ։ Զիրա պէն սիզէ աղըզ վէ հիքմէթ վէրէճէ-
յիմ, քի սիզէ մուխալիֆ օլանլարըն ճիւմլէսի ՚անը
16 ճէրճ վէ ... մուգավէմէթէ մուգթէտիր օլմայա։ Վէ
՚վալիտէյն իլէ գարնտաշլար վէ ագրապա վէ տօսթ-
լար թարաֆընտան տախի էլէ վէրիլէճէքսինիզ, վէ
17 ՝սիզտէն պա՝զըլարընը գաթլ էտէճէքլէր։ ՚Վէ պէնիմ
իսմիմ իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան պուղզ օլունաճագ-
18 սընըզ։ ՝Լաքին պաշընըզտան պիր գըլ զայ՝ օլմայաճագ
19 տըր։ Ճանլարընըզը սապրընըզլէ գազանաճագսընըզ։
20 ՚Լաքին Երուսաղէմի օրտուլարլէ իհաթէ օլունմըշ
կէօրտիյինիւզտէ, օ զէման անըն խարապիյէթինին
21 եագըն օլտըղընը պիլէսինիզ։ Օ զէման ԵՀուտիյէտէ
օլանլար տաղլարա գաչըպ՝ անըն օրթասընտա պու-
լունանլար տըշարը չըգսընլար. վէ ճիվարլարտա
22 օլանլար տախի անըն իչինէ կիրմէսինլէր։ Զիրա
՚ճիւմլէ եագըլմըշ օլան շէյլէրին իթմամը իչիւն,
23 պունլար ինթիգամ կինլէրի տիր։ ՝Ամմա վա՛յ օլ
կինլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա. զիրա եէր
իւզէրինտէ պէօյիւք մուսիպէթ վէ պու գավմա դա-
24 զապ օլաճագ տըր։ Վէ գըլըճ աղզընա տիւշճէէքլէր,
վէ ճիւմլէ միլլէթլէր իչինէ էսիր կէօթիւրիւլէճէքլէր.
վէ ՝թա՛իֆէլէրին վագըթլարը թէմամ օլունճայա-
տէք՝ Երուսաղէմ թա՛իֆէլէր թարաֆընտան փայ-
25 մալ օլաճագ։ ՚Վէ կինէշ իլէ այ վէ եըլտըզլարտա
՝ալամէթլէր օլաճագ. վէ եէր իւզէրինտէ թա՛իֆէլէ-
րին հայրէթ իլէ իզթիրապը օլուպ՝ տէնիզ վէ տալ-
26 ղալար սէտա վէրէրէք, Ատէմլէր գօրգուտան վէ
տիւնեա իւզէրինէ կէլէճէք շէյլէրէ մունթազըր օլ-
մագտան պայըլաճագլար. ՚զիրա սէմավաթընն գուվ-
27 վէթլերի սարսըլաճագ տըր։ Վէ օ զէման Իպն իլ
ինսանը ՚պուլութտա գուտրէթ վէ ՝ազիմ ճէլալ իլէ
28 կելիր կէօրէճէքլէր։ Վէ պու շէյլէր վագը՝ օլմաղա
պաշլայընճա, պաշլարընըզը գալտըրըպ եօգարըյա
պագընըզ, ՚զիրա խէլասընըզ եագլաշը յօր։
29 ՚Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէտի. Ինճիր աղա-
30 ճընա վէ ճիւմլէ աղաճլարա պագընըզ. Ֆիլիզլէն-

ֆ *Մէզ.* 110. 1։ *Ա՛մալ.* 2. 34։
ղ *Մատթ.* 23. 1։ *Մարկ.* 12. 38։
ճ *Մատթ.* 23. 5։
մ *Պ.* 11. 43։
յ *Մատթ.* 23. 14։

ն *Մարկ.* 12. 41։
շ 2*Կոր.* 8. 12։
ո *Մատթ.* 24. 1։ *Մարկ.* 13. 1։
չ *Պ.* 19. 44։
պ *Մատթ.* 24. 4։ *Մարկ.* 13. 5։ *Եփես.* 5. 6։ 2*Սէլ.* 2. 3։

ջ *Մատթ.* 24. 7։
ռ *Մարկ.* 13. 9։ *Վահ.* 2. 10։
ս *Ա՛մալ.* 4. 3։ 5. 18։ 12. 4։ 16. 24։
վ 1*Պետ.* 2. 13։
տ *Ա՛մալ.* 25. 23։ [1. 5։
ր *Փիլիպ.* 1. 28։ 2*Սէլ.* 1. 7։ 2. 3։

ց *Մատթ.* 10. 19։ *Մարկ.* 13 11։ *Պ.* 12. 11։
ւ *Ա՛մալ.* 6. 10։
փ *Միք.* 7. 6։ *Մարկ.* 13. 12։
ք *Ա՛մալ.* 7. 58։ 12. 2։
օ *Մատթ.* 10. 22։
ֆ *Մատթ.* 10. 30։

և *Մատթ.* 24. 15։ *Մարկ* 13. 14։
ֆ *Դան.* 9. 26, 27։ *Զաք.* 11. 1։
ֆ *Մատթ.* 24. 19։
յ *Դան.* 9. 27։ 12. 7։ *Բօմ.* 11. 25։
ն *Մատթ.* 24. 29։ *Մարկ.* 13. 24։ 2 *Պետ.* 3. 10, 12։
շ *Մատթ.* 24. 29։
ո *Մատթ.* 24. 30։ *Վահ.* 1. 7։ 14. 14։
չ *Բօմ.* 8. 19, 23։
պ *Մատթ.* 24. 32։ *Մարկ.* 13. 28։

Digitized by Google

տիքլէրի զէման, պագըպ՝ արթըգ եազ եագըն օլտը-
31 ղընը քէնտիլիյինիզտէն ակլարսընըզ։ Քէզալիք սիզ
տախի պունլարըն վագը՝ օլտըղընը կէօրտիյիւնիւզ
զէման մէլէքիւթ Ուլլահըն եագլաշտըղը մա՛լիմիւ-
32 նիւզ օլա։ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ձիմէլէսի
վագը՝ օլմայընճա պու նէսլ զէվալ պուլմայաճագ
33 տըր։ Սէմա վէ զէմին զա՛իլ օլուր, ամմա սէօզլէրիմ
34 ասլա զա՛իլ օլմազ։ Վէ քէնտիլէրինիզի սագընը-
նըզ, գալպլէրինիզ սէրխօշլըդ վէ պէ.քրիլիք վէ տիւն-
եէվի էնտիշէլէրլէ աղըրլաշըպ՝ օլ կիւն իւզէրինիզէ
35 անսըզըն եէթիշմէսինն. Զիրա պիւթիւն եէր իւզէրինտէ
սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի իւզէրինէ քէմէնտ կիպի
36 կէլէճէք տիր։ Իմտի սիզ պու վագը՝ օլաճագ շէյլէ-
րին ճիւմլէսինտէն գուրթուլուպ՝ Իսին իլ ինսանըն
հուզուրընտա տուրմաղա լայըգ օլմագ իչիւն հէր
վագրթ տու՛ա էտէրէք ույանըգ տուրընըզ։
37 Վէ կիւնտիւզ հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր վէ կէճէ-
լէրի չըգըպ՝ Զէյթուն տէնիլէն տաղտա կէճէլէր
38 իտի։ Վէ սապահլարը էրքէն պիւթիւն գավմ անը
տինլէմէք իչիւն հէյքէլտէ եանընա կէլիրլէր իտի։

ՊԱՊ 22

Ռէիսլէրին ճիւսու ալէյհինտէ սու՛ռ գաստը։ 3 Ցուդանըն խըյա-նէթի։ 7 Պասէք Ա՛ամընըն հազըրլանմասը։ 16 Աշա՛ Բապպանի։ 21 ճիւսուըն՝ քէնտի շակիրտլէրինէ Քէվազու՝ հագգընտա Ա՛լիի։ 31 Պետրոսա՝ իմանը գա՛իլ օլմամասը իչիւն անըն հագգընտա տու՛ա էճտիյինի զիքր, 34 վէ Պետրոսընն՝ էքէնտիսինի իւչ քէրրէ ինքար էտէճէյինի. 39 Դեվանմանիտէ իզճիրասը. 47 պիր էօփուշլէ էլէ վէրիլ-մէսի. 54 Պետրոս Քաւաֆընտան ինքասը, 63 վէ ա՛իրլէրտէն շէճմ էտիլմէսի, 66 վէ քէնտինին Մէսիհ վէ Իպն Ուլլահ օլտըղընը Քաս-տիգ էճմէսի։

Վէ պասեք տէնիլէն փէթիր պայրամը եագլաշ-
2 տըգտա, Պաշ քեահինլէր իլէ ՚իւլէմա անը հէլաք
էթմէք իչիւն պիր վէսիլէ արայօրլար իտի. զիրա
գավմտան գօրգարլար իտի։
3 Վէ օն իքիլէրտէն սայըլան Իսկարիովտը լա-
4 գապլը Յուդանըն տէրունինէ Շէյթան կիրմէքլէ, Օ
տախի կիտիպ՝ պաշ քեահինլէր վէ պաշ մուհաֆըզ-
լար իլէ անլէրէ նէ վէճճվլէ անը թէսլիմ էտէճէյինէ
5 տա՛իր սէօյլէշտի։ Անլէր տախի սէվինէրէք, Ոանա
6 ագչէ վէրմէյի թէ՚ահհիւտ էթտիլէր։ Օ տախի վա՛տ
էտիպ՝ անը քէնտիլէրինէ, խալգ թէճէմմիւ՚ էթմէք-
սիզին թէսլիմ էթմէյէ ֆուրսաթ արար իտի։
7 Վէ պասեք գուրպանընը զէպհ էթմէսի լազըմ
8 օլան ֆէթիր կիւնիւ կէլտիքտէ, Պետրոս իլէ Յովհան-

Նէսի կէօնտէրիպ՝ Կիտինիզ, պիզէ պասեքի հազըր-
9 լայընըզ տա եէյէլիմ՝ տէտի։ Անլէր տախի անա՝
10 Նէ՞րէտէ իսթէրսին քի հազըր էտէլիմ՝ տէտիլէր։ Օ
տախի անլէրէ՝ Իշթէ շէհրէ կիրտիյինիզտէ պիր տէս-
թի սու կէօթիւրէն պիր ատէմ սիզէ բասթ կէլէճէք
11 տիր. անըն կիրէճէյի էվէ արտը սըրա կիրիպ, Օ
էվինն սահիպինէ տէյինիզ քի, Մու՛ալիմ սանա՝ Շա-
կիրտլէրիմ իլէ պէրապէր պասեքի եէյէճէյիմ օտա
12 Նէ՞րէտէ տիր՝ տէյօր։ Վէ օ սիզէ տէօշէնմիշ ֆէվգանի
պիր օտա կէօսթէրէճէք տիր. օրատա հազըրլայը-
13 նըզ՝ տէտի։ Անլէր տախի վարըպ՝ քէնտիլէրինէ տէ-
տիյի կիպի պուլմաղլէ, պասեքի հազըրլատըլար։
14 Վէ վագթը կէլտիքտէ՝ քէնտիսի օն իքի ըէսուլ
15 իլէ պէրապէր սօֆրայա օթուրտու։ Վէ անլէրէ՝ Պէն
էլէմ չէքմէզտէն էվվէլ, պու պասեքի սիզինն իլէ պէ-
16 րապէր եէմէյի ղայէթլէ արզուլէտիմ։ Զիրա սիզէ
տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահտա իթմամ օլունճա-
17 յատէք, արթըգ անտէն եէմէյէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ
քեասէյի ալըպ շիւքր էթտիքտէն սօնրա՝ Պունու ա-
18 լըպ արանըզտա թագսիմ էտինիզ. Զիրա սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ կէլինճէյէ տէյինն, ասմա-
նըն մահսուլընտան իչմէյէճէյիմ՝ տէտի։
19 Վէ էքմէք ալըպ՝ շիւքր էթտիքտէն սօնրա փա-
րըլէյտի, վէ՝ Պու սիզինն իչիւն վէրիլէն պէնիմ ճէսէ-
տիմ տիր. Պունու պէնիմ զիքրիմ իչիւն էյլէյինիզ՝
20 տէյէրէք անլէրէ վէրտի։ Քէզալիք ախշամ թա՛ա-
մընտան սօնրա, քեասէյի տախի Ոէ՚ Պու քեասէ
սիզինն իչիւն տէօքիւլէն գանըմլէ օլան ՚ահտը ճէ-
տիտ տիր՝ տէտի։
21 Վաքինն իշթէ պէնի էլէ վէրէնինն էլի պէնիմ իլէ պէ-
22 րապէր սօֆրանըն իւզէրինտէ տիր։ Վէ վագա՚ա Իպն
իլ ինսան Թագտիր օլունտըղը իւզրէ կիտէր. լաքինն
վա՛յ էլէ վէրիլմէսինէ վասըթա օլան ատէմէ՝ Ոէ՚։
23 Անլէր տախի ՚ագճէպա քէնտիլէրինտէն հանկըսը պու-
նու էտէճէք տիր՝ տէյիւ պիրի պիրինէ սի՚ալ էթմէյէ
պաշլատըլար։
24 Վէ անլէրտէն հանկըսը պէօյիւք ՚իթթիպար օլու-
նաճաղընա տա՛իր արալարընտա միճճատէլէ տախի
25 վագը՝ օլմուշ իտի։ Օ տախի անլէրէ խիթապէն՝
Միլլէթլէրին մէլիքլէրի անլէր իւզէրինէ թէսալլութ
էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթ իճրա էտէնլէրէ վէլի ի նի՚մէթ
26 տէնիլիր. Ամմա սիզ պէօյլէ օլմայընըզ. արանըզտա
պէօյիւք օլան՝ էն քիչիւք կիպի, վէ րէ՚իս օլան՝
27 խըտմէթ էտէն կիպի օլսուն։ Զիրա հանկըսը պէօ-

Ձ Մատթ. 24. 35։
Ռ Բօմ. 13. 13։ 1 Սէլ. 5. 6։ 1 Պետ. 4. 7։
Ո 1 Սէլ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ Ա՛ամ. 3. 3։ 16. 15։
Վ Մէզ. 1. 5։ Եփես. 6. 13։
Տ Պ. 18. 1։
Ր Մատթ. 24. 42։ 25. 13։ Մարկ. 13. 33։
Ց Յովհ. 8. 1, 2։
Ո Պ. 22. 39։
——
Ո Մատթ. 26. 2։ Մարկ. 14. 1։
Ք Մէզ. 2. 2։ Յովհ. 11. 47։ Ա՛մալ. 4. 27։
Ֆ Մատթ. 26. 14։ Մարկ. 14. 10։ Յովհ. 13. 2, 27։
Զ Զաք. 11. 12։
Ե Մատթ. 26. 17։ Մարկ. 14. 12։
Ղ Մատթ. 26. 20։ Մարկ. 14. 17։
Ե Պ. 14. 15։ Ա՛մալ. 10. 41։ Վահ. 19. 9։
Ճ Մատթ. 26. 29։ Մարկ. 14. 25։
Ռ Մատթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։
Ֆ 1 Կոր. 11. 24։
Ե 1 Կոր. 10. 16։
Լ Մէզ. 41. 9։ Մատթ. 26. 21, 23։ Մարկ. 14. 18։ Յովհ. 13. 21, 26։
Խ Մատթ. 26. 24։
Ֆ Ա՛մալ. 2. 23։ 4. 28։
Ֆ Մատթ. 26. 22։ Յովհ. 13. 22, 25։
Հ Մարկ. 9. 34։ Պ. 9. 46։
Յ Մատթ. 20. 25։ Մարկ. 10. 42։
Ղ Մատթ. 20. 26։ 1 Պետ. 5. 3։
Ճ Պ. 9. 48։
Ռ Պ. 12. 37։

Digitized by Google

յիւք տիր. սօֆրատա օթուրա՞ն մը, եօգսա խըտմէթ էտէ՞ն մի. սօֆրատա օթուրան տէյի՞լ մի. ՚պէն իսէ
28 սիզին արանըզտա խըտմէթ էտէն կիպի իմ: Վէ սիզ
՚թէհրիպէլէրիմտէ պէնիմ իլէ պէրապէր թէհամմիւլ
29 էտէն քիմսէլէր սինիզ: Վէ փէտէրիմ պանա մէլէքիւթ
թէ՚ահհիւտ էթտիյի կիպի, ՚պէն տէ սիզէ թէ՚ահհիւտ
30 էտէրիմ. ՚Թա քի մէլէքիւթիւմտէ սօֆրամտան եէյիպ
իչէսինիզ, ՚վէ թախթլար իւզէրինտէ օթուրուպ՝ Իս-
րայէլին օն իքի սրպթընա հիւքմ էտէսինիզ՝ տէտի:
31 Վէ Բապպ՝ էյ Սիմո՛ն, էյ Սիմո՛ն, իշթէ ՚Շէյթան
32 սիզի ՚պուղտայ կիպի էլէմէք իսթէտի. ՚Վէ պէն
իմանըմ զա՛իլ օլմասըն տէյիւ սէնին իչիւն տու՛ա էթ-
տիմ. ՚սէն տախի րիւճու՛ էթտիյինտէ գարնտաշլա-
33 րընը սապիթ էյլէ՝ տէտի: Ո իսէ անա՝ Եա Բապպ,
սէնին իլէ կէրէք հապսա, կէրէք էօլիւմէ կիթմէյէ
34 հազըր իմ՝ տէտի: ՚Ո տախի՛ էյ Պետրոս, սանա
տէրիմ քի՛ սէն պէնի թանըտըրընը իւչ քէրրէ ին-
քեար էթմէտիքճէ, պու կիւն խօրօս էօթմէյէճէք
տիր՝ տէտի:
35 ՚Վէ անլէրէ՝ Սիզի քէսէնիզ վէ տաղարճըղընըզ վէ
այագ գապընըզ օլմայարագ կէօնտէրտիյիմտէ, պիր
շէյէ իհթիյաճընըզ օլտո՞ւ մը՝ տէմէսի իւզէրինէ, ան-
36 լէր տախի՝ Խայր, օլմատը՝ տէտիլէր: Իմտի անլէրէ՝
Լաքին շիմտի հէր քիմին քէսէսի, եախօտ տաղար-
ճըղը վար իսէ՝ ալսըն, վէ հէր քիմին գըլըճը եօգ իսէ,
37 լիպասընը սաթըպ սաթըն ալսըն: Զիրա սիզէ տէ-
րիմ քի՝ ՚վէ միճրիմլէր արասընտա ՚ատտ օլունտու՝
տէյիւ եազըլմըշ օլան պու քէլամ տահա պէնտէ իթ-
մամ օլունմագ կէրէք տիր. չինքի պէնիմ հագգըմտա
38 օլան շէյլէրին նիհայէթի կէլմէքտէ տիր՝ տէտի: Վէ
անլէր՝ Եա Բապպ, իշթէ պուրատա իքի գըլըճ վար՝
տէտիլէր, ո տախի անլէրէ՝ Քեաֆի տիր՝ տէտի:
39 ՚Վէ չըգըպ ՚ատէթի իւզրէ ՚Զէյթուն տաղընա
վարտը. շակիրտլէրի տախի անըն արտընճա կիթտի-
40 լէր: ՚Վէ օլ եէրէ վասըլ օլտըգտա, անլէրէ՝ Իղվայա
41 տիւշմէմէնիզ իչիւն տու՛ա էտինիզ՝ տէտի: ՚Վէ ան-
լէրտէն պիր թաշ աթըմը գատար չէքիլտի, վէ տիզ
42 չէօքիպ, էյ Փէտէր, էկէր իսթէրսէն, պու քեասէյի
պէնտէն կէչիր. ՚լաքին պէնիմ իրատէթիմ տէյիլ,
43 անճագ սէնինքի օլսուն՝ տէյիւ տու՛ա էյլէտի: Վէ
անա սէմատան ՚պիր մէլէք կէօրինիւպ՝ անը գու-
44 վէթլէնտիրիր իտի: Վէ ՚՚ազիմ իզթիրապտա պուլու-
նուպ՝ զիյատէ հէրարէթլէ տու՛ա էտէրէք թէրի եէր
իւզէրինէ տիւշէն իրի գան տամլալարը կիպի իտի:
45 Վէ տու՛ատան գալգըպ շակիրտլէրինին եանընա կէ-
46 տիքտէ, անլէրի քէտէրտէն ույումըշ պուլտու: Վէ
անլէրէ՝ Նի՞չիւն ույույօրսընըզ. ՚իղվայա տիւշմէմէ-
նիզ իչիւն գալգըպ տու՛ա էտինիզ՝ տէտի:
47 Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, ՚իշթէ պիր գալապալըգ
վէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Յուդա նամ քիմսէ էօն-
լէրինճէ կէլէրէք, Յիսուսը էօփմէք իչիւն եանընա
48 կէլտի: Վէ Յիսուս անա՝ էյ Յուդա, Իպն իլ ինսանը
49 էօփմէ՞քլէ մի էլէ վէրիրսին՝ տէտի: Վէ էթրաֆընտա
օլանլար նէ վուգու՝ պուլաճաղընը ակլատըգլարընտա, անա՝ Եա Բապպ, գըլըճլէ վուրալըմ մը՝ տէտի-
50 լէր: ՚Վէ անլէրտէն պիրի քեահին ի ա՛զամընն պէն-
51 տէսինէ վուրուպ՝ անընն սաղ գուլաղընը քէստի: Վէ
Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Պու գատար *քեաֆի տիր՚՚
տէյէրէք, գուլաղընա տօգունուպ՝ անա շիֆա վէրտի:
52 ՚Վէ Յիսուս քէնտի իւզէրինէ կէլէն պաշ քեահինլէր
իլէ հէյքէլին պաշ մուհաֆըզլարընա վէ իխթիյար-
լարա խիթապէն՝ Հարամ՞ իւզէրինէ կիտէր կիպի մի
53 գըլըճլը վէ սօփալը չըգտընըզ: Պէն հէր կիւն սիզին
իլէ պէրապէր հէյքէլտէ իքէն, պէնիմ իւզէրիմէ էլ
ուզաթմատընըզ. ՚ամմա պու սիզին սա՛աթընըզ վէ
զուլմէթին հիւքիմէթի տիր՝ տէտի:
54 ՚Վէ անը թութուպ՝ կէօթիւրտիւլէր, վէ քեահին ի
ա՛զամընն խանէսի իչինէ կէօթիւրտիւլէր. ՚Պետրոս
55 տախի ուզագտան արտը սըրա կիտիյօր իտի: ՚Վէ
հավլունըն օրթասընտա աթէշ եագըպ՝ պիրլիքտէ
օթուրտըգլարընտա, Պետրոս տախի արալարընտա
56 օթուրտու: Վէ պիր ճարիյէ անը աթէշին եանընտա
օթուրուր կէօրմէքլէ, անա տիգգաթլէ պագըպ՝ Պու
57 տախի անըն իլէ պէրապէր իտի՝ տէտի: Ո իսէ՝ էյ
գարը, պէն անը թանըրմամ՝ տէյիւ անը ինքեար
58 էթտի: Վէ ՚պիր ազ սօկրա անը տիկէր պիրի կէօ-
րիւպ՝ Սէն տախի անլէրտէն սին՝ տէտիյինտէ, Պետ-
59 րոս՝ էյ ատէմ, տէյիլ իմ՝ տէտի: ՚Վէ թագրիպէն
պիր սա՛աթ միւրուրինտէ՝ տիկէր պիր քիմսէ թէ՚-
քիտ էտիպ՝ Ֆիլհագիգէ պու տախի անըն իլէ պէրա-
60 պէր իտի, չինքիւ Գալիլեալը տըր՝ տէտի: Ամմա
Պետրոս՝ էյ ատէմ, նէ սէօյլէտիյինի պիլմէմ՝ տէտի.
վէ տէր՚ագապ քէնտիսի տահա սէօյլէր իքէն, խօրօս
61 էօթտու: ՚Վէ Բապպ տէօնիւպ Պետրոսա պագտը. վէ
Պետրոս Բապպըն քէնտինէ՝ ՚Խօրօս էօթմէզտէն էվ-
վէլ, սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէ-

Մատթ. 20.28։ Յովհ. 13. 13,14։ Փիլ. 2.7։ ՚Հպտ. 4. 15։ Մատթ. 24. 47։ Պ. 12. 32։ 2Կոր. 1.7։ 2Տիմ. 2. 12։
Մատթ. 8.11։ Պ. 14. 15։ Վահ. 19. 9։ Մէզ. 49.14։ Մատթ. 19. 28։ 1Կոր. 6. 2։ Վահ. 3. 21։
Ղ 1Պետ. 5. 8։
Ը Ամովս. 9. 9։
Թ Յովհ. 17. 9,11,15։
Ժ Մէզ. 51. 13։ Յովհ. 21. 15-17։
ԺԱ Մատթ.26.34։ Մարկ. 14. 30։ Յովհ. 13.38։
ԺԲ Մատթ. 10. 9։ Պ. 9. 3։ 10. 4։
ԺԳ Ես. 53. 12։ Մարկ. 15. 28։
ԺԴ Մատթ.26.36։ Մարկ. 14. 32։ Յովհ. 18. 1։
ԺԵ Պ. 21. 37։
ԺԶ Մատթ. 6.13։ 26.41։ Մարկ.14.38։ Այ.46։
ԺԷ Մատթ.26.39։ Մարկ. 14. 35։
ԺԸ Յովհ. 5. 30։ 6. 38։
ԺԹ Մատթ. 4. 11։ [5.7։
Ի Յովհ. 12. 27։ ՚Իպր. 5. 7։
ԻԱ Այ. 40։
ԻԲ Մատթ.26.47։ Մարկ. 14.43։ Յովհ. 18. 3։
ԻԳ Մատթ.26.51։ Մարկ. 14.47։ Յովհ. 18.10։
ԻԴ Եւս. պրագընըզ
ԻԵ Մատթ.26.55։ Մարկ. 14. 48։
ԻԶ Յովհ. 12. 27։
ԻԷ Մատթ. 26. 57։
ԻԸ Մատթ. 26.58։ Յովհ. 18. 15։
ԻԹ Մատթ.26.69։ Մարկ. 14.66։ Յովհ. 17.18։
Լ Մատթ.26.71։ Մարկ. 14. 69։ Յովհ. 18.25։
ԼԱ Մատթ.26.73։ Մարկ. 14.70։ Յովհ. 18. 26։
ԼԲ Մատթ.26.75։ Մարկ. 14. 72։
ԼԳ Մատթ. 26. 34, 75։ Յովհ. 13. 38։

Digitized by Google

62 տիյի սէօզիւ խաթըընա կէթիրտի։ Վէ Պետրոս տը-
շարըյա չըգըպ աճը աճը աղլատը։
63 ›Վէ Յիսուսը պէքլէյէն ատէմլէր անը իսթիհզա
64 էտէրէք տէօյերլէր իտի։ Վէ պաշընը էօրթիւլ՝ եիւ-
զիւնէ վուրարագ, անա սիւ՛ալ էտիպ՝ Սանա վուրան
քիմ իտիյինի փէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէրլէր իտի։
65 Վէ քիւֆր էտէրէք, ’ալէյհինտէ տահա նիչէ շէյլեր
սէօյլէրլեր իտի։
66 ›Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա, ›միլլէթ իխթիյարլարը
իլէ պաշ քեահինլէր վէ ’իւլէմա ճէմ՛ օլտըլար, վէ
անը քէնտիլէրին միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիւրիւպ,
67 ›Քրիստոս սէ՞ն մի սին, պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր. օ
տախի անլէրէ՝ եկէր սիզէ սէօյլէսէմ, հիչ ինանմազ
68 սընըզ. Վէ եկէր սիւ՛ալ էթսէմ տախի՝ նէ ճէվապ վէ-
69 րիր, նէ տէ սալը վէրիրսինիզ։ ›Պունտան պէօյլէ
Իպն իւլ ինսան գուտրէթ Ուլլահըն սաղընտա օթու-
70 րաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ ճիւմլէսի՝ էօյլէ իսէ սէն Իպն
Ուլլահ մը սըն՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ ›Տէտի-
71 յինիզ կիպի իմ՝ տէտի։ ›Վէ անլէր՝ Արթընզ պիզէ
շէհատէթ նէ՞ լազըմ տըր. զիրա քէնտիմիզ անընն աղ-
զընտան իշիթտիք՝ տէտելէր։

ՊԱՊ 23

*Յիսուսըն Պիղատոսա, 7 վէ Հերովդէսէ կէօնդիւրիւլմէսի. 8 Հերովդէ-
սին անը իսթիհզա էթմէսի։ 12 Պիղատոս իլէ Հերովդէսին պարըշմասը։
13 Գավմընն պաղըրըշը, Բարաբբանընն սալը վէրիլմէսի վէ Յիսուսըն
սալպ օլունմագ իւզրէ Քէալիմ էտիլմէսի. 27 քէնտի իչինն աղլայան
նիւսանա նասհաձը. 34 տիւշմէնլէրի իչինն տու՛ասը։ 39 Իքի միւճ-
րիմինն պէրապէր սալպ էտիլմէսին։ 46 Յիսուսըն էօլիւմիւ, 50 վէ տէֆնի։*

Վ է ¯անլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը գալգըպ՝ անը
2 Պիղատոսա կէօթիւրտիւլէր։ Վէ անը իթհամ էթմէյէ
պաշլայըպ՝ Պունու ›միլլէթի ազտըրմագտա վէ՝ ›Պէն
Քրիստոս մէլիք իմ, տէյէրէք ›Գայսէրէ խարաճ վէր-
3 մէքտէն մէն՝ էթմէքտէ պուտրգ՝ տէտիլէր։ ›Վէ Պի-
ղատոս անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէ-
յիւ սիւ՛ալ էյլէտիքտէ, օ տախի անա ճէվապէն՝ Սէօյ-
4 լէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։ Վէ Պիղատոս պաշ քեա-
հինլէր իլէ խալգա՝ ›Պու ատէմտէ հիչ պիր ճիւրմ
5 պուլմայօրըմ՝ տէտի։ Ամմա անլէր իսրար էտէրէք՝
Գալիլեատան պաշլայըպ թա պուրայա գատար, պիւ-
թիւն Եէհուտիյէտէ թա՛լիմ իլէ գավմը թահրիք էտի-
6 յօր՝ տէտիլէր։ Վէ Պիղատոս Գալիլեա լաֆզընը իշիթ-
մէքլէ՝ Օլ ատէմ Գալիլեալը՞ մը տըր՝ տէյիւ սիւ՛ալ
7 էտիպ, ›Հերովդէսին հիւքիւմէթի տա՛իրէսինտէն օլ-
տըղընը ակլատըգտա, Հերովդէս օլ կիւնլէրտէ Երու-

› *Մատթ. 26. 67, 68։ Մարկ. 14. 65։*
‡ *Մատթ. 27. 1։*
հ *Ա՛մալ. 4. 26։ Պագ Ա՛մալ. 22. 5։*
› *Մատթ.26.63։ Մարկ. 14. 61։*
՚ *Մատթ.26.64։ Մարկ 14.62։’Իսպր.1.3։8.1։*
՛ *Մատթ.26.64։ Մարկ. 14. 62։*
՝ *Մատթ.26.65։ Մարկ. 14. 63։*
— *Մատթ. 27.2։ Մարկ. 15. 1։ Յովհ. 18. 28։*
՞ *Ա՛մալ. 17. 7։*
՟ *Յովհ. 19. 12։*
ՠ *Պագ Մատթ. 17. 26։ 22. 21։ Մարկ. 12. 17։*

սաղէմտէ պուլունտըղը ճիհէթլէ՝ անը անընն նանընա
կէօնտէրտի։
8 Վէ Հերովդէս Յիսուսը կէօրտիւքտէ, զիյատէսիյլէ
մէսրուր օլտու, զիրա ›անընն հագգընտա չօգ շէյլեր
իշիթտիյի իչինն, ›անը խայլը զէմմնտան պէրու
կէօրմէք իսթէյէրէք, անընն էլինյլէ իճրա օլունան
պիր ’ալամէթ միւշահէտէ էթմէք իւմիտինտէ իտի։
9 Վէ անա չօգ սէօզլէրլէ սիւ՛ալ էթտի իսէ տէ, պիր
10 ճէվապ վէրմէտի։ Վէ պաշ քեահինլէր իլէ ’իւլէմա
11 տուրուպ՝ անը շիտտէթլէ իթհամ էտէրլէր իտի։ ›Հե-
րովդէս տախի ’ասքէրլէրի իլէ պէրապէր անը թահ-
գիր վէ իսթիհզա էթտիքտէն սօկրա, անա փարլագ
պիր լիպաս կինտիրիպ՝ Պիղատոսա կէրի կէօնտէրտի։
12 ›Վէ օլ կիւնտէ Պիղատոս իլէ Հերովդէս պիրի պիրի
իլէ տօսթ օլտըլար, զիրա մուգատտէմա արալա-
րընտա ’ատավէթ վար իտի։
13 ›Վէ Պիղատոս պաշ քեահինլէր վէ րէ՛իսլէր իլէ
գավմը պիր եէրէ ճէմ՛ էտիպ՝ անլէրէ խիթապէն,
14 ›Պու ատէմի խալգը ազտըրըր յօր՝ տէյիւ պանա կէ-
թիրտինիզ, ›Վէ իշթէ պէն սիզին հուզուրընդտա
թէֆթիշ էտիպ՝ պու ատէմ ալէյհինտէ շիքեայէթ էթ-
տիյինիզ շէյլէրտէն պիր ճիւրմ անտէ պուլմատըմ.
15 Նէ տէ Հերովդէս ›՞՞՞՞. զիրա սիզի անընն եանընա
կէօնտէրտիմ իսէ տէ, իշթէ անընն էլինյլէ գաթլէ միւս-
16 թահագգ պիր շէյ եափըլմամըշ տըր։ ›Պու էճլտէն
անը թէ՛տիպ էթտիքտէն սօկրա սալը վէրէյիմ՛՝ տէտի։
17 ›Վէ հէր պայրամտա անլէրէ պիր քիմսէ սալը վէր-
18 մէսի լազըմ իտի։ ›Վէ ճիւմլէսի պիրտէն՝ Պունու գալ-
տըր վէ Բարաբբայը պիզէ սալը վէր՝ տէյիւ պաղըր-
19 տըլար։ Պու քիմսէ տախի շէհրտէ վուգու՛ պուլմուշ
պիր իխթիլալ վէ գաթլ իչինն հապսխանէյէ աթըլմըշ
20 իտի։ Իմտի Պիղատոս Յիսուսը սալը վէրմէք իսթէ-
21 մէքլէ՝ թէքրար քէլամ իրատ էյլէտի իսէ տէ, Անլէր՝
Սալպ էյլէ, անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրըրլար
22 իտի։ Օ տախի իչինընճիւ տէֆ՛ա օլարագ անլէրէ՝ եա
պու ատէմ նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէտի. անտէ գաթլի մու-
ճիպ պիր ճիւրմ պուլմատըղըմ ճիհէթլէ, անը թէ՛տիպ
23 էթտիքտէն սօկրա սալը վէրէյիմ՛՝ տէտի։ Ամմա ան-
լէր ’ազիմ սէտալարլէ իսրար էտէրէք անընն սալպ
օլունմասընընը թալէպ էտէրլէր իտի. վէ անլէրին վէ
24 պաշ քեահինլէրին սէտալարը ղալիպ կէլմէքլէ, ›Պի-
ղատոս մաթլուպլարընընն իճրասընա հիւքմ էթտի։
25 Շէօյլէ քի իխթիլալ վէ գաթլ իչինն մահպուս պուլու-
նուպ թալէպ էթտիքլէրի քիմսէյի անլէրէ սալը վէր-
տի, վէ Յիսուսը անլէրին միւրատընա թէսլէմ էթտի։

՝ *Մատթ.27.11։ 1Տիմ. 6. 13։*
՞ *1Պետ. 2. 22։*
՟ *Պ. 3. 1։*
ՠ *Մատթ. 14.1։ Մարկ. 6. 14։*
ա *Պ. 9. 9։*
բ *Ես. 53. 3։*
գ *Ա՛մալ. 4. 27։*
դ *Մատթ.27.23։ Մարկ. 15. 14։ Յովհ. 18.38։ 19. 4։*
ե *Ա՛յ. 1. 2։*
զ *Ա՛յ. 4։*
է *Մատթ. 27.26։ Յովհ. 19. 1։*
ը *Մատթ.27.15։ Մարկ 15.6։ Յովհ. 18. 39։*
թ *Ա՛մալ. 3. 14։*
ժ *Մատթ.27.26։ Մարկ. 15.15։ Յովհ. 19. 16։*

Digitized by Google

26 ՛Անլէր տախի անը կէօթիւրիւր իքէն թարլատան
կէլէն Սիմոն նամընտա Կիւրենէլի պիր քիմսէյի թու-
թուպ՝ խաչը Յիսուսըն արտը սըրա կէօթիւրմէք
27 իչիւն անըն իւզէրինէ գօտրլար։ Վէ կէրէք խալգտան
վէ կէրէք անըն իչիւն աղլայըպ տէօյիւնէն գարըլար-
տան պիր պէօյիւք ճէմ՚աթ արտը սըրա կիտէր
28 իքէն, Յիսուս մէրգումէլէրէ տէօնիւպ՝ էյ Երուսաղէմ
գըզլարը, պէնիմ իչիւն աղլամայընըզ, անճագ քէն-
29 տինիզ իլէ էվլատընըզ իչիւն աղլայընըզ։ ՛Զիրա իշ-
թէ՝ նէ մութլու ՚ագիրլէրէ վէ տօղուրմամըշ րահմ-
լէրէ, վէ էմզիրմէմիշ մէմէլէրէ՝ տէյէճէքլէրի կիւնլէր
30 կէլիյօր։ ՛Օ զէման տաղլարա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւ-
նիւզ, վէ պայըրլարա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ՝ տէմէյէ
31 պաշլայաճագլար։ ՝Զիրա էկէր եաշ աղաճա պու շէյ-
լէրի էտէրլէրսէ, գուրույա նէ՞ օլաճագ տըր՝ տէտի։
32 ՝Վէ անըն իլէ պէրապէր գաթլ օլունմագ իւզրէ
33 միւճրիմ օլան տիկէր իքի ՛էֆէ կէօթիւրիւլտիւ։ ՝Վէ
Գաֆա տէնիլէն մահալէ կէլտիքլէրինտէ, օրատա անը
վէ պիրի սաղընտա վէ օլ պիրի սօլընտա օլարագ՝
34 օլ միւճրիմլէրի խաչա կէրտիլէր։ Յիսուս տախի՝ էյ
Փէտէր, ՝անլէրի ՚աֆվ էյլէ, ՝զիրա նէ եափտըգլա-
րընը պիլմէզլէր՝ տէտի։ ՝Վէ էլպիսէսինի գուր՚ա
35 աթարագ թագսիմ էթտիլէր։ ՝Խալգ տախի տուրուպ
սէյր էտէրէք, ՝անլէր իլէ պէրապէր րէ՚իսլէր տախի
՚ՈՒԸ իսթիհզա էտիպ՝ Ղայրիլէրինի գուրթարտը, էկէր
Աղլահընն միւնթէխապը օլան Քրիստոս իսէ, քէնտի
36 քէնտինի գուրթարսընը՝ տէրլէր իտի։ Վէ ՚ասքէրլէր
37 տախի եագլաշըպ՝ անա սիրքէ սունարագ, Էկէր Եէ-
հուտիլէրին մէլիյի սէն իսէն, քէնտինկի գուրթար՝
տէյիւ անը իսթիհզա էտէրլէր իտի։
38 ՝Վէ անընն իւզէրինտէ Եունանի վէ Լաթինի վէ
՚Իպրանի հարֆլարլէ՝ ՊՈՒ ԵՄՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՑԻ
ՏԻՐ՝ տէյիւ եազըլը պիր եաֆթա վար իտի։
39 ՝Վէ ասըլմըշ միւճրիմլէրինն պիրի անա քիւֆր
էտիպ՝ Էկէր սէն Քրիստոս իսէն, քէնտինկի վէ պիզի
40 գուրթար՝ տէտի։ Վէ տիկէրի ճէվապ վէրիպ անը
թէքթիր էտէրէք՝ Սէն հէման օլ մահքիմիյէթ ալ-
41 թընտա իքէն Աղլահտան գօրգմաճ մը սընն։ Վէ պիզ
հագգ իւզրէ ՛ահէ՛ էչ. զիրա ՚ամէլլէրիմիզինն ճէզա-
սընը չէքիյօրըզ. ամմա պու ատէմ եօլսըզ պիր հա-
42 րէքէթտէ պուլունմատը՝ տէտի։ Վէ Յիսուսա խիթա-
պէն՝ Էա Բապպ, մէլէքիւթիւնկտէ կէլտիյին վագըթ
43 պէնի թէզէքքիւր էյլէ՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝

Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պու կիւն պէնիմ իլէ
պէրապէր ճէննէթտէ օլաճագսընն՝ տէտի։
44 ՝Վէ սա՚աթ ալթը րատտէլէրինտէ իտի, վէ սա՚աթ
տօգուզա տէք պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ
45 օլուպ, Կիւնէշ գարարտը, ՝վէ հէյքէլին փէրտէսի
46 օրթասընտան եըրթըլտը։ Վէ Յիսուս եիւքսէք սէսլէ
ֆէրեատ էտիպ՝ ՝Էյ Փէտէր, րուհըմը սէնին էլլէրինէ
թէսլիմ էտէրիմ՚ տէտի. ՛Վէ պունու սէօյլէյիպ՝ թէս-
լիմ՚ի րուհ էթտի։
47 ՝Վէ եիւզ պաշը վագը՚այը կէօրտիւքտէ, Աղլահա
համտ էտիպ՝ Հագիգաթէն պու ատէմ սաղիհ իտի՝
48 տէտի։ Վէ պունու թէմաշա իչիւն ճէմ՚ օլան պիւ-
թիւն խալգ վագը՚ օլան շէյլէրի կէօրմէքքէ, կէօքս-
49 լէրինի տէօյէրէք ՚ավտէթ էթտիլէր։ ՝Վէ ճիւմլէ ա-
շինալարը վէ Գալիլեատան անըն արտը սըրա կէլէն
գարըլար պու շէյլէրի կէօրէրէք, ուզագտան տու-
րույօրլար իտի։
50 Վէ իշթէ Եէհուտիլէրին Արիմաթիա նամ շէհրինն-
51 տէն օլուպ՝ շուրա ա՚զասընտան, Վէ ֆէֆէ մէշվէ-
րէթթ վէ փի՚իլէրինէ րիզա վէրմէմիշ օլան ՛Յովսէփ
իսմինտէ սալիհ վէ ՚ատիլ վէ ՝մէլէքիւթ Ուղղահա
52 մունթազըր պիր ատէմ, Պիղատոսըն եանընա կի-
53 տիպ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի։ ՛Վէ անը
էնտիրիպ պիր քէթէն պէզինէ սարտը, վէ անը գա-
յատա օյուլմըշ վէ հիչ պիր վագըթ քիմսէ գօնուլմա-
54 մըշ պիր գապր իչինէ գօտու։ Վէ օլ կիւն ՛թէտարիք
կիւնիւ օլուպ՝ սէպթ կիւնիւ տախի եագլաշըյօր իտի։
55 Վէ ՝Գալիլեատան անընն իլէ պէրապէր կէլէն գարը-
լար արտը սըրա վարըպ՝ ՛գապրը վէ անընն ճէսէտի-
56 նին նասըլ գօնուլտըղընը կէօրտիւլէր։ Վէ տէօնիւպ
՝պէհարլար վէ խօշ րա՚իհալը եաղլար հազըրլայըպ՝
՛էմր մուճէպինճէ սէպթ կիւնիւնտէ իսթիրահաթ
էթտիլէր։

ՊԱՊ 24

Յիսուսըն գըյամընըն իքի մէլէք վասըթասըյլէ պա՚զը գարըլարա, 9 վէ անլէր վասըթասըյլէ սա՚իրլէրէ պիլտիրիլմէսի։ 13 Յիսուսըն էմմաուսա կիտէն իքի շակիրտէ, 36 վէ ոնրա րէսուլլէրէ կէօրունմէսի. 47 անլէրէ օլան ՔԷնպիհի, 49 վէ վա՚տը վէ քէնտինին սէմայա չըգմասը։

1 ՝Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ սէհէր վագ-
թընտա ՛հազըրլատըգլարը պէհարլարը կէթիրիպ՝
գապրա կէլտիլէր. վէ անլէր իլէ պէրապէր սա՚իրէլէր
2 տախի վար իտի։ ՛Վէ թաշը գապրտան եուվարլան-
3 մըշ պուլուպ, ՝իչէրիյէ կիրտիքլէրինտէ՝ Բապպ Յիսու-

6 *Մատթ.27.32։ Մարկ.* 15. 21։ *Պագ Յովհ.* 19. 17։ [23։
7 *Մատթ.* 24.19։ *Ղ.*21. *Եսա.* 2. 19։ *Ովս.*10.8։ *Վահ.* 6. 16։ 9. 6։
8 *Լ.մա.*11.31։ *Երեմ.*25. 29։ *Եզեկ.*20.47։ 21. 3,4։ 1*Պետ.* 4. 17։
9 *Ես.* 53. 12։ *Մատթ.* 27. 38։
10 *Մատթ.*27.33։ *Մարկ.* 15.22։ *Յովհ.* 19.17, 18։
11 *Մատթ.* 5.44։ *Ա՚մալ.* 7. 59։ 1*Կոր.* 4. 12։
12 *Ա՚մալ.* 3. 17։
13 *Մատթ.*27.35։ *Մարկ.* 15. 24։ *Յովհ.* 19.23։
14 *Մէզ* 22. 17։ *Զաք.* 12. 10։ [15. 29։
15 *Մատթ.*27.39։ *Մարկ.*
16 *Մատթ.*27.37։ *Մարկ.* 15. 26։ *Յովհ.* 19.19։
17 *Մատթ.*27.44։ *Մարկ.* 15. 32։ [15. 33։
18 *Մատթ.*27.45։ *Մարկ*
19 *Մատթ.*27.51։ *Մարկ.* 15. 38։ [23։
20 *Մէզ.* 31.5։ 1*Պետ.* 2.
21 *Մատթ.*27.50։ *Մարկ* 15.37։ *Յովհ* 19. 30։
22 *Մատթ.*27.54։ *Մարկ.* 15. 39։
23 *Մէզ.* 38.11։ *Մատթ.* 27. 55։ *Մարկ.* 15. 40։ *Պագ Յովհ.*19.25։
24 *Մատթ.*27.57։ *Մարկ.* 15.43։ *Յովհ.* 19.38։
25 *Մարկ.* 15. 43։ *Ղ.* 2. 25, 38։ [15. 46։
26 *Մատթ.*27.59։ *Մարկ.*
27 *Մատթ.* 27. 62։
28 *Ղ.* 8. 2։
29 *Մարկ.* 15. 47։
30 *Մարկ.* 16. 1։
31 *Խուր.* 20. 10։
32 *Մատթ.* 28.1։ *Մարկ.* 16. 1։ *Յովհ.* 20. 1։
33 *Ղ.* 23. 56։
34 *Մատթ.* 28.2։ *Մարկ.* 16.4։ [5։
35 *Այ.*22,23։ *Մարկ.*16.

Digitized by Google

4 սըն ճէսէտինի պուլմատըլար։ Վէ անլէր պունտան տօ-
լայը հայրէթտէ իքէն, ՙիշթէ եանլարընտա նուրանի
5 էլպիսէլի իքի ատէմ տուրտու։ Մէրգումէլէր տախի
զիյատէսիյլէ գօրգուպ՝ եիւզէրինի եէրէ էյմէքտէ ի-
քէն, անլէրէ տէտիլէր քի՝ Նիՙչիւն հայաթտա օլանը
6 էօլիւէր արասընտա արայօրսընըզ. Պուրատա տէյիլ
տիր, ամմա գըյամ էթտի. քէնտիսի տահա Գալիլեա-
7 տա իքէն, ՙԻպն իւ ինսան կիւնահքեար ատէմլէր էլինէ
թէսլիմ օլունուպ՝ սալպ օլունմագ վէ իւչիւնճիւ կիւնիւ
գրյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյիւ սիզէ նասըլ սէօյ-
8 լէտիյինի խաթրընըզա կէթիրինիզ։ ՙԱնլէր տախի
9 սէօզլէրինի խաթրա կէթիրտիլէր։ ՙՎէ գապրտան
տէօնիւպ՝ պու շէյլէրին ճիւմլէսինի օն պիրլէրէ վէ
10 սա՛իրլէրին ճիւմլէսինէ նագլ էթտիլէր։ Վէ պու շէյ-
լէրի րէսուլլէրէ սէօյլէյէնլէր Մագդաղալը Մարիամ
իւէ ՙՅովհաննա վէ Յակոբոսըն ...ը Մարիամ վէ
11 անլէր իւէ պէրապէր տիկէր գարըլար իտի։ Վէ ՙմէր-
գումէլէրին սէօզլէրի անլէրին՝ ինտինտէ պօշ լագըրտը
12 կիպի կէօրիւնմէքլէ, անլէրէ ինանմատըլար։ ՙԱմմա
Պետրոս գալգըպ՝ գապրա սէյիրթտի, վէ էյիլիպ քէ-
ֆէնին եալընըզ տուրտրընը կէօրմէսիյլէ, վագը՝ օլան
շէյէ քէնտի քէնտինէ թէ՛աճճիւպ էտէրէք կիթտի։
13 ՙՎէ իշթէ օլ կիւնտէ՝ անլէրտէն իքի քիմսէ Երու-
սաղէմտէն ալթմըշ օգ աթըմը մէսաֆէտէ վագը՝ Էմ-
14 մաուս նամ պիր քէօյէ կիթմէքտէ իքէն, ձիւմլէ պու
վուգու՛աթըն հագգընտա պիրի պիրի իւէ սէօյլէշի-
15 յօրլար իտի։ Վէ անլէր սէօյլէշիպ միւպահէսէ էտէր
իքէն, ՙՅիսուս պիզզաթ եագըն կէլիպ պէրապէր կի-
16 տիյօր իտի։ ՚Վէ կէօզլէրի թութուլմըշ օլմաղէ, անը
17 թանը յամատըլար։ Վէ անլէրէ՝ Սիզ եիւրիւր իքէն
մահզուն օլարագ, պիրի պիրինիզ իւէ շու սէօյլէշտի-
18 յինիզ սէօզլէր նէ՞ տիր՝ տէտի։ Վէ անլէրտէն պիրի
օլան ՙԿղէովպաս նամ քիմսէ անա ճէվապէն՝ Երու-
սաղէմտէ պու կիւնլէրտէ վուգու՛ պուլան շէյլէրտէն
խապէրտար օլմատըգ միւսաֆիր եալընըզ սէ՞ն մի
19 գալտըն՝ տէտի։ Վէ անլէրէ՝ Հա՞նկը շէյլէր՝ տէմէսի
իւգէրինէ, անլէր տախի անա տէտիլէր քի՝ ՙԱլլահըն
վէ պիւթիւն գավմըն՛ինտինտէ՚ամէլտէ վէ քէլամտա
գուվվէթլի պիր փէյղամպէր օլան Նազարէթլի Յի-
20 սուսըն հագգընտա վուգու՛ պուլան շէյլէր։ ՙՎէ պաշ
քեահինլէր իւէ րէ՛իսլէրիմիզ անը գաթլէ հիւքմ օլուն-
21 մագ իչիւն թէսլիմ էտիպ՝ սալպ էթտիլէր։ Պիզ իսէ
ՙԻսրայէլի խէլաս էտէճէք օ տըր՝ տէյիւ իւմիտ էտի-

6, 14։ Ա՛մալ. 2. 22։
ց Ա՛մալ. 7. 22։
ղ Պ. 23. 1։ Ա՛մալ. 13.
27, 28։
ճ Պ. 1. 68։ 2. 38։ Ա՛մալ.
1. 6։
յ Մատթ. 28. 8։ Մարկ.
16. 10։ Այ. 9, 10։
Յովհ. 20. 18։

յօր իտիք. Ֆագաթ պու ճիւմլէտէն մա՛տա, պու շէյ-
22 լէր վագը՝ օլալը պու կիւն իւչիւնճիւ կիւն տիր։ ՚Էմ
տախի պիզտէն պա՛զը գարըլար սէհէր վագըընտա
գապրա վարըպ անըն ճէսէտինի պուլմայըպ տա,
23 Հայաթտա օլտըղընը խապէր վէրէն մէյէքլէր զու-
հուրընը կէօրտիւք՝ տէմէյէրիյլէ կէլիպ պիզի հայ-
24 րէթտէ պրագտըլար։ ՚Վէ պիզիմ իւէ պէրապէր օլան-
լարտան պա՛զըսը գապրա վարըպ՝ հէման գարըլարըն
տէտիքլէրի կիպի պուլտըլար իսէ տէ, քէնտիսինի
25 կէօրմէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Էյ ֆէհմսիզ վէ փէյ-
ղամպէրլէրին ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրինէ ինանմագտա
26 գալպի գաթը օլանլար. ՙՔրիստոսըն պու շէյլէրի
չէքիպ՝ քէնտի ճէյալինէ կիրմէսի կէրէք տէյի՞լ մի
27 իտի՝ տէտի։ Վէ ՙՄովսէստէն վէ ՙհէփ փէյղամպէր-
լէրտէն ՙպաշլայըպ՝ ճիւմլէ քիթապլարտա քէնտինին
հագգընտա պուլունան շէյլէրի անլէրէ թէֆսիր էյ-
28 լէտի։ Վէ վարաճագլարը քէօյէ եագլաշտըգլարընտա,
ՙքէնտիսի տահա իլէրի կիտէր կիպի կէօսթէրտի։
29 ՙԱնլէր տախի անա իպրամ էտիպ՝ Պիզիմ իւէ գալ,
զիրա ախշամ իւսթիւ օլուպ՝ կիւն զէվալ պուլմագտա
տըր՝ տէտիլէր. օ տախի անլէր իւէ պէրապէր գալ-
30 մագ իչիւն իչէրի կիրտի։ Վէ օ անլէր իւէ սօֆրատա
օթուրտըղընտա, ՚էքմէյի ալըպ պէրէքթի տու՛ասը
օգուտըգտան սօկրա՝ փարէէյիպ անլէրէ վէրտիքտէ,
31 Անլէրին կէօզլէրի աչըլըպ՝ անը թանըտըլար, օ իսէ
32 անլէրտէն նիհան օլտու։ Վէ պիրի պիրինէ՝ Եօլտա
քէնտիսի պիզէ սէօյլէր վէ քիթապլարը թէֆսիր
էտէր իքէն, գալպիմիզ տէրունիմիզտէ եանմա՞զ մը
իտի՝ տէտիլէր։
33 Վէ օլ սա՛աթ գալգըպ՝ Երուսաղէմէ ՚ավտէթ էտէ-
րէք օն պիրլէր իւէ րէֆիգլէրինի ճէմ՚ օլմուշ պուլ-
34 տըլար. Անլէր տախի՝ Հագիգաթէն Բապպ գըյամ
էթմիշ տիր, վէ ՚Սիմոնա կէօրիւնտու՝ տէյօրլար
35 իտի։ Պունլար տախի եօլտա օլան վուգու՛աթը վէ
էքմէյի փարէէյտիքտէ քէնտիլէրինէ նա՛սըլ մա՛լիմ
օլտըղընը նագլ էթտիլէր։
36 ՙՎէ անլէր պու շէյլէրի սէօյլէր իքէն, Յիսուս
պիզզաթ օրթալարընտա տուրուպ անլէրէ՝ Սէլամ
37 սիզէ՝ տէտի։ Անլէր իսէ շաշըպ գօրգարագ, ՚պիր
38 րուհ կէօրտիւքլէրի զաննընտա իտիլէր։ Վէ անլէրէ
խիթապէն՝ Նիՙչիւն վիւզթարիպ օլտընըզ, վէ նիՙչիւն
39 գալպլէրինիզտէ էֆքեար զուհուր էտիյօր։ Էլլէրիմէ
վէ այագլարըմա պագընըզ, քի պիզզաթ պէն իմ.

Ե Յովհ. 20. 12։ Ա՛մալ.
1. 10։
զ Մատթ. 16. 21։ 17. 21,
22։ Մարկ. 8. 31։ 9.
31։ Պ. 9. 22։
է Յովհ. 2. 22։
ը Մատթ. 28. 8։ Մարկ.
16. 10։
ի Պ. 8. 3։
լ Մարկ. 16. 11։ Այ.
25։
խ Յովհ. 20. 3, 6։
ծ Մարկ 16. 12։
կ Մատթ. 18. 20։ Այ. 36։
հ Յովհ. 20. 14։ 21. 4։
ձ Յովհ. 19. 25։
ղ Մատթ. 21. 11։ Պ. 7.
16։ Յովհ. 3. 2։ 4. 19։

Ա Այ. 12։
Բ Այ. 46։ Ա՛մալ. 17. 3։
1 Պետ. 1. 11։
Գ Թէք. 3. 15։ 22. 18։
26. 4։ 49. 10։ Ա՛տ.
21. 9։ Թէս. 18. 15։
Դ Մ՛ղ. 16. 9, 10, 22։
132. 11։ Ես. 7. 14։
9. 6։ 40. 10, 11։ 50.
6, 53։ Երեմ. 23. 5։
33. 14, 15։ Եզեկ. 34.
23։ 37. 25։ Դան. 9.
24։ Մ՛իք. 7. 20։ Մաղ.
3. 1։ 4. 2։ Պաղ Յովհ.
1. 45։
Ե Այ. 45։
Զ Պաղ Թէք. 32. 26։ 42.
7։ Մարկ. 6. 48։

Է Թէք. 19. 3։ Ա՛մալ.
16. 15։
Ը Մատթ. 14. 19։
Թ 1 Կոր. 15. 5։
Ժ Մարկ. 16. 14։ Յովհ.
20. 19։ 1 Կոր. 15. 5։
ի Մարկ. 6. 49։

Digitized by Google

ՙպէնի լէմս էտիպ պագընըզ, գիրա րուհըն էթի վէ քէմիքլէրի եօգ տըր, նասըլ քի պէնտէ վար իտիյինի
40 կէօրիյօրսընըզ՝ տէտի: Վէ պունու սէօյլէյիպ՝ ան-
41 լէրէ էլլէրի իլէ այագլարընը կէօսթէրտի: Անլէր տա-
խի ֊մէսէրրէֆլէրինտէն հէնուզ ինանմայըպ՝ թէ՛աճ-
ճիպ էթմէքտէ իքէն, անլէրէ՝ ֊Պուրատա պիր եէյէ-
42 ճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէտի: Վէ անլէր անա պիր փարչա
փիշմիշ պալըգ վէ պիր ֏մրգտար կէօմէճ պալը վէր-
43 տիլէր: ՚Վէ ալըպ էօնլէրինտէ եէտի: (44) Վէ անլէրէ
խիթապէն՝ Տահա սիզին իլէ պէրապէր իքէն, պէնիմ
հագգըմտա Մովսէսին թէվրաթընտա վէ փէյղամ-
պէրլէրտէ վէ մէզմամիրտէ ճիմլէ եազըլմըշ օլան շէյ-
լէր իճմամ օլունմագ կէրէք տիր՝ տէյիւ ՚սիզէ սէօյ-
45 լէտիյիմ սէօզլէր պունլար տըր՝ տէտի: ·Ո զէմման
46 քիթապլարը ակլամագ իչիւն զիհնլէրինի աչտը: Վէ
անլէրէ խիթապէն՝ Պէօյլէ եազըլմըշ տըր, վէ ֊Քրիս-

տոսա պէօյլէ էլէմ չէքիպ՝ իչիւնճիւ կիւնիւ էօլիւլէր-
47 տէն գըյամ էթմէք, Վէ Երուսաղէմտէն պաշլանա-
րագ, ֗ճիւմլէ թա՛իֆէլէրէ անըն իսմինտէ ֊թէվպէ վէ
48 կիւնահլար ՚աֆվը վա՛զ օլունմագ կէրէք իտի: ՚Վէ
49 սիզ պու շէյլէրին շահիտլէրի սինիզ: ֗Վէ իշթէ պէն
իւզէրինիզէ Փէտէրիմին վա՛տրնը կէօնտէրիրիմ. սիզ
իսէ եօգարրտան գուվվէթլէ կիյտիրիլինճէյէ տէյին
Երուսաղէմ շէհրինտէ իգամէթ էտինիզ՝ տէտի:
50 ֗Վէ անլէրի թա Բեթանիայա գատար տրշարը չը-
գարըպ՝ էլլէրինի գալտըրարագ անլէրէ խայր տու՛ա
51 էյլէտի: ֗Վէ անլէրէ խայր տու՛ա էտէր իքէն, անլէր-
52 տէն այրըլըպ սէմայա չըգտը: ՚Վէ անլէր անա սէճտէ
գըլըպ՝ քէմալ ը մէսէրրէթլէ Երուսաղէմէ ՚ավտէթ
53 էթտիլէր: ֗Վէ հէր վագըթ հէյքէլտէ Ալլահա համո
ու սէնա էթմէքտէ իտիլէր: Ամին:

֏ Ցովհ. 20. 20,27։ ֊ Թէք. 45. 26։ ֗ Ցովհ. 21. 5։ ֘ Ա՛մալ. 10. 41։ ֙ Մատթ. 16. 21։ 17. 21։ 20. 18։ Մարկ. 8. 31։ Ղ. 9. 22։ 18. 31։ Այ. 6։ ֚ Ա՛մալ. 16. 14։ ֛ Այ. 26։ Մրկ. 22։ Ես. 50. 6։ 53. 2, վէ զայ- ֜ Թէք. 1. 1։ ֝ Մրկ. 33. 6։ Այ. 10։ Եբեր. 3. 9։ Կող. 1. 16։ Իպր. 1. 2։ Վահ. 4. 11։ [11։ ֞ Ղ. 5. 26։ 1 Յովհ. 5. ֟ Ղ. 8. 12։ 9. 5։ 12. 35, 46։ ֠ Ղ. 3. 19։ ֡ Մրկ. 3. 1։ Մատթ. 3. 1, 2։ Ղուկ. 3. 2։ Այ. 33։ ֢ Ա՛մալ. 19. 4։ * Ե-Ե՛ր՝ կէվրէք ՚պի։ Ցովհ. 1. 11։ ֣ Դան. 9. 24։ Ա՛մալ. 13. 38, 46։ 13Յովհ. 2. 12։ ֤ Յովհ. 15. 27։ Ա՛մալ. 1. 8, 22։ 2. 32։ 3. 15։ ֥ Ես. 44. 3։ Յովէլ. 2. 28։ Յովհ. 14. 16, 26։ 15. 26։ 16. 7։ Ա՛մալ. 1. 4։ 2. 1, վէ զայրի։ ֦ Ա՛մալ. 1. 12։ ֧ 4Մէլ. 2. 11։ Մարկ. 16. 19։ Յովհ. 20. 17։ Ա՛մալ. 1. 9։ Եբեռ. 4. 8։ ֨ Մատթ. 28. 9, 17։ ֩ Ա՛մալ. 2. 46։ 5. 42։

ԻՆՃԻԼ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

Քէլամն իպթիտատէ մէվճուտ վէ հէր շէյին խալիգի վէ նուր ը հագիգի օլտուգը. 9 տիւնեայա կէլմէի վէ վազիֆէի. 15 Անըն հագ-գընտա Յովհաննէսին շէհատէթի. 39 Բրիտտոլըն Անդրէասը, Պետրոսը վէ սա՛իրլէրի տա՛վէթ էմմէսի.

֊Քէլամ իպթիտատէ մէվճուտ իտի, վէ Քէլամ ֏Ալլահըն նէզտինտէ իտի, ֏վէ Քէլամ Ալլահ իտի:
2 ֏Պու Քէլա֊ իպթիտատէ Ալլահըն նէզտինտէ իտի:
3 ֏Էէր շէյ անըն վասըթասըյլէ վիւճուտէ կէլտի, վէ վիւճուտէ կէլմիշ օլանլարտան անսըզ պիր շէյ վիւ-
4 ճուտէ կէլմէտի: ֗Էայաթ անտէ իտի, ֏հայաթ տախի
5 ատէմլէրին նուրու իտի: ֗Վէ նուր զուլմէթտէ զիյա վէրիր, զուլմէթ տախի անը իտրաք էթմէզ իտի:
6 ֏Ալլահ թարաֆընտան իրսալ օլունմըշ Յովհան-
7 նէս իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի: ֏Իշպու ատէմ շէհատէթ իչիւն կէլտի, թա քի Նուրըն հագգընտա
8 թասըյլէ իմանա կէլէլէր: Քէնտիսի օլ Նուր օլմայըպ՝ անճագ Նուր հագգընտա շէհատէթ էթմէք իչիւն իտի:
9 Տիւնեայա *կէլէն հէր պիր ատէմի թէնվիր էտէն
10 ֏հագիգի Նուր օ իտի: Տիւնեատա իտի, ֗տիւնեա տախի անըն վասըթասըյլէ վիւճուտէ կէլտի իսէ տէ,
11 տիւնեա անը թանըմատը: ֏Քէնտինինքիւնէ կէլտի,
12 վէ քէնտինինքիլէր անը գապուլ էթմէտիլէր: ֏Ամմա հէր քիմ անը գապուլ էթտի իսէ, անլէրէ, եա՛նի իս-մինէ իման էտէնլէրէ՝ էվլատ Ալլահ օլմագլըղա սէ-
13 լահիյէթ վէրտի: ֏Պունլարըն թէվէլլիւտիւ տախի նէ գանտան վէ նէ թէն իրատէթինտէն վէ նէ տէ ինսան
14 իրատէթինտէն, անճագ Ալլահտան իտի: ֏Վէ Քէլամ ֏թէն օլուպ, ֗՚ինայէթ վէ հագիգաթլէ մէմլու օլարագ, արամըզտա սաքին օլտու. ֏պիզ տախի անըն ճէլալընը

֊ Լմա. 8. 22, 23, վէ զայրի։ Կող. 1. 17։ 1Յովհ. 1. 1։ Վահ. 1. 2։ 19. 13։ ֏ Լմա. 8. 30։ Ղ. 17. 5։ 1Յովհ. 1. 2։ ֏ Փիլ. 2. 6։ 1Յովհ. 5. 7։ ֏ Թէք. 1. 1։ ֏ Մրկ. 33. 6։ Այ. 10։ Եբեռ. 3. 9։ Կող. 1. 16։ Իպր. 1. 2։ Վահ. 4. 11։ [11։ ֗ Ղ. 5. 26։ 1 Յովհ. 5. ֏ Ղ. 8. 12։ 9. 5։ 12. 35, 46։ ֗ Ղ. 3. 19։ ֗ Մրկ. 3. 1։ Մատթ. 3. 1, 2։ Ղուկ. 3. 2։ Այ. 33։ ֏ Ա՛մալ. 19. 4։ * Ե-Ե՛ր՝ կէվրէք ֏ Այ. 4։ Ես. 49. 6։ 1Յովհ. 2. 8։ [11. 3։ ֗ Այ. 3։ Իպր. 1. 2։ ֏ Ղուկ. 19. 14։ Ա՛մալ. 3. 26։ 13. 46։ ֏ Ես. 56. 5։ Բամ. 8. 15։ Գաղ. 3. 26։ 2 Պետ. 1. 4։ 1Յովհ. 3. 1։ ֏ Ղ. 3. 5։ Յակ. 1. 18։ 1Պետ. 1. 23։ ֏ Մատթ. 1. 16, 20։ Ղուկ. 1. 31, 35։ 2. 7։ 1Տիմ. 3. 16։ ֏ Բամ. 1. 3։ Գաղ. 4. 4։ Իպր. 2. 11, 14, 16, 17։ ֗ Կող. 1. 19։ 2. 3, 9։ ֏ Ես. 40. 5։ Մատթ. 17։ 2։ Ղ. 2. 11։ 11. 40. 2Պետ. 1. 17։

Digitized by Google

փէտէրին Իպն ի վահիտինին ճէլալը տէյիւ կէօրտիւք։
15 ՛Յովհաննէս անըն հագգընտա շէհատէթ էտիպ
նիտա էտէրէք, տէտի քի՝ ՛Պէնտէն սօկրա կէլիպ,
պանա թէգատտիմ էտէր՝ տէտիյիմ զաթ պու տըր,
16 ՛չինքի պէնտէն մուգատտէմ իտի։ ՛Վէ անըն ֆազ-
լընտան պիզ ճիմլէմիզ ՛ինայէթ իւզերինէ ՛ինայէթէ
17 նա՛իլ օլտըգ։ Զիրա ՛շէրի՛աթ Մովսէս վասըթասըյլէ
վէրիւտի, ՛՛՛՛ ՛ինայէթ իլէ ՛հագիգաթ Յիսուս
18 Քրիստոս վասլթասըյլէ օլտու։ ՛Ալլահը ասլա պիր
քիմսէ կէօրմէմիշ տիր. ՛՛՛՛՛ փէտէրին գուճաղընտա
օլան Իպն ի վահիտ քէնտիսի ՛՛ պէյան էյլէտի։
19 ՛՛Վէ Եէհուտիլէր Երուսաղէմտէն Յովհաննէսէ՝ Սէն
քի՞մ սին՝ տէյիւ սի՛ալ էթմէք իւզրէ, քեահինլէր իլէ
Ղեւիլիլէր կէօնտէրտիքլէրի զէման, անըն շէհատէթի
20 պու տըր. ՛Եա՛նի իգրար էտիպ ինքեար էթմէյէրէք՝
21 Պէն Քրիստոս տէյիլ իմ՝ տէյիւ իգրար էթտի։ Վէ
անա՝ Էօյլէ իսէ նէ՞, ՛՛սէն Եղիա՞ մը սըն՝ տէյիւ սի՛ալ
էթտիքլէրինտէ, օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէտի։ ՛Սէն շօլ
փէյղամպէ՞ր մի սին՝ ՛՛՛՛՛՛՛՛, Խայր՝ տէյիւ ճէ-
22 վապ վէրտի։ Օլ վագըթ անա՝ Սէն քի՞մ սին. ՛՛՛՛՛
քի պիզի կէօնտէրէնլէրէ ճէվապ վէրէլիմ. քէնտի
23 հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր։ Պէն ՛Եսայի փէյ-
ղամպէրին տէտիյի կիպի՝ ՛Րապպըն եօլընը տօղ-
րուլտընըզ՝ տէյիւ պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը
24 իմ՝ տէտի։ Վէ օլ կէօնտէրիլէնլէր ֆէրիսիլէրտէն
25 իտիլէր։ Վէ անա սի՛ալ էտիպ՝ Էօյլէ իսէ սէն Քրիս-
տոս եախօտ Եղիա, եա օլ փէյղամպէր օլմատըղընն
26 հալտէ, նի՞չիւն վաֆթիզ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր։ Յով-
հաննէս անլէրէ ճէվապէն՝ ՛Պէն սու իլէ վաֆթիզ
էտէրիմ. ՛ամմա սիզին արանըզտա պիլմէտիյինիզ
27 պիր քիմսէ տուրույօր. ՛Պէնտէն սօկրա կէլէն օ տըր,
պէն տախի անըն այագ գապընըն թասմասընը չէօզ-
28 մէյէ լայըգ տէյիլ իմ՝ տէտի։ Պու շէյլէր Յորդանանընն
էօթէր Թարաֆընտա, Յովհաննէսին վաֆթիզ էթմէք-
տէ օլտըղը ՛Բեթաբարա նամ մահալտէ վագը՛ օլտու։
29 Էրթէսի կիւն Յովհաննէս քէնտինէ Յիսուսըն կէլ-
տիյինի կէօրտիւքտէ՝ Իշթէ ՛տիւնեանըն կիւնահրնը
30 րէֆ՛ էտէն Ալլահրն ՛Գուզուսը. Պէնտէն սօկրա պիր
ատէմ կէլիյօր, պէնտէն մուգատտէմ իտիյինտէն պա-
նա թէգատտիմ էտէր՝ տէյէրէք ՛հագգընտա սէօյլէ-
31 տիյիմ զաթ պու տըր։ Պէն տախի անը պիլմէզ իտիմ.
ամմա անըն պէնի Իսրայէլէ իզհար օլունմասը իչիւն
32 ՛՛սու իլէ վաֆթիզ էտէրէք կէլտիմ՝ տէտի։ ՛Վէ Յով-
հաննէս շէհատէթ էտէրէք՝ Րուհրն սէմատան կէօ-
յէրճին կիպի էնիպ անըն իւզէրինտէ գարարլաշտը-
33 ղընը կէօրտիմ։ Վէ պէն անը պիլմէզ իտիմ. լաքին
պէնի սու իլէ վաֆթիզ էթմէյէ կէօնտէրէն քէնտիսի
պանա՝ Րուհրն քիմին իւզէրինէ էնիպ գարարլաշտը-
ղընը կէօրիւրսէն, ՛Րուհ իլ Գուտսլէ վաֆթիզ էտէն
34 օ տըր՝ տէտի։ Պէն տախի՞ կէօրիւպ՝ Իպն Ուլլահ պու
տըր՝ տէյիւ շէհատէթ էթտիմ՝ տէտի։
35 Էրթէսի կիւն ենէ Յովհաննէս քէնտի շակիրտլէ-
36 րինտէն իքի քիշի իլէ տուրույօր իքէն, Յիսուսա,
կէզմէքտէ օլտըղը հալտէ, պագարագ՝ ՛Իշթէ Ալլա-
37 հրն Գուզուսը՝ տէտի։ Վէ օլ իքի շակիրտ անըն սէօյ-
լէտիյինի իշիթմէյէրիյլէ, Յիսուսըն արտընճա կիթ-
38 տիլէր։ Վէ Յիսուս տէօնիպ՝ արտընճա կէլտիքլէրինի
կէօրտիւքտէ, անլէրէ՝ Նէ՞ արայօրսընըզ՝ տէտի. վէ
անա՝ Բապպի (քի պու թէրճէմէ օլունարագ, Մու՛ալ-
լիմ տէմէք տիր) նէրէտէ իգամէթ էտիյօրսրն՝ տէտի-
39 լէր։ Անլէրէ՝ Կէլիպ պագընըզ՝ տէտիքտէ, կէլտիլէր
վէ նէրէտէ իգամէթ էթտիյինի կէօրիպ՝ օլ կիւն ե-
նընտա գալտըլար. վէ սա՛աթ օն րատտէլէրինտէ իտի։
40 Վէ Յովհաննէստէն իշիտիպ՝ Յ՛՛՛՛՛՛՛՛

րունինտէ հիլէ պուլունմայան հագիգաթտա պիր Իս-
48 րայէլլի՝ տէտի։ Նաթանայէլ անա՝ Պէնի նէ՞րէտէն
թանը յօրսըն՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Փիլիպ-
պոս սէնի չաղըրմազտան էվվէլ, սէն ինճիր աղաճը
49 ալթընտա իքէն, սէնի կէօրտիմ՝ տէտի։ Նաթանա-
յէլ անա ճէվապէն՝ Րապպի, ¹սէն Իպն Ուլլահ սըն,
50 ²սէն Իսրայէլին մէլիյի սին՝ տէտի։ Յիսուս տախի
անա ճէվապէն, Սանա՝ Ինճիր աղաճը ալթընտա իքէն
սէնի կէօրտիմ՝ տէտիյի՞մ իչիւն մի ինանը յօրսըն.
պունլարտան տահա ³ազիմ շէյլէր կէօրէճէքսին՝ տէ-
51 տի։ Վէ անա՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ ⁴Շիմտէն սօկրա սէմանըն աչըլտըղընը, վէ
Իպն իւլ ինսան իւզէրինէ Ալլահրն մէլէքլէրինին էնիպ
չըգտրգլարընը կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի։

ՊԱՊ 2

*Յիսուսըն սույու շէրապա Թէպտիլ էթմէսի, 12 Կափառնայումա էն-
մէսի, 13 վէ Երուսաղէմէ չըզըպ ալըշ վէրիշ էտինլէրի հէյքէլտէն չը-
գարմասը. 19 Էօլէճէյինի վէ Էօլիւլէրտէն գըյամ էտճէյինի խապէր
վէրմէսի, 23 Մի՛ճիզաճընը կէօրէրէք չօգ քիմսէլէրին անա իման էթ-
մէլէրի վէ Քրիստոսըն անլէրէ ինանմատըղը։*

Վէ իւչինճիւ կիւնտէ Գալիլեանըն ⁵Կանա շէհրին-
տէ տիւյիւն օլտու, վէ Յիսուսըն վալիտէսի օրատա
2 իտի։ Վէ Յիսուս իլէ շակիրտլէրի տախի տիւյիւնէ
3 տա՛վէթ օլունտու։ Վէ շէրապ էքսիլմէքլէ, Յիսուսըն
4 վալիտէսի անա՝ Շէրապլարը եօգ տըր՝ տէտի։ Յի-
սուս անա՝ ⁶Էյ խաթուն, ⁷սէնին պէնիմ իլէ նէ՞ իշին
5 վար. ⁸վագթըմ տահա կէլմէտի՝ տէտի։ Վալիտէսի
խըտմէթճիլէրէ՝ Սիզէ հէր նէ տէրսէ եափընըզ՝ տէտի։
6 Վէ ⁹եէհուտիլէրին թաթհիրի ¹⁰ատէթինճէ օրատա գօ-
նուլմըշ, հէր պիրի իքիշէր եա իւչէր մէտրէ ալըր
7 ալթը ¹¹ատէտ թաշ քիւփ պուլունմաղէ, Յիսուս ան-
լէրէ՝ Քիւփլէրի սու իլէ տօլտուրընըզ՝ տէտի. վէ ան-
8 լէրի ազըզլարընա գատար տօլտուրտըլար։ Վէ ան-
լէրէ՝ Շիմտի չըգարըպ զիյաֆէթ րէ՛իսինէ կէօթիւ-
9 րինիւզ՝ տէմէսիյէ կէօթիւրտիւլէր։ Վէ զիյաֆէթ
րէ՛իսի շէրապա թէպտիլ օլունան ¹²սույու թատընճա,
(օ իսէ նէրէտէն օլտըղընը պիլմէզ, ամմա սույու չէ-
քէն խըտմէթճիլէր պիլիրլէր իտի,) զիյաֆէթ րէ՛իսի
10 կիւվէյիյի չաղըրըպ, Անա՝ Հէր քէս էվվէլա ա՛լա
շէրապը, վէ զիյատէ իչիլտիյինտէ էտնասընը չըգա-
րըր. սէն ¹³է՞ ա՛լա շէրապը շիմտիյէտէք սագլատըն՝
11 տէտի։ Յիսուս Գալիլեանըն Կանա շէհրինտէ իշպու
իլք մի՛ճիզէյի իճրա էյլէյիպ՝ ¹⁴քէնտի ճէլալընը իզ-
հար էթտի, շակիրտլէրի տախի անա իման էթտի-
12 լէր։ Անտէն սօկրա քէնտիսի իլէ վալիտէսի վէ ¹⁵գա-
րընտաշլարը վէ շակիրտլէրի Կափառնայումա էնիպ՝
օրատա անճագ պիր գաչ կիւն գալտըլար։
13 ¹⁶Վէ Եէհուտիլէրին պասեք ¹⁷յոր՞ճէ եագըն օլմաղ-
14 լէ, Յիսուս Երուսաղէմէ չըգտու։ ¹⁸Վէ հէյքէլտէ սըղըր
վէ գօյուն վէ կէօյէրճինին սաթանլարը վէ սարրաֆ-
15 լարը օթուրմագտա պուլուպ, Իփլէրտէն պիր գամչը
եափարագ, ճիմլէսինի գօյուն վէ սըղըրլար իլէ պէ-
րապէր հէյքէլտէն չըգարտը. վէ սարրաֆլարըն ագ-
չէսինի տէօքիւպ՝ փիշթախթալարընը ալթ իւսթ էթ-
16 տի։ Վէ կէօյէրճինին սաթանլարա՝ Պունլարը պուրա-
տան գալտըրընըզ. ¹⁹փէտէրիմին խանէսինի թիճա-
17 րէթխանէ էթմէյինիզ՝ տէտի։ Շակիրտլէրի տախի՝
²⁰Սէնին խանէնին ղայրէթի պէնի եէտի՝ տէյիւ եազըլ-
18 մըշ օլտըզընը խաթըրլարընա կէթիրտիլէր։ Իմտի
Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝ ²¹Պիզէ նէ՞ ²²ալամէթ կէօս-
19 թէրիրսին քի, պու շէյլէրի էտէրսին՝ տէտիլէր։ Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն՝ ²³Պու հէյքէլի երգընըզ, վէ
20 անը իչ կիւնտէ իգամէ էտէրիմ՝ տէտի։ Պունուն իւ-
զէրինէ Եէհուտիլէր՝ Պու հէյքէլ գըրգ ալթը սէնէտէ
եափըլմագտա օլուպ, սէն անը ²⁴իչ կիւնտէ մի իգամէ
21 էտճէ՞քսին՝ տէտիլէր։ Ո իսէ ²⁵քէնտի ճէսէտինին հէյ-
22 քէլի հագգընտա սէօյլէյօր իտի։ Իմտի էօլիւլէրտէն
գըյամ էթտիյի զէման, ²⁶անըն շակիրտլէրի պունու
[քէնտիլէրինէ] սէօյլէտտիյինի խաթըրլարընա կէթի-
րիպ՝ քիթապա վէ Յիսուսըն սէօյլէտտիյի քէլամա
ինանտըլար։
23 Վէ պասեք պայրամընտա Երուսաղէմտէ իքէն, չօգ
քիմսէլէր իճրա էթտիյի միւ՛ճիզէլէրինի միւշահէտէ
24 էթմէլէրիյլէ՝ անըն իսմինէ իման էթտիլէր։ Ամմա
Յիսուս ճիմլէսինի պիլտիյի, վէ ինսան հագգընտա
հիչ պիր քիմսէնին շէհատէթինէ միւհթաճ օլմա-
տըղը ճիհէթլէ, քէնտինի անլէրէ ինանմազ իտի.
25 ²⁷Զիրա քէնտիսի ինսանըն տէրունինտէ նէ օլտըղընը
պիլիր իտի։

ՊԱՊ 3

*Յիսուսըն Նիկոդեմոսա ևէնի տօղուշ լազըմ, 14 վէ Իպն իւլ ինսա-
նըն սալպ օլունմասը կէրէք օլտըղընը Քա՛լիմ էթմէսի, 16 Ալլահըն
ինսանլարը զիյատէսիյլէ սէվմիշ օլտըղը։ 18 Իպն Ուլլահա իման էթ-
մէյէնին մահքիմ իտիպ, 23 Յովհաննէսին վաֆթիզ էթմէսի վէ Քրիս-
տոս հագգընտա շէհատէթ ու Քա՛լիմ։*

Վէ ֆէրիսիլէրտէն օլուպ՝ Եէհուտիլէրին պիր
րէ՛իսի Նիկոդեմոս իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի։
2 ²⁸Մէրգում կէճէլէյին Յիսուսըն եանընա կէլիպ անա՝

ն Մատթ. 14. 33։
շ Մատթ. 21.5։ 27.11, 42։ Պ. 18. 37։ 19.3։
ո Թէք. 28.12։ Մատթ. 4.11։ Ղուկ. 2. 9,13։ 22. 43։ 24.4։ Ա՛մալ. 1. 10։ ——
պ Պաղ Յես. 19. 28։
ռ Պ. 19. 26։
ս 2 Միւլ. 16. 10։ 19. 22։
տ Պ. 7. 6։
ր Մարկ. 7. 3։
ց Պ. 4. 46։
ւ Պ. 1. 14։
փ Մատթ. 12. 46։
ք Խուր. 12. 14։ Թվ. 16. 1,16։ Ա՛յ. 23։ Պ. 5. 1։ 6. 4։ 11. 55։
օ Մատթ. 21.12։ Մարկ. 11.15։ Ղուկ. 19.45։
ֆ Ղուկ. 2. 49։
և Մէգ. 69. 9։
ֆ Մատթ. 12. 38։ Պ. 6. 30։
ֆ Մատթ. 26. 61։ 27. 40։ Մարկ. 14. 58։ 15. 29։
ֆ Կող. 2.9։ Ի՛ովր. 8.2։ 1Կոր. 3. 16։ 6. 19։ 2Կոր. 6. 16։
ֆ Ղուկ. 24. 8։
ֆ 1Միւլ. 16.7։ 1Թվ. 28. 9։ Մատթ. 9. 4։ Մարկ. 2. 8։ Պ. 6.64։ 16. 30։ Ա՛մալ. 1.24։ Վահ. 2. 23։ ——
ֆ Պ. 7. 50։ 19. 39։

Digitized by Google

Բապպի, Աղլահ թարաֆընտան կէլմիշ պիր մու'ալիմ իտիյինի պիլիրիզ, զիրա [բ]հիչ պիր քիմսէ [գ]Աղլահ անըն իլէ օլմատըգճա, պու սէնին էթտիյին միւ'ճիզէլէրի իճրա էտէմէզ՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի, [դ]պիր քիմսէ եէնիտէն տօղմայընճա, Աղլահրն մէլէքիւթիւնիւ կէօրէմէզ՝ տէտի։ Նիկոդեմոս անա՝ պիր ատէմ իխթիյար իքէն նաՓսըլ տօղա պիլիր. թէքրար վալիտէսինին բահմինէ կիրիպ տօղա պիլի՞ր մի՝ տէտի։ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ [ե]եկէր պիր քիմսէ սուտան վէ Րուհտան տօղմազսա, Աղլահրն մէլէքիւթիւնէ կիրէմէզ։ Թէնտէն տօղան՝ թէն տիր, վէ Րուհտան տօղան՝ րուհ տըր։ Սանա՝ եէնիտէն տօղմանըզ լազըմ՝ տըր՝ տէտիյիմէ թէ'աճճիւպ էթմէ։ [զ]Րիւզկեար՝ իսթէտիյի եէրտէ էսէր, վէ անըն սէսինի իշիտիրսին, լաքին նէրէտէն կէլիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզսին. Րուհտան տօղմուշ օլան հէր քիմսէ պէօյլէ տիր՝ [է]է։ Նիկոդեմոս անա ճէվապէն՝ [ը]Պու շէյլէր նաՓսըլ օլա պիլիր՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն տէտի քի՝ Սէն Իսրայէլին պիր մու'ալիմի իքէն՝ պու շէյլէրի պիլմէ՞զ մի սին։ [թ]Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պիզ պիլտիյիմիզի սէօյլէր, վէ կէօրտիւյիմիւզէ շէհատէթ էտէրիզ. [ժ]վէ շէհատէթիմիզի գապուլ էթմէզսինիզ. էկէր սիզէ զէմինի շէյլէրի սէօյլէտիյիմտէ ինանմազսանըզ, սէմավի շէյլէրի սիզէ սէօյլէսէմ՝ նաՓսըլ ինանաճագսընըզ։ [ի]Վէ սէմայա հիչ պիր քիմսէ չըգմամըշ, անճագ սէմատան նիւզուլ էտէն Իպն իլ [լ]ինսան՝ քի սէմատա տըր։ [խ]Վէ Մովսէս պէրրիյէտէ եըլանը եիւքսէյէ գալտըրտըղը միսիլիւ, [ծ]Իպն իլ ինսան պէօյլէ եիւքսէյէ գալտըրըլմագ կէրէք տիր. Թա քի անա հէր իման էտէն՝ հէլաք օլմայըպ, [կ]անճագ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ [հ]Զիրա Աղլահ տիւնեայը պու գատար սէվտի՝ քի քէնտի Իպն ի վահիտինի վէրտի, թա քի անա հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ՝ անճագ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ [ձ]Զիւնքի Աղլահ քէնտի Օղլընը տիւնեանըն հիւքմի իչիւն տէյիլ, անճագ տիւնեա անըն վասըթասըյլէ խէլաս պուլմասը իչիւն տիւնեայա կէօնտէրտի։ [ղ]Անա իման էտէն՝ հիւքմ օլունմազ, ամմա իման էթմէյէն հալա մահքիմ տիր. զիրա Աղլահրն Իպն ի վահինին իսմինէ իման էթմէմիշ տիր։ Վէ հիւքմ պու տըր քի՝ [մ]նուր տիւնեայա կէլտի, վէ ատէմլէր, 'ամէլլէրի շէրիր օլտըղը սէպէպտէն, զուլմէթի նուրտան տահա զիյատէ սէվտիլէր։ [յ]Զիրա հէր քէօթիւլիւք իշլէյէն՝ նուրտան իքրահ էտէր, վէ 'ամէլլէրի մէյտանա գօնուլմամագ իչիւն նուրա կէլմէզ։ Ամմա հագգը իշլէյէն ատէմ 'ամէլլէրի Աղլահ իլէ իշլէնմիշ իտիյի աշիքեար օլսուն տէյիւ նուրա կէլիր։ Անտէն սօնրա Յիսուս շակիրտլէրի իլէ պէրապէր Եէհուտիյէ տիյարընա կէլիպ՝ անլէր իլէ օրատա մէքս էտէրէք [ա]վաՓթիզ էտէր իտի։ [բ]Վէ Յաղիմին գուրպինտէ վագը՝ Այենոնտա չօգ սուլար պուլունտրըղընտան, Յովհաննէս տախի օրատա վաՓթիզ էտէր իտի. [գ]վէ [դ]էլիպ կէլիպ վաՓթիզ օլունուրլար իտի։ [ե]Զիւնքի Յովհաննէս տահա հապսխանէյէ աՓըլմամըշ իտի։ Օ զէման Յովհաննէսին շակիրտլէրի իլէ Եէհուտիլէրին արասընտա թաթհիր խուսուսընտա միւպա[զ]հէսէ վագը՝ օլմաղէ, Յովհաննէսին եանընա կէլիպ անա՝ Եա մու'ալիմ, Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա սէնին իլէ պէրապէր պուլունմըշ [է]վէ հագգընտա շէհատէթ էթմիշ օլտըղըն քիմսէ իշթէ վաՓթիզ էտիյօր, վէ հէր քէս անըն եանընա կիտիյօր՝ տէտիլէր։ Յովհաննէս ճէվապէն տէտի քի՝ [ը]Պիր ատէմ քէնտինէ սէմատան վէրիլմէտիքճէ, հիչ պիր շէյ ալմաղա գատիր տէյիլ տիր։ [թ]Սիզ քէնտինիզ պէնիմ հագգըմտա՝ Պէն Քրիստոս տէյիլ իմ, [ժ]անճագ անըն էօնիւնճէ իրսալ օլունտըմ՝ տէտիյիմէ շէհատէթ էտէրսինիզ։ [ի]Կէլէն քիմին իսէ՝ կիւվէյի օ տըր. [լ]ամմա կիւվէյինին տօսթու հազըր պուլունուպ կիւվէյիյի իշիթտիյինտէ, անըն սէտասընտան զիյատէսիյլէ մէսրուր օլուր. իմտի պէնիմ պու մէսէրրէթիմ թէմամ օլմուշ [խ]տըր։ Անա պէօյիւմէք, պանա իսէ քիւչիւլմէք կէրէք տիր։ [ծ]Եօգարըտան կէլէն՝ [կ]ճիւմլէտէն ա'լա տըր. [հ]զէմինտէն օլան՝ զէմինի օլուպ, զէմինտէն պահս էտէր. [ձ]սէմատան կէլէն՝ ճիւմլէտէն ա'լա օլարագ, Էմման [ղ]կէօրիպ իշիթտիյի շէյլէրէ շէհատէթ էտէր, վէ շէհատէթինի հիչ պիր քիմսէ գապուլ էթմէզ։ Անըն շէհատէթինի գապուլ էտէն՝ [մ]Աղլահրն հագգ իտիյինէ միւհր պասմըշ օլուր։ [յ]Զիրա Աղլահրն իրսալ էյլէտիյի քիմսէ Աղլահրն սէօզլէրինի սէօյլէր, [ն]չիւնքի Աղլահ [շ]Րուհու էօլչիյլէ վէրմէզ։ [ո]Փէտէր՝ Օղլու սէվէր, վէ հէր շէյի անըն էլինէ թէսլիմ էթմիշ [չ]տիր։ [պ]Օղլա իման էտէն՝ էպէտի հայաթա մալիք տիր.

[բ] Պ. 9. 16, 33։ Ա'մալ. 2. 22։
[գ] Ա'մալ. 10. 38։
[դ] Պ. 1. 13։ Գաղ. 6. 15։ Տիտ. 3. 5։ Յակ. 1. 18։ 1 Պետ. 1. 23։ 1 Յովհ. 3. 9։
[ե] Մարկ. 16. 16։ Ա'մալ. 2. 38։ [2. 11։
[զ] Վա'. 11. 5։ 1 Կոր. 6. 52, 60։
[է] Մատթ. 11. 27։ Պ. 1. 18։ 7. 16։ 8. 28։ 12. 49։ 14. 24։
[ը] Ա,յ. 32։
[թ] Էմա. 30. 4։ Պ. 6. 33, 38, 51, 62։ 16. 28։ Ա'մալ. 2. 34։ 1 Կոր. 15. 47։ Եփես. 4. 9, 10։
[ժ] Ա'տ. 21. 9։
[ի] Պ. 8. 28։ 12. 32։
[լ] Այ. 36։ Պ. 6. 47։
[խ] Մատթ. 3. 5, 6։
[ծ] Մատթ. 14 3։
[կ] Պ. 1. 7, 15, 27, 34։ — 1 Կոր. 4. 7։ Ղափ. 5. 4։ Յակ. 1. 17։
[հ] Պ 1. 20, 27։
[ձ] Մազ. 3. 1։ Մարկ. 1. 2։ Ղուկ. 1. 17։
[ղ] Մատթ. 22. 2։ 2 Կոր. 11. 2։ Եփես. 5. 25, 27։ Վահ. 21. 9։
[մ] Ա,դն. 5. 1։
[յ] Ա,յ. 13։ Պ. 8. 23։
[ն] Մատթ. 28. 18։ Պ. 1. 15, 27։ Բօմ. 9. 5։
[շ] 1 Կոր. 15. 47։
[ո] Պ. 6. 33։ 1 Կոր. 15. 47։ Եփես. 1. 21։ Փիլ. 2. 9։
[չ] Այ. 11։ Պ. 8. 26։ 15. 15։ [10։
[պ] Բօմ. 3. 4։ 1 Յովհ. 5. 10։

ամմա Օղլա իթա՛աթ էթմէյէն՝ հայաթ կէօրմէյէ-
էք, վէ լաքին Ալլահըն ղազապը անըն իւզէրի-
նտէ գալըր։

ՊԱՊ 4

*Յիսուսն Սամարիալը պիր գարը իւէ միւքեալէմէսի, վէ քէնտիսի-
նին քիմ օլտուղունը անա պէյան էյմէյի։ 27 պու գարը իւէ սէօյլէշ-
տիյինէ շակիրտլէրինին Թէ՛աճճիւպ էյմէյէրի։ 34 Պէշարէթի Մէսղիր
խոսուսունտա Յիսուսըն քէնտի սղոսունը անլէրէ պէյան էյմէյի։
39 պիր չօղ Սամարիալըլարըն անա իման էյմէյէրի։ 43 Յիսուսն՝
Գալիլէացա կիթմէյի, 46 վէ Կափառնայումտա պիր ասըլզատէնին օղ-
լունա շիֆա վէրմէյի։*

1 Իմտի Յիսուսըն Յովհաննէստէն զիյատէ շակիրտ-
լէր փէյտա էտիպ՝ [a]վաֆթիզ էթտիյինի ֆէրիսիլէր
2 իշիթմիշ օլտըղը Րապպըն մա՛լիւմու օլտըգտա, (Վա-
գա՛ա պիզզաթ Յիսուս տէյիլ, անճագ շակիրտլէրի
3 վաֆթիզ էտէր իտի,) Եէհուտիյէյի թէրք էտիպ՝
4 թէքրար Գալիլեա թարաֆընա [b]ազիմէթ էյլէտի։ Վէ
5 Սամարիա իչինտէն կէչմէսի իճապ էթմէքլէ, [c]Յակո-
բընն քէնտի օղլու Յովսէփէ վէրտիյի արազի գուր-
պինտէ՝ Սամարիատա վագը՛ Սուքար նամ պիր շէհրէ
6 կէլտի։ Վէ օրատա Յակորըն պիր գույուսը վար իտի.
իմտի Յիսուս եօլճըլըգտան նաշի եօրուլմըշ պուլուն-
մասը հասէպիյլէ, սա՛աթ ալթը գարարլարընտա
7 գույունըն եանընտա օթուրտրը Հալտէ, Սամարիա-
տան պիր գարը սու չէքմէյէ կէլիպ, Յիսուս անա՝
8 Պանա ... վէր, իչէյիմ՝ տէտի. Զիւնքի շակիրտլերի
եէյէճէք սաթընն ալմագ իւզրէ շէհրէ կիթմիշլէր իտի։
9 Օլ սամարիալը գարը տախի անա՝ Սէն Եէհուտի՝ պէն
տէ Սամարիալը պիր գարը իքէն, նա՞սըլ պէնտէն սու
իսթէյօրսըն՝ տէտի. զիրա [d]Եէհուտիլէր Սամարիա-
10 լըլար իլէ իխթիլաթ էթմէզլէր։ Յիսուս անա ճէվա-
պէն՝ Եկէր Ալլահըն [e]աթիյէսինի վէ՝ Պանա սու վէր՝
տէյիւ սանա սէօյլէյէնին քիմ իտիյինի պիլսէ իտին,
սէն անտէն իսթէր իտին, օ տախի սանա [f]տիրի սու
11 վէրիր իտի՝ տէտի։ Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, սէնին սու
չէքէճէք գապըն եօգ տրր, գույու տախի տէրին տիր.
12 իմտի օլ տիրի սույու նէ՞րէտէն ալըրսըն. Սէն՝ պիզէ
պու գույույու վէրիպ, անտէն քէնտիսի վէ օղուլլարը
վէ տավարլարը իչմիշ օլան փէտէրիմիզ Յակոբտան
13 պէօյլի՞ւք մի սին՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պու
սուտան հէր իչէն եինէ սուսար, [g]ամմա հէր քիմ պէ-
նիմ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ՝ սուտան իչէրսէ, իլ էլ
14 էպէտ սուսամազ։ Ամմա անա վէրէճէյիմ՝ սու անըն
[h]տէրունինտէ էպէտի հայաթ իչիւն գայնայան սու
15 փունկարը օլաճագ տրր՝ տէտի։ [i]Գարը անա՝ Էֆէն-
տիմ, օ սույու պանա վէր, քի սուսամայայրմ վէ
16 պուրայա սու չէքմէյէ կէլմէյէյիմ՝ տէտի։ Յիսուս
անա՝ Կիթ զէվճինկի չաղրը վէ պուրայա կէլ՝ տէտի։
17 Գարը տախի՝ Զէվճիմ եօգ տրր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։
Յիսուս անա՝ Զէվճիմ եօգ՝ տէտիյինտէ տօղրու սէօյ-
18 տին. Զիրա պէշ զէվճէ վարտըն, վէ շիմտի սէնին
իլէ օլան քիմսէ զէվճինկ տէյիլ տիր. պունտա կէր-
19 չէք սէօյլէտին՝ տէտի։ Գարը անա՝ Էյ էֆէնտիմ,
20 [j]կէօրիյօրըմ քի սէն պիր փէյղամպէր սին. Եճատ-
տրմըզ [k]պու տաղտա սէճտէ գըլտրլար, վէ սիզ՝
Սէճտէ գըլմագ լազըմ օլան մահալ [l]Երուսաղէմտէ
21 տիր՝ տէրսինիզ, տէտի։ Յիսուս անա՝ Էյ խաթուն,
պանա ինան, սա՛աթ կէլիյօր քի՝ փէտէրէ [m]նէ պու
տաղտա, նէ տէ Երուսաղէմտէ սէճտէ գըլաճագսը-
22 նըզ։ Սիզ [n]պիլմէտիյինիզէ սէճտէ գըլարսընըզ, պիզ
պիլտիյիմիզէ սէճտէ գըլարըզ. [o]զիրա խէլաս Եէհու-
23 տիլէրտէն տիր։ Լաքին սա՛աթ կէլիր վէ հալա հազըր
տրր քի՝ կէրչէքտէն սէճտէ գըլանլար փէտէրէ [p]րուհ
վէ [q]հագիգաթլէ սէճտէ գըլաճագլար. զիրա փէտէր
24 տախի քէնտինէ պէօյլէ սէճտէ գըլանլար իսթէր։ [r]Ալ-
լահ րուհ տրր, վէ անա սէճտէ գըլանլար րուհ վէ
25 հագիգաթլէ սէճտէ գըլմագ կէրէք տիր՝ տէտի։ Գարը
անա՝ Քրիստոս թէսմիյէ օլունան Մեսիանըն կէլէճէ-
յինի պիլիրիմ, օ կէլտիյի զէման [s]պիզէ հէր շէյի
26 խապէր վէրէճէք տիր՝ տէտի։ Յիսուս անա՝ [t]Պէն,
27 քի սէնին իլէ քէլամ էտիյօրըմ, օ իմ՝տէտի։ Վէ պու
սրրատա շակիրտլերի կէլիպ՝ գարը իլէ սէօյլէշտիյինէ
թէ՛աճճիւպ էթտիլէր իսէ տէ, հիչ պիրի՝ Նէ՞ արայօր-
սըն, վէ եախօտ՝ Անըն իլէ նէ՞ սէօյլէշտիյօրսըն՝ տէմէտի։
28 Օլ վագըթ գարը տէսթիսինի պրագրպ շէհրէ վար-
29 տը, վէ էհալիյէ, Կէլինիզ՝ [u]էթտիյիմ շէյլէրին ճիմ-
լէսինի պանա սէօյլէյէն պիր ատէմ կէօրինիւզ. [v]ա-
30 ճէպա Քրիստոս պո՞ մը տրր՝ տէտի։ Անլէր տախի
շէհրտէն չրգրպ՝ անըն եանընա կէլիյօրլար իտի։
31 Պու արալըդ շակիրտլերի անա՝ Եա մու՛ալլիմ,
32 թա՛ամ էյլէ՝ տէյիւ ըէճա էթտիլէր։ Օ տախի ան-
լէրէ՝ Սիզին պիլմէտիյինիզ պէնիմ եէյէճէք թա՛ա-
33 մըմ վար՝ տէտի։ Իմտի շակիրտլերի պիրիպիրինէ՝
[w]Ճէպա անա պիր քիմսէ եէյճէճէք կէթիրմի՞շ մի՝ տէ-
34 տիլէր։ Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ [x]Պէնիմ թա՛ամըմ
պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի իճրա վէ անըն իշինի
35 իթմամ էթմէք տիր։ Սիզ՝ Հասատ վագթը կէլմէ-
սինէ տահա տէօրթ այ վար տրր՝ տէմէ՞զ մի սինիզ.
իշթէ սիզէ տէրիմ քի՝ Կէօզլէրինիզի աչրպ թարլա-
լարա պագրնըզ. [y]զիրա հալա հասատ իչիւն պէյազ-
36 լանմըշ տրրլար։ [z]Վէ պիչէն՝ իճրէթ ալրպ էպէտի

[a] Պ. 3. 22,26։
[b] Թէք. 33. 19։ 48.22։ Ցես. 24. 32։
[c] 4Մխլ. 17.24։ Ղուկ. 9. 52,53։ Ա՛մալ. 10. 28։
[d] Ես. 12.3։ 44.3։ Երեմ. 2. 13։ Զաք. 13. 1։ 14. 8։
[e] Պ. 6. 35,58։
[f] Պ. 7. 38։
[g] Պաղ Պ. 6. 34։ Բամ. 6. 23։ 1Յովհ. 5. 20։
[h] Ղուկ. 7. 16։ 24. 19։ Պ. 6. 14։ 7. 40։
[i] Հաք. 9. 7։
[j] Թէս. 12.5,11։ 3Մխլ. 9. 3։ 2Թէվ. 7. 12։
[k] Մաղ. 1. 11։ 1 Տիմ. 2. 8։
[l] 4Մխլ. 17. 29։
[m] Ես. 2. 3։ Ղուկ. 24. 47։ Բամ. 9. 4,5։
[n] Փիլ. 3. 3։
[o] Պ. 1. 17։
[p] 2Կոր. 3. 17։
[q] Ա՛յ. 29,39։
[r] Պ. 9. 37։ Մատթ. 26. 63,64։ Մարկ. 14. 61, 62։
[s] Ա՛յ. 25։
[t] Յոբ. 23.12։ Պ. 6. 38։ 17. 4։ 19. 30։
[u] Մատթ. 9. 37։ Ղուկ. 10. 2։
[v] Դան. 12. 3։

Digitized by Google

հայաթա մահսուլ ճէմ՚ էտէր, քի հէմ էքէն՝ հէմ տէ
37 պիչէն պէրապէր սեվինէլէր։ Զիրա՝ Պիրի էքէր, տիկէրի
38 պիչէր՝ քէլամը պունտա հագգ տըր։ Պէն սիզի էմէք
չէքմէտիյինիզ ըէյի պիչմէյէ կէօնտէրտիմ. պաշգալար
էմէք չէքտիլէր, սիզ անլէրին էմէյինէ կիրտինիզ։
39 Վէ՝ էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի պանա սէօյլէ-
տի՝ տէյիւ Ըշէհատէթ էտէն գարընըն սէօզիւ իչիւն,
օլ շէհրտէն չօգ Սամարիալըլար անա իման էթտի-
40 լէր։ Վէ Սամարիալըլար անըն եանընա կէլիպ՝ եան-
լարընտա գալմասընը անտէն րէճա էթմէլէրի իւզէ-
41 րինէ, օրատա իքի կիւն գալտը։ Վէ անըն քէլամը
42 իչիւն տահա չօգ քիմսէլէր իման էտիպ, Գարըյա խի-
թապէն՝ Ինանմամըզ արթըգ սէնին սէօզիւնէ մէպնի
տէյիլ տիր. զիրա՞ պիզ քէնտիմիզ իշիթտիք վէ տիւն-
եանընն Խէլասքեարը [Քրիստոս] հագիգաթթէն պու
իտիյինի պիլիրիզ՝ տէտիլէր։
43 Վէ պու իքի կիւնտէն սօկրա օրատան չըգըպ՝ Գա-
44 լիլեայա կիթտի։ Զիրա Ըյիսուս քէնտիսի՝ Պիր փէյ-
ղամպէրին քէնտի վաթանընտա ի՛թիպարը եօգ տըր՝
45 տէյիւ շէհատէթ էթտի։ Վէ Գալիլեայա կէլտիյինտէ,
Գալիլեալըլար պայրամ վագթը Երուսաղէմ՚տէ Ըհէփ
իճրա էթտիյինի կէօրմիւշ օլմալարընըյլէ, անը գա-
պուլ էթտիլէր. Ըզիրա քէնտիլէրի տախի պայրամ
իչիւն կիթտիլէր։
46 Իմտի Ը՞յիսուս սույու շէրապա թէպտիլ էթտիյի
Գալիլեատա վագը՚ Կանայա թէքրար կէլտիյինտէ,
օրատա ասըլզատէ պիր ատէմ վար իտի, քի օղլու
47 Կափառնայումտա խասթա իտի։ Պու զաթ՝ Յիսու-
սըն Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիյինի իշիթտիք-
տէ եանընա վարտը, վէ էնիպ օղլընա շիֆա վէրմէ-
սինի անտէն րէճա էյլէտի. զիրա էօլմէք իւզրէ իտի։
48 Օլ վագթը Յիսուս անա՝ Ը՞Ալամէթլէր վէ միւ՚ճիզլէր
49 կէօրմէտիքճէ իման էթմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ Օլ ա-
սըլզատէ անա՝ Էյ էֆէնտի, չօճընըմ էօլմէզտէն էվ-
50 վէլ էն՝ տէտի։ Յիսուս անա՝ Կիթ, օղլընկ հայաթ
պուլտու՝ տէտի. վէ օլ ատէմ Յիսուսըն քէնտինէ տէ-
51 տիյի քէլամա իման էտիպ կիթտի։ Վէ օ տահա էնէր
իքէն, գուլլարը քէնտինի գարշընայըպ՝ Զօճընընկ հա-
52 յաթ պուլտու՝ տէյէրէք անա խապէր վէրտիլէր։ Ան-
լէրտէն սա՚աթ գաչտա իֆագաթ պուլտընընը սիւ՚ալ
էթմէշխյլէ՝ Տիւն սա՚աթ եէտիտէ հիւմմասը տէֆ՚ օ-
53 տու՝ տէտիլէր։ Օլ վագթը փէտէրի Յիսուսըն քէնտի-
նէ՝ Օղլընկ հայաթ պուլտու՝ տէտիյի սա՚աթտա օլ-
տրղընը ակլատը. վէ քէնտիսի պիլթիւն էհլ ի պէյթի
54 իլէ պէրապէր իման էթտի։ Յիսուս Եէհուտիյէտէն
Գալիլեայա կէլտիքտէն սօկրա, իճրա էյլէտիյի ի-
քինճի միւ՚ճիզլէ պու տըր։

ՊԱՊ Ե

Յիսուսըն օձուզ ակէքիզ ակնէտէն պէրու խասթա օլան պիր ատէմէ սէպի կիւնիւնտէ շիֆա վէրմէսի։ 16 Եէհուտիլէրին շիֆա պուլան քիմսէյի Ը՚զիր վէ Յիսուսա Քէ՚ատտի էմէյէրի։ 17 Յիսուսըն տախի՝ Փէտէրին, 32 վէ Յովհաննէսին, 36 վէ քէնտի՚ամլէրինին, 39 վէ Ֆիւ-Քիւպ ի Մուգատտէսինին շէհատէքլէրիյլէ քէնտինի Քէպիր էմէսի։

Անտէն սօկրա Եէհուտիլէրին պայրամը օլուպ՝
2 Յիսուս Երուսաղէմէ չըգտը։ Վէ Երուսաղէմտէ Ը՞Գո-
յուն ֆ-ֆ-ը գուրպինտէ Ի՚պրանիճէ Բեթհեզդա տէ-
նիլէն պիր հավուզ օլուպ՝ անըն պէշ էյվանը վար
3 իտի։ Անլէրտէ քէօր վէ թօփալ վէ ՚՚՚ը գուրումըշ
օլան փէք չօգ խասթալար սույուն թահրիքինէ մուն-
4 թազըր օլարագ եաթըյօրլար իտի։ Զիրա վագթը
վագթը հավուզա պիր մէլէք էնիպ՝ սույու թահրիք
էտէր իտի. իմտի սու թահրիք օլունտրգտան սօկրա
էն էվվէլ էնէն քիմսէ, հէր նէ ի՚լլէթի վար իսէ, շիֆա
5 պուլուր իտի։ Վէ օրատա օձուզ սէքիզ սէնէտէն պէ-
6 րու խասթա օլան պիր ատէմ վար իտի։ Յիսուս անը
եաթմըշ օլտրղը հալտէ կէօրիւպ, չօգ զէմանտան
պէրու պէօյլէ օլտրղընը պիլմէքլէ, անա՝ Սըհհէթ
7 պուլմագ իսթէ՞ր մի սին՝ տէտի։ Խասթա անա՝ Եֆէն-
տիմ, սու թահրիք օլունտրգտա պէնի հավուզա գօ-
յաճագ ատէմիմ օլմատրղընտան, պէն կիթմէքտէ
իքէն, պէնտէն էվվէլ պաշգասը էնէր՝ ճէվապընը վէր-
8 տի։ Յիսուս անա՝ Ը՞Գալգ, եաթաղընկը գալտրրըպ
9 եիւրիւ՝ տէտի։ Օլ ատէմ տախի տէրհալ սըհհէթ
պուլտու, վէ եաթաղընը գալտրրըպ եիւրիւտու. Ը՞վէ
10 օլ կիւն սէպթ կիւնիւ իտի։ Պունուն իչիւն Եէհու-
տիլէր շիֆա պուլան քիմսէյէ՝ Սէպթ կիւնիւ տիր,
Ը՞սանա եաթաղը գալտրրմագ հէլալ տէյիլ տիր՝ տէ-
11 տիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Պանա շիֆա վէրէն քիմսէ
քէնտիսի պանա՝ եաթաղընկը գալտրրըպ եիւրիւ՝ տէ-
12 տի ճէվապընը վէրտի։ Իմտի անա՝ Սանա, եաթա-
ղընկը գալտրրըպ եիւրիւ՝ տէյէն ատէմ քիմ տիր՝ տէյիւ
13 սիւ՚ալ էթտիլէր։ Շիֆա պուլան քիմսէ իսէ, անըն
քիմ իտիյինի պիլմէզ իտի, զիրա Յիսուս օլ մա-
հալտէ խալգընը չօգըրըը սէպէպիյլէ պիր թարաֆա
14 չէքիլմիշ իտի։ Անտէն սօկրա Յիսուս անը հէյքէլտէ
պուլուպ, անա՝ Իշթէ սըհհէթ պուլտընը. Ըարթըգ
կիւնահ իշլէմէ, օլմայա քի սանա տահա ֆէնա պիր
15 շէյ վագը՚ օլա՝ տէտի։ Օլ ատէմ վարըպ՝ Եէհուտիլէրէ
քէնտինէ շիֆա վէրէն Յիսուս իտիյինի խապէր վէրտի։
16 Վէ պու սէպէպտէն Եէհուտիլէր Յիսուսա պու շէյ-
լէրի սէպթ կիւնիւնտէ էթտիյի իչիւն Թէ՚ատտի էտէր,
17 [վէ գաթլինի արար] լար իտի։ Ամմա Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Ֆէտէրիմ շիմտիյէտէք իշլէյօր, պէն տա-
18 խի իշլէյօրըմ՝ տէտի։ Պու սէպէպէ մէպնի Եէհու-

ե Ա.յ. 29։
զ Պ. 17. 8։ 1 Յովհ. 4. 14։
է Մատթ. 13. 57։ Մարկ. 6. 4։ Ղուկ. 4. 24։
ը Պ. 2. 23։ 3. 2։
թ Թէս. 16. 16։
ժ Պ. 2. 1, 11։
ի Կոր. 1. 22։
—
լ Ղևտ. 23. 2։ Թէս. 16. 1։ Պ. 2. 13։
խ Նէհեմ. 3. 1։ 12. 39։
ծ Մատթ. 9. 6։ Մարկ. 2. 11։ Ղուկ. 5. 24։
կ Պ. 9. 14։
հ Խուր. 20. 10։ Նէհեմ. 13. 19։ Երեմ. 17. 21, վէ պայրի՝ Մատթ. 12. 2։ Մարկ. 2. 24։ 3. 4։
ձ Ղուկ. 6. 2։ 13. 14։
ղ Մատթ. 12. 45։ Պ. 8. 11։
ճ Պ. 9. 4։ 14. 10։
մ Պ. 7. 20։

Digitized by Google

տիլէր անըն գաթլինի տահա զիյատէ արատըլար,
զիրա սէպթի նագզ էյլէտիքտէն մա՛տա՝ Ալլահ փէ-
տէրիմ տիր՝ տէյէրէք, ᵖքէնտինի Ալլահա միւսավի
19 գըլար իտի: Իմտի Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի
.քի՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ փէ-
տէրին պիր շէյ էթտիյինի կէօրմէտիքճէ ᵠՕղուլ քէն-
տիլիյինտէն պիր շէյ էտէմէզ, զիրա օ նէ էտէրսէ,
20 Օղուլ տախի հէման անը էտէր: Զիւնքի ᵠփէտէր Օղ-
լու սէվէր վէ քէնտի էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի
անա կէօսթէրիր. վէ սիզին թէ՛աճճիւպ էթմէնիզ իչիւն
անա պունլարտան տահա պէօյիւք ՚ամէլլէր կէօսթէ-
21 րէճէք տիր: Զիրա փէտէր էօլիւլէրի իգամէ վէ իհեա
էթտիյի միսիլլիւ, ᵡՕղուլ տախի պէօյլէճէ իսթէտիյի
22 քիմսէյէրի իհեա էտէր: Զիրա փէտէր հիչ պիր քիմ-
սէյի հիւքմ էթմէզ, ᵇամմա պիւթիւն հիւքմիւ Օղլա
23 թէսլիմ էթմիշ տիր. Թա քի ճիւմլէսի փէտէրէ իհթի-
րամ էթտիքլէրի միսիլլիւ, Օղլա տախի իհթիրամ էտէ-
լէր. ᵡՕղլա իհթիրամ էթմէյէն՝ անը իրսալ էտէն փէ-
24 տէրէ իհթիրամ էթմէմիշ օլուր: Հագիգաթէն, հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ᵎՊէնիմ քէլամըմը տիկլէյիպ,
պէնի իրսալ էտէնէ իման էտէն քիմսէ էպէտի հայաթա
մալիք օլուր. վէ մահքիմիյէթէ տիւչար օլմազ, ᵍֆա-
25 գաթ էօլիւմտէն հայաթա ինթիգալ էթմիշ տիր: Հա-
գիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Վագըթ կէլի-
յօր, վէ հալա հազըր տըր քի՝ ᵡէօլիւլէր Իպն Ուլլահ-
սէտասընը իշիտիպ՝ իշիտէնլէր տախի տիրիլէճէքլէր
26 տիր: Զիրա փէտէր քինտի զաթընտա հայաթա մալիք
օլտըղը միսիլլիւ, Օղլա տախի պէօյլէճէ քէնտի զա-
27 թընտա հայաթա մալիք օլմազը վէրմիշ տիր: ᵡՎէ
ատէմ օղլու օլտըղը իչիւն, ᵠհիւքմ էթմէյէ տախի
28 անա սէլահիյէթ վէրմիշ տիր: Պունա թէ՛աճճիւպ
էթմէյինիզ. զիրա վագըթ կէլիյօր քի գապրլարտա
օլանլարըն ճիւմլէսի անըն սէտասընը իշիտէճէքլէր,
29 ᵎՎէ խայր իշլէյէնլէր հայաթ գըյամէթինէ, շէրր իշ-
լէյէնլէր իսէ մահքիմիյէթ գըյամէթինէ ՚չըզաճագ-
30 լար տըր: ᵡՊէն քէնտիլիյիմտէն պիր շէյ էտէմէմ.
իշիթտիյիմէ կէօրէ հիւքմ էտէրիմ. պէնիմ հիւքմիմ
տախի հագգ տըր, զիրա ᵡքէնտի իրատէթիմի տէյիլ,
անճագ պէնի իրսալ էտէն [փէտէր]ին իրատէթինի
31 արարըմ: ᵎէկէր պէն քէնտի հագգըմտա շէհատէթ
32 էտէրսէմ, շէհատէթիմ հագգ տէյիլ տիր: ᵡՊէնիմ
հագգըմտա շէհատէթ էտէն՝ պաշգասը տըր. վէ պէ-
նիմ հագգըմտա էթտիյի շէհատէթ հագգ օլտըղընը
33 պիլիրիմ: Սիզ Յովհաննէսին եանընա ՚ելճի կէօն-
տէրտինիզ, ᵎօ տախի հագիգաթա շէհատէթ էյլէտի:
34 Պէն իսէ ինսան թարաֆընտան շէհատէթ ալմամ,
անճագ խէյաս պուլմանըզ իչիւն պու շէյլէրի սէօյլէ-
35 յօրըմ: Օ՝ եանար վէ ᵡզիյատար չըրաղ իտի, վէ ᵎսիզ
պիր միւտտէթ անըն զիյասընտա շատ օլմագ իսթէ-
36 տինիզ: ᵎԱմմա պէնիմ՝ Յովհաննէսին շէհատէթինի-
տէն պէօյիւք շէհատէթիմ վար, զիրա իթմամ էթմէք
իւզրէ ᵡփէտէրին պանա վէրտիյի ա՛մէլլէր, հէման պու
իշլէտիյիմ ՚ամէլլէր, փէտէրին պէնի իրսալ էթտիյինէ
37 հագգըմտա շէհատէթ էտէր: Վէ պէնի իրսալ էտէն
փէտէր ᵎքէնտիսի տախի հագգըմտա շէհատէթ էթմիշ
տիր. սիզ հիչ պիր վագըթ անըն սէսինի իշիթմէտի-
38 նիզ, վէ ᵡհէյ՚էթինի կէօրմէտինիզ: Վէ քէլամը տախի
սիզտէ գա՛իմ տէյիլ տիր, չիւնքի սիզ անըն իրսալ
39 էթտիյի քիմսէյէ իման էթմէյօրսընըզ: ᵎՔիթապլարը
արաշտըրընըզ. զիրա անլէրէլէ էպէտի հայաթա մալիք
օլուրըզ զանն էտէրսինիզ, վէ ᵎպէնիմ իչիւն շէհատէթ
40 էտէն անլէր տիր: ᵡՎէ սիզ հայաթա մալիք օլմագ
41 իչիւն պանա կէլմէք իսթէմէյօրսընըզ: ᵎԱտէմլէրտէն
42 ՚իզզէթ ալմամ: Լաքին սիզի պիլիրիմ քի տէրունի-
43 նիզտէ Ալլահ մուհապպէթի եօգ տըր: Պէն փէտէրին
իսմիյլէ կէլտիմ, վէ պէնի գապուլ էթմէյօրսընըզ.
էկէր տիկէր պիր քիմսէ քէնտի իսմիյլէ կէլիրսէ, անը
44 գապուլ էտէրսինիզ: Սիզ պիրիպիրինիզտէն ՚իզզէթ
ալըպ՝ ᵎեալընըզ Ալլահտան կէլէն ՚իզզէթի արամագ
45 իքէն, ᵍնաֆըլ իման էտէ պիլիր սինիզ: Փէտէրէ՝ սիզի
պէն իթհամ էտէճէյիմ զանն էթմէյինիզ. ᵎսիզի իթ-
համ էտէն վար տըր, օ տա սիզին ի՛թիմատ էթտի-
46 յինիզ Մովսէս տիր: Զիրա էկէր Մովսէսէ ինանմըշ
օլսա իտինիզ, պանա ինանըր իտինիզ. ᵉզիրա օ պէ-
47 նիմ հագգըմտա եազտը: Ամմա անըն քիթապլարընա
ինանմատըղընըզ հալտէ, պէնիմ սէօզլէրիմէ նաֆըլ
ինանաճագսընըզ:

ՊԱՊ 6

Յիսուսըն պէշ էթմէք վէ իրէ պալըղլէ պէշ պին իրիշիյի տօյուրմասը. 15 պունուն իւզէրինէ օլ ատէմլէրին անը մէլիք ՒԱմէք իսթէմէյէրի. 16 Յիսուսըն տախի անլէրտէն տահա չէքիլմէսի, վէ անտէն սոնրա տէնիզ իւզէրինտէ եուրիւյէրէք չալխըրտըրընին եանընա կէլմէսի. 26 էթմէք իչիւն քէնտինի արայանլարը Ա՛զիր, 32 վէ իման էտէնլէրէ հայաթ էթմէյի քէնտինի օլտըղընը պէյան էմէսի. 66 շակիրտլէրինէն նէչէլէրինին կէրի չէքիլմէսի. 68 Պետրոսըն իգրարը. 70 Յուդայա շէյթան Ո՛ամիյէ էմէսի:

Ա՛նտէն սօնրա Յիսուս Գալիլեա տէնիզի, եա՛նի

ᵖ Պ. 10. 30, 33։ Փիլ. 2. 6։
ᵃ Ա՛յ. 30։ Պ. 8. 28։ 9. 4։ 12. 49։ 14. 10։
ᵇ Մատթ. 3. 17։ Պ. 3. 35։ 2Պետ. 1. 17։
ᶜ Ղուկ. 7. 14։ 8. 54։ Պ. 11. 25, 43։
ᵈ Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Ա՛յ. 27։ Պ. 3. 35։ 17. 2։ Ա՛մալ. 17. 31։ 1Պետ. 4. 5։
ᵉ 1Յովհ. 2 23։
ᶠ Պ. 3. 16, 18։ 6. 40, 47։ 8. 51։ 20. 31։
ᵍ 1Յովհ. 3. 14։
ʰ Ա՛յ. 28։ Եփես. 2. 1, 5։ 5. 14։ Կող. 2. 13։
ⁱ Դան. 7. 13, 14։
ʲ Ա՛յ. 22։ Ա՛մալ. 10. 42։ 17. 31։
ᵏ Դան 12. 2։ Մատթ. 25. 32, 33, 46։
ˡ Եա. 26. 19։ 1Կոր. 15. 32։ 1Մկ. 4. 15։
ᵐ Ա՛յ. 19։
ⁿ Մատթ. 26. 39։ Պ. 4. 34։ 6. 38։
ᵒ Պ. 8. 14։ Վահ. 3. 14։
ᵖ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Պ. 6. 27։ 8. 18։
ᵠ Թէս. 4. 12։ Պ. 1. 18 1Տիմ. 1. 17։ 1Յովհ. 4. 12։
ʳ Պ. 1. 15, 19, 27, 32։
ˢ 2Պետ. 1. 19։
ᵗ Մատթ. 13 20։ 21. 26։ Մարկ. 6. 20։
ᵘ 1Յովհ. 5. 9։
ᵛ Պ. 3. 2։ 10. 25։ 15. 24։
ʷ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Պ. 6. 27։ 8. 18։
ˣ Պ. 8. 18։ 1Յովհ. 5. 6, 7, 9։
ʸ Պ. 1. 15, 19, 27, 32։
ᶻ 2Պետ. 1. 19։
ᵃᵃ Մատթ. 13 20։ 21. 26։ Մարկ. 6. 20։
ᵃᵇ 1Յովհ. 5. 9։
ᵃᶜ Պ. 3. 2։ 10. 25։ 15. 24։
ᵃᵈ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Պ. 6. 27։ 8. 18։
ᵃᵉ Թէս. 4. 12։ Պ. 1. 18 1Տիմ. 1. 17։ 1Յովհ. 4. 12։
ᵃᶠ Եա. 8. 20։ 34. 16։ Ղուկ. 16. 29։ Ա՛յ. 46։ Ա՛մալ. 17. 11։
ᵃᵍ Թէս. 18. 15, 18։ Ղուկ. 24. 27։ Պ. 1. 45։
ᵃʰ Պ. 1. 11։ 3. 19։
ᵃⁱ Ա՛յ. 34։ 1Մկ. 2. 6։
ᵃʲ Բամ. 2. 29։
ᵃᵏ Պ. 12. 43։
ᵃˡ Բամ. 2. 12։
ᵃᵐ Թէք. 3. 15։ 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 49. 10։ Թէս. 18. 15, 18։ Պ. 1. 45։ Ա՛մալ. 26. 22։ ——
ᵃⁿ Մատթ. 14. 13։ Մարկ. 6. 32։ Ղուկ. 9. 10, 12։

Digitized by Google

Տիբերիա ֆԷդէնին էօթէ թարաֆընա ’ազիմէթ է-
2 տիպ, Խասթալարտա կէօսթէրտիյի ’ալամէթլէրի
կէօրտիւքլէրի իչիւն, արտը սըրա չօգ խալգ կիտէր
3 իտի: Վէ Յիսուս տաղա չըգըպ՝ շակիրտլէրի իլէ պէ-
4 րապէր օրատա օթուրտու: ֊Եէհուտիլէրին պասեք
պայրամը տախի եագընն իտի:
5 ֊Իմտի Յիսուս նազար էտիպ՝ եանընա չօգ խալգ
կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, Փիլիպպոսա՝Պունլարընն եէ-
մէլէրի իչիւն նէ՞րէտէն էքմէք ը սաթընն ալալըմ՝ տէտի:
6 Պունու տախի անը թէճրիպէ իչիւն սէօյլէտի. զիրա
7 քէնտիսի նէ էտէճէյինի պիլիր իտի: Փիլիպպոս անա
ճէվապէն՝ Պունլարընն հէր պիրի ազ պիր շէյ եէմէսի
իչիւն, ֊իքի եիւզ տինարլըգ էքմէք ը քիֆայէթ էթմէզ՝
8 տէտի: Շակիրտլէրինտէն պիրի՝ Սիմոն Պետրոսընն
9 գարնտաշը Անդրէաս, անա տէտի քի, Պուրատա պէշ
արփա էքմէյի իլէ իքի պալըղը պուլունան պիր չօ-
ճուգ վար. ֊լաքին պու գատար քիշիյէ պունլար նէ՞
10 օլուր: Ամմա Յիսուս՝ Ատէմլիրի օթուրտընըզ՝ տէտի.
վէ օլ մահալտէ չօգ օթ պուլունուպ՝ օլ ատէմլէր թագ-
11 րիպէն պէշ պինկ քիշի օլարագ, օթուրտըլար: Վէ
Յիսուս էքմէքլէրի ալըպ՝ շիւքր էթիքտէն սօնրա
[շակիրտլէրէ, վէ շակիրտլէր տախի] օթուրանլարա
թէվզի՛ էթտիլէր, պալըգլարտան տախի իսթէտիք-
12 լէրի գատար ֊ըւէ֊ւէ: Վէ տօյտրգլարընտա, շա-
կիրտլէրինէ խիթապէն՝ Ֆազլա գալան փարչալարը
թօփլայընըզ, պիր շէյ զայ՝ օլմասընն՝ տէմէսի իւզ-
13 րինէ, Անլէր տախի տէվշիրիպ՝ օլ պէշ արփա էքմէ-
յինտէն եէյէնլէրտէն արթան փարչալարլէ օն իքի
քիւֆէ տօլտուրտըլար:
14 Վէ օլ ատէմլէր Յիսուսըն իզհար էթտիյի ’ալա-
մէթի կէօրմէքլէ՝ Ֆիլհագիգէ տիւնեայա կէլէճէք շօլ
15 ֊փէ չղամպէր պու տըր՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի ան-
լէրին կէլիպ՝ մէլիք էթմէք իչիւն քէնտինի ճէպրէն
կէօթիւրէճէքլէրինի պիլմէսիյլէ, թէքրար եալընըզճա
16 տաղա չէքիլտի: Վէ ֊ախշամ օլտրգտա, շակիրտ-
17 լէրի սահիլէ էնտիլէր: Վէ գայրղա կիրիպ՝ տէնիզին
էօթէ թարաֆընա, Կափառնայումա կիտիյօրլար
իտի. վէ գարանլըգ պասմըշ օլուպ՝ Յիսուս տահա
18 եանլարընա կէլմէմիշ իտի. Տէնիզ տախի շիտտէթլի
պիր բիւզկեար էսմէսինտէն գապարմագտա իտի:
19 Իմտի անլէր քիւրէք չէքէրէք եիրմի պէշ վէ եա օթուզ
օգ աթըմը գատար կիթտիքլէրինտէ, Յիսուսը տէ-
նիզին իւզէրինտէ եիւրիյէրէք գայընղն եանընա կէ-
20 լիր կէօրիպ՝ գօրգտըլար: Ո տախի անլէրէ՝ Պէն իմ,
21 գօրգմայընըզ՝ տէտի: Ո զէման սէվինէրէք անը գա-
յրղա ալտրլար. վէ տէր’ագապ գայրգ կիտէճէքլէրի
եէրէ վասրլ օլտու:
22 Էրթէսի կիւն տէնիզին էօթէ թարաֆընտա տու-
րան խալգ օրատա անընն շակիրտլէրինին պինմիշ
օլտրգլարը պիր գայրգտան պաշգա օլմատրղընը, վէ
Յիսուսընն՝ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր գայրղա կիր-
մէմիշ, անճագ շակիրտլէրինին եալընըզ կիթմիշ օլ-
23 տրգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, (Հալ պու քի Րապպ
շիւքր էթիքտէն սօկրա, էքմէք եէտիքլէրի մահալէ
24 եագընն Տիբերիատան պաշգա գայրգլար կէլտի,) Իմտի
խալգ Յիսուսընն վէ շակիրտլէրինին օրատա օլմա-
տրղընը կէօրտիւքլէրինտէ, քէնտիլէրի տախի գա-
յրգլարա պինիպ՝ Յիսուսը արայարագ, Կափառնա-
25 յումա կէլտիլէր: Վէ անը տէնիզին էօթէ թարաֆընտա պուլուպ, անա՝ Եա մու’ալլիմ, պուրայա նէ՞ վա-
26 գրթ կէլտին՝ տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ’Ալա-
մէթլէր կէօրտիւյինիւզ իչիւն տէյիլ, անճագ օլ էք-
մէքլէրտէն եէյիպ տօյտրղընըզ իչիւն պէնի արայօր-
27 սընըզ: Ֆանի օլան թա’ամա տէյիլ, ֊անճագ Իսն
իւլ ինսանընն սիզէ վէրէճէյի էպէտի հայաթ իչիւն
պագի գալան թա’ամա սա’յ էտինիզ, ֊զիրա Փէտեր
28 Ալլահ անը միւհրլէմիշ տիր՝ տէտի: Ո զէման անա՝
֊Ալլահրն ա’մէլլէրինի իճրա էթմէք իչիւն նէ՞ էտէ-
29 լիմ՝ տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Ալլահրն
’ամէլի պու տըր՝ քի անընն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ
30 իման էտէսինիզ՝ տէտի: Իմտի անա՝ ֊Եա սէն, պի-
զիմ կէօրիւպ սանա իման էթմէմիզ իչիւն նէ՞ ’ալա-
31 մէթ կէօսթէրիրսին. նէ՞ իշլէրսին: ֊Էճատտրմըզ պէր-
րիյէտէ մէննի եետիլէր, Նիթէքիմ՝ Անլէրէ եէմէյէ
֊սէմատան էքմէք վէրտի՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէ-
32 տիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սէմատան օլան էքմէյի սիզէ
Մովսէս վէրմէտի, լաքին սէմատան օլան հագիգի
33 էքմէյի սիզէ Փէտերիմ վէրիր: Զիրա Ալլահրն էքմէյի
սէմատան նազիլ օլուպ տիւնեայա հայաթ վէրէն
34 տիր՝ տէտի: Իմտի անա՝ ֊Եա Րապպ, պիզէ պու էք-
35 մէյի տա՛իմա վէր՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ
տէտի քի՝ ֊Ո հայաթ էքմէյի պէն իմ. ֊պանա կէլէն
ասլա աճրգմայաճագ, վէ պանա իման էտէն ասլա
36 սուսամայաճագ տըր: ֊Լաքին սիզէ տէտիմ քի՝ Պէնի
հէմ կէօրտիւնիւզ, հէմ տէ իման էթմէյօրսընըզ:
37 ֊Փէտէրին ճիւմլէ պանա վէրտիյի պանա կէլիր. ֊վէ
38 պանա կէլէնի ասլա տըշարը աթմամ: ֊Զիրա քէնտի
իրատէթիմի տէյիլ, ֊անճագ պէնի իրսալ էտէնին

֊ Ղեւ. 23. 5,7։ Թէս. 16. 1։ Գ. 2.13։ 5.1։
֋ Մատթ.14.14։ Մարկ. 6. 35։ Ղուկ. 9. 12։
֌ Գաղ Ա՛տ. 11. 21,22։
֍ 4Միլ. 4. 43։
֎ Թվ.ք.49.10։ Թէս.18. 15,18։ Մատթ. 11.3։ Գ. 1. 21։ 4. 19,25։ 7. 40։ [6. 47։
֏ Մատթ.14.23։ Մարկ. Ա՛մալ. 2. 22։ 2Գետ. 1.17։
֐ Այ. 54։ Գ. 4. 14։
֑ Մատթ. 3. 17։ 17.5։ Մարկ. 1. 11։ 9. 7։ Ղուկ. 3. 22։ 9. 35։ Գ.1.33։ 5. 37։ 8.18։
֒ 1Յովհ. 3. 23։
֓ Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Մարկ.8.11։ 1Կոր. 1. 22։
֔ Խուր. 16. 15։ Ա՛տ. 11. 7։ Նէեմ. 9. 15։
֕ 1Կոր. 10. 3։
֖ Մէզ. 78. 24,25։
֗ Գաղ Գ. 4. 15։
֘ Այ. 48. 58։
֙ Գ. 4. 14։ 7. 37։
֚ Այ. 26. 64։
֛ Ա՛յ. 45։
֜ Մատթ. 24.24։ Գ.10. 28,29։ 2Տիմ. 2. 19։ 1Յովհ. 2. 19։ [30։
֝ Մատթ. 26.39։ Գ. 5. 4. 34։

Digitized by Google

իրատէթինի իճրա էթմէք իւզրէ սէմատան նիւզուլ
39 էթտիմ: Վէ պէնի իրսալ էտէն փէտէրին իրատէթի
պու տըր քի՝ ՙճիւմլէ պանա վէրտիյինտէն հիչ պի-
րինի զայ՝ էթմէյիպ, անճագ անը սօն կիւնտէ իհեա
40 էտէյիմ: Վէ *պէնի իրսալ էտէնին" իրատէթի պու
տըր քի՝ Օղլու կէօրիւպ ՙանա իման էտէն հէր պիր
քիմսէ էպէտի հայաթա մալիք օլա, պէն տախի անը
սօն կիւնտէ իհեա էտէյիմ:
41 Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիւզը՝ Սէմատան էնէն է-
մէք պէն իմ՝ տէտիյի իչիւն անըն հագգընտա սէօյ-
42 լէնէրէք, ՙՊու քիմսէ Յիսուս իպն ի Յովսէփ տէյիլ
մի, քի պիզ անըն փէտէրի իլէ վալիտէսինի պիլիրիզ.
պու հալտէ նաՙսըլ՝ Սէմատան նիւզուլ էթտիմ՝ տէյօր
43 տէտիւէր: Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝
44 Արանըզտա սէօյլէնմէյինիզ. ՙՊէնի իրսալ էտէն փէ-
տէր անը չէքմէյինճէ՝ պիր քիմսէ պանա կէլէմէզ, պէն
45 տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ: Ձիւմլէսի
Ալլահ թարաֆընտան թա՛լիմ օլունմըշ օլաճագլար՝
տէյիւ ՙփէյղամպէրլէրտէ եազըլմըշ տըր. պունա
պէնա՛էն ՙփէտէրտէն հէր իշիտիպ էօյրէնէն պանա
46 կէլիր. ՙՏէյիլ քի պիր քիմսէ փէտէրի կէօրմիւշ տիր,
ՙիլա Ալլահ թարաֆընտան օլան զաթ փէտէրի կէօր-
47 միւշ տիր: Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ՝
քի՝ ՙՊանա իման էտէն էպէտի հայաթա մալիք տիր:
48 ՙՀայաթ էքմէյի պէն իմ: (49) ՙԷճտատընըզ պէրրի-
50 յէտէ մէննի եէյիպ վէֆաթ էթտիլէր: ՙՍէմատան նա-
զիլ օլան էքմէք պու տըր, քի անտէն պիր քիմսէ եէ-
51 յիպ տէ վէֆաթ էթմէյէ: ՙՍէմատան նիւզուլ էտիպ
հայյ օլան էքմէք պէն իմ. էկէր պիր քիմսէ պու էք-
մէքտէն եէրսէ, իլ էլ էպէտ եաշայաճագ տըր, ՙվէ պէ-
նիմ վէրէճէյիմ էքմէք տիւնեանընն հայաթը իչիւն վէ-
րէճէյիմ թէնիմ տիր:
52 Իմտի Եէհուտիւէր՝ ՙՊու ատէմ նաՙսըլ թէնինի եէ-
մէմիզ իչիւն վէրէ պիլիր տէյիւ՝ ՙարալարընտա մու-
53 ՙարազա էթտիւէր: Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝
Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, ՙէկէր
Իպն իլ ինսանըն թէնինի եէմէզ, վէ գանընը իչմէզ-
54 սէնիզ, քէնտինիզտէ հայաթ օլմազ: ՙՊէնիմ թէնիմի
եէյիպ գանըմը իչէն՝ էպէտի հայաթա մալիք տիր,
55 պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ: Ձիրա
թէնիմ հագիգաթէն թա՛ամ տըր, վէ գանըմ հագի-
56 գաթէն շուրպ տըր: Թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէն՝
57 ՙպէնտէ, պէն տախի անտէ սաքին օլուրըմ: Հայյ
օլան փէտէր պէնի իրսալ էթտիյի, պէն տախի փէ-
տէրին սէպէպիյլէ հայաթտա օլտըղըմ միսիլլիւ, պէ-
նի եէյէն տախի պէնիմ սէպէպիմլէ հայաթտա օլաճագ
58 տըր: ՙՍէմատան նազիլ օլան էքմէք պու տըր. էճ-
տատընըզ մէննի եէյիպ վէֆաթ էթտիքլէրի կիպի
տէյիլ տիր. պու էքմէյի եէյէն իլ էլ էպէտ հայաթ-
տա օլաճագ տըր:
59 Պու շէյլէրի Կափառնայումտա թա՛լիմ էտէրէք,
սինաղօղտա սէօյլէտի:
60 ՙՎէ շակիրտլէրինտէն նիչէլէրի պունու իշիթտիք-
լէրինտէ՝ Պու սէօզ աղըր տըր, պունու քիմ տինկլէյէ
61 պիլիր՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս շակիրտլէրինին պու-
նուն իւզէրինէ սէօյլէնտիքլէրինի քէնտի տէրունինտէ
պիլմէքլէ, անլէրէ խիթապէն՝ Սիզի պու շէյ սիւրչ-
62 տիւրիյօը մը. ՙէկէր Իպն իլ ինսանըն մուգատտէմա
63 օլտըղը մահալէ չըգտըղընը կէօրիւսէնիզ ... ՙԻհեա
էտէն՝ Րուհ տըր, թէն հիչ պիր ֆա՛իտէ էթմէզ. պէնիմ
64 սիզէ սէօյլէտիյիմ՝ սէօզլէր րուհ վէ հայաթ տըր: ՙԼա-
քին սիզտէն պա՛զը ինանմայան քիմսէլէր վար տըր՝
տէտի. չինքի ՙՅիսուս ինանմայանլար քիմլէր օլտը-
ղընը վէ քէնտինի էլէ վէրէճէք օլան քիմ իտիյինի
65 իպլիտատէն պիլիր իտի: Վէ տախի ՙպունուն իչիւն
սիզէ՝ Հիչ քիմսէ փէտէրիմ թարաֆընտան քէնտինէ վէ-
րիլմէտիքճէ պանա կէլէմէզ՝ տէյիւ սէօյլէտիմ, տէտի:
66 ՙՊունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն նիչէլէրի կէրի
չէքիլիպ՝ արթըգ անըն իլէ պէրապէր կէզմէզլէր իտի:
67 Իմտի Յիսուս օն իքիլէրէ՝ Սիզ տախի մի կիթմէք
68 իսթէրսինիզ՝ տէտի: Սիմոն Պետրոս անա ճէվապէն՝
Եա Րապպ, քիմէ կիտէլիմ, էպէտի ՙհայաթ սէօզլէրի
69 սէնտէ տիր: ՙՊիզ տախի իման էտիպ, Իպն Ուլլահ
[իլ հայյ] Քրիստոս սէն իտիյիկի պիլտիք՝ տէտի:
70 Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ ՙՊէն սիզ օն իքիլէրի ին-
թիխապ էթմէտիմ մի. ՙվէ սիզտէն պիրի Շէյթան
71 տըր՝ տէտի: Վէ պունու Սիմոն օղլու Իսկարիովտը
Յուդա հագգընտա սէօյլէր իտի. զիրա պու քիմսէ օն
իքիլէրտէն պիրի իքէն՝ անը էլէ վէրէճէք իտի:

ՊԱՊ 7

*Յիսուսըն ազրապասընէն անա եէհուտիյէյէ կիԹմէսինի Թէքլիֆ էՀ-
մէլէրի, անէն տախի անլէրէ ճէվապը: 10 Խայմէ պայրամընա չըզ-
մասը. 14 հէյքէլտէ Թա՛լիմ էԹմէսի: 32 Ֆէրիսիլէրին անը ՔուԹմագ
իւզրէ մէ՛մուրլար կէօնտէրմէլէրի: 40 Խալգըն անէն հագգընտա մուխ-
Թէլիֆ էֆքեարը: 45 Ֆէրիսիլէրին քէնտի մէ՛մուրլարընը, Յիսուսը
կէՀիրմէտիքլէրի, վէ Նիկոդեմոսը տախի Յիսուսը Թէսահհիւպ էԹտիյի
իչիւն Թա՛զիր էԹմէլէրի:

Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա՝ Յիսուս Գալիլեատա

ՙ Պ. 10. 28։ 17. 12։ 18. 9։
+ Եբ.՝ Փէտէրլիմին
ՙ Այ. 27,47,54։ Պ. 3. 15,16։ 4. 14։
- ՄատԹ.13.55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 4. 22։
ՙ Ածն. 1. 4։ Այ. 65։
ՙ Ես. 54.13։ Երեմ. 31. 34։ Միք.4.2։ Իպր. 8. 10։ 10. 16։
ՙ Այ. 37։
ՙ Պ. 1. 18։ 5. 37։
- ՄատԹ. 11.27։ Ղուկ. 10. 22։ Պ. 1. 18։ 7. 29։ 8. 19։
ՙ Պ. 3. 16, 18, 36։ Այ. 40։
ՙ Այ. 33,35։
ՙ Այ. 31։
ՙ Այ. 51,58։
- Պ. 3. 13։
ՙ 'Իպր. 10. 5,10։
+ Պ. 3. 9։
• Պ. 7. 43։ 9. 16։ 10. 19։
ՙ ՄատԹ. 26. 26,28։
- Այ. 27,40,63։ Պ. 4. 13,14։
ՙ 1Թովհ.3.24։4.15,16։
ՙ Այ. 49-51։
ՙ Այ. 66։ ՄատԹ.11.6։
ՙ Մարկ. 16. 19։ Պ. 3. 13։ Ա'մալ.1.9։ Եփես. 4. 8։
ՙ 2Կոր. 3. 6։
ՙ Այ 36։
ՙ Պ. 2. 24,25։ 13. 11։
ՙ Այ. 44 45։
ՙ Այ. 60։
ՙ Ա'մալ 5 20։
ՙ ՄատԹ.16.16։ Մարկ. 8. 29։ Ղուկ. 9. 20։ Պ. 1. 49։ 11. 27։
ՙ Ղուկ. 6. 13։
ՙ Պ. 13. 27։

Digitized by Google

կէզէր իտի. ⁻զիրա ԵՀՈՒտիլէր գաթլինէ գասթ էթ-
տիքլէրի իչիւն, ԵՀՈՒտիյէտէ կէզմէք իսթէմէզ իտի:
2 ᵇՎէ ԵՀՈՒտիլէրին խայմէ պայրամը եագըն օ-
3 մաղլէ, ᶜԳարնտաշլարը անա՝ Շակիրտլէրինկին տախի
իշլէտիյին ՚ամէլլէրի կէօրմէլէրի իչիւն պուրատան
4 չըգըպ՝ ԵՀՈՒտիյէյէ կիթ. Զիրա հիչ պիր քիմսէ քէն-
տիսի աշիքեար օլմագ իսթէր իքէն, կիզլիճէ պիր
շէյ իշլէմէզ. էկէր պունլարը իշլէրսէն, քէնտինկի
5 տիւնեայա իզհար էյլէ՝ տէտիլէր: ᵉԶիրա գարնտաշ-
6 լարը պիլէ անա իման էթմէզլէր իտի: Վէ Յիսուս
անլէրէ տէտի քի՝ ᶠՊէնիմ վագթըմ տահա կէլմէտի,
ֆագաթ սիզին վագթընըզ տա՛իմա հազըր տըր:
7 ᵍՏիւնեա սիզէ պուղզ էտէմէզ, ամմա պանա պուղզ
էտէր. ʰչիւնքի պէն անըն հագգընտա ՚ամէլլէրինին
8 ֆասիտ օլտըղընա շէհատէթ էտէրիմ: Սիզ պու պայ-
րամա չըգրնըզ. պէն պու պայրամա [տահա] չըգմամ.
ᶦզիրա պէնիմ վագթըմ տահա թէմամ օլմամըշ տըր:
9 Վէ անլէրէ պու շէյլէրի սէօյլէյիպ՝ Գալիլեատա գալ-
10 տը: Ամմա գարնտաշլարը չըգտըգտան սօնրա, օ
զէման քէնտիսի տախի աշիքեար օլմայարագ, կիզ-
լիճէ կիպի պայրամա չըգտը:
11 ᵏԵՀՈՒտիլէր տախի անը պայրամտա արայըպ՝
12 Նէրէտէ տիր՝ տէրլէր իտի: ˡՎէ անըն հագգընտա
խալգըն արասընտա չօգ գիյլ ու գալ վագը՚ օլարագ,
ᵐպա՚զըլարը՝ Սալիհ տիր՝ տէյիպ, տիկէրլէրի տէ՝
Խայր, անճագ խալգը իզլալ էտիյօր՝ տէրլէր իտի:
13 Ամմա ⁿԵՀՈՒտիլէրին գօրգուսընտան նաշի պիր քիմ-
սէ ՚ալէնէն անըն լագըրտըսընը էթմէզ իտի:
14 Վէ արթըգ պայրամըն նըսֆը օլտըգտա, Յիսուս
15 հէյքէլէ չըգըպ՝ թա՛լիմ էտէր իտի: ᵒՎէ ԵՀՈՒտիլէր
թէ՚աճճիւպ էտէրէք՝ Պու քիմսէ թա՛լիմ օլունմըշ տէ-
16 յիլ իքէն, քիթապլարը նաՓսըլ պիլիր՝ տէտիլէր: Յի-
սուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ ᵖՊէնիմ թա՛լիմիմ քէն-
տիմին տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէնին տիր:
17 ՚Էկէր պիր քիմսէ անըն իրատէթինի իճրա էթմէք իս-
թէրսէ, պու թա՛լիմ Ալլահտան մը օլտըղընը, վէ
եախօտ պէն քէնտիլիյիմտէ՚ն մի սէօյլէտիյիմի պիլէ-
18 ճէք տիր: ʳՔէնտիլիյինտէն սէօյլէյէն քէնտի ՚իզզէ-
թինի արար. ամմա քէնտինի իրսալ էտէնին ՚իզզէ-
թինի արայան հագգ տըր, վէ անտէ հագգսըզլըգ
19 եօգ տըր: ˢՄովսէս սիզէ շէրի՚աթը վէՐմէտի մի, վէ
սիզտէն հիչ քիմսէ շէրի՚աթը իճրա էթմէզ. ᵗՆի՞չին
20 գաթլիմի արայօրսընըզ՝ տէտի: Խալգ տախի՝ ᵘՄէհ-

49: 14. 10,24:
21 վապ վէրտիլէր: Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պիր իշ
իշլէտիմ վէ ճիւմլէնիզ թէ՚աճճիւպ էտիյօրսընըզ:
22 ՚Մովսէս սիզէ խիթանը վէրտի, (պու տախի Մով-
սէստէն տէյիլ տիր, ՚անճագ էճտատտան տըր,) վէ
23 սիզ սէպթ կիւնիւ ատէմ խիթան էտէրսինիզ: Էկէր
Մովսէսին շէրի՚աթը նագզ օլունմամագ իչիւն ՚սէպթ
կիւնիւ ատէմ՝ խիթան օլունուր իսէ, սէպթ կիւնիւ պիր
ատէմէ քեամիլէն սըՀՀէթ վէրտիյիմ իչիւն պանա տա-
24 րըլը՚յօր մը սընըզ: ՚Կէօրիւնիւշէ կէօրէ հիւքմ էթմէ՚յի-
նիզ, անճագ ՚ատալէթէ կէօրէ հիւքմ էյլէ՚յինիզ՝ տէտի:
25 Օ զէման Երուսաղէմլիլէրտէն պա՚զըլարը տէրլէր
իտի քի՝ Գաթլինի արատըգլարը պու տէյի՞լ մի տիր.
26 Վէ իշլէթ ՚ալէնէն սէօյլէյօր, վէ անա հիչ պիր շէյ
տէմէյօրլար. ՚՞աճէպա բէ՚իսլէր պունուն հագիգա-
27 թէն Քրիստոս իտիյինի սահիհէն պիլտիլէ՚ր մի: ՚Ա-
քէն պիզ պունուն նէրէտէն օլտըղընը պիլիրիզ. ամ-
մա Քրիստոս կէլտիյի զէման՝ նէրէտէն օլտըղընը
քիմսէ պիլմէզ:
28 Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր իքէն, նիտա
էտէրէք՝ ՚՞Էմ պէնի պիլիրսինիզ, հէմ տէ նէրէտէն
օլտըղըմը պիլիրսինիզ. ՚Վէ պէն քէնտիլիյիմտէն կէլ-
մէտիմ, ֆագաթ պէնի իրսալ էտէն ՚՞հագգ տըր, ՚՞քի
29 սիզ անը պիլմէզսինիզ: ՚Պէն անը պիլիրիմ. զիրա
պէն անտէն իմ, վէ հէմ պէնի օ իրսալ էյլէտի՝ տէտի:
30 ՚՞Պունուն իւզէրինէ անը թութմաղա գաստ էթտիլէր
իսէ տէ, ՚հիչ պիր քիմսէ անա էլ ուզաթմատը, չիւնքի
31 անըն վագթը տահա կէլմէմիշ իտի: ՚Վէ խալգտան
նիչէլէրի անա իման էտիպ՝ Քրիստոս կէլտիյի զէման
պունուն իճրա էթտիյի մի՚ճիզէլէրտէն զիյատէ՚ մի
էտէճէք՝ տէտիլէր:
32 Ֆէրիսիլէր խալգըն անըն հագգընտա պու միսիլ-
լիւ գիյլ ու գալ էթտիյինի իշիտիպ՝ Ֆէրիսիլէր իլէ
պաշ քեահինլէր անը թութմագ իւզրէ մէ՚մուրլար
33 կէօնտէրտիլէր: Վէ Յիսուս՝ ՚՞Տահա պիր ազ միւտտէթ
սիզին իլէ պէրապէր իմ. անտէն սօկրա պէնի իրսալ
34 էտէնէ կիտէրիմ: ՚Սիզ պէնի արայըպ տա պուլմայա-
ճագսընըզ, վէ պէնիմ պուլունտըղըմ եէրէ սիզ կէլէ-
35 մէզսինիզ՝ տէտի: Պունուն իւզէրինէ ԵՀՈՒտիլէր պի-
րիպիրինէ՝ Պու նէ՚րէյէ կիտէճէք տիր քի պիզ քէն-
տինի պուլմայաճաղըզ. ՚աճէպա Եունանիլէր իչինէ
՚տաղըլմըշ օլանլարա կիտիպ տէ, Եունանիլէրէ՚ մի
36 թա՛լիմ էտէճէք: Պէնի արայըպ տա պուլմայաճագ-

ᵃ Պ. 5. 16,18:
ᵇ Ղեւ. 23. 34:
ᶜ Մատթ. 12. 46: Մարկ. 3. 31: Ա՚մալ. 1. 14:
ᵈ Մարկ. 3. 21:
ᵉ Պ. 2. 4: 8. 20: Այ. 8, 30:
ᶠ Պ. 15. 19:
ᵍ Պ. 3. 19:
ʰ Պ. 8. 20: Այ. 6:
ᶦ Պ. 11. 56:
ᵏ Պ. 9. 16: 10. 19:
ˡ Մատթ. 21. 46: Ղուկ. 7. 16: Պ. 6. 14: Այ. 40:
ᵐ Պ. 9. 22: 12. 42: 19. 38:
ⁿ Մատթ. 13. 54: Մարկ. 6. 2: Ղուկ. 4. 22: Ա՚մալ. 2. 7:
ᵒ Պ. 3. 11: 8. 28: 12.
ᵖ Պ. 8. 43:
ʳ Պ. 5. 41: 8. 50:
ˢ Խուր. 24. 3: Թէս. 33. 4: Ցովհ. 1. 17: Ա՚մալ. 7. 38:
ᵗ Մատթ. 12. 14: Մարկ. 3. 6: Պ. 5. 16,18: 10. 31,39: 11. 53:
ᵘ Պ. 8. 48,52: 10. 20:
ᵛ Ղեւ. 12. 3:
ʷ Թէք. 17. 10:
ˣ Պ. 5. 8,9,16:
ʸ Թէս. 1. 16, 17: Էմս. 24. 23: Պ. 8. 15: Ցակ. 2. 1:
ᶻ Այ. 48:
ᵃ՚ Մատթ. 13. 55: Մարկ. 6. 3: Ղուկ. 4. 22:
ᵇ՚ Գագ Պ. 8. 14:
ᶜ՚ Պ. 5. 43: 8. 42:
ᵈ՚ Պ. 5. 32: 8. 26: Բօմ. 3. 4:
ᵉ՚ Պ. 1. 18: 8. 55:
ᶠ՚ Մատթ. 11. 27: Պ. 10. 15:
ᵍ՚ Մարկ. 11. 18: Ղուկ. 19. 47: 20. 19: Այ. 19: Պ. 8. 37:
ʰ՚ Այ. 44: Պ. 8. 20:
ᶦ՚ Մատթ. 12. 23: Պ. 3. 2: 8. 30:
ᵏ՚ Պ. 13. 33: 16:
ˡ՚ Ովս. 5. 6: Պ. 8. 2: 13. 33:
ᵐ՚ Ես. 11. 12: Ցակ. 1. 1: 1Գետ. 1. 2:

Digitized by Google

սընըզ, վէ պէնիմ պուլունտըղըմ եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ, տէտիյի պու քէլամ նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։
37 ·Վէ պայրամըն սօն վէ պէօյիւք կիւնիւնտէ Յիսուս տուրուպ նիտա էտէրէք՝ ֈԷկէր պիր քիմսէ սուսամըշ
38 իսէ, պանա կէլիպ իչսին։ -Հէր քիմ քի պանա իման էտէրսէ, քիթապըն պույուրտըղը վէճհլէ, ᵏպաթընտան տիրի սու ըրմագլարը ճէրէյան էտէճէք տիր՝
39 տէտի։ ᵏՊունու տախի քէնտինէ իման էտէնլէրին ալաճագլարը Րուհըն հագգընտա սէօյլէտի. զիրա Յիսուս հէնուզ ᵖթա՛զիզ օլունմատըղը իչին Րուհ [իվ
40 Գուտս] տահա ֆրէէէչ տէյիլ իտի։ Խալգտան նիչէլէրի պու սէօզիւ իշիթտիքլէրինտէ՝ Ֆիլհագիգէ պու
41 ᵏօլ փէյղամպէր տիր՝ տէտիլէր։ Պաշգալարը՝ ·Պու Քրիստոս տըր՝ տէտիլէր. դայրիլէրի իսէ՝ Եա Քրիս-
42 տոս ᵏԴաւիթեատա՞ն մը կէլիր։ ᵉՔրիստոս Դաւիթին նէսլինտէն վէ ᵖԴաւիթին օլտըղը Բեթլէհէմ նամ քէօյտէն կէլիր՝ տէյիւ քիթապ պույուրմա՞զ մը՝ տէ-
43 տիլէր։ ᵏՊէօյլեճէ անըն հագգընտա խալգ պէչինինտէ
44 իխթիլաֆ վուգու՛ պուլտու։ ᵏՎէ անլէրտէն պա՛զըսը անը թուխմագ իսթէտիլէր իսէ տէ, հիչ քիմսէ անա էլ ուզաթմատը։
45 Վէ մէ՛մուրլար պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէրին եանընա կէլտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Նի՞չիւն անը կէ-
46 թիրմէտինիզ՝ տէտիլէր։ Մէ՛մուրլար ճէվապչէն՝ ·Պու ատէմ կիպի ասլա պիր քիմսէ սէօյլէմէմիշ տիր՝ տէ-
47 տիլէր։ Վէ պունուն իւզէրինէ Ֆէրիսիլէր անլէրէ ճէ-
48 վապչէն՝ Սի՞զ տէ մի ալտանտընըզ. ᵏՐէ՛իսլէրտէն, եախօտ Ֆէրիսիլէրտէն պիր քիմսէ անա իման էթտի՞
49 մի. Ամմա շէրի՛աթը պիլմէյէն պու խալգ մէլ՛ուն տըր՝
50 տէտիլէր։ ᵏԿէճէլէյին անըն եանընա կէլմիշ օլան
51 Նիկոդեմոս անլէրտէն պիրի օլմաղլէ, անլէրէ, ᵛԱճէպա պիզիմ շէրիա՛աթըմըզ պիր ատէմի էվվէլա տինկլէյիպ նէ էթտիյինի ական՛ամատըզճա, հիւքմ էտէ՞ր մի՝
52 տէտի։ Պունա ճէվապչէն՝ Սը՞ն տէ մի ᵍԳալիլեատան սըն. թահգիգ էյլէ վէ պագ քի՝ Գալիլեատան փէյ-
53 ղամպէր զուհուր էթմէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ Վէ հէր քէս քէնտի էվինէ կիթտի։

ՊԱՊ 8

Ֆէրիսիլէրին զինատա ՔուՔուլմըշ պիր գարըյը Յիսուսըն եանընա կէՔիրմէլէրի։ 12 Յիսուսըն՝ տունեանըն նուրու, վէ Քա՛լիմինին հագգ օլտըղը։ 33 Աբրահամ զուրրիյէմի իգ՝ տէյիրէք իՔՔիւթար էտէն եէհուտիլէրէ Յիսուսըն ճէվապը, 59 վէ զագապնաք օլտըգլարը իչին Յիսուսըն՝ արալարընտան չըզըպ կիՔմէսի։

Վ է Յիսուս Զէյթուն տաղընա կիթտի։ (2) Վէ
1 սէհէր վագիթընտա թէքրար հէյքէլէ կիտիպ՝ պիւթիւն գավմ եանընա կէլմէքտէ օլարագ, օթուրուպ անլէրէ
3 թա՛լիմ էտէր իտի։ Վէ ՚իլէմա իլէ Ֆէրիսիլէր զինատա թուխթուլմըշ պիր գարը անըն եանընա կէթի-
4 րիպ՝ օրթատա տուրտուրարագ, Անա՝ Եա մու՛ալլիմ, պու գարը իրթիքեապ ը զինա Ֆի՛իլինտէ թուխթուլ-
5 տու, -Վէ Մովսէս շէրի՛աթտա պիզէ պէօյլէ քիմսէլէրին րէճմ օլունմասընը էմր էթտի. սէն նէ՞ տէրսին՝
6 տէտիլէր։ Իթհամընա ֆէր ֆէ՛էէ պուլմագ իւզրէ, անը թէճրիպէ իչին պունու սէօյլէտիլէր. լաքին Յիսուս էյիլիպ՝ փարմաղըյլէ եէրէ եազը եազար իտի։
7 Վէ անա մուսիրրանէ սիւ՛ալ էթմէյէրիյլէ, տօղրուլուպ անլէրէ ᵖՍիզտէն հանկըսը պիկիւնահ իսէ, անըն
8 իւզէրինէ էվվէլա թաշը օ աթսընը՝ տէտի։ Վէ եինէ
9 էյիլիպ եէրէ եազը եազար իտի։ Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ, զամիրլէրինտէն իւզամ օլունարագ, իխթիյարլարտան պաշլայրպ էն սօկրաքիլէրէ վարընճայատէք, ᵏպիրէր պիրէր չըգտըլար, վէ Յիսուս եալընըզ գալտը. գարը տախի օրթատա տուրույօր
10 իտի։ Վէ Յիսուս տօղրուլուպ գարըտան պաշգա պիր քիմսէյի կէօրմէմէքլէ, անա՝ Էյ գարը, օլ տա՛վաճլարընկ նէ՞րէտէ տիր, հիչ պիրի ՚ալէյհինկէ հիւքմ է՞թ-
11 մէտի մի՝ տէտի։ Օ տախի՝ Հիչ պիրի, Էֆէնտի, տէմէսըյլէ, Յիսուս անա՝ ᵗՊէն տախի ՚ալէյհինկէ հիւքմ էթմէմ. կիթ, ᵏարթըգ կիւնահ իշլէմէ՝ տէտի։
12 Վէ եինէ Յիսուս անլէրէ խիթապչէն՝ ·Պէն տիւնեանընըն նուրու իմ. պանա թապի՛ օլան՝ զուլմէթտէ եիւրիւմէյիպ, անճագ հայաթ նուրընա մալիք օլաճագ
13 տըր՝ տէտի։ Ֆէրիսիլէր տախի անա՝ ᵗՍէն քէնտի հագգընտա շէհատէթ էտէրսին, սէնին շէհատէթին
14 հագգ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ Յիսուս անլէրէ ճէվապչէն՝ Էէր նէ գատար պէն քէնտի հագգըմտա շէհատէթ էտէրսէմ տէ, շէհատէթիմ հագգ տըր, զիրա նէրէտէն կէլտիյիմի վէ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիրիմ. ᵉսիզ իսէ նէրէտէն կէլտիյիմի, եա նէրէյէ կիտէճէյիմի
15 պիլմէզսինիզ։ ᵖՍիզ ճիսմանիճէ հիւքմ էտէրսինիզ.
16 ᵏպէն հիչ քիմսէյի հիւքմ էթմէմ։ Վէ էկէր պէն հիւքմ էթսէմ տէ, պէնիմ հիւքմիւմ հագգ տըր. ᵗզիրա եալընըզ տէյիլ իմ, ամմա պէն վէ պէնի իրսալ էտէն
17 Փէտէր պէբոպէբ էչ։ ·Վէ իքի ատէմին շէհատէթի հագգ
18 օլտըղը շէրի՛աթընըզտա տախի եազըլմըշ տըր։ Պէն քէնտի հագգըմտա շէհատէթ էտէրիմ. ᵏպէնի իրսալ էտէն Փէտէր տախի պէնիմ հագգըմտա շէհատէթ
19 էտէր՝ տէտի։ Օլ վագըթ անա՝ Փէտէրինկ նէ՞րէտէ տիր՝

ₒ Ղեւ. 23. 36։
ֆ Ես. 55. 1։ Պ. 6. 35։ Վահ. 22. 17։
ֻ Թէս. 18. 15։
ֆ Էմս. 18. 4։ Ես. 12. 3։ 44. 3։ Պ. 4. 14։
ֲ Ես. 44. 3։ Յովէլ. 2. 28։ Պ. 16. 7։ Ա՛մալ. 2. 17, 33, 38։
ֳ Պ. 12. 16։ 16. 7։
ֵ Թէս. 18. 15, 18։ Պ. 1. 21։ 6. 14։
ֶ Պ. 4. 42։ 6. 69։
ֵ Պ. 1. 46։ Այ. 52։
ը Մէկ. 132. 11։ Երեմ. 23. 5։ Միք. 5. 2։ Մատթ. 2. 5։ Ղուկ. 2. 4։
ֵ 1Միւլ. 16. 1, 4։
ֵ Այ. 12։ Պ. 9. 16։ 10. 19։
ֵ Այ. 30։
ֵ Մատթ. 7. 29։
ֵ Պ. 12. 42։ Ա՛մալ. 6 7։ 1Կոր. 1. 20, 26։ 2. 8։
ֵ Պ. 3. 2։
ֵ Թէս. 1. 17։ 17. 8, վէ զայրիւ 19. 15։
ֵ Ես. 9. 1, 2։ Մատթ. 4. 15։ Պ. 1. 46։ Այ. 41։

ₒ Ղեւ. 20. 10։ Թէս. 22. 22։
ֵ Թէս. 17. 7։ Բամ. 2. 1։
ֵ Բամ. 2. 22։
ֵ Ղուկ. 9. 56։ 12. 14։ Պ. 3. 17։
ֵ Պ. 5. 14։
ֵ Պ. 1. 4, 5, 9։ 3. 19։ 9. 5։ 12. 35, 36, 46։
ֵ Պ. 5. 31։
ֵ Պ. 7. 28։ 9. 29։
ֵ Պ. 7. 24։ [36։
ֵ Պ. 3. 17։ 12. 47։ 18.
ֵ Այ. 29։ Պ. 16. 32։
ֵ Թէս. 17. 6։ 19. 15։ Մատթ. 18. 16։ 2Կոր 13. 1։ Ի՛պր. 10. 28։
ֵ Պ. 5. 37։

Digitized by Google

տէտիլէր. Յիսուս՝ ʼՆէ պէնի, նէ տէ փէտէրիմի պիլիրսինիզ. ՚էկէր պէնի պիլսէ իտինիզ, փէտէրիմի տախի պիլիր իտինիզ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։

20 Իմտի Յիսուս պու սէօզլէրի հէյքէլտէ թա՚լիմ էտէր իքէն՝ ՛խազինէտէ սէօյլէտի, ՚վէ անը հիչ քիմսէ թութմատը, զիրա ՚վագթը տահա կէլմէմիշ իտի։

21 Յիսուս թէքրար անլէրէ խիթապէն՝ Պէն կիտէրիմ, ՛վէ պէնի արայըպ տա ՛կիւնահընըզտա էօլէճէքսինիզ. պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ՝

22 տէտի։ Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ ՚Անճպա քէնտի քէնտինի էօլտիւրէճէ՞ք մի տիր քի՝ Պէնիմ կիտէճէյիմ

23 եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ՝ տէյօր, տէտիլէր։ Ո տախի անլէրէ՝ ՛Սիզ աշաղըտան սընըզ, պէն եօգարըտան իմ. ՚սիզ պու տիւնեատան սընըզ, պէն պու տիւն-

24 եատան տէյիլ իմ։ ՚Պու էճլտէն սիզէ՝ Կիւնահլարընըզտա էօլէճէքսինիզ՝ տէտիմ. ՚զիրա էկէր պէն իտիյիմէ իննամազսանըզ, կիւնահլարընըզտա էօլէճէք-

25 սինիզ՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ անա՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Եվվէլտէն

26 պէրու հէման սիզէ սէօյլէտիյիմ զաթ իմ։ Սիզին հագգընըզտա սէօյլէմէյէ վէ հիւքմ էթմէյէ չօգ շէյլէրիմ վար. լաքին ՚պէնի իրսալ էտէն հագգ տըր. ՚վէ պէն տիւնեայա անտէն իշիթտիյիմ շէյլէրի սէօյլէրիմ։

27 Անլէր՝ քէնտիլէրինէ փէտէր հագգընտա սէօյլէտիյինի ակլամատըլար։

28 Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ ՚Իպն իվ լինսանը եիւքսէյէ գալտըրտըղընըզտա, ՚պէն իտիյիմի վէ ՚քէնտիլիյիմտէն հիչ պիր շէյ էթմէյիպ՝ ՚լաքին փէտէրիմին պանա թա՚լիմ էթտիյի իւզրէ պու շէյլէրի

29 սէօյլէտիյիմի պիլէճէքսինիզ։ ՚Վէ պէնի իրսալ էտէն պէնիմ իլէ պէրապէր տիր. ՚փէտէր պէնի եալընըզ պրագմատը, ՚չինքի պէն տա՚իմա անըն րիզասը օլան շէյլէրի իճրա էտէրիմ՝ տէտի։

30 Պու շէյլէրի սէօյլէր իքէն՝ ՚չօգ քիմսէյէր անա

31 իման էթտիլէր։ Օլ վագըթ Յիսուս քէնտինէ իման էտէն Եէհուտիլէրէ խիթապէն՝ Էկէր սիզ պէնիմ քէլամըմտա գալըրսանըզ, ֆիլհագիգէ շակիրտլէրիմ

32 օլուպ, Հագիգաթը պիլէճէքսինիզ, ՛հագիգաթ տա-

33 խի սիզի ազատ էտէճէ՞ք տիր՝ տէտի։ Անա՝ ՛Պիզ Աբրահամ զիւրրիյէթի իզ, վէ հիչ պիր վագըթ քիմսէյէ գուլլըգ էթմէտիք. սէն նա՞սըլ՝ Ազատ օլաճագսընըզ՝

34 տէյօրսըն, տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝

՚Հէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ, կիւնահըն գուլու տըր։

35 ՛Գուլ տախի խանէտէ իլէյէպէտ պագի գալմայըպ՝

36 օղուլ իլէյէպէտ գալըր։ ՚Իմտի էկէր Օղուլ սիզի ա-

37 զատ էտէրսէ, ֆիլվագը՝ ազատ օլաճագսընըզ։ Աբրահամ զիւրրիյէթի օլտըղընըզը պիլիրիմ. ՚ամմա գաթլիմի արայօրսընըզ, չինքի քէլամըմ տէրունի-

38 նիզտէ եէր թութմայօր։ ՚Պէն փէտէրիմին եանընտա կէօրտիյիմիւ սէօյլէրիմ, սիզ տախի փէտէրինիզին եանընտա կէօրտիյինիւզ շէյլէրի եափարսընըզ՝ տէ-

39 տի։ Անա ճէվապէն՝ ՚Պիզիմ փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէտիլէր. Յիսուս անլէրէ տէտի քի, ՚Աբրահամըն էվլատը օլսա իտինիզ, Աբրահամըն ՚ամէլլէ-

40 րիյլէ ՚ամիլ օլուր իտինիզ։ Ֆագաթ շիմտի պէնիմ, եա՚նի ՚Ալլահ թարաֆընտան իշիթտիյիմ հագիգաթը սիզէ սէօյլէյէն ՚պիր ատէմին գաթլինի արայօրսը-

41 նըզ. Աբրահամ պունու եափմատը։ Սիզ փէտէրինիզին ՚ամէլլէրիյլէ ՚ամէլ էտէրսինիզ։ Իմտի անա՝ Պիզ վէլէտ ի զինա տէյիլ իզ, ՚պիզիմ պիր փէտէրիմիզ

42 վար, օ տա Ալլահ տըր՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ ՚Էկէր Ալլահ փէտէրինիզ օլսա իտի, պէնի սէվէր իտինիզ. ՛չինքի պէն Ալլահտան խուրուճ էտիպ կէլտիմ. ՚զիրա քէնտիլիյիմտէն կէլմէ-

43 տիմ, լաքին պէնի օ իրսալ էթտի։ ՚Նիչիւն պէնիմ սէօզիւմիւ անլամայօրսընըզ. չինքի պէնիմ քէլա-

44 մըմը տինլէյէմէզսինիզ։ ՚Սիզ պապանըզ Շէյթանտան սընըզ, վէ պապանըզըն շէհվէթլէրինի ֆի՚իլէ կէթիրմէ՞ք իսթէրսինիզ. օ իպթիտատէն պէրու գաթիլ իտի, ՚վէ հագիգաթտա սէպաթ էթմէտի, զիրա անտէ հագիգաթ եօգ տըր. եալան սէօյլէտիյի վագըթ քէնտի շէյլէրինտէն սէօյլէր, զիրա եալանճը

45 վէ եալան պապասը տըր։ Ամմա պէն հագիգաթը

46 սէօյլէտիյիմ իչիւն պանա ինանմազսընըզ։ Սիզտէն քի՞մ իւզէրիմտէ կիւնահ իսպաթ էտէ պիլիր. վէ հագիգաթը սէօյլէյօր իսէմ, նիչիւն պանա ինանմազ-

47 սընըզ։ ՚Ալլահտան օլան՝ Ալլահըն քէլամլարընը տինլէր. սիզ Ալլահտան օլմատըղընըզտան տինլէ-

48 մէզսինիզ։ Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝ Սանա Սամարիալը վէ ՚մէճնուն տէտիյիմիզ տօղրու տէյի՞լ մի՝

49 տէտիլէր։ Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն մէճնուն տէյիլ իմ, լաքին փէտէրիմէ հիւրմէթ էտէրիմ, սիզ իսէ պէնի

50 թահգիր էտիյօրսընըզ։ ՚Վէ պէն քէնտի ՚իզզէթիմի

51 արամամ. ՚Նը արայըպ հիւքմ էտէն վար տըր։ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚էկէր պիր

Ա Յ. 55։ Պ. 16. 3։
Բ Պ. 14. 7։
Գ Մարկ. 12. 41·
Դ Պ. 7. 30։
Ե Պ. 7. 8։
Զ Պ. 7. 34։ 13. 33։
Է Յ. 24։
Ը Պ. 3. 31։
Թ Պ. 15. 19։ 17. 16։
Ժ 1 Յովհ. 4. 5։
Ի Յ. 21։
Լ Մարկ. 16. 16։
Խ Պ. 7. 28։
Ծ Պ. 3. 32։ 15. 15։
Կ Պ. 3. 14։ 12. 32։
Հ Բամ. 1. 3։
Ձ Պ. 5. 19,30։
Ղ Պ. 3. 11։
Մ Պ. 14. 10,11։
Յ Յ. 16։
Ն Պ. 4.34։ 5.30։ 6.38։
Շ Պ. 7.31։ 10. 42։ 11. 45։
Ո Բամ. 6. 14, 18, 22։ 8. 2։ Յակ. 1. 25։ 2. 12։
Չ Ղեւ. 25. 42։ Մատթ. 3. 9։ Յ. 39։
Պ Բամ. 6.16,20։ 2Պետ. 2. 19։
Ջ Գաղ. 4. 30։
Ռ Բամ. 8. 2։ Գաղ. 5.1։
Ս Պ. 7. 20։ Յ. 40։
Վ Պ. 3. 32։ 5. 19, 30։ 14. 10,24։
Տ Բամ.2.28։ 9.7։ Գաղ. 3. 7,29։
Ր Յ. 26։
Ց Յ. 37։
Ւ Ես. 63. 16։ 64. 8. Մաղ. 1. 6։
Փ 1Յովհ. 5. 1։
Ք Պ. 16. 27։ 17. 8,25։
Օ Պ. 5. 43։ 7. 28,29։
Ֆ Մատթ.13.38։ 1Յովհ. 3. 8։
Ա Յուդ. 6։
Բ Պ. 10. 26,27։ 1Յովհ. 4. 6։ [52։
Գ Պ. 7. 20։ 10.20։ Յ.
Դ Պ. 5. 41։ 7 18։
Ե Պ. 5. 24։ 11. 26։

Digitized by Google

քիմսէ պէնիմ քէլամըմը հրֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ
52 էօլիւմ կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտի: Օլ վագըթ Եէհուտիլէր անա՝ Մէճնուն օլտըղընը շիմտի պիլիրիզ.
ՙԱբրահամ վէ փէյղամպէրլէր վէֆաթ էթտիլէր, վէ սէն՝ էկէր պիր քիմսէ պէնիմ քէլամըմը հրֆզ էտէրսէ,
53 իլ էլ էպէտ էօլիւմ թաթմայաճագ՝ տէյօրսըն: Սէն վէֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիզ Աբրահամտան պէօյլէ մի սին. փէյղամպէրլէր տախի վէֆաթ էթտիլէր. սէն քէնտինկի քիմ՚ատ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր:
54 Յիսուս ճէվապէն՝ ՙէկէր պէն քէնտիմի թա՚զիզ էտէրսէմ, ՚իզզէթիմ պիր շէյ տէյիլ տիր. ՙպէնի թա՚զիզ էտէն՝ փէտէրիմ՝ տիր, քի սիզ անըն հագգընտա՝ Ալ-
55 լահըմըզ տըր՝ տէյօրսընըզ. ՙՎէ անը թանըմազսընըզ. ամմա պէն անը պիլիրիմ, վէ՝ Անը պիլմէմ՝ տէսէմ, սիզին կիպի եալանճը օլուրըմ. լաքին անը
56 պիլիրիմ վէ անըն քէլամընը հրֆզ էտէրիմ: ՙփէտէրինիզ Աբրահամ պէնիմ կիւնիւմիւ կէօրմէյէ արզու-
57 քէշ օլուպ՝ ՙկէօրտիւ վէ մէսրուր օլտու՝ ՙէՙէ: Վէ Եէհուտիլէր անա՝ Տահա էլլի եաշընտա տէյիլ իքէն,
58 Աբրահամը՞ տախի մի կէօրտիւն՝ տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՙԱբրահամ մէվճուտ օլմազտան ագտէմ պէն մէվճուտ
59 իմ՝ տէտի: Օլ վագըթ իւզէրինէ աթմագ իւզրէ ՙթաշլար գալտըրտըլար. Յիսուս իսէ կիզլէնտի, վէ ՙաբալարընտան կէչէրէք, հէյքէլտէն չըգըպ պէօյլէճէ կիթտի:

ՊԱՊ 9

Յիսուսըն անատան տօղմա պիր քէօրիւն կէօզլէրինի այմասը: 13 Պու ատէմին ֆէրիսիլէրէ կէօթիւրիւլմէսի: 18 Ֆէրիսիլէրին անըն վալիտէյնինի չաղըրմալարը 24 մէգբիւր ատէմի սիւ՚ալ վէ ճէվապ զըմնընտա Թէքրար չաղըրտըզտան ոնըա Թարտ էթմէլէրի: 35 Յիսուսըն անը պուլմասը, անըն տախի իման ու իղրարը: 39 Յիսուսըն մինճէվվեր զըլաճաղը քիմլեր օլտըղը:

Վ է կէչէր իքէն, անատան տօղմա քէօր պիր ատէմ
2 կէօրտիւ: Շակիրտլէրի տախի անա՝ Եա մու՚ալլիմ, ՙպունուն քէօր տօղմասընա քէնտինի՞ն մի, եօգսա վալիտէյնինի՞ն մի կիւնահ իշլէմէսի սէպէպ օլտու՝
3 տէյէրէք սիւ՚ալ էթտիլէր: Յիսուս ճէվապէն՝ Նէ անըն նէ տէ վալիտէյնինին կիւնահ իշլէմէսի, ՖՖագաթ Ալլահընն իշլերի անտէ պէյան օլունմասը իչիւն օլՙՙ՚:
4 ՙԿիւնտիւզ օլտըգճա պէնի իրսալ էտէնին իշլերինի իշլէմէք զիյմէմ լազըմ տըր. կէճէ կէլիր՝ քի օ զէման
5 պիր քիմսէ իշ իշլէյէմէզ: Պէն տիւնեատա պուլունտըգճա, ՙտիւնեանընն նուրու իմ՝ տէտի: Պու շէյլերի տէտիքտէ, ՖեէրէՖ թիւքիւրիւպ՝ թիւքրիւքլէ պալչըգ եափտը, վէ պալչըդը քէօրիւն կէօզլէրի իւզէրինէ
7 սիւրիւպ, անա, կիթ՝ ՙՍելովամ հավուզընտա (քի Իրսալ օլունմըշ տէմէք տիր) եըյգան՝ տէտի. ՙօ տախի կիտիպ եըյգանտը, վէ կէօրիւր օլտըղը հալտէ
8 կէլտի: Պունուն իւզէրինէ գօնշըլարը վէ անընն *քէօր իտիյինի էվվէլտէն կէօրէնլէր՝ Օլ օթուրուպ տիլէնճիլիք էտէն պու տէյի՞լ մի՝ տէտիլէր: Պա՚զըլարը՝
9 Պու տըր, վէ պա՚զըլարը՝ Անա պէկզէր՝ տէտիլէր.
10 քէնտիսի՝ Պէն իմ՝ տէտի: Օլ վագըթ անա՝ Սէնին
11 կէօզլէրին նաՖսըլ աչըլտը՝ տէտիլէր: Օ ճէվապ վէրիպ՝ ՙՅիսուս տէնիլէն պիր ատէմ պալչըգ եափըպ կէօզլէրիմէ սիւրտու, վէ պանա՝ Սելովամ [հավուզընա] կիտիպ եըյգան՝ տէտի. պէն տախի կիտիպ եը-
12 գանտըղըմտա կէօզլէրիմ կէօրիւր օլտու՝ տէտի: Անլէր տախի անա՝ Օլ ատէմ նէՖրէտէ տիր՝ տէտիլէր. Պիլմէմ՝ տէտի:
13 Օլ մուգաթտէմա քէօր օլանը ֆէրիսիլէրէ կէօթիւր-
14 տիւլէր: Յիսուսըն պալչըդը եափըպ անըն կէօզլէրինի
15 աչտըղը զէման սէպէթ կիւնիւ իտի: Վէ եինէ ֆէրիսիլէր՝ Կէօզլէրինկ նաՖսըլ աչըլտը՝ տէյիւ անա սիւ՚ալ էթտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Կէօզլէրիմէ պալչըգ գօտու,
16 եըյգանտըմ՚տա կէօրիյօրըմ՚՝ տէմէսի իւզէրինէ, ֆէրիսիլէրտէն պա՚զըլարը տէտիլէր քի՝ Պու ատէմ Ալլահտան տէյիլ տիր, չիւնքի սէպէթ կիւնիւնէ րի՚այէթ էթմէզ. պաշգալարը՝ ՙԿիւնահքեար ատէմ պէօյլէ միւ՚ճիզէլէր նաՖսըլ իճրա էտէ պիլիր՝ տէտիլէր. ՙպէօյ-
17 լէճէ արալարընտա իխթիլաՖ օլտու: Թէքրար քէօրէ՝ Սէնին կէօզլէրինի աչտըղընտան տօղայը անըն հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր. օ տախի՝ ՙփէյղամ-
18 պէր տիր՝ տէտի: Լաքին Եէհուտիլէր կէօզլէրի աչըլանընն վալիտէյնինի չաղըրընճայա գատար, անըն քէօր օլուպ տա կէօզլէրի աչըլտըղընա ինանմայա-
19 րագ, Անլէրէ սիւ՚ալ իլէ՝ Սիզին օլ քէօր տօղտու տէտիյինիզ օղլընըզ պո՞ւ մը տըր. շիմտի եա նաՖսըլ
20 կէօրիյօր՝ տէտիլէր: Անընն վալիտէյնի անլէրէ ճէվապէն՝ Պու պիզիմ օղլըմըզ օլուպ՝ քէօր տօղտըղընը
21 պիլիրիզ. Ֆագաթ շիմտի նաՖսըլ կէօրտիյիւնիւ պիլմէյիզ. եախօտ անընն կէօզլէրինի քիմ՚ աչտըղընը պիլմէյիզ. քէնտիսի պալիղ տիր, անա սիւ՚ալ էտինիզ. քէնտի հագգընտա քէնտիսի սէօյլէսին՝ տէտի-
22 լէր: Անընն վալիտէյնի ՙԵէհուտիլէրտէն գօրգտըգլարը իչիւն պէօյլէ սէօյլէտիլէր. զիրա Եէհուտիլէր՝ Էկէր պիր քիմսէ անընն Քրիստոս օլտըղընը իգրար էտէրսէ, ՖճէմաՖաթան իխրաճ օլունմասը իչիւն ագտէմճէ
23 պիլ իթթիֆագ գարար գըլմըշլար իտի: Պու սէպէպտէն վալիտէյնի՝ Քէնտիսի պալիղ տիր, անա սիւ՚ալ
24 էտինիզ՝ տէտիլէր: Իմտի մուգատտէմա քէօր օլան

ֆ Զաք. 1.5; ՚Իպր 11.13։
ֶ Պ. 5. 31։
, Պ. 5. 41։ 16. 14։ 17. 1։ Ա՚մալ. 3. 13։
ֲ Պ. 7. 28,29։
ղ Ղուկ. 10. 24։
- ՚Իպր. 11. 13։
ղ Խուր. 3 14։ Ես. 43. 13։ Պ.17.5,24։ Կող. 1. 17։ Վահ. 1. 8։
ֻ Պ. 10. 31,39։ 11. 8։
ղ Ղուկ. 4. 30։
—
- Այ. 34։
ֆ Պ. 11. 4։
ֵ Պ. 4. 34։ 5. 19, 36։ 11.9։ 12. 35։ 17. 4։
ֳ Պ. 1. 5,9։ 3. 19։ 8. 12։ 12. 35,46։
ֵ Մարկ 7. 33։ 8. 23։
ղ Նէեմ. 3. 15։
ֵ Պաղ 4Միւլ. 5. 14։
* ե-Էօ՚ տիլէնճի
ը Այ. 6,7։
ֽ Պ. 3. 2։ Այ. 33։
ֶ Պ. 7. 12,43։ 10. 19։
ֽ Պ. 4. 19։ 6. 14։
ղ Պ. 7. 13։ 12.42։ 19. 38։ Ա՚մալ. 5. 13։
ֵ Այ. 34։ Պ. 16 2։

Digitized by Google

ատէմի թէքրար չաղըրըպ, անա՝ ›Ալլահա համա
էյլէ. ‹պիզ օլ ատէմին կիւնահքեար իտիյինի պիլի-
25 րիզ՝ տէտիլէր: Օ տախի ճէվապ վէրիպ՝ կիւնահքեար
օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ, պիր շէյ պիլիրիմ քի՝
26 պէն քէօր իտիմ, շիմտի կէօրիյօրըմ՝ տէտի: Վէ
եինէ անա խիթապէն՝ Սանա նէ՞ եափտը, կէօզլէրինկի
27 նաիսըլ աչտը՝ տէտիլէր: Օ իսէ անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ
շիմտի սէօյլէտիմ վէ իշիթմէտինիզ. նի՞չիւն թէքրար
իշիթմէք իսթէյօրսընըզ. ’աճէպա սի՞զ տէ մի անա
28 շակիրտ օլմագ իսթէրսինիզ՝ տէտի: Պունլար անա
շէթմ էտիպ՝ Անըն շակիրտի սէն սին, պիզ իսէ Մով-
29 սէսին շակիրտի իզ: Պիզ Ալլահըն Մովսէսէ սէօյլէ-
տիյինի պիլիրիզ. ‹ամմա պունուն նէրէտէն օլտըղընը
30 պիլմէյիզ՝ տէտիլէր: Օլ ատէմ անլէրէ ճէվապէն՝ ›Պու
’աճիպ պիր շէյ տիր. օ պէնիմ կէօզլէրիմի աչմըշ
իքէն, սիզ անըն նէրէտէն օլտըղընը պիլմէզսինիզ:
31 Պիլիրիզ քի՝ ›Ալլահ կիւնահքեարլարը տինկլէմէզ,
անճագ պիր քիմսէ էհլ ի թագվա օլուպ տա անըն
32 իրատէթինի իճրա էտէրսէ, անը տինկլէր: Պիր քիմ-
սէնին անատան տօղմա քէօրիւն կէօզլէրինի աչտըղը
33 էզելտէն պէրու իշիտիլմէտի. ‹Էկէր պու քիմսէ Ալ-
լահտան օլմասա իտի, պիր շէյ էտէմէզ իտի՝ տէտի:
34 Անա ճէվապէն՝ ’Սէն քիւլլիյէն կիւնահլարտա տօղ-
մուշ իքէն, սէ՞ն մի պիզէ թա’լիմ էտէրսին՝ տէյէ-
րէք, անը թարտ էթտիլէր:
35 Յիսուս անը թարտ էթտիքլէրինի իշիթմէքլէ,
անը պուլուպ՝ Սէն ’Իպն Ուլլահա իման էտի՞ր մի սին՝
36 տէտի: Օ տախի ճէվապէն՝ Էֆէնտի, քիմ տիր քի
37 անա իման էտէյիմ՝ տէտի: Վէ Յիսուս անա՝ Հէմ
անը կէօրտիւն, ›Հէմ տէ սէնին իլէ սէօյլէշէն օ տըր՝
38 տէտի: Օ տախի՝ Իման էտէրիմ, եա Րապպ, տէյէ-
39 րէք՝ անա սէճտէ էյլէտի: Վէ Յիսուս՝ ›Պէն հիւքմ
իչիւն պու տիւնեայա կէլտիմ, ‹քի կէօրմէյէնլէր կէօ-
40 րէլէր, վէ կէօրէնլէր քէօր օլալար՝ տէտի: Վէ եա-
նընտա պուլունան ֆէրիսիլէրտէն պա’զըսը պու շէյ-
լէրի իշիթտիքլէրինտէ, անա՝ ’Աճէպա պի՞զ տախի
41 մի քէօր իզ՝ ›տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ՝ ›Էկէր քէօր
օլսա իտինիզ՝ կիւնահրնըզ օլմազ իտի. ամմա շիմ-
տի՝ կէօրիյօրըզ՝ տէրսինիզ, անըն իչիւն կիւնահր-
նըզ պագի տիր՝ տէտի:

ՊԱՊ 10

Յիսուսըն գափու վէ էյի չօպան օլտըղը: 19 Եհուտիլէրին անըն հագդընտա մուխթէլիֆ էֆքարտա պուլունմալարը: 24 Յիսուսըն՝ քէնտինինքիլէրի Քրիստոս վէ իսկ Ուլլահ օլտըղընը եհուտիլէրէ սէօյլէմէսի,

Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Գօ-
յունլարըն աղըլընա գափուտան կիրմէյիպ տէ տիկէր
2 մահալտէն կիրէն՝ խըրսըզ վէ հարամի տիր: Ամմա
3 գափուտան կիրէն՝ գօյունլարըն չօպանը տըր: Պունա
տախի գափուճը աչար, վէ գօյունլար անըն սէսինի
տինկլէր. օ տախի քէնտի գօյունլարընը իսմլէրիյլէ
4 չաղըրըպ՝ անլէրի տըշարը չըգարըր: Վէ *քէնտի գօ-
յունլարընը՝ չըգարտըղը զէման՝ էօնլէրինճէ կիտիպ,
գօյունլար տախի անըն սէսինի թանըտըգլարը ճի-
5 հէթլէ, արտընճա կիտէրլէր: Ամմա եապանճըլընն
արտընճա կիթմէյիպ՝ անտէն գաչարլար. զիրա եա-
պանճըլարըն սէսինի թանըմազլար:
6 Յիսուս անլէրէ պու թէմսիլի սէօյլէտի իսէ տէ,
անլէր քէնտիլէրինէ սէօյլէտիյի շէյլէրին նէ տէմէք
7 օլտըղընը ֆէհմ էթմէտիլէր: Վէ Յիսուս թէքրար ան-
լէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Գօ-
8 յունլարըն գափուսը պէն իմ. Պէնտէն էվվէլ կէլէնլէ-
րին ճիւմլէսի խըրսըզ վէ հարամի տիրլէր. ամմա
9 գօյունլար անլէրի տինկլէմէտիլէր: ‹Գափու պէն իմ.
էկէր պիր քիմսէ պէնտէն կիրէրսէ, խէլաս օլուր, վէ
10 կիրիպ չըգարագ՝ մէր’ա պուլուր: Խըրսըզ չալմագ վէ
էօլտիւրմէք վէ թէլէֆ էթմէքտէն ղայրի պիր սէպէպ
իչիւն կէլմէզ. պէն հայաթա մալիք օլմալարը, հաթ-
թա զիյատէսիյլէ մալիք օլմալարը իչիւն կէլտիմ:
11 ›Էյի չօպան պէն իմ. էյի չօպան գօյունլարըն եօլընա
12 ճանընը ֆէտա էտէր: Լաքին գօյունլար քէնտի մալի
օլմայըպ չօպան օլմայան պիր իւճրէթլի քիմսէ գուր-
տըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, ›գօյունլարը պրագըպ
գաչար. գուրտ տախի գօյունլարը գափըպ տաղըտըր:
13 Իւճրէթլի գաչար, չիւնքի իւճրէթլի տիր, վէ գօյուն-
14 լարը վազիֆէ էտինմէզ: Էյի չօպան պէն իմ, ›վէ պէ-
նիմքիլէրի թանըրըմ, պէնիմքիլէր տախի պէնի թա-
15 նըրլար: ›Փէտէր պէնի թանըտըղը միսիլլիւ, պէն տէ
Փէտէրի թանըրըմ, վէ ›գօյունլարըն եօլընա ճանըմը
16 ֆէտա էտէրիմ: Վէ պէնիմ պու աղըլտան օլմայան
›պաշգա գօյունլարըմ վար տըր, անլէրի տախի կէ-
թիրմէմ կէրէք տիր, վէ պէնիմ սէսիմի տինկլէյէճէք-
լէր, ›վէ պիր սիւրիւ իլէ պիր չօպան օլաճագ տըր:
17 Թէքրար ալմագ իւզրէ ›ճանընը ֆէտա էթտիյիմ իչիւն՝
18 Փէտէր պէնի սեվէր: Անը պէնտէն քիմսէ ալմազ, ֆա-
գաթ պէն քէնտիլիյիմտէն ֆէտա էտէրիմ. անը ֆէտա
էթմէյէ գուտրէթիմ վար, ›վէ թէքրար ալմաղա գուտ-
րէթիմ վար. ›պու էմրի Փէտէրիմտէն ալտըմ՝ տէտի:

39 էլլէրինտէն գուրթուլմասը, 40 վէ եինէ Յորդանանըն էօթէ Քարա-
ֆընա կէչմէսի վէ օրատա նիւչէլէրին անա իման էթմէլէրի

ג Յես. 7.19։ 1Մի. 6.5։
ד Այ. 16։
ה Պ. 8. 14։
ו Պ. 3. 10։
ז Յոբ. 27. 9։ 35. 12։ Մէզ. 18. 41։ 34.15։ 66. 18։ Էմս. 1. 28։
ח 15. 29։ 28. 9։ Ես. 1. 15։ Երեմ. 11.11։ 14. 12։ Եզեկ. 8.18։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
ט Այ. 16։
י Այ. 2։
כ Մատթ. 14. 33։ 16. 16։ Մարկ. 1. 1։ Պ 10. 36։ 1Յովհ. 5.13։
ל Պ. 4. 26։
מ Պ. 5. 22,27։ Գաղ Պ. 3. 17։ 12. 47։
נ Մատթ. 13. 13։
ס Հօմ. 2. 19։
ע Պ. 15. 22,24։
—
פ Եբրայ՝ ճիւմլէ քէնտինինքիլէրի։
צ Պ.14.6։ Եփես. 2.18։
ק Ես. 40. 11։ Եզեկ.34. 12,23։ 37.24։ Իսր. 13. 20։ 1Պետ. 2. 25։ 5. 4։
ר Զաք. 11. 16,17։
ש 2Տիմ. 2 .19։
ת Մատթ. 11. 27
א Պ. 15. 13։
ב Ես. 56. 8։
ג Եզեկ. 37. 22։ Եփես. 2. 14։ 1Պետ. 2. 25։
ד Ես.53.7,8,12։ Իսր. 2. 9։
ה Պ. 2. 19։
ו Պ. 6. 38։ 15. 10։ Ա՛մալ. 2. 24,32։

Digitized by Google

19 ՝Վէ եինէ պու սէօզլէր սէպէպինտէն Եէհուտիլէր
20 արասընտա իխթիլաֆ վագը՝ օլտու։ Վէ անլէրտէն
նիչէլէրի՝ ՚Մէճնուն վէ տիվանէ տիր. անը նի՞չիւն
21 տինլէ յօրսընըզ՝ տէրլէր իտի։ Տիկէրլէրի իսէ՝ Պուն-
լար մէճնուն սէօզլէրի տէյիլ տիր. ՚ճինն ՚քէօրլէրին
կէօզլէրինի աչմաղա մուգթէտիր մի տիր՝ տէրլէր իտի։
22 Վէ Երուսաղէմտէ հեյ+եյէ թագտիս պայրամը օ-
23 տու, վէ գըշ իտի։ Վէ Յիսուս հէյքէտէ ՚Սողոմոնըն
24 էյվանընտա կէզէր իքէն, Եէհուտիլէր անը իհաթէ
էտէրէք տէտիլէր քի՝ ձանըմըզը նէ՞ վագթա գատար
մու՛ալլագտա պրագրյօրսընը. էկէր Քրիստոս սէն
25 իսէն, պիզէ աշիքեարէ սէօյլէ։ Յիսուս անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Սիզէ սէօյլէտիմ, լաքին ինանմայօրսընըզ. փէ-
տէրիմին իսմիյլէ իճրա էյլէտիյիմ ՚ՙսմէլլէր պէնիմ
26 հագգրմտա շէհատէթ էտէրլէր։ ՚Լաքին սիզ ինան-
մազսընըզ. զիրա [սիզէ տէտիյիմ կիպի՝] պէնիմ գօ-
27 յունլարըմտան տէյիլ սինզ։ ՚Պէնիմ գօյունլարըմ
սէսիմի տինլէրլէր, պէն տախի անլէրի թանըրըմ,
28 վէ պէնիմ արտըմճա կէլիրլէր։ Վէ պէն անլէրէ էպէ-
տի հայաթ վէրիրիմ, ՚վէ իլէլէպտ հէյաք օլմայաճագ-
լար, վէ անլէրի պէնիմ էլիմտէն քիմսէ գափմայաճագ
29 տըր։ Ա՛խէէ ՚պանա վէրէն ՝փէտէրիմ ճիումէտէն պէօ-
յիւք տիր, վէ փէտէրիմին էլինտէն քիմսէ գափմաղա
30 գատիր տէյիլ տիր։ ՝Պէն վէ փէտէր պիր իզ՝ տէտի։
31 Օլ վագըթ ՝Եէհուտիլէր անը թաշլամագ իւզրէ
32 եինէ թաշլար գալտըրտըլար։ Յիսուս անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Սիզէ փէտէրիմ թարաֆընտան նիչէ էյի ՚ամէլ-
լէր կէօսթէրտիմ, անլէրին հա՞նկըսը իչիւն պէնի
33 թաշլայօրսընըզ՝ տէտի։ Եէհուտիլէր անա ճէվապ վէ-
րիպ՝ Սէնի էյի ՚ամէլ իչիւն տէյիլ, անճագ քիւֆր
իչիւն, վէ սէն ինսան իքէն ՚քէնտինկի Ալլահ մագա-
34 մընա գօտըրընը իչիւն թաշլարըզ՝ տէտիլէր։ Յիսուս
անլէրէ ճէվապ վէրտի քի՝ ՚Շէրի՛աթընըզտա՝ Պէն,
Սիզ իլահլար սընըզ՝ տէտիմ, տէյիւ եազըլմըշ տէ-
35 յի՞լ մի։ Էկէր Ալլահըն քէլամընըն ՚վարիտ օլտըրը
քիմսէլէրէ իլահլար տէտի իսէ, (վէ քիթապըն նէսխի
36 մուհալ տըր,) ՚փէտէրին թագտիս էտիպ ՚տինեայա
իրսալ էյլէտիյի զաթա՝ ՚Իպն Ուլլահ իմ՝ ՚տէտիյի
37 իչիւն սիզ՝ Քիւֆր էտիյօրսընը՝ տէ՞ր մի սինզ։ ՚Էկէր
փէտէրիմին ՚ամէլլէրինի իճրա էթմէզսէմ, պանա ի-
38 նանմայընըզ։ Ամմա էկէր իճրա էտէրսէմ, պանա
ինանմազսանըզ՝ ՚օլ ՚ամէլլէրէ ինանընըզ, թա քի՝
՚փէտէր պէնտէ, պէն տախի անտէ իտիյիմի ֆէհմ
էտիպ՝ ակլայասընըզ։
39 ՚Պունուն իւզէրինէ թէքրար անը թուէմագ իսթէ-
40 տիլէր իսէ տէ, էլլէրինտէն գուրթուլտու։ Վէ եինէ
Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա ՚Յովհաննէսին մու-
գատտէմա վաֆթիզ էթտիյի մահալէ կիտիպ օրատա
41 իգամէթ էյլէտի։ Վէ նիչէ քիմսէլէր եանընա կէլիպ՝
Ֆիլ վագը՝ Յովհաննէս հիչ պիր միւ՛ճիզէ իճրա էթ-
մէտի, ՚լաքին Յովհաննէսին պունուն հագգընտա
42 ճիումլէ սէօյլէտիյի հագգ իմիշ՝ տէտիլէր։ ՚Վէ օրատա
նիչէլէր անա իման էթտիլէր։

ՊԱՊ 11

Յիսուսըն տէօրթ կիւնլիւք էօլիւ օլան Ղազարոսը իհեա էթմէսի։ 45 Եէհուտիլէրտէն նիչէլէրինին անա իման էթմէլէրի։ 47 Պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէրին անըն ՚ալէյհինէ պիր մէճլիս ՚ադտ էթմէլէրի։ 49 Կայիաֆանըն վահի իլէ օլան իհպարը։ 54 Յիսուսըն Եփրայիմ նամ շէհրէ կիթմէսի վէ Եէհուտիլէրին անը արամալարը։

Վէ ՚Մարիամ իլէ հէմշիրէսի Մարթանընն քէօյիւ
Բեթանիա ՚եհալէ՞տէն՝ Ղազարոս նամընտա պիր
2 քիմսէ խասթա իտի։ Վէ գարընտաշը Ղազարոս խաս-
թա օլան ՚Մարիամ Բապպը խօշ րա՛հալը եաղլէ
մէսհ էտիպ՝ այագլարընը սաչլարըյլէ սիլմիշ օլան
3 խաթուն իտի։ Իմտի հէմշիրէլէրի՝ Եա Բապպ, իշթէ
սէվտիյին քիմսէ խասթա տըր՝ տէյիւ անա խապէր
4 կէօնտէրտիլէր։ Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ՝ Պու
էօլիւմ խասթալըղը օլմայըպ, անճագ Իպն Ուլլահ
անընն վասըթասը յլէ թէմճիտ օլունմագ իւզրէ, ՚Ալ-
5 լահընն մէճտի իչիւն տիր՝ տէտի։ Վէ Յիսուս Մար-
6 թայը վէ հէմշիրէսի իլէ Ղազարոսը սէվէր իտի։ Վէ
անընն խասթա օլտըղընը իշիթտիյինտէ՝ պուլունտըղը
7 մահալտէ ՚իքի կիւն տահա մէքս էտիպ, Անտէն սօկ-
րա շակիրտլէրինէ՝ Ենէք Եէհուտիյէյէ կիտէլիմ՝ տէ-
8 տի։ Շակիրտլէրի անա՝ Եա մու՛ալլիմ, ՚Եէհուտիլէր
սէնի շիմտի թաշլամաղա գասթ էտիյօրլար իտի,
9 եինէ օրայա՞ մը կիտէրսին՝ տէտիլէր։ Յիսուս ճէվա-
պէն՝ Կիւնիւն օն իքի սա՛աթը եո՞գ մը. ՚էկէր պիր
քիմսէ կիւնտիւզ կէզէրսէ, սիւրչմէզ. զիրա պու տիւն-
10 եանընն նուրընը կէօրիւր։ ՚Ամմա էկէր պիր քիմսէ
կէճէյլէյին կէզէրսէ, սիւրչէր. զիրա քէնտինտէ նուր
11 եօգ տըր՝ տէտի։ Պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօկրա
անլէրէ՝ Տօսթըմըզ Ղազարոս ՚ույումըշ տըր, ամմա
12 պէն անը ույանտըրմաղա կիտիյօրըմ՝ տէտի։ Շա-
կիրտլէրի տախի՝ Եա Բապպ, էկէր ույումըշ իսէ,
13 շիֆա պուլուր՝ տէտիլէր։ Լաքին Յիսուս վէֆաթը
հագգընտա սէօյլէմիշ իտի, ամմա անլէր ույգու ու-
14 յումասընտան պահս էտիյօր զանընընտա իտիլէր։ Օ
զէման Յիսուս անլէրէ աշիքեարէ օլարագ՝ Ղազարոս

Լ Պ. 7. 43։ 9 16։
Խ Պ. 7. 20։ 8. 48,52։
Ծ Խուր. 4.11։ Մէզ.94. 9։ 146. 8։
Կ Պ. 9. 6,7,32,33։
Հ Ա՛մալ. 3 11։ 5. 12։
Յ Այ.38։ Պ.3.2։ 5. 36։
Ղ Պ. 8. 47։ 1Յովհ.4.6։
Ճ Այ. 4,14։ [18. 9։
Մ Պ. 6. 37։ 17. 11,12։
Յ Պ.17. 2.6, վէ զայրի։
Ն Պ. 14. 28։
Շ Պ. 17. 11,22։
Ո Պ. 8. 59։
Չ Պ. 5. 18։
Պ Մէզ. 82. 6։
Ջ Բամ. 13. 1։
Ռ Պ. 6. 27։
Ս Պ. 3. 17։ 5.36, 37։ 8. 42։ [35,37։
Վ Ղուկ. 1. 35։ Պ.9.
Տ Պ. 5. 17,18։ Այ. 30։
Ր Պ. 15. 24։
Ց Պ. 5. 36։ 14. 10-12։
Ւ Պ. 14. 10,11։ 17.21։
Փ Պ. 7. 30,44։ 8. 59։
Ք Պ. 1. 28։
Օ Պ. 3. 30։
Ֆ Պ. 8. 30։ 11. 45։
—
Ա Ղուկ. 10. 38,39։
Բ Մատթ. 26.7։ Մարկ. 14. 3։ Պ. 12. 3։
Գ Պ. 9. 3։ Այ. 40։
Դ Պ. 10 40։
Ե Պ. 10. 31։
Զ Պ. 9. 4։
Է Պ. 12. 35։
Ը Թէս.31.16։ Դան.12. 2։Մատթ.9.24։Ա՛մալ. 7.59։1Կոր.15.18,51։

Digitized by Google

15 վէֆաթ էթմիշ տիր. Վէ օրատա պուլունմատըղըմա
սիզին իչիւն սէվինիրիմ՝ քի իման էտէսինիզ. Ֆագաթ
16 եանընա կիտէլիմ՝ տէտի: Ի՛քիզ տէնիլէն Թուվմաս
ըէֆիգի պուլունան շակիրտլէրէ՝ Պիզ տախի կիտիպ,
անըն իլէ պէրապէր վէֆաթ էտէլիմ՝ տէտի:
17 Վէ Յիսուս կէլտիքտէ, անը տէօրթ կիւնտէն պէ-
րու գապրտա եաթար պուլտու:
18 Վէ Բեթանիա Երուսաղէմէ եագընն, եա՛նի թագ-
19 րիպէն օն պէշ օգ աթըմը մէսաֆէտէ օլուպ, Եէհու-
տիլէրտէն չօգ քիմսէյէր գարնտաշլարընտան տօլայը
թա՛զիյէ իչիւն Մարթա իլէ Մարիամըն նէզտինէ կէլ-
20 միշլէր իտի: Իմտի Մարթա՝ Յիսուս կէլիյօր՝ տէյիւ
իշիթտիքտէ, անը իսթիգպալէ չըգտը. Մարիամ իսէ
21 խանէտէ օթուրույօր իտի: Օլ վագըթ Մարթա Յի-
սուսա՝ Եա Րապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իտին,
22 գարնտաշըմ վէֆաթ էթմէզ իտի. Լաքին շիմտի պիլէ
Աւլահտան հէր նէ տիլէրսէն, Աւլահըն սանա վէրէ-
23 ճէյինի պիլիրիմ՝ տէտի: Յիսուս անա՝ Գարնտաշընկ
24 գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի: Մարթա անա՝ Պիլիրիմ
քի սօն կիւնտէ, գըյամէթտէ գըյամ էտէճէք տիր՝
25 տէտի: Յիսուս անա՝ Գըյամէթ վէ Հայաթ պէն իմ.
Պանա իման էտէն էօլմիւշ օլսա պիլէ, հայաթտա
26 օլաճագ տըր. Վէ հէր հայաթտա օլուպ պանա իման
էտէն՝ իլէլէպէտ էօլմէյէճէք տիր. պունա ինանըր մը
27 սըն՝ տէտի: Անա՝ Պէլի, եա Րապպ, Պէն սէնին
տիւնեայա կէլէճէք օլան Քրիստոս Իպն Ուլլահ իտի-
28 յինէ իման էթտիմ՝ տէտի: Վէ պու շէյլէրի սէօյլէ-
տիքտէն սօկրա, կիտիպ հէմշիրէսի Մարիամը կիզ-
լիճէ չաղըրարագ՝ Մու՛ալլիմ կէլտի, վէ սէնի իսթէյօր՝
29 տէտի: Մէրգումէ իշիթտիյի կիպի, չապուգ գալգըպ
30 անըն եանընա կէլտի: Յիսուս իսէ տահա քէօյէ կէլ-
մէմիշ օլուպ՝ Մարթանըն քէնտինի իսթիգպալէ չըգ-
31 տըղը մահալտէ իտի: Իսանէտէ Մարիամ իլէ պէրա-
պէր օլուպ՝ անը թա՛զիյէ էտէն Եէհուտիլէր իսէ մէր-
գումէնին չապուգ գալգըպ տըշարը չըգտըղընը կէօր-
տիւքլէրինտէ՝ Աղլամագ իչիւն գապրա կիտիյօր՝ տէ-
32 յէրէք, անըն արտը սըրա կիթտիլէր: Մարիամ տա-
խի Յիսուսըն պուլունտըղը մահալէ կէլիպ անը կէօր-
տիւքտէ, այագլարընա գափանարագ, անա՝ Եա
Րապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իտին, գարնտա-
33 շըմ վէֆաթ էթմէզ իտի՝ տէտի: Վէ Յիսուս անըն
աղլատըղընը վէ պէրապէր կէլէն Եէհուտիլէրին աղ-
լատըգլարընը կէօրտիւքտէ, տէրունինտէն ահ չէքիպ
34 միւզթարիպ օլարագ, Անը նէրէյէ գօտընըզ՝ տէտի.
35 անա՝ Էֆէնտի, կէլ տէ պագ՝ տէտիլէր: Յիսուս աղ-
36 լատը: Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Պագընըզ,
37 անը նէ տէրէճէ սէվէր իմիշ՝ տէտիլէր: Պա՛զըլարը
իսէ՝ Դէօրիւն կէօզլէրինի աչան պու զաթ պունուն
վէֆաթ էթմէմէսի իչիւն պիր շէյ եափա՛մազ մը իտի՝
38 տէտիլէր: Վէ Յիսուս եինէ տէրունինտէն ահ չէքէ-
րէք գապրա կէլտի. պու տախի պիր մաղարա օլուպ՝
39 իւզէրինէ պիր թաշ գօնուպմըշ իտի: Յիսուս՝ Թաշը
գալտըրընըզ՝ տէտի. էօլմիւշ օլանըն հէմշիրէսի Մար-
թա անա՝ Եա Րապպ, շիմտիյէ գատար թէ՛ աֆֆիւն
էթմիշ տիր, զիրա տէօրթ կիւնլիւք տիր՝ տէտի:
40 Յիսուս անա խիթապէն, Սանա՝ Էկէր իման էտէր-
սէն, Աւլլահըն ճէլալինի կէօրէճէքսին՝ տէ՛մէտիմ՝
41 մի, տէտի: Իմտի թաշը գալտըրտըլար. Յիսուս տա-
խի եօգարըլա նազար էտէրէք տէտի քի՝ Էյ Փէտէր,
42 պէնի տինկլէտիյին իչիւն սանա շիւքր էտէրիմ: Վէ
պէնի տա՛իմա տինկլէտիյինկի պէն պիլիր իտիմ. Ա՛լ-
քին պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ ինանմալարը իչիւն,
էթրաֆըմտա տուրան խալգ սէպէպինտէն սէօյլէտիմ:
43 Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօկրա, եիւքսէք սէս-
լէ՝ Էյ Ղազարոս, տըշարը չըգ՝ տէյիւ նիտա էյլէտի:
44 Վէ էօլմիւշ օլան՝ այագլարը իլէ էլլէրի քէֆինլէ պաղ-
լը, Վէ եիւզիւ մէնտիլլէ սարըլմըշ օլարագ չըգտը.
Յիսուս անլէրէ՝ Պաղլարընը չէօզիւպ պրագընըզ,
կիթսին՝ տէտի:
45 Օ զէման Մարիամըն նէզտինէ կէլէն Եէհուտիլէր-
տէն նիչէլէրի [Յիսուսըն] էթտիյի շէյլէրի միւշա-
46 հէտէ էթմէլէրիյլէ անա իման էթտիլէր: Ամմա պա՛-
զըլարը ֆէրիսիլէրէ վարըպ՝ Յիսուսըն էթտիյի շէյ-
լէրի անլէրէ նագլ էթտիլէր:
47 Պունուն իւզէրինէ Ւպաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր
պիր մէճլիս ճէմ՝ էտիպ՝ Պիզ նէ՞ եափըյօրըզ, զիրա
48 պու ատա՛մ չօգ միւ՛ճիզէլէր իճրա էտիյօր: Էկէր անը
պէօյլէ պրագսագ՝ անա հէր քէս իման էտէճէք, Ռո-
մալըլար տախի կէլիպ՝ հէմ եէրիմիզի վէ հէմ միլլէ-
49 թիմիզի գալտըրաճագլար՝ տէտիլէր: Կայիափա նամ
քիմսէ՝ անլէրտէն պիրի օլարագ՝ օլ սէնէտէ քեահին ի
ա՛զամ օլտըղը հալտէ, անլէրէ՝ Սիզ հիչ պիր շէյ
50 պիլմէզսինիզ, Հէմ տախի պիւթիւն միլլէթին հէլաք
օլմամասը իչիւն գավմ եօլընա պիր ատէմին էօլմէսի
պիզէ ֆա՛իտէլի օլտըղընը տիւշինմէզսինիզ՝ տէտի:
51 Վէ պունու քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէտի. Ֆագաթ օլ
սէնէտէ քեահին ի ա՛զամ օլտըղը հալտէ, միլլէթ
52 իչիւն Յիսուսըն էօլճէյինի, Վէ եալընըզ օլ միլլէթ
իչիւն տէյիլ, Անճագ տաղըլմըշ օլան Էվլատ Ուլ-
լահը պիր եէրէ ճէմ՝ էթմէք իչիւն Էօլճէյէ վահիյլէ
իկպար էյլէտի:
53 Վէ օլ կիւնտէն սօկրա անըն գաթլիւնէ մէշվէրէթ

ե Պ. 9. 31:
զ Ղուկ. 14. 14։ Պ. 5. 29։ [44։
է Պ. 5. 21։ 6. 39,40, 10, վէ դայրի։
ը Պ. 1. 4։ 6. 35։ 14. 6։
թ Կող. 3. 4։ 1 Յովհ. 1. 1,2։ 5 11։
ժ Պ. 3. 36։ 1 Յովհ. 5. 10, վէ դայրի։
ի Մատթ. 16. 16։ Պ. 4. 42։ 6. 14,69։
լ Այ. 19։
խ Այ. 21։
ծ Ղուկ. 19. 41։
կ Այ. 4,23։
հ Պ. 12. 30։
ձ Պ. 20. 7։
ղ Պ. 2. 23։ 10. 42։ 12. 11,18։
մ Մէզ. 2. 2։ Մատթ. 26. 3։ Մարկ. 14. 1։ Ղուկ. 22. 2։
յ Պ. 12. 19։ Ա՛մալ. 4. 16։
ն Ղուկ. 3. 2։ Պ. 18. 14։
շ Ա՛մալ. 4. 6։
ո Պ. 18. 14։ [2
չ Ես. 49. 6։ 1 Յովհ. 2.
պ Պ. 10. 16։ Եփես. 2. 14-17։

Digitized by Google

54 էթիելէր։ ⁴Պունոն իչին Յիսուս Եէհուտիլէրին արա-
սընտա արթըգ ’ալէնէն կէզմէյիպ՝ օրատան պէրրի-
յէյէ եագըն պիր մահալէ, եա՛նի ⁵Եփրայիմ նամ
շէհրէ վարըպ՝ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր օրատա
իգամէթ էթտի։
55 ⁶Վէ Եէհուտիլէրին պասեքի եագլաշմաղլէ օլ ճի-
վարտան չօգ քիմսէլէր քէնտիլէրինի թաթհիր իչին
56 պասեքտէն էվվէլ Երուսաղէմէ չըգտըլար։ Վէ ⁷Յի-
սուսը արայարագ, հէյքէլտէ տուրուպ պիրիպիրինէ՝
Սիզէ նաՓսըլ կէօրիւնիւր, ’ահէպա պայրամա կէլմէյէ-
57 ճէք մի՝ տէրլէր իտի։ Վէ պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրի-
սիլէր անը թուրմագ իչին՝ Պիր քիմսէ էկէր անըն
նէրէտէ օլտըղընը պիլիրսէ, խապէր վէրսին՝ տէյիւ
էմր էթմիշլէր իտի։

ՊԱՊ 12

Յիսուսըն Բեթանիայա ’ավտէթի։ 3 Մարիամըն անըն այագլարընա նարտին եաղը սիւրմէսի։ 9 Խալգըն Ղազարոսը կէօրմէյէ կէլմէսի։ 10 Ղազարոսըն գաթլի իչին պաշ քեահինլէրին մէշվէրէթ էթմէլէրի։ 12 Յիսուսըն մէրքէպէ պինմիշ օլարագ Երուսաղէմէ կիրմէսի։ 20 Պա’զը Եունանիլէրին Յիսուսը կէօրմէք իսթէմէլէրի։ 23 Յիսուսըն քէնտի էօ-լիմինիւ խապէր վէրմէսի։ 37 Եէհուտիլէրին ’ինատը։ 42 Ըէ’իլէր-տէն չօգ քիմսէլէրին անա իման էտիպ, ֆագաթ ֆէրիսիլէրին զօրդու-սընտան իդրար էթմէմէլէրի։ 44 Յիսուսըն տիւնեանըն նուրու օլտըղը։

Վէ Յիսուս պասեքտէն ալթը կիւն էվվէլ Բեթա-
նիայա, ⁸եա՛նի վէֆաթ էթմիշ օլուպ տա քէնտիսի-
նին էօլիւէրտէն իհեա էթտիյի Ղազարոսըն պուլուն-
2 տըղը մահալէ կէլտի։ ⁹Վէ անա օրատա պիր զիյաֆէթ
էթիելէր, վէ Մարթա խըրմէթ էտիպ՝ Ղազարոս
տախի անըն իլէ պէրապէր սօֆրատա օթուրանլար-
3 տան պիրի իտի։ Վէ ¹⁰Մարիամ՝ պիր լիթրա զիգընյմէթ
խալիս նարտին եաղը ալըպ՝ Յիսուսըն այագլարընա
սիւրէրէք, քէնտի սաչլարըյլէ անըն այագլարընը
սիլտի. խանէ տախի եաղըն րա՛իհասընյլէ տօլտու։
4 Օլ վագըթ շակիրտլէրինտէն պիրի, եա՛նի անը էլէ
վէրէճէք օլան Սիմոն օղլու Իսկարիովտըը Յուդա,
5 Պու եաղ նի՞չիւն իւչ եիւզ տինարա սաթըլըպ ֆուգա-
6 րայա վէրիլմէտի՝ տէտի։ Պունու տախի ֆուգարայը
գայըրտըղը իչիւն տէյիլ, անճագ խըրսըզ օլուպ ¹¹վէ
քէսէ քէնտինտէ պուլունարագ, իչինէ գօնուլանը թա-
7 շըտըղը իչիւն՝ տէտի։ Պունոն իւզէրինէ Յիսուս՝ Անը
պրագ, տէֆն օլունաճաղըմ կիւն իչիւն սագլամըշ
8 *տըր։ ¹²Զիրա ֆուգարա տա՛իմա սիզինի իլէ պէրապէր
պուլունուպ, պէն տա՛իմա սիզինի իլէ պէրապէր տէ-
յիլ իմ՝ տէտի։
9 Իմտի Եէհուտիլէրտէն վաֆիր խալգ անըն օրատա
օլտըղընը տույմաղլէ, եալընըզ Յիսուս իչիւն տէյիլ,
անճագ ¹³էօլիւէրտէն իհեա էթտիյի Ղազարոսը տախի
10 կէօրմէք իւզրէ կէլտիլէր։ ¹⁴Պաշ քեահինլէր իսէ Ղա-
զարոսըն տախի գաթլի իչիւն մէշֆէրէթ էթտիլէր։
11 ¹⁵Զիւնքի անըն սէպէպիյլէ Եէհուտիլէրտէն չօգ քիմսէ-
լէր կիտիպ՝ Յիսուսա իման էտէրլէր իտի։
12 ¹⁶Էրթէսի կիւն պայրամ իչիւն կէլմիշ օլան պիր
չօգ խալգ Յիսուսըն Երուսաղէմէ կէլմէքտէ օլտըղընը
13 իշիթմէլէրիյլէ, Խուրմա տալլարը ալարագ, անը իս-
թիգպալէ չըգրպ՝ ¹⁷Ովսաննա, Բապպըն իսմիյլէ կէլէն
Իսրայէլին Մէլիյի միւպարէք օլսուն՝ տէյիւ նիտա
14 էտէրլէր իտի։ Վէ ¹⁸Յիսուս պիր քիւչիւք մէրքէպ պու-
15 լուպ՝ անա պինտի։ Նիթէքիմ՝ ¹⁹Էյ Սիօն գըզը, գօրգ-
մա, իշթէ Մէլիյիկ մէրքէպ սըփասընա պինմիշ օլա-
16 րագ կէլիյօր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ ²⁰Էաքին անըն
շակիրտլէրի պունու էվվէլա ակլամատըլար իսէ տէ,
²¹Յիսուս թա’զիզ օլունտըգտան սօնրա, ²²օ զէման պու
շէյլէրին անըն հագգընտա եազըլմըշ օլտըղընը, վէ
քէնտիլէրինէն անա պու շէյլէրի էթտիքլէրինի խա-
17 թըրլարընա կէթիրտիլէր։ ²³Վէ անըն իլէ պէրապէր
պուլունան խալգ Ղազարոսը գապրտան չաղըրըպ էօ-
լիւէրտէն իհեա էթտիյինէ շէհատէթ էտիրլէր իտի։
18 Պու սէպէպտէն անըն պու մի’ճիզէյի իճրա էյլէմիշ
իտիյինի իշիթմիշ օլմալարըյլէ, խալգ անը իսթիգ-
19 պալէ չըգտը։ Օլ վագըթ ֆէրիսիլէր պիրիպիրինէ՝
²⁴Հիչ պիր ֆա’իտէ էթմէտիյինիզի կէօրիւյո՞ր մը սը-
նըզ. իշթէ ’ալէմ արտը սըրա կիթտի՝ տէտիլէր։
20 Վէ ²⁵պայրամտա սէճտէ գըլմաղա չըգանլար արա-
21 սընտա ²⁶պա’զը Եունանիլէր վար իտի։ Պունլար ²⁷Գա-
լիլեանըն Բեթսայիդա շէհրինտէն օլան Փիլիպպոսըն
եանընա կէլիպ, անա՝ էֆէնտի, Յիսուսը կէօրմէք
22 իսթէրիզ՝ տէյիւ րէճա էթտիլէր։ Փիլիպպոս կէլիպ
Անդրէասա սէօյլէտի, վէ Անդրէաս իլէ Փիլիպպոս
23 տախի Յիսուսա սէօյլէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն տէտի քի՝ ²⁸Իպն իվ ինսանըն թա’զիզ օլու-
24 նաճաղը սա՛աթ կէլտի։ Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ ²⁹Ուղտայ տանէսի եէրէ տիւշիպ
էօլմէտիքճէ՝ եալընըզ գալըը, ամմա էօլիւրսէ, չօգ
25 մահսուլ վէրիր։ ³⁰Քէնտի ճանընը սէվդէն՝ անը զայ’
էտէճէք տիր, վէ պու տիւնեատա քէնտի ճանընա
պուղզ էտէն՝ անը էպէտի հայաթ իչիւն հրֆզ էտէ-
26 ճէք տիր։ Էկէր պիր քիմսէ պանա խըրմէթ էտէր-
սէ, արտըմճա կէլսին, ³¹վէ պէն նէրէտէ իսէմ, խըր-
մէթքեարըմ տախի օրատա օլաճագ տըր. էկէր պիր
քիմսէ պանա խըրմէթ էտէրսէ, փէտէր անը միւշէր-

ա Պ. 4. 1,3։ 7. 1։
բ Պաղ 2Թէվ. 13. 19։
գ Պ. 2. 13։ 5. 1։ 6. 4։
դ Ա՛յ. 8։ ——
ե Պ. 11. 1,43։ [14. 3։
զ Մատթ. 26.6։ Մարկ. 14. 3։
է Ղուկ. 10. 38,39։ Պ. 11. 2։
ը Ղուկ. 16.31։
թ Պ. 13. 29։
ժ ԵՒԵՒՕՎ՝ օլսուն
ի Մատթ. 26.11։ Մարկ. 14. 7։
լ Պ. 11. 43,44։
խ Ղուկ. 16.31։
ծ Պ 11. 45։ Ա՛յ. 18։
կ Մատթ. 21.8։ Մարկ. 11. 8։ Ղուկ. 19. 35, 36, վէ զայրի։
հ Մէզ. 118. 25,26։
ձ Մատթ. 21. 7։
ղ Զաք. 9. 9։
ճ Ղուկ. 18. 34։
մ Յ. 7. 39։
յ Պ. 14. 26։
ն Ա՛յ. 11։
շ Պ. 11. 47,48։
ո 3 Միւլ. 8. 41, 42։ Ա՛մալ. 8. 27։
չ Ա՛մալ. 17. 4։
պ Պ. 1. 44։
ջ Պ. 13. 32։ 17. 1։
ռ 1Կոր. 15. 36։
ս Մատթ.10.39։16.25։ Մարկ. 8. 35։ Ղուկ. 9. 24։ 17.33։ [4.16։
վ Պ.14.3։ 17.24։ 1Մէզ.

Digitized by Google

27 րէֆ գըլար։ Նիմտի ճանըմ միւզթարիպ օլմուշ տըր, վէ նէ՞ տէյէյիմ. էյ փէտէր, պէնի պու սա՛աթտան
28 տիմ։ էյ փէտէր, քէնտի իսմիկի թա՛զիզ էյլէ։ Օլ վագըթ սէմատան՝ չէմ թա՛զիզ էյլէտիմ հէմ տէ
29 թա՛զիզ էյլէյէճէյիմ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի։ Հազըր պուլունուպ իշիտէն խալգ տախի՝ կէօք կիւրլէտի՝ տէյիպ, պաշգալարը՝ Անա պիր մէլէք սէօյլէտի՝ տէ-
30 տիլէր։ Յիսուս ճէվապէն՝ Պու սէտա պէնիմ իչիւն
31 տէյիլ, անճագ սիզիւն իչիւն կէլտի։ Շիմտի պու տիւնեանըն հիւքմիւ օլույօր. շիմտի պու տիւնեանըն ըէ՛ի-
32 սի խարիճէ աթըլաճագ տըր։ Վէ պէն եէրտէն եիւքսէյէ գալտըրըլտըղըմտա, ճիւմլէյի քէնտիմէ չէքէ-
33 ճէյիմ՝ տէտի։ Վէ պունու՝ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ էօ-
34 լէճէյինի իմա իչիւն սէօյլէտի։ Խալգ անա ճէվապէն՝ Պիզ շէրի՛աթտան՝ Քրիստոսըն իլէլէպտ պագի օլաճաղընը իշիթտիք, վէ սէն նա՞սըլ՝ Իպն իվ ինսան եիւքսէյէ գալտըրըլմագ կէրէք տիր՝ տէրսին. պու
35 Իպն իվ ինսան քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։ Յիսուս անլէրէ՝ Տահա պիր ազ վագըթ ընուր սիզիւն իլէ տիր. Նուր սիզտէ պուլունտըգճա եիւրիւյինիւզ, օլմայա քի զուլմէթ սիզի իհաթէ էտէ. զիրա զուլմէթտէ կէզէն նէ-
36 րէյէ կիթտիյինի պիլմէզ։ Նուր սիզտէ պուլունտըգճա նուրա իման էտինիզ, քի էվլի ի նուր օլասընըզ՝ տէտի։ Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօկրա, կիտիպ Նանլէրտէն կիզլէնտի։
37 Վէ հէր նէ գատար էօնլէրինտէ պու գատար Նալամէթլէր կէօսթէրմիշ իտի իսէ տէ, եինէ անա իման
38 էթմէզլէր իտի. Թա քի Եսայի փէյղամպէրին՝ Եա Բապպ, խապէրիմիզէ քի՞մ ինանտը, վէ Բապպըն պազուսը քիմի՞ աշիքեար օլտու՝ տէյիւ սէօյլէտիյի
39 քէլամ իթմամ օլունա։ Պունուն իչիւն իման էտէմէ-
40 տիլէր, զիրա Եսայի եինէ, Անլէրին կէօզլէրինի քէօր էթտի վէ գալպինի գաթըլաշտըրտը, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրիւպ՝ գալպէն ֆէհմիլէ տէօնէլէր, պէն
41 տախի անլէրէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէտի։ Անըն ճէլալինի կէօրիւպ հագգընտա խապէր վէրտիյի զէման
42 Եսայի պու շէյլէրի սէօյլէտի։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր րէ՛իսլէրտէն չօգ քիմսէյլէր անա իման էթտիլէր, անճագ ճէմա՛աթտան իխրաճ օլունմամագ իչիւն, ֆէրիսիլէր սէպէպինտէն իգրար էթմէզլէր
43 իտի։ Զիրա ինսանըն Նիզզէթինի Ալլահըն Նիզզէթինտէն զիյատէ սէվտիլէր։
44 Վէ Յիսուս նիտա էտիպ տէտի քի՝ Պանա իման էտէն՝ պանա տէյիլ, ամմա պէնի իրսալ էտէնէ իման
45 էթմիշ օլուր։ Վէ պէնի կէօրէն՝ պէնի իրսալ էտէնի
46 կէօրմիւշ օլուր։ Պանա հէր իման էտէնին զուլմէթտէ գալմամասը իչիւն, պէն տիւնեայա նուր կէլտիմ։
47 Վէ էկէր պիր քիմսէ սէօզլէրիմի իշիտիպ տէ հրֆզ էթմէզսէ, պէն անը հիւքմ էթմէմ. զիրա տիւնեայը հիւքմ էթմէք իչիւն տէյիլ, ամմա տիւնեայը խէլաս
48 էթմէք իչիւն կէլտիմ։ Պէնի թահգիր էտիպ՝ սէօզլէրիմի գապուլ էթմէյէնէ հիւքմ էտէն վար տըր. պէնիմ սէօյլէտիյիմ քէլամ անը սօն կիւնտէ հիւքմ էտէ-
49 ճէք տիր. Զիրա պէն քէնտիլիյիմտէն սէօյլէմէտիմ. լաքին պէնի իրսալ էտէն փէտէր նէ տէյէճէյիմի վէ
50 նէ սէօյլէյէճէյիմի պանա քէնտիսի էմր էյլէտի։ Պէն տախի անըն էմրինին էպէտի հայաթ օլտըղընը պիլիրիմ. պունուն իչիւն հէր նէ սէօյլէրսէմ, փէտէրին պանա տէտիյի կիպի սէօյլէրիմ։

ՊԱՊ 13

Յիսուսըն քէնտի շակիրտլէրինին այագլարընը եըյգայարագ անլէրէ Թէվազու՝ վէ մուհապպէթ Թա՛լիմ էթմէսի. 18 շակիրտլէրինէն պիրիսինին քէնտինի էյէ վէրէճէյինի խապէր վէրմէսի, վէ մէրգումընն Ցուդա օլտըղընը պիր իշարէթլէ սէվկիլլիւ շակիրտէ պիլտիրմէսի. 31 շակիրտլէրինէ պիրիսպիրինի սէվմէթլիյի Թավսիյէ էթմէսի, 36 վէ քէնտիսինի ինքեար էտէճէյինի Պետրոսա խապէր վէրմէսի։

Պասեք պայրամընտան էվվէլ, Յիսուս պու տիւնեատան փէտէրէ ինթիգալ էթմէք իչիւն քէնտի սա՛աթընըն կէլտիյինի պիլմէքլէ, տիւնեատա օլան քէնտինինքիլէրի սէվմիշ օլարագ անլէրի նիհայէթէտէք սէվտի։
2 Վէ ախշամ թա՛ամը օլունճա, (Շէյթան հալա Սիմոն օղլու Իսկարիովտլը Յուդանըն գալպինէ անը
3 էլէ վէրմէսինի իլգա էթմիշ օլարագ,) Յիսուս փէտէրին՝ հէր շէյի քէնտի էլլէրինէ թէսլէմ էթտիյինի վէ Ալլահտան կէլմիշ վէ Ալլահա կիթմէք իւզրէ օլ-
4 տըղընը պիլմէքլէ, Ախշամ թա՛ամընտան գալգըպ՝ էլպիսէսինի պիր թաբաֆա գօյարագ, պիր փէշկիր
5 ալըպ գուշանտը։ Անտէն սօկրա լէյէնէ սու գօյուպ՝ շակիրտլէրին այագլարընը եըյգամաղա, վէ գուշան-
6 մըշ օլտըղը փէշկիրլէ սիլմէյէ պաշլատը։ Իմտի Սիմոն Պետրոսա կէլտիքտէ, օ անա՝ Եա Բապպ, նպէնիմ
7 այագլարըմը սը՞ն մի եըյգայաճագսըն՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ էթտիյիմի սէն շիմտի պիլմէզսին, նամմա սօկրա անկլայաճագսըն՝ տէտի։

ե *Մատթ.* 26.38, 39։ *Ղուկ.* 12.50։ *Պ.* 13 21։ |37։
զ *Ղուկ.* 22.53։ *Պ.* 18.
է *Մատթ.* 3.17։
ը *Պ.* 11.42։
թ *Մատթ.* 12.29։ *Ղուկ.* 10.18։ *Պ.* 14.30։ 16. 11։ *Ա՛մալ.* 26.18։ 2 *Կոր.* 4.4։ *Եփես.* 2. 2։ 6.12։
ժ *Պ.* 3.14։ 8.28։
ի *Բամ.* 5.18։ *Նպր.* 2.9։
լ *Պ.* 18.32։
խ *Մկ.* 89.36,37 110. 4։ *Ես.* 9.7։ 53.8։ *Եզեկ.* 37.25։ *Դան.* 2.44։ 7.14,27։ *Միք.* 4.7։ |46։
ծ *Պ.* 1.9։ 8.12։ 9.5։ *Այ.* 5.8։
կ *Երեմ.* 13.16։ *Եփես.* 5.8։
հ *Պ.* 11.10։ 1 *Յովհ.* 2.11։
ձ *Ղուկ* 16.8։ *Եփես* 5.8։ 1 *Մկ.* 5.5։ 1 *Յովհ.* 2.9-11։
ղ *Պ.* 8.59։ 11.54։
ճ *Ես.* 53.1։ *Բամ.* 10. 16։
մ *Պ.* 5.45։ 8.15,26։
յ *Պ.* 3.17։
ն *Ղուկ.* 10.16։
շ *Թէս.* 18.19։ *Մարկ.* 16.16։
ո *Պ* 8 38։ 14.10։
չ *Թէս.* 18.18։
— *Մատթ.* 26.2։
պ *Պ.* 12.23։ 17.1,11։
ջ *Ղուկ.* 22.3։ *Այ.* 27։
ռ *Մատթ.* 11.27։ 28. 18։ *Պ.* 3.35։ 17.2։ *Ա՛մալ.* 2.36։ 1 *Կոր.* 15.27։ *Նպր.* 2 8
վ *Պ.* 8.42։ 16.28։
տ *Ղուկ.* 22.27։ *Փիլ.* 2.7,8։
ր *Պագ Մատթ.* 3.14։
ց *Այ.* 12։

Digitized by Google

8 Պետրոս անա՝ Պէնիմ այագլարըմը էպէտէն երյգա-
մայաճագսընն՝ տէտի. Յիսուս անա ճէվապէն՝ [ր]Էկէր
սէնի երյգամազսամ, պէնիմ իլէ նասիպին եօգ տըր՝
9 տէտի: Սիմոն Պետրոս անա՝ Եա Րապպ, եալընըզ
այագլարըմը տէյիլ, ամմա էլլերիմի վէ պաշըմը
10 տախի [ս]էյէ՞՝ տէտի: Յիսուս անա՝ Երյգանմըշ քիմ-
սէ, այագլարընըն երյգանմասընտան ղայրի պիր շէյէ
միւհթաճ տէյիլ տիր, չինքի քիւլլիյէն փաք տըր.
[տ]սիզ տախի փաք սընըզ, լաքին ճիւմլէնիզ տէյիլ՝
11 տէտի: [ի]Զիրա քէնտինի էլէ վէրէճէք քիմսէյի պիլիր
իտի. անըն իչիւն՝ ճիւմլէնիզ փաք տէյիլ սինիզ՝ տէ-
12 տի: Վէ անլէրին այագլարընը երյգայրպ էլպիսէսինի
ալտրգտան սօկրա, եինէ սօֆրայա օթուրուպ անլէրէ
տէտի քի՝ Սիզէ նէ էթտիյիմի ակլայօ՞ր մը սընըզ:
13 [ւ]Սիզ պանա՝ Մու՛ալլիմ վէ Րապպ թէսմիյէ էտէրսի-
14 նիզ, վէ էյի տէրսինիզ, զիրա [ե]յլէ իմ: [բ]Իմտի պէն
Րապպ վէ Մու՛ալլիմինիզ օլտրըմ հալտէ՝ այագլա-
րընըզը երյգատըմ իսէ, [գ]պիրիպիրինիզին այագլա-
15 րընը երյգամագ սիզէ կէրէք տիր: Զիրա [դ]սիզէ պիր
էօրնէք վէրտիմ քի՝ սիզ սախի պէնիմ սիզէ էյլէտի-
16 յիմ կիպի էյլէյէսինիզ: [է]Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Գուլ էֆէնտիսինտէն վէ իրսալ օլու-
17 նան իրսալ էտէնտէն պէօյիւք տէյիլ տիր: [զ]Պունլարը
պիլտիքտէն սօկրա իճրա էյլէտիյինիզ հալտէ նէ մի-
18 պարէք սինիզ: Ճիւմլէնիզին հագգընտա սէօյլէմէ-
յօրըմ. պէն ինթիխապ էթտիքլէրիմի պիլիրիմ. լա-
քին՝ [է]Պէնիմ իլէ էքմէք եէյէն էօքչէսինի իւզէրիմէ
գալտըրտը՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան քէլամ իթմամ
19 օլունա: [թ]Վագը՝ օլմազտան էվվէլ շիմտի սիզէ սէօյ-
լէրիմ, թա քի վագը՝ օլտրըը զէման պէն իտիյիմէ
20 ինանասընըզ: [ժ]Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ քիմսէյի գապուլ
էտէն՝ պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի գապուլ
էտէն պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր:
21 [ի]Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ, [լ]տէրունինտէն
միւզթարիպ օլուպ շէհատէթ էտէրէք՝ Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [խ]Սիզտէն պիրի պէնի
22 էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի: Պունուն իւզէրինէ շակիրտ-
լէր, քիմին հագգընտա սէօյլէտիյինէ շիւպհէ էտէրէք,
23 պիրիպիրինէ պագը յօրլար իտի: [ծ]Վէ շակիրտլէրին-
տէն Յիսուսըն սէվտիյի քիմսէ Յիսուսըն եանընտա
24 օթուրույօր իտի: Վէ հագգընտա սէօյլէտիյի քիմսէ-
նին քիմ իտիյինի սիւ՛ալ էթսին տէյիւ Սիմոն Պետ-
25 րոս անա իշարէթ էթտի: Օ տախի Յիսուսըն կէօք-
սիւնէ տայանըպ անա՝ Եա Րապպ, քի՞մ տիր՝ տէտի:
26 Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն լօգմայը պաթըրըպ քիմէ վէ-
րիրսէմ, օ տըր՝ տէտի. վէ լօգմայը պաթըրըպ՝ Սի-
27 մոն օղլու Իսկարիովտլը Յուդայա վէրտի: [ա]Վէ պու
լօգմատան սօկրա Շէյթան անըն տէրունինէ կիրտի.
Յիսուս տախի անա՝ Եափաճաղրկը չապուգ եափ՝
28 տէտի: Ամմա պունու անա նիչիւն սէօյլէտիյինի սօֆ-
29 րատա օթուրանլարըն հիչ պիրի ակլամատը. Զիրա
պա՛զըլարը՝ [բ]քէսէ Յուդատա օլտրըը իչիւն, Յիսուս
անա՝ Պայրամտա պիզէ լազըմ օլան շէյլէրի սաթըն
ալ, եախօտ ֆուգարայա պիր շէյ վէր՝ տէյօր զանն
30 էթտիլէր: Օ տախի լօգմայը ալտրըը կիպի տրշարը
չրգտը, վէ կէճէ իտի:
31 Վէ օ չրգտրգտան սօկրա, Յիսուս տէտի քի՝ [ւ]Շիմ-
տի Իպն իլ ինսան թա՛զիզ օլունուպ՝ [գ]Ալլահ տախի
32 անտէ թա՛զիզ օլունտու: [է]Էկէր Ալլահ անտէ թա՛զիզ
օլունտու իսէ, Ալլահ տախի անը քէնտինտէ թա՛զիզ
33 էտիպ՝ [թ]Թէզ անը թա՛զիզ էյլէյէճէք տիր: Էյ չօճուգ-
լար, տահա պիր ազ վագըթ սիզին իլէ իմ. պէնի
արայաճագսընըզ, [ժ]վէ Եէհուտիլէրէ՝ Պէնիմ կիթտի-
յիմ եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ՝ տէտիյիմ կիպի, շիմտի
34 սիզէ տախի սէօյլէրիմ: [ի]Սիզէ եէնի պիր էմր վէրի-
րիմ, քի պիրիպիրինիզի սէվէսինիզ. պէն սիզի սէվ-
տիյիմ կիպի՝ սիզ տէ պիրիպիրինիզի սէվէսինիզ:
35 [լ]Էէր քէս պէնիմ շակիրտլէրիմ օլտրըընըզը պիրիպի-
րինիզէ օլան մուհապպէթինիզտէն ակլայաճագ տըր:
36 Սիմոն Պետրոս անա՝ Եա Րապպ, նէ՞րէյէ կիտիյօր-
սըն՝ տէտի: Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ կիտէճէ-
յիմ եէրէ սէն շիմտի արտըմճա կէլէմէզսին, [խ]ամմա
37 սօկրա արտըմճա կէլէճէքսին՝ տէտի: Պետրոս անա՝
Եա Րապպ, նի՞չիւն շիմտի սէնին արտընճա կէլէմէմ,
38 [ծ]սէնին իչիւն ճանըմը ֆէտա էտէրիմ՝ տէտի: Յիսուս
անա ճէվապէն՝ Պէնիմ իչիւն ճանըկի՞ մը ֆէտա էտէր-
սին. հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝
Պէնի սէն իւ քէրրէ ինքեար էթմէտիքճէ, խօրօս
էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի:

ՊԱՊ 14

*Յիսուսըն քէնտի շակիրտլէրինէ սա՛ատէթ ի սէմավիյէ վա՛տրյէ Ու-
սէլլի վէրմէսի. 6 քէնտինին Ճարիգ վէ հագիգաթ վէ հայաթ, վէ Փէտր
իլէ պիր օլտրըընը, 13 վէ բէնտի խավիյէ՛ արզ օլունան տու՛ալարը
գապուլ էտէճէյինի Ճա՛լիմ էթմէսի. 16 անլէրէ Րուհ իւլ Գուտուս կէ՛ս-
տէրէճէյինէ 27 վէ հագիգի սէլամէթի իհսան էտէճէյինէ տա՛իր վա՛տը:*

[գ]Գալպինիզ միւզթարիպ օլմասըն. Ալլահա իման
2 էտինիզ, պանա տախի իման էտինիզ: Փէտէրիմին

[ր] Պ. 3. 5։ 1Կոր. 6.11։ Եփես. 5.26։ Տիտ. 3. 5։ Իպր. 10. 22։
[ս] Պ. 15. 3։
[տ] Պ. 6. 64։
[ւ] Մատթ. 23. 8, 10։ Ղուկ. 6. 46։ 1Կոր. 8. 6։ 12. 3։ Փիլ. 2. 11։
[գ] Ղուկ. 22. 27։
[դ] Բամ. 12. 10։ Դաղ. 6. 1,2։ 1Պետ. 5. 5։
[է] Մատթ. 11. 29։ Փիլ. 2. 5։ 1Պետ. 2. 21։ 1Յովհ. 2. 6։
[զ] Մատթ. 10.24։ Ղուկ. 6. 40։ Պ. 15. 20։
[թ] Ցակ. 1. 25։
[ժ] Մկ. 41. 9։ Մատթ. 26. 23։ Այ. 21։
[ի] Պ. 14. 29։ 16. 4։
[լ] Մատթ. 10. 40։ 25. 40։ Ղուկ. 10. 16։
[խ] Մատթ.26.21։ Մարկ. 14.18։ Ղուկ. 22.21։
[ծ] Պ. 12. 27։ [2. 19։
[կ] Ա՛մալ. 1. 17։ 1Յովհ.
[հ] Պ. 19.26։ 20.2։ 21. 7,20,24։
[ձ] Ղուկ. 22.3։ Պ. 6.71։
[ղ] Պ. 12. 6։
[ճ] Պ. 12. 23։ [11։
[մ] Պ. 14. 13։ 1Պետ. 4.
[յ] Պ. 17. 1, 4-6։
[ն] Պ. 12.23։
[շ] Պ. 7. 34։ 8. 21։
[ո] Ղեւ. 19. 18։ Պ. 15. 12, 17։ Եփես. 5. 2։ 1Ովհ. 4. 9։ Ցակ.2.8։ 1Պետ.1.22։ 1Յովհ.2. 7,8։ 3. 11,23։ 4.21։
[չ] Յովհ. 2. 5։ 4. 20։
[պ] Պ. 21. 18։ 2Պետ. 1. 14։
[ջ] Մատթ. 26. 33-35։ Մարկ. 14. 29-31։ Ղուկ. 22. 33,34։
[ռ] Այ. 27։ Պ. 16. 6,22։

Digitized by Google

խանէսինտէ չօգ մէսքէնէլէր վար տըր. օլմասա իտի,
սիզէ տէր իտիմ։ բՍիզէ եէր հազըրլամաղա կիտիյո-
3 րըմ։ Վէ պէն կիտիպ սիզէ եէր հազըրլատըղըմտա՝
դեինէ կէլիպ սիզի քէնտի եանըմա ալըրըմ, գթա քի
4 պէնիմ օլտըղըմ եէրտէ սիզ տախի օլասընըզ։ Վէ
սիզ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիրսինիզ, վէ թարիգի
տախի պիլիրսինիզ՝ ամէն։
5 Թովմաս անա՝ Եա Րապպ, սէնին նէրէյէ կիտէ-
ճէյինի պիլմէյիզ, վէ թարիգի պիլմէյէ նաՏըլ մուգ-
6 թէտիր օլուրըզ՝ տէտի։ Յիսուս անա՝ եԹարիգ վէ
զհագիգաթ վէ էհայաթ պէն իմ. եպէն վասըթա օլ-
7 մատըգճա, փէտէրէ քիմսէ կէլէմէզ։ բԷկէր պէնի թա-
նըսա իտինիզ, փէտէրիմի տախի թանըմընշ օլուր
իտինիզ. վէ պունտան պէօյլէ անը թանըրսընըզ, վէ
անը կէօրտինիւզ՝ տէտի։
8 Փիլիպպոս անա՝ Եա Րապպ, փէտէրի պիզէ կէօս-
9 թէր, վէ պիզէ քիֆայէթ էտէր՝ տէտի։ Յիսուս անա
տէտի քի՝ Էյ Փիլիպպոս, պունճա միւտտէթ պէն սի-
զինի իլէ իմ, վէ պէնի թանըմատրն մը. ժպէնի կէօր-
միւշ օլան՝ փէտէրի կէօրմիւշ օլուր, վէ սէն նաՏըլ՝
10 Պիզէ փէտէրի կէօսթէր՝ տէյօրսըն։ Ինանմամզ մը սըն
քի՝ էպէն փէտէրտէ իմ, վէ փէտէր պէնտէ տիր. պէն
սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէրի ըքէնտիլիյիմտէն սէօյլէ-
մէյօրըմ. ամմա պէնտէ թէմէլքքիւն էտէն փէտէր
11 քէնտիսի ’ամէլլէրի իշլէյօր։ Պանա ինանընըզ քի՝
պէն փէտէրտէ իմ, փէտէր տախի պէնտէ տիր. իվէ
12 իլլա հէման օլ ’ամէլլէր իչիւն պանա ինանընըզ։ ԺՀա-
գիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պանա իման
էտէն՝ պէնիմ իճրա էթտիյիմ ’ամէլլէրի քէնտիսի տա-
խի իճրա էտիպ, անլէրտէն պէօյիւյինիւ պիլէ իճրա
էտէճէք տիր. չինքի պէն փէտէրիմէ կիտիյօրըմ։
13 իՎէ պէնիմ իսմիմլէ հէր նէ տիլէրսէնիզ, անը իճրա
էտէրիմ, թա քի փէտէր Օղուլտա թա’զիզ օլունա։
14 Պէնիմ իսմիմլէ էկէր պիր շէյ տիլէրսէնիզ, պէն իճրա
15 էտէրիմ։ ճէկէր պէնի սէվէրսէնիզ, պէնիմ էմրլէրիմի
16 հրճզ էտինիզ։ Վէ պէն փէտէրտէն տիլէրիմ, օ տախի
իլէլէպէտ սիզինի իլէ թէմէլքքիւն էթմէլք իւզրէ՝ սիզէ
17 ևտիկէր պիր Թէսէլլի էտիճի, Ե՛ն զհագիգաթ Րու-
հընը վէրէճէք տիր. ժպունու տախի տիւնեա կէօրմէ-
տիյի վէ թանըմատրդը էճլտէն գապուլ էտէմէզ, ամ-
մա սիզ անը թանըրսընըզ, զիրա եանընըզտա թէ-
մէլքքիւն էտէր, ժվէ տէրունինիզտէ օլաճագ տըր։
18 ԺՍիզի եէթիմ պրագմամ. ևսիզէ կէլիրիմ։ (19) Պիր
աշ միւտտէթ սօկրա տիւնեա պէնի արթըգ կէօրմէզ.
ևամմա սիզ պէնի կէօրիւրսիւնիւզ. չինքի ըպէն հա-
յաթտա իմ. սիզ տախի հայաթտա օլաճագսընըզ։
20 Օլ կիւնտէ ևպէն փէտէրիմտէ, վէ սիզ պէնտէ, պէն
21 տախի սիզտէ օլտըգըմը անկլայաճագսընըզ։ ըՀէր քիմ
քի էմրլէրիմ քէնտիտէ պուլունուպ՝ անլէրի հրճզ
էտէրսէ, պէնի սէվէճն օ տըր. վէ պէնի սէվճն՝ փէտէ-
րիմ թարաճընտան սէվիլէճէք տիր. պէն տախի անը
սէվիպ՝ քէնտիմի անա իզհար էտէճէյիմ։
22 Իսկարիովտլը օլմայան ևՅուդա անա՝ Եա Րապպ,
նաՏըլ օլուր քի՝ քէնտինկի տիւնեայա իզհար էթմէ-
23 յիպ տէ, պիզէ իզհար էտէճէքսինի՝ տէտի։ Յիսուս
անա ճէվապճն տէտի քի՝ ըէկէր պիր քիմսէ պէնի սէ-
վէրսէ, քէլամըմը հրճզ էտէր. փէտէրիմ տախի անը
սէվճէճէք տիր, ըվէ անա կէլիպ եանընտա թէմէլք-
24 քիւն էտէճէյիզ։ Պէնի սէվմէյէն՝ քէլամըմը հրճզ էթ-
մէզ, ևվէ իշիթտիյինիզ քէլամ պէնիմ տէյիլ, ան-
25 ճագ պէնի իրսալ էտէն փէտէրին տիր։ Եանընըզտա
26 պուլունուր իքէն՝ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ։ ըԼա-
քին Թէսէլլի էտիճի, ե՛նի փէտէրին պէնիմ իս-
միմլէ կէօնտէրճէճէյի Րուհ իւլ Գուտս ըսիզէ հէր շէյի
թա’լիմ էտիպ՝ սիզէ սէօյլէտիյիմ ճհիմլէ շէյլէրի իխ-
27 թար էտէճէք տիր։ ըՍիզէ սէլամճթ պրագըրըմ, սիզէ
պէնիմ սէլամճթիմի վէրիրիմ. պէն սիզէ տիւնեանընն
վէրտիյի կիպի վէրմէմ. ըգալպինիզ խավֆ ու իզթի-
28 րապտա օլմասընն։ Պէն սիզէ խիթապէն՝ ժկիտէրիմ
վէ սիզէ կէլիրիմ՝ տէտիյիմ սէօզիւ իշիթտինիզ. ժճէկէր
պէնի սէվսէ իտինիզ՝ փէտէրէ կիտիյօրըմ՝[տէտիյիմ]
իչիւն մէսրուր օլուր իտինիզ. ժզիրա փէտէրիմ պէն-
29 տէն պէօյիւք տիր։ Վէ վագը՝ օլտըղը զէման ինա-
նասընըզ տէյիւ, ֆվուգու՝ պուլմազտան էվվճլ սիզէ
30 շիմտի սէօյլէտիմ։ Արթըգ սիզինի իլէ չօգ սէօյլէշմէմ.
ըզիրա պու տիւնեանընն բէ՛իսի կէլիյօր, վէ պէնտէ
31 անընն հիչ պիր շէյի եօգ տըր. Անճագ փէտէրի սէվ-
տիյիմի, եվէ փէտէրինն պանա էմր էթտիյի կիպի իճրա
էթտիյիմի տիւնեա ակլայա։ Գալգընըզ, պուրատան
կիտէլիմ։

ՊԱՊ 15

Յիսուսըն քէնտի իլէ ա’զասը միյանէսինտէ օլան ’ալագայը առմա Թէմսիլիյլէ իզահ էՄէսի։ 18 Շակիրտլէրինէ տիւնեանընն պուղգ ԼՔ-մէսինինն սէպէպլու։ 26 Րուհ իւլ Գուտսըն վէ բհսուլլէրինն Յիսուս հագ-գընտա շէհատճթ էտէճէքլէրի։

Պէն հագիգի ասմա իմ, վէ փէտէրիմ պաղպան

բ Պ. 13. 33,36։
գ Այ. 18,28։ Ա’մալ. 1. 11։
դ Պ. 12. 26։ 17. 24։ 1Մէլ. 4. 17։
ե ’Իպր. 9. 8։
զ Պ. 1. 17։ 8. 32։
է Պ. 1. 4։ 11. 25։
ը Պ. 10. 9։
թ Պ. 8. 19։
ժ Պ. 12. 45։ Կող. 1. 15։ ’Իպր. 1. 3։
ի Այ. 20։ Պ. 10. 38։ 17. 21,23։
լ Պ. 5. 19։ 7. 16։ 8. 28։ 12. 49։
խ Պ. 5. 36։ 10. 38։
ծ Մատթ. 21. 21։ Մարկ. 16. 17։ Ղուկ. 10. 17։
կ Մատթ. 7. 7։ 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9։ Պ. 15. 7, 16։ 16. 23,24։ Յակ. 1. 5։ 1Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
հ Այ. 21,23։ Պ. 15. 10, 14։ 1Յովհ. 5. 3։
ձ Պ. 15. 26։ 16. 7։ Բօմ. 8. 15,26։
ղ Պ. 15. 26։ 16. 13։ 1Յովհ. 4. 6։
ճ 1Կոր. 2. 14։
մ 1Յովհ. 2. 27։
յ Մատթ. 28. 20։
ն Այ. 3,28։
շ Պ. 16. 16։
ո 1Կոր. 15. 20։
չ Այ. 10։ Պ. 10. 38։ 17. 21 23,26։
պ Այ. 15,23։ 1Յովհ. 2. 5։ 5. 3
ջ Ղուկ. 6. 16։
ռ Այ. 15։ [20։
ս 1Յովհ. 2. 24։ Վահ. 3. 1Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
վ Այ. 10։ Պ 5. 19. 38։ 7. 16։ 8. 28։ 12 49։
տ Այ. 16։ Ղուկ. 24. 49։ Պ. 15. 26։ 16. 7։
ր Պ. 2. 22։ 12. 16։ 16 13։ 1Յովհ. 2. 20, 27։
ց Փիլ. 4. 7։ Կող. 3. 15։
ւ Այ. 1։
փ Այ. 3,18։ [17։
ք Այ. 12։ Պ. 16. 16։ 20.
օ Պ. 5. 18։ 10. 30։ Փիլ. 2. 6։
ֆ Պ. 13. 19։ 16. 4։
ա Պ. 12. 31։ 16. 11։
բ Պ. 10. 18։ Փիլ. 2. 8։ ’Իպր. 5. 8։

Digitized by Google

2 տըր: ⁻Պէնտէ մէյվէ վէրմէյէն հէր չըպուղը գալտը-
րըր, վէ հէր մէյվէ վէրէնի տահա զիյատէ մէյվէ
3 վէրմէսի իչիւն փաքլէր: ᵖՍիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէ
4 սիզ հալա փաք սընըզ: ᵗՊէնտէ գալընըզ, պէն տախի
սիզտէ ֆայդ. չըպուգ ասմատա գալմատըգճա, քէն-
տիլիյինտէն մէյվէ վէրէմէզ, քէզալիք սիզ տախի
5 էկէր պէնտէ գալմազսանըզ՝ ԴԼՀ ՎԷԻԴԷՐԷԼ: Պէն
ասմա իմ, սիզ չըպուգլար սընըզ. հէր քիմ պէնտէ
գալըրսա, պէն տախի անտէ գալըրսամ, օ չօգ ᵗմէյ-
վէ վէրիր, զիրա պէնսիզ պիր շէյ եափամազսընըզ:
6 Էկէր պիր քիմսէ պէնտէ գալմազսա, ᵏչըպուգ կիպի
տըշարը աթըլըպ գուրուր. վէ անլէրի տէվշիրիպ՝
7 աթէշէ աթարլար, վէ եանար: Էկէր պէնտէ գալըր-
սանըզ, վէ սէօզլէրիմ սիզտէ գալըրսա, ᵛիսթէտիյի-
8 նիզի տիլէյէճէքսինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր: ᵏՓէ-
տէրիմ պունունլէ, եա'նի սիզին չօգ մէյվէ վէրմէ-
նիզլէ, թա'զիզ օլունուր. ᵛպէօյլէճէ պանա շակիրտ-
լէր օլաճագսընըզ:
9 Փէտէր պէնի սէվտիյի կիպի, պէն տախի սիզի
10 սէվտիմ. պէնիմ մուհապպէթիմտէ գալընըզ: Պէն փէ-
տէրիմին էմրլէրինի հընգզ էտիպ՝ անըն մուհապպէ-
թինտէ գալտրդըմ միսիլլու, ᵖսիզ տախի էմրլէրիմի
հընգզ էթտիյինիզ թագտիրտէ, մուհապպէթիմտէ
11 գալաճագսընըզ: Պէնիմ մէսէրրէթիմ սիզտէ գալմասը
ᵏվէ սիզին մէսէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն,
12 պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ: ᵏՊէնիմ էմրիմ պու տըր
քի՝ պէն սիզի սէվտիյիմ միսիլլու պիրիպիրինիզի
13 սէվէսինիզ: ᵛՊիր ատէմին քէնտի տօսթլարընըն եօ-
լընա ճանընը ֆէտա էթմէսինտէն զիյատէ պիր քիմ-
14 սէտէ մուհապպէթ եօգ տըր: ᵏԷկէր սիզէ էմր էթտի-
յիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի իճրա էտէրսէնիզ, տօսթլա-
15 րըմ օլուրսընըզ: Արթըգ սիզէ գուլ թէսմիյէ էթմէմ,
զիրա գուլ էֆէնտիսինին նէ էթտիյինի պիլմէզ. ամմա
սիզէ տօսթ թէսմիյէ էթտիմ, ᵖզիրա փէտէրիմտէն
իշիթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիրտիմ:
16 ᵗՍիզ պէնի ինթիխապ էթմէտինիզ, անճագ պէն սիզի
ինթիխապ էթտիմ, վէ ᵍկիտիպ մէյվէ հուսուլէ կէթիր-
մէնիզ վէ մէյվէնիզ պագի գալմասը իչիւն սիզի թա'-
եին էթտիմ. ᵗթա քի պէնիմ իսմիմլէ փէտէրտէն հէր
17 նէ տիլէյէճէք օլուրսանըզ սիզէ վէրէ: ᵛՍիզէ՝ պիրի-
պիրինիզի սէվէսինիզ՝ տէյիւ պու շէյլէրի էմր էտէրիմ:
18 ᵗԷկէր տիւնեա սիզէ պուղզ էտէրսէ, սիզտէն էվվէլ

19 պանա պուղզ էթտիյինի պիլմիշ օլունըզ: ᵗԷկէր
տիւնեատան օլսա իտինիզ, տիւնեա քէնտինին օլանը
սէվէր իտի. ᵛլաքին սիզ տիւնեատան օլմայըպ՝ ան-
ճագ պէն սիզի տիւնեատան ինթիխապ էթտիյիմ էճլ-
20 տէն տիւնեա սիզէ պուղզ էտէր: Սիզէ՝ ᵏԳուլ էֆէնտի-
սինտէն պէօյիւք տէյիլ տիր՝ տէտիյիմ քէլամը տէր
խաթըր էտինիզ. պանա թէ'ատտի էթտիքլէրի թագ-
տիրտէ, սիզէ տախի թէ'ատտի էտէրլէր. ᵛպէնիմ
քէլամըմը հընգզ էթտիլէր իսէ, սիզին քէլամընըզը
21 տախի հընգզ էտէրլէր: ᵛԼաքին պու շէյլէրին ճիւմլէ-
սինի, պէնի իրսալ էտէնի պիլմէտիքլէրինտէն, սիզէ
22 պէնիմ իսմիմ իչիւն էտէճէքլէր: ᵏԷկէր պէն կէլիպ
անլէրէ սէօյլէմէմիշ օլսա իտիմ, կիւնահլարը օլմազ
իտի. ᵗամմա շիմտի կիւնահլարը իչիւն պէհանէլէրի
23 եօգ տըր: ᵗՊանա պուղզ էտէն՝ փէտէրիմէ տախի
24 պուղզ էտէր: ⁻Էկէր արալարընտա պաշգա պիր քիմ-
սէնին իճրա էթմէտիյի 'ամէլլէրի էթմիշ օլմասա
իտիմ, կիւնահլարը օլմազ իտի. լաքին շիմտի հէմ
կէօրտիւլէր հէմ տախի պանա վէ փէտէրիմէ պուղզ
25 էթտիլէր: Ամմա շէրի'աթլարընտա՝ ⁻Պանա պիլա սէ-
պէպ պուղզ էթտիլէր՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան քէլամ
26 իթմամ օլունմագ իչիւն ⁻ԼԷՅԼԷ ՕԼՄԱ: ᵏՖագաթ փէ-
տէր թարաֆընտան պէնիմ իրսալ էտէճէյիմի Թէսէլլի
էտիճի, եա'նի փէտէրտէն խուրուճ էտէն հագիգաթ
Րուհու կէլտիյի զէման, ᵗպէնիմ հագգըմտա օ շէ-
27 հատէթ էտէճէք տիր: ᵗՎէ սիզ տախի շէհատէթ
էտէրսինիզ, ᵖզիրա իպթիտատէն պէրու պէնիմ իլէ
պէրապէր սինիզ:

ՊԱՊ 16

*Յիսուսըն քէնտի շակիրտլերի Թէ'ատտի կէօրտիւքլերի սըրատա ան-
լէրէ Րուհ Իւլ Գուտսը իրսալ էտէճէյինի վա'տն, վէ քէնտինին էօլիւ-
լէրտէն զըյամ, վէ սէմայա 'ուրուճ էտէճէյինի իւսպար էՅմէսի. 23 վէ
քէնտի իսմիյլէ 'արզ օլունան տու'ալարընն միւսթէճապ օլաճաղընը Թէ'-
բիտ էյլէմէսի: 32 Շակիրտլերին՝ Յիսուսը պրագաճագլարը. 33 տիւն-
եատա մուգայագալարը վէ Յիսուստա սէվսէՅլերի օլաճաղը:*

Պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ, ⁻քի սիւրչմէյէսի-
2 նիզ: ᵖՍիզի ճէմա'աթտան իխրաճ էտէճէքլէր. պէլի,
ᵗսիզի հէր գաթլ էտէն քիմսէ՝ Ալլահա 'իպատէթ
3 'արզ էտիյօրըմ՝ զանն էտէճէյի վագըթ կէլիր: ᵗՎէ
պու շէյլէրի փէտէրի վէ պէնի թանըմատըգլարը
4 իչիւն էտէճէքլէր: ᵏԼաքին վագթը կէլտիյինտէ, պէ-
նիմ անլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմի թէզէքքիւր էթմէնիզ

ⁿ *Մատթ.* 15. 13։
ᵖ Պ. 13. 10։ 17. 17։ *Եփես.* 5. 26։ 1 *Պետ.* 1. 22։ [6։
ᵗ *Կող.* 1. 23։ 1*Յովհ.*2. 4։
ᵗ *Ռով.* 14. 8։ *Փիլ.* 1. 10։ 4. 13։ *Ա'մալ.* 4. 12։
ᵏ *Մատթ.* 3.10։ 7. 19։
ᵛ *Այ.* 16։ Պ.14.13,14։ 16. 23։

ᵏ *Մատթ.* 5.16։ *Փիլ.*1. 10։
ᵉ Պ. 8. 31։ 13. 35։
ᵖ Պ. 14. 15։ 21. 23։
ᵏ Պ. 16. 24։ 17. 13։ 1*Յովհ.* 1. 4։
ᵏ Պ. 13.34։ 1*Մէլ.*4. 9։ 1*Պետ.* 4.8։ 1*Յովհ.*3. 11։ 4. 21։
ᵛ Պ. 10. 11, 15։ *Բամ.* 5.7, 8։ *Եփես.* 5. 2։
1*Յովհ.* 3. 16։
ᵏ Պ. 14. 15, 23։ *Պագ Մատթ.* 12. 50։
ᵏ *Պագ Թէք.* 18.17։ Պ. 17.26։ *Ա'մալ.*20.27։
ᵗ Պ.6.70։13.18։ 1*Յովհ.* 4. 10,19։
ᵍ *Մատթ.*28.19։ *Մարկ.* 16. 15։ *Կող.* 1. 6։
ᵗ *Այ.* 7։ Պ. 14. 13։
ᵛ *Այ.* 12։

ᵏ Պ. 3.2։ 7.31։ 9. 32։
ᵉ *Մէգ.* 35. 19։ 69. 4։
ᵛ Ղուկ. 24. 49։ Պ. 14. 17, 26։ 16. 7, 13։ *Ա'մալ.* 2. 33։
ᵗ 1*Յովհ.* 5. 7։
ᵖ Ղուկ. 24. 48։ *Ա'մալ.* 1. 8,21,22։ 2.32։ 3. 15։ 4. 20,33։ 5. 32։ 10.39։ 13.31։ 1*Պետ.* 5. 1։ 2*Պետ.* 1. 16։
ᵗ Ղուկ. 1. 1։ 1*Յովհ.* 1. 1,2։

ᵏ *Մատթ.*11.6։ 24. 10։ 26. 31։
ᵖ Պ. 9. 22,34։ 12. 42։
ᵏ *Ա'մալ* 7. 59։ 9. 1։ 26. 9-11։
ᵗ Պ.15.21։ *Բամ.* 10. 2։ 1*Կոր.*2.8։ 1*Տիմ.*1.13։
ᵏ Պ. 13. 19։ 14. 29

Digitized by Google

իչին պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ. ամմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունտուղում իչին Ղպունլարը սիզէ իպ-
թիտատէն սէօյլէմէտիմ:
5 Ֆագաթ շիմտի պէնի իրսալ էտէնէ կիտիյօրում. վէ սիզտէն հիչ պիրի պանա՝ ՆԷրէյէ կիտիյօրսըն՝
6 տէյիւ սիւ՛ալ էթմէզ: Ֆագաթ պու շէյլէրի սիզէ սէօյ-
լէտիյիմ իչին Ղգալպինիզի քէտէր տօլտուրմուշ տըր:
7 Լաքին պէն սիզէ հագգը սէօյլէյօրում. պէնիմ կիթ-
մէմ սիզէ խայրլը տըր. զիրա պէն կիթմէզսէմ՝ սիզէ
Ղթէսէլլի էտիճի կէլմէզ, Ղամմա կիթտիյիմ հալտէ,
8 անը սիզէ կէօնտէրիրիմ: Վէ օ կէլտիյինտէ, տիւնեայը
կիւնահ վէ սալահ վէ հիւքմ խուսուսլարընտա իլզամ
9 էտէճէք տիր: Ղկիւնահ խուսուսընտա Ղէլլահ եաճէճ+
10 ֆէր, չինքի պանա իման էթմէզլէր. Ղվէ սալահ խու-
սուսընտա Ղէլլահ եաճէճ+ ֆէր, Ղզիրա փէտէրիմէ կիտի-
11 յօրում, վէ պէնի արթըգ կէօրմէզսինիզ. Վէ Ղհիւքմ
խուսուսընտա Ղէլլահ եաճէճ+ ֆէր, Ղչինքի պու տիւն-
12 եանըն րէ՛իսի մահքիմ օլմուշ տըր: Սիզէ սէօյլէյէ-
ճէյիմ տահա չօգ շէյլէր վար, Ղլաքին շիմտի թէ-
13 համմիւլ էտէմէզսինիզ. Ամմա օլ Ղհագիգաթ Րուհու
կէլտիյի զէման, սիզի Ղճիմլէ հագիգաթա իրշատ
էտէճէք տիր, զիրա քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէյիպ՝
իշիթտիյի շէյլէրին ճիմլէսինի սէօյլէյէճէք, վէ վու-
գու՛ պուլաճագ շէյլէրի սիզէ խապէր վէրէճէք տիր:
14 Օ պէնի թա՛զիզ էտէճէք, չինքի պէնիմքինտէն ա-
15 լըպ՝ սիզէ խապէր վէրէճէք տիր: Ֆփէտէրին հէր նէսի
վար իսէ՝ պէնիմ տիր. պու սէպէպտէն՝ Պէնիմքինտէն
16 ալըպ սիզէ խապէր վէրէճէք տիր՝ տէտիմ: Ֆպիր ազ
միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ ելնէ պիր
ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, Ֆզիրա
պէն փէտէրէ կիտիյօրում:
17 Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն Ֆ՛ՂԷԼԼԷԸ պի-
րիպիրինէ՝ Պու պիզէ՝ Պիր ազ միւտտէթ սօնրա պէնի
կէօրմէզսինիզ, վէ ելնէ պիր ազ միւտտէթ սօնրա
պէնի կէօրէճէքսինիզ, վէ՝ Զիրա պէն փէտէրէ կիտի-
18 յօրում՝ տէտիյի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր: ՖԱճէպա պու՝ Պիր
ազ միւտտէթ՝ տէտիյի նէ՞ օլա. նէ սէօյլէտիյինի անկ-
19 լամայօրըզ՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս քէնտիսինէ սիւ՛ալ
էթմէք իսթէտիքլէրինի պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝
Պէնիմ՝ պիր ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսի-
նիզ, վէ ելնէ պիր ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէ-
ճէքսինիզ՝ տէտիյիմ հագգընտա՞ մը պիրիպիրինիզէ
20 սիւ՛ալ էտիյօրսընըզ: Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Սիզ աղլայըպ ֆիղան էտէճէքսինիզ, ամ-
մա տիւնեա մէսրուր օլաճագ տըր. սիզ մահզուն օլա-
ճագսընըզ, լաքին հիւզնիւնիւզ մէսէրրէթէ տէօնէճէք
21 տիր: ՂՊիր գաըր տօղուրաճաղը զէման մահզուն օ-
լուր, զիրա վագթը կէլմիշ տիր. լաքին չօճուղը տօ-
ղուրտըղը զէման, տիւնեայա ատէմ տօղտըղը իչին,
արթըգ մէսէրրէթտէն տէրտինի խաթրընա կէթիր-
22 մէզ: ՂՖիլվագը՝ սիզ տախի շիմտի մահզուն սընըզ,
լաքին սիզի թէքրար կէօրէճէյիմ. Ղվէ գալպինիզ
մէսրուր օլաճագ, վէ մէսէրրէթինինի սիզտէն քիմսէ
23 րէֆ՛ էտմէզ: Վէ օլ կիւնտէ պէնտէն հիչ պիր շէյ
տիլէմէյէճէքսինիզ. Ղհագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Պէնիմ իսմիմլէ Փէտէրտէն հէր նէ թալէպ
24 էտէճէք օլուր իսէնիզ, սիզէ վէրէճէք տիր: Շիմտի-
յէտէք պէնիմ իսմիմլէ պիր շէյ թալէպ էթմէտինիզ.
թալէպ էյլէյինիզ, ալաճագսընըզ, Ղքի մէսէրրէթի-
25 նիզ միւքէմմէլ օլա: Պու շէյլէրի սիզէ թէմսիլլէրլէ
սէօյլէտիմ. լաքին սիզէ արթըգ թէմսիլլէրլէ սէօյլէ-
մէյիպ՝ անճագ փէտէր հագգընտա սիզէ աշիքեարէ
26 խապէր վէրէճէյիմ վագթը կէլիյօր: Ղօլ կիւնտէ պէ-
նիմ իսմիմլէ թալէպ էտէճէքսինիզ. վէ սիզէ՝ փէտէրէ
27 սիզին իչին րէճա էտէճէյիմ՝ տէմէմ. Զիրա պէնի
սէվիպ՝ Ալլահտան խուրուճ էթտիյիմէ Ղինանտըղը-
28 նըզ իչին, Ղփէտէր քէնտիսի սիզի սէվէր: Ղփէտէր-
տէն խուրուճ էտիպ տիւնեայա կէլտիմ, ելնէ տիւն-
եայը թէրքլէ փէտէրէ կիտիյօրում:
29 Շակիրտլէրի անա՝ Իշթէ շիմտի աշիքեարէ սէօյ-
30 լէյօրսըն, վէ հիչ թէմսիլ սէօյլէմէյօրսըն: Շիմ-
տի պիզ՝ Ղհէր պիր շէյի պիլտիյինի, վէ պիր քիմսէ-
նին սանա սիւ՛ալ էթմէսինէ միւհթաճ օլմատըղընի
անլատըգ. պու սէպէպէ մէպնի Ալլահտան խուրուճ
31 էթտիյինէ Ղինանըյօրըզ՝ տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ
32 ճէվապէն ֆէֆէ էէ՝ Շիմտի ինանըյօ՞ր մը սընըզ: Ֆիշթէ
հէր պիրինիզ քէնտի մահալինէ տաղըլարագ, Ղպէնի
եալընըզ պըրագաճաղընըզ վագթը կէլիյօր, վէ հաթ-
թա կէլմիշ տիր. Ֆֆագաթ եալընըզ տէյիւ իմ, զիրա
33 փէտէր պէնիմ իլէ պէրապէր տիր: Ֆպէնտէ սէլամէ-
թինինիզ օլսուն տէյիւ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ.
Ֆտիւնեատա մուզայագանըզ օլաճագ, Ֆլաքին ճէսա-
րէթլէնինինիզ, Ղպէն տիւնեայա զալիպ օլտըմ:

ՊԱՊ 17

*Յիսուսըն փէտէրտէն՝ քէնտինի Ծա զիզ էՃմէսինի, 6 վէ րէսուլլէրի հըզգը, 11 վէ անլէրի իՃՃինհատտա, 17 վէ հագիգաթտա սապլԱ էյլէ-
մէսինի, 20 անլէրի վէ ճիմլէ միւՃմինլէրի սէմատա քէնտիսէ իլէ պէ-
րապէր Ծա՛զիզ էյլէմէսինի րէճա էՃմէսի:*

Ղ Պագ Մատ. 9. 15։
Ղ Ա՛յ. 10,16։ Պ. 7. 33։ 13. 3։ 14. 28։
Ղ Ա՛յ. 22։ Պ. 14. 1։
Ղ Պ. 7. 39։ 14. 16,26։ 15. 26։ |4. 8։
Ղ Ա՛մալ. 2. 33։ Եփես.
Ղ Ա՛մալ. 2. 22-37։
Ղ Ա՛մալ. 2. 32։
Ղ Պ. 3. 14։ 5. 32։
Ղ Ա՛մալ. 26. 18։
Ղ Ղուկ. 10. 18։ Պ. 12. 31։ Եփես. 2.2։ Կող. 2. 15։ Ի՛պր. 2. 14։
Ղ Մարկ. 4. 33։ 1Կոր. 3. 2։ Ի՛պր. 5. 12։
Ղ Պ. 14. 17։ 15. 26։
Ղ Պ. 14. 26։ 1Յովհ. 2. 20,27։
Ղ Մատ. 11.27։ Պ. 3. 35։ 13. 3։ 17. 10։
Ղ Ա՛յ.10։ Պ. 7. 33։ 13. 33։ 14. 19։
Ղ Ա՛յ. 28։ Պ. 13. 3։
Ղ Ես. 26. 17։
Ղ Ա՛յ. 6։
Ղ Ղուկ. 24. 41,52։ Պ. 14. 1, 27։ 20. 20։ Ա՛մալ. 2. 46։ 13.52։ 1Պետ. 1. 8։ [15.16։
Ղ Մատ.Ղ.7.7։ Պ.14.13։
Ղ Պ. 15. 11։
Ղ Ա՛յ. 23։
Ղ Ա՛յ.30։Պ.3.13։ 17.8։
Ղ Պ. 14. 21,23։
Ղ Պ. 13. 3։
Ղ Պ. 21. 17։
Ղ Ա՛յ. 27։ Պ. 17. 8։
Ղ Պ. 20. 10։ [14. 27։
Ղ Մատ.26.31։ Մարկ.
Ղ Պ. 8. 29։ 14. 10,11։
Ղ Ես. 9. 6։ Պ. 14. 27։ Ր՛օմ.5.1։ Եփես.2.14։ Կող. 1. 20։ [12։
Ղ Պ.15.19-21։ 2Տիմ.3.
Ղ Պ. 14. 1։ |4։ 5. 4։
Ղ Ր՛օմ. 8. 37։ 1Յովհ.4.

Digitized by Google

Յիսուս պու շէյլերի սէօյլէտի վէ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք տէտի քի՝ էյ փէտէր, ⁻սա՛աթ կէլմիշ տիր. Օղլընկը թա՛զիզ էյլէ, թա քի Օղլընկ տախի
2 սէնի թա՛զիզ էյլէյէ: ⁺Նիթէքիմ անա ճիւմլէ պէշէր իւզէրինէ հիւքիւմլէթ վէրտին, թա քի ⁺անա վէրտիյին
3 ճիւմլէ քիմսէլէրէ էպէտի հայաթ վէրէ: ⁻Վէ էպէտի հայաթ սէն ⁺եալընըզ հագգ Աւլահը վէ ⁻իրսալ էյլէ-
4 տիյին Յիսուս Քրիստոսը պիլմէք տիր: ⁺Պէն սէնի եէր իւզէրինտէ թա՛զիզ էյլէտիմ. ⁺հճրա էթմէք իչիւն
5 պանա վէրտիյին ⁺իշի թէմամ էյլէտիմ: Վէ շիմտի, էյ փէտէր, ⁺տիւնեա մէվճուտ օլմազտան էվվէլ սէնին նէզ-տինտէ մալիք օլտըղըմ ՚իզզէթլէ սէն պէնի նէզտինկ-
6 տէ թա՛զիզ էյլէ: ⁺Սէնին իսմինի ⁺տիւնեատան պանա վէրտիյին ատէմլէրէ պէյան էյլէտիմ. անլէր սէնին իտիլէր, անլէրի պանա վէրտին. վէ սէնին քէլամընը
7 հրֆզ էյլէտիւլէր: Պանա վէրտիյին շէյլէրին ճիւմլէ-սինին սէնին թարաֆընտան օլտըղընը շիմտի պիլ-
8 տիլէր: Զիրա ⁺պանա վէրտիյին քէլամլարը անլէրէ վէրտիմ, անլէր տախի գապուլ էտէրէք, սէնտէն խուրուճ էթտիյիմի ⁺սահհէն պիւիպ՝ պէնի սէն իր-
9 սալ էթտիյինէ ինանտըլար: Պէն անլէր իչիւն րէճա էտէրիմ. ⁺տիւնեա իչիւն տէյիլ, անճագ պանա վէր-տիյին քիմսէլէր իչիւն րէճա էտէրիմ, զիրա անլէր
10 սէնին տիրլէր: Վէ պէնիմքիւլէրին քեաֆֆէսի սէնին, վէ ⁺սէնինքիւլէրին քեաֆֆէսի պէնիմ տիր, պէն տա-
11 խի անլէրէ թա՛զիզ օլունտըմ: ⁺Վէ արթըգ տիւ-նեատա տէյիլ իմ, վէ պունլար տիւնեատա օլուպ՝ պէն տախի սանա կէլիյօրըմ. էյ Գուտտուս փէտէր, պանա վէրտիյին քիմսէլէրի ⁻սէնին իսմինէ հրֆզ
12 էյլէ, ⁺թա քի պիզիմ կիպի ⁺պիր օլալար: Տիւնեատա անլէր իլէ պէրապէր պուլունտրգճա, ⁺անլէրի սէնին իսմինէ հրֆզ էտէր իտիմ. պանա վէրտիյին քիմսէ-լէրի հրֆզ էյլէտիմ. վէ անլէրտէն, ⁻իպն ի հէլաքտան մա՛տա, ⁻հիչ պիրի հէլաք օլմատը, ⁻թա քի քիթապ
13 իթմամ օլունա: Ամմա շիմտի սանա կէլիյօրըմ, վէ պու շէյլէրի տիւնեատա սէօյլէրիմ, քի պէնիմ մէսէր-
14 րէթիմի քէնտիլէրինտէ միւքէմմէլ պուլալար: ⁻Պէն անլէրէ սէնին քէլամընը վէրտիմ, ⁻վէ պէն տիւնեա-տան օլմատըղըմ միսիլլիւ՝ անլէր տախի տիւնեատան օլմատըգլարընտան, ⁺տիւնեա անլէրէ պուղզ էթտի:
15 Անլէրի տիւնեատան գալտըրմակը տէյիլ, ⁻անճագ
16 անլէրի շէրիրտէն հրֆզ էթմէկի րէճա էտէրիմ: Պէն տիւնեատան օլմատըղըմ միսիլլիւ՝ ⁺անլէր տախի
17 տիւնեատան տէյիլ տիրլէր: ⁺Անլէրի հագիգաթընկլէ
18 թագտիս էյլէ. ⁻սէնին քէլամըն հագիգաթ տըր: ⁺Սէն պէնի տիւնեայա իրսալ էթտիյին կիպի, պէն տախի
19 անլէրի տիւնեայա իրսալ էթտիմ: ⁻Վէ պէն քէնտիմի անլէր իչիւն թագտիս էտէրիմ՝ քի անլէր տախի հա-
20 գիգաթ վասըթասըյլէ թագտիս օլունալար: Վէ եա-լընըզ անլէր իչիւն տէյիլ, անճագ անլէրին քէլամըյլէ պանա իման էտէճէք օլանլար իչիւն տախի րէճա
21 էտէրիմ, ⁻Քի ճիւմլէսի պիր օլալար. ⁺սէն, էյ փէտէր, պէնտէ վէ պէն սէնտէ օլտըղըմ միսիլլիւ, ⁺անլէր տախի պիզտէ պիր օլալար. ⁺թա քի պէնի սէն իրսալ
22 էյլէտիյինէ տիւնեա ինանա: Պանա վէրտիյին ՚իզզէ-թի անլէրէ վէրտիմ, քի պիզիմ պիր օլտըղըմզը կիպի
23 անլէր տախի պիր օլալար: Պէն անլէրտէ վէ սէն պէնտէ, քի պիր օլմագլըգտա քեամիլ օլալար, վէ պէնի սէն իրսալ էթտիյինի, վէ պէնի սէվտիյին մի-սիլլիւ անլէրի տախի սէվտիյինի տիւնեա ակլայա:
24 ⁺Էյ փէտէր, պանա վէրտիյին քիմսէլէրին տախի՝ պու-լունտըղըմ եէրտէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլմալարընը իսթէրիմ, թա քի պանա վէրտիյին ճէլալիմի մի-շահէտէ էտէլէր. ⁻զիրա պէնի տիւնեանըն թէ՛սիսին-
25 տէն էվվէլ սէվտին: Էյ ՚ատիլ փէտէր, ⁺տիւնեա սէնի թանըմատը, ⁺ամմա պէն սէնի թանըտըմ, ⁺պուն-լար տախի պէնի սէն իրսալ էթտիյինի անկլատըլար:
26 ⁺Վէ սէնին իսմինի անլէրէ հէմ պիլտիրտիմ, հէմ տէ պիլտիրէճէյիմ. թա քի ⁻պանա օլան մուհապպէթինկ անլէրտէ օլա, պէն տախի անլէրտէ օլայըմ:

ՊԱՊ 18

Յուդանըն Յիսուսը էլէ վէրմէսի: 6 Յիսուսը Քուվմագ իսթէյինլերին եէրի, ապուշմէլերի: 10 Պետրոսըն զըլըճէլ Մալքոսըն զուլաղընը քէս-մէսի: 12 Յիսուսըն Քուվուլուպ Անանա վէ Կայիափա եանընա կէօնդու-րըլմէսի: 15 Պետրոսըն ինքեարը: 19 Կայիափանըն Յիսուսը իսթին-ձագ էվմէսի: 27 Պիղատոսըն եանընա կէօնդուրըլմէսի: 36 Յիսուսըն մէլէքութիւն: 40 Եհուտիլերին Բարաբբայը Յիսուսա Վերճին էվմէլերի:

Յիսուս պու շէյլերի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ⁻շա-կիրտլերի իլէ պէրապէր ⁺Կեդրոն տէրէսինին էօթէ թարաֆընա չըգըպ՝ օրատա պիր պաղչէ պուլուն-
2 մաղէ, շակիրտլերի իլէ պէրապէր իչինէ կիրտի: Վէ անը էլէ վէրէն Յուդա տախի օլ մահալի պիլիր իտի,

- Պ. 12. 23։ 13. 32։
- Դան. 7. 14։ Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Պ. 3. 35։ 5. 27։ 1Կոր. 15. 25, 27։ Փիլ. 2. 10։ ՚Իպր. 2. 8։
- Պ. 6. 37։ Այ. 6, 9, 24։
- Ես. 53. 11։ Երեմ. 9. 24։ [9։
- 1Կոր. 8. 4։ 1Մէլ. 1.
- Պ. 3. 34։ 5. 36, 37։ 6. 29. 57։ 7. 29։ 10. 36։ 11. 42։
- Պ. 13. 31։ 14. 13։
- Պ. 14. 31։ 15. 10։
- Պ. 4. 34։ 5. 36։ 9. 3։ 19. 30։
- Պ. 1. 1, 2։ 10. 30։ 14. 9։ Փիլ 2. 6։ Կող. 1. 15, 17։ ՚Իպր. 1. 3. 10։
- Այ. 26։ Մէղ. 22. 22։
- Այ. 2, 9, 11։ Պ. 6. 37, 39։ 10 29. 15. 19։
- Պ. 8. 28։ 12. 49։ 14. 10։
- Այ. 25։ Պ. 16. 27, 30։
- 1Յովհ. 5. 19։
- Պ. 16. 15։
- Պ. 13. 1։ 16. 28։
- 1Պետ. 1. 5։ Յուդ. 1։
- Պ. 10. 30։
- Այ. 21, վրդ. պսալմ։
- Պ. 6. 39։ 10. 28։ ՚Իպր. 2, 13։
- Պ. 6. 70։ 13. 18։
- Պ. 18. 9։ 1Յովհ. 2. 19։
- Մէղ. 109. 8։ Առակ. 1. 20։
- Այ. 8։
- Պ. 8. 23։ Այ. 16։
- Պ. 15. 18, 19։ 1Յովհ. 3. 13։
- Մատթ. 6. 13։ Գաղ. 1. 4։ 2Մէղ. 3. 3։ 1Յովհ. 5. 18։
- Այ. 14։
- Պ. 15. 3։ Առակ. 15. 9։ Եփես. 5. 26։ 1Պետ. 1. 22։
- 2Մխել. 7. 28։ Մէղ. 119. 142, 151։ Պ. 8. 40.
- Պ. 20. 21։
- 1Կոր. 1. 2, 30։ 1Մէլ. 4. 7։ ՚Իպր. 10. 10։
- Այ. 11. 22, 23։ Պ. 10. 16։ Բամ. 12. 5։ Գաղ. 3. 28։
- Պ. 10. 38։ 14. 11։
- Պ. 14. 20։ 1Յովհ. 1. 3։ 3. 24։
- Կող 3 14։ [4. 16։
- Պ. 12. 26։ 14. 3։ 1Մէլ.
- Այ 5։
- Պ 15. 21։ 16. 3։
- Պ. 7. 29։ 8. 55։ 10. 15։
- Այ. 8։ Պ. 16. 27։
- Այ. 6։ Պ. 15. 15։
- Պ. 15. 9։

- Մատթ. 26. 36։ Մարկ. 14. 32։ Ղուկ. 22. 39.
- 2Մխել. 15. 23։

Digitized by Google

ՙզիրա Յիսուս շակիրտլէրի իւէ պէրապէր օրատա չօգ տէֆ՚ա թէճէմմիւ՚ էթմիշ իտի։
3 ՚Իմտի Յուդա պիր պէօլիւք ՚՚՚էե վէ պաշ քեահինլէր իւէ ֆէրիսիլէր թարաֆընտան մէ՚մուրլար ալըպ՝ ֆէնէրլէր վէ մէշ՚ալէլէր վէ սիլահլար իւէ օրայա
4 կէլտի։ Վէ Յիսուս քէնտի հագգընտա վուգու՚ պուլաճագ շէյլէրին ճիւմլէսինի պիլմէքլէ, չըգըպ ան-
5 լէրէ՝ Քիմի՞ արայօրսընըզ՝ տէտի։ Անլէր տախի անա՝ Նազարէթլի Յիսուսը՝ տէյիւ ճէվապ վէրմէքլէ, Յիսուս անլէրէ՝ Պէն իմ՝ տէտի. վէ անը էլէ վէրէն Յու-
6 դա տախի անլէր իւէ պէրապէր տուրույօր իտի։ Վէ անլէրէ՝ Պէն իմ՝ տէտիյի անտէ, անլէր կէրի չէքի-
7 լիպ եէրէ տիւշտիւէր։ Իմտի անլէրէ՝ Քիմի՞ արայօրսընըզ՝ տէյիւ թէքրար սիւ՚ալ էյլէտիյինտէ, անլէր՝
8 Նազարէթլի Յիսուսը՝ տէտիւլէր։ Յիսուս ճէվապէն՝ Սիզէ, Պէն իմ՝ տէտիմ. իմտի էկէր պէնի արայօր իսէնիզ, պունլարը սալը վէրինիզ կիթսինլէր՝ տէտի.
9 Թա քի՝ ՚Պանա վէրտիյին քիմսէյէրտէն հիչ պիրինի զայ՚ էթմէյտիմ, տէյիւ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլու-
10 նա։ ՚Օլ վագըթ Սիմոն Պետրոսըն պիր գըլըճը օլմաղլէ, անը չէքիպ քեահինի ա՚զամընը պէնտէսինէ վուրարագ, սաղ գուլաղընը քէսիպ տիւշիւրտիւ. օլ
11 պէնտէնին իսմի տախի Մաղքոս իտի։ Վէ Յիսուս, Պետրոսա՝ Գըլըճընկը գընընա գօ. փէտէրին պանա վէրտիյի ՚քեասէյի ի՞չմէյէճէք մի իմ՝ տէտի։
12 Օլ վագըթ պէօլիւք իւէ պիկ պաշը վէ ԵՀուտիլէրին մէ՚մուրլարը Յիսուսը թուխթուպ՝ պաղլատըլար։
13 Վէ անը էվվէյա ՚Աննայա ՚կէօթիւրտիւէր, զիրա մէրգում օ սէնէտէ քեահինի ա՚զամ օլան Կայիափա-
14 նըն գայն փէտէրի իտի։ ՚Պու Կայիափա տախի՝ Գավմ իչինն պիր ատէմին հէլաք օլմասը խայրլը տըր՝ տէյիւ ԵՀուտիլէրէ նասիհաթ վէրմիշ օլան քիմսէ իտի։
15 Վէ ՚Սիմոն Պետրոս իւէ տիկէր պիր շակիրտ Յիսուսըն արտը սըրա կիտիյօրլար իտի. վէ օլ շակիրտ քեահինի ա՚զամընը պիլտիյի օլուպ՝ Յիսուս իւէ պէ-
16 րապէր քեահինի ա՚զամընը հավլուսընա կիրտի. ՚Վաքին Պետրոս գափու եանընտա տըշարըտա տուրմաղլէ, քեահինի ա՚զամընը պիլտիյի օլան տիկէր շակիրտ չըգըպ՝ գափուճըյա սէօյլէյէրէք, Պետրոսը իչէրիյէ
17 ալտը։ Վէ գափուճը գըզ Պետրոսա՝ Սէն տախի պու ատէմին շակիրտլէրինտէն տէյիւ մի սին՝ տէտիքտէ,
18 օ տախի՝ Տէյիւ իմ՝ տէտի։ Վէ հավա սօղուգ օլտըղընտան՝ խրտմէթքեարլար իւէ մէ՚մուրլար աթէշ եագմըշ օլմաղլէ՝ տուրուպ ըսընըյօրլար իտի. Պետրոս տախի անլէր իւէ պէրապէր տուրուպ ըսընըյօր
19 իտի։ Վէ քեահինի ա՚զամ՝ Յիսուսա շակիրտլէրի
20 իւէ թա՚լիմինէ տա՚իր սիւ՚ալ էթմէքլէ, Յիսուս անա ճէվապէն՝ ՚Պէն տիւնեայա ՚ալէնէն սէօյլէտիմ, պէն տա՚իմա սինաղօղտա վէ ԵՀուտիլէրին հէր թարաֆ-
21 տան ճէմ՚ օլտըգլարը հէյքէլտէ թա՚լիմ էտիպ՝ կիզ-
լիտէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմ։ Նի՞չին պանա սիւ՚ալ էտիյօրսըն. իշիթմիշ օլանլարտան՝ քէնտիլէրինէ նէ
22 սէօյլէտիյիմի սիւ՚ալ էյլէ. իշթէ անլէր պէնիմ սէօյ-
լէտիյիմ շէյլէրի պիլիրլէր՝ տէտի։ Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիյինտէ, օրատա տուրան մէ՚մուրլարտան պի-
րի ՚Յիսուսա պիր սիլլէ վուրուպ՝ Քեահինի ա՚զամ
23 պէօյլէ՞ մի ճէվապ վէրիրսին՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէ-
վապէն՝ Եկէր սէօյլէտիյիմ ֆէնա իսէ, ֆէնալըղընա շէհատէթ էյլէ, ամմա էկէր էյի իսէ, պանա Նի՞չին
24 վուրույօրսըն՝ տէտի։ ՚Վէ Աննա անը պաղլը օլ-
րագ, քեահինի ա՚զամ Կայիափայա կէօնտէրմիշ
25 իտի։ Վէ Սիմոն Պետրոս տուրուպ ըսընմագտա իքէն, ՚անա՝ Սէն տէ անըն շակիրտլէրինտէն տէյի՞լ մի սին՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Տէյիւ իմ՝ տէյիւ ինքեար էթտի։
26 Քեահինի ա՚զամընն պէնտէլէրինտէն օլուպ՝ Պետրոսըն տախի գուլաղընը քէստիյի քիմսէնին ագրապասըն-
տան պիրի՝ Պէն սէնի պաղչէտէ անըն իւէ պէրապէր
27 կէօրմէտիմ մի՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ Պետրոս եինէ ինքեար էթտի. ՚վէ տէր՚ագապ խօրօս էօթտիւ։
28 ՚Օլ վագըթ Յիսուսը Կայիափանըն եանընտան հիւ-
քիմէթը գօնաղընա կէօթիւրտիւէր, վէ վագըթ սապահ իտի. ՚վէ անլէր նափաք օլմամալարը վէ պասեքի
եէմէլէրի իչինն հիւքիմէթը գօնաղընա կիրմէտիլէր։
29 Պունա պիՙնա՚էն, Պիղատոս անլէրին եանընա չըգըպ՝ Պու ատէմին ՚ալէյհինտէ նէ՞ շիքեայէթինիզ վար՝
30 տէտի։ Անլէր տախի անա ճէվապէն՝ Էկէր պու քիմսէ միւճրիմ օլմասա իտի, անը սանա թէսլիմ էթմէզ
31 իտիք՝ տէտիլէր։ Օլ վագըթ Պիղատոս անլէրէ՝ Անը սիզ ալըպ, քէնտի շէրի՚աթընըզա կէօրէ հիւքմ էտի-
նիզ՝ տէտի. լաքին ԵՀուտիլէր անա՝ Քիմսէյի գաթլ
32 էթմէյիզէ րուխսաթ եօգ տըր՝ տէտիլէր. ՙԹա քի Յիսուսըն նէ տիւրլիւ էօլիմլէ վէֆաթ էտէճէյինի իմա էթմէք իւզրէ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա։
33 Վէ ՙՊիղատոս թէքրար հիւքիմէթը գօնաղընա կիրտի, վէ Յիսուսը չաղըրըպ անա՝ ԵՀուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն
34 մի սին՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պունու սէն քէնտիլիյինտէ՞ն մի սէօյլէյօրսըն, եօգսա պէնիմ հագգըմտա սանա պաշգալարը մը սէօյլէտի՝ տէտի։
35 Պիղատոս ճէվապէն՝ Պէն ԵՀուտի՞ մի իմ. սէնի քէնտի միլլէթինկ վէ պաշ քեահինլէր պանա թէսլիմ էթ-

ֆ Ղուկ.21. 37։ 22.39։ 14.47։ Ղուկ. 22.49, 50։
ր Մատթ.26.47։ Մարկ. 14. 43։ Ղուկ.22.47։ Ա՚մալ. 1. 16։
ի Պ. 17. 12։
ղ Մատթ.26.51։Մարկ. 14.47։ Ղուկ. 22.49, 50։
ճ Պագ Մատթ. 26. 57։
յ Պ. 11. 50։
ն Մատթ.26.58։ Մարկ. 14.54։ Ղուկ. 22.54։
շ Մատթ.26.69։ Մարկ. 14.66։ Ղուկ. 22.54։
ո Մատթ.26.55։ Ղուկ. 4. 15։ Պ. 7. 14, 26, 28։ 8. 2։
չ երեմ. 20. 2։ Ա՚մալ. 23. 2։
ռ Մատթ. 26. 57։
ս Մատթ. 26. 69, 71։
վ Մատթ.26.74։ Մարկ. 14.72։ Ղուկ. 22.60։ Պ. 13. 38։
տ Մատթ. 27.2։ Մարկ. Մարկ. 14. 69։ Ղուկ. 22. 58։
ր Մատթ.26.74։ Մարկ. 14.72։ Ղուկ. 22.60։ Պ. 13. 38։
ց Մատթ. 27.2։ Մարկ. 15. 1։ Ղուկ. 23. 1։ Ա՚մալ. 3. 13։
փ Ա՚մալ.10.28։11.3,4։
ք Մատթ. 20.19։ Պ.12. 32,33։
օ Մատթ. 27. 11։

Digitized by Google

36 տիլէր. Նէ՞ եափտըն՝ տէտի։ Յիսուս ճէվապէն՝ Պէ-
նիմ մէլէքիւթիմ պու տիւնեատան տէյիլ տիր. էկէր
պէնիմ մէլէքիւթիմ պու տիւնեատան օլսա իտի,
պէնիմ խըտմէթճիլէրիմ միւճահէտէ էտէրլէր իտի, քի
Եհուտիլէրէ թէսլէմ օլունմայայըմ. ամմա շիմտի
պէնիմ մէլէքիւթիմ պուրատան տէյիլ տիր՝ տէտի։
37 Օլ վագըթ Պիղատոս անա՝ Էօյլէ իսէ պիր մէլէ՞ք մի
սին՝ տէտի. Յիսուս ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի
տիր, չիւնքի պէն մէլէք իմ. պէն պունուն իչիւն,
եա՛նի հագիգաթա շէհատէթ էթմէք իչիւն տօղտում,
վէ պունուն իչիւն տիւնեայա կէլտիմ. Հագիգաթտան
օլան հէր քիմսէ պէնիմ սէօզիւմիւ տիւկլէր՝ տէտի։
38 Պիղատոս անա՝ Հագիգաթ նէ՞ տիր՝ տէտի. վէ պու-
նու սէօյլէտիւքտէն սօկրա եինէ Եհուտիլէրին եանընա
չըգըպ, անլէրէ՝ Պէն անտէ հիչ պիր ճիւրմ պուլմա-
39 յօրըմ. Ամմա պասեքտէ սիզին իչիւն պիր քիմսէ
սալը վէրմէքլիյիմ սիզտէ՛ ատէթ տիր. իմտի սիզէ
Եհուտիլէրին մէլիյինի սալը վէրմէմի իսթէ՞ր մի սի-
40 նիզ՝ տէտի։ Օլ վագըթ եինէ ճիւմլէսի պաղըրըպ՝
Պունու տէյիլ, անճագ Բարաբբայը՝ տէտիլէր. Բա-
րաբբա իսէ պիր հարամի իտի։

ՊԱՊ 19

*Յիսուսն տէօյիւլմէսի, վէ պաշընա տիքէնլէրտէն պիր Քահ գօնու-
լաթագ խոթիճգա օլունմասը. 4 Պիղատոսըն Յիսուսը էվվէլա սալը վեր-
մէք իսթէմէսի, վէ անտէն ասնրա սալպ օլունմագ իւզրէ Եհուտիլէրի,
Թէսլիմ էթմէսի. 23 Յիսուսըն էլպիսէպինին Քագիմ օլունուպ Էնձա-
րիսի իւզէրինէ գուր՛ա ածըլմասը. 26 Յիսուսըն քէնտի վալիտէպինի
Յովհաննէսէ Քամսիյէ էլէյիպ, 28 Քէպիմ ի բուճ էթմէսի. 34 Ասքէր
լէրտէն պիրինին անըն եանընը մըզրագէ տէլմէսի. 38 Յովսէփ իւէ
Նիկոդեմոսըն անը տէֆն էթմէլէրի*

Օ զէման Պիղատոս Յիսուսը ալըպ՝ գամչըյլէ
2 տէօյտու։ Ասքէրլէր տախի տիքէնլէրտէն պիր թաճ
էօրիւպ՝ անըն պաշընա գօտըլար, վէ անա էրդէվանի
3 պիր լիպաս կիյտիրիպ, Սէլամ սանա, էյ Եհուտի-
լէրին մէլիյի՝ տէյէրէք, անա սիլլէ վուրուրլար իտի։
4 Պիղատոս թէքրար տըշարը չըգըպ անլէրէ՝ Իշիթ
եանտէ պիր ճիւրմ պուլմատըղմը պիլմէնիզ իչիւն
5 անը սիզէ տըշարըյա չըգարըյօրըմ՝ տէտի։ Օլ վա-
գըթ Յիսուս տիքէն թաճը վէ էրդէվանի լիպասը կիյ-
միշ օլարագ՝ տըշարըյա չըգտըգտա, Պէ՛ղ՛՛՛ անլէրէ՝
6 Իշիթէ օլ ատէմ՝ տէտի։ Պաշ քեահինլէր իլէ մէ՛մուր-
լար տախի անը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Սալպ էյլէ, սալպ
էյլէ՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ Պիղատոս անլէրէ՝
Անը սիզ ալըպ սալպ էյլէյինիզ, զիրա պէն անտէ
7 ճիւրմ պուլմայօրըմ՝ տէտի։ Եհուտիլէր անա ճէվա-

պէն՝ Պիզիմ շէրի՛աթըմըզ վար, վէ շէրի՛աթըմըզ
մուճէպինճէ գաթլի վաճիպ տիր, Զիրա քէնտի-
սինի Իպն Ուլլահ մագամընտա թուէթտու՝ տէտիլէր։
8 Պիղատոս պու սէօզիւ իշիթտիյինտէ՝ տահա զի-
9 յատէ գօրգարագ, Թէքրար հիւքիւմէթ գօնաղընա
կիրիպ Յիսուսա՝ Սէն նէ՞րէտէն սին՝ տէտի. Ամմա
10 Յիսուս անա ճէվապ վէրմէմէսիյէ, Պիղատոս անա
խիթապէն՝ Պանա սէօյլէմէ՞զ մի սին. պիլմէ՞զ մի սին
քի սէնի սալպ էթմէյէ գուտրէթիմ վար, վէ սէնի
11 սալը վէրմէյէ տախի գուտրէթիմ վար՝ տէտի։ Յիսուս՝
Էկէր սանա եօգարրտան վէրիլմիշ օլմասա իտի,
Պէ-
նիմ իւզէրիմէ հիչ պիր գուտրէթինկ օլմազ իտի. պու
սէպէպտէն՝ պէնի սանա թէսլիմ էտէնին կիւնահը
12 տահա պէօյիւք տիր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Պունտան
սօկրա Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ վէսիլէ արար
իտի իսէ տէ, Եհուտիլէր՝ Էկէր պունու սալը վէրիր-
սէն, Գայսէրին տօսթու տէյիլ սին. հէր քիմ քի
Քէնտիսինի մէլիք ատտ էտէրսէ՝ Գայսէրէ մուխա-
13 լիֆ սէօյլէր՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ Պիղատոս
տախի պու սէօզիւ իշիթտիքտէ, Յիսուսը տըշա-
ըրյա չըգարըպ՝ Իպրանիճէ Կապպաթա տէնիլէն
Թաշ տէօշէմէ նամ մահալտէ մահքէմէտէ օթուրտու։
14 Վէ Պասեքին թէտարիք կիւնիւ օլուպ՝ սա՛աթ ալթը
րատտէլէրինտէ իտի. վէ Եհուտիլէրէ՝ Իշիթէ մէլիյի-
15 նիզ՝ տէտի։ Ամմա անլէր՝ Գալտըր, գալտըր, անը
սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրտըլար. Պիղատոս անլէրէ՝
Մէլիյինիզի սալպ էտէյի՞մ մի՝ տէտի. պաշ քեահին-
լէր՝ Գայսէրտէն պաշգա մէլիյիմիզ եօգ տըր՝ տէյիւ
16 ճէվապ վէրտիլէր։ Օլ վագըթ անը սալպ օլունմագ
իւզրէ անլէրէ թէսլիմ էթտի, անլէր տախի Յիսուսը
ալըպ կէօթիւրտիւլէր։
17 Քէնտիսի տախի խաչընը Թաշըյարագ, Իպրա-
նիճէ Գողգոթա տէնիլէն Գաֆա եէրի նամ մահալէ
18 չըգտը։ Վէ անը, վէ անըն իլէ պէրապէր տիկէր իքի
քիմսէ, պիրի պիր եանընտա վէ պիրի օլ պիր եա-
նընտա վէ Յիսուս քէնտիսի օրթատա օլարագ, օրա-
19 տա խաչա կէտրիլէր։ Վէ Պիղատոս պիր եաֆթա
եազըպ՝ խաչըն իւզէրինէ գօտու. եազըսը տախի՝ ԵԷ-
ՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՅԻ ՆԱԶԱՐԷԹԼԻ ՅԻՍՈՒՍ՝ իտի։
20 Վէ Յիսուսըն խաչա կէրիլտիյի մահալ շէհրէ եագըն,
վէ պու եաֆթա տախի Իպրանիճէ վէ Եունանիճէ վէ
Լաթինճէ եազըլը օլմաղլէ, Եհուտիլէրտէն Նիչէլէրի
21 անը օգուտըլար։ Օլ վագըթ Եհուտիլէրին պաշ
քեահինլէրի Պիղատոսա՝ Եհուտիլէրին մէլիյի տէյիւ,
ամմա՝ Քէնտիսի, Պէն Եհուտիլէրին մէլիյի իմ, տէ-

ե 1Տիմ. 6. 13։
զ Դան. 2. 44։ 7. 14։ Ղուկ. 12. 14։ Պ. 6. 15։ 8. 15։ |4. 6։
է Պ. 8. 47։ 1Յովհ. 3. 19։
ը Մատթ. 27. 24։ Ղուկ. 23. 4։ Պ. 19. 4, 6։
թ Մատթ. 27. 15։ Մարկ. 15. 6։ Ղուկ. 23. 17։
ժ Ա՛մալ. 3. 14։
ի Ղուկ. 23. 19։
լ Մատթ. 20. 19։ 27. 26։ Մարկ. 15. 15։ Ղուկ. 18 33։
խ Պ. 18. 38։ Այ. 6։
ծ Ա՛մալ. 3. 13։
կ Ղեւ. 24. 16։
հ Մատթ. 26. 65։ Պ. 5. 18։ 10. 33։
ձ Եա. 53. 7։ Մատթ. 27. 12, 14։ |30։
ղ Ղուկ. 22. 53։ Պ. 7.
ճ Ղուկ. 23. 2։
մ Ա՛մալ. 17. 7։
յ Մատթ. 27. 62։
ն Թէք. 49. 10։
շ Մատթ. 27. 26, 31։ Մարկ. 15. 15։ Ղուկ. 23. 24։
ո Մատթ. 27. 31, 33։ Մարկ. 15. 21, 22։ Ղուկ. 23. 26, 33։ |12։
չ Ա՛տ. 15. 36։ Իպր. 13.
պ Մատթ. 27. 37։ Մարկ. 15. 26։ Ղուկ. 23. 38։

Digitized by Google

22 տի՝ տէյիւ եազ, տէտիլէր։ Պիղատոս՝ Նէ եազտըմ իսէ եազտըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։
23 [հ]Վէ ’ասքէրլէր Յիսուսը խաչա կէրտիքտէն սօկրա, անըն էլպիսէսինի ալըպ՝ հէր պիր ’ասքէրէ պիր հիսսէ օլմագ իւզրէ տէօրթ հիսսէ էթտիլէր. էնթարիյի տախի [ւ]ըըը, ֆագաթ էնթարի տիքքիշսիզ, պաշտան պաշա պիւս պիւթիւն տօգումա օլ-
24 մասըյլէ, Պիրիպիրինէ՝ Անը եըրթմայալըմ, ամմա քիմին օլաճաղընա գուր’ա աթալըմ՝ տէտիլէր. թա քի՝ [յ]Էլպիսէսի արալարընտա թագսիմ էտիպ, էնթարիմ իւզերինէ գուր’ա աթտըլար՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան իթմամ օլունա. ’ասքէրլէր տախի պու շէյլէրի էթտիլէր։
25 [ղ]Վէ Յիսուսըն խաչը եանընտա վալիտէսի իլէ վալիտէսինին հէմշիրէսի, [ճ]Կղէովպասըն կէ[ղ]էե Մարիամ վէ Մագդաղալը Մարիամ տուրույօրլար իտի։
26 Իմտի Յիսուս վալիտէսի իլէ [ռ]սէվտիյի շակիրտի եանընտա տուրուր կէօրմէքլէ, քէնտի վալիտէսինէ՝ [յ]Էյ
27 խաթուն, իշթէ օղլըկ՝ տէյիպ, Սօկրա շակիրտէ տախի՝ Իշթէ վալիտէկ՝ տէտի. վէ օլ վագթտան սօկրա պու շակիրտ անը [ե]քէնտի խանէսինէ գապուլ էթտի։
28 Անտէն սօկրա Յիսուս արթըգ հէր շէյին թէմամ օլտըղընը պիլմէքլէ, [ւ]եազըլմըշ օլանըն իթմամը ի-
29 չինի՝ Սուսատըմ՝ տէտի։ Վէ օրատա սիրքէ իլէ տօլու պիր գապ պուլունմաղլէ, [զ]անլէր սիրքէ իլէ պիր սիւնկէր տօլտուրուպ՝ պիր զուֆայա թագարագ, անըն
30 աղզընա սունտուլար։ Յիսուս տախի սիրքէյի ալտըղը կիպի՝ [է]Թէմամ օլտու՝ տէտի. վէ պաշընը էյիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էթտի։
31 Իմտի [թ]թէտարիք կիւնիւ օլտըղընտան՝ ճէսէտլէրին սէպթ կիւնիւ խաչ իւզէրինտէ [ժ]գալմամասը իչիւն, (չիւնքիւ օլ սէպթ պէօյիւք կիւն իտի,) Եէհուտիլէր անլէրին ինճիքլէրի գըրըլըպ գալտըրըլմասընը Պի-
32 ղատոստան րէճա էթտիլէր։ Պունունն իւզէրինէ ’ասքէրլէր կէլիպ՝ անըն իլէ պէրապէր սալպ օլունան էվ-
33 վէլքի իլէ տիկէրինին ինճիքլէրինի գըրտըլար։ Ամմա Յիսուսա կէլտիքլէրինտէ, անըն վէֆաթ էթմիշ օլտը-
34 ղընը կէօրմէլէրիյլէ, ինճիքլէրինի գըրմատըլար։ Լաքին ’ասքէրլէրտէն պիրի անըն եանընը մըզրագլէ
35 տէլտի. [ժ]վէ տէր’ագապ գան իլէ սու չըգտը։ Վէ [պ]---
[ն]- կէօրլէն սիզին իման էթմէնիզ իչիւն շէհատէթ էթտի, վէ անըն շէհատէթի հագգ տըր, վէ քէնտիսի
36 տախի հագգ սէօյլէտիյինի պիլիր։ Զիրա պու շէյլէր՝ [ռ]Անտէն պիր քէմիք գըրըլմայաճագ՝ տէյիւ եազըլմըշ
37 օլանըն իթմամը իչիւն վագը՝ օլտու։ Վէ եինէ պաշ-
38 գա պիր եէրտէ՝ [ւ]Էլտիքլէրի քիմսէյէ նազար էտէճէքլէր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։
[ռ]Անտէն սօկրա Յիսուսըն շակիրտի օլուպ՝ [ւ]Եէհուտիլէրին գօրգուսընտան քէնտինի խաֆի թուրթան Արիմաթիալը Յովսէփ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի գալտըրմաղա Պիղատոստան րուխսաթ թալէպ էյլէտի. Պիղատոս տախի րուխսաթ վէրմէքլէ, կէլիպ Յիսուսըն
39 ճէսէտինի գալտըրտը։ Վէ մուգատտէմա Յիսուսա կէճէլէյլին կէլմիշ օլան [յ]Նիկոդեմոս տախի կէլիպ՝ եիւզ լիթրա գատար միւրը ի սաֆի իլէ ’ուտ աղաճը
40 թէրքիպի կէթիրտի։ Օլ վագթը Յիսուսըն ճէսէտինի ալըպ՝ Եէհուտիլէրին տէֆն էթմէք խուսուսընտաքի ’ատէթլէրի իւզրէ, անը պէհարլար իլէ պէրապէր քէ-
41 թէն պէզլէրինէ [ռ]սարտըլար։ Վէ սալպ օլունտըղը մահալտէ պիր պաղչէ, վէ պաղչէտէ՝ իչինէ տահա պիր քիմսէ գօնուլմամըշ եէնի պիր գապր պուլուն-
42 տըղընտան, [է]Եէհուտիլէրին թէտարիք կիւնիւ օլտըղը հասէպիյլէ, գապր տախի եագըն օլտըղը Իչիւն Յիսուսը [օ]օրայա գօտըլար։

ՊԱՊ 20

Մագդաղալը Մարիամն գապրա կէլմէսի։ 3 Յիսուսըն գըյամընտան խաչկէրլերի օլայարագ Պետրոս իլէ Յովհաննէսին տախի օրայա կէլմէլէրի։ 11 Յիսուսըն Մագդաղալը Մարիամա 19 վէ քէնտի շակիրտլէրինէ կէօրիւնմէսի։ 24 Թովմասըն ’ատէմ ի իւանը վէ անտէն սօնրա իզրարըը։ 30 Գիթապ ը Մուգատտէսին Թարիգ ի խէլասը իրա՛է իչիւն քեաֆի օլտըղը։

[ղ]Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, սապահլայըն տահա գարանլըգ իքէն, Մագդաղալը Մարիամ գապրա կէլիպ՝ թաշը գապրտան գալտըրըլմըշ կէօր-
2 մէքլէ, Գօշուպ Սիմոն Պետրոսա, վէ Յիսուսըն սէվտիյի [է]օլ պիր շակիրտէ կէլիպ, անլէրէ՝ Րապպը գապրտան գալտըրմըշլար վէ անը նէրէյէ գօտըղլա-
3 րընը պիլմէյիզ՝ տէտի։ [ւ]Օլ վագթը Պետրոս իլէ օլ
4 պիր շակիրտ չըգըպ՝ գապրա կիթտիլէր։ Իքիսի տախի պէրապէր գօշույօրլար իտի, ֆագաթ օլ պիր շակիրտ Պետրոստան չապուգ իլէրի գօշտըղընտան՝ էվվէլճէ
5 գապրա վարտը։ Վէ էյիլիպ [ք]քէթէն պէզլէրինի պիր թարաֆա գօնուլմըշ կէօրտիւ իսէ տէ, իչէրի կիրմէ-
6 տի։ Սիմոն Պետրոս տախի անըն արտը սըրա կէլիպ՝
7 գապրա կիրտի, վէ քէթէն պէզլէրի գօնուլմըշ, [ւ]վէ անըն պաշընտա օլան մէնտիլի քէթէն պէզլէրի իլէ պէրապէր գօնուլմայըպ՝ անճագ այրըճա պիր մա-
8 հալտէ տիրիւլիւ կէօրտիւ։ Օ զէման գապրա էվվէլճէ կէլէն օլ պիր շակիրտ տախի կիրիպ՝ կէօրտիւ վէ ի-
9 նանտը։ Զիրա՝ անա էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէք կէ-

հ Մատթ.27.35։ Մարկ. 15.24։ Ղուկ. 23.34։
յ Մէգ. 22. 18։
ղ Մատթ.27.55։ Մարկ. 15.40։ Ղուկ. 23.49։
ճ Ղուկ. 24. 18։
ռ Գ. 13. 23։ 20.2։ 21. 7,20,24։
յ Գ. 2. 4։
ն Գ. 1. 11։ 16. 32։
շ Մէգ. 69. 21։
ո Մատթ. 27. 48։
պ Գ. 17. 4։
ջ Մարկ.15.42։ Այ.42։
ռ Թէս. 21. 23։
ս Ցովհ. 5. 6,8։
վ Խուր. 12.46։ Ա՛տ.9. 12։ Մէգ. 34. 20։
տ Մէգ.22.16,17։ Զաք. 12.10։ Վահ. 1. 7։
ր Մատթ.27.57։ Մարկ. 15.43։ Ղուկ. 23.50։
ց Գ. 9. 22։ 12. 42։
ւ Գ. 3. 1,2։ 7. 50։
փ Ա՛մաս. 5. 6։
ք Այ. 31։
օ Ես. 53. 9։
ֆ Մատթ. 28.1։ Մարկ. 16. 1։ Ղուկ. 24. 1։
ֆ Գ. 13. 23։ 19. 26։ 21.7,20,24։
ֆ Ղուկ. 24. 12։
ֆ Գ. 19. 40։
ֆ Գ. 11. 44։

Digitized by Google

րէք տիր՝ տէյիւ Ւեազըլմըշ օլանը տահա պիլմէզլէր
10 իտի։ Իմտի պու շակիրտլէր թէքրար քէնտի եէրլէ-
րինէ կիթտիլէր։
11 Ւամմա Մարիամ գապրըն եանընտա տրշարրտա
տուրուպ աղլայօր իտի. վէ աղլար իքէն, պագմագ
12 իչիւն գապրա էյիլիպ, Յիսուսըն ճէսէտինի գօնուլ-
մըշ օլտրղը մահալտէ, պիրի պաշ թարաֆընտա վէ
տիկէրի այագ թարաֆընտա օթուրմըշ պէյազ էլպի-
13 սէլի իքի մէլէք կէօրտիւ։ Վէ պունլար անա՝ Էյ խա-
թտուն, նիչիւն աղլայօրսըն՝ տէմէլէրի իւզէրինէ՝ Բապ-
պըմը գալտըրտըգլարը վէ անը նէրէյէ գօտրգլարընը
14 պիլմէտիյիմ իչիւն՝ տէտի։ Ւպունու սէօյլէտիքտէ ար-
գասընա տէօնիւպ՝ Յիսուսը տուրուր կէօրտիւ իսէ
15 տէ, Յիսուս իտիյինի Ւպիլմէտի։ Յիսուս անա՝ Էյ
խաթտուն, նիչիւն աղլայօրսըն, քիմի՞ արայօրսըն՝
տէտի. օ տախի պաղչէվան տըր զանն էտէրէ.ք, անա՝
էֆէնտիմ, անը սէն գալտըրտըն իսէ, նէրէյէ գօտը-
ղրկը պանա սէօյլէ, պէն տախի անը գալտըրայըմ՝
16 տէտի։ Յիսուս անա՝ էյ Մարիամ՝ տէմէսի իւզէրինէ,
տէօնիւպ անա՝ Բապպունի, (եա՛նի Մու՛ալլիմ,) տէ-
17 տի։ Յիսուս անա խիթապէն՝ Պանա տօգունմա, զիրա
տահա փէտէրիմիվին նէզտինէ չրգմատըմ. լաքին Ւպի-
րատէրլէրիմին եանընա վարրպ՝ անլէրէ սէօյլէ. Ւպէ-
նիմ փէտէրիմ վէ սիզին փէտէրինիզին նէզտինէ, Ւվէ
պէնիմ Ալլահըմ վէ սիզին Ալլահընըզըն նէզտինէ
18 չրգարըմ՝ տէտի։ Ւմագդաղալը Մարիամ կէլիպ՝ շա-
կիրտլէրէ Բապպը կէօրտիւչինիւ, վէ քէնտիսինէ պու
շէյլէրի սէօյլէտիյինի նագլ էյլէտի։
19 Վէ Ւհէման օլ կիւնտէ, եա՛նի հաֆթանընը պի-
րինճի կիւնիւնտէ աիշամ օլտրգտա, շակիրտլէրին
ճէմ՝ օլտրգլարը մահալին գափուլարը տախի ԵՀու-
տիլէրին գօրգուսընտան գափալը օլտրղը հալտէ,
Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարագ անլէրէ՝ Սիզէ սէ-
20 լամէթ օլսուն՝ տէտի։ Վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօկ-
րա՝ անլէրէ էլլէրինի վէ եանընը կէօսթէրտի. Ւօլ վա-
գրթ շակիրտլէր Բապպը կէօրմէքլէ մէսրուր օլտը-
21 լար։ Վէ Յիսուս եիւնէ անլէրէ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն.
Ւփէտէր պէնի իրսալ էյլէտիյի կիպի, պէն տախի
22 սիզի իրսալ էտէրիմ՝ տէտի։ Վէ պունու սէօյլէտիք-
տէ, նէֆխ էտիպ անլէրէ՝ Րուհ իւլ Գուտսը ալընըզ.
23 Ւքիմլէրին կիւնահլարընը Ւավֆ էտէրսէնիզ, անլէրէ
Ւաֆվ օլունմըշ օլուր, վէ քիմլէրինքինի թէվգիֆ
էտէրսէնիզ, թէվգիֆ օլունմըշ օլուր՝ տէտի։
24 Ամմա օն իքիլէրտէն պիրի օլուպ՝ Ւիքիզ տէնիլէն
Թովմաս Յիսուսըն կէլտիյի զէման անլէր իւէ պէրա-
25 պէր տէյիւ իտի։ Վէ տիկէր շակիրտլէր անա՝ Բապպը
կէօրտիւք՝ տէտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Անըն էլլէրինտէ
մըխլարըն էսէրինի կէօրիւպ, փարմաղըմը մըխլա-
րըն էսէրինէ գօմազ իսէմ, էլիմի տախի եանընա
սօգմազ իսէմ, ասլա ինանմամ՝ տէտի։
26 Վէ սէքիզ կիւնտէն սօկրա եինէ շակիրտլէր իչէ-
րիտէ օլուպ՝ Թովմաս տախի անլէր իւէ պէրապէր
իտի, վէ գափուլար գափալը օլտրղը հալտէ, Յիսուս
կէլիպ օրթատա տուրարագ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն՝
27 տէտի։ Անտէն սօկրա Թովմասա՝ Փարմաղընը պու-
րայա ուզաթ վէ էլլէրիմէ պագ, վէ Ւէլինի ուզատրպ
եանըմա սօգ, վէ իմանսըզ օլմա, անճագ միւ՛մին օլ՝
28 տէտի։ Թովմաս անա ճէվապէն՝ Բապպըմ վէ Ալլա-
29 հըմ՝ տէտի։ Յիսուս անա [Էյ Թովմաս,] պէնի կէօր-
տիսիւն իչիւն իման էթտին. Ւկէօրմէքսիզին իման
էտէնլէր նէ միւպարէք տիր՝ տէտի։
30 Ւյիսուս շակիրտլէրինին էօնիւնտէ պաշգա չօգ
Ւալամէթլէր իճրա էթտի իսէ տէ, պու քիթապտա
31 եազըլը տէյիլ տիր։ Անճագ Յիսուսըն Քրիստոս Իպն
Ուլլահ իտիյինէ իման էթմէնիզ, Ւվէ իման էտէրէք
անըն իսմիյլէ հայաթա մալիք օլմանըզ իչիւն Ւպունլար եազըլմըշ տըր։

ՊԱՊ 21

*Յիսուսըն Տիբերիա տէնիզի բէնարընտա բէնտիսինի Թէքրար շա-
կիրտլէրինէ իզհար էթմէսի. 6 շակիրտլէրին տախի անըն սէօզիւ իւ-
զէրինէ չօգ պալըգ ԹուԹմալարըլլէ անը Թանըմալարը. 12 անլէր իւէ
Ցա՛սու Քրիսթէն սօնրա, 15 գուզուլարը իւէ գօյունլարընը կիւԹմէսինի
Պետրոսա ՑէնպիհԷմէսի. 18 վէ անա նէ սուրէԹլէ էօլէճէյինի իմա՛էն
սէօյլէմէսի. 22 Յուհաննէս հագգընտա էԹտիյի սիւ՛ալտան տօլայը
անը Ցէվպիհս էՑմէսի. 25 ԽաՑիմէ։*

Պունտան սօկրա Յիսուս Տիբերիա տէնիզինին
քէնարընտա քէնտիսինի շակիրտլէրինէ Թէքրար իզ-
2 հար էյլէտի, վէ սուրէթ ի իզհարը պու իտի. Եա՛նի
Սիմոն Պետրոս իւէ Էքիզ տէնիլէն Թովմաս, վէ Գա-
լիլեատա վագը՝ Կանա չէհրէ՛տէն օլան Նաթանա-
յէլ, վէ Ւզեբեդէոս օղուլլարը իւէ անըն շակիրտլէ-
3 րինտէն տիկէր էքի քիշի պիրլիքտէ պուլունուպ, Սի-
մոն Պետրոս անլէրէ՝ Պալըգ ավընա կիտէճէյիմ՝
տէտի. անա՝ Պիզ տախի սէնին իւէ պէրապէր կիտէ-
րիզ՝ տէյէրէք, չըգըպ տէր՛ագապ գայըղա պինտի-
4 լէր, վէ օլ կէճէ պիր շէյ թութմատըլար։ Վէ սապահ
օլտրգտա՝ Յիսուս տէնիզ քէնարընտա տուրույօր իտի.
ամմա շակիրտլէր Յիսուս իտիյինի Ւպիլմէտիլէր։
5 Ւ՞Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Զօճուգլար, պիր եէյէճէյինիզ
վաՐ մը՝ տէտի. անա՝ Խայըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի-

ե Մէգ. 16. 10։ Ա՛մալ. 2. 25-31։ 13. 34, 35։
զ Մարկ. 16. 5։
է ՄատԹ. 28.9։ Մարկ. 16. 9։
ը Ղուկ. 24. 16,31։ Պ. 21. 4։
թ Մէգ. 22. 22։ ՄատԹ. 28. 10։ Բօմ. 8. 29։ Ցէր. 2. 11։
ժ Պ. 16. 28։
ի Եփես. 1. 17։
լ ՄատԹ. 28.10։ Ղուկ. 24. 10։
խ Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ 1Կոր. 15. 5։
ծ Պ. 16. 22։
կ ՄատԹ. 28. 18։ Պ. 17.18,19։ 2Տիմ.2.2։ Ցէր 3. 1։
հ ՄատԹ.16.19։18.18։
ձ Պ. 11. 16։
ղ 1Ցովհ. 1. 1։
ճ 2Կոր.5.7։ 1Պետ.1.8։
մ Պ. 21. 25։
յ Պ. 3. 15,16։ 5. 24։ 1Պետ. 1. 9։
ն Ղուկ. 1. 4։
շ Պ. 1. 45։
ո ՄատԹ. 4. 21։
չ Պ. 20. 14։
պ Ղուկ. 24. 41։

Digitized by Google

6 լէը: Ο տախի անլէրէ՝ ՙԱղը գայըղըն սաղ թարա-
ֆընա աթընըզ վէ պուլուրսընըզ՝ տէմէսիյլէ աթտը-
լար, վէ պալըգլարըն չօգլըղընտան նաշի անը չէքէ-
7 մէտիլէր: ՚Օլ վագըթ Յիսուսըն սէվտիյի շակիրտ
Պետրոսա՝ Պու Բապպ տըր՝ տէտի. Սիմոն Պետրոս
տախի Բապպ իտիյինի իշիթտիքտէ, չըպլագ օլտրողը
8 իչիւն ՚ապասընը գուշանըպ՝ տէնիզէ աթըլտը: Տիկէր
շակիրտլէր իսէ գարատան ուզագ օլմայըպ՝ անճագ
իքի եիւզ արշընն գատար աչըգտա պուլունմալարըյլէ,
9 աղը պալըգլարը իլէ չէքէրէք, գայըգլէ կէլտիլէր: Վէ
գարայա չըգտըգլարընտա, հազըր պիր աթէշ վէ իս-
10 թիւնէ գօնուլմըշ պալըգ վէ էքմէք կէօրտիւլէր: Յի-
սուս անլէրէ՝ Շիմտի թուԹտրողընըզ պալըգլարտան
11 կէթիրինիզ՝ տէտի: Սիմոն Պետրոս գայըղա կիրիպ՝
եիւզ էլլի իչ ՚ատէտ պէօյիւք պալըգլէ տօլու աղը
գարայա չէքտի, վէ պու գատար չօգ իքէն աղ եըր-
12 թըլմատը: Յիսուս անլէրէ՝ ՙԿէլինիզ, թա՛ամ էտի-
նիզ՝ տէտի. վէ շակիրտլէրտէն հիչ պիրի՝ Սէն քիմ
սին՝ տէյիւ անա սիւ՛ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի.
13 զիրա Բապպ իտիյինի պիլտիլէր: Օլ վագըթ Յիսուս
կէլիպ՝ էքմէյի վէ քէզալիք պալըղը տախի ալըպ
14 անլէրէ վէրտի: Յիսուս էօլիւլէրտէն գըյամ՝ էթտիք-
տէն սօկրա՝ ՙպու իչիւնճիւ տէֆ՚ա օլարագ շակիրտ-
լէրինէ կէօրիւնտիւ:
15 Վէ անլէր թա՛ամ էթտիքտէն սօկրա, Յիսուս Սի-
մոն Պետրոսա խիթապէն՝ Էյ Սիմոն իպն ի Յովնան,
պէնի պունլարտան զիյատէ սէվէր մի սին՝ տէտի.
անա՝ Պէլի, եա Բապպ, սէնի սէվտիյիմի սէն պիլիր-
16 սին՝ տէտի. անա՝ Գուզուլարըմը օթլաթ՝ տէտի: Երինէ
անա իքինճի տէֆ՚ա՝ Էյ Սիմոն իպն ի Յովնան, պէնի
սէվէր մի սին՝ տէտի. անա՝ Պէլի, եա Բապպ, սէնի
սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի. ՚անա՝ Գօյունլա-
17 րըմա չօպան օլ՝ տէտի: Անա իւչիւնճիւ տէֆ՚ա՝ Էյ
Սիմոն իպն ի Յովնան, պէնի սէվէր մի սին՝ տէտի-
տէ, Պետրոս քինտիսինէ իւչիւնճիւ տէֆ՚ա օլարագ՝
Պէնի սէվէր մի սին՝ տէտիյի իչիւն մահզուն օլուպ,
անա՝ Եա Բապպ, ՚սէն հէր շէյի պիլիրսին. սէնի
սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի. Յիսուս անա՝ Գօ-
18 յունլարըմը օթլաթ: ՚Հագիգաթէն, հագիգաթէն սա-
նա տէրիմ՚քի՝ Սէն կէնճ իքէն քէնտի քէնտինէ գուշա-
նըպ՝ իսթէտիյինն եէրէ կիտէր իտին. ամմա իխթիյար
օլտրողը զէման էլլէրինէ ուզատաճագսընը տա սէնի
պաշգասը գուշատըպ՝ իսթէմէտիյինն եէրէ կէօթիւրէ-
19 ճէք տիր՝ տէտի: ՙՎէ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ Ալլահը
թա՛զիզ էյլէյճէյինի իմա էթմէք իչիւն պունու սէօյ-
լէտի. վէ պունու տէտիքտէն սօկրա անա՝ Արտըմ
20 սըրա կէլ՝ տէտի: Վէ Պետրոս տէօնիւպ, օլ ախշամ
թա՛ամընտա Յիսուսըն կէօքսիւնէ տիւշէրէք՝ եա
Բապպ, սէնի էլէ վէրէճէք քիմ տիր՝ տէյէն ՚անըն
սէվտիյի շակիրտին արգատան կէլտիյինի կէօրտիւ:
21 Պետրոս մէրգումը կէօրիւնճէ, Յիսուսա՝ Եա Բապպ,
22 պու տախի նէ՞ օլաճագ՝ տէտի: Յիսուս անա՝ ՚Պէն
կէլինճէյէտէք պունուն գալմասընը իսթէրսէմ, սէնին
23 նէ՞ վազիֆէն. սէն արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի: Իմտի՝
Օլ շակիրտ վէֆաթ էթմէյէճէէք տիր՝ քէլամը պիրա-
տէրլէր արասընտա շայ՝ օլտու, ֆագաթ Յիսուս անա՝
Պու վէֆաթ էթմէյէճէէք տիր՝ տէմէյիպ, անճագ՝ Պէն
կէլինճէյէտէք անըն գալմասընը իսթէրսէմ, սէնին նէ՞
վազիֆէն՝ տէմիշ իտի:
24 Պու շէյլէր հագգընտա շէհատէթ էտիպ՝ պու շէյ-
լէրի եազան հէման պու շակիրտ տիր, ՙվէ անըն շէ-
25 հատէթի հագգ օլտրողընը պիլիրիզ: ՙՎէ Յիսուսըն
իճրա էյլէտիյի տահա նիչէ շէյլէր վար քի՝ էկէր պի-
րէր պիրէր եազըլաճագ օլսա, ՚եազըլան քիթապլար
տիւնեայա պիլէ սըղմազ զանն էտէրիմ: Ամին:

Ե Ղուկ. 5. 4,6,7։ Զ Գ. 20. 19,26։ 5. 2,4։
Է Գ. 13. 23։ 20. 2։ Ը Ա՛մալ. 20. 28։ ՚Իպր. 13. 20։ 1Պետ. 2. 25։ Թ Գ. 2. 24,25։ 16. 30։
Ժ Ա՛մալ. 10. 41։ Ի Գ. 13. 36։ Ամալ. 12. 3,4։
Լ 2Պետ. 1. 14։ Խ Գ. 13. 23,25։ 20. 2։ Ծ Մատթ. 16. 27,28։ 25. 31։ 1Կոր. 4. 5։ 11. 26։ Վահ. 2. 25։ 3. 11։ 22. 7,20։
Կ Գ. 19. 35։ 3Յովհ. 12։ Հ Գ. 20. 30։ Յ Ամովս. 7. 10։

Digitized by Google

Ա՛ՄԱԼԸ ԲՈՒՍՈՒԼ

ՊԱՊ 1

Յիսուսըն քէնտի շակիրտլէրի իլէ ճէմ՛ ոլուպ անլէրէ Երուսաղէմտէ Րուհ իւլ Գուտսը պէքլէմէլէրինի Քէնպիհ էՅմէնի։ 9 Անլէր նազար էՅմէքտէ իքէն անըն սէմայա չըզտաըը, վէ անլէրէ իքի մէլէյին կէօրինիւէպ՝ Յիսուսըն Ձէրրար կէլէճէյինի խապէր վէրմէլէրի։ 12 Էհտուլէյէրին Երուսաղէմէ ՚ավտէՁէլէ տու՚այա տէվամ էՅմէլէրի։ 15 Պետրոսըն անլէրէ խիՁապը, վէ ՄատաՁիանըն Յուդա եէրինէ ինՁիխապը։

Էյ Թէոփիլոս, Յիսուս ինՁիխապ էյլէտիյի րէսուլլէրէ Րուհ իւլ Գուտս վասրԹասըյլէ ᵗվասիյէԹ
2 էյլէտիքտէն սօկրա, ᵗԱէմայա չըզտըղը կիունէ գատար կէրէք իճրասընա վէ կէրէք Թա՚լիմինէ պաշլատըղը շէյլէրին ճիւմլէսի հագգընտա, էվվէլքի քիԹապը
3 Թասնիճ էյլէտիմ։ Ո տախի էլէմ՛ չէքտիքտէն սօկրա, գըրգ կիւն անլէրէ զահիր օլարագ վէ մէլէքիւԹ Ոկլահա միւԹէ՚ալլըգ շէյլէր սէօյլէյէրէք, չօգ պիւր-
4 հանլարլէ ᵗքէնտինի անլէրէ տիրի կէօսԹէրտի։ ᵗՎէ անլէր իլէ ճէմ՛ օլտըգտա, Երուսաղէմտէն այրըլմայրպ՝ Փէտէրին ᵗպէնտէն իշիԹտիյինիզ վա՛տընա մուն-
5 Թազըր օլունըզ. ᵗՋիրա Յովհաննէս սու իլէ վաճԹիզ էյլէտի, ᵗամմա սիզ՝ չօգ կիւն կէչմէքսիզին, Րուհ իւլ Գուտսլէ վաճԹիզ օլունաճագսընըզ՝ տէյէրէք, ան-
6 լէրէ Թէնպիհ էյլէտի։ Վէ անլէր ճէմ՛ օլտըգլարը հալտէ, անա՝ ᵗԵա Բապպ, ᵗԻսրայէլէ մէլէքիւԹիւ պո՞ վագըԹտա մը ի՛ատէ էտէճէքսին՝ տէյիւ սիւ՛ալ
7 էԹտիլէր։ Ո տախի անլէրէ՝ Փէտէրին քէնտի ԹահՃը հիւքմինէ գօտըղը վագըԹ վէ ᵗզէմանլէրի պիլմէք
8 սիզէ ՚ա՛իտ տէյիլ տիր։ Լաքին իւզէրինիզէ ᵗՐուհ իւլ Գուտս կէլտիյինտէ ᵗքէսպ ի գուտրէԹ էտէրէք, Երուսաղէմտէ վէ պիւԹիւն Եէհուտիյէտէ վէ Սամարիատա վէ զէմինին միւնԹէհասընա գատար ᵗպանա շահիտ
9 օլաճագսընըզ՝ տէտի։ Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ, անլէր նազար էԹմէքտէ իքէն՝ ᵗԱէմայա չըզտը, վէ պիր
10 պուլութ անը կէօզլէրի էօնիւնտէն սէԹր էԹտի։ ᵗՎէ Ո կիԹմէքտէ, անլէր տախի սէմայա տօղրու տիգգաՃլէ նազար էԹմէքտէ իքէն, իշԹէ եանլարընտա
11 ᵗպէյազ էլպիսէլի իքի քիմսէ տուրուպ, ᵗէ՛յ Գալիլեալը ատէմլէր, նի՞չիւն սէմայա պագըպ տուրույօր-

սընըզ. եանընըզտան սէմայա չըզան պու Յիսուս՝ նասըլ սէմայա կիԹտիյինի կէօրտիւնիւզ իսէ, ᵗօ
12 վէճհլէ կէլէճէք տիր՝ տէտիլէր։ ᵗՈ զէման, անլէր Երուսաղէմէ սէպԹ կիւնիւ եօլճըլըղը գատար եագըն օլան ՁէյԹունլըգ տէնիլէն
13 տաղտան Երուսաղէմէ ՚ավտէԹ էԹտիլէր։ Վէ կիրտիքլէրինտէ ᵗՊետրոս վէ Յակոբոս վէ Յովհաննէս, Անդրէաս վէ Փիլիպպոս վէ Թովմաս, ԲարԹողոմէոս վէ ՄատԹէոս, Ալփէոս օղլու Յակոբոս վէ ᵗՍիմոն իւլ Ղայուր վէ Յակոբոսըն ᵗ-ը-ա-ը ᵗՅուդանըն իգա-
14 մէԹ էԹտիքլէրի ᵗֆէվգանի օտայա չըգտըլար։ ᵗՊունլարըն ճիւմլէսի ᵗգարըլար վէ Յիսուսըն վալիտէսի Մարիամ վէ ᵗանըն գարնտաշլարը իլէ պիլիԹԹիֆագ տու՚ա վէ նիյազա տէվամ էտէրլէր իտի։
15 Վէ օլ կիւնլէրտէ հազըր պուլունան ճէմա՚աԹ Թագրիպէն եիւզ եիրմի քիշի օլտըղը հալտէ, Պետրոս շակիրտլէրին օրԹասընտա այաղա գալգըպ տէ-
16 տի ք՛ի, էյ պիրատէրլէր, Րուհ իւլ Գուտսըն ԴաւիԹին աղզըյլէ Յիսուսը Թութանլարա ᵗգըլաղուզ օլան Յուդա հագգընտա ᵗմուգատտէմա պույուրտըղը պու
17 քէլամընն իԹմամ օլունմասը կէրէք իտի. Ձիրա ᵗօ պիզտէն սայըլը օլուպ՝ ᵗպու խրտմէԹտէ տախի նա-
18 սիպի օլմուշ իտի։ Իմտի պու քիմսէ ᵗխէպասէԹ իճրէԹիյլէ ᵗպիր Թարլա էտինտի, վէ պաշ աշաղը տիւշմէքլէ, օրԹասընտան փաթլայարագ հէփ պաղըր-
19 սագլարը տէօքիւլտիւ։ Պու տախի Երուսաղէմ էհալիսինին ճիւմլէսինէ մա՚լիմ օլտու, շէօյլէ քի օլ Թարլա անլէրին լիսանընճա՝ Ակեղդամա, եա՚նի Գան
20 Թարլասը՝ Թէսմիյէ օլունտու։ Ձիրա Մէզամիր քիԹապընտա՝ ᵗԱնըն մէսքէնի վիրան օլուպ՝ անտէ քիմսէ սաքին օլմասըն. վէ տախի՝ ᵗՄանսըպընը պիր
21 պաշգասը ալսըն՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ Պու էճլտէն Բապպ Յիսուսըն արամըզա կիրիպ չըգտըղը պիւԹիւն
22 միւտտէԹտէ, եա՚նի ᵗՅովհաննէսին վաճԹիզինտէն պաշլայըպ՝ ᵗպիզիմ արամըզտան ᵗᵗէ՛յ-ը չըգտըղը կիւնէ տէյին, ᵗպիզիմ իլէ ըէֆագաթ էԹմիշ օլան պու ատէմլէրտէն պիրի պիզիմ իլէ պէրապէր գըյամը-

— Ղուկ. 1. 1։
ᵇ ՄատԹ.28.19։ Մարկ. 16.15։ Յովհ. 20.21։ Պ. 10. 41,42։
ᵈ Մարկ. 16.19։ Ղուկ. 9. 51։ 24. 51։ Այ.9։ 1Տիմ. 3. 16։
ᵉ Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ Յովհ. 20.19, 26։ 21. 1,14։ 1Կոր. 15. 5։
ᶠ Ղուկ. 24. 43,49։
ᶢ Ղուկ. 24. 49։ Յովհ. 14. 16, 26, 27։ 15. 26։ 16. 7։ Պ. 2. 33։
ᶦ ՄատԹ. 3. 11։ Պ.11. 16։ 19. 4։
ᶨ Յովէլ. 3. 18։ Պ.2.4։ 11. 15։
ᵏ ՄատԹ. 24. 3։
ˡ Ես. 1. 26։ Դան. 7. 27։ Ամովս. 9. 11։
ᵐ ՄատԹ.24.36։ Մարկ. 13. 32։ 1Մէլ. 5. 1։
ⁿ Ղուկ. 24. 49։
ᵒ Պ. 2. 1,4։
ᵖ Ղուկ. 24. 48։ Յովհ. 15. 27։ Այ. 22։ Պ.2. 32։ [6. 63։
ᵠ Ղուկ. 24. 51։ Յովհ. 3,30։
ʳ Յուդ. 1։
ˢ Պ. 2. 7։ 13. 31։
ᵗ Դան. 7. 13։ ՄատԹ. 24.30։ Մարկ.13.26։ Ղուկ. 21. 27։ Յովհ. 14. 3։ 1Մէլ. 1. 10։ 4. 15։ 2Մէլ. 1. 10։ Վահ. 1. 7։
ᵘ Ղուկ. 24. 52։
ᵛ ՄատԹ. 10. 2-4։
ʷ Ղուկ. 6. 15։
ˣ Պ. 9. 37,39։ 20. 8։
ʸ Պ. 2. 1,46։ [10։
ᶻ Ղուկ. 23. 49,55։ 24. 9։ ՄատԹ. 13. 55։
ᵃᵃ Ղուկ. 22. 47։ Յովհ. 18. 3։ [18։
ᵇᵇ Մէզ. 41.9։ Յովհ.13. 18։
ᶜᶜ ՄատԹ. 10. 4։ Ղուկ. 6. 16։
ᵈᵈ Այ. 24։ Պ. 12. 25։ 20. 24։ 21. 19։
ᵉᵉ ՄատԹ.26.15։ 2Պետ. 2. 15։
ᶠᶠ ՄատԹ. 27. 5,7,8։
ᵍᵍ Մէզ. 69. 25։
ʰʰ Մէզ. 109. 8։
ⁱⁱ Մարկ. 1. 1։
ʲʲ Այ. 9։
ᵏᵏ Յովհ. 15. 27։ Այ. 8։ Պ. 4. 33։

Digitized by Google

23 Նա շահիտ օլսա կէրէք տիր: Վէ իքի քիշի, եա'նի
Յուստոս լագապլը վէ ~Բարսաբա տէնիլէն Յովսէփի
24 վէ Մատաթիայը իհզարլէ, Տու'ա էտէրէք՝ Էյ †ճիմ-
լէնին գալպլէրինի պիլէն Րապպ, Յուդանըն քէնտի
25 մահալինէ կիթմէք իզրէ տիւշտիւրու †պու խըտմէթ
վէ րէսալէթին նասիպինի ալմագ իչիւն, Պու իքի
քիմսէտէն հանկըսընը ինթիխապ էյլէտիյինկի պէյան
26 էյլէ՝ տէտիլէր: Վէ գուր'ալարընը վէրտիքլէրինտէ
գուր'ա Մատաթիայա տիւշմէքլէ, մէրգում օն պիր
րէսուլլէր իլէ սայըլտը:

ՊԱՊ 2

*Րէսուլլէրին Բուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլարագ ախէր լիսանլար Թէ-
քէլլիմ էթմէլէրի. 5 պիր ճիւմհուրլըն Թէճէմմիւ' ու հայրէթի վէ պա'-
զըլարընն իսթիհզաընը: 14 Բուհ իւլ Գուտսընն նիւզուլը, վէ Յիսուսընն
էօլիւէրտէն գըյամը վէ Բուհ իւլ Գուտսը Յիսուս իրսալ էթմիշ իսխյ
հագգընտա Պետրոսըն անլէրէ խիթապլը: 37 Զօգ քիմսէլէրին Թէվպէյէ
կէլիպ Յիսուսըն իսմինէ վաֆթիզ օլունմալարը: 43 Րէսուլլէրին վա-
սըթաընըլլէ չօգ միւ'ճիզէլէրին իձրա գըլընմասը, վէ բիլհէնին հէր
կիւն Թէրազգի էթմէսի:*

Վէ ~Պէնտէկոստէ կիւնիւ կէլտիքտէ, †ճիմլէսի
պիւիթթիֆագ պիր եէրտէ հազըր օլտըգլարը հալտէ,
2 Անսըզըն սէմատան շիտտէթլէ էսէն րիւզկեար ‡է-է
կիպի պիր սէտա կէլիպ՝ §օթուրտուգլարը խանէյի
3 պիւթիւն տօլտուրտու: Վէ աթէշ ¶էւէէ կիպի թագ-
սիմ օլունմըշ տիլլէր անլէրէ զահիր օլուպ՝ հէր պիրի
4 իւզէրինէ գօնմասըյլէ, †ճիմլէսի Բուհ իւլ Գուտսլէ
մէմլու օլարագ, Բուհըն քէնտիլէրինի նութգ էթտիր-
տիյինէ կէօրէ †ախէր լիսանլար սէօյլէմէյէ պաշլա-
5 տըլար: Վէ սէմա ալթընտա պուլունան հէր իւմմէթ-
տէն կէլմիշ էհլ ի թագվա ԵԷհուտիլէր Երուսաղէմտէ
6 սաքին իտիլէր: Վէ պու սէտանըն վուգու'ընտա ճիմ-
հուր թէճէմմիւ' էտէրէք, հայրէթէ տիւշտիւլէր. չինք
քի հէր պիրի քէնտի լիսանընը անլէրին սէօյլէտիք-
7 լէրինի իշիթտիլէր: Վէ ճիմլէսի շաշըպ թէ'աճճիպ
էտէրէք, պիրիպիրինէ՝ Իշթէ պու սէօյլէյէնլէրին
8 ճիմլէսի ‡Գալիլեալը տէյիլ մի. Իմտի նա՞սըլ հէր
9 պիրիմիզ քէնտի անա լիսանընմըզը իշիտիյօրըզ. Պիզ
փարթի, վէ Մատի, վէ Էլամի վէ Արամ ը նէհրէյն
իլէ ԵԷհուտիյէ, վէ Կապադովկիա, վէ Պոնտոս, վէ
10 Ասիա, Վէ Փռիւգիա, վէ Պամփիւլիա, վէ Մըսըր, վէ
Կիւրէնէ թարաֆընտա օլան Լիբիանըն սէմթլէրինին
էհալիսի իլէ կէրէք ԵԷհուտի կէրէք միհթէտի միւսա-
11 ֆիր Րօմալըլար, Կիրիտլիլէր վէ 'Արապլար Ալլահըն
պէօյիւք իշլէրինի քէնտի լիսանլարըմըզտա պուն-

12 լարըն սէօյլէտիքլէրինի իշիտիյօրըզ՝ տէտիլէր: Վէ
ճիմլէսի հայրան օլուպ շիւպհէ էտէրէք, պիրիպի-
13 րինէ՝ Պու նէ՞ օլմալը՝ տէրլէր իտի: Տիկէրլէր իսթիհզա
էտէրէք՝ ԵԷնի շէրապլէ տօլու տըրլար՝ տէրլէր իտի:
14 Իմտի Պետրոս օն պիրլէր իլէ պէրապէր այագտա
տուրուպ, եիւքսէք սէսլէ անլէրէ խիթապէն տէտի
քի՝ Էյ ԵԷհուտի ատէմլէր վէ ճիմլէ Երուսաղէմտէ
սաքին օլանլար, պու սիզէ մա'լիւմ օլսուն, վէ սէօզ-
15 լէրիմի տինկէյինիզ: Զիրա սիզին զանն էթտիյինիզ
կիպի պունլար սէրխօշ տէյիլ տիրլէր. †չինքի կիւ-
16 նիւն իւչինճիւ սա'աթը տըր: Անճագ պու վագը'ա
Յովէլ փէյղամպէր վասըթասըյլէ պույուրըլան շէյ
17 տիր, Եա'նի Ալլահ պույուրըր քի՝ ‡Սօն կիւնլէրտէ
†Րուհըմտան ճիմլէ պէշէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ, վէ
օղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ իլհամլէ սէօյլէյէրէք,
կէնճլէրինիզ վահի վէ իխթիյարլարընըզ րիւ'յա կէօ-
18 րէճէքլէր: Վէ օլ կիւնլէրտէ պէն գուլլարըմ իւզէրինէ
վէ ճարիյէլէրիմ իւզէրինէ տախի Րուհըմտան տէօքէ-
19 ճէյիմ, †վէ անլէր իլհամլէ սէօյլէյէճէք տիր. ‡վէ եօ-
գարըտա սէմատա 'ճաճիպ շէյլէր, վէ աշաղըտա զէ-
մինտէ 'ալամէթլէր, եա'նի գան վէ աթէշ վէ թիւ-
20 թիւն տիւմանը վէրէճէյիմ. Րապպըն 'ազիմ՝ վէ րու-
շէն կիւնիւ կէլմէզտէն էվվէլ՝ †կիւնէշ զուլմէթէ վէ այ
21 գանա տէօնէճէք տիր: Վէ ›հէր քիմ Րապպըն իսմինէ
22 տու'ա էտէրսէ, խէլաս պուլաճագ տըր: Էյ պէնի Իս-
րայէլ, պու սէօզլէրի տինկէյինիզ. Նազարէթլի Յի-
սուսը, եա'նի Ալլահըն արանըզտա անըն վասըթա-
սըյլէ իճրա գըլտըղը, վէ սիզին պիլտիյինիզ,¦գուտ-
րէթլի 'ամէլլէր վէ միւ'ճիզէլէր վէ 'ալամէթլէրլէ Ալ-
լահ թարաֆընտան սիզէ թաստիգ օլունմըշ զաթը,
23 ‹Ալլահըն միւրատ ը մուգատտէրի վէ էզէլի 'իլմի մու-
ճէպինճէ թէսլիմ օլունարագ ›ալտընըզ, վէ շէրիրլէր
24 էլիյէ ‡‡մըխլայարագ գաթլ էթտինիզ: Ալլահ տա-
խի էօլիմ աղրըլարընը հալլ էտէրէք, ‹անը գըյամ
էթտիրտի, չինքի անըն վասըթասըյլէ զաթը օլուն-
25 մասը միմքին տէյիլ իտի: Զիրա Դաւիթ անըն հագ-
գընտա ‡‡‹էէէ ‡Էէէէ՝ ‘էօնիւմտէ Րապպը տա'իմա
կէօրիւր իտիմ, զիրա սաղըմտա տըր՝ քի սարսըլմա-
26 յայըմ: Պու սէպէպտէն գալպիմ մէսրուր վէ լիսանըմ
շատման օլտու, հէմ տախի թէնիմ իւմիտ իւզրէ սա-
27 քին օլաճագ տըր. Զիրա ճանըմը հավիյէտէ թէրք
էթմէյիպ՝ Մուգատտէսիկի չիւրիւմէքլիք կէօրմէյէ
28 պրագմայաճագսըն: Պանա հայաթ թարիգլէրինի
պիլտիրիպ՝ տիտարընկլէ պէնի մէսէրրէթլէ տօլտու-

~ Պ. 15. 22։
† 1Միւս. 16.7։ 1Թէվ. 28. 9։ 29. 17։ Երեմ. 11.20։ 17.10։ Պ.15. 8։ Վահ. 2. 23։
‡ Այ. 17։
—
› Ղեւ. 23 15։ Թէս. 16.9։ Պ. 20. 16։
¦ Պ. 1. 14։
‹ Պ. 4. 31։
› Պ. 1. 5։
‡‡ Մարկ. 16. 17։ Պ.10. 46։ 19. 6։ 1Կոր. 12. 10,23,30։ 13.1։ 14. 2, վէ զայրի։
‘ Պ. 1. 11։
’ 1Սէլ. 5. 7։
“ Ես. 44. 3։ Եզեկ. 11. 19։ 36.27։ Յովէլ 2. 28,29։ Զաք. 12.10։ Յովհ. 7. 38։
” Պ. 10. 45։
• Պ. 21. 9։
‡ Պ. 21. 4,9,10։ 1Կոր. 12. 10,28։ 14. 1, վէ պայրի։
– Յովէլ 2. 30,31։
— Մատթ.24.29։ Մարկ. 13.24։ Ղուկ. 21.25։
‹‹ Րօմ. 10. 13։
‡‡ Յովհ. 3. 2։ 14. 10, 11։ Պ. 10. 38։ 'Իպր. 2. 4։
‹‹ Մատթ. 26.24։ Ղուկ. 22. 22։ 24. 44։ Պ.3. 18։ 4. 28։
›› Պ. 5. 30։
‹‹‹ Այ. 32։ Պ. 3. 15։ 4. 10։ 10. 40։ 13. 30, 34։ 17. 31։ Րօմ. 4. 24։ 8. 11։ 1Կոր. 6. 14։ 15. 15։ 2Կոր. 4. 14։ Գաղ.1.1։ Եփես. 1.20։Կող.2.12։1Սէլ. 1. 10։ 'Իպր. 13. 20։ 1Պետ. 1. 21։
‹‹‹‹ Մէզ. 16. 8։

Digitized by Google

29 րաճագսըն՝ տէյիւ պույուրըր: Էյ պիրատէրլէր, խա-
նէտան ՛ճէտտի Դաւիթ հագգընտա սիզէ ճէսարէթլէ
սէօյլէմէք ճա՛իզ տիր քի՝ հէմ վէֆաթ էթտի, հէմ տէ
տէֆն օլունտու, գապրը տախի պու կինէ տէյին եա-
30 նըմըզտա տըր: Իմտի փէյղամպէր օլուպ՝ վէ ճէսէտ
ճիհէթիյլէ քէնտի սուլպընըն մէյվէսինտէն թախ-
թընտա օթուրմագ իչին Ալլահրն՝ Քրիստոսը իգամէ
էտէճէյինէ գասէմլէ քէնտիսինէ եէմին էթտիյինի
31 ՛պիլէրէք, Էվվէլտէն կէօրմէսիյլէ՝ ձանը հավիյէտէ
թէրք օլունմայրպ, ՝ճէսէտի տախի չիւրիւմէքլիք
կէօրմէտի՝ տէյիւ Քրիստոսրն գըյամը հագգընտա
32 սէօյլէտի: ՝Պու Յիսուսը Ալլահ գըյամ էթտիրտի,
33 ՝պունա տախի պիզ ճիւմլէմիզ շահիտ իզ: Իմտի ՝Ա-
լահրն սաղ էլիյլէ թէրֆի՛ օլունուպ՝ փէտէր թարա-
ֆընտան ՝վա՛տ օլունմըշ Րուհ իւլ Գուտսը ալմաղլէ,
սիզին շիմտի պու կէօրիպ իշիթտիյինիզի *՝իհսան
34 էթտի՝՝: Զիրա Դաւիթ սէմավաթա չըգմատը, ամմա
35 քէնտիսի, ՝Րապպ Րապպըմա՛ Թա պէն սէնին տիւշ-
մէնլէրինի այագլարընկա պասամագ գօյունճայա տէ-
յին, սաղըմտա օթուր, տէյիւ պույուրտու՝ տէտի:
36 Իմտի պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ սահիհէն պիլսին
քի, սալպ էյլէտիյինիզ պու Յիսուսը ՝Ալլահ հէմ
Րապպ հէմ տէ Մէսիհ գրլմըշ տըր:
37 Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ ՝գալպլէրի գըրըլըպ
Պետրոս իլէ տիկէր րէսուլլէրէ՝ Էյ պիրատէրլէր, նէ՞
38 եափալըմ՝ տէտիլէր: Վէ Պետրոս անլէրէ՝ ՝Թէվպէ
էտինիզ, վէ հէր պիրինիզ կինահլարրն ՛աֆվը իչին
Յիսուս Քրիստոսրն իսմինէ վաֆթիզ օլունսուն. վէ
39 Րուհ իւլ Գուտս ՛աթիյէսինի ալաճագսընըզ: Զիրա
վա՛տ սիզէ ՝վէ էվլատրնըզա ՝վէ ճիւմլէ ուզագտա
օլանլարա, եա՛նի Ալլահրմ՛ըզ Րապպրն տա՛վէթ էտէ-
40 ճէյի հէր քիմսէյէ տիր՝ տէտի: Վէ պաշգա չօգ սէօզ-
լէրլէ շէհատէթ վէ նասիհաթ էտէրէք՝ Պու ՛աքսի նէսլ-
41 տէն գուրթուլրնըզ՝ տէտի: Վէ անրն քէլամընը ճան
ու տիլտէն գապուլ էտէնլէր վաֆթիզ օլունուպ՝ օլ
42 կինն թագրիպէն իչ պիկ նուֆուս զամմ օլունտու: ՝Վէ
րէսուլլէրին թա՛լիմինէ վէ միւշարէքէթէ վէ էքմէք
փարէլէմէսինէ վէ տու՛ալարա տէվամ էտէրլէր իտի:
43 Վէ հէր քէսէ գօրգու կէլիպ՝ ՝րէսուլլէրին վասը-
թասընյլէ չօգ մի՛ճիզլէր իլէ ՛ալամէթլէր իճրա գը-
44 լընըր իտի: Վէ իման էտէնլէրին ճիւմլէսի պիր եէրտէ
օլուպ՝ ՝անլէրին ճիւմլէ էշեասը արալարընտա միւշ-
45 թէրէք իտի: Վէ էմլաք իլէ էմվալլէրինի սաթըպ՝ հէր
պիրինին իհթիյաճընա կէօրէ ճիւմլէսինէ ՛թէվզի՛ է-

46 տէրլէր իտի: ՝Հէր կիւն տախի պիլիթթիֆագ ՝հէյ-
քէլէ տէվամ էտէրէք, ՝վէ խանէլէրինտէ էքմէք փա-
րէլէյէրէք մէսէրրէթլէ վէ խուլուս ը գալպլէ թա՛ամ
47 էտիպ, Ալլահա համտ էթմէքտէ, ՝վէ ճիւմլէ գավ-
մընն ՛ինտինտէ լութֆ պուլմագտա իտիլէր. ՝Րապպ
տախի հէր կիւն խէլաս պուլանլարը քիլիսէյէ զամմ
էտէր իտի:

ՊԱՊ 3

*Պետրոսըն Յօվհաննէս պիրլիքտէ տու՛ա վագթը օլան ՝սա՛աթ տօգուզտա ՝հէյքէլէ չրգմագտա 2 իքէն, Հէյքէլին Կիւզել տէնիլէն գափուսը եանընա, ՝հէյքէլէ կիրէնլէրտէն սատագա տիլէմէք իւզրէ, կինտէն կինէ գօյա կէլտիքլէրի ՝անատան տօղմա 3 Թօփալ պիր ատէմ՝ կէօթիւրիւլմէքտէ իտի: Պու քիմսէ Պետրոս իլէ Յովհաննէսի հէյքէլէ կիրէրլէր իքէն կէօ- 4 րիպ՝ պիր սատագա տիլէտի: Պետրոս տախի Յով-հաննէս իլէ անա նազար էտիպ՝ Պիզէ պագ՝ տէտի: 5 Ո տախի անլէրտէն պիր շէյ ալմագ իւմիտիյլէ ան- 6 լէրէ տիգգաթ էթտի: Վէ Պետրոս՝ Պէնտէ կիւմիւշ վէ ալթուն եօգ տըր, լաքին պէնտէ օլանը սանա վէրի-րիմ. ՝Նազարէթլի Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ գալգ 7 վէ եիւրիւ՝ տէտի: Վէ անը սաղ էլինտէն թուլթուպ գալտըրտը. վէ տէրա՛գապ թապանլարը վէ թօփուգ- 8 լարը գուվվէթլէնմէքլէ, ՝Սըչրայըպ այագ իւզէրի տուրտու վէ եիւրիւտիւ, վէ եիւրիյիպ սըչրայարագ վէ Ալլահա համտ էտէրէք՝ անլէր իլէ պէրապէր հէյ- 9 քէլէ կիրտի: ՝Վէ պիւթիւն գավմ անրն եիւրիյիպ 10 Ալլահա համտ էթտիյինի կէօրտիւլէր: Վէ անրն՝ հէյքէլին Կիւզել գափուսրնտա ՝սատագա իչին օթու-րան քիմսէ օլտրղընը պիլէրէք անա վագը՛ օլան շէյ-տէն տօլայը թէ՛աճճիպ վէ հայրէթլէ մէմլու օլտրլար:
11 Վէ չէֆֆ պօ՛ղան Ը՛ֆէլ՝ Պետրոս իլէ Յովհաննէստէն այրրլմատրղը հալտէ, ճիւմլէ գավմ հայրէթլէ ՝Սո-ղոմոնրն էյվանը տէնիլէն եչչօ՛ եանլարընա սէյիր- 12 տէրէք ճէմ՛ օլտրլար: Օլ վագթը Պետրոս պօ՛ղան կէօրտիւքտէ, գավմա ճէվապէն տէտի քի՝ Էյ պէնի Իսրայէլ, պունա նիչիւն թէ՛աճճիպ էտիյօրսընըզ, եախօտ պիզիմ քէնտի գուվվէթիմիզ եա թագվա-մըզէ պունու եիւրիւթմիւշ իզ կիպի՛ պիզէ նիչիւն 13 կէօզ տիքիյօրսընըզ: Էճատտրմըզրն Ալլահը, ե՛՛ն

ա 3Միւլ.2.10։Պ.13.36։
բ 2Միւլ.7.12,13։Մէգ. 132.11։ Ղուկ. 1.32, 71։ Բամ. 1.3։ 2Տիմ. 2.8։
գ Մէգ.16.10։Պ.13.35։
դ Այ. 24։
ե Պ. 1.8։
զ Պ. 5.31։ Փիլ. 2.9։ Եփես.1.21։Իպր.1.13։
է Իպր. 10.12։
ը Պ. 5.31։
թ Յովհ. 14.26։ 15.26։ 16.7,13։ Պ. 1.4։
ժ Ե՛՛ն. տէօբտիւ
ի Ղուկ.24.47։ Պ.3.19։
լ Պ.10.45։ Եփես. 4.8։
խ Յովէլ.2.28։ Պ.3.25։
ծ Մէգ. 110.1։ Մատթ. 22.44։ 1Կոր. 15.25։
կ Պ. 10.45։ 11.15,18։ 14.27։ 15.3,8,14։
հ Եփես. 2.13,17։
ձ Այ. 46։ Պ.1.14։ Բամ. 12.12։ Եփես. 6.18։ Կող.4.2։Իպր.10.25։
ղ Մարկ. 16.17։ Պ. 4. 33։ 5.12։
ճ Պ. 4.32,34։
մ Ես. 58.7։
յ Պ. 1.14։
ն Ղուկ.24.53։ Պ.5.42։
շ Պ. 20.7։
ո Ղուկ. 2.52։ Պ. 4.33։ Բամ. 14.18։
չ Պ. 5.14։ 11.24։
պ Մէգ. 55.17։
ջ Պ. 2.46։
ռ Յովհ. 9.8։
ս Պ. 14.8։
վ Պ. 4.10։
տ Ես. 35 6։
ր Պ. 4.16,21։
ց Յովհ. 9.8։ [12։
ւ Յովհ. 10.23։ Պ. 5.

Digitized by Google

ԺԱբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբըն Ալլահը քէնտի Օղլու Յիսուսը Լթա'զիզ էյլէտի, Խքի սիզ անը էլէ վէրտինիզ, վէ Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ գարար վէրմիշ իքէն, Րանըն հուզուրընտա անը ինքեար էթ-
14 տինիզ. Սիզ իսէ ԺՄուգատտէս վէ Լհագգ օլանը ին-քեար պիրլէ, քէնտինիզէ պիր գաթիլ ատէմին պա-
15 ղըշլանմասընը թալէպ էթտինիզ: Վէ հայաթ Ըէ'ի-սինի գաթլ էթտինիզ. Համմա Ալլահ անը էօլիւէր-տէն գըյամ էթտիրտի, Ձքի պիզ տախի անա շահիտ
16 իզ: Վէ իսմինէ օլան իման վասըթասըյլէ՝ անըն Հիսմի պու կէօրիւպ պիլտիյինիզ քիմսէյի գուվվէթ-լէնտիրտի. վէ անըն վասըթասըյլէ օլան իման ճիմ-լէնիզին հուզուրընտա անա պու սըՀՀէթի վէրտի:
17 Վէ շիմտի, էյ պիրատէրլէր, Ֆպիլիրիմ քէ հիւքմ-տարլարընըզ կիպի սիզ տախի պիլմէյէրէք իշլէտի-
18 նիզ. Ամմա Ալլահ Ձճիումլէ փէյղամպէրլէրինին աղզը իլէ Քրիստոսըն էլեմ չէքմէսի խուսուսընտա էվվէլճէ խապէր վէրտիյի շէյլէրի պէօյլեճէ իթմամ էյլէտի:
19 ՀԻմտի կիւնահլարընըզըն մահվ օլունմասը իչինն
20 թէվպէ էտիպ րիւճու՝ էտինիզ. Թա քի Ռապպըն հու-զուրընտան ֆէրահպախշ վագըթլար կէլիպ՝ օ սիզէ ագտէմճէ թէպշիր օլունմըշ օլան Յիսուս Քրիստոսը
21 կէօնտէրէ. Հքի Ալլահըն գատիմ վագըթլարտան պէ-րու մուգատտէս փէյղամպէրլէրինին աղզըյլէ պու-յուրտրող Ճիումլէ շէյլէրին իսլահ օլունաճաղը վա-գըթլարա տէյին՝ սէմա անը գապուլ էթմէկ կէրէք
22 տիր: [Զիրա] Մովսէս էճտատրմըզա՝ ՀԱլլահընըզ Բապպ պիրատէրլէրինիզտէն սիզէ պէնիմ կիպի պիր փէյղամպէր զուհուրա կէթիրէճէք տիր. անը՝ սիզէ սէօյլէյէճէյի ճիումլէ շէյլէր խուսուսընտա տինլէյէ-
23 սինիզ: Վէ հէր քիմ քի օլ փէյղամպէրի տինլէմէզսէ, գավմըն արասընտան մահվ օլունաճագ տըր՝ տէյի:
24 Վէ Սամուէլ իլէ անտէն սօնրա սէօյլէյէն փէյղամ-պէրլէրին ճիումլէսի տախի պու կիւնլէրի [ագտէմճէ]
25 թէպշիր էյլէմիշ տիրլէր: Սիզ փէյղամպէրլէրին վէ Ալլահըն Աբրահամա՝ Տիւնեանըն ճիումլէ գապիլէ-լէրի սէնին նէսլինէ միւպարէք գըլընաճագ տըր՝ տէ-յէրէք, էճտատրմըզ իլէ էյլէտիյի Ձահտըն օղուլլարը
26 սընըզ: Ալլահ քէնտի Օղլու [Յիսուսը] գըյամ էթտի-րիպ՝ Ֆսիզին հէր պիրինիզի շէրրլէրինիզտէն տէօն-տէրէրէք, միւպարէք գըլմագ իչին անը Ձէվվէլ սիզէ Ֆիրսալ էյլէտի:

ՊԱՊ 4

Ըէ'իսլէրին Պետրոս իլէ Յովհաննէսի հապսա գօմալարը, 4 վէ քէ-լամը իշիտէնլէրտէն նիչէլէրին իման էձմէսի: 5 Պետրոսըն ըէ'իսլէրէ պիր Ձալիլ ատէմին Յիսուսըն իսմիյլէ շիֆա պուլտըղընը վէ զայրի պիր զաՀտա խէլաս օլմատըղընը ակյլէմէսի: 13 Ըէ'իսլէրին մէշվէրէ վէ Պետրոս իլէ Յովհաննէսի Ձէհտիտ էձմէլէրի: 19 Պետրոս իլէ Յով-հաննէսին անլէրէ ճէվապը: 23 Սալը վէրիլիպ ըէֆիգլէրինին ճանընա կիձմէլէրի: 24 Շակիրտլէրին պիլձմիճիագ էձտիքլէրի տու'ա: 31 Ձէմ' օլտըգլարը եէրին սարսընըգպ Ճիումլէսինին տախի Րուհ իլ Գուտսլէ մէմունօլմասը: 32 Մի'մինլէրին իձձհիաատ ու իձձիֆագը:

Վէ անլէր գավմա սէօյլէր իքէն, քեահինլէր վէ հէյքէլին սէրտարը իլէ սատուգիլէր՝ իւզէրլէրինէ կէ-
2 լիպ, Գավմա թա'լիմ էթտիքլէրի վէ Յիսուս վասը-թասըյլէ էօլիւէրտէն գըյամը թէպշիր էյլէտիքլէրի
3 իչինն Ֆկիճէնէրէք, Անլէրէ էլ սալըպ՝ ախշամ օլտըղը
4 իչինն էրթէսի կիւնէ տէյին հապսա գօտըլար. Ամմա քէլամը իշիտէնլէրտէն նիչէլէրի իման էտիպ՝ օլ ա-տէմլէրին մըգտարը թագրիպէն պէշ պին օլտու:
5 Վէ էրթէսի կիւնիւ անլէրին ըէ'իսլէրի իլէ իխթի-
6 յարլարը վէ 'իւէմասը, ԺՎէ քեահին ի ա'զամ Աննա իլէ Կայիափա վէ Յովհաննէս վէ Աղէքսանդրոս, վէ քեահին ի ա'զամ ագրապասընտան օլանլարընն ճիմ-
7 լէսի Երուսաղէմտէ ճէմ' օլտըլար: Վէ անլէրի օր-թատա տուրտուրարագ՝ ԺՊունու նէ՞ գուտրէք վէ նէ՞
8 իսմէյ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւալ էթտիլէր: ԺՕ զէման Պետրոս Րուհ իլ Գուտսլէ մէմունօլուպ, անլէրէ՝ էյ գավմընն ըէ'իսլէրի իլէ Իսրայէլին իխթիյարլարը,
9 Պիզ՝ պու կիւն պիր 'ալիլ ատէմէ վուգու' պուլան իհ-սան խուսուսընտա, նէ վէճճլէ շիֆա պուլտըղընա
10 տա'իր թէֆթիշ օլունույօր իսէք, ձիումլէնիզէ վէ պիւ-թիւն Իսրայէլ գավմընա մա'լիմ օլսուն քի, ԺՆա-զարէթլի Յիսուս Քրիստոսըն, եա'նի սիզին սալպ էթտիյինիզ վէ Ալլահըն գըյամ էթտիրտիյի զաթըն իսմիյլէ պու ատէմ հուզուրընըզտա սաղ տուրույօր:
11 ԺՍիզ մի'մարլար թարաֆընտան թահգիր օլունուպ՝
12 քէօշէ թաշը օլմուշ օլան թաշ պու տըր: ԺՎէ պաշգա պիր զաթտա խէլաս եօգ տըր. չինքի սէմա ալթըն-տա ատէմլէր արասընտա վէրիլէն պաշգա պիր իսմ եօգ տըր, քի անընլէ խէլաս պուլա պիլէլիմ՝ տէյի:
13 Վէ անլէր Պետրոս իլէ Յովհաննէսին ճէսարէթինի կէօրիւպ՝ Ռանլէրին օգումամըշ վէ իմմի ատէմ օլ-տըգլարընը ակլամաղլէ թէ'աճճիւպ էթտիլէր, վէ Յիսուս իլէ պէրապէր պուլունմըշ օլտըգլարընը պիլ-
14 տիլէր: Վէ շիֆա պուլմուշ ատէմին Ժանլէր իլէ պէ-րապէր տուրտրղընը կէօրմէլէրիյլէ, ի'թիրազ էտէ-

ժ Պ. 5. 30։ [17. 1։
ի Յովհ. 7. 39։ 12. 16։
լ Մատթ. 27. 2։
խ Մատթ. 27. 20։ Մարկ. 15. 11։ Ղուկ. 23. 18, 20, 21։ Յովհ. 18. 40։ 19. 15։ Պ. 13. 28։
ծ Մէգ. 16. 10։ Մարկ. 1. 24։ Ղուկ. 1. 35։
կ Պ. 2. 27։ 4. 28։
հ Պ. 7 52։ 22. 14։
ձ Պ. 2. 24։
ղ Պ. 2. 32։
ճ Մատթ. 9. 22։ Պ. 4. 10։ 14. 9։
մ Ղուկ. 23. 34։ Յովհ. 16. 3։ Պ. 13. 27։ 1Կոր. 2. 8։ 1Տիմ. 1. 13։
յ Ղուկ. 24. 44։ Պ. 26. 22։
շ Մէգ. 22։ Եա. 50. 6։ 53. 5, վէ պայրի։ Դան. 9. 26։ 1Պետ. 1. 10, 11։
ո Պ. 2. 38։
չ Պ. 1. 11։
պ Ղուկ. 1. 69։
ջ Մատթ. 17. 11։
ռ Թէս. 18. 15, 18, 19։ Պ. 7. 37։
ս Պ. 2. 39։ Բամ. 9. 4, 8։ 15. 8։ Գաղ. 3. 26։
վ Թէք. 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 26. 4։ 28. 14։ Գաղ. 3. 8։
տ Մատթ. 1. 21։
ր Մատթ. 10. 5։ 15. 24։ Ղուկ. 24. 47։ Պ. 13. 32, 33, 46։
ց Այ. 22։
—
ւ Մատթ. 22. 23։ Պ. 23. 8։
փ Ղուկ. 3. 2։ Յովհ. 11. 49։ 18. 13։
ք Խուբ. 2. 14։ Մատթ. 21. 23։ Պ. 7. 27։
և Ղուկ. 12. 11, 12։
ֆ Պ. 3. 6, 16։
օ Պ. 2. 24։
Ք Մէգ. 118. 22։ Ես. 28. 16։ Մատթ. 21 42։
ը Մատթ. 1. 21։ Պ. 10. 43։ 1Տիմ. 2. 5։ [1. 27։
ղ Մատթ. 11. 25։ 1Կոր.
ջ Պ. 3. 11։

Digitized by Google

15 ճէք պիր շէյլէրի գալմատը։ Վէ միլլէթ մէճլիսին-
տէն չըգմալարընը էմր էթտիքտէն սօկրա, պէյնլէ-
16 լէրինտէ միւշավէրէ էտէրէք, Պու ատէմլէրէ նէ՞ ե-
փալըմ, զիրա պունլարըն վասըթասըլէ պէլլի պիր
մի՛ճիզէ իճրա օլունտըղը Երուսաղէմտէ սաքին օ-
լանլարընն ճիւմլէսինէ մա՛լիմ տիր, պիզ տախի ին-
17 քեար էտէմէյիզ. Ֆագաթ գավմ արասընտա զիյատէ
շայ՝ օլմամասը իչիւն, պունտան պէօյլէ պու իսմլէ
պիր ատէմէ սէօյլէմէսինլէր տէյիւ, անլէրի շիտտէթլէ
18 թէհտիտ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրի չաղըրըպ՝
Յիսուսըն իսմիյլէ ասլա սէօյլէմէմէլէրինի վէ թա՛լիմ
19 էթմէմէլէրինի թէնպիհ էթտիլէր։ Ամմա Պետրոս իլէ
Յովհաննէս անլէրէ ճէվապէն՝ Աղլահտան զիյատէ
սիզի տիկլէմէք Աղլահըն ինտինտէ հաճգ մը տըր,
20 սիզ հիւքմ էտինիզ. Զիրա պիզ կէօրիւպ իշիթտիյի-
միզ շէյլէրի սէօյլէմէմէյէ մուգթէտիր տէյիլ իզ՝ տէ-
21 տիլէր։ Վէ անլէր խալգըն սէպէպինտէն անլէրի թէք-
տիր էթմէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան, եինէ
անլէրի թէհտիտ էտիպ՝ սալը վէրտիլէր, չիւնքի վագը՝
օլան շէյ իչիւն հէր քէս Աղլահը թէմճիտ էտիյօր իտի։
22 Զիրա իւզէրինտէ շիֆա միւ՛ճիզէսի իճրա օլունան
ատէմ գըրգ եաշընը թէճավուզ էթմիշ իտի։
23 Անլէր տախի սալը վէրիլտիքտէ, ըէֆիգլէրինին
եանընա կէլիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իխթիյարլարընն
24 քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրինի նագլ էթտիլէր։ Վէ ան-
լէր պունու իշիթտիքլէրինտէ, պիլիթթիֆագ Աղլա-
հա սէս գալտըրարագ՝ Եա Բապպ, սէմա իլէ զէմինի
վէ տէնիզի վէ անլէրտէ պուլունան շէյլէրին ճիւմլէ-
25 սինի խալգ էյլէյէն Աղլահ սէն սին. Սէն գուլընկ Դա-
ւիթին աղզըյլէ՝ Նիչիւն թա՛ֆէլէր վէլվէլէ էտիպ՝
26 գավմլար պաթըլ շէյլէր թէսավվուր էթտիլէր. Տիւնեա
մէլիքլէրի հազըր տուրուպ, րէ՛իսլէր պիրլիքտէ Բապ-
պրն ՚ալէյհինտէ վէ անրն Մէսիհի ՚ալէյհինտէ թէ-
27 ճէմմիւ՛ էթտիլէր՝ տէյիւ պույուրտրն։ Զիրա *Հա-
գիգաթէն Հերովդէս վէ Պոնտոսլը Պիղատոս, թա՛ի-
28 ֆէլէր վէ Իսրայէլ գավմլարը իլէ, Մէսհ էթտիյին
մուգատտէս Օղլընկ Յիսուս իւզէրինէ թէճէմմիւ՛ էթ-
տիլէր, քի սէնին էլինին վէ թէտպիրինկին վագը՝ օլ-
մաղա թագտիր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի իճրա
29 էտէլէր։ Վէ շիմտի, եա Բապպ, անլէրին թէհտիտ-
լէրինէ նազար գըլ, վէ շիֆա վէրմէք վէ մուգատ-
տէս Օղլընկ Յիսուսըն իսմիյլէ ալամէթլէր վէ միւ՛-
30 ճիզէլէր իճրա էթմէք իչիւն էլինկի ուզատարագ, Սէ-
նին քէլամընը քէմալ ը ճէսարէթլէ սէօյլէմէյի պու

31 գուլլարընկա իհսան էյլէ՝ տէտիլէր։ Վէ անլէր տու՛ա
էթտիքտէ, Ճէմ՛ օլտըգլարը եէր սարսըլըպ՝ ճիմ-
լէսի Րուհ իլ Գուտսլէ մէմլու օլարագ՝ Աղլահրն քէ-
լամընը ճէսարէթլէ սէօյլէրլէր իտի։
32 Վէ իման էտինլէրին ճէմ՛աթը եէքտիլ վէ Ճէէք-
ճան օլարագ Պիրի քէնտի էմվալինտէն օլան պիր
շէյի՝ Պէնիմ տիր՝ տէմէզ իտի. լաքին ճիւմլէ շէյլէրի
33 արալարընտա միւշթէրէք իտի։ Րէսուլլէր տախի
Բապպ Յիսուսըն գըյամընա ՚ազիմ գուվվէթլէ Ճէշ-
հատէթ էտէրլէր, Վէ ճիւմլէսինին իւզէրինտէ լութֆը
34 ՚ազիմ վար իտի։ Վէ իչլէրինտէ միւհթաճ պիր քիմսէ
պուլունմազ իտի. Չիւնքի թարլա վէ եա խանէ սա-
հիպի օլանլարընն ճիւմլէսի Ա-ւլէրէ սաթըպ՝ սաթը-
35 լան շէյլէրին ագչէսինի կէթիրէրէք, Րէսուլլէրին
այագլարընա գօրլար իտի, Վէ հէր քէսէ քէնտի իհ-
36 թիյաճընա կէօրէ թէվզի՛ օլունուր իտի։ Վէ րէսուլ-
լէր թարաֆընտան Բառնաբաս (թէրճէմէսի Թէսէլլի
օղլու) լագապը յլէ լագապլանան Յովսէս իսմինտէ
Գրպրըսլը պիր Ղեւիլինին Պիր թարլասը օլուպ,
37 Անը սաթտը, վէ ագչէսինի կէթիրիպ՝ րէսուլլէրին
այագլարը եանընա գօտու։

ՊԱՊ Ե

*Անանիա իլէ Սափիրանըն իՁՁիֆագլարը վէ վէֆաձլարը, 12 Ր-
սուլլէրին էլլէրիյլէ չօգ միւ՛ճիզէլէր իճրա օլունմասը, 14 վէ իման
էտինլէրին կիՁտիրձէ չօղալմասը։ 17 Րէսուլլէրին հապսա իլգա օլուն-
մալարը. 19 Բապպըն մէլէյինին անլէրի զընտանտան չըգարըպ հէյ-
քէլէ կէօնտէրմէսի. 21 հէյքէլտէ գավմա Ա՛լիմ էՁտիքլէրի իչիւն
մէճլիսէ ճէպ օլունմալարը։ 29 Մէճլիս հուզուրընտա Պետրոսըն խի-
Ձապը։ 33 Րէսուլլէրին գաՁլի իչիւն մէշվէրէՁ էտէն րէ՛իսլէրէ Գա-
մաղիէլին նասիհաՁը։ 40 Րէսուլլէրին տալպ օլունմալարը, 41 վէ
մէպրուր օլարագ Ա՛լիմ ու Քէպշիրէ տէվամ էՁմէլէրի։*

Լաքին Անանիա իսմինտէ պիր ատէմ զէվճէսի
2 Սափիրա իլէ պիր միւք սաթտը. Վէ զէվճէսինին
տախի խապէրի օլտըղը հալտէ, պէհասընտան Ղպիր
մըգտարընը ալը գօտու, պիր մըգտարընը տախի կէ-
թիրէրէք, րէսուլլէրին այագլարը եանընա գօտու։
3 Վէ Պետրոս՝ Է՛յ Անանիա, Բուհ իլ Գուտսա եալան
սէօյլէմէք, վէ թարլանըն պէհասընտան ալը գօմագ
իչիւն, Շէյթան սէնին գալպինի նիչիւն տօլտուր-
4 տու։ Գալտըղը զէման սանա գալմաՁ մը իտի, սա-
թըլտըգտա տախի սէնին հիւքմիւնտէ տէյիլ մի իտի.
նիչիւն պու շէյի գալպինէ գօտրն. ատէմլէրէ տէյիլ,
5 անճագ Աղլահա եալան սէօյլէտին՝ տէտի։ Վէ Անա-
նիա պու քէլամը իշիթտիքտէ, Ղտիւշիպ թէսլիմ ի

Ե 1 Յովհ. 11. 47։ 2 Պ. 3. 9,10։ 3 Պ. 5. 40։ 4 Պ. 5. 29։ 5 Պ. 22. 15։ 1Յովհ. 1. 1,3։ 6 Պ. 1. 8։ 2. 32։ 7 Մատթ. 21.26։ Ղուկ. 20. 6,19։ 22. 2։ Պ. 5. 26. 8 Պ. 3. 7,8։ 9 Պ. 12. 12։ 10 4Միւլ. 19. 15։ 11 Մկ. 2. 1։ 12 Մատթ. 26. 3։ Ղուկ. 22. 2։ 23. 1,8։ * Պ-ՆԵԼԵՐԸ՝ հագիգաքէն պու շէյնրտէ 13 Ղուկ. 1. 35։ 14 Ղուկ. 4. 18։ Յովհ. 10. 36։ 15 Պ. 2. 23։ 3. 18։ 16 ԵՒյ. 28։ 17 Պ. 3. 6,16։ 18 ԵՒյ. 43։ 5. 12։ 19 ԵՒյ. 13,31։ Պ. 9. 27։ 13. 46։ 14. 3։ 19.8։ 26.26։28.31։ Եփես. 6. 19։ 20 Պ. 2. 2,4։ 16. 26։ 21 ԵՒյ. 30։ 22 Պ. 5. 12։ Բոմ. 15. 5, 6։ 2Կոր. 13.11։Փիլ. 1.27։2.2։1Պետ.3 8։ 23 Պ. 2. 44։ 26.26։28.31։ Եփես. 6. 19։ 24 Պ. 1. 8։ 25 Պ. 1. 22։ 26 Պ. 2. 47։ 27 Պ. 2. 45։ 28 ԵՒյ. 37. Պ. 5. 2։ 29 Պ. 2. 45։ 6. 1։ 30 ԵՒյ. 34,35։ Պ.5.1,2։ —— 31 Պ. 4. 37։ 32 Ա՛տ. 30.2։ Թէս. 23. 21։ Վա՛. 5. 4։ 33 Ղուկ. 22. 3։ 34 ԵՒյ. 10,11։

Digitized by Google

րուհ էթտի. վէ պու շէյլերի իշիտէնլէրին ճիւմլէսինէ
6 պէօյիւք գօրգու տիւշտիւ: Վէ կէնճլէր գալգըպ անը
Էքէֆէնլէտիլէր վէ տըշարը չըգարըպ տէֆն էթտիլէր:
7 Վէ արասը թագրիպէն իւչ սա'աթ կէչտիքտէ, զէվ-
8 ճէսի վագը' օլանը պիլմէյէրէք իչերի կէլմէքլէ, Պետ-
րոս մէրգումէյէ խիթապէն՝ Պանա սէօյլէ, թարլայը
պո՞ւ գատարա մը սաթտընըզ՝ տէտի. օ տախի՝ Պէլի,
9 պու գատարա՝ տէտի: Ամմա Պետրոս անա՝ Նի՞չիւն
սիզ Բապպէն Ռուհընը թէնրիպէ էթմէյէ իթթիֆագ
էթտինիզ. իշթէ սէնին զէվճինի տէֆն էտէնլէրին
այագլարը գափունըն էօնիւնտ՝ տիր, սէնի տէ տը-
10 շարը չըգարաճագլար՝ տէտի: Մէրգումէ տախի տեր-
'ագապ անըն այագլարը եանընտա տիւշիպ թէսլիմ ի
րուհ էթտի. վէ կէնճլէր իչերի կէլիպ՝ անը էօլմիւշ պուլ-
տըլար, վէ տըշարը չըգարըպ՝զէվճինին եանընա տէֆն
11 էթտիլէր: Վէ պիւթիւն քիլիսէ իլէ պունու իշիտէն-
լէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ պէօյիւք գօրգու տիւշտիւ:
12 Վէ րէսուլլէրին էլլէրիյլէ գավմտա չօգ 'ալամէթ-
լէր վէ միւ'ճիզէլէր իճրա օլունույօր իտի. վէ ճիւմ-
լէսի պիւիւթթիֆագ Սողոմոնըն էյվանընտա պուլու-
13 նուպ, Սա'իրլէրտէն պիր քիմսէ անլէր իլէ պիրլէշ-
մէյէ ճէսարէթ էթմէզ իտի իսէ տէ, գավմ անլէրի
14 թա'զիմ էտէրլէր իտի: Վէ Բապպա իման էտէն էր-
քէքլէրին վէ գարըլարըն 'ատէտի կիթտիքճէ չօղալ-
15 մագտա իտի. Շէօյլէ քի խասթալարը մէյտանլարա
չըգարըպ, Պետրոս կէլիր իքէն պարի կէօլկէսի ան-
լէրին պիրի իւզէրինէ տիւշսինն՝ տէյիւ տէօշէքլէր վէ
16 քէրէվէթլէր իւզէրինէ գօրլար իտի: Վէ էթրաֆտա
օլան շէհրլէրտէն պիր չօգ խալգ տախի Իխասթա-
լարը վէ նափաք րուհլարտան 'ազապ չէքքընլէրի կէ-
թիրէրէք, Երուսաղէմէ ճէմ' օլուպ՝ ճիւմլէսի շիֆա
պուլուր իտի:
17 Ամմա քեահին ի ա'զամ վէ անըն իլէ պէրապէր
օլանլարըն ճիւմլէսի, եա'նի սատուգիլէր ֆըրգասը
18 ղայրէթլէ մէմլու օլարագ գալգտըլար, Վէ Րէսուլլէ-
րին իւզէրինէ էլ ուզատըպ՝ անլէրի 'ումումի հապս-
19 խանէյէ աթտըլար: Լաքին Բապպըն մէլէյի կէճէլէ-
յին զընտանըն գափուսընը աչըպ անլէրի չըգարա-
20 րագ, Կիտինիզ վէ հէյքէլտէ տուրուպ, գավմա Ռպու
հայաթըն ճիւմլէ սէօզլէրինի սէօյլէյինիզ՝ տէտի:
21 Անլէր տախի պունու իշիթտիքտէ, սապահլայըն
հէյքէլէ կիրիպ՝ թա'լիմ էտէրլէր իտի. ամմա 'քեա-
հին ի ա'զամ վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար կէլիպ՝
միլլէթ մէճլիսինի վէ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ իխթի-
յարլարընը ճէմ' էտէրէք, անլէրի ճէլպ իչին հապս-

Ե Ծովհ. 19. 40։
Զ Ա՛յ. 3։ Մատթ. 4. 7։
Է Ա՛յ. 5։ [17։
Ը Ա՛յ. 5։ Գ. 2. 43։ 19.
Թ Գ. 2. 43։ 14. 3։ 19.
11։ Բօմ. 15. 18։ 2Կոր.
12. 12։ Իակ. 2. 4։

Ժ Գ. 3 11։ 4. 32։
Ի Ծովհ. 9 22։ 12. 42։
19. 38։
Լ Գ. 2. 47։ 4. 21։
Խ Մատթ. 9. 21։ 14. 36։
Գ. 19. 12։
Ծ Մարկ. 16. 17, 18։

Յովհ. 14 12։
Կ Գ. 4. 1, 2, 6։
Հ Ղուկ. 21. 12։
Ձ Գ. 1 . 7։ 16. 26։
Ղ Յովհ. 6. 68։ 17. 3։
13յովհ. 5. 11։
Ճ Գ. 4. 5, 6։

22 խանէյէ ...էմ կէօնտէրտիլէր: Ամմա մէ՛մուրլար վար-
տըգտա անլէրի հապսխանէտէ պուլմամաղլէ, տէօ-
23 նիպ, Վագա'ա հապսխանէյի հէր տիգգաթլէ գա-
փալը, վէ պէքճիլէրի գափուլարըն էօնիւնտէ տուր-
մագտա պուլտըգ, ամմա աչտըղըմըզ զէմման իչէրիտէ
24 քիմսէյի պուլմատըգ՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր: Վէ
Հէյքէլէլին սէրտարը վէ պաշ քեահինլէր տախի պու
սէօզլէրի իշիթտիքլէրինտէ՝ Պու նէ օլաճագ՝ տէյիւ
25 անլէրտէն տօլայը շիւպհէտէ գալտըլար: Վէ պիր
քիմսէ կէլիպ՝ Իշթէ օլ հապսա գօտրողընըզ ատէմ-
լէր հէյքէլտէ տուրուպ՝ գավմա թա'լիմ էտիյօրլար՝
26 տէյիւ անլէրէ խապէր վէրտի: Օ զէման սէրտար՝
մէ՛մուրլար իլէ կիտիպ՝ անլէրի ճէլը էթմէքսիզին
կէթիրտի, զիրա թաշլանըրըզ՝ տէյիւ գավմտան
27 գօրգարլար իտի: Վէ անլէրի կէթիրիպ՝ միլլէթ մէճ-
լիսինին հուզուրընա կէօթիւրտիլէր, վէ քեահին ի
28 ա'զամ անլէրէ սի՛ալ էտիպ, Սիզէ պու իսմլէ թա'լիմ
էթմէմէյի էքիտէն թէնպիհ Ջթմէտիք մի. վէ իշթէ
Երուսաղէմի թա'լիմինիզլէ տօլտուրտընըզ, վէ օլ ա-
տէմին զանընը պիզիմ իւզէրիմիզէ կէթիրմէքք իս-
թէրսինիզ՝ տէտի:
29 Վէ Պետրոս իլէ րէսուլլէր ճէվապէն՝ Ատէմլէրտէն
30 զիյատէ Ալլահա իթա'աթ էթմէք կէրէք տիր: Սիզին՝
աղաճա ասըպ ի՛տամ էյլէտիյինիզ Յիսուսը Էճտա-
31 տըմըզըն Ալլահը գըյամ էթտիրտի: Իսրայէլէ թէվ-
պէյի վէ կիւնահլարըն 'աֆվընը վէրմէք իչիւն Ալ-
լահ անը Րէ՛իս վէ Խէլասքեար օլմաղա քէնտի սաղ
32 էլիյլէ թէրֆի' էյլէտի: Պիզ տախի պու շէյլէր խու-
սուսընտա անըն շահիտլէրի իզ, վէ Ալլահըն քէն-
տինէ իթա'աթ էտէնլէրէ վէրտիյի Րուհ իւլ Գուտս տա-
33 խի շհէթ ...էր՝ տէտիլէր: Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ, ղայէթլէ հիտտէթլէնիպ՝ անլէրին գաթլի իչիւն
34 մէշվէրէթ էտէրլէր իքէն, Պիւթիւն գավմընը 'ինտինտէ
միւ'թէպէր օլան շէհրի'աթ մու'ալլիմի Գամաղիէլ
նամ պիր ֆէրիսի միլլէթ մէճլիսինտէ գալգըպ՝ րէ-
սուլլէրին պիր ազ վագըթ տըշարը չըգարըլմալարընը
35 էմր էյլէտիքտէն սօնգրա, Անլէրէ տէտի քի՝ Էյ պէնի
Իսրայէլ, պու քիմսէյէրէ էտէճէյինիզ մու'ամէլէ խու-
36 սուսընտա քէնտինիզի սագընընըզ: Զիրա պու կիւն-
լէրտէն ագտէմ Թեւդաս գալգըպ՝ քէնտիսինի պիր
շէյ կէօսթէրէրէք, անա թագրիպէն տէօրթ եիւզ նէ-
ֆէր թապի' օլտու. քէնտիսի գաթլ օլունտու, վէ
անա թապի' օլանլարընն ճիւմլէսի տաղրլըպ եօգ
37 հիւքմիւնտէ օլտըլար: Վէ պու ատէմտէն սօնգրա
թահրիր ի նուֆուս կինլէրինտէ, Գալիլեալը Յուդա

Ճ Ղուկ. 22. 4։ Գ. 4. 1։
Մ Մատ . 21. 26։
Յ Գ. 4. 18։
Ն Մատթ. 23. 35։ 27. 25։
Շ Ղուկ. 24. 47։ Գ. 3. 26։
13. 38։ Եփես. 1. 8։
Կող. 1. 14։
Ո Գ. 2. 23, 36։ Փիլ 2 .

Չ Գ 3. 13, 15։ 22. 14։
Պ Գ. 10. 39. 13. 29։ Գաղ.
3. 13։ 1 Պետ. 2. 24։
Ջ Ղուկ. 24. 47։ Գ. 3. 26։
Եփես. 1. 8։
Ռ Գ. 4. 19։

9։ Իակ. 2. 10։ 12.
Վ Գ. 3. 15։
Տ Մատթ. 1. 21։
Ր Յովհ. 15. 26, 27։
Ց Գ. 2. 4։ 10. 44։
Ւ Գ 2. 37։ 7. 54։
Փ Գ. 22. 3։

Digitized by Google

գալգըպ՝ քէնտինէ պիր չօգ խալգ ճէլպ էթտի իսէ տէ, օ տախի հէլաք օլտու, վէ անա թապի՝ օլանլա-
38 րըն ճիմլէսի թար ու մար օլտըլար: Վէ շիմտի սիզէ տէրիմ քի՝ Պու ատէմլէրտէն վազ կէչիպ անլէրի պը-
րագընըզ. ՚զիրա էկէր պու թէտպիր եախօտ պու իշ
39 ինսանտան իսէ, պօզուլուր. ՚Ամմա էկէր Ալլահտան իսէ, անը պօզմաղա գատիր օլմազընըզ ՝օլմայա քի
Ալլահա գարշը տախի ճէնք էթմէքտէ պուլունասը-
40 նըզ: Վէ անա գա՛լ օլարագ՝ ֊րէսուլլէրի չաղըրըպ ֋տէօյտիւքտէն սօկրա, Յիսուսըն իսմիյլէ սէօյլէմէմէյի
41 թէնպիհ էտիպ՝ անլէրի սալը վէրտիլէր: Անլէր տախի, անըն իսմի իչիւն հագարէթ կէօրմէյէ լայըգ սայըլ-
տրգլարընտան տօլայը ֋մէսրուր օլարագ, միլլէթ
42 մէճլիսինին հուզուրընտան չըգտըլար: Վէ հէր կիւն ֋հէյքէլտէ վէ էվլէրտէ թա՛լիմ էտիպ՝ Յիսուս Քրիս-
տոսը թէպշիր էթմէքտէն ֋ֆէրաղէթ էթմէզլէր իտի:

ՊԱՊ 6

Եունանիճէ Մէքէլիւմ էտէնլէրին Իպլանիլէր 'ալէյհինտէ գիյլ ու գալը: 2 Պունուն իւզէրինէ րէսուլլէրին Մէտպիրինին Ստեփանոս իլէ միւպահէսէ էթմէլէրի. 10 վէ անա ձէվապ վէրմէտիքլէրինտէն անը Ռուհուպ միլլէթ մէճլիսինէ կէթիրմէլէրի, վէ եալան շահիտլէր իւզար էտէրէք անա խֆիյա էթմէլէրի:

֊Վէ օլ կիւնլէրտէ շակիրտլէր չօղալմաղլէ, ֋Եունանիճէ թէքէլլիւմ էտէնլէր թարաֆընտան, քէնտի
տուվ գարըլարընըն եէվմի ֌ի՛անէտէ իհմալ օլունտըգ-
լարը իչիւն, 'Իպրանիլէր 'ալէյհինէ գիյլ ու գալ վագը'
2 օլտու: Վէ օն իքիլէր շակիրտլէրին ճէմա՛աթընը տա՛-
վէթ էտիպ՝ ֊Ալլահըն քէլամընը թէրքլէ սօֆրալարա
3 խրտմէթ էթմէմիզ միւնասիպ տէյիլ տիր: Անըն ի-
չիւն, էյ պիրատէրլէր, ֌սիզտէն հագգլարընտա հիւսն ի շէհատէթ օլունան վէ Րուհ իւլ Գուտս վէ հիքմէթլէ
մէմլու պուլունան եէտի ատէմ ինթիխապ էտինիզ,
4 պիզ տախի անլէրի պու իշէ թա՛եին էտէլիմ: ֊Պիզ իսէ տու՛ա իւէ քէլամըն խրտմէթինէ տէվամ էտէճէ-
5 յիզ՝ տէտիլէր: Վէ պու սէօզ պիւթիւն ճէմա՛աթըն խօշընա կիտէրէք՝ ֌իման վէ Րուհ իւլ Գուտսէ մէմ-
լու օլան Ստեփանոս նամ պիր ատէմ իւէ ֊փիլիպպոս
վէ Պրոքորոն վէ Նիկանովրա վէ Տիմոնա վէ Պար-
մէնա իւէ ֋Անթաքիալը միւհթէտի Նիկողայոսը ին֊
6 թիխապ էտիպ, Անլէրի րէսուլլէրին հուզուրընա կէ-
թիրտիլէր. ֌անլէր տախի տու՛ա էտիպ՝ ֍էլլէրինի իւ-
7 զէրլէրինէ գօտըլար: Վէ ֊Ալլահըն քէլամը իլէրիէ-
յիպ՝ շակիրտլէրին 'ատէտի Երուսաղէմտէ դայէթէ

չօղալարագ, ֋քեահինէլէրտէն պիր չօգ խալգ տախի իմանա իթա՛աթ էտէրէք իտի:
8 Վէ Ստեփանոս իման վէ գուտրէթլէ մէմլու օլա-
րագ, գավմ արասընտա 'ազիմ միւ'ճիզէլէր վէ 'ալա-
9 մէթլէր իճրա էտէր իտի: Վէ Լիպէրթինլէր վէ Կիւ-
րենէլիլէր վէ Իսքէնտէրիյէլիլէր ֌էֈղէ տինիլէն սի-
նաղօղտան վէ Կիլիկիալը վէ Ասիալըլարտան պա'-
զըլարը գալգըպ՝ Ստեփանոս իլէ միւպահէսէ էտէր-
10 լէր իտի: ֋Վէ վասըթասը չյէ սէօյլէտիյի հիքմէթէ վէ
11 րուհա մուգավէմէթ էտէմէտիլէր: ֊Օ զէման՝ Պիզ պու-
նունն Մովսէսէ վէ Ալլահա քիւֆրլէր սէօյլէտիյինի իշիթտիք՝ տէմէք իչիւն պա'զը ատէմլէրի այարթտը-
12 լար: Վէ գավմ իլէ իխթիյարլարը վէ 'իւլէմայը թահ-
րիք էթտիլէր, վէ իւզէրինէ հիւճումլէ անը թուէթուպ՝
13 միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիւրտիւլէր: Վէ եալան շա-
հիտլէր իհզար էտէրէք, անլէր տախի՝ Պու ատէմ պու մուգատտէս մահալէ վէ շէրի'աթա գարշը քիւֆր-
14 լէր սէօյլէմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէզ: ֍Զիրա պունուն՝ Օլ Նազարէթլի Յիսուս պու եէրի ֌երգըպ՝ Մովսէսին պիզէ թէսլիմ էթտիյի այինէրի թէպտիլ էտէճէք տիր, տէտիյինի պիզ իշիթտիք՝ տէտիլէր: Վէ մէճլիստէ օթուրանլարըն ճիւմլէսի անա տիգգաթլէ պագըպ՝ անըն եիւզինիւ մէլէք եիւզիւ կիպի կէօրտիւլէր:

ՊԱՊ 7

Ստեփանոսըն ճէվապա պաշլայըպ Ալլահըն իսպիտատէ քէնտի էֆտատլարընը նէ սուրմէթլէ իննիխապ էթտիյինի, 37 վէ Մովսէսին Քրիստոս հագգընտա շէհատէ էվմէյէ օլտըրընը գիբր էտէրէք, 51 Քրիստոսը գաթլ էթտիքլէրի իչիւն եէհուտիլէրի շէտտէն թէվպիխ էվմէսի: 54 Պունուն իւզէրինէ եէհուտիլէրին Ստեփանոսը րէմմ էյլէմէյէրի. 58 անըն տախի քէնտի րուհընը Յիսուսա թէսլիմէք տիշմէնլէրի իչիւն տու՛ա էյլէմէսի:

Օ զէման քեահին ի ա'զամ՝ Պու շէյլէր ֆիլվագը'
2 պէօյլէ֍ մի տիր՝ տէտի: Օ տախի տէտի քի՝ ֊Էյ պի-
րատէրլէր վէ փէտէրլէր, տինկէյինիզ. Փէտէրիմիզ Աբրահամ Խառանտա սաքին օլմազտան էվվէլ, Ա-
րամ ը նէհրէյնտէ իքէն, Ալլահ ը զուվ ճէլալ անա
3 կէօրինինիւպ, ֋Տիյարընգտան վէ ագրապակընը եանընտան չըգ, վէ սանա կէօսթէրէճէյիմ տիյարա կէլ՝
4 տէտի: Օ զէման ֋Քաղդէալըլարընն տիյարընտան չը-
գըպ՝ Խառանտա սաքին օլտու. օրատան տախի փէ-
տէրի վէֆաթ էթտիքտէն սօկրա, անը պու շիմտի
5 սաքին օլտըղընըզ տիյարա նագլ էյլէտի: Վէ անտէ այագ պասաճագ գատար պիլէ անա միրաս վէրմէ-
յիպ՝ էվլատը օլմատըղը հալտէ ֋անը քէնտիսինէ վէ

֍ Էմս. 21. 30; Եա. 8. 10; Մատթ. 15. 13;
֊ Ղուկ. 21. 15; 1 Կոր. 1. 25;
֋ Պ. 7. 51; 9. 5; 23. 9;
֌ Պ. 4. 18;
֍ Մատթ. 10. 17; 23. 34; Մարկ. 13. 9;
֏ Մատթ. 5. 12; Րոմ. 5. 3; 2 Կոր. 12. 10; Փիլ. 1. 29; 'Իպր. 10. 34; Յակ. 1. 2; 1 Պետ. 4. 13, 16;
֐ Պ. 2. 46;
֑ Պ. 4. 20, 30;
֒ Պ. 2. 41; 4. 4; 5. 14; Այ. 7;
֓ Պ. 9. 29.
֔ Պ. 4. 35;
֕ Խուր. 18. 17;
֖ Թէս. 1. 13; Պ. 1. 21, 22; 16. 2; 1 Տիմ. 3. 7;
֗ Պ. 2. 42;
֘ Պ. 11. 24;
֙ Պ. 8. 5, 26; 21. 8;
֚ Վահ. 2. 6, 15;
֛ Պ. 1. 24;
֜ Պ. 8. 17; 9. 17; 13. 3; 1 Տիմ. 4. 14; 5. 22; 2 Տիմ. 1. 6;
֝ Պ. 12. 24; 19. 20; Կող. 1. 6;
֞ Յովհ. 12. 42;
֟ Ղուկ. 21. 15; Պ. 5. 39; Պագ Խուր. 4. 12; Եա. 54. 17;
֠ 3 Միւլ. 21. 10, 13; Մատթ. 26. 59, 60;
֡ Պ. 25. 8;
֢ Դան. 9. 26;
֣ Պ. 22 1;
֤ Թէք. 12. 1;
֥ Թէք. 11. 31; 12. 4, 5;
֦ Թէք. 12. 7; 13. 15; 15. 3, 18, 21; 17. 8; 26. 3;

Digitized by Google

քէնտիսինտէն սօկրա զիւրրիյէթինէ միւլք օլմագ իւզ-
6 րէ վէրմէյէ վա'տ էյլէտի: Վէ Ալլահ պու թարզ իւզրէ
սէօյլէտի, եա'նի՝ ՙԱնքն զիւրրիյէթի տիյար ը ղուր-
պէթտէ միւսաֆիր օլուպ, անը ՚տէօրթ եիւզ սէնէ էսիր
7 վէ անա ճէֆա էտէճէքլէր: Վէ Ալլահ՝ Շօլ էսիրի օլա-
ճագլարը թա'ֆէյլի պէն հիւքմ էտէճէյիմ, վէ անտէն
սօկրա չըգըպ՝ ՚պու մահալտէ պանա 'իպատէթ էտէ-
8 ճէքլէր տիր՝ տէտի: ՚Վէ անա խիթան 'ահտրնը վէր-
տի, ՚օ տախի Իսահակը թէվլիտ էյլէյիպ՝ պէօյլեճէ
անը սէքիզինճի կիւնտէ խիթան էյլէտի. ՙԻսահակ
9 Յակոբը վէ ՙՅակոբ օն իքի էճատը ՚ռեվլե եվլե: ՚Վէ
էճատ Յովսէփէ հասէտ էտիպ՝ անը Մըսրա սաթ-
10 տըլար. ՚լաքին Ալլահ անըն իլէ իտի, Վէ անը ճիւմլէ
մուզայագալարընտան խէյաս էտէրէք, ՚անա Մըսըր
մէլիյի Փարաւոնըն հուզուրընտա լութֆ վէ հիքմէթ
իհսան էթտի, օ տախի անը Մըսըր վէ ճիւմլէ քէնտի
11 խանէսի իւզէրինէ նազըր նասպ էթտի: ՚Վէ պիւթիւն
Մըսըր իլէ Քանան տիյարը իւզէրինէ գըթլըզ վէ 'ա-
զիմ մուզայագա կէլմէքլէ էճատըմըզ զախիրէ պու-
12 լամազլար իտի: ՙՎէ Յակոբ Մըսըրտա պուղտայ վար
իտիյինի իշիթտիքտէ, պիրինճի տէֆ'ա էճատըմըզը
13 կէօնտէրտի: ՚Վէ իքինճի տէֆ'ատա Յովսէփ քէնտինի
գարնտաշլարընա պիլտիրտի. վէ Յովսէփին նէսէպի
14 Փարաւոնա մա'լիմ օլտու: ՚Վէ Յովսէփ կէօնտէրիպ՝
քէնտի փէտէրի Յակոբ իլէ ՙճիմլէ թէ'ալլուգաթընը,
15 եէթմիշ պէշ քիշի օլարագ, տա'վէթ էյլէտի: ՚Վէ
Յակոբ Մըսրա էնտի, ՚վէ քէնտիսի հէմ տէ էճատը-
16 մըզ վէֆաթ էթտիլէր: ՚Վէ Սիւքէմէ կէօթիւրիւլիպ՝
Սիւքէմին ՙէօռէէ Եմովրընը օղուլլարընտան Աբրահա-
մըն պիր մըգտար ագչէ իլէ ՚սաթըն ալմըշ իտիյի
17 գապրա գօնուլտըլար: ՙԱմմա Ալլահըն Աբրահամա
18 էթտիյի վա'տըն զէմանը եագլաշտըգտա, Յովսէփի
պիլմէյէն պաշգա պիր մէլիք զուհուր էտինճէյէ տէ-
19 յին, ՚գավմ Մըսըրտա արթըպ չօղալտը: Օ տախի
պիզիմ միլլէթիմիզ 'ալէյհինէ հիլէ գուլլանըպ՝ մա'-
սումլարընը եաշաթմամագ իչին ՚անէրի տըշարը
աթտըրմագ տէրէճէսինէ գատար էճատըմըզա ճէֆա
20 էյլէտի: ՚Վէ օլ վագըթտա Մովսէս տօղուպ՝ ՙԱլլա-
հընն նազարընտա կիւզէլ իտի, վէ իչ այ փէտէրինին
21 խանէսինտէ պէսլէնտիքտէն սօկրա, ՙՏըշարը աթըլ-
տըղընտա անը փարաւոնըն գըզը ալըպ՝ քէնտինէ օ-
22 ղուլ օլմագ իչին պէսլէտի: Վէ Մովսէս Մըսըրլըլարընն
հէր 'իլմինտէ թէրպիյէ օլունուպ՝ ՚Քէլամ վէ'ամէլտէ
23 իգտիտարլը իտի: ՙՎէ գըրգ եաշընը թէքմիլ էթ-
տիքտէ, գարնտաշլարը օլան պէնի Իսրայէլի զիյա-
24 րէթ էթմէք գալպինէ կէլտի: Վէ պիրինին զուլմ չէք-
տիյինի կէօրմէքլէ, ՙՒ հիմայէ էտէրէք, Մըսըրլըլը
25 գաթլ էտիպ՝ մազլումընն ինթիգամընը ալտը: Վէ Ալ-
լահ անլէրէ քէնտի էլիյլէ խէյաս իհսան էտէճէյինի
գարնտաշլարը ֆէհմ էտէրլէր զանն էտէր իտի իսէ
26 տէ, ֆէհմ էթմէյտիլէր: ՙՎէ էրթէսի կիւն անլէրէ՝ նի-
զա' էտէրլէր իքէն կէօրինիպ՝ էյ ատէմլէր, սիզ գա-
րընտաշլար սընըզ, նիչին պիրիպիրինիզէ զուլմ էտի-
յօրսընըզ՝ տէյէրէք, անլէրի պարըշտըրմաղա ղայ-
27 րէթ էթտի իսէ տէ, Գօնշըսընա զուլմ էտէն անը
րէտտ էտիպ՝ ՙՍէնի պիզիմ իւզէրիմիզէ քիմ րէ'իս վէ
28 գատը նասպ էթտի. Տինն Մըսըրլըլը գաթլ էթտիյինի
կիպի՝ պէնի՞ տէ մի գաթլ էթմէք իսթէրսին՝ տէտի:
29 ՙՎէ պու սէօզ իւզէրինէ Մովսէս ֆիրար էտէրէք, Մա-
դիամ տիյարընտա միւսաֆէրէթէն իգամէթլէ՝ օրա-
30 տա իքի օղուլ թէվլիտ էյլէտի: ՙՎէ գըրգ սէնէ թէ-
մամ օլտըգտա, Թուր ի Սինա պէրրիյէսինտէ չալը
աթէշի ալէվինտէ անա Րապպըն մէլէյի կէօրինտու:
31 Վէ Մովսէս անը կէօրտիւյինտէ, կէօրինիւշինէ թէ-
'աճճիպ էտէրէք, նազար գըլմագ իւզրէ եագլաշըր
32 իքէն, անա, ՙՊէն սէնին էճատընըն Ալլահը, Աբրա-
համըն, Իսահակըն վէ Յակոբըն Ալլահը իմ՝ տէյու
Րապպըն սէտասը կէլտի. վէ Մովսէս լէրզան օլմա-
33 լէ, նազար գըլմաղա ճէսարէթ էտէմէտի: ՙՎէ Րապպ
անա՝ Այագլարընտան այագ գապընը չըգար, զիրա
34 տուրտրընը եէր մուգատտես թօփրագ տըր: ՙՀագի-
գաթէն պէն Մըսըրտա օլան գավմըմընն ճէֆասընը
կէօրիպ՝ անլէրին ահընը իշիթտիմ, վէ անլէրի խէ-
լաս էթմէք իչին էնտիմ. վէ շիմտի կէլ, սէնի Մըսրա
35 կէօնտէրէյիմ՝ տէտի: Սէնի քիմ րէ'իս վէ գատը
նասպ էթտի՝ տէյէրէք ինքեար էթտիքլէրի պու Մով-
սէսի, Ալլահ հէման անը չալըտա անա կէօրինէն
՚մէլէյին էլիյլէ րէ'իս վէ գուրթարըճը իրսալ էյլէտի:
36 ՙՊու ատէմ անլէրի չըգարըպ՝ Մըսըր տիյարը իլէ
ՙՊահր ը Ահմէրտէ վէ ՚գըրգ սէնէ պէրրիյէտէ ՙմի'-
37 ճիզէյէր վէ 'ալամէթլէր իզհար էյլէտի: Պէնի Իսրա-
յէլէ խիթապէն՝ Ալլահընըզ Րապպ պիրատէրլէրի-
նիզտէն պէնիմ կիպի ՙպիր փէյղամպէր զուհուր էթ-
տիրէճէք տիր, ՙանը տինկլէյէսինիզ՝ տէյէն պու Մով-
38 սէս տիր: Թուր ի Սինատա քէնտիսինէ սէօյլէյէն ՙմէ-
լէք իլէ վէ էճատըմըզ իլէ պէրապէր պէրրիյէտէ

Ե Թէք. 15. 13, 16.
Զ Խուր. 12. 40· Գաղ. 3. 17.
Է Խուր. 3. 12.
Ը Թէք. 17. 9-11.
Թ Թէք. 21. 2-4.
Ժ Թէք. 25. 26.
Ի Թէք. 29. 31, վէ ղայ-
բի՝ 30. 5, վէ ղայրի՝
35. 18, 23.
Լ Թէք. 37. 4, 11, 28· Մկգ. 105. 17.
Խ Թէք. 39. 2, 21, 23.
Ծ Թէք. 41. 37· 42. 6.
Կ Թէք. 41. 54.
Հ Թէք. 42. 1.
Ձ Թէք. 45. 4, 16.
Ղ Թէք. 45. 9, 27.
Մ Թէք. 46. 27· Թէս. 10. 22.
Յ Թէք. 46. 5. [1. 6.
Ն Թէք. 49. 33· Խուր.
Շ Խուր. 13. 19· Յես. 24. 32.
Ո Թէք. 23. 16· 35. 19.
Չ Թէք. 15. 13· Ես. 6.
Պ Խուր. 1. 7-9· Մկգ. 105. 24, 25.
Ջ Խուր. 1. 22.
Ռ Խուր. 2. 2.
Ս Դար. 11. 23.
Վ Խուր. 2. 3-10.
Տ Դատ. 24. 19.
Ր Խուր. 2. 11, 12.
Ց Խուր. 2. 13. [4. 7.
Ւ Գաղ Դատ. 12. 14· Գ. 20. 18. 3, 4.
Փ Խուր. 2. 15, 22, 4.
Ք Խուր. 3. 2. [11. 16.
Օ Մատթ. 22. 32. Դար. 3. 5, 8ես 5. 15.
Ֆ Խուր. 3. 7.
և Խուր. 14. 19· Ա'տ. 20. 16.
Ա Խուր. 12. 41· 33. 1.
Բ Խուր. 14. 21, 27-29.
Գ Խուր. 16. 1, 35.
Դ Խուր. 7 վէ 8 վէ 9 վէ 10 վէ 11 վէ 14. Մկգ. 105. 27. [3. 23.
Ե Թէս. 18. 15, 18. Գ.
Զ Մատթ. 17. 5.
Է Ես. 63. 9· Գաղ. 3. 19· Դար. 2. 2.

Digitized by Google

օլան ճէմա՛աթտա օլարագ, [p]պիզէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ հայաթ [f]քէլամլարը ալմըշ օլան [l]զաթ պու
39 տըր: Էճտատըմըզ անա միւթի՛ օլմագ իսթէմէյիպ՝ րէտտ էթտիլէր, վէ գալպլէրինյէ Մըսրա կէրի տէօ-
40 Նիւպ, [h]Ահարոնա՝ Պիզէ էօնիւմիւզճէ կիտէճէք իլահ-
լար եափ. զիրա շու պիզի Մըսըր տիյարընտան չը-
գարան Մովսէսէ նէ օլտըղընը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր:
41 [p]Վէ օլ կիւնլէրտէ պիր պուզաղը եափտըլար, վէ պու
փութա գուրպան թագտիմ էտիպ՝ էլլէրինին [m]ամէլ-
42 լէրինյէ մէսրուր օլուրլար իտի: [p]Վէ Ալլահ տէօնէրէք
անլէրի [l]ճիւնուտ իւս սէմայա [m]իպատէթ էթմէյէ թէս-
լիմ էյլէտի. նիթէքիմ փէյղամպէրլէրին քիթապընը-
տա՝ [h]էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէրրինյէտէ գըրդ սէնէ պա-
նա զէպիհէյէր վէ գուրպանլար թագտիմ էթտինիզ
43 մի: Վէ Մողդըն չատըրընը վէ իլահընըզ Հռէմփա-
նընն եըլտըզընը, ե՛նի սէճտէ գըլմագ իչիւն շօլ եափ-
տըղընըզ սուրէթլէրի թաշըրտընըզ. պէն տախի սիզի
Բաբելոնտան էօթէյէ նագլ էտէճէյիմ՝ տէյիւ եազըլ-
44 մըշ տըր: Շէհատէթ մէսքէնի պէրրինյէտէ էճտատը-
մըզ արասընտա իտի, նիթէքիմ Մովսէսէ սէօյլէյէն՝
[p]Ան կէօրտիւիւն նիւմունէյէ կէօրէ եափասընն՝ տէ-
45 յիւ էմր էյլէմիշ իտի, [d]Քի էճտատըմըզ անը սըրա
իլէ գապուլ էտիպ Յեսու իլէ պէրապէր էճտատըմը-
զընն էօնիւնտէն [a]Ալլահըն Դաւիթին կիւնլէրինէ գա-
տար թարտ էթտիյի թա՛իֆէլէրին միւլքիւ իչինէ
46 կէթիրտի: [z]Ո տախի Ալլահընն հուզուրընտա լութֆ
պուլուա՝ [j]Յակոբըն Ալլահընա պիր իգամէթ կեսհ
47 պուլմագ իսթէտի իսէ տէ, [s]Սողոմոն անա պիր խանէ
48 պինա էյլէտի: [v]Վաքին Միւթա՛ալ էլ իլէ եափըլմըշ
հէյքէլլէրտէ սաքին օլմագ. նիթէքիմ փէյղամպէր՝
49 Րապպ պույուրըր քի, [c]Սէմա թախթըմ, զէմին տա-
խի այագլարըմա պասամագ տըր. պանա նա՛սըլ խանէ
պինա էտէճէքսինիզ, վէ եա՝ րահաթըմընն մահալի
50 նէ՞րէսի տիր. Պունլարընն ճիւմլէսինի պէնիմ էլիմ
51 եա՞փմատը մը՝ տէտի: [y]Էյ պօյունը սէրթ, վէ [g]գալպի
վէ գուլագլարը խիթանսըզ օլանլար, սիզ տախի
էճտատընըզ կիպի տա՛իմա Րուհ իւլ Գուտսա մու-
52 խալէֆէթ էտիյօրսընըզ: [e]Էճտատընըզ փէյղամպէր-
լէրին հա՞նկըսընա թէ՛ատտի էթմէտի. վէ անլէր օլ
[S]Սալիհին զուհուրը հագգընտա մուգատտէմա խա-
պէր վէրմէնլէրի գաթլ էթտիլէր. սիզ տախի շիմտի
53 անընն խա՛ինլէրի վէ գաթիլլէրի օլտընըզ: [S]Սիզ շէ-

4 Միւլ. 17. 16։ 21. 3։ Եւրեմ. 19. 13։
5 Ամոս. 5. 25, 26։
6 Խուր. 25. 40։ 26. 30։ Իպր. 8. 5։
7 Ցես. 3. 14։
8 Նէեմ. 9. 24։ Մկ. 44. 2։ 78. 55։ Պ. 13. 19։
9 1Միւլ. 16. 1։ 2Միւլ. 7. 1։ Մկ. 89. 19։ Պ. 13. 22։
10 3Միւլ. 8. 17։ 1Թկվ. 22. 7։ Մկ. 132. 3, 4։
11 3 Միւլ. 6. 1։ 8. 20։ 1Թկվ. 17. 2, 2Թկվ. 3. 1։
12 3Միւլ. 8. 27։ 2Թկվ. 2. 6։ 6. 18։ Պ. 17. 24։
13 Ես. 66. 1, 2։ Մատթ. 5. 34, 35։ 23. 22։
14 Խուր. 32. 9։ 33. 3։ Ես. 48. 4։
15 Ղեւ. 26. 41։ Թէս. 10. 16։ Երեմ. 4. 4։ 6. 10։ 9. 26։ Եզեկ. 44. 9։
16 2Թէվ. 36. 16։ Մատթ. 21. 35։ 23. 34, 37։ 1 Սել. 2. 15։
17 Պ. 3. 14։
18 Խուր. 20. 1։ Դաղ. 3. 19։ Իպր. 2. 2։
19 Պ. 5. 33։
20 Պ. 6. 5։
21 Եզեկ. 1. 1։ Մատթ. 3. 16։ Պ. 10. 11։
22 Դան. 7. 13։
23 3Միւլ. 21. 13։ Ղուկ. 4. 29։ Իպր. 13. 12։
24 Ղեւ. 24. 16։
25 Թէս. 13. 9, 10, 17. 7։ Ես. 59։ Պ. 22. 20։
26 Մկ. 31. 5։ Ղուկ. 23. 46։
27 Պ. 9. 14։
28 Պ. 9. 40։ 20. 36։ 21. 5։
29 Մատթ. 5. 44։ Ղուկ. 6. 28։ 23. 34։
30 Ես. 57։ Պ. 22. 20։
31 Պ. 11. 19։
32 Թէք. 23. 2։ 50. 10։ 2 Միւլ. 3. 31։
33 Պ. 7. 57։ 9. 1, 13, 21։ 22. 4։ 26. 10, 11։ 1Կոր. 15. 9։ Գաղ. 1. 13։ Փիլ. 3. 6։ 1Տիմ. 1. 12։
34 Մատթ. 10. 23։ Պ. 11. 19։

րի՛աթը մէլէքլէր թէրթիպաթը իւզրէ ալտընըզ, վէ հըֆզ էթմէտինիզ:
54 [A]Անլէր պու շէյլէրի իշիթմէլէրինյէ, գալպլէրին-
տէ ղայէթլէ հիտտէթլէնիպ՝ տիշլէրինի անըն [a]ալէյ-
55 հինտէ գրճըրտաթտըլար: Ո իսէ՝ [R]Րուհ իւլ Գուտսլէ
մէմլու օլարագ, սէմայա տօղրու կէօզ տիքիպ՝ Ալ-
լահընն ճէլալինի վէ Յիսուսը Ալլահըն սաղընտա տու-
րուր կէօրտիւ. վէ՝ [h]Իշթէ պէն սէմավաթը աչըլմըշ
վէ [h]Իսն իւլ ինսանը Ալլահըն սաղընտա տուրուր
56 կէօրիյօրըմ՝ տէտի: Անլէր տախի եիւքսէք սէսլէ
պաղըրըպ՝ գուլագլարընը թըգատըլար, վէ ճիմլէսի
57 պիրտէն անըն իւզէրինէ հիւճումլէ, [S]Անը շէհրտէն
տըշարը չըգարըպ՝ [t]թաշլատըլար, [v]վէ շահիտլէր
քէնտի էլպիսէլէրինի Սօղոս նամ պիր նէվճիվանընն
58 այագլարը եանընա գօտըլար: Վէ Ստեփանոս՝ Եա
Րապպ Յիսուս, [r]րուհըմը գապուլ էյլէ՝ տէյէրէք
[t]տու՛ա էթմէքտէ օլտըղը հալտէ, անը թաշլատըլար:
59 Վէ [S]տիզ չէօքիւպ եիւքսէք սէսլէ՝ [t]Եա Րապպ, պու
կիւնահը անլէրէ սայմա՝ տէյիւ ֆէրեատ էթտի. վէ
պունու սէօյլէտիյի կիպի ույգույա վարտը. [t]Սօղոս
տախի անընն գաթլինէ րիզա վէրմիշ իտի:

ՊԱՊ 8

*Երուսաղէմտէ օլան քիլիսէ 'ալէյհինտէ 'ազիմ պիր Ա՛ատտի վուգու՝ պուլաթագ մարմինլէրին էթրաֆա տապլմալարը: 5 Փիլիպպոսըն Սամարիատա Յիսուսը վա՛զ վէ 'ալամէթլէր իթնա էյլէմէսիյլէ չօգ բիմ-
մէլէրին վէ սիհրպագ Սիմոնընն տախի վաֆֆիգ օլտնմասը: 14 Երու-
սաղէմտէ պուլունան բէտտլէրին Պետրոս իւլ Յովհաննէսի Սամա-
րիացյա կէնտէտրմէլէրի, վէ պունլարընն էլլէրինին գծնուլմասըյլէ մի՛-
մինլէրին Րուհ իւլ Գուտսա նա՛իլ սլմալարը: 18 Սիհրպագ Սիմոնընն
պու գուտրէնին բէնտհսինէ, տաճըլմասընը Ա՛զիզիֆ էմմէսի: 20 Պետ-
րոսըն անը շէյտտէն Քա՛զիր էյլէմէսի: 25 Պետրոս իւլ Յովհաննէսին
Երուսաղէմ 'ավտէվլէրի: 26 Րապպընն մէլէյինին Փիլիպպոսը Գազայա
էնէն եօլա կէնտէտրմէսի, անընն տախի Հապշէյի պիր խատըմը Քա՛զիմ
վէ վաֆֆիգ էմմէսի:*

[V]Վէ օլ վագըթ Երուսաղէմտէ օլան քիլիսէ 'ալէյ-
հինտէ 'ազիմ Թէ՛ատտի վուգու՝ պուլմաղլէ, [r]բէսուլ-
լէրտէն մա՛տա ճիւմլէսի Եէհուտիյէ իլէ Սամարիանընն
2 տիյարլարընա տաղըլտըլար: Վէ պա՛զը էհլի Թագվա
ատէմլէր Ստեփանոսը գալտըրըպ՝ [i]իւզէրինէ պէօ-
3 յիւք մաթեմ էթտիլէր: Լաքին Սօղոս խանէյլէրէ կի-
րիպ՝ [e]էրքէք վէ գարըլարը սիւրիւքլէյէրէք հապս-
խանէյէ աթմաղլէ, քիլիսէյի խարապ էթմէքտէ իտի:
4 Իմտի [t]տաղըլան քիմսէյէր քէլամը Թէպշիր էտէ-

[p] Խուր. 21. 1, Թէս. 5. 27, 31։ 33. 4։ Յովհ. 1. 17։
[f] Բամ. 3. 2։
[l] Խուր. 19. 3, 17։
[m] Խուր. 32. 1։
[h] Թէս. 9. 16։ Մկ. 106. 19։
[p] Մկ. 81. 12։ Եզեկ. 20. 25, 39։ Բամ. 1. 24։ 2 Սել. 2. 11։
[m] Թէս. 4. 19։ 17. 3։
[d] Ա՛զիզիֆ՝ Սրբագործեալ։
[a] Ալլահ՝ Աստուած։
[z] Ո՝ Ով։
[j] Յակոբ՝ Յակոբ Պատրիարք։
[s] Սողոմոն՝ Սողոմոն Թագաւոր։
[v] Վաքին՝ Ապա։
[c] Սէմա՝ Լսել։
[S] Սալիհ՝ Աստուած։
[g] Գալպ՝ Սիրտ։
[e] Էճտատ՝ Նախնի։
[t] Տաղըլան՝ Ցրուած։
[r] Բէսուլ՝ Առաքեալ։
[i] Իւզէրինէ պէօյիւք մաթեմ՝ Մեծ ուրախութիւն։
[e] Էրքէք՝ Կանուխ։
[t] Տաղըլան՝ Ցրուած։

5 րէք՝ հէր թաւրաֆտան կէչէրլէր իտի. ՚Փիլիպպոս
տախի Սամարիա շէհրինէ էնիպ՝ անլէրէ Քրիստոսը
6 վա'զ էտէր իտի: Վէ խալգ Փիլիպպոսըն ՚ե՛ղէրէ՛ն
իշիտիպ՝ իճրա էյլէտիյի 'ալամէթլէրի կէօրմէլէրիյլէ,
պիլիթթիֆագ անըն սէօյլէտիքլէրինէ տիգգաթ էտէր-
7 լէր իտի: ՚Զիրա նափաք րուհլար եւ-քսէք սէալէ
պաղըրարագ, զապթ էթտիքլէրի չօգ քիմսէլէրտէն
չըգըպ՝ չօգ քէօթրիւմ վէ թօփալ քիմսէլէր տախի
8 շիճա պուլուրլար իտի: Վէ օլ շէհրտէ 'ազիմ մէսէր-
9 րէթ օլտու: Վէ էօթէտէն պէրու օլ շէհրտէ՝ ՚Պէն պէօ-
յիւք պիր զաթ ըմ՝ տէյէրէք ՚սիհրպազլըգ էտիպ,
Սամարիա էհալիսինի հայրան գըլմըշ օլան Սիմոն
10 նամ պիր քիմսէ պուլունուր իտի: Վէ պէօյիւք քիւ-
չիւք ճիմլէսի՝ Պու ատէմ Ալլահըն 'ազիմ գուվվէթի
11 տիր՝ տէյէրէք անա գուլագ վէրիրլէր իտի: Վէ պու-
նա գուլագ վէրմէլէրինին սէպէպի խայլը զէմանտան
պէրու սիհրլէրլէ անլէրի հայրէթտէ պրագմասը իտի:
12 Լաքին ՚Մէլէքիւթ Ուլլահը վէ Յիսուս Քրիստոսըն
իսմինէ միւթէ'ալլըգ շէյլէրի թէպշիր էտէն Փիլիպ-
սոսա ինանտրգլարընտա, կէրէք էրքէքլէր վէ կէրէք
13 գարըլար վաֆթիզ օլունուրլար իտի: Սիմոն քէնտի-
սի տախի ինանտը, վէ վաֆթիզ օլունուպ՝ Փիլիպ-
պոսա միւլազէմէթ էտէրէք, իճրա օլունան ալամէթ-
լէր իլէ միւ'ճիզէլէրի կէօրմէքլէ հայրան օլուր իտի:
14 Վէ Երուսաղէմտէ պուլունան րէսուլլէր Սամարիա-
լըլարըն՝ Ալլահըն քէլամընը գապուլ էթտիյինի ի-
շիթմէյէրիյլէ, անլէրէ Պետրոս իլէ Յովհաննէսի կէօն-
15 տէրտիլէր: Անլէր տախի էնիպ ՚Րուհ իլ Գուտսա
նա՛իլ օլալար տէյիւ անլէր իչին տու՛ա էթտիլէր:
16 (՚Զիրա անլէրին հիչ պիրինին իւզէրինէ նազիլ օլմա-
յըպ՝ անճագ ՚Րապպ Յիսուսըն իսմինէ ՚վաֆթիզ օ-
17 լունմըշլար իտի:) ՚Օ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի
18 գօմալարըյլէ Րուհ իվ գուտսա նա՛իլ օլտըլար: Սի-
մոն տախի րէսուլլէրին էլլ[illegible]նին գօնուլմասըյլէ
19 Րուհ իվ Գուտսըն վէրիլտիյինի կէօրտիւգտէ, Պու
գուտրէթի պանա տախի վէրինիզ, թա քի էլլէրիմի
քիմին իւզէրինէ գօյաճագ օլուր իսէմ, Րուհ իվ Գուտ-
սա նա՛իլ օլա՝ տէյէրէք անլէրէ ագչէ թագտիմ էյ-
20 լէտի: Լաքին Պետրոս անա՝ Ագչէկ սէնին իլէ հէլագ
օլսուն, զիրա ՚Ալլահըն 'աթիյէսի ՚ագչէ իլէ թահսիլ
21 օլունուր զանն էթտին: Պու շէյտէ սէնին հիսսէն եա
նասիպին եօգ տըր, զիրա գալպիկ Ալլահըն 'ինտին-
22 տէ տօղրու տէյիլ տիր: Իմտի պու գէօթիւլիւյիւնտէն
թէվպէ էտիպ՝ Րապպա նիյազ էյլէ, ՚օլա քի գալպի-
23 նին միւլահազասը սանա 'աֆվ օլունա: Զիրա սէնի

էօտ աճըլըղընտա վէ հագգսըզլըղըն պէնտինտէ կէօ-
24 րիյօրըմ՝ տէտի: Սիմոն տախի ճէվապէն՝ Սէօյլէտի-
յինիզ շէյլէրին պիրի իւզէրիմէ կէլմէսին տէյիւ ՚պէ-
նիմ իչիւն սիզ Րապպա նիյազ էյլէյինիզ՝ տէտի:
25 Անլէր տախի շէհատէթլէրինի իֆա պիրլէ՝ Րապպըն
գէլամընը սէօյլէտիքտէն սօկրա, Սամարիալըլարըն
նիչէ գէօյլէրինտէ պէշարէթի թէպշիր էտէրէք՝ Երու-
սա ղէմէ 'ավտէթ էթտիլէր:
26 Վէ Րապպըն մէլէյի Փիլիպպոսա սէօյլէյիպ տէտի
քի՝ Գալգ, ճէնուպէ, եա'նի Երուսաղէմտէն Գազայա
27 էնէն եօլա կիթ. օրասը չէօլ տիր: Օ տախի գալգըպ
կիթտի. վէ իշթէ Հապէշ մէլիքէսի 'Կանդականըն
գիւպէրասընտան պիրի օլուպ ճիմլէ խազինէսի իւ-
զէրինէ նազըր օլան Հապէշլի պիր խատըմ՝ ՚Երու-
28 սաղէմէ իպատէթ էթմէյէ կէլմիշ իտի: Վէ 'ավտէ-
թինտէ արապասընտա օթուրուպ՝ Եսայի փէյղամ-
29 պէրին ՚է՛ղ՛ե՛ը օգույօր իտի: Վէ Րուհ Փիլիպպոսա
խիթապէն՝ Եագլաշըպ պու արապայա եափըշ՝ տէ-
30 տի: Փիլիպպոս տախի եանընա սէյիրտիպ՝ Եսայի
փէյղամպէրին ՚է՛ղ՛ե՛ը օգուտըղընը իշիթմէքլէ՝ Օ-
31 գուտըղընը ակլայօր մը սըն՝ տէտի: Օ տախի՝ Պիր
քիմսէ պանա տէլալէթ էթմէտիքճէ, նաըսըլ գատիր
օլայըմ՝ տէյէրէք, Փիլիպպոսա՝ չըգըպ եանընտա
32 օթուրմասընը րէճա էթտի: Վէ քիթապտա օգուտըղը
ֆասըլ շու իտի քի՝ ՚Գոյուն կիպի պօղազլանմաղա
կէօթիւրիլտիւ, վէ գուզու՝ գըրգան քիմսէնին էօ-
նիւնտէ սիւքիւթ էյլէտիյի միսիլլիւ, պէօյլէճէ աղ-
33 զընը աչմազ. Հալ ը թէվազու'ընտա անըն հագգը
րէճի՛ օլունտու, վէ անըն նէսլինի քի՛մ պէյան էտէ-
34 ճէք տիր, զիրա հայաթը եէրտէն րէճի՛ օլունուր: Վէ
խատըմ ճէվապ վէրիպ Փիլիպպոսա՝ Սանա րէճա է-
տէրիմ, փէյղամպէր պունու քիմի՞ն հագգընտա սէօյ-
լէյօր. քէնտիսի՞ հագգընտա մը, եօգսա տիկէր պիր
35 քիմսէ՞ հագգընտա մը՝ տէտի: Փիլիպպոս տախի աղ-
զընը աչըպ՝ ՚պու քէլամտան պաշլայարագ, անա
36 Յիսուսը թէպշիր էյլէտի: Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն՝
պիր սույա կէլտիլէր. խատըմ տախի՝ Իշթէ սու,
՚վաֆթիզ օլունմագլըղըմա նէ՞ մանի՛ վար՝ տէտի:
37 [Փիլիպպոս տախի՝ ՚Եկէր պիւթիւն գալպիկտէն իման
էտէրսէն, ճա՛իզ օլուր՝ տէտի. վէ օ ճէվապէն՝ ՚Յի-
սուս Քրիստոսըն Իպն ուլլահ իտիյինէ իման էտէրիմ՝
38 տէտի:] Վէ արապանըն տուրմասընը էմր էտիպ՝ Փի-
լիպպոս իլէ խատըմ իքիսի պիրտէն սույա էնտիլէր,
39 վէ անը վաֆթիզ էյլէտի: Վէ սուտան չըգտըգլա-
րընտա, ՚Րապպըն Րուհու Փիլիպպոսը անսըզըն կէօ-

Ե Պ. 6. 5։
Ղ Մարկ. 16. 17։
Ե Պ. 5. 36։
Ը Պ. 13. 6։
Թ Պ. 1. 3։
Ժ Պ. 2. 38։
Ի Պ. 19. 2։
Լ Պ. 10. 48։ 19. 5։
Խ Մատթ. 23. 19։ Պ. 2. 38։ 6. 2։
Ծ Պ. 6. 6։ 19. 6։ Իպր. 2. 25։
Կ Պ. 2. 38։ 10. 45։ 11. 17։
Հ Մատթ. 10. 8։ Պագ 4 Միւս. 5. 16։
Ձ Դան. 4. 27։ 2 Տիմ. 2. 13. 6։ 16։
Ղ Ղուկ. 24. 27։ Պ. 18. 28։ 8. 8։ Ա'տ. 21. 7։ 3 Միւս. 13. 6։ Յոբ. 42. 8։ Յակ. 5. 16։
Ճ Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 16. 16։
Մ Մատթ. 16. 16։ Յովհ. 6. 69։ 9. 35, 38։ 11. 27։ Պ. 9. 20։ 1 Յովհ. 4. 15։ 5. 5, 13։
Յ 3 Միւս. 18. 12։ 4 Միւս. 2. 16։ Եզեկ. 3. 12, 14։
Ն Մատթ. 3. 10։
Շ Յովհ. 12. 20։
Ո Ես. 53. 7, 8։

Digitized by Google

թիւրտիւ, վէ խատըմ անը արթըգ կէօրմէտի. վէ
40 սէվինէրէք քէնտի եօլընա կիթտի: Փիլիպպոս իսէ Ազովտոստա պուլունտու, վէ տօլաշարագ՝ Գայսէրիյէյէ կէլինճէյէ գատար ճիւմլէ շէհրլէրտէ պէշարէթի թէպշիր էտէր իտի:

ՊԱՊ 9

Սաւուղն՝ Դամասկոսա կիտէր իբէն եօլտա Յիսուսը կէօրմէսի. 10 բիսալէթէ տա՛վէթ, 18 վէ Անանիա Քարաֆընտան վաֆթիվ օլունըզտան սոնրա, Յիսուսը ճէսարէտլի քէպշիր էմմէսի։ 23 Անըն գաթլի իչին եհուտիլէրին, ճէմ տախի Եռնանիթէ քէբէլլիմ լաէնլէրին մէշվէրէթի, վէ Սաւուղն գուրթուլմասը։ 31 Քիլիսէնին բարաթ վէ Քէրագզըսը։ 32 Յիսուսըն խամիլ Պետրոսըն Ենեասյա շիֆա վէրմէսի, 36 վէ Տաբիթայը հինա էմմէսի։

Ձաքին Սօղոս Բապպըն շակիրտլէրի իւզէրինէ տահա թէհտիտ վէ գաթլտան տէմ վուրարագ, քեա-
2 հին ի ա՛զամըն եանընա կիտիպ, Անտէն Դամասկոստա օլան սինաղօղլարա մէքթուպլար տիլէտի, թա քի՝ էկէր պու թարիգտէն պա՛զը քիմսէյէր պուլաճագ օլուր իսէ, կէրէք էրքէք՝ կէրէք գարը, ան-
3 լէրի պաղլը օլարագ Երուսաղէմէ կէթիրէ: Ⴃվէ եօլտա Դամասկոսա եագլաշտըղընտա, էթրաֆընա սէմա-
4 տան անսըզըն պիր նուր փարլատը: Վէ եէրէ տիւշիւպ, քէնտիսինէ՝ էյ Սաւուղ, Սաւուղ, Ⴄպանա նի՞չին թէ՛ատտի էտիյօրսըն՝ տէյիւ պիր սէտա իշիթտի:
5 Օ տախի՝ էյ էֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝ տէտի. վէ Բապպ՝ Պէն սէնին թէ՛ատտի էթտիյին Յիսուս իմ. Ⴅիւկէնտէրէյէրէ գարշը տէփմէք սանա կիւճ տիր՝ տէտի:
6 Օ տախի թիթրէյիպ հայրան օլարագ՝ Եա Բապպ,
7 Ⴆնէ՞ իսթէրսին քի պէն եափայըմ՝ տէտի: Բապպ տախի անա՝ Գալգ շէհրէ կիր, վէ նէ եափմագլըղընկ կէրէք իտիյի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ ⴇէ՛է: Ⴉվէ անընն իւէ պէրապէր եօլա կիտէն ատէմլէր սէտայը իշիտիպ՝ ամմա քիմսէյի կէօրմէյէրէք, նուԹգլարը
8 թուԹուլմըշ տուրույօրլար իտի: Վէ Սօղոս եէրտէն գալգըպ՝ կէօզէրի աչըլմըշ օլտըղը հալտէ քիմսէյի կէօրէմէտի. վէ անը էլինտէն թուԹարագ՝ Դամաս-
9 կոսըն իչինէ կէօթիւրտիւլէր: Վէ իչ կիւն կէօրէմէյիպ՝ նէ եէտի նէ իչտի:
10 Վէ Դամասկոստա Ⴆնանիա իսմինտէ պիր շակիրտ պուլունուպ, պունա Բապպ րիւ՛յատա՝ էյ Անանիա՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Լէպպէյք, եա Բապպ՝
11 տէտի: Վէ Բապպ անա՝ Գալգ, Տօղրու տէնիլէն սօգաղա վար, վէ Յուդանընն խանէսինտէ Ⴄթարսուսլը Սօղոս նամ քիմսէյի պուլ, զիրա իշԹէ օ տու՛ա էտի-
12 յօր. վէ րիւ՛յատա Անանիա իսմինտէ պիր ատէմին

— Պ. 8. 3։ Գաղ. 1. 13։ 1Տիմ. 1. 13։ [15. 8։
Բ Պ. 22. 6։ 26. 12։ 1Կոր. 15. 10։ Գաղ. 1. 15։
Գ Մատթ. 25. 40, վէ դայրի։ Եփես. 3. 7, 8։ 1Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
Դ Պ. 5. 39։ [16. 30։ Ղուկ. 3. 10։ Պ. 2. 37։ 2 Կոր. 11. 23։
Ե Դան. 10. 7։ Պագ Պ. 22. 9։ 26. 13։ Գաղ. 1. 22։
Զ Պ. 22. 12։ Եփես. 3. 7։ 1Տիմ. 1. 12։
Է Պ. 21. 39։ 22. 3։ Յհ. 1։ Պ. 22. 12, 13։
Ը Յհ. 21։ Պ. 7. 58։ 22. 16։ 1 Կոր. 1. 2։ Պ. 8. 17։
Թ Պ. 2. 4։ 4. 31։ 8. 17։ 13. 52։
Ժ Պ. 26. 20։
Ի Պ. 8. 37։ [13, 23։ Պ. 8. 3։ Յհ. 1։ Գաղ. 1. 18։ Բոմ. 1. 1։ 1 Կոր. 15. 1։
Լ Պ. 25. 22, 23։ 26. 1, վէ դայրի։ Պ. 13. 2։ 22. 21։ 26. 18։ Բոմ. 1. 1։ 1 Կոր. 1. 1։ 2 Կոր. 11. 26։
Խ Պ. 22. 17։ Գաղ. 1. 17, 18։ 2 Կոր. 11. 32։
Ծ Յհն. 2. 15։ 1 Մրկ. 11. 12։ [17, 18։
Կ Պ. 4. 36։ 13. 2։
Հ Յհ. 20, 22։

Digitized by Google

իչէրի կէլտիյինի, վէ կէօզլէրի կէօրմէսի իչինն իւզէ-
13 րինէ էլինի գօտըղընը կէօրմիւշ տիր՝ տէտի: Վէ Անանիա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, պու ատէմին հագգընտա Ⴃերուսաղէմտէ օլան սէնին մուգատտէլէրինէ նէ գատար քէօթիւլիւքլէր էթտիյինի չօգ քիմսէյէր-
14 տէն իշիթտիմ: Վէ Ⴆսէնին իսմինէ տու՛ա էտէնլէրին ճիւմլէսինի պաղլամաղա պաշ քեահինլէր թարա-
15 ֆընտան պուրատա տախի հիւքմի վար՝ տէտի: Վէ Բապպ անա՝ Կիթ, զիրա օ՝ Ⴅմիլլէթլէր վէ Ⴅմէլիքլէրին վէ պէնի Իսրայէլին հուզուրընտա իսմիմի թաշըմագ իչին, Ⴆպանա ինԹիխապ օլունմըշ պիր գապ
16 տըր: Ⴉզիրա պէնիմ իսմիմ իչին նէլէր չէքմէք կէրէք իտիյինի պէն քէնտիսինէ կէօսթէրէճէյիմ՝ տէտի:
17 Իմտի Ⴁանանիա կիտիպ օլ էվէ կիրտի, Ⴂվէ էլլէրինի անընն իւէրինէ գօյուպ՝ էյ Սաւուղ պիրատէր, Բապպ, եա՛նի կէլտիյին եօլտա սանա կէօրիւնէն Յիսուս՝ կէօզլէրիկ կէօրսիւն վէ Ⴉրուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու
18 օլասըն տէյիւ պէնի կէօնտէրտի՝ տէտի: Վէ տէրհալ անընն կէօզլէրինտէն սանքի փուլլար տիւշիւպ՝ կէօրիւր
19 օլտու, վէ գալգըպ վաֆԹիզ օլունտու: Վէ Թա՛մ էտիպ քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի. Ⴂվէ [Սօղոս] Դամասկոստա օլան շակիրտլէր իւէ պիր գաչ կիւն գալտը:
20 Վէ տէր՛ ագապ սինաղօղլարտա Յիսուսը՝ Ⴆիպն
21 Ուլլահ տըր՝ տէյիւ վա՛զ էտէր իտի: Վէ իշիտէնլէրին ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Երուսաղէմտէ պու իսմէ տու՛ա էտէնլէրի խարապ էտէն Ⴁպու տէյիլ մի, հէմ տէ պուրայա անէլէրի պաղլը օլարագ պաշ քեահինլէրէ կէօԹիւրմէք իչինն կէլմէտի մի՝ տէրլէր իտի:
22 Ամմա Սօղոս կիթտիքճէ քէսպ ի գուվվէթ էթտի, վէ՝ Քրիստոս պու տըր՝ տէյիւ իսպաԹ էտէրէք, Ⴁդամասկոստա սաքին օլան Եէհուտիլէրի հայրէթտէ
23 պրագըր իտի: Վէ պիր չօգ կիւնլէր միւրուրինտէ Ⴆէհուտիլէր անընն գաթլի իչինն միւշավէրէէ էթտիլէր:
24 Ⴁամմա անէլէրինն սու՛ի գաստլէրի Սօղոսա մա՛լիմ օլտու. վէ անը գաթլ էթմէք իչինն գափուլարը կէճէ
25 կիւնտիւզ պէքլէրլէր իտի իսէ տէ, Շակիրտլէր անը կէճէէյինն ալըպ, Ⴆզմպիլ իչինտէ, հիսարտան աշաղը սարգըտարագ, Ⴆնտիրտիլէր:
26 Ⴂվէ Սօղոս Երուսաղէմէ կէլտիյի զէման շակիրտլէր իւէ պիրլէշմէյէ ղայրէթ էթտի իսէ տէ, ճիւմլէսի անընն շակիրտ օլտըղընա ի՛Թիմատ էթմէտիքլէրինն-
27 տէն, անտէն գօրգարլար իտի: Ⴁամմա Բառնաբաս անը ալըպ՝ րէսուլլէրինն եանընա կէթիրէրէէ, անընն եօլտա Բապպը նասըլ կէօրտիյինիւ, վէ Բ-պ-ը- անա սէօյլէտիյինի Ⴂվէ Դամասկոստա Յիսուսըն իս-

միյլէ նասըլ ճէսուրանէ սէօյլէմիշ օլտըղընը անլէրէ
28 հիքեայէ էյլէտի։ -Վէ Երուսաղէմտէ անլէր իլէ կիրիպ
29 չըգմագտա իտի։ Վէ Րապպ Յ---ըն իսմիյլէ ճէսա-
րէթ պուլուպ՝ -Եունանիճէ թէքէլլիւմ էտէնլէր իլէ
սէօյլէշիր վէ միւպահէսէ էտէր իտի. Ւանլէր իսէ անընն
30 գաթլինէ ճէհտ էտէրլէր իտի։ Լաքին պիրատէրլէր
պունա վագըֆ օլմաղլէ՝ անը Գայսէրիյէյէ էնտիրիպ
Թարսուսա կէօնտէրտիլէր։
31 -Օ զէման քիլիսէլէր պիւթիւն Եէհուտիյէտէ վէ Գա-
լիլեատա վէ Սամարիատա սէլամէթ պուլուպ՝ մա'մուր
օլմաղլէ Րապպընն գօրգուսընտա վէ Րուհ իպ Գուտ-
սըն թէսէլլիսինտէ եիւրիյէրէք չօղալմագտա իտիլէր։
32 Վէ Պետրոս -հէր թարաֆտան կէչէր իքէն, Լիւդ-
դեատա սաքին օլան մուգատտէսլէրին եանընա տա-
33 խի էնտի. Վէ օրատա սէքիզ եըլտան պէրու եա-
թագտա գալմըշ Ենէա իսմինտէ պիր քէօթրիւմ
34 ատէմ պուլուպ, Պետրոս անա՝ Էյ Ենէա, -Յիսուս
Քրիստոս սանա շիֆա վէրիյօր. գալգ, քէնտին իչին
35 տէօշէյինկի եափ՝ տէտիքտէ, տէրհալ գալգտը։ Վէ
Լիւդդեատա վէ -Սարօնտա սաքին օլանլարըն ճիւմ-
լէսի անը կէօրիպ՝ -Րապպա տէօնտիւլէր։
36 Վէ Եաֆատա Տաբիթա (թէրճէվէսի ձէյրան տէ-
մէք տիր) նամընտա նիսատան պիր շակիրտ վար
իտի. -Մէրգումէ իշլէտիյի էյի 'ամէլլէր վէ սատա-
37 գալարլէ մէմլու իտի։ Վէ օլ կիւնլէրտէ պու խա-
թուն խասթա օլուպ վէֆաթ էյլէտի վէ անը եըյգա-
տըգտան սօնկրա՝ -ֆէվգանի պիր օտայա գօտըլար։
38 Վէ Լիւդդեա Եաֆայա եագըն պուլունմաղլէ, շա-
կիրտլէր Պետրոսըն օրատա օլտըղընը իշիթմէլէրիյլէ,
եանլարընա կէլմէքտէ կէճիքմէմէսինի ըէճա իչիւն
39 անըն թարաֆընա իքի ատէմ կէօնտէրտիլէր։ Վէ
Պետրոս գալգըպ անլէր իլէ պէրապէր կէլտի. վէ վա-
սըլ օլտըղընտա, անը ֆէվգանի օտայա չըգարտըլար.
վէ ճիւմլէ տուլ գարըլար՝ եանընա կէլիպ աղլայարագ,
ձէյրան անլէր իլէ պէրապէր իքէն, եափտըղը էնթա-
րիլէր իլէ լիպասլարըն քեաֆֆէսինի կէօսթէրիրլէր
40 իտի։ Վէ Պետրոս -ճիւմլէսինի տըշարը չըգարըպ՝ -տիզ
չէօքէրէք տու'ա էյլէտի, վէ ճէսէտէ տէօնիւպ՝ Էյ Տա-
բիթա, -գալգ՝ տէտի. օ տախի կէօզլէրինի աչըպ Պետ-
41 րոսը կէօրինճէ՝ գալգըպ օթուրտու։ Օ տախի մէր-
գումէյէ էլինի վէրիպ՝ գալտըրտը. վէ մուգատտէսլէր
իլէ տուլ գարըլարը չաղըրըպ՝ անը տիրի օլարագ
42 թագտիմ էյլէտի։ Վէ պու վագը'ա պիւթիւն Եաֆատա
մա'լիւմ օլուպ -նիչէ քիմսէլէր Րապպա իման էթտի-
43 լէր։ Վէ Պ---ը Եաֆատա -Սիմոն նամընտա պիր
տապպաղընն եանընտա պիր չօգ կիւնլէր մէքս էյլէտի։

ՊԱՊ 10

Էհլ ի Ցագվա Կոռնելիոսըն պիր մէլէյին 'իխթարը իւգէրինէ Պետրոսը տա'վէթ էթմէսի։ 11 Թա'իֆէլէրի հագիր կէօրմէսի իչիւն Պետրոսըն բիւ'յատա Ցա'լիմ օլունմասը։ 34 Պետրոսըն Կոռնելիոսա վէ անընն խանէսինտէ օլանլարա Յիսուսը Քէպշիր էթտիյի սըրատա, 44 Րուհ իւլ Գուտսըն անլէր իւգէրինէ նազիլ օլմասը։ 48 Յիսուսըն խա-միյլէ վաֆթիզ օլունմալարը։

Վէ Գայսէրիյէտէ Իթալիալը տէնիլէն թապուր-
2 տան եիւզ պաշը օլարագ, -էհլ ի թագվա վէ պիւ-
թիւն խանէսի իլէ -Ալլահտան գօրգար, վէ գավմա
չօգ սատագա վէրիպ՝ Ալլահա տա'իմա տու'ա էտէր
3 Կոռնելիոս իսմինտէ պիր ատէմ պուլունուպ, -Մէր-
գում կիւնտիւզ սա'աթ տօգուզ րատտէլէրինտէ րիւ-
յատա Ալլահընն պիր մէլէյինին՝ Էյ Կոռնելիոս՝ տէ-
յէրէք, իչէրի անընն եանընա կէլտիյինի 'այանէն կէօր-
4 տու։ Օ տախի անա կէօզ տիքիպ զիյատէսիյլէ գօր-
գարագ՝ Էյ էֆէնտի, նէ՞ տիր՝ տէմէսի իւգէրինէ, -
ե+ անա՝ Տու'ալարընկ վէ սատագալարընկ թէզքեար
5 իչիւն Ալլահընն հուզուրընա չըգտըլար։ Վէ շիմտի
Եաֆայա ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ Պետրոս լագապը
6 Սիմոնը տա'վէթ էյլէ. Օ տախի -Սիմոն նամընտա
պիր տապպաղընն եանընտա միւսաֆիր օլուպ՝ անընն
խանէսի տախի տէնիզ քէնարընտա տըր, [վէ նէ
եափմագլըղընկ կէրէք իտիյինի օ սանա սէօյլէյէճէք
7 տիր,] տէտի։ Վէ [Կոռնելիոսա] սէօյլէյէն մէլէք այ-
րըլտըգտա, խըտմէթքեարլարընտան իքի քիշի վէ
մա'իյէթինտէ պուլունանլարտան էհլ ի թագվա պիր
8 'ասքէր չաղըրըպ, Անլէրէ հէր շէյի պէյանլէ՝ անլէրի
Եաֆայա կէօնտէրտի։
9 Վէ էրթէսի կիւն անլէր եօլտա կիտէրէք շէհրէ
եագլաշմագտա իքէն, -Պետրոս սա'աթ ալթը րատ-
10 տէյէրինտէ տու'ա էթմէք իւզրէ տամա չըգտը։ Վէ
զիյատէսիյլէ աճրգմըշ օլմաղլէ՝ թա'ամ էթմէք իս-
թէյիպ, անլէր տախի հազըր էթմէքտէ իքէն, քէնտինէ
11 հալ ը վէճտ վագը' օլտու։ -Վէ սէմանըն աչըլտըղընը
վէ պէօյիւք չարշաֆ կիպի պիր գապ, տէօրթ ուճըն-
տան պաղլը օլարագ, քէնտինէ տօղրու կէլէրէք՝ եէրէ
12 էնտիրիլտիյինի կէօրտու։ Վէ իչինտէ զէմինին հէր
տիւրլու տէօրթ այագը չէ չէհրէ հայվանաթ վէ հա-
13 շէրաթը վէ հավա գուշլարը վար իտի։ Վէ անա՝ Էյ
Պետրոս, գալգ, պօղազլա վէ եէ՝ տէյիւ պիր սէտա
14 կէլտի։ Լաքին Պետրոս՝ Հաշա, եա Րապպ, -չինէքի
հիչ պիր վագրթ հարամ եա նափաք պիր շէյ եէմէ-
15 տիմ՝ տէտի։ Վէ թէքրար իքինճի տէֆ'ա անա՝ -Ալ-
լահըն թաթհիր էյլէտիյի շէյլէրի սէն հարամ սայմա՝
16 տէյիւ պիր սէտա ---ը։ Վէ պու իւչ քէրրէ վագը՝

- Գաղ. 1. 18։
- Պ. 6. 1։
- Այ.23։ 24որ. 11.26։
- Պագ. Պ. 8. 1։
- Պ. 8. 14։
- Պ. 3. 6, 16։ 4. 10։
- 1 Թէվ. 5. 16։
- Պ.11. 21։
- 1Տիմ.2.10։Տիտ.3.8։
- Պ. 1. 13։
- Մատթ. 9. 25։
- Պ. 7. 50։
- Մարկ. 5. 41, 42։ Յովհ. 11. 43։
- Յովհ. 11. 45։ 12.11։
- Պ. 10. 6։

- Այ.22։Պ.8.2։ 22.12։
- Այ. 35։
- Այ. 30։Պ. 11. 13։
- Պ. 9. 43։
- Պ. 11. 5, վէ ղայրի։
- Պ.7.55։ Վահ.19.11։
- Ղեւ. 11 4։ 20. 25։ Թէս. 14. 3,7։ եզեկ. 4. 14։
- Մատթ. 15. 11։ Այ. 28։ Րօմ. 14. 14, 17, 20։ 1 Կոր. 10. 25։ 1Տիմ.4.4։Տիտ.1.15։

Digitized by Google

17 օլուպ՝ օլ գապ եինէ սէմայա ըէֆ՝ օլունտու։ Վէ Պետ-
րոս օլ կէօրտիւյիւ րիւ՛յա նէ՞ օլա՝ տէյիւ քէնտի տէ-
րունինտէ շիւպհէ էտէր իքէն, իշթէ Կոռնելիոս թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլէն ատէմլէր Սիմոնըն խա-
նէսինին խապէրինի ալմըշ օլարագ, գափու էօ-
18 Նինտէ տուրտըլար։ Վէ չաղըրըպ՝ Պետրոս լա-
գապլը Սիմոն պուրատա՞ մը միւսաֆիր տիր՝ տէ-
19 յիւ սիւ՛ալ էթտիլէր։ Վէ Պետրոս րիւ՛յատան տօլայը
թէֆէքքիւր էտէր իքէն, Ր Րուհ անա՝ Իշթէ սէնի իւչ
20 ատէմ արայօր. Ս Սէն տէ գալգ աշաղը էն, վէ թէրէտ-
տիւտ էթմէյէրէք անլէր իլէ պէրապէր կիթ. զիրա
21 անլէրի պէն կէօնտէրտիմ՝ տէտի։ Վէ Պետրոս [Կոռ-
նելիոս թարաֆընտան քէնտինէ կէօնտէրիլէն] ա-
տէմլէրին եանընա էնիպ՝ Իշթէ արատըղընըզ քիմսէ
22 պէն իմ. կէլմէնիզին սէպէպի նէ՞ տիր՝ տէտի։ Անլէր
տախի՝ Ե Եիւզ պաշը Կոռնելիոս, սալիհ վէ Ալլահտան
գօրգար վէ հագգընտա Կպիւթիւն եէհուտի միլլէթի
թարաֆընտան հիւան ի շէհատէթ օլունմըշ պիր ա-
տէմ, սէնի խանէսինէ տա՛վէթ էտիպ՝ սէնին սէօյլէ-
յէճէյինի տինլէմէսի պիր մուգատտես մէլէք վասը-
23 թասըյլէ քէնտիսինէ վահի օլունտու՝ տէտիլէր։ Օլ
վագըթ անլէրի իչէրի տա՛վէթ էտիպ ալը գօտու. վէ
էրթէսի կիւն Պետրոս անլէր իլէ պէրապէր չըգըպ՝
Ը Եաֆալը գարնտաշլարտան պա՛զրլարը տախի անա
24 եօլտաշ օլարագ, Ֆէրտասը կիւնիւ Գայսէրիյէյէ
կիրտիլէր. Կոռնելիոս տախի ագրապասը իլէ խասս
տօսթլարընը տա՛վէթ էթմէշ օլարագ՝ անլէրէ մուն-
25 թազըր իտի։ Վէ Պետրոս իչէրի կիրտիքտէ, Կոռնե-
լիոս անը իսթիգպալ էտիպ՝ այագլարընա տիւշէրէք
26 սէճտէ էյլէտի։ Պետրոս իսէ՝ Թ Գալգ, պէն քէնտիմ
27 տախի ինսան իմ՝ տէյէրէք անը գալտըրտը։ Վէ
անընը իլէ սէօյլէշէրէք իչէրի կիրտիքտէ, ճէմ՝ օլմուշ
28 չօգ քիմսէլէրի պուլմաղլէ, Անլէրէ՝ Պիր Եէհուտի
ատէմէ սա՛իր միլլէթտէն պիրի իլէ իխթիլաթ էթ-
մէք, եախօտ եանընա կէլմէք Ճ ճա՛իզ օլմատըղընը
պիլիրսինիզ. ամմա Հ Ալլահ պանա պիր ատէմէ հա-
րամ եա նապաք տէյէմէյէճէյիմի պէյան էթմիշ տիր։
29 Պունա պինա՛էն տա՛վէթ օլունտըղըմտա տախի մու-
խալէֆէթ էթմէքսիզին կէլտիմ. իմտի պէնի նէ՞ սէ-
պէպէ մէպնի չաղըրտըղընըզը սիւ՛ալ էտէրիմ՝ տէտի։
30 Կոռնելիոս տախի՝ Պունտան տէօրթ կիւն մուգատ-
տէմ հէման պու սա՛աթա տէյին օրուճ թուլթմագտա
օլուպ՝ սա՛աթ տօգուզտա խանէմտէ տու՛ա էտէր
իքէն, իշթէ էօնիմտէ Ւ փարլագ էլպիսէլի Ւպիր ատէմ
31 տուրուպ, Էյ Կոռնելիոս, տու՛ակ Ւ գապուլ օլունուպ՝
Ւ սատագալարընկ Ալլահըն հուզուրընտա զիքր օլուն-
32 տըլար։ Իմտի Եաֆայա կէօնտէրիպ՝ տէնիզ քէնա-
րընտա տապպաղ Սիմոնընն խանէսինտէ միւսաֆիր
օլան Պետրոս լագապլը Սիմոնը տա՛վէթ էյլէ. օ կէլ-
33 տիյինտէ սանա սէօյլէյէճէք տիր՝ տէտի։ Պունուն
իւզէրինէ ֆիլհալ սանա կէօնտէրտիմ, սէն տէ կէլ-
տիյինկէ էյի էյլէտին. վէ շիմտի ճիմլէմիզ Ալլահ
թարաֆընտան սանա էմր օլունան շէյլէրին ճիմ-
լէսինի տինլէմէք իւզրէ՝ Ալլահըն հուզուրընտա հա-
զրը ըզ՝ տէտի։
34 Վէ Պետրոս աղզընը աչըպ տէտի քի՝ Ս Հագիգաթէն
Ալլահըն Ո ինտինտէ խաթրա րի՛այէթ էթմէք օլմա-
35 յըպ, Ն Անճագ հէր միլլէթտէ անտէն գօրգուպ սալահ
իշլէյէն քիմսէ անա մագպուլ օլտըղընը անկլայօրըմ։
36 Սիզ՝ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ (Ա ճիմլէ-
նին Բապպը տըր) Ֆ սէլամէթ թէպշիր էտէրէք, պէնի
37 Իսրայէլէ կէօնտէրտիյի քէլամը, Եա՛նի Յովհաննէ-
սին վա՛զ էթտիյի վաֆթիզտէն սօնրա, Ֆ Գալիլեա-
տան պաշլայըպ՝ պիւթիւն Եէհուտիյէտէ Նազարէթլի
Յիսուս հագգընտա օլան վուգու՛աթը պիլիրսինիզ.
38 Ֆ Շէօյլէ քի Ալլահ անը Րուհ իւլ Գուտս վէ գուվվէթլէ
մէսհ էթտի, օ տախի հէր թարաֆտան կէչէրէք էյի-
լիք էտիպ՝ Շէյթանընն մուսալլաթ օլտըղը քէմսէչէ-
րին ճիմլէսինէ շիֆա վէրիր իտի. Ֆ զիրա Ալլահ
39 անընն իլէ իտի։ Ֆ Պիզ տախի Եէհուտիլէրին տիյարը
իլէ Երուսաղէմտէ անընն իճրա էթտիյի շէյլէրին ճիմ-
լէսինէ շահիտ իզ. վէ Ֆ աղաճա ասըպ գաթլ էթտիք-
40 լէրի պու զաթը, Ֆ Ալլահ իչխինճիւ կիւնտէ իհեա
41 էտիպ, Ֆ Պիւթիւն գավմա տէյիլ, անճագ Ալլահ թա-
րաֆընտան մուգատտէմ թա՛եին օլունան շահիտ-
լէրէ աշիքեար կէօսթէրտի. վէ էօլիւչէրտէն գըյամ
էթտիքտէն սօնրա՝ Ֆ պիզ տախի անընն իլէ պէրապէր
42 եէտիք վէ իչտիք։ Վէ Ֆ տիրիլէր վէ էօլիւչէրին՝ Ֆ Ալլահ
թարաֆընտան թա՛եին օլունմըշ Հաքիմի քէնտիսի
իտիյինի գավմա վա՛զ էտիպ շէհատէթ էթմէմիզի
43 Ե պիզէ էմր էթտի։ Ե Ձիւմլէ փէյղամպէրլէր պու զաթա
շէհատէթ էտէրլէր քի՝ Ե անա իման էտէնլէրին ճիմլէ-
սի անընն իսմի վասըթասըյլէ կիւնահլարընն Ֆաֆվը-
նա նա՛իլ օլուր։
44 Պետրոս պու շէյլէրի սէօյլէմէքտէ իքէն, քէլամը
իշիտէնլէրին ճիմլէսի իւզէրինէ Ե Րուհ իւլ Գուտս նա-

Ր Պ. 11. 12։
Ֆ Պ. 15. 7։
Ֆ Այ. 1, 2, վէ զայրի։
Ֆ Պ. 22. 12։
Ֆ Այ. 45։ Պ. 11. 12։
Ֆ Պ. 14. 14։ Վահ. 19. 10։ 22. 9։
Ֆ Ծովհ. 4.9։ 18.28։ Պ. 11. 3։ Գաղ. 2. 12, 14։
Հ Պ.15.8,9։ Եփես.3.6։
Յ Պ. 1. 10։
Ղ Մատթ. 28.3։ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 24. 4։
Ճ Այ.4, վէ զայրի։Դան. 10. 12։
Մ Իպր. 6. 10։
Յ Թէս. 10. 17։ 2Թէս. 19. 7։ Ծոր. 34. 19։ Բամ. 2.11։ Գաղ.2.6։ Եփես. 6. 9։ Կող. 3. 25։ 1 Պետ. 1. 17։
Ն Պ.15 9։Բամ.2.13,27։ 3. 22,29։ 10. 12,13։ 1 Կոր. 12. 13։ Գաղ. 3. 28։ Եփես. 2. 13, 18. 3. 5։
Շ Մատթ. 28. 18։ Բամ. 10. 12։ 1Կոր.15.27։ Եփես.1.21,22։1Պետ. 3. 22։ Վահ. 17. 14։ 19. 16։
Ո Ես. 57. 19։ Եփես.2. 14։16.17։ Կող.1.20։
Չ Ղուկ. 4. 14։
Ղ Ղուկ. 4.18։ Պ.2.22։ 4. 28։ Իպր. 1. 9։
Ղ Ծովհ. 3. 2։
Ռ Պ. 2. 32։
Ս Պ. 5. 30։
Վ Պ. 2. 24։ [31։ Ծովհ.14.17,22։Պ.13. 21. 13։
Տ Ղուկ.24.30,43։Ծովհ. 21. 13։
Ր Բամ. 14. 9,10։ 2Կոր. 5. 10։ 2 Տիմ. 4. 1։ 1 Պետ. 4. 5։
Ց Ծովհ. 5. 22, 27։ Պ. 17. 31։ [1. 8։
Ւ Մատթ.28.19,20։ Պ.
Ւ Ես. 53.11։ Երեմ.31. 34։ Դան.9.24։ Միք. 7. 18։ Զաք. 13. 1։ Մաղ. 4.2։ Պ.26.22։
Ֆ Պ. 15.9։ 26.18։ Բամ. 10. 11։ Գաղ. 3. 22։
Ֆ Պ. 4. 31։ 8. 15-17։ 11. 15։

Digitized by Google

45 զիլ օլտու: Վէ Պետրոս իլէ պէրապէր կէլմիշ օլուպ՝
-էհլ ի խիթանտան օլան միւմինլէր Րուհ իլ Գուտս
մէվհիպէսինին *թա՛իֆէլէրէ տախի *իհսան օլուն-
46 տըղընա՞՞ հայրան օլտըլար: Զիրա անլէրին լիսան-
լար սէօյլէյիպ՝ Ալլահը թա՛զիմ էթտիքլէրինի իշի-
47 տիրլէր իտի: Ո զէման Պետրոս ճէվապէն՝ Րուհ իլ
Գուտսա *պիզիմ կիպի նա՛իլ օլան պու քիմսէլէրին
վաֆթիզ օլունմամալարը իչիւն, պիր քիմսէ սույու
48 մէն՝ էտէ պիլիր մի՝ տէյէրէք, *Րապպէն իսմինէ վաֆ-
թիզ օլունմալարընը *էմր էթտի. ո զէման պիր գաչ
կիւն գալմասընը րէճա էյլէտիլէր:

ՊԱՊ 11

*Պետրոս Յա՛իֆէլէր իլէ իխթիլաֆ էթտիյի իչիւն էհլ ի խիթան-
տան օլանլարընն անա ի՛Քիրազ էթմէլէրին: 4 Պետրոսըն Քէպրիյէ ի
նէֆս էթմէսի իւզէրինէ Քաատիզ օլունմասը: 19 Փիւնիկէ վէ Գըպրըս
վէ Անթաքիատա ինսիլին ինթիշարը: 22 Երուսաղէմ քիլիսէսի Քարա-
ֆլետան Բառնաբասընն Անթաքիայա կէօնտէրիլմէսի: 26 Շակիրտլէ-
րին՝ Անթաքիատա Խրիսթիյան Քէմիյէ օլունմալարը. 27 Եէհուտի-
յէտէ մուզիմ պիրատէրլէրէ ի՛անէ կէօնտէրմէլէրին:*

Վէ Եէհուտիյէտէ պուլունան րէսուլլէր իլէ պի-
րատէրլէր՝ թա՛իֆէլէրին տախի Ալլահըն քէլամընը
2 գապուլ էթտիքլէրինի իշիթտիլէր: Վէ Պետրոս Ե-
րուսաղէմէ չըգտըղը վագըթ -էհլ ի խիթանտան օլան-
3 լար, *Սէն խիթանսըզ ատէմլէր եանընա կիրիպ՝ *ան-
լէր իլէ պէրապէր թա՛ամ էթտին՝ տէյիւ ի՛Քիրազ
4 էտէրլէր իտի: Պետրոս տախի անլէրէ *սըրասըյլէ
5 հիքեայէ էթմէյէ պաշլայըպ, *Պէն Եաֆա շէհրինտէ
պուլունարագ տու՛ա էթմէքտէ իքէն, հալ ը վէճտտէ
պիր րիւ՛յա, ես՛նի պէօյիւք չարշաֆ կիպի պիր գապ
տէօրթ ուճընտան ասըլը օլարագ, սէմատան էնտի-
6 րիլիպ պանա կէլտիյինի կէօրտիմ: Վէ անա տիգ-
գաթլէ պագմագտա իքէն, զէմինին հէբ *-էւ-
տէօրթ այագլը վէ վահշի հայվանաթ իլէ հաշէրա-
7 թընը վէ հավա գուշլարընը կէօրտիմ: Վէ պանա՝
էյ Պետրոս, գալգ, պօղազլա վէ եէ՝ տէյէն պիր
8 սէտա իշիթտիմ: Ամմա պէն՝ Հաշա՛, ես Րապպ,
զիրա հիչ պիր վագըթ հարամ ես նափաք պիր շէյ
9 աղզըմա կիրմէտի՝ տէտիմ: Վէ օլ սէտա սէմատան
իքինճի տէֆ՛ա՝ Ալլահըն թաթհիր էյլէտիյի շէյլէրի
սէն հարամ սայմա՝ տէյիւ պանա ճէվապ վէրտի:
10 Պու իւչ տէֆ՛ա վագը՛ օլուպ՝ եինէ ճիւմլէսի սէմայա
11 չէքիլտի: Վէ իշիթ օլ անտէ Գայսէրիյէտէն պանա
կէօնտէրիլմիշ իւչ ատէմ պուլունտըղըմ խանէնին է-
12 նինտէ տուրտըլար: Վէ -Րուհ պանա՝ Թէրէտտիւտ
էթմէյէրէք անլէր իլէ պէրապէր կիթ՝ տէտի. վէ *պու
ալթը պիրատէր տախի պէնիմ իլէ պէրապէր կիտիպ՝
13 օլ ատէմին խանէսինէ կիրտիք: -Ո տախի մէլէյի
նասըլ կէօրտիյիւնիւ վէ անըն քէնտի խանէսինտէ
տուրուպ քէնտինէ խիթապէն՝ Եաֆայա [ատէմլէր]
կէօնտէրիպ Պետրոս լագապը Սիմոնը տա՛վէթ էյլէ.
14 Ո տախի սէնին վէ պիւթիւն խանէնկին խէյասընա
վասըթա օլաճագ սէօզլէր սէօյլէյէճէք տիր՝ տէտի-
15 յինի պիզէ նագլ էթտի: Պէն տախի սէօյլէմէյէ պաշ-
լատըղըմտա, Րուհ իլ Գուտս *իպթիտատէ պի-
զիմ իւզէրիմիզէ նագիլ օլտըղը կիպի, անլէր իւզէ-
16 րինէ տախի -ղէ-օլտ-: Օլ վագըթ Րապպէն՝ *Յով-
հաննէս սու իլէ վաֆթիզ էթտի, *սիզ իսէ Րուհ իլ
Գուտսլէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ՝ տէտիյի քէլամը
17 խաթրըմա կէթիրտիմ: -Իմտի Ալլահ պիզէ վէրտիյի
մէվհիպէնին՝ Յայնինի Րապպ Յիսուս Քրիստոսա իման
էթմէյէրէ իւզէրինէ անլէրէ տախի վէրտի իսէ, *պէն
քիմ իտիմ քի՝ Ալլահա մուխալէֆէթ էտէ պիլէյիմ՞
18 տէտի: Անլէր տախէ պունու իշիտինճէ սիւքիւթ էթ-
տիլէր, վէ՝ *էօյլէ իսէ Ալլահ հայաթ իչիւն թէվպէյի
թա՛իֆէլէրէ տախի իհսան էթմիշ տիր՝ տէյիւ Ալ-
լահը թէմճիտ էյլէտիլէր:
19 *Վէ Ստեփանոս վագը՛ասը իւզէրինէ զուհուր էտէն
մուզայագա սէպէպիյլէ թար ու մար օլանլար, քէ-
լամը Եէհուտիլէրտէն մա՛տա հիչ պիր քիմսէյէ սէօյ-
լէմէյէրէք, Փիւնիկէյէ վէ Գըպրըսա վէ Անթաքիայա
20 գատար կէչտիլէր: Վէ անլէրտէն պա՛զիլարը Գըպ-
րըսլը վէ Կիւրենէլի իտիլէր, վէ Անթաքիայա վիւ-
սուլլէրինտէ *Եունանիլէրէ խիթապ էտէրէք, Րապպ
21 Յիսուսը թէպշիր էտէրլէր իտի: *Վէ Րապպըն էլի
անլէր իլէ օլմաղլէ, խայլը քիմսէ իման էտիպ՝ *Րապ-
22 պա տէօնտիւ: Վէ պունլարըն խապէրի Երուսաղէմ
քիլիսէսինին գուլաղընա վասըլ օլտըգտա, -Բառնա-
բասը Անթաքիայա գատար կէչմէք իւզրէ՝ կէօնտէր-
23 տիլէր: Ո տախի վասըլ օլուպ՝ Ալլահրն լութֆընը
կէօրտիւքտէ մէսրուր օլտու. վէ Րապպա ճան ու կէօ-
նիւլտէն սատըգ գալալար տէյիւ ճիւմլէսինէ *նասի-
24 հաթ էթտի. Զիրա քէնտիսի էյի վէ *Րուհ իլ Գուտս-
լէ վէ իմանլէ մէմլու պիր ատէմ իտի. *վէ պիր չօգ
25 խալգ Րապպա միւնզամմ օլտու: Ո զէման Բ-Բ-
Սօղոսը արամագ իւզրէ *Թարսուսա չըգրպ՝ անը պու-
26 լարագ Անթաքիայա կէթիրտի: Վէ անլէր թէմամ պիր
սէնէ զարֆընտա քիլիսէ իլէ ճէմ՛ օլուպ՝ չօգ խալգա
թա՛լիմ էթտիլէր. վէ շակիրտլէրին Խրիսթիյան
թէսմիյէ օլունմալարը էվվէլա Անթաքիատա օլտու:
27 Վէ օլ կիւնլէրտէ՝ Երուսաղէմէն Անթաքիայա

- Այ. 23։
- Գ. 11. 18։ Դաղ. 3. 14։
- Ե-Ն. իւզրինէ տէօ-
  բիտիյինէ
- Գ. 11. 17։ 15. 8, 9։
  Բամ. 10. 12։
- Գ. 2. 38։ 8. 16։
- 1Կոր. 1. 17։
- —
- Գ. 10. 45։ Գաղ. 2. 12։
- Գ. 10. 28։
- Գաղ. 2. 12։
- Ղ. 1. 4։
- Գ. 10, 9, վէ զայրի։
- Յով. 16. 13։ Գ. 10. 19։ 15. 7։
- Գ. 10. 23։
- Գ. 10. 30։
- Գ. 2. 4։
- Մատթ. 3. 11։ Յով. 1. 26, 33։ Գ. 1. 5, 19. 4։
- Ես. 44. 3, Յովէլ. 2. 28։ 3. 18։
- Գ. 15. 8, 9։
- Գ. 10. 47։ [15։
- Բամ. 10. 12, 13։ 15. 9,
- Գ. 8. 1։
- Գ-ըը՝ Եունանիճէ թէքէլլիմ էտէնլէրէ
- Ղուկ. 1. 66։ Գ. 2. 47։
- Գ. 9. 35։
- Գ. 9. 27։
- Գ. 13. 43։ 14. 22։
- Գ. 6. 5։
- Այ. 21, Գ. 5. 14։
- Գ. 9. 30։

Digitized by Google

28 Իլհամլէ սէօյլէյինլէր Էնիպ, Անլէրտէն Ագաբոս
նամընտա օլան պիրի գալգըպ՝ պիւթիւն տիւնեատա
պիր պէօյիւք գրեթլըգ օլաճաղընը Րուհըն գուվվէ-
թիյլէ պէյան էթտի. պու տախի Կղոդիոս [Գայսէրին]
29 կիւնլէրինտէ վագը՝ օլտու: Վէ շակիրտլէր հէր պիրի
իգթիտարընա կէօրէ Եհուտիյէտէ մուգիմ պիրա-
30 տէրլէրէ Ի՛անէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրտիլէր: Վէ
պունու Բառնաբաս վէ Սօղոս էլիյլէ իխթիյարլարա
կէօնտէրէրէք, Ի՛նգրա տախի էթտիլէր:

ՊԱՊ 12

*Հերովդէս մէյիլին քիւիսէյէ ՔԷ՛ատտի վէ Յակոբոսը գաթլ վէ Պետ-
րոսը մահպէտէ իւզա էմմէ՛սի: 7 Ֆիւիսէնին տու՛ասընա իճապէքէն
Բապպէն մէյէյինին Պետրոսը մահպետտէն գուրթարմասը: 20 Հերով-
դէսին քիպր ու ղուրուբը, վէ հէյպէքլի էօլիւմիւ: 24 Ալլահընը քէ-
լամընը ՔԷչագդի էՔմէսի: 25 Բառնաբաս իլէ Սաուղընը Անթա-
քիայա ՛ավտէքի:*

Վէ օ զէման Հերովդէս մէյիք քիւիսէտէն պա՛-
2 զըլարընա զուլմ էթմէք իչին էլ ուզատըպ, Յով-
հաննէսին գարնտաշը Յակոբոսը գըլըճլէ գաթլ էթ-
3 տի: Վէ Եհուտիլէրին պու շէյտէն խօշնուտ օլտըգ-
լարընը կէօրմէքլէ Պետրոսը տախի թութտու. (Էվէ
4 ֆէթիր կիւնլէրի իտի.) Էվէ անը թութտըգտա, պա-
սեքտէն սօկրա խալգըն էօնիւնէ չըգարմագ նիյէթիյլէ,
անը պէքլէմէք իչին հէր պիրի տէօրթ նէֆէրտէն
միւրէքքէպ տէօրթ թագըմ՛՛ասքէրէ թէսլիմէն հապս-
5 խանէյէ աթտը: Պու սուրէթլէ Պետրոս հապսխանէտէ
հըֆզ օլունտու, վէ անըն իչին քիլիսէտէն տէվամ
6 իւզրէ Ալլահա տու՛ա օլունույօր իտի: Վէ Հերովդէս
անը իհզար էտէճէք օլտըղընտա, օլ կէճէ Պետրոս
իքի զէնճիլէ պաղլը օլարագ իքի ՛ասքէրին ապա-
սընտա ույույուպ՝ պէքճիլէր տախի գափունըն էօ-
7 նինտէ հապսխանէյի պէքլէմէքտէ իքէն, Իշթէ
Էրապպէն պիր մէյէյի եանընտա տուրուպ՝ օլ խանէ-
տէ պիր նուր փարլատը. վէ Պետրոսըն եանընա վու-
րարագ անը ույանտըրըպ՝ Թէզ գալգ՝ տէմէսիյլէ, էլ-
8 լէրինտէն զէնճիլլէր տիւշտիւ: Վէ մէյէք անա՝ Գու-
շաղընը գուշան, վէ չարըգլարընը կիյ՝ տէտի. օ տա-
խի պէօյլէ էթտիքտէն սօկրա, երինէ անա՝ Էսվապընը
9 կիյիպ արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի: Օ տախի չըգըպ ար-
տը սըրա կիթտի. Էվէ մէյէք վասըթասըյլէ վագը՝
օլան շէյ հագիգի օլտըղընը պիլմէյիպ՝ Էրիւյա կէօ-
10 րիյօրըմ զանն էտէր իտի: Վէ պիրինճի վէ իքինճի
գարաղօլը կէչիպ՝ շէհրէ չըգըլան տէմիր գափույա
կէլտիլէր. Էպու տախի քէնտիլիյինտէն անլէրէ աչըլ-
մաղլէ, չըգըպ սօգաղընը պիրինի կէչտիքլէրի կիպի
11 մէյէք անտէն այրըլտը: Վէ Պետրոս քէնտինէ կէլիպ՝
Էրապպ քէնտի մէյէյինի իրսալ էտիպ, պէնի Հերով-
դէսին էլինտէն վէ Եհուտի գավմընըն մէ՛մուլ էթ-
տիքլէրինին ճիմլէսինտէն Էգուրթարտըղընը շիմտի
12 սահիհէն պիլիրիմ՝ տէտի: Վէ թէֆէքքիւր էտիպ՝
Մարկոս լագապլը Էյովհաննէսին վալիտէսի Մա-
րիամընն խանէսինէ Էկէլտի. օրատա տախի չօգ քիմ-
13 սէլէր ճէմ՛ օլուպ Էտու՛ա էտէրլէր իտի: Պեռդս հավ-
լու գափուսընը չալտըգտա, Հոռվդէ իսմինտէ պէ՛ր
14 խատիմ գուլագ վէրմէյէ կէլտի: Վէ Պետրոսըն սէ-
սինի թանըմաղլէ, մէսէրրէֆինտէն գափույը աչմա-
յըպ իչէրի սէյիրտէրէք, Պետրոսըն գափու էօնիւնտէ
15 տուրտըղընը խապէր վէրտի: Վէ անլէր մէրգումէյէ՝
Զըլտըրմըշսընն՝ տէտիլէր. օ իսէ՝ Պէօյլէ տիր՝ տէյիւ
թէ՛քիտ էթտիքտէ, անլէր տախի՝ Էանըն մէյէյի տիր՝
16 տէտիլէր: Պետրոս իսէ պիր տիւզիյէ գափույը չալ-
մագտա օլուպ՝ աչտըգլարընտա անը կէօրիւպ հայ-
17 րան գալտըլար: Օ իսէ Էէլիյլէ՝ Սիւքիւթ էտինիզ՝
տէյիւ իշարէթ էտէրէք, Բապպէն քէնտիսինի հապս-
խանէտէն նէ վէճճէվէ չըգարտըղընը անլէրէ նագլ էթ-
տի. վէ՝ Պու շէյլէրի Յակոբոսա վէ պիրատէրլէրէ
խապէր վէրինիզ՝ տէտիքտէն սօկրա, չըգըպ տիկէր
18 պիր մահալէ կիթտի: Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա՝ Պետ-
րոս նէ՞ օլտու՝ տէյիւ ՛ասքէրլէր արասընտա պիր
19 չօգ իզթիրապ վագը՝ օլտու: Հերովդէս տախի անը
արայըպ պուլամատըղընտան, իսթինթագտան սօկ-
րա պէքճիլէրին գաթլ օլունմալարընը էմր էյլէտի.
վէ Եհուտիյէտէն Գայսէրիյէյէ էնիպ՝ օ՞ռռռ իգա-
մէթ էյլէտի:
20 Վէ Հերովդէս Տիւրոս իլէ Սիդոն էհալիսինէ ղա-
զապլանմըշ օլմաղլէ, Ըպունլար քէնտի տիյարլարը
մէյիյին Էյռռը թարաճընտան պէսլէնմէքտէ օլտը-
ղընտան, պիլիթթիֆագ անըն հուզուրընա կէլտիլէր,
վէ մէյիյին մապէյնճիսի օլան Բղաստոսը իճնա՛ էտէ-
21 րէք սուզհ թալէպ էթտիլէր: Վէ պիր մու՛այյէն կիւն-
տէ Հերովդէս միւլուքեանէ էլպիսէսրնի կիյիպ՝ քիւր-
սիւտէ օթուրարագ, անլէրէ պիր նութգ իրատ էյլէ-
22 տի: Խալգ տախի՝ Իլահ սէսի տիր, վէ ինսան Էէ՛է
23 տէյիլ տիր՝ տէյիւ նիտա էտէր իտի: Վէ Էվճեմի Ալ-
լահա վէրմէտիյի իչին տէր՛ագապ Բապպէն մէյէյի
Էանը վուրտու, վէ անը գուրտլար եէմէսիյլէ թէսլիմ՛ի
24 րուհ էթտի. ԷԱլլահընն քէլամը իսէ իլէրիլէյիպ նէչը
օլՀնմագտա իտի:
25 Վէ Բառնաբաս իլէ Սօղոս Էխրտմէթի թէքմիլ

ե Պ. 2. 17։ 13. 1։ 15. 32։ 21. 9։ 1Կոր. 12. 28։ Եփես. 4. 12։
զ Պ. 21. 10։
է Բամ. 15. 26։ 1 Կոր. 16. 1։ 2Կոր. 9. 1։
ը Պ. 12. 25։
—
թ Մատթ. 4. 21։ 20. 23։
ժ Խուր. 12. 14, 15։ 23. 15։
ի Յովհ. 21. 18։
ժա Պ 5. 19։
ժբ Մկ. 126. 1։
ժգ Պ. 10. 3, 17։ 11. 5
ժդ Պ. 16. 26։
ժե Մկ. 34. 7։ Դան. 3. 28։ 6. 22։ Ծպր. 1. 14։
ժզ Յոբ. 5. 19։ Մկ. 33. 18, 19։ 34. 22։ 41. 2։ 97. 10։ 2 Կոր. 1. 10։ 2Պետ. 2. 9։
ժէ Պ. 15. 37։
ժը Պ. 4. 23։
ժթ Ամ. 5։
ի Թվ. 48. 16։ Մատթ. 18. 10։ [21. 40։
իա Պ. 13. 16։ 19. 33։
իբ 3Մհտ. 5. 9, 11։ Եզեկ. 27. 17։
իգ Մկ. 115. 1։
իդ 1Մնաս. 25. 38։ 2Մհտ. 24. 17։
իե Ես. 55. 11։ Պ. 6. 7 19. 20։ Կող. 1. 6։
իզ Պ. 11. 29, 30։

Digitized by Google

էթիքտէն սօկրա, Մարկոս լագապլը Յովհաննէսի տախի պէրապէր ալարագ, Երուսաղէմտէն ավտէթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 13

Սաւուղ իլէ Բառնաբասն պէշալէնի Քա'ֆիէլերէ Քէպշիր իչիւն ինձիխապ օլունմալարը։ 7 Սերգիոս Պօղոս վէ սիհրպազ Եղիմաս 14 Պօղոսըն Անթաքիատա Յիսուսը տիւնեանքն Խէլասքեարը տէյիւ Քէպշիր էմմէսի։ 42 Թա'ֆիէլերին իմանա կէլմէսի։ 45 Եհուտիլերին քիւֆր ու մուխալէֆէնի։ 46 Պունուն իւզերինէ Պօղոս իլէ Բառնաբասըն Քա'ֆիէլերէ Քէվեճիւիւ։ 48 Էպէտի հայաքա Քա'ֆին օլունանէլարըն իմանա կէլմէլերի։ 50 Պօղոս իլէ Բառնաբասըն Քոնեայա կիմէլերի։

Վէ Անթաքիատա պուլունան քիլիսէտէ պա'զը իլհամլէ սէօյլէյէնլեր վէ մու'ալլիմլեր, եա'նի Բառնաբաս վէ Նիւգեր տէնիլէն Սիմոն վէ Կիւրենէլի Ղուկիոս հէմ րէ'իս եր րուպ՝ Հերովդէս իլէ պէրապէր
2 պէսլէնմիշ օլան Մանայեն վէ Սօղոս վար իտի։ Վէ անլեր Բապպա 'իպատէթ էտիպ՝ օրուճ թուլթուրգլարը սըրատա, Րուհ իլ Գուտս՝ Տա'վէթ էթտիյիմ
3 իշ իչիւն Բառնաբաս իլէ Սօղոսը պանա թախսիս էտինիզ՝ տէտի։ Օ զէման օրուճ թուլթուպ վէ տու'ա էտիպ՝ էլլերինի անլեր իւզերինէ գօտրգտան սօկրա կէօնտէրտիլեր։

4 Իմտի պունլար Րուհ իլ Գուտս թարաֆընտան իրսալ օլունմաղլէ՝ Սելեւկիայա էնիպ, օրատան կէմիյլէ
5 Գրպրըսա կէչտիլեր։ Վէ Սաղամինայա վիւսուլլէրինտէ Եհուտիլերին սինաղոլարընտա Աղլահրն քէլամընը վա'զ էտերլեր իտի, Յովհաննէս տախի
6 անլերին խրտմէթինտէ իտի։ Վէ Պափոսա գատար ատատան կէչիպ Բարեյեսու իսմինտէ սիհրպազ վէ Քալանձը փէյղամպէր պիր Եհուտի պուլտըլար։
7 Պու ատէմ 'ագիլ պիր զաթ օլան Սերգիոս Պօղոս վալինին եանընտա պուլունուր իտի. պու զաթ Բառնաբաս իլէ Սօղոսը տա'վէթ էտիպ՝ Աղլահրն քէլա-
8 մընը տինլէմէյէ արզու էթտի։ Ամմա Եղիմաս, եա'նի սիհրպազ, (չիւնքի իսմի պէօյլէ թէրճէմէ օլունուր,) վալիյի իմանտան տէօնտէրմէյէ չալըշարագ,
9 անլերէ գարշը տուրտու։ Վէ Սօղոս, եա'նի Պօղոս, Րուհ իլ Գուտսլէ մէմլու օլուպ՝ անա տիգգաթլէ
10 Նազար էտերէք, Էր հիլէ վէ Էր շիրրէթլէ մէմլու օլան Շէյթան օղլու, Էր սալահրն տիւշմէնի, Րապպրն տօղրու եօլլարընը իֆսատ էթմէքտէն ֆէ-
11 րաղէթ էթմէզ մի սին։ Վէ շիմտի իշթէ Բապպրն էլի սէնին իւզերինտէ օլուպ՝ պիր միւտտէթ կիւնէշ

կէօրմէյէրէք, քէօր օլաճագսըն՝ տէտիյի կիպի, իւզերինէ տիւման վէ գարանլըգ տիւշմէքլէ, տօլաշըպ՝
12 էլինտէն թութաճագ ատէմ արար իտի։ Ո զէման վալի վագը՝ օլանը կէօրտիւքտէ, Բապպրն թա'լիմինէ թէ'աճճիւպ էտերէք իման էյլէտի։
13 Վէ Պօղոս րէֆիգլերի իլէ Պափոստան հարէքէթ էտիպ՝ Պամփիլիատա քեա'ին Պերգէյէ կէլտիլեր. ամմա Յովհաննէս անլերտէն այրըլըպ՝ Երուսաղէմէ 'ավտէթ
14 էթտի։ Անլեր տախի Պերգէտէն կէչիպ Պիսիդիատա վագը՝ Անթաքիայա վասըլ օլտըլար, վէ Հսէպթ կիւ-
15 նինտէ սինաղօղա կիրիպ օթուրտըլար։ Վէ թէվրաթ իլէ փէյղամպէրլէր օգունտըգտան սօկրա, սինաղօղ րէ'իսլերի անլերէ Խաւէր կէօնտէրիպ՝ էյ պիրատէրլեր, Էկէր գավմա նասիհաթ եօլլու պիր քէլամընըզ վար
16 իսէ, սէօյլէյինիզ՝ տէտիլեր։ Օլ վագրթ Պօղոս գալգրպ՝ Էլիյլէ իշարէթ էտերէք տէտի քի՝ էյ պէնի Իս-
17 րայէլ վէ Աղլահտան գօրգանլար, տինկլէյինիզ. Պու Իսրայէլ գավմընըն Աղլահը Էճատատրմզը ինձիխապ էյլէտի, վէ գավմը Մըսըր տիյարընտա ղուրպէթտէ իքէն եիւքսէլտիպ՝ անլերի օրատան Եիւքսէլմիշ պա-
18 զու իլէ չրգարտը։ Վէ անլերի թագրիպէն գրրգ սէնէ
19 միւտտէթ պիրրիյէտէ պէսլէտիքտէն սօկրա, Քանան տիյարընտա եէտի թա'իֆէ հէլաք էտերէք, եէրլէ-
20 րինի անլերէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտի։ Անտէն սօկրա թագրիպէն տէօրթ եիւզ էլլի սէնէ Սամուէլ
21 փէյղամպէրէ տէյին հաքիմլեր վէրտի։ Վէ սօկրա մէլիք թալէպ էթտիքլերինտէ, Աղլահ անլերէ գըրգ սէնէ Բենիամին սրպթընտան կիս օղլու Սաւուղը
22 վէրտի։ Վէ Հանը 'ազլ էթտիքտէ, անլերէ մէլիք օլմագ իւզրէ Դաւիթի զուհուրա կէթիրիպ՝ անըն հագգընտա շէհատէթ տախի էտերէք՝ Դաւիթ իպն ի Յեսսէյի քէնտի գալպիմէ մուվաֆրգ պիր ատէմ պուտրմ. հէր պիր միւրատըմը իճրա էտէճէք տիր՝ տէտի։
23 Պունուն նէսլինտէն Աղլահ վա'տա կէօրէ Իսրայէլէ պիր Խէլասքեար, եա'նի Յիսուսը զուհուրա կէթիր-
24 տի. Վէ օ՝ մէ'մուրիյէթի իճրասընա պաշլամազտան էվվէլ Յովհաննէս պիւթիւն Իսրայէլ գավմընա թէվ-
25 պէ վավթիզինի վա'զ էթմիշ իտի։ Վէ Յովհաննէս մէ'մուրիյէթինի իթմամ էթմէք իւզրէ իքէն տէտի քի՝ Պէնի քիմ զանն էտերսինիզ. պէն Քրէսոս տէյիլ իմ. լաքին իշթէ պէնտէն սօկրա՝ պէն այագ գապլարընը
26 չրգարմաղա լայրգ օլմատրղըմ զաթ կէչիյօր։ Էյ պիրատէրլեր, պէնի Աբրահամ նէսլի, վէ արանըզտա

ա Այ. 12։
բ Պ. 13. 5, 13։ 15. 37։
գ Պ. 11. 27։ 14. 26։ 15. 35։
դ Պ. 11. 22-26։
ե Բամ. 16. 21։
զ Մատթ. 9. 38։ Պ. 14. 26։ Բամ. 10. 15։ Եվես. 3. 7, 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2Տիմ. 1. 11։ Իպր. 5. 4։
է Ա'տ. 8. 14, Պ. 9. 15։ 22. 21, Բամ. 1. 1, Գաղ. 1. 15։ 2. 9։
ը Պ. 6. 6։
թ Պ. 4. 36։
ժ Այ. 46։
ի Պ. 12. 25։ 15. 37։
լ Պ. 8. 9։
խ Խուր. 7. 11։ 2Տիմ. 3. 8։ Պ. 4. 8։
ծ Մատթ. 13. 38։ Յովհ. 8. 44։ 1 Յովհ. 3. 8։
կ Խուր. 9. 3։ 1 Միւս. 5. 6։
հ Պ. 15. 38։
ձ Պ. 16. 13։ 17. 3։ 18. 4։
ղ Ղուկ. 4. 16։ Այ. 27։
ճ Իպր. 13. 22։
մ Պ. 12. 17։
յ Այ. 26։ Պ. 10. 35։
ն Թվ. 7. 6, 7։
շ Խուր. 1. 1։ Մէզ. 105. 23, 24։ Պ. 7. 18։
ո Խուր. 6. 6։ 13. 14, 16։
չ Խուր. 16. 35։ Ա'տ. 14. 33, 34։ Մէզ. 95. 9, 10։ Պ. 7. 36։
պ Թէս. 7. 1։ [78. 55։
ջ Ցես. 14. 1, 2։ Մէզ. 32, 71։ Պ. 2. 30։ Բամ. 1. 3։
ռ 2 Միւս. 7. 12։ Մէզ. 132. 11։
ս Մատթ. 1. 21։ Բամ. 11. 26։ [3. 3։
վ Մատթ. 3. 1։ Ղուկ. 1. 7։ Ղուկ. 3. 16։ Յովհ. 1. 20, 27։
տ Մատթ. 3. 11։ Մարկ. 1. 7։ Ղուկ. 3. 16։ Յովհ. 1. 20, 27։
ր Մէզ. 89. 20։ [46։
ց 1 Միւս. 13. 14։ Պ. 7. 37։
ւ Նա. 11. 1։ Ղուկ. 1. 5։

Digitized by Google

Աղլահտան գօրգանլար, պու խէլասըն խապէրի սիզէ
27 իրսալ օլունմըշ տըր: Զիրա Երուսաղէմ էհալիսի իլէ
րէ՛իսլէրի ան հէմ տէ հէր սէպթտէ օգունան փէյ-
ղամպէրլէրին քէլամլարընը պիլմէտիքլէրի իչիւն, ու-
զէրինէ հիւքմ էթմէքլէ օ էէլմէրը իթմամ էթտիլէր:
28 Վէ գաթլէ հիչ պիր սէպէպ պուլմատըգլարը հալտէ,
Պիղատոստան անըն գաթլինի թալէպ էթտիլէր:
29 Անըն հագգընտա եազըլան շէյլէրին ճիմլէսինի
իթմամ էթտիքտէն սօկրա, անը ղաղճատան էնտի-
30 րիպ գապրա գոտըլար: Ամմա Աղլահ անը էօլիւլէր-
31 տէն իհէա էյլէտի: Օ տախի քէնտիսի իլէ պէրապէր
Գալիլեատան Երուսաղէմէ չըգանլարա չօգ կինլէր
կէօրինիւպ՝ անլէր տախի գավմ իչիւն անըն շահիտ-
32 լէրի տիր: Վէ պիզ էճատատըմըզա օլան վա՛տը սիզէ
33 թէպշիր էտիյօրըզ. Շէօյլէ քի Աղլահ Յիսուր իհեա
էթմէքլէ, անը պիզ անլէրին էվլատընա իթմամ էթ-
միշ տիր, Նիմէքիմ իքինճի մէզմուրտա տախի՝ Սէն
օղլըմ սըն, սէնի պու կինի թէվլիտ էյլէտիմ՝ տէյիւ
34 եազըլմըշ տըր: Վէ անը էօլիւլէրտէն իհեա էտիպ՝
արթըգ չիւրիմէքլիյէ տէօնմէյէճէյինէ տա՛իր՝ Դաւի-
թէ օլան ՚ազիզ վէ էմին Լ՛՚ուլարը Սիզէ վէրէճէյիմ՝
35 տէմիշ տիր: Անըն իչիւն պաշգա Ղէմ-ըտա տախի՝
Մուգատտէսիկի չիւրիմէքլիք կէօրմէյէ պրագմա-
36 յաճագսըն՝ տէտի: Զիրա Դաւիթ քէնտի ՚ասրընտա
Աղլահըն իրատէթինէ խըտմէթ էթմիշ օլարագ, Ոյ-
գոյա վարըպ էճատընա մունզամմ օլմասըյլէ չիւ-
37 րիմէքլիք կէօրտիւ: Ամմա Աղլահըն իհեա էթտիյի
38 զաթ չիւրիմէքլիք կէօրմէտի: Իմտի, էյ պիրատէր-
լէր, սիզէ մա՛լիմ օլսուն քի, Կինահլար ՚աֆվը
39 սիզէ պունուն վասրթասըյլէ վա՛զ օլունուր: Վէ Մով-
սէսին շէրի՛աթը վասրթասըյլէ թէպրիյէ օլունմա-
տրղընըզ ճիմլէ շէյլէրտէն՝ Հէր իման էտէն պունուն
40 վասրթասըյլէ թէպրիյէ օլունուր: Իմտի սագընընըզ,
41 օլմայա քի փէյղամպէրլէրտէ, Էյ թահգիր էտիճի-
լէր, պագընըզ, վէ թէ՛աճճիւպ էտիպ թէլէֆ օլու-
նըզ. զիրա սիզին կինլէրինիզտէ պիր իշ իշլէրիմ,
էօյլէ պիր իշ քի, էկէր պիրի սիզէ նագլ էտէրսէ, ի-
նանմայաճագսընըզ՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ իւ-
զէրինիզէ կէլէ:
42 Վէ Եէհո-ւէլէրէն «ընաղըճըտան չըգտըգլարընտա,
Ը-՛էֆէնէ պու սէօզլէրին կէլէճէք սէպթ քէնտիլէրինէ
43 սէօյլէնիլմէսինի րէճա էթտիլէր: Վէ ճէմ՛աթ տա-

ղըլտըգտա, եէհուտիլէրտէն վէ էհլի թագվա միւհ-
թէտիլէրտէն նիչէլէրի Պօղոս իլէ Բառնաբասըն ար-
տը սըրա կիթտիլէր. պունլար տախի անլէրէ սէօյլէ-
յիպ՝ Աղլահըն լութֆընտա սապիթ օլմալարը իչիւն
44 նասիհաթ էտէրլէր իտի: Վէ էրթէսի սէպթ կիւնիւն-
տէ թագրիպէն պիւթիւն շէհր եհ-ւէ Աղլահըն քէլա-
45 մընը տինկլէմէյէ ճէմ՛ օլտու: Վէ եէհուտիլէր խալգը
կէօրտիւքտէ հասէտլէ տօլմաղլէ, Պօղոսըն սէօյլէ-
տիյի շէյլէրէ ի՛թիրազ վէ քիւֆր էտէրէք, մուխա-
46 լէֆէթ էտէրլէր իտի: Օլ վագթը Պօղոս իլէ Բառնա-
բաս ճէսուրանէ սէօյլէյէրէք՝ Աղլահըն քէլամընը
էվվէլա սիզէ սէօյլէմէք վաճիպ իտի. Ֆագաթ սիզ
անը րէտտ էտիպ՝ քէնտինիզի էպէտի հայաթա լայըգ
կէօրմէտիյինիզ հալտէ, Իշթէ թա՛իֆէլէրէ տէօնէ-
47 րիզ: Զիրա Րապպ պիզէ պէօյլէ, եա՛նի՝ Զէմինին
նիհայէթինէ գատար պա՛իս ի խէլաս օլասըն՝ տէյիւ
Սէնի թա՛իֆէլէրէ նուր օլմագ իւզրէ նասպ էթտիմ՝
48 տէյիւ էմր էթմիշ տիր՝ տէտիլէր: Վէ թա՛իֆէլէր
պունու իշիթտիքտէ, մէսրուր օլուպ Րապպըն քէլա-
մընը թա՛զիզ էթտիլէր. Վէ էպէտի հայաթա թա՛ենն
49 օլունանլար իմանա կէլտիլէր: Վէ Րապպըն քէլամը
50 պիւթիւն օլ տիյարտա նէշր օլունմագտա իտի: Ամմա
Եէհուտիլէր էհլի թագվա վէ միւ՛թէպէր գարըլար
իլէ շէհրին պէօյիւքլէրինի թահրիք էտիպ՝ Պօղոս իլէ
Բառնաբաս ՚ալէյհինէ թէ՛ատտի չըգարարագ, անլէրի
51 քէնտի սինօրլարընտան թարտ էթտիլէր: Պունլար
տախի այագլարընըն թօզընը անլէրէ գարշը սիլքիպ՝
52 Գօնեայա կէլտիլէր: Շակիրտլէր իսէ մէսէրրէթ վէ
Րուհ իլ Գուտսլէ մէմլու օլուրլար իտի:

ՊԱՊ 14

Պօղոս իլէ Բառնաբասըն Թէ՛ատի սէպէպիյլէ Գօնեատան ֆիրարը: 7 Պօղոսըն Լիւստրատա անատան տօղմա սագաթ պիր ատէմէ շիֆա վէրմէսի: 11 Պունուն իւզէրինէ անլէրին իլահ զանն օլունմալարը: 19 Պօղոսըն Քաշլանմասը: 21 Պօղոս իլէ Բառնաբասըն նիչէ քիլիսէլէրի տօլաշարագ, շակիրտլէրի իմանտա վէ սապրտա սապիթ գըլտըգտան սօնրա, 26 Ան Թաքիայա ՚ավտէթ վէ քէնտի վասրթալարըյլէ Աղլահըն իթրա էթտիյի շէյլէրի հիքմայէ էթմէլէրի:

Վէ Գօնեատա անլէր պիրլիքտէ Եէհուտիլէրին սի-
նաղողընա կիրիպ՝ շէօյլէ սէօյլէտիլէր քի, կէրէք Եէ-
հուտիլէր վէ կէրէք Եունանիլէրտէն պիր չօգ խալգ
2 իմանա կէլտի: Ամմա միւ՛մին օլմայան Եէհուտի-
լէր թա՛իֆէլէրին գալպլէրինի պիրատէրլէր ՚ալէյհինէ

ա Մատթ. 10. 6։ Ղուկ. 24. 47։ Այ. 46։ Պ. 3. 26։
բ Ղուկ. 23. 34։ Պ. 3. 17։ 1 Կոր. 2. 8։
գ Այ. 14, 15։ Պ. 15. 21։
դ Ղուկ. 24. 20, 44։ Պ. 26. 22։ 28. 23։
ե Մատթ. 27. 22։ Մարկ. 15. 13, 14։ Ղուկ. 23. 21, 22։ Յովհ. 19. 6, 15։
զ Պ. 3. 13, 14։
է Ղուկ. 18. 31։ 24. 44։ Յովհ. 19. 28, 30, 36, 37։
ը Մատթ. 27. 59։ Մարկ. 15. 46։ Ղուկ. 23. 53։ Յովհ. 19. 38։
թ Մատթ. 28. 6։ Պ. 2. 24։ 3. 13, 15, 26։ 5. 30։
ժ Պ. 1. 11։
ի Մատթ. 28. 16, 17։ Պ. 1. 3։ 1 Կոր. 15. 5-7։
լ Պ. 1. 8։ 2. 32։ 3. 15։ 5. 32։
խ Թէր. 3. 15։ 12. 3։ 22. 18։ Պ. 26. 6։ Բօմ. 4. 13։ Դադ. 3. 16։
ծ Մէգ. 2. 7։ Ի՛սպր. 1. 5։ 5. 5։
կ Եա. 55. 3։
հ Մէգ. 16. 10։ Պ. 2. 31։ Յովհ. 10։
ձ 3 Մ՛իւլ. 2. 10։ Պ. 2. 29։
ղ Երեմ. 31. 34։ Դան. 9. 24։ Ղուկ. 24. 47։ 1 Յովհ. 2. 12։
մ Եա. 53. 11։ Բօմ. 3. 28։ 8. 3։ Ի՛սպր. 7. 19։
յ Եա. 29. 14։ Ամբ. 1. 5։
ն Տիտ. 2. 11։ Ի՛սպր. 12. 15։ 1 Պետ. 5. 12։
շ Պ. 11. 23։ 14. 22։
ո Պ. 18. 6։ 1 Պետ. 4. 4։
չ Մատթ. 28. 19. 20։ Մարկ. 16. 15։ Ղուկ. 24. 47։ Պ. 1. 8։
պ Մատթ. 10. 6։ Պ. 3. 26։ Այ. 26։ Բօմ. 1. 16։
ջ Խուր. 32. 10։ Թէս. 32. 21։ Եա. 55. 5։ Մատթ. 21. 43։ Բօմ. 10. 19.
ռ Պ. 18. 6։ 28. 28։
ս Եա. 42. 6։ 49. 6։ Ղուկ. 2. 31։
վ Պ. 2. 47։
տ 2 Տիմ. 3. 11։
ր Մատթ. 10. 14։ Մարկ. 6. 11։ Ղուկ. 9. 5։ Պ. 18. 6։
ց Մատթ. 5. 12։ Յովհ. 16. 22։ Պ. 2. 46։

Digitized by Google

3 թահրիք էտիպ՝ իֆսատ էթտիլէր։ Անլէր իսէ քէնտի
'ինայէթինին քէլամընա –շէհատէթ էտէն՝ վէ անլէրին
էլլէրիյլէ 'ալամէթլէր վէ միւ'ճիզլէր իճրասընը իհսան
էտէն Րապպա թէվէքքիվ էտէրէք ճէսուրանէ սէօյլէ-
տիլէր, վէ օրատա խայլը զէման մէքս էթտիլէր։
4 Ամմա շէհրին ճիւմհուրը իքի ֆըրգա օլուպ՝ պա'զը-
լարը եէհուտիլէրին վէ տիկէրլէրի էրէսուլլէրին թա-
5 րաֆտարը օլտըլար։ Վէ թա'իֆէլէր վէ եէհուտիլէր
իլէ էրէ'իսլէրի անլէրի թահգիր էտիպ թաշլամագ
6 իչհին հիւճում էթմէք իւզրէ իքէն, Անլէր խապէր ա-
լըպ՝ Լիկայոնիանընը շէհրլէրի օլան Լիւստրա վէ Դերբէ
7 վէ էթրաֆ սէմթլէրէ էֆիրարլէ, Օրատա պէշարէթի
թէպշիր էտէրլէր իտի։
8 Էվէ Լիւստրատա այագլարը գուվվէթսիզ, անա-
տան տօղմա սագաթ վէ հիչ պիր վագըթ եիւրիւմէ-
9 միշ պիր ատէմ օթուրույօր իտի։ Պու քիմսէ Պօղո-
սընը սէօյլէտիյինի տինկլէտիյինտէ, օ տախի անա
տիգգաթլէ նազար էտիպ՝ Էշիֆա պուլմագ իչհին ի-
10 մանը օլտըղընը կէօրէրէք, եիւքսէք սէսլէ, Էդալգ,
այագլարընկ իւզէրինտէ տուր՝ տէմէսի իւզէրինէ սըչ-
11 րայըպ եիւրիւտիւ։ Վէ խալգ Պօղոսընն եափտըղընը
կէօրինճէ, սէս գալտըրարագ, Լիկայոնիա լիսանը
իւզրէ՝ Էհալար ինսան սուրէթինտէ պիզէ նիւզուլ
12 էթտիլէր՝ տէյէրէք, Բառնաբասա՝ Դիոս, Պօղոսա
տախի՝ պաշլրճա սէօյլէյէն օ օլտըղընտան՝ Հերմէս
13 թէսմիյէ էթտիլէր։ Վէ շէհրին էօնիւնտէ օլան Դիոս
Էր–ըէ քեահինի գափուպարընն էօնիւնէ պուղպար
իլէ չիչէքտէն եափըլմըշ թաճլար կէթիրիպ՝ խալգ
իլէ պէրապէր Էգուրպան էթմէք իսթէտի իսէ տէ,
14 Բառնաբաս իլէ Պօղոս րէսուլլէր պունու իշիթմէլէ-
րիյլէ՝ Էլիպասլարընը եըրթարագ, խալգըն արասընա
15 աթըլըպ նիտա էտէրէք, էյ ատէմլէր, Էպու շէյլէրի
նիհչին էտիյօրսընըզ. Էպիզ տախի սիզին իլէ հէմհալ
ատէմլէր օլուպ՝ սիզէ թէպշիր էտէրիզ քի, Էպու պա-
թըլ շէյլէրտէն վազ կէչիպ՝ Էսէմա իլէ զէմինին վէ
տէնիզին վէ անլէրտէ պուլունան ճիւմլէ շէյլէրին
16 խալիգի օլան Էհայյ Ալլահա րիւճու՝ էտէսինիզ։ Վէ
Էօ կէչմիշ տէվրլէրտէ ճիւմլէ իւմմէթլէրի քէնտի եօլ-
17 լարընտա եիւրիւմէյէ պրագտը իսէ տէ, Պունուն իլէ
պէրապէր քէրէմ էտէրէք Էսէմատան պիզէ եաղմուր
իլէ մահսուլտար մէվսիմլէր իհսան էթմէքլէ գալպ-
լէրիմիզի թա'ամ վէ մէսէրրէթլէ տօլտուրարագ,
18 Էքէնտինի շէհատէթսիզ պրագմատը՝ տէտիլէր։ Վէ

պու սէօզլէրլէ քէնտիլէրինէ գուրպան էթմէքտէն
խալգը կիւճլէ մէն՝ էթտիլէր։
19 Ամմա Անթաքիա վէ Գօնեատան ԵէհուտիլԷր կէ-
լիպ՝ խալգը գանտըրարագ Պօղոսը թաշլատըլար,
վէ էօլմիւշ զանն էտէրէք անը շէհրտէն տրշարը սիւ-
20 րիւքլէտիլէր։ Օ իսէ, շակիրտլէր անը իհաթէ էթ-
միշ օլտըղը հալտէ, գալգագ շէհրէ կիրտի, վէ էր-
թէսի կիւն Բառնաբաս իլէ պէրապէր Դերբէյէ 'ա-
զիմէթ էյլէտի։
21 Օլ շէհրտէ տախի պէշարէթի թէպշիր էտիպ՝ Հնիչէ
քիմսէյէրի շակիրտ էթտիքտէն սօկրա, Լիւստրա վէ
22 Գօնեա վէ Անթաքիայա 'ավտէթ էտիպ, Իմանտա
սապիթ գալմալարը իչհին Էնասիհաթ վէրէրէք, վէ՝
Պիզէ մէլէքիւթ Ուլլահա Էօգ մուզայագալարլէ կիր-
մէք կէրէք տիր՝ տէյէրէք շակիրտլէրին գալպլէրինի
23 գուվվէթլէնտիրիրլէր իտի։ Էվէ անլէր իչհին հէր պիր
քիլիսէյէ իխթիյարլար նասպ էթտիլէր, վէ օրուճ
թուրթուպ տու'ա էթտիքտէն սօկրա, անլէրի իման
24 էթտիքլէրի Րապպա ըսմարլատըլար։ Վէ Պիսիդիա-
25 տան կէչիպ Պամփիւլիայա կէլտիլէր. Վէ Պերգէտէ
քէլամը սէօյլէտիքտէն սօկրա, Ատալիայա էնիպ,
26 Օրատան՝ պիթիրմիշ օլտըգլարը իշ իչհին Էալլահըն
լութֆընա ըսմարլանտըգլարը Էմահալէ, եա'նի Ան-
27 թաքիայա տէնիզտէն կէլտիլէր։ Վէ վասըլ օլտըգլա-
րընտա, քիլիսէյի ճէմ՝ էտիպ՝ վասըթալարը յլէ Ալ-
լահընն իճրա էթտիյի ճիւմլէ շէյլէրի, վէ Էթա'իֆէլէրէ
28 իման գափուսընը աչտըղընը Էհիթայէ էթտիլէր։ Վէ
օրատա շակիրտլէր իլէ խայլը միւտտէթ իգամէթ
էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

Անթաքիա քիլիսէսինտէ խիթան խուսուսընտա իխթիլաֆ վուղու՝ պուլմասը։ 6 Երուսաղէմտէ րէսուլլէր իլէ խիթիյարլարընն պու խու-սուստա միւշավէրէսի, 22 վէ քիլիսէլէրէ մէքթուպ եազարագ մէ-սին գարարընը անլէրէ Թէպլղ էթմէլէրի։ 36 Պօղոս իլէ Բառնաբասըն պիրիսկիրինտէն այրըլմալարը։

Վէ եէհուտիյէտէն –պա'զը քիմսէլէր էնիպ՝ Էկէր Մովսէսին այինի իւզրէ Էխիթան օլունմագ-սանըզ, խէլաս պուլամազսընըզ՝ տէյիւ պիրատէր-
2 լէրէ թա'լիմ էտէրլէր իտի։ Իմտի Պօղոս վէ Բառնա-
բասընն անլէր իլէ չօգ միւնազա'ա վէ միւպահէսէլէրի
օլմաղլէ, պու մէս'էլէտէն ւոօլայը՝ Պօղոս վէ Բառ-
նաբաս իլէ քէնտիլէրինտէն տիկէր պա'զը քիմսէլէրին
Երուսաղէմէ րէսուլլէր վէ իխթիյարլարընն եանընա

– *Մարկ.* 16. 20։ *Հպր.* 2. 4։
բ *Ղ.* 13. 3։
գ 2 *Տիմ.* 3. 11։
դ *Մատթ.* 10. 23։
ե *Ղ.* 3. 2։
զ *Մատթ.* 8. 10։ 9. 28, 29։
է *Ես.* 35. 6։
ը *Ղ.* 8. 10։ 28. 6։
թ *Դան.* 2. 46։
ժ *Մատթ.* 26. 65։
ի *Ղ.* 10. 26։ [10։
լ *Յակ.* 5. 17։ *Վահ.* 19.
խ 1 *Մհլ.* 12. 21։ 3 *Մհլ.* 16. 12։ *Երեմ.* 14. 22։ *Ամոս.* 2. 4։ 1 *Կոր.* 8. 4։
ծ *Թէբ.* 1. 1։ *Մէզ.* 33. 6։ 146. 6։ *Վահ.* 14. 7։
կ 1 *Մէլ.* 1. 9։
հ *Մէզ.* 81. 12։ *Ղ.* 17. 30։ 1 *Պետ.* 4. 3։
ձ *Ղևտ.* 26. 4։ *Թէս.* 11. 14։ 28. 12։ *Յոբ.* 5. 10։ *Մէզ.* 65. 10։ 68. 9. 147. 8։ *Երեմ.* 14. 22։ *Մատթ.* 5. 45. 24։ *Ղուկ.* 22. 28, 29։ *Բամ.* 8. 17։ 2 *Տիմ.* 2. 11, 12։ 3. 12։
ղ *Ղ.* 17. 27։ *Բամ.* 1. 20։
ճ *Ղ.* 13. 45։
մ 2 *Կոր.* 11. 25։ 2 *Տիմ.* 3. 11։
յ *Մատթ.* 28. 19։
ն *Ղ.* 11. 23։ 13. 43։
շ *Մատթ.* 10. 38։ 16.
– *Տիտ.* 1. 5։
չ *Ղ.* 15. 40։
պ *Ղ.* 13. 1, 3։
ջ 1 *Կոր.* 16. 9։ 2 *Կոր.* 2. 12։ *Կող.* 4. 3։ *Վահ.* 3. 8։
ռ *Ղ.* 15. 4, 12։ 21. 19։
– *Գաղ.* 2. 12։
վ *Թէբ.* 17. 10։ *Ղևտ.* 12. 3։
տ *Ծովհ.* 7. 22։ *Այ.* 5։ *Գաղ.* 5. 2։ *Փիլ.* 3. 2։ *Կող.* 2. 8։ 11. 16։
ր *Գաղ.* 2. 1։

Digitized by Google

3 չըգմալարընա գարար վէրտիլէը։ Ի՝անլէը տախի քի-
լիսէ թարաֆընտան կէօնտէրիլմէքլէ Փինիկէ վէ Սա-
մարիատան կէչիպ՝ Ըթա՛ֆէլէրին իմանա կէտիքլէ-
րինի իֆատէ էտէրէք, ճիւմլէ պիրատէրլէրէ ՚ազիմ
4 մէսէրրէֆ վէրիրլէր իտի։ Վէ Երուսաղէմէ վասըլ օլ-
տրգլարընտա, քիլիսէ վէ ըէսուլլէր վէ իխթիյարլար
թարաֆընտան գապուլ օլունուպ՝ Ի՝Ալլահրն քէնտի
5 վասըթալարըյլէ իճրա էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի
նագլ էթտիլէր։ Վէ ֆէրիսիլէր ֆըրգասընտան իմանա
կէլմիշ պա՛զը քիմսէյէր գալգրպ՝ Ի՝անլէրի խիթան
էթմէք վէ Մովսէսին շէրի՛աթընը հրֆզ էթմէլէրինի
թէնպիհ էթմէք լազըմ տըր՝ տէտիլէր։
6 Պունուն իւզէրինէ ըէսուլլէր իլէ իխթիյարլար պու
մէս՛էլէնին միւզաքէրէսի զըմընընտան ճէմ՚՚ օլտրլար։
7 Վէ չօգ միւպահէսէտէն սօկրա Պետրոս գալգրպ ան-
լէրէ խիթապէն՝ Ր՚էյ պիրատէրլէր, թա՛ֆէլէր պէ-
շարէթին քէլամընը պէնիմ աղզրմտան իշիտիպ իման
էթմէլէրի իչին Ալլահ արամըզտան էվվէլքի կիւն-
8 լէրտէ պէնի ինթիխապ էյլէտիյինի պիլիրսինիզ։ Վէ
Ֆգալպլէրի պիլէն Ալլահ Րուհ իլ Գուտսը պիզէ վէր-
տիյի կիպի՝ Ի՝անլէրէ տախի վէրմէքլէ, անլէրէ շէհա-
9 տէթ էթտի։ Վէ գալպլէրինի իմանլէ Ֆփաքլէյէրէք,
10 պիզիմ իլէ անլէրի Ի՝թէֆրիգ էթմէտի։ Հալ պէօյլէ
իքէն, նի՚չիւն Ֆշակիրտլէրին պօյունընա կէրէք էճ-
տատըմզընը՝ կէրէք պիզիմ թէհամմիլ էտէմէտիյի-
միզ պիր պօյունտուրզգ գօմաղլէ, Ալլահը թէճրիպէ
11 էտէրսինիզ։ Լաքին անլէր միսիլլու, պիզիմ տախի
Ի՝Րապպ Յիսուս [Քրիստոս]ըն ՚ինայէթիյլէ խէլաս
պուլաճաղրմրզա ինանըրըզ՝ տէտի։
12 Օ զէման պիւթիւն ճէմ՛աթ սիւքիւթ էտիպ՝
Բառնաբաս իլէ Պօղոսըն քէնտի վասըթալարըյլէ
Ֆթա՛ֆէլէր արասընտա Ալլահրն իզհար էյլէտիյի
ճիւմլէ ՚ալամէթլէրի վէ միւ՛ճիզլէրի հիքեայէ էթ-
13 տիքլէրինի տինլէր իտի։ Անլէր տախի քէլամը թէ-
մամ էթտիքտէն սօկրա, Ֆյակորոս ճէվապէն՝ էյ պի-
14 րատէրլէր, պէնի տինլէյինիզ. Ալլահրն թա՛ֆէլէր
արասընտան քէնտի իսմի իչին պիր գավմ ալմագ
իւզրէ, էվվէլտէն անլէրի նասըլ զիյարէթ էթտիյինի
15 Ն՚Շմաւոն հիքեայէ էյլէտի։ Պունա տախի փէյղամ-
16 պէրլէրին քէլամլարը մութապըգ տըր։ Նիթէքիմ՝
Ֆ՚Պունտան սօկրա տէօնիւպ՝ Դաւիթին տիւշմիւշ մէս-
քէնինի թէքրար պինա, վէ երգըլմըշ եէրլէրինի թա՛-
17 միր էտիպ՝ անը թէքրար գուրաճաղրմ. Թա քի ա-
տէմլէրին պագըլարը իլէ իսմիմ իւզէրլէրինտէ անըլ-

Ի Բամ.15.24, 1Կոր.16. 6. 11։
Ղ Գ. 14. 27։
Ճ Ամ. 12։ Գ. 14. 26։ 21. 19։
Ե Ամ. 1։
Ր Գ. 10.20, 11. 12։
Ֆ 1Թէվ.28.9, Գ.1.24։
Ֆ Գ. 10. 44։
Ղ Գ. 10. 15, 28, 43։ 1 Կոր. 1. 2։ 1Պետ.1. 22։
Ի Բամ. 10. 12։
Ֆ Մատթ. 23. 4։ Դաղ. 5. 1։
Ֆ Բամ. 3. 24։ Եփես. 2. 8։ Տիտ. 2. 11։ 3. 4, 5։
Ֆ Գ. 14. 27։
Ֆ Գ. 12. 17։
Ղ Ամ. 7։
Ֆ Ամովս. 9. 11, 12։
Ֆ Պաղ Ամ. 28։
Ֆ 1Մէլ. 1. 9։

տըղը թա՛ֆէլէրին ճիւմլէսի Բապպը արայալար՝
տէյիւ պունլարըն ճիւմլէսինի իճրա էտէն Բապպըն
18 պույուրտըղը եազըլմըշ տըր։ Քէնտի իշլէրինին
19 ճիւմլէսի էզէլտէն պէրու Ալլահա մա՛լիւմ տիր։ Պու
էճլտէն ՚պէն միւնասիպ կէօրիւրիւմ քի՝ ՚Ալլահա ի-
20 ման էտէն թա՛ֆէլէրէ էզիյէթ վէրմէյէլիմ. Անճագ
Ն՚փութլարրն քէրահէթլէրինտէն վէ Ղինատան վէ պօ-
ղուլմըշ նէսնէտէն վէ Ֆգանտան իճթինապ էթսինլէր՝
21 տէյիւ մէքթուպ եազալըմ։ Զիրա գատիմ զէմանլար-
տան պէրու, Մովսէս Ն՚հէր սէպթ կիւնիւ սինաղոգ-
լարտա օգունմագտա օլուպ՝ հէր շէհրտէ անը վա՛զ
էտէնլէր վար տըր՝ տէտի։
22 Օ զէման պիւթիւն քիլիսէ իլէ ըէսուլլէր վէ իխ-
թիյարլարա, քէնտիլէրինտէն պա՛զը ատէմլէր, եա՛նի
պիրատէրլէր արասընտա միւ՛թէպէր օլան Ֆբարսաբա
լագապլը Յուդա իլէ Շիղայը ինթիխապ էտիպ՝ Պօ-
ղոս վէ Բառնաբաս իլէ պէրապէր Անթաքիայա կէօն-
23 տէրտիլէր. Ըէսուլլէր վէ իխթիյարլար վէ պիրատէրլէր թա-
րաֆընտան Անթաքիա վէ Սուրիա վէ Կիլիկիատա
թա՛ֆէլէրտէն օլան պիրատէրլէրէ սէլամ օլունուր։
24 Պիզ քէնտիլէրինէ էմր էթմէմիշ իքէն թարաֆըմզը-
տան Ղպա՛զը քիմսէյէր չըգրպ՝ Խիթան օլունմագ
վէ շէրի՛աթը հրֆզ էթմէք վաճիպ տիր՝ տէմէյէրիյլէ
նէֆսլէրինիզի իզլալ էտէրէք, սիզի միւզթարիպ գըլ-
25 մըշ օլտրգլարընը իշիթտիյիմիզէն, Պիզ պիլիթ-
թիֆագ ճէմ՚՚ օլուպ՝ ատէմլէր ինթիխապ էտէրէք,
26 վէ Ֆճանլարընը Բապպրմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իս-
մի իչին ֆէտա էթմիշ օլան սէվկիւլիւէրիմիզ Բառ-
նաբաս վէ Պօղոս իլէ պէրապէր կէօնտէրմէյի միւնա-
27 սիպ կէօրէրէք, Յուդա իլէ Շիղայը կէօնտէրտիք.
անլէր տախի հէման պու շէյլէրի շիֆահէն խապէր
28 վէրէճէքլէր։ Զիրա սիզին իւզէրինիզէ շու լազըմ օլան
շէյլէրտէն մա՛տա եիւք եիւքլէթմէմէք Րուհ իլ
29 Գուտսա վէ պիզէ միւնասիպ կէօրիւնտիւ։ Ֆեա՛նի
փութ գուրպանընտան վէ Ֆգանտան վէ պօղուլմըշ-
տան վէ զինատան իճթինապ էտէսինիզ, վէ պու
շէյլէրտէն սագընտըղընըզ հալտէ էյի էթմիշ օլուր-
սընըզ. ՚աֆիյէթտէ օլունըզ։
30 Անլէր տախի եօլա չըգարըլտըգտան սօկրա Ան-
թաքիայա կէլտիլէր. վէ ճէմ՛աթը ճէմ՚՚ էտիպ՝ մէք-
31 թուպը թէսլիմ էթտիլէր։ Վէ անլէր օգուտրգտա,
32 թէսէլլիսինտէն տօլայը մէսրուր օլտրլար։ Վէ Յուդա

Ն Թէք. 35. 2։ Խուր. 20. 3, 23։ Եզեկ. 20. 30։ 1 Կոր. 8. 1։ 10. 20, 28։ Վահ. 2. 14, 20։
Ղ 1Կոր. 6. 9, 18։ Դաղ. 5. 19։ Եփես. 5. 3։ Կող. 3. 5։ 1Մէլ. 4. 3։
Ճ 1 Պետ. 4. 3։
Ե Թէք. 9. 4։ Ղեւ. 3. 17։ Թէս. 12. 16, 23։
Ր Գ. 13. 15, 27։
Ֆ Գ.1. 23։
Ֆ Ամ. 1։ Դաղ. 2. 4։ 5. 12։ Տիտ. 1. 10, 11։
Ֆ Գ. 13. 50, 14. 19։ 1Կոր. 15. 30։ 2 Կոր. 11. 23, 26։
Ֆ Ամ. 20։ Գ. 21. 25։ Վահ. 2. 14, 20։
Ֆ Ղեւ. 17. 14։

Digitized by Google

իլէ Շիղա քէնտիլէրի տախի իլհամա մալիք օլտըգ-
լարընտան ²չօգ քէլամլէ ³պիրատէրլէրէ նասիհաթ
33 էտիպ՝ թագվիյէթ վէրտիլէր: Վէ պիր միւտտէթ էյ-
լէնտիքտէն սօկրա, պիրատէրլէր թարաֆընտան սէ-
34 լամէթլէ ըէսուլլէրէ իրսալ օլունտըլար իսէ տէ, Շի-
35 ղայա օրատա գալմագ միւնասիպ կէօրիւնտիւ: ⁴Վէ
Պօղոս իլէ Բառնաբաս սա'իր նիչէ քիմսէլէր իլէ պէ-
րապէր Անթաքիատա իգամէթ էտիպ՝ Բապպէն քէ-
լամընը թա'լիմ ու թէպշիր էտէրլէր իտի:
36 Վէ պիր գաչ կիւն սօկրա, Պօղոս Բառնաբասա
խիթապէն՝ Տէօնիւպ Բապպէն քէլամընը վա'զ էթ-
տիյիմիզ ⁵հէր պիր շէհրտէ պիրատէրլէրի զիյարէթ
էտէրէք նէ հալտէ պուլունտըգլարընը ⁶նէօբէլէ՝ տէտի:
37 Վէ Բառնաբաս ⁷Մարկոս տէնիլէն Յովհաննէսի պէ-
38 րապէր ալմագ իսթէտի իսէ տէ, Պօղոս ⁸Պամփիլիա-
տա քէնտիլէրինտէն այրըլըպ՝ քէնտիլէրի իլէ պիր-
լիքտէ իշէ կիթմէյէն քիմսէյի պէրապէր ալմաղը լա-
39 յըգ կէօրմէտի: Պունտան տօլայը միւնազա'ա վուգու՝
պուլտու, շէօյլէ քի պիրիպիրինտէն այրըլտըլար. վէ
Բառնաբաս Մարկոսը եանընա ալըպ՝ կէմիյէ Գրպ-
40 րըսա կիթտի: Պօղոս տախի Շիղայը ինթիխապ
էթտի, վէ ⁹պիրատէրլէր թարաֆընտան Ալլահընն 'ի-
41 նայէթինէ հէվալէ օլունտըգտան սօկրա, 'Ազիմէթ
էտիպ՝ Սիւրիա իլէ Կիլիկիայը տօլաշարագ ¹⁰քիլիսէ-
լէրէ թագվիյէթ վէրիր իտի:

ՊԱՊ 16

Պօղոսըն՝ Տիմոթէոսը խիթան էթմէսի. 7 Րուհ իւլ Դուտսըն էմրիյլէ շէհրլէրի տօլաշմասը: 14 Լիդիանըն իման էթմէսի: 16 Պօղոսըն ֆալճը պիր գըզտան նափաք րուհու չըգարմասը: 19 Պու սէպէպտէն Պօղոս իլէ Շիղանըն տարպ օլունուպ հապսխանէյէ աթըլմալարը: 26 Պիր միւ'ճիզէ իլէ հապսխանէնին գափուլարը աչըլմասը վէ հապսխանէ միւտիրինին իման կէլմէսի: 37 Պօղոս իլէ Շիղանըն սալը վէրիլմէլէրի:

Վ Է ¹¹Դերբէ իլէ Լիւստրայա վասըլ օլտու, վէ
իշթէ օրատա ¹²Տիմոթէոս իսմինտէ պիր շակիրտ վար
իտի. ¹³մէրգում միւ'մին պիր Եէհուտի գարընընն օղու
2 օլուպ՝ փէտէրի իսէ Եունանի իտի: Պու տախի Լիւստ-
րա իլէ Գոնեատա օլան պիրատէրլէրին ¹⁴հիւան ի
3 շէհատէթինէ մազհար օլմաղլէ, Պօղոս պունուն քէն-
տիսի իլէ պէրապէր չըգմասընը իսթէյէրէք, օլ մա-
հալլէրտէ պուլունան Եէհուտիլէր սէպէպինտէն ¹⁵անը
ալըպ խիթան էյլէտի. զիրա փէտէրի Եունանի իտի-
4 յինի ճիւմլէսի պիլիրլէր իտի: Վէ շէհրլէրտէն կէչէր-
լէր իքէն, ¹⁶երուսաղէմտէ օլան ըէսուլլէր իլէ իխթի-
յարլար թարաֆընտան գարար վէրիլէն գանունլարը
հընֆզ էթմէկլէրի իչիւն՝ անլէրէ թէսլիմ էտէրլէր իտի:
5 Իմտի ¹⁷քիլիսէկլէր իմանտա մա'մուր օլմաղլէ կիւն-
տէն կիւնէ 'ատէտի արթմագտա իտի:
6 Վէ Փռիգիատան վէ Գաղատիա տիյարընտան կէ-
չիպ՝ Ասիատա քէլամը սէօյլէմէկլէրի Րուհ իւլ Գուտս
7 թարաֆընտան մէն' օլունմաղլէ, Միւսիա ճիվարընա
կէլիպ՝ Բիւթանիայա տօղրու կիթմէյէ ճէհտ էթտի-
8 լէր իսէ տէ, Յիսուսըն Րուհը անլէրէ իզն վէրմէտի-
յինտէն, Միւսիայը կէչիպ՝ ¹⁸Տրովադայա էնտիլէր:
9 Վէ կէճէլէյին Պօղոս րիւ'յասընտա՝ Մակեդոնիայա
կէչիպ պիզէ եարտըն էյլէ՝ տէյիւ քէնտինէ եալվա-
րան ¹⁹Մակեդոնիալը պիր ատէմի էօնիւնտէ տուրուր
10 կէօրտիւ: Վէ պու րիւ'յայը կէօրտիւքտէ, Բապպ
պիզի անլէրէ պէշարէթի թէպշիր էթմէյէ ²⁰տա'վէթ
էթմիշ իտիյինի ակլայարագ, տէրհալ Մակեդոնիայա
չըգմաղա սա'յ էյլէտիք:
11 Պէօյլէճէ պիզ Տրովադատան աչըլըպ՝ տօղրու Սա-
մոթրակէյէ կիթտիք, վէ էրթէսի կիւն Նէապոլիսէ,
12 Օրատան տախի Մակեդոնիա սէմթինին պաշ շէհրի,
վէ մուհաճիրլէր մահալի օլան ²¹փիլիպպէյէ Լ-ը-ւէ,
13 վէ պու շէհրտէ պիր գաչ կիւն մէքս էյլէտիք: Վէ
սէպթի կիւնիւնտէ, շէհրտէն տրշարը ըրմաղընն քէ-
նարընա, 'ատէթ իւզրէ տու'ա էթտիքլէրի մահալէ
չըգըպ օթուրտըգ, վէ ճէմ' օլմուշ գարըլարա սէօյ-
14 լէտիք: Վէ Թիւատիրլի էրղէվանի սաթան, վէ Ալ-
լահա 'իպատէթ էտէն Լիդիա նամ պիր գարը տինկէ-
յօր իտի. Բապպ տախի, Պօղոսըն սէօյլէտիյի շէյ-
լէրէ տիգգաթ էթմէկ իւզրէ, ²²մէրգումէնին գալպինի
15 աչտը: Վէ քէնտիսի իլէ խանէսի խալգը վաֆթիզ օ-
լունտըգտա՝ Էկէր պէնի Բապպա միւ'մինէ 'ատտ էթ-
տինիզ իսէ, էվիմէ կիրիպ իգամէթ էտինիզ՝ տէյիւ
ըէճա էթտի, վէ ²³իպրամ էտէրէք պիզի կէօթիւրտիւ:
16 Վէ պիզ տու'այա կիտէր իքէն, քէնտիսինտէ ²⁴ֆալճը
պիր րուհ օլան, վէ ²⁵ֆալ աչմասը յլէ աղալարընա չօգ
17 քեար կէթիրէն պիր ճարիյէ պիզէ րասթ կէլտի: Մէզ-
պուրէ՝ Պօղոս իլէ պիզիմ արտըմըզա տիւշիւպ նիտա
էտէրէք՝ Պու ատէմլէր Ալլահ ը միւթա'ալընն գուլլա-
րը օլուպ՝ պիզէ խէլաս թարիգինի վա'զ էտիյօրլար՝
18 տէր իտի: Վէ չօգ կիւնլէր պու եօլտա հարէքէթ էթ-
միշ օլմաղլէ, Պօղոս ²⁶միւքէտտէր օլարագ, տէօնիպ
օլ րուհա՝ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ սանա էմր է-
տէրիմ, անտէն չըգ՝ տէտիքտէ, ²⁷օլ սա'աթ չըգտը:
19 ²⁸Մէզպուրէնին աղալարը տախի քեարլարընընն իմի-
տի քէսիլտիյինի կէօրտիւքտէ, ²⁹Պօղոս իլէ Շիղայը

ա Պ. 14. 21։ 18. 23։
բ 1Կոր. 16. 11։ Ի'ակ. 11. 31։
գ Պ. 13. 1։
դ Պ. 13. 4, 13, 14, 51։ 14. 1, 6, 23, 24։
ե Պ. 12. 12, 25։ 13. 5։
զ Կող. 4. 10։ 2Տիմ. 4. 11։ Փիլիմ. 24։
է Պ. 13. 13։
ը Պ. 14. 26։
թ Պ. 16. 5։
ժ Պ. 14. 6։
ի Պ. 19. 22։ Բօմ. 16. 21։ 1Կոր. 4. 17։ Փիլ. 2. 19։ 1Սէլ. 3. 2։ 1Տիմ. 1. 2։ 2Տիմ. 1. 2։
լ 2Տիմ. 1. 5։
խ Պ. 6. 3։
ծ 1Կոր. 9. 20։ Պագ Գաղ. 2. 3։ 5. 2։
կ Պ. 15. 28, 29։
հ Պ. 15. 41։
ձ 2Կոր. 2. 12։ 2Տիմ. 4. 13։
ղ Պ. 10. 30։
ճ 2Կոր. 2. 13։
մ Փիլ. 1. 1։
յ Ղուկ. 24. 45։
ն Թէսէ. 19. 3։ 33. 11։ Հաբ. 19. 21։ Ղուկ. 24. 29։ Ի'ակ. 13. 2։
շ 1Միւել. 28. 7։
ո Պ. 19. 24։
չ Պագ Մարկ. 1. 25, 34։
պ Մարկ. 16. 17։
ջ Պ. 19. 25, 26։
ռ 2Կոր. 6. 5։

Digitized by Google

թուեթուպ՝ ՚մէյտանա ըէ՚իսլէրին հուզուրընա սիւ-
10 րիւքլէյէրէք, Անլէրի զապիթլէրէ իհզարլէ՝ Պու ա-
տէմլէր Եէհուտի իքէն, ՚շէհրիմիզի ալթ իսթ էտի-
11 յօրլար, Վէ Րօմալը օլտրդրմզ հալտէ, պիզէ գա-
պու վէ էճրա էթմէսի ճա՚իզ օլմայան այինլէր վա՚զ
12 էտիյօրլար՝ տէտիլէր: Վէ խալգ՝ իւզէրլէրինէ հիւճում
էյլէմէքլէ, զապիթլէր անլէրին լիպասլարընը ճէպ-
րէն սօյտըգտան սօկրա՝ ՚տէօյմէլէրինի էմր էթտիլէր:
13 Վէ անլէրի տարպլէ եարալատըգտան սօկրա, հապս-
խանէյէ աթըպ անլէրի տիգգաթլէ հրֆզ էթմէսինի
14 հապսխանէ միւտիրինէ թէնպահ էթտիլէր: Օ տախի
պէօյլէ պիր թէնպահ ալմադլէ, անլէրի իչ զընտանա
աթըպ այագլարընը թօմրուղա վուրտու:
15 Վէ կէճէ եարըսընտա Պօղոս իլէ Շիղա տու՚ա է-
տիպ՝ Ալլահա համտ էթմէքտէ, մահպուսլար տախի
16 անլէրի տինկլէմէքտէ իքէն, ՚Նակեահ ՚ազիմ պիր հա-
րէքէթ ի արզ վուգու՚ պուլարագ, զընտանըն թէմէլ-
լէրի սարսըլտը, վէ տէրհալ ՚ճիւմլէ գափուլար աչը-
17 լըպ՝ հէր քէսին պաղլարը չէօզիլտիւ: Վէ հապսխանէ
միւտիրի ույանըպ՝ հապսխանէնին գափուլարընը
աչըգ կէօրմէքլէ, մահպուսլար ֆիրար էթտի զան-
նըյլէ գըլըճ չէքիպ՝ քէնտի քէնտինի էօլտիւրէճէք
18 օլտու: Ամմա Պօղոս եիւքսէք սէսլէ չաղրըրպ՝ Քէն-
տինկէ պիր զարար էթմէ, զիրա ճիւմլէմիզ պուրատա
19 իզ՝ տէտի: Օ տախի ըշըգ իսթէյիպ իչէրի գօշտու,
վէ թիթրէյէրէք՝ Պօղոս իլէ Շիղանընն այագլարընա
20 գափանտը: Վէ անլէրի տրշարը չրգարրպ՝ ՚Էյ էֆէն-
տիլէր, նէ՞ եափմալը իմ՚քի խէլաս պուլայըմ՚ տէտի:
21 Անլէր տախի՝ ՚Րապպ Յիսուս Քրիստոսա իման էթ,
վէ քէնտինկ վէ էհլ ի պէյթինկ խէլաս պուլաճագսընըզ՝
22 տէտիլէր: Վէ անա վէ խանէսինտէ պուլունանլարընն
23 ճիւմլէսինէ Րապպընն քէլամընը սէօյլէտիլէր: Օ տա-
խի անլէրի կէճէնին հէման օլ սա՚աթընտա ալրպ
եարալարընը եըյգատը. վէ քէնտիսի իլէ ճիւմլէ թէ-
24 ՚ալլիւգաթը տէր՚ագապ վաֆթիզ օլունտրլար: Վէ
անլէրի խանէսինէ չրգարրպ՝ Նօֆրա գուրտու՝ վէ
Ալլահա իման էտէրէք պիւթիւն էհլ ի պէյթի իլէ
25 մէսրուր օլտու: Վէ սապահ օլտրգտա՝ զապիթլէր
չավուշլարը կէօնտէրիպ՝ Օլ ատէմլէրի սալը վէր՝ տէ-
26 տիլէր: Վէ հապսխանէ միւտիրի պու սէօզլէրի Պօ-
ղոսա նագլ էտիպ՝ Զապիթլէր սալը վէրիվէնիզ իչինն
Թոդէր կէօնտէրտիլէր. անըն իչինն շիմտի չրգրպ սէ-
27 լամէթլէ կիտինիզ՝ տէտի: Պօղոս իսէ անլէրէ՝ ՚Պիզ
Րօմալը ատէմլէր իքէն, պիզի մուհաքէմէ էթմէյէրէք
՚ալէնէն տէօյիւպ զընտանա աթտրլար. շիմտի տէ
պիզի կիզլի՞ մի չրգարրըյօրլար. էօյլէ օլմազ, ամմա
28 քէնտիլէրի կէլիպ պիզի չրգարսընլար՝ տէտի: Վէ
չավուշլար պու սէօղլէրի զապիթլէրէ խապէր վէրտի-
29 լէր. անլէր տախի Րօմալը օլտրգլարընը իշիթմէ գլէ՝
30 գօրգտրլար: Վէ կէլիպ իլթիֆաթ էտէրէք, անլէրի
տրշարըյա չրգարրպ՝ շէհրտէն կիթմէկէրինի ՚րէճա
31 էթտիլէր: Վէ անլէր զընտանտան չրգրպ՝ ՚Վիդիանըն
խանէ-ըէ կիրտիլէր, վէ պիրատէրլէր իլէ կէօրիւշիպ՝
անլէրէ թէսէլլի վէրտիքտէն սօկրա կիթտիլէր:

ՊԱՊ 17

Պօղոսըն Մէլանիքտէ Ֆիսուսը Քէպշիր էՁմէսի: 4 Պա՚զը քիմսէլէրին իման էՁմէլէրի, վէ պա՚զըլարըն տախի անա Քէ՚ատտի էյլէմէլէրի: 10 Պօղոսըն Բէրիայա կէօնտէրիլմէսի, վէ օրատա Ալլահընն քէլամընը Քէպշիր էՁմէսի: 13 Մէլանիք Եէհուտիլէրինին խալգը Թահրիք էՁմէսի իւգէրինէ 15 Պօղոսըն Բէրիատան Ա՚ինայա կիտիպ, ճիւմլէնին խա-
լիգ օլան Ալլահը օրատա Քէպշիր էՁմէսի: 32 Պա՚զըլարընըն խաՁհի-
զա վէ սա՚իրլէրին իման էՁմէլէրի:

Վէ Ամփիպոլիս իլէ Ապողոնիատան կէչիպ Սէ-
լանիյէ կէլտիլէր. օրատա տախի Եէհուտիլէրինն սի-
2 նաղոգը վար իտի: Վէ Պօղոս ՚ատէթի իւգրէ ՚եան-
լարընա վարրպ՝ ՚Քրիստոսըն էլէմ չէքմէսի վէ էօլիւ-
3 լէրտէն գրյամ էթմէսի լազըմ իտի. Հէմ տախի պէ-
նիմ սիզէ Թէպշիր էթտիյիմ Յիսուս՝ Քրիստոս տըր,
տէյիւ Թէֆսիր ու պէյան էտէրէք, քիթապլարտան
իչ սէպթ կիւնիւ անլէր իլէ միւպահէսէ էտէր իտի:
4 ՚Վէ անլէրտէն պա՚զըլարը վէ էհլ ի թագվա Եունա-
նիլէրտէն պիր պէօյիւք ճէմա՚աթ վէ միւ՚թէպէր գա-
րըլարտան նիչէլէրի տախի ի՚թիգատ էտիպ՝ Պօղոս
5 վէ ՚Շիղա իլէ պիրլէշտիլէր: Ամմա ՚ԻուդաԻ ՚ԼԼՀԻՆ
Եէհուտիլէր հասէտ էտիպ՝ քէնտիլէրի իլէ պէրապէր
այագ թագրմընտան պա՚զը եարամազ քիմսէլէրի
Թօփլայըպ շէհրի վէլվէլէյէ վէրտիլէր, վէ ՚Յասոնըն
խանէսինէ հիւճումլէ՝ խալգըն հուզուրընա կէթիրիլ-
6 մէլէրինի թալէպ էթտիլէր: Ամմա անլէրի պուլմա-
տըգլարընտան, Յասոնը վէ պիրատէրլէրտէն պա՚զը-
սընը շէհրին հաքիմլէրինէ սիւրիւքլէյիպ՝ ՚Տինեայը
ֆէսատա վէրէն օլ ատէմլէր պուրայա տախի կէլտի-
7 լէր. Վէ Յասոն անլէրի գապու էթտի, վէ անլէրին
ճիւմլէսի՝ ՚Յիսուս իսմինտէ տիկէր պիր փատիշահ
վար տըր՝ տէյէրէք, Գայսէրին ֆէրմանլարընա մու-
8 խալէֆէթ էտիյօրլար՝ տէյիւ չաղրըրլար իտի: Վէ
պու շէյլէրի իշիտէն գալապալըդը վէ շէհրին հաքիմ-
9 լէրինի միւգլաթրիպ էթտիլէր: Վէ անլէր Յասոն իլէ
սա՚իրլէրտէն քէֆալէթ ալրպ՝ անլէրի սալը վէրտի-
10 լէր: ՚Պիրատէրլէր տախի տէրհալ կէճէլէյինն Պօղոս
իլէ Շիղայը Բերիայա կէօնտէրտիլէր. պունլար տախի
օրայա վասրլ օլուպ՝ Եէհուտիլէրինն սինաղոգընա

ա Մատթ. 10. 18։
բ 3 Միւլ. 18. 17։ Գ. 17. 6։
գ 2 Կոր. 6. 5։ 11. 23, 25։ 1 Սէլ. 2. 2։
դ Գ. 4. 31։
ե Գ. 5. 19։ 12. 7, 10։
զ Ղուկ. 3. 10։ Գ. 2. 37, 9. 6։
է Յովհ. 3. 16, 36։ 6. 47։ 1 Յովհ. 5. 10։
ը Ղուկ. 5. 29, 19. 6։
թ Գ. 22. 25։
ժ Մատթ. 8. 34։
ի ԵՒս. 14։ ——
ժա Ղուկ. 4. 16։ Գ. 9. 20։ 13. 5, 14։ 14. 1։ 16. 13։ 19. 8։
ժբ Ղուկ. 24. 26, 46։ Գ. 18. 28։ Դաղ. 3. 1։
ժգ Գ. 28. 24։
ժդ Գ. 15. 22, 27, 32, 40։
ժե Բօմ. 16. 21։
ժզ Գ. 16. 20։
ժէ Ղուկ. 23. 2։ Յովհ. 19. 12։ 1 Պետ. 2. 13։
ժը Գ. 9. 25։ ԵՒս. 14։

Digitized by Google

11 կիթտիլէր: Անլէր իսէ Սէլանիքտէ պուլունանլար-
տան էշրէֆ օլմալարըլլէ, քէլամը ճան ու կէօնիւլ-
տէն գապուլ էտիպ՝ Պու շէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէ-
յիւ ՚հէր կիւն քիթապլարը արաշտըրըրլար իտի:
12 Պունուն իւզէրինէ անլէրտէն չօգ քիմսէյէր վէ միւ-
թէպէր Եունանի գարըլարտան վէ էրքէքլէրտէն նի-
13 չէլէրի իմանա կէլտիլէր: Վէ Սէլանիք Եէհուտիլէրի
Պօղոսըն Բերիատա Ալլահըն քէլամընը թէպշիր էթ-
տիյինի պիլտիքլէրինտէ, օրայա տախի կէլիպ՝ խալգը
14 թահրիք վէ թէշվիգ էթտիլէր: ՚Օ զէման պիրատէր-
լէր Պօղոսը տէննիզ թարաֆընա կիթմէք իւզրէ տէր-
՚ագապ եօլա չըգարտըլար. ամմա Շիղա իլէ Տիմո-
15 թէոս օրատա գալտըլար: Վէ Պօղոսա եօլտաշ օլան-
լար անը Աթինայա տէյին կէթիրիպ՝ պիր ան էվվէլ
եանընա կէլմէլէրի խուսուսընտա Շիղա իլէ Տիմո-
թէոսա ՚էմր ալըպ կիթտիլէր:
16 Վէ Պօղոս Աթինատա անլէրէ մունթազըր իքէն,
շէհրի փութլարուլէ տօլու կէօրիւպ՝ Քրուհու տէրու-
17 նինտէ հիտտէթլէնմէքլէ, Սինաղօղտա Եէհուտիլէր
վէ էհլ ի թագվա օլանլար իլէ վէ հէր կիւն չարշուտա
թէսատիֆ էթտիյի քիմսէյէր իլէ միւպահէսէ էտէր
18 իտի: Վէ Եպիկուրոսլը վէ Ստոյիկլի ֆէյլէսօֆլար-
տան պա՛զըսը անըն իլէ միւպահէսէ էտիպ, պա՛զը-
լարը՝ Պու լաֆզէն նէ՞ տէմէք իսթէյօր, վէ պա՛զը-
լարը՝ Ղարիպ իլահլար վա՛իզի օլմալը տըր՝ տէրլէր
իտի. զիրա անլէրէ Յիսուսը վէ գըյամէթի թէպշիր
19 էտէր իտի: Վէ անը ալըպ Արիսպագոսա կէօթիւր-
տիւքտէ՝ Սէնին սէօյլէտիյին պու եէնի թա՛լիմ նէ
20 օլտըղընը ակլամամըզ միւմքի՞ն մի տիր. Զիրա սէն
գուլագլարըմըզա ղարիպ շէյլէր իրատ էտիյօրսըն.
պու էճլտէն անլէրին նէ օլտըղընը ակլամագ իսթէ-
21 րիզ՝ տէտիլէր: Զիրա Աթինալըլարըն քեաֆֆէսի վէ
օրատա իգամէթ էտէն էճնէպիլէր եէնի պիր շէյ սէօյ-
լէմէքտէն վէ տինլէմէքտէն պաշգա շէյէ վագըթ
սարֆ էթմէզլէր իտի:
22 Օլ վագըթ Պօղոս Արիսպագոս օրթասընտա տու-
րուպ տէտի քի՝ Էյ Աթինալը ատէմլէր, սիզի հէր
վէճհլէ զիյատէսիյլէ էհլ ի ՚իպատէթ կէօրիյօրըմ.
23 Զիրա տօլաշըպ սիզին մա՛պուտլարընըզա նազար
էտէր իքէն, իւզէրինտէ՝ Նամա՛լիմ Իլահա՝ տէյիւ
եազըլմըշ պիր մէզպահ պուլտըմ. իմտի պէն սիզին
թանըմայարագ ՚իպատէթ էթտիյինիզի, սիզէ հէման
24 անը վա՛զ էտիյօրըմ: ՚Տիւնեայը վէ անտէ պուլու-
նանընը քեաֆֆէսինի խալգ էտէն Ալլահ, քէնտիսի
՚սէմա իլէ զէմինին Բապպը օլմաղլէ ՚էլ իլէ եափըլ-
25 մըշ հէյքէլլէրտէ սաքին օլմազ: Վէ ՚պիր շէյէ միւհ-
թաճ կիպի անա ինսան էլիյլէ խըրտմէթ օլունմազ,
՚չինքի ճիւմլէյէ հայաթ վէ նէֆէս վէ հէր շէյի իհ-
26 սան էտէն օ տըր. Վէ նէվ՚ի պէշէրին ճիւմլէ միլլէթ-
լէրինի պիւթիւն եէր եիւզիւնտէ սաքին օլմալարը ի-
չինն, պիր գանտան խալգ էտիպ՝ մուգատտէմճէ
մու՚այյէն վագըթլարը վէ ՚ուէսքէնլէրինին հուտուտ-
27 լարընը թահտիտ էյլէտի. ՚Թա քի հէր նէ գատար
Ալլահ հէր պիրիմիզտէն ուզագ տէյիլ իսէ տէ, ՚անը
28 արայալար, պէլքի լէմսլէ անը պուլուրլար: Զիրա
՚անընլէ եաշարըզ վէ հարէքէթ էտէրիզ վէ մէվճուտ
իզ. ՚Նիթէքիմ սիզին շա՛իրլէրինիզտէն պա՛զըլարը՝
Զիրա պիզ տէ անըն նէսլի իզ՝ տէյիւ սէօյլէմիշ տիր:
29 Իմտի պիզ Ալլահըն նէսլի օլտըղըմըզ թագտիրտէ,
Ուլուհիյէթի ինսան սէն՚աթը վէ հիւնէրիյլէ օյուլմըշ
օլան ալթուն եա կիւմիւշ եա թաշա պէնգէր ՚զանն
30 էթմէմէլի իզ: Վէ Ալլահ ՚իշպու ճէհալէթ զէմանլա-
րընտան իղմազ էթտի իսէ տէ, ՚Նիմտի հէր եէրտէ
ատէմլէրին ճիւմլէսինէ թէվպէ էթմէլէրինի թէնպիհ
31 էտիյօր: Զիրա քէնտիսի թա՛եին էթտիյի ատէմ վա-
սըթասըյլէ ՚տիւնեայը ՚ատալէթ իւզրէ հիւքմ էթ-
մէք իչինն պիր կիւն թախսիս էթմիշ օլուպ՝ անը տա
՚էօլիւլէրտէն գըյամ՝ էթտիրմէսիյլէ ճիւմլէնին իման
էթմէլէրինէ սէպէպ վէրտի:
32 Վէ էօլիւլէրտէն գըյամը իշիթտիքլէրինտէ, պա՛-
զըլարը իսթիհզա էտիպ, պա՛զըլարը տախի՝ Պու
33 խուսուստա սէնի թէքրար տինլէրիզ՝ տէտիլէր: Վէ
34 պէօյլէճէ Պօղոս արալարընտան չըգտը: Ամմա պա՛զը
ատէմլէր անըն իլէ պիրլէշիպ՝ իմանա կէլտիլէր. վէ
պունլարըն արասընտա Արիսպագոսլը Դիոնեսիոս
իլէ Դամարիս նամընտա պիր գարը վէ անլէր իլէ
սա՛իրլէր տախի վար իտի:

ՊԱՊ 18

Պօղոսըն Կորնթոստա բնտի սէն՚աթընը իշլէյէրէք Թա՛իֆէլէրէ պէշարէթի Եէպշիր էճմէսի: 9 Բասպէլն Պօղոսը բիւ՚յատա եիւբէքլէնտիրմէսի: 12 Պօղոսըն բնտի ՚ալէյհինտէ վալիյէ էտիլէն շիքեայէտ-տէն գուրթուլմասը, 18 վէ խայլը վագըթտան ածնրա շէհրիլէրի տօլաշարագ շակիրտլէրի իմանտա տասիլի էյլէմէսի: 24 Ապողոսըն Ակիւզաս իլէ Պրիսկիդա Թաւաթիլնտան տահա զիյատէ Թա՛լիմ էտիլէրէք Բրիտտոսը ՚ազիմ պիր գուվվէյիլ Եէպշիր էյլէմէսի:

Անտէն սօնրա Պօղոս Աթինատան միւֆարէգէթ-
2 լէ Կորնթոսա կէլտի: Վէ հէփ Եէհուտիլէրին Բօմա-
տան չըգմալարը իչինն Կղոդիոս Գ՚եսէրին էմրի սէ-
պէպիյլէ՝ Իթալիատան հէնուզ կէլմիշ օլան ՚ան ասըլ
-Պոնտոսլը Ակիւղաս նամ պիր Եէհուտի իլէ զէվճէսի
3 Պրիսկիդայը պուլուպ՝ անլէրին եանընա կիթտի: Վէ
սէն՚աթլարը պիր օլմաղլէ, եանլարընտա գալըպ՝

Ր Ես. 34.16։ Դուկ.16. 29։ Յովհ. 5. 39։
Ֆ Մատթ. 10. 23։
Է Գ. 13. 5։
Լ 2 Պետ. 2. 8։
Խ Գ. 14. 15։
Ծ Մատթ. 11. 25։
Կ Գ. 7. 48։
Հ Մէղ. 50. 10-13։
Ձ Թէսք. 2. 7։ Ա՛տ. 16. 22։ Յոբ. 12. 10։ 27. 3։ 33. 4։ Ես. 42. 5։ 57. 16։ Զաք. 12. 1։
Ղ Թէս. 32. 8։
Ճ Գ. 14. 17։
Մ Բամ. 1. 20։
Յ Կող.1.17։ Ի՛սբր.1.3։
Ն Տիտ. 1. 12։
Շ Ես. 40. 18։
Ո Գ.14.16։ Բամ. 3.25։
Չ Դուկ. 24. 47։ Տիտ. 2. 11, 12։ 1 Պետ. 1. 14։ 4. 3։
Պ Գ. 10. 42։ Բամ.2.16։ 14. 10։
Ջ Գ. 2. 24։
Ռ Բամ. 16. 3։ 1Կոր.16. 19։ 2 Տիմ. 4. 19։

Digitized by Google

ի[ր]իշլէը իտի. զիրա սէն'աթլարը չատըրճըլըգ իտի։
4 ի[ս]Վէ հէր սէպթ կիւնիւ սինաղօղտա միւպահէսէ էտիպ
5 Եէհուտիլէրի վէ Եունանիլէրի իլգամ էտէր իտի։ ի[տ]Վէ
Շիղա իլէ Տիմոթէոս Մակեդոնիատան էնտիքլէրինտէ, ի[ժ]Պօղոս րուհընըն թէշվէգիյլէ, Եէհուտիլէրէ Յիսուսըն Քրիստոս իտիյինէ գավիյէն շէհատէթ էտէր
6 իտի։ Վէ ի[ի]անլէր մուգավէմէթլէ քիւֆր էթմէլէրիյլէ, ի[ի]քէնտիսի էլպիսէսինի սիլքիպ անլէրէ՝ ի[ժ]Գանընըզ պաշընըզ իւգէրինէ օլսուն, ի[ժ]պէն փաք իմ. ի[ի]շիմտէն
7 սօկրա թա'ֆիքլէրէ կիտէրիմ՝ տէտի։ Վէ օրատան չըգրպ՝ Ալլահա 'իպատէթ էտէն Յուստոս նամ պիր քիմսէնին խանէսինէ կէլտի. օլ խանէ սինաղօղա
8 մութթասըլ իտի։ ի[ը]Վէ սինաղօղ րէ'իսի Կրիսպոս պիւթիւն էհ ի պէյթի իլէ Բապպա իման էթտի.Կորընթոսլըլարտան տախի չօգ քիմսէլէր իշիտիպ իման
9 էտէրէք վաֆթիզ օլունտըլար. Վէ ի[ժ]Բապպ կէճէ րիւ'յատա Պօղոսա՝ Գօրգմա, լաքին սէօյլէ վէ սիւքիւթ
10 էթմէ. ի[ժ]Զիրա պէն սէնին իլէ իմ. պիր քիմսէ տախի րէնճիտէ էթմէք իշիւն սանա հիւճում էթմէյէճէք տիր, չիւնքիւ պու շէհրտէ պէնիմ չօգ գավմըմ վար՝
11 տէտի։ Վէ արալարընտա Ալլահրն քէլամընը թա'լիմ էտէրէք պիր սէնէ վէ ալթը այ իգամէթ էյլէտի։
12 Վէ Գաղիոն Աքայիա վալիսի իքէն, Եէհուտիլէր պիւիթթիֆագ Պօղոսըն ալէյհինէ գալգըպ՝ անը
13 մահքէմէյէ ճէլպլէ, Պու քիմսէ շէրի'աթըն խիլաֆը վէճճէլէ Ալլահա 'իպատէթ էթմէյէ ատէմլէրի թէշվիգ
14 էտիյօր՝ տէտիլէր։ Վէ Պօղոս աղզընը աչմագ իւզրէ իքէն, Գաղիոն Եէհուտիլէրէ՝ Էյ Եէհուտիլէր, ի[ի]էկէր մէս'էլէ պիր հագգսըզլըգ, եախօտ պիր ֆէնա իշ օլսա իտի, սիզէ հագգ իւզրէ թէհամմիւլ էտէր իտիմ։
15 Ամմա մէս'էլէ սէօզ եա իսմլէր եա շէրի'աթընըզա տա'իր իսէ, սիզ քէնտէնիզ կէօրիւնիւգ. զիրա պէն պու
16 շէյլէրէ հաքիմ օլմագ իսթէմէմ՝ տէյէրէք, Անլէրի
17 մահքէմէտէն թարտ էյլէտի։ Օլ վագրթ ճիմլէ Եունանիլէր ի[ի]սինաղօղ րէ'իսի Սոսթենէսէի թուսթուպ մահքէմէնին էօնիւնտէ տէօյէրլէր իտի. Գաղիոն իսէ պու շէյլէրին հիչ պիրինի վագիֆէ էտինմէտի։
18 Պօղոս տախի խայլը վագրթ տահա էյլէնիպ՝ պիրատէրլէր իլէ վէտա' էտէրէք նէզրի օլտըղը ճիհէթլէ ի[ժ]կենքրատա ի[ի]պաշընը թըրաշ էթտիքտէն սօկրա, Պրիսկիղա վէ Ակիւղաս քէնտիսի իլէ պէրապէր օլա-
19 րագ, պահրէն Սիւրիայա 'ազիմէթ էյլէտի։ Վէ Եփեսոսա վասըլ օլտըգտա, անլէրի օրատա պրագտը, քէնտիսի տախի սինաղօղա կիրիպ՝ Եէհուտիլէր իլէ
20 միւպահէսէ էթտի։ Վէ եանլարընտա պիր միւտէթ տահա մէքս էթմէսինի ըէճա էթտիլէր իսէ տէ, բազի
21 օլմայրպ, [Անճագ՝ կէլէճէք պայրամը մութլագա Երուսաղէմտէ էթմէլի իմ.] ամմա ի[ի]Ալլահրն իրատէթիյլէ եինէ սիզէ տէօնէրիմ՝ տէյէրէք, անլէր իլէ վէ-
22 տա' էտիպ Եփեսոստան պահրէն չըգտը։ Վէ Գայսէրիյէյէ վասըլ օլտըգտա, Երուսաղէմ չըգրպ՝ քիլիսէյի սէլամլատրգտան սօկրա՝ Անթաքիայա էնտի։
23 Վէ պիր միւտէթ մէքս էթտիքտէն սօկրա, չըգրպ ի[ժ]Գաղատիա էյալէթի իլէ Փռիւգիայը սըրա իլէ տօլաշարագ, ի[ի]ճիմլէ շակիրտլէրէ թագվիյէթ վէրիր իտի։
24 ի[ի]Վէ էհ ի քէլամ վէ քիթապլարտա մահիր Ապողոս իսմինտէ 'ան ասըլ Իսքէնտէրիյէլի պիր Եէհուտի
25 Եփեսոսա կէլտի։ Պու ատէմ Բապպրն թարիգինտէ թա'լիմ օլունմրշ ի[ի]վէ րուհճա ղայրէթլի օլմասրյլէ Յիսուսա միւթ'ալլըգ շէյլէրի սէօյլէյիպ տիգգաթլէ թա'լիմ էտէր իտի. Ֆագաթ ի[ի]եալընըզ Յովհաննէսին
26 վաֆթիզինի պիլիր իտի։ Վէ սինաղօղտա ճէսարէթլէ սէօյլէմէյէ պաշլատրընտա, Ակիւղաս իլէ Պրիսկիղա տախի անը իշիթմէյէրիյլէ եանլարընա ալրպ՝ Ալլահրն թարիգինի անա տահա զիյատէ պէյան էթ-
27 տիլէր։ Մէրգում Աքայիայա կէչմէյի միւրատ էթմէքլէ, պիրատէրլէր ա[ա] եիւզ վէրէրէք, շակիրտլէրէ անը գապուլ էթմէլէրի խուսուսընտա եազտըլար. օ տախի վասըլ օլտըգտա՝ 'ինայէթլէ իման էտինլէրէ ի[ի]չօգ
28 եարտըմ էյլէտի։ Զիրա ի[ի]քիթապլարտան Յիսուսրն Քրիստոս իտիյինի պէյան էտէրէք, Եէհուտիլէրի 'ալէնէն վէ էքիտէն իսքեաթ էտէր իտի։

ՊԱՊ 19

Պօղոսրն Եփեսոսա կէլմէսի. 6 էյլէրինի պա'զը շակիրտլէր իւզրինէ գօմասըյլէ Բուհ իւլ Գուտսրն անլէրէ նազիլ օլմասը։ 9 Պօղոսրն Թա'լիմինէ Եէհուտիլէրին թլօմիւ սէօյլէմէյէրի, վէ Բապպրն տախի անը միւ'ճիզլէրրլ. Մէ'նիտ էմէսի. 13 էֆտունեը Եէհուտիլէրին, 16 չէրիր բուհրու պիր ատէմ Քապաֆրնատան մէ'ջբուհ էտիլմէյէրի. 19 Սիհրպազլըգ բիթապլարընըն կազըլմասը. 24 Դեմետրիոսրն բէնտի Քամա'ընտան նաշի խայգը Պօղոս 'ալէյհինտէ Քամրիք էմէսի. 35 շէհրին քեաթիպինին տախի խայգը Քէսբին էյլէմէսի։

Վէ ի[ի]Ապողոս Կորընթոստա իքէն Պօղոս եօգարը սէմթլէրի տօլաշարագ Եփեսոսա կէլիպ՝ պիր գաչ
2 շակիրտ պուլտըգտա անլէրէ, Իման էթտիյինիզտէ Բուհ իւլ Գուտսա նա'իլ օլտընը՞զ մը՝ տէտի. անլէր տախի անա՝ ի[ի]Բուհ իւլ Գուտս մէվճուտ իտիյինի պիլէ
3 իշիթմէտիք՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Էօյլէ իսէ նէյէ՞ վաֆթիզ օլունտընըզ՝ տէտիքտէ, անլէր՝ ի[ժ]Յով-

ի[ի] Պ. 20. 34։ 1Կոր. 4. 12։ 1Սէլ. 2. 9։ 2Սէլ. 3. 8։
ի[ի] Պ. 17. 3։
ի[ժ] Պ. 17. 14,15։
ի[ի] Յոր. 32. 18։ Պ. 17. 3։ Այ. 28։
ի[ի] Պ. 13. 45։ 1Պետ. 4. 4։ Նէհեմ. 5. 13։ Մատթ. 10. 14։ Պ. 13. 51։
ի[ի] Ղեւ. 20. 9, 11, 12։ 2Միւել. 1. 16։ Եզեկ. 18. 13։ 33. 4։ Եզեկ. 3. 18, 19։ 33. 9։ Պ. 20. 26։
ի[ի] Պ. 13. 46։ 28. 28։
ի[ի] 1Կոր. 1 14։
ի[ի] Պ. 23. 11։
ի[ի] Երեմ. 1. 18, 19։ Մատթ. 28. 20։
ի[ի] Պ. 23. 29։ 25. 11, 19։
ի[ի] 1 որ. 1. 1։
ի[ի] Բօմ. 16. 1։
ի[ի] Ա'տ. 6. 18։ Պ. 21. 24։
ի[ի] 1Կոր. 4. 19։ 'Իպր. 6. 3։ Յակ. 4. 15։
ի[ի] Գաղ. 1. 2։ 4. 14։
ի[ի] Պ. 14. 22։ 15. 32, 41։
ի[ի] 1Կոր. 1. 12։ 3. 5, 6։ 4. 6։ Տիտ. 3. 13։
ի[ի] Բօմ. 12. 11։
ի[ի] Պ. 19. 3։
ի[ի] 1Կոր. 3. 6։
ի[ի] Պ. 9. 22։ 17. 3։ Այ. 5։
ի[ի] 1Կոր. 1. 12։ 3. 5, 6։
ի[ի] Պ. 8. 16։ Պագ 1Միւել. 3. 7։
ի[ի] Պ. 18. 25։

Digitized by Google

4 Հաննէսին վաֆթիզինէ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, Պօղոս՝
Յովհաննէս գավմա, Պէնտէն սօկրա կէլէնէ, ե՛նի
Յիսուս Քրիստոսա իման էտինիզ՝ տէյէրէք, թէվպէ
5 վաֆթիզիյլէ վաֆթիզ էյլէտի՝ տէտի: Անլէր տախի
պունու իշիթտիքտէ Րապպ Յիսուսըն իսմինէ վաֆ-
6 թիզ օլունտըլար: Վէ Պօղոս Իւզէրլէրինէ էլլէրինի
գօտրգտա, Րուհ իւլ Գուտս անլէր իւզէրինէ կէլմէքդէ
Լիսանլար թէքէլլիմ էտէրէք իլհամէ սէօյլէրլէր
7 իտի: Վէ ճիմլէսի թագրիպէն օն իքի ատէմ իտի:
8 Վէ սրնաղօզա կիրիպ՝ իչ այ միւտտէթ Մէլէքիւթ
Ուլլահա միւթէ'ալլըգ շէյլէրտէն ճէսուրանէ պահս
9 էտէրէք, ատէմլէրի իլգամ էտէր իտի: Վէ պա'զը
քիմսէլէր 'ինատ վէ մուխալէֆէթ էտէրէք, խալգըն
հուզուրընտա Պու թարիգ հագգընտա քէօթիւ սէօյ-
լէտիքլէրինտէ, անլէրտէն չէքիլտի, վէ շակիրտլերի
այըրըպ՝ հէր կիւն Տիւրան նամ պիր քիմսէնին մէտ-
10 րէսէսինտէ միւպահէսէ էտէր իտի: Պու տախի իքի
սէնէ տէվամ էթմէքդէ, Ասիատա իգամէթ էտէնլէրին
քեաֆֆէսի, կէրէք Եէհուտիլէր, կէրէք Եունանի-
11 լէր, Րապպըն քէլամընը իշիթտիլէր: Վէ Ալլահ Պօ-
ղոսըն էլիյլէ ֆէվգէլ'ատէ միւճիզլէր իճրա էտէր
12 իտի. Շէօյլէ քի անըն ճէսէտինտէն խասթալարա
մէնտիլլէր, եախօտ փէշթիմալլար կէօթիւրիւմէքլէ,
անլէր մարազլարընտան շիճա պուլուպ՝ շէրիր րուհ-
լար տախի չըգար իտի:
13 Վէ տօլաշմագտա օլան էֆսունճը Եէհուտիլէրտէն
պա'զըլարը շէրիր րուհլը քիմսէլէր իւզէրինէ Րապպ
Յիսուսըն իսմինի օգումաղա ճէսարէթ էտիպ՝ Պօ-
ղոսըն վա'զ էթտիյի Յիսուս իլէ իւզէրինիզէ գասէմ
14 օգուրըզ՝ տէրլէր իտի: Վէ պունու էտէնլէր պաշ քեա-
հին Սկեւա նամընտա պիր Եէհուտինին եէտի օղլու
15 իտի: Վէ օլ շէրիր րուհ ճէվապէն՝ Յիսուսը թանըրըմ,
Պօղոսը տա պիլիրիմ, լաքին սիզ քիմլի՞ր սինիզ՝
16 տէտի: Վէ շէրիր րուհլը ատէմ անլէր իւզէրինէ սըչ-
րայըպ՝ անլէրէ թէսալլութ էտէրէք ղալիպ կէլմէ-
սինլէ, օլ խանէտէն չըփլագ վէ եարալը օլարագ ֆի-
17 րար էթտիլէր: Պու տախի Եփեսոստա իգամէթ էտէն
ճիմլէ Եէհուտիլէր իլէ Եունանիլէրէ մա'լիմ օլուպ
Ճիմլէսինէ գօրգու տիւշմէքլէ՝ Րապպ Յիսուսըն իսմի
18 թա'զիմ օլունուր իտի: Վէ իման էթմիշ օլան նիչէ
քիմսէլէր կէլիպ՝ 'ամէլլէրինի ի'թիրաֆլէ հիքեայէ է-
19 տէրլէր իտի: Վէ սիհրպազլըգ էտէնլէրտէն չօգ քիմսէ-
լէր քիթապլարընը թօփլայըպ վէ ճիմլէնին էօնիւնտէ
եագրպ՝ անլէրին պէհասընը հիսապ էթտիքտէ, էլլի
20 պինկ դէհեր կիւմիւշ պուլտըլար: Պու մինվալ իւզրէ

Րապպըն քէլամը զիյատէսիյլէ թէրագգը էտիպ գով-
վէթլէնիր իտի:
21 Վէ պու շէյլէր թէմամ օլտըգտա, Պօղոս Մակե-
դոնիա իլէ Աքայիայը տօլաշտըգտան սօկրա Երու-
սաղէմէ 'ազիմէթ էթմէյի րուհընտա թասմիմ էտէ-
րէք՝ Օրայա վարտըգտան սօկրա Րօմայը տախի
22 կէօրմէլիյիմ՝ տէտի: Վէ Թիմոթէոս իլէ Էրաստոսը Մա-
կեդոնիայա իրսալ էտիպ՝ քէնտիսի պիր միւտտէթ
Ասիատա մէքս էթտի:
23 Վէ Նօլ էսնատէ Պու թարիգ խսւսուրընտա խայլը
24 վէլվէլէ օլտու: Զիրա Դեմետրիոս իսմինտէ պիր գու-
յումճը, կիւմիւշտէն Արտեմիս Տ...Պ...նընն հէյքէլ
րէսմլէրինի եափմաղլէ Նէհլ ի սէն'աթա խայլը քեար
25 էթտիրիր իտի: Մէրգում անլէր իլէ պու միսիլլիւ
շէյլէրի եափանլարը ճէմ՝ էտիպ՝ Էյ ատէմլէր, պիզիմ
սէրվէթիմիզ պու սէն'աթտան օլտըղընը պիլիրսի-
26 նիզ: Վէ պու Պօղոսըն՝ Էլ իլէ եափըլան էլահ
լահ տէյիլ տիր՝ տէյէրէք, եալընըզ Եփեսոստա տէ-
յիլ, ամմա հէման պիւթիւն Ասիատա պիր չօգ խալ-
գը իգնա՛ էտէրէք, իզլալ էթտիյինի կէօրիւպ իշի-
27 տիյօրսընըզ: Վէ եալընըզ պու էսնաֆըմըզ հագա-
րէթէ տիւշար օլմագ թէհլիքէսինտէ օլմայըպ, անճագ
իլահ ը 'ազիմէ օլան Արտեմիսին հէյքէլի տախի հիչ
ի'թիպար օլունուպ՝ պիւթիւն Ասիա իլէ տիւնեանընն
մա'պուտէսի պուլունանընն 'ազամէթի տախի մահվ
28 էտիլէճէք տիր՝ տէտի: Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ
փիւր ղազապ օլարագ՝ Եփեսոսլըլարընն Արտեմիսի
29 պէօյիւք տիր՝ տէյիու պաղրըշտըլար: Պիւթիւն շէ-
հիր տախի տաղտաղա իլէ տօլտու, վէ Պօղոսըն եօլ-
տաշլարը օլան Մակեդոնիալը Գայիոս իլէ Արիս-
տարքոսը գափրպ՝ ճիմլէսի պիրտէն սէյր եէրինէ
30 գօշտըլար: Վէ Պօղոս խալգըն արասընա կիրմէք
իսթէտի իսէ տէ, շակիրտլէր անը պրագմատըլար:
31 Հէմ տախի Ասիա րէ'իսլէրինտէն պա'զըլարը տօսթ-
լարը օլտըղը ճիհէթլէ անա խապէր կէօնտէրիպ՝ սէյր
եէրինէ քէնտիսինի կէօսթէրմէմէսինի րէճա էթտի-
32 լէր: Իմտի ճիմհուր գարմագարըշ օլուպ՝ էքսէրիսի
նէ սէպէպտէն տօլայը ճէմ" օլտըգլարընը պիլմէյէ-
րէք, քիմի պունու վէ քիմի շունու պաղրըրը իտի:
33 Վէ Եէհուտիլէրին սէվգ էթտիքլէրի Աղէքսանդրոսը
խալգըն արասընտան իլէրի սիւրտիւլէր. Աղէք-
սանդրոս տախի Էլիյլէ իշարէթ էտիպ՝ ճիմհուրա ճէ-
34 վապ վէրմէք իսթէտի իսէ տէ, Եէհուտի օլտըղընը
անլատըգլարընտա, ճիմլէսի պիր ավազէ՝ Եփե-

Դ Մատթ. 3. 11։ Յովհ. 1.15,27,30։ Պ. 1.5։ 11. 16։ 13. 24, 25։
Ե Պ. 8. 16։
Զ Պ. 6. 6։ 8. 17։
Է Պ. 2. 4։ 10. 46։
Ը Պ. 17. 2։ 18. 4։
Թ Պ. 1. 3։ 28. 23։
Ժ 2 Տիմ. 1. 15։ 2 Պետ. 2. 2։ Յուդ. 10։
Ի Պագ Պ. 9. 2։ 22. 4։ 24. 14։ Այ. 23։
Լ Պագ Պ. 20. 31։
Խ Մարկ. 16-20։ Պ. 14. 3։ Պ. 5. 15։ Պագ 4 Մակ. 4. 29։
Ծ Մատթ. 12. 27։
Կ Պագ Մարկ. 9. 38։ Ղուկ. 9. 49։
Հ Ղուկ. 1. 65։ 7. 16։ Պ. 2. 43։ 5. 5, 11։
Ձ Մատթ. 3. 6։
Ղ Պ. 6. 7։ 12. 24։
Ճ Պ. 20. 22։
Մ Րօմ. 15. 25։ Գաղ. 2. 1։
Յ Պ. 23. 11։ Րօմ. 15. 24-28։
Ն Պ. 13. 5։
Շ Րօմ. 16. 23։ 2 Տիմ. 4. 20։
Ո 2 Կոր. 1. 8։
Չ Պագ Պ. 9. 2։
Պ Պ. 16. 16, 19։
Ջ Մէզ. 115. 4։ Ես. 44. 10-20։ Երեմ. 10. 3։
Ռ Րօմ. 16. 23։ 1 Կոր. 1. 14։
Ս Պ. 20. 4։ 27. 2։ Կող. 4. 10։ Փիլիմ. 24։
Վ 1 Տիմ. 1. 20։ 2 Տիմ. 4. 14։
Տ Պ. 12. 17։

Digitized by Google

սոսլըլարըն Արտեմիսի պէօյիւք տիր՝ տէյիւ իքի
35 սա՛աթ գատար պաղրըշտըլար։ Ամմա չէհրի֊ քեա-
թիպի խալգը թէսքին էտիպ՝ էյ Եփեսոսլը ատէմլէր,
հաՒնկը ատէմ՝ վար տըր քի Եփեսոսլըլար շէհրինին
իլահ ը ՚ազիմէ օլան Արտեմիսին վէ Դիոս թարա-
ֆընտան նազիլ օլան սանէմին հէյքէլ խրտմէթճիսի
36 օլտրղընը պիլմէյէ։ Իմտի պունլար ի՛թիրազ գապուլ
էթմէզ շէյլէր օլմաղլէ, սիւքիւնէթ իւզրէ օլուպ՝
37 թէտպիրսիզ հարէքէթ էթմէմէնիզ լազըմ տըր։ Զիրա
պու ատէմլէրի կէթիրտինիզ, ամմա հէյքէլ սօյուճը-
լար, եախօտ իլահրմըզա քիւֆը էտիճիլէր տէյիլլէր
38 տիր։ Վէլհասըլ՝ էկէր Դեմետրիոս վէ անըն իլէ պէ-
րապէր պուլունան էհլ ի սէն՛աթըն պիր քիմսէ իլէ
պիր տա՛վալարը վար իսէ, մուհաքէմէ կիւնլէրի օլու-
յօր, հաքիմլէր տախի վար տըր. պիրիպիրի իլէ մու-
39 րաֆա՛ա օլսունլար։ Վէ էկէր մաթլուպընըզ պաշգա
մատտէլէրէ տա՛իր իսէ, ճէմ՛իյէթ ի մէշրու՛էտէ ֆասլ
40 օլունուր։ Զիրա պու կիւնքի վագը՛ատան տօլայը
իխթիլալ թէօհմէթիյլէ միւթթէհիմ պուլունմագ
թէհլիքէսինտէ իզ. չիւնքի պու գարըշըգլըզ իչիւն
պէյան էտէ պիլէճէք սէպէպիմիզ եօգ տըր՝ տէտի։ Վէ
պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ ճէմա՛աթը տաղրըթը։

ՊԱՊ 20

Պօղոսըն Մակեդոնիայա կէթմէսի. 6 Տրովադայա կէլիպ օրատա ՚աշա ի Բապպանիյի իմրա իլէ վա՛զ էթմէսի. 9 իւչիւնճու Քապագա-տան տիւշիպ վէֆաթ էտէն Եւտիքոսը իհեա էթմէսի. 17 Եփեսոս քիլիսէսինին իխթիյարլարընը Մելիտոսա տա՛վէթլէ վէզայիֆ ու ֆէ-բա՛իզլերինի քէնտիլէրինէ պէյան էտիպ՝ պէրլիքտէ տու՛ա էթտիքտէն սօնրա անլէրտէն այրըլմասը։

Վ֊է վէլվէլէ սաքին օլտրգտան սօկրա՝ Պօղոս,
շակիրտլերի չաղըրըպ վէ նասիհաթ վէրիպ՝ վէտա
2 էտէրէք ֊Մակեդոնիայա կիթմէք իւզրէ չըգտը։ Վէ
օլ սէմթլէրի տօլաշըպ՝ անլէրէ չօգ քէլամլէ նասիհաթ
3 վէրտիքտէն սօնրա, Եունանիսթանա կէլտի։ Վէ իւչ
այ մէքս էթտիքտէն սօնրա, տէնիզտէն Սիւրիայա
կէչճէճյի սըրատա, ֊Եէհուտիլէր անըն ՚ալէյհինէ պիր
հիլէ թէրթիպ էթմէլէրիյլէ, Մակեդոնիա իւզէրինտէն
4 ՚ավտէթ էթմէյէ գարար վէրտի։ Վէ Բերիալը Պիռոս
օղլու Սոպատրոս վէ Սէլանիքլիլէրտէն ֊Արիստար-
քոս իլէ Սեկունդոս վէ Դերբէլի ֊Գայիոս վէ ֊Տիմո-
թէոս, վէ Ասիալը ֊Տիւքիկոս իլէ ֊Տրոփիմոս Ասիա-
5 յա գատար անա եօլտաշ օլտրլար։ Պունլար իլէրի
6 կիտիպ՝ պիզի Տրովադատա պէքլէտիլէր։ Պիզ տախի
֊Ֆէֆթիր կիւնլէրինտէն սօնրա, Փիլիպպէտէն պահրէն

չըգըպ պէշ կիւնտէ եանլարընա ֊Տրովադայա վարըպ՝
օրատա եէտի կիւն էյլէնտիք։
7 ֊Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, ֊էքմէք փարէ-
լէմէյէ ճէմ՚՚ օլտրղըմըզտա, Պօղոս էրթէսի կիւն կի-
տէճէք օլմաղլէ, անլէրէ վա՛զ էտէրէք, քէլամը կէճէ
8 եարըսընատէք ուզաթտը։ Վէ օլ ճէմ՚՚ օլտրղըմըզ
֊ֆէվգանի օտատա փէք չօգ գանտիլլէր վար իտի։
9 Վէ Եւտիքոս իսմինտէ պիր նէվճիվան փէնճէրէտէ
օթուրուպ՝ տէրին ույգույա տալմըշ իտի. վէ Պօղոս
վազընը ուզաթտըղընտա անըն ույգուսը ղալէպէ էթ-
մէքլէ, իչինճիւ թապագատան աշաղը տիւշիպ՝ էօ-
10 լիւ օլարագ գալտըրըլտը։ Պօղոս տախի էնիպ՝ ֊իւ-
զէրինէ տիւշտիւ, վէ անա սարըլըպ՝ ֊Վէլվէլէ էթմէ-
11 յինիզ, զիրա ճանը տէրունինտէ տիր՝ տէտի։ Վէ
եինէ եօգաղը չըգըպ՝ էքմէք փարէլէյէրէք եէտի, վէ
սէհէր վագթընա տէյին չօգ քէլամ էթտիքտէն սօկրա՝
12 պէօյլէճէ չըգտը։ Վէ օլ նէվճիվանը սաղ կէթիրիպ՝
13 զիյատէսիյլէ միւթէսէլլի օլտրլար։ Պիզ տախի կէմիյէ
պինէրէք՝ Պօղոսը Ասոնտան ալմագ իւզրէ օրայա
կիթտիք, զիրա քէնտիսի եայան կիտէճէյինտէն՝
14 պէօյլէ ըսմարլամըշ իտի։ Վէ Ասոնտա պիզէ միւա-
գաթ էթտիքտէ անը կէմիյէ ալըպ՝ Միտիլլիյէ կէլտիք։
15 Վէ օրատան աչըլըպ էրթէսի կիւն Սագըզ ատասընըն
գարշըսընա եէթիշտիք, վէ տահա էրթէսի կիւն Սա-
մոսա վասըլ օլարագ, [Տրոգիլիոնտա կէճէլէտիք, վէ]
16 էրթէսի կիւն Մելիտոսա կէլտիք։ Զիրա Պօղոս ֊Պէն-
տէկոստէ կիւնիւ միւմքին իսէ ֊Երուսաղէմտէ պու-
լունմագ իւզրէ ՚աճէլէ էյլէտիյինտէն, Ասիաստա վա-
գըթ կէչիրմէմէք իչիւն, Եփեսոսըն էօնինտէն պահ-
17 րէն կէչմէյէ գարար վէրմիշ իտի։ Վէ Մելիտոստան
Եփեսոսա ֊Հոպէր կէօնտէրիպ՝ քիլիսէնին իխթիյար-
18 լարընը տա՛վէթ էյլէտի։ Վէ եանընա կէլտիքլէրին-
տէ, անլէրէ տէտի քի՝ ֊Ասիայա կէլտիյիմին իլք կիւ-
նիւնտէն պէրու պիւթիւն վագըթ նասըլ սիզին իլէ
19 պուլունուպ՝ քէմալ ը թէվազու՛, Վէ չօգ կէօզ եաշ-
լարըյլէ վէ ֊Եէհուտիլէրին հիլէլէրինտէն տօլայը
պանա վագը՚ օլան թէճրիպէլէրէ Բապպա խրտմէթ
20 էթտիյիմի, Վէ ՚կէրէք Եէհուտիլէրէ վէ կէրէք Եու-
նանիլէրէ ֊Ալլահա օլան թէվպէ վէ Բապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսա օլան իման հագգընտա շէհատէթ
21 էտէրէք, ֊Ֆա՛իտէլի շէյլէրտէն սիզէ խապէր վէրիպ՝
՚ալէնէն վէ խանէ պէ խանէ սիզի թա՛լիմ էթմէքտէն
22 ասլա չէքինմէտիյիմի քէնտինիզ պիլիրսինիզ։ Վէ
շիմտի ֊իշթէ պէն րուհտա պաղլը օլարագ, Երուսա-
ղէմէ կիտիյօրըմ, վէ օրատա պաշըմա կէլէճէք շէյ-

ա 1 Կոր. 16. 5։ 1 Տիմ. 1. 3։
բ Պ. 9.23, 23.12։ 25. 3։ 2 Կոր. 11. 26։
գ Պ.19.29, 27.2։ Կող. 4. 10։
դ Պ. 19. 29։
ե Պ. 16. 1։
զ Եփես. 6. 21, Կող.4. 7։ 2Տիմ. 4.12։ Տիտ. 3. 12։ |20։
է Պ. 21. 29։ 2 Տիմ. 4. 10։
ը Խուր. 12.14,15։ 23. 15։
թ Պ. 16.8, 2Կոր.2. 12։ 2 Տիմ. 4. 13։
ժ 1Կոր. 16.2։ Վահ. 1. 10։
ի Պ. 2. 42, 46։ 1 Կոր. 10. 16։ 11. 20, վէ պայրի։
լ Պ. 1. 13։
խ 3Մխ.17.21։4Մխ. 4. 34։
ծ Մատթ. 9. 24։
կ Պ. 2.1։ 1Կոր. 16. 8։
հ Պ. 24. 17։
ձ Պ. 19.21։ 21. 4,12։
ղ Պ. 18. 19։ 19.1,10։
ճ Այ. 3։
մ Պ. 18. 5։
յ Մարկ. 1. 15։ Ղուկ. 24. 47։ Պ. 2. 38։
ն Այ. 27։
շ Պ. 19. 21։

Digitized by Google

23 լէրի պիլմէմ. Ֆագաթ Րուհ իւլ Գուտս հէր շէհրտէ
պանա շէհատէթ էտիպ՝ Սէնի պէնտլէր վէ մուգայա-
24 գալար պէքլէյօր՝ տէյիւ պույուրըր։ Վաքին հիչ պի-
րինի սայմամ, ճանըմը տախի քէնտիմէ գըյմէթլի
թուրթմամ. Թա քի Սէֆէրիմի վէ Ալլահըն 'ինայէ-
թինին պէշարէթինէ շէհատէթ էթմէք իչիւն Րապպ
Ցիսուստան ալտըղըմ Խըրտմէթի մէսէրըէթլէ իթմամ
25 էտէյիմ։ Վէ շիմտի իշթէ սիզ քի, պէն արանըզտա
մէլէքիւթ Ո-ւշ-ը վա'զ էտէրէք տօլաշտըմ, Հիչ պի-
րինիզ եիւգիւմիւ արթըզ կէօրմէյէճէկինիզի պիլիրիմ։
26 Պու էճլտէն պէն Հճիւլէնին գանընտան պէրի օլ-
27 տըղըմա սիզէ պու կիւն շէհատէթ էտէրիմ։ Զիրա
սիզէ Ալլահըն պիւթիւն իրատէթինի խապէր վէր-
28 մէքտէն Հէքինմէտիմ։ Իմտի քէնտինիզէ, վէ Ալլա-
հըն Քէնտի գանըյլէ Սաթըն ալտըղը քիլիսէսինի
կիւթմէք իչիւն, Րուհ իւլ Գուտսըն Սիզի իւզէրինէ
նազըր թա'եին էյլէտիյի պիւթիւն սիւրիւյէ Մուգայ-
29 յէտ օլունըզ։ Զիրա պէն պիլիրիմ քի՝ պէն այրըլ-
տըգտան սօկրա, արանըզա 'ազընն գուրտլար կի-
30 րիպ՝ սիւրիւյիւ էսիրկէմէյէճէք տիր։ Վէ Քէնտի
արանըզտան տախի, շակիրտլէրի քէնտի արգալարը
սըրա չէքմէք իչիւն ֆասիտ շէյլէր սէօյլէյէն ատէմ-
31 լէր զուհուր էտէճէք տիր։ Պու էճլտէն ույանըգ տու-
րունըզ. վէ Իչ սէնէ կէճէ կիւնտիւզ հէր պիրինիզէ կէօզ
եաշըյլէ նասիհաթ վէրմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէտիյի-
32 մի տէրխաթըր էտինիզ։ Վէ շիմտի, [էյ պիրատէր-
լէր,] սիզի Ալլահա վէ Քանըն ինայէթինին քէլամընա
ըսմարլարըմ, օլ քի, սիզի Պինա էտիպ՝ Ճիւմլէ
մուգատտէսլէր իլէ պէրապէր սիզէ միրաս վէրմէյէ
33 գատիր տիր։ Հիչ պիր քիմսէնին կիւմիւշիւնէ եա ալ-
34 թունընա եա էսվապընա թամա' էթմէտիմ։ Քէնտի
իհթիյաճաթըմա վէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարա
Պու էլլէրին խրտմէթ էթտիյինի քէնտինիզ պիլիր-
35 սինիզ։ Պէօյլէ էմէք վէրիպ՝ զա'իֆլէրէ իմտատ էթ-
մէք, վէ Րապպ Ցիսուսըն՝ Վէրմէք ալմագտան զի-
յատէ միլիարէք տիր՝ տէտիյի քէլամը տէրխաթըր
էթմէք կէրէք իտիյինի սիզէ հէր վէճհլէ կէօսթէրտիմ.
36 Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօկրա՝ Տիզ չէօքիպ
37 ճիւմլէսի իլէ պէրապէր տու'ա էյլէտի։ Վէ ճիւմլէսին-
տէն պիր չօգ աղլայըշ վագը՝ օլտու, վէ Պօղոսըն
38 Պէօյունընա սարըլըպ անը էօփտիւլէր։ Վէ խուսու-
սա՝ Եիւգիւմիւ արթըզ կէօրմէյէճէքսինիզ՝ տէտիյի
սէօզտէն տօլայը զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտըլար.
պա'տէհու անը կէմիյէ գատար թէշէի՝ էթտիլէր։

Պ. 21. 4, 11։ 1 Մկ. 3. 3։
Պ. 21. 13։ Բամ. 8. 35։ 2 Կոր. 4. 16։
2 Տիմ. 4. 7։
Գաղ. 1. 1։ Տիտ. 1. 2։
Պ. 1. 17։ 2 Կոր. 4. 1։
Այ. 38։ Բամ. 15. 23։
Պ. 18. 6։ 2 Կոր. 7. 2։
Ղուկ. 7. 30։ Յովն. 15. 15։ Եփես. 1. 11։
Այ. 20։
Պաղ Ղար. 9. 14։
Եփես. 1. 7, 14։ Կող. 1. 14։ Ղար. 9. 12։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ 5. 9։
1 Կոր. 12. 28։
1 Տիմ. 4. 16։ 1 Պետ. 5. 2։
Մատթ. 7. 15։ 2 Պետ. 2. 1։
1 Տիմ. 1. 20։ 1 Յովն. 2. 19։
Պ. 19. 10։
Ղար. 13. 9։
Պ. 9. 31։
Պ. 26. 18։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 23։

ՊԱՊ 21

Պօղոսըն՝ Մելիտոստան 'ագիւէթ. 8 Գայսէրիյէյէ վիւսուլի վէ վիւ-պէշշիր Փիլիպպոսա միւսաֆիր օլմասը։ 10 Ագաբոսըն Երուսաղէմտէ Պօղոսա նէ վաչը՝ օլաճաղընը խապէր վէրմէսի։ 15 Պօղոսընն՝ Երուսա-ղէմէ չըգմասը, 27 վէ հէյքէլտէ եէհուտիլէր Քարաքընտան Քուվուլուպ 'էսմիրնիսի Քհրիքէտէ օլմասը. 31 պէն պաշընընն անը գուրթարմասը, վէ գավմա նուճգ իրատ էթմէսինէ իզն վէրմէսի։

Վ է պիզ անլէրտէն այրըլտըգտան սօկրա աչ-
լըպ՝ տօղրու Գօս ատասընա, վէ էրթէսի կիւն Ռո-
2 տօսա, օրատան տախի Պատարայա կէլտիք։ Վէ
փինիկէյէ կիտէճէք պիր կէմի պուլմաղէ, պինիպ
3 աչըլտըգ։ Վէ Գըպրըս կէօրինիւպ, անը սօլտա
պրագարագ, Սիւրիա թարաֆընա կիտիպ՝ կէմի եիւ-
քինիւ Տիւրոստա պօշալտաճագ օլտըղընտան, օրայա
4 չըգտըգ։ Վէ շակիրտլէրի պուլուպ՝ օրատա եէտի
կիւն գալտըգ. պունլար տախի Րուհընն վասըթասըյլէ
5 Պօղոսա՝ Երուսաղէմէ չըգմա՝ տէրլէր իտի։ Պիզ իսէ
օլ կիւնլէրի կէչիրտիքտէն սօկրա, չըգըպ եօլա ըչվան
օլտըղըմըզտա, ճհամլէսի գարըլար վէ չօճուգլար իլէ
պէրապէր շէհրին տըշարըսընա տէյին պիզի թէշեի՝
էտիպ՝ Տէնիզ սահիլինտէ տիզ չէօքէրէք տու'ա էյ-
6 լէտիք։ Վէ պիրիպիրիմիզ իլէ վէտա՝ էթտիքտէն
սօկրա՝ պիզ կէմիյէ պինտիք, անլէր տէ քէնտի մա-
7 հալլէրինէ ավտէթ էթտիլէր։ Վէ պիզ տէնիզ սէֆէ-
րինի թէքմիլ էտէրէք, Տիւրոստան Պտողէմայիսէ
վարըլ օլտըղըմըզտա, պիրատէրլէրի սէլամլայըպ՝
8 պիր կիւն անլէրին եանլարընտա գալտըգ։ Վէ պիզ
էրթէսի կիւն չըգըպ՝ Գայսէրիյէյէ կէլտիք. վէ Եէտի-
լէրտէն օլան Միւպէշշիր Փիլիպպոսընն խանէսինէ
9 կիրիպ՝ եանընտա գալտըգ։ Պունուն տախի՝ Իլհամէ
10 սէօյլէյէն տէօրթ պաքիրէ գըզը վար իտի։ Վէ պիզ
օրատա խայլը վագըթ մէքս էտէր իքէն, Եէհուտի-
յէտէն Ագաբոս իսմինտէ պիր փէյղամպէր էնիպ,
11 Եանըմըզա կէլտի, վէ Պօղոսընն գուշաղընը ալըպ
քէնտի էլլէրի իլէ այագլարընը պաղլայարագ՝ Պու
գուշաղըն սահիպի օլան ատէմի Եէհուտիլէր Երու-
սաղէմտէ Հպէօյլէ պաղլայըպ թա'իֆլէրէ էլինէ Թէս-
լիմ էտէճէքլէր՝ տէյիւ Րուհ իւլ Գուտս պույուրըր՝
12 տէտի։ Վէ պու շէյլէրի իշթիտիյիմիզտէ, պիզ վէ
եէրլիլէր Երուսաղէմէ անընն չըգմամասընը րէճա էյլէ-
13 տիք։ Ամմա Պօղոս ճէվապէն՝ Աղլայըպ գալպիմի գը-
րարագ Նէ՞ էտիյօրսընըզ. զիրա պէն Երուսաղէմտէ
եալընըզ պաղլանմաղա տէյիլ, ամմա Րապպ Ցիսու-
սընն իսմի իչիւն էօլմէյէ տախի հազըր իմ՝ տէտի։

Իսպ. 9. 15։ 1 Պետ. 1. 5։
1 Մխլ. 12. 3։ 1 Կոր. 9. 12։ 2 Կոր. 7. 2։ 11. 9։ 12. 17։
Պ. 18. 3։ 1 Կոր. 4. 12։ 1 Մկ. 2. 9։ 2 Մկ. 3. 8։
Բամ. 15. 1։ 1 Կոր. 9. 12։ 2 Կոր. 11. 9, 12։ 12. 13։ Եփես. 4. 28։ 1 Մկ. 4. 11։ 5. 14։ 2 Մկ. 3. 8։
Պ. 7. 59։ 21. 5։
Թէք. 45. 14։ 46. 29։
Այ. 25։
Այ. 12։ Պ. 20. 23։
Պ. 20 36։
Պ. 6. 5։ 8. 26, 40։
Եփես. 4. 12։ 2 Տիմ. 4. 5։
Յովէլ 2. 28։ Պ. 2. 17։
Պ. 11. 28։
Այ. 33։ Պ. 20. 23։
Պ. 20. 24։

Digitized by Google

14 Վէ քէնտիսի գանմատրղընտա, պիզ՝ ՚Բապպլն միւ-
րատը օլսուն՝ տէյէրէք սիւքիւթ էթտիք։
15 Վէ պու կիւնէրտէն սօկրա հազըրլանըպ՝ Երուսա-
16 ղէմէ չըգտըգ։ Վէ Գայսէրիյէտէն պա՛զը շակիրտլէր
պիզիմ իլէ պէրաբեր կէլիպ՝ ։Էէ եանընտա միւսա-
ֆիր օլաճաղըմըզ Մնասոն նամ էսքի շակիրտ վէ
Գրպրրսլը պիր ատէմէ կէօթիւրտիւէր։
17 ։Վէ Երուսաղէմէ վասըլ օլտրղրմըզտա, պիրա-
18 տէրլէր պիզի մէսէրրէթլէյ գապուլ էթտիլէր։ Վէ էր-
թէսի կիւն Պօղոս պիզիմ իլէ պէրաբեր ։Յակոբոսըն
եանընա կիթտի. հէփ իխթիյարլար տախի հազըր
19 իտիլէր։ Վէ անլէրէ սէլամ վէրտիքտէն սօկրա, քէն-
տի ։խրտմէթի վասըթասըյլէ Ալլահըն թա՛ֆիլէր
արասընտա իճրա էթտիյի շէյլէրի պիրէր պիրէր
20 ։հիքեայէ էյլէտի։ Անլէր տախի իշիթտիքլէրինտէ,
Ալլահա համտ էտիպ՝ անա տէտիլէր քի՝ էյ պիրա-
տէր, իմանա կէլմիշ օլան նէ գատար պիկ Եէհուտի-
լէր մէվճուտ օլտրղընը կէօրիյօրսըն. ճիւմլէսի տէ
21 ։շէրի՛աթըն ղայրէթինի չէքէրլէր։ Լաքին սէնին
հագգընտա իշիթմիշլէր տիր քի, սէն թա՛ֆիլէրին
արասընտա օլան ճիւմլէ Եէհուտիլէրէ՝ էվլատընըզը
խիթան էյլէմէյինիզ, վէ այինլէր իւզրէ հարէքէթ
էթմէյինիզ՝ տէյէրէք, Մովսէտէն իրթիտատ էթ-
22 մէլէրինի թա՛լիմ էտէրսին։ Իմտի նա՛սըլ օլաճագ.
սէնին կէլտիյինի իշիտէճլէրինտէն էլպէթթէ խալգ
23 ճէմ՛ օլաճագ տըր։ Պու էճլտէն սանա շու տէյէճէյի-
միզի իճրա էյլէ. եանըմըզտա նէգըրի օլան տէօրթ
24 ատէմ վար։ Պու ատէմլէրի ալըպ՝ անլէր իլէ պէրա-
պէր քէնտիկի թաթհիր էտէրէք, ։պաշլարընը թըրաշ
էթմէլէրի իչիւն մասրաֆլարընը կէօր. ճիւմլէսի տա-
խի սէնին հագգընտա իշիթտիքլէրի շէյլէրին ասլը
օլմայըպ՝ քէնտիկ տախի շէրի՛աթը հըճգ էտէրէք հա-
25 րէքէթ էթտիյինկի ակլայաճագլար։ Ամմա իմանա
կէլմիշ թա՛ֆիլէր խուսուսընտա, պիզ մէքթուպ
կէօնտէրէրէք պէօյլէ պիր շէյ հըճգ էթմէյիպ՝ ։հան-
ճագ փուլ գուրպանլարընտան վէ գանտան վէ պօ-
ղուլմըշ նէմսէտէն վէ զինատան իճթինապ էթմէլէ-
26 րինի միւնասիպ կէօրտիւք։ Ո զէման Պօղոս օլ ա-
տէմլէրի ալըպ՝ էրթէսի կիւն անլէր իլէ պէրաբեր
թաթհիր օլունտրգտան սօկրա, պունլարըն հէր պի-
րի իչիւն գուրպան թագտիմ օլունաճաղը վագթա
տէյին ։թաթհիր կիւնլէրինին իքմալընը խապէր վէ-
րէրէք ։հէյքէլէ կիրտի։
27 Վէ օլ եէտի կիւն խիթամ պուլմագ իւզրէ իքէն,
Ասիալը ։Եէհուտիլէր անը հէյքէլտէ կէօրմէքլէ, պիւ-
թիւն խալգը թահրիք էտիպ՝ ։իւզրինէ էլ ուզատա-
28 րագ, էյ րիճալ ը Իսրայէլ, եարտըմ էտինիզ. ։հէր
եէրտէ գավմ վէ շէրի՛աթ վէ պու մահալընը՝ալէյհինտէ
ճիւմլէյէ թա՛լիմ էտէն ատէմ պու տրր. հաթթա հէյ-
քէլին իչինէ պիլէ եունանիլէր կէթիրիպ, պու մու-
գատտէս մահալը նափաք էյլէտի՝ տէյիւ պաղըրըր-
29 լար իտի։ (Զիրա պունտան էվվէլ շէհրտէ անըն իլէ
պէրաբեր Եփեսոսլը ։Տրոփիմոսը կէօրմիւշ օլմալա-
րըյլէ, Պօղոս անը հէյքէլին իչինէ կէթիրտի զանն
30 էթտիլէր։) ։Վէ պիւթիւն շէհր թահրիք օլունարագ,
խալգ գօշուշուպ՝ Պօղոսը թութարագ, հէյքէլտէն
տըշարը չէքտիքլէրի կիպի՝ գափուլար գափանտը։
31 Անլէր տախի գաթլինէ գաստ էթմէքտէ իքէն, ալա-
յըն պիկ պաշըսընա՝ Պիւթիւն Երուսաղէմ ալթ իւսթ
32 օլտու՝ տէյիւ խապէր եէթիշտի։ ։Ո տախի ֆիլհալ
՚ասքէրլէր իլէ եիւզ պաշըլար ալըպ՝ իւզէրլէրինէ գօշ-
տու, վէ անլէր պիկ պաշը իլէ ՚ասքէրի կէօրտիւքտէ,
33 Պօղոսը տէօյմէքտէն վազ կէչտիլէր։ Ո զէման պիկ
պաշը եագլաշըպ՝ անը թութտու, ։վէ իքի զէնճիրլէ
պաղլանմասընը էմր էտիպ՝ քիմ իտիյինի վէ նէ եափ-
34 մըշ օլտրղընը սիւ՛ալ էյլէտի։ Վէ գալապալըգտա
պա՛զըսը շէօյլէ վէ պա՛զըսը պէօյլէ պաղըրմալա-
րըյլէ, կիւրիւլթիւտէն հագիգաթ ը հալէ վագթֆ օլա-
մատրղընտան, անըն գա՛ալա կէօթիւրիւլմէսինի էմր
35 էթտի։ Վէ նէրտիւպանա կէլտիյինտէ՝ գալապալըղընն
շիտտէթինտէն տօլայը ՚ասքէրլէր անը կէօթիւրտիւ-
36 լէր։ Զիրա ճէմ՛ օլան գավմ՝ ։Անը գալտըր՝ տէյիւ
37 պաղըրարագ, արտը սըրա կէլիրլէր իտի։ Վէ Պօղոս
գա՛անըն իչինէ կէօթիւրիւլմէք իւզրէ իքէն, պիկ
պաշըյա խիթապէն՝ Բուխսաթ վա՛ր մը քի սանա
38 պիր շէյ սէօյլէյէյիմ՛ տէտի։ Ո տախի՝ Եունանիճէ
պիլի՞ր մի սին. ։սէն պունտան մուգատտէմ ֆէսատ
չըգարըպ՝ պէրրիյէյէ տէօրթ պիկ նէֆէր հայտուտ
39 կէօթիւրէն Մրսըրլը տէյի՞լ մի սին՝ տէտի։ Վէ Պօղոս՝
։Պէն Կիլիկիանըն մէշհուր շէհրի օլան Թարսուս է-
հալիսինտէն Եէհուտի իմ. վէ սանա րէճա էտէրիմ՛՝
40 իզն վէր, գավմա սէօյլէյէյիմ՛՝ տէտի։ Ո տախի իզն
վէրտիքտէն սօկրա, Պօղոս նէրտիւպանտա տուրա-
րագ գավմա ։էլ իւլ իշարէթ էթտի. վէ ՚ազիմ սիւքիւթ
օլտրգտա, ՚Իպրանիճէ նուրթգ իրատ էտէրէք տէտի քի,

ՊԱՊ 22

*Պօղոսըն քէնտինին նասըլ իմանա կէլտիյինի, 17 վէ Բապպլն քէն-
տիսինի Ա՛ֆէլլրէ իրսալ էձտիյինի գէթր էձտիյի կիպի, 22 գավ-
մըն երեքէր սէպէ անըն գաձլինի Ձալէպ էձմէսի։ 24 Պին պաշընըն
Պօղոսըն գամըշլէ իսթինձագընը էմր էձմէսի։ 25 Պօղոսըն քէնտիսի
Բսմալը օլտրղընը գիթր էձմէսի իւզէրինէ հագգընտա պիր մըգտար
միւսա՛ատէ օլունմասը։*

ը Մաա՛Ձ. 6. 10; 26. 42; Ղուկ. 11. 2; 22. 42։
ժ Պ. 15. 4։
ի Պ. 15. 13; Գաղ. 1. 19; 2. 9։
լ Պ. 1. 17; 20. 24։
խ Պ. 15. 4, 12; Բսմ. 15. 18, 19։
ծ Պ. 22. 3; Բսմ. 10. 2; Գաղ. 1. 14։
կ Ա՛տ. 6. 2, 13, 18; Պ. 18. 18։
հ Պ. 15. 20, 29։
յ Ա՛տ. 6. 13։
ղ Պ. 24. 18։
ճ Պ. 24. 18։
մ Պ. 26. 21։
յ Պ. 24. 5, 6։
ն Պ. 20. 4։
շ Պ. 26. 21։
- Պ. 23. 27; 24. 7։
ո Ա՛յ. 11; Պ. 20. 23։
պ Ղուկ. 23. 18; Յովհ. 19. 15; Պ. 22. 22։
ջ Պագ Պ. 5. 36։
ռ Պ. 9. 11; 22. 3։
ս Պ. 12. 17։

Digitized by Google

Եյ ֊պիրատէրլէր վէ փէտէրլէր, շիմտի սիզէ վէ-
2 ըէճէյիմ ճէվապը տիկլէյինիզ։ Անլէր քէնտիլէրէ 'Իս-
րանիճէ նուլթգ իրատ էթտիյինի իշխիթտիքլէրինտէ՝
3 տահա զիյատէ սիւքիւթ էթտիլէր։ Ո տախի տէտի
քի՝ Պէն Կիլիկիատա վագը՝ Թարսուստա տօղմուշ,
վէ ֆագաթ պու շէհրտէ ֊Գամաղիէլին ֊այագլարընտա փէրվէրտէ օլմուշ ֊Եէհուտի պիր ատէմ իմ, ֊վէ
4 էճտատըն շէրի'աթընտա տիգգաթլէ թէրպիյէ օլունուպ՝ ճիւլէնիզին ֊պու կիւն օլտրդը միսլիւիս, Ա-
լահ իշիւն ֊ղայրէթլի իտիմ։ ֊Վէ էրքէքլէր իլէ գա-
րըլարը պաղլայըպ հապսլարա թէսլիմ էտէրէք, պու
թարիգէ էօլիմ տէրէճէսինէ գատար թէ'ատտի էյլէ-
5 տիմ. Նասըլ քի քեահհին ի ա'զամ իլէ ֊իխթիյարլարըն պիւթիւն հէյ՛էթի հագգըմտա շէհատէթ էտէրլէր, ֊չինքի անլէրտէն պիրատէրլէրէ մէքթուպլար տախի ալըպ՝ Դամասկոստա պուլունանլարը տախի թէքտիր օլունմալարը իշիւն, պաղը օլարագ Երուսաղէմէ կէթիրմէք իւզրէ, օլ թարաֆա կիտիյօր
6 իտիմ։ ֊Վէ պէն եօլտա կիտէր իքէն Դամասկոսա եագլաշտըղըմտա, էօյլէ վագթընտա անսըզդն էթ-
7 րաֆըմա սէմատան 'ազիմ պիր նուր փարլատը։ Վէ եէրէ տիւշտիմ, վէ պանա՝ Էյ Սաւուղ, Սաւուղ, պանա նիչիւն թէ'ատտի էտիյօրսըն՝ տէյէն պիր սէտա
8 իշխիթտիմ։ Պէն տախի ճէվապէն՝ Եքէնտի. սէն քիմ սիւն՝ տէտիմ. օ տախի պանա՝ Պէն սէնին թէ'ատտի
9 էյլէտիյին Նազարէթլի Յիսուս իմ՝ տէտի. ֊Ամմա պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլար նուրու կէօրտիւէր իսէ տէ, պանա սէօյլէյէնին սէտասընը իշխիթմէտի-
10 լէր։ Պէն տախի՝ Եա Րապպ, նէ՞ եափայըմ՝ տէտիմ. Րապպ տախի պանա՝ Գալգ, Դամասկոսա կիթ, վէ օրատա եափմակ իշիւն թա'եին օլունան շէյլէրին
11 ճիւմլէսի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ օլ նուրըն զիյասը սէպէպիյլէ կէօրէմէզ օլտրդրմտան պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլար էլիմտէն թութարագ,
12 Դամասկոսա կիրտիմ։ Վէ օ֊֊֊ սաքին օլան ճիւմլէ ֊Եէհուտիլէրտէն ֊հիւսն ի շէհատէթէ նա'իլ օլմուշ վէ շէրի'աթ իւզրէ էհլ ի թագվա ֊Անանիա նամընտա
13 պիր ատէմ, կէլիպ եանըմտա տուրարագ, պանա՝ Սաւուղ պիրատէր, կէօզլէրինկ կէօրսիւն՝ տէտի. վէ
14 պէն օլ սա'աթտա անա պագտրմ։ Ո տախի՝ ֊Էճտատըմըզդն Ալլահը, քէնտի իրատէթինի պիլմէք վէ օլ ֊Սալիհի ֊կէօրմէք վէ ֊անըն աղզընտան սէս ի-
15 շիթմէք իշիւն, ֊սէնի հինթիխապ էյլէտի։ ֊Զիրա կէօ-
16 րիւպ իշիթտիյինկ շէյլէր հագգընտա ֊ճիւմլէ ատէմլէրէ անըն շահիտի օլաճագսընն։ Վէ շիմտի նիչիւն թէ'էխխուր էտիյօրսըն. գալգ, վաֆթիզ օլ, վէ ֊Րաթպէ իսմինէ տու'ա էտէրէք ֊կիւնահլարընկտան
17 եըյգան՝ տէտի։ ֊Վէ պէն Երուսաղէմէ 'ավտէթ էտիպ՝ հէյքէլտէ տու'ա էտէր իքէն, հալ ը վէճտտէ
18 պուլունուպ՝ ֊անը կէօրտիմ։ Ո տախի պանա՝ ֊Զապուգ օլ, վէ 'ամճէլէթէն Երուսաղէմտէն չըգ, զիրա պէնիմ հագգըմտա շէհատէթինկի գապուլ էթմէյէճէք-
19 լէր՝ տէտի։ Պէն տախի՝ Եա Րապպ, պէն սանա իման էտէնլէրի հապս էտիպ՝ ֊սինագողլարտա տէօյմէքտէ
20 օլտրդրմը, ֊Վէ սէնին շէհիտին Ստեփանոսընն գանը տէօքիւլիւր իքէն, օրատա հագդը պուլունուպ՝ ֊անդն գաթլինէ րիզա վէրտիյիմի, վէ անը էօլտիւրէնլէրին լիպասլարընը պէքլէմէքտէ օլտրդրմը ֊քէնտիլէրի
21 էյի պիլիրլէր՝ տէտիմ իսէ տէ, Պանա ֊֊֊՝ կիթ, ֊զիրա պէն սէնի ուզագ մահալէ՝ թա'իֆէլէրէ իրսալ էտէճէյիմ՝ տէտի։
22 Վէ պու սէօզէ գատար անը տիկլէյիպ, եիւքսէք սէսլէ՝ ֊Պու միսիլլիւ ատէմի եէր եիւզինտէն գալտրը, ֊զիրա եաշամասը ճա'իզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։
23 Իմտի անլէր պաղրըշարագ, լիպասլարընը աթրպ
24 հավայա թօզ սաչտրգլարը սըրատա, Պինկ պաշը՝ նէ սէպէպտէն տօլայը 'ալէյհինէ պէօյլէ պաղրըշտրգլարընը ակլամագ իչիւն՝ Գամչըյլէ իսթինթագ օլունսուն՝ տէյէրէք, գալ'անըն իչինէ կէօթիւրիւլմէսինի
25 էմր էյլէտի։ Վէ անը գայըշլարլէ կէրիպ պաղլատրգլարընտա, Պօղոս օրատա տուրան եիւզ պաշընյա՝ ֊Րօմալը վէ ղայր ի մահքիմ պիր ատէմի տէօյմէք
26 սիզէ ճա'իզ մի տիր՝ տէտի։ Եիւզ պաշը տախի պունու իշխիթտիքտէ, կիտիպ՝ Նէ էտէճէյիկէ [տիգգաթ էյլէ], զիրա պու ատէմ Րօմալը տըր՝ տէյիւ պինկ
27 պաշընյա խապէր վէրտի։ Պինկ պաշը տախի Պօղոսն եանընա կէլիպ, անա՝ Սէն Րօմալը մը սրն, պանա
28 սէօյլէ՝ տէտիքտէ, Էվվէլթ՝ տէտի։ Վէ պինկ պաշը ճէվապէն՝ Պէն պու հիմայէթ իմթիյազընը պիր չօգ ագչէ իլէ էտինտիմ՝ տէտի. Ֆագաթ Պօղոս՝ պէն հէ-
29 ման ֊֊֊տէ տօղտրմ՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ անը իսթինթագ էտճէք օլան քիմսէլէր տէր'ագապ անըն եանընտան չէքիլտիլէր. վէ պինկ պաշը անըն Րօմալը օլտրդրնա ակեահ օլտրդրնտա՝ անը պաղլատրդը իչիւն գօրգտու։
30 Վէ էրթէսի կիւն Եէհուտիլէր թարաֆընտան նէ իչիւն շիքեայէթ օլունտրդրնըն հագիգաթընը պիլ-

ա Պ. 7. 2։
բ Պ. 5. 34։
գ Թէս. 33. 3։ 4 Մ իւլ. 4. 38։ Ղուկ. 10. 39։
դ Պ. 21. 39։ 2Կոր. 11. 22։ Փիլ. 3. 5։
ե Պ. 26. 5։
զ Իսմ. 10. 2։
է Պ.21.20։ Գաղ. 1.14։
ը Պ.8.3։ 26.9-11։ Փիլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 1. 12։
թ Ղուկ. 22. 66։ Պ.4.5։
ժ Պ. 9. 2։ 26. 10, 12։
ի Պ. 9. 3։ 26. 12, 13։
լ Պ. 9. 7։ Դան. 10. 7։
խ 1 Տիմ. 3. 7.
ծ Պ. 10. 22։
կ Պ. 9. 17։
հ Պ. 3. 13։ 5. 30։
ձ Պ. 3. 14։ 7. 52։
ղ 1 Կոր. 9. 1։ 15. 8։
ճ 1 Կոր. 11. 23։ Գաղ. 1. 12։
մ Պ. 9. 15։ 26. 16։
յ Պ. 4. 20։ 26. 16։
ն Պ. 23. 11։
շ Պ. 9. 14։ Իսմ.10.13։
ո Պ.2.38։ Իպր.10. 21։
չ Պ. 9.26։ 2Կոր. 12.2։
պ Ալ. 14։
ջ Մատթ. 10. 14։
ռ Մատթ. 10. 17։
ս Պ. 7. 57։
վ Ղուկ. 11. 48։ Պ. 7. 50։ Իսմ. 1. 32։
տ Ալ. 4։ Պ. 8. 3։
ր Պ. 9. 15։ 13. 2, 46, 47։18. 6։26.18։ Իսմ. 1. 5։ 11. 13։ 15.15, 16։ Գաղ. 1. 15, 16։
2. 7, 8։ Եփես.3.7,8։ 1Տիմ.2.7։2Տիմ.1.11։
ց Պ. 21. 36։
ւ Պ. 25. 24։
փ Պ. 16. 37.

Digitized by Google

մէք իսթէմէքլէ, անը [պաղլարընտան] չէօզիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսինին կէչմէսինի էմր էտէրէք, Պօղոսը էնտիրիպ՝ հուզուրլարընա կէթիրտի։

ՊԱՊ 23

Պօղոսըն սէօյլէտիյի սըրատա, 2 Անանիանըն անըն աղզընա վուրմալարընը էմր էՁմէսի։ 7 Մէճլիստէ ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէր արասընտա միւնազա՛ա զուհուր էՁմէսի։ 11 Ալլահըն Պօղոսը եւրէքլէնտիրմէսի։ 12 Եէհուտիլէրին անըն զաՁինէ իՁՁիֆագ էՁմէլէրի։ 20 Պին պաշընընն տախի պունու իշտէրէք, 27 Պօղոսը Դայսէրիյէյէ վալի Փելիքսէ կէօնտէրմէսի։

1 Վէ Պօղոս միլլէթ մէճլիսինէ տիգգաթլէ նազար էտիպ՝ էյ պիրատէրլէր. Ընէն պու կիւնէ տէյին Ալլահրն հուզուրընտա քիւլլիյէն խալիս զամիրլէ հա-
2 րէքէթ էյլէտիմ՛ տէտի։ Քեահին ի ա՛զամ Անանիա տախի անըն եանընտա տուրանլարա՝ Ընաղընա վուր-
3 մալարընը էմր էթտի։ Ո զէման Պօղոս անա՝ էյ պատանալը տիվար, սէնի Ալլահ վուրաճագ տըր. սէն շէրի՛աթ մուճէպիճնէ պէնի մուհաքէմէ էթմէյէ օթուրուր իքէն, Ընխլաֆ ը շէր՛ օլարագ, պանա վուրմա-
4 լարընը՞ մը էմր էտիյօրսրն՝ տէտի։ Վէ եանընտա տուրանլար՝ Ալլահրն քեահին ի ա՛զամընա՞ մը շէթմ
5 էտէրսին՝ տէմէլէրիյլէ, Պօղոս՝ էյ պիրատէրլէր, անրն քեահին ի ա՛զամ իտիյինի Ընպիւմէյօր իտիմ. զիրա՝ Ընգավմընգրն րէ՛իսինէ քէօթիւ սէօյլէմէյէսին՝
6 տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։ Վէ Պօղոս անլէրին պիր գըսմը սատուգիլէր վէ տիկէրի ֆէրիսիլէր օլտըղընը պիլմէքլէ, մէճլիստէ՝ էյ պիրատէրլէր, Ընէն ֆէրիսի օղլու ֆէրիսի իմ. էօլիվէրին գըյամը Ընիւմիտինտէն տօլայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՛ տէյիւ
7 նիտա էթտի։ Վէ պունու սէօյլէտիյինտէ՝ ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէր արասընտա միւնազա՛ա զուհուր
8 էտիպ՝ ճիւմհուր իքի ֆըրգա օլտու։ ԸնՁիրա սատուգիլէր՝ Գըյամէթ վէ մէլէք վէ րուհ եօգ տըր՝ տէրլէր,
9 ֆագաթ ֆէրիսիլէր իքիսինի տէ իգրար էտէրլէր։ Վէ պէօյիւք կիւրիւլթիւ վուգու՛ պուլտու, վէ ֆէրիսիլէր թարաֆընըն՛իւէմասը գալգըպ՝ Ընպու ատէմտէ պիր քէօթիւլիք պուլմայօրըզ. Ընամմա էկէր անա պիր րուհ եա պիր մէլէք սէօյլէտի իսէ, [Ալլահա գարշը ճէնք էթմէյէլիմ՛] տէյէրէք միւնազա՛ա էտէրլէր իտի։
10 Վէ չօգ վէլվէլէ վուգու՛ընտա՝ Պօղոս անլէր թարաֆընտան փարէլէնիր՝ տէյիւ պինկ պաշը խավֆ էթմէսիյլէ, էնիպ անլէրին իչլէրինտէն անը գափըպ՝ գալ՛այա կէթիրմէլէրինի՛ ասքէրէ էմր էթտի։
11 Ընվէ էրթէսի կէճէ Բապպ անրն եանընտա տուրուպ՝ էյ Պօղոս, ճէսուր օլ, զիրա Երուսաղէմտէ պէնիմ

հագգըմտա շէհատէթ էթտիյին կիպի, Բօմատա տա-
12 խի էօյլէ շէհատէթ էթմէլիսին՝ տէտի։ Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա՝ Եէհուտիլէրտէն պա՛զըսը իՁԹիֆագ էտէրէք՝ Պօղոսը էօլտիւրմէյինճէ պիր շէյ եէյիպ իչմէյէճէյիզ՝ տէյիւ քէնտիլէրինի լա՛նէթ ալթրնա գօտը-
13 լար։ Վէ պու եէմինէ իՁԹիֆագ էտէնէր գըրգ քի-
14 շիտէն զիյատէ իտի։ Վէ պունլար պաշ քեահինլէրին վէ իխԹիյարլարրն եանընա կիտիպ՝ Պօղոսը էօլտիւրմէյինճէ հիչ պիր շէյ Թաթմայաճաղըզ՝ տէյիւ քէնտի քէնտիմիզի ՚ազիմ՛ լա՛նէթ ալթրնա գօտրգ.
15 Վէ շիմտի սիզ միլլէթ մէճլիսի իլէ պէրապէր անրն հագգընտա օլան շէյլէրի զիյատէ տիգգաթլէ ԹէֆԹիշ էթմէք պէհանէսիյլէ եարրն եանընըզա աշաղը կէթիրսին՝ տէյիւ պինկ պաշըյա խապէր վէրինիզ. պիզ տախի օ վասըլ օլմազտան էվվէլ անը էօլտիւրմէյէ
16 հազըր ըզ՝ տէտիլէր։ Ամմա Պօղոսրն հէմշիրէզատէսի պու հիլէյի իշիթմէքլէ, վարըպ գալ՛այա կիրէ-
17 րէք Պօղոսա խապէր վէրտի· Պօղոս տախի եիւզ պաշըլարրն պիրինի եանընա չաղըրըպ՝ Պու ճիվանը պինկ պաշըյա կէօթիւր, զիրա անա պիր իֆատէսի
18 վար տըր՝ տէտի։ Ո տախի անը ալըպ պինկ պաշըյա կէօթիւրէրէք՝ Մահպուս Պօղոս պէնի չաղըրըպ, պու ճիվանըն սանա իֆատէսի օլտըղը իչիւն, եանընկա
19 կէթիրմէմի րէճա էյլէտի՛ տէտի։ Պինկ պաշը տախի անը էլինտէն թուԹուպ՝ Թէնհա պիր մահալէ չէքիլտի, վէ՛ Պանա վէրէճէյինի խապէր նէ՞ տիր՝ տէյիւ
20 սիւ՛ալ էյլէտի։ Ո տախի՝ Ընեէհուտիլէր Պօղոսրն հագգընտա տահա տիգգաթլէ պիր շէյ ԹէֆԹիշ էթմէք պէհանէսիյլէ, անը եարրն միլլէթ մէճլիսինէ էնտիրէսինի՝ տէյիւ սանա րէճա էթմէյէ իՁԹիֆագ էթտի-
21 լէր. Ամմա սէն անլէրէ րագի օլմայասրն. զիրա պունլարտան՝ անը էօլտիւրմէյինճէ եէյիպ իչմէմէյէ քէնտիլէրինի լա՛նէթ ալթրնա գօմուշ գըրգտան զիյատէ ատէմ՛ անը փուսուտա պէքլէյօրլար. վէ շիմտի հազըր պուլունարագ, սէնին էմրինէ մունթազըր
22 տըրլար՝ տէտի։ Իմտի պինկ պաշը օլ ճիվանա՝ Պու շէյլէրի պանա պէյան էթտիյինկի քիմսէյէ սէօյլէմէ՛ տէյիւ Թէնպիհ էթտիքտէն սօկրա, անը սալը վէրտի։
23 Վէ եիւզ պաշըլարտան իքի քիշի չաղըրըպ՝ կէճէ սա՛աթ իւչտէ Դայսէրիյէյէ կիԹմէք իւզրէ, իքի եիւզ փիյատէ վէ եէթմիշ սիւվարի վէ իքի եիւզ մըզրագը
24 հազըրլայրընըզ. Վէ Պօղոսը պինտիրիպ սէլամէթլէ վալի Փելիքսէ կէօթիւրմէլէրի իչիւն, հայվանլար
25 տախի Թէտարիք էտինիզ՝ տէտի։ Վէ պէր վէճհ ի աԹի
26 պիր մէքԹուպ եազտը. Կղոդիոս Լիւսիաս տէվվէլէթլու
27 վալի Փելիքսէ սէլամ՛ էտէր։ Ընպու ատէմ Եէհուտիլէր

ա Գ. 24. 16, 1 Կոր. 4. 4, 2 Կոր. 1. 12, 4. 2, 2 Տիմ. 1. 5, Գործ. 13. 18։
բ 3 Մուլ. 22. 24, երեմ. 20. 2, Յովհ. 18. 22։
գ Ղեւ. 19. 35, Թէս. 25. 1, 2, Յովհ. 7. 51։
դ Գ. 24. 17։
ե Խոսր. 22. 28. Վ՛. 10. 20, 2 Պետ. 2. 10։
զ Գ. 26. 5, Փիլ. 3. 5։
է Գ. 24. 15, 20, 26. 6, 28. 20։
ը Մատթ. 22. 23, Մարկ. 12. 18, Ղուկ. 20. 27։
թ Գ. 25. 25, 26. 31։
ժ Գ. 22. 7, 17, 18։
ի Գ. 18. 9, 27. 23, 24։
լ Ես. 21. 30, Գ. 25. 3։
խ Ես. 12։
ծ Գ. 21. 33, 24. 7։

Digitized by Google

թարաֆընտան թուրթուլուպ՝ էօլտիւրիվմէք իւզրէ իքէն, Բօմալը օլտըղընը էօյրէնտիյիմտէ, 'ասքէր իլէ
28 եէթիշիպ անը գուրթարտըմ: Վէ անըն հագգընտա էթտիքլէրի շիքեայէթին ՝սէպէպինի ակլամագ մագսէտիյլէ անը անլէրին ժիլլէթ մէճլիսինէ էնտիրտի-
29 յիմտէ, ՀԳաթլէ եա զէնճիրէ միւսթահագգ պիր ճիւրմիւ օլմայըպ՝ անճագ 'ֆքէնտի շէրի'աթլարընա միւթէ'ալլըգ մէս'էլէլէրտէն տօլայը անտէն շիքեայէթ
30 օլունտըղընը ակլատըմ: ՂՎէ [եէհուտիլէրին] պու ատէմէ հիլէ թէրթիպ էտէճէքլէրի պանա պէյան օլունմաղլէ, անը տէրհալ սանա կէօնտէրտիմ, վէ տա'վաճլարա տախի անըն 'ալէյհինտէ օլան շէյլէրի սէնին հուզուրընտա իֆատէ էթմէլէրինի ՙէմր էթտիմ: 'Աֆիյէթտէ օլունըզ:
31 Օլ վագըթ 'ասքէրլէր քէնտիլէրէ էմր օլունտըղը վէճհ իւզրէ, Պօղոսը ալըպ կէճէլէյին Անտիպատ-
32 րոսա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, էրթէսի կիւն անըն իլէ պէրապէր կիթմէք իչին, սուվարիլէրի պրագըպ՝
33 գալ'այա 'ավտէթ էթտիլէր: Պունլար տախի Գայսէրիյէյէ վասըլ օլուպ՝ մէքթուպը վալիյէ թէսալիմլէ
34 Պօղոսը տախի անա թագտիմ էթտիլէր: Վ-ւ տախի Ա+Ն-ա-ա-ը օգույուպ՝ հանկը էյալէթտէն օլտըղընը սիւ'ալ էթտի. վէ ՙԿիլիկիատան օլտըղընը ակլա-
35 մաղլէ, Տա'վաճլարընկ տախի կէլտիքտէ ՝սէնի տինկլէրիմ՝ տէյիպ ՝Հէրովդէսին սէրայընտա հրֆզ օլունմասընը էմր էթտի:

ՊԱՊ 24

Պօղոսը՝ խաթիպ Տէրտիւղոսա ճէվապէն 10 քէնտի էթվար ու Ա'լիմինի իդահլէ Թէպրիյէ ի գիմմէթ էթմէսին. 24 վալի իլէ զէվճէսինէ ցիսուսը վա'զ էյլէմէսին: 26 Վալինին Պօղոս Թաւաֆընտան ագչէ մէմուլի: 27 Վալինին 'ազլը վէ Պօղոսը մահպուս պրագմասը:

Վ է՞պէշ կիւնտէն սօնրա՝ ֆքեահին ի ա'զամ Անանիա, իխթիյարլար վէ Տէրտիւղոս Ն-ր-Ն-ա պիր խաթիպ րէֆագաթընտա պուլունարագ՝ էնտի. վէ պունլար Պօղոս 'ալէյհինտէ վալիյէ շիքեայէթ էթ-
2 տիլէր: Օ տախի չաղրըլտըգտա, Տէրտիւղոս իթհամա պաշլայըպ՝ էյ տէվլէթլու Փելիքս, պիզ սէնին վասըթթանլէ չօգ սէլամէթէ Նա'իլ օլտըղըմըզ հալտէ,
3 վէ սէնին թէտպիրինլէ պու միլլէթին ումուրը թան-
4 զիմ օլունտըղընտան, Հէր զէման վէ մէքեանտա քէ-
5 մալ ը թէշէքքիւրլէ գապուլ էտէրիզ: Լաքին սէնի զիյատէ թա'ճիզ էթմէմէք իչիւն, րէճա էտէրիմ՝ պիզի լութֆէն պիր ազ տինկլէյէսին: ՙԶիրա պիզ պու ատէմին էհլ ի ֆէսատ վէ տիւնեատա օլան ճիւմլէ Եէ-
հուտիլէր արասընտա իխթիլալ սէպէպի, վէ Նասրանի ֆըրգասընըն պիր րէ'իսի օլտըղընը պուլտըգ:
6 Վէ հաթթա ՙհէյքէլի պիլէ նափաք էթմէյէ չալըշտըղընտա, անը Թուրթտըգ վէ ՙքէնտի շէրի'աթըմըզ մուճէպինճէ մուհաքէմէ էթմէք իսթէտիք իսէ տէ,
7 ՂՊինկ պաշը Լիւսիաս եէթիշիպ ճէպր ի 'ազիմլէ էլի-
8 միզտէն ալարագ, Տա'վաճլարընըն սէնին Թարաֆընա կէլմէկլէրինի ՙէմր էթտի. սէն տախի իսթինթագ էթմէքլէ՝ անը իթհամ էթտիյիմիզ շէյլէրին
9 ճիւմլէսինէ վագըֆ օլա պիլիրսին՝ տէտի: Եէհուտիլէր տախի՝ Պու շէյլէր պէօյլէ տիր՝ տէյէրէք Թաստիգ էթտիլէր:
10 Պօղոս տախի՝ Սէօյլէ՝ տէյիւ վալինին քէնտիսինէ իշարէթ էյլէմէսի իւզէրինէ, ճէվապ վէրէրէք տէտի՝ Զօգ սէնէտէն պէրու սէնին պու միլլէթին հաքիմի օլտըղընը պիլտիյիմտէն, պանա միւթէ'ալլըգ
11 շէյլէրէ տահա խօշնուտիյլէ ճէվապ վէրիրիմ: Զինքի պէն ՙ'իպատէթ էթմէք իչիւն Երուսաղէմէ չըգալըտան պէրու օն իքի կիւնտէն զիյատէ օլմատըղընա
12 վագըֆ օլա պիլիրսին: ՙՎէ պէնի նէ հէյքէլտէ, նէ սինաղօղլարտա, նէ տէ շէհրտէ պիր քիմսէ իլէ միւպահէսէ էթմէքտէ, եախօտ խալգը պաշըմա Թօփ-
13 լամագտա պուլտըլար: Վէ շիմտի պէնի իթհամ էթտիքլէրի շէյլէրին իսպաթընա գատիր տէյիւլլէր տիր:
14 Ամմա սանա պունու իգրար էտէրիմ քի՝ ՝պունլարըն ֆըրգա տէտիքլէրի Թարիգ մուճէպինճէ, ՙԹէվրաթ իլէ փէյղամպէրլէրտէ եազըլմըշ օյան շէյլէրին ճիւմլէսինէ իման էտէրէք, ՙէճատատըմըն Ալլահընա ՙի-
15 պատէթ էտէրիմ: Վէ քէնտիլէրին տախի մունթազըր օլտըգլարը միսիլլու, ՙէկէրէք սալիհլէրին վէ կէրէք ֆասըգլարընը էօլիւլէրտէն գըյամ էտէճէքլէրինի
16 ՝Ալլահտան իւմիտ էտէրիմ: ՙՊունա պինա՛էն հէր վագըթ Ալլահընը վէ ինսանընը 'ինտինտէ խալիս զա-
17 միրէ մալիք օլմաղա ճէՀտ էտէրիմ: Վէ չօգ սէնէ կէտիքտէն սօնրա՝ հմիլլէթիմէ սատագա վէ Ա-
18 Թագտիմլէէր Թագտիմ էթմէք իչիւն կէլտիմ: ՙՎէ պու սըրատա պա՛զը Ասիալը Եէհուտիլէր պէնի հէյքէլտէ գալապալըգ, եախօտ վէլվէլէ իլէ օլմայըպ՝
19 ամմա Թաթհիր օլունմըշ պուլտըլար: ՂՎէ պունլար՝ 'ալէյհիմտէ պիր տէյէճէքլէրի օլսա իտի, հուզուրընա
20 կէլիպ շիքեայէթ էթմէլի իտիլէր: Եախօտ պու հազըր պուլունանլար՝ պէնիմ արալարընտա տուրուպ՝ Պէն պու կիւն սիզին Թարաֆընըզտան ՙէօլիւէր գըյամընտան տօլայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ տէյի,
21 Նէտա էթտիյիմ պու պիր սէօզտէն զայրի, միլլէ-

է Պ. 22. 30։
հ Պ. 26. 31։
յ Պ. 18. 15։ 25. 19։
ղ Ա՛յ. 20։
ճ Պ. 24. 8։ 25. 6։
ժ Պ. 21. 39։

ի Պ. 24. 1,10։ 25. 16։ 16.20։ 17.6։ 21.28։
ն Մատթ. 27. 27։ 1Կոր. 2. 12,16։
——
շ Պ. 21. 27։ տ Պ. 21. 28։
չ Պ.23.2,30,35։ 25.2։ ր Յովհ. 18. 31։
ց Ղուկ. 23.2։ Պ. 6.13։ ւ Պ. 21. 33։
փ Պ. 23. 30։

ք Ա՛յ. 17։ Պ. 21. 26։
օ Պ. 25. 8։ 28. 17։
ֆ Պագ Ա՛մովս. 8. 14։ Պ. 9. 2։
ա Պ. 26. 22։ 28. 23։
և 2 Տիմ. 1. 3։

ե Դան. 12. 2։ Յովհ. 5. 28,29։
զ Պ. 23. 6։ 26. 6, 7։ 28. 20։
է Պ. 23. 1։
ը Պ. 11. 29,30։ 20.16։

Բօմ. 15. 25։ 2Կոր. 8. 4։ Գաղ. 2. 10։
թ Պ.21.26,27։ 26.22։
ժ Պ. 23. 30։ 25. 16։
ի Պ. 23. 6։ 28. 20։

Digitized by Google

մէճլիսի հուզուրընտա իքէն, պէնտէ նէ գապահաթ
22 պուլտրգլարընը սէօյլէսինլէր: Վէ Փելիքս [պու շէյ-
լէրի իշլիթտիյինտէ]՝ պու թարիգ հագգընտա քես-
միլ մա՛լիմաթը օլտրղընտան՝ ²Պին պաշը Հիսիաս
էնտիյի զէման տա՛վանըզը թահգիգ էտէրիմ՝ տէ-
23 յիպ, անլէրի պաշգա պիր վագթա թէրք էյլէտի: Վէ
Պօղոսը թահթ ը մուհաֆազասընա ալըպ՝ անա մի-
սա՛ատէ վէրմէքլէ, ²անըն տօսթլարընտան քէնտինէ
խրտմէթ էթմէքտէն քիմսէյի մէն՝ էթմէմէսինի եիւզ
պաշընա թէնպիհ էթտի:
24 Վէ պիր գաչ կիւն սօկրա Փելիքս Եէհուտի պու-
լունան զէվճէսի Դրուսիղա իլէ կէլիպ՝ Պօղոսը կէթիր-
տէրէք, անը Քրիստոսա օլան իման խուսուսընտա
25 տինկլէտի: Ո տախի սալահ վէ զապթ ը նէֆս վէ կէ-
լէճէք ճէզատան պահս էտէր իքէն, Փելիքս զիյատէ-
սիյլէ գօրգուպ՝ Շիմտիլիք կիթ, վագթըմ օլուրսա,
26 սէնի եինէ չաղըրըրըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի: Պու-
նուն իլէ պէրապէր ²Պօղոս թարաֆընտան [սալը
վէրիլմէսի իչիւն] քէնտինէ ագչէ վէրիր մէ՛մուլիյլէ՝
անը չօգ տէֆ՛ա կէթիրտիպ անըն իլէ սէօյլէշիր իտի:
27 Լաքին իքի սէնէ թէմամ՝ օլտրգտա, Փելիքսին եէրինէ
Պորկիոս Փեստոս նասպ օլունուպ՝ Փելիքս, ²Եէհու-
տիլէրին խաթրընը խօշ էթմէք մագսէտիյլէ, Պօղոսը
մահպուս պրագտը:

ՊԱՊ 25

*Եէհուտիլէրին Պօղոս ՚ալէյհինտէ Փեստոսա շիքեայէթի: 8 Պօղոսըն
Քէպրիյէ ի զիմմէթլէ, 11 Գայսէրէ րէֆ՛ի տա՛վա էթմէսի: 14 Փեստո-
սըն՝ մատտէյի մէլիք Ագրիպպասա հիքեայէ իլէ 23 Պօղոսը մէլիք հու-
զուրընա ճէլպ էտէրէք, 25 անըն գաթլէ միւսթահգգ պիր շէյ էթմէ-
տիյինի իֆատէ էյլէմէսի:*

Իմտի Փեստոս վիլայէթէ վասըլ օլուպ՝ իչ կիւն
2 սօկրա Գայսէրիյէտէն Երուսաղէմէ չրգտը: ²Վէ քես-
հինի ի ա՛զամ իլէ Եէհուտիլէրին միւ՛թէպէրանը Պօղոս
3 ՚ալէյհինտէ շիքեայէթ էտիպ՝ րէճա էտէրէք, Անըն
Երուսաղէմէ ճէլպի իչիւն միւսա՛ատէ թալէպ էյլէ-
տիլէր. ³քէնտիլէր իսէ անը եօլտա էօլտիւրմէք իչիւն
4 տուզագ գուրույօրլար իտի: Լաքին Փեստոս ճէվա-
պէն՝ Պօղոս Գայսէրիյէտէ թահթ ը մուհաֆազատա
պուլունուպ, քէնտիսի տախի եագընլարտա օրայա
5 կիտէճէյինի պէյան էտէրէք, Արանըզտան մուգթէ-
տիր օլանլար պէնիմ իլէ պէրապէր էնիպ՝ ⁴օլ ատէմ-
տէ պիր գապահաթ վար իսէ, անը իթհամ էթսին-
6 լէր՝ տէտի: Վէ եանլարընտա անճագ սէքիզ օն կիւն
էյլէնտիքտէն սօկրա Գայսէրիյէյէ էնտի, վէ էրթէսի
կիւն մահքէմէտէ օթուրուպ՝ Պօղոսըն կէթիրիլմէսինի
7 էմր էյլէտի: Ո տախի կէլտիյինտէ, Երուսաղէմտէն
էնէն Եէհուտիլէր անըն էթրաֆընտա տուրուպ՝ անըն
՚ալէյհինտէ իսպաթընա գատիր օլմատգլարը ⁵չօգ
8 վէ աղըր շիքեայէթլէր էթտիլէր իսէ տէ, *Ո տախի՝
⁶Պէն նէ Եէհուտիլէրին շէրի՛աթընա վէ նէ հէյքէլէ վէ
նէ տէ Գայսէրէ գարշը պիր ճիւրմէտ պուլունտրմ՝
9 տէյիւ ճէվապ վէրտի: Լաքին Փեստոս ²Եէհուտիլէ-
րին խաթրընը խօշ էթմէք մագսէտիյլէ, Պօղոսա
ճէվապ վէրիպ՝ ²Սէն Երուսաղէմէ չրգըպ պու շէյլէր
իչիւն պէնիմ հուզուրըմտա օրատա մուհաքէմէ օլմագ
10 իսթէ՞ր մի սին՝ տէտի: Պօղոս տախի՝ Պէն Գայսէրին
մահքէմէսինտէ տուրույօրըմ, պուրատա մուհաքէմէ
օլունմագլըզըմ՝ կէրէք տիր. սէնին տախի փէք էյի
պիլտիյին կիպի՝ Եէհուտիլէրէ հիչ պիր հագգսըզլըգ
11 էթմէտիմ: ²Զիրա էկէր հագգսըզլըգ վէ գաթլէ միւս-
թահագգ պիր շէյ իշլէմիշ իսէմ, էօլմէքտէն չէքինմ-
մէմ. ամմա էկէր պունլարընն՝ ՚ալէյհիմտէ շիքեայէթ
էթտիքլէրի շէյլէրին ասըլ եօգ իսէ, հիչ պիր քիմսէ
պէնի անլէրէ թէսլիմ էտէմէզ. ³Գայսէրէ րէֆ՛ի տա՛վա
12 էտէրիմ՝ տէտի: Ո զէման Փեստոս մէճլիս իլէ մի-
զաքէրէ էթտիքտէն սօկրա՝ Գայսէրէ րէֆ՛ի տա՛վա
էթտին, Գայսէրէ կիտէճէքսին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի:
13 Վէ պիր գաչ կիւն միւրուրինտէն սօկրա, Փեստոսը
թէպրիք էթմէք իւզրէ՝ Ագրիպպաս մէլիք իլէ Բերի-
14 նիկէ Գայսէրիյէյէ վասըլ օլտու: Վէ օրատա պիր չօգ
կիւնլէր էյլէնտիքլէրինտէ, Փեստոս Պօղոսըն մատ-
տէսինի մէլիյէ իֆատէ էտիպ տէտի՝ քի՝ Փելիքսին
15 մահպուս պրագտրզը ³պիր ատէմ վար տըր: ³Պու ա-
տէմին հագգընտա պէն Երուսաղէմտէ իքէն Եէհուտի-
լէրին պաշ քեահինլէրի իլէ իխթիյարլարը անտէն
տօլայը պանա շիքեայէթ ՚արզ էտիպ՝ անըն ՚ալէյ-
16 հինտէ հիւքմ թալէպ էթտիլէր: Պէն տախի՝ Միւտ-
տա՛ի ՚ալէյհ միւտտա՛իլէր իլէ եիւզ եիւզէ պուլու-
նուպ՝ շիքեայէթլէրինէ ճէվապ վէրմէյէ միւսա՛ա-
տէ օլմայընճա, պիր քիմսէյի [գաթլէ] թէսլիմ էթ-
մէք Րօմալըլարըն ՚ատէթի տէյիլ տիր՝ տէյիւ ²ան-
17 լէրէ ճէվապ վէրտիմ: Պունուն իւզէրինէ անլէր
պուրայա ²Գէ՛լ էլէ վասըլ օլտրգլարընտա, ³կէճի-
տիրմէյէրէք էրթէսի կիւն մահքէմէտէ օթուրուպ՝ օլ
18 ատէմին կէթիրիլմէսինի էմր էթտիմ: Վէ տա՛վաճր-
լարը՝ հուզուրտա անըն հագգընտա պէնիմ գըյաս
19 էթտիյիմ պիր շիքեայէթ էթմէտիլէր: ³Ծագաթ քէն-
տի տիյանէթլէրինէ վէ Պօղոսըն՝ Տիրի տիր՝ տէտիյի
Յիսուս նամընտա վէֆաթ էթմիշ պիր քիմսէյէ տա՛իր
20 անըն ՚ալէյհինտէ պա՛զը մէս՛էլէլէրի վար իտի: Վէ
պէն պու մէս՛էլէնին հալլընտա թէրէտտիւտ էթտի-
յիմտէն, քէնտիսինէ՝ Երուսաղէմէ կիտիպ պու շէյ-

ա Այ. 7։
բ Պ. 27. 3։ 28. 16։
գ Խուր. 23. 8։
դ Խուր. 23. 2։ Պ. 12. 3։ 25. 9,14։
ե —
զ Պ. 24. 1։ Այ. 15։
է Պ. 23. 12,15։
ը Պ. 18. 14։ Այ. 18։
թ Մարկ. 15. 3։ Ղուկ. 23.2,10։ Պ.24.5,13։
ժ Պ՝ՂԸ՝Ը Պօղոս
ի Պ. 6.13։ 24. 12. 28. 17։
լ Պ. 24. 27։
խ Այ. 20։
ծ Այ. 25։ Պ. 18. 14։ 23. 29։ 26. 31։
կ Պ. 26. 32։ 28. 19։
հ Պ. 24. 27։
ձ Այ. 2,3։
ղ Այ. 4,5։
ճ Այ. 6։
մ Պ. 18. 15։ 23. 29։

Digitized by Google

լէրտէն տօլայը օրատա մուհաքէմէ օլմագ իսթէ՞ր մի
21 սին՝ տէտիմ: Վէ լաքին Պողոս Օգոստոսըն հիւքմիւ-
նէ պրագըլմագ իւզրէ, րէֆ'ի տա'վա էթտիյինտէ,
պէն անը Գայսէրէ կէօնտէրինճէյէ տէյին հրֆզ օ-
22 լունմասընը էմր էթտիմ: Նվէ Ագրիպպաս փեստոսա՝
Պէն քէնտիմ տախի պու ատէմի տինկլէմէյէ արզու
էտիյօրըմ, տէտիքտէ՝ Եարըն անը տինկլէրսին՝ տէտի:
23 Էրթէսի կիւն Ագրիպպաս իլէ Բերինիկէ քէմալ ը
իհթիշամէ կէլիպ՝ պիկ պաշըլար վէ շէհրին րիճալ
ու քիպարը իլէ պէրապէր տիվանխանէյէ կիրտիքտէն
սօկրա, Փեստոսըն էմրի իւզէրինէ Պողոս կէթիրիլ-
24 տի: Վէ Փեստոս տէտի քի՝ Էյ մէլիք Ագրիպպաս վէ
պիգիմ իլէ հազըր պուլունան ճիւմլէ րիճալ, պունու
կէօրիյօրսընըզ. Եէհուտիլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը
Երուսաղէմտէ վէ պուրատա եանըմա կէլիպ, պունուն
հագգընտա՝ Արթըգ սաղ գալմասը ճա՛իզ տէյիլ տիր՝
25 տէյիւ չաղըրըրլար իտի. Լաքին պէն Նանըն գաթլէ
միւթահագգ պիր շէյ էթմէտիյինի ակլայըպ, քէն-
տիսի տախի Օգոստոսա րէֆ' ի տա'վա էթտիյինտէն,
26 անը կէօնտէրմէյէ հիւքմ էթտիմ: Սմմա անըն հագ-
գընտա էֆէնտիմիզէ եազաճագ պիր թահգիգ օլուն-
մըշ շէյիմ՝ օլմատըղընտան, անը սիզին հուզուրը-
նըզտա վէ պախուսուս, էյ մէլիք Ագրիպպաս, սէնին
հուզուրընա կէթիրտիմ, քի իսթինթագ օլունտըգտան
27 սօկրա, պիր եազաճաղըմ օլա: Զիրա պիր մահպուս
կէօնտէրիպ՝ Նալէյհինտէ օլան շիքեայէթլէրի տախի
պէյան էթմէմէ՛ք պանա նամա՛գուլ կէօրինիւր:

ՊԱՊ 26

Մէլիք Ագրիպպաս հուզուրընտա Պողոսըն սէպավէթինտէն պէրու նասըլ եաշատըղընը, 12 վէ նասըլ պիր միւ'ճիզէ իլէ իմանա կէլտի-յինի վէ րէսայէթէ տա'վի օլունտըղընը հիքեայէ էնվէսթ: 24 Փեստո-սըն Պողոսը չըղըղն Նատ էնմէսի իւզէրինէ, Պողոսըն անա միւլայէ-մէնէ ճէվապը: 28 Ագրիպպասըն Խրիսթիյանըղա իգնա՛ը: 30 Հազըր պուլունանըլարըն Պողոսը գապահաճսըզ Նատ էնմէէրի:

Վէ Ագրիպպաս Պողոսա՝ Քէնտին իչիւն սէօյլէ-
մէյէ սանա իզն վար՝ տէտիքտէ, Պողոս էլինի ուզա-
2 տըպ ճէվապ վէրէրէ՛ք, Էյ մէլիք Ագրիպպաս, Եէհու-
տիլէր Թարաֆընտան շիքեայէթ օլունտըղըմ շէյլէ-
րին ճիւմլէսի հագգընտա, պու կիւն սէնին հուզու-
րընտա ճէվապ վէրէճէյիմտէն քէնտիմի պախթիյար
3 Նատ էտէրիմ. Խուսուսա քի Եէհուտիլէրին հէփ ա-
յինէրի իլէ մէս'էլէլէրինէ վագըֆ սըն. պու սէպէպ-
4 տէն պէնի սապրլէ տինկլէմէնիզի րէճա էտէրիմ: Իպ-
թիտատէն Երուսաղէմտէ միլլէթիմին արասընտա
սէպավէթիմտէն պէրու նասըլ եաշատըղըմը Եէհու-
5 տիլէրին ճիւմլէսի պիլիրլէր: Զիւնքի (շէհատէթ էթ-
մէ՛ք իսթէրլէր իսէ) Նտինիմիզին էն տիգգաթլը ֆըր-
գասընա կէօրէ ֆէրիսի եաշատըղըմը էվվէլտէն պէ-
6 րու պիլիրլէր: Վէ պէն շիմտի Նալլահ թարաֆընտան
էճատտըմըղա վէրիլիպ՝ Նօն իքի սըպթըմըզընը տախի
Նկէճէ կիւնտիւզ տէվամ իւզրէ Նիպատէթ էտէրէ՛ք
Նա՛իլ օլմադա իւմիտ էթմէ՛քտէ օլտըգլարը Նվա՛տըն
իւմիտի իչիւն Նմուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ տուրույօ-
7 րըմ: Պէն օլ իւմիտ իչիւն Եէհուտիլէր թարաֆընտան
8 շիքեայէթ օլունույօրըմ, Էյ մէլիք [Ագրիպպաս], Ալ-
լահըն էօլիւլէրի իհեա էյլէմէսի նիչիւն Նինտինիզտէ
9 ինանըլմազ շէյ Նատտ օլունուր: Նվագա՛ա պէն քէն-
տիմ Նազարէթլի Յիսուսըն իսմինէ մուխալիֆ փէ՛ք
չօգ շէյլէր էթմէ՛ք պանա վաճիպ իտիյի զաննընտա
10 իտիմ: Նպունու տախի Երուսաղէմտէ իճրա էտիպ՝
Նպաշ քեահինլէրտէն սալահիյէթ ալարագ, մուգատ-
տէսլէրտէն նիչէլէրինի հապսխանէլէրտէ հապս էտիպ՝
գաթլ օլունտըգլարընտա պէն տախի րէյ վէրտիմ:
11 Նվէ ճիւմլէ սինաղօգլարտա չօգ տէֆ'ա անլէրէ Նա-
զապ էտիպ՝ քիւֆր էթմէյէ իճպար էտէր իտիմ. վէ
Նալէյհլէրինէ ղայէթլէ հիտտէթլէնէրէ՛ք՝ թա էճնէպի
12 շէհրլէրէ տախի թէ'ատտի էտէր իտիմ: Նվէ պու
սըրատա պաշ քեահինլէր թարաֆընտան Նէ՛է՛ սա-
լահիյէթ վէ մէ՛մուրիյէթլէ Դամասկոսա տախի կի-
13 տէր իքէն, Էյ մէլիք, եօլտա էօյլէ վագթը՝ սէմա-
տան պէնիմ վէ եօլտաշլարըմընը էթրաֆընտա կիւնէ-
շին զիյասընտան Նազիմ պիր նուր փարլամըշ կէօր-
14 տիմ: Վէ ճիւմլէմիզ եէրէ տիւշիպ՝ Նիպրանի լիսա-
նընտա՝ Էյ Սաւուղ, Սաւուղ, պանա նիչիւն թէ'ատ-
տի էտիյօրսըն. սանա իւկէնտէրէլէրէ գարշը տէփ-
մէ՛ք կիւճ տիր՝ տէյիւ պանա սէօյլէյէն պիր սէտա ի-
15 շիթտիմ: Պէն տախի՝ Էֆէնտի, սէն քիմ սին՝ տէտի-
յիմտէ, Րապպ՝ Պէն սէնին թէ'ատտի էթտիյին Յի-
16 սուս իմ: Լաքին գալգ, այագ իւզէրի տուր. զիրա
կէօրտիյիւն վէ սանա կէօրիւնէճէյիմ՝ շէյլէրէ Նսէնի
մէ՛մուր վէ շահիտ թա'եին էթմէ՛ք իչիւն սանա կէօ-
17 րինտիմ: Վէ սէնի պու գավմտան վէ թա'իֆէլէրտէն
18 գուրթարաճաղըմ: Վէ պանա իման էթմէլէրիյլէ,
Նկիւնահլարըն'աֆվընա վէ Նմուգատտէսլէր արասըն-
տա Նսասիպէ նա՛իլ օլմալարը իչիւն, Նկէօզլէրինի ա-
չըպ Նզուլմէթտէն նուրա, վէ Շէյթանըն թէսալլու-
թընտան Նալլահա րիւճու՛ էթտիրմէ՛ք իւզրէ Նսէնի
19 շիմտի անլէրէ իրսալ էտէրիմ՝ տէտի: Պունա պի-
նա՛էն, էյ մէլիք Ագրիպպաս, սէմավի րիւ՛յայա

Ֆ Պ. 9. 15։
Հ Այ. 2,3,7։
Յ Պ. 22. 22։
Ղ Պ. 23. 9,29։ 26. 31։
Ճ Այ. 11,12։

Մ Պ. 22. 3։ 23. 6։ 24. 15,21։ Փիլ. 3. 5։
Բ Յակ. 1. 1։
Ե Ղուկ. 2. 37։ 1 Մէկ. 3. 10։ 1Տիմ. 5. 5։
Զ Փիլ. 3. 11։
Է Թէս. 3. 15։ 22. 18։ 26. 4։ 49. 10։ Թէս. 18. 15։ 2Միւլ.7.12։ Մէկ. 132. 11։ Ես.4. 2։ 7. 14։ 9. 6։ 40. 10։ Երեմ. 23. 5։ 33. 14-16։ Եզեկ. 34.23։ 37. 24։ Դան. 9. 24։ Միք.7.20։ Պ.13.32։ Րօմ.15.8։ Տիտ.2.13։
Ը Պ. 23. 6։ |13։
Թ Յովհ. 16.2։ 1Տիմ. 1.
Ժ Պ. 8. 3։ Դաղ. 1 13։
Ի Պ. 9. 14,21։ 22. 5։
Լ Պ. 22. 19։
Խ Պ. 9. 3։ 22. 6։
Ծ Պ. 22. 15։
Կ Ղուկ. 1. 78։
Հ Պ. 20. 32։
Ձ Եփես. 1. 11։ Կող. 1. 12։
Ղ Ես.35.5։ 42.7։ Ղուկ. 1.77։ Յովհ. 8. 12։ 2Կոր. 4. 4։ Եփես. 1. 18։ 1Մէկ. 5. 5։
Ճ 2 Կոր. 6. 14։ Եփես. 4. 18։ 5. 8։ Կող. 1. 13։ 1Պետ. 2. 9,25։
Մ Պ. 22. 21։

Digitized by Google

20 իթա'աթսըզ օլմատըմ։ Ֆագաթ թէվպէ էտիպ Ալ-
լահա րիւճու' էտէրէք, 'թէվպէյէ լայըգ 'ամէլլէր իշ-
լէմէլէրի իչին՝ 'էվվէլա Դամասկոս վէ «Էր- Երու-
սաղէմ էհալիսինէ վէ պիւթիւն Եէհուտիյէ տիյարընա
21 վէ թա'լիֆէլէրէ վա'զ էթտիմ։ Պու սէպէպլէրտէն 'Եէ-
հուտիլէր պէնի հէյքէլտէ թուլթուպ՝ գաթլիմէ սա'յ
22 էթտիլէր։ Նիհայէթ Ալլահըն 'ավնընա մազհար օլա-
րագ պու կիւնէ տէյին պագը իմ, վէ քիչիյէ վէ պէօ-
յիյէ շէհատէթ էտէրէք, 'փէյղամպէրլէրին վէ 'Մով-
սէսին վագը' օլաճաղընը խապէր վէրտիքլէրի շէյլէր-
23 տէն, 'Եա'նի Քրիստոսըն էլէմ՝ չէքէճէյինտէն, 'վէ
էօլիվէրտէն էն էվվէլ գըյամ՝ էտիպ՝ գավմա վէ 'թա'ի-
ֆէլէրէ նուր թէպշիր էտէճէյինտէն մա'տա հիչ պիր
շէյ սէօյլէտիյիմ եօգ տըր՝ տէտի։
24 Վէ ճէվապ վէրէրէք պու շէյլէրի սէօյլէտիյինտէ,
փեստոս եիւքսէք սէսլէ՝ 'Էյ Պօղոս, չըլտըրըյօրսըն.
չօգ օգումագ սէնի տէլիլիյէ տիւչար էտիյօր՝ տէտի։
25 Ո տախի՝ էյ տէվվէթլու Փեստոս, չըլտըրմայօրըմ,
ամմա հագիգաթ վէ 'ագլ ը սէլիմ՝ սէօզլէրի սէօյլէյօ-
26 րըմ։ Զիրա մէլիք պու շէյլէրէ վագըֆ օլմաղլէ, հու-
զուրընտա ճէսուրանէ սէօյլէյօրըմ, չինքի պու շէյ
պիր քէօշէտէ վագը' օլմատըղընտան, գըյաս էտէ-
րիմ քի պու շէյլէրին հիչ պիրի պիլէ անա կիզլի տէ-
27 յիլ տիր։ Էյ մէլիք Ագրիպպաս, փէյղամպէրլէրէ ինա-
28 նը՞ր մը սըն. ինանտըղընկը պիլիր իմ՝ տէտի։ Վէ Ագ-
րիպպաս Պօղոսա՝ Պէնի Խրիսթիյան օլմաղա ճիւզ'ի
29 իգնա' էտիյօրսըն՝ տէտի։ Պօղոս տախի՝ 'Քեաշքի
Ալլահ վէրէ իտի, ճիւզ'ի վէ քիւլլի, եալընըզ սէն
տէյիլ, անճագ պու կիւն պէնի տինլէյէնլէրին ճիւմ-
լէսի տախի, շու պէնտլէրտէն մա'տա, հէման պէնիմ
օլտըղըմ կիպի օլա իտիլէր՝ տէտի։
30 Վէ [պունու սէօյլէտիյի կիպի] մէլիք իլէ վալի վէ
Բերինիկէ վէ անլէր իլէ պէրապէր օթուրանլար գալգ-
31 տրլար։ Վէ պիր թարաֆա չէքիլտիքլէրինտէ պիրի-
պիրի իլէ՝ 'Պու ատէմ գաթլէ եա պէնտլէրէ միւսթա-
հագգ հիչ պիր շէյ իշլէմէյօր՝ տէյիւ սէօյլէշիրլէր իտի։
32 Ագրիպպաս տախի Փեստոսա՝ Պու ատէմ 'Գայսէրէ
րէֆ' ի տա'վա էթմէմիշ օլսա իտի, սալը վէրիլէ պի-
լիր իտի՝ տէտի։

ՊԱՊ 27

*Պօղոսըն տէնիզտէն Բոմայա 'ագիմէքի. 9 տէնիզ սէֆէրինին մու-
խաթարալը օլաճաղընա տա'իր էթտիյի իխթարա 11 Եիւզ պաշընըն
էհէմմիյէթ վէրմէմէսի։ 14 Պիր շիտտէթլի ֆուրթունայա Թուքուտա-
լորըյլէ, 41 կէմինին փարէչնմէսի։ 44 Կէմիտէ օլանլարընն սալիմին
գարայա չըգմալարը։*

Վ է տէնիզտէն Իթալիայա կիթմէմիզ 'մուգար-

ֆ Մատթ. 3. 8։
ֆ Պ. 9. 20,22,29։ 11 26։ 13 վէ 14 վէ 16 վէ 17տէն 21 պասլար։
չ Պ. 21. 30, 31։
ձ Ղուկ. 24. 27,44։ Պ. 24. 14։ 28. 23։ Բոմ. 3. 21։
ղ Յովհ. 5. 46։
ճ Ղուկ. 24. 26,46։
ղ 1Կոր. 15. 20։ Կող. 1. 18։ Վահ. 1. 5։
պ Ղուկ. 2. 31։
ձ 4Մխլ. 9. 11։ Յովհ. 10. 20։ 1Կոր. 1. 23։ 2. 13,14։ 4. 10։
ճ 1Կոր. 7. 7։
ճ Պ. 23. 9,29։ 25. 25։
ձ Պ. 25. 11։
ճ Պ. 25. 12,25։
ջ Պ. 19. 29։
ֆ Պ. 24. 23։ 28. 16։
ր Ղեւ. 23. 27,29։

Digitized by Google

ֆուրթունատա պուլունտըղըմըզտան, էրթէսի կիւն
19 եիւքիւ տէնիզէ աթտըլար: Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ քէն-
20 տի էլլէրիմիզլէ Ւկէմինին թագըմլարընը աթտըզ: Վէ
չօգ կիւնլէր նէ կիւնէշ նէ եըլտըզլար կէօրիւնիւպ՝
շիտտէթլի ֆուրթունա տախի իւզէրիմիզէ պասմաղ-
լէ, արթըզ նէճաթ պուլմամըզընն իւմիտի քիւլլիյէն
21 գաթ՝ օլունտու: Վէ չօգտան պէրու աճ գալմըշ օլմա-
լարըյլէ, Պօղոս օրթալարընտա տուրուպ՝ էյ ատէմ-
լէր, ֆիլվագը՝ պէնիմ սէօյլէտիյիմի տիկլէյէրէք,
պու մէշագգաթ վէ զարարա օղրամամագ իչիւն կի-
22 րիտտէն աչըլմամալը իտինիզ: Ամմա շիմտի սիզէ
նասիհաթ վէրիրիմ՝ քի խօշ խաթըր օլասընըզ. զիրա
սիզտէն հիչ պիրի թէյէֆ օլմայըպ՝ անճագ կէմի Ւնէյ֊
23 օլաճագ տըր: Զիրա սահիպիմ վէ Ւմա'պուտըմ օլան
24 Ալլահըն մէյէյի Ւպու կէճէ եանըմտա տուրուպ, էյ
Պօղոս, գօրգմա, Գայսէրին հուզուրընտա տուրմակ
լազըմ տըր. վէ իշթէ Ալլահ սէնին իլէ պէրապէր կէ-
միտէ օլանլարըն ճիւմլէսինի սանա պաղըշլամըշ տըր՝
25 տէտի: Պունուն իչիւն, էյ ատէմլէր, խօշ խաթըր
օլունըզ, Ւզիրա հէման պանա սէօյլէնիլտիյի վէճհ իւզ-
րէ վագը՝ օլաճաղընա պէն Ալլահա ի'թիմատ էտէրիմ.
26 Անճագ Ւպիր ատայա տիւշմէմիզ լազըմ տըր՝ տէտի:
27 Վէ օն տէօրտիւնճիւ կէճէ օլտըգտա՝ Ատրիա տէ-
նիղինտէ սիւրիւքլէնմէքտէ իքէն, կէճէնին եարըսըն-
տա կէմիճիլէր պիր գարայա եագլաշտըգլարընը զանն
28 էթտիլէր: Վէ իսգանտիլ աթըպ՝ եիրմի գուլաճ պուլ-
տըլար. վէ պիր ազ իլէրի վարըպ վէ թէք քրար աթըպ՝
29 օն պէշ գուլաճ պուլտըլար: Վէ գայալըղա տիւշմէք
գօրգուսը յլէ, գըչտան տէօրթ լէնկէր աթըպ՝ կիւն-
30 տիւզ օլմասընը արզու էթտիլէր: Վէ կէմիճիլէր կէ-
միտէն գաչմագ մագսէտիյլէ, պաշտան լէնկէրլէր
աթմագ պէհանէսիյլէ սանտալը տէնիզէ էնտիր-
31 տիքլէրինտէ, Պօղոս եիւզ պաշընյա վէ 'ասքէրլէրէ՝
էկէր պունլար կէմիտէ գալմազսա, սիզ նէճաթ
32 պուլամազսընըզ՝ տէտի: Ո զէման 'ասքէրլէր սան-
33 տալըն իճլէրինի քէսիպ՝ անը պրագտըլար: Վէ սա-
պահ օլմագ իւզրէ իքէն՝ Պօղոս ճիւմլէսինէ թա'ամ
էթմէլէրինի րէճա էտէրէք՝ Պու կիւն օն տէօրթ կիւն
տիր, պէքլէյիպ՝ հիչ պիր շէյ եէմէյէրէք աճ գալտը-
34 նըզ: Պու էճլտէն թա'ամ էյլէմէնիզի րէճա էտէրիմ,
զիրա պու սիզին նէճաթընըզ իչիւն տիր. Ւչիւնքի
պիրինիզին պաշընտան պիր գըլ տիւշմէյէճէք տիր՝
35 տէտի: Վէ պէօյլէ տէյէրէք էքմէք ալըպ Ւքեճֆքէ-
սինին էօնիւնտէ Ալլահա շիւքր էթտի, վէ փարչէ-
36 յիպ եէմէյէ պաշլատը: Վէ ճիւմլէսի խօշ խաթըր օ-
37 լուպ՝ քէզալիք թա'ամ՝ էթտիլէր: Վէ պիզ կէմիտէ
38 ճիւմլէմիզ իքի եիւզ եէթմիշ ալթը քիշի իտիք: Վէ
թա'ամտան տօյտըգլարընտա, պուղտայը տէնիզէ ա-
թարագ կէմիյի թախֆիֆ էթտիլէր:
39 Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա, օլ եէրի թանըմայըպ՝
ֆագաթ սահիլի օլան պիր քէօրֆէզ կէօրմէլէրիյլէ,
էկէր միւմքին օլուրսա, կէմիյի օրայա սէվգ էթմէյլ
40 միւրատ էթտիլէր: Վէ լէնկէրլէրի քէսիպ՝ տէնիզէ պր-
րագտըլար. վէ տիւմէնլէրին պաղլարընը չէօղիպ՝
եէլքէնի բիւզկեարա գալտըրարագ, սահիլէ տօղրու
41 կիտիյօրլար իտի: Վէ իքի թարաֆտան տէնիզին գա-
վուշտըղը պիր մահալէ տիւշիպ՝ Ւկէմիյի օթուրթը-
լար. վէ պաշը սախլանարագ, գըմըլտանմագ օլտու.
գըչ իսէ տալղալարըն շիտտէթինտէն տաղըլըյօր
42 իտի: Վէ մահպուսլարտան պիրի եիւզիւպ ֆիրա
էթմէմէսի իչիւն, 'ասքէրլէր անլէրի գաթլ էթմէյլ
43 մէշվէրէթ էթտիլէր իսէ տէ, Եիւզ պաշը Պօղոսը
գուրթարմագ իսթէմէքլէ, անլէրի պու նիյէթտէն մէն-
իլէ, եիւզմէք պիլէնլէրին էվվէլա աթըլըպ գարայա
44 չըգմալարընը, Պագըլարընըն տախի քիմի թախթա-
լար, քիմի տէ կէմինին պա'զը փարչալարը իւզէրին-
տէ չըգմալարընը էմր էթտի. վէ պու վէճհլէ Ւճիւմլէսի
սալիմէն գարայա չըգտըլար:

ՊԱՊ 28

Պարպարլարըն Պօղոս իւլէ րէֆիգլէրինէ միւրիւվվէթ կէօսթէրմէլէրի,
3 *պիր էնկէրէք՝ Պօղոսըն էլինէ եավրըշմըշ իքէն անա զարար վէրե-*
մէսի: 8 *Պօղոսըն՝ ատատա պուլունան չօգ խասթալարա շիֆա վէր-*
մէսի: 11 *Բօմայա կիւճմէք իւզրէ ատատան աչըլմասը.* 16 *Բօմայա*
վիւսուլի վէ քէնտի մատտէսինի եէհուտիլէրէ իֆատէ էյլէմէսի. 23
Յիսուսա միւճէ'ալլըզ նէ'մէնէլէր հագգընտա սէօյլէտիյի սէօզլէրէ պա'-
զըլարընն լինանըպ, պա'զըլարընըն տախի լինանմամասը: 30 *Բ'օմատա*
իքի սէնէ իգամէճէլ վա'զ ու Ցա'լիմ էթմէսի:

Վ է սալիմէն չըգտըղըմըզտա, Ւօլ ատանըն իսմի
2 Մալթա իտիյինի անկլատըգ: Ւվէ պարպարլար պիզէ
ֆէվգ էլ 'ատէ միւրիւվվէթ կէօսթէրտիլէր, շէօյլէ քի
եաղան եաղմուր վէ սօղուգ սէպէպինտէն աթէշ եա-
3 գըպ՝ ճիւմլէմիզի գապուլ էթտիլէր: Վէ Պօղոս չօգ
չալը տէվշիրիպ՝ աթէշ իւզէրինէ գօտըղընտա, սը-
ճագտան պիր էնկէրէք չըգրպ՝ անըն էլինէ եավրըշտը:
4 Վէ պարպարլար ճանվէրի անըն էլինտէն սարգըլմըշ
կէօրտիւքլէրինտէ, պիրիպիրինէ՝ Պու ատէմ էլպէթ-
թէ գաթիլ օլմալը տըր, քի տէնիզտէն գուրթուլտու
իսէ տէ, 'ատալէթ անը եաշամաղա պրագմատը՝ տէր-
5 լէր իտի: Ո տախի ճանվէրի աթէշէ սիլքիպ՝ Ւպիր
6 զարար կէօրմէտի: Անլէր անըն շիշէճէյլինէ վէ եա-
խօտ անսըզըն էօլու տիւշէճէյլինէ պէքլէտիլէր իսէ
տէ, պիր չօգ պէքլէտիքտէն սօկրա՝ անա պիր զա-

Ե Յովն. 1. 5։
Զ Դան. 6. 16։ Բօմ. 1. 9։ 2Տիմ. 1. 5։
Է Գ. 23. 11։
Ը Ղուկ. 1. 45։ Բօմ. 4. 20,21։ 2 Տիմ. 1. 12։
Թ Գ. 28. 1։
Ժ 3Միւլ. 1. 52։ Մատթ. 10. 30։ Ղուկ. 12. 7։ 21. 18։
Ի 1Միւլ. 9. 13։ Մատթ. 15. 36։ Մարկ. 8. 6։ Յովհ. 6. 11։ 1Տիմ. 4. 3,4։
Լ 2Կոր. 11. 25։
Խ Այ. 22։
— Գ. 27. 26։
Ծ Բօմ. 1. 14։ 1Կոր. 14. 11։ Կող. 3. 11։
Կ Մարկ. 16. 18։ Ղուկ. 10. 19։

Digitized by Google

րար օլմատըղլընը կէօրտիւքլէրինտէ, զանազանը-
7 տան տէօնիւպ՝ [a]Իլահ տըր՝ տէտիլէր։ Վէ ատանըն
պէօյիւյիւ պուլունան Պօպղիոս նամ քիմսէնին օլ ճի-
վարլարտա չիֆթլիքլէրի պուլունմաղլէ, պիզի գա-
պուլ էտիպ՝ իւչ կիւն միւրիւվվէթլէ միւսաֆիր էյ-
8 լէտի։ Վէ Պօպղիոսըն փէտէրի հիւմմա իլէ գանլը
իսհալա թուլթուլարագ եաթմագտա իքէն, Պօղոս
եանընա վարտը, վէ [b]տու՛ա էտէրէք, [c]էլլէրինի ա-
9 նըն իւզէրինէ գօմաղլէ անա շիֆա վէրտի։ Վէ պու
վագը՛ա իւզէրինէ ատատա պուլունան սա՛իր խաս-
0 թալար տախի կէլիպ շիֆա պուլուրլար իտի։ Անլէր
տախի պիզէ զիյատէսիյլէ [d]իքրամ էթտիլէր, վէ կի-
տէճէյիմիզ վագըթ պիզէ լազըմ օլան շէյլէրի թէ-
տարիք էթտիլէր։

1 Վէ իւչ այ սօկրա՝ օլ ատատա գըշլամըշ վէ [e]ա-
լամէթի Դիոսկուրի օլան Իսկէնտէրիյէլի պիր կէմիյէ
2 աչըլտըգ։ Վէ Սիրակուսայա վասըլ օլուպ՝ իւչ կիւն
3 գալտըգ։ Օրատան տախի տօլաշարագ, Հռէգիոնա
վասըլ օլուպ՝ պիր կիւն սօկրա լօտոս էսմէքլէ, ի-
4 քինճի կիւն Պատիողոսա կէլտիք։ Վէ օրատա պա՛զը
պիրատէրլէր պուլտըգ. անլէր տախի եանլարընտա
եէտի կիւն գալմամըզը րէճա էթտիլէր. վէ պէօյլէճէ
5 Րօմայա կէլտիք։ Օրատան տախի պիրատէրլէր խա-
պէրիմիզի ալտըգլարընտա, պիզի իսթիգպալ իչիւն
թա Ասպիոս պազարընա վէ Իւչ խանլարա տէյիւն
չըգտըլար. վէ Պօղոս անլէրի կէօրտիյիւնտէ, Ա-
լահա շիւքր էտիպ ճէսարէթլէնտի։
6 Վէ Րօմայա կէլտիյիմիզտէ, [եիւզ պաշը մահ-
պուսլարը սէրտարա թէսլիմ էթտի.] [f]Պօղոսա քէն-
տինի հրճզ էտէն [g]՚ասքէր իլէ այրըճա իգամէթ էթ-
7 մէյէ բուխսաթ վէրիլտի։ Վէ իւչ կիւն սօկրա, Պօղոս
Եէհուտիլէրին միւ՚թէպէրանընը տա՛վէթ էյլէտի. վէ
անլէր ճէմ՚ օլտըգտա, անլէրէ՛ էյ պիրատէրլէր, [h]պէն
գավմա, եախօտ էճատտըմըզընն այինլէրինէ մուխա-
լիֆ պիր շէյ էթմէմիշ օլտըղըմ հալտէ, [i]Երուսաղէմ-
տէն Րօմալըլարըն էլլէրինէ մահպուս օլարագ թէս-
8 լիմ օլունտըմ։ Պունլար տախի [k]պէնի իսթինթագ
էտիպ՝ պէնտէ գաթլէ միւսթահագգ հիչ պիր սէպէպ
պուլունմատըղընա մէպնի սալը վէրմէք իսթէտիլէր։
9 Լաքին Եէհուտիլէր մուխալէֆէթ էթտիքլէրինտէ, հէր
նէ գատար միլլէթիմին [l]՚ալէյհինտէ շիքեայէթ էտէ-

ճէք պիր շէյիմ եօգ իտի իսէ տէ, [m]Գայսէրէ ըէֆ՚ ի
20 տա՛վա էթմէյէ մէճպուր օլտըմ։ Իմտի պու սէպէպէ
մէպնի կէօրիւշիպ սէօյլէշմէք մէրամըյլէ սիզի տա՛-
վէթ էթտիմ. [n]զիրա Իսրայէլին իւմիտի իչիւն [o]պու
21 զընճիրլէ պաղլը իմ՛տէտի։ Անլէր տախի անա՝ Պիզ
սէնին հագգընտա նէ Եէհուտիյէտէն մէքթուպ ալ-
տըգ, նէ տէ պիրատէրլէրտէն պիրի կէլիպ՝ սէնին
հագգընտա պիր քէօթիւ շէյ խապէր վէրմիշ եա սէօյ-
22 լէմիշ տիր։ Լաքին նէ էֆքեարտա օլտըղըկը սէնտէն
իշիթմէք իսթէրիզ. զիրա հէր եէրտէ պու ֆըրգայա
[p]մուխալէֆէթ էտիլտիյի մա՛լիւմիւմուզ տիր՝ տէտի-
23 լէր։ Վէ անա պիր կիւն թա՛եին էտիպ՝ չօգ քիմսէլէր
եանընա՝ մէսքէնինէ կէլտիլէր. վէ սապահտան ախ-
շամա գատար [q]Մովսէսին թէվրաթը իլէ փէյղամ-
պէրլէրտէն Յիսուսա միւթէ՚ալլըգ շէյլէր հագգընտա
անլէրի իլգամ՝ էտիպ՝ [r]մէլէքիւթ Ուլլահա տա՛իր շէ-
24 հատէթ էտէրէք անը պէյան էտէր իտի։ [s]Վէ սէօյ-
լէնիլէն շէյլէրէ պա՛զըլարը ինանըպ՝ պա՛զըլարը ի-
25 նանմատըլար։ Վէ պիրի պիրի իլէ իթթիֆագ էթմէ-
յիպ՝ տաղըլմագ իւզրէ իքէն, Պօղոս պիր սէօզ սէօյ-
լէտի. ե՛նի՝ Րուհ իվ Գուտս Եսայի փէյղամպէր վա-
26 սըթասըյլէ էճատտըմըզա խիթապէն, [t]Պու գավմա
կիթ, վէ տէ քի՝ Իշիթմէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա
անկլամայաճագսընըզ, վէ պագարագ պագաճագսը-
27 նըզ, ամմա կէօրմէյէճէքսինիզ։ Զիրա պու գավմըն
գալպի գաթըլաշըպ՝ գուլագլարը յլէ աղըրճա իշի-
տիրլէր, վէ կէօզլէրինի տախի գափատըլար, օլմայա
քի կէօզլէրիյլէ կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարը յլէ իշիտէ-
րէք, գալպէն ֆէհմիլէ բրիճու՛ էտէլէր, պէն տախի
անլէրէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէյէրէք էյի պուլուրտու։
28 Իմտի սիզէ մա՛լիմ օլսուն քի՝ Ալլահրն խէլասը
[u]թա՛իֆէլէրէ իրսալ օլունտու. անլէր տախի տիկլէ-
29 յճճէքլէր տիր։ Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօկ-
րա՝ Եէհուտիլէր պիրիպիրի իլէ չօգ միւպահէսէ էտէ-
րէք կիթտիլէր։
30 Վէ Պօղոս իսթիճար էթտիյի խանէտէ թէմամ իքի
սէնէ իգամէթ էտէրէք, եանընա կէլէնլէրին ճիւմլէսինի
31 գապուլ պիրլէ, [v]Մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էտէրէք,
Րապպ Յիսուս Քրիստոսա միւթէ՚ալլըգ շէյլէրի պիլա
մանի՛ վէ քէմալ ը ճէսարէթլէ թա՛լիմ էտէր իտի։

[a] Գործ. 14. 11։ Ցակ. 5. 14,15։ Մարկ. 6. 5։ 7. 32։ 16. 18։ Ղուկ. 4. 40։ 9. 19. 11,12։ 1Կոր. 12. 9, 28։
[b] Մատթ. 15. 6։ 1Տիմ. 5. 17։
[c] Գործ. 24. 23։ 27. 3։
[d] Գործ. 24. 12,13։ 25. 8։
[e] Գործ. 21. 33։
[f] Գործ. 22. 24։ 24. 10։ 25. 8։ 26. 31։
[g] Գործ. 25. 11։
[h] Գործ. 26. 6,7։
[i] Գործ. 26. 29։ Եփես. 3. 1։ 4. 1։ 6. 20։ 2Տիմ. 1. 16։ 2. 9։ Փիլիմ. 10, 13։
[k] Ղուկ. 2. 34։ Գործ. 24. 5, 14։ 1Պետ. 2. 12։ 4. 14։
[l] Գործ. 26. 6, 22։
[m] Գործ. 14. 4։ 17. 4։ 19. 9։
[n] Ես. 6. 9։ Երեմ. 5, 21։ Եզեկ. 12. 2։ Մատթ. 13. 14, 15։ Մարկ. 4. 12։ Ղուկ. 8. 10։ Յովհ. 12. 40։ Րոմ. 11. 8։
[o] Մատթ. 21. 41, 43։ Գործ. 13. 46, 47։ 18. 6։ 22. 21։ 26. 17, 18։ Րոմ. 11. 11։
[p] Գործ. 4. 31։ Եփես. 6. 19։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԲՕՄԱԼԸԼԱՐԱ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոսը՝ Բօմալըլարա քէնտինին րէսալէթէ տա՛վէթ օլունտուղունը, 8 վէ Քարաֆլարընա կէլմէյէ արզուսը օլտուղունը, 16 վէ Քէպչիր էյլէտիյի պէշարէթի, 17 վէ անըն վասըթասըյլէ պէյան օլունան սալահը գիբը էմմէսի։ 18 Ալլահընն հէր պիր կիւնահտան իքրահ էթտիյի։ 21 Թա՛ֆկէլէրին կիւնահլարը։

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու Պօղոս՝ ¯րէսուլ օլ-
2 մագ իւզրէ տա՛վէթ, վէ Ալլահըն պէշարէթինէ
3 էթախսիս օլունմըշ օլուպ, Օլ ¤էշտէէր քի ¤ճէսէտ
ճիհէթիյլէ ¤Դաւիթ նէսլինտէն օլուպ՝ ¤գուտսիյէթ
րուհու ճիհէթիյլէ էօլիւէրտէն պիլ գըյամ, ¤գուվ-
վէթլէ Իսն Ուլլահ պէյան օլունան քէնտի Օղլու
4 Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս հագգընտա, Ալլահ
¤մուգատտէս քիթապլարտա փէյղամպէրլէրի վասը-
5 թասըյլէ մուգատտէմա ¤վա՛տ էյլէմիշ տիր։ Արա-
լարընտա Յիսուս Քրիստոսըն տա՛վէթլիսի պուլուն-
6 տըղընըզ, ձիւմլէ միլլէթլէր արասընտա ¤իսմի իչիւն
¤իմանա իթա՛աթ օլունմագ իւզրէ, անըն թարա-
7 ֆընտան ¤՛ինայէթ վէ րէսալէթ ալտըգ. Սիզ Ալլահընն
Բօմատա պուլունան ճիւմլէ սէվկիւլիւէրինէ, վէ
¤մուգատտէս օլմագ իւզրէ տա՛վէթ օլունանլարա՝
Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թա-
րաֆընտան ¤՛ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
8 Էվվէլա ¤ճիւմլէնիզ իչիւն Յիսուս Քրիստոս վասը-
թասըյլէ Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ՝ քի՝ ¤իմանընըզ
9 պիւթիւն տիւնեայա շայ՛ օլմուշ տըր. Զիրա Օղլընըն
պէշարէթինտէ ¤րուհընմէ խըտմէթ էթտիյիմ՝ ¤Ալլահ
10 պանա շահիտ տիր քի, ¤Ալլահընն իրատէթիյլէ ¤ագը-
պէթ թարաֆընըզա կէլմէ֊քլիյիմ՝ միյէսսէր օլա տէ-
յիւ տա՛իմա տու՛ալարընմտա ¤նիյազ էտիպ՝ ֆէրաղէթ
11 էթմէ֊յէրէ֊ք ¤սիզի եատ էտէրիմ։ Զիւնքիւ սիզի կէօր-
մէ֊յէ իշթիյագըմ վար, թա քի սէպաթընըզ իչիւն
12 ¤սիզի պիր րուհանի մէվհիպէ֊յէ նա՛իլ էտէ֊յիմ. Եա՛-
նի ¤սիզինն վէ պէնիմ օլուպ՝ պիրիպիրիմիզտէ պու-
լունան իմանլէ սիզինն իլէ պէրապէր միւթէսէլլի օլ-
13 յըմ։ Լաքին, է֊յ պիրատէրլէր, ¤շիմտիյէտէ֊ք մէ՛ն օ-
լունտըմ իսէ տէ, սա՛իր թա՛իֆլէէր արասընտա օլ-
տըղը կիպի, ¯սիզինն արանընզտա տախի պիր մա-
սուլըմ՝ օլմագ իւզրէ՝ թարաֆընընզա կէ֊լմէ֊յէ ¤տէֆ՛աթ-
14 լէ միւրատ է֊յլէտիյիմի պիլմէմէնիզի իսթէմէմ։ Ո-
Եունանիլէրէ վէ Պարպարլարա, ՚ալիմլէրէ վէ ճահի-
15 լէրէ ¯պօրճլու իմ։ Քէզալիք էլիմտէն կէլտիյի գաու-
սիզէ, եա՛նի Բօմատա պուլունանլարա տախի պէ-
16 շարէթի թէպշիր էթմէ֊ք իչիւն հազըր ըմ։ Զիւնքի
[Քրիստոսըն] պէշարէթինտէն տօլալը ¤ուրթանմամ,
զիրա ¯հէր իման էտէնէ, էվվէլա Եէհուտիյէ հէմ ¤ա-
Եունանիյէ խէլաս իչիւն ¯Ալլահընն գուվվէթի տիր։
17 Զիրա անըն վասըթասըյլէ ¤Ալլահընն էշ֊քը եա֊
սալահ, եա՛նի իմանտան օլան ¤ա֊լահ իման իչի-
քէշֆ օլունմըշ տըր. Նիթէ֊քիմ՝ ¯Սալիհ իմանլէ եա-
շայաճագ տըր՝ տէ֊յիւ եազըլմըշ տըր։
18 Զիրա հագիգաթը հագգսըզլըգլէ ալը գօյան ա-
տէմլէրինն հէր ֆըսգը վէ հագսըզլըղը իւզէրինէ ¤Ալ-
19 լահընն ղազապը սէմատան քէշֆ օլունուր։ Զիրա ¤Ալ-
լահ հագգընտա պիլինմէսի միմքինն օլան շէյլէր
անլէրտէ զահիր տիր. չիւնքի ¯Ալլահ անլէրէ իվ֊ա
20 է֊յլէմիշ տիր։ Զիրա կէօրիւնմէ֊յէնն ¤սրֆէթլէրի, եա՛ն
էպէտի գուտրէթի վէ Ուլուհիյէթի ՚ալէմ խալգ օլ-
նալըտան պէրու իշլէրի վասըթասըյլէ տէրք օլ-
նարագ աշիքաբէէ կէօրինիւր. շէօյլէ քի անլէր մա-
21 զուր օլամազլար։ Զիւնքի Ալլահը պիլտիքլէրի հալ-
Ալլահա վաճիպ օլան մէճտ ու շիւքրիւ էթմէ֊յիպ
¤անճագ քէնտի ֆիքրլէրինտէ պէթալէթէ տիւշար օ-
22 լարագ, ֆէհմսիզ գալպլէրի գարարտը։ ՚Ալիմ իդ-
23 տէրլէր իքէն ահմագ օլտըլար։ Վէ զէվալտէն մի-
նէզզէհ օլան ¤Ալլահընն ճէլալինի զէվալ պուպն ի-
սան վէ գուշլար վէ տէօրթ այագլըլար վէ հաշէրա-
սուրէթինինն միւշապէհէթինէ թէպտիլ էթտիլէր։

ա Ա՛մալ. 22. 21։ 1Կոր. 1. 1։ Գաղ. 1. 1։ 1Տիմ. 1. 11։ 2. 6։ 2Տիմ. 1. 11։
բ Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ Գաղ. 1. 15։
գ Յովհ. 1. 14։ Գաղ. 4. 4։
դ Մատթ. 1. 6, 16։ Ղուկ. 1. 32։ Ա՛մալ. 2. 30։ 2Տիմ. 2. 8։
ե Ա՛մալ. 13. 33։
զ Ի՛սպ. 9. 14։ [3. 8։
է Գ. 3. 21։ 16. 26։ Գաղ.
ը Գագ Ա՛մալ. 26. 6։ Տիտ. 1. 1։
թ Ա՛մալ. 9. 15։
ժ Ա՛մալ. 6. 7։ Գ. 16. 26։
ի Գ. 12. 3։ 15. 16։ 1Կոր. 15. 10։ Գաղ. 1. 15։ 2. 8։ Եփես. 3. 8։
լ Գ. 9. 24։ 1 Կոր. 1. 2։ 1Մէլ. 4. 7։
խ 1Կոր. 1. 3։ 2Կոր. 1. 2։ Գաղ. 1. 4։
ծ 1Կոր. 1. 4։ Փիլ. 1. 5։ Կող. 1. 3-5։ 1Մէլ. 1. 2։ Փիլիմ. 5։
կ Գ. 16. 19։ 1Մէլ. 1. 8
հ Ա՛մալ. 27. 23։ 2Տիմ. 1. 5։
յ Գ. 9. 1։ 2Կոր. 1. 23 Փիլ. 1. 8։ 1Մէլ. 2. 5։
ղ Յակ. 4. 15։
ճ Գ. 15. 23, 32։ 1Մէլ. 3. 10։
մ 1Մէլ. 3. 10։
յ Գ. 15. 29։
ն Տիտ. 1. 4։ 2Պետ. 1. 1։
շ Պագ Ա՛մալ. 16. 7։ 1Մէլ. 2. 18։
ո Փիլ. 4. 17։
չ Գ. 15. 23։
պ 1Կոր. 9. 16։
ջ Մէզ. 40. 9, 10։ Մարկ. 8. 38։ 2Տիմ. 1. 8։
ռ Ղուկ. 2. 30-32։ 24. 47։ Ա՛մալ. 3. 26։ 13. 26, 46։ Գ. 2. 9։
ս 1Կոր. 1. 18։ 15. 2։
վ Գ. 3. 21, 22։
տ Ամբ. 2. 4։ Յովհ. 3. 36։ Գաղ. 3. 11։ Փիլ. 3. 9։ ՚Իպր. 10. 38։
ր Ա՛մալ. 17. 30։ Եփես. 5. 6։ Կող. 3. 6։
ց Ա՛մալ. 14. 17։
ւ Յովհ. 1. 9։
փ Մէզ. 19. 1, վէ գ֊ա Ա՛մալ. 14. 17։ 17
ք 4Միւք. 17. 15։ 2. 5։ Եփես. 4. 17։
օ Երեմ. 10. 14։
ֆ Թէս. 4. 16, վէ գ֊ա Մէզ. 106. 20։ 18, 25։ Երեմ. 2. 11։ զեկ. 8. 10։ Ա՛մալ. 17

Digitized by Google

24 «Պու էճլտէն Աղլահ տախի անղէրի՝ գալպղէրինին շէհ-
վէթղէրիյղէ ⁴ճէսէտղէրինի ⁵արալարընտա ըէզիլ էթ-
25 մէք իչին՝ նափաքլիյէ թէսլիմ էյղէտի. Անղէր քի
Աղլահըն ⁶հագիգաթընը ⁷եալանա թէպտիլ էտէրէք,
մախլուգա Խալիգտէն զիյատէ իհթիրամ վէ ’իպա-
տէթ էթտիղէր. Օ իլէղէպէտ միպարէք տիր: Ամին:
26 Պու սէպէպտէն Աղլահ անղէրի ⁸գապիհ հէվէսլէրէ
թէսլիմ էյղէտի. զիրա անղէրին նիսասը տախի թա-
պի’ի իսթի’մալը թապի’աթա մուխալիֆ օլանա թէպ-
27 տիլ էթտիղէր: Քէզալիք էրքէքլէր տախի նիսանըն
թապի’ի իսթի’մալընը թէրքլէ՝ քէնտի շէհվէթղէրին-
տէ պիրիպիրի իլէ գըզըշըպ էրքէք էրքէք իլէ ֆահ-
շիյաթ իշլէյէրէք, նէֆսլէրինտէ քէնտի զէլալէթլէ-
28 րինէ լայըգ օլան ճէզայը պուլտըղար: Վէ պիլգիլէ-
րինտէ Աղլահըն պուլունմասընը մագպուլ թուրմա-
տըգլարընտան, Աղլահ տախի ⁹լայըգ օլմայան շէյ-
ղէրի իշլէմէք իւգրէ անղէրի նամագպուլ զիհնէ թէս-
29 լիմ էյղէտի: Շէօյլէ քի անղէր հէր տիւրլիւ հագգսըզ-
ղըգտան, զինա վէ քէօթիւլիւք վէ թամա՝ վէ շէրա-
րէթտէն տօղու, վէ հասէտ վէ գաթլ վէ նիգա՝ վէ հիլէ
30 վէ քէմլիքլէ մէմլու տրրլար. Ղամմազ, ղայպէթ էտի-
ճի, Աղլահա պուղզ էտիճի, շէթմ էտիճի, մաղրուր,
միւֆթէխիր, շէրր իճատ էտիճի, վալիտէյնէ իթա-
31 ’աթսըզ, ֆէհմսիզ, ’ահտ պօզուճըղար, մէվէտտէթ-
սիզ, միւսալէհա գապուլ էթմէզ վէ մէրհամէթսիզ
32 տիրղէր. Վէ պու միսիլլիւ շէյղէրի իշլէյէնէղէրին ¹⁰էօ-
լիւմ միւսթահագգ օլտրգլարը հագգընտա օլան
¹¹հիւքմ Ուղլահը պիլտիքլէրի հալտէ, պու շէյղէրի
քէնտիլէր իշլէտիքտէն պաշգա, ¹²իշլէյէնէղէրէ տախի
րիզա վէրիրլէր:

ՊԱՊ 2

Ղայրիյէ հիւքմ էտէնին քէնտի ’ալէյհինէ հիւքմ էճմիշ օլտըղը: 6 Աղլահըն հիւքմիւնտէն պիր կիւնահքարըն, 9 կէրէք եէհուտի օլսուն, կէրէք Եունանի օլսուն, գուրթուլամայաճաղը: 14 Թա’հիֆէլէր զամիր-լէրինէ կէօրէ հարէքէք էճմէտիքլէրի, 17 եէհուտիլէր տախի, հէր նէ գատար մախճուն իսէլէր տէ, շէ’րիաճը Թէճավուզ էթտիքլէրի իչիւն ի’ճիզար էտէմէյէճէքլէրի:

Պունա պինա’էն, էյ հիւքմ էտէն ատէմ, ²հէր քիմ իսէն, մա’զուր օլամազընը. ³չինքի ղայրիյէ հիւքմ էթտիյին շէյտէ քէնտի ’ալէյհինէ հիւքմ էթմիշ օլուրսըն. զիրա սէն քի հիւքմ էտիյօրսըն,
2 հէման օ շէյղէրի իշլէրսին: Ամմա պու կիպի շէյղէ-

- Մէզ. 81. 12։ Ա’մալ. 7. 42։ Եփես. 4. 18, 19։ 2Մէլ. 2. 10,11։
- Ղեւ. 18. 22։
- 1 Կոր. 6. 18։ 1 Մէլ. 4. 4։ 1Պետ. 4. 3։
- 1Մէլ. 1. 9։ 1 Յովհ. 5. 20։
- Ես. 44.20։ Երեմ. 10. 14։13.25։Ամոս.2.4։
- Ղև.18.22,23։ Եփես. 5. 12։ Յուդ. 10։
- Եփես. 5. 4։
- Պ. 6. 21։
- Պ. 2. 2։
- Մէզ.50.18։ Ովս.7.3։

—

- Պ. 1. 20։
- 2Մխլ.12.5-7։ Մատթ. 7. 1,2։ Յովհ. 8. 9։
- Ես. 30. 18։ 2Պետ.3. 9,15։
- Պ. 9. 23։ Եփես. 1.8։ 2. 4,7։
- Պ. 3. 25։
- Խուր. 34. 6։
- Թէս. 32. 35։ Յակ. 5. 3։
- Յոբ. 34.11։ Մղ.62. 12։ Էմս.24.12։ Երեմ. 17.10։32.19։ Մատթ. 16. 27։ Պ. 14. 12։ 1Կոր. 3. 8։ 2Կոր. 5. 10։ Վահ. 2. 23։ 20. 12։ 22. 12։
- Յոբ. 24.13։ Պ.1.18։ 2Մէլ. 1. 8։
- Ամոս. 3. 2։ Դտվ. 12. 47, 48։ 1Պետ. 4. 17։
- 1Պետ. 1. 7։
- Թէս. 10. 17։ 2Թէվ. 19. 7։ Յոբ. 34. 19։ Ա’մալ. 10. 34։ Գաղ. 2. 6։ Եփես.6.9։ Կող. 3. 25։ 1Պետ. 1. 17։
- Վա’. 12.14։ Մատթ. 25. 31։ Յովհ. 12.48։ Պ. 3. 6։ 1Կոր. 4. 5։ Վահ. 20. 12։
- Յովհ. 5. 22։ Ա’մալ. 10.42։ 17.31։ 2Տիմ. 4. 1,8։ 1 Պետ. 4. 5։
- Պ. 16. 25։ 1Տիմ. 1. 11։ 2Տիմ. 2. 8։
- Մատթ. 7. 21։ Յակ. 1. 22,23,25։ 1 Յովհ. 3. 7։
- Մատթ. 3. 9։ Յովհ.8. 33։ Պ. 9. 6,7։ 2Կոր. 11. 22։
- Մխբ. 3. 11։ Պ. 9. 4։
- Ես. 45. 25։ 48. 2։ Յովհ. 8. 41։ [19,20։
- Թէս.4. 8։ Մէզ. 147.
- Փիլ. 1. 11։

Digitized by Google

20 լրգտա օլանլարրն նուրու, ձահիլլէրին մու'ալլիմի վէ չօճուգլարրն խօճասը պէն իմ, վէ շէրի'աթտա
օլան Ն'իլմ վէ հագիգաթրն սուրէթի Ւպէնտէ տիր՝
21 ի'թիգատրնտա սրն։ Ի՞մտի, էյ ղայրիյէ թա'լիմ է-
տէն, քէնտինէ թա'լիմ էթմէ՞զ մի սին. էյ սրրգաթ
22 էթմէմէյի վա'զ էտէն, սրրգաթ էտէ՞ր մի սին. էյ՝
Զինա էթմէ՝ տէյէն, քէնտինէ զինա էտէ՞ր մի սին.
Ւէյ փուլթարտան նէֆրէթ էտէն, մուգատտէս շէյ-
23 լէրէ նագզ ը հիւրմէթ էտէ՞ր մի սին. էյ շէրի'աթլէ
իֆթիխար էտէն, Ւսէն շէրի'աթը թէճավուզ էթմէ՞զ-
24 լէ Ալլահը թահգի՞ր մի էտէրսին։ Զիրա Ւեազըլտրղը
իւզրէ՝ Սիզին սէպէպինիզտէն թա'իֆէլէր արասընտա
Ալլահըն իսմինէ քիւֆր օլունուր։
25 Ի՞մտի էկէր շէրի'աթա կէօրէ 'ամէլ էտէր իսէն,
Ւխիթան ֆա'իտէ էտէր. ամմա էկէր շէրի'աթը թէ-
ճավուզ էտէր իսէն, խիթանըն խիթանսըզլըզ օլմուշ
26 օլուր. Ւի՞մտի էկէր խիթանսըզ ատմ շէրի'աթըն ա-
քեամընը հրֆզ էտէրսէ, անըն խիթանսըզլըղը խի-
27 թան 'ատտ օլունմա՞զ մը. Վէ թապի'ի օլան խիթան-
սըզլըզ շէրի'աթը իճրա էտիպ տէ, սէն քիթապ վէ
խիթանըն վար իքէն շէրի'աթը թէճավուզ էտէրսէն՝
28 Ւսէնի հիւքմ էթմէ՞զ մի։ Զիրա զահիրէն Եէհ-ո-ւէ օ-
լան Ւ՞Եէհուտի տէյիլ տիր. վէ զահիրէն ճէսէտտէ
29 օլան Ւ՞Ի-ս-ա՝ խիթան տէյիլ տիր. Անճագ Եէհուտի
Ւպաթրնէն օլան տըր. վէ խիթան տախի րէսմէն օլ-
մայըպ՝ Ւրուհէ օլան Ւ՞գալպ խիթանը տըր. վէ Ւա-
նըն մէտհի ինսանտան տէյիլ, Անճագ Ալլահտան տըր։

ՊԱՊ 3

*Եէհուտինին ֆազիլէթի նէ օլտըղը։ 9 Հէմ Եէհուտիլէրին, հէմ տէ Եունանիլէրին կիւնահ ալթընտա օլտըզլարը։ 20 Հիչ պիր պէշէրին շէ-
րի'աթ 'ամէլլէրիյլէ Թէպրիր օլունամայըպ, 28 անճագ հէր քէսին Յի-
սուս Քրիստոսա իման էթմէսիյլէ Թէպրիր օլունաճաղը։ 31 Իմանըն՝
շէրի'աթը իպթալ էթմէտիյի։*

Ի՞մտի Եէհուտինին ֆազիլէթի նէ՞ տիր, եախօտ
2 խիթանըն ֆա'իտէսի նէ՞ տիր։ Հէր վէճհլէ չօգ տըր.
Ւխուսուսա քի Ալլահըն քէլամլարը անլէրէ էմանէթ
3 օլունտու։ Ւ՞Զիրա էկէր պա'զըլարը իման էթմէտիյէր
իսէ, նէ՞ օլուր. Ւանլէրին իման էթմէմէլէրի Ալլահըն
4 սատագաթրընը իպթա՞լ մը էտէճէ՞ք տիր։ Ւ՞Հա՞շա. Լա-
քին Ւ՞Ալլահ հագգ օլուպ՝ Ւ՞հէր ատմ եալանճը օլսուն,
Ւ՞նիթէ՞քիմ՝ Սէօզլէրինկտէ 'ատիլ, վէ մուհաքէմէկտէ

Ա Գաղ. 5. 3։
Բ Ա'մալ. 10. 34,35։
Գ Մատթ. 12. 41,42։
Դ Մատթ. 3. 9։ Յովհ. 8.39։ Պ.9.6,7։ Գաղ. 6. 15։ Վահ. 2. 9։
Ե 1Պետ. 3. 4։
Զ Պ. 7. 6։ 2Կոր. 3. 6։
Է Փիլ. 3. 3։ Կող.2.11։
Ը 1Կոր 4. 5։ 2Կոր.10. 18։ 1Մէլ. 2. 4։

Թ Թագ. 5. 7, 8։ Մէզ. 147.19,20։ Պ. 2.18։ 9. 4։
Ժ Պ. 10. 16։ Ի'սդ.4.2։
Ի Ա'տ. 23. 19։ Պ. 9. 6։ 11. 29։ 2Տիմ. 2. 13։
Ժա Յոբ. 40. 8։
Ժբ Յովհ. 3. 33։
Ժգ Մէզ. 62.9։ 116. 11։
Ժդ Մէզ 51. 4։
Ժե Պ. 6. 19։ Գաղ. 3. 15։

Ժզ Թվ.բ. 18. 25։ Յոբ. 8. 3։ 34 17։
Ժէ Պ. 5. 20։ 6. 1,15։
Ժը Ա.յ. 23։ Դաղ. 3. 22։
Ժթ Մէզ. 14. 1-3։ 53.1։
Ի Մէզ. 5. 9։ Երեմ. 5. 16։
Իա Մէզ. 140. 3։
Իբ Մէզ. 10. 7։
Իգ Ի.ես. 1. 16։ Ես. 59. 7, 8։
Իդ Մէզ. 36. 1։

Իե Յովհ. 10.34։ 15.25։
Իզ Յոբ. 5.16։ Մէզ.107. 42։ Եզեկ. 16.63։ Պ. 1. 20։ 2. 1։
Իէ Ա.յ. 9,23։ Պ. 2. 2։
Իը Մէզ. 143. 2։ Ա'մալ. 13. 39։ Գաղ. 2. 16։ 3. 11։ Եփես. 2. 8,9։ Տիտ. 3. 5։
Իթ Պ. 7. 7։ [26. 22։
Κ Յովհ. 5. 46։ Ա'մալ.
Κա Պ. 1. 4։ 1Պետ. 1.10։

Κբ Պ. 4։
Κգ Ա'մալ. 15. 11։ Պ. 1. 17։ Փիլ. 3. 9։ Ի'սդ. 11. 4, վէ ղայրի։
Κդ Պ.10.12։ Գաղ.3.28։ Կող. 3. 11։
Κե Ա.յ.9։ Պ.11.32։ Գաղ. 3. 22։
Κզ Մատթ.20.28։ Եփես. 1.7։ Կող.1.14։ 1Տիմ. 2. 5։ Ի'սդ 9. 12։ 1Պետ. 1. 18,19։

Digitized by Google

սըյլէ Հանըն լութֆընտան մէճճանէն թէպրիր օլու-
25 նուրլար, Քի Ալլահըն թէհամմիւլիւ վագթընտա
ասապրգա իշլէնիլմիշ կիւնահլարտան սարֆ ը նազար
26 էթմէսիյլէ քէնտի ատալէթինի պէյան իչիւն, Եա'նի
շիմտիքի զէմանտա քէնտի 'ատալէթինի պէյան ի-
չիւն, Ալլահ ըանը գանընա օլան իման վասըթասըյլէ
քէֆարէթ տէյիւ իզհար էյլէտի, քի քէնտիսի 'ատիլ
27 օլուպ՝ Յիսուսա իման էտէնի թէպրիր էտէ: Իմտի
իֆթիխար նէրէտէ տիր. իպթալ օլունտու. հաճնկը
գա'իտէ վասըթասըյլէ, 'ամէլլէր գա'իտէսի վասը-
թասըյլէ մի. խայր, անճագ իման գա'իտէսի վասը-
28 թասըյլէ: Իմտի գարար գըլարըզ քի՝ ատէմ շէրի'աթ
'ամէլլէրի օլմագսըզընն իման վասըթասըյլէ թէպրիր
29 օլունուր: Վէ եախօտ Ալլահ եալընըզ Եէհուտիլէրի՞ն
Աւետ մը, վէ թա'իֆէլէրին տախի տէյի՞լ մի տիր.
30 պէլի, քէզալիք թա'իֆէլէրին տիր: Զինքի խիթանը
իմանալէ, վէ խիթանսըզլըրը իման վասըթասըյլէ
31 թէպրիր էտէն Ալլահ պիր տիր: Իմտի իման վասը-
թասըյլէ շէրի'աթը իպթալ մը էտէրիզ. հաշա. ան-
ճագ շէրի'աթը սապիթ գըլարըզ:

ՊԱՊ 4

*Աբրահամ խիթանսըզ իքէն, իմանընընն քէնտիսինէ սալահ 'ատտ օլունտըրը: 13 Քէնտիսինէ վէ նէսլինէ էտիլէն վա'տ տախի՝ անճագ իման-
նընա մէպնի էտիլտիյի: 16 Աբրահամընն ճիւմլէ միւ'մինլէրին փէտէրի 'ատտ օլունտըրը: 24 Պիզիմ իմանըմըզ տախի պիզէ սալահ 'ատտ օլունճաղը:*

Իմտի փէտէրիմիզ Աբրահամ ճէսէտ ճիհէթիյլէ
2 նէ պուլտու՝ տէյէլիմ: Զիրա էկէր Աբրահամ 'ամէլ-
լէրլէ թէպրիր օլունտու իսէ, ֆախրը օլուր. լաքին
3 Ալլահընն 'ինտինտէ տէյիլ տիր: Զիրա քիթապ նէ
պուլյուրըր. Վէ Աբրահամ Ալլահա իման էթտի, վէ
4 պու անա սալահ 'ատտ օլունտու: Ամմա իշլէյէնէ
իւճրէթ 'ինայէթ թարիգիյլէ տէյիլ, անճագ պօրճ
5 թարիգիյլէ սայըլըր: Լաքին իշլէմէյիպ՝ ֆագաթ
ֆասըղը թէպրիր էտէնէ իման էտէնին իմանը քէն-
6 տիսինէ սալահ 'ատտ օլունուր: Նիթէքիմ Դաւիթ
տախի Ալլահընն 'ամէլսիզ սալիհ 'ատտ էյլէտիյի ա-
7 տէմին միւպարէքլիյինի գիքր էտէրէք, Նէ միւպա-
րէք տիր շօլ ատէմլէր քի՝ 'իսեանլարը 'աֆվ, վէ կիւ-
8 նահլարը սէթր օլունմըշ տրր. Նէ միւպարէք տիր
շօլ ատէմ քի՝ Բապպ անա կիւնահ սայմազ՝ տէտի:
9 Իմտի պու միւպարէքլիք խիթանն իւզէրինէ մի, վէ

եախօտ քէզալիք խիթանսըզլըգ իւզէրինէ մի օլուր. գիրա՝ Աբրահամա իման սալահ 'ատտ օլունտու՝
10 տէրիզ: Էօյլէ իսէ նէ՞ վէճհլէ 'ատտ օլունտու. խի-
թանընը մը, եօգսա խիթանսըզ օլտրղը հալտէ մի.
խիթանլը տէյիլ, ֆագաթ խիթանսրզ օլտրղը հալտէ
11 'ատտ օլունտու: Վէ խիթանսրզ օլտրղը հալտէ օլան
իմանընընն սալահը միւհրիւ օլմագ իւզրէ խիթան ի-
շարէթինի ալտը. թա քի անլէրէ քէզալիք սալահ
'ատտ օլունմագ իւզրէ, խիթանսրզ օլուպ տա իման
12 էտէնլէրին ճիւմլէսինին փէտէրի օլա: Վէ եալընըզ խի-
թանը օլանլարա տէյիլ, անճագ փէտէրիմիզ Աբրա-
համընն խիթանսրզ օլտրղը հալտէ օլան իմանընընն
իզլէրինտէ եիւրիյէնլէրէ տախի խիթան փիրի օլա:
13 Զիրա Աբրահամա, եախօտ նէսլինէ Տիւնեանընն վա-
րիսի օլմագլըգ վա'տը՝ շէրի'աթ վասըթասըյլէ տէ-
յիլ, անճագ իման սալահը վասըթասըյլէ վէրիլտի:
14 Զիրա էկէր էյլ ի շէրի'աթ օլանլար վարիսլէր իսէ
15 իման ֆա'իտէսիզ վէ վա'տ լազվ օլմուշ օլուր: Զիրա
շէրի'աթ դազապ հուսուլէ կէթիրիր, չինքիւ շէրի'աթ
պուլունմատրղը եէրտէ թէճավուզ տախի եօգ տրր:
16 Պունա պինա'էն Լութֆլէ օլմագ իւզրէ իմանտան
տրր, քի Վա'տ պիւթիւն նէսլէ, եալընըզ շէրի'աթ-
տան օլանլարա տէյիլ, անճագ Աբրահամընն իման-
17 նընտան օլանլարա տախի սապիթ օլա: Վէ՝ Սէնի
չօգ թա'իֆէլէրէ փէտէր թա'եին էյլէտիմ՝ տէյիւ եա-
զրլտրղը իւզրէ, օ քէնտինին իման էթտիյի, եա'նի
էօլիւլէրի իհեա էտէն վէ մէվճուտ օլմայան շէյլէրի
մէվճուտ կիպի չաղրրան Ալլահընն հուզուրընտա
18 ճիւմլէմէզնին փէտէրի տիր: Օ տախի՝ Սէնին նէսլին
պէօյլէ օլաճագ տրր՝ տէյիւ պոյուրըլան քէլամա
կէօրէ չօգ միլլէթլէրին փէտէրի օլաճաղընա իւմիտին
19 խիլաֆընտա իւմիտլէ իման էյլէտի: Վէ իմանտա զա'-
իֆլէնմէյիպ՝ թագրիպէն եիւզ եաշընտա իքէն քէնտի
ճէսէտինին արթըգ էօլիւ կիպի պուլունտրղընա, Սա-
ռանընն տախի րահմինին էօլիւ կիպի օլտրղընա տիգ-
20 գաթ էթմէտի. Վէ ի'թիգատսըզլըգլէ Ալլահընն վա'-
տրնա շիւպհէ էթմէյիպ՝ խուսուսա Ալլահա համտ
21 էտէրէք, իմանտա գուվէթլէնիպ, Վ'ատ էթտիյինին
իճրասընա տախի գատիր իտիյինի սահիհէն պիլտի:
22 Պու էճլտէն անա սալահ 'ատտ օլունտու:
23 Վէ անա 'ատտ օլունտրղը եալընըզ անընն իչիւն
24 եազրլմատը. Լաքին պիզիմ իչիւն տախի, եա'նի
Բապպրմըզ Յիսուսը էօլիւլէրտէն իհեա էտէնէ իման

Ա Պ. 4. 16։ Եփես. 2. 8։ Տիտ. 3. 5, 7։
Բ Ա'մալ. 13. 38, 39։ 1Տիմ. 1. 15։
Գ Ա'մալ. 17. 30։ Իպր. 9. 15։
Դ Կող. 1. 20։
Ե Ղեւ. 16. 15։ 1 Յովհ. 2. 2։ 4. 10։
Զ Պ. 2. 17, 23։ 4. 2։ 1Կոր. 1. 29, 31։ Եփես. 2. 9։
Է Ա'մալ. 13. 38, 39։ Այ. 20-22։ Պ. 8. 3։ Գաղ. 2. 16։
Ը Պ. 10. 12, 13։ Գաղ. 3. 8, 20, 28։
Թ Ես. 51. 2։ Մատթ. 3. 9։ Յովհ. 8. 33, 39։ 2Կոր. 11. 22։
Ժ Պ. 3. 20, 27, 28։
Ի Թէք. 15. 6։ Գաղ. 3. 6։ Յակ. 2. 23։
Լ Պ. 11. 6։
Խ Յես. 24. 2։
Ծ Մէզ. 32. 1, 2։
Կ Թէք. 17. 10։ Ղուկ. 19. 9։ Այ. 12, 16։ Գաղ. 3. 7։
Հ Պ. 3. 24։
Ձ Թէք. 17. 4, վէ զայրի։ Գաղ. 3. 29։
Ղ Գաղ. 3. 18։
Ճ Պ. 3. 20։ 5. 13, 20։ 7. 8, 10, 11։ 1Կոր. 15. 56։ 2Կոր. 3. 7, 9։ Գաղ. 3. 10, 19։ 1Յովհ. 3. 4։
Մ Պ. 3. 24։
Յ Գաղ. 3. 22։
Ն Թէք. 17. 5։
Շ Պ. 8. 11։ Եփես. 2. 1, 5։
Ո Պ. 9. 25։ 1Կոր. 1. 28։ 1Պետ. 2. 10։
Չ Ես. 51. 2։ Պ. 9. 8։
Պ Թէք. 15. 5։
Ջ Թէք. 17. 17։ 18. 11։ Իպր. 11. 11, 12։
Ռ Մէզ. 115. 3։ Ղուկ. 1. 37, 45։ Իպր. 11. 19։ [6, 11։
Ս Պ. 15. 4։ 1Կոր. 10
Վ Ա'մալ. 2. 24։ 13. 30.

Digitized by Google

25 էտէնլէր իչին ’ատտ օլունաճագ տըր։ ։Օ տախի խա-
թալարըմըզ իչին էլէ վէրիլիպ՝ ֊պիզիմ թէպրիրիմիզ
իչին իհեա օլունտու։

ՊԱՊ Ե

Իմանլէ օլան Թէպրիրին սէմէրէլէրի Ալլահըն ’ինտինտէ սէլամէթ մալիք օլմագ, 2 վէ իւմիտսէ, վէ տախի մէշագգաթլարտա իֆթիխար էթմէք օլտըղը։ 8 Քրիստոսըն էօլիմինին սէպէպի ի սուլիմըզդ, վէ հայաթընըն պա’իս ի խէլասըմըզ օլտըղը։ 12 Տիւնեայա կիւնահ իլէ էօլիմին Ադամ վասըթասըյլէ, 17 վէ սալահ իլէ հայաթըն Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ կիրտիյի։ 20 Կիւնահըն իզտիյատ պուլտըղը եէրտէ ’ինայէթին իզտիյատ պուլտըղը։

Իմտի պիզ իմանլէ Թէպրիր օլունմըշ օլմաղլէ, Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ Ա-
2 լահըն ’ինտինտէ ։սէլամէթէ մալիք իզ։ ։Անըն վա-
սըթասըյլէ տախի իմանլէ ’ինայէթէ նա՛իլ օլտըգ,
քի անտէ ։սապիթ օլմուշ օլարագ ։Ալլահըն ճէլա-
3 լինին իւմիտիյլէ իֆթիխար էտէրիզ։ Վէ եալընըզ
պու տէյիլ, ։անճագ մէշագգաթլարտա տախի իֆ-
թիխար էտէրիզ, ։զիրա պիլիրիզ քի մէշագգաթտան
4 սապը, ։վէ սապրտան թէճրիպէ, վէ թէճրիպէտէն տա-
5 խի իւմիտ հասըլ օլուր։ ։Իւմիտ իսէ ուլթանտըրմազ.
։զիրա պիզէ վէրիլէն Րուհ իւլ Գուտս վասըթասըյլէ
Ալլահըն մուհապպէթի գալպլէրիմիզէ տէօքիւլմիւշ
6 տիր։ Զիւնքի պիզ տահա զա’իֆ հալտէ իքէն, ։Քրիս-
տոս՝ ֆասըգլար իչին վագթընտա ֆէտա ի ճան էթ-
7 տի։ Զիրա սալիհ քիմսէ իչին ֆէտա ի ճան էտէն նա-
տիր պուլունուր. լաքին քէրիմ պիր ատէմ իչին պէլքի
պիր քիմսէ ֆէտա ի ճան էթմէյէ ճէսարէթ էտէր։
8 Ամմա պիզ տահա կիւնահքեար իքէն Քրիստոսըն պի-
զիմ իչին ֆէտա ի ճան էթմէսիյլէ, ։Ալլահ պիզէ
9 օլան քէնտի մուհապպէթինի իզհար էտէր։ ։Իմտի
անըն գանըյլէ շիմտի թէպրիր օլունտըղըմըզ թագ-
տիրտէ, ։նէ գատար զիյատէ անըն վասըթասըյլէ
10 ղազապտան խէլաս պուլաճաղըզ։ ։Զիրա էկէր տիւշ-
մէն իքէն Օղլընըն էօլիւմիւ վասըթասըյլէ ։Ալլահ
իլէ սուլհ օլտըգ իսէ, սուլհ օլտըգտան սօկրա նէ
գատար զիյատէ ։անըն հայաթըյլէ խէլաս պուլաճա-
11 ղըզ։ Վէ եալընըզ պու տէյիլ, ֆագաթ շիմտի սուլհ
օլմամըշդա սէպէպ օլան Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն վասըթասըյլէ ։Ալլահ իլէ իֆթիխար էտէրիզ։
12 ։Իմտի նասըլ քի պիր ատէմին վասըթասըյլէ
տիւնեայա կիւնահ, վէ ’կիւնահըն վասըթասըյլէ էօ-
լիմ կիրտի իսէ, պու վէճհլէ տախի՝ ճիւմլէսի կիւ-

նահ իշլէտիքլէրինտէն, էօլիմ ճիւմլէ ինսանլարա
13 կէչտի։ Զիրա շէրի’աթատէք տիւնեատա կիւնահ վար
իտի, ’ֆագաթ շէրի’աթ եօգ իքէն կիւնահ ’ատտ օ-
14 լունմազ։ Վէ լաքին օլ կէլէճէք զաթըն ։նիւմունէսի
օլան Ադամըն թէճաւուզընա պէնգզէր կիւնահ իշլէ-
մէյէնլէր իւզէրինէ տախի՝ Ադամտան Մովսէսէ վա-
15 րընճայատէք էօլիմ սալթանաթ էթտի։ Լաքին խա-
թա նասըլ իսէ՝ մէվհիպէ պէօյլէ տէյիլ տիր. զիրա
էկէր պիրինին խաթասըյլէ չօգլար էօլտիւլէր իսէ,
տահա զիյատէ Ալլահըն ’ինայէթի վէ պիր ատէմին,
եա’նի Յիսուս Քրիստոսըն ’ինայէթիյլէ օլան ’աթիյէ
16 ։չօգլար իւզէրինէ զիյատէյէշտի։ Վէ ’աթիյէ՝ կիւնահ
էտէն պիր ֆէրտին սէպէպիյլէ օլան ։֊֊֊ պէնգզէ-
մէզ. զիրա հիւքմ պիր ։֊֊֊տան մահքիմիյէթ իչին
օլտու. ամմա մէվհիպէ չօգ խաթալարտան թէպրիր
17 իչին օլտու։ Զիրա էկէր պիրինին խաթասընտան
նաշի էօլիմ պիրինին սէպէպիյլէ սալթանաթ էթտի
իսէ, նէ գատար զիյատէ ’ինայէթ վէ սալահ ’աթիյէ-
սինին ֆէյզինի ալանլար պիրինին, եա’նի Յիսուս
Քրիստոսըն վասըթասըյլէ հայաթտա սալթանաթ
18 էտէճէքլէր։ Իմտի պու թագտիրտէ պիրինին խա-
թասը սէպէպիյլէ ֊ճիւմլէ ատէմլէրէ նասըլ հիւքմ
թէ’ալլուգ էթտի իսէ, պէօյլեճէ պիրինին սալահը
վասըթասըյլէ տախի ճիւմլէ ատէմլէրէ թէպրիր ի
19 հայաթ թէ’ալլուգ էթտի։ Զիրա պիր ատէմին խ-
թա’աթասըզլըղը սէպէպիյլէ չօգլար կիւնահքեար օլ-
տըղը կիպի, պիրինին իթա’աթըյլէ տախի չօգլար
20 սալիհ օլաճագլար տըր։ ։Վէ խաթանըն արթմասը
իչին շէրի’աթ արայա կիրտի. լաքին կիւնահըն
արթտըղը եէրտէ ֊’ինայէթ զիյատէսիյլէ արթտը.
21 Թա քի կիւնահ էօլիմլէ սալթանաթ էթտիյի միսիլ-
լիւ, ’ինայէթ տախի, Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս
վասըթա օլարագ, սալահլէ էպէտի հայաթ իչին
սալթանաթ էտէ։

ՊԱՊ 6

*Վաֆթիզտէ իւմա օլունտըղը իւզրէ կիւնահա նիւսպէթլէ էօլմիւշ օլան-
լարընն կիւնահտա տէվամ էթմէմէք կէրէք իտիյի. 12 անլէր իւզէրինտէ
կիւնահընն սայթանաթ էթմէսի ճա’իզ օլմատըղը. 18 անլէրին կիւնահ-
տան ազատ վէ սալահա գուլ օլտըգլարը։ 23 Կիւնահընն վէրտիյի իւճ-
րէթ էօլիւմ օլտըղը։*

Իմտի նէ֊ տէյէլիմ. ’ինայէթին արթմասը իչին
2 ֊կիւնահտա տէվամ էտէլիմ մի։ Հաշա. ։պիզ կիւ-

ա ես. 53. 5, 6։ Պ. 3. 25,26։ 5. 6։ 8. 32։ 2Կոր. 5. 21։ Գաղ.1. 3։ ’Իպր.9.28։ 1Պետ. 2. 24։ 3. 18։
- 1Կոր. 15. 17։ 1Պետ. 1. 21։

- ես. 32.17։ Յովհ. 16. 33։ Պ.3.28,30։

բ Եփես. 2 14։ Կող.1. 20։
գ Յովհ. 10. 9։ 14. 6։ Եփես. 2. 18։ 3. 12 ’Իպր. 10. 19։
դ 1Կոր. 15. 1։
ե ’Իպր. 3. 6։
զ Մատթ. 5. 11, 12։ Ա’մալ. 5. 41։ 2 Կոր. 12. 10։ Փիլ. 2. 17։ Յակ. 1. 2,12։ 1Պետ. 3. 14։
է Յակ. 1. 3։
ը Յակ. 1. 12։
թ Փիլ. 1. 20։
ժ 2Կոր. 1. 22։ Գաղ.4. 6։ Եփես. 1. 13,14։
ի Ա.յ. 8։ Պ. 4. 25։
լ Յովհ. 15. 13։ 1Պետ. 3. 18։ 1Յովհ. 3. 16։ 4. 9,10։
խ Պ. 3. 26։ Եփես. 2. 13։ ’Իպր.9,14։1Յովհ. 1. 7։
ծ Պ. 1. 18։ 1Մէչ. 1. 9։
կ Պ. 8. 32։
հ 2Կոր.5.18,19։ Եփես. 2. 16։ Կող. 1.20-22։
ձ Յովհ. 5. 26։ 14. 19։ 2Կոր. 4. 10,11։
ղ Պ. 2. 17։ 3. 29,30։
ճ Թէք.3.6։1Կոր.15.21։
մ Թէք. 2.17։ Պ. 6.23։ 1Կոր. 15. 21։
յ Պ.4.15։ 1Յովհ. 3. 4։
ն 1Կոր. 15. 21,22,45։
շ ես. 53. 11։ Մատթ. 20. 28։ 26. 28։
- Յովհ. 12. 32։ ’Իպր. 2. 9։
չ Յովհ. 15. 22։ Պ. 3. 20։ 4.15։ 7.8։ Գաղ. 3. 19,23։
պ Ղուկ. 7. 47։ 1 Տիմ. 1. 14։

- Պ. 3. 8։ Ա.յ. 15։
բ Ա.յ. 11։ Պ.7.4։ Գաղ. 2. 19։ 6. 14։

Digitized by Google

նահա նիսպէթլէ էօլմիւշ պուլունտըղըմըզ հալտէ
3 արթըգ անտէ նաՙսըլ եաշայա պիլիրիզ։ ՙՊիզտէն Յի-
սուս Քրիստոսա վաֆթիզ օլունանլարընՙ՝ ՙանընն էօ-
լիմիւնէ վաֆթիզ օլունտըգլարընը պիլմէՙզ մի սի-
4 նիզ։ Իմտի էօլիւմէ օլան վաֆթիզին վասըթասըյլէ
ՙանընն իլէ պէրապէր տէֆն օլունտըգ, թա քի Քրիս-
տոս՝ ՙփէտէրին ճէյալիյլէ էօլիւլէրտէն ՙիհեա օլուն-
տըղը կիպի, ՙքէզալիք պիզ տախի եէնի հայաթտա
5 եիւրիւյէլիմ։ ՙԶիրա էկէր էօլիւմիւնիւն միշապէհէ-
թինտէ քէնտիսի իլէ եէք վիւճուտ օլտըգ իսէ, գըյա-
6 մէթի Ֆ–շապէհէըՙնէ տախի օլաճաղըզ։ Զիրա արթըգ
կիւնահա գուլլըգ էթմէմէՙք իւզրէ, ՙկիւնահ ճէսէտի
իպթալ օլունմասը իչիւնՙ՝ ՙպիզիմ էսքի ատէմիմիզ
անընն իլէ պէրապէր սալպ օլունտըղընը պիլիրիզ։
7 ՙՉինքիւ ՙՀահա էօլմիւշ օլան ատէմ՝ կիւնահտան
8 թէպրիյէ օլունմըշ օլուր։ ՙՎէ էկէր Քրիստոս իլէ պէ-
րապէր էօլտիւք իսէ, անընն իլէ պէրապէր եաշայա-
9 ճաղըմըզա տախի ինանընրըզ։ Չինքի ՙՔրիստոս
էօլիւլէրտէն իհեա օլունտըգտան սօնրա, թէքրար
էօլմէյէճէյինի, վէ արթըգ էօլիւմ անա մուսալլաթ
10 օլմայաճաղընը պիլիրիզ։ Զիրա անընն էօլմէսի ՙպիր
քէրրէ կիւնահ իչիւն էօլմէՙք օլուպՙ՝ եաշամասը տախի
11 ՙԱլլահ իչիւն եաշամագ տընր։ ՙՔէզալիՙք սիզ տախի
քէնտիլէրինիզի կիւնահա էօլիւ, ՙամմա Բապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոստա Ալլահա տիրի ՙատտ էյլէյինիզ։
12 ՙԻմտի ֆանի ճէսէտլէրինիզտէՙ՝ շէհվէթլէրինճէ անա
իթաՙաթ էթմէնիզ իչիւն կիւնահ սալթանաթ էթմէ-
13 սին։ ՙԱՙզանըզը տախի հագգսըզլըըընն ալէթլէրի օ-
լարագ կիւնահա թէսլիմ էթմէյինիզ։ ՙամմա քէնտի-
լէրինիզի էօլիւլէրտէն հայաթ պուլանլար կիպի Ալ-
լահա, վէ աՙզանըզը սալահ ալէթլէրի օլարագՙ՝ Ալ-
14 լահա թէսլիմ էտինիզ։ Զիրա շէրիՙաթ թահթընտա
օլմայըպՙ՝ ՙինայէթ թահթընտա պուլունտըղընըզտան,
ՙկիւնահ իւզէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագ տընր։
15 Իմտի նէՙ ՙէյլէ՛։ ՙՇէրիՙաթ թահթընտա օլմայըպՙ՝
ՙինայէթ թահթընտա պուլունտըղըմըզ իչիւն կիւնահ
16 իշլէյէլիմ մի. հաՙշա։ Պիլմէՙզ մի սինիզ քի՝ ՙքէնտի-
նիզի իթաՙաթ իչիւն հէր քիմէ գուլ օլմագ իւզրէ թէս-
լիմ էտէրսէնիզ, իթաՙաթ էթտիյինիզ քիմսէյէ, եա
էօլիւմիւ մուճիպ օլան կիւնահա, վէ եախօտ սալահը
17 մուճիպ օլան իթաՙաթա գուլ սընըզ։ Ամմա Ալլահա
շիւքր օլսուն քի՝ կիՙնահընն գուլլարը իտինիզ իսէ
տէ, սիզէ թէսլիմ օլունան թաՙլիմին սուրէթինէ

18 ՙգալպտէն իթաՙաթ էյլէտինիզ։ ՙՎէ կիւնահտան ա-
զատ օլտըգտան սօնրա, սալահա գուլ օլտընըզ։
19 ՙԹէնինիզին զաՙիֆլիյի սէպէպլիտէն ինսանճա սէօյ-
լէյօրըմ. զիրա աՙզանըզը ՙիսեան իչիւն նափաքլիք
վէ ՙիսեանա գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էթմիշ օլտը-
ղընըզ վէճհլէ, շիմտի տախի աՙզանըզը գուտսիյէթ
իչիւն սալահա գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտինիզ։
20 ՙՉիրա կիւնահընն գուլլարը պուլունտըղընըզ զէմման
21 սալահտան ազատ իտինիզ։ ՙԱմմա շիմտի ութան-
տըղընըզ շէյլէրտէն օ զէմման նէՙ սէմէրէ կէօրտիւ-
22 նիւզ. ՙզիրա անլէրին նէթիճէսի էօլիւմ տիր։ ՙՎա-
քթին շիմտի կիւնահտան ազատ օլուպՙ՝ Ալլահա գուլ
օլտըղընըզ հալտէ, սէմէրէնիզ վար, եաՙնի գուտսի-
23 յէթ, վէ նէթիճէսի տախի էպէտի հայաթ տըր։ ՙՋի-
րա կիւնահընն ՙՀէՙզէյէ իւճրէթ էօլիւմ տիր. ՙամմա
Ալլահընն մէվճիպէսի Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս
վասըթասըյլէ էպէտի հայաթ տըր։

ՊԱՊ 7

Ատէմէ ՙէօմրիւ օլտուգճա՝ շէրիՙաթընն հիւքմ էտէճէյլի։ 4 Մի՛մինլէրին շէրիՙաթա էօլիւշ օլտըղը. 7 պու ճիւմլէ իլէ շէրիՙաթ կիւնահ օլմայըպ, 12 անճագ մուգատտէս վէ հագգ վէ էյի օլտըղը։ 16 Պօղոսընն՝ շէրիՙաթընն էյի իտիյինի նաստիգ, ֆագաթ ահքամընը իճրա էտէմէյինէ էսէֆ էՙմէսի։

Էյ պիրատէրլէր, ատէմէ ՙէօմրիւ օլտըգճա՝ շէ-
րիՙաթ հիւքիմլէթ էթտիյինի պիլմէՙզ մի սինիզ. (շէ-
2 րիՙաթը պիլէնլէրէ սէօյլէյօրըմ.) ՙՋիրա զէվճէ զէվ-
ճի հայաթտա իքէնՙ՝ շէրիՙաթ մուճէպինճէ անա պաղլը
տըր. ամմա էկէր զէվճի վէֆաթ էտէրսէ, զէվճի հագ-
3 գընտա օլան շէրիՙաթտան ազատ օլուր։ Իմտի ՙզէվ-
ճի սաղ օլտըգճա, տիկէր պիր էրէ վարըրսա, անա
զանիյէ տէնիլիր. ամմա զէվճի վէֆաթ էտէրսէ, օլ
շէրիՙաթտան ազատ օլուպՙ՝ հաթթա տիկէր պիր էրէ
4 վարըրսա պիլէՙ՝ զանիյէ օլմազ։ Պէօյլէճէ, էյ պիրա-
տէրլէրիմ, սիզ տախի, ՙԱլլահա սէմէրէ կէթիրմէմիզ
իչիւն պիր ղայրիյէ, եաՙնի էօլիւլէրտէն գըյամ էտէնէ
վարմագ իւզրէ, ՙՔրիստոսընն ճէսէտի վասըթասըյլէ
5 շէրիՙաթա էօլմիւշ օլտընըզ։ Զիրա պիզ ճիսմանի
իքէնՙ, շէրիՙաթ վասըթասըյլէ վուգուՙա կէլէն կիւ-
նահլարընն հէվէսլէրի ՙէօլիւմէ սէմէրէ կէթիրմէք իւզ-
6 րէ ՙաՙզամընզտա ՙամիլ իտի։ Շիմտի իսէ պիզի զապթ
էտէնէ էօլմէ.քլէՙ՝ շէրիՙաթտան ազատ օլտըգ, թա քի
հարֆ էսքիլիյինտէ տէյիլ, ՙանճագ բուհ եէնիլիյինտէ
խըտմէթ էտէլիմ։

ե Կող. 3. 3։ 1Պետ. 2. 24։
զ 1Կոր. 15. 29
է Կող. 2. 12։
ը Յովհ. 2. 11։ 11. 40։
թ Գ. 8.11։ 1Կոր. 6.14։ 2Կոր. 13. 4։
ժ Գաղ. 6. 15։ Եփես. 4.22-24։ Կող. 3. 10։
ի Փիլ. 3. 10,11։
լ Կող. 2. 11։
խ Գաղ. 2. 20։ 5. 24։ 6. 14։ Եփես. 4. 22։ Կող. 3. 5,9։
ծ 1Պետ. 4. 1։
կ 2Տիմ. 2. 11։
հ Վահ. 1. 18։
ձ Ղուկ. 20. 38։
ղ Մաթ. 2։
ճ Գաղ. 2. 19։
մ Մկ. 19.13։119.133։
յ Գ. 7. 5։ Կող. 3. 5։ Յակ. 4. 1։
ն Գ. 12. 1։ 1Պետ. 2. 24։ 4. 2։ [5. 18։
շ Գ. 7. 4,6։ 8. 2։ Գաղ. 1. 4։
ո 1Կոր. 9. 21։
չ Մատթ. 6. 24։ Յովհ. 8. 34։ 2Պետ. 2. 19։
պ 2Տիմ. 1. 13։
ջ Յովհ. 8. 32։ 1Կոր. 7. 22։ Գաղ. 5. 1։ 1Պետ. 2. 16։
ռ Գ. 7. 5։
ս Գ. 1. 32։
վ Յովհ. 8. 32։
տ Թէք. 2. 17։ Գ. 5. 12։ Յակ. 1. 15։
ր Գ. 2. 7։ 5. 17, 21։ 1Պետ. 1. 5։
—
ց 1Կոր. 7. 39։
ու Մատթ. 5. 32։
փ Գաղ. 5. 22։
ք Գ. 8. 2։ Գաղ. 2. 19։ 5. 18։ Եփես. 2. 15։ Կող. 2. 14։
և Գ. 6. 21։ Գաղ. 5.19։ Յակ. 1. 15։
օ Գ. 6. 13։
ֆ Գ. 2.29։ 2Կոր. 3. 6։

Digitized by Google

7 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. շէրի՛աթ կիւնահ մը տըր. հաշա. ՚վէ լաքին շէրի՛աթ վասըթա օլմասա իտի, կիւնահը պիլմէզ իտիմ. զիրա էկէր շէրի՛աթ՝ ՚թամա՛ էթմէյէսին՝ տէմիշ օլմասա իտի, թամա՛ը պիլմէզ
8 իտիմ: ՚Ամմա կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ ֆուրսաթ պուլուպ՝ պէնտէ հէր նէվ՛ թամա՛ հուսուլէ կէթիրտի. ՚զիրա շէրի՛աթ եօգ իքէն, կիւնահ էօլիւ տիր:
9 Պէն իսէ պիր վագըթ շէրի՛աթսըզ տիրի իտիմ. վէ լաքին էմր կէլտիքտէ կիւնահ տիրիլտի, պէն տախի
10 էօլտիւմ. Վէ ՚օլ հայաթա սէպէպ օլան էմր պանա
11 էօլիւմէ սէպէպ պուլունտու: Զիրա կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ ֆուրսաթ պուլուպ՝ պէնի իզլալ էտէ-
12 րէք, անըն վասըթասըյլէ պէնի էօլտիւրտիւ: ՚Իմտի շէրի՛աթ մուգատտէս, վէ էմր մուգատտէս վէ հագգ վէ էյի տիր:
13 Էօյլէ իսէ էյի օլան շէյ պանա էօլիւմ՞ մի սէպէպ օլտու. հաշա. անճագ ՚օվէ՛ռ ՚ռէպէպ ՚օլ՚ կիւնահ տըր. թա քի օլ էյի շէյ վասըթասըյլէ պանա էօլիւմ հուսուլէ կէթիրմէ՛քլէ՝ կիւնահ իտիյի աշիքեար օլա, շէօյլէ քի կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ հատ-
14 տէն զիյատէ գապիհ օլա: Զիրա շէրի՛աթըն րուհանի օլտրողնը պիլիրիզ, ֆագաթ պէն ՚կիւնահ ալթընտա
15 սաթըլմըշ ճիսմանի իմ: Զիրա իշլէտիյիմի թանը-մամ, չինքի ՚իսթէտիյիմի իշլէմէյօրըմ, ամմա պուղզ
16 էթտիյիմ շէյի իշլէյօրըմ: Լաքին էկէր իսթէմէտի-յիմի իշլէյօր իսէմ, շէրի՛աթըն էյի իտիյինի թաս-
17 տիգ էտիյօրըմ: Իմտի անը իշլէյէն արթըգ պէն տէ-յիլ իմ, ամմա տէրունիմտէ սաքին օլան կիւնահ
18 տըր: Զիրա ՚պէնտէ, եա՛նի թէնիմտէ էյի պիր շէյ սաքին օլմատըղնը պիլիրիմ, զիրա իսթէմէք պէնտէ հազըր իսէ տէ, էյի շէյի իճրա էթմէյի պուլմայօրըմ:
19 Զիրա իսթէտիյիմ՞ էյիլիյի իշլէմէյիպ՝ իսթէմէտիյիմ՞
20 քէօթիւլիւյիւ իճրա էտիյօրըմ: Վէ էկէր պէն իսթէ-մէտիյիմ՞ շէյի իշլէյօր իսէմ, արթըգ անը իճրա է-տէն պէն տէյիլ իմ, անճագ պէնտէ սաքին օլան կիւ-
21 նահ տըր: Իմտի պէն քէնտիմտէ պու գանունու պու-լույօրըմ, եա՛նի էյիլիք էթմէյի իսթէր իքէն՝ քէօ-
22 թիւլիւք պէնտէ հազըր տըր: ՚Զիրա պաթըրնի ատէմէ
23 կէօրէ ՚Ալլահըն շէրի՛աթընտան հազզ էտէրիմ. Ամմա ՚ա՛զամտա պուլունուպ՝ ՚ագլըմըզն գանունու իլէ ճէնք-լէշէրէք, պէնի ա՛զամտա օլան կիւնահըն գանունընա
24 էսիր էտէն ՚պիր պաշգա գանուն կէօրիյօրըմ: Պէն նէ՞ պիչարէ ատէմ իմ. պու էօլիւմին ճէսէտինտէն
25 պէնի քիմ խէլաս էտէճէք տիր: ՚Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ Ալլահա շիւքր էտէրիմ. վէլհասըլ պէն քէնտիմ՞ ՚ագլ իլէ Ալլահընն շէրի՛աթընա, վէ ֆագաթ թէն իլէ կիւնահընն գանունընա գովլըգ էտիյօրըմ:

ՊԱՊ 8

Յիսուստա օլուպ րուհճա եւրիւյէնլէր ՚ալէյհինտէ հիչ պիր հիւքմ օլմատըղը, 5, 13 Թէնճէ եւրիւմէնին մազարրաքը, 6, 14 վէ րուհճա եւրիւմէնին մէնֆա՛աքը, 17 Էվլատ Ուլլահընն միրասը, 19 Էվլատ Ուլլահընն հուրրիյէք ի ճէլիլէսինէ նա՞իլ օլմագ իւմիտիյլէ անլէրին միւնքէշիֆ օլմալարընա մախլուգընն հասրէթլէ ինթիզարը, 28 Ալլահընն քազտիրի իւզրէ ճիմէճ չէյլէրին՝ տա՛վէք օլունանլարընն խայրը իչին օլտըղը, 38 Յիսուստա օլան Ալլահընն մուհապպէթինտէն միւ՞մինլէրի հիչ պիր շէյին այըրամայաճաղը:

Իմտի [թէնճէ եւրիւմէյիպ] Յիսուս Քրիստոստա օլանլար ՚ալէյհինտէ շիմտի հիչ հիւքմ եօգ տըր:
2 Զինքի ՚Յիսուս Քրիստոստա օլան հայաթ րուհընըն ՚գանունու պէնի ՚կիւնահ վէ էօլիւմ գանունըն-
3 տան ազատ էյլէտի: ՚Զիրա շէրի՛աթ թէն սէպէպիյլէ ՚աճիզ օլտրողը հալտէ իճրա էտէմէտիյինի ՚Ալլահ քէնտի Օղլընը կիւնահլը թէն միւշապէհէթինտէ վէ կիւնահտան տօլայը իրսալ էտիպ՝ կիւնահ ՚ալէյհինէ
4 թէնտէ հիւքմ էտէրէք ՚ե՞ը եյէ՞. Թա քի շէրի՛աթըն ահքեամը պիզտէ, ՚նե՛նի թէնճէ տէյիլ, ան-
5 ճագ րուհճա եւրիւյէնլէրտէ իթմամ օլունա: ՚Զիրա ճիսմանի օլանլար ճիսմանի ումուրա վէ րուհանի օ-լանլար ՚րուհանի ումուրա սարֆը էֆքեար էտէրլէր:
6 ՚Զիրա ճիսմանի էֆքեար էօլիւմ տիր, ամմա րուհանի
7 էֆքեար հայաթ վէ սէլամէթ տիր: ՚Զինքի ճիսմանի էֆքեար Ալլահա ՚ատավէթ տիր, զիրա Ալլահըն շէ-
8 րի՛աթընա իթա՛աթ էթմէզ. ՚վէ հէմտէ էտէմէզ: Իմ-տի ճիսմանի օլանլար Ալլահա մագպուլ օլամազ:
9 Լաքին ՚Ալլահըն Րուհու սիզտէ սաքին օլտրողը թագ-տիրտէ, սիզ ճիսմանի տէյիլ սինիզ, անճագ րուհանի սինիզ. ՚վէ էկէր պիր քիմսէտէ Քրիստոսըն Րուհու
10 եօգ իսէ, օլ քիմսէ անըն տէյիլ տիր: Վէ էկէր Քրիս-տոս սիզտէ իսէ, ֆիլվագը՛ ճէսէտ կիւնահ սէպէպին-տէն էօլիւ տիր, ամմա րուհ սալահ սէպէպինտէն հա-
11 յաթ տըր: Վէ էկէր Յիսուսը էօլիւլէրտէն ՚իհեա էտէ-նին Րուհու սիզտէ սաքին իսէ, ՚Քրիստոսը էօլիւլէր-տէն իհեա էտէն՝ սիզտէ սաքին օլան քէնտի Րուհու վասըթասըյլէ սիզին ֆանի ճէսէտլէրինիզի տախի տիրիլտէճէք տիր:
12 ՚Իմտի, էյ պիրատէրլէր, պու սուրէթտէ թէնճէ
13 եաշամագ իչին թէնէ պօրճլու տէյիլ իզ: ՚Զիրա

ե ՊՀ. 3. 20։
ը Յուբ. 20. 17։ Թէս. 5.21։ Ա՛մալ. 20. 33։ Պ. 13. 9։
ժ Պ. 4. 15։ 5. 20։
ի 1 Կոր. 15. 56։
լ Ղե. 18.5։ Եզեկ.20. 11,13,21։ 2Կոր.3.7։
խ Մէգ. 19. 8։ 119.39, 137։ 1 Տիմ. 1. 8։
ծ 3 Միւլ. 21. 20, 25։ 4 Միւլ. 17. 17։
կ Դաղ. 5. 17։
հ Թէբ. 6. 5։ 8. 21։
ձ 2 Կոր. 4. 16։ Եփես. 3. 16։ Կող. 3. 9,10։
ղ Մէգ. 1. 2։
ճ Պ. 6. 13, 19։
մ Դաղ. 5. 17։
յ 1 Կոր. 15. 57։
— 1 Կոր. 15. 45։ 2 Կոր. 3. 6։
ն Ցովհ. 8. 36։ Պ.6.18, 22։ Դաղ. 2.19։ 5.1։
շ Պ. 7. 24, 25։
ո Ա՛մալ. 13. 39։ Պ. 3. 20։ Ի՛պր. 7. 18, 19։ 10. 1,2,10,14։
չ Դաղ. 3. 13։ 2 Կոր. 5. 21։
պ Յայ. 1։
ջ Ցովհ.3.6,1Կոր.2.14։
ռ Դաղ. 5. 22, 25։
ս Պ. 6. 21։ Յայ. 13։ Դաղ. 6. 8։
վ Ցակ. 4. 4։
տ 1 Կոր. 2. 14։
ր 1 Կոր. 3. 16։ 6. 19։
ց Ցովհ. 3.34։ Դաղ. 4. 6։ Փիլ. 1.19։ 1Պետ. 1. 11։
ւ Ա՛մալ. 2. 24։
փ Պ. 6. 4,5, 1 Կոր. 6. 14։ 2 Կոր. 4. 14։ Եփես. 2. 5։
ք Պ. 6. 7, 14.
և Յայ. 6։ Դաղ. 6. 8։

Digitized by Google

էկէր թէնճէ եաշար իսէնիզ, էօլէճէքսինիզ. ամմա էկէր Ռուհլէ ՙճիսմանի ’ամէլլէրի էօլտիւրիւր իսէնիզ,
14 եաշայաճագսընըզ։ ՙՋիրա Ալլահըն Ռուհու քիմլէրէ տէլալէթ էտէրսէ, Ալլահըն օղուլլարը անլէր տիր։
15 Ջիրա սիզ թէքրար ՙգօրգույա սէպէպ օլան ՙէսիրլիք րուհրընը ալմատընըզ, ՙանճագ օղուլլըզ րուհրընը ալտընըզ, քի անընլէ՝ ՙԱպպա փէտէր՝ տէյիւ նիտա
16 էտէրիզ։ ՙՕլ Ռուհ քէնտիսի պիզիմ՝ Ալլահըն էվլատը օլտըղըմըզա րուհրմըզ իլէ պէրապէր շէհատէթ
17 էտէր։ Վէ էկէր էվլատ իսէք, քէզալիք վարիսլէր իզ. Ալլահըն վարիսլէրի վէ Քրիստոսըն միրաս շէրիքլէրի իզ. ՙԹա քի անըն իլէ պէրապէր էլէմ չէքտիյիմիզ սուրէթտէ, պէրապէր տախի ճէլալէ նա’իլ օլալըմ։
18 Ջիրա հիսապ էտէրիմ քի՝ ՙշիմտիքի զէմանըն էլէմլէրի պիզիմ իչիւն քէշֆ օլունաճագ ճէլալէ գը-
19 յասէն պիր շէյ տէյիլ տիր։ ՙՋինքի մախլուգ քէմալ ը հասրէթլէ ՙԱլլահըն օղուլլարընըն քէշֆ օլուն-
20 մասընա մունթազըր տըր։ ՙՋիրա մախլուգ քէնտի իրատէթիյլէ տէյիլ, անճագ քէնտիսինի թապի՝ էթտիրէնին սէպէպինտէն պաթըլլըղա թապի՝ օլտու։
21 Պու իւմիտլէ քի մախլուգ տախի պիզզաթ ֆէսատըն գուլլըղընտան գուրթուլուա՝ Ալլահըն էվլատընըն
22 ճէլիլ հուրրիյէթինէ նա’իլ օլա։ Ջինքի մախլուգըն քեաֆֆէսի շիմտիյէ տէյին ՙպիրլիքտէ ահ իլէ աղրը
23 չէքտիյինի պիլիրիզ։ Վէ եալընըզ պու տէյիլ, ՙանճագ պիզ քի Ռուհըն իլք մէյվէսինէ մալիք իզ, ՙօղուլլրղա, եա’նի ՙճէսէտիմիզին խէլասընա մունթազըր օլարագ, ՙպիզ պիզզաթ տէրունիմիզտէ ահ չէքէրիզ։
24 Ջիրա իւմիտլէ խէլաս պուլտրգ. ՙլաքին կէօրիւնէն իւմիտ՝ իւմիտ տէյիլ տիր, զիրա պիր քիմսէ կէօր-
25 տիյիւ շէյէ տահա նէ՞ իչիւն իւմիտ էտէր։ Լաքին էկէր կէօրմէտիյիմիզ շէյէ իւմիտ էտէրսէք, սապրլէ
26 պէքլէրիզ։ Վէ քէզալիք Ռուհ տախի զա’իֆլիքլէրիմիզէ մու’ավէնէթ էտէր. ՙզիրա վաճիպ օլտըղը կիպի նասըլ տու’ա էտէճէյիմիզի պիլմէյօրզգ. ՙամմա Ռուհ քէնտիսի քէլամէ պէյան օլունմազ ահլարլէ պիզիմ
27 իչիւն շէֆա’աթ էտէր։ ՙՎէ գալալէրի թէֆթիշ էտէն տախի՝ մուգատտէսլէր իչիւն ՙԱլլահըն էօ՞էէՐՐէ կէօրէ շէֆա’աթ էթտիյինտէն՝ Ռուհըն միւրատը նէ իտիյինի պիլիր։
28 Վէ ՙթագտիրի իւզրէ տա’վէթ օլունուպ՝ Ալլահը

սէվէնլէրին էյիլիյի իչիւն հէր շէյին պիրլիքտէ իշ-
29 լէտիյինի պիլիր իզ։ ՙՋիրա էզէլտէն պիլտիյի քիմսէլէրի ՙքէնտի Օղլընըն սուրէթինէ միւշապիհ օլմաղա ՙթագտիր էյլէտի, ՙթա քի չօգ պիրատէրլէր ա-
30 րասընտա օ իլք օլա։ Վէ թագտիր էթտիյի քիմսէլէրի ՙտա’վէթ էյլէտի. վէ տա’վէթ էթտիյի քիմսէլէրի ՙթէպրիր էյլէտի. վէ տախի թէպրիր էթտիյի քիմ-
31 սէլէրի ՙթա’զիզ էյլէտի։ Իմտի պու շէյլէրէ նէ՞ տէյէլիմ. ՙԱլլահ պիզիմ իլէ օլտըղը թագտիրտէ ’ալէյ-
32 հիմիզտէ քիմ օլա պիլիր։ ՙՔէնտի Օղլընը էսիրկէմէյիպ՝ ՙանը պիզիմ ճիւմլէմիզ իչիւն թէսլիմ էյլէյէն՝ անըն իլէ պէրապէր հէր շէյի տախի պիզէ նաՙսըլ
33 իհսան էթմէյէճէք տիր։ Ալլահըն միւնթէխապալարընը քիմ թէօհմէթլի չըգարաճագ տըր. ՙթէպրիր
34 էտէն Ալլահ տըր։ ՙԱլէյհլէրինտէ հիւքմ էտէն քիմ տիր. վէֆաթ էտիպ՝ խուսուսա գըյամ էտէն, ՙվէ Ալլահըն սաղընտա օլուպ՝ ՙպիզիմ իչիւն շէֆա’աթ է-
35 տէն տախի Քրիստոս տըր։ Պիզի Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն քիմ այըրաճագ տըր. էլէմ մի, մուզայագաՙմ մը, թէ’ատի՞ մի, աճլըգ մը, չըփլագլըգ մը,
36 մուխաթարաՙմ մը, գըլըճ մը. Նիթէքիմ՝ ՙՍէնին իչիւն հէր կիւն գաթլ օլունուրըզ. պօղազլանաճագ գօյունա-
37 լար հիսապընտա իզ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ ՙԱմմա պունլարընն ճիւմլէսինտէ պիզի սէվէնին վասըթա-
38 սըյլէ պիլ քիւլլիյէ ղալիպ օլուրըզ։ Ջիրա սահիհէն պիլիրիմ՝ քի՝ նէ էօլիւմ, նէ ’էօմր, նէ մէլէքլէր, ՙնէ րէ՞իսլէր, նէ գուվվէթլէր, նէ հազըր, նէ կէլէճէք շէյ-
39 լէր, նէ եիւքսէքլիք, նէ տէրինլիք, նէ պաշգա պիր մախլուգ Բապպրմըզ Յիսուս Քրիստոստա օլան Ալլահըն մուհապպէթինտէն պիզի այըրմաղա գատիր օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 9

Պօղոսըն քէնտի միլլէթի իչիւն հիւզնիւ։ 7 Աբրահամ նէսլինտէն եալընըզ վա՛տ ճիրէմլիյլէ օլան էվլատըն նէսլ սայըլտըղը։ 14 Ալլահըն՝ իսթէտիյինէ շէֆգաթ էտէճէյի։ 21 Զէօմլէքճինին պալչըզ իւզէրինէ գուտրէմի օլտըղը միսիլիւ, Ալլահըն մահլուգ իւզէրինէ գուտրէթի օլտըղը։ 25 Թա՛ֆիլէրին տա՛վէթ վէ եէհուտիլէրին բէտտ օլունաճագընա տա՛իր փէյղամպէրլէրին իսթապաթը։ 32 Եէհուտիլէրին իմանլէ օլան սալահը գապուլ էթմէտիլէրինին սէպէպի։

ՙՔրիստոստա հագիգաթ սէօյլէրիմ, եալան սէօյլէմէմ, (պանա գամիրիմ տախի Ռուհ իլ Գուտսլէ

ղ Եփես.4.22։ Կող.3.5։
ճ Գաղ. 5. 18։
ձ 2 Տիմ. 1. 7։ 1 Յովհ. 4. 18։ [15։
յ 1Կոր.2.12։ Իսպր. 2.
ն Ես.56.5։Գաղ.4.5,6։
շ Մարկ. 14. 36։
ո 2 Կոր. 1. 22։ 5. 5։ Եփես. 1. 13։ 4. 30։
չ Ա՛մալ. 26. 18։ Գաղ. 4. 7։
պ Ա՛մալ.14.22։ Փիլ.1. 29։ 2 Տիմ. 2. 11,12։
ջ 2 Կոր. 4. 17։ 1 Պետ. 1. 6, 7։ 4. 13.
ռ 2 Պետ. 3. 13։
ս 1 Յովհ. 3. 2։
վ Թէք. 3. 17։ Այ. 22.
տ Երեմ. 12. 11։
ր 2 Կոր. 5. 5։ Եփես.1. 14։
ց Ղուկ. 20. 36։
ւ Ղուկ. 21. 28։ Եփես. 4. 31։
փ 2 Կոր. 5. 2, 4։
ք 2Կոր.5.7։Իսպր.11.1։
օ Մատթ. 20. 22։ Յակ. 4. 3։
ֆ Զաք. 12. 10։ Եփես. 6. 18։
ա 1Թէվ. 28.9։ Մէզ.7. 9։ Էմս. 17. 3։ Երեմ. 11. 20։ 17. 10. 20. 12։ Ա՛մալ. 1. 24։ 1Սէլ.2.4։Վահ.2.23,
բ 1 Յովհ. 5. 14։
գ Պ.9.11,23,24։ 2Տիմ. 1. 9։
դ Խուր.33.12,17։Մէզ. 1.6։Երեմ.1.5։Մատթ. 7.23. Պ.11.2. 2Տիմ. 2. 19. 1 Պետ. 1. 1։
ե Յովհ. 17. 22։ Եփես. 2. 6։ |6։
զ Ա՛տ.14.9. Մէզ.118.
է Պ. 5. 6, 10։
ը Պ. 4. 25։
թ Ես. 50. 8, 9։ Վահ. 12. 10. 11։
ժ Յոր. 34. 29։
ի Մարկ. 16. 19։ Կող. 3. 1։ Իսպր. 1. 3։ 8. 1։ 12.2։ 1Պետ.3.22։
լ Իսպր. 7. 25։ 9. 24։ 1 Յովհ. 2. 1։
խ Մէզ. 44. 22։ 1 Կոր. 15. 30, 31։ 2 Կոր.4. 11։
ծ 1 Կոր. 15. 57։ 2Կոր. 2. 14։ 1 Յովհ. 4. 4։ 5.4,5։ Վահ. 12. 11։
կ Եփես. 1. 21։ 6. 12։ Կող. 1. 16։ 2. 15։ 1 Պետ. 3. 22։
— Պ. 1.9։ 2Կոր. 1. 23։ 11.31։12.19։Գաղ.1. 20։Փիլ.1.8։1Տիմ.2.6։

Digitized by Google

2 շահիտ տիր,) ᵇՔի ՚ազիմ հիւզնիւմ վէ գալպիմտէ
3 տիւքէնմէզ տէրտիմ վար տըր: ᵇԶիրա պիրատէրլէ-
րիմ, եա՚նի թէն ճիհէթիյլէ ագրապամըն եէրինէ պէն
քէնտիմ Քրիստոստան մահրում օլայըմ տէյիւ ար-
4 զու էտէր իտիմ: ᵈԱնլէր Իսրայէլլի օլուպ՝ ᵉօղուլլըգ
ᵉվէ ճէլալ ᵉվէ ՚ահտլար ᵉվէ շէրի՚աթըն վէրիլմէսի ᵉվէ
5 ՚իպատէթ ᵉվէ վա՚տլար անլէրին տիր. ᵇՊապալար
տախի անլէրին օլուպ՝ ᵍՔրիստոս տախի թէն ճիհէ-
թիյլէ անլէրտէն տիր. ᵇճիւմլէնին իւզէրինէ 0 իլ էլ
6 էպէտ Ալլահ ը միւպարէք տիր: Ամին: ᵇԱմմա Ա-
լահըն քէլամը եէրէ տիւշտիւ՝ տէմէք տէյիլ տիր.
ᵍզիրա պէնի Իսրայէլտէն օլանլարըն ճիւմլէսի Իսրա-
7 յէլ տէյիլ տիր: Չէմ տէ ᵍԱբրահամ՝ նէսլի օլտըգ-
լարը իչիւն ճիւմլէսի էվլատ տէյիլ, ᵇֆագաթ՝ Սանա
Իսահակտան նէսլ ՚ատտ օլունաճագ տըր՝ ᵉՏէնէյէ:
8 Եա՚նի թէն ճիհէթիյլէ էվլատ օլանլար Ալլահըն էվ-
լատը օլմայըպ՝ ՚անճագ վա՚տ ճիհէթիյլէ օլան էվ-
9 լատ նէսլ սայըլըր: Զիրա վա՚տըն քէլամը պու իտի,
եա՚նի՝ ᵍՊու վագթտա կէլէճէյիմ, վէ Սառայա պիր
10 օղուլ օլաճագ տըր: Վէ եալընըզ պու տէյիլ, ամմա
ᵍՌեբեկա տախի պիր զաթտան, եա՚նի փէտէրիմիզ
11 Իսահակտան համիլէ օլտըղը հալտէ, Ջօճո-ֆէլէ տա-
հա տօղմազտան վէ պիր խայր եա շէրր իշլէմէզտէն
էվվէլ Ալլահըն քէնտի ինթիխապըյլէ թագտիրինին
(՚ամէլլէրտէն օլմայըպ՝ ՚անճագ տա՚վէթ էտէնտէն
12 ᵉԷէյէ) սապիթ օլմասը իչիւն, Մէրգումէյէ՝ ᵍՊէօյլու-
յիւ քիւչիւյիւնէ գուլլըգ էտէճէք տիր՝ պույուրուլտու:
13 Նիթէքիմ՝ ᵍՅակոբը սէվտիմ, Եսաւա իսէ պուղզ էթ-
տիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր:
14 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ᵍԱլլահտա հագգսըզլըգ վա՞ր
15 մը տըր. հա՞շա: Զիւնքի Մովսէսէ խիթապէն՝ ᵍՄէր-
համէթ էտէճէյիմէ մէրհամէթ էտէրիմ, վէ շէֆգաթ
էտէճէյիմէ շէֆգաթ էտէրիմ՝ տէյիւ պույուրտու:
16 Պու թագտիրտէ՝ իսթէյէնին, եախօտ գօշանըն էլինտէ
տէյիլ, անճագ մէրհամէթ էտէն Ալլահըն էլինտէ
17 տիր: ᵍԶիրա քիթապ Փարաւնա՝ ᵍՍէնի հէման պու-
նուն իչիւն, եա՚նի սէնտէ գուտրէթիւի իզհար էթ-
մէք, վէ իսմիմ պլիթիւն զէմինտէ ի՚լան օլունմագ
18 իչիւն իգամէ էյլէտիմ՝ տէյիւ պույուրըր: Պունա պի-
նա՚էն իսթէտիյինէ մէրհամէթ էտէր, վէ իսթէտիյինի
19 գաթըլաշտըրըր: Իմտի պանա տէյէճէքսին քի՝ Տահա
նի՞չիւն գապահաթ պուլուր, ᵍզիրա անըն միւրատընա

ᵇ Պ. 10. 1։
ᵈ Խուր. 32. 32։
ᵉ Թէս. 7. 6։
ᵍ Խուր. 4. 22։ Թէս. 14. 1։ Երեմ. 31. 9։
ᵍ 1Միւլ. 4.21։ 3Միւլ. 8 11։ Մէզ. 63. 2։ 78. 61։
ᵇ Ա՚մալ. 3. 25։ ՚Իպր. 8. 8-10։
ᵈ Մէզ. 147. 19։
ᵉ ՚Իպր. 9. 1։
ᵍ Ա՚մալ. 13. 32։ Պ. 3. 2։ Եփես. 2. 12։
ᵇ Թէս.10.15։ Պ.11.28։
ᵍ Ղուկ. 3. 23։ Պ. 1.3։
ᵇ Երեմ.23.6։ Յովհ.1.1։ Ա՚մալ. 20. 28։ ՚Իպր. 1.8։ 1Յովհ. 5. 20։
ᵈ Ա՚տ. 23. 19։ Պ. 3.3։
ᵉ Յովհ. 8.39։ Պ. 2.28, 29։ 4. 12, 16։ Գաղ. 6. 16։
ᵍ Գաղ. 4. 23։
ᵇ Թէք. 21. 12։ ՚Իպր. 11. 18։
ᵍ Գաղ. 4. 28։
ᵇ Թէք. 18. 10,14։
ᵈ Թէք. 25. 21։
ᵉ Պ. 4. 17։ 8. 28։
ᵍ Թէք. 25. 23։
ᵍ Պագթէս.21.15։ Լմս. 13.24։ Մաղ. 1. 2,3։ Մաւտ. 10.37։ Ղուկ 14. 26։ Յովհ. 12.25։
ᵍ Թէս. 32. 4։ 2 Թէվ. 20 քիմ մուգավէմէթ էթմիշ տիր: Վէ լաքին, էյ ատէմ, սէն քիմ սին քի Ալլահա ի՚թիրազ էտէրսին. ᵍեափը եափրճըսընա՝ Պէնի նի՞չիւն պէօյլէ եափտըն՝ տէյէ
21 պիլի՞ր մի: Պիր խամուրտան ᵉպիր գապ ՚իզզէթ ի-
չիւն, տիկէր պիրինի տախի հագարէթ իչիւն եափ-
մաղա՝ ᵍչէօմլէքճինին պալչըգ իւզէրինէ գուտրէթի
22 եօ՞գ մը: Իմտի էկէր Ալլահ ղազապընը կէօսթէրմէք վէ գուտրէթինի պիլտիրմէք միւրատը յլէ, ᵉհէլաքա հազըր օլան ՚ղազապ գապլարընա չօգ սապրլէ թէ-
23 համմիւլ էթտի, վէ ᵍմուգատտէմա ՚իզզէթէ հազըր-
24 լատրդը մէրհամէթ գապլարը, Եա՚նի պիզ ᵉեալընըզ
ԵՀուտիլէրտէն տէյիլ, ամմա թա՚իֆէլէրտէն տախի
տա՚վէթ էթտիյի քիմսէյէր հագգընտա ᵉ՚իզզէթինին
ղանիլիյինի պիլտիրմէք իսթէտի իսէ, Նէ՞ ᵉԵէյէ:
25 Նիթէքիմ Ովսէէ ᵉէ՞ֆ-ֆէ-տա՝ ᵉԳավմըմ օլմայանա՝
գավմըմ, վէ սէվկիւլիւ օլմայանա՝ սէվկիւլիւ տէյէ-
26 ճէյիմ: ᵉՎէ վագը՚ օլա քի՝ Սիզ գավմըմ տէյիլ սի-
նիզ՝ տէնիլտիյի մահալտէ, օրատա հայյ օլան Ալլա-
հըն օղուլլարը թէսմիյէ օլունաճագլար՝ տէյիւ պու-
27 յուրըր: Վէ Եսայի Իսրայէլին հագգընտա նիտա էտէր
քի՝ ᵍԷկէր պէնի Իսրայէլին ՚ատէտի տէնիզին գումու
գատար օլսա, ᵉՄանճաֆ պագիյյէսի խէլաս պուլաճագ
28 տըր. Զիրա ՚ատալէթ իւզրէ էմրի գըսալտրպ թէք-
միլ էտէճէք տիր, չիւնքի ᵉՐապպ եէր իւզէրինտէ
29 մուխթասար էմրի իճրա էտէճէք տիր: Վէ տախի Ե-
սայի մուգատտէմա պույուրտրդը կիպի՝ ᵍԷկէր Րապպ
իլ ճիւնուտ պիզէ նէսլ պրագմասա իտի, ᵉՍոդոմ
կիպի օլուպ՝ Գոմորա պէնգզմիշ օլուր իտիք:
30 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ᵍսալահը թա՚գիպ էթմէյէն
թա՚իֆէլէր սալահա, ᵉեա՚նի իմանտան օլան սալահա
31 Նա՚իլ օլտրլար: ᵉՎէ լաքին Իսրայէլ ᵉսալահ գա՚իտէ-
սինի թա՚գիպ էտէր իքէն, սալահ գա՚իտէսինէ նա՚իլ
32 օլմատը: Նի՞չիւն. զիրա իմանլէ տէյիլ, կէօյա շէրի՚աթ
՚ամէլլէրինյլէ ᵉՐապ. ᵉչիւնքի օլ թէօքէզ թաշընա չարփ-
33 տըլար. Նիթէքիմ՝ ᵉԻշղէ Սիօնտա պիր թէօքէզ թաշը
վէ պիր սիւրչմէ գայասը գօրըմ, վէ ᵍանա հէր իման
էտէն խէճիլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր:

ՊՍՊ 10

Քիթապ ը Մուգատտէսին՝ շէրի՚աթտան օլան սալահ իլէ իմանտան օլան սալահը Թէֆրիգ Լիվէսի. 11 Խէլաս խուսուսընտա Եէհուտի իլէ Եունանիյի միւսավի Թումհասը: 18 Թա՚իֆէլէրին իման իտճէյի: 19 Իսրայէլին պու շէյլէրտէն մա՚ֆիսանը օլտրլը:

19. 7։ Յոբ. 8.3։ 34. 10։ Մէզ. 92. 15։
ᵍ Խուր. 33. 19։
ᵍ Գաղ. 3. 8,22։
ᵍ Խուր. 9. 16։
ᵉ 2Թէվ. 20. 6։ Յոբ.9. 12։ 23. 13։ Դան. 4. 35։ [8։
ᵉ Ես.29. 16։ 45.9։ 64. 8։
ᵍ 2Տիմ. 2. 20։ [6։
ᵍ Լմս. 16.4։ Երեմ. 18. 6։
ᵉ 1Թես. 2. 8։ Յոհ. 4։
ᵍ 1Մէլ. 5. 9։
ᵉ Պ. 8. 28-30։
ᵍ Պ. 3. 29։
ᵉ Պ. 2. 4։ Եփես. 1. 8։ Կող. 1. 27։
ᵉ Ովս. 2. 23։ 1 Պետ. 2. 10։
ᵍ Ովս. 1. 10։
ᵉ Ես. 10. 22,23։
ᵍ Պ. 11. 5։
ᵍ Ես. 28. 21։
ᵉ Ես.1.9։ Մէրս. 3.22։
ᵇ Ես. 13.19։ Երեմ. 50. 40։
ᵍ Պ. 4. 11։ 10. 20։
ᵇ Պ 1. 17։
ᵈ Պ. 10 2։ 11. 7։
ᵉ Գաղ. 5. 4։ [23։
ᵇ Ղուկ. 2.34։ 1Կոր.1.
ᵇ Մէզ. 118. 22։ Ես. 8. 14։ 28. 16։ Մատթ. 21.42։ 1Պետ. 2 6-8։
ᵍ Պ. 10. 11։

Digitized by Google

Եյ պիրատէրլէր, պէնիմ գալպիմին արզուսը վէ
*անլէր իչիւն Ալլահա նիյազըմ խէյաս պուվմալարը
2 տըր: Զիրա հագգլարընտա շէհատէթ էտէրիմ քի՝
-անլէրտէ Ալլահ ղայրէթի վար, լաքին 'իւմ ճիհէ-
3 թիյլէ տէյիլ տիր: Զիւնքի անլէր Ալլահրն էչ-
էռէյէ սալահը պիւմէյիպ՝ էքէնտիլէրինին սալահընը
սապիթ էթմէյէ ճէհտ էթմէյէրիյլէ, Ալլահրն սալա-
4 հընա միւթի' օլմատըլար: Զիրա հէր իման էտէնէ
սալահը մուճիպ օլմագ իւզրէ շէրի'աթըն նիհայէ-
թի Քրիստոս տըր:
5 Զիւնքի Մովսէս շէրի'աթտան օլան սալահ հագ-
գընտա՝ Պու շէյլէրի իճրա էտէն ատէմ պունլարլէ
6 եաշայաճագ տըր՝ տէյիւ եազար: Ամմա իմանտան
օլան սալահ պույուրըր քի՝ Քէնտի գալպինէտ տէ-
մէյէսին քի՝ Սէմայա քիմ չըգաճագ տըր. (եա'նի
7 Քրիստոսը էնտիրմէք իչիւն.) Եախօտ՝ Հավիյէյէ քիմ
էնէճէք տիր. (եա'նի Քրիստոսը էօլիւէրտէն չըգար-
8 մագ իչիւն.) Ամմա նէ՞ տէյօր. Քէլամ (եա'նի վա'զ
էթտիյիմիզ իման քէլամը) սանա եագըն տըր, աղ-
9 զըկտա վէ գալպինէտ տիր. Շէօյլէ քի Յիսուսըն
Բապպ իտիյինի աղզըկլէ իգրար էտիպ՝ Ալլահ անը
էօլիւէրտէն իհեա էթտիյինէ գալպինէլ ինանըր իսէն,
10 խէյաս պուլաճագսըն: Զիւնքի սալահ իչիւն գալպլէ
11 իման, վէ խէյաս իչիւն աղզըլէ իգրար էտիլիր: Զիրա
քիթապ՝ Անա հէր քիմ իման էտէրսէ, խէճիլ օլմա-
12 յաճագ տըր՝ պույուրըր: Զիւնքի ԵՀուտի իլէ Եունա-
նինին Ֆէրգի եօգ տըր. զիրա ճիւմլէնին Բապպը
քէնտիսի օլուպ՝ քէնտինէ տու'ա էտէնլիրին ճիւմլէ-
13 սինէ Ղանի տիր: Զիրա հէր քիմ Բապպըն իսմինէ
տու'ա էտէրսէ՝ խէյաս պուլաճագ տըր:
14 Իմտի իման էթմէտիքլէրի զաթա նաՓսըլ տու'ա է-
տէճէքլէր. վէ հագգընտա իշիթմէտիքլէրի զաթա
նաՓսըլ իման էյլէյէճէքլէր. վէ Ալ'զ էտէն եօգ իքէն՝
15 նաՓսըլ իշիտէճէքլէր: Վէ իրսալ օլունմատըգճա նաՓ-
սըլ վա'զ էտէճէքլէր. Նիթէքիմ՝ Սէլամէթ թէպշիր
էտէնլէրին, խայրլը շէյլէր թէպշիր էտէնլէրին այագ-
16 լարը նէ՞ կիւզել տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր: Լաքին
պէշարէթէ ճիւմլէսի իթա'աթ էթմէտի, զիրա Եսայի՝
Եա Բապպ, վէրտիյիմիզ խապէրէ քիմ ինանտը՝ տէր:
17 Իմտի իման իշիթմէքտէն, վէ իշիթմէք Քրիստոսըն
18 քէլամը վասըթասըլէ օլուր: Լաքին՝ Իշիթմէտիլէր
մի՝ տէրիմ. Պէլէի՝ Անլէրին սէտասը պիւթիւն զէմինէ

* Ե-Նէ՝ Իսրայէլ
– Ա'մալ. 21.20։ 22. 3։ Դաղ. 1. 14։ 4. 17։ Պաղ Պ. 9. 31։
բ Պ. 1. 17։ 9. 30։
գ Փիլ. 3. 9։
դ Մատթ. 5. 17։ Դաղ. 3. 24։
ե Ղեւ. 18. 5։ Նէեմ. 9. 29։ Եզեկ. 20.11, 13, 21։ Դաղ. 3. 12։
զ Թէս. 30. 12, 13։
է Թէս. 30. 14։
ը Մատթ. 10. 32։ Ղուկ. 12. 8։ Ա'մալ. 8. 37։
թ Ես. 28. 16։ 49. 23։ Երեմ. 17. 7։ Պ. 9. 33։
ժ Պ. 3. 22։ Ա'մալ. 15. 9։ Դաղ. 3. 28։
ի Ա'մալ. 10. 36։ Պ. 3. 29։ 1Տիմ. 2. 5։
լ Եփես. 1. 8։ 2. 4, 7։
խ Ա'մալ. 9. 14։
ծ Յովել. 2. 32։ Ա'մալ. 2. 21։
կ Տիտ. 1. 2։
հ Ես. 52. 7։ Նահ. 1. 15։
ձ Պ. 3. 3։ Յոբ. 4. 2։
ղ Ես. 53. 1։ Յովհ. 12. 38։
ճ Մկ. 19. 4։ Մատթ. 24. 14։ 28. 19։ Մարկ. 16. 15։ Կող. 1. 6, 23։
մ Պաղ 3 Մխ. 18. 10։ Մատթ. 4. 8։ 11։
յ Թէս. 32. 21։ Պ. 11. 3։
ն Տիտ. 3. 3։
շ Ես. 65. 1։ Պ. 9. 30։
ո Ես. 65. 2։

– 1Մխ. 12. 22։ Երեմ. 31. 37։
բ 2Կոր. 11. 22։ Փիլ. 3. 5։
գ Պ. 8. 29։
դ 3Մխ. 19. 10, 14։
ե 3Մխ. 19. 18։
զ Պ. 9. 27։
է Պ. 4. 4, 5։ Դաղ. 5. 4։ Պաղ Թէս, 9. 4, 5։
ը Պ. 9. 31։ 10. 3։ 2Կոր. 3. 14։
թ Ես. 29. 10։
ժ Թէս. 29. 4։ Ես. 6. 9։ Երեմ. 5. 21։ Եզեկ. 12. 2։ Մատթ. 13. 14։ Յովհ. 12. 40։ Ա'մալ. 28. 26, 27։
ի Մէզ. 69. 22։
լ Մէզ. 69. 23։

Digitized by Google

11 Իմտի եանկըլմալարը տիւշմէ՞ք իչին մի օլտու՝ տէյօ-
րըմ. հաշա. անճագ քէնտիլէրի ղայրէթլէնտիրմէք
իւզրէ ⁱքէնտի խաթալարըյլէ խէլաս թա՛իֆէլէրէ
12 կէլտի: Վէ էկէր անլէրին խաթասը տիւնեանըն ղա-
նիլիյի, վէ էքսիլմէլէրի թա՛իֆէլէրին ղանիլիյի օլ-
տու իսէ, անլէրին թէմամիյէթի նէ գատար զիյատէ
13 օլաճագ տըր: Զիրա սիզ թա՛իֆէլէրէ սէօյլէյօրըմ,
ʰպէն թա՛իֆէլէրին րէսուլը օլտըղըմ միւնասէպէթլէ
14 խըտմէթիմի միւշէրրէֆ թուրթարըմ: Պէլքի պիր
վէճհլէ *գավմըմը ղայրէթլէնտիրիպ ⁱանլէրտէն պա՛-
15 զըլարընը խէլաս էտէյիմ: Զիրա էկէր րէտտ օլուն-
մալարը տիւնեանըն միւսալէհասը իսէ, գապուլ օ-
լունմալարը էօլիւէրտէն հայաթ պուլմագտան ղայրի
16 նէ՞ օլուր: ʲՎէ էկէր թուրֆանտա մուգատտէս իսէ,
խամուր տախի ⁿ-ֆ-պ-պ-ե- պէէ. վէ էկէր քէօք մու-
17 գատտէս իսէ, տալլար տախի էօյլէ տիր: ʲՎէ էկէր
օլ տալլարըն պա՛զըսը գօփարըլըպ տա, ʻսէն եա-
պանի զէյթունտան օլտըղըն հալտէ անլէրին արա-
սընա աշլանարագ, զէյթուն աղաճընըն քէօքիւնէ վէ
սէմիզլիյինէ հիսսէտար օլտըն իսէ, ⁱտալլար իւզէ-
18 րինէ թէֆախուր էթմէ. Ամմա էկէր թէֆախուր էտէր
իսէն, պէէ+է սէն քէօքիւ թաշըմայօրսըն, ֆագաթ
19 քէօք սէնի ը-շը-յ-ը: Իմտի՝ պէնիմ աշլանմագլըղըմ
20 իչիւն օլ տալլար գօփարըլտը՝ տէյէճէքսին: Փէք
էյի. անլէր իմանսըզլըգ սէպէպլինտէն գօփարըլտը-
լար, ամմա սէն իմանլէ սապթթ սին. ʲթէքէպպիւր
21 էթմէ, ⁱանճագ խավֆ էյլէ. Զիրա էկէր Ալլահ թա-
պի՛ի տալլարը էսիրկէմէտի իսէ, ⁿ-ֆ-ը սէնի տախի
22 էսիրկէմէսին: Իմտի Ալլահըն քէրէմինէ վէ շիտտէ-
թինէ պագ. տիւշէնլէր իւզէրինէ շիտտէթ, ամմա
սէնին իւզէրինէ քէրէմ, ʲէկէր օլ քէրէմտէ սապթթ
23 գալըր իսէն. եօգսա ʻսէն տախի քէսիլճէճքսին: ʻՎէ
անլէր տախի իմանսըզլըգտա գալմատըգլարը թագ-
տիրտէ աշլանաճագ տըր, զիրա Ալլահ անլէրի եինէ
24 աշլամաղա գատիր տիր: Զիրա սէն էկէր թապի՛աթ-
ճա եապանի օլան զէյթուն աղաճընտան քէսիլիպ՝
թապի՛աթա մուխալիֆ օլարագ, էյի զէյթուն աղա-
ճընա աշլանտրն իսէ, նէ գատար զիյատէ պու թա-
պի՛ի օլանլար քէնտիլէրին զէյթուն աղաճընա աշ-
25 լանսալար կէրէք տիր: Զիրա, էյ պիրատէրլէր,
ʻքէնտինիզի ՚ագըլլը կէօրմէմէնիզ իչիւն իսթէմէմ քի
շու սըրր, ʻեա՛նի թա՛իֆէլէրին թէմամիյէթի կէլինէ-

ճէյէ տէյին ʲԻսրայէլէ պիր մէրթէպէ քէօրլիւք վու-
26 գու՝ պուլտըղը մէճհուլընըզ օլա. Շէօյլէ քի պիւթիւն
Իսրայէլ խէլաս պուլաճագ տըր, նիթէքիմ՝ ⁻Սիօն-
տան խէլասքեար կէլիպ՝ Յակոբտան ֆըսագը տէֆ՛
27 էտէճէք տիր: Վէ կիւնահլարընը տէֆ՛ էթտիյիմ զէ-
ման ⁻թարաֆըմտան անլէրէ օլան ՚ահտ պու տըր՝
28 տէյիւ եազըլմըշ տըր: Վագա՛ա պէշարէթէ նիսպէթլէ
անլէր սիզին սէպէպինիզէ տիւշմէն տիր. լաքին ին-
թիխապա նիսպէթլէ էճտատ սէպէպինէ ʻսէվկիւլու
29 տիրլէր: Զիրա Ալլահըն մէվհիպէլէրի վէ տա՛վէթի
30 ʻնէտտամէթտէն պէրի տիր: ʻԶիրա սիզ պիր զէման
Ալլահա իման էթմէտտիյինիզ հալտէ, շիմտի անլէ-
րին իմանսըզլըգը սէպէպինտէն մէրհամէթէ նա՛իլ
31 օլտըղընըզ միսիլլու, Քէզալիք շիմտի անլէր իման
էթմէտտիլէր, թա քի մազհար օլտըղընըզ մէրհամէթէ
32 քէնտիլէրի տախի մէրհամէթէ նա՛իլ օլալար. Զիրա
Ալլահ ճիմլէսինէ մէրհամէթ էթմէք իւզրէ ⁿճիմլէ-
սինի իմանսըզլըգ ալթընա գափատը:
33 Է՞յ Ալլահըն ղանիլիք վէ հիքմէթ վէ ՚իլմինին տէ-
րինլիյի. անըն ⁻հիւքմլէրի թէֆահհիւստէն, վէ ⁱթա-
34 րիգլէրի թէֆթիշտէն նէ գատար իւսթիւն տիր: ʲՋի-
րա Բապպըն ֆիքրինի քիմ պիլտի, ʻեախօտ անըն
35 միւսթէշարը քիմ օլտու. ⁱեախօտ անա քիմ էվվլ
36 վէրտի քի՝ քէնտինէ միւքեաֆաթ վէրիլէ: ⁻Զիրա
ճիմլէ շէյլէր անտէն, վէ անըն վասըթասըյլէ, վէ
անըն իչիւն օլտու. ⁱանա իլ էլ էպէտ մէճմ օլսուն:
Ամին:

ՊԱՊ 12

*ʲԻպատէթ ի րուհանիյէ, 3 վէ Քէվազու՚, 6 վէ հէր քէսլն քէնտ
վազիֆէսինի իֆա, 9 վէ մուհապպէթ վէ սա՛իր ֆէրիզէլէրին իշրա
խուսուսընտա Քէշվիդ 19 Ինթիգամընն նէհի էտիլտիյիս:*

Իմտի, էյ պիրատիրլէր, Ալլահըն րահմէթլէրի
իչիւն սիզէ եալվարըրըմ՝ ⁱքի՝ ⁱճէսէտլէրինիզի ⁻տիրի
վէ մուգատտէս, վէ Ալլահա մագպուլ պիր գուրպա
տէյիւ թագտիմ էտէսինիզ. րուհանի ՚իպատէթինէ
2 պու տըր: ʲՎէ պու ՚ալէմին կիտիշինէ ոյմայընըզ,
ʻամմա Ալլահըն խայրը վէ մագպուլ վէ քեամի
իրատէթի նէ օլտըղընը թէճրիպէ էթմէք իչիւն Ⴑ՚ագ-
3 լընըզըն թէճտիտիյլէ թէպէտտիվլ էտինիզ: ʻԶիրա
պանա վէրիլէն ՚ինայէթլէ արանըզտա պուլունան հէր
պիր ատէմէ տէրիմ՝ քի ՝ ⁿէ-ֆ-ը-ը-ե ⁱլայըգընտան զի-

ⁱ Ա՛մալ. 13. 46; 18.6; 22.18,21; 28.24,28; Գ. 10. 19;
ʲ Ա՛մալ. 9. 15; 13. 2; 22. 21; Գ. 15. 15; Դաղ. 1. 16; 2. 7-9; Եփես. 3. 8; 1Տիմ.2. 7; 2Տիմ. 1. 11;
* Ե-ե-. Քէնիմի
ʲ 1Կոր. 7. 16; 9. 22; 1Տիմ.4.16; Յակ.5.20;
ʲ Ղեւ. 23.10; Ա՛տ.15. 18-21;
ʲ Երեմ. 11. 16;
ʲ Ա՛մալ. 2. 39; Եփես. 2. 12,13;
ʲ 1Կոր. 10. 12;
ʲ Գ. 12. 16;
ʲ Լմս. 28. 14; Ես. 66. 2; Փիլ. 2. 12;
ʲ 1Կոր. 15. 2; ՚Իպր.3. 6,14;
ʲ Յովհ. 15. 2;
ʲ 2Կոր. 3. 16;
ʲ Գ. 12. 16; [7. 9;
ʲ Ղուկ. 21. 24; Վահ.
ʲ Ամ. 7; 2Կոր. 3. 14;
ʲ Ես.59.20; Պաղ Մղ. 14. 7;
ʲ Ես. 27. 9; Երեմ. 31. 31, վէ ղայրե՛ ՚Իպր. 8.8; 10. 16; [15;
ʲ Թէս. 7. 8; 9. 5; 10.
ʲ Ա՛տ. 23. 19;
ʲ Եփես. 2.2; Կող.3.7;
ʲ Գ. 3. 9; Դաղ. 3. 22;
ʲ Մղ. 36. 6;
ʲ Յոր.11.7; Մղ.92.5;
ʲ Յոր.15.8; Ես.40 13; Երեմ. 23. 18; 1Կոր. 2. 16;
ʲ Յոր. 36. 22;
ʲ Յոր. 35. 7; 41. 11;
ʲ 1Կոր.8.6; Կող.1.16;
ʲ Գաղ. 1. 5; 1Տիմ. 1. 1, ; 2Տիմ.4.18; ՚Իպր. 13 21; 1Պետ. 5.11; 2Պետ. 3. 18; Յուդ. 25; Վահ. 1. 6;
ʲ 2Կոր. 10. 1;
ʲ 1Պետ. 2. 5;
ʲ Մէզ. 50 13,14; Գ. 6. 13,16,19; 1 Կոր. 6. 13,20;
ʲ ՚Իպր. 10. 19;
ʲ 1Պետ. 1. 14; 13; 2. 15; [4.
ʲ Եփես.5.10,17; 1Թէ
ʲ Եփես. 1. 18; 4. Կող. 1. 21,22; 3.
ʲ Գ. 1.6; 15.16; 1Կ 3. 10; 15. 10; Գ 2.8; Եփես. 3.2,7
ʲ Լմս. 25. 27; Վա 16; Գ. 11. 20.

Digitized by Google

յատէ ի՛թիպար էթմէսին. ամմա ՙԱլլահրն հէր քէսէ
թէվզի՛ էթտիյի իմանըն մրգտարընա կէօրէ՝ թամմ
4 ՚ագլ իւզրէ ի՛թիպար էթսին: ՚Զիրա պիր ճէսէտտէ
չօգ ա՛զամրզ պուլունտրղը, վէ լաքին ա՛զանըն ճիմ-
5 լէսինին իշի հէման պիր օլմատրղը միսիլլիւ, ՙՊիզ
տախի չօգ իքէն Քրիստոստա պիր ճէսէտ, վէ հէր
6 պիրիմիզ պիրիպիրիմիզին ա՛զասը իզ: Ամմա ՚պիզէ
վէրիլէն ՚ինայէթէ կէօրէ, ՚տիւրլիւ տիւրլիւ մէվհիպէ-
լէրիմիզ օլմաղլէ, ՙէկէր իլհամլէ սէօյլէմէք իսէ, իմա-
7 նրն մրգտարընա կէօրէ օլ---, էկէր շէմմասլըզ իսէ,
շէմմասլըզտա, ՙէկէր մու՛ալլիմ իսէ, թա՛լիմտէ,
8 ՚էկէր նասիհաթ վէրէն իսէ, նասիհաթտա օլ---.
ՙէկէր թէվզի էտէն իսէ, սատէլիքլէ. ՚վէ րիյասէթ
էտէն՝ ղայրէթլէ, վէ մէրհամէթ էտէն՝ ՙճան ու կէօ-
9 նիլտէն էր---: ՙՄուհապպէթ րիյասրզ օլսուն. ՚քէմ-
10 լիքտէն իքրահ էտիպ՝ խայրա եափըշընրզ: ՙԳարրն-
տաշ մուհապպէթիյլէ պիրիպիրինիզի սէվինիզ. ՚հիւր-
մէթ էթմէքտէ պիրիպիրինիզէ թէգատտիւմ էտինիզ.
11 Սա՛յ ու ղայրէթտէ կէվշէքլիք էթմէյինիզ. րուհտա
12 հէրարէթլի օլունըզ. Րապպա գուլլըզ էտինիզ. ՙհի-
միտտէ մէսրուր օլուպ՝ ՚մուզայագատա սապրլը օլու-
13 նրզ. ՙտու՛ատա տէվամ էտինիզ. ՚Մուգատտէյլէրին
իհթիյաճաթընա մու՛ավէնէթ էտիպ՝ ՚միւսաֆիրփէր-
14 վէրլիյէ մուգայյէտ օլունըզ. ՙՍիզէ թէ՛ատտի էտէն-
լէրէ խայր տու՛ա էտինիզ. խայր տու՛ա էյլէյինիզ,
15 վէ պէտ տու՛ա էթմէյինիզ. ՚Մէսրուրլար իլէ մէս-
16 րուր օլունըզ. աղլայանլար իլէ աղլայընրզ: ՚Եէքտի-
կէրինիզ հագգընտա հէմէֆքեար օլունըզ. ՚եիւքսէք
շէյլէրէ սարֆ ը էֆքեար էթմէյիպ՝ անճագ միւթէ-
վազը՛լար իլէ եօլտաշ օլունըզ. ՚քէնտինիզի ՚ագըլլը
17 կէօրմէյինիզ. ՚Հիչ պիր քիմսէյէ քէմլիյէ մուգապիլ
քէմլիք էթմէյինիզ. ՙճիմլէ ատէմլէրին հուզուրընտա
18 էյի շէյլէրէ տիգգաթ էյլէյինիզ: Մ՛իմքին մէրթէ-
պէ, էլինիզտէն կէտիյի գատար, ՙճիմլէ ատէմլէր
19 իլէ սուլհ իւզրէ օլընըզ: ՚Էյ սէվկիւլիւէր, նէֆսինիզ
իշիւն ինթիգամ ալմայընրզ, ֆագաթ ղազապա մա-
հալ վէրինիզ. զիրա՝ Րապպ պույուրըր քի, ՚Ինթի-
գամ պէնիմ տիր, ճէզայը պէն վէրիրիմ՝ տէյիւ եա-
20 զրլմրզ տրըր: ՚Իմտի էկէր տիւշմէնինկ աճ իսէ, անա
թա՛մ վէր. էկէր սուսամրզ իսէ, անա սու վէր. զի-

ր 1Կոր.12.7,11։ Եփես. 4. 7։ [4 16։
ղ 1Կոր. 12. 12։ Եփես. 4. 16։
ր 1Կոր. 10.17։ 12.20։ 27։ Եփես. 1. 23։ 4. 25։
ս Ա՛յ. 3։
տ 1Կոր. 12. 4։ 1 Պետ. 4. 10,11։ Ա՛մալ. 11. 27։ 1Կոր. 12.10,28։ 13.2։ 14. 1.6,29,31։
ւ Ա՛մալ. 13. 1։ Եփես. 4.12։ Գաղ.6.6։ 1Տիմ. 5. 17։
ց Ա՛մալ. 15. 32։ 1Կոր. 14. 3։ [8. 2։
ՀՀ Մատթ. 6.1-3։ 2Կոր. 8 Ա՛մալ. 20. 28։ 1Տիմ 5. 17։ Յակ. 1.5։ Ա՛մալ. 13. 1։ 1Տիմ. 1. 5։ 1Պետ.1. Մէզ. 34. 14։ 36. 4։ 97. 10։ Ամովս.5.15։
ճ Յակ. 9. 7։ [22։
յ 1Տիմ. 1. 5։ 1Պետ.1.
շ Մէզ. 34. 14։ 36. 4։ 97. 10։ Ամովս.5.15։
ո Յակ. 13. 1։ 1 Պետ. 1. 22։ 2. 17։ 3. 8։ 2Պետ. 1. 7։
ն Փիլ.2.3։ 1Պետ.5.5։
մ Ղուկ.10. 20։ Պ.5.2։ 15. 13։ Փիլ. 3.1։ 4. 4։ 1Սէլ.5.16։ Յակ. 3. 6։ 1 Պետ. 4. 13։
ղ Ղուկ. 21. 19։ 1Տիմ. 6. 11։ Յակ. 10. 36։ 12.1։ Յակ. 1.4։ 5.7։ 1Պետ. 2. 19.20։
Ղ Ղուկ. 18. 1։ Ա՛մալ. 2. 42։ 12. 5։ Կող.4. 2։ Եփես.6.18։ 1Սէլ. 5. 17։
ր 1Կոր. 16. 1։ 2Կոր.9. 1, 12։ Յակ. 6. 10։ 13. 16։ 1Թիմ. 3.17։
շ 1Տիմ. 3. 2։ Տիտ. 1. 8։ Յակ. 13.2։ 1Պետ. 4. 9։
ո Պ.14.16։ 2Կոր.8.21։
չ Մատթ. 5. 44։ Ղուկ. 6.28։ 23.34։ Ա՛մալ 7. 59։ 1Կոր. 4. 12։ 1Պետ. 2. 23։ 3. 9։
պ 1Կոր. 12. 26։
ջ Պ. 15. 5։ 1Կոր. 1. 10։ Փիլ. 2.2։ 3. 16։ 1Պետ. 3. 8։ [45.5։
ռ Մէզ. 131.1,2։ Երեմ. Լամ. 3. 7։ 26. 12։ Ես. 5. 21։ Պ.11.25։
ս Լամ. 20 22։ Մատթ 5. 39։ 1Սէլ. 5. 15։ 1Պետ. 3. 9։
վ Մարկ. 9. 50։ Պ. 14. 19։ Իպր. 12. 14։
տ Ղեւ. 19.18։ Լամ.24. 29։ Այ. 17։ [30։ Թէս.32.35։ Իպր.10. 30։
ր Խուր. 23. 4,5։ Լամ. 25. 21, 22։ Մատթ. 5. 44։
ց Տիտ.3.1։ 1Պետ.2.13։
ւ Լամ. 8. 15,16։ Դան. 2. 21։ 4. 32։ Յովհ. 19. 11։
փ Տիտ. 3. 1։
ք 1Պետ. 2. 14։ 3. 13։
օ 1Պետ. 2. 19։
ֆ Վա՛. 8. 2։
ա Մատթ.22.21։ Մարկ. 12.17։ Ղուկ.20.25։
բ Այ. 10։ Դալ. 5. 14։ Կող. 3. 14։ 1Տիմ. 1. 5։ Յակ. 2. 8։
գ Խուր. 20.13, վէ դայրիւ Թէս. 5. 17, վէ դայրիւ Մատթ.19.18։
դ Ղեւ. 19. 18։ Մատթ. 22.39։ Մարկ.12.31։ Դաղ.5.14։ Յակ.2.8։

Digitized by Google

րա պունու էթմէքլէ՝ անըն պաշընա աթէշ գօրլարը
21 երղմըշ օլուրսըն: Շէրրէ մաղլուպ օլմա, ամմա
խայրլէ շէրրէ ղալիպ օլ:

ՊՍՊ 13

Հիւքիւմէթէ իթա՛աթ վէ անըն հագգընը էտա էթմէք ֆարզ օլտրղը։ 8 Մուհապպէթին շէրի՛աթը իթմամ էյլէտիյի։ 11 Ույանըզ տուրմագ վէ մասխարալըզ վէ սէրխօշլըգտան իճթինապլէ սա՛իր գուլմէթ ՚ամէլ-լէրինի սօյունմագ մի՛մինլէրէ վաճիպ օլտրղը։

ՙՀէր քէս էմրի ալթընտա պուլունտրղը հիւքիւ-
մէթլէյէրէ իթա՛աթ էթսին, ՚զիրա Ալլահ թարաֆընտան օլմայան պիր հիւքիւմէթ եօգ տրր. վէ մէվճուտ
[հիւքիւմէթ]լէր Ալլահ թարաֆընտան թէրթիպ օ-
2 լունմրզ տրր: Պունուն իչիւն ՚հիւքիւմէթէ մուխալէ-
ֆէթ էտէն՝ Ալլահրն թէրթիպինէ մուգավէմէթ էթմիշ
օլուր. վէ մուգավէմէթ էտէնլէր քէնտի ՚ալէյհլէրինէ
3 հիւքմ տա՛վէթ էտէճէքլէր: Զիրա հիւքմտարլար էյի
՚ամէլլէր իչիւն տէյիլ, անճագ քէօթիւ ՚---ւքէ իչիւն
գօրգու տրրլար. ՙհիւքիւմէթտէն գօրգմամագ իսթէր
մի սին. էյի օլանը իշլէ, վէ անըն թարաֆընտան
4 մէտհ օլունաճագսըն. Զիւնքի սէնին էյիլիյին իչիւն
Ալլահ թարաֆընտան մէ՛մուր տրր. լաքին էկէր քէօ-
թիւ օլանը իշլէր իսէն, գօրգ. չիւնքի գըլըճը պիհուտէ
եէրէ թաշրմայօր, զիրա Ալլահ թարաֆընտան մէ՛-
մուր օլուպ՝ քէօթիւլիւք իշլէյէն իւզէրինէ ղազապ
5 ՚---ւքը իչիւն ինթիգամ՝ ալըճը տրր: Պու էճլետէն եա-
լընրզ ղազապ սէպէպիյլէ տէյիլ, ՚անճագ զաիր սէ-
6 պէպտէն վէրկի տախի ՙթապի՛ օլմագ լազըմ տրր: Պու սէ-
պէպտէն վէրկի տախի վէրիրսինիզ. զիրա հէման պու
շէյէ մուգայյէտ օլարագ, Ալլահ թարաֆընտան մէ՛-
7 մուր տրրլար: Իմտի ճիւմլէյէ հագգլարընը, եա՛նի
վէրկի հագգը օլանա վէրկի, կէօմրիւք հագգը օլանա
կէօմրիւք, գօրգու հագգը օլանա գօրգու, հիւրմէթ
8 հագգը օլանա հիւրմէթ ՚էտա էյլէյինիզ: Եէքտիկէ-
րինիզի սէվմէքտէն մա՛տա քիմսէյէ պիր վէճհլէ
պօրճլու օլմայընրզ. ՙզիրա տիկէրինի սէվէն քիմսէ
9 շէրի՛աթը իթմամ էթմիշ օլուր: ՚Զիրա՝ Զինա էթմէ-
յէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եա-
լան շէհատէթ էթմէյէսին, Թամա՛ էթմէյէսլին, վէ
տահա նէ էմր վար իսէ, ՚---ւքը պու, ՚եա նի՛ Գօն-

ր Ա՛մալ. 15. 32։ 1Կոր. 14. 3։ [8. 2։
ղ Մատթ. 6.1-3։ 2Կոր.
ր Ա՛մալ. 20. 28։ 1Տիմ 5. 17։ Յակ. 1.5։ Ա՛մալ. 13. 1։ 1Տիմ. 1. 5։ 1Պետ.1. Մէզ. 34. 14։ 36. 4։ 97. 10։ Ամովս.5.15։
ս Յակ. 9. 7։ [22։
տ 1Տիմ. 1. 5։ 1Պետ.1.
ւ Մէզ. 34. 14։ 36. 4։ 97. 10։ Ամովս.5.15։
ց Յակ. 13. 1։ 1 Պետ. 1. 22։ 2. 17։ 3. 8։ 2Պետ. 1. 7։
ո Փիլ.2.3։ 1Պետ.5.5։
ն Ղուկ.10. 20։ Պ.5.2։ 15. 13։ Փիլ. 3.1։ 4. 4։ 1Սէլ.5.16։ Յակ. 3. 6։ 1 Պետ. 4. 13։
մ Ղուկ. 21. 19։ 1Տիմ. 6. 11։ Յակ. 10. 36։ 12.1։ Յակ. 1.4։ 5.7։ 1Պետ. 2. 19.20։
ղ Ղուկ. 18. 1։ Ա՛մալ. 2. 42։ 12. 5։ Կող.4. 2։ Եփես.6.18։ 1Սէլ. 5. 17։
Ղ 1Կոր. 16. 1։ 2Կոր.9. 1, 12։ Յակ. 6. 10։ 13. 16։ 1Թիմ. 3.17։
ր 1Տիմ. 3. 2։ Տիտ. 1. 8։ Յակ. 13.2։ 1Պետ. 4. 9։
շ Պ.14.16։ 2Կոր.8.21։
ո Մատթ. 5. 44։ Ղուկ. 6.28։ 23.34։ Ա՛մալ 7. 59։ 1Կոր. 4. 12։ 1Պետ. 2. 23։ 3. 9։
չ 1Կոր. 12. 26։
պ Պ. 15. 5։ 1Կոր. 1. 10։ Փիլ. 2.2։ 3. 16։ 1Պետ. 3. 8։ [45.5։
ջ Մէզ. 131.1,2։ Երեմ. Լամ. 3. 7։ 26. 12։ Ես. 5. 21։ Պ.11.25։
ռ Լամ. 20 22։ Մատթ 5. 39։ 1Սէլ. 5. 15։
ս Մարկ. 9. 50։ Պ. 14. 19։ Իպր. 12. 14։
վ Ղեւ. 19.18։ Լամ.24. 29։ Այ. 17։ [30։ Թէս.32.35։ Իպր.10. 30։
տ Խուր. 23. 4,5։ Լամ. 25. 21, 22։ Մատթ. 5. 44։
ր Տիտ.3.1։ 1Պետ.2.13։
ց Լամ. 8. 15,16։ Դան. 2. 21։ 4. 32։ Յովհ. 19. 11։
ւ Տիտ. 3. 1։
փ 1Պետ. 2. 14։ 3. 13։
ք 1Պետ. 2. 19։
օ Վա՛. 8. 2։
ֆ Մատթ.22.21։ Մարկ. 12.17։ Ղուկ.20.25։
ա Այ. 10։ Դալ. 5. 14։ Կող. 3. 14։ 1Տիմ. 1. 5։ Յակ. 2. 8։
բ Խուր. 20.13, վէ դայրիւ Թէս. 5. 17, վէ դայրիւ Մատթ.19.18։
գ Ղեւ. 19. 18։ Մատթ. 22.39։ Մարկ.12.31։ Դաղ.5.14։ Յակ.2.8։

շընկը քէնտին կիպի սէվէսին՝ քէլամը շամիլ տիր։
10 Մուհապպէթ գօնշըլա քէմլիք էթմէզ. իմտի մու-
հապպէթ ՙշէրի՛աթըն թէմամիյէթի տիր։
11 Վէ վագթը պիլէրէք, Ւե՛նի շիմտի պիզիմ ոյ-
գուտան ույանմամըզըն սա՛աթը օլտրղրնը ՚էնէրէ,
պունու էֆէնէղ, զիրա խէլաս պիզէ շիմտի՝ ինանտը-
12 ղըմըզ վագըթտա օլտրղընտան եագըն տրր։ Կէճէ
կէչտի, կիւնտիւզ եագլաշտը. ՙիմտի զուլմէթ ՚ամէլ-
լէրինի պէր թարաֆ էտիպ՝ ՚նուր սիլահլարընը գու-
13 շանալըմ։ ՙԿիւնտիւզիւն կէզէր կիպի հիւսն ի հարէ-
քէթլէ կէզէլիմ. ՙմասխարալըգ վէ սէրխօշլըգտա,
ՙվէ ֆահշիյաթ վէ ֆրսգ ու ֆիւճուրտէ ՙվէ տախի
14 նիզա՛ ու հասէտտէ օլմայրպ, ՙԱնճագ Բապպ Յի-
սուս Քրիստոսը կիյինիզ վէ ՙշէհվաթ իչիւն ճէսէտին
գայտընտա օլմայընըզ։

ՊԱՊ 14

Էհէմմիյէթի օլմայան շէյլէր իչիւն մի՛ինկէրինի եէքտիկէրինի հիւքմ ու Ձահգիր էթմէթի ճա՛իզ օլմայընպ, 13 Անճագ պէօյլէ շէյլէրի սիւրչ-մէք ա՛էպէպի էթմէմէէրի ֆարզ օլտրղը։ 15 Պու խուսուսըն պիր գա՛չ սո՛չիթլէ իզահը։

Ի՞մանտա զա՛իֆ օլանը շէքք ու շիւպհէլէրէ
հիւքմ էթմէք մագսէտիյլէ օլմայարագ գապուլ էտի-
2 նիզ։ Պիրի ՙհէր շէյի եէյէ պիլիրիմ ի՛թիգատընտա
3 տրր, լաքին զա՛իֆ օլան սէպէպլաթ եէր։ Եէյէն եէ-
մէյինի թահգիր էթմէսին, ՙվէ եէմէյէն եէյէնի հիւքմ
էթմէսին. զիրա Ալլահ անը գապուլ էթմիշ տիր։
4 ՙՍէն քիմ սին քի ղայրինին խրտմէթքեարընը հիւքմ
էտէրսին. օ քէնտի էֆէնտիսինին նազարընտա
տուրուր վէ եախօտ տիշէր. վէ լաքին տուրաճագ
տրր, զիրա Ալլահ անը տուրտուրմաղա գատիր տիր։
5 ՙՔիմի պիր կինիւ տիկէր կինտէն իւսթիւն թուլթար.
վէ քիմի հէր կինիւ ՚---վէ թուլթար. հէր քէս քէնտի
6 զիհնինտէ գանմըշ օլսուն։ ՚Կինէ ի՛թիպար էտէն՝
Բապպ իչիւն ի՛թիպար էտէր, վէ կինէ ի՛թիպար
էթմէյէն՝ Բապպ իչիւն ի՛թիպար էթմէզ. եէյէն
Բապպ իչիւն եէր, ՙզիրա Ալլահա շիւքր էտէր, եէ-
մէյէն տախի Բապպ իչիւն եէմէյիպ՝ Ալլահա շիւքր
7 էտէր։ ՙՋիրա պիզտէն քիմսէ քէնտիսի իչիւն եաշա-
8 մազ, վէ քիմսէ քէնտիսի իչիւն էօլմէզ։ Զիրա եա-
շատրղրմըզ հալտէ Բապպ իչիւն եաշարըզ, վէ էօլ-
տիւյիւմիւզ հալտէ՝ Բապպ իչիւն էօլիւրիւզ. իմտի
եաշար իսէք տէ՝ էօլիւր իսէք տէ՝ Բապպըն ըզ։
9 Զինքի ՙՔրիստոս պունուն իչիւն, ՙեա՛նի էօլիվէր
վէ տիրիլէր իւզէրինէ սալթանաթ էթմէք իչիւն էօլ-
10 տիւ, վէ [գըյամ էտիպ] եինէ եաշատը։ Լաքին սէն
նի՛չիւն գարնտաշընկը հիւքմ էտէրսին. եախօտ սէն
նի՛չիւն գարնտաշընկը թահգիր էտէրսին. ՙզիրա ճիմ-
լէմիզ Քրիստոսըն մահքէմէսինէ իհզար օլունա-
11 ճաղըզ։ Զիրա՝ Բապպ պույուրըր քի, ՚Հայաթըմ
հագգը իչիւն հէր քէս պանա տիզ չէօքէճէք, հէր
տիլ Ալլահա համտ էտէճէք տիր՝ տէյիւ եագըլմըշ
12 տրր։ ՙՊունա պինա՛էն պիզտէն հէր պիրի քէնտիսի
13 իչիւն Ալլահա հիսապ վէրէճէք տիր։ Պու թագ-
տիրտէ՝ արթըգ պիրիպիրիմիզի հիւքմ էթմէյէ-
լիմ, անճագ տահա զիյատ պիրատէր էօնիւնէ ՙթէօ-
քէզ եա սիւրչմէք սէպէպի գօմամաղա գարար վիրի-
14 նիզ։ Պիլիրիմ վէ Բապպ Յիսուստա գանտրմ քի՝
ՙհիչ պիր շէյ հատտ ը զաթընտա նափաք տէյիլ տիր,
ֆագաթ ՙպիր շէյի նափաք ՚ատտ էտէն քիմսէյէ
15 ՚նէ՛չ անա նափաք տրր։ Ամմա էկէր գարնտաշընկ
թա՛ամ սէպէպիյլէ միւքէտտէր օլուր իսէ, արթըգ
սէն մուհապպէթ իւզրէ եիւրիմէյօրսըն. ՚սէնին
թա՛ամընլէ՝ ուղուրընա Քրիստոսըն էօլտիւյիւ քիմ-
16 սէյի սէն հէլաք էթմէ։ ՙԻմտի սիզին խայրընըզ
17 թագպիհ օլունմասըն։ ՙԶիրա մէէքիւթ Ուլլահ եէ-
յէճէք իչէճէք տէյիլ, անճագ սալահ վէ սէլամէթ՝
18 վէ Բուհ իւլ գուտսէ մէսէրրէթ տիր։ Զիրա պուն-
լարէ Քրիստոսա խրտմէթ էտէն քիմսէ Ալլահրն ՚ին-
տինտէ մագպուլ, վէ ՙատէմլէր ՚ինտինտէ միւսթահ-
19 սէն տիր։ ՚Պունա պինա՛էն սէլամէթէ վէ ՙեէքտիկէ-
րիմիզին մա՛մուրիյէթինէ պա՛իս օլան շէյլէրէ սա՛յ
20 էտէլիմ։ ՙԹա՛ամ սէպէպիյլէ Ալլահրն իչինի խարապ
էթմէ. ՙվագա՛ա հէր շէյ թահիր տիր, ՙֆագաթ թէօ-
21 քէզ վէրէրէք եէյէն ատէմէ քէօթիւ տիր։ ՙԷթ եէմէ-
մէք վէ շէրապ իչմէմէք պիրատէրինէ թէօքէզ եա-
խօտ սիւրչմէ, եախօտ զա՛իֆլիյէ սէպէպ օլան էշ-
22 պուլունմամագ էյի տիր։ Իմանըն վա՛ր մը, անը Ալ-
լահրն հուզուրընտա քէնտինէտ հրֆզ էյլէ։ ՙՆէ՛ միւ-
պարէք տիր օլ քիմսէ քի թահսինն էթտիյի շէյտէ
23 քէնտի ալէյհինէ հիւքմ էթմէզ։ Լաքին շիւպհէ էտէն
քիմսէ եէտիյի թագտիրտէ՝ իմանլէ եէմէտիյի իչիւն
մահքիւմ տիր. ՙզիրա իմանտան օլմայան հէր շէյ
կինահ տրր։

Ք Մատթ. 22.40։ Այ.8։ Լ 1Կոր. 15. 34։ Եփես. 5. 14։ 1Մէլ. 5. 5,6։ Խ Եփես.5.11։ Կող.3 8։ Ծ Եփես. 6. 13։ 1 1Մէլ. 5. 8։ Կ Փիլ. 4. 8։ 1 Մէլ. 4. 11։ 1Պետ. 2. 12։ Հ Էմս. 23. 20։ Դ.ուկ. 21. 34։ 1Պետ. 4. 3։ Ձ 1Կոր.6 9։ Եփես.5.5։ Ղ Ցակ. 3. 14։ Ճ Դաղ. 3. 27։ Եփես.4. 24։ Կող. 3. 10։ Մ Դաղ. 5. 16։ 1 Պետ. 2. 11։ — Յ. 15. 1,7։ 1Կոր. 8. 9,11։ 9. 22։ Ն Այ. 14։ 1Կոր. 10.25։ 1Տիմ.4.4։ Տիտ.1.15։ Շ Կող. 2. 16։ Ո Ցակ. 4. 12։ [16։ Չ Դաղ. 4. 10։ Կող. 2. Պ Դաղ. 4. 10։ Ջ 1Կոր. 10. 31։ 1 Տիմ. 4. 3։ Ռ 1Կոր.6. 19,20։ Գաղ. 2.20։ 1 Մէլ. 5. 10։ 1Պետ. 4. 2։ Ս 2Կոր. 5. 15։ Վ Ա՛մալ. 10. 36։ Տ Մատթ. 25. 31, 32։ Ա՛մալ.10.42։ 17.31։ 2 Կոր. 5. 10։ Յուդ. 14, 15։ Ր Ես.45.23։ Փիլ.2.10։ Ց Մատթ. 12.36։ Գաղ. 6. 5։ 1Պետ. 4. 5։ Ւ 1Կոր.8.9,13։ 10.32։ Փ Ա՛մալ. 10. 15։ Այ. 2,20։ 1Կոր. 10. 25։ 1Տիմ.4.4։ Տիտ.1.15։ Ք 1Կոր. 8. 7,10։ Օ 1Կոր. 8. 11։ Ֆ Պ. 12. 17։ Ա 1Կոր. 8. 8։ Բ 2Կոր. 8. 21։ Գ Մկ.34.14։Պ.12.18։ Դ Պ. 15. 2։ 1Կոր. 14. 12։ 1Մէլ. 5. 11։ Ե Այ. 15։ Զ Մատթ.15.11։ Ա՛մալ. 10. 15։ Այ.14։ Տիտ. 1. 15։ Է 1Կոր. 8. 9-12։ Ը 1Կոր. 8. 13։ Թ 1Յովհ. 3. 21։ Ժ Տիտ. 1. 15։

Digitized by Google

ՊԱՊ 15

*Իմանտա գուվվէՔլի օլանլարըն գա՛ֆլէրէ Քէհամմիւլ էՔմէյէ պօրճ-
լու օլտըգլարը: 2 Պիզ տախի Խրիստոս կիպի նէֆսիմիզի խօշնուտ
էՔմէյէ Քալիպ օլմայըպ, 7 անճագ Քրիստոսըն ճիւմլէմիզի, 8 կէրէք
եէհուտիէրի 9 վէ կէրէք Քա՛ֆլէրի գապուլ էյլէտիյի միսլլիւ,
պիրիպիրիմիզի գապուլ էՔմէմիզ ֆարզ օլտըղը: 15 Պօղոսըն իշպու
բիսալէնին սէպէպ ի Քահրիրինի պէյան էՔմէսի. 28 Բօմատա օլան
պիրատէրլէրէ՝ եանլարընա կէլէճէյինէ տա՛իր վա՛տը, 30 անլէրին
տուա՛սընը Քալէպ էՔմէսի:*

1 Վէ պիզ քի գուվվէՔլի իզ, քէնտի նէֆսիմիզի
խօշնուտ էՔմէյիպ՝ զա՛ֆի օլանլարըն զա՛ֆլիքլէ-
2 րինէ թէհամմիւլ էՔմէյէ պօրճլու իզ: Պիզտէն հէր
պիրի գօնշըսընըն մա՛մուրիյէթի պապընտա խայրը
3 իչիւն անը խօշնուտ էՔսէն: Զիրա՝ Սանա սիՔէմ
էտնլէրին սիՔէմլէրի իւզէրիմէ տիւշտիւ՝ տէյիւ եա-
զըլտըղը իզրէ, Քրիստոս տախի նէֆսինի խօշնուտ
4 էՔմէտի: Զիրա մուգատտէմա եազըլան շէյլէր պի-
զիմ Թա՛լիմիմիզ իչիւն եազըլմըշ իտի, Թա քի սա-
պըրլէ վէ քիՔապլարըն թէսէլլիսիյլէ իւմիտէ մալիք
5 օլալըմ: Վէ սապր վէ թէսէլլի մէնպա՛ը օլան Ալլահ
սիզէ Յիսուս Քրիստոսա կէօրէ պիրիպիրինիզ իլէ
6 հէմֆիքեար օլմաղը իհսան էյլէյէ. Քի եէքտիւ ու
եէքզէպան օլարագ՝ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
7 փէտէրի Ալլահը թէմճիտ էտէսինիզ. Պու էճլտէն
Քրիստոս տախի Ալլահընն՝ իզզէթի իչիւն պիզի գա-
պուլ էյլէտիյի միսլլիւ, սիզ տախի պիրիպիրինիզի
գապուլ էտինիզ:

8 Իմտի տէրիմ քի՝ [Յիսուս] Քրիստոս, էճտատա
օլան վա՛տլարը սապիԹ գըլմագ իւզրէ, Ալլահընն հա-
9 գիգաթը իչիւն Քխրէան խըտմէթճիսի օլտու. Թա՛ի-
ֆէլէր տախի Ալլահա՝ մէրհամէթի իչիւն համտ էտէ-
լէր. նիհէՔքիմ՝ Պու սէպէպտէն Թա՛ֆէլէր արասընը-
տա սանա համտ էտիպ՝ սէնին իսմինէ մէզմուր օգու-
10 յաճաղըմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր: Վէ եինէ՝ Էյ Թա՛ի-
ֆէլէր, անըն գավմը իլէ պէրապէր մէսրուր օլունըզ՝
11 պույուրըր: Վէ եինէ՝ Էյ ճիւմլէ Թա՛ֆէլէր. Րապպա
Թէսպիհ էտինիզ. վէ, էյ ճիւմլէ գավմլար, անա սէ-
12 նա էյլէյինիզ: Վէ երինէ Եսայի՝ Յեսսէտէն պիր քէօք
հասըլ օլուպ՝ Թա՛ֆէլէրէ հիւքիւմէթ էՔմէՔ իչիւն
զուհուր էտէճէՔ տիր. վէ Թա՛ֆէլէրին իւմիտի անտէ
13 օլաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրըր: Վէ Րուհ իւլ Գուտ-
սընն գուվվէթիյլէ իւմիտինիզին արԹմասը իչիւն՝ Իւ-
միտին մէնպա՛ը օլան Ալլահ սիզի ինանմագտա քէ-
մալ ը մէսէրրէթ վէ սէլամէթլէ մէմլու գըլսընն:

14 Էյ պիրատէրլէրիմ, Պէն քէնտիմ տախի սիզին
հագգընըզտա գանտըմ քի՝ սիզ խայրլէ մէմլու, Վէ

- Դաղ. 6. 1։
- Պ. 14. 1։
- 1Կոր.9.19, 22։10.24, 33։13.5։ Փիլ.2.4,5։
- Պ. 14. 19։
- Մէզ. 69. 9։
- ՄատԹ. 26.39։ Յովհ. 5. 30։ 6. 38։
- Պ. 4. 23,24։ 1 Կոր. 9.9,10։10.11։ 2Տիմ. 3. 16,17։
- Պ. 12. 16։ 1 Կոր. 1. 10։ Փիլ. 3. 16։
- Ա՛մաղ. 4. 24,32։
- Պ. 5. 2։
- Պ. 14 ·1,3։
- Պ. 3.3։ 2Կոր. 1. 20։
- ՄատԹ. 15.24։ Յովհ. 1. 11։ Ա՛մաղ. 3. 25, 26։ 13. 46։
- Յովհ.10.16։ Պ.9.24։
- Մէզ. 18. 49։
- Թէս. 32. 43։
- Մէզ. 117. 1։
- Ես. 11. 1,10։ Վահ. 5. 5։ 22. 16։
- Պ. 12. 12։ 14. 17։
- 2Պետ. 1.12։ 1 Յովհ. 2. 21։
- 1Կոր. 8. 1,7,10։
- Պ. 11. 13։ Գաղ. 2. 7-9։ Փիլ.2.17։ 1Տիմ. 2. 7։ 2Տիմ. 1. 11։
- Ես.66.20։ Փիլ.2.17։
- Պ. 1. 6։ 12. 3։ Գաղ. 1. 15։ Եփես. 3. 7,8։
- Պ.1.6։16.26։ [12.12։ 2. 21։
- Ա՛մաղ. 19. 11։ 2Կոր. 2. 12։
- Ա՛մաղ.21.19։Գաղ.2.8։
- 2Կոր. 10. 13,15,16։ 8. 1։ 9. 2,12։
- Ես. 52. 15։ [18։
- Պ. 1.13։ 1 Մէլ.2.17, Ա՛մաղ.19.21։ Այ.32։ Պ. 1. 11։
- Ա՛մաղ. 15. 3։ Այ. 32։
- Ա՛մաղ.19.21։ 20.22։ 24. 17։
- 1Կոր. 16. 1,2։ 2Կոր. 8. 1։ 9. 2,12։
- Պ. 11. 17։
- 1Կոր.9.11։ Գաղ.6.6։
- Փիլ. 4. 17։
- Ես. Միւրելէտ քտէն
- Պ. 1. 11։

հէր ՚իլմէ տօլու օլուպ՝ պիրիպիրինիզէ նասիհաթ
15 էՔմէյէ գատիր սինիզ: Ամմա, էյ պիրատէրլէր,
Թա՛ֆէլէր իչիւն Յիսուս Քրիստոսըն խըտմէթճիսի
օլուպ՝ Թա՛ֆէլէր թագտիմէսի Րուհ իւլ Գուտս վա-
սըԹասըյլէ Թագտիս օլունարագ մագպուլ օլմասը
իչիւն Աւլահընն պէշարէթինտէ քեահինլիք իճրա էՔ-
16 մէքլիյիմ խուսուսընտա, Աւլահ Թարաճընտան պա-
նա իհսան օլունան ՚ինայէթ սէպէպիյլէ, իխԹար է-
տէր կիպի՝ սիզէ պա՛զը խուսուսլարտա պիր ազ ճէ-
17 սարէթլէ եազտը: Իմտի Աւլահա միւթէ՛ալլըգ օլան
շէյլէրտէ Յիսուս Քրիստոս իլէ իֆԹիխար էտէ պի-
18 լիրիմ: Զիրա Թա՛ֆէլէրին իԹա՛աճը իչիւն, Պա-
մէթլէր վէ մի՛ճիզէլէրին գուվվէթի վէ Րուհ Ուլլահընն
գուտրէթիյլէ գավլէն վէ ֆի՛լէն Քրիստոսըն պէնիմ
վասըԹամէ իշլէմէտիյի պիր շէյի Սէօյլէմէյէ ճէսա-
19 րէթ էՔմէմ: Պու վէճհլէ Քրիստոսըն պէշարէթինի
Երուսաղէմտէն տօլաշարագ՝ Լիւրիկէյէ գատար Թէ-
20 մամէն Թէպշիր էյլէտիմ: Վէ ՚ախէրին Թէմէլի իւզէ-
րինէ պինա էՔմէմէՔ իչիւն, շու վէճհլէ ղայրէԹ էԹ-
տիմ քի՝ Թէպշիր ի պէշարէթիմ Քրիստոսըն իսմի
21 զիքր օլունտըղը մահալտէ օլմայըպ, Անճագ՝ ՚Անըն
հագգընտա խապէրի օլմայանլար կէօրէճէՔ, վէ իշհԹ-
միշ օլմայանլար անկայաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլտըղը
22 իւզրէ ՚ա՛մէն: Պու էճլտէն տախի Թարաֆընըզա կէ-
23 մէՔտէն տէֆ՚աԹլէ մէն՝ օլունտըմ իսէ տէ, Շիմտի
պու սէմԹլէրտէ արԹըզ պանա եէր գալմայըպ՝ ՚չօգ
սէնէտէն պէրու սիզէ կէլմէյէ արզուՔշ օլտըղմ-
24 տան, Իսփանիայա կիտէճէյիմ զէման [սիզէ կէլիրիմ. զիրա] Պկէչէր իՔէն էվվէլա սիզին իլէ կէօրիւշիւպ՝
պիր մրգտար սիզէ տօյտըգտան սօնրա, Թարաֆը-
նըզտան օրայա տօղրու կէօնտէրիլմէՔ իւմիտինտէ
25 իմ: Շիմտի իսէ մուգատտէսլէրէ խըտմէթ էՔմէՔ
26 իւզրէ Երուսաղէմէ կիտիյօրըմ: Զիրա Երուսաղէմտէ
օլան մուգատտէսլէրին ֆուգարասընա պիր ի՛անէ
էՔմէՔ Մակեդոնիալը վէ Աքայիալըլարա խօշ կէօ-
27 րիտիւ: Խօշ կէօրիւնտիւ, հէմ տախի անլէրէ պօրճ-
լու տըրլար. Պզիրա Թա՛ֆէլէր պունլարընն րուհանի
շէյլէրինէ հիսսէտար օլտըգլարը հասէպիյլէ, Պճիս-
մանի շէյլէրտէ տախի անլէրէ խըտմէթ էյլէմէյէ
28 պօրճլու տըրլար: Իմտի պունու ԹէՔմիլ էտիպ՝ ան-
լէրէ ՚պու մէյվէյի *Թէսլիմ էԹտիքտէն՚՚ սօնրա,
29 եանընըզտան Ի՛սպանիայա կիտէճէյիմ: Վէ
Պպիլիրիմ քի՝ սիզէ կէլտիյիմտէ, Քրիստոսընն պէշա-
րէթինին ՔէմԼ ը պէրէՔքէթիյլէ կէլէճէյիմ:

30 Էյ պիրատէրլէր, Բապըմըզ Յիսուս Քրիստոսլէ
-վէ Րուհըն մուհապպէթիյլէ սիզէ եալվարըրըմ քի,
31 ᵖԵէհուտիյէտէ պուլունան իմանսըզ քիմսէլէրտէն խէ-
լաս պուլուպ՝ ᵠԵրուսաղէմ իչիւն օլան խըտմէթիմ
մուգատտէսլէրէ մագպուլ օլսուն տէյիւ պէնիմ իչիւն
վէ ʳպէնիմ իլէ պէրապէր Ալլահա տու՛ա էթմէքտէ
32 ճէհտ էտէսինիզ. ˢԹա քի Ալլահըն իրատէթիյլէ ˢթա-
րաֆընըզա մէսէրրէֆլէ կէլիպ՝ ᵗսիզին իլէ պէրապէր
33 իսթիրահաթ էտէյիմ: ᵘՎէ սէլամէթ մէնպա՛ը օլան
Ալլահ ճիմլէնիզ իլէ օլսուն: Ամին:

ՊԱՊ 16

*Պօղոսըն՝ Փիբէյի պիրատէրլէրէ Թավսիյէ էթմէսի. 3 սուրէթ ի մախ-
սուսէտէ պիւր չօղ զէվաթա սէլամը. 17 Քրրգա վէ Քէօքէզլէրէ սէպէպ
օլանլարտան իճթինապ Լ.Թմէլէրինի Թավսիյէ էթմէսի. 21 պա՛զը զէվաթ
Թարաֆընտան սէլամ. 24 Ալլահա համտ ու սէնա իլէ լրիսալէյի խաթմ
էյլէմէսի:*

Վենքրա քիլիսէսինտէ խատիմէ օլան հէմշիրէ-
2 միզ Փիբէյի սիզէ Թավսիյէ էտէրիմ. Քի մուգատտէս-
լէրէ լայըգ օլտըղը սուրէթլէ ᵖանը Բապպտա գապուլ
էտիպ՝ հէր հանկը մասլահաթտա սիզէ միւհթաճ օլուր
իսէ, անա եարտըմ էտէսինիզ. զիրա քէնտիսի տէ
նիչէլէրէ վէ պանա տախի մո՛ավէնէթէ էթմիշ տիր:
3 Յիսուս Քրիստոստա էմէքտաշլարըմ օլան ᵗՊը-
4 րիսկէ իլէ Ակիւղասա սէլամ էտինիզ. Անլէր ճանըմ
իչիւն քէնտի պօյունլարընը գօտըլար. անլէրէ եալը-
նըզ պէն տէյիլ, անճագ թա՛իֆէլէրին ճիմլէ քիլի-
5 սէլէրի տախի միւթէչէքքիր տիրլէր: ᵛՎէ անլէրին
խանէսինտէ օլան քիլիսէյէ, ʰվէ *Ասիանըն Քրիստոս
իչիւն իլք մէյվէսի օլան սէվկիւլիւմ Եպենետոսա սէ-
6 լամ էտինիզ: ᵗՍիզին իչիւն չօղ էմէք չէքմիշ օլան
7 Մարիամա սէլամ էտինիզ: Ագրապամտան վէ հապս
րէֆիգլէրիմ օլուպ՝ րէսուլլէր արասընտա մի՛թէպէր,
ˣհէմ տէ պէնտէն էվվէլ Քրիստոստա պուլունան
8 Անդրոնիկոս վէ Յունիայա սէլամ էտինիզ: Բապպտա
9 սէվկիւլիւմ օլան Ամպղիայա սէլամ էտինիզ: Քրիս-
տոստա էմէքտաշըմըզ Ուրբանոսա, վէ սէվկիւլիւմ
10 Ստաքէսէ սէլամ էտինիզ: Քրիստոստա մագպուլ Ա-
պելէսէ սէլամ էտինիզ. Արիստաբուղոսըն խանէսին-
11 տէն օլանլարա սէլամ էտինիզ: Ագրապամտան օլան
Հերովդիոնա սէլամ էտինիզ. Նարկէսին խանէսինտէն
պուլունուպ՝ Բապպտա օլանլարա սէլամ էտինիզ:
12 Բապպտա էմէք չէքէն Տրիփոնէյէ վէ Տրիփոսէյէ սէ-
լամ էտինիզ. Բապպտա չօղ էմէք չէքմիշ օլան սէվ-
13 կիւլիւ Պէրսիդէյէ սէլամ էտինիզ: Բապպտա ˢմին-
թէխապ օլան Ռուփոսա, վէ պէնիմ վալիտէմ օլան
14 անըն վալիտէսինէ սէլամ էտինիզ: Ասինկրիտոս վէ
Փլեգոն վէ Երմաս վէ Պատրոբա վէ Երմէսէ, վէ ան-
լէր իլէ պէրապէր օլան պիրատէրլէրէ սէլամ էտինիզ:
15 Փիլողոգոս իլէ Ցուլիա վէ Ներէոս իլէ անըն հէմշի-
րէսինէ վէ Ոլիմպասա, վէ անլէր իլէ պէրապէր պու-
16 լունան ճիմլէ մուգատտէսլէրէ սէլամ էտինիզ: ᵉՊի-
րիպիրինիզէ մուգատտէս էօփիւշլէ սէլամ էտինիզ.
Քրիստոսըն ᵗքիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր:
17 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ րէճա էտէրիմ քի՝ ᵇէօյրէն-
տիյինիզ թա՛լիմէ մուղայիր ֆըրգա վէ թէօքէզլէրէ
սէպէպ օլանլարա տիգգաթ էտիպ՝ ʲանլէրտէն սա-
18 գընասընըզ: Զիրա պու մագուլէ քիմսէլէր Բապպըմըզ
[Յիսուս] Քրիստոսա տէյիլ, ᵏանճագ քէնտի գարըն-
լարընա խըտմէթ էտիպ՝ ˡխօշ սէօզլէր վէ մէտհիյէ-
լէրէ սաֆտէրունլարըն գալպլէրինի ալտատըրլար:
19 ᵐԶիրա սիզին իթա՛աթընըզ ճիմլէյէ շայ՛ օլտու-
պունուն իչիւն սիզին հագգընըզտա մէսրուր ըմ.
ᶰամմա իսթէրիմ քի սիզ խայր իչիւն ՚ագիլ, վէ շէր
20 իչիւն սատտիլ օլասընըզ: ᵒՎէ սէլամէթ մէնպա՛ը
օլան Ալլահ՝ Շէյթանը այագլարընըզըն ալթընտա
սէրի՛էն ᵖէզէճէք տիր: ᵠՐապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն ՚ինայէթի սիզին իլէ օլսուն: [Ամին:]
21 ʳԷմէքտաշըմ Տիմոթէոս վէ ագրապամտան օլան
ˢՂուկիոս ՚վէ Յասոն ՚վէ Սոսիպատրոս սիզէ սէլամ
22 էտէրլէր: Պէն Տէրտիոս քի պու րիսալէյի եազտը՛
23 սիզէ Բապպտա սէլամ էտէրիմ: ᵗՊէնիմ վէ պիւթին
քիլիսէնին միհմանտարը օլան Գայիոս սիզէ սէլամ
էտէր. ᵘՀէհր էմինի Երաստոս վէ Կուարտոս պի-
24 րատէր սիզէ սէլամ էտէրլէր: [ՐԲապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն ՚ինայէթի ճիմլէնիզ իլէ օլսուն: Ամին:]
25 Վէ ᵛպէնիմ պէշարէթիմ վէ Յիսուս Քրիստոս վա՛ազ
մուճէպինճէ, վէ ʷէզէլի զէմանլարտան պէրու խաֆի
26 թուլթուլուպ՝ ˣշիմտի իզհար օլունան, վէ էզէլի վէ
էպէտի օլան Ալլահըն էմրի մուճէպինճէ՝ փէյղամ-
պէր քիթապլարը վասրթասըյլէ ʸիմանա իթա՛աթ
իչիւն ճիմլէ միլլէթլէրէ պիլտիրիլէն ᶻսըրրընը քէշֆ
օլունմասընա կէօրէ. ᵃսիզի սապիթ գըլմադա գատիր
27 օլան, ᵇեալընըզ ՚ալիմ Ալլահա Յիսուս Քրիստոս
վասրթասըյլէ իլէյէպէտ համտ օլսուն: Ամին:

ա Փիլ. 2. 1։
բ 2Մէլ. 3. 2։
գ 2Կոր. 8. 4։ [12։
դ 2Կոր. 1. 11։ Կող. 4.
ե Ա՛մալ. 18.21։ 1Կոր.
4. 19։ Ցակ. 4. 15։
զ Գ. 1. 10։
է 1Կոր. 16. 18։ 2 Կոր.
7. 13։ 2Տիմ. 1. 16։
Փիլիմ. 7,20։
ը Գ. 16. 20։ 1Կոր. 14.
33։ 2Կոր. 13. 11։
Փիլ.4.9։ 1Մէլ. 5.23։
2 Մէլ. 3. 16։ ՚Իպր.
13. 20։

թ Ա՛մալ. 18. 18։
ժ Փիլ.2.29։3Յովհ.5,6։
ի Ա՛մալ. 18. 2,18,26։
2Տիմ. 4. 19։
լ 1Կոր. 16. 19։ Կող.
4. 15։ Փիլիմ. 2։
խ 1Կոր. 16. 15։
ծ Ե-Էօ՛ Ապայիանըն
կ Ե-Էօ՛ Պիզիմ
հ Գաղ. 1. 22։
ձ 2Յովհ. 2։
ղ 1Կոր.16.20։2Կոր.13.
12։ 1Մէլ.5.26։ 1Պետ.
5. 14։
ճ Պ՛ԵԼԸԲԸ՛ ճիւմլէ քի-
լիսէլէրի
մ Ա՛մալ. 15. 1, 5, 24։
1Տիմ. 6. 3։
յ 1Կոր. 5.9,11։ 2 Մէլ.
3. 6,14։ 2Տիմ. 3. 5։
Տիտ.3.10։2Յովհ.10։
ն Փիլ.3.19։ 1Տիմ.6.5։
շ Կող.2.4։ 2Տիմ. 3.6,
7։ Տիտ.1.10։ 2Պետ.
2. 3։
ո Պ. 1. 8։ [14. 20։
չ Մատթ. 10.16։ 1Կոր.
14. 20։
պ Պ. 15. 33։
ջ Թէք. 3. 15։
ռ Այ.24։ 1Կոր. 16.23։
2Կոր. 13. 14։ Փիլ.4.
23։ 1Մէլ.5.28։ 2Մէլ.
3. 18։ Վահ. 22. 21։
վ Ա՛մալ.16. 1։ Փիլ. 2
19։ Կող. 1. 1։ 1Մէլ.
3.2։ 1Տիմ.1.2։ ՚Իպր.
13. 23։
տ Ա՛մալ. 13. 1։
ր Ա՛մալ. 17. 5։
ց Ա՛մալ. 20. 4։
ւ 1Կոր. 1. 14։ [4. 20։
փ Ա՛մալ. 19. 22։ 2Տիմ
օ Այ. 20։ 1Մէլ. 5. 28։
ֆ Գ. 2. 16։
1Կոր. 2. 7։ Եփես. 3.
6,9։ Կող. 1. 26։
Եփես. 1.9։ 2Տիմ.1.
10։ Տիտ.1.2,3։ 1Պե-
1.20,21։ [15.1
Ա՛մալ. 6. 7։ Գ. 1.5
Եփես.1.9,10.3.3-5
Կող. 1. 27։
Եփես. 3.20։ 1Մէլ.3
13։ 2Մէլ.2.17։ 3.3
Յուդ. 24։ [Յուդ.2
1Տիմ. 1. 17։ 6.1

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ԿՈՐՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ
ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս բէսուլըն պիրատէրլէրէ իհտա ի սէլամ վէ Ալլահա իֆա ի շիւքրտէն սօնրա, 10 անլէրի հէմէֆքեար օլմաղա տա՛վէթ, 12 վէ միւ-Նազա՛ալարընտան տօլայը Թէվաիխ էֆէսի, 18 Խաչա տա՛իր օլան ճէլամըն էհլ ի հէլաքա ակֆահէթ, վէ էհլ ի խէլասա գուվվէթ Ուլլահ օլտըղը, 29 Քիմսէնին իֆթիրաք էֆէսէսի իչիւն Ալլահընն հաքիմ վէ գուվվէթլի վէ ասըլզատէլէրի տէյիլ, 27 անճագ ակֆիհ վէ զա՛իֆ վէ էտնա օլանլարը տա՛վէթ էյլէտիյի։

1 Ա՛Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն րէ-
սուլը օլմագ իւզրէ տա՛վէթ օլունան Պօղոս վէ պի-
2 րատէր Սոսթենէս, Ալլահըն Կորնթոստա օլան
քիլիսէսինէ, եա՛նի Յիսուս Քրիստոստա Թագտիս
օլունուալ՝ Մուգատտէսլէր օլմագ իւզրէ տա՛վէթ օ-
լունան քիմսէլէր իլէ, Անլէրին վէ պիզիմ Րապպը-
3 մըզ օլան Յիսուս Քրիստոսըն Իսմինէ հէր եէրտէ
տու՛ա էտէնլէրին Ճիւմլէսինէ. Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ
Րապպ Յիսուս Քրիստոս Թարաֆընտան սիզէ Ինա-
յէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
4 Յիսուս Քրիստոստա սիզէ իհսան օլունան Ալլա-
հընն Ինայէթի իչիւն Սիզին հագգընըզտա տա՛իմա
5 Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ, Քի Քրիստոսըն շէհա-
6 տէթի սիզտէ սապիթ օլունտըղը կիպի, Անըն իլէ
հէր խուսուստա, Հէր քէլամտա վէ հէր Ինլմտէ ղանի
7 օլտընըզ. Շէօյլէ քի Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն զուհուրընա մունթազըր օլարագ, հիչ պիր մէվ-
8 հիպէտէ նօգսանընընըզ եօգ տըր։ Ո տախի Րապպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն կիւնիւնտէ Թէօհմէթսիզ օլ-
մանըզ իչիւն, Սիզի նիհայէթէ տէյին սապիթ գը-
9 լաճագ տըր։ Սիզի Քէնտի Օղլու Րապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսըն միւշարէքէթինէ տա՛վէթ էտէն Ալ-
լահ սատըգ տըր։
10 Էյ պիրատէրլէր սիզէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն իսմինէ րէճա էտէրիմ, Քի ճիւմլէնիզին սէօ-
զիւ պիր օլսուն, վէ արանըզտա իխթիլաֆ օլմայըպ՝
քեամիլէն հէմէֆքեար վէ հէմրէյ պուլունասընըզ։
11 Զիրա, Էյ պիրատէրլէրիմ, Քղուէնին խանէսի Թա-
րաֆընտան սիզին հագգընըզտա պանա խապէր վէ-
րիլտի քի՝ արանըզտա միւնազա՛ալար վար տըր։
12 Պունու տէմէք իսթէրիմ քի՝ Ճիզտէն հէր պիրի՝ Պէն
Պօղոսըն, Ճվէ՝ Պէն Ապողոսըն, վէ՝ Պէն Կեփասըն,
13 վէ՝ Պէն Քրիստոսըն իմ՝ տէր։ Քրիստոս Թագսիմ
մի օլունտու. սիզին իչիւն Պօղո՞ս մը սալպ օլունտու,
եօգսա Պօղոսըն իսմինէ մի վաֆթիզ օլունտընըզ։
14 Միզտէն՝ Կրիսպոս իլէ Գայիոստան մա՛տա քիմ-
սէյի վաֆթիզ էթմէտիյիմ իչիւն Ալլահա շիւքր է-
15 տէրիմ, Քի պիր քիմսէ պէնիմ իսմիմէ վաֆթիզ
16 օլունտընըզ՝ տէմէսինն։ Վէ Ստեփաննէսին խանէսի
խալգընը տախի վաֆթիզ էթտիմ, պունտան պաշգա
պիր քիմսէյի վաֆթիզ էտիպ էթմէտիյիմի պիլմէմ։
17 Զիրա Քրիստոս պէնի վաֆթիզ էթմէք իչիւն տէ-
յիլ, անճագ պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչիւն իրսալ
էյլէտի. պու տախի Քրիստոսըն խաչը պիհուտէ օ-
18 մամագ իչիւն՝ Քէլամ հիքմէթիյլէ օլմատը։ Զիրա
խաչա տա՛իր օլան քէլամ էհլ ի հէլաք օլանլարա
Սէֆահէթ տիր. Հլաքին պիզ էհլ ի խէլաս օլանլարա
19 Գուվվէթ Ուլլահ տըր։ Զիրա՝ Հիքմէթ սահիպլէրի-
նին հիքմէթինի մահվ, վէ ակլայըշլըլարըն ակլայը-
20 շընը իպթալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ Նէ-
րէտէ հիքմէթ սահիպի, նէրէտէ քեաթիպ, պու Ալէ-
մին պահս էտիճիսի նէրէտէ տիր. Ալլահ տիւնեանընն
21 հիքմէթինի սէֆահէթէ չէվիրմէտի մի։ Զիրա Ալլա-
հըն հիքմէթինճէ տիւնեա Հէքմէթի վասըթա-
սըյլէ Ալլահը պիլմէտիյինտէն՝ վա՛զըն սէֆահէթի
վասըթասըյլէ Ալլահ իման էտէնլէրի խէլաս էյլէ-
22 մէյի միւնասիպ կէօրտիւ։ Զինքի Եէհուտիլէր Ալա-
մէթ թալէպ էտէրլէր, վէ Եունանիլէր հիքմէթ արար-

- 2Կոր. 1. 1։ Եփես. 1. 1։ Կող. 1. 1։
- Րօմ. 1. 1։
- Ա՛մալ. 18. 17։
- Յուդ. 1։
- Յովհ. 17. 19։ Ա՛մալ. 15. 9։
- Րօմ. 1. 7։ 2Տիմ. 1. 9։
- Րօմ. 3. 22։ 10. 12։
- Պ. 8. 6։
- Ա՛մալ 9. 14, 2։ 22. 16։ 2Տիմ. 2. 22։
- Րօմ. 1. 7։ 2Կոր. 1. 2։ Եփես. 1. 2։ 1Պետ. 1. 2։
- Րօմ. 1. 8։
- Պ. 2. 1։ 2Տիմ. 1. 8։ Վահ. 1. 2։
- Պ. 12. 8։ 2Կոր. 8. 7։
- Կող. 3. 4։ Փիլ. 3. 20։ Տիտ. 2. 14։ 2Պետ. 3. 11։
- Կող. 1. 22։ 1Մէլ. 5. 23։
- 1Մէլ. 3. 13։
- Յովհ. 15. 4։ 17. 21։ 1Յովհ. 1. 3։ 4. 13։
- Ես. 49. 7։ Պ. 10. 13։ 1Մէլ. 5. 24։ 2Մէլ. 3. 3։ Ժամ. 10. 23։
- Րօմ. 12. 16։ 15. 5։ 2Կոր. 13. 11։ Փիլ. 2. 2։ 3. 16։ 1Պետ. 3. 8։ Պ. 11. 18։
- Պ. 3. 4։
- Ա՛մալ. 18. 24։ 19. 1։ Պ. 16. 12։
- Յովհ. 1. 42։
- 2Կոր. 11. 4։ Եփես. 4. 5։
- Ա՛մալ. 18. 8։
- Րօմ. 16. 23։
- Պ. 16. 15, 17։
- Պ. 2. 1։ 4. 13։ 2Պետ. 1. 16։
- 2Կոր. 2. 15։
- Ա՛մալ. 17. 18։ Պ. 2. 14։
- Պ. 15. 2։
- Րօմ. 1. 16։ Այ. 24։
- Յոբ. 5. 12, 13։ Ես. 29. 14։ Երեմ. 8. 9։
- Ես. 33. 18։
- Յոբ. 12. 17, 20, 24։ Ես. 44. 25։ Րօմ. 1. 22։
- Րօմ. 1. 20, 21, 28։ Մատթ. 11. 25։ Ղուկ. 10. 21։
- Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11. 16։ Յովհ. 4. 48։

Digitized by Google

23 լար. Ֆագաթ պիզ սալպ օլունմըշ Քրիստոսը, եա՛նի
Եէհուտիլէրէ թէօքէզ վէ Եունանիլէրէ սէֆահէթ,
24 Լաքին տա՛վէթ օլունանլարա, Եէհուտի օլսուն, Եու-
նանի օլսուն, Աստուվվէթ Ուլլահ վէ հիքմէթ Ուլլահ
25 օլան Քրիստոսը վա՛զ էտէրիզ: Զիրա Ուլլահըն սէ-
ֆիհ օլան շէյի ինսանլարտան հիքմէթլի տիր, վէ
Ուլլահըն զա՛իֆ օլան շէյի ինսանլարտան գուվվէթլի
26 տիր: Էյ պիրատէրլէր, տա՛վէթինիզէ պագընըզ,
թէն հասէպինճէ չօգ հիքմէթլիլէր, չօգ գուվվէթլիլէր,
27 չօգ ասըլզատլէր տա՛վէր օլունմատը. Լաքին Ուլլահ
հիքմէթ սահիպլէրինի խէճիլ էթմէք իչիւն տիւնեա-
նըն սէֆիհ շէյլէրինի ինթիխապ էթտի, վէ Ուլլահ
գուվվէթլի շէյլէրի խէճիլ էթմէք իչիւն տիւնեանըն
28 զա՛իֆ շէյլէրինի ինթիխապ էյլէտի: Վէ Ուլլահ մէվ-
ճուտ օլան շէյլէրի իպթալ էթմէք իչիւն տիւնեանըն
էտնա շէյլէրինի վէ թահգիր օլունան վէ հիչ հիք-
29 միւնտէ օլան շէյլէրի ինթիխապ էթտի. Քի Ուլլա-
հըն հուզուրընտա հիչ պիր պէշէր իֆթիխար էթմէյէ:
30 Վէ սիզ անտէն Յիսուս Քրիստոստա սընըզ, օլ քի
պիզիմ իչիւն Ուլլահ թարաֆընտան հիքմէթ վէ սա-
31 լահ վէ թագտիս վէ ֆիտիյէ օլտու. Թա քի եա-
զընտըղը վէճհլէ՝ իֆթիխար էտէն քիմսէ Րապպ իլէ
իֆթիխար էթսին:

ՊԱՊ 2

Բէսուլըն քէլամը վէ վա զը ինսան հիքմէթիյլէ տէյիլ, 4 անճագ Րուհըն վէ գուտրէթին պիւրհանըյլէ օլտըղընտան, 6 պու 'ալէմին հիքմէթինտէն էֆզալ օլուպ, 9 Ռապի'ի ինսանըն անը տէրը էտէմէյճէյի:

Վէ պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ կէլտիյիմտէ, Ուլլահըն շէհատէթինի քէլամ, եախօտ հիքմէթ ֆազիլէթիյլէ խապէր վէրմէք իչիւն կէլմէտիմ:
2 Զիրա արանըզտա Յիսուս Քրիստոստան, պէլի, սալպ օլունանտան ղայրի պիր շէյ պիլմէմէյէ գա-
3 րար գըլտըմ: Վէ պէն զա՛իֆլիք վէ գօրգուտա վէ
4 չօգ թիթրէմէ իլէ եանընըզտա պուլունտըմ: Վէ քէլամըմ վէ վա՛զըմ [ինսան] հիքմէթինին իգնա՛ էտիճի սէօզլէրիյլէ տէյիլ, Ռանճագ Րուհըն վէ գուտ-
5 րէթին պիւրհանըյլէ իտի. Թա քի իմանընըզ ինսան հիքմէթիյլէ տէյիլ, Ռանճագ Ուլլահըն գուտ-
6 րէթիյլէ օլա: Լաքին քեամիլլէրին արասընտա հիքմէթ սէօյլէրիզ. Վէ լաքին՝ պու 'ալէմին հիքմէթինի, եախօտ պու 'ալէմին էզվալ պուլուր ըէ'հա-
7 լէրինին հէֆտէրէ տէյիլ, Անճագ Ուլլահըն մախֆի օլան հիքմէթինի, ետա՛նի Ուլլահըն 'իզզէթիմիզ իչիւն էզէլտէն թագտիր էյլէտիյինի սըրը իլէ սէօյ-
8 լէրիզ: Անը տախի պու 'ալէմին րէ'հալէրինին հիչ պիրի պիլմէտի. Զիրա էկէր պիլսէլէր իտի, Րապպ
9 իլ ճէլալը սալպ էթմէզլէր իտի: Ֆագաթ եազըլ-տըղը կիպի՝ Կէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլագ իշիթ-մէտիյի վէ ատէմին ֆիքրինէ կէլմէտիյի, ետա՛նի Ուլ-լահըն քէնտինի սէվէնլէրէ հազըրլատըղը շէյլէրի,
10 Ուլլահ քէնտի Րուհու վասըթասըյլէ պիզէ քէշֆ էյ-լէտի. զիրա Րուհ հէր շէյի, Ուլլահըն տէրին շէյլէ-
11 րինի պիլէ թէֆթիշ էտէր: Զիւնքի ինսանըն ումու-րընը ինսանտա օլան քէնտի րուհընտան ղայրի հաՏնկը ատէմ պիլիր. Էքզալիք Ուլլահըն ումուրընը
12 Ուլլահըն Րուհընտան մա՛տա հիչ քիմսէ պիլմէզ: Պիզ իսէ տիւնեանըն րուհընա տէյիլ, Ռանճագ Ուլլահտան օլան Րուհա մալիք օլտըգ, թա քի Ուլլահ թարա-ֆընտան պիզէ իհսան օլունան շէյլէրի պիլէլիմ:
13 Պու շէյլէրի տախի րուհանի շէյլէրի րուհանի շէյ-լէր իլէ մուգայյսէ էտէրէք, Ինսանի հիքմէթին թա՛լիմ էթտիյի սէօզլէրլէ տէյիլ, անճագ Րուհ Ե-
14 Գոսպէրն թա՛լիմ էթտիյի սէօյլէրիզ: Լա-քին թապի'ի ինսան Ուլլահըն Րուհընըն շէյլէրինի գապուլ էթմէզ. զիրա պունլարըն թէմեիզի րուհանի օլտըղընտան՝ Էքնտինէ սէֆահէթ տիրլէր, վէ իտ-
15 րաքընա իգթիտարը եօգ տըր: Ամմա րուհանի քիմ-սէ հէր շէյի թէմեիզ էտէր իսէ տէ, քէնտիսի հիչ պի-
16 րի թարաֆընտան թէմեիզ օլունմազ: Զիրա Րապ-պըն ֆիքրինի քիմ պիլտի. քի անա թա՛լիմ էտէ. Ամմա պիզ Քրիստոսըն ֆիքրինէ մալիք իզ:

ՊԱՊ 3

Զօնուզլարա էվվէլա Ռա՛ամ տէյիլ, անճագ սիւտ վէրիլտիյի: 3 Նի-զա՛ վէ հաճէտ ճիմանի ֆիքրին մահսուլը օլտըղը: 7 Տիքէն վէ սու-լայան պիր շէյ օլմատըղը: 9 Ինճիլ իսատէմէսինին Ալլահ իլէ էվէք-տաշ օլտըզլարը: 11 Քրիստոստան մա՛տա պիր Քէմէլ օլմատըղը: 16 Միւ՛մինլէր Ալլահըն հէյքէլի օլտըզլարը իչիւն մուգատտես օլմա-լարը կէրէք իտիյի: 19 Տիւնեանըն հիքմէթի Ալլահըն Նտինտէ սէ-ֆահէթ օլտըղը:

Պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ րուհանի-լէրէ կիպի սէօյլէյէմէտիմ, Ռանճագ ճիսմանիլէրէ

• Ես. 8. 14։ Մատթ. 11. 6։ 13.57։ Ղուկ. 2 34։ Յովհ. 6. 61, 66։ Բամ. 9.32։ Գաղ. 5. 11։ 1Պետ. 2. 8։
֏ Այ. 18։ Պ. 2. 14։
– Բամ.1. 3,16։ Այ.18։
֏ Կող. 2. 3։
֏ Յովհ 7. 48։
Ֆ Մատթ. 11.25։ Յակ. 2.5։ Պագ Մէզ. 8. 2։
Ֆ Պ. 2. 6։
Ֆ Բամ. 4. 17։
Ֆ Բամ.3.27։ Եփես.2.9։
Ֆ Այ. 24։
Ֆ Երեմ. 23. 5, 6։ Բամ. 4. 25։ 2Կոր. 5. 21։ Փիլ. 3. 9։
Ֆ Յովհ. 17. 19։
Ֆ Եփես. 1. 7։
Ֆ Երեմ.9.23,24։ 2Կոր. 10. 17։

– Պ. 1. 5։
Ֆ Պ. 1. 17։ Այ. 4, 13։ 2Կոր. 10. 10։ 11. 6։
Ֆ Գաղ.6.14։ Փիլ. 3.8։
Ֆ 2Կոր. 4.7։ 10. 1,10։ 11.30։ 12.5,9։ Գաղ. 4. 13։
Ֆ Ա՛մալ. 18. 1,6,12։
Ֆ Այ.1։ Պ.1.17։ 2Թետ. 1. 16։ [5։
Ֆ Բամ. 15.19։ 1Մէլ. 1.
Ֆ 2Կոր. 4. 7։ 6. 7։
Ֆ Պ. 14. 23։ Եփես. 4. 13։ Փիլ.3.15։ Ռպր. 5. 14։
Ֆ Պ. 1. 20։ 3. 19։ Այ. 1, 13։ 2Կոր. 1. 12։
Ֆ 2Կոր. 4.7։ 10. 1,10։ Յակ. 3. 15։
Ֆ Պ. 1. 28։
Ֆ Բամ.16.25,26։ Եփես. 3. 5, 9։ Կող. 1. 26։ 2Տիմ. 1. 9։
Ֆ Մատթ. 11.25։ Յովհ. 7. 48։ Ա՛մալ. 13.27։ 2Կոր. 3. 14։
Ֆ Ղուկ. 23. 34։ Ա՛մալ. 3.17։ Պագ Յովհ.16.3։
Ֆ Ես. 64. 4։
Ֆ Մատթ. 13. 11։ 16. 17։ Յովհ. 14. 26։ 16.13։ 1Յովհ. 2.27։
Ֆ Էմս. 20. 27։ 27.19։ Երեմ. 17. 9։
Ֆ Բամ. 11. 33,34։
Ֆ Բամ. 8. 15։
Ֆ 2Պետ. 1. 16։ Պագ Պ. 1. 17։ Այ. 4։
Ֆ Մատթ. 16. 23։
Ֆ Պ. 1. 18,23։
Ֆ Բամ. 8.5-7։ Յուդ.19։
– Էմս 28. 5։ 1Մէլ. 5. 21։ 1Յովհ. 4. 1։
Ֆ Յոբ. 15. 8։ Ես. 40. 13։ Երեմ.23.18։ Բամ. 11. 34։
Ֆ Յովհ. 15. 15։

– Պ. 2. 15։
Ֆ Պ. 2. 14։

Digitized by Google

կիպի, ⁴Քրիստոստա չօճուգլարա կիպի ⁵եօյլեպէ։
2 Սիզէ թա՛մ տէյիլ, անճագ ⁶սիւթ վէրտիմ. ⁷զիրա
տահա ԸԷհ-ՄԽ-լէ-ՆԷ գատիր տէյիլ իտինիզ, վէ շիմ-
3 տի պիւէ տահա գատիր տէյիլսինիզ, Զինքի տահա
ճիսմանի սինիզ. ⁸զիրա արանըզտա հասէտ վէ նիզա՛
[վէ թէֆրիգէլէր] պուլունտըղը հալտէ, ճիսմանի տէ-
յիլ մի սինիզ, վէ ինսանճա հարէքէթ է՛թմիյօր մը
4 սընըզ։ Զիրա ⁹պիրի՝ Պէն Պօղոսըն իմ, վէ տիկէրի՝
Պէն Ապողոսըն իմ՝ տէտիյինտէ ¹⁰ճիսմանի տէյիլ մի
5 սինիզ։ Իմտի Պօղոս քիմ վէ Ապողոս քիմ տիր.
անճագ ¹¹Րապպըն հէր պիրինէ իհսան է՛թտիյինէ
կէօրէ, իման է՛թմէնիզէ վասըթա օլան ¹²խատէմէ
6 տիր։ ¹³Պէն տիքտիմ, ¹⁴Ապողոս սուլատը, Կլաքին
7 Ալլահ եէ՛թիշտիրտի. ¹⁵Շէօյլէ քի տիքէն պիր շէյ
տէյիլ, վէ սուլայան տախի պիր շէյ տէյիլ տիր,
8 ամմա եէ՛թիշտիրէն՝ Ալլահ տըր։ Տիքէն վէ սուլա-
յան տախի պիր տիր, ¹⁶լաքին հէր պիրի քէնտի էմէ-
9 յինէ կէօրէ քէնտի էճրինի ալաճագ տըր։ ¹⁷Զիրա պիզ
Ալլահ իլէ էմէքտաշ ըզ. սիզ Ալլահըն թարլասը,
10 ¹⁸Ալլահըն պինասը սընըզ։ ¹⁹Ալլահ թարաֆընտան
պանա իհսան օլունան ՚ինայէթէ կէօրէ ²⁰մահիր
մի՚մար կիպի թէմէլ պրագտըմ, իւզէրինէ տիկէր
պիր քիմսէ տախի պինա եափար. ²¹ֆագաթ հէր քէս
11 նասըլ պինա եափտըղընա տիգգաթ է՛թսին։ Զիրա
²²պրագըլան թէմէլտէն, ²³ե՛նի Յիսուս Քրիստոստան
մա՛տա պիր ԸԷՀԼ պրագմաղա հիչ պիր քիմսէ մուգ-
12 թէտիր օլմազ։ Վէ լաքին էկէր պիր քիմսէ պու թէ-
մէլ իւզէրինէ ալթուն, կիւմիւշ, զիգըյմէթ թաշլար,
13 աղաճ, օթ, գամըշ պինա էտէրսէ, ²⁴Հէր քէսին իշի
աշիքեար օլաճագ, ²⁵զիրա օլ կիւն անը պէյան էտէ-
ճէք տիր. ²⁶Չինքի աթէշլէ մէյտանա չըգար. վէ հէր
պիրինին իշի նէ մագուէ օլտըղընը աթէշ իմթիհան
14 էտէճէք տիր։ Էկէր պիր քիմսէնին պինա է՛թտիյի
15 իշ գալըը իսէ, ²⁷էճրինի ալաճագ. Էկէր պիր քիմսէ-
նին իշի եանար իսէ, զարար կէօրէճէք, ²⁸ամմա
քէնտիսի աթէշտէն կէչէր կիպի գուրթուլաճագ տըր։
16 ²⁹Սիզ Ալլահըն հէյքէլի օլուպ՝ տէրունինիզտէ Ալլա-
հըն Րուհու իգամէթ է՛թտիյինի պիլմէզ մի սինիզ։
17 Էկէր պիր քիմսէ Ալլահըն հէյքէլինի պօզար իսէ,
Ալլահ անը պօզաճագ տըր. զիրա Ալլահըն հէյքէլի
մուգատտէս տիր, օլ հէյ՚էԼ տախի սիզ սինիզ։
18 ³⁰Պիր քիմսէ քէնտի քէնտինի ալտաթմասընն. Էկէր
արանըզտա պիր քիմսէ պու ՚ալէմտէ քէնտինի էհլ ի
հիքմէթէ ՚ատտ էտէրսէ, էհլ ի հիքմէթէ օլմագ իչինն
19 սէֆիհ օլսուն։ ³¹Զիրա տիւնեանըն հիքմէթի Ալլահըն
՚ինտինտէ սէֆահէթէ տիր. նիթէքիմ՝ ³²Հիքմէթէ սա-
20 հիպլէրինի քէնտի հիլէլէրինտէ թութան օ տըր։ Վէ
եինէ՝ ³³Րապպ հիքմէթէ սահիպլէրինին էֆքեարը պա-
21 թըլ օլտըղընը պիւիր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ Վէլ-
հասըլ ³⁴պիր քիմսէ ինսան իլէ իֆթիխար է՛թմէսին.
22 ³⁵Զիրա հէր շէյ սիզին տիր, կէրէք Պօղոս, կէրէք
Ապողոս, կէրէք Կեփաս, կէրէք տիւնեա, կէրէք հա-
յաթ, կէրէք է՛օլիւմ, կէրէք հազըր շէյլէր, կէրէք
23 օլաճագ շէյլէր, ճիւմլէսի սիզին տիր. ³⁶Սիզ տէ Քրիս-
տոսըն սընըզ, Քրիստոս տախի Ալլահըն տըր։

ՊԱՊ 4

*Հէր քէսին Պօղոս ըհտաւ իլէ ըէֆիզլէրինի նէ մագամընտա Յուդ-
մասը կէրէք իտիյի. 7 Ինսանըն մալիք օլտըղը հէր շէյ Ալլահ Քարա-
ֆընտան վէրիլտիյի. 8 Ըհտաւլէր տիւնեայա վէ մէլա՛քէյէ վէ նասա
Ա՛էմաշա իչիւն օլուպ, 13 տիւնեանըն սիւիրիւնթիւսիւ վէ ճիմլէնին
մէնֆուրը պուլունմըշլար իսէ տէ, 15 Ֆրիստոստա փէտէրլէրիմիզ օլ-
տըզլարընտան 16 անլէրէ մուգթէտի օլմամըզ կէրէք իտիյի։*

Հէր քէս պիզի ³⁷Քրիստոսըն իատէմէսի ³⁸վէ Ալլահըն
սըրրլարընըն քէ՛թխիւտալարը մագամընտա Յուդմասընն։
2 Իմտի քէ՛թխիւտալարտան մաթլուպ օլան շէյ սատտգ
3 պուլունմալարը տըր։ Ամմա սիզին թարաֆընըզտան,
եափօտ ինսան հիւքմիյլէ հիւքմ օլունմագ պէնիմ
՚ինտիմտէ փէք քիւչիւք շէյ տիր. հաթթա քէնտիմի
4 քէնտիմ պիլէ հիւքմ է՛թմէմ։ Զիրա քէնտի հագգըմ-
տա զամիրիմ պիր շէյ կէօսթէրմէզ իսէ տէ, ³⁹եինէ
պունունլէ քէնտիմի սալիհ ՚ատտ է՛թմէմ. անճագ
5 պէնի հիւքմ էտէն Րապպ տըր։ ⁴⁰Իմտի վագթընտան
էվվէլ, ե՛նի Րապպ կէլմէյինճէ հիչ պիր շէյի հիւքմ
է՛թմէյինիզ. ⁴¹օ տախի զուլմէթին կիզլի շէյլէրինի
այտընլըղա չըգարըպ՝ գալպլէրին միւրատլարընը
աշիքեար էտէճէք տիր. ⁴²օ զէման հէր քէսին մէտհի
Ալլահտան օլաճագ տըր։
6 Լաքին, էյ պիրատէրլէր, ⁴³պէն պու շէյլէրի սիզին
իչիւն քէնտիմէ վէ Ապողոսա թէմսիլէն նագլ էյլէտիմ,
շու մագսէտլէ քի հիչ պիրինիզ պիրինին թարաֆ-
տարը օլարագ, ⁴⁴տիկէրի՚ալէյհինէ թէ՛քէպպիւր է՛թ-
մէմէք իչիւն ⁴⁵եազըլմըշ օլանտան ֆազլա թէֆէք-

ե ՚Իպր. 5. 13։
զ ՚Իպր.5.12,13։1Պետ. 2. 2։
է Յովհ. 16. 12։
ը Պ. 1. 11։ 11. 18։ Դաղ. 5. 20,21։ Յակ. 3. 16։
թ Պ. 1. 12։
ժ Ե՛ՒԽՈՒ՝ ինսանլար
ի Իսմ. 12. 3,6։ 1Պետ. 4. 11։
լ Պ. 4. 1։ 2 Կոր. 3. 3։
խ Ա՛մալ. 18. 4, 8, 11։ Պ. 4. 15։ 9.1։ 15.1։ 2 Կոր. 10. 14, 15։
ծ Ա՛մալ. 18. 24, 27։ 19. 1։
կ Պ.1.30։15.10։2Կոր. 3. 5։ [3։
հ 2Կոր. 12.11։ Դաղ.6.
ձ Մէգ. 62. 12։ Իսմ. 2. 6։ Պ. 4. 5։ Գաղ. 6. 4,5։ Վահ. 2.23։ 22. 12.
ղ Ա՛մալ. 15. 4։ 2 Կոր. 6. 1։
ճ Եփես. 2. 20։ Կող. 2. 7։՚Իպր.3.3,4։ 1Պետ. 2. 5։
մ Իսմ. 1. 6։ 12. 3։
յ Իսմ. 15. 20։ Ա՛յ. 6։ Պ.4.15։ Վահ.21.14։
ն 1 Պետ. 4. 11։
շ Ես. 28. 16։ Մատթ. 16. 18։ 2Կոր. 11. 4։ Գաղ. 1. 7։
ո Եփես. 2. 20։
չ Պ. 4. 5։
պ 1 Պետ. 1. 7։ 4. 12։
ջ Դ.ուկ. 2. 35։
ռ Պ. 4. 5։
ս Յուդ. 23։
վ Պ. 6. 19։ 2 Կոր. 6. 16։ Եփես. 2. 21,22։ ՚Իպր.3.6։ 1Պետ.2.5։
տ Լմա. 3.7։ Ես. 5. 21։
ր Պ. 1. 20։ 2. 6։
ց Յոբ. 5. 13։
ւ Մէգ. 94. 11։
փ Պ. 1. 12։ 4. 6։ Ա՛յ. 4-6։
ք 2 Կոր. 4. 5, 15։
օ Իսմ. 14. 8։ Պ. 11. 3։ 2 Կոր. 10. 7։ Գաղ. 3. 29։
ֆ Մատթ. 24. 45։ Պ.3. 5։ 9. 17։ 2Կոր. 6.4։ Կող. 1. 25։
և Դ.ուկ. 12. 42։ Տիտ. 1. 7։ 1 Պետ. 4. 10։
ֆ Յոր. 9.2։ Մէգ. 130. 3. 143.2։ Լմա. 21.2։ Իսմ. 3. 20։ 4. 2։
ա Մատթ. 7. 1։ Իսմ. 2. 1, 13։ 14. 4, 10,13։ Վահ. 20. 12։
բ Պ. 3. 13։ [10։
գ Իսմ. 2. 29։ 2 Կոր. 5. 6։
դ Պ. 1. 12։ 3. 4։
ե Պ. 3. 21։ 5. 2, 6։
զ Իսմ. 12. 3։

Digitized by Google

7 քիւր էթէմէմէյի պիզտէն էօյրէնէսինիզ։ Զիրա սէնի միւմթազ էտէն քիմ տիր. ՙվէ սէնտէ ալմատըղըն նէ՞
շէյ վար. վէ էկէր ալտըն իսէ, նէ՞չիւն ալմամըշ կի-
պի իֆթիհխար էտէրսին։
8 Արթըգ տօյտընըզ, արթըգ ՙզէնկին օլտընըզ,
պիզ պուլունմագսըզըն սալթանաթ սիւրտիւնիւզ. վէ
քեաշֆ քի սալթանաթ սիւրէ իտինիզ, քի պիզ տախի
9 սիզին իլէ պէրապէր սալթանաթ սիւրէ իտիք։ Զիրա
զանն էտէրիմ քի Ալլահ ՙգաթլէ մահքիւմ օլանլար
միսիլլիւ պիզ րէսուլլէրի սօկրատան կէօսթէրտի.
ՙչիւնքի տիւնեայա վէ մէլէքլէրէ վէ ատէմլէրէ թէ-
10 մաշա իչիւն օլտըգ։ ՙՊիզ Քրիստոս իչիւն ՙսէֆիհ իզ,
սիզ իսէ Քրիստոստա ՙագըլլը սընըզ. ՙպիզ զա՛իֆ իզ,
սիզ գուվվէթլի սինիզ. սիզ միւքէրրէմ սինիզ, պիզ
11 մուհագգար ըզ։ Պու ՙսա՛աթա տէյին աճլըգ վէ սու-
սըզլըգ չէքիպ՝ ՙչրփլագ գալըրըզ, ՙտարպ օլունու-
12 րըզ, վէ մէքեանը իգամէթիմիզ եօգ տըր։ ՙՔէնտի
էլլէրիմիզէ տախի իշլէյէրէք էմէք չէքէրիզ. ՙշէթմ
օլունտըղըմըզտա, խայրտու՛ա էտէրիզ. թէ՛ատի
13 կէօրտիյիւմիւզտէ, թէհամմիւլ էտէրիզ. Թագպիհ օ-
լունտըղըմըզտա, եալվարըրըզ. շիմտիյէտէք ՙտիւն-
եանըն սիւփրիւնթիւսիւ վէ ճիւմլէյին մէնֆուրը օլ-
14 տըգ։ Պունլարը սիզի խէճիլ էթմէք իչիւն եազմայօ-
րըմ, ՙանճագ սէվկիւլիւ էվլատըմ կիպի ՙէ՛ն նասիհաթ
15 էտէրիմ։ Զիրա էկէր Քրիստոստա օն պինկ մու՛ալլիմի-
նիզ պիւէ օլսա, չօգ փէտէրինիզ եօգ տըր. ՙզիրա Յի-
սուս Քրիստոստա պէշարէթ վասըթասը յիւէ պէն սիզի
16 թէվլիտ էթտիմ։ Իմտի ՙպանա մուգթէտի օլմանըզը
17 սիզտէն րէճա էտէրիմ։ Պու էճլտէն ՙպէնիմ սէվկիւլիւ
վէ Բապպտա սատրգ օլան օղլըմ ՙՏիմոթէոսը սիզէ
կէօնտէրտիմ. օ տախի ՙհէր եէրտէ հէր քիլիսէտէ
ՙթա՛լիմ էթտիյիմ իւզրէ՝ Քրիստոստա օլան թարիգ-
18 լէրիմի ՙսիզէ իխթար էտէճէք տիր։ ՙՊա՛զը քիմսէ-
լէր թէքէպպիւր էթտիւէր, կէօյա քի սիզէ կէլմէյէ-
19 ճէյիմ։ Լաքին ՙէկէր Բապպ միւրատ էտէրսէ, ՙսիզէ
թէզ կէլէճէյիմ, վէ թէքէպպիւր էտէնլէրին սէօզիւնիւ
20 տէյիւ, անճագ գուվվէթինի պիւէճէյիմ։ ՙՋիրա մէ-
լէքիւթ Ուլլահ սէօզլէ տէյիւ, անճագ գուվվէթլէ տիր։
21 Նաՙսըլ իսթէրսինիզ. ՙսիզէ տէյնէ՞քլէ մի, եօգսա մու-
հապպէթ վէ հիւմ րուհը՛յլէ մի կէլէյիմ։

ՊԱՊ Ե

*Խապէր վէրիւէն պիր զանի հագգընտա րէսուլըն հիւքմիւ։ 7 Խրի-
մայալը տէֆ՝ էճմէք, 10 վէ քէօճիւ ատէմլէրտէն իճճինապ էյլէմէ-
կէրէք օլտըղը։*

Հէր թարաֆտա իշիտիւիյօր քի արանըզտա զինա
վար, պէօյլէ զինա քի թա՛իֆէլէրտէ պիւէ [զիրը] օ-
լունմայօր. ՙհաթթա պիր ատէմ քէնտի փէտէրինի
2 զէվճէսինի ՙալըր։ Վէ սիզ պու ֆի՛իլի իրթիքեապ
էտէնին իչինիզտէն տէֆ՝ օլունմասը իչիւն ՙղամմ՛չէք-
մէտիքտէն պաշգա, ՙթէքէպպիւր պիւէ էթտինիզ։
3 ՙՋիրա պէն ճէսէտճէ ղա՛իպ, ամմա րուհճա հազըր
4 օլարագ, շիմտի հազըր կիպի հիւքմ էթտիմ քի, Սիզ
թէճէմմիւ՛ էյլէտիյինիզտէ, պէնիմ րուհըմ տախի
ՙՐապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն գուտրէթիյլէ պէ-
րապէր հազըր պուլունարագ, պու ֆի՛իլի պէօյլէճէ
5 իրթիքեապ էտէնի, Թէնինին հէլաքը իչիւն Բապպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ ՙՇէէյթանա ՙթէպլի-
էտէսինիզ. Թա քի Բապպ Յիսուսըն կիւնիւնտէ րու-
6 հու խէյաս պուլա։ ՙՇու թէֆախուրընըզ էյի տէյիւ
տիր. ՙպիր ազ մայա պիւթիւն խամուրը մայալատը-
7 ղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ։ Սիզ մայասըզ օլտըղընըզ
միսիլլիւ եէնի խամուր օլմագ իւզրէ՝ էսքի մայալը
տէֆ՝ էտինիզ. չիւնքի ՙպասեքիմիզ օլան ՙՔրիստոս
8 [պիզիմ իչիւն] զէպհ օլունտու։ Պու սուրէթլէ ՙէսքի
մայա իլէ տէյիւ, ՙվէ շէրը վէ քէօթիւլիւք մայասըյլէ
տէյիւ, անճագ խուլուս վէ հագիգաթ ֆէթիրիյլէ ՙպայ-
9 րամ՛ էտէլիմ։ ՙՉինաքեարլար իլէ իխթիլաթ էթմէ-
10 յէսինիզ՝ տէյիւ սիզէ մէքթուպտա եազտըմ. վէ եինէ
ՙպու տիւնեանըն ՙզինաքեարլարը եա թամա՛քեար-
լարը եա զասպ էտիճիլէրի իլէ, եախօտ փութփէ-
րէսթլէրի իլէ տէյիւ, չիւնքի էօյլէ օլսա՝ ՙպու տիւն-
11 եատան չրգմանըզ լազըմ կէլիր։ Ամմա շիմտի ՙէկէր
պիրատէր անըլան պիր քիմսէ զինաքեար եա թա-
մա՛քեար եա փութփէրէսթ եա շէթմ էտիճի եա պէօ-
րի եա զասպ էտիճի օլուր իսէ, իխթիլաթ էթմէսինիզ-
տէն մա՛տա ՙպէօյլէ քիմսէ իլէ պէրապէր թա՛աթ
12 պիւէ էթմէյէսինիզ՝ տէյիւ եազտըմ։ ՙՋիրա խարիճէտ
օլանլարը տախի հիւքմ էթմէ՞զ նէ՞ վազիֆէմ տիր.
ՙսիզ տախիլտէ պուլունանլարը հիւքմ էՙթմէյօր մը

ՙ Յովհ. 3. 27։ Յակ. 1. 17։ 1 Պետ. 4. 10։
ՙ Վահ. 3. 17։
ՙ Մէզ. 44. 22։ Րօմ. 8. 36։ Գ. 15. 30, 31։ 2Կոր. 4. 11։ 6. 9։
ՙ Դ'պար. 10. 33։
ՙ Գ. 2. 3։
ՙ Ա'մալ. 17. 18։ 26. 24։ Գ. 1. 18, վէ զայրի՛ 2. 14։ 3. 18։ Պագ 4Մխլ. 9. 11։
ՙ 2 Կոր. 13. 9։
ՙ 2 Կոր. 4. 8։ 11. 23-27։ Փիլ. 4. 12։
ՙ Յոբ. 22. 6։ Րօմ. 8. 35։
ՙ Ա'մալ. 23. 2։
ՙ Ա'մալ. 18. 3։ 20. 34։ 1Մէթ. 2. 9։ 2Մէթ. 3. 8։ 1Տիմ. 4. 10։
ՙ Մատթ. 5. 44։ Ղուկ. 6. 28։ 23. 34։ Ա'մալ. 7. 59։ Րօմ. 12. 14, 20։ 1Պետ. 2. 23։ 3. 9։
ՙ Մէրտ. 3. 45։
ՙ 1Մէթ. 2. 12։
ՙ Ա'մալ. 18. 11։ Րօմ. 15. 20։ Գ. 3. 6։ Դաղ. 4. 19։ Փիլիմ. 10։ Յակ. 1. 18։
ՙ Գ. 11. 1։ Փիլ. 3. 17։ 1Մէթ. 1. 6։ 2Մէթ. 3. 9։
ՙ 1 Տիմ. 1. 1։ 2 Տիմ. 1. 1։
ՙ Ա'մալ. 19. 22։ Գ. 16. 10։ Փիլ. 2. 19։ 1Մէթ. 3. 2։
ՙ Գ. 14. 33։
ՙ Գ. 7. 17։
ՙ Գ. 11. 2։
ՙ Գ. 5. 2։
ՙ Ա'մալ. 18. 21։ Րօմ. 15. 32։ Դ'պար. 6. 3։ Յակ. 4. 15։
ՙ Ա'մալ. 19. 21։ Գ. 16. 5։ 2 Կոր. 1. 15, 23։
ՙ Գ. 2. 4։ 1Մէթ. 1 5։
ՙ 2Կոր. 10. 2։ 13. 10։
— — —
ՙ Ղեւ. 18. 8։ Թէս. 22. 30։ 27. 20։
ՙ 2Կոր. 7. 12։
ՙ 2Կոր. 7. 7, 10։
ՙ Գ. 4. 18։
ՙ Կող. 2. 5։
ՙ Գ. 11. 2։
ՙ Գ. 5. 2։
ՙ Ա'մալ. 18. 21։ Րօմ. 15. 32։ Դ'պար. 6. 3։ Յակ. 4. 15։
ՙ Ա'մալ. 19. 21։ Գ. 16. 10։ Ա'մալ. 26. 18։
ՙ Յոբ. 2. 6։ Մէգ. 109. 6։ 1Տիմ. 1. 20։
ՙ Ա'յ. 2։ Գ. 3. 21։ 4. 19։ Յակ. 4. 16։
ՙ Գ. 15. 33։ Դաղ. 5. 9։ 2Տիմ. 2. 17։
ՙ Յովհ. 19. 14։
ՙ Ես. 53. 7։ Յովհ. 1. 29։ Գ. 15. 3։ 1Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 6, 12։
ՙ Թէս. 16. 3։
ՙ Մատթ. 16. 6, 12։ Մարկ. 8. 15։ Ղուկ. 12. 1։
ՙ Խուր. 12. 15։ 13. 6։
ՙ Պագ Ա'յ. 2, 7։ 24։ 6. 14։ Եփես. 5. 1։ 2Մէթ 3. 14։
ՙ Գ. 1. 20։
ՙ Գ. 10. 27։
ՙ Յովհ. 17. 15։ 1Յովհ. 5. 19։
ՙ Մատթ. 18. 17։ Բ'ա. 16. 17։ 2Մէթ. 3. 14։ 2Յովհ. 10։
ՙ Գաղ. 2. 12։
ՙ Մարկ. 4. 11։ Կող. 4. 5։ 1Մէթ. 4. 12։ 1Տիմ. 3. 7։
ՙ Գ. 6. 1-4։

Digitized by Google

13 սընդզ։ Ամմա խարիճտէ օլանլարը Ալլահ հիւքմ է-
տէր, ՚իմտի օլ քէօթիւ քիմսէյի քէնտի արանըզտան
տէֆ՚ էտինիզ։

ՊԱՊ 6

*Մուհաքէմէ իչին դայր ի միւ՚մինլէրին հուզուրընա կիՓտիքլէրի էճլտէն Պօղոս ըէսուլըն Կորնԓոսլըլարը Ռա՚գիր էՓմէսի։ 9 Հազգարզ օլանլարընն մէէրքիւԓ Ուլլահը Քէվէրրիւս էտէմէյէճէրի։ 11 ձէսէտլէրիմիզ Քրիստոսըն ա՚զասը, 19 վէ Րուհ իւլ Գուտսըն հէյքէլի օլօը-
ղընտան, 16 անլէրի վաք ՔուՓմամզզ վսճիպ օլտրղը։*

Սիզտէն պիր քիմսէնին տիկէրի իլէ պիր տա՚-
վասը օլուր իսէ, մուգատտէսլէրին հուզուրընտա օլ-
մայըպ՝ հագգսրզլարընն հուզուրընտա մուհաքէմէյէ
2 ճէսարէթ էտէ՞ր մի։ ՚՚Մուգատտէսլէր տիւնեայը հիւքմ
էտէճէքլէրինի պիլմէ՞զ մի սինիզ. վէ էկէր տիւնեա
սիզին թարաֆընընզտան հիւքմ օլունուր իսէ, էն քիւ-
չիւք տա՚վալարընն ֆասլընա լիյագաթընընզ եա՞զ մը։
3 ՚Մէլէքլէրի հիւքմ էտէճէյիմիզի պիլմէ՞զ մի սինիզ.
4 նէ՞րէտէ գալըը տիւնեէվի շէյլէր։ ՚Իմտի էկէր տիւն-
եէվի շէյլէրէ միւթէ՚ալլըզ մուհաքէմէլէրինիզ վար
իսէ, քիլիսէտէ ի՚թիպարը օլմայանլարը հաքիմ
5 նասպ էտինիզ. Սիզի խէճիլ էթմէէ իչին սէօյլէյօ-
րըմ. սիզտէ ՚արիֆ քիմսէ պիր պիլէ եա՞զ մը տըր քի՝
պիրատէրլէրինին արասընտա հիւքմ էթմէէյէ մուգ-
6 թէտիր օլա։ Լաքին պիրատէր պիրատէր իլէ՝ պու
տախի միւ՚մին օլմայանլարընն հուզուրընտա մուհա-
7 քէմէ օլուր։ Իմտի եէքտիկէրինիզ իլէ տա՚վալարընըզ
պուլունմասը սիզէ հէր վէճճէլէ գուսուր տըր. ՚պու-
նու էթմէէտէն իսէ, նի՞չինն հագգսրզլըղա թէհամմիլ
էթմէէզսինիզ. պունտան իսէ, նի՞չինն զատր կէօրմէէյէ
8 գա՚իլ օլմազսընընզ։ Լաքին սիզ հագգսրզլըզ վէ զատր
9 էտէրսինիզ, ՚պու տա պիրատէրլէրէ տիր։ Պիլմէ՞զ
մի սինիզ քի հագգսրզ օլանլար մէէէքիւթ Ուլլահա
վարիս օլմայաճագլար տըր. ալտանմայընըզ. նէ
գահպէզընլէր, ՚նէ փուԓթիէրէսԓէր, նէ զինաքեար-
10 լար, նէ մուխաննէսլէր, նէ լուԓթիլէր, Նէ խըրսըզ-
լար, նէ թամա՚քեարլար, նէ պէէքրիլէր, նէ շէթմ
էտիճիլէր, նէ զասպ էտիճիլէր մէէէքիւթ Ուլլահա վա-
11 րիս օլաճագլար տըր։ ՚Պա՚զըլարընըզ տախի պէօյլէ
իտինիզ, լաքին Բապպ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ
վէ Ալլահընմըզըն Րուհընյլէ ՚ելյգանտընըզ, թագտիս
օլունտընըզ, հէմ տախի թէպրիր օլունտընըզ։
12 ՚՚Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ ֆա՚իտէլի
տէյիլ տիր. պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, պէն հիչ
13 պիր շէյին հիւքմիւ ալթընա կիրմէմ։ ՚Թա՚ամլար
գարըն իչիւն, գարըն տախի թա՚ամլար իչիւն տիր.
ամմա Ալլահ պունու տա, անլէրի տէ մահվ էտէճէք
տիր. ֆագաթ ճէսէտ զինա իչիւն տէյիլ, ՚անճագ
14 Բապպ իչիւն տիր, ՙվէ Բապպ ճէսէտ իչիւն տիր։ ՚՚Վէ
Ալլահ՝ Բապպը իհեա էյլէտիյի կիպի, ՚պիզի տախի
15 քէնտի գուտրէթիյլէ իհեա էտէճէք տիր։ ՚ձէսէտլէրի-
նիզ Քրիստոսըն ա՚զասը օլտրղընը պիլմէ՞զ մի սի-
նիզ. իմտի Քրիստոսըն ա՚զասընը ալըպ՝ ֆահիշէ
16 ա՚զասը՞ մը էտէյիմ. հաշա։ Ֆահիշէյէ միւլասըզ
օլան անըն իլէ եէքվիւճուտ օլտրղընը պիլմէ՞զ մի
սինիզ. ՙչինքի՝ Իքիսի եէքվիւճուտ օլաճագլար՝ տէ-
17 յիւ ՚էՀՀ պույուրըր։ ՚Լաքին Բապպա միւլասըզ
18 օլան ՚՚ԵՀ պիր րուհ օլուր։ ՚Զինատան գաչընըզ.
ատէմին իրթիքեապ էթտէյի հէր կիւնահ ճէսէտին-
տէն խարիճ տիր, ամմա զինայը իրթիքեապ էտէն՝
19 ՚քէնտի ճէսէտի ՚ալէյհինէ կիւնահ էտէր։ ՚Պիլմէ՞զ մի
սինիզ քի ճէսէտինիզ՝ Ալլահ թարաֆընտան սիզէ
իհսան օլունուպ տա՝ տէրունինիզտէ պուլունան Րուհ
իւլ Գուտսըն հէյքէլի տիր. ՚սիզ տախի քէնտինիզին
20 տէյիլ սինիզ. ՙՀիրա պէհա իլէ սաթըն ալընտընըզ.
պու սէպէպտէն Ալլահա միւթէ՚ալլըզ օլան ճէսէտի-
նիզ վէ րուհընըզլէ Ալլահը թա՚զիզ էյլէյինիզ։

ՊԱՊ 7

Բէսուլըն իզտիվաճ հագգընտա Ռա՚լիմի։ 4 Իզտիվաճըն զինայա պիր սէտտ օլսըղը։ 10 ԹաՀլիգտէն իճՀինապ վաճիպ խոյի։ 18 Հէր քէս տա՚վէՀ օլունտըղը հալինէ բազի օլմասը։ 25 Պաթիրէ գալմագ խուսուսընտա ըէսուլըն բէյի։ 35 Իզտիվաճը եա ՚ատէմ՚ի իզտիվաճը իխթիյար էՀմէճ իչիւն սէպէպլէր։

Վէ պանա եազտըղընըզ մատտէլէրէ կէլինճէ՝ ՚էր
2 իչիւն գարըյա տօգունմամագ էյի տիր։ Պունուն իլէ
պէրապէր ֆահշիյաթտան ՀէՀՀ հէր ատէմին
քէնտի զէվճէսի, վէ հէր գարընըն քէնտի զէվճի օ-
3 սուն։ ՚Զէվճ զէվճէսի, վէ զէվճէ տախի զէվճի հագ-
4 գընտա օլան վէճիպէսինի իֆա էթսին։ Զէվճէնինն ճէ-
սէտի քէնտի հիւքմինտէ տէյիլ, անճագ զէվճինն
հիւքմինտէ տիր. քէզալիճ զէվճինն ճէսէտի քէնտի
հիւքմինտէ տէյիլ, անճագ զէվճէնինն հիւքմինտէ
5 տիր։ ՚Պիրիպիրինիզի մահրում էթմէյինիզ, մէկէր
քի օրուճ վէ տու՚ա իլէ մէշղուլ օլմագ իչիւն թարա-
ֆէյնին րիզասըյլէ մուվագգաթէն օլա. վէ քէնտինի-
զի զապթ էտէմէմէզլիքտէն տօլայը ՚՚Շէյթանըն սի-
զի իղվա էթմէմէսի իչիւն թէքրար պիր եէրէ կէլի-

՚ Թէս. 13.5, 17.7, 21. 21, 22. 21, 22, 24։	՚՚ Էմս. 20. 22, Մատթ. 5.39,40, Ղուկ. 6.29, Բօմ. 12.17,19, 1Մէլ. 5. 15։	՚՚՚ Պ. 12. 2, Եփես. 2.2, 4.22, 5.8, Կող. 3. 7, Տիտ. 3. 3։
՚՚ Մէզ. 49.14, Դան. 7. 21, Մատթ. 19. 28, Ղուկ. 22. 30, Վահ. 2. 26, 3. 21, 20. 4։	՚՚՚ 1 Մէլ. 4. 6։	՚՚՚՚ Պ. 1.30, ՚Իպր. 10.21։
՚՚՚ 2 Պետ. 2. 4, Ցուդ. 6, Պ. 5. 12։	՚՚՚՚ Պ.15.50, Գաղ. 5.21, Եփես. 5.5, 1Տիմ. 1.9, ՚Իպր. 12. 14, 13. 4, Վահ. 22. 15։	՚՚՚՚՚ Պ. 10. 23։
		՚՚՚՚՚՚ Մատթ. 15. 17, Բօմ. 14.17, Կող. 2.22,23, Այ. 15,19, 20, 1Մէլ. 4. 3, 7։

՚՚՚՚՚՚՚ Եփես. 5. 23։	՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցովհ. 17. 21-23, Եփես. 4. 4, 5. 30։	9. 12, 1 Պետ. 1. 18, 19, 2Պետ. 2. 1, Վահ. 5. 9։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Բօմ. 6. 5, 8, 8. 11, 2 Կոր. 4. 14, Եփես. 1. 19, 20, Բօմ. 12. 5, Պ. 12. 27, Եփես. 4. 11,15, 16, 5. 30։	՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Բօմ. 6. 12,13, ՚Իպր. 13. 4։	՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Այ. 8, 26։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Թէբ. 2. 24, Մատթ. 19. 5, Եփես. 5. 31։	՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Բօմ. 1.24, 1Մէլ. 4.4, Պ. 3. 16, 2Կոր. 6.16, Բօմ. 14. 7, 8, Ա՚մալ. 20-28, Պ. 7. 23, Գաղ. 3.13, Վահ. 1. 5, 1 Մէլ. 3. 5։	՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Խուր. 21. 10, 1Պետ. 2. 16, Ցովէլ. 2. 16, Զաք. 7. 2, Պագ Խուր. 19. 15, 1 Միւլ. 21. 4,5։

Digitized by Google

6 Նիզ։ Պունու տախի էմր թարիգիյլէ տէյիլ, անճագ
7 միւսա՛ատէ թարիգիյլէ սէօյլէրիմ։ Զիրա ճիմլէ ա-
տէմլէրին Պէնիմ կիպի օլմալարընը իսթէրիմ. լա-
քին քիմինին պիր սուրէթ, քիմինին տիկէր սուրէթլէ
Հէր պիրինին Ալլահ թարաֆընտան քէնտինէ մախ-
8 սուս մէվհիպէսի վար տըր։ Ամմա էվլէնմէմիշ օլան-
լարա վէ տուլ գարըլարա տէրիմ քի՝ Պէնիմ կիպի
9 գալմալարը խայրլը տըր։ Վէ լաքին էկէր քէնտի
նէֆսլէրինին զապթընա մուգթէտիր տէյիլլէր իսէ,
էվլէնսինլէր, զիրա էվլէնմէք եանմագտան էվլա տըր։
10 Լաքին էվլի օլանլարա Պէն տէյիլ, անճագ Բապպ՝
Զէվճէնին զէվճինտէն այրըլմամասընը էմր էտէր.
11 (Վէ լաքին, այրըլտըղը թագտիրտէ զէվճսիզ գալսըն,
եախօտ զէվճի իլէ պարըշսըն.) զէվճ տախի զէվճէյի
12 թէրք էթմէսին։ Պաշգա քիմսէյէրէ իսէ Բապպ տէ-
յիլ, պէն տէրիմ քի՝ Էկէր պիր պիրատէրին միւ՛մին
օլմայան զէվճէսի օլտըղը հալտէ, օ տախի քէնտիսի
իլէ պէրապէր սաքին օլմաղա րազի իսէ, անը թէրք
13 էթմէսին։ Պիր զէվճէնին տախի միւ՛մին օլմայան
զէվճի օլտըղը հալտէ՝ օ տախի քէնտիսի իլէ պէրա-
14 պէր իգամէթէ րազի իսէ, անը թէրք էթմէսին։ Զիրա
միւ՛մին օլմայան զէվճ զէվճէսիյլէ թագտիս օլունուր,
վէ միւ՛մին օլմայան զէվճէ զէվճիյլէ թագտիս օլու-
նուր. Եօգսա չօճուգլարընըդ նափաք օլուր իտի,
15 ամմա շիմտի մուգատտէս տիրլէր։ Լաքին էկէր միւ՛-
մին օլմայան այրըլըր իսէ, այրըլսըն. պու միսիլլու
քէյֆիյէթլէրտէ պիրատէր եախօտ հէմշիրէ էսիր տէ-
յիլ տիր. Անճագ Ալլահ պիզի սէլամէթտէ պուլունա-
16 մաղա տա՛վէթ էյլէտի։ Զիրա, էյ զէվճէ, նէ՞ պի-
լիրսին, Պէլքի զէվճիկի խէյլաս էտէճէքսին. եախօտ,
էյ զէվճ, նէ՞ պիլիրսին, պէլքի զէվճէկի խէյլաս էտէ-
17 ճէքսին։ Ֆագաթ Բապպ Հէր պիրինէ նասըլ գրսմէթ
էթտի իսէ, ե՛նի Ալլահ Հէր պիրինի նէ հալտէ տա՛-
վէթ էթտի իսէ, օ հալտէ եիւրիսիին. Վի ճիմլէ
քիլիսէյէրտէ պէօյլէճէ թէնպիհ էտէրիմ։

18 Պիր քիմսէ մախթուն օլարագ տա՛վէթ օլունտու
իսէ, խիթանսըզ օլմասընը. պիր քիմսէ ղայր ի մախ-
թուն տա՛վէթ օլունտու իսէ, Խիթան օլունմասընը։
19 Խիթան պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ խիթանսըզլըգ
պիր շէյ տէյիլ տիր, Անճագ Ալլահընն էմրլէրինին
20 հրֆզը Ըճէպ տիր։ Էէր քէս նէ հալտէ տա՛վէթ օլուն-
21 տու իսէ, օ հալտէ գալսընն։ Գուլ օլարագ տա՛վէթ
օլունտըն իսէ, ղամմ չէ.քմէ. լաքին էկէր ազատ օլա
22 պիլիր իսէն, անը թէրճիհ էյլէ։ Զիրա Բապպտա
տա՛վէթ օլունան գուլ՝ Բապպըն ազատլըսը տըր.
քէզալիք հուրը օլարագ տա՛վէթ օլունան՝ Քրիստո-
23 սընն գուլու տըր։ Պէհա իլէ սաթընն ալընտընըզ, ին-
24 սանա գուլ օլմայընըզ։ Էյ պիրատէրլէր, Էէր քէս նէ
հալտէ տա՛վէթ օլունտու իսէ, Ալլահընն հուզուրընտա
օ հալտէ գալսընն։

25 Լաքին պաքիրէյէր խուսուսընտա Բապպ թարա-
ֆընտան պանա էմր եօգ տըր. Ամմա պէն սատըգ
օլմաղա Բապպըն Մէրհամէթ էյլէտիյի քիմսէ կիպի
26 րէյ վէրիրիմ։ Իմտի զանն էտէրիմ քի՝ շիմտիքի զա-
րուրէթ սէպէպինտէն՝ պու էյի տիր, ե՛նի ատէմէ
27 պէօյլէ գալմագ Խայրը տըր։ Զէվճէյէ պաղլը մը
սընն, չէօզիւլմէյի թալէպ էթմէ. զէվճէտէն չէօզիւլ-
28 միւշ մի սին, զէվճէ թալէպ էթմէ։ Ամմա էվլէնիր
իսէն տէ, կիւնահ էթմէզսին. պաքիրէ տախի էվլէնիր-
սէ, կիւնահ էթմէզ. լաքին պու քիմսէյէր ճէսէտճէ
մուզայագա չէքէճէքլէր տիր. պէն իսէ սիզի էսիրկէ-
29 րիմ։ Էյ պիրատէրլէր, պունու տէրիմ քի՝ վագըթ
գըսալմըշ տըր. գալտը քի՝ զէվճէսի օլանլար զէվճէ-
30 սի եօգ կիպի, վէ աղլայանլար աղլամազ կիպի, վէ
սէվինճէնլէր սէվինմէզ կիպի, վէ սաթընն ալանլար մա-
31 լիք օլմազ կիպի։ Վէ պու տիւնեայը իսթի՛մալ է-
տէնլէր Իֆրաթլէ իսթի՛մալ էթմէզ կիպի օլսունլար.
32 Զիրա պու տիւնեանընն հէյ՛էթի զա՛իլ օլուր։ Պէն
իսէ էնտիշէսիզ օլմանըզը իսթէրիմ. Էվլի օլմայան
քիմսէ Բապպը խօշնուտ էթմէք իչիւն՝ Բապպա
33 միւթէ՛ալլըգ շէյլէր հագգընտա էնտիշէ էտէր։ Ամմա
էվլի օլան քիմսէ զէվճէսինի խօշնուտ էթմէք իչիւն՝
տիւնեայա միւթէ՛ալլըգ շէյլէր հագգընտա էնտիշէ
34 էտէր։ Զէվճէ իլէ պաքիրէնին ֆէրգի վար. Էվլէնմէ-
միշ օլան ճէսէտճէ վէ րուհճա մուգատտէս օլմագ իչ-
իւն՝ Բապպա միւթէ՛ալլըգ շէյլէր հագգընտա էնտի-
շէ էտէր. ամմա էվլէնմիշ օլան՝ զէվճինի խօշնուտ
էթմէք իչիւն տիւնեայա միւթէ՛ալլըգ շէյլէր հագ-
35 գընտա էնտիշէ էտէր։ Պունու տախի իւզէրինիզէ քէ-
մէնտ աթմագ իչիւն տէյիլ, անճագ սիզին ֆա՛իտէ-
նիզ իչիւն հէմ լայըգը վէճճէլէ ղա՛իլէսիզ Բապպա միւ-
36 լազէմէթինիզ իչիւն սէօյլէյօրըմ։ Ամմա էկէր պիր
քիմսէ քէնտի գրզը հագգընտա, վագթը կէչմիշ օլ-
տըղընտան Նէֆէճանընը Ղէն՝ Էրճէյէլ նալայըգ մու՛ամէ-
լէ էթտիյինի զանն էտէրսէ, պէօյլէ իճապ էթտիյի
հալտէ, իսթէտտիյինի էթսին, կիւնահ էթմէզ. Էվլէնսի-
37 նէր։ Վէ լաքին մէճպուրիյէթ թահճընտա օլմա-
յարագ իրատէթի քէնտի հիւքմինտէ պուլունուպ՝

ե Այ. 12,25։ 2 Կոր. 8. 8։ 11. 17։
զ Ա՛մալ. 26. 29։
է Գ. 9. 5։
ը Մատթ. 19.12։ Գ.12. 11։
թ Այ. 1, 25։
ժ 1 Տիմ. 5. 1։
ի Գաղ Այ. 12,25,40։ Գ. 14. 33։ Ղուկ. 12. 14։
լ Մաղ.2.14.16։Մատթ. 5.32։ 19.6,9։Մարկ. 10. 11,12։ Ղուկ.16. 18։
խ Այ. 6։
ծ Մաղ 2. 15։
կ Բօմ. 12. 18։ 14. 19։
հ Յովհ. 15.14։ 1 Յովհ. 2. 3։ 3. 24։
ձ Յովհ. 8. 36։ Բօմ. 6. 18,22։ Փիլիմ. 16։
ղ Գ. 9. 21։ Գաղ.5.13։ Եփես. 6. 6։ 1 Պետ. 2. 16։
ճ Գ. 6. 20։ 1 Պետ. 1. 18,19։ Գաղ Ղեւ.25. 42։
մ Այ. 20։
յ Այ. 6,10,40։ 2 Կոր. 8. 8,10։
ն Գ. 4. 2։ 1 Տիմ.1. 12։
շ 1 Տիմ. 1. 16։
ո Այ. 1,8։
չ Բօմ. 13. 11։ 1 Պետ. 4. 7։ 2 Պետ. 3. 8,9։
պ Գ. 9. 18։
ջ Մէզ. 39. 6։ Յակ. 1. 10։ 4. 14։ 1 Պետ. 1. 24։ 4.7։ 1 Յովհ.2.17։
ռ 1 Տիմ. 5. 5։ Այ. 34։
ս Ղուկ.10.42, վէ զայրի-

Digitized by Google

գալպի սապիթ օլան քիմսէ քէնտի գըզընը ալը գո-
մաղը գալպինտէ թասմիմ էթմիշ իսէ, էյի էտէր։
38 Վէլհասըլ էվլէնտիրէն էյի էտէր, ամմա էվլէնտիր-
մէյէն տահա էյի էտէր։
39 Զէվճէ, զէվճինին 'էօմրիւ օլտըգճա, [շէրի'աթ
մուճէպինճէ] անա պաղլը տըր. ամմա էկէր զէվճի
վէֆաթ էտէրսէ, իսթէտիյի քիմսէ իլէ էվլէնմէյէ մէ-
40 զուն տըր. Ֆագաթ Րապպտա օլսուն։ Լաքին պէօյլէ
գալտըղը հալտէ, պէնիմ րէ'յիմէ կէօրէ, տահա միւ-
պարէք տիր. Վէ զանն էտէրիմ քի պէնտէ Ալլահըն
Րուհու վար տըր։

ՊԱՊ 8

Փուճլարա զէպհ օլունան նէսնէէրի եէմէք խուսուսընտա րէսուլընն Քա'լիմի։ 8 Հուրրիյէ ի մէսհիյէմիզի զա'իֆլերէ Քէօքէզ օլաճագ վէճճէլէ իսՔի'մալ էՔմէք ճա'իզ օլմայընպ, 11 'իլմիհիզի գարնտաշ մու-հապպէՔիյլէ իսՔի'մալ էՔմէք վաճիպ օլտըղը։

Վէ փուճլարա զէպհ օլունան նէսնէէրի խու-
սուսընտա, Ճհիմլէմիզին 'իլմէ մալիք օլտըղըմըզը
պիլիրիզ. 'իլմ քիպը կէթիրիր, ամմա մուհապպէթ
2 մա'մուր գընլար։ Վէ էկէր պիր քիմսէ պիր շէյ պի-
լիրիմ զանն էտէրսէ, վաճիպ օլան 'իլմէ տահա հիչ
3 պիր շէյ պիլմէզ։ Ամմա էկէր պիր քիմսէ Ալլահը սէ-
վէրսէ, Ճօլ քիմսէ անըն 'ինտինտէ մա'լիւմ տիր։
4 Իմտի փուճլարա զէպհ օլունան շէյլէրի եէմէք պահ-
սընա կէլինճէ, տիւնեատա փուճընն Ճպիր շէյ օլմա-
տըղընը, Ճվէ պիր Աւլ-հտան պաշգա Ալլահ օլմատը-
5 ղընը պիլիրիզ։ Ճզիրա կէրէք կէօքտէ՝ կէրէք եէրտէ
իլահ թէսմիյէ օլունանլար վար իսէ տէ, (նիթէքիմ
6 չօգ իլահլար վէ չօգ րապպլար վար տըր,) Ճպիզճէ
պիր Ալլահ, եա'նի փէտէր վար տըր, քի Ճճիմլէ
քեա'ինաթ անտէն օլուպ՝ պիզ տախի *անըն իլէ" իզ.
Ճվէ պիր Րապպ Յիսուս Քրիստոս վար տըր, քի Ճա-
նընն վասըթասըյլէ ճիմլէ մախլուգաթ վիճուտէ կէ-
7 լիպ՝ պիզ տախի անըն վասըթասըյլէ իզ։ Ամմա պու
'իլմ ճիմլէ ատէմլէրտէ պուլունմազ, վէ Ճպա'զըլարը
շիմտիյէտէք փուճու պիր շէյ զանն էտէրէք փուճա
զէպհ օլունմըշ տէյիւ եէրլէր. վէ զամիրլէրի զա'իֆ
8 օլմաղլէ Ծմուրտար օլուր։ Ճլաքին թա'ամ պիզի Ալ-
լահա մագպուլ գընլմազ. զիրա եէտիյիմիզ հալտէ ֆա-
զիլէթիմիզ օլմազ, վէ եէմէտիյիմիզ հալտէ էքսիք-
9 լիյիմիզ օլմազ։ ՃԱնճագ տիգգաթ էտինիզ քի պու
սէրպէսթլիյինիզ Ծզա'իֆլերէ թէօքէզ սէպէպի օլմա-
10 սըն։ Զիրա պիր քիմսէ սէնին կիպի 'իլմ սահիպինի
փուԹխանէտէ սօֆրատա օԹուրուր կէօրտիյիւ հալ-
տէ, Ծօլ զա'իֆ օլանընն զամիրի փուճլարա զէպհ
11 օլունան շէյլէրի եէմէյէ ճէսարէթլէնմէՔ մի։ Վէ
պէօյլէճէ եօլընա Քրիստոսըն էօլտիյիւ զա'իֆ պի-
12 րատէր Ծսէնին 'իլմին սէպէպիյլէ հէլաք օլուր։ Ճպէօյ-
լէճէ պիրատէրլէր 'ալէյհինտէ կիւնահ էտիպ՝ անլէ-
րին զա'իֆ զամիրինի եարալայարագ, Քրիստոսա
13 գարշը կիւնահ էտէրսինիզ։ Պունա պինա'էն Ճէկէր
թա'ամ պիրատէրիմէ թէօքէզ օլուր իսէ, պիրատէրիմէ
թէօքէզ օլմայայըմ տէյիւ իլէլէպէտ էթ եէմէյէճէյիմ։

ՊԱՊ 9

Պօղոսըն րէսուլ օլտըղը ճհիէՔլէ քէնտի ազատլըղընը պէյան, 7 վէ ինճիլ խատէմսինին ինճիլտէն Քէ'այիւշէ հագգը օլտըղընը իսպաթ էՔմէսի. 18 ֆագաթ պաշգալարա եիւք 22 վէ պիր քիմսէյէ Քէօքէզ օլմամագ մագսէտիյլէ 15 քէնտի հուգուգընը իսՔի'մալ էՔմէտիյի։ 24 Խրիսթիյան 'էօմրիւնիւն միւսապագայա միւշապիհ օլտըղը։

Պէն ազատ տէյիլ մի իմ. պէն րէսուլ տէյիլ մի
իմ. Ճպէն Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսը կէօրմէտիմ
մի. Ծրապպտա սիզ պէնիմ էսէրիմ՝ տէյիլ մի սինիզ։
2 Էկէր ղայրիլէր իչիւն տէյիւ իսէմ, էլպէթտէ սիզին
իչիւն րէսուլ իմ. Ծզիրա Րապպտա սիզ րէսալէթիմինն
3 միւհրիւ սինիզ։ Պէնի թէճճիհ էտէնլէրէ ճէվապըմ
4 պու տըր. Ծէէյիպ իչմէյէ սէլահիյէթիմիզ եօգ մը
5 տըր։ Սա'իր րէսուլլէր Ծվէ Րապպըն գարնտաշլարը
Ծվէ Կեփաս կիպի՝ հէմշիրէ օլան պիր զէվճէ եանը-
մըզտա կէզտիրմէյէ սէլահիյէթիմիզ եօգ մը տըր։
6 Եօգսա Ճիշ իշլէմէմէյէ եալընըզ պէնիմ իլէ Բառնա-
7 բասըն մը սէլահիյէթի եօգ տըր։ Ծմասրաֆը քէնտի-
սինտէն օլարագ քիմ 'ասքէրլիք էտէր. Ճքիմ պաղ
տիքէր տէ անըն մահսուլընտան եէմէզ. եախօտ Ճքիմ
սիւրիւ կիւտէր տէ սիւրինինն սիւտինտէն եէմէզ։
8 Պու սէօյլէտիյիմ ինսանն սէօզիւ մի տիր. եօգսա
9 պունլարը շէրի'աթ տախի սէօյլէմէզ մի։ Զիրա՝
Ծխարման տէօյճն էօքիւզինն աղզընը պաղլամայասընն՝
տէյիւ Մովսէսին շէրի'աթընտա եազըլմըշ տըր։ Ալ-
10 լահ էօքիւզլէրի՞ մի գայըրըր. Եօգսա հէր վէճճէլէ պի-
զիմ իչինն մի սէօյլէր. պէլի, պիզիմ իչինն եազըլմըշ
տըր. Ճզիրա չիֆթ սիւրէնին իւմիտլէ սիւրմէսի վէ
խարման տէօյճնին քէնտի իւմիտինտէն հիսսէտար

– Ծիպր. 13. 4։
ǂ Բօմ. 7. 2։
+ 2Կոր. 6. 14։
• Այ. 25։
ֆ 1Սէլ. 4. 8։

– Ա'մալ. 15. 20,29։ Ֆ. 10-19։
ք Բօմ. 14. 14,22։
ǂ Բօմ. 14. 3,10։
ր Ֆ. 13. 8,9,12 ։Գաղ. 6. 3։ 1Տիմ. 6. 4։
Ծ Խուր.33.12,17։Նաա. 1. 7։ ՄատԹ. 7. 23։ Գաղ.4.9։2Տիմ.2.19։
ղ Ես. 41.24։ Ֆ.10.19։
Ե Թէս. 4.39։ 6.4։ Ես. 44. 8։ Մարկ. 12.29։ Այ. 6։ Եփես. 4. 6։ 1Տիմ. 2. 5։
ը Յովհ. 10. 34։
Ծ Մաղ.2.10։ Եփես.4.6։
ֆ Ա'մալ. 17. 28։ Բօմ. 11-36։
* Ե–Խօտ՝ անըն իչիւն
ֆ Յովհ. 13. 13։ Ա'մալ. 2.36։ Ֆ.12.3։ Եփես. 4. 5։ Փիլ. 2. 11։
Լ Յովհ. 1. 3։ Կող. 1. 16։ Ծիպր. 1. 2։
Խ Ֆ. 10. 28,29։
Ծ Բօմ. 14. 14,23։
ֆ Բօմ. 14. 17։

Հ Գաղ. 5. 13։
յ Բօմ. 14. 13,20։
ղ Ֆ. 10. 28,32։
ճ Բօմ. 14. 15,20։
ſ ՄատԹ. 25. 40,45։
յ Բօմ. 14. 21։ 2 Կոր. 11. 29։

– Ա'մալ. 9. 15։ 13. 2։ 26.17։ 2Կոր. 12.12։ Գաղ. 2. 7,8։ 1Տիմ. 2. 7։ 2Տիմ. 1. 11։
Ֆ Ա'մալ. 9. 3, 17։ 18. 9։ 22.14,17։ 23.11։ Ֆ. 15. 8։
ֆ Ֆ. 3. 6։ 4. 15։
ֆ 2Կոր. 3. 2։ 12. 12։
Ե Այ. 14։ 1 Սէլ. 2. 6։ 2Սէլ. 3. 9։
Ղ ՄատԹ.13.55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 6. 15։ Գաղ. 1. 19։
Ե ՄատԹ. 8. 14։
ը 2Սէլ. 3. 8,9։
Ր 2Կոր. 10. 4։ 1Տիմ. 1. 18։ 6. 12։ 2Տիմ. 2. 3։ 4. 7։
ֆ Թէս. 20. 6։ Լմս.27. 18։ Ֆ. 3. 6-8։
ֆ Յովհ. 21. 15։ 1Պետ. 5. 2։ 18։
Լ Թէս. 25.4։ 1Տիմ. 5. 2Տիմ. 2. 6։

Digitized by Google

11 օլմագ իւմիտիյլէ տէօյմէսի կէրէք տիր։ ²Էկէր պիզ
սիզէ րուհանի շէյլէրի էքտիք իսէ, սիզին ճիսմանի
շէյլէրինիզի պիչէճէյիմիզ պէօյի՛ւք շէյ մի օլուր։
12 Էկէր տիկէր քիմսէլէր իւզէրինիզէ օլան պու սէյա-
հիյէթտէն հիսսէտար օլտըլար իսէ, պիզ տահա զի-
յատէ օլմալը տէյի՛լ մի իզ. պիզ իսէ ³Քրիստոսըն
պէշարէթինէ պիր վէճհլէ մանի՛ օլմամագ իչհուն ⁴պու
սէյահիյէթի իսթի՛մալ էթմէյիպ՝ հէր շէյէ թէհամ-
13 միւլ էտէրիզ։ ⁵Պիլմի՞զ մի սինիզ քի՝ հէյքէլէ միւթէ-
՛ալլըգ ումուրտա խըտմէթ էտէնլէր հէյքէլտէն եէր-
լէր, վէ մէզպահըն խըտմէթինտէ պուլունանլար մէզ-
14 պահտան հիսսէտար օլուրլար։ ⁶Պէօյլէ տախի Բապպ
⁷պէշարէթի վա՛զ էտէնլէրին պէշարէթտէն թէ՛այիւշ
15 էթմէլէրինի թա՛եին էյլէտի։ ⁸Պէն իսէ պու շէյլէրին
հիչ պիրինի իսթի՛մալ էթմէտիմ. վէ պանա պէօյլէ
մու՛ամէլէ օլունսուն տէյիւ պու շէյլէրի եազմատըմ.
զիրա պիր քիմսէ իֆթիխարըմը իպթալ էթմէտէն
16 իսէ, ⁹էօլմէք պէնիմ իչհուն էվլա տըր։ Զիրա պէշա-
րէթի թէպշիր էթտիյիմ հալտէ՝ պանա իֆթիխար
սէպէպի տէյիլ տիր, ¹⁰չհունքի մէճպուրիյէթ ալթընտա
իմ. պէլի, էկէր պէշարէթի թէպշիր էթմէզսէմ, վա՛յ
17 պանա։ Զիրա էկէր պունու իսթէյէրէք էտէրսէմ,
¹¹էճրիմ վար, վէ լաքին էկէր իսթէմէյէրէք էտէրսէմ,
¹²ենէք պիր վէքեալէթ պանա էմանէթ օլունմըշ տըր։
18 Իմտի էճրիմ՞նէ՞ տիր. ¹³պէշարէթի վա՛զ էթտիյիմտէ,
¹⁴պէշարէթտէ օլան սէյահիյէթիմի սու՛ի իսթի՛մալ
էթմէմէք իչհուն՝ Քրիստոսըն պէշարէթինի մէճճանէն
19 թէպշիր էթմէք տիր։ ¹⁵Զիրա ճիւմլէնին հիւքմունտէն
ազատ իքէն՝ ¹⁶տահա զիյատէ քիմսէլէր գազանմագ
20 իչհուն ¹⁷քէնտիմի ճիւմլէսինէ գուլ էթտիմ։ ¹⁸Վէ եէհու-
տիլէրի գազանմագ իչհուն եէհուտիլէրէ եէհուտի կիպի
օլտըմ. շէրի՛աթ թահթընտա օլանլարը գազանմագ
իչհուն *շէրի՛աթ թահթընտա օլանլարա շէրի՛աթ
21 թահթընտա կիպի օլտըմ։ ¹⁹Ալլահըն ՛ինտինտէ քէն-
տիմ շէրի՛աթսըզ օլմայըպ՝ անճագ Քրիստոսըն շէ-
րի՛աթը թահթընտա օլարագ, ²⁰շէրի՛աթսըզլարը գա-
զանմագ իչհուն, շէրի՛աթսըզլարա շէրի՛աթսըզ կիպի
22 օլտըմ։ Զա՛իֆլէրի գազանմագ իչհուն ²¹զա՛իֆլէրէ զա՛-
իֆ կիպի օլտըմ. ²²հէր պիր վէճհլէ պա՛զըլարընը խէ-
23 լաս էթմէք իչհուն ²³ճիւմլէյէ հէր շէյ օլտըմ։ Ճիւմլէ-
սինի տախի պէշարէթի իչհուն էտէրիմ, քի անա միւշ-
24 թէրիք օլայըմ։ Պիլմի՞զ մի սինիզ քի՝ մէյտանտա
սէյիրտէնլէրին ճիւմլէսի սէյիրտիր իսէ տէ, միւսա-
պագաթ նիշանընը պիր քիմսէ ալըր. ²⁴պէօյլէ սէյիր-
25 տինիզ քի նա՛իլ օլասընըզ։ ²⁵Վէ հէր փէհլիվան հէր
խուսուստա նէֆսինի զապթ էտէր. անլէր պիր ֆանի
թաճ ալմագ իչհուն, ²⁶պիզ իսէ ֆանի օլմայան պիր
26 [illegible] իչհուն էտէրիզ։ Իմտի պէն պէօյլէ սէյիրտիրիմ,
²⁷թէրէէտտիւտ էտէր կիպի տէյիլ. պէօյլէ եումրուգ
27 վուրուրըմ, հավայը տէօյէր կիպի տէյիլ. ²⁸Ամմա ճէ-
սէտիմէ ճէֆգա վէրիպ՝ ²⁹անը գուլլըղա չէքէրիմ, թա
քի սա՛իրլէրէ վա՛զ էթտիքտէն սօկրա՝ ³⁰քէնտիմ մէր-
տուտ օլմայայըմ։

ՊԱՊ 10

*Պէնի Իսրայէլէ վուգու՝ պուլան շէյլէրին պիգիմ իչհուն իմա ու Քէմ-
սիլ օլտըղը։ 14 ՓուՓիէրէանլիքտէն գայմագ, 21 վէ Բապպըն սօֆ-
բասընը ճիննլէր սօֆրասը էՓմէմէք, 24 վէ էհէմմիյէթի օլմայան շէյ-
լէրտէ տիկլրլէրէ Քէօքէզ վէրմէմէք վաճիպ օլտըղը։*

Էյ պիրատէրլէր, պու շէյլէրտէն պիխապէր օլ-
մանըզը իսթէմէմ, ¹ենա՛նի էճտատըմըզըն ճիւմլէսի
պուլուրընը ալթընտա իտիլէր, ²ճիւմլէսի տէնիզտէն
2 կէչտիլէր, վէ ճիւմլէսի պուլուրտա վէ տէնիզտէ
3 Մովսէսէ վաֆթիզ օլտըլար։ ³Վէ ճիւմլէսի հէման
4 ՛այնի րուհանի եէյէճէյի եէյիպ, ⁴ճիւմլէսի հէման
՛այնի րուհանի իչէճէյի իչտիլէր. զիրա րէֆգագաթ է-
տէն րուհանի գայատան իչէրլէր իտի, օլ գայա տա-
5 խի Քրիստոս իտի։ Լաքին Ալլահ անլէրին էքսէրին-
տէն րազի օլմատը. ⁵զիրա պէրրիյէտէ եէրէ սէրիլիպ
6 գալտըլար։ Պու շէյլէր պիզէ ՛իպրէթ իչհուն օլտըլար,
⁶թա քի անլէրին թամա՛ էթտիքլէրի միսիլլիւ քէօ-
7 թիւ շէյլէրէ թամա՛ էթմէյէլիմ։ Վէ անլէրին պա՛-
զըլարը օլտըղը կիպի ⁷փուԹփէրէսէթ օլմայասընըզ,
նիհէքիմ՝ ⁸գավմ եէմէյէ վէ իչմէյէ օթուրուպ օյ-
8 նամաղա գալգտըլար՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ ⁹Վէ
զինա էթմէյէլիմ, նիհէքիմ անլէրտէն պա՛զըլարը
զինա էթմէլէրիյլէ ¹⁰պիր կիւնտէ եիրմի իւչ պինգ տիւշ-
9 տիւ։ ¹¹Վէ Բապպը թէճրիպէ էթմէյէլիմ, նիհէքիմ
անլէրտէն պա՛զըլարը տախի թէճրիպէ էթմէլէրիյլէ՝
10 ¹²ելանլարտան թէլէֆ օլտըլար։ Վէ սէօյլէնմէյինիզ,

ᵃ Բօմ. 15. 27։ Դաղ. 6. 6։
ᵇ 2Կոր. 11. 12։
ᶜ Ա՛մալ. 20. 33։ Այ. 15, 18։ 2Կոր. 11. 7, 9։12.13։ 1Մէլ. 2. 6։
ᵈ Ղեւ. 6.16, 26։ 7. 6, վէ գայրի։ Ա՛տ. 5. 9, 10։ 18. 8-20։ Թէս. 10. 9։ 18. 1։
ᵉ Մատթ. 10.10։Ղուկ. 10. 7. |17։
ᶠ Դաղ. 6. 6։ 1Տիմ. 5.
ᵍ Այ.12։ Ա՛մալ. 18. 3։ 20. 34։ Պ. 4. 12։ 1Մէլ.2.9։ 2Մէլ. 3. 8։
ʰ 2Կոր. 11. 10։
ⁱ Բօմ. 1. 14։
ʲ Պ. 3. 8, 14։
ᵏ Պ. 4. 1։ Դաղ. 2. 7։ Փիլ.1.17։ Կող.1.25։
ˡ Պ. 10.33։ 2 Կոր. 4. 5։ 11. 7։
ᵐ Պ. 7. 31։
ⁿ Այ. 1։
ᵒ Մատթ.18.15։ 1Պետ. 3. 2։
ᵖ Դաղ. 5. 13։
ᵠ Ա՛մալ. 16.3։ 18.18։ 21. 23, վէ գայրի։ Պ–՛ՂԸ՝ շէրի՛աԹ ՔահԹընտա տէյիլ իքէն՝ շէրի՛աԹ
ʳ Պ. 7. 22։
ˢ Բօմ. 2. 12, 14։
ᵗ Բօմ. 15.1։ 2Կոր. 11. 29։
ᵘ Բօմ.11.14։ Պ.7. 16։
ᵛ Պ. 10. 33։
ʷ Դաղ. 2. 2։ 5.7։ Փիլ. 2. 16։ 3. 14։ 2Տիմ. 4. 7։ Ի՛պր. 12. 1։
ˣ Եփես.6.12։ 1Տիմ. 6. 12։ 2Տիմ. 2. 5։ 4.7։ 2Տիմ. 4. 8։ Յակ. 1. 12։ 1Պետ. 1.5։ 5.4։ Վահ. 2. 10։ 3. 11։
ʸ 2Տիմ. 2. 5։
ᶻ Բօմ.8.13։ Կող. 3. 5։
ᵃᵃ Բօմ. 6. 18, 19։
ᵃᵇ Երեմ. 6. 30։ 2 Կոր. 13. 5, 6։

ᵃᶜ Խուր.13. 21։ 40. 34։ Ա՛տ. 9. 18, 14. 14։
ᵃᵈ Թէս. 1. 33։ Նէեմ.9. 12, 19։ Մէզ.78. 14։ 105. 39։
ᵃᵉ Խուր. 14. 22։ Ա՛տ. 33. 8։ Յես. 4. 23։ Մէզ. 78. 13։
ᵃᶠ Խուր. 16. 15, 35։ Նէեմ.9. 15,20։ Մէզ. 78. 24։
ᵃᵍ Խուր.17.6։ Ա՛տ. 20. 11։ Մ՛էզ.78.15։ 105. 41։ Թէս. 9. 21։
ᵃʰ Ա՛տ.14. 29։ 32. 35։ 26.64,65։ Մէզ.106.
ᵃⁱ Ա՛տ. 11. 4, 33, 34։ Մէզ. 106. 14։
ᵃʲ Խուր. 32. 6։
ᵃᵏ Պ. 6.18։ Վահ. 2.14։
ᵃˡ Ա՛տ. 25. 1, 9։ Մէզ. 106. 29։
ᵃᵐ Խուր. 17. 2, 7։ Ա՛տ. 21. 5։ Թէս. 6. 16։ Մէզ. 78.18, 56։ 95. 9։ 106. 14։
ᵃⁿ Ա՛տ. 21. 6։
26։ Ի՛պր. 3. 17։ Յուգ. 5։

Digitized by Google

Ինիթէքիմ անլէրտէն պա՛զըլարը տախի սէօյլէնմէ-
11 լէրիյլէ ²հէլաք էտիճինին էլիյլէ ¹հէլաք օլտըլար։ Վէ
պունլարըն ճիւմլէսի ՚իպրէթ իչիւն անլէրէ վուգու՛
պուլուր իտի, ⁵վէ պիզէ քի ՚ասրլարըն նիհայէթինէ
վասըլ օլտըգ՝ ³նասիհաթ օլմագ իւզրէ եազըլտը։
12 ²Իմտի տուրույօրըմ զանն էտէն՝ տիւշմէքտէն սագընն-
13 սըն։ Սիզէ ինսանա միւթ՛ալլըգ օլան թէճրիպէտէն
ղայրի պիր շէյ իսապէթ էթմէտի. ⁶ամմա Ալլահ
սատըգ օլուպ՝ ՚սիզի իգթիտարընըզտան զիյատէ
թէճրիպէ՛յէ պրագմայաճագ, ²անճագ թէհամմիւլէ
մուգթէտիր օլմանըզ իչիւն՝ թէճրիպէ իլէ պէրապէր
խէլաս չարէսի տախի վէրէճէք տիր։
14 Պունուն իչիւն, էյ սէվկիւլիւէրիմ, ²փութփէրէսթ-
15 լիքտէն գաչընըզ։ ՚Ագըլլըլարա ²օյնէ կիպի սէօյլէ-
16 րիմ. սէօյլէտիյիմի սիզ հիւքմ էտինիզ։ Պէրէքէթ
օգուտըզըմըզ ²պէրէքէթ քեասէսի Քրիստոսըն գա-
նընըն միւշարէքէթի տէյին մի տիր. փարէյէտիյի-
միզ էքմէք Քրիստոսըն ճէսէտինին միւշարէքէթի
17 տէյին մի տիր։ ²Զիւնքի պիզ չօգ օլարագ, պիր էք-
մէք, պիր ճէսէտ իզ. զիրա ճիւմլէմիզ պիր էքմէք-
18 տէն հիսսէտար ըզ։ ¹Թէն ճիհէթիյլէ օլան Իսրայէլէ
²տիգգաթ էտինիզ. ²զէպիհէլէրի եէյէնլէր մէզպահա
19 միւշթէրիք տէյին՚լէր մի տիր։ Իմտի նէ՞ տէյէյիմ.
¹փութ պիր շէ՞յ մի, եախօտ փութա զէպհ օլունան
20 գուրպան պիր շէ՞յ մի տիր։ Լաքին ²թա՛իֆէլէր զէպհ
էթտիքլէրի շէյլէրի Ալլահա տէյիլ, անճագ ճիննլէրէ
զէպհ էտէրլէր. վէ իսթէմէ՛քի սիզ ճիննլէրէ միւշ-
21 թէրիք օլասընըզ։ ²Րապպըն քեասէսի իլէ ³ճիննլէ-
րին քեասէսինի իչէմէզսինիզ. Րապպըն սօֆրասը
իլէ ճիննլէրին սօֆրասընտան հիսսէտար օլամազսը-
22 նըզ։ ²Րապպը ղայրէթէ թահրի՛ք մի էտէլիմ. ³ան-
տէն գուվվէթլի՛ մի իզ։
23 ³Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ ֆա՛իտէլի
տէյիլ տիր. պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ
24 մա՛մուր գըլմազ։ ՚Պիր քիմսէ քէնտինին տէյիլ, ան-
25 ճագ հէր քէս տիկէրին ՚Ադ֊Ը՛ՐԸԷ արասըն։ ⁴Գաս-
սապ տիւքքեանընըտա հէր նէ քի սաթըլըր իսէ, զա-
միր իչիւն պիր շէյ թէֆթիշ էթմէյէրէք եէյինիզ։
26 ²Զիրա զէմին իլէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի
27 Րապպըն տըր։ Մի՛մին օլմայանլարտան պիրի սիզի
տա՛վէթ էթտիյի հալտէ, սիզ տախի կիթմէք իս-

թէրսէնիզ, ³էօնիւնիւզէ հէր նէ գօնուլըր իսէ, զա-
միր իչիւն պիր շէյ թէֆթիշ էթմէյէրէք եէյինիզ։
28 Վէ լաքին պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու է՞ փութա զէպհ
օլունմըշ տըր՝ տէրսէ, ³օլ խապէր վէրէն իչիւն վէ
29 զամիր իչիւն եէմէյինիզ։ Տէտիյիմ ՚Ը֊Ձէ սէնին տէ-
յիլ, անճագ օլ պիրինին զամիրի տիր. ²զիրա պէնիմ
սէրպէսթլիյիմ նի՞չիւն ղայրինին զամիրիյլէ հիւքմ
30 օլունա։ Էկէր պէն *՚ինայէթլէ հիսսէտար օլուր ի-
սէմ, նի՞չիւն ³շիւքր էթտիյիմ շէյտէն տօլայը թագ-
31 պիհ օլունայըմ։ ՚Վէլէհասըլ, կէրէք եէր իսէնիզ, վէ
կէրէք իչէր իսէնիզ, վէ հէր նէ էտէր իսէնիզ, հէր
32 շէյի Ալլահրն ՚իզզէթի իչիւն էյլէյինիզ։ Նէ եէհու-
տիլէրէ վէ նէ Եունանլիլէրէ, ³վէ նէ տէ Ալլահրն քի-
33 լիսէսինէ՝ ²թէօքէզէ սէպէպ օլմայընըզ։ Նի՞թէքիմ
պէն տախի ²քէնտի մէնֆա՛աթըմը տէյիլ, անճագ
նիչէլէրին մէնֆա՛աթընը արայարագ, ³հէր շէյտէ
ճիւմլէյի խօշնուտ էտէրիմ, քի խէլասա նա՛իլ օլալար։

ՊԱՊ 11

՚Իպատէթ ճէմ՛իյէթլէրինտէ էրքէքլէրին պաշլարը էօրթիւլիւ, 6 վէ գարըլարըն պաշլարը էօրթիւլիւզ, 17 հէմ տախի արալարընտա իխ-թիլաֆաթ օլտըգը, 21 վէ ՚աշա ի Բապպանիտէ նալայըգ հարէքէթտէ պուլունտըգլարը իչիւն բէտու կոմինոսլըլարը թէվվախխ էթտիքտէն սօնրա, 25 ՚աշա ի Բապպանինին նէ վէճհինէ քա՛ֆիր օլունտըգընը անլէրէ գիքր էթմէսի։

Պէն Քրիստոսա մուգթէտի օլտըղըմ միսիլլիւ՝ սիզ
2 տախի ²պանա մուգթէտի օլունըզ։ Իմտի, էյ պիրա-
տէրլէր, ³պէնի հէր շէյտէ խաթրընըզա կէթիրիպ՝
սիզէ թէսլիմ էթտիյիմ վէճհլէ ⁴թա՛լիմաթը հրճզ
3 էթտիյինիզ իչիւն սիզի մէտհ էտէրիմ։ Լաքին ²հէր
էրքէյին պաշը Քրիստոս, ³վէ գարընըն պաշը էրքէք
օլուպ՝ ²Քրիստոսըն պաշը տախի Ալլահ իտիյի մա՛-
4 լիմինիզ օլմասընը իսթէրիմ։ Պաշը էօրթիւսիզ օլա-
րագ տու՛ա էտէն եա ³իլհամլէ սէօյլէյէն էրքէք քէն-
5 տի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր։ ²Վէ պաշը էօր-
թիւսիզ օլարագ տու՛ա էտէն եա իլհամլէ սէօյլէյէն
հէր գարը քէնտի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր,
6 ³զիրա հէման թըրաշ օլմուշ կիպի օլուր։ Զիրա էկէր
գարը էօրթիւմէզսէ, սաչը տախի քէսիլսին, ³ամմա
էկէր գարընըն սաչընըն քէսիլմէսի եա թըրաշ օլմասը
7 անա ՚այպ իսէ, էօրթինսին։ ³Զիրա էրքէք Ալլահրն

ֆ 1 *Տիմ.* 4. 4։
ա *Խուր.* 19. 5։ *Թէս.* 10. 14։ *Մէզ.* 24. 1։ 50. 12։ *ԵՒս.* 28։
բ Ղուկ. 10. 7։
գ 1 Կոր. 6. 15, 16։
դ *Րոմ.* 14. 16։
ե *Ե՛ւօտ՝ շիւբրանիյէվյէ*
զ *Րոմ.* 14. 6։ 1*Տիմ.* 4. 3, 4։ [11։
է *Կող.* 3. 17։ 1*Պետ.*4. 11։
ը *Ա՛մալ.* 20. 28։ *Պ.*11. 22։ 1 *Տիմ.* 3. 5։
թ *Րոմ.* 14.13։ *Պ.* 8.13։ 2 Կոր. 6. 3։
ժ *ԵՒս.* 24։ [22,
ի *Րոմ.* 15.2, *Պ.* 9. 19,
լ *Պ.* 4.16։ *Եփես.* 5.1։ *Փիլ.* 3. 17։ 1*Սէլ.* 1. 6, 2 *Սէլ.* 3. 9։
խ *Պ.* 4. 17։
ծ *Պ.* 7. 17, 2 *Սէլ.* 2. 14։ 3. 6։
կ *Եփես.* 5. 23։
հ *Թէք.* 3. 16։ 1 *Տիմ.* 2. 11, 12։ 1 *Պետ.* 3. 1, 5, 6։
ձ *Ցովհ.* 14. 28։ *Պ.* 3. 23։ 15. 27, 28։ *Փիլ.* 2. 7-9։
ղ *Պ.* 12. 10,28, 14.1, վէ դայրի։
ճ *Ա՛մալ.* 21. 9։
մ *Թէս.* 21. 12։ [5։
յ *Ա՛տ.* 5.18։ *Թէս.* 22.
շ *Թէք.* 1. 26,27։ 5.1։ 9. 6։

Ա *Խուր.* 16. 2։ 17. 2։ *Ա՛տ.* 14. 2, 29։ 16. 41։
Բ *Խուր.* 12.23։ 2*Մխլ.* 24. 16։ 1 *Թէվ.* 21. 15։
Գ *Ա՛տ.* 14. 37։ 16. 49։
Դ *Պ.* 7. 29։ *Փիլ.* 4. 5։ *Իպր.* 10. 25, 37։ 1 *Ցովհ.* 2. 18։
Ե *Րոմ.* 15. 4։ *Պ.* 9.10։
Զ *Րոմ.* 11. 20։
Է *Պ.* 1. 9։
Ը *Մէզ.* 125. 3, 2 *Պետ.* 2. 9։
Թ *Երեմ.* 29. 11։
Ժ *ԵՒս.* 7. 2 Կոր. 6. 17։ 1 *Ցովհ.* 5. 21։
Ի *Պ.* 8. 1։
Լ *Մատ.* 26. 26-28։
Խ *Ա՛մալ.* 2. 42, 46։ *Պ.* 11. 23, 24։
Ծ *Րոմ.* 12.5։ *Պ.* 12.27։
Կ *Րոմ.*4.12։*Գաղ.*6.16։
Հ *Րոմ.* 4. 1։ 9. 3, 5։ 2 Կոր. 11. 18։
Ձ *Ղեւ.* 3. 3։ 7. 15։
Ղ *Պ.* 8. 4։
Ճ *Ղեւ.* 17. 7։ *Թէս.*32. 17։ *Մէզ.* 106. 37։ *Վահ.* 9. 20։
Մ 2 Կոր. 6. 15, 16։
Յ *Թէս.* 32. 37։
Ն *Թէս.* 32. 21։
Շ *Եզեկ.* 22. 14։
Ո *Պ.* 6. 12։
Չ *Րոմ.* 15. 1, 2։ *ԵՒս.* 33։ *Պ.* 13. 5։ *Փիլ.* 2. 4, 21։

Digitized by Google

սուրէթի վէ ’իզզէթի օլմաղլէ՝ պաշընը էօրթմէմէք
8 կէրէք տիր. գարը իսէ էրքէյին ’իզզէթի տիր։ Չիւն-
քի էրքէք գարըտան տէյիլ, անճագ գարը էրքէքտէն
9 տիր։ Ւվէ տախի էրքէք գարը իչիւն տէյիլ, անճագ
10 գարը էրքէք իչիւն խալգ օլունտու։ Պու էճլտէն գա-
րընըն պաշընտա ’մէլէքլէր սէպէպկինտէն Հիւքիմէթ
11 ’ուլլահտան օլմագ իճապ էտէր։ Ֆագաթ Բապպտա գա-
րը էրքէքսիզ, էրքէք տախի գարըսըզ տէյիլ տիր։
12 Զիրա գարը էրքէքտէն օլտրդը միսիլլիւ, էրքէք տա-
խի գարընըն վասըթասըյլէ տիր. ’լաքին հէր շէյ
13 Ալլահտան տըր։ Քէնտի քէնտինիզտէ հիւքմ վէրի-
նիզ. գարընըն էօրթիւսիւզ օլարագ Ալլահա տու’ա
14 էթմէսի լայըգ մը տըր։ Էրքէյին ուզուն սաչը օլմասը
անա ’այպ օլտրդընը թապի’աթ պիլէ սիզէ էօյրէթ-
15 մէզ մի։ Վէ լաքին գարընըն ուզուն սաչը օլմասը
քէնտինէ շէրէֆ տիր. զիրա սաչ անա նիգապ իչիւն
16 վէրիլմիշ տիր։ Ւամմա էկէր պիր քիմսէ միւնազա’ա
էթմէք իսթէրսէ, նէ պիգիմ, ’նէ տէ Ալլահըն քիլի-
սէլէրինին պէօյլէ ’ատէթի վար տըր։
17 Լաքին շունու թէնպիհ էտէր իքէն «էդէ մէտհ էթ-
մէմ. չիւնքի թէճէմմիւ’ինիզտէն ֆա’իտէ տէյիլ, ան-
18 ճագ զարար հասըլ օլույօր։ Զիրա էվվէլա, սիզ քի-
լիսէտէ ճէմ’ օլտրդընըզտա, ’արանըզտա իխթիլաֆ-
լար օլտրդընը իշիտիյօրըմ՝ վէ պիր մէրթէպէ ինա-
19 նըրըմ։ Զիրա ’արանըզտա ֆըրգալարըն տախի պու-
լունմասը լաղըմ տըր, ’թա քի արանըզտա մագպուլ
20 օլանլար զահիր օլալար։ Իմտի պիր եէրէ թէճէմմիւ’-
ինիզ ’աշա ի Բապպանիյի եէմէք իչիւն տէյիլ տիր.
21 Զիրա հէր պիրինիզ թա’ամ էսնասընտա քէնտի
թա’ամընը էվվէլճէ ալըր, վէ պիրի աճ գալըր, Ւտի-
22 կէրի տախի սէրխօշ օլուր։ Եէմէք վէ իչմէք իչիւն
խանէլէրինիզ եօգ մը տըր. ’եօգսա Ալլահըն քիլի-
սէսինի թահգիր էտիպ՝ ’միւհթաճ օլանլարը խէճիլ
մի էտէրսինիզ. սիզէ նէ տէյէյիմ, պու խուսուստա
23 սիզի մէտհ էտէյիմ մի. մէտհ էթմէմ։ Զիրա պէն
սիզէ թէսլիմ էթտիյիմի Բապպ թարաֆընտան ալ-
տրմ, Նա’նի Բապպ Յիսուս էլէ վէրիլտիյի կէճէտէ
24 էքմէք ալըպ, Շիւքր էթտիքտէն սօկրա փարէլէտի
վէ՝ Ալընըզ, եէյինիզ, պու սիգին իչիւն փարէլէնէն
ճէսէտիմ տիր, պունու պէնի զիքր էթմէք իչիւն էյ-
25 լէյինիզ՝ տէտի։ Քէզալիք ախշամ թա’ամընտան սօկ-
րա քեասէյի տախի ՚ւէտ՝ Պու քեասէ պէնիմ գանըմլէ
օլան ’ահտը ճէտիտ տիր, անը հէր իչտիյինիզտէ
26 պէնի զիքր էթմէք իչիւն էյլէյինիզ։ Զիրա հէր տէ-
ֆ’ա պու էքմէքտէն եէյիպ՝ պու քեասէտէն իչտիյի-
նիզտէ, Բապպըն էօլիմինիւ ՚քէնտիսի կէլինճէյէ-
27 տէք ի’լան էտէրսինիզ։ ՚Պունա պինա’էն հէր քիմ քի
լայըգսըզ թարզէ պու էքմէքտէն եէրսէ, եախօտ
Բապպըն քեասէսինտէն իչէրսէ, Բապպըն ճէսէտինէ
28 վէ գանընա սուչլու օլուր։ Իմտի Ւատէմ քէնտինի իմ-
թիհան էթսին, վէ պու վէճճէլէ օլ էքմէքտէն եէսին
29 վէ օլ քեասէտէն իչսին։ Զիրա լայըգսըզ թարզէ եէ-
յիպ իչէն՝ Բապպըն ճէսէտինի ֆէրգ ու թէմեիզ էթ-
մէտիյինտէն, քէնտի ’ալէյհինէ հիւքմ եէյիպ իչմիշ
30 օլուր։ Պու սէպէպտէն արանըզտա պիր չօգ զա’իֆ
վէ ’ալիլ քիմսէյէր պուլունուպ՝ նիչէյէր տախի ույուր-
31 լար։ ՚Զիրա էկէր քէնտի քէնտիմիզի հիւքմ էթսէ
32 իտիք, մահքիմ օլմազ իտիք։ Ամմա հիւքմ օլունտը-
ղըմըզ հալտէ, տիւնեա իլէ պէրապէր ’ալէյհիմիզէ
հիւքմ օլունմամագ իչիւն՝ ՚Բապպ թարաֆընտան
33 թէ’տիպ օլունըրըզ։ Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ,
թա’ամ իչիւն ճէմ’ օլտրդընըզտա՝ պիրիպիրինիզի
34 պէքլէյինիզ։ ՚Վէ էկէր պիր քիմսէ աճ իսէ ՚խանէտէ
եէսին, քի հիւքմ իչիւն ճէմ’ օլմուշ օլմայասընըզ։
35 ՚Պաշգա շէյլէրի իսէ կէլտիյիմտէ ՚թէրթիպ էտէրիմ։

ՊԱՊ 12

Բուհանի վէվհիպէլէր, 4 մուխթէլիֆ, 7 ֆագաթ ճիւմլէսի վէնֆա’աթ իչիւն իհսան օլունտրդը. 8 Բուհ իւլ Գուտսըն անլէրի միւ’մինլէրէ Թէվզի՝ էյլէտիյի, 12 ճէհէտ ի Քապի’լինին ա’զասը հէման օլ ճէհէտին 16 հիւանիւ, 22 խըտմէթի 26 վէ ֆա’իտէսի իչիւն եէքտիկէրինէ մէր-պուճ վէ մու’մին օլտրդալարը միսիլլիւ, 27 Քրիստոսըն մա’նէվի ճէհէ-տինին ա’զասը օլան միւ’մինլէրին տախի էօյլէ օլմալարը կէրէք օլտրդը՝

Էյ պիրատէրլէր, ՚բուհանի դէվլէթլէր հագգընտա
2 պիխսայէր օլմանըզը իսթէմէմ։ ՚Պիլիրսինիզ քի
թա’իֆէյէր իքէն, կէօթիւրիւտիյինիւզ կիպի ՚տիւ-
3 սիզ փութալարա ճէլպ օլունուր իտինիզ։ Անըն իչիւն
սիզէ պիլտիրիրիմ քի՝ ՚պիր քիմսէ Ալլահըն Բուհրլէ
սէօյլէյէրէք՝ Յիսուս մէսի’ուն տրը՝ տէմէզ, վէ ՚պիր
քիմսէ Բուհ իւլ Գուտսլէ օլմայընճա՝ Յիսուս Բապպ
4 տրը՝ տէյէմէզ։ ՚Մուխթէլիֆ մէվհիպէլէր տախի վար
5 իսէ տէ, ՚Բուհ պիր տիր։ ՚Վէ մուխթէլիֆ խըտմէթ-
6 լէր վար իսէ տէ, Բապպ պիր տիր։ Վէ մուխթէլիֆ
’ամէլլէր վար իսէ տէ, ՚ճիւմլէտէ՝ ճիւմլէնին ա’միլի
7 հէման Ալլահ տըր։ ՚Լաքին հէր քէսէ Բուհրն իզհարը
8 մէնֆա’աթ իչիւն իհսան օլունուր։ ՚Քիմինէ Բուհրն

Լ Թէք. 2. 21. 22։ Ի 17. 1։ Ա’մալ. 20. 30։ Լ Մաթթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։ Ղուկ. 22. 19։
Խ Թէք. 2. 18, 21, 23։ Ի 1Տիմ. 4. 1, 2։ 2Թես. 2. 1, 2։ — Յովհ. 14. 3։ 21. 22։ Ա’մալ. 1. 11։
Ծ Վա’. 5. 6։ Կ Ղուկ. 2. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։ Պագ Թէս. 13. 3։ Մ Ա’մալ. 20. 30։ 1Տիմ. 4. 1, 2։ 2Թես. 2. 1, 2։
Հ Թէք. 24. 65։ Ն Գաղ. 3. 28։ Շ Ղուկ. 2. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։ Պագ Թէս. 13. 3։ Ն Մարկ. 9. 39։ 1Յովհ. 4. 2, 3։
Չ Բսմ. 11. 36։ Շ 2Թես. 2. 13։ Յուդ. 12։ Ո Եփես. 1. 23։
Ճ 1 Տիմ. 6. 4։ Ո Պ. 10. 32։ Պ Մաթթ. 16. 17։ Յովհ. 15. 26։ 2 Կոր. 3. 5։
Ճ Պ. 7. 17, 14. 33։ Ղ Ցակ. 2. 6։ Ջ Բսմ. 12. 6–8։ Պ. 14. 26։ Եփես. 4. 7։ 1Պետ. 4. 10, 11։
Յ Պ. 1. 10–12։ 3. 3։ Ճ Պ. 15. 3։ Դաղ. 1. 1, 11, 12։ Ռ Պ. 14. 1, 37։ Ս Պ. 2. 6, 7։
Յ Մաթթ. 18. 7։ Ղուկ. 17. 1։ Ա’մալ. 20. 30։ Վ 2Կոր. 13. 5։ Գաղ. 6. 4։ Պագ Բսմ. 13. 2։ Տ Եփես. 4. 4։
Ն Պ. 6. 11։ Եփես. 2. 11. 12։ 1Մէլ. 1. 10։ Ր Բսմ. 12. 6, 7, 8։ Եփես. 4. 12։
Ո Մէղ. 32. 5։ 1Յովհ. 1. 9։ Տիտ. 3. 3։ 1Պետ. 4. 3։ Ց Եփես. 1. 23։
Շ Մէղ. 94. 12, 13։ Յայտ. 12. 5–11։ Ք Մէղ. 115. 5։ Ւ Բսմ. 12. 6–8։ Պ. 14. 26։ Եփես. 4. 7։ 1Պետ. 4. 10, 11։
Ո Ալ. 21. Ֆ Մարկ. 9. 39։ 1Յովհ. 4. 2, 3։
Ջ Ալ. 22։ Օ Մաթթ. 16. 17։ Յովհ. 15. 26։ 2 Կոր. 3. 5։
Ռ Պ. 4. 19։ Ֆ Բսմ. 12. 4։ վէ զայրի։
Ս Պ. 7. 17։ Տիտ. 1. 5։

Digitized by Google

վասըթասըլէ հիքմէթ քէլամը, ևվէ քիմինէ հէման
9 օլ Ռուհա կէօրէ 'իլմ քէլամը, ևտիկէրինէ տախի հէ-
ման օլ Ռուհլէ իման, վէ ևախէրինէ հէման օլ Ռուհլէ
10 շիֆա վէրիճի մէվհիպէլէր, ևվէ ղայրիսինէ միւ'ճի-
զէլէր իճրասը, ևվէ տիկէրինէ իլհամլէ սէօյլէմէք,
ևախէրինէ տախի րուհլարընն ֆէրգ ու թէմեիզի. ևվէ
ղայրիսինէ մուխթէլիֆ լիսանլար, վէ տիկէրինէ լի-
11 սանլար թէրճէմէսի պախշ օլունուր: Վէ պունլա-
րընն ճիմլէսինին 'ամիլի հէման օլ Ռուհ ը վահիտ
օլուպ՝ ևքէնտի միւրատընա կէօրէ ևհէր քէսէ այրընճա
թէվզի' էտէր

12 Զիրա նասըլ քի ևճէսէտ պիր վէ ա'զասը չօգ օլուպ՝
պու պիր ճէսէտին ճիմլէ ա'զասը տախի չօգ իսէ
տէ, եինէ պիր ճէսէտ տիր. ևՔրիստոս տախի պէօյլէ
13 տիր: Զինքի պիզ, ևկէրէք Եէհուտի, կէրէք Եու-
նանի, կէրէք գուլ, կէրէք հուրր՝ ևճիմլէմիզ պիր
Ռուհլէ պիր ճէսէտ օլմագ իւզրէ վաֆթիզ օլունտրգ,
14 ևճիմլէմիզ տախի պիր Ռուհտան իչիրիլտիք: Զինքի
ճէսէտ տախի պիր 'ա--ղէ տէյիլ, անճագ չօգ ա'զա
15 տըր: Էկէր այագ՝ Պէն էլ օլմատըղըմ' իչիւն ճէսէտ-
տէն տէյիլ իմ՝ տէրսէ, անըն իչիւն ճէսէտտէն տէ-
16 յիլ մի տիր: Վէ էկէր գուլագ՝ Պէն կէօզ օլմատըղըմ
իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ իմ տէրսէ, պունուն իչիւն
17 ճէսէտտէն տէյիլ մի տիր: Էկէր պիւթիւն ճէսէտ
կէօզ օլսա իտի, իշիթմէք նէ՞րէտէ օլուր իտի. վէ
էկէր քեաֆֆէսի *գուլագ օլսա իտի, գօգլամագ նէ՞-
18 րէտէ օլուր իտի: ևՇիմտի իսէ Ալլահ ա'զանըն էէր
19 պիրինի Կիսթէտիյի վէճճէլէ ճէսէտտէ գօտու: Վէ էկէր
ճիմլէսի պիր 'ուղվ օլսա իտի, ճէսէտ նէ՞րէտէ օլուր
20 իտի: Ամմա շիմտի ա'զա չօգ իսէ տէ, ճէսէտ պիր
21 տիր: Վէ կէօզ էլէ՝ Սանա միւհթաճ տէյիլ իմ, եա-
խօտ եինէ պաշ այագլարա՝ Սիզէ միւհթաճ տէյիլ
22 իմ՝ տէյէմէզ: Հաթթա ճէսէտին զիյատէ զա'իֆ 'ատտ
23 օլունան ա'զասը էն զիյատէ լազըմ տըր: Վէ ճէսէ-
տին ազ շէրէֆլի 'ատտ էթմէտիյիմիզ ա'զասընա
տահա զիյատէ շէրէֆ վէրիրիզ. վէ կիւզել օլմայան
24 ա'--ղըմըզըն տահա զիյատէ կիւզէլլիյի օլուր: Ամմա
կիւզել ա'զամըզ իչիւն իհթիյաճ եօգ տըր. լաքին Ալ-
լահ նօգսանը օլանա տահա զիյատէ շէրէֆ վէրէրէք՝
25 ճէսէտի իմթիզաճ իւզրէ թէրթիպ էյլէտի. Թա քի
ճէսէտտէ իխթիլաֆ օլմայըպ՝ ա'զա իթթիֆագ իւզրէ
26 պիրիպիրինէ հիմմէթ էտէլէր: Վէ ա'զատան պիրի
էէմ չէքտիյի հալտէ, ա'զանըն ճիմլէսի պէրապէր
էէմ չէքէր. վէ ա'զատան պիրի շէրիֆլի օլտըղը
հալտէ, ա'զանըն ճիմլէսի պէրապէր ֆէրահլանըր:
27 ևԻմտի սիզ Քրիստոսըն ճէսէտի վէ ևայրը այրը ա'-
28 զասը սընըզ: ևԱլլահ տախի քիլիսէտէ ևէվվէլա րէ-
սուլլէր, ևսանիյէն իլհամա մալիք օլանլար, սալի-
սէն մու'ասլիմլէր, ևանտէն սօկրա միւ'ճիզէլէր, ևան-
տէն սօկրա ևշիֆապախշ մէվհիպէլէր, վէ ևմու'ավէ-
նէթլէր, ևվէ իտարէլէր, վէ մուխթէլիֆ լիսանլար
29 թա'եին էյլէտի: Ճիմլէսի րէսո՞ւլ մը, ճիմլէսի իլ-
համա մալի՞ք մի, ճիմլէսի մու'ալլի՞մ մի, ճիմլէսի
30 միւ'ճիզաթ սահիպի՞ մի, ճիմլէսի շիֆապախշ մէվ-
հիպէլէր սահիպի՞ մի տիր, ճիմլէսի լիսանլար սէօյ-
31 լէ՞ր մի, ճիմլէսի թէրճէմէ էտի՞ր մի: ևԻմտի էն էյի
մէվհիպէլէրէ րաղպէթ էտինիզ, վէ եինէ սիզէ տահա
ա'լա պիր եօլ կէօսթէրէյիմ:

ՊԱՊ 13

Հէր տիւրլիւ մէվհիպէ 2 նէ գատար ա'լա վէ էֆգալ օլսա, մուհապպէթ օլմատըղճա ֆա'իտէսիվ իսիյի: 4 Մուհապպէթին խասիյէթլէրի, 13 վէ իւմիտտէն վէ իման տան պէօյիւք օլտըղը:

Էկէր ինսան վէ մէլէքլէր լիսանլարը յլէ սէօյլէր-
սէմ, մուհապպէթիմ օլմատըղճա չընկըրտայան պա-
2 գրը, եախօտ չընլայան զիլ օլմուշ օլուրըմ: ևՎէ
էկէր պէնտէ իլհամ օլուպ տա, ճիմլէ սըրրլարը վէ
ճիմլէ 'իլմի պիլսէմ, ևվէ էկէր տաղլարը եէրինտէն
նագլ էթմէյէ մուգթէտիր օլան քեամիլ իմանըմ օլ-
սա, մուհապպէթիմ օլմատըղճա պիր շէյ տէյիլ իմ:
3 ևՎէ էկէր պիւթիւն էմվալըմը սատագա վէրսէմ, վէ
էկէր ճէսէտիմի եանմաղա թէսլիմ էյլէսէմ, մուհապ-
պէթիմ օլմատըղճա պանա պիր ֆա'իտէ էթմէզ:
4 ևՄուհապպէթ թէ'էննի էտիպ՝ լութֆլէ մու'ամլէ
էտէր. մուհապպէթ հասէտ էթմէզ, մուհապպէթ էօ-
5 յինմէզ, թէքէպպիւր էթմէզ, Պէտ մու'ամլէ էթմէզ,
ևքէնտի ֆա'իտէսինի արամագ, հիտտէթլէնմէզ, սու'ի
6 զանն էթմէզ, ևհագգսըզլըգտան հազզ էթմէյիպ՝
7 ևհագիգաթլէ մահզուզ օլուր, ևհէր շէյէ թէհամմիլ
էտէր, հէր շէյէ ինանըր, հէր շէյի իւմիտ էտէր, հէր
8 շէյէ սապր էտէր: Մուհապպէթ ասլա զէվալ պուլմագ,
իլհամլար իսէ իպթալ օլունաճագլար, լիսանլար իսէ
նիհայէթ պուլաճագ, 'իլմ իսէ իպթալ օլունաճագ
9 տըր: ևԶիրա ճիւզ'ի պիլիրիզ վէ իլհամլէ ճիւզ'ի սէօյ-
10 լէրիզ. Ամմա քեամիլ օլան կէլտիյինտէ, օլ վագըթ
11 պու ճիւզ'ի օլան իպթալ օլունաճագ տըր: Պէն չօճուգ

Կոր. 1. 24։
= Եփես. 5. 30։
Է Եփես. 4. 11։
Ր Եփես. 2. 20։ 3. 6։
Ր Ա'մալ. 13. 1։ Բօմ. 12. 6։
Ս Այ. 10։
– Այ. 9։
Ֆ Ա'տ. 11. 17։
+ Բօմ. 12. 8։ 1Տիմ. 5. 17։ 1Թես. 5. 12։ Եբր. 13. 17։ 1Պետ. 4. 10։ 1Կոր. 12. 28։
ֈ Պ. 14. 1, 39։
— — —
= Պ. 12. 8-10, 28։ 14. 1, վվ. զայրի։ Պագ Մատթ. 7. 22։
Բ Մատթ. 17. 19։ Մարկ. 11. 23։ Ղուկ. 17. 6։
Ֆ Մատթ. 6. 1, 2։ [8։
Ր Էմս. 10. 12։ 1Պետ. 4. 17։ 1Թես. 5. 21։ 1Յովհ. 4. 1։
Ֆ Պ. 10. 24։ Փիլ. 2. 4։
Ղ Մ'ղ. 10. 3։ Բօմ. 1. 32։
Ֆ 2Յովհ. 4։
Ը Բօմ. 15. 1։ Գաղ. 6. 2։ 2Տիմ. 2. 24։
Ր Պ. 8. 2։

Ա Պ. 1. 6։ 13. 2։ 2Կոր. 8. 7։
Բ Մատթ. 17. 19։ Պ. 13. 2։ 2Կոր. 4. 13։
Գ Մարկ. 16. 18։ Յակ. 5. 14։
Դ Այ. 28, 29։ Մարկ. 16. 17։ Գաղ. 3. 5։
Ե Բօմ. 12. 6։ Պ. 13. 2։ 14. 1, վէ ղայրի։
Զ Պ. 14. 29։ 1Յովհ. 4. 1։
Է Ա'մալ. 2. 4։ 10. 46։ Պ. 13. 1։
Ը Յովհ. 3. 8։ 'Իպր. 2. 4։
Թ Բօմ. 12. 6։ Պ. 7. 7։ 2Կոր. 10. 13։ Եփես. 4. 7։
Ժ Բօմ. 12. 4, 5։ Եփես. 4. 4, 16։
Ի Այ. 27։ Գաղ. 3. 16։
Լ Գաղ. 3. 28։ Եփես. 2. 13, 14, 16։ Կող. 3. 11։
Խ Բօմ. 6. 5։
Ծ Յովհ. 6. 65։ 7. 37-39։
Կ Ա'մալ. 2. 38։ Բօմ. 6. 4։ Կող. 2. 12։
Հ Այ. 28։
Ձ Բօմ. 12. 3։ Պ. 3. 5։ Այ. 11։
Ղ Բօմ. 12. 5։ Եփես. 1. 23։ 4. 12։ 5. 23, 30։

Digitized by Google

իքէն չօճուգ կիպի սէօյլէր, չօճուգ կիպի թէֆէքքիւր էտէր, չօճուգ կիպի գըյաս էտէր իտիմ. ամմա ատէմ օլտըգտա չօճուղա մախսուս շէյլէրի թէրք էթտիմ:
12 ՛Ձիրա շիմտի այինէտէն ըէմզլէ, ամմա օ զէման եիւզ եիւզէ կէօրիւրիւզ. շիմտի պիր ճիւզ՛ի պիլիրիմ, ՛ամմա
13 օ զէման պիլինտիյիմ միսիլլու պիլէճէյիմ: Շիմտի իսէ իման, իւմիտ, մուհապպէթ, իչիւ տէ պագը գալըը, վէ լաքին պունլարըն պէօյիւլու մուհապպէթ տիր:

ՊԱՊ 14

Իլհամլէ սէօյլէմէք լիսանլար սէօյլէմէքտէն էֆզալ օլտըղը. 6 պունունէն մուսլիգի ալէմլէր Մէմլիլէյէ իզահ՛ը. 12 մէզքիւր մէզհիպէլէրտէն աասլը մագֆէտ քիլիսէնին մա՛մուրիյէթի օլտըղը. 26 մէզհիպէլէրին Քարիգ ի իսթի՛մալի. 34 Նիհայանըն քիլիսէտի իլտատ ը քէլամ Լ՛Ա-մէլէրի մէմնու՛ իտիյի:

Մուհապպէթէ սա՛յ էտինիզ, ՛վէ րուհանի ՛դէյէ-՛դէլէրէ, ՛խուսուսա իլհամլէ սէօյլէմէյէ ղայրէթ էտի-
2 նիզ: Զիրա ՛ղ՛ըէ լիսան սէօյլէյէն քիմսէ ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ Ալլահա սէօյլէր. չինքի ՛քիմսէ ակ-
3 լամազ, վագա՛ա Րուհլէ սըրրլար սէօյլէր: Ամմա իլհամլէ սէօյլէյէն՝ մա՛մուրիյէթ վէ նասիհաթ վէ թէ-
4 սէլլի իչիւն ատէմլէրէ սէօյլէր: Լիսան սէօյլէյէն քէնտինի մա՛մուր գըլար, ամմա իլհամլէ սէօյլէյէն քի-
5 լիսէյի մա՛մուր գըլար: Վէ իսթէրիմ քի՝ սիզ ճիմլէնիզ լիսանլար սէօյլէյէսինիզ, ֆագաթ տահա զի-
յատէ իլհամլէ սէօյլէյէսինիզ. զիրա իլհամլէ սէօյլէ-
յէն՝ լիսանլար սէօյլէյէնտէն պէօյիւք տիր, մէկէր քիլիսէնին մա՛մուրիյէթի իչիւն թէրճէմէ էտէ:
6 Վէ շիմտի, էյ պիրատէրլէր, էկէր լիսանլար սէօյ-
լէյէրէք եանընըզա կէլիրսէմ, սիզէ եա վահի, եախօտ
՛իլմ, եա իլհամ՛ եա թա՛լիմլէ սէօյլէմէտիքճէ սիզէ
7 նէ՞ ֆա՛իտէ էթմիշ օլուրըմ. Վէ սէս վէրէն ճանսըզ շէյլէր պիլէ, կէրէք տիւտիւք վէ կէրէք թանպուր օլ-
սուն, սէտալարընտա ֆէրզ կէօսթէրմէտիքճէ, տիւ-
տիւքլէ եա թանպուրլէ չալընան շէյ նաՓսըլ ակլաշը-
8 լըը: Զիրա պօրու տախի էկէր նամա՛լիմ՛ սէտա վէ-
9 րիրսէ, ճէնկէ քի՞մ հազըրլանաճագ տըր: Քէզալիք սիզ տախի լիսանլէ աչըգ պիր սէօզ սէօլլէմէզսէնիզ, սէօյլէնիլէն նասըլ ակլաշըլըր. զիրա հավայա սէօյ-
10 լէմիշ օլուրսընըզ: Վագա՛ա տիւնեատա պու գատար միւթէնէվվի՛ սէսլէր վար, վէ անլէրտէն հիչ պիրի
11 մա՛նասըզ տէյիլ տիր: Պու պէօյլէ իքէն՝ էկէր սէսին գուվվէթինի պիլմէզսէմ, պէն սէօյլէյէնէ պարպար,
12 սէօյլէյէն տախի պանա պարպար օլուր: Պէօյլէճէ սիզ տախի րուհանի ՛դէյէ-՛դէլէրէ լաղիպ օլտըղընըզ ճ՛հէթլէ՛ քիլիսէնին մա՛մուրիյէթի իչիւն արթմանըզը
13 թալէպ էտինիզ: Պու էճլտէն լիսան սէօյլէյէն՝ թէր-
14 ճէմէ էթմէսի իչիւն տու՛ա էթսէն: Զիրա էկէր պիր ղ՛ըէ լիսանլէ տու՛ա էտէրսէմ, րուհըմ տու՛ա էտէր,
15 ամմա զիհնիմ սէմէրէսիզ գալըը: Իմտի նէ՞ օլուր. րուհլէ տու՛ա էտէյիմ, զիհնլէ տախի տու՛ա էտէ-յիմ. ՛րուհլէ մէզմուր օգույայըմ, ՛զիհնլէ տախի
16 մէզմուր օգույայըմ: Եօգսա էկէր րուհլէ պէրէքէթ օգուր իսէն, ճահիլ մագամընտա տուրան, սէնին նէ տէտիյինի պիլմէտիյի էճլտէն, սէնին թէշէէքքիւրինէ՛
17 ՛Ամին՝ նաՓսըլ տէյէ պիլիր: Վագա՛ա սէն էյի թէշէէք-
18 քիւր էտիյօրսըն, լաքին տիկէրի մա՛մուր օլմազ: Ալ-լահա շիւքր էտէրիմ քի՛ ճիմլէնիզտէն զիյատէ լի-
19 սանլար սէօյլէրիմ: Ֆագաթ ղ՛ըէ լիսանտա օն պիկ սէօզ ՚եէյլէ-՛դէ+՚եէ իսէ, տիկէրլէրէ տախի թա՛լիմ էթ-մէք իւզրէ՛ զիհնիմլէ քիլիսէտէ պէշ սէօզ սէօյլէմէմի տահա էյի սայարըմ:
20 Էյ պիրատէրլէր, ՛ազլ ճիհէթիյլէ չօճուգ օլմայըզ՝ ՚անճագ շէրր ճիհէթիյլէ մա՛սում օլունըզ. ամմա ՛ազլ
21 ճիհէթիյլէ քեամիլ օլունըզ: ՛Շէրիաթտա ՛եազըլմըշ տըր քի՝ Պու գավմա ղարիպ լիսանլարլէ վէ ղարիպ տուտագլարլէ սէօյլէյէճէք իսէմ տէ՛ եինէ պէնի տիկ-
22 լէմէյէճէք տիր՝ տէյիւ Րապպ պույուրըր: Հալ պու քի՛ լիսանլար միւ՛մինլէրէ տէյիլ, անճագ միւ՛մին օլմա-յանլարա՛ ալամէթ իչիւն օլուպ՛ իլհամլէ սէօյլէմէք իսէ, միւ՛մին օլմայանլար իչիւն տէյիլ, անճագ միւ՛մինլէր
23 իչիւն սիր: Իմտի պիւթիւն քիլիսէ պիր եէրէ ճէմ՛ օլ-տըղը զէման, ճիմլէսի լիսանլար սէօյլէրսէ, վէ ճա-հիլլէր եախօտ միւ՛մին օլմայանլար իչէրիյէ կիրէրսէ՛
24 ՛Զըլտըրմըշսընըզ՝ տէ՞մէյէճէքլէր մի: Վէ լաքին էկէր ճիմլէսի իլհամլէ սէօյլէր իքէն՝ իչէրիյէ միւ՛մին օլ-մայան եախօտ ճահիլ կիրէրսէ, ճիմլէ թարաֆընտան իլզամ, ճիմլէ թարաֆընտան իմթիհան էտի-
25 լիր: Վէ պու վէճհլէ գալպինին կիզլի շէյլէրի զահիր օլմաղլէ՛ ՛Ֆիլհագիգէ Ալլահ արանըզտա տըր՝ տէյիւ իգրար էտէրէք, եիւզիւ իւզէրի տիւշիւպ՝ Ալլահա սէճ-տէ գըլաճագ տըր:
26 Վէյհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հալ նէ՞ տիր, ճէմ՛ օլտըղընըզ զէման սիզտէն հէր պիրինին մէզմուրը վար, ՛թա՛լիմի վար, լիսանը վար, վահեի վար, թէր-
27 ճէմէսի վար. ՛հէր շէյ մա՛մուրիյէթ իչիւն օլսուն: Վէ պիր քիմսէ լիսան սէօյլէր իսէ, իքի վէ նիհայէթ իւչ քիշի օլուպ՝ սըրա իւէ սէօյլէսինլէր, վէ պիր քիմսէ
28 տախի թէրճէմէ էթսինն: Ամմա թէրճիման եօգ իսէ, քիլիսէտէ սիւքիւթ էթսինն, վէ քէնտի քէնտինէ վէ
29 Ալլահա սէօյլէսինն: Իլհամլէ սէօյլէյէնլէրտէն իքի եա իւչ քիշի սէօյլէսինն, ՛վէ տիկէրլէրի թէմեզ էթսին-

՛ 2Կոր. 3. 18։ 5. 7։ Փիլ. 3. 12։
՚ Մատթ. 18. 10։ 18Յովհ. 3. 2։
՝ Գ. 12. 31։
՞ Ա՛տ. 11. 25, 29։
՟ Ա՛մալ. 2. 4։ 10. 46։ 22. 9։
ՠ Այ. 26։
ա Եփես. 5. 19։ Կող. 3. 16։
բ Մէգ. 47. 7։
գ Գ. 11. 24։
դ Մէգ. 131. 2։ Մատթ. 11. 25։ 18. 3։ 19, 14։ Բոմ. 16. 19։ Գ. 3. 1։ Եփես. 4. 14։ Ի՛պր. 5. 12, 13։
ե Մատթ. 18. 3։ Գ. 2. 6։ 1Պետ. 2. 2։
զ Յովհ. 10. 34։
է Ես. 28. 11, 12։
ը Ա՛մալ. 2. 13։ [23։
թ Ես. 45. 14։ Զաք. 8. 23։
ժ Այ. 6։ Գ. 12. 8–10։
ի Գ. 12. 7։ 2Կոր. 12. 19։ Եփես. 4. 12։
լ Գ. 12. 10։ "

Digitized by Google

30 լէր: Վէ օթուրանլարտան տիկէր պիրինէ վահի կէլէ-
31 ճէք օլուր իսէ, Էվվէլքիսի սիւքիւթ էթսին: Զիրա
ճիւմլէսինին թա'լիմ վէ թէսէլլիսի իչուն ճիւմլէնիզ
32 պիրէր պիրէր իլհամլէ սէօյլէյէ պիլիրսինիզ: Վէ
իլհամլէ սէօյլէյէնլէրին րուհլարը իլհամլէ սէօյլէյէն-
33 լէրէ միւթի' տիր: Զիրա Ալլահ թէշվիշէ պա'իս օլ-
մայրպ, մուգատէսլէրին ճիւմլէ քիլիսէլէրինտէ օլ-
տրողը կիպի, պա'իս ի սէլամէթ տիր:
34 Քիլիսէլէրտէ նիսանըզ սիւքիւթ էթսինլէր. զիրա
սէօյլէմէյէ րուխսաթլարը օլմայրպ, անճագ շէրի'ա-
թըն տախի պույուրտրողը իզրէ, միւթի' օլմալը
35 տրրլար: Ամմա պիր շէյ էօյրէնմէք իսթէտիքլէրինտէ,
խանէտէ քէնտի զէվճլէրինէ սի'ալ էթսինլէր.
36 զիրա քիլիսէտէ սէօյլէմէք նիսայա 'այպ տրր: Ալլա-
հըն քէլամը սիզտէ՞ն մի չրգտր. եախօտ եալընրզ սի-
37 զէ մի եթիշտի: Էկէր պիր քիմսէ քէնտի քէնտինի
իլհամա մալիք եա րուհանի զանն էտէր իսէ, սիզէ
եազտրողմ շէյլէրին՝ Րապպըն թէնպիհլէրի օլտրող-
38 նը թահգիգէն պիլսին: Ամմա էկէր պիր քիմսէ պիլ-
39 մէզ իսէ՝ պիլմէսին: Իմտի, էյ պիրատէրլէր, իլհամլէ
սէօյլէմէյէ ղայրէթ էտիպ՝ լյսան սէօյլէմէյի տէ մէն'
40 էթմէյինիզ: Էհէր շէյ հիւսն ի հարէքէթ վէ ինթի-
զամ իզրէ օլսուն:

ՊԱՊ 15

Պողոսըն էօլիւլէրին գըյամը ինքեար էտէն ֆըրգայա ճէվապէն Քրիստոսըն էօլիւլէրտէն գըյամընը պուրհան կէթիրմէսի: 21 Էօլիւ-լէրտէն գըյամըն Թուրֆանտասը: 35 Գըյամէթին նէ տուրլուլէ վուգու' պուլաճաղը: 51 Էօլիւլէրին գըյամլարը զէմանընտա պէրհայաթ գալ-մըշ օլանլարընն Ա՛պոստոլ Լտհճէլքլէրի:

Էյ պիրատէրլէր, սիզէ թէպշիր էթտիյիմ, սի-
զին տախի գապուլ էտիպ՝ անտէ գա'իմ պուլունտը-
2 ղընըզ պէշարէթի պիլտիրիրիմ. Պունուն վասըթա-
սըյլէ տախի, էկէր պիհուտէ եէրէ ինանմատընըզ
իսէ, սիզէ թէպշիր էթտիյիմ վէճհլէ քէլամը միւհքէմ
3 թուլթտրղընըզ հալտէ խէլաս պուլուրսընըզ: Զիրա
էվվէլ էմրտէ պէնիմ գապուլ էթտիյիմի սիզէ թէսլիմ
էյլէտիմ, Էա'նի քիթապլարտա եազըլտրող իզրէ՝
4 Քրիստոս կիւնահլարըմզ իչուն էօլտու. Վէ տէֆն
օլունուպ, Քիթապլարտա եազըլտրող իզրէ՝ իչուն-
5 ճիւ կիւնտէ գըյամ էթտի. Վէ Կեփասա, վէ սօկրա
6 օն իքիւլէրէ կէօրիւնտու. Անտէն սօկրա հէման պէշ
եիւզտէն զիյատէ պիրատէրլէրէ պիր տէֆ'ատա կէօ-

Ա յ. 33:
Գաղ. 1. 11:
Բօմ. 5. 2:
Բօմ. 1. 16: Պ. 1.21:
Գաղ. 3. 4:
Պ. 11. 2,23:
Գաղ. 1. 12:
Մէզ.32.15,վէ դայրի ես. 53. 5,6, վ դայ-
րի: Դան.9.26: Զաք. 13. 7: Ղուկ 24. 26, 46: Ա'մալ. 3.18: 26. 23: 1Պետ. 1. 11: 2. 24:
Մ'էզ. 2. 7: 16. 10: ես. 53. 10: Ղուկ. 24. 26,46: Ա'մալ. 2. 25-31: 13.33-35: 26. 22,23: 1 Պետ. 1.11:
Ղուկ. 24. 34:
Մասա.28.17: Մարկ. 16.14: Ղուկ. 24.36: Յոհ. 20. 19, 26: Ա'մալ. 10. 41: [3,4:
Ղուկ.24.50: Ա'մալ.1. 9. 4, 17: 22. 14,18: Պ. 9. 1:
Եվհս. 3. 8:
Ա'մալ. 8. 3: 9. 1:
Դալ 1. 13: Փիլ. 3. 6: 1Տիմ. 1. 13:
Եվհս. 3. 7,8:
2Կոր. 11.23: 12. 11:
Մասա. 10. 20: Բօմ. 15. 18,19: 2 Կոր. 3. 5: Գաղ 2. 8: Եվհս. 3. 7: Փիլ. 2. 13:
1Մէզ. 4. 14:
Ա'մալ. 2. 24,32: 4. 10,33: 13. 30:
1Տիմ. 3. 12:
1Պետ. 1. 3:
Ա'մալ.26.23: Ա յ.23: Կող. 1.18: Վահ.1 5:
Բօմ. 5. 12,17: [23:
Յոհն. 11. 25: Բօմ.6.
Ա յ.20:1Մէզ.4.14-16:
Դան. 7. 14,27:

Digitized by Google

թէսլիմ էթմիքտէն սօնրա նիհայէթ օլաճագ տըր։
25 Զիրա ~ճհումլէ տիւշմէնլէրինի քէնտի այագլարը ալ-
թընա գօյունճայատէք սալթանաթ էթսէ կէրէք տիր։
26 ~Իպթալ օլունաճագ սօն տիւշմէն էօլիւմ տիր։
27 Զիրա ՙհէր շէյի *անա թապի՛ էթտի. լաքին՝ Հէր
շէյ թապի՛ օլմուշ տըր՝ տէտիյինտէ, հէր շէյի անա
թապի՛ էտէն միւսթէհսնա օլտըղը աշիքեար տըր։
28 ~Վէ հէր շէյ անա թապի՛ օլտըգտա, օ զէմման՝ Ալ-
լահ հէր շէյտէ հէր շէյ օլա՝ տէյիւ ՙՕղուլ տախի
պիզզաթ հէր շէյի անա թապի՛ էտէնէ թապի՛ օլա-
29 ճագ տըր։ Եօգսա էկէր մութլագա էօլիւլէր գըյամ՝
էթմէզ իսէ, էօլիւլէր իչիւն վաֆթիզ օլունանլար նէ՞
էտճէհքլէր. ~նէյէ՞ էօլիւլէր իչիւն վաֆթիզ օլունուր-
30 լար։ Պիզ տախի նի՞չիւն հէր սա՛աթ մուխաթարայա
31 կիրիֆթար օլուրըզ։ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոստա
սիզին հագգընըզտա օլան ~իֆթիխարըմ հագգը իչիւն
32 ՙհէր կիւն էօլիյօրըմ։ Էկէր պէն ՙԵվեսոստա ին-
սանճա վուհուշ իլէ ճէնքլէշտիմ իսէ, էօլիւլէր գը-
յամ էթմէտիյի թագտիրտէ պանա նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր.
33 ՙեէյէլիմ վէ իչէլիմ, զիրա եարըն էօլիւրիւզ։ Ալտան-
մայընըզ. ՙքէօթիւլ իւլֆէթ կիւզել ախլագը պօզար։
34 ~Սալիհանէ ույանընըզ վէ կիւնահ էթմէյինիզ. ՙզի-
րա պա՛զըլարտա Ալլահ հագգընտա մա՛լիմաթ եօգ
տըր. ՙսիզի ուլթանտըրմագ իչիւն սէօյլէրիմ։
35 Ամմա պիր քիմսէ՝ ՙէօլիւլէր նաճըլ գըյամ էտէր-
լէր, վէ նէ՞ ճինս ճէսէտլէ կէլիրլէր՝ տէյէճէք տիր։
36 Էյ ՚ագըլսըզ, ՙսէնին էքտիյին շէյ էօլմէյինճէ տի-
37 րիլմէզ։ Վէ պիր շէյի էքտիյիկտէ՝ օլաճագ ճէսէտը
էքմէյիպ, անճագ պուղտայ օլսուն վէ եախօտ պաշգա
38 տիւրլիւ օլսուն, չըփլագ տանէյի Է+Է։ Վէ Ալլահ
անա իսթէտիյի կիպի պիր ճէսէտ, վէ թօխումլարընը
հէր պիրինէ քէնտինէ մախսուս պիր ճէսէտ վէրիր։
39 Հէր թէն պիր նէմ՛ թէն տէյիլ տիր. անճագ ինսան
թէնի պաշգա, վէ պէհայիմ թէնի պաշգա, վէ պա-
40 լըգ Ը+Է պաշգա, վէ գուշ Ը+Է պաշգա տըր։ Վէ սէ-
մավի ճէսէտլէր վէ զէմինի ճէսէտլէր վար. լաքին
սէմավիլէրին շէրէֆի պաշգա, վէ զէմինիլէրին շէ-
41 րէֆի պաշգա տըր։ Կիւնէշին շէրէֆի պաշգա, վէ
այըն շէրէֆի պաշգա, վէ եըլտըզլարըն շէրէֆի պաշ-
գա տըր. զիրա շէրէֆ ճհէթհիյէ եըլտըզ եըլտըզ-
42 տան ֆէրգլի տիր։ ՙէօլիւլէրին գըյամը տախի պէօյլէ
տիր. ֆանի օլարագ էքիլիր, ֆանի օլմայարագ գը-
43 յամ էտէր. ՙՋիլէթտէ էքիլիր, շէրէֆտէ գըյամ էտէր.
44 զա՛աֆտա էքիլիր, գուվվէթտէ գըյամ էտէր. Հայ-
վանի ճէսէտ էքիլիր, բուհանի ճէսէտ գըյամ էտէր.
Հայվանի ճէսէտ վար, բուհանի ճէսէտ տախի վար
45 տըր։ Պէօյլէ տահի եազըլմըշ տըր քի՝ Պիրինճի ին-
սան, եա՛նի Ադամ ՙհայաթա մալիք զաթ օլտու.
46 ՙսօկրաքի Ադամ ՙհայաթ վէրէն բուհ օլտու։ Լաքին
բուհանի տէյիլ, անճագ հայվանի մուգատտէմ օլուպ՝
47 բուհանի անտէն սօկրա օլտու։ ՙՊիրինճի ինսան
եէրտէն՝ ՙթիւրապի իտի, իքինճի ինսան ՙսէմատան
48 օլան Րապպ տըր։ Թիւրապի նասըլ իսէ, թիւրապի-
լէր տախի էօյլէ տիր. վէ ՙսէմավի նասըլ իսէ, սէ-
49 մավիլէր տախի էօյլէ տիր։ ՙՎէ թիւրապինին սու-
րէթինի կիյտիյիմիզ միսիլլու, ՙսէմավինին սուրէ-
50 թինի տախի կիյէճէյիզ։ Պունու տախի տէրիմ, էյ
պիրատէրլէր, ՙթէն վէ գան մէյէքիւթ Ուլլահա վա-
րիս օլամազ. վէ ֆանի օլան ֆանի օլմայանա վա-
րիս օլամազ։
51 Իշթէ սիզէ պիր սըրը սէօյլէրիմ. ~ճհումլէմիզ ու-
52 յումայաճաղըզ, ամմա ճհումլէմիզ սօն սուրտա, Պիր
անտէ, պիր կէօզ գըրփմասընտա ՙթէպէտտիվլ էտէ-
ճէյիզ. ՙչիւնքի սուր չալընաճագ տըր, վէ էօլիւլէր
ֆանի օլմայարագ տիրիլէճէք, պիզ տախի թէպէտ-
53 տիվլ էտէճէյիզ. Զիրա պու ֆանի օլան՝ ֆանի օլմա-
յանը կիյմէք, վէ պու էօլիւմէ միւպթէլա օլան՝ էօ-
54 լիւսիւզլիյիւ կիյմէք կէրէք տիր։ Վէ պու ֆանի օ-
լան՝ ֆանի օլմայանը կիյտիքտէն սօկրա, ՙվէ պու
էօլիւմէ միւպթէլա օլան՝ էօլիւմսիւզլիյիւ կիյտիքտէն
սօկրա, օ զէման ~էօլիւմ ղալէպէյէ ղարգ օլտու՝ տէ-
յիւ եազըլմըշ օլան քէլամ վուգու՝ պուլաճագ տըր։
55 ~Էյ էօլիւմ, սէնին տիքէնին նէ՞րէտէ. էյ հավիյէ, սէ-
56 նին ղալէպէն նէ՞րէտէ տիր։ Էօլիւմիւն տիքէնի կիւ-
57 նահ, ~վէ կիւնահրն գուվվէթի շէրի՛աթ տըր։ Լաքին
~Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթհասը յէ պիզէ
58 ղալէպէյի իհսան էտէն ~Ալլահա շիւքր օլսուն։ ՙԻմ-
տի, էյ սէվկիւլի պիրատէրլէրիմ, էմէյինիզ Րապպա-
պիհուտէ օլմատըղընը պիլէրէք, ~միհզէմ վէ սապրի
գատէմ պուլունուպ՝ տահ՛մա Րապպըն իշինտէ արթ-
մագ իւզրէ օլունըզ։

~ Մէզ. 110. 1։ Ա՛մալ. 2. 34, 35։ Եփես. 1. 22։ ՚Իպր. 1. 13։ 10. 13։
- 2 Տիմ. 1. 10։ Վահ. 20. 14։
Է Մէզ. 8. 7,8։ Մատթ. 28. 18։ ՚Իպր. 2. 8։ 1Պետ. 3. 22։
* Եբ. անըն այագլարը ալընա
՝ Փիլ. 3. 21։
՞ Պ. 3. 23։ 11. 3։
՟ 2Կոր. 11. 26։ Գաղ. 5. 11։
՚ 1Մէզ. 2. 19։
՛ Րօմ. 8. 36։ Պ. 4. 9։ 2Կոր. 4. 10,11։ 11. 23։
՜ 2Կոր. 1. 8։
՝ Ես. 22. 13։ 56. 12։ Վա՛. 2. 24։ Ղուկ. 12. 19։
՞ Պ. 5. 6։
՟ Րօմ. 13. 11։ Եփես. 5. 14։
՚ 1Մէզ. 4. 4։
՛ Պ. 6. 5։
՜ Եզեկ. 37. 3։
՝ Յովհ. 12. 24։
՞ Դան. 12. 3։ Մատթ. 13. 43։
՟ Փիլ. 3. 21։
՚ Թէք. 2. 7։
՛ Րօմ. 5. 14։
՜ Յովհ. 5. 21։ 6. 33, 39,40,54,57։ Փիլ. 3. 21։ Կող. 3. 4։
՝ Յովհ. 3. 31։
՞ Թէք. 2. 7։ 3. 19։
՟ Յովհ. 3. 13,31։
՚ Փիլ. 3. 20,21։
՛ Թէք. 5. 3։
՜ Րօմ. 8. 29։ 2Կոր. 3. 18։ 4.11։ Փիլ 3.21։ 1Յովհ. 3. 2։
՝ Մատթ. 16.17։ Յովհ. 3. 3, 5։
՞ 1Մէզ. 4. 14-16։
՟ Փիլ. 3. 21։
՚ Զաք. 9. 14։ Մատթ. 24. 31։ Յովհ. 5. 25։ 1Մէզ. 4. 15։
՛ 2Կոր. 5. 4։
՜ Ես. 25. 8։ ՚Իպր. 2. 14,15։ Վահ. 20.
՝ Ովս. 13. 14։
՞ Րօմ. 4. 15։ 5. 7. 5,13։
՟ 1Յովհ. 5. 4,5։
՚ Րօմ. 7. 25։
՛ Պ. 3. 8։
՜ 2Թես. 3. 14։

Digitized by Google

ՊԱՊ 16

Պօղոսըն՝ Կորնթոսլըլարը երուսաղէմտէ օլան ֆուգարայա ի՛անէ էթմէյէ ՔԷշվիզ էթմէսի, 10 Տիմոթէոս հագգընտա հիւան ի շէհատէթի, 13 պա՛զը տօսթանէ նասիհաթը, 19 սէլամլարը ՔԷպլիզ ու իհտա էթմէսի, 22 տու՛ա իլէ բիսալէյի խաթմ էյլէմէսի:

1 Ուգատտէսլէր իչիւն օլան ի՛անէ թօփլանմասը խուսուսընտա՝ Գաղատիա քիլիսէլէրինէ թէրթիպ
2 էթտիյիմ կիպի, սիզ տախի պէօյլէ եափընըզ: Հէր հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ սիզտէն հէր պիրի նա՛իլ օլտըղը պէրէքէթէ կէօրէ ճէմ՝ էտիպ՝ եանընտա
3 ալը գօսուն, թա քի վասըլ օլտըղըմտա՝ օ զէմման թօփլամագլըզ օլմայա: Վէ կէտիյիմտէ միւնասիպ
4 կէօրէմէյիւնիզ ատէմլէր քիմլէր իսէ, իհսանընըզը Երուսաղէմ կէօթիւրմէք իչիւն մէքթուպլարլէ ան-
5 լէրի կէօնտէրիրիմ: Պէնիմ կիթմէմ տախի միւնասիպ կէօրիւլիւր իսէ, պէնիմ իլէ պէրապէր կիտէճէքլէր
6 տիր: Վէ Մակեդոնիատան կէչտիքտէն սօնրա սիզէ կէ-
7 լէճէյիմ, չիւնքի Մակեդոնիատան կէչճէյիմ. վէ օ-
լուր քի եանընըզտա մէքս էտէրիմ, վէ պէլքի տէ գըշը կէչիրիրիմ, թա քի հէր նէրէյէ կիտէճէք օլուր իսէմ,
8 պէնի սիզ եօլա չըգարասընըզ: Զիրա պու տէֆ՛ա եօլ իւզէրի սիզինի իլէ կէօրիւշմէք իսթէմէյիպ,
9 Րապպ իզն վէրիրսէ, եանընըզտա պիր միւտէթթ էյլէնմէք իւմիւտինտէ իմ: Լաքին Պէնտէկոստէ պայրամընա-
10 տէք Եփեսոստա գալաճաղըմ. Զիրա պանա պէօյիւք վէ քեարլը պիր գափու աչըլըպ՝ մուխալէֆէթ էտէն-
լէր տախի չօգ տըր:
10 Վէ էկէր Տիմոթէոս կէլէճէք օլուր իսէ, եանընըզտա գօրգուսըզճա պուլունմասընա տիգգաթ իտինիզ.
11 զիրա օ տախի պէնիմ կիպի Րապպըն իշիյլէ մէշղուլ տըր: Իմտի՝ անը քիմսէ թահգիր էթմէսինի, լաքին
եանըմա կէլմէսի իչիւն սէլամէթլէ եօլա չըգարընըզ.
12 զիրա պիրտէրլէր իլէ անը պէքլէյօրըմ: Ապողոս պիրտէր հագգընտա իսէ, պիրտէրլէր իլէ պէրապէր եանընըզա կէլմէսինի քէնտիսինտէն չօգ րէճա էթտիմ իսէ տէ, շիմտի կէլմէյի գաթ՛էն իսթէմէյօր,
վէ լաքին միւնասիպ վագթը օլտըգտա կէլէճէք տիր:
13 Ույանըզ տուրընըզ. հիմնտա սապիթ օլունըզ. մէրտանէ հարէքէթ էտինիզ. միւհքէմ օլունըզ:
14 Ճիմլէ ումուրընըզ մուհապպէթլէ իճրա օլունսուն:
15 Էյ պիրտէրլէր, Ստեփաննէսին խանէսի Աքայիանըն թուրֆանտասը օլուպ՝ մուգատտէսլէրին խըտմէթինէ կէօնիւլ վէրտիքլէրի մա՛լիմիւզ իքէն,
16 սիզէ րէճա էտէրիմ քի, Քէնտինիզ տախի պու կիպի քիմսէլէրէ վէ պէրապէր իշլէյիպ՝ էմէք չէքնէլէրին
17 ճիմլէսինէ միւթիւ՛ օլասընըզ: Ստեփաննէս վէ Փորտունատոս վէ Աքայիկոսըն վասըլ օլմալարընտան մէսրուր օլտըմ. զիրա սիզին նօգսանընըզը անլէր
18 թէմամ էթտիլէր. Զինքի պէնիմ րուհըմը վէ սիզինքինի տէ միւսթէրիհ գըլտըլար. Իմտի պէօյլէ քիմ-
19 սէլէրէ րի՛այէթ էյլէյինիզ: Ասիա քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր. Ակիւղաս վէ Պրիսկիղա իլէ Ինանէլէրինտէ պուլունան քիլիսէ սիզէ Րապպտա չօգ
20 սէլամ էտէրլէր: Ճիմլէ պիրտէրլէր սիզէ սէլամ էտէրլէր. մուգատտէս էօփիւշլէ պիրիպիրինիզէ սէլամ էտինիզ:
21 Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէլամ: (22) Էկէր պիր քիմսէ Րապպ [Յիսուս Քրիստոս]ը սէվմէզսէ,
23 Րապպըմըզըն կէլտիյինտէ մէ՛լուն օլսուն: Րապպ Յիսուս Քրիստոսըն ինայէթի սիզինի իլէ օլսուն.
24 Մուհապպէթիմ Յիսուս Քրիստոստա ճիմլէնիզ իլէ օլսուն: Ամին:

ա Ա՛մալ. 11.29; 24.17; Րօմ. 15. 26; 2 Կոր. 8. 4; 9. 1,12; Գաղ. 2. 10;
բ Ա՛մալ. 20. 7; Վահ. 1. 10;
գ 2Կոր. 8. 19;
դ 2Կոր. 8. 4,19;
ե Ա՛մալ. 19. 21; 2Կոր. 1. 16;
զ Ա՛մալ. 15.3; 17.15; 21. 5; Րօմ. 15. 24; 2Կոր. 1. 16;
է Ա՛մալ. 18. 21; Փ. 4. 19; Ցակ. 4. 15;
ը Ա՛մալ. 14. 26; 2Կոր. 2.12; Կող.4.3; Վահ. 3. 8;
թ Ա՛մալ. 19. 9;
ժ Ա՛մալ. 19. 22; Փ. 4. 17;
ի Րօմ. 16. 21; Փիլ. 2. 20,22; 1 Մէլ. 3. 2;
լ 1Տիմ. 4. 12;
խ Ա՛մալ. 15 . 33;
ծ Փ. 1. 12; 3. 5;
կ Մատթ.24.42; 25.13; 1 Մէլ. 5. 6; 1 Պետ. 5. 8;
հ Փ. 15. 1; Փիլ. 1 27; 4.1; 1Մէլ.3.3; 2Մէլ. 2.14;
ձ Եփես. 6. 10; Կող. 1. 11;
ղ Փ.14.1; 1Պետ. 4. 8;
ճ Րօմ. 16. 5;
մ 2Կոր.8.4; 9.1; Իպր. 6 . 10;
յ Փ. 1. 16;
ն Իպր • 6. 10;
շ Իպր. 13 . 17;
ո 2Կոր. 11. 9; Փիլ. 2. 30; Փիլիմ. 13;
չ Կող. 4. 8; [29;
պ 1Մէլ. 5. 12; Փիլ. 2.
ջ Րօմ.16.5,15; Փիլիմ.2;
ռ Րօմ. 16. 16;
ս Կող. 4. 18; 2Մէլ. 3. 17;
վ Եփես. 6. 24;
տ Յուդ. 14,15;
ր Գաղ. 1. 8,9;
ց Րօմ. 16. 20;

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԿՈՐՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ
ԻՓԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՓ 1

Պօղոս րէսուլըն քէնտի չէքտիյի մուզայագալարը զիրր էտէրէք կորընθոսլըլարա մուզայագալարտա սապրը օլմալարընը Ռավսիյէ էՀմէսի. 12 սատէլիք վէ խուլուսլէ հարէքէՀ էՀտիյինէ զամիրինի շաֆիտ կէՀիրմէսի. 15 ԿոնՆոսա կէլմէմ՚ա խըֆՓէՆէ հարէքէՀ էՀտիյինտէՆ տէյիլ, անճագ անլէրի էսիրկմիյէ խտիյինտէՆ նէչ՚էՆ էՀտիյի,

1 Աւլահընն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսընն րէսուլը Պօղոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, Աւլահընն Կորընթոստա օլան քիլիսէսինէ վէ պիւթիւն Աքայիա-
2 տա պուլունան մուգատտէսլէրինն ճիամլէսինէ. Փէտէրիմիզ Աւլահ վէ Րապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան սիզէ ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
3 Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսընն Փէտէրի Աւլահ՝ շէֆգաթլարընն Փէտէրի վէ ճիամլէ թէսէլլինին մէն-
4 պա՛ը օլան Աւլահ միւպարէք օլսուն։ Ո տախի հէր պիր մուզայագատա պուլունան քիմսէյէթէ Աւլահ թարաֆընտան պիզիմ թէսէլլի օլունտըղըմըզ թէսէլլիյէ թէսէլլի վէրէ պիլմէմիզ իչինն պիզէ հէր պիր մուզա-
5 յագամըզտա թէսէլլի վէրիր։ Զիրա Քրիստոսընն էյէմ-լէրի պիզտէ չօղալտըղը միսիլլիւ՝ թէսէլլիմիզ տախի
6 Քրիստոսընն վասըթասըյլէ չօղալըը։ Վէ էկէր մուզայագա չէքէր իսէք, հէման պիզիմ չէքտիյիմիզ օլ էլէմլէրէ թէհամմիւլլէ հուսուվէ կէլէն սիզին թէսէլ-լինիզ վէ խէլասընըզ իչինն տիր. վէ միւթէսէլլի օլուր իսէք, սիզին թէսէլլինիզ վէ խէլասընըզ իչինն տիր։
7 Վէ էլէմլէրէ միւշթէրիք օլտըղընըզ միսիլլիւ, թէ-սէլլիյէ տախի Ե֊ՀԷէ֊ ՀԼԷԷՆԷԷ պիլմէքլէ՝ սիզին
8 իչինն իւմիտիմիզ գավի տիր։ Զիրա, էյ պիրատէր-լէր, պիզէ Ասիատա վագը՝ օլան մուզայագատան, եա՛նի հատտէն զիյատէ, թագաթընն ֆէվգինտէ՝ հաթթա եաշամագտան պիլէ մէ՛յուս օլմագ տէրէ-ճէսինտէ, սըգըլմըշ օլտըղըմըզտան պիխապէր պու-
9 լունմանըզը իսթէմէյիզ։ Լաքին քէնտի նէֆսիմիզտէ էօլիւմ ի՛լամընը ալտըգ, Թէա քի քէնտիմիզէ տէ-յիլ, անճագ էօլիւէրի տիրիլտէն Աւլահա ի՛թիմատ
10 էտէլիմ։ Ո պիզի օլ գատար պէօյիւք պիր էօլիմ-տէն գուրթարտը, վէ գուրթարընը, վէ պունտան պէօյլէ տախի պիզի գուրթարաճագ տըր՝ տէյիւ անա
11 թէվէքքիւլ էտէրիզ։ Սիզ տախի պիզիմ իչինն տու՛ա-տա մու՛ավէնէթ էտէրսինիզ, Թէա քի նիչէ քիմսէյէր վէսիլէսիյլէ պիզէ օլան իհսան իւզէրինէ՝ նիչէյէր թա-րաֆընտան պիզիմ իչինն շիւքր էտա օլունա։
12 Զիրա իֆԹիխարըմըզ պու տըր, եա՛նի զամիրի-միզ շէհատէթ էտէր քի՝ Ե֊ճիսմանի հիքմէթլէ տէյիլ, անճագ Աւլահընն՝ ինայէթիյլէ տիւնեատա վէ պախու-սուս սիզին հագգընըզտա սատէլիքլէ, վէ Ե֊Աւլահա
13 օլան խուլուսլէ հարէքէթ էյլէտիք։ Զիրա օգուտը-ղընըզ, եախօտ թահգիգէն պիլտիյինիզտէն, վէ իւ-միտիմէ կէօրէ նիհայէթէ գատար տախի թահգիգէն
14 պիլէճէյինիզտէն ղայրի պիր շէյ եազմայօրըզ. Նի-թէքիմ Րապպ Յիսուսընն կիւնիւնտէ պիզէ ՀՓՐԷԷ֊ՐԷ ֊֊֊Ճ֊֊ օլաճաղընըզ միսիլլիւ, Հպիզ տախի սիզէ իֆ-թիխարը մուճիպ օլտըղըմըզը պա՛զը մէրթէպէ գա-պուլ էթտինիզ։
15 Վէ պու ի՛թիմատլէ, Ե֊իքինճի տէֆ՚ա պիր նի՛-մէթէ նա՛իլ օլմանըզ իչինն, Ղէվվէլա սիզէ վարմագ,
16 Վէ սիզտէն Մակեդոնիայա կէչմէք, Ղվէ երնէ Մակե-դոնիատան սիզէ կէլմէք, վէ ԵէՀուտիյէյէ կիթմէք իւզրէ սիզին թարաֆընըզտան եօլա չըգարըլմագ
17 միւրատընտա իտիմ։ Իմտի պու նիյէթիմտէ ՚աճէպա խըֆՓէՐԷլէ մի հարէքէթ էթտիմ, եօգսա պէնտէ էվվէթ՝ էվվէթ, խայը՝ խայը օլմագ իչինն Ե֊ճիսմանը
18 թարիգլէ մի նիյէթ էթտիմ։ Ամմա Աւլահ սատըգ տըր քի՝ պիզիմ սիզէ օլան քէլամըմըզ էվվէթ վէ
19 խայը օլմատը։ Զիրա պիզիմ, Ե֊՚Ն պէնիմ իլէ Սի-ղուանոս վէ Տիմոթէոս վասըթասըյլէ արանըզտա Ե֊վա՚զ օլունան Իպն Ուլլահ Յիսուս Քրիստոս էվվէթ վէ խայը օլմայըպ՝ Ե֊անճագ ԷԼ֊ՏՀԷԷ անտէ էվվէթ օլտու։
20 Ե֊Զիրա Աւլահընն ճիամլէ վա՛տլարը վասըթամըզլէ Աւ-
21 լահընն ճէլալը իչինն անտէ էվվէթ վէ Ամին տիր։ Վէ

ա 1Կոր.1.1։ Եփես.1.1։ Կող. 1.1։ 1Տիմ. 1.1։ 2Տիմ. 1.1։
բ Փիլ. 1. 1։ Կող. 1.1։
գ Իսմ. 1. 7։ 1Կոր.1 3։ Դաղ. 1.4։ Փիլ. 1.2։ Կող. 1. 2։ 1Մակ. 1.1։ 2Մակ. 1 2։ Փիլիմ.3։
դ Եփես. 1. 3։ 1 Պետ. 1. 3։
ե Ա՛մալ. 9.4։ Պ. 4.10։ Կող. 1. 24։
զ Պ. 4. 15։
է Իսմ. 8. 17։ 2Տիմ. 2. 12։
ը Ա՛մալ. 19.23։ 1 Կոր. 15.32։ 16. 9։
թ Երեմ. 17. 5,7։
ժ 2Պետ. 2. 9։
ի Իսմ. 15. 31։ Փիլ. 1. 19։ Փիլիմ. 22։
լ Պ. 4. 15։
խ 1Կոր. 2. 4,13։
ծ Պ. 2. 17։ 4. 2։
կ Փիլ.2.16։ 4.1։ 1Սէլ. 2. 19,20։
հ Պ. 5. 12։
յ Իսմ. 1. 11։
ղ 1Կոր. 4.19։
ճ 1Կոր. 16. 5,6։
մ Պ. 10. 2։
յ Մարկ. 1.1։ Ղուկ. 1. 35։ Ա՛մալ. 9. 20։
ն Յայր. 13 ։8։
շ Իսմ. 15. 8,9։

Digitized by Google

պիզի սիզին իւէ պէրապէր Քրիստոստա սապիթ է-
22 տիպ ¯պիզի մէսհ էտէն՝ Ալլահ տըր. ¯վէ քէզալիք
պիզի միւհրլէտի, ¯վէ գալպէրիմիզէ Րուհըն փէյինի
23 վէրտի: *Ալլահ ¯պանա շահիտ օլսուն ¯քի՝՝ սիզի
24 էսիրկէմէք իչին տահա կորնթոսա կէլմէտիմ. ¯Տէ-
յիլ քի սիզին իմանընըզա թէսալլոնիք էտէրիզ, ֆա-
գաթ սիզին մէսէրրէֆինիզէ մու՛ավէնէթ էտէրիզ.
¯զիրա սիզ իմանըէ գա՛իմ սինիզ:

ՊԱՊ 2

Պօղոս Կորնթոսա կէլմէտիյինին սա՛իր ուէպէպէրինի զիքր էտէրէք, 6 քրիսէտէն Քարտ էտիլէն քիմսէյի ՝ափվ վէ Քէպլիյէ էյլէմէէրինի անլէրէ Քավսիյէ էՔմէսի, 12 Տրովադատան Մակեդոնիայա կիՔմէսի-նին ուէպէպինի պէյանլէ, 14 պէշարԲատէ մուզաֆֆէր օլտըզը իչին Ալլահա ՝արզ ը Քէշէբբիւր էյլէմէսի,

Լաքին ¯պիր տահա եանընըզա հիւզնէ կէլմէմէյէ
2 քէնտիմտէ գարար վէրտիմ: Զիրա էկէր պէն սիզի
մահզուն էտէր իսէմ, պէնիմ Թարաֆրմտան մահզուն
էտիլէն քիմսէտէն ղայրի պէնի մէսրուր էտէճէք քիմ
3 տիր: Վէ հէման պունու սիզէ եազտըմ, քի կէլտի-
յիմտէ պանա մէսէրրէԹ ի մուճիպ օլաճագ քիմսէյէր
Թարաֆրնտան ¯մահզուն օլմայայրմ, չիւնքի պէնիմ
մէսէրրէԹիմ ճիւմլէնիզին մէսէրրէԹի տիր՝ տէյիւ ¯սի-
4 զին ճիւմլէնիզէ ի՛Թիմատըմ վար տըր: Զիրա ¯մահ-
զուն օլմանընզ իչին տէյիլ, անճագ պէնիմ սիզէ օլան
փէք զիյատէ մուհապպէԹիմի պիլմէնիզ իչին չօգ
մուզայագա վէ գալպ իզԹիրապընտան վէ չօգ կէօզ
եաշլարընյլէ սիզէ եազտըմ:
5 ¯Վէ էկէր պիր քիմսէ հիւզնէ սէպէպ օլտու իսէ,
¯պանա տէյիլ, անճագ պա՛զը մէրԹէպէ (քի զիյատէ
սըզգէԹ վէրմէյէյիմ) ճիւմլէնիզէ հիւզնէ սէպէպ օլ-
6 տու: Պէօյլէ քիմսէյէ ¯էքսէր Թարաֆրնտան օլան
7 պու Թէքտիր քեաֆի տիր: ¯Շէօյլէ քի պիլ՛աքս պու
միսիլլու քիմսէնին իֆրաԹ տէրէճէ հիւզնէ ղարգ օլ-
մամասը իչին, անը ՝աֆվ էյլէյիպ՝ Թէսէլլի էԹմէ-
8 նիզ սէզա տըր: Պու էճլտէն անա մուհապպէԹ իս-
9 պաԹ էԹմէնիզի սիզտէն րէճա էտէրիմ: Զիրա ¯հէր
շէյտէ միւճի՛ օլուպ օլմատըղընըզը պիլմէէք իւզրէ
10 տախի սիզի ԹէճրիպէԹ իչին եազտըմ: Վէ հէր քիմէ
պիր շէյ ՝աֆվ էտէրսէնիզ, պէն տախի էտէրիմ, զիրա
պէն տախի պիր շէյ ՝աֆվ էԹմիշ իսէմ, Քրիստոս
11 Թարաֆրնտան սիզին իչին ՝աֆվ էԹտիմ. Թա քի
ՇէյԹան Թարաֆրնտան ղատը չէքմէյէլիմ, չիւնքի
անրն ղարազլարընտան պիխապէր տէյիլ իզ:
12 ¯Քրիստոսրն պէշարէթի իչին Տրովադայա վար-
տըղրմտա ¯պանա Րապպ Թարաֆրնտան գափու ա-
13 չըլտը իսէ տէ, ¯Պիրատէրիմ Տիտոսը պուլմատըղրմ-
տան րուհրմտա րահաԹրմ եօգ իտի, վէ անլէր իլէ
վէտա՛ էտիպ՝ Մակեդոնիայա կիՔտիմ:
14 Ամմա պիզի տա՛իմա Քրիստոստա մուզաֆֆէր
էտիպ՝ հէր եէրտէ պիզիմ վասըԹամըզլէ անը պիլմէք
¯րա՛իհասընը իզհար էյլէյէն Ալլահա շիւքր օլսուն:
15 Զիրա ¯կէրէք խէլաս պուլան ¯կէրէք հէլաք օլան քիմ-
սէլէր հագգընտա Ալլահրն ՝ինտինտէ Քրիստոսրն
16 խօշ րա՛իհասը իզ: ¯Պունլարա էօլիւմ իչին էօլիւմ
րա՛իհասը, վէ անլէրէ հայաթ իչին հայաթ րա՛իհա-
17 սը իզ. ¯վէ պու շէյլէրէ քիմ միւսԹա՛իտ տիր: Զիրա
նիչէլէր կիպի ¯Ալլահրն քէլամընը Թահրիֆ էտէնլէր
տէյիլ իզ, անճագ ¯խուլուստան վէ Ալլահ Թարա-
ֆրնտան կիպի, վէ Ալլահրն հուզուրընտա Քրիս-
տոստա սէօյլէրիզ:

ՊԱՊ 3

Պօղոս քէնտիսի Քավսիյէլէրէ իհՔիյաճը օլմատըղընը գիքրլէ, 2 Կորնթոսլըլարրն իման վէ ֆազիլէթլէրի քէնտի հագգընտա Քավսիյէ ի քեաֆիյէ օլտըղընը, 6 վէ ՝ահտ ը ՝ահՔիզ իլէ ՝ահտ ը ճէտիտին խա-տէմէսինի ՔաՔպիզ էտէրէ, 12 սալահ ինճիլի խըտմէԹինին մահքիւ-միյէԹ շէրի՛աԹը խըտմէԹինտէ էֆզալ իտիյինի պէյան էՔմէսի,

¯Քէնտիմիզի եինէ Թավսիյէ՞ էԹմէյէ մի պաշ-
լայօրըզ. եօգսա պա՛զըլարը կիպի ¯Թարաֆրնըզա
Թավսիյէնամէյէրէ, եախօտ Թարաֆրնըզտան Թավ-
2 սիյէյէրէ՞ մի միւհՔաճ ըզ: ¯Գալպէրիմիզտէ եազըլ-
մըշ, վէ ճիւմլէ ատէմլէրինին Թանընյրպ օգուտըգլարը
3 մէքԹուպըմըզ սիզ սինիզ: Զինքի պիզիմ խըտմէ-
Թիմիզ վասըԹասըյլէ միւրէքքէպլէ տէյիլ, անճագ
հայյ օլան Ալլահրն Րուհրյլէ, ¯Թաշ լէվհալարա
տէյիլ, ¯անճագ գալպինն էՔ լէվհալարրնա եազըլմըշ
օլան ¯Քրիստոսրն մէքԹուպը սիզ օլտըղընըզ աշի-
4 քեար տըր: Քրիստոսրն վասըԹասըյլէ տախի Ալլա-
5 հա պէօյլէ ի՛Թիմատըմըզ վար տըր: ¯Վէ լաքին պիզ-
զաթ քէնտիլիյիմիզտէն կիպի պիր շէյ քէնտիմիզ
Թէֆէէքքիւր էԹմէյէ միւսԹա՛իտ օլմայրպ՝ ¯իսԹի՛-
6 տատըմըզ Ալլահտան տըր: Ո տախի պիզի ¯ահտ ը
ճէտիտին, եա՛նի ՝հարֆըրն տէյիլ, անճագ րուհրն
¯խըտմէԹճիլէրի օլ՚՚ միւսԹա՛իտ զըլտը. ¯զիրա

ա 1 Թես. 2. 20,27։
բ Եփես. 1. 13։ 4. 30։ 2 Տիմ. 2. 19։ Վահ. 2. 17։
գ Գ. 5. 5։ Եփես. 1.14։
* Եռեղ. Պէն իսէ Ալ-լահրը ճանըմ իւզրինէ շահիտ Քուճարըմ քի
դ Իօմ. 1. 9։ Գ. 11.31։ Դաղ.1.20։ Փիլ. 1.8։
ե 1Կոր. 4. 21։ Գ. 2.3։ 12. 20։ 13. 2, 10։
զ 1 Կոր. 3. 5։ 1 Պետ. 5. 3։ [15. 1։
է Իօմ. 11. 20։ 1 Կոր. —
ը Գ. 1. 23։ 12. 20,21։ 13. 10։
թ Գ. 12. 21։ [5. 10։
ժ Գ.7.16։ 8. 22։ Դաղ.
ի Գ. 7. 8,9,12։
լ 1 Կոր. 5. 1.
խ Դաղ. 4. 12. [5.20։
ծ 1 Կոր. 5. 4,5։ 1Տիմ.
կ Դաղ. 6. 1։
հ Գ. 7. 15։ 10. 6։
ձ Ա՛մալ. 16. 8։ 20. 6։
ղ 1 Կոր. 16. 9։
ճ Գ. 7. 5, 6։
մ ՚Աղն. 1. 3։
յ 1 Կոր. 1. 18։
ն Գ. 4. 3։
շ Դ.ուկ. 2.34։ Ցովհ. 9. 39։ 1 Պետ. 2. 7, 8։
ո 1Կոր. 15. 10։ Գ. 3. 5, 6։ [2. 3։
չ Գ.4.2։ 11.13։ 2Պետ.
պ Գ. 1. 12։ 4. 2։ —
ջ Գ. 5. 12։ 10. 8, 12։ 12. 11։
ռ Ա՛մալ. 18. 27։
ս 1 Կոր. 9. 2։
վ Խուր. 24. 12։ 34. 1։
տ Մաղ. 40.8։ Երեմ.31. 33։ Եզեկ.11.19։ 36. 26։ Դ.պր. 8. 10։
ր 1 Կոր. 3. 5։
ց Ցովհ. 15.5։ Գ.2. 16։
ւ 1 Կոր. 15. 10։ Փիլ. 2. 13։
փ Երեմ. 31.31։ Մատթ. 26.28։ Դ.պր. 8.6,8։
ք Իօմ. 2. 27,29։ 7. 6։
օ 1Կոր. 3.5։ 15.10։ Գ. 5. 18։ Եփես. 3. 7։ Կող. 1.25,29։ 1Տիմ. 1.11,12։ 2Տիմ.1.11։
ֆ Իօմ. 3. 20։ 4. 15։ 7. 9-11։ Գաղ. 3. 10։

Digitized by Google

7 հարֆ էօլտիւրիւր, ֊համմա րուհ իհեա էտէր: ֊Վէ է-
կէր հարֆլարլէ ֊թաշլար իւզէրինէ հէքք օլունան էօ-
լիւմ խրտմէթի՝ ֊պէնի Իսրայէլ Մովսէսին եիւզիւնէ,
անըն ֆանի ճէլալը սէպէպինտէն, նազար գըլամա-
8 տըգլարը տէրէճէտէ ճէլիլ օլտու իսէ, ֊Րուհըն խրտ-
մէթի տահա զիյատէ ճէլիլ օլմամասը նաՏըլ օլուր:
9 Զիրա մահքիւմիյէթ խրտմէթի ճէլիլ օլտըղը թագ-
տիրտէ, ֊տահա զիյատէ սալահ խրտմէթի ճէլալտէ
10 արթաճագ տըր: Զիրա ճէլալէ մազհար օլան պիլէ
պու խուսուստա, եա՛նի տահա ա՛լա ճէլալէ նիս-
11 պէթլէ ճէլիլ տէյիլ իտի: Զինքի ֆանի օլան ճէլիլ
օլտու իսէ, պագը օլան նէ՞ գատար զիյատէ ճէլիլ
12 օլուր: Իմտի պէօյլէ իւմիտիմիզ վար իքէն, ֊չօգ ճէ-
13 սարէթ իպրազ էտէրիզ: Վէ ֊պէնի Իսրայէլ ֆանի
նէսնէնին նիհայէթինէ նազար գըլմամալարը իչիւն,
֊Մովսէս քէնտի եիւզիւնէ նիգապ գօտըղը կիպի էթ-
14 մէյիզ: ֊Համմա անլէրին զիհնլէրի քէօրլէնմիշ իտի-
յինտէն, ՚ահտ ը ՚աթիգ օգունտըղընտա օլ նիգապ
պու կիւնէ գատար րէֆ՚ օլունմամըշ տուրույօր. օ
15 տախի Քրիստոստա իպթալ օլունուր: Վէ լաքին թա
պու կիւնէ տէյին Մովսէսէ ֊էրտը օգունտըղընտա՝
նիգապ անլէրին գալպի իւզէրինտէ պագը տըր:
16 ֊Համմա Րապպա րիւճու՛ էթտիքլէրինտէ ֊նիգապ գալ-
17 տըրըլաճագ տըր: ֊Իմպի Րապպ Րուհ տըր, վէ Րապ-
պըն Րուհու հէր նէրէտտէ իսէ, հուրրիյէթ օրատա տըր:
18 Պիզիմ ճիւմլէմիզ իսէ ֊Րապպըն ճէլալընը ֊այինէտէ
կիպի նիգապսըզ եիւզէ սէյր էտէրէք, կէօյա Րապ-
պըն Րուհու թարաֆընտան հէման ֊օլ սուրէթէ ճէ-
լալտէն ճէլալէ թէպտիլ օլունուրըզ:

ՊԱՊ 4

*Ըևաւլ պէշարէթի խուլուս վէ իշթիյագլէ Թէպշիր էյլէտիյինի զիքր էտիլիլը 7 պու եօլտա ճէր կիւն չէքտիյի մուզայագա վէ Թէ՚ատիլէ-
րին Ալլահըն ՚ինզիթի, 12 վէ բիլխանին մէնֆա՚աթը, 16 վէ քէնտինէ
մուճթիպ ի ճէլալ իչիւն օլուղընը պէյան էյլէմէսի:*

֊Պու էճլտէն իշպու խրտմէթ պիզտէ իքէն, ֊մէր-
համէթէ նա՛իլ օլտըղըմըզա նազարէն օսանմայըզ.
2 Լաքին րէզալէթէ սէպէպ օլան կիզլի շէյլէրի րէստ
էտէրէք, հիլէյլէ հարէքէթ էթմէյիզ. վէ ֊Ալլահընն
քէլամընը թահրիֆ էթմէյիպ՝ ֊անճագ հագգը իզհար
էթմէքլէ ֊քէնտի քէնտիմիզի Ալլահըն հուզուրընտա
3 հէր պիր ատէմին զամիրինէ թավսիյէ էտէրիզ: Վէ

֊ Յովհ. 6.63։ Բօմ.8.2։
֊ Բօմ. 7. 10։
֊ Խուր.34.1,28։ Թէս.
10. 1, վէ գայրի։
֊ Խուր. 34. 29,30,35։
֊ Դաղ. 3. 5։
֊ Բօմ. 1.17։ 3. 21,22։
֊ Պ. 7.4։ Եփես. 6. 19։
֊ Բօմ.10.4։ Դաղ.3.23։
֊ Խուր. 34. 33,35։
֊ Ես. 6. 10։ Մատթ.
13. 11,14։ Յովհ.12.
40։ Ա՛մար. 28. 26։
Բօմ 11.7,8,25։Պ.4.4։
֊ Խուր. 34. 34։ Բօմ.
11. 23,26։
֊ Ես. 25. 7։
֊ Այ. 6։ 1Կոր. 15. 45։
֊ Պ.4.4,6։ 1Տիմ.1.11։
֊ 1Կոր. 13. 12։
֊ Բօմ. 8.29։ 1Կոր. 15.
49։ Կող. 3. 10։
֊ Պ. 3. 6։
֊ 1Կոր. 7. 25։ 1Տիմ.
1. 13։ [3, 5։
֊ Պ. 2. 17։ 1Մէլ. 2.
֊ Պ. 6. 4,7։ 7. 14։
֊ Պ. 5. 11։
֊ 1 Կոր. 1. 18։ Պ. 2.
15։ 2Մէլ. 2. 10։
֊ Յովհ. 1. 18։ 12. 45։
14.9։ Փիլ. 2.6։ Կող.
1. 15։ ՚Իպր. 1. 3։
֊ Պ.3.8,9,11,18։Այ.6։
֊ Յովհ. 12.31։ 14. 30։
֊ 1Կոր. 15. 31։ Պ. 1.
5,9։ Դաղ.6.17։ Փիլ.
3. 10։
֊ Բօմ. 8. 17։ 2Տիմ. 2.
11,12։ 1Պետ. 4. 13։
֊ Մէզ. 44. 22։ Բօմ. 8.
36։ 1Կոր. 15.31,49։
Պ. 1. 8,9։
֊ Պ. 13. 9։
֊ Մէզ. 116. 10։
֊ Բօմ.1.12։ 2Պետ.1.1։
֊ Բօմ.8.11։1Կոր.6.14։
֊ 1Կոր. 3. 22։ Պ. 1.6։
Կող.1.24։ 2Տիմ.2.10։
֊ Պ. 1. 11։ 8. 18։ 9.
11, 12։
֊ Բօմ. 7. 22։ Եփես. 3.
16։ Կող.3.10։ 1Պետ.
3. 4։
֊ Մատթ. 5.12։ Բօմ.8.
18։ 1Պետ.1.6։ 5.10։
֊ Բօմ. 8. 24։ Պ. 5. 7։
՚Իպր. 11. 1։

պիզիմ պէշարէթիմիզ էօրթիւլիւ օլսա, ֊հէլաք օլան-
4 լար հագգընտա էօրթիւլիւ տիր: Զինքի անլէրտէ,
֊Ալլահընն սուրէթի օլան ֊Քրիստոսընն ճէլալը պէշա-
րէթինին նուրու անլէրէ զիյա վէրմէմէսի իչիւն, ֊պու
տիւնեա իլահը ֊իմանսըզլարընն զիհնլինի քէօր էթտի:
5 ֊Զիրա քէնտիմիզի տէյիլ, անճագ Րապպ Յիսուս
Քրիստոսը վա՛զ էտէրիզ. ֊վէ Յիսուս իչիւն քէնտի-
6 միզի սիզէ գուլ ՚ատ էտէէ: Զիրա ֊զուլմէթտէն
նուր փարլամասընը էմր էտէն Ալլահ քէնտիսի Յի-
սուս Քրիստոսընն եիւզիւնտէ ֊Ալլահընն ճէլալընը պիլ-
մէք նուրընը վէրմէք իչիւն, ֊գալպէէրիմիզտէ փար-
7 լատը: Լաքին ֊գուվվէթինին ֆաղիլէթի պիզտէն օլմա-
յըպ՝ Ալլահտան օլմասը իչիւն, պու խազինէյէ ֊թօփ-
8 րագ գապլար իչինտէ մալիք իզ: ֊Հէր շէյտէ մու-
զայագատա իզ, լաքին պիհուզուր տէյիլ իզ. միւզ-
9 թարիպ իզ, լաքին մէ՚յուս տէյիլ իզ. Թ՚ատտի
կէօրիւրիւզ, ամմա մէթրուք տէյիլ իզ. ֊եէրէ վուրու-
10 լըրըզ, ամմա հէլաք օլմուշ տէյիլ իզ: ՚Յիսուսըն
էօլիւմինիւ տա՛իմա ճէսէտիմիզտէ թաշըրըզ, ֊քի
Յիսուսըն հայաթը տախի ճէսէտիմիզտէ իզհար օլու-
11 նա: Զիրա պիզ քի հայաթտա իզ, Յիսուսըն հայաթը
տախի պիզիմ ֆանի թէնիմիզտէ իզհար օլունմագ
իւզրէ, ֊Յիսուս իչիւն հէր վագըթ էօլիւմէ թէսլիմ
12 ֊օլունուրըզ: Իմտի պիզտէ էօլիւմ, սիզտէ իսէ հայաթ
13 ՚ամիլ տիր: Լաքին՝ ֊Իման էթտիմ, անըն իչիւն սէօյ-
լէտիմ՝ տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ, ֊հէման օլ իման
րուհընա մալիք օլտըղըմըզտան՝ պիզ տախի իման
14 էտէր վէ անըն իչիւն սէօյլէր իզ. ֊Զինքի Րապպ Յի-
սուսը տիրիլտէն՝ պիզի տախի Յիսուս իլէ տիրիլ-
տիպ՝ սիզին իլէ պէրապէր իհզար էտէճէյինի պիլիր
15 իզ: ֊Զիրա հէր շէյ սիզին իչիւն տիր. ֊թա քի ՚ինա-
յէթէ չօղալմաղլէ էքսէրին թէշէէքքիւրիւ սէպէպիյլէ
Ալլահընն ՚իզզէթի իչիւն արթա:
16 Պունուն իչիւն օսանմայըզ. լաքին պիզիմ զահիրի
ատէմիմիզ ֆէնա պուլուր իսէ տէ, ֊պաթընի օլան
17 կիւնտէն կիւնէ եէնիլէնիր: ֊Զիրա պիզիմ պիր ան իչ-
իւն օլան խաֆիֆ մուզայագամըզ պիզէ ղայէթ իւլ
ղայէ ՚ազիմ վէ էպէտի պիր ճէլալ հուսուլէ կէթիրիր:
18 Մատամ քի կէօրիւնէն շէյլէրէ տէյիլ, անճագ կէօ-
րիւնմէյէնլէրէ նազար գըլարըզ. զիրա կէօրիւնէնլէր
զէմանի վէ կէօրիւնմէյէնլէր էպէտի տիր:

Digitized by Google

ՊԱՊ Ե

Ռէսուլըն՝ էպէտի ճէլալէ օլան գավի իւմիտ վէ իշՔիյագը. 9 րուգ ի ճէգայա սունՔազըր օլարագ փաք գաւիրէ մալիք օլմադա ճէհտ էՔտի ի. 12 պունտան մագսէտի իֆՔիխար օլմայըպ, 14 անճագ Քրիստոսըն մուհապպէՔինտէն մէճպուր էտիլէրէք անըն իչիւն եաշամագ, 18 վէ միւսալէհանըն քէլամընը Քէպզիր էտէրէք ատէմիէրի Քրիստոստա Ալլահ իլէ սուլհ էՔմէք օլտըղը։

Զիրա պիլիրիզ քի՝ [1]էկէր գուլիպէ օլան իշպու զէմինի խանէմիզ պօզուլուր իսէ, Ալլահ թարաֆընտան էպէտի պիր պինամըզ, եա'նի սէմավաթտա
2 էլ իլէ եաիըլմամըշ խանէմիզ վար տըր։ [2]Ֆիլվագը՝ պունտա սէմատան օլան մէսքէնիմիզի կիյինմէք իշ-
3 թիյագըլէ ահ չէքէրիզ։ Պարի [3]կիյինմիշ օլսագ,
4 չըփլաք պուլունմայաճաղըզ։ Զիրա պիզ քի պու գուլիպէտէ իզ, եւէք ալՔընտա օլարագ ահ չէքիյօրըզ. չինքի սօյունմագ տէյիլ, [4]անճագ ֆանի օլանըն հայաթա ղարգ օլմասը իչիւն կիյինմէք իս-
5 թէրիզ։ [5]Վէ պիզի հէման պու շէյէ հազըրլայան, [6]հէմ տէ պիզէ Րուհրն փէյինի վէրէն՝ Ալլահ տըր։
6 Պունուն իչիւն տա՛իմա ի՛թիմատ էտէր վէ պիլիրիզ
7 քի՝ թէնտէ հազըր իքէն Բապպտան ղա՛իպ իզ։ [7]Զիրա կէօրիւնէնլէրլէ տէյիլ, անճագ իմանլէ եիւրիւ-
8 րիւզ։ Իմտի ի՛թիմատ էտէրիզ վէ [8]թէնտէն ղա՛իպ վէ Բապպրն եանընտա հազըր պուլունմաղը տահա զի-
9 յատէ արզու էտէրիզ։ Պու էճլտէն տախի կէրէՔ հազըր՝ կէրէՔ ղա՛իպ իսէՔ, անըն [9]ինտինտէ մագպուլ
10 օլմաղա ղայրէթ էտէրիզ։ [10]Զիրա Քրիստոսըն մահՔէմէսինէ ճիւմլէմիզին չըգմասը լազըմ տըր, [11]քի հէր պիրի քէնտի [12]ամէլլէրինէ կէօրէ՝ կէրէՔ խայր, կէրէՔ շէրր, ճէսէտտէ եափտըղը շէյլէրէ նա՛իլ օլա։
11 [13]Պունա պինա՛էն պիզ Բապպ գօրգուսընը պիլէՔ, ատէմլէրի գանտըրըրզ, [14]վէ Ալլահըն [15]ինտինտէ իզհար օլունմըշ ըզ. վէ ումարըմ քի սիգին զա-
12 միրլէրինիզտէ տախի իզհար օլունմըշ ըզ։ Զիրա [16]Քէնտիմիզի եինէ սիզէ թավսիյէ էՔմէյօրըզ. ֆագաթ գալպտէ տէյիլ, անճագ զահիրտէ իֆՔիխար էտէնլէրէ պիր մուխալէֆէթինիզ օլմագ իւզրէ, [17]պիզիմ հագգըմըզտա սիզէ իֆՔիխար իչիւն պիր ֆուր-
13 սաթ վէրիյօրըզ։ [18]Զիրա էկէր տիվանէ օլմուշ իսէՔ, Ալլահ իչիւն տիր, վէ էկէր [19]ագլըմըզ թամմ իսէ, սի-
14 զին իչիւն տիր։ Զինքի Քրիստոսըն մուհապպէթի պիզի մէճպուր էտէր. զիրա [20]էկէր պիրի ճիւմլէ իչիւն էօլտու իսէ, պունտան թահգիգ էտէրիզ քի ճիւմլէսի

[1] Յոբ. 4. 19։ Պ. 4. 7։ 2Պետ. 1. 13,14։
[2] Րօմ. 8. 23։
[3] Վահ. 3. 18։ 16. 15։
[4] 1Կոր. 15. 53,54։
[5] Ես. 29. 23։ Եփես. 2. 10։
[6] Րօմ. 8. 23։ Պ. 1. 22։ Եփես. 1. 14։ 4. 30։
[7] Րօմ. 8. 24,25։ Պ. 4. 18։ 1Կոր. 13. 12։
[8] Իպր. 11. 1։
[9] Փիլ. 1. 23։
[10] Մատթ. 25. 31, 32։ Րօմ. 14. 10։
[11] Րօմ. 2. 6։ Գաղ. 6. 8։ Եփես. 6. 8։ Կող. 3. 24,25։ Վահ. 22. 12։
[12] Յոբ. 31. 23։ Իպր. 10. 31։ Յուդ. 23։
[13] Պ. 4. 2։
[14] Պ. 3. 1։
[15] Էօլտու։ Վէ 0 ճիւմլէնին եօլընա էօլտու, [21]քի եաշայանլար արթըգ քէնտիլէրի իչիւն տէյիլ անճագ քէնտիլէրինին եօլընա էօլէն վէ գըյամ էտէն իչիւն եա-
16 շայալար. [22]Շէօյլէ քի պունտան պէօյլէ պիզ հիչ պիր քիմսէյի թէն հասէպիյլէ թանըմայըպ՝ հաթթա Քրիստոսը թէն հասէպիյլէ թանըտըգ իսէ տէ, [23]շիմ-
17 տի արթըգ թանըմայըզ։ [24]Իմտի էկէր պիր քիմսէ Քրիստոստա իսէ [25]եէնի մախլուգ տըր. [26]էսկի շէյլէր
18 կէչտի, իշթէ հէր շէյ եէնի օլտու։ Լաքին հէր շէյ՝ քէնտիսի իլէ [27]պիզի Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ սուլհ էտէն վէ պիզէ միւսալէհա խըտմէթինի վէրէն
19 Ալլահ թարաֆընտան տըր. [28]Եա'նի Ալլահ տիւնեայը, սուչլարընը սայմայրպ քէնտիսի իլէ Քրիստոստա սուլհ էՔմէքտէ օլարագ, միւսալէհա քէլամընը պիզէ
20 թէսլիմ էթտի։ Իմտի Քրիստոս թարաֆընտան էլչիլիք էտէրէք, Ալլահ պիզիմ վասըթամըզլէ [29]րէճա էտէր կիպի, [30]Ալլահ իլէ սուլհ օլմանըզը Քրիստոս
21 թարաֆընտան եալվարըրըզ։ [31]Զիրա պիզ անտէ Ալլահըն սալիհլէրի օլալըմ տէյիւ [32]կիւնահ պիլմէյէնի պիզիմ իչիւն կիւնահքեար [33]ատտ էյլէտի։

ՊԱՊ 6

Ռէսուլըն՝ քէնտի նաւհաճլարը, 3 վէ իւՔիգամէՔի, 4 վէ պէշարէԹ եօլընտա չէքտիյի էնվա'ի մուզայագա վէ հագարէԹլէ քէնտիսինի Քրիստոսըն պիր սատըգ խատիմի կէօճէրմէսի. 14 Ղայր ի միւ'մին վէ փուճփէրէճ օլանլար իլէ միւշարէքէԹ էՔմէյիպ, էվլատ Ուլլահա լայըգ վաքլիքլէ. իմրար ը'ճմր էՔմէլլէրինի կորՔՈսուլլարա նասիհաճ էՔմէսի։

Իմտի պիզ [1]ՈՒՆ էլէ պէրապէր իշլէմէքտէ իքէն, [2]րէճա էտէրիզ՝ քի Ալլահրն [3]ինայէթինի [4]պիհուտէ
2 գապուլ էթմիշ օլմայասընըզ։ (Զիրա՝ [5]Սէնի մագպուլ վագըթտա տինլէտիմ, վէ սանա խէլաս կիւնինտէ իմտատ էյլէտիմ՝ տէյիւ պույուրըր. իշթէ շիմտի մագպուլ վագըթ, իշթէ շիմտի խէլաս կինիւ
3 տիր։) Վէ պու իսրտմէթ թա'եիպ օլունմամասը իչիւն
4 [6]հիչ պիր շէյտէ պիր կէօնէ թէօքէզ վէրմէյիզ. Ֆագաթ հէր շէյտէ չօգ սապրլէ, սըգլէթլէրտէ, զարու-
5 րէթլէրտէ, մուզայագալարտա, [7]Տարպլարտա, մահպուսիյէթլէրտէ, իխթիլալլարտա, զահմէթլէր վէ
6 ույգունսըզլըգլէ, եէմէքսիզլիքտէ, Ֆաքլիք վէ [8]իլմ վէ թէ[9]էննիյլէ, լութֆլէ, Րուհ իլ Գուտսլէ, րիյասըզ
7 մուհապպէթլէ, [10]Հագիգաթ քէլամը վէ [11]Ալլահրն գուվվէթիյլէ, սաղտան վէ սօլտան [12]սալահ սիլահ-

[1] Յովհ. 6. 63։
[2] Րօմ.8.9։ 16.7։ Գաղ. 6. 15։
[3] Գաղ. 5. 6։ 6. 15։
[4] Ես. 43. 18, 19։ 65. 17։ Եփես.2.15։ Վահ. 21. 5։
[5] Րօմ. 5. 10։ Եփես. 2. 16։ Կող.1.20։ 1Յովհ. 2. 2։ 4. 10։
[6] Րօմ. 3. 24,25։
[7] Յոբ. 33. 23։ Մաղ. 2. 7։ Պ. 3. 6։ Եփես. 6. 19։
[8] Պ. 6. 1։
[9] Րօմ. 1. 17։ 5. 19։ 10. 3։
[10] Ես. 53.6,9,12։ Գաղ. 3. 13։ 1Պետ. 2. 22, 24։ 1Յովհ. 3. 5։
[11] 1Կոր. 3. 9։
[12] Պ. 5. 20։
[13] Իպր. 12. 15։
[14] Ես. 49. 8։
[15] Րօմ. 14. 13։ 1Կոր. 9. 12։ 10. 32։
[16] Պ. 11. 23, վէ զայրէ։
[17] Պ. 4. 2։ 7. 14։
[18] 1Կոր. 2. 4։
[19] Պ. 10. 4։ Եփես. 6. 11, 13։ 2Տիմ. 4. 7։

Digitized by Google

8 լարըյլէ, ’Իզգէթ վէ զիլլէթլէ, պէտնամի վէ նիքնա-
9 միյլէ, տօղրու իքէն ալտատըճըլար կիպի, ‡Մա’լիմ
իքէն նամա’լիմ կիպի, §վէֆաթ էտէնլէր կիպի՝
ամմա իշթէ եաշայօրըզ, ¶թէ’տիպ օլունուպ տա՝
10 էօլտիւրիւլմէյէն քիմսէյէր, Մահզունն օլուպ տա՝ տա’ի-
մա մէսրուր քիմսէյէր, ֆուգարա օլուպ՝ վէ լաքին
նիչէյէրի զէնկին էտէն քիմսէյէր, հիչ պիր շէյի օլ-
մայըպ տա հէր շէյէ մալիք օլանլար կիպի օլուպ՝
#քէնտիմիզի Ալլահըն խըտմէթճիլէրի կիպի կէօսթէ-
11 րիրիզ։ Էյ Կորնթոսլըլար, աղըմըզ սիզէ աչըլմըշ,
12 ‡գալաթիմիզ տախի կէնիշլէնմիշ տիր։ Պիզտէ սըգըլ-
մըշ տէյիլ սինիզ, §անճագ քէնտի տէրունինիզտէ սը-
13 գըլմըշ սընըզ. (¶Էվլատըմա կիպի սէօյլէրիմ.) պունա
մուգապիլ սիզ տախի կէնիշլէնինիզ։
14 ‡Մի՛մին օլմայան իլէ միւնասէպէթսիզ պիր պօ-
յունտըրըղա կիրմէյինիզ. §զիրա ֆըսգ իլէ սալահըն
նէ՞ ’ալագասը վար, վէ զուլմէթ իլէ նուրըն նէ՞ մի-
15 շարէքէթի վար. Վէ Բելիար իլէ Քրիստոսըն նէ՞ մու-
վաֆագաթը, եախօտ մի՛մին օլմայան իլէ մի՛մի-
16 նին նէ՞ հիսսէսի վար. Վէ փութլար իլէ Ալլահըն
հէյքէլինին նէ՞ միւնասէպէթի վար. ‡զիրա սիզ հայյ
օլան Ալլահըն հէյքէլի սինիզ. Նիթէքիմ Ալլահ՝
‡Անլէրտէ սաքին օլուպ՝ արալարընտա կէզէճէյիմ,
վէ պէն անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ, անլէր տախի
17 գավմըմ օլաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրտու։ ‡Պունուն
իչինն Բապպ՝ Անլէրին արասընտան չըգըպ այրըլը-
նըզ, նափաք շէյէ տօգունմայրնըզ՝ տէյիւ պույու-
18 րըր։ Վէ էբե հէր շէյէ գատիր Բապպ՝ Պէն տախի
սիզի գապուլ էտիպ՝ §սիզէ Փէտէր օլաճաղըմ, սիզ
տախի պանա օղուլլար վէ գըզլար օլաճագ սընըզ՝
տէյիւ պույուրըր։

ՊԱՊ 7

Բէսուլըն գուտսիյէթի իքմալէ, 2 վէ անլերէ օլան մուհապպէթի կիպի մուհապպէթ իպրազընա անլերի Քէշվիզ էթմէսի։ 3 Էէր Քաթֆտան մուզայագա չէբտիյի սըրատա էվվէլքի մէքթուպլընըն ԿորընԹոսլըլարա մուճիպ ի Քէվկէ օլմուշ օլտըղընը Տիտոսըն վիւսուլիյէ անլատըղընտան, 13 պիր տէ Տիտոսա իպրազ ը մուհապպէթ վէ իԹա’աթլարընը իշլԹտիյինտէն միւէթսէլլի օլմասը։

Իմտի, էյ սէվկիւլիւլէր, ¶պու վա’տլարըմըզ վար իքէն, քէնտիմիզի ճէսէտին վէ րուհրն հէր ¶էչ՝ մուր-
տարլըղընտան փաքլէյէրէք, Ալլահ գօրգուսըյլէ գուտսիյէթի իքմալ էտէլիմ։
2 Պիզի գապուլ էտինիզ. քիմսէյէ հագգսըզլըգ էթ-

‡ Պ. 4. 2։ 5.11։ 11. 6։
§ 1Կոր. 4. 9։ Պ. 1. 9։ 4. 10, 11։
¶ Մէզ. 118. 18։
# 1 Կոր. 4. 1։
‡ Պ. 7. 3։
§ Պ. 12. 15։
¶ 1 Կոր. 4. 14։
‡ Թէս. 7.2,3։ 1Կոր.5. 9։ 7. 39։
§ 1Միւլ.5.2,3. 3Միւլ. 18. 21։ 1Կոր.10.20, 21։ Եփես. 5. 7, 11։
¶ 1 Կոր. 3. 16։ 6. 19։ Եփես.2.21,22։ Իպր. 3. 6։
‡ Խուր. 29. 45։ Ղեւ. 26.12։ Երեմ. 31. 33։ 32.38։ Եզեկ. 11.20։ 36. 28։ 37. 26, վէ ղայրի։ Զաք. 8. 8։ 13. 9։
§ Ես. 52. 11։ Պ. 7. 1։ Վահ. 18. 4։
¶ Երեմ. 31. 1,9։ Վահ. 21. 7։

‡ Պ. 6.18։ 1Թովհ. 3.3։
§ Ա’նմալ. 20. 33։ Պ.12. 17։
¶ Պ. 6. 11, 12։
# Պ. 3. 12։
‡ 1 Կոր. 1. 4։ Պ.1. 14։
§ Պ. 1. 4։ Փիլ. 2. 17։ Կող. 1. 24։
¶ Պ. 2. 13։
# Թէս. 32. 25։
‡ Պ. 4. 8։
§ Պ. 1. 4։
¶ Պաղ Պ. 2. 13։
‡ Պ. 2. 4։
§ 2Միւլ.12.13։Մատթ. 26. 75։
¶ Էմս. 17. 22։
# Պ. 2. 4.
‡ Բօմ. 15. 32։

Digitized by Google

իֆթրխար էթտիմ իսէ, մահճուպ օլմատըմ. ֆագաթ սիզէ հէր շէյի տօղրու սէօյլէտիյիմիզ միսիլլիւ, պիզիմ՝ Տիտոսըն եանընտա էթտիյիմիզ իֆթիխար տա-
15 խի տօղրու պուլունտու: Վէ օ՝ ճիւմլէնիզին ՝իթա՝ա-թրընը, ե՝նի քէնտինի նասըլ գօրգու վէ թիթրէմէ իլէ գապուլ էթտիյինիզի խաթրընա կէթիրտիյինտէ
16 սիզէ օլան մուհապպէթի արթար: Իմտի Հէր շէյտէ սիզէ ի՝թիմատըմ օլտըղը իչիւն մէսրուր ըմ:

ՊԱՊ 8

Բէսուլըն Կորնթոսլըլարա Մակեդոնիա քիլիսէլէրինին ճեօմըրտլիյինի, 7 վէ քէնտիլէրին էվվէլքի ղայրէթինի 9 վէ Քրիստոսըն էօրնէյինի, 14 վէ էյիլիք էտէնէ օլաճագ ֆա՝իտէյի գիբր էտէրէք, անլէրի երուսաղէմտէ օլան մուգատտէսլէրէ ի՝անէ էՅմէյէ Թէշվիգ էյլէմէսի. 16 պու խուսուս իչիւն քէնտինին իւմթար ու նասիհաթընը գապուլ էտէրէք եանլարընա կիԹմիշ օլան Տիտոս իլէ բլֆիզլէրի հագգընտա Քավսիյէսի:

Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Ալլահըն Մակեդոնիա քիլիսէլէրինէ իհսան էթտիյի ՝ինայէթի սիզէ պիլտի-
2 րիրիզ. Ջիւնքի ՝ազիմ մուզայագա թէճրիպէսինտէ մէսէրրէֆլէրինին թաշղընլըղը վէ ¯շիտտէթլի ֆագիրիքլէրի ղանի ճէօմէրտլիքլէրինին արթմասընա
3 պա՝իս օլտու: Ջիրա շէհատէթ էտէրիմ՝քի, գուտրէթլէրինճէ վէ գուտրէթլէրինտէն զիյատէ իսթէՀքլի օլա-
4 րագ, Պու իհսանլարը ՝վէ մուգատտէսլէր իչիւն օլան խըտմէթին իշթիրաքընը գապուլ էթմէմիզի չօգ նի-
5 յաղլարէ րէճա էթտիլէր: Վէ մ՝մուլ էթտիյիմիզ տէրէճէտէ տէյիլ, անճագ քէնտի քէնտիլէրինի էվվէլա Բապպա, հէմ տէ Ալլահըն իրատէթիյլէ պիզէ
6 տախի թէսլիմ էթտիլէր. ՝Հաթթա ագտըմճէ պաշ-ղամըշ օլտըղը միսիլլիւ պու իհսանը տախի սիզտէ
7 իքմալ էթմէսինի Տիտոստան րէճա էթտիք: ՝Վաքին հէր խուսուստա, իմանտա վէ քէլամտա վէ՝իլմտէ վէ հէր պիր ղայրէթտէ վէ սիզտէն պիզէ օլան մուհապպէթտէ իլէրիլէտիյինիզ միսիլլիւ՝ պու ՝ինայէթտէ
8 տախի իլէրիլէյէսինիզ: ¯Էմր էտէր կիպի տէյիլ, անճագ ղայրիլէրին ճէհտի սէպէպիյլէ վէ սիզին մուհապպէթինիզին խուսուսընը թէճրիպէ էթմէք իւզրէ
9 սէօյլէյօրըմ: Ջիրա Բապպրմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՝ինայէթինի պիլիրսինիզ, ՝քի զէնկին իքէն սիզին իչիւն ֆագիր օլտու, թա քի սիզ անըն ֆագիրլիյիյլէ
10 զէնկին օլասընըզ: ՝Վէ պու խուսուստա րէյիմի վէրիյօրըմ. ՝զիրա պու սիզէ ֆա՝իտէլի տիր քի, ՝կէչէն սէնէտէն պէրու եալընըզ իճրասընա տէյիլ, անճագ Նիյէթ էթմէյէ տախի ագտըմճէ պաշղամըշ սընըզ:
11 Շիմտի իսէ իճրասընը իքմալ էտինիզ. շէօյլէ քի նի-
յէթ էթմէյէ արզու պուլունտըղը միսիլլիւ, մալիք
12 օլտըղընըզա կէօրէ իքմալ տախի օլա: ՝Ջիրա էկէր էվվէլա արզու վար իսէ՝պիր ատէմին մալիք օլմատը-ղընա կէօրէ տէյիլ, անճագ օլտըղընա կէօրէ ՝Ե՛Ե՛՝
13 մագպուլ տըր: Ջիրա Ե՛Ե՛՝ ղայրիլէրէ րահաթ, վէ սիզէ սըգլէթ օլմասը տէյիլ, անճագ միւսավաթ
14 թարիգիյլէ, Շիմտիքի վագըթտա սիզին ֆազլանըզ անլէրին նօգսանը, անլէրին ֆազլասը տախի ՝Ե՛Ե՛
15 ՝Ե՛՝ սիզին նօգսանընըզ իչիւն օլմասը տըր. Թա քի՝ ՝Զօգ ՝Ե՛Ե՛Ե՛Ե՛ արթմատը, վէ ազ ՝Ե՛Ե՛Ե՛Ե՛ էքսիլմէ-
16 տի՝ տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ միւսավաթ օլա: Լաքին սիզին իչիւն պու ճէհտի Տիտոսըն գալպինէ իլգա է-
17 տէն Ալլահա շիւքր օլսուն. Ջիրա ՝ըէճայը գապուլ էթմէքլէ պէրապէր՝ զիյատէ ղայրէթի հասէպիյլէ քէնտի իրատէթիյլէ թարաֆընըզա ՝ազիմէթ էթտի:
18 Վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր արասընտա պէշարէթտէ մէտհի պուլունան, վէ պունտան ֆազլա ՝Րապպըն ՝իզզէթի վէ *սիզին արզունըզ՛՛ իչիւն խըտմէթ էյլէտիյիմիզ
19 իհսանը կէօթիւրմէք իւզրէ, ՝Քիլիսէլէր թարաֆընտան պիզէ եօլտաշ ինթիխապ օլունան ՝պիրատէրի
20 անընն իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք: Վէ պու պապտէ սագընըրըզ, քի խըտմէթ էթտիյիմիզ պու իհսան հագգընտա պիր քիմսէ պիզի թէվպիխ էթմէյէ:
21 Ջիւնքի եալընըզ Բապպրն հուզուրընտա տէյիլ, ՝անճագ ինսան հուզուրընտա տախի էյի շէյլէր գայ-
22 տընտա իզ: Վէ չօգ տէֆ՝ա չօգ շէյլէրտէ թէճրիպէ իլէ ղայրէթլի պուլտըղըմըզ, վէ շիմտի տախի սիզէ օլան զիյատէ ի՝թիմատընտան նաշի տահա զիյատէ ղայրէթլի պուլունան պիրատէրիմիզի անլէր իլէ պէ-
23 րապէր կէօնտէրտիք: Տիտոս հագգընտա իսէ, ՝պէնիմ շէրիքիմ վէ սիզին իչիւն էմէքտաշըմ տըր. պիրատէրլէրիմիզ իսէ քիլիսէլէր թարաֆընտան կէօն-
24 տէրիլէնլէր վէ Քրիստոսըն շէրէֆի տիրլէր: Իմտի սիզին մուհապպէթինիզին, ՝վէ պիզիմ սիզին հագգընըզտա օլան իֆթիխարըմըզըն պիւրհանընը անլէրէ վէ քիլիսէլէրին հուզուրընտա պէյան էտինիզ:

ՊԱՊ 9

Բէսուլըն անլէրէ քէնտինան էվվէլ Տիտոս իլէ բլֆիզլէրինի կէօնտէրմէսինին ա՛պ՛պինի զիբրլէ, 6 էրինի Թէմ՛լ կէՄիրէրէք անլէրի սէիսավվԹլէ ի՝անէ էյլէմէյէ Թէշվիգ էՅմէսի, 12 Պու խըտմէԹին մուգատտէսլէրին նօգսանընը Թէմամլատըգտան պաշգա, Ալլահա նիչէ շիւբրլէր ՝արզ օլունմասընա մուՅինէ օլաճաղը:

¯Ջիրա մուգատտէսլէր իչիւն օլաճագ *ի՝անէ խուսուսընտա սիզէ եազմամա հաճէթ եօգ տըր:

ֆ Պ. 2. 9։ Փիլ. 2. 12։ 16. 1, 3, 4։ Պ. 9. 1։ 9. 58։ Փիլ. 2. 6, 7։
ղ 2Սէլ. 3. 4։ Փիլիմ. 8. 21։ —— Մարկ. 12. 44։
բ Ա՛մաս. 11.29։24.17։ Րօմ.15.25, 26։ 1Կոր. 16. 1, 3, 4։ Պ. 9. 1։
գ Ես. 17։ Պ. 12. 18։
դ 1 Կոր. 1. 6։ 12. 8։
ե Պ. 9. 8։
զ 1 Կոր. 7. 6։
է ՄատԹ. 8. 20։ Դուկ. 9. 58։ Փիլ. 2. 6, 7։
ը 1 Կոր. 7. 25։
թ Էմս. 19. 17։ ՄատԹ. 10. 42։ 1Տիմ. 6. 18, 19։ Ղևտ. 13. 16։
ժ Պ. 9. 2։
ի Մարկ. 12. 43, 44։ Ղուկ. 21. 3։
լ Իսա. 16. 18։
խ Ես. 6։
ծ Պ. 4. 15։ [զումըզ.
* Ե՛Ե՛՝ պիգիմ ար-յէթ էթմէյէ արզու պուլունտըղը միսիլլիւ, մալիք
12 օլտըղընըզա կէօրէ իքմալ տախի օլա: ՝Զիրա էկէր էվվէլա արզու վար իսէ՝պիր ատէմին մալիք օլմատըղընա կէօրէ տէյիլ, անճագ օլտըղընա կէօրէ Ե՛Ե՛՝
13 մագպուլ տըր: Զիրա Ե՛Ե՛՝ ղայրիլէրէ րահաթ, վէ սիզէ սըգլէթ օլմասը տէյիլ, անճագ միւսավաթ
14 թարիգիյլէ, Շիմտիքի վագըթտա սիզին ֆազլանըզ անլէրին նօգսանը, անլէրին ֆազլասը տախի Ե՛Ե՛
15 ՝Ե՛՝ սիզին նօգսանընըզ իչիւն օլմասը տըր. Թա քի՝ ՝Զօգ Ե՛Ե՛Ե՛Ե՛ արթմատը, վէ ազ Ե՛Ե՛Ե՛Ե՛ էքսիլմէ-
16 տի՝ տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ միւսավաթ օլա: Լաքին սիզին իչիւն պու ճէհտի Տիտոսըն գալպինէ իլգա է-
17 տէն Ալլահա շիւքր օլսուն. Զիրա ՝ըէճայը գապուլ էթմէքլէ պէրապէր՝ զիյատէ ղայրէթի հասէպիյլէ քէնտի իրատէթիյլէ թարաֆընըզա ՝ազիմէթ էթտի:
18 Վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր արասընտա պէշարէթտէ մէտհի պուլունան, վէ պունտան ֆազլա ՝Րապպըն ՝իզզէթի վէ *սիզին արզունըզ՛՛ իչիւն խըտմէթ էյլէտիյիմիզ
19 իհսանը կէօթիւրմէք իւզրէ, ՝Քիլիսէլէր թարաֆընտան պիզէ եօլտաշ ինթիխապ օլունան ՝պիրատէրի
20 անընն իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք: Վէ պու պապտէ սագընըրըզ, քի խըտմէթ էթտիյիմիզ պու իհսան հագգընտա պիր քիմսէ պիզի թէվպիխ էթմէյէ:
21 Ջիւնքի եալընըզ Բապպրն հուզուրընտա տէյիլ, ՝անճագ ինսան հուզուրընտա տախի էյի շէյլէր գայ-
22 տընտա իզ: Վէ չօգ տէֆ՝ա չօգ շէյլէրտէ թէճրիպէ իլէ ղայրէթլի պուլտըղըմըզ, վէ շիմտի տախի սիզէ օլան զիյատէ ի՝թիմատընտան նաշի տահա զիյատէ ղայրէթլի պուլունան պիրատէրիմիզի անլէր իլէ պէ-
23 րապէր կէօնտէրտիք: Տիտոս հագգընտա իսէ, ՝պէնիմ շէրիքիմ վէ սիզին իչիւն էմէքտաշըմ տըր. պիրատէրլէրիմիզ իսէ քիլիսէլէր թարաֆընտան կէօն-
24 տէրիլէնլէր վէ Քրիստոսըն շէրէֆի տիրլէր: Իմտի սիզին մուհապպէթինիզին, ՝վէ պիզիմ սիզին հագգընըզտա օլան իֆթիխարըմըզըն պիւրհանընը անլէրէ վէ քիլիսէլէրին հուզուրընտա պէյան էտինիզ:

ղ 1Կոր.16.3,4։ Ես. 4, 6, 7։ Պ. 9. 8։
գ Պ. 12. 18։
դ Րօմ. 12. 17։ Փիլ. 4. 8։ 1 Պետ. 2. 12։
ե Փիլ. 2. 25։
զ Պ. 7. 14։ 9. 2. —— Ա՛մաս. 11. 29։ Րօմ. 15. 26։ 1Կոր. 16. 1։ Պ. 8. 4։ Գաղ. 2. 10։
է Ե՛Ե՛. խըտմէԹ

Digitized by Google

2 ֏Ջինքի արզունըզը պիլիրիմ. վէ պու պապտէ՝ ֏Ա-
քայիա կէչէն սէնէտէն պէրու հազըր տըր՝ տէյիւ
֏Մակեդոնիալըլարա սիզին իչիւն իֆթիխար էտի-
յորըմ, վի թարաֆընըզտան օլան ղայրէթ էքսէրինի
3 թէշվիգ էյլէմիշ տիր։ Լաքին պիզիմ՝ հագգընըզտա
օլան իֆթիխարրմըզ պու խուսուստա պիհուտէ օլ-
մայըպ՝ տէտիյիմ կիպի հազըր պուլունմանըզ իչիւն
4 ֏պիրատէրլէրի կէօնտէրտիմ. Օլմայա քի Մակեդո-
նիալըլար պէնիմ իլէ պէրապէր կէլիպ տէ՝ սիզի հա-
զըրլանմամըշ պուլտըգլարը թագտիրտէ, պիզ (տէ-
մէյէլիմ սիզ) պու ի՛թիմատլէ օլան իֆթիխարտա
5 մահճուպ օլալըմ։ Իմտի պիրատէրլէրէ րէճա էթմէյի
մուգթազի կէօրտիմ, քի էվվէլ եանընըզա կիտիպ՝
սիզին մուգատտէմա իխպար օլունան պէրէքէթինիզի
հազըրլայալար, շէօյլէ քի թամա՛ սուրէթիյլէ տէ-
յիլ, անճագ պէրէքէթ սուրէթիյլէ հազըր օլսուն։
6 ֏Շունու ֏էէյ՛ քի՝ գըլլէթլէ էքէն գըլլէթլէ պիչէր,
7 վէ պէրէքէթլէ էքէն պէրէքէթլէ պիչէր։ Հէր քես
֏հիզն վէ եա մէճպուրիյէթլէ տէյիլ, անճագ գալպի-
նին նիյէթինէ կէօրէ ֏էէ֏. ֏զիրա Ալլահ ճան ու
8 կէօնիւլտէն վէրէնի սէվէր։ ֏Վէ Ալլահ սիզէ հէր ՛ի-
նայէթի արթտըրմաղա գատիր տիր, թա քի հէր
վագըթտա հէր շէյտէ թամմ՛ քիֆայէթինիզ օլուպ՝
9 հէր խայր ՛ամէլտէ արթասընըզ։ Նիթէքիմ՝ ֏թէվզի՛
էտիպ ֆուգարայա վէրտի, սալահը իլէէպէտ պագը
10 տըր՝ տէյիւ եաղըլմըշ տըր։ Վէ ֏էքինճիյէ թօխսում
վէ թա՛ամ իչիւն էքմէք իհսան էտէն՝ սիզէ թօխսում
իհսան էտիպ չօղալտաճագ, վէ ֏սալահընըզըն մահ-
11 սուպաթընը արթտըրաճագ տըր. ֏թա քի պիզիմ վա-
սըթամըզէ Ալլահա շիւքրիւ մուճիպ օլան հէր ճէօ-
12 մէրտլիք իչիւն հէր շէյտէ ղանի օլասընըզ։ Զիրա
պու խըտմէթին իտարէսի եալընըզ ֏մուգատտէսէլէ-
րին նօգսանլարընը թէմամ՛լամայըպ՝ անճագ Ալլահա
13 նիչէ շիւքրլէրին արթմասընը մուճիպ օլուր։ Զինքի
֏պու խըտմէթին թէճրիպէսի վասըթասըյլէ, Քրիս-
տոսըն պէշարէթինէ օլան իգրարընըզըն իթա՛աթը
վէ քէնտիլէրէ վէ ճիմլէյէ օլան ֏միւշարէքէթինիզին
14 ճէօմէրտլիյի իչիւն Ալլահա համտ էտէրլէր։ Վէ քէն-
տիլէրի տախի սիզտէ օլան Ալլահընը ղայրէթ ՛ազիմ
իհսանընտան տօլայը ֏սիզէ իշթիյագ չէքէրէք, սի-
15 զին իչիւն տու՛ա էտէրլէր։ Իմտի Ալլահա՝ ֏թա՛րիֆ
օլունմազ ՛աթիյէսի իչիւն շիւքր օլսուն։

ՊԱՊ 10

Պօղոսըն քէնտի հագգընտա կէօրիւնիւշիւ զա՛իֆ վէ քէլամը հա-
գիր տիր տէյէն քեազիպ րէսուլլէրէ ճէվապ օլմագ իւզրէ քէնտի հիւ-
քիւմէթ ի րուհանիյէսինի, 11 վէ զա՛իպտէ նիճէ իսէ հուզուրտա տախի
էօյլէ օլաճաղընը գիքր ու պէյան էյմէյի. 12 հատտյաքընը Թէճավուզ
վէ ախէրլէրին էմէյի իլէ իֆթիխար էտինլէրի Ռա՛զիր էյլէմէսի.

Վէ պէն Պօղոս, ֏քի արանըզտա իքէն միւթէ-
վազը՛ամմա ղա՛իպ իքէն սիզէ տօղրու ճէսարէթլի
իմ, ֏Քրիստոսըն հիլմ ու լէթաֆէթիյլէ սիզէ քէնտիմ
2 րէճա էտէրիմ։ Նիյազ էտէրիմ ֏քի եանընըզտա պու-
լունտըղըմտա, պիզէ թէնճէ կէզէր նազարըյլէ պա-
գան պա՛զը քիմսէյէր հագգընտա ճէսարէթ էթմէք
նիյէթինտէ օլտըղըմ ի՛թիմատլէ ճէսուր պուլունմա-
3 յայըմ։ Զիրա թէնտէ օլարագ կէզէր իսէք տէ, թէնճէ
4 ճէնք էթմէյօրըզ։ ֏Զինքի ճէնկիմիզին ֏սիլահ՛ալրը
ճիսմանի օլմայըպ՝ ֏հիսարլար երգմագ իչիւն ֏Ա-
5 լահընն ՛ավնըյլէ գուվվէթլի տիր. Վէ Ալլահը պիլ-
մէքլիք ՛ալէյհինէ գալգըշան ֏թէսավվուրաթը վէ
հէր եիւքսէք շէյի երգարագ, ճիմլէ էֆքեաըը Քրիս-
6 տոսըն իթա՛աթընա էսիր էտէրիզ։ ֏Սիզին իթա՛ա-
թընըզ տախի թէմամ օլտըղընտա, ֏հէր իթա՛աթ-
7 սըզլըգտան ինթիգամ ալմաղա հազըր ըզ։ ֏Սուրէթ ի
զահիրէյէ՛մի պագարսընըզ. ֏էկէր պիր քիմսէ՝ Քրիս-
տոսըն իմ՛ տէյէրէք քէնտինէ ի՛թիմատ էտէրսէ,
քէնտիլիյինտէն շունու տա տիւշինսիւն քի՝ քէնտիսի
Քրիստոսըն օլտըղը կիպի, ֏քէզալիք պիզ տախի
8 [Քրիստոսըն ըզ]։ Զիրա Րապպըն՝ խարապիյէթինիզ
իչիւն տէյիլ, անճագ մա՛մուրիյէթինիզ իչիւն ֏պիզէ
վէրտիյի հիւքիւմէթիմիզտէն տօլայը՝ պիր ազ տահա
զիյատէ իֆթիխար էտէճէք օլուր իսէմ տէ, ֏մահճուպ
9 օլմայաճաղըմ։ Պ֏ա֏ա֏ ֏էէյ֏, թա քի մէքթուպլարդէ
10 սիզի գօրգուտըր կիպի կէօրիւնմէյէյիմ։ Զիրա ֏էէյ
տէյօր քի՝ Մէքթուպլարը աղըր վէ գուվվէթլի տիր,
֏լաքին ճէսէտինինն կէօրիւնիւշիւ զա՛իպ ՛վէ քէլա մը
11 հագիր տիր։ Պու մագուլէ քիմսէ՝ պիզ ղա՛իֆ իքէն
մէքթուպլար վասըթասըյլէ քէլամտա նասըլ իսէք,
հուզուրտա ՛ամէլտէ տախի էօյլէ պուլունաճաղըմզը
12 տիւշինսիւն։ ֏Զիրա քէնտիմիզի քէնտի քէնտիլէ-
րինի թավսիյէ էտէն պա՛զը քիմսէյէր իլէ ՛ատտ
էթմէյէ, հէմ տէ անլէրէ գըյաս էթմէյէ ճէսարէթ
էթմէյիզ. ֆագաթ անլէր քէնտիլէրինի քէնտիլէ-
րիյլէ էօյլիպ՝ քէնտիլէրինի քէնտիլէրինէ գըյաս էթ-
13 մէյէրիյլէ ֆէհմ էթմէզլէր։ ֏Լաքին պիզ էօյլիտէն
խարիճ շէյլէրէ տէյիլ, անճագ սիզէ գատար վասըլ
օլմագ իւզրէ՝ Ալլահընն պիզէ թագսիմ էթտիյի գա-

֏ Պ. 8. 19։
֏ Պ. 8. 10։
֏ Պ. 8. 24։
֏ Պ. 8. 6,17,18.22։
֏ Էմս. 11. 24։ 19. 17։ 22. 9։ Գաղ. 6. 8,9։
֏ Թէս. 15. 7։
֏ Խուր. 25. 2։ 35. 5։
֏ Էմս. 11.25։ Բօմ. 12. 8։ Պ. 8. 12։
֏ Էմս. 11. 24, 25։ 28. 27։ Փիլ. 4. 19։
֏ Մէզ. 112. 9։
֏ Ես. 55 .10։
֏ Ովս. 10 .12։
֏ Պ .1. 11։ 4. 15։
֏ Պ. 8. 14։
֏ Մատթ 5. 16։
֏ Իպր. 13. 16։
֏ Պ. 8. 1։
֏ Յակ. 1 17։
֏ Այ. 10։ Պ.12. 5,7,9։
֏ Բօմ. 12. 1։
֏ 1 Կոր. 21։ Պ. 13. 2,10։
֏ 1 Տիմ. 1. 18։ 2 Տիմ. 2 3։ [5 8։
֏ Եփես. 6. 13։ 1 Մէլ. 1 Երեմ 1. 10։
֏ Ա՛մալ. 7. 22։ 1Կոր. 2.5։ Պ.6.7։ 13.3,4։
֏ 1Կոր. 1. 19։ 3. 19։
֏ Պ. 2. 9։ 7. 15։
֏ Պ. 13. 2,10։
֏ Յովհ. 7. 24։ Պ. 5. 12։ 11. 18։ [4. 6։
֏ 1Կոր. 14.37։ 1Յովհ. Պ. 11. 6։
֏ 1Կոր. 3. 23։ 9.1։ Պ. 11. 23։
֏ Պ. 13. 10։
֏ Պ. 7. 14։ 12. 6։
֏ 1Կոր.2.3,4։ Այ.1։ Պ. 12.5,7,9։ Գաղ.4.13։
֏ 1Կոր. 1. 17։ 2. 1,4։ Պ. 11. 6։
֏ Պ. 3. 1։ 5. 12։
֏ Այ. 15։

Digitized by Google

14 Նունըն էօլչիւսինէ կէօրէ իֆթիխար էտէճէյիզ։ Զիրա
սիզէ վասըլ օլմատըգ կիպի հատտիմիզի թէճավուզ
էթմէյօրըզ. ՙչինքի Քրիստոսըն պէշարէթինտէ սիզէ
15 գատար պիւէ վասըլ օլտըգ։ ՚Ղայրիւէրին էմէքլէրի
հագգընտա էօլչիւտէն խարիճ շէյլէրլէ իֆթիխար էթ-
մէքտէ օլմայըգ՝ իմանընըզ արթտըգճա, գանունը-
16 մըզա կէօրէ սիզինլէ զիյատէ կէնիշլէնիրիզ, Վէ պաշ-
գասընըն գանունըյլէ հազըր շէյլէր իչիւն իֆթիխար
էթմէյէրէք, պէշարէթի սիզտէն էօթէ օլան եէրլէրտէ
17 վա՛զ էթմէք իւմիտինտէ իզ։ ՚Լաքին իֆթիխար էտէն՝
18 Բապպլէ իֆթիխար էթսին։ ՚Զիրա քէնտի քէնտինի
թավսիյէ էտէն տէյիւ, ՙանճագ Բապպլէն թավսիյէ
էթտիյի քիմսէ մագպուլ տըր։

ՊԱՊ 11

*Սախթէ բէսուլլէրի գապուլ էյթիքլէրինտէն տօլայը Պօղոսըն կո-
րընթոսըլըարը Ցա՛զիրի. 5 մէշհուր բէսուլլէրտէն պիր նօգսանը օլմա-
տըղընը, 7 վէ քիմսէյէ պար օլմայարագ, անլէրէ պէշարէթի պիւա
՝իվազ Ցէպղիր էյթտիյինի զիքր ու պէյան էյմէյի. 13 սախթէ բէսուլ-
լէրտէն պիր ճինէյէ էանա օլմատըգտան պաշգա, 23 Քրիստոս իչիւն
օլան խըտմէթի սէպէպլինտէն, չէրտիյի մուզայագաւար ճինէյիյլէ ան-
լէրտէն չօգ էֆգալ իտիյինի պէյան էյլէմէի։*

Քեաշքի ՙ՚ագըլսըզլըղըմա պիր ազ թէհամմիլ
էտէ իտինիզ. վէ եինէ պանա թէհամմիլ էտինիզ։
2 ՚Զիրա սիզին իչիւն Աւլահըն ղայրէթիյլէ ղայրէթլի իմ.
չինքի սիզի պիր էրէ, եա՛նի ՚Քրիստոսա ՙփաք պա-
3 քիրէ՚արզ էթմէք իչիւն ՙնիշանլատըմ։ Ամմա գօր-
գարըմ քի՝ ՙերլան քէնտի հիլէսիյլէ Եւայը ալտաթ-
տըղը միսիլլիւ, ՚պէօյլէճէ սիզին զիհնինիզ տախի
Քրիստոստա օլան խուլուստան իֆսատ օլունաճագ
4 տըր։ Զիրա էկէր պիրի կէլիպ՝ պիզիմ վա՛զ էթմէտի-
յիմիզ պաշգա պիր Յիսուս վա՛զ էտէճէք օլուր իսէ,
եախօտ ալմատըղընըզ պաշգա պիր րուհ, ՚վէ եա
գապուլ էթմէտիյինիզ տիկէր պիր պէշարէթ ալաճագ
իսէնիզ, ՚պէօյէ ՚ՙ՚ե՛նէ էյի թէհամմիլ էտէր իտինիզ։
5 Զիրա ՚էն մէշհուր բէսուլլէրտէն հիչ պիր նօգսանըմ
6 եօգ տըր զանն էտէրիմ։ ՚Վէ քէլամտա ճահիլ իսէմ
տէ՝ ՚՚իլմտէ տէյիւ իմ. Վէ լաքին հէր շէյտէ հէր
7 վէճհլէ սիզէ պէյան օլունտըգ։ Աւլահըն պէշարէթինի
սիզէ պիւա ՚իվազ թէպշիր էթտիյիմտէ՝ եիւքսէլմէնիզ
իչիւն ՚քէնտիմի ալչագլաթմամլէ կիւնաճհ մը էթտիմ։
8 Սիզին խըտմէթինիզ իչիւն սա՛իր քիւիսէլէրտէն ՚իւ-
9 լիֆէ ալարագ անլէրի սօյտըմ։ Վէ սիզին եանընըզ-
տա իքէն, միւհթաճ օլտըմ իսէ տէ՝ ՚քիմսէյէ սըգլէթ

1 1Կոր. 3.5,10։ 4. 15։ 9. 1։
2 Բօմ. 15. 20։
3 Ես. 65. 16։ Երեմ. 9. 24։ 1 Կոր. 1. 31.
4 Ելմս. 27. 2։
5 Բօմ. 2.29։ 1Կոր.4.5։
6 Այ. 16։ Պ. 5. 13։
7 Դաղ. 4. 17, 18։
8 Կող. 1. 28։
9 Դեւ. 21. 13։
10 Ովս. 2. 19,20։ 1Կոր. 4. 15։
11 Թէբ.3.4։Յովհ.8.44։
12 Եփես. 6. 24։ Կող. 2. 4, 8, 18։ 1Տիմ. 1. 3։ 4. 1։ Ժողր. 13. 9։ 2 Պետ. 3. 17։
13 Դաղ. 1. 7, 8։
14 1Կոր. 15. 10։ Պ. 12. 11։ Դաղ. 2. 6։
15 1Կոր. 1.17։ 2. 1,13։ Պ. 10. 10։
16 Եփես. 3. 4։
17 Պ.4.2, 5.11, 12.12։
18 Ա՚մաղ. 18. 3։ 1 Կոր. 9. 6, 12։ Պ. 10. 1։
19 Ա՚մաղ. 20. 33։ Պ.12. 13։ 1Մէլ. 2.9։ 2Մէլ. 3. 8, 9։
20 Փիլ. 4. 10, 15, 16։
21 Պ. 2. 17։ Փիլ. 3. 2։ Տիտ. 1. 10, 11։
22 Բօմ. 9. 1։
23 1 Կոր. 9. 15։
24 Պ. 6. 11։ 7.3։12.15։
25 1 Կոր. 9. 12։
26 Ա՚մաղ. 15. 24, Բօմ. 16. 18։ Դաղ. 1.7,6. 12։ Փիլ.1.15։ 2Պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 4. 1։ վահ. 2. 2։
27 Դաղ. 1. 8։
28 Պ. 3. 9։
29 Փիլ. 3. 19։
30 Ա՚մ. 1։ Պ. 12. 6, 11։
31 1 Կոր. 7. 6, 12։
32 Պ. 9. 4։
33 Փիլ. 3. 3, 4։
34 1 Կոր. 4. 10։
35 Դաղ. 2. 4։ 4. 9։
36 Պ. 10. 10։
37 Փիլ. 3. 4։
38 Ա՚մաղ. 22.3։ Բօմ.11. 1։ Փիլ. 3. 5։
39 1 Կոր. 15. 10։
40 Ա՚մաղ. 9.16։ 20. 23. 21. 11։ Պ. 6. 4, 5։
41 1 Կոր. 15. 30-32։ Պ. 1. 9,10։ 4. 11։ 6.9։
42 Թէս. 25. 3։

Digitized by Google

25 պիրէր էքսիք ⁂ եէ եէտիմ. ⁻ԳամՀըյլէ իւչ տէֆ'ա
տէօյիւլտիմ. ⁼պիր տէֆ'ա թաշլանտըմ, ⁼իւչ տէֆ'ա
կէմիյլէ գարայա տիւշտիմ, պիր կիւն պիր կէճ էն-
26 կինտէ գալտըմ: Զօգ տէֆ'ա եօլճըլըգտա, ըրմագ-
լար թէհլիքէլէրինտէ, հարամիլէր թէհլիքէլէրինտէ,
⁼միլլէթիմ թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, ⁼թա'իֆէ-
լէր թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, շէհրտէ թէհլիքէ-
լէրտէ, չէօլտէ թէհլիքէլէրտէ, տէնիզտէ թէհլիքէ-
լէրտէ, սախթէ պիրատէրլէր արասընտա թէհլիքէ-
27 լէրտէ պուլունտրմ. Էմէք վէ զահմէթտէ, ⁻չօգ տէֆ'ա
ույգուսըզլըգտա, ⁼աճլըգ վէ սուսըզլըգտա, չօգ տէֆ'ա
եէմէքսիզլիքտէ, սօղուգտա վէ չըփլագլըգտա պու-
28 լունտրմ. Խարիճի շէյլէրտէն մ'տա հէր կիւն իւզէ-
րիմէ պիրիքէն՝ ⁼ճիւմլէ քիլիսէլէրին էնտիշէսի տիր:
29 ⁼Քիմ զ'ինֆլէնիր տէ, պէն զ'ինֆլէնմէմ. քիմ սիւր-
30 չէր տէ, պէնիմ եիւրէյիմ եանմազ: Ինֆինիխար էթ-
մէք լազըմ կէլսէ, ⁼զ'ինֆլիյիմէ միլեթ'ալլըգ շէյ-
31 լէրլէ ինֆինիխար էտէրիմ: ⁼Իլէլէպէտ միւպարէք, վէ
Բապպըմըզ Յիսուս Քրըստոսըն փէտէրի օլան ⁻Ալ-
32 լահ եալան սէօյլէմէտիյիմի պիլիր: ⁼Դամասկոստա
Արետա մէլիյին վալիսի պէնի թութմագ գաստըյլէ
Դամասկոսըլըարըն շէհրինի թահթ ը մուհաֆազայա
33 ալտը. Պէն տէ փէնճէրէտէն պիր զէնպիլ իլէ հիսար-
տան աշաղը էնտիրիլիպ՝ էլլէրինտէն գուրթուլտրմ:

ՊԱՊ 12

*Պօղոսն քէնտինէ իզնար օլունան վահիլէրին քէսրէթիյլէ տէյիլ, 9 Անճագ բէնտի զ'ֆըյլէ ինֆինիխար էյլէտիյինի զիքր էտէրէք, 11 քէն-
տինի ինֆինիխար էթմէյէ մէնգուր էյլէտիքլէրի իչիւն անէրի Ռ'գիր էթմէսի. 14 իւչիւնճի բկրի եանդարընա փէտերանէ մուհապկմէլ կէլճէյինի վ'տ իլէ, 20 կէլտիյինտէ շույէտ անէրի իսթէմէտիյի պիր հալտէ պուլաճաղընա էակֆ էյլէմէսի:*

Վագա'ա ինֆինիխար էթմէք պանա ֆա'իտէ *էթ-
մէզ. իմտի Բապպըն րիւ'յալարընա վէ վահելիէրինէ
2 կէլէլիմ: ⁻Քրիստոստա պիր ատէմ պիլիրիմ. պու
ատէմ (ճէսէտտէ մի՝ պիլմէմ, եօգսա ճէսէտտէն խա-
րի՞ճ մի՝ պիլմէմ, Ալլահ պիլիր,) օն տէօրթ սէնէ
3 մուգատտէմ ⁼անսըզըն իւչինճիւ կէօյէ ալընտը: Վէ
պէօյլէ պիր ատէմի պիլիրիմ. (ճէսէտտէ՞ մի, ճէսէտ-
4 տէն խարի՞ճ մի՝ պիլմէմ, Ալլահ պիլիր,) ⁼Անսըզըն
ճէննէթէ ալընըպ՝ թա'պիր օլունմազ վէ սէօյլէմէսի
5 ատէմէ ճա'իզ օլմայան սէօզլէր իշիհտի: Պէօյլէ պիր
քիմսէ հագգընտա իֆինիխար էտէճէյիմ, ⁼ամմա քէն-

տի հագգըմտա զ'ինֆլիքլէրիմտէն ղայրի պիր չ
6 իչիւն ինֆինիխար էթմէյէճէյիմ. ⁼Զիրա ինֆինիխ
էթմէք իսթէյէճէք օլուր իսէմ տէ, 'ագըլսըզ օլմ
յաճաղըմ, չիւնքի հագիգաթը սէօյլէյէճէյիմ. Լա
քին պիր քիմսէ պէնի կէօրտիյիւնտէն, եա պէնտէ
իշիհտիյի շէյտէն զիյատէ պանա ի'թիպար էթմէ
7 սին՝ տէյիւ սագընըրրմ: Վէ վահիլէրին քէսրէթի
տէն նաշի թէքէպպիւր էթմէյէյիմ՝ տէյիւ, ⁼թէ
նիմտէ պիր տիքէն, եա'նի պէնի թա'ճիզ էթմէ
իչիւն ⁼պիր Շէյթան մէլէյի վէրիլտի, քի թէքէ
8 պիւր էթմէյէյիմ. ⁼Պունուն պէնտէն տէֆ'ի հագգընմ
9 Բապպա իւչ տէֆ'ա րէճա էթտիմ իսէ տէ, Պան
Պէնիմ'ինայէթիմ սանա քեաֆի տիր, զիրա գուվվ
թիմ զ'ինֆլիքտէ թէքմիլ օլուր՝ տէտի. իմտի ի
խաթըրլէ ⁼զ'ինֆլիքլէրիմտէն տօլայը ինֆինի
էթմէյի թէրճիհ էտէրիմ, ⁼թա քի Քրիստոսըն գու
10 վէթի պէնիմ իւզէրիմտէ սաքին օլա: ⁼Պու էճլ
Քրիստոս իչիւն զ'ինֆլիքլէրէ, սիթէմլէրէ, զար
րէթլէրէ, թէ'ատիյէ վէ մուզայագալարա բազի
11 ⁻չիւնքի զ'ինֆ օլտըղըմ զէման գուվվէթլի իմ: [ին
թիխար էթմէքլէ] ⁼'ագըլսըզ օլտրմ. պէնի սիզ մէ
պուր էթտինիզ, ⁼զիրա հիչ պիր շէյ տէյիլ իսէմ տ
Պէն մէշհուր րէսուլլէրտէն պիր նօգսանըմ օլմա
իչիւն՝ պէն թարաֆընըզտան թավսիյէ օլունմալը
12 տիմ: ⁼Վագա'ա 'ալամէթլէր, միւ'ճիզէլէր վէ գու
վէթլի իշլէրլէ արանըզտա րէսուլ 'ալամէթլէրի
13 մալ ը սապրլէ իճրա օլունտու: ⁼Զիրա սիզ սա'իր
լիսէլէրտէն նէ՞ խուսուստա աշաղը գալտընըզ. ⁻չ
գատար վար քի՝ պէն քէնտիմ սիզէ սըգլէթ վէր
տիմ. ⁼պու հագգսըզլըղը պանա 'աֆվ էտինիզ:
14 ⁼Իշթէ իւչիւնճիւ քէրրէ եանընըզա կէլմէյէ հա
իմ, վէ սիզէ սըգլէթ վէրմէյէճէյիմ. ⁼զիրա սի
օլանը տէյիլ, անճագ սիզի արարըմ. ⁻չիւնքի էվ
տըն վալիտէյն իչիւն տէյիլ, ամմա վալիտէյնին
15 լատ իչիւն մալ ճէմ' էթմէսի իճապ էտէր: ⁻Վէ էկ
պէն սիզի զիյատէ սէվտիքճէ ազ սէվիլիյօր իսէմ
⁻ճանլարընըզ իչիւն ⁻ճան ու կէօնիւլտէն սարֆ էտ
ճէյիմ, հէմ սարֆ օլունաճաղըմ:
16 Լաքին ֆարզ էտէլիմ քի ⁻պէն սիզէ սըգլէթ վէ
մէտիմ, անճագ ֆէննպազ օլմաղլէ սիզի հիլէ
17 թութտրմ: ⁼Սիզէ կէօնտէրտիյիմ քիմսէլէրին
18 վասըթասըլէ սիզտէն իսթիֆատ՞ մի էթտիմ: ⁻Տ
տոսա րէճա էթտիմ, ⁻վէ անընը իլէ պէրաբէր օլ

---

* Եաթօթ՝էմէգիաև տէ, յազըմ տըր

- Ա'մալ. 16. 22։
- Ա'մալ. 14. 19։
- Ա'մալ. 27. 41։
- Ա'մալ. 9. 23։ 13. 50։ 14. 5։ 17. 5։ 20. 3։ 21. 31։ 23. 10, 11։ 25. 3։
- Ա'մալ. 14. 5։ 19. 23, վէ զայրի։
- Ա'մալ. 20. 31։ Պ. 6. 5։
- 1Կոր. 4. 11։
- Պագ Ա'մալ. 20. 18, վէ զայրի։ Բամ. 1. 14։
- 1Կոր. 8. 13։ 9. 22։
- Պ. 12. 5, 9, 10։
- Բամ. 9. 5։
- Բամ. 1. 9։ 9. 1։ Պ. 1. 23։ Դաղ. 1. 20։ 1Մէկ. 2. 5։
- Ա մալ. 9. 24, 25։

——

- Յոբ. 2. 7։ Ղուկ. 13. 16։
- Պագ Թէս. 3. 23-27։ Մատթ. 26. 44։
- Պ. 11. 30։
- 1Պետ. 4. 14։
- Բամ. 5. 3։ Պ. 7. 4։
- Պ. 13. 4։
- Պ. 11. 1, 16, 17։
- 1Կոր. 3. 7։ 15. 8, 9։ Եփես. 3. 8։
- Պ. 11. 5։ Դաղ. 2. 6-8։
- Բամ. 15. 18, 19։ 1Կոր. 9. 2։ Պ. 4. 2։ 6. 4։ 11. 6։
- 1Կոր. 1. 7։
- 1Կոր. 9. 12։ Պ. 11. 9։
- Պ. 11. 7։
- Պ. 13. 1։
- Ա'մալ. 20. 33։ 1Կոր. 10. 33։
- 1Կոր. 4. 14, 15։
- Պ. 6. 12, 13։
- Յովհ. 10. 11։ Կող. 1. 24։ 2Տիմ. 10։
- 1Մէկ. 2. 8։ Փիլ.
- Պ. 11. 9։
- Պ. 7. 2։
- Պ. 8. 6, 16, 22։
- Պ. 8. 19։

Digitized by Google

րատէրի կէօնտէրտիմ իսէ, ’ածէպա Տիտոս սիզտէն իսթիֆատէ էթտի՛ մի. պիզ հէման պիր րուհտա, հէման պիր թարիգտէ եւրիւ՞մէտիք մի։
9 Էենէ սիզէ թէպրիյէ ի զիմմէ՛թ մի էտիյօրըզ՝ զանն էտէրսինիզ. Աւլահըն հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէյօրըզ. վէ պու շէյլէրին ճիւմլէսի, էյ սէվկիւլիւէր, սիզին մա’մուրիյէթինիզ իչիւն տիր։
10 Զիրա գօրգարըմ՛ քի կէտիյիմտէ, սիզի իսթէտիյիմ՛ հալտէ պուլմայաճաղըմ՛, ’պէն տախի սիզէ իսթէմէտիյինիզ հալտէ պուլունաճաղըմ՛, վէ նիզա’լար վէ հասէտլէր վէ ղազապ վէ միւնազա’ա վէ ղայպէթ վէ ղամմազըզ վէ թէքէպպիւր վէ իխթիլալ պօլմասընդան։
11 Վէ էինէ կէտիյիմտէ, Աւլահըմ՛ պէնի եանընըզտա թէզլիլ էտէճէ՛ք, վէ մուգատտէմա կիւնահ էթմիշ օլուպ՝ էթտիքլէրի նափաքլիք վէ զինա վէ ֆիւճուրտան թէվպէ էթմէմիշ չօգ քիմսէյէր իչիւն մահզուն օլաճաղըմ։

ՊԱՊ 13

Թարաֆլալընա կէտիյինտէ միւՀՀէհիմէր հագգընտա քէնտինին բէսուլանէ հիւքիւմէթինի էսիրկէմէյէրէք իճրա էտէճէյի. 5 քէնտիէրինի իւմիհան էտիպ, տահա եանլարընա կէլմէզտէն էվվէլ իպլահ ը հալ էՀմէլէրինէ տա՛իր Ձէնպիհի. 11 ՆասիհաՀ ը ’ումումիյէ վէ տու՛ա իլէ խաՀմ ը րիսալէ էՀմէսի.

Թարաֆընըզա կէլէճէյիմ՛ պու իւչիւնճիւ տէֆ՛ա տըր. էիքի եա իւչ շահիտին աղզընյլէ հէր սէօզ սա-
2 պիթ գըլընաճագ տըր։ էեվվէլա սէօյլէտիմ՛, վէ իքինճի տէֆ՛ա հազըր կիպի՝ փէշին սէօյլէյօրըմ՛ վէ ղա՛իպ օլարագ՝ պէն մուգատտէմա կիւնահ էտէնէլէրէ վէ սա՛իրլէրին ճիւմլէսինէ շիմտի եազարըմ՛ քի թէքրար կէլտիյիմտէ էսիրկէմէյէճէյիմ՛. Զինքի Քրիստոսըն պէնտէ սէօյլէմէսինին պիր պիւրհանընը արայօրսընըզ. օ տախի սիզին իչիւն զա’իֆ օլմայրպ
4 Ւանճագ արանըզտա գուվվէթլի տիր։ էՁինքի զա’իֆլիքէլէ սալպ օլունտու իսէ տէ, էԱլլահըն գուտրէթիյլէ եաշայօր. Ւքէզալիք պիզ տախի անտէ զա’իֆ իսէք տէ, եինէ Աւլահըն գուտրէթիյլէ սիզին իչիւն
5 անընը իլէ պէրապէր եաշայաճաղըզ։ Իմանտա՞ մը սընըզ՝ տէյիւ Ւքէնտինիզի թէճրիպէ էտինիզ. քէնտինիզի իմթիհան էյլէյինիզ. եօգսա քէնտինիզի, էեա՛նի Յիսուս Քրիստոս սիզտէ պուլունտըղընը պիլմէ՛զ մի սինիզ. Ւմէկէր քի մէրտուտ պուլունմըշ օլասընըզ։
6 Ամմա ումարըմ՛ քի պիզիմ մէրտուտ օլմատըղըմըզը
7 պիլէճէ՛քսինիզ։ Վէ պիր քէմիլիք էթմէմէնիզ իչիւն Աւլահա նիյազ էտէրիմ. Ւէյ՞ղա՛ տախի պիզիմ մագպուվ կէօրիւնմէմիզ իչիւն տէյիւ, ’անճագ պիզ մէրտուտ կիպի օլսագ պիլէ, սիզին խայր իշլէմէնիզ ի-
8 չիւն տիր։ Զիրա հագիգաթա մուղայիր պիր շէյ եափամայըպ՝ անճագ հագիգաթ իչիւն եափա պիլիրիզ։
9 Զիրա Ւպիզ զա’իֆ օլուպ՝ սիզ իսէ գուվվէթլի օլտըղընըզ զէման մէսրուր իզ. Ւվէ նիյազըմըզ տախի սի-
10 զին քէմալընըզ իչիւն տիր։ ’Պու սէպէպտէն ղա’իպ իքէն պու շէյլէրի եազըյօրըմ՛, թա քի հազըր իքէն Բապըն խարապիյէթ իչիւն տէյիւ, անճագ մա’մուրիյէթ իչիւն Ղանա վէրտիյի հիւքիմէթէ կէօրէ Ւշիտտէթլէ մու’ամէլէ էթմէյէյիմ՛։
11 Նիհայէթ, էյ պիրատէրլէր, սաղ օլասընըզ. քեամիլ վէ միւթէսէլլիլ վէ Ւհէմէֆքեար օլուպ՝ սէլամէթ իւզրէ օլունըզ. Ւվէ մուհապէթ վէ սէլամէթ մէնպա՛ը
12 օլան Աւլահ սիզին իլէ օլաճագ տըր։ ՒՄուգատտէս
13 էօփիւշլէ եէքտիկէրինիզի սէլամլայընըզ։ Ձիմէ
14 մուգատտէսլէր սիզէ սէլամ էտէր։ Ւրապպ Յիսուս Քրիստոսըն ’ինայէթի վէ Աւլահըն մուհապէթի Ւվէ Րուհ իպ Գուտսըն միշարէքէթի ճիմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ա Գ. 5. 12։
բ Բամ. 9. 1։ Գ. 11.31։ 1 Կոր. 10. 33։ 1 Կոր. 4. 21։ Գ. 10. 2։ 13. 2, 10։ Գ. 2. 1, 4։ Գ. 13. 2։
գ 1 Կոր. 5. 1։
դ Գ. 12. 14։
ե Ա՛ս. 35. 30։ Թէս. 17.6։19.15։ Մատթ. 18. 16։ Յովհ. 8. 17։ Ւհպր. 10. 28։
զ Գ. 10. 2։
է Գ. 12. 21։
ը Գ. 1. 23։
թ Մատթ. 10.20։ 1Կոր. 5. 4։ Գ. 2. 10։
ժ 1 Կոր. 9. 2։ [3. 18։
ի Փիլ. 2. 7,8։ 1 Պետ. 2.2։3.16։1Պետ.3.8։
լ Բամ. 15. 33։
խ Բամ. 16. 16։ 1 Կոր. 16. 20։ 1Մէլ. 5. 26։ 1 Պետ. 5. 14։
ծ Բամ. 16. 24։
կ Փիլ. 2. 1։
ա Բամ. 6. 4։
բ Պագ Գ. 10. 3, 4։
գ 1 Կոր. 11. 28։
դ Բամ.8.10։ Գաղ.4.19։
ե 1 Կոր. 9. 27։
զ Գ. 6. 9։ [12.5,9,10։
է 1Կոր.4.10։ Գ.11.30։
ը 1 Մէլ. 3. 10։
թ 1 Կոր. 4. 21։ Գ.2.3։ 10. 2։ 12. 20, 21։
ժ Գ. 10. 8։
ի Տիտ. 1. 14։
լ Բամ. 12. 16,18։ 15. 5։ 1 Կոր. 1. 10։ Փիլ.

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ԳԱՂԱՏԻԱԼԸԼԱՐԱ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Դաղատիալըլարըն զայրի պիր պէշարէՔէ սէրի՛էն ինՔիզալ էՔտիքէրինէ Պօղոս ըէսուլըն Քէ՛աճճիւպ, 8 վէ քէնտիսինէն Քէպշիր էՔտիյի պէշարէՔտէն զայրիսինի Քէպշիր էտէնլէրէ լա՛նէՔ էՔմէսի. 11 վէ Քէպշիր էյլէտիյի պէշարէՔի ինսանտան տէյիլ, անճագ Ալլահտան ալմըշ իտիյինի, 14 վէ իմանա կէլմէզտէն էվվէլ օլան հալինի, 17 վէ իմանա կէլտիյի կիպի տա՛ազապ նէ եափտըղընը անլէրէ զիքր ու պէյան էՔմէսի։

Պօղոս, ՙինսան թարաֆընտան տէյիլ վէ ինսան վասըթասըյլէ տէյիլ, ՚անճագ Յիսուս Քրիստոսըն ՚վէ անը էօլիւէրտէն իհեա էտէն փէտէր Ալլահըն 2 թարաֆընտան րէսուլ օլարագ, ՙվէ պէնիմ իլէ պէ-րապէր պուլունան ճիմլէ պիրատէրլէր ՙԳաղատիա 3 քիլիսէլէրինէ փէտէր Ալլահ թարաֆընտան, վէ փէ-տէրիմիզ Ալլահըն իրատէԹինէ կէօրէ, ՙպու հազըր եարամազ տիւնեատան պիզի խէլաս էՔմէՔ իւզրէ, ՙկիւնահլարըմըզ իչիւն քէնտինի թէսլիմ էՔմիշ օլան 4 Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան, ՚Սիզէ 5 ՚ինայէԹ վէ սէլամէԹ օլսուն։ Ալլահ էպէտ իւլ ապատ համտ օլսուն։ Ամին։

6 ՚Սիզի Քրիստոսըն ՚ինայէԹինէ տա՛վէԹ էտէնտէն պաշգա պիր պէշարէՔէ պէօյլէ չարչապուգ տէօնտիւ-7 յինիւզէ թէ՛աճճիւպ էտէրիմ։ ՚Պու տախի պաշգա տէյիլ տիր, ՚անճագ սիզի միւզԹարիպ էտէն վէ Քրիստոսըն պէշարէԹինի թահրիֆ էՔմէՔ իսԹէյէն 8 պիր թագըմ քիմսէյէր վար տըր։ ՙԱաքին էկէր պիզ եախօտ սէմատան պիր մէյէՔ պիլէ պիզիմ սիզէ թէպ-շիր էՔտիյիմիզ պէշարէՔտէն ղայրիսինի սիզէ թէպ-9 շիր էտէր իսէ, մէլ՛ուն օլսուն։ Մուգատտէմա տէտի-յիմիզ կիպի, շիմտի տախի եինէ տէրիմ քի՝ ՚էկէր պիր քիմսէ գապուլ էՔտիյինիզտէն պաշգա պիր պէ-10 շարէԹ սիզէ թէպշիր էտէր իսէ, մէլ՛ուն օլսուն։ ՚Զիրա շիմտի ՙատէմլէրի՛ն րիզասընը մը, եօգսա Ալլահի՛ն րիզասընը մը արարըմ. ՙեախօտ ատէմլէրի՛ խօշնուտ էՔմէՔ արզուսընտա մի իմ. զիրա էկէր ատէմլէրի խօշնուտ էՔսէ իտիմ, արԹըգ Քրիստոսըն գուլու օլմազ իտիմ։

11 ՚Էյ պիրատէրլէր, Թարաֆըմտան սիզէ թէպշիր օլունան պէշարէԹին ինսանա կէօրէ օլմատըղընը 12 պիլտիրիրիմ։ ՙԶիրա պէն նէ անը ինսանտան ալտըմ, նէ տէ թա՛լիմ օլունտըմ, ՚անճագ Յիսուս Քրիստո-13 սըն վահեի իլէ ՙտըմ։ Զիրա պէնիմ պիր զէման տի-յանէԹ ի Եէհուտիյէտէ օլան հարէՔէԹլէրիմի, եա՛նի ՚Ալլահըն քիլիսէսինէ հատտէն զիյատէ Թէՙատտի ՚վէ 14 անը խարապ էՔմէՔտէ օլտըղըմը, վէ ՚էճատտըմընը րիվայէԹլէրինէ ՙզիյատէսիյլէ ղայրէԹլի օլարագ, միլլէԹիմտէ պուլունան չօգ ագրանըմտան զիյատէ տիյանէԹ ի Եէհուտիյէտէ Թէրագգը էյլէտիյիմի ի-15 շիԹմիշ սինիգ։ Լաքին ՙպէնի վալիտէմին րահմին-տէն այրըլա՝ քէնտի ինայէԹի վասըթասըյլէ տա՛-16 վէԹ էտէն Ալլահ, ՙԹա՛իֆէլէր արասընտա թէպ-շիր էՔմէՔ իչիւն, ՙքէնտի Օղլընը պանա քէշֆ էՔ-մէյի միւնասիպ կէօրտիյիւ վագըԹտա՝ տէրհալ ՙԹէ-17 նէ վէ գանա տանըշմատըմ. Հէմ տախի Երուսաղէմէ, պէնտէն էվվէլ րէսուլ օլանլարըն եանընա չըգմայըպ՝ ֆագաԹ ՚Արապիսթանա կիԹտիմ, վէ եինէ Դամաս-18 կոսա ՚ավտէԹ էՔտիմ։ Անտէն իչ սէնէ սօկրա, Պետրոս իլէ կէօրիւշմէՔ իւզրէ, ՙԵրուսաղէմէ չըգրպ՝ 19 եանընտա օն պէշ կիւն մէքս էյլէտիմ։ Վէ լաքին ՙրէսուլլէրտէն Վրապպընգարնտաշը Յակոբոստան 20 ղայրիսինի կէօրմէտիմ։ Վէ սիզէ եազմագտա օլտը-ղըմ շէյլէր խուսուսընտա, եալան սէօյլէմէտիյիմ 21 ՙԱլլահըն հուզուրընտա ՚…ն տըր։ ՚Անտէն սօկրա 22 Սիւրիա իլէ Կիլիկիա սէմԹլէրինէ կէլտիմ։ Վէ ՚Քրիս-տոստա օլան ԵէհուտիյէՔ քիլիսէլէրինէ շախսէն Թա-23 նընմըշ տէյիլ իտիմ. Անճագ՝ Պիզէ պիր զէման Թէՙատտի էտէն՝ մուգատտէմա խարապ էՔտիյի իմա-նը շիմտի Թէպշիր էտիյօր՝ տէյիւ խապէր ալարագ, 24 Հագգըմտա Ալլահա համտ էտէրլէր իտի։

ա Այ. 11,12։
բ Ա՛մալ. 9. 7։ 22. 10, 15,21։ 26. 16։ Տիտ. 1. 2։
գ Ա՛ծալ. 2. 25։
դ Փիլ. 2. 22։ 4. 21։
ե 1Կոր. 16. 1։
զ Պագ ես.65.17։ Յովհ. 15.19։ 17.14։ Ի՛պր. 2. 5։ 6. 5։ 1Յովհ. 5. 19։
է ՄատԹ. 20. 28։ Բօմ. 4. 25։ Պ.2.20։ Տիտ. 2. 13,14։
ը Բօմ. 1. 7։ 1Կոր. 1. 3։ 2Կոր. 1.2։ Եփես. 1 2։ Փիլ. 1.2։ Կող. 1.2։ 1Թէս.1.1։ 2Թէս. 1 2։ 2Յովհ. 3։
թ Պ. 5. 8։
ժ 2Կոր. 11. 4։
ի Ա՛մալ.15.1,24։2Կոր. 2. 17։ 11. 13։ Պ. 5. 10,12։
լ 1Կոր. 16. 22։
խ Ի՛սա. 4. 2։ 12. 32։ Լուս.30. 6։ Վահ.22. 18։
ծ 1Թէս. 2. 4։
կ 1Մաթէ.24.7։ ՄատԹ. 28. 14։ 1Յովհ. 3. 9։
հ 1Թէս. 2.4։ Յակ. 4.4։
ձ 1Կոր. 15. 1։
ղ 1Կոր. 15. 1,3։ Այ.1։
ճ Եփես. 3. 3։
մ Ա՛մալ. 9. 1։ 22. 4։ 26. 11։ 1Տիմ. 1.13։
յ Ա՛մալ. 8. 3։
ն Երեմ. 9.14։ ՄատԹ. 15. 2։ Մարկ. 7. 5։
շ Ա՛մալ. 22. 3։ 26. 9։ Փիլ. 3 6։
ո Ես. 49.1,5։ Երեմ. 1. 5։ Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ 22. 14, 15։ Բօմ. 1. 1։
չ Ա՛մալ. 9։ 15։ 22.21։ 26. 17,18։ Բօմ. 11. 13։ Եփես. 3. 8։
պ 2Կոր 4. 6։
ջ ՄատԹ.16.17։ 1Կոր. 15. 50։ Եփես. 6.12։
ռ Ա՛մալ. 9. 26։
ս 1Կոր. 9. 5։
վ ՄատԹ.13.55։ Մալ.կ. 6. 3։
տ Բօմ. 9. 1։
ր Ա՛մալ. 9. 30։
ց Բօմ.16.7։ 1Թէս.2.14։

Digitized by Google

ՊԱՊ 2

Իսուլըն Քէքրար Երուսաղէմէ նէ գէման վէ նէ մագուէտլէ կիՔտիյի, 3 րէֆիգի օլան Տիտոսըն խիՔան օլունմադա մէՆպուր օլմատըդը, 11 ԱնԹաքիատա Պետրոսա մուգավէմէՔ էՔտիյի, վէ անըն սէպէպի, 16 Ինսանըն շէրի'աԹ 'ամէլլէրիյլէ տէյիլ, անճագ Քրիստոսա օլան իման վասըԹասըյլէ Քէպրիր օլունաճաղը. 17 պու եօլ իլէ Քէպրիր օլունանլարըն կիՀահատա տէվամ էՔմէմէՔ կէրէք օլտըգլարը.

Վ է օն տէօրԹ սէնէ սօնրա Տիտոսը տախի պէ-
րապէր ալըպ՝ ¯Բառնաբաս իլէ եինէ Երուսաղէմէ
2 չըգտըմ: Վէ վահի մուճէպինճէ չըգտըմ, ¯վէ անլէրէ
Թա'ինֆէլէր արասընտա վա'զ էԹմէՔտէ օլտըղըմ՝ պէ-
շարէԹի պէյան էյլէտիմ. լաքին ¯պօշ եէրէ սէյիրԹ-
մէյէյիմ, եա սէյիրԹմիշ օլմայայըմ տէյիւ ի'Թիպարլը
3 օլանլարա ԹէնՀահճէ պէյան եէնէ: Լաքին պէնիմ իլէ
պէրապէր պուլունան Տիտոս Եունանի իքէն, խիՔան
4 օլունմադա մէճպուր օլմատը: Պու իսէ ¯պիզի էսիր
էԹմէՔ իւզրէ, ¯Յիսուս Քրիստոստա օլան հուրրիյէ-
Թիմիզի Թէճէսսիւս էԹմէյէ ¯կիզլիճէ սիվիշէրէՔ ի-
չէրի կիրէն սախԹէ պիրատէրլէր սէպէպինտէն իտի:
5 Լաքին ¯պէշարէԹին հագիգաԹը սիզտէ սապիԹ գալ-
մասը իչիւն, իԹա'աԹ եօլըյլէ անլէրի պիր սա'աԹ
6 պիլէ տինկէմէտիՔ: ¯Լաքին ի'Թիպարլը 'ատտ օլու-
նանլար հէր նէ իտիլէր իսէ՝ պէնճէ ֆէրզ եօգ տըր.
(¯Ալլահ ինսան խաԹրընա պագմազ.) ¯զիրա ի'Թի-
պարլը օլանլար պանա զիյատէ պիր շէյ իֆատէ էԹ-
7 մէտիլէր: Լաքին պիլ'աքս խիՔան րէսալէԹինտէ
Պետրոսըն վասըԹասըյլէ 'ամիլ օլան ԶաԹ Թա'ինֆէ-
լէրտէ տախի ¯պէնիմ վասըԹամլէ 'ամիլ օլտըղընա-
8 տան, ԽիՔանլըլարա օլան պէշարէԹին Պետրոսա
իհալէ օլունտըղը միսիլլիւ, ¯խիՔանսըզլարա օլան
պէշարէԹին ¯պանա իհալէ օլունտըղընը կէօրմէյէրի
¯վէ պանա վէրիլէն 'ինայէԹի անլամալարըյլէ, պիզ
Թա'ինֆէլէրէ, քէնտիլէրի իսէ խիՔանլըլարա կիՀմէՔ
9 իւզրէ, ¯Տիրէքլէր ի'Թիպար օլունան Յակոբոս վէ
Կեփաս վէ Յովհաննէս պանա վէ Բառնաբասա միւ-
10 շարէքէԹ իչիւն սաղ էլլէրինի վէրտիլէր: Անճագ ֆու-
գարայը խաԹրըտա ԹուԹմամըզը ¯Ըէէլէր. ¯պէն
տախի հէման պունուն իճրասընա հիմմէՔ էյլէտիմ:
11 ¯Ամմա Պետրոս Անթաքիայա կէլտիյի զէման, Թա-
զիրէ միւսԹահագգ օլտըղընտան՝ անըն եիւզիւնէ
12 գարշը տուրտըմ: Զիրա Յակոբոս Թարաֆընտան
պա'զը քիմսէլէր կէլմէզտէն ագտէմ, ¯Թա'ինֆէլէր իլէ
պէրապէր Թա'ամ էտէր իտի, լաքին անլէր կէլտիՔ-
լէրինտէ՝ էհլ ի խիՔան օլանլարտան գօրգարագ,
13 կէրի չէՔիլիպ այրըլտը: Վէ սա'իր Եէհուտիլէր տա-
խի անըն իլէ պէրապէր րիյա էԹտիլէր, հաԹԹա
անլէրին րիյալարընա Բառնաբաս տախի ալտանտը:
14 Լաքին ¯պէշարէԹին հագիգաԹընա կէօրէ տօղրու
հարեքէԹ էԹմէտիքլէրինի կէօրտիյիմտէ, ¯ճիմէ-
սինին հուզուրընտա Պետրոսա տէտիմ քի՝ ¯Եկէր սէն
Եէհուտի իքէն, Եէհուտի կիպի տէյիլ, անճագ Թա'ի-
ֆէ կիպի եաշար իսէն, Թա'ինֆէլէրի Եէհուտի կիպի
15 հարէքէԹ էԹմէյէ նաՏըլ իճպար էտէրսին: ¯Պիզ
'անասըլ Եէհուտի օլուպ՝ ¯Թա'ինֆէլէրտէն կիւնահքեար
16 օլմայարագ, ¯Ինսան շէրի'աԹ 'ամէլլէրիյլէ տէյիլ,
¯անճագ Յիսուս Քրիստոսա օլան իման վասըԹա-
սըյլէ Թէպրիր օլունաճաղը պիլտիյիմիզտէն, պիզ
տախի շէրի'աԹ 'ամէլլէրիյլէ տէյիլ, անճագ Քրիս-
տոսա օլան իմանլէ Թէպրիր օլունմագ իւզրէ, Յիսուս
Քրիստոսա իման էԹտիՔ. ¯զիրա շէրի'աԹ ամէլլէ-
17 րիյլէ հիչ պիր պէշէր Թէպրիր օլունմազ: Վէ էկէր
Քրիստոս վասըԹասըյլէ Թէպրիր օլունմագ իսԹէր
իքէն, ¯պիզ քէնտիմիզ տախի կիւնահքեար պուլու-
նուր իսէք, Քրիստոս կիւնաՏ խրտմէՔճիսի մի տիր.
18 հաՏա: Զիրա էկէր երգտըղըմ շէյլէրի ԹէՔրար պի-
նա էտէրսէմ, քէնտիմի գապահաԹը կէօսԹէրիրիմ:
19 Զիւնքի պէն ¯Ալլահա եաշամագ իւզրէ, ¯Հէրի'աԹ
20 վասըԹասըյլէ ¯շէրի'աԹա էօլտիմ. ¯Քրիստոս իլէ
պէրապէր սապ օլունտըմ. վէ արԹըգ պէն եաշամա-
յօրըմ, անճագ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր. շիմտի
իսէ Թէնտէ եաշատըգճա ¯պէնի սէվէն վէ քէնտիսինի
պէնիմ իչիւն Թէսլիմ էտէն ¯Իպն Ուլլահա օլան ի-
21 մանլէ եաշարըմ: Ալլահըն 'ինայէԹինի իպԹալ էԹ-
մէմ. ¯զիրա էկէր սապահ շէրի'աԹ վասըԹասըյլէ իսէ,
Քրիստոս պիհուտէ եէրէ էօլմիւշ տիր:

ՊԱՊ 3

*Ինճիլին սատէյիյինէ ՔէրԹլէ շէրի'աԹ ամէլլէրինէ բաղիպ օլտըգ-
լարընըն սէպէպինի սիւ'ալ էՔմէսի, 6 Իման էտինլէրին Քէպրիր օլու-
նուպ, 9 Աբրահամ իլէ պէրապէր միւպարէք օլանճագլարընը չօգ պիւր-
հանլէրլէ իսպաԹ էՔմէսի.*

Է յ 'ագըլսըզ Գաղատիալըլար, Յիսուս Քրիստոս
արանըզտա սապ օլունմըշ կիպի կէօզլէրինիզին էօ-
նինտէ ըէսմ օլունմըշ իքէն, [հագիգաթա իԹա'աԹ
էԹմէմէՔ տէրէճէսինտէ] ¯սիզի քիմ իզլալ էԹտի:

– Ա'մալ. 15. 2։
բ Ա'մալ. 15. 12։
գ Փիլ.2.16։ 1Մէլ.3.5։
դ 2կոր.11.20,Գ.4.3,9։
ե Գ. 3. 25, 5. 1, 13։
զ Ա'մալ.15.1,24։2կոր. 11. 26։
է Այ. 14։ Գ.2.1։ 4.16։
ը Գ. 6. 3։ [2. 11։
թ Ա'մալ. 10. 34։ Բամ.
ժ 2 կոր. 12. 11։
ի Ա'մալ. 9. 15։ 13. 2։ 22. 21. 26. 17, 18։ 1կոր.15.10։ Գ.1.16։ կող. 1. 29։
լ Գ. 3. 5։
խ Ա'մալ. 13. 46։ Բամ. 1. 6։ 11. 13։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
ծ 1 Մէլ. 2. 4։
կ Բամ. 1. 6։ 12. 3, 6։ 15.16։ 1կոր. 15.10։ Եփես. 3. 8։
հ ՄատԹ.16.18։ Եփես. 2. 20։ Վահ. 21. 14։
ձ Ա'մալ.11.30։ 24.17։ Բամ. 15. 25։ 1 կոր. 16. 1։ 2կոր. 8 վէ 9։
ղ Ա'մալ. 15. 35։
ճ Ա'մալ. 10. 28։ 11.3։
մ Այ. 5։
յ 1 Տիմ. 5. 20։
ն Ա'մալ. 10.28։ 11.3։
շ Ա'մալ. 15. 10, 11։
ո ՄատԹ. 9.11։ Եփես. 2. 3, 12։
չ Ա'մալ. 13. 38, 39։
պ Բամ. 1.17։ 3. 22,28։ 8. 3։ Գ. 3. 24։ Իպր. 7. 18, 19։
ջ Մէգ. 143. 2։ Բամ. 3։ 20։ Գ. 3. 11։
ռ 1 Յովհ. 3. 8, 9։
ս Բամ. 6. 11։ 2 կոր. 5. 15։ 1Մէլ.5.10։ Իպր. 9. 14։ 1 Պետ. 4. 2։
վ Բամ. 8. 2։
տ Բամ. 6. 14։ 7. 4, 6։
ր Բամ. 6. 6։ Գ. 5. 24։ 6. 14.
ց Գ. 1. 3։ Եփես. 5. 2։ Տիտ. 2. 13, 14։
ւ Բամ. 10. 11։ 2 կոր. 5. 15։ 1 Մէլ. 5. 10։ 1 Պետ. 4. 2։
փ Գ.3.21։ Իպր. 7.11։ Պագ Բամ.11.6։Գ.5.4։
——
ք Գ. 5. 7։

Digitized by Google

2 Սիզտէն եալընըզ պունու անկլամագ իսթէրիմ. ե Րու-
հու շէրի՛աթ ՚ամէլլէրիյլէ մի, ե եօգսա տինկլէյիպ
3 իմանն էթմէ՛քլէ մի ալտընըզ։ Պու գատար ՚ագըլսըզ
մը սընըզ, ե Րուհլէ պաշլամըշ իքէն, ե շիմտի թէ՛նլէ
4 մի խիթամ պուլուրսընըզ։ ՚Պու գատար շէյլէրի պի-
հուտէ՛ եէրէ մի չէքտինիզ. էկէր ֆիլվագը՛ պիհուտէ
5 եէրէ իսէ։ ե Իմտի սիզէ Րուհու իհսան էտիպ՝ արա-
նըզտա մի՛ճիզէլէր իճրա էտէն՝ շէրի՛աթ ՚ամէլլէ-
րիյլէ մի, եօգսա տինկլէյիպ իման էթմէ՛քլէ մի ե՚էէ։
6 ե՚Նիթէ՛քիմ Աբրահամ Ալլահա իման էթտի, վէ անա
7 սալահ ՚ատտ օլունտու։ Հալ պէօյլէ իքէն՝ ե իման-
տան օլանլարըն Աբրահամըն լվլատը օլտըգլարընը
8 պիլինիզ։ ե՚Վէ թա՛իֆէլէրի իմանլէ Ալլահըն թէպ-
րիր էտէճէյինի քիճապ էվվէլա պիլտիյինտէն, Աբ-
րահամա՝ ե՚ճիմլէ միլլէթլէր սէնտէ միապարէ՛ք օլա-
ճագ տըր՝ տէյիւ մուգատտէմա թէպշիր էյլէտի։
9 Իմտի էհլ ի իման օլանլար միւ՛մին Աբրահամ իլէ
10 պէրապէր միապարէ՛ք օլուրլար։ Զինքի շէրի՛աթ
՚ամէլլէրինէ կիվէնէնլէրին ճիմլէսի լա՚նէթ ալ-
թընտա տըրլար. զիրա՝ ե՚Շէրի՛աթ քիճապընտա
ճիմլէ եաղըլմըշ օլան շէյլէրի իճրա էթմէ՛քտէ հէր
տէվամ էթմէյէն քիմսէ մէլ՚ուն օլսուն՝ տէյիւ եա-
11 զըլմըշ տըր։ ե՚Վէ Ալլահըն ՚ինտինտէ հիչ պիր քիմ-
սէնին շէրի՛աթլէ թէպրիր օլունմատըղը տէրքեար
տըր, չինքի՝ ե՚Սալիհ իմանլէ եաշայաճագ տըր։
12 ե՚Շէրի՛աթ իսէ իման թարիգիյլէ օլմայըպ, անճագ՝
ե՚Էէ իճրա էտէն ատէմ անլէրլէ եաշայաճագ տըր։
13 Քրիստոս պիզիմ իչիւն մէլ՚ուն օլուպ՝ պիզի ե՚շէրի՛ա-
թըն լանէթինտէն խէլաս էյլէտի. (զիրա՝ ե՚Աղաճ իւ-
զէրինտէ հէր ասըլան մէլ՚ուն տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ
14 տըր.) ե՚Թա քի Աբրահամա չ՚՚ օլունան պէրէ՛քէթ
Յիսուս Քրիստոստա թա՛իֆէլէրէ վասըլ օլուպ՝ ե՚իման
15 վասըթասըլյէ Րուհըն վա՚տընա նա՚իլ օլալըմ։ Էյ
պիրատէրլէր, ինսանճա սէօյլէյօրըմ. ե՚թաստիգ օ-
լունմըշ ՚ահտը՝ վէլէվ ինսանըն պիլէ օլսա, պիր
քիմսէ իպթալ, եախօտ իւզէրինէ ՚իլավէ էթմէզ։
16 ե՚Իմտի վա՚տլար Աբրահամա վէ անըն նէսլինէ էտիլ-
տիլէր. չօգլար իչիւն ե՚էօյճէ կիպի՝ վէ անըն նէսլէ-
րինէ՝ տէմէ՛յիպ, անճագ ֆէրտ իչիւն ե՚էօյճէ կիպի՝
վէ սէնին նէսլինէ ե՚էօյ. ՚Պու տախի Քրիստոս տըր։
17 Լաքին տէրիմ՛ քի՝ ե՚Տէօրթ եիւզ օ՛թուզ սէնէ սօկրա
վէրիլէն շէրի՛աթ, ՚վա՛տը իպթալ է՛թմէ՛ք իւզրէ՛,
Ալլահ թարաֆընտան Քրիստոստա էվվէլտէն թաս-
18 տիգ օլունմըշ օլան ՚ահտը նէսխ էտէմէզ։ ե՚Զիրա
էկէր միրաս շէրի՛աթտան իսէ, ե՚արթըգ վա՛տտան
տէյիլ տիր. հալ պու քի Ալլահ անը Աբրահամա
վա՛տ թարիգիյլէ իհսան էյլէտի։
19 Էօյլէ իսէ շէրի՛աթ նէ՛ իչիւն տիր. ե՚հագգընտա
վա՛տ օլունան նէսլ զուհուր էտինճէյէտէ՛ք, ե՚թէճա-
վուզաթ սէպէպինտէն ՚իլավէ օլունուպ՝ ե՚մէլէ՛քլէր
վասըթասըլյէ ե՚պիր միյանճընըն էլիյլէ թէրթիպ
20 օլունտու։ Լաքին միյանճը պիր ե՚՚ֆ իչիւն օլմազ,
21 ե՚ֆագաթ Ալլահ պիր տիր։ Իմտի շէրի՛աթ Ալլահըն
վա՛տլարընա մուխալի՛ֆ մի տիր. հաշա՚ զիրա էկէր
հայաթ վէրմէյէ մուգթէտիր օլան շէրի՛աթ վէրիլմիշ
օլսա իտի, հագիգաթէն սալահ շէրի՛աթտան օլուր
22 իտի։ Լաքին Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանլէ ե՚վա՛-
տընն միւ՛մինլէրէ վէրիլմէսի իչիւն, ե՚քիթապ ե՚ճիմլէ-
23 սինի կիւնահ ալթընա գափատը։ Վէ իման կէյմէզ-
տէն էվվէլ՝ քէշֆ օլունաճագ իման իչիւն շէրի՛աթ
ալթընտա գափանմըշ օլարագ, մահֆուզ գալտըգ։
24 ե՚Էլհասըլ շէրի՛աթ Քրիստոսա ե՚՚էէ իչիւն պիզիմ
միւ՛էտտիպիմիզ օլտու, ե՚քի իմանտան թէպրիր օլու-
25 նալըմ։ Լաքին իման կէյմիշ օլտըգտան սօկրա ար-
26 թըգ միւ՛էտտիպին ե՚էէ ալթընտա տէյիլ իզ։ Զիրա
Յիսուս Քրիստոստա օլան իմանըն վասըթասըլյէ,
27 ե՚ճիմլէնիզ Ալլահըն էվլատը սընըզ։ ե՚Զիրա սիզին
ճիմլէնիզ քի Քրիստոսա վաֆթիզ օլունտընըզ,
28 ե՚Քրիստոսը կիյմիշ սինիզ։ ե՚Նէ եէ՛հուտի, նէ տէ եու-
նանի վար, նէ գուլ, նէ հուրր վար, նէ էրքէ՛ք, նէ
տէ տիշի վար. չինքի ճիմլէնիզ Յիսուս Քրիս-
29 տոստա պիր սինիզ։ ե՚Վէ էկէր սիզ Քրիստոսընը իսէ-
նիզ, պու էճլտէն Աբրահամըն նէսլի վէ ե՚վա՛տ մու-
ճէպինճէ վարիսլէր սինիզ։

ՊԱՊ 4

Վարիս սապի օլտըգճա վասինին հիւքմիւ ալթընտա պուլունտըղը միսիլլիւ պիզ տախի Քրիստոսընն տիւնեայա կէլիշինէ տէյին շէր-
րի՛աթ Ռահթընտա օլուպ, 5 ֆագաթ Քրիստոսընն պիզի անըն հիւք-
միւնտէն խէլաս էյլէտիյի իչիւն, 7 պիզըգ շէրի՛աթա գուլ օլմատըղը-
մըզը 12 Բէտուլընն Գալատիալըլարա, վէ անլէրին տախի քէնտինէ
օլան մուհապպէնի։ 21 Աբրահամընն՝ պիրի ճարիյէտէն վէ տիկէրի
հուրրէտէն օլան օղուլլարընըն շէրի՛աթ իլէ վա՛տա լիմզ օլտըգլարը։

ե Ա՛մալ. 2. 38։ 8. 15։ 10. 47։ 15. 8։ Ա՛յ. 14։ Եփես. 1. 13։ ՚Իպր. 6. 4։
ե Րօմ. 10. 16, 17։
ե Պ. 4. 9։
ե ՚Իպր. 7. 15։ 9. 10։
ե ՚Իպր. 10. 35, 36։ 2 Յովհ. 8։
ե 2 Կոր 3. 8։
ե Թէք. 15. 6։ Րօմ. 4. 3, 9, 21, 22։ Յակ. 2. 23։
ե Յովհ. 8. 39։ Րօմ. 4. 11, 12, 16։ [22։
ե Պագ Րօմ. 9. 17։ Ա՛յ. 8։
ե Թէք 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ Ա՛մալ. 3. 25։
ե Թէս. 27. 26։ Երեմ. 11. 3։
ե Պ. 2. 16։
ե Ամբ. 2. 4։ Րօմ. 1. 17։ ՚Իպր. 10. 38։ [11. 6։
ե Րօմ. 4. 4, 5։ 10. 5, 6։
ե Ղեւ. 18. 5։ Նէեմ. 9. 29։ Եզեկ. 20. 11։ Րօմ. 10. 5։
ե Րօմ. 8. 3։ 2 Կոր. 5. 21։ Պ. 4. 5։
ե Թէս. 21. 23։
ե Րօմ. 4. 9, 16։
ե Ես. 32. 14։ 44. 3։ Երեմ. 31. 33։ 32. 40։ Եզեկ. 11. 19։ 36. 27։ Յովէլ. 2. 28, 29։ Զաք. 12. 10։ Յովհ. 7. 39։ Ա՛մալ. 2. 33։
ե ՚Իպր. 9. 17։
ե Թէք. 12. 3, 7։ 17. 7։ Ա՛յ. 8։
ե 1 Կոր. 12. 12։
ե Խուր. 12. 40, 41։
ե Րօմ. 4. 13, 14։ Ա՛յ. 21։
ե Րօմ. 8. 17։
ե Րօմ. 4. 14։
ե Ա՛յ. 16։
ե Յովհ. 15. 22։ Րօմ. 4. 15։ 5. 20։ 7. 8, 13։ 1 Տիմ. 1. 9։ [2. 2։
ե Ա՛մալ. 7. 53։ ՚Իպր. 2. 17։
ե Խուր. 20. 19, 21, 22։ Թէս. 5. 5, 22, 23, 27, 31։ Յովհ. 1. 17։ Ա՛մալ. 7. 38։ 1 Տիմ. 2. 5։
ե Խուր. 3. 29, 30։
ե Պ. 2. 21։
ե Րօմ. 4. 11, 12, 16։
ե Ա՛յ. 8։ [32։
ե Րօմ. 3. 9, 19, 23։ 11. 32։
ե Մատթ. 5. 17։ Րօմ. 10. 4։ Կող. 2. 17։ ՚Իպր. 9. 9, 10։ [16։
ե Ա՛մալ. 13. 39։ Պ. 2. 32։
ե Յովհ. 1. 12։ Րօմ. 8. 14-16։ Պ. 4. 5։ 1 Յովհ. 3. 1, 2։
ե Րօմ. 6. 3։
ե Րօմ. 13. 14։
ե Րօմ. 10. 12։ 1 Կոր. 12. 13։ Պ. 5. 6։ Կող. 3. 11։
ե Յովհ. 10. 16։ 17. 20, 21։ Եփես. 2. 14-16։ 4. 4, 15։
ե Թէք. 21. 10, 12։ Րօմ. 9. 7։ ՚Իպր. 11. 18։
ե Րօմ. 8. 17։ Պ. 4. 7, 28։ Եփես. 3. 5։

Digitized by Google

Լաքին տէրիմ քի՝ վարիս սապի օլտըգճա հէր շէյին սահիպի իսէ տէ, գուլտան հիչ պիր ֆէրգի օլ-
2 մայըպ, փէտէրինին թա՛ելին էթտիյի վագթա տէյին,
վասիլէր վէ քէթխիւտալարըն էմրի ալթընտա տըր:
3 Քէզալիք պիզ տախի սապի պուլունտըղըմըզ վագըթ,
՚տիւնեանըն էրքեանը ալթընտա գուլլըգտա իտիք:
4 ՚Լաքին վագթըն թէմամիյէթի կէլինճէ, Ալլահ քէնտի
Օղլընը ՚գարըտան ՚տօղմուշ ՚վէ շէրի՛աթ թահթընա
5 կիրմիշ օլարագ իրսալ էյլէտի. Թա քի ՚օղուլլըղա
նա՛իլ օլմամըզ իչիւն ՚շէրի՛աթ թահթընտա օլան-
6 լարը խէյլաս էտէ: Վէ օղուլլար օլտըղընըզտան ՚Ալ-
լահ սիզին գալալէրինիզէ քէնտի Օղլընըն՝ Ապպա
7 փէտէր՝ նիտա էտէն Րուհընը իրսալ էյլէտի: Իմտի
արթըգ գուլ տէյիլ, անճագ օղուլ սըն. ՚վէ էկէր
օղուլ իսէն, Քրիստոսըն վասըթասըյլէ տախի Ալլա-
8 հըն վարիսի սին: ՚Լաքին օ զէման Ալլահը պիլմէզ
իքէն՝ ՚զաթէն Իլահ օլմայանլարա գուլլըգ էտէր իտի-
9 նիզ: ՚Շիմտի իսէ, սիզ Ալլահը պիլմիշ վէ պախու-
սուս Ալլահ թարաֆընտան պիլինմիշ իքէն՝ նաՙսըլ
՚շօլ զա՛իֆ վէ ֆագիր էրքեանա թէքրար գուլլըգ
10 էթմէք իսթէյէրէք, ՚անլէրէ տէօնէրսինիզ: ՚Կիւնլէր
վէ այլար վէ վագըթլար վէ սէնէլէրէ րի՛այէթ էտէր-
11 սինիզ: Սիզին իչիւն գօրգարըմ քի՝ ՚ուղրընըզտա
չէքտիյիմ էմէք պիհուտէ կիտէճէք տիր:
12 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ րէճա էտէրիմ, պէնիմ կիպի
օլունըզ, զիրա պէն տախի սիզին կիպի օլտըմ ՚սիզ
13 պանա պիր վէճճէ՛լէ ղատր էթմէէտինիզ: Մա՛լիւմինիւզ
տիր քի՝ ՚իլք տէֆ՛ա սիզէ ՚թէն զա՛իֆլիյիյլէ պէշա-
14 րէթի թէպշիր էյլէտիմ: Սիզ տախի թէնիմտէ օլան
թէճրիպէմի թահգիր վէ անտէն իքրահ էթմէյիպ՝
՚պիլ՛աքս պէնի Ալլահըն պիր մէլէյի կիպի, ՚Յիսուս
15 Քրիստոս կիպի գապուլ էթտինիզ: Իմտի սիզին միւ-
պարէքլիյինիզ նէ՞ տիր. զիրա սիզին իչիւն շէհատէթ
էտէրիմ քի՝ միւմքին օլսա իտի կէօզլէրինիզի չըգա-
16 րըպ պանա վէրիր իտինիզ: ՚Իմտի սիզէ հագիգաթը
17 սէօյլէտիյիմ իչիւն՝ տիւշմէնինիզ մի օլտըմ: ՚Սիզին
ղայրէթինիզի չէքիյօրլար իսէ տէ, խայր իչիւն օլմա-
յընպ, անճագ սիզ քէնտիլէրինին ղայրէթինի չէքէսի-
18 նիզ տէյիւ՝ սիզի թէֆրիք էթմէք իսթէյլէր: Ամմա
էյի շէյէ ղայրէթլի օլմագ, եալընըզ եանընըզտա
պուլունտըղըմ վագըթ տէյիլ, անճագ հէր վագըթ
19 էյի տիր: ՚Էյ չօճուգլարըմ, Քրիստոս սիզէտ սուրէթ-
լէնինճէյէ տէյին, սիզին իչիւն ելինէ աղրը չէքմէքտէ
20 օլարագ, Շիմտի եանընըզտա պուլունմագ վէ սէսիմի
տէյիշտիրմէք իսթէր իտիմ, զիրա սիզին հագգը-
նըզտա շիւպհէտէ իմ:
21 Էյ շէրի՛աթ թահթընտա օլմագ իսթէյլէնլէր, պա-
նա սէօյլէյինիզ, շէրի՛աթը տիկկէմէ՞զ մի սինիզ:
22 Զիրա՝ Աբրահամըն իքի օղլու վար իտի, ՚պիրի ճարի-
յէտէն ՚վէ տիկէրի հուրրէտէն՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր:
23 Լաքին ճարիյէտէն օլան՝ ՚թէն հասէպիյլէ, ՚հուրրէ-
24 տէն օլան իսէ՝ վա՛տլէ տօղտու: Վէ պու շէյլէր րէմզ
թարիգիյլէ թէֆսիր օլունուր, զիրա պունլար շօլ
իքի ՚ահտ տըր քի, պիրի ՚Թուր ի Սինատան օլուպ՝
25 օ տախի գուլլըգ իչիւն տօղուրան Հագար տըր: Զի-
րա Հագար ՚Արապիսթանտա պուլունան Թուր ի Սի-
նա օլուպ՝ շիմտիքի Երուսաղէմէ միւշապիհ տիր, վէ
26 քէնտի էվլատը իլէ պէրապէր գուլլըգ էտիյօր: ՚Ամմա
ճիմլէմիզին վալիտէսի օլան եօգարըքի Երուսաղէմ
27 հուրրէ տիր: Զիրա՝ ՚էյ տօղուրմայան ՚ագիր, սէն
շատ օլ, էյ աղրը չէքմէմիշ օլան, եիւքսէք սէսլէ
նիտա էյլէ. զիրա մէթրուքէնին էվլատը զէվճի օ-
լանըն էվլատընտան զիյատ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
եազըլմըշ տըր:
28 Իմտի պիզ, էյ պիրատէրլէր, ՚Իսահակ կիպի վա՛տ
29 էվլատը իզ: ՚Լաքին օ զէման թէն հասէպիյլէ տօղան՝
րուհ հասէպիյլէ տօղանա թէ՛ատտի լէթտիյի միսիլ-
30 լիւ, ՚շիմտի տախի պէօյլէ տիր: ՚Լաքին քիթապ նէ՞
պույուրըր. ՚ձարիյէ իլէ օղլընը չըգար, ՚զիրա ճարի-
յէնին օղլու հուրրէնին օղլու իլէ պէրապէր միրաս
31 ալմայաճագ տըր: Վէլհասըլ, պիրատէրլէր, պիզ
ճարիյէնին տէյիլ, ՚անճագ հուրրէնին էվլատը իզ:

ՊԱՊ Ե

Հուրրիյէթլէրինէ սապիթ գատէմ օլմալարընը, 3 վէ էմր ի խիճա-նէն լիւգումընը իտտա՛ա էճմվմէլէրինի, 13 վէ պիրիսպիրինի սէվմէ-լէրինի բէտուլէն անլէրէ նասիհաճ էճմէսի, 19 Թէնին ՚ամէլլէրինի, 22 վէ Րուհըն մէյվէլէրինի զիքրլէ, 25 Րուհ իլէ եիւրիւմէլէրինի Քէնպհի էյլէմէսի:

Իմտի Քրիստոսըն պիզէ իհսան էթտիյի ՚հուր-
րիյէթտէ սապիթ գատէմ օլունըզ, ՚վէ թէքրար
գուլլըգ պօյունտըրըղընա կիրիֆթար օլմայընըզ:

ա Այ. 9։ Պ. 3.23։ 5.1։ Կող. 2. 8, 20։ Փպր. 9. 10։
բ Թէք. 49. 10։ Դան. 9. 24։ Մարկ. 1. 15։ Եփես. 1. 10։
գ Թէք. 3. 15։ Ես. 7. 14։ Մ՚թ.5.3։ Մատթ. 1. 23։ Ղուկ. 1. 31։ 2. 7։
դ Յովհ.1.14։ Րօմ.1.3։ Փիլ.2.7։ Ի՚պր.2.14։
ե Մատթ. 5. 17։ Ղուկ. 2. 27։
զ Յովհ. 1. 12։ Պ. 3. 26. Եփես 1. 5։
է Մատթ. 20. 28։ Պ.3. 13. Տիտ.2.13։ Ի՚պր. 9·12։ Եվհս. 1. 7։ 1Պետ. 1. 18,19։
ը Րօմ. 5. 5։ 8. 15։
թ Րօմ. 8. 16,17։ Պ. 3. 29։ [4. 4։
ժ Եփես. 2. 12։ 1Մէ՚. 4. 9։
ի Րօմ. 1.25։ 1Կոր. 12. 2։ Եվհս 2. 11, 12։ 1Մէ՚. 1. 10։
լ 1Կոր. 8. 3։ 13. 12։ 2Տիմ. 2. 19։
խ Րօմ.8.3։ Ի՚պր. 7.18։
ծ Պ. 3. 3։ Կող. 2. 22։
կ Րօմ.14.5։ Կող. 2.16։
հ Պ.2.2։ 5. 2,4։ 1Մէ՚. 3. 5։
ձ 2Կոր. 2. 5։
ղ Պ. 1. 6։
ճ 1Կոր. 2. 3։ 2Կոր.11. 30։ 12.7,8։
մ 2Մ՚իւ. 19.27։ Մաղ. 2.7։ Պագ Զաք.12.8։
յ Մատթ.10.40։ Ղուկ. 10.16։ Յովհ. 13.20։ 1Մէ՚. 2. 13։
ն Պ. 2. 5,14։
շ Րօմ. 10. 2։
ո 1Կոր. 4. 15։ Փիլիմ. 10։ Յակ. 1. 18։
չ Թէք. 16. 15։
պ Թէք. 21. 2։
ջ Րօմ. 9. 7,8։
ռ Թէք. 18. 10,14։ 21. 1,2։ Ի՚պր. 11. 11։
ս Թէս. 33. 2։
վ Ես. 2. 2։ Ի՚պր. 12. 22։ Վահ. 3. 12։ 21. 2,10։
տ Ես· 54. 1։
ր Ա՚մաւ. 3. 25։ Րօմ.9. 8։ Պ. 3. 29։
ց Թէք. 21. 9։
ւ Պ. 5. 11։ 6. 12։
փ Պ. 3. 8,22։
ք Թէք. 21.10,12։
օ Յովհ. 8. 35։
ֆ Յովհ. 8. 36։ Պ. 5. 1, 13։

ա Յովհ 8. 32։ Րօմ. 6. 18։ 1Պետ. 2. 16։
բ Ա՚մաւ. 15. 10։ Պ. 2 4։ 4. 9։

Digitized by Google

2 Իշ[ի]թէ պէն Պօղոս սիզէ սէօյլէրիմ քի՝ [ե]էկէր խիթան
օլունուր իսէնիզ, Քրիստոս սիզէ պիր ֆա՛իտէ էթմէզ:
3 Վէ հէր պիր խիթան օլունան ատէմէ՝ [ը]պիւթիւն շէ-
րի՛աթը իճրա էթմէյէ պօրճլու օլտըղընա եկնէ շէ-
4 հատէթ էտէրիմ: Սիզ քի շէրի՛աթլէ թէպրիր օլուն-
մագտա սըղըզ, [թ]Քրիստոստան այրըլըպ՝ [ժ]ինայէթ-
5 տէն տիւշտիւնիւզ: [ի]Զիրա պիզ իման վասըթասը յլէ
6 թէպրիր իւմիտինէ Րուհլէ մունթազըր ըզ: [լ]Զիւնքի
Ցիսուս Քրիստոստա նէ խիթան, նէ տէ խիթանսըզ-
ըղ պիր շէյէ եարար, [խ]անճագ մուհապպէթլէ [ծ]ամիլ
7 օլան իման [կ]ըզ՞ [ծ]ը: [հ]Էյի սէյիրտիյօր իտինիզ.
[ճ]սիզի հագիգաթա իթա՛աթ էթմէ[ձ]տէն քիմ մէն՝ էյ-
8 լէտի: Պու թահրիք սիզի տա՛վէթ էտէն թարաֆըն-
9 տան տէյիլ տիր: [ն]Պիր ազ մայա պիւթիւն խամուրը
10 մայալար: Ղայրի ֆիքրտէ պուլունմամանըզ իչիւն
[շ]հագգընըզտա Րապպտա ի՛թիմատըմ վար. [ո]ամմա
սիզէ իզթիրապ վէրէն հէր քիմ իսէ, [չ]ճէզասընը չէ-
11 քէճէք տիր: [ջ]Լաքին, էյ պիրատէրլէր, էկէր պէն
տահա խիթան վա՛զ էտիյօր իսէմ, [ռ]նիչիւն հալա
թէ՛ատտի կէօրիյօրըմ. [ս]օլ թագտիրտէ խաչըն թէօ-
12 քէզի իպթալ օլունտու: Քեաճզքի [վ]սիզի իֆսատ էտէն-
լէր [տ]քիւլլիյէն քէսիլէ իտի:
13 Զիրա, էյ պիրատէրլէր, հուրրիյէթէ տա՛վէթ օ-
լունտընըզ. [ր]անճագ պու հուրրիյէթ թէնէ ֆուր-
սաթ իչիւն օլմասըն, [ց]լաքին մուհապպէթլէ պիրի-
14 պիրինիզէ խրտմէթ էտինիզ: [ւ]Զիւնքի պիւթիւն շէ-
րի՛աթ պիր քէլամտա իթմամ՛ օլունուր, եա՛նի [փ]Գօն-
15 շընը քէնտին կիպի սէվէսին: Վէ լաքին էկէր պիրի-
պիրինիզի ըսրրպ եէյէճէք օլուրսանըզ, սագընընըզ
16 քի պիրիպիրինիզտէն թէյէճֆ օլմայասընըզ: Ֆագաթ
տէրիմ քի՝ [ք]Րուհլէ եիւրիւյիւնիւզ, վէ թէնէ շէհվէթի
17 իճրասընտա պուլունմայաճագսընըզ: [օ]Զիրա թէն
րուհա գարշը, րուհ տախի թէնէ գարշը արզու էտէր.
պունլար տախի պիրիպիրինէ մուխալիֆ տիր, շէօյլէ
քի [ֆ]սիզ հէման իսթէտիյինիզ շէյլէրի եափամազ-
18 սընըզ: [և]Ամմա էկէր Րուհլէ տէլալէթ օլունուր իսէ-
19 նիզ շէրի՛աթ թահրընտա տէյիլ սինիզ: [օ]Վէ թէնին
՛ամէլլէրի աշիքեար օլուպ՝ անլէր տախի գինա վէ
20 ֆահշ վէ նափաքլիք վէ ֆիւճուր, վէ փուլփէրէսթ-
լիք վէ սիհր վէ՛ատավէթ վէ նիզա՛լար վէ գըզգանճ-
լըզ վէ ղազապ վէ ժիւնազա՛ա վէ իխթիլաֆ վէ ֆըր-
21 գալար, Վէ հասէտ վէ գաթլ վէ սէրխօշլըզգալար վէ
մասխարալըզգլար վէ պունլարընէ էմսալը տըր, քի էվ-
վէլտէն սիզէ սէօյլէտիյիմ վէճճ իւզրէ, շիմտի տախի
սէօյլէրիմ քի՝ [պ]էօյլէ շէյլէրի իշլէյէնլէր մէյէքիւթ
22 Ուլլահա վարիս օլմայաճագլար տըր: [վ]Լաքին Րուհընը
մէյվէսի մուհապպէթ վէ մէսէրրէթ վէ սէլամէթ վէ
թէ՛էննի [ժ]վէ լուֆֆ [վ]վէ խայրխահլըզ [ե]վէ սըտգ վէ հիլմ
23 վէ զապթ ը նէֆս տիր. [պ]Պու մագուլէ շէյլէրէ գարշը
24 շէրի՛աթ եօգ տըր: Վէ Քրիստոսընը օլան քիմսէլէր
[թ]թէնի անընը հէվէսլէրի վէ շէհվէթլէրի իլէ սալպ էթ-
25 տիլէր: [ն]Էկէր Րուհլէ եաշար իսէք, Րուհլէ տախի
26 եիւրիյէլիմ: Պիրիպիրիմիզի թահրիք էտիպ՝ պիրի-
պիրիմիզէ հասէտ էտէրէք, [պ]պաթըլ իֆթիխարա
մա՛իլ օլմայալըմ:

ՊԱՊ 6

*Րէսուլընն Գաղատիալըլարա՝ խաթատա Քուռուանլար իլէ միւլայի-
մանէ հարէքէթ, 2 վէ եէքտիկէրինէ եարտըմ էթմէք, 6 վէ մու՛ալլիմ-
լէրինէ ճէօմէրտ օլմագ, 9 վէ խայր իշլէմէքտէն օտանմամագ խուսուս-
լարընտա նասիհաթը, 12 Խիթան միւպէշշիրլէրինին մագսէտինի պէ-
յանլէ, 14 քէնտիսինին անճագ Քրիստոսընն խաչօյլէ իֆթիխար էտ-
ճէյինի զիքր էթմէսի:*

1 Է պիրատէրլէր, [ե]էկէր պիր ատմ՛ ղաֆիլէն պիր
խաթատա թութուլուր իսէ, [ս]սիզ քի րուհանի սի-
նիզ, [պ]պէօյլէ քիմսէյի հիլմ րուհընյլէ իսլահ էտի-
նիզ, վէ պունունլէ պէրապէր քէնտինի սագընն,
2 [ս]էն տախի իղվա օլունսայասըն: [Ի]Պիրիպիոինիզին աղըր-
լըգլարընը թաշընյընըզ, [վ]վէ պէօյլէճէ Քրիստոսըն
3 շէրի՛աթընը իթմամ՛ էյլէյինիզ: [Ջ]Զիրա էկէր պիր
քիմսէ պիր շէյ տէյիլ իքէն, [ք]քէնտինի պիր շէյ զանն
4 էտէրսէ, քէնտինի ալտատըր: [Ա]Ամմա հէր քէս քէնտի
՛ամէլինի միվազէնէ էթսին, վէ [օ]օ զէման ղայրիսիյլէ
տէյիլ, եալընըզ քէնտիսիյլէ իֆթիխարը օլաճագ:
5 [Ջ]Զիրա հէր քէս քէնտի եիւքինիւ թաշընյաճագ տըր:
6 [Ք]Քէլամտա թա՛լիմ՛ օլունան քիմսէ մու՛ալլիմինի
7 հէր կէօնէ նի՛մէթլէրտէն հիսսէտար էյլէսին: [Ա]Ալ-
տանմայընըզ, [Ա]Ալլահ իսթիհզա օլունմազ. [զ]զիրա
ատմ՛ հէր նէ էքէրսէ, հէման անը պիչէճէք տիր:
8 [Ջ]Զիւնքի քէնտի թէնի իչիւն էքէն՝ թէնտէն հէլաք պի-
չէճէք. վէ Րուհ իչիւն էքէն՝ Րուհտան էպէտի հայաթ

[ե] Ա՛մալ. 15. 1։ Գագ Ա՛մալ. 16. 3։
[զ] Գ. 3. 10։ [21։
[է] Բամ. 9. 31,32։ Գ. 2.
[ը] Ղ՛իպր. 12. 15։
[թ] Բամ. 8. 24,25։ 2Տիմ. 4. 8։
[ժ] 1Կոր. 7. 19։ Գ. 3. 28։ 6. 15։ Կող. 3. 11։
[ի] 1 Մէլ. 1. 3։ Ցակ. 2. 18, 20, 22։
[լ] 1 Կոր. 9. 24։
[խ] Գ. 3. 1։
[ծ] Գ. 1. 6։
[կ] 1 Կոր. 5. 6։ 15. 33։
[հ] 2 Կոր. 2. 3. 8. 22։
[ձ] Գ. 1. 7։
[ղ] 2 Կոր. 10. 6։
[ճ] Գ. 6. 12։
[մ] 1 Կոր. 15. 30։ Գ. 4. 29։ 6. 17։
[յ] 1 Կոր. 1. 23։
[ն] Ա՛մալ. 15. 1, 2, 24։
[շ] Ցես. 7. 25։ 1 Կոր. 5. 13։ Գ. 1. 8. 9։
[ո] 1 Կոր. 8.9։ 1Պետ. 2. 16։ 2 Պետ. 2. 19։ Ցուզ. 4։
[չ] 1 Կոր. 9. 19։ Գ.6.2։
[պ] Մատթ. 7.12։ 22.40։ Ցակ. 2. 8։
[ջ] Ղեւ. 19.18։ Մատթ. 22. 39։ Բամ. 13.8,9։
[ռ] Բամ. 6. 12։ 8. 1,4, 12։ 13. 14։ Այ. 25. 1 Պետ. 2. 11։
[ս] Բամ. 7. 23։ 8. 6, 7։
[վ] Բամ. 7. 15, 19։
[տ] Բամ. 6. 14։ 8. 2։
[ր] 1Կոր. 3. 3։ Եփես. 5. 3։ Կող. 3.5։ Ցակ. 3. 14, 15։
[ց] 1Կոր. 6. 9։ Եփես. 5. 5։ Կող. 3. 6։ Վահ. 22. 15։ [9։
[ւ] Ցովհ. 15. 2. Եփես.5. 9։ Կող.3.12։ Ցակ.3.17։
[փ] Բամ. 15. 14։
[ք] 1 Կոր. 13. 7։
[օ] 1 Տիմ. 1. 9։
[ֆ] Բամ. 6. 6։ 13. 14։ Գ. 2. 19։ 1 Պետ. 2. 11։
[և] Բամ. 8. 4, 5։ Այ. 16։
[ա] Փիլ. 2. 3։
[բ] Բամ.14.1։15.1։Ղ՛իպր. 12. 13։ Ցակ. 5. 19։
[գ] 1 Կոր. 2. 15։ 3. 1։
[դ] 1Կոր. 4.21։ 2Մէլ. 3. 15։ 2 Տիմ. 2. 25։
[ե] 1 Կոր. 7. 5։ 10. 12։
[զ] Բամ. 15. 1։ Գ. 5.13։ 1 Մէլ. 5. 14։
[է] Ցովհ. 13. 14, 15,34։ 15. 12։ Ցակ. 2. 8։ 1 Ցովհ. 4. 21։
[ը] 2 Կոր. 3. 5։ 12. 11։
[թ] Բամ. 12. 3։ 1Կոր. 8. 2։ Գ. 2. 6։
[ժ] 1Կոր. 11. 28։ 2Կոր. 13. 5։
[ի] Գագ Ղուկ. 18. 11։
[լ] Բամ. 2.6։ 1 Կոր.3.8։
[խ] Բամ. 15. 27։ 1 Կոր. 9. 11, 14։
[ծ] 1 Կոր. 6. 9։ 15. 33։
[կ] Ցոր. 13. 9։
[հ] Ղուկ. 16. 25։ Բամ. 2. 6։ 2 Կոր. 9. 6։
[ձ] Ցոր. 4. 8։ Էմս. 11. 18։ 22. 8։ Ովս. 8.7։ 10. 12։ Բամ. 8. 13։ Ցակ. 3. 18։

Digitized by Google

9 պիչէճէք տիր: Նաքին խայր իշլէմէքտէն օսանմա-
յալըմ. Ղրիրա կէվշէմէտիյիմիզ թագտիրտէ, մէվսի-
10 մինտէ պիչէճէյիզ: Հալ պէօյլէ իքէն, Վագթըմըզ
օլտրգճա, Հէր քէսէ՝ Խուսուսա էհլ ի իման օլան-
լարա էյիլիք էտէլիմ:
11 Պագընըզ՝ քէնտի էլիմէն սիզէ նամըլ եազըլար
12 եազտըմ: Թէն հասէպիյլէ կիւզել կէօրիւնմէք իսթէ-
յէնէլէր սիզի Խիթան օլունմաղա իպրամ էտէրլէր,
Ապու տախի անճագ Քրիստոսըն խաչը սէպէպինտէն
13 թէ՛ատտի կէօրմէմէլէրի իչիւն տիր: Զիրա խիթան
օլունանլար քէնտիլէր պիւէ շէրի՛աթը հրճզ էթմէ-
յիպ՝ անճագ սիզին թէնհիզլէ իճթիխար էթմէլէրի
իչիւն, սիզին խիթան օլունմանըզը իսթէյօրլար:

14 Նաքին հաշա քի պէն Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն խաչընտան զայրի պիր շէյյէ իճթիխար էտէյիմ:
Անըն վասըթասըյլէ տիւնեա պանա, պէն տախի
15 տիւնեայա սալպ օլունտըմ: Զիրա Յիսուս Քրիս-
տոստա նէ խիթան, նէ տէ խիթանսըզլըզ պիր շէյյէ
եարար, Անճագ եէնի մախլուգ օլմագ Լաչ Ուբ:
16 Վէ պու գանուն իւզրէ Հեւրիյէնլէրին քեաճճէսի
իւզէրինէ Վէ Ալլահընն Իսրայէլի իւզէրինէ սէլամէթ
17 վէ մէրհամէթ օլսուն: Պունտան պէօյլէ քիմսէ պանա
զահմէթ վէրմէսին, Զիրա պէն ճէսէտիմտէ Բապպ
18 Յիսուսըն պէրէլէրինի թաշըյօրըմ: Էյ պիրատէրլէր,
Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Ինայէթի սիզին
րուհընըզ իլէ օլսուն: Ամին:

ֆ 1Կոր. 15.58։ 2Սէլ. 3. 13։
ղ Մատթ. 24.13։ Իպր. 3. 6,14։ 10. 36։ 12. 3,5։ Վահ. 2. 10։
ճ Յովհ. 9. 4։ 12. 35։
մ 1Սէլ. 5. 15։ 1Տիմ.6. 18։ Տիտ. 3. 8։
յ Եփես. 2. 19։ Իպր. 3. 6։
ն Պ. 2. 3,14։
շ Փիլ. 3. 18։
ո Պ. 5. 11։
չ Փիլ. 3. 3,7,8։
պ Րոմ. 6. 6։ Պ. 2. 19։
ջ 1Կոր. 7. 19։ Պ. 5. 6։ Կող. 3. 11։
ռ 2Կոր. 5. 17։
ս Փիլ. 3. 16։
վ Րոմ. 2. 29։ 4. 12։ 9. 6-8։ Պ. 3. 7, 9, 29։ Փիլ. 3. 3։
տ Մէզ. 125. 5։
ր 2 Կոր. 1. 5։ 4. 10։ 11.23։ Պ.5.11։ Կող. 1. 24։ [25։
ց 2Տիմ. 4. 22։ Փիլիմ.

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ ԵՓԵՍՈՍԼԸԼԱՐԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Րէսուլընն՝ Եփեսոսըլըարա սէլամը, 3 վէ Ալլահա՝ միւ՛մինէլէրի րուհանի պէրէքէթէ նա՛իլ էյլէտիյի իչիւն Թէշէքքիւրիւ. 4 Ինայէթէլէ օլան ինճիխապ, 11 վէ պունուն նէթիճէ ի խայրիյէսի, 13 վէրասէթին փէյի հագգընտա պահընը. 15 Եփեսոսըլըարըն իմանընտան տօլայը Ալլահա շիւքրիւ, 17 վէ խէլաս Ճարիզի լայըզըյէ պիլմէէրի, 20 վէ Քրիստոստա անա նա՛իլ օլմալարը իչիւն տու՛ասը:

Ալլահընն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն րէ-
սուլը Պօղոս, Եփեսոստա պուլունան մուգատտես-
լէրէ, վէ Յիսուս Քրիստոստա պուլունան միւ՛մին-
2 լէրէ. Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիս-
տոս թարաֆընտան սիզէ Ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն:
3 Միւպարէք օլսուն Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն փէտէրի Ալլահ, քի պիզի սէմավիյաթտա Քրիս-
տոս վասըթասըյլէ հէփ րուհանի պէրէքէթլէրէ նա՛իլ
4 էյլէտի. Նիթէքիմ Քէնտի հուզուրընտա մուհապ-

ա 2Կոր. 1. 1։
բ Րոմ. 1.7։ 2Կոր. 1.1։
գ Կող. 1. 1։
դ Գաղ. 1.3։ Տիտ. 1.4։
ե 2 Կոր. 1. 3։ 1Պետ. 1. 3։
զ Ղուկ. 1. 74։ Պ.2.10։ 5. 27։ Կող. 1. 22։ 1Սէլ. 4. 7։ Տիտ. 2. 12։
է 1Պետ. 1. 1,20։
ը Րոմ. 8. 28։ 2Սէլ. 2. 13։ 2Տիմ. 1.9։ Ճակ. 2.5։ 1Պետ.1.1։ 2.9։
թ Մատթ. 3. 17։ 17.5։ Յովհ. 3. 35։ 10. 17։
ժ Րոմ. 3. 24։ 5. 15։
ի Մատթ. 11.26։ Ղուկ. 12. 32։ 1Կոր. 1.21։ Այ. 9։
լ Յովհ. 1. 12։ Րոմ. 8. 15։ 2Կոր.6.18։ Գաղ. 4. 5։ 1Յովհ. 3. 1։
խ Րոմ. 8. 29, 30։ Այ. 11։
ծ Ա՛մալ. 20.28։ Րոմ.3. 24։ Կող.1.14։ Իպր. 9. 12։ 1Պետ. 1. 18, 19։ Վահ. 5. 9։
կ Րոմ. 2. 4։ 3. 24։ 9. 24։ Պ.2.7։ 3. 8,16։ Փիլ. 4. 19։
հ Պ.3.11։ 2Տիմ.1.19։
ձ Գաղ. 4.4։ Իպր.1.2։ 9.10։ 1Պետ. 1. 20։
ղ 1Կոր. 3. 22,23։ 11. 3։ Պ. 2. 15։ 3. 14։
ճ Փիլ. 2. 9, 10։ Կող. 1. 20։
մ Րոմ. 16. 25։ Պ. 3.4, 9։ Կող. 1. 26։

Digitized by Google

11 տիրտի: Անըն վասրթասըյլէ ՛հէր շէյի քէնտի իրա-
տէթիինին թէտպիրինէ կէօրէ իճրա էտէնին միւրատը
մուճէպինճէ ՝թագտիր օլունմաղէ ՝վէրասէթէ նա՛իլ
12 օլտըգ. ՝Թա քի պիզ Քրիստոսա էվվէլ իւմիտ էտէն-
13 լէր ՝անըն ճէլալընըն մէտհի իչիւն օլալըմ: Վէ անա,
սիզ տախի ՝հագիգաթըն քէլամը օլան խէլասընըզըն
պէշարէթինի իշիտիպ ՝-Ֆ ԷՆ-ՔԷՆԷ, վէ անա իման
էթմէքլէ ՝վա՛տ օլունան Րուհ իվ Գուտսէ միւհր-
14 լէնտինիզ: ՝Պու տախի միւլքիւմիւզիւն ՛ֆիտիյէ օ-
լունմասընատէք, ՝անըն ճէլալընըն մէտհի իչիւն ՝վէ-
րասէթիմիզին փէյի տիր:
15 ՛Պու էճլտէն, պէն տախի Բապպ Յիսուսա օլան
իմանընըզը վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ օլան մուհապ-
16 պէթինիզի իշիթմէքլէ, ՛Սիզին իչիւն շիւքր էթմէք-
տէն ֆէրաղէթ էթմէյէրէք, սիզի տու՛ալարըմտա
17 զիքր էտէրիմ. ՝Թա քի Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն Ալլահը, ճէլալըն փէտէրի, ՛անը պիլմէք
խուսուսընտա սիզէ հիքմէթ վէ վահի րուհընը իհսան
18 պույուրմասըյլէ, ՛Գալպինիզին կէօզլէրի թէնվիր օ-
լունա, շէօյլէ քի ՛անըն տա՛վէթինին իւմիտի նէ, ՛վէ
մուգատտէսլէրտէ անըն միրասընըն ճէլալընըն ղա-
19 նիլիյի նէ, ՝Վէ անըն գուտրէթինին գուվվէթի իճրա-
սընա կէօրէ, պիզ մի՛մինլէր հագգընտա գուտրէ-
թինին ֆէվգ էլ ՛ատէ օլան ՛ազամէթի նէ՛ օլտըղընը
20 պիլէսինիզ: Պունու տախի Քրիստոստա, ՛անը էօլիւ-
21 լէրտէն իհսա էթմէքլէ, իճրա էտիպ, Անը ՛հէր ՝րի-
յասէթ վէ հիքիւմէթ վէ գուտրէթ վէ սալթանաթըն
վէ եալընըզ պու տիւնեատա տէյիլ, անճագ ախրէթ-
տէ տախի եատ օլունան հէր իսմին մաֆէվգինտէ
22 ՛սէմավիյաթտա քէնտի սաղընտա օթուրթտու: ՝Վէ
հէր շէյի անըն այագլարը ալթընա միւթի՛ գըլարագ,
՛անը հէր խուսուստա քիլիսէյէ րէ՛իս նասպ էյլէտի:
23 ՝Պու տախի անըն ճէսէտի օլուպ՝ ՛ճիւմլէյի հէր շէյ-
տէ իքմալ էտէնին ՛քէմալը տըր:

ՊԱՊ 2

*Րէսուլընն պիզիմ հալ ը Քապի՛իլիդի, ՛ինայէթլէ մալիք օլտըղըմըզ
հալ իլէ մուգայէսէ, 10 վէ էյի ՛ամլալար իչիւն խալգ օլունմըշ իտիյի-
միզի պէյան էթմէսի: 13 Քրիստոսըն գանը վասրթասըյլէ Ալլահա եա-*

ֆ Ես. 46. 10,11:
ֈ Այ. 5:
ւ Ա՛մալ.20.32: 26.18:
Բամ.8.17: Կող.1.12:
3.23: Տիտ.3.7: Յակ.
2.5: 1Պետ. 1. 4:
- Յակ. 1. 18:
ւ Այ. 5,14: 2Մէլ. 2.
14: [7:
ֈ Յովհ.1.17: 2Կոր. 6.
Լ 2Կոր.1.22: Պ. 4.30:
- Ա՛մալ. 20. 28:
- Ղուկ. 21. 28: Բամ.
8. 23: Պ. 4. 30:
Վ Այ. 5,12:
- 2Կոր. 1. 22: 5. 5:
ֆ Կող. 1. 3: Փիլիմ. 5:
ֆ Բամ. 1. 9: Փիլ. 1.3,
4: Կող. 1. 3: 1Մէլ.
1. 2: 2Մէլ. 1. 3:
- Յովհ. 20. 17:
ֈ Կող. 1. 9:
+ Ա՛մալ. 26. 18:
• Պ. 2. 12: 4. 4:
Ֆ Այ. 12:
- Պ. 3. 7: Կող. 1. 29:
2. 12:
Ֆ Ա՛մալ. 2. 24,33:
ֈ Փիլ. 2. 9,10: Կող.
2. 10: ՛Իպր. 1. 4:
Ֆ Բամ. 8. 33: Կող. 1.
16: 2. 15:
Ե Մէզ 110.1: Ա՛մալ.
7.55: Կող.3.1: ՛Իպր.
1. 3: 10. 12:
Ֆ Մէզ. 8. 6: Մատթ.
28. 18: 1Կոր.15.27:
՛Իպր. 2. 8:
Ե Պ. 4. 15,16: Կող.1.
18: ՛Իպր. 2. 7:
Ֆ Բամ. 12. 5: 1Կոր.12.
12,27: Պ. 4. 11: 5.
23,30: Կող. 1. 18,
24:
Ֆ 1Կոր. 12. 6: Պ. 4.
10: Կող. 3. 11:
Ֆ Կող. 2. 9,10:
——
- Յովհ.5.24: Կող.2.13:
Ֆ Այ. 5: Պ. 4. 18:
Ֆ 1Կոր. 6.11: Պ. 4.22:

*գըն օլտըղըմըզտան ՛ահտտան ուզագ օլանլար կիպի եաշամամըզ
ճա՛իզ օլմայըգ, 19 անճագ մուգատտէսլէրին միւլէթտաշըրը վէ Ա-
լահըն էհլ ի պէյթի կիպի եաշամամըզ կէրէք օլտըղը:*

Վ՛է սիզի՝ ՝խաթա վէ կիւնահլարտա էօլմուշ
2 իքէն Աւլա՛հ ԱԼԼԱՀ-ՔԷՆԷ. ՝Անլէրտէ սիզ պիր զէման պու
տիւնեանընն կիտիշինէ կէօրէ ՝հավա հիւքիւմէթինին
րէ՛իսինէ, ՝եա՛նի իթա՛աթսրզլըգ օղուլլարընտա
շիմտի ՛ամիլ օլան րուհա կէօրէ հարէքէթ էտէր իտի-
3 նիզ: ՝Պունլարընն արասընտա պիզիմ ճիւմլէմիզ տա-
խի պիր զէման ՝թէնիմիզին շէհվէթլէրինտէ եիւրիւ-
յիւպ՝ թէն վէ էֆքեարընն միւրատլարընը իճրա էտէ-
րէք, սա՛իրլէր կիպի ՝թապի՛աթլէ էհլ ի ղազապ ի-
4 տիք: ՝Ելաքին Աւլահ մէրհամէթտէ ղանի օլմաղէ,
պիզէ կէօսթէրտիյի քէնտի ՛ազիմ մուհապպէթինտէն
5 նաշի, ՛Պիզ խաթալարտա էօլու պուլունտըղըմըզ
հալտէ, ՛պիզի Քրիստոս իլէ պէրապէր տիրիլթտի.
6 (Ինայէթլէ խէլաս պուլմուշ սընըզ.) Վէ ՝դէդ անըն
իլէ պէրապէր իհեա էտիպ՝ ՛սէմավիյաթտա Յիսուս
7 Քրիստոս իլէ օթուրթտու. Թա քի Յիսուս Քրիս-
տոստա պիզէ ՝ԷՐ-ՔԵՆԷ ՝լուֆթլէ քէնտի ՛ինայէ-
թինին ֆազիլէթի ղանիլիյինի կէչէնէք ՛ասրլարտա
8 իզհար էտէ: Զիրա ՛իման վասրթա օլարագ ՛ինա-
յէթլէ խէլաս պուլտընըզ. պու տախի սիզտէն օլմա-
9 յըպ՝ ՛Աւլահըն ՛աթիյէսի տիր. ՛Ամէլլէրտէն տէյիլ
10 տիր, քի քիմսէ իֆթիխար էթմէյէ: Զիրա պիզ ան-
լէրտէ եիւրիւմէմիզ իւզրէ՝ ՝Աւլահըն մուգատտէմա
հազըրլատըղը էյի իշլէր իչիւն Յիսուս Քրիստոստա
խալգ օլունմըշ օլարագ, ՛անըն ՛ամէլի իզ:
11 ՛Իմտի խաթրընըզա կէթիրինիզ քի, սիզ պիր վա-
գըթ թէնճէ թա՛իֆէլէր օլուպ՝ վէ թէնտէ էլ իլէ իճրա
էտիլիպ տէ ՛խիթմանլը ՛ատտ օլունան թարաֆընտան
12 խիթմանսըզ ՛ատտ օլունուր իտինիզ: ՝Օ զէման Քրիս-
տոսսըզ օլուպ՝ ՝Իսրայէլ միւլլէթինէ էճնէպի, ՝վէ վա՛-
տըն ՛ահտլարընտան ղարիպ պուլունարագ, ՝պիր
իւմիտէ մալիք օլմայըպ՝ ՝տիւնեատա Աւլահսըզ հ-
13 տինիզ: ՝Շիմտի իսէ Յիսուս Քրիստոստա՝ ՝սիզ քի
պիր վագըթ ուզագ իտինիզ, Քրիստոսըն գանըյլէ
14 եագըն օլտընըզ: ՝Զիրա պիզիմ սէլամէթիմիզ օ տըր,
15 ՝չինանքի օ իքիսինի պիրլէշտիրիպ, Քէնտի թէնիյլէ

Կող.1.21:3.7: 1Յովհ.
5. 19:
Ֆ Պ. 6. 12:
Ֆ Պ. 5. 6: Կող. 3.6:
Ֆ Տիտ.3.3: 1Պետ.4.3:
Ֆ Գաղ. 5. 16:
Մէզ. 51. 5: Բամ. 5.
12,14:
Ֆ Բամ. 10. 12: Պ. 1. 8:
Այ. 7: [1:
Ֆ Բամ. 5. 6,8,10: Այ.
Ֆ Բամ. 6. 4,5: Կող. 2.
12,13: 3. 1,3:
Լ Պ. 1. 21:
Ֆ Տիտ. 3. 4:
Ֆ Բամ. 4. 16:
Ֆ Այ. 5: Բամ. 3. 24:
2Տիմ. 1. 9:
Ֆ Մատթ. 16.17: Յովհ.
6. 44,65: Բամ. 10.
14,15,17: Պ. 1. 19:
Փիլ. 1. 29:
Ֆ Բամ. 3. 20, 27, 28:
4. 2: 9. 11: 11. 6:
1Կոր.1.29-31: 2Տիմ.
1. 9: Տիտ. 3. 5:
Ֆ Պ. 1. 4:
Ֆ Թէս. 32. 6: Մէզ.
100. 3: Ես. 19. 25:
29.23: 44.21: Յովհ.
3. 3,5: 1Կոր. 3. 9:
2Կոր. 5. 5,17: Պ. 4.
24: Տիտ. 2. 13:
Ֆ 1Կոր. 12. 2: Պ. 5.8:
Կող. 1. 21: 2. 13:
Ֆ Բամ. 2. 28,29: Կող.
2. 11:
Ֆ Պ. 4. 18: Կող. 1.21:
Ֆ Պագ Եզեկ. 13. 9:
Յովհ. 10. 16:
- Բամ. 9. 4,8:
Ֆ 1Մէլ. 4. 13:
Ֆ Գաղ. 4. 8: 1Մէլ.4.4:
Ֆ Գաղ. 3. 28:
- Ա՛մալ. 2. 39: Այ.17:
- Մ՛իք. 5. 5: Յովհ.16.
33: Ա՛մալ. 10. 36:
Բամ. 5.1: Կող. 1.20:
Ֆ Յովհ. 10. 16: Գաղ.
3. 28:

Digitized by Google

օրթա տիվարը, ֊եա՛նի ՚ատավէթի ՝երգմաղլէ, նի-
զամլարլէ էմրլէրին շէրի՛աթընը նէսխ էյլէտի. թա
քի սէլամէթ հուսուլէ կէթիրէրէ՛ք, ֋իքիսինի քէնտին-
16 տէ պիր եէնի ինսան խալգ էտէ, ֊վէ քէնտի խաչըյլէ
՚ատավէթի հէլաք էթմիշ օլարագ, ֋անըն վասըթա-
սըյլէ իքիսինի պիր ճէսէտտէ Ալլահ իլէ պարըշ-
17 տրրա. ֋վէ կէլիպ՝ սիզ ուզագ օլանլարա ֋հէմ տէ եա-
18 գըն օլանլարա սէլամէթի թէպշիր էյլէտի: Զիրա
իքիմիզին ֋պիր Րուհտա ֊փէտէրէ եագլաշմասը անըն
19 վասըթասըյլէ տիր: Պունա պինա՛էն պունտան պէօյլէ
ղարիպ վէ միւսաֆիր օլմայըպ՝ ֋անճագ մուգատտէս-
լէրին միլլէթտաշլարը ֋վէ Ալլահըն էհլ ի պէյթին-
20 տէն սինիզ: ֋Սիզ րէսուլլէրին վէ փէյղամպէրլէրին
֋թէմէլի իւզէրինէ ֊պինա օլունտընըզ. ֋պունունտա
21 քէօշէ թաշը պիզգաթ Յիսուս Քրիստոս տրր, ֊Քի
պիւթիւն պինա անտէ թէրքիպ օլունմաղլէ, ֋Րապ-
տա մուգատտէս պիր հէյքէլ օլմագ իւզրէ պէօյիւմէք-
22 տէ տիր: ֋վէ անտէ սիզ տախի Րուհլէ Ալլահըն մէս-
քէնի օլմագ իւզրէ, պէրապէր պինա օլունույօրսընըզ:

ՊԱՊ 3

*Պօղոսա պիր սըրր ը մէքթում, 5 եա՛նի Թա՛իֆէլէրին պէշարէթ վա-
սըթասըյլէ խէյլա պուլաճաղլարը 3 իլհամէն պիլտիրիլտիյի, 8 վէ
պունու Քէպշիր էթմէք ՚ինայէթի քէնտիսինէ ինսան օլունտրղը: 13
Զէքարիյի մուգայագալար ալէպինտէն ֆիւթուր կէթիրմէկլէրինի ե-
փեսուլլըարտան րէճա էթմէսի, 14 վէ տէլունի ատէմտէ գուվվէթլէ
սապիթ օլուպ, 19 Քրիստոսըն ՚ապտան իւսթիւն օլան մուհապպէթինի
անլամալարը իչիւն տու՚ա էյլէմէսի:*

Պու սէպէպտէն պէն Պօղոս ֊սիզ Թա՛իֆէլէր իչիւն
2 Յիսուս Քրիստոսըն ֋մահպուսը օլարագ, Ալլահըն
֋պանա սիզին իչիւն հէվալէ օլունմըշ օլան ֊՚ինայէ-
3 թինին իտարէսինի, ֋Եա՛նի ֊պանա պու սըրրը ֋իլ-
համլէ պիլտիրտիյինի շիւպհէսիզ իշիթմիշսինիզ,
4 ֋նիթէ՛քիմ էվվէլա մուխթասարճա եազտըմ. Անը օ-
գույուպ՝ ֋Քրիստոսըն սըրրը խուսուսընտա պէնիմ
5 վուգուճրմը ակլայա պիլիրսինիզ: Պ֊ ֊ըրր տախի,
եա՛նի ֋Թա՛իֆէլէրին պէշարէթ վասըթասըյլէ Քրիս-
տոստա միրաս շէրիքի ֋վէ հէմճէսէտ վէ վա՛տընա
6 հիսսէտար օլմալարը, ֋Շիմտի անըն մուգատտէս
րէսուլլէրինէ վէ փէյղամպէրլէրինէ Րուհլէ քէշֆ օ-

֊ Կող. 1. 22։
֋ Կող. 2. 14,20։
֌ 2Կոր. 5. 17։ Գաղ. 6. 15։ Պ. 4. 24։
֍ Բամ. 6. 6։ 8. 3։ Կող. 2. 14։
֏ Կող. 1. 20-22։
֐ Ես. 57. 19։ Զաք. 9. 10։ Ա՛մալ. 2. 39։ 10. 36։ Բամ. 5. 1։ Այ. 13-15։
֑ Մէզ. 148. 14։
֒ 1Կոր. 12. 13։ Գ. 4. 4։
֓ Յովհ. 10. 9։ 14. 6։ Բամ. 5. 2։ Պ. 3. 12։ ՚Իպր. 4. 16։ 10. 20։ 1Պետ. 3. 18։

֔ Փիլ. 3. 20։ ՚Իպր. 12. 22, 23։
֕ Գաղ. 6. 10։ Պ. 3. 14։
֖ 1 Կոր. 12. 28։ Պ. 4. 12։
֗ Մատթ. 16. 18։ Գաղ. 2. 9։ Վահ. 21 14։
֘ 1Կոր. 3. 9, 10։ Պ. 4. 11։ 1Պետ. 2. 4, 5։
֙ Մէզ. 118. 22։ Ես. 28. 16։ Մատթ. 21. 42։
֚ Պ. 4. 15, 16։
֛ 1Կոր. 3. 17։ 6. 19։ 2Կոր. 6. 16։
֜ 1Պետ. 2. 5։
—
– Կող. 1. 24։ 2Տիմ. 2. 10։

֝ Ա՛մալ. 21. 33։ 28. 17, 20։ Պ. 4. 1։ 6. 19։ Փիլ. 1. 7, 13, 14. 16։ Կող. 4. 3, 18։ 2 Տիմ. 1. 8։ 2. 9։ Փիլիմ. 9։
֞ Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ Բամ. 12. 3։ Գաղ. 1. 16։ Այ. 8։
֟ Բամ. 1. 5։ 11. 13։ 1Կոր. 4. 1։ Պ. 4. 7։ Կող. 1. 25։
֠ Ա՛մալ. 22. 17, 21։ 26. 17, 18։
֡ Բամ. 16. 25։ Կող. 1. 26, 27։
֢ Գաղ. 1. 12։

֣ Պ. 1. 9, 10։
֤ 1Կոր. 4. 1։ Պ. 6. 19։
֥ Գաղ. 3. 28, 29։ Պ. 2. 15։
֦ Պ. 2. 15, 16։
֧ Գաղ. 3. 14։
֨ Պ. 2. 20։
֩ Ա՛մալ. 10. 28։ Բամ. 16. 25։ Այ. 9։
֪ Բամ. 15. 18, 19։ Պ. 1. 19։ Կող. 1. 29։
֫ Բամ. 1. 6։ [23, 25։
֬ Բամ. 15. 15։ Կող. 1. 1Կոր. 15. 9։ 1 Տիմ. 1. 13, 15։
֭ Գաղ. 1. 16։ 2. 8։ 1Տիմ 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։

֮ Պ. 1. 7։ Կող. 1. 27։
֯ Մկ. 33. 6։ Յովհ. 1. 3։ Կող. 1. 16։ ՚Իպր. 1. 2։
ְ Բամ. 16. 25։ Այ. 5։ 1Կոր. 2. 7։ Կող. 1. 26։
ֱ Այ. 3. Պ. 1. 9։
ֲ 1Պետ. 1. 12։
ֳ 1Կոր. 2. 7։ 1Տիմ. 3. 16։
ִ Բամ. 8. 38։ Պ. 1. 21։ Կող. 1. 16։ 1Պետ. 3. 22։
ֵ Պ. 1. 9։
ֶ ՚Իպր. 4. 16։
ַ Պ. 2. 18։
ָ Ա՛մալ. 14. 22։ Փիլ. 1. 14։ 1 Մէկ. 3. 3։
ֹ 2 Կոր. 1. 6։
ֺ Այ. 1։
ֻ Պ. 1. 10։ Փիլ. 2. 9-11։
ּ Բամ. 9. 24։ Պ. 1. 8։ Փիլ. 4. 19։ Կող. 1. 27։ [16։
ֽ Բամ. 7. 22։ 2 Կոր. 4. 6։
־ Պ. 6. 10։ Կող. 1. 11։
ֿ Յովհ. 14. 23։ Պ. 2. 22։
׀ Կող. 1. 23։ 2. 7։
׃ Յովհ. 1. 16։ Պ. 1. 23։ Կող. 2. 9, 10։
׆ Պ. 1. 19։
ׇ Այ. 7։ Կող. 1. 29։
׈ 1Կոր. 2. 9։
׉ Բամ. 16. 26։ Յուդ. 24։

Digitized by Google

21 Յիսուս Քրիստոս վասըթասըլէ քիլիսէտէ ճիմլէ
տէհրլէրտէ էպէտ իվ ապատ համո օլսուն: Ամին:

ՊԱՊ 4

Բէսուլըն անլէրտէն իթթիհատը հըզը էթմէլէրինի րէճա էթմէսի. 7 Ալլահըն մու՛մինլէրէ մուխթէլիֆ ՝աթիյէլէր իհսան էթմէսի: 13 Քրիստոսուն քէսպ ի մա՛մուրիյէթի, 16 վէ Քրիստոստա նէմա պուլմասը մազսէտինէ մէպնի օլտըղընը իֆատէ էթմիքտէն սօնրա, 18 Քա՛ֆէլէրէ մախսուս օլան մէքրուհ ՝ատէլլէրի, 25 եալանը, 26 ղազապը, 28 պըրզաթը 29 վէ ֆէնա ատօղլէրի Թէրք էտիպ, 24 էվնի ատէմի կիյմէէրինի, 31 վէ Րուհ իլ Գուտսը մահզուն էթմէմէլէրինի, 32 վէ պիրիպիրինէ հալիմ վէ շէֆկէ օլմալարընը Քէնպհի էթմէսի:

Ինմի պէն, Բապպ իչիւն մահպուս օլան, սիզէ
րէճա էտէրիմ, քի տա՛վէթ օլունտուղընըզ տա՛վէթէ
2 լայըզ օլտուղը վէճհ իւզրէ, Քէմալ ը Թէվազու՛ վէ
հիլմ վէ սապրլէ եիւրիւյիւպ՝ պիրիպիրինիզէ մուհապ-
3 պէթլէ Թէհամմիւլ էտէսինիզ. Վէ սէլամէթին պէն-
տիյլէ Րուհըն մուճիպ օլտուղը իթթիհատը հըզը էթ-
4 մէյէ ճէհտ էտէսինիզ: Տա՛վէթինիզին հէման պիր
իւմիտինէ տա՛վէթ օլունտուղընըզ միսիլլու, Ճէսէտ
5 պիր, Վէ բուհ պիր, Բապպ պիր Իման պիր,
6 Վաֆթիզ տախի պիր տիր. Ձիւմլէնին իւզէրինտէ
Վէ ճիւմլէսի իլէ վէ ճիմլէնիզտէ օլարագ, Ճիմլէնին
7 Ալլահը վէ Փէտէրի պիր տիր: Ամմա հէր պիրիմիզէ
Քրիստոսըն ՝աթիյէսինին էօյչիւսինէ կէօրէ ՝ինայէթ
8 իհսան օլունտու: Պունա պինա՛էն՝ Եիւքսէյէ չըգրպ՝
Էսարէթի էսիր էթտի, վէ ատէմլէրէ ՝աթիյէլէր վէր-
9 տի՝ տէյիւ պույուրըր: Հիմտի պու չըգմագ նէ տէ-
մէք տիր. մէկէր քի էվվէլա եէրինէ աշաղըքի մահալ-
10 լէրինէ էնմիշ օլա: Օլ էնէն, Վէ հէր շէյիմմիու գըլ-
մագ իւզրէ Ճիւմլէ սէմավաթտան եօգարը չըգան հէ-
11 ման պիր տիր: Քէնտիսի Մուգատտէսլէրին իքմալը
մագսէտիյլէ խըտմէթին իֆասը վէ Քրիստոսըն ճէ-
12 սէտի մա՛մուրիյէթի իչիւն, Պա՛զըսընը րէսուլ, Պա՛-
զըսընը փէյղամպէր, պա՛զըսընը միւպէշշիր, Պա՛-
զըսընը տախի չօպան Վէ մու՛ալիմ օլմագ իւզրէ
13 թա՛էին էյլէտի. Թա քի ճիւմլէմիզ իման վէ Իսի Ուլ-
լահը պիլմէք իթթիհատընա, Քեամիլ ատէմ օլմագ
իւզրէ Քրիստոսըն քէմալընըն գամէթի էօլչիւսինէ
14 վասըլ օլալըմ. Շէօյլէ քի պունտան պէօյլէ ատէմլէրին
հիլէէրի Վէ ֆէնտլէ իզլալ էտիճի տէսիսէէրիյլէ

Ը Րօմ. 11. 36։ 16. 27։ Իպր. 13. 21։
Թ Գ. 3. 1։ Փիլիմ. 9։
Ժ Փիլ. 1. 27։ Կող. 1. 10։ 1Մէկ. 2. 11։
Ի Ա՛մաղ. 20. 19։ Դաղ. 5. 22, 23։ Կող. 3. 12, 13։
Լ Կող. 3. 14։
Խ Գ. 1. 18։
Ծ Րօմ. 12. 5։ 1Կոր. 12. 12, 13։ Գ. 2. 16։
Կ 1Կոր. 12. 4, 11։
Հ 1Կոր. 1. 13։ 8. 6։ 12. 5։ 2Կոր. 11. 4։
Ձ Ցուդ. 3։ Այ. 13։
Ղ Դաղ. 3. 27, 28։ Իպր. 6. 6։
Ճ Րօմ. 11. 36։
Մ Մաղ. 2. 10։ 1Կոր. 8. 6։ 12. 6։ [12. 11։
Յ Րօմ. 12. 3, 6։ 1 Կոր.
Ն Մէկ. 68. 18։
Շ Հաբ. 5. 12։ Կող. 2. 15։
Ո Ցովհ. 3. 13։ 6. 33, 63։
Չ Ա մալ. 2. 33։
Պ Ա՛մալ. 1. 9, 11։ 1Տիմ. 3. 16։ Իպր. 4. 14։ 7. 26։ 8. 1։ 9. 24։
Ջ 1Կոր. 12. 7։
Ռ Գ. 1. 23։ Կող. 1. 24։
Ս 1Կոր. 14. 26։
Վ 1Կոր. 12. 28։ Գ. 2. 20։ [4, 5։
Տ Ա՛մալ. 21. 8։ 2Տիմ. 4. 5։
Ր Ա՛մալ. 20. 28։
Ց Րօմ 12. 7։
Ւ Կող. 2. 2։
Փ 1Կոր. 14. 20։ Կող. 1. 28։ [2. 17։
Ք Րօմ. 16. 18։ 2 Կոր. 11. 13։ Փիլ. 3. 2։ Կող. 2. 8։
Օ Իպր. 13. 9։
Ֆ Մատթ. 11. 7։ [20։ 21. 26։ Ղուկ. 7. 24։ Ցհ. 1. 21։ 5. 33։ 10. 41։
Ա Ցհ. 28. 9։ 1Կոր. 14. 24։ Ա Կոր. 12. 3։ Գաղ. 1. 8։ 1Թես. 4. 15։ 1Պետ. 1. 12։
Բ Ցհ. 1. 14։ 17. 17։ Գործ 4. 31։ 6. 3։ 13. 52։ Եփես. 5. 18։ Կող. 3. 16։ 1Թես. 1. 6։ 5. 19։ 2Թես. 2. 13։ 1Պետ. 4. 14։
Գ Ղուկ. 1. 15։ 41։ 67։ Գործ 2. 4։ 4. 8։ 31։ 9. 17։ 13. 9։ Եփես. 3. 16։ 5. 18։ 1Պետ. 1. 12։
Դ Ա՛մաղ. 20. 35։ 1Կոր. 4. 11։ 2 Կոր. 11. 27։ 2Մէկ. 3. 11, 12։
Ե Մատթ. 12. 36։ 18. 4։ Կող. 3. 8։
Զ Կող. 3. 16։
Է Կող. 4. 6։ 1Մէկ. 5. 13։ Ես. 7. 13։ 63. 10։ Ցհ. 16. 43։ 1Մէկ. 5. 13։
Ը Գ. 1. 13։ [Գ. 1. 13։
Թ Ղուկ. 21. 28։ Րօմ. 8. 23։ Եփես. 1. 14։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Տիտ. 2. 13։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ժ Ա՛մաղ. 20. 32։ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ի Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Լ Գործ 20. 32։ Եբր. 13. 21։ 1Պետ. 5. 10։
Խ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ծ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Կ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Հ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Ձ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ղ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Ճ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Մ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Յ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ն Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Շ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ո Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Չ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Պ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Ջ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ռ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Ս Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Վ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Տ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ր Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Ց Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ւ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Փ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ք Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։
Օ Գործ 20. 32։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 24։ Եբր. 9. 15։ 1Պետ. 1. 4։
Ֆ Ղուկ. 1. 74։ Գործ 24. 14։ Եբր. 10. 36։ 12. 28։

Digitized by Google

31 միւհրլէնտինիզ։ ⁻Էէր աճըլըզ վէ խըշմ ու ղազապ վէ
պաղըրըշ ⁻վէ քիֆիր ⁻հէր քէօթիւլիւք իլէ պէրապէր
32 սիզտէն տէֆ՚ օլունսըն։ ⁻Վէ պիրիպիրինիզէ հալիմ
վէ շէֆիզ օլուպ՝ Ալլահ տախի Քրիստոս վասըթա-
սըյլէ սիզի ՚աֆվ էյլէտսյի կիպի ⁻եէքտիկէրինիզի
՚աֆվ էտինիզ։

ՊԱՊ Ե

*Բէսուլըն էվվէլա ֆէրա՚իզ ի ՚ումումիյէտէն օլարագ, անլէրէ մու-
հապպէթլէ եիւրիւմէք, 3 վէ նաէզա շէյլէրտէն իճմալինապ էճմալէրինի,
7 վէ շէրիրլէրէ շէրիք օլմայըպ, 15 անճագ տիգգաճլէ հարիքէճ էյլէ-
մէլէրինի, 18 վէ Րուհլէ մէմլու օլմալարընը Քէնպհի էճմալի. 22 սա-
նիյէն, ֆէրա՚իզ ի խուսուսիյէտէն օլարագ, զէվճէլէրին քէնտի զէվճ-
լէրինէ միւթի՚ օլմալարընը, 25 Քրիստոս քիլիսէյի սէվտիլ կիպի
զէվճլէրին տախի քէնտի զէվճէլէրինի սէվմէլէրինի Քէնպհի էյլէմէսի։*

Իմտի սէվկիլիւ էվլատ կիպի, Ալլահա մուգ-
2 թէտի օլունըզ. ⁼Վէ մուհապպէթլէ եիւրիյիւնիւզ,
⁼նիթէճքիմ Քրիստոս տախի պիզի սէվիպ՝ քէնտինի
պիզիմ իչին ⁼խօշ րա՚իհա օլմագ իւզրէ Ալլահա
3 թագտիմէ վէ զէպիհէ թէսլիմ էյլէտի։ Լաքին մու-
գատտէսլէրէ վաճիպ օլտըղը իւզրէ ⁼զինա վէ հէր կէօ-
նա նափաքլիք եախօտ թամա՚քեարլըղընն ⁼իսմի պիլէ
4 արանըզտա ակըլմասըն. վէ պու ⁼նաէզա շէյլէր,
⁼եա՚նի ՚արսըզլըզ վէ սէֆահէթքէ քէլամը եախօտ հէզլ
պուլունմայըպ՝ անճագ պիթ թէրճիհ շիւքր ՚ուէշօ-
5 լունսըն։ Մա՚լիմիւնիւզ տիր քի ⁼հիչ պիր զինաքեար,
եախօտ նափաք, եախօտ թամա՚քեարըն (՚քի պու
փուլփէրէսթ տիր) ⁼Քրիստոսըն վէ Ալլահըն մէյէ-
6 քիւթիւնտէ միրասը եօգ տըր։ Պիհուտէ սէօզլէրլէ
⁼սիզի պիր քիմսէ ալտաթմասըն. զիրա պու շէյլէր
սէպէպինտէն ⁼էէյ ի ՚իսեան իւզէրինէ ՚Ալլահըն ղա-
7 զապը կէլիր։ Իմտի անլէրին շէրիքլէրի օլմայընըզ։
8 ⁼Զիրա պիր զէման զուլմէթ իտինիզ. ⁼շիմտի իսէ
Բապպտա նուր օլարագ ՚էէյ ի նուր կիպի եիւրիյիւ-
9 նիզ. ⁼Զիրա նուրըն մէյվէսի հէր էյիլիք վէ սալահ
10 վէ հագիգաթտան ՚իպարէթ տիր։ ⁼Րապպա մագպուլ
11 օլան նէ իտիյինի թէճրիպէ էտինիզ։ ⁼Զուլմէթքին սէ-
մէրէսիզ ՚ամէլլէրինէ ՚միւշթէրիք օլմայըպ՚ ՚պիթ
12 թէրճիհ թա՚զիր էտինիզ։ ⁼Զիրա անլէր թարաֆընա-

- Կող. 3. 8,19։
- Տիտ. 3. 2։ Յակ. 4. 11։ 1Պետ. 2. 1։
- Տիտ. 3. 3։
- 2Կոր. 2. 10։ Կող. 3. 12,13։
- Մատթ. 6. 14։ Մարկ. 11. 25։

- Մատթ. 5. 45, 48։ Ղուկ. 6. 36։ Գ. 4. 32։
- Յովհ. 13. 34։ 15 12։ 1Սէլ. 4. 9։ 1 Յովհ. 3. 11,23։ 4. 21։
- Դաղ. 1. 3։ 2. 20։ Ի՚մաս. 7. 27։ 9. 14, 26։ 10. 10,12։ 1Յովհ. 3. 16։
- Թէբ. 8. 21։ Ղևտ. 1. 9։ 2Կոր. 2. 15։
- Բամ. 6. 13։ 1Կոր. 6. 18։ 2Կոր. 12. 21։ Գ. 4. 19,20։ Կող. 3. 5։ 1Սէլ. 4. 3, վէ ղայրի։
- 1Կոր. 5. 1։
- Բամ. 1. 28։ [29։
- Մատթ. 12. 35։ Գ. 4.
- 1Կոր. 6. 9։ Դաղ. 5. 19,21։
- Կող. 3. 5։ 1Տիմ. 6. 17։
- Դաղ. 5. 21։ Վահ. 22. 15։
- Երեմ. 29. 8։ Մատթ. 24. 4։ Կող. 2. 4, 8, 18։ 2Սէլ. 2. 3։
- Գ. 2. 2։ Կող. 3. 6։
- Բամ. 1. 18։
- Ես. 9. 2։ Մատթ. 4. 16։ Ա՚մաղ. 26. 18։ Բամ. 1. 21։ Գ. 2. 11, 12։ 4. 18։ Տիտ. 3. 3։ 1Պետ. 2. 9։
- Յովհ. 8. 12։ 12. 46։ 2Կոր. 3. 18։ 4. 6։ 1Սէլ. 5. 5։ 1 Յովհ. 2. 9։ [12. 36։
- Ղուկ. 16. 8։ Յովհ.
- Դաղ. 5. 22։
- Բամ. 12. 2։ Փիլ. 1. 11։ 1Սէլ. 5. 21։ 1Տիմ. 2. 3։
- Բամ. 6. 21։ 13. 12։ Դաղ. 6. 8։
- 1Կոր. 5. 9,11։ 10. 20։
- Էմս. 20. 1։ 23. 29, 30։ Եա. 5. 11, 22։ Ղուկ. 21. 34։
- Ա՚մաղ. 16. 25։ 1Կոր. 14. 26։ Կող. 3. 16։ Յակ. 5. 13։
- Մէզ. 34. 1։ Եա. 63. 7։ Կող. 3. 17։ 1Սէլ. 5. 18։ 2Սէլ. 1. 3։
- ՚Իպր. 13. 15։ 1Պետ. 2. 5։ 4. 11։
- Փիլ. 2. 3։ 1Պետ. 5. 5։
- Եա՚օա՚ Քրիստոսըն
- Թէբ. 3. 16։ 1Կոր. 14. 34։ Կող. 3. 18։ Տիտ. 2. 5։ 1Պետ. 3. 1։
- Գ. 6. 5։
- 1Կոր. 11. 3։
- Գ. 1. 22։ 4. 15։ Կող. 1. 13։
- Գ. 1. 23։ [2. 9։
- Կող. 3. 20, 22։ Տիտ. 2. 9։
- Կող. 3. 19։ 1Պետ. 3. 7։
- Ա՚մաղ. 20. 28։ Գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Ա՚յ. 2։
- Յովհ. 3. 5։ Տիտ. 3. 5։ ՚Իպր. 10. 21։ 1Յովհ. 5. 6։
- Յովհ. 15. 3։ 17. 17։
- ՚Ա՚ղն. 4. 7։
- Գ. 1. 4։
- 2 Կոր. 11. 2։ Կող. 1. 22։
- Թէբ. 2. 23։ Բամ. 12. 5։ 1 Կոր. 6. 15։ 12. 27։

Digitized by Google

նըն թէնինտէն վէ քէմիքլէրինտէն օլարագ, վիճու-
31 տինին ա՛զասը իզ։ ²Պու սէպէպտէն ատէմ փէտէրինի
վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միլասըզ օ-
32 լարագ, ¹իքիսի եէքվիճուտ օլաճագ տըր։ Պու սըրր
պէօյիւք տիր, լաքին պէն Քրիստոս վէ քիլիսէ հագ-
33 գընտա սէօյլէյօրըմ։ ²Իմտի սիզտէն հէր պիրի քէն-
տի զէվճէսինի հէման քէնտի նէֆսի կիպի սէվսին,
³զէվճէ իսէ քէնտի զէվճինէ հիւրմէթ էթսին։

ՊԱՊ 6

*Էվլատ իլէ վալիտէյնին եէքտիկէրինէ օլան վազիֆէլէրի։ 5 Գուլ-
լար իլէ էֆէնտիլէրին եէքտիկէրինէ օլան վազիֆէլէրի։ 10 ¹Համբու-
միւգիւն պիր նէվ՝ մուհարէպէ օլուպ, 12 տիւշմէնլէրիմիզ տախի գան
վէ Ձէն տէյիլ, անճագ շէրիր բուհլար օլսըղըզ։ 13 Մի՛ միննէն սիլահ-
լարը, 18 վէ անլէրին սուրէթ ի խաճի՛մալը։ 21 Պօղոսըն Տիւքիկոսը
անլէրէ Ձավախչէ, 23 վէ տու՛ա իլէ բիտալէյի խաճմ էյլ.մէսի։*

1 Էյ էվլատ, ²քէնտի վալիտէյնինիզէ Բապպտա
2 միւթի՛ օլունըզ, զիրա պու հագգ տըր։ ³Փէտէրինկէ
վէ վալիտէկէ հիւրմէթ էյլէ. (վա՛տ իլէ պիրինճի էմր
3 պու տըր.) Թա քի սանա խայր կէլիպ՝ եէր իւզէրին-
4 տէ ¹էօմրիւկ ուզուն օլա։ Սիզ տախի, ²էյ փէտէրլէր,
էվլատընըզը ղազապա կէթիրմէյիպ՝ ³անճագ Բապ-
պըն թէրպիյէ վէ նասիհաթընտա անլէրի փէրվէրտէ
5 էտինիզ։ Սիզ տախի, ¹էյ գուլլար, թէն ճիհէթիյլէ
էֆէնտինիզ պուլունանլարա, Քրիստոսա Ֆ-ըվ՛ օ-ը
կիպի, ²գօրգու վէ թիթրէմէյ իլէ՝ ³գալպինիզին սա-
6 տէյիի իլէ միւթի՛ օլունըզ. ⁴կէօզէ կէօրունմէմք իչին
օլան խըտմէթլէյէ, ինսանը խօշնուտ էտէր կիպի տէ-
յիլ, անճագ Քրիստոսըն գուլլարը կիպի Ալլահըն
7 իրատէթինի ճանտան իճրա էյլէյէրէք, Ատէմլէրէ
տէյիլ, անճագ Բապպա կիպի, խօշնուտիյլէ գուլ-
8 լըգ էտինիզ։ ²Զիրա պիլիրսինիզ քի՝ հէր քէս հէր նէ
խայր իշլէր իսէ, ³կէրէք գուլ օլսուն, կէրէք ազատ
օլսուն, հէման պունու Բապպ թարաֆընտան ալա-
9 ճագ տըր։ Վէ սիզ, էյ էֆէնտիլէր, ¹սիզին տախի
էֆէնտինիզ սէմատա պուլունտըղընը վէ ¹անըն ²ին-
տինտէ խաթըր սայմագ օլմատըղընը պիլէրէք,
³թէհտիտի թէրքլէ՝ ⁴անլէրէ հէման պու մինվալ իւզրէ
մու՛ամէլէ էյլէյինիզ։
10 Ելհասըլ, [էյ պիրատէրլէրիմ՛,] Բապպլէ ¹վէ անըն
11 գուտրէթինին գուվվէթիյլէ գուվվէթլէնինիզ։ Շէյ-
թանըն տէսիսէլէրինէ գարշը տուրմադա մուգթէտիր
օլմանըզ իչին Ալլահըն ճիւմլէ սիլահլարընը ²գու-
12 շանընըզ։ ³Զիրա պիզիմ ճէնկիմիզ գան վէ թէն իլէ
օլմայըպ՝ անճագ ²րիյասէթլէր վէ հիւքիւմէթլէր ³վէ
պու ⁴ալէմին զուլմէթինին հիւքմտարլարը վէ սէմա-
13 վիյաթտա օլան շէրիր բուհլար իլէ տիր։ Պու սէ-
պէպտէն ²շէրր կիւնիւնտէ գարշը տուրմադա, վէ հէր
շէյի թէքմիլ էթտիքտէն սօկրա, սապիթ գատէմ օլ-
մադա մուգթէտիր օլմանըզ իչին՝ ³Ալլահըն ճիւմլէ
14 սիլահլարընը իւզէրինիզէ ալընըզ։ ²Իմտի պէլինիզի
հագիգաթլէ գուշատըպ ²վէ սալահ զըրհընը կիյիպ՝
15 սապիթ գատէմ օլունըզ։ ²վէ այագլարընըզա սէլա-
16 մէթ պէշարէթինին թէտարիքինի կիյինիզ. ²վէ
քեաֆֆէսի իւզէրինէ իման գալգանընը ալընըզ, քի
անընլէ շէրիրին ճիւմլէ գըզըղընը օգլարընը սէօնտիւր-
17 մէյէ գատիր օլաճագ սընըզ. ²վէ խէյասըն միղֆէ-
րինի, ²վէ Ռուհըն սէյֆինի, եա՛նի Ալլահըն քէլա-
18 մընը ալարագ, ²Հէր զէման հէր տու՛ա վէ նիյազլէ
Ռուհտա տու՛ա էտինիզ, վէ հէման պունա ²ճիւմլէ
մուգատտէսլէր իչին քէմալ ը միւտավէմէթլէ նիյազա
19 ²ույանըզ տուրրընըզ։ ²Պէնիմ իչին տախի ²Է՛յ-Ե՛ֆէ-
Է՛Ե, քի ²եօլընտա զէնճիրպէնէտ օլարագ, ³էչիլիք
էթտիյիմ պէշարէթին սըրրընը ²ճէսարէթլէ պիլտիր-
մէք իչին աղզըմըն աչըլմասընա պանա քէլամ վէ-
20 րիլէ. ³Թա քի սէօյլէմէք պանա վաճիպ օլտըղը իւզ-
րէ, անտէ ճէսարէթլէնէյիմ։
21 Ձաքին ¹պէնիմ ահվալ ու քէյֆիյէթիմ սիզէ տա-
խի մա՛լիմ օլմագ իւզրէ, ճիւմլէսինի սիզէ սէվկիւ-
լիւ պիրատըր վէ Բապպտա սատըգ խըտմէթճի ²Տիւ-
22 քիկոս իֆատէ էտէճէք տիր։ ³Վէ անը հէման պու-
նուն իչին թարաֆընըզա կէօնտէրտիմ, քի հագգը-
մըզտա խապէրինիզ օլսուն, վէ գալպինիզէ թէսէլլի
վէրսին։
23 ²Փէտըր Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թա-
րաֆընտան պիրատէրլէրէ սէլամէթ, վէ իման իլէ
24 մուհապպէթ օլսուն։ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսը ³խալիսանէ սէվէնլէրին ճիւմլէսինէ ²ինայէթ
օլսուն։ Ամին։

ա Թէք. 2. 24։ Մատթ. 19. 5։ Մարկ. 10. 7, 8։
բ 1Կոր. 6. 16։
գ Ա՛յ. 25։ Կող. 3. 19։
դ 1Պետ. 3. 6։
ե Էմս. 23. 22։ Կող. 3. 20։
զ Խուր. 20. 12։ Թէս. 5. 16։ 27. 16։ Երեմ. 35. 18։ Եզեկ. 22. 7։ Մաղ. 1. 6։ Մատթ. 15. 4։ Մարկ. 7. 10։
է Կող. 3. 21։
ը Թէք. 18. 19։ Թէս. 4. 9։ 6. 7, 20։ 11. 19։ Մէգ. 78. 4։ Էմս. 19. 18։ 22. 6։ 29. 17։
թ Կող. 3. 22։ 1Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։ 1Պետ. 2. 18։
ժ 2Կոր. 7. 15։ Փիլ. 2. 12։ [22։
ի 1Թէվ. 29. 17։ Կող. 3. 22, 23։
լ Կող. 3. 22, 23։
խ Բամ. 2. 6։ 2 Կոր. 5. 10։ Կող. 3. 24։
ծ Դաղ. 3. 28։ Կող. 3. 11։
կ Յովհ. 13. 13։ 1 Կոր. 7. 22։
հ Բամ. 2. 11։ Կող. 3. 25։
ձ Ղևտ. 25. 43։
ղ Կող. 4. 1։ [1. 11։
ճ Պ. 1. 19։ 3. 16։ Կող. 4։
մ Բամ. 13. 12։ 2Կոր. 6. 7։ Ա՛յ. 13։ 1Մէլ. 5. 8։
յ Մատթ. 16. 17։ 1Կոր. 15. 50։
ն Բամ. 8. 38։ Պ. 1. 21։ Կող. 2. 15։
շ Ղուկ. 22. 53։ Յովհ. 12. 31։ 14. 30։ Պ. 2. 2։ Կող. 1. 13։
ո Պ. 5. 16։
չ 2Կոր. 10. 4։ Ա՛յ. 11։
պ Ես. 11. 5։ Ղուկ. 12. 35։ 1Պետ. 1. 13։
ջ Ես. 59. 17։ 2Կոր. 6. 7։ 1Մէլ. 5. 8։
ռ Ես. 52. 7։ Բամ. 10. 15։
ս 1Յովհ. 5. 4։
վ Ես. 59. 17։ 1Մէլ. 5. 8։
տ Ի՛սայ. 4. 12։ Վահ. 1. 16։ 2. 16։ 19. 15։
ր Ղուկ. 18. 1։ Բամ. 12. 12։ Կող. 4. 2։ 1Մէլ. 5. 17։
ց Պ. 1. 16։ Փիլ. 1. 4։ 1Տիմ. 2. 1։
ւ Մատթ. 26. 41։ Մարկ 13. 33։
փ Ա՛մաղ. 4. 30։ Կող. 4. 3։ 2Մէլ. 3. 1։
ք Ա՛մաղ. 26. 29։ 28. 20։ Պ. 3 1։ Փիլ. 1. 7, 13, 14։ 2Տիմ. 1. 16։ 2. 9։ Փիլիմ. 10։
և 2Կոր. 5. 20։
օ 2Կոր. 3. 12։
ֆ Ա՛մաղ. 28. 31։ Փիլ. 1. 20։ 1Մէլ. 2. 2։
ա Կող. 4. 7։
բ Ա՛մաղ. 20. 4։ 2Տիմ. 4. 12։ Տիտ. 3. 12։
գ Կող. 4. 8։
դ 1Պետ. 5. 14։
ե Տիտ. 2. 7։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ՓԻԼԻՊՊԷԼԻԼԷՐԷ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Փիլիպպէլիւերին պէշարէՔէ օլան միւշարէքէՔինտէն տօլայը Պօղոսըն Ալլահա Քէչէքքիւրիւ. 9 սալահ մէյվէլէրինտէն մէմլու օլայ ազ 'իլմտէ իզտիյատ պուլմալարը իչին տու'ասը. 12 չէքտիյի սըզընՔըլարընն պէշարէՔին Քէրագզըսընա տահա զիյատէ սէպէպ օլտուղընը զիՔր էտէրէք, 20 կէրէք 'էօմրիւ վէ կէրէք էօլիւմիւյլէ Քրիստոսը Քա'զիմ իչիւն հազըր օլտուղընը պէյան էՔմէկսի. 27 Քէ'ատտի վագՔընտա պիր բուհտա սապիՔ վէ իման իչիւն միւՔՔէհիտ օլմալարընը անլէրէ նասիհաՔ էյլէմէսի։

Յիսուս Քրիստոսըն գուլլարը Պօղոս վէ Տիմոթէոս, Փիլիպպէտէ Յիսուս Քրիստոստա օլան ճիւմլէ մուգատտէսլէր վէ էփիսգօփօսլար իլէ շէմմասլարա.

2 Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3 Սիզին իլք կիւնտէն շիմտիյէ տէյին պէշարէթէ
4 օլան միւշարէքէթինիզտէն տօլայը, Տա'իմա ճիւմլէնիզ իչիւն հէր պիր նիյազըմտա մէսէրրէթլէ նիյազ
5 էտէրէք, Սիզի հէր զիՔր էթտիյիմտէ, Ալլահըմա
6 շիւքը էտէրիմ։ Վէ հէման շունա, 'էա'նի սիզտէ պիր էյի իշէ պաշլամըշ օլան՝ Յիսուս Քրիստոսըն կիւ-
7 նիւնէտէք անը թէքմիլ էտէճէյինէ էմին իմ։ ՆիթէՔիմ ճիւմլէնիզ հագգընտա պու էՔՔեարտա պուլունմագ պանա լայըգ տըր · չիւնՔի կէրէք պէշարէթի վիգայէ վէ իսպաթ էթտիյիմտէ, 'պէնիմ իլէ պէրապէր 'ինայէթէ միւշթէրիՔ օլտուղընըզ էճլտէն, սիզի գալպիմտէ հրՔզ էտէրիմ։
8 Զիրա սիզին ճիւմլէնիզէ Յիսուս Քրիստոսըն տէրունի մուհապպէթիյլէ նասըլ միւշթագ օլտուղըմա
9 Ալլահ շահիտիմ տիր։ Վէ պու տու'այը էտէրիմ Քի,
0 ՄուխթէլիՔ շէյլէրի թէմիզ էթմէՔ իւզրէ՝ մուհապպէթինիզ 'իլմտէ վէ հէր ՔէհմտէՔ կիթտիՔճէ
արթսըն. Թա Քի սիզ Ալլահըն համտ ու սէնասը իչիւն Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ օլան սալահ
1 մէյվէլէրինտէն մէմլու օլարագ, Քրիստոսըն կիւնիւնէտէք խալիս վէ գուսուրսըզ պուլունասընըզ։
2 Լաքին, էյ պիրատէրլէր, իսթէրիմ Քի պէնիմ ահվալըմ պէշարէթին թէրագզը էթմէսինէ տահա զի-
13 յատէ սէպէպ օլտուղընը պիլէսինիզ. Շէօյլէ Քի Քրիստոս իչիւն օլան պէնտէրիմ պիւթիւն սէրայտա վէ
14 սա'իր մահալլէրին ճիւմլէսինտէ զահիր օլտու. Վէ Բապպտա օլան պիրատէրլէրտէն նիչէէրի պէնտէրիմտէն եիւրէքլէնիպ՝ տահա զիյատէ ճէսարէթլէնէրէք, քէլամը գօրգուսըզ սէօյլէմէքտէ պուլունընյօր-
15 լար։ Վագա'ա պա'զը քիմսէլէր հէման հասէտ վէ նիզա', վէ պա'զըսը իսէ հիւսն ի րիզա իլէ Քրիստոսը
16 վա'զ էտէրլէր։ Անլէր Քրիստոսը խալիսանէ տէյիլ, 'անճագ պէնտէրիմէ սըգլէթ 'իլավէ էտէճէքլէր զան-
17 նըյլէ միւնազա'ատան, Պունլար իսէ պէշարէթին վիգայէսի իչիւն թա'եին օլունտուղըմը պիլէրէք, մու-
18 հապպէթտէն վա'զ էտէրլէր։ Էէր նէ իսէ վէ նէ վէճճլէ օլուր իսէ օլսուն, կէրէք սուրէթթէն, կէրէք հագիգաթէն Քրիստոս թէպշիր օլունույօր վէ պունա սէվի-
19 նիրիմ, հէմ տախի սէվինէճէյիմ։ Զիրա 'տու'անըզ 'վէ Յիսուս Քրիստոսըն Րուհընըն մու'ավէնէթիյլէ պունուն պանա խէլաս սէպէպի օլաճաղընը պիլիրիմ.
20 Նասըլ Քի հիչ պիր շէյտէ մահճուպ օլմայաճաղըմա, ֆագաթ հէր վագըթ օլտուղը կիպի, շիմտի տախի, 'էօմր վասըթասըյլէ օլսուն, էօլիւմ վասըթասըյլէ
21 օլսուն, ճէսէտիմտէ 'քէմալ ը ճէսարէթլէ Քրիստոսա թա'զիմ էտիլէճէյինէ 'իշթիյագլէ մունթազըր վէ իւ-
22 միտվար իմ։ Զիրա պանա եաշամագ Քրիստոս տըր, վէ էօլմէք քեար տըր։ Վէ թէնտէ եաշամագ ֆիլվագը՝ պանա իշին սէմէրէսի իսէ, եինէ հանկըսընը սէ-
23 չէճէյիմի պիլմէմ։ 'Զիրա իքի թարաֆտան սըգըլըրըմ, 'ինթիգալ էտիպ Քրիստոս իլէ պէրապէր պուլունմագ արզուսընտա իմ, քի պու դայէթ զիյատէ
24 էվլա տըր. Վէ լաքին սիզին իչիւն թէնտէ գալմագ
25 էլզէմ տիր։ 'Վէ պունա գանմըշ օլարագ, պիլիրիմ քի՝ սիզին իմանտա թէրագգընըզ վէ մէսէրրէթինիզ իչիւն, ճիւմլէնիզ իլէ պիրլիքտէ տուրուն գալաճա-
26 ղրմ. Թա քի թէքրար եանընըզա կէլմէքլիյիմ սէպէպիյլէ, 'Յիսուս Քրիստոստա պէնիմ իչիւն իֆթիխարընըզ արթսըն։

---

1 Կոր. 1. 2։ Րօմ. 1. 7։ 2 Կոր. 1. 2։ 1 Պետ. 1. 2։
Րօմ. 12. 13։ 15. 26։
2 Կոր. 8. 1։ Գ. 4. 14, 15։ Րօմ. 1. 8, 9։ 1 Կոր 1. 4։ Եփես. 1. 15, 16։
Կող. 1. 3։ 1 Մէլ. 1. 2։ 2 Մէլ. 1. 3։
Յովհ. 6. 29։ 1 Մէլ. 1. 3։
Ա՛յ. 10։
Եփես. 3. 1։ 6. 20։ Կող. 4. 3, 18։ 2 Տիմ. 1. 8։
Ա՛յ. 17։
Գ. 4. 14։
2 Կոր. 3. 2։ 7. 3։
Գ. 2. 26։ 4. 1։
Րօմ. 1. 9։ 9. 1։ Դաղ. 1. 20։ 1 Մէլ. 2. 5։
Րօմ. 2. 18։ 12. 2։
Եփես. 5. 10։
1 Մէլ. 3. 12։ Փիլիմ. 6։ 3. 13։ 5. 23։
Յովհ. 15. 8։ Եփես. 1. 12, 14։
Յովհ. 15. 4, 5։ Եփես. 2. 10։ Կող. 1. 6։
1 Կոր. 1. 8։
Ա՛մալ. 24. 16։ 1 Մէլ. 3. 13։ 5. 23։
Գ. 4. 22։
Գ. 2. 3։
Ա՛յ. 7։
2 Կոր. 1. 11։
Րօմ. 8. 9։
Րօմ. 5. 5։
Եփես. 6. 19, 20։
Րօմ. 8. 19։
2 Կոր. 5. 8։
2 Տիմ. 4. 6։
Գ. 2. 24։
2 Կոր. 1. 14։ 5. 12։

Digitized by Google

27 ՞Անճագ Քրիստոսըն պէշարէթինէ լայըգ օլտըղը վէճհ իւզրէ հարէքէթ էտինիզ. թա քի կէլիպ սիզի
կէօրսէմ տէ, ղա՛իպ օլսամ տա, հագգընըզտա ՞պիր
ըուհտա սապիթ գալտըղընըզը, պէշարէթէ օլան
իման իչիւն ֹկէօնիվ պիրլիյիյլէ ՞միւճահէտէ էտէրէք,
մուխալէֆէթ էտինլէրտէն պիր խուսուստա խավֆ
28 էթմէտիյինիզի իշիտէյիմ: ֽՊու իսէ անլէրէ հէլաք
ֹվէ սիզէ խէլաս ՚ալամէթի տիր. պու տախի Ալլահ-
29 տան տըր: Զիւնքի եալընըզ ՚Քրիստոսա իման էթ-
մէք տէյիլ, անճագ անըն իչիւն ֽէլէմ չէքմէք տախի
30 սիզէ իհսան օլունտու. Մատամ քի ՞սիզ պէնտէ կէօր-
միւշ իտիյինիզ, վէ շիմտի հագգըմտա իշիթտիյինիզ
ֽհէմման օլ ճիհատտա պուլունըյօրսընըզ:

ՊԱՊ 2

Քրիստոսըն Քէնէզզիւլիւնիւ վէ իւֆ՚աճընը զիբր էտէրէք անլէրի իճճիհատ վէ Քէվազու՚ա տա՚վէճ, 12 վէ խէլասլարընը գօրգու վէ Քիւրէմէ իլէ իճմամ էճմէյէ, 15 վէ տիւնեաատա նուրլար կիպի զիյատտար օլտաղա Քէշվիգ էճմէսի. 17 քէնտիսինին՝ իմանլարը եալընտա գուրպան ս՚մաղա հագզը իտիյինի պէյան էյլէմէսի. 19 Տիմոթէոսը անլէրէ կէրի կէօնտէրմէճէյինէ տա՚իր վա՚տը, վէ անընն հագգընտա, 25 վէ կէօնտէրմէքտէ օլտըղը Եպաֆրոդիտոս հագգընտա Քավսիյէսի:

Իմտի էկէր Քրիստոստա պիր թէսէլլի, պիր մու-
հապպէթ մէսէրրէթի, ՞պիր Րուհ միւշարէքէթի, ֽվէ
2 շէֆգաթ ու մ՚ըհամէթ վար իսէ, ֽհէմէֆքեար վէ եէք-
տիլ օլուպ՝ հէման մուհապպէթինիզ պիր վէ թէֆէք-
3 քիւրինիւզ պիր օլսուն: ֽՀիչ պիր շէյ միննազա՚ա
եա պաթըլ իֆթիհսար իւզրէ օլմայըպ՝ անճագ ֽթէ-
վազու՚ իլէ պիրիպիրինիզի քէնտի նէֆսինիզտէն էֆ-
զալ Թուէաարագ, ֹմէսէրրէթիմի իթմամ էտինիզ:
4 ֽՀէր պիրինիզ եալընըզ քէնտի ումուրընա տէյիլ,
5 պաշգալարըն ումուրընա տախի պագսըն: ֽՅիսուս
Քրիստոստա պուլունան էֆքեար հէման սիզտէ տախի
6 պուլունսըն. ֽՕլ քի Ալլահ սուրէթինտէ պուլունտըղը
հալտէ, ֽԱլլահա միւսավի օլմաղը շիքեար սայմատը.
7 ֽԼաքին քէնտինի թախլիյէ էտիպ՝ ֹգուլ սուրէթինի
8 ալարագ ֽինսան միւշապէհէթինտէ օլտու: Վէ շէքիլ-
տէ ինսան կիպի պուլունուպ՝ ֽէօլիւմէ, հաթթա
խաչ էօլիւմինէ միւթի՚ օլմաղա թէնէզզուլ էյլէտի:
9 ֽՊու էճլէտէն տախի Ալլահ անը ղայէթլէ թէրֆի՚
10 էտիպ՝ ֹանա հէր իսմտէն ա՚լա պիր իսմ վէրտի. ֽԹա

քի սէմատա վէ եէր եիւզինտէ վէ եէր **ալէթընտա** պու-
լունանլարըն քեաֆֆէյէի Յիսուսըն **իսմինէ** տիզ չէ-
11 քիպ, ֹֽփէտէր ալլահրն մէճտի իչիւն **Յիսուս** Քրիս-
12 տոս Րապպ իտիյինի հէր լիսան իգրար էտէ: Պունա-
նազարէն, էյ սէվկիլիւլէրիմ, ֹհէր վագըթ իթա՚աթ
էթտիյինիզ միսիլլիւ, եալընըզ հազըր պուլունտը-
ղըմտա տէյիլ, անճագ տահա զիյատէ շիմտի ղա՚իպ-
տէ օլտըղըմտա, ֹ՚քէնտի խէլասընըզը գօրգու վէ
13 թիթրէմէ իլէ իթմամ էյլէյինիզ: ֹՋիրա սիզտէ կէ-
րէք իսթէմէյի, վէ կէրէք իշլէմէյի բիզասընա կէօրէ
14 իշլէյէն՝ Ալլահ տըր: ֽՀէր շէյի գիյլ ու գալ ֽվէ մու-
15 ճաադէլէ օլմագսըզընը իճրա էյլէյինիզ. Թա քի հա-
յաթ քէլամընը գավի Թուէարագ տիւնեատա նուր-
լար կիպի ՞արալարընտա զիյատար օլտըղընըզ ֽ՚աք-
սի վէ ֆասիտ նէսլին օրթասընտա ՞֚այպսըզ վէ
սաֆֆէրուն օլարագ, ֽԱլլահրն գուսուրսըզ էվլատը
16 օլասընըզ. ՞Շէօյլէ քի պէնիմ տախի **պօշընա** սա՚յ
էթմէտիյիմէ վէ պիհուտէ եէրէ էմէք **չէքմէտիյիմէ**
17 ՞Քրիստոսըն կիւնիւնտէ իֆթիհխարըմ **օլա**: Վա-
քին իմանընըզրն գուրպանը ՞վէ խըտմէթի իւզ-
րինէ քէնտիմ Թագտիմ օլունուր իսէմ **տէ**, ֽսէվի-
18 նիպ ճիւմլէնիզ իլէ պէրապէր մէսրուր **օլուրրմ**: Քէ-
զալիք սիզ տախի սէվինիպ՝ պէնիմ **իլէ** պէրապէր
մէսրուր օլունըզ:
19 Իմտի ահվալընըզը պիւիպ՝ պէնիմ **տախի** ֆէրահ-
լանմագլըղըմ իչիւն Թարաֆընըզա ֽՏիմոթէոսը եա-
գընտա կէօնտէրէճէյիմի Րապպ **Յիսուստա** իմիտ
20 էտէրիմ: Զիրա սիզին ահվալընըզա խալիսանէ մու-
գայյէթ օլաճագ ֚֚֚

Միշ օլան ⁴Եպափրոդիտոսը սիզէ կէօնտէրմէյի լա-
26 զըմ՚ատ էթտիմ։ ⁵Զիրա օ սիզին *ճիւմլէնիզէ հաս-
րէթ չէքմէքտէ օլուպ՝ անըն խասթա օլտըղընը ի-
շիթտիյինիզ իչիւն զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտու։
27 Վագա՚ա էօլիւմ տէրէճէսինէ խասթա օլտու, լաքին
Ալլահ անա, վէ եալընըզ անա տէյիլ, անճագ քէտէր
իւզէրինէ քէտէր օլմասընն տէյիւ պանա տախի մէր-
28 համէթ էյլէտի։ Պու սէպէպտէն սիզ անը կէօրմէքլէ
երինէ մէսրուր օլմանըզ իչիւն, վէ պէնիմ հիւզնիւմ
տախի տահա խաֆիֆ օլմասը իչիւն, տահա զիյատէ
29 ՚աճէլէ իլէ կէօնտէրտիմ։ Սիզ տախի անը Բապպտա
քէմալ ը մէսէրրէֆլէ գապուլ էտիպ՝ ⁶պէօյլէ քիմսէ-
30 լէրի իհթիրամա շայան ՚ատտ էտինիզ։ ⁷Զիրա պանա
օլան խըտմէթթինիզին նօգսանընը իքմալ էթմէք իւզ-
րէ, նէֆսինի մուխաթարայա գօյարագ, Քրիստոսընն
իշի իչիւն էօլիւմ տէրէճէսինէ եագլաշտը։

ՊԱՊ 3

Շէրիը ՚ամէլէտէն իհթիրազ էթմէլէրի իչիւն բէսուլլան անլէրէ նասի-հաձը. 4 քէնտինին շէրի՚աթտան օլան ապահիլէ իֆթիհխարա անլէրտէն զիյատէ հագգը վար իքէն, 7 Քրիստոսը վէ անըն վասըֆասըյլէ օլան սալահը գազանմագ իչիւն անլէր հիչ ՚ատտ էթտիյինի զիքրիլէ 12 հալա քեամիլ օլմատըղընը իդդար էթմէսի. 15 անլէրի Ձէվազու՚ա, 17 վէ քէնտինէ մուգձէէտի օլմագա, 18 վէ սուրճէէն խրիսթիյան օլան-լարընն ֆէնա մէսէլէքլէրինտէն իճթինապ էյլէմէյէ Ձէշվիգ էյլէմէսի։

Էլհասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, Բապպտա մէս-
րուր օլունըզ. սիզէ երինէ պու շէյլէրի եազմագ պանա
զահմէթ օլմայըպ՝ սիզէ մուճիպ ի էմնիյէթ տիր։
2 ⁸Քէլպլէրտէն սագրնընըզ, ⁹շէրիր ՚ամէլէտէն սագը-
3 նընըզ, ¹⁰սախթէ խիթանտան սագընընըզ։ ¹¹Զիրա
էհ ի խիթան պիզ իզ, ¹²քի Ալլահա րուհլէ ՚իպատէթ
էտիպ՝ ¹³Յիսուս Քրիստոստա իֆթիխար էտէրէք,
4 թէնէ ի՚թիմատ էթմէյիզ։ ¹⁴Վագա՚ա թէնէ ի՚թիմատ
էթմէյէ սէպէպիմ վար. էկէր պաշգա պիր քիմսէ
թէնճէ ի՚թիմատա սէպէպիմ վար զաննընըտա պու-
5 լունուր իսէ, պէնիմ տահա զիյատէ վար. ¹⁵Սէքիզինճի
կիւնտէ խիթան օլունտրմ, ¹⁶Իսրայէլ նէսլինտէն,
¹⁷Բենիամինին սրպէթընտան, ¹⁸Իպրանիլէրտէն ⁊օջա-շ
՚Իպրանի օլարագ՝ ¹⁹շէրի՚աթ հասէպիյլէ ֆէրիսի ի-
6 տիմ ²⁰Ղայրէթ խուսուսընտա իսէ, ²¹քիլիսէյէ թէ՚ատ-
տի էթմէքտէ օլուպ՝ ²²շէրիաթտան օլան սալահտա
7 ²³գուսուրսըզ իտիմ։ ²⁴Վաքին պանա քեար օլան շէյ-

8 լէրի Քրիստոս իչիւն զարար ՚ատտ էթտիմ։ Ֆիլվագը՚
պէն ²⁵Յիսուս Քրիստոս Բապպըմը պիլմէնին ֆազի-
լէթի իչիւն հէր շէյի տախի զարար եէրինէ ՚ատտ
էտէրիմ, վէ անըն իչիւն հէր շէյի զայ՚ էթմիշ օլուպ՝
9 անլէրի հիչ հիւքմիւնտէ սայարրմ. Թա քի Քրիստոսը
գազանըպ ՚շէրի՚աթտան օլան քէնտի սալահրմա տէ-
յիլ, ՚անճագ Քրիստոսա օլան իման վասըֆասըյլէ,
եա՚նի իման թարիգիյլէ Ալլահ թարաֆընտան օլան
10 սալահա մալիք օլարագ, անտէ պուլունայրմ. Վէ
պէն անը վէ անըն գըյամէթինին գուվվէթինի վէ
էօլիւմինէ միւշապիհ գըլընարագ ²⁶էյմէլէրինին միւ-
11 շարէքէթինի պիլմէքլէ, ²⁷Պիր վէճհլէ էօլիւլէրին գը-
12 յամընա վասըլ օլայրմ։ Տէյիլ քի ²⁸արթըգ նա՚իլ օլ-
տրմ, ²⁹եախօտ հալա քեամիլ օլտրմ, ֆագաթ Յիսուս
Քրիստոս պէնի նէ իչիւն թուտտու իսէ, անը թուտ-
13 մաղա սա՚յ էտէրիմ։ Էյ պիրատէրլէր, պէն քէնտիմի
վասըլ օլմուշ ՚ատտ էթմէյօրըմ, լաքին պիր շէյ վար,
եա՚նի ³⁰արգատա գալան շէյլէրի ունուտուպ՝ ³¹իլէրիտէ
14 օլան շէյլէրէ ուզանարագ, Ալլահրն Յիսուս Քրիս-
տոստա օլան՚ալի տա՚վէթինին միւսապագաթ նիշա-
15 նը իչիւն ³²մէնզիլէ տօղրու սէյիրտիրիմ։ Իմտի պիզ,
³³ճիւմլէ քեամիլ օլանլար ³⁴պու էֆքեարտա օլալըմ. վէ
էկէր պիր շէյին հագգընտա ղայրի էֆքեարտա պուլու-
նուր իսէնիզ, Ալլահ սիզէ պունու տախի քէշֆ էտէճէք
16 տիր։ Ֆագաթ վասըլ օլտրղըմըզ տէրէճէյտէ ³⁵հէմման
պիր զանուն իւզրէ հարէքէթ էտէլիմ, ³⁶հէմման պիր էֆ-
17 քեարտա օլալըմ։ Էյ պիրատէրլէր, ³⁷պանա մուգթէտի
օլունըզ, ³⁸վէ պիզիմ սիզէ էօրնէք օլտրղըմըզ կիպի,
պէօյլէ եիւրիւյէնլէրէ տիգգաթլէ նազար էտինիզ։
18 Զիրա չօգ եիւրիւյէնլէր վար տըր քի՝ հագգլարընտա
չօգ քէրրէ սիզէ սէօյլէտիմ, վէ շիմտի տախի աղլա-
յարագ սէօյլէրիմ քի՝ ³⁹Քրիստոսրն խաչընրն տիւշմէն-
19 լէրի տիրլէր։ ⁴⁰Անլէրին ՚ագրպէթի հէլաք, ⁴¹վէ իլահ-
լարը գարնլարը տըր, ⁴²վէ ՚իզզէթլէրի ՚այպլարընտա
տըր, ⁴³էֆքեարլարը տախի տինեէվի ումուրա տըր։
20 ⁴⁴Ամմա պիզիմ վաթանընմըզ սէմատա օլուպ՝ ⁴⁵օրատան
տախի ⁴⁶Խէլասքեար Բապպ Յիսուս Քրիստոսա մուն-
21 թազըր ըզ։ ⁴⁷Օ տախի, ⁴⁸մէվճուտաթրն քեաֆֆէսինի
քէնտինէ թապի՚ էթմէյէ մուգթէտիր օլտրղը գուվ-
վէթլէ, պիզիմ էտնա ճէսէտիմիզի քէնտի ⁴⁹միւշէրրէֆ
ճէսէտինէ պէնզէր օլմագ իւզրէ թէպտիլ էտէճէք տիր։

ֆ Պ. 4. 18։
ֆ Պ. 1. 3։
* Պ-՚ղըը՚ ճիւմլէնիզի կէօրմէքլէ
ֆ 1Կոր. 16. 18։ 1Մէլ. 5. 12,13։ 1Տիմ. 5. 17։ [10։
ֆ 1Կոր. 16. 17։ Պ. 4. 4։ —
ֆ 2Կոր. 13. 11։ Պ. 4. 4։ 1Մէլ. 5. 16։ [15։
ֆ Ես 56. 10։ Գաղ. 5. 4։
ֆ 2Կոր. 11. 13։
ֆ Բամ. 2.28։ Գաղ.5.2։
ֆ Թէս. 10. 16։ 30. 6։ Երեմ. 4.4։ Բամ.2.29։ 4. 11,12։ Կող. 2.11։
ֆ Ցովհ. 4. 23,24։ Բամ. 7. 6։
ֆ Գաղ. 6. 14։
ֆ 2Կոր. 11. 18,21։
ֆ Թէզ. 17. 12։
ֆ 2Կոր. 11. 22։
ֆ Բամ. 11. 1։
ֆ 2Կոր. 11. 22։
ֆ Ա՚մաղ. 23.6։ 26.4,5։
ֆ Ա՚մաղ. 22.3։ Գաղ.1. 13,14։
ֆ Ա՚մաղ. 8. 3։ 9. 1։
ֆ Բամ. 10. 5։
ֆ Ղուկ. 1. 6։
ֆ Ա՚ատվ. 13. 44։
ֆ Ես. 53. 11։ Երեմ. 9. 23,24։ Ցովհ. 17. 3։ 1Կոր. 2.2։ Կող. 2.2։
ֆ Բամ. 10. 3,5։
ֆ Բամ. 1.17։ 3.21,22։ 9.30։ 10.3,6։ Գաղ. 2. 16։
ֆ Բամ. 6. 3,4,5։ 8.17։ 2Կոր.4.10.11։ 2Տիմ. 2. 11,12։ 1Պետ. 4. 13։
ֆ Ա՚մաղ. 26. 7։
ֆ 1Տիմ. 6. 11։
ֆ Ի՚պպր. 12. 23։
ֆ Մէգ. 45. 10։ Ղուկ. 9. 62։ 2Կոր. 5. 16։
ֆ 1Կոր.9.24,26։ Ի՚պպր. 6. 1։
ֆ Ի՚պպր. 3. 1։ [12. 1։
ֆ 2Տիմ. 4. 7,8։ Ի՚պպր. 1. 23։
ֆ 1Կոր. 2. 6։ 14. 20։
ֆ Գաղ. 5. 10։
ֆ Գաղ. 6. 16։ [2.2։
ֆ Բամ.12.16։ 15.5։ Պ. 1Կոր. 4. 16։ 11. 1։ Պ. 4. 9։ 1Մէլ. 1. 6։
ֆ 1Պետ. 5. 3։
ֆ Գաղ. 1. 7։ 2. 21։ 6. 12։ Պ 1. 15,17։
ֆ 2Կոր. 11. 15։ 2Պետ. 2. 1։
ֆ Բամ. 16. 18։ 1Տիմ. 6. 5, Տիտ. 1. 11։
ֆ Ովս. 4. 7։ 2Կոր. 11. 12։ Գաղ. 6. 13։
ֆ Բամ. 8. 5։
ֆ Եփես. 2. 6,19։ Կող. 3. 1,3։
ֆ Ա՚մաղ. 1. 11։
ֆ 1Կոր. 1. 7։ 1Մէլ. 1. 10։ Տիտ. 2. 13։
ֆ 1Կոր. 15. 43,48,49։ Կող.3.4։ 1Ցովհ.3.2։
ֆ 1Կոր 15. 26,27։
ֆ Եփես. 1. 19։

Digitized by Google

ՊԱՊ 4

Խուսուսի նասիհաձլար. 4 ՝ումումի նասիհաձլար. 10 իհձիյաճընտա քէնտինէ էձտիքլէրի մու՝ավէնէձի գիքրլէ, 17 հիւան ի ՝ամէլլէրինտէն մէսրուրիյէձինի պէյան էձմէսի. 19 տու՝ա իլէ վէ իհտա ի սէլամլէ բէսալէյի խաձմ էձմէսի։

Իմտի, էյ սէվկիւլիւ ֊վէ րաղպէթլու պիրատէրլէրիմ, ֊մէսէրրէթիմ վէ թաճրմ, ֊պու վէճհ իւզրէ Բապպտա սապիթ գալընրզ, էյ սէվկիւլիւլէր։

2 ֊Բապպտա հէմէֆքեար օլմալարընը Եւտդիայա
3 րէճա էտէրիմ վէ Սիւնտիքէ րէճա էտէրիմ։ Քէզալիք, էյ խալիս րէֆիգ, սանա տախի րէճա էտէրիմ քի՝ Կղեմէս, ֊վէ իսմլէրի հայաթ քիթապընտա մէվճուտ պուլունան սա՛իր ֊էմէքտաշլարըմ իլէ պէրապէր պէշարէթտէ պէնիմ իլէ ճէհտ էթմիշ օլան մէր-
4 գումէլէրէ մու՛ավէնէթ էտէսին։ ֊Բապպտա տա՛իմա մէսրուր օլունըզ. եինէ տէյօրըմ՝ մէսրուր օլունըզ։
5 Սիզին լէթաֆէթինիզ ճիւմլէ ատէմլէրէ մա՛լիւմ օլ-
6 սուն. ֊Բապպ եագընը տըր։ ֊Հիչ պիր շէյ իչիւն էնտիշէ էթմէյէրէք, խուսուսա հէր շէյտէ տու՛ա վէ նիյազլէ րէճալարընըզ թէշէքքիւր իլէ պէրապէր Ալ-
7 լահա պիլտիրիլսին։ ֊Վէ Ալլահընն հէր ՝ագըլտան եիւճէ օլան սէլամէթի գալպլէրինիզ իլէ ֆիքրլէրինիզի Յիսուս Քրիստոստա մահֆուզ էյլէյճէք տիր։
8 Էլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հէր նէ քի հագգ վէ միւ֊թէպէր վէ ՝ատիլանէ վէ փաք վէ մէրդուպ վէ ֊մագպուլ իսէ, ե՛նի էկէր պիր ֆազիլէթ, վէ էկէր պիր մէտհ վար իսէ, հէման պու շէյլէրի թէֆէքքիւր էտի-
9 նիզ։ ֊Օլ թա՛իմ օլունուպ գապուլ էթտիյինիզ, վէ իշիտիպ պէնտէ կէօրտիյինիւզ շէյլէրի իճրա էտինիզ, ֊վէ սէլամէթ մէնպա՛ը օլան Ալլահ սիզին իլէ օլաճագ տըր։
10 ֊՝Ագըպէթ հագգըմտա օլան հիմմէթինիզ թազէլէնտիյինէ Բապպտա զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըմ.

11 վագա՛ա հիմմէթ էտէր իտինիզ, լաքին ֆուրսաթը-
նըզ եօգ իտի։ Պէօյլէ սէօյլէյիշիմ զարուրէթ ճիհէ-
12 թինտէն տէյլի տիր. ֊զիրա պէն պուլունտըղըմ հալտէ
գանա՛աթ էթմէյի էօյրէնտիմ։ ֊Եօգսուլլըգ չէքմէյի
տէ պիլիրիմ, պօլլուգտա պուլունմաղը տա պիլիրիմ.
հէր խուսուստա ճիւմլէ շէյլէրտէ, թօզ օլմաղա տա,
աճ օլմաղա տա, րէֆահ ը հալտէ պուլունմաղա տա,
13 միւհթաճ օլմաղա տա թէրպիյէ օլունտըմ։ ֊Պանա
գուվվէթը վէրէն [Քրիստոս]լէ հէր շէյէ մուգթէտիր
14 իմ։ Վէ լաքին ֊մուզայագամտա պանա միւշարէքէթ
15 էյլէտիյինիզէ էյի էթտինիզ։ Էյ Փիլիպպէլիլէր, պէշարէթին իպթիտասընտա Մակեդոնիատան չընգտըղըմ զէման, ալմագ վէ վէրմէք խսւսուսընտա սիզտէն ղայրի ֊հիչ պիր քիլիսէնին պանա միւշարէքէթ
16 էթմէտիյի սիզին տախի մա՛լիւմինիւզ տիր։ Զիրա Սէլանիքտէ պօլունդըղըմ վաքըտտա տախի, իհթիյաճըմը ֊եէ՛ իչիւն պիր իքի տէֆ՛ա կէօնտէրտինիզ։
17 Պէն ՝աթիյէ թալէպինտէ տէյիլ իմ. ֊ամմա սիզին հիսապընըզ իչիւն չօղալան սէմէրէյի թալէպ էտիյո-
18 րըմ։ Հաքին հէր շէյիմ վար վէ պօլլուգտա իմ. Եպափրոդիտոս վասըթասըյլէ թարաֆընընզտան ֊եէ՛ շէյլէրի ալմըշ օլուպ՝ ֊տօլու իմ, վէ պունլար իսէ ՝Ալլահա խօշ վէ մագպուլ գուրպան վէ ֊խօշ րա՛իհա
19 տըր։ Վէ Ալլահըմ ֊քէնտի ղանիլիյինէ կէօրէ, ՝իզզէթլէ Յիսուս Քրիստոստա ՝սիզին հէր պիր իհթի-
20 յաճընըզը իքմալ էտէճէք տիր։ ֊Փէտէրիմիզ Ալլահա էպէտ իւլ ապատ համտ օլսուն։ Ամին։
21 Յիսուս Քրիստոստա հէր պիր մուգատտէսէ սէլամ
22 էտինիզ։ ՝Եանըմտա օլան պիրատէրլէր սիզէ սէլամ
23 էտէրլէր։ Ճիւմլէ մուգատտէսլէր վէ ֊պախուսուս Գայսէրին սէրայընտան օլանլար սիզէ սէլամ էտէր-
24 լէր։ ֊Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՝ինայէթի սիզին ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ա Պ. 1. 8։
բ 2 Կոր. 1. 14։ Պ. 2. 16։ 1 Մէլ. 2. 19,20։
գ Պ. 1. 27։
դ Պ. 2. 2։ 3. 16։
ե Խուր. 32. 32։ Մէզ. 69. 28։ Դան. 12. 1։ Ղուկ. 10. 20։ Վահ. 3. 5։ 13. 8։ 20. 12։ 21. 27։
զ Բօմ. 16. 3։ Պ. 1. 27։
է Բօմ. 12. 12։ Պ. 3. 1։ 1 Մէլ. 5. 16։ 1 Պետ. 4. 13։
ը ՝Իպր. 10. 25։ Յակ. 5. 8, 9։ 1 Պետ. 4. 7։ 2 Պետ. 3։ 8, 9։ Պազ 2 Մէլ. 2. 2։
թ Մէզ. 55. 22։ Լմս. 16. 3։ Մատթ. 6. 25։ Ղուկ. 12. 22։ 1 Պետ. 5. 7։
ժ Յովհ. 14. 27։ Բօմ. 5. 1։ Կող. 3. 15։
ի 1 Մէլ. 5. 22։
լ Պ. 3. 17։
խ Բօմ. 15. 33։ 16. 20։ 1 Կոր. 14. 33։ 2 Կոր. 13. 11։ 1 Մէլ. 5. 23։ ՝Իպր. 13. 20։
ծ 2 Կոր. 11. 9։
կ 1 Տիմ. 6. 6, 8։
հ 1 Կոր. 4. 11։ 2 Կոր. 6. 10։ 11. 27։
ձ Յովհ. 15. 5։ 2 Կոր. 12. 9։
ղ Պ. 1. 7։
ճ 2 Կոր. 11. 8,9։ 14։
մ Բօմ. 15. 28։ Տիտ. 3. 5։
յ Պ. 2. 25։
ն 2 Կոր. 9. 12։
շ ՝Իպր. 13. 16։
ո Եփես. 1. 8։ 3. 16։
չ Մէզ. 23. 1։ 2 Կոր. 9. 8։
պ Բօմ. 16. 27։ Գաղ. 1. 5։
ջ Դատ. 1. 2։
ռ Պ. 1. 13։
ս Բօմ. 16. 24։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ԿՈՂՈՍԱԼԸԼԱՐԱ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Բէսուլըն Կողոսատա օլան մի՛մինլերէ իւրտա ի սէլամտան ածրա, իմանլարը էճլինտէն Ալլահա ՚արզ ը Քէշէքքիւրիւ. 7 Եպափրասըն էՔտիյի Ծա՚լիմի Քաստիգ էՔմէսի. 9 Ալլահը պիլմէքլիքտէ Քէրագզը էՔմէլէրի իչիւն տու՚ասը. 14 Քրիստոսըն էֆսաֆ ը ճէլիլէսինի Ծա՚րիֆլէ. 21 իմանտա Քէմէլլէնմիշ վէ մէՔին օլմալարընը Քէնպհի, վէ քէնտի իսրտմէՔինի զիքր էՔմէսի:

Ալլահըն իրատէթիյլէ ֊Յիսուս Քրիստոսըն րէսուլը Պօղոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, Կողոսատա պուլունան մուգատտէսլէրէ վէ Քրիստոսա ֋միւ՚մին
2 պիրատէրլէրէ. Սիզէ, Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ
3 Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ֋՚ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն:
֋Տա՚իմա սիզին իչիւն տու՚ա էտիպ՝ սիզին ֋Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանընըզը ֊վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ օլան մուհապպէթինիզի իշիթմիշ օլա-
4 րագ, Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Ալ-
5 լահա, ֋Սէմավաթտա սիզին իչիւն հըֆզ օլունան իւմիտտէն տօլայը շիւքր էտէրիզ. օլ ֋֊ֆ հագգընտա տախի պէշարէթին հագիգաթ քէլամընլէ էվվէլ-
6 տէն իշիթտինիզ: Պու ֊ֆէշֆէբէ տախի ֋պիւթիւն տիւնեայա վասըլ օլտըղը միսիլլիւ, սիզէ տէ ֊֊ըլ օլտու, վէ անը իշիթտիյինիզ ֋վէ Ալլահըն ՚ինայէթինէ հագիգաթ իւզրէ վագըֆ օլտըղընըզ կիւնտէն պէրու
սիզտէ ֋մէյվէտտա օլտըղը կիպի, ան֊ֆ֊ֆ֊ֆէ *մէյվէտտա տըր". Նիթէքիմ ֋սէվկիւլիւ խըտմէթ րէֆիգիմիզ վէ սիզին իչիւն ֊Քրիստոսըն սատըգ խըտ-
8 մէթճիսի Եպափրաստան էօյրէնտինիզ: Քէնտիսի տախի ֋սիզին Րուհտա օլան մուհապպէթինիզի պիզէ պիլտիրտի:
9 ֋Պու էճլտէն պիզ տախի իշիթտիյիմիզ կիւնտէն պէրու, սիզին իչիւն ֆէրաղէթ էթմէյէրէք, տու՚ա վէ նիյազ էտէրիզ, քի ՚հէր հիքմէթ վէ րուհանի ֆէհմլէ ՚անընը իրատէթինի պիլմէքտէ ֋միւքէմմէլ օլասը-

10 ֋նըզ: ֊վէ հէր խայր ամէլտէ մէյվէտտա օլարագ, վէ Ալլահը պիլմէքտէ թէրագզը էտէրէք, ՚Րապպա լայըզը վէճհլէ ՚հէր խուսուտտա անընը րիզասը իւզրէ
11 եիւրիյէսինիզ. Վէ ՚անընը ճէլիլ գուտրէթինէ կէօրէ մէսէրրէթլէ ֊քէմալ ը սապր ու թէհամմիլտէ ճիւմլէ
12 գուվվէթլէ գուվվէթլէնիպ, Պիզի նուրտա օլան ֋մուգատտէսլէրին նասիպլինէ հիսսէտտար օլմաղա լայըզ
13 գընան ֊֋փէտէրէ շիւքր էտէսինիզ. ֊Օլ քի պիզի զուլմէթ թէսալլութընտան խէլաս էտիպ՝ ֊քէնտի սէվ-
14 կիվլու Օղլընընը մէլէքիւթինէ նագլ էյլէտի. ֋Անտէ տախի գանը վասրթասըյլէ ֆիտիյէյէ, ֋՚֊ֆ կիւ-
15 նահլարընը ՚աֆվընա մալիք իզ: ֋Քէնտիսի տախի կէօրիւնմէզ օլան Ալլահընը սուրէթի, ՚վէ ճիւմլէ
16 մախլուգաթընը իլքի տիր: ֋Զիրա սէմավաթտա վէ զէմինի իւզէրինտէ, կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն շէյլէրինի ճիւմլէսի, կէրէք թախթլար, կէրէք սալթանաթլար, ֋կէրէք րիյասէթլէր, կէրէք հիւքիւմէթլէր անընը էլիյլէ խալգ օլունտու. ֋պիւթիւն քեա՚ինաթ անընը վասրթասըյլէ վէ անընը իչիւն խալգ օլունմըշ
17 տրր: ֋Օ տախի քեաֆֆէսինտէն էվվէլ տիր, վէ
18 քեաֆֆէսի անընլէ գա՚իմ տիր: Իպթիտա օ տրր, վէ ֋էօլիվէրտէն ֊ըյա֊֊ էֆէնէրէ իլքի օլարագ՝ ֋ճէսէտինի, ֊֊՚֊ֆ քիլիսէնինի պաշը օ տրր. Թա քի հէր
19 խուսուտտա թէգատտիւմ էտէն օ օլա: Զիրա ՚հէր
20 պիր քէմալընը անտէ սաքինի օլմասը, վէ ֋խաչընընը գանըյլէ սուլհ էտէրէք, անընը վասրթասըյլէ կէրէք զէմինի իւզէրինտէ, կէրէք սէմավաթտա պուլունանլարընը ֋ճիւմլէսինի ֋քէնտիսի իլէ պարըշտրրմասը ֆէ֊֊էրէ խօշ կէօրիւնտիւ:
21 Վէ սիզի ֋պիր զէման շէրիր ՚ամէլլէրէ էֆքեար-
22 տա ֋էճնէպի վէ տիւշմէն իքէն, ֋Շիմտի քէնտի պէշէրիյէթի ճէսիտինտէ էօլիւմ վասրթասըյլէ ֊պարըշտրրտը թա քի սիզի քէնտի հուզուրընա մու-

Եփես. 1. 1։ [6. 21։ 1 Կոր. 4. 17։ Եփես. Գաղ. 1. 4։
1 Կոր. 1. 4։ Եփես. 1. 16։ Փիլ. 1. 4։ 4. 6։ Այ. 9։ Եփես. 1. 16։ Փիլիմ. 4։
Գործ. 6. 10։ [1. 5։ 2 Տիմ. 4. 8։ 1 Պետ. Մատթ. 24. 14։ Մարկ. 16. 15։ Բոմ. 10. 18։ Այ. 23։
2 Կոր. 6. 1։ Եփես. 3. 2։ Տիտ. 2. 11։ 1 Պետ. 5. 12։
Մարկ. 4. 8։ Յովհ. 15. 16։ Փիլ. 1. 11։
Պ֊՚ը֊ը՝ ժէյվէտտար օլտուպ արթար
Պ. 4. 12։ Փիլիմ. 23։
2 Կոր. 11. 23։ 1 Տիմ. 4. 6։
Բոմ. 15. 30։ [3, 4։
Եփես. 1. 15, 16։ Այ.
Եփես. 1. 8։
Բոմ. 12. 2։ Եփես. 5. 10, 17։
1 Կոր. 1. 6։
Յովհ. 15. 16։ 2 Կոր. 9. 8։ Փիլ. 1. 11։ Տիտ. 3. 1։ Գործ. 13. 21։
Եփես. 4. 2։ Փիլ. 1. 27։ 1 Մէլ. 2. 11։
1 Մէլ. 4. 1։
Եփես. 3. 16։ 6. 10։
Ա՚մալ. 5. 41։ Բոմ. 5. 3։
Եփես. 4. 2։
Ա՚մալ. 26. 18։ Եփես. 1. 11։
Եփես. 5. 20։ Պ. 3. 15։
Եփես. 6. 12։ Գործ. 2. 14։ 1 Պետ. 2. 9։
1 Մէլ. 2. 11։ 2 Պետ 1. 11։
Եփես. 1. 7։
2 Կոր. 4. 4։ Գործ. 1. 3։
Վահ. 3. 14։
Յովհ. 1. 3։ 1 Կոր. 8. 6։ Եփես. 3. 9։
Գործ. 2. 2։
Բոմ. 8. 38։ Եփես. 1. 21։ Պ. 2. 10, 15։ 1 Պետ. 3. 22։ [10։
Բոմ. 11. 36։ Գործ. 2. 24։
Յովհ. 1. 1, 3։ 17. 5։ 1 Կոր. 8. 6։
Ա՚մալ. 26. 23։ 1 Կոր. 15. 20, 23։ Վահ. 1. 5։
Եփես. 1. 10, 22։ 4. 16։ 5. 23։ 1 Կոր. 11. 3։
Յովհ. 1. 16։ 3. 34։ Պ. 2. 9։ 3. 11։
Եփես. 2. 14-16։
Եփես. 1. 10։
2 Կոր. 5. 18։
Տիտ. 1. 15, 16։
Եփես. 2. 1, 2, 12, 19։ 4. 18։
Եփես. 2. 15. 16։
Ղուկ. 1. 73։ Եփես. 1. 4։ 5. 27։ 1 Մէլ. 4. 7։ Տիտ. 2. 13. Յուդ. 24։

Digitized by Google

23 գատտէս վէ լէքէսիզ վէ գուսուրսըզ իհզար էտէ. Ւ Պու
շարթլէ քի, իմանտա թէմէլլէնմիշ վէ մէթին օլուպ՝
իշիթտիյինիզ վէ Ւկէօք ալթընտա ճիւմլէ մախլու-
գաթա Ւվա՛զ օլունան, Ւվէ պէն Պողոս խրտմէթ-
ճիսի պուլունտրղըմ պէշարէթին իւմիտինտէն Ւգը-
24 մըլտանմամշ օլասընըզ։ Շիմտի Ւսիզին իչին օլան
էլէմլէրիմտէ Ւմէսրուր օլարագ Ւքրիստոսըն մուզա-
յագալարընըն նօգսանընը՝ Ւճէսէտի օլան քիլիսէ ի-
25 չին քէնտի թէնիմտէ թէքմիլ էտիյօրըմ։ Պունա
տախ պէն սիզին իչին Ալլահ թարաֆընտան Ւպա-
նա վէրիլէն իտարէյէ կէօրէ խրտմէթճի օլտըմ, թա
26 քի Ալլահըն քէլամընը, Ւեա՛նի տէհրլէրտէն վէ
Ւասրլարտան պէրու մախֆի թուրթուլուպ տա՝ Ւշիմտի
անըն մուգատտէսլէրինէ իզհար օլունան սըրրը թէ-
27 մամէն վա՛զ էտէյիմ։ Ալլահ անլէրէ թա՛իֆէլէր ա-
րասընտա Ւպու սըրրըն ճէլալընըն ղանիլիյի նէ օլ-
տըղընը Ւպիլտիրմէյի միւրատ էյլէտի. պու տախի
տէրունլէրինիզտէ Ւճէլալ իւմիտի օլան Քրիստոս տըր։
28 Պիզ տախի Ւհէր քէսի Յիսուս Քրիստոստա քեամիլ
իհզար էթմէք իչին, Ւհէր քէսէ նասիհաթ վէրէրէք
վէ հէր քէսէ քէմալ ը հիքմէթլէ թա՛լիմ էտէրէք անը
29 վա՛զ էտէրիզ։ Պունուն իչին պէն տախի Ւտէրու-
նիմտէ գուվվէթլէ իշլէյէն անըն թէ՛սիրինէ կէօրէ
Ւճէհտ էտէրէք Ւչալըշըրըմ։

ՊԱՊ 2

Ըէսուլըն անլէրէ Յիսուստա օլան իմանտա սէպաթ էթմէլէրի իչին նասիհաթ, 8 վէ տիւնեանընդն էրքեանընա կէօրէ օլան ֆէյլէսոֆլըզտան վէ պաթըլ րիվայէթլէրտէն, 18 վէ տիյանէթ ի մէա՛իքէտէն, 20 վէ ինսան Քա՛լիմաթընա իմթիսալ էթմէքտէն իճթինապ էթմէլէրինի Ա՛ն-պին էթմէսի։

Զիրա սիզին վէ Լաւոդիկիատա պուլունանլար վէ
եիւզիմիւ ճէսէտտէ կէօրմէմիշ օլանլարընն ճիւմլէսի
իչին Ւնէ գատար ճէհտիմ օլտըղընը պիլմէնիզի իս-
2 թէրիմ. Ւթա քի անլէրին գալպլերի թէսէլլի պուպա
Ւվէ մուհապպէթտէ պիրլէշէրէք, վէ քէմալ ը ֆէհմին
հէր պիր ղանիլիյինէ, Ւեա՛նի փէտէր Ալլահընն վէ
3 Քրիստոսըն սըրրընը պիլմէյէ Ւա՛՛էԼ օլալար. ՒԱնտէ
հիքմէթին վէ ՚իլմին ճիւմլէ խազինէլէրի մահֆուզ
4 տըր։ Ւ Պունու իսէ՝ քիմսէ սիզի իղֆալ էտիճի սէօզ-

5 լէրլէ իզլալ էթմէմէսի իչին սէօյլէյօրըմ։ Ւ Զիրա
թէնճէ գա՛իպտէ իսէմ տէ, րուհճա սիզին իլէ պէրա-
պէր իմ, վէ Ւհիւսն ի նիզամընըզը Ւվէ Քրիստոսա
օլան իմանընըզըն սէպաթընը կէօրիպ՝ շատ օլու-
6 յօրըմ։ Ւհմտի Րապպ Յիսուս Քրիստոսը նասըլ գա-
7 պուլ էթտինիզ իսէ, անտէ Ւէյլէ եիւրիյինիզ։ Ւվէ
անտէ քէօքլէնմիշ վէ մա՛մուր օլմուշ, վէ թա՛լիմ օ-
լունտըզընըզ վէճհլէ իմանտա սապիթ գըլընմըշ օլա-
8 րագ, շիւքրլէ պունտա թէրագգը էտինիզ Ւսագընը-
նըզ պիր քիմսէ սիզի Քրիստոսա կէօրէ օլմայարագ
Ւինսան րիվայէթինէ կէօրէ Ւվէ տիւնեանընն էրքեա-
նընա կէօրէ ֆէյլէսոֆլըզ վէ պաթըլ հիլէյլէ էսիր
9 ալմասընն։ Ւ Զիրա Ուլուհիյէթին հէր քէմալը ճէսէտէ
10 անտէ սաքին տիր։ Ւվէ օ հէր րիյասէթ վէ հիւքի-
մէթին Ւպաշը օլուպ՝ Ւսիզ անտէ միւքէմմէլ սինիզ.
11 Հէմ տախի անտէ՝ Ւթէնէ միւթէ՚ալլըզ կիւնահլարընն
վիւճուտինտէն Քրիստոսընն խիթանընըլէ սօյունուպ՝
Ւէլ իլէ օլմամըշ խիթանլէ տախի խիթան օլունտը-
12 նըզ։ Ւվէ անընլէ պէրապէր վաֆթիզտէ կէօմիւիլուպ՝
պունտա տախի Ւանը էօլիւլէրտէն իհեա էտէն ՒԱլլա-
հընն գուտրէթինէ օլան իման վասըթասըլէ Ւանընն
13 իլէ պէրապէր իհեա օլունտընըզ։ Ւվէ սիզի, խաթա-
լարտա վէ թէնինիզին խիթանսըզլըղընտա էօլմիշ
իքէն, ճիւմլէ խաթալարըմըզը ՚աֆվ էտէրէք՝ պէրա-
14 պէր պէրինճէ իհեա էյլէտի։ Ւվէ պիզէ գարշը օլուպ՝ պի-
զէ մուխալիֆ օլան նիզամաթ խաթթընը ըէսիտ էյ-
լէյիպ՝ խաչա տախի մընսլայարագ անը օրթատան
15 գալտըրտը։ Վէ Ւրիյասէթլէր իլէ հիւքիւմէթլէրի Ւսօ-
յուպ, անլէրէ անըն վասըթասըլէ մուզաֆֆէր օլա-
րագ, անլէրի աշհքեարէ թէշհիր էյլէտի։
16 Իմտի Ւեէմէք եա իչմէք Ւեա պայրամ եա այ պաշ
եա սէպէթ կիւնլէրի խուսուսընտա Ւքիմսէ սիզի հիւքմ
17 էթմէսին. Ւ Զինքի պունլար կէլէճէք շէյլէրին կէօլ-
18 կէսի օլուպ՝ ճիսմ իսէ Քրիստոսըն տըր։ Քիմսէ թէ-
վազու՚ իլէ վէ մէլէքլէր տիյանէթիյլէ Ւկէօրմէտիյ
շէյլէրէ միւտախէլէ էթմէք իսթէյէրէք Ւսիզի էթրի-
19 նիզտէն մահրում զօմասըն։ Պ՚՚ ՛՛՛՛՚՚ք քէնտի թէնէ
թապի՚ օլան ՚ագլըյլէ պիհուտէ եէրէ թէքէպպիւ
էտիպ՝ Ւ Պաշա պաղլանմազ. պիւթիւն ճէսէտ իսէ ը-
նագլար վէ պաղլար վասըթասըլէ անտէն մու՚ավէ-

Ե Եփես. 3. 18։ Պ. 2. 7։
Զ Այ. 6։
Է Բամ. 10. 18։
Ը Ա՚մալ. 1. 17։ 2 Կոր. 3. 6։ 4. 1։ 5. 18։ Եփես. 3. 7։ Այ. 25։ 1 Տիմ. 2. 6, 7։
Թ Յովհ. 15. 6։
Ժ Եփես. 3. 1, 13։
Ի Բամ. 5.3։ 2Կոր. 7.4։
Լ 2Կոր. 1. 5,6։ Փիլ. 3. 10։ 2Տիմ. 1.8։2.10։
Խ Եփես. 1. 23։
Ծ 1 Կոր. 9.17։ Դաղ.2. 7։ Եփես.3.2։ Այ.23։
Կ Բամ. 16.25։ 1Կոր. 2. 7։ Եփես. 3. 9։
Հ Մատթ.13.11։ 2Տիմ. 1. 10։
Ձ Բամ. 9.24։ Եփես. 1. 8։ 3. 8։
Ղ 2Կոր. 2. 14։
Ճ 1 Տիմ. 1.1։
Մ 2Կոր. 11.2։ Եփես.5. 27։ Այ. 22։
Յ Ա՚մալ. 20.20,27,31։
Ն Եփես. 1.19։3.7,20։
Շ Պ. 2. 1։
Ո 1 Կոր. 15. 10։
——
Չ Պ. 1. 29։ Փիլ. 1.30։ 1 Մէլ. 2. 2։
Պ 2Կոր. 1. 6։
Ջ Պ. 3. 14։
Ռ Փիլ. 3. 8։ Պ. 1. 9։
Ս 1 Կոր. 1.24։ 2. 6,7։ Եփես. 1. 8։ Պ. 1. 9։
Վ Բամ. 16. 18։ 2 Կոր. 11. 13։ Եփես. 4.14։ 5. 6։ Այ. 8, 18։
Տ 1 Կոր. 5. 3։ 1 Մէլ. 2. 17։
Ր 1 Կոր. 14. 40։
Ց 1 Պետ. 5. 9։
Ւ 1 Մէլ. 4. 1։ Յուդ. 3։
Փ Եփես. 2. 21, 22։ 3. 18։ Պ. 1. 23։
Ք Երեմ. 29. 8։ Բամ.16. 17։ Եփես. 5. 6։ Այ. 18։ Ի՚պէր. 13. 9։
Օ Մատթ. 15. 2։ Դաղ. 1. 14։ Այ. 22։
Ֆ Դաղ. 4. 3,9։ Այ.20. 5. 6։ Յովհ.1. 14։ Պ. 1.19։
Ա Պ. 1. 16։ [3. 22։
Բ Եփես.1.20,21։1Պետ. 1. 7։
Գ Յովհ. 1. 16։
Դ Բամ. 6. 6։ Եփես. 4. 22։ Պ. 3. 8, 9։
Ե Թէս. 10. 16։ 30. 6։ Երեմ. 4. 4։ Բամ. 2. 29։ Փիլ. 3. 3։
Զ Բամ. 6. 4։
Է Ա՚մալ. 2. 24։
Ը Եփես. 1. 19, 3. 7։
Թ Պ. 3. 1։
Ժ Եփես. 2. 1,5,6,11։
Ի Եփես. 2. 14-16։
Լ Եփես. 6. 12։
Խ Թէք. 3.15։ Մէզ.68. 18։ Եա.53.12. Մա 12.29. Ղուկ. 11.22. Յովհ. 16. 11, Եփես. Ի՚պէր. 2. 14։
Ծ Բամ. 14. 2,17. 8. 8։
Կ Բամ.14.5։ Գաղ.
Հ Բամ. 14. 3, 10,
Ձ Ի՚պէր. 8.5,9.
Ղ Եզեկ. 13. 3։ 1. 7։
Ճ Այ. 4.
Մ Եփես. 4. 15,

Digitized by Google

Նէթ ալըպ՝ թէրքիպ օլունարագ Ալլահըն պէօյիւթ-
20 մէսիյլէ պէօյիւը: Իմտի էկէր Քրիստոս իլէ պէրա-
պէր տիւնեանըն էրքեանընա էօտիւնիւզ իսէ, Նի-
21 չիւն տիւնեատա եաշայանլար կիպի, Ինսան էմ-
լէրինէ վէ թա՛լիմաթընա կէօրէ Տօգունմա, թաթմա,
եօգլամա՝ պույուրան գանունլարա իմթիսալ էտէր-
22 սինիզ: (Պունլարըն քեաֆֆէսի իսէ գուլլանմաղլէ
23 զէվալ պուլուը:) Վագա՛ա պու շէյլէրտէ "Իպա-
տէթի նաֆիլէ" վէ թէվազու՛ վէ ճէսէհիյէյէ
մալիք օլմազա Քէշվիզ էմմէսի: 18 Զէվճէ իլէ զէվճին, 20 վէ էվլատ
իլէ վալիտէյնին, 22 վէ գուլլարըն վազիֆէլէրի:

ՊԱՊ 3

*Բէսուլըն անլէրի եօգարըտա օլան շէյլէրի Թալէպ, 5 վէ շէհվաթ ը
ճիսմանիյէյի Քէլէֆ էմմէյէ, 9 վէ էսքի ատէմի սօյունուպ ևէնի ատէմի
կիյմէյէ, 12 շէֆգաթ վէ Քէվազու՛ վէ սա՛իր ֆէգա՛իլ ի մէսիհիյէյէ
մալիք օլմազա Քէշվիզ էմմէսի: 18 Զէվճէ իլէ զէվճին, 20 վէ էվլատ
իլէ վալիտէյնին, 22 վէ գուլլարըն վազիֆէլէրի:*

Իմտի էկէր Քրիստոս իլէ պէրապէր գը յամ էթ-
տինիզ իսէ, եագարըտա օլան, Եա՛նի Քրիստոս՝
Ալլահըն սաղընտա օթուրտըղը եէրին շէյլէրինի
2 թալէպ էտինիզ: Եէր իւզէրինտէքի շէյլէրէ տէյիլ,
եօգարըտա օլան շէյլէրէ սարֆ ը էֆքեար էտինիզ:
3 Զիրա էօլտիւնիւզ, վէ հայաթընըզ Քրիստոս իլէ պէ-
4 րապէր Ալլահտա մահֆուզ տըր: Հայաթըմըզ օլան
Քրիստոս իզհար օլունտըղը զէման, սիզ տախի անըն
իլէ պէրապէր իզհար օլունաճագսընըզ:
5 Իմտի պու զէմինի ա՛զանըզը, Եա՛նէ զինա վէ
նափաքլիք վէ հէվա ու հէվէս վէ քէօթիւ շէհվէթ,
վէ փութփէրէսթլիք օլան թամա՛քեարլըզը էօլտիւ-
6 րինիւզ. Զինքի անլէրին սեպեպինտէն էհլ ի Իս-
7 եան իւզէրինէ Ալլահըն ղազապը կէլիր: Սիզ տախի
պու շէյլէրտէ եաշար իքէն, պիր վագըթ անլէրին
8 արասընտա եիւրիւր իտինիզ: Հլաքին շիմտի սիզ
տախի ճիւմլէսինի, Ե՛նէ ղազապ վէ խըշմ վէ քէօ-
թիւլիւք վէ քիւֆրիւ վէ աղզընըզտան էտեպէ մու-
9 ղայիր սէօզլէրի տէֆ՛ էտինիզ: Պիրիպիրինիզէ եա-
լան սէօյլէմէյինիզ. Չինքի էսքի ատէմի ամէլ-
10 լէրիյլէ պէրապէր սօյունուպ, Խալիգինին սուրէ-

Թինէ կէօրէ՝ պիլկիտէ եէնիլէնմիշ օլան եէնի ա-
11 տէմի կիյմիշ սինիզ, Քի պունտա նէ Եունանի, նէ
Եէհուտի, նէ խիթան, նէ խիթանսըզլըգ, նէ Պար-
պար, նէ Սկիւթիալը, նէ գուլ, նէ ազատ պուլունուպ՝
12 անճագ հէր շէյ վէ հէր շէյտէ Քրիստոս տըր: Իմտի
Ալլահըն մուգատտէս վէ սէվկիւլիւ միւնթէխապլարը
կիպի շէֆգաթ վէ մէրհամէթ վէ լէթաֆէթ վէ թէ-
13 վազու՛ վէ հիլմ վէ սապր Կիյինիզ. Վէ պիրիպիրի-
նիզէ թէհամմիւլ էտիպ՝ էկէր պիր քիմսէյնին պաշ-
գասը ալէյհինէ պիր շիքեայէթի վար իսէ Քրիստոս
սիզէ պաղըշլատըղը միսիլլու, սիզ տախի
14 պէօյլեճէ պաղըշլայընըզ: Պունլարըն ճիւմլէսի իւզէ-
րինէ տախի Քէմալըն իրթիպաթը օլան մուհապ-
15 պէթի կէյճէ: Վէ Ալլահըն սէլամէթի գալպլէրի-
նիզտէ հիւքիւմէթ սիւրսիւն, չինքի անա տախի
եէքվիճուտտէ տա՛վէթ օլունտրնըզ. վէ միւթէշէք-
16 քիր օլունըզ: Քրիստոսըն քէլամը սիզտէ զանիլիք
իւզրէ հէր հիքմէթ իլէ սաքին օլսուն, վէ պիրիպիրի-
նիզէ թա՛լիմ վէ նասիհաթ էտիպ՝ մէզմուր վէ իլահի
վէ րուհանի աղնիյէլէրլէ Ալլահա գալպլէրինիզտէ
17 լուֆքլէ թէղաննի էյլէյինիզ: Վէ կէրէք գավլէն՝
կէրէք ֆի՛իլէն հէր նէ եափար իսէնիզ, ճիւմլէսինի
Բապպ Յիսուսըն իսմիյլէ վէ անըն վասըթասըյլէ
Փէտէր Ալլահա թէշէքքիւր էտէրէք Ե՛նէ:
18 Էյ զէվճէլէր, Բապպտա լայըգ օլտրըղը վէճհ
19 իւզրէ զէվճէլէրինիզէ միւթի՛ օլունըզ: Էյ զէվճէլէր,
զէվճէլէրինիզի սէվինիզ, վէ անլէրէ աճը մու՛ամէլէ
20 էթմէյինիզ: Էյ էվլատ, վալիտէյնինիզէ հէր խու-
սուստա իթա՛աթ էտինիզ. զիրա պու շէյ Բապպա
21 մագպուլ տըր: Էյ փէտէրլէր, էվլատընըզը ղազապա
կէթիրմէյինիզ. օլմայա քի անլէրէ ֆիւթուր կէլսին:
22 Էյ գուլլար, հէր խուսուստա Թէն հասէպիյլէ էֆէն-
տինիզ պուլունանլարա կէօզէ կէօրինմէք իչիւն օլան
խրտմէթլէ ինսանը խօշնուտ էտէնլէր կիպի տէյիլ,
անճագ Ալլահտան գօրգարագ սաֆտէրունլըգլէ ի-
23 թա՛աթ էտինիզ: Վէ միրաս էճրինի Բապպտան
ալաճաղընըզը պիլէրէք, հէր նէ քի եափար իսէնիզ,
Ինսան իչիւն տէյիլ, անճագ Բապպ իչիւն կիպի
24 ճանտան եափընըզ: Զիրա Բապպ Քրիստոսա գուլ-

Մյ. 8: Գաղ. 2. 19: Եփես. 2. 15:
Րօմ. 6. 3, 5: 7. 4, 6:
Գաղ. 4. 3, 9:
Ես. 29. 13: Մատթ. 15. 9: Տիտ. 1. 14:
1 Տիմ. 4. 3:
Ե՛նէ՝ էմրի Իլահիյլէ տէյիլ, անճագ իրա-
տէթ ի շախսիյէյէ օ-
լան իպատէթ
Այ. 8:
1 Տիմ. 4. 8:

Րօմ. 6. 5: Եփես. 2. 6:

Պ. 2. 12:
Րօմ. 8. 34, Եփես. 1. 21:
Րօմ. 6. 2: Գաղ. 2. 20:
Պ. 2. 20:
2 Կոր. 5. 7: Պ. 1. 5:
Յովհ. 11. 25: 14. 6:
1 Յովհ. 3. 2: [21:
1 Կոր. 15. 43: Փիլ. 3.
Րօմ. 8. 13: Գաղ. 5. 24:
Եփես. 5. 3:
1 Մէղ. 4. 5:
Եփես. 5. 4:
Րօմ. 6. 13:
Եփես. 2. 2:
Րօմ. 1. 18: Եփես. 5.

6: Վահ. 22. 15:
Րօմ. 6. 19, 20: 7. 5:
1 Կոր. 6. 11: Եփես. 2. 2: Տիտ. 3. 3:
Եփես. 4. 22: 1 Պետ. 2. 1: Յակ. 1. 21:
Եփես. 4. 29: 5. 4:
Ղև. 19. 11: Եփես. 4. 25:
Եփես. 4. 22, 24:
Եփես. 2. 10:
Եփես. 4. 23, 24:
Րօմ. 12. 2:
Րօմ. 10. 12: 1 Կոր. 12. 13: Գաղ. 3. 28:

5. 6: Եփես. 6. 8:
Եփես. 1. 23:
1 Մէղ. 1. 4: 1 Պետ. 1. 1: 2 Պետ. 1. 10:
Գաղ. 5. 22: Փիլ. 2. 1: Եփես. 4. 2, 32:
Եփես. 4. 24:
Մարկ. 11. 25: Եփես. 4. 2, 32:
1 Պետ. 4. 8:
Եփես. 4. 3:
Յովհ. 13. 34: Րօմ. 13. 8: 1 Կոր. 13: Եփես. 5. 2: Պ. 2. 2: 1 Մէղ. 4. 9: 1 Տիմ. 1. 5:

1 Յովհ. 3. 23: 4. 21:
Րօմ. 14. 17: Փիլ. 4. 7:
Ե՛նէ՝ Քրիստոսըն
Եփես. 2. 16, 17: 4. 4:
1 Կոր. 7. 15:
Պ. 2. 7: Ալ. 17: [19:
1 Կոր. 14. 26: Եփես. 5.
Պ. 4. 6:
1 Կոր. 10. 31:
Րօմ. 1. 8: Եփես. 5. 20: Պ. 1. 12: 2. 7: 1 Մէղ. 5. 18: Փիլ. 13. 15:
Եփես. 5. 22: Տիտ. 2. 5: 1 Պետ. 3. 1:

Եփես. 5. 3:
Եփես. 5. 25, 28, 33: 1 Պետ. 3. 7:
Եփես. 4. 31:
Եփես. 6. 1: [9:
Եփես. 5. 24: Տիտ. 2.
Եփես. 6. 4:
Եփես. 6. 5, վէ զայրիւ 1 Տիմ. 6. 1: Տիտ. 2. 9: 1 Պետ. 2. 18:
Ալ. 20:
Փիլիմ. 16:
Եփես. 6. 8:
Եփես. 6. 6, 7:
1 Կոր. 7. 22:

Digitized by Google

25 լըգ էտէրսինիզ. Ամմա հագգսըզլըգ էտէն՝ էթտիյի
հագգսըզլըղա կէօրէ ալաճագ տըր. ¹վէ խաթրա րի՛ա-
յէթ եօգ տըր։

ՊԱՊ 4

Էֆէնտիլէրին վագիֆէլէրի։ 2 Տու՛ատա տէվամ, 5 վէ խարիճտէ օլանլար իլէ ՚ագիլանէ հարէքէթ խուսուսընտա Թէշվիգ։ 7 Տիւքիկոս իլէ Ընեսիմոս հագգընտա Քավսիյէ։ 10 Մ'իԹԹ'ատտիտ սէլամլար։ 16 Խաթիմէ ի բիսալէ։

Է՛յ էֆէնտիլէր, սէմավաթտա սիզին տախի պիր
էֆէնտինիզ վար իտիյինի պիլէրէք, ²գուլլարընըզա
հագգ վէ ինսաֆ իւզրէ մու՛ամէլէ էտինիզ։
2 ³Տու՛ատա տէվամ էտիպ՝ անտէ ⁴շիւքրլէ ույանըգ
3 տուրընըզ։ ⁵Վէ պիզիմ իչիւն տախի տու՛ա էյլէյի-
նիզ, թա քի ⁶ուղուրընա զէնճիրպէնտ օլտրղըմ
²Քրիստոսըն սըրրընը սէօյլէմէք իւզրէ, ⁸Ալլահ պիզէ
4 քէլամըն գափուսընը աչա. Վէ սէօյլէմէք պանա նա-
5 սըլ վաճիպ իսէ՝ անը պէօյլէ իզհար էտէյիմ։ ⁹Վագթը
սաթըն ալարագ, ¹⁰խարիճտէ օլանլար իլէ ՚ագիլանէ
6 հարէքէթ էտինիզ։ ¹¹Չէր քէսէ վաճիպ օլտրղը իւզրէ
ճէվապ վէրմէյի պիլմէնիզ իչիւն ¹²սէօզիւնիւզ թուզէ
թէրպիյէ օլունմըշ կիպի, տա՛իմա ¹³լութֆէլէ օլսուն։
7 ¹⁴Ահվալըմըն քեաֆֆէսինի սիզէ սէվկիւլիւ պիրա-
տէր վէ սատըգ խըտմէթճի վէ Բապպտա խըտմէթ
8 րէֆիգիմիզ օլան Տիւքիկոս պիլտիրէճէք տիր։ Մէր-
գումը տա սիզտէն օլան ¹⁵սատըգ վէ սէվկիւլիւ պի-
րատէր Ընեսիմոս իլէ պէրապէր սիզէ հէման ¹պունուն
9 իչիւն, եա՛նի ահվալընըզը էօյրէնիպ գալպլէրինիզէ
թէսէլլի վէրմէք իչիւն կէօնտէրտիմ։ Անլէր պուրատա
օլան շէյլէրին ճիմլէսինի սիզէ պիլտիրէճէք տիր։
10 Պէնիմ իլէ պէրապէր մահպուս օլան ²Արիստարքոս
վէ Բառնաբասըն եէկէնի, եա՛նի հագգընտա թէնպիհ
ալտրղընըզ ³Մարկոս, (սիզէ կէլտիյի թագտիրտէ
11 անը գապուլ էտինիզ,) վէ Յուստոս տէնիլէն Յեսու
սիզէ սէլամ էտէրլէր. պունլար էվլ ի խիթանտան
տըրլար. վէ Ալլահըն մէլէքիւթու իչիւն եալընըզ
պունլար էմէքտաշ պուլունուպ՝ պանա թէսէլլի օ-
12 տըլար։ Սիզտէն պիրի՝ Քրիստոսըն գուլու ⁴Եպափ-
րաս սիզէ սէլամ էտէր, վէ Ալլահըն ճիմլէ միւրա-
տընտա ⁵քեամիլ վէ թէմամ տուրասընըզ տէյու
13 ⁶տու՛ա իլէ տա՛իմա սիզին իչիւն ճէհտ էտէր։ Զիրա
սիզին իչիւն վէ Լաւոդիկիատա վէ Հիերապոլիստէ օ-
լանլար իչիւն անըն չօգ ղայրէթի օլտրղընա շէհա-
14 տէթ էտէրիմ։ Սէվկիւլիւ ⁷թապիպ Ղուկաս վէ ⁸Դեմաս
15 սիզէ սէլամ էտէրլէր։ Լաւոդիկիատա օլան պիրա-
տէրլէրէ, վէ Նիմֆասա ⁹վէ անըն խանէսինտէ պու-
16 լունան քիլիսէյէ սէլամ էտինիզ։ ¹⁰Պու րիսալէ սիզտէ
օգունտրգտան սօգրա, Լաւոդիկիա քիլիսէսինտէ տա-
խի օգուտուպ՝ սիզ տախի Լաւոդիկիատան ¹¹է՛-
17 օգույընըզ։ ¹²Վէ Արքիպպոսա՝ ¹³Բապպտա ալտրղըն
խըտմէթէ տիգգաթ էթ, քի անը իթմամ էտէսին՝
18 տէյիւ սէօյլէյինիզ։ ¹⁴Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէ-
լամ։ ¹⁵Պէնտլէրիմի տէրխաթըր էտինիզ։ ¹⁶Ինայէթ
սիզին իլէ օլսուն։ Ամին։

¹ *Րօմ. 2. 11։ Եփես. 6. 9։ 1Թետ. 1. 17։ Պազ Թէս. 10. 17։*
² *Եփես. 6. 9։*
³ *Ղուկ. 18. 1։ Րօմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ 1Սէլ. 5. 17, 18։*
⁴ *Գ. 2. 7։ 3. 15։*
⁵ *Եփես. 6. 19։ 2Սէլ. 3. 1։*
⁶ *Եփես. 6. 20։ Փիլ. 1. 7։*
⁷ *ՄատԹ. 13. 11։ 1Կոր. 4. 1։ Եփես. 6. 19։ Գ. 1. 26։ 2. 2։*
⁸ *1 Կար. 16. 9։ 2 Կոր. 2. 12։*
⁹ *Եփես. 5. 16։*
¹⁰ *Եփես. 5. 15։ 1 Սէլ. 4. 11։*
¹¹ *1Թետ. 3. 15։*
¹² *Մարկ. 9. 49։*
¹³ *Վա՛. 10. 12։ Գ. 3. 16։*
¹ *Եփես. 6. 21։*
² *Փիլիմ. 10։*
³ *Եփես. 6. 22։*
⁴ *Ա՛մալ. 19. 29։ 20. 4։ 27. 2։ Փիլիմ. 24։*
⁵ *Ա՛մալ. 15. 37։ 2Տիմ. 4. 11։*
⁶ *ՄատԹ. 5. 48։ 1Կոր. 2. 6։ 14. 20։ Փիլ. 3. 15։ Իպր. 5. 14։*
⁷ *Րօմ. 15. 31։*
⁸ *2Տիմ. 4. 11։*
⁹ *2Տիմ. 4. 10։ Փիլիմ. 24։ [19։*
¹⁰ *Րօմ. 16. 4։ 1Կոր. 16.*
¹¹ *1Սէլ. 5. 27։*
¹² *Փիլիմ. 2։*
¹³ *1Տիմ. 4. 6։*
¹⁴ *1Կոր. 16. 21։ 2Սէլ. 3. 17։*
¹⁵ *Իպր. 13. 3։*
¹⁶ *Իպր. 13. 25։*

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ՍԷԼԱՆԻԿԱԿԻԱՑԻ
ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Բէսուլըն Սէլանիք քիլիսէսինէ սէլամը. 2 անլէր էճլինտէն Ալլահա 'արզ ը Քէշէքքիւր վէ տու'ասը. 5 պէշարէթին անլէրէ քէֆիյէթ ի վիւ-սուլը. 6 իմանլարընը. 7 վէ մու'մինլէրէ նիւմունէ օլմալարընը մէտհ էյլէմէսի։

Պօղոս վէ Սիղուանոս վէ Տիմոթէոս, Քէտէր Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոստա օլան Սէլանիքլիլէր քիլիսէսինէ. սիզէ [Քէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան] 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

2 Տու'ալարըմըզտա սիզի զիքր էտէրէք, ճիւմլէնիզ
3 հագգընտա Ալլահա տա'իմա շիւքր էտէրիզ։ Վէ 'իմանընըզըն իշինի վէ մուհապպէթինիզին էմէյինի, վէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա օլան իւմիտինիզին սապրընը քէտէրիմիզ օլան Ալլահընն հուզուրընտա
4 ֆէրաղէթ էթմէյէրէք զիքր էտէրիզ։ Զիւնքի, էյ Ալլահընն սէվկիւլիւէրի օլան պիրատէրլէր, սիզին ինթիխապընըզը պիլիրիզ։ Զիրա պէշարէթիմիզ սիզէ
5 եալընըզ քէլամլէ տէյիլ, անճագ գուվվէթլէ 'վէ Րուհ իւլ Գուտսլէ 'վէ քեամիլ ի'թիգատլէ կէլտի. 'նիթէքիմ արանըզտա սիզին իչին նասըլ օլտըղըմըզը պի-
6 լիր սինիզ։ Սիզ տախի չօգ մուզայագա արասընտա 'Րուհ իւլ Գուտս մէսէրրէթիյլէ քէլամը գապուլ էթմիշ օլարագ, 'պիզէ վէ Բապպա մուգթէտի օլտընըզ
7 Շէօյլէ քի սիզ Մակեդոնիատա վէ Աքայիատա ճիւմլէ
8 մու'մինլէրէ նիւմունէ օլտընըզ։ 'Զիրա Բապպընը քէլամը սիզին թարաֆընըզտան եալընըզ Մակեդոնիա իլէ Աքայիատա շայ' օլմայըպ՝ 'անճագ հէր եէրտէ տախի Ալլահա օլան իմանընըզ շայ' օլմասըյլէ, պիր
9 շէյ սէօյլէմէմիզէ հաճէթ գալմատը։ Զիւնքի 'արանըզտա կէլմէմիզ նասըլ օլտըղընը, վէ հայյ վէ հագգ
10 օլան Ալլահա 'իպատէթ էթմէյէ, վէ էօլիւլէրտէն

2 2Կոր. 1. 19։ 2Սէլ. 1. 1։ 1Թետ. 5. 12։ Եփես. 1. 2։ Գ. 2. 13։
3 Բօմ. 1. 8։ Եփես. 1. 16։ Փիլիմ. 5։ Յովհ. 6. 29։ Գաղ. 5. 6։ Գ. 3.6։ 2 Սէլ. 1. 3, 11։ Յակ. 2.17։
4 Բօմ. 16. 6։ 'Իպր. 6. 10։
5 Կող. 3.12. 2Սէլ. 2.13։ 2Սէլ. 3. 9։
6 Մարկ. 16.20։ 1Կոր. 2. 4։ 4. 20։
7 2Կոր. 6. 6։
8 Կող. 2. 2։
9 Գ. 2. 1, 5, 10, 11։ 2Սէլ. 3. 7։
10 Ա'մալ. 5. 41։ 'Իպր. 10. 34։
1 1Կոր. 4. 16։ 11, 1։ Փիլ. 3. 17։ Գ. 2.14։ 3. 11։ Վահ. 1. 7։
2 1Կոր.12.2։ Գաղ.4.8։

Գ. 1. 5,9։
Ա'մալ. 16. 22։
Փիլ. 1.30։ Կող. 2.1։
Ա'մալ. 17. 3։
Գ. 1. 5։
2 Կոր. 7. 2։ Ա. 5։ 2Թետ. 1. 16։
1 Կոր. 9. 17։ Գաղ. 2. 8։ Տիտ. 1. 2։
1Կոր. 7. 25։ 1 Տիմ. 1. 11,12։
Գաղ. 1. 10։
Լմա.17.3։ Բօմ.8.27։
Ամալ. 20. 33։ 2Կոր. 2. 17։ 4. 2։ 7. 2։ 12. 17։
Բօմ. 1. 9։
1Կոր. 9. 4,6,12,18։ 2 Կոր. 10. 1, 2, 10, 11։ 13. 10։ 2Սէլ. 3. 9։ Փիլիմ. 8, 9։
1Կոր. 9. 1,2,5։
2Կոր. 11. 9։ 12.13, 14. 2Սէլ. 3. 8։
Յովհ. 5. 41,44։ 12. 43։ 1Տիմ. 5. 17։
1 Կոր. 2. 3։ 9. 22։ 2 Կոր. 13. 4։ 2 Տիմ. 2. 24։
Բօմ. 1. 11։ 15. 29։

ՊԱՊ 1

Պէշարէթին Սէլանիյէ քէյֆիյէթ ի տիւխուլը, 13 վէ անլէր Քարաֆընտան սուրէթ ի զապուլը, 14 վէ պու եիւզտէն չէքտիքլէրի մուզայագա։ 17 Բէսուլըն անլէրի կէօրմէյէ իշտիյագը, 18 վէ Քարաֆլարընա կիտէմէտիյինին աչլէպի։

Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ սիզին արանըզա կէլմէմիզ պիհուտէ օլմատըղընը քէնտինիզ պի-
2 լիրսինիզ։ Ֆագաթ մա'լիւմիւնիւզ օլտըղը իւզրէ, 'փիլիպպէտէ մուգատտէմա էզիյէթ չէքիպ շէթմ օլունտըգ իսէ տէ, Ալլահընն պէշարէթինի 'ազիմ մուխալէֆէթ իչինտէ 'սիզէ սէօյլէմէյէ 'Ալլահըմըզա
3 Դ-ՐՆՂ-ԷԼԸ ճէսարէթլէնտիք։ 'Զիրա պիզիմ վա'զ ու նասիհաթըմըզ զէլալտէն եա նափաքլիքտէն եա հի-
4 լէյլէ օլմայըպ, 'անճագ պէշարէթին 'ԷՆՂ էմանէթ օլունմասընա 'Ալլահընն պիզի լայըգ կէօրտիյիւ վէճհ իւզրէ, 'վէ ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ 'գալպլէրինիմիզի իմ'թիհան էտէն Ալլահա մագպուլ օլմագ իւզրէ սէօյ-
5 լէրիզ։ Զիրա մա'լիւմիւնիւզ օլտըղը իւզրէ, 'պիզ միւտահանէ սէօզլէրինտէ վէ եախօտ թամա' պէհանէսինտէ ասլա պուլունմատըգ. 'Ալլահ շահիտ տիր։
6 'Վէ Քրիստոսընն 'րէսուլլէրի օլտըղըմըզտան 'եիւք օլա պիլիր իքէն, կէրէք սիզտէն, կէրէք ղայրիլէրտէն օլսուն, 'հինսան թարաֆընտան 'իզզէթ արամա-
7 տըգ. Անճագ տայէ քէնտի էվլատընը գայըրտըղը
8 կիպի 'արանըզտա հալիմ օլտըգ։ Պու վէճհէլէ սիզէ միւշթագ օլտըղըմըզտան 'սիզի եալընըզ Ալլահընն պէշարէթինէ տէյիլ, անճագ պիզէ սէվկիւլիւ օլտը-

3. 11։ Վահ. 1. 7։
1Կոր.12.2։ Գաղ.4.8։

2. 8։ Տիտ. 1. 2։
1Կոր. 7. 25։ 1 Տիմ. 1. 11,12։
Գաղ. 1. 10։
Լմա.17.3։ Բօմ.8.27։
Ամալ. 20. 33։ 2Կոր. 2. 17։ 4. 2։ 7. 2։ 12. 17։
Բօմ. 1. 9։
1Կոր. 9. 4,6,12,18։ 2 Կոր. 10. 1, 2, 10, 11։ 13. 10։ 2Սէլ. 3. 9։ Փիլիմ. 8, 9։
1Կոր. 9. 1,2,5։
2Կոր. 11. 9։ 12.13, 14. 2Սէլ. 3. 8։
Յովհ. 5. 41,44։ 12. 43։ 1Տիմ. 5. 17։
1 Կոր. 2. 3։ 9. 22։ 2 Կոր. 13. 4։ 2 Տիմ. 2. 24։
Բօմ. 1. 11։ 15. 29։

Digitized by Google

ղընըզտան, ⁴ճանլարըմըզա պիլէ հիսսէտար էթմէյէ
9 րազի իտիք: Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ էմէյի-
միզ վէ զահմէթիմիզ խաթըրընըզտա տըր, չունքի
⁵սիզտէն պիրինէ եւք օլմամագ իւզրէ կէճէ կիւնտիւզ
⁶իշ իշլէյիպ՝ Ալլահըն պէշարէթինի սիզէ վա՛զ էթ-
10 տիք: Սիզ միւ՛մինլէր արասընտա ⁷նասըլ գուտսի-
յէթ վէ սալահլէ վէ պիւա ՚այպ մու՛ամէլէ էթտիյի-
11 միզէ ⁸սիզ շահիտ սինիզ, վէ Ալլահ շահիտ ⁹եէ: Նի-
թէքիմ ¹⁰սիզի քէնտի մէղէքիւթիւնէ վէ ՚իզզէթինէ
տա՛վէթ էտէն ¹¹Ալլահա լայըգ օլտըղը վէճճ իւզրէ
12 հարէքէթ էթմէնիզ իչին սիզտէն հէր պիրինէ, փէ-
տէր քէնտի էվլատընա էԲ-էյէ միսիւլլիւ, նասիհաթ
վէ թէսէլլի վէրիպ՝ թէնպիհ էթտիյիմիզի պիւիրսի-
13 նիզ: Պու սէպէպտէն պիզ տախի թարաֆըմըզտան
իշիթտիյինիզ քէլամ Ուլլահը ալտըղընըզտա ¹²ին-
սան քէլամը կիպի տէյիլ, անճագ՝ հագիգաթտա
պէօյլէ օլտըղը իւզրէ, Ալլահըն քէլամը ¹³է-ւէ (քի սիզ
միւ՛մինլէրտէ տախի իշլէմէքտէ տիր) գապուլ էթտի-
յինիզէ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք ¹⁴Ալլահա շիւքր էտէ-
14 րիզ: Զիրա սիզ, էյ պիրատէրլէր, ԵՀՀուտիյէտէ Յի-
սուս Քրիստոստա օլան ¹⁵Ալլահըն քիլիսէլէրինէ մուգ-
թէտի օլտընըզ. չունքի ¹⁶անլէրին ԵՀՀուտիլէր թա-
րաֆընտան չէքտիքլէրի շէյլէրի ¹⁷սիզ տախի քէնտի
15 միլլէթտաշլարընըզտան չէքտինիզ: ¹⁸Անլէր Բապ
Յիսուսը վէ [քէնտի] ¹⁹փէյղամպէրլէրինի գաթլ էտիպ՝
պիզի տախի գօվտուլար, վէ Ալլահա մագպուլ օլ-
16 մայըպ ²⁰ճիմլէ ատէմլէրէ մուխալիֆ օլարագ, ²¹թա՛ի-
ֆէլէրէ՝ խէյաս պուլմալարը իչին սէօյլէմէքտէն պիզի
մէն՛ էտէրլէր. ²²թա քի քէնտի կիւնահլարընըն էօլչէ-
յինի հէր զէման տօլտըրալար ²³լաքին անլէրին իւզէ-
րինէ նիհայէթ տէրէճէտէ ղազապ եէթիշմիշ տիր:
17 Պիզ իսէ, էյ պիրատէրլէր, ²⁴պիր ազ վագըթ կէօ-
նիւլլէ տէյիլ, անճագ տիտարլէ սիզտէն մահրում
պուլունտըղըմըզ հալտէ, ²⁵չօգ իշթիյագլէ եիւզիւնիւ-
18 զիւ կէօրմէյէ զիյատէ ղայրէթ էթտիք: Պու էճլտէն
պիզ, խուսուսա պէն Պօղոս, պիր իքի տէֆ՛ա թարա-
ֆընըզա կէլմէք իսթէտիք իսէ տէ, ²⁶Շէյթան պիզի
19 մէն՛ էյլէտի: ²⁷Զիրա իւմիտիմիզ, եախօտ մէսէրրէ-
թիմիզ, ²⁸եախօտ իֆթիխար թաճըմըզ քի՞մ տիր.
²⁹Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս զուհուր էթտիքտէ ա-
20 նըն հուզուրընտա հէման սիզ տէյի՞լ մի սինիզ: Զի-
րա պիզիմ ՚իզզէթիմիզ վէ մէսէրրէթիմիզ սիզ սինիզ:

ՊԱՊ 3

Բէտուլըն Տիմոթէոսը Սելանիքլիլէրէ կէօնտէրմէսինին աէպէպի։ 6 Տիմոթէոսըն կէթիրտիյի միւժտէյլէ բէտուլըն միւՔէսէլլի օլմասը. 9 անլէր էճլինտէն Ալլահա ՚արզ ը Թէշէքքիւրիւ վէ անլէրի կէօրմէյէ իշթիյագը. 12 մուհապպէթ վէ զուտսիյէմտէ Թէրագզը էՔմլէրի իչիւն տու՛սլու։

¹Պու էճլտէն արթըգ թէհամմիւլ էտէմէյիպ ²Աթի-
նատա եալընըզ պրագըլմամըզը միւնասիպ կէօր-
2 տիւք: Վէ Ալլահըն խրտմէթճիսի վէ Քրիստոսըն
պէշարէթինտէ էմէքտաշըմըզ օլան պիրատէրիմիզ
³Տիմոթէոսը կէօնտէրտիք. Թա քի սիզի սապիթ էթ-
մէսի վէ իմանընըզտան տօլայը սիզէ թէսէլլի վէր-
3 մէսի յէ, ⁴Պու մուզայագալարտա քիմսէ սարսըլմա-
սընն. ⁵զիրա պունուն իչիւն Թա՛եին օլունտըղըմըզը
4 քէնտինիզ պիլիրսինիզ: ⁶Զիւնքի եանընըզտա իքըն
տախի մուզայագա չէքէճէյիմիզի սիզէ մուգատտէմ
խապէր վէրտիք, նիթէքիմ մա՛լիմիւնիւզ օլտըղը
5 իւզրէ վուգու՛ պուլմըշ տըր: ⁷Պու սէպէպտէն պէն տա-
խի արթըգ թէհամմիւլ էտէմէյէրէք, ⁸հովա էտիճի
սիզի իովա էթմէսիյէ ⁹էմէյիմիզ պիհուտէ չըգմասընն
տէյիւ՝ իմանընընզ խուսուսընտա խապէր ալմագ իչիւն
6 կէօնտէրտիմ: ¹⁰Լաքին շիմտի Տիմոթէոս Թարաֆը-
նըզտան պիզէ վասըլ օլուպ՝ իման վէ մուհապպէթի-
նիզի, վէ ¹¹պիզիմ սիզի կէօրմէյէ միւշթագ պուլուն-
տըղըմըզ միսիւլլիւ, սիզին տախի պիզէ օլան իշթիյա-
գընըզը, վէ պիզի տա՛իմա խայրէ զիքր էթտիյինիզի
7 պիզէ միւժտէ էյէտի: Պու սէպէպտէն, էյ պիրատէր-
լէր, ¹²պիզիմ ճիմլէ մուզայագա վէ զարուրէթիմիզէ
իմանընըզտան տօլայը հագգընըզտա միւՔէսէլլի օլ-
8 տըգ: Զիրա ¹³սիզ Բապպտա սապիթ գալտըղընըզ
9 Թագտիրտէ շիմտի պիզ սաղ գալըրըզ: ¹⁴Զիրա սիզին
իչիւն Ալլահըմըզըն հուզուրընտա հագգընըզտա մէս-
րուր օլտըղըմըզ մէսէրրէթէ մուգապիլ Ալլահա նէ
10 շիւքր ՚արզ էտէպիլիրսիզ: ¹⁵Եիւզիւնիւզիւ կէօրմէյէ
իմանընըզընն նօգսանընը իքմալ էթմէյէ իչիւն, ¹⁶կէճէ
վէ կիւնտիւզ ¹⁷զիյատէսիյէ նիյազ էյէմէյէտէ իզ:
11 Փէտէրիմիզ Ալլահ քէնտիսի վէ Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոս Թարաֆընըզա ¹⁸է-ղէ ¹⁹եօլըմըզը ասան
12 էտէ: Վէ պիզիմ սիզէ մուհապպէթիմիզ օլտըղը մի-
սիւլլիւ, Բապպ սիզին տախի ²⁰պիրիպիրինիզէ վէ
ճիմլէյէ օլան ²¹մուհապպէթինիզի չօղալտըպ արթ-
13 տըրսընն. Թա քի փէտէրիմիզ Ալլահընն հուզուրընտա

---

¹ 2Կոր. 12. 15։
² 2Կոր. 12. 13,14։
³ Ա՛մալ. 20. 34։ 1Կոր. 4. 12։ 2Կոր. 11. 9։ 2Սէլ. 3. 8։
⁴ 2Կոր.7.2։ 2Սէլ.3.7։
⁵ Պ. 1. 5։
⁶ 1Կոր. 1. 9։ Պ. 5.24։ 2Սէլ.2.14։2Տիմ.1.9։
⁷ Եփես.4.1։ Փիլ.1.27։ Կող. 1. 10։ Պ. 4. 1։
⁸ Մատթ. 10.40։ Դաղ. 4. 14։ 2Պետ. 3. 2։
⁹ Պ. 1. 2։
¹⁰ Դաղ. 1. 22։
¹¹ Իայր. 10. 33,34։
¹² Ա՛մալ. 17. 5,13։
¹³ Ա՛մալ. 2. 23։ 3. 15։ 5. 30։ 7. 52։
¹⁴ Մատթ 5.12. 23.34, 37։ Ղուկ. 13.33,34։ Ա՛մալ. 7. 52։
¹⁵ Եսթ · 3. 8։
¹⁶ Ղուկ. 11. 52։ Ա՛մալ. 13. 50։ 14. 5, 18։ 17. 5,13։ 18.12։ 19. 9։ 22. 21,22։
¹⁷ Թէք. 15.16։ Մատթ. 23. 32։
¹⁸ Մատթ. 24. 6,14։
¹⁹ 1Կոր. 5.3։ Կող.2.5։
²⁰ Պ. 3. 10։
²¹ Բօմ. 1. 13։ 15. 22։
²² 2Կոր. 1. 14։ Փիլ. 2. 16։ 4. 1։
²³ Էմս. 16. 31։
²⁴ 1Կոր. 15. 23։ Պ. 3. 13։ Վահ.1.7։ 22.12։

---

²⁵ Ա՛յ. 5։
²⁶ Ա՛մալ. 17. 15։
²⁷ Բօմ.16.21։ 1Կոր.16. 10։ 2Կոր. 1. 19։
²⁸ Եփես. 3. 13։
²⁹ Ա՛մալ. 9.16։ 14.21։ 20.23։ 21.11։ 1Կոր. 4. 9։ 2Տիմ. 3. 12։ 1Պետ. 2. 21։
¹ Ա՛մալ. 20. 23։
² Ա՛յ. 1։
³ 1Կոր.7.5։2Կոր.11.3։
⁴ Դաղ.2.2։4.11։ Փիլ. 2. 16։
⁵ Ա՛մալ. 18. 1,5։
⁶ Փիլ. 1. 8։
⁷ 2Կոր.1.4։ 7.6,7,13։
⁸ Փիլ. 4. 1։
⁹ Պ. 1. 2։
¹⁰ Պ. 2. 17։
¹¹ 2Կոր. 13. 9,11։ Կող. 4. 12։ [1. 3։
¹² Ա՛մալ. 26. 6։ 2 Տիմ.
¹³ Բօմ.1.10,11։ 15.31։
¹⁴ Մարկ. 1. 3։ [1.7։
¹⁵ Պ. 4 .9։ 5.15։ 2Պետ.
¹⁶ Պ. 4. 10։

Digitized by Google

Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս Ն֊ճիմլէ մուգատտէս-
լէրի իլէ զուհուր էթտիքտէ՝ Ն֊գալպլէրինիզի գուտսի-
յէթտէ գուսուրսըզ սապիթ գըլա։

ՊԱՊ 4

*Թագվատա Թէրագգը էմմէլէրի 6 վէ փաք եաշամալարը 9 վէ պի-
րիպիրինի սէվմէլէրի 11 վէ հէր քէսին քէնտի իշիյէ մէշղուլ օլմասը
իչին րէսուլըն անլէրէ նասիհաթը։ 13 Բապպըն զուհուրընը, վէ էս-
լիւլէրին գըյամընը զիքր էտէրէք Յիսուստա ույույանլար հագգընտա
անլէրի Թէալիյէ էյլէմէսի։*

Ելհասըլ, էյ պիրատէրլէր, սիզէ Բապպ Յիսուսլէ
րէճա վէ նասիհաթ էտէրիզ քի՝ Ֆնէ վէճհլէ հարէքէթ
էթմէնիզ վէ Ֆ֊Ալլահա մագպուլ օլմանըզ վաճիպ օլ-
տըղը հագգընտա Ֆպիզտէն ալտըղընըզա կէօրէ տա-
2 հա զիյատէ Թէրագգը էտէսինիզ։ Զիրա Բապպ Յի-
սուս Թարաֆընտան սիզէ նէ Թէնպիհլէր վէրտիյի-
3 միզի պիլիրսինիզ։ Զիրա Ֆ֊Ալլահըն իրատէթի պու
տըր, Ե֊՚նէ Խ֊մուգատտէս օլմանըզ տըր, քի Ղ֊նա-
4 տան սագընմաղլէ, Ֆսիզտէն հէր պիրի Ֆ֊Ալլահը պիլ-
մէյէն Ֆթա՚իֆէլէր կիպի Ֆհէվա ի շէհվէթլէ տէյիլ,
5 Անճագ գուտսիյէթլէ վէ՚իֆֆէթլէ քէնտի *ճէսէտինէ
6 մալիք օլմաղը պիլսին։ Ֆպիրի պու մատտէտէ պի-
րատէրի հագգընտա հատտը Թէճավուզ էտիպ՝ ղատը
էթմէսին. զիրա սիզէ էվվէլտէն սէօյլէյիպ շէհատէթ
էթտիյիմիզ իւզրէ, Ղպունլարըն ճիմլէսի իչիւն Բապպ
7 ինթիգամ ալըճը տըր։ Զիրա Ալլահ պիզի նափաք-
լիյէ տէյիլ, Ֆանճագ գուտսիյէթէ տա՚վէթ էյլէտի։
8 Ֆ֊Պու էճլտէն Թահգիր էտէն քիմսէ ինսանը տէյիլ,
անճագ պիզէ Ֆքէնտի Րուհ իւ Գուտսընը վէրէն Ալ-
լահը Թահգիր էտէր։
9 Գարնտաշ մուհապպէթի խուսուսընտա իսէ, Ֆսի-
զէ եազմագլըղըմ իճապ էթմէզ. զիրա Ֆպիրիպիրի-
նիզի սէվմէյի Ն֊Ալլահ Թարաֆընտան քէնտինիզ էօյ-
10 րէնմիշ սինիզ։ Ֆ֊Զինքի պունու սիզ պիւթիւն Մակե-
դոնիատա օլան ճիմլէ պիրատէրլէրէ կէօսթէրիյօր-
սընըզ. լաքին, էյ պիրատէրլէր, սիզէ րէճա էտէրիզ
քի պ֊֊ խ֊֊֊֊֊֊ Ֆտահա զիյատէ Թէրագգը էտէսի-
11 նիզ։ Վէ սիզէ Թէնպիհ էթտիյիմիզէ կէօրէ Ֆասուտէ-
հալ իւզրէ եաշայըպ՝ քէնտի ումուրընըզլէ մէշղուլ
օլարագ, Ֆքէնտի էլլէրինիզլէ իշլէմէյէ ղայրէթ էտէսի-

12 Նիզ. Ֆթա քի խարիճտէ օլանլարա հիւսն ի հարէքէթլէ
մու՚ամէլէ էտիպ՝ պիր շէյէ միւհթաճ օլմայասընըզ։
13 Էյ պիրատէրլէր, ույույանլար հագգընտա պիխա-
պէր օլմանըզը իսթէմէմ, թա քի Ֆիմիտլէրի օլմա-
14 յան Ֆսա՚իրլէրի կիպի մահզուն օլմայասընըզ։ Զիրա
Ֆէկէր Յիսուսըն էօլիւպ գըյամ էթտիյինէ իման էտէր-
սէք, Քէզալիք Յիսուստա ույույանլարը տախի Ալ-
15 լահ անըն իլէ պէրապէր կէթիրէճէք տիր։ Զիրա
Ֆպիզ Բապպըն զուհուրընա տէյին հայաթտա պագը
գալանլար ույույանլարա թէգատտիմ էթմէյէճէյի-
միզի սիզէ Ֆ֊Բապպըն քէլամըյլէ խապէր վէրիրիզ։
16 Ղ֊Զիրա Բապպ պիզզաթ պիր նիտա ի էմրլէ՝ պաշ մէ-
լէյին սէտասը Ֆվէ Ալլահըն սուրըյլէ սէմատան նիւ-
զուլ էտէճէք տիր. Ֆվէ Քրիստոստա վէճաթ էթմիշ
17 օլանլար էվվէլա գըյամ էտէճէքլէր տիր։ Ֆ֊Անտէն
պիզ հայաթտա պագը գալանլար անլէր իլէ պէրա-
պէր Բապպը իսթիգպալ իչին ՖպուլուԹլարտա հա-
վայա րէֆ՚ օլունաճաղըզ, Ֆվէ պէօյլէճէ տա՚իմա Բապպ
18 իլէ պէրապէր պուլունաճաղըզ։ Ֆ֊Իմտի պու սէօզլէրլէ
պիրիպիրինիզէ Թէսէլլի վէրինիզ։

ՊԱՊ 5

*Բապպըն կիւնիւնիւն նէ սուրէթլէ կէլէճէյի։ 4 Օլ կիւնիւն՝ իւզէր-
լէրինէ անսըղըն էէՖիշվէվէսի իչիւն ույանըզ տուրմալարընը, 13 վէ
լուհանի մէ՚մուրլարա ի՚Ֆիլալար էմմէլէրինի րէսուլընն անլէրէ Քէնպիհ
էմմէսի։ 14 ՄիւՖ՚ատտիտ նասիհաթլար, 23 Խաֆիմէ ի բիսալէ։*

Լաքին, էյ պիրատէրլէր, զէմմանլարա վէ վա-
գըԹլարա տա՚իր Ֆսիզէ եազմագլըղըմ իճապ էթմէզ։
2 Զիրա քէնտինիզ էյի պիլիրսինիզ քի՝ Ֆբապպըն կիւ-
3 նիւ կէճէ խըրսըզը կիպի կէլիր։ Զինքի՝ ՍէլամԹէ վէ
էմնիյէթ վար՝ տէտիքլէրինտէ, օլ վագըԹ Ֆհամիլէ
գարըյա աղրը կէլտիյի կիպի, Ֆնակեահ իւզէրլէրինէ
հէլաք եէԹիշճէճէք վէ գուրԹուլմայաճագլար տըր։
4 Ֆ֊Սիզ իսէ, էյ պիրատէրլէր, գարանլըգտա տէյիլ սի-
նիզ՝ քի օլ կիւն իւզէրինիզէ խըրսըզ կիպի կէլսին։
5 Ֆ֊Զիրա սիզ ճիմլէնիզ նուր օղուլլարը վէ կիւնտիւզ
օղուլլարը սընըզ. կէճէտէն եախօտ գարանլըգտան
6 տէյիլ իզ։ Հալ պէօյլէ իքէն՝ Ֆսա՚իրլէրի կիպի ույու-
մայալըմ, Ֆանճագ ույանըգ տուրուպ այըգ օլալըմ։

Ն Զաք. 14. 5։ Ցուդ. 15։
Շ 1Կոր 1. 8։ Փիլ. 1. 10։ Պ. 5. 23։ 2Մէս. 2. 17։ 1Թովհ. 3. 20, 21։
Ա Պ. 2. 12։
Բ Կող. 1. 10։
Գ Փիլ. 1. 27։ Կող. 2. 6։
Դ Րօմ. 12. 2։ Եփես. 5. 17։
Ե Եփես. 5. 27։
Զ 1Կոր. 6. 15, 18։ Եփես. 5. 3։ Կող. 3. 5։
Է Րօմ. 6. 19։ 1Կոր. 6. 15, 18։
Ը 1Կոր. 15. 34։ Դաղ. 4. 8։ Եփես. 2. 12։ 4. 18։ 2Մէս. 1. 8։
Թ Եփես. 4. 17, 18։
Ժ Րօմ. 1. 24, 26։ Կող. 3. 5։
* Ն֊֊Ն. գապընա
Ի Ղեւ. 19. 11, 13։ 1Կոր. 6. 8։
Լ 2 Մէս. 1. 8։
Խ Ղեւ. 11. 44։ 19. 2։ 1Կոր. 1. 2։ Ի֊ա. 12. 14։ 1Պետ. 1. 15, 16։
Ծ Ղուկ. 10. 16։
Կ 1Կոր. 2. 10։ 7. 40։ 1 Յովհ. 3. 24։
Հ Պ. 5. 1։
Ձ Մատթ. 22. 39։ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Եփես. 5. 2։ 1 Պետ. 4. 8։ 1 Յովհ. 3. 11, 23։ 4. 21։
Ղ Երեմ. 31. 34։ Յովհ. 6. 45։ 14. 26։ Ի֊ա. 8. 11։ 1Յովհ. 2. 20, 27։
Մ Պ. 1. 7։
Յ Պ. 3. 12։
Ն 2 Մէս. 3. 11։ 1 Պետ. 4. 15։
Շ Ա֊մաթ. 20. 35։ Եփես. 4. 28։ 2Մէս. 3. 7, 8, 12։
Ո Րօմ. 13. 13։ 2Կոր. 8. 21։ Կող. 4. 5։ 1Պետ. 2. 12։
Չ Եփես. 2. 12։
Պ Գաղ Ղև. 19. 28։ Թէս. 14. 1, 2։ 2Միւղ. 12. 20։
Ջ 1Կոր. 15. 13։ [13։
Ռ 1Կոր. 15. 18, 23։ Պ. 3.
Ս 1Կոր. 15. 51։
Վ 3 Միւղ. 13. 17, 18։ 20. 35։
Տ Մատթ. 24. 30, 31։ Ա֊մաթ. 1. 11։ 2Մէս. 1. 7։
Ր 1 Կոր. 15. 52։
Ց 1 Կոր. 15. 23, 52։
Ւ 1 Կոր. 15. 51։
Փ Ա֊մաթ. 1. 9։ Վահ. 11. 12։
Ք Յովհ. 12. 26։ 14. 3։ 17. 24։
Օ Պ. 5. 11։
Ֆ Մատթ. 24. 3, 36։ Ա֊մաթ. 1. 7։
Ա Պ. 4. 9։
Բ Մատթ. 24. 43, 44։ 25. 13։ Ղուկ. 12. 39, 40։ 2Պետ. 3. 10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
Գ Երեմ. 13. 21։ Ովս. 13. 13։
Դ Ես. 13. 6-9։ Ղուկ. 17. 27-29։ 21. 34, 35։ 2 Մէս. 1. 10։
Ե Րօմ. 13. 12, 13։ 1Յովհ. 2. 8։
Զ Եփես. 5. 8։
Է Մատթ. 25. 5։
Ը Մատթ. 24. 42։ 25. 13։ Րօմ. 13. 11-13։ 1Պետ. 5. 8։

Digitized by Google

7 ⁴Զիրա ույույանլար կէճէլէյին ույուրլար, վէ սէրխօշ
8 օլանլար ⁵կէճէլէյին սէրխօշ օլուրլար: Ամմա պիզ
կիւնտիւզ օղուլլարը, Հիման վէ մուհապպէթ զըրհընը
վէ խէլաս իւմիտի օլան միղֆէրի կիյմիշ օլարագ,
9 այրգ օլալըմ: ⁶Զիրա Ալլահ պիզի ղազապ իչիւն տէ-
յիլ, անճագ պիզիմ եօլըմըզա էօլէն Բապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոս վասթաասըյլէ ⁷խէլասա նա՛իլ օլմագ
10 իչիւն թա՛ենի էյլէտի. ⁸Թա քի կէրէք ույանըզ՝ կէրէք
ույուր պուլունուր իսէք, անըն իլէ պէրապէր հայաթ-
11 տա օլալըմ: ⁹Պու էճլտէն էտէ կէլտիյինիզ կիպի, պի-
րիպիրինիզէ թէսէլլի վէրիպ՝ եէքտիկէրինիզի մա՛-
մուր էյլէյինիզ:
12 Էյ պիրատէրլէր, ¹⁰արանըզտա չալըշանլարը, վէ
Բապպտա իւզէրինիզէ մէ՛մուր օլան վէ սիզէ նասի-
13 հաթ վէրէնլէրի թանըյրպ, Անլէրէ իշլէրի իչիւն մու-
հապպէթ իւզրէ զիյատէսիյլէ ի՛թիպար էթմէնիզի
ըէճա էտէրիզ: ¹¹Պիրիպիրինիզ իլէ միւսալէմէթտէ օ-
14 լունըզ: Վէ, էյ պիրատէրլէր, սիզէ ըէճա էտէրիզ քի՝
¹²նիզամընզ քիմսէլէրէ նասիհաթ վէրէսինիզ. ¹³Եհ-
ըէքսիզլէրի ճէսարէթլէնտիրիպ՝ ¹⁴զա՛իֆլէրէ տէսթ-
կիր օլասընըզ, ¹⁵ճիմլէ հագգընտա թէ՛էննի էտէսի-
15 նիզ: ¹⁶Սագընընըզ՝ քիմսէ քիմսէյէ քէմլիյէ մուգա-
պիլ քէմլիք էթմէսին. ¹⁷պիլ՛աքս տա՛իմա կէրէք պի-
րիպիրինիզէ, կէրէք ճիմլէյէ էյիլիք էթմէյէ սա՛յ
16 էտինիզ: ¹⁸Տա՛իմա մէսրուր օլունըզ: (17) ¹⁹Ֆէրաղէթ
18 էթմէյէրէք տու՛ա էտինիզ: ²⁰Հէր շէյտէ շիւքր էտի-
նիզ, զիրա Յիսուս Քրիստոստա հագգընըզտա Ա-
19 լահընն իրատէթի պու տըր: ²¹Րուհու սէօնտիւրմէյի-
20 նիզ: ²²Իլհամլարը թահգիր էթմէյինիզ: (21) Հէր
շէյի թէճրիպէ էտիպ՝ ²³էյի օլանը գավի թուխտունըզ:
22 ²⁴Հէր նէվ՛ շէրրտէն իճթինապ էտինիզ: (23) ²⁵Վէ սէ-
լամէթ մէնպա՛ը օլան Ալլահ քէնտիսի ²⁶սիզի թէմա-
մըյլէ թագտիս էյլէյէ. վէ րուհընըզ վէ ճանընըզ վէ
ճէսէտինիզ քեամիլէն Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
24 զուհուրընա պիլա գուսուր ²⁷հընֆզ օլունա: ²⁸Սիզի տա՛-
վէթ էտէն սատըգ օլուպ՝ իճրա տախի էտէճէք տիր:
25 Էյ պիրատէրլէր, ²⁹պիզիմ իչիւն տու՛ա էտինիզ:
26 ³⁰Ձիմլէ պիրատէրլէրէ մուգատտես էօփիւշլէ սէլամ
27 էտինիզ: Սիզէ Բապպ հագգը իչիւն եէմին վէրիրիմ
քի՝ ³¹պու րիսալէ ճիմլէ մուգատտես պիրատէրլէրէ
28 օգունսուն: ³²Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ³³ինա-
յէթի սիզին իլէ օլսուն: Ամին:

ⁱ Ղուկ. 21. 34, 36։ Րօմ. 13. 13։ 1Կոր. 15. 34։ Եփես. 5. 14։
ʲ Ա՛մաղ. 2. 15։
ᵏ Ես. 59. 17։ Եփես. 6. 14, 16, 17։
ˡ Րօմ. 9. 22։ Պ. 1. 9։ 1Պետ. 2. 8։ Յուդ. 4։
ᵐ 2 Մէլ. 2. 12, 13։
ⁿ Րօմ. 14. 8, 9։ 2 Կոր. 5. 15։
ᵒ Պ. 4. 17։
ᵖ 1Կոր. 16. 18։ Փիլ. 2. 29։ 1Տիմ. 5. 17։ ³⁴Իպր. 13. 7, 17։
ᵠ Մարկ. 9. 49։
ʳ 2 Մէլ. 3. 11, 12։
ˢ ³⁵Իպր. 12. 12։
ᵗ Րօմ. 14. 1։ 15. 1։ Գաղ. 6. 1, 2։
ᵘ Գաղ. 5. 22։ Եփես. 4. 2։ Կող. 3. 12։ 2Տիմ. 4. 2։
ᵛ Ղեւ. 19. 18։ Էմս. 20. 22։ 24. 29։ Մատթ. 5. 39, 44։ Րօմ. 12. 17։ 1Կոր. 6. 7։ 1Պետ. 3. 9։
ʷ Գաղ. 6. 10։ Պ. 3. 12։
ˣ 2Կոր. 6. 10։ Փիլ. 4. 4։
ʸ Ղուկ. 18. 1։ 21. 36։ Րօմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ Կող. 4. 2։ 1Պետ. 4. 7։ [17։
ᶻ Եփես. 5. 20։ Կող. 3. 17։
ᵃ Եփես. 4. 30։ 1 Տիմ. 4. 14։ 2 Տիմ. 1. 6։
ᵇ Պաղ 1 Կոր. 14. 30։
ᶜ 1 Կոր. 14. 1, 39։
ᵈ 1Կոր. 2. 11, 15։ 16ովհ. 4. 1։
ᵉ Փիլ. 4. 8։
ᶠ Պ. 4. 11։
ᵍ Փիլ. 4. 9։
ʰ Պ. 3. 13։
ⁱ 1 Կոր. 1. 8։
ʲ 1 Կոր. 1. 9։ 10. 13։ 2 Մէլ. 3. 3։
ᵏ Կող. 4. 3։ 2Մէլ. 3. 1։
ˡ Րօմ. 16. 16։
ᵐ Կող. 4. 16։ 2 Մէլ. 3. 14։
ⁿ Րօմ. 16. 20, 24։ 2Մէլ. 3. 18։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ՍԷԼԱՆԻԿԻԼԷՐԷ
ԻՓՒՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Սէլանիք քիլիսէսինէ սէլամ: 3 Անլէրին իմանը վէ մուհապպէթ վէ Քէհամմիւլլէրի էնլինան րէսուլլըն Ալլահա շիւքրիւ. 6 վէ անլէրի մուզայազալարընտա Ալլահընն հիւքմի ՚ատիլանմայըլ միւճէհհիլի զըլ-մասը. 11 Քրիստոսըն անլէրտէ ՚ձա՛զիզ օլունմասը իչիւն տու՛ասը:

Պօղոս վէ ¹Սիղոանոս վէ Տիմոթէոս, ²փէտէրի-
միզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոստա օլան Սէ-
2 լանիքլիլէր քիլիսէսինէ. ³Սիզէ փէտէրիմիզ Ալլահ ⁴ի
Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ՚ինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն:
3 Էյ պիրատէրլէր, լայըգ օլտըղը իւզրէ, ⁵տա՛իմ-
սիզին իչիւն Ալլահա շիւքր էթմէյէ պօրճլու է
չինքի իմանընըզ զիյատէսիյլէ նէմա պուլուպ՝ ճիւ-
լէնիզտէն հէր պիրինին եէքտիկէրինէ օլան մուհաբ

¹ 2 Կոր. 1. 19։ ² 1 Մէլ. 1. 1։ ³ 1 Կոր. 1. 3։
⁴ 1 Մէլ. 1. 2, 3։ 3. 6, 9։ Պ. 2. 12։

Digitized by Google

4 պէթի արթմագտա տըր. Շէօյլէ քի պիզ քէնտիմիզ
թէհամմիւլ էթտիյինիզ ե՛ճիմլէ թէ՛ատտի վէ մուզա-
յագալարընըզտա օլան ու՛սապրընըզ վէ իմանընըզտան
տօլայը, ե՛Ալլահրն քիլիսէլէրինտէ սիզինլէ իֆթի-
5 խար էտէրիզ: ե՛Պու տախի եօլընտա էզիյէթ չէքմէք-
տէ օլտըղընըզ մէլէքիւթ Ուլլահա նա՛իլ օլաճաղը-
նըզա ե՛Ալլահրն ’ատիլ հիւքմիւնիւն տէլիլի տիր:
6 ե՛Զիրա Ալլահրն ’ինտինտէ ’ատալէթէ մուխապըզ
տըր քի՝ սիզի թազեիզ էտէնլէրէ մուզայագա է՛ա-
7 է՛ա. Վէ սիզ մուզայագա չէքճնլէրէ պիզիմ իլէ պէ-
րապէր, ե՛Րապպ Յիսուս քէնտի գուվվէթինինն մէլէք-
8 լէրի իլէ սէմատան զուհուր էտիպ, Ալլահը պիլմէ-
յէնլէրտէն ե՛վէ Րապպրմըզ Յիսուս Քրիստոսըն պէ-
շարէթինէ իթա՛աթ էթմէյէնլէրտէն ե՛աթէշ ալէ-
վիյլէ ինթիգամ ալաճաղը վագըթտա ե՛րահաթ իհ-
9 սան էյլէյէ: ե՛Րապպ քէնտի մուգատտէսլէրինտէ
մու՛ազզէզ ե՛վէ ճիմլէ միւ՛մինլէրտէ, (չինքի սիզէ
օլան շէհատէթիմիզէ իման օլունտու,) հայրէթպախշ
10 օլմագ իւզրէ կէլտիյինտէ, Անըն հուզուրընտան ե՛վէ
գուվվէթինին ճէլալընտան պունլար օլ կինտէ ե՛ապէ-
11 տի հէլաք հիւքմինիւ չէքճէքլէր տիր: Պունա նա-
զարէն տախի տա՛իմա տու՛ա էտէրիզ, քի ե՛Ալլահր-
մըզ սիզի պու տա՛վէթէ լայըգ գըլա, վէ խայր իչինն
հէր պիր րիզասընը ե՛վէ իմանըն ’ամէլինի գուվ-
12 վէթլէ իքմալ էյլէյէ. ե՛Թա քի Րապպրմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն իսմի սիզտէ, սիզ տախի Ալլահրմըզ վէ
Րապպ Յիսուս Քրիստոսըն ’ինայէթինէ կէօրէ անտէ
թա՛զիզ օլունասընըզ:

ՊԱՊ 2

Րապպըն կինինէ Քէգարրուպ էթմիշ շայը՛ասը իւգէրինէ սարսըլըպ միւգթարիպ օլմամալարը խուսուսընտա ըչտուլըն անլէրէ նասիհաթլը։ 3 Րապպըն զուհուրընտան էվվէլ պա՛զըլարըն իմանտան իրթիտատ վէ կինտահ ատէմինին զուհուր էտէճէյինի անլէրէ խապէր վէրմէսին։ 13 Անլէր իչինն Ալլահա շիւքրիւ։ 15 Գապուլ էթմիշ օլտըղլարը հա-գիգաթտա սապիթ գալմադա անլէրի Քէրղիպ էթմէսին։

1 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ ե՛Րապպրմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն զուհուրը, ե՛վէ պիզիմ անըն եանընտա
2 ճէմ՛ օլմամըզ խուսուսընտա, Րէճա էտէրիզ քի՝
Քրիստոսըն կինիւ եագլաշմըշ տըր՝ տէյիւ կէրէք
րուհ, կէրէք սէօզ, կէրէք կէօյա թարաֆըմընզտան
մէքթուպ վասըթասըյլէ ե՛ագլընըզ չապուգ սարսըլ-

ե 1Մէլ. 2. 14։
զ 1Մէլ. 1. 3։
է 2 Կոր. 7. 14։ 9. 2։ 1Մէլ. 2. 19,20։
ը 1Մէլ. 2. 14։
թ Փիլ. 1. 28։
ժ Վահ. 6. 10։ [15։
ի 1 Մէլ. 4. 15։ Ցուդ. 14, 15։
լ Մէզ. 79. 6։ 1Մէլ. 4. 4։
խ Րօմ. 2. 8։
ծ ’Իպր. 10. 27։ 12. 29։ 2 Պետ. 3. 7։ Վահ. 21. 8։
կ Վահ. 14. 13։
հ Մէզ. 89. 7։
ձ Մէզ. 68. 35։
ղ Թէս. 33. 2։ Ես. 2. 19։ Պ. 2. 8։
մ Փիլ. 3. 19։ 2Պետ. 3. 7։
յ Ամ. 5։
ն 1Մէլ. 1. 3։
շ 1Պետ. 1. 7։ 4. 14։

— 1Մէլ. 4. 15։
չ Մատթ. 24. 31։ Մարկ. 13. 27։ 1Մէլ. 4. 16։
պ Մատթ. 24. 4։ Եփես. 5. 6։ 1Յովհ. 4. 1։
ջ Մատթ. 24. 4։ Եփես. 5. 6։
ռ 1Տիմ. 4. 1։
ս Դան. 7. 25։ 1 Յովհ. 2. 18։ Վահ. 13. 11, վէ դայրի։
վ Յովհ. 17. 12։
տ Ես. 14. 13։ Եզեկ. 28. 2, 6, 9։ Դան. 7. 25։ 11. 36։ Վահ. 13. 6։
ր 1Կոր. 8. 5։

3 մասընն, վէ միւգթարիպ օլմայասընըզ: ե՛Պիր քիմսէ
սիզի պիր վէճճլէ ալտաթմասընն, զիրա ե՛էվվէլա իր-
թիտատ կէլիպ՝ ե՛կինահ ատէմի, ե՛շօլ էճլ ի հէլաքընն
4 իզհար օլունմասը կէրէք տիր, ե՛Օլ քի մուխալէֆէթ
էտէր վէ ե՛Էր իլահ, եախօտ մա՛պուտ իսմիյլէ թէս-
միյէ օլունանընն իւզէրինէ եիճճէլէնիր, հաթթա քէն-
տինի իլահ տըր տէյիւ կէօսթէրէրէք [իլահ կիպի]
5 Ալլահրն հէյքէլինտէ օթուրուր: Տահա եանընըզտա
իքէն, պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմի խաթրա կէ-
6 թիրմէզ մի սինիզ: Շիմտի տախի քէնտի վագըթընտա
իզհար օլունմասը իչիւն անը մէն՛ էտէն շէյի պիլիր-
7 սինիզ: ե՛Զիրա ’իսեան սըրրը հալա իշլէմէքտէ տիր,
ֆագաթ շիմտի մանի՛ օլան օրթատան գալգընճա-
8 յատէք ե՛ա՛ է՛ա՛է: Ո գէման օլ ’ասը զահիր օլաճագ
տըր. անը տախի *Րապպ ե՛քէնտի աղգընըն նէֆէ-
սիյլէ ե՛թէյլէֆ էտիպ՝ ե՛քէնտի կէլիշինինն զուհուրըյլէ
9 հէյլաք էտէճէք տիր: ե՛Անըն զուհուրը իսէ Շէյթանըն
իշլէմէսինէ կէօրէ ճիմլէ գուվվէթ վէ ե՛’ալամէթ վէ
10 սախթէ միւ՛ճիզէյէրլէ, ե՛վէ հէյլաք օլմագտա օլան-
լարտա հագգսըզլըղըն հէր հիլէսիյլէ օլաճագ տըր,
չինքի անլէր խէլաս պուլմալարը իչիւն հագիգաթ
11 մուհապպէթինի գապուլ էթմէտիլէր: Վէ պու սէ-
պէպտէն ե՛եալանա ինանմալարը իչիւն՝ ե՛Ալլահ ան-
12 լէրէ միւ՛էսսիր զէլալէթ կէօնտէրէճէք տիր. Թա քի
հագիգաթա ինանմայըպ ե՛հագգսըզլըղա րիզա վէ-
րէնլէրին ճիմլէսի մահքիմ օլալար:
13 ե՛Պիզ տախի, էյ Րապպրն սէվկիւլիւլէրի պիրա-
տէրլէր, Ալլահա տա՛իմա սիզին իչիւն շիւքր էթմէյէ
պօրճլու իզ, չինքի Ալլահ սիզի ե՛իպթիտատէն ե՛Րու-
հրն թագտիսի վէ հագիգաթա օլան իմանլէ ե՛խէյլաս
14 իչիւն ինթիխապ էտիպ, ե՛Րապպրմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն ’իզզէթինէ նա՛իլ օլմանըզ իչիւն, պունա տա-
խի պիզիմ պէշարէթիմիզին վասըթասըյլէ սիզի
տա՛վէթ էյլէտի:
15 Պունա պինա՛էն, էյ պիրատէրլէր, ե՛սապիթգա-
տէմ օլուպ՝ քէլամ եախօտ մէքթուպըմըզ վասըթա-
16 սըյլէ էօյրէնտիյինիզ թա՛լիմաթը ե՛հրճզ էտինիզ: ե՛Վէ
Րապպրմըզ Յիսուս Քրիստոս քէնտիսի, վէ պիզի սէ-
վիպ պիզէ ’ինայէթ իլէ էպէտի թէսէլլի վէ ե՛էյի իմիտ
17 վէրէն փէտէրիմիզ Ալլահ Գալպէրինիզի միւթէսէլլի,
ե՛վէ սիզի հէր էյի քէլամ վէ ’ամէլտէ սապիթ գըլա:

ֆ 1Յովհ. 2. 18։ 4. 3։
* Պ՛ա՛ղ՛ը՛ Րապպ Յիսուս
ե Ցուդ. 4. 9։ Ես. 11. 4։ Ովս. 6. 5։ Վահ. 2. 16։ 19. 15, 20, 21։
ղ Դան. 7. 10, 11։ [27։
ճ Պ. 1. 8, 10։ ’Իպր. 10. 9. 1. 8, 10։
ձ Յովհ. 8. 41, 44։ Եփես. 2. 2։ Վահ. 18. 23։
ղ Պագթէս. 13. 1։ Մատթ. 24. 24։ Վահ. 13. 13։ 19. 20։
ղ 2Կոր. 2. 15։ 4. 3։
ձ Մատթ. 24. 5, 11։ 1Տիմ. 4. 1։
ղ Րօմ. 1. 24, վէ զայրի։ Պագ 3 Միւլ. 22. 22։ Եզեկ. 14. 9։
մ Րօմ. 1. 32։
յ Պ. 1. 3։
ն Եփես. 1. 4։
շ Ղուկ. 1. 74։ 1 Պետ. 1. 1։
չ 1Մէլ. 1. 4։
պ Յովհ. 17. 22։ 1Մէլ. 2. 11։ 1 Պետ. 5. 10։
ջ 1 Կոր. 16. 13։ Փիլ. 4. 1։
ռ 1Կոր. 11. 2։ Պ. 3. 6։
ս Պ. 1. 1, 2։
վ 1 Յովհ. 4. 10։ Վահ. 1. 5։
տ 1Պետ. 1. 3։
ր 1Կոր. 1. 8։ 1Մէլ. 3. 13։ 1Պետ. 5. 10։

Digitized by Google

ՊԱՊ 3

Րէսուլըն քէնտիսի իչիւն անլէրին տու՛ասընը Ծալէպ էՅմէսի, 3 անլէրէ ի՛Ծիմատը օլտըղը, 5 անլէր իչիւն տու՛ասը։ 6 Նիզամընզ եւրիւյնլէրտէն իՅՆինապ էՅմէլէրինի Ծէնպին էՅմէսի. 7 պրալարընտան նասըլ հարէքէթ էՅմիշ օլտըղընը խաԾըրպարընա տիւշիւրմէսի։ 16 Րհալէյի տու՛ա վէ սէլամէ խաԾմ էՅմէսի։

Վ էլ հասըլ, էյ պիրատէրլէր, ¯պիզիմ իչիւն տու՛ա էտինիզ, քի Րապպըն քէլամը արանընզտա օլ-
2 տըղը կիպի իլէրիլէյիպ շէրէֆ պուլա։ ¯Պիզ տախի հագգսընզ վէ քէօԾիւ ատէմլէրտէն գուրԾուլալըմ.
3 ¯զիրա ճիւմլէսի իման սահիպի տէյիլ տիր։ ¯Վաքին Րապպ սատըգ տըր, վէ սիզի սապիկ գըլարագ, ¯շէ-
4 րիրտէն սէյանէԾ էտէճէք տիր։ Վէ սիզէ Թէնպիհ էԾ-տիյիմիզ շէյլէրին իճրասընտա պուլունտըղընըզա վէ պուլունաճաղընըզա Րապպտա ¯ի՛Թիմատըմըզ վար
5 տըր։ ¯Վէ Րապպ սիզին գալպլէրինիզի Ալլահըն մու-հապպէԹինէ վէ Քրիստոսըն սապրընա իրշատ էտէ։
6 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիս-տոսըն իսմիյլէ Թէնպիհ էտէրիզ, քի ¯պիզտէն ալ-տըղը Թա՛լիմէ կէօրէ տէյիլ, անճագ ¯նիզամընզ եիւ-
7 րիյէն ¯հէր պիրատէրտէն ¯սագընասընընզ։ ¯Զիրա պիզէ նասըլ մուգԹէտի օլմանընզ վաճիպ իտիյինի քէտինիզ պիլիրսինիզ, ¯չինքի արանընզտա նիշամ-
8 սըզ հարէքէթտէ պուլունմատըգ։ Վէ պիր քիմսէնին էքմէյինի մէճճանէն եէմէտիք, անճագ սիզտէն պի-րինէ եիւք օլմամագ իչիւն ¯էմէք վէ զահմէթ չէքէ-

9 րէք կէճէ կիւնտիւզ իշ իշլէր իտիք։ ¹Պու տախի հիւ-քիւմէթիմիզ օլմատընընտան տէյիլ, ²անճագ պիզէ մուգԹէտի օլասընընզ տէյու քէնտիմիզի սիզէ էօրնէք
10 կէօսԹէրմէմիզ իչիւն օլտու։ Զիրա եանընընզտա իքէն տախի՝ ³էկէր պիր քիմսէ իշ իշլէմէք իսԹէմէզսէ, եէմէք տախի եէմէսինի՝ տէյիւ սիզէ Թէնպիհ էտէր
11 իտիք։ Զիրա սիզտէ պա՛զը քիմսէլէր ⁴նիզամընզ հարէքէթի էտիպ՝ ⁵պիր իշ իշլէմէյէրէք ախէրինին
12 իշինէ գարըշընր օլտընընը իշիտիյօրըզ։ ⁶Պու մագու-լէ քիմսէլէրէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս Թարա-ֆընտան Թէնպիհ վէ րէճա էտէրիզ, քի ⁷ուսլուճա
13 իշլէյէրէք՝ քէնտի էքմէքլէրինի եէյլէլէր։ Սիզ տախի, էյ պիրատէրլէր, ¯էյիլիք էԹմէքտէն օսանմայընըզ։
14 Վէ էկէր պիր քիմսէ պու բիսալէ վասըԹասըյլէ օլան քէլամըմըզա իԹա՛աԹ էԹմէզսէ, խէճիլ օլմասը իչիւն ¯անա նիշան գօյուպ՝ անըն իլէ իխԹիլաԹ էԹմէյի-
15 նիզ։ ¯Լաքին տիւշմէն մագամընտա ԹուԹմայընըզ, ¯անճագ պիրատէր կիպի անա նասիհաԹ էտինիզ։
16 ⁸Վէ սէլամէք մէնպա՛ը օլան Րապպ քէնտիսի սիզէ տա՛իմա հէր խուսուստա սէլամէք իհսան էյլէսին. Րապպ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։
17 ⁹Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէլամ. պու տախի հէր մէքԹուպտա նիշան տըր. պէօյլէ եազարըմ։
18 ¯Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ¹ինայէթի ճիւմլէ-նիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

¯ Եփես. 6. 19։ Կող. 4. 3։ 1Մէլ. 5. 25։
² Րամ. 15. 31։
³ Ա՛մալ. 28. 24։ Րամ. 10. 16։ [24։
⁴ 1 Կոր. 1. 9։ 1Մէլ. 5.
⁵ Յովհ. 17. 15։ 2Պետ. 2. 9։ [10։
⁶ 2Կոր. 7. 16։ Գաղ. 5.
⁷ 1Թիվ. 29. 18։
⁸ Պ. 2. 15։
⁹ 1Մէլ. 4. 11։ 5. 14։ Այ. 11,12,14։
¹ 1Կոր. 5. 11,13։
² Րամ. 16. 17։ Այ. 14։ 1Տիմ. 6. 5։ 2Յովհ. 10։
³ 1 Կոր. 4. 16։ 11. 1։ 1Մէլ. 1. 6,7։
⁴ 1Մէլ. 2. 10։
⁵ Ա՛մալ. 18. 3։ 20. 34։ 2Կոր. 11. 9։ 1Մէլ. 2. 9։
⁶ 1Կոր. 9. 6։ 1Մէլ. 2. 6,7։
⁷ Այ. 7։ [11։
⁸ Թէք. 3. 19։ 1Մէլ. 4.
⁹ Այ. 6։
¹ 1Մէլ. 4. 11։ 1Տիմ. 5. 13։ 1Պետ. 4. 15։
² 1Մէլ. 4. 11։
³ Եփես. 4. 28։
⁴ Գաղ. 6. 9։
⁵ ՄատԹ. 18. 17։ 1Կոր. 5. 9,11։ Այ. 6։
⁶ Ղեւ. 19. 17։ 1 Մէլ. 5. 14։
⁷ Տիտ. 3. 10։
⁸ Րամ. 15. 33։ 16. 20։ 1Կոր. 14. 33։ 2Կոր. 13 11։ 1Մէլ. 5. 23։
⁹ 1 Կոր. 16. 21։ Կող. 4. 18։
¯ Րամ. 16. 24։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ ՊԻՐԻՆՁԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Տիմոթէոսա սէլամ։ 3 Եփեսոստա մէքս էՅմէրլիյինի ըէսուլըն անտըն ըէՅտիյինին սէպէպլի։ 5 Շէրի՛անըն նէՊճէմի վէ հիւսն ի իս-Պի՛մալի։ 12 Ըէսուլըն Յիսուս Քրիստոսա՝ քէնտիսինի պէշգաէք իսլտմէՊինէ Ծա՛նէին էյլէտիյի իչիւն վիճՊէչքքիր օլտըղը։ 18 Տիմոթէոսա օլան ՊէնպիհԹ։ 20 Հիմենոս իլէ Ալեքսանդրոսը ՇէյԾանա Ծէսլիմ էՅտիյին։

¯Ես էլասքեարըմըզ Ալլահըն վէ ²իմիտիմիզ օլան

[Րապպ] Յիսուս Քրիստոսըն ³էմրի իւզրէ Յիսուս Քրիստոսըն ըէսուլու Պօղոս, ⁴իմանտա էօզ օղլըմ
2 ²Տիմոթէոսա. Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապպըմըզ Յի-սուս Քրիստոս Թարաֆընտան ⁵նաՃ ¯չինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
3 ³Պէն Մակեդոնիայա կիԹմէք իւզրէ իքէն, ⁶պա՛զը քիմսէլէրին պաշգա Թա՛լիմ էօյրէԹմէմէլէրինի, ⁷վէ

¯ Պ. 2. 3։ 4. 10։ Տիտ. 1. 4։ 2. 10։ 3. 4։ Ցուդ. 25։
² Կող. 1. 27։ [1,12։
³ Ա՛մալ. 9. 15։ Գաղ. 1.
⁴ Տիտ. 1. 4։
⁵ Գաղ. 1. 3։ 2Տիմ. 1. 2։ 1Պետ. 1. 2։ [24։
⁶ Ա՛մալ. 20. 1,3։ Փիլ. 2.
⁷ Գաղ. 1. 6,7։ Պ. 6. 3,10։
⁸ Պ. 4. 7։ 6. 4, 20։
2 Տիմ. 2. 14,16,23։ Տիտ. 1. 14։ 3. 9։

Digitized by Google

մասալլարա, վէ իմանտան օլարագ Ալլահա հաճոյա-
օլան մա՛մուրիյէթէ տէյիլ, անճագ ⁴միւճատէէյէ
վէսիլէ օլան տիւքէնմէզ նէսէպ սիլսիլէյէրինէ տիգ-
4 գաթ էթմէմէյէրինի թէնպիհ էտէսին՝ տէյիւ Սէնին
Եփեսոստա մէքս էթմէնի րէճա էթտիյիմ կիպի չէ՛-
5 դ-էէ էաէէյ՛: ⁵Թէնպիհին նէթիճէսի ⁶փաք գալպտէն
վէ խալիս զամիրտէն վէ րիյասըզ իմանտան մուհապ-
6 պէթ տիր. Պա՛զըլարը պունլարտան սաֆրա՝ ⁷պի-
7 հուտէ սէօզլէրէ մա՛իլ օլտըլար: Վէ շէրի՛աթ մու՛ալ-
լիմլէրի օլմագ իսթէրլէր իսէ տէ, ⁸նէ սէօյլէտիք-
լէրի, նէ տէ իտտի՛ա էթտիքլէրի շէյլէրի անկլարլար:
8 ⁹Շէրի՛աթըն էյի օլտըղընը պիլիրիզ, պու շարթլէ
9 քի պիր ատէմ անը շէր՛էն իսթի՛մալ էտէ: ¹⁰Նաքին
պունու պիլմէյլի տիր քի, շէրի՛աթ սալիհ իչիւն օլ-
մայըպ՝ պիլ՛աքս ՛ասըլար վէ իթա՛աթսըզլար վէ
ֆաճիրլէր վէ կիւնահքեարլար վէ խապիսլէր վէ ֆա-
10 սըգլար վէ պապայը վէ անայը տարպ էտէնլէր, վէ
գաթիլլէր վէ զինաքեարլար վէ լութիլէր վէ ինսան
խըրսըզլարը վէ եալանճըլար վէ հանիսլէր ¹¹վէ սա-
հիհ թա՛լիմէ մուխալիֆ օլան սա՛իր հէր պիր շէյ
11 իչիւն գօնուլմըշ տըր: Պու տախի ¹²միւպարէք Ալ-
լահընն ¹³պանա էմանէթ օլունան ճէլիլ պէշարէ-
12 թինէ մութապզգ տըր: Վէ ՛պէնի գուվվէթլէնտիրէն
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա միւթէշէքքիր իմ,
չիւնքի մուգատտէմա ¹⁴քիւֆր էտիճի վէ թէ՛ատտի
էտիճի վէ շէթմ էտիճի իքէն, ¹⁵պէնի սատըգ սալըպ՝
13 Խըրտմէթէ թա՛եին էյլէտի. Ամմա մէրհամէթէ նա՛իլ
օլտըմ. ¹⁶զիրա իմանսըզլըգտա իքէն պիլմէյէրէք իշ-
14 լէտիմ: Վէ ¹⁷Յիսուս Քրիստոստա օլան իման ¹⁸վէ մու-
հապպէթլէ Րապպըմըզըն ՛ինայէթի ղայէթլէ արթ-
15 տը: ¹⁹Պու քէլամ սատըգ վէ հէր վէճճկլէ գապուլէ շա-
յան տըր քի՝ ²⁰Յիսուս Քրիստոս տիւնեայա կիւնահ-
քեարլարը խէլաս էթմէք իչիւն կէլտի. պունլարընն
16 պիրինճիսի պէն իմ: Լաքին պունուն իչիւն ²¹րահմէթէ
նա՛իլ օլտըմ, թա քի Յիսուս Քրիստոս էպէտի հայաթ
իչիւն քէնտինէ իման էտէճէք օլանլարա էօրնէք օլ-
մագ իւզրէ, քէմալ ը սապրընը իպթիտա պէնտէ իզ-
17 հար էտէ: ²²Իմտի էզէլի վէ էպէտի Փատիշահա՝ ²³զէ-
վալ պուլմազ վէ ²⁴կէօզէ կէօրիւնմէզ ²⁵եալընըզ Ալլահա
էպէտ իւլ ապատ ²⁶՛իզզէթ վէ համտ օլսուն: Ամին:

18 Սանա, էյ օղլըմ Տիմոթէոս, ²⁷սէնին հագգընտա
ագտէմճէ օլան իլհամլարա կէօրէ ²⁸շու թէնպիհի
թավսիյէ էտէրիմ, թա քի անլէր իւլէ ²⁹էյի ճիհատա
19 իգտամ էյլէյէսին. ³⁰Վէ իմանը վէ խալիս զամիրի
հրճզ էտէսին. պունու իսէ պա՛զըլարը ըէտտ էթմիշ
օլմալարընյլէ ³¹իման խուսուսընտա ղարգ օլտըլար:
³²Հիմենոս վէ ³³Աղեքսանդրոս պունլարտան օլուագ՝
³⁴քիւֆր էթմէմէյի էօյրէնսինլէր տէյիւ ³⁵անլէրի Շէյ-
թանա թէսլիմ էթտիմ:

ՊԱՊ 2

*Ձիւմլէ ատէմլէր իչիւն տու՛ա էթմէնին վիւճուապը: 9 Նիսանընն Քէ-
զեինաթը նէ օլմագ կէրէք իտիյի. 11 Սիւթիւն էտէրէք էօյրէնմէլէրի
վէ էրկն իւզէրինէ հիւթիւմէն սիւլմէմէլէրի վաճիպ օլտըղը. 15 Ի-
մանտա սապիհ օլտըզլարը հալտէ էվլատ Քէվվիտիյէ խէլաս պուլա-
ճագլարը.*

Իմտի հէր շէյտէն էվվէլ ըէճա էտէրիմ քի՝ ճիւմ-
լէ ատէմլէր իչիւն, ³⁵փատիշահլար իլէ ⁴ճիմլէ ման-
սըպտա պուլունանլար իչիւն նիյազլար վէ տու՛ալար
2 վէ ըէճալար վէ շիւքրլէր ՛արզ օլունա. Թա քի քէ-
մալ ը թագվա վէ վագարլէ ասուտէ վէ րահաթ ՛էօմր
3 կէչիրէլիմ: ⁵Զիրա ճիւմլէ ատէմլէրին խէլասընը իս-
թէյէն ³⁶վէ հագիգաթը պիլմէքլիյէ կէլմէլէրինի ³⁷ը-
4 էէ, ⁶Խէլասքեարրմզզ Ալլահընն ՛ինտինտէ ³⁸պու էյի
5 վէ մագպուլ տըր: ⁷Զինքի պիր Ալլահ վար, Ալլահ
իլէ ինսան արասընտա տախի պիր ⁸Միյանճը վար,
պու տախի ինսան ⁹ա՛ Յիսուս Քրիստոս տըր, քի
¹⁰վագթ ը մախսուսընտա ¹¹շէհատէթ օլմագ իւզրէ
6 ¹²քէնտիսինի ճիւմլէնին եօլընա ֆիտիյէ վէրտի: ¹³Պէն
տախի օլ շէհատէթ իչիւն վա՛իզ վէ րէսուլ, (¹⁴Քրիս-
տոստա հագգ սէօյլէյօրըմ, եալան սէօյլէմէյօրըմ,)
7 Եա՛նի ¹⁵իման վէ հագիգաթտա թա՛իֆէյէրին մու-
8 ՛ալլիմի օլմագ իւզրէ նասպ օլունտըմ: Իմտի էրլէ-
րին ղազապ վէ շիւպհէտէն ՛արի օլարագ ¹⁶փաք էլլէր
գալտըրըպ՝ ¹⁷հէր եէրտէ տու՛ա էթմէլէրինի խօթէրիմ:
9 ¹⁸Քէզալիք նիսա տախի հիճապ վէ էտէպ իւզրէ միւ-
նասիպ գըյաֆէթտէ օլարագ, սաչ էօրմէլէրի եա ալ-
թուն եա ինճուլէր եախօտ աղըր պէհալը էլպիսէ
10 իլէ տէյիլ, ¹⁹Անճագ էհլ ի թագվա օլմագլըղը իգրար
էտէն նիսայա եագըշտըղը կիպի՝ էյի ՛ամէլլէրլէ
11 քէնտիլէրինի թէզէհին էթսինլէր: Գարը քէմալ ը

ա Պ. 6. 4։
բ Բամ. 13. 8,10։ Գաղ. 5. 14։
գ 2 Տիմ. 2. 22։
դ Պ. 6. 4, 20։
ե Պ. 6. 4։
զ Բամ. 7. 12։
է Գաղ. 3. 19, 5. 23։
ը Պ. 6. 3։ 2 Տիմ. 4. 3։ Տիտ. 1. 9։ 2. 1։
թ Պ. 6. 15։
ժ 1 Կոր. 9.17։ Գաղ. 2. 7։ Կող. 1. 25։ 1 Սէլ. 2. 4։ Պ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։ Տիտ. 1. 2։
ի 2 Կոր. 12. 9։
լ Ա՛մալ. 8. 3։ 9. 1։ 1 Կոր. 15. 9։ Փիլ.3.6։
խ 1 Կոր. 7. 25։
ծ 2 Կոր. 3. 5, 6. 4. 1։ Կող. 1. 25։
կ Ղուկ. 23. 34։ Յովհ. 9. 39, 41։ Ա՛մալ. 3. 17։ 26. 9։
հ 2 Տիմ. 1. 13։
ձ Ղուկ. 7. 47։
ղ Բամ. 5. 20։ 1 Կոր. 15. 10։
ճ Պ. 3. 1։ 4. 9։ 2 Տիմ. 2. 11։ Տիտ. 3. 8։
մ Մատթ. 9.13։ Մարկ. 2. 17։ Ղուկ. 5. 32։ 19. 10։ Բամ. 5. 8։ 1 Յովհ. 3. 5։
յ 2 Կոր. 4. 1։
ն Մարկ. 10.16։ 145.13։ Դան. 7. 14։ Պ.6.15, 16։
շ Բամ. 1. 23։
ո Յովհ. 1. 18։ Գործ. 11. 27։ 18ովհ.4.12։
չ Բամ. 18.27։ Յուդ.25։
պ 1 Թէվ. 29. 11։
ջ Պ. 4. 14։
ռ Պ. 6. 13, 14, 20։ 2 Տիմ. 2. 2։
ս Պ. 6. 12։ 2Տիմ. 2.3։ 4. 7։
վ Պ. 3. 9։
տ Բամ. 12. 2։ Պ. 5. 4։
ր 2 Տիմ. 2. 17։
ց 2 Տիմ. 4. 14։
ւ Ա՛մալ. 13. 45։
փ 1 Կոր. 5. 5։
— —
ք Եզր.6.10, Երեմ.29.7։
օ Բամ. 13. 1։
ֆ Եզեկ. 18. 23։ Յովհ. 3. 16,17։ Տիտ.2.11։ 2 Պետ. 3. 9։
և Յովհ. 17. 3։ 2 Տիմ. 2. 25։
ա Պ. 1. 1։ 2 Տիմ. 1. 9։
բ Բամ. 12. 2։ Պ. 5. 4։
գ Բամ. 3. 29, 30։ 10. 12։ Գաղ. 3. 20։
դ ՛Իպր. 8. 6։ 9. 15։
ե Բամ. 5. 6։ Գաղ. 4.4։ Եփես.1.10։3.6։Տիտ. 1. 2։
զ 1 Կոր. 1.5։ 2 Սէլ. 1. 9։ 2 Տիմ. 1. 8։
է Մատթ.20.28։ Մարկ. 10. 45։ Եփես. 1. 7։ Տիտ. 2. 13։
ը Եփես. 3. 7, 8։ 2Տիմ. 1. 11։
թ Բամ. 9. 1։
ժ Բամ. 11. 13։ 15. 15։ Գաղ. 1. 16։
ի Մէզ.134. 2։Ես.1.15։
լ Մաղ.1.11։Յովհ.4.21։
խ 1 Պետ. 3. 3։
ծ 1 Պետ. 3. 4։

Digitized by Google

12 իթա՛աթլէ սիւքիւթ էտէրէք էօյրէնսին։ ՙԱմմա գա-
րընըն թա՛լիմ էթմէսինէ, ՙեախօտ էրին իւզէրինէ
հիւքիւմէթ սիւրմէսինէ իղն վէրմէմ, անճագ սիւքիւթ
13 իւզրէ օլսուն։ Զիրա ՙէվվէլա Ադամ, սօկրա Եւա խալգ
14 օլունտու։ ՚Վէ Ադամ ալտանմատը, անճագ գարը ալ-
15 տանրպ թէճավուզա կիրիֆթար օլտու։ Ամմա էտէպ
իւզրէ իման վէ մուհապպէթ վէ գուտսիյէթտէ տէ-
վամ էթտիքլէրի հալտէ, էվլատ տօղուրմագլէ խէլաս
պուլաճագ տըր։

ՊԱՊ 3

*Եպիսկոպոսալարըն վէ շէմմասլարըն վէ զէվճէլէրինին էվսաֆը, 14 իւսուլըն պու շէյլէրի Տիմոթէոսա եազմասընըն սէպէպի, 16 Թագ-
վանըն սըրրը։*

Ու քէլամ սատըգ տըր, ՚եա՛նի էկէր պիր քիմ-
սէ եպիսկոպոսլըղա բաղիպ օլուր իսէ, ՚կիւզէլ պիր
2 իշ արզուսընտա օլուր։ ՚Իմտի վաճիպ տիր քի եպիս-
կոպոս գուսուրսըզ, ՚վէ պիր զէվճէնին զէվճի, վէ
այրգ, ՚ագիլ, էկլ ի ՚ըրգ, միւսաֆիրփէրվէր, ՚վէ
3 թա՛լիմէ միւսթա՛իտ օլա։ Վէ ՚շէրապա մէչչալ ՚վէ
եա վուրուճը օլմայրպ՝ անճագ ՚լաթիֆ օլսուն, վէ
4 նիզա՛ ՚վէ ագչէ սէվմէքտէն պէրի օլսուն։ Քէմալ ը
վագարլէ ՚էվլատընը իթա՛աթտա թուսթարագ քէնտի
5 խանէսինէ հիւն ի նազարէթթ էթսին։ (Քէնտի խա-
նէսինէ նազարէթթ էթմէչի պիլմէչէն քիմսէ Ալլահըն
6 քիլիսէսինի նա՛սըլ իտարէ էտէ պիլիր։) ՚Թէքէպ-
պիւր էտիպ Շէյթանըն օրտասընը հիւքմէ օղրամամա-
7 սը իչիւն տինէ եէնի կէլմիշ օլմայա։ Վէ սիթէմէ ՚վէ
Շէյթանըն տուզաղընա տիւշմէմէսի իչիւն ՚վաճիպ
տիր քի՝ խարիճտէ օլանլարտան հիւն ի շէհատէթէ
մազհար օլսուն։
8 ՚Քէզալիք շէմմասլար էկլ ի վագար օլսունլար, վէ
իքի սէօզլիւ, ՚չօգ շէրապա մէչչալ, գապիհ գազանճ
9 թալիպի օլմայարագ, ՚Իմանըն սըրրընը փաք զամիր-
10 լէ հրֆզ էթսինլէր։ Պունլար տախի էվվէլա թէճրիպէ
օլունսունլար, պա՛տէհու գուսուրսըզ պուլունտըգլա-
11 րը թագտիրտէ շէմմասլըղը իճրա էթսինլէր։ ՙՔէզա-
լիք գարըլարը էկլ ի վագար օլուպ՝ իֆթիրաճը օլ-
մայարագ, այրգ վէ հէր շէյտէ սատըգ օլսունլար։
12 Շէմմասլար պիրէր զէվճէնին զէվճի օլուպ՝ էվլատլա-
ր 2 Տիմ. 2. 24։
ֆ 1 Կոր. 14. 34։
ս Եփես. 5. 24։
յ Թէք.1.27։2.18, 22։
ն Թէք.3.6։2 Կոր.11.3։

—

ո Պ. 1. 15։
շ Ա՛մալ. 20. 28։ Փիլ. 1. 1։
չ Եփես. 4. 12։
ց Տիտ. 1. 6, վէ զայրի։
ծ Պ. 5. 9։
ձ 2 Տիմ. 2. 24։
ղ Այ 8։ Տիտ. 1. 7։
ճ 2 Տիմ. 2. 24։
մ 2 Տիմ. 2. 24։
յ 1 Պետ. 5. 2։
ն Տիտ. 1. 6։
շ Ես. 14. 12։
չ Պ. 6. 9։ 2 Տիմ. 2. 26։
պ Ա՛մալ. 22. 12։ 1 Կոր. 5. 12։ 1 Սէլ. 4. 12։
ջ Ա՛մալ. 6. 3։
ռ Այ. 3։ Ղեւ. 10. 9։ Եզեկ. 44. 21։
ս Պ. 1. 19։
վ Տիտ. 2. 3։
տ Պագ Մատթ. 25. 21։
ր Եփես. 2. 21, 22։
ց 2 Տիմ. 2. 20։ [2։
ւ Յովհ.1. 14։ 1Յովհ.1.
* Ե՛ոթ՝ Ալլահ
ք Մատթ.3.16։ Յովհ.1. 32, 33։15. 26։16.8, 9։Բօմ.1.4։ 1 Պետ.3. 18։ 1 Յովհ. 5. 6, վէ դայրի։
օ Մատթ.28. 2։ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 2. 13։ 24. 4։ Յովհ.20. 12։ Եփես. 3. 10, 11։ 1։ Պետ. 1. 12։
ֆ Ա՛մալ.10.34։ 13.46, 48։ Գաղ. 2.8։ Եփես. 3.5,6,8։ Բօմ. 10.18։ Կող.1.27,28։ Պ.2.7։
և Կող. 1 6, 23։
ֆ Ղուկ. 24. 51։ Ա՛մալ. 1.9։ 1 Պետ. 3. 22։

—

ֆ Յովհ. 16. 13։ 2 Սէլ. 2. 3։ 2 Տիմ. 3. 1, վէ դայրի։ 2 Պետ. 3. 3։ 1 Յովհ.2.18։ Յուղ.4,18։
ֆ 1 Պետ. 1. 20։
ֆ Եփես. 4. 19։
ֆ Մատթ. 7. 15։ Բօմ. 16. 18։ 2 Պետ. 2. 3։
ֆ 2 Տիմ.3.13։ 2Պետ.2. 1։ Վահ. 16.14։
ֆ Դան. 11. 35, 37, 38։ Վահ. 9. 20։
ֆ 1Կոր. 7. 28, 36, 38։ Կող. 2. 20,21։ Ի՛պր։ 13. 4։
ֆ Բօմ. 14.6։ 1Կոր. 10. 30։
ֆ Թէք. 1. 29։ 9. 3։
ֆ Բօմ.14. 3,17։ 1 Կոր. 8. 8։
ֆ Բօմ.14.14,20։ 1Կոր. 10, 25։ Տիտ. 1.
ֆ 2Տիմ. 3.14, 15։
ֆ Պ. 1.4։ 6.20։ 2 2. 16, 23։ 4.4։ 1.14։
ֆ Ի՛պր. 5.14։
ֆ 1Կոր.8.8։ Կող.
ֆ Պ. 6. 6։
ֆ Մկ. 37. 4։ 8 112. 2, 3։ 1 Մատթ.6.33։ Մարկ. 10. 8. 28։

Digitized by Google

9 կէլէհէք հայաթըն վա՛տը վար։ Պու քէլամ սատրգ
10 վէ հէր վէճհլէ գապուլէ շայան տըր։ Զիրա պունա
պինա՛էն ֆճիմլէ ատէմլէրին, խուսուսա միւ՛մինլէրին
Խէլասքեարը օլան Հայյ Ալլահա իւմիտ էթտիյ-
միզտէն՝ Հէմ էմէք չէքէր հէմ տէ թահգիր օլունու-
11 րըզ։ Պու շէյլէրի թէնպահ վէ թա՛լիմ էյլէ։
12 Հիչ քիմսէ կէնճլիյիկի թահգիր էթմէսին. Լաքին
քէլամ վէ աթվար վէ մուհապպէթ վէ իման վէ ֆի-
13 ֆէթտէ միւ՛մինլէրէ էօրնէք օլ։ Պէն կէլինճէյէտէք՝
օգումաղա վէ նասիհաթա վէ թա՛լիմէ մուգգայէտ օլ։
14 Սէնին իւզէրինէ իխթիյարլարըն էլ գօմասը իլէ պէ-
րապէր Հիլհամ վասըթասըյլէ վէրիլմիշ վէ Սէնտէ
15 պուլունան մէվհիպէյի իհմալ էթմէ։ Թէրագգը էթ-
մէքլիյինկ ճիմլէյէ զահիր օլմագ իւզրէ պու շէյլէրի
16 միւթալա՛ա էյլէ, պու շէյլէրտէ մէշղուլ օլ։ Քէն-
տինկէ վէ թա՛լիմէ տիգգաթ էտիպ՝ անլէրտէ տէվամ
էյլէ. զիրա պունու եափմաղլէ՝ Հէմ քէնտինկի հէմ տէ
Սէնի տինկլէյէնլէրի խէլաս էտէճէքսին։

ՊԱՊ Ե

Թա՛զիր էթմէքտէ կէօզէտիլէճէք պա՛զը գանունլարու։ 3 Տուլ գարըլար, 17 վէ քէլամտա էմէք չէքէն իխթիյարլար հագգընտա ՔԷնպի-հաճ։ 23 Տիմոթէոսա ալինմէմի խուսուսընտա ըկսուլըն նասիհաթը։ 24 Պա՛զը ատէմլէրին Ամէլլէրինին էվվէլա վէ պա՛զը ատէմլէրին Ամէլլէրինին սօնրա զահիր օլտըղը։

Խթիյարը թա՛զիր էթմէ, ամմա փէտէրէ Հա-
էհամ էոէբ կիպի, կէնճլէրէ պիրատէրլէրէ կիպի նա-
2 սիհաթ էյլէ։ Իխթիյար գարըլարա վալիտէլէրէ կիպի,
կէնճ գարըլարա քէմալ ը Ֆիֆֆէթլէ հէմշիրէլէրէ կի-
3 պի Հաէհամ էյլէ։ Տուլ գարըլարա, Էա՛նի ֆիլհա-
4 գիգէ տուլ օլանլարա իքրամ էյլէ։ Վէ էկէր պիր
տուլ գարընընն էվլատը ես թօրունլարը վար իսէ,
էվվէլա անլէր քէնտի էհլ ի պէյթլէրինէ հիւրմէթ
կէօսթէրմէյի Էվէ վալիտէյնլէրինէ միւքեաֆաթ իֆա-
սընը էօյրէնսինլէր. Զիրա պու խուսուս Ալլահընն
5 Ինտինտէ էյի վէ մագպուլ տըր։ Լաքին ֆիլհագիգէ
տուլ վէ եալընըզ գալմըշ օլան գարը Ալլահա թէվէք-
քիլ էտիպ՝ Կէճէ կիւնտիւզ Տու՛ա վէ Նիյազա տէ-
6 վամ էտէր։ Ամմա էհլ ի զէվգ օլան՝ հայաթտա իքէն
7 էօլմիւշ տիր։ Իմտի գուսուրսըզ օլմալարը իչիւն
8 պու շէյլէրի թէնպահ էյլէ։ Ամմա էկէր պիր քիմսէ
թէ՛ալլիւգաթընը, Խուսուսա էհլ ի պէյթինի գայըր-
մազ իսէ, Իմանը ինքեար էթմիշ օլուպ՝ Միւ՛մին

Ը Պ. 1. 15։	22։2 Տիմ. 1. 6։	Մատթ. 15.4։ Եփես.
ֆ Մէզ. 36. 6։ 107. 2,	ՃՊ 1. 8։	6. 1, 2։
6, վէ զայրի։	Լ 2 Տիմ 1. 6։	Ժ Պ. 2. 4։
Ժ Պ. 6. 17։	Ռ Ա՛մալ. 20.28։	Ի 1Կոր. 7. 32։
Յ 1 Կոր. 4. 11, 12։	Ն եզեկ. 33. 9։	Ձ Ա մալ. 26. 6։
Ն Պ. 6. 2։	Ձ Բամ. 11.14։ 1Կոր. 9.	Ի Ղուկ. 2. 37։ 18. 1։
Չ 1 Կոր. 16. 11։ Տիտ.	22։ Ցակ. 5. 20։	Ը Ցակ. 5. 5։
2. 15։	——	Ղ Պ. 1. 3։ 4. 11։ 6. 17։
Ռ Տիտ. 2. 7։ 1Պետ. 5. 3։	Ռ Ղեւ. 19. 32։	Ժ Ես. 58. 7։ Դաղ. 6. 10։
Ը Ա՛մալ. 6. 6։ 8. 17։	Բ Ա՛յ. 5։ 16։	Ի 2 Տիմ. 3. 5։ Տիտ. 1. 16։
13. 3։ 19. 6։ Պ. 5.	Ֆ Պաղ Թէք. 45. 10, 11։	Լ Մատթ. 18. 17։

Խ Ղուկ. 2. 36։ Պ. 3. 2։	10, 14։ Դաղ. 6. 6։	1. 14։
Ծ Ա՛մալ. 16. 15։ Իպր.	Փիլ. 2. 29։ 1 Սէլ.	Ղ Թէս. 13. 11։
13. 2։ 1 Պետ. 4. 9։	5. 12, 13։ Իպր. 13.	Ճ Պ. 6. 13։ 2Տիմ. 2. 14։
Կ Թէք. 18. 4։ 19. 2։	7, 17։	4. 1։
Ղուկ. 7. 38, 44։ Յովհ.	Յ Ա՛մալ 28. 10։	Ռ Ա՛մալ. 6. 6։ 13. 3։
13. 5, 14։	Ն Թէս. 25. 4։ 1Կոր. 9. 9։	Պ. 4. 14։ 2 Տիմ. 1.
Հ 2 Սէլ. 3. 11։	Ղ Ղեւ. 19. 13։ Թէս.	6։
Յ 1 Կոր. 7. 9։	24. 14, 15։ Մատթ.	Ռ 2 Յովհ. 11։
Ղ Պ. 6. 1։ Տիտ. 2. 8։	10. 10։ Ղուկ. 10. 7։	Ի Մէզ. 104. 15։
Ճ Ա՛յ. 3, 5։	Ռ Թէս. 19. 15։	Ր Դաղ. 5. 19։
Ր Բամ. 12. 8։ 1Կոր. 9.	Լ Դաղ. 2. 11, 14։ Տիտ.	——

Digitized by Google

էօնլէրինճէ հիւքմէ կիտէր, պա՛զըլարընըն իսէ արտ-
25 լարընճա կէլիր: Քէզալիք պ՛ըէ՛ըէ էյի ՚ամէլլէրի
տախի զահիր օլուպ՝ պաշգա թարզ օլանլարըն կիզ-
լէնմէսի ղայրի միւմքին տիր:

ՊԱՊ 6

*Գուլլարըն վազիֆէսի։ 3 Պաշգա տիւրլիւ Ձա՛լիմ էաէնլէրտէն իճ-
Քինապ։ 6 Թագվանըն պէօյիւք քեար օլտըղը։ 9 ՄալիւէրէսՔլէյին
մազարրաՔը։ 11 Տիմոթէոսըն հանկը շէյլէրտէն ֆիլար վէ հանկը շէյ-
լէրէ սա՛յ էՁմէսի, 17 վէ զէնկինլէրէ նէ տիւրլիւ նասիհաՁ էյլէմէսի
կէրէք օլտըղը։ 20 Էմանէթի հըֆզ էՁմէսի խուսուսընտա բէսուլլըն
անա նասիհաՁը։*

1 Պօյունտըրըզ ալԹընտա պուլունան ճիւմլէ գուլ-
լար քէնտի էֆէնտիլէրինի ճիւմլէ իհԹիրամա միւս-
Թահագգ ՚ատտ էԹսինլէր, ԲԹա քի Ալլահըն իսմինէ
2 վէ թա՛լիմինէ քիւֆր օլունմայա: Վէ միւ՛մին էֆէն-
տիլէրի օլանլար Բպիրատէր օլտըգլարը իչին ա-
լէէ Թահգիր էԹմէսինլէր, անճագ միւ՛մին վէ սէվ-
կիւլիւ վէ էյիլիք էրդէլէ հիսսէտար օլտըգլարը ի-
չին՝ տահա զիյատէ գուլլըգ էԹսինլէր Բպու շէյ-
3 լէրի Թա՛լիմ վէ նասիհաթ էյլէ: Բպիր քիմսէ պաշգա
տիւրլիւ Թա՛լիմ էտիպ՝ Բրապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն սահիհ սէօզլէրինէ Բվէ Թագվայա կէօրէ օլան
4 Թա՛լիմէ գա՛իլ օլմազ իսէ, Ո միւԹէֆէպպիր տիր,
Բպիր շէյ պիլմէզ, Բանճագ միւպահէսէ վէ նիզա՛ը
լաֆզըլլէ մա՛լուլ օլմուշ տըր. պունլարտան տախի
5 հասէտ վէ նիզա՛ վէ քիւֆրլէր վէ սու՛ի զաննը, Բվէ
՚ագլը ֆասիտ վէ հագիգաթտան պա՛իտ վէ ԲԹագ-
վայը քեար զաննը էտէն Բատէմլէրին պօշ միւպահէ-
սէլէրի հասըլ օլուր. Բպու մագուլէ քիմսէլէրտէն սա-
6 գըն: ԲԱքիրն գանա՛աթլէ օլան Թագվա պէօյիւք
7 քեար տըր: ԲԶիրա տիւնեայա պիր շէյ կէԹիրմէտիք,
վէ անտէն պիր շէյ կէօԹիւրէմէյէճէյիմիզ աշիքեար
8 տըր: Բհիմտի եէյէճէյիմիզ վէ էօրԹիւնէճէյիմիզ վար
9 իքէն, պունլարա գանա՛աթ էտէլիմ: ԲՈմմա զէնկինն
օլմազ գաստընտա պուլունանլար իովայա Բվէ տու-
զաղա վէ չօգ սէֆիհ վէ մուզիրր շէհվէԹլէրէ տիւ-
շէրլէր. Բանլէր տախի ատէմլէրի հէլաքա վէ խարա-
10 պիյէԹէ ղարգ էտէրլէր: ԲԶիրա մալիւէրէսՔլիք ճիմ-
լէ քէօԹիւ շէյլէրին ասլը օլուպ՝ պա՛զը քիմսէյէր
անա թամա՛ էՁմէքլէ իմանտան սափրպ չօգ էյէմ-
լէրէ միւպԹէյլա օլտըլար:
11 Լաքին, Բէյ Ալլահ ատէմի, Բսէն պու շէյլէրտէն
ֆիրար էտիպ՝ սալահ վէ Թագվա վէ իման վէ մու-
12 հապպէԹ վէ սապր վէ հիլմէ սա՛յ էԹ: Բիմանըն էյի
ճիհատընտա ճահիտ օլ. Բչօգ շահիտլէր էօնիւնտէ էյի
իգրարը իգրար էՁմիշ օլարագ, Բտա՛վէԹ օլունտը-
13 ղընկ էպէտի հայաԹը ԹուԹ: Բճիւմլէ հայաԹ վէրէն
Ալլահըն հուզուրընտա վէ Բպոնտոսլը Պիղատոսըն
էօնիւնտէ էյի իգրարլէ շէհատէԹ էտէն Բճիսուս
Քրիստոսըն հուզուրընտա սանա ԹէնպիհՀ էտէրիմ քի,
14 Պու էմրի Բռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհու-
րընա տէյին լէքէսիզ վէ գուսուրսըզ հընֆզ էտէսին:
15 Պունու տախի Բմիւպարէք վէ Գատիր ի վահիտ վէ
16 Բմէլիք իւլ միւլուք վէ Բռապպ իւ էրպապ, Բէօլմէ-
մէզլիյէ եալընըզ մալիք, վէ եագլաշընըմազ նուրտա
սաքին օլան Զաթ վագԹը մախսուսընտա իզհար
էտէճէք տիր. Բատէմլէրին հիչ պիրի անը կէօրմէմիշ
վէ կէօրէմէզ. Բանա ՚իզզէԹ վէ գուտրէԹ ի էպէտիյէ
օլսուն: Ամին:
17 Պու տիւնեատա զէնկին օլանլարա ԹէնպիհՀ էյլէ
քի միւԹէֆէպպիր օլմայրպ՝ Բպագասըզ զէնկինլիյէ
Բտէյիլ, Բանճագ ԹէմէլլիՔիւչիւն ղանիլիք իւզրէ պի-
զէ հէր շէյի իհսան էտէն Բ[հայյ] Ալլահա Թէվէքքիլ
18 էԹսինլէր: Էյիլիք էտէրէք Բէյի ՚ամէլլէրտէ ղանի
19 օլուպ՝ Բճէօմէրտ Բվէ էլի աչըզ օլսունլար. Բվէ հա-
գիգի հայաԹա նա՛իլ օլմագ իւզրէ, ԲախրէԹ իչին
քէնտիլէրինէ էյի ԹէմէլՀ հազըրլասընլար:
20 Բէյ ՏիմոԹէոս, էմանէթի հընֆզ էտիպ՝ Բնափաք
վէ պաԹըլ լաֆզլարտան վէ քիզպէն ՚իլմ ԹէսմիյէՀ
օլունան շէյլին մու՛արազալարընտան իճԹինապ էյլէ.
21 Քի պունա պա՛զը քիմսէլէր զահիպ օլմաղլէ Բիման-
տան սափտըլար: Բ՚ԻնայէԹ սէնին իլէ օլսուն: Ամին:

ա Եփես. 6.5։ Կող. 3.22։ Տիտ. 2.9։1Պետ. 2.1։
բ Ես. 52.5։ Բօմ. 2. 24։ Տիտ. 2. 4, 8։
գ Կող. 4.1։
դ Պ. 4. 11։
ե Պ. 1.3։
զ Պ.1.10։ 2Տիմ. 1.13։ 4.3։ Տիտ. 1.9։
է Տիտ. 1.3։
ը 1Կոր. 8.2։ Պ.1.7։
թ Պ. 1.3։ 2 Տիմ. 2. 23։ Տիտ. 3. 9։
ժ 2Տիմ. 3.8։
ի Տիտ.1.11։2Պետ.2.3։
լ Պ.1.6։
խ Բօմ.16.17։2Տիմ.3.5։
ծ Մէզ. 37.16։ Էմս.15. 16։16.8։ Ղպր.13.5։
կ Ցոբ 1. 21։ Մէզ. 49. 17։Էմս. 27.24։ Վա՛. 5. 15։
հ Թէք. 28. 20։ Ղպր. 13. 5։
ձ Էմս. 15. 27։ 20.21։ 28. 20։ ՄատԹ. 13. 22։ Յակ. 5 1։
ղ Պ. 3. 7։
ճ Պ. 1. 19։
մ Խուր. 23.8։ Թէս.16. 19.
յ 2 Տիմ. 2. 22։
ն Թէս. 33. 1։ 2 Տիմ. 3 . 17։
շ 1Կոր 9.25,26։ Պ. 1. 18։ 2 Տիմ. 4. 7։
ո Ղպր. 10. 23։
չ Փիլ. 3. 12, 14։ Այ. 19։
պ Թէս. 32.39։ 1 Մխ. 2.6. Ցովհ. 5.21։
ջ ՄատԹ. 27.11։ Ցովհ. 18. 37։ Վահ. 1. 5։ 3. 14։
ռ Պ. 5. 21։
ս Փիլ. 1. 6, 10։ 1 Մէլ. 3. 13։ 5. 23։
վ Պ. 1. 11, 17։
տ Վահ. 17. 14։ 19.16։
ր Պ.1. 17։
ց Խուր. 33. 20։ Ցովհ. 6. 46։
ւ Եփես. 3. 21։ Փիլ. 4. 20։ Ցուդ.25։ Վահ.1. 6։ 4. 11։ 7. 12։
փ Էմս. 23. 5։
ք Ցոբ 31.24։ Մէզ. 52. 7։62. 10։ Մարկ. 10. 24։ Ղուկ. 12. 21։
օ Ա՛մալ.14.17։ 17.25։
ֆ 1 Մէլ. 1.9։ Պ.3.15։ 4. 10։
ա Ղուկ.12.21։ Պ.5.10։ Տիտ. 3.8։ Յակ. 2.5։
բ Բօմ. 12. 13։
գ Գաղ. 6. 6։ ՚Իպր.13. 16։
դ Այ. 12։
ե ՄատԹ. 6.20։ 19.21։ Ղուկ. 12. 33։ 18.։
զ 2Տիմ. 1. 14։ Տիտ.1. 9։ Վահ.3. 3։
է Պ. 1. 3, 6։ 4. 7։ 2Տիմ. 2. 14, 16, 23։ Տիտ. 1. 14։ 3. 9։
ը Պ. 1. 6, 19։ 2 Տիմ. 2. 18։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ ԻՋԻՆՁԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Տիմոթէոսա սէլամ. 3 Պօղոսըն քէնտի տու՛ալարընտա անը զիքր էՁտիյի։ 5 Անըն հէմ տախի պէօյիւք վալիտէսի իւլէ վալիտէսինին իմանլարընը զիքր էՁմէսի։ 6 Նա՛իլ օլտըղը իւլահի մէվհիպէյի Քէշֆիգ էՁմէսի, 8 վէ պէշարէՁ իչիւն օլան մէշագգաձա հիսսէտար օլմասը, 13 վէ էօյրէնտիյի սահի սէօզլէրի հըՁզ էյլէմէսի խուսուսլարընտա բէսուլընն անա նասիհաձը։ 15 Պա՛զը քիմսէլէրին քէնտինտէն եիւզ չէվիրտիքլէրինի զիքր 16 վէ Ոնեսիփորոսընն հագգընտա հիւան ի շէհատէՁ էՁմէսի։

1 Յիսուս Քրիստոստա օլան հայաթըն վա՛տընա
կէօրէ Աւլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսընն
2 բէսուլը Պօղոս, սէվկիլիւ օղլըմ Տիմոթէոսա. Փէ-
տէր Աւլահ վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարա-
ֆընտան ՚ինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
3 ԿէՁէ կիւնտիւզ տու՛ալարըմտա սէնի պէր տէվամ
4 զիքր էտէրէՁ, վէ կէօզ եաշլարըկը խաթրըմտա
թուվարագ, փիւր սիւրիւր օլմամ իչիւն, սէնի կէօր-
5 մէՁ արզուսընտա իմ։ Էվվէլա պէօյիւք վալիտէկ
Լաւոդեատա վէ վալիտէկ Եւնիկէտէ սաքին օլուպ՝
սէնտէ տախի պուլունտըղընա ի՛թիմատ էթտիյիմ
՝օլ րիյասըզ իմանը խաթրըմա կէթիրտիյիմտէ, էՆ-
տատըմտան ԵօչէՆոՎէ ՀեօչԷ փիաք զամիրլէ ՚իպա-
6 տէթ էթտիյիմ ՝Աւլահա շիւքր էտէրիմ։ Պու սէպէպ-
տէն սանա իխթար էտէրիմ քի՝ իւզէրինէ էլլէրիմին
գօնուլմասըյլէ սէնտէ օլան Աւլահըն ՝մէվհիպէսինի
7 թէշվիգ էտէսին։ ՝Զիրա Աւլահ պիզէ գօրգագլըզ րու-
հընը տէյիլ, Նանճագ գուվվէթի վէ մուհապպէթի վէ
8 թամմ՚ագլ ըՈՒհընը վէրտի։ Պունա պինա՛էն ՝Րապ-
պըմըզըն շէհատէթինտէն վէ ՝պէն մահպուսընտան
տօլայը ՝ուլթանմա. ՝ֆագաթի պէշարէթի իչիւն մէշագ-
գաթտա Աւլահըն գուվվէթինէ կէօրէ հիսսէտար օլ։
9 ՚Օ պիզի խէլաս էտիպ՝ Նմուգատտէս տա՛վէթլէ տա՛-
վէթի էյլէտի. ՝պու տախի ՚ամէլլէրիմիզէ կէօրէ տէ-
յիլ, ՝անճագ քէնտինին թագտիրինէ կէօրէ ՝վէ էզէ-
լի զէմանլարտան Յիսուս Քրիստոստա պիզէ իհսան
10 օլունուպ, Շիմտի իսէ Նէօլիւմիւ իպթալ էտիպ՝ պէ-
շարէթին վասըթասըյլէ հայաթի վէ էօլմէմէզլիք զու-
հուրա կէթիրմիշ օլան Նխէլասքեարըմըզ Յիսուս
Քրիստոսընն զուհուրըյլէ պէյան օլունան ՚ինայէթէ
11 կէօրէ օլտու. Պէն տախի պու ՊԷՇՈԷՊ վա՛իզի վէ
րէսուլը վէ թա՛ֆէլէրին մու՛ալլիմի նասպ օլուն-
12 տըմ։ Պու սէպէպտէն պու մէշագգաթլարը տախի
չէքիյօրըմ. վէ լաքին ուԹանմամ, Նզիրա քիմէ իման
էթտիյիմի պիլիրիմ, վէ էմանէթիմի Նօլ կիւնէ գա-
տար Նհըֆզա գատիր իտիյինէ ի՛թիմատ էտէրիմ։
13 Պէնտէն իշիթտիյին Նսահիհ սէօզլէրին ասլ սուրէ-
թինի Յիսուս Քրիստոստա օլան իման վէ մուհապ-
14 պէթլէ Նհըֆզ էյլէ։ Պիզտէ սաքին օլան Րուհ իպ
Գուտս վասըթասըյլէ Նօլ էյի էմանէթի հըֆզ էյլէ։
15 Ասիատա օլանլարըն ճիւմլէսի, Փիգեղոս վէ Հեր-
մոգինէս արալարընտա օլարագ, պէնտէն եիւզ չէ-
16 վիրտիքլէրինի պիլիրսին։ Րապպ Ոնեսիփորոսըն
խանէսինէ մէրհամէթ էտէ. Նզիրա պէնի չօգ տէՓ՚ա
միւսթէրիհ էյլէտի, Նվէ զէնճիրիմտէն ՚ուԹանմայըպ,
17 Պիլ՚աքս Րօմայա վիւսուլինտէ պէնի չօգ ղայրէթլէ
18 արայըպ պուլտու։ Րապպ անա Նօլ կիւնտէ Նրապպ
թարաֆընտան մէրհամէթ պուլմասընը իհսան էյ-
լէյէ. Նվէ Եփեսոստա պաՈա նէ գատար խրտմէթ էթ-
տիյինի փէք էյի պիլիրսին։

ՊԱՊ 2

Քրիստոս իչիւն մէշագգաձա Քէհամիլով էՁմէք, 4 վէ պու ՚էօրիւն ումուրընա գարըշմամագ, 8 վէ էօլիւէրտէն գըլյամ էամն Յիսուսը Քէ-զէքքիւր էյլէմէք, 10 վէ իֆա ի վազիֆէտէ սատըզ օլմագ, 16 վէ նաֆաք վէ պաձըլ լաֆզալարտան իՅՆինապ էՁմէք խուսուսլարընտա բէսուլընն Տիմոթէոսա նասիհաձը։ 17 Պա՛զը քիմսէլէրին հագիգաձտան սաչտըղը։ 19 Աւլահըն միւհքեմ էասը։ 22 Հանկը շէյլէրտէն ֆիրար վէ հանկը շէյլէրէ սա՛յ էՁմէք կէրէք օլտըղը։

1 Տիմոթէոս էն, էյ օղլըմ, Յիսուս Քրիստոստա
2 օլան ՚ինայէթէտ քէսպ ի գուվվէթի էտիպ, ՝Զօգ շա-

- Եփես. 3. 5։ Տիտ. 1. 2։ ՚Իպր. 9. 15։
- 2 Կոր. 1. 1։
- 1 Տիմ. 1. 1։
- 1 Սէլ. 1. 2։ 3. 10։
- Պ. 4. 9, 21։
- Ա՚մալ. 16. 1։
- 1 Տիմ. 1. 5։ 4. 6։
- Ա՚մալ. 22. 3։ 23. 1։ 24. 14։ 27. 23։ Րօմ. 1. 9։ Գաղ. 1. 14։
- Րօմ.1.8։ Եփես.1.16։
- 1 Սէլ. 5. 19։ 1 Տիմ. 4. 14։
- Րօմ. 8. 15։
- Ղուկ. 24. 49։ Ա՚մալ. 1. 8։
- 1 Տիմ. 2. 6։ Վահ. 1. 2։
- Եփես. 3.1։ Փիլ. 1.7։
- Րօմ. 1. 16։
- Կող. 1. 24։ Պ. 4. 5։
- 1Տիմ.1.1։ Տիտ. 3.4։
- 1Սէլ. 4.7։ ՚Իպր.3.1։
- Րօմ.3.20։9.11։ Տիտ. 3. 5։
- Րօմ. 8. 28։
- Րօմ. 16.25։ Եփես.1. 4։ 3. 11։ Տիտ. 1. 1։ 1 Պետ. 1. 20։
- Եփես. 3. 1։ Պ. 2. 9։
- 1 Պետ. 4. 19։
- Յհ. 18։ Պ. 4. 8։
- 1 Տիմ. 6. 20։
- Պ. 2. 2։
- Րօմ. 2. 20։ 6. 17։
- 1 Տիմ. 1. 10։ 6. 3։
- 1 Տիմ. 1. 14։
- Պ. 3. 14։ Տիտ. 1. 9։ ՚Իպր. 10. 23։ Վահ. 2. 25։
- Րօմ. 8. 11։
- 1 Տիմ. 6. 20։
- Ա՚մալ. 19. 10։
- Պ. 4. 10, 16։
- Պ. 4. 19։
- Մատթ. 5. 7։
- Փիլիմ. 7։
- Ա՚մալ. 28.20։ Եփես. 6. 19։
- Յհ. 8։
- 2 Սէլ. 1. 10։ Յհ. 12։
- Մատթ. 25. 34-40։
- ՚Իպր. 6. 10։

- 1 Տիմ. 1. 1։ Պ. 1. 1։
- Եփես. 6. 10։
- Պ. 1. 13։ 3. 10, 14,

Digitized by Google

հիտլէրին հուզուրընտա պէնտէն իշիթտիյին շէյլէրի
տատրգ վէ սա՛իրլէրէ թա՛լիմէ միւսլթա՛իտ օլան
3 ատէմլէրէ էմանէթ էյլէ։ Իմտի սէն Յիսուս Քրիս-
տոսըն էյի ՚ասքէրի կիպի մէշագգաթա թէհամմիւլ
4 էյլէ։ ՚Ասքէրլիք էտէն պիր քիմսէ, սէր՚ասքէրինի
խօշնուտ էթմէք իչիւն, պու ՚էօմրիւն ումուրընա գա-
5 րըշմազ։ Հէմ՛ տախի էկէր պիր քիմսէ կիւրէշիր իսէ,
գանուն իւզրէ կիւրէշմէյինճէ թաճա նա՛իլ օլմազ։
6 Էմէք չէքէն չիֆթճի էվվէլա մահսուլտան հիսսէտար
7 օլմագ կէրէք տիր։ Սէօյլէտիյիմ շէյլէրի անկա. վէ
8 Բապպ սանա հէր շէյտէ ֆէհմ իհսան էյլէսին։ Պէ-
շարէթիմէ կէօրէ Դաւիթ նէսլինտէն օլարագ Էօլիւ-
լէրտէն իհեա օլունան Յիսուս Քրիստոսը թէզէքքիւր
9 էյլէ։ Պէն տախի պու աշէրէյէ եօլընտա միւճրիմ
կիպի զէնճիրպէնտ օլունճայա գատար մէշագգաթ
չէքէրիմ, ֆագաթ Ալլահըն քէլամը պաղլը տէյիլ
10 տիր։ Պունուն իչիւն միւնթէխապլարըն ուղուրընա
հէր շէյէ թէհամմիւլ էտէրիմ. աթա քի անլէր տախի
Յիսուս Քրիստոստա էպէտի ՚իզզէթլէ օլան խէլասա
11 նա՛իլ օլալար։ Պու քէլամ սատրգ տըր քի՝ Էկէր
անըն իլէ պէրապէր էօլտիւք իսէ, պէրապէր տախի
12 եաշայաճաղըզ. Էկէր թէհամմիւլ էտէր իսէք, պէ-
րապէր տախի սալթանաթ էտէճէյիզ. Էկէր ինչ-
քեար էտէր իսէք, օ տախի պիզի ինքեար էտէճէք
13 տիր։ Էկէր պիզ իման էթմէզ իսէք, օ սատրգ գա-
14 լըր, քէնտի քէնտինի ինքեար էտէմէզ։ Պու խու-
սուսլարը իխթար էյլէ, վէ պիր շէյէ ֆա՛իտէլի օլ-
մայըպ՝ իշիտէնլէրին խարապլընա սէպէպ օլան նի-
զա՛ը լաֆզի էթմէմէլէրինի Բապպըն հուզուրընտա
15 թէնպիհ էյլէ։ Հազիգաթ քէլամընը տօղրու թաֆսիլ
էտէրէք, քէնտինի Ալլահա մագպուլ՝ խէճիլ օլմազ
16 պիր իշճի տէյիւ իզհար էթմէյէ ճէհտ էյլէ։ Ամմա
նափաք վէ պաթըլ լաֆզլարտան իճթինապ էյլէ,
17 զիրա անլէր կիտէ կիտէ ֆըսգա սէպէպ օլուր. Վէ
անլէրին սէօզիւ գանգրինա կիպի եէր, քի Հիմնոս
18 վէ Փիղետոս անլէրտէն օլուպ, Գրյամէթ հալա վու-
գու՛ պուլմուշ տըր՝ տէյէրէք Հագիգաթտան սափ-
տըլար, վէ պա՛զը քիմսէլէրին իմանընը իֆսատ է-
19 տէրլէր։ Եինէ Ալլահըն միհքէմ էսասը գա՛իմ օ-
լուպ՝ միհրիւ պու տըր քի՝ Բապպ քէնտինինքիլէ-
րինի պիլիր. վէ՝ Հէր քիմ քի Քրիստոսըն իսմինի
զիքր էտէրսէ, հագգսըզլըգտան իճթինապ էյլէսին։
20 Ալաքին պէօյիւք պիր խանէտէ եալընըզ ալթուն վէ
կիւմիւշ գապլար պուլունմայըպ՝ աղաճ վէ թօփրագ-
տան տախի պուլունուր. Պա՛զըսը շէրէֆ, պա՛զըսը
21 իսէ շէրէֆսիզլիք իչիւն տիր։ Իմտի էկէր պիր քիմ-
սէ քէնտինի պու շէյլէրտէն փաքլէրսէ, շէրէֆ իչիւն
վէ Սահիպինին իսթի՛մալընա ֆա՛իտէլի վէ մուգատ-
տէս վէ Հէր էյի իշէ հազըր պիր գապ օլաճագ տըր։
22 Սէն տախի կէնճլիք շէհվէթլէրինտէն գաչ, լաքին
փաք գալպտէն Բապպա տու՛ա էտէնլէր իլէ պէրա-
պէր՝ սալահ վէ իման վէ մուհապպէթ վէ սէլամէթ
23 սա՛յ էյլէ։ Ամմա սէֆիհանէ վէ մա՛նասըզ միճա-
տէլէլէրտէն սագըն. չիւնքի միւնազա՛ա հուսուլէ կէ-
24 թիրտիյինի պիլիրսին։ Բապպըն գուլու իսէ միւնա-
զա՛ա էթմէմէլի տիր, անճագ ճիւմլէյէ հալիմ, վէ
25 թա՛լիմէ միւսլթա՛իտ վէ զուլմա սապրըը, Մուգա-
վէմէթ էտէնլէրէ հիլմէ նասիհաթ էտիճի օլմագ կէ-
րէք տիր. օլա քի հագիգաթը ֆէհմ էթմէք իչիւն,
26 Ալլահ անլէրէ թէվպէ վէրէ. Վէ Շէյթան թարա-
ֆընտան անըն իրատէթի իճրասը իչիւն էսիր թու-
թուլմուշ օլանլար անըն տուզաղընտան այըլալար։

ՊԱՊ 3

Բէսուլըն ֆէնա վագըթլար կէլէճէյինի խապէր վէրմէսի. 6 հագի-գաթա տիւշմէն օլանլարը Թա՛րիֆ էթմէսի. 10 Քէնտի կիպի հարէքէթ էթմէսի խուսուսընտա Տիմոթէոսա Քէնպիհի։ 15 Մուգատտես Քիթապ-լարըն ֆէվա՛իտի։

Վէ մա՛լիմիւկ օլա քի՝ սօն կիւնլէրտէ ֆէնա
2 վագըթլար կէլէճէք տիր. Զիրա ատէմլէր քէնտի
նէֆսինի սէվիճի, մալփէրէսթ, միֆթէխիր, մաղ-
րուր, ֆիւֆրպազ, վալիտէյնէ իթա՛աթսըզ, նան-
3 քէօր, խապիս, Մէվէտտէթսիզ, միւսալէհա գա-
պուլ էթմէզ, իֆթիրաճը, զապթ ը նէֆս էթմէզ,
4 ազըրն, սալահը սէվմէզ, Խա՛ին, պիփէրվա, միւ-
թէքէպպիր վէ Ալլահը սէվմէքտէն զիյատ զէվգ ու
5 սէֆա սէվէր, Տինտարլըգ սուրէթինի կէօսթէրիպ տէ
գուվվէթինի ինքեար էտէր օլաճագլար տըր. Պուն-
6 լարտան իճթինապ էյլէ։ Զիրա խանէտէրէ կիրիպ՝
կիւնահլարլէ եիւքլէնմիշ տիւրլիւ տիւրլիւ շէհվէթ-

---

1 Տիմ. 1. 18։
1Տիմ. 3.2. Տիտ.1.9։
1 Տիմ. 1. 18։
Պ. 1. 8. 4. 5։
1 Կոր. 9. 25։
1 Կոր. 9. 25, 26։
1 Կոր. 9. 10։
Րօմ. 2. 13։
Րօմ. 1. 3, 4։ Ա՛մալ. 2. 30։ 13. 23.
1 Կոր. 15. 1, 4, 20։
Ա՛մալ.9.16։ Պ.1.12։
Եփես. 3. 1։ Փիլ. 1. 7։ Կող. 4. 3, 18։
Ա՛մալ. 28.31։ Եփես. 6. 19, 20։ Փիլ. 1. 13, 14։ [24։
Եփես. 3. 13։ Կող. 1.
2 Կոր. 1. 6։
1 Տիմ. 1. 15։
Րօմ. 6. 5, 8, 2 Կոր. 4. 10. [4.13։
Րօմ. 8. 17։ 1 Պետ.
Մատթ.10.33։ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 12. 9։
Րօմ. 3. 3։ 9. 6։
Ա՛տ. 23. 19։
1Տիմ. 1.3։6.4։ Տիտ. 3. 9, 11.
1 Տիմ. 5. 21։ 6. 13։ Պ. 4. 1։
1 Տիմ. 4. 7։ 6. 20։ Տիտ, 1. 14։
1 Տիմ. 1. 20։
1 Կոր. 15. 12։
1 Տիմ. 6. 21։
Մատթ. 24. 24։ Րօմ. 8. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։
Նաա. 1. 7։ Յովհ. 10. 14, 27։ Պագ Ա՛տ. 16. 5։
1 Տիմ. 3. 15։
Րօմ. 9. 21։
Պագ Ես. 52. 11։
Պ. 3. 17։ Տիտ. 3. 1։
1 Տիմ. 1. 5։ 4. 12։
Ա՛մալ. 9. 14։ 1 Կոր. 1. 2։
1 Տիմ. 6. 11։
1Տիմ. 1.3։ 4.7. 6.4։ ԵՒյ. 16։ Տիտ. 3. 9։
Տիտ. 3. 2։
1 Տիմ. 3. 2, 3։ Տիտ. 1. 9։
Դատ. 6. 1։ 1 Տիմ. 6. 11։ 1 Պետ. 3. 15։
1 Տիմ. 2. 3։ Պ. 3. 7։ Տիտ. 1. 3։
Ա՛մալ. 8. 22։
1 Տիմ. 3. 7։

---

1 Տիմ. 4. 1։ Պ. 4. 3։ 2 Պետ. 3. 3։ 1 Յովհ. 2..18։ Յուդ. 18։
Փիլ. 2. 21։
2 Պետ. 2. 3։
1 Տիմ. 6. 4։
Յուդ. 16։
1 Տիմ. 1. 20։ 2 Պետ. 2. 12։ Յուդ. 10։
Րօմ. 1. 30։
Րօմ. 1. 31։
Րօմ. 1. 31։
2 Պետ. 3. 3։
2 Պետ. 2. 10։
Փիլ. 3. 19։ 2Պետ. 2. 13, վէ զայրի։ Յուդ. 4, 19։ [16։
1 Տիմ. 5. 8։ Տիտ. 1.
2 Սէլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 6. 5։
Մատթ. 23.14։ Տիտ. 1. 11։

Digitized by Google

7 լէրէ թապի՝ օլարագ, Տա՛իմա էօյրէնմէքտէ օլուպ՝
ՙհագիգաթը պիլմէյէ հիչ պիր վագըթ կէլէմէյէն ճա-
հիլ գարըլարը էսիր էտէն քիմսէլէր պունլարտան
8 տըր: ՝Ամմա Ցանէս վէ Յամբէս Մովսէսէ գարշը
տուրտըգլարը միսիլլիւ, պէօյլէճէ հագիգաթա գարշը
տուրուր Ֆվէ ՚ագլլարը ֆասիտ ՙվէ իման խուսուսըն-
9 տա մէրտուտ քիմսէլէր տիր: Լաքին տահա իլէրի
կիթմէյէճէքլէր տիր. զիրա ՚անլէրին ՚ագլսըզլըրը
զահիր օլտրը միսիլլիւ, պունլարընքի տախի ճիւմ-
10 լէյէ ՙՀէր օլաճագ տըր: ՝Ամմա սէն պէնիմ թա՛լի-
միմի, աթվարըմը, նիյէթիմի, իմանըմը, սապրըմը,
11 մուհապպէթիմի, թէհամմիւլիւմիւ պիլիրսին: ՝Վէ
Անթաքիատա Ֆվէ Գօնիատա ՙվէ Լիւստրատա պանա
վագը՛ օլան թէ՛ատիլէրէ վէ էլէմլէրէ, նէ տիւրլիւ
թէ՛ատիլէր չէքտիյիմէ վագըֆ օլտըն, Ֆվէ Րապպ
12 պէնի ճիւմլէսինտէն խէլաս էյլէտի: Վէ ՙՅիսուս
Քրիստոստա թագվա իւզրէ ՚էօմր կէչիրմէք իսթէ-
յէնլէրին ճիւմլէսի տախի թէ՛ատի կէօրէճէք տիր:
13 Վաքին շէրիր վէ միւզէվվիր ատէմլէր, ալտատարագ
վէ ալտանարագ, կիթտիքճէ պէտթէր օլաճագ տըր:
14 ՙՍէն իսէ էօյրէնտիյին վէ ի՛թիգատ էթտիյին շէյ-
լէրտէ, ՛քիմտէն էօյրէնտիյիկի պիլէրէք, սապիթ օլ.
15 ՙՄուգատտէս Քիթապլարը տախի չօճուգլըգտան պէ-
րու պիլիրսին. վէ պունլար սէնի Յիսուս Քրիստոս-
տա օլան իման վասըթասըյլէ խէլաս իչչին ՚ալիմ
16 էթմէյէ գատիր տիր: Ֆպիւթիւն քիթապ իլհամ՚ը ի-
լահի օլուպ՝ ՙթա՛լիմ վէ թա՛զիր վէ իսլահ իչչին վէ
սալահ խուսուսընտա օլան թէ՛տիպ իչչին ֆա՛իտէլի
17 տիր. ՙԹա քի Ալլահ ատէմի քեամիլ վէ ՚հէր էյի իշ
իչչին հազըրլանմըշ պուլունա:

ՊԱՊ 4

*Քէնտի խըտմէթնի քէմալը զայրէթ վէ ինթիսարլէ իթամ էյլէ-
մէսի իչչին Պողոսըն Տիմոթէոսա նասիհաթը. 6 ինթիգալընըն վագթը
կէլմիշ օլտըղընը անա խապէր վէրմէսի. 9 Եանընա Քէզ կէլմէսի, վէ
պէրապէրինճէ Մարկոսը վէ Տրովադատա պրագտըղը պա՛զը շէյլէրի
կէթիրմէսի, 14 վէ պազըրճը Ալեքսանդրոստան սազընմասը խուսու-
սընտա Տիմոթէոսա Քէնպիճի: 16 Էվվէլքի ճէվապընտա պաշընա կէ-
լընի զիքր, 19 վէ սէյամ վէ տու՛ա իլէ բիտալէյի խանմ էթմէսի:*

Իմտի ՙպէն Ալլահընը վէ քէնտի զուհուրընտա վէ
մէլէքիւթիւնտէ ՝տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի հիւքմ էտէ-
ճէք օլան Րապպ Յիսուս Քրիստոսըն հուզուրընտա

2 թէնպիհ էտէրիմ: Քէլամը վա՛զ էյլէ, վագըթը վա-
գըթսըզ իգտամ էյլէ. քէմալ ը թէ՛էննի վէ թա՛լիմլէ
3 ՝թա՛զիր վէ թէքտիր վէ ՙնասիհաթ էյլէ: ՝Զիրա
վագըթ կէլիր քի՝ սահիհ ՙթա՛լիմէ թէհամմիւլ էթ-
մէյիպ, ՝անճագ գուլագլարը կիճիշէրէք, քէնտի
շէհվէթլէրինէ կէօրէ քէնտիլէրի իչչին մու՛ալլիմլէր
4 ճէմ՛ էտէճէքլէր: Վէ գուլագլարընը հագիգաթտան
5 չէվիրիպ՝ ՙմասալլարա տէօնէճէքլէր տիր: Ամմա
սէն հէր շէյտէ ույանըգ տուր, ՝մէշագգաթա թէհամ-
միւլ էթ, ՝միւպէշշիր իշինի իճրա էյլէ, խըտմէթինկի
6 իթմամ էյլէ: ՝Զիրա պէն արթըգ ՙ--ըպ-ա ՚էպէ
թագտիմ՛ օլունմագ իւզրէ օլուպ՝ ՝ինթիգալընըմն վագ-
7 թը կէլմիշ տիր: ՝Էյի ճիհատը պիթիրտիմ, սէֆէրի
8 թէմամ էտիպ՝ իմանը հընֆզ էթտիմ: ՝Արթըգ պէնիմ
իչչին սալահ թաճը հազըր տըր. անը օլ ՚ատիլ Հա-
քիմ Րապպ ՝օլ կիւնտէ պանա, վէ եալընըզ պանա
տէյիլ, անճագ զուհուրընը սէվէնլէրին ճիւմլէսինէ
տախի վէրէճէք տիր:
9 Եանըմա թէզ կէլմէյէ սա՛յ էյլէ: (10) Զիրա ՙԴե-
մաս ՝պու տիւնեայը սէվմէքլէ պէնի թէրք էտիպ Սէ-
լանիյէ կիթտի. Կրիսկէս Գաղատիայա. վէ Տիտոս
11 Թաղմատիայա ՚էՙ--էէ: ՙԵանըմտա եալընըզ ՚Ղու-
կաս պուլունուր. ՝Մարկոսը ալըպ՝ քէնտին իլէ պէ-
րապէր կէթիր, զիրա խըտմէթ իչչին պանա ֆա՛ի-
12 տէլի տիր: Վէ ՝Տիւքիկոսը Եփեսոսա կէօնտէրտիմ:
13 Տրովադատա Կարպոսընը եանընտա պրագտըղըմ
եաղմուրլըգ իլէ քիթապլարը, պախուսուս թիրշէլէ-
14 րի կէլտիյինկտէ կէթիր: ՙՊագըրճը Ալեքսանդրոս
պանա չօգ քէօթիւլիւք էթտի: ՙՐապպ անա ՚ամէլ-
15 լէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտէճէք տիր: Անտէն սէն
տախի սագընը. զիրա պիզիմ սէօզլէրիմիզէ զիյատէ-
16 սիյլէ գարշը տուրտու: Էվվէլքի ճէվապըմտա, պէնիմ
իլէ պէրապէր քիմսէ տուրմայըպ՝ ՙճիւմլէսի պէնի
թէրք էյլէտիլէր. (Նպու ՚ալէյհ՚լէրինէ սայըլմասընը.)
17 ՙԼաքին Րապպ եանըմտա տուրուպ՝ պէնի գուվվէթ-
լէնտիրտի, Ֆթա քի պէնիմ վասըթամէ վա՛զ թէհա-
մմէն իֆա օլունուպ՝ ճիւմլէ թա՛իֆէլէր իշիտէ. ՙպէն
18 տախի արսլան աղզընտան գուրթուլտըմ: Վէ ՙՐապպ
պէնի հէր պիր քէօթիւ իշտէն գուրթարըպ՝ քէնտի
սէմավի մէլէքիւթինէ սէլամէթլէ նա՛իլ էտէճէք տիր:
Ֆանա էպէտ իւլ ապատ համտ օլսուն: Ամին:

ճ 1 *Տիմ.* 2. 3։
յ *Խուր.* 7. 11։
չ 1 *Տիմ.* 6. 5։
ճ *Բամ.* 1. 28։ 2 *Կոր.* 13. 5։ *Տիմ.* 1. 16։
ժ *Խուր.* 7. 12։ 8. 18. 9. 11։
ի *Փիլ.*2.22։ 1*Տիմ.*4.6։
ն *Ա՛մալ.* 13. 45, 50։
շ *Ա՛մալ.* 14. 2, 5։
ո *Ա՛մալ.* 14. 18, *վէ զայլր*։
չ *Մէզ.* 34. 19։ 2 *Կոր.* 1. 10։ *Գ.* 4. 17։
պ *Մէզ.* 34. 19։ *Ա՛մալ.* 14. 21. *Մատթ.* 16. 24, *Յովհ.* 17. 14։ 1 *Կոր.* 15. 19։ 1 *Սէլ.* 3. 3։
ջ 2 *Սէլ.* 2. 11։ 1 *Տիմ.* 4. 1։ *Գ.* 2. 16։
ռ *Գ.* 1. 13։ 2. 2։
ս *Յովհ.* 5. 39։
վ 2 *Պետ.* 1. 20, 21։
տ *Բամ.* 15. 4։
ր 1 *Տիմ.* 6. 11։
ց *Գ.* 2. 21։
—
ւ 1 *Տիմ.* 5. 21։ 6. 13։ *Գ.* 2. 14։
փ *Ա՛մալ.* 10. 42։
ք 1 *Տիմ.* 5. 20։ *Տիտ.* 1. 14։ 2. 15։
օ 1 *Տիմ.* 4. 13։
ֆ *Գ.* 3. 1։
ա 1 *Տիմ.* 1. 10։
բ *Գ.* 3. 6։
գ 1 *Տիմ.* 1. 3։ 4. 7։ *Տիտ.* 1. 14։
դ *Գ.* 1. 8։ 2. 3։
ե *Ա՛մալ.* 21. 8։ *Եփես.* 4. 12։
զ *Փիլ.* 3. 17։
է *Փիլ.* 1. 23։ *Պագ* 2 *Պետ.* 1. 14։
ը 1 *Կոր.* 9. 24, 25։ *Փիլ.* 3. 14։ 1*Տիմ.* 6. 12։ *Ի՛սպ.* 12. 1։
թ 1*Կոր.* 9. 25։ *Յակ.* 1. 12։ 1*Պետ.*5.4։ *Վահ.* 2. 10։
ժ *Գ.* 1. 12։
ի *Կող.*4.14։ *Փիլիմ.*24։
լ 1 *Յովհ.* 2. 15։
խ *Պագ Գ.* 1. 15։
ծ *Կող.*4.14։ *Փիլիմ.*24։
կ *Ա՛մալ.* 12. 25։ 15. 37։ *Կող.* 4. 10։
հ *Ա՛մալ.* 20. 4։ *Եփես.* 6.21։ *Կող.*4.7։ *Տիտ.* 3. 12։
ձ *Ա՛մալ.* 19.33։ 1*Տիմ.* 1. 20։
ղ 2 *Միւլ.* 3. 39։ *Մէզ.* 28. 4։ *Վահ.* 18. 6։
մ *Գ.* 1. 15։
յ *Ա՛մալ.* 7. 59։
ն *Մատթ.*10.19։ *Ա՛մալ.* 23. 11, 27. 23։
շ *Ա՛մալ.* 9.15։ 26.17։ 18։ *Եփես.* 3. 9։
ո *Մէզ.* 22. 21։ 2*Պետ.* 2. 9։
չ *Մէզ.* 121. 7։
պ *Բամ.* 11.36։ *Գաղ.* 1. 5։ *Ի՛սպ.* 13. 21։

Digitized by Google

19 ֊Պրիսկէ իւէ Ակիւղասա ֍վէ Ոնեսիփորոսըն էհլ ի
20 պէյթինէ սէլամ էյլէ։ ֏Երաստոս Կորընթոստա գալ-
տը ֐Տրոփիմոսը տախի Մելիտոստա խասթա պրագ-
21 տրմ։ ֑Գըշտան էվվէլ կէլմէյէ սա՛յ էյլէ։ Եւբուղոս

֊ Ա՛մալ. 18. 2։ Բամ. 16. 3։ | ֏ Գ. 1. 16։ | ֐ Ա՛մալ. 19. 22։ Բամ. 16. 23։

վէ Պուդէս վէ Լինոս վէ Կղօդիա վէ ճիւմլէ պիրա-
22 տէրլէր սանա սէլամ էտէրլէր։ ֒Բապպ Յիսուս Քրիս-
տոս ըուհրնկ իւէ պէրապէր օլա։ ֓Ինայէթ սիզին իւէ
օլսուն։ Ամին։

֒ Ամալ. 20. 4, 21. 29։ | ֑ Այ. 9։ | ֒ Գաղ. 6. 18։ Փիլիմ. 25։

ՊՕՂՈՍ ԸԷՍՈՒԼԸՆ
ՏԻՏՈՍԱ ԸԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Տիտոսա սէլամ, 5 Պօղոսըն անը Կիրիտտէ պրագտըղլընըն սէպէպլի, 7 Եպիսկոպոսըն էվսաֆը, 10 Լաֆզէն վէ իղլալ էտմէի քիմսէէրին աղզընը գափամագ կէրէք օլտըղը, 12 Կիրիտլիլէրին ախլագը. 13 Տիտոսըն անէէր իւէ նէ կէօնէ մու՛ամլէ էյմէսի կէրէք օլտըղը։

Պօղոս, Ալլահըն գուլու, ֊վէ եալանտան մի-
նէզզէհ օլան Ալլահըն ֑էզէլի զէմանլարտան վա՛տ
2 էտիպ, Լաքին ֒Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն էմրի իւզ-
րէ, ֓պանա էմանէթ էյլէտիյի վա՛զ վասըթասըյլէ
վագթ ը մախսուսընտա ֔քէնտի քէլամըյլէ իզհար
3 էթտիյի ֕էպէտի հայաթ իւմիտինէ մէպնի, Ալլահըն
միւնթէխապլարընըն իմանը, ֖վէ թագվայա մուխա-
պզգ օլան ֗հագիգաթը պիլմէքլիք իւզրէ Յիսուս
4 Քրիստոսըն ըէսուլը օլուպ, ֘Միւշթէրիք օլտըղըմզգ
իման հասէպինճէ ֙էօզ օղլըմ ֚Տիտոսա, Փէտէր Ա-
լահ վէ Խէլասքեարըմըզ Բապպ Յիսուս Քրիստոս
թարաֆընտան ֛ած ՚ինայէթ, [բահմէթ] վէ սէլա-
մէթ օլսուն։
5 Պու սէպէպտէն սէնի Կիրիտտէ պրագտրմ, ֜քի
էքսիք օլան շէյլէրի թէրթիպ էտիպ՝ սանա ըսմար-
լատըղըմ կիպի ֝հէր շէհրտէ իխթիյարլար թա՛եին
6 էտէսին. ֞Պիր քիմսէ գուսուրսըզ, ֟վէ պիր զէվճէնին
զէվճի օլուպ, վէ ֠ֆիւճուրտէն տօլայը թէշէէքքի օլուն-
մամըշ վէ իթա՛աթսըզ օլմայան ֡միւ՛մին էվլատ սա-
7 հիպի պուլունտըղը հալտէ ֛ած ըա՛էէ եչէ։ Զիրա վա-
ճիպ տիր քի՝ եպիսկոպոս ֢Ալլահըն ֣քէթխիւտասը

֛ Ա՛տ. 23. 19։ 2 Տիմ. 2. 13։ | ֜ 1 Տիմ. 3. 16։ 6. 3։ | ֝ 2 Տիմ. 2. 25։ | ֞ Բամ. 1. 12։ 2 Կոր. 4. 13։ 2 Պետ. 1. 1։ | ֟ 1 Տիմ. 1. 1։ | ֠ 2 Կոր. 2. 13։ 7. 13։ 8. 6, 16, 23։ 12. 18։ Գաղ. 2. 3։ | ֡ Եփես. 1. 2։ Կող. 1. 2։ 1Տիմ. 1. 2։ 2Տիմ. 1. 2։ | ֢ 1 Կոր. 11. 35։ | ֣ Ա՛մալ. 14. 23։ 2Տիմ. 2. 2։ | ֤ 1Տիմ. 3.2, վէ ղայրի։ | ֥ 1 Տիմ. 3. 12։ | ֦ 1 Տիմ. 3. 4, 12։ | ֧ Մատթ. 24.45։ 1Կոր. 4. 1, 2։ | ֨ Ղեւ. 10. 9։ 1Տիմ. 3. 3, 8։ Եփես. 5. 18։ | ֩ 1Տիմ. 3. 3, 8։ 1Պետ. 5. 2։ | ֪ 1 Տիմ. 3. 2, [2. 2։ | ֫ 1 Տիմ. 6. 3։ 2 Տիմ. 2. 2։ | ֬ 1Տիմ. 1. 10։ 6. 3։ 2 Տիմ. 4. 3։ Գ. 2. 1։ | ֭ 1 Տիմ. 1. 6։ | ֮ Բամ. 16. 18։ | ֯ Ա՛մալ. 15. 1։ | ֱ 1 Տիմ. 6. 5։ | ֲ Մատթ. 23.14։ 2Տիմ. 3. 6։ | ֳ Ա՛մալ. 17. 28։ | ִ Գ. 2. 2։ | ֵ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 7։ 2 Տիմ. 4. 4։ | ֶ Ես. 29. 13։ Մատթ. 15. 9։ Կող. 2. 22։ | ַ 2 Կոր. 13. 10։ 2Տիմ. 4. 2։ | ֹ Ղուկ. 11.39-41։ Բամ. 14. 14, 20։ 1 Կոր. 6. 12։ 10. 23, 25։ 1 Տիմ. 4. 3, 4։ | ֺ Բամ. 14. 23։ | ֻ 2 Տիմ. 3.5։ Ծուղ. 4։ | ֽ Բամ. 1. 28։ 2 Տիմ. 3. 8։

Digitized by Google

ՊՍՊ 2

Թա՛լիմ էտէ՛ն շէյլէր իլէ, 7 բէնտի էվլարը խուսուսընտա Պօղոսըն Տիտոսա նասիհաՁը, 9 Գուլլարլըն վէ 'ալէլ'ումում խրիսթիյանլարըն վազիֆէլէրի։

Ա՛ն իսէ ¯սահիհ թա՛լիմէ լայըգ օլան շէյլէրի 2 սէօյլէ։ Իխթիյարլար այրգ, էհլ ի վագար, 'ագիլ, ᵖիման վէ մուհապպէթ վէ սապրտա սէլիմ՛ օլալար։ 3 ᵗՔէզալիք իխթիյար գարըլար գուտսիյէթէ լայըգ օլան հարէքէթտէ պուլունուպ՝ իֆթիրաճը, եախօտ չօգ շէրապա միւպթէլա օլմայարագ, էյիլիք մու'ալ- 4 լիմէլէրի օլալար. ᵗԹա քի պունլար Ալլահըն քէլամընա քիֆր օլունմամագ իչհին, կէնճ գարըլարը 5 ᵗզէվճլէրինի վէ էվլատլարընը սէվմէք, վէ 'ագլը, 'իֆֆէթլի, վէ խանէլէրինէ մուգայյէտ, էհլ ի խայր վէ ¯քէնտի զէվճլէրինէ միւթի՛ օլմագ խուսուսընտա 6 թէրպիյէ էտէլէր։ Քէզալիք նէվճիվանլարա 'ագլը 7 օլմալարը իչհին նասիհաթ վէր։ ᵗՎէ հէր խուսուստա քէնտիկի էյի 'ամէլլէրտէ էօրնէք ¡e.g.! թա՛լիմ- տէ խուլուս վէ վագար ¯վէ սահիհ վէ 'էօզիւրսիւզ քէ- 8 լամ՛ իպրազ էյլէ. ᵗԹա քի մուխալէֆէթ էտէն՝ հագ- գըմըզա սէօյլէյէճէք պիր քէօթիւ շէյ պուլամայա- 9 րագ ᵖմահճուպ օլա։ ᵗԳուլլարա նասէհա՛ էյէ, քի քէնտի էֆէնտիլէրինէ միւթի՛ օլարագ ¯հէր շէյտէ անլէրի 10 խօշնուտ էտէլէր. Շէօյլէ քի գարշը սէօյլէմէյիպ վէ սըրգաթ էթմէյիպ՝ անճագ հէր վէճհլէ քեամիլ սա- տագաթ կէօսթէրմէլէրիյլէ ᵗԽէլասքեարըմըզ Ալլա- 11 հըն թա՛լիմինի հէր շէյտէ թէզեին էտէլէր։ ᵖՋիրա Ալլահըն խէլասա պա՛իս օլան 'ինայէթի ᵗճիւմլէ ատէմլէրէ զահիր օլուպ՝ պիզի թէրպիյէ էտէր քի, 12 ᵗՖըզգ ᵖվէ տիւնեա շէհվէթլէրինի րէտտ էտէլիմ, վէ պու տիւնեատա ¯'ագիլանէ վէ սալիհանէ վէ թագվա 13 իւզրէ եաշայալըմ. Վէ օլ միւպարէք ᵗիմիտէ ᵗվէ 'ա- զիմ Ալլահըն, վէ պիզի հէր տիւրլիւ 'իսեանտան խէ- լաս էթմէք, վէ քէնտինէ ᵖէյի 'ամէլլէրէ ղայրէթքէշ ᵖվէ խասս գավմ ᵗթագտիս էթմէք իւզրէ, ¯քէնտինի 14 պիզիմ իչհին վէրէն Խէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիս- տոսըն ճէլալընըն զուհուրընա ᵗմունթազըր օլալըմ։ 15 Պու շէյլէրի սէօյլէյիպ՝ նասիհաթ էյլէ, վէ չօգ թէ՛- քիտլէ ¯թա՛զիր էյլէ. ᵗՔիմսէ սէնի թահգիր էթմէսին։

ՊՍՊ 3

Խրիսթիյանլարըն հիւքիւմէտլէրէ վէ ճիւմլէ ատէմլէրէ նէ կէօռէ մու'ամէլէ էվճէլէրի։ 4 Խէլասըն սալահ 'ամէլլէրիյլէ տէյիլ, անճագ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ օլտըղը։ 8 Էյի 'ամէլլէրին իֆրասը վաճիպ օլտըղը։ 9 Սէֆիհանէ միւպահէսէլէրտէն, 10 վէ էհլ ի պիտ'աթ օլան ատէմտէն իճթինապ էվճէսի իչհին Պօղոսըն Տիտոսա նասիհաթը։ 12 Նիկոպոլիսէ եանընա կէլմէսի, 13 վէ Զէնաս իլէ Ապողոսը եօլա չըգարմասը խուսուսընտա անա օլան Ճէնպիհի։ 15 Տու'ա վէ սէլամէ բիսաէյի խաճմ էվճէսի։

Ա՛նէլէրէ իխթար էյլէ քի ¯սալթանաթ վէ հիւ- քիւմէթլէրէ թապի՛ օլուպ՝ իթա՛աթ էթսինէլէր, ᵖվէ 2 հէր էյի իշէ հազըր պուլունսընըլար։ ᵗՔիմսէյէ սէպպ էթմէյէյէր, ᵗնիզա'ճը օլմայրպ ᵗլաթիֆ օլալար, 3 ¯ճիւմլէ ատէմլէրէ քէմալ ը հիլմ կէօսթէրէյէր։ ᵗՋի- րա պիր վագըթ պիզ տախի 'ագլսրզ, իթա՛աթսրզ վէ զէյալէթտէ իտիք, վէ տիւրլիւ տիւրլիւ շէհվէթթ վէ զէվգլէրէ էսիր օլուպ՝ շէրր վէ հասէտտէ եաշար ի- տիք. մէքրուհ իտիք, վէ պիրիպիրիմիզէ պուղզ էտէր 4 իտիք։ Լաքին ᵖԽէլասքեարըմըզ Ալլահըն ᵖլութֆու վէ ինսանա օլան մուհապպէթի զահիր օլտըղը զէ- 5 ման, Իճրա էթտիյիմիզ ᵗսալահ 'ամէլլէրինտէն օլ- մայարագ, անճագ քէնտի մէրհամէթինէ կէօրէ, ᵗեէ- 6 նի տօղմա եըյգամասը, վէ Յիսուս Քրիստոս վա- սըթասըյլէ ᵗիւզէրիմիզէ ղանի ղանի տէօքտիւյիւ Րուհ իլ Գուտսըն եէնիլէթմէսիյլէ պիզի խէլաս էյլէ- 7 տի. ᵗԹա քի անըն 'ինայէթիյլէ թէպրիր օլունարագ, ᵗէպէտի հայաթ իւմիտի մուճէպինճէ ᵗվարիսլէր օլա- 8 լըմ։ ᵗՊու քէլամ սատըգ տըր, վէ իսթէրիմ քի՛ Ալ- լահա իման էտէնլէր ᵗէյի 'ամէլլէր իճրասընա մու- գայյէտ պուլունմալարը իչհին, պու շէյլէրի սապիթ էտէսին. էյի վէ ատէմլէրէ ֆա'իտէլի շէյլէր պունլար 9 տըր։ ¯Ամմա սէֆիհանէ միւպահէսէլէրտէն վէ նէսէպ սիլսիլէլէրինտէն վէ նիզա'լար վէ շէրի'աթ միճա- տէլէլէրինտէն իճթինապ էյլէ, ᵗզիրա անլէր ֆա'ի- 10 տսիզ վէ պաթըլ տըր։ *ᵗԷհլ ի պիտ'աթ՛՛ օլան պիր ատէմտէն, ᵗպիրինճի վէ իքինճի նասիհաթտան սօկ- 11 րա 'իճթինապ էյլէ։ Զիրա պիլիրսին քի, պու մա- գուլէ քիմսէ զէլալէթէ տիւչար օլուպ՝ ᵖքէնտինտէն մահքիմ՛ օլարագ կիւնահ իշլէր։

12 Արտեմայը եախօտ ¯Տիւքիւկոսը սանա կէօնտէր-

– 1 Տիմ. 1. 10։ 6. 3։ 2Տիմ. 1. 13։ Փ. 1. 9։
ᵖ Փ. 1. 13։
ᵗ 1 Տիմ. 2. 9, 10։ 3. 11։ 1 Պետ. 3. 3, 4։
ᵗ Բամ. 2. 24։ 1Տիմ. 6. 1։
ᵗ 1 Տիմ. 5. 14։
ᵗ 1 Կոր. 14. 34։ Եփես. 5. 22։ Կող. 3. 18։ 1Տիմ. 2. 11։ 1 Պետ. 3. 1, 5։
ᵗ 1 Տիմ. 4. 12։ 1 Պետ. 5. 3։
ᵗ 1 Տիմ. 6. 3։
ᵖ 2 Մէղ. 3. 14։
ᵗ Նէեմ. 5. 9։ 1 Տիմ. 5. 14։ 1 Պետ. 2. 12, 16։ 3. 16։
ᵗ Եփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ 1 Տիմ. 6. 1, 2։ 1 Պետ. 2. 18։
ᵗ Եփես. 5. 24։
ᵗ Մատթ. 5. 16։ Փիլ. 2. 15։
ᵗ Բամ. 5. 15։ Փ. 3. 4, 5։ 1 Պետ. 5. 12։
ᵗ Դուկ. 3. 6։ Յովհ. 1. 9։ 1 Տիմ. 2. 3։
ᵗ Բամ. 6. 19։
ᵗ 1 Պետ. 4. 2։ 1 Յովհ. 2. 16։
ᵗ 1 Դուկ. 1. 74։ Եփես. 1. 4։ Կող. 1. 22։ 1 Մէղ. 4. 7։
ᵗ Ամաղ. 24. 15։ Կող. 1. 5, 23։ Փ. 1. 2։ 3. 7։
ᵗ Կող. 3. 4։ 2 Տիմ. 4. 1, 8։ Յոբ. 9. 28։ 1 Պետ. 1. 7։ 1 Յովհ. 3. 2։
ᵗ Եփես. 2. 10։ Փ. 3. 8։
ᵗ Խուբ. 15. 16։ 19 5։ Թէս. 7. 6։ 14. 2։ 26. 18։ 1 Պետ. 2. 9։
ᵗ Յոբ. 9. 14։
ᵗ Դաղ. 1. 3։ 2. 20։ Եփես. 5. 2։ 1 Տիմ. 2. 5։
ᵗ 1 Կոր. 1. 7։ Փիլ. 3. 20։ 2 Պետ. 3. 11։
ᵗ 2 Տիմ. 4. 2։
ᵗ 1 Տիմ. 4. 12։

– Բամ. 13. 1։ 1 Պետ. 2. 13։
ᵖ Կող. 1. 10։ 2 Տիմ. 2. 21։ Յոբ 13. 21.
ᵗ Եփես. 4. 31։
ᵗ 2 Տիմ. 2. 24, 25։
ᵗ Փիլ. 4. 5։
ᵗ Եփես. 4. 2։ Կող. 3. 12։
ᵗ 1 Կոր. 6. 11։ Եփես. 2. 1։ Կող. 1. 21։ 3. 7։ 1 Պետ. 4. 3։
ᵗ 1 Տիմ. 2. 3։
ᵖ Փ. 2. 11։
ᵗ Բամ. 3. 20։ 9. 11։ 11. 6։ Դաղ. 2. 16։ Եփես. 2. 5, 8, 9։ 2 Տիմ. 1. 9։
ᵗ Յովհ. 3. 3, 5։ Եփես. 5. 26։ 1 Պետ. 3. 21։
ᵗ Եզեկ. 36. 25։ Յովէլ 2. 23։ Յովհ. 1. 16։ Ա'մաղ. 2. 33։ 10. 45։ Բամ. 5. 5։
ᵗ Բամ. 3. 24։ Դաղ. 2. 16։ Փ. 2. 11։
ᵗ Փ. 1. 2։
ᵗ Բամ. 8. 23, 24։
ᵗ 1Տիմ. 1. 15։ Փ. 1. 9։
ᵗ ԵՒբ. 1, 14։ Փ. 2. 13։
ᵗ 1 Տիմ. 1. 3։ 2 Տիմ. 2. 23։ Փ. 1. 14։
ᵗ 2 Տիմ. 2. 14։
ᵗ Ե՛ն՛է՛ Հերետիկոս
ᵗ 2 Կոր. 13. 2։
ᵗ Մատթ. 18. 17։ Բամ. 16. 17։ 2 Մէղ. 3. 6, 14։ 2 Տիմ. 3. 5։ 2 Յովհ. 10։
ᵗ Ա'մաղ. 13. 46։
ᵗ Ա'մաղ. 20. 4։ 2 Տիմ. 4. 12։

Digitized by Google

տիյիմ զէման, Նիկոպոլիսէ եանըմա կէլմէյէ ղայրէթ էյլէ, զիրա օրատա գըշը կէչիրմէյէ գարար վէրտիմ։
13 Երպապ ը շէրի՛աթտան օլան Զենասը ՚վէ Ապողոսը պիր իհթիյաճլարը օլմայարագ, տիգգաթլէ եօլա
14 չըգար։ Վէ պիզիմքիլէր տախի ՚մէյվէսիզ պուլունմամագ իւզրէ, զարուրի իհթիյաճլար իչիւն ՚էյի՛ա-
15 մէլլէրլէ մէշղուլ օլմաղը էօյրէնսինլէր։ Պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարըն ճիւմլէսի սանա սէլամ էտէրլէր. պիզի իմանտա սէվէնլէրէ սէլամ էյլէ։ ՚Ինայէթ ճիմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ա Ա՛մալ. 18. 24։ | բ Րոմ. 15. 28։ Փիլ. 1. 11։ 4. 17։ Կող. 1. 10։ 2 Պետ. 1. 8։ | գ Այ. 8։ Եփես. 4. 28։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ՓԻԼԻՄՈՆԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

Փիլիմոն իլէ սա՛իր միւ՚մինլէրէ սէլամ։ 4 Փիլիմոնըն խանը վէ մուհապպէթի էօլչինտէն Պողոսըն Աղլահա շիւքրիւ։ 8 Փիլիմոնտան՝ սապզդ գուլու օլան Ընեսիմոսը ՚ադիվ էտիպ սէվկիւլիւ պիրատէր կիպի զապուլ էթմէսինի րիճա էյլէմէսի։ 23 Սէլամ վէ տու՛ա իլէ րէսալէյի խաթմ էթմէսի։

1 ՚Յիսուս Քրիստոս իչիւն մահապուս Պողոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, սէվկիւլիմիւզ վէ ՚էմէքտաշըմըզ
2 Փիլիմոնա, վէ սէվկիւլիւ Ապփիայա, վէ ՚սիլահտաշըմըզ ՚Արքիպպոսա ՚վէ սէնին խանէնտէ պուլունան քիլիսէյէ. ՚Սիզէ փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապպ
3 Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ՚ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
4 ՚Սէնին Րապպ Յիսուսա վէ ճիմլէ մուգատտէսլէրէ օլան մուհապպէթինի վէ իմանընը իշիտիր իքէն,
5 ՚Տա՛իմա Ալլահըմա շիւքր էտէրէք, տու՛ալարըմտա
6 զիքր էտէրիմ քի, Իմանընըն միւշարէքէթի Յիսուս Քրիստոս իչիւն սիզտէ օլան հէր էյիլիյի պիլմէքլիքտէ ՚ամիլ օլա։ Զիրա, էյ պիրատէր, ՚մուգատտէսլէրին գալպլէրի սէնին վասըթանլէ միւսթէրիհ օլտըղընտան, սէնին մուհապպէթինտէն տօլայը չօգ մէ-
8 սէրրէթ վէ թէսէլլիմիզ վար։ ՚Պու էճլտէն լայըգ օլանը սանա էմր էթմէյէ Քրիստոստա չօգ ճէսարէ-
9 թիմ վար իսէ տէ, Եինէ պէն պու մագուլէ պիր քիմսէ, ե՛նի իհթիյար Պողոս ՚վէ շիմտի իսէ Յիսուս Քրիստոս իչիւն մահպուս օլարագ, մուհապպէթէ
10 պինա՛էն րէճա էթմէյի տահա էյի սայարըմ։ ՚Մահպուսիյէթիմտէ թէվլիտ էյլէտիյիմ օզլըմ ՚Ընեսիմոս
11 իչիւն սանա րէճա էտէրիմ։ Մէրգումըն պիր վագըթ սանա ֆա՛իտէսի եօգ իտի իսէ տէ, շիմտի սանա հէմ տէ պանա ֆա՛իտէլի օլարագ, ան-
12 ը կէրի կէօնտէրտիմ։ Իմտի սէն անը պէնիմ ճիյէրիմ կիպի գապուլ
13 էյլէ։ Պէշարէթ իչիւն օլան մահպուսիյէթտէ՝ ՚պանա սէնին եէրինտէ խրտմէթ էթմէք իւզրէ պէն անը եա-
14 նըմտա ալը գօմագ իսթէտիմ իսէ տէ, Սէնին րէյին օլմատըգճա պիր շէյ եափմագ իսթէմէտիմ, ՚թա քի սէնին խայրըն զարուրի օլմայըպ՝ րիզա իլէ օլա։
15 ՚Զիրա պէլքի պիր միւտտէթ այրըլմասը պունուն
16 իչիւն, ե՛նի արթըգ գուլ կիպի տէյիլ, Անճագ գուլա ֆա՛իգ օլարագ, խուսուսա պանա վէ նէ գատար զիյատէ սանա ՚հէմ թէնտէ հէմ տախի Րապպտա ՚սէվկիւլիւ պիր պիրատէր կիպի անը իլ էլ էպէտ գապուլ
17 էթմիշ օլասըն։ ՚Իմտի էկէր պէնի շէրիք ՚ատտ
18 էտէր իսէն, անը պէնիմ կիպի գապուլ էյլէ։ Վէ էկէր սանա պիր հագգսըզլըգ էթտի, եախօտ պօր-
19 ճու վար իսէ, անը պանա մահսուպ էյլէ։ Պէն Պողոս քէնտի էլիմլէ եազտըմ. պէն էտա էտէրիմ. զա-
20 թընը պանա պօրճլու սըն՝ սանա տէմէյէյիմ։ Պէլի, էյ պիրատէր, Րապպտա սէնտէն ֆա՛իտէմէնտ օլայըմ, ՚գալպիմի Քրիստոստա միւսթէրիհ էյլէ։
21 ՚Սէնին իթա՛աթընա ի՛թիմատլէ, տէտիյիմտէն զիյատէ տախի էտէճէյինի պիլէրէք սանա եազտըմ։
22 Հէմ տախի պանա պիր գօնագ հազըրլա, զիրա ՚սիզին տու՛ալարընըզ վասըթասըյլէ սիզէ ՚պաղըշլա-
23 նաճաղըմը ումարըմ։ Յիսուս Քրիստոստա հապս րէ-
24 ֆիգիմ օլան ՚Եպափրաս, Վէ էմէքտաշլարըմ ՚Մարկոս վէ ՚Արիստարքոս վէ ՚Դեմաս ՚վէ Ղուկաս սանա
25 սէլամ էտէր։ ՚Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՚ինայէթի րուհընըզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ա Եփես. 3. 1։ 4. 1։ 2 Տիմ. 1. 8։ Այ. 9։
բ Փիլ. 2. 25։
գ Փիլ. 2. 25։
դ Կող. 4. 17։ [19։
ե Րոմ. 16. 5։ 1 Կոր. 16. 19։
զ Եփես. 1. 2։ [3։
է Եփես. 1. 15։ Կող. 1. 4։
ը Եփես. 1. 16։ 1 Սէլ. 1. 2։ 2 Սէլ. 1. 3։
թ Փիլ. 1. 9, 11։
ժ 2 Կոր. 7. 13։ 2 Տիմ. 1. 16։ Այ. 20։
ի 1 Սէլ. 2. 6։
լ Այ. 1։ [19։
խ 1 Կոր. 4. 15։ Գաղ. 4. 19։
ծ Կող. 4. 8։ [2. 30։
կ 1 Կոր. 16. 17։ Փիլ. 2 30։
հ 2 Կոր. 9. 7։
ձ Բէք. 45. 5, 8։
ղ Կող. 3. 22։
ճ Մաաոթ. 23. 8։ 1 Տիմ. 6. 2։
մ 2 Կոր. 8. 23։
յ Այ. 7։
ն 2 Կոր. 7. 16։
շ 2 Կոր. 1. 11։
ո Փիլ. 1. 25։ 2. 24։
չ Կող. 1. 7։ 4. 12։
պ Ա՛մալ. 12. 12, 25։
ջ Ա՛մալ. 19. 29։ 27. 2։ Կող. 4. 10։
ռ Կող. 4. 14։
ս 2 Տիմ. 4. 11։
վ 2 Տիմ. 4. 22։

Digitized by Google

[ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ]

ՅՊՐԱՆԻԼԷՐԷ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Ալլահն քէնտի ճէլալընըն զիյասը օլուպ՝ զաթ վէ վազիֆէճէ մէլա՛իքէտէն էֆզալ օլան Օղլու վասըթասըյլէ պու սօն կիւնլէրտէ պիզէ սէօյլէտիյի։

1 Ալլահ զէման ը գատիմտէ, ֊նիչէ գրթալար վէ
նիչէ թարզլարտա, փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ
2 էճատտա սէօյլէմիշ օլարագ, ֋Պու սօն կիւնլէրտէ
տախի, ֌հէր շէյէ վարիս նասպ էյլէյիպ՝ ֍ալէմլէրի
տախի վասըթասըյլէ խալգ էյլէտիյի ֎Օղլու իլէ պի-
3 զէ սէօյլէտի։ ֏Պու տախի անըն ճէլալընըն զիյասը
վէ ճէվհէրինին րէսմ՛ի զաթիսի օլուպ՝ ֐մէվճուտա-
թըն քեաֆֆէսինի քէնտի գուտրէթինին քէլամըյլէ
վիգայէ էտէրէք, ֑քէնտիսի վասըթասըյլէ կիւնահ-
լարըմըզըն թաթհիրի թէտարիքինի էթտիքտէն սօկ-
րա, ֒եիւքսէքլէրտէ ՚ազամէթին սաղընտա ճիլուս
4 էթտի։ Վէ ֓վարիս օլտըղը իսմ՛մէյէքլէր իսմինտէն նէ
գատար էֆզալ իսէ, ֔ը֕ը տախի օլ գատար ա՛զամ
5 օլտու։ Զիրա մէյէքլէրին հաֆնկըսընա պիր զէման
տէմիշ տիր քի՝ ֖Սէն Օղլըմ սըն, պէն սէնի պու կիւն
թէվլիտ էյլէտիմ. վէ եինէ՝ ֗Պէն անա փէտէր օլաճա-
6 ղըմ, օ տախի պանա Օղուլ օլաճագ տըր։ Վէ եինէ ֘իլք
օղլու տիւնեայա իտխալ էթտիյի վագըթ տէր քի՝ ֙Վէ
Ալլահըն ճիւմլէ մէյէքլէրի անա սէճտէ էթսինլէր։
7 Վէ մէյէքլէր հագընտա պույուրըր քի՝ ֚Քէնտի մէյէք-
լէրինի րուհլար, վէ խատէմէսինի աթէշ ալէվի էտէր։
8 Լաքին Օղլա՝ ֛Եա Ալլահ, սէնին թախթըն էպէտ իւլ
ապա տըր սէնին մէյէքիւթիւնիւն ՚ասասը իսթի-
9 գամէթ ՚ասասը տըր։ Սալահը սէվիպ՝ ֜ֆրսգտան
իքրահ էթտին. պու սէպէպտէն, եա Ալլահ, ֝սէնին
Ալլահընն սէնի շէրիքլէրինկտէն զիյատէ շատլըգ եա-
10 ղըյլէ մէնհ էյլէտի։ Հէմ՝ ֞եա Րապպ, իպթիտատէ
զէմինին թէմէլինի սէն գուրտըն, վէ սէմավաթ էլլէ-
11 րինկին իշի տիր։ ֟Պունլար զէվալ պուլուր, ամմա

սէն պագը սըն. ճիմլէսի լիպաս կիպի էսքիյիպ՝ ան-
լէրի գաֆթան կիպի տիւրէճէքսին, վէ տէյիշճէքէ-
12 լէր։ Լաքին սէն հէման օ զաթ սըն. սէնէլէրինկ տա-
13 խի նիհայէթ պուլմազ՝ տէյիւ պույուրըր։ Վէ մէյէք-
լէրին հաֆնկըսընա պիր զէման՝ ՚Սէնին տիւշմէնլէ-
րինի այագլարընկա պասամագ գօյունճայատէք, սէն
14 սաղըմտա օթուր՝ տէմիշ տիր։ Անլէրին ճիմլէսի
՚խէլասա վարիս օլաճագ քիմսէլէրէ. խըտմէթի իչիւն
իրսալ օլունան ֠խատիմ րուհլար տէյիւլլէր մի։

ՊԱՊ 2

*Պէշարէթէ տանա զիյատէ տիգգաթ էթմէք վաճիպ օլտըղը։ 5 Քրիս-
տոսըն մէյա՛իքէտէն էֆզալ օլուպ, ֆագաթ ճիւլէ իչիւն էօլիւմ Քաթ-
մագ իւզրէ անլէտըն պիր ազ էանա զըլընտըղը։ 14 Թէն իւլէ զանա
հիսաէտար օլտըղընըն սէպէպի։*

Պու սէպէպտէն իշիթտիյիմիզ շէյլէրի հիչ պիր
վէճհլէ գաչըրմամագ իչիւն անլէրէ տահա զիյատէ
2 տիգգաթ էթմէլիյիզ։ Զիրա ֡էկէր մէյէքլէր վասը-
թասըյլէ սէօյլէնիլէն քէլամ սապիթ օլուպ՝ ֢հէր պիր
թէճավուզ վէ իթա՛աթսըզլըգ լայըգ օլան ճէզասընը
3 պուլտու իսէ, ֣Իպթիտա Րապպըն վասըթասըյլէ
պույուրուլուպ՝ ֤իշիտէնլէր թարաֆընտան պիզէ
4 թաստիգ օլունարագ, Ալլահ տախի ֥քէնտի իրատէ-
թինէ կէօրէ ՚ալամէթլէր վէ միւ՛ճիզլէր վէ տիւրլիւ
տիւրլիւ գուվվէթլէր ֦վէ Րուհ իւլ Գուտսըն մէվհի-
պէլէրիյլէ ֧շէհատէթ էյլէտիյի պէօյլէ ՚ազիմ խէլասը
իհմալ էթտիյիմիզ թագտիրտէ, պիզ ֨նաֆսըլ գուր-
թուլաճաղըզ։
5 Զիրա հագգընտա սէօյլէտիյիմիզ ֩շօլ կէլէճէք ՚ա-
6 լէմի մէյէքլէր հիւքմիւ ալէընա գօմատը։ Ամմա պիր
զաթ պիր եէրտէ շէհատէթ էտիպ՝ ֪Ինսան նէ տիր
քի անը զիքր էտէսին, եախօտ ինսան օղլու նէ տիր
7 քի անը զիյարէթ էտէսին. Անը մէյէքլէրտէն պիր ազ

• Ա՛տ. 12. 6, 8։
· Թէս. 4. 30։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։
· Մէզ. 2. 8։ Մաաթ. 21 38։ 28. 18։ Յովհ. 3. 35։ Րօմ. 8. 17։
- Յովհ. 1. 3։ 1 Կոր. 8. 6։ Կող. 1. 16։ Յովհ. 1. 17։ 15. 15։ Պ. 2. 3։
- Յովհ. 1. 14։ 14. 9։ 2 Կոր. 4. 4։ Կող. 1. 15։
֊ Յովհ. 1. 4։ Կող. 1. 17։ Վահ. 4. 11։
֋ Պ. 7. 27։ 9. 12, 14, 26։
֌ Մէզ. 110. 1։ Եփես. 1. 21։ Պ. 8. 1։ 10. 12։ 12. 2։ 1 Պետ. 3. 22։
֍ Եփես. 1. 21։ Փիլ. 2. 9, 10։
֎ Մէզ. 2. 7։ Ա՛մալ. 13։ 33։ Պ. 5. 5։
֏ 2 Մխլ. 7. 14։ 1 Թէվ. 22. 10։ 28. 6։ Մէզ 89. 26, 27։
֐ Րօմ. 8 29։ Կող. 1. 18։ Վահ. 1. 5։
֑ Պաղ Մէզ. 97. 7։ 1 Պետ. 3. 22։
֒ Մէզ. 104. 4։
֓ Մէզ. 45. 6, 7։
֔ Ես. 61. 1։ Ա՛մալ. 4. 28։ 10. 38։ [իւ։
֕ Մէզ. 102. 25, վէ զայ-
֖ Ես. 34. 4։ 51. 6։ Մաաթ. 24. 35։ 2 Պետ. 3. 7, 10։ Վահ. 21. 1։
֗ Մէզ. 110. 1։ Մաաթ. 22. 44։ Մարկ. 12. 36։ Ղուկ. 20. 43։ Պ. 10. 12։ Այ. 3։
֘ Րօմ. 8. 17։ Տիտ. 3. 7։ Յակ. 2. 5։ 1 Պետ. 3. 7։
֙ Թէք. 19. 16։ 32. 1, 2, 24։ Մէզ. 34. 7։ 91. 11։ 103. 20, 21։ Դան. 3. 28։ 7. 10։ 10. 11։ Մաաթ. 18. 10։ Ղուկ. 1. 19։ 2. 9, 13։ Ա՛մալ. 12. 7, վէ զայրի։ 27. 23։
֚ Թէս. 33. 2։ Մէզ. 68. 17։ Ա՛մալ. 7. 53։ Գաղ. 3. 19։
֛ Ա՛տ. 15. 30, 31։ Թէս. 4. 3։ 17. 2, 5, 12, 27։ 26։
֜ Մաաթ. 4. 17։ Մարկ. 1. 14։ Պ. 1, 2։
֝ Ղուկ. 1. 1։
֞ Եփես. 1. 5, 9։
֟ Ա՛մալ. 2. 22, 43։
֠ 1 Կոր. 12. 4, 7, 11։
֡ Մարկ. 16. 20։ Ա՛մալ. 14. 3։ 19. 11։ Րօմ. 15. 18, 19։ 1 Կոր. 2. 4։
֢ Պ. 10. 28, 29։ 12. 25։
֣ Պ. 6. 5։ 2 Պետ. 3. 13։
֤ Յոբ 7. 17։ Մէզ. 8. 4, վէ զայրի։ 144. 3։

Digitized by Google

աշաղը գօտըն, անը ճէլալ ու 'իզզէթլէ թաճլանտըրտըն, վէ անը սէնին էլլէրինին իշլէրի իւզէրինէ նասպ
8 էթտին. ։Ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն այագլարը ալթընա գօտըն՝ տէտի. չիւնքի ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն հիւքմիւ ալթընա գօնուլմամըշ պիր շէյ պրագմատը. ։Շիմտի իսէ տահա ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն հիւքմիւ ալթընտա
9 կէօրմէյօրըզ։ Լաքին ։մէլէքլէրտէն պիր ազ աշաղը գըլընմըշ Յիսուսը Ալլահըն 'ինայէթիյլէ ։ճիւմլէ իչիւն էօլիւմ թաթմագ իւզրէ, էօլիւմ էլէմի սէպէպինտէն,
10 ։ճէլալ ու 'իզզէթլէ թաճլանմըշ կէօրիյօրըզ։ Զիրա հէր շէյ քէնտի իչիւն վէ ։հէր շէյ քէնտի էլիյլէ օլանա, չօգ օղուլլար ճէլալէ կէթիրտիյինտէ, ։անլէրին խէլասընըն Ր'իսինի ։էլէմլէր վասըթասըյլէ քէմալէ էրտիրմէք ։լայըգ իտի։
11 ։Զիրա կէրէք թագտիս էտէն՝ կէրէք թագտիս օլունանլարըն ։ճիւմլէսի պիր զաթտան տըր. ։պու սէպէպտէն անլէրէ պիրատէր տէմէյէ հիճապ էթմէ-
12 յիպ՝ տէր քի, ։Սէնին իսմինի պիրատէրլէրիմէ պէյան էյլէյճէյիմ, քիլիսէնին օրթասընտա սանա թէսպիհ
13 էտէճէյիմ։ Վէ եինէ՝ ։Պէն անա թէվէքքիլ էտէճէյիմ. վէ եինէ՝ ։Իշթէ պէն, վէ ։Ալլահըն պանա վէր-
14 տիյի էվլատ։ Իմտի էվլատ թէնտէն վէ գանտան միւշթէրիգ պուլունտըգլարընտան, ։քէնտիսի տախի պի'այնիհի հէման պու շէյլէրէ հիսսէտար օլտու, ։թա քի էօլիւմ վասըթասըյլէ էօլիւմիւն գուվվէթինէ
15 մալիք օլանը, եա'նի Շէյթանը իպթալ էտիպ, ։պիւթիւն 'էօմրլէրինտէ էօլիւմ գօրգուսու սէպէպիյլէ
16 գուլլըղա միւպթէլա օլանլարը ազատ էտէ։ Զիրա մէլէքլէրէ ասլա տէսթիկիր օլմազ, անճագ Աբրահամ
17 նէսլինէ տէսթիկիր օլուր։ Պու էճլտէն գավմըն կիւնահլարընա քէֆարէթ էթմէք իչիւն, Ալլահա միւթ'ալիգ շէյլէրտէ քէնտիսի ։րահիմ վէ սատըգ Քեահին ի ա'զամ օլմագ իւզրէ, ։հէր շէյտէ պիրատէրլէ-
18 րինէ պէնգէր օլմագ լազըմ կէլտի։ ։Զիրա քէնտիսի թէճրիպէյէ տիւշար օլարագ, էլէմ չէքմիշ օլտըղընտան, թէճրիպէ չէքմէքտէ օլանլարա եարտըմ էթմէյէ գատիր տիր։

ՊԱՊ 3

Քրիստոսըն Մովսէսէն զիյատէ 'իզզէթէ լայըգ օլտըղը. 7 պու էճլտէն Քրիստոսա իման էթմէյէնլէր իմանըզլըզլարը սէպէպինէն պէյղամբէյտէ հէլաք օլան Իսրայէլլիլէրտէն զիյատէ 'ազապա մխաճահագ օլտըզլարը։

Իմտի, ։էյ սէմավի տա'վէթին հիսսէտարլարը օլան մուգատտէս պիրատէրլէր, ։իգրարըմըզընը Րէսուլը վէ Քեահին ի ա'զամը Յիսուս Քրիստոսա նա-
2 զար էտինիզ. Օլ քի քէնտինի նասպ էտէնէ, ։Մովսէս անըն պիւթիւն խանէսինտէ սատըգ պուլունտըղը կի-
3 պի սատըգ տըր։ Զիրա ։խանէյի պինա էտէնին՝ խանէտէն նէ գատար զիյատէ 'իթիպարը վար իսէ, պու զաթ Մովսէստէն օլ գատար զիյատէ 'իզզէթէ
4 լայըգ 'ատտ օլունտու։ Զիրա հէր խանէ պիր քիմսէ թարաֆընտան պինա օլունուր. ։լաքին հէր շէյի
5 պինա էտէն՝ Ալլահ տըր։ ։Վէ Մովսէս անըն պիւթիւն խանէսինտէ, ։սէօյլէնիլէճէք շէյլէրէ շէհատէթ իչիւն ։խրտմէթքեար մագամընտա սատըգ պուլունտու իսէ տէ, ։Քրիստոս Օղուլ սըֆէթինէյլէ քէնտի
6 խանէսի իւզէրինտէ ---։ տըր։ ։Վէ ճէսարէթի վէ իւմիտին իֆթիխարընը նիհայէթէ գատար գավի թուէտըղըմըզ հալտէ, ։անըն խանէսի պիզ իզ։
7 ։Պու էճլտէն Րուհ իւլ Գուտսըն սէօյլէտիյի իւզրէ՝ ։էկէր պու կիւն անըն սէտասընը իշիտիր իսէնիզ,
8 Պէրրիյէտէ թէճրիպէ կիւնիւնտէ Աւլ--ը ղազապա կէթիրտիքլէրինտէ օլտըղը կիպի, գալպլէրինիզի
9 գաթըլաշտըրմայընըզ։ Օրատա էճտատընըզ պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան էյլէյիպ՝ իշլէրիմի գըրգ սէնէ
10 կէօրտիւլէր։ Պու էճլտէն օլ նէսլտէն պիզար օլարագ տէտիմ քի՝ Տա'իմա գալպլէրինտէ զէլալէթէ տիւշէր-
11 լէր, թարիգլէրիմի տախի պէլմէտիլէր։ Հաթթա ղազապըմտա՝ Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր՝ տէյիւ եէմին
12 էթտիմ։ Պագընըզ, էյ պիրատէրլէր, քի սիզտէն պիրինտէ հայյ Ալլահտան իրթիտատ էթմէքտէ իման-
13 սըզ վէ քէօթիւ գալպ պուլունմասըն։ Ամմա սիզտէն պիրի կիւնահըն իզլալըյլէ գաթըլաշմամասը իչիւն՝ Պու կիւն՝ տէնիլտիքճէ, հէր կիւն պիրիպիրինիզէ
14 նասիհաթ էտինիզ։ Զիրա ։Ի'թիմատըն իպթիտասընը նիհայէթէ տէյին միւհքէմ թուէտըղըմըզ թագ-
15 տիրտէ Քրիստոսըն շէրիքլէրի օլմուշ օլտըգ. Նիհէքքիմ՝ ։Պու կիւն էկէր անըն սէտասընը իշիտիր իսէնիզ, ղազապա կէթիրտիքլէրինտէ օլտըղը կիպի՝
16 գալպլէրինիզի գաթըլաշտըրմայընըզ։ ։Զիրա *պա'-

Ա Մատթ. 28.18, 1Կոր. 15.27, Եփես. 1.22, Պ. 1.13։
Բ 1 Կոր. 15.25։
Գ Փիլ. 2.7-9։
Դ Յովհ. 3.16, 12.32, Բսմ. 5.18, 8.32, 2 Կոր. 5.15, 1 Տիմ. 2.5, 1Յովհ.2.2, Վահ. 5.9։
Ե Ա'մալ. 2.33։
Զ Բսմ 11.36։
Է Ա'մալ 3.15, 5.31, Պ. 12.2։
Ը Ղուկ. 13.32, Պ.5.9։
Թ Ղուկ. 24.46։
Ժ Պ. 10.10, 14։
Ի Ա'մալ. 17.26։
Լ Մատթ. 28.10, Յովհ. 20.17, Բսմ. 8.29։
Խ Մկ. 22.22, 25։
Ծ Մկ.18.2, Ես.12.2, Ես. 8.18
Կ Յովհ. 10.29, 17.6, 9.11, 12։
Հ Յովհ. 1.14, Բսմ. 8.3, Փիլ. 2.7։
Ձ 1Կոր.15.54,55, Կող. 2.15, 2 Տիմ. 1.10։
Ղ Ղուկ. 1.73, Բսմ. 8.15, 2 Տիմ. 1.7։
Ճ Պ. 4.15, 5.1, 2։
Մ Փիլ. 2.7։ [7.25։
Յ Պ. 4.15, 16, 5.2։
Ն Բսմ. 1.7, 1Կոր. 1.2, Եփես. 4.1, Փիլ 3.14, 2Մէթ.1.11, 2Տիմ. 1.9, 2 Պետ. 1.10։
Շ Բսմ. 15.8, Պ. 2.17, 4.14, 5.5, 6.20, 8.1, 9 11, 10.20։
Ո Ա'տ. 12.7, Ա.յ. 5։
Չ Ձաք. 6.12, Մատթ. 16.18։
Պ 1 Կոր. 3.16, 6.19, 2Կոր. 6.16, Եփես. 2.21,22, 1 Տիմ. 3.15, 1 Պետ. 2.5։
Ջ 2Մխել. 23.2, Ա'մալ. 1.16։
Ռ Մէզ. 95.8, Ա.յ. 15։
Ս Ա.յ. 6։
Վ Պ. 1.2։
Տ Ա.յ.14, Մատթ.10.22, 24.13, Բսմ.5.2, Կող. 1.23, Պ. 6.11, 10.35։
Ր Ա.յ. 7։
Ց Ա'տ.14.2, 4, 11,24, 30, Թէս. 1.34, 36, 38։
* Ե--ե՞ քիմլէ՞ր իչիւն վիշ օլադագ ղազապա կէթիրտիլէր, Մովսէս վասըթասըյլէ Մըսըրտան չըգանլարըն ճիւմլէսի տէյի՞լ ու

Digitized by Google

զըլաբը իշիթմիշ օլարագ ղազապա կէթիրտիլէր,
լաքին պունլար Մովսէս վասըթասըլէ Սընսըրտան
17 չըգանլարըն ճիմլէսի տէյիլ՝՝ իտի: Վէ գըրգ սէնէ
քիմլէրտէ՞ն պիզար օլտու. կիւնահ էտիպ ֊ճէսէտլէրի
18 պէրրիյէտէ տիւշէնլէրտէն տէյի՞լ մի իտի: Վէ քէնտի
րահաթընա կիրմէյէճէքլէր տէյիւ իթա՛աթ էթմէ-
յէնլէրտէն ղայրի ֊քիմլէ՞ր հագգընտա եէմին էթտի:
19 ֊Վէ կէօրիյօրըզ քի՝ իմանսըզլըգ սէպէպինտէն կի-
րէմէտիլէր:

ՊԱՊ 4

*Թրիանթիանլարըն բահաթը իմանլէ Թահսիլ օլունճաղը: 12 Ալլահըն քէլամընըն միւէսսիր օլտըղը: 14 Զա՛իֆլիքլէրիմիզտէ պիզէ շէֆգաաթ էտէն Իսկ Ուլլահ Յիսուս Քրիստոս Քեահին ի ա՛զամընըզ օլտըղընտան, 16 անըն վասըթասըլէ Ինայէթին Թախթընա ձէսա-
րէթլէ եագլաշմամըզ կէրէք օլտըղը:*

Իմտի գօրգալըմ, օլմայա քի անըն րահաթընա
կիրմէյէ վա՛տ պագը գալմըշ իքէն, սիզտէն պիրի
2 մահրում՝ գալմըշ պուլունա: Զիրա անլէրէ ֊ուէրէ
օ֊ո֊ըշը կիպի՝ պէշարէթի պիզէ տախի թէպշիր
օլունտու, լաքին իշիթտիքլէրի քէլամ՝՝ իշիտէնլէրտէ
իմանլէ իմթիհամ էթմէտիյինտէն, անլէրէ ֆա՛իտէ
3 էթմէտի: ֊Զիրա պիզ քի իման էթմիշ իզ, րահաթա
կիրէրիզ, նիթէքիմ՝ ֊Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր
տիր՝ տէյէրէք, ղազապըմտա եէմին էթտիմ՝՝ տէյիւ
պույուրմըշ տըր. վագա՛ա տիւնեա գուրուպալըտան
4 պէրու իշլէր խիթամ պուլմուշ իտի: Զիրա պիր եէր-
տէ եէտինճի կ֊ը֊ հագգընտա պէօյլէ սէօյլէտի. եա՛նի՝
֊Վէ եէտինճի կիւնտէ Ալլահ քէնտինին ճիմլէ իշլէ-
5 րինտէն իսթիրահաթ էթտի: Վէ թէքրար պուրատա՝
6 Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր տիր՝ ֊ուէ: Իմտի՝պա՛զը-
լարըն անա կիրմէյէրի միւսպէթ պիր էմր օլուպ՝
֊մուգատտէմա քէնտիլէրինէ պէշարէթ թէպշիր օլու-
նանլար իմանսըզլըգտան տօլայը կիրմէտիքլէրի էճլ-
7 տէն, Թէքրար պիր կիւն թա՛եին էտիպ՝ պու գատար
վագըթտան սօկրա Դաւիթ վասըթասըլէ՝ Պու կիւն՝
տէյօր, նիթէքիմ՝ էկէր ֊պու կիւն անըն սէտասընը
իշիտիր իսէնիզ, գալպլէրինիզի գաթըլաշտըրմայը-
8 նըզ՝ տէնիլմիշ տիր: Զիրա էկէր Յեսու անլէրի րա-
հաթա եէթիշտիրմիշ օլսա իտի, պունտան սօկրա
9 պաշգա պիր կիւն հագգընտա սէօյլէմէզ իտի: Էօյլէ
իսէ Ալլահըն գավմը իչիւն պիր *րահաթ պագը
10 տըր: Զիրա Ալլահ քէնտի իշլէրինտէն իսթիրա-
հաթ էյլէտիյի կիպի, անըն րահաթընա կիրէն տախի
11 քէնտի իշլէրինտէն իսթիրահաթ էթմիշ տիր: Իմտի
օլ րահաթա կիրմէյէ ճէհտ էտէլիմ, ֊օլմայա քի պիր
քիմսէ հէման օլ իմանսըզլըգըն նիւմունէսի իւզրէ
12 տիւշէ: Զիրա Ալլահըն քէլամը ֊հայյ վէ միւ֊էսսիր
տիր, ֊վէ հէր իքի աղըզլը ֊գըլըճտան քէսքին տիր,
վէ ճան իլէ րուհ վէ օյնագլար իլէ իլիյին թագսիմինէ
գատար նաֆըզ տըր, ֊վէ գալպին էֆքեար վէ նիյէթ-
13 լէրինի թէմեիզ էտէր: ֊Վէ անըն հուզուրընտա զա-
հիր օլմայան պիր մախլուգ եօգ տըր. ֊ֆագաթ հէր
շէյ պիզիմ հիսապ վէրէճէյիմիզ Զաթընն նազարըն-
տա ՚իւրեան վէ աչըգ տըր:
14 Իմտի պիզիմ ֊սէմավաթա կէչմիշ պէօյիւք ֊Քեա-
հին ի ա՛զամընըզ Իսկ Ուլլահ Յիսուս վար իքէն,
15 ֊իգրարը գավի թուլթալըմ: ֊Զիրա Քեահին ի ա՛զամ-
մընզ զա՛իֆլիքլէրիմիզէ հէմտէրտ օլմաղա ղայր ի
մուգթէտիր տէյիլ տիր, անճագ ֊կիւնահտան պէրի
օլուպ՝ ֊հէր խուսուստա ֊ուէ֊ կիպի թէճրիպէ օլուն-
16 մըշ տըր: Պունա պինա՛էն մէրհամէթէ նա՛իլ օլմագ
վէ լազըմ օլան իմտատ իչիւն ՚ինայէթի պուլմագ իւզրէ
՚՚ինայէթին թախթընա ճէսարէթլէ եագլաշալըմ:

ՊԱՊ 5

*Ինանալարտան օլան քեահին ի ա՛զամն վագիֆէսի: 2 անըն զա՛իֆ-
լիքլ ինաթա օլունտըղը: 5 Յիսուս Քրիստոսըն տախի քեահինլիք
՚իզզինէ Ալլահ Թաթաֆընտան նասպ օլունուպ էչէմէր վասըթասըլէ
քէմալ վասըլ օլտըղը: 11 Ուտուր ը յունանլիչէտ Թէքագգիտէն իսէ
Թէտէնեի էնտիքլէրինէն ըլտուլըն անլէրի Թէվպիխ էթմէսի:*

Զիրա հէր քեահին ի ա՛զամ ինսանլարտան ալը-
նարագ, ֊կիւնահլար իչիւն թագտիմէ վէ զէպիհէլէր
թագտիմ էթմէք իւզրէ, ֊Ալլահա միւթէ՛ալլըգ ու-
2 մուրա ֊ինսանլար իչիւն թա՛եին օլունուր: ֊Վէ ճէ-
հալէթի վէ զէլալէթտէ օլանլարա շէֆգաթլը օլմաղա
գատիր օլուր. ֊չիւնքի քէնտիսի տախի զա՛իֆլիքլէ
3 իհաթէ օլունմըշ տըր: ֊Վէ պու սէպէպտէն գավմ
իչիւն էթտիյի կիպի, քէնտիսի իչիւն տախի կիւնահ-
լարտան տօլայը գուրպան թագտիմ էթմէսի վաճիպ
4 տիր: ֊Վէ պու շէրէֆի պիր քիմսէ քէնտիլիյինտէն
ալմագ, անճագ Ալլահ թարաֆընտան ֊Ահարոն կի-
5 պի տա՛վէթ օլունան զաթ ֊ւէր: ֊Քէզալիք Քրիստոս
տախի քեահին ի ա՛զամ օլմագ ՚իզզէթինի քէնտի
քէնտինէ ալմատը. անճագ՝ ֊Սէն Օղլըմ սըն, պէն
սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ՝՝ տէյէն անա ՚է֊
6 ֊էր ֊էտ֊ե: Նիթէքիմ պաշգա պիր եէրտէ տախի՝
֊Սէն Մելքիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ իւէլէպէտ քեա-

ֆ Ա՛տ.14.22,23,29.վե. զայրի 26. 65. Մէզ. 106.26. 1Կոր. 10.5. Յուզ. 5. [34, 35.
ղ Ա՛տ. 14. 30. Թէս. 1.
ճ Պ. 4. 6.
—
ո Պ. 12. 15.
բ Պ. 3. 14.
գ Մէզ. 95.11. Պ.3.11.
դ Թէր. 2. 2. Խուր.20. 11. 31. 17.
ե Պ. 3. 19.
զ Մէզ. 95. 7. Պ. 3. 7.
* Եա՛ն. սէպի բահաթը
է Պ. 3. 12, 18, 19.
ը Եա. 49. 2. Երեմ. 23. 29. 2 Կոր. 10. 4, 5.
1 Պետ. 1. 23.
թ Էմ. 5. 4.
ժ Եվեա.6. 17. Վահ. 1. 16. 2. 16.
ի 1 Կոր. 14. 24, 25.
լ Մէզ. 33. 13, 14. 90. 8. 139. 11, 12.
խ Յոբ 26. 6. 34. 21. Էմ. 15. 11.
ծ Պ. 7. 26. 9. 12, 24.
կ Պ. 3. 1.
հ Պ. 10. 23.
ձ Եա. 53. 3. Պ. 2. 18.
ղ 2 Կոր. 5. 21. Պ. 7. 26. 1 Պետ. 2. 22. 1 Յովհ. 3. 5.
ճ Ղուկ. 22. 28.
մ Եվեա. 2. 18. 3. 12.
Պ. 10. 19, 21, 22.
—
ն Պ. 8. 3, 4. 9. 9. 10. 11. 11. 4.
շ Պ. 2. 17.
ո Պ. 8. 3.
չ Պ. 2. 18. 4. 15.
պ Պ. 7. 28.
ջ Ղեւ. 4.3. 9.7. 16. 6. 15, 16, 17. Պ. 7. 27. 9. 7. [3. 27.
ռ 2 Թէվ. 26. 18. Յովհ. 5,40. 1Թէվ. 23. 13.
ս Յովհ. 8. 54.
վ Մէզ.2.7. Պ.1.5. [21.
տ Մէզ. 110. 4. Պ.7.17.

Digitized by Google

7 հին սին՝ տէյիւ պույուրըր։ 0 տախի ճէսէտտէ պու-
լունտըղը զէման, Ւքէնտինի էօլիմտէն խէլաս էթմէյէ
գատիր օլանա, Ե՛ազիմ ֆէրեատ վէ կէօզ եաշլարը յլէ
Ժնիյազ վէ րէճալար 'արզ էտիպ՝ Ւթագվասը սէպէ-
8 պինտէն միւսթէճապ օլտու։ Ւվէ հէր նէ գատար 0-
ղուլ պուլունտու իսէ տէ, Ւչէքտիյի էլէմլէրտէն իթա՛-
9 աթ էօյրէնտի։ Ւվէ քէմալէ վասըլ օլմասըլէ քէն-
տինէ իթա՛աթ էտէնլէրին ճիւմլէսի իչին էպէտի խէ-
10 լասա սէպէպ օլտու։ Վէ Ալլահ թարաֆընտան Ժմել-
քիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ Քեահին ի ա՛զամ թէսմիյէ
11 օլունտու։ Ժպունուն հագգընտա տախի սէօյլէյճէք
չօգ սէօզիւմիւզ վար իսէ տէ, Ժգուլագլարընըզ աղըր-
12 լաշմըշ օլտըղընտան թէֆսիրի միւշքիլ տիր։ Զիրա
վագթա նազարէն մու՛ալլիմ օլմանըզ լազըմ իքէն,
պիր քիմսէնին սիզէ ՒԱլլահըն քէլամլարընըն էրքեա-
նընըն իպթիտասը նէ օլտըղընը թէքրար թա՛լիմ էթ-
մէսինէ միւհթաճ սընըզ. վէ գուվվէթլի թա՛ամա տէ-
13 յիլ, Ւանճագ սիւտէ միւհթաճ օլանլար օլտընըզ։ Զի-
րա սիւթլէ պէսլէնէն հէր քիմսէ սալահ քէլամը հագ-
14 գընտա պիխապէր տիր, զիրա Ւչօճուգ տըր։ Ամմա
գուվվէթլի թա՛ամ Ւհասսէլէրի 'ատէթ սէպէպինտէն
էյիյի վէ քէօթիյիւ թէմեիզ էթմէյէ թա՛լիմ օլունմըշ
օլան քեամիլլէրէ մախսուս տըր։

ՊԱՊ 6

*Բէսուլըն ումուր ը բուհանիյէտէ Քէրագզը էթմէնին վաճիպ 4 վէ իր-
Քիտատըն չարէսի պուլունմազ պիր մազարաթ օլտըղընը պէյան էտէ-
րէք, 11 միւ'մինլէրին սապիթ իմանտա սապիթ օլմալարը էչիւն
անլէրէ Ալլահըն քէնտի վա'տլարընտա սատըգ օլտըղընը գիքր էյլէմէսի։*

Պու էճլտէն Ւքրիստոս հագգընտա օլան մէպտէ ի
քէլամտան սարֆ ը նազար էտիպ՝ քէմալէ տօղրու
իլէրիլէյէլիմ. Վէ Թէքրար Ւէօլիւ 'ամէլլէրտէն Թէվ-
2 պէ, վէ Ալլահա իման, Ւվէ վաֆթիզլէր թա՛լիմի,
Ւվէ էլլէր գօմասը, Ւվէ էօլիւլէրին գըյամը, Ւվէ էպէ-
3 տի հիւքմտէն Թէմէլ պրագմայալըմ։ Վէ ԺԱլլահ իզն
4 վէրիր իսէ, պունու եափաճաղըզ։ Զիրա Ւպիր քէրբէ
նուրա նա՛իլ օլանլար Ւվէ սէմավի 'աթիյէյի թա-
տանլար Ժվէ Րուհ իւ Գուտսա հիսսէտար օլանլար,
5 Վէ Ալլահըն էյի քէլամընը վէ Ւկէլէճէք 'ալէմին գուվ-
6 վէթլէրինի Թաթմըշ օլանլար, Իրթիտատ էթտիքլէրի
Թագտիրտէ, պէ Թէքրար Թէվպէ իչին Թէճտիտ օ-
լունմալարը Ւղայր ի միւմքին տիր. Ժչինքի քէնտի-
լէրինէ Իպն Ուլլահը Թէքրար սալպ էտիպ՝ րիւվա
7 էտէրլէր։ Զիրա Թօփրագ չօգ տէֆ'ա իւզէրինէ կէլէն
եաղմուրը իչիպ՝ քիմլէր իչիւն Թիմար օլունուր իսէ,
անլէրէ ֆա'իտէլի նէպաթաթ հուսուլէ կէթիրտիյին-
տէ՝ ԺԱլլահ Թարաֆընտան պէրէքէթէ նա՛իլ օլուր։
8 ՒԱմմա տիքքէն վէ չալըլար հուսուլէ կէթիրէն մէր-
տուտ վէ լա՛նէթէ եագըն օլուպ՝ 'ագրպէթի եանմագ
9 տըր։ Լաքին, էյ սէվկիւլիւլէր, պէօյլէ սէօյլէր իսէ
տէ, սիզին հագգընըզտա տահա խայրլը վէ խէլասը
10 մուճիպ օլան շէյլէրէ ի'Թիմատըմըզ վար։ Ւզիրա
ԺԱլլահ 'ատալէթսիզ տէյիւ տիր, քի Ւէմէյինիզի Ժվէ
մուգատտէսլէրէ էթտիյինիզ վէ էթմէքտէ պուլունտը-
ղընըզ խըտմէթլէ իսմինէ կէօսթէրտիյինիզ մուհապ-
պէթի ունուտա։
11 Ամմա կէվշէմէյիպ՝ իման վէ սապը վասըթասըյլէ
'վա'տլարա վարիս օլանլարա մուգթէտի օլմանըզ
12 իչիւն, Սիզին հէր պիրինիզ 'իմիտիին քէմալէ էրմէսի
խուսուսընտա նիհայէթէ տէյին հէման պու ճէհտի
13 իպրազ էթմէնիզի արզու էտէրիզ։ Զիրա Ալլահ Աբ-
րահամա վա'տ էթտիյինտէ, Ւհագգը իչիւն եէմին
էտէճէք քէնտինտէն պէօյիւք պիր զաթ պուլունմա-
տըղընտան, քէնտի զաթը հագգը իչիւն եէմին էտիպ,
14 Հագիգաթէն սէնի զիյատէսիյլէ պէրէքէթլէյէճէյիմ,
15 վէ սէնի զիյատէսիյլէ չօղալտաճաղըմ՝ տէտի։ 0 տա-
խի պու վէճհլէ սապը էթտիքտէն սօկրա վա'տա նա՛ի
16 օլտու։ Զիրա ատէմլէր քէնտիլէրտէն պէօյիյինէ
հագգը իչիւն եէմին էտէրլէր, Ւվէ 'ինտլէրինտէ իս-
պաթ իչիւն հէր միւնազա'անըն նիհայէթի եէմին տիր։
17 Պու ճիհէթլէ Ալլահ Ւվա'տըն վարիսլէրինէ Ւքէնտի
Թէտպիրինին Թէղայյիւրիւ զայր ի միւմքին իտիյի-
տահա զիյատէ կէօսթէրմէք միւրատընտա օլարագ,
18 պիր եէմին 'իլավէ էյլէտի. Թա քի անլէրտէ Ալլա-
հըն եալան սէօյլէմէսի մուհալ օլան՝ Թէղայյիւր էթ-
մէզ իքի շէյին վասըթասըյլէ պիզ, Ւէօնիւմիւզէ գօ-
նուլան իւմիտէ նա՛իլ օլմագ իչիւն իլթիճա էտինլէր,
19 գավի Թէսէլլիյէ մալիք օլալըմ։ Պու է–դ–է տախ
ճանըմըզգա միհքէմ վէ սապիթ լէնկէր մագամընը-
ԹուԹարըզ, Ւօ տախի փէրտէնին իչ Թարաֆընա
20 Եա՛նի Յիսուս Մելքիսեդեկ Թէրթիպի իւզրէ Ւիլէ-
պէտ Քեահին ի ա՛զամ օլարագ, Ժպիգիմ իչիւն միւր-
շիտ օլմագ իւզրէ կիրտիյի մահալէ կիրէր։

Լ Մատթ.26.53։ Մարկ. 14. 36։
Խ Մէզ. 22. 1։ Մատթ. 27. 46, 50։ Մարկ. 15. 34, 37։
Ծ Մատթ.26.39,42,44։ Մարկ. 14. 36, 39։ Յովհ. 17. 1։
Կ Մատթ.26.37։ Մարկ. 14.33։ Ղուկ. 22. 43։ Յովհ. 12. 27, 28։
Հ Պ. 3. 5։
Յ Փիլ. 2. 8։
Ղ Պ. 2. 10։ 11. 40։
Ճ Ա.յ. 6։ Պ. 6. 20։
Մ Յովհ. 16. 12։ 2 Պետ. 3. 16։
Յ Մատթ. 13. 15։
Ն Պ. 6. 1։
Շ 1 Կոր. 3. 1-3։
Ո 1 Կոր. 13.11։ 14.20։ Եփես. 4. 14։ 1 Պետ. 2. 2։
Չ Ես. 7. 15։ 1 Կոր. 2. 14, 15։

Փիլ.3.12-14։Պ.5.12։
Բ Պ.9. 14։
Գ Ա'մալ. 19. 4, 5։
Դ Ա'մալ.8.14-17։19.6։
Ե Ա'մալ.17. 31,33։
Զ Ա'մալ. 24. 25։ Բամ. 2. 13։

Է Ա'մալ. 18. 21։ 1 Կոր. 4. 19։
Ը Պ. 10. 32։
Թ Յովհ. 4. 10։ 6. 32։ Եփես.2. 8։
Ժ Գաղ. 3. 2,5։ Պ.2. 4։
Ի Պ. 2. 5։
Լ Մատթ.12. 31,32։ Պ. 10. 26։ 2 Պետ.2. 20, 21։ 1 Յովհ. 5. 16։
Խ Պ. 10. 29։

Ծ Մէզ. 65. 10։
Կ Ես. 5. 6։
Հ Լամ. 14. 31։ Մատթ. 10. 42։ 25. 40։ Յովհ. 13. 20։ [6, 7։
Ձ Բամ. 3. 4։ 2 Մէլ. 1. 2։
Ղ 1 Մէլ. 1. 3։
Ճ Բամ. 15. 25։ 2 Կոր.8. 4։ 9. 1, 12։ 2 Տիմ. 1. 18։
Մ Պ. 10. 36։

Յ Պ. 3. 6, 14։
Ն Թէբ.22.16,17։ [illegible] 105. 9։ Ղուկ. 1. [illegible]
Շ Խուր. 22. 11։
Ո Պ. 11. 9։
Չ Բամ. 11. 29։
Պ Պ. 12. 1։
Ջ Ղեւ. 16. 15։ Պ.[illegible]
Ռ Պ.3.1։ 5.6,10։ [illegible]
Ս Պ. 4. 14։ 8.1։ [illegible]

Digitized by Google

ՊԱՊ 7

*Յիսուս Քրիստոսըն Մելքիսեդեկ Քերթիպինճէ Քեահին ի ա՛զամ օ-
լարագ, 11 Ահարոն Քերթիպինճէ օլան քեահինլերտէն էֆզալ օլտըղը։*

Չիրա պու Մելքիսեդիկ Սաղէմ մէլիյի օլուպ՝ Ալլահ ը միթա՛ալըն քեահինի օլարագ, Աբրահամը, մէլիքլէրին գաթլինտէն՝ավտէթ էտէր իքէն, իսթիգ-
2 պալ էտիպ՝ անա խայր տու՛ա էյլէտի։ Աբրահամ տախի անա էշեանըն քեաֆֆէսինտէն՝իւշր վէրտի. անընն [illegible] թէրճէմէսի էվվէլա սատագաթ մէլիյի վէ սանիյէն սէլամէթ մէլիյի մա՛նասընտա՝ Սաղէմ
3 մէլիյի տախի օլարագ, Պապասըզ, վէ անասըզ, վէ նէսէպսիզ, վէ կիւնլէրինին իպթիտասը վէ՝էօմրիւ-
նինն նիհայէթի օլմայըպ՝ անճագ Իան Ուլլահա պէկ-
զէր օլարագ, տէվամ իւզրէ քեահին գալըր։
4 Վէ պագընըզ, պու նէ՞ գատար պէօյիւք պիր քիմ-
սէ իտի քի՝ ՚անա խանէտան ճէտտի օլան Աբրահամ
5 տախի ղանիմէթտէն՝իւշր վէրտի։ Վէ ՚պէնի Ղեւի-
տէն օլարագ, քեահինլիյի ալանլարա գավմտան, եա՛նի քէնտի գարնտաշլարընտան, հէր նէ գատար անլէր Աբրահամընն սուլպընտան կէլտիլէր իսէ տէ, շէրի՛աթ մուճէպինճէ իւշր ալմաղա թէնպիհ վար
6 տըր։ Ամմա պունլարընն նէսլինտէն օլմայան քիմսէ Աբրահամտան՝իւշր ալըպ՝ ՚վա՛տլարա մազհար օ-
7 լանա ՚խայր տու՛ա էյլէտի։ Լաքին պիւա իսթիւաֆ խայր տու՛ա պէօյիւքտէն քիւչիւյէ օլուր։
8 Վէ պուրատա էօլէճէք ատէմլէր՝իւշր ալըր, ՚ամ-
մա օրատա հայաթտա օլտըղընա շէհատէթ օլունան
9 զաթ ՚ւէր։ Վէ՝իւշր ալան Ղեւի տախի Աբրահամ
10 վասըթասըյլէ՝իւշր վէրտի՝ տէնիւսէ ճա՛իզ տիր. Զի-
րա Մելքիսեդեկ՝ Ղ-էէ փէտէրինի իսթիգպալ էթ-
տիյի զէման, քէնտիսի տահա անըն սուլպընտա իտի։
11 Իմտի ՚էկէր Ղեւիլի քեահինլիք վասըթասըյլէ քէ-
մալ օլսա իտի, (չիւնքի պունա մէպնի խալգա շէ-
րի՛աթ տախի վէրիլմիշ իտի,) արթըգ Ահարոն Թէր-
թիպինճէ տէնիւմէյիպ՝ Մելքիսեդեկ Թէրթիպինճէ պաշգա պիր քեահինին զուհուր էթմէյսի նէ՞ լազըմ
12 իտի։ Չիւնքի քեահինլիք թէպտիլ օլունտըղը թագ-
տիրտէ, շէրի՛աթըն թէպտիլի տախի իգթիզա էտէր։
13 Չիրա հագգընտա պու շէյլէրին զիքր օլունտըղը զաթ՝ հիչ պիր քիմսէնին մէզպահա միւլազէմէթ էթ-
14 մէմիշ օլտըղը տիկէր պիր սըպթտան իտի։ Չիւնքի Բապպըմըզընն ՚Յուդատան նէշ՚էթ էթտիյի զահիր տիր. պու սըպթ հագգընտա իսէ Մովսէս քեահինլիք
15 ճիհէթինտէն պիր շէյ սէօյլէմէտի։ Վէ Մելքիսեդեկ
16 միւշապէհէթինճէ օլարագ, ճիսմանի էմրտէն՝իպա-
րէթ օլան շէրի՛աթա կէօրէ տէյիլ, Անճագ զէվալ պուլմազ հայաթըն գուվվէթինէ կէօրէ օլան ղայրի պիր քեահին զուհուր էթտիյի հալտէ, տահա զիյատէ
17 աշիքեար տըր։ Չիրա՝ ՚Սէն Մելքիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ իլէլէպէտ քեահին սին՝ տէյիւ շէհատէթ էտէր։
18 Չիրա ՚շէրի՛աթ հիչ պիր շէյի թէքմիլ էթմէմէսիյլէ ագտէմճէ օլան էմր ՚զա՛իֆ վէ ֆա՛իտէսիզ օլտըղընը-
19 տան լաղվ օլունուպ, ՚Անընն եէրինէ էֆզալ պիր իւ-
միտ կիրտի. պունուն վասըթասըյլէ Ալլահա ՚եագ-
լաշըրըզ։
20 Վէ եէմին օլմագսըզընն ՚ե-էէ-էէ օլմատըղը ճի-
21 հէթլէ, (Չիւնքի անլէր պէա եէմին, լաքին պու Յէ-
եէ եէմինէ օլուպ, քէնտինէ ՚Րապպ՝ Սէն [Մելքի-
սեդեկ թէրթիպի իւզրէ] իլէլէպէտ քեահին սին՝ տէ-
յիւ եէմին էթտի, վէ փէշիման օլմազ՝ տէյէնին թա-
22 րաֆընտան քեահին նասպ օլունտու,) ՚Յիսուս օլ գատար էֆզալ պիր՝ահտըն քէֆիլի օլտու։
23 Վէ անլէրին պագը գալմալարընա էօլիւմ մանի օլտըղընտան, քեահին նասպ օլունանլար չօգ իտի.
24 Պու իսէ իլէլէպէտ պագը օլտըղը սէպէպտէն ինթի-
25 գալ էթմէզ քեահինլիյէ մալիք տիր։ Պու էճլտէն ա-
նընն վասըթասըյլէ Ալլահա եագլաշանլարը քեամի-
լէն խէլաս էթմէյէ տախի գատիր տիր. չիւնքի ՚ան-
լէր իչիւն շէֆա՛աթ էթմէյէ տա՛իմա հայաթտա տըր։
26 Չիրա պու միսիլլու, եա՛նի ՚մուգատտէս վէ սուչ-
սըզ վէ լէքէսիզ վէ կիւնահքեարլարտան այրըլմըշ,
27 վէ ՚կէօքտէն եիւքսէլմիշ, Վէ օլ քեահին ի ա՛զամլար կիպի ՚էվվէլա քէնտիսինին, ՚անտէն սօկրա գավմրն կիւնահլարը իչիւն հէր կիւն գուրպանլար թագտիմ էթմէյէ իհթիյաճը օլմայան Քեահին ի ա՛զամ պիզէ մուգթազի իտի. զիրա քէնտինի թագտիմ էթմէքլէ
28 ՚պունու պիր տէֆ՚ատա իճրա էյլէտի։ Չիրա շէրի՛աթ ՚զա՛իֆլիյէ միւպթէյա օլան ատէմլէրի քեահին ի ա՛զամլար, լաքին շէրի՛աթտան սօկրա օլան եէմին քէ-
լամը ՚իլէլէպէտ միւքէմմէլ օլան Օղլու նասպ էտէր։

ՊԱՊ 8

Յիսուս Քրիստոսըն էպէտի քեահինլիյի միւնասէպէթինէ քէհանէթ ի Ղեւիյէնին, 7 թ.զալիք Ինճիլին ճէպտա վէ էպէտի ՚ահտը միւնասէպէթինէ, Հնտատ իւէ էտիլէն մուվազզաթ ՚ահտըն իպթալ օլունտըղը։

Վէ սէօյլէտիյիմիզ շէյլէրին խիւլասասը պու տըր քի՝ ՚սէմավաթտա՛ ՚ազամէթ թախթընըն սա-
2 ղընտա օթուրան պէօյլէ պիր քեահին ի ա՛զամմըզ
վար տըր. Պու տախի ՚մագտիսին, վէ ինսանըն տէ-

ա Թէք. 14. 18, վէ ղայրի։
բ Թէք. 14. 20։
գ Ա՛տ. 18. 21, 26։
դ Բամ. 4. 13։ Գաղ. 3. 16։
ե Թէք. 14. 19։
զ Պ. 5. 6։ 6. 20։
է Դաղ. 2. 21։ Ա՛յ. 18, 19։ Պ. 8. 7։
ը Ես. 11. 1։ Մատթ. 1. 3։ Ղուկ. 3. 33։ Բամ. 1. 3։ Վահ. 5. 5։
թ Մէզ. 110. 4։ Պ. 5. 6, 10։ 6. 20։
ժ Ա՛մալ. 13. 39։ Բամ. 3. 20, 22, 28։ 8. 3։ Դաղ. 2. 16։ Պ. 9. 9։
ի Բամ. 8. 3։ Գաղ. 4. 9։
լ Պ. 6. 18։ 8. 6։ Դաղ. 3. 24։
խ Բամ. 5. 2։ Եփես. 2. 18։ 3. 12։ Պ. 4. 16։ 10. 20։
ծ Մէզ. 110. 4։
կ Պ. 8. 6։ 9. 15։ 12. 24։
հ Բամ. 8. 34։ 1 Տիմ. 2. 5։ Պ. 9. 24։ 1 Յովհ. 2. 1.
ձ Պ. 4. 15։
ղ Եփես. 1. 21։ 4. 10։ Պ. 8. 1։
ճ Ղեւ. 9. 7։ 16. 6, 11։ Պ. 5. 3։ 9. 7։
մ Ղեւ. 16. 15։
յ Բամ. 6. 10։ Պ. 9. 12, 28։ 10. 12։
ն Պ. 5. 1, 2։
շ Պ. 2. 10։ 5. 9։
ո Եփես. 1. 21։ Կող. 3. 1։ Պ. 1. 3։ 10. 12։ 12. 2։
պ Պ. 9. 8, 12, 24։

Digitized by Google

յիլ, անճագ Բապպէն գուրտըղը ֊հագիգի մէսքէնին
3 խըտմէթճիսի տիր։ Զիրա ֊հէր քեահին ի ա՛զամ
թագտիմէլէր իլէ գուրպանլար թագտիմ էթմէք իչիւն
նասպ օլունտըղընտան, ֊պունուն տախի թագտիմ
4 էտեճէք պիր շէյի օլմասը լազըմ կէլիր։ Զիրա էկէր
եէր իւզէրինտէ օլսա իտի, շէրի՛աթ մուճէպինճէ
թագտիմէլէրի թագտիմ էտէն քեահինլէր պուլուն-
5 տրգճա՝ քեահին օլմազ իտի. (Անլէր իսէ սէմատաքի
շէյլէրին նիւմունէ վէ ֊կէօլկէսինէ կէօրէ խըտմէթ
էտէրլէր. նիթէ՛քիմ Մովսէսէ մէսքէնի ինշա էտեճէյի
վագըթ վահի օլունտու, զիրա անա՝ ֊Պագ. ճիւմլէ-
սինի սանա տաղտա կէօսթէրիլէն րէսմէ կէօրէ եա-
6 փասըն՝ տէտի.) Լաքին շիմտի նէ գատար էֆզալ
վա՛տլարլէ սապիթ գըլընմըշ օլան էֆզալ պիր ՛ահ-
տրն միյանճրսը օլմուշ իսէ, ֊օլ գատար ա՛լա պիր
մէ՛մուրիյէթէ նա՛իլ օլտու։
7 ֊Զիրա էկէր օլ էվվէլքիսի գուսուրսըզ օլսա իտի,
8 իքինճիսի իչիւն մահալ արանըլմազ իտի։ Զիւնքի
անլէրէ ՛իթապլէ տէր քի՝ ֊Իշթէ պէյթ ի Իսրայէլ իլէ
վէ պէյթ ի Յուդա իլէ եէնի պիր ՛ահտ ՛ագտ էտէճէ-
9 յիմ՛ կիւնլէր կէլիր՝ տէյիւ Բապպ պույուրըր։ Պու տա-
խի անլէրի Մրսըր տիյարընտան չրգարմագ իչիւն
էճտատլարընընն էլլէրինտէն եափըշտրղըմ կիւնտէ
անլէր իլէ էթտիյիմ՛ ՛ահտ կիպի օլմայաճագ տըր,
չիւնքի անլէր ՛ահտրմտա տէվամ էթմէտիլէր, պէն
տախի անլէրտէն գաթ՛ ը նազար էթտիմ՛՝ տէյիւ
10 Բապպ պույուրըր։ Զիրա ֊օլ կիւնլէրտէն սօնրա,
պէյթ ի Իսրայէլ իլէ ՛ագտ էտէճէյիմ՛ ՛ահտ պու տըր,
է՛՛ն շէրի՛աթըմը զիհնլէրինէ գոյուպ՝ գալպլէրի իւ-
զէրինէ եազճաղրմ, վէ ֊պէն անլէրէ Ալլահ օլաճա-
11 ղրմ, անլէր տախի պանա գավմ օլաճագ տըր։ Վէ
֊հէր քէս քէնտի գօնշրսընա, վէ հէր քէս քէնտի
գարնտաշընա՝ Բապպը պիլ՝ տէյէրէք թա՛լիմ էթմէ-
յէճէք տիր. զիրա քիւչիւք պէօյիւք, անլէրին ճիմ-
12 լէսի պէնի պիլէճէք տիր. Զիրա հագգսըզլըգլարընա
մէրհամէթլի օլաճաղրմ, վէ ֊անլէրին կիւնահլարը
իլէ ֆըսգլարընը արթըգ խաթրըմա կէթիրմէյէճէ-
յիմ՛՝ տէյիւ Բապպ պույուրըր։
13 ֊Եէնի տէմէսիյլէ էվվէլքիյի էսքի գըլմըշ, վէ էսքի
վէ փիր օլանըն զէվալը եագընը տըր։

ՊՍՊ 9

Էվվէլքի ՛ահտըն ֆէրիզէլէրի վէ զէմինի մագտիսի. 8 պունլարն նէյէ րէմզ օլտըգլարը. 11 Ֆրիստոսըն զէպիհէ վէ գանընըն պունլար-տան էֆզալ օլտըղը։

Իմտի օլ էվվէլքի ՛ահտէ ֆէրիզէլէրի
2 վէ ֊զէմինի մագտիսի վար իտի։ ֊Զիրա պիրինճի
մէսքէն ինշա օլունուպ՝ ֊պունտա ֊շէմ՛տան վէ ֊սօֆ-
րա վէ հուզուր էքմէքլէրի պուլունարագ, պունա
3 Գուտս թէսմիյէ օլունուր։ Վէ ֊իքինճի փէրտէնի
արտընտա Գուտս իլ ագտաս թէսմիյէ օլունան մէս-
4 քէն պուլունուպ, Անտէ ալթուն պուխուրտան վէ ֊հէր
թարաֆը ալթուն գափլը թապութ իլ ՛ահտ վար ի-
տի. պունտա տախի ֊մէնինի հավի օլան ալթուն տէ-
թթի վէ ֊Ահարոնըն ֆիլիզլէնմիշ օլան ՛ասասը վէ
5 ֊՛ահտրն լէվհալարը պուլունուր իտի. Վէ ֊իւսթինտէ
քէֆարէթկեահա կէօլկէ էտէն ճէլիլ քէրուպիլէր վար
իտի. պու շէյլէրին հագգընտա իսէ շիմտի թաֆսի-
լէն սէօյլէմէք հաճէթ տէյիլ տիր։
6 Վէ պունլար պէօյլէ թէրթիպ օլունմըշ իքէն,
խըտմէթլէրինի իֆա էթմէք իւզրէ քեահինլէր հէր
7 զէման պիրինճի մէսքէնէ ֊կիրէրլէր իտի։ Ֆագաթ
իքինճիսինէ ֊ սէնէտէ պիր քէրրէ եալընըզ քեահին ի
ա՛զամ ՛էրէր. ամմա գան կէօթիւրմէյէրէք կիրմէ
իտի. ֊՛վէ օլ ֊ֆաղ տախի քէնտիսի իչիւն վէ գավմ-
8 խաթալարը իչիւն թագտիմ էտէր իտի։ ՛Րուհ իլ
Գուտս պու վէճհլէ պէյան էտէր քի՝ էվվէլքի մէսքէն
տուրտրգճա, ֊մագտիսին եօլու տահա իզհար օլուն-
9 մամըշ տըր։ Պու տախի օ զէման իչիւն պիր միսալ
իտի. չիւնքի անտէ ՛իպատէթ էտէնի ֊՛զամիրճէ քէ-
մալէ էրտիրմէյէ գատիր օլմայան թագտիմէլէր վէ
10 զէպիհէլէր թագտիմ՛ օլունուր իտի։ Վէ պունլար եա-
լընըզ ֊եէ՛յէճէք վէ իչէճէք վէ ֊տիւրլիւ տիւրլիւ երյ-
գանմալար ՛վէ թէնէ միւթէ՛ալլըգ ահքեամա տա՛իր
իսլահ վագթը օլունճայա գատար օլան այինէրտէն
11 ՛իպարէթ իտի։ Ամմա ֊կէլէճէք նի՛մէթլէրին ֊քեա-
հին ի ա՛զամը օլան Քրիստոս զուհուր էտիպ՝ ֊էվ իլէ
եափըլմամըշ տահա պէօյիւք վէ տահա միւքէմմէլ,
եա՛նի պու խիլգաթտան օլմայան մէսքէնտէն ֊էվէրե-
12 ֊էրկէճլէր վէ պուզաղրլար գանըյլէ տէյիլ, անճագ
֊քէնտի գանըյլէ էպէտի պիր ֊ֆիտիյէ թէտարիւ
13 էտիպ՝ ֊մագտիսէ պիր քէրրէ կիրտի։ Զիրա էկէր
֊պուղալար վէ էրկէճլէր գանը վէ ֊ինէք քիւլիւ նա-

ֆ Պ. 9. 11։
ֆ Պ. 5. 1։
ֆ Եվհես. 5. 2։ Պ. 9. 14։
ֆ Կող. 2. 17։ Պ. 9. 23։ 10. 1։
ֆ Խուր. 25. 40։ 26. 30։ 27. 8։ Ա՛տ. 8. 4։ Ա՛մալ. 7. 44։
ֆ 2 Կոր. 3. 6, 8, 9։ Պ. 7. 22։
ֆ Պ. 7. 11, 18։
ֆ Երեմ. 31. 31-34։
ֆ Պ. 10. 16։
ֆ Զաք. 8. 8։
ֆ Ես. 54. 13։ Յովհ. 6. 45։ 1 Յովհ. 2. 27։
ֆ Բօմ. 11. 27։ Պ. 10. 17։
ֆ 2 Կոր. 5. 17։
——
ֆ Խուր. 25. 8։
ֆ Խուր. 26. 1։
ֆ Խուր. 26. 35։ 40. 4։
ֆ Խուր. 25. 31։
ֆ Խուր. 25. 23, 30։ Ղեւ. 24. 5, 6։
ֆ Խուր. 26. 31, 33։ 40. 3, 21։ Պ. 6. 19։
ֆ Խուր. 25. 10։ 26. 33։ 40. 3, 21։
ֆ Խուր. 16. 33, 34։
ֆ Ա՛տ. 17. 10։
ֆ Խուր. 25. 16, 21։ 34. 29։ 40. 20։ Թէս. 10. 2, 5։ 3 Մ՛իւ. 8. 9, 21։ 2 Թէվ. 5. 10։
ֆ Խուր. 25. 18, 22։ Ղեւ. 16. 2։ 3 Մ՛իւ. 8. 6, 7։
ֆ Ա՛տ. 28. 3։ Դան. 8. 11։
ֆ Խուր. 30. 10։ Ղեւ. 16. 2, 11, 12, 15, 34։ Ես. 25։
ֆ Պ. 5. 3։ 7. 27։
ֆ Պ. 10. 19, 20։
ֆ Յովհ. 14. 6։
ֆ Դաղ. 3. 21։ Պ. 7. 18, 19։ 10. 1, 11։
ֆ Ղեւ. 11. 2։ Կող. 2. 16։
ֆ Ա՛տ. 19. 7, վէ ղայրի։
ֆ Եփես. 2. 15։ Կող. 2. 20։ Պ. 7. 16։
ֆ Պ. 10. 1։
ֆ Պ. 3. 1։
ֆ Պ. 8. 2։
ֆ Պ. 10. 4։
ֆ Ա՛մալ. 20. 28։ Եփես. 1. 7։ Կող. 1. 14։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 1. 5։ 5. 9։
ֆ Դան. 9. 24։
ֆ Զաք. 3. 9։ Ես. 28։ Պ. 10. 10։
ֆ Ղեւ. 16. 14, 16։
ֆ Ա՛տ. 19. 2, 17։ ղայրի։

Digitized by Google

փաք օլանլար իւզէրինէ սէրփիլինճէ, թէնին փաք-
14 լիյի ճիհէթիյլէ թագտիս էտէր իսէ, ¹Էզէլի Րուհ վա-
սըթասըյլէ ²զաթընը լէքէսիզ օլարագ Ալլահա թագ-
տիմ էթմիշ օլան ³Քրիստոսըն գանը, զամիրինիզի
⁴հայյ օլան Ալլահա՝իպատէթ էթմէնիզ իչիւն, ⁵էօլիւ
՝ամէլլէրտէն նէ գատար զիյատէ ⁶փաքլէյճէնէք տիր:
15 ⁷Պու սէպէպտէն ⁸եէնի ՝ահտըն միյանճըսը տըր,
թա քի էվվէլքի ՝ահտըն հէ-ւ-դ- ալթընտա օլան թէ-
ճավուզաթըն ֆիտիյէսի իչիւն ⁹էօլիւմ վուգու՝ պուլ-
մուշ օլարագ, ¹⁰տա՝վէթթ օլունանլար էպէտի միրա-
16 սըն վա՝տընա նա՝իլ օլալար: Զիրա վասիյէթ պու-
լունտըղը եէրտէ, վասիյէթ էտէնին էօլիւմիւնիւն վու-
17 գու՝ը լազըմ տըր: Վասիյէթ էտէն սաղ գալտըգճա
¹¹-էէ-էէ- հիւքմիւ օլմատըղընտան՝ ¹²վասիյէթ էօլիւ-
18 լէր իւզէրինէ սապիթ օլուր: ¹³Պու սէպէպտէն էվվէլ-
քիսի տախի գան օլմագսըզըն թագտիս օլունմատը:
19 Զիրա Մովսէս պիւթիւն գավմա շէրի՝աթ մուճէպինճէ
ճիւմլէ էմրլէրի սէօյլէտիքտէն սօկրա, ¹⁴պուզաղը-
լարըն վէ էրկէճլէրին գանընը ալըպ՝ ¹⁵սու իլէ վէ գըր-
մըզը եափաղը իլէ վէ զուճա օթու իլէ հէմ նէֆս ի
20 քիթապա հէմ տախի ճիւմլէ գավմա սէրփիպ, ¹⁶Պու՝
Ալլահընն սիզէ էմր էթտիյի ՝ահտըն գանը տըր՝ տէ-
21 տի: Քէզալիք ¹⁷օլ գանտան մէսքէնէ վէ ճիւմլէ ՝իպա-
22 տէթ էտէվաթընա սէրփտի: Վէ շէրի՝աթ մուճէպինճէ հէման հէր շէյ գան վասըթասըյլէ փաքլէնիր, ¹⁸վէ
գան տէօքիւմէմյլինճէ մաղֆիրէթթ օլմագ:
23 Իմտի ¹⁹սէմավաթտա պուլունան նէնէնէլէրին նիւ-
մունէլէրինին պունլար վասըթասըյլէ, ֆագաթ սէ-
մավի նէնէնէլէրին պունլարտան էֆզալ զէպիհէլէրլէ
24 փաքլէնմէսի իճապ էտէր: Զիրա ²⁰Քրիստոս էլ իլէ
եափըլմըշ օլուպ՝ ²¹հագիգինին շէպիհի օլան մագտիսէ
տէյիլ, անճագ շիմտի պիգիմ իչիւն ²²Ալլահընն հու-
զուրընա քէնտինի իհզար էթմէք իւզրէ, ասլ սէմայա
25 կիրտի: Լաքին ²³քեահին ի ա՝զամընն հէր սէնէ ախէ-
րին գանըյլէ մագտիսէ կիրտիյի կիպի, պունուն քէն-
տի քէնտինի չօգ տէֆ՝ա թագտիմ էթմէսի ²⁴-ոչ էթ-
26 մէզ. Զիւնքի տիւնեանընն թէ՝սիսինտէն պէրու անընն
չօգ տէֆ՝ա էլէմ չէքմէսի լազըմ կէլիր իտի. շիմտի
իսէ ²⁵՝ասրլարընն խիթամընտա քէնտիսի զէպիհէ օլ-
մաղլէ, կիւնահընն տէֆ՝ի իչիւն ²⁶պիր քէրրէ զահիր
27 օլմուշ տըր: Վէ ատէմլէրէ ²⁷պիր քէրրէ էօլմէք վէ
²⁸անտէն սօկրա հիւքմ թագտիր օլունտըղը միսիլլու,
28 Քէզալիք ²⁹Քրիստոս չօգ քիմսէլէրին կիւնահլարընը
գալտըրմագ իչիւն, ³⁰պիր քէրրէ ³¹թագտիմ օլունմըշ
օլուպ, ³²քէնտինէ մունթազըր օլանլարա խէլաս ի-
չիւն՝ կիւնահսըզ օլարագ իքինճի տէֆ՝ա զուհուր է-
տէճէք տիր:

ՊԱՊ 10

Շէրիաթճա օլան ֆէլա՝իզին պիր քիմսէյի քէմալէ էլտիրէմէյէճէյի, 10 Քրիստոսըն պիր քէրրէ գուրպան Քագտիմ օլունմասընըն իլէլէպտ քէմալէ էլտիրտիյի, 19 Զամիր ի փաք իլէ իմանտա սէպաթ էթմէք վաճիպ օլտըղը, 26 Պէօյլէ պիր ՝ազմա խէլասը Քահդիր էտէնին տէճ-շէլի ՝ազապա միւսթահագգ օլտըղը:

Զիրա շէրի՝աթ ¹կէլէճէք նի՝մէթլէրին ասլ սու-
րէթինէ տէյիլ, անճագ պու շէյլէրին ²կէօլկէսինէ
մալիք օլտըղը հալտէ, սէնէ պէ սէնէ տէվամ իւզրէ
Քագտիմ օլունան հէման օլ զէպիհէլէրլէ եագլաշան-
լարը ³քէմալէ էլտիրմէյէ ⁴ասլա գատիր տէյիլ տիր:
2 Եօգսա ՝իպատէթ էտէնլէր պիր քէրրէ փաքլէնմիշ
օլարագ, արթըգ կիւնահ խուսուսընտա զամիր Քա-
րաֆընտան Քա՝զիրլէրի օլմատըղը իչիւն, Քագտիմ
3 օլունմալարը թէրք էտիլմէզ մի իտի: ⁵Լաքին պուն-
4 լարլէ սէնէ պէ սէնէ կիւնահլարընն զիքրի օլուր: Զիրա
⁶պուղալար վէ էրկէճլէր գանընընն կիւնահլար տէֆ՝
5 էթմէսի ղայր ի միմքին տիր: Պու էճլետէն տիւնեա-
յա կիրէր իքէն պույուրըր քի՝ Զէպիհէ վէ Քագտիմէ
իսթէմէտին, լաքին պանա պիր ճէսէտ հազըրլատընն:
6 Մուհրագալարտան վէ կիւնահ գուրպանլարընտան
7 խօշնուտ օլմատընն: Օ զէման քիթապընն թումարընը-
տա հագգըմտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ՝ Եա Ալլահ,
սէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իչիւն իշթէ պէն կէ-
8 լիյօրըմ՝ տէտիմ: Պալատէ, շէրի՝աթ մուճէպինճէ
Քագտիմ օլունանլար հագգընտա՝ ⁷Զէպիհէ վէ Քագ-
տիմէ վէ մուհրագալար վէ կիւնահ գուրպանլարը իս-
թէմէտին, վէ ⁸-էէ-էէ- խօշնուտ օլմատընն՝ տէտիք-
9 տէն սօկրա, Եա Ալլահ, սէնին իրատէթինի իճրա
էթմէք իչիւն կէլիյօրըմ՝ տէմէսիյլէ էվվէլքիյի գալ-
10 տըրըր, քի սօկրաքիյի սապիթ էտէ: Պու իրատէթէլէ
պիզ ⁹Յիսուս Քրիստոսըն ճէսէտինին պիր քէրրէ
Քագտիմի վասըթասըյլէ ¹⁰Քագտիս օլունտըգ:
11 Վէ հէր պիր քեահին ¹¹կիւնտէն կիւնէ խրտմէթթ է-
տէրէք տուրուպ՝ ¹²կիւնահլար տէֆ՝ էթմէյէ ասլա
մուգթէտիր օլմայան հէման օլ զէպիհէլէրի տէֆ՝աթլէ

Ա Բամ.1.3։ 1Պետ.3.18։ Բ Եփես. 5. 2։ Տիտ. 2. 13, 14։ Պ. 7. 27։ Գ 1 Պետ. 1. 19։ 1Յովհ. 1. 7։ Վահ. 1. 5։ Դ Ղուկ. 1. 74։ Բամ. 6. 13, 22։ 1 Պետ. 4. 2։ Ե Պ. 6. 1։ Զ Պ. 1. 3։ 10. 21։ Է 1 Տիմ. 2. 5։ Ը Պ. 7. 22։ 8.6։ 12.24։ Թ Բամ. 3. 26։ 5. 6։ 1 Պետ. 3. 13։ Ժ Պ. 3. 1։ ԺԱ Դող. 3. 15։ ԺԲ Խուր. 24.6, վէ դարբի։ ԺԳ Խուր. 24. 5, 6, 8։ Ղև. 16. 14, 15, 18։ ԺԴ Ղև. 14. 4, 6, 7, 49, 51, 52։ ԺԵ Խուր. 24. 8։ Մատթ. 26. 28։ ԺԶ Բամ. 29. 12, 36։ Ղև. 8. 15, 19։ 16. 14-16, 18, 19։ ԺԷ Ղև. 17. 11։ ԺԸ Պ. 3. 5։ ԺԹ Պ. 6. 20։ Ի Պ. 8. 2։ ԻԱ Բամ.8. 34։ Պ. 7. 25։ 1 Յովհ. 2. 1։ ԻԲ Այ. 7։ ԻԳ 1 Կոր. 10. 11։ Դող. 4. 4։ Եփես. 1. 10։ ԻԴ Այ. 12։ Պ. 7. 27։ 10. 10։ 1 Պետ. 3. 18։ ԻԵ Թէք. 3. 19։ Վա՝. 3. 20։ [20. 12, 13։ ԻԶ 2 Կոր. 5. 10։ Վահ. ԻԷ 1 Պետ. 2. 24։ 1Յովհ. 3. 5։ [3. 18։ ԻԸ Բամ. 6. 10։ 1 Պետ. 4. 4։ ԻԹ Մատթ. 26. 28։ Բամ. 5. 15։ Լ Տիտ. 2. 13։ 2 Պետ. 3. 11։ ԼԱ Պ. 9. 11։ ԼԲ Կող. 2. 17։ Պ. 8. 5։ 9. 23։ ԼԳ Այ. 14։ ԼԴ Պ. 9. 9։ ԼԵ Ղև. 16. 21։ Պ. 9. 7։ ԼԶ Միք. 6. 6, 7։ Պ. 9. 13։ Այ. 11։ ԼԷ Մէզ. 40. 6, վէ դարբի։ 50. 8, վէ դարբի։ Ես.1.11։ Երեմ.6.20։ Ամովս 5. 21, 22։ ԼԸ Պ. 9. 12։ ԼԹ Յովհ. 17. 19։ Պ. 13. 12։ Մ Ա՝տ. 28.3։ Պ. 7. 27։ ՄԱ Այ. 4։

Digitized by Google

12 թագտիմ էտէր։ Լաքին պու զաթ կիւնահլար ի-
չիւն պիր զէպիհէ թագտիմ էթմիշ օլուպ՝ իլէլէպէտ
13 Ալլահըն սաղընտա օթուրմըշ տըր։ Վէ պունտան
պէօյլէ տիւշմէնլէրինին քէնտի այագլարը ալթընա
14 պասամագ գօնուլմասընա մունթազըր տըր։ Զիրա
թագտիս օլունանլարը պիր գուրպանլէ իլէլէպէտ
15 քէմալէ էրտիրմիշ տիր։ Վէ Րուհ իվ Գուտս տախի
16 շահիտիմիզ տիր։ Զիրա՝ Օլ կիւնլէրտէն սօկրա անլէր
իլէ ՚ագտ էտէճէյիմ ՚ահտ պու տըր, (տէյիւ Բապպ
պույուրըր,) եա՛նի շէրի՛աթըմը գալպլէրինէ գօյուպ
զիհնլէրի իւզէրինէ եազաճաղըմ՝ տէյիւ մուգատտէմա
17 սէօյլէտիգտէն սօկրա, Վէ՝ Անլէրին կիւնահլարընը
վէ ֆըսգլարընը արթըգ թէզզէքքիւր էթմէյէճէյիմ՝
18 ըէ։ Իմտի պունլարընն ՚աֆվը պուլունտուղը թագտիր-
տէ, արթըգ կիւնահ իչիւն գուրպանա հաճէր եօգ տըր։
19 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Յիսուսըն գանըյլէ՝ փէր-
տէտէն, եա՛նի քէնտի թէնինտէն պիզիմ իչիւն հա-
20 զըրլատըղը ՚օլ եէնի վէ տիրի թարիգ իւզրէ, Մագ-
տիսէ կիրմէյէ ՚ճէսարէթիմիզ վէ ՚պէյթ Ուլլահ իւ-
21 զէրինտէ ՚Քեահին ի ա՛զամըմըզ վար իքէն, Գալպ-
լէրիմիզ ՚ֆասիտ զամիրտէն փաքլէնմիշ, ՚վէ ճէսէ-
22 տիմիզ փաք սու իլէ եըյգանմըշ օլարագ, Տօղրու
23 եիւրէք վէ միւքէմմէլ ՚իմանլէ ՚եագլաշալըմ։ ՚Իւմի-
տիմիզին իգրարընը միւհքէմ թութալըմ, ՚զիրա վա՛տ
24 էտէն սատըգ տըր։ Վէ մուհապպէթ վէ էյի ՚ամէլ-
լէրէ թէշվիգ էթմէք իչիւն պիրիպիրիմիզի միւլահազա
25 էտէլիմ. Վէ պա՛զըլարըն ՚ատէթի իւզրէ ՚թէճէմմիւ՛
էթմէմիզի թէրք էթմէյիպ, ՚պախուսուս ՚կիւնիւն
եագլաշտըղընը կէօրտիւքճէ, ըէէ ըէէ՚ճէ նասիհաթ
էտէլիմ։
26 Զիրա ՚հագիգաթը պիլմէքլիյէ նա՛իլ օլտըգտան
սօկրա ՚գաստէն կիւնահ էտէրսէք, արթըգ կիւնահ-
27 լար իչիւն զէպիհէ գալմազ. Անճագ հիւքմ իչիւն
տէհշէթլի պիր ինթիզար իլէ մուխալէֆէթլի էտէնլէրի
28 թէլէֆ էտէճէք օլան ՚աթէշ ղազապը ՚ուէր։ ՚Մովսէ-
սին շէրի՛աթընը թահգիր էթմիշ օլան ատմ ՚իքի
եա իւչ քիմսէնին շէհատէթիյլէ պիլա մէրհամէթ էօ-
29 լիւր. Իպն Ուլլահը այագ ալթընա ալմըշ վէ վասը-
թայսըյլէ թագտիս օլունտըղը ՚՚ահտ գանընը նա-
փաք սայմըշ վէ ՚՚ինայէթ Րուհընա շէթմ էթմիշ օլան
քիմսէ ՚նէ գատար տահա շիտտէթլի պիր ՚ազապա
միւսթահագգ սայըլաճագ տըր՝ զանն էտէրսինիզ։
30 Զիրա՝ ՚Ինթիգամ պէնիմ տիր. ճէզայը պէն վէրի-
րիմ՝ տէյիւ Բապպ պույուրըր. վէ թէքրար՝ ՚Բապպ
քէնտի գավմընը հիւքմ էտէճէք տիր՝ տէյէնի պիլի-
31 րիզ։ ՚Հայյ Ալլահըն էլինէ տիւշմէք գօրգուլը պիր
շէյ տիր։
32 Իմտի էվվէլքի կիւնլէրի, ՚եա՛նի թէնվիր օլուն-
տըգտան սօկրա ՚շիտտէթլի էլէմլէրէ կիրիֆթար օ-
33 լուպ, Պա՛զէն սիթէմլէր վէ մուզայագալարլէ ՚՚ալէմ
թամաշա օլարագ, պա՛զէն պու միսիլլիւ հալտէ պու-
լունանլարա ՚շէրիք օլտըղընըզ վագթը ՚խաթրընը-
34 զա կէթիրինիզ։ Զիւնքի ՚՚մահպուսիյէթիմտէ պանա՛
հէմտէրտ օլուպ՝ ՚սէմավաթտա ա՛լա վէ պագը պիր
մալընըզ մէվճուտ օլտըղընը պիլէրէք, ՚էմվալընըզը
եաղմա օլունմասընա մէսսէրրէթլէ րազի օլտընըզ։
35 Իմտի ՚՚ազիմ միւքեաֆաթը օլան պու ի՛թիմատը-
36 նըզը թէրք էթմէյինիզ։ ՚Զիրա սապը էթմէնիզ լա-
զըմ տըր, թա քի Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտիպ՝
37 ՚վա՛տա նա՛իլ օլասընըզ։ Զիւնքի ՚պիր ազաճըգ վա-
գըթտան սօկրա, ՚կէլէճէք օլան կէլիր վէ կէճիքմէյ-
38 զ։ Վէ՝ ՚Սալիհ իմանլէ եաշայաճագ տըր. Հէմ տէ՝ էկէր
պիրի կէրի չէքիլիր իսէ, ճանըմ անտէն խօշնուտ
39 օլմազ։ Լաքին պիզ հէլաք իչիւն ՚կէրի չէքիլմէք-
լիքտէն տէյիլ, անճագ ՚ճան խէլասը իչիւն իման-
տան ըզ։

ՊԱՊ 11

*Իմանըն նէ օլտըղը։ 6 Պիլա իման Ալլահա մագպուլ օլմանը
զայր ի միւքթին օլտըղը։ 7 Գատիմէլէրտէն օլան պա՛զը մուգատտէմ
Թէմիլ կէՔիրիլէրէք իմանըն գուվվէթ վէ Քէ՚սիրինին իգահը։*

Իմտի իման՝ իւմիտ օլունան շէյլէրին ասլը վէ
2 ՚կէօրիւնմէյէն նէսնէլէրին տէլիլի տիր. Զիրա ՚գա-
տիմլէր պունունլէ հիւսն ի շէհատէթէ մագհար օլ-
տըլար։
3 Իմանլէ ֆէհմ էտէրիզ քի՝ ՚Ալլահըն քէլամըյլէ
՚ալէմլէր թէ՛սիս օլունտը, շէօյլէ քի կէօրիւնէն շէյ-
լէր զահիր օլանտան վիւճուտէ կէլմէտի։
4 Իմանլէ ՚Աբէլ Ալլահա կայէնին ըՔ*ըէյ էր*էյլի-
տէն էֆզալ պիր գուրպան թագտիմ էյլէտի, վէ անըճ
վասըթայսըյլէ սալիհ իտիյինէ շէհատէթ օլունտու
չիւնքի անըն թագտիմլէրի հագգընտա Ալլահ շէհ-

Լ Կող. 3. 1։ Պ. 1. 3։
Ր Մէզ. 110. 1։ Ա՛մալ. 2. 35։ 1 Կոր. 15. 25։ Պ. 1. 13։
Ն Այ. 1։
Ւ Երէմ. 31. 33, 34։ Պ. 8. 10, 12։
Հ Պ. 9. 3։
Յ Յովհ. 10. 9. 14. 6. Պ. 9. 8։
Չ Պ. 9. 8, 12։
Ճ Բամ. 5. 2։ Եփես. 2. 18։ 3. 12։
Ժ 1 Տիմ. 3. 15։
Ի Պ. 4. 14։
Ն Պ. 9. 14։
Լ Եզեկ. 36. 25։
Խ Եփես. 3. 12։ Յակ. 1. 6։
Ծ Պ. 4. 16։
Կ Պ. 4. 14։
Զ 1 Կոր. 1. 9։ 10. 13։ 1 Մէլ. 5. 24։ 2 Մէլ. 3. 3։ Պ. 11. 11։
Ղ Ա՛մալ. 2. 42։ Յուդ. 19։
Մ Բամ. 13. 11։
Ձ Փիլ. 4. 5։ 2 Պետ. 3. 9, 11, 14։
Ղ 2. Պետ. 2. 20, 21։
Ր Ա՛ւտ. 15. 30։ Պ. 6. 6։
Ց Եզեկ. 36. 5։ Սոփ. 1. 18։ 3. 8։ 2 Մէլ. 1. 8։ Պ. 12. 29։
Ւ Պ. 2. 2։
Փ Թէս. 17. 2, 6։ 19. 15։ Մատթ. 18. 16։ Յովհ. 8. 17։ 2 Կոր. 13. 1։
Ք 1 Կոր. 11. 29։ Պ. 13. 20։
Օ Մատ. 12. 31, 32։ Եփես. 4. 30։
Ֆ Պ. 2. 4։ 12. 25։
Թ Թէս. 32. 35։ Բամ. 12. 19։
Բ Թէս. 32. 36։ Մէզ. 50. 4։ 135. 14։
Գ Ղուկ. 12 5։
Դ Պ. 6. 4։
Ե Փիլ. 1. 29, 30։ Կող. 2. 1։
Զ 1 Կոր. 4. 9։
Է Փիլ. 1. 7։ 4. 14։ 1 Մէլ. 2. 14։
Ը Կող. 3. 23։ Պ. 9. 15։ 1 Պետ. 1. 9։ [3 9։
Թ Փիլ. 1. 7։ 2. Տիմ. 1. 16։
*Ծ-ը-ը՝ մահպուսի-
յէթտէ օլանլարա
Ժ Մատթ. 6. 20։ 19. 21։ Ղուկ. 12. 33։ 1 Տիմ 6. 19։
Ի Մատթ. 5. 12։ Ա՛մալ. 5. 41։ Յակ. 1. 2։
Լ Մատթ. 5. 12։ 10. 32։
Խ Ղուկ. 21. 19։ Գաղ. 6. 9։ Պ. 12. 1։
Ծ Կող 3. 23։ Պ. 9. 15։ 1 Պետ. 1. 9։ [3 9։
Կ Ղուկ. 18. 8։ 2 Պետ. 3. 12։
Զ Ամբ. 2. 3, 4։
Ղ Բամ. 1. 17։ Գաղ 3.
Մ 2 Պետ. 2. 20, 21։
Ձ Ա՛մալ. 16. 30, 31։ 5. 9։ 2 Մէլ. 2. 13։
Ր Բամ 8. 24, 25։ 4. 18։ 5. 7։
Ց Այ. 39։
Ւ Թէք 1. 1։ Մէզ. Յովհ. 1. 3։ Պ. 2 Պետ. 3. 5։
Փ Թէք. 4. 4։ 3. 12։

Digitized by Google

տէթ էյլէտի. վէ էօլմիշ իքէն անըն վասըթասըյլէ
տահա սէօյլէյօր:
5 Իմանլէ ըԵնովք էօլիմ կէօրմէմէք իւզրէ նագլ
օլունտու, վէ Ալլահ անը նագլ էթմիշ օլտըղընտան
պուլունմազ իտի. զիրա նագլ օլունմազտան էվվէլ՝
Ալլահա մագպուլ տըր՝ տէյիւ հագգընտա շէհատէթ
6 օլունտու: Լաքին իման օլմատըղը հալտէ մագպուլ
օլմագ դայր ի միւմքին տիր. զիրա Ալլահա եագլա-
շանընն, անըն մէվճուտ իտիյինէ, վէ քէնտինի թալէպ
էտինլէրէ միւքեաֆաթ էտիճի իտիյինէ իման էթմէ-
սի կէրէք տիր:
7 Իմանլէ ըՆոյ տահա կէօրիւնմէյէն շէյլէր հագգըն-
տա վահիյլէ խապէր ալմաղլէ, գօրգուպ քէնտի խա-
նէսինին խէյասը իչիւն ըպիր սէֆինէ ինշա էյլէտի.
վէ անըն վասըթասըյլէ տիւնեա ՚ալէյհինէ հիւքմ
էյլէյիպ՝ ըիմանա կէօրէ օլան սալահընն վարիսի օլտու:
8 ըԱբրահամ վարիս օլաճաղը մահալէ կիթմէյէ
տա՚վէթթ օլունտըղընտա, իմանլէ իթա՚աթ էյլէտի,
վէ նէրէյէ կիտճէյինի պիլմէյէրէք չըգըպ կիթտի:
9 Վա՚տ օլունան տիյարտա ղուրպէթտէ կիպի իմանլէ
միւսաֆիր օլարագ, հէման ըօլ վա՚տընն միրաս շէրիք-
լէրի օլան ըԻսահակ վէ Յակոբ իլէ չատըրլարտա սա-
10 քին օլտու. Զիրա ըթէմէլլի շէհրէ մունթազըր իտի,
քի ՚պունուն մի՚մարը վէ պանիսի Ալլահ տըր:
11 Իմանլէ ՚Սառա քէնտիսի տախի համիլէ գալմագ
իչիւն գուվվէթթ պուլտու, վէ ՚վա՚տ էտէնի սատըգ
՚ատտ էյլէտիյինտէն, ՚եաշը կէչմիշ իքէն տօղուրտու:
12 Պու էճլտէն տախի ըէօլմիւշ հիւքմիւնտէ պուլունան
պիր զաթտան, քէսրէթթ ճիհէթիյլէ ՚կէօյիւն ճըլտըզ-
լարը գատար, վէ տէնիզ քէնարընտա օլան սայըլ-
մազ գում գատար զիւրրիյէթթ օլտու:
13 Պունլարընն ճիւմլէսի ՚վա՚տլարա նա՚իլ օլմամըշ
օլուպ, ֆագաթթ ՚անլէրի ուզագտան կէօրիւպ՝ [ի՚թի-
գատ] վէ մէմնունիյէթլէ գապուլ էտէրէք, ՚զէմին իւ-
զէրինտէ ղարիպ վէ միւսաֆիր օլտըգլարընը իգրար-
14 լէ, իմանտա վէֆաթթ էթտիլէր: Զիրա պէօյլէ շէյ-
լէրի սէօյլէյէնլէր ՚պիր վաթան արատըգլարընը
15 կէօսթէրիրլէր: Վագա՚ա էկէր չըգտըգլարը եէրի թէ-
զէքքիւր էթսէլէր իտի, ՚ավտէթթ էթմէյէ վագըթլարը
16 օլուր իտի: Վէ լաքին շիմտի ա՚լասընա, եա՚նի սէ-
մավիյէ րաղիպ օլուրլար. պու էճլտէն Ալլահ ՚անլէ-
րին Ալլահը տէնիլմէքտէն հիճապ էթմէզ. զիրա
ՙանլէրէ պիր շէհր հազըրլատը:

17 Իմանլէ ըԱբրահամ թէճրիպէ օլունտըգտա Իսա-
հակը թագտիմ էյլէտի, վէ վա՚տլարը ալմըշ օլան,
18 ՙՍէնին նէսլին Իսահակլէ եատ օլունաճագ տըր՝ տէ-
յիւ հագգընտա պույուրըլտըղը ՚պիրիճիք օղլընը
19 թագտիմ էյլէտի: Զիրա ՙԱլլահ ըԱ՚ը էօլիւլէրտէն
տախի իհեա էթմէյէ գատիր տիր՝ տէյիւ տիւշինի-
տիւ վէ օրատան տախի անը թէմմիլէն ալտը:
20 Իմանլէ ՙԻսահակ կէլէճէք շէյլէր հագգընտա Յա-
21 կոբա վէ Եսաւա խայր տու՚ա էյլէտի: Իմանլէ Յա-
կոբ վէֆաթթ էտէր իքէն, ՙՅովսէփին օղուլլարընընն
հէր պիրինէ խայր տու՚ա էյլէտի. վէ ՙքէնտի տէյ-
22 նէյինին ուճընա ՚ույանըպ սէճտէ էյլէտի: Իմանլէ
ՙՅովսէփ վէֆաթթ էտէր իքէն պէնի Իսրայէլին խու-
րուճընը զիքր էթտի, վէ քէնտի քէմիքլէրի հագգըն-
տա վասիյէթթ էյլէտի:
23 ՙՄովսէս տօղտըգտա վալիտէյնի չօճուղընն կիւ-
զել իտիյինի կէօրմէլէրիյլէ, մէլիյին ՙֆէրմանընտան
24 գօրգմայըպ՝ իմանլէ իչ այ անը սագլատըլար: ՙՄով-
սէս քէմալէ վասըլ օլտըգտա, իմանլէ փարաւընըն
գրզընըն օղլու թէսմիյէ օլունմագտան իմթինա՚ էյ-
25 լէտի. Զինքի կիւնահընն ֆանի սէֆասընը սիւրմէք-
տէն իսէ, ՚Ալլահընն գավմը իլէ պէրապէր էզիյէթթ չէք-
26 մէյի տահա էյի սայտը: Վէ ՙՔրիստոսըն սիթթէմինի
Մըսըրընն խազինէյէրինտէն տահա պէօյիւք ղանիլիք
՚ատտ էյլէտի. զիրա ՙմիւքեաֆաթա մունթազըր
27 իտի: Իմանլէ մէլիյին ղազապընտան գօրգմայըպ՝
ըՄըսըր տիյարընը թէրք էյլէտի, չինքի ՙօլ կէօ-
րիւնմէյէն Զաթը կէօրիւր կիպի սէպաթթ էթտի:
28 Իմանլէ ՙպասեքի վէ գան սէրփմէսինի իճրա էյլէ-
տի, թա քի իլք տօղանլարը հէլաք էտէն անլէրէ
տօգունմայա:
29 Իմանլէ ՙՊահր ը Ահմէրտէն գարատան ՚ՀէՀր կիպի
կէչտիլէր. Մըսըրլըլար տախի պունա գալգըշտըգ-
լարընտա ղարգ օլտըլար:
30 Իմանլէ ՙԵրիքովընն սուրլարը, էթրաֆը եէտի կիւն
31 տօլաշըլտըգտան սօկրա երգըլտը: Իմանլէ ՙֆահիշէ
Ռախաբ ճասուսլարը սէլամէն գապուլ էթմիշ օլտը-
ղընտան, ըիմանսըզլար իլէ պէրապէր հէլաք օլմատը:
32 Վէ տահա նէ՞ սէօյլէյէյիմ. զիրա ըԳեդէօն վէ
՚Բարակ վէ ՙՍամփսոն վէ ՙՅեփթայէ վէ ՙԴաւիթթ
վէ ՚Սամուէլ վէ փէյղամպէրլէրտէն պահս էտէճէք
33 օլուր իսէմ, պանա վագըթթ եէթիշմէզ: Անլէր քի Ի-
ման վասըթասըյլէ մէմլէքէթլէր ֆէթհ էթտիլէր,

Թէք. 4. 10։ Մատթ. 23. 35։ Պ. 12. 24։
Թէք. 5. 22, 24։
Թէք. 6. 13, 22։
1. Պետ. 3. 20։
Րօմ. 3. 22։ 4. 13։
Փիլ. 3. 9։
Թէք. 12. 1, 4։ Ա՚մալ. 7. 2-4
Պ. 6. 17։
Թէք. 12 8։ 13. 3, 18։ 18. 1, 9։
Պ. 12. 22։ 13. 14։
Պ. 3. 4։ Վահ. 21. 2, 10։
Թէք. 17. 19։ 18. 11, 14։ 21. 2։
Րօմ. 4. 21։ Պ. 10. 23։
Պագ Դուկ. 1. 36։
Րօմ. 4. 19։ [18։
Թէք. 22. 17։ Րօմ. 4.
Ա.յ. 39։
Ա.յ. 27։ Յովհ. 8. 56։
Թէք. 23. 4։ 47. 9։ 1 Թագ. 29. 15։ Մէզ. 39. 12։ 119. 19։ 1 Պետ. 1. 17։ 2. 11։
Պ. 13. 14։
Խուր. 3. 6, 15։ Մատթ. 22. 32։ Ա՚մալ. 7. 32։
Փիլ. 3. 20։ Պ. 13. 14։
Թէք. 22. 1, 9։
Թէք. 21. 12։ Րօմ. 9. 7։
Ցակ. 2. 21։
Րօմ. 4. 17, 19, 21։
Թէք. 27. 27, 39։
Պ. 10. 35։
Թէք. 48. 5, 16, 20։
Թէք. 47. 31։
Թէք. 50. 24, 25։ Խուր. 13. 19։ [20։
Խուր. 2. 2։ Ա՚մալ. 7.
Խուր. 1. 16, 22։
Խուր. 2. 10, 11։
Մէզ. 84. 10։
Պ. 13. 13։
Պ. 10. 35։
Խուր. 10. 28, 29։ 12. 37։ 13. 17, 18։
Ա.յ. 13։ [իր։
Խուր. 12. 21, վէ պայ-
Խուր. 14. 22, 29։
Ցես. 6. 20։
Ցես. 2. 1։ [25։
Ցես. 6. 23։ Ցակ. 2.
Հաբ. 6. 11։
Հաբ. 4. 6։
Հաբ. 13. 24։
Հաբ. 11. 1։ 12. 7։
1 Մխլ. 16. 1, 13։ 17. 45։
1 Մխլ. 1 20։ 12. 20։

Digitized by Google

սալահ իշլէտիլէր, Կվա՛տլարա նա՛իլ օլտըլար, Հարս-
34 լանլարըն աղըզլարընը գափատըլար, ՅԱթէշին շիտ-
տէթինի սէօնտիւրտիւլէր, Ղգըլըճ աղզընտան գուր-
թուլտըլար, Ձզա՛իֆլիքտէն գուվվէթլէնտիլէր, ճէնք-
տէ գուվվէթլի օլտըլար, Ճէնէպիլէրին օրտուլարընը
35 պօզտըլար, Նսիսվան քէնտի էօլիւլէրինի գըյամ էթ-
միշ ալտըլար. պա՛զըլար իսէ էֆզալ գըյամէթէ
նա՛իլ օլմագ իւզրէ՝ նէճաթը գապուլ էթմէյիպ՝ Ղի-
36 քէնճէ չէքտիլէր: Պաշգալարը իսթիհզա վէ տարպ-
լար, հէմ տէ Կպէնտլէր վէ մահպուսիյէթ թէճրի-
37 պէլէրինէ տիւչար օլտըլար: Ըթաշլանտըլար, տէս-
թէրէ իլէ պիչիլտիւլէր, թէճրիպէ օլունտըլար, գը-
լըճլէ գաթլ օլունարագ էօլտիւլէր, եօգսուլլըգ վէ
մուզայագա վէ ճէֆայա տիւչար օլարագ, Կգօյուն
փօսթլարը վէ քէչի տէրիւէրի կիյէրէք Ըտօլաշտըլար.
38 (Տիւնեա անլէրէ լայըգ տէյիլ իտի.) չէօլլէրտէ վէ
տաղլարտա վէ մաղարալարտա վէ եէրին Կինլէրինտէ
ավարէ կէզտիլիր:
39 Վէ պունլարընն ճիւմլէսի իման վասըթասըյլէ
Ըհիւսն ի շէհատէթէ մալիք օլտըլար իսէ տէ, վա՛տա
40 նա՛իլ օլմատըլար. Զիրա Ալլահ Ըպիզիմ հագգըմըզ-
տա էֆզալ պիր շէյ թէտարիք էթմիշ տիր, թա քի
անլէր պիզ օլմայընճա Կքէմալէ վասըլ օլմայալար:

ՊԱՊ 12

Բէտուլլն միւ՛մինլէրի իմանտա սէլպաթ էթմէյէ վէ ատպր ու թագ-վայա ՔէչվԻզ էթմէսի, 22 Ա՛նտ ը ճէտիտին Ա՛նտ ը ՚ատիգտէն էֆ-զալ օլտըղը:

Իմտի պու գատար շահիտ էթրաֆըմըզը պու-
լութ կիպի ալմըշ օլմաղլէ, Ըհէր աղըրլըղը վէ Կէչ
գօլայճա իհաթէ էտէն կիւնահը թէրք էտիպ՝ էօնիւ-
միւզէ գօնուլան եարըշտա, իմանը պաշլայան վէ
թէքմիլ էտէն Յիսուսա նազար էտէրէք, Ըսապրլէ
2 Կգօշալըմ. Օլ քի Ըէօնիւնէ գօնուլան Կմէսէրրէֆ իչիւն
հագարէթի պիր շէյ ՚ատտ էթմէյէրէք, խաչա թէ-
համմիւլ էյլէտիքտէն սօկրա՝ Ալլահըն թախթրընն
սաղընտա օթուրտու:
3 Իմտի կիւնահքեարլար թարաֆընտան քէնտի ՚ա-
լէյհինտէ վուգու՛ պուլան պու միսիլլիւ մուվալէֆէթէ
թէհամմիւլ էտէնի Ըթէֆէքքիւր էտինիզ, քի Կճան-
4 լարընըզ ՚ածիզ վէ եօրղուն օլմայա: Ըկիւնահա գար-

Ձ 2 Միւլ. 7. 11, վէ ղայրի։
Հ Հաք.14.5,6։ 1 Միւլ 17. 34, 35։ Դան. 6. 22։
Յ Դան. 3. 25։
Ղ 1 Միւլ.20.1։ 3 Միւլ. 19. 3։ 4 Միւլ. 6. 16։
Շ 4Միւլ.20.7, վէ ղայրի։ Ցոբ 42,10։ Մէզ.6.8։
Չ Հաք.15.8,15։1Միւլ. 14. 13, վէ ղայրի։ 17. 51, 52։
Ո 2Միւլ.8.1, վէղայրի։
Ջ 3Միւլ.17.22։4Միւլ. 4. 35։
Ռ Ա՛մալ. 22. 25։
Ս Թէք. 39. 20։ Երեմ. 20. 2։ 37. 15։
Վ 3Միւլ.21.13։2Թէվ. 24. 21։ Ա՛մալ.7. 58։ 14. 19։ [4։
Տ 4Միւլ.1.8։Մատթ.3.
Ր Պագ Զաք. 13. 4։
Ց 3 Միւլ. 18. 4։ 19. 9։
Ւ Այ. 2. 13։
Ու Պ. 7. 22։ 8. 6։
Փ Պ. 5. 9։ 12. 23։ Վահ. 6. 11։
Ք Կող.3. 8։ 1Պետ. 2.1։
Օ Ցոբ 5.17։ Էմս.3.11։
Ֆ 1 Կոր. 9. 24։ Փիլ. 3. 13, 14։
Ա Մէզ. 110. 1։ Պ. 1. 3,13։8.1։1Պետ.3.22։
Բ Ղուկ. 24. 26։ Փիլ. 2.8, վէ ղայրի։ 1Պետ. 1. 11։
Գ Մատթ. 10. 24, 25։ Յովհ. 15. 20։
Դ Դաղ. 6. 9։
Ե 1 Կոր. 10. 13։ Պ. 10. 32-34։
Զ Ցոբ 5.17։ Էմս.3.11։
Է Մէզ. 94. 12։ 119. 75։ Էմս. 3. 12։ Ցակ. 1. 12։ Վահ. 3. 19։
Ը Թէս. 8. 5։ 2. Միւլ. 7. 14։ Էմս. 13. 24։ 19. 18։ 23. 13։
Թ Մէզ. 73. 14։ 1 Պետ. 5. 9։
Ժ Ա՛տ. 16. 22։ 27. 16։ Ցոբ 12. 10։ Վա՛. 12. 7։ Ես. 42. 5։ 57. 16։ Զաք. 12. 1։
Ի Ղեւ. 11. 44։ 19. 2։ 1 Պետ. 1. 15, 16։
Լ Ցակ. 3. 18։
Խ Ցոբ 4.3, 4։ Ես. 35.3։
Ծ Էմս. 4. 26, 27։
Կ Դաղ. 6. 1։
Հ Մէզ.34. 14։ Րամ.12. 18։14.19։2Տիմ.2.22։
Ձ Մատթ. 5. 8։ 2 Կոր. 7. 1։ Եփես. 5. 5։
Ղ 2 Կոր.6.1։ Դաղ. 5.4։
Շ Թէս.29. 18։ Պ.3.12։
Չ Եփես. 5. 3։ Կող. 3. 5։ 1 Մէլ. 4. 3։
Ո Թէք. 25. 33։
Ջ Թէք. 27. 34, 36,38։
Ռ Պ. 6. 6։
Ս Խուր. 19. 12,18,19։ 20. 18։ Թէս. 4. 11։ 5. 22։ Րամ. 6. 14։ 8։ 15։ 2 Տիմ. 1. 7.

Digitized by Google

ղը ճիհատ էտէրէք, գան Ըէօ+Ֆէ+ տէրէճէսինէ գա-
5 տար տահա մուգավէմէթ էթմէտինիզ: Վէ՝ Ըէյ օղլըմ,
Բապըրն թէ՛տիպինի թահգիր էթմէ, վէ անըն թա-
րաֆընտան թէքտիր օլունտըղընտա ՚ածիզ գալմա:
6 Զիրա Ըբապ սէվտիյինի թէ՛տիպ էտէր, վէ գապուլ
էթտիյի հէր օղլու տարպ էտէր՝ տէյէրէք, օղուլլարա
Ըէօյէէ կիպի սիզէ վէրիլէն նասիհաթը ունութտընղը:
7 Կեկէր թէ՛տիպէ թէհամմիւլ էտէր իսէնիզ, Ալլահ սի-
զէ օղուլլարա կիպի մու՛ամէլէ էտէր. զիրա հաՙնկը
8 օղուլ վար քի փէտէրի անը թէ՛տիպ էթմէզ: Ամմա
էկէր Կճիւմլէնին հիսսէտար օլտըղը թէ՛տիպտէն
մահրում իսէնիզ, օլ թագտիրտէ օղուլ օլմայըպ՝
9 հարամզատէ սինիզ: Հէմ տախի ճէսէտիմիզին փէ-
տէրլէրի պիզիմ միւ՛տտիպիմիզ օլտըգլարը հալ-
տէ Ըէյէէ հիւրմէթ էտէր իտիք. Կնէ գատար զիյատէ
եաշամագ իչիւն րուհլարըն փէտէրինէ իթա՛աթ էթ-
10 մէլի իզ: Զիրա պունլար քէնտիլէրինէ խօշ կէօրինւ-
տիյինէ կէօրէ պիր ազ վագըթ թէ՛տիպ էտէրլէր իտի,
լաքին Ալլահ ՚գուտսիյէթինէ հիսսէտար օլալըմ տէյիւ
11 մէնճա՛աթ իչիւն էտէր: Վագա՛տ հէր պիր թէ՛տիպ
քէնտի վագթընտա մէսէրրէթէ տէյիլ, անճագ քէ-
տէրէ սէպէպ կէօրինիւր. Կամմա սօկրա, անընլէ
թէրպիյէ օլունմըշ օլանլարա սալահըն սէլամէթ սէ-
մէրէսինի հուսուլէ կէթիրիր:
12 Ըպու էճլտէն զա՛իֆ էլլէրի վէ թագաթսըզ տիզ-
13 լէրի գուվվէթլէնտիրինիզ: ՚Վէ այագլարընըզ իչիւն
տօղրու եօլլար եափընըզ, թա քի թօփալ օլան սափ-
14 մայըպ՝ Կանճագ շիճա պուլա: Ձճիւմլէ իլէ սէլամէթ
իւզրէ պուլունմաղա վէ գուտսիյէթէ սա՛յ էտինիզ,
Ձչինքի պու օլմագսըզընն հիչ պիր քիմսէ Բապպր
15 կէօրմէյէճէք տիր: Վէ տիգգաթ էտինիզ, ՚օլմայա քի
պիր քիմսէ Ալլահընն ՚ինայէթինտէն մահրում գալա.
Կօլմայա քի պիր աճը քէօք ֆիլիզլէնէրէք իզթիրապ
վէրէ, վէ նիչէլէր անըն վասըթասըյլէ իճսատ օլունա:
16 ԿՕլմայա քի պիր քիմսէ զինաքեար վէ եախօտ Ըպիր
թա՛ամ պէտէլինէ պիւքիւրիյյէթ հագգընը սաթան
17 Եսաւ կիպի թագվասըզ օլա: Կզիրա պիլիրսինիզ քի
սօկրատան պէրէքէթէ վարիս օլմագ իսթէտի իսէ
տէ, րէտտ օլունտու. չինքի կէօզ եաշլարըյլէ արատը
իսէ տէ, Ըթէպտիլ ի նիյէթէ ֆուրսաթ պուլմատը:
18 Զիրա սիզ Կտօգունըլըր վէ աթէշլէ եանար պիր

տաղա վէ տիմանա վէ զուլմէթէ վէ գասըրղայա,
19 Վէ սուր սէտասընա վէ իշիտէն քիմսէյէր արթըգ
-քէնտիլէրէ քէլամըն սէօյլէնիլմէմէսի իչիւն եալվար-
տըգլարը սէօզլէրին սէտասընա եագլաշմատընըզ։
20 Զիրա՝ -Էկէր տաղա ճանվէր պիլէ տօգունսա, րէհմ
օլունսուն՝ [եախօտ օգլէ վուրուլսըն՝] տէյիւ պույու-
21 ըղլան էմրէ թէհամմիւլ էտէմէտիլէր։ Էվէ միւշահէտէ
օլունան՝ օլ տէրէճէ հէյպէթլի իտի քի Մովսէս՝ Ղա-
22 յէթլէ գօրգար վէ թիթրէրիմ՝ տէտի։ -Ձաքին սիզ Սի-
օն տաղընա, էվէ հայյ Ալլահընը շէհրի օլան սէմավի
23 Երուսաղէմէ, ՚վէ նիչէ պիկլէրճէ մէլէքլէրէ, Վէ -սէ-
մավաթտա գայտ օլունմըշ ֆիլք տօղմուշլարընը ՚ա-
զիմ ճէմա՚աթ վէ քիլիսէսինէ, ՚վէ ճիւմլէսինը Հաքիմի
օլան Ալլահա, վէ ՚քէմալէ վասլ օլմուշ սալիհլէրին
24 րուհլարընա, ֆՎէ ՚ահատ ը ճէտիտին Միյանճըսը Յի-
սուսա, վէ -Աբէլին բ-ընտան էֆզալ շէյլէր սէօյլէ-
յէն էսէրփմէքլիք գանընա եագլաշտընըզ։
25 Սագընընըզ, սէօյլէյէնի րէտտ էթմէյէսինիզ, էզի-
րա անլէր եէր իւզէրինտէ իլհամլէ սէօյլէյէնի րէտտ
էթտիքլէրի հալտէ գուրթուլմատըլար իսէ, նէ գա-
տար զիյատէ պիզ սէմավաթտան սէօյլէյէնտէն եիւզ
26 չէվիրտիյիմիզ հալտէ բ-ըլ-յ-ճ-ուշ. -Քի անընն
սէտասը օ զէման զէմինի սարտը, շիմտի իսէ՝ էՊէն
պիր տէֆ՚ա տահա եալընըզ զէմինի տէյիլ, անճագ
սէմայը տախի սարսարըմ՝՝ տէյէրէք վա՚տ պույուր-
27 տու։ Վէ պու՝ Պիր տէֆ՚ա տահա -ե-էյէ՝ սարսըլմազ
շէյլէրին պագը գալմասը իչիւն, եափըլմըշ շէյլէր
կիպի -սարսըլըը շէյլէրին թէպտիլինէ տէլալէթ է-
28 տէր։ Պու էճլտէն սարսըլմազ պիր մէլէքիւթ ալմըշ
օլարագ, օլ ՚ինայէթէ նա՚իլ օլալըմ, քի անընն վասը-
թասըյլէ Ալլահա մագպուլ թարզ իւզրէ հիւրմէթ վէ
29 թագվա իլէ ՚իպատէթ էտէյիմ. էՁիւնքի Ալլահըմըզ
իֆնա էտէր աթէշ տիր։

ՊԱՊ 13

Գարնտաշ մուհապպէթի տա՚իմի օլսուն։ (2)էՄիւ-

- Խուր. 20. 19։ Թէս. 5. 5, 25։ 18. 16։
- Խուր. 19. 13։
- Խուր. 19. 16։
- Դաղ. 4. 26։ Վահ. 3. 12։ 21. 2, 10։
- Փիլ. 3. 20։
- Թէս. 33. 2։ Մէզ. 68. 17։ Յուդ. 15։
- Ղուկ. 10. 20։ Փիլ. 4. 3։ Վահ. 13. 8։
- Խուր. 4. 22։ Յակ. 1. 18։ Վահ. 14. 4։
- Թէք. 18. 25։ Մէզ. 94. 2։
- Փիլ. 3. 12։ Պ. 11. 40։
- Պ. 8. 6։ 9. 15։
- Թէք. 4. 10։ Պ. 11. 4։
- 1 Պետ. 1. 1։
- Պ. 2. 2, 3։ 3. 17։ 10. 28, 29։
- Խուր. 19. 18։
- Մաղ. 2. 6։
- Մէզ. 102. 26։ Մատթ. 24. 35։ 2 Պետ. 3. 10։ Վահ. 21. 1։
- Խուր. 24. 17։ Թէս. 4. 24։ 9. 3։ Մէզ. 50. 3։ 97. 3։ Ես. 66. 15։ 2 Մէլ. 1. 8։ Պ. 10. 27։

——

- Րօմ. 12. 10։ 1 Մէլ. 4. 9։ 1 Պետ. 1. 22։ 2. 17։ 3. 8։ 4. 8։ 2 Պետ. 1. 7։ 1 Յովհ. 3. 11, վէ ղայրի։ 4. 7, 20, 21։
- Մատթ. 25. 35։ Րօմ. 12. 13։ 1 Տիմ. 3. 2։ 1 Պետ. 4. 9։
- Թէք. 18. 3։ 19. 2։
- Մատթ. 25. 36։ Րօմ. 12. 15։ 1 Կոր. 12. 26։ Կող. 4. 18։ 1 Պետ. 3. 8։
- 1 Կոր. 6. 9։ Դաղ. 5. 19, 21։ Եփես. 5. 5։ Կող. 3. 5, 6։ Վահ. 22. 15։
- Մատթ. 6. 25, 34։ Փիլ. 4. 11, 12։ 1 Տիմ. 6. 6, 8։
- Թէք. 28. 15։ Թէս. 31. 6, 8։ Յես. 1. 5։ 1 Թէվ. 28. 20։ Մէզ. 37. 25։
- Մէզ. 27. 1։ 56. 4, 11, 12։ 118. 6։
- Այ. 17։
- Պ. 6. 11։
- Յովհ. 8. 58։ Պ. 1. 12։ Վահ. 1. 4։
- Եփես. 4. 14։ 5. 6։ Կող. 2. 4, 8։ 1 Յովհ. 4. 1։
- Րօմ. 14. 17։ Կող. 2. 16։ 1 Տիմ. 4. 3։
- 1 Կոր. 9. 13։ 10. 18։
- Խուր. 29. 14։ Ղեւ. 4. 11, 12, 21։ 6. 30։ 9. 11։ 16. 27։ Ա՚տ. 19. 3։
- Յովհ. 19. 17, 18։ Ա՚մալ. 7. 58։
- Պ. 11. 26։ 1 Պետ. 4. 14։
- Միք. 2. 10։ Փիլ. 3. 20։ Պ. 11. 10, 16։ 12. 22։
- Եփես. 5. 20։ 1 Պետ. 2. 5։
- Ղեւ. 7. 12։ Մէզ. 50. 14, 23։ 69. 30, 31։ 107. 22։ 116. 17։
- Ովս. 14. 2։
- Րօմ. 12. 13։
- 2 Կոր. 9. 12։ Փիլ. 4. 18։ Պ. 6. 10։
- Փիլ. 2. 29։ 1 Մէլ. 5. 12։ 1 Տիմ. 5. 17։ Այ. 7։

Digitized by Google

ՀՃանլարընըզ իչիւն ույանըգ տուրուրլար, թա քի պունու ահ վահլէ տէյիլ, (զիրա օ սիզէ ֆա՛իտէսիզ
18 օլուր,) անճագ մէսէրէթլէ էտէլէր: ՀՊիզիմ իչիւն տու՛ա էյլէյինիզ. զիրա հէր խուսուստա հիւսն ի մու՛ամէլէ էթմէք մագսէտինտէ պուլունարագ, Ըսա-
19 լիհ զամիրիմիզ օլտրղընա ի՛թիմատրմըզ վար, Խուսուսա Հպունու էթմէնիզի րէճա էտէրիմ, թա քի եաընընզա պիր ան էվվէլ ի՛ատէ օլունայրմ:
20 ՀՎէ սէլամէթ մէնպա՛ը օլան Ալլահ, քի Հէպէտի ՛ահտրն գանըյլէ Հգօյունլարըն ՛ազիմ Զօպանը օլան
21 ՀՐապպըմըզ Յիսուսը էօլիւէրտէն իհեա էյլէտի, ՀՔէնտի իրատէթինի իճրա էթմէնիզ իչիւն, Հսիզի հէր էյի ՛ամէլտէ քեամիլ գրլըպ՝ Հքէնտի հուզուրընտա

Ը եզեկ. 3. 17, 33. 2, 7, Ա՛մալ. 20. 26, 28,
Թ Բամ. 15. 31, Եփես. 6. 19, Կող. 4. 3, 1 Մէլ. 5. 25, 2 Մէլ. 3. 1,
Ժ Ա՛մալ. 23. 1, 24. 16, 2 Կոր. 1. 12,
ԺԱ Փիլիմ. 22, [5. 23,
ԺԲ Բամ. 15. 33, 1 Մէլ. 5. 4,
ԺԳ Զաք. 9. 11, Պ. 10. 29,
ԺԴ Ես. 40. 11, եզեկ. 34. 23, 37. 24, Յովհ. 10. 11, 14, 1 Պետ. 2. 25,
ԺԵ Ա՛մալ. 2. 24, 32, Բամ. 4. 24, 8. 11, 1 Կոր. 6. 14, 15. 15, 2 Կոր. 4. 14, Դաղ. 1. 1, Կող. 2. 12, 1 Մէլ. 1. 10, 1 Պետ. 1. 21,
ԺԶ 2 Մէլ. 2. 17, 1 Պետ. 5. 10,
ԺԷ Փիլ. 2. 13,
ԺԸ Դաղ. 1. 5, 2 Տիմ. 4. 18, Վահ. 1. 6,
ԺԹ 1 Պետ. 5. 12,
Ի 1 Մէլ. 3. 2,
ԻԱ Այ. 7, 17,
ԻԲ Տիտ. 3. 15,

ՅԱԿՈԲՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ ՆՈՒՄՈՒՄԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յակոբոս րէսուլըն սէլամը: 2 Թէնրիպէէրի մէսէրրէթ ՛ատտ էյլէմէք, 5 վէ հիքմէթի իման իլէ Ալլահտան տիլէմէք, 9 վէ զէնկին-լիքլէ իֆթիխար էմմէք վաճիպ օլտրղը: 13 Ալլահըն պիր քիմսէյի իղվա էմմէտիյի: 17 Հէր էյի ՛ամիյէ Ալլահտան օլտրղը: 19 Քէլամը տինլէմէք, 22 վէ մուճէպինճէ ՛ամէլ էմմէք վաճիպ օլտրղը: 26 Հազիգի տիյանէթին պա՛զը ՛ալամէթլէրի:

ՀԱլլահըն վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոսըն գուլու
Ը Յակոբոս Ժտաղըլմըշ օլան Ժօն իքի սրպթա սէլամ էտէր:
2 Էյ պիրատէրլէրիմ, Ժտիւրլիւ տիւրլիւ թէնրիպէյլէրէ տիւշար օլտրղընըզ զէման՝ Ժանը քիւլլիյէն մէսէրրէթ
3 ՛ատտ էյլէյինիզ. ԺՉինքի իմանընըզըն իմթիհանը
4 սապր հուսուլէ կէթիրտիյինի պիլիրսինիզ: Ամմա պիր շէյտէ նօգսանընըզ օլմայարագ, քեամիլ վէ թամմ օլմանըզ իչիւն՝ սապրըն ՛ամէլի միւքէմմէլ օլսուն:
5 ԺՎէ էկէր սիզտէն պիրինին հիքմէթտէ նօգսանը վար իսէ, թա՛եիպ էթմէյէրէք ճիւմլէյէ ղանիլիքլէ

Ա Տիտ. 1. 1,
Բ Ա՛մալ. 12. 17, 15. 13, Դաղ. 1. 19, 2. 9, Յուդ. 1,
Գ Թէս. 32. 27, Յովհ. 7. 35, Ա՛մալ. 2. 5, 8. 1, 1 Պետ. 1. 2,
Դ Ա՛մալ. 26. 6,
Ե 1 Պետ. 1. 6,
Զ Մատթ. 5. 12, Ա՛մալ. 5. 41, ՛Իպր. 10. 34, 1 Պետ. 4. 13, 16,
Է Բամ. 5. 3,
Ը 3 Միւլ. 3. 9, 11, 12, Էմս. 2. 3,
Թ Մատթ. 7. 7, 21. 22, Մարկ. 11. 24, Ղուկ. 11. 9, Յովհ. 14. 13, 15. 7, 16. 23,
Ժ Երեմ. 29. 12, 1 Յովհ. 5. 14, 15 [2. 8,
ԺԱ Մարկ. 11. 24, 1 Տիմ. 2. 8,
ԺԲ Պ. 4. 8,
ԺԳ Յոբ 14. 2, Մէզ. 37. 2, 90. 5, 6, 102. 11, 103. 15, Ես. 40. 6, 1 Կոր. 7. 31, Պ. 4. 14, 1 Պետ. 1. 24, 1 Յովհ. 2. 17,
ԺԴ Յոբ 5. 17, Էմս. 3. 11, 12, ՛Իպր. 12. 5, Վահ. 3. 19,
ԺԵ Մատթ. 10. 22, 19. 28, 29, Պ. 2. 5,

Digitized by Google

13 ²հայաթ թաճրնը ալաճագ տըր: Հիչ պիր քիմսէ իղ-
վայա տիւչար օլտրղընտա, Ալլահ թարաֆընտան
իղվա օլունույօրըմ՝ տէմէսին. զիրա Ալլահ քէօթիւ
շէյլէրլէ նէ իղվա օլունուր, նէ տէ քէնտիսի պիրինի
14 իղվա էտէր: Լաքին հէր քէս քէնտի շէհվէթինտէն
ճէզպ օլունուպ ալտանմասըյլէ իղվայա տիւշէր:
15 ³Պա՛տէհու շէհվէթ համիլէ օլուպ՝ կիւնահ տօղուրուր,
վէ կիւնահ քէմալընը պուպտրգտա, ⁴էօլիւմ տօղու-
16 րուր: Էյ սէվկիւլիւ պիրատէրլէրիմ, ալտանմայընըզ:
17 ⁵Հէր էյի ՚աթիյէ վէ հէր քեամիլ մէվհիպէ եօգաըր-
տան օլուպ՝ նուրլար փէտէրինտէն նիւզուլ էտէր. ՚ան-
տէ թէղայյիւր, եախօտ թէպէտտիվլ կէօլկէսի եօգ
18 տըր: ⁶Օ տախի միւրատընա կէօրէ, ⁷քէնտի մախ-
լուգաթընըն ⁸պիր նէվ՚ թուրֆանտըսը օլմամըզ իչին
պիզի հագիգաթ քէլամըյլէ թէվլիտ էյլէտի:
19 Իմտի, էյ սէվկիւլիւ պիրատէրլէրիմ, ⁹հէր ատէմ
իշիթմէքտէ չապուգ, ¹⁰սէօյլէմէքտէ եավաշ, ¹¹ղա-
20 զապտա եավաշ օլսուն: Զիրա ատէմին ղազապը Ալ-
21 լահընն սալահընը իճրա էթմէզ: ¹²Պու ՚ճճլտէն հէր նա-
փաքիյի վէ շէրրին չօգուտղընը թէրք էտիպ՝ տէրու-
նինիզտէ էքիւմիշ վէ ճանընըզը ¹³խէլաս էթմէյէ գա-
տիր օլան քէլամը հիլմէյէ գապուվ էտինիզ:
22 Լաքին քէնտի քէնտինիզի ալտատարագ՝ ¹⁴քէլա-
մընն եալընըզ իշիտիճիլէրի օլմայըպ՝ անընն իճրա է-
23 տիճիլէրի օլունըզ: ¹⁵Զիրա էկէր պիր քիմսէ քէլամընն
իշիտիճիսի օլուպ տա՝ իճրա էտիճիսի տէյիլ իսէ, ա-
յինէտէ քէնտի ասըլ եիւզիւնէ պագան ատէմէ պէկզէր:
24 Զիւնքի քէնտի քէնտինէ պագըպ կիթտիքտէն սօկրա,
25 տէր՚ագապ նէ շէյբ իտիյինի ունութտու: ¹⁶Լաքին
հուրրիյէթին քեամիլ շէրի՚աթընա ¹⁷տիգգաթ էտիպ
տէվամ էտէն քիմսէ, իշիտիր ունուտըր օլմայըպ, ան-
ճագ ՚ամէլի իճրա էտէն օլմաղէ, քէնտի ՚ամէլինտէ
26 ¹⁸միւպարէք օլաճագ տըր: Էկէր [արանըզտա] պիր
քիմսէ քէնտինի տինտար զանն էտէր տէ, քէնտի ¹⁹տի-
լինի զապթ էթմէյիպ՝ քէնտի գալպինի ալտատըր ի-
27 սէ, պունուն տիյանէթի պաթրլ տըր: Փէտէր Ալլա-
հըն ՚ինտինտէ փաք վէ լէքէսիզ տիյանէթ պու տըր.
եա՛նի ²⁰եէթիմլէր իլէ տուկ գարըլարը մուզայագա-
լարընտա զիյարէթ էթմէք, վէ քէնտի ²¹նէֆսինի տիւ-
եատան լէքէսիզ հրֆզ էթմէք տիր:

ՊԱՊ 2

Խաթրա րի՚այէթ էմէք ՚ամ՚իզ օլմատըղը: 10 Պիւթիւն շէրի՚աթը հըֆզ էմէք վաճիպ օլտըղը: 14 Իմանըն պիլա ՚ամէլ էօլիւ սայըլ-տըղը. 19 վէ պունա շէյթանլարըն վէ Աբրահամըն վէ Ռախաթըն իմանլարընընն տէվլի կէնիրիլտիյի:

Էյ պիրատէրլէրիմ, ²զուլ ճէլալ Բապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսըն իմանընը ³խաթրա րի՚այէթ էտէ-
2 րէք թուլթմայընըզ: Զիրա էկէր ճէմ՚աթընըզա ալ-
թուն եիւզիւքլիւ վէ միւզէյյէն էլպիսէլի պիր ատէմ
կիրիպ տէ՝ քիրլի էլպիսէլի պիր ֆագիր տախի կի-
3 րէճէք օլուր իսէ, վէ սիզ միւզէյյէն էլպիսէյի կիյ-
միշ օլանա րի՚այէթ էտէրէք՝ Սէն պուրատա ՚իզզէթ-
լէ օթուր՝ տէյիպ տէ, օլ ֆագիրէ՝ Սէն օրատա տուր,
եախօտ՝ Շուրատա պասամաղընմընն եանընտա օթուր՝
4 տէյճէճէք օլուր իսէնիզ, Պէյնինիզտէ թէֆրիգ էթմէ՚զ
մի սինիզ, վէ քէօթիւ էֆքեարըը հաքիմլէր օլմաճ մը
5 սընընզ: Տինկէյինիզ, էյ սէվկիւլիւ պիրատէրլէրիմ,
Ալլահ ⁴պու տիւնեանընն ֆագիրլէրինի ⁵իմանտա զէն-
կին վէ ⁶քէնտինի սէվէնլէրէ վա՚տ էթտիյի մէլէքիւ-
թիւն վարիսլէրի օլաճագ օլանլարը ինթիխապ էթ-
6 մէտի մի: ⁷Սիզ իսէ ֆագիրի թահգիր էթտինիզ. սիզէ
մուսալլաթ օլանլար զէնկինլէր տէյիլ մի տիր, ⁸վէ
սիզի մահքէմլէրէ չէքէնլէր անլէր տէյիլ մի տիր:
7 Թէսմիյէ օլունտրղընըզ իսմ՚ի շէրիֆէ քիւֆր էտէն
8 անլէր տէյիլլէր մի: Իմտի էկէր քիթապա կէօրէ՝
⁹գօնշընկը քէնտին կիպի սէվէսին՝ տէյիւ պույուրան
միլիւքեանէ շէրի՚աթը իճրա էտէրսէնիզ, էյի էտէր-
9 սինիզ: ¹⁰Ամմա էկէր խաթրա րի՚այէթ էթմէքտէ պու-
լունուր իսէնիզ, կիւնահ իշլէյիպ շէրի՚աթ թարա-
ֆընտան գապահաթլը կիպի թա՚ղիր օլունուրսընըզ:
10 Զիրա հէր քիմ պիւթիւն շէրի՚աթը հրֆզ էտիպ՝ պիր
շէյտէ խաթա էտէճէք օլուր իսէ, ¹¹ճիւմլէսինէ սուչլու
11 օլմուշ օլուր: Զիրա՝ ¹²Զինա էթմէյէսին՝ տէյէն քէզա-
լիք՝ Գաթլ էթմէյէսին՝ տէտի. իմտի էկէր զինա էթմէ-
յիպ տէ գաթլ էտէր իսէն, շէրի՚աթը թէճավուզ էթմիշ
12 օլուրսըն: ¹³Հուրրիյէթ շէրի՚աթը մուճէպինճէ մուհա-
քէմէ օլունաճագ քիմսէյէր կիպի սէօյլէյինիզ վէ իշ-
13 լէյինիզ: ¹⁴Զիրա մէրհամէթ էթմէմիշ օլանա պիլա
մէրհամէթ հիւքմ օլաճագ տըր. ¹⁵վէ մէրհամէթ հիւքմ
՚ալէյհինէ իֆթիխար էտէր:
14 Էյ պիրատէրլէրիմ, էկէր պիր քիմսէ՝ Իմանըմ վար՝

---

4 1 Կոր. 9. 25։ 2 Տիմ. 4. 8։ Փ. 2. 5։ 1 Պետ. 5. 4։ Վահ. 2. 10։
3 Յոբ. 15. 35։ Մտ. 7. 14։
5 Իսա. 6. 21, 23։
6 Յովհ. 3. 27։ 1 Կոր. 4. 7։
7 Ա՛տ. 23. 19։ 1 Մխ. 15. 29։ Մտ. 3. 6։ Իսա. 11. 29։
9 Յովհ. 1. 13։ 3. 3։ 1 Կոր. 4. 15։ 1 Պետ. 1. 23։
10 Երեմ. 2. 3։ Վահ. 14. 4։ Եվես. 1. 12։
11 Վա՛տ. 5. 1։
12 Էսա. 10. 19։ 17. 27։ Վա՛տ. 5. 2։
13 Էսա. 14. 17։ 16. 32։ Վա՛տ. 7. 9։
14 Կող. 3. 8։ 1 Պետ. 2. 1։
15 Ա՛մտ. 13. 26։ Իսա. 1. 16։ 1 Կոր. 15. 2։ Եվես. 1. 13։ Տիտ. 2. 11։ Իսպ. 2. 4։ 1 Պետ. 1. 9։
16 Մատ. 7. 21։ Ղուկ. 6. 46։ 11. 28։ Իսա. 2. 13։ 1 Յովհ. 3. 7։
17 Ղուկ. 6. 47, վէ պայ-բին Պաղ Փ. 2. 14, վէ պայբին
18 Փ. 2. 12։
19 2 Կոր. 3. 18։
20 Յովհ. 13. 17։
21 Մխ. 13. 34։ 39. 1։ 1 Պետ. 3. 10։
22 Ես. 1. 16, 17։ 58. 6, 7։ Մատ. 25. 36։
24 Իսա. 12. 2։ Փ. 4. 4։ 1 Յովհ. 5. 18։

---

25 1 Կոր. 2. 8։
26 Ղևտ. 19. 15։ Թէս. 1. 17։ 16. 19։ Էսա. 24. 23։ 28. 21։ Մատ. 22. 16։ Այ. 9։ Յուդ. 16։
27 Յովհ. 7. 48։ 1 Կոր. 1. 26, 28։
28 Ղուկ. 12. 21։ 1 Տիմ. 6. 18։ Վահ. 2. 9։
29 Խուր. 20. 6։ 1 Մխ. 2. 30։ Էսա. 8. 17։ Մատ. 5. 3։ Ղուկ. 6. 20։ 12. 32։ 1 Կոր. 2. 9։ 2 Տիմ. 4. 8։ Պ. 1. 12։
30 1 Կոր. 11. 22։
31 Ա՛մտ. 13. 50։ 17. 6։ 18. 12։ Փ. 5. 6։
32 Ղեվ. 19. 18։ Մատ. 22. 39։ Իսա. 13. 8, 9։ Գաղ. 5. 14։ 6. 2։
Այ. 1։
Թէս. 27. 26։ Մատ. 5. 19։ Գաղ. 3. 10։
Խուր. 20. 13, 14։
Պ. 1. 25։
Յոբ. 22. 6, վէ պայբին Էսա. 21. 13։ Մատ. 6. 15։ 18. 35։ 25. 41, 42։
1 Յովհ. 4. 17, 18։

Digitized by Google

տէյիպ տէ ’ամէլլէրի օլմազ իսէ, նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր.
15 օլ իման անը գուրթարա պիլի՞ր մի: ՙՎէ էկէր պիր պի-
րատէր եա հէմշիրէ չըփլագ վէ եէվմի թէ՛այիշէ
16 միւհթաճ օլտըղը հալտէ, ՚Սիզտէն պիրի անլէրէ՝
Սէլամէթլէ կիտինիզ, ըսընմըշ վէ տօյմըշ օլասընըզ՝
տէյիպ տէ ճէսէտէ իգթիզա էտէն շէյլէրի անլէրէ
17 վէրմէզ իսէնիզ, նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր: Պէօյլէճէ իման
տախի ’ամէլլէրի օլմատըգճա զաթընտա էօլիւ տիր:
18 Լաքին պիրի տէյէճէք տիր քի՝ Սէնին իմանընն վար,
վէ պէնիմ ’ամէլլէրիմ վար. սէն պանա իմանընկը ’ա-
մէլլէրինկ օլմագսըզընն կէօսթէր, ՚պէն տախի սանա
19 իմանըմը ’ամէլլէրիմտէն կէօսթէրէյիմ: Սէն Ալլահ
պիր իտիյինէ ինանըրսըն, էյի էտէրսին. ՙշէյթան-
20 լար տախի ինանըրլար վէ թիթրէրլէր: Ամմա, էյ
պաթըլ ատէմ, իմանըն ’ամէլսիզ օլտըղը հալտէ պօշ
21 իտիյինի պիլմէք իսթի՞ր մի սին: Փէտէրիմիզ Աբրա-
համ՝ ՙօղլու Իսահակը մէզպահ իւզէրինտէ թագտիմ
22 էթտիյինտէ ’ամէլլէրէ թէպրիր օլո՞նմատը մը: ՚Ի-
ման ’ամէլլէրիյլէ պէրապէր իշլէտիյինի, վէ իման
’ամէլլէրէ իքմալ օլունտըղընը կէօ՞րմէյօր մը սըն:
23 Վէ ՚Աբրահամ Ալլահա ինանտը, վէ անա սալահ
’ատտ օլունտու՝ տէյիւ պույուրան քէլամ իթմամ օ-
24 լունուա՝ ՚խալիլ Ուլլահ թէսմիյէ օլունտու: Իմտի
ատէմ եալընըզ իմանլէ տէյիւ, ֆագաթ ’ամէլլէրէ
25 թէպրիր օլունտըղընը կէ՞օրմէյօրմըսընըզ: Քէզալիք
՚ֆահիշէ Ռահաբ տախի ճասուսլարը գապուլ էտիպ՝
պաշգա եօլտան կէօնտէրտիյինտէ, ’ամէլլէրէ թէպ-
26 րիր օլո՞նմատը մը: Զիրա ճէսէտ՝ բուհ օլմատըգճա
էօլիւ օլտըղը միսիլլիւ, իման տախի ’ամէլ օլմա-
տըգճա էօլիւ տիր:

ՊԱՊ 3

Հէր քէսին մու’ալիմիյէ Ալլահ օլմասը միւնասիպ օլմատըղը:
2 Տիլ մէն՝ օլունմազ պիր շէրր օլտըղընտան հըֆզը վաճիպ օլտըղը:
13 Եօգարըտան նազիլ օլան հիքմէթէ մալիք օլան ատէմէն հաուէտ վէ
միւնազա’ատտան իճթինապլէ միւալիճ, լաթիֆ վէ պէղարազ օլաճաղը:

Է՛յ պիրատէրլէրիմ, ՚չօղընըզ մու’ալլիմ օլմայընըզ.
՚չինէքի տահա պէօյիւք ճէզայա տիւչար օլաճաղը-
2 մըզը պիլիրսինիզ. ՚Զիրա ճիւմլէմիզ չօգ քէրրէ խա-
թա էտէրիզ. ՚էկէր պիր քիմսէ քէլամտա խաթա էթ-
մէզսէ, ՚օլ քիմսէ քեամիլ ատէմ օլուա՝ պիւթիւն ճէ-
3 սէտինին զապթընա տախի մուգթէտիր տիր: Իշթէ
՚աթլարընն պիզէ իթա՛աթ էթմէկլէրի իչիւն, աղըզ-
լարընա կէմ վուրուա՝ պիւթիւն ճէսէտլէրինի չէվի-
4 րիրիզ: Իշթէ կէմիլէր տախի օլ գատար պէօյիւք օ-

ՙ Մատթ.7.26։ Պ.1.23։
Հ Պաղ Յոր 31. 19, 20։
Ղուկ. 3. 11։
Յ 1 Յովհ. 3 18։
Ղ Պ. 3. 13։
Շ Մատթ.8.29։Մարկ.1.
24։ 5. 7։Ղուկ. 4.34։
Ա’մալ.16.17։ 19 15։
Մ Թագ. 22. 9, 12։
Յ Իսայ. 11. 17։
Ն Թագ. 15. 6։ Բամ.4.3։
Դատ. 3. 6։
Շ 2Թագ.20.7։Ես.41.8։
Ճակ.2.1։Իսայ.11.31։
——
Մ Մատթ.23.8,10։Բամ.
2.20,21։ 1 Պետ.5.3։
Բ Ղուկ. 6. 37։
Գ 3Մովսէս.8.46։ 2 Թագ.
6. 36։ Լամ. 20. 9։
Վա՛. 7. 20։ 1 Յովհ.
1. 8։
Դ Մկ. 34.13։ Պ.1.26։
1 Պետ. 3. 10։
Ե Մատթ. 12. 37։
Զ Մկ. 32. 9։
Է Լամ. 12. 18։ 15. 2։
Ը 3Մովսէս. 12. 3։ 73. 8,9։
Ժ Լամ. 16. 27։
Ի Մատթ. 15. 11, 18,
19, 20։ Մարկ. 7.15,
20, 23։
Լ Մկ. 140. 3։
Խ Թագ.1.26։ 5.1։ 9.6։
Ծ Գաղ. 6. 4։
Կ Պ. 2. 18։
Հ Պ. 1. 21։
Ձ Բամ. 13. 13։
Ղ Բամ. 2. 17, 23։
Ճ Պ. 1. 17։ Փիլ. 3. 19։
Մ 1Կոր.3.3։Գաղ.5.
Յ 1 Կոր. 2. 6, 7։
Ն Բամ. 12. 9։ 1 Թագ.
22։2.1։ 1Յովհ.
Շ Լամ. 11. 18։ Մ
12։ Մատթ. 5.
1. 9։ Իսայ. 12.

լուպ՝ շիտտէթլի րիւզկեարլարլէ սիւրիւքլէնիր իքլէ-
փէք քիւչիւք պիր տիւմէն վասըթասըլէ տիւմէնի-
5 Նին կէօնլիւ իսթէտիյի թարաֆա չէվրիլիր: ՚Պէօյ-
լէճէ տիլ տախի քիւչիւք պիր ’ուզվ իսէ տէ, ՚զայէֆ
պէօյիւք սէօյլէր. իշթէ ճիւզ’ի աթէշ նէ գատար օ-
6 տուն թուղուշտըրըր: ՚Տիլ տախի աթէշ վէ ֆէսատ
’ալէմի տիր. տիլ ա’զամըզտա պէօյլէ եէր թուղմու-
տըր քի՝ ’պիւթիւն ճէսէտի նափաք էտէր, վէ քեա՛-
նաթընն տա՛իրէսինի ալէվլէնտիրիպ՝ քէնտիսի տախ
7 ճէհէննէմտէն ալէվլէնիր: Զիրա հէր նէվ՛ վահշի հա-
վան վէ գուշ վէ հաշէրաթ իլէ տէնիզտէ պուլունան-
լար նէվ՛ի պէշէր վասըթասըլէ զապթ օլունուր,
8 զապթ օլունմըշ տըր: Ամմա հիչ պիր ատէմ տիլի-
զապթընա մուգթէտիր տէյիլ տիր. մէն՝ օլունմ-
պիր շէրր օլուա՝ ՚հէլաք էտիճի զէհրիլէ տօլու տը-
9 Անընլէ փէտէր Ալլահա համտ էտէրիզ, վէ անընլէ
տախի ՚Ալլահընն միւշապէհէթինէ կէօրէ խալգ օլուն-
10 մըշ ինսանա պէտտու՛ա էտէրիզ: Հէման պիր աղըզտա
խայրտու՛ա վէ պէտտու՛ա չըգար. էյ պիրատէրլէրիմ,
11 պու շէյլէր պէօյլէ օլմամալը տըր: Հիչ պիր փունկա
հէման պիր կէօզտէն թաթլը վէ աճը սու չըգարըր մը
12 Էյ պիրատէրլէրիմ, ինճիր աղաճը զէյթուն, վէ եա
ասմա ինճիր հուսուլէ կէթիրէ պիլի՞ր մի. քէզալիք
հիչ պիր փունկար թուզլու վէ թաթլը սու վէրէմէզ
13 ՚Արանըզտա հիքմէթ վէ մա’լիւմաթ սահիպի քի՞
իսէ, հիւսն ի հարէքէթիյլէ ’քէնտի ’ամէլլէրինի ՚հի-
14 մէթ հիլմինտէ կէօսթէրսին: ՙՕմմա էկէր գալպլէրի-
նիզտէ աճը հասէտ վէ միւնազա’ա վար իսէ, հաղ-
գաթընն ’ալէյհինէ ՚թէֆախուր էտիպ եալան սէօյ-
15 մէյէսինիզ: ՚Պու հիքմէթ եօգարըտան էնմէյիպ՝ ա-
16 ճագ տիւնեէվի վէ նէֆսանի վէ շէյթանի տիր: ՚Զի-
հասէտ վէ միւնազա’ա նէրէտէ իսէ, նիզամընըզլըզ
17 հէր քէսթիւ շէյ օրատա պուլունուր: ՚Ամմա եօգ-
րըտան օլան հիքմէթ էվվէլա փաք տըր, սօնրա մի-
լիհ, լաթիֆ, հալիմ, մէրհամէթ վէ էյի մէյվէլէ-
18 մէմլու, ղարազսըզ ’վէ րիյասըզ տըր, ՚Վէ սալա-
սէմէրէսի սուլհ էտիճիլէր իչիւն սէլամէթլէ էքի-

ՊԱՊ 4

Շէհվէթին մուգիրը նէֆսճէլէրի: 7 Ալլահա իթա՛աթ վէ անո-
դաւրուա վէ Շէյթանա մուգավէմէթ վաճիպ օլտըղը: 11 Աիր
զէմմ վէ հիւքմ էմէլէ ճա՛իզ օլմատըղը: 13 Ումուր ը տիւննէվ
պէղդարար գալմատըղը վէ Բապպընն իրատէթինէ թէսլիմ օլուր
բէրքէթ էմէլինին վաճիպ օլտըղը:

Ա՞րանըզտա ճէնքէլէր վէ ղավղալար նէ՞րէ-

Digitized by Google

օլուր. պուրատան, ե՞՛նէ ՚ա՛զանըզտա մուհարէպէ
2 էտէն շէհվէթլէրինիզտէն տէյրի մի տիր: Թամա՛ է-
տէրսինիզ, վէ մալիք օլմազսընըզ. գաթլ էտէրսինիզ
վէ հասէտ էտէրսինիզ, վէ նա՛իլ օլմազսընըզ. ղավ-
ղա վէ ճէնք էտէրսինիզ, վէ մալիք օլմազսընըզ,
3 չինքի թալէպ էթմէզսինիզ: ՚Թալէպ էտէրսինիզ, վէ
ալամազսընըզ, զիրա շէհվէթլէրինիզէ սարֆ էթմէք
4 իւզրէ՝ ՚ֆէնա եօլտա թալէպ էտէրսինիզ: ՚Էյ զանի
վէ զանիյէլէր, ՚տիւնեայա օլան մուհապպէթ Ալլահա
՚ատավէթի օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ. ՚իմտի հէր
քիմ տիւնեայա տօսթ օլմագ իսթէրսէ, Ալլահա տիւշ-
5 մէն օլմուշ օլուր: ՚Պիզտէ սաքին օլան րուհ հասէտ
միւշթագ տըր՝ պույուրան քիթապ պիհուտէ՞ մի սէօյ-
6 լէր զանն էտէրսինիզ: Լաքին տահա պէօյիւք ՚ինա-
յէթի վէրիր. պու էճլետէն պույուրըր քի, ՚Ալլահ մի-
թէքէպպիրլէրէ գարշը տուրուր, լաքին միւթէվազը՚-
7 լարա ՚ինայէթի իհսան էտէր: Իմտի Ալլահա միւթի՚
օլունըզ. ՚Շէյթանա գարշը տուրընըզ, օ տախի սիզ-
8 տէն ֆիրար էտճէք տիր: ՚Ալլահա եագլաշընըզ, օ
տախի սիզէ եագլաշաճագ տըր: ՚Էյ կիւնահքեարլար,
էլլէրինիզի փաքլէյինիզ, ՚վէ, էյ իքի ֆիքրլիլէր,
9 ՚գալպլէրինիզի թաթհիր էտինիզ: ՚Միւքէտտէր վէ
մահզուն օլուպ աղլայընըզ. սիզին կիւլիւշինիւզ
10 հիւզնէ վէ մէսէրրէթինիզ զամա տէօնսիւն: ՚Րապ-
պըն հուզուրընտա թէվազու՚ էտինիզ, օ տախի սիզի
թէրֆի՚ էտէճէք տիր:
11 Էյ պիրատէրլէր, ՚պիրիպիրինիզի զէմմ էթմէյի-
նիզ. պիրատէրինի զէմմ էտէն, ՚վէ պիրատէրինի
հիւքմ էտէն՝ շէրի՚աթը զէմմ էտէր վէ շէրի՚աթը
հիւքմ էտէր. իմտի էկէր շէրի՚աթը հիւքմ էտէր իսէն,
շէրի՚աթլէ ՚ամիլ տէյիլ սին, անճագ հագիմ սին:
12 *Շէրի՚աթ գօյան՚՚ պիր տիր, Օլ քի ՚խէլաս վէ հէլաք
էթմէյէ գատիր տիր. ՚սէն քիմ սին քի՝ ախէրի հիւքմ
էտէրսին:
13 ՚Շիմտի կէլինիզ, էյ սիզ քի՝ Պու կիւն եախօտ եա-
րընն ֆիլան շէհրէ վարալըմ, վէ օրատա պիր երլ
մէքս էտէլիմ, վէ թիճարէթի էտիպ քեար էտէլիմ՝
14 տէյօրսընըզ. (Հալ պու քի՝ եարընն նէ վուգու՚ պու-
լաճաղընը պիլմէզսինիզ. զիրա ՚էօմրինիւզ նէ՞ տիր.
՚հագիգաթէն պիր ազ վագըթ կէօրինիւպ՝ պա՛տէ-
15 հու նապէտիտ օլուր պիր պուխար տըր.) Անընն էէ-

* Բամ. 7. 23։ Դադ. 5. 17. 1 Պետ. 2. 11։
ե Յոբ. 27. 9։ 35. 12։ Մէղ. 18. 41։ Էմս. 1. 28։ Եա. 1. 15։ Երեմ. 11. 11։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
Մէղ. 66. 18։ 1 Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
Մէղ. 73. 27։ 1 Յովհ. 2. 16։ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։ Դադ. 1. 10։ Պաղ Թէք. 6. 5։ 8. 21։
Աս. 11. 29։ Էմս. 21. 10։
ը Յոբ. 22. 29։ Մէղ. 138. 6։ Էմս. 3. 34։ 29. 23։ Մատթ. 23. 12։ Ղուկ. 1. 52։ 14. 11։ 18. 14։ 1 Պետ. 5. 5։
ը Եփես. 4. 27։ 6. 11։ 1 Պետ. 5. 9։
ի 2 Թէվ. 15. 2։
ի Եա. 1. 16։
լ Պ. 1. 8։ [3. 3։
խ 1 Պետ. 1. 22։ 1 Յովհ. 3. 3։
ծ Մատթ. 5. 4։
կ Յոր. 22. 29։ Մատթ. 23. 12։ Ղուկ. 14 11։ 18. 14։ 1 Պետ. 5. 6։
հ Եփես. 4. 31։ 1 Պետ. 2. 1։
ձ Մատթ. 7. 1։ Ղուկ. 6. 37։ Բամ. 2. 1։ 1 Կոր. 4. 5։
ղ Պ-՚ղը-ը՝ Շէրի՚ան գօյան վէ Հաքիմ
ղ Մատթ. 10. 28։
ճ Բամ. 14. 4, 13։
մ Էմս. 27. 1։ Ղուկ. 12. 18, վէ զայրն։
յ Յոր. 7. 7։ Մէղ. 102 3։ Պ. 1. 10։ 1 Պետ. 1. 24։ 1 Յովհ. 2. 17։
ն Ա՛մալ. 18. 21։ Կող. 4. 19։ 16. 7։ Յակ. 6. 3։
շ 1 Կոր. 5. 6։
ո Ղուկ. 12. 47։ Յովհ. 9. 41։ 15. 22։ Բամ. 1. 20, 21, 32։ 2. 17, 18, 23։
—
պ Էմս. 11. 28։ Ղուկ. 6. 24։ 1 Տիմ. 6. 9։
ջ Յոբ. 13. 28։ Մատթ. 6. 20։ Պ. 2. 2։
ռ Բամ 2. 5։
ս Դէւ. 19 13։ Յոբ. 24. 10, 11։ Երեմ. 22. 13։ Մաղ. 3. 5։
վ Թէս. 24. 15։
տ Յոբ. 21. 13։ Ամովս. 6. 1, 4։ Ղուկ. 16. ՚19, 25։ 1 Տիմ. 5. 6։
ր Պ. 2. 6։
ց Թէս. 11. 14։ Երեմ. 5. 24։ Ովս. 6. 3։ Յովել. 2. 23։ Զաք. 10. 1։
ւ Փիլ. 4. 5։ ՚Յակ. 10. 25, 37։ 1 Պետ. 4. 7։
փ Պ. 4. 11։
ք Մատթ. 24. 33։ 1 Կոր. 4. 5։
օ Մատթ. 5. 12։ Ղագ. 11. 35, վէ զայրն։
ֆ Մէղ. 94. 12։ Մատթ. 5. 10, 11։ 10. 22։
և Յոբ. 1. 21, 22։ 2. 10։
և Յոբ. 42. 10, վէ զայրն։
և Աս. 14. 18։ Մէղ, 103. 8։

րինէ՝ ՚Րապպ իսթէր տէ սաղ գալըր իսէք, պունու
16 եա շունու եափալըմ՝ տէմէլիսինիզ: Շիմտի իսէ քէն-
տի թէքէպպիւրինիւզ սէպէպիյլէ թէֆախուր էտէր-
սինիզ. ՚պու միսիլլու թէֆախուր քեաֆֆէլէթէն քէօ-
17 թիւ տիր: ՚Իմտի հէր քիմ խայր իշլէմէյի պիլիպ տէ
իճրա էթմէզ իսէ, էւէ՚՚՚՚ անա կիւնահ տըր:

ՊԱՊ Ե

Չէնկինլէրի զուլմ ու Թէ՚ասուիլէրի սէպէպինտէն զազապ կէլէճէյի։ 12 Սապր ու Թէհամմիւլ էթմէք վէ էէմինտէն իճթինապ էյլէմէք վաճիպ օլտըղը։ 13 Մէշագգաթտա օլան իլէ գալպի չէն օլանըն վէ խասիաթանըն վազիֆէլէրի։ 16 Պէրիպէրիմիզ խաճամըզը իդրար վէ պէրիպէրիմիզ իչիւն առա՚ա էյլէմէք, 19 վէ զէլզէլէթէ տիւշէնի հագգ Թարիհզ տէօնտէրմէք ֆարզ օլտըղը։

Շիմտի կէլինիզ, էյ զէնկինլէր, իւզէրինիզէ կէ-
2 լէճէք պէլալար իչիւն ֆիղան էտիպ աղլայընըզ: Մա-
լընըզ չիւրիւմիւշ ՚վէ էսվապընըզը կիւվէ եէմիշ տիր:
3 Ալթուն իլէ կիւմիւշինիւզ փասլանմըշ տըր, վէ ան-
լէրին փասը տախի ՚ալէյհինիզէ շէհատէթ իչիւն
օլուպ՝ թէնլէրինիզի աթէշ կիպի եէյճէճէք տիր. ՚սօն
4 կիւնլէրտէ խազինէ երղտընըզ: ՚Իշթէ Թարլալարը-
նըզը պիչէն իշճիլէրին՝ Թարաֆընըզտան ալը գօնու-
լան իւճրէթի ֆէրեատ էտիյօր, ՚վէ օրագճլարընն
ֆէրեատը Րապպ իւլ ճինուտըն գուլաղընա վասըլ
5 օլտու: ՚Զէմին իւզէրինտէ զէվզ ու սէֆա իլէ եաշա-
տընըզ, գալպլէրինիզի զէպհ կիւնիւնտէ օլտըղը կի-
6 պի պէսլէտինիզ: ՚Սաւհ ՚ալէյհինէ հիւքմ էտիպ՝
անը գաթլ էթտինիզ. ՚է օ սիզէ գարշը տուրմազ:
7 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Րապպըն զուհուրընա
տէյին սապր էտինիզ. իշթէ չիֆթճի եէրին գըյմէթլի
մահսուլընա մունթազըր օլուպ՝ անըն իչիւն ՚Թա իլէ
վէ սօն եաղմուրա նա՛իլ օլունճայատէք սապր էտէր:
8 Սիզ տախի սապր էտիպ՝ գալպլէրինիզի սապհէթ գը-
9 լընըզ. ՚զիրա Րապպըն զուհուրու եագընն տըր: ՚Էյ
պիրատէրլէր, եէքտիկէրինիզտէն շիքեայէթ էթմէյի-
նիզ. քի հիւքմ Թահրընա տիւշմէյէսինիզ. ՚իշթէ
10 Հաքիմ գափունըն էօնիւնտէ տուրույօր: Էյ պիրա-
տէրլէրիմ, Րապպըն իսմիյլէ սէօյլէյէն ՚փէյղամ-
պէրլէրի մէշագգաթի չէ՞քմէք վէ սապր խուսուսընտա
11 էօրնէ՞ք ԹուԹրընըզ: ՚Իշթէ սապր էտինլէրէ միապ-
րէ՞ք տէրիզ. ՚Յոբընն սապրընը իշհինտինիզ, ՚վէ Րապ-
պըն ՚՚՚՚ եէ՞՚՚՚ ՚ագրպէթի կէօրտիւնիւզ. ՚չինքի
Րապպ չօգ մէրհամէթլի վէ րա՚ուֆ տըր:

Digitized by Google

12 Իմոի հէր շէյտէն էվվէլ, էյ պիրատէրլէրիմ, ֊նէ սէմա, նէ զէմին հագգը իչիւն, նէ տէ պաշգա պիր եէ-
մինլէ եէմին էտինիզ, քի հիւքմ ալթընա տիւշմէյէսի-
նիզ. անճագ սիզին էվվէլթէ ֊եէ֊էնէ֊ էվվէլթ օլսուն,
վէ սիզին խայր ֊եէ֊էնէ֊ խայր օլսուն։
13 Արանըզտա պիր քիմսէ մէշագգաթտաֆ մը տըր,
տու՛ա էթսին. պիր քիմսէնին գալպի շէֆն մի տիր,
14 ֊մէզմուր օգուսուն։ Արանըզտա պիր քիմսէ խաս-
թաֆ մը տըր, քիլիսէնին իխթիյարլարընը տա՛վէթ
էթսին, ֹվէ Բապպըն իսմիյլէ անը եաղլէ մէսհ էտէ-
15 րէք՝ անըն իչիւն տու՛ա էթսինլէր։ Վէ իմանլէ օլան
տու՛ա խասթայը գուրթարըր, Բապպ տախի անը
այաղա գալտըրաճագ տըր. ՛վէ էկէր կիւնահ իշլէմիշ
օլսա տախի, անա ՛աֆվ օլունաճագ տըր։
16 Պիրիպիրինիզէ խաթալարընըզը իգրար, վէ պի-
րիպիրինիզ իչիւն տու՛ա էյլէյինիզ, թա քի շիֆա
պուլասընըզ. ֊սալիհին հէրարէթլի տու՛ասընըն չօգ
17 թէ՛սիրի վար։ Եղիա պիզիմ իլէ ֊հէմհալ պիր ատէմ
իքէն, ֊եաղմուր եաղմամասը իչիւն տու՛ա էյլէտի,
֊վէ զէմին իւզէրինէ իւչ սէնէ ալթը այ միւտտէթ եաղ-
18 մուր եաղմատը։ ֊Վէ թէ֊քրար տու՛ա էյլէտի, վէ կէօք
եաղմուր վէրիպ՝ եէր տախի մահսուլընը եէթիշտիրտի։
19 Էյ պիրատէրլէր, ֊էկէր արանըզտան պիրի հա-
գիգաթտան զէլալէթէ տիւշէր տէ՝ պիր քիմսէ անը
20 կէրի տէօնտէրիրսէ, Պիլսին քի կիւնահ֊քեարը քէնտի
զէլալէթ եօլընտան տէօնտէրէն քիմսէ ֊էօլիւմտէն
ճան գուրթարըր, ֊վէ պիր խայլը կիւնահ սէթր էթ-
միշ օլուր։

ֈ Մատթ.5.34,վէզայրի։ 9. 2։
ֈ Եփես.5.19։Կող.3.16։ ֈ Թէք.20.17։ Ա՛տ.11. 4.33։ 19.15, 20։ 20
ֈ Մարկ. 6.13։ 16. 18։ 2։Թէս. 9.18-20։Յես. 2, 4, վէ զայրի։ Մէզ
ֈ Ես. 33. 24։ Մատթ. 10.12։1Միւլ.12.18։ 10. 17։ 34. 15։ 145.

3Միւլ. 13.6։ 4Միւլ.
18։ Էմս 15.29։28 9։
ֈ 3 Միւլ 17 1։
Յովհ. 9. 31։ 1 Յովհ. 3. 22։
ֈ 3 Միւլ. 18 42, 45։
Ա՛մալ. 14. 15։
ֈ Մատթ. 18. 15։
ֈ Րոմ 11 14։ 1Կոր 9. 22։ 1 Տիմ. 4. 16։
֊ Էմս. 10. 12։ 1 Պետ. 4. 8։

ՊԵՏՐՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ՊԻՐԻՆՃԻ ՈՒՄՈՒՄԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

*Պետրոս րէսուլըն բիսալէյի հազտըղը քիմսէլէրէ սէլամը։ 3 Ալլահա
բուհանի պէրէքէթլէրինին չօգլըղը էճլինտէն ՚արզ ը Քէշէքքիւրիւ. 10
վէ Քրիստոս վասըթասըյլէ օլան խէլասըն գատիմ զէմանլարտա փէյ-
ղամպէրլէրին լիսանըյլէ իխպար օլունտըղընը զիքր էթմէսի. 13 վէ
Քրիստոսըն զիզըյմէթ գանը ֆիտիյէսիյլէ Խէլաս պուլտըգլարընը զիրր
իլէ մի֊մինլէրի Յագվա իւզրէ էնէրճէյէ Քէշվիգ էյլէմէսի։*

Յիսուս Քրիստոսըն րէսուլը Պետրոս՝ ֊փէտէր
Ալլահըն էզէլի ՚իլմի մուճէպինճէ, ֊Բուհըն թագտի-
սիյլէ իթա՛աթ իչիւն վէ ֹՅիսուս Քրիստոսըն գանը-
2 նըն սէրփիլմէսի իչիւն ֊ինթիխապ օլունուպ, Պոն-
տոս վէ Գաղատիա վէ Կապադովկիա վէ Ասիա վէ
Բիւթանիատա ֹտաղըլմըշ օլան ղարիպլէրէ. ֊սիզէ
՚ինայէթ վէ սէլամէթ չօղալա։
3 ֊Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն փէտէրի Ալլահ
միւպարէք օլսուն քի՝ ֊չօգ մէրհամէթինէ կէօրէ ֊Յի-
սուս Քրիստոսըն էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէսիյլէ տի-

֊ Րոմ. 8. 29։ 11. 2։
ֈ 2 Սէլ. 2. 13։
ֈ ՚Իպր. 12. 24։
ֈ Եփես. 1. 4։ Գ. 2. 9։
ֈ Յովհ.7.35։ Ա՛մալ.2. 5, 9, 10։ Յակ. 1. 1։
ֈ Րոմ. 1 7։ 2 Պետ. 1. 2։ Յուդ. 2։
ֈ 2 Կոր.1.3։Եփես.1.3։
ֈ Տիտ. 3. 5։
ֈ 1 Կոր. 15. 20։ 1 Սէլ. 4. 13։ Գ. 3 21։
ֈ Յովհ 10.28,29։ 17. 11, 12, 15։ Յուդ. 1։
ֈ Կող.1 5։ 2 Տիմ. 4.8։
֊ Գ֊ղըմ՝ պիզէ
Գ. 5. 4։ [1. 18։
ֈ Յովհ. 3. 3, 5։ Յակ.
ֈ Մատթ.5.12։Րոմ.12. 12։ 2 Կոր. 6. 10։ Գ. 4. 13։
ֈ 2 Կոր.4.17։ Գ. 5.10։
ֈ Յակ. 1. 2։
ֈ Յակ.1.3,12։ Գ.4.12։
ֈ Յոր.23.10։ Մէզ. 66. 10։Էմս.17.3։ Ես.48. 10։Զաք.13.9։ 1Կոր. 3. 13։
ֈ Րոմ.2.7,10։ 1 Կոր.4. 5։ 2 Սէլ. 1. 7-12։
ֈ 1 Յովհ. 4. 20։
ֈ Յովհ.20.29։ 2Կոր.5. 7։ ՚Իպր. 11. 1, 27։
ֈ Րոմ. 6. 22։

Digitized by Google

րիֆէ կէլմէզ վէ մու՚ազզէզ պիր մէսէրրէֆլէ մէսրուր
10 օլուրսընըզ։ Պու խէլասըն խուսուսընտա տախի սի-
զէ օլաճագ ՚ինայէթին հագգընտա վահիյլէ սէօյլէ-
յէն փէյղամպէրլէր թէֆթիշ վէ թէֆահհուս էթտի-
11 լէր։ Տէրունլէրինտէ պուլունան Քրիստոսըն Րուհու
Քրիստոսըն էլէմ չէքմէսինէ վէ պա՚տէհու ճէլալէ
նա՚իլ օլմասընա էվվէլտէն շէհատէթ էթմէսիյլէ, նէյէ
վէ նասըլ վագթա տէլալէթ էթտիյինի թէֆթիշ է-
12 տէրլէր իտի. Վէ օլ շէյլէրի Քէնտիլէրինէ տէյիլ,
անճագ պիզէ թէպլիղ էթտիքլէրի Կանլէրէ պէյան օ-
լունտու. պու շէյլէր իսէ սէմատան իրսալ օլունան
Րուհ իլ Գուտս վասըթասըյլէ սիզէ պէշարէթի թէպ-
շիր էտէնլէրին էլիյլէ շիմտի սիզէ իխպար օլունմըշ
տըր. Պու շէյլէրէ տախի նազար էթմէյի մէլէքլէր
արզու էտէրլէր։
13 Իմտի զիհնինիզին պէլինի գուշատըպ Այըզ տու-
րարագ, Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընտա սիզէ իհ-
սան օլունաճագ ՚ինայէթէ քեամիլէն իւմիտ էտի-
14 նիզ։ Ձէհալէթինիզ վագթընտա օլան էվվէլքի Շէհ-
վէթլէրէ ույմայարագ, անճագ իթա՚աթը էվլատ մի-
15 սիլլիւ, Սիզի տա՚վէթ էտէն գուտտուս օլտրղը կիպի,
սիզ տախի հէփ հարէքէթլէրինիզտէ մուգատտէս օ-
16 լունըզ. Զինքի՝ Մուգատտէս օլունըզ, զիրա պէն
17 գուտտուս իմ՝ տէյու եաղըլմըշ տըր։ Վէ էկէր հէր
քէսին ամէլինէ կէօրէ ՚խաթրա րի՚այէթ էթմէյէրէք
հիւքմ էտէնէ Փէտէր թէսմիյէ էտէրսէնիզ. Ղուրպէ-
18 թինիզ կինէլէրի Գօրգու իլէ կէչիրինիզ. Վէ պի-
լինիզ քի Էճատատան գալմա պաթըլ մէսէլէքտէն,
19 ֆանի Կիւմիւշ եա ալթունլէ տէյիլ, Անճագ գու-
սուրսըզ վէ լէքէսիզ Գուզունըն, եա՚նի Քրիստոսըն
զիգըյմէթ գանը ֆիտիյէսիյլէ խէլաս պուլտրնըզ.
20 Օլ քի տիւնեանըն թէ՚սիսինտէն ագտէմ Ալլահ մա-
լիմ իտի իսէ տէ, իմանընըզ վէ իւմիտինիզ Ալլահա
21 օլսուն տէյիլ, Սօն վագթլարտա սիզին իչիւն, Եա՚նի
անը էօլիւէրտէն իհեա էտէն Վէ անա ՚իզզէթ վէրէն
Ալլահա անըն վասըթասըյլէ իման էտէնլէր իչիւն
22 պէյան օլունտու։ Րիյասըզ գարնտաշ մուհապպէթի
իչիւն՝ Րուհրն վասըթասըյլէ հագիգաթա միւթի՚ օ-
լարագ, Էճանլարընըզը փաքլէմիշ օլուպ՝ պիրիպի-
րինիզէ փաք գալպտէն զիյատէսիյլէ մուհապպէթ է-
23 տինիզ։ Զիւնքի ֆանի թօխումտան տէյիլ, անճագ
ֆանի օլմայանտան, Ալլահրն հայյ վէ [իէլէպէտ]
պագը օլան քէլամը վասըթասըյլէ Էեէնիտէն տօղ-
24 տընըզ. Զիրա հէր թէն օթ կիպի վէ ատէմին ճիւմլէ
շէրէֆի օթրն չիչէյի կիպի տիր. օթ գուրուր, վէ չի-
25 չէյի տէօքիւլիւր. Աքին Բապպրն քէլամը իլէէպէտ
պագը տըր. Վէ սիզէ թէպշիր օլունան քէլամ պու տըր։

ՊԱՊ 2

Բէսուլրն՝ միւ՚մինլէրէ հէր տիւրլիւ շէրր վէ հիւէյի Քէրքլէ Ալլահրն քէլամընա արզուքէշ օլմալարընը նասիհաթ էթմէսի, 4 վէ տիրի քէօշէ Քաշը օլան Քրիստոս իլէ ՚ալագալարընը պունա սէպէպ կէօսթէրմէսի. 11 Նէֆսանի շէհվէթլէտտրն իճթինապ էթմէլէրինի բէճա էթմէսի. 13 հաքիմլէրէ միւՔի՚ օլմազլըզը Քավսիյէ, 18 վէ խըտմէթ քեարլարա քէնտի էֆէնտիլէրինէ իթա՚աթ էթմէլէրինի, 21 վէ խայր իշլէտիքլէրի էճլտէն Քէ՚ատտի կէօրտուքլէրինտէ Քրիստոսըն էօրնէյինէ իմթխալէն միւՔէհամմիլ օլմալարընը Քէնպհի էթմէսի.

Իմտի հէր տիւրլիւ շէրրի վէ հէր տիւրլիւ հիլէ
վէ րիյալար իլէ հասէտլէրի վէ հէր տիւրլիւ ղայպէթի
2 թէրք էտիպ, Էհէնուզ տօղմուշ մա՚սումլար կիպի
3 Խալիս րուհանի սիւտէ արզուքէշ օլունըզ. Թա քի
Րապպրն լաթիֆ օլտրղընը թաթտրղընըզ թագտիր-
տէ, անրն վասըթասըյլէ խէլաս իչիւն պէօյիւէսինիզ։
4 Անա, Եա՚նի ինսան թարաֆրնտան մէրտուտ իսէ
տէ՝ Ալլահրն ՚ինտինտէ միւնթէխապ վէ զիգըյմէթ
5 օլան տիրի թաշա եագլաշըպ, Սիզ տախի տիրի
թաշլար կիպի Պիր պէյթ ի րուհանի՝ Ալլահա Յի-
սուս Քրիստոս վասըթասըյլէ մագպուլ օլան Րու-
հանի զէպիհէլէրի թագտիմ իչիւն Պիր մուգատտէս
6 քեահինլիք օլմագ իւզրէ պինա օլունուրսընըզ։ Պունա
պինա՚էն՝ Իշլէթ Սիօնտա պիր քէօշէ թաշը, միւն-
թէխապ վէ զիգըյմէթ պիր թաշ գօրրմ, վէ անա ի-
ման էտէն ասլա խէճիլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ քի-
7 թապտա պուլունուր։ Իմտի սիզ միւ՚մինլէրէ պու զի-
գըյմէթ տիր, ամմա *իթա՚աթսըզլարա՝ Եափրճը-
լարրն րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը օլտու։
8 Վէ Ինանմայրպ քէլամ խուսուսընտա սիւրչէնլէրէ
Թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը տըր. Պունա

ա Թէք. 49. 10։ Դան. 2. 44։ Անգ. 2. 7։ Զաք. 6. 12։ Մատ. 13. 17։ Ղուկ. 10. 24։ 2Պետ. 1. 19-21։
բ Պ. 3. 18։ 2Պետ. 1. 21։
գ Մկ. 22. 6։ Ես. 53. 3։ վէ զայրիւ Դան. 9. 26։ Ղուկ. 24. 25, 26, 44, 46։ Յովհ. 12. 41։ Ա՚մալ. 26. 22, 23։
դ Իպր. 11. 13, 39 40։
ե Դան. 9. 24։ 12. 9, 13։
զ Ա՚մալ. 2. 4։
է Խուր 25. 20. Դան. 8. 13։ 12. 5, 6։ Եփես. 3. 10, 11։
ը Ղուկ. 12. 35։ Եփես. 6. 14։
թ Ղուկ. 21. 34։ Բամ. 13. 13։ 1Սէլ. 5. 6, 8։ Պ. 4. 7։ 5. 8։
ժ Ղուկ. 17. 30։ 1Կոր. 1. 7։ 2Սէլ. 1. 7, 8։
ի Ա՚մալ. 17. 30։ 1Սէլ. 4. 4։
լ Բամ. 12. 2։ Պ. 4. 2.
խ Ղուկ. 1. 73, 74։ 2Կոր. 7. 1։ 1Սէլ. 4. 3։ 5. 7։ Իպր. 12. 14։ 2 Պետ. 3. 11։
ծ Ղեւ. 11. 44։ 19. 2։ 20. 7։
կ Թէս. 10. 17։ Ա՚մալ. 10. 34։ Բամ. 2. 11։
հ 2 Կոր. 5. 6։ Իպր. 11. 13։ Պ. 2. 11։
ձ 2 Կոր. 7. 1։ Փիլ. 2. 12։ Իպր. 12. 28։
ղ Եզեկ. 20. 18։ Պ. 4. 3։
ճ 1 Կոր. 6. 20։ 7. 23։
մ Խուր. 12. 5։ Ես. 53. 7։ Յովհ. 1. 29, 36։ 1 Կոր. 5. 7։
յ Ա՚մալ. 20. 28։ Եփես. 1. 7։ Իպր. 9. 12, 14։ Վահ. 5. 9։
ն Բամ. 3. 25։ 16. 25. 26։ Եփես. 3. 9. 11։ Կող. 1. 26։ 2 Տիմ. 1. 9, 10։ Տիտ. 1. 1, 2։ Վահ. 13. 8։
շ Դաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։ Իպր. 1. 1։ 9. 26։
ո Ա՚մալ. 2. 24։
չ Մատթ. 28. 18։ Ա՚մալ. 2, 33։ 3. 13։ Եփես. 1. 20։ Փիլ. 2. 9։ Իպր. 2. 9։ Պ 3. 22։
պ Բամ. 12. 9, 10։ 1Սէլ. 4. 9։ 1Տիմ. 1. 5։ Իպր. 13. 1։ Պ. 2. 17։ 3. 8։ 4. 8։ 2Պետ. 1. 7։ Յովհ. 3. 18։ 4. 7, 21։
ջ Ա՚մալ. 15. 9։
ռ Յակ. 1. 18։
ս Յովհ. 1. 13։ 3. 5։ 1 Յովհ. 3. 9։
վ Մէզ. 103. 15։ Ես. 40. 6։ 51. 12։ Յակ. 1. 10։
տ Մէզ. 102. 12, 26։ Ես. 40. 8։ Ղուկ. 16 17։
ր Յովհ. 1. 1, 14։ 1Յովհ. 1. 1, 3։ ——
ց Եփես. 4. 22։ 25. 31։ Կող. 3. 8։ Իպր. 12 1։ Յակ. 1. 21։ 5. 9։ Պ. 4. 2։
ւ Մատթ. 18. 3։ Մարկ. 10. 15։ Բամ. 6, 4։ 1Կոր. 14. 20։ Պ. 1. 23։
փ 1 Կոր. 3. 2։ Իպր. 5. 12. 13։
ք Մէզ. 34. 8։ Իսյ. 6. 5։
օ Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ա՚մալ. 4. 11։
ֆ Եփես. 2. 21, 22։
ա Իպր. 3. 6։
բ Փիլ. 4. 18։ Պ. 4. 11։
գ Ովս. 14. 2։ Մաղ. 1. 11։ Բամ 12. 1։ Իպր. 13. 15, 16։
դ Ես. 61. 6։ 66. 21։ Այ. 9։
ե Ես. 28. 16։ Բամ. 9. 33։
զ Եթէ՚ իմանըզլարա
է Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ա՚մալ. 4. 11։
ը 1 Կոր. 1. 23։
թ Ես. 8. 14։ Ղուկ. 2. 34։ Բամ. 9. 33։
ժ Խուր. 9. 16։ Բամ. 9. 22։ 1Սէլ. 5. 9։ Յուդ. 4.

Digitized by Google

9 տախի թագտիր օլունտրլար։ ՙԼաքին սիզ միւնթէ-
խապ պիր նէսլ ՚վէ միւլիւքեանէ քեահինլիք ՛վէ մու-
գատտէս իւմմէթ ՙվէ խասս պիր գավմ սընըզ. Թա
քի ՚սիզի զուլմէթտէն քէնտի ՚աճիպ նուրընա տա՚-
10 վէթ էտէնին ֆազիլէթլէրինի ի՚լան էտէսինիզ։ ՚Սիզ
պիր գէման գավմ տէյիլ իտինիզ, ամմա շիմտի Ա-
լլահըն գավմը սընըզ. մէրհամէթէ նա՚իլ օլմամըշ ի-
տինիզ. շիմտի իսէ մէրհամէթէ նա՚իլ օլտընըզ։
11 Էյ սէվկիւլիւէր, սիզէ րէճա էտէրիմ քի, ՚ղարիպ-
լէր վէ միւսաֆիրլէր կիպի, ՙճանա գարշը մուհարէ-
պէ էտէն ՚նէֆսանի շէհվէթլէրտէն իճթինապ էտէսի-
12 նիզ։ ՙՎէ թա՚իֆելէր արասընտա հիսսն ի հարէքէթ-
տէ պուլունասընըզ, թա քի սիզի՝ Շէրր իշլէյէն՝
տէյիւ զէմմ էթտիքլէրի եէրտէ, ՙէյի ՚ամէլլէրինիզի
միւշահէտէ էթմէլէրիյլէ՝ ՙզիյարէթ կիւնիւնտէ Ալլահը
13 թէմճիտ էտէլէր։ ՙԻմտի Բապ իչիւն թանզիմաթը պէ-
շէրիյէնին հէր պիրինէ, կէրէք փատիշահա՝ ճիմլէյէ
14 ֆա՚իգ օլտրղընտան, կէրէք վալիլէրէ՝ ՙշէրր իշլէյէնլէ-
րին միճազաթը ՙվէ խայր իշլէյէնլէրին մէտհի իչիւն
անընն թարաֆընտան իրսալ օլունանլար պուլուն-
15 տրգլարընտան իթա՚աթ էտինիզ։ Զիրա Ալլահըն
16 իրատէթի պու տըր քի, ՙհուրրլէր կիպի, Ամմա
հուրրիյէթինիզի շէրրէ էօրթիւ թուէմայըպ, ՚անճագ
Ալլահըն գուլլարը կիպի օլարագ, ՚ճահիլ ատէմլէ-
րին ճէհալէթինի խայր իշլէմէքլէ իսքեաթ էտէսինիզ։
17 ՙՃիմլէյէ հիւրմէթ էտինիզ. ՚պիրատէրլէրի սէվինիզ.
՚Ալլահտան գօրգընըզ. փատիշահա հիւրմէթ էտինիզ։
18 ՙԷյ խըրտէթքեարլար, էֆէնտիլէրինիզէ հէր գօր-
գու իլէ՝ եալընըզ էյի վէ հալիմ օլանլարա տէյիլ,
անճագ պէտխույ օլանլարա տախի միւթի՚ օլունըզ։
19 Զիրա պիր քիմսէնին նահագգ եէրէ էլէմ չէքէր իքէն՝
Ալլահ հուզուրընտա օլան զամիր սէպէպինտէն մէ-
20 շագգաթա թէհամմիւլ էթմէսի ՚ֆազիլէթ տիր։ ՚Զի-
րա գապահաթ իշլէյիպ տարպ օլունտրղընըզ հալտէ
սապր էտէր իսէնիզ, նէ՞ շէրէֆինիզ օլուր. վէ լաքին
խայր իշլէյէրէք էլէմ չէքտիյինիզտէ սապր էտէր ի-
21 սէնիզ, Ալլահըն ՚ինտինտէ պու ֆազիլէթէ տիր։ ՚Զի-
րա պունա տա՚վէթ օլունտրնըզ. ՚չինքի Քրիստոս
տախի սիզին իչիւն էէմ չէքիպ՝ ՚իզէրինտէ եիւրիւ-
22 մէնիզ իչիւն սիզէ էօրնէք պրագտը։ ՚Քէնտիսի կիւ-

Նահ իշլէմէտի, վէ լիսանընտա հիլէ պուլունմատը։
23 ՙՇէթմ օլունտրղընտա անա մուգապիլ շէթմ էթմէզ
իտի. էլէմ չէքէր իքէն թէհտիտ էթմէյիպ՝ ՚անճագ
հագգ իւզրէ հիւքմ էտէնէ քէնտինի հէվալէ էտէր իտի։
24 ՙՎէ քէնտիսի քէնտի ճէսէտինտէ կիւնահլարըմըզը
աղաճ իւզէրինտէ եիւքլէնտի. ՚Թա քի պիզ կիւնահ-
լարա էօլմիւշ օլարագ սալահա եաշայալըմ. ՚անընն
25 պէրէսիյլէ շիֆա պուլտընըզ։ ՚Զիրա եօլու շաշըրմըշ
գօյունլար կիպի իտինիզ, ՚լաքին շիմտի ճանլարը-
նըզըն Զօպանընա վէ Նազըրընա տէօնտինիւզ։

ՊԱՊ 3

Զէվճ իւէ զէվճէնին եէքտիկէրինէ օլան վազիֆէլէրի, 8 Հէմէֆքեար վէ շէֆիգ վէ լաթիֆ, 14 վէ ՔՐԻստոսիյէ միւքէմմիւլ օլմագ վաճիպ օլտըզը, 19 Քրիստոսըն՝ Նոյընն կիւնէլէրինտէ օլանլարա պէշարէթի։

ՙԷզալիք, ՙէյ զէվճէլէր, քէնտի զէվճէլէրինիզէ
միւթի՚ օլունըզ. Թա քի պա՚զըլարը քէլամա ի՚թի-
2 գատ էթմէզլէր իսէ տէ, ՚Սիզին գօրգու իւէ օլան
՚իֆֆէթլի հարէքէթլէրինիզի էէօրմէյէրիյլէ, զէվճէ-
լէրինին հարէքէթլէրի վասըթասը յլէ ՚քէլամ օլմագ-
3 սըզըն ՚գազանըլալար։ ՙՎէ սիզին զիյնէթինիզ, զա-
հիրտէ օլան սաչ էօրմէք վէ ալթուն թագընմագ եա
4 էսվապ կիյմէքտէն ՚իպարէթ օլմայըպ, ՙՄախֆի օլան
պաթընի ինսանտա հալիմ վէ սէլիմ րուհուն ֆէսատ-
տան միւպէրրա օլան ՚չէնէքէ ՚իպարէթ օլսուն.
պունուն տախի Ալլահըն ՚ինտինտէ գըյմէթի չօգ
5 տըր։ Զիրա զէման ը գատիմտէ Ալլահա թէվէքքիւլ
էտէն մուգատտէս նիսվան տախի՝ քէնտի զէվճէլէրինէ
միւթի՚ օլարագ, քէնտիլէրինի պէօյլէ թէզեէնն էտէր-
6 լէր իտի. Նիթէքիմ Սառա Աբրահամա՝ ՚էֆէնտի՝
տէյէրէք անա իթա՚աթ էտէր իտի. սիզ տախի խայր
իշլէյէրէք, հիչ պիր գօրգուտան խավֆ էթմէտիյինիզ
հալտէ, անընն էվլատը օլուրսընըզ։
7 ՙՔէզալիք, էյ զէվճէլէր, սիզ տախի զէվճէլէրինիզի
տահա ՙզա՚իֆ զարֆ մագամընտա թուէթարագ, ան-
լէր իլէ պէրապէր ՚ագիլանէ կէչինիպ, հայաթ ՚ինա-
յէթինէ միրաս շէրիքէյլերի պուլունտրգլարը միւնա-
սէպէթլէ՝ անլէրէ իքրամ էտինիզ, ՚Թա քի տու՚ա-
լարընըզա մանի՚ օլմայա։
8 Նիհայէթի իւլ էմր, ՚ճիմլէնիզ հէմֆքեար, հէմ-

ՙ Թվ. 10.15։ Պ. 1. 2։
՚ Խուր. 19.5, 6։ Վահ. 1. 6։ 5. 10։
՚ Յովհ. 17. 19։ 1 Կոր. 3. 17։ 2 Տիմ. 1. 9։
՚ Թվ. 4. 20։ 7. 6։ 14. 2։ 26. 18, 19։ Ամոս. 20. 28։ Եփես. 1. 14։ Տիտ. 2. 13։
՚ Ամոս. 26. 18։ Եփես. 5. 8։ Կող. 1. 13։ 1 Սէլ. 5. 4, 5։
՚ Ովս. 1. 9, 10։ 2. 23։ Բամ. 9. 25։
՚ 1 Թվ. 29. 15։ Մէզ. 39. 12։ 119. 19։ Խոր. 11. 13։ Պ. 1. 17։
՚ Յակ. 4. 1։
՚ Բամ. 13. 14։ Դաղ. 5. 16։
՚ Բամ. 12. 17։ 2 Կոր. 8. 21։ Փիլ. 2. 15։ Տիտ. 2. 8։ Պ. 3. 16։
՚ Մատ. 5. 16։
՚ Դուկ. 19. 44։
՚ Մատ. 22. 21։ Բամ. 13. 1։ Տիտ. 3. 1։
՚ Բամ. 13. 4։
՚ Բամ. 13. 3։
՚ Դաղ. 5. 1, 13։
՚ 1 Կոր. 7. 22։
՚ Տիտ. 2. 8։ Ա՚. 12։
՚ Բամ. 12. 10։ Փիլ. 2. 3։
՚ Խոր. 13. 1։ Պ. 1. 22։
՚ Լուս. 24. 21։ Մատ. 22. 21։ Բամ. 13. 7։
՚ Եփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ 1 Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։
՚ Մատ. 5. 10։ Պ. 3. 14։
՚ Պ. 3. 14։ 4. 14, 15։
՚ Մատ. 16. 24։ Ա՚մոս. 14. 22։ 1 Սէլ. 3. 3։
՚ 2 Տիմ. 3. 12։
՚ Պ. 3. 18։
՚ Յովհ. 13. 15։ Փիլ. 2. 5։ 1 Յովհ. 2. 6։
՚ Ես. 53. 9։ Դուկ. 23 41։ Յովհ. 8. 46։ 2 Կոր. 5. 21։ Խոր. 4. 15։
՚ Ես. 53. 7։ Մատ. 27. 39։ Յովհ. 8. 48, 49։ Խոր. 12. 3։
՚ Դուկ. 23. 46։
՚ Ես. 53. 4, 5, 6։ 11։ Մատ. 8. 17։ Խոր. 9. 28։
՚ Բամ. 6. 2, 11։ 7. 6։
՚ Ես. 53. 5։
՚ Ես. 53. 6։ Եզեկ. 34. 6։ Եզեկ. 34. 23։ 37. 24։ Յովհ. 10. 11, 14, 16։ Խոր. 13. 20։ Պ. 5. 4։
՚ 1 Կոր. 14. 34։ Եփես. 5. 22։ Կող. 3. 18։ Տիտ. 2. 5։
՚ Պ. 2. 12։
՚ 1 Կոր. 7. 16։
՚ Մատ. 18. 15։ 1 Կոր. 2. 19-22։
՚ 1 Տիմ. 2. 9։ Տիտ. 2. 3, վկ պայիւ։
՚ Մէզ. 45. 13։ Բամ. 2. 29։ 7. 22։ 2 Կոր. 4. 16։
՚ Թէք. 18. 12։
՚ 1 Կոր. 7. 3։ Եփես 5. 25։ Կող. 3. 19։
՚ 1 Կոր. 12. 23։ 1 Սէլ. 4. 4։
՚ Պագ Ցոր. 42. 8։ Մատ. 5. 23, 24։ 18. 19։
՚ Բամ. 12. 16։ 15. 5։ Փիլ. 3. 16։

Digitized by Google

տէրտ, ⁴գարնտաշ սէվիճի, ⁵շէֆիգ վէ լաթիֆ օլու-
9նըզ։ ⁶Քէմլիյէ քէմլիք, եախօտ շէթմէ շէթմլէ մու-
գապէլէ էթմէյէրէք, պիլ՚աքս խայրտու՚ա էտինիզ,
չիւնքի պունուն իչիւն, ⁷եա՚նի պէրլէքէթէ վարիս օլ-
մագ իչիւն տա՚վէթ օլունտրղընըզը պիլիրսինիզ։
10 ⁸Զիրա հայաթ սէվմէք վէ էյի կիւնլէր կէօրմէք իս-
թէյէն՝ ⁹քէնտի տիլինի քէօթիւլիւքտէն վէ տուտագ-
11 լարընը հիլէ սէօյլէմէքտէն զապէթ էթսին։ ¹⁰Քէօթիւ-
լիւքտէն իճթինապ էտիպ՝ էյիլիք էթսին. ¹¹սէլամէթի
12 արայրպ՝ անա սա՚յ էթսին։ Զիրա Բապպըն կէօզ-
լէրի սալիհլէր իւզէրինէ, ¹²վէ գուլագլարը անլէրին
նիյազընա, ամմա Բապպըն եիւզիւ քէօթիւլիւք է-
13 տէնլէր ՚ալէյհինէ տիր։ Վէ խայրա *մուգթէտի օլ-
տրղընըզ հալտէ, ¹³քիմ սիզէ էզիյէթ էտէճէք տիր։
14 ¹⁴Վէ լաքին էկէր սալահ իչիւն էլէմ չէքէրսէնիզ, նէ՞
միւպարէք սինիզ, վէ ¹⁵անլէրին գօրգուսընտան գօր-
15 գուպ միւզթարիպ օլմայասընըզ։ Լաքին քէնտի
գալպլէրինիզտէ Բապպ Ալլահը թագտիս էյլէյինիզ,
¹⁶վէ զամիրինիզ փաք օլարագ, տէրունինիզտէ օլան
իւմիտին սէպէպինի հէր թալէպ էտէնէք, ¹⁷հիլմլէ վէ
գօրգու իլէ ճէվապ վէրմէյէ հազըր պուլունասընըզ.
16 ¹⁸Թա քի՝ [Շէրր իշլէյէն՝ տէյիւ] սիզի զէմմ էթտիք-
լէրի խուսուստա Քրիստոստա օլան էյի հարէքէթ-
17 լէրինիզ պիւհթան էտէնլէր խէճիլ օլալար։ Զիրա
Ալլահըն իրատէթի պէօյլէ թէ՞ալիւգ էտէրսէ, էյի-
լիք էտէր իքէն էլէմ չէքմէք՝ քէօթիւլիւք էտէր իքէն
18 էլէմ էճտէն էվլա տըր։ Զիրա Քրիստոս տախի
պիզի Ալլահա եագլաշտըրմագ իւզրէ, ¹⁹եա՚նի սալիհ՝
ֆասըգլարըն եօլընա կիւնահ իչիւն պիր քէրրէ էլէմ
չէքտի, վէ ²⁰ճէսէտճէ ²¹էօտիւրիւլտիւ իսէ տէ, ²²րուհ-
19 ճա իհեա օլունտու։ Պունուն իլէ տախի կիտիպ՝
²³զընտանտա օլան ²⁴րուհլարա վա՚զ էյլէտի. պունլար
տախի պիր վագըթ Նոյըն կիւնլէրինտէ ²⁵սէֆինէ ին-
շա օլունմագտա իքէն, ²⁶Ալլահըն սապրը պէքլէտիյի
20 վագըթտա ՚ասը օլմուշլար իտի։ ²⁷Օլ «էճէ»էտէ տախի
պիր գաչ, եա՚նի սէքիզ ճան սուտան գուրթուլտը-
21 լար։ ²⁸Պունա պէնզէր վաֆթիզ, (²⁹քի ճէսէտին քի-
րինին տէֆ՚ի տէյիւ, անճագ էյի զամիրին Ալլահա
օլան իգրարը տըր,) ³⁰Յիսուս Քրիստոսընը գըյամէթի
22 վասրթասըյլէ, պիզի շիմտի խէլաս էտէր. Օլ քի

*Մտ.12.10։ ՚Իպր.13.
1։ Պ. 2. 17։
Եփես. 4. 32։ Կող.3.
12։
Լմա. 17. 13։ 20. 22։
Մատթ.5.39։Բամ.12.
14, 17։ 1Կոր. 4. 12։
1 Մհչ. 5. 15։
Մատթ. 25. 34։
Մհգ.34.12,վէ զայրի։
Յակ. 1. 26։ Պ. 2. 1,
22։ Ված. 14. 5։
Մհգ.37.27։Ես.1.16,
17։ 3 Յովհ. 11։
Բամ. 12. 18։ 14. 19։

՚Իպր. 12. 14։ [16։
ƒ Յովհ. 9. 31։ Յակ. 5.
* Ե՞ԽօՀ՝ դայրՒՔրէդ
յ Էմա.16.7։ Բամ.8.28։
ն Մատթ.5.10-12։Յակ.
1.12։ Պ.2.19։ 4.14։
ղ Ես.8.12,13։ Երեմ.1.
8։ Յովհ. 14. 1, 27։
՚Իպր. 13. 18։
շ Մհգ.119. 46։ Ա՚մաս.
4.8։ Կող.4.6։ 2 Տիմ.
2. 25։
ոչ Տիտ. 2. 8։ Պ. 2. 12։
չ Բամ.5.6։ ՚Իպր.9.26,
28։ Պ. 2. 21։ 4. 1։

սէմայա կիթմիշ օլուպ՝ ³¹մէլէքլէր վէ հիւքիւմէթլէր
վէ գուտրէթլէր քէնտիսինէ միւթի՚ օլարագ ³²Ալլա-
հըն սաղանտա տըր։

ՊԱՊ 4

*Բէսուլլըն մի՞նլէրէ Քրիստոսըն էօրնէյինի վէ հէր շէյին նիհայէթի եագլաշմըշ օլտրղընը գիքրլէ. անլերի կիւնահտան սագընտրըրմասը, 12 վէ Թ՚ատիտէն տօլալը անլէրի Թէսալիյէ էյլէվէսի։

Ա Մտի ¹Քրիստոս պիզիմ իչիւն ճէսէտտէ էլէմ
չէքմիշ օլմաղլէ, սիզ տախի հէման օլ նիյէթլէ սի-
լահլանընըզ. (²զիրա ճէսէտտէ էլէմ չէքէն՝ կիւնահ-
2 տան ֆէրաղէթ էթմիշ տիր.) ³Թա քի ճէսէտտէ գալ-
տրղընըզ միւտտէթի ⁴արթըգ ինսան շէհվէթլէրի
մուճէպինճէ տէյիլ, ⁵անճագ Ալլահըն իրատէթի մու-
3 ճէպինճէ կէչիրէսինիզ։ ⁶Զիրա էօմրիմիւզիւն կէչմիշ
զէմանը քեաֆի տիր քի ⁷թա՚իֆէլէրին միւրատընը
ֆի՚իլէ կէթիրմէքլէ, ֆըսգ ու ֆիւճուր վէ շէհվէթլէր
վէ մէյխօրլըգ վէ մասխարալըգ վէ պէքրիւհք վէ հա-
4 րամ օլան փութփէրէսթլիքլէրտէ եիւրիւտիւք։ Վէ
անլէր իլէ պէրապէր ֆիւճուրըն հէման օլ իֆրաթընա
սէյիրթմէտիյինիզտէ, ⁸պունու ղարիպ կէօրէրէք
5 սէպպ էտերլէր. Անլէր ⁹տիրի իլէ էօլիւ օլանլարը
մուհաքէմէ էթմէյէ հազըր օլանա հիսապ վէրէճէք-
6 լէր տիր. Զիրա պու մագսէտ իւզրէ, եա՚նի ատէմլէրէ
կէօրէ թէնճէ հիւքմ օլունուպ՝ Ալլահա կէօրէ րուհճա
եաշայալար՝ տէյիւ ¹⁰էօլիւլէրէ տախի պէշարէթ թէպ-
շիր օլունտու։

7 ¹¹Լաքին ճիւմլէնին նիհայէթի եագլաշմըշ տըր.
8 ¹²իմտի ՚ագըլլը օլուպ՝ տու՚այա այըգ տուրընըզ։ ¹³Վէ
հէր շէյտէն էվվել պիրիպիրինիզէ օլան մուհապպէ-
թինիզ քէմալը կէրմիյէլ օլսուն. ¹⁴զիրա մուհապպէթ
9 չօգ կիւնահլար սէթր էտէր։ ¹⁵Սէօյլէնմէյէրէք ¹⁶եէք-
տիկէրինիզ հագգընտա միւսաֆիրփէրվէր օլունըզ։
10 ¹⁷Հէր պիրինիզ Ալլահըն միւթէնէվվի՚ նի՚մէթինին
²⁰սատրգ քէթխիտալարը կիպի, ²¹հէր նէ մէվհիպէյի
ալմըշ իսէ, եէքտիկէրինիզին խրտմէթինէ սարֆ է-
11 տինիզ։ ²²Պիր քիմսէ քէլամ՚ էտէր իսէ, Ալլահըն քէ-
լամլարը կիպի, ²³պիր քիմսէ խրտմէթ էտէր իսէ, Ա-
լլահըն իհսան էյլէտիյի գուվվէթէ կէօրէ էթսին, ²⁴Թա
քի Ալլահ Յիսուս Քրիստոս վասրթասըյլէ հէր շէյտէ

34։ Եփես. 21։ Կող.
3. 1։ ՚Իպր. 1. 3։
—
Պ. 3. 18։
Բամ. 6. 2,7։ Գաղ. 5.
24։ Կող. 3. 3, 5։
Պ. 1. 14։
Բամ. 14. 7։ Պ. 2. 1։
Յովհ.1.13։Բամ.6.11։
2Կոր.5.15։Յակ.1.18։
Եզեկ. 44. 6։ 45. 9։
Ա՚մաս. 17. 30։
Եփես. 2. 2։ 4. 17։
1Մէլ.4.5։ Տիտ.3.3։
Պ. 1. 14։

Ա՚մաս. 13.45։ 18. 6։
Պ. 3. 16։
Ա՚մաս.10.42։ 17.31։
Բամ.14.10,12։ 1Կոր.
15. 51, 52։ 2Տիմ. 4.
1։ Յակ. 5. 9։
Պ. 3. 19։
Մատթ. 24. 13, 14։
Բամ.13.12։ Փիլ.4.5։
՚Իպր.10.25։ Յակ. 5.
8։ 2 Պետ 3. 9, 11։
1 Յովհ. 2. 18։
Մատթ. 26.41։ Ղուկ.
21. 34։ Կող. 4. 2։
Պ. 1. 13։ 5. 8։

Կող.3.14։՚Իպր.13.1։
Էմա.10.12։1Կոր. 13.
7։ Յակ. 5. 20։
2Կոր.9.7։ Փիլ.2.14։
Փիլիմ. 14։
Բամ.12.13։՚Իպր.13.2։
1Կոր.12.4։Եփես,4.12։
Մատթ. 24. 45։ 25.
14,21։ Ղուկ. 12.42։
1Կոր. 4. 1, 2։ Տիտ.
1. 7։
Բամ.12.6։ 1Կոր. 4.7։
Երեմ.23.22։ [3.10։
Բամ. 12. 6-8։ 1 Կոր.
Եփես. 5. 20։ Պ. 2.5։

Digitized by Google

թէմճիտ օլունա. ՙմէճտ ու գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ անա մախսուս տըր: Ամին:

12 Էյ սէվկիլիվէր, կէօյա ղարիպ պիր շէյ սիզէ իսապէթ էթմիշ տէյիւ, ¯թէճրիպէնիզ իչիւն վուգու՝ պուլան աթէշլէ գալ օլունմանըզըն վուգու՝ընը ղարիպ
13 պիր շէյ սայմայընըզ. Լաքին ՙմատամ՝ քի Քրիստոսըն էլէմլէրինէ միւշթէրիք սինիզ՝ ¯մէսրուր օլունըզ, ՙթա քի անըն ճէլալընըն զուհուրընտա տախի շատ
14 ու մէսրուր օլասընըզ: ¯Քրիստոսըն իսմի իչիւն սի-թէմ՝ չէքտիյինիզտէ նէ՞ միւպարէք սինիզ. չիւնքի ճէ-լալըն *վէ Ալլահըն Րուհու իւզէրինիզտէ սաքին օլուր. անլէրին թարաֆընտան անա սէպպ օլունուր իսէ տէ,
15 սիզին թարաֆընըզտան 0 թէմճիտ օլունուր: ¯Վէ լաքին սիզտէն պիրի գաթիլ եա խըրսըզ եա շէրր իշ-լէյէն կիպի, ՙեախստ պաշգալարընն ումուրընա միւ-
16 տախէլէ էտէն կիպի էլէմ չէքմէսին. Ամմա էկէր խը-րիսթիյան պուլունուրսա իչիւն իսէ, խէճիլ օլմայըպ՝ ¯անճագ պու խուսուստա Ալլահը թէմճիտ էյլէսին:
17 ՙՉիրա հիւքմիւն՝ պէյթ Ուլլահտան պաշլամասընըն վագթը տըր. ՙվէ էկէր էվվէլա պիզտէն պուլուր է՞է, ¯Ալլահրն պէշարէթինէ իթա՝աթ էթմէյէնլէրին՝ագը-
18 պէթի նէ՞ օլաճագ տըր: ՙվէ էկէր սալիհ կիւճլէ գուրթուլուր իսէ, ֆասըգ վէ կիւնահքեար նէ՞րէտէ
19 պուլունուր: Իմտի Ալլահրն իրատէթի իւզրէ էլէմ չէ-քէնլէր խայր իշլէմէքլէ՝ ՙքէնտի ճանլարընը ¯ան սա-տըգ խալիգ տէյիւ էմանէթ էթսինլէր:

ՊԱՊ Ե

Րէսուլընն իւմթիյարլարա սիւրիւյիւ կիւճւմէք, 5 վէ կէնճլէրէ՝ իւմթի-յարլարա միւմի՝ օլմագ, վէ ճիւմլէսինէ այըգ վէ ույանըգ տուրարագ վէ իւմանտա գավի օլարագ Շէյթանա մուգավէմէթ էճմէք խուսուսընտա նասիհաճը:

Ա՞րանըզտա պուլունան իւմթիյարլարա, պէն քի անլէր կիպի իւմթիյար, ¯վէ Քրիստոսըն էլէմլէրինին շահիտի, ՙվէ զահիր օլաճագ ճէլալընն հիսսէտարը իմ,
2 Րէճա էտէրիմ՝ ՙԱլլահրն սիզին արանըզտա պուլու-

1 Տիմ. 6.16։ Պ.5.11։ Վահ. 1. 6։
1 Կոր. 3. 13։ Պ. 1. 7։
Բամ.8.17։ 2 Կոր.1.7։ 4.10։Փիլ.3.10։ Կող. 1.24։ 2 Տիմ.2.12։ Պ. 5. 1, 10։ Վահ. 1. 9։
Ա՛մալ.5.41։Յակ.1.2։
Պ. 1. 5, 6։
Մատթ. 5. 11։ 2 Կոր. 12.10։ Յակ.1.12։ Պ. 2. 19, 20։ 3. 14։
Պ՝ՙէ՛ վէ գուտրէ-

Քին վէ
Պ. 2. 20։
1 Մէչ. 4. 11։ 1 Տիմ. 5. 13։
Ա՛մալ. 5. 41։
Ես.10. 12։ Երեմ. 25. 29։ 49. 12։ Եզեկ. 9. 6։ Մատ. 3. 5։
Ղուկ. 23. 31։
Ղուկ. 10. 12, 14։
Էմս.11.31։Ղուկ. 23. 31։
Մէզ.31.5։ Ղուկ. 23. 46։ 2 Տիմ. 1. 12։

Ղուկ. 24. 48։ Ա՛մալ. 1.8,22։5.32։ 10.39։
Բամ. 8. 17, 18։ Վահ. 1. 9։
Յոհ.21.15-17։Ա՛մալ. 20. 28։
1 Կոր. 9. 17։ [1.7։
1 Տիմ. 3. 3, 8։ Տիտ
Մէզ. 33. 12։ 74. 2։
Եռ. հիսսէլէրէ
Եզեկ. 34. 4։ Մատթ.

նան սիւրիւսիւնիւ կիւտէսինիզ, ¯վէ մէճպուրիյէթտէ տէյիլ, անճագ հիւսն ի իրատէթլէ, ՙհէմ գապիհ գա-զանճ իչիւն տէյիլ, ֆագաթ ճան ու տիլտէն նագա-
3 րէթ էտինիզ. ¯Վէ *ճէմա՛աթլարա ՙմուսալլաթ օ-լուր կիպի տէյիլ, ¯անճագ սիւրիւյէ էօրնէք օլունըզ:
4 ՙՎէ պաշ Զօպան զուհուր էթտիյի զէման ՙճէլալըն սօլմազ ՙթաճրնա նա՛իլ օլաճագսընըզ:
5 Քէզալիք սիզ, էյ կէնճլէր, իւմթիյարլարա միւ-թի՛ օլունըզ. վէ ՙճիւմլէնիզ պիրիպիրինիզէ միւթի՛ օլուպ թէվազու՛ գուշանընըզ, ՙզիրա Ալլահ միւթէ-քէպպիրլէրէ գարշը տուրուպ՝ ՙմիւթէվազը՛լարա ՙի-
6 նայէթ իհսան էտէր: ՙԻմտի Ալլահրն գուտրէթլի էլի ալըընտա միւթէվազը՛ օլունըզ, թա քի սիզի վագ-
7 թընտա թէրֆի՛ էտէ: ՙՃիւմլէ էնտիշէնիզի անըն իւ-զէրինէ պրագընըզ, զիրա 0 սիզի գայըրըր:
8 ՙՅըզ վէ ույանըզ տուրունըզ, ¯չիւնքի խասմի-նիզ Շէյթան՝ կէօմիւրտէյէն արսլան կիպի քիմի
9 եուԹսուն տէյիւ՝ արայարագ տօլաշըր: ՙՊունա տա-խի իմանտա գավի օլարագ գարշը տուրընըզ, ՙչիւն-քի տիւնեատա օլան սիզին պիրատէրլէրինիզին հէ-ման օլ էլէմլէրի չէքմէքտէ իտիյինի պիլիրսինիզ:
10 Լաքին ¯Յիսուս Քրիստոստա սիզի քէնտի էպէտի ՙիզզէթինէ տա՛վէթ էտէն վէ ճիւմլէ ՙինայէթլէրին մէնպա՛ը օլան Ալլահ՝ ¯պիր միւտէթ էլէմ չէքտի-յինիզտէն սօկրա, քէնտիսի սիզի քեամիլ ¯վէ սապիթ
11 վէ գավի ¯վէ միւ՛էսսէս գըլա: ՙԱնա էպէտ իւլ ապատ ՙիզզէթ վէ գուտրէթ օլսուն: Ամին:
12 Զաննըմա կէօրէ ¯սատըգ պիրատէր օլան Սիղուա-նոս վասըթասը յլէ ՙսիզէ մուխթասարճա եազըպ նա-սիհաթ էտէրէք, շէհատէթ էթտիմ քի՝ ¯պու գա՛իմ պուլունտըղընըզ հալ Ալլահրն սահիհ ՙինայէթի տիր-
13 Բարելոնտա պուլունան սիզին իւէ պէրապէր մոն-թէխապէ *էւէ՞ վէ ¯օղլըմ Մարկոս սիզէ սէլամ է-
14 տէյէր: ՙՊիրիպիրինիզէ մուհապպէթ էօփիւշիյիէ սէլամ էտինիզ. սիզ քի Յիսուս Քրիստոստա սընըզ՝ ¯ճիւմլէնիզէ սէլամէթ օլսուն, Ամին:

Մատթ. 6. 25։ Ղուկ. 12.11, 22։ Փիլ. 4.6։ ՙԻպր. 13. 5։
Ղուկ.21.34,36։1Մէչ. 5. 6։ Պ. 4. 7։
Յոր. 1.8։ 2.2։ Ղուկ. 22.31։ Վահ. 12. 12։
Եփես.6.11,13։ Յակ. 4. 7։
Ա՛մալ. 14. 22։ 1Մէչ. 3. 3։ 2Տիմ. 3. 12։ Պ. 2. 21։
1Կոր.1.9։1Տիմ.6.12։

2Կոր. 4. 17։ Պ.1.6։
Յուդ. 24։
2 Սէչ. 2. 17։ 3. 3։
Պ. 4. 11։ Վահ.1.6։
2 Կոր. 1. 19։
ՙԻպր. 13. 22։
Ա՛մալ. 20.24։1Կոր. 15. 1։ 2 Պետ. 1.12։
Ա՛մալ. 12. 12, 25։
Բամ.16.16։1Կոր.16. 20։2Կոր.13.12։1Պ. 5. 26։
Եփես. 6. 23։

Digitized by Google

ՊԵՏՐՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ԻՔԻՆՁԻ ՈՒՄՈՒՄԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պետրոս բէսուլըն բիսալէյլի եազուըղը քիմսէլէրէ սէլամը։ 3 Բէսուլըն անլէրի Ալլահըն ՝ազիմ վէ զըյմէթլի վա՛տլարընա պինա՛էն հէվի ֆազիլէթլէրաէ Քերագզըա Քէշվիգ էթմէսի. 12 Ինձիգալընըն եագընն օլտըղընը պիլէրէք պու մատտէլէրի անլէրին խաքընընա կէթիրտիյի։ 16 ՈՒազամէթինի բէյ էլ ՝այն միւշահէտէ էթմիշ օլտըղը, վէ հագգընտա Փէտէրին վէ փէյղամպէրլէրին շէհատէթ էյլէտիյի Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանտա սապլիթ գալմալարընը անլէրէ նասիհաթ էթմէսի։

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու վէ րէսուլու Սիմոն Պետրոս՝ Ալլահըմըզըն վէ Խէլասքեար Յիսուս Քրիս-
տոսըն էշ-շէ էյէ-էյէ սալահ վասըթասը յլէ ՞պիզիմ
իլէ պէրապէր հէման օլ գըյմէթլի իմանա նա՛իլ օ-
2 լանլարա. Սիզէ Ալլահը վէ Բապպըմըզ Յիսուսը
պիլմէքլէ ՞՚ինայէթ վէ սէլամէթ չօղալա։
3 Մատամ՛ քի անըն գուտրէթ ի իլահիյէսի հայաթա
վէ թագվայա միւթէ՛ալլըգ ճիմլէ շէյլէրի, ՞պիզի
իզզէթ վէ ֆազիլէթլէ տա՛վէթ էտէնի ՞պիլմէքլէ
4 պիզէ իհսան էյլէմիշ օլուպ, ՞Անլէր իլէ տախի պիզէ
ղայէթ ՝ազիմ վէ գըյմէթլի վա՛տլար վէրիլմիշ տիր.
թա քի պունլարըն վասըթասը յլէ ՞տիւնեատա շէհ-
վէթտէն նէշ՛էթ էտէն ֆէսատտան գուրթուլմըշ օլուպ՝
5 ՞թապի՛աթ ը Իլահիյէյէ հիսսէտար օլասընըզ։ ՞Սիզ
տախի հէման պու շէյէ ղայրէթ ի քեամիլէ կէօսթէ-
րէրէք իմանընըզա ֆազիլէթ, վէ ֆազիլէթէ ՝իլմ՛,
6 վէ ՝իլմէ զապթ ը նէֆս, վէ զապթ ը նէֆսէ սապր,
7 վէ սապրա թագվա, վէ թագվայա ՞գարնտաշ
մուհապպէթի, վէ գարնտաշ մուհապպէթինէ մու-
8 հապպէթ զամմ՛ էտինիզ։ Զիրա պու շէյլէր սիզտէ
պուլունուպ արթտըգճա, ՞-էէչ Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսը պիլմէք խուսուսընտա պօշ վէ սէմէրէսիզ
9 պրագմազար։ Լաքին քիմտէ պու շէյլէր եօգ իսէ,
՞օլ քիմսէ քէօր օլուպ՝ ուզագտան կէօրմէզ վէ ՞քէնտի
էսքի կիւնահլարընտան թաթհիրինի ունուտմըշ տըր։
10 Պու էճլտէն, էյ պիրատէրլէր, ՞տա՛վէթ վէ ինթի-
խապընըզը սապլիթ գըլմաղա տահա զիյատէ ճէհտ
էտինիզ. չինքի պունու եափմազլէ ՞ասլա տիւշմէյէ-

11 ճէքսինիզ. Զիրա պու վէճհլէ Բապպ վէ Խէլասքեա-
րըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն էպէտի մէլէքիւթինէ
կիրմէնիզ ղանիլիքլէ իհսան օլունաճագ տըր։
12 Պու էճլտէն, ՚էկէրչի պու շէյլէրի պիլիպ հազըր
պուլունան հագիգաթտա սապլիթ օլմուշ իսէնիզ տէ,
՚անլէրի տա՛իմա խաթրընըզա կէթիրմէյի իհմալ
13 էթմէյէճէյիմ։ ՚Վէ պէն պու մէսքէնտէ գալտըգճա,
՚սիզի՝ իխթար էտէրէք ույանտըրմաղը լայըգ ՚ատտ
14 էտէրիմ։ Զիրա պիլիրիմ քի՝ ՚Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն պանա պէյան էյլէտիյի կիպի ՚մէսքէ-
15 նիմի թէրք էթմէքլիյիմ եագընտըր։ Իմտի ինթի-
գալըմտան սօկրա տա՛իմա պու շէյլէրի տէրխաթըր
16 էթմէնիզ իչիւն ճէհտ էտէճէյիմ։ ՚Զիրա պիզ սախթէ
մասալլարա թապի՛ օլմուշ տէյիլ, ՞անճագ Բապպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՝ազամէթինի կէօզլէրիմիզլէ
կէօրմուշ օլարագ, անըն գուտրէթինի վէ զուհուրընը
17 սիզէ պիլտիրտիք։ Զիրա ճէյալ ը ա՛զամ թարաֆըն-
տան պէօյլէ, եա՛նի՝ ՞Պէնիմ սէվկիւլիւ Օղլըմ պու
տըր, պէն անտէն րազի իմ՛՝ տէյիւ պիր սէտա կէլ-
տիյինտէ, Փէտէր Ալլահ թարաֆընտան ՝իզզէթ վէ
18 ճէյալ ալտը։ Վէ սէմատան կէլէն պու սէտայը ՞պիզ
անըն իլէ պէրապէր մուգատտէս տաղտա պուլուն-
19 տըղըմըզ հալտէ իշիթտիք։ Վէ պիզտէ տահա սա-
պլիթ օլան փէյղամպէրլիք քէլամը վար տըր, քի
սիզ տախի կիւն աղարըպ ՞սապահ եըլտըզը գալպէէ-
րինիզտէ տօղունճայատէք, ՞գարանլըգ եէրտէ զիյա-
տար չըրաղ կիպի՝ անա տիգգաթ էյլէմէնիզլէ էյի
20 էտէրսինիզ։ Եվվէլա պիլիրսինիզ քի՝ ՞քիթապընն հիչ
պիր փէյղամպէրլիք ՚-էէ՞ը թա՛պիր ի մախսուստան
21 օլմազ։ ՞Զիրա հիչ պիր վագըթ պիր փէյղամպէր-
լիք ինսան իրատէթիյլէ կէլմէտի, ՞անճագ Ալլահրն
մուգատտէս ատէմլէրի Րուհ իլ Գուտս թարաֆըն-
տան թէշվիգ օլունարագ սէօյլէտիլէր։

– Րօմ. 1. 12։ 2 Կոր. 4. 13։ Եփես. 4.5։ Տիտ. 1. 4։
ֆ Դան.4.1։6.25։1Պետ. 1. 2։ Յուդ. 2։
ֆ 1Մէլ.2.11։4.7։2Մէլ. 2.14։2Տիմ.1.9։1Պետ. 2. 9։ 3. 9։
ֆ Յովհ. 17. 3։
ֆ 2 Կոր. 7. 1։
ղ Պ. 2. 18, 20։
ֆ 2Կոր.3.18։ Եփես. 4. 24։՚Իպր.12.10։1Յովհ. 3. 2։
ճ Պ. 3. 18։
ֆ Դաղ.6.10։ 1 Մէլ. 3. 12։5.15։1Յովհ.4.21։
ֆ Յովհ.15.2։Տիտ.3.14։
ֆ 1 Յովհ. 2. 9, 11։
ղ Եփես. 5.26։ ՚Իպր.9. 14։ 1 Յովհ. 1. 7։
ֆ 1 Յովհ. 3. 19։
ֆ Պ. 3. 17։
ֆ 1Պետ.5.12։ Պ. 3.17։
ֆ Րօմ. 15. 14,16։ Փիլ. 3.1։Պ.3.1։ 1Յովհ. 2. 21։ Յուդ. 5։
ֆ 2 Կոր. 5. 1, 4։
ղ Պ. 3. 1։
ֆ Յովհ. 21. 18, 19։
ֆ Պագ Թէս. 4. 21, 22։ 31. 14։ 2 Տիմ. 4. 6։
ֆ 1Կոր. 1. 17։ 2. 1, 4։ 2 Կոր. 2. 17։ 4. 2։
ֆ Մատթ.17.1,2։Մարկ. 9. 2։ Յովհ. 1. 14։ 1 Յովհ. 1. 1։ 4. 14։
ղ Մատթ. 3. 17։ 17.5։ Մարկ. 1. 11։ 9. 7։ Ղուկ. 3. 22։ 9. 35։
ֆ Պագ Խուր. 3. 5։ Յես. 5. 15։ Մատթ 17. 6։
ֆ Պագ 2Կոր. 4. 4, 6։ Վահ. 2. 28։ 22. 16։
ֆ Մէզ. 119.105։ Յովհ. 5. 35։
ֆ Րօմ. 12. 6։
– 2 Տիմ. 3.16։ 1 Պետ. 1. 11։
– 2 Մխլ.23.2։Ղուկ.1. 69։Ա՛մաղ.1.16։3.18։

Digitized by Google

ՊԱՊ 2

Արալարընտա եալանճը մու'ալիմիէր պուլունաճաղընը, 2 վէ չօգ քիմսէլէրին անլէրէ Քապի' օլաճաղընը խապէր վէրմէսի. 3 անլէրին ճէզալարը Քէ'էհխուր էՔմէյիպ, անճագ կիւնահ իշլէյէն մէլա'իքէ վէ գատիմ տիւնեանըն ատմէլէրի վէ Սոդոմ վէ Գոմոր շէհրլէրինին հէլաք օլտըղը միսիլիւ հէլաք օլաճագլարընը պէյան էՔմէսի: 10 Պու եալանճը մու'ալիմլէրին Յանըլըլդ անլէրտէն սագընըլմասը իչիւն անլէրին էվսաֆընը զիքր էյլէմէսի:

1 Վաքին գավմ արասընտա եալանճը փէյղամպէրլէր տախի պուլունտու, Ընհթէքիմ սիզտէ տախի հէլաք էտիճի պիտ'աթլար կիզլիճէ իչէրիյէ կէթիրէն Վէ քէնտիլէրինի սաթըն ալան Բապպը Ինքթար էտիպ՝ Քէնտի իւզէրլէրինէ թէզ հէլաք կէթիրէն եա-
2 լանճը մու'ալիմլէր պուլունաճագ տըր: Վէ պունլարըն հէլաք եալլարընա չօգ քիմսէլէր թապի' օլուպ՝ անլէրին սէպէպիյլէ հագիգաթ թարիգինէ քիֆր
3 օլունաճագ տըր: Վէ թամա'տան նաշի տիւզմէ սէօզլէրլէ Սիզի թիճարէթ իչիւն գուլլանաճագլար տըր. Ցանլէրին ճէզասը գատիմտէն պէրու կէճիքմէզ
4 վէ հէլաքլարը ույուգլամազ: Զիրա էկէր Ալլահ Ցկիւնահ իշլէյէն Ամէլէքլերի էսիրկէմէյիպ՝ Ցանճագ հիւքմ իչիւն մահֆուզ օլարագ զուլմէթ պէնտէրիյլէ ճէ-
5 հէննէմ իլգա վէ թէրք էյլէտի իսէ, Վէ էկէր գատիմ տիւնեայը էսիրկէմէյիպ՝ Ցպիլ'աքս ֆասըգլարըն տիւնեասը իւզէրինէ թուֆան կէթիրիպ՝ Ցսալահ վա'իզի Նոյը սէքիզինճի օլարագ էեաէ էեէ էե հրֆզ էյ-
6 լէտի իսէ, Վէ էկէր Ցսօկրա ֆրսգ իճրասընտա պուլունաճագ օլանլարա 'իպրէթ իչիւն, Ցսոդոմ վէ Գո-
7 մոր շէհրլէրինի քիվլ էտիպ, Խարապ օլմալարընը հիւքմ էթմէսիյլէ պէրապէր Ցսալհ օլան Ղովտը ֆաճիրլէրին քէօթիւ հարէքէթլէրինտէն տէրտմէնտ օլ-
8 տրըը հալտէ խէլաս էյլէտի իսէ, (Զիւնքի օլ սալհ արալարընտա սաքին օլմաղլէ, Ցկէօրիւպ իշիտէրէք՝ կիւնտէն կիւնէ քէնտի սալհ ճանընա անլէրին գա-
9 պհ 'ամէլլէրիյլէ 'ազապ էյլէր իտի,) Ցբապպ էհլ ի թագվա օլանլարը թէճրիպէտէն խէլաս էյլէմէյի վէ հագգսըզլարը վէ Ցպախուսուս նափաքլիյէ իշթիհա իլէ թէնէ թապի' օլուպ՝ հիւքիմէթի թահգիր էտէնլէրի 'ազապ հիւքմիւ թահթընտա րուզ ի ճէզա իչիւն
10 մուհաֆազա էթմէյի պիլիր: Ցպունլար փէրվասըզ վէ խօտրէյ օլարագ՝ էշրաֆա սէպպ էթմէքտէն գօրգ-
11 մազլար. Ցհալ պու քի մէէքլէր գուվվէթ վէ գուտրէթտէ անլէրտէն ա'զամ իքէն, Բապպըն հուզուրընտա անլէրին 'ալէյհինէ սէպպ էտէրէք հիւքմ էթմէզ-
12 լէր: Ցհաքին պունլար թապի'աթըյլէ ավլանըպզ թէլէֆ օլմագ իչիւն տօղմուշ օլան իտրաքսըզ հայվանլար կիպի, պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ սէպպ էտէրէք,
13 Ցհագգսըզլըղընը էճրինի ալմաղլէ, Քէնտի ֆէսատլարընտա ֆէնայա վարաճագլար տըր. Ցպունլար կիւնտիւզիւն գէֆգ ու սէֆայը խօշ 'ատտ էտէրլէր, վէ Ցսիզին իլէ եէյիպ իչէրլէր իքէն՝ քէնտի հիլէլէրիյլէ
14 քէյֆլէնէրէք Ցլէքէ վէ 'այպ տըրլար: Վէ կիւնահտան ֆէրաղէթ էթմէզ վէ զինա իլէ տօլու կէօզլէրի օլուպ՝ սապիթ օլմայան ճանլարը իզլալ էտէրլէր. վէ Ցգալպէրի թամա'ա իտման օլունան էհլ ի լա'նէթ
15 տիրլէր. Տօղրու թարիգի թէրքլէ հագգսըզլըղընը իւճրէթինի սէվէն Ցհէովր օղլու Բաղաամ եօլընա
16 զահիպ օլարագ զէլալէթէ տիւշտիւէր: Ո տախի ֆըսգը իչիւն թա'զիր օլունուպ՝ տիլսիզ մէրքէպ հինսան սէսիյլէ սէօյլէյէրէք փէյղամպէրին համագա-
17 թընը մէն' էթտի: Ցպունլար սուսըզ փունկարլար, վէ շիտտէթլի րիւզկեարլէ սիւրիւքլէնէն պուլութլար օլարագ, գօյու գարանլըգ իլէէպէտ անլէր իչիւն սագ-
18 լանըլմըշ տըր: Ցզիրա պութլանընն մաղրուրանէ սէօզլէրինի սէօյլէմէլէրիյլէ՝ զէլալէթտէ եիւրիյէնլէրտէն Ցհէնուզ գուրթուլմըշ օլան քիմսէլէրի նէֆսանի շէհ-
19 վէթլէրտէ ֆրսգ ու ֆիւճուրլէ իզլալ էտէրլէր. Ցվէ անլէրէ հուրրիյէթ վա'տ էտէր իքէն Ցքէնտիլէրի ֆէսատընն գուլլարը պուլունուրլար. զիրա պիր քիմսէ
20 քէնտինէ ղալիպ կէլէնին գուլու օլուր: Ցզիրա էկէր Ցրապպ վէ Խէլասքեար Յիսուս Քրիստոսը պիլմէքլէ տիւնեանընն նափաքիլքլէրինտէն Ցգուրթուլտրգտան սօկրա, պէթէքրար օլ շէյլէրլէ թուրթուլարագ մաղլուպ օլուրլար իսէ, սօկրաքի հալլէրի էվվէլքինտէն
21 պէտթէր օլուր: Ցզիրա անլէր իչիւն սալահ թարիգինի պիլմէմէք, անը պիլտիքտէն սօկրա քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլունան մուգատտէս էմրտէն եիւզ չէ-
22 վիրմէքտէն էվլա օլուր իտի: Լաքին՝ Ցքէօփէք քէնտի գայ էթտիյի շէյէ, վէ երյգանմըշ խընզիր չամուրտա եուվարլանմաղա տէօնտիւ՝ տէյիւ սահհ մէսէլին ֆէհվասընճա անլէրին հագգընտա վագը' օլտու:

ՊԱՊ 3

Բէսուլըն պու իքի բիսալէյի եազմասընտան քէնտինին մագսէտինի, 3 վէ սօն կիւնլէրտէ կէլէճէք միւսիճհգիլէրին էֆսաֆընը զիքր էտիպ, 10 եէվմի ախիրտէ տիւնեանըն աճէշլէ հալլ օլունաճաղընը խապէր վէրէրէք, միւ'մինլէրէ մուգատտէս հարէքէթլէրլէ օլ կիւնէ մունճագըր

ա Թէս. 13. 1։
բ Մատ. 24. 11։ Ա'մալ. 20. 30։ 1 Կոր. 11. 19։ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1, 5։ 1 Յովհ. 4. 1։ Յուդ. 18։
գ 1 Կոր. 6. 20։ Գաղ. 3. 13։ Եփես. 1. 7։ Ի'պր. 10. 29։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 9։
դ Յուդ. 4։
ե Փիլ. 3. 19։
զ Բամ. 16. 18։ 2 Կոր. 12. 17, 18։ 1 Տիմ. 6. 5։ Տիտ 1. 11։
է 2 Կոր. 2. 17։ Գ. 1. 16։
ը Թէս. 32. 35։ Յուդ. 4, 15։ [3. 8։
թ Յովհ. 8. 44։ 1 Յովհ. 3. 8։
ժ Յոբ. 4։ 18։ Յուդ. 6։
ի Ղուկ. 8. 31։ Վահ. 20. 2, 3։
լ Գ. 3. 6։
խ 1 Պետ. 3. 19։
ծ Թէք. 7. 1, 7, 23։ Ի'պր. 11. 7։ 1 Պետ. 3. 19։
կ Ա'տ. 26. 10։
հ Թէք. 19. 24։ Թէս. 29. 23։ Յուդ. 7։
ձ Թէք. 19. 16։
ղ Մէգ. 119. 139 158։ Եզեկ. 9. 4։ [10. 13։
ճ Մէգ. 34. 17, 19։ 1 Կոր. 10։
մ Յուդ. 4, 7, 8, 10, 16։
յ Յուդ. 8։
ն Յուդ. 9։
շ Երեմ. 12. 3։ Յուդ. 10։
ո Փիլ. 3. 19։
չ Պաղ. Բամ. 13. 13։
պ 1 Կոր. 11. 20, 21։
ջ Յուդ. 12։
ռ Յուդ. 11։
ս Ա'տ. 22. 5, 7, 21, 23, 28։ Յուդ. 11։
վ Յուդ. 12, 13։
տ Յուդ. 16։
ր Ա'մալ. 2. 40։ Գ. 1. 4։ Ալ. 20։
ց Գաղ. 5. 13։ 1 Պետ. 2. 16։
ւ Յովհ. 8. 34։ Բամ. 6. 16։
փ Գ. 1. 4։ Ալ. 18։
ք Գ. 1. 2։
օ Մատ. 12. 45։ Ղուկ. 11. 26։ Ի'պր. 6. 4, վէ գայբր։ 10. 26, 27։
ֆ Ղուկ. 12, 47, 48։ Յովհ. 9. 41։ 15. 22։
և Էմս. 26. 11։

Digitized by Google

օլմալարընը, 15 վէ Պօղոս բէսուլլն քէնտի բիսալէլէրինտէ պէյան էթտիյի իւզրէ Բապպըն Թէ'էննիսինի խէլաս 'ատտ էյլէմէլէրինի նասիհաթ էթմէսի։

Է՛յ սէվկիվիվէր, շիմտի պու իքինճի բիսալէյի սիզէ եազրա՝ ¯իքիսինտէ սիզին սաֆի զիհնինիզի
2 իխթար թարիգիյլէ ույանտըրըրըմ, Քի մուգատտէս փէյղամպէրլէր թարաֆընտան մուգատտէմա
3 թէպլիղ օլունան սէօզլէրի վէ ˚պիզիմ, է՛՛նէ Բապպ վէ Խէլասքեարընն րէսուլլէրինին թէ'էննիհինի տէր-
4 խաթըր էտէսինիզ։ ˚Եվվել էմրտէ մա'լիմիւնիւզ օլսուն քի՝ սօն կիւնլէրտէ ˚շէհվէթլէրինէ կէօրէ եիւ-
5 բիյէն միւսթէհզիլէր կէլիպ, ˚Անընն զուհուրընընն վա'տը նէ՞րէտէ տիր, զիրա էճտատընն ույուտրգլարը վագըթտան պէրու, հէր շէյ խիլգաթընն իպթիտասընտան պէրու օլտրղը կիպի գալը յօր՝ տէյճէէքլէր
6 տիր։ Զիրա անլէր պունտան գաստէն պիխապէր տուրույօրլար քի, սէմավաթ իպթիտատէն օլուպ՝ զէմինն ˚Ալլահընն քէլամընյլէ սուտան ˚վէ սու իլէ գա-
7 ՛իմ տիր։ ˚Պունլարլէ օլ վագըթտա պուլունան տիւնեա սույուն թուղեանընյլէ հէլաք օլտու։ ˚Շիմտիքի սէմավաթ վէ զէմինն իսէ հէման օլ քէլամլէ մահֆուզ օլուպ՝ ˚հիւբմ վէ ֆասրգ ատէմլէրինն հէլաքը կիւ-
8 նիւնէտէք աթէշ իչինն սագլանընլմընշ տըրլար։ Վէ լաքին, է՛յ սէվկիվիվէր, շու պիր շէյտէն, ե՛նի Բապպընն 'ինտինտէ պիր կիւն պինկ ելի կիպի ˚վէ պինկ ելի պիր կիւն կիպի օլտրղընտան պիխապէր օլմա-
9 յասընընզ։ ˚Բապպ՝ պա'զրլարընն կէճիքմիշ տիր զաննէթտիքլէրի կիպի վա'տընտա կէճիքմէզ. ˚Լաքին պիր քիմսէնին հէլաք օլմասընը տէյիլ, ˚անճագ ճիւմլէնին թէվպէյէ կէլմէսինի իսթէմէսիյլէ, ˚հագգըմընզտա
10 թէ'էննի էյլէր։ ˚Վէ լաքին Բապպընն կիւնիւ [կէճէտէ]
11 խըրսընզ կիպի կէլէճէք.՝ անտէ տախի սէմավաթ կիւրիւլթիյլէ զա'իլ օլարագ, 'անասընը եանմաղլէ հալլ օլունաճագ տըր, վէ զէմինն իլէ անտէ եափըլմընշ պուլունան շէյլէր եանաճագ տըր։ Իմտի պունլարընն ճիւմլէսի հալլ օլունաճաղընտան՝ սիզ Ալլահընն կիւնիւնիւն կէլմէսինէ ˚մունթազընր օլարագ 'աճէլէ էտիպ՝ ˚մուգատտէս հարէքէթլէրտէ վէ թագվատտա
12 նաՙսըլ քիմսէլէր օլմանընզ կէրէք տիր։ ՛Օլ ԿՀ՞ քի անտէ սէմավաթ թուլթուշուպ՝ հալլ օլունաճագ, ՛վէ
13 'անասընը եանընպ՝ էրիյճէք տիր։ ˚Լաքին անընն վա'տը իւզրէ սալահընն սաքին օլաճաղը եէնի սէմավաթ վէ եէնի զէմինէ մունթազընր ըզ։
14 Պու էճլտէն, է՛յ սէվկիվիվէր, պու շէյլէրէ մունթազընր օլտրղընընզ հալտէ, ˚անընն 'ինտինտէ սէլամէթլէ լէքէսիզ վէ գուսուրսընզ պուլունմանընզա ճէհտ
15 է՛յլէյինիզ։ ˚Վէ Բապպըմընզըն թէ'էննիսինի խէլաս 'ատտ էտինիզ. Նիթէքիմ սէվկիվիւ պիրատէրիմիզ Պօղոս տախի քէնտինէ իհսան պույուրընլան հիքմէթէ
16 կէօրէ, ձիւմլէ բիսալէլէրինտէ ˚պու շէյլէրտէն պահս էթտիյի միսիլլիւ, սիզէ տախի եազմընշ տըր. պունլարտա պա'զր կիւճ ակլաշընըր շէյլէր օլմաղլէ, ճահիլ վէ սէպաթսընզ քիմսէլէր սա'իր քիթապլար հագգընտա ԷՀ՞ՒՀԷՒԷ կիպի քէնտի հէլաքլարը իչինն պունլարընն մա'նասընը տախի թէպտիլ էտէրլէր։
17 Իմտի սիզ, է՛յ սէվկիվիվէր, ˚պՀ՞ՒՀ էվվէլտէն պիլմէքլէ ˚սագընընզ, օլմայա քի ֆասրգլարընն հիլէսինէ թուլթուլարագ քէնտի սէպաթընզտան տիւ-
18 շէսինիզ։ ˚Ամմա Բապպ վէ Խէլասքեարընզ Յիսուս Քրիստոսընն 'ինայէթինտէ վէ 'իլմինտէ նէմա պուլունընզ։ ˚Անա հէմ շիմտի հէմ տէ *էպէտէտէք համտ օլսուն։ Ամին։

ա Պ. 1. 13։
բ Յուղ. 17, 18։
գ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։ Յուղ. 18։
դ Պ. 2. 10։
ե Ես. 5. 19։ Երեմ. 17. 15։ Եզեկ. 12. 22, 27։ Մատթ. 24. 48։ Ղուկ. 12. 45։
զ Թէք. 1. 6, 9։ Մէզ. 33. 6։ 'Իպր. 11. 3։
է Մէզ. 24. 2։ 136. 6։ Կող. 1. 17։
ը Թէք. 7. 11, 21-23։ Պ. 2. 5։
թ Այ. 10։
ժ Մատթ. 25. 41։ 2 Մէլ. 1. 8։
ի Մէզ. 90. 4։
լ Ամբ. 2. 3։ 'Իպր. 10. 37։ Եզեկ. 18. 23, 32։ 33. 11։
խ Րոմ. 2. 4։ 1 Տիմ. 2. 3։
ծ Ես. 30. 18։ 1 Պետ. 3. 19։ Այ. 15։
կ Մատթ. 24. 43։ Ղուկ. 12. 39։ 1 Մէլ. 5. 2։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
հ Մէզ. 102. 26։ Ես. 51. 6։ Մատթ. 24. 35։ Մարկ. 13. 31։ 'Իպր. 1. 11։ Վահ. 20. 11։ 21. 1։
ձ 1 Կոր. 1. 7։ Տիտ. 2. 14։
ղ 1 Պետ. 1. 15։
ճ Մէզ. 50. 3։ Ես. 34. 4։
մ Միք. 1. 4։ Այ. 10։
յ Ես. 65. 17։ 66. 22։ Վահ. 21. 1, 27։
ն 1 Կոր. 1. 8։ 15. 58։ Փիլ. 1. 10։ 1 Մէլ. 3. 13։ 5. 23։
շ Րոմ. 2. 4։ 1 Պետ. 3. 19։ Այ. 9։
ո Րոմ. 8. 19։ 1 Կոր. 15. 24։ 1 Մէլ. 4. 14։
չ Մարկ. 13. 23։ Պ. 1. 12։
պ Եփես. 4. 14։ Պ. 1. 10, 11։ 2. 18։ [2. 3։
ջ Եփես. 4. 15։ 1 Պետ. 2 Տիմ. 4. 18։ Վահ. 1. 6։
* Ե՛՛ն. եէվմ իւլ էպէտէտէք

Digitized by Google

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ ՊԻՐԻՆՁԻ ՈՒՄՈՒՄԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յովհաննէս իւսուլլն ճէսէտով իզհար օլունան վէ Հայաթ Քէլամը օլան Յիսուս Քրիստոս դագզընտա կէօրտիւիւնիւ վէ պիլտիրիւն իւսպար էՅՄէքտէն մագսէտիւ։ 5 Ալլահ նուր օլտըղընտան անըն իւէ իզՅիրաքը օլանըն նուրտա եւրիւյէճէյիւ։ 7 Յիսուս Քրիստոսըն գանը պիգի ուէր կիւնահտան Յաճհիր էյլէյճէյիւ։ 9 Կիւնահղարըմըզը իզդար էՅՄէք վաճիպ օլտըղը։

1 Օլ իպթիտատէն մէվճուտ օլան, Էօլ իշիթմիշ, օլ կէօզլէրիմիզէ կէօրմիւշ օլտըղըմըզ, օլ միւշահէտէ էտիպ Էէլլէրիմիզին լէմս էթտիյի Հայաթ Քէլա-
2 մընա տա՛իր Խոսէր Վէրէէշ. (Էվէ հայաթ Էիզհար օլունտու, պիզ տախի ՙՆը կէօրտիւք, Էվէ շէհատէթ էտէրէք Էփէտէրին նէզտինտէ պուլունմըղ օլուպ՝ պիզէ իզհար օլունան օլ էպէտի հայաթը Էսիզէ ի՛լան
3 էտէրիզ.) Էօլ կէօրտիյիւմիւզիւ վէ իշիթտիյիմիզի սիզէ ի՛լան էտէրիզ. թա քի սիզին տախի պիզիմ իւէ միւշարէքէթինիզ օլսուն. Ֆվէ պիզիմ միւշարէ-
քէթիմիզ տախի փէտէր իւէ վէ Օղլու Յիսուս Քրիս-
4 տոս իւէ տիր։ Վէ Էսիզին մէսէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլմասը իշիւն պունլարը սիզէ եազարըզ։
5 Էվէ անտէն իշիտիպ սիզէ վէրտիյիմիզ խապէր պու տըր քի՝ ԷԱլլահ նուր տըր, վէ անտէ հիչ պիր
6 զուլմէթ եօգ տըր։ Ֆէկէր՝ Անըն իւէ միւշարէքէթիմիզ վար տըր՝ տէյիպ տէ զուլմէթտէ եիւրիւր իսէք, եալան սէօյլէյիպ՝ հագիգաթըն իճրասընտա պու-
7 լունմայըզ։ Ամմա էկէր անըն նուրտա օլտըղը կիպի՝ նուրտա եիւրիւրսէք, պիրիպիրիմիզ իւէ միւշարէքէթիմիզ օլուր, Էվէ անըն Օղլու Յիսուս [Քրիստոս]ըն
8 գանը պիգի հէր կիւնահտան փաքէլէր։ Ֆէկէր՝ կիւնահրմըզ եօգ տըր՝ տէր իսէք, քէնտիմիզի ալտա-
9 տըրըզ, Ֆհագիգաթ տախի պիզտէ տէյիլ տիր։ Ֆէկէր կիւնահղարըմըզը իզդար էտէրսէք, կիւնահղարըմըզը ’աճվ էտիպ՝ Էպիգի հէր հագգսըզլըզտան փաքէլմէք
10 իշիւն Օ սատրգ վէ ’ատիլ տիր։ Էկէր՝ կիւնահ իշլէմէմիշ իզ՝ տէր իսէք, անը եալանճը չըգարըրըզ, վէ անըն քէլամը պիզտէ տէյիլ տիր։

— Յովհ. 1. 1։ Բ Յովհ. 1. 1, 2։ Գ Յովհ.1.14։ 2Պետ. 1. 16։ Ղ. 4. 14։ Ե Ղուկ. 24. 39։ Յովհ. 20. 27։ [14. 6։ Զ Յովհ. 1. 4։ 11. 25։ Է Բամ. 16. 26։ 1 Տիմ. 3. 16։ Ղ. 3. 5։ Ը Յովհ. 21. 24։ Ա’մալ. 2. 32։ Թ 2 Կոր. 6. 14։ Ղ. 2.4։ Ժ 1 Կոր.6.11։ Եփես. 1. 7։ Իսպր.9.14։ 1Պետ. 1.19։Ղ.2.2։Վահ.1.5։ ԺԱ 3Մխլ. 8. 46։ 2Թէվ. 6. 36։ Յոբ. 9. 2։ 15. 14։25.4։ Էմս. 20. 9։ Վա’. 7.20։ Յակ.3.2։ ԺԲ Ղ. 2. 4։ [13։ ԺԳ Մէզ. 32. 5։ Էմս. 28.

ՊԱՊ 2

Րէսուլլն խրիսթիյանլարը կիւնահտան սազընտըրմասըը։ 3 Ալլահը պիլէն քիմսէնին անըն էմրլէրինի հրճգ էտէճէյիւ։ 9 Պիրատէրլէրի սէվմէք, 15 վէ տիւնեայը սէվմէմէք, 18 վէ իզլալ էտիճի քիմսէլէրտէն իճնինապ էՅՄէք, 24 վէ իմանտա սապիճ գալմազ վաճիպ օլտըղը։

1 Էյ չօճուգլարըմ, սիզէ պու շէյլէրի եազըյօրըմ քի կիւնահ իշլէմէյէսինիզ, վէ էկէր պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյճէէք օլուր իսէ, ՙՓէտէրին նէզտինտէ շէֆա’աթճրմըզ սալիհ Յիսուս Քրիստոս վար տըր.
2 Ֆօ տախի կիւնահղարըմըզա, վէ եալընըզ պիգիմքիլէրէ տէյիլ, Ֆանճագ պիւթիւն տիւնեանըն էՃահլըրըն տախի քէֆարէթ տիր։
3 Վէ անը պիլտիյիմիզի էմրլէրինի հրճգ էթտիյիմիզէն միզտէն պիլիրիզ։ ՙԱնը պիլիրիմ՝ տէյիպ տէ էմրլէրինի հրճգ էթմէյէն քիմսէ Էեալանճը տըր, վէ հա-
5 գիգաթ անտէ տէյիլ տիր։ Ֆլաքին հէր քիմ քի անըն քէլամընը հրճգ էտէրսէ, Էֆիլհագիգէ պու քիմսէտէ Ալլահ մուհապպէթի քէմալ պուլմուշ տըր. Ֆանտէ
6 պուլունտըղըմըզը պունունլէ պիլիրիզ։ ՙԱնտէ գալըրըմ՝ տէյէն քիմսէ անըն եիւրիւտիյիւ միսիլլիւ, Ֆքէնտիսի տախի էօյլէ եիւրիւմէք կէրէք տիր։
7 Էյ սէվկիլիվէկր, Էսիզէ եէնի պիր էմր տէյիլ, Ֆանճագ իպթիտատէն մալիք օլտըղընըզ գատիմ էմրի եազըյօրըմ. իշպու գատիմ էմր [իպթիտատէն] ի-
8 շիթտիյինիզ քէլամ տըր։ Երինէ սիզէ Էեէնի պիր էմր եազըյօրըմ. օ տախի անտէ հէմ սիզտէ հագգ տըր. Ֆզիրա զուլմէթ կէչմէքտէ Էվէ հագիգի նուր հալա
9 զիյա վէրմէքտէ տիր։ ՙՆուրտա իմ՝ տէյիպ տէ պիրատէրինէ պուղզ էտէն՝ շիմտիյէ գատար զուլմէթտէ
10 տիր։ Ֆպիրատէրինի սէվէն՝ նուրտա գալըր, Էվէ անմէ սիւրչմէ սէպէպի եօգ տըր. Լաքին պիրատէրինէ պուղզ էտէն՝ զուլմէթտէ տիր, Ֆվէ զուլմէթտէ կէզիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզ, չինքի զուլմէթ անըն կէօզլէրինի քէօր էթմիշ տիր։
12 Էյ չօճուգլար, սիզէ եազըյօրըմ, Ֆչինքի անըն
13 իսմի իշիւն կիւնահղարընըզ Ֆաճվ օլունտու։ Էյ փէ-

Մէզ. 51. 2։ Ա.յ. 7։ — Բամ.8.34։ 1Տիմ.2.5։ Իսպր. 7. 25։ 9. 24։ Բ Յովհ. 15. 4, 5։ Գ Բամ.3. 25, 26։ 2Կոր. 5. 18։ Ղ. 1.7։ 4. 10։ Ե Յովհ.1.29։4. 42։ 11. 51, 52։ Ղ. 4. 14։ Զ Ղ. 1. 6։ 4. 20։ Է Ղ. 1. 8։ Ը Յովհ. 14. 21, 23։ Թ Ղ. 4. 12։ Ժ Ղ. 4. 13։ ԺԱ Յովհ. 15. 4, 5։ ԺԲ Մատթ. 11.29։ Յովհ. 13. 15։ 1 Պետ. 2.21։ ԺԳ 2 Յովհ. 5։ ԺԴ Ղ. 3. 11։ 2Յովհ. 5։ ԺԵ Յովհ. 13. 34։15. 12։ ԺԶ Բամ. 13.12։ Եփես. 5. 8։ 1 Մէզ. 5. 5, 8։ ԺԷ Յովհ.1.9։8.12։12.35։ ԺԸ 1 Կոր. 13. 2։ 2 Պետ. 1. 9։ Ղ. 3. 14, 15։ ԺԹ Ղ. 3. 14։ Ի 2 Պետ. 1. 10։ ԻԱ Յովհ. 12. 35։ ԻԲ Ղուկ. 24. 47։ Ա’մալ. 4.12։ 10.43։ 13. 38։ Ղ. 1. 7։

Digitized by Google

տէրլէր, սիզէ եազըյօրըմ, չինքի իպթիտատէն օ-
լանը պիլտինիզ։ Էյ նէվճիվանլար, սիզէ եազըյօ-
րըմ, չինքի շէրիրէ ղալիպ օլտընըզ։ Էյ սիւպեան,
14 սիզէ եազըյօրըմ, չինքի փէտէրի պիլտինիզ։ Էյ
փէտէրլէր, սիզէ եազտըմ, Ⱪչինքի իպթիտատէն օ-
լանը պիլտինիզ։ Էյ նէվճիվանլար, սիզէ եազտըմ,
չինքի գուվվէթլի սինիզ, վէ Ալլահրն քէլամը սիզտէ
15 գալըր, վէ շէրիրէ ղալիպ օլտընըզ։ Ⱪտիւնեայը վէ
տիւնեատա օլան շէյլէրի սէվմէյինիզ. Ⱪէկէր պիր
քիմսէ տիւնեայը սէվէրսէ, անտէ փէտէրէ մուհապ-
16 պէթ եօգ տըր։ Զիրա տիւնեատա օլան հէր շէյ, եա'նի
թէն շէհվէթի Ⱪվէ կէօզ շէհվէթի վէ 'էօմրիւն թէքէպ-
պիւրիւ փէտէրտէն տէյիլ, անճագ տիւնեատան տըր։
17 Ⱪվէ տիւնեա վէ անրն շէհվէթի զա'իլ օլուր, լաքին
Ալլահրն իրատէթինի իճրա էտէն՝ իլէլէպէտ գալըր։
18 Ⱪէյ չօճուգլար, Ⱪախըր զէման տըր, Ⱪվէ Տէճճալ
կէլիր տէյիւ իշիրթիյինիզ միսիլլիւ, Ⱪշիմտի տախի
չօգ տէճճալլար կէլմիշ տիրլէր. Ⱪպու սէպէպտէն ախըր
19 զէման օլտըղրնը ակլայօրըզ։ Ⱪպիզտէն չըգտըլար
իսէ տէ, պիզտէն տէյիլլէր իտի. Ⱪզիրա էկէր պիզտէն
օլսալար իտի, պիզիմ իլէ գալմըշ օլուրլար իտի.
Ⱪամմա ւբէմալըրը անլէրին ճիւմլէսինին պիզտէն օլ-
20 մատրգլարը աշիքեար օլմագ իչիւն օլտու։ Ⱪսիզին
իսէ Ⱪմուգատտէս թարաֆընտան մէսհինիզ օլմաղլէ,
21 Ⱪհէր շէյի պիլիրսինիզ։ Հագիգաթը պիլմէտիյինիզ
իչիւն սիզէ եազմատրմ, անճագ անը պիլտիյինիզ վէ
հիչ պիր եալան հագիգաթտան օլմատըղը իչիւն Ⱪ֊ը-
22 ա֊ը։ Ⱪյիսուսրն Քրիստոս իտիյինի ինքեար էտէն-
տէն ղայրի եալանճը քիմ տիր. Փէտէրի վէ Օղլու
23 ինքեար էտէն՝ Տէճճալ օ տըր։ Ⱪ֊Օղլու հէր ինքեար էտէն՝
Փէտէրէ տախի մալիք տէյիլ տիր։ Ⱪօղլու իգրար է-
24 տէն՝ Փէտէրէ տախի մալիք տիր։ Ⱪիմտի իպթիտատէն
իշիրթիյինիզ շէյ սիզտէ գալսրն. էկէր իպթիտատէն
իշիրթիյինիզ շէյ սիզտէ գալըր իսէ, Ⱪսիզ տախի
25 Օղուլտա վէ Փէտէրտէ գալաճագսրնըզ։ Ⱪվէ քէն-
տինին պիզէ էթտիյի վա'տ պու տըր, եա'նի էպէտի
26 հայաթ տըր։ Ⱪսիզի իզալ էտինլէր հագգրնտա պու
27 շէյլէրի սիզէ եազտրմ։ Ⱪվէ սիզին անրն թարա-
ֆընտան ալտըղրնըզ մէսհ սիզտէ գալըր, Ⱪվէ պիր
քիմսէնին թա'լիմ էթմէսինէ իհթիյաճընըզ եօգ տըր,
Ⱪանճագ մատամ քի օլ մէսհ սիզէ հէր շէյ հագգրնտա

ֈ Պ. 1. 1։
։ Եփես. 6. 10։
֊ Բօմ. 12. 2։
։ Մատթ. 6. 24, Գաղ 1. 10։ Յակ. 4. 4։
֍ Վա'. 5. 11։
֏ 1Կոր. 7. 31։ Յակ. 1. 10։ 4. 15։ 1Պետ. 1. 24։
ְ Յովհ. 21. 5։
ֱ 'Իպր. 1. 1։
ֲ 2Մէկ. 2. 3, վէ ղայրի։ 2 Պետ. 2. 1։ Պ. 4. 3։
ֳ Մատթ. 24. 5, 24։ 2 Յովհ. 7։ [3. 1։
ִ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։
ֵ Թիտ. 1. 13, 12, 13։ Մէկ. 41. 9։ Ա'մալ. 20. 30։
ֶ Մատթ. 24. 24։ Յովհ. 6. 37։ 10. 28, 29։ 2 Տիմ. 2. 19։
ַ 1 Կոր. 11. 19։
ָ 2Կոր. 1. 21։ 'Իպր. 1. 9։ Ա'յ. 27։ [3. 14։
ֹ Մարկ. 1. 24։ Ա'մալ. 3. 14։
ֺ Յովհ. 10. 4, 5։ 14. 26։ 16. 13։ Ա'յ. 27։
ֻ Պ. 4. 3։ 2 Յովհ. 7։
ּ Յովհ. 15. 23։ 2Յովհ. 9։
ֽ Յովհ. 14. 7, 9, 10։ Պ. 4. 15։
־ 2 Յովհ. 6։
ֿ Յովհ. 14. 23։ Պ. 1. 3։
ׁ Յովհ. 17. 3։ Պ. 1. 2։ 5. 11։
ׂ Պ. 3. 7։ 2 Յովհ. 7։
ׄ Ա'յ. 20։ [8. 10, 11։
ׅ Երեմ. 31. 33, 34։ 'Իպր. 49։ Փիլ. 3. 21։ Կող. 3. 4։ 2 Պետ. 1. 4։
׆ Յոբ. 19. 26։ Մէգ. 16. 11։ Մատթ. 5. 8։ 1Կոր. 13. 12։ 2 Կոր. 5. 7։
ׇ Պ. 4. 17։
׈ Բօմ. 4. 15։ Պ. 5. 17։
ׇ Ես. 53. 5, 6, 11։ 1Տիմ. 1. 15։ 'Իպր. 1. 3։ 9. 26։ 1 Պետ. 2. 24։
ׁ Պ. 1. 2։
ׂ 2Կոր. 5. 21։ 'Իպր. 4. 15։ 9. 28։ 1Պետ. 2. 22։
׃ Պ. 2. 4։ 4. 8։ 3Յովհ. 11։
ׄ Պ. 2. 26։
ׅ Եզեկ. 18. 5–9։ Բօմ. 2. 14։ Պ. 2. 29։
׆ Մատթ. 13. 38։ Յովհ. 8. 44։
ׇ Թէք. 3. 15։ Ղուկ. 10. 18։ Յովհ. 16. 11։ 'Իպր. 2. 14։
ׁ Պ. 5. 18։
ׂ 1Պետ. 1. 23։
ׄ Պ. 2. 29։
ׅ Պ. 4. 8։

Digitized by Google

ՊԱՊ 3

Ալլահրն պիզէ էվլատ Թէսմիյէ էթմէսիյլէ իպրահիմ էթտիյի մուհապպէթի ի 'ազիմէ։ 3 Պու իւմիտտէ օլան քիմսէնին նէ հալ ու հարէքէթտէ պուլունաճաղը։ 11 Պիրիպիրիմիզի լիսանէն տէյիլ, անճագ ֆի'իլէն վէ հապիգաթէն սէվմէք վաճիպ օլտըղրը։

Պագրնըզ, փէտէր պիզէ նէ կէօնէ մուհապպէթ իհսան էթմիշ տիր՝ քի Ալլահրն Ⱪէվլատը Թէսմիյէ օլունալըմ. պունուն իչիւն տիւնեա պիզի Թանըմազ,
2 Ⱪչինքի անը Թանըմատը։ Էյ սէվկիլիլէր, Ⱪշիմտի Ալլահրն էվլատը իզ, Ⱪվէ նէ օլաճաղըմըզ տահա իզ-
հար օլունմատը իսէ տէ, օ իզհար օլունտըղընտա՝ Ⱪանա պէկզէր օլաճաղըմըզը պիլիրիզ, Ⱪզիրա անը
հէման օլտըղը կիպի կէօրէճէյիզ։
3 Ⱪվէ հէր քիմին անտէ պէօյլէ իւմիտի վար իսէ, անրն փաք օլտըղը միսիլլիւ քէնտի նէֆսինի փաք-
4 լէր։ Հէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ, շէրի'աթը տախի Թէճաւուզ էթմիշ օլուր, Ⱪվէ կիւնահ՝ շէրի'աթը Թէ-
5 ճաւուզ էթմէք տիր։ Վէ պիլիրսինիզ քի՝ Ⱪօ՝ պիզիմ կիւնահլարըմըզը րէֆ' էթմէք իչիւն Ⱪիզհար օլուն-
6 տու, Ⱪվէ անտէ կիւնահ եօգ տըր։ Հէր քիմ անտէ գալըր իսէ, կիւնահ իշլէմէզ. Ⱪհէր կիւնահ իշլէյէն
7 քիմսէ անը նէ կէօրմիւշ նէ պիլմիշ տիր։ Էյ չօճուգլար, Ⱪսիզի քիմսէ ալտաթմասրն. Ⱪսալահ իշլէյէն՝
8 անրն սալիհ օլտըղը միսիլլիւ սալիհ տիր։ Ⱪկիւնահ իշլէյէն՝ Շէյթանտան տըր. զիրա Շէյթան իպթի-
տատէն պէրու կիւնահ իշլէր. Իպն Ուլլահ պունուն իչիւն, Ⱪեա'նի Շէյթանրն իշլէրինի իպթալ էթմէք
9 իչիւն իզհար օլունտու։ Ⱪալլահտան հէր տօղմուշ օ-
լան՝ կիւնահ իշլէմէզ, Ⱪչինքի անրն Թօխումը անտէ գալըր, վէ Ալլահտան տօղմուշ օլտըղը էճլտէն կիւ-
10 նահ իշլէյէմէզ։ Ալլահրն էվլատը իլէ Շէյթանրն էվ-
լատը պու վէճճէհլէ զահիր օլուր. Ⱪսալահ իշլէմէյէն Ⱪհէմ տախի քէնտի պիրատէրինի սէվմէյէն՝ Ալլահ-

11 տան տէյիլ տիր: ՙՋիրա իպթիտատէն իշխթի-
յինիզ թէնպիհ պու տըր քի՝ ՚պիրիպիրիմիզի սէվէ-
12 լիմ: ՚Շէրիրտէն օլարագ՝ քէնտի գարնտաշընը գաթլ
էտէն Կայէն կիպի օլմայալըմ. վէ անը նէ սէպէպտէն
գաթլ էթտի. քէնտի ՚ամէլլէրի քէօթիւ վէ գարնտա-
շընըն ՚՚Ռեպէէ սալիհ օլտըղը իշխն ՚՚ըԼԷՙՙ:
13 Էյ պիրատէրլէրիմ, ՚տիւնեա սիզէ պուղղ էտէրսէ,
14 թէ՚աճճիւպ էթմէյինիզ: ՚Էօլիւմտէն հայաթա ինթի-
գալ էթտիյիմիզի պիրատէրլէրի սէվտիյիմիզտէն պի-
լիրիզ. ՚պիրատէրինի սէվմէյէն՝ էօլիւմտէ գալըր:
15 ՚Քէնտի պիրատէրինէ հէր պուղղ էտէն՝ գաթիլ տիր.
՚վէ հիչ պիր գաթիլին տէրունինտէ էպէտի հայաթ
16 պուլունմատըղընը պիլիրսինիզ: ՚Մուհապպէթի պուն-
տան, եա՚նի ՚՚ըէ՚՚՚՚ քէնտի ճանընը եօլըմըզա ֆէ-
տա էթտիյինտէն պիլտիք, պիզիմ տախի պիրատէրլէր
եօլընա ճանլարըմըզը ֆէտա էթմէմիզ կէրէք տիր:
17 ՚Ամմա հէր քիմ տիւնեա մալընա մալիք օլտըղը
հալտէ՝ պիրատէրինին միւհթաճ օլտըղընը կէօրիւր
տէ, շէֆգաթընը անտէն տիրիղ էտէրսէ, ՚Ալլահ
18 մուհապպէթի անտէ նաՙսըլ գալըր: Էյ չօճուգլարըմ,
՚լաֆզէն եա լիսանէն տէյիլ, անճագ ֆի՚իլէն վէ հա-
գիգաթէն սէվէլիմ:
19 ՚Պունունլէ տախի հագիգաթտան օլտըղըմըզը պի-
լիրիզ, վէ անըն հուզուրընտա գալպլէրիմիզի թէ՚մին
20 էտէրիզ: Զիրա ՚էկէր գալպլէրիմիզ պիզի թա՚զիր
էտէրսէ, ՚Ալլահ գալպիմիզտէն պէօյիւք օլուպ՝ հէր
21 շէյէ ՚ալիմ տիր: Էյ սէվկիւլիւէր, էկէր գալպիմիզ
պիզի թա՚զիր էթմէզ իսէ, Ալլահրն հուզուրընտա ճէ-
22 սարէթիմիզ վար. վէ ՚հէր նէ տիլէր իսէք, անտէն
ալըրըզ. չիւնքի անըն էմրլէրինի հրֆզ էտէրիզ, ՚վէ
անըն ՚ինտինտէ մագպուլ օլան շէյլէրի իշլէրիզ:
23 ՚վէ անըն էմրի պու տըր քի՝ Օղլու Յիսուս Քրիս-
տոսըն իսմինէ հնանալըմ, ՚վէ պիզէ էմր էթտիյի
24 կիպի ՚պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ: ՚վէ անըն էմրլէրի-
նի հրֆզ էտէն՝ ՚անտէ, Օ տախի պունտա գալըր.
՚վէ անըն պիզտէ գալտըղընը պունտան, եա՚նի պի-
զէ վէրտիյի Ռուհտան պիլիրիզ:

ՊԱՊ 4

Հէր պիր բուհա հնանմամագ վաճիպ օլտըղը: 2 Ալլահտան օլան բուհըն Ալլահտան օլմայան բուհտան ՚ալամէ ի ֆարիգէսի: 7 Ալլահըն մուհապպէթ օլտըղը, 11 վէ պիզի սէվտիյի իչիւն պիրիպիրիմիզի սէվմէք վաճիպ օլտըղը:

Էյ սէվկիւլիւէր, ՙհէր պիր բուհա հնանմայընըզ.
՚լաքին բուհլարըն Ալլահ թարաֆընտան օլուպ օլմա-
տըղընը թէճրիպէ էտինիզ. ՚զիրա տիւնեատա չօք եա-
2 լանճը փէյղամպէրլէր չըգմըշ տըր: Ալլահըն Բուհընը
պունունլէ պիլինիզ. ՚Յիսուս Քրիստոսըն թէնտէ
կէլմիշ իտիյինի իգրար էտէն հէր բուհ Ալլահտան տըր.
3 ՚վէ Յիսուս Քրիստոսըն թէնտէ կէլմիշ իտիյինի իգ-
րար էթմէյէն հէր բուհ Ալլահտան տէյիլ տիր. վէ
Տէճճալըն ՚՚ըՙՙ պու տըր, քի անըն կէլէճէյինի ի-
4 շիթտինիզ, ՙվէ էլ ան պիլէ տիւնեատա տըր: Էյ չօ-
ճուգլար, ՚սիզ Ալլահտան սընըզ վէ անլէրէ ղալիպ
օլտընըզ, զիրա սիզտէ օլան՝ ՚տիւնեատա օլանտան
5 պէօյիւք տիր: ՚Անլէր տիւնեատան տըրլար. պու
սէպէպտէն տիւնեատան պահս էտէրլէր. ՚տիւնեա
6 տախի անլէրի տինլէր: Պիզ Ալլահտան ըզ. ՚Ալլահը
պիլէն՝ պիզի տինլէր, Ալլահտան օլմայան՝ պիզի
տինլէմէզ. Հագիգաթ բուհընը վէ զէլալէթ բուհընը
պունտան պիլիրիզ:
7 ՚Էյ սէվկիւլիւէր, պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ, զիրա
մուհապպէթ Ալլահտան տըր. վէ հէր մուհապպէթ
էտէն՝ Ալլահտան տօղմուշ տըր, վէ ՚Ալլահը պիլիր:
8 Մուհապպէթ էթմէյէն՝ Ալլահը պիլմէմիշ տիր, ՚զիրա
9 Ալլահ մուհապպէթ տիր: ՚Ալլահըն պիզէ օլան մու-
հապպէթի պունունլէ, ՚եա՚նի Ալլահրն քէնտի Իպն ի
վահիտինի, անըն վասըթասը յլէ հայաթա մալիք
10 օլմամըզ իչիւն տիւնեայա կէօնտէրմէսիյլէ իզհար
օլունտու: Մուհապպէթ պունտա տըր, ՚տէյիլ քի
պիզ Ալլահը սէվտիք, անճագ ո պիզի սէվտի, ՚վէ
քէնտի Օղլընը կիւնահլարըմըզ իչիւն քէֆարէթ օլ-
11 մագ իւզրէ կէօնտէրտի: Էյ սէվկիւլիւէր, ՚Ալլահ
պիզի պէօյլէ սէվտի իսէ, պիզիմ տախի պիրիպիրի-
12 միզի սէվմէմիզ կէրէք տիր: ՚Ալլահը ասլա պիր քիմ-
սէ կէօրմէմիշ տիր. պիրիպիրիմիզի սէվտիյիմիզ
թագտիրտէ՝ Ալլահ պիզտէ գալըր, ՙվէ անըն մու-
13 հապպէթի պիզտէ քէմալ պուլմուշ օլուր: ՚Անտէ
գալտըղըմըզը վէ անըն պիզտէ գալտըղընը պունունլէ, եա՚նի պիզէ քէնտի Ռուհընտան վէրմիշ օլտըղըն-
14 տան պիլիրիզ: ՙՎէ պիզ կէօրտիւք. վէ շէհատէթ
էտէրիզ քի՝ ՚՚փէտէր Օղլու տիւնեանըն Խէլասքեարը

Ե Բամ. 8. 9։ Պ. 4. 13։
——
— Երեմ. 20. 8։ Մատթ. 24. 4։
Բ 1 Կոր. 14. 29։ 1 Մէլ. 5. 21։ Վահ. 2. 2։
Գ Մատթ. 24. 5, 24։ Ա՚մոս. 20. 30։ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Պետ. 2. 1։ Պ. 2. 18։ 2 Յովհ. 7։
Դ 1 Կոր. 12. 3։ Պ. 5. 1։
Ե Պ. 2. 22։ 2 Յովհ. 7։
Զ 2 Մէլ. 2. 7։ Պ. 2. 18, 22։
Է Պ. 5. 4։
Ը Յովհ. 12 31։ 14. 30։ 16. 11։ 1 Կոր. 2. 12։ Եփես. 2. 2։ 6. 12։
Թ Յովհ. 3. 31։
Ժ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։
Ի Յովհ. 8. 47։ 10. 27։ 1 Կոր. 14. 37։ 2 Կոր. 10. 7։
Լ Ես. 8. 20։ Յովհ. 14. 17։
Խ Պ. 3. 10, 11, 23։
Ծ Պ. 2. 4։ 3. 6։
Կ Այ. 16։
Հ Յովհ. 3. 16։ Բամ. 5. 8։ 8. 32։ Պ. 3. 16։
Ձ Պ. 5. 11։
Ղ Յովհ. 15. 16։ Բամ. 5. 8, 10։ Տիտ. 3. 4։
Ճ Պ. 2. 2։
Մ Մատթ. 18. 33։ Յովհ. 15. 12, 13։ Պ. 3. 16։
Յ Յովհ. 1. 18։ 1 Տիմ. 6. 16. Այ. 20։
Ն Պ. 2. 5։ Այ. 18։
Շ Յովհ. 14. 20։ Պ. 3. 24։
Ո Յովհ. 1. 14։ Պ. 1. 1, 2։
Չ Յովհ. 3. 17։

Digitized by Google

15 օլմագ իւզրէ կէօնտէրտի։ ՚Հէր քիմ քի Յիսուսըն
Իպն Ուլլահ իտիյինի իգրար էտէրսէ, Ալլահ անտէ՝
16 ո տախի Ալլահտա գալըր։ Պիզ տախի Ալլահրն պի-
զէ օլան մուհապպէթինի պիլտիք վէ ինանտըգ. ՚Ալ-
լահ մուհապպէթ տիր, ՚վէ մուհապպէթտէ գալան՝
17 Ալլահտա, Ալլահ տախի անտէ գալըր։ Մուհապպէթ
պիզտէ շունունլէ քէմալ պուլմուշ տըր քի՝ ՚բուզ ի
ճէզատա ճէսարէթիմիզ օլա. ՚զիրա Օ նասըլ իսէ,
18 պիզ սախի պու տիւնեատա պէօյլէ իզ։ Մուհապ-
պէթտէ գօրգու եօգ տըր, անճագ քեամիլ մուհապ-
պէթ գօրգույու տէֆ՝ էտէր. զիրա գօրգուտա ՚ազապ
վար, վէ գօրգան քիմսէ ՚մուհապպէթտէ քէմալ պուլ-
19 մամըշ տըր։ Պիզ անը սէվէրիզ, չինքի էվվէլա օ
20 պիզի սէվմի։ ՚Պիր քիմսէ՝ Ալլահը սէվէրիմ տէյիպ
տէ, քէնտի պիրատէրինէ պուղզ էտէրսէ. եալանճը
տըր. զիրա կէօրտիւյու պիրատէրինի սէվմէյէն քիմ-
21 սէ՝ ՚կէօրմէտիյի Ալլահը նաճըլ սէվէ պիլիր։ ՚Վէ ա-
նըն թարաֆընտան շու էմրիմիզ վար տըր քի Ալ-
լահը սէվէն՝ քէնտի պիրատէրինի տախի սէվէ։

ՊԱՊ Ե

*Ալլահտան Ա՛վէլլիւտ էտէն բիմանէն Յիսուսըն Մէսիհ օղլըղընա իման, վ. էվլատ Ալլահա մուհապպէթ վ Ալլահըն էվամիրինէ խա-
ռան էտէյէնյու։ 9 Յիսուս Քրիստոս Իպն Ուլլահ օղլըղընտան պիզի խէ-
լաս Լ՛Ամէլ գատիր օլուզ, 14 կէրէք բէնտիմիզ վ. կէրէք ախէրէր
իչիւն ՚արզ էտէյէնյիմիզ ատա՛ալարը խոհեանալ էտէյէնյու։ 20 Իպն Ուլ-
լահըն կէլմէսինտէն մագալատ օլըղը։*

Ե ՚Հէր քիմ քի ՚Յիսուսըն Քրիստոս իտիյինէ ինա-
նըր իսէ, ՚Ալլահտան տօղմուշ տըր, ՚վէ հէր քիմ քի
թէվլիտ էտէնի սէվէրսէ, անտէն թէվլիտ օլունանը
2 տախի սէվէր։ Ալլահրն էվլատընը սէվտիյիմիզի
պունտան, ե՛նի Ալլահը սէվիպ անըն էմրէրինի
3 հրֆզ էթտիյիմիզտէն պիլիրիզ։ ՚Զիրա Ալլահ մու-
հապպէթի պու տըր քի էմրէրինի հրֆզ էտէյիմ.
4 ՚անըն էմրէրի տախի աղըր տէյիլ տիր։ ՚Զիրա Ա-
լլահտան տօղան հէր քիմսէ տիւնեայա ղալիպ օլուր,
5 վէ տիւնեայա ղալէպէ էտէն՝ իմանըմըզ տըր։ ՚Յի-
սուսրն Իպն Ուլլահ իտիյինէ ինանան քիմսէտէն
ղայրի տիւնեայա ղալէպէ էտէն քիմ տիր։
6 ՚Սու վէ գան իլէ, եալընըզ սու իլէ տէյիլ, ան-
ճագ սու հէմ տէ գան իլէ կէլէն պու տըր, ե՛նի Յի-
սուս Քրիստոս տըր, ՚վէ շէհատէթ էտէն Ռուհ տըր,
7 զիրա Ռուհ հագիգաթ տըր։ Զիրա [սէմատա շէհա-

տէթ էտէնէլէր իչ տիր, փէտէր, ՚Քէլամ վէ Ռուհ իլ
8 Գուտս, ՚վէ պու իչ պիր տիր։ Վէ զէմինտէ] շէհա-
տէթ էտէնէլէր իչ տիր, Ռուհ վէ սու վէ գան, իչիւ
9 տախի պիրտէ միւթթէֆիգ տիրլէր։ ՚Էկէր ինսան շէ-
հատէթինի գապուլ էտէրսէք, Ալլահրն շէհատէթի
տահա պէօյիւք տիր. ՚զիրա Ալլահրն քէնտի Օղլու
10 հագգընտա վէրտիյի շէհատէթ պու տըր։ Իպն Ուլ-
լահա իման էտէն՝ ՚քէնտի տէրունինտէ օլ շէհատէթէ
մալիք տիր. Ալլահա իման էթմէյէն՝ ՚անը եալանճը
չըգարմըշ օլուր. զիրա Ալլահրն քէնտի Օղլու հագ-
11 գընտա վէրտիյի շէհատէթէ ինանմամըշ տըր։ ՚Վէ
շէհատէթ շու տըր քի՝ Ալլահ պիզէ էպէտի հայաթ
իհսան էթմիշ տիր, ՚վէ պու հայաթ անըն օղլընտա
12 տըր։ ՚Օղլա մալիք օլան՝ հայաթա մալիք տիր. Իպն
Ուլլահա մալիք օլմայան՝ հայաթա մալիք տէյիլ տիր։
13 ՚Պու շէյլէրի սիզէ [Իպն Ուլլահրն իսմինէ իման
էտէնլէրէ] եազտըմ քի՝ ՚էպէտի հայաթա մալիք օլ-
տըղընըզը պիլէսէնիզ, [վէ Իպն Ուլլահրն իսմինէ
14 իման էտէսինիզ,] Վէ անըն ՚ինտինտէ մալիք օլտը-
ղըմըզ ճէսարէթի պու տըր քի՝ անըն իրատէթինէ կէօ-
րէ ՚պիր շէյ տիլէտիյիմիզ հալտէ, պիզի տինլէր։
15 Մաթլուպըմըզ նէ իսէ, պիզի տինլէտիյինի պիլիր
իսէք, անտէն տիլէտիյիմիզ մաթլուպլարը ալմագտա
16 օլտըղըմըզը պիլիրիզ։ Էկէր պիր քիմսէ պիրատէրի-
նէն էօլիւմէ սէպէպ օլմայան պիր կիւնահ իշլէմէքտէ
օլտըղընը կէօրիւր իսէ, տիլէսին, ՚վէ անա, ե՛նի
էօլիւմէ սէպէպ օլմայան կիւնահը իշլէյէնլէրէ հայաթ
վէրէճէք տիր. ՚էօլիւմէ սէպէպ օլան կիւնահ վար
17 տըր, ՚անըն իչիւն րէճա էթսին՝ տէմէյօրըմ։ ՚Հէր
հագգսըզլըգ կիւնահ տըր. վէ էօլիւմէ սէպէպ օլմայան
կիւնահ վար տըր։
18 ՚Ալլահտան հէր պիր թէվլիտ օլունանըն կիւնահ
իշլէմէյէճէյինի պիլիրիզ. ֆագաթ Ալլահտան թէվլիտ
օլունան քիմսէ ՚քէնտի նէֆսինի հրֆզ էտէր վէ շէ-
19 րիր անա տօգունմազ։ Պիլիրիզ քի Ալլահտան ըզ,
՚պիւթիւն տիւնեա տախի շէրիրինի զապթընտա տըր։
20 Հէմ պիլիրիզ քի Իպն Ուլլահ կէլտի, ՚վէ հագգը
պիլմէմիզ իչիւն ՚պիզէ իտրաք վէրտի. վէ պիզ հագգ
օլանտա, ե՛նի անըն Օղլու Յիսուս Քրիստոստա
21 իզ. ՚հագգ Ալլահ ՚վէ էպէտի հայաթ պու տըր։ Էյ
չօճուգլար, ՚քէնտինիզի փուլթլարտան հրֆզ էտինիզ։
[Ամին։]

ա Բամ. 10.9։ Պ. 5. 1,5։ Յովհ. 13.34։ 15. 12։ Պ. 3. 23։ —— բ Ա.յ. 8։ գ Պ. 3. 24։ Ա.յ. 12։ դ Յակ. 2. 13։ Պ. 2.28։ 3. 19, 21։ ե Պ. 3. 3։ զ Ա.յ. 12. է Պ. 2 4։ 3. 17։ ը Ա.յ. 12։ թ Մատթ. 22. 37, 39։ Յովհ. 1. 12։ ժ Պ.2. 22, 23։ 4.2,15։ ի Յովհ. 1. 13։ լ Յովհ. 15. 23։ խ Յովհ. 14. 15, 21,23։ 15. 10։ 2 Յովհ.6։ ծ Միք. 6. 8։ Մատթ. 11. 30։ կ Յովհ. 16. 33։ Պ.3.9։ 4. 4։ հ 1Կոր.15.57։ Պ.4.15։ ձ Յովհ. 19. 34։ ղ Յովհ. 14.17։ 15.26։ 16. 13։ 1Յհ. 3. 16։ ճ Յովհ.1. 1։ Վահ. 19. 13։ մ Յովհ.10. 30։ յ Յովհ. 8. 17, 18։ ն Մատթ.3.16,17։17.5։ շ Բամ. 8. 16։ Գաղ.4.6։ ո Յովհ. 3 33։ 5. 38։ չ Պ. 2. 25։ պ Յովհ. 1. 4։ Պ. 4. 9։ ջ Յովհ. 3. 36։ 5. 24։ ռ Յովհ. 20. 31։ ս Պ.1.1, 2։ վ Պ. 3. 22։ [14,15։ տ Յոր. 42. 8։ Յակ. 5. 12. 14։ ր Մատթ. 12. 31, 32։ Մարկ. 3. 29։ Ղուկ. 12.10։ Իպր. 6. 4,6։ 10. 26։ ց Երեմ. 7. 16։ 14. 11։ Յովհ. 17. 9։ ւ Պ. 3. 4։ փ 1 Պետ. 1. 23։ Պ.3. 9։ ք Յակ. 1. 27։ օ Գաղ. 1. 3։ ֆ Յովհ. 17. 3։ և Ղուկ. 24. 45։ ֏ Ես.9.6։ 44. 6։ 54.5։ Յովհ. 20. 28։ Ա՛մալ. 20.28։Բամ.9.5։1Տիմ. 3. 16։ Տիտ. 2. 13։ Իպր. 1. 8։ ։ Ա.յ. 11.13։ ։ 1Կոր. 10. 14։ —

Digitized by Google

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԻՓԻՆԱՒ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

*Ր*էսուլըն Վիւնձէխապ խաՁուն իլէ էվլատընա սէլամը. 4 անլէրէ գարնտաշ մուհապպէՁինտէ ապպիՁ գալմալարընը, 7 վէ հէր պիր ալ-տատընօը մու'ալլիմտէն սագընմալարընը նասիհաՁ էՁմէսի,

Պէն իխթիյարտան՝ [a]հագիգաթտա սէվտիյիմ,
2 վէ եալընըզ պէնիմ տէյիլ, անՃագ [b]հագիգաթը պի-
լէնլէրին ճիմլէսինին՝ պիզտէ գալըպ իլէէպէտ պի-
զիմ իլէ պուլունաճագ հագիգաթ սէպէպինտէն սէվ-
3 տիքլէրի միւնթէխապ խաթուն իլէ էվլատընա. [c]Փէ-
տէր Ալլահ թարաֆընտան վէ Փետէրին Օղլու Րապպ
Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան [d]հագիգաթ վէ մու-
հապպէթտէ 'ինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ սի-
զին իլէ օլսուն։
4 Փետէրտէն ալտըղըմըզ էմրէ կէօրէ սէնին էվլա-
տընտան [e]հագիգաթտա եիւրիւյէնլէր պուլտըղըմտա
5 զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըմ։ Վէ շիմտի, էյ խա-
թուն, [f]սանա պիր եէնի էմր եազար կիպի տէյիլ,
անՃագ իպթիտատէն մալիք օլտըղըմըզը [g]ԵՀԳՓ,
սանա ըէճա էտէրիմ [h]քի պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ։
6 [i]Վէ մուհապպէթ անըն էմրլէրինէ կէօրէ եիւրիւմէ-
միզ տիր. էմր պու տըղր քի՝ [j]իպթիտատէն պէրու
7 իշիթտիյինիզէ կէօրէ անտէ եիւրիյէսինիզ։ Զիրա
տիւնեայա [k]Յիսուս Քրիստոսըն թէնտէ կէլտիյինի
իգրար էՁմէյէն [l]չօգ իզլալ էտիճիլէր կէլտի. [m]Ալտա-
8 տրօը վէ Տէճճալ պու տըղր։ [n]Էմէյիմիզի զայ' էՁմէ-
յիպ՝ անՃագ թամմ էճրէ նա'իլ օլմամըզ իչիւն քէն-
9 տինիզէ տիգգաթ էտինիզ։ [o]Հէր քիմ քի թէճաւուզ
էտիպ տէ Քրիստոսըն թա'լիմինտէ գալմազ իսէ, Ալ-
լահա մալիք տէյիլ տիր. անըն թա'լիմինտէ գալան
քիմսէ հէմ Փետէրէ հէմ տախի Օղլա մալիք տիր։
10 Էկէր եանընըզդա պիր քիմսէ կէլիր տէ, պու թա'լիմի
կէթիրմէզ իսէ, անը էվէ գապուլ էՁմէյիպ՝ անա սէ-
11 լամ տախի վէրմէյինիզ։ Զիրա անա սէլամ վէրէն՝
անըն քէօթիւ 'ամէլլէրինէ շէրիք օլմուշ օլուր։
12 [p]Սիզէ եազաճագ չօգ շէյլէրիմ վար իսէ տէ, քեա-
ղըտ վէ միւրէքքէպլէ Է-ՂՀՓ իսթէմէտիմ, լաքին
[q]մէսէլէրէթիմիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն եանընըզդա
13 կէլիպ՝ շիֆահէն սէօյլէմէյէ իւմիտիմ վար։ Սէնին
միւնթէխապ հէմշիրէնին էվլատը [r]սանա սէլամ է-
տէրլէր։ [Ամին։]

[a] 1Ցովհ. 3. 18։ 3 Ցովհ. 1։ [b] 2. 3։ Իսպր. 10. 26։ 1 Յովհ. 2. 3։ [c] 1 Տիմ. 1. 2։ [d] Այ. 1։ [e] 3 Ցովհ. 3։ [f] 1Ցովհ. 2. 7, 8։ 3. 11։ [g] Ցովհ. 13. 34։ 15. 12։ Եփես. 5. 2։ 1Պետ. 4. 8։ 1Ցովհ. 3, 23։ [h] Ցովհ. 14. 15, 21։ 15. 10։ 1Ցովհ. 2. 5։ 5. 3։ [i] 1 Ցովհ. 2. 24։ [j] 1 Ցովհ. 4. 2, 3։ [k] 1 Ցովհ. 4. 1։ [l] 1 Ցովհ. 2. 22։ 4. 3։ [m] Դաղ. 3. 4։ Իսպր. 10. 32, 35։ [n] 1 Ցովհ. 2. 23։ [o] Րօմ. 16. 17։ 1Կոր. 5. 11։ 16. 22։ Գաղ. 1. 8, 9։ 2 Տիմ. 3. 5։ Տիտ. 3. 10։ [p] 3 Ցովհ. 13։ [1. 4. [q] Ցովհ. 17. 13։ 1Ցովհ. 1. 4։ [r] 1Պետ. 5. 13։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԻՒԶԻՆԱՒԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

*Ր*էսուլըն Դաւիթը Ցագվասը. 5 վէ միւսաֆիրվէրվէրլիյի էՁլինտէն մէտտ էՁմէսի, 9 Դիոտրեփէսին թիւրլինտէն Ցէշէքքի էտէրէք 11 Դաւիթը խայրա մուգՁէտի օլմադա Ցէշվիգ, 12 վէ Դեմետրիոս հագգընտա հիւսն ի շէհատէթ էլլէմէսի,

Պէն իխթիյարտան՝ [a]հագիգաթտա սէվտիյիմ
2 սէվկիւլիւ Գայիոսա։ Էյ սէվկիւլիւմ, ճանընկ սա'ա-
տէթ ի հալտէ օլտըղը կիպի սէնին հէր շէյտէ սա-
ատէթ ի հալըն վէ 'աֆիյէթտէ պուլունմագլըղընը
3 իչիւն տու'ա էտէրիմ։ Զիրա պա'զը պիրատէրլէր կէ-
լիպ՝ [b]հագիգաթտա եիւրիւմէքտէ օլտըղըն կիպի,
սէնտէ պուլընան հագիգաթա շէհատէթ էթտիքլէրին-
4 տէ զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըմ։ Պունտան, [c]եա՞նի էվ-
լատըմընը հագիգաթտա եիւրիւտիւքլէրինի իշիթմէք-
5 տէն զիյատ պէօյիւք մէսէրէթիմ եօգ տըղր։ Էյ սէվ-
կիւլիւմ, պիրատէրլէրէ վէ ղարիպլէրէ հէր նէ էտէր

[a] 2 Ցովհ. 1։ [b] 2 Ցովհ. 4։ [c] 1Կոր. 4. 15։ Փիլիմ. 10։

Digitized by Google

6 իսէն, սատրգանէ էտէրսին։ Անլէր քիլիսէնին հուզուրընտա մուհապպէթինէ շէհատէթ էթտիլէր. անլէրի տախի Ալլահըն րիզասը իւզրէ կէօնտէրտիյին հալ-
7 տէ, էյի էթմիշ օլուրսըն։ ᵗՋիրա թա՛ֆէլէրտէն պիր շէյ ալմայարագ, անըն իսմի իչիւն եօլա րէվան օլտը-
8 լար։ Իմտի պիզ պէօյլէ քիմսէլէրի գապուլ էթմէյէ պօրճլու իզ, թա քի հագիգաթտա էմէքտաշ օլալըմ։
9 Քիլիսէյէ եազտըմ իսէ տէ, արալարընտա պիրինճի օլմագ սէվտասընտա օլան Դիոտրեփէս պիզի
10 գապուլ էթմէզ։ Պու սէպէպտէն կէլտիյիմ թագտիրտէ, էթտիյի՛ ամէլլէրինի, եա՛նի՛ ալէյհիմիզտէ քէօթիւ սէօզլէրլէ իթալէ ի լիսան էթտիյինի, վէ պունունլէ իքթիֆա էթմէյէրէք, պիրատէրլէրի քէնտիսի գապուլ էթմէտիքտէն մա՛տա, իսթէյէնլէրի մէն՛ իլէ
քիլիսէտէն չըգարտըղընը խաթրա կէթիրէճէյիմ։
11 Էյ սէվկիլիւիմ, ᵇհէրրէ տէյիլ, անճագ խայրա մուգթէտի օլ. ᶜխայր իշլէյէն՝ Ալլահտան տըր, ամմա
12 շէրր իշլէյէն՝ Ալլահը կէօրմէմիշ տիր։ Դեմետրիոս ᵈճիւմլէյինին վէ ասըլ հագիգաթըն տախի հիւսն ի շէհատէթինէ մազհար տըր, պիզ տախի շէհատէթիմիզ հագգ օլտըղընը պիլիրսինիզ։
13 ᵉԵազաճագ չօգ շէյլէրիմ վար իտի իսէ տէ, սանա
14 միւրէքքէպ վէ գալէմլէ եազմագ իսթէմէմ։ Լաքին սէնին իլէ եագընտա կէօրիւշիպ շիֆահէն սէօյլէ-
15 մէք իւմիտինտէ իմ։ Սանա սէլամէթ օլսուն. տօսթլար սանա սէլամ էտէրլէր, տօսթլարա պիրէր պիրէր սէլամ էյլէ։

ᵀ 1Կոր. 9. 12, 15։ | ᵁ Մէզ. 37. 27։ Ես. 1. 16, 17։ 1 Պետ. 3. 11։ | ᵛ 1Յովհ. 2. 29։ 3. 6, 9։ | ᵂ 1 Տիմ. 3. 7։ | ᵃ Յովհ. 21. 24։ | ᵇ 2 Յովհ. 12

ՅՈՒԴԱ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
՚ՈՒՄՈՒՄԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

Բէսուլըն բիսալէյի եազտըղը քիմսէլէրէ սէլամը։ 3 Բիսալէյի եազմագտան մագսէտի՝ արալարընտա ֆասըղ բիմսէլէր կիպտիյինտէն իման իչիւն միւճահիէտէ էմմէլէրինի նասիհաթ էմմէր օլտըղը. 5 ֆասըղլարըն հէլաքը խուսուսընտա Ահտ ը Աթիգտէն միսալէր, 8 վէ պունլարըն պիւյագ վէ էմվար ը գապլմէէրինի, 17 վէ բէսուլէրին պունլարը մուգատտէմա խապէր վէրմիշ օլտըղլարընը զիբր էմտիքտէն սօնրա, 20 միւ՛մինէրէ իմանլարընտա ասպլի գալըպ, ֆըղզ ու ֆիւսուրտէն իբրան էմմէլէրինի նասիհաթ, 24 վէ Ալլահա ուսմա ու ամնա իլէ բիսալէյի իսամ էմմէսի։

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու վէ ᵃՅակոբոսըն գարընտաշը Յուդա, փէտէր Ալլահտա սէվկիլիւ վէ ᵇՅի-
2 սուս Քրիստոստա հրֆզ օլունան ᶜտա՛վէթլիլէրէ. Սիզէ մէրհամէթ ᵈվէ սէլամէթ վէ մուհապպէթ արթսըն։
3 Էյ սէվկիլիւիւլէր, ᵉմիւշթէրէք օլան խէլաս խուսուսընտա սիզէ եազմագ իւզրէ ղայրէթ ի քեամիլէտէ օլարագ, մուգատտէսլէրէ պիր տէֆ՛ա թէսլիմ օլունմըշ օլան իման իչիւն ᶠմիւճահէտէ էտէսինիզ՝ տէյիւ
4 նասիհաթ էտէրէք եազմամը լազըմ կէօրտիւմ։ ᵍՋիրա պու հիւքմ իչիւն գատիմտէն թագտիր օլունմըշ ʰպա՛զը ֆասըղ քիմսէլէր կիզլիճէ կիրիպ՝ ᶦԱլլահըմըզըն ՚լինայէթինի ᵏֆիւճուրա թէպտիլ իլէ ˡՍահիպ ի
վահիտ օլան [Ալլահը] վէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
5 տոսը ինքեար էտէրլէր։ Վէ հէր նէ գատար մա՛լիւմիւնիւզ իսէ տէ, սիզէ իխթար էթմէք իսթէրիմ քի՝ ᵐԲապպ գավմը Մըսըր տիյարընտան գուրթարտըգտան սօնրա, ᶰեինէ իման էթմէյէնլէրի հէլաք էյլէտի։
6 ᵒՀէմ քէնտի րիյասէթլէրինի հրֆզ էթմէյիպ՝ մէքեանլարընը թէրք էտէն մէյէքլէրի ᵖազիմ կիւնիւն հիւքմիւ իչիւն ᵠէպէտի պէնտլէրլէ զուլմէթ ալթընտա
7 հրֆզ էյլէտի։ ՚Նասըլ քի Սոդոմ վէ Գոմոր վէ էթրաֆլարընտա պուլունուպ, անլէրին էմսալը իւզրէ իրթիքեապ ը զինա էտէրէք պաշգա ճէսէտ արտընա տիւշէն շէհրլէր էպէտի աթէշին ՚ազապընա տիւ-
8 չար օլմուշ օլարագ, ՚այնմէ ՚իպրէթ օլտրլար։ ՚Քէզալիք պու խիւլեա սահիպլէրի տախի ճէսէտի մուրտար էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթի թահգիր էտիպ՝ ʳէշ-
9 րաֆա սէպպ էտէրլէր։ Ամմա ՚պաշ մէյէք Միքայէլ՝ Շէյթանա մուխալէֆէթ էտիպ՝ Մովսէսին ճէսէտինէ տա՛իր միւճատէլէ էտէր իքէն, ՚՚ալէյհինտէ սէպպէլէ հիւքմ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէյիպ, անճագ՝

ᵍ Դուկ. 6. 16։Ա՛մալ. 1. 13։ | ʰ Տիտ. 1. 4։ | ᶦ Դաղ. 2 4։ 2 Պետ. 2. 1։
ᵏ Յովհ. 17. 11, 12, 15։ 1 Պետ. 1. 5։ | ˡ Փիլ. 1. 27։ 1Տիմ. 1. 18։ 6. 12։ 2Տիմ. 1. 13։ 4. 7։ | ᵐ 2. 8։ | ᶰ Բամ. 1. 7։ | ᵒ Բամ. 9. 21, 22։ 1Պետ. 1։ 2Պետ. 2. 6։ | ᵖ Տիտ. 1. 16։ 2Պետ. 2. 1։ 22։ | ᵠ 1Յովհ. 2. 22։ | ՚ Յովհ. 8. 44։ | ՚՚ 1 Կոր. 10. 9։ | ՚՚՚ Ա՛տ. 14. 29, 37։ 26. 64։ Մէզ. 106. 26։ Իպր. 3. 17, 19։ | ʳ Վահ. 20. 9։ | ՚ 2 Պետ. 2. 4։ | ՚՚ Թէք. 19. 24։ Թէս. 29. 23։ 2 Պետ. 2. 6։ | ՚՚՚ 2 Պետ. 2. 9։ | ՚՚՚՚ Խուր. 22. 28։ | ՚՚՚՚՚ Դան. 10. 13։ 12. 1։ Վահ. 12. 7։ | ՚՚՚՚՚՚ 2 Պետ. 2. 11։

Digitized by Google

10 ՝Սէնի Բապպ թա՛զիր էթսին՝ տէտի։ ։Պունլար իսէ պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ սէպպ էտէրլէր, վէ տիւսիզ հայվանլար միսիլլիւ պիթթապի՛ անկլատըգլարը շէյ-
11 լէրտէ ֆասիտ օլուրլար։ Վա՛յ անլէրէ, ՝զիրա Կայէնին մէսլէյինտէ եիւրիւտիվէր, ։վէ իւճրէթ իչիւն Բաղաամըն զէլալէթի արտը սըրա գօշտըլար, ՝վէ
12 Կորխըն էթտիյի ։։ե մուխալէֆէթտէ հէլաք օլտը-լար։ ։Պունլար ՝սիզին մուհապպէթ զիյաֆէթլէրինիզտէ լէքէլէր օլուպ՝ սիզին իլէ եէյիպ իչէրէք, նէֆսլէրինի գօրգուսըզ պէսլէրլէր. ՝րիւզկեարլարտան էօթէ պէրի սիւրիւքլէնէն ։սուսըզ պուլութլար, չըփ-
13 լաղ վէ մէյվէսիզ, ՝իքի քէրրէ գուրումըշ, քէօքտէն գօփարըլմըշ աղաճլար տըրլար. Քէօփիւք կիպի ։քէնտի ՚այպլարընը չըգարան ՝շիտտէթլի տէնիզ տալղալարը տըրլար. ավարէ եըլտըզլար տըր, ՝քի շիտտէթլի զուլմէթ անլէր իչիւն իլէլէպէտ հըֆզ օ-
14 լունմըշ տըր։ Վէ պունլարըն հագգընտա ։Ադամտան եէտինճի օլան Ենովք տախի վահիյլէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ ։իշթէ Բապպ ճիմլէյի հիւքմ էյլէմէք վէ ճիմլէ ֆասըգլարը իրթիքեապ էթտիքլէրի ֆասըգանէ ՚ա-
15 մէլլէրինին քեաֆֆէսի իչիւն, ՝վէ ֆասըգ կիւնահ-քեարլարըն քէնտի ՚ալէյհինտէ սէօյլէտիքլէրի ճիմլէ սէրթ շէյլէրտէն տօլայը իլգամ էթմէք իչիւն՝ օն
16 պինկլէրճէ մուգատտէսլէրի իլէ կէլտի։ Պունլար մը-րըլտանըճըլար, քէնտի հալլէրինտէն թէշէէքքի էտի-
ճիլէր, ։քէնտի շէհվէթլէրինէ կէօրէ եիւրիւյիպ՝ ա-ղըզլարը պէօյիւք սէօյլէյէրէք, ՝քեար իչիւն միտա-
17 հանէ էտէրլէր։ ։Լաքին սիզ, էյ սէվկիւլիւէր, Բապ-պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն րէսուլլէրի թարաֆըն-տան մուգատտէմա ։։է թէպլիղ օլունան սէօզլէրի,
18 ։եա՛նի, Ախըր զէմանտա քէնտի ֆըսգլարընըն շէհ-վէթլէրինճէ եիւրիյէն միսթէհզիլէր օլաճագլար տըր՝ տէտիքլէրինի խաթրընըզա կէթիրինիզ։
19 ՝Պունլար այրըլանլար, ։վէ նէֆսանիլէր վէ Րուհ
20 մալիք օլմայան քիմսէյէր տիր։ Սիզ իսէ, էյ սէվ-կիւլիւէր, ։քէնտիլէրինիզի ագտէս իմանընըզ իւլ-րինէ պինա էտիպ՝ Րուհ իւլ Գուտսլէ ։տու՛ա էտէրէք,
21 Քէնտիլէրինիզի Ալլահըն մուհապպէթինտէ հրֆզ է-տիպ՝ էպէտի հայաթ իչիւն ։Բապպըմըզ Յիսուս
22 Քրիստոսըն մէրհամէթինէ մունթազըր օլունըզ։ Վէ թէֆրիգ էտէրէք պա՛զըլարընա մէրհամէթ էտինիզ։
23 Պա՛զըլարընը իսէ ։աթէշտէն գափարագ ։գօրգույլ գուրթարընըզ. ։վէ թէնլէ լէքէլէնմիշ լիպաստան պիլէ իքրահ էտինիզ։
24 ։Վէ սիզի լէքէսիզ սագլամաղա վէ քէնտի ճէլա-լընըն հուզուրընտա շատըգլէ գուսուրսըզ իհզա-
25 էթմէյէ ։գատիր օլանա, Խէլասքեարըմըզ օլան ։եա-լընըզ Ալլահա Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վա-սըթասըյլէ հէմ էզէլտէն հէմ շիմտի հէմ տէ էպէ-իւ ապատ ՚իզզէթ վէ ՚ազամէթ, գուտրէթ վէ հի-քիմէթ օլսուն։ Ամին։

՝ Զաք. 3. 2։	։ 1 Կոր. 11. 21։	։։ Թէս. 5. 18։
։ 2 Պետ. 2. 12։	՝ Եվեա. 4. 14։	։ Թէս.33.2։Դան.7.10։
՝ Թէս. 4. 5։ 1Յովհ. 3. 12։	։ Լամ. 25.14։ 2Պետ.2. 17։	Զաք. 14. 5։ Մատթ. 25. 31։ 2 Մէլ. 1. 7։ Վահ. 1. 7։
։ Ա՛տ.22.7,21։ 2Պետ. 2. 15։	։ Մատթ. 15. 13։	։։ 1Միսլ.2.3։ Մէզ. 31. 18։94.4։ Մատ.3.13։
։։ Ա՛տ. 16.1, վէ դայրի։	։ Փիլ. 3. 19։	։։ 2 Պետ. 2. 18։
։։ 2 Պետ. 2. 13։	։։ Եա. 57. 20։	
	։։ 2 Պետ. 2. 17։	

։։ Լամ. 28. 21։ Յակ. 2. 1, 9։	։։ 1Կոր. 2. 14։ Յակ. 3. 15։	։։ Րամ.11.14։ 1Տիմ. 16։
։։ 2 Պետ. 3. 2։	։։ Կող.2.7։ 1Տիմ. 1. 3։	։։ Զաք.3.4,5։վահ.
։։ 1Տիմ.4.1։ 2Տիմ 3.1։ 4.3։ 2Պետ.2 1։ 3.3։	։։ Րամ.8.26։եվեա.6.18։	։։ Կող. 1. 22։
։։ Լամ.18. 1։ Եզեկ. 14. 7։ Ովս. 4.14։ 9. 10։ Իպր. 10. 25։	։։ Տիտ. 2.14։ 2Պետ. 3. 12, 13։	։։ Րամ. 16.26։ եվա. 20։
	։։ Ամովս.4.11։ 1Կոր.3. 15։ Զաք. 3. 2։	։։ Րամ. 16.27։ 1Տիմ. 17։ 2. 3։

ՎԱՀԻ Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՊԱՊ 1

Մուգատտէմէ։ 4 Ասիատա պուլունան եէտի քիլիսէլէրի Յովհան-նէսըն սէլամը։ 7 Քրիստոսըն կէլիշը։ 9 Յովհաննէսի Պատմոս ատա-սընտա վահի կէլմէսը։ 13 Քրիստոսըն ճէլիլ պիր ճէմլէ իլէ կէսրիւ-նէշիւ, 19 վէ Յովհաննէսի կէօրմէյէնլէրինէ եազմասընըզ էմր էմմէսը։

Յիսուս Քրիստոսըն վահեի տիր, եա՛նի ՝եագընտա մութլագա վուգու՛ պուլաճագ շէյլէրի քէնտի գուլլարընա կէօսթէրմէք իւզրէ, ։Ալլահըն անա վէր-տիյի ։վէ քէնտի մէլէյի վասըթասըյլէ կէօնտէրիպ՝
2 գուլու Յովհաննէսէ պէյան էյլէտիյի վահէ տիր։ տախի Ալլահըն քէլամընա վէ Յիսուս Քրիստոս շէհատէթինէ հէման ։ճիմլէ կէօրտիյիւ շէյլէրէ
3 հատէթ էյլէտի։ ։Նէ միւպարէք տիր պու փէյղա-պէրլիյին սէօզլէրինի օգույան, վէ տինկլէյիպ իչի եազըլմըշ օլան շէյլէրի հրֆզ էտէնլէր. ։զիրա գրէթ եագըն տրր։
4 Յովհաննէս Ասիատա պուլունան եէտի քիլիսէ ։մէվճուտ օլան ։վէ օլմուշ վէ օլաճագ թարաֆ

՝ Այ.3։ Պ. 4. 1։ 49	։։ Պ. 22. 16։	17։ Այ. 9։
։ Յովհ.3.32։ 8.26։12.	՝՝ 1Կոր.1.6. Պ 6.9։12.	։ 1 Յովհ. 1. 1։

։ Դատ.11.28։Պ.22.7։	1Պետ.4.7։ Պ. 22.10։	։։ Յովհ. 1. 1։
։ Րամ.13.11։ Յակ.5.8։	։ Խուր. 3. 14։ Այ. 8։	

Digitized by Google

տան, վէ Անըն թախթը էօնիւնտէ պուլունան ՝եէտի
5 Րուհ թարաֆընտան, ՝վէ սատրգ շահիտ օլուպ ՝էօ-
լիվէրտէն ԵՀՈՎԱՅԻ իլքի ՝վէ տիւնեա մէլիքլէ-
րինին րէ՛իսի օլան Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան
սիզէ՝ ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն. ՝պիզի սէվիպ՝ ՝քէն-
6 տի գանը յլէ կիւնահլարրմրզտան ել յգայարագ, ՝վէ
փէտէրի Աղլահա մէլիքլէր վէ քեահինլէր նասպ էտէնէ՝
՝էպէտ իւլ ապատ՝ իզզէթ վէ գուտրէթ օլսուն: Ամին:
7 ՝Իշթէ պուլութլար իլէ կէլիյօր, վէ հէր կէօզ, վէ ՝անը
տէլէնլէր տախի անը կէօրէճէք տիր. վէ անըն սէպէ-
պինտէն զէմինին ճիւմլէ գապիլէլէրի տէօյիւնէճէքլէր
8 տիր: Պէլի. Ամին: ՝Մէվճուտ օլան վէ օլմուշ վէ օլա-
ճագ ՝ի հէր շէյէ գատիր Բապպ Աղլահ պույուրըր քի՝
՝Ալֆա վէ Օմէղա [Իպթիտա վէ Ինթիհա] պէն իմ:
9 Պէն Յովհաննէս, քի սիզին պիրատէրինիզ վէ Յի-
սուս Քրիստոսըն մուզայագասը ՝վէ մէլէքիւթիւ վէ
սապրընտա ՝շէրիքինիզ իմ, ՝Աղլահրըն քէլամը վէ
Յիսուս Քրիստոսըն շէհատէթի իչիւն Պատմոս տէ-
0 նիլէն ատատա պուլունտրմ: ՝Վէ *Բապպըն կիւնիւն-
տէ ՝իւզէրիմէ Րուհ կէլիպ ՝արտրմտան պօրու ՝ե՜ե
1 կիպի, [Ալֆա վէ Օմէղա՝ Եվվէլ վէ Ախըր պէն իմ,
վէ] կէօրտիւյիւնկիու պիր քիթապա եազըպ [Ասիատա
օլան] եէտի քիլիսէյէ, ե՛նի Եփեսոսա վէ Իզմիրէ վէ
Պերգամոնա վէ Թիւատիրէ վէ Սարդիկէյէ վէ փիղա-
դեղփիայա վէ Լաւոդիկիայա կէօնտէր՝ տէյիւ պէօ-
2 յիւք պիր սէս իշիթտիմ: Վէ պանա սէօյլէյէն սէս
՝ե՜ե ե՜ե կէօրմէք իչիւն տէօնտիւմ, վէ տէօնտիւ-
3 յիւմտէ, ՝եէտի ալթուն շէմ՛տան, ՝վէ եէտի շէմ՛-
տանըն օրթասընտա ՝Իպն իւլ ինսանա պէնգէր, վէ
այաղընա գատար պիր ՝էսվապ կիյմիշ, ՝վէ կէօք-
սիւնէ պիր ալթուն գուշագ գուշանմըշ օլան պիր
4 Զաթ կէօրտիւմ: Վէ պաշը իլէ ՝սաչլարը պէյազ եա-
փաղը միսիլլիւ, գար կիպի պէյազ իտի, ՝վէ կէօզ-
5 լէրի աթէշ ալէվի կիպի իտի: ՝Վէ այագլարը ֆու-
րունտա գրզարմըշ խասս փիրինճէ պէնգէր օլարագ,
3 ՝սէսի տախի չօգ սուլարրն սէսի կիպի իտի: Վէ ՝սաղ
էլինտէ եէտի եըլտրզ պուլունուպ՝ ՝աղզընտան իքի
աղըզըլը քէսքին պիր գըլըճ չըգար իտի, ՝չէհրէսի
տախի գուվվէթիյլէ զիյա վէրէն կիւնէշ կիպի իտի:
՝ ՝Վէ անը կէօրտիւյիւմտէ, այագլարընա էօլիւ կիպի

Զաք.3.9։ 4.10։ Պ.3.
։ 4. 5։ 5. 6։
Յովհ.8. 14։ 1Տիմ. 6.
3։ Պ. 3. 14։
Կոր. 15. 20։ Կող. 1.
8։ [19. 16։
Եբեա.1.21։ Պ.17.14։
Յովհ. 13. 34։ 15. 9։
Ղաղ. 2. 20։
Ղպր.9.14։1Յովհ.1.7։
Պետ.2.5,9։Պ.5.10։
0. 6։
Տիմ.6.16։ ՝Իպր.13։
1։1Պետ.4.11։5.11։
ան.7.13։Մատթ.24։
30։26. 64։ Ա՛մաղ. 1.
11։ [37։
Զաք.12.10։Յովհ.19։
Ա՛յ.4։ Պ.4. 8։ 11.17։
16. 5։
Եսա. 41.4։ 44. 6։ 48.
12։Ա՛յ.11,17։ Պ.2.8։
21.6։ 22.13։
Րօմ.8.17։2Տիմ.2.12։
Փիլ.1.7։4.14։ 2Տիմ.
1. 8։
Պ. 6. 9։ Ա՛յ. 2։
Յովհ. 20.26։ Ա՛մաղ.
20. 7։ 1 Կոր. 16-2։
* ե՜ե. Կիրակի
Ա՛մաղ. 10. 10։ 2Կոր.
12. 2։ Պ. 4.2։ 17. 3։
21. 10։
Պ. 4. 1։ 10. 9։
Խուր.25.37։ Զաք.4.
2։ Ա՛յ. 20։
Պ. 2. 1։
Եզեկ. 1. 26։ Դան. 7.
13։ 10.16։ Պ.14.14։
Դան. 10. 5։
Պ. 15. 6։
Դան. 7. 9։
Դան. 10. 6։ Պ. 2.18։
Եզեկ.1.7։Դան.10.6։
Պ. 2. 18։
Մէզ,68.20։ Պ.20.1։
Ա՛յ. 12, վէ ղայրի։
Պ. 2. 1, վէ ղայրի։
Պ. 4. 1, վէ ղայրի։
Ա՛յ. 16։
Ա՛յ. 12։
Մաղ.2.7։ Պ.2.1, վէ
ղայրի։
Զաք.4.2։ Մատթ.5.
15։ Փիլ. 2. 15։
—
Պ. 1. 16, 20։
Պ. 1. 13։
Մէզ. 1. 6։ Ա՛յ.9.13,
19։ Պ. 3. 1, 8, 15։
2Կոր. 11. 13։ 2Թես.
2. 1։
1Յովհ.4. 1։ [3, 5։
Դաղ.6.9։ ՝Իպր. 12.
Մատթ. 21. 41. 43։
Ա՛յ. 15։
Մատթ.11. 15։ 13.9.
43։ Ա՛յ.11. 17,29։Պ
3. 6, 13, 22։ 13. 9։
Պ. 22. 2, 14։
Թէք. 2. 9։
Պ. 1. 8, 17, 18։
Ա՛յ. 2։
Ղուկ. 12. 21։ 1 Տիմ.
6. 18։ Յակ.2. 5։

ՊԱՊ 2

Եփեսոս, Իզմիր, 12 Պէրգամոն 18 վէ Թիւատիրէ քիլիսէլէրինին մէլէքլէրինէ, եա՛նի լուռանլի խատէմէէ եազըլան էմրլեր, վէ մեզքիւր քիլիսէլէրէ էտիլէն Ա՛զիզ վէ հագգլարընտա օլան մէտհիյէլեր:

Եփեսոստա օլան քիլիսէյին մէլէյինէ եազ. ՝Եէտի եըլտրզը սաղ էլինտէ թութուպ՝ ՝եէտի ալթուն շէմ՛տանըն օրթասընտա կէզէն Զաթ պէօյլէ պույու-
2 րըր. ՝Սէնին ՝ամէլլէրինի վէ էմէյինի վէ սապ-
րընը վէ շէրիրլէրէ թէհամմիւլ էտէմէտիյինի ՝վէ
ե՜ե տէյիլ իքէն՝ Րէսուլլէր իզ, տէյէնլէրի
՝թէճրիպէ էտիպ՝ անլէրի եալանճը պուլտրղրկը,
3 Վէ սապր էտէրէք թէհամմիւլ էթտիյինկի վէ իսմիմ
իչիւն [էմէք չէքէրէք] ՝կէվշէմէտիյինկի պիլիրիմ:
4 Պու ճիւմլէ իլէ ՝ալէյհինտէ տէյէճէյիմ վար. չիւն-
5 քի էվվէլքի մուհապպէթինկի թէրք էթտին: Իմտի
նէրէտէն տիւշմիւշ օլտրղրկը խաթրընա կէթիր, վէ
թէվպէ էյլէ, վէ էվվէլքի ՝ամէլլէրի իշլէ. եօգսա թէվ-
պէ էճմէզ իսէն, ՝սանա թէզ կէլիր վէ շէմ՛տանըկը
6 եէրինտէն գալտրրրրմ: Լաքին սէնտէ պու վար քի՝
՝Նիկողայոսլըլարրն ՝ամէլլէրինտէն իքրահ էտէրսին.
7 պէն տախի անլէրտէն իքրահ էտէրիմ: ՝Գուլաղը օ-
լան քիմսէ Րուհրն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին.
ղալիպ օլանա՝ Աղլահրն ճէննէթի օրթասընտա օլան
՝հայաթ աղաճընտան ՝եէմէյի իհսան էտէճէյիմ:
8 Վէ Իզմիրտէ օլան քիլիսէյին մէլէյինէ եազ. Էօլ-
միւշ օլուպ տա տիրիլմիշ օլան օլ ՝Եվվէլ վէ Ախըր
9 պէօյլէ պույուրըր. ՝Սէնին ՝ամէլլէրինի վէ մուզայա-
գանը վէ ֆագիրլիյինի, (՝ամմա զէնկին սին,) վէ

Ե՜ե. Ա՛մաղ. 1. 8։
Ա՛մաղ. 1. 17։
Ա՛յ. 4։ Պ.4. 8։ 11.17։
16. 5։
Եսա. 41.4։ 44. 6։ 48.
12։Ա՛յ.11,17։ Պ.2.8։
21.6։ 22.13։
Ա՛մաղ.26.13։Պ.10.1։
Եզեկ. 1. 28։
Դան. 8. 18։ 10. 10։
Բօմ. 6. 9։
Եսա. 41.4։ 44. 6. 48.
12։ Պ. 2. 7։ 22. 13։
Ա՛յ. 11։
Պ. 4. 9։ 5. 14։

Եհոռոթէ տէյիլ, Յանճաղ Շէյթան ճէմա՛աթը իքէն՝
10 Եէհուտի իզ՝ տէյլէներին քիւֆրիւնիւ պիլիրիմ։ ՅՋէքէճէյին շէյլէրին պիրինտէն գօրգմա. իշթէ թէճրիպէ
օլունմանըզ իչին՝ Շէյթան սիզտէն պ՛ըլըրըը հապսա աթաճագ, վէ օն կիւն գատար մուզայագանըզ օլաճագ տըր. Էօլիւմէ տէյին սատըգ օլ. Պէն տախի
11 սանա հայաթ թաճրնը վէրիրիմ։ Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհրն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին. ղալիպ
օլան՝ Իքինճի էօլիւմտէն զիյան չէքմէյճէք տիր։
12 Վէ Պերգամոնտա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. Իքի աղըզը քէսքին գրլրճրն սահիպի պէօյլէ պու-
13 յուրըր Սէնին՝ ամէլլէրինի վէ սէնին նէրէտէ, Եա՛նի Շէյթանըն թախթը պուլունտրըր եէրտէ սաքին օլտրըղըը պիլիրիմ, վէ իսմիմի գավի թուԹարսրն, վէ
արանըզտա Շէյթանըն սաքին օլտրըր եէրտէ՝ օլ սատըգ շէհիտիմ օլան Անթիպաս գաթլ օլունտրըր կիւնլէրտէ պիլէ, պանա օլան իմանըրնը ինքեար էթ-
14 մէտին։ Պու ճիւմլէ իլէ՝ալէյհինտէ պիր ազ տէյէճէյիմ վար. չինքի օրատա, եանրնտա ՓուԹ գուրպանրնտան եէմլէրի Վէ զինա էթմէլէրի իչին՝ պէնի Իսրայէլին էօնիւնէ թէօքէզ գօմաղը Բաղակա էօյրէտէն Բաղաամրն թա՛լիմինի թուԹանըար վար։
15 Քէզալիք սէնին եանրնտա տախի պէնիմ իքրահ էթտիյիմ Նիկողայոսլըլար թա՛լիմինի թուԹանըար
16 վար։ Թէվպէ էյլէ. եօգսա սանա թէզ կէլիպ՝ աղ-
17 զըմրն գրլրճրյլէ անլէր իլէ ճէնք էտէրիմ։ Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհրն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին. ղալիպ օլանա մահֆուզ մէննտէն եէմէյի իհսան էտիպ՝ անա պիր պէյազ թաշ վէրէճէյիմ, օլ թաշրն իւզէրինտէ տախի անը ալանտան մա՛տա քիմսէնին պիլմէտիյի պիր եէնի իսմ եազըլը տըր։
18 Վէ Թիւատիրտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. Գէօզլէրի աթէշ ալէվի կիպի օլուպ՝ այագլարը խասս փիրինճէ պէնզէր օլան Իպն Ուլլահ պէօյլէ պույու-
19 ըրը. Սէնին՝ ամէլլէրինի վէ մուհապպէԹինի վէ խըտմէԹինի վէ իմանըրնը վէ սապրընը Հէմ սօկրաքի՝ ամէլլէրին էվվէլքիլէրտէն զիյատէ օլտրըղըը պիլի-
20 րիմ։ Պու ճիւմլէ իլէ՝ալէյհինտէ [պիր ազ] տէյէճէյիմ վար. չինքի՝ Նէպիյէ իմ՝ տէյէն գարը Յեզաբէլ զինա էթմէյի վէ փուԹ գուրպանրնտան եէմէյի թա՛լիմ էտէրէք, գուլլարըմը իզլալ էթմէսինէ
21 պրագըրսրն։ Վէ պէն անա՝ քէնտի զինասրնտան թէվպէ իչիւն միւէլէթ վէրտիմ իսէ տէ, թէվպէ էթ-
22 մէտի։ Իշթէ անը պիր եաթաղա, վէ անըն իլէ զինա էտէնլէրի քէնտի՝ ամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիքլէրի թագտիրտէ՝ պէօյիւք մուզայագայա պրագա-
23 ճաղըմ։ Վէ էվլատրնը էօլիւմլէ գաթլ էտէճէյիմ. վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր՝ պէօպրէքլէր իլէ գալպլէրի թէՖԹիշ էտէն պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր. Վէ հէր պիրի-
24 նիզէ՝ ամէլլէրինիզէ կէօրէ վէրէճէյիմ։ Ամմա սիզ Թիւատիրտէ պուլունան սա՛իրլէրէ հէման պու թա՛լիմի գապուլ էթմէյէն վէ Շէյթանըն տէրին ումուրը՝ ատտ էթտիքլէրի շէյլէրի պիլմէյէնլէրէ տէրիմ քի՝
25 Իւզէրինիզէ պաշգա եիւք գօմայաճաղրմ. Մէկէր քի մալիք օլտրըղընըզ շէյի թա պէն կէլինճէյէ տէյին
26 գավի թուԹարսընըզ։ Վէ ղալիպ օլուպ՝ ամէլլէրիմի նիհայէթէ տէյին հրֆզ էտէն քիմսէյէ՝ պէն Փէտէրիմ թարաՖընտան ալտրըղըմ կիպի միլլէԹլէր իւզէ-
27 րինէ հիւքիւմլէթ վէրէճէյիմ։ Օ տախի անլէրէ տէվիր՝ասա իլէ հիւքիւմլէթ էտէճէք", վէ անլէր չէօմ-
28 լէքճի գապլարը կիպի փարէլէնէճէք տիր։ Վէ անա
29 Սապահ եըլտրզընը վէրէճէյիմ։ Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհրն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։

ՊԱՊ 3

Քրիստոսրն Սարդիկէ քիլիսէսինին մէլէյինի Ջա՛գիր վէ Քէհտէտ վէ անը Քէվպէչէ տա՛վէՋ Լ Ջամ. 7 Փիլադելփիա քիլիսէսինին մէլէյինի, 10 միւՋէեագզիզ վէ միւՋահամիլ օլտրըղը իչիւն մէտի էՋամ. 14 Լաւոդիկիա քիլիսէսինին մէլէյինէ նէ ազոզ, նէ տէ սրճազ օլտրըղը իչիւն՝ իՋապ իտէրէր, 19 անը Քէվպէչէ տա՛վէՋ վէ զայրէՋ Քէշվիզ էյլէմէսի 20 Քրիստոսրն գափտտա տուրուպ չալմասը։

Վէ Սարդիկէտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. Աղլահրն եէտի Րուհրնա վէ եէտի եըլտրզա մալիք օլան պէօյլէ պույուրըր. Սէնին՝ ամէլլէրինի, եա՛նի տիրի սին տէյիւ իսմինզ վար իքէն՝ էօլիւ օլտրըղընը
2 պիլիրիմ։ Ույանըզ օլ, վէ պագիյյէ գալըպ էօլմէքզ իւզրէ օլան շէյլէրի գուվվէԹլէնտիր. զիրա սէնին՝ ամէլլէրինի Աղլահրն հուզուրընտա միւքէմմէլ պուլ-
3 մատրմ։ Իմտի նասըլ ալտրըղընզ վէ իշիթտիյինզի խաթրընզա կէԹիր, վէ հրֆզ էտէրէք՝ Թէվպէ էյլէ. Ույանըզ օլմատրըղընզ թագտիրտէ սէնին իւզէրինէ խըրսըզ կիպի կէլէճէյիմ, վէ իւզէրինէ հանկը սա՛-
4 աթտա կէլէճէյիմի պիլէմէյէճէքսինէ։ Ֆագաթ Սարդիկէտէ պիլէ Էլպիսէլէրինի քիրլէթմէմիշ սէնին պիր գաչ քիմսէլէրին պուլունուպ՝ պունլար պէնիմ իլէ

---

1 Կոր. 8. 9, 10։ 10. 19, 20։
2 Կոր. 6. 15, վէ պայրն։
3 Միւլ. 16. 31։ 21. 25։ 31. 16։ 2 Պետ. 2. 15։ Յուդ. 11։
4 Խուր. 34. 15։ Ա՛մալ. 15 20, 29։ 1 Կոր. 10. 19, 20։ Այ 14։
5 Ես. 11. 4։ 2 Սլ. 2 8։ Պ. 1 16։ 19. 15, 21։
6 Այ. 7. 11։
7 Պ. 3. 12։ 19. 12։
8 Պ. 1. 14, 15։
9 Այ. 2։
10 3 Միւլ. 16. 31։ 21. 25։ 4 Միւլ. 9. 7։
11 Ա՛մալ. 1. 24։ Բամ. 8. 27։ Մէզ. 2. 8, 9։ 49. 14։ Դան. 7. 22։ Պ. 12. 5։ 19. 15։
12 Եես. անլէրի տէվիր՝ասա իլէ կիւտէճէք
13 2 Պետ. 1. 19։ Պ. 22. 16։
14 Այ. 7։

Մատ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 29, 30։ 1 Կոր. 6. 3։ Պ. 3. 21։ 20. 4։
Մէզ. 2. 8, 9։ 49. 14։ Դան. 7. 22։ Պ. 12. 5։ 19. 15։
Եես. անլէրի տէվիր՝ասա իլէ կիւտէճէք
2 Պետ. 1. 19։ Պ. 22. 16։
Այ. 7։

Պ. 1. 4, 16։ 4. 5։ 5. 6։
Պ. 2. 2։ [5 6։
Եփես. 2. 1, 5։ 1 Տիմ.
1 Տիմ. 6. 20։ 2 Տիմ. 1. 13։ Այ. 11։
Այ. 19։
Մատ. 24. 42, 43։ 25. 13։ Մարկ. 13. 33։ Ղուկ. 12. 39, 40։ 1 Սէլ. 5. 2, 6։ 2 Պետ. 3. 10։ Պ. 16.
Յուդ. 23։ [15։

Digitized by Google

պէրապէր ըպէյազ ելլէ՝ ե իլէ կէզէճէքլէր, չինքի
5 լայըգ տըրլար։ Ղալիպ օլան քիմսէ ՚պէյազ էլպիսէյի կիյէճէք տիր. ՚պէն տախի իսմինի ՚հայաթ քիթապընտան ասլա մահվ էթմէյէճէյիմ, ՚վէ անըն իսմինի փէտէրիմին վէ մէլէքլէրինին հուզուրընտա
6 իգրար էտէճէյիմ։ ՚Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։
7 Վէ փիղադեղփիատա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. ՚Գուտտուս ՚վէ հագգ, ՚վէ Դաւիթին անախթարընա մալիք օլուպ՝ ՚աչտըղընը քիմսէ գափայամազ, ՚վէ գափատըղընը քիմսէ աչամազ օլան Զաթ
8 պէօյլէ պույուրըր։ ՚Սէնին ՚ամէլլէրինի պիլիրիմ. ՚իշթէ սէնին էօնիւնտէ քիմսէնին գափայամայաճաղը պիր աչըգ գափու գօտրմ, զիրա պիր ազ գուվվէթիկ
9 օլարագ քէլամըմը հրֆզ էյլէտին, վէ իսմիմի ինքեար էթմէտին։ ՚Իշթէ Եհո՚ա՚է տէյիլ իքէն անճագ եալան եէրէ՝ Եէհուտի իզ՝ տէյէրէք, Շէյթանընն ճէմա՚աթընտան օլանլարը կէթիրէճէյիմ. ՚իշթէ անէլէրի կէթիրիպ այագլարընկրն էօնիւնտէ սէճտէ գըլտըրարագ՝ անլէրէ սէնի սէվտիյիմի պիլտիրէճէյիմ։
10 Սապրըմընն քէլամընը հրֆզ էյլէտիյին սէպէպտէն, պէն տախի սէնի ՚զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարը թէճրիպէ իչին ՚պիւթիւն տիւնեա իւզէրինէ կէլմէք իւզրէ օլան ՚թէճրիպէ սա՚աթընտան հրֆզ էտէրիմ։
11 ՚Իշթէ թէզ կէլիրիմ, ՚սէնտէ պուլունանը գավի
12 թուր, ՚օլմայա քի պիրի թաճընկը ալա։ Ղալիպ օլան քիմսէյի Ալլահրմընն հէյքէլինտէ ՚տիրէք եափաճաղրմ, վէ արթըգ տըշարը չըգմայաճագ տըր. ՚վէ անըն իւզէրինէ Ալլահրմըն իսմինի, վէ Ալլահրմ թարաֆընտան սէմատան նիւզուլ էտէն Ալլահրմընն շէհրի՝ ՚եէնի Երուսաղէմին իսմինի, ՚վէ պէնիմ եէնի
13 իսմիմի եազաճաղրմ։ ՚Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհրն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։
14 Վէ Լաւոդիկիատա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. ՚Օլ Ամին՝ ՚օլ սատըգ վէ հագգ Շահիտ, ՚Ալլահրն
15 խիլգաթընըն Իպթիտասը պէօյլէ պույուրըր։ ՚Սէնին ՚ամէլլէրինի պիլիրիմ քի՝ նէ սօղուգ, նէ տէ սըճագ
16 սրն. քեաշքի եա սօղուգ եա սրճագ օլա իտին։ Իմտի նէ սօղուգ, նէ սրճագ օլուպ՝ ըլըգ օլտրղրկ իչիւն
17 սէնի աղզրմտան իսթիֆրաղ էտէճէյիմ։ ՚Զէնկին իմ վէ մալտար օլտրմ վէ պիր շէյէ միւհթաճ տէյիլ իմ, տէյիպ՝ սէն պիչարէ վէ սէֆիլ վէ ֆագիր վէ քէօր վէ
18 չըփլագ օլտրղրկը պիլմէտիյին էճլտէն, Սանա նասիհաթ էտէրիմ քի՝ զէնկին օլմագ իչիւն աթէշտէ գալ օլունմըշ ալթուն, վէ կիյինիպ վէ չըփլագլըղրկըն ՚այպը կէօրիւնմէմէսի իչիւն ՚պէյազ էլպիսէ պէնտէն ՚սաթըն ալասըն, վէ կէօրմէկ իչիւն կէօզլէ-
19 րիկէ ՚իլաճ գօյասըն։ ՚Պէն ճիւմլէ սէվտիյիմ քիմսէլէրի թա՚զիր վէ թէ՚տիպ էտէրիմ. իմտի ղայրէթլի
20 օլուպ՝ թէվպէ էյլէ։ ՚Իշթէ գափուտա տուրուպ չալըյօրըմ. ՚էկէր պիր քիմսէ սէսիմի իշիտիր տէ գափույը աչար իսէ, ՚անըն եանընա կիրէրիմ, վէ պէն անըն իլէ՝ օ տախի պէնիմ իլէ ախշամ թա՚ամը է-
21 տէճէյիզ։ Ղալիպ օլանա պէնիմ իլէ ՚թախթրմտա օթուրմաղը իհսան էտէճէյիմ, նիթէքիմ պէն տախի ղալիպ օլուպ՝ փէտէրիմ իլէ անըն թախթընտա օ-
22 թուրտրմ։ ՚Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհրն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։

ՊԱՊ 4

Յովհաննէսին ա՛մատաս Ալլահըն Թախթընը. 4 վէ երիմի տէօրթ իխթիյար. 6 վէ էօնիւ վէ արդասը կէօզլէրէլէ տօլու տէօրթ գիրուհը կէօրմէսի. 10 Իխթիյարլարըն քէնտի Սաճլարընը Թախթտա օթուրանըն էօնիւնէ պրագըպ անա ա՛մատ էյլէմէլէրի։

Պու շէյլէրտէն սօկրա կէօրտիմ քի՝ սէմատա աչըլմըշ պիր գափու վար իտի, ՚վէ պօրու սէտասը կիպի պէնիմ իլէ սէօյլէշտիյինի իշիթիմիշ օլտրղրմ էվվէլքի սէտա՝ ՚Պուրայա չրգ, ՚վէ պունտան սօկրա վագը՝
2 օլաճագ շէյլէրի սանա կէօսթէրէյիմ՝ տէտի։ ՚Վէ տէր՚ագապ իւզէրիմէ Րուհ կէլտի, ՚վէ իշթէ սէմատա գուրուլմըշ պիր թախթ վէ թախթրն իւզէրինտէ պիր
3 օթուրան վար իտի։ Վէ օլ օթուրան կէօրիւնիւշտէ եէշիմ վէ գըրմըզը ՚ագիգ թաշընա պէնգզէր իտի. վէ թախթրն էթրաֆընտա կէօրիւնիւշտէ զիւմրիւտէ
4 պէնգզէր ՚գավսը գուզահ վար իտի։ Վէ թախթրն էթրաֆընտա երիմի տէօրթ թախթ պուլունուպ՝ օլ թախթլար իւզէրինտէ տախի ՚պէյազ էլպիսէ կիյմիշ ՚վէ պաշլարընտա ալթուն թաճլարը օլան երիմի
5 տէօրթ իխթիյար օթուրմըշ [կէօրտիմ]։ Վէ թախթտան ՚շիմշէքլէր վէ կիւրիւլթիւլէր վէ սէտալար չըգըյօր իտի, վէ թախթրն էօնիւնտէ ՚Ալլահրն եէտի Րուհը օլան՝ եանրպ ալէվլէնէն ՚եէտի գանտիլ վար
6 իտի։ ՚Վէ թախթրն էօնիւնտէ պիլլուրա պէնգզէր սըրչատան պիր տէնիզ օլուպ՝ ՚թախթրն օրթասընտա

ը Պ 4.4։ 6.11։ 7.9։13։ ի Պ. 19. 8։ ժ Խուր. 32. 32։ Մէզ. 69. 28։ ի Փիլ. 4. 3։ Պ. 13. 8։ 17. 8։ 20.12։21.27։ լ Մատթ. 10.32։Ղուկ. 12. 8։ խ Պ. 2. 7։ ծ Ա՛մալ. 3. 14։ կ 1 Յովհ.5. 20։Այ.14։ Պ. 1. 5։6.10։19.11։ հ Ես. 22. 22։ Ղուկ. 1. 32։ Պ. 1. 18։ ձ Մատթ. 16. 19։ ղ Յոր. 12 14։ ճ Այ. 1։ |2. 12։ մ 1 Կոր. 16. 9։ 2 Կոր. յ Պ. 2. 9։ ն Ես. 49. 23։ 60. 14։ շ Ես. 24. 17։ ո Ղուկ. 2. 1։ չ 2 Պետ. 2. 9։ պ Փիլ. 4. 5։ Պ.1.3։22. 7, 12, 20։ ջ Պ. 2. 25։ ռ Պ. 2. 10։ ս 3Մ՚իլ.7.21։Դապ.2.9։ վ Պ. 2.17։ 14. 1։22.4։ տ Դապ.4.26։ ՚Իպր.12. 22։ Պ. 21. 2, 10։ ր Պ. 22. 4։ ց Պ. 2. 7։ ւ Ես. 65. 16։ փ Պ. 1. 5։ 19. 11։ 22. 6։ Այ. 7։ ք Կող. 1. 15։ օ Այ. 1։ ֆ Ռով.12.9։ 1Կոր.4.8։ — 2 Կոր.5.3։ Պ. 7.13։ 16. 15։ 19. 8։ ֆ Ես. 55. 1։Մատթ.13։ 44։ 25. 9։ ֆ Յոր. 5. 17։ Էմս. 3. 11, 12։ ՚Իպր. 12. 5, 6։ Յակ. 1. 12։ ա Ա՛ղն. 5. 2։ բ Ղուկ. 12. 37։ գ Յովհ. 14. 23։ դ Մատթ. 19.28։Ղուկ. 22. 30։ 1 Կոր.6. 2։ 2Տիմ.2.12։Պ.2.26,27։ ե Պ. 2. 7։ —— զ Պ. 1. 10։ է Պ. 11. 12։ ը Պ. 1. 19։ 22. 6։ թ Պ. 1.10։17.3։21.10։ ժ Հս. 6.1։Հրեմ. 17.12։ Եզեկ. 1. 26։ 10. 1։ ի Դան. 7. 9։ լ Եզեկ. 1. 28։ խ Պ. 3. 4, 5։ 6. 11։ 7. 9, 13, 14։ 19. 14։ ծ Այ. 10։ կ Պ. 8. 5։ 16. 18։ հ Պ. 1. 4։ 3. 1։ 5. 6։ ձ Խուր. 37. 23։ 2Թէվ. 4. 20։ Եզեկ. 1. 13։ Զաք. 4. 2։ ղ Խուր 38. 8։ Պ.15 2։ ճ Եզեկ. 1. 5։

Digitized by Google

վէ թախթըն էթրաֆընտա էօնիւ ²վէ արգասը կէօզ-
7 լէրլէ տօլու տէօրթ զիրուհ վար իտի։ ³Վէ պի-
րինճի զիրուհ արսլանա պէնգզէր, վէ իքինճի զիրուհ
պուզաղրյա պէնգզէր, վէ իւչունճիւ զիրուհըն եիւգիւ
ինսան Է՛ւ-ղ՛ւ- կիպի, վէ տէօրտիւնճիւ զիրուհ ուչան
8 գարթալա պէնգզէր իտի։ Վէ տէօրթ զիրուհըն հէր
պիրինին էթրաֆընտա ⁵ալթըշար գանատը պուլու-
նուպ՝ իչ թարաֆտան ⁶կէօզլէրլէ տօլու իտիլէր, վէ
կէճէ կիւնտիւզ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք՝ ⁷Գուտուս,
Գուտուս, Գուտուս, ⁸մէվճուտ օլմուշ վէ օլան վէ
օլաճագ, ⁹Ե՛ հէր շէյէ գատիր Բապպ Ալլահ՝ տէրլէր
9 իտի։ Վէ զիրուհլար թախթըն իւգէրինտէ օթուրան
վէ ¹⁰իլէլէպէտ հայյ օլանա համտ վէ ¹¹իզզէթ վէ շիւքր
10 ¹²արզ էթտիքլէրինտէ, ¹³Օլ եիրմի տէօրթ իսթիյար
թախթըն իւգէրինտէ օթուրանըն հուզուրընտա եէրէ
գափանըպ՝ ¹⁴իլէլէպէտ հայյ օլանա սէճտէ գըլարլար,
11 ¹⁵վէ թաճլարընը թախթըն էօնիւնէ պրագըպ, ¹⁶Եա
Բապպ Ալլահըմըզ, համտ ու ¹⁷իզզէթ վէ գուտրէթ
ալմաղա լայըգ սըն, ¹⁸զիրա հէր շէյի սէն խալգ էյ-
լէտին, վէ սէնին իրատէթինլէ մէվճուտ տըր, վէ
խալգ օլունտրլար՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 5

Եէտի միւհրլէ միւհրլէնմիշ բիճաալը 3 աչըպ միւհրլէրինի չէօզմէյէ քիմսէնին մուգէտիր օլմայըպ, 5 անճագ զէպհ օլունմըշ Գուզունըն մուքէտիր վ. լայըգ օլտուղու։ 8 Պունուն իւգէրինէ տէօրթ զիրուհ իլէ եիրմի տ.օրթ իսթիյարըն 11 հէմ տախի մէլէքլէրին 13 վէ հէի մախ-լուգաճըն Գուզուլա Քէսպհի ու համտ էյլէմէլէրի։

Վ՚է թախթտա օթուրանըն սաղ էլինտէ իչէրիսի
վէ արգասը եագըլմըշ ¹վէ եէտի միւհրլէ միւհրլէնմիշ
2 ²պիր քիճաագ կէօրտիւմ։ Վէ՚ Քիճաագը աչըպ միւհր-
լէրինի չէօզմէյէ լայըգ քի՞մ տիր՝ տէյիւ եիւքսէք
սէսլէ նիտա էտէն պիր գուվվէթլի մէլէք կէօրտիւմ։
3 Վէ ³կէրէք սէմատա վէ կէրէք զէմինտէ վէ զէմին
ալթընտա քիճաագը աչմաղա, եախօտ անա նազար
4 գըլմաղա քիմսէ մուգթէտիր տէյիլ իտի։ Վէ քի-
թաագը աչմաղա [վէ օգումաղա,] եախօտ անա
նազար գըլմաղա քիմսէ լայըգ պուլունմատըղը իչիւն՝
5 պէն զիյատէսիյլէ աղլայօր իտիմ։ Վէ իսթիյարլար-
տան պիրի պանա տէտի քի՝ Աղլամա, ⁴իշթէ Դաւի-
թին ասըը օլուպ՝ ⁵Յուդա սըպթընտան օլան Արսլան
քիճաագը աչըպ ⁶եէտի միւհրինիւ չէօզմէյէ զաֆէր-
6 եապ օլտու։ Վէ՚ թախթ իլէ տէօրթ զիրուհըն օրթա-
սընտա վէ իսթիյարլարըն օրթասընտա եէտի պույ-
նուզա, վէ ⁶Ալլահըն պիւճիւն զէմինէ իրսալ օլու-
նան եէտի Րուհու օլան ⁷եէտի կէօզէ մալիք օլարագ,
կէօյա զէպհ օլունմըշ ⁸պիր Գուզու տուրմագտա
7 կէօրտիւմ։ Ո տախի կէլիպ՝ ⁹թախթտա օթուրանըն
8 սաղ էլինտէն քիճաագը ալտը։ Վէ՚ քիճաագը ալտըղը
կիպի, ¹⁰օլ տէօրթ զիրուհ ¹¹վէ հէր պիրինին էլինտէ
պիր թանպուր վէ ¹²մուգատտէլէրին տու՚ալարը օլան
պուխուրլէ տօլու ալթուն թասլար պուլունան օլ
եիրմի տէօրթ իսթիյար՝ Գուզունըն հուզուրընտա եէրէ
9 գափանտըլար։ ¹³Վէ պիր եէնի թէսպիհ թէրէննիւմ
էտէրէք՝ ¹⁴Քիճաագը ալըպ միւհրլէրինի աչմաղա լա-
յըգ սըն. ¹⁵չիւնքի զէպհ օլունտըն, վէ գանըկլէ պիզի
Ալլահա ¹⁶հէր գապիլէ վէ լիսան վէ գավմ վէ միլլէթ
10 իչինտէն ¹⁷սաթըն ալտըն. ¹⁸Վէ պիզի Ալլահըմըզըն
հուզուրընտա մէլիքլէր վէ քեահինլէր էյլէտին, պիզ
տախի զէմին իւգէրինտէ սալթանաթ էտճէյիզ՝ տէր-
11 լէր իտի։ Վէ կէօրտիւմ, ¹⁹վէ թախթ իլէ զիրուհլար
վէ իսթիյարլարըն էթրաֆընտա չօգ մէլէքլէրին սէ-
սինի իշիթտիմ. ²⁰անլէրին մըգտարը տախի օն պիկ
քէրրէ օն պիկլէր վէ պիկլէրճէ պիկլէր օլուպ՝ եիւք-
12 սէք սէսլէ, ²¹Զէպհ օլունմըշ օլան Գուզու գուտրէթ
վէ ղընա վէ հիքմէթ վէ գուվվէթ վէ ²²իզզէթ վէ համտ
13 վէ պէրէքէթի ալմաղա լայըգ տըր՝ տէրլէր իտի։ ²³Վէ
սէմատա վէ զէմինտէ վէ զէմին ալթընտա պուլունան
հէր պիր մախլուգըն, վէ տէնիզտէ օլանլարըն, վէ
անլէրտէ պուլընան ճիւմլէ մէվճուտաթըն՝ ²⁴թախթտա
օթուրան իլէ Գուզույա ²⁵պէրէքէթ վէ ²²իզզէթ վէ
համտ վէ գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ մախսուս տըր՝
14 տէտիքլէրինի իշիթտիմ։ ²⁶Օլ տէօրթ զիրուհ տախի՝
Ամին՝ տէտիլէր, վէ օլ իսթիյարլար ²⁷եէրէ գափա-
նըպ սէճտէ գըլտըլար։

ՊԱՊ 6

Գուզունըն պիրինճի միւհրիւ, 3 իքինճի միւհրիւ, 5 իւչունճիւ միւհրիւ, 7 տէօրտիւնճիւ միւհրիւ, 9 պէշինճի միւհրիւ 12 վէ ալ-թընճը միւհրիւ այտըղընտա Յովհաննէսին կէօրտիւիւ շէյլէր։

Վ՚է գուզու միւհրլէրտէն պիրինի աչտըղընտա
կէօրտիւմ, ¹վէ տէօրթ զիրուհլարտան պիրինին կէօզ
կիւրիւլթիւսիւ կիպի պիր սէսլէ՝ ²Կել տէ պագ՝ տէ-
2 տիյինի իշիթտիմ։ Վէ կէօրտիւմ ³քի՝ պիր պէյազ աթ

³ Ա՛յ. 8։
⁴ Եզեկ. 1. 10։ 10. 14։
⁵ Ես. 6. 2։
⁶ Ա՛յ. 6։
⁷ Ես. 6. 3։
⁸ Պ. 1. 4։
⁹ Պ. 1. 8։
¹⁰ Պ. 1. 18։ 5. 14։ 15. 7։
¹¹ Պ. 5. 8, 14։
¹² Ա՛յ. 9։
¹³ Ա՛յ. 4։
¹⁴ Պ. 5. 12։
¹⁵ Թէք. 1. 1։ Ա՛մաղ. 17. 24։ Եփես. 3. 9։ Կող. 1. 16։ Պ. 10. 6։
¹⁶ Ես. 29. 11։ Դան. 12. 4։
¹⁷ Եզեկ. 2. 9, 10։
¹⁸ Ա՛յ. 13։
¹⁹ Ես. 11. 1, 10։ Բօմ. 15. 12։ Պ. 22. 16։
²⁰ Թէք. 49. 9, 10։ Ի՛սպ. 7. 14։
²¹ Ա՛յ. 1։ Պ. 6. 1։
²² Պ. 4. 5։
²³ Զաք. 3. 9։ 4. 10։
²⁴ Ես. 53. 7։ Յովհ. 1. 29, 36։ 1. Պետ. 1. 19, Պ. 13. 8։ Ա՛յ. 9, 12։
²⁵ Պ. 4. 2։
²⁶ Պ. 4. 8, 10։
²⁷ Պ. 14. 2։ 15. 2։
¹ Մէզ. 141. 2։ Պ. 8. 3, 4։
² Մէզ. 40. 3։ Պ. 14. 3։
³ Պ. 4. 11։
⁴ Ա՛յ. 6։
⁵ Դան. 4. 1։ 6. 25։ Պ. 7. 9։ 11. 9։ 14. 6։
⁶ Ա՛մաղ. 20. 28։ Բօմ. 3. 24, 26։ 1 Կոր. 6. 20։ 7. 23։ Եփես. 1. 7։ Կող. 1. 14։ Ի՛սպ. 9. 12։ 1 Պետ. 1. 18, 19։ 2 Պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 1. 7։
⁷ Խուր. 19. 6։ 1 Պետ. 2. 5, 9։ Պ. 1. 6։ 20. 6։ 22. 5։
⁸ Պ. 4. 4, 6։
⁹ Մէզ. 68. 17։ Դան. 7. 10։ Ի՛սպ. 12. 22։
¹⁰ Պ. 4. 11։
¹¹ Փիլ. 2. 10։ Ա՛յ. 3։
¹² Պ. 6. 16։ 7. 10։
¹³ 1 Թէվ. 29. 11։ Բօմ. 9. 5։ 16. 27, 1 Տիմ. 6. 16։ 1 Պետ. 4. 11։ 5. 11։ Պ. 1. 6։
¹⁴ Պ. 19. 4։
¹⁵ Պ. 4. 9, 10։
¹⁶ Պ. 5. 5-7։
¹⁷ Պ. 4. 7։
¹⁸ Զաք. 6. 3։ Պ. 19. 11։

Digitized by Google

վար իտի, ᵀվէ անա պինմիշ օլանըն պիր եայը օլուպ՝ ᵁանա պիր թաճ վէրիլտի, վէ ղալէպէ էտէրէք վէ ղալէպէ էթմէք իւզրէ չըգտը կիթտի։

3 Վէ իքինճի միւհրիւ աչտըղընտա, ᵂիքինճի զի-
4 րուհրն՝ Կէլ [վէ պագ]՝ տէտիյինի իշիթտիմ։ ᵃՎէ պաշգա պիր ալ աթ չըգտը. վէ անա պինմիշ օլան քիմսէ ᵇ֊ᵇէ֊ᵇէ֊ᵇ պիրիպիրինի գաթլ էթմէկէրի իչիւն, զէմինտէն ասայիշի գալտըրմաղա մէ՛մուր օլտու, վէ անա պէօյիւք պիր գըլըճ վէրիլտի։

5 Վէ իւչինճիւ միւհրիւ աչտըղընտա, ᶜիւչինճիւ զի-
րուհրն՝ Կէլ տէ պագ՝ տէտիյինի իշիթտիմ. վէ կէօր-
տիմ՛ քի ᵈպիր սիյահ աթ վէ անա պինմիշ օլանըն
6 էլինտէ պիր թէրազի վար իտի։ Վէ՝ Պիր էօլչէք պուղտայ պիր տինարա, վէ իւչ էօլչէք արփա պիր տինարա օլսուն. ᵉվէ զէյթունն եաղը իլէ շէրապա զարար էթմէյէսին՝ տէյէրէք տէօրթ զիրուհ արա-
սընտան պիր սէս իշիթտիմ։

7 Վէ տէօրտինճիւ միւհրիւ աչտըղընտա, ᶠտէօր-
տինճիւ զիրուհրն՝ Կէլ տէ պագ՝ տէտիյինի իշիթ-
8 տիմ։ ᵍՎէ կէօրտիմ՛ քի պիր սարը աթ վար իտի, վէ անա պինմիշ օլանըն ատը էօլիմ՛ իտի, վէ հա-վիյէ անըն արտը սըրա կիտիյօր իտի, ᵀվէ գըլըճլէ վէ գըթլըգալէ վէ էօլիմլէ ᵏվէ եէրին վուհուշըյլէ էօլ-տիւրմէք իչիւն անլէրէ զէմինին պիր րուպ՛ը իւզէ-րինէ գուտրէթ վէրիլտի։

9 Վէ պէշինճի միւհրիւ աչտըղընտա, ᵘԱլլահրն քէ-լամը վէ ᵛքէնտիլէրինտէ պուլունան շէհատէթ իչիւն ᵂգաթլ օլունմըշլարրն ճանլարընը ˣմէզպահրն ալ-
10 թընտա կէօրտիմ։ Վէ եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Էյ ʸգուտտուս վէ հագգ Բապ, ᶻնէ՞ վագթա գատար ᵃհիւքմ էթմէզսին, վէ զէմին իւզէրինտէ սաքին օլան-լարտան գանըմըզրն ինթիգամընը ալմազսրն՝ տէր-
11 լէր իտի։ ᵇՎէ անլէրին հէր պիրինէ պէյազ խիլ՛աթ վէրիլիպ՝ քէնտիլէրի կիպի գաթլ օլունաճագ օլան րէֆիգլէրի վէ պիրատէրլէրինին ᵇ֊ᵇէ֊ᵇէ տախի թէ-մամ՛ օլունճայա տէյինն ᶜտահա պիր միւտէթթ իսթի-
րահաթ էթսինլէր՝ տէնիլտի։

12 Վէ ալթընճը միւհրիւ աչտըղընտա, կէօրտիմ՛ քի ᶜպիր պէօյիւք զէլզէլէ օլուպ՝ ᵈկինէշ պիր գըլ չու-վալ կիպի սիյահ օլարագ, այ *տախի գան կիպի օլ-
13 տու։ ᵉՎէ սէմանըն էլտըզլարը, շիտտէթլի րիւզ-կեարտան սալլանան ինճիր աղաճը քէնտի խամ ին-
14 ճիրլէրինի տէօքտիյիւ կիպի, եէրէ տիւշտիւլէր. ᶠՎէ սէմա պիր տիւրիւլիւր թումար կիպի չէքիլտի. ᵍհէր տաղ վէ ատա տախի եէրլէրինտէն հարէքէթ էյլէտի։
15 Վէ տիւնեա մէլիքլէրի վէ պէօյիւքլէր վէ զէնկինլէր վէ պինկպաշըլար վէ գուտրէթ սահիպլէրի վէ հէր գուվ վէ հէր հուրր ᵀմաղարալարտա վէ տաղլարըն
16 գայալարընտա կիզլէնիպ, ᵁՏաղլարա վէ գայալարա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւպ պիզի թախթտա օթուրանրն հուզուրրընտան վէ Գուզունրն ղազապընտան կիզլէ-
17 յինիզ. ᵛՉիրա անրն ղազապընրն ᵂազիմ կիւնիւ կէլ-տի, ᵛվէ քիմ տուրա պիլիր՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 7

Տէօրթ րիւզկեարլարը Քուձան տէօրթ մէլէք։ 2 Պիր մէլէյին Ալլա-հրն դուշարընրն ալընլարընը միւհրիլէմի։ 4 Պէնի Իսրայէլտէն Եիւդ գըրդ տէօրթ պին քիմսէնրն միւհրլէնտիյի։ 9 Ձիւմէ մէլէքլէրտէն օլարագ իւչ սա պուլմուշ պէօյիւք պիր ճէմա՛աթրն պէյազ խիլ՛աթլարը կիյմիշ օլարագ վէ էյլէրինտէ խուրմա տալարը պուլունտըղը հալտէ Քահինրն էօնիւնտէ տուրուպ Ալլահա վէ Գուզույա Քէապհ էյլէմէյէրի։ 13 Պունլարրն խիլ՛աթլարընրն Գուզունրն գանընտա պէյազ էտիլտիյի։

Վէ պու շէյլէրտէն սօկրա ᵂգարա իւզէրինէ վէ տէնիզ իւզէրինէ վէ հիչ պիր աղաճ իւզէրինէ րիւզկեար էսմէմէսի իչիւն, զէմինին տէօրթ քէօշէսինտէ տուրուպ՝ ᵀզէմինին տէօրթ րիւզկեարլարընը թումաթտա օլան
2 տէօրթ մէլէք կէօրտիմ։ Վէ հայյ Ալլահրն միւհրիւ-նիւ համիլ օլարագ՝ շարգ թարաֆընտան չըգմագտա օլան պաշգա պիր մէլէք կէօրտիմ. պու տախի գա-րայա վէ տէնիզէ զիյան վէրմէյէ մէ՛մուր պուլունան
3 օլ տէօրթ մէլէյէ եիւքսէք սէսլէ չաղըրարագ, Թա պիզ Ալլահրմըզրն գուլլարընընն ᵁալընլարը իւզէրինէ ᵀմիւհր վուրունճայա տէյին, ᵁսիզ գարայա վէ տէ-
4 նիզէ վէ աղաճլարա զիյան վէրմէյինիզ՝ տէտի։ ᵂՎէ միւհրլէնէն քիմսէլէրին մըգտարընը իշիթտիմ. պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան ᵁեիւդ գըրդ տէօրթ
5 պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Եա՛նի Յուդա սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Ռուբէն սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Գադ սըպթընտան
6 օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Ասեր սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի Նեփթաղիմ սըպ-թընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Մանասէ
7 սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Շմաւն սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Ղեւի սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Իսաքար սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Զա-
8 բուղրն սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի.

ᵀ Մէկ. 45. 4, 5։
ᵁ Զաք.6.11։Պ.14.14։
ᵛ Պ. 4. 7։
ᵂ Զաք. 6. 2։
ˣ Պ. 4. 7։
ʸ Զաք. 6. 2։
ᶻ Պ. 9. 4։
ᵃ Պ. 4. 7։
ᵇ Զաք. 6. 3։
ᶜ Եզեկ. 14. 21։
ᵈ Ղեւ. 26. 22։
ᵉ Պ. 1. 9։ 19. 10։
ᶠ 2 Տիմ.1.8։ Պ.12. 17։
ᵍ Պ. 20 4։
ᵀ Պ. 8 3։9. 14։ 14.18։
ᵁ Պ. 3. 7։
ᵛ Պագ Զաք. 1. 12։
ᵂ Պ. 11. 18։ 19. 2։
ˣ Պ. 3 4, 5։ 7.9, 14։
ʸ 'Իպր.11.40։Պ.14.13։
ᶻ Պ. 16. 18։
ᵃ Յովէլ 2.10, 31։3.15։ Մատթ.24.29։Ա'մալ. 2. 20։
* Պ՝'ղբը՝ տախի բիւլ-լիյէն.
ᵇ Պ. 8. 10։ 9. 1։
ᶜ Մէկ 102. 26։Ես.34. 4։ 'Իպր. 1. 11։
ᵈ Երեմ. 3.23։ 4.24։ Պ. 16. 20։
ᵉ Ես. 2. 19։
ᶠ Ովս. 10. 8։Ղուկ.23. 30։ Պ. 9. 6։
ᵍ Ես. 13. 6, վէ ղայրի։ Սոփ 1.14, վէ ղայրի։ Պ. 16 14։
ʰ Մէկ. 76. 7։
ⁱ Պ. 9. 4։
ʲ Դան. 7. 2։
ᵏ Պ. 22 4։
ˡ Եզեկ. 9. 4։ Պ. 14. 1։
ᵐ Պ. 6. 6։ 9. 4։
ⁿ Պ. 9. 16։
ᵒ Պ. 14. 1։

Digitized by Google

Յովսէփ սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի. Բենիամին սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի։

9 Պու շէյլէրտէն սօկրա կէօրտիւմ քի՝ ե֊ճիւմլէ միլլէթլէր վէ գապիլէլէր վէ գավմլար վէ լիսանլարտան օլարագ քիմսէնին սայամատլըղը պէօյիւք ֊պիր ճէմա՛աթ ֊պէյազ խիլ՛աթլար կիյմիշ, վէ էլլէրինտէ խուրմա տալլարը պուլունտըղը հալտէ՝ թախթըն էօ-
10 նինտէ վէ Գուզունըն հուզուրընտա տուրուպ, Եիւքսէք սէսլէ՝ ֊Խէլաս ֊թախթտա օթուրան Ալլահը-մըզա վէ Գուզույա մախսուս տըր՝ տէյիւ նիտա էտի-
11 յօրլար իտի։ ֊Վէ մէլէքլէրին ճիւմլէսի թախթըն վէ իխթիյարլարըն վէ տէօրթ զիրուհըն էթրաֆընտա տուրույօրլար իտի. վէ թախթըն էօնինտէ եիւզ իս-
12 թիւ գափանարագ, Ալլահա սէճտէ գըլըպ, ֊Ամին. պէրէքքէթ վէ համտ վէ հիքմէթ վէ շիւքր վէ՛իզզէթ վէ գուտրէթ վէ գուվվէթ էպէտ իւ ապատ Ալլահըմըզա
13 մախսուս տըր. Ամին՝ տէտիլէր։ Վէ իխթիյարլարտան պիրի պանա խիթապէն՝ ֊Պէյազ խիլ՛աթլարը կիյմիշ պու քիմսէլէր քիմ֊ի՞ր տիր, վէ նի՞րէտէն կէլ-
14 տիլէր՝ տէտի։ Պէն տախի անա՝ էյ էֆէնտիմ, սէն պիլիրսին՝ տէտիմ. վէ պանա տէտի քի՝ ֊Պունլար օլ պէօյիւք մուզայագատան կէլէնլէր տիր, ֊վէ խիլ՛աթլարընը երյգայըպ՝ Գուզունըն գանընտա պէյազ էթ-
15 տիլէր։ Պու սէպէպտէն Ալլահըն թախթը էօնիւնտէ տիրլէր, վէ հէյքէլինտէ կէճէ կիւնտիւզ անա ՛իպատէթ էտէրլէր. թախթտա օթուրանընն մէսքէնի տա-
16 խի ֊իւզէրլէրինտէ սայէպան օլաճագ տըր. ֊Արթըգ նէ աճրգաճագլար, նէ տէ սուսայաճագլար տըր. ՛անլէրի նէ կիւնէշ, նէ տէ պիր նէվ՛ հէրարէթ վուրաճագ
17 տըր. Զիրա թախթըն օրթասընտա օլան Գուզու ֊անլէրի կիւտիւպ՝ անլէրի տիրի սու փունկարլարընա կէօթիւրէճէք տիր. ֊Ալլահ տախի կէօզլէրինտէն հէր կէօզ եաշընը սիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 8

Եէտինճի միհրիւն աչըլմասը։ 2 Եէտի մէլէյէ եէտի պօրու վէրիլմէսի։ 3 Էլինտէ ալթուն պուխուրտան պուլունան տիկէր պիր մէլէք կէլիպ մէզպահընն եանընտա տուրտու, ֊վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրին տու՛ալարը իլէ պէրապէր թախթընն էօնինտէ օլան ֊ալթուն մէզպահընն իւզէրինտէ ՛արզ էթմէք իւզրէ անա չօգ պուխուր

4 վէրիլտի։ ֊Վէ պուխուրընն տիւմանը մուգատտէսլէրին տու՛ալարը իլէ պէրապէր մէլէյին էլինտէն Ալ-
5 լահընն հուզուրընա չըգտը։ Վէ մէլէք պուխուրտանը ալըպ՝ անը մէզպահընն աթէշինտէն տօլտուրարագ, զէմին իւզէրինէ աթտը, ֊վէ սէտալար վէ կիւրիւլթիւլէր վէ շիմշէքլէր ֊վէ զէլզէլէ վուգու՛ պուլտու։
6 Վէ էլլէրինտէ եէտի պօրու պուլունան եէտի մէլէք պօրու չալմաղա հազըրլանտըլար։
7 Վէ պիրինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, ֊գան իլէ գարըշմըշ տօլու վէ աթէշ չըգըպ՝ ֊զէմինէ աթըլտը. ֊վէ *աղաճլարընն իչտէ պիրի եանտը վէ եէշիլ օթընն քեաֆֆէսի եանտը։
8 Վէ իքինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, ֊կէօյա աթէշտէ եանան պէօյիւք պիր տաղ տէնիզէ աթըլըպ՝
9 ֊տէնիզին իչտէ պիրի ֊գան քէսիլտի։ Վէ ֊տէնիզտէքի զիրուհ մախլուգաթընն իչտէ պիրի էօլիւպ՝ կէմիլէրին տախի իչտէ պիրի թէյէֆ օլտու։
10 Վէ իչինճիւ մէլէք պօրու չալտըգտա, ֊սէմատան մէշ՛ալէ կիպի եանար պէօյիւք պիր եըլտըզ տիւշիւպ՝ ֊ըրմագլարընն իչտէ պիրի իւզէրինէ վէ սու փունկարը-
11 լարը իւզէրինէ տիւշտիւ։ ֊Վէ օլ եըլտըզընն ատրնա փէյլին տէնիլիր. վէ սուլարընն իչտէ պիրի փէյլին օլուպ՝ օլ սուլար աճը օլտըգլարը իչիւն, ֊անլէրին սէպէպիյլէ չօգ ատէմ էօլտիւ։
12 ՛Վէ տէօրտինճիւ մէլէք պօրու չալտըգտա, կիւնէշին իչտէ պիրի վէ այընն իչտէ պիրի վէ եըլտըզլարընն իչտէ պիրի վուրուլտու, շէօյլէ քի անլէրին իչտէ պիրի գարարըպ կէճէ իլէ կիւնտիւզինն իչտէ պիրինին այտընլըղը օլմայա։
13 ՛Վէ կէօրտիւմ վէ պիր †մէլէյին սէմա օրթասընտա ուչուպ, եիւքսէք սէսլէ՝ Օլ չալաճագ օլան իչ մէլէյին պագը գալան պօրու սէտալարը սէպէպինտէն ֊վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ եէր իւզէրինտէ սաքին օլանլարա՝ տէտիյինի իշիթտիմ։

ը Պ. 5. 9։
ր Ի֊օմ. 11. 25։
ւ Պ.3.5, 18։ 4.4։ 6.11։ Ա֊յ. 14։
ե Մ՛ղ 3.8։ Ես 43. 11։ Երեմ.3. 23։ Ովս. 13. 4։ Պ. 19. 1։
զ Պ. 5. 13։
է Պ. 4. 6։
ը Պ. 5. 13, 14։
թ Ա֊յ. 9։
ժ Պ. 6. 9։ 17. 6։
ի Ես.1.18։ ՛Իպր 9.14։ 1Յովհ. 1. 7։ Պ. 1. 5։ Պազ Զաք. 3. 3-5։
լ Ես. 4. 5, 6։ Պ. 21.3։
խ Ես. 49. 10։
ծ Մէգ.121.6։ Պ. 21.4։
կ Մէգ. 23. 1։ 36. 8։ Յովհ. 10. 4, 11, 14։
հ Ես. 25. 8։ Պ. 21. 4։

ձ Պ. 6. 1։
ղ Մ՛ատթ. 18.10։ Ղուկ. 1. 19։
ճ 2 Թէվ. 29. 25-28։
մ Պ. 5. 8։
յ Թուր. 30. 1։ Պ. 6. 9։
ն Մէգ. 141. 2։ Ղուկ. 1. 10։
շ Պ. 16. 18։
ո 2Մ՛խլ. 22. 8։ 3Մ՛խլ. 19. 11։ Ա՛մաթ. 4.31։
չ Եզեկ. 38. 22։
պ Պ. 16. 2։
ջ Ես. 2. 13։ Պ. 9. 4։
ռ Պ՝ա՛ղ՝ը՝ գէ֊մինին իչտէ պիրի եանտը, վէ աղաճլարընն
ս Երեմ. 51. 25։ Ամովս. 7. 4։
վ Պ. 16. 3։
տ Եզեկ. 14. 19։
ր Պ. 16. 3։
ց Ես. 14. 12։ Պ. 9. 1։
ւ Պ. 16. 4։
փ Հռուա. 1. 20։
ք Թուր. 15.23։ Երեմ.9. 15։ 23 15։
օ Ես.13.10։Ամովս.8.9։
ֆ Պ. 14. 6։ 19. 17։
† Պ՝ա՛ղ՝ը՝ գարթալընն
և Պ. 9. 12։ 11. 14։

Digitized by Google

ՊԱՊ 9

Պէշինճի մէլէյին պօրու չալմասը, 2 վէ հավիյէ գույուսընը աչտըղընտա գույուտան տիւման վէ տիւմանտան զէմին իւզէրինէ չէքիրկէլէր չըգմասը. 7 պու չէքիրկէլէրին վաֆը. 12 Պիրինճի վայլն կէչտիյի. 13 Ալթընճը մէլէյին պօրու չալմասը. 14 Ֆրաթ ըրմաղընտա պաղլը օլան տէօրթ մէլէյին չէօզ՝ տէյիւ Ալլահըն հուզուրընտա օլան ալթունա մէզպահըն տէօրթ պույնուզընտան կէլէն պիր սէս

15 իչիթտիմ: Վէ ատէմլէրին իւչտէ պիրինի էօտիւրմէք իւզրէ, սա՛թ վէ կիւն վէ այ վէ սէնէ իչիւն հազըրլանմըշ օլան օլ տէօրթ մէլէք չէօզիւլտիւ:
16 Վէ սիւվարի ՚ասքէրին մըզտարը ՝իքի տէֆ՚ա օն պիկ քէրրէ օն պիկ օլարագ, ՝անլէրին մըզտարընը
17 իչիթտիմ: Վէ րիւ՚յատա աթլարը վէ իւզէրլէրինէ պինմիշ օլանլարը պէօյլէ կէօրտիւմ քի աթէշ վէ մօր եագուա վէ քիւքիւրթ բէնէ զըրհլարը վար իտի, ՝վէ աթլարընն պաշլարը արսլան պաշլարը կիպի
18 օլուպ՝ աղըզլարընտան աթէշ վէ տիւման վէ քիւքիւրթ չըգը յօր իտի: Պու իչտէն, ե՛նի անլէրին աղըզլարընտան չըգան աթէշ վէ տիւման վէ քիւքիւրթտէն ատէմլէրին իչտէ պիրի հէլաք օլտու:
19 Զիրա անլէրին գուտրէթի աղըզլարընտա վէ գույրուգլարընտա տըր, ՝չինքի գույրուգլարը ելանա պէկզէյիպ՝ պաշլարը վար տըր, վէ պունլարէ զա-
20 րար էտէրլէր: Վէ պագը գալան ատէմլէր, քի պու պէլալարտան հէլաք օլմատլար, ՝ճինլէրէ, վէ կէօրմէյէ վէ իչիթմէյէ վէ եիւրիւմէյէ մուգթէտիր օլմայան ալթունն վէ կիւմիւշ վէ պագըր վէ թաշ վէ աղաճտան օլան ՝փութլարա սէճտէ էթմէմէլէրի իչիւն՝
21 ՝էլլէրինին ՚ամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր: Հէմտէ քէնտի գալթ վէ ՝սիհր վէ զինա վէ սըրգալարընտան թէվպէ էթմէտիլէր:

ՊԱՊ 10

Դուվվէթլի պիր մէլէք էլինտի, այըդ պիր բիւչիւք քիթապ Ռուհաթաղ ալմատան նիւզուլ իլէ 6 սրթնըդ վազըթ օլմայանճաղընա տա՛իր էպէտ իւլ ապատ հայդ օլանին հազդը իչիւն եէմին էյիլսին: 8 Ցովհաննէսէ մէզքիւր քիթապը ալըպ եվլսի էմր օլունտըղը:

1 Վէ պուլութ կիյմիշ վէ ՝պաշընտա գավս ը գուզահ օլուպ՝ ՝եիւզիւ կիւնէշ կիպի, ՝այագլարը տախի աթէշ տիրիքլէրի կիպի օլարագ, սէմատան էնմէքտէ
2 օլան տիկէր գուվվէթլի պիր մէլէք կէօրտիւմ: Վէ էլինտէ աչըգ պիր քիւչիւք քիթապ թութարագ՝ ՝սաղ այաղընը տէնիզ իւզէրինէ, սօլընը տախի գարա իւ-
3 զէրինէ գօյուպ, Արսլանըն կէօմիւրտէմէսի կիպի եիւքսէք սէսլէ նիտա էյլէտի. վէ նիտա էյլէտիյինտէ ՝եէտի կէօք կիւրիւլթիւսիւ քէնտի սէտալարըյլէ սէօյ-
4 լէտիլէր: Վէ եէտի կիւրիւլթիւլէր [քէնտի սէտալարըյլէ] ՝սէօյլէտիքտէ, պէն եազաճագ օլտըմ. վէ [պանա]՝ եէտի կիւրիւլթիւնիւն սէօյլէտիքլէրինի

ա Ղուկ. 10.18։ Պ. 8.10։
բ Ղուկ. 8.31։ Պ. 17. 8։ 20. 1։ Այ. 2, 11։
գ Յովէլ. 2. 2, 10։
դ Խուր. 10. 4։ Հաբ. 7. 12։
ե Այ. 10։
զ Պ. 8. 7։
է Պ. 6. 6։ 7. 3։
ը Պ. 7. 3։ Պայ Խուր. 12. 23։ Եզեկ. 9. 4։
թ Պ. 11. 7։ Այ. 10։
ժ Յոբ. 3. 21։ Ես. 2. 19։ Երեմ. 8. 3։ Պ. 6. 16։
ի Յովէլ. 2. 4։
լ Նաւ. 3. 17։
խ Պ՝ղէնը ալթուն
ծ Դան. 7. 8։
կ Յովէլ. 1. 6։
հ Յովէլ. 2. 5-7։
ձ Այ. 5։
ղ Եփես. 2. 2։
ճ Այ. 1։
մ Պ. 8. 13։
յ Պ. 16. 12։
ն Եզեկ. 38. 4։
շ Մէզ. 68.17։ Դան. 7. 10։
ո Պ. 7. 4։
չ 1 Թէվ. 12. 8։ Ես. 5. 28, 29։
պ Ես. 9. 15։
ջ Ղեւ. 17. 7։ Թվ. 32. 17։ Մէզ. 106. 37։ 1 Կոր. 10. 20։
ռ Մէզ. 115. 4։ 135. 15։ Դան. 5. 23։
ս Թվ. 31. 29։
վ Պ. 22. 15։
տ Եզեկ. 1. 28։
ր Մատթ. 17. 2։ Պ. 1. 16։
ց Պ. 1. 15։
ւ Մատթ. 28. 18։
փ Պ. 8. 5։
ք Դան. 8. 26։ 12. 4, 9

Digitized by Google

միւհրլէ, վէ անլէրի եազմա՝ տէյէրէք սէմատան պիր
5 սէս իշիթտիմ։ Վէ տէնիզ իւզէրինտէ վէ գարա իւզէ-
րինտէ տուրմագտա կէօրտիւյիւմ օլ մէլէք *էլինի
6 սէմայա գալտըրըպ, ըՍէմայը վէ անտէ օլան շէյլէրի,
վէ զէմինի վէ անտէ օլան շէյլէրի, վէ տէնիզի վէ
անտէ օլան շէյլէրի խալգ էտէն վէ էպէտ իւլ ապատ
Հայյ օլանըն հագգը իչիւն եէմին ըէթտի քի՝ Արթըգ
7 վագըթ օլմայաճագ տըր։ ՛Լաքին եէտինճի մէլէյին
սավթը կիւնլէրինտէ, եա՛նի պօրուսընը չալաճաղը
վագըթտա, Ալլահրն սըրրը՝ քէնտի գուլլարը օլան
փէյղամպէրլէրէ թէպշիր էյլէտիյի իւզրէ իթմամ
օլունաճագ տըր։

8 ՛Վէ օլ սէմատան իշիթտիյիմ սէս երինէ պանա խի-
թապէն՝ կիթ, տէնիզ վէ գարա իւզէրինտէ տուրան
մէլէյին էլինտէ օլան օլ աչրգ քի՛չի՛ք քիթապը ալ՝
9 տէտի։ Վէ մէլէյին եանընա կիտիպ անա՝ Պու քիւ-
չիւք քիթապը պանա վէր՝ տէտիմ. օ տախի պանա՝
՛Ալ վէ եէ, վէ սէնին գարընընտա աճրլըգ հասըլ էտէ-
ճէք իսէ տէ, աղզընտա պալ կիպի թաթլը օլաճագ
10 տըր՝ տէտի։ Վէ օլ քիչիւք քիթապը մէլէյին էլին-
տէն ալըպ եէտիմ, ՛վէ աղզըմտա պալ կիպի թաթլը
իտի իսէ տէ, անը եէտիքտէն սօկրա ՛գարնըմտա
11 աճրլըգ օլտու։ Վէ պանա՝ Երինէ չօգ գավմլար վէ
միլլէթլէր վէ լիսանլար վէ մէլիքլէր հագգընտա փէյ-
ղամպէրլիք էթմէն կէրէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 11

Յովհաննէսէ հէյքէլի էօլչմէսի էմր օլունտուղը։ 3 Իքի շահիտին փէյ-
ղամպէրլիք էտէճէքլէրի։ 6 Եաղմուր եաղմամասը իչիւն կէօյու գա-
վսամաղա գուտրէթլէրի օլտըղը։ 7 Ձանվէրին անլէր իւէ մուհարէպէ
էտիպ անլէրի գաթլ էտէճէքի։ 8 Պունլարընն ճէսէտլէրինինն գապրա գօ-
նուլմասընա րուխսաթ վէրմէյէճէքլէր տիր։ 11 Վէ իւչ պուչուգ կիւնտէն
սօնրա գըյամ էտիպ՝ պա՛տճիու սէմայա ՛ուրուճ էթտիքլէրի։ 14 Իքինճի
վայըն կէչտիյի։ 15 Եէտինճի մէլէյին պօրու չալտըղը։

Վ էպանա ՛ասայա պէկզէր պիր գամըշ վէրիլ-
տի. վէ օլ մէլէք տուրուպ տէտի քի՝ ըԳալգ, վէ Ալ-
լահրն հէյքէլինի վէ մէզպահը վէ իչինտէ սէճտէ է-
2 տինէրի էօլչ։ ՛Վէ հէյքէլին խարիճինտէ օլան հավ-
լույը պրագրպ՝ անը էօլչմէ, ՛զիրա օ՛ թա՛իֆէլէրէ
վէրիլմիշ տիր. ՛անլէր տախի մուգատտէս շէհրի
3 ՛գըրգ իքի այ փայմալ էտէճէքլէր տիր։ ՛Պէն
տախի իքի շահիտիմէ էօօրէ վէրէճէյիմ, ՛անլէր
տախի չուլ կիյմիշ օլտրգալարը հալտէ՝ պիկ իքի եիւզ
4 ալթմըշ կիւն ՛փէյղամպէրլիք էտէճէքլէր տիր։ ՛Զէ-
մինին Րապպը Հուզուրընտա տուրան օլ իքի զէյ-

ֆ Խուր. 6.8, Դան. 12.7։
* Պա՛ղբէ սաղ էլինի
ձ Նէեմ. 9. 6։ Պ. 4. 11։ 14. 7։
ղ Դան. 12.7։ Պ. 16. 17։
ֆ Պ. 11. 15։
ֆ Այ. 4։
լ Երեմ. 15. 16։ Եզեկ. 2. 8։ 3. 1-3։
ֆ Եզեկ. 3. 3։
ֆ Եզեկ. 2. 10։
—
ա Եզեկ. 40. 3, վէդայրի Զաք. 2. 1։ Պ. 21. 15։
բ Ա՛տ. 23 18։
գ Եզեկ. 40. 17, 20։
դ Մէզ. 79. 1։ Ղուկ. 21. 24։
ե Դան. 8. 10։
զ Պ. 13. 5։
է Պ. 20. 4։
ը Պ. 12. 6։
թ Պ. 19. 10։
ժ Մէզ. 52. 8։ Երեմ. 11. 16։ Զաք. 4. 3, 11, 14։
ի 4 Միւլ. 1 10, 12։ Երեմ. 1. 10։ 5. 14։ Եզեկ. 43. 3։ Ովս 6 5.
լ Ա՛տ. 16. 29։ [16, 17։
խ 3 Միւլ. 17. 1։ Յակ. 5.

ձ Խուր. 7. 19։
ղ Ղուկ. 13. 32։
ճ Պ. 9. 2։
յ Պ. 13. 1, 11։ 17. 8։
ն Դան. 7. 22։ Զաք. 14. 2։
շ Իսայ. 13. 12։ Պ. 18, 24։
ո Պ. 14. 8։ 17. 2, 5։ 18. 10։
չ Պ. 17. 15։
պ Մէզ. 79. 2, 3։
ջ Պ. 16. 10։
ռ Պ. 12. 12։ 13. 8։
ս Եսա. 9. 19, 22։
վ Այ. 9։
տ Եզեկ. 37. 5, 9, 10, 14։
ր Ես. 60. 8։ Ա՛մաղ. 1. 9։
ց Ես. 14. 13։ Պ. 12. 5։
ւ 4 Միւլ. 2. 1, 5, 7։
փ Պ. 6. 12։
ք Պ. 16. 19։
օ Յես. 7. 19։ Պ. 14. 7։ 15. 4։
ֆ Պ. 8. 13։ 9. 12։ 15. 1։
ֆ Պ. 10. 7։
ֆ Պ. 12. 10։ [27։
օ Դան. 2. 44։ 7. 14, 18։
ֆ Ես. 27. 13։ Պ. 16. 17։ 19. 6։
ֆ Պ. 4. 4։ 5. 8։ 19. 4։

Digitized by Google

17 տէտիլէր քի, բԵա մէվճուտ օլան վէ օլմուշ [վէ օլա-
ճագ] ձ հէր շէյէ գատիր Բապպ Ալլահ, սանա շիւքր
էտէրիզ քի՝ ՚ազիմ գուտրէթինկի ալըպ ըսալթանաթ
18 էթտին։ գՎէ թա՚ֆէլէր ղազապլանտըլար, սէնին
ղազապըն տախի կէլտի, ՚վէ էօլիւէրին հիւքմ օլու-
նաճաղը Լ-ից, վէ սէնին գուլլարըն փէյղամպէր-
լէրէ վէ մուգատտէսլէրէ վէ սէնին իսմինտէն գօրգան
Ւքիւչիւքլէրէ վէ պէօյիւքլէրէ էճր վէրմէնին, ՚վէ զէմինի
խարապ էտէնլէրի խարապ էթմէնին վագթը ՝Ելէ։
19 ՚Վէ սէմատա Ալլահրն հէյքէլի աշըլըպ՝ հէյքէ-
լինտէ անըն թապութ իւ ՚ահտը կէօրիւնտիւ, ՚վէ
շիմշէքլէր վէ սէտալար վէ կէօք կիւրիւլթիւլէրի վէ
զէլզէլէ ՚վէ պէօյիւք տօլու վագը՚ օլտու։

ՊԱՊ 12

Կիւնէշ կէյմիշ պիր գարընըն տօղուրմագ աղրըսը չէքտիյի։ 3 Պիր պէօյիւք զըղըլ էժտէրին տօղաճագ չօճուղը եուէմագ իչիւն գարընըն էօնիւնտէ տուրտըղը. 6 տօղուրտըդտան սօնրա գարընըն պէրրիյէյլ ֆիրարը։ 7 Միքայէլ իլէ մալա՚իքէսինին էժտէր իլէ ճէնք էձմիրլէրի։ 13 Էժտէրին զէմինէ աՁըլըպ գարբյա Ձ՚ատտի էյլէտիյի։

Վէ սէմատա պէօյիւք պիր ՚ալամէթ կէօրիւն-
տիւ. պու տախի կիւնէշ կէյմիշ, այ տախի այագլարը
ալթընտա վէ օն իքի եըլտըզտան պիր թաճ պաշընն-
2 տա օլտըղը հալտէ պիր գարը իտի։ Վէ համիլէ օլ-
մաղլէ՝ ՚աղրը չէքիպ տօղուրմագ իւզրէ զիյատէսիյլէ
էզիյէթտէ օլարագ ֆէրեատ էտէր իտի։
3 Վէ սէմատա տիկէր պիր ՚ալամէթ կէօրիւնտիւ,
բվէ իշթէ եէտի պաշը վէ օն պույնուզը ՚վէ պաշլարը
իւզէրինտէ եէտի թաճ պուլունան ՚պիր պէօյիւք գը-
4 զըլ էժտէր վար իտի։ Վէ ՚անըն գույրուղը ՚սէմա
եըլտըզլարընըն իչտէ պիրինի սիրիւքլէյիպ՝ ՚ան-
լէրի զէմինէ աթտը. վէ էժտէր՝ ըտօղուրմագ իւզրէ
օլան գարընըն տօղուրտըղը կիպի բՀօճուղընը եուէ-
5 մագ իչրւն էօնիւնտէ տուրույօր իտի։ Վէ մէրգումէ
ճիւմլէ *թա՚ֆէլէրէ ՚տէվիր ՚ասա իլէ հիւքիւմէթ
էտէճէք՚՚ պիր էրքէք չօճուգ տօղուրտու. վէ չօճուղը
6 Ալլահրն վէ թախթընըն հուզուրընա ալընըպ, ՚Գարը
տախի Ալլահ թարաֆընտան պէրրիյէտէ հազըրլան-
մըշ մահալէ ֆիրար էյլէտի, ՚քի օրատա պիկ իքի
եիւզ ալթմըշ կիւն անը պէսլէյլէր։
7 Վէ սէմատա ճէնք վագը՚ օլուպ՝ ՚Միքայէլ վէ մէ-
լէքլէրի ՚էժտէր իլէ ճէնք էթտիլէր. էժտէր վէ մէ-
8 լէքլէրի տախի ճէնք էթտիլէր իսէ տէ, Նէ ղալէպէ
էտէ պիլտիլէր, նէ տէ արթըգ սէմատա մէքեանլարը
9 պուլունտու։ Վէ Իպլիս վէ Շէյթան թէսմիյէ օլունան
օլ պէօյիւք էժտէր, ՚օլ գատիմ եըլան ՚քի պիւթիւն
տիւնեայը իզլալ էտէր, ՚զէմինէ աթըլտը, ՚մէլէքլէրի
10 տախի անըն իլէ պէրապէր աթըլտըլար։ Վէ սէմատա
պէօյիւք պիր սէտա իշիթտիմ՚ քի՝ ՚Շիմտի Ալլահր-
մըզըն խէլասը վէ գուտրէթի վէ մէլէքիւթիւ վէ Մէ-
սիհինին հիւքիւմէթի վուգու՚ա կէլտի. զիրա պիրա-
տէրլէրիմիզ ՚ալէյհինտէ ՚կէճէ կիւնտիւզ Ալլահրմը-
զըն հուզուրընտա շիքեայէթ էթմէքտէ օլան շիքեա-
11 յէթճի աշաղը աթըլտը։ ՚Անլէր տախի՝ Գուզունըն
գանըյլէ վէ քէնտի շէհատէթլէրինին քէլամըյլէ անա
ղալիպ օլուպ՝ ՚ճանլարընը ՚էօլիւմտէն պիլէ էսիր-
12 կէմէտիլէր։ ՚Պու սէպէպտէն, էյ սէմավաթ վէ անտէ
սաքին օլանլար, մէսրուր օլունըզ. ՚վայ ՚զէմինէ վէ
տէնիզէ, չիւնքի Իպլիս ՚ազ վագթը օլտըղընը պիլէ-
րէք ՚ազիմ հիտտէթլէ եանընդա էնտի՝ տէտի։
13 Վէ էժտէր քէնտինին զէմինէ աթըլտըղընը կէօր-
տիւքտէ, ՚օլ էրքէք չօճուղը տօղուրան գարըյա թէ՚-
14 ատտի էյլէտի։ Վէ գարըյա ՚պէրրիյէտէ ՚զէման վէ
զէմանլար վէ նէսֆ ը զէման քէնտի պէսլէնէճէյի մա-
հալէ, եըլանըն էօնիւնտէն ՚ուչմագ իչիւն ՚պէօյիւք
15 պիր գարթալըն իքի գանատը վէրիլտի։ ՚Վէ եըլան
գարըյը սէյլ կէօթիւրսիւն տէյիւ, անըն արտընճա
16 աղզընտան ըրմագ կիպի պիր սու չըգարտը։ Վէ զէ-
մին գարըյա եարտըմ էթտի, շէօյլէ քի զէմին աղ-
զընը աչըպ՝ էժտէրին քէնտի աղզընտան չըգարտըղը
17 ըրմաղը եուէթտու։ Վէ էժտէր գարըյա ղազապլա-
նըպ՝ ՚Ալլահրն էմրլէրինի հրֆզ էթմէքտէ ՚վէ Յի-
սուս [Քրիստոսըն] շէհատէթինի թուէմագտա օլան
զիւրրիյէթինին ՚պագիյէսի իլէ մուհարէպէ էթմէք
իչիւն չըգտը։

ՊԱՊ 13

*Եէտի պաշը վէ օն պույնուզը օլան պիր ճանվէրին տէնիզտէն չըգ-
մասը վէ էժտէրին բէնտի գուվվէթինի անա վէրմէսիւ։ 11 Զէմինտէն
չըգան պիր զայրի Ճանվէրինզէմինտէ սաքին օլանլարը էվվէլքի ճան-
վէրէ սէճտէ գըլտըրմասը, 14 անըն սուրէթինի եաֆտըրմասը, 16 վէ
ճիւմլէյէ անըն տամղասընը գապալ էթտիրմէսիւ։*

Վէ տէնիզին գումու իւզէրինտէ տուրտըմ, ՚վէ
եէտի պաշը վէ օն պույնուզը վէ պույնուզլարը իւ-
զէրինտէ օն թաճը վէ պաշլարը իւզէրինտէ քիւֆր
իսմլէրի պուլունարագ, բտէնիզտէն չըգան պիր ճան-
2 վէր կէօրտիւմ։ ՚Վէ օլ կէօրտիւյիմ ճանվէր գափլա-

բ Պ. 1. 4, 8։ 4. 8։ 16. 5։
գ Պ. 19. 6։
դ Այ. 2, 9։
ե Դան. 7. 9, 10։ Պ. 6. 10։
զ Պ. 19. 5։
է Պ. 13. 10։ 18. 6։
ը Պ. 15. 5, 8։
թ Պ. 8. 5։ 16. 18։
ժ Պ. 16. 21։ ——
ի Ես. 66. 7։ Դաղ. 4. 19։
լ Պ. 9. 1։
խ Պ. 11. 15։ 19. 1։
ծ Ցոբ. 1. 9։ 2. 5։ Ձար. 3. 1։ [20։
կ Բամ. 8. 33, 34, 37։ 16.
հ Ղուկ. 14. 26։
ձ Եսա. Էօլիւմէտիլք սէվվմտիլր
ղ Մէղ. 96. 11։ Ես. 49. 13։ Պ. 18. 20։
մ Պ. 8. 13։ 11. 10։
յ Պ՝ ղըշ՝ զէմին վէ տէ-
նիզ սէքէնէսինի.
ն Պ. 10. 6։
շ Այ 5։
ո Պ. 17. 3։
չ Դան. 7. 25։ 12. 7։
պ Այ. 6։
ջ Խուր. 19. 4։
ռ Ես. 59. 19։
ս Պ. 14. 12։
վ 1Կոր. 2. 1։ 1 Ցովհ. 5. 10։ Պ. 1. 2, 9։ 6. 9։ 20. 4։
տ Թէք. 3. 15։ Պ. 11. 7։ 13. 7։ ——
ր Պ. 12. 3։ 17. 3, 9, 12։
ց Դան. 7. 2, 7։
ւ Դան. 7. 6։

Digitized by Google

նա պէկզէյիպ՝ ֏այագլարը այընըն ֏յօֆլուբը կիպի, ֏վէ աղզը արսլան աղզը կիպի իտի. ֏վէ էժտէր անա քէնտի գուվվէթինի ֏վէ թախթընը ֏վէ ՚ազիմ հիւ-
3 քիւմէթ վէրտի: ֏Վէ անըն պաշլարընտան պիրինի. կէօյա էօլէճէք տէրէճէտէ մէճրուհ [կէօրտիւմ,] վէ անըն միւհլիք եարասը էյի օլտու: ֏վէ պիւթիւն զէմին ճանվէրին արտընտան թէ՚աճճիւպ էյլէյիպ՝
4 ձանվէրէ հիւքիւմէթ վէրէն էժտէրէ սէճտէ գըլտըլար. վէ ճանվէրէ տախի սէճտէ գըլարագ՝ ֏ձանվէրէ պէկ-զէր քիմ վար, վէ անըն իլէ քիմ մուհարէպէ էտէ պի-
5 լիր՝ տէտիլէր: ֏Վէ անա պէօյիւք սէօզլէր վէ քիւֆր սէօյլէյէն պիր աղզը վէրիլիպ՝ ֏անա գըրգ իքի այ
6 ֏ըէ֏էյէ֏է եափմաղա գուտրէթ վէրիլտի: Վէ Ալլահա գարշը քիւֆր իլէ, եա՚նի անըն իսմինէ ֏վէ մէսքէ-նինէ վէ սէմատա սաքին օլանլարա քիւֆր էթմէ֏ք
7 իչիւն աղզընը աչտը: Վէ մուգատտէսլէր իլէ ֏մուհա-րէպէ էտիպ անլէրէ ղալիպ կէլմէյէ անա ֏ը֏֏ուբէը վէրիլտի. ֏վէ անա՝ հէր գապիլէ *վէ լիսան վէ միլ-
8 լէթ իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէրիլտի: Վէ զէպհ օլունմըշ Գուզունըն հայաթ քիթապընտա ֏իսմլէրի ֏տիւնեա գուրուալըտան պէրու եազըլմըշ օլմայարագ՝ զէմին-տէ սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի անա սէճտէ գըլա-
9 ճագլար տըր: ֏Գուլաղը օլան իշիթսին: (10) ֏էսիր-լիյէ կէօթիւրէն՝ էսիրլիյէ կիտէր. ֏գըլըճլէ գաթլ էտէն՝ գըլըճլէ գաթլ օլունմագ կէրէք տիր. ֏մուգատտէս-լէրին սապրը վէ իմանը պունտա տըր:
11 Վէ ֏զէմինտէն չրգան պաշգա պիր ճանվէր կէօր-տիւմ, վէ գուգու կիպի իքի պուչնուզը օլուպ՝ էժտէր
12 կիպի սէօյլէր իտի: Վէ էվվէլքի ճանվէրին հուզու-րընտա անըն պիւթիւն հիւքիւմէթինի իճրա էտէր, վէ զէմինի վէ անտէ սաքին օլանլարը ֏մուհլիք եա-րասը էյի օլմուշ օլան էվվէլքի ճանվէրէ սէճտէ գըլ-
13 տըրըր իտի: ֏Վէ պէօյիւք ՚ալամէթլէր իճրա էտիպ՝ ֏հաթթա ատէմլէրին էօնիւնտէ սէմատան զէմինէ
14 աթէշ պիլէ էնտիրիր իտի: Վէ ճանվէրին էօնիւնտէ իճրա էթմէ֏ք իչիւն ֏էլինէ վէրիլէն ՚ալամէթլէրլէ ֏եէր եիւզիւնտէ սաքին օլանլարը՝ իզլալ էտիպ, եէր եիւ-զիւնտէ սաքին օլանլարա իւզէրինտէ գըլըճ եարասը օլուպ տա ֏սաղ գալան ճանվէրին սուրէթինի եափ-
15 մալարընը թէնպիհ էտէր իտի: Վէ անա՝ ճանվէրին սուրէթինէ րուհ վէրմէյէ ը֏֏ուբէը վէրիլտի, թա քի ճանվէրին սուրէթի թէքէլլիմ էտէ, ֏վէ ճանվէրին
16 սուրէթինէ սէճտէ էթմէյէնլէրի գաթլ էթտիրէ: Վէ

քիչիւք իլէ պէօյիւքլէր, վէ զէնկին իլէ ֆագիրլէր, վէ հուրր իլէ գուլլարընն ճիւմլէսինէ ֏սաղ էլլէրի, ֏եախօտ ալընլարը իւզէրինէ տամղա գապուլ էթտի-
17 րիր իտի: Վէ տամղայա, եախօտ ճանվէրին իսմինէ ֏եախօտ իսմինին ՚ատէտինէ մալիք օլան քիմսէտէն ղայրինին ալըշ վէրիշ էտէմէմէսինէ սէպէպ օլուր
18 իտի: ֏Հիքմէթ պունտա տըր. ՚ագլա մալիք օլան քիմսէ ֏ճանվէրին ՚ատէտինի հիսապ էթսին, ֏զիրա հինսան ՚ատէտի օլարագ՝ անըն ՚ատէտի ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը տըր:

ՊԱՊ 14

Գուզունըն քէնտի գուլլարը իլէ. Սիօն տաղը իւզէրինտէ տուրուղը։ 6 Էպհամի պէշապինի Ամպիրի. մէ՚մուր օլան մէկէր։ 8 Բաբելոնըն եը-զըլտըղը։ 9 Ձանվիրէ վի. տուրմինի. ամճաղ. գըլանլար հագգընտա Քէհ-տիտ։ 15 Զէմինին պիչինի. 18 վէ պաղընըն իւգիւմլէրի էէՔիշմիշ օլ-տըղը։ 19 Ալլահըն ղազապընըն պէօյիւք մա՚նէրի.ոիս։

Վէ կէօրտիւմ քի ֏Գուզու Սիօն տաղը իւզէրին-տէ տուրուպ, անըն իլէ պէրապէր *անըն փէտէրի-նին իսմի ֏ալընլարընտա եազըլմըշ օլան ֏եիւզ գըրգ
2 տէօրթ պինդ քիմսէ վար իտի: Վէ ֏չօգ սուլար սէ-տտասը կիպի վէ պէօյիւք կէօք կիւրիւլթիւսիւ կիպի սէմատան պիր սէտա իշիհտիմ.֏վէ քէնտի թանպուր-լարընը չալան թանպուրճըլարըն սէտասընը իշիհ-
3 տիմ: ֏Վէ պունլար թախթըն էօնիւնտէ վէ տէօրթ զիրուհըն վէ իխթիյարլարըն էօնիւնտէ [կէօյա] եէնի պիր թէսպիհ թէրէննիւմ էտիյօրլար իտի. օլ թէս-պիհի տախի զէմինտէն սաթըն ալընան ֏օլ եիւզ գըրգ տէօրթ պինդ քիմսէտէն ղայրի քիմսէ էօյրէնմէյէ գա-
4 տիր տէյիլ իտի: Պունլար նիսա իլէ նափաք օլմա-մըշ օլարագ, ֏թահիր տիրլէր. ֏պունլար Գուզունըն հէր կիթտիյի եէրէ արտընճա կիտէնլէր տիր. պունլար ատէմլէր արասընտան ֏Ալլահա վէ Գուզույա թուր-
5 ֆանտա օլմագ իւզրէ ֏սաթըն ալընանլար տըր: ֏Վէ պունլարըն աղզընտա հիլէ պուլունմատը, ֏չինքի [Ալլահըն թախթը էօնիւնտէ] գուսուրսըզ տըրլար:
6 Վէ զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարա, ֏եա՚նի հէր միլլէթ վէ գապիլէ վէ լիսան վէ գավմա էպէտի ֏պէշարէթի թէպշիրէ մէ՚մուր օլարագ, ֏սէմա օրթա-
7 սընտա ուչան տիկէր պիր մէկէք կէօրտիմ: Վէ եիւք-սէք սէսլէ՝ ֏Ալլահտան գօրգունըզ, վէ անա համտ էյլէյինիզ, զիրա հիւքմիւնիւն սա՚աթը կէլտի. ֏վէ սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ սուլարընն փունար-լարընը խալգ էտէնէ սէճտէ գըլընըզ՝ տէր իտի:

֏ Դան. 7. 5։
֏ Դան. 7. 4։
֏ Պ. 12. 9։
֏ Պ. 16. 10։
֏ Պ. 12. 4։
֏ ԵՒյ. 12, 14։
֏ Պ. 17. 8։
֏ Պ. 18. 18։
֏ Դան. 7.8,11,25։ 11. 36։
֏ Պ. 11. 2։ 12. 6։
֏ Յովհ.1.14։ Կող. 2.9։
֏ Դան. 7. 22։ Պ. 11.7։ 12. 17։
֏ Պ. 11. 18։ 17. 15։
֏ Պ-՚դը-ը՝ վէ գավմ վէ
֏ Խուր 32.32։Դան 12 1։ Փիլ. 4. 3։ Պ. 3 5։ 20. 12, 15։ 21. 27։
֏ Պ. 17. 8։
֏ Պ. 2. 7։
֏ Ես. 33. 1։
֏ Թէք.9.6։ Մատթ.26. 52։
֏ Պ. 14. 12։
֏ Պ. 11. 7։
֏ Այ. 3։
֏ Թէս.13.1-3։ Մատթ. 24. 24։ 2 Սէլ. 2. 9։ Պ. 16. 14։
֏ 3Մխլ.18.38։4Մխլ. 1. 10, 12։
֏ 2 Սէլ. 2. 9, 10։
֏ Պ. 12. 9։ 19. 20։
֏ 4 Մխլ. 20. 7։
֏ Պ.16.2։19.20։ 20.4։
֏ Պ.14.9։19.20։ 20.4։
֏ Պ. 14. 11։
֏ Պ. 15. 2։
֏ Պ. 17. 9։
֏ Պ. 15. 2։
֏ Պ. 21. 17։
֏ Պ. 5. 5։
֏ Պ-՚դը-ը՝ անըն վէ
֏ Պ. 7. 3։ 13. 16։
֏ Պ. 7. 4։
֏ Պ. 1. 15։ 19. 6։
֏ Պ. 5. 8։
֏ Պ. 5. 9։ 15. 3։
֏ Այ. 1։
֏ 2 Կոր. 11. 2։
֏ Պ. 3. 4։ 7. 15, 17։ 17. 14։
֏ Ցակ. 1. 18։
֏ Պ. 5. 9։
֏ Մէգ.32.2։Սոփ.3.13։
֏ Եփես. 5.27։ Յուդ.24։
֏ Պ. 13 7։
֏ Եփես. 3. 8-11։ Տիտ. 1. 2.
֏ Պ. 8. 13։
֏ Պ. 11. 18։ 15. 4։
֏ Նէեմ.9.6։Մէգ.33.6։ 124. 8։ 146. 5, 6։ Ա՚մաղ.14. 15։ 17.24։

Digitized by Google

8 Վէ անըն արտընճա տիկէր պիր մէլէք կէլիպ՝ ե-
գըլտը, օլ պէօյիւք [շէհր] Բաբելոն եըգըլտը, չիւն-
քի քէնտի զինասընըն ազընլըլըը շէրապընտան
9 ճիմլէ միլլէթլէրէ իչիրտի՝ տէտի։ Վէ անլէրին ար-
տընճա իւչինճիւ պիր մէլէք կէլիպ եիւքսէք սէսլէ
տէտի քի՝ Հէր քիմ ճանվէրէ վէ սուրէթինէ սէճտէ
գըլըպ՝ տամղայը քէնտի ալնը իւզէրինէ եա էլի
10 իւզէրինէ գապուլ էտէրսէ, Օլ քիմսէ Ալլահրն
ղազապընըն քեասէսինէ տօլտուրըլմըշ խըշմընըն
սաֆի շէրապընտան իչէճէք, վէ մուգատտէս մէ-
լէքլէրին հուզուրընտա վէ Գուզունըն հուզուրըն-
տա աթէշ վէ քիւքիւրթլէ ազապ օլունաճագ
11 տըր, Վէ անլէրին ազապընըն տիմանը իլէլէպէտ
եօգարը չըգար. վէ ճանվէրէ վէ անըն սուրէթինէ
սէճտէ գըլանլարըն վէ անըն իսմինին տամղասընը
հէր պիր գապուլ էտէնին կէճէ կիւնտիւզ րահաթը
12 օլմազ։ Մուգատտէսլէրին սապրը պունտա տըր.
Ալլահրն էմրլէրինի վէ Յիսուսա օլան իմանը հրֆզ
13 էտէնլէր [պունտա տըր]։ Վէ սէմատան պիր սէս ի-
շիթտիմ, օ տախի [պանա] տէտի քի՝ Եազ, Պուն-
տան պէօյլէ նէ միւպարէք տիր օլ էօլիվէր քի
Բապտա վէֆաթ էտէրլէր. Րուհ՝ Պէլի, Թա քի ան-
լէր քէնտի չէքտիքլէրի էմէքլէրտէն իսթիրահաթ է-
տէլէր, վէ ամէլլէրի արտլարընճա կիտէր՝ տէյօր։
14 Վէ կէօրտիմ քի պէյազ պիր պուլութ վար իտի,
վէ իւզէրինէ՝ պաշընտա ալթուն թաճ վէ էլինէ
քէսքին պիր օրագ պուլունարագ՝ Իան իւ ինսանա
15 պէկզէր պիր զաթ օթուրույօր իտի։ Վէ հէյքէլտէն
տիկէր պիր մէլէք չըգըպ՝ պուլութ իւզէրինէ օթու-
րանա՝ Օրաղընը սալըպ պիչ. զիրա զէմինին պի-
չինի եէթիշմիշ օլմազլէ, [սանա] պիչէճէք վագըթ
16 կէլտի՝ տէյիւ եիւքսէք սէսլէ նիտա էյլէտի։ Վէ պու-
լութ իւզէրինէ օթուրան զէմին իւզէրինէ օրաղընը
սալտը վէ զէմին պիչիլտի։
17 Վէ տիկէր պիր մէլէք սէմատա օլան հէյքէլտէն
չըգըպ՝ անըն տախի քէսքին պիր օրաղը վար իտի։
18 Վէ աթէշ իւզէրինէ գուտրէթի օլան տիկէր պիր մէ-
լէք մէզպահատան չըգըպ, օլ քէսքին օրաղը օլանա
Քէսքին օրաղընը սալըպ զէմինին պաղընըն սալգըմ-
լարընը քէս, զիրա իւզիմլէրի եէթիշտի՝ տէյիւ ազիմ
19 սէտա իլէ նիտա էյլէտի։ Վէ օլ մէլէք քէնտի օրաղընը
զէմինէ սալըպ՝ զէմինին պաղընը քէսէրէք Է-
Ալլահրն ղազապընըն պէօյիւք մա սէրէսինէ աթտը։

Ե Ես. 21.9, Երեմ.51.8, Պ. 18. 2։
Զ Երեմ. 51.7։ Պ. 11.8։ 16. 19։ 17. 2, 5։ 18. 3, 10, 18, 21։ 19. 2։
Է Պ. 13. 14-16։
Ը Պ.16.19։[Երեմ.25.15։ Մէզ.75.8։ Ես.51.17։
Թ Պ. 18. 6։
Ժ Պ. 19. 20։
Ի Պ. 20. 10։
Լ Ես.34. 10։ Պ. 19. 3։
Խ Երեմ. 51.7։ Պ. 11.8։ 16. 19։ 17. 2, 5։ 18. 3, 10, 18, 21։ 19. 2։
Ծ Պ. 13. 10։
Կ Պ. 12. 17։
Հ Վա՛.4.1, 2։ Պ.20. 6։
Ձ 1 Կոր.15.18։1 Սէլ.4. 15։ [4.9, 10։ Պ.6.11։
Ղ 2 Սէլ. 1. 7, 8։ Իար. Պ.6.2։ [13։ Պ.1.13։
Մ Եզեկ. 1. 26։ Դան. 7. Պ. 16. 17։ [13.39։
Յ Յովէլ 3. 13։ Մատթ. Երեմ.51.33։ Պ.13.12։
Ն Պ. 16. 9։
Շ Յովէլ 3. 13։
Չ Պ. 19. 15։
Պ Ես.63.3։ Մէրս.1.15։
Ջ Պ.11. 8։ Իար.13.12։
Ռ Պ. 19. 14։ ——
Ս Պ. 12. 1, 3։
Վ Պ. 16. 1։ 21. 9։
Տ Պ. 14. 10։
Ր Մատթ. 3. 11։
Ց Պ. 4. 6։ 21. 18։
Ւ Պ. 13. 15-17։
Փ Պ. 5. 8։ 14. 2։
Ք Խուր. 15.1։ Թվ.31. 30։ Պ. 14. 3։
Օ Խուր. 28. 6,8. Եզեկ 44. 17, 18։ Պ. 1. 13։
Ֆ Պ. 4. 6։ [10.6։
Ա 1. Սէլ. 1. 9։ Պ. 4. 9։
Բ Մէզ. 145. 17։ Ովս. 14.9։ Պ.16.7։ [10.7։
Գ Խուր.40.34։ 3 Միւս. 8. 10։ 2.Թվ. 5.14։ Ես. 6. 4։
Դ 2 Սէլ. 1 10։ ——
Ե Պ. 15. 1։
Զ Պ 14. 10։ 15. 7։
Է Պ-՝ղը-ը՝ Եէտի Թասլարընը

20 Վէ մա՛սէրէ շէհրին խարիճինտէ պասըլըպ՝ մա-
սէրէտէն պիկ ալթը եիւզ օգ աթըմը մէսաֆէ յէտէք
աթլարըն կէմլէրինէ եէթիշիր տէրէճէտէ գան չըգտը։

ՊԱՊ 15

*Եէտի սօն պէլալարը Թուճան եէտի մէլէք։ 3 Ձանվէրէ գալիպ կէ-
լէնլէրին Թէրէնճիւմիւ։ 7 Ալլահրն խըշմընլէ տօլու եէտի ալթուն Թաս։*

Վէ սէմատա պաշգա պէօյիւք վէ ահիպ պիր
ալամէթ, Է-Ն եէտի սօն պէլալարը Թուճան եէտի
մէլէք կէօրտիմ, Չինքի պու Ելե-էլէ Ալլահրն ղա-
2 զապը իթմամ օլունուր։ Վէ կէօյա աթէշլէ գարըշմըշ
սըրչատան պիր տէնիզ, հէմ ճանվէրէ վէ սուրէթինէ
վէ [տամղասընա վէ] իսմինին ատէտինէ գալիպ կէ-
լէնլէրի, Էլլէրինտէ Ալլահրն Թանպուրլարը օլարագ,
3 սըրչա տէնիզինին իւզէրինտէ տուրուր կէօրտիմ։ Վէ
Ալլահրն գուլու Մովսէսին Թէսպիհինի վէ Գուզունըն
Թէսպիհինի Թէրէննիմ էտիպ՝ Եա հէր շէյէ գատիր
օլան Րապպ Ալլահ, Իշլէրինկ պէօյիւք վէ ահա՛իպ
տիր. էյ մուգատտէսլէրին Փատիշահը, Թարիգլէրինկ
4 տօղրու վէ հագգ տըրլար։ Եա Րապպ, սէնտէն քիմ
գօրգմայըպ իսմինկէ համտ էյմէյէ, զիրա եալընըզ
սէն գուտտուս սըն. չինքի հագգ հիւքմլէրինկ իզհար
օլունտըգլարընտան, Ճիմլէ միլլէթլէր կէլիպ սէնին
հուզուրընտա սէճտէ գըլաճագլար տըր՝ տէրլէր իտի։
5 Անտէն սօկրա Է կէօրտիմ քի սէմատա շէհատէթ
6 մէսքէնինին հէյքէլի աչըլտը։ Վէ օլ եէտի պէլայը
Թուճան եէտի մէլէք փաք վէ փալագ քէճէն կիյ-
միշ, վէ կէօքսլէրինէ ալթուն գուշագլար գուշանմըշ
7 օլարագ, հէյքէլտէն չըգտըլար։ Վէ տէօրթ զիրուհ-
տան պիրի եէտի մէլէյէ՝ էպէտ իւ ապատ Հայ օլան
Ալլահրն խըշմըլէ տօլու եէտի ալթուն Թաս վէրտի։
8 Վէ հէյքէլ Ալլահրն ճէլալ ու գուտրէթինտէն տիւ-
մանլէ տօլու օլուպ՝ եէտի մէլէյին եէտի պէլասը իթ-
մամ օլունճայատէք հէյքէլէ պիր քիմսէ կիրէմէտի։

ՊԱՊ 16

*Եէտի մէլէք Ալլահրն խըշմըլէ տօլու եէտի Թասլարը զէմին իւզէ-
րինէ պօշալԹտըգլարընտա գուհուր էտիլ միւնէ՝ատտիտ պէլալար։ 15
Քրիստոս անըզընըն կէլէճէկինտէն ուչանըգ տուրմանընը լիւգումը։*

Վէ հէյքէլտէն եէտի մէլէյէ խիթապէն՝ Կիտի-
նիզ, վէ Ալլահրն խըշմընըն Թասլարընը զէմինէ
պօշալտընըզ՝ տէյիւ պէօյիւք պիր սէտա իշիթտիմ։
2 Վէ էվվէլքիսի կիտիպ Քէնտի Թասընը գարա
իւզէրինէ պօշալԹտըգտա, Ճանվէրէն տամղասըլէ

Բ Պ. 16. 1։ 21. 9։
Գ Պ. 14. 10։
Դ Մատթ. 3. 11։
Ե Պ. 4. 6։ 21. 18։
Զ Պ. 13. 15-17։
Է Պ. 5. 8։ 14. 2։
Ը Խուր. 15.1։ Թվ.31. 30։ Պ. 14. 3։
Թ Թէս.32.4։ Մէզ.111. 2։ 139. 14։
Ժ Մատթ. 3. 11։
Ի Խուր.15.14-16։Երեմ. Ես. 6. 4։
Լ Ես. 66. 23։ [1.50։
Խ Պ. 11. 19։ Պազ Ա՛տ.
Ծ Այ. 1։
Կ Խուր. 28. 6,8. Եզեկ 44. 17, 18։ Պ. 1. 13։
Հ Պ. 4. 6։ [10.6։
Ձ 1. Սէլ. 1. 9։ Պ. 4. 9։
Ղ Խուր.40.34։ 3 Միւս. 8. 10։ 2.Թվ. 5.14։ Ես. 6. 4։
Մ 2 Սէլ. 1 10։ ——
Յ Պ. 15. 1։
Ն Պ 14. 10։ 15. 7։
Շ Պ-՝ղը-ը՝ Եէտի Թասլարընը
Չ Պ. 8. 7։
Պ Պ. 13. 16,17։

Digitized by Google

տամղալանան ևվէ սուրէթինէ սէճտէ էտէն ատէմլէրտէ ևփէք ֆէնա չրպան չրգտը։
3 Վէ իքինճի մէլէք քէնտի թասընը ևտէնիզէ պօշալթտրգտա, ևէէէղ էօլիւնիւն գանը կիպի էաե օլտու, ևվէ տէնիզ իչինտէ եաշայանլարընն ճիւմլէսի էօլտիւ։
4 Վէ իւչինճի մէլէք քէնտի թասընը ևըրմագլարա վէ սու փունկարլարընա պօշալթտրգտա՝ ևգան օլտրլար։
5 Վէ սուլար մէլէյինին՝ ևեա մէվճուտ օլան վէ օլմուշ վէ գուտտուս [Րապպ], պու շէյլէրի հիւքմ էթտիյինկտէ
6 ևատիլ սին. ևՉիրա անլէր ևմուգատտէսլէրին վէ փէյղամպէրլէրին գանընը տէօքտիւլէր. ևսէն տախի անլէրէ գան իչիրտին, չիւնքի միւսթահագգ տըրլար՝ տէ-
7 տիյինի իշիթտիմ։ Վէ մէզպահտան [տիկէրինին]՝ Պէլի, ևեա հէր շէյէ գատիր Րապպ Ալլահ, ևսէնին հիւքմլէրին հագգ վէ ևատալէթ տիր՝ տէտիյինի իշիթտիմ։
8 Վէ տէօրտիւնճի մէլէք քէնտի թասընը ևկիւնէշ իւզէրինէ պօշալթտրգտա, ևանա ատէմլէրի աթէշլէ եագ-
9 մաղա գուտրէթ վէրիլտի։ Վէ ատէմլէր պիր շիտտէթլի հէրարէթլէ եանտըլար, ևվէ պու պէլալար իւզէրինէ հիւքիւմէթի օլան Ալլահրն իսմինէ քիւֆր էթտիլէր, վէ ևանա համտ էյլէմէք իչին ևթէվպէ էթմէտիլէր։
10 Վէ պէշինճի մէլէք քէնտի թասընը ևճանվէրին թախթը իւզէրինէ պօշալթտրգտա, ևանրն փատիշահլըղը գարանլըգ օլտու, ևվէ աղրը սէպէպինտէն
11 տիլլէրինի չիյնէյիպ, Քէնտի աղրըլարը ևվէ չըպանլարը սէպէպինտէն ևսէմանրն Ալլահրնա քիւֆր էթտիլէր, ևվէ քէնտի ևամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր։
12 Վէ ալթընճը մէլէք քէնտի թասընը ևպէօյիւք Ֆրաթ ըրմաղը իւզէրինէ պօշալթտրգտա՝ ևանրն սույու չէքիլտի, ևթա քի շարգտան օլան մէլիքլէրին եօլու հա-
13 զըրլանա։ Վէ ևէժտէրին աղզընտան վէ ճանվէրին աղզընտան ևվէ եալանճը փէյղամպէրին աղզընտան գուրպաղալար միսիլլիւ ևիչ նափաք րուհրն ևէևը-
14 ղէը կէօրտիմ. Զիրա պունլար ևևալամէթլէր կէօսթէրէն ևճինն րուհլարը օլուպ՝ [ևզէմինին վէ] պիւթիւն տիւնեանրն մէլիքլէրինի հէր շէյէ գատիր Ալլահրն օլ պէօյիւք կիւնիւնիւն ևմուհարէպէսինէ ճէմ՝ էթմէք
15 իչիւն, անլէրին եանրնա կիտէրլէր։ (ևԻշթէ խըրսըզ կիպի կէլիրիմ. նէ միւպարէք տիր ույանըգ տուրուպ՝ ևչըփլաղ կէզմէմէսի վէ ևայպը կէօրիւնմէմէսի իչիւն
16 քէնտի էսվապընը հրֆզ էտէն քիմսէ։) ևՎէ անլէրի ևիպ-

ե Գ. 13. 14-
զ Խուր. 9. 9-11։
է Գ. 8. 8։
ը Խուր. 7. 17, 20։
ը Գ. 8. 9։
ժ Գ. 8. 10։
ի Խուր. 7. 20։
լ Գ. 1.4,8։4.8.11.17։
խ Գ. 15. 3։
ծ Մատթ. 23. 34, 35։ Գ. 13.15։
կ Գ. 11. 18։ 18. 20։
հ Ես. 49. 26։
ձ Գ. 15. 3։ [19. 2։
ղ Գ. 13. 10։ 14. 10։
ճ Գ. 8. 12։
մ Գ. 9. 17, 18։ 14. 18։
յ Ամ. 11, 21։
ն Գ. 11. 13։ 14. 7։
շ Դան. 5.22,23։Գ.9.20։
ո Գ. 13. 2։
չ Գ. 9 2։
պ Գ. 11. 10։
ջ Ամ. 2։
ռ Ամ. 9, 21։
ս Ամ. 9։
վ Գ. 9. 14։ [51. 36։
տ Գաղ երեմ. 50. 38։
ր Ես. 41. 2, 25։
ց Գ. 12. 3, 9։
ւ Գ. 19. 20։ 20. 10։
փ 1 Յովհ. 4. 1-3։
ք 2 Մել. 2. 9։ Գ.13.13, 14։ 19. 20։
օ 1 Տիմ.4.2։Յակ.3.15։
ֆ Ղուկ. 2. 1։
և Գ. 17. 14։ 19. 19։ 20. 8։
֏ Մատթ. 24.43։1 Մել. 5. 2։ 2Պետ. 3.10։ Գ. 3. 3։
ֈ 2Կոր.5.3։Գ.3.4,18։
։ Գ. 19. 19։
֊ Գ. 21. 6։
։ Գ.4. 5։ 8. 5։ 11. 19։
֍ Դան.12. 1։
֎ Գ. 11. 13։
֏ Գ. 14. 8։ 17. 18։
ա Գ. 18. 5։
բ Ես.51.17,22,23։Երեմ. 25.15,16։ Գ. 14.10։
գ Գ. 6.14։
դ Գ. 11. 19։
ե Ամ. 9. 11։
զ Գաղ Խուր. 9. 23-25։
—
է Գ. 21. 9։
ը Երեմ.51. 13։ Ամ. 15։
թ Գ. 18. 3։ [8։ 18 3։
ժ Երեմ. 51. 7։ Գ. 14.
ի Նաւ. 3. 4։ Գ. 19. 2։
լ Գ. 16. 19։ 18. 16, 18, 19։
խ Գ. 12. 6, 14։
ծ Ամ. 9։
կ Ամ. 12։
հ Ամ. 13. 1։
ձ Գ. 12. 3։
ղ Գ. 18. 12, 16։
ճ Դան. 11. 38։
մ Գ. 14. 8։
յ Երեմ.51. 7։ Գ.13
ն 2 Մել. 2. 7։
շ Գ. 11. 8։ 14. 8։ 19։ 18. 2, 10, 2
ո Գ. 18. 9։ 19. 2։
չ Գ. 13. 15։ 16. 6։
պ Գ. 6. 9, 10։ 12։

րանիճէ Արմագեդոն տէնիլէն մահալէ ճէմ՝ էթտիլէ
17 Վէ եէտինճի մէլէք քէնտի թասընը հավայա պօշալթտրգտա՝ ևթէմամ օլտու՝ տէյէրէք սէմանրն հէյքէլինտէն, թախթատան, պիր պէօյիւք սէտա կէլտի։
18 ևՎէ սէտալար վէ կէօք կիւրիւլթիւլէրի վէ շիմշէքլէ վուգու՝ պուլտու, ևվէ շիտտէթճէ վէ ևազամէթճէ զէմին իւզէրինտէ ինսան մէվճուտ օլալըտան պէրու միսլի վուգու՝ պուլմամըշ ևպէօյիւք պիր զէլզէլէ օլուպ,
19 ևՊէօյիւք շէհր իւչ միւնազգ օլտու, վէ թա՛ֆիքէլէրին շէհրլէրի երգըլտը, վէ պէօյիւք Բաբելոն ևԱլահրն հուզուրընտա զիքր օլունտու, ևթա քի շիտտէթլի ղազապընրն շէրապընրն քեասէսի անա վէրիլ
20 ևՎէ հէր ատա գաչտը, վէ տաղլար պուլունմազ օլտը-
21 լար։ ևՎէ սէմատան ատէմլէր իւզէրինէ պիր թալանը աղըրլըղընտա իրի տօլու եաղտը. ևատէմլէր տախ ևտօլունրն պէլասը սէպէպինտէն Ալլահա քիւֆր էթտիլէր. զիրա անրն պէլասը ղայէթ պէօյիւք իտի։

ՊԱՊ 17

Ձանվէրի բաքիպ օլուպ էրղէվանի վէ գըրմըզը խիլ՛աթ կիյնը Հլինտ պիր ալճուն բեասէ պուլունան գարը։ 5 Գունուն պէօյիւք Բաբելոն վէ զէմինին վէ բրուհանճընրն անասը օլտըղը։ 7 Դարինրն անը կէօթիւրէն Ձանվէրին սըղրընրն իզահը։ 14 Գուզունըն ղալէպը։ 16 Ֆահիշէնին միւճազաթը։

ևՎէ եէտի թասը թուրան եէտի մէլէքտէ
2 պիրի կէլիպ՝ պանա խիթապէն, Կել, ևչօգ սուլաթ իւզէրինտէ օթուրան, ևվէ տիւնեա մէլիքլէրի անրն իլէ զինա էթտիքլէրի վէ ևզէմինին սէքէնէսի անրն զինասընրն շէրապըլյէ մէսթ օլտըգլարը ևպէօյիւք ֆահիշէ ևալէյհինտէ օլան հիւքմու ևսանա կէօսթէ-
3 րէյիմ՝ տէյէրէք, ևՐուհտա պէնի պէրրիյէյէ կէօթիւրտու. վէ ևեէտի պաշը իլէ ևօն պույնուզը օլարագ, ևիւզէրի քիւֆր իսմլէրիյլէ տօլու ևգըրմըզը պէ-
4 ճանվէրէ պինմիշ օլան պիր գարը կէօրտիմ։ ևՎէ օ գարը էրղէվանի վէ գըրմըզը խիլ՛աթ կիյմիշ իտի ևվէ ալթուն վէ միճէվհէրաթ վէ ինճուլէրլէ տօնան-
մըշ օլաղագ՝ էլինտէ ևմէքրուհաթլէ վէ զինասընրն նափաքլիքլէրիյլէ տօլու ևպիր ալթուն քեասէսի օ-
5 լուպ, Անրը իւզէրինտէ՝ ևՍըրր, ևՊէօյիւք Բաբելոն ևզէմինին ֆահիշէլէրինին վէ մէքրուհաթընրն անա-
6 սը՝ տէյիւ պիր իսմ եազըլը իտի։ Վէ օլ գարը ևմուգատտէսլէրին գանըյլէ ևվէ Յիսուսրն շէհիւ-

Digitized by Google

լէրինին գանըյլէ ՚մէսթ օլմագտա կէօրտիւմ. վէ անը
7 կէօրտիւյիւմտէ զիյատէսիյլէ թէ՚աճճիւպ էթտիմ։ Վէ
մէլէք պանա տէտի քի՝ Նի՞չին թէ՚աճճիւպ էթտին.
գարընըն վէ անը կէօթիւրէն եէտի պաշըը վէ օն պույ-
նուզը ճանվէրին սըրրընը պէն սանա սէօյլէյէճէյիմ։
8 Կէօրտիւյին ճանվէր մէվճուտ իտի, վէ մէվճուտ
տէյիլ տիր, վէ ՚հավիյտէն չըգաճագ Ւվէ հէլագա
կիտէճէք տիր. վէ զէմինին սէգքէնէսինտէն օլուպ
՚իմմէլերի տինեա գուրուլալըտան պէրու հայաթ քի-
թապընտա եազըլմըշ օլմայան քիմսէյէր օլ մէվճուտ
օլմըշ վէ մէվճուտ տէյիլ իսէ տէ, եինէ հազըր օլան
ճանվէրի կէօրտիւգլէրինտէ Վթէ՚աճճիւպ էտէճէգլէր
9 տիր։ ՚Հիքմէթէ վագըֆ օլան՚ագլ պունտա ը՚ղմ տըր.
Ւեէտի պաշ՝ օլ գարընըն իւզէրլէրինտէ օթուրտըղը
10 եէտի տաղ տըր. Վէ եէտի մէլիք տիր. պունլարըն
պէշի տիւշմիւշ վէ պիրի մէվճուտ տըր, վէ օլ պիրի
տահա կէլմէտի, վէ կէլտիյի զէման ազ միւտէթէ
11 գալմասը կէրէք տիր։ Վէ օլ մէվճուտ օլմուշ օլան
վէ մէվճուտ օլմայան ճանվէր քէնտիսի տախի սէ-
քիզինճի տիր, վէ եէտիտէն օլուպ ՚հէլագա կիտէր։
12 ՚Վէ կէօրտիյին օն պույնուզ օն մէլիք օլուպ՝
տահա սալթանաթը էլէ ալմատըլար իսէ տէ,
ճանվէր իլէ պէրապէր պիր սա՚աթ գատար մէլիք-
13 լէր կիպի հիւքիմէթէ էլէ ալըրլար։ Պունլարըն մի-
րատը պիր օլուպ՝ գուվվէթէ վէ հիւքիմէթլերինի
14 ճանվէրէ թէսլիմ էտէրլէր։ Ւ՚Պունլար Գուզու իլէ
մուհարէպէ էտիպ՝ Գուզու անլէրէ ղալիպ կէլէճէք
տիր. ՚զիրա Օ Բապպ իվ էրպապ վէ Մէլիք իվ
միվուք տըր. ՚վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար տա-
խի տա՚վէթլի վէ միւնթէխապ վէ սատըգ տըրլար։
15 Վէ պանա տէտի քի՝ ՚Սէնին կէօրտիյին վէ ֆա-
հիշէնին իւզէրլէրինտէ օթուրտըղը սուլար՝ ՚գավմ-
լար իլէ ճէմա՚աթլար վէ միլլէթլեր վէ լիսանլար
16 տըր։ Վէ ճանվէր իւզէրինտէ կէօրտիյին օն պույ-
նուզ, ֆահիշէյէ պուղզ էտիպ՝ անը փէրիշան վէ
՚չրփլագ էտէճէք. վէ անըն էթինի եէյիպ՝ ՚անը ա-
17 թէշէ եագաճագլար տըր։ Զիրա ֆԱլլահըն սէօզլէրի
իթմամ օլունընճայա գատար ՚Ալլահ գալպլէրինէ
գօտու քի քէնտի միւրատընը իճրա էտէլէր, վէ մի-
րատլարը պիր օլուպ՝ սալթանաթլարընը ճանվէրէ
18 թէսլիմ էյլէյլէր։ Վէ օլ կէօրտիյին գարը ֆտինե-
ա մէլիքլերի իւզէրինէ սալթանաթ էտըն օլ ֆպէօ-
յիւք շէհր տիր։

ՊԱՊ 18

*Բաբելոնըն երգըլմասը։ 4 Ալլահըն գավմընա անըն իչինտէն չըգմա-
լարը էմր օլունտըղը։ 9 Անըն երգըլմասընտան տօլայը միւլուք իլէ 11
Քիւճճարըն 17 վէ կէմիճիլէրին ֆիղան էձմէսի, 20 ֆագաթ մուգատ-
տէսլէրին մէսրուր օլմալարը։*

Վ֊ պու շէյլէրտէն սօնրա ՚ազիմ հիւքիմէթ
սահիպի օլարագ սէմատան նազիլ օլմագտա *պիր
մէլէք կէօրտիմ. ֊զէմին տախի անըն ճէլալը յլէ միւ-
2 նէվվէր օլտու։ Վէ [գուվվէթլէ վէ] պէօյիւք սէսլէ
նիտա էտէրէք տէտի քի՝ ֊Երգըլտը, պէօյիւք Բաբե-
լոն երգըլտը, ֊վէ ճինլէրին մէքեանը վէ հէր նա-
փաք բուհրն մահֆէզի ֊վէ հէր նափաք վէ մէքրուհ
3 գուշընն գաֆէսի օլտու։ ֊Զիւնքի անըն զինասընըն
ազըրնըլըղը շէրապընտան ճիմլէ միլլէթլեր իչտիլէր,
վէ տինեա մէլիքլերի անըն իլէ զինա էթտիլէր, ֊վէ
տինեանըն թիւճճարը անըն իսրաֆը չօգլըղընտան
4 զէնկին օլտըլար։ Վէ սէմատան տիկէր պիր սէտա
իշիթտիմ, օ տախի տէտի քի՝ ֊Էյ գավմըմ, անըն
իչինտէն չըգընըղ, թա քի կիւնահլարընա շէրիք վէ
5 անըն պէլալարընա կիրիֆթար օլմայասընըղ. ֊Զիրա
անըն կիւնահլարը սէմայա գատար եէթիշտի, ֊Ալ-
լահ տախի հագգսըզլըգլարընը թէզէքքիւր էյլէտի։
6 Անըն [սիզէ] էթտիյի միսիլլու, ֊սիզ տախի անա մու-
գապլէյէ էտինիզ, վէ ՚ամէլլէրինէ կէօրէ անա իքի գա-
թընը էտա էյլէյիպ՝ ֊տօլտուրտըղը քեասէյի ֊անա
7 իքի գաթ տօլտուրընըղ։ ֊Քէնտի քէնտինի նէ գատար
՚իզզէթլէտի վէ զէվգ էթտի իսէ, անա օլ գատար ՚ա-
զապ վէ հիւզն վէրինիզ. զիրա քէնտի գալպինտէ՝
֊Պէն մէլիքէ օլարագ օթուրույօրըմ, վէ տուլ տէյիլ
8 իմ, վէ ասլա հիւզն կէօրմէյէճէյիմ՝ տէյօր։ ֊Պու սէ-
պէպտէն անըն պէլալարը, եա՚նի էօլիմ վէ հիւզն վէ
աճլըգ պիր կիւն իչինտէ կէյէճէք, ֊օ տախի աթէշէ
եագըլաճագ տըր, ֊զիրա անը հիւքմ էտէն Բապպ
9 Ալլահ գուտրէթլի տիր։ Վէ անըն իլէ զինա էտիպ
զէվգ էտէն ֊տինեա մէլիքլերի ՚եանմասընըն տիւ-
մանընը կէօրտիւքլէրինտէ, ՚իւզէրինէ աղլայըպ տէօ-
10 յիւնէճէքլէր տիր։ Վէ անըն ՚ազապընըն գօրգուսըն-
տան ուզագտա տուրուպ, ֊Վայ, վայ ...ա, էյ պէօ-
յիւք շէհր Բաբելոն, էյ գուվվէթլի շէհր, չինքի
՚ալէյհինէ օլան հիւքմ պիր սա՚աթտա կէլտի՝ տէյէ-
11 ճէքլէր տիր։ ֊Վէ տինեանըն թիւճճարը անըն իւ-
զէրինէ աղլայըպ մահզուն օլուրլար, չինքի էմըր՚ա-
12 լարընը, Ւեա՚նի ալթուն վէ կիւմիւշ վէ միւճէվհէրաթ

14։ *Երեմ. 50.39։ 51. 37։*
ե *Ես. 14. 23։ 34. 11։ Մարկ. 5. 2, 3։*
զ *Դ. 14. 8։ 17. 2։*
է *Ալ.11,15։ Ես.47.15։*
ը *Ես. 48. 20։ 52. 11։ Երեմ. 50.8։51.6,45։ 2 Կոր. 6. 17։*
թ *Դ. 10. 7։*
ժ *Թէս. 10. 17։ 1 Տիմ. 6.15։Դ.19.16։ [4։*
ի *Երեմ.50.44,45։Դ.14։*
լ *Ես. 8. 7։ Ալ. 2։*
խ *Դ. 13. 7։ [16. 12։*
ծ *Երեմ. 50. 41, 42։ Դ.*
կ *Եզեկ. 16. 37-44։ Դ. 18. 16։*
հ *Դ. 18. 8։*
ձ *Դ. 16. 14։ 19. 19։*
ղ *Դ. 10. 7։*
մ *2 Մէլ. 2. 11։*
յ *Դ. 12. 4։*
ն *Դ. 16. 19։ ——*
շ *Դ. 17. 1։*
ո *Դ՚ը՚ը՚ տիկէր պիր*
չ *Եզեկ. 43. 2։*
պ *Ես.13.19։21.9։Երեմ. 51. 8։ Դ. 14. 8։*
ջ *Ես. 13.21։ 21.8։ 34.*
ռ *Թէբ.18.20,21։Երեմ.*
ս *Դ. 17. 16։*
վ *Երեմ.50.34։Դ.11.17.*
տ *Եզեկ. 26. 16, 17։ Դ. 17. 2. Ալ. 3։*
ր *Ալ. 18. Դ. 19. 3։*
ց *Երեմ. 50. 46։*
ւ *Ես. 21. 9։ Դ. 14. 8.*
փ *Ալ. 17. 19։ [3։*
ք *Եզեկ. 27.27-36։ Ալ.*
և *Դ. 17. 4։*

Digitized by Google

վէ ինճու վէ զարիֆ գումաշ վէ էրղէվանի վէ իփէք
վէ գըրմըզը մաթա՚ընը, վէ հէր կէօնէ պուխուր ա-
ղաճը վէ հէր կէօնէ ֆիլ տիշի գապլար վէ հէր կէօնէ
փէք գըյմէթլի աղաճ վէ պագըր վէ տէմիր վէ մէր-
13 մէրտէն օլան գապլար, վէ տարչին վէ պուխուրլար
վէ *խօշ րա՚իհալը եաղ վէ քիւնլիւք վէ շէրապ վէ
զէյթուն եաղը վէ խասս ուն վէ պուղտայ վէ սը-
ղըրլար վէ գօյունլար վէ աթլար վէ արապալար վէ
ճէսէտլէր ¯վէ ինսան ճանլարընը քիմսէ սաթըն
14 ալմազ։ Վէ նէֆսիկին արզու էթտիյի մէյվէլէր է-
լիկտէն կիթտի, վէ նէֆիս վէ զարիֆ էշեանկըն ճիմ-
լէսի էլիկտէն կիթտի, վէ անլէրի արթըգ պուլա-
15 մայաճագսըն։ ¯Պու շէյլէրին թաճիրլէրի, քի ա-
նըն սէպէպիյլէ զէնկին օլտըլար, անըն ՚ազապլընըն
գօրգուսընտան ուզագտա տուրուպ աղլայարագ վէ
16 մահզուն օլարագ տէյճէքլէր քի, Վայ, վայ ¯զարիֆ
գումաշ վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը էլպիսէ կիյիպ՝
ալթուն վէ միւճէվհէրաթ վէ ինճու իլէ տօնանմըշ օ-
լան օլ պէօյիւք շէհրէ. ¯չինքի պու գատար զէնկին-
17 լիք պիր սա՚աթտա խարապ օլտու։ ¯Վէ հէր կէմի
րէ՚իսի վէ կէմի իլէ կիտէնլէրին ճիմլէսի վէ կէմիճի-
լէր վի տէնիզտէ իշ կէօրէնլէրին ճիմլէսի ուզագտա
18 տուրուպ, ¯Անըն եանմասընընն տիւմանընը կէօրտիւ-
լէրինտէ, ֆիղան էտիպ՝ ¯Պու պէօյիւք շէհրէ պէնզէր
19 հա՞նկը շէհր վար տըր՝ տէրլէր իտի։ ¯Վէ պաշլարը
իւզէրինէ թօփրագ սաչըպ՝ աղլայարագ վէ մահզուն
օլարագ, ֆէրեատլէ՝ Վայ, վայ օլ պէօյիւք շէհրէ,
քի զիգըյմէթ էմթը՚ասը վասըթասըյլէ տէնիզտէ
ճիմլէ կէմի սահիպլէրի զէնկին օլտըլար. ¯չինքի
20 պիր սա՚աթտա խարապ օլտու։ ¯Էյ սէմա, վէ էյ
մուգատտէս րէսուլլէր վէ փէյղամպէրլէր, անտէն
տօլայը մէսրուր օլունըզ, ¯զիրա Ալլահ անտէն ին-
թիգամընըզը ալտը՝ տէրլէր իտի։

21 Վէ պիր գուվվէթլի մէլէք պիր պէօյիւք տէյիրմէն
թաշը կիպի պիր թաշ գալտըրըպ տէնիզէ աթարագ,
տէտի քի՝ ՚Օլ պէօյիւք շէհր Բաբելոն պէօյլէ շիտ-
տէթլէ աթըլըպ ¯արթըգ հիչ պուլունմայաճագ տըր։
22 ¯Վէ սէնտէ թանպուրճըլար վէ խանէնտէլէր վէ նէյ-
զէնլէր վէ պօրուզէնլէր սէտասը արթըգ իշիտիլմէյէ-
ճէք տիր, վէ սէնտէ արթըգ հիչ պիր սէն՚աթըն պիր
ուսթատը պուլունմայըպ՝ սէնտէ արթըգ տէյիրմէն
23 սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր. ¯Վէ սէնտէ արթըգ գան-
տիլ զիյասը կէօրիւնմէյէճէք, ¯վէ սէնտէ արթըգ կիւ-

վէյի վէ կէլէին սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր, ¯չինքի
սէնին թաճիրլէրին զէմինին պէօյիւքլէրի իտիլէր.
¯զիրա սէնին սիհրլէրինլէ ճիմլէ միլլէթլէր իզլալ
24 օլունտըլար։ ¯Վէ փէյղամպէրլէր իլէ մուգատտէսլէ-
րին ¯վէ զէմին իւզէրինտէ ճիմլէ գաթլ օլունանլա-
րընն գանը անընն իչինտէ պուլունտու։

ՊԱՊ 19

*Պէօյիւք ֆահիշէ ՚ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ գուլլարընընն գանընընն
ինթիգամընը անտէն ալտընը իչուն Ալլահա սէմատա համտ ու Քէսպիհ։
7 Գուզունընն տիւյիւնիւ։ 10 Մէլէյինն ՚ովհաննէսի քէնտինէ սէճտ
ԼՅՄէքտէն մէն՚ Լ՚Թտիյի։ 17 Ալլահընն զիյաֆէթինէ գուշլարընն տա-
վէտ օլունտընը։ 20 Ճանվէր իլէ քեազիպ փէյղամպէրինն աՔէշ կէօ-
լինէ աՔընտընզլարը։*

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա սէմատա խայլը ճէ-
մա՚աթընն ¯պէօյիւք սէսինի իշիթտիմ, վէ տէրլէր
իտի քի՝ Ալէլուիա. ¯խէյաս վէ համտ վէ ՚իզզէթ վէ
գուտրէթ [Բապպ] Ալլահըմընզա մախսուս տըր.
2 ¯Չինքի անընն հիւքմլէրի հագգ վէ ՚ատալէթ տիր,
զիրա քէնտի զինասըյլէ զէմինի իֆսատ էտէն պէօ-
յիւք ֆահիշէ ՚ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ՝ ¯քէնտի
գուլլարընընն գանընընն ինթիգամընը *անտէն ալտը։
3 Վէ իքինճի տէֆ՚ա՝ Ալէլուիա՝ տէտիլէր. ¯վէ անընն
4 տիւմանը էպէտ իւլ ապատ եօգաըը չըգար։ ¯Վէ եիրմի
տէօրթ իխթիյար իլէ տէօրթ զիրուէ եէրէ գափանըպ՝
թախթտա օթուրան Ալլահա սէճտէ գըլարագ՝ ¯Ա-
5 մին։ Ալէլուիա՝ տէտիլէր։ Վէ թախթտան՝ էյ ճիմլէ
գուլլարը վէ անտէն գօրգանլար, ¯քիչիւքլէր, վէ
պէօյիւքլէր, ¯Ալլահընզա համտ ու սէնա էյլէյինիզ՝
6 տէյիւ պիր սէս չըգտը։ ¯Վէ խայլը ճէմա՚աթընն սէ-
տասը, վէ չօգ սուլարընն սէտասը, վէ գուվվէթլի կէօգ
կիւրիւլթիւլէրինին սէտասը կիպի՝ Ալէլուիա, ¯զիրա
հէր շէյէ գատիր Բապպ Ալլահ սալթանաթ էտիյօր։
7 Շատ ու մէսրուր օլուպ՝ անա համտ էտէլիմ. ¯զիրա
Գուզունընն տիւյինիւ կէլտի, անընն զէվճէսի տախի
8 հազըրլանտը՝ տէյիւ ¯ԵՖՐԱԼ իշիթտիմ. ¯Վէ փաք
վէ փարլագ զարիֆ գումաշ կիյմէք անա իհսան օ-
լունտու, ¯չինքի զարիֆ գումաշ մուգատտէսլէրին
9 սալահը տըր։ Վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, ¯Նէ՞ մի-
պարէք տիր Գուզունընն տիւյինն զիյաֆէթինէ տա-
վէթի օլունմըշ քիմսէլէր. Հէմ պանա տէտի քի՝ Պուն-
10 լար Ալլահընն հագգ սէօզլէրի տիր։ ¯Վէ անա սէճտ
գըլմագ իչուն անընն այագլարընա գափանտըղըմտա
պանա՝ ¯Սագընն էթմէ, պէն սէնին ¯խըտմէթ ըէֆիգին

---

* Պ՚՚զը՚ պէհարաթ վէ ՚ՔՈր. 2.12։ Եզեկ. 27. 30։ — Այ. 8։ ‡ Ես. 44. 23։ 49. 13։ Երեմ. 51. 48։ + Ղուկ 11. 49-51։ Պ. 19. 2։ ○ Երեմ. 51. 64։ ֆ Պ. 12. 8։ 16. 20։ = Ես. 24. 8։ Երեմ. 7. 34։ 16. 9։ 25. 10։ Եզեկ. 26. 13։ ‰ Երեմ. 25. 10։ ‱ Երեմ. 7. 34։ 16. 9։ 25. 10։ 33. 11։ ‸ Ես. 23. 8։ ‹ 4 Մխլ. 9. 22։ Նաւ. 3. 4։ Պ. 17. 2, 5։ › Պ. 17. 6։ ﹀ Երեմ. 51. 49։ —— Պ. 11. 15։ ﹁ Պ. 4. 11։ 7. 10, 12։ 12. 10։ ﹂ Պ. 15. 3։ 16. 7։ ﹃ Թէս. 32.43։ Պ.6.10։ 18. 20։ * Եբ՚՚Ր. Լլինտէն ﹄ Ես. 34.10։ Պ.14.11։ 18. 9, 18։ ﹅ Պ. 4.4, 6, 10։ 5.14։ ﹆ 1 Թէվ.16. 36։ Նէեմ. 5.13։ 8.6։ Պ. 5. 14։ ﹇ Պ. 11. 18։ 20. 12։ ﹈ Մէզ. 134. 1։ 135.1։ ﹉ Եզեկ. 1. 24։ 43. 2։ Պ. 14. 2։ ﹊ Պ. 11.15,17։ 12.10։ 21. 22։ ﹋ Մատթ. 22.2։ 25.10։ 2Կոր. 11.2։ Եփես.5. 32։ Պ. 21. 2, 9։ ﹌ Մէզ.45.13,14։Եզեկ. 16. 10։ Պ. 3. 18։ ﹍ Մէզ.132. 9։ ﹎ Մատթ.22.2,3։Ղուկ. 14. 15, 16։ ﹏ Պ. 22. 8։ ﹐ Ա՚մալ.10.26։ 14.15։ Պ. 22. 9։ [17։ ﹑ 1Թովհ. 5. 10։ Պ. 12.

Digitized by Google

վէ Յիսուսըն շէհատէթինի թուլմագտա օլան սէնին պիրատէրլէրինին Էբ-ԴԷ ՀԷՖՖէէ իմ. Ալլահա սէճտէ էյլէ՝ տէտի. զիրա Յիսուսըն շէհատէթի փէյղամպէրլիյին րուհու տրր։

11 ⁴Վէ սէմայը աչըլմըշ կէօրտիմ. ՛վէ իշթէ պիր պէյազ աթ վար իտի, վէ անա պինմիշ օլանա՝ ›Սատըգ վէ Հագգ տէնիլիր. ՝վէ ՛ատալէթլէ հիւքմ՝ վէ հարպ
12 էտէր. ՝Վէ կէօզլէրի աթէշ ալէվի կիպի օլուպ՝ ՞պաշը իւզէրինտէ չօգ թաճլար պուլունարագ, ՝քէնտիսինտէն մա՛տա քիմսէնին պիլմէտիյի եաղըլը պիր իսմի
13 վար իտի։ ՞Վէ գանա պօյանմըշ պիր լիպաս կիյմիշ օլուպ՝ ՝Քէլամ Ուլլահ իսմիյլէ եատ օլունուր։
14 ՞Վէ սէմատա պուլունան ճինուտ պէյազ աթլարա պինմիշ վէ ՞պէյազ վէ փաք զարիֆ գումաշ կիյ-
15 միշ օլարագ, անըն արտընճա կիտիյօրլար իտի։ ՝Վէ անըն աղզընտան թա՛իֆէլէրի վուրմագ իչինն պիր քէսքին գըլըճ չըգը յօր իտի. ՞քէնտիսի տախ *անլէրէ տէմիր ՛ասա իլէ հիւքիմէթ էտիպ՛՛՛ ՞հէր շէյէ գատիր Ալլահըն իսըշմ ու ղազապը շէրապընըն մա՛սէրէսին-
16 տէ պասաճագ տրր։ Վէ լիպասը իւզէրինտէ վէ պուտու իւզէրինտէ՝ ›ՄԷԼԻՔ ԻԻ ՄԻԻԼՈՒՔ ՎԷ ՐԱՊՊ ԻԻ ԷՐՊԱՊ՝ տէյիւ ՞եազըլմըշ իսմի վար իտի։
17 Վէ կիւնէշտէ տուրան պիր մէլէք կէօրտիմ. ⁴օ տախի եիւքսէք սէսլէ նիտա էտէրէք սէմանըն օրթասընտա ուչան ճիւմլէ գուշլար՝ ⁴Կէլինիզ, ՛ազիմ՝
18 Ալլահըն զիյաֆէթինէ ճէմ՛ օլունըզ. ՛Թա քի մէլիքլէրին էթինի վէ պին պաշըլարըն էթինի վէ գուվվէթլիլէրին էթինի վէ աթլար իլէ անլէրէ պինմիշ օլանլարըն էթինի վէ հուրր իլէ գով վէ քիւչիւք իլէ պէօյիւք, ճիւմլէսինին էթինի եէյէսինիզ՝ տէտի։
19 ⁴Վէ ճանվէր իլէ տիւնեա մէլիքլէրի վէ անլէրին ճինուտլարընըն աթա պինմիշ օլան իլէ վէ անըն ճինուտը իլէ մուհարէպէ էթմէյէ ճէմ՛՛ օլտրգլարընը
20 կէօրտիմ։ ՞Վէ օլ ճանվէր ⁴վէ անըն էօնիւնտէ ՛ալամէթլէր իճրա էտիպ՝ անլէր վասըթասըյլէ ճանվէրին տամղասընը գապուղ էտէնլէրի վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ էյլէյէնլէրի իզլալ էտէն եալանճը փէյղամպէր անըն իլէ պէրապէր թուլթուլտու. իքիսի տէ ⁴քիւքիրթլէ եանան ՞աթէշ կէօլիւնէ տիրի տիրի աթըլ-
21 տրլար։ ⁴Վէ պագիյյէսի աթա պինմիշ օլանըն աղզընտան չըգան գըլըճլէ գաթլ օլունտրլար, ՝վէ անլէրին էթինտէն ⁴ճիւմլէ գուշլար տօյտրլար։

ՊԱՊ 20

Շէյթանըն պին սէնէ միւտտէթ իչին պաղլանտրղը։ 4 Պիրինճի գըյամէթ։ 7 Շէյթանըն սալը վէրիլիրէք Դոգ իլէ Մագոգը մուհարէպէյէ ճէմ՛ էթմէք իչին չըգաճաղը։ 10 Շէյթանըն աթէշ վէ քիւքիւրթ կէօլիւնէ աթըլտրղը։ 12 Գըյամէթ ի ՛ումումիյէ։

Վ է ՞էլինտէ հավիյէնին անախթարը վէ պիր պէօյիւք զընճիր պուլունարագ՝ սէմատան նիւզուլ է-
2 տէն պիր մէլէք կէօրտիմ։ ⁴Վէ էժտէրի՝ օլ գատիմ եըլանը, քի Իպլիս վէ Շէյթան տրր, թուլթուպ անը
3 պին սէնէ միւտտէթ իչին պաղլատը։ Վէ անը հավիյէյէ աթըպ վէ գափայըպ՝ ⁴իւզէրինի միհրլէտի. ⁴թա քի արթըգ պին սէնէ թէմամ՝ օլմայընճա թա՛իֆէլէրի իզլալ էթմէյէ. վէ անտէն սօնրա պիր ազ վագըթ իչին չէօզիվսէ կէրէք տիր։
4 ⁴Վէ թախթալար կէօրտիմ, վէ իւզէրլէրինտէ օ-թուրտըլար, ՞վէ անլէրէ հիւքմ՝ սէլահիյէթի վէրիլտի, վէ ⁴ճանվէրէ վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ էթմէյիպ՝ ՞ալընլարընտա վէ էլլէրի իւզէրինտէ տամղայը գապուլ էթմէյէրէք, ՞Յիսուսըն շէհատէթի վէ Ալլահըն քէլամը իչին գաթլ օլունան քիմսէյէրին ճանլարընը ՝էօդԷ-Ժ. պունլար եաշայըպ՝ ⁴Քրիստոս իլէ պէրապէր օլ պին սէնէ միւտտէթ սալթանաթ
5 էթտիլէր։ Լաքին էօլիվէրին պագիյյէսի օլ պին սէնէ թէմամ՝ օլմայընճա տիրիլմէտիլէր պիրինճի գըյամէթ
6 պու տրր։ Պէրինճի գըյամէթտէ հիսսէսի օլան քիմսէ միւպարէք վէ մուգատտէս տիր. ⁴պունլար իւզէրինէ իքինճի էօլիւմիւն հիւքիմէթի եօգ տրր. ՝անճագ անլէր Ալլահըն վէ Քրիստոսըն քեահինլէրի օլուպ՝ ⁴անըն իլէ պէրապէր պին սէնէ սալթանաթ էտէճէքլէր տիր։
7 Վէ պին սէնէ թէմամ՝ օլտրգտա՝ ›Շէյթան քէնտի
8 զընտանընտան սալը վէրիլիպ, Զէմինին տէօրթ քէօշէսինտէ օլան թա՛իֆէլէր, ՝է-՛՛Է Գոգ վէ Մագոգը, (քի մըգտարը տէնիզ գումու կիպի տիր,) ՞իզլալ ՝վէ
9 մուհարէպէյէ ճէմ՛՛ էթմէյէ չըգաճագ տրր։ ՝Վէ եէր եիւզինէ չըգըպ մուգատտէսլէրին օրտուսընը վէ սէվկիւլիւ շէհրի իհաթէ էթտիլէր. վէ Ալլահ թարաֆընտան սէմատան աթէշ էնիպ՝ անլէրի թէլէֆ էթտի։
10 ⁴Վէ անլէրի իզլալ էտէն Իպլիս՝ ՞ճանվէր իլէ եալանճը փէյղամպէրին պուլունտրգլարը աթէշ վէ քիւքիւրթ կէօլիւնէ աթըլտը, ՝վէ կէճէ կիւնտիւզ էպէտ իվ ապատ ՛ազապ օլունաճագլար տրր։
11 Վէ պիր պէօյիւք պէյազ թախթ վէ իւզէրինտէ օթուրանը կէօրտիմ. ՝անըն հուզուրընտան զէմին

ֆ Պ. 15. 5։
ֶ Պ. 6. 2։
ֹ Պ. 3. 14։
ֺ Ես. 11. 4։
ֻ Պ. 1. 14։ 2. 18։
ֽ Պ. 6. 2։
ֿ Պ. 2. 17։ Այ. 16։
ׁ Ես. 63. 2, 3։
ׂ Ցովն 1.1։1Ցովն.5.7։
ׄ Պ. 14. 20։
- Մատթ.28.3։Պ.4.4։7. 9։ |Պ.1.16։Այ.21։
֊ Ես. 11.4։ 2Սէլ. 2. 8։
־ Մէզ.2.9։Պ.2.27։12.5։
* Ես-Ն. անլէրի տէմիր ՛ասա իլէ կիւտուպ
׀ Ես.63 3։Պ.14,19,20։
׃ Դան. 2.47։ 1Տիմ. 6. 15։ Պ. 17. 14։
א Այ. 12։
ב Այ. 17, 18։
ג Պ. 1. 18։ 9. 1։
ד Պ. 12. 9։ Պագ 2Թես. 2. 4։ Ցուգ. 6։
ה Դան. 6. 17։
ו Պ. 16. 14,16։ Այ. 7։
ז Դան. 7. 9, 22, 27։ Մատթ. 19.28։ Ղուկ 22. 30։
ח 1 Կոր. 6. 2, 3։
ט Պ. 13. 12։
י Պ. 13. 15, 16։
ך Պ. 6. 9։
כ Ռոմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 12։ Պ. 5. 10։
ל Պ. 2. 11։ 21. 8։
ם Ես.61.6։ 1Պետ. 2.9։ Պ. 1 6։ 5. 10։
מ Այ. 4։
נ Այ. 2։
ס Եզեկ. 38. 2։ 39. 1։
ע Այ. 3, 9։
ף Պ. 16. 14։ [16։
פ Ես.8.8։ Եզեկ. 38. 9,
ץ Այ. 8։
צ Պ. 19. 20։
ק Պ. 14. 10, 11։
ר 2Պետ 3. 7. 10, 11։ Պ. 21. 1։

Digitized by Google

իլէ սէմա ֆիրար էտիպ՝ ՙանլէրէ պիր մահալ պու-
12 լունմատը։ ՚Վէ էօլիւլէրի, քիւչիւքլէրի վէ պէօյիւք-
լէրի, Ալլահըն հուզուրընտա տուրուր կէօրտիւմ. ՚Վէ
քիթապլար աչըլտը, ՚վէ հայաթ ՙէ՞ռ-ռը օլան տի-
կէր պիր քիթապ աչըլըպ՝ էօլիվէր քիթապլարտա
եազըլմըշ օլան շէյլէր իւզէրինէ ՚ամէլլէրինէ կէօրէ
13 հիւքմ օլունտըլար։ Վէ տէնիզ քէնտի տէրունինտէ
պուլունան էօլիւլէրի թէսլիմ էթտի, ՙէօլիւմ վէ հա-
վիյէ տախի քէնտիլէրտէ պուլունան էօլիւլէրի թէս-
լիմ էյլէտիլէր. ՙվէ հէր քէս ՚ամէլլէրինէ կէօրէ հիւքմ
14 օլունտու։ ՚Վէ էօլիւմ իլէ հավիյէ աթէշ կէօլիւնէ
15 աթըլտըլար. ՚իքինճի էօլիւմ պու տըր։ Վէ հէր քիմ
քի հայաթ քիթապընտա գայտ օլունմըշ պուլուն-
մատը իսէ, ՚աթէշ կէօլիւնէ աթըլտը։

ՊԱՊ 21

ԵԷնի պիր սէմա իլէ ԵԷնի պիր զէվին։ 10 Սէմավի Երուսաղէվին վաֆը։ 23 Անըն կիւնէշ իլէ այա իճթիհատը օլմատըդըր։ 27 Անըն իչինէ քիւզպ ու մէքրուհաճը իրթիքապ էտէնին կիրէմիչէճէկ։

ՙՎէ ԵԷնի պիր սէմա իլէ ԵԷնի պիր զէվին կէօր-
տիւմ, ՚չիւնքի էվվէլքի սէմա իլէ էվվէլքի զէվին կէչ-
2 տի իտի, վէ արթըգ տէնիզ եօգ իտի։ Վէ [պէն Յով-
հաննէս] ՚մուգատտէս շէհրի, եա՛նի ԵԷնի Երուսա-
ղէմի, ՚զէվճի իչիւն միւզէյյէն պիր կէլին կիպի հա-
զըրլանմըշ օլարագ, Ալլահ թարաֆընտան սէմատան
3 էնմէքտէ կէօրտիւմ։ Վէ սէմատան պիր պէօյիւք
սէտա իշիթտիւմ քի՝ ՚Իշթէ Ալլահըն մէսքէնի ինսան
իլէ օլուպ՝ Ո անլէր իլէ սաքին օլաճագ տըր, վէ ան-
լէր անըն գավմը օլուպ՝ Ալլահ քէնտիսի անլէրին
Ալլահը օլարագ, անլէր իլէ պէրաբէր օլաճագ տըր։
4 ՙՎէ [Ալլահ] անլէրին կէօզլէրինտէն ճիմլէ կէօզ
եաշլարընը սիլէճէք, ՚վէ էօլիւմ արթըգ օլմայաճագ,
՚վէ արթըգ հիւզն վէ ֆէրեետ վէ աղրը պուլունմա-
յաճագ տըր. զիրա էվվէլքի շէյլէր կէչտի՝ տէր իտի։
5 ՚Վէ թախթտա օթուրան՝ ՚Իշթէ հէր շէյի եէնի եա-
փարըմ՝ տէտի. վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, ՚զիրա
6 պու սէօզլէր հագգ վէ սատըգ տըր։ Վէ պանա տէտի
քի՝ ՙԹէմամ օլտու. ՚Ալֆա վէ Օմէղա, Իպթիտա վէ
Ինթիհա պէն իմ. ՚պէն սուսայան քիմսէյէ հայաթ
7 սույունէն փունկարընտան մէճճանէն վէրէճէյիմ։ Ղա-
լիպ օլան՝ ճիմլէ շէյլէրէ վարիս օլաճագ, ՚վէ պէն
անըն Ալլահը օլաճաղրմ, օ տախի պէնիմ օղլըմ օ-
8 լաճագ տըր։ ՚Հաքին գօրգագ վէ իմանսըզ վէ մէք-

ՙ Դան. 2. 35։
՚ Պ. 19. 5։
՚ Դան. 7. 10։
՛ Մէզ.69.28։ Դան 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ Պ. 3.5։ 13. 8։ 21. 27։
՚ Երեմ. 17.10։ 32. 19։ Մատթ.16.27։ Բօմ.2. 6։ Պ. 2. 23։ 22. 12։ Այ. 13։
՚ Պ. 6. 8։
՚ Այ. 12։
՚ 1Կոր. 15.26, 54, 55։
՚ Այ. 6։ Պ. 21. 8։
՚ Պ. 19. 20։

՚ Ես. 65. 17։ 66. 22։ 2 Պետ. 3. 13։
՚ Պ. 20 11։
՚ Ես.52.1։ Դաղ. 4.26։
՚Իպր. 11. 10։ 12.22։ 13.14։ Պ.3.12։ Այ.10։
՚ Ես.54.5։61.10։2Կոր. 11. 2։
՚ Ղևտ.26.11,12։ Եզեկ. 44.7։ 2Կոր. 6.16։ Պ. 7. 15։
՚ Ես. 25. 8։ Պ. 7. 17։
՚ 1Կոր. 15. 26, 54։ Պ. 20. 14։

րուհ վէ գաթիլ վէ զինաքեար վէ սիհրպազ վէ փութ-
փէրէսթ վէ ճիմլէ եալանճը. օլանլարընն հիսսէսի
՚աթէշ վէ քիւքիւրթլէ եանան կէօլիւն իչինտէ օլա-
ճագ տըր. իքինճի էօլիւմ պու տըր։
9 ՙՎէ եէտի սօն պէլալարլէ տօլու եէտի թասը թու-
թան եէտի մէլէքտէն պիրի եանըմա կէլիպ, պանա
խիթապէն՝ ՚կէլ, սանա Գուզունըն զէվճէսի օլան
10 կէլինի կէօսթէրէյիմ՝ տէտի, ՚վէ րուհտա պէնի պէօ-
յիւք վէ եիւքսէք պիր տաղա կէօթիւրիւպ՝ ՚օլ [պէօ-
յիւք] շէհրի, եա՛նի մուգատտէս Երուսաղէմի Ալլահ
թարաֆընտան սէմատան նիւզուլ էթմէքտէ պանա
11 կէօսթէրտի։ ՙՎէ իւզէրինտէ Ալլահըն ճէլալը պու-
լունուպ՝ նուրու փէք գըյմէթլի թաշա, եա՛նի պիլ-
12 լուր կիպի րուշէն եէշէմ թաշընա պէնզէր իտի։ Վէ
անըն պէօյիւք վէ եիւքսէք պիր սուրու ՙվէ օն իքի
գափուսը վէ գափուլար իւզէրինտէ օն իքի մէլէք վէ
եազըլը իսմլէր վար իտի. պունլար տախի պէնի Իս-
13 րայէլին օն իքի սըպթընըն իսմլէրի իտի։ ՙՇարգ
թարաֆընտան իչ գափու, վէ շիմալ թարաֆընտան
իչ գափու, վէ ճէնուպ թարաֆընտան իչ գափու, վէ
14 ղարպ թարաֆընտան իչ գափու վար իտի։ Վէ շէհ-
րին սուրընըն օն իքի թէմէլի օլուպ՝ ՙանլէրտէ Գու-
15 զունըն օն իքի րէսուլընըն *իսմլէրի վար իտի։ Վէ
պանա խիթապ էտէնին էլինտէ՝ շէհրի վէ գափուլա-
րընը վէ սուրընը էօլչմէք իչիւն ՙպիր ալթուն գամըշ
16 վար իտի։ Վէ շէհր միւրեպպա՛ օլուպ՝ ուզունլըղը է-
նինէ միւսավի տիր. վէ Ֆէֆ շէհրի օլ գամըշլէ էօլչ-
տիւքտէ, օն իքի պինկ օղ աթըմը կէլտի. ուզունլըղը
17 վէ էնի վէ եիւքսէքլիյի միւսավի տիր։ Վէ անըն սու-
րընը էօլչտիւքտէ՝ ինսան էօլչիւսիւ, եա՛նի մէլէյլին
18 Եօւէ-սիյլէ եիւզ գըրգ տէօրթ զըրա՛ կէլտի։ Վէ սու-
րընըն պինասը եէշէմտէն օլուպ՝ շէհր փաք սըրչայա
19 պէնզէր խալիս ալթուն իտի։ ՙՎէ շէհրին սուրընըն
թէմէլլէրի տիւրլիւ տիւրլիւ գըյմէթլի թաշլարլէ մի-
զէյյէն օլուպ՝ պիրինճի թէմէլ եէշէմ, իքինճիսի կէօզ
եագուլթ, իչիւնճիւսիւ պալղամի, տէօրտինճիւսիւ
20 զիմրիւտ, Պէշինճիսի ՚ագիգ, ալթընճըսը գըրմըզը
՚ագիգ, եէտինճիսի զէպէրճէտ, սէքիզինճիսի պէզա-
տի, տօգուզընճըսը սարը եագուլթ, օնունճըսը սա-
րըճա զիմրիւտ, օն պիրինճիսի մօր եագուլթ, օն ի-
21 քինճիսի ճէպէլլէգում իտի։ Վէ օն իքի գափուլարը
օն իքի ինճու իտի, վէ հէր պիր գափու պիր ինճու-
տէն ՚իպարէթ իտի. ՙշէհրին մէյտանը տախի շէֆ-

ՙ Ես. 35.10։ 61.3։ 65. 19։
՚ Պ.4.2,9։5.1։20.11։
՚ Ես.43.19։2Կոր.5.17։
՚ Պ. 19. 9։
՚ Պ. 16։ 17։
՚ Պ. 1. 8։ 22. 13։
՚ Ես.12.3։ 55.1։ Յովհ. 4. 10, 14։ 7. 37։ Պ. 22. 17։
՚ Զաք.8.8։ՙԻպր.8.10։
՚ 1Կոր.6.9,10։Գաղ.5. 19-21։ Եփես. 5. 5։ 1Տիմ. 1. 9։ ՚Իպր.12. 14։ Պ. 22. 15։
՚ Պ. 20.14, 15։
՚ Պ. 15. 1, 6, 7։
՚ Պ. 19. 7։ Այ. 2։
՚ Պ. 1. 10։ 17. 3։
՚ Եզեկ. 48։ Այ. 2։
՚ Պ. 22. 5։ Այ. 23։
՚ Եզեկ. 48. 31-34։
՚ Եզեկ. 48. 31-34։
՚ Մատթ. 16. 18։ Գաղ. 2. 9։ Եփես. 2. 20։
* Պ՝ՙէ՞ճ՚ օն իւրի իսկ էրի [Պ.11.
՚ Եզեկ.40.3։ Զաք.2.
՚ Ես. 54. 11։
՚ Պ. 22. 2։

Digitized by Google

22 ֆաֆ սըրչայա պէկզէր խալիս ալթուն իտի։ ֊Վէ ի-
չինտէ հէյքէլ կէօրմէտիմ. զիրա հէր շէյէ գատիր
23 Բապպ Ալլահ վէ Գուզու անըն հէյքէլի տիր։ ՚Վէ
շէհրին քէնտիսինէ զիյա վէրմէլէրի իչիւն կիւնէշէ եա
այա իհթիյաճը եօգ տըր. զիրա Ալլահըն ճէլալը անը
թէնվիր էտէր, վէ գանտիլի տախի Գուզու տըր։
24 ֊Վէ [խէլաս պուլան] թա՛իֆէլէր անըն նուրը յէ կէ-
զէճքէլէր, տիւնեա մէլիքլէրի տախի շան ու շէօհ-
25 րէթլէրինի անըն իչինէ կէթիրէճքէլէր տիր։ ֊Վէ գա-
փուլարը կիւնտիւզիւն ասլա գափանմայաճագլար.
26 չիւնքի ֊օրատա կէճէ օլմայաճագ տըր։ ֊Վէ թա՛ի-
ֆէլէրին շան ու շէօհրէթլէրինի անըն իչինէ կէթիրէ-
27 ճէքլէր տիր։ ֊Վէ անըն իչինէ նափաք պիր շէյ է֊ն,
եախօտ մէքրուհաթ վէ եալանը իրթիքեապ էտէն
ասլա կիրմէյիպ՝ անճագ ֊Գուզունըն հայաթ քիթա-
պընա գայտ օլունանլար ։։։

Digitized by Google

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍՏԷ ՉԻՓՐ ՕԼՈՒՆԱՆ ՄԸԳԵԱՍ ՎԷ ԷՎԶԱՆ ՎԷ ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ

ԹԱԳՐԻՊԷՆ ՄԸԳՏԱՐ ՎԷ ԳՐՑՄԷԹԼԷՐԻՆԻ ՄԻՒՊԷՑՑԻՆ, ՃԷՏՎԷԼ ՏԻՐ

ՇԻՄՏՒԻ ՄԸԳԵԱՍԼԱՐԱ ԹԱՀՎԻԼԻ

ՄԸԳԵԱՍԱԹ	Էնթ-ովէ վ 100ի	Բ-ֆ-ւյֆ	Մէրբ- վ	Ս-ՆՒ-ՒՓՒբ-
Տէօրթ փարմագ	0 .	12	0 .	08
Գարբշ, 12 փարմագ	0 .	36	0 .	23
Զբրա՛, 2 գարբշ	0 .	71	0 .	46
Գուլաճ, 4 զբրա՛	2 .	85	1 .	85
Եզեկիէլին գամլշը, 6 զբրա՛	4 .	27	2 .	77
Օգ աթբմը, 100 գուլաճ	284 .	62	184 .	94
Սէպթ կիւնիւ եօղբլըզը, 609 գուլաճ	1,707 .	71	1·109 .	62
Միլ, 800 գուլաճ	2,276 .	95	1,479 .	50

ՇԻՄՏԻՒԻ ԹԱՐԹԸԼԱՐԱ ԹԱՀՎԻԼԻ

ՄԱ՛ՒԱԹ ԷՕԼԶԻՒՍԻՒ	Օփ-	Տէրհե՛	Լ-ՒՐ- վ 100 ի	Բ-ֆ-ւյֆ
Լօճ	0	100	0 .	32
Հին, 12 լօճ	3		3 .	83
Պաթ ե-ե-օ՛ ձէրբէ, 6 հին	18		22 .	97
Հօմէր ե-ե-օ՛ ֆօր, 10 պաթ	180		229 .	68

ՇԻՄՏԻՒԻ ԹԱՐԹԸԼԱՐԱ ԹԱՀՎԻԼԻ

ՀՈՒՊՈՒՊԱԹ ԷՕԼԶԻՒՍԻՒ	Օփ-	Տէրհե՛	Լ-ՒՐ- վ 100 ի	Բ-ֆ-ւյֆ
Գապ	1		1 .	27
Ոմէր, էֆանըն ՚իւշրիւ	1	320	2 .	30
Էօլչէք, 6 գապ	6		7 .	65
Էֆա, 3 էօլչէք	18		22 .	97
Հօմէր ե-ե-օ՛ ֆօր, 10 էֆա	180		229 .	68

ԷՎԶԱՆ Ը ՃԷՏԻՒՑԻՑ ԹԱՀՎԻԼԻ

ԷՎԶԱՆ	Օփ-	Տէրհե՛ վ 100 ի	Բ-ֆ-ւյֆ	Կբ-՛	Ս-ՆՒ-ւբ-՛
Գրաթ	0	6 23		0 .	71
Մըսգալ, 20 գրաթ	0	4 68		14 .	25
Մընա, 100 մըսգալ	1	46 83		1,425 .	51
Թալանթ, 3,000 մըսգալ	33	206 10		42,765 .	52

ՊՈՐԱՆԻԼԷՐԻՆ ԿԻՒՄԻՒՇ ՎԷ ԱԼԹՈՒՆ ԱԳԶԷԼԷՐԻՆԻՆ ԳՐՑՄԷԹԻ

ԿԻՒՄԻՒՇ	Գ-ըչ-	Փբ-	Ֆբ-ն-	Ս-ՆՒ-՛
Մըսգալ	12	24	2	66
Մընա	1,260	16	286	46
Թալանթ	37,812	20	8,593	75
ԱԼԹՈՒՆ				
Մըսգալ	201	27	45	83
Մընա	20,166	27	4,583	33
Թալանթ	605,000		137,500	

ԲՕՄԱԼԸԼԱՐԸՆ ԱԳԶԷԼԷՐԻՆԻՆ ԳՐՑՄԷԹԻ

	Գ-ըչ-	Փբ-	վ 100 ի	Բ-ֆ-ւյֆ	Ֆբ-ն-	Ս-ՆՒ-՛
Փուլ		1		57	0	01
Մանկըր, 2 փուլ		3		15	0	02
Տինար, 40 մանկըր	3	6			0	72
Իքի տիրհեմլիք, 2 տինար	6	12			1	43
Մընա, 100 տինար	315				71	59

Digitized by Google

Digitized by Google

ԼՈՒՂԷԹ ՔԻԹԱՊԸ

Ա

'ԱԳԻՄ. Զօճուղը օլմայան էրքէք։
'ԱԳԻՐ. Գըռըր. չօճուղը օլմայան գաբըր։
ԱԳՏԱՍ. Էն վէյատէ մուգատտէս օլան։
ԱԳՏԷՍ. Մուգատտէսլէրէ նիսպէթէն զէյատէ մուգատտէս օլան։
'ԱԶՎ Է-ԽՕՓ 'ԻՒԶՎ. Ա'զատան պիրու։
'ԱԼԷՎՐԻԶ. Ալէվլի. ալէվ սաչան։ [լէվէ։
ԱՀ ՈՒ ԷՆԻՆ. Էյէմ՛ վէ քէտէր սէպէպլէրէ ին-
ԱՂՆԻՑԷ. Իլահի. նաղմէ։ [նիլէն քիմսայ։
ԱՂՆԻՑԷԹ ԻՒ ԱՂԱՆԻ. Իլահիլէր Իլահիսի սե-
'ԱՄԱՄԷ. Պիր նէվ՛ սաբըդ։
'ԱՄԻԼ. Իշլէյիճի. թէ՛սիր էտիճի։
'ԱՄՈՒՏ. Թաշտան տիրէք։
ԱՆԸԶ. Էքսին պիչիլտիքտէն սօնկրա թաբըլատտա գա-
ան էքսին տիպլէրը։
ԱՆ Ի ՎԱՀԻՏ. Պիր ան. ազ պիր վագըթ։
'ԱՇԵՐԱ. Իհթիմալէն Աչէրա նամ՛ մա'պուտէյի
լմա էթմէք իչուն աղաճլը իւզերինէ ըէմ
էտիլէն 'ալամէթլէր։
'ԱՇԻՐԷԹ. Ագրապա թաագըմը։
ԱՍԱՆ. Գօլայ. աղըր օլմայան։
ԱՍԱՐ. Իզէր եախօտ իչէր։
ԱՍԼԱ'. Պաշըն էօն թարաֆընտատ սապը օլմայան։
ԱՍՈՒՏԷ. Բահաթ վէ զո'իլէսիվ օլան։
'ԱՎՆ. Եաղըմ'։
'ԱՏԼ. 'Ատալէթ. տօղուլըգ։
'ԱՏՈՒ. Տիւշմէն։
ԱՐԱՄԿԵԱՀ. Բահաթ էտէճէք եէր։
'ԱՐԸԶԱԼԸ. Տէրե թէփե. տիւզ օլմայան։
ԱՐԸՇ. Գումաշ տօգուտմասընտատ ուզունլըղընա կէ-
րիլէն իփլիք. չէօզկիւ։
'ԱՐԻ Զըփլագ օլան՝ Մաղիք օլմայան։
'ԱՐԻՑԷԹԷՆ. Պիր միւտատէթ իչուն իսթի'մալ օ-
լունմազ իւզրէ։
ԱՐՂԱՃ. Գումաշ տօգուտմասընտատ մէքիք իլէ ա-
թըլան իփլիք, սէթէր։
ԱՖԷԹ. Պէլա։

Գ

ԳԱՀԹ. Գըթլըգ։
ԳԱՀՊԷՋԷՆ. Զինաքեար. փէք ֆէնա ատէմ։
ԳԱՀՐ. Այթ էթմէք. զըլմ էթմէք։
ԳԱՄԱՍ. Պիր նէվ՛ չէքիրդէկ։
ԳԱՄԷԹ. Պայ։
ԳԱՄԷՐ. Ակ։
ԳԱՄԻՕ. Կէօմլէք։
ԴԱՑ Գուտմագ։
ԴԱՆՈՒՆ Ը ՆԷՀԻ. Եասագ հաէն գանուն։
ԴԱՊԶԷ. Գըլըճ վէ կմնալընդն հյոկ թաւթուլա-
ճագ թաբաֆը։
ԳԱՊԻՀ. Եագըշմազ օլան. փէք ֆէնա։
ԳԱՍՆԻՄ. Եէմին։ [հաէն։
ԴԱՍՍԱՐ. Զըրփըճը (պէզի եըյդայարագ պէյսոլ
ԳԱՎԱԼԷՆ. Սէօզ իլէ։
ԳԱՎԱՍ. Եայ։
ԳԱՎԱՍ Ը ԳՈՒԶԱՀ. Եաղմուր պիթէր պիթմէզ
կէօբաէ պա'զը տէֆ'ա կէօրիւնէն կիւզէլ բէն-
կեասիլ էայ։
ԳԱՐ. Տէնիզին, գուլյունդն տիպլի։
ԳԱՐԻՊ. Եագըն։
ԴԸԼԱՏԷ. Կէբտանըգ։
ԳԸԼԼԷԹ. Պիր նէտանէնդն փէք ազ օլմայը։
ԳԸՍԱՍ. Ատէմ՛ էօլտիւբէնի էօլտիւբտէ, ևարա-
լայանը եարատմազ։
ԳԻՁԼ ՈՒ ԳԱԼ. Ֆընըլթը։
ԳՈՒՏՍ ԻՒ ԱԴՏԱՍ. Մէկքէնաէ էն մուգատտաէս
թէամիլէ օլունան մահսուլ։ [մէսի։
ԳՈՒՐԻՆԱՒ. Գաբրիէլը. փատիշահըն խաոս խատէ-
ԳՈՒՐՊ. Եագըն. հան։
ԴՕՏԷՇ ԼԱ. ԵՀՈՎԱ. Բարպա թաագտիս օլունմըշ։

Ե

ԵԱՏ. Անմագ. խալըա կէթիրմէք։
ԵԱՐԱԴԱՆ. Սաբըրըգ 'իլէթի։
ՆԻՔՈԶԷՊԱՆ. Սէօզլէրի պիրիպիրինէ մուվաֆըգ։

Զ

ԶԱ'ԻԼ. Կէչմէք. ար՛քէնմէք։
ԶԱՀԻՊ ՕԼ. Պիր եօլա կիթմէք։
ԶԱՄԻՆ. Քէֆիլ օլան։
ԶԱՆԻ. Զինա էտէն էրքէք։
ԶԱՎԻՑՁ. Քէօշէ։ [մէքիք։
ԶԱՖԷՐ. Մուբտատա նա՛իլ օլմագըգ. զուլէպէ էթ-
ԶԱՖԷՐԵԱՊ. Ղալիպ. եէնէն վէ միւբտատա էյնէն։
ԶԷԼԻԼ. Խօր. ալչագ. հագիր։
ԶԷՑՐԻՔ. Ֆիրտաէթի՛. 'ագըլաը։
ԶԻՊԱՆ. Տիկ. լիտան։
ԶԻՎԱՒ ՊՈՒԼՄԱԳ. Կէչմէք. քիւչիւլմէք, ա-
զալմագ։

Digitized by Google

ՋԷՎ ԱԼՏԱՆ ՄԻԽՆԷՋԷՀ. Ամէն պօղոսլմնեան, ֆէնա պոլշմնեան։
ՋԻՐԱՖԷԹ. Ջարիֆ վէ նազիկ օլմագլըգ։
ՋԻԼԼԷԹ. Շէնլէֆխկլիք. հագիրլիք։
ՋԻՄՄԻ. Էմնանէթ էտիլէն պիր շէյտէն տօլայը ակ'ուլիէթ. պօրճ։
ՋԻՐՏԷՍՕՓ. Էշ սպիճնաա։
ՋՈՒՂ ՃԷԼԱՂ. Ճէլաղէ մնալիք Ճէլիլ։

Չ

ՉՀՀ Ի ԹԱԳՈՂԱ. Տէնտալ. Ալլահտան գօրգալ ա-ռակմ։
ՉՀՀ Ի 'ԻՍԵԱՆ. 'Խաեան էտէն. 'առը։
ՉՄԱՐԷԹ. Էմիրլիք. պիր էմիրին հիւքիւմէթ էթ-տիլի պէլտէ։
ՉՇՐԱՖ. Շէրիֆլէր. միւ'ղէտէր օլանլար։
ՉՂԱՆ. Վէզնէր. թ ապթ ըլար։
ՉՏԻՎԱԹ. Չտաթ լար. ալչէթ լէր։
ՉՐՂԻՎԱՆԻ. Գըրմըզըգը ըէնկակ օլան։
ՉՐԲԵԱՆ. Րիւնքնէր, եան'ի պիր մնատաէնին տալ ու էտաալ օլան չէ՛ղէր։
ՉՒՆԱՖ Թ'ալաֆլար։ [օլան եէրլէր։
ԻԹՐԱՖ ՈՒ ԷՒՆԱՖ. Պիր մնհալէ հէմճիվար
ԻՖ'ԱԼ. Ֆի'ղիլէր. իշլէր։
ԻՖՕԶԱԼ. Տ՚ոյա էյի. իւթի իւն։
ԻՖՕՏ. Ֆէնահնին ի ա'զամին հնդ թ ապրլնտաէն կիւտիւի գօլըզը վէ գըսաա պիր լիպաա։

Ը

'ԸԹՒԻՅԱԹ. Կիւզէլ գօգուլը շէյլէր. պահարաթ։

Թ

ԹԱԴՊԻՀ. Դապտնհաթը թ ապթ մագ։
ԹԱԴՎԱ. Տինտապրըգ. Ալլահտան գօրգմնագ։
ԹԱԳՎԻՅԷԹ ՎԷՐՄԷՒ. Դավիչէմէգ. ատպէթ գըլմագ։ [էթ-մէգ։
ԹԱ'ԵՒՊ. 'Ա՛յլ վէ գապիհ 'ատտ էթ-մէգ. թ ա'պիր
ԹԱԶԵԻԴ. Սըգրչաըրմագ։
ԹԱ'ՋԻՋ. 'Իպղէթ-լէմէգ։
ԹԱ'ՋԻՄ. Պէզիւ-ք վէ միւ-տէթ է՛րէմ' 'ատտ էթ-մէգ։
ԹԱ'ՋԻՅԷ. Թ-ապ-ագլը վէրմէգ։ [պէտէլու
ԹԱԶՄԻՆ (ՃԷ՛Ւ ԹԱԶՄԻՆԱԹ). Զարար ու զիյան
ԹԱՀՀԻՐ. Փաքլէմէգ։
ԷՄՐ Ի ԹԱՀՀԻՐ. Փաքլէմէգ մէ՛նէլէսի։
ԹԱԽԻՅԷ. Խալի գըլմագ. պօշլէթմագ։
ԹԱԽՖԻՖ. Խաֆիֆլէթմէգ։ [ալթ ընա կիրմէգ։
ԹԱՀԷՔ Ը ԹԷՍԱՐՐՈՒՖԸՆԱ ԿԷԶՄԷՔ. Խտարէսի
ԹԱՀԻՐ. Փաք։
ԹԱՀՍԻՆ. Պէյհնմէգ։
ԹԱՀՎԻԼ. Տէյհշտիրմէգ. թ ապթիլ էթ-մէգ։
ԹԱՀՏԻՏ. Հ՚ուտուտ թ ա'պէն էթ-մէգ։
ԹԱՀՐԻՖ. Թէպթիլ էթ-մէգ. մնհ՚ապրէտաթը գատ-տէն եանկլըշ եազմագ, վէ եա ան՚ա եանկլըշ մա'նա վէրմէգ։
ԹԱՂԻՐ. Պիր հալտէն պազգա պիր հալէ չէվիրմէգ։
ԹԱ'ՈՒՆ. Եուամնւրճագ. վէզիր։
ԹԱՆԶԻՖ. Փաք վէ թ էմիվ գըլմագ։ [վէրմէգ։
ԹԱՍՄԻՄ. Ֆիքրտէ գամի'լէյն պիր շէյէ գարար
ԹԱՍՆԻՖ. Պիր քիթապ եա րիսալէ եազմագ։
ԹԱՍՐԻՀ. Ափ աչրգ աեզիլէմէգ. քելամը սյան վէ աչիքտար գըլմագ։
ԹԱՍՖԻՒՅԷ. Փաք վէ սաֆի գըլմագ։
ԹԱ'ՏԱՏ. Սայմագ։

ԹԱՐԻԽ Ի 'Ա'ԻԼԷ. Խանէ խալդը գայար։ [մէգ։
ԹԷ'ԱՋՋԻՄ. Պէզիւ-քլիւ-ք սաի մագ. քի-պլէնե-
ԹԷԳԱՐԻՒՐ. Եէրլէշմէգ. մէթ անէթի պու-լմագ։
ԹԷՋԵԻՆ. Պէզմէգ. տօնաթի մագ։
ԹԷՋԵԻՆԱԹ. Պէզէգ. տօնան կը։
ԹԷՋԼԻԼ. Ա՚չագլաթի մագ. բիւ-ավայ էթ-մէգ։
ԹԷՋՐԻԱՐ. Անկարմագ։ Եաաթկեաը։
ԹԷ'ԷՆՆԻ. Թէհամմիւլ. տապր։
ԹԷԹՄԻՄ. Թէմմիմ' գըլմագ. պիրի իրմէգ.
ԹԷԼԱԹԻՒՄ. Ա՚ուլտն չագան մագ, գատպարմագ։
ԹԷԼԷՋՋԻՒՋ. Պիր չէյտէն լէզգէթի ալմագ. խաշ-լանմագ։
ԹԻԼՎԻՍ. Միւ-լէվվէս վէ մնւրտար գըլմագ։
ԹԻՀԱՎՎԻՒ. Պիր հալտէն ատիկէր պիր հալէ կիրմէգ. պաշգաթաշմագ։ [մագ։
ԹԻՀԱՐՐԻ. Տիգգամ լէ թ էֆթի իշ էթ-մէգ. եագլա-
ԹԻՀԻ. Պօշ. խալի։
ԹԻՀԻՅՅԻ. Հազըրլամագ։ [չիրմէգ. տէկիզմէգ։
ԹԻՂԱՅՅԻՒՐ. Պիր հալտէն պազգա պիր հալէ կէ-
ԹԻՂԱՆՆԻ. Իլտի օգուա մագ։ [թ էպտիլ էթ-մէգ։
ԹԻՂԵԻՐ. Պիր հալտէն պազգա պիր հալէ չէվիրմէգ.
ԹԻՃԻԼԼԻ. 'Ագամէթլէ գըշհուր էթ-մէգ։
ԹԻՃԻՍՍԻՒՍ. Եօգայալըգ ատաշըրըմագ։
ԹԻՃԻՏՏԻՒՏ. Եէնիլէնմէգ։
ԹԻՄԻԼԼԻՒՔ. Միւ-լէք մնլկը օլմագ։
ԹԻՄԷՍՍԻՒՔ. Պիր նէհանէյէ եաիրշըլագ թ ապթ մագ։
ԹԻՄԼԻՒ. Միւ-լէք օլմագ իւ-պլէ վէրմէգ։
ԹԻՄԼԻՒԷՆ. Միւ-լէք թ ապրիգէյէ։
ԹԻՄՏԻՏ. Ո-զամի մագ։
ԹԻՄՐԷՆ. Օգ վէ եա միղրապըն սիվրի ու-ճու։
ԹԻՆԷՖՖԻՒՍ. Նէ-ֆէս օլմագ։
ԹԻՆՆՈՒՐ. Ֆու-րուն. օճագ։
ԹԻՇԽԻՍ. Թանըլմագ։
ԹԻՇՀԻՐ. Պիրինի 'ալէնէն բիւ-ավայ էթ-մէգ։
ԹԻՇՆԷ. Ա՚ուա-սիլ։
ԹԻՇՎԻՇ. Գարմագապրըշ էթ-մէգ։ [տայմագ։
ԹԻՊՐԻՐ. Դապտնհաթը սըզ չըգապմագ. կիւնահսըզ
ԹԻՍԱԼԼՈՒԹ. Ջու-լմէթ հիւ-քմ' էթ-մէգ։
ԹԻՍԱՀՀՈՒՊ. Պիրինի թ ապաֆինը թ ապթ մագ։
ԹԻՍԱՐՐՈՒՖ. Խոթ ի'մալ վէ խոթ իխտամ' վէ սապֆ ու ֆիւ-բուխի էթ-մէգ իւ-պլէ զապթ էյլէ-մէգ։
ԹԻՍՆԻՅԷ. Թ-վալտն պէշինճի քիթ ապը։
ԹԻՍՊԻԹ. Ա՚ապիհ էթ-մէգ։ [էթ-մէգ։
ԹԻՍՊԻՀ. (ՃԷ՛Ւ ԹԻՍՊԻՀԱԹ). Համիտ ու ա՚էնա
ԹԻՍՖԻՅԷ. Փաքլէմէգ. թ էմիզլէմէգ։
ԹԻՎԱՍՍԻՒԹ. Մի-յանճըլըգ էթ-մէգ։
ԹԻՎԷՃՃԻՒՀ. Պիր մնհալէ եիւ-զիւ ատզրտաթի մագ։
ԹԻՎԷՐՐԻՒՍ. Վ՚ապիա օլմագ։
ԹԻՎԷՒՐԻՒԼ. Ի'թի լմնատ էթ-մէգ. սըղճնմագ։
ԹԻՎՊԻԹ. Ա՚զապլամագ. թ ա'պիր էթ-մէգ։
ԹԻՎՖԻՓ. Պիրինէ ատիւլ օլապագ իշլինի լտաթի կէթ-իրմէգ։ [թ ի'մալ էթ-մէգ։
ԹԻՏԱՎ.ԻՒԼ. Էլտէն էլէ վէրմէգ. 'ատմհ.մէն իս-
ԹԻ'ՏԻՊ. Թէբտիլ վէ նամի՚ահաթ էթ-մէգ։
ԹԻՏՆԻՍ. Ֆիրէթ-մէգ. նափաք էթ-մէգ։
ԹԻՏՐԻՃԻՆ. Տէրէճէ ատրէճէ. եավաշ եավաշ.
ԹԻՐԱՀՀԻՒՄ. Ա՚ճըրագ. մէրհամէթի էթ-մէգ։
ԹԻՐԱՖԻՒՄ. Գատիմ վէզգիթլատտա փուռի փէրէսթ-էրերին խանէլէրինտէ պուլուհանուճագ փուռ թ ապ-լար։
ԹԻՐՋԻԼ. Րէզիլ, բիւ-ավայ էթ-մէգ։ [լէհնմէգ։
ԹԻՐՃԻՀ. Պիր չէյի պազգա չէյտէն զիյտտէ պէ-թ ի իրէրէք եէհնի պիր նէհանէ հաօըլ էթ-մէգ։
ԹԻՐՒԻՒ. Մ՚ուխթ էյիֆ նէհանէյէրի պիր ապտյա կէ-թ ի իրէրէք եէհնի պիր նէհանէ հաօըլ էթ-մէգ։
ԹԻՐՖԻ'. Եիւ-քսէթի մէգ։

Digitized by Google

ԹԷՔԵԱՍԻԿ. Իշմալ էթմէք։
ԹԷՔՋԻՄ. Եալան չըպալմագ։
ԹԷՔԱՀԻԼ. Ֆալ ալմագ։
ԹԷՔԱԽՈՒՐ } Էյլիւնմէք. գալուլմագ։
ԹԷՔԱԽՈՒՐ }
ԹԷՔԱՀՀԻՍ. Եօգլամագ. հագիգաթը անկլամագ իչինն ալաշտըրմագ։
ԹԷՔՀԻՄ. Անկլամագ. պէյան էթմէք։
ԹԷՔԻՐԻԴ. Ալլըմագ։
ԹԷՔԻՐԻԴԷ. Ալլըրլըշ. իրի թփագալըշըգ։
ԹԷՔԻՐԻՒ ՓԷՐՏԷՍԻ. Մագալսաք վագը՝ Գուտա իւլ ագաստա նամ՝ մնհալը Գուտա նամ՝ մնհալտան պըրան փէրտ։
ԹԻՐԻՆՏԱՋ. Օգ սիթըճը. քէմնքէհշ։
ԹԻՐԻԷՇ. Իչինէ ագ գօնուլուր տաղարճըգ։
ԹՈՒԼ. Ուզաւնըգ։ [թա վալմագ։
ԹՈՒՂԵԱՆ Հատաը թէճավուլ էթմէք. իֆլասԹՈՒՄԱՐ. Պիւրիւլմիշ եաղըը քեաղըտ։
ԹՈՒՄՄԻՄ. Լիսան ը 'իպլանիսէ՝ թէեմամիչէթմէք սիրմէք սիրտ։
ԹՈՒՐ. Տաղ։

Ժ

ԺԻՆԿ. Փաս։

Ի

ԻԴԱՄԷ. Տաւրտըմագ. այտալա գալտըրմագ։
ԻԶԱԼԷ. Մահվ էթմէք։
ԻԹԻԽԱԶ. Էսհնմէք. թաւթմագ։
ԻԹՀԱՄ. Թէօհմէթլի չըգարմագ։
Ի'ԹԻՐԱՖ. Իգրար։ փանըզ գալմագ։
Ի'ԹԻԲԵԱՊ. Հիւան ի իրաահէթլէ պիր մնհալտէ գտաիվ. Ա'պրիհիւմ'։
ԻԼԱ ԱԽՄՐԻՆՀԻ. Վ'պրիհիւմ'։
ԻԼԱ 'ՆԻՀԱԹՁ. Սանընա գտտար։
ԻԼԱՀ. Մա'պատ. 'իպատէթ օլունան զաթ. փաւթ։
ԻԼԱՀ Ը ՍԷՐՄԷՏԻ. Էպէտի օլան Իչո՝։
ԻԼԱՀ Ը ՐՈՒՅԷԹ. Կէօրսիւչիւմ՝ հասօտ պանա կէօրսիւնէն Իչո՝։
ԻԼԹԻՃԱԼ. Մէլճա՛չա պուլնմագ։
'ԻՄ Ի ԷՋԷԼԻ. Ալլահ Թա'ալանըն հէր չէյլի խպ-թի իտաատէն պիւլմէ։
ԻՄԹԻԼԱԹ. Պիւրիպիւրինէ գաւրըշմագ. գաթի րըմագ։
ԻՄԹԻԼԱՖ. Ուչմամագ. մնհամնաա'ամի վէ մնհասլէֆէթ։ [րագ։
ԻՄԹԻՒԱՐԻ. Հիւան ի իչտ իչէ. կէօնիւլտէն օլտաիմագ։
ԻՄԹԻՍԱՐ. Գըսալի մնագ։
ԻՀԴԱԳ. Հագգը մէչտանա չըգարմագ։ [ալմագ։
ԻՀԴԱԳ Ը ՀԱՆԳԻ. Մաղտաքըն հագգընը գալիմտէն
ԻՀՆԱ. Տիւրլի՛մէք. եաշամի մնագ։
ԻՀՋԱՐ. Հուզուրա կէթի իրմէք։
ԻՀԹԻԼԱՄ. Տիւշ ազմագ։
ԻՀԹԻՇԱՄ. Շան. 'իզզէթի։
ԻՀԹԻՐԱՋ. Սագընմագ։
ԻՀՏԱ. Տօղրու եօլա գէլտաղուզտմագ։
ԻՀՐԱԳ. Եագմագ։
ԻՂՄԱՋ Ը 'ԱՅՆ. Պիր չէյէ կէօզ գափամագ։
ԻՂԱՄԱ. Ղաֆիլ էթմէք. ալտանի մնագ։
ԻՃԹԻՆԱՊ. Սագընմագ։ [տիրմէք։
ԻՄԱ. Իշարէթլէ անկլամագ. պիր մէզտաար պիլիՄՊԻՍԱՀ. Պիր էմրե եա էօրնէյէ մնէթապտը Հարէքէթի էթմէք։
ԻՆԹԻԳԱԼ. Թէպտիլ ի մէքեան էթմէք։ էօլմէք։
ԻՆԹԻՋԱՄ. Նիզամ՝ վէ թէրթիպ իւզրէ օլմագ։
ԻՆԹԻՋԱՐ. Պէզլէմէք։
ԻՆՇԱՏ. Շի'ր եափմագ. չի'ր օգուամագ։

'ԻՆՏ. Եան. գըլթ. նէզա. Հուզուր։
ԻՇԹԻՑԱԴ. Ապզուամէնա օլմագ. Հասրէթ էէքմէք։
ԻՇԹԻՐԱ. Սամ ոան ալմագ։
'ԻՊԱՏԷԹ Ի ՆԱՖԻԼԷ. Վ'ազիպ ավլիլ իքէն կէօնիւլտէն իճրա օլունան 'իպատէթ։
ԻՊԴԱ. Եէրինաէ սագլամագ։
ԻՊԹԻՀԱՃ. Ամբուր. ֆէքրան։ [թ ալմագ։
ԻՊՐԱ. Պօրճաան վէ եա մնէզայտաան գուր-
ԻՍԱԼ. Եէթի իշտիրմէք։ [զապի էթմէք։
ԻՍԹԻԼԱ Ղ. Ալտգ էթմէք. Հօրթմէք. պօր իւէ ալըպ
ԻՍԹԻՂՁԱ. Ձէվգէնմէք։ [մնէ Տաֆտագալտար։
ԻՍԹԻՀԲԵԱՄԱԹ. Իտ'ա վէ մէթթէրիս մնհիւմնէ
ԻՍԹԻՃԱՊԷԹ. Րէճայը գտպտալ էթմէք. տիկէմէք։
ԻՍԹԻՃԱՐ. Ֆիկրա իւէ թո ի մագ։
ԻՍԹԻՄԱ'. Տէղէմէք իշհմէք։
ԻՍԹԻՄՏԱՏ Իմտաա տիկէմէք։
ԻՍԹԻՆԱՏ. Տայանմագ։
ԻՍԹԻՐՀԱՄ. Մէրհամէթ թա ալէպ էթմէք։
ԻՍԹԻՐԱՀԷ. Թէքաֆմէք. իչրատ էթմէք։
ԻՍԹԻՖՐԱՂ. Գուամագ. գպ էթմէք։
ԻՄՆԱՏ. 'Ազվ էթմէք. Տամլ էթմէք։ [մագ։
ԻՍՐԱՐ. Իչինտէ եա սէօզիւնտէ տայանըպ տաւր-
ԻՍՒՆՆՏԻԼ. Տէնիզին տէրինիչինի էօյլէմէք իչիւն գաւլանըլան պիր ալէթ։ [չէյ։
'Իվ Ա.Զ. Պիր չէյէ պահէ ալմագ իւպիւ վէրթիէն
ԻՐԱ'Լ. Կէօտթ էրմէք։
ԻՐԱՏ. Իչէրի կէթ իրմէք. թ ագտիմ՝ էթմէք։
ԻՐԹԻՀԱԼ. Կէօչմէք. վիֆտթ էթմէք։
ԻՐԹԻՄՊԱԹ. Պապլանըշ. պինագ եէրի։
ԻՐԹԻՖԱ'. Եիւքսէքլիք։
ԻՐՇԱՏ. Տօղրու եօլա գէլտաղ պտամագ։
'ԻՏՖԱՀՆ. Պիւկի. 'իլմ՝։
'ԻԻԼԻՍՖԷ. 'Ա.աքէրին թա'եինթթը վէ սա'իրէ։
ԻԻՄՄԻ } Ավամի՛ր նատատան օլան. օգուամուշ օլ-
ՈՒՄՄԻ } մայան։
'ԻՒՐԵԱՆ. Ակնզգ չըփլագ։
ԻՖԹԻՖԱՖ. Քեաֆի պայմագ։
ԻՖԱԴԱՖ. Մ'պրաղատան գուրթմուլմագ։
ԻՖԱՀ. Իչտա էթմէք։
ԻՖԼԱՀԷ. Իչին լտաթ կէլմէսի։
ԻՖՆԱ. Եօգ էթմէք. թ էլէֆ էթմէք։
ԻՖՍՈՏ. Ֆէօտատա օղրաթմագ. ատտըրմագ։
ԻՖԻԱՖ. Չատտը թ էճավուզ էթմէք։ Զօգըրգ։
'ԻՖՖԻՂԹ Ֆիրագ ու ֆիւէճուլտէն պիրի օլմագըզգ փաղրիկ։
'ԻՖՖԻՂԹԻԼԻ. Ախլագը փաք վէ լէքէսիզ օլան։

Լ

ԼԱՀԶԷՂ. Կիսզ ատչըզ եուտմնագտա կէչէն վագըթի։
ԼԱՖԶԷՂՆ. Կիվէպէ. պօշպօղազ։
ԼԷՄՍ. Էղ իւէ ատգունուզ Հիտա էթմէք։
ԼԷՎԱՍ. Ֆիր. մնուտատրըգ։
ԼԷՊՊԷՖՏ. Իշհէ պէն. Հազըր ըմ՝։
ԼԷՎԼԷ } Թահթա վէ էմնալը մնսիւլնս եւուզնս
ԼԷՎՂԱՀ } ատիպ նէտանէ։ [կէօք։
ԼԷՎՂԷ Ի ՍԷՄԱՆ. Կէօք եւուզնս. չու կէօրսիւնէն
ԼԷՐՉԱՆ. Թիրի իւէմքտե օլան։
ԼԻԼԻՓ. (Իպլանիճէ). Եէհուտիկէրին վիւ'իւմիւնճէ կէճէկէրին չէօղէյտե տօլաչըը պիր նէվ' Հայդանո։
ԼԻՒՖՖԱՀԷ. Զանն օլունուր քէ էլմա չէքդինտե վէ Իաշ գօգուլու պիր նէվ' մէյվէ տիր։
ԼՕՒՂՆՋ. Պիլմէճէ։
ԼՕՃ. Եիւզ տիրհէմ՝ սա ալըր պիր եօղէք։

Digitized by Google

Խ

ԽԱԹԷՄ. Մխրճ։
ԽԱԹԻԿ. Խրճոպ էտէն. էհլ ի քելամ։
ԽԱԼԻԼ. Խոլիս տօսմի։
ԽԱՀԻՇ. Խոհէք. տրզուս։
ԽԱՇԻՅԷԹ. Փօրգուս։
ԽԱՊԱՍԷԹ } Խաղխալիք. ֆէնալըզ։
ԽԻՊԱՍԷԹ }
ԽԱՎԱՄՄ. Մխ՛թէպէր օլան քիմնէլէր։
ԽԱՏԻՄ. Խըտմէթ էտէն էլքէք։
ԽԱՐԻԿ ԻՒՂ ՈՒՏԷ. Մալիւմ՝ օլան ուսուլա ուշ-ումայան. մխ՛ճիզէ նէվ՛լինուէն։
ԽԷԼԷՖ. Պիրիւնին եէրինէ կէչէն քիմնէ։
ԽԷՃԱԼԷԹ } Ուլթանմագ. մնոհճուպ օլմագ։
ԽԻՃԼԷԹ }
ԽԷՃԻԼ. Ուլթանան. մնոհճուպ օլան։
ԽԷՅԹ. Զըրփը։
ԽԻԼԼԹ. Թօրթոս։
ԽԸՖՖԷԹ. Խաֆիֆլիք
ԽԻԹԱՆ. Սխուննէթ։
ԽԻՂ՛ԱԹ. Պէզիւք պիր զաթ թարաֆընտան ՚աթխէ օլսուգ վէրիլէն լիպատ։
ԽԻԼԱՖ. Եաման. մուղայիր. գարշը։
ԽԻԼԱՖ Ը ՇԷՐ՛. Շէրխ՛ուլթա գարշը։
ԽԻԼԳԱԹ. Եարաալըշ։
ԽԻՒՏԱՎ.ԷՆՏ Ի ՄԻԽԹ.Ա՛ԱԼ. Ելիւքսէք օլան Սահիպ, եա՛նի Ալլահ Թա՛ալա։
ԽՈՒԼՈՒՍ. Խալխ տօսմլըգ։
ԽՈՒՍԻՅԷ. Թաշլագ. խայէ։
ԽՕՏՐԷՅ. Բէնտի թէտպիրինի պէչէնէն։

Կ

ԿԷՐՄԻ. Հէրայէթ. սըճագլըգ։ [էթմէկէրէք։
ԿԷՐՏԷՆՔԻՇԱՆԷ. Պարէն էյմէկէրէք. խթա՛սթ
ԿՐԱՆՊԱՀԱ. Փէք պէհալը վէ գըյմէթլի օլան։
ԿԻՒԼՊԱՆՔ. Պիր օրտու վէ եա գավընէն մէսէրլէթլէ նախտա էթ մէսի։
ԿԻՒՐՈՒՀ. Ձէմա՛ատ, պէօլիւք։

Հ

ՀԱԳԻՐ. Էանա. գատը ու խ՛թ խալարը օլմայան։
ՀԱԶԸԳ. Տիրայէթլի. ՚ալիմ՝։
ՀԱԶԻՆ. Հիւջրլիս. զամ՚անաք. տէրսլի։
ՀԱԼ Ը ՎԷՁՏ. Ինսան լաւ՚նէն կէօյա ճէսէտաւէն պյըրլաղագ բաւհանի չէվրէկ գափրլմասը։
ՀԱՄ՚ԱԴԱԹ. ՚Ագրէսըլըգ. ա՚ֆնագլըգ. տիվանէլիք։
ՀԱՄԻ. Հիմայէ էտիճի. վիգայէ էտիճի։
ՀԱՄԻԼ. Թաշըրլըգ կէօթի իւրիւճիս էլքէք։
ՀԱՅԱՍԸՋ. Ուլթանմագ։
ՀԱՆԻՍ. Եէմինինտէ աստըգ պուլունմայան։
ՀԱՇԵՐԱԹ. Պէօճէք մխսլլիս հարէքէթ էտէն հայվանլար։
ՀԱՇՄԷԹ. Հիւքմնարըն տարաթ ու սալթանաթ։
ՀԱՇՄԷԹ Ի ՄԻԽԻՈՒՒԵԱՆԷ. Փատիշահ լայըգ օլան տարաթ ու սալթանաթ։
ՀԱՏԻ. Տօղրու եօլա գրլաղուզլայան։
ՀԱՐԻՅՍ. Տօյմազ տէրճէտէ խթէլէն։
ՀԱՐԻՍ. Պէքճի. մուհաֆազա էտիճի։
ՀԱՐՈՒԱՆԻ. Իւթէտէն կէյլիւր կէնիշ պիր բուպա։
ՀԱՒՐ } Միւհր գազմագ։
ՀԷՒՐ }

ՀԷՋԵԱՆ. Պօշպօղազլըգ. մնա՚նասըղ աէօզ։
ՀԷՋԼ. Լաթ իֆէ եօլըս լայըգսըղ սէօզլէր։
ՀԷԼԷԶՕՆԻ. Պուրմալը նէյսուլապան տօլաչըլըսագ չըգըլան նէրտիւպան։
ՀԷՆԿԵԱՄԷ. Ղավղա. չամանմա։
ՀԷՎ.ՏԷՃ. Եօլճուլըգաս գասընըլսըլըն օյո ու բմասը իչէն հայվանըն սրգասընա պողլանան մնա՚ֆա կիպի պիր չէյ։
ՀԷՏԷՖ. Նիչան։
ՀԷՏՄ. Պինապը էլգիլպ խարապ էթմէք։
ՀԷՒՒԵԱՒ } Մխրճ վէ էմնալընը գազան ատէմ։
ՀԱՒՒԵԱՒ }
ՀԻՏԱՅԷԹ. Տօղրու եօլա գըլաղուզլամագ։
ՀԻՒՉՆ. Տէրտ. քէսէլ։
ՀԻՒՔՄՐԱՆ. Հիւքմիւ ճարի օլան մէլիք։
ՀՈՒՊՈՒՊԱԹ. Պաղաս վէ նօսաւա կիպի եէնիլիր ատնէլէր վէ թօխուտլալ։

Ղ

ՂԱՅՈՒՐ. Ղայէթլէ օլան, Հագդընը քիմնէյէ եէ-տրմէյէն վէ ինթիհասընը մութ՚լագա ալան։
ՂԱՅՐ Ի ՆԱԹԼՂ. Նաթ՚լըգ տէյրլ, եա՛նի թէքբէ-լիւմէ իպի խատրը օլմայան։
ՂԱՆԻՄԷԹ. Եաղմա օլունան մալ։
ՂԱՍԻՊ. Ղատղ էտէն. զօր իլէ ալնան։
ՂԱՍՊ. Զօր իլէ ալմագ. գաթմագ։
ՂԱՖԻԼ. Ղաֆլէթ էտիճի. գայա ու վազիֆէ ե-տրմէյէն։
ՂԱՖԻԼԷՆ. Անսըզըն խապէր վէրմէյէրէք։
ՂԱՖԼԷԹ. Ղաֆիլ օլմագլըգ. տիգգամ սըզըլըգ։
ՂԱՖՈՒՐ. ՚Աֆվ էտիճի (Ալլահ)։
ՂԸՑՊԼԹ. Պիր քիմնէնին ՚այդ վէ գուսուրընը սրգասընան սեցյէմէք. ղէմի՛ էթմէք։
ՂԸՆԱ. Չէնկինլիք։
ՂՈՒՆՖԷ. Սխուննէթ օլունագաճ տէրի։

Ճ

ՃԱՐԻ. Սու կիպի ագան, Նաա պէչինէտ էնկէլսիզ կէչէն։
ՃԷՋՊ. Քէնարէյէ չէքմէք։
ՃԷՆԻՆ. Անասընըն լաՀմինէտ պուլունան չօճուգ։
ՃԷՎ.Ր. Զուլմ՝։
ՃԻՏՏ. Պէզիւք պապա։
ՃԻՐԱՏ. Պիր ճինս չէքիրկէ։
ՃԻՐԻՀԷ. Եարաս։
ՃԻՐՃԻՐ. Խալման տէյմէք իչիւն տիշլի թէքբէ-լէքյէրի սախլասըն իւզէրինաէն կէչիրիլէն պիր սլէթ։
ՃԻՐՏԻՄ. Պիր ճինս չէքիրկէ։
ՃԻՖԱԵԱՊ. ՃԷՖա չէքէն. մուբէտաէր օլան։
ՃԻՀԱՉ. ՃԷՀիզ. կէլէն իչիւն լաէտաարիք օլունան էլպիսէ վէ սա՛իրէ։
ՃԻՀԱՏ. ՃԷՀտ ու զայրէթ. խուսուսաս լման թա-րիֆլինտէ օլան զայրէթ։
ՃԻԻՆՈՒՆ. Տէլիլիք. տիվանէլիք։
ՃԻԻՆՈՒՏ. ՚Ադաբէլէր. օրտուլար։
ՃԻԻՐՈՒՖ. Թօրթոս. մա՚տէն թօրթուսուս։
ՃՈՒԼԱՀ. Պէգ վէ գումաշ տօգուչյուՃու. չուլչան
ՃՈՒԼԱՀ ՍԷՐՄԻՆԻ. Զուլհանըն տօգուՆուլմըշ պէզի սարտըղը տօլապ։

Digitized by Google

Մ

ՄԱԳՈՒԻ. Գամբռ օլուննլըշ. էօլտուրթուլմուշ։
ՄԱՂԻ. Պիր լամպափա տօղրու էյիլմիշ օլանն. մուհասպպէթ էթմիշ օլան։
ՄԱՂՈՒԼ. Իլլէթլի։
ՄԱԽԼՈՒԽ. Իչինէ պուշգա նէհանէ գարըշմըշ օլան։
ՄԱԽՐԻՃ. Զըգրըտճագ եէր։
ՄԱՀՉԱ. Եաղլընըշ. անճագ։
ՄԱՀՉՈՒՋ. Հազ ետէն. խօշնուտ։
ՄԱՀՉԷ. Հիլալ, եա՛նի պիր գաչ կիւնլիւք այ չէքիլմտէ օլան թէզեկկիմի։
ՄԱՀՊՈՒՊ. Սէվիլիր, մուհապպէթ օլուննուր էրքէք։
ՄԱՀՊՈՊՊԷ. Սէվիլիր, մուհապպէթ օլուննուր գատըն։
ՄԱՀՐԻՄ. Սըգը տօսմի։
ՄԱՀՐՈՒՍԷ. Հրճվ ու հիմայէ օլուննմըշ։
ՄԱՀՖԷՋ. Դաֆէս. մնահպեա։
ՄԱՂՖԷՐԻԹ. Կիւնահ 'ավճը. 'ավճըզ։ [չէյլեր։
ՄԱՄՈՒՎԱԹ. Իմ'մոլ օլուննմըշ. էլ իլէ եաֆրըմըշ
ՄԱՄՈՒՐ. Էհյալսի չօգ վէ պաղ ու պաղչէսի էյի հայտէ օլան մէմլէքէթի։
ՄԱՇ'ԱԼԷ } Պէյիւք ալէվիի չըրաղ։
ՄԷՇ'ԱԼԷ }
ՄԱ'ՊՈՒՏ. 'Իպատէթի օլուննան. թ անըլան։ [Հալ։
ՄԱ'ՍԷՐԷ. Իւղիւմիւն սուչու չըգարըլըրըղը մուս։
ՄԱ'ՍԷՐԷԹ. Թէօքէզ։
ՄԱ'ՏՈՒՏ. Սայըլը։
ՄԱՖԷՎ.Գ. Իւսի. եա՛ն. իւսի թ ապագա. պալատ։
ՄԷՋԷԼԷԼԷԹ. Ի'թիպարըզ. խօր վէ հագիր օլմագըզ։ [գարըշըրըմագ։
ՄԷՋՃ. Պիր նէհանէյէ տիկէր պիր նէհանէ գամըշ
ՄԷՋՊԵԼԷ. Կիւպրե եըղընդըր։
ՄԷԹՐՈՒՏ. Թարտ օլուննմըշ. տէՖ' օլուննմըշ օլան։
ՄԷԹՐՈՒԽ. Թէրը օլուննմըշ։
ՄԷԼԱՄԷԹ. 'Իթապ վէ թա'զիր։
ՄԷԼՃԱՒ'. Սրղընաճագ մնահալ. փէնակեահ։
ՄԷԼՈՒԼ. Ձանը սրգրըմըշ օլան։
ՄԷԼ'ՈՒՆ. Լա'նէթ էտիլմիշ էյքէք։
ՄԷԼ'ՈՒՆԷ. Լա'նէթ էտիլմիշ գատըն։
ՄԷՉԻՐ. Նիքահ'ա 'ագաբնատա գատընա թա'ռիհն օլուննան պիր միգտար ագչէ քի գալըն տտխի ատնիլիր։
ՄԷՃԱԼ. Գուվվէթ. թագամի։
ՄԷՃՄԱՒ'. Մէճլիս. ճէմո'ամի եէրի։ [պիւթիւննիւ։
ՄԷՃՄՈՒ'. Պիր եէրէ թ օգիւնըլլան. պիր նէհանէնին
ՄԷՃՈՒՍ. Գատիմ վագրմէ լատտա Մատի վէ Ֆատիմէյէ իւէ Բաբէոնըլըլար արասընատա օլան քեսհին վէ 'ալիմլէր. քի 'իլմլէրի էքսէրիյէ եըլտրզլատա տա'իր խոն։ [մրչ օլան։
ՄԷՃՊԻԿ. Խայտարը քէսիյէրէք խատըմ գըլըն-
ՄԷՃՐՈՒՀ. Ձէրհ էտիլմիշ. եաթալանմըշ։
ՄԷՄԱՉՈՒՃ. Մէզճ օլուննմըշ. գարըշըրըլմըշ. պատ հարթար գարըշմըշ։
ՄԷՄՏՈՒՀ. Մէտհէ չույան օլան։
ՄԷՆՈՒԽ. Պիր չէյէ պաղը օլան։
ՄԷՆԻ. Ձիմա' նէՖսի։ [Էքմէք։
ՄԷՆՆ. Պ.Ն.ի Խարայէլին պէրըկյէտե եէտիքէյրի
ՄԷՆՊԱ'. Սու.յըն գայնատաղը փունար. նէհանէնին հատը օլտըղը եէր։
ՄԷՆՔՒԻՀՀԷ. Պիր տտէմին նիքահտը գարըսը։
ՄԷՆՖՈՒՐ (ֆՖ'է ՄԷՆՖՈՒՐԱԹ). ՆէՖրէթի էտիլէն. Թիքսիհիլէն նէհանէ։
ՄԷՇԻՄԷ. Սօն. չոլ ի'նճէ վատ քի բահմտե չօճուգ անըն իչինտե հատըլ օլտու։
ՄԷՇՀՈՒՏ. Կէօզ իլէ կէօրիւլէն։ [լանըլան գապ։
ՄԷՇՐԷՊԷ. Սու վէ էմնալըտը իչէՀէ իչինն գուլ
ՄԷՇՐՈՒ'. Շէր'է մնավաՖըզ, ճա'իզ օլան։
ՄԷՇՐՈՒՊԱԹ. Իչիլէճէք նէհանէլէր։ [նան քիմնէ։
ՄԷՊՈՒՆ. Սոդմ' էհյալսինին Ֆի'իլինտե պուլու-
ՄԷՊՏԷ (ֆՖ'է ՄԷՊԱՏԻ). Պաշլանըղճ. հատս. գա'իտէ ի հատսիյէ։ [տէն 'ագիլ շաշըրմագ։
ՄԷՍՈՄ ՕԼՄԱԳ. Սէրխօշ օլմագ. իչէքի սէպէպնո
ՄԷՍՈՒՐ. Սէթը օլուննմըշ. կիպլէնմիշ։
ՄԷՍՏՈՒ' (ֆՖ'է ՄԷՍՏՈՒ'ԱԹ). Սէն'ամլէ հատփրմըշ օլան։
ՄԷՍՍ. Էլ իլէ տօգուննմագ
ՄԷՎՀԻՊԷ. Իհտան. 'ամէյէ. պտխշէշ. Ալահըն մէճճանէն իհտան էյի տիյէ խէլտս. բէտսուլէէ մու'ճիզէ իպհտրը իչէտ վէյտիյի 'ամէյէ։
ՄԷՏՏԻԷ. Իչէրի կիրլէճէք գափս. տղըզ։
ՄԷՐԱՐԷԹ. Ա.ճըլըգ։
ՄԷՐՋՊԱՆ. Հուտուտ մուհաֆըզը. վալի. պէյ։
ՄԷՐՂՈՒՊ. Բազլէթի օլուննան. կիւպէլ. խօշ. մագպուլ։
ՄԷՐՍԻՅԷ. Հիւզն ու ֆիղանէ չի'ր օգուննագըզ։
ՄԷՐՏՈՒՏ. Բէտտ օլուննմըշ։
ՄԷ'ՐԻՒԱԹ. ԵէնիլէճէՀ չէյլեր։ զամիրկ։
ՄԷՒՔ Պիր հէրտե տուրմագ, գալմագ, էյլէնմէք։
ՄԷՖՖՈՒՆ. Զհյատէսիյէ պիրինին 'աշգնա վըտըմըշ։
ՄԷՖՀՈՒՄ. Ֆէյամնան անկաշրլան մնա'նա։
ՄԸԳԵԱՍԱԹ. Մըգեասլար. ուզունըզգ էօյնիւէէրիւ
ՄԻՀՄԱՆՏԱՐ. Մ'իւսաֆիր գապաղ էտիճի։ [պէօղբ։
ՄԻՂՖԷՐ. Պաշա գօնուլան տէմիր եա պագըր
ՄԻՍԼ. Մ'իւշապհ. վիւմապզգ. կիպի. միւսաւիր։
ՄԻՐԻ. Տէվլէթ խաղինէսինէ 'ա'իտ վէ միւմէ'ամլըզգ օլան։
ՄԻԿԴԱԼՏԻ } Պիրինէ ուչմուշ, պէնզէմիշ օլան։
ՄՈՒԴԱԼՏԻ }
ՄԻԿՋԱՐԻՊ. Ի'սհամընա խէլէլ կէլմիշ օլան. իպմ իրապա կիւրիֆթար օլմուշ օլան։
ՄԻԿ'ԻՊՊԻՏ. Էպէտի. պագր։ [լընմըշ օլան։
ՄԻԿ'ԷՍՍԷՍ. Թէ'սիս էտիլմիշ օլան. տապէթ գը-
ՄԻԿ'ԷՏՏԻՊ. Թէ'սիպ վէ թէրպիյէ էտէն։
ՄԻԿԹԱ'ՄԼ. Եիւքսէք վէ ճէլիլ օլան (Ալլահ)։
ՄԻԿԹ'ԱԳԻՊ. Պիրինէն ապաըրճա տիւշէն։
ՄԻԿԹ'ԱԳԻՊ. Պիր պիրի ապաըրճա կէլիր օլան. սըրա իլէ։ [թանըմայտան։
ՄԻԿԹԷՃԱՍԻՐ. Ճէապէթէ էտիճի օլան. Հատապընը
ՄԻԿԹԷՃԱՍԻՐԱՆԷ. Հատապընը թ անըմնայտագ. պիսիկէրա։ [լան։
ՄԻԿԹԷՆԻՊՊԻՀ. Էպիւտա վէ նատհհամի ապընշ օ-
ՄԻԿԹԷՊԷՐՐԸ'Ա. Կէտհիւտէն վէրիլէն։
ՄԻԿԹԷՊԷՐՐԻ'Ն'Ն. Կէտհիւտէն վէրիլէրէ.ք
ՄԻԿԹԷՎԷՃՃԻՀ. Եիւգիւնիւ պիր մնահալ ատղրու չէվիրմիշ օլան։
ՄԻԿ'ԹԷՐԻՋ. Ի'թիրազ էտէն. գարընը սէպլէյէն։
ՄԻԿԹՄԱԳԻ. Թագվա ատհիպի. սինատպ։
ՄԻԿԹԹԱՍԸԼ } Պիթ իշիր։
ՄՈԿԹԹԱՍԸԼ }
ՄԻԿԹԹԷՀԻՏ. Իթ'թ իհատ էտէն. պիրլէշէն։
ՄԻԿ'ԻՆ. Նարատմճը։
ՄԻԿԼԱԳԱԹ. Կէօրիւշմէք. բատթ կէլմէք։
ՄԻԿԼԱԶԷՄԷԹ. Ա.յրըլմայտագ պիրինին խըտմէ-Լի ինտե պուլունմագ։
ՄԻԿԼԱՍԸԳ. Պիթիշիք. եաֆրըշգ։
ՄԻԿԼԷՄՄԱ'. Ա.յաճա. ըչնք ըչնք օլան։
ՄԻԿԼ'ԷՎՎԷՏ. Պուլըշգ. մնրատսը։

Digitized by Google

ՄԻՒԹԵԼԻՖ } Տիւրլիւ տիւրլիւ օլան. պիրիպիրի-
ՄՈՒԹԵԼԻՖ } նէ գալըշը օլան։
ՄԻՒՀԷՅՑԱ. Հապըրլանմըշ։
ՄԻՒՀԻԹԷՏԻ. Տօղրու եօլս կիտէր օլան. խուսուսա հագագ տինի գապալ էտէն։ [օլան։
ՄԻՒՀԻԹԻՐԻՄ. Իհշիթլատ՝ վէ 'իզզէթ օլունմալը
ՄԻՒՀԻԹԻՐԻՐ. Զախիրէչի՛ պէհչալը սահմանագ մագաէտիչէ առգլույան քիմսէ։
ՄԻՒՀԼԵԼԻ. Պիր նէհան իճալսաը իչիւն թա՛եին օլունան վա՛տէտէն ազգլա վէրլէն զէման։
ՄԻՒՀԼԻՐ. Հէլաք էտիճի։ [վէրմէք։
ՄԻՒՃԱԶԱԹ. 'Ամէնէ մնագապիլ էճի վէ եա ճէզա
ՄԻՒՃԱՀԷՏԵ. ձէհա էմ մէք. չապըշմագ. ճէնք էթմէք։
ՄԻՒՃԻՎՀԷՐԱԹ. Մխաճէվհէրլէր . գըյմէթլի թաշլապըլէ տոնատըլմըշ օլան շէհլէր։
ՄԻՒՃԻՍԻԷՄ ՍՈՒՐԻԹ. Թաշման եա մա՛տէնատէն եապըլմըշ թասվիր։
ՄԻՒՄԱՍԻԼ. Պէնգէր։
ՄԻՒՄԹԱԶ. Սէչիլմիշ. մէշհուր. ֆալգլը։
ՄԻՒՆԱՏԻ. Թէզլալ։
ՄԻՒՆԴԱՐԸԶ } Ա՛ալա պիր գըսմը գալմայարագ
ՄՈՒՆԴԱՐԸԶ } պիթմիշ, թ՛իւքէնմիշ օլան։
ՄԻՒՆԶԱՄՄ. Զամա՛ օլունան. պաշգապլնա գաթըլան։
ՄԻՒՆԷԶԶԻՀ. 'Ասրի վէ պէրի ('ապպ վէ նօգսան վէ մէքեանսան ուշագ) օլան։
ՄԻՒՆԹԷԻԱՊԷ. Իհթիյաճ օլունմըշ. սէչիլմիշ (գասդն եա քսլսէ)։
ՄԻՒՆԹԻՀԱ. Ուճ։
ՄԻՒՆԹԻՇԻՐ. Նէշը օլունան. եապըլան։ [օլան։
ՄԻՒՆՇԱԴԳ. եապըլմըշ. շագգա շագգա էտիլմիշ
ՄԻՒՆՊԻԹ. Մահապատապ. մէյմէտար։
ՄԻՒՆՏԻՖԻ՛. Տէֆ՛ օլունմըշ։
ՄԻՒՆՒՇԻՖ. Ռէշֆ օլունան. աշկիճաը օլան։
ՄԻՒՆՒԷՍԻՐ. Ռէսը օլունան. գըրըլմըշ օլան։
ՄԻՒՇԱՀԷՏԵ. Կէօրմէք։
ՄԻՒՇԱՊԻՀԷԹ. Պէնգէյիլ։ [իլհագլըգ։
ՄԻՒՇԱՐԻՒՔԹ. Շէրիճ վէ հիսահատաը օլմագլըգ։
ՄԻՒՇԷՊՊԻՒ. Շէպկէթ կիպի տէրճը տէրճը օլան։
ՄԻՒՇԹԱԳ. Իշլի՛յագ էտէն. այզըմէնա օլան։
ՄԻՒՇԻՐ. Րէյ վէ հասիհամի վէրլէճի զամի. ուսմուր ը տէվճէթատէ ամիւր վէ մուսիւր օլան։
ՄԻՒՊԱՏԷԼԷ. Պիր նէհանէյի սիկէր պիր նէհանէ իլէ տէյիշմըմէք։
ՄԻՒՊԷՇՇԻՐ. Թէպշիր էտէն. իճճիլի վա՛զ էտէն։
ՄԻՒՊԷՐԱ. Խալի վէ պէրի վէ 'ապի օլան. իլիշկիյի օլմայան։ [նէն։
ՄԻՒՊՊԵՀԻՃ. Մէճմուն վէ մէսլուր օլան. սէվիսԱՒԼԷՀԱ. Թաւսաֆէյնին՝ խուսուսմէթի թ էրքէն պապրշմասը. ատաշէլշմագ։ [մագլըգ. ատապիշ։
ՄԻՒՍԱԼԷՄԷԹ. Պիրիպիրի իլէ սուշ իւզրէ օլ-
ՄԻՒՍԱՊԱԳՈՒՆ. Պիրինին էօնէ կէշմէսի. իւչերիսէ պուշմանագլըգ վէ ֆա՛իգ օլմագլըգ։
ՄԻՒՍԱՏԵՐԵ. Ձէրմէմ եօլշլէ պիրինին մալընը զապթ էթմէք։
ՄԻՒՍԵԼԷԵՄ. Թէպսիմ՝ օլունմըշ. 'ատմուշէն գապուշ օլունմըշ։
ՄԻՒՍԹԱԳԻՄ. Տօղրու։
ՄԻՒՍԹԱՀՉԻ } Խաթիհզա էտիճի. վէվգլէնդիճի։
ՄԻՒՍԹԱՀՉԻ } Խաթիհզա էտիճի. վէվգլէնդիճի։
ՄԻՒՍԹԱՀՉԻՆ. Թահսին օլունմըշ. պէյէնիլմիշ. մնագապուշ։
ՄԻՒՍՒԹԱՀԻՔԵՄ. Մէթին. միւհքէմ։

ՄԻՒՍԹԷՃԱՊ. Բէճասը գապուշ օլունմըշ օլան։
ՄԻՒՍԹԷՂԻԱԴ. Ղալդ օլմա՛շ. պոզուլմըշ։ [լան։
ՄԻՒՍԹԷՐԻՀ Բահսիթ վէ ատուտէհսիզ իւզրէ օ-
ՄԻՒՍԻՆՆ. Եաշլը. ինթիյար։
ՄԻՒՍԻՊՊԻՒ. Ֆէնա հալ. գազա. պէլա։
ՄԻՒՍՄԻՐ Մէյվէտար։ [ալնմըշ օլան։
ՄԻՒՍՊԻՒ. Խապսիթ օլունմըշ օլան ասպիթ գը-
ՄԻՒՍՒՔԻՐ. Սէրթաշ էտիճի մէչուպաթ. իչքի։
ՄԻՒՎԱՋԻՆԷ. Իչի նէհանէյի պիրիպիրինէ գըյաս էմմէք. տէնէմէք. թէճրիպէ էթմէք։
ՄԻՒՏԱՀԱՆԷ. Իպշար ը մնահապպէթ էտէրէք պիրինին եալան եէրէ, եիւպիհնէ գապըշը ատաշ էթմէք։
ՄԻՒՏԱՒՎԷՄԻԹ. Տէվամ՝ էթմէքդիք։
ՄԻՒՏԵՎՒԷՐ. Տէյիրմիր։
ՄԻՒՏԵՐՐԻՄ Թա՛լինաթ ը տինէյէյի էպրէթմէյէ մնագթէտիչ օլան պէզիրէք խօճա։ [լան։
ՄԻՒՐԱՃՃԱՀ. Պաշգասընատան իւամի իւն թ ուէթ ու-
ՄԻՒՐԷՊՊԱՒ՛. Տէօրթ քէօշէսի միւսաւի վէ տէօրթ թ ապաճը տա միւսաւի վէ տօղրու օլան շէքլ։
ՄԻՒՐԻՆՖԷ՛Ա. Փութլատա սաւնուլան վէ եախսա զապրի մնագապուլ թ ապղէ Ալլահ սաւնուլան 'ինպատէթէ մնախսուս մնահզէրէ. քի էքսէրիյէ եիւքաէք թ էֆէնէրտէ պուլունըր իտի։
ՄԻՒՐԹԷՖԻ՛. Րէֆ՛ օլունան. Եիւճէ օլան (Ալլահ)։
ՄԻՒՐՇԻՏ. Իրշատ էտիճի. տօղրու եօլ կէտմէ-
ՄԻՒՌԵԱԼԷՄԷ. Պիրիպիրի իլէ քէլամ՛ վէ սէօհ-
ՄԻՒՖԱՐԱԳՈՒՆ. Ա՛յրըլըշ։
ՄԻՒՖԹԻԽԻՐ. Իֆթիխար էտէն. ֆուսուլ։
ՄԻՒՖՍԻՏ. Ֆէսատ չըգարըճը օլան. էհլ ի ֆէսատ։
ՄՈՒԱԶԶԻՉ. 'Իպղալ լէնմիշ։ [լաճ։
ՄՈՒԱԼԻՃԷ. Հէքիմնին խասէթպայ պագմասը. 'ի-
ՄՈՒԱՀԷՏԷ. Պիրիպիրի իլէ 'ահտ էթմէք։
ՄՈՒԱՆՆԻՏ. 'Իհսան էտիճի։
ՄՈՒԱՇԷՐԷԹ. Պիրպիրի իլէ խոշ կէչինմէլիք։
ՄՈՒԴԱՓԷԼԷ. Պիրիպիրինին գամլ էթմէք. ճէնք, մնէհայրէպ էթմէք։ [գագ օլան։
ՄՈՒԴԱՐԻԷ. Գալսար գրլընմըշ օլան. մնէհագ-
ՄՈՒԴԱՐԻՊ. Եագըն օլան։ [օլան։
ՄՈՒԴԹԱԶԻ Լիւզում՛ վէ իզթիհսասը աշկիճաը
ՄՈՒԴԹԷԶԱ. Լազըմ՛ վէ վաճիպ գրլընմըշ օլան։
ՄՈՒԶԱՖՖԷՐ. Մագաէտինի եէրինէ կէթիրէն. եէնէն. զաֆէրեաց օլան։
ՄՈՒԶԱՖՖԷՐԻՑԻԷ. Եէնմէքլիք. զալէպէ. զաֆէր։
ՄՈՒ'ԻՆ. Եապսրմաճ։
ՄՈՒԽԱՆՆԷՍ. Էրքէչ եաագըշմազ թ ապի՛սթատ օլան քիմսէ. այէշագ վէ մնէրսաթ օլան։
ՄՈՒԽԱՍԷՄԷ. Պիրիպիրի իլէ տա՛մ վէ խուսուսմէթ էթմէք։
ՄՈՒԽԹԻԼԻԹ. Պաշգա խալգ վէ եա պաշգա չէյ իլէ դապրշըգ օլան։ [գապրշը օլան։
ՄՈՒԽԹԻԼԻՖ. Տիւրլիւ տիւրլիւ. պիրիպիրինէ
ՄՈՒՀՀԱԴԳԱՐ Թահչիյր օլունմըշ. էտիճաւ
ՄՈՒՀԻԼ. Միւսքինմիլ։
ՄՈՒՀԻԹ. Իհսան էտիճի. տա՛իրէ։
ՄՈՒՀԻՐԱԳԱ. Ախէշտէ պիւթիւն եագըլմասը յլէ 'ապզ օլունան գուրպան. պիւթիւն եաճնմաւ
ՄՈՒՂԱՆՆԻ. Իչհմի օգուչան էրքէք։
ՄՈՒՂԱՆՆԻՑԷ. Իչհմի օգուչան գաւսըն։
ՄՈՒՍԱՎՎԻՐ. Թասվիր օլունմըշ. թ՛ասվիրլի։
ՄՈՒՍԻՊԷԹ. Պէյա. քէտէր։
ՄՈՒՍԻՐՐԱՆԵ. Իսլաթ էտէր, սէօզիւնտէ գասվի տուրուլ կիսլին։ [կէյմէսի։
ՄՈՒՎԱԶԷՆԷ. Իչի նէհանէյինին վէզնինին միւսաւի

Digitized by Google

ՄՈՒՐԱՊԱՀԱ. Աղբը ֆայթզ. ֆահիչ ֆայթզ։
ՄՈՒՖԱՐԱԳԱՖ. Ա.յրըլըշ։

Ն

ՆԱ'ԱՐԷ } Նիտա. վեւվեւէ. չաղըրըշ։
ՆԱ'ՐԷ }
ՆԱԴՋ. Պոզմագ։
ՆԱԴՋ Ը ՀԻՒՐՄԷՔ. Ի'թ խպաղըլնը պոզմագ. վաճ'ել օլան հիւրմէթի վէլմէմէք։
ՆԱՒԼՍ Նոգաան. էքմէք։
ՆԱՋԻԼ ՕԼՄԱԳ. Էնմէք։
ՆԱՋԻՐ. Մ'խոլ. մանէնաւ։
ՆԱՓԸՆԻՄ. Պու լաֆզ լիսան ը 'Խպանիտէ «վագֆ օլունմըշ» մա'նասընաս օլուպ հէյքէլին խըտմէթի ինէ քէնտիլէրինի վագֆ էտէրէք քեանհինէրէ հաւրալմ' էտէն առէմլէնէ իթթիզագ օլունուր։
ՆԱՓՐՕՆ. Կիւհէյչիլէ. պիր նէվ' դայա թհուզու։
ՆԱՎԷ. Ֆէրեաան. ֆիղան։
ՆԱԿՆԱՀ. Ափանալը։
ՆԱՂՄԷ. Իլահի. Ա'խըրքիս։
ՆԱՂՄԷ Ի ՏԷՒԷՃԱՓ. Տէրէճէլը իլահիսի։
ՆԱՇ. Անմատա գուժպ ի չմնալը գուրսլինտէ կէօրիւնէն պիր եղլորզ քիւմէսի տիր, քի Պէնամի ը նա'չ տսախ տէնիր։
ՆԱՊԷՏԻՏ. Օրհատա օլմայան. կէօրիւնմէյէն։
ՆԱՍ. Ադամլէր։
ՆԱՍԷՋԱ. Լայրգ վէ չայան օլմայան։
ՆԱՖԻՋ. Հիւքմիւ իշլէք վէ Ա'խիրլի օլան։
ՆԱՖԻ. Մէնֆա'ամլը. ֆա'իտէլի։
ՆԱՖԻԼԷ. Վ.աճխպ տէյիլ իքէն իճրաա օլուհան։
ՆԻՋՖ Ի ՏԷՄ. Գանըն ագմասը. (պիր նէվ' իլլէթ)։
ՆԷՀԻ. Եասագ էթմէք։
ՆԷՃԱՓ. Խէյաս. գուրթուլուշ։
ՆԷՃԻՍ. Տ.իճէ մնւրտաը ապրլան։
ՆԷՄԱ ՊՈՒԼՄԱԳ. Պէյհմէք Ա'էրագը էթմէք։
ՆԷՑՑԻՐ. Նաւր վէրէն. (կիւհնէշ. պ. երլորզլար)։
ՆԷՇՎ ՈՒ ՆԷՄԱ ՊՈՒԼՄԱԳ. Պէյհմէք. չօղալմագ։
ՆԷՊ' } Սուլուն եէլտէն գայհամասը։
ՆԷՊԱՆ }
ՆԷՊԻ. Թէ'սիրամ ը Իլահիյէ իլէ զա'իպլի կէօրէն ատէմ. ճէհնապ ը Հագդէն իւրատէթինի գավմնս Ա'էպլէղ էտէն. փէյղամպէր։ [լան գատրն։
ՆԷՊԻՑԷ. Փէյղամպէրին զէվճէսի։ Փէյղամպէր օ-
ՆԷՍԷՊ. Պիր ատէմին փէտէրի վէ էճատսագ կիւրսուհը. սիլսիլէ։
ՆԷՍԷՊՆԱՄԷ. Սիլսիլէ տէֆթէրլի։ [պօզմագ։
ՆԷՍԻ. Պաղթալ էթմէք. հիւքմիւնիւ բէամէն
ՆԷՎՊԷՔ. Վ.ագթէլն պիր գաչ գըսմս Ա'թագսիմնատէն պիր գըսմլի։ Ղէւրլինէն հէյքէլտէ մուզիկէ պիր վագթի խըտմէթ էթմէսի։
ՆԷՖԻՍ. Մէրղուպ. էյի. կիւզէլ։
ՆԷՖԻ. Իւֆիւրմէք։
ՆԻԳԱՊ. Եիւզ եօրթիւսիւ։
ՆԻՀԱՆ ՕԼՄԱԳ. Կիզլէնմէք. կէօրիւնմէմէք։
ՆԻՀԱՐ. Կիւն։
ՆԻՄԱ } Գարըլար. գարը գըսմլի։
ՆԻՍՎԱՆ }
ՆԻՍՊԷՔ. Պիր նէհանէնին պաշգա պիր նէհանէյէ օլան մինասեպէթի վէ Ա'թէ'ալիւգիւ։
ՆԻԿՊԻՎՎԷՔ. Փէյղամպէրլիք։
ՆԻՔՆԱՄԻ. Էյի խմ։
ՆՈՒՄՐԷՔ. Ղալէպէ. խէլաս։

Շ

ՇԱԳԳ. Եալմագ. պէօլմէք. փալչա փարչա էթմէք։
ՇԱԳՈՒԼ. Խաքանտիլ. պիր եէրլի էօլչմէք եա պիր պինանէրն իսթի լգամէթի լինի անլամագ իչիւն չըրփը իփինէ տալըան տէմիր եա թմաշ։ [քեաբ։
ՇԱՓՐՐ. Հիւքմնտալըն էօնիւնճէ գօշան խըտմէթ-
ՇԱՀ. Փատիշահա միւթ է'ալլըգ վէ միւնասիպ օլան։
ՇԱՄԻԼ ՕԼՄԱԳ. Հավի օլմագ. տէրճ էթմէք. իչլինէ ալմագ։
ՇԱՅԸ. Եայմագ. չալ էթմէք։
ՇԱՏԻ. Սիւրուր. մահզուզիյէթ. սէվինճ։
ՇԷԹՄ. Բիւֆը էթմէք. սիթէմ էթմէք։
ՇԷՃԱ'ԱԹ. Եիկէթլիք. ճէհաբէթ։
ՇԷՃԻ'ԱՆԷ. Գուվվէթլէ. ճէհաբէթլէ։
ՇԷՄՄ. Գօգու ալմագ։
ՇԷՄՄԱՍ. Պիր նէվ' քիւնսէ ա'խ'մուրը։
ՇԷՆԻ. Ֆէնաա. քէրիհ. գասիհ։
ՇԷՆԻ'ԱԹ Փիա հարքէթի. հէսպսիզլիք։
ՇԷՊԱՊԷԲ. Կէնճլիք։ [չէյ. լոգաբաա. գաֆէա։
ՇԷՊԷԲԷ. Պալըգ ազը կիպի տէյիք տէյիք օլան
ՇԻՎԳ. Արզու էթմէք. կէօնիւլտէն իսթէմէք։
ՇԷՐԱՐԻԹ. Բէօթիւլիւք. հասսասիզլըգ։
ՇԷՐԱՖԷԹ. Շան ու չէրէֆլի հալ։
ՇԷՐ'ԷՆ. Շէրի'ամ մուճպինճէ։
ՇԷՒԲՓ. Շիւպհէ։
ՇԷՖԳԱԹ. Մէրհամէթ։
ՇԷՖԻ. Շէֆա'ամ ճը։
ՇԻՖԻԳ. Շէֆգամ էտէն. մէրհամէթլի։
ՇԷՖՖԱՖ. Բէնամ ճհամի իչինտէն Ղաղամ օլունտրգտա՝ ալգասընտաս պուլունան չէյլէրին կէօրիւնմէսինէ մնդի օլմայան (պիլլու վէ ճամ կիպի)։ Պէրրագ։
ՇԻՐՐԷԹ. Բէօթիւլիւք։
ՇԻՔԵԱՐ. Ա.վ. ավլանըլան չէյ։
ՇԻՖԱԵԱՊ. Շիֆա պուլմուշ. սաղալմըշ։
ՇՈՒՐԱ. Մէճլիս։

Ո

'ՈՒԳՏ Ը ՍԻՒՐԷՑՑԱ. Փէրվին վէ Իւլկեր տէնիլէն լ.որ եըլորզլարը պաղլարը։
ՈՒՄՈՒՐ. Էմիլէր. իշլէր մսալահաթլար։
'ՈՒՏՈՒԼ. Եօլսան. տօղրուլգտան սաֆմագ։
ՈՒՐԻՄ. 'Իպրանի ճէհտ Նաւրլար տէմէք տիր։
'ՈՒՄ'ՈՒՄ. Բէչի վէ էմնալրնը գուրսաղու։

Զ

ԶԻՄԷՆԶԱՐ. Զիմէնի չօգ. օթոս պօլ օլան եէր։
ԶԻՐԲԵՑ. Մ'ուբտալըգ։

Պ

ՊԱԳԱ. Տէյիշիլմէյէրէք տեվամ էթմէքլիք։
ՊԱԹՐ. Զաղուգ օլմայան. աղրը հավաշ։
ՊԱԹՐԼ ՄԱ'ՊՈՒՏ. Եալան եէրէ 'իպատէթ օլունան. փութ։
ՊԱԹՐՆԷՆ. Իչէրիտէն. տերուն.տէն։
ՊԱԹՐՆԻ. Պաթրնա մէնտապ օլան. իչէրիքլի։
ՊԱԹՆ. Գարն. բահմ։
ՊԱ'ՒՏ. Ուզագ։
ՊԱԽԹԵԱՐ. Պախթալը իգպալը։
ՊԱԽԹԻԹԻՆ. Ա.նազըն. պիլտէն պիրէ։
ՊԱՆԻ. Պինա էտէն։
ՊԱՍԱՐ. Կէօզ. կէօրիւշ։

Digitized by Google

ՊԱՐ. Եփուք. աղբրլուգ։
ՊԱՐԱՆ. Շիտակելի եաղմուր։
ՊԵԶԼ. Տէօքմէք. սարք էթմէք։
ՊԵԼԻՅՅԵ. Ափէթ. քէսէր. պէլա։
ՊԵՀԻՄԵ ֆԸ՛է } Տէօրթի այտգիլ հայվան։
ՊԵՀՈՒՅԻՄ }
ՊԵՀՈՒՏՐՐ. Ճէոուր, երկիթի, տիլավէր օլան։
ՊԵՆԱԹ. (Պագ ՆԱ՛Շ քէլիմէսինէ)։
ՊԵՏ՛. Պաշլամագ։
ՊԵՏՐ. Օն աէօրթի կիւնլիւք այ։
ՊԵՔԱ. 'Իպրանիճէաէ՝ ազդայրշ աէմէք տիր։ [սի։
ՊԵՔԱ ՏԻՐԷՍԻ. Ազդայրշ տէրէսի. մամի էմ՝ աէրէ-
ՊԵՔԵԱՐԻԹ. Պիքերլիք. գէղըն գէղլըղը։
ՊԻԶԱՐ ՕԼՄԱԴ. Սառնամագ. թի իքրինմէք։
ՊԻՊԷՀՐԵ. Մահրամ՝ օլան. նասիպսիզ։
ՊԻՏ՛ԱԹ. Հագգ տէն խլտաքնատա եէնի լճաատ։
ՊԻՏԱՑԷԹ. Պաշլանկըճ. խալի խատ։
ՊԻԽԹԼԱՆ } Պաղ ըլլագ։
ՊՈԽԹԼԱՆ }
ՊԻՓԷՐՎԱ. Փէրվասըզ. գորգոսըզ։
ՊԻՔԷՍ. Ֆիմանէսի օլմայան։
ՊԻՒ-ՔԻՈՒՐԻՅՅԷԹ. Իլչ ասղնագլըգ հագգը։
ՊԻՒՐՀԱՆ } Տէլիլ. խապաճ։
ՊՈՒՐՀԱՆ }
ՊՈՒՐՈՒՏԷԹ. Սօղուգլըգ։

Ս

ՍԱԴ. Աղաճըն վէ էմնալընդն քէօքիս իլէ տալլարը տատալնա տիւշէն պէտէնի։
ՍԱԴԻ. Սուվարըճը. միւսաֆիրլէրէ մէշրուպաթ վէրմէկ իճ՝ պէնի օլտւնան մէ՛մուր։
ՍԱԴԻԹ. Տիւշիւք։
ՍԱԴԻԼ. Աղըր։
ՍԱԶԻՆՏԻ. Սաղ վէ էմնալընը չալան։
ՍԱ՛Ի. Զապտագ կիտէն խապէրճի։
ՍԱ՛ԻՏԻ. Եօգաարը չըգան (պու Ճա՛պիր պիր գաւր-պանըն պիւսապիւէթ իւն ալէնէն եաագլարագ Ճի իւ-Ճիւնիւնիւն եօգաարը չըգմասընատն քինայէ տարը)։
ՍԱԼԻՀԱՆԷ. Տօղրուլըգ իւղըն. արագ իլէ։
ՍԱԼԻՓ ԻՒԶ ՉԻԲՐ Էվվէլտէն վէրը օլտւնան։
ՍԱՑԻՊԱՆ. Կէօյկ էաէն։
ՍԱՆԸՄ. Փուէթ։
ՍԱՊՈՒՐ. Զէյտահմիլէ ասպըրըլը օլան (Ալլահ)։
ՍԱՎԹ. Սէա. սէատ։
ՍԱՖՎԷԹ. Սաֆիլըգ փաքլէք։
ՍԱՖՖ. Պէր պրտատա տիովիմիշ օլան 'տաքէր։
ՍԷԹԻ. ԷօրԳմէք. կէսկէմէք։
ՍԷԽԱՎԷԹ. Ձէօմէկլատիք։ [գէղէրը ճէօմէկլատիք։
ՍԷԽԱՎԷԹ Ի ՄԻՒԼՈՒԲԵԱՆԷ. Փասիլչահա եա-
ՍԷՄ՛. Ինչիմ մէք։
ՍԷՑԷԼԱՆ. Ագմագ. տու կիպի ագըզ կիմ մէք։
ՍԷՑՐԱՆԿԵԱՀ. Սէյր եէրի։
ՍԷՑՑ. Գըլըճ։
ՍԷՊԱՎԷԹ. Սապիլէք. չօճուգլըգ չաղը։
ՍԷՊՈԱԹ. Իչէրի կէչմէք. մուգաատա՛մ՝ վուգու՛ պուլմագ։
ՍԷՊՊ. Սէգյմէք. քիւֆր էթմէք։
ՍԷՎԳ. Եօլտաշագ. եիւրիւմէմէք. իլէրի սիւրմէք։
ՍԷՏՏ. Գափամագ. էթրտաֆընը սլմագ։
ՍԷՐՀԱՏ. Սիներ. սինօր պաչը. Հնատաւտ։
ՍԷՐՄԷՏԻ. Էպէտի։
ՍԷՐՓՈՒՇ. Պաշը սէրթ. իլճա՛տիճսըզ։
ՍԷՐՔԷՇ. Պաչը սէրթ. իլճա՛տիճսըզ։

Տ

ՏԱԳԻԳ. Խատ ուն։
ՏԱՊԻՐ. Մագտիսին էն մուգատաէս իլճիսատ օ-ղուռնան մնհալը. քի Գուտս իւլ Ագատաս տատի տէնիր։
ՏԷՃՃԱԼ. Մէսիհէ մուխալէֆէթի էաէն եալանճը։
ՏԷՄ՛. Գան։ [գան։
ՏԷՄ Ի ՆԻՓԱՍ. Զօճուգ տօղուրգատան ասկրա կելէն
ՏԻՐԲ ԷՓՄԷՔԲ. Ազլատագ։
ՏԻՖԻՆԷ. Կէօմիւլիւ օլան մալ. կիպլի խապճինէ։
ՏԻԼՇԱՏ. Կէօնդիւ խոշ վէ մէսուր օլան։

ՍԷՐՓԷՐՏԷ. Պիր ճէմի՛ամէլն վէ եա պէօլիւքիւն ըմ՛իսի, ամիրի օլան աատե՛մ՝։
ՍԷՖԱԵԱՊ. Սէֆա սիւրէն։
ՍԷՖԱՀԷԹ. 'Ագըլըզպըգ. տիվանէդիք։
ՍԷՖԻՆԷ. Կէմի։
ՍԸԳԹ. Տիւշիւք։
ՍԸՊԹ. Եէ՛հատաի տիլլէթինի թէդքիլ էտէն ան իքի գաապիկէչըտէն պիրի. պիլտիկ. Նէտ։
ՍԸՖԻԷԹ. Պիր զամանն խատիչէմի. եիւզ. խամ՝։
ՍԻՅԱՆԷԹ. Հընթիզ էմ՛ամագ. մուհաֆաղա էթմէք։
ՍԻԽԼԱ. Պիր նէտանէդին իւչտէ պիրի։
ՍԻԽՄԱՆ. Վէ թէգըրար։
ՍԻԽՏՍ. Պիր նէտանէդին տալ ըտաա պիրի։
ՍԻԽՏՍ Ի ՀԻՆ. Հին տէդիրէն պիր կօլչնդուն տալ ըտաա պիրի տիր. քի իքի եիւզ տիրհեմ մինգ-տարրնատա տըր։ [տըզդար։
ՍԻԽՐԷՅՅԱ. Փէրվին վէ Իւլկէր տէդիրէն թօփ եըզ-
ՍԻԽՐԻԽՆԷԹ. Իահամ։
ՍՈՒԼՊ. Պէզ։
ՍՈՒԿՊԻԹ. Սապիթ էմք. գավիլէք։
ՍՈՒՐ. Պիր չէրթն էմ՛ատճընատա չէքիլէն տիվար. հիատա։ Պօրա։ Իչքի գէմիատա Սիգոնըն ճի-հէթ ի ճէնտապիչէսինատ վէ Ագ տէդիվ տահի-րինատ վոգը՝ մէչէտ պիր չէհր։
ՍՈՒՐՔԻԹՓԷՉԻՐ ՕԼՄԱԴ. Հուսուալէ կէլմէք։

Վ

ՎԱԳ'ԱՆԻՎԻՍ. Մի՛էրթիս. վագը'ալարը եա-զան մէ՛մուր։
ՎԱԳՈՐ. Էտէպ. թէմիզին ատատաեկի։
ՎԱԶԸՀ. Աչիքատու վէ պէլլի օլան։
ՎԱՍԱԹ. Օրմատ։
ՎԱՍԻ'. Կէնիշ. էնլի։
ՎԱՏԻ. Տէրե։
ՎԱՐԻՏ. Վիւրատա էտիճի. կէլիալ եէմի իչիճի օլան։
ՎԷԼԻ. Ագըրտատատան էն եաագըն օլան քիմնէ. հա-մի. խէյտաքեար։
ՎԷԼԻ Ի ՏԷՄ. Ագըրտատատան էն եաագըն օլտրագ մնգթուրըն գան ատ'վատրնը պիւրմէկէ հագգ ու սէյահիլէմի օլան բիմնէ։
ՎԷԺԱ'ԱԼԸ. Մ'ատրալը վէ խատամա օլան։ [վիւֆէ։
ՎԷՃԻՊԷ. Վ'ատիալ վէ լապա՛ օլան խուատա. իւ-
ՎԷՃԷՀ. Եիւզ։ [գիրրէ։
ՎԷՆՊԱԼ. Զարար. մնգատրատի. նէյի իճէ ի մու-
ՎԷՐԱՍԷԹ. Վ'ատրա օլմագ քէյֆիէթի։
ՎԷՑԱ. Սատագամի. վա'տատա վէ մուհապպէթատ սատրագ պուլտնմագ։ [ատէմլէրի։
ՎԻԻՃՈՒՀ. Վէճճլէր. պիր գավմէն մի՛թեպէր
ՎԻԻՍ'ԱԹ. Կէնիշլիք։
ՎԻՒՐՈՒՏ. Պիր մնհալէ կելիալ եէմի իշլիք։ [լար։
ՎՈՒՀՈՒՇ. Վ'ահչի հայվանլար. եապանի հայվան-

ՏԻԼՇԱՏԻ. Կէօդիւլ խօշլուղը. մէօեւրլէթ։
ՏԻՑԼԻԹ. Պիր սառէմի վէ եա նէհանէյի գուրմա սալմոգ իչիւն վէրիլէն ֆլոտիյէ ոգէսի։
ՏԻՏԱՐ. Եիւզ. լէհչէ։
ՏԻՐԻՂ. Վէրմէք. խմել ինա' էյմէք։ [Հոփլըղ։
ՏԻՒՄՏՈՒՐ. Օրտունըն արգասըդատան կելէն մուտունոխուվ. կիլմէք։

Ր

ՐԱԳԻՊԷ. Հասէտ էտէն գատըն։
ՐԱԳՍ. Օյնամոգ։
ՐԱՀՆԻՄԱ. Եօլ կէօսթէրէն. գըլաղուզ։
ՐԱՂԻՊ Ախզու էտէն. արզու սլաւնաճոգ։
ՐԱՃԻ'. Մէսթի է'այըգ. մոխասուս. տա'իր։
ՐԱՂԻՖ. Զէյասէսիյլէ շէֆգամլը օլան։
ՐԱՒ } Պաշ. 'սառէտ։
ՐԷՒ } Պաշ. 'սառէտ։
ՐԷԽՆԷՏԱՐ. Եըդըգ վէ չամլագ օլան։
ՐԷՃՄ. Թաշլամոգ։
ՐԷՄՋ. Ախըգտան աչըղա սէդիլ, անճոգ գոփալը սուրէթտե ակլամէ մոգ։ Պու եօլ իլէ անկլասըլան չէյ։
ՐԷՑ ԷԼ 'ԱՑՆ. Կէօղ իլէ կէօրիւշ։ [մոգ։
ՐԷՆՃԻՏԷԲ ԷԹՄԷՔ. Կոճէմէ մէք. մուբալաղա գըլը։
ՐԷՍՄ Ի ԹՒ ԻՏԻՆ. Պիր զամանն եա նէհանէնին 'ալէնէն պիր խըսուսի է մա'նիին։
ՐԻՎԱՆ ՕԼՄԱԳ. Եօլա կէմի մէք. եւրուիմէք։
ՐԻՎԻՇ. Կոճուշ։
ՐԻՎՆԱԳ. Փորտագըդ. կիւզէլլիք. հիւան։
ՐԻՖԱՀԷԹ. Բահամի Չալտէ պէմոգ։
ՐԻՖ'ԻՑԷ ԹԱՏԻՄԷՍԻ. Էլ իլէ եօգասրը գալըպտրագ 'սրվ սլաւնան գուրպան։
ՐԻՖ' Ի ՏԻ'Վ Ա. Պիր մինքիմէէն տասա եիւքսէք պիր մինքէմէյլ տա'վսըլըն նազլինի սիյէմէք։
ՐՈՃԱԼ. Մըս'լի էպէլ քիմնելէր։
ՐՈՑԱ } Միւրա'իլիք։
ՐՈՒ }
ՅՈՑԱՐԵԱՐԱՆԷ Բիյա իլէ. մուրայիլիքլէ։
ՐՈՏԱ. 'Ապա վէ մէչլոհ մոսիլիս իւամաէն ալընան պիր լիպաս։
ՐՈՒՃՈՒ'. Կէրի ատօմէք։ [պարսըղ էթմէք։
ՐՈՒՍՎԱ ԷԹՄԷՔ. Նաա 'նամէհաէ բէպիլ վէ իլ'լի։
ՐՈՖ'ԱԹ. Եիւքսէքլիք։
ՐՈՒՑԷՔ. Կէօրմէք. նազար էթմէք։
ՐՈՒՇԷՆ. Փարլագ. նուբահի։

Փ

ՓԱՍԷՆՏՈՏՋԷ. Պէյէնիլմիշ. խօշ։
ՓԷՐՎԱՐԻՇ Պէսլէյիլ թա'լիմ էթմէք։
ՓԷՐՎԱՐՏԷ. Պէսլէնմիշ. թա'լիմ էտիլմիշ։
ՓԷՐՎԱՐՏԻԿԵԱՆ. Պէսլէյիճի, հըֆզ ու իտարէ էտիճի (Ալլահ)։

Ֆ

ՖԱ'ԻԼ. Ֆի'իլէ կէթիրէն. իշլէյիճի։ [տիճի։
ՖԱՒԻԼ Ը ՖԱՒՍ. Ֆլոգ իշլէյիճի. քէօթիւլիւք էտիլմէքլիք։
ՖԱԽՐ. Էֆյուհնիէ. մուճիպ ի թա'զիմ։
ՖԱԽՇ } Հատտը թէճավուզ էթմէքլիք։
ՖԱԽՇԵՑԱՆ } քէօթիւլիւք. ֆահիշէլիք։
ՖԱՒՃԻՐ. Ֆլոգ ու ֆիւճուր էտիճի էյլքէք։
ՖԱՒՃԻՐԻ. Ֆլոգ ու ֆիւճուր էտիճի գասըն։
ՖԱՇ ԷՔՄԷՔ. Սըրրը մէյտանա չըգարմոգ. պէյան էթմէմէք։
ՖԱՍԻՀ. Ֆէսահէթ սահիպլի. քէլամը սչըգ վէ սաղիքաւը օլան։
ՖԱՍԻՀ ԹՔԻԷԼԻԻՄԷ ՄԻՒՍՈՒԹՏ. Սչըգ վէ սաղիքաւը պիր թարզտա սէօյլէմէյէ միւգեմ էտիլը օլան։
ՖԱՐԻՂ ՕԼՄԱԳ. Ֆէրաղէթ էթմէք. վազ կէչմէք։
ՖԷԹԱՆԷԹ Զիհն սչըգուղը. 'ագըլըլըգ։
ՖԷԹԻՐ. Մայասրզ եաֆրըլան էքմէք։
ՖԷԼԱՀ ՊՈՒԼՄԱԳ. Մուլէսաեր օլմոգ. զաֆէրեաղ օլմոգ. մուվաֆֆագ օլմոգ։
ՖԷԼԷԳ. Կէաք եիւգիւ։
ՖԷՀԻՄ. Ֆէհմի օլան. 'ագըլըը։ [մէ'ալ։
ՖԷՀՎԱ. Պիր քէլամնան անկլաշըլան մա'նա վէ
ՖԷՃՐ. Սապահա գաբըը կիւն ատղրուսը թարսաֆընտա կէօրիւնէն զիյատ։
ՖԷՑՋ. Պալուգ. թաշգընըգ։
ՖԷՑՋԱՆ. Թաշմագ. պօլուգ իւպրէ օլմոգ։
ՖԷՑՋ ՈՒ ՊԷՐԷՖԷ. Մահատալէն պօլ օլմասը. պօլուգ. սէմիպլիք։
ՖԻՆՆՊԱՋ. Ուամա. չոգ իշ պիլիր։ Հիլէպազ։
ՖԻՍԽ. Պօչմագ. պաթլամալ էթմէք։
ՖԻՎԳ. Իւաթ թարաֆ։
ՖԷՐԱՀՆԱՐ. Մէսրուր. չազ։
ՖԷՐԱՄՈՒՇ ԷԹՄԷՔ. Ունութմագ։
ՖԷՐԱՄՈՒՇ. Ունութմագլըգ։
ՖԷՐՄԱՎԱՆ. Թաշգընը պօլ։
ՖԷՐԻՋԷ. Տինճէ իճրասը ֆայտա ալան խուսուս։
ՖԷՐՏԱ. Էրթէսի կիւն։
ՖԼՂՐԱ. Հիքեայէ. ուէա'էլէ։
ՖԼՍՒ. Ալլահըն էմրինի թէրք էտիպ 'իսեան վէ կիւնահ էթմէք։
ՖԻ'ԻԼ Ի ՇԷՆԻ'. Ֆէնա իշ. մուրասալըգ։
ՖԻԽՐՈՒՒ. Կէվչէբլիք. գուվվէթտաէն ասիշմէ։
ՖԻԽՃՈՒՐ. Հագգ թա'ալիգաէն պյրըլըպ՝ ֆէնա չտրէքէճէլէսակ պու լըդնոնգըդ։
ՖՈՒԽՐԱ. Կէօքսաէն տիպէ գատար գուշանըլան էօրիխ. էօղլի ք.

2588 068

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

3 2044 012 231 213

Digitized by Google

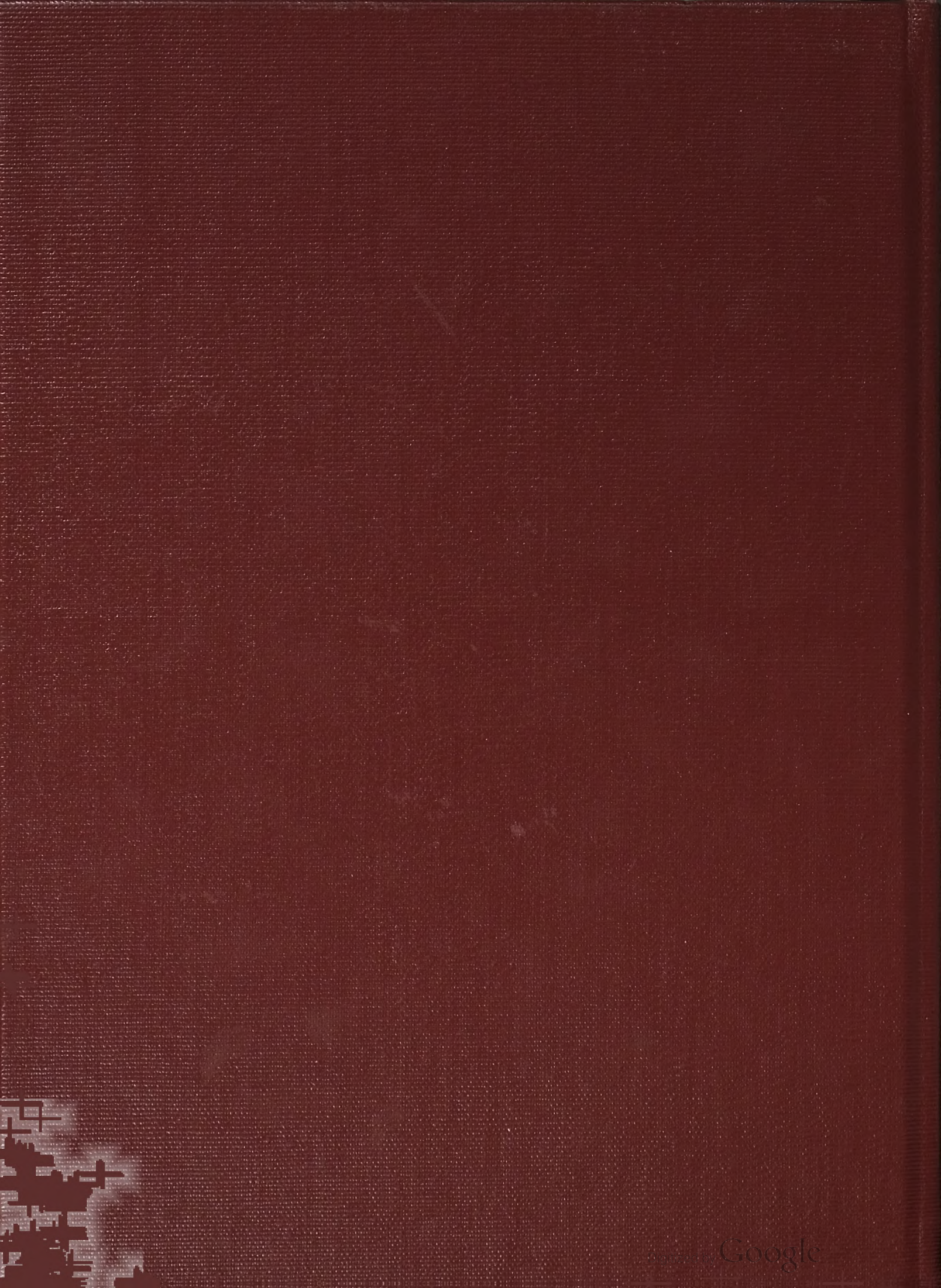
Digitized by Google